Universidad de Deusto
Biblioteca

ابن

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca



Fran.Aret.sup.i.z.ij.Infor.

Preclarissimi iuris vtriusq; illuminatoris

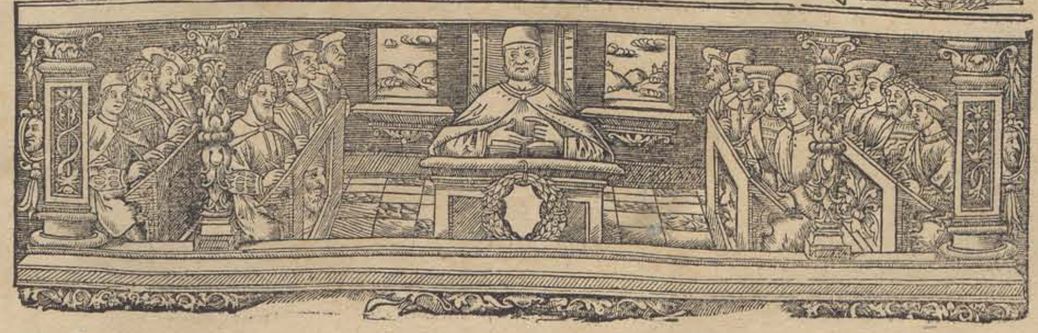
D.Francisci de Accoltis equitis Romani Commentaria in Primam z Secundam partem Infor.vna cum apostillis.D.Nicolai superantij z.D.Benedicti vadi nuper per Do.Lucium paulum Rhosellum accurate recognita z castigata.



¶Jacobi Candidarij eterni Senen.ad librum pro.L.pauli Rhoselli emēdatiōe endecasyllabij.

Quantum lex tibi debet,atq; iura
Debet tantum eadem vel hec Rhosello,
Sed iam rectius loquar,Rhosello
Tantum nunc bene restitute debes,
Quantum lex tibi debet,atq; iura,
Jus tantum tibi pro labore debet
Eternus fieri tamen mereris
Illi ius simul atq; tuipse debes,
Juri profuit,z tibi Rhosellus
Equum hoc postulat,ille iam meretur
Eterno mage si quid invenitur.

1533



10168

COLEGIO DE BILBAO

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Ad Reuerendissimum in Christo patrem ac dominum Dominum Joannem Argentinum Concordiensem episcopum in Lucij Pauli Rhoselli laudem, Bernardini Angelici Guerini callienſis Elegia.

Cognitus ille tuus, studijs quoq; clarus amenis
Paulus abunde suis ante Rhosellus erat.
Atq; tibi gratus, meritoq; ex omnibus vnus
Acceptus, qui sunt, quicq; fuere tuis.
Si bene te noui, nec me dignissime Presul
In te iam fallit, qui meus extat amor.
Ut qui frugiferum Calepini terferat illud
Mendosum passim quod ferebatur opus.
Unde illis studiosa cohors debere fatetur,
Autori quantum forsitan ipsa prius.
Quicq; oratorem simili tibi labe notatum
Pluribus ac fedum mox lacerumq; locis.
Limarat pariter, vere vt iam dicere possis
Illum candoui restituisse suo.
Propter quod Licero nil iam desiderat vltra
Milq; in eo quod adhuc iure queratur, habet.
Ut pote qui a cunctis diuina volumina Pauli
Ipsa tui maculis libera cernat ope.
Obsita quis fuerant adeo prius vndiq;, rarus
Ut posset solitus cernier ille nitor.
Qui passim in scriptis ipsius vbiq; renidet
Ex quibus eloquij fertur in orbe parens.
Cetera pretereo possem que plurima ab illo
Edita cecropijs ausonijsq; sonis.
In medium nulla tibi digna ex parte minori
Laude referre, suo non reticenda loco.
Siue alijs potius cythara meliore canenda,
Fistula quando mihi est rauca sonusq; rudis.
Nempe quod in triuijs miseros dilacerdere cantus
Probpudor, assueta hoc tempus aduscq; fuit.
Cognit⁹ ille inquã studijs quoq; clarus amenis,
Paulus abunde suis Ante Rosellus erat.
Verum alijs celeber multo & magis inclytus ecce
Nunc volitat passim docta per oravirum.
Quippe suos longe maiori extendere campo
Ausus equos, magno & tradere vela mari.
Hoc est qui iuris nodos & enigmata legum
Soluat & imprimis dogmata pontificum.
Que passim illustrat scriptis leuioraq; reddit
In summas redigens singula scripta breues.
Ne sit qui metuat finnosa volumina adire,
Turpiter inceptum neue relinquat iter.
Quod fieri nimio vidi persepe labore
Non sine iactura dedecorisq; nota.
Quem nedum tyro, veteranus ferre recusat
Interdum & famam negligit inde suam.
Sed cito percipiant, querunt, quecunq; legentes,
Rebus ab innumeris quas statuere patres.
In quibus apparent noti celebresq; labores
Hominis haud parua cum sibi laude prius.
Nec studiosorum certe, si vera fateri
Inferiore velis vtilitate simul.
Precipue quibus illustris tibi doctor ethrusce
Gentis honor, patrie splendor vbiq; sue.
Franciscus iuris studiosis redditur ipse
Obuius, ac facilis, expositusq; magis.
Pontificis ne nunc inocenti exculta vireta
Commemorem, genio prima dicata tuo,
Quando hec scripta reor, multo mage grata legenti
Quam fuerint, nec posthac placitura minus.
Cum careant mendis, quibus exemplaria ferme
Omnia iam fuerant cõmaculata prius.
Ut taceam in qualem seriem, & compendia que sint
Huius diuini scripta redactaviri.
Ex quibus haud moza, vel paruo, mihi crede, labore
Obuia se tibi nunc queq; notanda ferent.
Auspicio que cuncta tuo dignissime Presul
Lectori Paulus prestitit ille tuus.
Quo dignas referat grates non im memor vnq;
Quas tibi pro meritis ipse referre nequit.
Quem mox plura scias longe & meliora daturum
Viderit hec si non displicuisse tibi.
Illius interea valeas memor vsq; Joannes
Vere Argentine portus & aura domus.
Cum nulli eroptet tantum se posse placere,
Ac nulli superos posse fauere magis.
Quem tibi ob ingenij dotes preclara tuorum
Stemmata, virtutis & monumenta tue.
Plurima ne referam tua que reuerentia quondam
Prestitit, inq; dies munera prestat adhuc.
Omnia sunt imis adeoq; infixa medullis
Ut nullo excindi tempore posse putet.
Unde tibi vouit secp & sua cuncta, futurus
Mancipium vite tempus in omne tue.
Quo nihil aduersi metuit sibi sospite, & omne
Prestaudũ per te iam putat esse suum.
Cuius spes frustra ne sit concepta precamur
Nestoreos felix tu mihi vine dies.

¶ De dicolos tetrastrophos Federici Mausee iurisco-sul. in qua liber ad lectorem.

Quid times lector tenebras? adbucq;
Cur times spinas? maculas quid inde
Sedulo boxeris? quibus omnis olim
Ipse tenebar.
Aspice hunc, claris radios tuere
Stellulis phebi. Tribuli mihi non
Tempore hoc sunt, Blondum sed ampla
Sylua relucet.
Neuuli desunt, rediere pulchri &
Jaspides fulgent, simul ac smaragdi
Splendeo totus, capior dolosa
Et fine labe.
Si rogas quo sum duce perpolitus,
Quicq; me tantis bene vindicarit
Rubibus, quo sum niue, sum ligustro
Candidioreq;.
Lucius Paulus tribuit Rhoselius
Cuncta, lux, Paulus, Rosa floreq; nostri
Temporis, splendor meus est virorum
(Crede) Rhoselius.
Scevolas inter, ciceroniana
Inter, elucetq; Maroniana
Inter ille, inquam, agmina, Rhetoreq;
Inter amenos.
Gratias debent tibi, mi Rhoselle
Juris experti, eloquq magistri
Omnia, & debent pariter poete
Cuncta diserti.

Soluto matrimonio. 2

¶ Cõmentaria elegantissima

Magnifici ac celeberrimi Equitis & Jurisconsultorũ facilie principis. D. Francisci de Accoltis Aretini super prima & secũda infortiati. Cum Additionibus & Appostillis. D. Nicolai superantij Hierosolymitani militis & D. Benedicti Vadi forocompromiensis. Jur. U. Docto. Nuperrime vero longe diligentiori cura ac studio per. D. Lucium Paulum Rhoselium reuisa: & infinitis erroribus expurgata.

Summarium.

1 ¶ Dotis nomen etiam soluto matrimonio videtur durare.
2 Qualitas adiuncta verbo determinatur fm tempus verbi.
3 Nomina propria non habent etymologiam.
4 Sola nominatio an probet aliquẽ esse ciuem alicuius loci.
5 Nunquid in beneficijs vel priuilegijs que conceduntur ciuitatibꝰ vel ciuibus veniant homines de villa vel de castro subditi ciuitati. & vide in nu. 6. & 7. & 11.
8 Nunquid ille qui est de comitatu sit vere ciuis.
9 In actione personali ad repetendũ veniunt fructus ante lit. conte sta. quod non est in actione personali ad petendum.
10 Oratio indefinita de sui natura non equipollet vniuersali.
12 Qui est ex vico dicitur esse de patria cui subest vicus.
13 Dos quid sit.
14 In actione de peculio non valet sententia incerta.
15 Actio de dote est magis similis iudicio generali q̃ vniuersali.

¶ Soluto matrimonio. Rubrica.



1 ¶ Glo. rubrice. Dicit in ter. & in gloss. quo iste titulus tractat quo & qualiter dos petatur: & sic videtur presupponere † quo etiã soluto matrimonio duret nomẽ dotis: lz enim vbi nullũ est matrimoniũ non possit cõsiderari dos si semel matrimoniũ processit licet sit extinctũ. Et hoc est indubitanter verũ qñ dos adhuc non fuit exacta a viro & satis probat in l. etiã. & in l. j. in fin. de fundo. Sed remanet dubiũ quid si dos sit restituta vxori: vtrum cõsideretur ampli⁹ vt dos: & maxime in materia statuti vbi fit stricta interptatio. Et hanc qõnẽ refert hic Pau. de ca. se vidisse de facto in ciuitate Senarũ: vbi est statutũ quo mulier nõ possit relinquere extraneo stantib⁹ filijs vltra quartã dotis partẽ. Et etiã statutum mutinẽ: quo mulier nõ possit relinquere vel donare de dote sua pl⁹ filijs secũdi matrimoniũ q̃ primi. ¶ Querit ergo in terminis statutorũ predictorũ nunquid si dos est exacta a muliere vel sibi restituta illa statuta verificent & habeãt locũ: & determinat hic do. Pau. q sic: allegat Bal. hoc determinantẽ de statuto mutinẽsi. in l. j. in vlti. q. C. vnde vir & vxor. mouef Bal. duob⁹ modis. primus est: quia etiã illa mulier ad quã dos est reuersa dicit esse dotata. l. fi. C. cõia. vtriusq; iudi. & l. filie. C. de colla. Sed hec nõ parũ releuat: q hoc participiũ dotata satis bene verificat si semel habuit dotem. Sed si dos amisit nomẽ dotis remanet vnita cũ reliquo primonio vxoris & non pot ampli⁹ dici dos: vñ q statutũ vetat relinqui vel donari dotẽ: ops q̃ tpe quo relinquit illa sit dos p regulã. l. in delictis. ff. si extrane⁹. de nora. & in l. titi⁹. vbi p bar. de testa. mili. & pleni⁹ in l. ex facto. in pn. de vul. & pup. † q̃ qualitas adiuncta verbo determinat fm tps verbi: q opi. vf. verior: quã tenuit Nico. de mate. in. d. l. j. vt ibi refert bal. p qua adducit gl. no. vbi bal. in l. ff. de fideico. here. peti. vbi glo. dicit q̃ postq̃ res hereditaria fuit apprehẽsa per heredẽ extinguit illa q̃litas: et p 2ns heres nõ pot ampli⁹ agere petitiõe hereditatis: & sic cessat priuilegiũ extincta q̃litate. Et iõ dicebat no. bal. in. l. i. C. si sine cẽ. vel reliq. q postq̃ res dotalis est restituta vxori non hz locũ priuilegiũ. l. iulie. de fun. do.

a ¶ qr desiit esse dos. † Nã q cõis vsus loquẽdi ⁿ interpret nomẽ dotis durare postq̃ dos est restituta hoc est facti & esset phãdũ. Credo tñ ex mẽte statuti senẽsis fuisse id qõ dicit do. Pau. de cas. qr vf inducta illa phibitio ppter fragilitatẽ sexus mulieris. Et iõ forte si rõ esset scripta i statuto: q largo modo ista pot dici adhuc dos forte esset vera opi. d. Pau. p ea q̃ scribit moder. in. l. si vera. ff. de viro. & co. In statuto aũt mutinẽsi qõ vf factũ ne vxor seducat avirom: nec a filijs scõi matrimoniũ non credere idẽ si mulier habitaret seorsum a filijs & esset sibi dos restituta. ¶ Et est iste elegãs & ifi
3 nouus articulus: & qr vt hic do. me⁹ in. iij. opi. sua † qõ noia ppria non habẽt etymologiã &c. qñ imponunt ad placitũ mutãtis &c. Ideo arguit Bar. q si sunt iducte repsalie ꝺ perufinos p hoc nõ pot capi aliquis qui vocat perufinus qui nõ est ppie de perusio. Secus si esset nomẽ appellatiuũ: verbi gra: si qs vocat Fraciscus de perusio vel perusin⁹: nã ista duo idẽ significãt vt in c. & extra de spõsa. & l. lz reprobari. ff. ampli⁹. de excu. tu. & idẽ dicit Bar. in. l. j. ff. ad munici. Sed in. l. puinciales. in fi. de verb. sig. vf ponere inter hec duo hãc differẽtiã: q cũ ꝺ Fraciscus de perusio: ista noia significãt qõ est inde origine. Si aũt dicatis Franciscũ perusinum significat etiã illũ qui ibi hz incolatũ: sed relinquit dubiũ. Ponatur essi qõ hec noia appellatiua significẽt originẽ & incolatũ: super quo vide bonum ter. in. l. j. de tuto. & cur. da. † nunqd iste reprelie possint exerceri cõtra eũ: qui actualiter non habitat in ciuitate sed alibi: quã qõnẽ mouet bar. in. d. l. puinciales. & pleni⁹ in trac. repsaliarũ. q. vij. in. ij. & iij. col. illi⁹ qõnis principalis. Uñ dic vt ibi p a eum sicut etiã remittunt hic moder. Et de hac qõne nũquid talis possit capi pro repsalijs lz sit ciuis origine. Et qd si ille de quo agitur sit ciuis: verbi gra: cõitas florẽtina indicat repsalia cõtra perusinos: vtrũ perusin⁹ habitãs florẽtie possit capi. vide vltra bar. in dicto loco. Bal. in auf. & oino. C. ne vxor pro mar. & i. c. j. de forma fide. & qõ ego dixi sup his post do. meũ in. l. ij. in prin. de ver. obli. & qõ no. ponit Jo. an. sup rub. de iniur. in addit. Spe. & Cy. & bal. post eum. in. l. fi eadẽ. de offi. assef. Super qõne aũt principali quã tãgit bar. hic & in. l. ad munici. attẽde: q & in loco allegato nõ facit differẽtiã vtrũ aliqs noĩetur ciuis perusin⁹ vel de perusio: q⁹ sem per dicit cõtineri ciuẽ perusinũ. & in. l. puinciales. de verb. sig. dicit qõ est differẽtia: q⁹ ista appellatio perusin⁹ vel ciuis perusinus cõplectit ciuẽ ex origine vel ex accidẽti: lz ista appellatio de perusio vel de florẽtia videtur significare ciuẽ otiginariũ duntaxat. Et ad hoc adducit Bal. que not. Bar. in. l. j. ff. de tut. & cura. da. ab his. prout ipse ponit. in auf. & omnino. C. ne vxor. pro mari. & idem dicit in. j. ff. ius naturale. de iusti. & iu. Sed ego non video. l. probantem hanc differentiã: q⁹ text. in. l. j. prealleg. ideo per illa verba significat ciuem otiginariũ duntaxat: q⁹ in sequenti facit mẽtionem de eo qui est ciuis incolatu vel domicilio: vt dixi pleni⁹ in. d. l. ij. in
4 prin. † Sed queritur nũquid sola nominatio probet aliquẽ esse ciuem alicuius loci. Nam certũ est qõ ista verba important ciuẽ alicuius loci quãdo proferunt a lege dispositiua vt in iuribus supra allegatis. Remanet tamẽ dubium nũquid per ista verba q̃ aliqs profert de se: verbi gratia: q⁹ vocat se Franciscũ aret. ipse probetur esse ciuis aretinus quoad sui preiudiciũ: nam quoad sui fauorem non est dubiũ qõ nõ probat. vt. l. rõnes. & l. instrumẽta. C. de proba. Super quo Bar. dicit notabiliter. in. l. assumptio multis verbis. ff. ad munici. qõ hec confessio ꝓbat sicut cõfessio presumptiua probat aliquid esse: etiã si sit ex his que nõ pẽdent a nostra nuda volũtate. vt. l. cũ falsa. cũ ibi no. C. de iur. & fac. igno. In contrium facit q⁹ sicut est dare quasi possessionẽ filiationis: ita est dare quasi possessionẽ ciuitatis: q⁹ ista qualitas indicat ciuẽ esse sub iectum huic ciuitati: vnde ciuitas pot vẽdicare ciuem sũ. l. de iure. & ibi Bart. ad muni. Sed sola noiatio facta ab aliquo sine tractatu non probat in preiudiciũ noiantis aliquẽ esse filiũ fm bart. in. l. quod senatũ. in prin. de li. agno. ergo similiter videtur qõ sola professio dicentis se esse ciuẽ non ꝓbat contra eum qõ sit ciuis. Et forte posset dici tenẽdo doctrinã bar. qõ quia in filio cõiter si vere putat filius solent interuenire tractatus filiationis nominatio sola non inducat hunc effectũ. In ciue aũt seruetur regula: vt dicit
5 Bar. in. d. l. assumptio. cõsequẽter tradit etiã hic Jo. de imo. † nũ quid in beneficijs vel priuilegijs que concedũtur ciuitatib⁹ vel ciuibus veniant hoies de villa vel de castro subditi ciuitati. Et breuiter distinguit secundũ Jac. de bel. in aut. quib. mod. nat. effi. sui. qõ aut illud quod cõceditur est beneficiũ quod preiudicat soli concedenti: aut est priuilegiũ vel alius actus qui stricte debeat interpretari. ¶ † Primo casu siue concedatur beneficiũ loco siue perso
6 nis in loco semper cõprehenditur territoriũ vel strictus loci: quicquid in eo continet. l. j. ff. cum vrbem. de offi. pfec. vrb. vbi hoc tradit Bal. & est opi. bar. in. l. ij. de verb. sign. que ꝓbatur in. l. fi qñ. vbi Bar. C. de bo. na. lib. & in hoc oẽs concordãt. Hoc tamẽ casu dixit Bal. in fine. in. c. i. ff. in generali, si de feu. fue. cõtrouer. iter do. & agna. qõ si superior concedit alicui oẽs vasallos talis loci nõ videtur cõcedere proprietatẽ locorũ quam hz in dicto loco nec foritiliciũ siue arcem scilicet quã ibi hz: super quo vide quod dixi post Bar. in. l. ij. in prin. de acquiren. posses. & qõ plene notat Bal. in c. j. de capita. qui curiã. vẽdi. querit si ciuitas submittit se alicui domino: vtrum molẽdina pertinentia ad proprietatẽ ciuitatis pertineant ad eum cui fit submissio. ¶ † Secundo casu principali Jaco. de bel. concludit quod concessio priuilegij extenditur ad suburbia non antẽ ad castra & villas que sunt in territorio ciuitatis. Et si priuilegiũ fuit concessum loco optime dicit quo ad castra & villas per. l. ij. cum not. de verbo. signi. & hoc tenet ibi Bar. sed si priuilegiũ fuisset cõcessum ciuibus talis ciuitatis lz Jaco. de bel. idez quod tenuit in castris & in villis: sed in suburbijs tenuit qõ extẽdatur priuilegium Bar. autem. in. l. si finita. ff. deinde. ff. de dãno infec. & in. d. l. ij. voluit quod etiam ad castra & villas territorij extendatur hoc priuilegiũ † l. qui ex vico. ff. ad munici. ꝺ. Jo. hic & etiã in. d. ff. deinde. dicit q⁹ cũ priuilegia sint stricte intelligenda vt in. c. cũ olim. de verb. signi. & per bar. in. l. fi. de cõsti. prin. ff. istud priuilegiũ nõ trahet ad comitatẽses. & hãc opi. sequit bal. in. l. i. ff. cũ vrbẽ.

¶ Cõis vsus loquẽdi. adõ quõ cognoscit cõis vsus loquẽdi. viõ p Abb. in. c. ex pte. de cen sibus. ppter gl. ibi idẽ dic qõ q allegat cõz vsum loquẽdi hz ipsum. pbare & difficile est hz Jo. de ana. in c. j. in. v. col. de sagi. & per pau. de cast. 2l. cclxxxiij. inci. psuppo sito quodaz statuto. & an attẽdit in diuinis scriptu ris. vide i. c. mulieres. de baptismo. & qd in priuile gijs. vide gl. not. i. c. qr cir ca. de priui. & qd in reseri. vide glo. i. c. nonnulli. de reseri. & gl. in c. cupientes. in verbo cõmode. et ibi doc. de ele. li. vj. et an cõis vsus loquendi attendi dz in testis. viõ in. l. liberoz. in. ff. qõ tñ casus. cũ gl. ff. de le. ij. & i. l. si seruꝰ plurius. i. ff. ff. de le. ij. & an cõis vsus loquendi puallet ppio significatu vide p anto. de but. & abb. in c. tua nos. de cõsan. & affi. bal. i. l. vxor. C. quiacc. nõ pot. Joã. de imo. i. l. fi do tali. ff. solu. mat. & an cõ munis vsus loquẽdi cõsiderandꝰ est. vide per car. sab. in. c. monasterio. ad finẽ. de vit. & hone. cle. Mico. Su.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Ille qui est de comitatu sit vere ciuis, adde an appellatione comitatoꝝ veniãt ciues. vide in.l.j.ff. ibi doct. C. ne rusti. bar. in.l.j.ff. ad municipa. bar. consi. cxcvj. in cipien. ciuitati camerin.

b ¶Verbũ reddere. Adde doc. in.l.cũ quidã. ff. de leg.ij. doc. in.c.j. de resti. in integ.

c ¶Indefinita que de sui natura. adde. l.si pluribus. in prin. ff. de leg.j.l.si seruit⁹. de serui. vrb.

pred. glo. in. c. qui circa. de p̃ui. gl. in. c. vt circa. de elec. a lib. vj. bar. in l. bis q ducẽ ta. in. ꝟ. ver. ff. de re. dub. itẽ dic q ide finita. plata a teste nõ ẽq pollet vli ſz pet. de anch. ẽ io. de imo. in. c. quãto. õ bis ꝟ si. a pla. Old. cõſi. c. inci. in execution. aler. de imo. cõſi. b cx. inci. visis acutissimis dubitationi bus. in. j. col. in. j. vol. idez aler. cõſi. cvj iij. inci. in cã ẽ lite vertẽte ẽ ter dños. in ij. vo. ¶ Idem aler. ꝟſi. cvj. inci. viſo ſuꝑioꝝ thema te. idẽ Aler. cõſi. x. inci. vi ſo. ꝓceſſu cau ſe vertẽtis in ter dños frã. in. iij. vo. idẽ aler. cõſi. lxv iij. inci. viſoꝝ dudũ diſcuſ ſo. in. ij. vol. idẽ alex. cõſi. vij. inci. ſup hac dubita tione. in ſi. j. col. duplica tio. in cõſi. c xcvij. inci. in ij. vo. idẽ ale. cõſi. lxi. inci. viſo teſtõ. d. bonica ſie. in in. ij. vol.

d ¶Sui ẽ ex vico. adõ an c ille q naſcit ex vico vel vil la ſortit oꝛ ginẽ ex illa ci uitate. vi ꝺ bar. i. l. ſi gs. C. de nat. lib. ꝛ ꝑ bal. i. l. j. C. ſã ſit long. conſuetu.

9

10

precallegata. ꝛ Jo. an. in nouella. in. c. ſi ciuitas. de ſen. excõ. lib. vi. ꝛ illã doctrinã Jo. and. refert ꝛ ſequit bal. in. c. j. de capita. q. ſ. alle. vbi eſt videndũ. ¶Difficultas ſtat in hoc vtrũ ille qui eſt de comi tatu ſit vere ciuis: nã ſi eſt vere ciuis vt videt. pbari in. o. l. q ex vi co. opi. bar. videt verior quã ſequit bal. in. l. ſi. de ſacr. ſan. eccle. ſu per quo erit addendũ aligd maxime ex dictis ¶De. de ancha. q̃ re ferenſ in lectura ſequẽti. Jmo. aũt hic in ſi. videt velle q̃ in priuile gio ꝛ diſpoſitiõe ſtricti iuris nõ cõprehendanſ etiã ſuburbia. indu cit ter. per locũ a ſpeciali in. c. cũ ciuitas. precallegato: vbi ſuburbia cõprehenduñ nec aliqn cẽſura eccleſiaſtica ſit eluſoria: ſed ipſe nõ reſperit bene ad ter. nã qñ ciuitas interdicit videt interdici locus pricipaliter: vñ ter. dicit ibi q̃ licet ciuitas murus ten⁹ diffiniaꝛ ex ꝓprietate ſermonis vt. l. ij. ꝺ. verb. ſig. ꝛ. l. nã q̃ liqde. ſ. pe. de pe nu leg. ertẽdit tñ illo caſu ad ſuburbia rõne predicta: q̃ verba ertẽ dũt q̃ illa decretalis loquit qñ diſpoſitio refert ad locũ nõ ad ꝑſoñ in loco. ꝛ hoc dicit bar. expreſſe. in. d. l. ij. precallegata. Et eſt tenẽ da opi. Ja. de bel. ꝛ Jo. and. qñ priuilegiũ cõcedit ciuibus in loco ꝛ nõ loco. ¶ In glo. ſup verbo petaſ. i. repetaſ. hãc glo. defender declara vt hic dicit Bar. Et imprimis inquãtũ dicit q̃ verbũ red dere ᵇ dare ꝛ petere põt capi generaliter vt cõprehẽdat vnũquodq̃ iſtoꝝ verboꝝ q̃quid petiſ vel dat ex quacũq; cã er qua aligd põt peti dari ꝛ trãſferri oñium q̃ iſta ſua cõſideratio nõvidet ꝓbari in re: q̃nimo cũ ter. in. l. verbũ reddẽdi. de verb. ſig. dicat q̃ de ſuo ſi gnificatu iſta verba nõ importãt dationẽ: intelligiꝫ de verbo red dere: vnde tenet bar. q̃ capiẽdo ea loco generis ſignificẽt ꝓprie ea que. ſ. dari nõ videt bene. pbari in aliquo loco: imꝓoꝓriane tñ ver ba libelli ꝛ aliaꝝ diſpoſitionũ ſine dubio vt ſaluẽt itẽtio: vt capiaſ vnũ ꝑ alio: ſicut ꝛ dare aliqñ exponiť nõ ꝑ trãſactione oñõ ſed ꝑ nuda cuſtodia ꝛ detẽtatione. l. j. in prin. cũ gl. ff. depo. quã adducit bar. ꝛ ideo dicit alibi ſingulariter q̃ ſi aliqs agẽs poſſeſſorio petit poſſeſſionẽ ſibi reſtitui ꝓcedit libellus etiã interdicto adipiſcẽ. q̃ exponiť verbũ reſtituo ꝑ trado ſm Bar. in. l. j. in ſi. ff. quo. bo. qn imo etiã in ꝓractibus. dicit bar. q̃ ſi vn⁹ ex fratrib⁹ diuidẽtib⁹ pa eiſcit dotẽ filie ſue reddi q̃ ꝑ hec verba inducit cõſtitutio dotis no ua: q̃ hoc verbum reddi exponitur ꝓ dari vt ipſe ponit cõſi. ſuo crviij. ¶ Exdictis aũt bar. infert hic aug. q̃ ſi ex forma ſtatuti ꝑ qua libet petitiõe ſeu ꝑ eo q̃ petiť debeat ſolui decima vel gabella: vel q̃ inter certas ꝑſonas debeat fieri cõꝓmiſſum de oi eo q̃ pete reť inter ipſos: q̃ iſtũ nomẽ põt ſignificare nomẽ generis etiã ad

12 † q̃ qui eſt ex vico[d] ỏꝛ eſſe ꝑria cui ſubeſt vicus q̃ verbũ ſolet ſi
d gnificare fictionẽ in. l. ſi gs cũ nullũ. in vltimo reſponſo. de iure co dicil. ff. per Bar. in. l. qñ. ff. de bis qui no. infa. ꝛ in. l. ſixti. in prin. ff. e. ti. ergo ſi ficte eſt ciuis ꝛ non vere: rusticus vel comitatẽſis vi dek q̃ in priuilegio ſtricti iuris nõ cõprehẽdatur: vt in. c. ſuſceptũ. de reſcri. li. vi. et ꝑ regulã que ponitur in. l. iij. ꝺ. hec verba. de neg. geſt. multũ tñ facit ꝓ Bar. ter. in. l. ſi. ff. de nundi. q̃ ipſe alleg. vbi recte intuenti ex autoritate platõis ibi adducta ꝑ iuriſcõſul tũ plebs ruſtica eſt pars ciuitatis. Et ad verbũ intelligitur poteſt dici q̃ interdũ põt ſignificare veritatẽ: vt dicã. j. ꝛ probať in. l. ſi ti bi hõ. ſ. cũ ſeruus. iuncta gl. de leg. j. ꝛ in. l. rem que nobis. in prin. de acqui. poſſ. Et q̃ hic fuit tractatũ qd ſignificet puſinus vel de peruſio: adde q̃ ponit bal. in. l. ſi nõ in ſpãu. C. de teſta. vbi declaꝛat quis dicatur de terra vel de ꝑria. Adde etiã glo. no. in. c. ſtatu tum. ꝺ. cũvero de reſcrip. li. vi. que vult q̃ ꝛ illi qui habent domici liũ in duabus ciuitatibus veniant ſub appellatione vtriuſq; ciuita tis. Itẽ adueꝛte: q̃ id q̃ dicit bar. in locis. ſ. allegatis. vꝺ intel ligendũ de bis qui ſunt de comitatu ciuitatis: nã ſi nõ eſſet de co mitatu: ſed de diſtrictu ſicut ſunt ciuitates que ſunt ſub alicui⁹ im perio: ꝛ tñ reguntur legibus ſuis nec cõuocanť in honoꝛib⁹ vbis principalis: ipſos ego nõ crederẽ cꝓhebẽdi ſub tali priuilegio: q̃ nõ ſunt aliquo modo ciues. Et ſimiliter eſſet dicẽdũ de bis q̃ ſunt ſubditi nõ ſimpliciter: ſz ſm q̃d ỏꝛ recõmẽdati: de quib⁹ ꝑ bar. in l. nõ dubito. ff. de cap. iſti enim nõ dicunť ꝓprie de terra cui ſunt recõ mẽdati. gl. eſt no. quã ibi põderat do. Abb. ad hoc in. c. i. de poſtu la. ꝓcla. ad materiã vide ſingulariter doctrinã dñi bald. in. l. nõ tñ. ſ. illenſibus. ſ. de excuſa. tut. extra gl. querit hic Bar. quid ſit dos.

13 et ponit diffinitionẽ. Alſo. in ſumma. C. de iure do. ꝛ ꝛ dicit quod dos eſt quodam ius in ſe continens quodam vniuerſale vel ſua parte marito vel eius parti tradiť vel q̃ tradiť habeť ꝓpter onera matrimonij ſuſtinẽda: ſ quã diffinitionẽ arguit Ang. hic ple ni⁹ ꝛ ſubtili⁹ in cõſi. ſuo. clxxxi. in ordine meoꝝ. ꝛ mouet duabus rõnib⁹. ¶Prima q̃ iſta diffinitio cõplectitur dotẽ traditã: ꝛ nõ ꝓ miſſam: ꝛ tñ dos ꝓmiſſa ꝛ nõ tradita ꝓprie dos eſt: vt ꝓz in rubri ca de dotis ꝓmiſ. ꝛ in. l. ſi ꝓ dote. ꝛ. l. exactione. eo. ti. ad idẽ alle gat ter. in. l. j. ff. de colla. bo. in. l. ij. ꝛ. l. filie. C. eo. vbi ler. q̃ loquiť de conferẽda dote ỏz locũ: in dote ꝓmiſſa ꝛ nondũ tradita. Se cũdo ibi ꝛ hic arguit ꝓꝛa illud q̃ ỏꝛ diffinitio bar. q̃ dos datur ad mr̃imonij onera ſuſtẽtanda: nã reperiť casus in quo dos cõſtituitur in matrimonio: ꝛ tñ marit⁹ nõ ſuſtinet onera mr̃imonij: cerẽ plũ ſi mulier det dotẽ: ꝛ faciat poſſ q̃ ipa ſuſtinẽat onera mr̃imo nij: ꝛ fruct⁹ augeãt dotẽ vt. l. iij. in ſi. de pac. dot. Silis ter. ẽ in. l. ſi qs ꝓ vroꝛe. in ſi. de dona. inter vir. ꝛ vro. ꝛ in. l. ſi. in prin. de do. exce. ergo iſta diffinitio bar. nõ vꝫ vera. ꝺ. Jo. huic ſcõe rõni rñdet dicẽs q̃ diffinitio Bart. reſpicit nomẽ dotis: ꝛ cõiter accidẽtia: q̃ dos datur cõiter vt marit⁹ ſuſtinẽat onera. l. ꝓ o onerib⁹. C. de iu. do. ꝛ. l. dotis fruct⁹. ff. eo. ꝛ iſta eſt ſatis bona rñſio. Si tñ ſubtilius velles rñdere: dicas q̃ ỏ q̃ mulier ipſa ex ꝓcõ ſuſtinet onera mr̃i monij: tũc ipſe marit⁹ vꝫ ſuſtinere ex quo ipſa lucreť fruct⁹ qui au gẽt dotẽ quos lucraret marit⁹: ſi ipſe ſubiret onera. Vñ dicit iuriſ ☞ cõſultus. in. l. ſi gs. ꝑ vroꝛe. in ſi. tq̃ exꝑẽſe quas facit mulier cõ pẽſanť ꝓ vſuris que debebanť marito q̃ſi emolumentũ q̃ ꝓti nebat ad maritũ detur vroꝛi ꝓpter onera q̃ ſubũr. Et q̃ hoc emo lumentũ ꝓtinebat ad maritũ vt dixi: manifeſte ꝓz q̃ ipſe maritus in effectu vꝫ ſoluere bas impẽſas vroꝛi: q̃ q̃ ꝑpenſat cõdi. tollit. ſ. iulian⁹. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ. l. ampli⁹. vbi bar. rẽ ra. ba. ſz ꝓime rõni nõ rñdet Jmo. q̃ nõ tetigit eã hic Ang. ỏz in ꝙſtio allegato. ỏz poſſet rñderi. ll. q̃s allegat q̃ dos ꝓmiſſa in illis iurib⁹ ip̃ꝓꝓrie vocať dos ad diffinitionẽ dotis cõſtituende ſicut dos q̃ relinquiť in teſtõ. vt. l. ſi qs ꝓꝛioris. C. de nup. ꝛ bar. in. l. titio centũ. ſ. titio ge nero. de cõd. ꝛ demon. Sed ꝑ Ang. multũ facit ỏz non adducat: q̃ etiã in ſtipulatione interꝓſita a marito de lucrãdo dotẽ ꝙpẽndi tur dos ꝓmiſſa: ꝛ non tradita. caſus eſt ſingula. in. l. ex morte. in ſi. C. de pact. conuen. ꝛ tñ verba ſtipulationis debẽt ſtricte intelligi ꝛ ꝓꝓrie. l. quicquid cũ materia. de verb. oblig. ꝛ. l. ſi ita. ſ. grifogo nus. eo. ti. vnde not. q̃ diffinitio. Bart. cõprehendit ꝓmiſſionẽ: quia dare ꝛ ꝓmittere ſunt paria. l. ſi. C. app. leg. fal. diffinitio ſua redditur dubia. ¶ In diſpoſitione tñ ſtatuti: ſi ſtatutuꝫ loqueretur de dote data non haberet locũ in dote ꝓmiſſa ſm Bar. in. l. iu

bemus

bemus. ſ. ſane. C. de ſac. ſan. eccle. ¶ Hec tñ reſponſio non eſt oñino valida: q̃ in diffinitione exꝓmitur res ꝓout ꝓꝓrie eſt. l. j. ſ. dolum. ff. de dolo. Sed dare ꝛ ꝓmittere nõ ſũt ꝓꝓrie idẽ: vnde tutius eſt addere vnũ verbũ Ange. in cõſilio precallegato: dũ dicit quod dos eſt ius quoddã cõtinẽs in ſe datum traditũ vel ꝓmiſ ſum: ꝛ adiecto verbo ꝓmiſſum in diffinitiõe bar. bñ ꝓcederet hec diffinitio. Et aduerte q̃ Ang. in repꝛehẽdẽdo dicta bart. inuoluit ſeipſum. ¶Primo eñ cõcedit q̃ ỏ de iure dos eſt quoddã ius vniuer ſale ỻz de cõi vſu loquẽdi appellet dos res q̃ tradiť in dotẽ. vt. l. de dit. de col. bono. cũ multis alijs. Et tñ iferi⁹ dicit q̃ ỏ fruct⁹ nõ au gent dotẽ: ꝛ q̃ ỏ preciũ in dote ſuccedit loco re i fauoꝛe dotis: ꝛ ſic eſt ſpãle in dote. l. res in dote. cũ ꝛcor. de in. do. ſz ſi dos eſt ius vniuer ſale de iure vt ipſe fatẽť cũ de iure ex natura iuris vniuerſalis ꝑcũ ſuccedat loco rei: quid eſt op⁹ inducere aliquid ſpãle fauoꝛe dotis itẽ dicere q̃ fruct⁹ cõuertũtur in dotẽ ꝛ nõ augent dotẽ eſt nihil di cere: vt dicit Jmo. ꝛ bñ: q̃ ſi conuertunť: ergo augẽt. ꝓterea ter. vti tur verbo augmẽti vt. l. ſi marito. ſ. fi. j. eo. ¶Si de dictis ſuis non eſt multũ curãdũ: ſed teneda eſt opinio bar. qui ꝓbat eã optimis rõnibus: bal. aũt dicit in. l. ỻz ꝛ ſi poſſeſſori. ſ. fi. de iureiu. q̃ nõ eſt ꝓꝓrie ius vniuerſale: ſed ỻz inſtar iuris vniuerſalis. et in. l. fi. C. de ſen. q̃ ſine cer. quã. dicit q̃ eſt ius vꝫle: q̃ſi dank oia bona in dotem: ſecus ſi detur res particularis: ſed q̃ nihil allegat boni non eſt re cedendũ ab opi. Bart. q̃ tñ dos non ſit ius vniuerſale facit: q̃ ſi dos eſſet ius vniuerſale: tunc de iure cõi ꝛ non de iure ſpãli fauoꝛe dotis valeret ꝓmiſſio dotis incerte ſicut vꝫ ꝓmiſſio gregis vel pe culiũ vel hereditatis vt. l. ſi greꝛe cũ materia. de leg. j. bene facit. l. j. in fin. cũ ſeq. de rei ven. Sed hoc eſt falſum ꝛtra. l. j. C. de do. ꝓmiſ. ſm cõm intellectũ de quo videbis per bar. ꝛalios in. l. j. j. eo. ergo vꝫ q̃ non ſit ius vniuerſale ſuper quo eſt cogitandũ. Itẽ adde q̃ dicta ſua in iſta. q. in quantũ vult q̃ ỏ ꝑcedit libellus ꝛ ſnia incerta ſuper dote: nã non vꝫ bene rñdere ad. l. fin. C. de ſen. q̃ fine cer. quã. vbi fit mẽtio ad oſtendendã nullitatẽ ſnie: q̃ quãtitas erat incerta quinimo interlocutoria ibi lata ꝑ iudicẽ declarat q̃ ỏ non erat du biũ an dos eſſet data: ſed quãta: vnde. o. ꝑ an. repꝛehẽdẽs hec di cta dicit q̃ glo. in. l. j. in ꝓ. ff. de ed. ꝛ iura q̃ allegant loquunť in vniuerſitate que conſtituit abſq; aliqua rei traditione vel quaſi: ſi cut eſt hereditas: ſed in dote non eſt ſic: q̃ dos cõſtituiť ꝑ mediũ traditionis rei vel quaſi. vt. l. j. de dote cau. non numo. C. Sed iſta 14 rõ differẽtie ỻcludit tq̃ ỏ in actiõe de peculio nõ vꝫ ſnia incerta: q̃ iſta vniuerſitas non põt conſtitui ſine traditione rei vel quaſi. l. nõ ſtatim. de peculio. ff. ꝛ tñ ſm glo. ꝛ Bar. vꝫ ſnia incerta: vt no. in. l. j. in prin. ff. de eden. ꝛ ꝓbať in. l. queſitũ. ff. de peculio. in prin. vbi ỏz q̃ res que veniũt pendẽte iudicio ad reum conuentũ põt veni re in condẽnatione: ꝛ ſic ꝓz q̃ nõ eſt opus ſpecificare rẽ in libello: ꝛ q̃ ỏ a condẽnato ad peculiũ reſtituendũ executionẽ poterit q̃s cõ ſequi illas res. Tu ergo aliter dicas ꝛ meli⁹ q̃ỏ in iudicio vniuerſa li petunť res q̃ continenť in illo iure actionis: ſed veniũt reſtituen de officio iudicis in executione ſnie ſm Bar. in. l. j. in prin. ꝓcalle. ¶Unde in petitione hr̃editatis ſatis eſt declarari aliqñ eſſe hereditẽ filĩ in actione de peculio ſatis erit declarari peculiũ ad agentẽ ꝓti nere q̃ eſt penes reũ conuentũ. Sed in actione de dote ipſa dos ꝛ res in dotẽ dare petunť iure actionis vt ꝓz in. l. j. ſ. exactio. ꝛ ꝓ tã. l. C. de rei vxo. act. vñ ſi ſpecies eſt in condẽnatione dos reſtitua 15 tur ſtatim ſi eſt in quantitate poſt annũ. vt in. d. ſ. exactio. ꝛ ideo actio de dote eſt magis ſimilis iudicio gñali q̃ã q̃ vniuerſali: i quo ꝑcedit quidã libellus gñalis: ỻz ſnia ỏz eſſe certa: q̃ id q̃ petiť in genere petitur iure actionis ſm Bar. in loco allegato. Simile vi demus in petitione intereſſe in quo ỏz ferri certa ſnia: ỻz admittať libellus incert⁹. ſ. curare. inſti. de actioni. ꝛ plene bar. in. l. ſtipula tiones non diui. de ver. obli. Unde in caſu. l. ſi. ꝑdicte ego admitte rem q̃ ỏ ꝑcedit libellus incert⁹. ꝛ hoc innuit ibi ter. ỏũ dicit q̃ ſen tentia annullať: ſnia aũt deberet eſſe certa vt. ſ. dixi. Et q̃ articul⁹ eſt dubius cogitandũ eſt etiã ad ea q̃ dixi in vlti. q. ꝓri. ad argumẽ tum q̃ ỏ feci. de. l. j. de do. ꝓmiſ. eſt rñdendũ q̃ỏ actio de dote nõ eſt reſpectu mariti ante dotẽ traditã. ỏz põt dici eſt ius vniuerſale ex redditu dotis poſtq̃ fuit tradita marito in fauoꝛẽ mulieris: vt ſic reſpiciat diminutionẽ: ꝛ augmentũ ad intellectũ. l. ſi. de ſen. q̃ ſine cer. quã. ſatis ꝑz ſolutio quã. ſ. dedi: vꝫ q̃ỏ libellus poſſit eſſe in cert⁹: ſed ſnia debeat eſſe certa: bal. tñ in. l. j. in prin. de ẽdẽ. vult etiã q̃ỏ libellus debeat eſſe cert⁹ ꝛ ꝓſſit dici addẽdo ad id q̃ỏ dixi q̃ỏ boc facit natura reddit⁹ ſeu reſtitutionis: vt ſicut dos ỏz dari cer ta in q̃ãtitate ꝛ qualitate: ỻz poſſit ꝓmitti incerta: vt ꝓz in. l. cum poſt. ſ. genero. de iure do. ita cũ petiť reſtitui debeat deſignari cer ta q̃ãtas vel reo. arg. l. ij. ſ. fi reddita. cũ ibi no. ff. cõmoda.

Summarium.

1 ¶ Dictio ſemp q̃uis de ſui natura ſignificet cõtinuationẽ quã dã non interm iſſam recipiť tñ reſtrictionẽ: vt aliqñ id quod dicit ſemper tale eſſe vel fieri debere: non ſit tale nec taliter fit.
2 ¶Poſſeſſio ꝓbatur etiam per culturam agri.
3 Ex fructuum perceptione ꝓbatur poſſeſſio totius anni.
4 Una cauſa q̃ỏ deducitur incidẽter ad aliã ſortitur priuilegiũ cau

ſe principalis quoad forum.
5 ¶Poteſt dos coram eccleſiaſtico iudice peti.
6 Munquid pater legitimus ſemper teneatur filiã dotare: ꝛ quid de patre naturali vel babẽte filiã ſpuriam an ſimiliter teneatur dota re: ꝛ nu. 7.
8 An ſi res aliqua mariti obligatur ſpecialiter ꝓ dote videať in ductum vt reliqua eius bona non ſint obligata.

1 a

Dotis cauſa. Et priuilegiata fauoꝛe pu blico q̃ cõſiſtit in procrea tione ꝓlis per quã repletur ciuitas. Et ſunt tria dicta vt in glo. ¶ †No. primo ibi ſemp ꝛc. Juncta glo. poſi ta ſup illo verbo q̃ỏ Quis dictio ſemp⁹ de ſui natura ſignificet ꝛti nuationẽ quandã nõ intermiſſam. vt. l. gaio. ꝺ. imperato⁹. ff. de ali. ꝛ ci. leg. ꝛ. l. j. ſ. itẽ fluminũ. ff. de flumi. recipit tñ reſtrictionẽ vt ali qñ id q̃ỏ ỏ ſemp tale eſſe vel fieri debere non ſit tale nec taliter. Et ex hoc arguit hic Bar. poſt Dy. ad no. q. cui⁹ dicta referã tibi in vocc. Si teſtis dixit vidiſſe titiũ poſſediſſe per. x. vel. xx. annos ſemp vel ꝛtinue: vtrũ iſte teſtis ſit falſus. Nã vꝫ q̃ ſic: q̃ ꝓſſibile eſt q̃ỏ ſemp ſine interm iſſione alicui⁹ momenti aligs inſiſtat in re. casus eſt notabilis. in. l. ſcruitutẽ. la. ꝺ. de ſerui. Cui⁹ dictis adde et ꝓ ỏ inquãtũ dicit teſtẽ ſaluari hoc mõ: q̃ vꝫ ꝑponere q̃ỏ ille de quo loquiť illo tpe fuit in loco ex quo poterat recedere a poſſeſſiõe q̃ciq̃ volebat: nã ꝓ boc ille vꝫ vſus: ꝛ ſic ſemp poſſediſſet rẽ. l. j. ſ. de aqua quoti. q̃ỏ dictũ eſt declarãdũ: nã ſi intellererit poſſeſſo reť fuiſſe in loco ita ꝓpinquo vt non ꝑdereť poſſeſſio naturalis vt dicit gl. o. ꝺi. in. l. j. in ꝓ. de acq. poſ. boc dem̃ poſſet ſuſtineri: q̃ ꝑ boc ꝑdereť q̃ỏ poſt ingreſſus rei ſemp illã naturalẽ poſſeſſionẽ re tinuit. Si aũt intellexit q̃ fuerit in loco ex quo facile poſſet accede re ad poſſeſſionẽ: nõ tñ retinuit naturalẽ poſſeſſionẽ iſtud dem̃ te ſtis nihil ỻpoꝛtaret in effectu: nã etiã ſi depoſuiſſet ſemel fuiſſe acce ptã ꝓiumix ꝛtinuatio poſſeſſiõis ciuilis vſq; ad decẽniũ. iuxta gl. in. l. j. C. de ſer. fugi. ꝛ bar. in. l. ſi de ea. in prin. de acqr. poſ. vbi antẽ trãſiſſet decẽniũ ꝑ boc dictũ teſtis nõ min⁹ ꝓſumeretur obliuio. ỻz poſſeſſoꝛ fuerit in loco vñ potuit ire ad poſſeſſionẽ: vt ꝓz ex no. in locis allegatis: ꝛ parcat mihi reuerẽtia ſua. text. in. l. j. de aqua q̃ti. ꝛ eſtiua. loquiť ꝑ verba q̃ ꝑñt ſignificare actũ ꝛ poteſtã ỻz verba te ſtis non: dum dicit quod vidit poſſidere non poſſunt ſignificare niſi actũ: poſſum⁹ ergo dicere vltra ipſum quoad hũc ꝓimũ mo dũ q̃ỏ iſta verba ꝑñt ſignificare q̃ vidit ꝑ decẽ annos ſemp titiũ ſi ſtere poſſeſſioni. i. ꝛpib⁹ 2gruis ꝛ 2ſuetis: ita cẽ interꝓtať verbuꝫ ſemp ꝛ cõtinue. gl. eſt no. ꝛ o. ꝺi. xxj. di. c. ſacroſcta. ꝛ ibi Archi. j. diſ. c. ſi volũtate. ꝛ in. c. ſi. in verbo 2tinue. dever. ſig. li. vj. bñ facit tex. in. l. ſiſtit 2ſtituta. in prin. ff. q̃ead. fer. am. ſignificant ergo teſtis verba q̃ỏ vidit illũ ſingulis annis eſſe in agro: intellige ꝓ ſe vel ꝑ 2 curatoꝛẽ ſuũ tpib⁹ q̃b⁹ ỻolet coli ager: et iſtud ſufficeret: tq̃ etiã ꝑ culturã agri poſſeſſio ꝓbať. l. arboꝛib⁹. ſ. ỻ. vbi bal. ff. de vſufr. ꝛ ꝑ eundẽ in. l. ỻ. vel. ỻ. C. fini. regũ. Et hoc ꝓ ỻz q̃ỏ id q̃ỏ dicit bald. tãgẽs hũc articulũ in. c. j. ſ. ſi qs ꝑ. xxx. ſi de feu. fue. 2to. inter do. ꝛ agna. ꝛ in. l. foramẽ. ff. de ſer. vr. ꝑdi. vbi etiã tãgit q̃nẽ: ꝛ vꝫ dice re ſicut. j. o. ỻy. q̃ dicti teſtes ſaluanť reſpectu poſſeſſionis ciuilis q̃ỏ non eſt veriſi: vt hic dicit bart. ꝛ bene. Sz tertio mõ põt ſaluari 3 hoc dem̃ teſtis: vt tãgit hic notãter bar. tq̃ intelligiť q̃ỏ teſtis di cit vidiſſe ſingulis annis iꝑm ꝓcipere fruct⁹ ex quoꝛ ꝓceꝓtione ꝑ batur poſſeſſio toti⁹ anni. alle. tex. in. l. litib⁹. C. de agri. ꝛ cẽ. lib. xj. ꝛ eſt bonus tex. quẽ no. ipſe in. l. titio. ff. de ſol. tu vide bonũ tex. no. ibi. Ang. ¶mo. in. l. fili⁹. ſ. diu⁹. ꝛ. l. ſi. de le. j. vbi docẽť ꝓctica ꝑ Ang. ꝑbãdi qualiter qs rẽ poſſederit. ꝓſio ꝛ tãḡ ſua. Sz bec nõ fuit doctrina bar. originalis in materia iſta: ſed ſpeculatoꝛis in ti. de ꝑbatio. ſ. fi. ver. ſed q̃rit. ꝛ hãc ꝓbat Jo. an. i. ti. de teſte. ſ. nũc tractãdũ. in addi. q̃ incipit Rofred⁹. vbi refert ꝓfactũ docto rẽ multũ dubitaſſe ſup hac q̃one quõ teſtis poſſit ꝑbare ſemp vel 2tinue vidiſſe p. r. annos titiũ poſſidere: ꝛ relatis dictis ſuis remit tit ſe ad cautio. ſ. allegatã. Sz q̃ cõiter marime ꝑ nobiles viros co lunt agri: ꝛ ſolicitanť cultoꝛes: ꝛ capiũt fruct⁹ mediantib⁹ ꝓcura toꝛib⁹ ipſoꝛũ eſſet dubitãdũ q̃ ſi appareret fruct⁹ eſſe traditos ali cui noie meo: ỻz non ꝛſtaret q̃ eſſet nũcius vel ꝓcurator me⁹ aliter eſſet dubitabile. Sz tñ rõ dictat ſicut ego ſcripſi in memoriali meo cũ accidiſſet in facto q̃ỏ ꝑbeť poſſeſſio: q̃ ſi ꝓbať q̃ ille recipit no mine meo boc factũ poſſum q̃cũq; ratũ habere: ꝛ dicẽdo me poſ ſediſſe illo tpe ſatis dico: ratificaſſe fructũ geſtoꝛis: maxime ſi diri ☞ dictiã. de ꝑſcri. ꝛ vbi oꝛ q̃ ſufficiẽter ꝓbatur poſſeſſio ꝑ teſtes ſi di cũt ſe vidiſſe. xl. annos ſolui ꝑſionẽ nũcijs romane eccle. Sz hoc nõ eſſet verũ ſi oporteret oſtẽdere cõmiſſionẽ factã nũcio aliter q̃ ꝑ dicta teſtiũ: aliter aũt non ꝓbareť poſſeſſio q̃ ſola dicta teſtiũ: Qualiter autem ꝓbetur acquiſitio poſſeſſionis per ſolutionem de quod dixi in. l. q̃ vniuerſitas. ſ. qui per colonũ. de acquir. poſ. ꝛ q̃ỏ ponit Ange. in. l. quedã mulier. de rei vendi. Et ad materiã de bis dictionibus vide ter. quem adducit do. me. hic. xxi. diſt. c. ſa ☞ cer. dotẽ. ꝛ de conſe. diſt. ij. c. reuerſa. ꝛ alia que ipſe hic adducit que vide per te. ¶ †Secundo no. ibi ꝛ reipublice intereſt ꝛc, q̃ỏ cũ iſta

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Dos possit petiadde spe.ti.de dona.inter virū ⁊ vxo.in.§.formatur.§.vtq; cā dotis.Bal.in.c.i.vt lit.nō cōtest.in.ij.col.ver.itē no.bal.in.l.i.C.de do.promis.

b ¶ Vidua ⁊ sic misericrabilis psona.adde cardi.zab.in.c. significātibus.in.j. not.de offi.dele.g.⁊ glbb.in.c.l3.de foro cōpetenti.

c ¶ Uncat dotare filiā.adō gd si filia bz vñ se dotet an teneā eā dotare.primo dic quod nō: vt in.l.ij.gs a liberis.in.§.fz ⁊ si fili⁹.de libe.agn.in fi. ⁊ sic tert.in l.fi.C.de dot.promiss.⁊ ibi gl.bal.⁊ ange.Cy.⁊bal. in.l.mif.C.de iure do.bal. ⁊ange.in.l.j. ff.solu.ma.⁊ an teneāt dotare si cōtrahit mīmoniū sine eius volūtate. vide glos.in.c. fin.xxij.q.ij. glo.⁊ bar.in l.Pau.ff.de statu ho.do in.c.cuz causam.de rap. car.zab.in.c. accedēs.j.q. de pcur.idez Card.in.c.i. l.iij.ō despō impub.abb. 4 i.c.j.de adul. bal.in.l.fi.C. de sen.q sine cer. quantit. aler.de imo. cōsil.cxxxiv. inci.viso the § mate.in.iij. a col.in.ij. vo.

d ¶ Filis filiā b spuriā. adde bar.in.l.§.in in.§.si a socero.ff.si fraudē credi.ab. i.c.cū bfct.ō eo q cogno. zsan.vr.suc. ⁊ ibi diffuse p car.alexā. in pe.no.⁊ p feli.in.c.eccle ecclesia sancte marie ō 9sti. dictio etiā fit implicatiua q̄ priuilegia cōcessa doti videntur cōcessa etiā fauore mulieris priuato nō solū in fauorē publicū ꝙminimo principaliter videnť cōcessa in fauorē priuati: vt dicetur in fi.l. post Bar. ¶ Ultimo no.q̄ in dubio mulier q̄ nō bz dotē ꝓsumitur inuentura viri. Et ofte̅dit ter.in ver.necessariū.⁊ dicēs⁹ plenius in priuilegijs dotiū ⁊c. ¶ In glo.super verbo cām.ibi: videdū.seu instantia.ista glo.cōiterper oēs reprehendit. ¶ nquantū di cit q̄ iudiciū in cā dotis bz instantiā minorē.nā fz Sy.boc nō reperitur iure cautū. ¶ Preterea abbr̄eviare instantias esset potius in odiū mulieris.l.ij.C.vt.j.certū tps. ¶ Prima ratio cōfirmat ex.l.ij. C.de do.promiss.vbi dr q̄ p10 dote bz agi iure iudiciorū: ⁊ sic iura ordinaria q̄ agunt alia iudicia.⁊ hāc.l.adducit Jo.de imo.hic.dicit ergo bar.hic plenī⁹ in.l.si cōstante.in prin.in.iij.q.princi.j.eo. qō sicut in alimētis pōt pcedi summarie:⁊ abbr̄eviantur dilationes: vt.l.si qs a liberis.§.si qs ex bis.de lib.agno.⁊.l.ij.de re iudi. ita poterūt abbr̄eviari dilationes in causa dotis similiter etiā fm ang. sicut in alimētis pcedit dieb⁹ feriatis ob necessitatez boium: vt.l.ij.ff.de fer.⁊ ita pceditur in cā dotis.⁊ ita tz spec.in ti.de ferijs. §.seq.in.j.col.debebit tñ libellus offerri.⁊ lis cōtestari:⁊ fieri plena pbatio.⁊ poterit etiā appellari:⁊ de lit.cōte.est casus in.l.si cuz dotis.§.eo aūt.j.co.ti.de pba.l.l.docce ancillā.C.de reiuē.de appellatio.in.l.fi.de sen.q fine cer.quāt.ampli⁹ dicit ang.hic ꝙ si petatur mīmoniū dissoluti cōz iudice ecclesiastico:⁊ incidēter petat dos restitui poterit iudex ecclesiasticus sup dotē adiri:⁊ pcedetur tāc sup dotē sine strepitu:⁊ figura iudicij sicut super mīmonio.ad primū allegat ter.in.c.de prudētia.de dona.inter virū ⁊ vxorē.adō similē ter.in cle.dispēdiosam.de iud.p hac cōclusione facit optime qō ponit Bal.post gl.in.l.cū vēdēte.C.vbi cause fiscales.⁊ in.l.cū eoz.de sen.vbi dicit q̄ qñ fideiussor⁹ soluit fisco priuilegiū debitori incidēter cōz eo de iudice pōt petere sibi refundi pecuniā quā soluit tz pcurator cesaris non esset iudex ordinarius rei. ¶ Et sic vides q̄ qñvna cā deducit incidēter ad aliā sortitur priuilegiū cause principalis quo ad foz.idē probat ter.fm Ang.in.l.ij.C.de vsuris rei iudi.facit qō bf̄ in.l.interdū.§.q fures.de furt.vbi aūt dos peteret principaliter: tūc fm Ang.neq; pōt peti cōz iudice ecclesiastico: neq; pcedit in ea sine strepitu ⁊ figura iudicij:⁊ ita intelligit dicta bar.hic.⁊ in.d.l.si cōstante.§ Jmo.hic.dicit ad vtrūq;.nā Jnno. ⁊ Host.fm cū in.c.ex tenore.de foro cōpetēti.tenēt ꝙ etiā principaliter dos possit peti' cōz iudice ecclesiastico:tū q̄ est cā pia.l.cū is.§.mulier.de cōdi.inde.q regulariter pōt tractari cōz iudice ecclesiastico: vt plene tractat in.c.cū sit.de fo.cōpe.tū q̄ mulier est vidua ⁊ sic miserabilis psona⁹ que potest agere cōz iudice ecclesiastico: vt in.c.ex trāmissa.cū no.de fo.cōpe.⁊ ipsi nō dicant in quo loco hoc dicar.⁊ scias ꝙ tenet do.Unto.⁊ sequit Jmo.in.c.ex litteris.de pig.alle tñ ter.logtur i territorio ecclie:⁊ forte roma terra illa habeat regē pōt pbabiliter teneri ista cōclusio ex eo q̄ vidua ē psona miserabilis: vt dictū est. Sz posito ꝙ posset peti cōz iudice ecclesiastico remanet dubiū: vtrū possit pcedere sine strepitu ⁊ figura iudicij dicta cā.dicit Card.sforz.ꝙ sic.in.o.cle.dispēdiosaz. do.Jmo.distinguit ꝙ aut dos petit cōz iudice seculari:⁊ tunc sit vera opi.bar.⁊ ang.qz i his q̄ nō respiciūt pctm̄ lex canonica non seruat i foro ciuili.§.l.ciuilis Sriū disponit:fz vnaquez; seruat in foro suo.fm gl.in.c.ij.de arbitris.i.vi.⁊ est casus in.c.si duob⁹.de ap.⁊ bar.in.l.priuilegia.de fac.san.eccle. Si vo dos petāt in foro ecclesiastico:tūc vera sit opi.d.Cardi.que videt pbaria similiter id qō dicit glos.in.o.cle.dispēdiosam.vbi vult qō dispō illius decretalis habeat locū etiam in spōsalibus de futuro:fz agat priuilegium paliter de ipsis sponsalibus.p10 qua cōclusiōe quā credo veraz facit optime:qz priuilegiū datur cause matrimoniali:qō verbuz late cōplectitur de sui natura quicqd aliquo mō ptinet ad illā cām.l. cū hi.in prin.vbi Bar.de transl. Uñ dicit alibi notāter Bart. qō etiam in materia statuti in quo proceditur stricte si priuilegiū cōceditur circa modū probandi in causa dāni dati:bz locū in omni qō pertinet ad illam causaz aliquo mō. Bar.in.l.solēt.de ꝑiū.⁊ ci. dicit etiam no.bar.in.l.j.C.cōia dele.qō priuilegiū concessuz actioni personali in precedendo cēt̄ditur etiam ad iudiciū hypothece tanq̄ accessoriū. Sz ad hec oia posset dici qō loquūtur in ptinētibus ad causam de qua fit mētio:qz tēdūt ad eius expeditionē. Sz casus ille nō videt talis:qz aliud est mīmoniū aliud dos:nec iudicium dotis pertinet ad causam matrimonij:fz habeat depēdētiā a matrimonio:⁊ sic cōnexum ei⁹. Uñ vī qō in hoc casu dispositio exorbitās:⁊ Sius de qua in.d.cle.non debet extendi ad hūc casum in quo non tractatur aliqd qō ptineat ad expeditionē cause matrimonij.pro qua cōclu.facit glo.bñ in.c.literas.de iura.calū.q̄ dicit qō priuilegium qō datur causis spiritualibus cū nō iuret de calū. in ipsis:fz ad veritatē nō extēdit ob cām possessionis q̄ ytū super beneficio.p qua cōclusione facit qō scribit bart.in.l.si ita stipulat⁹. §.grisogo.de verb.obli.vbi dicit q̄ qualitas adducta in casu principali videt repetita in accessorio qñ illō capitulū tēdit ad diuersuz officiū:secus si ad eundē.⁊ stat regula quā ponit Bal.post Cy.in l.ij.ff.de iurisd.q̄ vbicūq; sum⁹ in iure speciali cui cōcedit principale nō videt cōcedi accessoriū vel pertinens ad illud. Unde articulus reddit satis dubi⁹. Ego tñ inclino in partē prīi Florētini vt verba posita.§.in.d.cle.dispēdiosam.aliqd operenť ⁊ in deponētib⁹ ⁊ cōneris ⁊c.⁊ maxime qz ibi est distinctio q̄quomodo q̄ est vtis gemināta.facit ter.in.l.i.§.vnde querit.fi qs omīsi.cā testa.⁊.l.i. balista. ad treb.ad cōprehēdendū em̄ ptinētia ad expeditionē cause matrimonij sufficiebat verbū cā. Unde vt clementia ista aliqd operēt dica mus ꝙ cōprehēdit etiā accessoria cause mīmonialis:licet nō ptinētia ad expeditionē cause mīmonialis.p hac cōclusione facit.l.si seruā.⁊ qō ibi bar.de iure do.vbi pbaf ꝙ notificatio facta de mīmonio nullo ꝙsequēter⁊ tacite trahit etiā ad cōfirmationē dotis: vnde dicebat bal.p illū ter.⁊ notāter in auf.ex cōplem.C.de incest. nup.ꝙ si supio: dispēsat in mīmonio nulliter ꝙcto videt et dispēsare cū dote data ꝓterea talis mīmonij. Et ad materiā vide qō ponit bal.in rub.C.de priui.do.vbi tenet opi.ang.⁊ bar.ꝙ in dote in stātia nō fit abbr̄eviata. Et p ea q̄.§.dixi in vi.q.rubr.⁊ qñ dote pcū succedit loco rei dixit bar.⁊fi.suo.cxxiij.ꝙ si res dotalis estvē dita ⁊ pcū est zuersum in dotē:dicit ipse ꝙ etiā ꝑ restōnē pcū bona erūt tacite obligata. Etiā credo ꝙ optime dicat bz alibi ⁊ rariū teneat dicēs ꝙ etiā in actis de dote respectu hypothecarie pcū nō succedit loco rei nisi in subsidiū: vcz qñ res esset pempta vel pscripta vt ipse dicit in.l.j.in vltimis verbis.de distra.pig. ¶ In glo. semp.ibi: ītē de bonis pfīs.pmissa credif ⁊c. Doctores cōiter hic approbāt istā gl.⁊ intelligūt eā ēt si pf̄ esset administrator bonoz filie:⁊ credo ꝙ bñvt ibi dicā:bar.tñ oppositū bz expresse in.l.nēlem⁹. de neg.gel.vbi dicit ꝙ qñ pf̄ administrat bona filie vidue videt eā dotare de bonis ꝓpr̄is:fz opi.quā ponūt hic mod.verior est: naz ter.in.l fi.C.de do.pmiss.loquit in filia in potestate hñte bona ad uētitia in qb⁹ pf̄ habet vsumfr.q̄ bona sine dubio pf̄ administrat vt legitim⁹ administrator: vt.l.i.C.de bo.ma.vñ nescio quō bar.fz dicat i.l.d.nēlem⁹. Scdo aduerte qz doc.⁊ hic ⁊ i.l.fi.C.ō do.pmiss. expresse dicūt ꝙ pf̄ in dubio videtur dotare de bonis suis si nō aliter p testet:⁊ sic videt sentire clare ꝙ si pf̄ expresse ptestaret ꝙ dotabat de bonis filie:tūc nō tenet dare de bonis ꝓpr̄is:qō dictū simpliciter intellectū nō est verū:sed est intelligēdū ꝙ pater hoc faceret filia cō sentiēte:nā si filia nō ꝙsentiret cū ter.dicit ꝙ etiā qñ filia habet bona pf̄ tenet eā dotare:vt.d.l.si.nō posset pf̄ auferre boc ius qō cōpetit filie cōtra eū filia nō cōsentiēte:nullus em̄ debitor pōt liberari nō cōsentiēte creditore.l.cōtra iuris.§.si fil⁹.ff.de pac.non ergo posset se pf̄ liberare a debito suo dādo in dotē bona filie.⁊ hoc tenet bal.in.l.fi.§.ipsuz aūt.C.de bo.q̄ lib.nō inueniēte hūc pūctū declaratū p aliū.⁊ ad materiā vide oīno qō ponit elegāter Ang.cōs. suo.ccc.vbi dicit ꝙ supra ꝙmisit dotē simpliciter ꝓ filia: deinde in solutiōe dotis ptestāt qō declarat se ꝙmisisse de bonis filie:⁊ ꝙ de bonis filie solui nō pōt ꝓiudicaret filie cui per ꝙmissionē factā fm pliciter a principio iure fuit quesitū. Unde fm cū est opus ptestari tpe ꝙmissionis:qō intellige filia cōsentiēte vt.§.dixi. ¶ In ea. glo.ibi:de tacita stipulatione. Adde primo huic glo.ꝙ sicut tacita stipulatio vel ficta inducit fauore dotis: ita inducit fauore donationis ꝓpter nuptias.glo.est sing.quā ibi approbat bal.in.l.ij.C. de bo.q̄ lib.quā ego adduxi post do.meū in.l.j.in prin.de verb.ob. Sed aliud fm Jmo.hic ꝙ si ex forma statuti ꝙmissio q̄ cōtinet in instrumētis habeat executionē parată:dispositio hui⁹ statuti non habet locū in ista stipulatiōe ficta.allegat bar. in.l.j.in fi. de bis q̄ in testa.dele.sup quo vide Bal.in.l.ad.pbationē.C.de pba.⁊ in.l. vbi adhuc.vbi ponit exēplū de tacita hypotheca.C. de iure do. super quo vide qō dixi in fi.q.in.l.q liber.§.hec verba.de vulg.⁊ pu. ⁊ est questio elegās. ¶ In ea.gl.ibi:qz nō pōt alienari ⁊c. Super ista vide hic plene bar.q̄ cōcludit in effectu ⁊ sequunť oēs ꝙ etiam res mobilis q̄ seruādo seruari pōt hodie de iure nouissimo nō pōt alienari p auf siue a me.C.ad velle.Sriū intelligein his q̄ cōstituunt in pōdere nūero vel mēsura:qz in his mariť⁹ pōt vti ad libitū: qz tenet ad tātūdē in gñe vt pbaf in.l.res in dote.§.de iure do.qō nō credo de nouissimo iure correctū:licet bar.nō declaret. ¶ † In ea dem glo.ibi:⁊ de ritu nup.q liberis.doc.dicūt post bar. hic ꝙ boc habet locū in filia legitima ⁊ naturali:sec⁹ in naturali tñ vt.l. vxo rem.§.pf̄ naturalis.ibi:de leg.iij.⁊ ꝓ declaratione istoz duo sunt videnda hic. ¶ Primo vtrū pf̄ legitim⁹ semp teneat dotare filiam.⁶ Scdo vtrū pf̄ naturalis vel habēs filiā spuriā similiter teneat dotare.sup primo dicit bar.in.l.obligamur.§.lege.de act.⁊ ob.ꝙ si filia nupsit ⁊ nō ꝙmisit dotē nō pōt post aptere se dotari:qz cū dos sit ꝓpter matrimoniū ⁊ virū inueniendū ex quo matrimoniū est def̄ ꝓpter matrimoniū ⁊ virū inueniendū ex quo matrimoniū est secutū sine dote causa ꝓpter quā pater tenet officio iudicis dotare cessat. Et hoc dictū secutus est Abb.moder. consulendo vt ponit in.c.i.de despōsa.impub.in antiquis. Sed Bald.in auf res que. C.cōia de leg.tenet opinionē quā opinionē hic sequuntur Jmo.⁊ do.meus.mouenť multum equa ratione: qz dos datur non solum

vt inueniant viri:sed etiam vt cōmodius portarētur onera matrimonij. Unde etiā matrimonio secuto nō cessat oīno rō cur non debeat dari dos sicut dicit Bar.met.in fi.qōne.in.l.nupta.in prin.j. eo. Quid em̄ fi marit⁹ esset inops ita qō nō posset oīno vel cōmode alere vxorē certe nō vī cessare ratio dotis cōstituende:ꝑterea si mulier nulla haberet dotē etiam si maritus cōmode posset eā alere nō tñ ꝓsumit qō eque bene eā tractaret: vñ bec opi.est humanior.⁊ sequēda. Sed queritur nūquid si puella ꝙmisit dotē ⁊ nupsit sine consensu patris possit petere dotem solui a patre.⁊ allegātur due glo.qō potest. vna est.xxxij.q.ij.c.boc sanctū.⁊ banc adducit Jo.de imo.adducit do.me.xxxvi.q.j.c.delatoribus.vtrāq; adducit do.Albb.⁊ optime declarat in.c.j.de despon.impu.mouetur bona rōne:qz in istis spūalib⁹ nō attēditur paterna ptās:vt in.c.fi annū.de iud.li.vi.cū ergo matrimoniū sit res spūalis nihil refert ad petendū dotē qō nupserit sine cōsensu pr̄is.sup quo vide bonū ter.ibi aūt.vt cū de app.cog.§.fi alicui.⁊ qz.l.qui liberos.loquit in pr̄idē dicas in auo paterno qō tenet dotare neptē.l.dedit dotē.⁊ ibi bar.ff.de colla.bon.⁊.l.⁊ iō.§.fi.ff.de in rē verso.boc tñ limitat bal.no.in aut.res q̄.C.cōia.deleg.quā etiā adducit bic.d.m.nisi fi lius ipe sit dines ⁊ possit filiā dotare de suo.⁊ in hāc partē inclinat Saly.in.l.fi.C.de do.ꝙmiss.fz dicat cām pēdere:⁊ ꝓpterea non determinat.Bar.aūt multū soleniter ⁊ fin.dixit in cōsi.suo.cxxxj.qō si auus reliquit dotē nepti in mortē patris ⁊ pr̄ postea viuens de suo soluit dotē mortuo pr̄e neptis nō pōt petere dotē ex testō aui: qz cū illa dos videaf relicta ꝓtēplatione pr̄is perinde est ac si esset relicta pr̄i.l.fideicōmissa.§.interdū.ff.de le.iij.l.sine legato.§.si testator.ff.de leg.i. vñ si patri esset relicta:vt dotaret neptē nō tenere tur nisi semel dotare:ita etiā non tenef ꝙ nepte. Utrū hāc dotē tradita nepti pater imputet sibi in legitimā vide ter.no.in.l.pater.ff. 7 de euic.quē adducit bal.in.l.fi.C.de do.ꝙmi.⁊ sup scdo pūcto bar. bic sentit ⁊ etiā in.l.vxorē.§.pater naturalis.de lega.iij.quod licet pater naturalis teneatur alere filiam: nihilominus non tenetur eam dotare.⁊ banc opi.sequuntur Moder.tali rōne:qz videmus quod filī⁹ tenetur alere matrē vt.l.si qs liberis.§.i.de libe.agno.⁊ tñ non tenef eā dotare fm Ang.qz alle.ter.in.l.tutor.fm dignitatē.§.fi.ff.de admi.tut.in ver.mun⁹ nuptiale.⁊ qz alia filiozū cōtristatur cū mr̄ trāsfit ad scōa vota:vt in aut.de nō eligē.scōo nub.§.gregor.⁊ hoc pacto aliqs alere filiā vel aliū tenef:sed nō ea dotare:vt frater tenef alere sororē sicut fratrē nō vtrinq; cōiunctū:⁊ tñ nō tenef dotare sororē nisi vtrinq; coniūctā.vt.l.cū plures.§.fi.de admi.tu.⁊ licet bar.fm eū.in.l.fi.de bis q.vt indi.videat ꝑbare hāc ꝙz teneris alere:ergo teneris dotare:ꝙiū tñvī er.§.dictis:fz illa iura forte posset euitari:qō qz filīs debent fortī⁹ alimēta q̄ aliis vt ꝙia sit bona in ipsis ⁊ nō solū in filia naturali:fz etiā in spuria qñ aliter nō bēret se vñ dotaret.⁊ boc tz bal.l.i.fz mr̄.C.de iu.do.in filia naturali ⁊ in spuria tz bar.i.l.meui⁹.§.duob⁹.ff.de le.iij.⁊ etiā sentit lz nō ita clare in.l.fi.§.si a socero.ff.q̄ in frau.cre.sicut ego retuli.i.l.pe.j.de acq.he.aliqd tetigit illo articulo ⁊ vera est ista opi. lz teneat in practica ꝓpter autoritatē bar:⁊ ꝓpter multā equitatē quā bz:i pūcto tñ iuris fatēdū ē qō nō ꝑbaf. ¶ In eadē gl.ibi:c. querit bic ang.⁊ moder.nūqd istud priuilegiū donatiōis bēat locū i dote cui⁹ solutio apperet ꝓ cōfessionē mariti dūtaxat.⁊ refert Bar.in.l.assiduis.qui po.in pig.ba.tenentē Sglo.ibi positā:vcz qō si tr̄ renūciatū exceptioni nō nume.do.vel sit trāsactū tps mulier ꝓfertur aliis creditoribus ⁊ bz priuilegiuz illius.l. ¶ Mouetur primo ex bis q̄ no.gl.in.l.j.C.de do.cau.⁊ in.l.fi.C.eo.tit. Scōo qz cū creditor⁹ possit opponere exceptionē nō nu.pe.etiā nō opponēte marito vel bñdei⁹:vt.l.si cui.C.de nō nu.pec.si creditor⁹ ꝙmisit labi tps nō poterit ampli⁹ opponere:⁊ ita itelligit.l.assiduis.alle. gl.ꝓ se in.l.si qs post bac.C.de bo.dāna.Ang.hic dicit ꝙ aut creditores anteriores q̄ 2currūt cū muliere nō ꝓbāt debitū suū nisi ex confessione debitoris:⁊ tūc mulier fit potior:qz ipa⁊ creditores sunt in pari cā:aut approbat sibi deberi aliter q̄ ꝓ cōfessionē creditoris:⁊ tūc fit vera glo.in.l.assiduis.⁊ qō mulier nō ꝓferatur creditorib⁹:qz vī requirere dotē esse ꝓtā reipsa.quā sententiā sequitur hic Jmo.⁊ ¶ Pau.de casi.si cōfessio fuit facta cōstāte mr̄imonio nō precedente aliqua ꝙmissione. Si aūt fuit facta añ mr̄imoniū ⁊ctuz vel ꝑcedente ꝙmissione cōstāte mr̄imonio:tūc in dist̄incte tz opi.bar.ꝑ ea q̄ habenť ꝓ Cy.in aut.sed iā necesse.C.de do.añ nup. ⁊ ꝓ ter.in.l.in ⁊ctibus.§.sed qñ.C.de nō nu.pe.Bar.in rubr.C.de priui.do.tz glo.regulariter in.d.l.assiduis.limitat tñ eam in tribꝰ casibus de quibus ibi ꝓ eū. Quoz primꝰ est qñ ꝙmissio ꝑcedit cōfessionē dotis:⁊ ꝓ quo dicef postea. Scōs est qñ ex aliqua ꝓiectura probabili possit cōstare cōfessio facta de dote:vñ adde qō nota.ponit Jo.an.in rub.de depos.in addi.spec.⁊ dicit idē bald.in rub.de fide instru.vbi cōcludit melius in ista qōne:qō ad boc vt valeat confessio facta sine cā ꝙ.l.cū de indebi.§.fin.de ꝓb.sufficit qō cā possit apparere cōiecturaliter. Tertiū casum ponit qñ ex forma statuti instr̄m cōfessionis dotis bēret executionē parată sicut fnia tūc em̄ dicit nō posse allegari aliqd sicut nō posset ꝙ sniam q̄ bf̄ ꝓbitate.l.ignemū.de statu ho. Cui adde ꝙ statutū facies mēri né de istō dotali qō bz executionē.⁊c, verificat etiā i istō ꝙfessiōis dotis.gl.est notabilis quā ibi pōderat ad boc ang.l.l.exigere.ff.ō indi. Fūdamentū tñ qō ipse capit p10 glo.no.video ꝓcedere:dicit em̄ qō plura spālia non debēt cōcurrere circa idē:nā confessiō cui non opponit exceptio nō nu.pec.respicit dotis cōstitutionē. Sz qō mulier non ꝓferat aliōs in exactione dotis hoc respicit executionē. hec spālia circa diuersa pñt cōcurrere.l.singularia.si cer.pe.⁊ bar.in.l.sub cōditione.de solu.querenda est ergo alia via ad veritatē qōnis:⁊ sic confessio de recepto in mutuo probat verā numerationē post lapsum tpis vel si est renunciatū exceptioni non nu.pecu. vt tz bar.in.l.i.§.si quis.de verb.obli.⁊ sentit etiā in.l.si ita stipulatus.§.grisogon⁹.eo.ti.eadē rōne multoforti⁹ cōfessio post lapsum tpis est facta super dote ꝓbabit verā numerationē:qñ cā dotis fauorabilior est. Sed qz ego non sum secutus hec docta bar.in.o.§.grisogon⁹.sed dicta Spe.et bal.qui tenēt oppositū videndū est nūc qd sit dicendū in cōfessione dotis. Sup quo Bar.dicit no.in.l.cū aliquis.C.de iu.delib.qō qz confessio dotis non ꝑbat verā numerationē sed fictaz ex eo qō cōpetit cōditio ex.l.de qua.insti.de literarū.obli.§.j.ideo non ozit ex ista confessione tacita hypo.⁊ multū innuit beneficiū ꝓlationis: qz priuilegiū tacite hypothece datur actione ex stipulatu non 2di. ex.l. Sed ista ratio non vī sufficiēs:qz ista cōditio ex.l.subzogāt locō actionis ex stipulatu non est cōueniēs si est cadē rō qō dispositio exhorbitās facta in vna actione trahaf ad aliā fm glo.in.c.despēdia.§.reus qō.de reser.in.vi.facit qō ponit bart.post glo.in.l. fi.de rei.ven.ꝓ opi.bal.qō ex ista confessione non ꝑsumit vera numeratio est casus valde no.in auf.de tēpo.fol.pe.in ver.vbi enim, vbi ter.pūctualiter ita dicit qō fi marit⁹ non opposuit exceptionē ꝑtā ꝑsumit voluisse qō etiā si dos non fuisset data et numerata tñ debeat reddi.l.vxori:⁊ sic ꝓ manifeste ꝙ lapsus tpis non induc it ꝑsumptionē vere numerationis:sed qō etiā si dos non sit nūcrata tñ debeat solui. Et sic opi.glo.prima facie videret ꝑbabilior. ꝓio qdē qz ter.in.d.l.assiduis.dicēdo qō mulier ꝓ priuilegiū ꝓlationis postea.in ver.nō tñ vī hoc limitare:⁊ restringere ad casum qñ dos est data reipla. Et sic vbi non cēseret data nō bz locū illud priuilegiū:maxime qz in dote cōfessata si non ꝑsumit interrogatiue vera numeratio non est eadē rō cōcedēdi ꝓuilegiū:qz qñ dos fuit data realiter mulier tractat de dāno vitādo:fz si non fuit data realiter tractat de lucro captādo in quo nō est eadē rō.in.l.cū no.C. de codi.nec ob.id qō dicit ang.qō qñ creditor non ꝑbat sibi deberi aliter ꝙ ꝓ cōfessionē est in pari cā cū muliere:⁊ sic mulier dz esse potior:qz in alio 3ctu ꝙ in 3ctu mutui confessio ꝑbat veritatē. tradif in.l.publia.⁊ ꝙfessi.⁊ tradit bar.in.l.titia.in prin.in si.q.de ver.obli.vbi aūt creditor agere et cōfessione mutui adhuc est dicēdū idē:qz creditor fundat se in iure cōi si est anterior:fz mulier fundat se in priuilegio ⁊ iure spāli qō non extēdit regīr vltra casum expressum.l.ius singulare.cū materia.ff.de legi.facit optime ꝙ hac rūsione qō dicit bal.in.l.ei⁹ q̄ delatorē.in prin.in vltimis verbis. de iu.fisci.vbi vult qō lz confessio vera facit idē in alia instātia inter eadē psonas:vt no.Jnn.in.c.cū dilect⁹.de ordi.cog.confessio tñ ficta non bz idē priuilegiū.alle.ter.in.l.ij.§.diuus.ff.eo.⁊ boc tz Bal.gñ alius in quacūq; specie ꝑbationis:vt ipse ponit elegāter in.l.ij.in pen.col.de edē. Et ꝙ boc vides qō opi.glo.videtur ꝑbabilior:cōmuniter tñ statuta ꝓuident ⁊ disponunt qō idē priuilegiū habeat instrumentū confessionis dotis ⁊ vera numeratio. Et circa istud priuilegiū ꝓlationis adde primo qō sicut mulier non ꝓfertur ꝓtertu dotis cōfessate:ita nō bz priuilegiū diminuēdi fideicōmissum iuxta formā aut.res q̄.C.cōia.deleg.ꝓ dote de qua apꝑaret confessio.no.realis traditio.ita decidit singulariter Ang.ꝓ quandā glo.ibi positā in auf.de rest.⁊ ea q̄.§.j.col.v. Scōo aduerte qz lz non ꝙbetur vera numeratio vt dixi ꝓ confessionē dotis:si tñ est lapsum tps exceptionē opponēdi:mulier ad ꝓiudiciū sui potest consiteri dotē non esse solutā:etiā si boc faciat cū iuramēto. ita singulr ꝓsoluit bar.qō refert Saly.in auf.qō locū.de do.cau.non nu.qō tñ est dubiū per ea q̄ ponit ibi Salyc.vñ dic vt ibi. Ītē debes scire ⁊ tene mēti qd ꝙius sit expressum in gl.l.assiduis ꝑallegata ꝙ hec mulier bñs tacitā hy po.non ꝓferf creditori anteriori habēti expressam. Et tñ est dubiū qd si habeat mulier expressaz posteriorē hypothe.vtrū ꝓferaf creditori habēti expressam anteriorē: qō solū declarat ang.in auf.de equali.do.⁊ his 2fir.qd sicut tacita hypo.mulieris ꝓferfertur tacite anteriori ita expressa posteriori etiā ꝓfertur anteriori creditori expresse vt sic certis partib⁹ ex mēte.l.ibi die credita q̄ fiūt ꝓ instr̄a publica bñt hypothecā expressaz. Sz qri in actione psonali vel hypothece an pōt credi itavt ex psona mulieris cedēs possit vti priuilegio potioritatis. Et ꝙcludit ang.qō nō: cedi iura cuz priuilegiez ei⁹ cogatina ꝑtis:hoc non pōt facere:qz in.l.cū ꝓ pr̄e.C.q̄ po.in pig. Jmo.dicit ꝙ hoc ibi non dicit Cy. Sed tñ conclusio est vera per no.in.l.j.C.de priui.do.⁊ in.l.pluribus.ff.de admi.tut.dicit em̄ in.l.j.qō priuilegiū dotis non tranſ-

Universidad de Deusto
Biblioteca

mittit ad heredes:⁊ in.l.cr pluribus. dicit q⁹ priuilegiū nō trāsmi
sibile ad heredē non pōt cedi.bal.aūt in.l.j.C.de priuil.do.subtilis
ter disputās istū articulū videt distinguere q⁹ aut cessionari⁹ agit
vtili actione ꝓsona ꝓpria:⁊ tūc non possit sibi cōcari hoc priuile
giū.ita intelligat tex.in.ℌ.fuerat.insti.de act.⁊ in aut.vt exact.in
stāt de dotis.ℌ.j.aut intēdat directā noīe cedētis:⁊ tūc habeat priui
legiū platonis:intellige viuēte muliere nō ipsa mo:tua extinguē
tur priuilegia.bene facit qđ babek in.l.qđ si minor.in prin.⁊ in gl.
ff.de mino.d.m.simpliciter tenet cū ang.⁊ Mod.sed mihil addit qz
allegat eadē iura q̄ superius fuerunt adducta. similis distinctio ci
quā facit bal.ponit in.l.apud celsum.ℌ.si cū legitima.de doli exce.
⁊ in.l.q stipēdia.C.de pcu.in.q.vtrū exceptio q̄ obstat cedēti obstit
cessionario,alibi bal.in.l.p diuersas.in pe.char.C.mā. in questiōe
vtrū actio iniuriar⁹ possit cedi sequēdo glo.in.l.si nomē. de bered.
vel act.vē.dicit vnū notabile verbū ad ꝓpositū q⁹ actio iniuriarū
potest cedi:qz aliquo casu est transmissibile ad heredē:vz post lit.
cōtest.l.si cū.ℌ.qui iniuriarū.si qs cau.cū si.⁊ hanc cōclusionē con
firmat ipse idē bal.in.l.si.C.de here.vel actio.vēdi.⁊ Jo.and.in ad
di.ad spe.de cess.act.ℌ.i.in versi.vtrū agēs.etiā voluit vnū quidem
forti⁹ q⁹ ius accusandi in accusatione priuata posset cedi qđ nunc
nō ꝑsequor.vide bald.in.o.l.per diuersas.ad ꝓpositū ergo videt
posse distingui q⁹ aut logmur in actiōe ꝓsonali q̄ cōpetit ꝓ dote:⁊
tūc qz nullo casu trāsmittit⁹ ad aliquē heredē nō posset cedi.ita pce
dit regula.l.cr pluribus.de admi.tu.Aut logmur in priuilegio by
po.⁊ tūc videbit dicendū q⁹ possit cedi:qz illud priuilegiū aliquo
casu trāsit ad heredes:id est ad heredē sanguinis:vnde sicut actio
iniuriarū pōt cedi qz aliqñ trāsmittit:ita ⁊ ista hypotheca cū pri
uilegio suo.multū tñ obstat tex.huic determinationi in co:pote in
loco allegato vbi simpliciter dicit q⁹ hoc priuilegiū nō cōpetit cre
ditorib⁹ mulieris:⁊ forte hoc verius vt a materia ꝓpria nō receda
m⁹.alleg.in.de materia loquētia in gb⁹ hoc statuit specialr ꝓpter
multa priuilegia q̄ cōcludūt in exactione dotis:⁊ sic pōt respōderi
ad cōtraria.bar.tñ in.l.si stip.fue.de ver.ob. vbi se remittit in.l. cr
pluribus.de admi.tu.videt velle q⁹ iura q̄ nō sunt cōmunicabilia
alteri possint trāferri p via cessionis ex cā necessaria:vz ꝓ primū
⁊ scōm decretū.ꝓ cuius sniam optime facit glo.no.cū dictis bar. ibi
in.l.ꝓ herede.ℌ.ff.de acqr.here.ℌ.⁊ ꝓpie loquit illa glo.in iure co
herēte qđ nō trāsmittit nisi ad heredes sanguis:⁊ fm hoc qñ cre
dito: offert dotē suā vxori q̄ possidet bona mariti:⁊ petit sibi actio
nes cū priuilegio:videt q⁹ hoc fieri posset⁊ debet:qz cessionē iuris
suor⁹ creditor⁹ tenēt facere soluēti sibi qđ sui est iurta regulā.l.mo
destinus.de fol.⁊ sic nō videt vera opi.Ang.sed qz tex.in corpore
loco allegato multū obstat vbi ꝓpie loqr ō creditore mulieris:nō
dete rmino istā adhuc qōnz ſ⁊ volo cogitare bñ. ℂ †In gl.iver.
vbiqz ibi:oī loco.ista est expositio vera ad tex.qz dictio vbi ⁊ vbiqz
significat ꝓdicamentū loci vt plene bal.in.l.cr ꝓsona.C. de ꝓba.
Sed tūc obstat.l.j.ℌ.⁊ cū ler.C.de reivro.ac.vbi priuilegiū.l.iulie.
de fun.do.cr.l.iulia nō cōpetit nisi i ꝑdjs italicis.⁊ hoc clare dicit
tex.insti.q.alie.li.ℌ.i.⁊ cū illa iura dicāt q⁹ lex iulia hoc introduxit:
nō pōt dici vt dicit bar.q⁹ ibi referat opi. quotūdā q̄ rep:obaf: qz
illa fuit dispositio.l.iulie q̄ erat autētica⁊ ꝓbata. nec similiter pōt
dici vt Jo.de imo.q⁹ ibi referat quedā media iuris prudētia q̄ erat
añ ius.ffozū. ſz de iure.ffozū.vbiqz habet locū.l.iulia.qz impator i
locis ꝑdictis dicit q⁹ hāc extēsionē ipse fecit cr.l. sua.j.cr.ℌ.⁊ cū lex
cō.ergo pōt dici ius.ffor.qđ ꝑcessit nouas cōsti. Justinia. dicam⁹
ergo⁊ clari⁹ q⁹ iste dictiones semp⁊ vbiqz seu⁊ in oī loco nō sunt
ita ꝓpseyt nō dicanf tenere sigmficatione suā ſi in aliq casu nō ha
bēt locū.de dictiōe semp vidisti in glo.ꝑcedēti.de dictiōe in oī loco
vel vbiqz habem⁹ i.l.q certo loco.de cōdi.inde.⁊ in.l.i.de eo qđ cer
to lo.⁊ etiā ptz ex ꝑdictis:qz ſi dictio significās nūerū tpis⁊ casuz
manet in suo significatu ſz aliquo casu nō habeat locū: ita poterit
dici de nūerali dictiōe loci:qz cadē rō. Et adō ad ca q̄ dixi in qōne
de cessiōe priuilegiū q⁹ tuti⁹ est tenere q⁹ etiā in casu qñ cessio est ne
cessaria nō trāferat hoc priuilegiū prioritatis. Nec ob. qđ habeł
in.l.si stip.fue.⁊.l.ꝓ herede.in cle.in fi. qz bic istō priuilegiū est cū
iniuria alteri⁹:⁊ iō magis stricte dz interptari ꝓdicta in.l.cū filī⁹.ō
testa.mil.⁊ in.l.ℌ.ℌ.marito.ne qđ in loc.publi.⁊ hoc modo ꝑcedit
ſ.ter.in loco sepe alleg.vide in aut.vt exact.instāte do.in prin. Et
ad materiā adde fm bal.hic q̄ alleg.Jac.de bel. q⁹ mulier ꝓ dote
pōt se obligare insolidū vna cū pr̄e filie cōis ad soluēdā dotē:ſz re
gulariter hoc fieri nō possit ꝓ alia cā:vt i aut.si q̄ mulier.C.ad vel
leia.⁊ fm hoc ampliař dispositio.l.fin.C.eo.vz q⁹ nō solū mulier
pōt ꝓmittere dotē ꝓ alia ſz etiā ꝓ marito obligādo:ſz vna cū eo.ꝓ
ista ꝛclone facit tex.fing.quē ibi no.bar.in.l.si vroz.de do.inter vi.
⁊ vro.vbi ꝓbat q⁹ vro:ꝓt donare marito rē suā vt locet filiā cōz:
ergo similiter videt posse ꝓmittere dotē ꝓ filia cōi vna cū marito.
ſz hoc dictū ego nō reputo verū:qz.l.si.⁊ lex ſi dotale.C.ad velle.lo
quunf qñ mulier ꝓmittēdo ꝓ alio obligetur ipso iure:sed obsta
ret exceptio:sed quādo mulier ꝓbibet obligari ipso iure speciali
ter:sicut est qñ obligat se ꝓ viro vel vna cum viro nō loquunf illa
iura.modo stat regula q⁹ dispēlatio facta in vno casu nō trahatur
ad aliā inhabilitatē.l.cū ꝓpter.vbi bar.de leg.prestā.vnde licet sit
dispēsatū ℨ exceptionē velleiani:nō tñ videt dispensatū ℨ aut.si q̄
mulier.que annullat obligationē ipso iure:⁊ qz nō est eadē rō dis
pēsandi propter suspicionē persone mariti a qua faciliter pōt sedu
ci. Nō ob.tex.in.l.si vroz.qz ad illud rndeo p.l.si ego.ff.ad velleia.
sicut cñ ibi mulier que ꝓhibet obligari nō vī ꝓhibita donare re
ipsa:qz facilius adducitur mulier ad ꝓmittēdū q̄ ad donandum.
ita ecōtra nō vz ꝛsequentia ꝓmittitur mulieri donare:ergo pote
rit ꝓmittere:qz facilius ꝑmittur mulier esse ꝑmissura q̄ dona
tura.scias etiā q⁹ ſz aliā rē suā possit donare marito ꝓ cōstituenda
dote filie:nō tñ potest etiā ꝛsentiente marito tradere rē dotalē ꝓ
dote filie.ita tenet sing.spe.in ti.de emp.vēd.ℌ.tertio loco.ver.qđ
ergo si iur.⁊ sequit Jmol.in.c.cū cōtingat. in.vī.charta.extra de
iureiu.nūqđ aūt a ꝓin.mulier possit pacisci ne bona mariti sint ta
cite obligata.vide q⁹ sing.ponit bal.referēdo dicta Nico.de mata.
i.l.etiā.C.ad velle.q tenet q⁹ nō valeat renūciatio vel pactū:quia
hoc ꝓriuilegiū est inductū cr.l.dispōne fauore dotis:ergo nō vide
tur posse renūciari.l.de die.⁊.l.seq.ff.de pac.do.ꝓ cuius opini.ſz
bald.non adducat:vide qđ scribit Ly.i.l.ℌ.C.vt in pos.leg.vbi di
cit q⁹ testator nō potest inducere q⁹ ꝓ legato nō cōpetat tacita hy
po.Sz ℨ tenet gl.ibi quā approbat bald.ibi:⁊ in.l.j.C.de bis que
pene no.Sz pōt dici q⁹ nō detur tātus fauor legato vt doti:vt ibi
videbis.†Tangit etiaz.o.me.ħ nunqđ si aliqua res mariti obligaf ſpāliter ꝓ dote videatur inducta vt reliqua eius bona non
sint obligata.allegat glo.in.l.si.C.de pac.cōuē.q̄ dicit fm eū q⁹ per
hoc nō impediatur hypotheca gñalis bonoꝝ.Sz cū reuerētia illa
gl.hoc nō dicit:loqtur cñ i bonis paraphernalibus nō in dote:⁊
vult q⁹ si vna res a pn.fuit obligata cesset hypotheca in ceteris:vt
dī ibi i tex.Sz si ex postfacto tunc ex quo hypotheca gñalis semel
fuit orta non extinguit posteа ꝑ spāle obligationem de nouo in
ducta:⁊ ħ nō hz aliq̄ spāle priuilegiū:ſz ē qz ius semel cauſatuz vt
dicit gl.nō vī extingui qz regula ē ꝛoppo.qđ ꝓ scōz obligationez
q̄ ptinet min⁹ q̄ ꝓria nō tollit ꝓria.l.fī pupill⁹.q̄ si actor.ff. de no
ua.plene bar.i.l.q⁹ vsufructū.de vb.ob.bal.tñ i.l.i.C. cōia ħleg.tz
q⁹ nō videaf recessuz a gñali hypotheca p spāle hypothecā quaz
iducit testator:i aliqua re:vt in.ll.allegat⁹. Et forte de iure est Jeiū
qz cū tacita hypotheca⁊ i dote⁊ legato sit iducta de iure spāli ꝓ
uisio hoīs vī tollere ꝓuisionē legis:vt i.l.si.ꝑ.Extra gl.tāgit ħ
bar.quotuplex sit bonū publicū vl fauor public⁹:cui⁹ dict⁹ adde
inquātū vult q⁹ fauor dot⁹ ptineat ꝓncipaliter fauore ꝓnatū. Et se
cūdario publicū q⁹ alr ipe loquit i hac materia .l.l.ambitiosa.ff.ō
decr.ab or.fa.⁊.i.ſ.qb⁹.i ꝓria.sti.C.vult cñ ibi q⁹ qñ aliqđ statuit
vel inducit qđ ptinet ad ītereſſe ꝓnatū vl ad fauorē publicī:i du
bio ille q statuit vī fecisse statutū eī ꝓncipaliter ad vtrūq; fauorē
vz ad fauorē publicū⁊ ad fauorē ꝓnatū:qđ ꝑbat duob⁹ ſimilib⁹:
nā videm⁹ q⁹ si duo rei ꝑmittūt alicui idē eque principali⁹ obligā
tur:⁊ sic ℨbens vī ſrisse eque principaliter respectu vtriuſqz.l.i.⁊
ñ.ff.de duo.reis. Silr dicit ipe i.ℌ.qbus.qñ qs ⁊trahit cōtēplatur
pcuratores⁊ dños bre dñiū obligandi vtrūq; eque principaliter
l.si pupilli.i pn.cū gl.de neg.gest.tu vō meliorē tex.in.l.iū.ℌ. apō
marcellū.ff.eo.tit. Silr ergo dicem⁹ in casu ſnso qđ q⁹ vertit fauor
vtriuſqz dispō eque principaliter ꝓ vtr oqz videaf facta. Tu aūt ad
uerte qz qñ aliqs accipit duos reos ꝓ to debēdi vel intēdit obligare ꝓ
curatorē⁊ dñm hic nō sunt duo fines eque principaliter intēti:sed
vnus solus.l.caut⁹. Et cōseruato interesse vni⁹⁷⁸ ⁊ eiusdē ꝓsone in
teresset cñ nī habere plures reos ꝓ to eadē obligatione.l.iū.ℌ.nūc.
de lib.leg. Ecōtra aūt qñ vn⁹ ꝑmisit pluribus insolidū tanḡ reis
credēdi nō intēdit nisi vn⁹ finis:qz illi reputantur loco vnius⁊ eo
rū obligatio cēsē⁊na:vt.l.ħ.in.ℌ.i.cū gl.de duo.reis. Fatendū est
tñ id qđ dicit Bar.q⁹ vna dispō potest ſi disponēs vult respicere
eque principaliter duas ꝓsonas oīno diuersas:ſz in dubio illi ꝓso
ne vī fieri ꝓuisio principaliter q̄ habet principali⁹ interesse.ita ꝓ
bat.l.fideicōmissa.i.ℌ.interdū.de leg.iū.⁊ in.l.seruo leg.ℌ. fi testa
tor.de leg.i.vñ.do.me.⁊ alia materia dicit qđ qñ ad illū q fideiubet
ptinet principaliter interesse ipse cēsēt principalis ħz itercedat sub
noīe fideiussoris:vt.l.fideiussores.in fi.cū sequen.de pact.⁊ ita ꝑ
Bal.⁊ Ange.⁊ ꝑ Barto.in rub.ff.iudi.sol. Si tamen in statuto
vel priuilegio exprimerēt sola causa respiciens fauorem publicuz.
fatendum esset qđ dispositio principaliter fauoꝛe publico esset in
introducta:licet principale interesse pertineat ad ꝓnatum.ita di
cit Barto.not.in.l.ius publicum.in vltimo respōso.de pac.⁊ hoc
esset valde vtile:qz cū iuramentū nō firmet contractū:vt in.c.si dili
genti.in fi.de fo.cōpe.⁊ in.c.ad nfam.de iureiur.vbi etiā vī sentire
respondēdo ad.l.de die.de pact.do.qđ priuilegia concessa dotivi
deantur concessa principaliter in fauoꝛem publicī:qđ nō vī verū
⁊ cōtrariū ipse hic tz:⁊ vī ꝓbari rōne:qz si fic esset iuramētū nō
firmaret⁊tractū in alienatione rei dotalis:quinimo nec obligaret
iuramētū:vt in iurib⁹ alleg.Ɔ text.in.c.cū ⁊tingat.⁊.c.ħ mulieres.
de iureiur.vnde teneam⁹ distinctio.Bar.bic vt dixi.

Summarium.

1 ℂ Ad hoc ne gs teneatur facere aliquid in dammū sui:satis est cū probabiliter suspicari de damno.

ꝑactum

2 ꝑactum de lucrando dotē non potest apponi sup feuda data in dotē sine consensu domini.
3 Quīq; sub vnius persone noīe determinātur oēs q̄ sunt a pte sua.
4 Bannitus equiparatur deportato.
5 Actio ex stipulatu q̄ cōpetit extraneo ꝓ dote vī esse stricti iuris.
6 Cautio interponi dz etiam in contractibus stricti iuris.
7 Judex debet inuestigare persone qualitatez anteq̄ concedat eius captură.
8 Equitas scripta est preferēda rigori scripto.
9 Non potest rex Francorum vnam ciuitatem sine ciuium consensu in alium transferre.
10 ꝑPapa ciuitatē non debet alienare absq; cardinaliū consensu.
11 Cum mandatur alicui vt faciat aliquid p̄ seipsum:intelligitur qđ hoc non faciat per aliū.
12 Factum filie in dotis actione:q̄ est etiā cōis pr̄i nō nocet patri.
13 Cautio de non offendendo peti non potest nisi coram iudice ordinario ipsius rei.
14 Beneficiū quod conceditur alicui rōne inimictie cōtracte locū nō habet quando inimicitia fuit cōtracta culpa sua.
15 Qui pr̄is est neq; contradicit vī tacite consentire.
16 Dictio quasi de sui natura videtur significare importietatē.
17 Absens a loco in dubio non ꝓsumitur scire ea q̄ sunt in loco.
18 Actore inuito nullus potest ꝓsequi in iudicio pro eo.

Soluto matrimonio.

Dos debet restitui mr̄imonio soluto:nec cogit marit⁹ sui tradita ab vroze q̄ est sui iuris⁊ alīj ꝓmittere si suspicat se erin de potie ledi.scōa ibi:nec cogitur.tertia ibi:nisi. ℂ †Isto.casum in ver.nisi ⁊c.in quo delegatio debitoris fit ipsi marito:nā marit⁹ q̄ est debitor vxoris qñ nihil timet dānivel offendi si cogitur ꝓmittere dotē alteri:regulariter aūt delegatio nō fit nisi volēte⁊ ꝓmittente debitore.l.iij.C.de noua. ℂ †Scōo not.q⁹ ad hoc vt aliquis nō teneaf facere aliqđ in dānū sui satis est qđ probabiliter suspicetur de dāno:ſz nō fit certū de damno futuro:sicut dicimus de eo qui timet probabiliter ꝓpter minas illatas:qz si sunt verisimiles est iustus timor.l.metū con.not.qđ metus causa. Et per Bart.in l.de pu.ℌ.si quis ipse.de ope.no.nun. ℂ Ultimo not.fm Dyn.⁊ Barto.casum in quo aliquis cogitur cōtrahere⁊ promittere contra regulā.l.nec emere.C.de iure delib.⁊ in.l.dudū.vbi bal.C.de cō traben.emp. Hoc autē facit hec receptio dotis voluntaria mariti:ex qua vī se obligasse ad ꝓmittendū ⁊c.arg.l.si quis seruus.de ac.emp. ℂ In glo.in ver.ds ibi. Itē fallit si pactū est ⁊c. ℂ Ista glo.fm bar.intelligit⁊ bū qñ mulier predecedit marito in matrimonio:nā qñ marit⁹ ꝑdeceret nō valeret pactū q⁹ heredes mariti lucrarent dotē.l.j.in princi.ff.de do.ꝑle.⁊ in.l.ij.de pac.dotal. qđ est in notabili:etiā si dos detur a patre vel extraneo:ꝙuis enī illi possent pacisci dotē sibi reddi⁊ nō vroti:vt videbis in.l. quoties.j.eo.nō tamen pōt ipsi pacisci qđ ꝓmortuo viro heredes ei⁹ lucrentur dotez. Casus est nota.in.l.q̄uis.C.de pact.cōuen.quem tex.licet loquatur in patre bar.extendit etiā ad extraneū dotantē: ⁊ ipse ponit notabilē conclusionem consi.suo.cxxvj.licet autē non valeat pactum hoc super dote more predicto:vz tamen econtra su per dona.ꝓpter nuptias:videlicet qđ ꝑdecedēte vroze ei⁹ here des lucrentur dona.ꝓpter nuptias. Casus est vbi bald.no.in.l. qđ scitis.C.de bonis⁊ libe.†Debes etiam scire q⁹ pactū de lucrādo dotē non potest apponi super feuda data in dotem sine consen su domini. Casus est in.c.j.ℌ.si de inuestitura de re aliena facta.p quem ita decidit Bal.in aut.res que.C.communia de le. Et habet locī istud pactum etiaz si matrimoniū nō ouraſſet nisi paucis bo ris⁊ momento tpis fm bal.in.l.non tantum.C.de le. Et similiter siue dos sit tradita siue ꝑmissa:vt est casus in corpore de nupt.in ℌ.dona.j.⁊ in.l.ex morte.in fi.de pac.conuē. ℂ †In ea.gl.ibi:patrem mulieris ⁊c.hanc glo.valde no.bar.bic⁊ moder.qđ aliquādo sub nomine vnius persone determinantur oēs qui sunt a parte sua boc tñ non haberet locum in dispositione stricti iuris:vnde si aliquis facit pactē ꝑ se⁊ promittitur sibi sub pena qđ non offendetur non cōprehendetur frater eius in ꝓmissione penali:vñ si frater nō offenditur nō cōmittet pena.sub quo vide singulariter Jo. and.in regula frustra.de reg.iur.in mercu.⁊ Bar.post Dy.in.l.si ita stipulatus.ℌ.grisogonus.de verbo.obl.vbi diri. ℂ In ea.gl. ibi de iure do.quēadmodū doctores dicunt qđ ista nō meruit poni ꝑ fallentia:qz ibi nō agitur actione de dote ad repetendū si potē: sed cōdi.ob causam.qz maritus noluit ratificare traditionē dotis factam filio vel seruo. Et qz gl.inferius ponit duas alias fallentias in quibus dos repetitur constante matrimonio:dic fm bart. ⁊ moder.q⁹ iste fallētie pōst ꝓiūgi cū ꝓxima:qz satis dī male vti sub stātia sua de portat⁹ cui adimunf bōa.†De bānito aūt dicit Spe. in ti.de dona.inter vi.⁊ vr.ℌ.qđ idē est qđ in deportato cui equi paraf⁹ fm glo.insti.de capi.dimi.ℌ.i.Sz hāc rōnē nō admittit ħ bar.qz nō est vez qđ bānit⁹ nīsi tpis nō eqpareť deportato:vt ple ne ipse declarat in disputatiōe sua:statuto Lucane ciuitatis⁊ ꝑ Rufine.⁊ alīs in.l.j.C.de here.instituē. Fatet ergo ꝛclusionē esseve rā ex eo qz qui cogit stare extra patriaz suā ꝓsumitur male vti substantia sua⁊ depauperari in aut.vt obe.iud.ℌ.ħ cōsiderātes.col. v.⁊ in aut.de exhiben.reis.cadē col.que iura satis faciunt a remotis:non enī dī ibi q⁹ q̄ sunt extra domiciliū suū male vtantur substantia sua:sed solū q⁹ q̄ sunt extra domiciliū suū male vtantur substantia sua:sed solū q⁹ grauantur maiorib⁹ expēsis:⁊ si sunt pau peres grauius tollerant pauperta⁹ in alieno solo ꝓ in suo. Sed q⁹ ꝓpter ħ ꝓsumant⁹ depauperari:licet subeāt grauiores expēsas: hoc nō colligit⁹ illis iurib⁹. Et qđ ipse dicit tñ pōt adduci ratio bona:qz ille q̄ cogit stare extra locū ꝓpriū in dubio nō ꝓsumit⁹ inue nire aliquē idoneū q̄ velit administrare bona sua. Casus est nota. quē ibi exclamat do.me.ad hoc in.l.idēq;.ff.pro socio.⁊ tāgit ipse idē in.l.de pup.ℌ.si qs ipsi.in vlt. lectura. de no.oper. Et ꝑ ꝙis se quit q⁹ ꝓsumunt ei⁹ negotia male tractari:⁊ sic icipit male vti substantia sua.de hac.q.tangit bar.plenius in.l.si cōstante.in ꝓnci.in vlt.q.⁊ forte aliqđ dicemus in lectione sequēti. ℂ In ea.glof.in fi. nō liberatur ⁊c.doct.cōiter approbāt istā glo.Ɔ Jac.de are.q̄ dicit qđ dos potcrat restitui a viro durāte mr̄imonio:⁊ q⁹ valebat restitutio ad ꝓiudiciū vxoris p.l.vir vroꝛi.ℌ.j.ad velleia.naz ista gl.ex ꝑsse tz qđ quaten⁹ mulier nō est facta locupletior possit agere ꝓ dote Ɔ mariti⁊ vel eius heredes:ſz hoc nō dicunt iura ꝑdicta:qz si bñ respicias ter.m.l.vnica.⁊ in.ℌ.donationes.in aut.de nupt.illa annullatio fit in fauoꝛē mariti⁊ eius heredū q̄ debebāt lucrari dotē. Et hoc suadet rō affignata in tex.clare cñ patet q⁹ non vz restitutio:qz hz instar dona.qz attenta ista rōne restitutio dotis irrita tur in fauoꝛē donātis.i.mariti⁊ eius heredū.ergo nullitas ista nō potest allegari a donatario ad qđ fauoꝛē.l.ipsius donatarij.iurta l.iulian⁹.ℌ.si a pupillo.de act.emp.⁊.l.eleganter.in ꝓin.ff.de dolo.⁊ in.c.i.ne se.vacan.vide q⁹ qñ Jctus annullat in fauoꝛē vnius: nullitas Jctus non potest allegari ab alio in cuius fauoꝛē nō annullatur.bene facit tex.in.l.nō eo minus.C.de procu. ꝑreterea si mulier est facta locupletior in aliquo non videť posse impugnare turpitudinē de qua lucrū sentit.j.cū in fundo.ℌ.si fundū. versi.qđ si mulier.ff.de iure do.l.si seru⁹ plu.ℌ.i.de leg.i.vñ articulus remanet dubius satis. Et no.illa duo iura supra allegata:duz dicit qđ solutio dotis facta cōstante matrimonio habet instar donatiōis: nam per illa iura probatur notabiliter q⁹ qui restituit vel soluit credito⁊ ante tps non dī ꝓpie donare.super quo vide no.bal.ad intellectū.l.quē si ante.ad treb.in.l.post monte.C.de fideicom. Et ad dicta sua adde istas differētias.ll.que tam.l.si.notabiles⁊ ad.ꝓ positū:ꝓ cōi tñ sniam adducitur hic ꝑ barto.q⁹ non.in.l.ħ.ff.de iure dot.tex.colligitur a Jnio sensu q⁹ solutio dotis facta cōstante matrimonio non vz:ſz ibi loquit qñ ꝑdiū dotale erat alienatū in credito res paternos:vñ certū est q⁹ non vz alienatio nisi fit facta ex causa legitima.ad idē adducit tex.vbi pau.in.l.si cū dotē.ℌ.quinimo.j. eo.vbi dicit ꝓditure ⁊c.q̄ lex facit q⁹ mr̄imonii erat solutū.⁊ ratio cur dos non potuit solui mulieri solum erat:qz dos erat ꝑfectitia ⁊ fuit soluta sine voluntate ꝑis:vnde p̄ ista non tollitur ꝛobiectio quam sibi feci. Addunt hic moder. aliū casum in quo dos non restituitur:vz qñ mulier q̄ erat mortua relinquit virū inopē:vī cñ sentire gl.quam ibi approbat Ly.⁊ bal.in.l.ſs.C.de iu.do.qđ tunc marit⁹ in dote succedat:vt referūt hic pau.⁊ do.me.bal.in aut.ꝑ tera.vñ vir⁊ vroꝛ.C.vī velle q⁹ marit⁹ succedat in quarta sicut succedit in parte hereditatis qñ mr̄imoniū est sine dote.⁊ ħ vī.ꝑbabili⁹ q⁹ est maior:idēitas rōis qđ marit⁹ succedat tūc i ūrta q̄ succedat i tota dote. Reperit ali⁹ casus quē ponit bal.i.l.si.C.de sen. q̄ sine cer.quā.vez qñ marit⁹ expellit vroꝛē sine eā de facto:nātenet ei restituere dotē. Aliū casum ponit hic ꝑ an.de ca.q̄ est in.l.si cōstante.ver.ecōtrario.C.de dona.añ nup.vbi ex cōuentione mariti⁊ vroꝛis potest iduci qđ diminuat dos⁊ donatio ꝓpter nup. Tā git etiam hic do.ꝑ an.no.nunquid mulier possit repellere creditores in bonis mariti dicēdo q⁹ vult illa retinere ꝓ dote.⁊ allegat Bar.in quodaz ꝑi.qđ⁊ ego iā videra⁊ incipit querī vtr⁊ ⁊c.vbi dicit q⁹ mulier hoc nō pōt facere nisi primū faciat pronunciari dotem esse in causa rest.iurta no.in.l.si constante.j.eo.⁊ facta ista pronunciatione poterit retinere bona mariti:⁊ pro dote etiam si creditores offerant vroꝛi dotem suam:quia hoc casu non habet locum obligatio qđ mulier possit dicere qđ ex bonis mariti vult alere seuos:secus si matrimoniū esset solutum qz tenentur recipere,oblationem.l.ħ.vel.iij.C.de distrac.pigno. Et hec fuit singu. doctrina Ly.in.l.cum tibi.C.qui pot.in pigno.habeantur. ℂ †In glof.in versi.nec cogitur.si nō dz cñ satisfari a viro ⁊c.hanc glo.no.bart. ⁊ moder.valde eleganter ad tria.⁊ primo q⁹ actio ex stipulatu que competet extraneo pro dote videť esse stricti iuris⁊ vez est de quo dicimus post bar.in.l.de diuisione.j.eo.ti. Scōo q⁹ etiā extraneo stipulāte dotē sibi reddi heredes mariti vel marit⁹ ꝓmortua vroꝛe pōt spaciuz anni iurta.l.vnica.ℌ.exactio.C. de rei vxo.actio.sed do. ꝑ an.bic refert Ja.de are.⁊ etiā bart.tenere in.l.si diuortio.ff. de verbo.obli.q⁹ etiam si mulier expresse ipa stipuleť dotē sibi redi in ista actione ex stipu[illegible]tu expressa potest conuenīri vt dos sibi incōtinēti restituatur:nec teneť expectare annū ad hoc vt scōa stipulatio aliquid operet sicut dicim⁹ in tote plegata. Et ex hoc sequerēť magnū incōueniēs fm ꝑ an.q̄ cū bodie cōmuniter in in

a ℂ Si aliqs facit pactē ad de pe.ō anc. l.c.sciāt cuncti.de elec.li. vi.ant.ō bu.⁊ Jo.ō imo. i.c.ħ.de renūcia.Jaſ.in.l. de pupillo.i ℌ.si qs ipi ꝓtoꝛi.ff.ō no. ope.nūc.idē Jaſ.i.l.i.ff.ō in ius vocā.

b ℂ Idē ē qđ i deportato cui eqparaf. adde bart.in extraua. qui sint rebelles. bar.⁊ Jo.de imo.i.l. ex facto.ff.ad trc. bald.i.l.galus.i.ℌ.⁊ qđ si tñi.ff.de li. ⁊ posth.bal. i.l.seruū q̄q;. i.ℌ. publice. ff.ō pen.alb. rosa.i tracta tu statutoꝝ. in.iiij. parte. q.xij.icip. itē q̄ro de qōne antiqua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ In cõtra ctibus stri cti iuris. ad de an veniat interesse vi de p bal. in c.cũ venera bil. de excep. ẏ. & ro vtruz in contractibus. 6

strumẽtis dotalibus ponatur stipulatio expresse ⁊ sic cessat tacita stipulatio que est prouisio specialis legis: vt tenet Cyn. in. l. j. C. de rei vxo. actio. ⁊ pbatur in. l. fi. C. de pac. conuẽ. in fi. nũquid competeret heredib⁹ mariti annus ad soluẽdã dotẽ: cui Bzium vbiq; practicat. ⁊ ad. l. primã ⁊ scdam de dote pleg. ipe nõ dit q⁹ est spãle fauore vltime volũtatis: vt legatũ nõ sit inutile: sed ipse nõ nãdet ad. l. fi viuortio. ¶ Ex ergo nãde vt ibi dixi post eũ q⁹ cum iure antiquo nõ esset introducta stipl̃o ficta: ⁊ hoc tenet bar. reprehẽdẽdo gl. in. l. pl⁹ eã. ideo stipulatio q̃ ꝛtinebat tñ dẽ: qõ ꝑma obligatio ꝛz ⁊ tenet: qz debebat prius donatio ex ꝛctu bone fidei: vñ nõ est inconueniẽs q⁹ stipulatio possit ꝛcurrere cũ ꝛctu bone fidei: nec est ꝓpterea supflua: vt plene declaratꝫin. l. q bis. e. ti. restat ergo ista opi. remãet mõ dubiũ qd in extraneo q est stipulat⁹ dotẽ: nã si mulier stipulat nõ ꝓteret termin⁹ heredib⁹ viri: multofortiꝫ idem esset dõm in extraneo petẽte dotẽ: ⁊ sic actio extranei est stricti iuris: vt fatet gl. ergo dies ⁊ terminus q dat miserationis cã remediũ est expssum: qz aut secꝫ stratur res aut interdicit alienatio bonoꝝ. l. fi fideiusso. ẏ. fin. q la tisda. cog. ⁊ in. d. l. si creditor. ⁊. l. impator cũ no. ad trebe. aut capitur remediũ. l. fi ẓstãte. ẏ. quoties. j. eo. ti. Jn alijs aũt casib⁹ vꝫ distinguendũ q⁹ aut aliqs ꝛz satisdare ex ꝙtione: ⁊ tũc ti nõ põt satisdare imputet sibi. Nã nõ põt dare fideiussorẽ isto casu extra locũ. l. fi fideiusso. ẏ. fi necessario. q satisd. cog. ergo multominus cõmittet iuratorie cautiõi. Et idẽ est qñ cautio est de substãtia sicut cautio vsufr. Et ita logtur gl. in. l. iũ. als aũt videret q⁹ esset stãdũ iuratorie cautioni: vt dicit iura ꝓdicta. Et ad hãc oisstinctionẽ facit ter. optime in auc. cui relictũ. C. de indic. vidui. Et in corpe vñ sumitur. Bald. tñ dicit in. l. iũ. C. de vsufru. leg. q⁹ qñ qs ꝓ satisdatione vult ꝙseq aliqđ emolumentũ seu bñficiũ nunq; sufficit iuratoria cautio qõ vꝫ ꝛz. i. d. auc. cui relictũ. intellige tñ q⁹ qñ qs nõ põt satisdare debeat obligare se soleniter cũ hypotheca bonoꝝ. Casus est notabilis quẽ ibi põderat Bal. ad hoc in. l. oẽs. ẏ. j. C. de epi. ⁊ cle. nõ tñ cogitur realiter dare pign⁹ fm bar. in. l. iũ. in pn. q satisd. cog. ⁊ bal. in. l. iũ. de ber. vel actio. vẽ. Et adde fm. d. m. q⁹ etiã qñ als qs admitteret cũ cautione iuratoria nec nõ posset ꝑsta re fideiussorẽ: nõ tñ debebit admitti si semel iurauit ⁊ nõ seruauit iuramentũ. alleg. ter. sing. ⁊ Bal. ibi. in auc. ei q iurat. de bo. auto. iudic. pos. sed cũ reuerẽtia Bal. nõ logtur in istis terminis: sed qñ qs nõ tenerek satisdare q⁹ possidet immobilia: quo casu pdit hoc bñficiũ si tenuta est data ꝛtra cũ: maxime si sit periurus. ⁊ hec fuit doctrina Barto. per prius in. l. iũ. ẏ. recte defendi. ff. er qui. cau. in pos. catur. nõ aũt logmur in eo q vult admitti cũ iuratoria: qz non põt ꝑstare fideiussorẽ. bñ tñ facit a fili illa doctrina: vt sicut ibi ꝓpter ꝙtumaciã pditur ꝓriuilegiũ nõ satisdãdi: ita ⁊ pdatur hic: et tñ ꝓ ẓclusione ista est gl. no. in. c. significauit. in vlt. gl. extra de ofoẓdi. vbi ꝓz q⁹ q vult absolui ab excõicatiõe vt ꝓsequerek cãm suã non admittatur iurta regulas iuris qñ prius fuerat absolutus cũ iuramẽto nõ neglexerat ꝓseq cãm. Ad materiã vide not. per Jo. an. in. c. i. de dolo ⁊ cõtu. li. vi. Nũc addẽdũ est aliqd ad. dicta i gl. ꝑce. ad intellectũ dictoꝝ Cy. in. l. cũ tibi. C. q po. in pig. ba. Nã Jo. an. in addi. Spe. in ti. de dona. inter vi. ⁊ vro. ẏ. formata. ver. sed q⁹ mulier. referens. d. Ja. de are. in. d. l. cũ tibi. sequitur hãc eandem opi. Sed bal. in auc. q⁹ locũ. C. de colla. in ver. v. q̃ro. referens hec d. Cy. tenet oppo. ꝓterq; in duob⁹ casib⁹: vz si res esset dotalis et vendicaretur vel si ageret hypotheca q⁹ res estimatur in dote data: illa cñs vꝫ esse fortius obligata ꝑ dote ⁊ destinata ad onera matrimonij q⁹ alieres hypothecate vt dicim⁹ i donatiõe ꝓpter nup. in auc. fine a me. C. ad velle. alias aũt ipse dicit q⁹ nõ ꝛz auferri bñficiũ offerẽdi possessorẽ qõ sibi cõpetit: vt. l. paulus. C. qui pig. ff. qui. mo. pignus vel hypo. fol. Mouetur ꝓncipaliter: qz si maritus vergẽs ad inopiã posset offerre ipse dotẽ mulieri q⁹ ꝑmisit eã reddere ⁊ obligauit se ⁊ sua: multofortius hoc vꝫ posse glibet tertius. Et ista opi. vꝫ esse magis iuridica. Alia tñ esset ego. ⁊ sequẽda: vz qñ oblata dote mulieris in pecunia nõ inueniretur eã bene cõmoditas qõ posset se alere ⁊ suos sicut possidẽdo res immobiles. Et adde ad ea q̃ dixim⁹. Ẓ. in illa. q. vtrum aduena possit cogi ad satisfandũ q⁹ si aliqs ẓbit cũ aliquo quẽ non credebat esse recessurũ: qz forte ibi habet domiciliũ tenere in recessu. glo. est no. in l. penul. C. de ope. libe. quã adducit Bal. ad hoc in ti. ẏ. fi qs vero. de pa. iu. fir. Adde etiã ad illũ articulũ in quo fuit quesitũ quãdo sufficiat cautio iuratoria q⁹ vbicũq; põt aliquid inuenire quod succedat loco satisdatiõis: ita qõ habeat simile effectũ non est loc⁹ iuratorie cautioni. Casus est notabilis quẽ ibi põderat Jmo. in l. filiussa. ẏ. diuus. el. j. de leg. j. Et satis ꝓbatur in. l. fi constante. ẏ. quoties. j. eo. Adde ꝙ Bal. in. l. j. in fi. C. de asse. tol. videtur dicere in hac materia q⁹ speciale est circa ꝓparatoria iudiciorum q⁹ non potest ꝑstare fideiussorẽ relingtur iuratorie cautiõi: alꝫ nõ admittitur iuratorie cautiõi: etiã si sit satisdatio necessaria fm eũ. Sed hec sua opi. cũ reuerẽtia nõ est vera: ⁊ Bzii ꝛz glo. expresse in c. q̃ q⁹. de vsuris. lib. vi. in. v. idoneo. ⁊ in. c. felicis. in eo. versi. de penis. eo. lib. Et satis ꝓbatur in auten. cui relictũ ꝑalle. ⁊ in. c. q⁹ nostris. de dona. inter vi. ⁊ vro. Adde etiã ter. no. ⁊ ibi Bald. in. l. si res mobilis. cum seq. ff. de rei ven. vbi ꝓbatur q⁹ etiam in termino dato a iudice in executione sñe debet reus condemnatus pendente termino satisdare. ⁊ idẽ ꝓbatur in. l. iũ. ẏ. j. ff. si ex nora. causa agatur. ⁊ aduerte quia in. d. l. si res mobilis. est vnum valde notanduz in ista materia: vz qõ debet ꝑstari satisdatio q̃uis termin⁹ ibi esset

Et attende: qz vbicũq; aliquis ꝛz satisdare ad arbitrium iudicis semper iudex potest releuare eum a satisdando vbicũq; eiꝰ equũ: verbigratia: si forẽsis in ꝓuincia de lõginquo ybi veri similiter nõ reperiret fideiussorẽ bẽat satisdare. Jta declarat bar. fing. in. l. seruũ quoq;. ẏ. ait ꝓtor. de pcu. Sz q̃rit ẓ̃r quid si ille q⁹ tenek satisdare nõ inueniat fideiussorẽ. sup quo dño me. hic dicit ꝛ gl. i. l. iũ. C. de vsufruc. ⁊ p. l. ẏ. de tut. ⁊ cur. qui nõ satisd. q⁹ regulariter non statur iuratorie cautiõi: vñ casus q dicũt stari iuratorie cautioni: vt in auc. gñal⁹. C. de epi. ⁊ cle. ⁊ in. c. ꝓ tuas. de sen. exc. sunt ꝑsãles fm cũ. Tu aũt in isto articulo ẓsidera q⁹ qñ satisdatio deberet ꝑstari creditori ꝓpter suspicionẽ supuenientẽ vel qñ ꝑstarek pendente dilatione q̃ dak miserationis cã remediũ est expssum: qz aut secꝫ stratur res aut interdicit alienatio bonoꝝ. l. fi fideiussor. ẏ. fin. q la tisda. cog. ⁊ in. d. l. si creditor. ⁊. l. impator cũ no. ad trebe. aut capitur remediũ. l. fi ẓstãte. ẏ. quoties. j. eo. ti. Jn alijs aũt casib⁹ vꝫ distinguendũ q⁹ aut aliqs ꝛz satisdare ex ꝙtione: ⁊ tũc ti nõ põt satisdare imputet sibi. Nã nõ põt dare fideiussorẽ isto casu extra locũ. l. fi fideiussor. ẏ. fi necessario. q satisd. cog. ergo multominus cõmittek iuratorie cautiõi. Et idẽ est qñ cautio est de substãtia sicut cautio vsufr. Et ita logtur gl. in. l. iũ. als aũt videret q⁹ esset stãdũ iuratorie cautioni: vt dicit iura ꝓdicta. Et ad hãc oisstinctionẽ facit ter. optime in auc. cui relictũ. C. de indic. vidui. Et in corpe vñ sumitur. Bald. tñ dicit in. l. iũ. C. de vsufru. leg. q⁹ qñ qs ꝓ satisdationẽ vult ꝙseq aliqđ emolumentũ seu bñficiũ nunq; sufficit iuratoria cautio qõ vꝫ ꝛz. i. d. auc. cui relictũ. intellige tñ q⁹ qñ qs nõ põt satisdare debeat obligare se soleniter cũ hypotheca bonoꝝ. Casus est notabilis quẽ ibi põderat Bal. ad hoc in. l. oẽs. ẏ. j. C. de epi. ⁊ cle. nõ tñ cogitur realiter dare pign⁹ fm bar. in. l. iũ. in pn. q satisd. cog. ⁊ bal. in. l. iũ. de ber. vel actio. vẽ. Et adde fm. d. m. q⁹ etiã qñ als qs admitteret cũ cautione iuratoria nec nõ posset ꝑsta re fideiussorẽ: nõ tñ debebit admitti si semel iurauit ⁊ nõ seruauit iuramentũ. alleg. ter. sing. ⁊ Bal. ibi. in auc. ei q iurat. de bo. auto. iudic. pos. sed cũ reuerẽtia Bal. nõ logtur in istis terminis: sed qñ qs nõ tenerek satisdare q⁹ possidet immobilia: quo casu pdit hoc bñficiũ si tenuta est data ꝛtra cũ: maxime si sit periurus. ⁊ hec fuit doctrina Barto. per prius in. l. iũ. ẏ. recte defendi. ff. er qui. cau. in pos. catur. nõ aũt logmur in eo q vult admitti cũ iuratoria: qz non põt ꝑstare fideiussorẽ. bñ tñ facit a fili illa doctrina: vt sicut ibi ꝓpter ꝙtumaciã pditur ꝓriuilegiũ nõ satisdãdi: ita ⁊ pdatur hic: et tñ ꝓ ẓclusione ista est gl. no. in. c. ꝓ significauit. in vlt. gl. extra de ofoẓdi. vbi ꝓz q⁹ q vult absolui ab excõicatiõe vt ꝓsequerek cãm suã non admittatur iurta regulas iuris qñ prius fuerat absolutus cũ iuramẽto nõ neglexerat ꝓseq cãm. Ad materiã vide not. per Jo. an. in. c. i. de dolo ⁊ cõtu. li. vi. Nũc addẽdũ est aliqd ad. dicta i gl. ꝑce. ad intellectũ dictoꝝ Cy. in. l. cũ tibi. C. q po. in pig. ba. Nã Jo. an. in addi. Spe. in ti. de dona. inter vi. ⁊ vro. ẏ. formata. ver. sed q⁹ mulier. referens. d. Ja. de are. in. d. l. cũ tibi. sequitur hãc eandem opi. Sed bal. in auc. q⁹ locũ. C. de colla. in ver. v. q̃ro. referens hec d. Cy. tenet oppo. ꝓterq; in duob⁹ casib⁹: vz si res esset dotalis et vendicaretur vel si ageret hypotheca q⁹ res estimatur in dote data: illa cñs vꝫ esse fortius obligata ꝑ dote ⁊ destinata ad onera matrimonij q⁹ alieres hypothecate vt dicim⁹ i donatiõe ꝓpter nup. in auc. fine a me. C. ad velle. alias aũt ipse dicit q⁹ nõ ꝛz auferri bñficiũ offerẽdi possessorẽ qõ sibi cõpetit: vt. l. paulus. C. qui pig. ff. qui. mo. pignus vel hypo. fol. Mouetur ꝓncipaliter: qz si maritus vergẽs ad inopiã posset offerre ipse dotẽ mulieri q⁹ ꝑmisit eã reddere ⁊ obligauit se ⁊ sua: multofortius hoc vꝫ posse glibet tertius. Et ista opi. vꝫ esse magis iuridica. Alia tñ esset ego. ⁊ sequẽda: vz qñ oblata dote mulieris in pecunia nõ inueniretur eã bene cõmoditas qõ posset se alere ⁊ suos sicut possidẽdo res immobiles. Et adde ad ea q̃ dixim⁹. Ẓ. in illa. q. vtrum aduena possit cogi ad satisfandũ q⁹ si aliqs ẓbit cũ aliquo quẽ non credebat esse recessurũ: qz forte ibi habet domiciliũ tenere in recessu. glo. est no. in l. penul. C. de ope. libe. quã adducit Bal. ad hoc in ti. ẏ. fi qs vero. de pa. iu. fir. Adde etiã ad illũ articulũ in quo fuit quesitũ quãdo sufficiat cautio iuratoria q⁹ vbicũq; põt aliquid inuenire quod succedat loco satisdatiõis: ita qõ habeat simile effectũ non est loc⁹ iuratorie cautioni. Casus est notabilis quẽ ibi põderat Jmo. in l. filiussa. ẏ. diuus. el. j. de leg. j. Et satis ꝓbatur in. l. fi constante. ẏ. quoties. j. eo. Adde ꝙ Bal. in. l. j. in fi. C. de asse. tol. videtur dicere in hac materia q⁹ speciale est circa ꝓparatoria iudiciorum q⁹ non potest ꝑstare fideiussorẽ relingtur iuratorie cautiõi: alꝫ nõ admittitur iuratorie cautiõi: etiã si sit satisdatio necessaria fm eũ. Sed hec sua opi. cũ reuerẽtia nõ est vera: ⁊ Bzii ꝛz glo. expresse in c. q̃ q⁹. de vsuris. lib. vi. in. v. idoneo. ⁊ in. c. felicis. in eo. versi. de penis. eo. lib. Et satis ꝓbatur in auten. cui relictũ ꝑalle. ⁊ in. c. q⁹ nostris. de dona. inter vi. ⁊ vro. Adde etiã ter. no. ⁊ ibi Bald. in. l. si res mobilis. cum seq. ff. de rei ven. vbi ꝓbatur q⁹ etiam in termino dato a iudice in executione sñe debet reus condemnatus pendente termino satisdare. ⁊ idẽ ꝓbatur in. l. iũ. ẏ. j. ff. si ex nora. causa agatur. ⁊ aduerte quia in. d. l. si res mobilis. est vnum valde notanduz in ista materia: vz qõ debet ꝑstari satisdatio q̃uis termin⁹ ibi esset

a ff. qui satisda. cog. ⁊ vult q⁹ qñ debitor elt suspectus ad arbitrium iudicis fit sequestratio: qõ arbitriũ reꝓicit hoc ꝛz eũ ibi: sequestratio q⁹ nõ debet fieri qñ ille qui ẓbit vꝫ ꝓbasse ꝑsonã suspecti.

ibi esset adiectus fauore actiõis qõ vꝫ mirũ. Jn ea. gl. ibi: sed i quo põt nocere ⁊c. ibi: si est rixosus vel potẽtior. Et dõ ad hãc glo. tert. cũ glo. in. l. iũ. an fi. ff. q satisd. cog. ⁊ in. l. si stipulat⁹. ẏ. possum. ff. de ỽb. obl. ⁊ bonũ ter. quippie loquit de potẽtiori: ⁊ ei qui est alteri⁹ fori in. l. iũ. ẏ. i. ff. si nora. causa agat. ¶ Jn ea. glo. ibi: sed qño creditur paup. bãc gl. no. hic elegãter do. me. q⁹ regula illa de qua in l. inter stipula. ẏ. sacrã. de ỽo. ob. vz qõ casum aduersamq; fortunã hois nõ est fas considerare: nisi status ꝑsens verisimiliter cogat suspicari de eũtu futuro. ⁊ circa hẽ vide qõ scripsi in. l. stipulator. de ỽbo. obli. ⁊ ter. ⁊ q⁹ ibi no. in. l. si quis posthumos. ẏ. fi. j. de libe. ⁊ posthu. quib⁹ debes addere istã glo. ex qua etiã colligit hic bal. ⁊ moder. † q⁹ qñ creditor vult facere capi debitorẽ tanq; suspectum iudex nõ ꝛz incõtinẽti cõmittere captura: ẓ debet examinare vtrũ suspicio sit verisimilis vel nõ: ⁊ fi videt debitum esse modice quãtitatis ⁊ ꝑsonã honestã nõ ꝛz cõcedere captura fm Cy. not. ⁊ Bal. ibi in auc. sed iã necesse. C. de dona. añ nup. debet etiã ꝓbari fm Bar. in. l. ait ꝓtor. ẏ. si debitorẽ. q̃ in frau. cre. qõ suspicio supuenit post ꝛctu q̃ p. l. si creditores. ꝑalle. Et hanc ꝓcticã tangit Ange. in. l. nemo carcerẽ. ẏ. fi. de exact. tribu. in sua repe. ⁊ in. l. si ab arbitrio. in. fin. q satisda. cogan. q̃ ti tpe ẓctus erat suspect⁹: sed cã suspicionis ignora batur ab eo qui secũ contraxit vtrum poterit iurari suspecta. hanc questionẽ decidit Barto. in duobus verbis in l. quesitũ. ff. de pigno. ⁊ ibi patet q⁹ poterit per. l. fi. C. de spõ. vbi ꝓbatur q⁹ sicut ꝑsona mariti non vꝫ approbata respectu cause supueniẽtis de nouo: ita non videt approbata respectu cãe q̃ ignoratur a cõtrahente ⁊ fuberat tpe contract⁹. facit optime ter. in. l. in cõsimando. ⁊. l. vtilitatẽ. ff. de confir. tutor. q⁹ potest concedi si causa est ita occulta q⁹ etiã a diligẽter inquirente potuisset ꝑpabiliter ignorari: sicut ỽ in simili in. l. de etate. ẏ. ex causa. de inter. acti. Alis non videtur q⁹ illa doctrina sit tuta: qz qui ẓtrahit cũ aliquo est in culpa si non explorat conditionẽ ipsius. l. q⁹ cũ alio in prin. de regu. iu. Et plene declarat bar. in. q. de occidẽte banitũ ignorater in. l. fi. ff. de adul. Et inde est q⁹ in dubio ille qui gerit aliqđ cuz alio ꝓsumitur scire qualitatẽ ei⁹: vt. l. si patron⁹. Et ibi ỽ Bar. ff. de cõfir. tu. Et bñ facit ter. ⁊ glo. in. c. inotuit. extra de elec. ¶ Jn ea. glo. ibi. C. de noua. l. j. glo. ibi dicit q⁹ hoc est ꝑ spãle in dote vt debitor coga⁹ ꝓmittere inuit⁹ alteri si sibi non noceat: ⁊ sic regulariter tenendũ est qõ ỽ. d. l. i. ⁊ in. l. nec creditoris. C. eo. ꝓ. de. antez dicebat hic q⁹ attenta equitate idẽ est dicendũ in quolibet alio debitore sed hoc nihil aliud est dicere q̃ q⁹ leges cõtrarie sint correcte ꝓ⁹ equitas scripta ª ꝓcertur rigoꝛ scripto. vt. l. placet. C. de iudi. vnde bar. hic ⁊ cõiter moder. ꝓter. d. me. sequitur. fm glo. ꝓcallega. Sed do. me. sequitur opi. ꝓ de. Mouetur q⁹ sicut si ex insta cã aliq̃ fit ỽ debitor: qui est obligatus soluere in vno loco potest soluere in alio: vt. l. vsuras. C. de so. Jta vꝫ posse alterari obligatio de vna ꝑsona ad aliã puta sicut fauore debitoris inducit q⁹ possit soluere si non ꝛz pecuniã aliud ꝓ alio: vt in auc. hoc nisi. C. de solu. contra. l. iũ. ẏ. appellata. ff. si cert. peta. ista cõtra ꝛz concedi creditori q⁹ faciat ꝓmittere q⁹ sibi debetur ex iusta causa: sed illa non sunt similia cum reuerẽtia: qz in illis casibus nõ potest aliter subueniri vel dari remedium illi cui prouidetur qõ secus est in casu nro: vt tãgit ibi Jo. de imo. ⁊ bñ qñ creditor ꝓ via cessionis inuisto debitore potuit trãsferre in alterũ ius suũ: vt dicit. in. d. l. ꝓcalle. Et ex his repehẽdit moder. doctrinã bar. quã ponit in. l. si nõ sortẽ. ẏ. libert⁹. ff. de cõdi. indebi. vbi dixit q⁹ qñ obligatio nõ cohꝛet ꝑsone stipulatoris potest cogi debitor ad ꝓmittendũ alteri voleꝫ creditore qõ er ꝓmissis ꝛz esseverũ. ¶ Jn ea. gl. in fi. ibi: rideo vt habeak instrumẽtũ ⁊c. ¶ Dec gl. est no. ad plura. ⁊ primo habes q⁹ no. vltra dos. q⁹ ille q est obligatus ex iurisd. potest cauere: intelligik q⁹ caueat ꝓ instrm: ⁊ est cautio vtilis ꝓpter facilioꝛẽ ꝓbationẽ ⁊ ꝓpter interesse expensarũ. Et hoc dixit glo. no. quã ibi approbãt Bal. ⁊ ang. in. l. si qd possessor. ff. de peti. here. Et in. l. pe. co. ti. Secũdo habes nota. ex illa glo. q⁹ creditor potest agere contra debitorẽ: vt faciat sibi instrm de debito: super quo dicyt plene scribit bar. in. l. si finita. ẏ. eleganter. ff. de dã. infec. Quã sequitur hic moder. q⁹ us adde ter. no. q⁹ ibi no. t. Bar. ad hoc in. l. ex ea parte. in prin. fm vnam lectura. ff. de verbo. obli. Adde etiã Bald. in l. instrumenta. C. de fideicõ. ⁊ qõ ponit bar. elegãter in. l. iũ. in prin. ff. de condi. ob cãm. ⁊ qõ no. ange. in. l. oibus. in fi. ff. de indi. vbi dixit q⁹ qñ ex forma statuti instrumẽtũ baberet execution ẽ paratã si cut sniam: tũc nõ posset cogere creditor debitorẽ ad faciẽdũ instrumẽti: qz per hoc efficeretur melioꝛ conditio sua ⁊ grauareꝛ condicio rei in obligatione. nihil allegat sed tu vide ter. ⁊ ibi Bart. in. l. iũ. in princi. ff. de cõdi. ob cãm. vbi dicit q⁹ lz debitor teneak facere in strumentum creditori de debito: non tamen tenetur de nouo ꝓmittere: qz sic creditor peteret plus q̃ esset in prima obligatione: qõ non potest. eodẽ ergo modo hic fi instrz baberet executionẽ parata acquireretur nouum ius creditori in preiudicium debitoris: qõ fieri non debet. Alibi autem dixit Bald. in. l. sicut datam. C. de libera. causa. q⁹ creditor potest petere fieri sibi instrm fi debitor cõfitetur alꝫ non. sed certe melius est tenere simpliciter opi. Barto. ne qua ratione posset perpetuare. pbationẽ testiũ faciẽdo eos examinare ad eternam rei memoriã: lz debitor nõ fatek debitũ eodem modo vꝫ posse concedi equipollẽs remediũ vt cogak facere instrumẽtũ: maxime q⁹ sunt iura q⁹ videnk pbare hoc palle. Et ad materiã vide ter. in. cũ dilecta. de cõfir. vti. vel inuti. ⁊ in auc. de colla. ẏ. fiscalib⁹. ⁊ ibi p Ang. arguit etiã hic bar. nunqd vñs possit trãsferre vasallos i aliũ ipsius nõ ꝛsentiẽtib⁹. Et remittit se ad notata p Cy. in. l. i. C. de noua. ⁊ per glo. in. l. oẽs. ẏ. fi. ff. vsufruc. quẽad. cado. Jo. hic referẽdo dicta Ja. de are. ⁊ Dy. in effectu concludit qõ suadẽte cã necessitatis vasallos potest trãsferre inuitos i aliũ: alꝫ autẽ si transferrek cũ vniuersitate: vbi gẽ ⁊ cũ vñs vẽdidit curiã vel castrum: tũc potest transferri: si vo trãsferrek particulariter nõ potest nisi transferak in parẽ vel minorẽ vsum. ⁊ est distinctio q⁹ ponit in. c. i. ẏ. ordi. de leg. coꝛa. Et fm hãc distinctionẽ debes intellige re dicta Bald. qui refert Jaco. de arc. in. l. j. C. communia de lega. vbi dixit q⁹ vñs potest transferre vasallũ inuitũ accessorie alienando directũ vsium feudi qõ bz vasallus: nã boc est intelligẽdũ si fit alienatio cũ vniuersitate: vt probak. d. ẏ. ⁊ in parem vel maiorẽ: vt dictũ est vel si fit alienatio cum vniuersitate: vt ꝓbatur. d. ẏ. ⁊. d. l. qcquid dicat bal. q tenet opi. in. l. testamẽto. C. ad. l. fal. nã iura que ipse allegat non dicũt q⁹ vñs non possit transferre ius qõ bz vasallus modis ꝓdictis etiã inuito vasallo: lz dicunt qõ in vẽditione curie non venit possessio respectu vtilis vñ q̃ prius erat in feudo data alteri: ⁊ sic intelligitur ter. i. c. i. de capi. qui cu. ven. dixit tñ pũ actualiter hostiẽ. in. c. cũ dilecti. de maio. ⁊ obe. qđ refert ⁊ sequitur bal. in. c. i. ẏ. gñali. si de feu. fuc. ẓtrouer. inter do. ⁊ agna. ꝓponens exẽplũ in rege frãcoꝝ b q⁹ vnam ciuitatẽ non põt fine consensu ciuiũ rem in alterũ trãsferre vt facit casus subditos alteri⁹: ⁊ hoc dixit esse ꝓpter magnitudinẽ ꝓiudicij: tũ respectu vni⁹ ciuitat⁹: tũ respectu regni ⁊ alienãtis: vñ alibi do. Bal. † q⁹ ꝑpa ciuitatem c nõ alienat fine ꝛsensu cardinaliũ: qz est res grauis ꝓiudicij: vt ꝛpe no. in. l. cũ multa. in fi. C. de ho. quelibe. sup quo vide no. Archi. xij. q. ij. c. ne liceat pape. et tu tñ die vt hic q⁹ doct. hic non sunt alia.

Quod si. ex hoc segtur q⁹ solus pr̃ non potest cã repete re neq; facere maritũ dotẽ alteri communicare fine consensu filiorẽ cõtra ipsa mulier nõ potest iubere marito vt dotẽ alteri ꝓmittat pr̃e non consentiente. secba ibi: deniq;. tertia ibi: certuz. quarta ibi: itẽ querif. ¶ † No. primo ibi: per se nec ꝑ ꝓcuratorẽ ⁊c. q⁹ ista verba ꝑ se significãt ꝑsonaliter: vñ qñ mãdatur alicui q⁹ ꝑ seipsum faciat aliqđ intelligitur ꝙ hic non faciat ꝑ aliũ. Et ỽ dicit gl. not. in c. ỽ. de pre. lib. vi. de ỽb. aũt ꝓprie facto de iuramẽto vtrũ significet ꝑsonaliter vel non: vide gl. ⁊ Jo. an. in. c. vt circa. de elec. li. vi.

12 ¶ † Secõ no. qõ factũ filie in actione dotis q⁹ non sonat in delictũ: vt hic in. l. si cũ dotẽ. ẏ. j. eo. multominꝰ ꝛz nocere delicti. Et iõ lz mulier ꝑdit dotẽ d qñ cõmittit adulteriũ: vt. l. consensu. C. de repu. nõ tñ ꝑ delictum ꝑ agere ꝓdote ex delicto filie fm Cyn. in auc. ecõtra si filiũ. C. de repu. ⁊ Bart. hic ⁊ moder. lz gl. dixerit Bzii ⁊ nõ bñ. in. l. si dotẽ. C. de iure do. Et vtrũ mortua vxore possit moueri hꝰ dõ⁹ qõ de adulterio. vide ꝙ Cy. in. l. si. C. de adul. qõ tãgit ỽ etiã. d. Dau. Et hoc ẽ ter. arguit ỽ moder. qõ si mulier renũciauit iuri hypothecarie iurta formã. l. iubemus. C. ad velleia. illa renũciatio non nocet pr̃i cui actio est cõis. ¶ Tertio no. in fi. qõ si filia fuisset sui iuris: pacto de non petẽdo dotẽ quã fecit alteri. ꝓmitti pr̃i indicat. et sibi put pz: qz hoc pactũ qõ fecit existẽs in ꝓtate ꝓdicat ei si est effecta sui iuris: quod est intelligẽdũ fm Bar. et moder hic qñ hoc pactũ fuit factũ post solutũ mr̃imoniũ: nã si fuisset factũ cõstãte matri. vel ante matrimoniũ Sctũ nõ valeret: qz esset donatio facta inter virũ ⁊ vro. Et hãc distinctionẽ facit gl. ỽ. cuz dos. ff. de pact. dot. lz alibi aliter sentiat: vz i. l. ª heredi. ẏ. filie. ff. de pac. de quodam cem⁹ aliquid in gl. Et attẽde diligẽter: qz in casu istꝰ. ẏ. nõ esset donatio facta marito: lz illi cui facta fuit delegatio: vñ iste casus nõ est filis pacto de nõ petẽdo: vt q̃ ỽ. d. l. cũ dos. Et ỽ etiã ter. arguit alibi doc. qõ sicut hic pactuz factuz a filia existẽte in ꝓtate nocet ei postq̃ esset facta sui iuris. Jta si filiussa. liberet debitorem pr̃is ⁊ postea pr̃ morit ⁊ filꝰ est cꝰ heres ⁊ confirmak liberatio facta in ꝓiudiciũ ipsi⁹. Sz Bar. ⁊ oppo. i. l. filiꝰ. ff. de sol. ⁊. l. cũ dños. ẏ. filiꝰ. de pec. le. q̃s quotas adducit et do. pau. hic qñ cal⁹ istꝰ nõ sunt finis. hic ẽsi valuit pactũ factũ in filia i sui ꝓiudicij lz liberatio facta a filio de debitore pr̃no fuit nulla ipso iure: vt. l. filiꝰ. C. de pac. ⁊. l. si uris. ẏ. si filiꝰ. ff. eo. ¶ Jn gl. sup verbo dos est ne sepi⁹ ⁊c. ibi gl. vꝫ tacite sentire qõ si dos pderek ex culpa mulieris pr̃ cogerek iteruz eã dotare. Sz hẽ nõ est ver: ⁊ Bzii ꝛz bar. ⁊ cõiter doc. i. l. si cũ dotẽ. ẏ. j. eo. Et tãgit do. pau. hic: vbi ipe dicit rõnẽ verã eẽ illã q̃ ponit in. l. ure succurs. j. ꝓ. n. ẽ, de in. do. is ille ter. non loquit de actione q̃ fit cõis pr̃i ⁊ filie: lz quare est introductũ qõ mortua filia in mr̃imonio dos reuertak ad pr̃em: iurta. l. dos a patre. C. sol. mat. Dicamus tertio declarando glo. qõ dos posset pdi sine culpa mulieris: quo casu pater sine dubio tenetur eam dotare. Et qz seruus mulieris fragilis est ꝓpriũ iura qõ facilius diuersis modis potest amitti dos de exactione ipsius ñ pure ꝓmittitur soli mulieri q̃ si ꝓmittatur pr̃i ꝛ mulieri: de artib⁹ tñ dicem⁹ in. d. l. si cũ dotẽ. ẏ. j.

a ¶ Eqtas scripta. adõ ange. i. l. idẽ iuris. i ꝓnci. ff. de ỽb. obli. itẽ eqtas nõ scripta nõ ꝛz vl legis vbi rigoꝛ scriptꝰ ẽ in Zriuz fm bal. i. c. i. i. ỽ. itẽ nec equũ. de constitu. Nico. S.

b ¶ Jn rege frãcoꝝ. adde fel. i. c. dilecti i. ẏ. boibus. i pnc. de maioꝛ. ⁊ obe.

c ¶ Papa ciuitatez. adde io. de ligna. in. c. si qs ꝑhyteroꝝ. de re. ec. nõ alie. Laure. de ro dul. in repe. ca. fine exceptione. rñ. q. ẏ. Abb. i. c. ẽstitutus. de rei. do. abb. i. c. dudũ. el. ỽ. de ele. abb. ẽsil. xlij. inci. videdũ est in effectu. j. vo.

d ¶ Mulier pdit dotem. adõ qõ ꝛ si p dit bõa parapbernalia vt est gl. fingu. in vsi. dotali tiũ. in. c. ꝑpe rũqs. de do. inter vi. ⁊ vr. ⁊ eã ad Bal leg. lu. romi. i suis fin. in litera. Al. inci. adulterium. Jaſ in rubr. C. de ind. idẽ Jaſ. i. l. nõ ỽ in. iiij. col. C. vnde legi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ In gl. superius sui iuris. ibi: sed pone ꝙ pater egit sine filia ꝛc. Ista questio gl. refert ad primā monitionē positā in ter. vc̄ ꝙ pa ter nō pōt agere sine filia: ꝛ vult gl. ꝙ qñ pr̄ egisset ꝙ pote et esset factus ita pauper ꝙ si dos ꝑderetur ipe nō posset filiam de nouo dotare ꝑm gl. poterit agere ipsa sola. alleg. l. fi. §. primo. de eo per quē fac. erit. Et tex. in. Limpator. ff. ad trebel. prima iura. vt dicit hic ¶ Pau. de ca. parū faciunt ꝙ loquūtur qñ agit̄ in subsidiū: ꝛ ℨ eum tractabat de lucro captādo sicut in l. plane la scōa. §. j. ff. de leg. j. Sed marit⁹ tractat de dāno vitādo ꝑm eū. vñ. melⁱ facit. l. imperator pallegata. Et qō habēt in l. fi cū dotē. §. eo aūt tpe. j. eo. ꝛ in auc. ꝙ locū. C. de colla. sed qūo marit⁹ tractat de dāno vi tādo si dos nō fuit exacta a patre: hoc forte nō posset dici: ꝙ hz re stituere mulieri qō accepit: vñ lz durāte matrimonio maritus ba beat in dote titulū onerosum: vt. l. fi. §. si a sacero. Et ibi per bar. ꝙ in frau. credi. ꝛ p bal. in. l. §. C. eo. Soluto tñ matrimonio nō dicēt ampliⁿ in restituendo dotē tractare de dā. vitādo: vñ illa pñt ada ptari in hoc casu. ampliⁿ dicit hic bart. ꝙ si dos exacta p patrem mortua filia consumarēt ab ipso vel esset suspicio dilapidationis etiā filij filie premortue possent facile in se transferre dotē ꝑ ea que habētur in. l. fi. in prin. vt le. no. ca. ꝛ in. l. pe. C. de sen. paſ. Sz me lius facit in. d. l. imperator. ꝑ ꝙ traq; cōclusione. ¶ In glo. super ver. amissam ibi: ℨ. ā. de pac. do. cuz dos. §. fi vero ꝛc. bar. reiectis solutionibus positis in gl. dicit soluēdo ℨ iuū q; pater ageret con sentiētie filia pōt intelligi duplr. vno mō. i. ad vtilitatē filie ꝛ sine: ꝛ illo modo si pater agat nōie suo ꝛ filie non poterit agere qñ pa ctum de nō petendo fuit factū a filia. scō modo pōt accipi ille mo dus loquēdo ꝙ pater agat ad vtilitatē suā: filia tñ ipsa cōsentien te: ꝛ illo modo pōt intelligi ter. noster ꝙ pater poterit agere non obstāte pacto filie: sed illa solutio vr̄ cōtra ter. nostrū in fi. nisi di catur ꝙ hoc pactū nocebit filie cū est effecta sui iuris. Et quo dam intelligi ꝙ nō nocet sibi ea existente in potestate: qō nō potest esse nisi ꝙ pater potest agere etiā p̄o vtilitate filie. ¶ Preterea text. iste in prin. manifeste ostēdit ꝙ voluntas filie que requirit in agēdo est necessaria ꝑpter suū interesse. dicit enī in principio qō dos est cōis patri ꝛ filie. Et ex hoc infert qō pater nō pōt agere sine cōsensu filie. Et ita videbis declaratū per Bar. in. §. volūtate. j. eo. vbi ergo nō agit̄ de interesse filie sed solius patris: ℨ sensus filie nō debet adhiberi: et est superuacuus. vñ illa solu. nō placet nec etiā placet do. pau. de ca. hic ꝛ nō alleget istas rōnes. dicamus ergo ꝛ meli⁹ ꝙ ille ter. vt dicit gl. in. ℨ. solu. loquit in delegatione. Sed ter. in. l. ℨtia loquit in pacto de nō petendo: ꝛ ꝛ delegatio facilius possit ꝑiudicare vni ex reis credendis ꝙ pactū: vt. l. si rē. §. fi duo. ff. de noua. iuncta. l. si vnus in prin. ff. de pac. Jn casu tñ nostro se cus est: q; ꝑ ꝛ filia nō sunt duo rei credēdi vt dicūt ibi doc. vñ cō fidera subtiliter ꝙ ideo mulieri paciscendo facilius ꝑiudicat ꝙ ꝺe legāti viro: qr pactū hz ꝑiudiciū sepabile: ꝛ pōt cōsiderari psonali ter tā ex parte faciētis pactū ꝙ ex parte ei⁹ cui fit: vt. l. qui in futu rū. §. i. ꝛ. l. idē in duob⁹. ff. de pac. vñ nō est mirū si mulier paciscē do sine cōsensu pr̄is pōt ꝓiudicare sibi: qr ille actus hz ꝑiudiciū separabile ex sui natura: vñ dicimus ꝙ pactū factū cū vna psona nō extendit ad aliā: vt. l. fi vnus. §. ante oia. ff. de pac. Sz ꝓmissio q̄ fit a marito ꝙ delegationē non est ista⁹ nature qr cū acgrāt actio tertio cui ꝓmittit nō est cōsiderabile qō acquirat sibi actio efficax quo ad vnā psonā respectu vnius actionis ꝛ quo ad aliā nō. Et ideo in casu. l. nostre durāte prima pt̄āte delegatio erit nulla tota liter. Et ideo ꝑ pr̄ poterit agere: ℨ firmabit̄ tñ postea filia effecta sui iuris. Et hoc est regulare qr qñ duob⁹ cōpetit idē ius insolidū: si vnus ex eis remittit illud ius sine altero nō ꝝ interim remissio: lz ille ꝙ remittit nō possit venire ℨ factum suū: vt. l. fi. ꝛ ibi no. ff. cōia ꝑdio. ꝛ. l. ꝙ fundū. ff. de serui. ruſt. ꝑdi. nō tñ ꝛ ō. oīno actus nullus: sed inefficax respectu eius ꝙ fecit actū. Et illo mō habes solutū ℨ iuū qō est valde difficile. Sed aduerte qr. d. m. hic declarādo glos. sup verbo pacta. dicit ꝙ qñ filia ꝑ pote aduentitia ageret cōstan te matrimonio verū est qō dicit glo. ꝛ doc. qō nō requirit cōsensus pr̄is. ꝛ ita loquit ꝑpter ter. in auc. qō locī. C. de loc. ꝛ rō est ꝑm eū: qr pr̄ ꝛtāte matrimonio nō ℨ vsumfru. i dote qñ fruct⁹ capit vir qui sustinet onera matrimonij: vt. l. si is ꝙ stichū. ff. de iure do. Sz si matrimoniū esset solutū: tunc ipe nō credit qō filia possit agere sine cōsensu pr̄is: qr cū pr̄ habeat vsumfru. i bonis aduētitijs est legiti mus administrator. Et ꝑ ℨ is ad ipm ptinet intētare actiōes vt. l. j. C. de bo. ma. ꝛ. l. fi. §. aūt in vnū. C. de bo. ꝙ li. Et qō illa cōclusio sit vera habes gl. o. i. in. l. cū dos. ff. de pac. do. quā approbāt doc. hic in gl. sup verbo sui, iuris. dū dicūt sup illā gl. qō lz pr̄ ꝙ pact⁹ est nō petere dotē nō possit agere ex psona ꝑpria: poterit ti agere nōie filie tāq; legitimus administrator. ꝛ sic vult qō soluto matri monio pr̄ sit legitim⁹ administrator filie in dote: lz hoc nō cēt nisi haberet vsumfru. in dote vt declarat Bar. in. l. fi. §. pupill⁹. de v. ob. ꝛ est gl. in. l. §. fi filius. ff. cōmo. ꝛ est nouū dictū qō non vidi alibi declaratū ℨ qō potissime facit q[illegible] esset constituta in spē non in ꝛtāte: qr de iure. ff. or. ꝛ ante iura nouissima codicis dos nō solū aduētitia: lz etiā pfectitia data filie erat sibi ꝑpria pleno iure ita qō nō cōputabat̄ in pecunio pfectitio: vt. l. si cū dos. §. fi. j. e. ꝛ. l. iū. §. lz vtrū. ff. de mino. ꝛ. l. pōpo. filadelphus. ff. fa. ber. vñ si dicerem⁹ ꝙ hodie in dote aduētitia vsusfruct⁹ acgreret pr̄i per iura nouissima seqret ꝙ illa iura q̄ fuerūt iducta principal⁹ in fa uorē filij vt ꝑprietas acgreret sibi in aduētitijs ℨ iura vetera con uerterent i odiū filij qō est absurdū. hac rōne vtit̄ bar. in simili. q. in. l. ℨtrariū. j. re. amo. dū dicit ꝙ in dote data filiofa. nō acquirit̄ vsusfr. pr̄i rōne ꝓdicta qñ est data in spē. Et ita loquit̄ ter. in. l. cū dos. §. fi. ꝑal. ꝛ in. l. de posui. ff. de pecu. Jn casu aūt nō in dote q̄ dak filie: sine sit data in quātitate siue in specie: dos acgrit̄ filie de iure. ff. or. qñ ad ipam solā ptinet exactio: vel qr est ꝓfectitia vel ad uētitia: ꝛ pr̄ est stipulat⁹ dotē reddi mulieri soli: vr̄ dicēdū rōne p̄ missa ꝙ pr̄i non acgrit̄ vsusfru. in practica tñ seruat̄ opi. d. m. q̄ vt vides fuit opi. gl. bar. ꝛ alioꝝ. adde etiā vnū verbū ad id qō di cit. d. m. in quo fuit decepti⁹. dicit enī ꝙ qñ pr̄ vel extraneus dat dotē ꝓ ea que posset apponere pactū ꝙ marito ꝓdecedēte nihilo min⁹ heredes mariti lucrent dotē: lz mulier nō possit apponere hoc in sui ꝓiudiciū qñ ipsa dedit dotē. l. §. de dote ꝑle. ꝛ. l. fi. fundū. ff. de pac. dota. allegat. gl. in. l. q̄uis. C. de pac. do. sed ego supra in principio divi ℨtii ꝛ meli⁹. Et allegaui bar. ꝙ hoc declarat in ℨ. suo. ext⁹. ꝛ ℨ illā gl. tenet gl. in. l. cū dos in. iū. col. supverbo legē. ff. de pac. dota. Et ita plenissime declarat Saly. sequēdo Cy. ꝙ tenet ℨ gl. in. d. l. q̄uis palle. Amplius dico tibi ꝛ est nouū dictū in illa materia q̄ ℨ lz mulier possit pacisci q̄ dos reddat̄ incōtinēti nō ex pectato anno. vt. l. de die. cū. l. seq. de pac. do. boc tñ nō pōt pacisci extraneus ꝙ dat dotē ꝛ stipulat⁹ eā sibi reddi in preiudiciū mariti. sing. doctri. Ja. de are. est quā approbat ibi Ang. ꝑ illū ter. l. iurisꝙ gen. §. qui anno. ff. de pac. qō dictū vtrū fit verū nō determinat mic. tāgit etiā hic. d. m. nūqd valeat pactū factū cū viro: vt ipo ꝓdecēde te mulier lucret dotē ꝑpter nuptias ꝙ ego tetigi in gl. magna in prin. isti⁹. l. ꝛ allegaui gl. fing. ꝛ bar. qué etiā d. m. allegat hic. in. l. q̄ scitis. C. de bo. q̄ lib. Et lz ipe dubitet de hoc dicto ꝑpter equa litatē q̄ ds seruari inter dotē ꝛ donationē ꝑpter nup. vt. l. ex mo te. ꝛ in auc. equaliter. C. de pac. cōuē. gl. tñ vr̄ esse vera: qr ibi equa litas cōsideratur in cōstitutiōe dotis ꝛ donatiōis ꝛ in lucro ipsoꝝ: in alijs aūt nō est incōueniēs dicere ꝙ fit aliqua eq̄litas: vt patet in auc. siue a me. C. ad velleia. vbi geminato ℨnsu ex intervallo p mittit̄ alienatio donatiōis ꝑpter nuptias ꝛ tñ hoc nō est in dote: vt. l. §. ꝛ qō lex de rei vxo. actio. Et qr Jo. de imo. tāgit hic nūqd cautio de nō offendēdo possit peti ab eo q timet se offendi: de qua bar. hic se remittit ad id qō scribit in. l. illicitas. §. nec potētiores. ℨ. de offi. ꝓcōs. nō sunt oia tāgēda hic sz̄ addēda q̄ ibi nō ponunt nec hic ꝙ Jo. de imo. Et ꝓio vide ter. q. ꝑbat cōclusionē ꝑm bar. ibi in. l. j. C. in q̄bus causis co. cen. do. accu. paſ. lib. xi. quem no. ibi Bar. ad hoc. Scō vide eūdē bar. in. l. sanctū in prin. ff. de rerum diui. Tertio vide ter. fing. ꝛ bar. in. l. ℨ ſi⁹ susceperit. §. fi. ff. de in di. vbi ꝑbaſ † illa cautio de nō offendēdo⁹ nō pōt peti nisi coram iudice ordinario ipsius rei: misi qs rōne cōuersationis possit cōue niri in loco vbi petit. ꝛ vide bar. in. l. iū. §. cato. invlti. cbar. de vb. ob. vbi dicit ꝙ illa cautio de nō offendendo est realis er pte eius cui fit ꝓmissio: vñ virtute talis ꝓ missionis nō ꝓhibēdit offensio facta ficte ex pte ꝓmissoris: rñ si ꝓmitto te nō offendere sub pena ꝛ offendo vroꝛē tuā lz possis age re actione iniuriarū: nō tñ potes agere ex stipulatiōe qr ficte vide ris offensus ꝛ nō vere. ita determinat Jo. an. in regula frustra. de reg. iur. in mercuria. Adde etiā ꝙ timēs sibi vim inferri pōt impe trare offīi iudicis vt eū defendat. Casus est ꝛ ibi hoc ponit bart. in. l. fi. in ꝓinci. ff. qō met. cā. pōt etiā impetrari hoc officiū iudicis qñ qs timet ne inferat vis a ꝑsona sui rei fm Bar. in. d. §. ne potē tiores. ꝑ cui⁹ cōclusione vide ter. melioꝛē in. l. si seruus. C. ꝙ cū eo. quē ibi no. Bal. ad hoc: sed relinquit duplex qō in qua crit aliqd dicendū. † Prima est nūqd ille q timet offendi ex culpa sua quia ꝓnus offenderat illū a quo timet offendi possit petere sibi caueri. ꝛ est no. q̄stio quā bar. ponit in. l. si finita. §. fi qs iurta. ff. de dāno infe. vbi vr̄ ter. qō debeat audiri taliter petēs: lz Bart. ibi tenet oppo. dicēs ꝙ ille ter. loquit in piculo rerū ꝙ non est tñ periculū q̄tū est piculū psone: vt. l. in seruoꝝ. ff. de pe. vñ ipe tenet ꝙ potest peti cautio ꝑ ea q̄ habētur in. l. denūciam⁹ in fi. de bis q̄ ad eccle. cōfu. ꝛ in auc. de man. ꝓin. §. fi tibi cure. Sz ang. in. l. q bona. §. q dāni. ff. ex. ti. soleniter agēs arg. dicit esse distinguēdū ꝙ aut psona q̄ petit sibi caueri ds venire in potestatē ei⁹ a quo petit cautio ꝛ tūcvera fit opi. bar. ꝛ ita loquunt̄ iura allegata ꝑ eū. hīi facit ter. in. c. literas de restitu. spo. aut nō ds venire in ptātē illius ꝛ tūc ipe nō credit ꝙ debeat ꝓestari cautio per. d. §. fi qs iurta. qꝙ imputet sibi qui icidit in periculo culpa sua: vt. l. ꝙ. ff. si qs in iudicio. si qs cautio. et in regula dānū de reg. iur. Joan. de imo. hic inclinat in sniam Bar. in. d. §. fiqs iurta. loquit̄ in alio casu. ¶ Pro illa ꝛclusiōe facit qr ter. in. §. fi qs iurta. loquit̄ in alio casu. ¶ Pro illa ꝛclusiōe facit qr lz aliquis ꝓius offenderit aliquē offensus tñ nō pōt ipsum offen dere ex interuallo. l. i. ꝛ qō ibi plene. C. vñi. ꝛ in. l. scientiam. §. qui cum ait. ff. ad legē aql. ꝛ in. l. iū. §. cum igit. ff. de vi ꝛ vi ar. vnde si ille qui offendit timet offendi ex interuallo vr̄ ꝙ iste timet qr ille iniuste offenderet ꝛ sic videtur posse peti cautio. † Sed cōtra hāc opi. facit

a ¶ Cautio de nō offenden do. adō bar. in. l. g bona. in. §. si quis vroꝛi. ff. de dā. infe. bar. in. l. denūcia m⁹. C. ō bis q̄ ad ecc. cōſ. ꝛ ibi Cy.

13 a

14

opi. facit qr beneficiū qō conceditur alicui rōne inimicitie cōtracte nō hz locū qñ inimicitia fuit ℨcta culpa sua. Casus est singularis ꝑm bar. ibi in. l. cū tabulis. §. fina. ff. de his qui. vt indi. ¶ Per ℏ vr̄ gl. oīd. in. c. vlteri⁹. extra de ap. ꝑm Jo. and. q vult ꝙ pars nō pos sit allegare iudicē suspectu⁹ qñ inimicitia fuit ℨcta culpa partis ꝛ si vr̄ beneficiuz cautionis nō ds ꝓestari: ꝛ hoc ego crederē ꝛ sequer er si essem iudex qñ maleficiū esset ꝛtractuz deliberate ꝛ maxime ille q offendit esse assassinus q ꝑpter pecuniā offendisset aliquez: posito qō. c. i. de homi. li. vi. nō habeat locū nisi i illo genere assaſ sinoꝝ de quo dr̄ ibi q ego tenui cōsulendo in illo consilio qō feci p̄o magnificis dñis Flor. de interdictis ꝛ excōmunica. vbi autē maleficium ꝛ offensa fuisset cōmissa in rixa ꝛ indeliberate sequerer opi. bar. q̄ est equioꝛ. Finaliter credo ꝙ hoc sit arbitrariū ꝑsideratis ꝑdictis ꝛ alijs circūstantijs q̄ pñt cōsiderari: qd cēſi si ꝓcessio esset facta in ecclesia vel dū celebrant̄ diuina vel in boℨz cōiunctū sanguine in quo haberet locū. l. pōpeia. de paricidijs. durioꝛ ds cl se iudex ad cōcedendā cautionē. Utrum aūt er hoc solo aliqs p̄o babiliter suspicet se offendi ꝛ possit petere sibi caueri qr semel fuit offensus vide singulariter Jo. an. in. c. ꝓlatis. de homi. lib. vi. in nouella q tenet ꝙ sic. vtrum aūt ille q canet de non offendendo co rā vno iudice si offendit in alio territorio cōmittat pena vbi ꝙ bar to. in. d. §. ne potētiores. q tenet ꝙ sic: qō indubitanter ꝓcedit in pe na cōuentionali posita in ꝓmissione sed in pena q̄ esset imponēda criminaliter p̄o delicto si iterū offendat est maioꝛ dubitatio sicut ego tetigi in quadā apostilla posita in. d. §. nec potētiores. nā i pe na criminali nemo potest obligari ad illā penā virtute ꝓmissionis: qr nemo est dñs mēbroꝝ suoꝝ: vt. l. liber hō. in ꝑn. ff. ad. l. aquil. su per quoꝛde bar. in. l. interdū. §. q furē. ff. de fur. ꝛ gl. xvii. q. iii. vel v. c. cū hō. ꝛ dicemus in. l. auia. §. elegāter. j. eo. nec potest dici ꝙ iu risditio videatur ꝓrogata in iudicē cōtā quo sit ꝓmissio: qr in p̄o rogatione hz locī pnia: vt. l. si cōuenerit cū materia. de iurisd. om. iu. nisi fuerit facta cōtā iudice. Bal. tñ in. l. nō aliter. in scōa lectura. ff. de adop. Jn simili. q. de eo qui ꝓmisit nō facere robariam ꝛc. lz opp. ꝛ vt verius dicat dicā tibi in lectione seq.

Voluntate. Filia videtur cōsentire pr̄i agenti si nō filia sit absens nō cēſetur consentire nisi ꝓbetur eius scientia ꝛ sunt tres partes. scōa ibi: ꝛ iulianus. tertia ibi: sed si absens. ¶ † Nam primo ibi videri consentire ꝛc. ꝙ ille qui est pñs ꝛ nō ꝛtradicit vr̄ tacite consentire: ꝛ est materia longa ꝙd ꝓsequemur post bar. in l. que dotis. j. eo. Et ex hoc infert bic bald. posse dici ꝙ sicut forma statuti minoꝛ nō pōt cōtrahere vel multer sine cōsensu vel volūta te duoꝝ ℨsanguineoꝝ: sciētia est ꝙ cōsanguinei sint ꝓsentes ꝛ nō cōtradicant: ipse tñ cōtrariū teneo ꝛ cōiter moder. post cū ꝙ ver bū videri ꝓsitum hic in ter. importat impꝛopꝛietatem ꝛ fictionē: vt. l. j. §. deieciſſe. ff. de vi ꝛ vi ar. in statutis autem non habet locuz fictio: vt. l. fi. de bis qui ve. eta. impe. ꝛ. l. iū. §. hec verba. cum ma teria. ff. de nego. gest. nam ꝓꝓrie non contradicere tenet medius inter consentire ꝛ contradicere: vt. l. j. §. scientiam. ff. de tributo. su per quo vide Barto. in. l. que dotis. j. eo. Ego super illa questione scripsi plene in. l. si quis mihi bona. §. iussum. de acquiren. heredi. Et allegaui bar. ꝓo illa parte in. l. si vroꝛem. C. de cōdi. inser. Et ꝙ ipse not. in. l. i. in fi. C. qui admitti. ꝛ probat̄ vna ratione quia si cut declarat. d. Anto. in. c. cum cōsuetudinis. de consue. qñ consen sus vel voluntas requirit̄ ab eo cuius nihil interest actum geri ille consensus est similis autoritati ꝛ ita dicit bald. in. d. l. si vroꝛē. ꝛ ſō sicut ī autoritate requiritur ℨsensus expressus sup vba: vt. l. i. in fi. cū. l. seq. de auto. tu. ita vr̄ regrī i hoc cōsensu ibi et q̄tiū. Quid si aliqd ds fieri de licētia alicui⁹ de q̄ tāgit hic. d. me. vnū vbū. Quid si aliquo pōte idē de ei⁹ ℨscientia vtrū debeat regri cōsensus vr̄ fal tē cōsiliū sup quo variatū est. ꝛ allegaui bal. i diuersis locis: vt ibi poteris videre. ꝛ adde ad ea q̄ ibi dixī q̄ vbicūqꝫ regrīt consensus vel autoritas iudicis in aliquo casu vbi agit̄ de ꝓiudicio tertij non pōt p̄stari iste ℨsensus nisi cū cause cognitiōe. ¶ Casus est no. quē ibi pōderat bar. i. l. §. si hac. §. ait ꝓtoꝛ. ff. de in ius voc. Et aduerte ad tertū nr̄m ī pn. qr vr̄ innuere satisfare qr lz vbū volūtas aliqñ ꝑtt tacitā vel fictā volūtatē: vbū tñ ℨsensus vr̄ ꝑtare cōsen suz exp̄ssum. ¶ † Scō no. ibi: quasi ex voluntate filie ꝛc. q̄ illa di ctio quasi de sui natura significat ipꝛopꝛietatē a fictionē de q̄ dic vt. l. si qs nō quasi. habes. j. de acq. her. ¶ Tertio not. in vr̄si. ſ. si abſis. iuncto vr̄si. misi cēſ. q sequit̄ q vile q̄ est absens a loco in dubio nō ꝓsumit scire ea q̄ fiūt i loco ēt si fiāt a ꝑsona cōiunctissima q̄ ī du bio ꝓsumit̄ tur scire facta cōsanguinei ꝛ ℨuncti: vt. l. de tutela. C. de in integ. resti. mil. ꝛ. l. octani. ff. vñ vi. Et ꝙ hūc text. approbāt regula bar. i. l. is pōt. ff. de acq. her. q̄ dicit ꝙ abſis a loco nō ꝓsumit scire ea q̄ cōtingūt vel fiūt i loco: vt in. c. cū i tua. extra. q ma. accusa. pos. ¶ Ultimo colligūt hic modeꝛ. post bal. ar. q̄ vbū volūtatis pōt ipoꝛtare arbitriū boni viri: vides cēſi h ꝙ si filia nō hz iustā cāz ℨ dicēdi nō pōt agere sine volūtate filie: ꝛ ex hoc arguit hic bal. ꝙ si cōmittit ī aliqua cā tāq; ī arbitriū cōphēdat i libero arbitrio vel q̄ diffiniat ꝛ determinet vt voluerit virtute istoꝝ vboꝝ nō pōt ledere partē enoꝛmiter: qr verbū volo vbi agit̄ de dānovitādo ꝛ ꝓudicio tertū itelligit̄ de volūtate regulata sicut hic bñ videt ꝑbari. Sec a si ageret de lucro captādo qr tūc vbuz volo seu volūtas acciperet absolute vt qs posset ꝑserre iniquū equo: vt. l. fideicōmi. §. q̄ſ. ff. de leg. iij. ꝛ. l. fi fic. in prin. ff. de leg. j. Eandē distinctionē posuit cla ri⁹ in. l. j. ff. de testa. milī. in fi. ℨneti. ꝛ allegat Ly. hoc tenētē in. l. fi c. eo. C. de do. pmil. §. Jo. de imo. ℏ refert ꝑbart. tenere oppositū ī d. l. fi sic. in prin. ꝛ in extraordinariis ad repri. in gl. sup verbo videbit. §. illa dicta pñt intelligi ꝛ restringi qñ ageret de lucro captādo nō qñ ageret de dāno in ꝓiudiciū tertij: ipse tñ ꝓ illā doctrinā ꝛ bic ꝛ viri: ꝛ qñ arbiter possit ledere ꝛ ꝑferre iniquū equo dūmō nō fit in dolo. iuxta. l. creditor. §. lucius. ff. mā. bāc sniaz vr̄ tenere bar. quā ipse nō adducit in. l. filiꝰ. in prin. ff. de dona. vbi dicit ꝙ si est datuz liberū arbitriū potestati pōt decidere ꝛ ꝓcedere vt vult: dū tñ non fit in dolo p. l. creditor. §. lucius. ꝑalleg. Et tū ibi loqtur cū agit̄ de ꝓiudicio tertij ꝛ de dāno vitādo. ad idē vide ꝛter. bar. in. l. lucius. ff. de fideicō. lib. ¶ Pro illa ꝛclusione adduco tibi gl. singu. in auc. iusꝫ iurādū qō ꝑsta. a iudi. super verbo vīsum fuerit. vbi glo. vr̄ sentire duo valde no. ¶ Primum ꝙ verbū videt importat liberū arbitriū nō arbi. boni viri. Scōm ꝙ iudex qui hz liberū arbitriū, potest iu dicare etiā non fm leges nisi in. l. vel in aliqua parte ipsius decla retur qō alia fuit intētio statuentis: vñ imiroꝛ ꝙ angel. ibi adducit illā glo. ꝙ cōtraria parte: primū tamē dictū est falsum qr verbū vi detur importat arbitriū boni viri: vt plene declarat bar. in ver bo videbit supra alleg. cōtra opi. Bar. ꝛ do. Jo. est glos. oīd. in. l. pe. ff. de ar. quā alleg. Cy. ꝛ Bal. supra alleg. Et fundat se illa gl. in rōne decidendi q̄ colligitur in. l. si libertus. ff. de ope. lib. Et ali bi bal. sequit̄ hanc sniam vc̄ in. l. ꝛ si post tres. in. iū. cbar. ff. si qs cautio. ꝛ in. l. si quis maioꝛ. C. de pe. in. qui ma. iud. vñ dixit alibi ꝙ per liberū arbitrium qō cōcedit ꝓioꝛibus ciuitatis nō videt data potestas ꝙ ꝓeferāt iniquū equo ꝛc. ita dicit elegāter in. l. milites. in fi. C. de testamē. mil. ꝓio cōcordia istarū opinionū possum⁹ considerare duos casus principales. Nā aliqñ ex lege vel statuto vel rescripto superioris cōtinētis daf ptās alicui ꝓcedendi ꝓout c vult vel plenū ꝛ liberū arbitriū qō idē significat ꝑm bar. aliquan do cōcedit ptās diffiniēdi ꝛ statuēdi alicui ꝓout voluerit a partī bus siue ille sit arbiter: siue arbitrator. ¶ Primo casu vera vide tur sniа bal. quā posuit in diuersis locis supra alle. q̄ ꝑ illa verba nō vr̄ cōcessa potestas enoꝛmiter ledēdi partem ꝓbicunqꝫ agit̄ de dānovitando: qr intētio. l. in dubio nōvr̄ etiā ꝓindicare alicui par tiū cōtra ius: imo vnicuiqꝫ saluare ius suū. vt. l. i. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ insti. co. §. i. Et illo mō ꝓcedit illa elegans doctri. Bal. in. l. milites. in fi. ℨ. alleg. facit ꝙ illa cōclusione ter. in. c. cām. extra de reſcri. ꝛ qō ℏ in. c. j. eo. tit ¶ Scō casu est maioꝛ dubita tio ꝛ videt similiter ꝙ nō intelligatur data potestas nō ledēdi ter tiū enoꝛmiter per ter. in. l. i. de testa. mil. iuncta. l. in fraudē. in prin. eo. tit. quē text. adducit bal. ad hoc i. d. l. i. §. modicū facit: qr cur eā miles non pōt dispōnere ad ꝓiudiciū tertij est qñ liberū arbitriuz nō ꝓcedit sibi misi ī rebus suis nō in iure alteri⁹: vt dicit ter. i. l. cuz filiꝰ. ff. co. ti. ¶ Sed in casu nr̄o ꝓcedit postea arbitrio ꝓiudicandi tertio: vt. l. si de incis. §. recepisse. ff. de arbi. q̄ loqtur in arbitrato re: vñ ibi non sunt similia. ¶ Primo illa iura loquunt qñ. l. dat libe berū arbitriū inter quos casus potest esse differētia vt. ſ. diri: naz d qñ partes cōꝛpromittunt cū illa potestate imputēt sibi que nimis largo sermone vsi sunt: vt. l. cū aquiliana. ſ. de transl. multū tñ vz get p̄o opi. Cy. l. si libertus. de oper. liber. si inspicias rōnē decidē di q̄ vr̄ ita conuenire si partes sunt vse ver. volūtatis sicuti si sunt vse arbitrio boni viri: dicitur cēſi qr illa verba videnf ꝓferri a partib⁹ nō qꝛ velint ledi: lz qr ſperāt arbitriū nō esse lesurū: pos sum⁹ dicere ꝛcordādo opinionē qō per illa verba videt data pote stas arbitro ꝓnunciādi ℨ ius positiuū lz nō ℨ ius gētiuz vel equi tatē naturalē: ꝑbaſ er. d. l. i. de testa. mili. iuncta. l. diuus. eo. tit. in quibus in effectu dicitur qr q̄ illa vba qūo voluerit ꝛc. videf remiſſa solēnitas iuris ciuilis nō tñ iurisgētiū. fi, nōvr̄ remissa solēnitas iurisgētiū: eadē rōne nō vr̄ data potestas ꝛcedi partib⁹ ℨ equita tē naturalē vel iurisgētium. Et hāc extensionē facit bar. in. d. l. i. C. de fac. san. eccl. vbi sic limitat. l. fideicōmiſ. §. q̄ſ. de leg. iij. Utruz autē per liberum arbitrium vel similia verba videatur data pote stas omittendi solennitatē iuris in ꝓcedēdo: vide ꝑ Cy. ꝛ bald. in d. l. de testa. mili. qui tenent qr sic. ꝛ per barto. in. l. filius. in pri. de dona. ꝛ vide bal. qō cōtradicit sibi ꝑ ſ. in. c. i. in fi. extra de alodijs. fragabilis. in prin. de of. oꝛ. sed illa decre. parum facit: qr verbum li cēdētis non fuit remouere ordinem iuris sed tollere cōsuetudines et appellationes frustratorias. Et ad articulū supra eo. vide glos. ꝛ aliam glos. notabi. Et qr ibi ꝛetigit domi. Anto. in. c. ꝙ de cōꝛpo nota. quam ponit Jmo. in. c. ex parte decani. de reſcript. nunquid quando aliquis agit meo nomine actum me sciente ꝛ patiente in duplo in illa patientia videatur concedi tacitum, mandatum. Et

7

¶ Sūe assaſ sinoꝛ. adde bal. i. l. fi qs nō dicā rape C. eō. ꝛ cle. alex. de imo. ſ. clxxū. ici. visis oppo tune discus sis. i. ō. col. in ꝙ. vo. idē ale. ſ. ci. ccūū. ici. viso pcessu i qstiōis foꝛ mate i. e. vo. idē ale. ſ. ici. viso ꝓcessu ingstiōis. i iū. vol. idem ale. ſ. ci. lxxvij ici. viso ꝓcessu cāe vtētis iter vniuerſi tatē. ī eo. vo.

¶ In illo ſ. qō fuit ꝙ ma gnificis dñis Floꝛē. adō qō ē ſ. clxx. ici, in rōi nomie amē rei⁹ ma tris gliosiſſi me sicut Jo.

¶ In statuꝫ nō hz locū fi ctio. ad ōbal. i. c. fi. de eo q mit. i pos. ō. i Jriuz vr̄ bal. ſ. cxx. ici. pū ctō sup q. i. ū. volu. ꝛ qñ fi ctio hz locū i statuꝫ dic ꝙ qñ ē eadē rō cū vitate fm bal. i. l. gall⁹ i. §. q̄ſ. tñ ff. ō li. ꝛ post bu. ꝛ p ang. ꝛ moder. i. l. alia. ff. eo. ti.

¶ Signifi cat ipꝛopꝛie tatē. Adō. l. iū. i. §. fi qs. ff. de ꝛdi. ob cāz. i. fi. ff. de acq. he. ītēde fui natura i portat dimi nutionē vtē ter. i. l. i fctō. ff. ō ꝛdi. ꝛ de mō. gl. i. c. ꝙ rochianos. ō deci. gl. i. c. ꝙ put. ō dolo ꝛ ꝛtu. abb. i. c. ad nr̄aꝫ. el. iū ō iureiu. i. v. col. ab. i. c. cū iter canōicos ō elec. ipe. co. ꝛ p old. ꝛfil. clv. ici. qr de formalectio nē. aliqñ ista dictio ponit ꝙ tāq̄. viō ꝙ dom. de sctō gemi. i. c. qr tc. i, j. col.

Universidad de Deusto
Biblioteca

gr. huius lre dicit q sic: vides cñ hic q er sola pñtia ⁊ patiẽtia colligitur ꝓsumptiue volũtas filie. Sz ad hũc ter. pót rñderi vt. j. vi debis. eandẽ opinio. Inno. ſegtur Bal. in. l. j. ſ. pcu. ſi quis insdicẽ. nõ obtẽpe. ⁊ in. l. iulian⁹. ff. q ſatisfa. cog. alibi distinguit aliter: vcz in. l. in cãe. ſ. j. ff. de pcu. ⁊ in. l. ſz. in fi. C. eo. ⁊ hoc vltimum dictũ adducit etiã, d. ꝟPau. hic: dicit cñ q mãdatũ ꝓsumitur, ex
18 patiẽtia ex pte actoris :⁊ q⁹ null⁹ pót ꝓseq in iudiciũ ꝓ actore ipo inuito: vñ patiẽtia hz tacitũ cõsensum in se: ſz ex pte rei quia re⁹ po test defendi invitus: vt. l. solutionẽ vel iudiciũ cũ materia. ff. de solu. ⁊. l. libertus. ſ. fi. Et ibi no. de nego. gest. ex patiẽtia nõ resultat tacitũ mandatũ: q⁹ tñc ſi vellet nõ pót ꝓhibere defendentẽ. Et ille rõ ſumitur ſz ipe nõ alleget in. l. ſepe. vſi. cũ aũt. ff. de re iudi. dicit tñ q⁹ inducitur quaſi mãdatũ: vñ defensor existẽte nõ ſoluendo fiet executio in ſubſidio ⁊tra ipm dñm. Et eandẽ distinctionez posuit in aut. qua in ꝓncia. in vl. col. C. vbi de cri. agi opz. p quem ter. ita distinguit ſz ille ter. nõ logtur qñ ille qui primo erat citat⁹ conueniebat tanq̃ defensus: q⁹ ſic nõ fuiſſet citatus ipe: ſz principaliter qui erat defensurus: vñ nõ vꝫ facere ad casum nr̃m. ꝟPrima ꝫ multos intellectus: illa aũt ꝑm quos nõ ꝓbaret iſtã cõclusionẽ: ſz in. l. j. in ꝓin. ff. de neg. ge. addit vnũ ad ꝓdicta: vcz q⁹ illa distinctio ſit vera qñ dñs ſciebat litẽ agi ſuo nõie ſe absente nam ſi fuiſſet ꝓſens intellige in iudicio vel ciuitate ſemp dicit qõ ꝓſumere tur mãdatũ. Sed illa ſua distinctio nõ ꝓbat iure: vñ dicẽdum eſt ꝓ veritate q̃cqd ipe ſenſerit in locis ꝑalleg. ⁊ Ange. in. l. ſi ꝓcurator. ff. de ꝓcur. q⁹ ex ſcia ⁊ patiẽtia neq̃z ex pte rei neq̃z actoris indu citur mandatũ vel quaſi, regulariter mouet. primo per ter. valde no. in. l. mutus. ſ. is q̃ curatorẽ. ff. de ꝓcu. vbi ter. dicit q⁹ ille q̃ vult petere curatorẽ inuito nõ ꝓt hoc facere ſi adultus eſt pñs niſi de conſenſu adulti: ergo ſegtur q⁹ ſola pñtia ⁊ ſcia nõ inducit tacituz conſenſum: q⁹ ſic vꝫ etiã fieri de conſenſu adulti. Et ſi dicaꝫ q⁹ ille ter. pót ꝓbelligi de eo q̃ eſt pñs in ciuitate nõ in iudicio: ⁊ q nõ ſciat peti curatorẽ noie ſuo. dico q⁹ illa eſt diuinatio ad illũ ter. vñ dico q⁹ ille ter. ꝓbat cõclusionẽ. ꝓ illa ꝛclone eſt ter. de iure cano. in. c. cũ ab vno. in. v. ꝓtiũ⁹ ⁊ mãdatib⁹. de reg. iur. li. vj. Et ꝓ illa ꝛclone ſtat rla q̃ ponit in. l. q̃ dotis. j. eo. ꝓ Bar. vcz q⁹ tacẽs in his q̃ ꝓtinẽt ad ſui ꝓiudiciũ regulr nõ vꝫ ſentire. Et ita rñdet ad. l. q pariter. ff. mã. q⁹ ibi tacitũ mãdatũ afferebat ſolũ cõmodũ mãdati ſed niſi poſſet afferre cõmodũ ⁊ incõmodũ rõne ꝓiudiciũ non ꝓſumit ꝛſenſus. l. filiũ⁹. ſ. inuit⁹. ff. de ꝓcu. Et bãc ſniam ſentit bart. expſſe quã etiã adducit hic ꝟPau. in. l. ſepe. ff. de re iudi. ille tñ ter. in vſi. cũ aũt fortiter. facit in oppoſitu: q⁹ rõ decidẽdi eſt gñaliꝛ dicto: ꝺ cñ ibi: q⁹ iõ ſnia lata ꝛtra vẽditorẽ nocet ẽptori ſciẽti ⁊ patiẽti: q⁹ cũ potuiſſet eũ ꝓhibere ⁊ nõ ꝓhibuerit ex volũtate ſui vꝫ agitari iudiciũ cũ vẽditore: hz poſſum⁹ rñdere q⁹ illa ꝓſumptio de qua dictũ eſt ozit in illo caſu ꝓpter ꝛnexionẽ ⁊ cõionẽ iuris ſeu intereſſe quã hẽbat ille q̃ patit ab agẽte vel defendẽte: ꝓpter quã etiã in casu. ſ. facilius ꝓſumit ꝛſenſus filie pr̃e agẽte. Fallẽtie tñ date hic p Jo. de Imo. q etiã ſegtur hãc ꝓt vñr bone ꝓter ynã inquãtũ dixi q⁹ ſi ꝓcurator fuit revocatus: ⁊ poſtea agit noie meo me ſciente ⁊ patiẽte ꝓſumit ẽ casu tacitũ mãdatũ ꝑ ea q̃ bũr i. l. ſemp. ſ. q nõ ꝓhibet. ff. de reg. iur. nã ter. logtur in alio caſu: vult enĩ q⁹ ſi ꝓcurator ſemel repudiauit mãdatũ: ⁊ poſtea duct⁹ pnia mãdatũ exeq̃t mãdatũ vꝫ durare. Et hoc eſt hodie expſſe declaratũ in. c. ſz. de ꝓcu. lib. vj. vbi eſt casus ꝛ iſtã fallẽtiã. d. Jo. dixit cñ ibi q⁹ ꝓcurator poſt pniam pót exeq mãdatũ ſi dñs nõ revocauit volũtate ſuam. Et ſic ꝓz q⁹ ſi mãdatũ fuiſſet a dño revocatũ nõ ꝓſumeꝫ nouũ mãdatũ. ⁊ eſt rõ naturalis: q⁹ mutatio volũtatis regulr non ꝓſumit l. cũ hic ſtat⁹. in ꝓn. cũ multis aliꝛs. de do. inter vi. ⁊ vx. Add ſcõz fallẽtiã adde q⁹ qñ ꝓcurator excedẽdo mãdatum facit aliqd noie dñi in iudicio: ſcia ⁊ patiẽtia inducit mãdatũ vel ratificationẽ nõ ſolũ in aliꝛs actib⁹: vt in. c. cũ olim. de of. dele. ſz etiã in actib⁹ ꝓ qs nõ vꝫ ratificari dñs incidit in penã vel in crimine. casus eſt not. in c. ſi. de iureiur. li. vj. quẽ ego reputo ſing. in hoc articu. ⁊ ita diſputauit Frã. accur. quẽ refert Bal. in. l. ỹ. ff. de nora. cetera dic vt hic p eum. Adde tñ vnũ verbũ ad tertiã fallentiã qñ facilius ꝓſumit mãdatũ in cõiuncta ꝓſona q̃ in alia ꝑm glo. in. l. ſi. C. de pac. conẽ. quã ita intelligit Bal. in. l. videam⁹. in ꝓin. ff. de in lite iuran.
¶ In glo. ſup verbo ſi ſi abſens. ibi: q⁹ cotꝫ⁹ pñs eſt hic ⁊c. Et illa glo. arguit Bal. hic q⁹ ſi teſtis interrogat⁹ in cã ſcie: dicat ſcio q⁹ fui ꝓſens: illa rõ cauſe nõ eſt ſufficiẽs: q⁹ pót intelligi de ꝓſentia corꝓis ⁊ animi: ſed Jo. de imo. dicit ⁊ melius q⁹ uno intelligitur de ꝓſentia corꝓis ⁊ animi: ⁊ valet teſtimoniuz: vt. l. teſtiũ. C. de teſti. ꝑ quã. l. ita decidit Ang. in. l. ſi. de aut. tut. Et ꝓ rõnem manifeſtã: q⁹ ſi intelligerem⁹ de ꝓſentia corꝓis ſola impoſſibile eſſet teſtẽ ſcire q̃ fuiſſet ꝓſens. Et iõ verba teſtis debẽt referri ad poſſibile non ad id q̃ impoſſibile eſt ad appr̃ehẽſionẽ. glo. eſt ozdi. in l. ſtipulatio iſta. ſ. hoc quoq⁹. de ✍bo. obli. vñ Bal. met⁹ in multis locis tenet cũ cõi ſnia vcz in. l. teſtiũ. C. de teſti. et in. l. ỹ. C. de bono. poſ. ꝑm tabu. hic addit vnum verbus not. q̃ ibi poteris videre. ⁊ vide eandẽ in. l. beredes palam. ff. de teſt. ⁊ ibi multa iura ⁊ rõnes doctoꝛ adducã tibi: duo iura q̃ ꝓbant ẽclonẽ in terminis. primũ eſt in aut. de inſtru. cau. ⁊ fid. ſ. ſi quis igitur, colum. vj. quã no. ibi
Ang. ad hoc niſi expreſſe dicat q⁹ ſuſcipiꝫ teſtimoniũ coꝛ q dicũt ſe fuiſſe ꝓſentes ſcripture dũ ſcribebaꝫ. ſcõm eſt in aut. de tabellionib⁹. de eo q̃ depoſuit coꝛã iudice ſe fuiſſe ꝓſentẽ cũ publicareꝫ inſtrumẽtũ vt exponit ibi gl. dũ dicit factũ mãdatũ ad illud ſcriben dũ. Et ꝺ q⁹ de illo mãdato iuder fuit electꝰ ꝓ deponẽtẽ: ⁊ hãc cõcluſionẽ puto veriſſimã. ſequũtur Jo. de imo. ⁊ ꝺo. Abb. in. c. per
☞ uenit. extra de teſ. cogẽ. vſi ibi eſt videdũ. ¶ In glo. ſup verbo ſcire. gl. ibi relata ad. l. q̃ allegat vꝫ velle ſatis clare q⁹ qñ debitor al⁹ venditor ſcit ſibi litẽ eſſe motã aliũde empto⁹: nõ teneaꝫ ei denũciare litẽ: ſed bar. hic ⁊ in. l. denũciaſſe. ſ. q̃d ergo. j. de adul. ⁊ in. l. nõ ſolũ. ſ. morte. de op. no. nũci. ⁊ in. l. q̃ abſentẽ de. ꝓcu. tenet oppoſitũ: q̃ iura vſir velle q⁹ denunciatio q̃ fit vẽditori nõ ſit ſimpliciter cõfeſſcatoꝛia ſz incitatoꝛia vt vẽditor veniat ad defendẽdũ vt. l. ſi parẽtes. in fi. C. de euic. ⁊. l. j. C. de peri. ⁊ cõ. rei ven. ⁊. l. q abſentẽ ꝑal. ⁊ in. c. fi. de emp. ⁊ vẽd. vñ infert ipe q⁹ q̃ ſola certificatio vel ſciẽtia nõ opaꝛ hoc: ideo opus eſt adẽcere in denũciatione q̃ veniat ad defendẽdũ vel filia verba. Et ex hoc ſequit q⁹ ſi nõ ſufficit denũciatio confiſcatoꝛia facta ab emptoꝛe: multomin⁹ ſufficit ſciẽtia vẽditoꝛis habita aliũde. Et ibi fuit originaliꝛ opi. Jo. anquã fonte bar. nõ velit in ti. de emp. ⁊ vẽdi. ſ. fi. vſi. ſz nũqd. ꝑ eaꝺ fere leges vel ſiles. ſz Jo. de imo. hic. ⁊ in. ſ. motte. ꝑal. dicit q⁹ ſ iſtã opi. multũ facit ter. in. l. ſi cũ q̃. C. de euic. vbi vꝫ ꝓbari q⁹ ſufficit denũciare vẽditori litẽ eſſe motã: dicit tñ tutius eſſe qñ qs denũciat interpellãdo vẽditorẽ vt veniat ad defendẽdũ ꝑpter vitãdas opi. Sz ꝺ rñderi ad alias. ll. niſi aliõ oſidaꝫ q⁹ illa ſupplet ur p alias in qb⁹ ꝺz expreſſe q⁹ ꝺz denũciari vẽditori vt veniat ad defendẽdũ vt iura iurib⁹ ꝛcordemus: vt. l. j. C. de inoffi. dona. bal. in. l. j. C. de ꝓcu. ⁊ cõmo. rei vẽd. ⁊ in. c. j. ſi de feu. fue. cõtro. vꝫ ſol⁹ attigiſſe veritatẽ in illo articulo: vñ ipe cõſideraꝫ tres casus. ſꝺi mus eſt qñ eſt facta denũciatio in forma debita vt vẽditor veniat ad defendẽdũ vt ille casus nõ habeat dubitationẽ ꝑm oẽs. Secũ ꝺus eſt qñ vẽditor ſcit litẽ eſſe motã aliũde q̃ ꝑ denũciationẽ vẽditoꝛis: ⁊ tũc ipe tenet cũ cõi ſnia q⁹ nõ ſufficiat illa ſciẽtia: q⁹ neq̃z explicite neq̃z implicite vꝫ facta denũciatio vel incitatoꝛia vt vẽditor defendat cãz. Terti⁹ casus eſt magis dubitabilis ⁊ tenet bal. in hoc iiỹ. casu ꝺ cõem ſniam q⁹ denũciatio certificatoꝛia ſufficiat facta a vẽditore: q⁹ in denũciatione nõ regrik hoc ſicut videm⁹ in l. j. ff. de lib. agno. q⁹ ſufficit mulieri dicere ſe eſſe ꝓgnantẽ: ſz hoc eſt ideo in illo exẽplo: q⁹ mulier nõ teneꝫ ad aliud: ſed officiũ iudicis eſt ſivult mittere cuſtodes vel illos q̃ inueſtigent vtrũ ſit ꝓgnãs: vñ cõcluſio eſt vera: ſz nõ, ꝓbat cã: ego aũt, ꝓbo vltra ipſum ſatis clare q⁹ ea q̃ hñr ꝑ Bart. in. l. ſi qs mihi bona. ſ. ſed ſi mãdauit. j. de ac. here. ⁊ in. l. i. in ꝓin. ver. iỹ. ff. de ope. no. nũci. Et ꝓ eaꝺẽtia ꝓmitto q⁹ ſicut empto⁹ ꝺz petere a vẽditore vt eũ ꝺefendat: ita vt creditoꝛ ꝺz petere a debitore vt ſoluat: al⁹ nõ cõſtituitur in mora. l. ſi ex legati cã. de verbo. ob. ⁊. l. q⁹ te. ſi cer. pe. cũ ſi. mõ hoc ꝓmiſſo ego habeo q⁹ verba enũciatiua ꝓlata a debitore creditoꝛi que nõ importãt q⁹ debitoꝛ ſoluat: q⁹ nõ videt potuiſſe ꝓferri ad aliũ finẽ niſi vt debitoꝛ ſoluereꝫ nõ capiuntur ꝓ⁹ verbis enunciatiuis: ſed ꝓ⁹ verbis diſpoſitiuis: ⁊ ſubaudiatur verbum diſpoſitiuum tacite vt declarat Bar. ⁊ ꝓbaꝫ in iuribus ibi allegatis per eũ: ergo ſiꝛ in caſu noſtro q⁹ nõ pót intelligi q⁹ denũciatio fiat ab emptoꝛe de lite mota niſi vt ꝛueret ius ſuũ ſi vẽditoꝛ eũ nõ defendit ſatis implicite illa verba enũciatiua certificatoꝛia habẽt ꝓteſtationẽ incitatoꝛia. ꝑ illo. ſ. facit optime: q⁹ verbũ declaratiuum poſitũ in ſnia iudicis vbi ꝺz cõdẽnare debitoꝛẽ vel abſoluere equi pollet cõdẽnationi vel abſolutiõi: vt. l. ſi ꝓtor. in ꝓin. ff. de iudi. et ibi ꝑ bar. ⁊ ꝑ bal. in. l. i. ff. de cur. fur. ⁊ ỹ nõ eſt alia rõne: niſi q⁹ nõ pót intelligi cur iudex declarat aliquẽ eẽ debitorẽ niſi q⁹ vult eũ eẽ ꝺẽnatũ: illa aũt diſtinctio quã poſuit. Bal. in. c. i. ſ. ille. vcz q⁹ denunciatio certificatoꝛia ſufficit ad habẽdum regreſſum de euictione ſed nõ ad incitãdum vẽditorẽ ad defenſionẽ. i. ad faciẽdũ q⁹ expenſas litis vẽditoꝛ teneaꝫ ſubire: iuxta no. in. l. vẽditores. de verob. nõ placet ex quo illa denũciatio implicite ꝓtinet totũ vt dixi. Cetera dic vt ꝑ bal. ⁊. ꝺ. meũ. in. ꝺ. ſ. morte. ¶ In. gl. ſup ver. nõ ꝺicere. ꝟPro declaratione hui⁹. ſ. anteq̃ venia ad oppoſitiones factas in gl. Quero q̃d ſi filia eſt pñs ⁊ tacẽs: ⁊ ſi hz iſtã cam ꝺicẽdi ſi vellet ꝺicere vtrũ pr̃ poſſit agere q̃ſi filia tacite videaꝫ cõſentire hz locũ etiã ſi filia ex iuſta cauſa poſſet ꝺicereꝫ. dic ꝙ ſic. moueoꝛ ꝙ ter. ⁊ gl. hic voluerũt facere ꝺ'iam inter iſtos duos casus: vcz q⁹ filia expreſſe ꝺicit ⁊ q⁹ tacet: vñ ſi diceremus q⁹ filia q̃ ſus: vcz q⁹ filia expreſſe ꝺicit ⁊ q⁹ tacet: vñ ſi diceremus q⁹ filia q̃ ſus: vcz q⁹ filia expreſſe ꝺicit ⁊ q⁹ tacet: vñ ſi diceremus q⁹ filia q̃ hz cãm ztradicẽdi tacẽdo nõ videt ꝙſentire nulla eſſet differẽtia inter iſtos casus: q⁹ vtroq⁹ casu pr̃ nõ pót agere: ſz illa opinio eſt valde dubia. Et ꝓ eius intellectu ꝙſidera duos casus. vn⁹ eſt q̃ nulla ſubeſt cã cõtradicẽdi: ⁊ in ꝓ⁹ casu nulla ſit differẽtia inter tacẽte ⁊ expreſſe cõtradicente: q⁹ vtroq⁹ casu pr̃ admittiꝫ eodẽ mõ tacẽte ⁊ expreſſe cõtradicente: q⁹ vtroq⁹ casu pr̃ admittiꝫ eodẽ mõ vt hic. ⁊. l. dotẽ. j. eo. alius eſt q̃ſ ſubeſt cã ztradictiõis: ⁊ in illo ca ſu nulla reperiꝫ facta differẽtia inter tacẽte ⁊ expreſſe ztradicẽte: nec repiꝫ ille casus decliſus: ⁊ vꝫ q⁹ filia tacẽdo ſi ꝓ hoc fieret ſibi ꝓiudiciũ nõ videatur cõſentire: q⁹ ſi mutatio conditionis ꝓcuratoris facit mãdatũ expreſſum vꝫ tacite revocatũ: vt. l. ſi cũ coꝛneli⁹. ⁊ ibi ꝑ Bar. j. de ſolu. ⁊ ꝑ gl. in. l. ſi nõ ſortẽ. ſ. ſi filia. de ꝺi. inde.

⁊ per

et per bal. in. l. peñ. j. de teſt. tu. hoc nõ pót eſſe alia rõne: niſi q⁹ nõ eſt veriſimile q⁹ ſi pater a principio habuiſſet iſtos mores aliqs voluiſſet conſtituere eum ꝓcuratoꝛẽ: ergo eſt veriſimile q⁹ ſi filia ꝓbabiliter ſuſpicetur de perſona patris tacite videatur conſentire ei agenti. cõfirmatur illa concluſio q⁹ ꝓpter metũ revocationẽ quã hz filia ad quẽ difficilius ex taciturnitate ꝓſumitur cõſensus q̃ in alijs cõiunctis. ita declarat not. bar. in. l. que dotis. j. eo. ꝓ
1 l. fi. ff. de fur. ⁊ per. l. j. ſ. que onerande. ff. qua. re. ac. nõ da. nõ obſt. ter. ille in ꝓncipio: q⁹ qñ nõ ſubeſt cauſa contradicendi mulier nõ vere conſentit ſed fingit cõſentire: nec pót dici q⁹ videaꝫ tacite conſentire hoc eſt q⁹ ꝓſumit agi de ſuo cõmodo cũ ꝑſona pr̃is ſemper ꝓſumit capere bonũ cõſiliũ ꝓ⁹ filio: vt. l. amiciſſimos. in pri. ff. de excu. tu. Sed ꝺ text. nr̃m vt heri dicebã pót opponi multũ colorate: ꝺ cñ hic ſi filia eſt abſens pr̃ nõ admittit niſi caueat de rato vt in. l. nõ ſolũ. ſ. ſz plate. ff. de ꝓcu. ſz hoc vꝫ falſuz in vno caſu: vcz qñ ſit abſens ⁊ ſi eſſet ꝓſens nõ admitteret ad ꝺicẽdũ q⁹ nõ hz cãm ꝺictionis: vt. ſ. eſt dictũ: nã regula eſt q̃cqd poſſum facere te inuito poſſum facere te ignorante: vt. l. q pót. ſ. q⁹ qs de re. iur. ⁊. l. j. ſ. ité acquirit. ff. de acq. poſ. ſz pr̃ filia ꝑſente poſſet agere ipa inuita ſi nõ hz cãm ꝺicendi: ex eaꝺẽ rõne pót agere ea abſente ⁊ ignorante: ſed pót rñderi. ⁊ erit notabilis limitatio q⁹ illa regula eſt vera qñ abſolute aliq̃d pót fieri me inuito: ſed vbi nõ pót fieri aliq̃d me inuito niſi cã cognita ⁊ iudice pmittente ſicut eſt in caſu noſtro: vt ꝓbaꝫ in. l. ſi cũ dotẽ. ſ. eo aũt. in verſi. ideoq⁹ officiũ j. e. tũc illa regula nõ eſt vera: q⁹ q̃ nõ pót fieri cã cognita me inuito nõ pót fieri me ignorante. ¶ In ea. gl. ibi: vel dic q̃ ſi eſſet nomẽ filiũ: illa glo. in ſol. ỹ de. l. nõ ſolũ. ff. de. ꝓcu. vꝫ facere vnã ſingularẽ differentiã: vult enĩ q̃ qñ pr̃ agit actiõe iniuriaꝝ noie filiũ: ⁊ ſic intẽtat actionẽ ꝙtente filio nõ teneaꝫ cauere de rato ſz ſi ỹ ſtinat ꝓcuratorẽ ad hoc ꝓuilegiũ q̃ cõcedit pr̃i nõ ꝙcedit ꝓcuratori. alle. ter. in. l. fi. in ꝓin. ff. rẽ. ra. ha. Sz ꝺ illã glo. tz hic And. de piſis. ⁊ Ang. ⁊ Joan. de imo. ⁊ allegant contra eam text. in alia in ꝓin. j. eod. ⁊ in. l. ſi qs cũ ꝓcuratoꝛe. ff. de re iudi. in quib⁹ ꝓbaꝫ q⁹ ſi maritus ꝙſtituat ꝓcuratorẽ in iudicio dotis ꝓcuratoꝛi nõ cõdẽnatur niſi quatenus facere põt: ⁊ ſic ꝓuilegiũ perſonale q̃ cõpetit marito cõpetit etiã ꝓcuratoꝛi ſuo: ſed illa iura poſſunt facile euitari: q⁹ ſi ꝓuilegiũ nõ ꝙcederet ꝓcuratoꝛi redũdaret in dãnũ ipſius mariti nam ex ſnia lata contra ꝓcuratoꝛẽ fieret executio in ſolidũ in ipſum vel ſaltim ꝓcuratoꝛ ſi ſolueret haberet regreſſum in ſolidum contra maritum: ſed in caſu nr̃o nõ eſt ſic: q⁹ ỹ ꝓcurator non cauẽs de rato repelleretur nullũ detrimentũ para batur patri ꝙſtituenti: nã vel poterit agere per ſeipm vel cauere de
☞ rato ſi vult agere per ꝓcuratorẽ. ✝ Ego tñ credo gl. eſſe falſam q⁹ ꝓuilegiũ quãtũcũq⁹ ꝓſonaliſſimũ cõpetens alicui cõpetit etiã ꝓ curatori agenti noie ſuo. glo. eſt ozdi. in. l. ỹ ſi lite. ỹ. fin. ff. de in ius vo. Et eſt casus in. l. bonoꝛi. ff. de obſequỹs. nõ ob. ter. in. fi. ꝑ palle. q⁹ ibi loquiꝫ ꝓut intelligit Bar. ibi q̃ ꝓcurator qui agebat nõ habebat certũ mandatũ ſed dubitabaꝫ de eius mãdato: quo caſu ꝓpter rõnẽ ibi poſitã in ter. teneꝫ cauere tã reſpectu pr̃is quã reſpectu filiũ. Et ita etiã intelligit Ang. hic. ⁊ Mod. ⁊ ex hac glo. ſic declarata pót inferri ad deciſionẽ illius no. q. quã poſuit bal. in. l. vt vim. ff. de iuſt. ⁊ iure. ⁊ in. l. accu. C. q⁹ met. cau. vtrũ illeq ex ꝓuilegio. l. vel ſtatuti pót ſe vindicare ꝓ⁹ia autoritate poſſit hoc facere per ꝓcuratorẽ. de qua dic vt in locis ꝑalleg. illa cñ glo. facit quod non. ſed doct. Mod. allegati per me faciunt in oppoſitum. ⁊ q⁹ Bar. poſuit hec tria mẽbra poſt Oỹ. qñ pater teneaꝫ cauere de rato agendo noie filiũ. Adde quartũ mẽbrũ q̃ colligiꝫ ex illa glo. vcz qñ filius hz actionẽ: ⁊ pater hz exercitiũ libere ipſius actionis: tũc agẽdo nõ cauet de rato: vt ꝓbaꝫ in. ꝺ. ſ. pater. ſ. fin ſcam ſolutionẽ glo. ſz enim actio iniuriaꝝ competat filio ex ꝓſona ſua: vt. l. filiuſſa. ⁊. l. in factũ. de actio. ⁊ obli. exercitium tñ abſolvendi cõpetit patri. ſm glo. ſol. ꝺinariã. in. l. ſi longius. ſ. fi filiũ⁹. ff. de iudi. Et hoc quartum mẽbrum addit Joã. an. notabiliter examinans art. in ti. de ſyndico. ſ. j. in vltima addi. vbi eſt omnino videndum.

Franciſcus Areti.

Summarium.

1 Que ſit differentia inter ſoluere ⁊ exigere.
2 Poſſunt plures heredes ſtipulatoꝛis libere agere: ⁊ eoꝝm quilibet de per ſe.
3 Dictio quodãmodo quid ſignificet.
4 In ſtatuto loquente de lucro dotis habet locum dos promiſſa licet non tradita.
5 Fundus non dicitur dotalis niſi poſt eius traditionem.
6 Contrariorum eſt eadem regula.
7 Matrimonium poteſt eſſe abſq̃ dote.
8 Onus matrimonij debet eſſe cõmenſuratum doti.

AN ſolum. Dotis ſolutio non poteſt fieri patri ſine filia: liberatur tamen maritus ſoluens ſi pecunia pervenit ad filiã vel ſi dos ſoluta patri fuit promiſſa ſecundo marito. boc dicit. cum. l. ſeq. Sed a eſt ibi: ſed ſi pecunia. Tertia ibi: ſed pater. que

eſt. l. ſequens. ¶ Ho. primo ibi: ſed eſt in ſoluenda ⁊c. q⁹ differentia eſt inter ſoluere ⁊ exigere: quia exigere eſt ab inuito extoꝛqueꝛe: vt. l. fideicommiſſa. ỹ. ſi res. ff. de leg. iỹ. ſed ſoluere eſt accipe q⁹ voluntatẽ datur a debitoꝛe: ⁊ ex hoc arguit hic glo. i. q⁹ ſi ꝓcurator eſt conſtitut⁹ ad exigendũ nõ pót ei ſolui voluntarie: vt. l. hoc iure. ff. de ſol. Et hãc gl. ſequit ſpe. in ti. de. pc. ỹ. nũc aũt. in quodã verſi. quẽ allegãt hic Moder. ſed doc. cõiter Jac. de are. ſz oppoſitũ vcz Ly. ⁊ Bal. in. l. falſus. C. de fur. ⁊ Bal. hic in. l. hoc iure. ſ. de ſolu. mouentur ꝑ ter. in. l. nõ abſtulit. C. de noua. ⁊ in. l. inductũ. C. de ſolu. q̃ iura bene faciũt: ⁊ hãc eandẽ opi. ſecut⁹ eſt Bal. in. l. nã ⁊ nocere. ff. de pac. ⁊ in. l. j. C. q. res iudi. nõ nocet. ⁊ in. l. q⁹ quis. C. de ꝓcu. quas quotas vltimas adducit hic. ꝺ. meus. ipſe aũt tenet oppoſitum: vt. ſ. videbis. ſed Angel. in. l. ſi ꝓcurator. ff. de ꝓcurato. tenet dictum Specu. ⁊ gloſſ. hic mouentur illa ratione: q⁹ aliud eſt exigere aliud ſoluere ſponte niſi illa poteſtas eſſet conceſſa ꝓſone que nõ poſſet eſſe in iudicio: verbigr⁹a ſeruo: vt. l. ſi qs ſeruo. ff. de ſol. q̃ etiã Bar. hic affirmat. ⁊ opi. Ang. ſequitur hic Ỹ. ⁊ non bene adducit vltra iura adducta. ꝺ. ter. in. l. ỹ. C. ſol. matri. vbi ter. dicit q⁹ pater nõ pót exigere ꝺotẽ nec accipere. etiã text. dicit cũ glo. in. l. ſed ⁊ ſi lege. ỹ. ꝓcurator. ff. de peti. hered. non obſtant iura dicta, ⁊ etiã ter. in. l. exactionis verbo. de verbo. ſigni. q⁹ ꝓcuratori conſtituto ad exigẽdũ pót ſolui: nõ tñ dicunt q⁹ poſſit ſolui ſponte: vnde intelligat illa iura q⁹ verbũ exactio cõprehẽdit ſolutionẽ que fit ab invito: ſed nõ eã que fit a ſponte ſoluẽte q̃ verbũ exactio nõ vꝫ cõprehendere: vt in caſu noſtro ⁊ fine dubio de ſtricta ſignificatiõe boc eſt verũ q̃ aliud eſt exigere ⁊ aliud recipere ſol. voluntarie ſicut ꝓbant iura alleg. reperiꝫ tamẽ q⁹ verbuz exigere ponitur ꝓ volũtaria ſolutione in. ꝺ. ỹ. quod ait. ⁊ in. l. ſi pupilli. ỹ. fi. ff. de neg. geſt. cũ ꝺz. ſ. ꝺ. ll. q⁹ imputaꝫ negotiozum geſtoꝛi ſi nõ exegit a ſeipſo: in quo loco neceſſario verbũ exegit ponitur ꝓ volũtaria ſolutione. nã ꝺ ſeipſum nemo pót agere. l. ſz. ỹ. fi. ff. de ꝓcur. ⁊ tamẽ licet ꝓ⁹ia ſit differentia inter illa duo vt clare ꝺicitur in illa. l. non ſequitur id quod ꝺicit Ange. q⁹ opinio contraria nõ ſit vera q⁹ ego habeo regulam que ponit in. l. ỹ. ỹ. j. ff. man. q⁹ mãdatum cõceſſum in vno caſu trahiꝫ ad aliud ſimile in quo eſt eadem ratio. Et idẽ ꝓbaꝫ in. l. iã tñ. j. iud. ſol. vnde dixit glo. not. in. c. ſi cõpromiſſarius. de elec. lib. vj. q⁹ mãdatũ ꝺati ad eligẽdum extendiꝫ etiã ad poſtulãdũ. Et ꝓbaꝫ in. c. in cauſe extra de elec. vñ in caſu noſtro non ſolũ eſt eadẽ ratio ſed maioꝛ: ſi enĩ voluit dominus mihi ſolui ab inuito non eſt cã cur videatur nolle mihi ſolui a ſponte ſoluẽte. Et illo mõ ſaluaꝫ opi. cõis q̃ eſt veriſſima. eõtra aũt ſi darẽ mãdatũ ad ſol. ſpõte recipiendã nõ videreꝫ datũ mãdatũ ad exigẽdũ: vt. l. eũ q̃ ita. ỹ. qui ſibi aut filio. de verb. oblig. ⁊. l. q⁹ ſtipulatus in. ꝺ. ſol. q̃ alle. ꝺic in glo. ⁊ cã eſt qr nõ eſt eadẽ rõ: forte enĩ cõmiſit dñs receptionẽ ſolutiõis ſpõte facte alicui cui nõ cõmiſiſſet exactionẽ in qua eſt opus maioꝛi diligẽtia. vt. l. a ꝓcuratoꝛe cũ ibi no. C. mã. quininovꝫ velle ille, ter. q⁹ ſi cõmittiꝫ alicui q⁹ recipiat ſolutionẽ intelligiꝫ in dubio de ſolutione ſponte facta: q⁹ eſt magis ꝓ⁹ia ſolutio vt. ỹ. eſt dictum. Preterea poteſt eſſe q⁹ q mãdauit pecunia recipi noluit. ꝓcuratorem eã exigere ab inuito vel ꝓpter gratiã ꝑſone ⁊ debitoꝛi vel qr exercabaꝫ lites ſicut dicit text. in. l. iỹ. ỹ. j. de alie. in. mu. cã fac. Et hoc tenuit bal. expreſſe in. l. ỹ. ff. de iuriſd. om. iudi. Et inde eſt qõ lz ꝓcurator q̃ ſcit noie dñi videaꝫ habere mãdatũ ad recipiẽdũ ſolutionẽ ex illo ꝺcto vt. l. q⁹ ſeruus. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. de ꝓpo. ⁊. l. ſi vn⁹. in ꝓin. ff. de pac. nõ tñ pót agere ꝺ debitorẽ niſi caueatoꝛ rato. casus eſt nota. qui hoc ꝓbat etiã ꝓm intellectũ gl. in. l. nõ ſolũ in. ỹ. ſed interdũ. ff. de ꝓcura. quinimo ille qui cõtrarit ꝓcuratorio nomine ſi actio oꝛrecta eſt ſibi ꝙſita ex cõtractu pót ſolui etiã ſi dñs ꝓhibeat ei ſolui ſicut pót ſolui adiecto aliqñ dño ꝓhibente. iuxta no. in. l. vero ꝓcuratoꝛi. ff. de ſolu. casus eſt not. ꝑm Jac. de are. in l. ſi. in ꝓin. ff. de ſolu. quẽ ibi declarat ⁊ ſequiꝫ Joã. de imo. Et ex hoc ſequereꝫ ad intellectum. l. ſi filie. de iure doti. ỹ. hic allegaꝫ per Bar. q⁹ poſſit ſolui dos filie q̃ habebat peculiũ ⁊ ex peculio dedit doteꝫ etiam inuito pr̃e ex quo de iure. ff. oꝛiũ. actio ⁊ obligatio ex cã dotis pót acqri filiefamilias: q⁹ tñ credo nõ eſſe verũ q⁹ illa. l. ſi. logtur qñ actio eſt ita ꝙſita. ꝓcuratoꝛi q⁹ nõ cõpetit dño q⁹ non eſt in caſu nr̃o q⁹ actio eſt cõis pr̃i ⁊ filie. vt. ſ. dixi. Et ỹ fir ſup illa gl. tractat hic. ꝺ. meus multũ diffuſe nunq̃d ſicut cõiuncta ꝑſona pót agere ꝑ ꝙiuncta. vt. l. ſz hec. ff. de. pcu. ⁊. l. exigẽdi. C. e. ita poſſit recipe ſolutionẽ. ⁊ arguiꝫ ꝑ iſtũ ter. q⁹ nõ a fortioꝛi q⁹ ſi pr̃ nõ pót recipe ſol. qñ hz actionẽ cõem cũ filia: multominus alia ꝙiuncta ꝑſona nõ pót recipe ꝑ obligatiõe que nihil ad ſe ꝑtinet. Et in hoc ſunt multa iura q̃ ꝓbãt: vcz ter. in. l. j. ỹ. q⁹ ỹ. de nego. geſt. in. l. ỹ. ỹ. ſi forte. ff. iudi. ſol. ſuper quo vide ter. et ibi Bart. in. l. filiuſſa. ff. de ſo. Et eſt cõis opi. quã ꝺo, meus impugnat hic per duo iura q̃ modicũ faciunt: vcz ꝑ ter. in. l. pupilli. ỹ. fi. de ne. geſt. iuncta. l. fin. aũt. in ꝓin. c. ti. ſed ad illa iura ipſemet reſpõdet q⁹ in eis imputa actiõi nõ q⁹ pecunia nõ fuerit exacta. ¶ Scõo adducit. l. tutoꝛ. C. de nego. geſt. cui dicit non videre rñſum. ꝺ. cñ ibi q⁹ ſi debitores nõ ſunt exacti q⁹ neg. geſt. ergo a ꝛrio ſenſu ſi erat ꝑſona q̃ poſſet

Universidad de Deusto
Biblioteca

agere vł innuere ter.qđ ibi imputet cur non exigit:ꝛ sic vł qđ potuerit exigere. Sz illa nō est intētio illi? Ifer:ꝫ vult hoc qđ imputet pſone qđ potuit agere ꝛ facere debitores cōdēnari q postea p ipm dñiū ex virtute executiōis ſnie essent exacti sicut dicim? in.l. pcuratores. de pcuratori. Et iō ter. singulariter loquitur pſonali ter:ideo em̄ dicit si debitores per eum nō fuerunt exacti:sed dicit si debitores non sunt exacti quod imputatur ei qui potuit agere.

¶ In gl.sup vbo q̄ fit ibi vel vtriuſ.illa filitudo reoꝝ credēdi q̄ bic allegat in gl.nō vł bona fm doc.qꝛ filia ꝛ pł habēt vnā actionē sed duo rei credēdi:ꝫ quoad q̄dā signauł hīe vnā actionē: tñ vere hīt duas actiōes ꝛ duas obligatiōes:vt.l.eādē.ff.de duob? reis. Et no.in gl.in.l.ꝯ.ff.eo.vñ ipſi vꝫ Dy. ꝛ Bar.ponūt alias similitudinē melioꝛē vꝫ in plurib? heredib? ei? q erat stipulatus seruitutē qbus cōpetit vna actio insolidū ad eādē rem:vt.l.ꝯ.ff.eo bis. Et ibi plene de verb.ob.illatū silitudo sicut.d.Bar.nō est oi
2 no equalis:† qꝛ plures heredes stipulatoꝛis pñt agere libere ꝛ q libet eoꝝ insolidū:sed pł nō pōt agere sine filia neq; filia sine pſe regulariter.vñ Jo.de imol.hic adducit illā silitudinē melioꝛē:vꝫ de plurib? indicib? delegatis simpliciter qb? cōpetit iurisditio in solidū:nec vn? pōt expedire cām sine altero:vt in.c.cāmq;. de of. deleg. Sz.d.m.dicit q̄ imo hodie de iure nouissimo pñt ad filitudinē pluriū arbitratoꝝ:vt in.c.ꝯ.de ac.lib.vi.in quo est erroꝛ manifestissim?:qꝛ ter.ille exp̄sse vult ꝛ disponit q̄ illa dispō q̄ inducit in arbitris nō trahał ad iudices:est tñ etiā hic vt dicit.d.Jo. ꝛ be ne aliqua disꝓportio qꝛ pł pōt solus agere ſi filia nō hꝫ cām cō tradicēdi. Et tñ vn? ex indicibus nō pōt pcedere sine alio aliquo casu:vñ nō iuenił filitudo oīno adequata. Sz incōtinēti insurget subtilioꝛ dubitatio:nā cū bodie de iure.C. nouo ſi dos consistit in ſpē retrāhendi dñiū ipo iure sol.ma. difficile est videre quio ꝛe dicatio isto casu cōpeteret pſi? filie:nā ꝓ pte nō ꝓtit:vt.ſ.est di ctū.in prin.hui? scde ptis. Si aūt dicas qđ cōpetit insolidū:tūc se quit ꝙ duo sunt insolidū:qꝛ rei vēdi,nō cōpetit nisi oīo:vt.l. j.C.de alie.iud.mutā.cā fac.nisi sit cessa.iurta no.in.l.fi.C.de here. vel actio.vendi.bal.hic dixit mouēs hāc difficultatē q̄ ꝓpter cōnexitatē iuris cōmunem quā hꝫ pł in dote cuꝫ filia inducitur hoc q̄ ambo possunt esse dñi insolidū:qđ esset mirabile ſi esset veruꝫ addurit ſile.d.l.in fuis cū materia.ff.de lib.ꝛ posth.vbi ꝓpter cōnexitatē pſonarū pł is? filij in hereditate pł na ambo ‘cēſent dñi insolidū sed illa silitudo parum vꝫ vt dicit.vo.m.ꝛ bene q̄ impꝛopꝛie ꝛ largo modo etiā respectu legitime filius ꝺ dñs viuente pa
3 tre † vt patet ex dictiōe quodāmō? posita in illo ter.q̄ impꝛopꝛie
a tatē significat:vt.l.ſi me in vacuā.ſ.i.de acq.po.ſup quo vł bar. in.l.fi.de lib.agno.ꝛ in.l.ſi cui legatū.ff.de fal.ꝛ qđ no.gl.ꝛ doct.in l.ꝯ.C.de iu.ꝛ fac.igno. Tñ reiecta illa silitudinē vides q̄ opi.bar. nō ꝓbat iure.ꝛ est ꝛ regulas cōes positas in.ſ.fi duob? vbicu lum.vñ.d.Jo.coact? difficultate ꝺ dicit qđ.l.in reb?.C.de iur. do.nō loquit in dote ꝓfectitia q̄ fuit data filie in ptāte ꝛ si nō repe ritur q̄ dñiū translatū sit vere duob? insolidū:ꝫ tūc quare si dos restituatur actualiter patri ꝛ filie cui acgritur dñium. Nā ambo
bus insolidū nō pōt acgri.ipe rñdet q̄ acgreret patri q tñ tenebi tur cōseruare dotē ꝓ filia maritāda. Ad hoc adducit text.in.l.fi. C.cōia vtri.iudi. vbi ꝓ q̄ dos restituta incorꝓoratꝫ subſtātie ipſi? patris.d.m.ꝓ prima dicit q̄ nō retrāhēret dñiū in dote ꝓfectitia ipso iure.ponderat'text.in.d.l.in reb?. vbi ꝺ q̄ dos data in ipsa ante dationē erat in dñio vꝛoris. Et quo ꝓ q̄ non loquit̄ in dote ꝓfectitia:qꝛ illa ante dotē datā erat in pſimonio pſis. Sꝛ illa inductio facile pōt euitari:qꝛ vel pōt intelligi q̄ dos fuerit data filie a patre ꝛ ipa dederit marito et sic dos fuit effecta filie: qꝛ ſpāle est in dote ꝙ filia pōt habere ,ꝓpriū vt.l.iij.ſ.ĥ.de mino.ꝛ.l.pomp. ff.fami.her.vel dic generaliter q̄ etiā ſi pater vel alius tradidisset dotē marito immediate:ipſi tñ mulieri ꝓius videt facta traditio vt.l.i.ſ.accedit.C.de rei vꝛo.actio.ꝛ.l.ꝫ.ſ.i.ff.de iur.dot.vñ semp vł quesitū dñiū filie dotis date ꝙ filiā marito.nō ob.ter.in.l.fi.C. cōia vtri.iud.qꝛ fateoꝛ de plano q̄ quāuis actio fit cōis pł ꝛ filie ipſa tñ solutio dotis ꝺ fieri patri ꝛ in eum solū dñium trāsferꝛ vt ꝓbat ter.in.d.l.fi.in ver.stipulatione vel lege fm verā expressionē quā ibi sequit bal.ꝫ anteꝯ dos fit soluta pł q̄ nō cōpetat vtilis in rē q̄ fit cōis patri ꝛ filie ꝛ hoc ꝺ ibi.ꝛ fi dicaꝛ a ꝓincip.añ rectō nē dotis cōpetit vtilis actio vteꝛq.ſ.rei vēdi.ergo vteꝛq eorū est dñs:ꝛ fic q̄ dos erit soluta pł nō poterit acgri nouū dñium soli patri.nā ad hoc rñdetur q̄ vtile dñiū qđ trāsferꝛ ipso iure,vt.ſ. dicam nō ꝓbabet quin facta postea traditione acquiraꝛ directū ꝛ extingaꝛ illud qđ est ꝓꝓrie dñium. Casus est valde no.in.l. j.C.de do. que sub modo.vbi ter.dicit q̄ illa q̄ ad renocādā dona tionē habet vtilē actionē in rē ꝛ sic vtile dñium pōt vendicare rē vt cōsequaꝛ dñium qđ ꝓimo habuerat: si sic ꝓ q̄ secuta traditione acgrit nouū dñium directū qđ est sing. mēti tenēdū:ꝛ si non fallo:hoc ꝫ gl.fin.in.l.si is q.ff.ex q.can.ma.gnimo'etiā si trāsferaꝛ dñiū directū ipso iure:verbigra ce.. legati adhuc pōt dici q̄ secuta traditiōe ,reali ꝙ quā via ordinaria de iure cōi trāsferꝛ dñiū cessat illud qđ erat q̄situ ꝓius de iure spāli. Casus est sing.fm in tellectū quē ibi posui in.l.qui absenti.ſ.fi.ff.de acqui.pos.Sed qꝛ hoc est magis dubiū nōaffirmo hoc sicut ꝓimū: reliquit ergo qđ dubia:ꝛ q̄ actio in rē cōpetat ipso iure.so.ma.vel eo costāte ver.si vir vergit ad inopiā. Est casus in corꝓore de equali do.ſ.illud. v. finaūt.vbi tert.disponens sup dote ꝓfectitia que debebit exigi a filijs de cōsensu pſis dicit q̄ ꝓ dotatione ,ꝓpter nuptias cōpetit in ista dote mulieri vēdicatio:que dictio implicatiua hoc signi ficat qđ nō solū in dote sed donatione ,ꝓpter nuptias cōpetit vendicatio ipo iure ꝙ trāslationē ipso iure vtilis dñi:neq; pōt intelligi ille ter.de vēdicatione.i.de hypotheca qꝛ alibi imperator exp̄ſe declarat qđ ꝓ dotatione ꝓpter nuptias cōpetit rei vēdicatio. Ita ꝺ in auł.vt immobilia añ nup.ſ.i.ver.nec em̄ vēdicatio ꝛc. Et ita itelligit ter.nr̄m gl.ꝛ oēs doc.in auł.donationē.C.de iur. do.vñ ibi est casus qđ ꝓ dote ꝓfectitia cōpetit vēdicatio ꝛ hꝫ locū.l.in rebus.C.de iur.do.vñ ibi est casus qđ ꝓ dote competit rei vēdi.reiecta ergo opi.d.Jo.q̄ hoc negat.ꝛ.d.m.vidēdū est modo si vna actio pōt esse apud duos insolidū ꝫ regulas iuris:ꝛ pōt di ci qđ añ dñiū de iure speciali trāsferꝛ ipso iure pōt esse penes duos insolidū. Casus est in.l.si plurib? in fi.ff.de leg.i.itelligēdo ibi ter. q̄ fit loc? ꝑoccupationi vt ibi ꝺ quacūq; actione qs agat ꝙ legato:nā si ageret rei vēdi.ꝛ ambo nisi essent dñi insolidū tūc si dñius nō esset apud aliquē eoꝝ añ q̄ cōtestaret illis ista reperiret agere sine actione:qꝛ nō cōpeteret rei vēdi.cuius ꝺtium ibi vult ter.q ꝓ mittit vnū coꝝ ꝓuenire aliū agēdo ꝓ lit.ꝓte.ꝫ hꝫ bal.ibi dicat qđ ſ est:qꝛ dñium erat apud duos renocabiliter nō apparet rō quare magis dñium renocabile possit esse apud duos q̄ dñius irreuoca bile:melius est ergo dicere qđ añ dñium acquirit ꝓ mediū traditionis q̄ est ac.facti sicut ipa traditio nō pōt fieri duob? insolidū:vt.l. iij.er ꝺtio.ff.de acq.pos.ita em̄ dñii acgrat ꝓ mediū traditio.vt.l. traditio.in fi.ff.de acq.re.do.ꝛ.l.traditionib?.C.de pac.cū dicitur mediū nō pōt duob? acgri insolidū q̄ rō cessat qñ fine mīsterio facti ipo iure acquirit dñium ꝛ vocaſ illa actio dñi civilis fm bar. in.l.in rē actio.ff.de rei ven. Et ꝫ illa positio possit etiam sustētari in dñio directo qđ trāsferꝛ ipo iure sicut est in legato:multo facili? potest sustentari in casu nostro:qꝛ cū bic trāslatio dñi fiat ꝙ ꝫ nunq̄ transfertur directū sed vtile:ita dicit glo.no.in auł.donatio nem.quā no.ibi Cy.ꝛ saly.ꝛ ad hoc est similis glo.in.l.fi.C.de sac. san.ec.quā adducit saly.in auł.predicta.ꝓ qua cōclusione.d.m. dicit esse casum ꝛ verū est in.l.j.C.de do.que sub modo.dñium aūt vtile qđ acquirit alicui ipso iure nō est ꝓꝓrie dñius.ꝫ ꝓꝓrie ter.est no.cū gl. Et tñ hoc firmat bar.in.l.iteꝛdū.ff.q ꝓ.i pig.ba. vñ nō est ita absurdū qđ possit esse penes duos insolidū. Et tñ qꝛ illa exorbitāt a re.iu.ꝛ tex.in.l.si pluriꝫ in fi.ꝓ tit intelligi qđ agere ex actiōe pſonali dico tollēdo oēs difficultates qđ ꝓtia opi.gl.bic posita pōt esse vera:vꝫ q̄ actio est cōis pł ꝛ filie ynicuiq; ꝓ parte ꝓ indiuiſo:ꝛ sic poterit cōpetere filie ꝛ pł;et cū ꝺ si est cōis ꝓ pte quare pł nō pōt agere sine ꝛsensu filie,vel eꝰ.rñdeo qđ hoc est qꝛ hꝫ actio ptineat ad vnūquēq; ꝓ parte vtriuſq;:tñ interest vt vn? nō agat sine alio etiā ꝓ pte sua ne forte si pater agat ꝓ iudicet filiei do te vel eꝰ si filia agat ꝓiudicet pł q ꝛsumpta ꝓioꝛe dotevel ꝓdita sine culpa mulieris teneret eā ite:ꝛ dotare vt videbis in.l.si cū dotē.ſ.i.ſ.e.vñ ,ꝓpter cōe interesse qđ est iseparabile vn? nō agit sine ꝛsensu alteri?:ꝛ tñ actio est cōis ꝓ diuiſo.ꝛ ita rñdeꝛ ad.l.sepe.ſ.cū aūt.ff.de re.iu.qꝛ aūt hoc sit magis ex mēte.l.ꝓbaꝛ qꝛ qñ istud ver bū cōiter vel cōe ponit sup iure sui nā indiuiſibili importet hoc q̄ obligatio als idiuidua efficiaꝛ diuidua:intelligeꝛ eo mō q̄ fieri pōt. gl.est sing.quā approbat ibi bar.in.l.si vt certo.ſ.fi.ff.cōmo.mul to ergo forti? qñ illa verba ponunt sup iure sui natura diuisibili ꝫ interesse sit inseparabile vn? ab alio dicem? qđ vł induci vt vnicuiq; ꝛpetat ius vel actio ꝓ pte. Et ita sentio in isto difficili articulo. ¶ In gl.sup vbo reperiť nō bñ declarat gl.vtrū bł.des ꝓimi mariti sint liberati ipso iure.oy.dixit sicut vł sonare in illa.l.si pł. q̄ nō sunt liberati ipso iure ꝫ ope exceꝑ bart.nō pꝫ illa opi.imo dicit qđ ēt in casu hui?.l.cōtigit liberatio ipo iure.ꝛ.b.d.esse de mē te gl.supverbo ēt ꝫ gl.no.in.c.quā sit.de ele.li.vi.q̄ docet cōputare numerū dierū mēſeꝛ:verbigra si de mēſe Februarij icepit mēſis ꝛtingēs tot hꝫ dies quot hꝫ mēſis in q̄ initiū sumit in quo hꝫ initiū q̄liter capiať mēſis de iure.vide i.l.fi.ſ.finaūt.C.de in.deli.ꝛ in aut.iubem?.C.de iudi.Et qđ ponit bal.quā etiā d.m.adducit hic in.l.eos.ſ.finaūt.C.de ap.ꝛ in.c.i.in prin.quo tpe milites inuesti, pe.in vſi.feu.de anno aūt quot dierū sit vide in.l.cū beres.stich?. ff.de statu li.ꝛ in.l.ita vulnerat?.ff.ad.l.aql. ¶ Scōo not.in ver. cōstitute dotis.iuꝛta glo.sua ꝙ dos ꝺ esse ꝛstituta ex sola ꝓmissione:ꝛ ideo hic vł ꝓbari qđ statutū qđ loquit̄ de lucro dotis hꝫ locū in dote ꝓmissa ꝫ non tradita:de quo dicam in.l.fi cum dotē.ſ. finaūt.ꝫ.co.super quo vide bo.glo.quā ibi not.Sali.ad hoc in.l. j.ſ.accedit.C.de rei vꝛo.ac.ꝛ posuit Bar.in.l.iubemus.ſ.sane.C. de sa.san.eccle. ¶ Tertio no.quod fundus nō dicit̄ dotalis nisi posteꝙ est tradit? ꝓfecto matrimonio ꝓius qꝛ per traditionē trā slatū est dñium:vt.l.dotale.ſ.dotale.ff.de fun.do. Et hoc ꝓbatur fm Bod.qđ etiā ti.do.dñium non transferaꝛ in marituꝫ sine tra ditione licet eꝰ transferaꝛ in vxoꝛē ipso iure:vt.l.in reb?.C.de iure do. Et ita tradit bal.in.l.iij.C.de iure do. Et est hoc verū secundū

Moder.

mod.etiā si mulier traderet in dotē oīa bona sua:qꝛ etiā in vlibus nō trāsferꝛ dñiū sine traditiōe.singulꝛ est not.q̄ a gbusdā allegaꝛ in oppositū:qꝛ vacillat in.l.i.ſ.siviniuerſe.ff.de vſuca.tu vide bal. in.l.nuda.C.de iure do.vbi alleg.istā gl.hoc mō.ꝛ Ang. ,ſil. suo clxxx.ꝛ cūdē bal.in.l.fi.ſ.ꝓterea.C.de iure do.ꝓ q̄ cōclusiōe est ca sus no.quē ibi ad hoc no.bal.in.l.q tibi.C.de bis q̄ a nō dño manu.hoc tñ fallit in q̄busdā vniuerſitatib? sicut in ciuitate omniuꝫ bonoꝝ ꝛ in hereditate acgrēda ꝑ additionē:vt.l.ĥ.ꝛ.iij.ff.ꝓ so.et l.cū heredes in prin.ff.de acq.pol.dixit aūt gl.singulꝛ in illa materia quā sic intelligit bar.ꝛ est nouū dictū q̄ in dictis iuris? vniuersalibus in q̄bus dñiū acgrit ex ꝛctu fine traditiōe etiā trēffert dñiū ipo iure:vñ dissoluto ꝛctu vꝫ hoc ipo ꝙ est dissoluta societas oīum bonoꝝ trāsferť dñiū rerū que erāt in cōione.ita decla
(rat Bal.no.in.l.ꝛ ideo in prin.ff.de ꝛdi.fur. ¶ Ultimo no.fm Bar.arg.ad.q.quā formatbic Dyn.q̄ est data pecunia oratoribus[a] ꝙ singulis dieb? tñ ꝛ q̄ñ redeūt vna die in terris nō debent habere stipendiū illi? dici ꝙ tota die:sed ꝑ rata tpis. Cōtrariū de terminat ipse ꝓter.in.l.iij.ff.de verb.sig.q̄ dicit q̄ q̄ñ assignaꝛ ter minus dietarū iuxta formā.l.j.ff.si qs cau.si aligs distat vna die ta ꝛ vno miliari ampli? ꝙ illo miliari hꝫ cōmodū dilatiōis illius diei. Et valde bñ facit ꝓcat mihi.d.m.q̄ dicit ꝙ parū aut mihil fa cit:sicut em̄ dies cepta habeť ꝓ cōpleta:vt ille qui tenet cōparere habeat maiorē dilationē. Et ita vł ꝙ in casu nostro habeať ꝙ cō pleta ad ꝛsequēdū cōmodū toti? diei:ipse tñ.d.m.bic ꝙ opi.bar. adducit gl.quā dicit esse sing.in.l.eos.ſ.fi.ff.de fal.q̄ vult ꝙ si ille q̄ habeat salariū ꝓ singulis dieb? in vna die adequauit duas die tas.i.tantū iuit vna die quātū cōiter debeat ire in duab? ꝛ ita babe re salariū duoꝝm dierū:ipse tñ hic tenet oppositū:siue qs citius veniat ex industria sua:siue qs citius negotiū fuit expeditū.addu cit:ter.in.l.cōtinuus.ſ.cū ita.ff.de vł bo.ob.arguēdo de tpe ad diē q̄ ly vt.l. ei? militis.ſ.militia.ff.de te.mi.ꝛ vt intelligas allegatio nē suā sensus est ꝙ sicut ille qui hꝫ terminū deferendi pecuniā ad certū locū nō cogiť vti diplomare.i.duplicare tps in eūdo qđ esset si ambularet de die ꝛ de nocte:ita oratoꝛ q̄ redūt in prin.dici non duplicauit stipendiū suūꝝ habeat stipendiū ꝙ totaꝺie. Sz illa.l. facit valde a remotis:nec est casus similis qꝛ in.ſ.cuꝫ ita.illa du
b plicatio tpis esset cōtra equitatē ꝛ arbitrium boni viri vt ibi dicit ter.nō sensu cōiter ambulamus de nocte sed qđ dies cepta[b] habere tur ꝓ cōpleta in fauoꝛē eius qui sucepit munus publicū hoc non est ꝫ equitatē:qꝛ in multis casib? reperiť ꝙ dies cepť habeť pro cōpleto:vt.l.qua etate.ff.de testa.ꝛ in.l.iij.allega. ꝑ Bart.ipsa tñ alleg.antiquū doc.Sui.de suza.q̄ hoc tenuit ꝛ verū est qꝛ hoc dictum alleg.Ang.ꝛ sequiť in.d.ſ.ci ita.sed Joā.de imo.ibi aliter distinguit ꝛ meli? ꝛ variat aliqualꝛ ab bis que dixit in illa.q.post Bar.in.l.luci?.ſ.a te peto.de leg.ĥ.nā in.ſ.cū ita.ipse dicit ꝙ aut pecunia daꝛ ꝛ aut ꝛ expensa facieda ita ꝙ ipſi sunt nūi ministri ꝛ dispēsatores:ꝛ tūc gcḡd superesť restituēdū. Casus est no. in.d.l.lucius.ſ.a te peto.aut pecunia daꝛ ꝛ at ꝙ ipſi sunt mi nistri ꝛ dispēsatores:ꝛ tūc gcḡd superesť restituēdū. Casus est no. in.d.l.lucius.ſ.a te peto.aut pecunia daꝛ ꝛ at ꝙ ipſi sunt nūi minist

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Si repe riuntur duo statuta ⁊ tria. addę qd sit fa ſiendus dic ꝙ ſeruā dum est illō qđ est iuſti⁹ ⁊ equius ſm Bald. in. c. euz olim. de conſue. ⁊ euz ſequtur Alexan. de imo. cōſi. lviij. incipiē. in pīti cā. in. iiij. volumi. ⁊ dicit bal. in. l. hac ꝛſultiſſima. 7 in. j. col. C. q teſt. fac. poſ. b ꝙ vbi reperiuntur duo iura adinuicē contraria vel duo ſtatuta adinuicē repugnātia ꝙ illō ꝑfertur qđ eſt magis ſpāle: ⁊ illō cui⁹ ratio eſt magis fauoꝛabilis cenſet ē magis ſpeciale, ⁊ alleg. Jo. an. in. c. 8 j. de iureiur. lib. vi. in nouel.

b ¶ Mſimonium poſſit ē ſine dote. Adō bald. in. c. iurauit. de pbat. ⁊ p Jo. an. in regula acceſſoriū. de regu. iur. lib. vi. in mercurialibus.

illa. l. cōdita q̄ eſt in ti. de reiuro. act. ſic eſt determinat Ly. qñ repe riunt duo ſtatuta cōtraria " in codē volumine ꝙ vltro loco ſituatum ꝓſumitur fuiſſe vltro conditū: vt ipe no. in. l. j. C. de teſta. tut. ⁊ p Bar. in. l. oēs populi. in fi. iū. q. prin. ff. de iuſti. ⁊ iur. inducit ergo in. o. l. fi. hoc nouiſſimū in ȝcubus ſtricti iur. ꝙ biēnio elapſuꝫ habet vim lit. cōte. Et ſi bñ inſpicies ad glo. ⁊ Bar. tñ ſimplr dicat ꝙ actio q̄ cōpetit marito ꝓ dote eſt bo. fid. ſatis videt ſentire ꝙ etiā ſi cōpetat cōtra extraneū ſit bo. fid. Et attēde diligenter qz ȝ ter. in. l. j. ⁊. vbi plenius in prin. ſui non loquatur de ficta ſtipulatione ȝ de tacita hypotheca: tñ inver. ſic eſt, eñ. ibi: quaſi oīb⁹ dotalibus inſtrumētis ꝛc. ⁊ in pri. l. in ver. oēs dotes. ſatis clare oſtēdit ꝙ etiā qñ dos ꝓmittitur ꝙ fingitur ſtipulatio in fauoꝛē mariti. Sed querit ꝓ declaratione vltime ptis glo. nunqđ marito ſuſtinente onera matrimonij mulier cōſtituatur in mora reipſa ſine aliqua interpellatione: ⁊ vt vides glo. tenet ꝙ ſic. arg. l. curabit. C. de actio. emp. Et hāc ſequitur Bar. hic. ⁊ etiā Bal. ⁊ ad. l. fi. ꝓterea. C. de iure do. reſpōdet ꝙ ibi loquitur in tertio ꝓmittente dotem cui nihil eſt implendū. Et ió eſt neceſſe ꝙ cōſtituat in mora p interpellationē: vt hic plenius p Bar. Sz bald. in. d. ꝓterea. tribus rōnib⁹ nitiſ oſidere ꝙ nō cōmittat mora reipſa. ⁊ primā rōnē attribuit hic ſibi. d. Jo. de imo. q̄ eſt talis: ⁊ q̄ matrimonium ⁊ datio dotis non ſunt neceſſario correlativa cū matrimonij poſſit eſſe ſine dote⁹ vt ſepius dictū eſt: vnde non ſum⁹ in caſu. l. curabit. C. de actio. emp. Scōo q̄ ꝓſtatio q̄ ds fieri ex pte viri nō eſt cōmenſurata ꝓſtationi dotis equaliter: q̄ ſicut dicit ter. quē ipe non allegat in. c. ſalubriter. in fi. de vſu. frequēter onera mſimonij excedūt redditus dotis. Tertio qz vendito⁹ qñ tradit rē nō videtur trade re niſi vt conſequat ꝑciū: ⁊ ꝙ emptor ꝙ tradit ꝑcium hoc facit vt conſequat rē: ſed maritus qñ facit expēſas vxoꝛi non vꝫ ſoluere ex pēſas cōtēplatione dotis ⁊ ſuoꝛ redditū: ſed magis ꝓpter affectum matrimonij. ar. l. tutoꝛ petitus. ℔ tutoꝛib⁹. ff. de excu. tu. ſz iſtis rōnibus elegāter ⁊ optime rñdet hic. d. meus. ¶ Ad primā dicit ꝙ Jctus matrimonij nō bz correlationē ad dotē ſed ipa dos poſtq̄ eſt ꝓmiſſa ſcu cōſtituta bz correlationē ad onera ſuſtinenda: ⁊ ſic eſt Jctus vltro citroq; obligatoꝛius: vt. l. ꝓ onerib⁹. C. de iure do. ⁊. l. dotis fructus. ff. eo. ⁊ ió ſi vna ex partibus impleuit ꝓ pte ſua: altera videtur ꝛſtitui in mora: non eſſet cīn cōſtringere dotē niſi onera non poſſet ſubire. Caſus eſt no. quē ipe allegat in. l. ſi pater mulier. in fi. ff. de iure dot. Et ita diffinit. do⁹: vt. ſ. vidiſti in rubri. ¶ Ad ſcām rationē rñdet ipſe ꝙ imo onus matrimonij eſt cōmēſuratum doti: vnde marit⁹ non tenet ſuſtinere onera niſi ꝓ q̄ntate redditū dotis: vt. l. ſi cū dotē. ℔. cū aūt in ſeuiſſimo. infra. eo. Et ꝓbat ex ter. not. quē ipe adducit in. l. cū annua. in pri. ff. de dona. inter vi. ⁊ vxoꝛ. vbi oſ ꝙ ſi maritus ꝓmittit aliqđ annuū vxoꝛi vt ſe alat non valet ꝓmiſſio quatenus illa qualitas excedat facultates dotis. ¶ Ad tertiā rōnē rñdet ꝙ imo qñ fuit cōſtituta dos ꝓpter ipm vꝫ maritus ſoluiſſe onera matrimonij ne alio quin ꝓſumatur donario ⁊ iactatio ſui ℨ. l. ſi cū aurū. ff. de ſol. ⁊. l. cū de indebito. in ꝓncı. C. de ꝓba. Et inde eſt ꝙ maritus ȯz in dote bñe titulū onerosum: qz ꝓpter dotē ꝓſumit ſuſtinere onera: vt. l. ex ꝓmiſſione. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ p Bar. in. l. fi. ℔. ſi a ſocero. ff. que in frau. cre. ⁊. l. meuius. ℔. duob⁹. de lega. ij. Et illa dicta placēt. Non ob. ratio. d. Jo. de imo. q dicit impugnādo reſponſionē Bar. in. l. fi. ℔. ꝓterea. C. de iure do. ꝙ ſatis ȯz maritus implere extraneo qui ꝓmiſit dotē: qz implet mulieri cui extrane⁹ voluit impleri: vt. l. ſi rem. ℔. ſatisfactū. de pig. ac. Nā hoc poſſet eſſe ſi extraneo maritus eſſet obligatus ad aliqd: tūc cīn paria eſſent ſoluere ſibi vel alteri de volūtate ſua: vt. l. ſoluti. ℔. ſolutā. ⁊ ibi p Bar. ff. de pig. act. qđ non eſt in caſu nſo: q̄ extrane⁹ ꝓmittēdo dotē vꝫ donare cā vxoꝛi: vt. l. j. ℔. accedit. C. de rei vxo. act. vñ maritus ad nihilū eſt ſibi obligatus ſz mulieri cui vꝫ dare dotē. ꝓ illa ȝclusiōe eſt ter. in. c. ſalubriter. in fi. de vſu. iuncto. c. cōqueſtus. eo. tit. ȯz cīn in. c. cōqueſt⁹ ꝙ creditoꝛ fructus ꝓceptos ex re pignoꝛata cōputat ſibi in ſortē: vt. l. j. C. de pig. ac. Sed in. c. ſalubriter. ȯz ꝙ maritus q̄ bz rem pignoꝛi ꝓ dote danda lucratur eos ꝓpter onera matrimonij. ſz hoc non eſſet verū ſi maritus implēdo ex pte ſua nō induceret in mulierē vel in ꝓ ipſi? moꝛa reipſa qz intereſſe in ȝctib⁹ bo. fid. nō pōt peti niſi poſt moꝛā: vt. l. ij. ℔. fi. ff. de eo qđ cer. lo. ⁊ tenet Jo. an. et cōiter oēs. l. c. nauigāti. de vſu. ⁊ imo. in. c. ſacro. de ſen. exc. vt ergo ꝓcedat illa ſra opz intelligere vel qđ ꝑceſſit interpellatio ꝓ a: ⁊ hoc eſt diuinare ad ter. vel qđ inducit moꝛā reipſa. ⁊ ita vꝫ intelligere illū ter. d. Ant. ſz Abb. ⁊ Mod. aliter ſentiāt ⁊ non bene iudicio meo. Sed relinquitur vna dubitatio in iſta. q. qz ſi maritus ꝑfecte non implet ex pte ſua vñ eſt qđ poſſit petere dotē vel fructus fundi dotalis cū regulariter ille q implet ex pte non ȝſtituat aduerſariū in moꝛa ſcēm ea q̄ habenē in. l. iulianus. ℔. offerri. de act. emp. Et poteſt rñderi qđ ſz Jctus ſit vltro citroq; obligatoꝛius: non tñ obligat vtrāq; partē eodē tpe: nā maritus ante dotē receptā non obligatur ad onera matrimonij: vñ pōt excellere vxoꝛē ſi non ſoluit ſibi dos vt declarat Jnn. in. c. ꝙ veſtras. de dona. inter vir. ⁊ vxoꝛ. ꝓbatur in. l. fi. ⁊ ibi ꝓ Bart. C. ad velle. vñ maritus hic añ dotē trāſlatā ad nihilū erat obligatus. Et ió ſimplr ſuſtinuit onera matrimonij ꝓ pte tpis: ſequī eſt qđ lucretur ꝓ illa rata fructus ſicut lucratur in matrimonio putatino: vt. l. inſulā. ℔. j. j. eo. Et videbis in l. ſi ante. j. eo. ar g. l. tutoꝛi. C. de neg. geſt. iura aūt alleg. in oppoſitum loquūtur qñ ille q implebat debebat implere vt ꝙ ſeqꝛēt emolumentū ab altero qđ nō eſt in caſu noſtro qz ēt anteq̄ ſubeat onera matrimonij maritus pōt petere dotē: nā illa reſpōſio bar. quā facit p. l. ſi ſeruus. ℔. j. ff. de ſtip. ſeruo. ꝙ ſicut ille q locat fundū ꝓ pluribus annis cū vna ſit locatio, ꝓ oīb⁹ ȝ nō impleat ꝓ ꝓ anno tota liter ex pte ſua: qz ꝓmū pōt petere pte pēſionis ꝓmi anni nō eſt filis ad caſum noſtrū qz diuiſio ꝓ ſtationū facta ꝓ annos in illo caſu nō pōt aliud importare niſi ꝓ ſingulis annis fiat ſolutio: vnde hoc ꝑcedit ex conuētione partiū: ſed nō eſt ita in caſu noſtro vñ dic vt dixi ſuperi⁹? ⁊ qz glo. tua non ſentit hic ꝙ mulier cōſtituta in moꝛa ꝓ implemētū viri non tenet de fructib⁹ quos ꝑci pere potuit. Ad querte qz hāc gl. ponderat hic fing. ¶ Dau. de caſt. dicēs ꝙ hoc eſt: qz illa moꝛa eſt irregularis: vñ non opat tñ effectū ſicut moꝛa q̄ fieret ꝓ interpellationem. alleg. glo. in ſili. l. ſed ſi reipublice. in fi. ff. de vſu. ſed do. meus tenet hic oppoſitū: ⁊ qz eius ll. ſatis fuit rñſum in voce omiſſis dictis ſuis dico eſſe diſtinguēdum. ⁊ pone in illa materia tres notabiles cōcluſiones. ¶ Prima cōcluſio eſt iſta qñ moꝛa irregularis ȝbitur ꝓpter minoꝛē etatē: tūc verū eſt ꝙ debitoꝛ tenet de ꝑceptis ⁊ ꝑcipiēdis quos tñ ipe ꝑcipere potuit. Caſus eſt notabilis cū glo. ſua in. l. patri ꝓ filio. ℔. item ex diuerſo. ff. de mino. ⁊ ꝓbat illa cōcluſio in. l. minoꝛū. C. in quib. cau. in integ. reſti. ñō eſt neceſſ. vbi ōz ſm intellectū Butri. ⁊ Bal. ꝙ ſi minoꝛ tradidit fundū emptoꝛi ⁊ nō accepit ꝑciū debenē vſure ꝑcū venditoꝛi ꝙ eſt minoꝛ etiā ſi emptoꝛ nullos ꝑceperit fructus: ſicut ergo vēditoꝛi debenē vſure ſi emptoꝛ potuit ꝑcipere ⁊ nō ꝑcepit: ita ecōtra emptoꝛi debebunē fructꝰ: ȝ nō fuerint ꝑceptꝰ a vēditoꝛe fauoꝛe minoꝛis etatis: ⁊ ita pōt ꝓcedere glo. in. l. iulia. la. ℔. in ꝓncı. ff. de vſu. Scōa ȝclusio eſt iſta ſi moꝛa irregularis ȝtrahitur ꝓpter implementū factū ab vna pte ab eo qō non eſt minoꝛ: nō tenet alter de fructibus ꝑcipiēdis: ſed ſolū de ꝑceptis. Caſus eſt no. in. l. in minoꝛi. ſm Bal. ⁊ But. ibi: ⁊ bene facit ter. in. l. vendito⁹, ex hereditate. ℔. quēadmodū. ff. de here. vel ac. vēdi. Nō enīz tñ opatur moꝛa irregularis quantū regularis: ⁊ ita ꝓcedit illa glo. ⁊ eſt vera, ſz Bald. teneat oppoſitū ⁊ nō bene in. l. ſi traditio. ver. nono ꝝo. de ac. emp. mouetur ꝓ. l. vēditoꝛ. de ac. emp. que nil facit: qz non logtur de diligētia culture ſed ꝓſeruatiōis rei ad qđ tenetur venditoꝛ etiā añq̄ recipiat ꝑciū: vt inſti. de emp. ⁊ vend. ℔. cū aūt. ⁊ in. l. cuſtodiā. C. de acti. emp. ¶ Dio illa ȝclusione facit ter. in. l. ij. C. de fruc. ⁊ lit. expen. qđ ibi Bar. not. ad hoc. vbi ꝓbat ꝙ ȝz malefidei poſſeſſoꝛ ver⁹ teneat de ꝑceptis ⁊ ꝑcipiēdis: tñ malefidei poſſeſſoꝛ fictus nō tenetur niſi de ꝑceptis. ſed ȝ iſta dicta facit ter. no. in. l. ſi ea res. ff. de actio. emp. vbi vꝫ ꝓbari ꝙ venditoꝛ q̄ eſt in moꝛa tenetur nō ſolū de eo qō acq̄ſiuit ſeruus vēditus apud emptoꝛē: ſed etiā de eo qō potuiſſet acq̄rere ſi fuiſſet apud emptoꝛem: ſed poſſumus dicere ꝛcordādo iura ĩuribus ꝙ ibi interueniat moꝛa regularis. i. interpellatio: vꝫ ꝙ ibi loqtur in acceſſionib⁹ que poterāt puenire ex perſona ſerui ſine aliqua induſtria ⁊ cultura vñi. Ultima cōcluſio eſt iſta ſi vxoꝛ non ꝑcepit fructus nec potuit ꝑcipere videt ꝙ difficultas excuſat eā q̄qđ dixerit Bal. in ſili in oppoſitū in. l. ij. C. de vſu. nā etiā ille q eſt debitoꝛ quātitatis excuſatur ꝓpter difficultatē a moꝛa irregulari. Glo. eſt not. in. l. diuortio. in vl. ſol. ff. de neg. geſt. ⁊ eſt ter. i. l. tuis. ℔. j. ff. de fideicōmiſ. lib. ſm intellectū Jo. de imo. quē ibi ego ſecutus in. l. cōtinuus. ℔. illud. de verb. oblig. Multo ergo fortius excuſabatur illa q̄ debet fructus: conſiderantur enim hec vt ſpecies ⁊ non vt quātitas. Sequitur. l. ſi ante.

Summarium.

1 ¶ Tempus traditionis non attenditur ſm tempus nuptiarū quando traditio ꝑceſſit nuptias.
2 Fructus ante matrimonium ſcūm a viro percepti augēt dotem.
3 Dictio quaſi nō ſignificat ſemper impꝛopꝛietatem vt hic: ſed eſt veritatis expreſſiua.
4 Minoꝛ ⁊ eccleſia equiparantur.
5 Prelatus dicitur eſſe vſufructuarius in vita: ⁊ equiparatur potius patri ꝙ tutoꝛi.
6 Maritus non lucrat dotē anteq̄ vxoꝛ ſit domum traducta.

Ante. Si traditio ꝑceſſit nuptias annus cō putatus ſiue anni principiū a tpe nuptiarū ⁊ fructus ꝑcepti ante nuptias augēt dotē nec ſuccratur eos maritus. Scōa ibi: idē. Tertia ibi: nā ante.

1 ¶ No. j. q̄ tps traditionis nō attendit ſm tps nuptiarū qñ traditio ꝑceſſit nuptias. Et aduerte ad duo. Et primo q̄ hoc verbū ante nuptias exponitur: ſz nuptias inchoatas: qz ſic dictat ratio ⁊ ſubiecta materia. alioqñ tñ exponit: ſz finitas ⁊ inchoatas. Tamen vide quod ſcribit Barto. ⁊ Moderñ. in. l. ij. ℔. in principio. ff. ſi cer. peta. ⁊ ibi ſcripſi. Scōo aduerte ſm Mod. ⁊ bene: qz non dicit annus incipiat ex die matrimonij: ȝ ex die nuptiarū quo tēpore maritus incipit ſuſtinere onera matrimonij: vt. l. ſancimus. C. de nup.

de nup. ⁊ ideo poſſet inferri ad queſtionē quā tangit hic ¶ Dau. de caſt. q̄ ſi ſtatutū dicit q̄ filia nupta excludatur a filio maſculo: hoc ſtatur ū nō ſolū excludit filiā deſponſatā de futuro ℔m Ly. in. l. nā ſiue. C. de bo. q̄ lib. quē etiā adducit: ſed nō comprehēdit deſponſatā per verba de ꝑſti: q̄ eſt forti⁹ qz verbū nupta ⁊ nuptie vꝫ ſignificare die nuptiarū cū vxoꝛe traducitur ad domū: vt. d. l. ſancimus. ſu p quo vide q̄ ſcribit Bart. in ſi. q. in. l. titio centū. ℔. titio genero. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ ille actus determinabit in lectione ſeq.

2 ¶ †Scōo not. q̄ fructus ꝑcepti añ matrimoniū cōtractum a viro debēt reſtitui vt pars dotis ⁊ augent dotē. ⁊ idē ꝓbatur in. l. ſi filius. j. eo. ⁊ eſt verū reſpectu actionis de dote que cōpetit vxoꝛi ad dotē reſtituendā qz hoc ipſo q̄ eſt tradita efficit quoddaz ius vniuerſale: reſpectu aūt mariti cui ꝓmittit dos vtrū ꝓ actiōe que ſibi competit ad dotē erigēdā dos dicat ius vniuerſale eſt maioꝛ

3 difficultas quā ego declaraui in rubri. ff. eo. in vlti. q. ¶ †Ultimo

a no. q̄ dictio quaſi⁹ nō ſignificat hic impꝛopꝛietatē ſed eſt veritas expreſſiua: ſup quo vide Bar. hic q̄ alleg. multa iura. de quo not. in. l. ſi quis nō quaſi habes. de aco. here. ⁊ ibi dixi: de ꝓpꝛietate tñ ſignificat nō idē ſed quaſi idē. Unde in libello qui deducit dñium vel quaſi ꝓ illa verba videt deducere publicianā que eſt aligd ſimile oñio: vt no. inſti. de actio. ℔. alie. ⁊ in. l. ⁊ an candē. ℔. actiōes. ff. de excep. rei iudi. ⁊ in. c. abbate ſane. de reg. iur. lib. vi. ¶ In gl. vlti. ibi: hec equitas ſeruat Bononie. Glo. bicin ꝓncı. videt clare ſentire q̄ illa opi. Ego. de rigore nō ſit vera: ſed in. l. dotis fructꝰ. in ꝓncı. ff. de iure do. glo. cōfirmat eam. Bar. hic declarādo dicta Dy. ⁊ Ly. in. l. ſi pea. C. de do. ꝓmiſ. in effectu cōcludit ꝙ in theſmate ꝓpoſito, ꝓ opi. Ego. vez in puella q̄ ꝓpter etatē nō poterat cōtrahere matrimoniū nullo modo pōt dici q̄ valeat pactū expreſſum de lucrādo fructus: ⁊ multominus q̄ tacite videat facta donatio fructuū ſicut dicit Lyn. q̄ minoꝛ neq; rē immobilē neq; mobilē pōt donare etiā cū decreto iudicis niſi in donatiōe ꝓpter nuptias ꝓmiſſa a iure. alleg. duas. ll. Sed eſt text. meliꝰ qđ adducunt ¶ Hod. in. l. ſi. C. ſi maioꝛ: factus fu. quā. l. alleg. et extendit hic bar. qō eſt dictū valde nouū: vez q̄ nō ſolū res immobiles cū decreto iudicis nō ꝑt donare ſed etiā mobiles q̄ ſeruādo ſeruari nō poſſent ſicut fructus iurta. l. j. C. ſi aduer. trāſ. Et ſcribit Bar. in. l. j. ff. ad treb. ſed do. meus hic hāc ſing. doc. impugnat duob⁹ modis. ℔imo quidē q̄ ſpeciale eſt in ſpōſa vel ſponſo q̄ poſſit donare res mobiles ex ſponſalitia largitate tutoꝛe autoꝛe: vt. l. j. C. ſi aduer. dona. ergo illa ſpōſa poterit donare fructꝰ ante matrimoniū cūm atum. Scōo qz ex quo illa donatio eſt remuneratoꝛia videt poſſe fieri de quibuſcūq; rebus cū autoꝛitate tuto. ⁊ decreto iudicis: nā hoc permittitur ꝓpter quod in ꝓncı. ecclefie. xū. q. ij. c. quicūq; ſuffragio. Et no. in. c. ad hec. de teſta. ⁊ in. c. ceterū. de dona. ⁊ Cū ergo minoꝛ ⁊ eccleſia equiparanē⁹: vt in. c. i. de in in

4 teg. reſti. lib. vi. Sicut hoc ꝓmittit i ꝓncıū eccleſie ita permittat in ꝓncıū ꝓncıū ꝓpilli. ¶ Preterea dicit ipſe ego videō ꝙ libertus q̄ nō pōt alienari in fraudē patroni: tñ nō pōt donare remuneratoꝛis cā: vt. l. diuus. ff. ſi qs in frau. pat. ergo ſimiliter poterit ꝓpilus. Jo. de imo. hic vꝫ approbare opi. do. mei ſed loquit obſcure: vult tñ q̄ iſtud pactū de lucrādo fructus marito ſuſtinente onera matrimonij valeat: qz vꝫ ſubeſſe iuſta cā quaſi ſentiat q̄ nō ſit ꝓpie donatio ȝ nihil alleget. pōt tñ allegari: ꝓ o illa opi. ter. in. l. ſi cū. l. ſeq. ff. de pac. do. ⁊. l. ſi cr ānua. vel in. l. ſi ſtipulat⁹. ff. de dona. interuiſū. ¶ In qbus ꝓbat q̄ pactū de ꝓeſtando certū qđ mulieri vel qō maritus non lucretur fructus dotis ſi mulier ipſa ſuſtinet onera matrimonij nō dicit donatio: ⁊ ideo vz inter vir. ⁊ vxoꝛ. ⁊ ſic videt valere ſi ſit interpoſitū ſup fructib⁹ cū autoꝛitate tutoꝛis vt in caſu noſtro. Sed cōtra hoc facit ter. in. l. inſulā. ℔. j. Scōo reſpō ſo. j. c. vbi illa recōpenſatio inducit lucrū fructuū ſolū in eo q̄ fuit in bona fide: ergo dat intelligi q̄ in eo qui fuit in mala fide illa recōpenſatio nō faceret q̄ marit⁹ lucraret fructus: ȝ pōt reſpōderi qō eſt verū ſi pactū nō fuit factū expreſſe de lucrādo fructꝰ: ſecus ſi expreſſe fuiſſet interpoſitū: nō qō dicit Ly. in. l. ſi. ꝑcur. qō tacite vꝫ facta donatio remuneratoꝛia: vꝫ cōtra illum ter. qui loquit in caſu dubio q̄ſi dos fuit data ſimpliciter. ⁊ etiam ſubeſt alia rō ſm do me. hic q̄ in themate ꝓpoſito q̄ puella minoꝛ etiā ſi tutoꝛ ex preſſe cōſentiēdo poſſet ꝓiudicare pupillo: nō tñ potuit ꝓiudicare in tāta dona. q̄ autoꝛitas tutoꝛis q̄ debet interponi requirit verba: vt. l. ſi. ℔. de tute. ⁊ p Bar. in. l. j. in ſi. ff. de auto. tuto. Et anteq̄ veniā ad perfectā declarationē qōnis reſpōdēdū eſt ꝓnus ad q̄ dā dicta do. mei. Et ꝓmo dū alleg. l. j. C. ſi aduer. dona. dicendū eſt qō illa. l. loquit de mulieribus conſuetis cōiter dari a quolibet ſponſo ſpōſe: ⁊ ecōtra in qbus minoꝛ donans nō lucret ledit ſm Bal. ibi qz vtil iure cōmuni. ꝓ o illa reſpōſione eſt caſus no. cum glo. in. l. cū plures. ℔. ij. ff. de admi. tu. vbi dicit in text. cum glo. qō licet ſolus tutoꝛ nō poſſit facere dona ſolēniā ſi quādo expedit pupillo: hoc tamē potest facere ipſe pupillus autoꝛe tutoꝛe. ⁊ ad materiam vide glo. ſi. l. tutoꝛ ad vtilitatem. ff. eo. ſed donatio de qua agitur in caſu noſtro nō eſt talis: qz nō conſueuit cōiter maritus lucrari fructus nec apponi hoc pactū a ſponſa in fauoꝛē ſpōſi. nec ob. quod dicit de eccleſia ⁊ liberto vt. ℔. retuli. quia fortius

prohibetur alienatio pupillo rerū ſuarū q̄ eccleſie vel liberto: vnde cū alienatione rerū ſuarū iſti non ſunt in oibus ſimiles: q̄ eccleſie res mobiles vel que ſeruādo ſeruari poſſunt ex cauſa vtilitatis poſſunt alienari vt in. c. j. extra ne ſe. va. ⁊ in. c. i. de eccle. non alie. lib. vi. ¶ Jdeo non pōt argui ab iſtis tāq̄ equiparatis ſm gl. j. c. iſcut vrgeri. ⁊ in. l. ſinaīt. ℔. poſſidere. ff. de rei vēdi. ⁊ contra pl⁹ in

5 ris bz ꝓlatus in bonis eccleſie q̄ tutoꝛ in bonis pupilli: cū ſit vſu fructuari⁹ in vita⁹ ⁊ equiparetur magis patri q̄ tutoꝛi iurta not. in. c. preſenti. de offi. oꝛdi. lib. vi. Ter. aūt qui logtur de libertō minus facit qz non prohibetur liberto alienatio ſimplr ſed ſi alienat in fraudē patroni: nō potest aūt dici fraus donatio que ſit ob merita ⁊ cā remuneratoria ⁊ obligat nos in genere ad antidoꝛa. i. ad idē: vt. l. ȝ ſi. l. ℔. de peti. here. ⁊. l. ſi teſtō. in ꝓncı. ff. de fideiuſ. vñ reiectis rōnibus ſuis poſſum⁹ diſtinguēdo dicta. Jo. de imo. ita cōcludere: vez q̄ aut appoſitū eſt pactū expreſſum de lucrādo fructus ⁊ econtra q̄ maritus ſuſtineat onera matrimonij: ⁊ tūc etiā in pu

a pillis idem pactū pōt tollerari: qz non eſt donatio: vt. l. ex annuo. in ꝓncı. ff. de dona. inter vi. ⁊. l. ſi mouerit. in fi. ℔. alle. intellige vſq; ad cōpetentē quantitatē fructuum ⁊ onerum: ⁊ abinde. ℔. eſſet donatio: vt ꝓbatur. d. l. ex ānuo. bene facit ter. in. l. ſi ſpōſus. ℔. circa. ff. eo. ti. aut appoſitū pactū ſimplr de lucro fructuum: nec econtra maritus obligat ad onera: ⁊ tunc credo opi. Bar. eſſe verisſimaz: qz non reperitur iure cautū q̄ cā remunerationis pupillus poſſit donare: qz ēt ſi cauſa donādi ſit bonеſta: debet tñ ſeruari in tēpus puberratis: vt dicit ter. cōmunā expoſitionē in. l. cū ꝑles. ℔. ꝓbale. bene facit ter. ⁊ qō ibi no. i. l. ℔. ſz nōnullos. ff. de tu. ⁊ ra. diſtra. ⁊ ſic in matrimonio putatiuo marit⁹ nō lucrat fructꝰ: ita etiā pactū de dote lucrāda non bz locū in matrimonio putatiuo: vt. l. an in patre. ff. ꝙ fal. tu. auto. quā. l. adducit hic Bart. ſed dubitat ſm intellectū iſtius nunqđ in lucro dotis ꝓueniente ex pacto ſit facta diſtinctio q̄ ſit in loco fructuū in. l. inſulā. ℔. j. j. eo. Utrū ſi maritus ſit in bona fide vel nō: ſup quo dixit ang. ſing. in. l. nec vllā. ℔. oīb⁹. ff. de pe. here. q̄ bz diſtinguī eodē modo: ſz in aut. de nup. ⁊ aſcriptitias. colum. iiū. ſimplr tenet q̄ in matrimonio putatiuo lucrū non habeat locum: ⁊ boc eſt verius: quia cum iſtud lucrum ſit quedam donatio facta a muliere marito poſt mortē ſuā donatio illa facta tāq̄ marito nō valet ipo iure: q̄ deficit cā finalis ꝓpter quā fuit facta. Caſus eſt eſt ſing. ⁊ clarus in. l. cū hic ſtat⁹. ℔. pe. ff. de dona. inter vir. quā. l. tāq̄ ſing. alleg. bal. ad boc in. l. cā. in ſua repe. C. de fideicō. ⁊ boc ſatis colligit ex mēte. d. l. an in pīe, vbi dicitur q̄ tunc maritus lucratur ex pacto qñ fuit deceꝑt ꝙ dolū ab aduerſario: ergo ceſſante dolo videt innuere q̄ pactū nunq̄ beat locum: ſed querit hic ¶ Dau. de ca. poſt qōnem premiſſam nū quid ſi ex forma ſtatuti lucrum dotis defertur in totū vel in ꝑtē in marito prędecędēte vxoꝛe i matrimonio marit⁹ admittaf ad lucrum ex forma ſtatuti ſi vxoꝛ deceſſiſſet anteq̄ veniret ad domū viri ⁊ cōſumaret matrimoniū: ſup qua qōne dixit Bal. in. l. deo nobis. C. de epi. ⁊ cle. qđ etiā adducit hic do. ¶ Dau. q̄ ſine dubio bz locū lucrum ſtatuti. mouef per ter. in. l. deo nobis. ℔. j. vbi ōz q̄ ſi alter ex cōiugibus ingredif religionē remanens in ſeculo lucratur dotē ac ſi ingrediens eſſet naturaliter mortuus. Modo dicit ipſe q̄ q̄ matrimoniū eſt conſumatū copula carnali vnus coniugz nō pōt ingredi religionē inuito altero: vt. c. ex publico. de conuerſione cōiuga, intelligit ergo ille ter. qñ matrimoniū nō erat conſumatū copula carnali. ⁊ eandē tenet opinionē in. l. nō ſine. circa ꝓncı. C. de bo. que lib. addit tñ vnū q̄ in ſtatuto adderef mulier decedēte in matrimonio ⁊ copulata viro vir lucref dotē: tūc vt illa verba aliqđ operētur debēt intelligi de tradicta ad domū cū qua eſt cōſumatū matrimoniū: ſed Saly. in. l. cū te. C. de dona. ante nupt. diffuſiſſime tractāſ iſtū articulū tenet oppoſitū. Et ita dicit ſe cōſuluiſſe cū multis aliꝭ in ciuitate Floren. rōnibus. j. dicēdis. ⁊ ad l. deo nobis, que allegabaf ꝓ caſu incōtrariū reſpōde dupliciter. Et ꝓmo ꝙ illa. l. loquitur q̄ſi erat cōſumatū matrimoniū: quo caſu de iure ciuili ꝓmittebatur ſeparari matrimoniū cauſa religionis ſicut ⁊ multis aliꝭ cauſis: qđ eſt hodie correctū de iure cano. ſed q̄. ll. correctio ꝺz vitari quātū pōt: vt in. l. ſcipiꝰ. in fin. C. de app. ⁊. l. ſancim⁹. C. ō teſta, mili. videt eſſe ſcēa rñſio: vez q̄ ibi nō decidit vtrū ſi mulier ꝓmoꝛitur naturaliter anteq̄ ducaf ad domū maritus lucretur ſed ſolum hoc ōz ibi q̄ eo caſu quo lucraref vxoꝛe moriente naturaliter eo modo lucrabitur vxoꝛe moriente ci uiliter. ter. tamē innuit q̄ pactū dotale bñet locū: vnde melius et ſubtilius reſpōdendo Abb. ſicu. in. c. ex publico. de cōuer, cōiuga. vbi inclinat in ſententiā Saly. dicit cīn q̄ in. l. deo nobis. pactum lucrandi vel erat aliqualiter appoſitum vtrāq; a. i. tam viro q̄ vxoꝛi: vñ nō potest dici q̄ quādo pacta ſunt interpoſita bincinde equaliter maritus lucretur dotē in recōpenſationē onerū matrimonij: quia econtra vxoꝛ que nō ſuſtinet aliqua onera nil debet lucrari. Et ideo infert hic q̄ ſtatutū equaliter deferret lucrū vtrūq; tunc haberet locū etiā anteq̄ v[illegible]ucretur ad domū. Sed in. c. iū. loquitur oppoſitum: dicit cīn verſus finem q̄ in materia indifferenti q̄ non eſt odioſa neq; fauoꝛabilis appellatione viri ⁊ vxoꝛis venit

a ¶ Dictio q̄ſi. adde glo. j. l. ſi mulier. ff. ad trebel. gl. in. c. paroch ianos. de deci. ⁊ j. c. ab exo: di. xxxv. diſt.

b ¶ Minoꝛ ⁊ eccleſia equi parātur. ad de gl. ⁊ doc. in. l. impera toꝛes. ff. ō re iudi. gl. in. c. ex lris. de iureiur. doc. in c. cām. de iudi. Joan. de imo. in. l. uſi tū ſup glo. j. ff. de re iudi.

c ¶ Cū ſit vſu fructuari⁹ i vita. adō gl. ſing. in. c. cū olim. de reꝛ pmuta. ⁊ ibi abb. glo. ij. i c. ſi. ⁊ ibi abbas ō pecu. cle. gl. j. ⁊ ibi abb. in. c. ex lris. de ꝓbi. gl. ſi. j. c. quā fit. de cleꝛ. li. vi. ¶ Mſti. in c. regiſti. de teſta. Jo. de lig. Card. zaba. ⁊ Jo. de imo. i cle. ℔. tie. de reſcri. Raph. ful. in. l. ℔. C. de epiſco, ⁊ cle. Bal. in. l. cū opz. in. ℔. nō nō aūt. C. de bo. que libe. Sal. in. l. cū plures. C. de ſa. ſan. eccle.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Qō maritus non lucratur dotem. Adde gd de statuto cauente q̄ vxore prędecedente vir lucretur dotem ꝛ ℣ctum est matrimoniū per verba de p̄senti ꝛ p̄mouetur vxor quę nondū erat traducta ad domū an ḥz locū dictum statutum. vide per Lar.zaba.in.c.ex tenore.de testi.idē Lard.in.c.cū dilectus.de ꝑsue. matheſilanus in.c.ſi vero.de ſen.excō. ℣Det.de anc.in.c. quēadmodū. de iureiur. idē in ḥrepe.c.j.ō cōſtit.Abb.
in rubrica.ō ſpō. abb.in c.ſi iter virū. eo.tit.Abb. in.c.tertio loco.de ꝑsum. abb. in.c. ex publico. de cōſuet. cō. a abb. 2ſi.j.in cipiē.quidā. Al. in.j. vol. Abb. conſi. lxxir.inci.ſtāte ſtatuto.in ḡ.vo.ſignoꝛolus de bō deis de medioland cōſi.cxlvi.inci. in.q.verten te iter dūm vianium ꝛc.
b ¶ Dictio mor. addeq̄ aliq̄ fit.j.bi duū vel tri duum.gl.eſt in ꝟbo mor. in.l. poſt rē. ff. de trāſ.ali quādo ꝑtat ſpacium ꝛ.die.vt in.l. ad pomptoꝛiū. edictum ad ſi.ff. de iudi.ꝛ ſpe.in ti tu. de ap. in ℣.j.poſt ꝑn. aliq̄ impoꝛtat ſpacium duoꝝ mēſiū: vt i.l.a diuo pio. i.℣.j.ff. de iud.aliq̄ ſi ꝑtat poſt annū.ter.eſt in.c.ſi i quā libꝫ.ꝛ ibi gl. ḡ.q.ḡ.ꝛ in.c. lōginq̄tate. in.xxj.di.ali q̄ intelligiſ ſz āno ſcſm ri.l.hꝫ.ꝛ ſi q̄s in.℣. opas. cū.℣.ſequē.ꝛ ibi gl.i ꝟbo mor.ff.ꝺ℣ſu fruc. Aliq̄ſi capiē ꝑ triē nio: vt ē ter. in.l.ſed ſi in ſtione.in.℣. ſi ſeruꝰ alie nus.ff. de he re.inſti. Alī quādo ꝑtat tps incer tus arbitrio iudicis ſta tuēduꝫ: vt in l.ſi his a quo.ff. vt in poſſeſſ.lega.tu dic q̄ licet iſta dictio mor ḥz varīs modis capitur vt hic videmus: tamen ꝓpꝛie ſumpta ſtat ꝓ confeſtim. et ſic ſine vllo interuallo.

1 ſi mulier. exemplificat id qō ſceuola dixit. ¶ †Nota.j.qō q̄ ipſa mentio fructuū fit a.l.intelligunt deductis ſumptib⁹ ſm ℣Jac. de are. ꝛ Bar. fallit in decimis in q̄bus ſoluit decima pars fructuū non deductis ſumptibus: vt in.c.paſtoralis. ꝛ in.c.tua nos. extra de decimis. intellige in decimis prędialibus: vt ibi not. ſuper quo vide glo.in.l.ſi domino. ℣.ſi. ff. de peti. he. Et hūc articulū tam in diſpoſitione.l.quā hoīs late ꝓſequit hic Barto. ꝛ ℣od. de quo plene dicemus. in glo. debes tū ſcire q̄ quando fundus datur in dotē eſtimatus ita q̄ eſtimatio facit emptionē iuxta not. in.l. quoties ꝛ.l.ſi inter. C. de iure dot. tūc non habēt locū iſte. ll. de diuiſione fructuū q̄ oēs pertinent ad maritum tāq̄ emptoꝛē: vt. d.l.j.ℰ cunq̄. l.C. de rei vxo. ac. vñ pōt dici declarādo dicta Bart. q̄ poſt factā eſtimationē fundi ℥cto matrimonio fructus pertinebunt ad maritū etiā ſi ſint percepti ante traditū fundū: vt. l. iulia. ℣. ſi fun
2 dus. ff. de act. emp. ꝛ plene per Bal. in.l. fructus. C. eo. ¶ †Scōdo. iuncta glo. ſua. put dictio mor⁹ reſpicit verbū diuertit qō licet illa dictio ex ꝓprietate ſermonis ſignificet ex incōtinenti: vt in auten. de nup. ℣.j. ꝛ in.l.j.in ꝓin. de ver. obli. pōt tū ex largo ſignificatu etiā intelligi in eo qō fit ex interuallo. ꝛ idē. d. Bar. poſt ℣ℽ. in dictione poſtea vt plene dicemus in qōne hic poſita per eum.

☞ ¶ †Tertio no. in ver. cōcurrant iuncta glo. q̄ exponit q̄ vteręꝫ in ducit ſuas expēſas. arg. q̄ q̄ſi in vna cā actoꝛ ꝛ reus ſuccubuerunt in diuerſis articulis vteręꝫ ſit cōdēnandus in expēſis formaliter: q̄ ꝑt liqdari in exceutiōe iuxta no. in.l. terminato. C. de fruc. ꝛ lit. expē. ꝛ in.c.ſi. qō met. cau. gl. tū in.l. gñaliter. ℣.j.C. de reb. credi. in ducit pulchrā ꝓacticā vt iuder cōpēſet inuicē expenſas q̄ſi vteręꝫ eſt victoꝛ ꝛ victus. Et hic cōiter ſeruatur: intellige vſq; ad cōcurrē
3 tem quātitatē vel ſi expenſe ſunt equales. ¶ †Ultimo no. q̄ in cā dotis fructus vltimi anni ſuccedunt loco fructuū primi anni. Et hoc eſt rōnabile cū dos ſit ius vniuerſale ꝑpter qōvna res poteſt ſuccedere loco alteriꝰ: vt. l. imperatoꝛ. Et qō ibi not. ff. de lega. ij.

¶ In glo. ſup verbo impenſas ꝛ hoc inſpecto no. hāc glo. perpe tuo q̄ vult q̄ illa interꝑtatio que ſit in ter. habeat locū ex impoſ prietate ſermonis magis q̄ ex veritate. Et ideo in quibuſdā caſibus veniūt fructus ꝛ etiā nō deductis impēſis. Et ſi queris quare ter. reſtringit ter. ad impēſas factas gratia querēdoꝝ fructuū: eſt reſpondendū q̄ ſi expēſe eſſent facte ad ꝓpetuā vtilitatē rei nihil repeteretur a marito: q̄ vtilitas ꝓtinct ad vxoꝛē. Si aūt eſſent facte a marito: iō nō fit deductio de fructib⁹ incōtinēti donec cōes ſunt interęſt mariti q̄ fecit expenſas ad ꝓpetuam rei vtilitatem vt ꝓius fiat diuiſio fructuū ne expēſe deducanꝫ de cōi et deducerenꝫ ex parte vxoꝛis iurta no. in.l.ij. ℣.nō ꝺz. ff. de impenſis ſm ℣Pau.
4 de ca. ¶ †In ea. glo. ibi: ſi vere eſt fructus. Bar. hic diffuſe tractat materiā qualiter cōputaſ appellatio fructuū vtrum deductis impenſis: cuius dicta retuli in voce ꝛ ꝓsone ſue quatenus dicit q̄ q̄ſi mentio fructuū ſit a.l. intellige regulariter deductis ſumptib⁹: vnde etiam male fidei poſſeſſoꝛi iſtos ſumptus detrahit: vt. l.j. de fru. ꝛ lit. expē. ꝛ.l. fundus qui. ff. fami. her. cui adde ter. in.l. fructꝰ. ꝛ in.l.ſi. ff. de ope. ſeruo. ꝛ text. fing. quem ponderat Ange. in.l. in fundo. ff. de rei vēdi. in.l.ſi ſeruus ſeruū. ℣.ſi oliuā. ad.l.aquil. vbi videſ. pbari q̄ quādo ille qui nō poſſidet clam ꝛ vi ſeparat fructꝰ ab agro noīe ſuo tunc non poteſt deducere ſumptus de fructibus qui ſunt penes poſſeſſoꝛē rei dū dicit ibi: et dūm ḥz ipſe eos retineat: ꝛ vere intellectus ſuus multū applaudet litere gl. tū videtur intelligere q̄ ſi fructus eſſent penes cum poſſet deducere ſed quia eſſent penes dūm nō pōt agere ꝑ ſumptibus ſm hūc intellectuꝫ habes vnū no. ad intellectum illarū leguꝫ q̄ nō ſolū male ſi. poſſeſſoꝛ detrahit fructus gratia querēdoꝝ fructuū: ſed etiaꝫ ille qui colligit fructus nec tū poſſidebat rem. Scōo dubitatur circa illā regulā qd ſi.l. habeat reſtitui fructꝰ integros a male ſi. poſſeſſoꝛe vtrū ꝑpter iſtud verbū integros intelligaſ q̄ reſtituat nō deductis expenſis: ſup quo dixit Bald. in.l.j.C. de fruc. ꝛ lit. expē. q̄ deducunt ſumptus. alleg. ter. i.l. de his q. vt indig. vbi impator mā dat reſtitui integros fructus ab beredib⁹ q̄ mala fide poſſident: ꝛ tamen certum eſt q̄ debent deduci expenſe iurta. l. fundus qui. ꝓalleg. vbi dicitur q̄ nullus caſus euitet hic deductionem impenſarum. Et hoc dictum adducit etiam hic. ɔ.meus. quid ſit ſi verba ponanꝫ a diſpōne hoīs dicemus in ſequētibus ꝛclonibus: ꝛ q̄ iſta regula fallit in decimis prędialibus: vt in.c.j. de deci. Arguit hic bar. q̄ ſi ex forma ſtatuti de fructib⁹ natis i agro ꝺz ſolui certa pars fiſco: q̄ fiſcus ꝛ eccle equiparanꝫ: vt. l.ſi. C. de ſa. ſan. ec cle. idē erit in fiſco q̄ in decima ſoluēda eccleſie: ḥz illa opi. ſua quā ponit hic reꝑhendit ꝑ ipſummet. in.l.ſi a dño. ℣.ſi. de pet. her. Et plenius in.l.j. C. de fruc. ꝛ lit. expē. vbi refert Barto. cōtrariū cōſuliſſe q̄: non eſt cadēꝛō in vtroq; caſu: q̄ ꝑſtatio decimarū eſt ſaluoꝛis abilis: eſt enī tributum egentium alarū: vt ꝺz in. ɔ.j. ḥz ſolo fa cienda fiſco eſt quedā gabella q̄ ſoluit de fructibus q̄ eſt odioſa. et tangit Bar. in.l.ſi pupillus. in ſi. ad.l.fal. vnde non pōt argui ad ſimilitudinē rōnis: ꝛ maxime q̄ equiparatio de fiſco ad eccleſiam ḥz multas differentias: vñ nō pōt argui ab eqꝑaratis vt dixi in l.ſi quādo. ℣. eo. Et hanc opi. ſequit hic ℣o. de imo. ꝛ do. me. Sz ℣Pau. de ca. tenet opi. Bal. ꝛ ponit nouā regulā in illa materia di
cens q̄

cens q̄ q̄ſi verbū fructus ꝓſert a.l. nō diſtinguēdo ſicut facit bal. vtrū debeat ſolui certa quātitas vel oēs fructus in gñe vel aliqua pars fructuū dicendū eſt q̄ ḥz attendi cā.l. cōdende. nā in caſu.l. vtrū ideo noīe fructuū veniūt deductis impenſis: q̄ maritus lucratur fructus onera matrimonij vt notū eſt: vñ ſi diceremus fructus intelligi non deductis impenſis poſſet ꝛtingere q̄ q̄ſi fructꝰ nō excedent quantitatē expenſarū marit⁹ nihil lucraretꝰ. ꝛ tū ſupportaret onera matrimonij: ꝛ vt ſeruet equalitas inter maritum ꝛ vxoꝛē etiā mulier deducit ſumptꝰ de fructib⁹: ḥz q̄ſi ſtatutum vult dari certam partē fructuū fiſco, vel reipub. intentio ſtatuti eſt non afferre lucrū poſſeſſoꝛi ſed eum grauare: et ideo fructꝰ intelligent nō deductis ſumptibus que opi. eſt falſa q̄ etiā q̄ſi. l. dicit q̄ male fidei poſſeſſoꝛ ḥz dare fructus nō intendit auferre ſibi lucrū ſed dānum ꝛ tū deducit ſumptus vt in iuribus ꝓalleg. vnde tenenda
℣ est ſnia Bal. ꝛ ℣od. in locis ꝓalleg. †Sed q̄ro ꝓ declaratiōne nunḡ expenſe facte in cuſtodiendo agrū vel fortilicū q̄ eſt in agro dicantur facte gratia querendoꝝ fructuū ita q̄ poſſint deduci de fructibus: q̄ queſtionem tangit hic ℣Pau. de ca. ꝛ refert Bar. tenere in.l.cū quereretur. ff. de lega. iij. q̄ nō poſſunt retineri de fructibus q̄ nō videnꝫ facte gratia culture: ꝛ ſic gratia querendoꝝ fructuū vt ḥz in. ɔ.℣. predīs. ꝛ per hoc infert q̄ male fidei poſſeſſoꝛ nō poſſet deducere iſtos ſumptus. Sed in contrariū vꝺ
6 ¶ †In glo. ſuper verbo diuertit. glo. exponit ter. ꝺupliciter vt vi
b des: ꝛ ſm q̄ dictio mārime ꝛ refertur ad verbū diuertit apparet et colligitur ex iſto ter. q̄ dictio mor ſignificat aliq̄n cr interuallo nō incōtinenti: ꝛ idē vꝺ dicendū in dictione poſtea vt poſſit ſignifica re vtrūq; ſm ℣Bar. hic. ꝑ quo vide ter. no. ꝛ ibi bar. ꝛ ℣oder, in l. quo. ℣.ſi q̄s ita. ff. de here. inſti. quā adducit hic ℣o. me⁹. ꝛ ex hoc inferunt ℽ. ꝛ Bart. q̄ ſi teſtes ꝓducti ad ꝓbandum teſtamētū dicūt q̄ titius inſtituit ſempꝛ oniū: ꝛ poſtea Baiū iſti teſtes non ꝓbant vnū teſtamentum in quo ſunt inſtituti duo heredes: ſed. d. me⁹ cōſideraꝛ iſtam qōnē diligentius: dicit enī q̄ ſi teſtis dep
c nit per verbū morꝰ: vel ſtatim illa doctrina doc. eſſet vera: q̄ ḥz ille dictiones aliq̄ſi impꝛopꝛietur: vt ſignificent actū factū ex interual lo: ex ꝓprietate tū vocabuli ſignificāt actum factum incōtinēti: vt ꝓbatur in.l.j. in ꝓin. de verb. ob. vñ dictū teſtis nō diceretur am biguū ex quo attenta ꝓprietate ſermonis nō ſignificat niſi vnū: ḥz ex largo vocabulo poſſit ſignificare aliud. ꝛ hoc ſingulariter no. ad limitationē c. in ꝓtia. extra de ꝓbē. †Sed dictio poſtea⁹ ſm eus videtꝰ poſſe ſignificare incōtinēti poſt ꝛ ex interuallo poſt. Et ideo dictū teſtis vꝺ obſcurū ꝛ interꝑtādū ℥ ꝓducentem: vt. d. c. in ꝓtia. Et ita dicit Bal. in. ɔ.℣.ſi q̄s ita. vbi vult q̄ ſi teſtis dicit q̄ Petrꝰ inſultauit Joanne poſtea vulnerauit: accuſatus non punit de inſultu q̄ potuit eſſe q̄ vulnerauit poſtea incontinēti ꝛ poſtea ex interuallo: vñ dictū teſtis reddit ambiguū ꝛ interꝑteta tur ℥ ꝑdictā inſti. q̄ vꝺ q̄ illa actio poſtea ex ꝓprietate ſermonis ſignificet ex interuallo nō incōtinēti: q̄ q̄ſi pomit abſolute ſemper ſignificaſ aliq̄d eſſe factū ex interuallo. caſus eſt not. in. l. iuriſg. ℣. in mozꝛa de reg. iur. in mercu. †Et ſicut q̄ſi verbū fructus ⁹ ꝑtur
5 a a.l. intelligit deductis expenſis: ita q̄ſi ſit mētio ꝓcuꝝ patrimonij vel alicui⁹ loci iure fit deductio expenſarū diminuētiū: vt. l. quātitas. ad. l. fal. ꝛ ibi Bart. ꝛ per cūdē in. l. vbi plures. ℣.ſi. vbi eſt caſus. ff. ad treb. ſup quo vide q̄ diſtinguit ipſe idē bar. in. l. ſi vir. ℣.j. de cōdi. ꝛ demō. Et glo. no. quā ibi pōderat bal. ꝛ Ange. in. l. per diuerſas. C. man. Et attende q̄ Barto. hic in ſi. diſtinguendo vꝺ modificare hāc primā cōclusionē vt habeat locū q̄ſi fit mentio de fructibus nō exꝑteſſa certa quātitate: nā ſi exprimereꝰ certa quāti tas: verbigratia: dicit ſtatutū q̄ ꝑ qualibet cor. be frumēti collecti in agro ſoluat tū: tūc enim nō deducunt expēſe de illa quantitate. alleg. l. ſi debitor. ℣. veriſimile cū materia. ff. de contraben. emp. et q̄ ipſe ponit in. l. inter ſtipulantē. ℣. ſacrā. de verbo. ob. Et cōiter hoc dictū appꝛobāt oēs. cōtra q̄ facit ter. ꝛ q̄ ipſe ibi dicit q̄ do natio nō ꝺz excedere quīngētos aureos: ḥz donec maioꝛ quātitas q̄ſi de illa quātitate diminuitur tū ꝑ ſolutione gabelle quod cō ſideratā illa diminutione donatio ſummā quīngētoꝝ nō excedit: ꝛ ſic vide q̄ etiā quādo in diſpoſitione eſt quātitas: illa intelligi tur deducto onere: ſed pōt dici q̄ ꝛ. d. l. quoti. ꝛ doc. Bal. loquitur vꝛ relictum vel diſpoſitio ſaluetur ꝛ valeat q̄ alꝫ non valeret. In aliꝫ aūt caſibus ſit vera opi. ſua. Dic ſecundo ꝓincipaliter ad de inquātū ipſe vult hic q̄ q̄ſi ſit mentio fructuū. futuroꝝ in du bio intelligaſ fieri mentio deductis ſumptib⁹: nā Bal. hic quem ſequitur. d. m. videt dicere hoc eſſe verū vbicūq; diſpoſitio conti net cauſam lucratiuā: ꝛ vere iura allegata per Bar. loquuntur in hoc caſu: ſed vbi cauſa eſſet onerola ſiue diſpoſitio: tunc ipſe tenet q̄ ꝑmiſſo fructuū intelligaſ nō deductis ſumptibus: et dicit do. me. hic q̄ de illa. q. eſt caſus. in. c. tua. de deci. quē alleg. Bal. in. l. j. C. de fruc. ꝛ lit. expen. et hoc eſt q̄ dicit ℣ac. de are. quem ſequit hic Bal. q̄ ſi dominus locat fundū ad partē fructuū et illa pars te neſtanda dño nō deducunt expenſe facte a colono ꝑ rata fructuū. arg. l.ſi in coeūda. ff. ꝑ ſocio. vt etiā refert Cy. in. l.j. C. ꝑ ſocio. q̄ adducit etiā do. ℣au. hic. Sed ipſi nō perpendunt q̄o Bar. rñdit huic obiectioni: dicit enim q̄ cōcluſio ꝓdicta eſt ve ra niſi tacite vel expreſſe aliud paciſcatur ſicut eſt in. caſu ℣aco. de

¶ Oſi ꝟbū fructus. ℣. de c. tua nobis. ꝛ. c. paſtoralis. ōde ci. gl. in. l.ſi a patre. in. ℣. ſi. de peti. here. ꝛ ꝑ ſali. ſi l.j. C. ō fruc. ꝛ lit. expen.

¶ Dictio marīe. Adō bar. in extra nagan. ad rę pri. in verbo marime. raꝑha. cu. 2ſi, lxxvij. inci. Frā. de laca nipa. in vlti. colū. phili, cor. cōſi. lxir. inci. viſis. in j. vol. tu dic q̄ iſta dictio q̄ſi iungit cū ꝟbis impoꝛ tantib⁹ cām finalꝫ: tunc abūdat nec ſtat implica tiue vt ē ter. iūcta glo. in ꝟbo marīe ſener. iuncta gl. ſi. de teſti. et in c. cū ꝛtigat. iūcta gl. j. de foꝛo. cōpe. et ꝑ ℣o. an. antoni, de but. ℣o. de imo, ꝛ alios in. c. ad abolēdā de ſil. ꝟbv. ꝛ ꝑ Ellerā. de imo. 2ſi, lxxvij. incip. viſis dubitationibus ele gāter fouma ts. in vlt. colū. in. iij. vo lumi,

¶ Dictio poſtea. Adde q̄ ſi iſta dictio eſt bis poſitaſi text. de notat interualluꝫ vt in. l. non crit in. ℣. ſi. ff. de iurciur. doc. in. l. q̄ties. in ℣. ſi quis ita ſcripſerit. ff. de. here. inſti. ꝛ ꝑ barba. i c. potuit de loca.

Summarium.

¶ Ventio fructuū cū ſit a.l. intelligitur ſumptibus deductis. ꝛ vide in nu. 4. 7. 5.

Dictio mor quid ſignificet. ꝛ vide in nu. 6.

Fructus vltimi anni in cauſa dotis ſuccedunt loco fructuum primi anni.

Dictio poſtea quid ſiginificet.

Fructus. Fructus appellatione veniūt fructus deducta impenſa tā ex parte vxoris q̄ mariti. Et diuidit in duas partes. Prima declarat quid iuris q̄ſi matrimonij fuit ſolutū primo anno nō cōpleto. In ſcōa ibi: ita eſt etiā. q. ponit q̄ſi in matrimonio fuerūt traſlati plures anni ꝛ obligatur de diuiſione fructuum vlti. anno cōpleto. ℣Prima ſubdiuiditur q̄ in prima ponit dictū. In ſcōa ponit declaratio ſcuole ꝓcēdētis dicti. In tertia. ibi: ſed

Fran. Aretī. ſuper prima Infortia. b iij

Universidad de Deusto
Biblioteca

1 ☞ Fructuũ appellatione veniũt etiã obuentiones ciuiles.
2 Factũ esse aliquid certo tempore dicit̃ qõ est factum parum ante illud tempus.
3 Jã statim fieri dici potest qõ post interuallũ temporis fit.
4 Numquid mulier nõ habens dotẽ nec vũ se alere possit debet donec est vidua ali ab heredibus viri.
5 ¶Potest iudex vel arbiter ferre sniam in tertia persona.
6 Cum inquilinus deserit habitationẽ potest peti pensio incõtinẽti preterita ⁊ futura.
7 ¶Potest vsusfructus constitui ad tempus: ita qõ post tempus desinit ipso iure.
8 Electo collata marito ex facto intelligi debet fm Jctus naturã.
9 Annus artificialis a quo cõputetur.

Quæstio. Si fundus dat̃ plenus fructib⁹ cõputat̃ annus a die locationis secuto post fructus eremptos vt sciamus quãta pẽsio debeat̃ vel videat̃ percepta: ꝫ vt sciamus quantã partem pensionis maritus lucret̃ cõputatur annus a die matrimonij cõtracti ⁊ traditi fundi. b. d. vsq; ad ver. ecõtrario. ¶ Not. j. q⁹ sicut in fructib⁹ naturalibus diuisio fructuũ fit inter virum et vxorẽ p rata tpis quo durauit annus: ita etiã in fructib⁹ ciuilib⁹ ficut sunt pensiones dꝫ similiter fieri diuisio. Et ex gl. sequitur qõ appellatione fructuũ veniũt etiam obuentiones ciuiles ⁊ hoc sequunt hic q̃dã gl. sup quo vide q⁹ tradit̃ in. c. generaliter. de elec. lib. vi. ⁊ l. fructus. C. de act. emp. hec autẽ diuisio fit inter vi. ⁊ vxo. modo p̃dicto non tñ q⁹ fit seruãdus in vsufructuario ⁊ vasallo vt videbis in gl. quid aũt fit in beneficiali: vtrũ ille qui colligit fruct⁹ ꝫ moriat̃ modo imperfecto vel successerit alteri nõ p toto anno sed tpe messium lucret̃ ipse fructus vel in primo casu teneat̃ eos seruare successori tetigit Bar. hic ⁊ in l. j. C. de anno. trib. li. x. vt referunt Mod. hic ⁊ referũt se ad no. p cano. in. c. in pẽtia. de offi. ordi. lib. vi. ⁊ p Archi. in. c. statutũ. Ş. assessorẽ. de rescrip. eo. lib. Et
2 per hostiũ. in. c. fi. de peculio clericorũ. ¶ Scõo no. ibi: tpe vindemie ⁊c. put exponit ille ter. i. parum ante vindemiã: qõ aliquid õr factũ certo tpe qõ est factũ parũ ante illud tpe: verbigra: p: prepara batur vindemia. Et ex hoc arguit bar. q⁹ testes dicũt aliqd esse factum tpe guerre non est dictũ eorũ falsum: sed potest saluari si fuit factũ post causam ex qua statim secuta est guerra: vel non multo post. Sꝫ Jo. de imo. dicit q⁹ ibi ter. põt intelligi ꝓprie: vꝫ q⁹ vindemia esset cepta: ⁊ tñ mulier adhuc in illo agro nõ fecisset vindemiam. ad questionẽ vide optimũ ter. ⁊ meli⁹ qõ ibi ponit Bar. in l. ab hostib⁹. Ş. sed qõ simpliciter. ff. ex q. cau. maio. p quẽ ter. bar. ibi dicit q⁹ si statutũ dicit q⁹ a die absentie vel alicuius actus cepti aliquid fiat siue fit intelligit etiã de tpe antecedẽti initiũ illi⁹ anni in quo fiebant preparatoria ad initiũ act. Ad idem facit ter. in. l. si pecuniã. ff. de cõdi. ob causam. quã ibi ipse adducit ⁊ qõ habeẽ in l. j. Ş. cepisse. ff. de pollici. Alibi tamẽ bar. sentit oppositũ: vꝫ in. l. qõ pariter. ff. de reb. dub. ibi dicit q⁹ tẽpore mortis õr esse factũ id qõ est factũ post mortẽ perfectã non id qõ est factũ cũ aliquis moritur. sic ergo videt̃ dicendũ in actu nõ momẽtaneo sicut est guerra vt deberet saltẽ ille actus esse ꝑductus in esse cuius obiectioni
3 respondebit in lec. seq. ¶ Tertio no. in ver. statim. fm ynam ex positionem q⁹ ⁊ illud dr statim fieri qõ fit post interuallum tpis. Et ex hoc arguit Bal. qõ si testes dicunt q⁹ titius insultauit semproniũ ⁊ statim percussit nõ põt accusatus puniri de insultu qz in illo ver. ambiguo accipim⁹ id qõ min⁹ est: vt. l. si ꝑses. Et ibi per Bar. ff. de pe. vñ inter ꝓtabit dicta testiũ q⁹ percussio ⁊ vulnus fuerit secutum incõtinẽti quo casu insultus cõsumitur cũ vulnere: vt. l. qui de crimine. C. de ac. Et p bar. in. l. nũ q⁹ plura. ff. de ꝓtua. delic. Tu potes dicere vt tetigi in. l. pcedẽti. in fi. q. quod qz dictio statum ex ꝓprio significatu si significat incõtinenti: ꝫ ex largo significatu possit denotare aliud dictũ testiũ non dicet ambiguũ: vt ibi plenius scripsi. ¶ Ultimo nota. in versi. integros fructus. q⁹ illa verba significant fructus restitui sine diminutione: et ad hoc adduxi tibi in. l. prime pcedenti. ¶ In gl. sup verbo factũ. ibi: ⁊ mulier ab heredibus ⁊c. Ex hac glo. eliciunt due cõclusiones expresse: ⁊ tertia elicitur p Moder. a cõtrario sensu. ¶ Prima cõclusio est q⁹ mulier. j. annũ restituit. debet ali si aliũde ali non possit ab heredibus viri. Scõa conclusio est q⁹ quando aliter ab heredibus viri heredes lucrãtur fructus dotis. Tertia elicit tacite ⁊ est ceteris notabilior: quia sentit q⁹ elapso anno mulier nõ possit petere alimenta. Circa primum adde q⁹ quia mulieri debẽtur alimenta ex dispositione legis vel cõuenientius est qõ si potest seipsam alere aliunde nõ percipiat alimenta sicut dicimus in filia cui alimẽta debent. super quo vide text. in. l. si quis a liberis. Ş. sed si filius. ff. de lib. agno. Et quod not. Bart. in. l. libertis quos. Ş. j. de ali. ⁊ cib. le. quam etiã adducit hic do. ¶ Dan. super quo vide qõ not. Bar. in. l. j. C. de cõdi. indebi. illa tamẽ ratio quãdo alimenta debentur ex. l. dispoſi. q⁹ percipiuntur fr[illegible] ex re dotali nõ est generalis: nã maritus tenetur alere vxorẽ ex fructib⁹ dotis. l. sic diponente etiã si mulier aliũde posset se alere: vnde restringenda est ad duos casus: vt quãdo alimẽta deberentur ex dispositiõe. l. iure sanguinis vel affinitatis: vel ab eo qui tenetur ad alimẽta virtute recõpensationis ex ętate pot⁹ q⁹ ex stricto rigore iuris sicut in heredibus viri. Scõo adde q⁹ mulier que dz ali ab heredib⁹ vi
Fri ſm Bar. hic nõ tenetur stare in domo heredũ. † Si tamẽ stãdo in domo heredũ opera eius essent alicui⁹ pcij dz diminui pstatio alimẽtorũ p rata estimationis illius opere ſm eũ. Et hoc sequntur hic cõiter. Moder. in illa materia. Ang. tñ in cõsi. cxliij. videt sequi opi. Spe. quã refert hic Barto. vꝫ q⁹ si põt honeste morari vel stare in domo heredis alicuius nõ tenet stare. p opi. Bar. vide casus vltra. l. allegatã per eũ in. l. cũ hi. Ş. vult igit. ff. de trãsac. quã ibi no. Ang. ad hoc. ⁊ p illã. l. tenet bal. expresse in. l. in annalibus. in vlti. col. C. de leg. quinimo etiã si legarentur alimẽta expresse in domo testatoris nõ tenetur ibi habitare mulier si nõ põt honeste morari: vt. l. gaio. Ş. imperator. ⁊ ibi p Bar. ff. de ali. ⁊ cib. leg. ita tenet Bal. latius hoc declarans in. l. j. C. de leg. quã etiã addunt hic Moder. lꝫ ⁊ ita determinet Bart. hoc declarans in Ş. fi. suo. ccvj. vt ibi p eũ: lꝫ aũt ille cui legant alimenta non teneat stare in domo nisi aliud sit expressum nõ tamẽ tenet̃ heres si est aliqua domus in patrimonio testoris cõducere domũ recipiẽti alimenta: ꝫ sufficit q⁹ in domibus testoris assignet cõuenientẽ habitationem fm Bal. in. d. l. in annalibus. in fi. Illud etiã debes tenere menti q⁹ si ille cui deferũtur alimẽta ex dispõne. l. verbigra: filius vult alimenta in domo pater nõ põt eum expellere de domo ſm Ange. ⁊ Jo. de imo. per illũ ter. in. l. quidã cũ filium. ff. de here. instit. qualiter aũt mulier debeat opari heredibus viri a qbus pcepit alimẽta Bar. hic sequendo gl. in. l. si qs. de ope. libe. vꝫ velle q⁹ quoad oĩa debeat opari ipsis heredib⁹. ibi: ad cõmunis utilitatẽ. ⁊ illa est cõmunis opi. quã etiã sequitur Ang. in ꝛ filio alleg. ⁊ clarius Bar. in. l. illa. l. gaio. Ş. impator. sed Bal. referendo dicta ¶ Pe. ⁊ Ly. in l. si vxorẽ. C. de cõdi. inser. Et idẽ dicit ꝫ non ita diffuse. in. l. j. C. de bo. ma. intellige q⁹ vxor teneatur marito non ad opas artificiales vel ad alia ꝫ ad obsequiales dũtaxat ⁊ ad ea que nõ cadũt sub ali quo artificio: vnde dicit. d. ¶ Pe. q⁹ si mulier ex industria sua lucratur aliqd ex aliquo artificio acgrit sibi ⁊ non viro. Et si hoc est in marito multo fortius in heredibus: q⁹ tamẽ nihil allegat qõ strin
4 gat iõ sequamur cõem sniam. † Sed relingitur adhuc vna dubitatio circa primã ꝛclusionẽ: vꝫ qd si mulier non dz dotem nec dz vñ se alat vtrũ donec est vidua debeat ali ab heredibus viri. sup quo referũt Ly. ⁊ Bal. in. l. fi. C. de bo. mat. Ricar. mal. dixisse qõ tenent ⁊ nihil allegãt in specie. mouet̃ per illam. l. in qua õr q⁹ mulier vidua õr durare in matrimonio viri. Et inde est qõ dz primile gia priora viri siuiat honeste ⁊ nõ luxuriose: vt. l. filiũ. Ş. vidue sũt. ad munici. ⁊ ponit bal. in. l. cũ te. C. de nup. ⁊ Ange. in. l. cum quedam puella. ff. de iurisdi. om. iud. Sed illa allegatio parum strin
git: quia concedo q⁹ quoad priuilegia videtur esse in domo viri: ꝫ quoad heredes in prestatione alimentorum ex quo non habet dotem hoc est maioris pindicẽ. Sꝛdo ꝛclusione Ricar. vt ter. in. l. curatores. ff. de ven. in pos. mittẽ. vbi õr q⁹ qñ mulier est in possessione ventris nomine: non distinguitur vtrum mulier aliunde possit se alere vel non: qz illa alimẽta pstantur filio nõ matri: ex qua ratione manifeste colligit q⁹ qñ essent prestanda matri possent peti cuz distinctione p̃dicta. in contrarium facit ter. fortiter in. l. pen. j. vt in possessio. le. vbi speciale est in vxore missa in possessionem bonorum matriti. p legato sibi facto qõ possit percipere fructus bonorum mariti si aliter nõ põt se alere nec dz dotẽ. Et ad ter. in. l. curatores. põt rñderi qõ restringitur ad casum qñ mulier bñt dotem ⁊ non posset ali aliunde: sed qz etiam istud diuinat ad illũ ter. ⁊ opi. Ricar. est fauorabilis sequamur eã: ⁊ ad ter. in. l. pe. dicamus q⁹ ideo ibi vxor põt diminuere de fructibus: qz ⁊ si legatũ non esset factũ adhuc posset petere se ali. Additi tñ do. m. vnum qõ credo esse verissimũ: vꝫ q⁹ hodie de iure nouissimo in quo moriẽte marito locuplete vxor q̃ non habet dotẽ nec aliter põt sustentari dz habere quartam siue ex testõ siue ab intestato: vt in auc. ꝓterea. C. vñvir ⁊ vxor. ⁊ qõ ibi no. qz illa quarta assignatur ꝓ alimẽtis nõ posset aliter petere alimenta ab heredibus viri. Circa primã cõclusionem querit hic Bar. ꝓ declaratione nũquid si heredes mariti ꝓcipiunt ampliores fructus q̃ sint onera siue alimenta vxoris debeant illos restituere: super quo Barto. dixit q⁹ nõ tenentur illos restituere quia illa vidua alimẽtatur tanq̃ vxor olim mariti sui vt dictum est: sicut ergo maritus lucraretur fruct⁹ supfluos: ita ⁊ isti heredes. ⁊ hoc tenẽt hic Jo. de imo. ⁊. d. m. Ang. hic ⁊ bal. statuit oppositum vꝫ qõ lucretur fructus vsq; ad concurrentẽ quãtitatem onerum: ⁊ ita tenet Ange. in consi. alleg. ꝓ quibus est bon⁹ ter. in. l. infulam. Ş. j. ff. eo. quã ipse allegant. do. ¶ Pau. multũ se involuit hic. Et ꝓ declaratiõe dictorũ suorũ videda sunt duo. ꝓmo mungd heredes lucrentur fructus vsq; ad concurrentem quãtitatẽ: vt dicit Bar. Cõtra dictum primũ. glo. arguit fortiter de illa. l. Ş. non solum. vbi õr q⁹ fructus rerũ mobiliũ heredes restituũt post lapsum termini sicut ⁊ fruct⁹ rerũ immobiliũ. Secũdo adducit ter. in. l. j. Ş. ractio. C. de rei vxo. actio. vbi vꝫ probari: ⁊ ibi rñdẽdo dicit q⁹ super istis contrarijs multũ se involuunt. Ly. ⁊ Bart in. Ş.

in. Ş. exactio. ⁊ l. si constante. j. eo. Sed salua sua reuerentia Bart ⁊ Ly. non tangunt ibi hoc cõtrarium sed soluunt contrariũ. d. Ş. quoties ad. Ş. exactio. qz in. Ş. quoties. videt dici q⁹ heredes mariti lucrantur fructus in annum ⁊ cõtrarium. Ş. exactio. ⁊ postea qõ non lucrarent fructus sicut fatetur Bar. in. Ş. quoties. adhuc remaneret questio nostra nunquid qñ sustinet onera fructus essent compensandi cum oneribus: nam ⁊ bonefidei possessor in matrimonio putatiuo non lucratur fructus: ⁊ tamen ꝓpter onera vsq; ad concurrentẽ quãtitatẽ põt eos retinere: vt in. l. infulã. Ş. j. Fortiter tñ obstant predicta iura: maxime. Ş. nõ solũ. quibus ipe rñdet in. q. nostra sicut qõ. Ş. non solũ debet intelligi qñ heredes nõ habent onus alimentandi. ter. aũt. in. Ş. exactio. loquitur in reb⁹ immobilibus: vnde nihil ad ꝓpositum fm eũ. Et rñsio quam facit ter. in. Ş. non solum. videt diuinare ad illam literam. ¶ Rñsio vero ad. Ş. exactio. est vera q⁹ ter. in fi. loquitur ibi de fructibus seruorum ⁊ aliꝰ fructibus rerũ mobilium. tu potes dicere qõ verbum fructus positum in dictis iuribus sicut intelligit deductis sumptibus factis in colendis fructibus: ita dz intelligi deductis sumptibus respicientibus causam alimẽtãdi similiter deducuntur de fructibus: vt. l. insulam. Ş. j. eo. Super tertiũ ⁊ vltimum articulum in quo querit vtrũ elapso anno mulier possit petere ab heredibus viri alimenta dotis valde variatum est: nã Bar. in cõsulendo ⁊ hic ⁊ in. l. insulã. Ş. j. eo. ⁊ in. l. at qui natura. Ş. si tñ. ff. de negel. tenet q⁹ nõ possunt peti. ⁊ hoc vꝫ sentire ¶ mol. ⁊ Jo. an. in. c. saluberiter. extra de vsu. non tñ loquunt ꝓprie in ũstione nostra qz mulier que receperat pignus ab heredibus viri. hoc ipso qõ tale pignus receptat vꝫ fuisse cõtenta vt dos sibi nõ reddetur quousq; aliter eam peteret: ⁊ ideo non lucrat fructus fundi pignorati. ratio tñ quã ipsi assignant vꝫ concordare cũ opi. Bartol. in. l. cum suo. dicunt esse q⁹ mulier non lucrat fructus qz non sustinet onera matrimonij. ratio vꝫ militare sine mulier videat velle non petere dotẽ siue ꝓsumatur velle habere dotem suam. Et hãc opinio. secutus est Angc. in. l. titia. ff. de solutio. ⁊ tetigit eã in consilio ꝓallega. ⁊ qz nimis lõgum esset omnia referre a gemino duo capiemus dicta magis ꝓbabilia que posuit hic Ange. ⁊ Jo. de Imo. etiam in. l. insulam. Ş. vsuras. j. eo. dicunt enim distinguendo qõ aut mulier habet als vnde se alat: ⁊ non põt petere alimenta. ꝓ batur illa conclusio a fortiori qz nõ potest petere hoc casu alimenta pendente termino: multominus post lapsum termini: debes tñ intelligere q⁹ mulier videtur habere vnde se alat quãdo potest se alere ex industria sua vel bonis suis: sed quando posset se alere qz habet patrem vel fratrem vtrinq; coniunctos qui tenentur eam alere iuxta no. in. l. si quis a liberis. Ş. si filius. de libe. agno. tunc per hoc non diceretur posse aliter ali: quia pater ⁊ fratres possent dicere petantur alimenta ab heredibus qui debent prestare: quia percipiunt fructus dotis. ita no. Butri. Alna. ⁊ Saly. in. l. vnica. Ş. exactio. C. de rei vxo. actio. Fallit illa prima cõclusio nisi mulier esset cõsueta locare pecunias suas ad lucrũ honestũ sicut vꝫ in. c. per nostras. de do. inter vi. ⁊ vxo. tũc em qz heredes sunt cõstituti in mora ꝑ lapsum diei sicut olim elapso anno poterãt peti ex mora vt in dicto. Ş. exactio. ⁊ per glo. in. l. insulam. Ş. vsuras. j. eo. ita hodie videt de iure cano. post moram posse peti lucrum verisimiliter mulier fuisset facta si fuisset sibi dos soluta: debebit tamen liberalius hoc casu concludere non ad alimenta sed ad interesse lucri cessantis sicut hic do. Jo. de imo. ¶ Nam si esset pecunia mutuata post moram potest peti interesse lucri cessantis de iure cano. et. l. ij. Ş. si. de eo q⁹ certo loco. ⁊. l. socium qui in eo. ff. ꝓ socio. ita tenet Innoc. in. c. sacro. de senten. exc. ita not. Ant. de but. ⁊ Mod. post Joan. cal. in. c. nauigãti. de vsu. ⁊ do. Abb. Moder. post ¶ Pet. de ancha. in. c. consequens. eodẽ. titu. Aut mulier non habet aliunde vnde se alat ⁊ tũc subdistingue scõm Joã. de imo. hic qõ aut mulier fecit diligentiam suam in petendo dotẽ: tamẽ non potest eam cõsequi litigando ita qõ de facili non potest recuperari: ⁊ tũc põt petere alimẽta: quia sicut quando impedit̃ impedimento iuris. j. annũ petere dotẽ potest petere alimenta ab heredibus viri: ita quãdo impedit impedimento facti maxime ꝓpter cõtumaciã heredũ. arg. eorũ que habentur in. l. senatus. de offi. ꝓcõ. Bar. ⁊ alios: ⁊ hoc placet absolute: aut mulier fuit negligẽs ad petendum dotem: quia de facili si petijsset eam potuisset cõsequi: ⁊ tunc non potest petere alimenta: quia imputet sibi que distulit eam petere: quia magis volebat ali ab heredibus viri quã se alere ex sua dote exacta. et hoc colligitur ex dictis Joan. an. ⁊ Innocen. in. c. saluberiter. dum dicunt q⁹ quando mulier recipit pignus ab heredibus viri debet esse cauta vt faciat vendi pignus ⁊ recipere dotem: vel adiudicare sibi insolutum iuxta not. in. l. a diuo pio. ff. de re iudi. ⁊ in. l. ordo. C. de execu. rei iudica. et hanc conclusionem sequitur ¶ Pet. de ancha. consilio. suo. cxliij. vbi simpliciter concludit alimenta dot. nõ soluto non deberi vt refert Jo. de ana. in. d. c. saluberiter. sed contra istum vltimum membrum arguo primo sic: si mulier non habet vnde se alit: nec potest facere sumptus in vietu: multominus poterit facere sumptus in expensis litis: ergo videtur q⁹ non imputetur sibi si nõ exegit dotem suã in iudicio: quimo nec videtur sibi imputandũ cur heredes extra iudicium non interpellauit: qz ex quo heredes nõ soluerunt in termino presumitur q⁹ nolũt soluere nisi ex acti. cum enim lapsus termini cõstituat in mora in. l. magnam. de cõtrahẽ. ⁊ cõmit. stipu. mora debitoris nil aliud dicit nisi cõtumaciã: vt. l. more. ff. de vsu. ¶ Preterea si mulier non habet vnde se alit nõ dicitur tractare de amissiõe lucri sed de cõseruatione dotis ne incurrant dãna si nõ poterit se ex suis bonis alere cogetur accipere pecuniã mutuo que detrahetur de capitali dotis. Et hanc rõnem assignant quidam quã refert Lau. de rodul. in tractatu suo de vsu. qõne. xxv. ⁊ hoc maxime videt dicendum qz heres qui conuenitur ad alimenta non videtur posse allegare neligẽtiã mulieris qz lucrũ sentit quia forte interea lucratur cũ pecunia dotis: vt. l. si seruus pluriũ. Ş. j. de lega. j. vnde dñs Car. flo. in. c. saluberiter refert se ꝛsuluisse q⁹ valet statutũ vt mulier post lapsum anni recipiat certã quantitatẽ ꝓ alimẽtis: alleg. nota. in reg. damnũ. de re. iur. ⁊ in. c. ij. de fideiuſ. que iura loquuntur de interesse ⁊ damno vitando: ⁊ sic mẽs sua est manifesta q⁹ in illo interesse alimẽtoꝝ mulier vitat damnũ vt dixi. Et ideo ad ista aduerte. prima ꝛclo Moder. videt nimis rigorosa ⁊ cõtra equitatẽ: vꝫ q⁹ mulier nõ possit petere illo casu alimenta et posset defendi id qõ supra dixi maxime q⁹ primã regulã supra positã. Nam opi. Bar. quã posuit in auc. ei qui. C. de bo. auto. iu. pos. dz voluit absolute q⁹ mulier possit petere interesse dotis que nõ soluitur in tpe indistincte non videt fundari bona rõne: dicit enim primo q⁹ si marito debetur interesse intrinsecũ qz mulier est dña dotis qõ videt somniũ: qz qñ dos est in quãtitate nõ põt cõsiderari cum q⁹ nõ debeatur idẽ in specie sed in gñe: vt. l. incendiũ. C. si cer. pe. ¶ Secunda ratio est peior: dicit enim q⁹ etiã quãdo dos est penes vxorem dicitur seruire oneribus matrimonij: vt. l. vbi adhuc. C. de iure do. sed illa ibi loquitur quãdo matrimoniũ adhuc durat ⁊ viro vergente ad inopiã dos restituitur vxori quo casu dz alere ⁊ maritum si nõ habẽs se alat: vñ bñ dicitur seruire oneribꝰ matrimonij qz matrimoniũ adhuc durat sed solu. ma. post mortẽ viri non potest dici q⁹ mulier q̃ se habet alere eum dote sustineat vel deseruiat oneribus matrimonij vt dicũt: vnde tene q⁹ supra dixi. ¶ Limita tamẽ ea que dixi in vltimo nisi appareat de volũtate vxoris q⁹ nõ vult vel non curat exigere dotẽ ab heredibus viri: verbigra: in casu posito per Inno. ⁊ Jo. an. in. d. c. saluberiter. qñ mulier solu. matri. recipit ab heredibus viri fundum pignori vt inde perciperet fructus. nã per hoc qõ accipit pignus probabiliter posset dici illo casu q⁹ tacite videatur declarare donec retinet pign⁹ q⁹ nõ vult exigere dotẽ aliter ab heredibus. Et ex ꝓmissis potest decidi alia qõ que tangitur p Jo. de imo. in cle. j. de vsu. nunquid valeat statutũ q⁹ donec mulier nõ soluit dos debeat hꝫ et tãtũ p cẽtenario p alimentis: nam in casibus in quibus mulier ex dispositione iuris possit percipere interesse vel alimẽta hoc stare vꝫ als nõ valeret: qz super vsurariã prauitatẽ: vt in cle. j. ꝓalle. ⁊ ita in paucis verbis cõclu. do. Abb. ficu. in. d. c. saluberiter. operaẽ aptẽ hoc statutũ vltra ibi hoc solum: qz tenet certam quantitatẽ alimentorũ vel interesse qõ vꝫ satis rõnabile cã minuendarum litium: ⁊ hoc tenet Bal. in. l. fi. Ş. ꝓterea. C. de iure do. ¶ Ultimo attende qz. d. me⁹ hic inducit ꝓ distin. cõi quam. Ş. retul. text. est in. l. titia in primo ⁊ scõo tñsio. de solu. dicitur em in prin. q⁹ fructus percepti ab vxore cõputant̃ in sortem dotis: dictus in scõo respõso addit ur qõ est ꝓrum nisi inde haberet etiã rõnẽ vsurarum dotis: vnde ipe videt intelligere prin. quando mulier habebat als vnde se alat quo casu potest petere. Scõm rñsum qñ non habebat vnde se aleret intelligeretur esse absurdissimũ ad illaz literã: quia ſm hoc deteriorisset conditionis mulier in actione bone fidei que sibi competit ꝓ dote q̃ alij agẽtes extra actionẽ bo. fid. in qua post moraꝫ veniunt vsure indistincte: vt. l. mora. Ş. in bone fidei. ff. de vsu. qõ est absurdũ dicere: qz actio de dote hꝫ multa priuilegia ⁊ est lõge fauorabilior q⁹ alia actio bo. fid. vt pꝫ ex his q̃ dixim⁹ i. l. j. Ş. eo. ꝓterea. ter. dicit clare in. l. j. Ş. exactio. ⁊ fine dist. de rei vxo. ac. q⁹ vsure debẽtur mulieri sol. ma. post lapsuꝫ anni: intellige ergo prin. vel quãdo nõ erat adhibita mora vꝫ qz fundus peruenit ad mulierẽ fine vitio. Ş. annũ quo bẽbat bona mariti obligata vñ potuit retinere fundum loco pignoris fm Bal. in. l. pe. C. de pig. ac. ⁊ percipiendo fruct⁹ computat eos in sortẽ: vt. l. j. C. de pigno. act. vel intellige q⁹ heredes dederũt ei fundũ pignori ex voluntate sua. Ş. annum: ita q⁹ nulla erat adhuc mora ex qua possent currere vsure: posset etiã intelligi ꝓincipaliter qñ heredita es esset iacẽs ita q⁹ nõ posset constitui in
5 mora qõ tñ non affirmo ibi ꝓ nũc ¶ † In gl. super verbo ali. ibi: pap. ⁊c. hãc gl. no. ibi Jo. de imo. q⁹ arbiter vel iudex potest ferre sententiam in tertia persona sicut ⁊ notarius potest concipere verba cõtrahentium in tertia persona: vt in. d. c. durũ. ex tra de cõuersio. cõiug. vnde poterit pronunciare talis arbiter ⁊c. decernit ⁊ declarat titium debere decẽ sꝛ. nio. ¶ In glo. super verbo quarta portio ibi: vel dic fm co[illegible] illa solutio recedit quasi cũ prima ⁊ ambe sunt false fm Bar. ⁊ docto. quia si pensio non deberet contribui quia non debetur nisi in fi. anni: ergo nec quarta portio pẽsionis dz contribui cũ fructibus primi mẽsis: qz licet ille tpe dies

Universidad de Deusto
Biblioteca

esslurerit q3 colonus passus est vti ⁊ frui nō tñ pōt peti ꝑ illo tpe elapso pensio nisi in fi. anni cuinslibet: vt. l. cause. C. loc. ⁊ p Bart. in. l. si seruus. de sti. seruo. vſi alibi dicit Bar. no. q3 si legatur alicui pensio ꝑ domo q istud legatū nō debeā nisi in fine anni vt ipe ponit in. l. habitationis in princi. de vsufru. leg. qñ illo tpe debeā legatū pēsionis quo ipa pēsio dz solui: vt. l. nec semel. §. habitationis. ff. qñ dies le. ce. vñ Bar. hic trāsluit ad scām sol. dicēs q3 qñ matrimoniū est finitū anno nō cōpleto maritus tñ pōt percipere fructus seu pēsiones quatenus durauit mſrimoniū: q3 ꝑ illo tpe ſstitit ipse patientiam colono vtēdi ⁊ fruendi ſz sol. ma. ꝑ reliquo tpe: q3 mulier tenet stare colono nō marit⁹ ſz mulier ſstat patientiā supra dictā: ergo ipsa vſ pcipere fruct⁹: vñ maritus cedit sibi actionē vt dz in fi. gl. Et ideo q3 iuris intellectu pēsiones nō dicūtur ꝑcepte a marito nō veniunt in cōtributionē: vt patet in hac. l. in ver. apparet. sed illa rō nō plz do. Joā. de imo. q3 vſ esse ℨ text. Jn ver. econtrario. nā ibi etiā mſrimoniū fuit solutū añ annū pfectū ⁊ plurib⁹ mēsibus locationis facte mulier ſstitit patientiā et nō vir: ⁊ tñ ibi fit cōtributio ꝑ mēsibus currentib⁹ ſo. ma. q nō deberet fieri attenta ista rōne: sed parcat mihi reuerētia sua nō credo q illa fuerit mēs Bart. ſicut ipse refert: in casu em primo istius. l. qñ maritus lucratus est fruct⁹ primi mēſis: ꝑ rata intellige qua durauit mſrimoniū nō est equū vt fructus quos ipe nō vſ aliquo modo pcpisse veniant in cōtributionem: q3 satis est sibi q3 vltra pensionē q efflurit ipe lucreā aliqd ꝑ tpe quo durauit mſrimoniū: sed in ver. ℭsio. tñ ibi maritus perceperat de alijs fructib⁹ cessat illa rō equitatis: vñ cōcurrāt due qualitates ℨsic: vna ꝑ quā fructus ⁊ pēsiones videnē nō debere cōtribui. §. q3 fructus non videntur percepti a marito: alia ꝑ quā videnē debere cōtribui: q3 sustinuit onera matrimonij ꝑ rata illius anni: ⁊ illa rō est potior: tum q3 est equa vt qui sustinet onera habeat aliquā recompensationē etiā si fructus nō sint sui: vt. l. insulā. §. i. j. co. tum q3 nō pōt negari q3 aliquo respectu fructus videnē percepti a marito iuris intellectu. Jn quantū ipse ꝺz actionē ad exigēdas pensiones ꝺz teneāt cā cedere ꝓxoi ꝓo tpe currenti post so. ma. ipse tñ ponit alias suā fantasiam dicens q3 vera rō differētie est illa: vcz quare in primo casu nō contribuuntur pensionis fructus ⁊ in ſcdo casu cōtribuuntur. Nā si bene rēſpicis ad primum casum maritus primo mense matrimonij percepit fructus culture ⁊ totius anni precedētis: si ergo diceres contribui etiā pēsiones futuras ꝓo toto anno maritus haberet fructus duoꝝ annoꝝ: q3 vir est tollerabile etiā respectu pensionis q fluxit ꝓo mēsibus preteritis in matrimonio: ⁊ ideo ne sequatur tāta absurditas sit contributio ꝓo mensibus preteritis de pēsione non ꝓo futuris. ⁊ hāc rationem approbat etiā hic do. Dau. de ca. in casu aūt. ver. econtrario. ſi contribuuntur pensiones future maritus nō percipit nisi fructus vnius anni ⁊ vnius culture: ⁊ ideo nō est inconueniens q3 pensiones future cōtribuantur: ⁊ ꝑ hoc patet ſm cū q3 differētia q3 ponit inter primū casum ⁊ ſcōm in illo prin. ꝑ glo. posita sup verbo. ecōtrario. quam approbāt Bar. ⁊ doc. nō est bona: q3 ꝺz maritus percipit aliquos fructus de anno mſrimoniū cū tñ percipiat eos nō ex suab⁹ culturis sed ex vna nō ꝑ hoc inducereā q3 ꝓtributio future pēsionis nō deberet fieri q3 cessat rō per quā decidaē oppositū in ꝓio rñſo. ſ. q3 nō ꝺz fieri exactio futurarū pensionū q3 primi fruct⁹ fuerūt percepti ex cultura primi anni q3 est diuersa a cultura huius anni cui? cā ꝓstaā pensio. q3 aūt illa ratio nō sit vera ꝑbaꝑ ꝑ ter. in. §. itē si messes. j. co. vbi maritus percepit pensionē messiū et tñ pensione messium pcepta contribuūtur pēsiones future q3 debenē cū vindemia. Et hoc est q3 ex eadē cultura fructus ꝑcipiuntur ⁊ illa dicta dicit esse de mente Dyn. ⁊ Bald. hic que sunt valde dubia: q3 annus matrimonialis determinatur a die traditionis dotis ⁊ suscepторū onerum matrimonij: vt. l. si ante. ff. l. ꝓecc. s. eod. Et hoc est q3 dicit glo. tua in fi. ⁊ est rōnabile q3 cū fructus debeātur maritо ꝓo oneribus quatenus sustinet onera ⁊ ꝑ rata debet lucrari nec est vis q3 lucretur ex duabus culturis: q3 causa. luc. sustentatio onerum ꝓo rata anno. influit in vtranq3 culturam: vñ illa subtilitas vſ nimis perniciosa. Et ideo potest dici q3 mens Bar. fuit bona sequendo lec. ℭso. nō ob. text. in. §. itē si messes. per quē do. Joan. dixit q3 ratio assignata in gl. est falsa nisi declaretur vbi. s. dixit q3 possumus intelligere illū ter. qñ ꝓo fructibus messium ⁊ vindemiarū debebaā vna pēsio vnde erat soluenda in fi. anni. Et cōsequēter maritus ꝓo messibus nihil realiter receperat. Sed in casu nostro receperat fructus prime mensis realiter et vere; vnde nō est mirū si maior est equitas q3 ꝓo mensibus futuris pēsio nō contribuatur. Et licet glo. in. j. lec. in. §. Jtē si messes. videaē sentire oppositum dum vult quod ꝓo messibus ⁊ vindemijs fuerūt statute due pensiones ad hoc nō ꝺz gemur: quia ter. hoc non dicit ⁊ ibi modo bene defenditur so. d. Bart. si quis tamē vult non destruendo literā tenere opi. Joan. poſest faciliter rñderi ad text. in prin. dum dz vt ex ea pecunia tertia [illegible]nio relinquit: nam potest subaudiri tertia portio. ſ. respectu totius pensionis ⁊ futurorum mensium ⁊ est minor impropriatio illa quā dicere q3 in ver. econtrario. dū dicit idē obseruādū est destruamus text. dicēdo idē: sed non per oīa: maxime q3 iurisc̄sultus. in ꝓin. non ꝛit prin. vtrū fructus sint diuidendi inter maritū ⁊ vxoꝛē ꝑ rata qua matrimonium durauit q3 nō fuit decisa in. l. fructus. §. eo. Sed queritur loco agro post fructus ꝓceptos vel vbi nulli sunt ꝓcepti fruct⁹ vt in ver. ℭsio. qualiter fructus sint diuidēdi vtrū inspecto tpe pensionis vel inspecto anno quo maritus cepit sustinere onera: vnde magis vſ de mente. ter. lec. Joā. alia tñ tenetur cōiter. Et illa esset seruāda in practica: ⁊ q3 glo. hic tetigit vtrū pensio sit soluenda in prin. vel fi. anni ꝑ hic late ꝓsequit Bal. ⁊ Mod. post eū. dic vt ꝑ eum: ⁊ in. l. edē. C. lo. ⁊ per Bar. in. l. si ſern⁹. §. fi. de sti. ſer. Et adde inquātū dicūt q3 vſ nō est aliud exꝑssum vel nō est ꝓsuetudo q3 det formā solutioni pēsio dz solui in fi. anni q3 Jo. de imo. hic ponit nouā limitationem ad dicta eoꝝ dicēs q3 in prędio rustico in quo fructus nō pcipiuntur quotidie sed aliqb⁹ tpib⁹ anni vera est opinio cōis q3 pēsio non dz solui nisi in fine anni: q3 portio anni non affert tātā vtilitatē in pte quo ad ptē quantam afferret totus annus in cuius sunt percepti fructus: facit q3 ponit Bal. in. l. filiusfa. §. apud marcellū. de leg. j. vbi dicit q3 pēsio ꝑ fructib⁹ in dubio non debeā nisi post fructus collectos: in ꝑdio autē vbanoybi ille qui habitat domum quotidie percipit fructus ⁊ vsus partis anni affert tantā vtilitatē in pte quo ad ptē quātā affert vsus totius locationis quo ad totū vſ ſm eū posse dici q3 in dubio si aliud non est actū debeaā pēsio ⁊ possit peti ꝑ rata ptis quo qs est vsus. Et dicit hāc esse nouā considerationē ⁊ pulchrā ℨ quam insurgit. d. in ꝓsumendo q3 pensio q debeā ꝑ vno anno est vna obligatio ⁊ vna cōductio siue vn⁹ ℨctus locationis: sicut ergo empt⁹ q3 solvit ptez pcū statuti ꝑ vna re in vno ℨctu non vſ implere etiam vt possit ꝓsequi ptem rei ꝑ rata pcū soluti vt. l. iulia. §. offerri. de act. emp. ita locato: nō implēdo totaliter ex pte sua nō pōt petere etiā ptē pēsionis. ꝑ illa ꝛcione in pēsiōe dom⁹ est casus ſm Ly. ⁊ bal. in. l. sed addes. §. si annū. ff. loca. quē tex. no. ibi Bar. vbi videtur ꝑbare q3 ille q3 soluit pensionē añ finē anni videtur soluere plusq3 debeat. sed ad illū ter. pōt faciliter rñderi: q3 vt ibi declaratur non soluisset pl⁹ ꝑ tpe futuro q3 ꝑ eo q3 efflurit. ℨ illā opi. do. Jo. addu cit etiā ter. do. m. in simili in. l. si necessarias. §. si vnus. de pig. act. ꝑ illa ꝛclusione addo rōnē nouā: nam ꝓsupposito q3 ꝓo vno anno ſit vna pensio que obligat inquilinū ad decē si diceremꝰ quod posset exigi pensio ꝑ rata tpis quo qs est⁹ sq̄retur q3 debitor cogereā soluere creditori ptē ꝑ tota summa ꝑ qua est obligat⁹ q3 est absurdissimū: q3 sicut creditor ibi in casu non teneretur recipere particularem so. si debitor vellet partez soluere: vt in. l. tutor. §. lucius. ff. de vsu. ita econtra nō potest cogere debitorem vt soluat ptem de toto ſm Bar. in. l. quidā esti. ff. si cer. pet. ⁊ scripsi in. l. ꝯ. de acq. here. ⁊ in. l. si mihi ⁊ tibi. de le. j. vbi etiā Bal. † Preterea ſpāle est q3 ſi inq̄linus deserit habitationē q3 pōt peti pēsio incōtinēti ꝓterita ⁊ futura: vt. l. si in. l. §. si fundus. ⁊ ibi ꝑ gl. ff. loca. ergo regulariter est oppositū. ꝑ illa ꝛclone vide bo. ter. i. l. si. ff. de fun. do. Et q3 ponit Bal. in. l. si traditio. C. de ac. emp. ⁊ Bar. in. d. §. offerri. vbi dicit q3 ꝑ illā. l. q3 si ꝑtor⁹ soluit ptē pcū vēditori añ ꝙ soluat reliquū totum nō pōt petere fruct⁹ sibi tradi ꝑ rata pcū soluti: nūqd aūt dns possit expellere colonū ante fi. anni si transacta pte anni nō vult soluere pensionē. vide gl. ⁊ doc. plenę in. d. l. edē. ⁊ sequerē opi. Saly. q3 fuit originaliter bu. ⁊ ſpe. q3 nō possit expellere: ⁊ quia rōnes Saly. optime ꝛcludūt dic vt ibi ꝑ cū. Et q3 glo. magna sup ꝙbo quarta portio. dixit q3 mulier tanq3 successor necessari⁹ tenet stare colono: q3 rit hic Dy. ⁊ Bald. nūqd si mulier expellit colonū de facto colon⁹ habeat remediū ꝑ illa sua expulsione. ⁊ tenuit Dy. q3 ꝺz remediū vt agat ad interesse ℨ locatorem vt ipe locator agit ad interesse ℨ mulierē iurta ea q3 habentur in. l. si filio. §. fi. j. co. ⁊ in. l. emptorē. C. loca. Sz Bal. dixit q3 cōpetit remediū directū ℨ ipaz mulierē: vcz officiū iud. q3 qō restituet ſ sua detētatione: vt. l. aqli⁹ regulus. ⁊ qō ibi no. ff. de dona. ⁊ qō ponit bar. in. l. rē q3 nobis. de acq. pol. ſz hoc nō plz Jo. ō imo. q3 illa iura loquūt qñ aliqs est expulsus a nō dño qō nō est⁹ casu nō: q3 mulier sol. ma. est dña rei dotalis: vt. l. in reb⁹. C. de iure do. Sed illa dña non est bona. Et ℨ ter. in. l. aqlius ꝑalle. g. vbi ſm primā expositionē ercussio vel molestia inferebaā a dño. ſ. ab herede q3 ceſſerat. ⁊ ℨium ꝛz Bald. in. l. edem. C. loca. qō ꝺz rōnem: q3 si colonus pōt de facto resistere dño volenti eū expellere ⁊ ei? singulari successori ſm glo. in. d. l. edē. Et est casus in. l. colonus. in fi. de vi ⁊ vi arma. multotiē⁹ vſ q3 si iniuste expellit cōpetat sibi officiū iudicis cui faciliter pōt fiſtere sue detētioni vt dixi. ſcō tangit hic Bal. no. q3 de eo q3 vendit fructus iurisditionis alicuius loci. ꝑ ser mensibus vtrū si in illo termino cōmittat maleficiū ꝑ quo ꝺz imponi certa pena et tñ non fit facta ꝙdēnatio in illo termino ſz in alijs ser mensibus in ꝙbus fructus erāt venditi alij emptori cui? debent esse in pena primi vel secundi. ⁊ determinat qō pertinent ad primū. ꝓo qua ꝛclusione. do. m. adducit ꝑcipue tria iura: vcz ter. in. l. oēs. de actio. ⁊ obligatio. ⁊ in. l. fi. arb. fur. ce. ⁊ in. l. si quis in patruꝰ. §. postea. ff. q3 vi aut clam. vbi ꝓbatur q3 si committatur delictum in re vendita añ vēditionē pena pertinet ad venditorem ſz añ ven ditionem cōdēnatio sit facta. adducit et rōnē: q3 tpe cōmissi delicti est

cti est orta obligatio ad penā: vt. l. si. C. defen. pat. vnde sñia ⁊ condēnatio que sequit ꝛtinet poti⁹ declarationē q3 aliqd nouū q3 hoc ipso q3 inde⁹ pronunciat maleficiū esse cōmissuꝫ succedit pena iuris ipso iure: vt. l. j. §. calūnia. ff. ad turp. vnde illa sententia eus fit declaratoria trahet retro ad tps delicti: vt. l. heredes palā. §. sed si notā. ff. de test. ¶ Sed tu aduerte primo qō ista iura allegat Ly. ⁊ bal. in. l. si. in vl. q. ff. de iurisdi. om. iu. Nā. l. quaciūq3 allegat Ly. de acti. ⁊ ob. l. si quis in puteū. §. si postea. adducit bal. ſz hic non allegat istas. ll. q3 breuius trāſit. cōtrariū tñ tenet bal. expresse in. l. si. C. de fruc. ⁊ li. exꝑē. Nouēt duplici rōne. Jprima est: q3 qñ vendi tur fructus iurisditionis videtur quodāmodo cauſariv sufructus illo tpe: modo si pena est cōmissa tpe primi vſufructuarij nōdū tñ est secuta condēnatio videtur qō cū pena sit fructus iurisditionis ex quo isti fructus nō sunt adhuc intellecti nec separati a solo non pertineāt ad vſufructuarium: vt. l. si fur. ff. de vſufru. ⁊. l. si vſufructuarius messem. ff. quib. mo. vſufru. ami. Scōa rō est q3 pena nō debetur anteq3 veniat in cōdēnationē: vt. l. aliud. §. inter multa. et l. si qua pena. ff. de v. ſig. nunq3 fuit debita ꝓtori emptori. Jpro declaratione. q. que est satis subtilis ꝓmitte primo qō vſufructuarius non facit fructus suos nisi sint separati a solo a se vel alio suo nomine. Scōo qō ille a quo ꝓsupponit in fructu iurisditiōis tūc pena sit que exigit ꝓo delictis qō est valde dubiū. Et variatī est super hoc. bar. tñ hic tenet in. l. fi. in prin. j. e. super quo vide Joān. an. in ti. de loca. §. nūc aliqua. vers. xvij. Et qō ponit Ang. contra bar. in. l. si quis id qō. ff. de iurisdi. om. iud. ⁊. l. ac vbi. ff. de peti. he re. ſuppositо ergo ꝓo vero qō pena sit fruct⁹ iurisditiōis procedit 7 q. nra. † Tertio ꝓmitte qō vſufructus potest constitui ad tempus ita qō post tps desinit ipso iure: ⁊ in hoc differt a seruitute rea li vt plene declarat bar. in. l. si seruitute la. ꝯ. de vſufr. lega. Bar. tñ in. l. cotē. §. q3 maximos. ff. de publi. vſ velle qō ꝓoptie non posse cōstitui vſusfruct⁹ iurisditionis. Et ponit exꝑlum in iure colligēdi pedagiū qō est spēs iurisditionis: vt in. c. j. que sint rega. in vſi. feu. potest tamen dici vſusfructus largo modo vt ipse dicit. bis ꝓe missis potest dici quod doctrina Bal. videtur esse verior q3 doct. Ly. in. c. fi. ꝓealle. ⁊ bal. hic: q3 ex quo pena ꝓmissa a. l. nōdū est exacta vel venit in condēnationē non potest dici qō illa pena q3 cōputatur loco fructus separatur a solo per vſufru. vel aliū eius nomine: q3 empt⁹ ꝛsequentis temporis ſi facit reum condēnari ⁊ exigi: facit nomine ꝓprio et ad vtilitatem suam. Unde alibi dicit Bal. in simili in. l. certum. de rei ven. qō vacante ecclesia facultas ⁊ potestas eligendi consideratur vt fructus pendens ipsa vero electio que fit in actuꝫ t fructus iuris eligendi separatur: confirmatio vero consideratur vt fructus recōditur: ⁊ ita possumus dicere bic quod post delictum commissum pena consideratur vt fructus pēdens: post condēnationem factam vt fructus separatus: post exactionem vt fructus reconditur: ⁊ q3 fructus pendentes non pertinent ad vſufructuariū id co videtur quod pertineant ad ſecundum emptorem. Nō. ob. iura in contrarium alle. q3 in illis venditur ꝓcium pena sub ratione fructuū: quia est dominus rei: quo casu ſem per fructus pertinent ad eum siue ab alio suo nomine siue nō nisi sint fructus industriales bona fide percepti: vt no. declarat Bal. in. d. l. certū. Et declarat bart. in. l. si apo. §. j. ff. de fur. vnde non est miradum si in iuribus ꝓdictis fructusille qui percipitur ratione dominū quocunq3 licet tempore percipiatur ⁊ a quocunq3 pertinent ad dñm. ⁊ si dicatur si fructus isti cōputanē vt pendētes: ergo in casu illo ꝛ deberēt pertinere ad emptorē: q3 sunt partes agri: vt. l. fi. §. vt fructus. ff. q3 in frau. cre. Ad hoc rñdeo qō isti fructus penales non coherēt ita rei sicut coherent fructus naturales qui sunt in fundo: vſi magis ꝓprie dicunē obuētiones quā fructus: et ideo isti casus nō sunt similes: ⁊ ꝑs qō iura eos diuerſificāt vt ꝛstat ex. l. §. allega. Scōa aūt rō quā tāgit bal. vcz q3 pena non debeā ni si post condēnationē non est bona. Et in hoc melius dicit do. me. q3 post delictū incōtinēti oritur obligatio naturalis ad penā ſm glo. in. l. j. §. bestiā. ff. de postu. sup quo vide qō scribit ibi Bald. ⁊ plenius in. l. seruus. ff. de bis qui no. infa. ⁊ quod not. Bar. in. l. ex hoc iure gentiū. ff. de iusti. ⁊ iure. ¶ Jn glo. ſuper verbo debebaā doc. soluunt cōtraria hic posita in gloſ. vt hic per eos: aduerte tñ q3 non est verum ſimpliciter qō pensio pertineat ad ſingulareſ ſuccessorem voluntariū ſicut hic vi detur tenere gloſ. Sed distinguit ſecundū Bar. in. d. l. si. qō aut ſucceſſor ſingula. tenetur stare colono. Et tunc vera est conclusio ꝓdicta aut non tenetur stare colono. Et tūc non debetur ſibi tota pēsio ſed ꝓo rata tpis futuri ꝓo preterito debetur vēditori. vt. l. iulianus. poſt fructus. de ac. emp. Et hoc ſequit Bal. licet Dy. direrit aliter in. l. ꝯ. C. de vſu ⁊ fruct. le. ⁊ in. c. j. circa fi. de pac. te. in vſib. feu. ſup quo vide qō ipse ponit in. l. fruct⁹. C. de ac. emp. ⁊ Jpe. de anc. in ſua rep. in. c. ſi ꝑter. tua debita. de reſcri. li. vi. Et vtrū ꝑ tpe futuro quo debeā pēsio ſucceſſori ſingulari ad hoc possit agere ꝺz ſibi cedi actio. glo. tua ſuper bo ℨcta ꝛz q3 ꝺz ſibi cedi. Et eā ſequunē doc. ⁊ ēt bal. i. d. l. ꝯ. ꝑalle. ſz in. c. j. i fi. col. an agna. vel fili⁹ in vſu. feud. vſ dicere qō ꝙpetit actio ipso iure: q3 qñ. l. facit diuiſionē cōmodi ob. cōſtituit quodāmodo in pēsionib⁹ futuris quod dā pign⁹ pretorij ex quo datur vtilis actio vt. l. ꝯ. C. de preto. ſtip. Sed q3 iſtud non ꝓbatur iure tene glo. noſtram: ⁊ est cōmunis ſententia ꝛc.

Jtem si messes. Et illā. q. quā supra dixim⁹ de interesse ⁊ alimēſtis pertendis ab vxoꝛe. Adde primo qō de iure canonico in actionibus arbitrarijs habeā rō lucri cessantis rōne loci. Casus est notabilis. in. ca. j. plus peti. ergo ſiſt⁹ rōne tpis pōt haberi: vt. l. vnū ſi cer. pet. Jtē adde qō lucrū cessās etiā ſi nō fit, pbatū ſpecifice pōt taxari ꝑ iudicē ex officio. Casus est ſing. ſm bart. in. l. j. C. de colo. illi. lib. xi. Jtē adde ter. in. l. si. C. de oēs. cogni. vbi, pbaā qō ſi ille q litigat nō ꝺz vñ ſe alat ꝺz alī de bonis ſeq̄ſtratis q3 pretēdit esse ſua. bñ facit ter. insti. §. j. de inoffi. test. ſz marit⁹ pcipiat aliquos fructus actualiter cōſtāte mſrimonio: fit tñ cōtributio futuraꝝ pēſionū qñ ex vna cultura vtrūq3 fructuū pcipit. Scōo est ibi apparet igit⁹ ꝛc. ¶ Jn gl. j. ibi: vel dic ſm Azo. illa gl. est valde no. ſm bar. ⁊ reputo eā ſing. dū vult qō qñ mulier ꝓcpit fructus siue pēſiones ꝑ anno matrimonij anteq3 nuberet marit⁹ lucraā fruct⁹ anni ſequētis post matrimoniū dissolutū: sed bal. hic tz oppositū dicēs q3 aliter pōt succurri marito: nā poterit repetere pēſiones abvxoꝛe vel heredibus eī⁹ ꝓo anno matrimonij et ſic satisfiet ſibi: nihil alleg. ſz. d. m. ꝓobat cōclusionē duab⁹ rōnibus. Jprima est q3 pēſiones equiparāt fructib⁹ naturaliter nascētib⁹ in agro vt. l. mercedē. de peti. here. ⁊. j. e. ibi. l. li. §. ſi colon⁹ ꝓcpit fruct⁹ immaturos teneā dño ad interesse ſi erāt a dño colligendi cū essent maturi. vt. l. peſi. in ter. ⁊ glo. de vſufru. leg. ⁊. l. distinctio. §. cū fundū Floria. ergo idē dicendū erit ſi mulier ꝓcipit pēſiones ante tps ſz illa ſimilitudo non vſ bona. Jprimo q3 plus tz dñs in fundo suo ꝙ colon⁹ in fundo alieno. Scōo q3 ꝓcipere fructus immaturos non pōt fieri nisi dolose: ſz qō mulier percipiat de fundo suo pēſionē initio locationis volēte conductore hoc nō ꝺz aliqs illicitū. vt. l. ſz addes. §. ſz ſi in annū. ff. de leg. Secūdo arguit ipe ex his q3 ponit Archi. xv. q. ij. caliena tiones. Ex dictis Jnn. in. c. ſi. ne pla. vices suas. vbi concludit qō ſi prelatus locat rē ecclesie ꝓo pluribus annis: deinde mozit ante tps ſimitur ꝓo rata tpis ſucceſſoris pñt repeti pensiones ꝓcepte: ⁊ vbi ſucceſſor vel non haberet heredē: vt est religiosus ⁊ cōſumpſiſſet pecunias vel nihil haberet in bonis ꝓpter qō nō inueniret heredē pñt petere istas pensiones iterū a colono: q3 imputat ſibi qō nō cogitauit hoc posse euenire: vt. l. ſi qs domū. §. i. verſi. idē indicio. ff. loca. eodē ergo modo poterit maritus repetere ab vxoꝛe vel heredib⁹ ſuis: ſz illa ſilitudo est dubia q3 illa doctrina logē qſi fructus ⁊ pēſiones acqrunē alicui ꝓpter onera ecclie ſuſtētata vt in. c. pñti. de offi. ord. li. vi. vel nō est mirū q3 ꝓcesſor nō lucrauit fruct⁹ ni ſi quaten⁹ ſuſtinuit onera ecclie ſicut dicim⁹ in marito. in pri. iſti⁹. l. ſz qñ mulier locat fundū. in prin. mſrimonij ꝓcipit fructus: q3 est līa nō ꝓpter aliqō onus. do. Jo. q3 satis incōcinne attingit iſtā. q. dicit posse diſtingui q3 aut minor: sciebat fundū esse locatū ⁊ pēſionē esse ſolutā añ mſrimoniū: ⁊ tūc pōt dici q3 vera est opi. gl. ex quo eñ ſciebat pēſionē esse ſolutā imputet ſibi q3 accepit fundū ſterilē. ar. l. ſi qs fundū. §. demū palle. aut maritus hoc ignorabat ⁊ tunc ſit vera opi. bal. q3 reputanē pēſiones a mulierevel ei⁹ hēdib⁹. nos possum⁹ diſtingnere meli⁹ qō aut mulier ꝓcipit iſtas pēſiones in fraudē mſrimonij futuri: q3 cū cogitaret nubere anticipauit capere pēſionē ⁊ tūc cōpetit actio ℨ ipm ad interesse ad minus qñ marit⁹ hoc cognouit. Casus est no. cū gl. ꝑbās ꝛclonē in. l. vſufruct⁹. in prin. ff. de vſuf. Et bñ facit ter. in. l. ſi pēdētes. in prin. e. ti. vbi ꝛclu ditur qō ſi ꝓprietarius colligit fruct⁹ immaturos vel aliqd dolose facit qō fruct⁹ non pueniāt ad vſufructuariū agere ℨ eum actione de dolo ad interesse: nec cōcedit vſufructuario q3 habeat fruct⁹ anni ſequētis post vſumfructū finitū: vt dicit ang. ant null⁹ tā fuit in dolo: q3 cum ꝓcperet pēſiones non cogitabat vxorē vel eius heredibus in. d. §. fi in annū. pōt dici tñ qō illa diſtinctio ꝓcedit qñ maritus ignorabat sed ſi maritus sciebat ſcīeti nō inferē dolus. vt. l. j. in fi. de cōstraben. emp. ⁊ in regula ſcīēti. de re iur. qō ſim pliciter ſit vera opi. gl. erit ergo vera gl. in duob⁹ casibus qū maritus sciebat vel ignorabat ⁊ mulier non fuit in dolo. de. q. aūt no. quā ponūt doct. in. c. ſi. ne pla. vices suas. vñ Bal. in. l. ubem⁹. in prin. desa. san. ec. ⁊ qō ipe no. in. c. j. q. ſuccef. teneaā in vſi. feu. ⁊ cōſiliū ſoleneq3 scit sup hoc collegiū pataviniū qō habeo in volumine ꝛſlior. Ang. ſi. ccrliij. ſup. vi. dubio. vbi ſequunē diſtin. Rof. in. c. ſi. palle. q3 ſi ꝓcesſor ꝺz hrdē ℨ ipm debeat agi alſ⁹ agēt ℨ colonū. Et multa addūt no. ex alīs locis. Et de eo qō tetigit hic. d. m. nūquid colonus possit dicernere fruct⁹ immaturos. vide q3 ſcribit Ang. in. d. l. si vſusfru. ⁊ in. l. qui absentē. ff. eo. Extra gl. tetigit hic Ange. vtilem. q. ad intellectū iſtorum iuriū quid ſi fundus fuit datus in dotem estimatus cum pacto tñ q3 deberet reſtituere fundū nō obſtāte estima. vtrū reddereā fund⁹ ſol. mat. ⁊ debeat fieri diuiſio fructuū: vt hic dicitur. in qua qōne ipe diſtinguit qō aut electio pertineāt ad mulierē. [illegible]d virū. ¶ Primo casu fund⁹ cēſetur esse dotalis ⁊ fiet diuiſio fructuū: vt in iſtis iurnbus: q3 marit⁹ reſtituit fundū ex neceſſitate. ¶ Scōo casu ſi marit⁹ eligit fundū potiꝰ reſtituere ꝙ estimationē nō fiet diuiſio fructuū: q3 illa reſtō fūdi

Universidad de Deusto
Biblioteca

est volūtaria ⁊ vt.l.iulia.ℌ.fructꝰ.ff.de ac.emp. ℭt vidisti declaratū in ver.ℭio. Jn gl.sup ver.debebatur. Joā.de uno, vꝫ reprehēde re hoc vltimū dictū: ⁊ qz electio collata marito ex facto ɔz intelligi ꝑm naturā ℨctus super quo interponit: vt.l.si stipulatus in pri. ff.de vsufru.⁊.l.si vno.ff.de loca.qz natura ℨtract⁹ dotis est qꝺ qñ fundus dat in dotē fiat diuisio fructuū hoc ipso qꝺ maritus elegit reddere fundū succedit natura ℨctus: vt reddat fundū ita qꝺ fiat diuisio fructuū sed.o.m. hic tenet totum oppositū sequendo dicta Ange.allegat tert.in.l.qꝺ si fundū.ff.de fun.do. vbi videt qꝺ si electio fundi estimati pertinet ad maritū etiā si maritus alienat fundū⁹ dotalē debeꝯ alienatio sicut simpliciter fuisset datus in dotem estimatus: ergo sequitur qꝺ non censeꝯ esse fundus do. sed ad illū tex. pōt rñderi qꝺ marit⁹ alienando fundū dotalē estimatum hoc ipso qꝺ alienat videt intelligere qꝺ nō vult soluere rem sed estimatione alias quare alienaret. facit tert.in.l.marcel.ℌ.his q̄.ff.ad tre. ⁊ qꝺ plene scribūt doc.in.l.filiū quē habentē.C.fami.hercis.in dictis locis. Cōcludit qꝺ qñ filiꝰ rogat restituere hereditatē sub cōditione ⁊ alienat aliquā rē ex hereditate in dubio vꝫ ipsum eligere ꝓ suа legitima: vt sic alienatio valeat. facit tex.in.l.cū debitori.ff. rē.ra.ba. nisi ꝓbet qꝺ in alternatiua rerū qñ electio est creditoris ɔz solutio facta ꝓ parte: qz hoc ipso qꝺ creditor recipit partē videtur eligere illā rē ⁊ sic electio declaratur nō solū ex verbis sed etiā ex facto qꝺ nō pōt aliter valere nisi videat facta electio. Et ió nō. sin.illū tex.in.l.qꝺ si fundꝰ. ad ea q̄ habentē in.ɔ.ℌ.res que, ꝑ opi. do. Jo.multū facit: qz qñ vna ex rebus alternatiuis eligit illa sola remanet in obligatiōe. Et perinde est ac si sola ꝓmissa fuisset vt.l. si stipulat⁹ ℌm illud aut illud. de ver.obli.⁊ no.in.l.si duo. ℌ.e.ti.l. si duo. de cōsti.pecu. sed si solus fundus fuisset dat⁹ in dotē sine dubio fieret diuisio fructuū. Jdē videt dicendū facta electione: ꝓeterea ꝙ est verū qꝺ ɪz trāslatio fit volūtaria non debeat fieri diuisio ꝓ portione fructuū sicut sentit gl.inver.debebit. in ver.ecōtrario ℨ.c. vel ℌm hoc ecōtra si trāslatio esset necessaria semꝑ deberēt diuidi fructꝰ ꝓ rata anni ℨ.l.defuncta. ff.de iuſ.⁊ iu. vera ergo ratio videt esse: qz fructꝰ dantur marito nō simpliciter ɪz ꝓ onerib⁹ matrimonij: vnde quatenus nō sustinet onera nō ɔz lucrari fructus ⁊ quatenus ea sustinet ꝓ tpe quo sustinuit ɔz lucrari etiā fructꝰ q̄ percipiunt solu.ma. verū qz cōiōz opi. videt esse cū gl.in ver. debebitur. ibi rō nō vꝫ esse ita bona sicut ꝓior. ℭetigit etiā hic Ang. quid si solu.ma. nō apparet qñ ceperit necessariū a ꝓin.⁊ sic non pōt cōstare ꝓ quota parte anni maritus debeat lucrari fructus ⁊ ꝓ quota ꝓior. ℭt rñdet qꝺ tūc mātimoniū censebitur esse initiatū in anno artificiali.i.a tēpore natiuitatis ꝙñ vel incarnationis ℌm qꝺ locus ille in quo habitat cōputat annū ex sua cōsuetudine nihil allegat:⁊ tū cōmuniter Moder.trāsciit cū eo:sed attēta subtilitate iuris nō vꝫ dicendū hoc modo sed distinguendū ꝓout distinguit per Bar.in.l.i.ℌ.nō aūt.ff.depo.ℌm ea vbi vult quod qñ eadē die appareat facta quo testamenta:nec scitur qꝺ sit ꝓius vel posterius ille qui agit debet succūbere ⁊ possessor ɔz vincere per regulā positā in.l.nō solū.ℌ.sed vt ꝓbari.ff.de no.oper.nun.⁊ in.l. mater.C.de ꝓoba. facit optime qꝺ ponit glo.no.xv̄.q.iiij.c.vnico. quā declarat vo.Abb.in.c.iij.in fi.cōmē.de pecu.cleri.⁊ qz Bar. bi⁹ in nota.sequiť illā.q.de eo q fuit vulneratus de mēse nouēbris ⁊ accusat postea de mense Augusti dicens quod de anno presenti de mense nouēbris fuit vulneratus ille libellus pōt sustentari capiendo annū naturaliter non artificialiter a natiuitate vel incarnatione.⁊ ita dicit tenere Jaco.bu.insti.de actio.in ꝓin.que sunt dicta Bar.qui etiam refert Jac.bu.in loco ꝓdicto in.l.libelloꝝm in vlti.col.ff.de accu.⁊ in.l.cū heres.ℌ.stichus.ff.de sta.li.⁊ in.l.ita vulneratus.vbi est tex.ad.l.aqui. Tetigit etiā.q.in.l.ℌ.annus.ff. de iti.actuꝫ. ꝓima.⁊ non supposita alia consuetudine illa doctrina esset vera: quia sicut ꝓbatur in dictis rebus anni mētio in dubio capitur naturaliter. Si aūt esset cōsuetudo qꝺ in ꝓin.quinterni vbi continentur accusationes ponerentur anni dñi tunc de illo anno videretur esse intellectū: vt ibi ipse declarat.⁊ ℭt ad materiā vide qꝺ no. ℭrchi.⁊ Joā.an.in.c.i.de reli.lib.vi,vbi dicūt q̄ annus artificialis [a] ꝓprie remota consuetudine incipiť ab incarnatione:⁊ ad ea que.ℨ.diuinus qñ mulier percipit pensiones anteq̄ nuberet: adde qꝺ illa differentia quā ego feci inter dñm decerpentem fruct⁹ immaturos ⁊ colonū non est bona: qz sicut ɔz ex iurib⁹ supra alle.maxime ex gl.l.vsufructꝰ.⁊ ex dictis Ang.in.l.q abſente in colligēdo fructus immaturos plus permittit colono q̄ dño.

Ob donationes. ℭt adde ad ea que.ℨ.diui in dentur verba attento qꝺ qñ maritus ɔz electionē restitutio fundi dotalis est voluntaria nec repugnat subiecta materia: vt dicit Jo.de imo. qz ɪz cōem sniaz gl.in ꝓ.bui⁹.l.in ꝙbo debebatur. in causa dotis fundatum quare fructus diuidunt: non est nisi qz trāslatio de viro ad mulierem nō esset voluntaria sed necessaria: vnde qñ reperitur voluntaria sicut in casu [illegible]el. idem videtur dicēdū in fundo dotali qꝺ in aliꝭ ℨtractibus. nec obstat qꝺ facta electione solus fundus remanet in dote.l.si stipulatus fuerim. de ver.obli.qz concedo: sed tamē q̄ solus fundus remanet in dotē ɔz originē a cā volūtaria ⁊ ficē trāslatio necessaria. l.si fideiussor.ℌ.necessaria. ff. qui satisd.cō. Mulieri a gēti ad fructus dotis opponiť cōpēsatio ex parte mariti conuēti. hoc dicit vſq; ad.ℌ.qꝺ in anno. ℭ Jn glo.i. ibi: cū boc ſtatu.ℌ.si diuortio. hāc glo.limitat Dy.in.l.iij.ℨ.de au. ⁊ arg.leg.qñ coniuges fecisseñt diuortiū bona gīa etiā dicit qꝺ cōfirmatur donatio.⁊ ita Dy.hic ⁊ ℨDau.de ca. ℨ istud dictū facit qz tex.in.ɔ.ℌ.diuortio. requirit seu dicit qꝺ confirmat donatio si talis sit volūtas viri:⁊ sic vꝫ qꝺ requirat post diuortiū noua declaratio volūtatis sicut dicim⁹ in simili.in.l.i.ℌ.si filius.ff.de leg.iij.⁊ in.l.q ex liberis.ℌ.testamēto.ff.de bo.pos.secundū tab.in qbus ꝑ qꝺ qñ actio a ꝓin.fuit inualida ex inhabilitate ꝑsone superueniēte habilitate non sufficit ꝓior volūtas ɪz requirit nona voluntas. Credo tū dictū Dy.posse sustineri ⁊ satis est de mēte text.in.ℌ.diuortio.postq̄ eñ dixit qꝺ volūtas requiritur: subḥcit qꝺ quidā diuertūt bona gratia:⁊ quidā mala gratia: ex quo datur intelligi qꝺ cā est illa q̄ facit ꝑsumi cōcensum ⁊ dissensum: sic nō requirit nova volūtas expꝛ̄sa. Quid aūt si nō apparet ex qua cā sit factū diuortiū: vtrū ꝓsumet factū bona gīa vel mala: vꝫ posse dici qꝺ in dubio vꝫ factū mala gratia cū eñ aliogn ꝓsumat culpa vnius ex cōiugibus vel forte ambox. argu.l.creditor.ff.ꝓ socio.⁊ qꝺ no.in cēstore.de reg.iu.⁊ in.l.si ꝑses.ff.de pe. ℭ Jn glo.sup verbo cōpēsatione ibi Jo.ibi nō est dos. ista gl.vt hic ℨDau.de ca.pōt dupliciter intelligi: vno modo qꝺ velit dicere fructus ⁊ res datas in dotē nō esse ipsas dotē ɪz sint res dotales: ⁊ qz dos est quoddā ius vſe contīnēs in se res dotales. vt.l.qꝺ dī.ℨ.de impē. vſi ɪz res dotales non pōt retineri ꝓpter res amotas vel donatas. vt in.ℌ.taceat. ꝓ alleg. ipsa tū dos potest diminui per exceptionē cōpēsationis quā pōt opponere maritus ɪz res dotalis non possit retineri.⁊ banc solu.approbat Bar.in.l.rē iudi.ℌ.i.ℨ.eo. Secūdo modo pōt intelligi.gl.illa ℌm Bal.hic ꝙ fructꝰ percepti a marito solu.ma. non dicūt esse dotis: qz ex quo mātimoniū est solutū non pōt intelligi amplius dos q̄ non pōt esse sine matrimonio. vt.l.ſi.C.de dona.ante nup. sed hoc dictū est falsum: vt dicunt Mod.⁊ bñ. ℭt cōtra tex. in.l.ſi marito.ℌ.ſi.ℨ.eo. in vltimo rñso. nec eñ dos pdit natura dotis postq̄ semel est cōstituta nisi post restitutionē vſ fructꝰ augēt dotē sicut quoddā ius vſe. ℭt ex hoc sequiť qꝺ etiā si mulier peteret dotē ſimplr non faciēdo mentionē de fructibus q̄ iuder posset cōdēnare in fructib⁹ qui augent dotē sicut dicimus in pet.here.vt.l. itē veniūt.ℌ.itē non solū.de pe.her.vbi boc tꝫ Ang.⁊ clari⁹.in.ℌ. fructus. qui sequiť.ex hac tū expoſitione bal.no.qꝺ priuilegiū cōcessum doti in.ℌ.taceat.non verificať in his q̄ veniūt accessorie ad dotē sicut in fructibus. sed ɔ hoc facit tex.no.qꝺ ibi pōderat Bal.in l.iij.ℌ.sed ⁊ si quis.ff.de neg.gest.ꝙ quē ipse tꝫ ibi qꝺ dispō exorbitās a iure cōi ɪz locū non solū in principali: sed etiā in accessorio: ꝓterea tex.dicit in.l.i.ℨ.c.ꝙ dotis cā est priuilegiata: ergo istud priuilegiū cōpetit in dependētibus a dote antecedente vel consequente. vt.l.cum hi.in ꝓin.ff.de trāſac.⁊ ibi per Ang.⁊ declarat Bar. ⁊ no.in.l.solet.vlt.q.ff.de ali.⁊ ci.le. Joan.tū de imo. videtur sequi hic hanc doctrinā Bal.intelligendo.glo.magis generalē.⁊ tertio modo quod neq; fructꝰ percepti ante matrimoniū neq; post matrimoniū solu. augent dotem per priuilegiū positum in.ℌ taceat.qz veniunt accessorie ad ipsam dotem quod non videtur bene dictum: quoniā cum augeant dotē formaliter sicut vniuersale quod augetur a fructibus non potest dici qꝺ sit accessorium dotis sed pars dotis: tenet ergo ꝓimum intellectū glo.qui est de mente Bar.⁊ solue contrarium formaliter: vt ponit Bar.in.l.rei iudicate.ℌ.i.ℨ.eo. ℭ Jn.c. glo.ibi solu.hic res amote ꝛc. Ex hac glo.colliguntur duo not.ℌm Bar.⁊ alios. Primū est quod qñ fructꝰ non sunt cōsumpti non pōt obḥci cōpensatio a marito de ꝙtitate rerū amo. Secundū est qꝺ fructibus cōsumptis succedit obligatio ad ꝙtitatē pecunie. Et ex hoc sequitur magna vtilitas ℌm Bart. qꝺ si postea augeať valor ⁊ pretiū fructuū ille qui cōsumpsit fructus non tenebiť advalorem maiorē q̄ superuenit sed ad ꝙtitatē simplr. ℭ Circa primum articulū adde doctri. doc. inquantū volunt qꝺ non possit obḥci cōpensatio de fructib⁹ ad ꝙtitatē qñ fructus extāt: ex eo qꝺ qui cōpensat soluat: vt.l.ſi debitor.ff.q̄ po.in pi.ba.⁊.l. amplius non peti.ff. rē ra.ba.⁊ aliud ꝓ alio inuito creditore solui non pōt: vt.l.ij.ℌ.mutui.ff.ſi cer.pet. Nā cōtra istā doc.vꝫ esse casus no. quē ibi pōderat Ang.in auc.de alie.⁊ emp.ℌ.hoc etiā.vbi ꝓbat qꝺ creditor q̄ accepit pignus ab ecclesia fructus perceptos ɔz cōputare in sortem per quē ter.reprehendit doc.glo.⁊ Barto.hic.nec obst.glo.videlicet quod fit quesitū ꝛñium creditori cum ipsi fructus sint sibi obligati vt hic per eum.⁊ hac rōne vtitur Bal.in.l.i.C.de pig.act.naz potest responderi concedendo hoc:⁊ cū hoc stat qꝺ debitor inuito creditore possit sibi dicere do tibi istos fructus ⁊ transfero in tedominium vt cōputes ipsos in sortem: hoc eñ videtur tacite actū ex natura cōtractus pignoris. Et ad hoc bene facit ter.in.c.i.de vsu. vbi dicitur qꝺ absolute fructꝰ rei pignoratę debent cōputari in sortem: nam illa dictio significat idem quod indistincte ex ipso iure.l. ij.ℌ.quod pater ſi conditionē.de inoffic.testa.⁊ fic ſiue fructus sint cōsumpti siue nō pōt cōputari volēte debitore ex causa creditore. ℭ Scdo arguo sic: qñ aliqs ɔz fructꝰ spāle qꝺ ꝓ onere matrimonij pōt solui expartimur ℌm glo.in.l.fundi trebel.ff.de vsufr.leg.ergo ɪz non possit obḥci cōpensatio de fructib⁹: obḥcietur tū de estimatione que est ꝓ impotētia soluendi: sed ad illa possumus respondere tenendo cōem opi.⁊ ꝓimo ad.ℌ.hoc etiā qꝺ est speciale in ecclesia qꝺ illa.l.intelligiť ℌm alia iura.l.qñ fructꝰ sunt ℨsumpti indistincte debēt ℨputari in sortē siue absolute: nec etiā tollit illa dictio precisa quin possit restringi per alias leges qꝺ ꝓ ɔ in multis casib⁹ qui enumerant in.c.cōquestus.e.ti.fructꝰ pignoris nō ℨputant in sortē.⁊ banc opi. Barto. tenet Anto. de bu. in.c.ad nostrā. de iure iur. ꝓ o qua vꝫ casus in.l.in summa.ℌ.in frumēto. de cōdi. ide. vbi ɔ qꝺ si frumentū est solutū in debi qꝺ si fructꝰ ertāt ipsi cōducunt alias cōdicit estimatio: et qz vt vides qñ fructꝰ nō possent restitui succedit obligatio ad ꝙtitatē. Adde qꝺ idē possit dici si non possent ꝓstari sine magna difficultate. glo. est not. ℌm Barto. ⁊ Moder. in.l.eū qui certarū. ℌ.fi. de ver.ob. debes aūt ꝓ o cōplemento scire qꝺ qñ fundus est cōsuetus locari ad pecuniā dicto nomine fructꝰ intelligiť ipsa pensio ℌm bar.in.ɔ.l.fundi.ad treb. super quo vide ter.in.l. dñi ꝓdiozꝝ. C. de agri.⁊ cēſi. lib.xi. Sed ad hoc deducit in hoc articulo dupliciter dubitatio. ⁊ ℙrima est nunquid fructibus cōsumptis fiat cōpensatio ipso iure: an vero ita demū si opponat exceptio cōpēsationis: qꝺ tāgit hic.o.m.⁊.o.bal. tenere qꝺ fit ipso iure. Sed hoc vbi dicat bal. nō allegat. tū tex. ꝓ o hac opinio. in.l.i.C. de distrac. pig. in ver. ipso iure ꝓ alle. ter. potest intelligi sicut alia iura que dicunt qꝺ ℨpensatio fit ipso iure supplēdo ſ. hoc obligatio pignoris vt pign⁹ nō possit vēdi. Et sic intelige dicta. o.m. ℭ Scdo dubitatur nūquid si aliquis possidet mala fide habeat locū qꝺ ɔ in glo. qꝺ cōsumptis fructibus succedit obligatio ad ꝙtitatē vꝫ bar. sentire qꝺ nō dū dicit qꝺ in his que il licite percipiunt fructus hoc est: ɔ sic aliter sentit q̄ in his qui percipiunt mala fi. ℨDo ista cōclusione allegat. ℨDau. ter. in.l. mala fi. C. de cōdi. ex le. vbi ɔ qꝺ fructibꝰ cōsumptis a male fi. possessore pōt agi ℨditione ex.l. ad fructꝰ. Jo. de imo. distinguit aliter: ꝙ qꝺ aut logmur in actione reali: ⁊ tūc nō possem⁹ q̄rere in bone fi. possessore: tū q̄ lucrat fructꝰ qz non pōt cōueniri in fructib⁹ quos nō lucrat nisi quatenus est factꝰ locupletior: vt no. in.l. fructꝰ. ff. de rei vē. sue loquimur in possessore male fi.⁊ tūc ipse dicit qꝺ si consumpsit fructꝰ qꝺ cōuenitur perinde ac si fructus extarent: qz dolo desiť possidere: vt.l. sinaūt. ℌ.si heres. ff. de rei vē. ℭt sic tenebiť ad fructꝰ sicut ꝓbat in.o.l. mala fi. C. de cōdi. ex.l. Jo. de imo. nō distinguit inter existēte in bona fi.⁊ in mala fi. sed inter eū qui cōuenitur actione ꝓsonali ⁊ actione reali vt ꝓimo casu petat exceptio: scdo petat ipsi fructꝰ. Sed ɔ illa dicta est casus in.l. eū qui. in pri. ff. de bis qui. vt indig. ibi eñ heres qui nō vendicauerat mortē de functi erat in mala fi. vt ibi ɔ. Jtē ibi agebať peti. here. q̄ est actio realis habēs ꝓsonales ꝓstationes: vt.l. hereditatis petitio. C. de peti. here.⁊ sic ille tex. ℨfundit vtrāq; opi. Et ideo bar. ibi ſimpliciter ɪz nō cēpserit. Et hoc facit ad intellectū Mod. quē posuit in ꝓin. dicūt eñ qꝺ ideo pēsiones future non cōtribuunt eū pēsionib⁹ ꝓteritis ⁊ fructib⁹ ꝓceptis: qz non vꝫ ꝙeniēs qꝺ qs habeat fructū duarū culturarū: q̄ rōvꝫ ℨfundi in illo tex. qz in acqſitione fructuū faciēda a marito sicut inſpicit cultura ꝓcedēs: ita inſpicit ipsa ꝓceptio fructuū vt ex ipa ꝓceptione marit⁹ partē fructuū possit lucrari:⁊ sic nō vꝫ resultare absurdū: ex quo non solū culture ɪz etiā ꝓceptioni fructuū assignať acqſitio ipsoꝝ fructuū. facit etiā ille versi. ad id qꝺ dixim⁹ post bal.in ꝓ.l.vcz qꝺ id dī esse factū tpe guerre qꝺ est factū post cās guerre ortā ⁊ qñ ꝓparabať: videꝭ eñ q⁹ in acqſitione fructuū cōsideram⁹ non solū ipsam ꝓceptionē sed ꝓparatiōnē etiā q̄ fiūt ad acqrēdos fructꝰ. ℭ ⁊ Quarto no. in ver. de pēsionib⁹ in fi.q⁹ appellatione fructuū ‘cōtinenť non solū pēsiones q̄ soluunť ꝓ habitatiōe dom⁹’ ⁊ vocanť ibi fructꝰ cuiles ꝓ gl.⁊ bar. in.l. fructꝰ. ff. de rei vē. ℭt ille tex. vꝫ ꝓbare in fi.q⁹ ꝓprie sunt fructꝰ: ɪz in.l. ancillarū. i fi.⁊ in.l. mercedes. ff. de pe. her. videnť illa ſeq̄ parari a fructib⁹: vñ dī in.l. mercedes. q⁹ sunt loco fructuū: cōiter tū q̄ fit mētio de fructib⁹ ibi fructꝰ q̄ nō capiunť immediate ex re sed ꝓpter rē ꝓbēdunť: vt hic ibeta.l. fructꝰ. ℨ.e.⁊.l.iulia. ℌ.a fructib⁹. de acti.emp. cōprehenduntur etiā in dispōne testatoris ℌm bar.in.l. fundi treb. ff. de vsufr. leg. ℭt ſilꝫ si aliqs perit fructꝰ in libello iſte pēsiones cōprehenduntur ℌm bal.q boc declarat in.l.ſi traditio. in vlt.q.C. de act.emp.⁊ qd veniat noie redditus⁊ obuentionū. vide p gl.⁊ mod.i.c. gñali. de ele.li.vi. Et scias qꝺ appellatiōe fructuū non veniūt fructus fructuū: sed appellatione oīs cause bñ veniūt. glo. est no.in.l. ɪz ꝑt⁹. in ꝓin. ff. qꝺ me. cā.⁊ qd iportet boc verbū oīs cā. vide per Ang. in.l. iulia. ℌ.ff. de rei vē.⁊ in.l. ꝓterea. ff. eo. tit. ℭ Jn gl.i. ibi: ⁊ boc idē dico ꝛc. er illa glo. posita sup verbo cedua. manifeste apparet qꝺ [illegible]nus casus ponit in ver.⁊ in pluribꝰ annis.⁊ in ver. vt in silua [illegible]a. qui intellect⁹ est manifeste falsus ſi in ter. dictio vt est in meo: qz illa est exēplificatiua dicti preceden tis ⁊ ponit eundē casum: ꝓterea etiā si sit dictio ⁊ adhuc non pōt bene sequi ad casus ꝓcedentes: illis eñ dicit qꝺ si ager colit bis in

ditor accepit domum in pignus nunquid habitante domum cum familia teneať ad pēsionē saltē quā ipse solueret de dicta domo si habuisset eā cōducere. sup quo. Spec. dicit in ti. de pig. ℌ.i.ℨ.qdſi. quā sequiť do. abb. in.c.cū ℨ. extra de pig. q⁹ cōputabit sibi fructꝰ i. pēsionē quā esset ꝑceptur⁹ ipse.⁊ in hoc resideť do. abb. ɪz Spec. aliter sentiat: sed bal. quē ipſi non viderūt in auc. ei q̄ iurat. in vlti, char. C. de bon. aut. iudi. pol. tꝫ oppositi.⁊ logē in pignore ꝓtorio q̄ creditor fuit missus in tenutā. mouek hac rōne qz idiṗm detine re pignus ⁊ fructꝰ q̄ pcipiunť ex domo. i. habitatio. vꝫ esse idē: ficut ergo ꝓpter ius detinēdi qꝺ ɪz in pignore ꝓtorio infistere rei nō ex eo qꝺ ꝓ hoc teneať aliqd soluere debitori: ita vꝫ q⁹ ꝓpter habitare qꝺ est idē nil teneať soluere. nos possum⁹ ɔistinguere ɔcozdādo ꝓ opi. q⁹ aut creditor hacten⁹ habitauit domū ꝓ se vel ꝓ aliū quatenus erat necesse ad custodiā rei: ⁊ tūc nulla debeať pensio: qz hoc fecit vt cōseruet pignus ⁊ ad vtilitatē debitoris: aut habitauit cuz tota familia vltra q̄m esset necesse ad custodiā: q⁹ ꝓ illa habitatione debeať pēsio. facit optime ꝓ o ꝓio mēbro qꝺ ponit bar. ɔmod. in l. duo fratres. ff. de acq. here. vbi dicūt qꝺ si vnus ex socīs ꝓ o indiuiso habitat rē cōem altero absente non teneť ad pēsionē ꝓ parte socī: q⁹ non poterat vti parte sua quinctā vteretur parte socī: ita etiā est dicendū in ꝓimo casu: q⁹ actione custodie non poterat separari ab habitatione q̄ ibi ficbat custodie causa: illa nō dicitur habitatio de qua debeat solui pensio.

Quod in anno. Diuisio fructuū ɔz fieri de sestrī in semestrē qñ idē fructꝰ vel filꝰ bis colligiť in anno: ⁊ silꝫ si ꝓimo p plures annos colligunť fructꝰ ɔz fieri diuisio ꝓ o rata pluriū annoꝝ ⁊ nō solū de immobilib⁹: sed etiā de mobilib⁹ operis seruoꝝ ꝓ pēsionibus fit ꝑdicta diuisio. h. d. vſq; ad.ℌ.si fundꝰ. ℭ Not. i. in pluriḇ⁹ annis ℌm expositionē glo. ſ. etiā ℌm aliā expositionē quā dabo ꝓ illa dictio plurib⁹ annis. ſ. iij. vel. v. Et ex hoc vꝫ posse intelligi qꝺ si aligs in accusatione deducit se fuisse vulneratū pluribus vulneribꝰ ille libellus est obscur⁹: ⁊ multofortius testes eodē mō dicāt vꝫ qꝺ nō sit ꝓbata certa intētio accusatoris. ℨuū ɪz Bar. in.l. si gēma arbor in fi. ff. ar. fur. cc. vbi dicit q⁹ ⁊ qz in penis ɔ dī fieri ‘minoz inter ꝓtio: vt.l.ſi ꝑses. ff. de pe.⁊.l. iij. ℌ.fi.⁊ ibi ꝓ Bar. ff. de suſpe. tu. intelligeť. de minozi numero. i. de duobus vulneribꝰ: ⁊ si dicať in libello vel in dicto testis qꝺ vulnerauit pluribꝰ ⁊ pluribus vulneribꝰ intelligeť de quatuor vulneribꝰ. ⁊ Scdo no. in ver. Jtē si locatio. ibi: sup annū mercedē ꝛc. ꝙ illa dictio sup ‘nō solū est implicativa sed etiā repetitiua ac si diceret ℌabiť merces annua et aliqd vltra: vñ si testator: ita dicit relinquo titio centū sup dotē suā vꝫ eē plegata dos. ita no. determinar Jac. de are. ꝓ istū ter. in.l.q vltia. ff. de do. ꝑle.⁊ ibi hoc tꝫ bar. ℨuū ɪz Ang.⁊ dicit fuisse cōsultū florētie in.l. si seruus legat⁹. ℌ.si ita scriptū. de leg. i. ɪz ꝓ opi. Jac. vltra istū ter. est casus no. cū gl. in.l. seie. in ꝓin. ff. de fun. instr.⁊ logē ibi de dictione insup. ꝓ qua etiā vide bonū ter. i.c. significauit. ⁊ contra de appel. ℭ Tertio no. in.ℌ. non solū tps ꝓceptionis: ɪz etiam tps culture ꝓcedēs vt ille debeat ꝓticipare fructus q̄ coluit fructꝰ ɪz nō ꝑceperit. Et hoc facit ad intellectū Mod. quē posuit in ꝓin. dicūt eñ qꝺ ideo pēsiones future non cōtribuunt eū pēsionib⁹ ꝓteritis ⁊ fructib⁹ ꝓceptis: qz non vꝫ ꝙeniēs qꝺ qs habeat fructū duarū culturarū: q̄ rōvꝫ ℨfundi in illo ter. qz in acqſitione fructuū faciēda a marito sicut inſpicit cultura ꝓcedēs: ita inſpicit ipsa ꝓceptio fructuū vt ex ipa ꝓceptione marit⁹ partē fructuū possit lucrari:⁊ sic nō vꝫ resultare absurdū: ex quo non solū culture ɪz etiā ꝓceptioni fructuū assignať acqſitio ipsoꝝ fructuū. facit etiā ille versi. ad id qꝺ dixim⁹ post bal.in ꝓ.l.vcz qꝺ id dī esse factū tpe guerre qꝺ est factū post cās guerre ortā ⁊ qñ ꝓparabať: videꝭ eñ q⁹ in acqſitione fructuū cōsideram⁹ non solū ipsam ꝓceptionē sed ꝓparatiōnē etiā q̄ fiūt ad acqrēdos fructꝰ. ℭ ⁊ Quarto no. in ver. de pēsionib⁹ in fi.q⁹ appellatione fructuū ‘cōtinenť non solū pēsiones q̄ soluunť ꝓ habitatiōe dom⁹’ ⁊ vocanť ibi fructꝰ cuiles ꝓ gl.⁊ bar. in.l. fructꝰ. ff. de rei vē. ℭt ille tex. vꝫ ꝓbare in fi.q⁹ ꝓprie sunt fructꝰ: ɪz in.l. ancillarū. i fi.⁊ in.l. mercedes. ff. de pe. her. videnť illa ſeq̄ parari a fructib⁹: vñ dī in.l. mercedes. q⁹ sunt loco fructuū: cōiter tū q̄ fit mētio de fructib⁹ ibi fructꝰ q̄ nō capiunť immediate ex re sed ꝓpter rē ꝓbēdunť: vt hic ibeta.l. fructꝰ. ℨ.e.⁊.l. iulia. ℌ.a fructib⁹. de acti.emp. cōprehenduntur etiā in dispōne testatoris ℌm bar.in.l. fundi treb. ff. de vsufr. leg. ℭt ſilꝫ si aligs perit fructꝰ in libello iſte pēsiones cōprehenduntur ℌm bal.q boc declarat in.l. si traditio. in vlt.q.C. de act.emp.⁊ qd veniat noie redditus⁊ obuentionū. vide p gl.⁊ mod.i.c. gñali. de ele.li.vi. Et scias qꝺ appellatiōe fructuū non veniūt fructus fructuū: sed appellatione oīs cause bñ veniūt. glo. est no.in.l. ɪz ꝑt⁹. in ꝓin. ff. qꝺ me. cā.⁊ qd iportet boc verbū oīs cā. vide per Ang. in.l. iulia. ℌ.ff. de rei vē.⁊ in.l. ꝓterea. ff. eo. tit. ℭ Jn gl.i. ibi: ⁊ boc idē dico ꝛc. er illa glo. posita sup verbo cedua. manifeste apparet qꝺ [illegible]nus casus ponit in ver.⁊ in pluribꝰ annis.⁊ in ver. vt in silua [illegible]a. qui intellect⁹ est manifeste falsus ſi in ter. dictio vt est in meo: qz illa est exēplificatiua dicti preceden tis ⁊ ponit eundē casum: ꝓterea etiā si sit dictio ⁊ adhuc non pōt bene sequi ad casus ꝓcedentes: illis eñ dicit qꝺ si ager colit bis in

a ℭ Annꝰ artificialis. adde qꝺ quidā ab incarnatiōe: vt est gl. in cle. i. de sum. tri. glo. in rubr. C. de indicti. lib. x. bar. i. l. libelloꝝm. i. ℌ. fi ac cusator. ff. de accu. diffuse p Car. alex. in. ca. in noie dñi in. j. not. xxiij. dist.

b ℭ In penis ɔz fieri. adde in regulā peniis. de regu. iu. lib. vi.

c ℭ Dictio super. adde qꝺ multꝫ modis sumit ó quo p Joā. cal. in rū. de restitu. spo. in cōsi.

d ℭ Appellatiōe fructuū. adde an cōtineť decime ⁊ oblationes vide ꝓ doct. in. c. pastoralis. de do. inno. in. c. cum inter. verbo. sig. ⁊ per Ly. in. l. certū. C. de rei vendi. doc. in cle. i. ꝺ re. cc. nō alie.

Universidad de Deusto
Biblioteca

anno ⁊ bis colligunt fructus nō fit diuisio fructuū ꝑ toto anno ſz ꝓ○ ſemeſtri: quō ergo idē dicim⁹ eſſe in filua cedua in qua nec bis coliť filua in anno⁊ fructus percipiunť poſt plures annos nō bis in eodē anno. vt gl. exēplificat ſup verbo cedua .ver⁹ ergo intelle⁊ ctus litere eſt iſte: q⁊ ſicut fructus qñ colliguntť bis in anno⁊ ſequñ⁊ tur⁊ diuidunťur ꝑ vna cultura⁊ ꝓ○ rata tpis vni⁹ culture ita qñ ꝓcipiunť poſt plures annos ſicut eſt in filua cedua fiet diuiſio babito reſpectu ad oēs annos: q⁊ ꝓ○ oibus annis eſt vna cultura. ¶ In eadē glo. ibi: ſed vī ex glo. ponit ad ẓnium quatuor ſolutiones. Et prima⁊ ſcōa appꝛobantur ꝓ○ veris quas iunge ſimul⁊ dicas qō qñ ager bis coliť in eodē loco: ⁊ ex eodē loco percipiūtur fructus ſimiles q⁹ diuiditur ann⁹ ꝓ○ ſemeſtre vt ꝺ○ in ter. ſec⁹ ſi ꝑ cipiunť in alio loco⁊ ſint diſſimiles. Sz tertia ſolutio eſt multū ob ſcura: dicit eñ qō hic directio attēditur ibi per obliquū q⁹ verba nō declarantur per aliquē. Sz ꝺo. Jo. de imo. dicit qō illa ſolutio po teſt eſſe vera⁊ hr̄e bonū intellectū: ſz qūo hoc ſit nō declarat inten⁊ tio tī gl. vī fuiſſe ibi qō hic fructus acquirunť per perceptionez et ſeparationē ipſoꝝ a tertia q̄ eſt directa perceptio etiā ỹmediata: ſed in. l. ſi fund⁹. ℊ. ſi nō agitur de ꝓceptione directa fructuū: ſz indire⁊ cta⁊ obliqua q̄ ꝺ○ obliqua ꝺupliciter. Uno mō inq̄tū ꝺeductio ex penſarū fit niſi ꝺe fructib⁹ in quibus fuit facta expēſa nō ꝺe alīs loco ipſoꝝ. Scōa q⁊ nō acquirunť fruct⁹ ex ipſa ſeparatione facta terra que eſt directa ꝓceptio: ſz ꝑpter expēſas ꝺeducunť admiſaq⁹ ſol. expēſarū ꝓ○ quib⁹ ꝺetinēťur: que ſolutio iudicio meo nō ħz fa ꝺozē iuris: q⁊ ſiue cōſideras fruct⁹ vt ꝓcipiunť directo: ſiue vt per cipiunť per obliquū nō aſſignata alia cā⁊ rōne ꝺifferētie nō videť eſſe ꝺifferētia inter hos caſus: regli⁹ eñ qō nō ſz ꝺirecto nō ſz ꝑ indi rectū: vt. l. pupillus. ℊ. i.⁊. ℊ. fin. ff. ꝺe auť. tu.⁊. l. i. C. ꝺe natura. lib. Quarta ergo ſolutio vī melio⁊ que ꝺicit qō quoad expēſas dūta⁊ rat illa ꝺuo ſemeſtria ꝙputanť ꝙ nno anno quo aꝺhūc effectū: vt ſi ſumpt⁹ nō poſſunt aꝺꝺuci ex quo ſemeſtri ꝺeducanť ex ſcōo ne ma ritus remaneat in ꝺāno qō ħz multā equitatē: nā in bone fidei poſſeſſoze videm⁹ qō ſi nullos fruct⁹ percipit⁊ faceret expēſas ꝺānuz ſibi cōputať: vt. l. ſi a ꝺño. ℊ. fi. ꝺe peti. heredi. in boc tī qñ nulli fru⁊ ctus eſſent ꝓcepti ꝺiffert maritus a bone fidei poſſeſſoze vt vidiſti ꝺeclaratū in. l. fructus. Ƶ. co. ¶ In glo. ſup verbo amplius ibi: pu ta plauſtrū lignoꝝ ⁊c. boc melius ꝺeclarat in fi. glo. que ꝺicit qō verbū ampli⁹ poſitū in pe. verſ. pōt eſſe aꝺuerbiū tpis ⁊ aꝺuerbiū q̄titatis: ſi eſt aꝺuerbiū q̄titatis boc ſignificat q⁹ locatio fuit facta ꝓ○ quinquennio vt ſingulis annis ſoluatur penſio: ⁊ vltra illam pēcionē annuā in fi. quinquēnū ſolueret certū qꝺ: vt ꝺicit gl. plau ſtrū lignoꝝ. Si vero eſt aꝺuerbiū tpis in ver. pe. ſicut in verſ. Et tunc ſenſus litere eſt ille ſm glo. q⁹ ſi finito quinquēnio locationis eſt finitū matrimuniū qō intelligeꝺ incepto ſcōo quinquēnio, ꝙ ali qua parte tpis tūc ꝓ○ illo tpe qō efflurit ꝺe ſcōo quinquēnio fiet diuiſio fructuū. i. illius pꝛeſtationis ꝺe qua ꝺebebat fieri in fi. quin quēnꝰ ſequētis habito reſpectu aꝺ totū quinquēniū: vt verbigr̄a: ſi ſex menſes fluxerūt ꝺe ſcōo quinquēnio in mr̄imonio ꝓ○ ea ra ta lucreť marit⁹? id qō erat ſoluenꝺū in fi. quinquēnꝰ que erat ꝺeci ma ſm gl. ſi aūt intelligas qō verbū amplius. in ver. pe. ponatur ꝓ○ aꝺuerbio q̄titatis iꝺē ſenſus eſt ſm glo. qō eſt exponenꝺū vt ꝺicamus qō ſi ex forma locationis vltra annuas penſiones in fin. quinq⁹ annoꝝ ꝺz ꝑſtari aliquiꝺ⁊ poſt finitū pꝛeꝺictū quinquēniū in ſcōo quinquēnio matrimoniū ꝺurauit aliqua pte tpis ꝓ○ rata totius quinquēnꝰ incepti qua ꝺurauit matrimoniū maritus lucre tur iꝺ qō erat ſoluenꝺū in fi. quinquēnꝰ. Et ꝳz intellect⁹ poſſit tol lerari: clarior tī intellectus ⁊ verior: q cōtinuať ꝓpꝛie ad caſuz pꝛeceꝺentē eſt iſte qō ſicut qñ naturaliter fruct⁹ nō poſſunt percipi ni ſi poſt quinq⁹ annos vt eſt in filua cedua ſi ab aliq̄ tpe illoꝝ quiq⁹ annoꝝ mr̄imoniū ꝺurauit ꝑ illa rata tpis marit⁹ lucrať fruct⁹ ba bito reſpectu aꝺ totos quinq⁹ annos: ita ſi ex ꝙuentione partiū ali qꝺ ſit ꝑſtanꝺū ꝓ○ re ꝺe qua naturaliter ſingulis annis pecipiunť fruct⁹ in fi. quinquēnꝰ: iꝺ faciat cōuentio partiū qō natura rei vt ꝺe boc q⁹ ꝑ quinquēnio ꝑſtat fiat diuiſio aꝺ ratā quinquēnꝰ: vt ꝑ qua rata iſtius quinquēnꝰ ꝺurauit mr̄imoniū ꝑea maritus lucre tur boc qō eſt ſoluenꝺū in fi. qnquēnꝰ: ⁊ ſic nō erit opponere ſcōm quinquēniū: vt ponit gl. ſed in primo pōt boc verificari: ⁊ ſm hoc viti. ver. in verbo amplius tpis. ꝺebes intelligere nō ꝓ○ ampliozi tpe ꝓtimi quinquēnꝰ: ſed ꝓ○ ampliozi tpe penſionis ꝙmune que ſingulis annis ꝑſtať. Aꝺuerte tī qꝛ ſi i ter. eſſet ꝺictio⁊ nō ſic poſ ſet ſaluari intellect⁹ glo. ꝺe q̄ ꝺixim⁹ in. j. gl. aꝺ ver. vt eſt pluribus. vt ibi ponereť vn⁹ caſus. ⁊ alter in ver. ⁊ in filua cedua. ⁊ tūc nō el ſet ſimilitudo inter ver. ⁊ in pluribus ⁊ ver. ſequēti in q̄titate tpis ſed in vnitate culture: ⁊ erit ſenſus ſicut in caſib⁹ ꝓcēꝺitib⁹? an vno ſemeſtri ſit vna cultura illa cultura cōſiꝺerať et nō alia cultura al terius ſemeſtris: ita qñ ꝓ○ pluriꝺ⁹ annis eſt vna cultura reſpectu pluriū annoꝝū fiet diuiſio fructuū: q⁊ tī in ter. eſt ꝺictio vt lectura glo non pōt ſtare: vt ꝺixi in. j. glo. ¶ Extra glo. arguit hic Bal. aꝺ queſtionē ſup qua conſuluit Oldra[illegible]quid ſi Archiꝺi. vēꝺit fruc tus ỹbñficij⁹ ſui ſub nōie fruct⁹ veniat iꝺ qō eſt ſolutū ꝑſtari ipi Ar chiꝺ. in aꝺuētu ſuo aꝺ locū ỹbñficij. Et conſuluit qō nō. ¶ Primo qꝛ hoc pꝛeſtať poť⁹ ꝺignitati⁊ ꝑſone q̄ ỹbñficio. Ergo nō cōputať in fructu: vt. l. ſi vero. ℊ. itē quicqꝺ. ℊ. e. Sēd hoc non vī verū: qꝛ hoc qō ꝑſtať vī ſolui rōne ꝺignitatis q̄ eſt in ỹbñficio: vñ ſicut iꝺ qō pꝛe ſtatur viro tāq⁹ patrono eſt reſtituēꝺū vroxi vt in. ꝺ. ℊ. itē gcquiꝺ. ita qō ꝑſtať Archꝺ. nō priuato noīe ſeꝺ rōne ꝺignitatis. Scōo mo uetur ꝑ ter. i. l. ſeie. ℊ. medico. ꝺe an. lega. ſz aꝺ illū ter. pōt ꝺici q⁹ ibi ꝑſtatio vniformis non ꝺebebať ex neceſſitate ſz in caſu nſo ſz ꝑſta⁊ tio nō ſit vniformis: ſi tī eēt ꝺebita ex ỹſuetuꝺine vī q⁹ ꝺēret cōpu tari in fructu ſicut viꝺem⁹ q⁹ qñ relinquiť vſuſfruct⁹ iuriſꝺitionis pene q̄ ꝺebenť ex ꝺelictis ꝓtinent aꝺ vſufructuarium. vt. l. vſufru⁊ ctu. la grāꝺa. ⁊ ibi ꝑ bal. ⁊ ang. ff. ꝺevſufru. le. bar. in. l. ſi. ℊ. eo. ti. Et tetigit in ꝓin. ℊ. e. l. ⁊ tī pene exigēꝺe non habēt vniformē ꝑſtatio⁊ nē ſi ſunt maiores vel minores ſm ꝺelicta. Tertio aꝺducit ter. i. l. bis verbis. ℊ. a liū no. ff. ꝺe leg. iīj. vbi expēſas q̄ fiūt ꝙ introitu mi litie teneť facere heres nō legatari⁹? ſz illa. l. loquiť in alio caſu eſt eñ hoc ex natura rei legatevt expēſa q̄ antecedat traditionē legati ꝓtineat aꝺ heꝺē: vt ibi ꝑ bar. pōt tī ſuſtineri illa opi. q⁹ cū iſtuꝺ emolumentū tribuat rōne honoꝛis. i. aꝺ honoꝛāꝺū ꝺignitatē: pōt ꝺici qō qꝛ ꝺať ꝓpter honoꝛē ſicut non cōputareť in uſtu: nec poſ ſet eſtimari vt merces. l. j. ℊ. fi. ff. ſi mēſor: fal. mo. ꝺire. ⁊ ꝙ eunꝺē. in l. ſi. ℊ. diuus. ꝺe var. ⁊ extraoꝛꝺi. cog. ita nō cōputabiť in fructu: qꝛ fructus ꝓtineť aꝺ lucrū: ⁊ ſz illa rō poſſet euitari: qꝛ tī nō occurrit melioꝛ ſequamur cōem ſniam ⁊ tene menti iſtū ter. in ꝓin. q. ꝑbat q⁹ ꝺiſpoſitā ꝺe vno tpe trahiť aꝺ iſtuꝺ tp̄s: ⁊ eſt caꝺē rō: vides eñ qō bic qō ꝺ○ ꝺe anno aꝺ ſex menſes qñ in ſex mēſes eſt vna cultura ſicut cōtingit qñ eſt vna cultura vni⁹ anni. Et inꝺe eſt qō ꝺiſpō fa cta ſup ꝑſcriptione legali trahiť aꝺ ꝑſcriptionē ſtatuaria ſm bar. in. l. ỹ. ℊ. fi. ff. ꝙ emptoꝛe. ꝙ hac ꝙcluſione viꝺe ter. i. c. ſepe. extra. ꝺe appel. gl. tī valꝺe no. in cle. q̄ꝺiu. ꝺe appel. in verbo abſhoie. ꝺicit qō ſz termin⁹ bois ſubꝛogeť loco termini iuris: pena tī q̄ imponiť ꝓ○ termino iuris elapſo non viꝺebiť impoſita ꝙ termino bois: vñ ꝺoc. buī⁹ no. lr̄e foꝛte non haberet locū in penalib⁹. Extra glo. bic tetigit bar. ⁊ plurius modo illā oppoſitionē ꝺifficilē quā bart. ꝺeclarat plene in. l. ſi conſtāte. ℊ. quoties. j. eo. Nā in ipſo ter. ⁊ in. l. vnica. ℊ. exactio. C. ꝺe rei vxo. actio. vī ꝑbari clare qō fruct⁹ rerum mobiliū marit⁹ reſtituit: ſz eos pceperit infra annū ꝺotis. Sz boc vī ẓ ter. in. ꝺ. ℊ. quoties. cui Bar. rñꝺit qō qñ fruct⁹ percipiunť ex re vel ꝑpter rēꝺebēt reſtituī ⁊ cōmoꝺū ꝺe quo loquiť ter. ℊ. quo ties. eſt retētio illoꝝū fructuū vſq⁹ aꝺ finē ꝺilationis: ſz ẓ banc ſol. inſunt hmōi: vt. j. viꝺebis ⁊ anteq̄ rñꝺeant aꝺ text. i. ℊ. exactio. vel pꝛio aꝺ iura q̄ aꝺꝺucunť ẓ illū. ℊ. itē faciliter poſſet rñꝺeri: qꝛ ſm iſta iura ⁊ añ. ℊ. exactio. ꝺicūt qō ꝺos non ꝺz reſtitui poſt terminū: vñ in reſtitutiōe reꝛ mobiliū ꝺebeat fieri reſtitutio incōtinēti ⁊ oēs fruct⁹ ꝺebeāt reſtitui. allegāt ter. q bñ facit in. l. i. ℊ. nō laūt. C. ꝺe rei vxo. actio vbi boc vī ꝑbari: ſz ille ter. nō facit melioꝛē ꝙꝺitionē iu ris. ff. ꝺe media iuris ꝓuꝺētia ſicut ſepe fit. Oñ aūt boc ſit verū ꝙ batur ꝙ ꝺuas leges. ꝑbať ꝙ ter. i. l. ſi ỹſtāte. ver. ſiue aūt. j. e. vbi ꝺi cit ter. q⁹ ſiue res reſtituēꝺe ſint pericło mulieris ſiue viri: tī marit⁹ aꝺ id ẓ tp̄s legitimū aꝺ reſtituēꝺū: ſz boc nō pōt eſſe q⁹ aliq̄ caſu res eſſent pericło mulieris ſm iura. ffoꝛ. ꝺilatio bñ ꝺareť ꝑ bis q̄ ꝺebenť in gñe: q⁹ grauī⁹ pericło nō pōt. l. incēꝺiū cū ſi. ℊ. ſi cer. pet. ergo neceſſario ꝺz itelligi q⁹ etiā ꝑ reb⁹ mobilib⁹ q̄ ſunt i ſpē ꝺe iu re. ℊ. ꝙpetebat iſta ꝺilatio. Et exponit gl. ꝺū ꝺicit q⁹ pericłū pōt pti nere aꝺ vroꝛē q̄ē ꝺata ſpēs ꝺotalis eſtimata. Scōo aꝺꝺuco ter. i. l. i. ℊ. habeo. i ſcōo rñ. ꝺe ꝺote ple. vbi ꝺ○ q⁹ ſi mulier nō ẓ in ꝺo te⁊ nē niſi ſeruū ineſtimatū ⁊ ꝑlegetur ꝺos vroꝛi: mortuo ſeruo legatū extinguiť viuēte. l. teſtatoꝛe. Et ſic oſtēꝺit qō a principio legatū vo luit ita qō eſſet impoſſibile ſi reſtō ſpeciei eſſet facienda incontinē⁊ ti: qꝛ haberet legatū ꝺotis cōmoꝺū repꝛeſentationis: vt plene ꝺiciť Bar. poſt gl. in. l. ỹ. ℊ. fi. e. ti. Et ideo Bar. qui melius intellerit in. ℊ. quoties. noluit qō etiā in iſto. ℊ. ꝺos. ꝺeberet reſtitui poſt cerⁿ tū tp̄s: querenda eſt ergo illa ſolutio. Et ẓ ſolu. bar. quā ipe ponit in. ꝺ. ℊ. quoties. ꝑ euiꝺentia arguo vero ſic. maritus ꝺurāte anno eſt ꝺebitoꝛ in ꝺiē vel heꝛeꝺitatis eius. Sz ille q ꝺebitoꝛ eſt in ꝺiem nō vī teneri aꝺ fruct⁹ ꝓceptos in medio tpe vt. l. mulier. ℊ. alia aꝺ tre. Et no. i. l. in fideicō. e. ti. ꝑ gl. ergo vī qō ſiſt marit⁹ ꝑēꝺēte ꝺila tio. vl bſ ꝺes ei⁹? nō reſtituat fruct⁹. ¶ Cōfirmať hec cōcluſio qꝛ actioꝺotis ⁊ actio ꝑſonalis bōe fiꝺei: vt. l. j. ℊ. ſz ignora⁊ ℊ. in actio ne bone fiꝺei fruct⁹ nō vēꝺūť niſi poſt moꝛā. l. viꝺeam⁹? ℊ. ſi actoꝛ ꝺe vſu. Et plene ꝑ gl. in. l. moꝛa. e. ti. ergo vī qō ꝑēꝺēte ꝺilatione in qua nō pōt eſſe niſi aliqua moꝛa: vt. l. ſi pius. ꝺe ver. ob. not. poſ ſit ꝺici qō fruct⁹ ſint reſtituenꝺi. Sz aꝺ iſta rñꝺet bic Jmo. ⁊ pau. ꝺe ca. ꝺicentes qō iura ẓ ia loquuntur in ꝺilatione ꝺata ex alia cā ꝙ ex cā miſerationis. Nā ꝺilatio que ꝺatur ex cā miſerationis ſicu ti ea que ꝺať marito vel eius heredib⁹ fruct⁹ interim percepti ve niunt reſtituenꝺi. Et ita intelligūt. ℊ. exactio. Et qō ꝺilatio cōceſſa marito ꝺicať cōceſſa executioni ⁊ miſerationis cā ꝓbať in. l. ſi ꝺo natari⁹. ꝺe cōꝺ. ob; cām. vbi ꝓbať qō qſi marit⁹ agit ẓ vroꝛē pōt opponi exceptio cōpenſationis ex ꝺote ſoluenꝺa ẓ ſimus. j. termi nū reſtituēꝺi ꝺotē. Et ita ꝺz Bar. ꝑ illā ſingu. l. in. l. iuriſgē. ℊ. quin imo. ℊ. vt puta. ff. ꝺe pac. hoc aūt nō poſſet bī locū niſi qñ ꝺilatio ꝛcꝺiť miſerationis cā. l. ſi non militi. ℊ. fi. ꝺe cōpēſa. Et plene ꝑ bar. ff. ō ver. ob. in. l. ita ſtipulat⁹. ꝑ hac ꝛcluſiōe facit: qꝛ qñ ꝺilatio ꝺať miſerationis

miſerationis cā ſicut eſt tp̄s q̄ ꝺ○ rimeſtre qō ꝺať: iuꝺicať hoc tp̄s nō liberare ꝺebitoꝛē a piculo interit⁹ gl. eſt ſing. quā ibi no. bar. in. l. ſi cū excep. ℊ. quaten⁹. ver. q⁹ ſi bō. ff. qō me. cā. Si ergo ꝺebitoꝛ nō li beratur ab interitu ex quo ſequiť qō incurrit ꝺānuz: multofortius ꝺebebit reſtituī: ⁊ amittit lucrū: ſed illa glo. ẓ ſit notabilis eſt falſa. Et ẓ iū ꝛz ibi bar. ꝓteroq⁹ in vno caſu: vꝛ ſi moꝛa pꝛeceſſiſſet ſenⁿ tentiā vt ibi ꝺeclarat Bar. ⁊ ẓ bāc opi. Mod. eſt caſus clar⁹ quez reputo ſingulareⁿ z in. l. ſi longis. C. ꝺe ꝛecu. rei iuꝺi. vbi aꝺ boc vt poſt cōꝺēnationē factā ꝺe ſpē reus teneatur ꝺe fructibus requiriť q⁹ ſit in moꝛa manifeſta. Et ſimiliter vt teneatur ꝺe interitu ſz penⁿ ꝺēte ꝺilatione miſerationis cā nō poteſt ꝺici in moꝛa ergo impoſ ſibile eſt q⁹ reſtituāťur fruct⁹. Et hoc eſt ſm verā opi. quā ſupra ꝺiⁿ xi qō in actionibus bone ſi. nō veniūt fruct⁹ niſi poſt moꝛā: poſſet tī ſaluari opi. Mod. er. vt tāgit hic. ꝺ. m. q⁹ eſſet trāſlatū ꝺñiū ipſo iure in vroꝛē rerum ꝺotalium iurta. l. in rebus. ꝺota. C. ꝺe iure ꝺo. Nā ſi ageretur rei vē. poſt lapſum anni facilius poſſet aꝺmitti: vt eſſent reſtituenꝺi fruct⁹: tex. tī in. l. in rebus. ſi bene memini nō lo quiťur niſi immobiliū: ꝺe quo ꝺicā ynū verbū in. l. ſequē. Tangit etiam bic. ꝺ. Pau. nūquiꝺ ꝺilatio annalis ẓ locū q̄ maritus vel eius heredes baberent in pꝛoptu: ⁊ faciliter poſſent reſtituere ꝺo tē quā ꝺebent. ⁊ refert Cy. tenuiſſe q⁹ tunc nō ẓ locū vt ipſe notat in. ꝺ. ℊ. exactio. Et bāc opi. tenet ipe cū modificatiōe: vꝛ niſi reſtiⁿ tutio rerū faciē. ℊ. annū poſſet aufferre cōmoꝺū aliqꝺ ipſi marito. Tūc eñ vī gauꝺeat ꝙmoꝺo meꝺū tp̄s etiā ſi ẓ paratā reſtitutio nē poteriť retinere vſq⁹ aꝺ terminū ne auferať ſibi cōmoꝺū meꝺū tp̄s ꝺe quo in. ꝺ. l. ℊ. quotics. Sed ỹ iſtā limitatiōnē facit glo. no. quā ibi aꝑꝛobat Bal. in. l. ſi ꝺiſtitut. ſup ỹbo ꝺāꝺū. ff. ꝺe iuꝺi. ℊ. vult qō tp̄s q⁹ ꝺatur iuꝺicatis vel confeſſis nō habeat locū qñ ve riſimiliter ꝺebitoꝛ habeat pecuniā paratā quā poſſit ſoluere: ſz po teſt ſoluere quoꝺ fauoꝛabiliοꝛ eſt ꝺilatio cauſa iuꝺicū q⁹ illa q̄ ꝺa 17 turmiſerationis cauſa cōꝺēnatis. Nā in. ℊ. quoties. ſatis vī eſſe q⁹ cōmoꝺo meꝺū tp̄s maritus nō ꝺebeat fraudari. ꝓ○ opi. tī Cy. facit ſcōa: q⁹ ceſſante cā ꝺilationis ceſſat ꝺilatio. l. a filia in princ. et ibi per bar. ff. aꝺ trcb. ⁊ in. l. ſi qs nō quaſi. ⁊. l. ſeq. vbi plene ꝺiri ꝺe acquirē. bere. vñ ſi ꝺilatio iſta vī cōceſſa miſerationis cā. i. vt ꝺebi toꝛ poſſit cōmoꝺe ſoluere vī q⁹ ceſſet cā q̄ ſi ſolutio facienda incōti nenti eſt ꝓmpta ⁊ facilius ego tī nō ꝺiſcēꝺerē ab iſta limitatioⁿ ne: q⁹ eſt ꝺe mēte ter. quoties. ¶ Ponit etiā ibi Cy. aliū caſuz in quo mulier nō teneť expectare annū: vꝛ qñ aliūꝺe nō pōt ali⁹ ẓ hoc habebit mulier ꝺuo remeꝺia: nā vel potuit petere ſe ali ab heꝛeꝺi bus viri vt ꝺixit gl. in pꝛin. huius. l. vel potuit petere ꝺotē ſibi reⁿ ſtitui. Et bāc opi. ſequiť Jo. an. cā reſiꝺens. in fi. ti. qui ſi. ſint. le. ℊ. j. ver. ℊ. ſi. cōmenti. Ego aūt ꝓ○ nūc nō recꝺeꝛe a regula q⁹ mulieⁿ ri pōt aliter ſuccurri: vꝛ petere ſe ali ab heꝛeꝺib⁹? ſicut ꝺixit in ter. in. ſi. in. l. ſi. C. ꝺe oꝛꝺi. cognitio. Aliū caſuz in quo nō expectať annus poſuit bart. an. l. ſi ꝺiuoꝛtio. ꝺe ver. ob. quā retulit ¶ Paul. in. l. ỹ. ℊ. e. ⁊ male. ꝺic vt ibi ꝺixi. Et q⁹ vt viꝺes iſte ſolutiones nō bene ſatiſfaciunt iuribus ⁊ rationibus. ℊ. alle. aꝺ iſtū text. Et aꝺ. ℊ. exⁿ ctio poſſumus ꝺicere reſpondendo ꝺupliciter vel ꝙ ſpeciale eſt in ꝺote fauoꝛe mulieris in qua multa ſpecialia inꝺucunť vel qñ text. ꝺ. ℊ. exactio ꝺicit qō ex ꝺie ſoluti matrimonij ꝺebent reſtitui fruct⁹ fundi ⁊ ſimiliter pēſiones intellige ꝺomoꝛ vel vecture nauiū ⁊ ope re ſeruoꝝ poſſumus ꝺicere q⁹ etiā ſi reputanť in fructiꝺ⁹ rerū mo biliū illud verbū ex ꝺie ſoluti matrimonij ꝺz ſubauꝺiri ſupplēꝺo ⁊ termini elapſi ſunt: ſupplemus in. l. tali. in pꝛin. ꝺe inre ꝺo. ⁊ in. l. ỹ. ℊ. ſi ſeruus. ꝺe ſtatu. li. q̄ iura in fi. q. aꝺꝺuciť Bar. ita ſupplenⁿ ꝺo in. l. ſi cui legeť. in pꝛin. ꝺe le. i. vel potes ꝺicere qō reſpectu rerū mobiliū illa ſimilitudo nō ſit p oia aꝺequata ita qō reſpōꝺeat ꝺifⁿ ferentia in tempoꝛe ſicut ꝺiximus. Ƶ. poſt ꝺoc. in ver. e contrario.

Si fundum. Arboꝛes ceꝺuas maritus conſtante matrimonio poteſt incꝺere ⁊ tāq⁹ fructus veniunt ꝺeuiꝺende inter vi. ⁊ vxo. ⁊ neſt in germinalibus. Arboꝛes aūt fortificātes nō pōt cedere nec iacte vi tēpeſtatis com putat in fructibus ſicut nec thelaurū inuentū in agro. ſcōa ibi: pu 18 to aūt. tertia ibi: ſz ⁊ ſi tēpeſtatis. quarta ibi: nō magis. ¶ Ho. ibi arboꝛes cedue ⁊c. qō arboꝛ cuius fruct⁹ principaliter eſt in vſu lignoꝝ ꝓ○ fructu ſuo ẓ lignū ꝺeſtinatū aꝺ vſuz hominū. Et ꝺeo vſufructuari⁹? ſilne cedue pōt ipſuz creꝺere ⁊ nō ꝺicit ligna tāq⁹ fru ctus agri. l. ex ſilua. allegata in glo. ꝺe vſufru. hoc tī ꝺebes intelliⁿ gere ꝓout tāgit ꝺñs me⁹ hic qñ tota ſilua eſt cedua. i. matura aꝺ cedendū ⁊c. Nā ſi alique arboꝛes eſſent mature alique nō poſſet fie ri inciſio nō ſecuta maturitate oīm. Caſus eſt in. ꝺ. l. ex filia. Et aꝺ uerte ne errek in ſtellectu. l. ſilua cedua. ꝺe ver. ſig. ꝺū eñ ꝺicit ibi in riſcoſultus qō ſilua cedua eſt illa que excīſa renaſcitur nō tī hoc ſi gnificat qō abſolute ⁊ quocūq⁹ tpe poſſet incidi. Sz hoc vult q⁹ il la nō poſſet ꝺici ſilua cedua que ſemel ex vſu excīſa nō renaſcať ſi cut eſt in cupſſis q̄ nō naſcunť: vt ꝺicit hiſtoꝛia naturalis: vñ ſer 16 uanꝺū eſt q⁹ ꝺ○ in. ꝺ. l. ex ſilua. in ter. ⁊ glo. ⁊ in. l. ſeq. ¶ Scōo no ta q⁹ arboꝛes fructiferas nō pōt incꝺere: ⁊ñ facit teneť mulieri aꝺ intereſſe: ex quo arguiť ℣y. ⁊ bar. qō vaſallus vel emphyteota 4 nō poſſunt incꝺere arboꝛes* in fundo ꝺato in feuꝺū vel emphyⁿ teo ſim. ꝓ○ quo ℣y. allegat ꝺuas bonas leges: vꝛ. l. in fraudē. ℊ. pe. ꝺe iure fiſci. ⁊. l. forma. ver. vites. ꝺe cēſ. Intellige tī niſi arⁿ boꝛes fructifere ꝺeficiāt: q⁹ tūc ꝺebēt ꝺe medio tolli ꝙ fructuarium vel emphyteotā ⁊ nouę ſubꝛogari. Caſus eſt in. l. agri. ꝺe vſufru. ⁊ bñ. ꝑbať in. ꝺ. l. in fraudē circa fi. Sz queriť ꝙ occurrit ꝺānuz: multofortius not. nunqꝺ ſi emphyteota vel vaſallus incidit arboꝛes ꝺñi illici te poſſint ꝑpter boc ab ipo ꝺño ꝓꝑrieta. expelli. tz bal. q⁹ ſic. alleⁿ gat text. no. in auť. q rē. C. ꝺe ſac. ſan. ecc. Et ita ibidē tz ipſe Bal. ẓ Jmo. hic ꝺicit poſſe rñꝺeri q⁹ ibi eſt ſpeciale in eccleſia: ⁊ ñ ſi eſt trahendū aꝺ q̄ſam in alīs vaſallis vel emphyteotis ꝺo. me. hic ꝺicit imo in quolibet vaſallo iſtuꝺ eſt ſimiliter. allegat ter. quē noⁿ tat bald. aꝺ boc in. c. i. ℊ. quicūq⁹ aꝺuocatū. ꝺe pa. teneē. tī nō ꝺ⁹ q⁹ vaſallus poſſit expelli. Sz q⁹ ſi monitus aꝺhuc male tractat feuⁿ ꝺū ſuū poterit ꝓuiari feuꝺo ꝑ ſentētiā q⁹ eſt mēti teneꝺū. ¶ Terⁿ tio no. ibi: ſed vī tēpeſtatis non cōputanť in fructu ſed totaliter ꝺeⁿ bent reſtituivroꝛi. ꝺicit tī hic bal. elegāter q⁹ iſtuꝺ eſt verū niſi ma rit⁹ velit vt illa materia ſit aꝺ refectionē fundi ꝺotalis: quo caſu nō pōt vti arboꝛibus cōpulſis a tēpeſtate: ſed nouis etiā ⁊ fructiferas pōt incꝺere. alleg. ter. in. l. arboꝛibus. in pꝛin. ꝺe vſufru. ⁊ ỹ. gl. ibi in ſcōo tī viꝺe⁊ reſtringere illū ter. aꝺ caſum q̄ſ ſunt ciecte a temⁿ peſtate illa tī reſtrictio eſt falſa: q⁹ ꝑ q⁹ ꝛ in pꝛinci. ꝺicit q⁹ arboꝛiⁿ bus ꝺeiectis ex violentia tēpeſtatis vſufructuarius pōt vti ꝓ○ maⁿ teria ⁊ in ſubſiꝺiū ꝓ○ vſu lignoꝝ ardendoꝝ in vſuz ſuū. Sz in ſeⁿ cundo tī. vbi pꝛopꝛie loquiť ꝺe arboꝛib⁹? inciꝺuis ꝺicit q⁹ ꝺe iſtis pōt vti ꝓ○ materia quātū ptinet aꝺ vſum fundi: ⁊ ſic nō ẓ ꝺecꝺit q⁹ abſolute vtatur ꝓ○ materia q⁹ in ſubſiꝺiū q̄ertat in vſum ligna. ⁊ ſic melioꝛ ꝑ⁹ q⁹ ille verſic. loquitur in alio caſu. Et aꝺꝺe ter. in. l. arboꝛē. ꝺe vſufru.

Si vir in fundo. Quicqꝺ renaſcitur cōpuⁿ tatur in fructu: ⁊ quicqꝺ nō renaſcitur nō cōputať in fructu. Et ex boc arguit hic aꝺ duas. q.

Ct Ho. j. q⁹ iꝺ qō nō renaſcitur non cōputatur in fructu ex quo hic arguitur aꝺ duas queſtiones. primā ponit bar. aꝺ ꝺictā re. q⁹ ſi vir legat vroꝛi vſumfructum bonoꝝum ſuoꝝum mulier ipſa nō poteriť pcipere ipſaz pecuniā vel lucrū q⁹ redigiť ex pth ocollis: q⁹ cū ſemel ꝺuntaraxat ſaluať pecunia pro crēplo regli⁹ iſta pecunia nō pōt cōputari in fructu: q⁹ nō renaſciť. Et bāc cōcluſionē ⁊ mulⁿ topleni⁹? poſuit. iꝺē Bar. in. l. quiꝺā. ℊ. nihil intereſt. ff. ꝺe eꝺē. ꝺo. Jo. tranſit cū ꝺictis Bar. Sed ¶ Pau. ꝺicit q⁹ hec opi. eſt ỹ ter. in l. vſufru. leg. ff. ꝺe vſufr. vbi ꝺicit q⁹ aꝺ vſumfructū fundi pertinēt oēs fruct⁹ ⁊ pꝛouentus qui capiūtur ex fundo ſed noīe pꝛouentuū venit oñe lucrū vt ibi ꝺ○: ergo etiā hoc lucrū ꝓthocollorū veniet: ⁊ per illū ter. etiā. ꝺ. m. impugnat bar. ¶ Peterea ꝺicit q⁹ iſta opi. eſt ỹ ca⁊ſus in. l. vroꝛi. la ūrta. ꝺe vſufru. lc. vbi ſi teſtatoꝛ legat vroꝛi vſumfructū bonoꝝ ſuoꝝ vſ legare vſumfructū kalēdaꝝ. i. vſum fruc. nomine ꝺebitoꝝū qui ſunt ꝺeſcripti klēꝺario. Sz iſta pecunia nō renaſciť ẓ eū: q⁹ ſemel eſt exactū nō pōt amplꝰ exigi ⁊ regu la bona fides. ꝺe re. iur. ergo nō venit appellatiōe fructuū. ⁊ ẓ hoc valꝺe fuit miſſ⁹ igenio bar. ⁊ eo q⁹ ſtatim. alle. l. vroꝛi. ⁊ poſtea i eo ꝺē cōſilio ꝛcludit iꝺē q⁹ hic. ¶ Tu ergo aꝺuerte ⁊ viꝺe bar. in cō ſi. l. iuxta ſi. quē ipſi nō viꝺerūt: ⁊ ſi vis tenere ſniam ſuā potes rñⁿ ꝺere aꝺ. l. vroꝛi ſinaliter q⁹ qñ legať vſuſfr. noſm ꝺebitoꝝ vī legare vſuſfr. pecunie exacte a ꝺebitoꝛib⁹? pōt cōſtitui vſufr. irregularis. in ff. ⁊. ỹ. ꝺe vſufr. ea. re. q̄vſu. cōſumunť. ⁊ iſte vſufru. pōt renaſci: q⁹ vſure ꝑ ꝺiuerſa tpa ꝺeſerte pñt ꝺeberi. ¶ Preterea vltra vſuras peⁿ cunie pñt parere fruct⁹ ſi collocenť aꝺ q̄ſtū boneſtū. in. ꝺ. per tuas. ꝺe ꝺo. poſt ꝺinoꝛ. aꝺ ter. in. l. ſi vſufru. lega. pōt rſideri quoaꝺ fruⁿ ctuariū ptinet etiā lucrū q⁹ renaſciť: q⁹ tī ptinet occaſiōe fructuū qui pcipi ꝺebēt aꝺ vſufructuario: verbigr̄a vt ꝺ⁹. l. in text. vere vt lucrū q⁹ pcipit vſufructuari⁹? er cā ꝺā. inf. ⁊ tī lucrū illud non re naſcitur ꝺz tamen pcipi aꝺ vſufructuario: q⁹ pcipiť occaſione fructuū eiuſꝺē habitationis quā ꝺz habere vſufructuarius in ꝺoⁿ mo ꝙ in pꝛeꝺi. pꝛopter pericułū vicineꝝ ꝺomus. Sed vbi lucrū q⁹ eſſet pcipiēꝺū nō renaſciť nō pcipereť occaſione fructuū a me

Universidad de Deusto
Biblioteca

pſi in. Ĥ. nō ſolū. Ĩ. ea. l. vbi multa allegaui non tacta hic a. d. m. et vltra illa vide optimū ter. in. l. arbor. Ĥ. i. de vſufru. niſi probet q̄ ille qui emit vſumfru. fundi nō pōt petere pēſiones p̄o quib⁹ locatus eſt fund⁹ niſi ſpecialiter ſit expreſſum: hoc tū pōt intelligi niſi fundus fuerit cōſuetus locari ad penſionē: q̄ tūc noīe fructuū venit penſio. Caſus eſt notabi. in. l. fundi trebatū. de vſufr. leg. bene facit ter. ꝛ q̄ ibi bar. in. l. vñi prediorū. de agri. ꝛ cenſi. lib. xi. Scōo adde inquātū dicit q̄ nomē redditus ſignificat plus inquātū diſtinguitur a fructu: q̄ cōplectitur etiā partū ancille qui non venit in fructu: vt. l. in pecudū. ff. de vſur. alleg. glo. in. c. gnāli. de elec. in vi. que allegat optimū ter. in. l. pau. Ĥ. i. de vſuris. Et hanc gl. adduxi tibi bis ſup ius cui adde q̄ ſi verbū redditus diſtinguit a penſione ſignificat redditū vel fructū qui debet in ſpecie nō in quātitate. glo. eſt nota. inſti loca. Ĥ. adeo. quā adducit Bal. in exercito rē de exercitoria. Et aduerte: q̄ glo. in. d. Ĥ. exercitorē. vī ſentire q̄ noīe obuentionū veniāt parui ꝛ magni redditus: ꝛ vī q̄ noīe reditus nō veniant niſi parui: vel q̄ ego nō credo. Tertio adde q̄ q̄ de nomine p̄ouentuū vel obuentionū ſit mētio ſm. d. m. in. d. Ĥ. exercitorē. ꝛ in. l. magis puto. de rebus eor⁹ nō tī ſm eū illa iura declarant quid veniat appellatione p̄ouentuū: vī ipſe allegat ad hoc Innoc. in. c. paſto. de donatione. qui vult q̄ ſub hac appellatione veniat differenter omne lucrū ſiue ſit fructus ſiue nō. Ẽ vi de glo. no. q̄ lucrū q̄ nō venit appellatione fructuū venit appellatione obuentionū. hoc dicit glo. in. l. ſi vbana. circa medi⁹ glo. mag. que eſt gl. pe. de condi. inde per quā alibi q̄ hic nota. q̄ p̄ouentum eſt generaliſſimū. Hoc tamen limita niſi hoc veniat ex iuria illata ei qui vendidit fructus ꝛ p̄ouentus iuriſdi. q̄ q̄ conſequimur ex iniuria non dicitur eſſe in bonis noſtris. in. l. cū emācip. Ĥ. emancipatus. ff. de colla. bo. Et ideo nō venit in venditione p̄ouentuū. ita refert conſuluiſſe Oldr. ꝛ ita tenet in. c. i. de cap. qui cur. vend. in vſi. feu. Sed contra hanc deciſionem facit mirabiliter glo. quā ibi no. Ange. ad hoc in. l. non ſolū. Ĥ. ſi pater. de procura. vbi dicitur q̄ ſi filius exigat pecuniam p̄opter iniuriam ſibi illatā in bonis pecunie pater habet vſumfru: ꝛ ſic patet q̄ etiam pecunia exacta p̄opter iniuriam computatur in bonis aduēticiis filij in quibus pater habet vſumfru. vnde cogitandū eſt vſq; ad lec. ſequē. quātum autem ad articulum noſtrum videtur mihi q̄ hāc concluſionem quā ponit do. me. ꝛ gl. ꝛ Ĵmo. in his alle. clare p̄obatur in ter. in. l. vſufru. le. Ĩ. inducta. nā poſtq̄ iuriſcō. dixit q̄ ad fructuariū pertinerent omnes p̄ouentus ſtatūm infert per dictionem vnde: q̄ lucrum q̄ conſequitur vſufruc. ex cauſa dā. infe. eſt ſuum nec tenetur illud reſtituere: ꝛ ſic patet q̄ nomen p̄ouentuus ſignificat lucrum: q̄ nullo modo poteſt conſiderari in fructu vel in reddit⁹. Ĵn glo. in verbo mariti. iſta glo. vult ꝛ approbāt cōmuniter doc. q̄ in verbo ꝛ impēſa mutatur caſus ſicut dixi in ſummario ꝛ in caſus poſitione: ſed hoc eſt manifeſte falſum nec poteſt ſtare quoad fructum literalem: q̄ ſi ante verſ. ꝛ impenſam ſubauditur nō imponatur implicatiue ꝛ erit ſenſus dictio. alioquin que eſt aduerſatiua: tūc dictio etiam que eſt in p̄inc. ver. non poteſt ibi eſſe niſi alioquin ſi lapis nō renaſcitur ꝛ impenſa nō p̄eſtabit marito: vt ſi diceret nō ſolum maritus nō lucrabitur lapides ꝛ tenebitur ad intereſſe mulieri: q̄ fecit fundum deterioꝛē. Sed etiam non poterit repetere impenſas. Sed hoc cōtra intentionē litere que ponit dictionē ꝛ copulatiue. Ĵdeterea in p̄in. ter. nulla fit mentio de lapide qui renaſcitur: ſed bene in ver. niſi ꝛ in intellectu glo. iuriſcō ſultus reſpondet ad queſitū imperfecte. in p̄in. determinat enim ſolum q̄ maritus lucratur lapides. Sed non determinat vtrū repetet expenſam q̄ poſtea determinat in ver. niſi vnde. Ĵpau. intelligens hūc intellectum eſſe falſu⁹ dicit ꝛ bene q̄ totus iſte. Ĥ. vſq; ad verſi. niſi. debet intelligi quando lapis non renaſcitur in verſi. autem niſi vſq; ad fi. debet intelligi quando lapis vel alia materia renaſcitur. Et in p̄imo caſu dicitur ſecundū eum q̄ lapides efficiuntur viri. Sed nō retinet expenſam ſed cū non retineatur ꝛ cum efficiantur mariti modo dicit q̄ eſt potiſſimum: vt ergo iſta obſcuritas involueretur liqueat nec deſtruas ter. vt facit gl. opponem⁹ tripliciter cōtra ter. ex ordine. ꝛ ad fi. glo. dabitur breuis ſolutio ſequendo intellectum. do. Ĵpau. qui eſt veriſſimus: videtur ergo q̄ in p̄in. ter. nō poſſit ſtare dū dicit q̄ ſi lapis nō renaſcitur fundus fit fructuoſus: nā cōtrariū videtur dici in. l. ſi. in p̄in. in vlt. reſpō. de fun. do. Secūdo tamen dicitur q̄ maritus efficitur dominus lapidis qui non renaſcitur hoc videtur falſum: q̄ ex quo iſte lapis non eſt in fructu vt dicit text. ergo videtur q̄ maritus non lucretur: q̄ lucretur tantum fructus rei dotalis: vt p̄obatur in pluribus legibus. Et ideo glo. eſt mota ad dicendū q̄ lapides nō efficiuntur mariti q̄ eſt falſum vt dicam. Tertio videtur quod maritus poteſt repetere expenſam: q̄ ex quo reddidit fundum fructuoſiorem melioꝛem reddidit rem ad perpetuā vtilitatem: ergo poteſt repetere expenſam. l. i. Ĥ. ſed nec ob impenſas. C. de rei vxo. actio. Ad primum dictum tradunt hic Moder. bene quod licet in dubio per effuſionem lapidis qui non renaſcitur fundus videatur fieri deterioꝛ: vt videtur ſonare: vt in. d. ſi. poteſt tamen fieri quod hoc caſu fundus efficiatur melioꝛ: verbigratia: ſi locus ille antea vel primo erat ſterilis p̄opter lapidicinā ita q̄ ex eo parū percipiebat: ſi facta effuſione ꝛ repleta fouea terra impoſititia poterit germinare ꝛ facere. Et hoc modo litera noſtra intelligit. Ad ſecundū dico cōcedendo nō lucratur hos lapides: q̄ non ſunt in fructu. Et per hoc non ſequit quod ſi ſunt exēpti durante matrimonio non efficiunt ſui: q̄ cum ſit dōis dotis quicquid auget dotem: licet non ſit in fructu tranſit in dōin mariti: eſt tamē poſtea reſtituendū vxori tanq̄ pars dotis. Ĵ Primū p̄obatur expreſſe. in. l. ſi. in p̄inc. p̄alle. vbi labeo dicit quod etiā ſi per ſuffoſſionē fundus ſit factus deterior: tamen lapides efficiunt viri. ꝛ ſic patet q̄ non ſolum quando fundus eſt melioꝛatus: ſi etiā quādo eſt deterioꝛatus lapides exēpti efficiuntur viri: ꝛ tamen non eſt dubiū quod quādo fundū deterioꝛ rauit tenetur reſtituere lapides vxori: ſicut quādo excidit arbores fructuoſas que non renaſcūtur: vt p̄obatur in. Ĥ. ſi fundum. Ĩ. eo. Secundū p̄obatur in. l. ſi ex lapidicinis. de iure dotis vbi patet q̄ poteſt mulier agere ad eſtimationē ſi lapides exciſi fuerunt vendi ti: ergo ſi extarent poteſt agi ad ipſos lapides actione de dote. Ad tertium q̄ eſt difficilius ꝛ p̄opter q̄ gloſſ. diſtinxit ter. dic q̄ q̄ſi ager fuit melioꝛatus p̄ effoſſionē: vt dī in text. ſumpt⁹ nō poſſunt retineri tanq̄ deducendo de fructib⁹: q̄ cum lapis iſte non renaſcitur non cōputatur in fructu. ꝛ hanc rationē tangit gloſ. ſuper ver. quia ibi eſt ꝛ alia ratio. ꝛ ſi dicatur ſaltim poterunt repeti expenſe tanq̄ facte perpetue vtilitatis cauſa ꝛ ſic in effectu expenſam repetet. in ter. noſtro reſpondere poteſt: quod multum differt vtrū expenſa veniat detrahenda tanq̄ de fructibus: an vero repetēda vt facta ad ſolutionem rei vtiliter. Ĵam primo caſu competet marito facultas retinendi ipſos lapides ꝛ ſic habebit cōmodum retentionis quod non haberet: in ſecūdo caſu quod expreſſe dicit in. Ĥ. ſed nec obſtat. Ĵtem ſi expenſa detrahetur de lapidibus tanq̄ de fructibus marit⁹ lucrabit plus primo. Nā retinebit expenſas factas in inueniendo lapidatiuā que pertinent ad perpetuam rei vtilitatem ꝛ expenſas factas in lapide cedendo que pertineret ad perceptionē fructus vt tangit Bart. hic ꝛ Ĵmo. Sed ſi expenſa non poſſit deduci de lapidibus tanq̄ de fructibus: tunc non repetetur expenſa niſi ea que reſpicit perpetuaꝫ rei vtilitatem. Et licet valet ꝛ impēſam intelligat de facta ad perpetuā rei vtilitatem quam dicit non repeti per ter. in. Ĥ. interdum. Ĵ. eo. dico q̄ lectura nō eſt vera: tota enim hec lex loquitur de impenſa facta gratia querendoꝝ fructuum. non obſt. Ĥ. interdum. nam ibi loquitur quando matrimonium durauit toto anno perfecto quo caſu ſicut maritus nil reſtituit vxori: ſed lucratur totos fructus ita non repetit impenſam. ter. autem noſter loquitur quando matrimoniū erat ſolutum ꝛ annus non erat perfectus: quo caſu ſicut reſtituuntur fructus p̄o rata mulieris: ita mulier agnoſcit onus impēſarum. Et hoc caſu nō loquitur. Ĥ. impendi. ſupra alleg. pluries. Et p̄o iſta habes intellectum bui⁹? difficilis. Ĥ. in gloſ. in verbo vel enim alterius. ibi; vel ſalinarum. per hanc glo. refert do. me. hic ſe conſuluiſſe q̄ ſi aqua ſalſa ſit in loco priuato ex qua poſſint fieri ſaline iſte pertinerēt ad dominum fundi. Et ad ipſum pertinet perceptio ſalinarum. alle. ter. cum gloſ. in. l. iij. Ĥ. ſi. cum ſeq. ff. de rebus eoꝝ. ſed dōis Ĵpaul. inducit hec iura ad meliorē q̄nem videlicet nūquid lapidicinos aurifonides ꝛ ſimilia poſſit aliquis exercere in agro alieno inuito domino: ꝛ refert ſe hāc queſtionē habuiſſe de facto in caſu qui eue nit in territorio vergoni p̄o effuſione cotium que fiebant de montibus pertinentibus ad priuatos. Et primo videtur q̄ hoc non poſſit fieri ſecundū eum. ꝛ per hunc ter. ꝛ per alia iura que dicunt quod iſte materie vel marmora pertinent ad dominos fundi. Et potiſſime quia vīget ter. in. l. venditor. Ĥ. ſi conſtat. ff. cōmunia prediorum. vbi p̄obatur q̄ non licet effodere de agro alieno inuito domino nomine publico vel priuato: ꝛ ſic etiam p̄opter vtilitatē publicam non licet. ꝛ hoc fatetur do. Ĵpau. quando quis fodiendo vult ſcandere ſuper finem ſoli. Sed quādo quis vult ſedere ſub fundo alterius non ledendo ſuperfi. videtur q̄ hoc poſſit fieri ſecundum glo. Et ibi Bart. in. l. quoſdā. C. de mctallis. ꝛ meta. li. xi. debet tamen domin⁹ habere. viij. partē. l. cum cuncti. C. eo. ti. ꝛ ita dicit ſe cōſuluiſſe de facto. Sed in hoc multū repugnat ter. in. d. Ĥ. ſi conſtat. qui non reſtringit ad hunc modū. ꝛ eſt ratio quia p̄opter publicam vtilitatē licet permittatur auferri ius alterius. l. lucius. de eui. ꝛ. l. ſi fundus. ff. loca. non tamē permittitur cum iniuria priuati: vnde debet ſolui precium rei ſue: vt plene declarat Angelus in. l. item ſi verberatum. de rei vendi. poſt glo. ſed poſſet dici quod quando imminet vtilitas publica ſatis eſt quod dōis aliquid percipiat ſicut dōis hic percipit octauam partē: vt melius dicetur in lectu. ſequenti. ꝛ ad ea que dixi nūquid pena que applicatur domino caſtri veniat reſtituenda illi cui dōis donauit fructus et prouentus iuriſdi. caſtri. Adde q̄ ſi tenemus opi. Bar. in. l. bis qui heres. Ĥ. ſi. de acq. here. qui voluit quod etiā q̄ teſtamentū expugnatur a filio per querelā hereditatis acquirat patri: ꝛ ſic illud q̄ eſt acquiſitū p̄pter iniuriā filio illatā cōputet in bonis. opi. glo. in. Ĥ. ſi pater vī verio. Si aūt tenemus q̄ tūc hī dītas nō acgrat pri: ſicut ego tenui in. l. filio. ff. de inoffi. teſt. tūc verior eſt opi. cōtraria ꝛ Bald. Nos aūt poſſumus diſtinguere ſicut diſtinxi in ſi. queſtione. in. Ĥ.

ne. in. Ĥ. q̄ anno. q̄ aut iniuria fuit illata dignitati: verbigratia: ſi dōis fuit offenſus a ſubdito: ꝛ tunc pena acquiratur illi cui fuit facta effuſione ꝛ repleta fouea terra impoſititia poterit germinare ꝛ facere. Et hoc modo litera noſtra intelligit. Ad ſecundū dico cōcedendo nō lucratur hos lapides: q̄ non ſunt in fructu. Et per hoc non ſequit quod ſi ſunt exēpti durante matrimonio non efficiunt ſui: q̄ cum ſit dōis dotis quicquid auget dotem: licet non ſit in fructu tranſit in dōin mariti: eſt tamē poſtea reſtituendū vxori tanq̄ pars dotis. Ĵ Primū p̄obatur expreſſe. in. l. ſi. in p̄inc. p̄alle. vbi labeo dicit quod etiā ſi per ſuffoſſionē fundus ſit factus deterior: tamen lapides efficiunt viri. ꝛ ſic patet q̄ non ſolum quando fundus eſt melioꝛatus: ſi etiā quādo eſt deterioꝛatus lapides exēpti efficiuntur viri: ꝛ tamen non eſt dubiū quod quādo fundū deterioꝛ rauit tenetur reſtituere lapides vxori: ſicut quādo excidit arbores fructuoſas que non renaſcūtur: vt p̄obatur in. Ĥ. ſi fundum. Ĩ. eo. Secundū p̄obatur in. l. ſi ex lapidicinis. de iure dotis vbi patet q̄ poteſt mulier agere ad eſtimationē ſi lapides exciſi fuerunt vendi ti: ergo ſi extarent poteſt agi ad ipſos lapides actione de dote. Ad tertium q̄ eſt difficilius ꝛ p̄opter q̄ gloſſ. diſtinxit ter. dic q̄ q̄ſi ager fuit melioꝛatus p̄ effoſſionē: vt dī in text. ſumpt⁹ nō poſſunt retineri tanq̄ deducendo de fructib⁹: q̄ cum lapis iſte non renaſcitur non cōputatur in fructu. ꝛ hanc rationē tangit gloſ. ſuper ver. quia ibi eſt ꝛ alia ratio. ꝛ ſi dicatur ſaltim poterunt repeti expenſe tanq̄ facte perpetue vtilitatis cauſa ꝛ ſic in effectu expenſam repetet. in ter. noſtro reſpondere poteſt: quod multum differt vtrū expenſa veniat detrahenda tanq̄ de fructibus: an vero repetēda vt facta ad ſolutionem rei vtiliter. Ĵam primo caſu competet marito facultas retinendi ipſos lapides ꝛ ſic habebit cōmodum retentionis quod non haberet: in ſecūdo caſu quod expreſſe dicit in. Ĥ. ſed nec obſtat. Ĵtem ſi expenſa detrahetur de lapidibus tanq̄ de fructibus marit⁹ lucrabit plus primo. Nā retinebit expenſas factas in inueniendo lapidatiuā que pertinent ad perpetuam rei vtilitatem ꝛ expenſas factas in lapide cedendo que pertineret ad perceptionē fructus vt tangit Bart. hic ꝛ Ĵmo. Sed ſi expenſa non poſſit deduci de lapidibus tanq̄ de fructibus: tunc non repetetur expenſa niſi ea que reſpicit perpetuaꝫ rei vtilitatem. Et licet valet ꝛ impēſam intelligat de facta ad perpetuā rei vtilitatem quam dicit non repeti per ter. in. Ĥ. interdum. Ĵ. eo. dico q̄ lectura nō eſt vera: tota enim hec lex loquitur de impenſa facta gratia querendoꝝ fructuum. non obſt. Ĥ. interdum. nam ibi loquitur quando matrimonium durauit toto anno perfecto quo caſu ſicut maritus nil reſtituit vxori: ſed lucratur totos fructus ita non repetit impenſam. ter. autem noſter loquitur quando matrimoniū erat ſolutum ꝛ annus non erat perfectus: quo caſu ſicut reſtituuntur fructus p̄o rata mulieris: ita mulier agnoſcit onus impēſarum. Et hoc caſu nō loquitur. Ĥ. impendi. ſupra alleg. pluries. Et p̄o iſta habes intellectum bui? difficilis. Ĥ. in gloſ. in verbo vel enim alterius. ibi; vel ſalinarum. per hanc glo. refert do. me. hic ſe conſuluiſſe q̄ ſi aqua ſalſa ſit in loco priuato ex qua poſſint fieri ſaline iſte pertinerēt ad dominum fundi. Et ad ipſum pertinet perceptio ſalinarum. alle. ter. cum gloſ. in. l. iij. Ĥ. ſi. cum ſeq. ff. de rebus eoꝝ. ſed dōis Ĵpaul. inducit hec iura ad meliorē q̄nem videlicet nūquid lapidicinos aurifonides ꝛ ſimilia poſſit aliquis exercere in agro alieno inuito domino: ꝛ refert ſe hāc queſtionē habuiſſe de facto in caſu qui eue nit in territorio vergoni p̄o effuſione cotium que fiebant de montibus pertinentibus ad priuatos. Et primo videtur q̄ hoc non poſſit fieri ſecundū eum. ꝛ per hunc ter. ꝛ per alia iura que dicunt quod iſte materie vel marmora pertinent ad dominos fundi. Et potiſſime quia vīget ter. in. l. venditor. Ĥ. ſi conſtat. ff. cōmunia prediorum. vbi p̄obatur q̄ non licet effodere de agro alieno inuito domino nomine publico vel priuato: ꝛ ſic etiam p̄opter vtilitatē publicam non licet. ꝛ hoc fatetur do. Ĵpau. quando quis fodiendo vult ſcandere ſuper finem ſoli. Sed quādo quis vult ſedere ſub fundo alterius non ledendo ſuperfi. videtur q̄ hoc poſſit fieri ſecundum glo. Et ibi Bart. in. l. quoſdā. C. de metallis. ꝛ meta. li. xi. debet tamen domin⁹ habere. viij. partē. l. cum cuncti. C. eo. ti. ꝛ ita dicit ſe cōſuluiſſe de facto. Sed in hoc multū repugnat ter. in. d. Ĥ. ſi conſtat. qui non reſtringit ad hunc modū. ꝛ eſt ratio quia p̄opter publicam vtilitatē licet permittatur auferri ius alterius. l. lucius. de eui. ꝛ. l. ſi fundus. ff. loca. non tamē permittitur cum iniuria priuati: vnde debet ſolui precium rei ſue: vt plene declarat Angelus in. l. item ſi verberatum. de rei vendi. poſt glo. ſed poſſet dici quod quando imminet vtilitas publica ſatis eſt quod dōis aliquid percipiat ſicut dōis hic percipit octauam partē: vt melius dicetur in lectu. ſequenti. ꝛ ad ea que dixi nūquid pena que applicatur domino caſtri veniat reſtituenda illi cui dōis donauit fructus et prouentus iuriſdi. caſtri. Adde q̄ ſi tenemus opi. Bar. in. l. bis qui heres. Ĥ. ſi. de acq. here. qui voluit quod etiā q̄ teſtamentū expugnatur a filio per querelā hereditatis acquirat patri: ꝛ ſic illud q̄ eſt acquiſitū p̄pter iniuriā filio illatā cōputet in bonis. opi. glo. in. Ĥ. ſi pater vī verio. Si aūt tenemus q̄ tūc hī dītas nō acgrat pri: ſicut ego tenui in. l. filio. ff. de inoffi. teſt. tūc verior eſt opi. cōtraria ꝛ Bald. Nos aūt poſſumus diſtinguere ſicut diſtinxi in ſi. queſtione. in. Ĥ.

Interdum. Si fruct⁹ pendēt ergo reſtituunt mulie ri vna cū agro p̄eſtita cautione de reddenda portione delata marito. Si vero maritus percipit fructus añ fundū reſtituti; ꝛ pleto anno nihil reſtituit: vbi aūt ann⁹ nō ſit cōplet⁹ reſtituat p̄o rata tp̄is: q̄ nō durauit matrimoniū. hoc dicit vſq; ad. Ĥ. impendia. Scōa eſt ibi: interdū. Tertia ibi: interduꝫ vero. Quarta ibi: eadē. Ĵ No. primo ſm intellectū ĵmunē: q̄ q̄ſi maritus percipit fruct⁹ ꝛ matrimoniū fuit ſolutū anno p̄fecto ma
19 ritus lucret totos fructus de quo dicem⁹ in. l. ſi fun. Ĵ. eo. Ĵ No. ſcōo q̄ maritus nō vtitur retentione q̄ſi fructus adhuc ſunt pendentes in agro ſed interponitur cautio: intellige ſm gloſ. nota. bic ꝛ bene niſi fruct⁹ ſint maturi ꝛ de proximo percipiendi: q̄ tūc pōt retineri fund⁹? ꝛ addit. do. me. q̄ ſi maritus nō ꝑfidit de vxore poterit apponere cuſtodē vt vxor nō poſſit eū fraudare in fructibus
20 colligendis. alle. Spe. in ti. de deci. in quodā. ver. in ſi. q. Ĵ Ultimo nota. in ver. ea. cōditio q̄ diſpoſitio facta in vna perſona hz locū in alia in qua eſt eadē rō q̄ nō ſumus in materia correctiua: alias vī ſec⁹. l. ſi vero. Ĥ. de viro. Ĵ. eo. de quo dic vt ibi. Et probat etiā hic q̄ diſpoſitio facta de principali p̄ſona hz locū in bīde. cō cordat ter. ꝛ q̄ ibi bar. in. l. ſi poſtulāte. in p̄in. ad trēb. Ĵ In gl. in ver. cauetur. ibi: ſi cōſtante. Ĥ. quoties. doc. tripliciter ſoluit hoc ĵnium. Et primo ſoluit Dy. q̄ hic refert Ĵpau. q̄ ideo in. l. quoties requirit ſatiſdatio: q̄ maritus p̄ius erat obligatus ad dotez reſtituendā poſt terminū: vnde q̄ iterū permittit ſimpliciter ex nuda cautione eſſet ſuperfluū: quaſi ideo verbū cautio ibi capiť p̄ ſatiſdatione. Sz in caſu nr̄o mulier que percipiebat fundū plenū fructibus non erat obligata p̄ius bos reſtituere nec etiā tenet niſi cauerct: ꝛ ideo ſufficiat nuda cautio. ꝛ hoc ſequiť Ĵpau. hic. Et ita intelligit in. l. oibus. de iudi. ꝛ. l. ſi creditores. cū ſi. de pi. cre. ꝛ q̄ habetur in. l. inter oēs. qui ſa. da. co. vbi agitur de ſatiſdatione legali vel fideiō. Sz hec dicta nō ſunt ĵmunia nec placēt. Et primo nō eſt verū q̄ ille q̄ eſt obligatus ex. l. diſpoſitione vt electa vna ſpecie ℥tus cauēdo nuda cautione dicať ſuperflua cauere: q̄ in diuerſis ſpēbus obligationū. Ĵ Scōa obligatio cōtinēs idē q̄ prima nō ℥ ſuperflua: vt plene declarat bar. in. l. is qui idē. de ver. obli. bene facit. l. ſi mulier. Ĥ. firē. de le. iij. Ĵdeterea ſm hoc ſi cautio nuda eſ ſet ſuperflua ſocius obligaretur ſatiſdare cōſocio ℥ ter. in. l. verꝛ. Ĥ. itē ſciendū. Ĩ. p̄o ſocio. vnde videmus q̄ interponiť cautio nuda a legatario de reſpondendo cōā iudice ſuo in. l. ij. Ĥ. legať. de iu di. Et rū p̄ius erat obligatus p̄omittēs rīdere cōā iudice ſuo: bar. dicit hic q̄ in. Ĥ. quoties. ler vltra. p̄cdit dū requirit ſatiſda. Et banc. ſol. poſuit p̄ius bal. in. l. vniuerſa. C. de preci. impe. offe. bic aūt dicit bal. melius ſcz q̄. Ĥ. quoties. loquitur in dilatio. que datur miſerationis cā vt diximus. Ĩ. in. Ĥ. nō ſolū alias. l. nō ſolū. in qua eſt ſpeciale q̄ q̄ui releuať in vno grauetur in alio ſicut etiā grauatur in reſtitu. fructuū ℥ Moder. in. Ĥ. nō ſolū Ĵ p̄o hac ſol. facit ter. in. l. ſi debitori. de iudi. ꝛ in. c. q̄ ad ℣ſultationē. Et ibi per Moder. de re iudi. ꝛ iſta cōiter tenenť: ſed q̄ gl. bic dicit q̄ q̄ſi ver bum cautio proferť a. l. intelligitur de nuda. inde ſumpta occaſiōe tractāt bic bart. ꝛ moder. diffuſe q̄ſi verbū cautio proferť a. l. vel a p̄etore q̄ importet: ꝛ cōiter diſtinguiť q̄ aut ſit mētio a. l. ciuili de cautiōe: ꝛ tūc intelligať de nuda: aut ſit mētio a p̄etore: ꝛ intelligatur de idonea. ſic diſtinguit bar. in. l. ſancimus. C. de verbo. ſignifi. Et ſequiť hic Ĵmo. ꝛ cōiter ſcribentes quib⁹ adde ſm do. meū q̄ p̄eterq̄ in ſocio ꝛ in viro ꝛ vxore q̄ dicunť hr̄e quandā ſocietatē ℥ fraternitatē regulariter: ꝛ cautio intelligiť cū fideiuſſore vel pigno re. alle. l. hr̄e. Ĥ. cautū. de verb. ſig. vbi ō: q̄ cautū intelligiť ſiue per ſoms ſiue rebus cauea: q̄ exponit glo. ibi: vel pignoribus vel fideiuſſoribus. ꝛ ſic ſequitur opi. ſicq; etiā vī ſeq bar. bic lz in. l. ſancimus. diſtinguať vt dixi: ſed intentio buius. l. nō vī fuiſſe iſta: nō eſſi vult ibi declarare iuriſcōſultus q̄d veniat nomine cautionis ſz poſito q̄ ſit p̄eſtāda idonea cautio nūquid ſufficiat cauere pignoribus vel fideiuſſoribus: plene declarat in. l. paul⁹: alias p̄etore. de p̄eto. ſti. Et p̄o contraria vltra adducta. Ĩ. allego tibi ter. in. l. diuus. in p̄in. de peti. here. vbi ō: q̄ aliq̄ſi cā cognita p̄eſtatur ſo lita cautio. ꝛ oſtēdit manifeſte q̄ q̄ſi ler ſimpliciter iubet cauerī ſolet p̄ſtari cautio nuda: ꝛ ita eſt regulare: bar. tamē in. l. illicitas. Ĥ. ne potētiores. de of. p̄ſi. videť dicere q̄ verbū cautio ab arbitrio iudicis importet nudā cautionē: ſed in eo qui non eſt ſuſpectus: q̄ poſſidet immobilia ꝛ in eo qui eſt ſuſpectus idonea cautionē. ar. l. ſciendū. in p̄in. q̄ ſata. cog. q̄ dictū poſſit tollerari et eſſe actio q̄ſi ſuſpicio ſuperueniret ex poſt facto poſt obligationē cōtractā: quo caſu loquitur. l. ſi creditores. de p̄iui. cre. ꝛ in. l. omnibus. ff. de iudi. ſm cōmunē intellectū. ita intelligit no. bal. in. l. ij. C. de here. vel actio. vēd. ꝛ in. l. executorē. C. de execu. rei iudi. Tāgit etiā in. l. vniuerſa p̄alle. Nā ſi ler iubet aliquē cauere a p̄incipio nō eſſe non omittendū hoc dictū ꝛ non eſſet diſcedendū a regula. Ĥ. ſancimus. ꝛ tū hoc tenet in. l. ij. Ĥ. ſi voluit etur. de iudi. Cōfirmatio. d. bar. vbi voluit q̄ verbū cautio de quo intelligit ibi intelligať de nuda cautione niſi perſona ſit ſuſpecta: ſed bal. ibi ꝛ cōiter doc. reprehendūt glo. ꝛ p̄o hac cōcluſione vide q̄ dicit Arch. xxvij. diſtin. c. de ſtra cuſane. vbi dicit q̄ etiā ſi adminiſtrator eccleſie ſit ſuſpectus a p̄nci pio nō tenet cauere niſi nuda cautione. Scōo adde dictis doctorū in quātū volunt q̄ vbi requirit idonea cautio ℥ p̄eſtari cū fideiuſſore. Nā bal. in. l. vniuerſa allegata. refert ſe cōſuluiſſe piſtorij q̄ per iſta verba vī cōmiſſum arbitrio iudicis q̄ videat qualiter de beat cauere: ꝛ ſic ſentit q̄ ſi iudici videbiť perſona idonea nō tenebiť dare fideiuſſorē vel pignus q̄ nō eſt verū. ꝛ Ĵ. l. ſi mādato titū. Ĥ. ſi. ff. māda. ꝛ Ĵ. l. Ĥ. addici. ita demum bona. de fideicō. liber. Et gl. in. cap. q̄. in verbo idonea. de vſur. in. vi. Tertio q̄ q̄ſi q̄s tenetur cauere cōpetenter vel ſufficienter intelligitur cū fideiuſſore vel pignore. de primo allegāt ter. in. l. ſi debitori. de iudi. allegāt p̄o ſecundo ſm. d. me. glo. in. c. q̄ſi frequenter. Ĥ. in agris. vt lite nō ĵte. ꝛ in. c. i. ꝛ ſi. de ſeq. pol. ꝛ fruc. ꝛ in. ca. parte. de ver. ſig. Sz tu adūcrte: q̄ inno. in. c. i. de do. ꝛ cōtu. li. vi. vt refert ibi glo. tz q̄ tūc ſufficiat nuda cautio. glo. ibi tz Ĵ. Sz p̄o Jnno. videť caſ⁹ in. c. felicis. circa mediū. de pe. in. vi. niſi ponitur mādat p̄eſtari ſufficientē et idoneā cautionē: † ergo patet q̄ verbū ſufficiēs nō importat idē oīno q̄ idonea: alias verbū ſequēs eſſet ſuperfluū: vñ poſſumus dicere ℥ cōdādo opi. q̄ tūc cau. ſit arbitraria: q̄ ſi iudex videat reū nō ſuſpectū ſz idoneū poterit credere ſimplici ꝓmiſſioni: alias nō. Quarto adde q̄ q̄ſi ſit mētio de cautione plena: tūc tz interueniſſe fideiuſſor vel pignus. ita notat elegāter. Spe. in ti. de emp. ꝛ vē. Ĥ. i. ver. quid ſi vbi aūt ex forma. l. deberet cautio ſolēnis p̄ſtari: tūc ſufficit cautio facta per ſtipulationē ſm bal. in. l. executorē. C. de exe cu. rei iudi. allegat. l. bmōi. in p̄i. de leg. i. Quid aūt ſi lex iubet ali quē fieri ſecurū vtrū debeat p̄eſtari pign⁹ vel fideiuſſor. vide ter. ꝛ bar. ibi ꝛ Ang. in. l. i. Ĥ. ſi. de p̄eto. ſtip. ter. optimū vide. banc. q. ponit do. me. in. l. p̄eto. Ĥ. deinde. de no. oper. nū. Et q̄ſi inſtem⁹ ℥ dictari ad ſenſum ſapientis vtrū ſapiens poſſit addere fideiuſſorē vide per Specu. in loco. allegato. ꝛ per bal. plene in. l. lege ſi fideiuſſor. ꝛ tetigit glo. in. d. l. ſi mādato titū. Ĥ. ſi. Ultimo adde ſm do. me. q̄ſi alternatiue lex iubet cauerī vel ſatiſdari nō eſt in electione debitoris vtrū faciat ſed intelligit q̄ ſi fit idoneus caueat ſi minus ſatiſdet. alle. gl. quā dicit ſingularē in. l. pe. de peti. here. Addo gl. que idē dicit in. l. is a quo. de rei vē. ꝛ addo p̄o his glo. caſum no. in. l. ſi. circa p̄in. de peti. here. Ĵtē adde in quātū bar. et doc. vbi ℥ z. in. l. ſi p̄ius. de no. ope. nū. ꝛ in. l. i. qui ſatiſda. cog. ꝛ in l. p̄otie. de p̄eto. ſtipu. volunt q̄ ille qui hz cauere nuda cautione debeat obligare bona ſua per. l. filio vel ſeruo poſt p̄in. ff. vt le. no. ca. q̄ p̄obat cōcluſ. ꝛ eſt caſus rotūdus q̄ ibi bal. no. ad hoc in l. oēs. Ĥ. i hac. C. de epi. ⁊cle. quē hic addit. d. m. ꝛ allegat ter. in auf. de ſan. epi. Ĥ. ſi qs aūt. Vtrū aūt q̄ tenet cauere nuda cautiōe tenetur p̄omittere penā. docto. cōmuniter hic concludunt q̄ ſic per ea que habētur in. ij. Ĥ. ſi dubitet. Ĩ. allega. ꝛ in. l. niſi. Ĥ. i. ſi cui plus ℥ per. l. fal. ꝛ hanc opi. approbat Bar. in. l. ſi. de p̄eto. ſtipu. tū glo. tenet oppo. ꝛ in. l. ij. Ĥ. in fideiuſſore. qui ſatiſda. cog. ſed bal. in locis. Ĩ. alleg. vz. in. l. ij. de bereditate vel actio. vendi. ꝛ in. l. executori. tenet cū glo. nō q̄ conſuetudo ſit q̄ promittatur pena. Et boc videtur veri⁹: q̄ promittere penā eſſet obligari in plus ℥ in eo q̄ve nit in principali obligatione: vnde cū cautio interponatur ad ſecuritatē principalis obligationis nō debet cogi ad permittendū aliquid vltra: ꝛ hoc plus placet: maxime q̄ hoc non reperitur cautū
Ĵure. Ĵ Ultimo addit bic Ĵpau. vnū dictū ſingu. Bar. qui dicit q̄ quādo aliqs tenetur ſatiſdare ex forma ſtatuti vel ſi ſit manifeſte idoneus nec ſit veriſimile q̄ deſinat eſſe ſoluendo remittitur ſibi ſatiſdatio: tunc ita dicit ſingulariter Bar. per illū ter. in. l. quecūq;. C. de fundis patrimo. li. xi. Ĵ p̄o quo ipſe adducit ter. cuz glo. in. l. de creationib⁹. c. de epi. au. ſed cōtra banc doc. videtur casus vbi not. Bal. ad hoc in. l. vnico. Ĥ. ſi. cū ſequē. ff. de pecu. in verbo. etiā ſi locupletiſſim⁹. per quē Bal. ibi refert q̄ſi ex forma ſtatuti inquiſitus debet ſatiſdare p̄inſq̄ reſpondeat inquiſitor: tenebitur ſatiſdare etiā ſi ſit euidenter ſoluendo. Si tamen ille qui debet p̄eſtare ſatiſda. ſit idoneus tempore executionis faciende: tūc ſi non p̄eſtitit a p̄incipio ſatiſda. non incidit in penam. casus eſt not. quem ibi ponderat Bald. in. l. prima. Ĥ. ſi magiſtratus. de magiſtr. conueniendis. et prima facie opinio Bald. videtur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

¶ Nō ob tex.in.l.quicūq; q; ibi lex vltra pcedit determinādo qñ de beat fatisdari ꝛ qñ caueri sicut facit in.l.legitimos.Ꝟ.i.de legi.tut. sed nos loquimur qñ lex regrit simplr satisdari vel idonee cauere. Ꝟ nō tex.in.l.minor.in fi.vbi decidere hāc.q.ꝛ hz rōnē illa decisio: q; hz tpe quo dz ꝑstari satisdatio ille qui est pncipalis sit enidēter solubēdo tñ pōt ꝛ postea fieri nō soluēdo. Et ista cōideratio br in eo qui impetrat dilationē soluēdi a principe vel saluū cōductū vt tencat satisdare si vult vti beneficio: q; posset effici nō soluēdo ſm bal.in.d.l.vniuersa. vñ nō est incōueniēs ne aliqs possit affici dā no vt cōsideret casus. Et aduersa fortuna eius q pōt effici non solubēdo q̄ cōsiderat: hz nō habeat locū in dispōne bois regulariter.l. inter stipulātē.Ꝟ.sacrā.de ver.obli.tñ in dispōne legis vt aliqs indebite non ledatur vbi esse tollerabilis. ¶ In glo.in verbo reddet ibi annua bina trina ꝛc.hec glo.cōiter ab oibus reprehēdit in primo dicto dñi vult q̄ de iure isto res imobiles nō restituent incōtinēti: ꝛ ió se tuoluit in solutione Ziū. Nā dicit Ꝫ tex.in.l.cū in fundo. Ꝟ.si fund⁹.ff.de iure do.ꝛ Ziium tz ipsamet glo.in.l.ū.Ꝟ.fi.ſ.de do. preleg.ꝛ pbat clare.in.o.Ꝟ.exactio.vt hic inducit Bar.no.tamē Moder.hanc glo.in prin.dicūt essi glos.sentire q̄ fructus nō pñt seruari q̄ nō corrūpant post trienniū.ad hoc etiā adducūt glo.q̄ loquit clarius.in.l.j.C.si aduer.vsucap.tanq̄ sing.cōmendat ange.in.l.j.Ꝟ.fuit quesitū.ff.ad treb. Tu aūt aduerte q; hec gl.nō loq tur de fructib⁹ reconditis in horreo. Sed de eis qui pendebant in agro de quibus regulariter nō est dubiū q̄ vltra annū cito corrūpūtur.glo.vero in.l.i.C.si aduer.vsuca.nō loquit magis de fructibus q̄ de alijs rebus q̄ seruādo seruari nō pñt.ꝛ ponit talem regulā q̄ illa dicunt nō posse seruari q̄ regulr corrūpunt post triēnū: credo tñ q̄ habuerit bonā mētē: q; cōiter hoc ztingit in fructib⁹ qui pcipiunt ex rebus immobilib⁹: vñ ſm Moder.q̄ qs vult ꝓbare fruct⁹ esse ꝓsumptos sufficit pbare q̄ cōiter tale gen⁹ fructuū nō durat niſi tāto tpe:ꝛ sic ꝓsumptiue pbat q̄ sunt cōsumpti. Et est ista doc.ſm.do.Bar.vbi ponit formaliter hāc ꝓpractica q̄ in rebus q̄ seruādo seruari nō pñt.i.q.ō ad ꝓsens.C.de murilegulis. lib.xi.Add dit.d.m.hic q̄ sec⁹ est in pecunia:q; si pecunia puenerit ad aliq̄e ille qui vult dicere eā esse consumptā tz hoc ꝓbare:q; ꝓsumimus extare.alleg.glo.not.in.l.creditor.Ꝟ.si inter.ff.māda. que allegat bonā legē vez.l.si qs ꝓ redēptione.C.de dona.Sz cōtra hoc facit q; pecunia dr esse de rebus q̄ seruādo seruari nō pñt: q̄ñ faciliter expendi⁹:ꝛ mixta cū alia pecunia consumit.l.si alieni. ff.de solu.Et inde est q̄ adultus pōt cā soluere ꝛ trāsferre ōnium si nō hz curatorē q̄ nō esset ꝛ esset de reb⁹ q̄ seruādo seruari pñt. ¶ Primū pbat in tex.ꝛ glo.ꝛ ibi bar.in.l.interdū.de cōdi.inde. Se cūdū in.l.ter q̄ tuto.C.de admi.tu. Et ita sentit glo.in.o.Ꝟ.fuit q̄stum.ergo vt q̄ post triēnii ꝓsumat cōsumpta. Sz pōt rūderi q̄ ꝓprie nō dr de rebus q̄ seruādo seruari nō pñt. Sz largo mō ſm Ang.in.o.Ꝟ.fuit q̄stū.ꝛ tz bal.exprſſe.l.i.in prin.de re.eo. Aduer te tñ q; bal.in illa.l.j.ſi aduer.vsuca.dicit q̄ illa glo.nō pbat iure ꝛ verū est. ¶ Preterea cōtra illā arguo sic:si fruct⁹ cōiter ꝓsumerent esse cōsumpti post triēnii⁹:ergo frustra introduceret vsucapio triēnij in fauorē bone fidei possessoris vtlucraret fruct⁹. Nā etiā si nō vsucaperet lucraret eos ex quo ꝓsumunt ꝓsumpti:intelligē in iudicio fin. vt plene declaret in.l.fruct⁹.de rei vē. Et tñ volūt docto. q̄ fruct⁹ vsucapiunt triēnio:q; tātū possunt durare ꝛ virtute vsu cap.lucret etiā possessor fm Cy.in.l.ancilie.C.de fur.ꝛ bar.in.l.sequitur.Ꝟ.fruct⁹.de vsuca.ꝛ plene Bal.in.l.ū.C.de vsuc.ꝛ fruc.leg. Sed pōt defendi glo.q; iz ius ita ꝓsumat:tñ potest cōtrariū euenire ex diligētia eius qui percipit fructus ex bonitate fructuū vel locorum:ꝛ iz glo.non adducat legē ꝓbantē:hoc tamē pōt sustineri arg.sumpto a cōiter accidētibus q̄ñ est validū.l.certi cōditio.Ꝟ. q̄ñ.si cer.pe.ꝛc. ¶ In ea .glo.ibi:ité q̄d si facto diuortio.gl.ista est valde no.ꝛ approbat ab oibus per quā mirabiliter vī posse limitare legē dicentē:q̄ fructus pendētes sunt partes agri:ideo trāseunt ad eum cui fuit res vēdita vel donata.l.si.Ꝟ.fructus aūt. q̄ in fran.credi.Et plene dictū est in.l.fruct⁹.ff.eo.nā vī dicendū q̄ hoc est verū niſi fructus tpe vēditionis essent maturi ꝛ de ꝓximis percipiendi q̄ tū in casibus illarū legū esset durū dicere:maxime in vēditione:q; preciū vī cōstitutū ꝓ o fructib⁹ tanq̄ ꝑ parte rei: ꝛ dicere q̄ empto: ſoluat preciū ꝛ nō consequat fruct⁹ est irratiōnabile. In casu aūt nō nō fit tñ i piudiciū vxoris:q; hz marit⁹ ipe pcipit fruct⁹ debētū restituitvxori ꝓ rata:q; matrimoniū durauit: vnde non inferr fibi aliqua iniuria niſi q̄ pōt fruct⁹ per se pcipere. ¶ In cadē ibi:vel de vtroq; ꝛc.forma ergo cautionis erit de restituēdo marito rata fructuū:ꝛ deinde de dilapidādis fructib⁹ addit.d.m.q̄ si marit⁹ timet fraudari in fructib⁹ poterit mittere cu stodem specialē qui videat ne mulier aliquid diminuat de q̄titate fructuū. Et ita decidit Spe.ſm cum in eo qui ꝺz percipere decimas ex agro in tit.de deci.Ꝟ.i.in vlti.versic. Et allegat leges quas hic addu cit.d.m.cōtra quod facit:q; ex quo mulier est dña rei dotalis facta restitutione nonvī q̄ maritus possit mittere aliquē in agrum alienū inuito dño:vt dicit.l.diuus.de ser.rusti.ꝓdi.hz pōt aliter aduersus fraudē sibi cōmissam ꝓbare q̄vī posse fieri:nā si mulier dicit se collegisse:vbigra centū:marit⁹ poterit ꝓbare q̄ collegit plꝰ absq; eo q̄ mittat custodes ꝓbādo q̄ loca vicina similis ꝺditionis collegerūt tñ plus ſm bal.in.l.i.in vl.col.C.de fruc. ꝛ lit.exp̄. Quinimo q̄ ipse anno ꝓximo ꝓcedēti tñ collegisset sta retur huic ꝓbationi q̄ tñ nūc ꝓsumet collectū saltez cū iuramēto suo ſm bal.qui ita declarat dicta Jaco.de are.in.l.fundū.in.fi. C.de rei.vē.Sz ꝓximus mod⁹ ꝓbandi est melior:ꝛ facilior:vñ nō videt q̄ Ꝺ regulā ibi posita in.o.l.diuus.possit mittere custodē in agrū alienū inuito dño.Nō ob.tex.in.l.si ita.Ꝟ.i.de vsu et habi.q; ibi ille qui mittebat custodē erat dñs ꝓprietatis:vñ nō est mirū si pōt ingredi agrū suū ꝑ se vel per aliū.tex.aūt.in.l.paul⁹.de ꝓcura. Et in.l.si suspecta.in prin.de inoffi.testa.q̄ adducunt ꝑ Spe. in dicto loco nō facit:q; in illis iuris⁹ cessat sibi illata rō:ſz ne qs ingrediat in fundū alienū inuito dño:ꝓpter autoritatē tñ seruare. hec opi.in practica hz de iure est dubia:ꝛ aliū modū ꝓbandi quātitatē fructuū esse pceptā:vide per bar.in cōsi.suo.cl.in glo.in verbo si non plus.glo.ꝛ cōiter doc.intelligūt hoc verbū Ꝺ bendo matrimoniū si durauit toto anno quo casu marit⁹ pcepit oēs fructus ꝛ nihil restituit:vt in.Ꝟ.impediēda.j.eo.Sz hec expōsitio mirabiliter repugnat ter.dñ dicit. Et nō plus erit quā ꝑ portione ꝛc.Nā verbū portio significat ꝓprie animū impfectū ꝛ ratā tpis:vnde possumus limitare.l.fructū cū materia.Ꝟ.eo.hic mō q̄ si vir perci pit fruct⁹ qui cōiter ex agro cōsueuerūt percipi tūc debet eos restituere ꝓ rata qua durauit:si aūt percipit lōgo minus quā cōsueuerit percipi:tunc nō restituet fructus niſi quaten⁹ excedūt expēsas mrimonij ꝓ rata qua matrimoniū durauit. Sed iste intellectus multum repugnat generalitati legū pcedētiū:alias iste est apt⁹ sensus q̄ hic intelligatur q̄ñ maritus non percepit oēs fruct⁹ añ mrimoniū solutū. Sed aliquā partē fructū que nō excedebat ratā sui tpis:reliquā vero soluto mrimonio pcipebat ipsa vxor q; pōt poni expedite in pētionib⁹ que percipiunt ex agro:verbigratia:si primis ser mēsibus soluitur dimidiū ꝛ in fi.anni postea alia medietas. Et sic babes glo.optime declaratas ꝛc. Extra glo.tāgit hic bar.no.q.nunqd si marit⁹ hz paratā pecuniā quā pōt restituere ꝑ dote habeat spaciū anni de quo dictū fuit in prin.gl.ꝛ refert Cy.ꝛ quosdā alios tenere q̄ nō:q; cū ista dilatio sit data marito miserationis cā ex quo habeat pecuniā paratā vī q̄ esset cā dilationis: ꝛ per ꝛius ipsa dilatio.l.fi.ꝛ ibi bal.C.qui admit.in bono.pos.Ꝟ.si qs ita.versi.finē.ꝛ.l.sanci.Ꝟ.fi negauerit.de adul.que loquunt ꝓprie in dilatione legali.ꝛ facit optime ter.in.l.i.in fi.ꝛ ibi per bal.in Ꝟ.ꝑterea de iure do.vbi ꝓbat q̄ñ dies est statuta fauore creditoris tūc pōt creditor agere añ diē fi vult:q; ex quo renūciat fauori suo cessat cā dilationis.ꝛ super hac cōclusione vide q̄ scripsi in.l.si qs ita.de acqui.heredi.et vltra ibi alle.vide glo.in.c.cū in cūctis.Ꝟ.i. de elec.que est in ver.spectat.q̄ cessante cā dilationis cessat dilatio legalis.Adde ꝛ ter.no.qui hoc ꝓbat in terminis in.l.liberū de ꝓba.ego tetigi plene istā q̄nē in.Ꝟ.nō solū.Ꝟ.ea.l.allegaui gl.ꝛ dicta bal.in.l.a debitore.ff.de iudi.Stāte ergo hac regula vī ergo q̄ opi.glo.fit melius:q; res mobiles ꝛ se mouentes in dubio pñt ita faciliter restitui vt fundus ꝛ tñ in illis daf annus:vt in.Ꝟ.exactio. idem ꝓ restitutiōe iuriū.i.nominū debi.datur annus in.o.Ꝟ.exactio.ꝛ hāc rōnem ponit Bart.reprehēdēs Cy.in loco ꝓalle.vñ hec opi.videt contra illū ter:ꝛ tamē per istā nō respondetur ad cōtrariū sibi factū.o.m.hic ꝓbat opi.bar.tribus medijs:sz per tex.in.l.si debitori vbi debitor hz tēpus quadrimestre licet dicat se paratū soluere.† Sed cōtra eū est ibi glo.o.di.ꝛ Bal.dicētes q̄ si filius hz pecuniā ad man⁹ nō deberet habere illā dilationē:nec ideo dr hāc pecuniā ad manus licet dicat se paratū:q; illa ꝛba intelligunt legaliter:super quo vide q̄ dixi de dictione statim:*ꝛ de dictione mor⁹ in.l.i.de verbo.ob. Secundo mouetur per regulaz indultam.de reg.iur.sed ad hoc respondet q̄ in hoc casu cessante causa beneficij cessat beneficiū.l.titia.Ꝟ.vsuras.vbi Barto.de leg. ij. Tertio adducit q̄ ꝓpter lucrū medij tēporis q̄ facit maritus.l.si cōstante.Ꝟ.quoties.j.eo.habet beneficiū retinendi etiam si res sint parate restitutioni vsure:sed datur dilatio miserationis cā vt possit cōmode soluere quare si cessat causa principalis dilationis ipsa dilatio non cessat vt ibi:vnde iste rationes nō satisfaciūt: ego credo tamē sententiam bar.esse veram per tex.in.o.Ꝟ.exactio. ¶ Et ad cōtrariū dico q̄ñ cessat causa principalis dilationis nō tñ cessat dilatio vbi dispositio assignans dilationē cōsideravit etiā in cōsequētia cōmodū q̄ pōt capere debitor ex dilatione. Casus est notabilissimus in.l.ex his verbis.C.q̄ñ dies le.ce.vbi dies euenit apposita causa fideicōmissarij. Et tū si illa causa cessat nō cessat dilatio vt heres possit fieri cōmodo medij tpis.ita etiā intelligit Bar.illā.l.in.l.a filia.Ꝟ.fi.ad trebel. Jura ergo ꝺria loquūtur q̄ñ intētio dispōētis nec principaliter nec cōsequenter reperit ad cōmodum quod sequitur ex dilatione:ꝛ si dicatur id quod principaliter agitur debet attendi.l.j.Ꝟ.si te rogauero de positi. Dico quod regula fallit hoc casu ꝓpter naturā dilationis que est q̄ interim afferat cōmodū debenti restituere post tēpus allegatū:tamen.ob. huic responsioni.ter.in.l.fi.Ꝟ.preterea.Ꝟ.alle.sed potest dici q̄ hoc facit ibi: equitas ne maritus cogatur substinere onera matrimonij:ꝛ non possit exigere dotem.ꝛ ad materiam vltra ea que scripsi in.o.l.

a De dictione statī.adde q̄ ista dictio aliq̄ñ importat valde longius ꝺz.ix.ānos. text.est in.l.j. Ꝟ.fin.ꝛ ibi gl. in verbo statiz.ff.ō iu.fil. q̄doq; maius secundu subiectaz: vt est glo.in verbo stati.in.c. quicūq;. lxv. vij.di.ꝛ gl.i. c.j.ō mut.peti.bart.ꝛ alij in.l.j.in Ꝟ.q̄ ꝓsens.in fi. ff.de ver.sig. tñ ꝓprie et delui natura ista dictio statim intelligitur sine aliq̄ internallo vt i.l.ediles.in Ꝟ.idē sciēdū. ff.ō edil.edi. Ztez ista dictio statiz importat tpo in re fm bar.in l.iperator.ff. de iu.fil. bar. in.l.iubem⁹. i.Ꝟ.fine.C.de fac.fan.eccle.

b ¶ Et de dictiōe mor.ad de gl.in.c.ꝓpter.de elec. bart.in.l.i.in fi.ff.si cer.pe.

in.d.l.si qs ita.adde glo.no.in.c.vbi periculū.in versi.expe.lib.vj. ¶ Sz querit⁹ in Ziū cui ler noluit imobilia restitui statim ꝛ mobilia et se mouētia ꝛ iura q̄ eque faciliter pñt restitui post annū.bar. dicit q̄ hoc qz fic placuit imperatori. Sz q; durū est dicere q̄ lex sit fine rōne:est cñ Ꝫ natura ipsi⁹.iij.diſt.c.erit aūt.ideo querēda est aliqua saltim ꝓsuasiua rō:ꝛ sicut dixi invocę pōt assignari talis rō:q; lex habuit respectū ad Ziū acci dēter in hac differētia:nā vt plurimū datio aut datur in ꝗtitate q̄ non ꝑsumit ita de facili esse in ꝓptu aut dat in rebus immobilib⁹ in totū vel saltē ex maiori parte:vñ ꝑsiderauit legislator q̄ si res immobilis nō restituat in conti.q̄ ꝓpte pōt restitui magnū piudiciū afferebat vxori:ſz nō restituunt resmobiles q̄ facile pñt restitui cū nō sit tñ piudiciū dotis:q; nō ita frequēter dant iste res mobiles in dote ꝛ si dant cōter sunt in minori portione dotē date vt vidim⁹ in nr̄is ciuitatib⁹: dat esti vel ꝺdiū vel certa quātitas in dotē:deinde adhuc estimate modice summe rerū mobiliū:ꝛ hz possit cōtinere q̄ tota dos sit in his mobilibus vel se mouētibus vel in noibus debitorū bene cōsiderat cōiter contingētia.l.nā ad ea.Ꝟ.de ll.ꝛ senatus.

Impendia aūt. Impēse facte gr̄a fructuū detrabunt de fructib⁹ nec repetunt cū maritus fructū toti⁹ anni retinet:sec⁹ aūt in impēsis factis ad rei vtilitatē:q; tūc repetunt nō ob.q̄ integros fruct⁹ ꝓceperit.

22 Scda ꝓncipalis est ibi:plane si nouā. ¶ Nō. ibi quoqz in tutela. Nā hic vī casus fm.o.m.q̄ expēse facte in custodia agri vel dom⁹ vident facte cā grēdoz fructuū ꝛ ꝑ hoc reprehēdit opi.bar.in.l.cū gr̄eref.Ꝟ.fi.de le.iij.vbi dicit p illū ter.q̄ expēse facte ꝑ custodia nō dicunt facte cā cōseruādoz fructuū:ideo nō detrahunt de fructibus.l.si a dño.Ꝟ.fi.de peti.here. Sz p custodiā agri fruct⁹ agri cōseruant.alle.optimū ter.in.l.si ita.Ꝟ.fi.de fun.instr. Ad hūc ter.ꝓtest rūderi q̄ nō loqtur de expēsa custodie:hz de modica expēsa q̄ fit in ad aptationē dom⁹ vt ꝺmodi⁹ habitet. Et hec rūsio est necessaria.q; ter.in.o.l.si ita in fi.dicit q̄ ager vī custodiri gratia fruct⁹ ꝛ gr̄a rei. Sed dom⁹ vī custodiri gr̄a ipsius dom⁹ ꝛ rerū q̄ sunt in domo.do. Jo.de imo.hic mouet hāc q̄ñe.ꝛ alle.bar.in Ziū in.l. fi.ſ.de impe.quē ego allegaui tibi in.l.fruct⁹.Ꝟ.e.vbi post Bar.dicit q̄ñ ꝓ hoc qz fic placuit imperatori. Sz q; durū est dicere q̄ lex sit fine rōne:est cñ Ꝫ natura ipsi⁹?.iij.diſt.c.erit aūt.ideo querēda est aliqua saltim ꝓsuasiua rō:ꝛ sicut dixi invocę pōt assignari talis rō:q; lex habuit respectū ad Ziū acci dēter in hac differētia:nā vt plurimū datio aut datur in ꝗtitate q̄ non ꝑsumit ita de facili esse in ꝓptu aut dat in rebus immobilib⁹ in totū vel saltē ex maiori parte:vī

Universidad de Deusto
Biblioteca

Summarium.

1 ¶ Dictio tarativa nō excludit latā culpā que equiparat dolo.
2 Mora creditoris sicut nō debet esse damnosa debitori: ita ei lucrū uferre non debet.
3 Dies interpellat pro homine etiam quando est assignata dilatio miserationis causa.
4 Cum fideiussor est realiter presentatus dicitur esse datus.
5 Argumentū de vltimis volūtatib⁹ ad cōtractus in dubio valet.
6 An per interpellationem extraiudicialē contrahatur mora.
7 Contumacia tā in omittendo q̄m in cōmittēdo dicitur esse delictum.

a ¶ Dictio tā tū. adō ioan. de imol. in. l. si ques. C. de trāsactio. idē in. l. i. ī pnci. ff. si quis ius dicē. doc. i. c. fi. xcvi. disti. car. alex. i. c. mos est. i. di.

b

3

¶ Dies interpellat pro homine adde gl. in. l. iiij. in. ℣. nūc de officio. ff. de eo q̄ cer. loco. Cardi. zab. i. c. peñ. C. de of. dele. idez car. in. c. potuit. de loca. bal. consi. cccc xxv. ici. factū super q̄ i. ij. vol. phi. coīne. consil. xxvi. incipiē. bac. in. j. vol.

1 pellat p̄o homine⁹ etiam q̄ assignata dilatio miserationis cā ſm q̄ dilatio que assignaf marito ad soluendū dotē eſt talis ſm bar. in. l. ita stipu. de verb. ob. ⁊ in. ℣. quinimmo. l. iuris gentiū. de pact. Et banc gl. multū no. ad hoc. d. pau. allegat aliā. l. promissor. ℣. i. de consti. pe. ipſe tñ tz oppositū dicēs q̄ cū ista dilatio sit assignata debitori nō vt soluat ſed vt cōmodius possit solui id q̄ eſt induc tū fauore ipſius nō ɔz ad odiū cōuerti. Itē q̄ ista dilatio non vſ data ad soluēdū vt dixi: vñ nō interpellat: q̄ leges ⁊ trarie loquūtur q̄ dilatio datur ad soluendū. Tu aūt teneas glo. indubitanter. ℣primo p tex. no. qui probat cōclusionē in fideicōmiſ. in p̄in. ff. de vſuc. ɔz cū ibi in p̄in. q̄ō heres g nō fuerat in mora aſi ſentē tiaz post ſententiā cōmiſit morā. Et q̄ō post dictā morā tenetur re ſtituere fructus: ⁊ vt intelligas qualiter inducatur mora ſtatiz sub ūciet q̄ō Imperator cōſtituit fructus deberi post tp̄s quadrime ſtre. Et quo p̄z q̄ ex lapſu tēporis quad rimeſtris eſt inducta mo ra: nec eſt verū q̄ō dicit do. pau. q̄ō iſte termin⁹ nō videat aſſigna ri ad ſoluendū: q̄ imo eſt aſſignatus ad ſoluēdū. Sz cū cōmodita te sua. facit. l. ſi cū dies. ℣. ſi. cū ſeq. de ar. ¶ Dico hac concluſione eſt glo. quā ibi no. Bar. ad hoc in. l. ſi duo. ℣. ſi. de cōſti. pe. Et attende: q̄ nō ſolū dies que tacite ineſt ex volūtate cōtrahentiū operat hūc effectū. l. ij. de iure emphy. ⁊ tz bar. in. l. ita stipu. in. ij. q. de ver. ob. Sed etiā dies que mere apponitur a. l. idē operatur vt eſt caſ⁹ in. c. lz canō. de elec. in. vi. ⁊ de materia q̄ lapſus diei cōſtituat q̄ē in mora vide q̄ō plene ſcripſi multis additis ad dicta dictoruz in l. ſi ex legati cā. dever. ob. ¶ In eadē glo. in p̄in. ibi: vt equus ⁊c. hāc glo. approbant cōiter doc. Sed. d. m. dicit ⁊ bñ iudicio mō q̄ lz equus ⁊ familia animalia nō poſſit aſſignari p̄z out res includi in aliquo ſacculo cui imponitur ſignū ſicut ɔz in. l. i. ℣. ſi pecunia. ff. depo. pōt imponi ſignū animali per debitorem offerentē ne poſſit aliud animal loco illius subrogari ⁊ ſemp poſſit cōſtare q̄ debi tor ſoluit animal p̄omiſſum ſiue obtulit ⁊ depoſuit. Nā ſi ſignuz ad hunc effectum pōt apponi boibus: multofortius pōt apponi animali: q̄ aūt poſſit apponi boibus p̄obat in. l. ſignata. C. de fabri. li. xi. ⁊. l. decernimus. C. de aque ductu. ſicut videmus q̄ ap ponitur vino ⁊ oleo: ⁊ ſimilib⁹ ad eundē effectū: vt. l. i. ℣. ſi doliū ⁊ de pen. ⁊ cōmo. ⁊. l. videamns. ℣. ſi vinū. ff. loca. Que iura hic ad ducit. d. m. ⁊ bene. Sz poſito q̄ō ſit aliqua res mobilis que nō poſ ſit cōſignari relinquitur dubiū. Utrū ſufficiat ſola oblatio realis an vero requiratur diſpoſitio intellige niſi ſola oblatio in pecunia non ſufficeret. glo. hic ⁊ in. l. acceptā p̄allegata videtur ſentire q̄ ſufficiat ſola oblatio ⁊ etiā bar. qui ſequitur eā: ſed Ange. dicit q̄ res que non poteſt cōſignari ɔz ſaltim deponi nihil allegat. ſed et d. me. ſequitur iſtā opi. quare res debeat deponi ex quo deponi poſ ſe nō videtur. Et hoc ſequitur hic paul. ¶ Dico hac concluſione do tibi tertiū nā in. l. ait prætor. ℣. i. de minor. ɔz cū ibi q̄ō q̄ perſone creditoris non poteſt fieri oblatio: vt q̄ eſt pupillus ɔz tñ fieri de poſitio vt ſic illud fiat q̄ō fieri poteſt: codē ergo modo ſi poteſtas conſignandi deficit non propterea neceſſitas deponendi ⁊ hoc vi detur p̄obari in ſimili in. l. ſi reſiduum. C. de diſtra. pig. ⁊. l. ſtat. li be. rationū. ⁊ in. l. ſi here. de ſta. lib. quia ſi debitum eſt ex parte li quidum ex parte non liquidum debet offerri: licet totum non poſ ſit offerri vt not. in. l. obſignatione. C. de ſolu. vbi eſt glo. Et quia glo. hic tractat de effectu oblationis: queritur hic per doc. ⁊ pleni⁹ in. l. ſi seruus. ℣. i. de vul. ⁊ pu. vtrū ſufficiat ſola oblatio verbalis. ⁊ eſt cōis concluſio q̄ nō ſufficit: vt in. l. qui. ff. primo. de vulg. ⁊ pu. vtrū ſufficiat ſola oblatio. vide p doc. in. d. l. obſignatione. de ſolu. ⁊ plene per bar. in. l. prætor. ℣. ſi qs paratus. de no. ope. nū. hoc fal lit tñ in certis caſibus. ¶ Primus eſt ſm ang. hic q̄ō detur res im mobilis: nā cū non poſſit transferri de loco ad locū lex nō obligat ad impoſſibile. l. impoſſibilis. de ver. ob. ſm Bal. ibi. l. acceptā. C. de vſuris. ⁊ allegat ter. in. l. ij. C. q̄ſi ⁊ qui. quarta pars. li. ix. qui ter. nihil facit: ɔz cñ ibi tñmodo q̄ō ſi ſunt res immobiles: vt. l. here dita. pōt fieri eadē eſtimatio ſub oculis decurionū. Sz q̄ō oblatio verbalis ſufficiat neſcio quo colligāt: vñ dicit vt refert hic pau. q̄ res ɔz ſequeſtrari: tu dic q̄ō eſt via expeditior ⁊ clarior: vez vt debi tor cōſtituat ſe credi. nomine poſſidere: quo caſu tranſfertur ciuilis ⁊ naturalis poſ. l. interdū. in p̄in. cū no. de acqui. poſ. hoc cñ modo ɔz debitor impleuiſſe q̄ō ɔz: ⁊ ſi dicatur ad minus nō tranſfert detentationē in creditorē. ñūdetur q̄ō ſufficit fieri id q̄ō naturaliter vel ciuiliter impleri poteſt. eſt etiā alius modus ſi nō ſit res in re motis vt creditor ducatur ad cōſpectū agri iurta. l. i. ℣. ſi iuſſerim. ⁊. l. q̄ō meo. ℣. ſi venditorē. de acquir. poſ. ⁊ multofortius fiet obla tio realis ſi actualiter inducaf creditor in poſſeſ. ⁊ vbi creditor nol let accedere ad rē cōcedo q̄ō hec oblatio haberetur p̄o reali ſicut ɔz in. l. ſi eo. ℣. ſi. ff. de euic. q̄ō q̄ſi ille cui ɔz fieri denunciatio nō per miſit ſibi deniciari habetur p̄o facta. Scōo fallit ſm Bar. in. d. l. acceptā. in re mobili que ɔz ſolui in alio loco q̄ vbi petiſ: tūc eñ ſufficit oblatio verbalis. l. prætor. ℣. fin. cū ſequē. de edē. ff. ſup quo vide plenius in. l. ſi res mobilis. de rei ven. Sz iſta limitatio nō ɔz ſapore: vñ cōſidera q̄ō aut creditor peti ſibi ſolui in loco vbi nō eſt facienda ſolutio ⁊ tūc min⁹: q̄ petitio eſt nulla. l. ſi ſoluturus in fi. de ſol. ergo non contrabit mora ⁊ fic oblatio verbalis nō requirit; aut petiſ ſolui in locovbi res eſt. Et tūc mora ℣hitur nec purgabi tur per debitorē niſi realiter offerat in loco: intellige cōtrahit mo ra poſt tñ tp̄s. ℣. q̄ō debitor potuit ire ad locū vbi erat ſolutio fa cienda: vt ɔz in. l. interdū in p̄in. l. cōtinuus. ℣. cū ita. ff. dever. obl.

¶ Tertio limitatur q̄ō debitor defert verbaliter pecuniā vt im pediat venditionē pignoris ſufficit enim tūc oblatio verbalis ſm Bar. in. d. ℣. ſi quis paratus. ⁊. l. acceptā. C. de vſu. ſed Bald. ibi ⁊ Pico. de ma. reprehendunt hanc doc. vt dicit do. me. duabus rō nibus. hec p̄ima eſt. do. me. qui incidit. l. p̄iores qui. de reſcin. vē. vbi ɔz q̄ debitor obtulit ſe paratū ſoluere que verba ſignificāt q̄ō obtulit pecuniā realiter ſm bar. in. ℣. ſi qs paratus p̄dicto. ſed licet hec verba plata a. l. ſignificent realē obli. l. ſeruū. de ſtatu libe. Si tñ p̄ofrunf a parte non ſignificāt hoc ſed intelligunf ciuiliter q̄ō eſt paratus ſoluere. ℣. terminū ſtatutū a iure. Caſus eſt not. iuncta glo. ⁊ ibi Bal. in. l. ſi debitor. ff. de indi. la. ℣. hec eſt ratio ſm bal. in. l. acceptā. q⁹ venditio pignoris non pōt impediri niſi fiat obla tio conſignationis ⁊ depoſitionis. l. ij. C. de emc. pigno. ⁊c. ad hoc pōt rideri q⁹ iſta requirūtur vt venditio nō valeat ipſo iure: tz vt facultas cōpetat venditori reſcindēdi venditionē ſufficit ver balis oblatio: ipſi tñ intelligunt illā. l. q̄ñ vēditio fuit facta non ſeruatis ſolēnitatibus. Et eſt inter docto. glo. in. d. l. fundus qui. vnde do. me. dat nouū intellectū ad illā. l. dicēs q̄ō ibi non apparet q̄ō obla tio fuerit facta ante vēditionē: vñ intelligit q̄ō fuerit facta poſt vē ditionē: vnde ſicut res vendita a reipublica ad haſtā poteſt retra ctari alio plus offerente vt. l. licitatio. in p̄in. ⁊. ℣. i. de publi. ita vi detur ipſe debitor ſolucre debitū et ſic offerre ipſi fiſco q̄ ipſa res fuerit vēdita: ⁊ ita dicit ipſe: ſed hunc intellectū nō patiē illa lex: q̄ iſta retractatio pōt fieri dūtaxat. ſ. tp̄s ſtatutū aū licitā dū nō poſt ea ſm glo. ⁊ Bar. in. l. ſi tpa. C. de ſi. inſtru. ⁊ iure bal. ſiſ. quod non apparet in. l. fun. vez q̄ō ɔz. ſi tps licitationis debitor obtulerit qn imo nulla fit ibi mentio de hoc tēpore. Tu ergo potes dicere ⁊ ieſt ſingularis intellectus ad illā. l. quod vēditio reſcinditur ibi: q⁹ ex oblatione ſolidi q̄ē facit debitor apparet manifeſte rē publicam eſſe leſam. Et ex eo pōt concedi reſtitutio. l. res publi. q̄bus ex cau. ma. cum materia quā pōt iudex ex officio ſuo cōcedere nullo petē te. l. ne quiēp. ℣. obſeruare. de offi. procon. ⁊ leg. vbi per bart. ⁊ eſt regula q̄ ponit in. l. iiij. ℣. hoc aūt. de vā. infec. ⁊ tene mēti illū ter. ⁊ aduerte p̄o cōplemento huius cōclu. p̄time q̄ō ille qui tenet dare fideiuſſorem ſatis eſt q̄ō p̄ſtet cū parti ⁊ ſi non vult recipere nō te netur p̄omittere publice perſone recipienti ſm ang. qui ita not. l. de pupillo. ℣. ſi is cui. de no. oper. nun. ¶ Secundo aduerte q̄ q̄ſi fideiuſſor realiter eſt p̄ſentatus dicitur eſſe datus. l. i. de in ius vo. vt erat ⁊ fit ppter hoc q̄ō non teneā vltra curare: vt fiat ꝓmiſſio creditoꝛ nō acceptat obligationē. glo. tñ exponit datū. i. dandū. Sed impropriat lſam. ⁊ ad materiā: vide bar. q̄ ponit p̄acicā offerēdi fideiuſſorē in. l. fideiuſ. in p̄in. q fatil. cog. vide etiā bal. in aut. dos data. C. de do. ante nup. q̄ dicit q̄ō pōt pars facere: citari creditoꝛez vt veniat ad videdum ſibi offerri coīa iudice. Eſt aūt iſta oblatio magni effect⁹: q̄ vbi al's regreret oblatio cōſignatio ⁊ depoſitio: tūc ſufficit ſola oblatio. l. ſi rē. ℣. ſi. ⁊ ibi bar. de pigno. ac. ⁊ ſunt duo dicta bar. in. l. creditor. de diſtra. pigno. quē refert ⁊ ſequit ℣mo. in d. l. ſi ſeruus. ℣. i. de vul. ⁊ pu. hoc tñ limitat bar. q̄ō oblatio fit ante litē contestatā: nā ſi fiat poſt requirit cōſignatio. ⁊ dicit primo ſm glo. in. l. interdū. ℣. ſi. de verb. obli. ⁊ ibi bar. ⁊ idē in. l. ſi ſi alia. ff. de cōſti. pecu. quē etiā refert. d. m. ⁊ Ang. ſequēs hec dicta in. l. ſi poſt tres. ℣. ſi qs cautio. ſup quo vide plene dicta p me in. d. l. ſi ſeru⁹ ſi allegā. ⁊ vide. d. m. q dicit ſe tenuiſſe ℣riū. l. inſulā. de ver. obli. ⁊ bal. in. l. acceptā. quē ⁊ hic alleg. d. m. ſup ſcōa ꝛcluſione principali in qua bar. ꝛcludit q̄ō q̄ſi oblatio ɔz fieri ad cōſequēdā aliquā actio nē vel aliq̄ō ius de nouo op̄z q̄ō interueniat conſignatio ⁊ depoſi tio. Adde q̄ō bal. in. d. l. acceptā. dicit hoc eſſe verū q̄ſi oblatio nō ſolū acq̄rit ius de nouo ſz reſoluit ℣ctū p̄cedentē. ex p̄lū in. l. ſi a te. C. de pac. inter emp. quā allegat bar. p̄o caſu in. d. l. acceptā. ſec⁹ ſi obligatio ɔz fieri ad purifica. ℣ctus. alleg. l. ij. C. eo. ſed. do. m. dicit quod. l. ij. pōt euitari: q̄ dic q̄ō eſt via expeditior ⁊ clarior: vez vt debi tor cōſtituat ſe credi. nomine poſſidere: quo caſu tranſfertur ciuilis ⁊ naturalis poſ. l. interdū. in p̄in. cū no. de acqui. poſ. hoc eñ modo ɔz debitor impleuiſſe q̄ō ɔz: ⁊ ſi dicatur ad minus nō tranſfert detentationē in creditorē. ñūdetur q̄ō ſufficit fieri id q̄ō naturaliter vel ciuiliter impleri poteſt. eſt etiā alius modus ſi nō ſit res in re motis vt creditor ducatur ad cōſpectū agri iurta. l. i. ℣. ſi iuſſerim. ⁊. l. q̄ō meo. ℣. ſi venditorē. de acquir. poſ. ⁊ multofortius fiet obla tio realis ſi actualiter inducaf creditor in poſſeſ. ⁊ vbi creditor nol let accedere ad rē cōcedo q̄ō hec oblatio haberetur p̄o reali ſicut ɔz in. l. ſi eo. ℣. ſi. ff. de euic. q̄ō q̄ſi ille cui ɔz fieri denunciatio nō per miſit ſibi deniciari habetur p̄o facta. Scōo fallit ſm Bar. in. d. l. acceptā. in re mobili que ɔz ſolui in alio loco q̄ vbi petiſ: tūc eñ ſufficit oblatio verbalis. l. prætor. ℣. fin. cū ſequē. de edē. ff. ſup quo vide plenius in. l. ſi res mobilis. de rei ven. Sz iſta limitatio nō ɔz ſapore: vñ cōſidera q̄ō aut creditor peti ſibi ſolui in loco vbi nō eſt facienda ſolutio ⁊ tūc min⁹: q̄ petitio eſt nulla. l. ſi ſoluturus in fi. de ſol. ergo non contrabit mora ⁊ fic oblatio verbalis nō requirit;

4 De pupillo. ℣. ſi is cui. de no. oper. nun. ¶ Secundo aduerte q̄ q̄ſi fideiuſſor realiter eſt p̄ſentatus dicitur eſſe datus. l. i. de in ius vo. vt erat ⁊ fit ppter hoc q̄ō non teneā vltra curare: vt fiat ꝓmiſſio creditoꝛ nō acceptat obligationē. glo. tñ exponit datū. i. dandū. Sed impropriat lſam. ⁊ ad materiā: vide bar. q̄ ponit p̄acicā offerēdi fideiuſſorē in. l. fideiuſ. in p̄in. q fatil. cog. vide etiā bal. in aut. dos data. C. de do. ante nup. q̄ dicit q̄ō pōt pars facere: citari creditoꝛez vt veniat ad videdum ſibi offerri coīa iudice. Eſt aūt iſta oblatio magni effect⁹: q̄ vbi al's regreret oblatio cōſignatio ⁊ depoſitio: tūc ſufficit ſola oblatio. l. ſi rē. ℣. ſi. ⁊ ibi bar. de pigno. ac. ⁊ ſunt duo dicta bar. in. l. creditor. de diſtra. pigno. quē refert ⁊ ſequit ℣mo. in d. l. ſi ſeruus. ℣. i. de vul. ⁊ pu. hoc tñ limitat bar. q̄ō oblatio fit ante litē contestatā: nā ſi fiat poſt requirit cōſignatio. ⁊ dicit primo ſm glo. in. l. interdū. ℣. ſi. de verb. obli. ⁊ ibi bar. ⁊ idē in. l. ſi ſi alia. ff. de cōſti. pecu. quē etiā refert. d. m. ⁊ Ang. ſequēs hec dicta in. l. ſi poſt tres. ℣. ſi qs cautio. ſup quo vide plene dicta p me in. d. l. ſi ſeru⁹ ſi allegā. ⁊ vide. d. m. q dicit ſe tenuiſſe ℣riū. l. inſulā. de ver. obli. ⁊ bal. in. l. acceptā. quē ⁊ hic alleg. d. m. ſup ſcōa ꝛcluſione principali in qua bar. ꝛcludit q̄ō q̄ſi oblatio ɔz fieri ad cōſequēdā aliquā actio nē vel aliq̄ō ius de nouo op̄z q̄ō interueniat conſignatio ⁊ depoſi tio. Adde q̄ō bal. in. d. l. acceptā. dicit hoc eſſe verū q̄ſi oblatio nō ſolū acq̄rit ius de nouo ſz reſoluit ℣ctū p̄cedentē. ex p̄lū in. l. ſi a te. C. de pac. inter emp. quā allegat bar. p̄o caſu in. d. l. acceptā. ſec⁹ ſi obligatio ɔz fieri ad purifica. ℣ctus. alleg. l. ij. C. eo. ſed. do. m. dicit quod. l. ij. pōt euitari: q̄ dic q̄ō eſt via expeditior ⁊ clarior: vez vt debi tor cōſtituat ſe credi. nomine poſſidere: quo caſu tranſfertur ciuilis ⁊ naturalis poſ. l. interdū. in p̄in. cū no. de acqui. poſ. hoc eñ modo ɔz debitor impleuiſſe q̄ō ɔz: ⁊ ſi dicatur ad minus nō tranſfert detentationē in creditorē. ñūdetur q̄ō ſufficit fieri id q̄ō naturaliter vel ciuiliter impleri poteſt. eſt etiā alius modus ſi nō ſit res in re motis vt creditor ducatur ad cōſpectū agri iurta. l. i. ℣. ſi iuſſerim. ⁊. l. q̄ō meo. ℣. ſi venditorē. de acquir. poſ. ⁊ multofortius fiet obla tio realis ſi actualiter inducaf creditor in poſſeſ. ⁊ vbi creditor nol let accedere ad rē cōcedo q̄ō hec oblatio haberetur p̄o reali ſicut ɔz in. l. ſi eo. ℣. ſi. ff. de euic. q̄ō q̄ſi ille cui ɔz fieri denunciatio nō per miſit ſibi deniciari habetur p̄o facta. Scōo fallit ſm Bar. in. d. l. acceptā. in re mobili que ɔz ſolui in alio loco q̄ vbi petiſ: tūc eñ ſufficit oblatio verbalis. l. prætor. ℣. fin. cū ſequē. de edē. ff. ſup quo vide plenius in. l. ſi res mobilis. de rei ven. Sz iſta limitatio nō ɔz ſapore: vñ cōſidera q̄ō aut creditor peti ſibi ſolui in loco vbi nō eſt facienda ſolutio ⁊ tūc min⁹: q̄ petitio eſt nulla. l. ſi ſoluturus in fi. de ſol. ergo non contrabit mora ⁊ fic oblatio verbalis nō requirit;

5 de condi. ⁊ demon. ¶ Pōt dici q̄ō in dubio valet argu. de vltimis

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Valet ar a gumentū de vltimis volūtatib⁹ ad de.l.si a sub stituto. in.§. si.cū.l. seq. et ibi doc. de le. j.l. pactū inter heredez. C. de pac. et l. iure ciuili. ff. de condi. et demon.

voluntatibus⁹ ad cōtrac.l.seruū filij.§.cū q cyrographū. de leg.i. et hoc modo posset defendi opi. bal. cū limitatio. et ppter amēto qđ posuit in.d.l.si seru⁹. ad intellectū istarū legū. Et adōc talis oblatio 2stituit creditorē i mora ēt si fiat añ terminū soluriōis elapsuz. Casus est no. et ibi bar. in.l. stip. ista. §. inter certā in fi. ff. de ver. ob. Intellige qñ creditor tenef recipere solutionē añ tps. sup quo vide bar. in.l. cū q. als incipit tabu. de annu. leg. Itē purgaf p obligationem non solū mora cōmissa in amittēdo sed etiā in cōmittēdo. Lin re futura. §. i. et.l. parui. ff. de cōdi. fur. si tū offerat res realiter: sec⁹ si reus dicit se paratū recipere iudiciū. tex. est not. vbi bar. in.l. si. ff. eo. de cōdi. fur. Et ad materiā hui⁹ obla. vide notāter bal. in.c. i. de cōtentione inter do. et fideiussorē. vbi alle. no. glo. in.l. apud celsuz. §. itē queriē si vniones. j. de do. excep. q creditor q agit p pecunia cōtra debitorē nō audiaf nisi prius offerat pign⁹ realiter. Itēvide ter. no. in.l. iij. §. si plusq̄. de statu libe. q videf pbare q oblatio pecunie pōt fieri in sacro: qđ tū fm Moder. etiā bar. in.l. cū seru⁹. de cōdi. et demō. est determinandū vt dicūt hic Moder. et bart. in.l. cū seruus. de cōditio. et demon. Addo etiā vtrū oblatio facta a tertio liberet debitorē. sup quo scripsi in.d.l. si seruus. et allegaui duas leges. dicit Bal. do. me⁹ añ bis adducit bal. in.l. acceptā. C. de vsu. distinguēte q aut nō interest creditoris pecuniā magis solui a debitore q̄ a tertio et sufficit oblatio tertij: aut interest ipsi⁹ ppter recognitionē debiti quā debet facere debitor vt in emphyteota nō tenetur recipere: ipse añt tenet 2trariū p ea q̄ dicit Bal. post Guil. de cu. in.l. solēnib⁹. C. de rei ven. in. Larborib⁹. §. qcquid. devsufru. vbi cōcludit q̄ solutio canonis facta a tertio pdest emphyteote. Et hoc est fatendū si creditor vult recipere. Et ita pſupponūt illi doc. dū dicūt q̄ pecunia fuit soluta. Sed nos loqmur qñ creditor nō vult recipere vnde sequere dicta Bal. bis additis q̄ dixi in.l. si seruus miles. allegata. Et q̄ in scōa parte glo. tactū fuit qualiter mora 2trahaf p lapsum dieivel interpellationē. adde ad ea q̄ scripsi in.l. si ex legati cā. de verb. obli. Primo ter. in.l. cōtinuus. §. itē q insulā. de verb. obli. vbi pbaf q̄ dies tacita interpellat sicut expressa. † Scōo adde q̄ licet regulariter p interpellationē extraiudicialē nō cōtrahaf mora⁵ qñ aliqd debeā officio iudi. hoc est intelligendū quoad periculū introitus. Sed quoad fruct⁹ cōtrahaf mora fm Bal. q ita not. dicit in.l. fozor. C. de colla. p ter. in.l. si filiꝰ. ff. de colla. dot. Tertio adde q̄ qñ in 2tractu exprimit dies cōtract⁹: qz aliqs pmittit dare hodie: ista expressio operatur hoc q̄ vltima pars dicī interpellat et cōstituit in mora fm bal. in.l. i. C. qñ dies lega. ce. Quarto adde q̄ licet aliqñ cōmittaf pena ante lapsum dieī quādo est certū infra dieī impleri non posse q̄ pmissum est nunq̄ tū cōmittit mora nisi termino elapso. Ita dicit nota. bar. in.l. si de cessern. qui satisda. cog. Ultimo adde q̄ etiā si dies sit appositus in fauorē debitoris seu creditoris semp cōmittitur mora. l. si. §. preterea. C. de iure do. Adde etiā qđ ponit bar. in. §. lec. in. l. centū capue. in. §. col. de eo qđ certo loco. vbi dicit q̄ pendēte termino cōtra reū principalē nō pōt fideiussor cōstitui in mora etiā si oblatio tua sit cū penis qđ est mirabile. Et ad materiā obla. quā. §. dixi vide bar. in.l. mora rei. de verb. obli. et Ange. in.l. si post tres. si qs cautio. vbi volūt q̄ obligatio fideiussoris purget morā p̄ncipalis. ¶ In glo. in verbo dolū. ex hac glo. cū tex. nota. vt dixi etiā in notabi. q̄ qñ lex punit ciuiliter dolū dūtaxat: nihilominus non excludif lata culpa qđ plene dixi in no. et ad ibi dicta adde tex. cū glo. sua in.l. iij. §. interdū. ff. de nego. gest. et in.l.j. alle.l. iij. §. ex hoc edicto. ff. naute caup. et stab. et qz per morā vroz dicitur esse in culpa. ex hoc arguit Bal. hic q̄ morosus nō dicif esse in dolo sed in culpa: de quo dicit hic plene Moder. arguit etiā Bal. ex hoc ter. ad no. q. nunqd si ex forma statuti bānitus ex maleficio pōt impune offendi: an appellatione maleficij vel delicti cōprehendatur bānitus ex causa ciuili in cōtumacia. et sup hoc cōcludit q̄ nō. et sequunf Moder. et est doc. Bar. in.l. omne delictū. §. cōtumar. de re mil. Cy. in rub. C. de cri. stellio. mouef tali rōne Bal. et. qz cōtumacia est ppzie delictū in omittēdo q̄ in cōmittēdo: et sic potius arguif culpa q̄ dolus vel saltim sic arguitur dolus pſumptus. Sed hec verba nō videtur p cedere de iure: qz sto q̄ arguaf culpa et nō dolo vel dolus presumptus nō videf valere cōsequētia. c. nō est delictū vel maleficiciū. nā etiā culpa lata punif criminaliter vt plene bar. in.l. respiciendū. §. delinquūt. de penis. et per bal. plenius in.l.j. ff. de legi. Itē ex pſumptio. iuris punitur quis de furto ciuiliter. l. inter oēs recte. de furtis. vbi bar. vnde dicit ter. no. quē ibi no. bar. ad hoc in.l. rō qui. in pnn. de admi. tu. q̄ ad prestandū iuramentū in litē cōtra tutorem licet nō sufficiat lata culpa: sufficit tū dolus pſumptus: pretera fal sum est q̄ qui est cōtumax semp sit in dolo presumpto: vt.l. minorem. qz uno manifeste contumax dicitur in dolo vero fm Bart. in l. minoz i. quasi. ff. de mino. vnde bal. in.l.j. §. fi. si quis ius dicen. vbi glo. dicit q̄ contumacia non est delictum. cui addo glos. vltra alios etiam quod ibi Bar. in.l. si plures. ff. de admini. tut. vbi declarando dictam glos. dicit q̄ appellationē delicti vel maleficij in materia statuti non veniet contumax ex causa ciuili: vtitur meliori ratione: qz dolus iste qui cōmittitur ex contumacia non est punibilis criminaliter quod esset si esset proprie delictum. l. si. de prima delic. et. l. qui noīe. in ter. glo. de fal. Et hec rō est multū colorata per quā potest responderi ad ter. adductū hic per do. meum. in. l. §. nū: tractemus. de tute. et rō. distra. vbi dolus appellatur delictū et maleficium. et per illā ter. dicit ibi Cy. et Bal. qđ in materia statuti appellatione delicti venit dolus cōmissus etiā. Et sic contra ea que dicuntur hic: pro qua conclusione adduco ter. no. in. l. si er cā. §. nūc videndū. de minoribus. vbi probatur qđ dolus non erat punibilis appellatione maleficij vel delicti: et tū ille dolus nō erat punibilis criminaliter sed purgabatur per actionē ex contractu vt pz ibi: sed sequēdo cōem opi. possumus rūdere ad ista iura q̄ aliqñ agitur de pena imponēda pro delicto et maleficio sicut in exēplo banniti qui potest impune offendi: et tunc appella. delicti et maleficij non venit simpliciter cōtumacia. Intellige qñ agitur de pena que imponitur ad vindictam publicam. i. criminaliter. Alias quando non agitur de imponēda pena criminaliter. Sed de alio effectu inducendo: et tunc verus dolus sine dubio in effectu continetur appellatione debiti vel maleficij: vt pbatur in. d. §. nūc tractemus. et in. d. l. si er cā. §. nūc videndū. pro ista diuersitate facit ratio qz er quo statutū simpliciter facit mentionē de maleficio vt minus ledat ius rōne q̄ fieri pōt intelligetur referri ad maleficiū qđ est punibile criminaliter de iure. per notata in. c. cū dilectus. de cōsue. et in. c. i. cū materia. de rescript. et maxime qz sic intelligendo intelligitur in fuo potiori significatu: vt. l. i. §. in perpetuū. ff. si ager vec. vbi añt dolus esset presumptus qñ inditia probātia dolū nō sunt vigentia: tunc bart. o. clare senrit in. l. qđ nerua. depositi. nisi qđ non potest puniri criminaliter intellige qđ in crimine regref dol⁹. et est solēnis decisio quā etiā sequitur Ange. post Bu. in. l. si gs id qđ. de iurisd. om. iud. Non ob. text. in. §. recte. qz loquif de iudicio seu probatione maiori que probat dolum manifestum nō presumptū: vt tradit bar. in. l. qđ nerua. vnde dicit bald. in. l. si tutor. de inter. matri. quod preterq̄ in casu. l. tutor qui repertoriū. §. allega. ex dolo presumpto nec aliquis infamatur nec punitur ciuiliter ni si res requirat dolū. ¶ In glo. vlt. gl. ista ad intellectū. l. vēditor. et hereditate. ff. de here. vel actio. vē. vf nō bñ sentire qz in. d. l. nō tenef restituere fructē percipiendos si negligat eos percipere. Sz i casu nře. l. teneref marit⁹ nisi pcessisset mora mulieris: pōt tū habere bonū intellectū qđ nō fit ōria inter maritū et venditorē qñ maritus constituit mulierē in mora: als esset differētia fm bar. hic et clare in. l. si seruū. in pnn. de verb. obl. si ter cōi distinctio vtrū qs debeat tradere rē q̄ als fuit creditoris vel q̄ nūq̄ fuit ipsi⁹ §. d. pau. hic credit hanc differentiā nō esse bonā q vtroq̄ casu credit fructē percipiēdos debere restitui. ita intelligit. d. l. nota biliter. mouef per ter. in. d. l. si seruū. falle. de quo valde miror: qz ille text. non loqtur de culpa respectu peceptionis fructuū sed de culpa respectu periculi interitus vt pz in pnn. l. Est añt hoc satis cōuenies q̄ maior diligētia regratur circa id qđ principaliter venit in obligatione quā circa accessoria. sicut eleganter declarat bal. in. l. lucius. §. paulus. ad munici. et in. l. i. C. de bis qui er offi. publ. li. x. Et ad intellectuz cius. l. quid operef mora creditoris ad commodum debitoris: vide bar. in. l. iij. §. in hac. Et not abis inter alias glos. posita super vbo ne facto. de qua multū miratur hic pau. de ca. vult cñ ista gl. in ſi. l. cuiſſima. q̄ qñ qs ex dispositione. l. non tenef de culpa leui in omittendo: qnimo ille q ex natura 3ctus nō tenef nisi de culpa leui tenetur tñ de leuissima in faciendo: et sic mirabiliter limitātur iura dicētia q̄ in 3ctibus qui celebrātur gr̄a vtriusq̄ nō venit nisi leuis: leuissima añt nō. Hā hoc est intelligēdū de leuissima in omittēdo: sec⁹ si sit in faciendo qđ dicit bal. et Paul. de cast. valde not. et attēde qz hoc casu ex culpa leuissima in faciendo nō agetur actio ne ex 3ctu sed ex. l. aquilia: vt dicit glo. Sz cōtra hāc glo. adducto ti bi tex. not. in. l. si seru⁹ seruū. §. si calicē. ad. l. agl. vbi pbatur q̄ qñ locator operis q naturaliter de leui culpa tenef facit pactū qđ non vult teneri de pig. rei virtute huius pactū non solum liberatur ab actione. l. aglie. codē ergo mō vf dicendū qđ si ler liberat aliquē a culpa leuissima vt nō teneaf ad illā actionē ex cōtractu: eadē rōne vf liberari vt nō teneaf. l. aglia: qz facilius extenditur dispositio. l. quam bois: vt plene declarat bart. in. l. gall⁹. §. quid si tiñ. vñ isto casu forte nō diceret verū. Et qz. 3. tractauimus in. l. glo. qualiter contrabatur moza ad id vide oīno quod posui in. l. ita stipul. in. j. glo. de ver. obl. vbi tractauimus. † Nunquid in contractibus innominatis vel in legato relicto sub modo ille cui est impletū constituatur in mora re ipsa vel sit necessaria interpellatio. super quo etiā vide bal. in. l. si post tres. in repe. si quis cautio. Extra glo. tanguntur hic quatuor questiones per doc. prima fuit Dy. qui induxit hunc text. inquantum mora creditoris prodest debitori. ad not. questionē de eo qui habebat castrum in custodia pro certo tēpore et in fine tēporis prodest dño qđ reciperet castrū suū: deinde cū dominꝰ noluisset recipere et ille remansisset in castro loc⁹ fuit occupatus per alios: vtrū iste teneaf de culpa leui q̄ venit in actiōe locati: vt. l. si qs domū. §. celsus. ff. locati. Hā pſumit in dubio culpa alio nō. pbato qñ res est pdita. l. si qs. §. fi. vbi p bar. ff. de edē. et plene i. l. qđ forti⁹. C. de pig. acti. et determināt qđ nō tenef: qz ptestādo eo nō quo fecit vf nō velle amplius locare suas opas. Ang. tñ dicit q̄ requiritur

c ¶ Cōtumacia est ppzie delictū. Ad de. l. oē delictū. tibi bar. ff. de re mili. bal. i. l. legis virt⁹. ff. de legi. bal. in. l. j. C. de i li. iur. lud. ro. in. l. lege cornelia ff. ad fille. gl. arch. et Do. iij. q. j. in gl. summe. Jo. de mo. in. c. j. de maio. et obe. doct. i. c. testimoniuz. de testa.

b ¶ Nō ibit q̄ mora. adde an cōtrahit i ter maritū et ꝓmittētē do tez. vide per doct. i. fi. i. §. preterea. Cō iur. do.

7

qđ requirit qđ in protestatione dicat qđ si vlterius stabit in castro nō intendit illū reducere: sed opi. Dy. videf vera qz nō presumitur regulariter mutatio voluntatis. l. cū qui. de proba. et. l. cum hic stat. in pnn. de do. inter virū. bar. añt addit qđ etiā si non fecissiſſet ista protestatio: tñ ille qui in arce stat nō videf reconductus a dño arcis ad custodiendū. et ita clarius determinat in. l. ītē queritur. §. qui impleto. ff. locati. et eius dicta sequitur. d. Joā. hic de quib⁹ dicā vnū verbū in lec. seq. Adde do. in. fequēdo bar. qđ si nihil esset protestatus: et tū custodisset arcem deberet estimari: vt nego. gest. Et ideo teneretur de leui culpa: de leuissima culpa nō vt plene tradit in. l. tutori. C. de nego. gest. et in. l. si pupilli in pnn. eo. et hic sumpta occasione ipse idē tractat: nunquid qui recipit custodiā arcis teneatur de culpa leuissima vel etiā de casu fortuito si cōdurit arcē tpe belli: et inserit hic in quodā cōsilio qđ fecit in ciuitate Mantue: super quo vide qđ plene scribit Jo. an. in addi. Spec. super rubr. de loca. Et forte ego dicā alibi vt melius cadet in quo etiaz cōclusio plene declaratur per quos actus videaf cōmissa culpa leuis. Scōo tangit hic bald. nunquid in delictis cōmissis in omittendo debeatur inferi locus in accusatione. super quo vide Jo. an. quem ipse adducit in tit. de accu. in. iij. parte. in addi. Spec. et plene bar. in. l. libel. in pnn. de accu. et vltra eos bal. in. ij. colū. in. l. presbyteri. C. de episc. et cle. Tertio tangit no. q. nunquid qñ imponitur pena pro delictis in omittendo: nunquid ad hoc vt negligens incurrat penā requiratur monitio vel interpellatio. super quo vide inno. et moder. in. c. ertirpande. de preben. et p me in. l. ita stipulatus. in. j. glo. de ver. ob. † Quarto tangit hic Ang. no. questionē nunquid si ex forma capitulozum potestas vel similis non possit condēnari nisi de furto et barataria nūqd poterit cōdēnari ex delicto in omittendo. concludit qđ sic: alias cñ daretur materia delinquendi qđ nō pōt fieri etiā per pactū. l. conuenire. de pact. et. l. fumus. §. illud nulla. nec et etiā per statutū vt tradit bar. et mode. in. l. iij. detesta. d. Joan. de Imo. hic impugnat hoc dictū: qz nō pōt negari an excepto cōfirmat regulā in nō excep. vt. l. qui cītū. §. si quis fundū. §. idez respondit. de fun. instru. et no. in. l. i. de re. iur. et verba gñalia vi dentur continere omne genus delicti preter illa duo excep. Nō ob. ratio Angel. vez qđ daretur materia delinquēdi ex quo iste omittens est in culpa et non in dolo cessat hec rō. Sz hec dicta non sunt expedita: vnde cōsidera qđ aliqñ ōr potestas omisit facere qđ debebat per gñam et dolose nec negligentia: et probatur per inditia vigentia: et tūc qz bz puniri de mero dolo qui pōt cōmitti in omittendo sicut in cōmittendo fm bar. in. l. minoz i. quasi contumar. ff. de mino. tūc vera videf opi. Ang. qđ si statutuz expresse remisisset hunc dolū nō valeret statutū: vt. §. diui. Et ideo talis casus nō cōprehenditur sub verbis generalibus statuti. de quo poterit in spē disponi. l. ij. de pac. dota. que est bona. l. z barto. in. l. filius. §. diui. in fi. q. de le. j. si vero officialis deliquit per negligentiā et culpā videtur vera opi. d. Jo. qz culpa futura pōt expīsse remitti. l. si vt certo. §. interdū. cōmoda. et per gl. in. l. i. §. si cōueniat. ff. depositi. Relinquitur tñ hec dubitatio: qz lata culpa equiparatur dolo vtrum illa possit remitti ex pacto sicut et lenis. Et videf qđ sic p text. not. in. l. si seruus seruū. §. si calicē. ad. l. agl. vbi ōr qđ artifex qui fregit calicē per imperitiā tenef. l. aquil. nisi fecerit pactū qđ nō volebat periculū fracture spectare ad eū. Et tñ imperitia interdū abscibitur late culpe: vt. l. j. in fi. cum se. quod quisq̄ iuris. ꝛc.

Summarium.

1 ¶ Mortes ciuiles equiparantur morti naturali.
2 Non debet quis lucrum sperare ex delicto suo.
3 Nunquid is qui se defendendo modū excessit debeat puniri totaliter vt homicida.

¶ Sed ab hostibus. Ut dos reuertaf ad patrē satis est qđ filia ficte videatur decessisse in potestate. ¶ No. primo ex ter. iuncta glo. qđ de iure isto p captiuitatē soluebaf matrimo. hodie secus in auc. de nup. §. fz captiui. et ideo fz filij cōcepti in capti. non essent legitimi. iuxta no. in. l. seius. ff. de cap. hoc dictū erūt legitimi fm eū. ¶ † Scōo no. q̄ sicut alie mortes ciuiles equiparantur⁴ morti naturali qñ inducitur idē effectus ex morte ciuili sicut ex naturali: vt. l. ex ea parte. §. insulā. de verb. ob. et in l. deo nobis. vbi plene. C. de epi. et cle. idē etiā in morte ciuili p quā qs retro fingitur fuisse mortuus per fictionē translatiuā qđ est mēti tenendū. ¶ Tertio no. qđ qñ filia que moritur nō est in potestate ꝛ dos fuerit profectitia nō tū reuertitur ad patrē: qz actio illo casu nō est cōis: et si fuisset cōis a pnn. qz filia postea emancipata cōsolidaretur actio in ipsaz. l. si cū dotē. §. 2 autē j. eo. et. l. si socer. in prī. et expresse hodie in. l. i. §. videmus. C. de rei vxo. ac. ¶ In glo. vltima ibi: vel dic hic iure successionis. Bar. et Moder. notāt hāc gl. quasi sentiat qđ filia famī. iure isto habeat heredē. de quo plene ōr in. l. post dotē. j. eo. post bar. sed salua reuerētia iste nō fuit intellectus glo. nā retulit se ad intellectū qui ponit in vltima solu. qđ filia fuerit emancipata: vt pz ex prima solu. que dicit qđ dos applicatur patri per pactū qđ proprie cadit qñ daf dos filie emancipa-

ter: tūc cñ est necessariū pactū alis nō: ex q̄ filia moriēte in ptāte de iure actio cōsolidabaf pr̄: vt in ter. nr̄o. hec tñ solutio restrigit nimis ter. qñ nō semp succedit pr̄ filie et nō tenef. Sz ponit tertia solutio q̄ est vera qđ hic filia attēta fictione erat in ptāte ꝛ attenta veritate esset sui iuris. Refert cñ Paul. de ca. hic p banc. et p ter. in. l. pater vel quarta. C. de cui. quosdā. Papiēses tenuisse qđ de iure ista dos profectitia reuertitur ad patrē etiā si sit data filie emancipate. vel filia sit ex posttacto emancipata. Sz hic ter. fm verū intellectū de directo facit cōtra eos: ipsi añt intelligūtipm primo modo qđ filia erit sui iuris. vñ ter. in. l. pr̄ fm Paul. etiā cōtra eos qui cū ōr exp̄sse qđ qñ filia est emancipata soli filie cōpetit actio de dote si matrimoniū soluaf nō patri: et ideo mirāf de istis Papiensib⁹ et tz oppo. per ista. ll. s. allega. Tu añt aduerte: qz lex pater. videf pro illis multū vigere: dz cñ ibi qđ si fundus datus in dote filie emancipate euincitur viuēte filia qđ vir pōt admitti vt pr̄ agat de euic. qz si matrimoniū solueret et fundus esset euictus actio nō fibi sed filie emancipate cōpeteret: sed post mortē filie bñ admitteret pater ad agēdū de euictiōe: intellige si filia fuit mortua in matrimonio: cū ergo iuriseōsult⁹ admittat patrē indistincte q̄ dos redeat adeū esset falsum si in omnē casum non reuerteretur ad patrē sed solum qñ pater succederet filio qñ non haberet aliū proximiorē qui patrem excluderet. nos possumus dicere: qz ter. fortiter viget secundū verū intellectū qđ cōis opi. est vera quicquid dicunt isti Moder. et quidā antiqui de quibus nō meminit glo. in. l. ij. §. i. s. eo. Nō ob. l. si pater. qz debet distingui vel restringi ad cū casum in quo pater possit succedere tanq̄ heres vt iura iuribus concordentur: fatentur tamen dicti Moder, qđ hodie de iure. C. fit plena consolidatio in filia emācipata: vt in. §. videamus. C. de rei vxo. act. in ver. omni modo. dos nō reuerteret ad patrē. Sed hic nō admittitur: qz post mortē filie nō determinatur ibi quid iur. fit. Et ꝛ illa dictio omnimodo significet vel qđ totaliter et omni casu nō tñ per hunc tacitū intellectum ego inducerem iurīū correctionem contra. c. cupientes §. quod si per. ex. de elec. lib. vi.

Si vir vxorem. Pactū de dote lucrāda nō ꝛ effectū si maritus occidat vxorez et addeē in muliere. Scōa ibi: nō eñ. Tertia ibi: idēq̄. ¶ Nota primo qđ verbū occiderit significat mortē violentā ꝛ naturalē, ad idē tex. in. l. j. §. occiso. j. ad fil. ¶ † Secūdo nota. in ver. nō eñ rōne decidēdi. ex qua hēs no. duo. primū q̄ ex delicto suo aliqs nō ꝛ sperare lucrū. cōcordat tex. alleg. in gl. in. l. siue hereditaria. ff. de nego. gest. Secundo habes colligere p istū ver. cōfundi opi. Bar. quā posuit in. l. si. j. de bis qui. vt indi. dū voluit qđ qñ lucrū nō defertur alieno a. l. tūc si cōmittitur illud lucrū auffertur ab indigno et applicatur fisco fz simpliciter applicatur ad heredes illi⁹ in qua cōmittit scelus. Et intelligūt istū ter. vides eñ qđ rō decidēdi parisoīmiter respicit dispositionē bois et dispositionez iuris. ¶ In glo. sup verbo ibi: dic ex pacto ꝛc. istud primū exemplū videf esse melius fz etiā fm qđ ponitur in scōa lec. possit sustineri. et aduerte diligenter: qz doc. hic cōiter dicūt idē si deferaf lucrū ex forma statuti: et hoc fz bal. in. l. i. §. vñ vir et vroz. et idē sentit bar. hic de quo dicemus in scōa parte glo. et no. glo. inquātuz vult qđ maritus nō lucref dotē si negligit vroz in infirmitate ex qua moritur: qz non adhibet medicos vel nō pitos: nā et ibi gl. arguit et docto. ad duas questiones. prima est bal. qui dixit ar. huius glo. qđ si aliquis fuit vulneratus et negligenter curatur de vulnere presumitur decessisse potius ex negligentia q̄ ex vulnere licet vulnus fuerit mortale nisi ex iudicio medico⁹ fuisset iudicatū mortale. facit ter. in. l. qui occidit. §. fi. ad. l. aquil. et est bonus ter. in. l. si seruū in princip. quā ipsi nō allegāt. ff. de verb. ob. Et ex hoc dicto daf fing. limitatio et pulchra ad ea que dicuntur per gl. in. l. i. C. de emā. seruo. et per bar. in l. si in rixa. ff. ad. l. cor. de sicca. vbi cōcludit q̄ vulnꝰ presumit mortale si defunctus decessit infra certos dies: secus si postea: naz hoc est limitandū fm istā glo. nisi vulneratus sit curatus negligenter qđ est valde pulchr. multū tñ facit ter. Z istā gl. i. l. iij. §. de his qui indig. vbi dicit q̄ pbaf inditꝰ manifestis q̄ ex negligētia hēdis nō curātis testōr fit mortuꝰ: ergo pſumit mors ex sola negligētia: sup quo cogitabis et declarabit in lec. seq. Scōo per istā glos. dicit se Paul. de ca. determinasse florētie qđ si marit⁹ nō sustinuit onera mr̄imonij nō ꝛ lucrari dotē ex pcō vel forma statuti. vltra istā gl. ter. in. l. necare. ff. de lib. agn. vbi ōr qđ nō pstat alimēta ad q̄ tenetur occidere: postea dicit se inuenisse bal. ita determinantē quē ego prius viderā. in auf. dos data. C. de do. ante nup. Itē determinat bal. in. l. si donatur⁹ in fi. ff. de cōd. ob cāz. et ꝛ rōnē ibi decisio: iij. ibi no. ff. de pac. do. hec tñ fūr limitāda singulr nisi marit⁹ qui a pn. nō curat egrā vl nō pstat alimēta postea coact⁹ et voluntarie dotē. §. finaūt i successū. i fi. j. c. qđ tenebis mēti. et ad materiā quā z. tetigi. vtrū vulnꝰ pſumat esse mortale ad dc qđ plene scripsi in. l. si seruū. in pnn. falle. Et qđ no. ponit bal. vbi limitat ppzie q̄ dicunt hic in. l. j. in pnn. gb. mo. feu. amit. vbi videas oīno et ter. et qđ ibi notaf in. l. ait. ff. ad leg. aquil. et in. j. cōsti. ff. post Cy. et qz Bar.

a ¶ Mortes ciuiles equiparātur. adde. glo. inca. placuit. xvi. q. j. bar. et bald. i l. gallus. i. §. qd si tñi. ff. de lib. et post bu. bal. iauf. si qua mlier. C. de episco. et cle. docto. i. c. cū sis. de cōuersi. con.

2

Universidad de Deusto
Biblioteca

bic fortiter opponit ℨ glo.de.l.qõ rõ.de bo.dã.ꝛ sua sol.quã ℌ ponit dũ dicit qõ est spãle in istis iuer⁹ nuptialibus nõ hz aliquã rõnẽ spãlitatis:ió ipse idẽ i.l.fi.de his q.vt indig.pònit aliã sol.quã referũt etiã bic moder.dicẽs qõ qñ lucrũ defert alicui ex dispõne.l. sicut erat in.l.qõ rõ.palle.tũc nõ auferr sibi ipso iure:qz nõ hz immediate lucrũ ab eo in quẽ deliquit. Et ita legit in.d.l.qõ rõ. Sed qñ aliqs hz ꝙsequi lucrũ ex dispõne boie in quẽ deliquit tũc pcedit.l.nfa. ℨ Pro ista ꝙclusiõe adduco tibi gl.no.in fi.q.in.l.fi vnus. ℌ.nulla.ℨ.de pac.q̃ dicit qz qñ relingtur liberatio alicui de administratione ꝓpterea nõ vr remitti dol⁹:qz ꝑsumit qõ si remittẽs cogitasset se esse deceptũ noluisset bñficiũ ꝙferre in malũ maritũ.l. lu.ℌ.luti.ti.ff.de leg.ij. ℨ Pro ista decisione facit optime qõ scribit bal.in.l.fi.C.de bo.ma.vbi dicit qõ marit⁹q̃ trãsit ad scõa vota:hz offendat ꝑmiũ mrimoniũ nõ pdit lucrũ dotis delati sibi a statuto qz nõ hz ℌ lucrũ imediate ab vxore hz er dispõne.l.hz ℨ ista doctrisunt multa iura:vt dicit hic do.me.etiã ℨo.de imo.vez ter.i.d.qz rõ.in vlti.rũso.de bo.dã.vbi ille q interfecit testatorẽ a quorat be res instituꝛ.non ꝓiuat ipso ire hz auferr bñditas:vt ab indig. Et hoc ꝑbat ter.cũ gl.i.l.bis ℨfir.ℌ.i.fa.bercif.ꝛ.l.luci⁹.ff.de iure fisc. etiã in.l.iij.ℨ.de his q.vt indig.no.vñ ℨo.de imol.vidẽs hãc sol. esse falsaz dicit qz rõ differẽtie est qz difficil⁹admittit hereditas ex inimicitia superueniẽti quã legatũ vel aliud lucrũ:vt.l.er parte.iũcta.l.iij.ℌ.fi.ff.de adi.leg.ꝛ qz hic ille ℨrie loquunt oẽs in bñditate ió non auferr eis ius qñtũ ipso iure hz illa differẽtia cũ sua reuerentia non vr bona:qz i.l.er pte.ꝛ iurisꝫ palle.bñ ſ dz agi de magno⁹ indicio:qñ si hereditas non vr adẽpta cũ effectu remanet penes bñdẽ:hz in iurisꝫ palle.qñ gs occidit testatorẽ hereditas auferr ab in.digno:ꝛ applicaf fisco:vñ nihil remanet cũ effectu penes bñdẽ:ꝛ ió qõ acgrak sibi ipso iure nõ põt dici magnũ ꝓiudiciũ ꝛ lõge maius est ꝓiudiciũ reuocatio legati.vñ ℨPau.de ca.ponit aliã solu.dicẽs qz ió lucrũ bñdi applicaf ꝛ non fisco ne heredes fraudent ſpe ꝓbabiliter sibi qñta:nã hz regulr mulier ꝑsumaf citꝫ mozi qz vir: iurta no.i.l.fi inter.ꝛ seq.i.ℌ.si marit⁹.ff.de reb.du.ꝛ phaf ꝓprie i loco.dicto i ter.ꝛ gl.i.l.iij.ℌ.fi.de reli.ꝛ sump.fune.i odũ tñ mariti occidẽt:tñ ꝑsumaf qõ si imulier nõ fuisset occisa supuiuisset ꝛ ficnõ potuisset bñe locũ pactũ de luc.do.vt.l.j.ff.de dote ꝓle.ꝛ qõ ibi no. hz certe ibi ꝙderatio põt etiã bñe locũ i castlo⁹ legũ ℨ qz ẽt i odiũ interficitis ziuctũ vel testatorem põt ꝑsumi qõ si non interfecisset pri⁹ fuisset mortu⁹ interfector qz interfect⁹ꝛ sic hereditas devolueret ad primũ veniẽtẽ ab inte.vel ex testõ ad eũ q ꝓcederet alios tpe mortis:vñ ille rõnes sunt poti⁹ ꝓuasiue qz vere pp qõ do.me.ℌ dicit qz de istis casib⁹ nõ põt dari certa doct.bal.aũt l.i.i.C.vñ vir ꝛ vxor.dicit qz hoc est ió qz mrimoniũ illo casu vr finiriꝛ dissolui culpa mariti:vñ sicut qñ mrimoniũ soluit ꝓ diuortiũ ex culpa alteri⁹ ziugũ oĩa lucra auferũtur illi cui⁹ culpa diuortiũ est solutũ gnimo mulier ſcurrit ꝺãna:qz pdit dotẽ.vt.l.ℨsensu.C.de repu.itavſ a paritate rõnis qz marit⁹cui⁹ culpa soluit mrimoniũ morte amittat lucrũ ipso iure.ꝛ hoc vſ ſentire b ar.dũ dicit hic qz spãle est in istis lucris nuptialib⁹:ꝛ hz ter.i.l.ℨsensu.nõ possit itelligi de pacto lucrãde dot⁹ex pte mariti qõ nõvz qñ soluit mrimoniũ ꝛ mulier ſpervinit:vt dixi satis:tñ põt argui ex mẽte ill⁹.l.a fortiori.qz̃si incurritur ꝺãnum amissionis dotis:multofortiꝫ dz amitti lucrũ.si tñ velles defendere sol.d.pau.posses dicere qz spes in pluribus bredib⁹q̃ erat de hereditate viuẽtis non erat considerabilis iuncta ea q̃ bñr i.l.is põt.ff.de acq.here.sed in casu nr̃o spes heredũ causa b af er natura ℨctus dotis ꝛ ꝑsumit etiã de qua dixi.hz hoc posset tollerari in ipsa vxore in heredib⁹ aũt non qz illoꝛ spes erat simliter de hereditate mulieris viuentis:nos possumus dicere ꝛ forte illa solutio est vera qõ in legib⁹ contrarhz ex dispositione bois tẽpore quo testator fuit interfect⁹ nulli⁹ ius erat q̃situ ipsis ꝛ a qbus bereditas auferr:nec alio qui post eos esset successurus. Sz in casu nr̃o erat quesitũ mulieri ꝛ heredibus eius ex contractu dotis ex quo competebat actio ipso iure ad dotem repetendã solu.matri.licet obstaret exceptio virtute pacti.vnde non est mirũ ſfacilius remouetur exceptio ꝓpter delictuz ꝛ difficilius auferr⁹ ius quod erat quesitum ex contractu dotis mulieri ꝛ heredibus eius. Pro illa decisione do tibi glos.singularem quam approbat ibi Bald. in.c.i.ℌ.similiter.quibus modis feud.amit.vbi dicitur qõ si frater interfecit fratrem ſeuz ꝓuatur feudo:ꝛ defertur agnatis sequẽtibus si est paternum:quia etiam non applicatur fisco vel domino quia iam erat eis ius quesitum ex investitura. Et licet ibi aliud ius esset sine exceptione hic autem obstaret exceptio pacti:dico qõ in hoc non est ius:quia pactum non censetur interpositum in hũc casum:vt supra dixi:vel saltem remouetur exceptio ꝓpter turpitudinem paciscentis. Et ad materiam istam vide Baldum qui eleganter loquitur in.l.bereditas.in fine.C.de bis quibus vt indignis.vbi qõ illa.l.ꝛ ꝓallega.non habent locum in vulnerante: quia loquuntur in occidente. Item non habent locum in occidente defuncturn quoad ea que deferuntur de iure communi: habent tamen locum ille leges in eo qui occidit vxorem seu filiuz testatoris defuncti. ℂ Casus est singularis in.l.is qui consequenter. ℌ.j.ff. familie herciscunde.et ibi etiam tangit Bartolus. vide etiam eundẽ in.l.eã quã.C.de fideicõ.vbi dicit qz.ll.predicte habẽt locum etiã in filio occidẽte patrẽ:ꝛ multofortius licet enim filio bereditas sit quasi debita:tamen qz cõmittit longe maius delictum q̃ alij occidẽtes sine dubio esset idẽ tenendũ. Et qz Bar.in illa prima parte tangit modũ probandi negligentiã mariti in non adhibendo medicos. Adde qz ipse idẽ ponit in.l.ℌ seruum. ꝓalleg.ꝛ in.l.in bo.pos.ꝛ in.l.pub.ℌ.si quis ipsi.ff.de no.oper.nun. ℂ In ea.glo.ibi:vel dic secundo casu.banc glo.sing.no.ad limitationem l.cõsensu.C.de repu.vult enim qz ꝑpter adulteriũ mulier non perdat dotem si maritus eam occidit inuentam in adulterio:qz delinquit:licet enim puniatur minima pena ꝑpter istũ dolorem vt bic in glo.ⁱ ⁊ adducuntur bec iura allegata in glo. ad decisionem no. 3
a q.de eo q defendẽdo ꝙ se excessit modũ vtrũ debeat puniri totaliter vt homicidavel potius puniaf nõ de toto:de qua vide ꝓ Bal. in L vt vim.de iustiꝫ iure.ꝛ ꝓ ℨo.and.in rub.de homi.in addi. Spe. ꝛ per Anto.de bu.in.c.olim.iurꝛa fi.de restiꝫspo. Aduerte tñ ꝓde claratione glo.qz si cõcederemus maritũ lucrari dotẽ nõ posset dici qz lucraref ex maleficio ꝓprio:qz imo lucraref eam ex adulterio vxo.doc.tñ cõiter approbat istã glo.ex qua arguit Bal.qz si ex forma statuti occidenti bannitũ debetur premiũ: nõ debebit occidẽti aliquẽ bannitũ pro cuius occisione nõ tollitur pena statuti sed diminuitur.ꝛ hoc opptime colligit ex illa glo. sed relinquit pulchra dubitatio quã tãgit hic Bar.post Jac.de arc.qd si ex ℨsuetudine vel statuto maritus impune poterit occidere vxorẽ:vtrũ adhuc lucrabitur dotẽ ex quo licite interfecit.ꝛ cõcludo qz sic:ꝛ hoc colligitur ex mẽte glo.dũ vult qz maritus ideo nõ lucref de iure cõi:qz deliquit ꝛ merefi penã:ergo vbi nõ deliqt sequit qz poterit lucrari.bal. dicit ꝛ sing.qz maritus eligẽdo viã vindicte ꝓpria autoritate ꝛ penam arctioꝛ videf renunciasse pene ordinarie ciuili que imponif ꝑ adulterio cõmisso.alleg.ter.quẽ dicit esse sing.in.l.interdũ.ℌ.q furẽ.ff.de fur.Ang.vero sequit opi.bar.dicẽs.qz hec iniuria illata marito est res inextimabilis ibi:res que fuerat ablata erat inextimabilis.doc.Moder.cõiter nõ admittit istã respõsionẽ. dicit enim ℨoã.de imo.ibi:aliquo casu res poterat esse irreparabilis si ille q fuit furatus erat in fuga cũ fuit deꝑhẽsus:ꝛ si nõ fuisset facta executio ꝓpria autoritate res erat irreparabilis:sed ego non credo bãc fuisse mẽtẽ Ang.cõsiderare ꝛc.vtrũ res esset irreparabilis vel non:sed mens sua videf fuisse qz qz marito fuit illata iniuria extimabilis ꝑpter honorẽ nõ sufficiat illa vindicta:sed etiã mulier debet mulctari alia pena:qz tamen illa differẽtia nõ probatur:ꝛ ideo põt seq opi.bal.quicqd dicit hic dominꝰ meus q arguit cõtra Bal. de.l.q vas.in ꝓin.ff.de fur.ꝛ tãdem sequit opi.Bal. respondẽs ibi.l.vnde dic vt hic ꝓ eum. ꝓ cõclu.Bal.facit optime glo.not.in.l.iij.ℌ.nouissime.ff.nau.cau.sta.q̃ cõcludit qz qñ maleficiũ cõpetit ô iure speciali:eligẽs viã beneficij videt renũciare iuri cõi ꝛ ccontra. attende etiã qz posito qz opi Bar. esset vera qñ statutũ ꝑmitteret marito licite ꝛ impune occidere vxorẽ esset magis dubitabile si statutũ permitteret occidere vxorẽ impune:nã illo casu maritus non diceretur minus homicida nec minus deliquisse. Et ideo beneficia q̃ neganf homicide sibi nõ cõpeterẽt ſm Bal.in.l. decurionũ. C.de bis qui no.infa.ꝛ sequif.ℨPet.de ancha.in.c.i.de cõstitu.xxx. char.super quo vide qõ plenius scribit Bal.in.l.j.ℌ.offilius.ff.ne quis eũ qui in ius vo.hoc tamen nõ determino nunc: sed satis est mouisse dubitationem. ℂ In glo. vlti quidam ℳoder.vt refert ℨPau.de castr.reprehẽdunt exemplũ istius glo. qz donatio ꝑpter nuptias non erat cognita de iure.ff⁹z.vnde debes intelligere hoc ſm eũ qõ idẽ est in vxore.ſ.vt puniatur nõ tñ est oino idem: qz mulier pdit dotẽ ꝛ sic incurrit damnũ:maritus aũt amittit lucrũ.simile vidisti in.l.diuortiũ.ver.cõtrario.ℌ.eo. Tu aũt potes dicere qz quãuis de iure sibi nõ esset dona. ꝑpter nupt. potuit tamẽ mulier pacisci qz predecedẽte viro lucraret tantũdẽ de bonis viri quantũ vir esset lucrat⁹ ex dote si vxor predeceſſisset:vel põt intelligi qz mulier pdat lucrũ rerũ sibi donatarũ:qz donatio nõ confirmaf morte mariti ꝑpter pactũ mulieris si de ipso posset cõstare:ꝛ est idem qz pactũ de lucrãdo post mortẽ viri similiter est donatio:in hoc tamen differũt illa duo:qz in primo casu donatio fuit collata ꝑ mortem:ꝛ sic videtur valuisse:in secundo potes intelligere qz fuerit collata simpliciter ꝛ nõ confirmef morte rõne predicta.

Summarium.

1 ℨ An exceptio dominꝰ obẽci possit contra spoliatum.
2 Maritus negando vxorem dominam videtur eam sua spoliare possessione.

ℌ Alienam. Mulier agẽti actione de dote non põt referri questio dominꝰ. non diuidit ꝑpter brevitatẽ. ℂ In glo.sup verbo reddendũ.Bar.hic soleniter explicat materiã istaz ficur retuli nuper in voce. cuius dictis adde ꝛ primo inquãtũ vult qz qñ spoliatus agit cõtra spoliatorẽ nõ possit excipi de dñio tertij cõtra eũ p.l.si qs emptionis.ℌ.sed hoc sup illis.C.de prescrip.xxx. ann.qz ilta.l.Bal.restringit ad casum suũ:vz qñ spoliat⁹ possedisset per.xxx.annos:alꝰ credit qz posset referri q̃stio dñij vt not. ipse in.l.ij.

in.l.ij.versi.rij.ꝓro in.ij.char.C.de seruiꝛ aqua.ꝛ hoc adducit hic do.meus .tu aũt vide qõ plene scripsi ſper primo arti.in.l.iũcto. ℌ.inhibitione.de ac.pol.vbi bar.idẽ tenuit qõ bic.ꝛetiã hoc tenuit in.l.iij.ℌ.caro versi.ij.oppo.ff.de ver.ob.ſuper quo etiã vide bal. in.l.ius.vo.C.de proba.ꝛ Ange.oino in.l.metij.ℌ.volẽti.ff.quod me.causa. ℂ ⁊ Secundo prin.addeꝛad istũ mẽbruz qõ dispositio ℌ.sed bic ſup bis .que vult qõ cõtra spoliatũ nõ possit obiẽ excẽptio dñij hz locũ in eo qui est ſpoliatus:secus si ficte videretur ſpoliatus :verbigra ꝑ negationẽ pensionis vel similis actus.ita limitat singulariter bal.illã.l.in.c.i.ℌ.sacramẽtũ.versus si.cõ.de cõsuetu.recti feu.ꝛ debes scire qõ do.ℨPau.bic tz sequendo opi.quoꝛũdam que recitatur in glo.qõ si mulier in casu.l.nfe ageret rei vẽdi.probaret se dñam presumptiue producendo instrm̃ dotale per qõ apparebit qõ recipit fundũ in dotẽ a muliere tanqꝫ dña fundi dotalis:ꝛ sic ex cõfessiõe mariti probaref presumptiue dñium iurta.l.cũ falsa.C.de iur.ꝛ fact.ignoꝛ.maxime si in libello fieret mentio instrumenti dotalis secundũ eũ:ꝛ ita põt intelligi opi.que recitatur in glos.vbi autem non produceretur instrumentum vel fieret probatio qõ ille cõtra quẽ agitur haberet causam ab agẽte tũc incũberet onus probãdi actori qõ esset dñs iurta.l.ñ.C.de rei vẽ.
2 Cõfirmatur ꝓmũ mẽbrum tali ratione secundũ eũ:ꝛ qz maritus negando vxorẽ esse dñam videf eã spoliare possessione sua sicut dicimus in colono in.l.ñ colonus.ff.de vi ꝛ vi arma. Sed spoliatus nõ potest obẽcere exceptio.dñij cõtra spoliatũ:vt.ℌ.fuit dictũ:ergo remanet ꝓmũ dictũ verũ.Bal.autez in.l.qõ res.C.de proba. quẽ adducit hic.o.ℨPaul.pro quo mẽbrotenet cũ ℌico.de mat.qz semp probaf dñium presumtiue ab agente si probaf tit.traditio. ꝛ possessio. Sed illa opi cõiter nõ tenef nec est vera.lHã ter.in.l.cũres.nõ loquitur qñ ille qui hz causam ab alio obẽcit exceptionem dñij:sed ecõtra qñ ille qui dedit titulũ ꝛ causam cõuenitur rei vendẽ.ab eo cui dedit titu.ꝛ causam:nõ efft potes dicere tu nõ es dñs:qz nec ego qui tradidi tibi erã dñs:allegaret enim turpitudinẽ suaz ꝓpria glo.ꝛ Bar.ibi:in.q.aũt do. ℨPau.qñ agitur cõtra eũ qui hz causaz a me est dicendũ vt ego scripsi multis annis in.l.si rẽ aliquã.de acquiren.pos.super qua.q.vide qõ singulariter ponit Bal.in.d.c.ſ. ℌ.sacramentũ.de consue.recti feu.ꝛ Bar.polt ℳy.in.l.legata inutiliter.ff.de ali.ꝛ cib.lega.ꝛ qõ ponit Spe.disputans istã.q.in ti.de loca.ℌ.nũc aliqua.ver.ꝛ.l.iij.ꝛ loquit de empbytheota q negat dominũ agentẽ rei ven.esse dñm:ꝛ ad materiã vide que no.in.c.inter dilectos de ſi.instru. Et ad de vnũ verbũ ad hoc qõ tangit hic do. ℨPau duz dicit qõ maritus videtur spoliare vxorẽ cũ tpe quo mulier agit ꝛ possessio rei dotalis sit penes maritũ que nõ transit ipso iure in mulierẽ sicut dñium:vt.l.dotis.ꝛ ibi per Bar.C.solu.matri.quinimo etiã si oĩs ageret rei ven.possideret:qz agit cõtra ſm plicẽ detentorẽ:nihilominus falsum est qõ depositarius vel cõmodatarius vt colonus negando agentẽ rei ven.esse dñm videantur interuertere possessi.suã:nõ enĩ auferunt sibi cõmodũ possessionis hz dicãt cũ nõ esse dñm:ꝛ indeꝛest qõ si agitur cõtra eos actione rei ꝛ ipsi negant agentẽ esse dñm agens tenetur probare de dñio in l.ad probatio.C.loca.ꝛ in.c.inter dilectos in fi.extra de fide instru. qõ nõ esset si videretur spoliatus:vel põt dici qõ qz nõ expresse sed tacite ꝛ ficte videtur spoliatus nõ haberet locũ tex.in.ℌ.sed bic.super prima tñ responsione est verior. ℂ Tertio principaliter addeinquãtũ Bar.bic ꝛ in.l.nã ꝛ si fur.si cer.pe.dicit qz in cõtractu mutui de cuius substantia est dñium ex parte mutuãtis ille qui negat mutuantẽ fuisse dñs hz hoc probare:qz ex quo nõ apparet hãc pecuniã fuisse in bonis alterius anteꝙ peruenireꝛ ad mutuantẽ presumitur qz sit sua tanqꝫ facta ab eo vel occupata:nã si attendis istã rationẽ sequeretur qõ ad probandũ dñium rei immobilis sufficeret probare qõ agens aliqñ possedit illã rẽ.nã per hoc presumeretur eã occupasse cũ esset in nullius bonis ꝛ cõsequẽter probaret dominiũ directũ cuius cõtrariũ.ℌ.fuit dictũ in eo qui agit rei vẽ.ꝛ cõtrarium tenetur cõiter in.l.cũ res.C.de proba.ꝛ scias qz isto modo loquendi Barto.vtitur in alijs locis:vz in.l.rem alienã.ff.de pigno.act.ꝛ in.l.si duo in fi.ff.vti possi.hz illa dicta nõ sunt simpliciter intelligenda sed est distinguendũ:vt no.distinguit Bart.in.l.que nobis.ff.de acquir.pos.vbi sequendo eius dicta plene scripsi super articu.declarãdo cõtrariũ qõ alias feci in illa materia. Et ꝓ perfecto intellectu eoꝝ que ibi scripsi post ℨPau.de ca.in.l.i.in ꝓinci. ff.eo.ti. Jtẽ adde inquãtũ cõiter doc.hic ꝛcludũt qõ qñ agit actio. ex contractu qui nõ requirit ad suã essentiã dñiuz nõ põt obẽci exceptio dñij alterius:nã hoc est verũ nisi obẽciatur de iure alterius qui si ageret cõtra agentẽ esset potior eo in illo iure:intellige si ille tertius excipiat nõ reus conuen.vt hic tãgitur in.ℌ.glo.Adde etiã ſm ℨoã.de imo.qõ qñ agitur actio.er quasi cõtractu que oritꝫ preter partium voluntatẽ extra id qõ agitur licet non possit opponi exceptio de dñio tertij:vt.l.indebiti.ℌ.fi.de condi.inde. forte tamẽ secundum eum potest opponi exceptio de dominio ipsius conuenti.ar.l.bona fides.ff.depositi.quod dictum reprehendit hic do.me. ꝛ bene:quia est contra tex.in.l.si quis conductionis.C.loc.quã induco vltra ipsum hoc modo.dicit ibi quod agẽti conditio.ex.l.ad rem locatam non potest opponi exceptio dominij:sed ꝓius debet fieri resti.ꝛ postea queri de ꝓprietate:sed ille ter.loquitur de dñio tertij non trãsit ad heredẽ extraneũ:sed defensori mariti bene cõpetit.b.d. ℂ ⁊ In glo.j.ibi:cõstante matrimonio ꝛc.glo.illa cõiter non tenetur:vnde doct.cõcludũt sequẽdo glo.in.l.diuortio.ff.de neg.gest.qõ etiã si agatur sol.ma.pro cõtractu facto matrimonio durante maritus habebit ꝓiuilegiuz:et qz hic dicit qõ regulariter maritus non cõuenitur nisi quatenus facere põt:q̃rit hic bar.qd si mulier q̃ agit actio.de dote sit ipsa inops sicut maritus vtrũ in illo casu cõpetet beneficiũ marito.ꝛ cõmuniter Bar.ꝛ Pod.tenent qõ illo casu non habebit ꝓiuilegiũ:tñ qz qñ concurrũt due ꝑsone ꝓiuilegiate ille ꝓferr qui tractat de dãno vitãdo:vt.l.verũ.ℌ.fi.cũ.l.seq.ff.de mi.tñ qz fauẽdũ est magis illi qui tractat de dãno vitãdo.l.nõ ꝺz.ℌ.inre obscura.ff.de re.iur. bene facit ter.in.l.fi qs a liberis.ℌ.de alimẽtis.j.de lib.agn.ꝛ boc sequit hic do.me.qui alleg.per Bald.idem tenentẽ quẽ ego prius vidẽrã in.l.ij.C.qõ cum eo.tu aũt vide bal.post Guil.de cu.qui tz banc sniam in.l.fi quis crediderit. ff.de pact.sed in.l.qõ noie circa princ.ff.de condi.inde.inclinat in partẽ oppositã:dicit enim quod maritus non hz istud beneficiũ ex cã lucrativa sed ꝓpter onera matrimonij q̃ sustinuit:ꝛ sic vſ qz pariter certet de dãno ſequtvro: sed salua reuerẽtia beneficiũ istud cõcedif non illa de cã sed ꝑpter reuerentiã maritalẽ.vt dicit ter.in.ℌ.elegãter.j.ꝛ in.l.j.cũ aũt. C.de rei vro.act.vñ in casu nostro opi.doc.vſ vera qñ mulier ipsa dediſſet dotẽ de suo matrimonio:hz qñ fuisset data ab illo tunc mulier in dote dz habere cãm lucrativã.vt.l.ex ꝓmissione.ff.de act.et ob.ꝛ.l.j.ℌ.si a socero.j.q̃ in frau.cre. Et qõ ibi no.vnde si ageret cõtra maritũ ꝑ ipsa dote vterq; tractaret de lucro captãdo ꝛ sic vſ qz reus deberet ꝓferri:posset bene dici qõ mulier deberet esse potior: qz principaliter boc lucrũ dotis fuit inuentũ ꝛ datũ gratia mulieris ꝛ sic principalius dz sibi applicari.vt.l.ñdeicõ. ℌ.interdũ.de lega.iij.ꝛ.l.seruo legato.ℌ.si testator.de legat.i. licet autẽ qñ quis hz hoc beneficiũ miserationis causa procedat predicta:secus tñ esset si hoc beneficiũ cõcederef ex qz debitor obligatus mutasset statum:tunc etiã creditor si esset pauper non cõueniret debitorem vltra quã facere posset ſm Bal.in.d.l.ij.C.quod cum eo.addit etiã bic domi.me.duas alias limitationes. ℨPrima est si maritus qui conuenitur actio.de dote negat se maritum esse:tunc enim ꝓpter mendaciũ perdit hoc beneficiũ sicut videmus in socio in.l.si vnus. ℌ.fina.ff.pro socio.ꝛ in.l.sed hoc ita.in fin.ff.de reg.iur. Secũda est si mulier concessit viro permittente.l.cõsuetudine dilationẽ ad soluendam dotẽ vltra quam sit statutũ a lege quod de iure fieri non potest:vt.l.de die.ꝛ.l.attilicinus.ff.de pac.do.nam ne gaudeat maritus duobus beneficijs conuenietur tunc in solidũ.alle.ter.cũ gl. secundũ secundã lec.in.l.pacta.ℌ.pesi.ff.qõ cum eo.tu aũt aduerte qz socio ꝛ filio emãcipato de quibus loquuntur iura predicta non cõpetit hoc beneficiũ simpliciter:sed causa cognita ad arbitrij iudicis vnde nõ est mirũ si in primo ꝛ secũdo casu denegatur beneficium:quia iudex potest iuste arbitrari istas esse causas sufficiẽtes cur non conced.at:sed marito cõceditur beneficium simpliciter ꝛ si ne aliqua cause cognitione. Et ideo non ita limitatur beneficiũ:qz non cõmittitur arbitrio iudicis nisi quatenus lex ista limitat in.l. etiam.j.eo.facit optime pro illa differentia quod habetur in.l.pater.ℌ.er conuentione.de re iudic.ꝛ in.l.ij.eo.titu.per Bar.vbi dicit quod quãdo aliatio assignatur ipso iure ꝛ lege nõ potest diminui aliquo modo a iudice:sec⁹ si fit assignata a iudice ex mandato.l.qz tunc videt dari fibi arbitriũ:ꝛ scias pro cõplemẽto materie quod etiã si iudex condẽnauerit maritũ si ſnia expresse quatenus facere põt:non propterea istud beneficiũ transit ad heredẽ mariti secundum Bal.nam in.d.l.ij.C.quod cũ eo.vbi ponit aliquas alias.q. vtiles ad materiam nostram. Et aduerte ad domi.me.in vltima limitatione posita per eum:quia ter.in.l.iiij.ℌ.penul.ꝓalleg. non loquitur magis de dilatione cõcessa a creditore debitori ꝙ de aliis tẽpotis intercapedine:qz forte creditor stetit per plures annos ꝙ non petijt:vnde quelibet dictio vel intercapedo tpis tollitibi istud ꝓiuilegium que dispositio si traheretur ad maritũ sequeretur qõ quando dos est in pecunia quo casu de iure illo ꝓbet restitui post

Universidad de Deusto
Biblioteca

trienniū maritus qui stetit per plures annos qō non soluit nō haberet hoc beneficiū qō est absurdū: vnde illa lex nō est trahēda ad casum nostrū. tāgit etiā hic ¶Pau. de cast. q si maritus dicit se nō esse soluēdo et mulier vel heres mulieris affirmat ipsum esse solūendo cui incūbat ꝓbatio. ℣ alleg. ℣y. in cōsi. xi. in ordine tenentē q incūbit ꝓbatio marito q dicit se nō esse soluēdo: sed ipse tenet cōtrariū co q illa assertio mariti est negatiua que regulariter nō debet ꝓbari. in. l. actor. C. de ꝓba. ℣ in. c. i. de ȝdessis. lib. vi. ¶Preterea dicit ipse q si maritus dicat ego nō habeo nisi tot bona: nō volēti dicere q habet plura incūbit ꝓbatio iuxta glo. no. in. l. cū idē. l. ff. de ꝓba. primū dictū est oino falsum ℣ cōtra glo ordi. ℣ Bar. ℣ oēs in. l. si vero. §. qui cū rei. ff. qui fatis. cog. vbi oēs talis regula: q̄ q̄si alleg. pauptatē est fundamentū alicuius: ab illo debet ꝓbari fuę sit reus siue actor. ℣ idē adde Bart. q̄ctualiter in eo q dicit se esse nō soluēdo in. l. in duobus. §. vbi duo. versi. sexto q̄ro. de duo. reis. ℣ in. l. si dubitēt. in prin. ff. de fideiuſ. ſm dictū: licet fuerit bar. in diuersis locis: maxime in. l. si cōstante. in prin. §. eo. ℣ in. l. ꝛ. in prin. de verb. ob. vbi plene scripsi habet plures dubitatiōes. dic vt dicetur in. l. si cōstante. ꝓo illa tū glo. no. bar. ℣ ter. alibi in. l. si. §. licētia. C.

2 de iure delibe. ¶ †In glo. sup verbo beneficium. multa ponit hic ¶Pau. de cast. declarādo quot modis accipiatur beneficiū. de quo vide qō ponit Bar. in. l. beneficia. §. ad legē fal. ℣ qō habeē in vsi. feu. in. c. i. qui. mo. feud. amit. ℣ in. c. i. de feu. agn. glo. aūt tua leuiter trāsit in materia multiplici ℣ valde diffusa: sed plenius tetigit in. l. sordidoru. C. de excu. mu. lib. x. ℣ in. l. forma. §. quāq̄. §. de censi. ple nius ꝑ ℣y. ℣ Jo. and. in regula priuilegiū persone. de reg. iur. vbi ℣y. ℣ Jo. and. videnē distinguere q si causa priuilegū cōcessi respicit ꝓsonā idē coberet ꝓsone: tunc priuilegiū intelligat ꝓsonale. Et ita itelligat ter. in. l. i. in fi. ff. de iure immu. ℣ i. l. i. in fi. ff. de ȝsti. prin. in vers. ob merita. ℣ in. l. i. §. ꝑmittit. vbi bona. l. de aqua quo. ℣ esti. Si vero causa priuilegū respicit ipsam rem vel actū de quo agitur: ℣ tūc priuilegiū fit reale. ita intelligūt ter. in. l. nō solū. ff. de in integ. restī. ti. generali. ℣ in. l. etiā. C. ad velle. Bart. aūt videt hic aliter sentire vt vltimo loco dicā in voce: sed isti nō determināt qd in dubio si non apparet de causa priuilegū vtrū ꝓesumaē realevel ꝑsonale. Bar. hic in fi. dicit se diuisse in. l. pe. de ser. lega. Et ibi se remittit ad hic no. ℣ tñ nullibi hoc expresse determinat. vnde ℣o der. ℣ ¶Pau. de cast. ℣ Jo. de imo. in effectu concludūt q si priuilegiuz cōcedīt ciuitati seu vniuersitati vel loco rei vel dignitati semp est reale ℣ trāsit ad successores. de ꝓma est cal⁹ in. l. forma. §. quāq̄. ff. de censi. de priuilegio concesso rei in. l. etatem. in fi. ff. eo. ti. ℣ in. l. §. permittit. ꝓalleg. de loco vel dignitate. ꝓbabē in. c. cū venissent. extra. de insti. ℣ ibi plene: si vero priuilegiū concedīt certe ꝑsone tunc variatū est: nā glo. in. d. §. quāquam. ℣ xxv. q. ij. in summa tenuit q in dubio priuilegiū censeaē esse ꝑsonale: ℣ hoc videnē inuere cōiter iura que dicunt q priuilegiū concessum ꝑsonis cuz ipsis extinguīt vt ptz in. d. §. permittit. ℣ in. l. i. in fi. de iur. immu. ℣ in. l. habimus. §. i. de priui. credi. ℣ in. illa. l. sordidor. §. alle. doc. ℣oder. maxime Jo. de imo. q melius loquit in effectu distīngūt inter beneficiū ℣ priuilegiū: nā beneficiuz in dubio ꝓsumit reale ꝑ eos: q̄ est latissime interꝓtandum: vt. l. beneficium. sepe alleg. ℣. l. si q̄s. C. de bo. va. lib. x. Si aūt nō sumus in beneficio sed in priuilegio qō est cōtra ius cōe: tūc in dubio ꝓsumīt ꝓsonale: q talia priuilegia sunt restringēda: vt. l. ius sing. ff. de leg. Bal. aūt hic nō videt facere differentiā inter priuilegiū vel beneficiū cōcernentem ꝓiudiciū iuris alterius vel nō de quo dicā in. lect. seq. qd fit tenendū ℣ de iurevidet verior opi. ℣oder. ꝙ distīnguamus inter beneficiū ℣ priuilegiū. ℣ hāc opi. ego sum secutus scribendo sup illo ar. in. l. apud iulianū. §. si quis alicui videatur seq. opi. Bart. in l. pe. de ser. leg. dicentis q in dubio cōcessio ꝓsumitur esse realis: hoc dictuz est equivocū in exemplo posito per Bar. in. d. l. pe. vcz in successione castri facta a superiore: nam pōt queri vtrum concessio cēnseatur realis. i. facta territorio ℣ castro potius q̄ persone. et hoc est qō sentit Bar. in loco ꝓalleg. q iurisditio videaē cōcessa castro ℣ nō ꝑsone in castro. sed hoc dictū nō placet Bal. in. l. liberti liberteq̄. C. de ope. lib. ℣ in. l. i. in pe. col. C. de constit. princi. q ex quo non fit mentio de castro vt de persona sed vt de re in quo conceditur iurisditio: ille aūt cui fit concessio ex ꝑsente vt ꝑsona eius cōtemplatione videē concessa iurisditio. Casus est no. in. l. si. C. de vsufruc. ℣ ibi ideo concessio videē facta ꝑsone ℣ non territorio vt ꝓbatur in. d. §. si quis alicui. ℣ est magni effectus vtrum videantur concessa persone vel territorio per ea que scribit Bart. in. l. sequeē. C. si viā. in vlti. q. de vsuca. ℣. ¶De. de anch. in regula fine possessione. de reg. iur. aut iurisditio videaē cōcessa ꝑsone: ꝙ hoc tamē nō sequitur q alio modo cōcessio nō sit realis: vcz inquātū ttāsit ad heredē et successoꝛē. Et ad rōnez Bal. quā ponit in. l. liberti liberteq̄ respō di vt dixi in. d. §. gs alicui. sequit etiā ¶Det. de anch. in repe. sua in regula priuilegiū. in vlti. char. de reg. iur. Nec placet mihi hec limi tatio quā ponit hic ¶Pau. de cast. dicēs q in his que sunt vere facultatis: sicut fodere lapidē in tuo etiā beneficio nō censeaē esse reali ter p ter. in. l. i. §. ꝑmittit. de aqua quoti. ℣ esti. Nā ille ter. loquitur in beneficio simplici: sed in priuilegio: q̄ regulariter de flumie publico non pōt extrahi aqua nisi ꝑ ꝓnceps concedat: in priuilegi o aliter est fatēdū q̄ fit stricta interꝓtatio i dubio nō trāsit ad heredē: vt i. c. cū venissent. Et ꝓbat i. l. i. in fi. ℣ vlt. rnſo. ff. de ȝsti. pri. dē enī ibi q̄ bñficiū est ꝑsonale vel qñ ȝceditꝑ ꝑpter qualitatē cohe rentē ꝑsone vel qñ ꝓnceps sine exēplo alicui de iure ſpāli subuenit q̄ verba importāt qō priuilegiū in dubio est stricte interꝓtādū ℣ nō egrediē ꝑsonā. Et ad materiā vide qō ponit fing. bal. i. c. iperialē. §. fi. ℣ vlti. char. de ꝓbi. feu. alie. ꝑ Fede. vbi dicit q̄ ꝙus ꝑmissio q̄ ztinet in ꝓuilegio expriīnat ꝑsonā ꝓpriā priuilegiatā si tñ cā priuilegū ȝcernit dignitatē trāsit etiā ad successoꝛē. idez dicit ꝑ illū tex. qō no. ad hoc in. l. oīa. in prin. C. de episco. ℣ cle. vbi vult qō priuilegium cēseaē ȝcessum loco ℣ trāseat ad successores qñ cā respicit ipsuz locū. Et idē est si priuilegiū cōceaē sub rōne dignitatis vel officū: q̄ sil⁹ trāsit ad successoꝛes: vt in. d. c. cū venissent. Et tenēt hic cōiter moder. ¶Pro qua vide tex. qō no. ibi Bald. in l. nō plures. C. de sac. san. eccle. Facit optime qō, habeē in. l. decernim⁹. C. de aque ou. lib. x. ℣ ibi Bar. vbi dicit qō si subrogaē in offi cio alicui⁹ hz eadē priuilegia q̄ hēbat ille cui⁹ loco subrogaē facit ter. optime ſm vnū intellectū in. l. i. §. si filiꝰ. ff. de cōmu. cū cmā. liber. qō tāgit ibi Bar. ℣ bal. in. l. si emācipati. C. de colla. vbi ꝓbaē qō qñ aliqs subrogaē in locū alteri⁹ ꝑsone cui ex qualitate inherē ti sibi ꝓtebat priuilegiū: ℣ subrogat⁹ participat de eodē priuilegio. ℣ ꝙ do. me. hic tāgit ad intellectū. l. maritū. vnū nouū casum videdū est vtrū bñ dicat: vides cñs q̄ ꝙ ȝctibus factis cōstāte matrimonio marit⁹ nō possit ȝueniri etiā solu. mat. nisi inquātū facere pōt: §. q̄rif qd de ȝctibus factis añ mſimoniū ȝctū: vtrū si mulier saltem agat ꝑstāte mſimonio non possit ȝueniri nisi inquātū facere potest: sup quo ipse dicit q non pōt. alleg. text. quē reputat singulaē l. l. i. iō. §. i. ff. rerū amo. vbi dr qō etiā ꝓ reb⁹ furatis marito añ mſimoniū nō pōt agi actiōe furti ℥ vroē ꝑpter reuerētiā mſimonij: ergo idē dicēdū in illo casu. Sed tu aduerte: q̄ ille text. vſ ꝓbare oppo. dicit enī q hz actio penalis non possit intentari ꝓ reb⁹ furatis añ mſimoniū. potest tñ intētari cōditio furtiua q̄ est actio ztinens rei ꝑsecutionē. ℣ fic vſ q̄ cū actio de dote ex cōtractu fit rei ꝑsecutoria in ea non habeat locū priuilegiuz si ȝct⁹ precessit mſimoniū. ꝓ illa ꝛclusione vide glo. sing. in. l. miles. in princ. ff. de reg. iur. vbi gl. expaꝛat priuilegiū ne miles ꝙmittatur vltra quaz facere pōt priuilegio testādi: vt ꝓ p. l. alleg. j. eo. sed priuilegiū qō ȝceditur militi nō hz locū in testō facto añ militiā: vt. l. tribun⁹. §. fi. ℣ ibi no. de test. mili. §. nisi. sltr habebit locū in ȝctu facto añ militiaz: hz tpe militie agatur. ℥iū facit fortiter ꝓ opi. do. me. q̄ in. l. non tñ. ff. de reg. iur. dr simpliciter qō marit⁹ ꝓ aliꝰs ȝractibus non pōt ȝueniri vltra q̄ facere possit: ℣ si cū illa ℣ba nō requirant hāc qualitatē mariti adesse tpe ȝctus facti vſ qō etiam ꝓ actu ꝑcedēte ipsam qualitatē ꝓtebat priuilegium. casus est in. l. titius. ℣ si. q̄. ff. de test. mil. hz possum⁹ rīdere q̄ ex mēte. l. tñ. ℣ intellige de ȝctib⁹ factis tpe mſimonij: qō ꝓz ex dictione quoq̄. q̄ est dictio implicatiua: vt sic implicat idē esse in aliꝭ ȝctib⁹ qō in actione de dote: hz actio de dote nō pōt ꝓpetere nisi ȝtracto mſimonio: vt. l. si. C. de do. añ nup. ergo etiā in aliꝭ ȝctibus hoc tps matrimonij videtur subintellectū. Et q̄ do. me. hic multuz diffuse tractat tres articulos. ¶Primus est vtrū reſcriptū de iustitia transeat ad heredē actiue passiue. super quo vide Jo. an. cuius dicta ipse refert in regula is qui in ius. de reg. iu. in mercu. ℣ moder. in. c. ſignificauit. extra de reſcript. ℣ vide Ang. in. l. si decesserit. in prin. ff. qui satisd. cog. Secūdus est articulus quē supra tractauimus nūquid priuilegiū vel bñficiū trāseat ad heredē: vbi in effectu ſequit dicta moder. que referūtur hic: ℣ in. c. cū venissent. extra de insti. ℣ Addit tñ multa qualiter eccleſia vel vniuerſitas destructa ꝓdat priuilegiū: ℣ qd si de nouo ȝstruaē. Et vtruz eccleſia definat esse. nota si occupaē ab hostib⁹ q̄ nō est nſa materia. hz vide plene Jnno. ℣ moder. post eū. in. c. ij. de oper. no. nū. ℣ ꝓ Bal. in. l. si. in vlti. q. de colle. illi. per Bald. no. in. c. i. §. nos romanoꝛ. de pace constā. quē adducit hic do. me. ℣ etiā ego videā. Tertius articulus est quē tāgit pau. ℣ Jo. de imo. post cū nūquid officiū ȝcessuz alicui trāseat ad hēdē. Et ȝcludūt regulā qō nō: vt. l. tutela. §. de tute. ℣. l. cui⁹ boms. j. de cura. fu. ℣ ita no. in. c. fi. de test. li. vi. de officio executoris qō regulariter nō transit ad heredē vel successoꝛē: qō vſ limitandū ſm ¶Jo. de imo. nisi cōmissio officij fit facta sub noīe dignitatis. ꝓ ter. in. c. qñ abbas. de offi. dele. hz illa decretalis loquit in officio qō habet coniunctā iurisditionē: in officio aūt qō habet nuduz ministerium ¶Jnno. ponit regulā in ȝuū in. c. fi. extra de offi. deleg. quē sequitur bart. in. l. que liberis. §. hec verba. de vulg. ℣ pup. sup qua questione do. me. remittit se ad no. per Bal. in. l. fcd⁹ si qs. C. communia delega. ℣ in. c. i. de inuestitu. in mari. fac. quas quotas. ℣ ego videram ℣ similiter Angt. quem ipse allegat in. l. pactum. §. fi. ꝓalleg. a. †Cetera dic vt ibi plene fuit dictum. Et adde ad materiam gl. no. in. c. fundamēta. §. vt autem. de electio. lib. vi. in ſfic. in perpetuum. vbi dicitur qō si conceditur alicui a principe officium aliqō in perpetuum ꝙ vſq: exponitur vſq̄ ad vitam: intellige in concessione que sui natura erat personalis: vt. §. dixi. Tangit etiam hic ¶Pau. de cast. nunquid priuilegiuz concessum alicui cōpetat filiꝭ in vita ipsius cui est facta concessio: nam vtrum cōpetat post mortē satis declaratur hic per moder. dum declarant intellectum. l. assiduis. §. excep. q̄ po. in pig. ba. ℣ vtrū hoc ꝓuilegio ꝑ no filꝭ posſint vti in vita ipsius est dubium. ℣ allegatur qō possint ter. in. l. si. C. de iniur. ℣ ibi hoc ponit Ly. in. l. q̄. C. de episco. ℣ cleri. ℣ illa iura loquuntur in casu qñ expresse conceditur priuilegium patri ℣ filꝭ: nos autē loquimur quando simpliciter conceditur alicui non facta mentione. filioruz. super quo ¶Joan. and. singulariter tenet in c. ne aliquid. de priuil. lib. vi. qō priuilegium patris nō possit sibi vendicare filius. Et arguit ex illo ter. vbi conceditur priuilegium regibus ℣ filꝭ regū: ex quo datur intelligi qō si hoc ſcōz nō esset expressum priuilegium non traheretur ad filios: vnde dicit Bal. no. in. l. j. eo. titu. qō si ex forma statuti offendens potestatē punitur aliqua ſpeciali pena hoc modo habet locum in offendente filium potestatis. contrarium inde determinat Bald. post Jaco. butri. in. l. non plures. C. de sac. san. eccle. ℣ allegatur glo. in. l. j. C. qui eta. lib. x. possumus concordare opi. fere sicut. §. diximus qō in materia fauoꝛabili que continet beneficium ℣ non priuilegium fit vera ꝓdicta opi. sed in materia odiosa vel exoꝛbitanti a iure ꝓcedat opi. contraria: ℣ vide Bald. ꝓo intellectu. q. in. l. ꝉ. in fi. C. de epiſ. ℣ cle. ℣ qō scribit bar. post guil. de cu. in. l. sciendum. in prin. ff. qui satisd. cogan. vbi tz q̄ licet parer possideat bona immobilia filius tamē non releuatur a satisdatione qō vt fit verū in casu illo nō determino nunc: q̄ tex. facit in contrarium, in ea. l. §. fi fundus. Et ibi contrarium sentit Bald. ℣ ad alium articulum primū quē tetigit bo. meus qualiter rescriptum impetratum transeat ad heredē vel cōtra heredem: multum facit considerare vtrum obligatio que trāsit in heredibus sit vere vna ℣ eadem numero cū ſobꝛt defunctus an non vere sed ficte: nam si esset vere vna ℣ eadem cum rescriptuz fuerit impetratum ſuper iure de quo nunc agitur cū herede. l. obstat qō rescriptum debeat transire ad eum ex quo ius est vere. idez ex persona fingitur esse eadē in auf. de iureiur. a mo. pre. §. i. ℣. l. cū a matre. C. de rei vend. sed ſi obligatio heredis non esset eadem vere que defuncti: tunc difficilius esset dicere qō rescriptū concessum super vno iure trahetur ad aliud qō non esset idem ſm veritatem. super quo ar. vide Bal. in auf. defunctus. C. ad tertu. ℣ Ly. in. l. pacta nouissima. C. de pac. ſequitur. §. eleganter. l. alia causa.

Eleganter

* ueniatur vltra quā facere possit. secun

5 da est ibi: quod quidem. tertia ibi: quippe cū contra ꝛc. ¶†Not. primo regulam que ponitur in multis locis ꝙ pacta que sunt in

a nita contra bonos moꝛes * sunt nulla ipso iure. concoꝛ. sunt in gl. ℣ ad intellectum illoꝝm iurium: vide Bal. in l. pactum qō dota. C. de colla. ¶Secundo not. qō priuilegio vel iuri inducto ob reuerentiam persone non potest aliquis renunciare. concoꝛdat text. in. l. si. C. de bo. que lib. vñ opere reuerentiales non possunt remitti: vt plene traditur in. l. si non soꝛ. §. libertus. de condi. inde. ℣ ideo dicunt cano. qō si episcopus eximat ecclesiā a sua potestate nihilo minus potest petere cathedraticū quod datur ꝓo reuerentia dignitatis episcopalis. Casus est in. c. pastoralis. de dona. Et no. in

6 c. cum dilectus. de reli. domi. ¶†Tertio no. ꝙ mulier debet reue

b rentiam viro tanq̄ capiti suo. ᵇidē ꝓbatur in. l. j. §. cuz autem. C. de rei vxo. act. ex hoc arguit hic do. me. ℣ qō vxoꝛ non potest

c vocare virum ᶜ in ius non petita venia: quia ter. dicit in. l. gñaliter. ff. de in ius vo. qō oēs gbᵒ debeē reuerētia bñt hocqō nō possunt vocari in ius venia nō petita. ℣ per hoc dixit hic Jo. an. qđ refert ꝺoo. me. tenere in addi. Spec. in ti. de inquisi. §. fi. qō monachᵒ nō

d potest vocare abbatē ᵈ in iudicio nisi venia petita. ¶In glo. vni ca ibi: item quid si solu. matri. opin. Roge. sequitur hic ¶yn. in quā etiā inclinat gl. vt videꝭ: ℣ mouetur ℣y. ꝺuabᵒ rōnibᵒ. ¶Prima est qꝛ reuerentia que debeē ab vxoꝛe marito durat etiā saltem quo ad reliquias post mortē mariti: vt. l. qō si nulla. hic allegata in glo. Et ideo adhuc subest causa quare pactū nō deberet valere. Scōo arguit ipse sic: si pactū valeret sol. matri. oporteret dicere qō etiā cōstante matrimonio esset validum: qꝛ paria sunt aliquid fieri tēpoꝛe pmisso vel tēpoꝛe phibito ℣ cōiteri in tēpus permissuz vt. l. in tps. de here. insti. sicut ecōtra: vt. l. q̄ sponsē. C. de dona. añ nup. hz pactū qō fit ꝑstāte mſimonio cōseaē in tps sol. mat. ergo si posset fieri so. ma. ſimiliter deberet valere cōstāte mat. hz illis rōnibus relpōdet Barto. q tz cōtrarium p. l. diuoꝛtio. ff. de neg. gest. Et ad primū dicit qō reliquie ꝓteriti mſimonij attēdunt respectu eoꝝ que gesta sunt tpe matrimonij. dixi in. l. maritū. §. eo. Sed regula eoꝝm que ſequuntur in mſimonio dissoluto illa reuerentia non attenditur. nihil allegat. fed ꝓ eius opi. vſ casus in. l. ꝛ iō. in prin. j. rerū amo. dr enī in. l. i. eo. tit. q̄ ꝑpter reuerentiā mſimonij nō datur actio furti ℥ vroē de his q̄ furata est in mſimonio: hz si mulier solu. matri. de nouo cōtractat eādē rēm si cōmittit nouū furtū: ꝑ furto mſimonio dissoluto nō attedit reuerētia maritalis. Ad scōaz rōnē relpōdet qō illa regula quā adducit ℣y. nō hz locū qñ abilitas requirit in faciēte actū tpe quo actū facit. alle. ter. in. l. si alienā. §. extraneis. ff. de here. instit. ℣ in. l. si minoꝛ. ff. de ser. expoꝛ. que solu. est multū dubia: vt. j. dicā. ℣ Joā. de imo, hic ℣ do. me. tenēt oppo. sequendo opi. ℣y. ¶Ob. text. l. l. diuoꝛtio. falle. qꝛ ibi maritus nō gueniē insolidū ex pacto ꝑ qōrenūciat ꝓuilegio: hz ex negligētia ℣ culpa sua: qꝛ nō exegit a seipso: vt ibi dr. ℣ iō ifert ¶Jo. de imo. qō si maritus teneaē vxoꝛi actione de dolo ob culpā com missam in re dotali: forte istud pactū valeret. Sed tu aduerte qꝛ in illa. l. diuoꝛtio. ꝛcludit vnū aliud: vcz qō dos non exigit actione de dote: sed illa que dr actio neg. gest. vñ casus nō est oino filis: vſ tñ posse sustentari illa sua responsio ℣ distinctio ex his q̄ hñr in. l. qō si maritus. ff. de cōsti. pec. etiā qō dixit Bar. in. l. maritū. §. eo. vbi voluit qō bñficiū cōpetat marito in dote etiaz si agat alia actione q̄ procedit ex negligētia mariti ꝓout intelligit text. in. l. diuoꝛtio. cū ergo in casu nſo nō solū agit ex pacto qō cōcedīt ex conuētione partiū: hz etiā eadē actione ex ȝctu dot⁹ vſ qꝛ lex diuoꝛtio. nō hz locū: vt ꝓz ex ꝓmissis. Aduerte tñ ad scōaz rñsionē Bar. qꝛ vſ ztra ter. in. l. si cū. §. fi. ff. de do. inter virū ℣ vxoꝛ. in rōne decidēdi et ztra regulā q̄ ponit in. l. pe. ff. de re. cato. ℣ ꝓ Bar. in. l. iij. ff. eo. q̄ est talis qō habilitas vel inhabilitas faciētis actū q̄ concernit ipsuz nō ꝑsonā eius in quo disponit non attēditur act. facti: si superueniat postea habilitas qñ dispositio est cōditionalis. ℣ ita ego tenui alle gando illa dicta in. l. fi. in prin. ff. de vulg. ℣ pup. vbi tractaui istuz articulū diffuse: sed istud pactū de agendo insolide cōtra maritum sine dubio est ꝛditionale sicut ℣ ipsa dotis exactio: vt plene declaratur in. l. si constāte. §. i. j. eo. per Bar. ergo vſ qō habilitas supueniēs debebat attēdi. pōt tñ dici defendēdo sol. Bart. qō in casu nostro est incapacitas non solū ex parte mariti ꝑsonitentis: hz etiā ℣ fortius ex parte mulieris recipiētis tpe quo fit actus etiā si fit cō

c ditionalis ℣ non purus: vt ꝓbat in. d. §. extraneis. ℣ ego declaraui repetēdendo quedā dicta Bald. q̄ plene retuli in. d. l. fi. in princ. de vulg. ℣ pup. vbi est videndū: ℣ aduerte qꝛ lex hz de pact. do. vt tāgit etiā moder. ℣ bñ potius facit ꝓ opi. ℣y. nā si ex parte mulieris adhuc confideraē fauoꝛ dotis solu. matri. qꝛ non vz ibi pactuz nisi iterponaē ex iusta cā: eadē rōne ecōtra debebit haberi respect⁹ ad renuntiā matrimonialē hz matrimonij fit solutū: vſ opi. ℣y. vſ esse verior: quā cōiter approbant hic moder. ¶Non ob. ter. in. l. x ideo. in prin. j. rerū amo. qꝛ non fauemus vxoꝛi ita in delictis fi cut in contractibus vt in. l. si rerū. ff. de reg. iur. iuncta. l. maritū. §. eo. tit. Extra gl. tangūt hic ℣y. ℣ Bar. duas. q. x tertiam tāgunt moder. ex dictis q̄ posuit Bar. in. l. titio cētū. §. fi. ff. de condi. ℣ demon. ¶Prima. q. est vtrū valeat pactum qō creditoꝛ possit capere debitoꝛe ꝓpria autoꝛitate. Secūda vtrum valeat pactum qō de bitoꝛe non soluente creditoꝛ possit facere eū capi ꝓ iudicē ℣ carceꝛari. Tertia. q. est nunqd ꝓ pactū debitoꝛ possit renūciare bñficio a cessionis bonoꝝ. Et de hoc dicā nbi in lect. seq. ℣ anteq̄ veniaz ad alias duas. q. est ꝙmittēdū ꝓ intellectu. l. nostraꝝ qō illeg nō po test conueniri nisi ¶tū facere potest: nō potest capi ꝑsonaliter aliquo modo. glo. est no. quā ibi approbat bald. in. l. liber captus. in fi. C. de capti. ℣ ita vidi alꝭ practicari ferrarie: ℣ tene mēti: qꝛ hz beneficium istarū. l. non competat fideiusso. tñ si fideiuſ. de re iudic. vbicūq̄ ex forma statuti debitoꝛ non posset capi ibi non poterit et capi fideiusſoꝛ: vt no. Ang. ℣ refert ibi Jo. de imo. in. l. ſtichū. §. qō

7 vulgo. de solu. ¶†Dis ꝓmissis descēdo ad primā. q. in qua moꝺer. cōiter ſequuntur. ℣y. ℣ Bart. ℣ similiter idē ſequit ¶Bal. in. l. b nemo potest. in prin. j. de leg. i. ℣ Bald. ℣ Ang. ℣ post ¶Guil. de cu. in. l. si vir. §. pacta. ℥. ff. de pac. fed ipse idē ¶Bal. hic tenet oppoſi. ℣ in. j. ℣. q. ℣ opi. eius qō valeat istud pactum posuit Spec. ꝓuus in tit. de renun. ℣ conclu. §. i. ℣ Fed. ꝛfi. ſuo. lr. ℣ Anto. de bu. in ter tio mēbꝛo princi. in. c. cū contingat. extra de iureiur. ℣ illam opi. ſequit ibi Jo. de imo. in cha. rr. vij. vbi tz i. j. ℣. q. qō valeat pactū ſimplr: ℣ multofort⁹ si fit iuratū. Et de ȝ vltimo vſ casus in c. reſcripto. de iureiu. Tu aūt aduerte: qꝛ ille ter. ℣ bñ est sing. de reg. in. ꝓ qđ fundat se ℣y. ℣ bar. vſ facile posse euitari: qꝛ i. l. nſa ꝓdict fieri pactū ꝓpter reuerētiā ibi: vt dr in ter. ℥z in ſcalu ℣y. ℣ bart. in. l. i. non est rō reuerentie: vt dicit ¶Pau. de ca. ℣ bñ: qꝛ potius debitoꝛ debet reuerētiā creditoꝛi q̄ ecōtra. casus dr esse clar⁹ vt bñ in. l. fideic. §. fi rē. de le. iij. ℣ in. l. iij. C. de noua. tex. aūt in. l. nō c est scrupulus potest euitari: nā ego ȝcedā q̄ debitoꝛe resistēte non habebit locū pactū sicut non habebit locū pactū de igrediēdo rez ꝓpria autoꝛitate: vt tāgit hic bar. i. l. creditoꝛes. C. ò pig. i rep. sua. vnde vixit bal. no. in autēti. ò ino. C. ne vxoꝛ pro marito. in penul. col. q̄ si creditoꝛ habet licentiā capiēdi creditoꝛem propria autoꝛitate qō si debitoꝛ resistit ℣ est vulneratus: creditoꝛ debet excedere modus ℣ non vꝫ captura. ℣ ideo bar. respondēdo ad. l. titius. de ser. expoꝛ. sentit aliā rationē meliorem: dicit enī q̄ illa ℣ similis lo d quūtur in captura rerū sub quibus debitoꝛ habet plenā potestatem: sed non sic hz potestatē in ꝑsona sua. ℣ hāc rationē ꝓsequit hic ¶Joā. de imo. ℣ do. me. per ea que habentur in. l. liber homo. in prin. ff. ad. l. aquil. ℣ ꝓ bar. plene in. l. interdū. §. qui furē. ff. de furt. ℣ in. l. penul. ff. de conditio. ob caz. ℣ illa ratio similiter cōcludit ad ꝙstionem seq. qꝛ si debitoꝛ non est dñs mēbꝛoꝝ suoꝝm: ergo videtur qō non potuerit dare facultatē iudici se capiendi in casu non ꝓmisso a iure: sicut plene declarat Bal. in. d. l. nemo potest. in princip. de lega. j. est etiam alia ratio in hac. q̄. q. quia cum stare in car-

a ¶†An eccleſia vel vniuerſitas ò structa. Adde diffuse ℣y Aler. de imo. i. l. inter stipulantē. i ℋ. sacramē. i fi. de ver. ob. ℣ qđ si reintegratur eccleſia an bñe ȝ ꝓ rata iura q̄ oli habebat. vide ꝓ doc. i. c. hic diximus xvi. q. vij. doc to. in. c. ꝑ stolatis. vi. q. j. doc. in. c. ꝙ femel. ir. q. j. ¶Jo. and. in regula priuilegiū persone. de reg. iur. lib. vi. in mercu. ℣y. in l. pater filiū. in. §. tuscula nꝰ. de leg. iij.

b ¶Aliqō ꝛppetuū. Adde. l. i. ff. ℣ so cio. ℣ in. l. ler ℣ in ꝛppetuū. ff. de ꝓcu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cere est species seruitutis. vt. l. ꝯ. de lib. ho. ẽrhi. ⁊ in. d. l. titio centũ. ℌ. ꝯ. nõ potuit debitor: hanc spẽm seruitutis sibi constituere: vt. l. nec si volens. ⁊ in. l. interrogata. C. de libe. cã. Et ꝑ intellectu huius. q. tãgit hic ℣Pau. de cast. qñ captura sit permissa ꝓ debito ciuili de iure cõi. ⁊ dicit ꝙ non est permissa nisi facta executione ꝙ debitor: nõ fit soluendo. allegatur gl. quam dicit esse no. in. l. ꝯ. ℌ. tutores quib⁹. ff. de suspe. tu. quã sequitur ibi bar. ⁊ in. l. nemo carcerẽ. C. de exac. trib. ⁊ ideo infert alibi bal. per illã glo. qõ quia requiritur excussio nõ potest fieri captura parte nõ citata: vt ponit in. l. i. in fi. C. de iur. ⁊ fact. ignoran. illam etiã gl. allegat Bal. in. l. fi. ff. de in ius vocan. ⁊ in. l. i. in fi. C. si qd in frau. pa. constituꝫ tñ tenuit idẽ Bald. in. l. fi. ℌ. in computa. C. de iure delib. Joan. autẽ de imo. in. l. a diuo pio. ℌ. in vendi. ff. de re iudi. dicit illam glo. esse falsam. de iure. ffozum. ⁊ C. sed de iure autenticozum ꝓcedere per ea que habentur in auten. de fideiuss. qõ aũt. qõ qualiter procedat dicam in lec. seq. Et ad materiam adde vnum casum in quo põt incipi a captura quẽ ponit Bal. in. l. liberti libertecꝫ in. ℌ. col. C. de ope. lib. alius est qñ maritus capit vxorẽ fugientẽ quem ponit Bal. in. l. raptores. in fi. C. de episco. ⁊ cle. alium ponit in. l. penul. C. de obse. a li. patro. ꝓstan. de patre qui põt includere filium in carcere quẽ habet in potestate. Et ꝓ cõi opinio. qõ captura sit remedium subsidiarium bene facit ter. in. l. si fideiusso. in. ℌ. si. qui satisf. cog. vbi probatur in simili ꝙ captura q̃ fit ex capite suspecto nõ ɔz fieri nisi vbi aliud remediuꝫ nõ dat ⁊ aduerte q̃ anteꝯ fiat captura de debitore debet fieri excussio nõ solũ bonozũ ipsius: sed etiã fideiuss. sui: qz ad cedendũ beneficium vel denegãdũ princi. ɔz esse soluendo ex persona fideiuss. Casus est fin. in. l. plures. ver. i. cl. ꝯ. ff. de fideiuss. ℂ ⁊ Sed quãtum ad articulos principales. ℌ. testigi multũ fozt̃ cõtra secũdam cõclusionem facit ter. valde no. in. l. i. ℌ. si inter. de magist. conue. ℣Pro⁹ cuius declarationẽ aduerte: qz qñ debitor: pacisc̃itur ꝙ possit capi etiam in casu nõ permisso a iure: per hoc pactũ non videt se obligare ad capturã vt dicũt docto. ⁊ similiter ad carcerem: sed solum renũciare beneficio ordinis. cũ effi debitor: condẽnatus de iure non possit capi ꝓius facta excussione: vt ꝙ ficut vz pactũ factũ cũ fideiussore ꝙ nõ posset cõmitti principalis: qz exceptio ordinis cui põt renũciari: vt. l. ꝯ. cõi di. ⁊. l. si mãcipiũ. ℌ. i. de euic. ita debitor: pacisc̃edo qõ possit capi ꝗtũ est respectu executionis q̃ debet seruari non obstat se. Sed solũ dicitur renũciare ordini inducto a iure vt ꝙ debebat posterius possit fieri. modo dicit text. in. d. ℌ. si inter. qõ licet pacto ꝓiuatoꝝ non põt tolli ius publicũ: potest tñ ex pacto induci aliquid cõtra dispositionem iuris. eodẽ ergo modo dicimus ꝙ licet non valeat pactũ respectu beneficij cessionis bonozũ ꝙ si debitor: possit capi ꝓ⁹ ꝗ fiat excussio: ⁊ illa est distinctio noua in illa materia q̃ bene potest sustẽtari p. d. ℌ. si inter. qz tñ fine causa non est recedendum ab opi. cõi. dicamus ꝙ ɔz in ꝓiudiciũ iuris publici ordo iuris publici possit permitti ⁊ mutari nõ in ꝓiudiciũ liber tatis. ℣Pro illa opi. do tibi casuꝫ not. in. l. nõ dist. ℌ. vel liberari. ff. de act. vbi ꝑbatur ꝙ nõ solũ ipsa libertas non potest infringi per pactũ sed etiã modus cognoscẽdi sup ipsa libertate: idẽ ergo dicemus in modo exequẽdi p cãdẽ rõnẽ. ⁊ ad ea q̃ scripsi adde qõ ponitur. xxiij. q. viij. c. idẽ. ⁊ Bal. in. l. ꝯ. C. de pat. q fi. di. vbi declarat nunqd debitor: q volũtarie se obtulit vt includeret in carcere possit ibi postea detineri inuitus. sup quo vide ter. ⁊ qõ ibi ꝑ doc. in. c. ex rescripto. extra de iureiu. de cuius intellectu tangit hic do. me. de. q. aũt scripsi post Jnn. in. l. Lobsides. ℌ. de test. Sed qz ꝑ cõple mẽto materie hic per bar. nunqd valeat pactũ ꝙ debitor: nõ possit cedere bonis. in quo bar. tenet sequẽdo Ricar. malũ. qõ nõ vz quẽ seq. Ang. in. d. l. nemo. Car. ⁊ Bal. cũ quadã modificatiõe in l. qui bo. cc. pos. quib⁹ adde ꝙ spe. tenuit oppo. in ti. de renũ. ⁊ cõclu. ℌ. i. ad fi. ver. itẽ est bñ. qõ seq. Sed. de se. in cõsiliꝭ suis cõsi. le. in ordine. An variat in ca. cũ cõtingat. de iureiu. in primo mẽbro ꝓin. sequit opi. Bar. in tertio mẽbro ꝓin. referẽd. o. d. spec. ⁊ fed. tenet ꝙ pactũvz maxime fi fit iuratũ. ⁊ illa sequit Jo. de imo. in repeti. sua in. r. cbar. ⁊ cbar. xxxvij. sed ibi plene declarat arti. ⁊ lõgũ esset referre oia q̃ dicit: substãtiatñ est in hoc: qz istud pactum nõ operat qõ debitor: possit carcerari ꝓisc ꝓincipaliter sed in cõsequẽtiam: multa aũt permittuntur in cõsequẽtiã q̃ nõ permitteretur principaliter. l. i. ℌ. fi. de auc. tut. melius facit. l. si qs seruum. de act. empt. ꝑ quẽ bar. in. l. stipu. ℌ. hoc modo cõcepta. deverb. obli. dicit ꝙ nõ valeat pactũ de futura successione principaliter: qz est cõtra bonos mozes: vt. l. fi. C. de pac. vz tñ in cõsequẽtiam ad aliũ cõtractũ: sed illa sua dicta nõ placẽt aliquo modo q̃ in. l. i. C. q bo. ce. pos. ⁊ in. l. cũ ⁊ filij. circa mediũ eo. ti. dicit ꝙ beneficiũ cessionis est inuentũ tñ ꝓpter cuitationẽ carceris ac si diceret: ɔz ex bñficio cessionis in cõsequẽtiã aliqd lucref debitor: vt. l. q bonis. de cessio bo. ff. principaliter tñ hoc beneficiũ est inuentũ ad effugiẽdũ carcerẽ: ergo pactũ per qõ tollit hoc beneficiũ necessario principaliter respicit periculũ carceris: qz ɔtrariotũ cadẽ est ratio: vt. l. ꝯ. de bis qui sunt sui vel alie. iur. Ad alia arg. responde vt dixi invoce: maxime qz ipse fatẽ ꝙ captura ⁊ carcer nõ possunt deduci in pactum. adde etiã vnũ verbũ ad scõam limitationẽ quã posuit hic Bar. dũ dixit ꝙ qñ debitor: cõtrahit cum creditore sciẽs se esse nõ soluẽdo nõ habet beneficiũ cessionis bono. p. l. pe. ff. de iur. do. nã Bal. tenet oppo. in. l. fi. C. de nõ nu. pec. nihil tñ allegat nec etiam allego. Bar. oino cõcludit qz loquitur in beneficio cõcesso de iure spãli qõ facilius vꝫ tolli per ius cõe. vt. l. eius militis. ℌ. si militia de testa. milit. Sed tñ melius fundat dicta sua ꝙ Bal. ex aliqua si militudine tenet dicta eius que etiã sequit ange. in. l. nemo carcerẽ. ꝓcalle. Et vide Bal. in. l. in hoc idẽ. ff. de do. vbi ponit regulã generalẽ ꝙ vbicũqꝫ agit actione doli nõ habet locũ beneficiũ cessionis. ampli⁹ dixit ipse in. l. i. quibo. cc. pos. ꝙ bñficiũ nõ ɔz locũ qñ debitor: cõsumpsisset res suas perdite: verbigra: in ludo vel in meretricibus. Sed hoc dictũ ego nõ admitterẽ: qz ex quo talis cõsumens nõ fecit aĩo fraudãdi creditores nõ ɔr cõmisisse dolũ nisi re ipsa. ꝓpter que nõ inuenitur ꝙ perdat beneficiũ cessionis. Et contrariũ tenet Bald. in. l. i. C. si qd in frau. pa. dispositio enim facta de vero dolo regulariter nõ trahit ad dolũ cõmissum re ipsa vt colligitur ex his q̃ tradit bar. ⁊ alij in. l. si qs cũ aliter. ff. de ver. ob. sed dubitatur si statutũ permittat debitorẽ capi ad petitionem creditoris vtrũ nõobstante illo statuto debitor: possit vti beneficio cessionis. sup quo Bal. in. l. i. ff. qui bo. cc. pos. dixit ꝙ sic ꝑ ea q̃ habentur in. l. fi. ℌ. in cõputa. de iure deli. C. in. gl. vbi determinat ꝓ illã glo. qõ fi ex forma statuti heres põt capi ꝓ debitis hereditarijs intelligit nisi heres fecerit inuentariuꝫ: nõ enim vꝫ sublatũ beneficiũ iuris specialiter cõcessum heredi vel volenti cedere bonis marine quia statutuꝫ istud potest aliquid importare seu operari: verbigratia: vt nõ fit necessaria excussio q̃ est de iure cõi. facit optime qõ scribit Barto. in extraua. ad repri. in glo. super verbo nõ obstãtibus. et qõ no. glo. ⁊ bar. in. l. sciẽdũ. in ꝓin. qui sa. cog. ⁊ text. no. in. l. i. ℌ. si qua vo. in. j. consti. C. in quibus locis concluditur ꝙ dispositio sequens quãtũcũqꝫ vniuersalis ⁊ precisa nõ tollit priuilegium alicui specialiter cõcessum ⁊ maxime inclusum in corpe iuris ꝙ difficilius tollit fm gl. in. l. ꝯ. ℌ. legatis. ff. de iudi. ⁊ hãc cõclu. se. ℣Pe. de anch. in. c. i. de cõsti. char. xxxiiij. vñ miror quare do. ℣Pau. hic dicat ꝙ florentie nõ seruarẽtur illa. d. vbi est simile statutum: vbi vero statutũ dispone ret q̃ debitor: carceratus non posset extrahi de carceribus nisi solueret vel nisi creditor: cõsentiret: tunc per illa verba bene videt iuduci ꝙ debitor: nõ possit euadere carcerem cessẽdo bonis: qz cessio nõ habet vim solutionis: neqꝫ liberat debitorẽ: sed parat sibi exceptionem vt non conueniatur nisi aduenerit ad pinguiorẽ fortunam fm glo. ⁊ Bart. in. l. pe. ⁊. l. qui bo. ff. qui bo. cc. pos. ⁊ si aliter interpretaret hoc statutũ verba illa nihil operarentur: qz etiam de iure communi si debitor: nõ cedat bonis nõ potest extrahi de carcere: vt. l. i. ⁊. l. cũ filij ꝓcallega. vnde etiã filiusfami. qui nihil potest acquirere de iure illo potest carcerari si non vtitur hoc beneficio. vt probatur in dicta. l. cũ filij. ⁊ ꝑ Bart. in. l. ꝯ. ℌ. sed vtrum. de mi. et hanc cõclu. tenet Ange. licet non ita late declaret in. l. nemo carcerem. in penulti. colũ. C. de exact. tri. et idem dicit ibi fi statutum disponeret quod contra instrumentum guarentigie non possit oppon⁹ exceptio nisi sol. qz cedere bonis vt dixi nõ est soluere: vt ibi plenius per cũ. aduerte etiam ad vnũ dictum Angel. quod allegaui tibi in principi. comen. istius. ℌ. dum dixi ꝙ si statutum prohibet reum carcerari illa verba comprehẽdunt etiam fideiussorem: non enim debet intelligi illa doct. vbi beneficiũ quod conceditur reo principi. qõ nõ possit carcerari trãseat ad fideiussorem: hoc enim esset contra glos. not. quam ibi approbat Barto. in. l. vbicunqꝫ. ff. de fideiusso. vbi decidit qõ beneficium cessionis bonorum facta principi. non prodest fideiussori: sed debet intelligi hoc modo ꝙ quãdo statutum facit mentionem de reo simpliciter sub hoc nomine contineatur fideiussor largo modo: sed stricte non. Et ideo si statutum esset ero: bitans a iure cõmuni non comprehenderet fideiussorẽ fm Ang. ibi⁹ ⁊ zꝛ. dor. ⁊ est sing. verbum ad ea que scribit Bar. in. l. i. si cer. pet. vbi querit vtrũ appellatione debitoris veniat fideiussor. item adde ea que. ℌ. dixi referendo hic. d. Jo. de imo. in. l. diuo pio. de re iudi. ad intellectum tex. in auc. de fideiuss. ℌ. qõ autem. nam ille tex. non ꝑbat ꝙ de iure antiquo anteꝫ nouissimum debitor: posset capi nulla facta excussione: quia imo vt patet ex eo debebit fieri duplex discussio. prima vtrum res mobiles essent in patrimonio debitoris. secunda vtrum immobilia redirent ad emptorem bodie autem additur tertium vz vtrum aliqua bona saltem immobilia sint in bonis: quia si sunt nullo modo potest conueniri ad capturam. ⁊ ad illum ar. vide Bart. in. l. filium. in ꝓin. ff. eo.

Summarium.

1 ☞ Reum esse locupletem est causa dandi actori actionẽ quam alĩs non haberet.
2 Exceptio compensationis tollit ipso iure obligationem.
3 Compensatio obũci potest in dote cõfessata q̃ non ꝑbatur fuisse numerata nec habet locũ priuilegium.
4 Maritus lucratur dotem ꝓpter adulterium mulieris etiam mortue.

Qui est

5 Qui est loco alicuius non dicitur esse talis.
6 Appellatione defensionis venit exceptio.
7 ℣Potest maritus expellere vxorem non soluentẽ dotem.
8 Dictio quasi dicitur esse nota impꝛopꝛietatis.
9 Non obligatur heres vltra vires hereditarias.
1

Qui iudicate. † In gl. vnica ibi: subaudi etiã. illa subauditio reꝑhẽditur per docto. qz non est necessaria: vt infra videbis. vñ tenenda est opinio Hugoñ. qui nihil subaudit cum quadam modificatione: ⁊ est dicendũ ſz Bar. qõ reũ esse locupletẽ est causa dãdi actionẽ actori quã alĩs nõ haberet: tũc qz iudicium incipit a lit. conte. inſpicit tẽpus lit. cõte. vñ si re⁹ nõ esset locuples tẽpore lit. conte. ɔz postea efficeret locuples non sufficeret: ⁊ ecõtra si esset locuples tẽpore lit. cõte. ɔz postea desineret esse soluẽdo posset cõdẽnari. ita intelligunt iura contraria bic alleg. si vero reus non esse locupletẽ est causa concedẽdi sibi exceptionẽ: ⁊ tunc inſpicitur tẽpus ſiste: ⁊ ita ꝓprie loquũtur iura illa ⁊ ter. in. l. verum. ℌ. t ꝑs. ff. ꝓ to so. ℂ Cõtra primũ mẽbrũ arguit Jo. de imo. nã videt ꝙ licet non esset locuples tẽpore lit. contesta. si tamen pẽdente iudicio efficiatur locuples qõ possit sequi condẽnatio quib⁹ incipit cõpetere actio de nouo ex causa de preterito: ergo potest consequi condẽnatio: vt. l. si rẽ. ℌ. si. de pigno. act. ⁊ per glo. ⁊ Bart. in. l. nõ potest videri. ff. de iudi. qua si senciat do. Jo. qõ tps lit. cõte. in illis iurib⁹ attendatur quoad hoc si illo tẽpore est locuples possit cõdẽnari: licet fiat postea non soluendo: sed non debet attendi tẽpus lit. contesta. In casu contrario videlicet vt si tẽpore lit. contest. non est soluendo non possit postea cõdenari: sed efficitur soluendo ratione pallẽ. ⁊ illa dicta sequitur hic do. me. simpliciter: sed qz. ll. ꝑ dicte sane intelligendo multum videtur restringi potest. dici ⁊ erit noua doctrina in illa materia qõ hec actio non caufatur totaliter ex causa de preterito: nec totaliter ex causa de ꝑsenti: ⁊ de nouo orta sed de vtroq; simul: nã si non subesset causa de preterito sola locupletatio rei non posset esse causa actionis: ⁊ similiter causa ꝓe preterito sine noua locupletatiõe: vnde concurrentibus bis duabus qualitatibus quarũ vna videtur impedire ferre sententiã: ⁊ altera videtur permittere attẽdemus illã qualitatem que nocet iurta regulam Bar. in. l. si vir. ff. ꝓ dona. ⁊ maxime quia agitur de fauore rei qui de debebit absolui cui magis fauẽt in sententia ferenda quã actori: vt. l. fauozabiliores. de re iudi. ⁊. l. arrian⁹. de act. ⁊ obli. facit optime qõ ponit Barto. in. l. si pub. ad. l. fal. ℂ Secundo mẽbro addẽ qz do. ℣Pau. bic eliciendo bene mentẽ istoꝝ iuriũ dicit qõ si maritus sentẽtie erat locuples: ɔz efficiaꝫ non soluendo nihilominus non habebit bñficium istarũ. ll. ſz do. me. cõtradicit buickonclusioni tribus modis: scilicet in effectu. primo qz res nõ ɔr ꝓprie iudicat. ⁊ nisi postq̃ sentẽtia est exequibilis: vt in. c. qõ ad consultationẽ. de re iudi. ⁊. l. eleganter. ℌ. si post. de condi. in debi. scõo quia illa exceptio de sui natura ɔz non sit opposita añ sentẽtiam potest opponi in executione snie: vt videbis in. l. etiam. ℌ. i. ſ. eo. tertio p l. si filius. in ꝓin. ff. qõ cũ eo. vbi probatur qõ ɔz filius q erat in potestate fit cõdẽnatus in solidũ vel simpliciter: põt tñ vti exceptione ne conueniaꝫ si añ factã executionẽ fit emãcipatus: ergo idẽ dicemus in casu nostro: vꝛz qõ sufficiat maritus desinere esse soluendo tẽpore executionis faciende ɔz tpe sentẽtie fuerit locuples. ſz domi. bal. cũ reuerẽtia videntur meliora: non obstãte rõne. do. inci. quia non est verũ qõ absolute faciendo mẽtionẽ de re iudi. nõ dicak res ꝓprie iudicata: imo contrariũ determinat Bar. si bñ cõsideres dicta sua in. l. i. ff. de re iudi. ⁊ contrarium tenet domi. Abb. in rubri. extra de re iudi. vñ lata sententia absolute res potest. dici iudicata ꝓprie: aliqñ tñ accipiꝫ hoc verbũ alr ꝓpter subiectã materiã de qua agitur. Et ita intellige. l. eleganter. ff. si post. de conditio. inde. ℂ Scõs articulus nihil vz: qz cõcedo qõ ibi exceptio potest opponi post sententiã: sed cõtra requiritur qõ vt cõpetat illa exceptio in executione maritus fuerit nõ soluẽdo tpe snie late. ℂ Ad tertium vꝛz. l. filius. ff. qõ cũ eo. est dicendũ ꝙ vt illa exceptio cõpetat filio emãcipato nõ requirit illa qualitas tpe cõdẽnationis qõ sit emãcipatus: sed in casu nostro bene requiritur qõ tẽpore sentẽtie mariti non sit soluendo: sed quãtũ ad primũ mẽbrum videt posse dici qõ ratio supra assignata nõ fit bona: qz ɔ aliquẽ fieri locupletẽ nõ contingat ex ꝓcordinatione cõtra bẽtiũ: videtur tñ contingere ex ꝓcordinatione. l. q̃ inducit qõsi geruntur negotia publica. ipso pupillo qñcũqꝫ locupletak possit agi ℣ ipſuꝫ: ⁊ ipsa ꝓcdinatio. l. sufficit ad ſcludẽdũ qõ ius supueniẽs pẽdẽte iudicio sufficiat ⁊ possit seq ꝛdẽnatio. gl. est sing. quã ibi approbat Ang. ⁊ ꝑbaꝫ i scõo tñſo fm intelectũ gl. illi⁹. l. in. l. q repupiãtis. ff. vñ. ff. de inof. test. vñ aut opꝛ fateri opi. d. Jo. cẽ verã: aut dicere sicut dicit Ang. elegãter. i. l. nõ põt. i vl. col. ff. de iud. vꝛz qõ qñ ius supueniẽs de nouo trahit retro: tũc nõpõt seq cõdẽnatio ex tali iure: qz sup eo neqꝫ vere: neqꝫ ficteꝫ lis ɔte. Et talis est casus nr⁹: aut ius supeniẽs de nouo trahit retro: sicut est i. l. si rẽ. ff. de pig. act. ⁊ tũc ꝗalidek iudiciũ. ⁊ hãc opi. dicit fuisse Ja. de are. ꝓ quã ꝛfundit exẽplũ positũ ꝑ Bar. i. d. l. si rẽ. ℌ. fi. vbi ponit exẽplũ de legato facto sub ꝛdi tiõe: nã si i legatis nõ trahit retro ꝛditio: sicut ipe tz in. l. si stipula

toꝛẽ. de vsuc. ergo nõ posset cõualidari iudiciũ: ⁊ hãc partẽ sequor ꝓ nũc: qz ne destruam⁹. ll. simpliciter dicentes qꝛ esse locupletẽ inſpicitur tẽpus litis contestate.

Heredi mariti. Heres mariti põt obũcere cõpẽsationẽ mulieri repetẽti dotẽ ob res donatas vel amotas vel ob expẽsas. Sed nõ põt etiã obũci mulieri ꝓ hereditate viri adulterii ab ea cõmissum: vel sic ⁊ sic breui⁹. heres mariti põt obũcere cõpẽsationẽ in causa dotis: ɔz nõ mores
2 mulieris. b. d. scõa est ibi: veluti. tertia ibi: mozũ vero ɔc. ℂ † Not. primo ibi: vt in hoc minus si obligat⁹. qõ exceptio cõpensationis tollit obligationẽ ipso iure: intelligẽ postq̃ est apposita ⁊ hoc est regulariter vt dixit gl. ɔz in quibusdã fiat cõpensatio ipso iure etiaꝫ si nõ sit opposita exceptio: de quibus in. l. si ambo. ⁊. l. qõ labeo. ff. de cõpen. Et inter alios casus enumerat vn⁹ qui ponitur in. l. cũ alte. ff. de cõpẽ. vꝛz ad impediẽdũ cursum vsurarũ. ⁊ idẽ dicit do. me. etiã tenẽdũ ad impediendũ penã cõmitti per. l. cũ alter. ff. de cõpẽ. sup q̃ vide qõ no. Spec. qñ ipse nõ allegat in ti. de loc. ℌ. nũc ꝙ aliqua. vbi arguit p illã. l. q̃ si vñs est debitor: emphyteote emphyteota nõ cadit a iure suo non soluendo canonẽ. Est etiã differentia inter hanc exceptionẽ cõpẽsationis ⁊ alias exceptiones: qz alie nõ tollũt obligationẽ ipso iure etiã si sint oppositeꝫ nisi postq̃ est lata sentẽtia super eis fm Bar. q ita declarat in. l. si plures. in ꝓn. ff. de
☞ fideiuss. † ℂ Scõs no. in verbo mozã vero ɔc. q̃ si marit⁹ nõ allegauit vxorẽ esse adultricẽ boc nõ põt allegari ab heredibus ipsi⁹ fm vnũ intellectũ positũ in glo. de quo in ea dicemus. sed dubitak de intellectu litere dũ ꝺ q̃ ob res donatas heres põt obũcere cõpensationẽ quomodo hoc ꝓcedit cũ per mortẽ mariti cõfirmetur donatio: vt. l. cũ dic status. de dona. intervi. opꝛ dicere qꝛ nõ confirmatur donatio: qz apparebat de contraria volũtate mariti. ℂ In gl. super vbo pecuniaria: ibi: qz ibi erat spes. ex illa solutiõe ꝛappꝛobãt hoc ab oibus cõiter. ⁊ in. l. diuortio. ℌ. ob donatiõis. ℌ. eo. ꝓ qua. d. Jo. adducit tex. instit. de act. ℌ. in bone fidei. ⁊ in. l. fi. C. de cõpen. vbi dꝛ in sola cã depositi nõ admittit cõpensatio. Sz do. me. rñdit hic ⁊ bñ. qõ illa dictio sola nõ excludit casus similes: maxime illis de quib⁹ est expressum a iure: vt in. l. ob es. C. de pãs mi. Et vt plene dixi in. l. si mota. ℌ. eo. ipse tñ dicit qõ tuti⁹ est tenere opi. Bar. ⁊ cõem. Sz do. me. tz opi. Hui. qua tenuit glo. in. d. l. mota. ℌ. eo. ⁊ bal. in. l. diuoꝛ. ℌ. de donatio. ⁊ vtitur rõne qua vtif do. Jo. qꝛ si dicamus qõ possit ꝺ obũci cõpensatio: tũc ius erat in modo practicãdi: nã si heres accipiat qõ vult retinere dotẽ: tũc nõ debet audiri: si vero obũciat exceptionẽ cõpẽsationis istoꝝ iuriũ dicit qõ si bine inde quãuis est in pettiõe. Et fm hoc tex. in. l. vnica. ℌ. taceat. imponet. l. versi. ⁊ nõ rebus. quasi vtrinq; esset quãtitas vt dictũ cõtra. l. fi. C. cõia. de leg. ɔc ꝓ hãc rõnẽ dubitauit hic do. Jo. ⁊ etiã non rñdet ɔz inclinet i ℣ suã opi. Tu aũt aduerte ꝙ hic est equiuocatio manifesta. Nã docto. qñ dicit qõ nõ cõpetit retentio manifestẽ loquitur vbi nõ põt habere locũ cõpensatio: sicut est qñ ex vna parte est spes vel ex ambabus partibus. iurta. l. si cõstante. C. de cõpẽsa. Sed qñ ex vtraq; parte esset quantitas ⁊ nõ potest obũci exceptio retẽtionis: qꝛ retẽtio ꝓprie est q̃ fit de aliquo corꝑe seu speꝛcie: vt. l. in fundo. ⁊ ibi no. ff. de rei ven. ɔz igiꝭ tũc locũ cõpensatio que etiã si opponerek ꝙ modũ retẽtionis: qꝛ heres diceret volo retinere dotẽ q̃ est in q̃titate ꝙ pecunia q̃ mihi debef ɔz inepte excipiat nõ tñ ꝓpter h cẽt repelled⁹: qꝛ vbũ retẽtio posset respicere in ꝓprie sumptũ effectũ exceptiõis ꝙ dos nõ soluak. ⁊ vt saluek itẽ tio excipiẽtis vba dñt ip ꝛopꝛiari: vt not. i. l. i. ff. de excep. ⁊ videm⁹ silẽ vbis libelli. ⁊ in. l. i. ⁊ ibi no. C. de vsufru. ⁊ in vbis iuramẽti in l. ⁊ si possessori. ℌ. itẽ si iuranero. ff. de iureiur. Et plene i. l. si qs instẽtiõe ambigua. ff. de iud. põt tñ cõis opi. saluari ℌ quã fozt̃er facit ter. Et i dicto ⁊ in rõe dicẽdi in. d. ℌ. taccat. of cñ ibi ꝙ retentio nõ põt fieri ob res donatas: qꝛ marit⁹ põt agere bic vel beres ex
4 actione reali vel ꝛditionis qõ scõz cõtingit qñ res est sũpta: vt ibi declarat glo. ⁊ bñ: ergo ibi successerat obligatio ad quãtitatẽ sicut bic: ɔz potes respõdere qõ ex parte mulieris spes erat i obligationẽ: ⁊ hoc indicat vbũ retẽtio: qꝛ quãtitas debef hincinde nõ cadit ꝓprie retẽtio: sicut vt. ff. ꝺiui. Sz fozt⁹ viget verbũ qõ dicit qõ retẽtũ nõ põt fieri ex eo: qꝛ alia via succurrit marito ⁊ heredi ei⁹: q̃ rõita vꝫ bre locũ in ꝛpẽsatione sicut in retẽtione. ℣Pro illa cõclusiõe facit optime ter. in. l. cũ bis. ℌ. pe. vel fi. ff. de cõdi. indebi. vbi dꝛ qõ ɔz exceptio cõpensationis possit opponi peteri: nõ tñ põt opponi repeteri: sicut ergo qñ repetit indebitũ nõ ɔz locũ ꝛpẽsatio: qꝛ largo modo repetẽs dꝛ spoliat⁹: ita in fauoꝛẽ dotis nõ videtur absurdum: qꝛ res exigit celeritatem vt mulier inde possit ali qõ plus no uum sit inductũ boc ꝓiuilegium: super boc tamen cogitabimus vꝛz ad lectu. sequẽ. Cetera mẽbra huius difficultatis ꝑsequere:
3 vt hic Joan. de imo. cui nihil est addendum. † Et tene menti quia ipse dicit qõ in dote confessata que non ꝓbatur fuisse numerata potest obũci compensatio nec habet locuꝫ priuilegiuꝫ. ℌ. ti taccat. allegat ter. cũ glo. no. in. l. neqꝫ. C. de compensa. quam semper tenementi ad que scripsi post Bar. ⁊ moder. in. l. i. ℌ. eo. in illa questio. vtrum priuilegia que competũt doti habeãt locum in dote cõfessata. Et recte considerando vere potest dici ꝙ opi. glo. in. l. ℌ. eo.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Nō maritus lucrat dotem. adde bar. in. l. miles. in. §. socer. ff. ō adulter.

est verior q̄ ꝑbat vltra ea que dixi noua rōne. ꝓ cuius euidētia premitto q̄ expresse necessarie nō minūt dotē dotis q̄uis dos sit in specie sed quatenus est in quantitate: q̄ tūc fit cōpensatio ipso iure etiā si opponatur ab homine: vt soleniter dicit Barto. in. l. quedā. de nup. hoc ꝓmisso arguo sic. ter. in. l. i. §. nec ob impēsas. de vro. act. dicit q̄ impense necessarie minuunt dotē ipso iure: im pense aūt vtiles repetuntur: vt ibi dicit. modo si text. qui loquitur de impēsis necessarijs debet intelligi qñ dos est in quātitate z sic bincinde est quātitas vt sit vera differentia inter expēsas necessarias vel vtiles necesse est intelligere q̄ etiā vtilibus expensis non fiat retētio qñ bincinde est quantitas. Ifiā si ter. in versic. impēsas necessarias. loqueretur qñ dos est in quantitate: z versiculi sequētes loquerētur quādo dos esset in specie: tunc non esset differentia circa cūdem casum: vel breuius si speciale est in expensis necessarijs q̄ fiat cōpensatio ipso iure qñ dos est in quantitate: ergo cōtrarium est ius commune: vcz q̄ quādo dos est in quantitate et ex alia parte debetur quātitas ibi: si mulier. nō admittitur cōpensatio: nec pōt dicere q̄ ſpāle est in expensis necessarijs q̄ cōpensatio fit ipso iure nō opposita excep. vt dicit Barto. in dicta. l. q̄ dicitur in fi. q̄ dico quod illa nō est intentio illius. §. infert enī statim post illum versicu. qō ꝓ expensis vtilibus est agendum nec facienda retentio: vnde per illum text. potissime sequor opinionem Bal. z glo. in locis supra allegatis. ¶ In glo. super ver. edes in fi. licet intellect⁹ hic q̄ ponitur in glo. qō hic text. loquitur de moribus improbis in genere possit esse verus scēm illa iura: doctores tamē cōiter ponunt alium intellectum magis notan. videl. quod mulier bic commisserat adulterium quo casu etiā de iure nouissimo maritus lucratur dotē: vt lege ꝑsecu. C. de repu. in auc. vt li. ma. z auie. §. qñ vero plurimis. colla. vij. lz enī vltra. C. de diuor. nō cōtingit iura vetera in moribus respiciēdis pudorē mſ imonij vt hic dicit oēs: z lz dotē possit lucrari maritus vt dictum est: hoc tū nō poterit facere heres eius p istū ter. no. lz circa primū de matrimonio magna dubitatio quā tetigit bic Pau. de ca. vcz qualiter debeat agere marit⁹ vt lucret dotē. nā Bar. in. l. miles socer. de adul. quā etiā adducit bic. d. Pau. vult q̄ marit⁹ debeat accusare vxorē soleniter vt lucretur dotē p ter. in. §. qñ vero plurimis. in verbo inscriptiōis. Et ibi hoc tenet gl. sed hoc vī⁹ text. in aut. vt nul. iud. §. adulteria. col. ix. vbi dr q̄ si mulier est dānata adulterij detrudit in monasterium cū oi substātia sua: z sic etiā cū dote: vt ostēdit ter. in fi. §. ergo vī q̄ dos nō applicet viro: vī glo. in aut. lz hodie. C. de adulte. z in. l. cōsensu. C. de repu. quā ibi appro bāt Ly. z Det. dicūt qō maritus lucrat dotē qñ agit ciuiliter ad lucrū dotis. z est vna sol. de trib⁹ que approbat cōiter z cā sequit ibi do. pau. de cas. Sz illa solutio manifestissime ɔdicit ter. in. d. §. qñ vero plurimis. vbi dr qō ops maritū inſcribere accusationē z sic dat intelligi q̄ regrit accusatio solēnis: als nō fieret inscriptio vt in. c. sup his. de accu. z in. c. tue. de pen. ꝓterea ibi dr q̄ adulter z adultera pūt simul accusari ad hūc effectū: lz hoc esset falsum si intelligerem⁹ q̄ ɔ mulierē intentaret iudicium ciuile q̄ nō posset fieri cumulatio iudicū ciuilis z criminalis: cū ſnia lata ɔ vnū in iudicio criminali ꝑiudicaret in iudicio ciuili. l. ij. §. hoc edicto. et ibi Bar. ff. vi bo. rap. sup hoc tū scēo volo videre diligētius: vī querenda est alia solutio: q̄ ibi scēa vī ɔ text. maxime q̄ in principio dr q̄ ops eū agere vt lucret dotē ɔ adulterā vel ɔ adulterū: sed ɔ adulterū nō pōt agi nisi criminaliter q̄ ad ipsum nō pertinet pena amissionis dotis: ergo intelligemus eodē modo agi ɔ adulterā. f. criminaliter p illā. l. nā boc iure. §. pen. de vulg. et pup. vnde gl. in aut. fed bodie. posuit tertiā solutionē quā ego reputo verisſimā: z p eius explanatiōe debes cōsiderare tres casus. † Mā aliq̄ maritus accusat criminaliter z tūc lucrat dotē: in. d. §. qñ vo. aliq̄ nō accusat maritus sed extraneus z tūc maritus nō lucrat dotē. Ita intelligo ter. i. d. §. adulterā. z pōt esse rō differētie: q̄ si maritus nō agit ipse de adulterio ɔ vxorē z patit agere extraneū: imputetur sibi q̄ neglexit honorē matrimonij sui: z dato q̄ esset casus q̄ maritus ignoraret lz extraneus sciret q̄ qñ in dubio nō ꝓsumit⁹ ad minus denegatur sibi. boc primū q: nō liberauit in vlcisc̄dō iniuriā publicā z ꝓiuatā aliq̄n: nec maritus nec extraneus accusant: z tūc non est necesse q̄ maritus agat criminaliter sed poterit cōsequi dotē agēdo ciuiliter vel etiā per viā exceptiōis: ita ꝑbat ter. in. c. plerūq; z ibi plene de dona. inter virum z vxo. Et no. in. c. tue. de pen. q̄ ergo dicit ter. in. §. qñ vero. q̄ ops maritū accusare: intelligo si ipo nō accusante alius accuset z hoc casu iniū gitur sibi necessitas: z ita concordāt illa iura q̄ sunt valde cōtraria. z ad materiā vide q̄ ponit Abbas in. c. discretionē. de eo qui cogno. cōsan. vxo. sue. vbi declarat nunq̄ maritus possit imputare adulterij vxori q̄n prestat cām adulterij mediatā q: non tangebat eā. ¶ Circa scēm articuli principale adde inquantum b ¶ Circa scēm articuli principale adde inquantum b. l. hic z do. Jo. volūt q̄ etiā si maritus ignoret adulteriū esse cōmissū⁹ heres nō poterit imputare vxori adulterū: q: cū illa actio sit ad vindictā nō trāsit ad heredē: vt. l. iniuriarū actio. ff. de iniur. nā istud dictū vī falsum z arguo sic: sicut actio ad vindictā nō trā sit ad heredē actiue ita nec passiue: vt in. d. l. iniuriarum. la ꝓ ima.

4 z. l. si cum. §. qui iniurarum si quis cautio. † sed ego habeo quod
a maritus lucrat dotē⁹ ꝓpter adulteriū mulieris muliere mortua in ꝓiudicio heredū: vt. l. fina. C. de adul. quā adducit bic Bart. hoc ergo dat intelligi q̄ actio illa nō cōpetit ad vindictā. vī meli⁹ est tenere opi. Ey. in. l. i. C. de revo. dona. vbi distinguit vtrū maritus sciuerit vel ignorauerit z hoc secūdo casu tenet quod heredes possint imputare vxori adulterium.

Socero. Socero tā ex parte vxoris q̄ ex parte viri cō petit beneficium ne cōueniatur vltra quā facere possit z silr vxori. h. d. vsq; ad. §. fi ignora. scda ibi: q: parentis. tertia ibi: ex diuerso. quarta ibi: si mulier. vltima ibi: sicuti cō
5 sortio fuerit. ¶ † No. primo in ver. si apparebit. iniūcta gl. q̄ ille quidē loco alicui⁹ nō dr ꝓprie esse talis lz sit cte z impropie. cōcordat ter. in. l. merces. ff. de ver. fi. z in. l. i. in pn. ff. de suis z legi. super quo vide q̄ ponit bar. in. l. si marit⁹. §. iulia. ff. de adult. z q̄ tāgit
6 Ey. z ibi plene scripsi in. l. q̄da cū filiū. de ver. ¶ † Scdo no. ibi:
b defendebā z. c. q̄ appellatiōe defensiōis ᵇ venit etiā exceptio q̄ impugnat executionē ſnie lz nō impugnet obligationē principalē et ipsam ſniam: vtrū aūt appellatiōe defensiōis veniat exceptio declinatoria vel allegatio causarū defen. vide ter. cū glo. in. l. sed z si suſceperit. in pri. ff. de iudi. z in. l. seruū quoq;. §. publice. z ibi bal. de ꝓcur. z q̄ plenissime ponit Bal. in. l. reos. C. de ꝓcura. z in. l. i. C. qui accusa. non possunt. vtrū veniat simplex allegatio rei in qua re⁹ nō onerat onere ꝓbandi. vide q̄ no. ponit bal. in. l. si q̄. C. de excep. ¶ Tertio no. ibi: p exceptionē z. c. ibi: sicut z. c. q̄ et melior pōt cōtrahere societatē z hz tāq̄ socia ꝓiuilegium ne cōueniatur vltra quā facere possit. Et aduerte: q: hoc ꝓiuilegiū extendit ad tacitā societatē: quinimo z ad imꝓoptiam q̄ inter virū z vxorem non ēt esse illa societas ꝓprie vt dicit bic moder. et bene p quam lucrum cōicatur factū ab altero: nō enī tenetur maritus cōmuni care id q̄ quęſiuit vxori nisi ɔſuetudo aliter dictet: vt in. c. penul
☞ ti. extra de consuetu. ¶ † Et ex hoc no. habes colligere tria: z primo ſm bal. q̄ si aliqui fratres rustici colētes predia hñt sorores que in multis locis ex consuetudine operantur opera rustici sicut masculi etiā cum ipſis videt cōtracta societas. Scō ꝓiuilegium concessum socio ne conueniatur habet locū etiā in tacita societate: z sic ampliatur ter. in. l. verum. §. tps. ff. ꝓ socio. Tertio q̄ licet ſtud ꝓiuilegium siue sit ius speciale: extenditur tamē ad socium impropie iquo est eadē vel maior ratio: q̄ facit ad no. i. l. si vo. j. codex. vtrum aūt cōtra quicquid acquirit vxor ex operibus suis acquirat viro tangit hic do. meus: super quo vide q̄ scripsi referendo dicta Bald. z aliorum in. l. diuortio. in princi. super eodem z c. ¶ Ultimo no. ibi: iure ciuili z c. q̄ obligatio que oritur ex ſtipulatione dicit esse ciuilis z hoc q: ſtipulatio est cōtractus iuris ciuilis: vnde fit denominatio a sua origine z causa principali: non tamē per hoc sequitur q̄ ex ſtipulatione nō oriatur obligatio naturalis: q: imo oritur ſm glo. hic in fi. etiā est ter. in. l. fideiusso⁹. ff. de condi. indebi. Et not. in. l. i. §. de pac. ¶ In glos. super verbo socer. ibi: nota minus mutuum quā filio z c. hec glos. sentit q̄ ille qui debet alimenta filio ex dispositione iuris teneatur etiam prestare alimenta vxori hoc nō esset dubium: q: ad ipsum pertinent onera matrimonij: vt videbis in. l. si cum dotem. §. transgrediamur. f. eo. sed vbi nulla esset dos: vel dos data marito nō sufficeret ad onera matrimonij hoc esset pulchrius q̄ sentit illa glo. q̄ pater mariti teneretur etiam vxori prestare alimēta. ſPro quo vide q̄ simpliciter ponit Archidia. xlv. distinctione. c. sicut. ¶ In glos. super verbo iustum. ibi: sed eo soluto subdistinguitur. illa gl. sentit veritatem z vult q̄ ter. l. sed hoc ita. ff. de re iudicata. qui dicit q̄ si agitur soluto matrimonio contra patrem vxoris: ille non habet beneficium. de quo in illo ter. non intelligatur quādo pater vxoris fuit in dolo als habeat beneficium: vt dicit in. l. penul. ff. de iure dotium: z illa est verior vt tenent hic Moder. cōmuniter ꝑter do. ſPaul. qui ponit ex dictis suis z Jaco. de arena duas cōclusiones in illa materia. ſPrima est quod si pater mulieris cōueniatur ex dolo nūquam habet boc beneficium siue conueniatur constante matrimonio siue soluto. Sed ista conclusio est manifeste cōtra ter. in. d. l. penulti. vbi distinguit vtrum negatur constante matrimonio vel soluto: z ita intelligit glo. z bene. Secunda cōclusio est peior: vule enim q̄ quando non agitur cōtra patrē vxoris ex dolo debeat distingui an agatur constante matrimonio vel soluto sicut distinguitur in. l. sicut. z. l. sed hoc ita. ff. de re iudi. Sz illa conclusio est erronea z contra text. in. l. penulti. ff. de iure dot. vbi dicitur q̄ hoc beneficium cōcedetur patri mulieris soluto matrimonio si non sit in dolo: z ita limitatur. l. sed hoc ita: vnde tenet glo. tuam que sentit ſm Joan. de imo. quod pater vxoris z pater viri procedant a pari in beneficio: z hoc videtur probare ter. in dicta. l. ex diuerso. Et ex hoc potest inferri vna conclusio quam moderni. non tangunt: videlicet q̄ si pater viri induxit mulierem ad contrahendum matrimonium cum filio qui tamen sciebat quod non erat soluendo vt posset restituere dotem: eodem modo sibi denegetur beneficium huius. l. facit optime quod tangit Barto. in l. alia. §. eleganter. ɔ. eo. in fine. vbi extendit text. in. l. penulti. ff. de iure do.

iure do. ad oēs alios debitores qui ꝓmittunt scientes se non esse soluendo z quare agat vnus alius cū patre mulieris si agitur contra eū constante matrimonio q̄ si agitur eo soluto. gl. no. assignat rationē in. d. l. sed hoc ita. ff. fol. ma. cessat causa affinitatis que durabat constante matrimonio. z per illā glos. arguit Bal. in. l. fi. ff. de verb. signi. quā refert bic ¶ Pau. de cast. q̄ si ex forma statuti cō promissum debet fieri inter affines non habebit locū dissoluta affinitate. l. cui eor. §. affinitate. de postu. ff. z est ſm regulā cōmunē q̄ priuilegium q̄ conceditur alicui respectu certe qualitatis debet adesse tempore quo actus geritur. l. titius. z ibi per Bar. de testa. mili. Et per eundē in. l. ex pacto. de vulg. z pupil. super quo vide q̄ scribit Bal. in. l. affinitatis. C. cōmunia de successio. Et q̄ ipse ponit in simili in. l. obseruatione. §. proficisci. in. vij. q. de offi. procon. z leg. vbi dicit q̄ priuilegiū seu pena que statuitur contra offendentē potestatē nō bz locū finito officio durante syndicatu secus etiā q̄ si statutū loquerē non de affinibus sed consanguineis in nulla materia etiā fauorabili cōprehenderētur affines. ita decidit sing. Jo. an. in. c. sciant cuncti. de elec. li. vi. ¶ In ea. gl. ibi: agit autē vir eo soluto z c. er illo ter. vz er. l. sed boc ita. ff. de re iudic. Ex ista glo. que fic eū intelligit probat clare q̄ pactū de lucrādo dotē bz locum in dote ꝓmissa z non tradita z non reperiē ita bene alibi de iure. ff. orum. de iure. C. est casus in. l. ex morte. in fin. de pac. conuen. z glo. in. l. vnica. §. accedit. C. de reivro. act. Et melior ter. z clarior de iure nouissimo in auc. de nup. §. mortis. in fi. vbi est gl. fin. quā ibi no. ang. q̄ vult q̄ quis ꝓpter pactū de lucrādo appositū marit⁹ possit agere ad dotē ꝓmissaz solu. mat. nō tñ potest agere ꝓpter cōmodū interusurij medij tpis q̄ lucrare marit⁹ si dos esset penes eū. iurta no. in. l. si cōstante. §. quoties. j. co. z bāc. q. tegit etiā glo. no. lz eā ibi expresse nō determinat. in. l. vna. C. si dos constāte matrimonio. z illa ꝑcedit etiā in lucro q̄ defert ex forma statuti vt clare sentit bar. bic sup illa gl. Sed relinquitur pulchra dubitatio q̄ si statutū defert marito lucrū dotis pate vel accepte: an tūc in dote ꝓmissa z nō tradita verificet statutū. super quo bar. in. l. iubem⁹. §. sane. C. de sac. san. eccl. dicit an diuisse decisuz q̄ boc statutū nō bz locū: q: de ꝓpriētate sermonis aliud est dotē datam esse z aliud ꝓmissam. l. fi. C. ad. l. fal. Sed in ꝑsi. suo. cxxxvū. limitat boc esse verū nisi debitor fuerit i mora. nā tūc dos habeē ꝓ tradita quo ad lucrū pacti vel statuti. allegat ter. in auc. vt exac. instā. do. §. fi. z alia iura ibi. Et bāc cōclusionē secutus est bal. ɔsulēdo: vt ꝓpe dicit in. l. fi. in pin. C. de do. promiſ. vbi aūt debitor nō esset i mora ꝑcedit doc. bar. in. §. sane. z imputet sibi maritus q̄ nō interpellauit debitorē ad soluendū dotē. z licet Bar. in. d. cōsi. in fi. per rōnes ibi positā sentiat q̄ etiā si debitor nō sit in mora idē si fit: pl⁹ tñ plz dicta distinctio. Ifiō ob. rō sua: q: lz qñ nomē debitoris assignatū in dotē ex ipsa assignatione videat facta traditio: q: cessio est loco tradītionis iurta. d. l. i. C. de actio. z obl. nō tñ sic potest dici de ꝓmittente dotē q̄ de bac obligatione fit facta traditio quedā sed est sola obligatio personalis: vñ parcat mihi reuerētia sua nimis subtiliz auit nescio ex qua cā. Quid aūt iuris sit si statutū dicit q̄ maritus lucret dimidiā dotis z dimidiā restituat vel q̄ veniē te casu restitutionis dotis lucret aliquā partē dotis. vide Ang. in consi. clxxi. vbi dicit q̄ etiā boc casu marit⁹ lucratur dotē ꝓmissam z recte iudicio meo: q: marit⁹ sustinnit onera matrimonij lz debitor: nō fuerit in mora cū boc lucrū deferatur ꝓpter onera matrimonij: vt plene declarani in. l. lz si an. ɔ. eod. ex quo est causa qua defertur lucrū verbū restitutio potest interpretari ꝓ relauatione obligationis. l. si quis accep. z q̄ ibi no. de condi. ob cām. ¶ Cō trariū sensit idē ang. cōsi. suo. lxxxiij. q̄ divisf veri⁹. aduerte tamē q: vnū casum ponit bic do. meus. in quo nō bz locū lucrū pacti: vcz qñ res feudalis datur in dotē. allegat ter. in. l. quāuis. j. eod. z ter. q. ꝓprie. ꝑbat conclusionē in. c. i. in fi. de inuestit. de re. alie. fac. quem text. adducit Bal. licet ipse nō alleget in aut. resp. C. cōia de
8 leg. Extra glo. in ver. itez si mulier. opponitur bic per Bart. z solvitur bic per eum. Cui adde z primo inquantum dicit q̄ maritus agendo ad dotem cōstante matrimonio minabatur facere carcerari vxorem vel expellere eam de domo si non solueret integram dotem. Aduerte quia primum exemplum non potest habere locū qñ mulier ꝓ debito ciuili non potest capi. l. i. z autēti. ibi posita C. de offic. ciui. iudi. Et ꝑeter quam in casu quem ponit Barto.
7 in. l. si sub condītione. j. de testamen. tut. † Secundum exemplum est bonum z no. ex quo colligitur q̄ sicut maritus potest expellere
a vxorem⁹ si totaliter non soluit dotem. l. fi. z ibi Bal. C. ad velleia. ita potest expellere si non soluit integram dotem dummodo possit soluere. ¶ Ad scēm membrum adde inquantum dicit q̄ valet pactum de lucrando dotez in casu diuortij: q̄ gl. in. l. ij. de pac. dota. non admittit boc nisi quādo ex communi matrimonio sunt filij. alleg. ter. in. l. i. in fi. de do. ꝓleg. Sed ille ter. meo iudicio facit contra: dicitur enim ibi q̄ valet pactum de lucro dotis vxoꝛe predecedēte vel facto diuortio liberis extantibus: si ergo colligis argumentum a contrario sensu in casu diuortij q̄ non valet pactus non stantibus liberis: idem habes dicere in pacto facto vxoꝛe predecedente: nā bec clausula ponitur in fi. post istos duos casus: vn

a ¶ Maritus pōt expellere vxorez. adde bal. i. l. g vxo rē. ff. de neg. ge. abb. i. c. p vſas. de dona. inter vi. z vxo. abb. i. c. j. de adult. in c. falubriter. de vſu.

Si in iudicio. Exceptio que non impugnat sententiaz potest opponi in executio ne sententie. ¶ In glo. ibi: non expresso erroꝛe in sententia. ꝓ do declaratione glo. addunt moder. z bene: q̄ tūc diceretur erroꝛ expressus in sententia quādo iudex condēnaret insolidū ex eo q̄ marit⁹ non debet condēnari nisi quatenus facere potest: vnde licet iudex condēnaret insolidū in sententia si tamen nō apponeret illa verba que dixi erroꝛ nō esset expressus: q: potest esse q̄ iudex non credit maritum esse soluendo: z potest esse q̄ habuit respectum ad obligationē: q̄vere est obligatus insolidū ciuiliter z naturaliter: z nō luit auferre beneficiū q̄ moderatur executionē: z hoc est presumēdum in dubio ſm Jnn. in. c. q̄ñ frequēter. ij. vt lite non contest. z in. l. ij. C. vbi in rem actio. in. l. pere gre. §. ꝓius. ff. de acquir. pos. licet ergo q̄ mulier iurat sibi deberi centum ꝓ dote vel quando stipulatur. c. que dedit in dotē sibi reddi marit⁹ non possit vti boc beneficio: vt traditur in. l. q̄ nominē. ff. de conditio. indeb. z de iuramento. l. si mulier. de iureiur. verba tamen iudicis alis interpretatur qui eñ videtur velle preiudicare iuri tertij: vt declarat dominus ¶ Paulus. tangit bic etiam Jeā. de imo. nunquid sentētia dicatur lata iuris erroꝛe expresso quando iudex condēnat debitorez actori ex eo quia debitum est probatū per tales testes. de qua questione vide q̄ scribunt moder. post Jnno. in. c. quoniā contra falsam. de ꝓba. de quo articulo vide que scripsi multa addens. z p moder. in. l. si is ad quē. de acquiren. heredi. z Bar. Ange. z Bal. in. l. i. C. de erroꝛe calculi. ¶ In ea. glo. item no. z c. bartol. bic dicit q̄ nulla bic est specialis sequēdo dicta Dy. quia illa exceptio nō impugnat sententiaz sed moderatur executionē sententie: z est casus in. l. si filius. ff. q̄ cū eo. Et debet intelligi ille ter. ſm cū quando exceptio nō fuit apposita ante sententiam. Sed hoc videtur falsum z impossibile q: si nulla exceptio fuit opposita non potest dici q̄ iudex tulerit sentētiam lata. z ignorātia iuris: ex quo eñ pars nihil opponebat ex quo iudex non debeat supplere defectū partis ex bis que sunt facti quando nō constat factum ex actione: vt in. l. quarta. §. boc autē. de dā. infec. si iudex condēnauit insolidum nec videt abstulisse exceptionē pacti: vt ipse dicit nō apparet quomodo male tulerit sniaz ex ignorātia iuris. Alij ¶ Pau. de ca. dicit būc ter. debere intelligi qñ exceptio fuit opposita aū sniaz lz nō admisſa: vel si fuit admissa non fuit discussa: vel si fuit discussa non fuit expresse reꝓbata per iudicē: bis eñ tribus casibus illa exceptio nō pōt allegari post sentētiā ex quo non impugnat sniam directe. allegat tex. z ibi bar. in. l. sinaūt. §. fi. de neg. gest. z. l. q̄ inducit. §. si actionē. z ibi per Bar. ff. de cōpen. z illā doctrinaz bart. sequitur do. Anto. in. c. subortа. §. i. extra de rei udic. per q̄ iura traditur talis regula q̄ vbicūq; exceptio opposita ante sententiā est cōpatibilis cū sententia lata super principaliter deducto etiā si sit cogniтuz super exceptione illa exceptio nō videtur reꝓbata: licet Bar. bic senserit oppositum in boc vltimo casu. ſPro quo multum facit tex. in. l. sinaūt. in fi. vbi dicit q̄ si iudex ꝓbauit cōpensationem obstat exceptio rei quasi iudicate: que vel ba videntur signi
b ficare quod sententia fuit tacita non expressa † q: dictio quasi " est
8 no. impropietatis. l. si quis non quasi heres. j. de acqui. heredita. b Filo. tamen dicit ibi q̄ illa dictio quasi est veritatis expressiua si cut z alibi reperitur. Et adde ad istam materiam glos. quam not. ibi Bartolus eleganter in. l. ab executione. C. quorum appellatio. non recipi. que dicit q̄ exceptio que non impugnat sententiam potest opponi post sententiam z etiā post tempus quadrimestre. vide etiam q̄ solenniter ponit Barto. ad declarationem materie in. l. nenseniis. §. fundum. de re iudicata. vbi querit quando mulier agit rei vendicatio. ꝓ fundo dotali vel actione de dote habeat locum beneficium istarum. ll. Et concludit quod sic declarādo dicta Dyn. in. l. si solum. la picola. j. eodem. ex bis etiam. ll. argumentatur Barto. in. l. si filiū. ff. q̄ cū eo. q: si statutum dicit q̄ contra instrumentum guarentigie non possit opponi aliqua exceptio: nihilominus poterit opponi exceptio que non impugnat instrumentum sed moderatur executionem: secus si statutum dicet q̄ in executione sentēie vel instrumenti nulla posset opponi exceptio: q: tūc ille exceptiones videntur remotez: vide q̄ ponit bal. in. l. si nō sortē. §. indebitū. ff. de cōdi. inde. vbi faciēs differentiā inter istos modos loquēdi dicit q̄ si ɔ formā statuti nulla possit opponi exceptio nō poterit opponi etiam si instrūm indicatur ad ꝑbādū. sed si statutū dicit q̄ ɔ executionē instrumēti nō possit

b ¶ Dictio quasi. adō. l. ij. in. §. fi. ff. de conditio. ob cau. z in. l. fi. ff. de acquiren. here.

Universidad de Deusto
Biblioteca

opponi exceptio tūc poterit opponi ꝺ̄ instrumētum si nō petatur executio si ꝓducatur instrumētū ad ꝓbādū: ꝛ ad declarationē bujus dicti, vide qđ ponit Bal. in l. plane. ff. qđ fal. tu. Joā. autē de jno. posuit extraneū intellectū ad illa iura: vult enī ꝺ̄ qđ dicit gl. qđ illa exceptio fit peremptoria ꝛ impugnet sniam. Et ex hoc infert q illa exceptio nō posset opponi post sniam. Fallit in duob⁹ casibus: vt̄ ī marito q̄ sicut nō pōt expresse renūciare huic exceptioni: vt. l. alia. Ꝭ. elegāter. ꝫ. eo. ita nec tacite omittendo exceptionem peremptorie. Fallit etiā in donatore in quo est speciale favore libertatis vt. l. nēseni⁹. in fi. ff. de re iudi. qđ aūt illa sit exceptio peremptoria, ꝓbatur p istū text. q̄ si nō esset peremptoria ꝛ impugnaret sniam iudex nō diceret errasse in iure. scōo per ter. in. l. maritū. ꝫ. eo. ꝛ in. l. nō tm̄. ꝛ. l. sed hoc ita. ff. de re iudi. in quib⁹ dicit q̄ maritus nō debet cōdēnari nisi quatenus facere pōt: ergo illa exceptio impugnat ꝙdēnationē. Et ex his infert falsum esse qđ dicit Bar. hic q̄ ibi exceptio inuentarij confecti possit opponi in executione sentētie: q̄ cū impugnat sniam stat regula in oppositū: vt. ꝫ. dixi. Sed illa sunt somnia vigilantium: nec bene intellexit leges quas allegat: q̄ iura q̄ dicunt qđ nō debēt cōdēnari nisi ꝛc. debēt intelligi qñ illa exceptio opponit ante sentētiam. Et ita intelligit do. ℣Dau. in. l. maritū. ꝫ. eo. Et qđ istud fit verum apparet luce clari⁹ per ter. in, l. Ite miles. ff. de re iudi. vbi dicit qđ si miles fuit cōdēnatus ad totū potestvti hoc beneficio in executione. Et hoc est q̄ originaliter ler nō dicit qđ tales persone nō debeāt cōdēnari nisi quatenus facere possunt. Sed qđ nō debent cōueniri vltra quam facere possunt: vt. l. sunt qui in id. ꝛ trib⁹. ll. seq. ff. de re iudi. verbū aūt cōuentio nō significat libelli porrectionē vel iudicii sed executionē vt declarat text. in. l. itē miles. ℣allega. ꝓ̄o illa cōclusione est casus in. l. si filius. ff. qđ cū eo. vbi apparet qđ illa exceptio pōt opponi in executione sentētie extra istos duos casus quos cōsiderat do. Jo. Unde sequitur opinionem cōmunē eē verissimā. Et ad questionē inuentarij adde qđ scribit Spec. ꝛ Joan. an. quem etiā adducit hic do. ℣Dau. in fi. de instr. edi. Ꝭ. fi. sed iura ꝫtra bar. opponit ipse dicens ꝫ qđ cū heres nō obligef vltra vires hereditarias * videf qđ illa exceptio peremptoria tollat obligationem in residuo per. l. fi. C. de iure delib. sed ipse respōdet qđ iudex condēnando heredē insolidū videt habuisse respectū ad volūtatē testatoris qui voluit heredem insolidū obligari nō ad dispositionē. l. que cōcedat sibi beneficium vt nō cōueniatur vltra vires hereditarias. Sed cū voluntas testatoris hic nil possit operari sed sola dispositio legis mirum esset qđ iudex videat habuisse respectū ad qđ nil poterat operari circa id qđ fert sententiam: hoc enim esset errare in iure. Unde tu dic ꝛ melius sequēdo Bal. qui subtiliter loquit in. l. more in principio. ff. de acqr̄. here. qđ exceptio inuēta rij nō tollit obligationē ipso iure nec elidit sed moderat executionez: alias sequeretur absurdū qđ testator decederet ꝓ parte intestatus ꝛ ꝓ parte testatus si obligatio heredis ipso iure nō extenderetur ad solidū: vel saltem eliderēt opē exceptionis. ꝛ hāc cōclusionē tenuit idē Bal. in. l. j. in. ij. col. C. de inris ꝛ fac. ignorā. vbi est videndū. ¶ In glo. in verbo doli. ista gl. reprehendit hic per Bar. ꝛ Moder. in vtroq; mēbro: nam nō est verū qđ exceptio doli sit odiosa hoc casu sed est favorabilis: q̄ cōcurrit cuz exceptione prima que non videf esse reiecta ex quo nō fuit expresse reprobata vt modo dixi. ℣Pro cuius intellectu vide Barto. plene in. l. ij. C. de rescin. ven. ꝛ ℣Moder. vbi etiā ego scripsi in. l. si quis cum aliter. ff. de verbo. obliga. ℣Preterea nō est verū ſm Bar. hic. ꝛ in. l. qđ nomine. de cōdi. inde. C. ꝛ in. l. cū quas. C. de iur. ꝛ fac. igno. qđ hec exceptio sit dubia ꝛ sic debeat indicari vt perpetua iurta. l. sufficit. de condi. indebi. q̄ maritus qui modo est inops presumitur qđ in futurum fiet soluendo. l. si defunctus. C. arbi. tute. ꝛ. l. cura. Ꝭ. deficētius. de mune. ꝛ bono. ℣Preterea hec exceptio potest dici tpalis ad minus: q̄ extinguetur morte mariti. l. q̄ psonalis. ꝫ. eo. Sed hec dicta sunt dubia: tū q̄ iura allegata per Bar. non probāt: in eis enim solum probatur qđ nunc qui est pauper potest in futurū fieri dives sed non qđ presumatur fieri dives: ꝛ contra videtur text. a fortiori in. l. non testamento. Ꝭ. de fideiussoribus: si enim qui est pauper presumeretur in futurū fieri dives fortius qui nunc est dives presumeretur in futurū durare dives: ꝛ sicut fideiussor qui ḅz beneficium diuisionis ex presumptione iuris haberet exceptionez perpetuam vel saltē dilatoriam: ergo soluens repetere potest. Cuius contrarium dicitur ibi: dic ergo melius vt per Barto. ibi. ꝛ sequitur hic Bald. ꝛ Moder. licet non impugnent dicta barto. qđ contra loquuntur in exceptione que impugnat obligationem non in exceptione que moderat executionē: quia tutus illa exceptiōe soluens non repetit: vt est casus in. d. l. si testamento. ꝛ in. l. nam et si maritus. ff. de conditione indebiti.

¶ De liberis ꝛ posthumis. Rubrica.

¶ Glo. cōtinuat istā rubricam ad precedētē: vt in ea pōt etiā aliter continuari sicut cōtinuat gl. insti. de exhere. lib. in principio dicendo hoc modo. dictū est. ꝫ. de testa. in gñe ꝛ de eorū solēnitate: ꝙ inter alias solēnitates testi est q̄ filius ḅz institui vel exheredari: vt. l. inter cetera. ꝙ. eo. Jō annectit iste titulus: vel sic ꝛ melī⁹. dictū est in ti. proxi. de solēnitate testi respiciēte favorē publicū: sēḍ batur mō videre de alia solēnitatē respiciente favorē privatorum id est filioꝝ ꝛ descendentiū. Est enī ista solēnitas inducta in favorem priuatorū: vt colligit ex. l. filio ꝓterito. ꝙ. ꝛ clare ponit Bart. in. l. j. Ꝭ. fi filius. ff. de leg. iij. ꝛ iō cōueniēter post titulū precedentē ponit iste ti. Et no. ex fine glo. q̄ gerūdiū⁹ de sui natura significat necessitatē: ḥz ꝓticipiū preteriti tpis nō. de quo plene in rub. C. ꝛ. ff. de eden. ꝛ de natura gerundij. vide p Bar. in. l. si tu ex parte. ꝙ. de acq. here. ꝛ aliquid in. l. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ p Bal. in. l. falsus. C. de fur. quem hic allegant aliqui Moder.

b

Summarium.

1 ¶ Per expressionem solius nominis non redditur exheredatio certa.

2 Stāte statuto q̄ in libello vel instrumēto exprimi debeat nomen ꝓnomē ꝛ cognomen: an hoc dicatur inductum ꝓ forma.

1 Quid si nominatim. Et ḥ dicit. l. j. Sufficit exprimere ꝓnomē ꝛ ꝓnomen vel cognomen: si per vnum ex his ꝓsona exheredata reddit certa. ſcḍa est ibi: nomen ꝛc. tertia est. ibi: ¶ constat. ¶ In gl. vltra ibi possumus esse certi ꝛc. gl. ista tacite sentit q̄ p expssionē soli⁹ nois in dubio exheredatio nō redderet certa: ꝛ hoc dicūt expssius hic doc. dū volunt qđ tunc suffice ret expssio nois solius qñ esset nomē valde notū in loco sicut nomen galli prestī de quo meminit glo. in. l. bac ꝙsultissima. in prin. C. q testa. face. pos. ꝛ hoc ꝛz Bar. expssius in. l. demōstratio. in fine cōmenti. ff. de ꝙdi. ꝛ demō. Cōtra quā facit ter. iste formaliter qui simpliciter dicit q̄ expssio alterius istoꝝ sufficit. Ꝫ istā ꝙclusionem vt casus in. l. si in rē agat. Ꝭ. fi. ff. de rei vendi. vbi ter. dicit q̄ exprimēs nomē hois in libellis satis ḅz exprimere in libello hominem certū: vñ dicit ibi Bar. no. q̄ si hō petitus p actorē vocat⁹ stich⁹ nisi reus ꝓbet q̄ plures erāt eius noīe: fundata est intentio agentis q̄ seruus q ḥz hoc nomen sit ille de quo testator sensit: ꝛ idem ḥz Bart. expsse in. l. si quis seruū. Ꝭ. si inter duos. in vltimis vbis ff. de leg. ij. quā sequit ibi Jo. de imo. referēs Bal. ita ꝙsuluisse: nō ob. ter. in. l. bac ꝙsultissima. in prin. C. q testa. face. pos. vbi vt̄ ꝓbari q̄ vna cōi noīe debeāt exprimi due alie demōstrationes: q̄ illud est inductū spāliter in testō ceci in quo ꝑsumit q̄ falsitas facilius possit cōmitti: ꝛ ideo cautius fuit agendū sicut videmus q̄ vbi est presumptio vel suspicio falsitatis maior regritur ꝛ specialior; subscriptio q̄ vbi nō est tāta suspicio falsitatis: vt. l. diuus. Ꝭ. itē sena tus. ꝛ. l. j. inter filium. ff. ad. l. cor. de fal. Qđ tū dixit glo. nostra qđ sufficit aliqd exprimi p vnū ex istis qñ illud est sufficiens demonstrare id quod testator voluit limitatur hic not. per Bal. ꝛ Ang. nisi lex vel statutū requirat poni in instrō ꝓ forma oīa ista tria de quibus hic in tex. nā tunc nō sufficeret alterum exprimere: vt. l. ad testium. Ꝭ. si quis ex testibus. ꝫ. tit. ꝓxi. ꝛ. l. cū hi. Ꝭ. si pretor. ff. de insti. actio. hic allegatur in glo. Et istud dictum est in se ℣eriſſimū quare videmus in simili q̄ verba que debent exprimi per relationem ad aliud: vt. c. clericus. ꝛ ibi per Anto. de but. extra de iureiu rand. ꝛ tradit idem do Antoni. ꝛ Moderñ. in. c. vt debitus. extra de appellationi. vbi voluit q̄ cause grauaminis que debent expri mijn appellatiōe ab inter locutoria ꝓ forma iurta capitulū primū de appella. lib. vj. non possunt exprimi per relationem ad acta de quo etiā tetigit Bal. in. l. minoribus. C. de his qui. vt indig. † Sed dubium remanet vtrum hoc ipso quod statutuz disponit quod in libello debeat exprimi sex vel in instrumēto nomen prenomen ꝛ cognomen ꝛc. hoc ipso videat induxisse istud ꝓ forma. ꝫ. quo Ange. hic sentit quod sic: idem dicit in. l. quoties. Ꝭ. si quis nomē. ꝙ. de here. insti. sed Bald. hic videtur tenere quod tuncvideatur hoc in duci ꝓ forma quando statutum vltra procederet annullando actum si secus fieret. et hanc conclusionem sequitur hic Joan. de imol. ꝛ alij ¶ Moder. per text. cum gloss. in. l. bac consultissima. in princip. ꝓ̄alle. vbi licet lex specialiter in testamento ceci dicat qđ debent exprimi due alie qualitates vltra nomen: tamen secūdum glo. ibi positam sufficit exprimere nomen notoriū sine illis qualitatibus: quod non esset si requireretur ꝓ forma q̄ etiā vbi cessat cā inducēdi formā: forma tamē ḅz seruari. vt. l. si fundus. ff. de re. eo. ꝛ no. in. l. cum hi. Ꝭ. cū autem. ff. de trāsac. sed ad istam inductionē pōt rñderi q̄ in terminis illius. l. glo. non est vera ꝛ q̄ statutum videatur inducere expressionem istorum verborum ꝓ forma. ꝓbatur ratione: q̄ als statutū nihil operaretur vltra ius cōe si vnū ex istis sufficeret qñ demonstraret sufficiēter: ergo debet ita interptari vt aliqd operet etiā si non corrigat ius cōe ſm Bar. in. l. iij. Ꝭ. ꝓtor ait. ff. de vā. infe. ꝛ ꝓbatur in. c. si ꝓpter. de ꝓxim. li. vj. ꝛ in. c. j. de rescrip. in antiqs. facit in. l. si qñ cum materia. ff. de leg. j. ꝛ ista opi. vt̄ ꝓbabilior: ḥz alia sit cōior. ꝛ ad illā. q. in qua tractatum fuit vtrū sola nominis expressio sine alia demonstratione sufficiat. Adde q̄ opiñ. Barto. posita in. l. demonstratio ꝓ̄alle-

gata videt

gata vt̄ esse ℣tutior qđ regulariter nō sufficiat sola nomis expressio quā etiā seq uūtur Bar. ꝛ Bal. in. l. libellorū. in vlti. col. ff. de accusa. ḥz q̄ iste ter. fortiter facit in ℣iū. ꝛ ter. in. l. j. Ꝭ. q neqz. ꝙ. deherēd. instī. ideo p declaratiōe istoꝝ iuriū. ꝛ. l. si in rē agat. ꝫ. alleg. debes dicere qđ hic sufficiebat sola nois expressio: q̄ cuz exheredatio fit actus ꝓportionatus soli filio seu descēdenti q̄ teneat priū locū in suitate vel inter liberos sicut plene declarat bar. in. l. ij. ff. de lib. agno. iō testator exheredādo verbigrā: titiū pinde ac si, di⁹ esset titiū filiū vel descendētē: q̄ ergo non noīatio est restricta ad vnā spēm facilius ꝑsumit vnitas ꝛ non pluralitas in illa spē q̄ in alio genere magis vniuersali, ꝛ isto modo rñdet ad. l. si in rē agat. ꝓallegatā: q̄ ibi petebaf vnus hō possessus a certa ꝓsona ꝛ iō nō est mirū si vna ꝛ eadē ꝓsona nō ꝑsumitur habere plures eiusdē nominis. in dubio ter. aūt i. l. j. Ꝭ. q neqz pōt restrigi qñ vna cū expressione nois cōcurreret aliqua cōiectura p quā declarat de quo esset intellectū: vel bigratia: q̄ erat vn⁹ titius cōsanguineus testatoris ꝛ nullus alius: vel erat comūct⁹ maxima amicitia sicut dr̄ in. l. si fuerit. ꝙ. de reb. dub. ¶ Ad scḍam. q. debes scire qđ Jo. an. singulariter in. c. q̄. de rescript. libro. vj. in nouel. tenet q̄ vbicūq; ex. l. noua, ꝓcialiter disponēte super aliqua materia ad tollēdā obscuritatē requirit expressio nois ibi cū sufficit exprimere nomen p. alias demōstrationes seu circūlocutiones: ꝛ hoc sentit ipse etiaz si in. l. non apponatur q̄ actus fact⁹ aliter non valeat sicut dixit hic bal. sed glo. not. quā ego reputo singularē in ista materia in. c. cōstitutionē. in verbo noiatim. an aliquis debeat moneri ꝛ vbi hoc non fiat act⁹ irritaf ipso iure: nihilominus sufficit exprimere nomē p alias demonstrationes idē significātes. ꝛ istud sequitur ibi Jo. an. ꝛ cōter moder. sed tū distinctio Bal. vt̄ esse verā: de iure. Et ꝓ̄o isto mēbro facit ter. cum glo. in. c. qui. Ꝭ. certaz. in verbo nominatim. de elec. in. vj. ꝛ ratio est optima q̄ cuz expressio nois sit inuēta ad certificādū id qđ exprimit qñ lex vel statutū requirit exprimi nomē ꝛ cognomē non videt hoc facere vt inducat nouā formā ꝫ poti⁹ vt demōstret ꝛ certificet vt sic dispositio intelligaf ſm naturā rei dispositē: vt. l. si stipulatus cū materia. ff. de vsu. sed qñ lex ꝓtestaf q̄ nō vult aliter actū valere: tūc vr̄ q̄ ista verba significat aliquā formā q̄ de natura forme est q̄ eius omissio reddat actū nullū: vt in l. cū hi. Ꝭ. si pretor. ff. de transac. ꝛ in. c. j. de reb. eccle, nō alie. in. vj. ꝓ ista cōclusione facit optime ter. in. c. tua nos. extra de consan. ꝛ affini. vbi dicit q̄ expressio nominis que fit per alias circunstantias dicitur fieri per equipollēs ꝛ nō ꝓprie: forme aūt obseruatio nō admittit equipollens: vt supra dixi. ꝛ tenet Bar. expsse in. l. quibona. Ꝭ. de illo. ff. de vā. infec. ꝛ est glos. notabi. in cle. j. de concess. ꝓben. in verbo q̄ secundi iurta fi. ꝛ tradit Anto. de but. in. c. cum; venerabilis. in fi. extra de exceptio.

Summarium.

1 ¶ Indefinita vniuersali equipollet: an aūt sit verū in materia odiosa habes in nu. ꝫ.

2 Que dicatur interpretatio favorabilis.

1a Ominatim. † Hoc dicit. Indefinita equipollet vniuersali ex heredatione qū locutio non potest referri nisi ad vnū: secus si ad plures. ¶ † Hot. primo q̄ expressio generis dicitur expressio specialis ꝛ nominatim facta quando non potest ferri genus nisi ad vnū. ꝛ ad hoc semper allegaf ista. l. ꝛ instit. de exhere. libe. Ꝭ. j. quē dicit hic Bart. ꝛ in. l. si quis testa. in princi. infra de leg. iij. q̄ si testator facit primū testamentū cū clausula generali sufficit si testator non fecerat nisi vnū testū: secus si fecisset plura testamēta ſm glos. cle. ꝛ Bart. in loco palle. Sz cōtra istam doc. Bar. tenet hic And. ꝛ sequunf moder. quinimo cōtrariū dixit se de facto cōsuluisse ℣Dau. de ca. in ciuitate senarū. moueb dua bus rationibus: quarū prima est Ang. dicentis q̄ si ista rō bart. esset vera sequeret qđ semper ista clausula generalis sufficeret: q̄ nūq̄ ꝓcedat nisi vnū testamētū vz ꝓximū ad vltimuz qñ alia fuerit sublata per illud ꝓximū: vt insti. qui. mo. testamē. imfr. Ꝭ. posteriores. ꝫ. hoc est cōtra ter. i. d. l. si qs. in ꝓin. vbi dr̄ q̄ depzio rī vltima voluntate ḍz fieri spālis mētio: ergo ista opi, nō procedit. scḍa ratio est. d. pau. qui dicit q̄ non solū ḍz fieri mentio de isto testamento ꝫ de clausula derogatoria in eo inserta. ꝛ sic de qualitate testamēti ſm glo. in. l. si mihi ꝛ tibi. Ꝭ. in legatis. ff. de lega. sed p istā clausulā gñalem non fit mentio clausule derogatorie: ergo ꝛc. Et q̄uis ista rō Ange. videatur multū colorata nihilominus ipse non rīdet ad istā. l. que facit ꝓ opi. bar. vñ Joā. de imo. bic nititur rñdere dicēs q̄ in materia nostra non requiritur oratio vel clausula specialis: vt ꝓz in. l. titius. in prin. ꝙ. co. ꝛ ibi dicit. sed in casu. l. si qs. in prin. palle. requiritur mētio vel oratio spālis: q̄ verba nul lū ḅūt sapoꝛe iuris: qđ ꝓbo ꝓ̄o ex his q̄ tradit ang. ꝛ ipe idē Jo. de imo. i. d. l. titi⁹. ꝙ. co. vbi dicūt qđ exheredatio facta in gñe subalterno ꝓ̄o nō indefinitā: vbi gfa: exheredato filios meos nō ḍz ni si qñ exāt duo filij dūtaxat: quo casu pluralis numer⁹ de necessitate referf ad illos duos sicut singularis numerus ad vnuz: ꝛ istud forte est ver⁹ vt ibi dicā: ḥz dato q̄ exheredatio taliter facta vale-

ret etiā si plures essent filij de quo ibi dicef: nihilomin⁹ nō est falsa q̄ sicut in eo qđ ḍz fieri nominatim sufficit expressio facta in genere subalterno ſm bar. in locis alleg. ita in eo q̄ ḍz specialiter exprimi sufficit expressio facta p genus subalternuz ḥz nō fit facta indiuiduo: vt est casus i. c. ij. de offi. vic. li. vj. ꝛ in. c. qđ ad ageñ. de ꝓcura. co. lib. q̄ iura ad hoc alleg. bart. equiparās ista duo in. l. filij⁹. Ꝭ. j. ff. de dona. Facit optime qđ ipse idē not. in. l. j. Ꝭ. inter filiā. vbi oino vide. ff. ad. l. corne. de fal. vnde reiecta ista differētia ꝛ nō vera debes scire q̄ ¶ Bal. in auf. boc inter liberos. C. de testamēt. mouēs istā. q. ¶ Ang. supradictam ꝫ q̄ ista clausula gñalis sufficiat ex quo alia testamēta ā ꝓcesserūt nō fint ampli⁹ testa. ꝛ ista opi. forte de iure ris subtilitate est verior. Et ad arg. d. ℣Dau. est dicē. sicut dicit bar. in. d. l. si qs. i ꝑn. ꝓallegata q̄ aliqua cla derogatoria pōt exprimi in testō primo de qua vī fieri mētio in scḍo boc ipso q̄ testator dicit velle pñs testamētū valere si tū esset talis clausula de qua per ista ỽba nō videret fieri mētio: tūc dicēdū est qđ ḍz fieri mētio clausularū: ḥz sufficiet qđ fieret mētio in genere dicēdo. ꝛ oēs clausulas derogatorias cōtentas in eis. ꝛ in isto casu diceret fieri mētio specialis prioris testamēti alia particulari rōne de qua ponit bar. in loco ꝓ̄alle. Et si ꝓtinaciter velles tenere q̄ mentio ſpālis de qua dicit in. d. l. si qs. in prin. ꝓallegata. ītelligaf. i. individualis adhuc posset rīderi q̄ ibi nō logtur de revocatione testamēti: ḥz de revocatione legati faciendi in ꝙlibet vltra voluntates: vñ ḥz nō possint ꝓcedere plura testamēta in pagano tñ pñt ꝓcedere plures codicilli in qbus forte testator repetet eādē ꝓterionē ꝛ clausulā derogatoriā: ꝛ ꝗñr relatio potest fieri ad plura q̄ ad vnū. ¶ † Scḍo no. ibi: benigna interpretatione ꝛc. q̄ interpretatio dicit posse favorabilis q̄ excludit odiū etiā cū annullatione act⁹: hic em ꝑ ista interpretationē reddit exheredatio nulla: ꝛ tñ ista dicit benigna interpretatio ratione maioris favoris qđ debetur filio. ¶ † Tertio no. ſm Bart. q̄ in materia odiosa indefinita non eq̄pollet vniuersali: ꝛ ita dicit ¶ y. ꝛ idē Bal. in. l. pluribus. in fi. ff. de leg. ij. sed certe boc nō videtur ꝓbari in isto ter. q̄: hic exheredatio erat facta p numerū singularē q̄ de sui ꝓprietate non cōprehēdit nisi vnū: vñ nō potest equipollere vniuersali de ꝓprietate sermonis: vt in. l. i. ỽ. eivel eis. ꝫ. ad trebel. ꝛ. l. in vsu. ꝛ qđ ibi not. ff. de verbo. signi. Et ſi dicas in quo ergo stat ista benigna interpretatio q̄ vī impropriare habētia sermonē. ℟ si dico q̄ stat in hoc q̄ er cōi vsu loquēdi hoc nomē filius singulariter probatū pōt significare numerū pluralē ꝛ etiaz regulariter hoc significat ex dispōne iuris in vltimis volūtatibus vt. l. si qs ita. Ꝭ. j. ff. de testa. tute. ꝛ. l. q filiabus. ꝛ ibi no. Ꝭ. j. ff. de lega. j. q̄ ergo hic nō capiaf numerus singularis ꝓ̄o plurali ſm cō munē vsum loquēdi de qua in. d. l. in vsu. ꝛ ꝓout accipif in. l. i vltimis volūtatib⁹. hoc facit benigna interpretatio ꝫtra regulas iuris ꝓpter odiū excludēs. Extra glo. tāgit hic Ange. illā qōnē not. sen ꝓtictā quā posuit Barto. in. l. demōstratio. in prin. ꝙ. de cōdi. ꝛ demōstratio. vbi dixit q̄ qñ est positus in bāno ꝛ cōdēnatus in ꝫtumaciā aliqs subvno noīe ꝛ cognomine qō est cōe pluribus: cautela est vt iudex ſi ḥz vnū ex istis in ptāte sua cogat eū confiteri q̄ ipse est ille de quo loquif bannū ꝛ sniaz: ꝛ tūc poterit fieri executio sniē contra ipsum ſm Bar. sed Ang. hic dixit q̄ ista sua practica non procedit de iure: q̄ citatio facta de aliquo sub noīe cōi pluribus est incerta: ergo est nulla ipso iure ſm gl. in. l. nunq̄ temere. ꝫ pri. ff. de iudi. Cū ergo citatio fuerit nulla ꝗñr ꝓcessus ꝛ sententia impossibile est qđ illa sententia mandetur executioni: ꝛ hanc opi. sequif Bald. absolute quā isti non allegāt in. l. hac ꝙsultissima. in prin. C. q testa. face. pos. allegat inter cetera vnā optimā rōnem qđ reus cogatur rīdere de aīo iudicis. i. q̄ iudex senserit de ipso in citatione istud est iniqū ꝛ ius: vt ꝓz in. l. marcellus. Ꝭ. iurare. ff. de reī vē. ꝛ q̄ tradit Bar. in. l. inter stipulante. Ꝭ. si thicbū. de ỽbo. obl. ꝛ in. l. ab executione. in prin. ff. de appell. in quibus locis patet qđ heres ꝛ successor nō potest interpretari volūtatē defuncti. Tñ si est coact⁹ rīdere ille q̄ nō debuit iterrogari rūsio nōz q̄ iudicat: vt. l. j. Ꝭ. si ser⁹. ff. de qđ. ꝛ ꝫ gl. i. l. pe. ff. eo. ꝛ ꝓ bal. in. l. seruos. C. de testi. sed ipe idē bal. i. l. si qs seruū. Ꝭ. si iter duos. ꝙ. de leg. ij. vī limitare ista dicta qñ ꝫstaret reū esse culpabilē: intellige ꝓ testes. Ma si ꝓ̄siterē delictū spōte oēs ꝓcedūt qđ pōt puniri: vt ḥ ꝓ ¶ Ang. ꝛ moder. Mā dicit ipe qđ si re⁹ fatef se esse illū de quo cōtinef in bāno: ꝛ ꝫstat qđ ipse ē culpabilis citatio nō dr̄ fuisse a principio incerta: ḥz videf iudex sensisse de isto q̄ vere erat culpabilis: qđ dictū ē ꝓcedēdū: vt dicit Barto. ꝛ Jo. de imo. in loco allegato qñ infamia laboraret contra ipsum: vel erāt alie coniecture contra eū de crimine tēpore processus ꝛ citationes que erant nota iudici. Sed quādo talia nō essent: tunc quia iudex non potuit diuinare quis esset culpabilis non videretur ex boc qđ nunc detegatur culpabilis: iudex sensisse de eo ſm Joan. de imol. in loco allegato. ipse autem Joannes de imol. bic latius attingens istum articulum in effectu dicit qđ opi. Barto. potest sustineri: quia non est verū ſm eū qđ citatio incerta fuerit nulla. ꝛ contrarium sentit glo. in. d. l. cum quam temere. dr̄ dicit qđ reus comparuit ꝛ ostendit qđ ipse non erat ille de quo erat cōmissa citatio quasi sentiat quod teneatur comparere. ꝛ boc

a ¶ Indefinita equipollet vniuersali. Ḥ adō gl. i. c. vt circa. de elec. li. vj. i. fi plurib⁹. i ꝑnc. ff. de lega. j. l. si seruū. ꝫ. ō seruui. vba. ꝑdi, spe. ti. ō ꝓcu, i. Ꝭ. rōe. Dl, ꝙsil. c. inci. in cōtione.

a ¶ Heres nō obligetur vltra vires. hr̄ditarias. ad de gl. in. c. in lr̄is. de rap. Jo. an. in. c. ꝗ̄. devsur. 9 lib. vj. in no. a uel. anto. de but. ꝛ Abb. in. c. fi. de sepul. fed. de senis. cōsi. xxi. inci. cū quidaz heres extraneus.

b ¶ Qđ gerūdiū. adō bar to. i. l. j. in fi. ff. de cōdi. et demon. bal. in. l. id quod paupib⁹. in j. colū. C. de epi. ꝛ cle. bar to. in tracta. de gerūdijs. Jo. de imol. post Jo. an. in. c. i. de postu. ꝓ̄ala. li. vi. Jo. an. in additionib⁹ spe. tit. de libelli concep tio. i. Ꝭ. nūc vidēdum. in prin. Bal. i addi. spe. tit. de confes. in iij. col.

c ¶ Qđ in libello debeat exprimi. ad de gl. ꝛ doc. in. c. j. de lib. obla. Spec. eo. titu. in. Ꝭ. qđ fit libell⁹? in prin. bar. in. l. demonstratio. ff. de ꝙdi. ꝛ demō.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tenet Bar.expresse in.d.l.demonstratio.argu.l.si qs ex aliena.ff. de iudi.q̃ parū facit. Unde ꝓ ista doctrina pōt allegare ꝛ melius q̃ sicut incertitudo in legato ꝛ heredis institōne nō reddit dispositionem nullā q: nō deficit ius sed ꝓbatio: vt patet in.d.§.fi inter duos. ita debeamus dicere de citatione q̃ valeat in se l̃z quousq̃ nō cōstet qs citatus ꝛ qs ꝺdenatus sit sūa nō habeat executionē. ꝛ hoc ꝓsuppositō qꝺ ꝓcessus teneat sequ̇ q̃ reus sponte cōstitetur esse illū q: sūa valuit poterit fieri executio sūe in ipsum qm̃: ꝛ als reperit q̃ sūa incerta dūmodo valeat pōt executiōe declarari: vt l.facultas defensionis.ꝛ ibi per Bar.C.de iure fis.lib.x.ꝛ per glo. ꝛ doc.in.l.i.in prin.ff.de cōd. ꝓ10 veritate istius qꝺo vr̃ dicendū q̃ aut queritvr̃ reus possit cogi ad hoc cōstendū aut querit vtrū ꝛ sponte hoc cōstetur possit ferri executio in ipsum. ꝓ1mo casu dicendū est q̃ nō pōt cogi per rōnē Bal.ꝰ.alleg.fi tñ constaret reū esse culpabilē ꝓ testes vr̃ essent fortia indicia ꝺ ipsum super crimine quo tpe erat captus opi.Bar.esset multū equa. Jn ſcꝺo articu.tota difficultas stat in hoc vtrū citatio incerta sit nulla ipo iure.ꝛ videt dicēdū q̃ sic ꝓ nota.ter.ꝛ hoc ꝓmo sentit gl.expresse in.c.fi.§.vlti.extra de resci. vbi ꝺr q̃ si reus facit citari actorem ad aliquem locū q̃ habet nomē cause pluribus locis: ista citatio facit q̃ citari faciens caret cōmodo literarū ꝛ debeat cōdēnari aduersario in dānis ꝛ expen.ex quibus verbis satis declarat q̃ ꝓcessus est nullus ipso iure ꝛ citatio. Qꝺ ostendo euidēter: q̃ illa clausula in fine posita careat cōmodo literarū determinat fimul plura determinabilia: ergo intelligit ea pariter terminare: vt.l.iā hoc iure in prin.ff.de vulg.ꝛ pup. Sz in quibusdā casib⁹ deteterminatis certū est q̃ ꝓcessus est nullus ipso iure: q: inder virtute rescripti nullā penitus habebat iurisditionē sicut est q̃ si quis vtebatur rescripto ad lites futuras q̃ non erant cōprehense in cōmissione: vt q̃ si vnus impetrauerat ꝛ alter eiusꝺē nominis illius literis vteb tur ergo etiā isto casu debemus intelligere q̃ ꝓcessus sit nullus.ꝛ hoc tenet expresse Bart.in.l.si vt ꝑponis.in vltimis verbis.C.quo ꝛ qñ iu.vbi ꝺicit q̃ citatio facta a delegato fine loci expressione q: est obscura nō vz per.l. ita stipulatus in prin.de verb.ob. ꝓ10 ista cōclusione facit optime ter.in.l.aut qui aliter.§.primo.ꝛ ibi p Bar.ff.qꝺ vi aut clā.vbi patet q̃ citatio vel denunciatio obscura est nulla. Nec vz rñsio Joā.de imo. hic qui ꝺicit q̃ incertitudo ibi causabatur ex alio quā ex pluralitate eiusꝺē nominis in psona recitati: q̃ ꝑtercūq; citatio sit incerta ea ꝺeꝺeret esse ratio. Nā iura que ꝺicūt q̃ citatus in ꝺubio ꝺz comparere nō loquuntur quādo citatio est incerta: sed q̃si suppositā certa citatione aligs ꝺubitat. de iurisditione iudicis: ꝑ quo ꝺebet ꝑsumere citatus q̃ sine causa iudex eū vocet ad suū tribunal: que ratio non habet locum in casu nostro nisi q̃si esset ꝓesumptio cōtra aliquem q̃ iuder sensisset de eo: vt.ꝺ.Bar.in loco alleg. Unde ꝺicit alibi Bal.ſoleniter quod citatus a iudice oꝺinario in genere l̃z nō ꝺicatur in citatione propter quā causam citatus tenetur cōparere: secus in iudice delegato q: nō ꝓesumat ꝑ eo sicut ꝑ oꝺinario citatio est incerta ꝛ non astringit vt ipse notat in.l.cōsentaneū.in prima charta.C.quō et qñ iuꝺ. Unde ꝺe iuris subtilitate verioꝝ videt opi.Ang. Et ideo cautela est ꝑm bal.in.ꝺ.§.fi inter duos.qō facit iuder cōsteri vsq̃ q̃ ipse est ille de quo cōstetur in sūa: ꝛ q̃ ipse cōmisit tale crimen: sed primum esset iniquū q̃ cogetur se esse illum vt.ſ.ꝺixi.

Summarium.

1 ☞ Demonstratio persone quandoq; fit a matre veluti a patre.
2 Conuitium qualiter inferatur.
3 Jniuriam committere ꝺicitur is q̃ obȝicit alicui q̃ est bastardus.
4 Unus ꝛ idem actus quoad vnam personam potest habere effectum quoad vnum finem non quoad alium.
5 Medium qualiter ꝛ quomodo ꝺicatur.
6 Cōtinuatio ꝺominȝ reddit testamentū nullū: que nō potest tolli tacita probatione in fauorem filȝ.

Et si pepercerit ✱ fieri nō iatim si filꝰ demonstratur ꝑ nomen matris: ꝛ vz exheredatio licet fit facta cū vitio vel cū verbis iniuriosis. scōa est ibi: et cū vitio ꝛc. ☩ Not.j.quod demonstratio persone aliquādo fit a matre sicut a patre: fit etiam aliquando a filio quando filius esset ita notabilis persona q̃ ꝑ eum facile ꝺemonstraretur pater: vt est casus notabi.in.l.j.§.casum.ff.de postbu. quem tert. refert hic Pau.de ca. audiuisse induci ad hoc in voce per Bald. ꝺum legeret illum. §. ☩ Secundo not. ibi: nō nominamus ꝛc. q̃ etiā per verba maledicti generalia seu per verba contumeliosa in genere ꝺicitur inferri conuitium ꝛ ꝺici iniuriosum verbum ꝺe quo plenius ponit Bart.in.l.ité apud.§.conuitium.ff.de iniur. Posset tamen ꝺici q̃ sicut ꝺolus vel actus est m'nor ꝑ ꝺolus expressus quādo obȝicitur alicui m'nor: ꝺicitur fieri iniuria: vt est casus nocum glo.ꝛ ibi per Barto.in.l. nō ꝺebet in fi.ff.de ꝺolo. ita maleꝺictio in genere non fit ita atrox iniuria sicut maleꝺictum in spē. ꝓ10 quo facit optime q̃ tradit hic glo.ꝛ in.l.quoties.§.si quis nomē.j.de here.instī. Utrū autem excusatio premissa vel sequēs ad verbū iniuriosum tollat iniuriā: q: cū ꝺico salua reuerentia tu mentiris. vide ꝺ.ꝛ Bar.in.l.si quis extraneus.in prin.ff.de acq ren.here.ꝛ Abb.ꝛ Moder.in.c.cum tc.extra de iureiu. Utrū autē verba iniuriosa ꝓlata ab accusatore vel ad repellendum testem causet actionē iniuriarū. vide q̃ ponūt Bal.ꝛ ang.in.l.si q̃ quis iuri.ꝛ Moder.referentes ꝺicta Jo.an.in.c.cū tc. extra de iureiur. ꝛ in.c.fi.ꝺe iniur. Et quiꝺ si accusator vel obȝiciens contra testem ꝺixerit flumen. ꝺe verbo iniurioso q̃ ꝺ ȝicit vide q̃ singul. ponit Joan.an.in ti.ꝺe accusa.§.i.ver.sed pone ego vocaui te ꝛc. Ang. consi.suo.lxxvi.ꝛ optimum tex.ꝛ q̃ ibi per Barto.in.l. si vero.§. 3 qui ꝓ reo.ff.qui satisꝺa.cog. ☩ Ultimo not. ibi: ꝛ si ex adulterio ꝛc. q̃ ille qui imꝓperat alicui q̃ est bastardus ꝺicitur committere iniuriā in eo. Utrū autē puniatur si ꝓbabat boc esse verū: vide per eundem Bal.in.l.cū qui nocentem.in princi.ff. ꝺe iniur. ꝛ per cano.in locis ꝑalle. ☩ Jn glo.posita in verboer adulterio. ibi: ☩tum ad carbonianū ꝛc. ista solutio ſm Bal. videtur esse cōtra tex.in.l.qui ꝺe inoffi.ff.ꝺe inoffi.testa. vbi tex. ꝺicit q̃ qñ est q̃ ꝺe filiatione exheredati interim nō ꝺatur filio bonoꝝ possessio carboniana: ꝛ ȝ ipse non soluat boc contrarium. Joā. de imo. soluit Bȳ. q̃ tex.in.l.i.§.idem ait.ff.ad carbo.in quo ꝺicitur q̃ ꝺat bo. possessio: ꝺz intelligi quando testator credebat exheredatum non esse filium suum vel quando ꝺe boc ꝺubitabat. ter. aūt in.l. qui ꝺe inoffi.testa. intelligitur qñ sciebat eū esse filium suum: l̃z negaret eū esse filiū suum: quo casu exheredatio non vitiatur vt.ſ. ꝺicebis in glo.nō pōt cōpetere bono. possessio ex illo ti.que nō ꝺatur nisi bis qui si essent filꝰ possent succedere ex testamēto vel ab intestato vel per cōtratab. vt.l.i.§.gfialiter.ff.ad carbo. Tu ꝺic: verius q̃ tex.in.l.qui ꝺe inofficioso. mihil ob. ad ꝺictum gl. nā ibi filꝰ erat exheredatus tanq̃ filius a testatore licet heres testatoris moueret sibi q̃nem ꝺe filiatione. Unde arguit ibi iurisconsul. in fi. isto modo non potest ꝺari bono. possessio carboniana precedente. q. status: quia etiam si heres fatetur eū esse filium ipse non posset succedere nisi expugnato testamento ꝓpter querelā: ergo pendente q̃ō. status non ꝺatur bono. poſ. predicta per regulam positam in ꝺicto.§.gfialiter. sed ista rō nō potest assignari q̃si testator exheredat filiū suū addita causa quia non est filius: nā tunc vt expresse ꝺicit iurisc̃sultus in.ꝺ.§.idem ait in fi. iste filius si fit filius nō vi ꝺetur exheredatus a testatore: remanet ergo preteritus: ꝛ ideo quia si esset filius posset succedere ab intestato: vel per contratabu. sequtur ꝙ interim ꝺonec ꝺubitatur ꝺe statu filius ꝺebet habere talem bono. possessio. Et ex hoc infertur q̃ ꝺistinctio quam facit glo. inferius est seruanda etiam in bono. possessio. carboniana: vt ꝺicamus q̃ si testator exheredat filium tanq̃ non filiū scienter. i. sciēs eum esse filium non competat bono. poſ. carboniana: q: isto casu etiam si fit filius videtur exheredatus: in aliꝭ autem casibus q̃ cōpetat: vt ꝺicit Jo. ꝺe imo. ꝛ bene. ☩ Jn ea. glo. ꝛ hic stetit in genere ꝛc. ista solutio reprehenditur cōiter per oēs maxime ꝓpter vltimum exemplum positum in isto text. in quo filius excluditur tanq̃ natus ex adulterio: hoc enim continet conuitium et iniuriā indiuidualem. Jpreterea ista ꝺistinctio non ꝓbata videtur: et pōt assignari rō ꝺiuersitatis cur exheredatio pōt fieri cū cōuicto ꝛ nō instituto: q: cū filius exheredat ex odio q̃ parens ꝑsumitur hr̃e ȝ ip'm: vt.l. hoc colore. ff. ꝺe inoffi. te. cōueniēs est q̃ in exclusione q̃ fit, ꝑter odiū apponant̃ cāe odȳ imo ꝺodie hoc est necessariū: vt ꝑz in aut. nō l̃z. C. ꝺe libe. ꝑte. Sed qñ fit legatio vel institō cū maledicto istud repugnat nature istarū ꝺispositionū ꝑ quas cōferr̃ bñficiū. Uñ vſr ista ꝺispositā magis ad infamandū here ꝺē vel legatariū q̃ ad cōferendū beneficiū: vt expresse ꝺicit ter. in.l. turpia. ꝛ iō glo. ibi reiecta ista solutione ꝺicit esse ꝺiam inter exheꝺationē ꝛ institōnē ꝛ legatū vt mō ꝺixi. Sed relinquit ꝺubitatio satis pulchra nūquid in institōnib⁹ ꝛ legatis ꝺebeat ꝺistingui vt ꝺixit glo.no. maleꝺictū in gñe ꝛ in spē: nā cōiter ꝺoc. hic. ꝛ in.ꝺ.l.turpia. sequūtur ꝺistinctionē gl. Sz Raph.cn. hic: quē sequūtur aliq Moder. hic sequētes eū ꝺixit aliter esse ꝺistinguenꝺū in ista materia: vz q̃ aut ipm legatū q̃ relinquitur ex tpe. i. factū ex cā turpi ꝛ tūc vitiatur ꝺispositio sicut ꝛ Jctus: vt.l.gñaliter. ꝛ.l.si plagū. ff. ꝺe verb.ob.ꝛ.l.iuriſgē.§.si ob maleficiū. ff. ꝺe pac. ꝛ ita loquit ter. in.ꝺ.l.turpia. Aut turpis ꝺemōstratio aꝺ̄icitur legato non turpi vel institutioni: ꝛ tūcvz legatū ꝛ institutio si pōt intelligi psona in stituti remota illa ꝺemōstratione: que verba licet non exprimat videtur sentire hoc formaliter: vz q̃ aut legatū vel institutio est factum psone que ꝺemōstratur solū per ꝺemōstratione reiecta nihilominus remaneret certa psona cui relinquitur. Jprimo casu ꝺispositio est nulla ſm cū: q: ꝛ ꝺebitur incerta cū non appareat cui sit relictum ex quo ꝺemōstratio turpis reȝcitur: ꝛ sic intelligitur ter. in §.si quis nomen. que vero loquitur in isto casu. Scōo casu valeat ꝺispositio: ꝛ ita loqtur ter. in.l. bis verbis. §.i. l̃z certe si ista ꝺistinctio esset vera que tñ prima facie est multū elegās: ratio q̃ assignatur in ter. in.l. turpia. in prin. non esset bona: q: tunc ꝺispositio vitiaretur ratione incertitudinis: non q: testator noluerit cōferre beneficium sed potius reliquerit casua infamandi: nec potest ꝺicere sicut ꝺicit

sicut ꝺicit iste ꝺoc. q̃ ter. in.ꝺ.l.turpia. non loquitur in isto casu: l̃z qñ ꝺispositio fit ex cā turpi. nā vt ibi ꝺr in text. ista turpitudo vr̃ apposita cā infamandi legatarium que ratio non esset vera in legato facto ex turpi cā: q: ꝺic ipse infamaretur non legatarius qui ad turpe lucrum aliquem inuitauit. Uſi melior est sensus cōis in illa litera q̃ ibi loquit nō ꝺe cā turpi ꝺemonstratione. Jpreterea ꝺato q̃ sola ꝺemonstratio turpis sit appositā in ꝺispositione cū ꝺemonstratio ista reīciat̃ ꝑpter odium testatoris non vr̃ q̃ quoad odium legatarij esset reȝcienda si legatū ꝺe se valeret: q: videm⁹ q̃ inducti aꝺ odium vnius nō ꝺz trahi aꝺ preiuꝺiciū ꝛ grauamē alterius vt in regula nō ꝺebet aliquis. ꝺe reg.iur.ex.li.§ qs' in suo. 4 §.legis. C. ꝺe inofficio. testa mē. ☩ Et nō est absurꝺum q̃ vnus: et iꝺem actus quo aꝺ vnam personā habeat effectum quo aꝺ vnum finem nō quo aꝺ alium: vt.l.si quis solidum. ꝛ q̃ ibi no. ff. ꝺe here. instī. sed prima impugnatio est melior. Et quia vt ex predictis patet ista ꝺistinctio nō procedit. ꝛ etiam ꝺistinctio glo. ꝺiuinat aꝺ predicta iura q: in §. si quis nomen. non ꝺicit q̃ maleꝺictum fuerit prolatū in inꝺiuiꝺuo. Et q: ratio posita in.l.turpia. habet locum in vtroq; casu: ideo viꝺet̃ posse ꝺici vltra ꝺoc. q̃ tūc institutio vel legatum est nullum qñ nulla potest subesse alia causa presumptiua q̃ testator cum conuitio ꝺispouerit: nisi q: magis voluerit inferre iniuriā q̃ beneficium: sed vbi 'potest conieczuraliter aliud presumi: sicut est cum filiū vel liberi ꝺoc modo instituuntur tunc saluetur ꝺispositio. causa aūt que potest hic presumi est charitas naturalis quā habet pater aꝺ filiū: ꝛ ius castigationis q̃ ꝺabet in filiū. Unꝺe exponentur ista verba ꝺoc modo: licet tu sis indignus instituī volo tamen q̃ tu sis heres: vt amor paternus vincat negotium tuam. Uel potest ꝺici q̃ ſpāle sit in institutione filiꝰ vel alterius persone que ꝺeberet institui vel exheredari vt talis institutio nō vitiet̃ ꝑpter ꝺuo. Primo q̃ herꝺitas talibus personis est magis ꝺebita ꝛ similiter legatum. Scōo vt non rum patur testamētum vel ipso iure vel per querelā: ꝛ ista solutio magis placet. Utrum aūt sicut iniuria' infertur per conuitium ꝺictū in genere: ita possit repelli testis per crimen obiectum in genere. ꝺicendum est vt ꝺabetur in.c.pretentium. ꝺe testi.lib.vi.vbi ꝺicitur q̃ crimen ꝺebet obȝici specifice ꝛ ita soleniter ꝺeclarat Bar.in Li.ff.ꝺe excep.ꝛ.l.pretor edixit.in pri.ff.ꝺe iniu.ꝛ in.l.i.§.nō videmus.ff.ꝺe suspec.tuto. Et intantum estvera ista ꝺoctrina q̃ si obiectio fiat in genere ꝛ probatio fiat postea specifice ꝺe crimine: ista probatio nihil releuet ſm Bal. quia ita singulariter ꝺeterminat in auf. si ꝺicatur in fi.C.ꝺe testi. contra quem videtur esse casus in ele. constitutionem in fi. extra ꝺe elec. iuncto.c.vt circa.eo.ti.in.vi. nisi ꝺicas q̃ illud est speciale in fauorem eccleſie ne beneficiū eccle fiasticum committatur in ꝺigno.

Pure autem ✱ pure. nō ꝺiuiꝺit. ☩ Jn glo. posita sup vbo pure ibi: nō sub cꝺitione. ꝺicūt hic aliq moꝺerni q̃ sicut filius pōt institui sub cꝺitiōe potestatiua ita vr̃ posse exheredari sub cꝺitione potestatiua: q: ꝺz iorū eaꝺē est regula: vt.l.ū.ff. ꝺe bis q̃ sunt ꝛc. Sed ista cōcluꝺeret silr̃ q̃ sicut filiꝰ emācipatus pōt institui sub qualibet cꝺitione: ita posset exheredari sub qualibet ꝺitione qō est manifeste ȝ text. in.l. sub ꝺitiōe. j. ꝺe bo. poſ. ȝ tab. Jpreterea ille tex. cū ponit ꝺsam inter institutionē ꝛ exheredationē nō magis loquit ꝺe cꝺitione causali q̃ ꝺe ptātiua: ꝛ vltra ꝺicta est ideo ꝺsa manifesta: q: q̃ filiꝰ possit institui tali mō est qñ imputat sibi q̃ nō impleuit cꝺitionem qua facile poterat implere: vt colligitur ex.l. suus quoq;. ꝛ ex.l.iā ꝺubitari. j. ꝺe here. instī. Sed in exheredatione si bene attēꝺes non subest ista rō. aut enī ꝺices q̃ imputetur filio cur nō impleuit cꝺitionē per quā excluꝺitur ab herꝺitate ꝛ hoc nō potest ꝺici q: nō ꝺebuit ipse ꝺare causam cur amitteret herꝺitatē aꝺ incōmoꝺū suū: aut ꝺices qō filius ꝺebuit nō implere: ꝛ tunc exheredatio reꝺꝺitur nulla: et sic filius reperiret se preteritum ꝛ testamentū esset nullum qō similiter est fugiendū: vt.l.gallus. §. quiꝺā recte. ꝛ qō ibi not. j. eo. vnde ista opi. non videtur vera de iure.

Filius. Clausula posita intra vnū caplm nō referr̃ aꝺ se q̃ctia capla: sed posita in medio, vel in fi. vel in principio ꝺispositionis referr̃ aꝺ oia precedētia ꝛ sequētia. Et q: text. est nullus ꝺiligēter ꝺiuiꝺit ꝑ ꝺoc. ꝛc. In prima eīs ponit̃ ꝺe exheredatione que fit inter graꝺū. Jn secūꝺa ibi: nisi ꝺe ea q̃ fit a certa persona. Jn tertia ibi: q̃caꝺmoꝺum agit ꝺe exheredatione facta sub conꝺitione. Jn quarta ibi: ante heredis egit ꝺe clausula posita in princ. ꝺispositionis. Jn quinta ibi: l̃z inter ꝺe clausula posita inter capla. Jn sexta et vltia ibi: in eo ꝛc. igit̃ ꝺe cla posita 5 in fi.ꝛ inter plura capla. ☩ Nota. ibi: inter medias quoꝝ ꝛc. q̃ō a illud ꝺz mediū' in bis q̃ nō mēsuranē tpe l̃z forma ꝛ partibus q̃ō est positū inter ꝺuo extrema etiaz si magis ꝺistet ab vno extremo ꝙ ab alio: nā pone ꝙ post ipsam heredis institutionē filiꝰ est exheredat⁹: ꝺeinde instituit ꝺuos vel tres heredes certe hoc magis ꝺistabit exheredatus ab vltimo ꝙ a primo ꝛ tñ exheredatio ꝺicet facta inter medias ꝛc. ꝛ boc est q̃ ꝺicit Bar. ſoleniter vbi vide in l.j.ff. ꝺe fur. ꝛ bñ facit q̃ ipse not. in.l.j. in princi. si quis ius ꝺicen. 6 nō. obtē. ☩ Scōo no. ibi: a toto graꝺu ꝛc. q̃ clausula posita in vno capitulo sicut non refert aꝺ oīa illius capi. ita nō refert aꝺ ꝑcedētia vel sequētia capla. astringit̃ cñi suis extremitatib⁹ ex quo est posita in medio capi. i. in prin. ꝛ fine capli: ſm Bar. in.l.i.C. ꝺe libe. ꝑte. Et q: bicest melior tex. q̃ fit in iure: ꝺe istis clausulis absolute positis: iō ꝺicem⁹ aligꝺ ꝺe materia in glo. ꝛ ex isto tex. colligit̃ q̃ q̃litas aꝺiecta in vno cuplo nō vr̃ repetita in alio sequēte penit⁹ sepata: sicut nec ista clausula: ꝺe qua materia tradem⁹ tibi remissiōes in gl. Sz q̃rit̃ ꝑ ꝺeclaratiōe bui⁹ l̃re ꝛ ꝺicendo: q: quō cognoscit vnū caplm: ꝛ qñ ꝺicūtur ꝺiuersa capitu. sup quo ꝺicit hic Bar. q̃ vnū capitulū hic vocaī plures ꝺispōnes facte circa iꝺem que sunt cōpatibiles ꝛ pōt fimul cōcurrere. Diuersa aūt capitula ꝺicūtur ꝺispōnes facte circa iꝺē que sit̃ nō pōt ꝛcurrere sicut institutio substitutio supple. ꝛ multofortius ꝺispōnes facte circa ꝺiuersa: vt.l.scire ꝺebemus. in prin.ff. ꝺe verb.ob. ꝛ ita transeunt cōiter Mod. Tu aūt ꝺic q̃ quo aꝺ effectū hic positū bene ꝺicit. Sz quo aꝺ videndū vtrū vna ꝺispō pōt ꝓo pte acceptari ꝛ pro parte nō vel pro parte valere hic ꝺiuerse heredū institōnes ꝺicerent̃ ꝺiuersa capi. vt.l. iubemus circa mediū. C. ꝺe testa. Uſi ꝺicit Bar. solenniter in.l. aurelius. in. §. iꝺē queſit. j. ꝺe lib. leg. ꝙ vnū capitulū ꝺicit illud in quo cōtinentur plura: quoꝝ vnū venit aꝺ qualificandū aliud sicut est modus ꝛ cꝺitio: vel ꝺices aꝺiecta ꝺispōne: alia aūt ꝺicūtur ꝺiuersa: vt.l.erit. j.if. ꝺe mino. ꝛ hoc sequit̃ bal.in.l.ū.C. ꝺe re iuꝺi. sup quo etiā vide q̃ ipe ponit in.l.vna.C. ꝺe ꝛstitutio. 7 ☩ Tertio notan. ibi: misi forte ꝛc. q̃ exheredatio facta abvna ꝑsona non valet: intellige ſm Moder. quāꝺo plures persone sunt institute: ꝛ est ratio ſm Bar. q: respectu aliarū psonarū filius reperitur preteritus: testamentum autem a ꝑin. non pōt pro parte valere ꝛ pro parte non: nam totum reꝺꝺit nullū. Et ex hoc bic inferunt aliqui Moder. q̃ si vnus solus sit institutus valebit exheredatio facta ab illo ꝓprio nōie expresso. allegāt ter.i.l. si a ꝓio in prin. j. eo. q: ter. boc non ꝑbat: q: non ꝓbat ibi sub qua forma fuerit facta exheredatio vel saltē exheredatio fuit facta sub nomine appellatiuo: ꝛ hoc ꝛcedit Bal. qñ vnus est solus heres institutus: q: tūc repitur exheredatus a toto gradu. Sed qñ exheredatio fuisset facta sub nōie ꝓprio exꝑsso: tūc ꝺixit Bal. q̃ nō valeret l̃z vnus solus esset institutus vt ipe ponit in.l.i.C. ꝺe lib. ꝑte. Sed pōt ꝺici q̃ exheredatio oīno valeat: q: l̃z ex ꝓtietate verboꝝ filiꝰ nō sit exheredat⁹ ab herꝺitate: sed a psona instituī q̃ō est ineptū: verba tñ ꝺebent improꝓriari vt persona ꝓpria videat exꝑssa contemplatiōe institōnis de se facte: ꝛ sic ꝺicit ꝺe sit ac si nomē appellati uī esset exꝑssuz ꝑ ea q̃ ḧntur i simi. in.l.q in aliena. in. §. ꝙ ꝑ. ff. ꝺe nego. gest. ꝛ in.c.qñ. abbas. ꝺe offi. ꝺeleg. nisi forte saluādo ꝺicas q̃ in exheredatione q̃ est oꝺiosa ꝥba non ꝺebēt improꝓriari: vt.l. 8 ☞ notiatim. §. eo. ☩ Quarto no. q̃ ꝑ ista verba q̃gs mihi heres erit inducit cōꝺitio ꝑ quā ſuspēꝺitur ꝺispō instituti vel exheredati: ꝛ ñ ꝙ sub tali cōꝺitiōe filiꝰ non pōt exheredari ꝛ q̃ sit rō buiꝰ ꝺecisionis ꝺeclarabit̃ cū glo. que verā rōnē tāgit. Et ad primum ꝺictū ꝓ eo: ꝺat ter. in.l. q liberis. §. hec verba. j. ꝺe vulga. ꝛ pupilla. 8 ☩ Ultimo no. ibi: inter duos gradus ꝛc. ꝙ ꝺictio intra significat aliqꝺ positū inter duo extrema. Uſi non vr̃ cōprehēꝺere extrema ꝺe pp̄ietate sermōis: ex mēte tū. l.si aliqs ꝺz facere actū intra certum terminū: vel l̃z iurisꝺitiōes intra certos limites: ꝺictio intra cōprehendit extrema: vt est casus in.l.i.§.si intra. ff. ꝺe succes. edic. Et no. bar. in.l.j. in prin. ff. ꝺe offi. ꝑe. vr. ☩ Jn glo. posita. in ver. ante hef ꝺis ibi. Jtē hodie cā est inferēꝺa. ꝺe materia istⁱ gl. plene fuit scriptū in.l.i.§. ꝺe testa. p bar. sed gl. tua ꝺicit ꝙ si cā legitima nō est inserta exheredatio est nulla ipo iure: ꝛ p oīs testū. Queritur vtrū si cā legitima nō inserta est̄ ꝑbata filiꝰ possit repelli a successiōe ab intestato: l̃z testū sit nullū ex nō insertiōe cāe: quā gōnē singl'r attigit Ang. ꝓtractatter i filio exheredato. m. aut. ꝺe nupt. §. hinc nobis. in. ꝺ. ingratitudinē. v bi ꝺixit pillī ter. fz primā lec. ibi posita: q: vr̃ verio: ꝙ aꝺuocatus heredis ꝺz esse caut⁹ vt sēp̄ faciat ꝑbari cām legitimā l̃z non inserta: q: quāuis testū an nulletur filiꝰ tñ assistens cū filio ꝛ herede vt ipse Ange. ibi no. repellat̃ a successione intestati: vt inducit illū ter. quē ꝑbat ſm istaz lec. q̃ frater excluꝺit a successiōe fratris ab intestato ex tribus causis ingratitudinis ibi exꝑssis. Et in ver. ꝑced. ꝑbat q̃ēt ꝑter ingratitudinē repellit̃ a successione filiꝰ ex capite intestati fz parētes ꝛ filiꝰ sicut succeꝺūt a pari: vt.l.nā ꝛ si parētib⁹. ff. ꝺe inoffici. test. ita pariformiter viꝺētur excluꝺi: ergo etiā filiꝰ excluꝺitur ab intestato. Sed ista opi. non placet ꝓpter ratione q̃uis fit valde noua in ista materia. Jprima est: q: in. §. fiue igit. in auf. vt cū ꝺe app. cog. ter. ꝺicit q̃ si premissa obseruata non fuerunt. id est si vel causa nō fit inserta vel si fit inserta et non ꝓbata herꝺitas ꝺefertur filio ab intestato: ergo vt filiꝰ excluꝺat vtrūq; copulatiue ꝺz ꝛcurrere ꝛ q̃ cā sit inserta ꝛ q̃ cā sit legitima: ꝛ q̃ō sit vera. ꝛ. h. ꝺ. ter. exꝑsse regrēs ista copulatiue in. §. aliuꝺ q̃s caplm. in princ. nō ob. ter. in. §. ingratitudinē q: ꝺato q̃ prima lec. sit vera pōt ꝺici q̃ facile ꝓ excluꝺitur sup herꝺitate fratris q̃ filius ab herꝺitate ꝑna q̃ est sibi magis ꝺebita: vt.l. in suis. j. eo. Sz ꝛ ꝺoc fortiter facit: q: frater excluꝺit ibi ꝑter tres casus tñ ꝛ filiꝰ excluꝺit ex xiij. cāis: ergo vr̃

☞ Illud ꝺz mediū. adde Bar. in tractatu tiberiadis. libro. ꝺe insoli.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝙ filius facilius excludaꝫ ꝙ frater ꝛ hoc ꝑpter maioritatē iniurie que cēsetur atrocior: qꝛ est filꝰ. Sed ꝑ̄ dici ꝙ ista rō militat quā do testator expresse voluit excludere filiū a sua hereditate: ꝛ ita dispo suit ꝙ exheredatio hꝫ effectū si tū filius excludiꝫ immediate non a testatore sed a lege: sicut cū excludiꝫ ab intestato agatur mitius cū filio ꝙ cū fratre. ¶ Nec est mirandū ꝙ aliqꝫ mitiꝰ agatur in legeª ꝙ cū hoīe: vt ꝫ ex no. ꝙ Bar. in. l. fi insulam. de verb. obli. ꝛ est ca sus in. l. si ita qs. ff. ei ea. l. ff. de verb. ob. iuncta. l. traiectitie. ff. de ilo. de act. ꝛ obli. Scōa rō que facit ꝫ Ang. est qꝛ etiā frater ꝑpter ingratitudinē nō repellitur a successione intestati: vt est casus no tabi. in. l. cognatis. ff. vñ cogna. ꝛ ita tradit Guil. de cu. Barto. et Bal. post eum. in. l. fratres. C. de inoffi. testa. ꝛ ad ter. in. ff. ingrati tudinē. rñdet ꝙ ibi loquiꝫ de qualibet lucro extraordinario nō de hereditate que defert fratri ꝫ regulas iuris. Vel potes dicere ꝑm tertiā lectu. quā ibi tāgit glo. ꝛ etiā approbant doc. in. o. l. fratres, ꝙ ibi loquiꝫ: qñ frater fuit expresse in testō exheredatus a fratre que lectura nō ꝙenit textui q loqtur in ꝓin. illius tractatꝰ. in ver sicu. finaute intestatus. de successiōe intestati. ad cuius declaratio nem ꝛ limitationē ponūtur sequētia. Vñ tu potes dicere ꝛ melius nō diuinādo ꝛ ad ter. ꝙ ter. ille restringiꝫ ad casum suum vꝫ qñ frater vocatur ad successionē vna cū matre que trāsiuit ad scōas nuptias vt sicut ꝓnū statuitur ibi per fratrē: vꝫ ꝙ mater nō succe dit vna cū eo in bonis ꝓuētis a patre quo ad ꝓpietatē: ita aliud iducaꝫ ꝛtra ipm vt excludaꝫ ꝑpter cās ingratitudinis ibi expl̄as. Et aduerte: qꝛ licet ex causis positis in corpe licet fiat exheredatio. Hoc tū fallit in causis insipientibus principaliter offensas ipsius filij ꝛ nō parētis: verbigra: si filiꝰ est effectus arenarius vel filia durit vitā luxuriosam: hic cessat ꝓpie principaliter filiꝰ deligt in se magis quā in patre: ꝛ illo casu si filius ingrediatur religionē purgatur cā ingratitudinis nec ꝑ̄ amplꝰ exheredari: ita sing. distinguit Guil. de cu. ꝛ sequitur Bal. in. l. deo nobis. C. de epis. et cle. Sed remanet dubiū qd si filius nō ingrediatur religionē: ꝛ tū reddit ad bonos mores vtrū ex penitentia tollatur facultas exhe redandi. ꝛ ista qōnem non inuenio tactā in terminis ꝑpriis: ꝑ ista git cā in fili spe. in titu. q fi. sint legi. ff. qd si peniteat. vbi dicit qꝰ licet filiꝰ q possit exheredari possit ꝛ etiā priuari alimētis a pa tre in vita ipsi? patris ꝑm glo. not. in. l. si qs a lib. ff. qs. ff. de li be. agno. ꝛ in. l. fi. C. de alē. lib. vbi tñ filiū peniteat delicti ꝑpter qꝰ ꝑ̄ exheredari pf nō ꝑ̄ sibi negare alimēta: ꝛ ista dicta sequitur Jo. an. ibi: ꝛ do. Ant. in. c. quatuallis. extra de iureiu. ꝛ fic vꝫ ꝙ cū ista duo eqꝑarent filꝰ per penitentiā tollit ꝑtās exheredādi: qꝰ tū non determino ꝑ nūc qꝛ in maleficijs singlr nō ꝑ̄ purgari mo ra: vt. l. j. ff. rē. ff. de ꝓo. ꝛ. l. q ea mente. cū tū materia. ff. de fur. Et qꝛ Bar. hic de clausula in fine vel in principio remittit se ad nota ta in. l. talis scriptura. j. de leg. i. in qua. l. ꝓcīctualiter diſtinguit vt iste ter. sed exēplificat regnlas hic positas latius: ꝛ tripliciter limi tat istā. l. ex intētione. l. i. C. de liber. ꝓcte. Adde primo dictis suis ꝙ tūc clausula posita in fine referꝛ ad oīa qñ ad oīa capl̄a ꝑceden tia continuatiue ꝑ̄ referri. Sz si in medio diſponis sunt aliqua capl̄a ad que clausula nō ꝑ̄ referri: qꝛ sunt v̄bigra de alia mate ria: tūc clausula ēt nō referꝛ ad primā ad q̄ posset referri nisi esset interruptio facta de capitulis extraneis in medio insertis. casus est sing. ꝛ vnicus quē ibi ꝑ̄derat Barto. ad hoc in. l. si. ff. de reb. dub. Scōo adde ꝙ ꝙuis clausula posita in vno capl̄o nō referaꝛ ad sequētia: vel ꝑcedētia vt est casus hic: ꝛ clare tradit Bar. in. o. l. si. tū clausula posita in capl̄o seq. declarat cl̄am capituli ꝑceden tis. casus est no. ꝛ ibi ꝙ Bal. ꝛ Ang. in. l. vtrū. ff. de peti. heredi. ¶ Tertio adde ꝙ clausula in fi. posita ꝛ si nō ꝑ̄ referri ad oīa ꝛ du bitatur ad qō capl̄m debeat fieri relatio in dubio refertur ad vltimū: ꝛ ꝑm bal. no. in. l. i. in vltimis v̄bis. C. de legi. here. sed potius videreꝫ dici ꝙ referaꝛ ad oīa ad que ꝑ̄ referri ꝑm regulas iuris. Quarto adde ꝙ clausula posita in fine in dubio nō referꝛ ad capi tulū ad qō si fieret relatio cōrigeretur ius cōe: ita dicit gl. no. quā ibi no. Bar. in. l. talis scriptura. de leg. j. ꝙ qua est casus no. de iure cano. in. c. ecclesia vestra. cl. ū. de elec. iuncto. c. qꝛ ꝑpter. eo. titu. quē ter. ibi singu. ꝑ̄derat do. Abb. ¶ Et est vera ista ꝛclo etiam si cl̄a in fine posita ª expresse in gñe referat se ad ꝓcedentia: nā nō cōplectit in dubio illa ad que si fieret relatio cōrigeretur ius cōe. casus est no. cū glo. sua. in. l. naute. ff. fina. ff. naute. caup. stabu. ꝛ in l. in rem. ff. in oībus. ff. de rei vendi. ꝛ bene facit ter. in. l. elegāter. ff. si seruū cum glo. sua. ff. de dolo. Si aūt clausula posita in fi. in ma teria exorbitāti ꝛ ꝫ regulas iuris modificaret diſpositionē que in ducitur contra ius tunc semper refertur ad oīa dūmodo ꝓpri etas sermonis hoc patiatur. casus est nota. quem ꝓbat vterqꝫ in l. ꝛ qui data. ff. ff. er qui. cau. ina.

Si ita testatus. Testū poterit incipere a substitutione vulgari si primus gradus non vꝫ. b. d. vel sic. exheredatio facta solū a. ff. gradu: fa cit ꝙ ab ipa incipiat testū: qꝛ primus gradus est nullus ipo iure. b. d. ¶ Nota. i. ꝙ substō vulgaris simplr facta si primus heres non erit verificat ēt si ꝓxio instituꝫ heres esse nō possit: qꝛ institutio est nulla ꝑpter vitiū ipsi? institōis: idē si ēet nulla ꝑpter inca pacitatē instituti: vt. l. ij. C. de here. insti. Idē si annullaret ex post facto vel qꝛ heres nō nasceret vel qꝛ natus moreret aſi aditā here ditatē: vt. l. q ꝑter. ff. de ven. inspi. ꝛ. l. ab oīb. ff. ff. cū qdā. j. de leg. j. vt plene hic tradit Bar. ꝛ Mod. ¶ Scōo no. ꝑm vnū modū ex ponēdi ter. ꝙ sicut clausula posita in capl̄o ꝑcedēti in medio capi tuli nō respicit capitula sequētia: ita eō clausula posita in medio ca pituli sequētis nō respicit ꝑcedēs capitulū. ꝛ hoc ꝓbat iste ter. si ponaꝫ exemplū ꝙ exheredatio fuit hic facta inter media noīa he redū substitutoꝝ. ¶ In glo. posita super verbo filij: vñia que hic assignaꝫ p gl. inter ꝓteritionē postbumi ꝛ iā natū rēpēditur per Bal. ꝛ Ang. ꝛ Moder. qꝛ nō est verū ꝑm Bald. ꝙ substō aliquo casu depēdeat ab institōne sicut accessoriū a principali. Oꝛ cū ordi netur in casu in quo nō ꝑ̄ hꝫ locū institutio: vt. l. cū ꝓponas. C. de here. insti. potius est aliquid ꝛtiū institutioni vel diuersum sal tim ꝙ sit accessoriū ipsius institōis. ¶ Vñ videmus qō vꝫ substō facta alicui etiā si ille nullo modo sit institutus: vt. l. ex facto. ꝛ ibi per gl. j. de here. insti. magis ergo ꝑ̄ dici substō aliquod ordina rium institutioni. i. positum post substōnē: vt. l. si titio iulian⁹. de leg. ij. ꝙ accessoriū ipsius institōis. Vñ Bal. hic ꝛ Ang. dicūt ꝙ ratio differētie est: qꝛ in ꝓteritione filꝰ iā nati. l. ipo iure rūpit ipsum testū ꝛ annullat sine aliquo medio filꝰ: sed in ꝓteritione postbumi ipse postbum⁹ nascēdo rūpit: non ꝑ̄ dici amplꝰ spes esse in ꝓxio gradu. Sꝫ qꝛ postbumus rūpit testū: qꝛ nascitur viuē tibus heredib⁹ ꝓximi gradus: tūc repit hereditatē in ꝓxio gradu saltē quo ad spē oīno rupto ꝓxio gradu rūpik sequēs: vt ꝛ in filī in. d. ff. ꝛ a primo. Sed ista rō modernoꝝ nō ꝑ̄ tuta nec ḡnalis: qꝛ pone ꝙ postbum⁹ nascitur viuo testatore certe nō poterit dici tūc qō rūpendo testū ꝓueniat ad hereditatē spe in ꝓxio gradu: qꝛ viuente testatore spes hereditatis est improbata: ꝛ non cōsideratur quo ad aliquē iuris effectū ꝑm Bar. in. l. si. in vlt. q. C. de pac. ꝛ. l. post emācipationē. ff. ff. de lib. le. vbi est casus. Vñ tu potes assi gnare rōnē melioꝛē q̄ surgit ex natura rei: nā qñ filiꝰ natus est pre teritus: qꝛ primus gradus nunq̄ fuit in rerū natura non ꝑ̄ dici ꝙ tanq̄ ꝓxim⁹ obest gradui sequēti: sed annullatio ꝓximi gradus ꝓcesserit in fauoꝛē filꝰ: qꝛ qō nō est nō potuit ꝑcedere: ꝛ iō semp substō habuit effectū: sed qñ testū rūpit agnatiōe postbumi: qꝛ tē pore quo rūpitur ꝓximus gradus erat in rerum natura, ꝛ volebat tollebat effectū secūdi gradus. Vñ ꝑ̄ poterat dici ꝙ scōs gradꝰ stā te ꝓxio non erit in spe ꝓpinqua successiōis ꝫ remota: nec erit gra dus quo ad iuris effectū. Et iō postbum⁹ rūpēdo ꝓximū graduz quo tpe scōs nō erat in esse ex ruptura sua non deduxit in esse qō nō erat: qꝛ cū rūperet ad fauoꝛē sui debuit ꝑdesse sibi soli ꝛ nō alte ri: vt est casus. Et ibi hoc declarat Bar. in. l. pe. j. de iniust. test. et in. l. posth. ff. ff. er. fi. j. eo. nec ob. si dicaꝫ ꝙ viuo ēt stāte ꝓxio gra du scōs gradus ꝓsideraꝫ ꝑpter spem succedēdi ꝛ ꝑ̄ esse in rerum natura qō ꝑz: qꝛ filius est exheredatus a ꝓxio gradu ꝛ ꝓteritus a scōo scōs gradꝰ rūpitur. ꝛ cū ꝑ̄ qō id qō nō est nō ꝑ̄ rūpi: respō det Bar. in. l. si a ꝓxio. ꝛ in. l. posthu. j. eo. qō ꝑ̄ esse in rerū natura ꝑpter spem. ¶ Hā ad hoc rñdeo qō spes istius cōsideraꝫ qñ agi tur de ipo gradu scōo ꝓsiderando ipm absolute non respective ad ꝓximū: sed qñ cōsideraꝫ ꝓ cōpationē ad ꝓximū: qꝛ ꝙrit in q̄ gradu magis videaꝫ cē hereditas: vl̄ qs gradꝰ sit potior effectu tūc spes huius scōi gradus habeꝫ ꝙ nihilo vt est casus in. l. nō putauit. ff. si a ꝓxio. j. de ꝛtab. vbi ꝑbaꝫ ꝙ si post mortē testatoris ꝓximꝰ he res est institurus sub ꝛditione ꝫ nō sit sibi delata hereditas, ꝛ ꝫ spe nihilomin⁹ qꝛ spes ꝓximi heredis ꝑceditspem substituti he reditas non ꝑ̄ esse aliquo mō in scōo gradu quo ad effectū conser uandi ipm a ꝓreteritione. Ꝑā illud qō dicebā heri in voce ꝙ post humus ideo exꝑugnat testamentū: qꝛ habetur ꝙ nato ex quo ꝫ ꝓiuilegio non est verū absolute: nā nō habetur ꝙ nato tpe testa menti: vt videbis ꝑ glo. ꝛ Bar. declarātem in. l. si a ꝓxio. j. eo. ꝫ be ne si nascatur post mortē habebiꝫ ꝓxio nato tpe mortis: qꝛ alꝫ non posset exꝑugnare testamentū: vt ꝑ̄ plenius in. o. l. si a ꝓxio. ¶ Do ne ergo ꝙ postbumus nascereꝫ viuo testatore post testū cōditum: certe tunc nō rumpet testū ex ꝓiuilegio: qꝛ habereꝫ ꝙ nato: ꝫ ex diſpone iuris cōis. ¶ In gl. posita sup verſi. sola. ibi: sed certe hec exheredatio nulla est. doc. ¶ Oder. hic in. ꝑ̄. filius. reprehendunt istam glo: ꝛ volunt ꝙ exheredatio facta a certa persona valeat: qꝛ illa sola

illa sola est posita in vno gradu. per. l. si a ꝓximo. in ꝓinci. j. eo. de quo dic vt dixi in. ꝑ̄. filius. ē. eo. referens dicta Bald. in. l. j. C. de li be. ꝓteri.

Placet. Fauoꝛe testamenti institutio facta de posthumo indefinite respicit posthumum natum ex q buscunq̄ nuptijs.

Ideoq̄ qui. Hoc dicit cum. l. seq. Scōa ibi: nam ꝛ maritus. Tertia ibi: nam ꝛ cum maritus. Quarta ibi: id coq̄. ¶ Ho. ꝙ oſo indefinita fauoꝛe testa menti cōseruādi nō restringit ad tps testamēti ꝫ regulā posita in l. si ita. de auro ꝛ arg. leg. Vides enim hic ꝙ qui instituit posthu mū nō solū instituit illū q est in vētre tpe testamēti: sed etiā illū q ꝓstea cōcipiꝫ. ¶ Scōo no. ꝙ si mulier fauoꝛe testamenti cōseruandi mētio facta de mrimonio: ꝛ nuptijs saltim implicite non re stringitur ad primas nuptias ꝫ. l. hec cōditio. j. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ cōtra. l. bone. ff. hoc sermonc. deverb. sig. ¶ In glo. vlti. ibi: facta cōditio ꝛc. ¶ Glo. ista vult expresse ꝙ exheredatio simplr facta de posthumo habeat locū ex quocūq̄ matrimonio posthumus na scatur. Bal. antē post Jac. de ra. ꝛ ꝑde. vsūr velle cōtrariū ꝙ intel ligatur de posthumo q primo nascek ꝙ si ita nascātur postea alij illi nō videtur exheredati. Ange. aūt hic sentit ꝙ si plures nascan tur exheredatio fit nulla ipso iure sicut dicimus cū exheredatur fi lius iam natus in. l. nominatim. ē. eo. Sed ipe idem Ang. in. o. l. tenet ꝙ in hoc sit differentia inter filiū iam natū ꝛ nascituꝝ: vt in iam nato exheredatio fit nulla nascituro valeat exheredatio: ꝛ vi deātur exheredati sub noīe singulari oēs posthumi q postea na scētur. mouek ad hoc dicendū: qꝛ in posthumis nō ꝑ̄ subesse cā ꝛ magis voluit exheredare vnū q̄ alios: ergo ad oēs ꝫ referri di spositio: vt. l. ij. ff. posthumos in fi. j. ti. ꝓri. in rōne sui: ꝛ sequitur Jo. de imo. cū quadā modificatione: vꝫ ꝙ oēs nati ex vxore quā tūc hꝫ ille q exheredat posthumi esse videnk exheredati rone pre dicta: sed nascituri ex alia vxore nō videtur exheredati: qꝛ ꝑ̄ esse q testator habuit odio filios nascituros ex mrimonio ꝓxi ꝓpter matrē quā odit nō respicit filios q nascenk ex alio matrimo nio: ꝛ ex ista distinctione seqꝛetur ꝙ si aliqs nō hñs vxorem tpe ex heredatiōis simplr exheredaret posthumū oēs natos ex quocūq̄ matrimonio exheredassevr. Tu aūt aduerte diligēter ad duo. ꝓi mo ꝙ gl. nostra ꝑ̄ intelligi ꝙ posthum⁹ natus ex quocūq̄ mrī monio censeaꝫ exheredatus: ira demū nascatur vnus solus: ꝛ tunc glo. nō diceret idem qō dicit Ang. nec ad qō allegaꝫ per Moder. ꝛ credo ꝙ in casu suo dicat verū fauoꝛe testi ꝫ eruādi: vt dicit bar. Scōo mō ꝑ̄ intelligi ēt si sint nati plures posthumi ex diuersis matrimonijs: ꝛ ꝑm hoc cōcordat Jo. Ang. ꝛ Mod. ꝫ ter. quē ipi allegāt in. l. ij. ff. noiatim. in verbo sed si diverim. j. titu. ꝓori. non ꝓbat ista ꝛclusionē ꝫ dicat ꝙ exheredatio facta ꝓ ista verba posthum⁹ exheres esto: nō dicatur facta noiatim: non tū dicit qō hoc sit verū si plures nascantur. Vñ ꝑ̄ intelligi ꝑm. l. noiatim. ē. eo. Mihi placet opi. Ange. hic ꝙ in plurimis exheredatio sit nulla ipso iure. Nec obstat ar. suū: qꝛ dato ꝙ mēs testatoris videaꝫ esse illa quā ipe dicit: qꝛ tū verba hoc nō importāt cū de sui ꝓpietate numerus singularis non ꝛtineat pluralē: vt dixi in. o. l. noiatim. sola tacita mēs non validat exheredationē. qō ꝓbo: qꝛ testator in dubio ꝑ̄ verba vt sentire id qō hꝫ cōis vsus loquēdi: vt. l. libellorū. ij. qō tū casus. j. de leg. iij. cū alijs vulgaribus: ergo exhe redando filiū vꝫ sensisse etiā de plurib⁹ filijs: qꝛ hoc hꝫ cōis vsus loquēdi: vt in. l. vsu. j. de verb. sig. ꝛ. l. qs ita. ē. de testa. tute. ꝛ ple niꝰ dixi in. o. l. noiatim. Et tū ista mēs testatoris cōcurrata a cōi vsu loquēdi nō attēdik in. o. l. noiatim. Ꝓxio ista cōclusione facit optime qō sing. tradit Jo. an. in ti. de testa. ē. in addi. magna. in ver. iij. fuit qō. vbi dixi ꝙ testator substituit amitā posthumis fi oēs decederēt in pupillari etate. ista substō non hꝫ locum si vnus posthumus solus nascatur ꝛ decedat in pupillari: qꝛ hꝫ mēs testa toris videaꝫ esse vt ista ꝓuideat vim filio morienti ꝑ pupillarem substōnē: sicut ꝓuidit pluribus: vt ꝑz in. l. si qs ita. ē. de testa. tu tel. ꝛ in. l. q filiabus. ē. j. j. de leg. j. tū ista mēs testatoris nō atten ditur: qꝛ cōtinet odiū ꝑpter matrē cui affertur hereditas filij. Et licet istud dictū sit dubiū in se: qꝛ videtur cōtra ter. in. l. titiꝰ. in ꝓ cip. j. eo. vbi ꝓz ꝙ exheredatio q̄ est actus odiosus facta de plu ribus hꝫ locū in vno solo filio: ꝙtū tū ad casuꝫ nostrū dictū est ꝛ ꝑ rū in se: nā in illa opi. Ang. posita in. d. l. ij. q̄ dicit ꝙ oēs posthu mi videntur exheredati: qꝛ non ꝑ̄ reddi ratio cur magis voluē rit exheredari filios natos qui essent infantes sub illa forma vale ret exheredatio: qꝛ ipsi nō possunt cōmittere causam odij erga pa trem cū tamen ter. in. l. ij. simpliciter dicat ꝙ exheredatio facta de filio iā nato sub predicta forma non valeat si testator hꝫ plures fi lios. Vñ prima facie videtur illa opi. ꝙ exheredatio nō valeat na tis plurimis posthumis. In contrariū tamē videtur casus sing. in. l. j. ē. toties. verſi. ij. j. de ven. vbi ter. dicit ꝙ si testator exhere dat vnū filiuꝫ nascituꝝ neuter ꝫ mitti in possessionē ꝛ ali: qꝛ ꝑit nasci plures qui non erunt exheredati cū testator voluerit exhere dare vnum solum. Deinde sequitur in verſi. sanctimus. ratio deci sionis vbi dicitur ꝙ sanctius est in hoc incerto etiam exheredatuꝫ filium ali: ꝙ cū qui non sit exheredatus a me necari: q̄ victio etiaꝫ cum sit implicatiua alterius ꝓsone ꝙ exheredati: vt. l. etiā. C. si tu tor vel cura. interue. significant ꝙ si plures nascantur: vnus tamē erit exheredatus: ꝛ sic vꝫ exheredatio quoad aliquid nec est nulla ipso iure totaliter. Cōfirmatur istud dictū ex illo ter. alio modo: qꝛ si nascentibus pluribus exheredatio esset nulla ipso iure etiā ꝛ in vno: tunc neuter esset alendus non solum respectu aliorum nasce tium qui nō sunt exheredati: sed etiā respectu ipsius exhere. quia esset aliquis casus in quo exheredatio non haberet effectum sicut dicit ter. in. o. ē. queritur. in vltimo rūso. Unde posthumus est ex heredatus sub cōditione: sed hoc nō ꝺr in dicto ꝓximo rūso: sed so lum ꝑpter quā neuter mittitur in ꝑ̄. etiā qꝛ aliꝰ ꝑ̄ nasci qui nō sunt exheredati: ꝛ si queris rōnem dñe inter filiū natum ꝛ nascitu rum: dico ꝙ dñia surgit ex natura sermonis: quia qñ exheredatur posthumus nāscituꝝ facto natiuitatis de quo fit mentio vt re ferri ad primā natiuitatem. Vñ nascens vꝫ exheredatus per iura bic allegata in gl. sed in filijs iā natis nō est ista rō. Et ex his relin quit qō opi. bal. hic est vera: vꝫ ꝙ primus natus vꝫ esse exhere datus ꝛ nō aiꝭ. ꝛ huc sequit paul. de ca. ꝫ in. l. noiatim. ē. eo. teneat ☞ q exheredatio fit to: aliter nulla. ¶ In gl. vnica posita i. l. ideo q. ibi: vel posthumū meū. ista gl. sentit expresse ꝛ ꝙus locutio inde finita nō restringaꝫ hic ad tps testamēti ꝫ ad posthumū nascitu rū ex primis nuptijs tū locutio limitata ꝑ verbū meū tū. ꝛ tum nō referꝛ nisi ad posthumū q erat in vētre tpe testamenti. Ex qua cōclusione manifeste referꝛ ꝺ decisione bar. quā ponit hic dū dicit ꝑ istū ter. qō si testō: mādat in domib⁹ suis cōstitui hospitale qō instituit heredē ꝫ postea illas domos alienet si tū alias emat ꝙs possidet tpe mortis in illis dēbit hospitale q. ꝑ ꝙter institōnē con seruādā seu testū ꝛba testatoꝝ nō restrīgunt ad domos quas habebat tpe testi. ꝛ ista dicit se rūdisse de facto vel aliter restringe renk p. l. si ita. de aur. ꝛ arg. leg. Tu aūt aduerte qꝛ aliqñ testō: do mum quā habebat tpe testi vēdidit: ꝛ eādē postea redemit: ꝛ tunc sine dubio ꝓcederet decisio bar. ꝑ. l. bonā. ff. de manumis. te. vbi ꝑbaꝫ ꝙ si testō: relinqt libertatē suo quē alienat: ꝛ postea cū redi mit cōualidaꝫ legatū ꝫ regulas iuris fauoꝛe libertatis: ergo idem est dicendū in pia cā. ꝛ ita arguit bal. determinās istā. q. in. l. ij. ē. j. j. de here. insti. Facit ꝙ idē ipse ponit in. l. iū. C. de leg. ꝛ bar. in. l. a titia. ff. de ꝛdi. ꝛ demō. ad intellectū. l. cū seruus. de adi. le. Aliqñ testator: nō redimit easdē domos sed alias: ꝛ idē casus vꝫ in quo est permittēdū ꝙ ꝫ ecclesie future non possit donari inter vivos: ꝑ̄ tū ecclesie future reling: et ipsa ecclesia futura heres institui. Ꝺrio ꝑbaꝫ in. c. abbate sane. de re iudi. in. vj. ff. am auten. de edi. tit. ē. si quis edificatione. ꝛ in. c. nos quidē. extra de test. Tertiū tenet bar. expresse vbi oīno videre debes in. l. seruos. in vlti. q. ff. de ali. ꝛ cib. leg. ꝛ hoc etiā tenet bic. hoc ꝑmisso vꝫ dicendū in suis termi nis ꝙ sua opi. nō sit vera qꝛ ter. iste loquit in locutione indefinita nō limitata ꝑverbū manu. vt dictū est. ꝛ hanc sol. ipse met ꝓbat ꝑ̄ apponit de ista. l. in. l. si ita ꝑ̄lleg. Vñ solū in vno casu vi deret posse sustineri ista opi. vꝫ ꝙ qñ testō: nouas domos quas emit voluit esse loco priorꝫ quo casu ꝑpter virtutē subrogatio nis ille venirent in legato sicut illedomus si nō fuissent alienate. ita determinat singulariter Bar. in fi. q. in. l. si seruos. ē. qui areā. ff. de leg. j. ꝛ bene facit ter. ꝛ qō ibi ꝑ Bar. in. l. filie. ē. a titia. ē. alle. ꝛ ꝫ testator boc ptestek in instrō emptionis: qꝛ tū ista est quedā de claratio volūtatis ꝙ quā testator declarat ꝙ voluit inspici tēpus testi: sicut mortis sufficiāt duo testes ad ꝑbādū istā declarationē: vt tradit Bar. in. d. ē. a titia. ꝛ ꝑbaꝫ in. l. heredes palā. ꝫ si nō. ē. ti. ꝓri. cū ibi no. Cōsequēter etiā tangūt hic Moder. vnā questio nē quā posuit Jo. an. in ti. de testa. supra rub. in addi. magna: vꝫ qñ testator instituit ventrem vtruꝫ intelligaꝫ instituti oēs post humi. qui ex quocūq̄ matrimonio vel partu sunt nati. ꝛ ibi cōclu dit ꝙ sic ꝑ ter. not. nostrū quē inducit isto modo: quia instituere ventrem est instituere posthumū: vt. l. ij. ē. noiatim. j. tit. ꝓri. sed qui instituit posthumum videt instituere oēs posthumos: vt hic ergo ꝛc. d. pau. hic referēs ista dicta tenet oppositū. ꝛ melius ꝑ gl. hic posita quē vult ꝙ dispositio istius. l. nō habeat locum qñ in stitutio fuit limitata ad certū posthumū: sed nō ꝓbat ꝙ in isto ca su institutio sit limitata: qꝛ hoc exēplū non ponit in glo. Credo tū indubitāter ꝙ verū dicat: qꝛ nomine ventris non venit nisi venter ꝓgnās iure: vt. l. j. de suspiciendo. ꝛ. l. qui venter. ff. de ven. inspi. Unde perinde est ac si testō: diuisset instituo posthumū meū vel posthumū quē habeo: vt glo. exemplificat.

Sed est quesitum. Hoc dicit impe accidens ꝑ̄ instituere posthumū: secus si sit impedi tus per naturā hermafroditus instituit posthumum maxime si incalescit in senu masculino. ¶ No. i. ibi: spadonem q̄s ꝛc. ꝙ ille q non ꝑ̄ aliquo modo generare ꝑ̄ instituere posthu mū: ꝛ intelligitur institutio ista de posthumo adoptiuo ꝑm glo. in dubio ad filiū ciuilem: vt. l. si ita quis. ē. si cui in tempus libe rorū. j. de leg. ij. Istud est verū nisi fiat mētio de filio ꝛ de persona

Universidad de Deusto
Biblioteca

que non potest ſuare filiũ naturalem: q̃ tuncverba intelliguntur ſm qualitatẽ cõtrentis: vt. l. heredi. ff. ſi. ꝛ ibi per Bar. ff. ad treb. vbi ꝑbaꝫ q̃ appellatione filioꝝ veniũt naturales nõ legitimi q̃i
☞ perſona diſponẽs nõ poterat habere filios legitimos. ¶ Scõo no. ibi: nec etas nec ſterilitas. q̃ ſpãlitas ꝛ etas decrepita nõ impedit inſtitutionem poſthumi. Ex hoc arguit Bal. q̃ ꝛ ſtitutus in mortis articulo cõtrahere põt matrimoniũ per q̃ legitimantur filiꝫ prius nati. ꝛ hãc opi. ipe ſequit remittens ſe ad no. p Jo. an. in. c. tanta. qui filiꝫ ſint leg. vbi hoc tenet Jo. an. Tu vide bal. in. c. j. ff. naturalis. ſi de feu. fue. cõtrouer. inter do. ꝛ agna. ꝛ Joã. an. in ſua diſpu. vbi hic plene examinat in regula ſine culpa. de regu. iur. in vi. ¶ Ultimo no. in ver. maxime. q̃ ꝫ de iure iſto poſthum⁹ alicnus nõ poſſet inſtitui ſm opi. quo. und ã que ponit in. l. gall⁹. ff. ille caſus. j. eo. tamẽ mater poterat inſtituere poſthumũ vt hic patet. ꝛ declaratur in vltima glo.

a ¶ Cõſtitut⁹ in mortis articulo. Aldõ bald. in. l. cã q̃. C. de fidei cõ. Ly. in. l. nup. õ natu. lib. Abb. in c. qm̃. in. iij. not. de cõiu, lepro.

Summarium.

1 ¶ Teſtamentum nullum ob ꝓteritionem filiꝫ iã nati non reconualeſcit ſi teſtator viuo moriatur filius.
2 Lex quando q̃ approbatur conſuetudine.
3 Inſtitutio ſeu exheredatio filiꝫ eſt introducta ꝓo formali ſolennitate: ideo voluntate filiꝫ tolli non poteſt.
4 Ex ſola ꝓteritione poſthumi non rumpitur teſtamentum.
5 Dictio quoꝝ eſt dictio implicatiua.

Si filius. Per ſcõm teſtũ er quo nõ põt adiri hereditas de iure ciuili nõ tollit primũ legitime factũ: vel ſic ꝛ magis ad literam. q̃ primũ ſummariũ reuocatur in dubiũ ſcõm teſtũ in quo filius eſt ꝓteritus eſt nullũ ipo iure: ꝛ ideo nõ tollit illum legitime factũ nec qualidatur mortuo filio viuẽte teſtatore. ſcõa eſt ibi: teſtũ ꝛc. tertia ibi: nec ſi q̃s. quarta ibi: eo iure. ¶ Not. i. q̃ teſtamentũ nullum ex capite ꝓteritionis filiꝫ iã nati nõ reconualeſcit ſi filius moriaꝫ viuo teſtatore. ꝛcordat tex. inſtit. de exhere. lib. ij. Fallit niſi in eo ſint inſtitutiveniẽtes ab inteſtato: vt. l. poſthum⁹. ☞ idẽ ꝛ circa. j. ti. pri. ¶ Scõo no. q̃ vbicũq; lex dicit actũ nõ valere ꝓpter formã nõ ſeruatã actus ille eſt nullus ipo iure ẽt ſi forma illa ſit inducta nõ in fauorẽ publicũ: ꝫ i fauorẽ priuatũ: ꝛ ita debes ampliare q̃ no. bar. in. l. cũ lex. in vlt. col. ff. de fideicõ. ꝛ in l. j. ff. de teſt. ꝛ hic probat ter. iuncta. l. j. in ſ. ff. ſi tabu. teſta. nul. exta. vbi ꝑbaꝫ q̃ teſtũ in quo filius eſt ꝓteritus eſt nullũ ineõtinenti vtroq; iure. ¶ Tertio no. ibi: ex iureꝝ timur. q̃ lex aliq̃ ap
2 probat conſuetudinem: vñ ſi lex nõ recipiaꝫ in obſeruãtia nõ ligat ſm glo. ꝛ doc. in. c. j. extra de treu. ꝛ pa. facit ter. ꝛ ibi ꝑ Bal. in. l. ſi. C. q̃ ſit longa cõſue. Et vtrũ conſuetudo cõfirmãs. l. inducat nouũ vinculum: vide q̃ no. in ſili. de ſtatuto diſponẽte id q̃ ius cõe. in. l. j. in ꝓin. ff. ad. l. fal. ꝓ Bar. ꝛ in. c. j. de cõſti. li. vi. ꝓ Joã. and. ꝛ Abb. in. c. j. extra de reſcrip. ¶ In gl. vl. ibi: hic rõne ꝓteritionis. gl. iſta ſing. vult q̃ diſpõ. l. hac cõſultiſſima. ſ. ſi. C. de teſt. nõ habeat locũ q̃ teſtũ deficit rõne ꝓteritiõis. Erꝝ eſſe iſta concluſio valde ꝓbabilis: q̃ cũ diſpõ illius. l. ſit exorbitãs ꝛ ꝫ regulas iuris cõis ꝛ loquit de effectu vnius ſolẽnitatis ꝫ q̃ diſpenſat validaꝫ teſtũ nõ dz extendi ad aliũ defectũ de quo nõ ſit mẽtio in tex. Nã ille tex. loquitur de defectu ſolẽnitatis inducte in fauorẽ publicũ: ꝛ dr̃ ſolennitas extrinſeca nõ defectu ꝓteritionis: ꝛ ſic ſolennitas inducta in fauorem filiꝫ. Iſta cõcluſio ꝓbaꝫ in. l. j. in ſi. cũ. l. ſe. ff. de leg. ꝓſtan. vbi dr̃ q̃ legata q̃ nõ cõſeruant non obſtãte defectu ꝓteritionis nõ intelligũtur cõuerſari ſi ex alio defectu teſtũ ſit nullum. ad idem tex. in. l. ſi nõ lex. in ꝓinci. j. de here. inſti. Et hoc maxime eſt dicendũ: q̃ bũficiũ dz in dubio interꝑtari ſiue in iure alteri⁹: vt. l. cũ filius. ff. de teſt. mili. ꝛ. l. ſi impuberi. ff. de admi. tuto. ſed dr̃ ꝓtereũdo filiũ infert ſibi iniuriã vt in corꝑe: vt cũ de app. cog. in. ſ. ſiue igit. in ver. ſola cñ ꝛc. ergo tex. in. ſ. nõ dz extendi ad hũc caſum. Sed ꝫ iſtã ſolutionẽ ſic approbatã vr̃ caſus in. l. ſi duobus. in. ſ. ſi ꝓius. j. de ſtab. vbi tex. vr̃ velle q̃ ſi in ꝓimo teſtõ filiꝰ eſt exheredatus ꝛ in ſcõ ꝓteritus in quo ſunt inſtituti venientes ab inteſtato ſcõm teſtũ tollit primũ: ꝛ ſic vr̃ q̃ tex. in. l. hac cõſultiſſima in ſi. habeat locũ ſm cũ q̃ teſtũ deficit ex defectu ꝓteritionis. Timore huiꝰ ꝫ variatũ eſt valde de iſto ꝓncto. Nã Barto. hic rñdet q̃ ille tex. loqtur in filio emãcipato cuiꝰ ꝓteritio non reddit teſtũ nullũ: ſed expugnandũ p ꝫ tabu. ꝛ iõ nõ eſt mirũ ſi ſcõm teſtamẽtũ validũ tollit primũ ꝫ ſit expugnabile: ꝛ iſta lectura multum cõuenit illi tertui. Primo. quia remediũ ꝫtabul. principale fuit inuẽtũ ꝓpter filiũ emãcipatũ: ꝫ poſtea fuerit certũm ad filiũ in ptãte: vt inſti. de here. q̃ ab inte. defer. ſ. cdẽ aũt. ꝛ. l. ſi. C. de libe. ꝓte. vñ tex. in. l. iſ q̃ in ptãte. in ꝓin. ff. de lega. ꝓeſtã. ſentit q̃ q̃ſi filius ſuus expugnat teſtũ ꝑ ꝫtab. vtitur iure nõ ſuo ſed emãcipato. i. principaliter ꝓpter emãcipatũ inuẽta. Vñ intellige illum ter. ſm materiã q̃ in illo tit. principaliter tractatur necvniuinatio eſſe videtur per. l. ſi vno. in ꝓinci. cũ ibi no. ff. loca. ꝛ p. l. impatores. ff. de in di. adiec. Scõa rõ vltra doct. q̃ eſt fortior eſt iſta: q̃ ſi tex. in. ſ. ſi ꝓius. loquerẽ in filio in ptãte: tũc ibi cõcurrerẽt duo ſpãlia circa idẽ: vz̃ q̃ veniẽtes ab inteſtato ſuccederent ex teſtõ minꝰ ſolenni ex defectu teſtiũ: ꝛ ẽt ex teſtõ minus ſoleni rõne ꝓteritiõis q̃ eſt ꝫ regulas iuris: vt. l. j. ꝛ ibi not. C. de do. ꝓmiſ. ꝛ plene q̃ Bart. in. l. ſi in rẽ aliquã. ff. de acq. poſ. ꝛ ꝑbaꝫ in. l. ſeruũ filiꝫ. ſ. ſi. cum ibi no. ff. de leg. j. nec poteſ dicere q̃ ibi teſtũ nõ eſſet min⁹ ſolenne ex defectu ſolennitatis extrinſece q̃ tamẽ tenuit hic bar. ꝛ multi Moder. Primo q̃ tex. in. ſ. ſi ꝓius. dixit q̃ ſcõm teſtũ erat imperfectum q̃ ꝓprie ſignificat teſtũ q̃ nõ ꝫ formã ſuã ex defectu ſolennitatis extrinſece vel intrinſece: q̃ eſt inſtõ heredis: vt ꝓz in. l. hãc cõſultiſſima. ſ. ex impfecto. C. de teſta. ꝛ in. l. ſi is qui. ff. ſi. ti. pri. Teſtamentũ aũt q̃ habet ſolennitatẽ extrinſecã ꝛ nõ intrinſecã non dr̃ impfectũ ſed iniuſtũ vel nõ iure factũ ſi filius ſit ꝓteritus in eo: vt patet in. l. ſi q̃s legatũ. in ꝓi. ff. ad. l. cor. de fal. ꝛ in. l. ij. in ti. ꝓpri. Preterea hoc demõſtro rõne incõuincibili q̃ vltra doct. dicit ceſi tex. in. ſ. ſi ꝓius. ꝛ ſtab. cõpetũt ꝫ ſcõm teſtũ: q̃ remoto filio ſcriptus in teſtõ ſuccederet: ꝛ remouet primũ teſtũ que vba ex generalitate ſui ſignificãt q̃ ſiue filius nõ eſſet in rerum natura ſiue olim fuiſſet nõ eſſet ſublatus de medio ſiue viueret poſt mortẽ teſtatoris excluderẽt a bo. poſ. ꝫtabu. ille qui eſſet inſtitutus: in ſcõo teſtõ excluderet primũ teſtũ. Sed ſi filius nũq̃ fuiſſet in rez natura vel mortuꝰ ante teſtũ paternũ: ſiue ſi teſtũ ſcõm eſſet alꝫ actũ legitime q̃libet inſtitut⁹ in eo tolleret iſtud teſtũ: ergo nõ eẽt adhibenda diſtinctio quã facit ibi iuriſcon. quaſi aliquis inſtitutus in ſcõo tolleret primũ teſtũ ſi filiꝰ non eſſet: aliqs nõ tolleret: cũ ergo fiat iſta diſtinctio manifeſte liquet q̃ ibi ſcõm teſtũ nõ erat ſolẽne er defectu ſolẽnitatis que reſpicit fauorem publicum. et ita ſcrip. alꝫ in. l. poſthumo. C. de bo. poſ. ꝫtab. ꝛ per iſta ꝓs q̃ intelle
ctus Bar. hic eſt veriſſim⁹: ꝛ q̃ ibi ſit diſtinctio inter veniẽtes ab inteſtato ꝛ extraneos: q̃ teſtũ er alio capite nõ erat tã ſolẽne q̃ er capite ꝓteritionis. Tũ nõ eſt verũ q̃ ibi diuinet ad tex. ꝫ ꝓ regulas iuris: vt. ſ. dixi. ita dz intelligi: q̃ iſta eſt ſatiſfactũ rõni ꝓpter quã bar. mutauit ꝓpoſitũ in dictis. ſ. poſitis: ꝛ bal. hic dixit opinio. Bar. poſitã in iſta. l. eſſe falſam. ipe tñ Bar. in. ſ. ſi ꝓius de dit nouũ intellectũ ad illũ tex. dixit enim q̃ ibi teſtũ nõ erat nullum ipo iure: ꝫ ita demũ ſi filiꝰ declaret ſe velle iſtud eſſe nullũ: ſed iſta opi. vr̃ ꝫ tex. in. l. filio ꝓterito. j. ti. pri. vbi tex. dicit q̃ erãt inſtituti veniẽtes ab inteſtato ꝛ mhilomin⁹ teſtũ a principe. eſſet nullũ: ſed poſtea ꝑ approbationẽ filiꝰ reconualeſcit de iure ꝓto. dũtaxat: ꝛ q̃ ẽt difficile ipe rñdet q̃ de iure. ff. ox. pcedit. l. filio ꝓterito. ſed q̃ dr̃ in. ſ. ſi pri⁹. fuit additũ a cõpoſitorib⁹ noui iuris q̃ eſt dicere. l. filio ꝓterito eſſe correctã. ¶ Sed iſta ſua euaſio nõ põt eſſe bona duplici rõne. Prima eſt q̃. ſ. ille. ꝛ. l. j. de inſt. teſta. ꝓnũtur: vt. l. iuriſco. q̃ multo tpe peeſſerunt cõpoſitores noui iuris: vt ꝓz in. l. j. C. de vete. iur. enuc. ꝛ in ꝓima cõſtõe. ff. ox. diceret aũt q̃ ſub noie iuriſcõſultoꝝ cõpoſitoꝝ noui iuris fecerit. l. nõ eſt cõe
niẽs: nec ſubeſt cã cur ita voluerit facere. Preterea ter. in. l. poſthumus. ſ. idẽ ꝛ circa. j. de iniuſt. teſta. loquit eſtã vt ſermo diſpõnis noui iuris dũ vult q̃ teſtũ quo filiꝰ natus eſt ꝓteritus cõfirmatur mortuo filio viuo teſtatore ſi ſint ſcripti in eo venientes ab inteſta
to: nã de iure. ff. ox. erat ꝫium: vt ꝓz inſti. de exhereda. lib. ij. ꝛ in l. noſtra. ꝛ tñ in. d. ſ. idẽ ꝛ circa. apparet q̃ teſtũ fuit nullũ ipo iure a ꝓin. ꝛ q̃ cõualidaꝫ filio moriente de iure ꝓto. dũtaxat. hoc ꝓz duplr: ꝛ q̃ ibi heres ſcript⁹ nõ ſuccedit: niſi ꝑpter bo. poſ. ſm tabu. ꝛ q̃ iſte caſus ibi cõiungit cũ teſtõ quo fuit factũ irritũ ꝑ capitis diminutionẽ ſequentẽ: ꝛ idem ius ſtatuit in vtroq; ſed in illo ſe cũdo caſu ſine dubio non põt adiri hereditas de iure ciuili: vt. l. q̃ ex liberis. ff. teſtamẽto. ꝛ ibi not. ff. de bono. poſ. ſm tab. ergo ꝛ idẽ erit in caſu ꝓcedẽti. ꝛ ex iſta inductione ꝓz q̃ teſtũ in quo filius vi uens eſt ꝓteritus eſt nullũ ipſo iure ꝛ anteq̃ filius id declararet. Et licet Bar. tenuit ꝫtiũ in. l. ſi duo. in ꝓin. ff. de leg. ꝓſtan. ꝑ illũ tex. hec tñ opi. confundit ꝑ. d. ſ. idẽ ꝛ circa. Et ad tex. in. l. ſi duo. Rñde. put vltimo rñdi in. l. poſthumo. C. de ſtab. q̃ ibi filiꝰ emãcipatus nõ ſuccedat de iure ciuili: nec ẽt ꝑ bo. poſ. ſcõm tab. vt intelligit ibi Bar. q̃ ſi poſſet peti bono. poſ. ſcõm tab. tũc teſtũ valeret de iure ꝓtorio: ſed hoc eſt falſum ꝛ ꝫ tex. in. d. ſ. idem ꝛ circa. vbi po. poſ. ſcõm tab. cõcedit demũ filio mortuo viuente teſtatore. Preterea tex. in. d. l. ſi duo. in verbo tuendũ cũ ꝛc. declarat q̃ filio inſtituto ꝫſeruatur per execution ẽ ꝓtoris. de qua in. l. filiũ. ſ. legata. ff. eo. tit. Sed tũc obſtat fortiter: q̃ ſi filius bꝫ partem cẽ illo edicto nõ ſolueret legata oibus ꝫ ꝓonis exceptis dũtaxat: in fi. aũt dr̃ q̃ ſoluit legata oib⁹. Nã ad iſtõ dico q̃ hoc inducit ibi non q̃ aditio facta p filiũ inſtitutũ valuerit: ſed q̃ ex quo de facto voluntarie acceptauit hereditatẽ teſtatoris: nõ tacitevidet ſe aſtri
xiſſe vt legata oibus preſtet: ꝛ licet alꝫ approbatio teſtamẽti inutilis non conualidet legatum: vt. l. nõ dubium. C. de teſtamẽ. ibi tamen operatur iſta approbatio † q̃ equitas ꝓtoris cõſeruãtis legata extenditur etiã ad legata facta perſonis nõ exceptis ex interꝑtatione iuriſcõſulti. ꝛ ꝓo iſta cõcluſione adduxi tex. opti. in. l. ſi ex duobus. in fine ꝓin. ff. de bon. poſ. contratab. Et q̃ius ille tex. loquitur quãdo aditio hereditatis tenuit: q̃ erat ꝓteritus filiꝰ emancipatus: illa tamen aditio poſt fuit reſciſa per contratabulationem filiꝰ ꝓteriti. Et idco tex. dicit q̃ ꝓctor tuetur inſtitutum in ꝑte ſua ex beneficio ſpeciali: ꝛ quia voluntarie adiuit ꝓeſtat legata

legata oibus. Et per illũ tex. videt confundi opi. Ange. quã ipſe poſuit no. in. l. filio. ſ. ſtab. ff. de inof. teſta. vbi dixit q̃ hereditas eſt adita ꝑ heredẽ ſtabule non expugnãt teſtamentũ niſi ꝑ parte
☞ filiꝰ ꝓteriti: ſic dicimus in querela in. l. mater decedẽs. ff. eo. nam tex. in. d. l. ſi er duobus. ꝑbaꝫ ꝫium vt dixi. ¶ Et premiſſis ẽt infertur q̃ ſi vnus filiꝰ in ptãte eſt ꝓteritus ꝛ alter inſtitutus: in ſtitutus põt dicere teſtũ nullũ ꝫ ꝓteritus taceat q̃ nõ eſſet verũ ſi teſtũ non eſſet nullũ niſi ſi filius ꝓteritus vellet. ꝛ hãc ꝓclu ſionẽ tenuit fing. Ange. ꝛ bñ in. l. papi. in ꝓn. ff. de inoffi. teſt. licet Bal. ibi tenet ꝫiũ ꝛ Spe. in ti. de teſta. ſ. j. ver. pone verba. Et ad ea q̃ ſcribit Bar. hic in. d. ſ. ſi ꝓius. vide q̃ ſolenniter ponit Ange. in. l. j. in vlt. col. ff. de peti. here. In duobus tñ caſibus vr̃ poſſe dici q̃ teſtũ eſt nullũ ſi alius velit ꝛ nõ ꝓius. Primus eſt. q̃ ſi teſtamentũ eſt nullũ ex ꝓteritione materna facta p falſam cãm. de qua in. l. cũ mater. ff. de inof. teſt. Tũc enim ꝫ bar. in aũt. ex cã. C. de lib. ꝓtet. eſt cnim in electiõe filiꝰ vtrũ velit dicere teſtũ nullũ vel reſcindere p querelã: ſed iſta electio nõ poſſet cõpetere filio ſi teſtamentũ eſſet ſtatim nullũ: q̃ p approbationẽ filiꝰ teſtũ nõ cõuale ſceret de iure ciuili: querela aũt expugnat teſtũ pricipaliter reſpectu valoris quã hz de iure ciuili: vt. ſ. dicetur. Scõs caſus eſt q̃ſi filius ipe eſſet inſtitutus nõ rite: ꝛ ſic teſtũ eſſet nullũ. exẽplũ in. l. filius. j. de condi. inſti. Nã ſi ipſe vult ſuccedere ex teſtõ: põt eſſe bo res de iure ciuili: vt. l. ſi qs ex teſtõ. j. de q̃i. inſti. q̃ tex. ita intelligit ibi bar. in. l. j. in ſi. ff. eo. ti. Et q̃ius ꝑ predicta ſufficiẽter ſit defenſata opi. Bart. hic poſita. bal. tñ hic ad tex. in. ſ. ſi pri⁹. poſuit nouũ intellectũ dicẽs q̃ gl. in. l. cũ in ſcõo. j. de iniuſt. teſta. q̃ dixit q̃ ſcõm teſtũ nõ poterit valere niſi de iure ꝓtorio: tũc ꝫ ſcõm non tollebaꝫ primũ q̃ eſt falſum: q̃ imo etiã tunc tollit primũ. ꝛ ita intelligit tex. in. ſ. ſi ꝓius. Mouet ſubtili rõne: q̃ cũ regula iuris ſit q̃ nemo põt decedere cũ duob⁹ teſtis: vt. l. poſthumus. ſ. ſi paganus. j. ti. pri. Et q̃ vltima voluntas ꝓeualet ꝓtori: vt. l. ſi mihi ꝛ tibi. ſ. in legatis. j. de leg. j. hoc ipſo q̃ ſcõm põt valere de iure ꝓtorio nõ ꝓtor ꝫ. l. ciuilis tollit primũ ꝓ regulas. ſ. dictas. 3
¶ Cõfirmaꝫ iſta opi. q̃: ꝫ ꝓtor nõ poſſit facere aliq̃ heredẽ: vt in. ſ. quos aũt. inſti. de bo. poſ. ꝛ. l. ſi ſine. ſ. ſed q̃ papi. ff. de minor. ꝓt tũ facere aliq̃ heredẽ in effectu etiã ad ꝓeiudiciũ ei⁹ qui eſt heres de iure ciuili: vt ꝓz in filio q̃ ſtabulaꝫ teſtũ adita heredi tate in. l. filiũ. in ꝓin. ꝛ. ſ. ex cã exheredato. ff. de ſtab. Leges ergo que dicũt q̃ põt adiri hereditas aliquo caſu: er ſcõo teſtõ q̃ tollit primũ: vt. l. ꝑ filio. ff. de here. inſti. ꝛ. l. cũ in ſcõo ſepe allegata. faciendo mẽtionẽ de heredẽ cõprehẽdũt etiã bo. poſ. vt eſt caſus no. ꝛ ibi ꝑ bar. in. l. j. ſ. bonor. ff. ad treb. ꝛ. l. in ꝫditiõib⁹. ſ. j. ff. de cõdi. ꝛ demõ. Et ꝑ hãc rõnẽ ꝛ per ea q̃ no. bar. in. ſ. ſolutiõe. in. l. nõ putauit. ſ. ſi a primo. ff. de ſtabu. d. Card. ſancti Euſtachij in ſua repetitiõe ſecutus eſt hãc ptẽ: vt refert hic Jo. de imo. Pro intellectu iſtar opinionũ eſt ꝓmittendũ: ꝛ ſic etiã tãgit Joã. de imo. referẽdo opi. Car. q̃ iſta opi. põt intelligi dupl̃r. Uno mõ q̃ tũc ꝑ ſcõm teſtũ tollitur primũ q̃ poſſibilitas cõualidãdi teſtũ. de iure ꝓcto. eſſet deducta in actũ. i. q̃ teſtũ in quo filiꝰ eſt ꝓteritus eſſet expreſſe a filio approbatũ. Sed iſta cõſideratio vr̃ impoſſibilis hoc mõ intellecta quoad. ſ. ſi ꝓius. q̃ ibi filiꝰ q̃ inſup iurta poſt mortẽ patris impugnabat teſtũ ꝫtabulãdo niſi forte dicas ſm Moder. q̃ filius ꝫtabulã. teſtũ vr̃ illud approbare vt poſtea reꝓbet ſicut tãgit bar. i. l. filio ꝓterito. j. ti. pri. ꝛ i. l. poſthumo. C. de bo. poſ. ꝫtab. Sz dato q̃ illa opi. eſſet vera. de qua videmus in vl. articulo iſtius. l. põt dici multiplici rõne q̃ iſto caſu nõ tolleret primũ teſtũ per ſcõm. Prima rõ eſt: q̃ nõ ſemp intentãdo cõtratab. filius vr̃ approbare teſtamentũ vt reſcindat tũc demũ q̃ eſſet adita hereditas ꝑ heredẽ inſtitutũ: quo caſu cõtratabule reſcindunt teſtũ de iure ꝓtorio ꝛ nõ reducunt rem ad cauſaz inteſtati: vt. l. filiꝰ. C. de colla. ꝛ eſt glo. no. an. l. vt liberis. C. eo. Sed q̃ ꝫtratabule intẽtarentur nõ adita hereditate q̃ fieri põt: vt. l. nõ putauit. ſ. ſi alio. ff. de ſtab. ꝛ. l. illud. eo. ti. tũc cõtratabule habent eundẽ effectũ quẽ habet ius dicendi nullũ: q̃ inde dz declarare teſtamentũ non ſubſiſtere. ita dixit no. Ange. l. l. filio. ſ. cõtra tab. ff. de inoffi. teſta. Et ꝑbatur clare in. l. filium. in ꝓin. ff. de contratab. vbi ter. dicit q̃ q̃ hereditas nõ eſt adita ꝛ filius in ptãte q̃ eſt er heredatus poſſidet exheredatus ab inteſtato ꝓo parte ſua ꝛ emãcipatus poteſt intentare contratabu. er quo datur intelligi q̃ cõtratabule tunc nõ reſcindũt teſtũ: q̃ ſic heres nõ eſſet in cã in teſtati cui⁹ cõtrariũ dr̃ ibi: in tertu: reſtrĩgere. ergo tex. in. ſ. ſi pri⁹: ad cauſam quando adita eſſet hereditas hoc eſſet extraneũ. Preterea ex iſta ratione ſentiunt moderni: licz nõ bene forma inducta ad dimĩutionem ꝛ impugnationẽ non debet operari cõtrarium effectum: vt. l. falſa. ſ. fi. de condi. ꝛ demõ. ꝛ. l. ſi quis ſolidum. j. de heredi. inſti. Sed approbatio que ſit cõtratabulando ſit ad finez impugnãdi ꝛ reſcindẽdi teſtamentuꝫ: ergo nõ debet operari q̃ ſe
☞ cundũ teſtũ tollat primũ. † Preterea dicunt moderni donec pendet bo. poſ. ꝫtab. non poteſt peti bo. poſ. ſcõm tabu. ꝛ. l. illud. ſ. fina. ff. de contratab. ergo interim non poſſet ſaltem ex capite iuris prętorũ agnoſci hereditas ex ſecundo teſtamento: ꝛ ſic non tolleretur primũ. ſed iſta ratio nõ vr̃ ſufficiens: q̃ filius intentata bo. poſ. poſſet eã repudiare. ꝛ ſic teſtũ remaneret confirmatũ ſimplr̃ poſt ꝫtab. intentatas actu: ꝛ dare poſſibilitas agnoſcẽdi heredi tatem de iure ꝓtorio: ꝛ iſtud ſufficit vt tollaꝫ primũ teſtũ. Preterea dicũt hic moderni q̃ cõualidatio teſtamẽti de iure ꝓtorio ſuperueniẽs poſt mortẽ teſtatoris nõ tollit primũ teſtũ validum per notata per Bar. in. l. cũ in ſcõo. j. ti. pri. ſed illa ratio aliter nõ declarata oſtendit ignotũ ꝑ ignotius vel ſaltẽ explicat id q̃ Bal. expreſſe reꝓbat rõne ꝓdicta. Et ideo ꝑ approbatione huius rõnis debes dicere q̃ poſt mortẽ teſtõis fuit queſtũ ius heredibus inſtitutis in primo teſtõ: q̃ q̃ ſcõs teſtũ non valebat. Filius ergo qui poſt mortẽ putat approbare teſtũ hoc nõ põt ad iudicium iuris queſiti: ergo vt. l. ſi poſt mortem. ſ. ſi. ff. de ꝫtab. Facit optime q̃ ſolenniter tradit Bart. in. l. ſi indebitũ. ſ. j. ff. rẽ ra. habe. ꝛ tex. in. l. ꝓtor. in ꝓin. ff. qui po. in pigno. habe. Scõo modo põt intelligi iſta opi. q̃ ad hoc vt ſcõm teſtũ tollat primũ ſatis eſt q̃ ſit poſſibile teſtũ cõfirmari de iure ꝓtorio q̃icunq;. ¶ Cõtra quã opinionẽ inſurgũt hic moderni dicẽtes q̃ iſta opinio cõcluderet q̃ ſemp ſcõm teſtũ in quo filius eſt ꝓteritus etiam ſi nõ ſint inſtituti in eo veniẽtes ab inteſtato tolleret primũ ꝫ legẽ noſtram. Nã ſemper quicunq; ſit inſtitutus filius ꝓteritus poteſt approbare teſtũ vt cõiter. d. Barto. ꝛ doc. in. d. l. filio ꝓterito. ꝛ in. l. i. ſ. ſi filius. ff. de leg. ij. Tu aũt conſidera q̃ forte Bal. ſenſit teſtũ non poſſe approbari ꝑ filiũ aũt de iure ꝓtorio niſi fauore venientium ab inteſtato: ſicut vidimus q̃ q̃ſi filius decedit vino teſtatore cõfirmaꝫ teſtũ de iure ꝓtorio niſi cum ſint inſtituti veniẽtes ab inteſtato: vt. l. poſthumus. ver. idẽ certa. j. ti. pri. Pro iſta opi. facit fortiter id q̃ tradit Bar. ad ꝓpoſitum in. l. ſi q̃ſi. ſ. gñaliter. C. de inoffi. teſt. vbi dicit q̃ q̃ exheredatio vel inſtitutio filiꝰ eſt introducta ꝓo ſolẽnitate formali. Ideo volũtate filiꝰ non poteſt tolli. Unde ettiã ſi filius conſentiat ꝓeteritioni nihilominus ꝓeteritio reddit teſtamentum nullũ. Et iſta opi. fortẽ eſt verior de iure: q̃ ſolennitati formali inducte a lege nõ vr̃ poſſe renũciare: vt. l. nemo põt. j. de leg. j. q̃ius ſit inducta in fauorẽ filiꝰ hoc ꝑbaꝫ er. d. l. filio ꝓterito. vbi tex. dicit q̃ de iuris ſubtilitate teſtamentum eſt nullũ q̃ nõ poſſet ſi filius poſſet renũciare fauori ꝓpter. vt. l. ſi quis in ꝫſcribẽdo. C. de pac. eqtas ergo ibi introducta ꝫ regulas iuris nõ vr̃ extendi vltra caſum ibi expreſſum: ideſt q̃ſi nõ ſunt inſtituti venientes ab inteſtato: q̃ nõ eſt eadẽ ratio in iſto caſu: vt. l. iulia. ſ. hoc caput. ff. de ritu nuptiarũ. licz in forma inducta ab homine in fauorẽ partiũ poſſit conſenſu partiũ tolli vt eſt caſus no. c. ſi. ſ. j. de leg. ꝛ tenet Jmo. in. c. prudentia. eo. tit. Et benefacit tex. cũ gl. in. c. ſtatutũ. ſ. in nullo. de reſcri. lib. vi. nihilominus cũ apponiꝫ a lege hoc nõ vr̃ permitti: q̃ quoad annullandum actũ durius agimus cũ. l. q̃ cũ miniſterio. l. vt lege ſi liberꝰ. ff. de iure pa. ꝛ plene declarat Bar. in. l. ſi inſulã. ff. de ver. ob. Et ideo in reſcriptis gratioſis ſeruaꝫ q̃ pars nõ poteſt renuncia re forme adiecte in fauorẽ ſui ſm gl. no. in cle. i. de cõcel. preben. in ver. igit. j. menſem. ꝛ in. c. q̃ius. de prebẽ. lib. vi. Et iſta opi. pcedit multũ ꝑ habiliter de iure ꝛ ſoluere et hoc difficile. ar. factũ ꝫtra iꝑam: ſed tñ iſta opi. nõ placet rõne ꝓxime dicta: q̃ nõ eſt verũ q̃ approbatio facta poſt mortẽ de iure ꝓtorio poſſit inducere hunc effectũ. Poſſet etiã ꝫ iſtam opi. Bal. adduci ratio multũ colorata: q̃ ſicut ſucceſſio ꝫ voluntatẽ defuncti que fit de iure ciuili per querelam extinguit ſucceſſionẽ que fit de iure pretorio per ꝫtab. vt. l. filio. ſ. ſtab. in tex. ꝛ in gl. ꝛ hoc ibi declarat Ang. ff. de ꝫtab. ita videbaꝫ dicendũ q̃ er quo primũ teſtũ remanet validũ de iure ciuili eſſet potentius q̃ ſcõm q̃ remanet validũ de iure ꝓtorio. Sed põt rñderi q̃ hoc facit voluntas teſtõis q̃ magis eſt ꝫ ſcõo teſtõ q̃ ꝓ primo vt prenaleat teſtũ ſcõm ꝛ nõ primũ: q̃ in conſervatione vltime voluntatis voluntas teſtatoris ꝫ potiſſime atteꝺi ſi nõ repugnat omnino legi. vr. l. in cõditionib⁹ primũ locũ. ff. de ꝫdi. ꝛ demon. Et q̃ iſta lectura ſit dicta intellectus ad. d. ſ. ſi pri⁹. merito quocunq; modo etiã eã intelligas eſt reꝓbata: q̃ primꝰ etiã intellectus ad hanc ſecundã lecturã nõ ꝓcedit: q̃ vt. ſ. videbis nõ eſt verũ q̃ filius ꝫtratabulando teſtũ videaꝫ illud approbare. ideo Ang. hic poſuit tertiũ intellectũ ad. d. ſ. ſi ꝓius. dicẽs q̃ ibi ſcõm teſtũ tollebat primũ nõ obſtãte ꝓeteritione: q̃ ꝓtetritio ibi nõ cõſideraꝫ cũ teſtũ alꝫ non eſſet ſolẽne: vñ pinde eſt ac ſi ſimpliciter eſſet factũ ſcõm teſtũ in quo eſſent inſtituti venientes ab inteſtato ſine aliqua ꝓeteritione. Sz iſtud eſt dicere de directo ꝫ predictũ caſum q̃ ſi ꝓteritio ibi nõ curaꝫ: ergo nõ darek bo. poſ. ꝫtab. q̃ eſt manifeſte ꝫ illũ ter. ¶ Preterea tũc nõ denẽt ꝫtabule. q̃ teſtũ eſt imperfectũ rõne ſolẽnitatis: vt. l. q̃ vulgo in ſi. ff. co. in ter. ꝛ gl. q̃ teſtũ imperfectũ nullũ hz effectũ: ſed q̃ſi hz effectũ ſaltẽ tanq̃ volũtas inteſtati ſicut in caſu noſtro: tunc expugnatur ſaltẽ tãq̃ vltima voluntas ꝛ cõſideraꝫ in eo defectus ꝓteritionis ſicut ipſe Ang. met fatet. hic ꝛ Bart. in. d. ſ. ſi ꝓius. et iſta ſufficiãt vltra ea q̃ dixi in voce. Ad materiã tñ iſtã vide q̃dã d. Jo. de imo. hic ꝛ tex. in. l. ſi quis legatũ in ꝓin. ff. de fal. vbi ꝑbatur q̃ q̃ſi teſtũ eſt imperfectũ rõne ſolẽnitatis extrinſece: tunc non põt dici teſtũ nõ iure factũ. Et ſic vr̃ q̃ ꝓteritio filiꝰ in annullatiõe teſtũ nõ ꝫcurrat cũ nullitate q̃ ſurgit: q̃ teſtũ eſt imper

Universidad de Deusto
Biblioteca

fectum. ℳã ille ali⁹ intellect⁹ ponit hic ꝓ quarto a Joã. de imo. q⁹ in. ℌ. si pñus. filius succedebat pervñ liberi: nõ per bo. pos. cõ tratab. ꝛ manifeste ℨ illũ ter. dum dr q⁹ filius petebat bo. pos. ℨ ali quẽ instituti in scõ testõ q⁹ non esset verũ si succederet ab intestato per vñ liberi. ¶ Et ꝑterea vt dicit Jo. de imo. ꝛ bñ ℌm hũc intellectũ vocarek filius ꝑteritus ex testõ minus solẽni vna cũ institutis ex eo q⁹ testm̃ est q̃dã successio intestati vt dixi: ꝛ est casus in. ℌ. si. sepe allegato. ℨ hoc est expresse ℨ ter. in. d. ℌ. si. qui ex sua dispositione vocat eos q habẽt volũtatẽ defuncti ꝛ ꝛseruat voluntatẽ, defuncti: ergo filⁱ? si non ħ voluntatẽ defuncti nõ debebit er illa vocari. Cuius intellect⁹ fuit expeditus cũ scõo ꝛ cũ opi. Bal. Vñ nõ est aliud dicendũ. ¶ Sextus intellect⁹ quẽ hic refert Jo. de imo. quosdã posuisse vr multũ ꝑ abilis ꝛ colorat⁹, dicũt em̃ isti q⁹ iõ in. ℌ. si ꝓnus. scõs testm̃ tollit primũ: q⁹ cũ essent instituti in eo vẽtes ab intestato poterat cõfirmari de iure ꝓtorio in vita testatoris: vt. l. posthumus. ℌ. idẽ ꝛ circa. j. ti. pri. ℨ testm̃ q⁹ viuo testatore põt valere de iure ꝓtorio tollit primũ: ℌm Bar. in. l. cũ in scõo j. ti. pri. ergo tale testm̃ potuit ꝓnus testm̃ tollere. ℨ ista opi. nõ placet gbusdã Moder. q⁹ tũc testm̃ q⁹ valeret de iure ꝓtorio tollit primũ q̃n semp valuit ab initio de iure ꝓtorio: ꝛ vere ita loq tur ter. in. l. cũ in scõo in fi. j. tit. pri. Sed in casu nr̃o ℌm eos testm̃ fuit nullũ ipso iure a principio: patet q⁹ ꝛfirmaꝛ postea moriente filio de equitate ꝓtoria: vt. d. ℌ. idẽ ꝛ circa. ergo ꝓnus nõ valuit de
4 iure ꝓtorio. † ¶ Pro ista cõclusiõe adducit simile p Jo. de imo. q⁹ videmus q⁹ q̃n posthumus est ꝑteritus �somo fit possibile ipsũ nasci nõ tñ ex hoc solo rũpit testm̃: vt. l. si aio. ℌ. j. ſ. eo. Eodẽ ergo modo dicam⁹ q⁹ ex quo testm̃ q⁹ a principio est nullũ �somo fit possibile q⁹ tũc cõualidẽt ista possibilitas debeat attendi: ꝛ ista similitudo cũ reuerẽtia nõ est bona: q⁹ in posthumo nõ nato si attẽderet possibilitaꝛ rũpendi resultaret annullatio testi: sed in casu nr̃o resultaret cõseruatio testi que est fauoꝛ. vt. l. pl⁹. ſ. eo. et maxime q̃n ꝛseruak istud testm̃ q⁹ est proprie volũtas testatoris ultima: nam ꝓmũ testm̃ nõ põt dici eius volũtas post scõm factũ: q⁹ ꝓ secũdã vr recessisse a prima: vt. l. diui. ℌ. ħ. j. de iure codi. Et ꝓ sustentatione istius opinionis que est multũ colorata põ dici q⁹ licet vere testm̃ sit nullũ in quo filius est ꝑteritus si sunt instituti in eo vẽtes ab intestato: tñ ꝑpter spẽ recõualescẽtie que põt euenire p mortẽ filⁱ in vita testatoris nõ dicak totaliter nullũ quo ad effectũ iuris: sed potiⁱ? cẽ in pendẽti sicut. d. Imn. in fili in. c. nisi cũ pridem. ℌ. j. extra de renũ. q⁹ collatio facta de bñficio nullitatis nõ dicit oino nulla: sed potiⁱ? esse in. pẽdẽti si nullitas surgit ex inhabilitate dispẽsabili per supioꝛẽ. ¶ Pro ista conclusiõe facit optime ter. insti. de here. scõo lib. ℌ. j. vbi dr q⁹ filio ꝑterito testm̃ est nullum in tñ q⁹ ħ filius moriak viuo testatoꝛe testm̃ nõ recõualescit: ex quibus verbis dak intelligi q⁹ si esset spes recõualescẽtie viuo testatore testm̃ nõ diceret⁹ oino nullũ. Facit optime ter. ꝛ q⁹ ibi ꝑ gl. in. l. sed ꝛ si quis. ℌ. j. ff. de vsufru. Vbi. ꝑbaꝛ ꝙ dispõ que inspecto statu pñt⁹ ħ se in mõ: nihilomin⁹ dr cẽ in ꝑpẽdẽti si sit spes q⁹ postea possit alterari ꝛ extingui. Tñ iste fertus intellect⁹ ħ multũ colorⁱs: mihi tñ plus pl⁹ primus intellectus ponit⁹ hic ꝑ bar. maxime ne duo spãlia ꝛcurrãt. in. d. ℌ. si ꝓnus. fauoꝛe venientiũ ab intest. ꝙ ꝛ testm̃ minus solẽne valeat ꝛ q⁹ defendaꝛ avitio ꝑteritionis si filⁱ? moriꝛ vinẽte testatoꝛe. ℳã in. ℌ. idẽ ꝛ circa. nõ erat defect⁹ in testamẽto nisi ꝑteritionis dũtaxat. ¶ Domiⁿ ergo septim⁹ itelle ctus q fuit excellentissimi doc. dñi Ddo. de bar. de peru. in repeti. l. hac cõsultissima. ℌ. fi. de test. Dicit em̃ iste subtilis doc. q⁹ in. ℌ. si ꝓnus. testm̃ in quo filⁱ? fuit ꝑteritⁱ? nõ est nullũ ipo iure spãli rõne: q⁹ cũ in ꝓio testõ filⁱ? fuisset exheredat⁹: si dicerem⁹ q⁹ scõm testamẽtũ eẽt nullũ ipso iure sequeret⁹ q⁹ id q⁹ est introductũ in fauoꝛe filⁱ? ꝙerteret in eius odiũ ℨ. l. q⁹ fauoꝛe cũ materia. C. de legi. q⁹ aũt istud sequak ꝑbat: q⁹ si scõm testm̃ fuit nullũ ipso iure: ergo ꝓmũ nõ est sublatũ i quo filⁱ? fuit exheredat⁹: hoc aũt eẽt i odiũ filⁱ?: q⁹ sublato ꝓio testõ filⁱ? manifeste põt dicere nullũ scõs testamentũ si vult: nec grauak in aliquo onere, ꝑbãdi: q⁹ animo hẽbit remediũ q⁹ erit remediũ diuturm⁹. ſ. ius dicẽdi nullũ: ħ si ꝓmũ testamẽtũ nõ fit sublatũ tunc filius ſaltẽ de iure. ff. oꝛ. grauareꝛ, onere, ꝑbãdi q⁹ nõ legitime fuit exheredat⁹: vt ꝓ in. l. liberi. ꝛ in. l. oĩ modo. C. de inof. test. Jtẽ ħ querelã q̃ extinguiꝛ quinquẽnio ꝛ nõ trãsmittiꝛ nõ ꝓpata: vt. l. si gs filiũ. ℌ. fi. C. de inof. testa. ꝛ sic ãnullatio testi inducta ad fauoꝛẽ filⁱ? cõuerteret⁹ ad odiũ: quẽ intellectũ subtiliter impugnat hic Jo. de imo. ꝛ vere est ℨ ter. in rõne sui vel ex mẽte sua in. l. ũ. ℌ. fi. ſ. eo. de cui⁹ inductione dic: vt hic ꝙ Jo. de imo. ħ vltra dicta sua est rñdendũ ad fundamẽtũ q⁹ dedurit ꝓfatus doc. cui Jo. de imol. nõ rñdet. dico ergo q⁹ q̃n act⁹ esset nullus alio respectu q̃ ex defectu forme tunc ꝓcedit regula ꝓalle. casus est in. l. nõ eo min⁹. C. de ꝓcu. ꝛ in. l. si dolo. C. de rescin. ven. ꝛ tenet gl. ꝛ Bar. post eã in. l. elegãter. in ꝓin. ff. de do. ℨ q̃n act⁹ est nullus ex defectu forme: tũc ẽt ſi non esset fauoꝛ illius cui⁹ fauoꝛe forma ꝺ⁹ seruari act⁹: tñ est null⁹ ipo iure casus est expressus. in. c. j. de reb. eccle. nõ alie. in. vi. in verbo ꝓfertim. ꝛ in. l. si fundus. in ꝓin. ff. de reb. eo. ꝛ tenet Bar. in. l. cũ hꝰ. eã aũt. ff. de trãsac. ꝛ est glo. oꝛdinaria iuris canonici. i. c. j. extra ne sede, vac. opatur tamẽ fauoꝛ illius ꝓio quo forma est inducta qõ possit ratificare actũ si vult. ꝛ in. l. filio ꝑterito. ℨ. alleg. ꝛ ꝑbaꝛ. rñ. q. ħ. c. si qua. de rebus. hoc tñ nõ est verũ simplr̃ sed est ꝓpãle in ecclesia: vt dicit glo. ꝓal. q⁹ q̃n in testõ nullo sunt instituti venientes ab intestato: vt. ℨ. dixi in scõa oppo. ¶ Segtur octauus ꝛ vltim⁹ intellect⁹ quẽ hic Jo. de imo. q⁹ dicit q⁹ in. ℌ. si ꝓnus. scõm testm̃ non tollet primũ ipo iure nec directo sine immediate sed tñ mediate tollet primũ testm̃ ꝓ scõm hoc mõ: q⁹ filius poterat ℨtabulare scõm testm̃ q̃n ius ℨtabulãdi cõpetit suo ꝑterito sicut emãcipato: vt in. l. is q in ptãte. in ꝓin. ff. de le. prestã. ꝛ. l. fi. C. de libe. ꝓtere. Expugnato aũt scõo testõ ꝑ ℨtratab. auferẽ hereditas heredib⁹ ꝓmi testamẽti: q⁹ filius rũpendo ꝺ⁹ rũpere filⁱ ꝛ advtilitatẽ suã: vt. l. pe. ℌ. j. ti. pri. ꝛ ibi ꝑ Bar. Q̃ aũt hoc sit verũ ꝓbat: q⁹ potestas cõtratabulandi cõpetit filio in ptãte sicut emãcipato: vt in. ℌ. eadẽ. insti. de here. q̃ ab intesta. deferũ. sed emãcipatus isto casu posset ℨtratabulare vt fatentur oẽs: ergo silr̃ ꝛ suus. Sed ista rõ cum reuerentia nihil valet: q⁹ ꝓiuilegiũ cõcedit⁹ suis ꝓteritis q⁹ emãcipatis ꝓteritis: sed in casu nr̃o licet emãcipatus reperiaꝛ ꝑteritus: q⁹ scõm testamentũ tollit primũ cũ valeat suis: tñ nõ repitur ꝑteritus q⁹ secũ dũ testamẽtũ tollit primũ: ꝛ sic filius nõ reperiꝛ ꝑteritⁱ? cũ sit exheredatus in primo casu. d. ℌ. si ꝓnus. ¶ Preterea ista ꝓsitio videtur esse expresse cõtra ter. in. l. ũ. in fi. ſ. eo. vbi ter. dicit q⁹ si filⁱ? est ꝑteritus a primo gradu ꝛ exheredatus a scõo non attento ꝓio gradu testamentũ incipit a scõo: sed hoc nõ esset verũ si filius ꝑ cõtratab. possit expugnare primũ gradũ nõ aduocãdo hereditatẽ ad se ꝑ cõtratab. in effectu extingueret scõs gradus q⁹ ibi negaꝛ: sicut ergo ibi primus gradus nõ tollit scõm etiã ꝑ viã cõtratabularũ: ita nec ℌm testm̃ q⁹ fuit nullũ ipso iure poterit cõtratabulari in ꝓeiudiciũ primi testi in quo filⁱ? fuit exheredat⁹ necessitate posit reddi rõ diuersitatis si recte inspicias. Vñ Raph. qui sequiꝛ hanc opi. Jo. de imo. in sua repe. quã fecit de ista. l. dicit q⁹ in casu illⁱ?. l. ũ. in fi. filius posset mutãdo cõtratab. destruere ℌm gradũ. q⁹ vtrũ fit verum dicetur postea. Scõo cõtra istã opi. arguo sic. ſicut se habet ꝓim⁹ gradus ad scõm q⁹ primus gradus valuit ita se ħ primũ testm̃ validũ ad sequẽs inualidũ rõne ꝓeteritiõis: nã vtroq; casu hereditas ipo iure verſak tã in ꝓio gradu q⁹ apud bederes primi testamẽti: ſ ſtãte primo gradu a quo filius fuit exheredatus cõtratab. nõ ꝑit intentari cõtra scõm gradũ vt est grad⁹ in. l. nõ putauit. ℌ. j. ff. de ℨtabu. ꝛ in. l. si posthumus. in ꝓin. ſ. eo. ergo silr̃ ſtãte primo statuto nõ poterũt intentari cõtratab. cõtra scõs testamẽtũ. Tertio hoc deducit⁹ manifeste ex textu. i. ℌ. si ꝓi⁹. dr ibi. n. tunc ℨtratab. ꝑt dari q̃i remoto filio instituti in testõ vo carenk ad hr̃editatẽ q⁹ verbũ põt intelligi: vt. ℨ. dixi sue filius mo riatur ante testamẽtũ sive moriaꝛ post q̃cũq; sive viuat sive non velit cõtratab. testamẽtũ: vel q⁹ est fortius repudiet bo. pos. tacite vel expresse. Ex quo ter. manifeste colligitur q⁹ ẽt si filius nõ intentet ℨtratab. nihilominus heres institutus in illo testõ poterat succedere: sed hoc esset impossibile si ista opinio esset vera in casu illius legis: ergo segtur q⁹ iste intellectus nõ est bon⁹?: q⁹ aũt esset impossibile: q⁹ si ꝓ scõm testamentũ nõ esset sublatũ ꝓmũ: ergo ex primo succedebak ꝛ non ex scõo: ꝛ ꝙ̃ir instituti in secũdo nõ poterant succedere: vnde ꝙ̃ iste doc. dicat tenenda est opi. bart. hic posita: cõtra ꝙ̃ tamen arguit hic Raph. in sua repet. dicens q⁹ licet filius emancipatus non vocetur ad successionem intestati de iure ciuili: vocatur tamẽ de iure ꝓtorio ex tacita volũtate defuncti: vt. l. si quis cum nullum. ꝛ. l. cõficiuntur. ℌ. j. ſ. de iure codi. vnde in. d. ℌ. si ꝓnus nõ erãt instituti venientes ab intestato qui renerent ꝓmũ locũ cũ filius ꝑteritus ꝑcederet eos: ergo impossibile est ꝙ ꝓiuilegiũ concedaꝛ ibi: q⁹ sint instituti venientes ab intestato: vt em̃ declarat Bar. in. ℌ. si ꝓnus. ꝛ tenẽt cõiter do. in. l. hac cõsultissima in fi. ꝑallegata. ꝓiuilegiũ q⁹ ibi cõcedit fi sint instituti tenentes ꝓmũ locum ab intestato. Sed ista ratio põt faciliter tolli dupliciter. primo quidẽ q⁹ nõ est verũ q⁹ filius emancipatus teneat primũ locũ ab intestato ex tacita volũtate defuncti imo est cõtra gl. que dr esse sing. ꝛ satis ꝑbat ibi in text. in. l. i. ℌ. vel maxime in fi. gl. magne. ff. de colla. bo. quã allegat Bal. in. l. si emãcipati. C. de colla. ꝛ in. l. si qs cũ nullũ in ꝓin. ſ. de iure codi. ꝛ hanc responsionẽ approbat hic. ¶ Dau. de cast. in sua repe. vel põt dici ꝛ est melior rñsio q⁹ in. ℌ. si ꝓnus. erant instituti aliqui pares in gradu ipsi filio ꝑterito. i. alⁱ filⁱ emãcipati vel sui vel nepotes ex filⁱs qui succedũt i gradu paterno, mortuo patre: vt. l. gallus. p totã. l. j. c. Sed ista rñsio nõ vr posse stare ex his q̃ tãgit Raph. in repe. buⁱ?. l. dicit em̃ q⁹. l. hac cõsultissima. ℌ. fi. nõ ħ locũ nisi q̃n oẽs qui vocanꝛ ex primo gradu ab intestato sunt instituti: q⁹ cũ text. indefinite dicat q⁹ primũ testm̃ tũc demũ tollit q̃ sunt instituti in eo venientes ab intestato: ergo indefinita equipollet vñ vt. l. si pluribus. ſ. de leg. ũ. facit vt oẽs debeãt esse vocati. ℨ hoc vr ℨ ter. expresse in. l. ũ. in fi. ſ. de iniust. test. cũ iuriscõ. ponens eũdem casum vtitur numero singulari dicens q⁹ scõm testamẽtũ tollit primũ q̃n in eo scriptus est q⁹ ab intestato venire potest ꝛ sic nõ requirit oẽs esse scriptos nisi restringas⁹ illum ter. ad casum quando vn⁹? solus frater esset qui posset succedere ab intestato que est

divinare

peti bo. pos. ℌm tab. sic sentit q⁹ testm̃ valeat de iure pretorio. cui⁹ ℨtũ ipse tenet i. l. filio ꝑterito. j. ti. pri. Scõo arguit ipe Raph. q⁹ filio emãcipato cõpetit bo. pos. ℨtab. quasi recisa capitis diminutione. i. q⁹ perinde habeꝛ ac si esset in ptãte: vt. l. sed cũ patroꝛ no. ℌ. si. j. de bo. pos. sicut ergo in casu nostro filio emãcipato cõpeteret bo. pos. ℨtab. vt oẽs fatenr̃: ita vr cõpetere filio in potestate: q⁹ nõ plus ꝺ⁹ operari fictio q⁹ veritas: vt no. in. l. si qs in grauꝛ. ℌ. fi. ad filla. Sꝫ huic rõni fuit. ℨ. rñsuꝫ respondẽdo dictis Jo. de imo. q⁹ cã diuersitatis inter filiũ suũ ꝛ emancipatũ. isto casu nasciꝛ tur ex hoc: q⁹ quoad ius ptãtis fictio nõ operatur tñ q⁹ tũ operatur veritas. ſ. nõ essi redditur testm̃ nullũ ex ꝑteritione emãcipati sicut ex ꝑteritione sui: ex qua diuersitate resultat in casu nostro q⁹ in filio in ptãte si scõm testm̃ nõ ꝙ filius nõ reperik ꝑteritⁱ? ex quo est exheredatus in primo q⁹ ꝺ⁹: ergo non ħ ℨtabulas que dãtur soli ꝑterito: que rõ cessat in emancipato: q⁹ testm̃ a quo est ꝑteritus nõ est nullũ ipso iure: ꝛ ideo tollit primũ: ꝛ sic filⁱ? nõ reperik esse institutus. Cũ ergo ꝺ⁹ idem fauoꝛ quo ad ℨtabulas debeꝛ vere existẽti in ptãte qui debeꝛ ficte existẽti: est cõcedẽdum ceteris paribꝰ. i. si ꝑteriꝛ reperiaꝛ ꝑteritus: ħ iste nõ est casus nr̃. vt. ℨ. declarani. Et ꝓ ista rñdetur similiter tertio ꝛ quarto argumẽtis suis: q⁹ cũ ipse dicit q⁹ ex quo testm̃ annullaꝛ fauoꝛe filⁱ? ꝺ⁹ annullari ad eius vtilitatẽ. ar. l. si vero. ℌ. itẽ q̃ꝑ. so. mã. ꝛ. l. qui ꝓpio, ℌ. ꝓcurator. j. de ꝓcura. ꝓ quo sunt ter. in mã. in. l. pe. ꝛ ibi ꝓ bar. j. de insti. testa. ꝛ in. l. nã ꝛ si in fi. eo. titu. Et q⁹ absurdũ esset scõm plus cõcedi filio emancipato q̃ suo. Mã er supta dictis patet responsio: non em̃ filius põt aduocare a se hereditatẽ tanq̃ ꝑteritus si ꝓmũ testm̃ ꝺ⁹ vt ipse fateꝛ: q⁹ tã nõ est ꝑteritus vt dixi: nec sequiꝛ aliqua absurditas q⁹ filio in ptãte instituto minus cõcedatur q̃ filio emancipato ꝑterito cũ ℨtabulevt dixi nõ cõpet ant nisi ꝑterito. Quito arguit ipse q⁹ scõm testm̃ in quo filius fuit ꝑteritus ꝺ⁹ iure ꝓtorio: possit peti bo. pos. ℌm tabu. ex eo ergo potest ℨtabu. ꝛ per q̃s tollit primũ testm̃. sed istud arg. procederet re
☞ tenta sua opinione ꝛ illoꝝ qui tenẽt q⁹ testm̃ in quo filius est ꝑteritus ꝺ⁹ de iure pretorio cuius ℨtũ. ℨ. dixi. ꝛ Quinimo si testm̃ semp valeret de iure ꝓtorio nõ cẽt opus ℨtabulare: q⁹ p scõm ipo iure esset sublatũ primũ: vt. l. cũ in scõo in fi. ℨ. de iniust. rup. ꝛ ibi ꝓ Bar. reiectis etiã istis opinionibus tenẽda est opi. barto. quã. ℨ. dixi q⁹ ille ter. loquiꝫ in filio emancipato: nõ tñ est necesse intelligere vt intelligit Bar. Illũ. ℌ. si ꝓius. q⁹ ibi sunt instituti venientes ab intestato: q⁹ sensus litere põt stare sine hoc intelligẽdo ter. hoc modo: q⁹ tũc filio emãcipato ꝑterito competunt ℨtabule ℨ scõm testm̃ q̃i remoto filio. i. exheredato vel mortuo vel repudiãte ℨtabulas tacite vel expresse testm̃ scõm esset tale: q⁹ ex eo heres instrumẽti posset succedere ꝛ eẽt potioꝝ in stitutis primo testõ: qõ eueniret si scõm testm̃ esset factũ soleniter ꝛ heres ꝛ eo esset capax: sicut ꝺ⁹ in. l. qõ vulgo. j. de ℨtab. Melior tñ vr intellectus Bart. ex eo q⁹ ter. dicit scõs testm̃ fuisse imperfectũ: qõ verbũ ꝓprie testm̃ significat deficiens ꝓpter solẽnitatem extrinsecã: vt patet in. l. hac cõsultissima. ℌ. ex imperfecto. ꝛ in auk. de test. imperfec. in ꝓin. testamentũ aũt in quo filius est ꝑteritus ꝺ⁹ quidẽ perfectũ: sednõ iure factũ vel ininstũ: vt est casus clarus in. l. si qs legatũ. in ver. perfectũ. ff. de fal. ꝛ in. l. ũ. ℌ. i. in. vl. ver. quẽad modũ tes. aperi. vbi testamẽtum imperfectũ ponit tanq̃ diuersa spẽs a testõ non iure facto. ꝛ ille. ll. mari. d. l. si quis legatum. cõfundunt expresse dicta Raph. in sua repe. q⁹ nititur ꝓbare q⁹ testm̃ in quo filius est ꝑteritus ꝺ⁹ imperfectũ: ħ exheredare vel instituere sit de solennitate testamẽti: vnũ tñ est de solẽnitate inducta in fauoꝛẽ publicũ sicut numerus testium ꝛ sigilla in testõ in scriptis. leges aũt que dicũt testm̃ esse impfectũ rõne solẽnitatis nõ loquũtur de omni solẽnitate sed de illa de qua modo dixi. Jtẽ ħ text. in. ℌ. ꝑterito. insti. q⁹ mo. testa. infir. dicat q⁹ primũ testm̃ tollit ꝑ scõm iure ꝑfectũ: per hoc tamẽ nõ cõcluditur q⁹ testm̃ in quo filius est ꝑteritus q⁹ non primũ: vt hic dicak impfectũ: nõ cũ ideo nõ tollit q⁹ nõ fit imperfectũ ħ ħ dicak impfectũ: nõ cũ ideo nõ tollit q⁹ nõ fit imperfectũ ħ ħ fit ꝑfectũ nõ est iure factũ: q⁹ aũt intellectus iste Raph. stare nõ possit dupl̃r deducit⁹ ex text. in. d. ℌ. si ꝓius. ꝛ ¶ Et ꝓio ex dictione quoq; ibi posita in ter. ñ est dictio implicatiua in. l. seru⁹ quoq; in ꝓin. j. de her. insti. ꝺ⁹ esse ibi q⁹ tũc filius põt ℨtabulare testm̃ scõs q̃i remoto quoq; filio potioꝝ eẽnt i scõo testõ scripti heredes: ex qua dictione implicatiua ꝺ⁹ intelligi q⁹ etiã filio non remoto ipso iure testm̃ valebat ꝛ tollebat primũ ꝛ implicauit ibi illa dictio adcasum nõ ad ꝑsonas. sic intellexit Raph. ꝛ non bene dicens q⁹ ibi dictio quoq; erat superflua vel abundabat qõ inde est admittẽdũ maxime in textibus iuriscõsultorum. Scõo hoc deducitur ꝛ alia rõne: q⁹ illa verba remoto filio nõ debẽt restringi sicut restringit Raph. ad filiũ qui a ꝓin. oino nõ posset expugnare testamẽtũ: verbigr̃atia: ad filiũ exheredatũ vel qui fuisset mortuus ante testm̃: cũ em̃ de ꝓpietate verboꝝ possit comprehẽdere vel expressam dicemus q⁹ etiã istos casus cõprehẽdat: sed si filⁱ? in ptãte fuisset ꝑteritus ꝛ sicut testm̃ esset nullũ ipso iure: ħ trãsmisset tps petendi bo. pos. ℨtab. testamẽtum nõ remaneret nullũ: ꝛ sic nõ possent hr̃des scripti succedere ex scõo testamẽto: imo

Universidad de Deusto
Biblioteca

succederēt instituti in primo: quinimo etiā si filius expresse appro baret testm̄ nō cōualidaret scōm testamētū in preiudicio institu toꝛ in primo: vt.ff.de iure. ꝛ ipe Raph. fatetur: ꝛ per hec sit expedita ista difficilis lex: ꝛ ad illū art. quē. ff. tetigi: nunqd qñ filius in ptā te est preteritus ꝛ aliter filius est institutus iuncto filio ꝓterito in stitutus possit dicere testamētū nullum vide omnino no. p Bar. in.l.si post mortē.ff.de cōtratabu. ꝛ Bal.in.l.posthumo.C.de. Et ad intellectū illius.ff. si prius omnino. vide que notat Ange. in.l.j.ff.de peti.here. ꝛ in.ff. ex imperfecto sepe allegato. et in.l.ff. C. de posthu. here. insti. cuius dicta in his duobus vltimis locis refert hic Raph. in sua repetitione.

Summarium.

1 Filius licet sit preteritus a primo gradu: sequēs tñ gradus a quo est exheredatus valet.
2 Verbū instituo capitur quandoqꝫ pro substituo.
3 Posthumus natus si testatore viuo moritur confirmatur testm̄ de equitate pretoria: secus autem si moriatur post mortē testoris.

Si a primo. Hoc dicit. Filiꝰ iā natꝰ scōm gradum a quo fuit ꝓteritus rumpit statim: posthumus autē cū nascit etiā si moriatur post mortē testatoris. scōa est ibi: quasi. tertia ibi: tz
1 ꝛ si in posthumo: vt ibi: qm̄. ¶ No. primo q̄ q̄uis filius est preteritus a primo gradu sequēs gradus a quo est exheredatus a primo ꝛ ꝓterius a scōo gradus nō vitiat: vt ꝓz hic in ver. aditurus sit. ex quo datur intelligi q̄ hereditas poterat adiri ex primo gradu. ꝛ idē ꝓbat in.l. posthum̄. j. co. Sz q̄ritur de rōne diuersitatis in qua assignatur vna rō que colligitur ex dictis glo. in. o. l. iū. in fi. q̄ secundus gradus depēdet a primo: vſi nō est mirū si rupto ꝓrio gradu p natiuitatē posthumi rumpat scōs tāq̄ depēdens ab eo: sed cōtra primꝰ gradus non dependet a scōo: ꝛ ideo rupto secūdo gradu nō rumpitur primus natiuitate posthumi: vt hic in fi. Sed q̄ ille rō fuit ibi reprobata: q̄ nō est verū q̄ secūdus gradus depen deat a primo: ideo aliqui moderni dicūt. f. Pau. de ca. q̄ rō est: q̄ in. l. nā. ꝛ si in fi. j. de iniust. testa. posthumus rūpendo primū gradum inuenit hereditatem in eo saltē in spe: ꝛ ideo ex ꝓxi rumpat sequēs gradus. Sed hic posthumus rūpendo scōm gradum a quo fuit preteritus nō pōt inueniri in scōo gradu cū sit in primo q scōm gradū ꝓcedit. Sed certe vſ cōtra Bar. hic et cōiter doc. q dicunt q̄ ideo natiuitate posthumi secūdus gradꝰ pōt rumpi: q̄ in eo inuenitur hereditas spe: ꝛ sic vſ q̄ ēt precedēs gradus esset rūpendus. Sed saluādo dicas q̄ō repitur hereditas spe in secun do gradu sed ꝑ primus in ꝓrio: ꝛ iō illa spes q̄ est in primo gradu tanq̄ fortior attendit vt dicatur eē hereditas in primo magis q̄ꝫ in secūdo. Ego aūt in. l. iū. in fi. ff. co. dixi q̄ q̄si posthumus moria tur viuo testatore hic nō posset dici q̄ hereditas esset in prio vl' in secūdo gradu spe cōsiderabili que posset rescindi: sicut dicit Bar to. hic p. l. sempronius attalus. j. de vsufru. lega. ꝛ per. l. iū. ff. i. ff. vsufru. quēadmo. caue. in q̄bus iuriſ. ꝓbat q̄ ita tollitur vel ex tinguitur ius q̄ō est in spe sicut ius q̄ō est in re: vnde nō bene vſ solui Jsium q̄ō facit hic Bar. de. l. nā. ꝛ fi. ff. rūpendo. j. ti. pri. Di cendū est ergo ꝛ melius q̄ primus ꝛ scōs gradus pōt rūpi: tz hereditas nō verſet in eis aliqua spe cōsiderabili: dūmodo sit possi bile q̄ testm̄ aliūde habeat effectū: ex quo cm̄ testamētū ꝟz quoad testatoē ꝛ eius respectu dispositio fiat efficax tali respectu cōside ratur ruptura ꝛ irritatio testi non respectu heredis instituti in eo.

a ¶ Cōsuetudo gñalis. Adde. l. j. ff. ad maced. l. naturale. in. fi. i bis. ff. de acq. re. do. ꝛ in. fi. pauonē. insti. ō re fū diui.

¶ † Scōo no. ibi: ab initio ꝛc. q̄ testm̄ in quo fili' est ꝓteriti' est nullū ab ipo primordio ffectionis testi: ꝛ ex hoc infert q̄ō nō req ritur declaratio filij. dicit gl. in. l. filio preterito. j. ti. pri. quā ibi re prehēdit Bar. ꝛ cōiter docto. Vñ dictio quasi hic non ſignificat impropietatē tz expressionē veritatis. ¶ † Tertio no. ibi: institit. ꝛc. q̄ verbū instituo aliq̄si capitur aliūde p substituo. idem ꝓbat ſm vnā expositionē glo. in. l. qui nō militabat. fi. j. de here. insti tu. ¶ † Quarto no. q̄ q̄uis posthumus natus si moriſ viuo testatore ex morte sua ꝛfirmet testm̄ de equitate ꝓtoria: vt. l. posthu mus. in ꝓn. j. ti. j. Secus tñ est si moriatur post mortē testatoris. Et q̄ aduerte glo. tua dicit hic fingu. ſm Jo. de imo. q̄ dispō. l. posthum̄ ꝓalleg. que cōcedit hoc priuilegiū scriptis in primo gradu exhēdtur etiam ad scriptos in secundo gradu. Et hoc quia licet dispositio illius. l. sit erroꝛbitans et contra regulas iuris est intollerabilis ꝑpter confirmationē testi: vt. l. placet. ff. co. et ideo tolleratur. Tu aūt dic ꝛ melius q̄ hic nulla fit extensio sed ꝓprie tate verboꝝ cōprehēditur quilibet gradus institutionis hereduꝫ. dicit enī ter. in. l. posthum̄ q̄ scriptus heres pōt capere bo. pos. ſm tab. Sz ita pōt dici scriptꝰ hīs substitutꝰ sicut ibitur: ergo de oīb⁹ potest intelligi. Nec hz locū hic ter. i. l. bone. ff. hic sermōe. ff. de verb. sig. q̄ loqtur in actibus q̄ fiunt vnus post aliū ex inter vallo: non in his q̄ fiūt ꝛ ꝛtinentur vnica dispōne. ¶ In glo. vlti. ibi: fauore testi. idē dicit glo. no. in. l. iū. ff. ex his. sup̄ versicu. posthumi. j. ti. pri. Et ista sol. vſ ꝓbabilior ſm Raph. ꝛ aliquos moder. hic q̄ꝫ sol. posita hic per Bart. q̄ dixit q̄ iō posthum̄ an teq̄ nascerēt non rūpebat: q̄ nō est in ptāte testatoris: vt. l. fi. j. de col. bo. Sz ista rō vel solutio nō vſ sufficiēs ſm illos: q̄ si posthu mus babcreꝫ ꝑ nato: ꝛfir etiā deberet hīs ꝑ eo q̄ esset in ptāte sal tim ficte: ꝛ sic esset suus. nihil alleg. ꝑ ista sua decisi. Tu aūt vide ter. qui hoc ꝓbat in fi. de here. q̄ ab intest. defer. ff. inter dū. vbi ꝓbaſ q̄ filius qui redit ex captiuitate post mortē ꝑris q̄ fingit fem per fuisse in ciuitate. ꝛ sic tpe mortis ꝑris ꝛfir dſ esse suus: ꝛ iō ꝑ teritus rūpit: vt. l. gallus. ff. si eius. j. co. dſ aūt suus ficte ꝛ nō ve re ſm glo. no. in. l. lege cornelia. ff. ti. pri. Fictio essi fingēs sup̄ ꝑn. incōtineti hz locū in eo q̄ō ex actu principali segtur tanq̄ accesso riū ꝛ sibi cohērēs: vt ꝓbatur in. o. ff. interdū. ꝛ in. l. i. ff. nepos. j. si q̄s a parē. fue. manu. vbi colligit q̄ fictio extēdit ad id q̄ō est ac cessoriū antecedētis rei sup̄ qua ꝓncipaliter fingit: vel dic ſm Ra pha. hic ꝛ Soder. plenius declarātes: q̄ iō posthumus nō hſ ꝑ nato q̄ꝫ sua interest: quinmo aliquo casu ꝑ nato q̄ꝫ sua interest: quinmo aliquo casu ꝑ sua interesse q̄ō non habeaſ ꝑ nato: verbigra: si fit preteritus a primo gradu ꝛ ex heredatus a sequēti: nā si haberetur ꝑ nato nō rūperet gradū se quētem nascēdo: vt. l. iū. in fi. ff. eo. Si aūt nō hſ ꝑ nato rūpit: vt l. nam ꝛ si. in fi. j. titu. pri. nā solutio gl. remanet aliqualiter dubia quia repitur q̄. l. aliq̄s fingit retro quoad rumpendū testm̄ in fa uoꝛē filij: vt. ff. dixi: ꝛ est casus in. l. si qs filio exheredato. in fi. pri. j. ti. pri. ꝛ in. l. pri. in. fi. si filium.

Summarium.

1 Quid requirat ad hoc vt scōm testm̄ tollat primum.
2 Consuetudo generalis est altera natura.
3 Turpe est expectare alterius fortunā seu casum tristem.
4 Aliquid clericus in sacris cōstitutus possit adoptare filium.
5 Relativum dicitur referre substantiuum: ꝛ precedentis dispositio nis qualitatem.
6 An nepos succedet in suitate filij ab intestato.
7 Que sit differentia inter successionem ab intestato: ꝛ successionem contra testamentum.
8 An filius ex filia vel descendens conceptus viuente auo possit ex persona sua rumpere testamentum.
9 Cum vna fictio venit ad alterius cōsequētiam dne fictiones circa idem concurrere videntur.
10 Verbum presentis temporis ponitur pro preterito.
11 Institutio simpliciter facta nō pōt valere pure: intelligitur facta sub conditione.

Quis posthumos. Hoc dicit ſm cōz in tellectū. Impedit ꝰ generare p accidens pōt instituere posthumū. Impeditus aūt generare ꝓpter turpitudi nem a iure nō instituit posthumum illo modo gñandū: vel sic ſm alium intellectū. qui nō pōt de facili gñare pōt instituere posthu mum: ꝛ qui ꝓpter turpitudinē ꝓhibeꝫ gñare posthumū taliter gñatū instituere nō pōt. scōa est ibi: q̄ō natura. tertia ibi: tz si ex ea.

1 ¶ † No. ꝓrio ibi: superius testm̄ rūpitur. q̄ ad hoc vt scōm testm̄ tollat primū satis est q̄ō ex secundo testamento aliquo casu possit adiri hereditas tz postea ille casus non eueniat: dūmodo instō sit valida a principio. ꝛcor. dat. ter. in. l. pſ filio. j. de here. insti. de quo dixi aliquid in. l. si filius. ff. eo. ¶ Secūdo no. ſm vnum intellectū q̄ō magis inspicitur in homine qualitas naturalis q̄ꝫ qualitas
2 accidētalis de quo in. l. qui habet in princi. ff. de tute. ¶ † Tertio
a no. ibi: cōsuetudo ꝛc. iuncta glo. sua q̄ō cōsuetudo gñalis * est alte ra natura. pōt autem intelligi iste ter. de duplici cōsuetudine vel de cōsuetudine gñali qua vtitur spes hoium ad gñandū vel de con suetudine generali que obseruat vt impotēs ad gñationem ex ali quo accidēti possit instituere posthumū ꝛ ducere vxoꝛē vt dicitur in. l. sed est quesitum. ff. eo. Et q̄ocunq̄ nō exponaſ colligitur ex ista glo. q̄ō sicut naturalia ff. tus tacite videnſ deduci in cōtract⁹: vt. l. emptoꝛes. j. ff. de acti. emp. ꝛ. l. cū quid cum materia. ff. ff. cer. pe. ita ꝛ ea q̄ sunt consueta venire in ff. ibus cōcordat. ter. in. l. fi. C. de fideiuſ. ꝛ in. l. q̄ō si nolit. j. qui assidua. ff. de edi. edic. sup̄ quo vide multas concordantias allegatas per Bart. in. l. si ꝓnus. j. ff. de aqua plu. ar. ¶ † Ultimo not. in ver. sed si ex ea q̄ō expecta
3 re tristem casum vel aduersam fortunā alterius dicitur esse turpe: ꝛ ideo institutio taliter concepta est nulla: potuit esse isteꝫ instituit posthumū nasciturū ex vxoꝛe alterius cōsiderare q̄ꝫ mortuo ma rito ipe hſet filios ex ista tāq̄ vxoꝛe sua: ꝛ tñ ista cōsideratio nō ap probatur: sed dſ instō turpis. Istē dicimus in ff. to m. l. inter stipu lantē. j. sacrā. ff. de verb. ob. Sed opponitur contra istū ver. q̄ cū taliter instituēs nō possit ex ista hſe filium naturalē cur nō inter pretamur q̄ō videatur sensisse de posthumo ciuili. ꝛ. de filio nato ex vxoꝛe ꝛ marito illius per se postea adoptādo: sicut interꝑtamur quādo ille qui per accidēs nullo mō pōt gñare instituit posthu mū nasciturū vt videbis in glo. quā approbant cōiter oēs. Certe difficulter pōt reddi rō diuersitatis: ꝛ forte iste vltim⁹ ver. confun dit intellectū cōem de quo dicā in. i. gl. si tu velis illū seq̄ potes di cere q̄ꝫ hic testoꝛ instituit posthumū nasciturū ex tali: ꝛ ex seq. que verba videnſ significare filiū naturalē: vt no. Ang. ꝛ moder. in. l. lucius. j. de here. insti. Sz istud est diuinare ad ter. in quo nō oꝛ q̄ꝫ instituerit posthumū nasciturū ex se: vnde retētō cōi intellectu ista oppo. remanet multū dubia. nisi dicam⁹ q̄ō hic nō intelligit de fi lio ciuili hoc: q̄ ex prima facie verboꝝ institutio cōtinebat aliq̄d turpe. i. ex ꝓpietate verboꝝ ſm quā appellatio filij intelligit de naturali nō de ciuili tm̄: vt. l. si ita qs. ff. j. de leg. ij. Et ꝓ banc fin gularē rūsionē dicit ꝓbari opi. Bal. in. l. gñaliter. in ꝓn. C. de in stit. ꝛ substi. vbi dixit q̄ō si testatoꝛ grauat filiū constitutū in sacris de restituēdo hereditatē si decesserit sine liberis ista cōditio tanq̄ turpis reꝑcit de medio ꝛ sic nō valebit fideicōmissum. Bar. aūt di rit in. l. beredib⁹. in fi. j. ad treb. q̄ꝫ in isto casu intelligeꝫ de ingressu monasterij ꝛ de filio ciuili de quo. l. c. in ꝓncipio. extra de ꝓba. q̄ opi
4 nio videt reprehendi per istū text. † vtrum aūt clericus cōstitutus
a in sacris * possit adoptare filiū: ꝛ sic ista ꝛdditio possit verificari ali ter q̄ꝫ p ingressum monasterij supposita opi. Bar. ꝓo vera est co gitandū: ꝛ dubiū facit: q̄ adoptio immittat naturā. vt. l. si pater. ff. de adop. cū. l. seq. vſi fi cōstitut⁹ in sacris naturaliter oꝛ non
☞ posse gñare vſ q̄ō non possit adoptare. ¶ † In ꝛtiū facit q̄ im peditus gñare per accidēs pōt adoptare: vt instit. de adopt. ff. sed illud. ergo poterit fīr clericus qui p accidēs est impedit⁹ in potē tia iuris: ꝛ istud credo veri⁹. ¶ In gl. i. posita sup̄ verbo non pōt. ibi: filios quos adoptauit. iste ꝛtellect⁹ est valde no. vna cū solutio ne posita ad iura ꝛtia bic alle. in gl. ex qua elegāter habes notare duo. Primū est q̄ō fauoꝛe testamēti ꝛcurādi appellatione filij ve nit filiꝰ ciuilis vbi als nō veniret. scōs q̄ etiā q̄ō testoꝛ facit mētio nē de filijs suismet nolie filioꝛū nō veniūt filij ciuiles ex facto suo si bi ꝛstiti: ꝛ in boc ista glo. est sing. ꝛ vſ approbare quādā singularē doctrinā Jo. an. in addi. Spe. in ti. de test. mona. ff. i. vers. xv. q̄ refert ꝛ sequit do. abb. mod. in. c. in ꝓtitia. extra de ꝓbat. q̄ dixit dū summaria fa. in legib⁹ dispūtādo tenuisse q̄ō fi aligs donat alicui bona sua sub cōditione si ipse donās decesserit sine filijs q̄ꝫ solū filij naturales nō aūt ciuiles faciāt deficere cōditionē: nibil tñ boni alle. vltra. ll. cōes hic alle. in gl. vñ bar. valde soleniter in. l. si cogna tis. j. de reb. du. dixit p illū ter. in pe. rūso. ſm tertiū intellectū q̄ vſ veri⁹ ibi exꝑsse ꝓbari in lfa q̄ō q̄si nomen filij ꝓfertur a testatoꝛe de suis filijsmet sub noie filioꝛ veniūt etiā adoptiui: ꝛ ita limitant fing. ll. bic alle. sed tu sequēdo cōem opi. gl. ꝛ doct. hic potes dicere q̄ō aliud est q̄si legaſ cognatis: ꝛ aliud q̄si fit mētio de filijs: q̄ no men cognationis est nomē ciuile: q̄ō ꝑz q̄ nō cadit in seruū. vt. l. j. j. ff. vſi cogna. sicut ꝛ nomen agnationis: vt dicit ter. ꝛ ibi ꝑ bar. in. l. tutelas. in ꝓn. ff. de capi. dimi. nomē aūt filij est nomē natura le: vt ꝓbaſ. in. o. l. tutelas. in ꝓn. ff. de cap. diminutio. ꝛplene de clarat bar. in. l. pnūciatio. j. familie. ff. de ver. fig. ꝛ ideo nō est mi rū si verba ciuiliter ſignificātia facilius cōplectunſ actū ciuilē quā verba ſignificātia naturalē. bar. tñ bic soluit aliter ꝛtiū bic positū ꝑ gl. dicēs q̄ō ibi bic cōprehēdit filiꝰ ciuilis: q̄ ille q̄ faciebat testm̄ nullo mō poterat habere filios naturales: ꝛ est scōa notabilis li mitatio ad iura ꝓdicta ꝑ qua adducit ter. in fi. in. l. beredib⁹. j. fin. ff. ad treb. vbi ꝑz q̄ ꝓpter cōditionē ꝑsone grauate q̄ nō poterat ꝛbere mſi. ꝛ sic nō poterat habere filios legitimos appellatione fi liorū veniūt naturales sicut bic veniūt adoptiui q̄ als non cōpre hēderent: i materia tñ fauorabili q̄si filij ꝓcurāt a lege bñ veniūt filij ciuiles. casus est no. ꝛ ibi ꝑ bal. in. l. sed si hac. j. parētes. ff. de in ius vo. Et solutione autem quā dedit Bar. ad iura cōtraria in fert hic Ang. quod si pater instituit filiū suū heredē cōstitutū in sacris ordinibus: ꝛ grauat eum de restituēdo hereditatē si decesse rit sine filijs vel sine liberis: q̄ō etiā spurij nati ex isto herede institu tuto faciēt deficere conditionē: q̄ cū non possit habere alios filios nomē filiorū capit ſm qualitatē persone. vt. l. heredib⁹. in ꝓn. ff. ad treb. sed Mod. dicit hic ꝛ bene q̄ō Bart. tenuit oppositū. Et ipse idē Ang. in. o. j. fi. ꝛ p veritate q̄nis habes cōsiderare duos casus. Primus est q̄si testatoꝛ grauat instituti simpliciter si decesserit sine filijs: quo casu quid iuris sit dixi tibi supeꝛi? referēs opi. Bal. cōtra Bar. in locis alle. Secūdus casus est q̄si testatoꝛ gra uat institutū si decesserit sine filijs ex suo coꝛpore natis: ꝛ in hoc se cundo casu Bar. dicit quod quia heres institutus videtur inuita ri ad delinquendū ista dispositio est turpis: et per conseq̄s fidei cōmissum non valet sicut fideicōmissum relictū ab vxoꝛe si nupse rit tollitur de medio: q̄ ꝑ hoc videtur mulier inuitari ad non nu bendū. in. l. quoties. de condi. ꝛ demonst. ¶ † In eadem glo. ibi: facit simplicem relationem. vult dicere glossatoꝛ q̄ō istud relatiuū
5 quos non refert se ad speciem specialissimā posthumorum de qui bus fit mentio in ꝓn. ter. nam si sic fieret relatio clam: ista sequēs esset falsa quia senex vel infirmus bene potest habere filios post humos ciuiles: vt ergo procedat relatio debet fieri ad gen⁹ ꝓout continet alias species non ista de qua fit mentio in ꝓn. ter. regu
b lariter autem relativum * refert substātiuum ꝛ qualitatem dispositionis precedentis: idest refert primam dispositionē ꝓout est cum suis qualitatibus: vt. l. iulianus. in princip. ꝛ ibi plene per Bald. ꝛ Ange. j. de beredi. instituen. ꝛ not. in. l. iū. C. de nego. gest. ¶ In eadem glo. ibi: nec secundū tenet ꝛc. Ista glo. intelligit ter. quando ille qui erat impeditus ex vitio accidentali non erat omnino impotens ad generandum: sed difficile poterat generare: ꝛ hanc opiñ, sequitur Bald. hic volens quod si omnino non potest generare instō facta de posthumo nō vz. ꝓo qua opi. adducitur ter. in. l. sed est quesitū. ff. eo. in ver. facile nō posse. ꝛ in ver. sed si castratus sit. nec vz rūsio glo. ibi posita q̄ō ver. ille loquit de castrato. i. caste na to. hoc est de eo q natura erat impotens ad generationē: nā castra ti dicunt qui facto hoīs omnino impotēres redduntur: vt ꝑz exꝑcl se in. l. si seruus seruū. j. si puerū ad. l. agl. ꝛ in. l. ediles aūt. j. ꝛ essi. ff. de edil. edic. Unde exꝑpositio gl. ꝓbat iure: doct. tñ cōiter dic et in. o. l. sed est quesitū tenēt opi. Jziaz q̄ō ille qui est redditus omni no impotēs exvitio accidētali possit instituere posthumū: secundū aūt opinionē huius glo. arguit hic bal. ꝛ in. l. sed est quesitū ꝓcal legata q̄ō matrimoniū nō potest cōtrahi ab eo qui est constitutus in extremo mortis articulo ad finē vt filij nati legitimenſ per. c. tā ta. qui fi. fint legi. Contrarium tamen tenent cōiter doc. ad quos re misſ te in. o. l. hz est quesitum. ꝛ vide maxime Joā. an. in mercuriali. a ibi allegata.

¶ Utrū cle ricus cōstitutus i sacris. adde gl. i. c. i. de cogna. le. Spec. c. ti. in ſ. ꝯ. hosti. in summa. c. ti. io. an. in. c. fi. co. ti. car. 32. in rub. co. ti.

Si filium. Nepos preteritus nō rūpit testm̄ si filius exheredatus precedit eū tpe mortis testatoris nisi filius fingatur mortuꝰ dicto tpe q̄nis mortis vel repudiatione filius sit exclusus a querela: pōt tñ succedere vt suus ab intestato fi hereditas repudiatur per instiſm. b. o. scōa est ibi: diuersus
☞ est. tertia est ibi: q̄ si moriente. quarta ibi: sed si heres. ¶ Primo no. ibi: nō tñ ꝛc. q̄ō nepos nō succedit in iure dicendi nullū ex edi cto successorio secundū Bal. succedit tñ in suitate in successione ab intestato vt ꝑz in fi. text. ꝛ clarius in. l. si qs filio exheredato in pri. j. ti. prori. Sed cōtra vtrūq̄ dictū insurgit hic Pau. de ca. dicens q̄d primū q̄ō hic nō pōt ꝓsiderare edictū successoriū: q̄ illud hz locū q̄n remediū siue ius erat tā delatū primo cui sequēs vult suc cedere per edictū successoriū: vt. l. j. in ꝓn. de succe. edic. fi hic filio nō erat delatū ius dicendi nullū cū esset exheredatus: ergo nō mi rū si nepos nō potuit succedere ex isto iure: si aūt esset delatū tunc credit ipse q̄ō sicut datur edictū successoriū in querela vt tāgit hic bar. ꝛ plenius in. l. in suis. j. cod. itē ꝛ in ſtab. vt. l. i. j. de bo. liber. et in. l. illud. ff. j. ff. de ſtab. per glo. ita cōpetet in iure dicendi nullus.
6 ¶ Secundo dicit q̄ō in fi. ter. nepos nō succedit in suitate filij ab intestato: q̄ cū filius fuisset exheredatus nō erat suus alias rum pisset testm̄ ipso iure si esset suꝰ: vſi ista suitas in casu. l. nſe nō cau sat in nepote per edictū successoriū sed per regulā positā. istī. de li. agn. succe. ꝛ. proximos. ꝛ hic ꝛ per gl. in. l. si. j. de cōdi. insti. que hz q̄ō satis est aliquē esse proximioꝛē tpe quo testm̄ deficit vt succedat ab intestato tanq̄ suus nā q̄ō in suitate nō habeat locus successo riū edictū est casus secundū cū in. l. qui se patris. C. vſi libe. de quo dicem⁹ plenius. in. l. in suis. j. eo. Sed tu aduerte ad vtrūq̄ dictum q̄ nō est verisimile q̄ō Bal. ignoꝛauerit filio exheredato nō cōpe tere ius dicendi nulluz aut' naturā successoriū edicti que est q̄ō ba beat locū in iure delato: voluit ergo forte sentire bal. q̄ō filius exbe a redatus ante aditā hereditatē nō desinat esse suus: vt videtur pro bare ter. cū gl. in. l. q̄ēadmodū. ff. de inoffi. testa. licet quoad vnus effectū suitas nō operetur. l. vt valeat instō heredis ꝛ nō annullet testm̄ scōm. Bar. in. l. iū. j. de leg. j. ¶ Resoluendo ergo dicta sua pōt dici quoad primū q̄ō hz filio nō esset delatū ius dicendi nullū in actu: erat tñ apud eū causa vnde oriturus ius dicendi nullū saltim mediate vt est casus. in. l. in suis. j. c. Unde q̄ in nepote si succede ret in suitate ff testm̄ nō suberat impedimentū impediēs nullitatē testamenti sicut in filio. i. q̄ nō repertebaſ ꝛ exheredatus videbaſ q̄ō causa posset ꝓducere suū effectū ꝛ fi sic annullare testm̄. Et ꝓ pter boc Bald. dixit q̄ō quoad ius dicendi nullū nō succeditur in suitate. Sed ꝓposito q̄ō succederetur in suitate ꝛ q̄ō filius exhereda tus remansisset suus: vt dixi ad huc nō valeret cōsequētia: ergo suc cedit in iure dicendi nullū: q̄ scōm cōmunē opi. de qua dicetur in l. in suis. j. c. post Bar. successoriū edictū nō hz locū in alia specie si ue iure q̄ꝫ in eo q̄ō fuit delatū primo: sed filio nō fuit delatū ius di cendi nullū: ergo nepos nō potest succedere. Secundū aūt dictum Bal. habet plus caloris q̄ō filius succedat in suitate in successione intestati: sed pōt dici per candē rationē quā modo tetigi q̄ō nō suc cedit: q̄ filio nō erat delata successio ab intestato. pōt etiā generali ter reprehendi vtrūq̄ per not. in. o. l. qui se patris. q̄ in suitate nō datur successio: ꝛ q̄ō ius dicēdi nullū ꝓdat a suitate vt. l. in suis j. eo. ideo filius nō succedit iure dicendi nullū: vnde primū dictum bal. est verū: sed nō ꝑ rationē suā quasi sit differentia inter succes sionem que sit contra testamentum: et illam que fit ab intestato. Sed ratione supradicta vel q̄ filius non erat suus vt dicūt Mo der. vel q̄ si est suus nō datur successio in suitate marime quando idem ius nō erat delatum primo quod defertur sequēti: vt. ff. dixi.
7 ¶ Secundo no. ibi: ter superuiuerit filius ꝛc. quod ille solus potest rumpere testm̄ qui tenet tpe mortis testatoris primum locū inter descendentes ꝛ suos: ꝛ in hoc * est differentia inter successionē ab in testato ꝛ successionē testm̄. q̄ in successione ab intesta. attēdit tps quo testm̄ deficit etiā post mortē testatoris: vt ille qui tunc reperi tur tenere primū locū succedat tanq̄ suus: vt est casus hic in vlti mo responso. ꝛ in. l. si quis filio in ꝓn. j. ti. ꝓpoꝛi. sed in successione

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõtra testm̃ solus ille rũpit ꝛ annullat testm̃ qui ꝫ primũ locũ vere vel ficte tpe mortis testatoris: vt ꝑz hic in ter.ꝛ in.o.l.si quis filio. Et per istũ ter.cõsulit Ray.de foriuio ꝛ colegiũ senensẽ olim in.q.de facto qõ si ex forma statutifilia femina nõ succedit q̃diu superest masculus filia ꝑterita in testõ paterno instituto filio masculo fine filijs masculis non poterit dicere testm̃ nullũ. Inducit etiã l.gallus per totã.l.j.eo.vbi ille agnoscẽdo rũpit q reperit vere vel ficte suus tpe mortis testõris. cõfirmat ista cõclusio: qꝛ si testm̃ vi uente filio valuit: ergo filius adeũdo fuit heres: igit postq̃ semel fuit heres nõ potest amplius desinere esse heres. Lei qui soluẽdo. j.de bere.insti.ꝛ.l.si fine.Ş.sed qõ papi.ff.de mino.que opi.cõmuniter reprobaf ab oĩbus: vt plene declarat bar.in.l.si.j.ad tertu.et bal.hic ꝛ in locis.j.allegãdis. Et ratio potissima reprobantiũ est qꝛ statutũ excludẽdo filiã q̃diu masculꝰ supuiuerit nõ vꝫ velle auferre sibi ius suũ in ꝑpetuũ ꝫ potiꝰ suspẽderevlꝫ ad tẽpꝰ: hoc importat natura isti⁹ dictiõis q̃diu: vt.l.ij.Ş.expectãdi.ff.de bo.pos. ꝫ ta.ꝛ i.l.i.Ş.fi.ff.de vẽ.i pos.mit.cũ multis.alijs iuri⁹ allegatis ꝑ bar.i.o.l.si.mortuo filio.ergo cũ filia reperiat se filiã ꝑteritã: segꝫ qõ testm̃ erit nullũ. Non ob.qõ filius semel fuerit heres: qꝛ ex potestate.l.bene potest induci vt vnus vlꝫ ad tẽpus sit heres: ꝛ postea alius.ꝛ primus desinat esse heres: vt.l.in fraudẽ.Ş.miles.et.l.miles.ita.Ş.i.ff.de testa.mili.ꝛ in aut.hoc amplius.cum ibi not.C.de fideicõ.ꝛ tradit Ang.in.l.ij.Ş.qui fideicõmisi.j.de bere.insti. Ande secũda fuit opi.bar.quã posuit in.o.l.fi.ꝛ clarius in tribus suis cõsilijs qui dixit qõ fine dubio filio mortuo rũpetur testm̃ ꝛ efficietur nullũ. Sed relinquit dubiũ vtrũ testm̃ interea sit in ꝑdenti viuente filio: ita qõ si mortuo filio rũpitur retro videat fuisse ruptuꝫ tpe mortis testatoris: an vero rũpatur vt ex nunc: ita qõ nõ trahatur retro ruptura testamenti. super quo articulo ipse subtiliter distinguit qõ aut statutũ simpliciter disponit q̃ filia nõ succedat aut disponit vlterius qõ interiꝫ nõ rũpat testm̃. Primo casu dixit ipe qõ viuẽte filio testm̃ erit in pendenti ꝛ mortuo filio retro annullabitur testm̃: hoc ꝓbat ipse in illo cõsilio subtilius quã dicat in.o.l.fi.in effectu trib⁹ medijs vel quatuor. Et primo argu it fic. ista filia potest dicere testm̃ nullũ: vt cõcessuꝫ est: ergo necessario sequit qõ testm̃ retro fit nullũ: ꝛ fic interea stet in pendenti. Consequitia ꝓbat: qꝛ ille ꝑterit? potest dicere nullũ qui vere vel ficte censetur fuisse suus tpe mortis testatoris: vt in ter.nro: si ergo filia dicit nullã ergo retro censebitur fuisse sua tpe mortis: ꝛ illo tpe rupisse alias annullatio testamenti nõ posset fieri ab ea que nõ poterat rũpere tpe mortis. Sed huic rõni respondet qõ hoc procedit de iure cõi secundũ qõ regulariter nõ admittit: vt quis decedat ꝓ parte tpis testatus ꝛ ꝓ parte intestatus: vt.l.miles ita.Ş.i.Ş.allega. ꝫ ex forma statuti cũ statutũ cõseruet ius filiationis filie post mortez patris licet tpe mortis patris non fit sua vꝫ induci qõ testator: iste ꝓ parte tẽporis decedat testatus ꝛ ꝓ parte intestat⁹. ¶ Secunda ratio sua est fortior: qꝛ qficunq; testm̃ qõ vꝫ tẽpore mortis testatoris sperat posse rũpi in futurũ ex capite ꝑteritionis interi testm̃ stat in suspenso et nõ põt adiri hereditas ex eo: nec petit bo. pos.ſm tab.vt.l. vẽtre.ff.de acqui.here.ꝛ.l.suus quoq;.Ş.i.j.de bere.insti.ꝛ.l.illud.Ş.fi.ff.de bo.pos.Ztab. Sed testm̃ istud est tale qõ filio decedente sine ꝓle masculina filia rũperet vigore ꝑteritionis: ergo interim istud testm̃ venit in pẽdente: ꝛ aduenięte postea casu censebitur retro nullũ sicut videmus qñ testm̃ rũpitur natiui tate posthumi qui nascitur post mortẽ testatoris vel ex reuersione filij post mortẽ patris qui erat captus apud hostes: vt ꝑz in.l.ij. Ş.ex his.ꝛ in.l.si quis filio erheredato.in ꝓin.in vltimo rñso.j.ti. ꝓtori.ꝛ inde est qõ in vtroq; istoꝝ ꝓtor a ꝓtinci.testm̃ valuit: vt in.o.Ş. ex his.ꝛ in.l.penul.j.e.ti. Et huic rationi nõ rñdet Bal. nec etiam Jo.de imo.in.l.ei qui soluendo.j.de bere.insti. Ubi plene attingit istũ articulũ post Ang. ꝫ põt rñderi qõ aliqñ filia vel alius q põt rũpere in futurũ remouet a rũpendo de ꝓsenti in fauoꝛ heredis instituti: ꝛ tũc heres institut⁹ nõ ꝓbibetur adire: qꝛ ista est regula qõ qñ quis remouet ex cõmodo mei cõtemplatiõe vel a iure suo illud cõmodũ ꝺz applicari mihi. vt.l.cũ emancipati.Ş.si duo.ff.de colla.bo. Et plene declarat bar.in.l.ista mã.in.l.Ş.videdũ.ff.ad tertul. vbi allegat multa alia iura: sed hoc nõ esset si filius absolute nõ posset esse heres: sed solu; eo casu quo filia ꝓmoueretur: ergo filius interim habebit hereditatẽ ex mente statuti qõ non excludit filiã nisi qñ filius est successurus a scõo.l.si post mortẽ.Ş.liberi.in fi.ff.de Ztab.ꝛ qõ no.Bar.in.l.i.in fi.ff.eo. Aliqñ ius rũpendi negat de ꝓsenti ꝛ differt in futurũ in aliquẽ euentũ nõ fauore instituti sed ꝓpter qualitatẽ ꝑsone rũpentis sicut est in exẽplo de posthumo de eo qui redit ex captiuitate ꝛ tũc procedat iura.Ş.alleg.qꝛ nõ cessat tũc cõcedẽdo qõ testm̃ sit retro nullũ: ꝛ qõ interim stet in suspenso. cã ꝓpter quã.l.voluit testm̃ valere sicut cessaret in casu nro si filius nõ posset succedere in cuius fauoꝛe inductũ est vt filia excludatur a rũpẽdo. Tertio addunt ter.in.l.ij.Ş.i.ff.de bo.pos. ſm ta.vbi dicit qõ q̃diu ꝑteriti ꝑsone intẽtare Ztabulas institutiõ potũt bo.pos.ſm tab.ꝛ tñ si postea petunt retro erũt heredes a tpe mortis: similiter ergo dicam⁹ in filia quod si nõ potest rũpere quãdiu filius superest postea in rumpendo retro censebitur fuisse heres: ꝫ huic rõni rñdet qõ ibi institutio bñdis erat valida de iure ciuili ꝛ ꝓtorio ipso iure ꝫ testm̃ posset expugnare ꝑ Ztab.vñ nõ est mirũ si remoto obstaculo Ztabulaꝝ: qꝛ semp cõpetit ius bñdibus ex testõ saltim potẽtia si nõ actu retro fingaf esse heredes: ꝫ filia viuẽte filio masculo nullũ habuit ius in bñditate paterna: ꝫ ꝓ tãto dicunt doc.qõ ius filie est magis suspẽsum q̃ extinctũ: qꝛ ꝑpter spem reuiuiscẽtie ius qõ nũc nõ est ꝺz esse in pẽdẽti. ita ꝓbat ter.expẽsse in fili.insti.qui.mo.ius pa.po.fol.Ş.si ab bostib⁹.in fi.ꝛ ideo nõ est mirũ si ius qõ incipit cõpetere nũc filie nõ trahaf retro. ¶ Preterea i.o.l.ij.ista retractio iõ fit: qꝛ ſm regulas iuris nõ põt qs decedere ꝑ parte testat⁹ ꝛ intestatus. Sed ista rõ cessat in casu nro.vt.Ş.dixi ex mẽte statuti ergo ꝛc.bal.aũt in.l.ij.C.de libe.ꝑte.ꝛ in.l.si qs filiũ.C.de inof.test.ꝛ hic.ꝛ in.c.i.Ş.ẽpin vel abbatẽ.q feu.da.po.in vsi.feu.dicit qõ filia efficit hẽs: ꝛ dicit testm̃ nullũ vt ex nũc: ꝛ iõ Ꝼrãc.tiç.q tenuit hãc partẽ cõsulẽdo et collegiũ florentinũ dicũt q̃ ista filia est hẽs irregularis ꝛ anomala. i. non habẽs certũ modũ ꝛ certã spẽm adeũdi de iure ciuili sicut dicimus in filij.insti.de eo cui lib.ca.bo.adi.Ş.fi.ꝛ in.l.ex facto in ꝓin.j.de bere.insti. Et qõ filia rũpat vꝫ nũc ꝛ nõ retro.ꝛ interiꝫ filij⁹ possit esse heres ꝛ adire de iure ciuili ꝑ hoc ipse ꝓ deductionẽ ad absurdũ: qꝛ si vera esset opi.bar.ergo filij⁹ interim nõ esset hẽs nec posset intentare actionẽ hẽditariã iurta no.i.l.fi.C.de peti.her.ꝫ hoc esset absurdũ: qꝛ ſm hoc bñficia ꝑ qõ filij⁹ ꝓferrẽ filie in vita sua reperiẽt inane qõ est ℨ mentẽ statuti. Et sup hoc vide qõ ponit ipe idẽ bal. in cõsi.suo qõ incipit antiquũ statutũ ꝛc.ꝛ in aut.ꝫ ꝛ si qs.C.de se. nup.ꝛ in.l.si pocianilla.C.qñ dies leg.cc.ꝫ tu posses dicere defendẽdo sniam Bar.qõ ꝫ filius nõ posset adire hereditatẽ: posset tñ petere bo.pos.ſm tab.qꝛ istituti nõ expectãt ꝓteritos q̃ ad illã bo. pos.qñ sunt in pari gradu cũ ꝓteritis ſm bar.in.l.ij.in ꝓin.de bo. pos.ſm tab.ꝛ in.l.si duo.ff.de lega.ꝑtã.hec tñ defensio nõ ꝺz recte inspiciẽti: ꝛ posito qõ ista oppo.fitvera q̃ est multũ dubia: qꝛ ficut in.l.vẽtre.ꝛ in.l.illud in fi.ff.de Ztab.institutoq est in pari gradu cũ ꝑterito expectat ꝑteritio: qꝛ cõsiderare qõ posthum⁹ posset nõ nasci vꝫ esse ꝑsideratio tristis cuctus ita vꝫ q̃ isto casu institut⁹ expectet ꝑteritũ qꝛ cõsiderare q̃ filia posset ꝑdecedere filio masculo vꝫ eẽ ꝑsideratio tristis euẽt⁹. Hec tñ defensio nõ satisfacit: qꝛ põt forte filij⁹ cõsiderare q̃ nõ mouiet sine ꝑle masculina: ꝛ filiter filij⁹ nati ex eo quousq; alꝰ femina decedat: ꝑterea cũ vtrũq; possit cõtigere equaliter q̃ ꝛ masculꝰ ꝑdecedat femine ꝛ femina masculo: ista cõsideratio nõvꝫ reũciẽda. Unde si opi.bar.esset vera in.l.ij.ꝑal.videret posse defendi opi.sua.in.l.fi.ad ipugnationẽ.bal.in.o.l.ij.de libe.ꝑte. Sed qꝛ illa opi.est dubia.ꝛ vꝫ cõtra ter.in.l.illud.Ş.fi.ff.de Ztа.ꝛiura allegata ꝓ ipm nõ bñ fundãt intẽtionẽ suã iudicio meo: ꝛ qꝛ statutũ vꝫ deferre successionẽ filio de iure ciuili ꝑferẽdo masculũ femine plus ꝑz opi.bal.quã sequunf Mod.hic.ꝛ in.o.l.ci q sol uẽdo.Ş.alle. Et qõ ista opi.fit verior ꝙbatur nona rõne: qꝛ nõ est dubiũ qõ illa verba filia nõ succedat ſtãte masculo si pꝛ nõ feciſſet testm̃ filia nõ succederet vna cũ filio ab intestato: ꝫ regula est qꝛ remot⁹ a successione in testo vꝫ etiã remot⁹ iure rumpẽdi testm̃ ꝙt.l. posthum⁹.in ꝓin.ꝛ ibi ꝓ Bal.ff.de inof.test.ꝛ.l.i.Ş.vocanf.ff.de bo.pos.Zta. ergo ꝑinde est ac si exꝑsse statutũ diceret qõ testm̃ non rũpaf: quo casu bar.fatef qõ testm̃ esset validũ nec esset ꝑdẽti: vt in primo casu: ꝫ ꝓ opi.bart.multũ facit qꝛ cũ dispositio seu testm̃ hoc irritef i fauoꝛe filie superistẽtis post mortẽ masculi vꝫ q̃ ista irritatio trahaf retro vt ab ipo ꝓin.dispositio videat nulla etiã si filij⁹ interim vere fuerit heres: qꝛ lex bñ põt facere: q̃ ille qvere fuit hẽs fingaf retro nõ fuisse hẽs. Ista cõclo vꝫ ꝑbari in aut.ꝫ nup. Ş.qñ infirmas.vbi alienatio fcã ꝑ trãsciũtẽ ad scõa vota de lucro donationis ꝑpter nuptias.ita demũ irritaf si aliq supsint filij tpe mortis alienationis.ꝛ dicit ibi tex.qõ ista irritatio retrotrahit vt pleni⁹ cõsulaf filijs.ad idẽ facit optime tex.in ſi.j.l.fi.Ş.finaũt sub cõditione.Ş.cõia dele.vbi ꝙz q̃ in fauoꝛe fideicõmissarij cõditionalis si extat q̃ditio irritaf alienatio interiꝫ fcã ꝛ retrotrahit ista irritatio ad tẽpꝰ alienatiõis facte: ꝫ põt rñderi q̃ ibi nõ erat cã media impediẽs retrotractionẽ sicut hic: vbi impedit qõ nullitas nõ tra batur retro ꝑter fauoꝛe filij masculi quẽ.l.effuctualꝝ volnit ꝑferri femine.ꝛ hãc opi.sequerẽ in practica: tñ qꝛ est cõis rõ: qꝛ manifeste ꝺz mentẽ statuti ꝑ se. Sz q̃rit immediate vtrũ filia q̃ ꝓmoriẽ filio masculo trãsmittat hoc ius dicẽdi nulli ad hẽdes suos: in qua qõne bar.dicit in.o.l.fi.q̃ aut q̃ris vtrũ heredes filie possint dicere testm̃ nullũ ꝛ habere hereditatẽ a iure trãsmissionis: et hoc non pũt qꝛ cũ viuẽte filio hereditas nõ fuerit filie delata: ergo non potuit transmitti. vt.l.i.Ş.finaũt sub cõditione.C.de cadu.tollend.ꝛ no.in.l.iam dubitari.j.de bere.insti.aut q̃ris vtrum heredes filie possint dicere testm̃ nullũ ex ꝑsona sua: ꝛ tunc poterũt si sint descẽdẽtes ex filia cõcepti viuo auo: alias nõ: vt.l.j.Ş.si qs ꝓmior. ff.vnde cognati. Sed ℨ istud dictũ arguit bal.in.o.l.ij.ꝑalle.dicẽs qõ si testm̃ est in pẽdenti vt dicit bar.ꝛ retro censef fuisse nullũ superexistente femina ꝛ filio masculo: ergo filia trãsmittit hoc ius dicendi nullũ ad suos hẽdes: de quo dicit esse casum in.l.fi.a primo. ℨ.eo.vbi ꝓz qõ ꝫ filius ꝓterit⁹ moriaf anteq̃ scripti in ꝓio gradu repudiẽt hereditatẽ: nihilominus scriptis postea repudiatibꝰ secundus

fecũdus gradus a quo filius erat ꝓteritus erit null⁹: sed ista cõsequentia cũ reuerẽtia nõ est bona: gradus erit null⁹: ergo filius trãsmittet hereditatẽ fuaꝫ ad heredes: qꝛ si filius ꝓteritus motiꝭ vivo testatore testm̃ remanet nullũ vt.l.filius.ℨ.eo.ꝛ tñ filius nihil trãsmittet. Et qõ in casu.l.si a primo.filius nõ trãsmittat vꝫ ꝑbari in l.i.Ş.ꝓximo.ff.vnde cogna. vbi dicitur qõ si ꝓximꝰ ab intestato moritur dũ heredes scripti deliberãt sequẽs in gradu succedit: ex quo datur intelligi qõ primus non trãsmittit hereditatẽ q̃ nondũ erat delata ab intestato: ꝛ qꝛ ille ter. loquit simpliciter põt intelligi etiã in filio vel in alio qui posset trãsmittere ius deliberãdi si hereditas esset delata. Jdẽ ergo dicem⁹ in casu.l.si a primo. qꝛ cũ filio ꝓterito descẽdente hereditas adhuc nõ esset sibi delata ab intestato ꝓpter nullitatẽ etiã gradus nõ potuerit trãsmittere hoc ius ad suos: ꝛ hoc tenuit ter. satis clare in.l.si posthumos. in versi. ad hoc.ꝛ in ver.imo.j.eo. dicit eñ in ver. ad hoc. quod scõs gradus a quo filius est ꝓteritus est nullus ipso iure ad hoc vt primis repudiãtibus posthumus possit esse heres: in versi. aũt sequenti ꝺz qõ si posthumus sit mortuus anteq̃ primi instituti repudiẽt hereditatẽ substituti nõ poterũt adire. ¶ Unde põdero qõ in primo casu vult testm̃ esse nullũ ad hunc effectum vt ꝑteritus sit heres: in scõo non repetit hunc effectũ: sed solũ dicit qõ ꝑteritio operatur effectũ repellẽdi substitutũ: dicit aũt idem in scõo casu qõ in primo filius dicẽdi nullũ sit trãsmissum ad heredẽ: ꝑterea etiã concesso qõ in casu.l.si a primo. ꝑteritus trãsmittat: illud est ideo qꝛ ius dicẽdi nullũ iam erit deductũ in esse ad tollendũ spẽ fecũdi grad⁹. Unde vnũ est incõueniẽs qõ istud ius transmittat: ꝛ in cõsequentiã hereditas nondũ delata que venit accessorie ad ius dicẽdi nullum q̃ qõ in casu nro ius dicẽdi nullũ qõ non erat deductũ in esse tpe mortis filie trãsmittat nec possit ꝙsideari retrotractio ex quo filia hic non extabat tpe mortis filij⁹: deficeret eñ extremũ habile a quo ergo fictio non põt habere locũ: vt tradit ur in.l.eius. in ꝓin. ff.de testa. Unde opi.bar.vꝫ verissima ꝫ multi cõsuluerint cõtrariũ moti per.l.scriptus.ff.ad carbo.ꝛ per ea q̃ habẽtur in.l.vẽtre. per bar.ff.de acqui.here. Jn scõo casu siue in scõa fallẽtia quã potuit aũt regulã qõ hereditas non adita non trãsmittiꝫ: sed illa iura loquunf in diuerso casu: ꝺz qñ quis impedit adire ex facto hois nõ qñ ideo non põt adire: qꝛ ſm.l.dispositionẽ hereditas non est sibi delata: vnde Bal.in.o.l.ij.fatetur q̃ si filij⁹ est interim vere heres: vt ipse vult qõ hereditas non delata filie non transmittit. ꝓ qua cõclusione bene facit ter.in.l.vẽtre.in ꝓin.ff.de acqui.he.que Bar.ibi ponderat ad hoc: vbi ꝓbaf qõ si heres legitimus institutus moriꝭ anteq̃ deferatur sibi hereditas q̃ impedit deferri ꝓ pter posthumũ nascituꝝ non trãsmittit hereditatẽ non delatam: nisi in omnẽ euentũ sit successurus vt ibi dicitur. ¶ ℨ relinquitur fecũdus casus magis dubitabilis nũquid filius ex filia seu de scẽdens cõceptus viuo auo possit ex ꝑsona sua rũpere testm̃: super quo vt dixi Bart.dicit qõ fic: sed cõtrarũ ꝫ bal.exꝑsse in.l.si qs filiũ.in ꝓin.C.de inoff.test.mouef qõ statutũ qõ dicit filiã non ſsic cedere q̃diu superest masculus ꝫ duo capita: vnũ includ ũ quo masculi vocantur: ꝛ istud est absolutũ ꝛ simpler: aliud resolutiuũ ad quod vocaf sola femina que resoluit ius masculoꝝ post ipsoꝝ mortem: qꝛ ergo in capite resoluto sola filia ponif: sequitur qõ alij non resoluunt ius masculi qui simpliciter est vocatus. allegat no. per Bart.ad istã distinctionẽ in.l.ij.Ş.videdũ.ff.ad tertul. sed ista sua ratio non videf sufficiens: qꝛ sicut statutũ qõ excludit filiã stante filio masculo ex interpretatione iuris trahitur etiã ad nepotem: qꝛ beneficiũ concessum filio extendif ad nepotẽ ſm Bar.in.l.liberorum.ff.de verb.sig. vbi alleg.multas.ll.ad hoc.ꝛ plene per bar. in.l.maximũ vitium.C.de libe.ꝑte. ita cõtra beneficium istud re soluẽdi ius masculoꝝ postq̃ masculi non ertãt attributũ filie trahetur ad nepotem ꝛ suos descẽdentes. Joan.autem de imo.in.l.ei qui soluẽdo.j.de bere.insti. similiter tenet opi.Bal.in.o.l.si quis filio. mouef qꝛ iste filij⁹ natus ex filia tpe mortis testatoris non tenebat primũ locũ cũ filia eum ꝑcederet: ergo nõ ꝺz posse rũpere ex ꝑsona sua per ter.not.ꝛ per.l.si quis filio.j.tit.ꝓtori. Sed ista rõ ita simpliciter intellecta videf valde debilis: qꝛ etiã filia excluſa a statuto stãte masculo non ꝫ primũ locũ tpe mortis ex forma statuti: ꝛ tñ postea rũpit testm̃ vt ex nunc: vt.ℨ. supra fuit dictus. Est ergo aliter declarãda ista ratio: ꝛ ita credo fuisse de mẽte ipsius vt dicamus qõ nõ est eadẽ ratio admittendi filium ex filia ad rumpendũ ꝛ ipsum filiũ quia filia repellit a tenẽdo primũ locũ de iure spẽi: filius aũt repellitur de iure spẽi ꝛ cõi; quia ꝑcedebat eũ tpe mortis defuncti: facilius aũt tollif ius spẽe q̃ ius cõe. vt.l.iũ.Ş.i.ff.de test.ꝛ qui testa.face.pol. Item facilius tollitur vnum obstaculum quã duo vt in.Ş.affinitatis.insti.de nup.ꝛ.l.si ventre.in fi.de ꝓiuile.credi. ergo videtur qõ ad filium ex filia non extendaf ꝓuilegiũ rũpendi. ꝓ o ista cõclusione facit optime tex.in.l.i.Ş.fi sit nepos.ꝛ quod ibi per Bar.ff.de colla.do.vbi dicit quod licet nepos succedat in gradu paterno: non tamẽ succedit in hereditate ex ꝑsona patris sed ex sua. Et ideo ꝓuilegium cõcessum filio quod nõ conferat non extendif ad nepotẽ succedentẽ cũ patruo. Jdẽ ergo videtur dicendũ in casu nostro qõ ꝓuilegiũ rũpendi cõtra regulas iuris concessum filie non trahatur ad nepotẽ: ꝫ succedat in gradu filie. Sed ad illũ ter. põt rñderi qõ ibi loquif de ꝓuilegio qõ concedit ur ꝑsone ꝛ nõ gradui. ꝛ ¶ Priuilegiũ aũt rũpendi seu ius cõpetit gradui ꝛ non ꝑsone: qõ ꝙz qꝛ ideo nepos rũpit qꝛ succedit in gradu filij⁹. vt.l.gallus.Ş.quid ergo.j.e.ꝛ.l.posthumoꝝ.j.ti.ꝓ ri. fortius ergo obstat rõ supra adducta cui difficile est rẽspõdere: sed tñ qꝛ bal.cõsulendo secutus est sententiã bar.in.o.l.fi.ꝛ subscripsit pe.de anch. Saly.ꝛ Ant.de but. huic cõsilio: ista opi. videf cõmunior ꝛ etiã magis ſm mẽtẽ statuti qꝛ cõsideratio statuti fuit vel le qõ deficientib⁹ masculis descendentes ex femina succederent in hereditate potius q̃ extranei: vt ergo defendaf ista opi. dicam⁹ qõ cũ de iure cõi sit regula qõ nepos succedat loco filij⁹ in rũpendo ꝛ etiã ab intestato: vt in.Ş.cũ filijs. instit. de ber. que ab inte. defe. di sposítio que fit de filia in statuto trahitur per interpretationẽ passiuã ad nepotẽ ex ea vt declarat solenniter bar.in.o.l.liberoꝝ.ꝛ sequitur bal.in illa.q.in.l.maximũ vitiũ. C.de libe.prete. Et si dicaf nõ est eadẽ ratio vt.Ş.deduxi: rñdeo q̃uis cõsilij sit difficile qõ ex quo per statutũ in persona filie fuit recessum a iure cõmuni ius cõmune nõ est amplius in consideratione. Unde dicã qõ nepos non excludif a iure cõi ꝫ solũ a iure statutario sicut filia. Et ꝫ ista rñsio nõ satisfaciat mihi omnino tñ sequenda est opi. ꝓdicta qꝛ magis videtur habere mẽtẽ statuti. Postremo debes scire ſm Bal. hic quod si statutũ simpliciter excluderet femiñ certante masculo ꝛ nõ per dictionẽ tẽporalẽ qõ ꝛ quousq; tunc cõmunis opi. ꝺz q̃ si filij⁹ masculus extat tpe mortis ꝛ adiuit hereditatẽ paterna filia ꝛ eius descendentes in perpetuũ sunt excluſi: ꝛ si filius postea moriaf sine masculis: qꝛ tã nõ tractatur de hereditate primi mortientis: sed de hereditate filij in cuius patrimoniũ trãsiit hereditas paterna vt l.cũ heredes.ff.de acquirẽ.pos.ꝛ.l.in fideicõmiſ.j.ad treb.ꝛ ista rõ est bart.in.l.ij.ad tertu. quã sequif bal.hic.ꝛ in.l.post bumus.in ꝓin.de inoffi.testa.ꝛ in.l.gallus.Ş.qõ si tũ.j.e.ꝛ in aut.sed si quis. C.de secũ.nup.ꝛ Ang.in.l.papi.Ş.si quis mortis.ℨ.de inoffi.testa. ꝫ Jac.de arc.dixerit ꝺz ꝛ non bñ in loco.j.allegãdo: ꝛ est istud verũ etiã si filius nõ vixerit post mortẽ patris nisi per momentum tẽporis. casus est nro.ꝛ ibi per bal.in.c.i.Ş.fi.ẽpin vel abbatẽ ꝛc.in vsi.feu.ꝛ ita determinat bal.clarius ꝛ melius in aut.in quibus.C. de secũ.nup.vbi omnino vide. ex qua doctrina satis clare sentit qõ etiã si filij⁹ nõ adeat hereditatẽ: multominus filia excludif: ꝛ fic ꝓe supponit q̃ filij⁹ trãsmittat hereditatẽ ad heredes etiã respectu patris filie. ꝛ ista fuit opi. anti. doc. vgolini de fontana quã refert ꝛ sequitur Ly.in.l.j.C.de adul.ꝛ Joan.an. solenniter in addi. Spc. in ti. de succes. ab intestato. super rubri. in addi. magna. in ver. ſi. simile quẽ ꝓpter questionẽ. ꝛ hoc etiã sentit bal. hic sed Saly. in.o.l.i.C.de adul. tenet isto casu cũ Jac. de are. ꝺz qõ si filius moriꝭ ante adita hereditatem non transmittat ad suos heredes portionẽ sororis que defertur sibi ex dispositione statuti. Advertur triplici ratione. Prima ratio sua est: qꝛ qõ filius masculꝰ excludat feminã hoc est quod dã bñficiũ delatũ filio a statuto: ꝫ successio cũ cõcedit ꝛ modũ bñficiũ nõ acqrif nisi acceptet nec trãsmittit ad hẽdes vt ꝓz in.l.emancipata. C.q admit.ꝛ in.l.iũ.Ş.acqrere.ff.de bo.pos. in qbus ꝺz qõ bñficiũ bo.pos. qõ ꝙcedit a ꝓtore nõ trãsmittit nisi fit agnitũ: ergo idẽ dicendũ in casu nro: sed ad istud rñdef qõ trãsmisso nõ ipedit ibi: qꝛ ista cõcessio fit bñficiũ: ꝫ qꝛ requirit factũ hois vt bñficiũ hẽat locũ. ꝛ ad ditione ꝓtoris: vt declarat bal.in.o. l.emãcipata. Si aũt bñficiũ ꝙcedit fine facto hois cui beneficiũ cõferꝛ sicut in casu nro deferꝛ successio a statuto de iure ciuili filio: tñ nõ reqreref acceptatio bñficij vt ꝓz in.l.cũ pater.ſ.surdo.ff.de le.ij.ꝛ in.l.fi.Ş.tali.C.de cur.furio. Ista cõclusio ꝑbaf in terminis nris. in.l. apud hostes. C.de suis ꝛ legit. ſm cõem intellectũ: vbi ꝓz qõ ꝙus hẽditas ꝑtis deferaf filio per fictionẽ.l.cor.ꝛ sic de iure spẽi: nihilomin⁹ filius trãsmittit ex capite suitatis. Scõa rõ sua est ista: qꝛ filij⁹ trãsmittit ad posteros hereditatẽ tanq̃ sibi debitã siue ex capite.l.i.de bis q ante aper. tab. siue ex capite suitatis: qꝛ trãsmisso fit ꝑpter dfin cõtinuationẽ: vt videbis in.l.ſi filij⁹ heres.j.eo.ꝫ ꝓtio q̃ defertur filio ex forma statuti non est sibi debita. Sz est quoddã lucrũ ꝓoue niẽs filie ex forma statuti: ergo cessat rõ trãsmissionis: ꝫ ad ista rñ detur qõ ꝫ ꝑsupponis filiũ esse institutũ a patre hẽditas dicef sibi debita. vt ꝓz in.o.l.vna. Si aũt succederet ab intestato adhuc hereditas dicef sibi debita: qꝛ cũ filia excluſa a statuto definat esse sua ſm bar.in.l.i.Ş.sciendũ.ff.de suis ꝛ legi.ꝛ nõ faciat partẽ filio masculo ex quo nõ succedit nec ꝙcedit nec ꝙcedat succedere. vt.l.papi.Ş.qñ aũt. ff.de inof.test.ꝛ.l.q repudiãt. in ꝓin.eo.ti.ꝛ tradit cõiter ꝑ bart.et alios in.l.ꝑf filio.c.ti. filius succedẽs ex forma statuti est suus insolidũ: ergo trãsmittit hereditatẽ non solũ vt sibi debitã sed vt suã. Et per hoc tollif tertia rõ Saly.q dixit qꝛ filij⁹ trãsmittit hereditatẽ vt adeũdã ꝛ non vt aditã considerabif filia femina ex filio vel alius q non fit descẽdens masculus ex qualitate inherẽte ꝑsone sue non ex qualitate transmittẽtis. ℨ.ut.de Jac.de are. ex capite suitatis transmittit hereditatẽ vt acquisitã cũ beneficio tñ abstinẽdi.ꝛ ita loquit tex.ꝛ ibi Bar.in.l.si qs filiũ.Ş.j.ff.de acqui.here. per quem ꝓz qꝛ in ista hereditate transmissa attendif qualitas trãsmittentis non illius ad quẽ fit transmissio: alꝰ beneficiũ abstinẽdi qõ datur

Universidad de Deusto
Biblioteca

filio ⁊ descendentibus nō cōpeteret cuilibet heredi filij. ¶Pro ista cōclusione est casus in l. si quis filiū. §. fi. C. de inoffi. testa. vbi probatur qō qñ querela trasmittitur a filio in nepotē illa ḡrela nō agitur de meritis nepotis: sed de meritis filij transmittētis: ⁊ sic inspicitur qualitas psone trāsmittētis. ⁊ ād materiā vide qō plene no. in. l. si. in fi. in vl. q. C. de liber. ꝑte. vbi plene discutit vtrū filia q̄ excludit a successione intestati possit testū dicere nullū. ⁊ tz in effectu qō nō sicut tenuit in. l. posthumus. §. alle. ⁊ bar. in. d. l. si. ⁊ est ꝯmunis opi. ¶Ultimo no. in versi. diuersum. quod quando vna fictio venit ad cōsequētiā alteri? due fictiones ex eodē fonte ⁊ circa idē cōcurrūt: hoc em̄ qr fili? q mortē apud hostes fingit decessisse viuo testatore: cōsequēter inducit alia fictio in psona nepotis vt nepos videat retro fuisse in potestate ipsius aui. ⁊ hanc regulā approbat bar. in. l. si is qui. p emptiōe. in vl. c. bar. ff. de vsu. ¶In gl. illa ibi: agere pōt hodie ⁊c. Ista gl. dicit id qō clarius dixit gl. infe rius sup ver. fuerit. qō filio exheredato nepos nō pōt intētare ḡre lā ex psona sua ꝛ ex persona p'ris oū ex tat: qō est dicere successoriū edictū nō hr̄e locū in ḡrela: de quo tangit hic aliqd bar. ⁊ plenissime scribit Jo. de imo. post cū cui? dicta referā in. l. in suis. j. eo. Et qr gl. dicit qō hodie querela nō ꝓparata transmittit ad descendentes: debes scire fm̄ ang. in. l. nā is. ff. de inof. testa. qō ꝛ fili? ita trāsmittat nō trī ecōuerso pr̄ trāsmittit ḡrelā ad suos posteros si est exheredat? ⁊ similiter querela q̄ ꝑtit ℈ testū fratris turpi psona in statuta nō trāsmittit ad posteros. Cyn. et Bal. in. l. scimus. in fi. C. de inoffi. test. ꝛ gl. dixerit cōtrarium ⁊ nō bene in. l. si pr̄ tuus. C. c.

¶In gl. posita sup verbo moriēte. vides ex ista gl. iuncto ter. qō verbū pñtis tpis ponit pro tpe ꝑterito. Ubi pōt induci ad questionē quā ponit Ang. in. l. iiij. §. hec verba. ff. de nego. gest. bi c allega. in gl. qō si in articulo cōtinet aliquē fuisse mortuū ⁊ testis interrogatus sup articulo dicat vera esse ꝑtenta in articulo: ⁊ interrogat? de causa scientie ñdeat qō vidit eū mori ista censetur esse bona red dito causę: q̄ exponitur. i. moriturus esse: sed bal. in. l. arboribus. §. iulianus. ff. de vsufru. dicit qō si testis dicit se vidisse aliquē intrare palatiū nō probat illū intrasse palatiū ex quo deponit p verbū pr̄sens vel ꝑteriti ꝑfecti. Sed pōt dici pro cōcordia qr aut in articulo cōtinetur act? perfect?: perbigā qō aliqs fuit mortu?: ⁊ testis ñdet cōtenta in articulo vera esse ⁊ tunc vera fit opi. ange. qr reddito cause sequentis declarat p dictū principale quō testis intellexerit: vt not. declarat Bart. in. l. labeo. in pñn. ff. de supel. le. Si vero testis nō dixerit vera esse cōtēta in articulo ꝛ hoc tñ scire pōt de cōtentis in eo vel si nō ꝓductus sup articulis: ꝛ supra tota cā ⁊ interrogatus de veritate dixerit se tñ scire vz̄ simili. ⁊ tunc posset ꝓcedere dicti Bal. qr verbū testis obscurū interptāt ℈ ꝓducētē vt in. c. in ꝓsentia. extra de ꝓba. ⁊ p gl. ⁊ Bar. in. l. si qs intentione ambigua. ff. de iudi. Credo tñ etiā in isto casu dictū testis posse saluari in actib? in qb? inter initiū ⁊ cōsumatiōem solet esse ita modica distātia qō q̄ videt pr̄incipiū vel actū in fine etiā cōiter solet videre finē ⁊ ꝑfectionē actus in exēplo palatij ingressus: dictū em̄ testis cōcludit ꝓsumptiue in his que cōiter testis ꝓsumit cognoscere ex actu sup quo deponit vel p quē reddit cām: vt plene tradit p Bar. ⁊ alios in. l. j. ff. si cer. peta. ¶Nunc etiā ter. cū gl. inducit hic pau. de ca. q̄ si comiti palatino cōcedit pr̄iuilegiū qō possit legitimare filios spurios in vita patris ⁊ ℈ morte: ista ꝛba in morte possunt interpretari. i. post mortē: ⁊ ita sunt interpretanda vt pr̄iuilegiū aliqd operet iurta. c. si papa. de ꝓpriui. li. vi. ⁊ l. si qñ. ff. de le. iij. nihil aūt operanf̄ ista verba si intelligerentur de morte ipfecta: qr tūc cū pr̄ ad huc viuat. l. qui duos. de manu. testa. ff. ⁊. l. si. j. de condi. insti. ex quo capite baberet potestatē legitimandi. Utrū aūt ℈ verbū qō significat actū ꝑfectū verificetur in actu nondū cōsumato. vide ter. in. l. j. in fi. ff. qō quisq; iuris. ⁊ per Bal. in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. vbi optime loquitur: ⁊ qō ibi no. in. l. talis scriptura. j. de leg. i.

Sed si ex ea. Institutio cōtinens turpitudinem est nulla ipso iure nisi possit referri ad casum quo nulla erit turpitudo nō expectat aliquis cuētus qui non debeat considerari. Secunda est ibi: sed si propter adoptionem.

¶No. vnū verbū dūtaxat ibi: qr adoptionē solutā ⁊c. qr institutio facta simpliciter que nō pōt valere pure intelligit facta sub conditione sub qua actus poterit valere. facit ter. in simili in. l. fideicō missa. §. si qs seruū. ff. de leg. iij. ⁊ in. l. epistola. in ꝓnc. vel in. §. j. ff. ad treb. qui ter. potest facere ad multa.

Summarium.

1 ¶Indefinita nedū equipollet vniuersali ꝛ est eiusdē effectus.
2 Dictio si apposita ab homine diuingit sensum ⁊ verba.
3 Natura dictionis quodāmodo est significare fictionem.
4 ¶Potest? cui permittitur occidere aliquem: multo fortius eū bonis spoliare.
5 Demerita ⁊ demerita patris considerari debent in cognitione que rele inofficiosi.
6 Continuatio dominū reddit testamentum nullum que non potest tolli tacita probatione in fauorem filij.

1 Commodissime. Hoc dicit. quod facta inynū casum non trahit ad alienū etiā fauore testamenti. ¶Prouisio aūt simpler vel indefinite cōplectit oēm casum: scōa est ibi: si alteruter. tertia ibi: qz hic. ¶Primo no. ibi cōmodissime ⁊c. iucto ver. aut etiā pure. qō locutio indefinita nō solū cōpellet vniuersali: ꝛ etiā vī oīno habere eū dē effectū quē vniuersalis: dicit em̄ iuriscōsult? qr vtroq; mō fit cōmodissime institutio siue oēs casus exp̄sse cōprehendātur siue sub locutione indefinita: qō facit ad no. p Inno. ⁊ mod. in. c. auditis. extra de ꝓscri. ⁊ p Bart. in. l. si pluribus. j. de le. iij. Jn illa qōne vtrū indefinita significet vniuersaliter ex ꝓprietate sermonis vel ex interptatione.

2 ¶Scōo no. qr dictio si apposita ab hoīe disiungit sensum ⁊ verba: ⁊ intellige qō verba posita in ter. sint verba testatoris. i. apponēda a testō re: aliqñ tñ ponit aliter. vt no. in. l. si quis ita. j. de aur. ⁊ arg. leg. no. ibi. Nec sub cōditione quidē scriptus ⁊c. fm̄ Bar. qō qñ cōditio in futurū addicit incerte psone: ista cōditio non solū stat in vi cōditionis ꝛ in vi demōstrationis: vñ illa psona cēsetur instituta in qua verificata est cōditio; illa aūt in qua non est verificata seu impleta nunq̄ cēsebit esse istituta: ⁊ ideo nō habebit locū in casu nr̄o. l. qñ in priorib?. C. de inoff. test. vcz qr cōditio remouēat de medio: ⁊ institutio remaneat pura vsq; ad legitimā: qr ille in quo diuisio non verificat censet nō fuisse ꝑteritus: ⁊ sic non poterit remoueri cōditio ab eo tanq̄ instituto cōditionaliter: qr in casu quo deficiat conditio retro nunq̄ videbitur fuisse institut?: imo vere nunq̄ fuit institutus qñ testator nō est locutus de ista psona. ⁊ per hoc dicit se alias cōsuluisse de facto: qr si testator: mille reliqt filie sue nascituree que ℈ matrimoniū: ⁊ ducēta illi q̄ ingrediat monasteriū et nascatur filia q̄ habenf̄ in simili in. l. talē. §. fi. j. de her. insti. vbi ex morte testatoris vt valeat ī istitutio verbū meū ⁊ suū verificat̄ in liberto in quo patronus ꝛ nō habeat dūium stricto modo: largo tñ mō pōt dici dñs ꝓpter ius qr ꝛ liberto: ⁊ istud dictū posset forte ꝑcedere qñ esset relictū filio q̄ ingrederet religionē. Sz si est relictū ꝑ put ponit Bar. si ingrediat monasteriū: tūc qr noīe monasteriū largo modo posset cōprehendi dom? ꝓpriata hoc nō ꝑbat iure. Redeūdo ad dictū do. ¶Pau. aduerte qr inquātū limitat hāc. l. in ꝓio casu mō supra dicto ista iā sua limitatio min? astringit ter. q̄ ita bñ pōt log de posthumo ꝑterito q erat ī vētre sicut de eo q nōdū erat cōcept?: Et qō ista sua positio sit falsa ꝓbat in. l. titius. §. lucius. j. eo. ibi: verba quidē ⁊c. vbi ꝑz qō ex ꝓprietate ver boz testator: q̄ istituit posthumū q est in ventre ⁊ quē scit esse in vtero nō videt instituere eundē si tpe testi sit iā natus: ⁊ tñ certū est qō de certo nomine instituendo senserit testator: ⁊ de eodem id est de eo qui fuerat in utero ⁊ quem

⁊ quē testator adhuc esse debebat: ꝛ tūc tpis idē hō natus esset: vñ intelligēdo ter. nr̄m simpliciter. put iacet dico qō ideo posthum? quē testator sciebat esse in vētre si intituit cū nascet post mortē vī ꝑtes ritus si nascit̄ in vita testōris: qz sub alia spē filioz seu posthumoz rū est ī stitut? ⁊ sub alia nascit: sūt em̄ due spēs posthumoz. vt. l. iij. §. posthumos. in ter. ⁊ glo. j. tit. pri. vnde pro tāto dī iste posthumus alia psona ꝓ ꝙto nō ꝓtinet sub specie posthumorū de qua est facta mētio in testō: nec est nouū istud qō vna ⁊ eadē psona naturaliter quo ad iuris intellectū capiaf̄ ꝓ duobus psonis ꝓpter duas q̄litates sibi diuerso tpe vel eodē inberētes vt ꝓz in. l. si cui sul. ff. de adop. ⁊ l. si pater. §. q duos. e. tit. ⁊. l. accipiētis. ff. de aut. tu. bñ facit ter. ⁊ qō ibi no. in. l. si. ff. de inof. tes. ⁊ ista opi. sīne dubio est tenēda: qz absurdū esset qō iuriscōsult? qui in ista. l. ꝑcedit per modū doctrine: ⁊ vult docere quō ꝑfecte vel ipfecte ī stituat posthum? omisisset būc casum q pōt frequēter cōtingere. ¶In scōo aūt mēbro vel casu rō do. ¶Pau. nō cōcludit qō qz interptatio bar. suspēdit voluntatē defuncti ideo psona incerta institui sub cōditione nō videat ꝑterita si in ea nō verificat̄ cōditio q̄ nō solū obtinet vim ꝛditionis: ꝛ vim demōstrationis: qz verba hoc nō patiunt vt videat̄ instituta. Et vt tū ītelligas ꝑfecte opi. bar. ostēdo qō dī spositio ista suspēdat in terminis bar. vsq; ad extremū mortis articuli: nā aut filia nata nō nubet: nec ingrediet monasteriū nec eligit vitā q̄ habeat votū cōtinētie: ⁊ tunc certū est qō vtrū fit ꝑterita vel non: nō poterit cōstare in vita ipsi?: qz ⁊ in extremo mortis articulo posset ingredi monasteriū. vt l. c. ñ. de succe. ab intes. ⁊ possit ꝑ here mr̄imoniū: vt dcm̄ fuit in. l. ꝛ cī ꝙstū. ff. eo. ꝛ ergo miles ꝑ testarek in vita qō nō vellet nubere nec ingredi religionē: qz tū posset penitere ista cōditio negatiua non posset ipleri nisi post mortē. vt. l. mutianę. ⁊ qō ibi not. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. pr̄ scuerinā in fi. j. eo. Si aūt in vita ista filia ꝑficet tertiū oīd inē ſcti Fracisci tunc fateor: qō non posset ꝑ here mr̄imoniū si er ꝓuilegiō suis ille ordo bz votū solēne qō solū impedit mr̄imoniū ℈ bi. vt in. c. j. de voto. li. vi. ꝛ ꝑ hoc nō impediret ingredi monasteriū: ⁊ trāſire ad arctiorē vitā vt in. l. ꝛ. C. de reg. in antigs. ⁊ sic ad huc remaneret incertū in vita filie vtrū esset ꝑterita ex hoc feḡret qō filia interim non posset dicere testm̄ nullū ex quo esset incertū vtrū esset ꝑterita vel non qr vī absurdū: qz sic filia excluderet ex volūtate testatoris a iure dicendi nullū etiā ꝑter regulas iuris q̄ dicūt qō ꝑterit? natus statim rūpit. vt. l. iij. §. ex his. j. ti. pri. ne ergo inducat hoc incōueniens oppositum dicere alterū de duob?: vel qō ista filia interptatione iuris habeat ꝓ ī stituta sub ꝛditiōe ꝑtitiua vel qō filia nata incōtinēti posset dicere testm̄ nullū: si tñ vult pōt petere cōditionē: ⁊ parēdo videbit heres scripta ⁊ cōfirmabit testm̄. ¶Primū dictū pōt sustineri hoc mō qz ex quo ista filia implēdo ꝛditionē ꝑtitiuā pōt facere vt videat instituta intellectu iuris nō dicēf̄ ꝑterita ꝙ habebit ꝓ instituta sicut ꝛ tingit aliqñ in iure: vt videbis in. l. titi?. §. luci?. j. e. ⁊ cā est qz sicut heredi pōt assignari termin? ad adeundū ḡuis sit istituta sub ꝛditione ꝑtitiua: ⁊ sic nō sit sibi delata hr̄editas: qz ipe potest facere vt hr̄editas sibi deferaf̄. vt in. l. si qs heres ī stituaf̄. §. j. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de here. insti. ita vī qr fili? debeat haberi ꝓ scripto: qz est in ei? ꝑtē vt intelligaf̄ script?: ⁊ ista interptatio esset equior de iuris subtilitate rōne ꝑmissa. Icōm dcm̄ vī qr veri? ⁊ poterit fili? ꝑ rēdo ꝛditioni apponbare testm̄ saltē de iure ꝓtorio vt dicit gl. in filij in. l. su? quoq;. §. j. sup verbo fecerit. j. de here. insti. ¶Posset etiā fore attētari qō ex quo implēdo cōditionē filia intelligit̄ instituta qō testm̄ posset apponbari de iure ciuili qz impleta cōditione cessat interesse? ꝑtitionis ⁊ filij? ꝛ nulliter reperiē tū institut? in testō ꝑ ea q̄ habenf̄ in. l. si qs testō. j. de cōdi. insti. de cui?. Litellectu dixi in. l. si filij? q in ꝑtē. §. eo. ¶In glo. posita sup verbo intellige. ibi posuit ꝛ ⁊c. ¶Glo. ista sentit vnā solutionē quā hic approbat bar. vcz qō ideo in. l. si posthum? nascit̄ in vita censcaf̄. insti. ibi: qz cuz esset in extremo mortis articulo cōstitut? veriſim̄ credebat se statim moriturū. Uñ ꝑsumit qō si credidisset se viuo posthumū posse nasci filī fuisset illū institutur?: ⁊ ibi ex veriſili ꝓiectura mētis testōris vī institut? sicut dr in filī in. l. titi?. §. luci?. j. eo. ⁊ in. l. iij. C. de mo. test. Sz ista solutio nimis restringit illū text. ⁊ istū: ⁊ est diuinativa: vñ bar. met in. l. si cū dotē. in ꝓin. §. fo. ma. ⁊ bal. in. d. l. fi. ⁊ io. de imo. hic dicūt qō in. l. nr̄a verba erāt clara ita qō ex figura verboz non poterat cōprehēdi casus omissus: ꝛ in. l. fi. verba erāt ambigua: ⁊ ideo cū possent reflecti ad vtrūq; sensum verba testamenti vtrūq; casum cōprehēderent. Sed ista solutionē impugnat hic ¶Raph. et aliqui mod. referētes: nō qz in primo exēplo ſm eos verba nō poterāt esse ambigua nec cōplecti vtrūq; casum: ⁊ ſō ipsi transeūt ad tertiā solutionē q̄ ponit in glo. in. d. l. fi. de cui? intellectu videbim? postea: ꝛ tñ pōt dici qō ſcōa solutio est vera: ⁊ qr etiā in primo exēplo verba possent habere duplicē intellectū. dicit em̄ text. in. d. l. fi. in primo exēplo qō si testator: instituat filiū vel filiā ista modo: filiꝰ vel filia q intra. x. mēses post mortē meam edieti erūt bñ des sumpto. ꝑ ista verba intelligit̄ institut? posthum? natus viuo testatore q̄ verba pñt dupliciter exponi. Uno modo vt verbū illud post mortē meā determinat verbū sequēs edicti erūt: bñ facit ꝛstructio: ⁊ sensus est vt intelligaf̄ institut? posthumus q nascet post mortē intra. x. mēſem. ſcōo modo pōt intelligi qō verbū illud post mortē determinat vltimū verbū positū in rōne dūtaxat. ſ. heres sumpto: ⁊ tūc trāſponēda est ratio ⁊ soluēdo hoc mō fili? vel filia q mihi in tra. x. mēſes edicti erūt post mortē meā heredes sumpto: ⁊ sic ex ꝑ ꝓtestare sermonis siue posthum? nascaf̄ in vita siue post mortē: vī modo intra. x. menses videbit̄ institut?. Scōm aūt exēplū illius. l. satis clare pōt continere vtrūq; tps: fuit em̄ institut? filius vel filia q. x. mēſibus mortis sue. ꝓmis nat? esset in locutione. ita pōt intelligi. x. mēſes. prime antecedētes mortē sicut ⁊ x. sequētes mortē. ¶Raph. aūt bic ⁊ Ful. in. d. l. de posth. here. inst. quos hic referunt certi ¶od. ⁊ sequunt dicūt qō intellect? positus in gl. dicte. l. si. est verior: in quo glo. dicit qr dictio intra aliqñ ponaf̄ ꝓ ante. ꝑbat ter. in. l. j. in ꝓin. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊. l. si intra. ff. de pac. fm̄ eos. est ergo sensus illius lr̄e talis qō si instituit posthum? qui ante. x. menses currētes post mortē testatoris nascet̄ ꝑ ista verba videat institutus glibet posthumus q nascet̄ vel post mortē vel in vita: qr vnusquisq; istoz dicit nasci ante. x. mēſes cōpletos: posuit em̄ testator istum terminū fm̄ doc. ꝓdictos: qr post. x. mēſes cōputādos a morte defuncti non pōt posthum? videri natus ex motiente. vt. l. intestato. §. post. x. ff. de suis ⁊ legi. Tu aūt aduerte ꝓ isto intelligentiā ad duo: primū est qō iste nō est intellect? gl. in. d. l. fi. nec glo. dicit qō dictio intra ponit̄ ꝓ citra habuit būc intellectū vt exponere ref. i. ante: qō aūt ita manifeste ꝓtz er glo. ⁊ cr ꝑcentib?. ¶Ponit em̄ glo. in ſcōo intellectu de quo agit nūc qō testator instituit filiuz ⁊ filiā fic nascituros vsq; ad. x. mēſes. deinde in gl. ſeq. ⁊ sequēti dicit qr testator voluit illos. x. mēſes currere ex tpe testamēti facti: ex ꝙbus verbis apparet: dicunt fm̄ positionē glo. qr siue posthum? nascaf̄ in vita post mortē tū nasci infra. x. mēſes incipiēdos a tēpore testamēti: ⁊ sic ꝓ nō ibi not. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. pr̄ scuerinā in fi. j. eo. Si aūt in vita ista filia ꝑficet tertiū oīd inē ſcti Fracisci tunc fateor: qō non posset ꝑ here mr̄imoniū si er ꝓuilegiō suis ille ordo bz votū solēne qō solū impedit mr̄imoniū ℈ bi. vt in. c. j. de voto. li. vi. ꝛ ꝑ hoc nō impediret ingredi monasteriū: ⁊ trāſire ad arctiorē vitā vt in. l. ꝛ. C. de reg. in antigs. ⁊ sic ad huc remaneret incertū in vita filie vtrū esset ꝑterita ex hoc feḡret qō filia interim non posset dicere testm̄ nullū ex quo esset incertū vtrū esset ꝑterita vel non qr vī absurdū: qz sic filia excluderet ex volūtate testatoris a iure dicendi nullū etiā ꝑter regulas iuris q̄ dicūt qō ꝑterit? natus statim rūpit. vt. l. iij. §. ex his. j. ti. pri. ne ergo inducat hoc incōueniens oppositum dicere alterū de duob?: vel qō ista filia interptatione iuris habeat ꝓ ī stituta sub ꝛditiōe ꝑtitiua vel qō filia nata incōtinēti posset dicere testm̄ nullū: si tñ vult pōt petere cōditionē: ⁊ parēdo videbit heres scripta ⁊ cōfirmabit testm̄. ¶Primū dictū pōt sustineri hoc mō qz ex quo ista filia implēdo ꝛditionē ꝑtitiuā pōt facere vt videat instituta intellectu iuris nō dicēf̄ ꝑterita ꝙ habebit ꝓ instituta sicut ꝛ tingit aliqñ in iure: vt videbis in. l. titi?. §. luci?. j. e. ⁊ cā est qz sicut heredi pōt assignari termin? ad adeundū ḡuis sit istituta sub ꝛditione ꝑtitiua: ⁊ sic nō sit sibi delata hr̄editas: qz ipe potest facere vt hr̄editas sibi deferaf̄. vt in. l. si qs heres ī stituaf̄. §. j. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de here. insti. ita vī qr fili? debeat haberi ꝓ scripto: qz est in ei? ꝑtē vt intelligaf̄ script?: ⁊ ista interptatio esset equior de iuris subtilitate rōne ꝑmissa. Icōm dcm̄ vī qr veri? ⁊ poterit fili? ꝑ rēdo ꝛditioni apponbare testm̄ saltē de iure ꝓtorio vt dicit gl. in filij in. l. su? quoq;. §. j. sup verbo fecerit. j. de here. insti. ¶Posset etiā forte attētari qō ex quo implēdo cōditionē filia intelligit̄ instituta qō testm̄ posset apponbari de iure ciuili qz impleta cōditione cessat interesse? ꝑtitionis ⁊ filij? ꝛ nulliter reperiē tū institut? in testō ꝑ ea q̄ habenf̄ in. l. si qs testō. j. de cōdi. insti. de cui?. Litellectu dixi in. l. si filij? q in ꝑtē. §. eo. ¶In glo. posita sup verbo intellige. ibi posuit ꝛ ⁊c. ¶Glo. ista sentit vnā solutionē quā hic approbat bar. vcz qō ideo in. l. si posthum? nascit̄ in vita censcaf̄. insti. ibi: qz cuz esset in extremo mortis articulo cōstitut? veriſim̄ credebat se statim moriturū. Uñ ꝑsumit qō si credidisset se viuo posthumū posse nasci filī fuisset illū institutur?: ⁊ ibi ex veriſili ꝓiectura mētis testōris vī institut? sicut dr in filī in. l. titi?. §. luci?. j. eo. ⁊ in. l. iij. C. de mo. test. Sz ista solutio nimis restringit illū text. ⁊ istū: ⁊ est diuinativa: vñ bar. met in. l. si cū dotē. in ꝓin. §. fo. ma. ⁊ bal. in. d. l. fi. ⁊ io. de imo. hic dicūt qō in. l. nr̄a verba erāt clara ita qō ex figura verboz non poterat cōprehēdi casus omissus: ꝛ in. l. fi. verba erāt ambigua: ⁊ ideo cū possent reflecti ad vtrūq; sensum verba testamenti vtrūq; casum cōprehēderent. Sed ista solutionē impugnat hic ¶Raph. et aliqui mod. referētes: nō qz in primo exēplo ſm eos verba nō poterāt esse ambigua nec cōplecti vtrūq; casum: ⁊ ſō ipsi transeūt ad tertiā solutionē q̄ ponit in glo. in. d. l. fi. de cui? intellectu videbim? postea: ꝛ tñ pōt dici qō ſcōa solutio est vera: ⁊ qr etiā in primo exēplo verba possent habere duplicē intellectū. dicit em̄ text. in. d. l. fi. in primo exēplo qō si testator: instituat filiū vel filiā ista modo: filiꝰ vel filia q intra. x. mēſes post mortē meam edieti erūt bñ des sumpto. ꝑ ista verba intelligit̄ institut? posthum? natus viuo testatore q̄ verba pñt dupliciter exponi. Uno modo vt verbū illud post mortē meā determinat verbū sequēs edicti erūt: bñ facit ꝛstructio: ⁊ sensus est vt intelligaf̄ institut? posthumus q nascet post mortē intra. x. mēſem. ſcōo modo pōt intelligi qō verbū illud post mortē determinat vltimū verbū positū in rōne dūtaxat. ſ. heres sumpto: ⁊ tūc trāſponēda est ratio ⁊ soluēdo hoc mō fili? vel filia q mihi in tra. x. mēſes edicti erūt post mortē meā heredes sumpto: ⁊ sic ex ꝑ ꝓtestare sermonis siue posthum? nascaf̄ in vita testōris siue post mortē meā: vī modo intra. x. menses videbit̄ institut?. Scōm aūt exēplū illius. l. satis clare pōt continere vtrūq; tps: fuit em̄ institut? filius vel filia q. x. mēſibus mortis sue. ꝓmis nat? esset in locutione. ita pōt intelligi. x. mēſes. prime antecedētes mortē sicut ⁊ x. sequētes mortē. ¶Raph. aūt bic ⁊ Ful. in. d. l. de posth. here. inst. quos hic referunt certi ¶od. ⁊ sequunt dicūt qō intellect? positus in gl. dicte. l. si. est verior: in quo glo. dicit qr dictio intra aliqñ ponaf̄ ꝓ ante. ꝑbat ter. in. l. j. in ꝓin. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊. l. si intra. ff. de pac. fm̄ eos. est ergo sensus illius lr̄e talis qō si instituit posthum? qui ante. x. menses currētes post mortē testatoris nascet̄ ꝑ ista verba videat institutus glibet posthumus q nascet̄ vel post mortē vel in vita: qr vnusquisq; istoz dicit nasci ante. x. mēſes cōpletos: posuit em̄ testator istum terminū fm̄ doc. ꝓdictos: qr post. x. mēſes cōputādos a morte defuncti non pōt posthum? videri natus ex motiente. vt. l. intestato. §. post. x. ff. de suis ⁊ legi. Tu aūt aduerte ꝓ isto intelligentiā ad duo: primū est qō iste nō est intellect? gl. in. d. l. fi. nec glo. dicit qō dictio intra ponit̄ ꝓ citra habuit būc intellectū vt exponere ref. i. ante: qō aūt ita manifeste ꝓtz er glo. ⁊ cr ꝑcentib?. ¶Ponit em̄ glo. in ſcōo intellectu de quo agit nūc qō testator instituit filiuz ⁊ filiā fic nascituros vsq; ad. x. mēſes. deinde in gl. ſeq. ⁊ sequēti dicit qr testator voluit illos. x. mēſes currere ex tpe testamēti facti: ex ꝙbus verbis apparet: dicunt fm̄ positionē glo. qr siue posthum? nascaf̄ in vita post mortē tū nasci infra. x. mēſes incipiēdos a tēpore testamēti: ⁊ sic ꝓ nō ibi not. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. pr̄ scuerinā in fi. j. eo. Si aūt in vita ista filia ꝑficet tertiū oīd inē ſcti Fracisci tunc fateor: qō non posset ꝑ here mr̄imoniū si er ꝓuilegiō suis ille ordo bz votū solēne qō solū impedit mr̄imoniū ℈ bi. vt in. c. j. de voto. li. vi. ꝛ ꝑ hoc nō impediret ingredi monasteriū: ⁊ trāſire ad arctiorē vitā vt in. l. ꝛ. C. de reg. in antigs. ⁊ sic ad huc remaneret incertū in vita filie vtrū esset ꝑterita ex hoc feḡret qō filia interim non posset dicere testm̄ nullū ex quo esset incertū vtrū esset ꝑterita vel non qr vī absurdū: qz sic filia excluderet ex volūtate testatoris a iure dicendi nullū etiā ꝑter regulas iuris q̄ dicūt qō ꝑterit? natus statim rūpit. vt. l. iij. §. ex his. j. ti. pri. ne ergo inducat hoc incōueniens oppositum dicere alterū de duob?: vel qō ista filia interptatione iuris habeat ꝓ ī stituta sub ꝛditiōe ꝑtitiua vel qō filia nata incōtinēti posset dicere testm̄ nullū: si tñ vult pōt petere cōditionē: ⁊ parēdo videbit heres scripta ⁊ cōfirmabit testm̄. ¶Primū dictū pōt sustineri hoc mō qz ex quo ista filia implēdo ꝛditionē ꝑtitiuā pōt facere vt videat instituta intellectu iuris nō dicēf̄ ꝑterita ꝙ habebit ꝓ instituta sicut ꝛ tingit aliqñ in iure: vt videbis in. l. titi?. §. luci?. j. e. ⁊ cā est qz sicut heredi pōt assignari termin? ad adeundū ḡuis sit istituta sub ꝛditione ꝑtitiua: ⁊ sic nō sit sibi delata hr̄editas: qz ipe potest facere vt hr̄editas sibi deferaf̄. vt in. l. si qs heres ī stituaf̄. §. j. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de here. insti. ita vī qr fili? debeat haberi ꝓ scripto: qz est in ei? ꝑtē vt intelligaf̄ script?: ⁊ ista interptatio esset equior de iuris subtilitate rōne ꝑmissa. Icōm dcm̄ vī qr veri? ⁊ poterit fili? ꝑ rēdo ꝛditioni apponbare testm̄ saltē de iure ꝓtorio vt dicit gl. in filij in. l. su? quoq;. §. j. sup verbo fecerit. j. de here. insti. ¶Posset etiā forte attētari qō ex quo implēdo cōditionē filia intelligit̄ instituta qō testm̄ posset apponbari de iure ciuili qz impleta cōditione cessat interesse? ꝑtitionis ⁊ filij? ꝛ nulliter reperiē tū institut? in testō ꝑ ea q̄ habenf̄ in. l. si qs testō. j. de cōdi. insti. de cui?. Litellectu dixi in. l. si filij? q in ꝑtē. §. eo. ¶In glo. posita sup verbo intellige. ibi posuit ꝛ ⁊c. ¶Glo. ista sentit vnā solutionē quā hic approbat bar. vcz qō ideo in. l. si posthum? nascit̄ in vita censcaf̄. insti. ibi: qz cuz esset in extremo mortis articulo cōstitut? veriſim̄ credebat se statim moriturū. Uñ ꝑsumit qō si credidisset se viuo posthumū posse nasci filī fuisset illū institutur?: ⁊ ibi ex veriſili ꝓiectura mētis testōris vī institut? sicut dr in filī in. l. titi?. §. luci?. j. eo. ⁊ in. l. iij. C. de mo. test. Sz ista solutio nimis restringit illū text. ⁊ istū: ⁊ est diuinativa: vñ bar. met in. l. si cū dotē. in ꝓin. §. fo. ma. ⁊ bal. in. d. l. fi. ⁊ io. de imo. hic dicūt qō in. l. nr̄a verba erāt clara ita qō ex figura verboz non poterat cōprehēdi casus omissus: ꝛ in. l. fi. verba erāt ambigua: ⁊ ideo cū possent reflecti ad vtrūq; sensum verba testamenti vtrūq; casum cōprehēderent. Sed ista solutionē impugnat hic ¶Raph. et aliqui mod. referētes: nō qz in primo exēplo ſm eos verba nō poterāt esse ambigua nec cōplecti vtrūq; casum: ⁊ ſō ipsi transeūt ad tertiā solutionē q̄ ponit in glo. in. d. l. fi. de cui? intellectu videbim? postea: ꝛ tñ pōt dici qō ſcōa solutio est vera: ⁊ qr etiā in primo exēplo verba possent habere duplicē intellectū. dicit em̄ text. in. d. l. fi. in primo exēplo qō si testator: instituat filiū vel filiā ista modo: filiꝰ vel filia q intra. x. mēſes post mortē meam edieti erūt bñ des sumpto. ꝑ ista verba intelligit̄ institut? posthum? natus viuo testatore q̄ verba pñt dupliciter exponi. Uno modo vt verbū illud post mortē meā determinat verbū sequēs edicti erūt: bñ facit ꝛstructio: ⁊ sensus est vt intelligaf̄ institut? posthumus q nascet post mortē intra. x. mēſem. ſcōo modo pōt intelligi qō verbū illud post mortē determinat vltimū verbū positū in rōne dūtaxat. ſ. heres sumpto: ⁊ tūc trāſponēda est ratio ⁊ soluēdo hoc mō fili? vel filia q mihi in tra. x. mēſes edicti erūt post mortē meā heredes sumpto: ⁊ sic ex ꝑ ꝓtestare sermonis siue posthum? nascaf̄ in vita testōris siue post mortē meā: vī modo intra. x. menses videbit̄ institut?. Scōm aūt exēplū illius. l. satis clare pōt continere vtrūq; tps: fuit em̄ institut? filius vel filia q. x. mēſibus mortis sue. ꝓmis nat? esset in locutione. ita pōt intelligi. x. mēſes. prime antecedētes mortē sicut ⁊ x. sequētes mortē. ¶Raph. aūt bic ⁊ Ful. in. d. l. de posth. here. inst. quos hic referunt certi ¶od. ⁊ sequunt dicūt qō intellect? positus in gl. dicte. l. si. est verior: in quo glo. dicit qr dictio intra aliqñ ponaf̄ ꝓ ante. ꝑbat ter. in. l. j. in ꝓin. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊. l. si intra. ff. de pac. fm̄ eos. est ergo sensus illius lr̄e talis qō si instituit posthum? qui ante. x. menses currētes post mortē testatoris nascet̄ ꝑ ista verba videat institutus glibet posthumus q nascet̄ vel post mortē vel in vita: qr vnusquisq; istoz dicit nasci ante. x. mēſes cōpletos: posuit em̄ testator istum terminū fm̄ doc. ꝓdictos: qr post. x. mēſes cōputādos a morte defuncti non pōt posthum? videri natus ex motiente. vt. l. intestato. §. post. x. ff. de suis ⁊ legi. Tu aūt aduerte ꝓ isto intelligentiā ad duo: primū est qō iste nō est intellect? gl. in. d. l. fi. nec glo. dicit qō dictio intra ponit̄ ꝓ citra habuit būc intellectū vt exponere ref. i. ante: qō aūt ita manifeste ꝓtz er glo. ⁊ cr ꝑcentib?. ¶Ponit em̄ glo. in ſcōo intellectu de quo agit nūc qō testator instituit filiuz ⁊ filiā fic nascituros vsq; ad. x. mēſes. deinde in gl. ſeq. ⁊ sequēti dicit qr testator voluit illos. x. mēſes currere ex tpe testamēti facti: ex ꝙbus verbis apparet: dicunt fm̄ positionē glo. qr siue posthum? nascaf̄ in vita post mortē tū nasci infra. x. mēſes incipiēdos a tēpore testamēti: ⁊ sic ꝓ nō ibi not. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊. l. pr̄ scuerinā in fi. j. eo. Si aūt in vita ista filia ꝑficet tertiū oīd inē ſcti Fracisci tunc fateor: qō non posset ꝑ here mr̄imoniū si er ꝓuilegiō suis ille ordo bz votū solēne qō solū impedit mr̄imoniū ℈ bi. vt in. c. j. de voto. li. vi. ꝛ ꝑ hoc nō impediret ingredi monasteriū: ⁊ trāſire ad arctiorē vitā vt in. l. ꝛ. C. de reg. in antigs. ⁊ sic ad huc remaneret incertū in vita filie vtrū esset ꝑterita ex hoc feḡret qō filia interim non posset dicere testm̄ nullū ex quo esset incertū vtrū esset ꝑterita vel non qr vī absurdū: qz sic filia excluderet ex volūtate testatoris a iure dicendi nullū etiā ꝑter regulas iuris q̄ dicūt qō ꝑterit? natus statim rūpit. vt. l. iij. §. ex his. j. ti. pri. ne ergo inducat hoc incōueniens oppositum dicere alterū de duob?: vel qō ista filia interptatione iuris habe

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed qr tẽpus.r.mẽsiũ qõ volebat apponere erat apponẽdũ solum p̃o posthumo nato post mortẽ:ꝛ fm istã lecturã ter.in'fi.stat ꝓprie ꝛ loquif de.r.mẽsibus q numerant.i.incipiũt currere ꝛ a morte testatoris. ¶ Sz̃ istã lecturã fortiter ob.qꝛ si testõr voluit appone re hoc tp̃s posthumo nascẽti post mortẽ dũtaxat spãli rõne:vt dixi.q̃ nõ cõuenit posthumo nato in vita:ergo si posthum⁹ nascit in vita nõ dz nasci.ſ.r.menses a morte cõnumerãdos retro.vñ vr̃ qõ etiã si vltra filios ꝛ mẽses nascat̃ videat̃ instituꝛ:ſz̃ est rñdendũ:qꝛ institutio ſtãte posthumo nascẽte vino testõre nõ ꝓbẽdit ex verbis testatoris:sed inducit ꝑ extẽsionẽ factã a lege ex tacita mẽte defuncti qcqd cõtinet in disputatione extẽsa fm regulas iuris videbitur repetitũ in dispõne ad quã fit extẽsio dũmodo illa repetitio nõ vitiet dispõnẽ ꝑ regulã posit̃a in aut.de filiꝫ aſi dicta institutanta.ſ.fi.ꝛ in.l.nihil.ꝛ ibi p bar.ff.de cõiun.cũ emã.lib.ꝛ p eundẽ in.l.ſtor.ſ.critaq.ff.vi bo.rap.lꝫ ergo tp̃s.r.mẽsiũ nõ esset necessariũ apponi posthumo nascẽti invita:rõne tñ p̃dicta vr̃ in co respectu sicut manifeste pz̃ in scõo exẽplo illi⁹.Lin fili.ibi emi vr̃ institutus vtercꝫ posthum⁹:verba illa instituo posthumũ q nascit̃ primis annis mortis mee sunt ambigua:ꝛ pñt referri ad vtroſq; mẽses.l.ad prime ꝓcedentes mortẽ defuncti vel ad prime sequẽtes:ꝛ q̃uis in mensibus prime ꝓcedẽtibus ista adiectio decẽ mensiũ non esset necessaria:qꝛ tñ verba ambigua cõplectũtur hunc casum intelligunt̃ cõplecti cum qualitatibus expressis in testamento.i.in termino decem mensium.

In suis. ¶ Hoc dicit. Hereditas patri nõ dz de nouo p̃uenire filio:qꝛ fili⁹ censet̃ ꝓs in vita patris: sed potius ꝛtinuari dñiz in vita patris q̃situ.scõa ibi:quasi olim, tertia ibi:vnde etiã,quarta.ibi:itaq;.quta ibi:hac ex cã.sexta ꝛ vlti ma ibi:nec obst. ¶ ꝓximo no.ibi:quodãmodo ꝛc.qõ ista dictio quodãmodo "de sui natura significat fictionẽ ꝛ impꝛopꝛietatẽ.cõ cordat tex.cũ glo.in.l.i.in ꝓnc.ff.de rerũ dini.ꝛ in.l.ſtor.ſ.i.ſ.de edẽ. ¶ Scõo no.ibi:ꝓcipere hereditat̃ẽ;qõ si statutũ dicat qõ de qualibet hereditate ꝓueniente alicui debeat solui tñ ꝓ o libra nõe gabelle dispõ illius statuti nõ habebit locũ in hereditate ꝓueniẽte a pr̃e:qꝛ nõ de nouo ꝓuenit:vt hic vides.ita dicũt hic Pod er.p istũ tex.sec⁹ esset si statutũ imponeret gabellã ꝓ quolibet lucro ꝓueniẽte:qꝛ tũc lꝫ hereditas pr̃is dicat̃ quasi debita filio.vt.l.si quis legatũ.in fi.ff.de fal.quantũ tñ ad dispõnẽ iuris cõputat̃ ꝓ o lucro.glo.est no.quã ibi approbat bar.ꝛ bal.in.l.fi emancipatus.C. de iur.ꝛ fac.igno. Et ita tꝫ bart.in terminis nr̃is in.l.i.C.de impo. lucra.deferi.lib.xi.ꝓ illũ ter. Ex hoc etiã tex.ꝓbat glo.no.in.l.cum hereditas.C.de ꝓpo.q̃ dixit qꝛ here ditas patris q̃ deferẽ filio nunq̃ dz iacere. Cũ infert ibi bal.qõ isto casu etiã ꝓcessus cõtra heredi tatẽ iacentẽ erit null⁹ ipso iure. ¶ Tertio no.ꝛ semp tene mẽ in vltimo ver.qõ ille cui ꝓmittit̃ ex legis dispositiõe occidere aliquẽ: multofortius illũ quẽ põt occidere põt spoliare bonis:et ifud est verũ etiã si statutũ ꝓmittat aliquẽ impune occidi fm Ang.ꝛ moder,hic extẽdit eñ statutũ tũc virtute interꝑtationis posite per regulã cui lꝫ de reg.iu.ꝛ est optim⁹ ter.in.l.nec in ea.ſ.i.ꝛ qõ ibi per bar.ff.de adul.de quo tetigit etiã Jo.de imo.pleni⁹ in.l.ſi vero.ſ. deviro.ſ.sol.mat. In qua qõne possunt cõsiderari tres casus. ¶ Hã aliqñ statutũ ꝓmittit⁹ bannitũ impune offendi:ꝛ tunc non est dubiũ q̃ põt offendi in persona ꝛ in rebus:qꝛ offensionis noie venit oẽ id ad qõ de sui natura merent̃ penã fm bart.q ita declarat in.l. cogitatio.ſ.qõ illicite.ſ.de publica.ꝛ ita determinat Bal.expresse.in.l.ſi.C.ſi ꝛ ius vel vti.pub.ꝛ Jo.and.in addi.Spe.referẽs ita fuisse decisũ p Jac.de are.disputãdo in ti.de accu.ſ.sequit̃.in addi.magna.in ver.bñ ꝛ alia qõ. Sz̃ tũc q̃rit nũqd si statutũ ꝓmittit aliquẽ impune offendi videat̃ permittere talẽ posse occidi:an vero solũ offendi in persona ꝛ rebus remota tñ occasione ꝛ morte.banc q.attigit hic Pau.de ca. Et ar guit primo qõ non videat̃ concessa ptãs occidẽdi:qꝛ verbũ offensio significat oẽ id per qõ aliquis ad iracũdiã ꝓuocat̃.vt.l.testõ cẽturio.ff.de manu.testa.ꝛ.l.ſi.j.ſi qs aliquẽ ꝓbi.sed occisus nõ põt ad iracũdiã ꝓuocari:ergo ex noie offensẽ nõ venit occisio.Sed certe cũ in iniuriã occisionis illatã de functo possunt vlcisci heredes ꝛ debeãt:vt.l.i.ꝛ per totũ.C.de his qui.vt indig.ꝛ in.l.in cognitione.ſ.ad fille.isti sunt illi qui per occisionẽ defuncti pñt offendi:maxime si fint heredes ſanguinis etiã si nõ sint descendẽtes ſz collaterales.vt.l.lex cornelia.in ꝓin.ꝛ ibi per bar.ff.de iniu.ꝛ p gl.in.l.iũ.ſ.si inimicus.ff.de suſpe.tu. Preterea noie offense magis ꝓprie capit̃.vt dixi.ſ.ꝓ o casu eo.ſ.q̃ penam meretur fm Bar.in loco allegato.vnde iste idẽ doc.dicit cõ ter tenere cõtrariũ.ꝛ allegat Jo.an.in ti.de accu.in quarta parte.ꝛ Bar.in vno loco quẽ non potuit videre:qꝛ allegatio est corrupta. Bar.tñ hoc tꝫ expresse in amissione.ſ.qui deficiunt.ff.de capi.dimi.vbi volt qõ si ex forma statuti bannitus ꝓt impune offendi p ista verba videat̃ur factus bostis ciuitatis qui sine dubio impune põt occidi.vt.l.iũ.ſ.trãſugas.ſ. ꝛ egẽ cor.de ficca. Hãc aũt qõnem disputauit antiquus doc.Martin⁹ de fano:quẽ refert ꝛ sequitur Joã.and.in addi.Spe.in ti.de cõsti.ſ.i.in fi.ad di.ma.ꝛ cõclu dit p̃dictus doc.qõ de equitate ꝛ etiã fm mẽtẽ iuris bannitus q põt impune offendi nõ deberet ꝛ posset offendi in plus q̃ esset cõdẽnã dus ꝓ o illo maleficio si fuisset pñs ne sequatur absurditas qõ plꝰ puniatur cõdẽnatus ex cõtumacia q̃ cõdẽnatus ex veris ꝓbationibus ff titulũ.de requi.reis.ꝛ cõtra ea q habentur in.l.absentẽ.ff. de penis. Dixit tñ qõ qꝛ cõis vsus loquendi interꝑetatur ista ver ba sic posita in statutis etiã ꝓ o occasione de iuris rigore iste possit occidi per.l.minime.ff.de legi. † Et quibus verbis pz̃ qõ remo to cõi vsu laquẽdi seu interꝑetandi de iure prima oppositio esset verio:etiã si sententia bãni cõdẽnaret bannitũ ad certã penã:qꝛ illa clausula statuti qõ bannitus posset offendi restringitur ad offensaz similiter pene ꝛposite:vt sic resulet minor absurditas:etquãto minor põt fieri offensa. Scõus casus potest ꝓiderari qñ statutũ permittit bannitũ occidi.ꝛ in isto subdistingue:qꝛ aut queris vtrũ bannitus possit offendi ꝓsonaliter:ꝛ dicendũ est qõ sic vt probatur in l.nec in ea ꝓallega.qꝛ in eodẽ gñe ista regula semp est vera cui lꝫ qõ est plus ꝛc. Aut queris vtrũ possit offendi in rebus:verbigra: spoliari ad dãnũ patriz tunc iste ter.no.vr̃ probari qõ possit dum arguit de potestate occidẽdi ad adẽptionẽ bonoꝝ.ꝛ hoc tenuit gl. no.in.c.in literis.de resti.spo.quã sequunt ibi doc.ꝛ Jo.an.in addi.spe.in ti.de accu.ſ.sequit̃.ver.ꝓalle.ꝛ lꝫ ibi in ꝓin.questionis formatur questio de statuto qõ ꝓmittit impune offendi in decisione tñ.q.Ja.de arc.quẽ ibi refert dicit qõ qñ lex ꝓmittit inferre alicui iniuriã in ꝑsonã:multofortius videt̃ ꝓmittere q̃ inferatur in rebus.alleg.l.fi.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ quaſdã alias.ll.post glo.declaratas tractauit Bar.illã.q.difficilẽ vtrũ in querela sit locus successorio edicto que questio dividitur in duas. Hã ꝓimo est videndum vtrũ successio sit in querela. Scõo que sit ratio fi est locus successorio edicto in querela quare sequẽs in gradu ꝓteritus nõ dicit testamentũ nullũ vel expugnat ꝑ Ztab.sed potiꝰ per querelã cum tñ regulariter ꝓteritus ex linea pr̃na aut dicat testamentũ nullũ vel expugnat ꝑ cõtrata.vt.l.is qui in potestate in princi.ꝛ.l.ſi duo de leg.ꝓstan. Super illa.q.glo.variant.nã in.l.posthumoz.ſ.ti. ꝓtori.glosſ.distinxit qõ aut ille qui vult intẽtare querelã est in eodẽ gradu sicut pater respectu filioz testatoris:ꝛ ita põt intelligi text. in.l.pater filiũ.ff.de inoffi.testa.aut nõ erat in eodẽ gradu:verbi gratia:nepos respectu filiꝰ:ꝛ nõ põt.ita intelligat̃ ter.in.l.si quis filium.in ꝓin.in.ver.oẽ adiutoriũ.C.de inoffi.testa.sed ista opi.glo. reꝓhendit cõiter ꝑ doc.ꝛ hic ꝛ in.l.pater filiũ ꝓallegata.ꝛima xime per Bal.in repe.sua.in.o.l.ꝑ filiũ.qꝛ videt̃ esse ꝛ ter.in.l.iũ. ſ.fi emancipatus.j.de Ztab.vel probari videtur in vltimo ꝛposito qõ nepos q nõ erat exheredatus põt venire p querelã ad expugnandũ testm̃ succedendo in locũ patris exheredati. Quod aũt ibi nõ agꝛetur de exheredatione nepotis patet secundum eum: † qꝛ in cognitione querele inofficiosi debent cõsiderari merita ꝛ demeri ta patris:ꝛ etiã ipsius nepotis:ergo sequitur qõ ter.loquitur de exheredatione filiꝰ alias frustra fieret mentio de meritis patris. Et intelligas sane secundũ istũ intellectũ qõ tũc cõsideranf merita vel demerita patris qñ pr̃ exheredatus q̃relaret testm̃:tũc merita vel demerita nepotis qñ ipse nepos exꝰ successorio edicto vellet intenta re querelaz. ¶ Preterea ista distinctio restringit ter.in.l.si is qui.in ꝓin.ff.de inoffi.testa.que simpliciter dicit qõ remoto illo qui tenebat ꝓimũ sequẽs admittitur:nec distinguit vtrũ sit sequens in eodem gradu vel in diuerso. ¶ Preterea absurdũ esset fm Bal.quod meliozis conditionis esset pater q̃ nepos:qui tñ in successione ꝓfertur patri sicut quilibet descendens:vt in aut.de here.que ab intesta.defe.ſ.j. Unde glo.in.l.si qs posthumos.ſ.si filiũ.ſ.co.simpliciter dixit qõ edictũ successoriũ nõ habet locũ in querela.ꝛ idem in.l.si quis filiũ.C.de inoffi.test.ꝛ hanc opi.secuti sunt Ultramõtani quos refert Cy.in.o.l.si qs filiũ. Sed ista opi.videt̃ ſ.ll.ꝓallegatas:lz̃ cñ sequens in gradu qui nõ tꝫ ꝓximũ dictũ tpe mortis testatoris nõ possit dicere testm̃ nullũ:vt in.o.ſ.si filiũ.et.l.si quis filio erheredato.in ꝓin.ꝛ.l.posthumoz.ſ.de iniu.testa.põt tñ venire per querelam semel delataz filio er beneficio edicti successoriũ: vt dicit ter.in.o.l.si is qui.ꝓpter quod Accurſ⁹ in.l.pater filiũ. ff.de inoffi.test.simpliciter tenuit qõ in querela sit locus edicto successorio ꝛ de gradu in gradũ ꝛ de persona ad personã in eodẽ gradu.ꝛ ista cõmunis opi.scribentium:quã secuti sunt bal.ꝛ Ang.hic ꝛ in repe.o.l.pater filium.ꝛ in.l.si quis filium ꝓallegata. Hec tñ opi.cõmunis ita habet duas dubitationes. ¶ Prima est:qꝛ nõ bñ rñdetur in.l.si qs filiũ ꝓallegata.dũ dicit cõiter doc.qõ oẽ adiutoriũ deberet nepotẽ.ſ.si volebat venire ex ꝑsona pr̃is:sec⁹ si volebat venire ex sua. Hã hoc vr̃ exꝑsse illũ ter.dũ ibi dr̃ qõ nepos nõ habebat remediũ.l.velleia.qꝛ pr̃ nõ erat mortu⁹ vino testõre:et tñ illud remediũ cõpetit filio ex iure trãsmisso ꝑ patrẽ. Tñ raph.fulgo.qui in.l.pr̃ filiũ sepe allegata.impugnat reſpõsionẽ cõmunẽ sequendo cõmunẽ sententiã aliter rñdet dicẽs qõ ideo in.l.si qs filiũ. nepos nõ poterit venire p successoriũ edictũ:qꝛ filius exheredatus decesserat ante aditã hereditatẽ:vñ cuz querela inofficiosi nõ esset delata adhuc filio:qꝛ illa nõ nascitur nisi adita hereditate:vt.l.papi.ſ.si conditioni.ff.de inoffi.test.ꝛ.l.filium.ſ.sed cuz exheredatio. j.de Ztabu.non potest esse locus successorio edicto aliquo iure non delato apud eũ qui erat in primo gradu:qꝛ successoriũ edictum cõ petit in iure delato:vt est casus in.l.j.in principi.ff.de success.edi.

a ¶ Dictio q 3 dãmodo.ad a de.l.si cũ me vacuã.ꝛ in.l. si pater.ff.de vul.ꝛ pup.l. ad tp̃s.in.ſ. fin.ff.de vlu capt.l.i suis. ff.de li.ꝓst bu.ꝛ in.l.i.ff. de re iudi.

b ¶ Statutũ ꝓmittit.adõ b Mellũ in tractatu.de bannitis.

c ¶ Cõi vsu loquẽdi.adde an fit cõsideprandus vide Lar.zab.i.c. monasteria. ad fi.de vi.et bo.cler.ꝛ an attẽdit in statutis:qd i diuinis scripturis:qd in privilegiis:qd in rescriptis. vide p Dbilip. de franchis i.c.i.super glo.ij.de iniu.li.vi.ꝛ q fit dfia interpsum ꝛ consuetudinẽ.vide p Dbiliz.cor.ꝓ.li.vrsir.inci.ca.in ſ.volu.

in ver.delatã. Et fm bar.limitat doctrina cõis isto mõ qꝛ successo rũ edictũ regulr̃ bz̃ locũ in q̃rela. Fallit nisi ꝓximo exheredet̃ decedat hereditate nõ adita:qꝛ si bñditas non fuit adita ante mortẽ filiꝰ:ergo filius remanet suus.vt.l.quẽadmodũ.ff.de inoff.test.ꝛ ptz rõne qꝛ exheredatio q̃ tollit suitatẽ nõ bz̃ effectũ nisi adita hereditate:sed in suitate nõ erat loc⁹ successorio edicto.de iure isto.vt.l.i. ſ.sciendũ.ſ.de suis et legi.De quo vr̃ facere mentionẽ ter.in.o.l.filio.ergo vr̃ qõ nepos nõ põt succedere loco filiꝰ. Scõa difficultas que reddit̃ siue assignat̃ in ista cõi opi.tangit ꝑ bal.in.l.pr̃ filiũ.in sua repetitione ꝓallegata.dicit enim ipse qõ si ponamus filiũ exheredatũ accepꝛtasse legatũ sibi relictũ in testõ:ꝛ sic tacite renũciasse q̃relæ ꝛ nepotẽ postea ex edicto successorio velle intẽtare q̃relã resultabit inconueniens qõ testõ expugnãdo a nepote per q̃relã filiꝰ nõ solũ pdit hereditatẽ q̃ applicat̃ nepoti sed etiã pdit legatũ sibi relictũ:qꝛ repetet̃ a succedente ab intestato per conditionẽ indebitu:vt l.iũ.ff.de cõdi.inde.ꝛ sic in effectu sequẽs in gradu habebit totã hereditatẽ:a filius priuabit̃ etiã sua legitima. Unde vt tollat̃ absurditas ipsa in loco ꝓallegato.dicit qõ in primo casu.l.qñ filius approbat testm̃ tacite vel exꝑsse nõ erit locus successorio edicto. Sed ista dicta impugnat hic excellẽs doc.dicit Ang.particulariter in rep. sua.in qua multũ diffuse scripsit super isto articulo adducens ter. cõtra bal.in.o.l.si is qui.sepe allegata.vbi ter.dicit qõ tunc est loc⁹ successorio edicto in q̃rela qñ ille qui est primo loco nõ põt vel nõ vult impugnare testm̃:ꝛ sic ptz etiã si filius exꝑsse repudiet q̃relam:nihilominus deferẽ sequẽti in gradu:repudiare aũt querelaz non est nisi approbare testm̃. Et ad absurdũ qõ adducit bart.rñdeo vtra ipsum qõ bic nulla est absurditas:qꝛ imputet sibi filius qui approbãdo testm̃ renũciauit iuri suo. Non ob.fm ꝑdictũ doc. l.filio ꝓterito.j.de inin.test.vbi filius nõ posset approbare testamẽ tũ etiã ad ꝓiudiciũ alior̃ q poterãt rũpere:qꝛ hoc nõ dr̃ ibi fm eũ: ſz̃ solũ approbat ad ꝓiudiciũ suũ. Tu aũt dic:vt dixi in.l.ſi filiꝰ qui in ptãte.ſ.c.ti.breuiter põt rũderi ſuob⁹ modis:vez qõ i ꝓiudicũ eoꝝ q sunt in pari gradu filiꝰ iõ põt approbare testm̃ qꝛ aliꝫs istitutis nõ aperitur via rũpendi nisi cũ filiꝰ dicit nullũ fm opi.bart. in.l.si post mortẽ.ſ.fi.ff.de Zta. Respectu aũt sequẽtium in gradu nõ est tractandũ de approbatione:quia in iure dicẽdi nullum non est locus successorio edicto:vt videtis in.ſ.si filius.ſ.e. Vel potes dicere:vt dixit doc.prefatus qõ approbatio filiꝰ in.o.l.filio preterito nõ nocet aliꝫs q volũt dicere testm̃ nullũ:vt ibi dixit in.l.si filius q in potestate.ꝛ tꝫ bal.in.l.posthumo.C.de Ztab.ꝛ sic relinquit̃ communis opi.simpliciter vera.Saly.aũt i.l.si qs filiũ.ꝓallegata.posuit nouã opinionẽ in ista materia q bñ reꝓhendit̃ bicꝑ Joã.de imo.ꝛ prefatũ.d.Ang.in repe.sua.nũc nõ ponit̃ in scriptis ne frustra occupem? mẽbranas. Elduerte tñ ad aliã solutionẽ quã dedit Rapha.ad.l.si qs filiũ.ꝓallegatã.nã Pau.de ca.in.l.si qs post bumos.ſ.si filiũ.ſ.eo.dicit qõ illa solutio fuit Joco.but.in.o.l.si quis filiũ.quã Rapha.appꝛopꝛiat sibi. Contra quã tñ ipse arguit fortiter:quod fm hoc ſegtur,qõ si filiꝰ fuisset iuste exheredatus nepos per edictum successoriũ non posset intentare querelam:qꝛ q̃rela non deferꝛ iuste exheredato sed iniuste. Hoc aũt videt̃ contra ter.fin cum.in.l.si is qui in ꝓin.ff.de inof.testa.sed melior ter. in.l.pater filiũ.in fi.e.tit.ꝛ in.ſ.si emãcipatus.fm intellectũ eũm: in qbus ptz qõ lz̃ ꝓimi succubuerint in querela tamẽ iuste exheredati sequẽtes tñ admittunt̃ per successoriũ edictũ. Tñ ipse dicit tenendã esse eũm solutionẽ que est falsa.vt.ſ.ostendit:ꝛ optime reꝓbata a do. Raph.ꝛ ideo defendẽda est solutio ꝓmissa. Et dicendũ qõ qñ filius exheredatus iuste dũmodo sit adita hereditas est quedã delata q̃rela inofficiosi habitu sed nõ actu:qꝛ exheredatio est valida ex qua potest nasci q̃rela iniuste exheredato. Tñ casus dr̃ ius q̃rele saltẽ habitu delatũ ꝓimo:ꝛ per ꝛsis potuit transire p successoriũ edictũ:ꝛ hoc fatetur ipe do. Pau.in loco allegato: sed qñ non est adita hereditas exheredatio nullius est momẽti nõ solũ quo ad impediẽdam natiuitatẽ querele:sed etiã quo ad alios effectus:vt pz̃ exꝑsse in.l.filiũ.in.ſ.sed cũ exheredato.sepe alleg.ꝛ traditur p gl.in.l.iũ.ſ.filius.ſ.eo.nisi quoad vnũ effectũ tantũ:vi delicet vt institutus possit adire:qꝛ filius nõ est ꝓteritus fm bar to.qꝛ ita declarat in.l.iũ.de leg.i. Unde nõ põt dici sicut do. Pau. qõ ante aditã hereditatẽ querela sit delata habitu lz̃ nõ actu:Uel põt dici ꝛ forte istud est veri⁹ qõ post aditã hr̃editatẽ q̃rela sit delata filio exheredato ipso iure:sed si cã exheredatiõis fuit insta cõpetit quidẽ ipso iure q̃rela. Sed qꝛ non est iusta repellitur.ista cõclusio vr̃ probari in.l.papi.ſ.si qs impubes.iuncto.ſ.precedẽti.vbi ar gumẽtum ff.de inoffi.test.dicit enim in.ſ.si impubes.qõ si filius abrogatus qui bz̃ quartã er cõsti.diui pij agat querela inoffi.test.non est tractandũ si non obtineat in q̃rela de amissione quarte:qꝛ a principio nõ est admittendũ ad querelã er quo bz̃ quartã. Unde datur intelligi q causa sufficiẽs ad eandẽ querelã est simplex exheredatio:sed nõ ad creandũ iustã querelã. Tñ in.ſ.precedẽti ybi agitur de bis q non obtinuerũt in q̃rela ꝛ tñ erant exheredati non dicit qõ ibi nõ sint admittendi ad querelã sicut in.ſ.si quis impubes:sed qõ si nõ obtinẽt amittũt legatũ.ꝓ o qua cõclusione bñ facit ter.in.l.i.ff.eo. Sz̃ lz̃ recte fit reſpõsum ad.l.si qs filiũ.ſ.alleg.adhuc relinquit̃ dubi tatio super isto arti. Et ꝓximo quoad intellectũ dicti.ſ.si emãcipatus.qꝛ duabus rõnibus ostendo qõ ille ter.non ꝓbat rõnẽ doc.in ista materia:nã certũ est qõ principiũ ter.fm oẽs loquit̃ in nepote cuius pater fuit mortuus vino auo qui fi sit ꝓteritꝰ põt cõtrabulare testamentũ.ꝛ iste casus durat vsq; ad ver.dz cum possit exclusiue vt manifeste ptz ex cõtinuatione literr.in ver.nã ꝛ fi.vbi inrisconsul.dicit qõ ꝓdicta sunt vera:vez qõ nepoti cõpetit ius cõtratab.etiã si nepos sit natus ex vxore ignominiosa:deinde in ver. cũ possit.assignatur rõ huius vltimi dicti q̃ est talis:qꝛ si auus bz̃ nepotẽ odio tanq̃ natũ ex vxore ignominiosa ꝛ non vult eũ succedere in sua hereditate potuit ꝓuidere exheredãdo eũ:que verba si exponunt eũ.i.nepotẽ optime ꝓcedit ratio. Sed si exponunt vt ex ponũt doct.eũ.i.filiũ ista ratio esset impertinẽs:qꝛ ista stant simul qõ filius fuerit exheredat⁹ a patre ꝛ tñ qõ nepos ꝓteriti⁹ admittatur:puta si filius exheredatus sit mortuus vino patre:vñ rõ sit sufficiens de necessitate intelligit qõ nepos fuerit exheredat⁹ et sic datur sibi querela ex persona sua non ex successorio edicto. Confirmatur iste intellectus:qꝛ ter.ibi idẽ in fi.dicit qõ is qui inofficioso cognitus est non minus attẽdet merita nepotis q̃ delicta patris: que verba hoc significant qõ q̃uis ex delicto patris nepos possit exheredari si tñ merita sua sint ampliora delicto filiꝰ nõ nocebit sibi delictũ paternũ:sed expugnabit testamentũ per querelã:ꝛ optime procedit ter.Si autẽ intelligas quod patre agente attendetur meritum ꝛ demeritũ ipsius filiꝰ:tũc non solũ essent attendẽda merita sua:sed etiam demerita qõ ter.non dicit:sed solũ de meritis facit mentionẽ in persona nepotis per cõparationẽ ad delicta patrena. Iste tñ intellectus quẽ ego sequor qui est verissimus non placuit Bart.in.o.ſ.si emãcipatus.qꝛ presupponit qõ ex delicto filiꝰ nepos possit exheredari:ꝛtra regulã posit̃a in.l.duo marco.C.de quest.ꝛ in.l.emancipati.ff.de sena.in quibus probatur qõ regulariter nepos non dz̃ puniri ex delicto filiꝰ:sed certe ista non est bona impugnatio:qꝛ in exheredatione hoc est exꝑressum in iure qõ filiꝰ positus in quacũqꝫ etate poterat exheredari ꝓpter odiũ paternuz qõ est bodie correctũ:vt ptz in.l.si qs in suo.ſ.legis.C.de inoff.testa.ꝛ hoc est qõ dicit in.ſ.si emãcipatus. Limitat tñ ibi singulariter ista regula si nepos ex persona sua sit benemeritꝰ qõ est perpetuo mẽti tenendũ. Et per hoc ptz qꝛ ter.in.ſ.si emãcipatus.nihil facit pro cõi ſuia.opi.tñ cõis est vera:qꝛ non põt cauillari ter.in.l. si is qui.sepe allegata. Sed contra istam cõem opi.fortiter obstat: qꝛ ille põt rũpere testamentũ per querelã q̃ posset succedere ab intestato ſi testm̃ non esset:vt.l.posthumus.ſ.si quis ex bis.ff.de inoffi.test.sed vt ostendã nepos iste nullo facto testõ non posset succedere ab intestato:ergo non dz̃ admitti ad querelã. Quod aũt nõ possit succedere ostendo dupliciter:primo quidẽ:qꝛ si pater fuisset mortu⁹ ab intestato filius tenuisset primũ locũ tpe mortis:ergo de iure.ff.o.filio repudiãte nepos nõ posset venire ꝑ successoriũ edictum:nec tãq̃ suus:nec tanq̃ agnat⁹? vt.l.i.ſ.sciendũ.ff.de suis ꝛ legi.ꝛ.l.ij.ff.e.probat̃ in.ſ.placebat.instiꝛ.de legi.agna.succe.ꝛ hoc fatetur Bart.in.l.qui se patris.C.vnde lib.Scõo hoc deducitur: qꝛ si nepos rescinderet testm̃ per q̃relã recisõ testõ retro videretur esse facta rescisio vsq; ad tp̃s mortis:vt est casus in.l.dñs in princ. cum glo.sua.ff.de vsufru.ꝛ in.l.cũ qui.ſ.fi. de inoffi.test.si ergo testamentũ fingeretur nõ extitisse tpe mortis:ergo in consequentiaz filius fingetur retro fuisse suus ꝛ nõ exheredatus:ꝛ per consequẽs nepos non poterit succedere rescisõ testõ:qꝛ ab intestato successoriũ edictũ non habeat locũ vt dixi.confirmat̃ ista impugnatio: qꝛ ille põt rũpere testm̃ cui quarta portio debet̃ que nõ est sibi relicta.vt.l.papi.ſ.qñ aũt.de inoffi.testa.ꝛ hanc regulã ponit Bar. soleniter in.l.gallus.ſ.qõ si tm̃.j.eo.in illa.qõ.vtrũ nepos ex filio emãcipato possit dicere testm̃ nullũ si est ꝓteritus instituto patre: ſz̃ hic nepoti nulla debet̃ quarta:ex quo filiꝰ decidit cũ tpe mortis: ergo vr̃ qõ nõ possit rescindere testm̃. Sustinẽdo cõem opi.dicas qꝛ lz̃ nepos nõ possit succedere ab intestato per edictũ successoriũ: de iure ciuili posset tñ succedere de iure ꝓtorio p vñ liberi:vel p vñ cognati vt pz̃ in.l.ij.ff.de bo.q̃ lib.ꝛ in.o.ſ.placebat.ꝛ hoc sufficit vt exheredatus vel habit⁹ ꝓ o exheredato possit expugnare testamẽtũ:cũ tñ sit de descẽdentib⁹ vt est casus in.l.posthum⁹.in ꝓin. sepe alle.sed tũc obstat qꝛ ille q nõ posset succedere ab intestato de iure ciuili nõ põt intẽtare q̃relã ipso iure:vt pater in filio emãcipato.vt.l.papi.ſ.si filiꝰ.de inoffi.test.sed ad hoc rñdetur qõ illud bz̃ locũ in filio emãcipato nõ in aliꝫs:qꝛ alia rõne non possunt succedere de iure ciuili.vt pz̃ in.o.l.si posthumus. Et ad notata p bar. in.ſ.qd si tñ.dicas qõ illa doctrina ꝓcedit in eo qvult expugnare testamentũ ex iure creãdo in se non ex iure deferẽdo per successoriũ edictũ. Et inter ista duo iura est differẽtia:qꝛ videm⁹ qõ vt filius exheredatio de ipso cũ cã:vt in aut nlz̃.C.de lib.ꝓte.qõ tñ nõ est necesse in eo qui intentat edictum successoriũ vt plene declarãt dat existente masculo filius est exheredatus ꝛ excluso filio a querela filia poterit venire per edictũ successoriũ ad expugnandũ testm̃.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Sz queritur in cõtineti qualiter nepos qui reperit se ꝑteritũ nõ dicit teſtũ nullũ: ſed intentat querelã in iuribus. ff. alle. Bar. hic dicit q⁹ ratio eſt: q⁹ tũc ex ꝑteritione deſcendentis redditꝫ teſtũ nullus ſi filius eſt cõtinuatur in eũ ex eo: q⁹ ſtãte continuatione dominꝫ in perſona ꝑteriti nõ potuit hereditas deferri alteri: qñ duo nõ poſſunt eſſe heredes vel oñi inſolidũ: vt. l. hereditatẽ. ff. ſi. ff. de caſtren. pec. l. ſi vt certo. ff. ſi duobus. ff. cõmo. ideo ergo in caſu noſtro nepos nõ dicit teſtũ nullũ: q⁹ oñiũ in eo nõ cõtinuaꝫ cuꝫ alij precederent eũ tpe mortis: ꝑteritio ergo iſti⁹ habetur pro exheredatione: ſicut ꝑteritio facta a matre de filio per eandẽ rõnem: vt in. ff. mater. inſti. de exhere. lib. Sz iſta ratio reprehendit ꝑ bald. in. l. ſi quis poſthumos. ff. ſi filiũ. ff. eo. ⁊ in. l. pater filiũ ſepe allegata in repeti. ſna. ⁊ per Angel. hic: ⁊ q⁹ rationibus Ange. ſufficienter hic reſpondet Jo. de imo. ideo de ipſis nihil dicemus. Sed adducentur tres rationes Bar. quarũ prima fuit Bal. Secunda et ſequentes fuerũt ⁊Pau. de ca. hic. ⁊Prima ratio eſt: q⁹ in filiũ emãcipatũ non cõtinuatur oñium cũ deſinat eſſe ſuus: vt in. ff. emancipati. inſtituta de heredi. que ab inte. deferũ. ⁊ tamẽ ꝑteritio eius non habetur pro exheredatione: vt patet in toto titu. de contratabu. ⁊Huic rationi nititur reſpondere Jo. de imo. per multa verba hic. Sed vera ⁊ clara rñſio ſumatur ex tex. inſti. de here. que ab inteſt. deferũ. in. ff. emancipati. vbi tex. dicit q⁹ emancipati vocantur a prętore perinde ac ſi remãſiſſent in poteſtate. Et ſi queris q̃ ſint cauſe huius vocationis hoc dicitur in text. ibi: q⁹ prętor conſiderauit naturã ſecundum quã ita eſt filius emancipatus ſicut exiſtens in poteſtate: vnde ſi vocantur ad ſucceſſionẽ perinde eſt ac ſi eſſent ſui: ergo oia priuilegia cõceſſa ſuis intelligunt cõpetere iſtis: alias fictio nõ operaretur id q⁹ intendit: vnde illa ratio parum ob. Secunda ratio que inducitur eſt iſta: q⁹ ſi pater impeditur inſtituere alterũ ex hoc q⁹ filius ſit oñs: ⁊ q⁹ duo non poſſunt eſſe oñi inſolidũ iſtud obſtaculũ videretur tolli er ſola inſtitutione alterius: ꝑ quã teſtator conferendo oñium vni videretur auferre alteri: vt. l. ꝑpter. ff. ſed ⁊ bis. ff. de procu. ⁊. l. fideicõmiſ. ff. ſi rẽ. ſ. de. le. iij. Sed iſta ratio cũ reuerentia nõ impugnat dicta Bar. q⁹ fauoze filioz inductũ eſt vt tacita priuatio nõ ſufficiat: quinimo nec generalis: vt ꝑz in. l. nominatim. ff. eo. ꝓterea ꝑ in certis caſibus quos hic pro ſequitur Jo. de imo. rñdendo dictis Ange. ⁊Poteſt ergo dici declarando dicta Bar. ⁊ q⁹ continuatio oñi redditꝫ teſtũ nullũ que non põt tolli tacita probatione in fauoze filij: ⁊ hoc clarius ſenſit hic Jo. de imo. Tertia rõ q̃ adducitur eſt: q⁹ qñ filius eſt inſtitus in legitima dũtaxat nõ põt dicere teſtũ nullũ: vt. l. papi. ff. qñ aũt. ff. de inof. teſt. ꝛ ſi ratio Bar. eſſet vera teſtũ eſſet nullũ in reliquo ex quo filius nõ fuit ex parte exheredatus. Cõtinuaꝫ cñi de dominiũ in filiũ in tota hereditate: ergo filio nõ priuato alius nõ poſſet inſtituꝛ: ⁊ iſta fuit ratio angeli originaliter cui bñ reſpondet hic Jo. de imo. q⁹ ibi tacita priuatio facta reliqua bñditate approbaꝫ a lege ex eo: q⁹ ceſſat cã ꝓpter quã alias adẽptio tacita non ſufficit vꝫ iniuria q̃ fit filio per ꝓteritionẽ: vñ Joã. de imo. hic dicit ratione, Bar. poſſe ſuſtineri. ꝑ quã facit ſm bar. q⁹ iſta lex alias impertinenter eſſet poſita in iſto ti. ſed Z iſta ratione arguo fortiſſime vltra doc. ſi cõtinuatio oñiũ: ideo reddit teſtũ nullũ: q⁹ tacita priuatio huius oñi ſufficit: ergo ſequeretur q⁹ ſi filius eſſet inſtitut⁹ in minus ꝙ legitima vel eſſet inſtitut⁹ vl⁹ ⁊ grauatus legatis ⁊ fideicõmiſſis legitima teſtũ eſſet nullũ ipſo iure: q⁹ invtroq; caſu tacite priuatur filius oñio ꝺtinuato ⁊ iniuſte: q⁹ nõ �pz totã legitimã cũ nõ exheredaꝫ expreſſe ſed non vocatur ad totã legitimã vel priꝑetur legitime tacite ex honore legatoꝝ: ⁊ tñ iſtis rõnibus de iure ffoꝛ. teſtũ nõ erat nullũ: ſed debebatur querela. Caſus eſt no. ſm intellectũ Bar. et verũ in. l. papi. ff. meminiſſe. ff. de inoffi. teſta. et glo. ea. l. ff. ſi quis impubes. ⁊ tz Bart. in. ea. l. ff. quarta aũt. in fin. vnde magis plz ratio quoꝝdã modernoꝝ hic qui dicunt q⁹ cauſa immediate ꝓpter quã teſtũ in ſuis redditur nullũ ex ꝑteritiõe eſt: q⁹ ꝑtermittitur ſolẽnitas ſtatuta a iure de qua in. l. inter ceteꝛa. ff. eo. ⁊ hãc ſolutionẽ ſentit bar. expreſſe in. l. ff. ſi filius. de legatis. iij. Et ſi queris que ſit cauſa huius ſolẽnitatis introducte magis in ſuis quã in alijs. Reſpõdeo q⁹ cauſa eſt cõtinuatio oñiũ nõ illo reſpectu q̃ dicit bar. ſz q⁹ ex iſta cõtinuatione oñiũ apparet q⁹ bereditas eſt magis debita ſuis ꝙ alijs: vt. l. ſcripto. ff. vñ liberi. ⁊. l. nã ⁊ ſi parentibus. in ꝓin. ff. de inof. teſta. Facit optime ter. in ratiõe ſui in. l. ff. largius. ff. de ſucce. edic. vbi ꝓz q⁹ q⁹ parentibus ⁊ filijs magis debetur bereditas ꝙ alijs: ideo conceditur eis fauorabilius. Redeũdo ergo ad propoſitũ poſſumus dicere q⁹ ideo nepos ex ſucceſſorio edicto nõ intentat ſtabulas vel nõ dicit nullũ tanꝙ ꝓteritus: q⁹ iſta ſolemnitas nõ ꝺz obſeruari niſi reſpectu eius qui tenet primũ locũ tpe mortis teſtatoris. vt. l. gallus. ff. in omnibus. ff. eo. ⁊ in. ff. ſi quis duo. ff. allegato. Vel poteſt dici ⁊ hoc eſt de mẽte Jo. de imo. in. ff. ſi quis [illegible] q⁹ illud procedit ex natura edicti ſucceſſoꝝ q⁹ nõ tranſfert in ſequẽti niſi ius delatũ primo: vt. l. ff. ⁊. ff. C. de ſuc. edi. Sed primo delata erat querela ⁊ non ius decidẽdi nullum vel contratabu. Sed queritur ꝓ cõplemento materie nunquid edictum ſucceſſoꝝ habet locum in iure dicendi nullũ vel in iure cõtratabu. in quo articu. poſſunt cõſiderari duo caſus.

Nam aliquando precedens in gradu fuit exheredatus ita q⁹ eius reſpectu teſtamentum non erat nullũ: et tunc indubitatũ eſt q⁹ ſequẽs in gradu non poteſt dicere teſtamentũ nullũ: vt ꝑz in. l. ſi qs filio exheredato. ſepe alle. in. d. ff. ſi filiũ. Et aſſignat rationẽ bar. in. l. ff. ſi pater. ff. de cõiun. cũ emã. lib. q⁹ cũ exheredatio primi nõ ſortiatur effectum ante aditã bereditatẽ: niſi quo ad hoc vt fili⁹ nõ dicatur ꝓteritus vt. ff. declaratũ eſt: ſequitur q⁹ tempore mortis teſtatoris quo oritur ius dicendi nullũ et ius contrab. ſequens in gradu reperit alium ante ſe: ergo ipſe non poterit facere teſtamentum nullũ vt plenius proſequitur Bal. in. l. ſi qs filiũ. C. de inoff. teſta. ⁊ tenet Ang. in repe. ſua. in. l. pater filium. in. iiij. q. ſepe alle. licet in ſi. iij. q. aliter ſenſerit ⁊ non bene. Non enim poteſt exercapite ſucceſſorio: in iſto caſu ſequens in gradu dicere teſtamentum nullum vel contratabulare: q⁹ contra iſtud ius non reperitur delatũ exiſtenti in primo gradu: quoniam non erat ꝓteritus licet ante aditam bereditatem non eſſet exheredatus. Secundus caſus põt cõſiderari q̃ ille qui erat in primo gradu fuit ꝓteritus ⁊ approbauit teſtũ vel expreſſe: vt in. l. filio ꝓterito. ff. tit. ꝓxi. vel tacite acceptãdo legatũ ſm Bar. in. l. poſt legatũ. in ꝓin. ff. de his q. vt indig. Et iſte ar. nõ tãgit ꝙ bar. in iſta materia: ſz bal. ponit eũ bic nſua repeti. ⁊ in. ff. ſi filiũ. ff. eo. et finaliter ꝛcludit q⁹ in iure dicẽdi nullũ iſto caſu nõ ſit loc⁹ edicto ſucceſſorio: nec etiã in. ff. tab. Primũ ꝙbat er. l. poſthumoꝝ. ff. titu. ꝓxi. ⁊ cr. l. ſi qs filiũ. C. de inoffi. teſta. ⁊ per alias. ll. dicẽtes in effectu quo ad hoc vt teſtũ ſit nullũ requirit q⁹ qui vult dicere nullum teneat primum locum tpe mortis defuncti. Secundum probat quia contratab. dantur ad inſtar iuris dicendi nullũ: vt. l. ff. vocant. ff. de cõtratab. ſed illud nõ cõpetit ergo nec contratabu. Et iſta opinio ſine dubio eſt vera ſi illi qui ſunt in eodem gradu cum filio ꝓterito non poſſunt dicere teſtamentũ nullũ niſi filio ipſo dicẽte nec contratabu: vt tenuit Barto. in. l. ſi poſt mortem. ff. ſina. ff. de contratabu. Arguẽdo ſic a fortioti ſi pares in gradu non poſſunt vti beneficio ꝓteriti filij ipſo volẽte: multominus ſequentes in gradu. Sed ſi alia opi. ibi poſita eſſet verior: queſtio relinqueretur magis dubia. Nibi tñ placet iſta cõcluſio bal. quã etiã ſequnt hic quidã Moder. repetentes. lz Pau. de caſ. teneat Z duplici rõne. prima eſt q⁹ leges ſimpliciter nõ deſerũt iſtud ius dicẽdi nullũ niſi ꝓteritis tenẽtib⁹ iſtũ locũ vt dixi ⁊ q⁹ ter. in. l. filio ꝓterito ſimpl⁹ dicit q⁹ teſtũ ffirmaꝫ nõ diſtinguendo magis reſpectu filij ꝙ ſequẽtiũ: vñ ſimpl⁹ ſtabo determinatiõi illi⁹ legis. Cõfirmaꝫ iſto dictũ: q⁹ ſi teſtũ eſt nullũ ex eo q⁹ eſt omiſſa ſolẽnitas inducta in fauoze filij q tenet primũ locũ: ergo fili⁹ poterit huic fauori renũciare: vt dicit Bar. in. d. l. ff. ſi fili⁹. de le. iij. hec tñ vltima nõ eſt aliquali⁹ dubia p ea q̃ dixi in. l. ſi fili⁹ qui in ꝑtãte. ff. eo. Et de iure agẽdi ad ſupplemẽtũ vtrũ in eo ſit locus ſucceſſorio edicto vide bart. ⁊ bal. in. l. pater filiũ in ff. de inoffi. teſta. De cõtrabulis aũt fuit maioꝝ dubitatio: q⁹ glo. in. l. illud in ſi. ff. de cõtratabu. dicit q⁹ edictũ ſucceſſoriũ ꝺz locũ in cõtrabulis, ⁊ illã ſequit Ang. in. ff. ſi filiũ. ff. eo. ⁊ Jo. de imo. ibi ꝙ quibus vꝫ eſſe caſus expreſſus in. l. ff. de bo. lib. ⁊ in. l. i. ff. de ſucceſ. edic. iuncto ꝓin. illius. l. dicit enim in. d. l. ff. q⁹ ſi patronus repudiat cõtrata. ſequens in gradu admittit ꝑ ſucceſſoriũ edictũ in. ff. ſi. ꝺz q⁹ ꝑ excludit a bonoꝝ poſ. contratab. ꝑ lapſum anni ex edicto ſucceſſorio: ſed ex illa parte edicti vno excluſo dat ſucceſſio alteri: vt ꝺz in ꝓin. ergo. ⁊c. ⁊Pro opi. Bal. multũ facit text. in. ff. vocantur. alleg. per eũ. ⁊ forte iſta opi. eſt verior: de iure que tamẽ eſt indubitata q̃ filius precedens in gradu fuiſſet exheredatus per rationẽ quã diximus in ꝓin. articuli de nullitate. et ad. ll. contrarias põt dici q⁹ l. ff. nõ loquitur de contratabu. que defertur filio que limitantur a iure dicendi nullũ vt dixi: ſed de cõtratabu. patroni. Tex. vero in. ff. ſi põt intelligi q⁹ ibi fiat ſucceſſio de capite in caput. i. de cõtratab. ad bono. poſ. que defertur ab inteſtato.

Quod dicitur ex ſecto ventre rumpit teſtamentũ etiam ſi non edatur integer: ſed ex aliquo diminutus. ſecunda eſt ibi: quem tamen. Not. ibi: natum accipere ⁊c. q⁹ hoc verbũ naſci eſt cõe nõ ſolũ natiuitate naturali. ſed etiã natiuitate violẽta q̃ fit per curã vẽtris. ⁊ ideo in qualibet parte iuris iſte q̃ taliter naſcitur bñ ꝓ nato: imo eſt bñ natus. vt. l. poſtbumus in ꝓin. ff. de inoffi. teſta. et alijs legibus hic alleg. in glo. mulier tamẽ in iſto caſu nõ dicitur peperiſſe vel parere: vt. l. anniculus. ff. de ver. ſig. dicitur tamẽ decedere cũ liberis vt. l. etiã ea. ff. eo ſecundũ Moder. hic. Secundo not. ibi: ſinon in integrũ ⁊c. q⁹ homo natus non integer ex hoc ſolũ nõ declinat ad monſtrũ ⁊ ꝓprie dicitur homo ⁊ ſimiliter dicemus homo q̃ haberet plures digitos in vna manu ꝙ natura ordinauit: vt. l. idẽ filij⁹. ff. de edi. edic. de quo vide in. l. nõ ſunt liberi. ff. de ſta. ho. ⁊ i. l. pe. C. eo. ⁊ p hũc ter. dixit bal. q⁹ occideret alẽ boiẽ punirer pena ſtatuti loquẽtis de occidẽte boiẽm: q⁹ aũt occideret poſthumus exiſtentem in vẽtre non diceretur ꝓprie boiẽm occidere: vt. l. cuꝫ apud veteres. C. de ſideicõ. liberta. q⁹ partus dicitur eſſe pars viſceꝝ: vt. l. i. ff. ex hoc reſcripto. ff. de ven. inſpi. ſecundum bart. hic ⁊ probatur iſta concluſio: q⁹ interficiens partũ anteq̃ edatur etiaz ſi partus

ſi partus ſit alatus nõ punit. ꝓprie pena. l. eos. ſz lenioꝝ pena vt. l. ſi mulier. ff. de ſica. ⁊ de materia vide ter. ⁊ q⁹ ibi ponit Bar. in. l. diuus. ff. de extraoꝛdi. crimi. ⁊ in. l. ſi quis aliquid. ff. qui abortiõis ff. de penis. ⁊ in. c. ſi aliquis. ⁊ in. c. ſicut el. ij. extra de homi. Et ad materiam vide ter. in. l. ſed adeſt. ff. ſi mulier. ff. loca.

Summarium.

1 Sub ſimplici diſpoſitione ex proprietate verborum non continetur mixta.
2 Dictio vero eſt aduerſatiua dictio.
3 Teſtamẽtum in quo filius eſt ꝓteritus tam de iure ciuili ꝙ prętorio eſt nullum.
4 Teſtamentũ efficitur nullum cũ teſtator non inſtituit filiũ ſz aliũ.
5 Jus patronatus libertorum ad filios ꝓteritos vel etiam nullꝫ exheredatos tranſit.

Sic ꝓcedit. Diſpoſitio teſtatoris facta in alterum caſum fauoze teſtamenti verificatur etiam ſi vterq; caſus concurrat: vel ſic ⁊ breuius. Ex mente teſtamẽti ⁊ propter conſeruationẽ teſtamẽti diſpoſitiua de ſimplici trahitur ad mixtum: ſecunda eſt ibi: lz eñ. Not. primo ibi: licet enim quod ex proprietate verboꝝ ſub diſpoſitione ſimplici non continetur eadem mixta ſed ex humanitate ⁊ tacita voluntate teſtatoris. Et per hunc ter. decidit Bar. hic ⁊ in. l. j. in ꝓin. ff. de ver. ob. q⁹ ſi conceditur poteſtas comiti palatino legitimandi natos ex adulterio ⁊ inceſtuoſos: q⁹ iſta poteſtas cõtinet beneficiũ principis q⁹ eſt latiſſime interpretandũ: vt. l. ſi. ff. de conſti. ꝓin. iſte comes poterit legitimare eũ qui ſimul ſit natus ab inceſtu ⁊ adulterio: ⁊ hanc ſuiam ſequitur Ang. hic ⁊ in. l. clemens in ꝓin. ff. de here. inſti. in l. ff. alle. Cõtrarij tenuit Jo. cal. diſputãdo cuius dicta refert: ⁊ ſequitur Jo. au. in tit. qui ſi. ſint legit. in addi. Spec. ⁊ idẽ tz in. c. atſi clerici. ff. extra de iudi. vbi plene per moder. opi. Jo. au. ſequitur hic imo. ⁊ refert Pe. de an. idẽ tenuiſſe i. d. l. ſi. ⁊ ita etiã tenuit ipe in. l. ſi. ꝓalle. quorum manibus optime rñdet do. Bbb. in. d. c. atſi clerici. ⁊. d. me. in. l. ſi. ꝓalle. ⁊ ꝓo veritate. q. debes ſcire q⁹ aliqſi mixtũ cõſtat ex dnabus qualitatibus Zijs quarũ vna prodeſt: et altera nocet: ⁊ tunc quid iuris ſit nõ eſt noſtra materia: ſz vide q⁹ tradit Bar. in. l. ſi vir. ff. ꝓ dona. ⁊ Bal. ſingulariter in. l. ſi qs de curio. in fi. C. de fal. ⁊ Jo. and. in regula indultũ. de reg. iur. Et iſte nõ eſt caſus noſter. Alliq̃ cõcurrunt qualitates que ſunt ſimul cõpatibiles ad inducendũ diſpoſitionẽ iuris: ⁊ tũc etiã in materia penali diſpoſitiuũ de ſimplicibus verificatur in mixto nõ ex ꝑbis. l. ſed ex ſententia. l. vbiciqꝫ eſt eadẽ vel maioꝛ ratio. caſus eſt notabiliſſim⁹ in. l. interdũ. ff. q⁹ ait. ff. de infa. iũcta. l. j. in fi. c. ti. Facit optime ter. in. l. pater furioſo in fi. ff. de bis qui ſunt ſui vl⁹ alic. iur. ⁊ in. l. ſed ſi per prętorẽ. ff. ait prętor. ff. ex quib. cau. maio. Idem probat ⁊ optime in. l. ſi quis in puteum. ff. illud. ff. q⁹ vi aut clã ⁊ in. l. fi. ff. bac actione. ff. nau. caupo. ſtabu. In ꝓpoſito ergo caſu tota difficultas iuris ſtaret in hoc. Utrũ ſit eadẽ ratio q⁹ videat cõcella poteſtas comiti concurrentibus dnab⁹ qualitatib⁹: ſicut qñ vna dꝛtaxat cõcurrit: ⁊ ꝓxima facie ratio dictat q⁹ nõ: q⁹ nõ eſt dubiũ q⁹ ille q natus eſt ex adulterio ⁊ inceſtu eſt odioſior ꝙ natus ex adulterio tñ: ⁊ ideo nõ vꝫ q⁹ conceſſio extendatur ad caſum maioꝛem in quo nõ eſt eadẽ ratio concedendi ſicut videm⁹ q⁹ poteſtas legitimãdi inducta a iure filijs naturalib⁹ nõ trahit ad filios ſpurios ⁊ in aut. qui. mo. na. effi. ſui. Eſt cñ regula que ponit in. l. iulia. ff. boc caput. ff. de ri. nup. ⁊ probat optime in rõne ſui in. c. fi. de trãſla. ꝓela. q⁹ etiã in bis in quib⁹ alias fit extẽſio nõ tñ extẽditur diſpoſitio vbi nõ eſt eadẽ ratio ad caſum ad quẽ fit extẽſio. Uñ dicit Bal. no. ad propoſitũ in. c. j. ff. naturales ſi de feu. fue. controuerſ. inter do. ⁊ agna. q⁹ babẽs poteſtatẽ legitimãdi natos ex adulterio nõ põt legitimare natos ex inceſtu: q⁹ illa qualitas eſt odioſior ſecus ſi haberet poteſtatẽ legitimãdi ſpurios ſimpliciter ſup quo vide q⁹ ipſe idẽ no. in. l. tanꝙ. C. de fideicõ. ⁊ iſtã partẽ ego ſum ſecutus ratione predicta cũ ſcriberẽ in. c. at ſi clerici. ff. alle. Et ad materiã iſtã vide q⁹ ſingulariter ponit Ang. conſi. ſuo. ñ. ⁊. iiij. vbi dicit q⁹ qñ ius attribuit ꝓprią naturą caſui mixto nunq̃ in diſpoſitione ſtatuti ſub ſimplici cõtinet mixtũ. Unde infert ibi q⁹ ſi ſtatutũ prefigit certũ tps inſtãtie cauſe ciuilis ⁊ aliud tẽpus in cauſa criminali iſta ſtatuta nõ habebunt locũ in cã mixta de qua in. c. ſuper bis. de accu. ⁊ in. c. tue. extra de procu. q⁹ vtrum ſit verum non diſcutio nunc: ſed eſt recurrendũ ad notata in. d. l. ſi. Secundo dicunt⁹ ſed eſt recurrendũ ad notata in. d. l. ſi. Secundo dicitur quod homo ⁊ ſimiliter dicemus homo q̃ haberet plures digitos in vna manu ꝙ natura ordinauit: vt. l. idẽ filij⁹. ff. de edi. edic. de quo vide in. l. nõ ſunt liberi. ff. de ſta. ho. ⁊ i. l. pe. C. eo. ⁊ p hũc ter. dixit bal. q⁹ occideret alẽ boiẽm punirer pena ſtatuti loquẽtis de occidẽte boiẽm: q⁹ aũt occideret poſthumus exiſtentem in vẽtre non diceretur ꝓprie boiẽm occidere: vt. l. cuꝫ apud veteres. C. de ſideicõ. liberta. q⁹ partus dicitur eſſe pars viſceꝝ: vt. l. i. ff. ex hoc reſcripto. ff. de ven. inſpi. ſecundum bart. hic ⁊ probatur iſta concluſio: q⁹ interficiens partũ anteq̃ edatur etiaz ſi partus ſit alatus nõ punit. ꝓprie pena. l. eos. ſz lenioꝝ pena vt. l. ſi mulier. ff. de ſica. ⁊ de materia vide ter. ⁊ q⁹ ibi ponit Bar. in. l. diuus. ff. de extraoꝛdi. crimi. ⁊ in. l. ſi quis aliquid. ff. qui abortiõis ff. de penis. ⁊ in. c. ſi aliquis. ⁊ in. c. ſicut el. ij. extra de homi. Et ad materiam vide ter. in. l. ſed adeſt. ff. ſi mulier. ff. loca.

Sic ꝓcedit. Diſpoſitio teſtatoris facta in alterum caſum fauoze teſtamenti verificatur etiam ſi vterq; caſus concurrat: vel ſic ⁊ breuius. Ex mente teſtamẽti ⁊ ꝓpter conſeruationẽ teſtamẽti diſpoſitiua de ſimplici trahitur ad mixtum: ſecunda eſt ibi: lz eñ. Not. primo ibi: licet enim quod ex proprietate verboꝝ ſub diſpoſitione ſimplici non continetur eadem mixta ſed ex humanitate ⁊ tacita voluntate teſtatoris. Et per hunc ter. decidit Bar. hic ⁊ in. l. j. in ꝓin. ff. de ver. ob. q⁹ ſi conceditur poteſtas comiti palatino legitimandi natos ex adulterio ⁊ inceſtuoſos: q⁹ iſta poteſtas cõtinet beneficiũ principis q⁹ eſt latiſſime interpretandũ: vt. l. ſi. ff. de conſti. ꝓin. iſte comes poterit legitimare eũ qui ſimul ſit natus ab inceſtu ⁊ adulterio: ⁊ hanc ſuiam ſequitur Ang. hic ⁊ in. l. clemens in ꝓin. ff. de here. inſti. in l. ff. alle. Cõtrarij tenuit Jo. cal. diſputãdo cuius dicta refert: ⁊ ſequitur Jo. au. in tit. qui ſi. ſint legit. in addi. Spec. ⁊ idẽ tz in. c. atſi clerici. ff. extra de iudi. vbi plene per moder. opi. Jo. au. ſequitur hic imo. ⁊ refert Pe. de an. idẽ tenuiſſe i. d. l. ſi. ⁊ ita etiã tenuit ipe in. l. ſi. ꝓalle. quorum manibus optime rñdet do. Bbb. in. d. c. atſi clerici. ⁊. d. me. in. l. ſi. ꝓalle. ⁊ ꝓo veritate. q. debes ſcire q⁹ aliqſi mixtũ cõſtat ex dnabus qualitatibus Zijs quarũ vna prodeſt: et altera nocet: ⁊ tunc quid iuris ſit nõ eſt noſtra materia: ſz vide q⁹ tradit Bar. in. l. ſi vir. ff. ꝓ dona. ⁊ Bal. ſingulariter in. l. ſi qs de curio. in fi. C. de fal. ⁊ Jo. and. in regula indultũ. de reg. iur. Et iſte nõ eſt caſus noſter. Alliq̃ cõcurrunt qualitates que ſunt ſimul cõpatibiles ad inducendũ diſpoſitionẽ iuris: ⁊ tũc etiã in materia penali diſpoſitiuũ de ſimplicibus verificatur in mixto nõ ex ꝑbis. l. ſed ex ſententia. l. vbiciqꝫ eſt eadẽ vel maioꝛ ratio. caſus eſt notabiliſſim⁹ in. l. interdũ. ff. q⁹ ait. ff. de infa. iũcta. l. j. in fi. c. ti. Facit optime ter. in. l. pater furioſo in fi. ff. de bis qui ſunt ſui vl⁹ alic. iur. ⁊ in. l. ſed ſi per prętorẽ. ff. ait prętor. ff. ex quib. cau. maio. Idem probat ⁊ optime in. l. ſi quis in puteum. ff. illud. ff. q⁹ vi aut clã ⁊ in. l. fi. ff. bac actione. ff. nau. caupo. ſtabu. In ꝓpoſito ergo caſu tota difficultas iuris ſtaret in hoc. Utrũ ſit eadẽ ratio q⁹ videat cõcella poteſtas comiti concurrentibus dnab⁹ qualitatib⁹: ſicut qñ vna dꝛtaxat cõcurrit: ⁊ ꝓxima facie ratio dictat q⁹ nõ: q⁹ nõ eſt dubiũ q⁹ ille q natus eſt ex adulterio ⁊ inceſtu eſt odioſior ꝙ natus ex adulterio tñ: ⁊ ideo nõ vꝫ q⁹ conceſſio extendatur ad caſum maioꝛem in quo nõ eſt eadẽ ratio concedendi ſicut videm⁹ q⁹ poteſtas legitimãdi inducta a iure filijs naturalib⁹ nõ trahit ad filios ſpurios ⁊ in aut. qui. mo. na. effi. ſui. Eſt cñ regula que ponit in. l. iulia. ff. boc caput. ff. de ri. nup. ⁊ probat optime in rõne ſui in. c. fi. de trãſla. ꝓela. q⁹ etiã in bis in quib⁹ alias fit extẽſio nõ tñ extẽditur diſpoſitio vbi nõ eſt eadẽ ratio ad caſum ad quẽ fit extẽſio. Uñ dicit Bal. no. ad propoſitũ in. c. j. ff. naturales ſi de feu. fue. controuerſ. inter do. ⁊ agna. q⁹ babẽs poteſtatẽ legitimãdi natos ex adulterio nõ põt legitimare natos ex inceſtu: q⁹ illa qualitas eſt odioſior ſecus ſi haberet poteſtatẽ legitimãdi ſpurios ſimpliciter ſup quo vide q⁹ ipſe idẽ no. in. l. tanꝙ. C. de fideicõ. ⁊ iſtã partẽ ego ſum ſecutus ratione predicta cũ ſcriberẽ in. c. at ſi clerici. ff. alle. Et ad materiã iſtã vide q⁹ ſingulariter ponit Ang. conſi. ſuo. ñ. ⁊. iiij. vbi dicit q⁹ qñ ius attribuit ꝓprią naturą caſui mixto nunq̃ in diſpoſitione ſtatuti ſub ſimplici cõtinet mixtũ. Unde infert ibi q⁹ ſi ſtatutũ prefigit certũ tps inſtãtie cauſe ciuilis ⁊ aliud tẽpus in cauſa criminali iſta ſtatuta nõ habebunt locũ in cã mixta de qua in. c. ſuper bis. de accu. ⁊ in. c. tue. extra de procu. q⁹ vtrum ſit verum non diſcutio nunc: ſed eſt recurrendũ ad notata in. d. l. ſi. Secundo dicunt⁹ ſed eſt recurrendũ ad notata in. d. l. ſi. Secundo dicitur quod homo ⁊ ſimiliter dicemus homo q̃ haberet plures digitos in vna manu ꝙ natura ordinauit: vt. l. idẽ filij⁹. ff. de edi. edic. de quo vide in. l. nõ ſunt liberi. ff. de ſta. ho. ⁊ i. l. pe. C. eo. ⁊ p hũc ter. dixit bal. q⁹ occideret alẽ boiẽ punirer pena ſtatuti loquẽtis de occidẽte boiẽm: q⁹ aũt occideret poſthumus exiſtentem in vẽtre non diceretur ꝓprie boiẽm occidere: vt. l. cuꝫ apud veteres. C. de ſideicõ. liberta. q⁹ partus dicitur eſſe pars viſceꝝ: vt. l. i. ff. ex hoc reſcripto. ff. de ven. inſpi. ſecundum bart. hic ⁊ probatur iſta concluſio: q⁹ interficiens partũ anteq̃ edatur etiaz ſi partus

Sic ꝓcedit. Diſpoſitio teſtatoris facta in alterum caſum fauoze teſtamenti verificatur etiam ſi vterq; caſus concurrat: vel ſic ⁊ breuius. Ex mente teſtamẽti ⁊ ꝓpter conſeruationẽ teſtamẽti diſpoſitiua de ſimplici trahitur ad mixtum: ſecunda eſt ibi: lz eñ. Not. primo ibi: licet enim quod ex proprietate verboꝝ ſub diſpoſitione ſimplici non continetur eadem mixta ſed ex humanitate ⁊ tacita voluntate teſtatoris. Et per hunc ter. decidit Bar. hic ⁊ in. l. j. in ꝓin. ff. de ver. ob. q⁹ ſi conceditur poteſtas comiti palatino legitimandi natos ex adulterio ⁊ inceſtuoſos: q⁹ iſta poteſtas cõtinet beneficiũ principis q⁹ eſt latiſſime interpretandũ: vt. l. ſi. ff. de conſti. ꝓin. iſte comes poterit legitimare eũ qui ſimul ſit natus ab inceſtu ⁊ adulterio: ⁊ hanc ſuiam ſequitur Ang. hic ⁊ in. l. clemens in ꝓin. ff. de here. inſti. in l. ff. alle. Cõtrarij tenuit Jo. cal. diſputãdo cuius dicta refert: ⁊ ſequitur Jo. au. in tit. qui ſi. ſint legit. in addi. Spec. ⁊ idẽ tz in. c. atſi clerici. ff. extra de iudi. vbi plene per moder. opi. Jo. au. ſequitur hic imo. ⁊ refert Pe. de an. idẽ tenuiſſe i. d. l. ſi. ⁊ ita etiã tenuit ipe in. l. ſi. ꝓalle. quorum manibus optime rñdet do. Bbb. in. d. c. atſi clerici. ⁊. d. me. in. l. ſi. ꝓalle. ⁊ ꝓo veritate. q. debes ſcire q⁹ aliqſi mixtũ cõſtat ex dnabus qualitatibus Zijs quarũ vna prodeſt: et altera nocet: ⁊ tunc quid iuris ſit nõ eſt noſtra materia: ſz vide q⁹ tradit Bar. in. l. ſi vir. ff. ꝓ dona. ⁊ Bal. ſingulariter in. l. ſi qs de curio. in fi. C. de fal. ⁊ Jo. and. in regula indultũ. de reg. iur. Et iſte nõ eſt caſus noſter. Alliq̃ cõcurrunt qualitates que ſunt ſimul cõpatibiles ad inducendũ diſpoſitionẽ iuris: ⁊ tũc etiã in materia penali diſpoſitiuũ de ſimplicibus verificatur in mixto nõ ex ꝑbis. l. ſed ex ſententia. l. vbiciqꝫ eſt eadẽ vel maioꝛ ratio. caſus eſt notabiliſſim⁹ in. l. interdũ. ff. q⁹ ait. ff. de infa. iũcta. l. j. in fi. c. ti. Facit optime ter. in. l. pater furioſo in fi. ff. de bis qui ſunt ſui vl⁹ alic. iur. ⁊ in. l. ſed ſi per prętorẽ. ff. ait prętor. ff. ex quib. cau. maio. Idem probat ⁊ optime in. l. ſi quis in puteum. ff. illud. ff. q⁹ vi aut clã ⁊ in. l. fi. ff. bac actione. ff. nau. caupo. ſtabu. In ꝓpoſito ergo caſu tota difficultas iuris ſtaret in hoc. Utrũ ſit eadẽ ratio q⁹ videat cõcella poteſtas comiti concurrentibus dnab⁹ qualitatib⁹: ſicut qñ vna dꝛtaxat cõcurrit: ⁊ ꝓxima facie ratio dictat q⁹ nõ: q⁹ nõ eſt dubiũ q⁹ ille q natus eſt ex adulterio ⁊ inceſtu eſt odioſior ꝙ natus ex adulterio tñ: ⁊ ideo nõ vꝫ q⁹ conceſſio extendatur ad caſum maioꝛem in quo nõ eſt eadẽ ratio concedendi ſicut videm⁹ q⁹ poteſtas legitimãdi inducta a iure filijs naturalib⁹ nõ trahit ad filios ſpurios ⁊ in aut. qui. mo. na. effi. ſui. Eſt cñ regula que ponit in. l. iulia. ff. boc caput. ff. de ri. nup. ⁊ probat optime in rõne ſui in. c. fi. de trãſla. ꝓela. q⁹ etiã in bis in quib⁹ alias fit extẽſio nõ tñ extẽditur diſpoſitio vbi nõ eſt eadẽ ratio ad caſum ad quẽ fit extẽſio. Uñ dicit Bal. no. ad propoſitũ in. c. j. ff. naturales ſi de feu. fue. controuerſ. inter do. ⁊ agna. q⁹ babẽs poteſtatẽ legitimãdi natos ex adulterio nõ põt legitimare natos ex inceſtu: q⁹ illa qualitas eſt odioſior ſecus ſi haberet poteſtatẽ legitimãdi ſpurios ſimpliciter ſup quo vide q⁹ ipſe idẽ no. in. l. tanꝙ. C. de fideicõ. ⁊ iſtã partẽ ego ſum ſecutus ratione predicta cũ ſcriberẽ in. c. at ſi clerici. ff. alle. Et ad materiã iſtã vide q⁹ ſingulariter ponit Ang. conſi. ſuo. ñ. ⁊. iiij. vbi dicit q⁹ qñ ius attribuit ꝓprią naturą caſui mixto nunq̃ in diſpoſitione ſtatuti ſub ſimplici cõtinet mixtũ. Unde infert ibi q⁹ ſi ſtatutũ prefigit certũ tps inſtãtie cauſe ciuilis ⁊ aliud tẽpus in cauſa criminali iſta ſtatuta nõ habebunt locũ in cã mixta de qua in. c. ſuper bis. de accu. ⁊ in. c. tue. extra de procu. q⁹ vtrum ſit verum non diſcutio nunc: ſed eſt recurrendũ ad notata in. d. l. ſi. Secundo dicunt⁹ ſed eſt recurr

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſ. de adimen. ⁊ transſe. lega. vbi ter. ꝓſupponit qꝫ qñ eſt factum legatum ſeruo cum libertate: adempta libertate videtur etiam legatum ademptū. Et cauſa eſt quia ſine libertate legatum factum ſeruo nō debet: vt. l. fuus. C. de lega. ⁊. l. qui filiō. ℌ. ſi quis ſeruum. in vltimo reſponſo. ſ. de bene. inſti. Ratio aūt qualiter vꝫ adēptio in vtroqꝫ ⁊ non eſt nulla in vtroqꝫ ſicut in caſu noſtro eſt ſm bart. ibi: qꝛ ibi adēptio expreſſe facta pōt confirmari p additionē qñ ſeruus erat legatarius non heres: hic aūt ademptio expreſſe facta nō poteſt confirmari per additionem hereditatis. Unde in iſta materia videtur ita diſtinguendum ex premiſſis qꝫ aut eſt adempta libertas expreſſe: ⁊ tunc qꝫ libertas poteſt ſtare ſine hereditate videtur dicendū: vt dixit Ang. qꝫ valeat adēptio in hereditate ⁊ libertas debeat q̄ nō videtur adēpta cū poſſit ſtare ꝓ ſe ſ̄z tñ ſubtiliter cōſideranti iſtū ter. ⁊ id qꝫ inferius dicā verior opi. qꝫ etiā iſto caſu vtrunqꝫ videt adēptū ſ̄z hereditas poſſit ſtare per ſe. Dicit enī ille ter. qꝫ ſeruus inſtitutus cōmuni libertate videt habere libertatem a teſtatore ꝓpter hereditatem quaſi dicat qꝫ teſtator inſtituēdo ſeruum ꝓprium cū libertate non videt fuiſſe daturus libertatem niſi vt eſſet ſibi heres neceſſarius. Unde lucrum libertatiſ hic habet hereditatē que neceſſario acquiritur ſeruo ſaltem ſi coheres repudiaret ſicut onus adiectum ad emolumentū ⁊ ad legatum libertatis. Sed qñ aliquid relinquitur cum grauamine expreſſo ꝓ modū modi vel fideicōm iſſi ſi tollitur grauamen de medio: videtur etiā tolli legatum relictum: vt eſt caſus no. in. l. alūne. ℌ. ſcire. ⁊ ibi per Bar. ff. de adimen. leg. ⁊ in. l. filie. ℌ. matri. eo. ti. ergo legatū etiam libertatis videbitur ſublatum. Querunt etiā hic aliqui modernum bodie ſi ſeruus inſtitutus heres tacite videatur ſibi relicta libertas: vt. l. quidam in pun. C. de neceſſ. ſeruis here. inſti. vtrū ſimiliter cum adimitur hereditas videtur adempta ⁊ libertas ⁊ ſi non habeat locū. l. noſtra. ⁊ concludunt qꝫ non: qꝛ facilius extenditur datio hereditatis que eſt habitus quidam ꝓ adēptio que adēptio eſt priuatio: vt probatur ex duabus. ll. ſimul iunctis: videlicet ex. l. j. ℌ. ſi ex fundo. ſ. de here. inſtituen. ⁊ ex. l. cū quidam. ſ. eo.

¶ Sed ℨ iſtā concluſionē facit: qꝛ repudiauit: ⁊ poteſtas adimendi cauſatur a poteſtate relinquēdi: vt. l. legata inutiliter in fi. ff. de adimē. leg. ⁊. l. ſi fuus in pn. ff. eo. ergo ſicut vꝫ dari libertas heredi inſtituto: ita vꝫ adimi. Facit optime regula que ponitur in. l. ſi vt proponis. C. de nup. qꝫ eadem ſolēnitas requiritur in diſſoluēdo actu q̄ in ꝛficiēdo. ℨ ad iſta pōt rñderi dupliciter. Et primo qꝫ cuius relictū ⁊ adēptio in ptāte vtrunqꝫ facieti eqparātur: nō eque faciliter ex ꝓſumpta mēte defuncti ertēditur adēptio ſicut relictū. Vel pōt dici ⁊ ſubtilius qꝫ illa regula ꝓcedit in ptāte relinquēdi q̄ inducit etiā ſm regulas iuris: ſec⁹ ſi inducak aliquo fauore ſpāli: qꝛ tūc qꝫ ꝛ de ptāte relinquēdi: non ℨ locū in adēptione. casus eſt no. in. l. ſi ſeruo in ſi. ℌ. alle. tūcta. l. gñaliter. ℌ. libero boīe. ff. de fideicō. liber. ⁊ glo. tua dicit hic qꝫ ademptio vni⁹ iſtoꝝ ſine altero nō vꝫ ēt in alia voluntate: nec doc. alr declarant de qua alia voluntate intelligitur gl. iō Pau. de ca. hic dicit ꝙ itelligitur de alia voluntate. l. codicillo ꝛ. ſicut ꝺe in. l. ſed ſi in cōditione. in. ℌ. ſi. ſepe alle. Uñ ſm eum ſi teſtū in quo eſſet adēpta hereditas vel libertas ſola ſine dubio vtroqꝫ tolleret. allegat rōnē: qꝫ etiam ſine aliqua expreſſa ademptione ſcōm teſtamentū tolleret primū ⁊ oīa cōtenta in eo: vt. l. ſi. ſ. ti. priori. ⁊ in. ℌ. pretorie. inſtit. qui. mod. teſta. infir. ſed iſta ratio videt poſſe tolli: qꝛ ex quo aliter exꝑmitur reuocatio prime diſpōnis ꝙ tacite ineſſe in ſcōa diſpoſitione videt qꝫ ſit impu

tandum teſtatori cur reuocauit primā voluntatē eo modo quo nō potuit: ⁊ ſic eligendo viam cōpetentē videtur omiſiſſe caput competens: ⁊ ꝓ ꝙis reuocatio prime inſtitutionis ſit nulla: ⁊ ſic regula nō poſſit habere locum: qꝛ paganus nō pōt decedere cum duobus teſtamentis: vt. l. poſthumus. ℌ. ſi paganus. ſ. titu. priori. Facit qꝫ habetur in. c. cum ſuper. extra de offi. deleg. ⁊ in. c. cum ex officij. de preſcrip. ⁊ ꝓ Bal. in. l. j. C. de fur. ⁊ in. l. falſus. eo. titu. Credo tamen opi. iſtius doctoris eſſe veram: qꝛ vt patet ex ſupradictis qñ illud qꝫ exꝑreſſe adimitur: ſolum poteſt adimi: licet id qꝫ non adimit exꝑreſſe per ſe nō poſſit ſtare nō vitiaretur adēptio in vtroqꝫ: imo vtrūqꝫ vꝫ adēptū per. l. ſi ſeruo prealleganta. Uñ ſi teſtator ademit in ſcōo teſtameto libertatē vꝫ adēptio: qꝫ potuit cōfirmari per additionē heredis inſtituti in ſecundo teſtameto: ⁊ ſimiliter ſi ademit hereditatem. Unde in effectu hic eſt dicendum idē per omnia qꝫ

qñ ademptio eſt facta in eodem teſtō dato coherede. ¶ In glo. poſita ſuper verbo habebit. ibi: niſi euidens ꝛc. exponitur iſta gl. per doc. communiter ꝙ ſi euidenter apparet qꝫ teſtator voluerit adimere vtrunqꝫ: tunc valebit ademptio: licet vnum tantum ſit exꝑreſſum. Sed contra hoc facit: qꝛ qꝫ apparet ex coniectura. l. manifeſte dicitur apparere: vt. l. imp[illegible] ſ. de legat. j. ⁊. l. ſi quis locuples in fi. ff. de manumiſſis teſt. ſed. ꝓſumit ⁊ facit coniecturam qꝫ qui vult vnum: videatur etiam velle aliud ſine quo illud quod vult eſſe non poteſt: vt. l. illud. ⁊. l. ne quis. ℌ. heres. ſ. de acquiren. heredi. ⁊ in. l. ſi. cum concordan. ibi poſtis. ff. de iuriſdictio. omniū iudic. ergo dicitur ſatis manifeſte conſtare de mente teſtatoris. Jo. de imo. hic reſpondendo dicit qꝫ iſta coniectura non ℨ ſumi in caſu noſtro fauore libertatis: ꝓ quo multa ſtatuūtur ꝛtra regulas iuris inſti. de dona. ℌ. ſi. vel dic ſm eum ꝙ iſta gl. eſt falſa: quia imputet ſibi teſtator cū poſſit vtrūqꝫ exꝑimere ſi alterū tantū exꝑreſſit. ℨ prima ſolutio videtur verior: ꝓ quo facit optime text. in. l. in vendēdo. ff. de ℨben. emp. ⁊ no. Bar. in. l. j. in fi. ff. de ſuis et legi. Et cuius dictis ꝓ ꝙ in materia nō ita fauorabili ſicut eſt vltima voluntas aliquādo nō ſubintelligitur id quo nō cōceſſo diſpoſitio exꝑreſſa remanet inutilis. Et vlterius debes ſcire ꝙ Jo. de imo. hic tetigit illū articulū extra glo. quē poſuit Bar. in. l. ſi iure. ſ. de leg. ij. Et de quo ſcripſi plene in. l. beredes palā. ℌ. ſi quid poſt. ℌ. ti. priori. ℙ Quid ſi teſtator adhibitis. vij. teſtibus dixit nolle valere primū teſtū ex iſta ſola volūtate reuocatoria ꝓmū teſtū tollat: ⁊ in effectu nō placet ſibi diſtinctio Bar. j. d. l. ſi iure que diſtinguit vtrū teſtator ꝓteſtatur ꝙ vult hereditatē venire ad ſuccedentes abinteſtato. Uel ſimpliciter reuocet primū nihil aliud dicēdo vt primo caſu ſm Bar. reuocet teſtū priusꝫ ſcōo caſu nō reuocetur: nā dicit ipſe ꝙ etiā iſto ſcōo caſu ſcōm teſtū reuocabitur: qꝛ reuocādo teſtū iā factū ſatis videt tacite inuitare vententē abinteſtato: vt. l. cōficiuntur: ⁊. l. ſi qs cū nullū. ſ. de iure codi. ℙ Nec ob. ter. ſm eū in. l. multis. ℌ. veteranus. ſ. de teſta. mili. ⁊ in. l. ſancimus. C. de teſta. qꝛ illa iura loquūtur qñ in volūtate reuocatoria nō erat legitimus numerus teſtiū: q̄ reſpōſio primo nō tollit ter. inſt. q motesta. in fin. ℌ. ex eo. q ſimpliciter dicit ꝙ nuda volūtas reuocatoria nō pōt tollere primū teſtamentū nō diſtinguēs vtrū ſit ſolēnis vel nō. Preterea recte intuēti eſt cōtra ter. in. d. l. ſancimus. vbi ter. dicit ꝙ nuda volūtas reuocatoria que cōuerſio decēnū tollit primū teſtū nō debet. ꝓbari minori numero ꝙ triū teſtiū: ergo datur intelligi ꝙ etiā ſi ſit maior nuda reuocatio nō habet effectū niſi cum trāſeat in deciſionē. Bar. aūt ideo diſtinxit vt. ℌ. ꝙ in primo caſu credit venientes abinteſtato eſſe inſtitutos ⁊ ſic ſcōm teſtamentū tolleret primū: ſed in ſcōo caſu ſ̄z ſublato teſtō primo er tacita volūtate vocent veniētes abinteſtato: nō tñ er volūtate reuocatoria reſultat ſcōm teſtū: ⁊ ideo non potuit tollere primū. Unde reiecta ſua opinione dic de iſto articulo vt plene ſcripſi in. d. ℌ. ſi quid poſt.

Testamentum. Hoc dicit. Erheredatio que nō pōt confirmari per additionē in vita erheredati eſt nulla ipſo iure. ſcōa eſt ibi: qꝛ ſi filius. tertia ibi: quare. ¶ Nota primo ibi: nullius momēti: qꝛ teſtū in quo filius eſt ꝓteritus eſt nullū tā de iure ciuili ꝙ de iure ꝓtorio: nā ſi valeret de iure ꝓtorio eſſet alicui⁹ momēti qō bic negat. Et ex hoc ter. patet gl. bic poſita eſſe falſam q̄ dicit qꝫ teſtū valet de iure ꝓtorio de quo in. l. filio preterito. ſ. tit. pri. ¶ Scōo no. qꝫ erheredatio non rite facta in effectu eſt ſimpler preteritio filij. cō cor. ter. cū glo. in. l. ſi poſthumus. ſ. eo. ⁊ in. l. non putauit. ℌ. nō quis. ſ. de contra tabu.

¶ Tertio no. ſm Bal. qꝫ ſi teſtator nō inſtituit filiū expreſſe inſti tuēdo aliū poſt mortē filij teſtū eſt nullū nec ſaluaꝫ er eo: qꝛ iſta inſtitutio nō faciat iniuriā filio in hereditate paterna: ⁊ ideo ſm ea glo. melius dixit in. l. gallus in pun. ſ. eo. quā Bar. ibi rēpbendit: quē articulū attingunt hic aliq moder. de q̄ dicē in loco ſuo: vꝫ in. d. l. gallus. Et ad iſtū ter. ꝓo nūc pōt rñderi ſm Moder. qꝫ hic ideo teſtamentū eſt nullū: qꝛ erheredatio habet ꝓo non facta: teſtator tñ intulit iniuriā filio quantū in eo fuit ipſum erheredādo. Unde filius hic habet tacitā voluntatē defuncti: ſicut in exēplo poſito per Bar. ¶ Ultimo no. qꝫ ius patronatus libertoꝝ tranſit ad filios ꝓteritos vel nulliter erheredatos: qnimo cōpetit ipſis añ aditā hereditatē etiā ſi erheredatio ſit rite facta vt. l. filiū. ℌ. ſed cū erheredatio. ſ. de cōtra tabu. Utrū aūt iſtud ius patronatus ⁊ res que tenet ad linellū q̄ nō tranſit de ſui natura niſi ad filios: verbi gratia: res eccleſiaſtica an tranſeat in fiſcum tetigit hic Bal. de q̄ ⁊ iure patronatus eccleſie⁹ vide qꝫ plene ponūt doc. i. l. j. C. de bo. liber. ⁊ Bar. in. l. ſi filia. ℌ. ſi de vectigalibus. ff. de dā. infec. ⁊ quod ſcripſi in. c. ſignificauit. extra de teſti.

Summarium.

1 Hereditas delata heredi ex hoc ad eū pertinere non dicitur.
2 Poſthumus natus rumpit teſtamentum ad fauorem ſui.
3 Gradus in quo non verſaꝫ hereditas vere ſed ſolum quo ad ſpem ex poſthumi natiuitate rumpitur.
4 Quid ſignificet dictio vſquequaqꝫ.
5 Datio coheredis vel ſubſtituti vulgaris nō infert grauamē filio.
6 Scire quandoqꝫ dicitur id quod quis vehementer opinatur.
7 Probatio ſumitur nōnunqꝫ ꝓ preſumptiua et coniecturali ꝓ batione.

Si poſthumus. Hoc dicit ſcꝫ ad. ℌ. qō vulgo. Poſthumus ꝓteritus a ſecundo gradu rumpit gradum in quo nondum eſt delata hereditas: nec cōfirmatur teſtamentum ſi poſthumus deceꝺat anteꝙ hereditas verſet in ſcōo gradu: ⁊ teſtamentū qō rumpit natiuitate poſthumi non pōt ꝙ parte valere ſed rumpit in totū. ſcōa ibi: eſt itaqꝫ. tertia ibi: nam ⁊ cū duobus.

¶ Nota. primo ibi: ptinet hereditas. iuncta glo. ſup illo verbo poſita qꝛ hereditas delata heredi ex hoc ſolo non dicit ptinere ad eū: ſed poſſe ptinere. Unde licet verbū ptinere ſit latiſſimū vt. l. verbum. ff. de verb. ſig. ⁊ no. in. c. cū ad ſedē. de reſ. ſpo. nō tñ cōprehendit ius delatū nondū queſitū ſaltē quo ad actionē perſonalē. ¶ Secundo no. ibi: ad hoc qō poſtbumus natus rūpit teſtamētū ad fauorē ſui: ⁊ iſta eſt cauſa propter quā in. l. pe. ſ. de iniu. teſta. nō ℨ lo cū ius accreſcēdi ſm Bal. ⁊ Ang. ibi: ⁊ plenius dicetur in vl. glo. ¶ Tertio no. qō ℨ poſtbumus mortuus vino teſtatore confirmet teſtū ſaltē de equitate pretoria vt. l. poſtbumus in prin. ſ. ti. priori. ſecus tñ eſt ſi motiꝫ poſt mortē etiā anteꝙ hereditas ſit in gradu quē rūpit. cōcor. ter. in. l. ſi a primo. ℌ. ſ. in fi. ¶ Quarto no. qꝫ gradus in q̄ nō verſaꝫ hereditas vere ſed ſolū quo ad ſpē rūpit er natiuitate poſthumi: ⁊ iſta ratio propter quā poſtbumus ꝑis a primo gradu rūpit ſequētes a quibus eſt erbere. vt ꝑz. ſ. in ver. itaqꝫ. ⁊ in. l. nā ⁊ ſi. ℌ. ſi. ſ. ti. priori. vt dicunt bic moder. ſequētes rationem ſuā quā ponūt in. l. iſi. ℌ. ſi. ℌ. e. de qua dic vt ibi fuit dictū. ¶ Quinto no. ibi: ad legitimos iuncta gl. ibi poſita q̄ exponit. i. teſtatoris. nā bic eſt caſus in terminis ℨ Bal. in. l. ſi. C. de libe. pretc. vbi dixit qꝫ in caſu. l. ſi a primo. ℌ. eo. vbi filiꝰ ꝓteritꝰ deceſſit deliberante primo herede inſtituto a quo ipſe fuerat erberedatꝰ filius tranſmittit ius dicendi nullū ad ſuos beredes: qō eſt manifeſte ℨ iſtū ter. cum gl. ⁊ probaꝫ apertius in verbo nā cū duobus. in verbo excludatur. per qō ꝑz qō ſi filius moriatur anteꝙ hereditas ſit in ſcōo gradu a quo fuit preteritus filius remanet excluſus: qō eſſet falſū ſi trāſmitteret ius ſuū ad heredē ſuū nō eſſi diceret excluſus qō eſſet falſū ſi aliꝰ er ꝓſona ſui poſſet dicere nullū ⁊ eſſet heres abinteſtato.

¶ Sexto no. ſingulariter in verſi. nā ⁊ cū duobus. qō qñ vnus er inſtitutis in primo gradu a quo filius fuit erberedatus repudiat hereditatē teſtū redditur nullū nec pōt ſubſtitutus ſuccedere ſi a ſcōo gradu filius fuit preteritus: ſ̄z poſthumus ſit mortuus anteꝙ hereditas differaꝫ a ſcōo gradu. Et aduerte qꝛ nec etiā coheres in iſto caſu poterit adire ⁊ ſic ampliaꝫ. l. pe. ſ. de iniu. teſtō ſm glo. et doc. bic ly ter. hoc non dicat in gl. poſita ſuper verbo er inſtitutis. ibi quinimo ⁊ ſuā prędi. ¶ No. iſtā glo. ꝓptuo que vult qō diſpoſitio. l. pe. ſ. de iniu. teſt. habeat locū etiā ſi tpe quo alter er coheredi bus repudiat filius nō ſit viuus ita ꝙ nō agatur de fauore ſuo: ſed de fauore venientiū abinteſtato. Dubitatur aūt ⁊ bic ⁊ in. l. pe. que ſit ratio iſtius deciſionis. Barto. ibi primo dicit qō ratio eſt: qꝛ teſtator ibi dando ſubſtitutum videt tacite habuiſſe ius accreſcendi vnde illa ſubſtitutio nō habeat locū tñ er ſubſtitutiōe iutili appaꝛet de voluntate teſtatoris qō voluit coheredē venire per ius accreſcendi: vt. l. ij. ℌ. ſi duo. ff. de bo. poſ. ſm tab. ⁊. l. ſi er pluribus. ſ. de ſuis ⁊ legi. Cōfirmatur iſta ratio vltra eū: qꝛ inutilis trāſlatio pōt in ſe cōtinere validā ademptionē ⁊ cōtinet dūmodo ademptio fieri poſſit vt. l. plane in pun. ſ. de leg. j. ⁊. l. ſi trāſſerā. ⁊ ibi per Bart. ſ. de adi. leg. Licet igiē translatio hereditatis facta a ſubſtituto ſit inutilis prohibitio tñ ⁊ ademptio iuris accreſcendi durat ꝙ teſtator: poteſt exꝑreſſe prohibere: ſm Barto. ibi. Sed iſta ratio impugnatur ibi per Bal. ⁊ Moder. Primo qꝛ nō eſt verū ꝙ ius accreſcendi in hereditatibus poſſit prohiberi: vt. l. ſi ſeruus cōis ab ex tero. cum glo. ſua. ſ. de acquiren. here. ⁊ plenius ſcribitur in. l. quoties. ℌ. ſi duo. ſ. de here. inſti. Sedo qꝛ ſi iſta eſſet ratio illius queſtionis ſequeret ſimiliter qō ſi er aliqua alia cā ſubſtitutus nō poſſet ſuccedere repudianti qō nō ℨ locū ius accreſcendi cōtra. l. quidā teſtō. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊ ideo Bart. met qui facit iſtā obiectionē in d. l. pe. ſentit aliā rōnē verioꝛē quā ſequitur ibi Bal. ⁊ Ang. ⁊ communiter Moder. Videlicet qō ideo impeditur ibi ius accreſcēdi qꝛ poſtbumus q rūpit gradū ſubſtitutiōis rūpit ſibi. i. ad vtilitatē ſuā: ⁊ iō vt cū effectu ad ſui fauorē rūpat nō ſolū nō ℨ locū ius accreſcendi: ſed etiā in ꝙam rūpitur toū teſtamentū ratione hic aſſignata in gl. ꝓo iſta ratione eſt caſus bicin ver. ⁊ ad boc. ⁊ in. l. nam ⁊ ſi in fi. ff. de iniu. teſta. Et ſi queras qualiter cū rupto teſtamento per querelaꝫ teſtū poſſit rūpi ꝓo parte ⁊ ꝓo parte non vt l. circa. de inoffi. te. ⁊ tñ boc modo tolleretur in caſu noſtro. rñdet qō teſtū boc rūpitur ex defectu foume que partiformiter reſpicit totā diſpoſitionē ⁊ que de ſui natura eſt indiuidua. Unde non pōt ꝓo parte ſeruari ⁊ ꝓo parte non: vt. l. iſi. ℌ. filius. ſ. e. q̄ rō ceſſat in querela: qꝛ poteſt eſſe qō teſtamentum ꝓo parte eſt contra pietatem ⁊ iuſti. ⁊ ꝓo parte non: ſecundum docto. in loco allegato.

Quod vulgo. Filius inſtitu. in primo gradu in toū vel in parte non poteſt dicere teſtamentum nullū: ſed a ſecundo gradu ſit preteritus. b. d. ſecūd. a ibi: ideoqꝫ ꝛc. ¶ No. primo qō iſta dictio vſquequaqꝫ ſignificat ideꝫ quod ſemp vel vniuerſaliter nō ſolū reſpectu loci ſed etiā reſpectu cuiuſcunqꝫ diſpoſitionis. ¶ Secundo no. regulā bic poſitā quod quando filius eſt inſtitutus in primo gradu non eſt opus quod er beredetur a ſequētibus: qꝛ per preteritionē nō ſit ſibi iniuria cum habeat locū tñ er ſubſtitutiōe iutili appaꝛet de voluntate teſtatoris qō voluit coheredē venire per ius accreſcendi: vt. l. ij. ℌ. ſi duo. ff. de bo. poſ. ſm tab. ⁊. l. ſi er pluribus. ſ. de ſuis ⁊ legi. Cōfirmatur iſta ratio vltra eū: qꝛ inutilis trāſlatio pōt in ſe cōtinere validā ademptionē ⁊ cōtinet dūmodo ademptio fieri poſſit vt. l. plane in pun. ſ. de leg. j. ⁊. l. ſi trāſſerā. ⁊ ibi per Bart. ſ. de adi. leg. Licet igiē translatio hereditatis facta a ſubſtituto ſit inutilis prohibitio tñ ⁊ ademptio iuris accreſcendi durat ꝙ teſtator: poteſt exꝑreſſe prohibere: ſm Barto. ibi. Sed iſta ratio impugnatur ibi per Bal. ⁊ Moder. Primo qꝛ nō eſt verū ꝙ ius accreſcendi in hereditatibus poſſit prohiberi: vt. l. ſi ſeruus cōis ab ex tero. cum glo. ſua. ſ. de acquiren. here. ⁊ plenius ſcribitur in. l. quoties. ℌ. ſi duo. ſ. de here. inſti. Sedo qꝛ ſi iſta eſſet ratio illius queſtionis ſequeret ſimiliter qō ſi er aliqua alia cā ſubſtitutus nō poſſet ſuccedere repudianti qō nō ℨ locū ius accreſcendi cōtra. l. quidā teſtō. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊ ideo Bart. met qui facit iſtā obiectionē in d. l. pe. ſentit aliā rōnē verioꝛē quā ſequitur ibi Bal. ⁊ Ang. ⁊ communiter Moder. Videlicet qō ideo impeditur ibi ius accreſcēdi qꝛ poſtbumus q rūpit gradū ſubſtitutiōis rūpit ſibi. i. ad vtilitatē ſuā: ⁊ iō vt cū effectu ad ſui fauorē rūpat nō ſolū nō ℨ locū ius accreſcendi: ſed etiā in ꝙam rūpitur toū teſtamentū ratione hic aſſignata in gl. ꝓo iſta ratione eſt caſus bicin ver. ⁊ ad boc. ⁊ in. l. nam ⁊ ſi in fi. ff. de iniu. teſta. Et ſi queras qualiter cū rupto teſtamento per querelaꝫ teſtū poſſit rūpi ꝓo parte ⁊ ꝓo parte non vt l. circa. de inoffi. te. ⁊ tñ boc modo tolleretur in caſu noſtro. rñdet qō teſtū boc rūpitur ex defectu foume que partiformiter reſpicit totā diſpoſitionē ⁊ que de ſui natura eſt indiuidua. Unde non pōt ꝓo parte ſeruari ⁊ ꝓo parte non: vt. l. iſi. ℌ. filius. ſ. e. q̄ rō ceſſat in querela: qꝛ poteſt eſſe qō teſtamentum ꝓo parte eſt contra pietatem ⁊ iuſti. ⁊ ꝓo parte non: ſecundum docto. in loco allegato.

Quod vulgo. Filius inſtitu. in primo gradu in toū vel in parte non poteſt dicere teſtamentum nullū: ſed a ſecundo gradu ſit preteritus. b. d. ſecūd. a ibi: ideoqꝫ ꝛc. ¶ No. primo qō iſta dictio vſquequaqꝫ ſignificat ideꝫ quod ſemp vel vniuerſaliter nō ſolū reſpectu loci ſed etiā reſpectu cuiuſcunqꝫ diſpoſitionis. ¶ Secundo no. regulā bic poſitā quod quando filius eſt inſtitutus in primo gradu non eſt opus quod er beredetur a ſequētibus: qꝛ per preteritionē nō ſit ſibi iniuria cum habeat locū tñ er ſubſtitutiōe iutili appaꝛet de voluntate teſtatoris qō voluit coheredē venire per ius accreſcendi: vt. l. ij. ℌ. ſi duo. ff. de bo. poſ. ſm tab. ⁊. l. ſi er pluribus. ſ. de ſuis ⁊ legi. Cōfirmatur iſta ratio vltra eū: qꝛ inutilis trāſlatio pōt in ſe cōtinere validā ademptionē ⁊ cōtinet dūmodo ademptio fieri poſſit vt. l. plane in pun. ſ. de leg. j. ⁊. l. ſi trāſſerā. ⁊ ibi per Bart. ſ. de adi. leg. Licet igiē translatio hereditatis facta a ſubſtituto ſit inutilis prohibitio tñ ⁊ ademptio iuris accreſcendi durat ꝙ teſtator: poteſt exꝑreſſe prohibere: ſm Barto. ibi. Sed iſta ratio impugnatur ibi per Bal. ⁊ Moder. Primo qꝛ nō eſt verū ꝙ ius accreſcendi in hereditatibus poſſit prohiberi: vt. l. ſi ſeruus cōis ab ex tero. cum glo. ſua. ſ. de acquiren. here. ⁊ plenius ſcribitur in. l. quoties. ℌ. ſi duo. ſ. de here. inſti. Sedo qꝛ ſi iſta eſſet ratio illius queſtionis ſequeret ſimiliter qō ſi er aliqua alia cā ſubſtitutus nō poſſet ſuccedere repudianti qō nō ℨ locū ius accreſcendi cōtra. l. quidā teſtō. ſ. de vul. ⁊ pup. ⁊ ideo Bart. met qui facit iſtā obiectionē in d. l. pe. ſentit aliā rōnē verioꝛē quā ſequitur ibi Bal. ⁊ Ang. ⁊ communiter Moder. Videlicet qō ideo impeditur ibi ius accreſcēdi qꝛ poſtbumus q rūpit gradū ſubſtitutiōis rūpit ſibi. i. ad vtilitatē ſuā: ⁊ iō vt cū effectu ad ſui fauorē rūpat nō ſolū nō ℨ locū ius accreſcendi: ſed etiā in ꝙam rūpitur toū teſtamentū ratione hic aſſignata in gl. ꝓo iſta ratione eſt caſus bicin ver. ⁊ ad boc. ⁊ in. l. nam ⁊ ſi in fi. ff. de iniu. teſta. Et ſi queras qualiter cū rupto teſtamento per querelaꝫ teſtū poſſit rūpi ꝓo parte ⁊ ꝓo parte non vt l. circa. de inoffi. te. ⁊ tñ boc modo tolleretur in caſu noſtro. rñdet qō teſtū boc rūpitur ex defectu foume que partiformiter reſpicit totā diſpoſitionē ⁊ que de ſui natura eſt indiuidua. Unde non pōt ꝓo parte ſeruari ⁊ ꝓo parte non: vt. l. iſi. ℌ. filius. ſ. e. q̄ rō ceſſat in querela: qꝛ poteſt eſſe qō teſtamentum ꝓo parte eſt contra pietatem ⁊ iuſti. ⁊ ꝓo parte non: ſecundum docto. in loco allegato.

a ¶ Et de iure patronatuꝫ ecleſie. adde gl. i cle. ſi. de iure pa. Ant. ō bu. ⁊ doc. i. c. cū ſecundū. de iure patro.

a ¶ Se aliquid ſcire. adde qꝫ dicaꝫ ſcire. vide in. c. bocꝰ. xvij. q. v. car. 34 ba. in. c. cū nobis. i. xiij. not. de cle. idē car. in. c. te nobis. in. j. no. de cleperegri. bal. in c. j. in. ℌ. vaſallus. ſi de feud. fuc. contro. in vſibus ſeu.

b ¶ Dictio ℨſti. adde. l. iij. i. ℌ. ſi qs. ff. de con di. ob cau. ⁊ in l. ſi. ff. de acqr. here..

c ¶ Qualꝛ ℨſtituaꝫ ꝓbetur adde gl. ⁊ Jn no. i. c. micha el. de filiꝭ preſby. Jnno. i. c. qm̄ ℨ. de pba. Poſt. in ſumma ti. qui filij ſint leg. in. ℌ. qualꝛ ꝓbetur Jo. an. in. c. afferte. de. pba. Ant. de but. i c. tráſmiſſe. q filij ſint legi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sitio ope exceptionis: vt. l. cum tale. §. falsam eo. ti. que. ll. obstāt in duobus huic. §. Primo inquantū falsa causa hic expssa in duo in dubio inualidat dispositionē. Secundo inquantū reddit eā nullā ipso iure: sicut in. l. si pater. ⁊. l. nec apud. C. de here. instī. annullat institutio. Ad pmū respōdent doc. q speciale est in causa falsa cōsanguinitatis vt in dubio cēseatur causa finalis ⁊ vitiet dispositionem: in alijs aūt causis seruat dispositio dictarū legū. Sed contra istā solutionē facit. l. fi. ff. de here. inst. vbi falsitas causę nō respicies cōsanguinitatē reddit institutionē nullā. Scōo facit tex. §m intellectū Bar in. l. cū mf. ff. de inoffi. testa. vbi probat q si mf pterit filiū ⁊ aliū instituat: q; credebat filiū esse mortuū instō heredis est nulla ipso iure. Bar. in auc. ex cā. C. de libe. prete. Ad pmū respōdet Bar. in. d. §. q aūt. ⁊ in. l. i. preallegata vbi cā pſumak finalis ⁊ sic vitiat dispositionē: q; fuit expssa in prefatiōe añ institōnē: q̄ solutio nō placet aliquo mō: q; §m hoc sequeret q in. §. qō aūt. si testator dixisset isto modo: q; bene gessisti negocia mea lego tibi centum. ista falsa cā vitiaret dispositionē: q; pcederet p modū pfationis ad legatū qō est ridiculum: ⁊ maxime in quacūq; parte dispositionis apponaf clausula solet habere eundē effectū respectu dispositiōis quā determinat in. l. iñ. §. filius. §. eo. ⁊ talis scriptura cū materia. J. de leg. j. Preterea cū causa ex fui ordine pcedat effectum licet postponatur legato: censebitur tū preposita ex quo precedere debet vt. l. ñ. §. prius: ⁊ ibi per Bar. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊ per cundē in. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudi. Facit optime ter. ⁊ qō ibi no. Bar. in. l. iusiu. in prin. ff. de ope. liber. Dicendum est ergo aliter: vz; q; ibi causa finalis sumit rōne testamēti qō pcesserat q testator nō presumit sine magna causa velle mutare cum testamēta cōiter fiant solenniter ⁊ cū deliberatione. Unde si heredes instituti in primo viuebāt presumit testator voluisse scōo testari: ex quo causam ista expressit nō faciēdo differentiā in quo loco eam exprimat. Ad. l. cū mater. pōt respōderi tenēdo lectu. Bar. q stante sua posteritate testator nō presumitur velle preferre extraneū vt. l. cum anus. de q̄di. ⁊ demō. ⁊ ideo si filius viuebat pſumit q testator nō fuerit institutur⁹ nouū heredē. Illud aūt qō dicit Bar. in. d. §. qō aūt. q causa nō debet coherere legato nisi qñ testator confitet sibi esse solutū a debitore nō videt esse de mēte iurisc̄sulti i. d. §. qō autem: ꝛ̄ est exponendū q tūc causa nō ↄ coherere legato qñ est causa impulsiua sine qua testator nō erat legaturus. Dicit aūt coherere legato qñ als nō esset relictur⁹: licet legatū nō fiat ex causa debiti. Nec obst. ratio Bar. inquantū ipse dicit q iste cause nō dicuntur coherere legato: q; immediate causa legati est liberalitas. l. legatum. ff. de leg. j. Nam est respondendū q cā ⁊ essentia effectus non sunt idē: vnde ista stant simul q legatū sit liberalitas quedā: ⁊ tamen q habeat causam immediatā de preterito benemerita legatarij vt. l. nec adiecit. ff. pro socio. Ex quo enim testator aliter nō fuisset legaturus appareret q ista causa immediate parit hūc effectū: licet sit alia ab effectu: vt. l. socij qui in eo. ff. pro socio. ⁊. l. sed si plures. §. in arrogato. ⁊ qō ibi per Bar. J. de vulg. ⁊ pup. sicut optime declarat Bar. in. l. ambitiosa. ff. de decre. ab ordi. Ad secundam obiectionē rndet q in. l. nostra. ⁊ in. l. si. pater. speciale sit in causa consanguinitatis q dispositio reddat nulla ipso iure: ⁊ similiter in. l. cū mater prealle. ꝓpter charitatē quā quis presumit habere magis ad suos ꝓ ad extraneos: pōt aūt fundari ista ratio specialitatis: q; dispositio que fit preterita sanguinis nō presumit fieri ex alio respectu ꝓ. ppter illā qualitatē que est potissima qualitas ad conferendū beneficiū: in alijs aūt qualitatibus pōt etiā ⁊ facilius cōsiderari q vna cū causa expssa etiam alie cause nō expresse moueant disponentem. In glo. aūt si. de here. instī. ideo scō ⁊ dispositio est nulla ipso iure: q; nemo pōt decedere cū duobus testamētis: vnde si primū testamentū stat firmū sequit q scōm fuit nullū ipso iure. pōt etiā dici ⁊ melius ad intellectū. l. cū tale. §. falsa 3. dū dicit q ratio legādi non coheret legato q; ista verba significent q quādo causa exprimitur per modum cause ⁊ nō per modū cōditionis: tunc q; legatū est purū videtur subsistere de se: ⁊ ideo licet causa sit falsa nō irritabitur ipso iure: ⁊ propter hoc causa nō dicitur coherere legato: q; attēta forma legati legatū est pfectū de se sine causa: sed quādo causa exprimitur conditionaliter: tūc q; dispositio nō censetur als producta in esse nisi quatenus concurrit cum veritate conditionis apposite in preteritū: vt. l. cum in scō. J. de inust. test. ideo causa ↄ coherere legato: q; essentia legati dependet ab ea: nec potest sine veritate cōditiōis intelligi. Et ad. l. j. C. de fal. causa adiec. lega. possumus respōdere aliter q dicat Bar. vel dicēdo vt ibi sentit Bal. q ibi non sufficit probare errorem testatoris nisi etiam probetur q als non erat legaturus: ⁊ hoc videtur velle ter. in. j. respōso. Sed quia in vltimo respon⁹ ter. videtur dicere q hoc probatur error testatoris: ⁊ sic videtur [illegible] quod in dubio falsa causa pſumatur finalis ⁊ vitiet relictum: ideo potes respondere aliter q ibi nō erat factum legatum expresse cum insertione falsę cause: sed test⁹ hoc simpliciter erat confessus sibi esse solutum. Unde nō est mirum si tacitum legatum quod resultat ex ista confessione excluditur per errorem testatoris sicut ⁊ ipsa confessio: ex quo probatur q debitum non erat solutum ⁊ sic confessionem fuisse falsam

Sed quādo est factum scōm legatū expresse cum insertione causę falsę magis apparet de consensu testatoris in legato cuius essentia formalis pendet a causa vt dixi. Pro ista differentia facit optime quod traditur per Bar. in. l. post legatum in prin. J. de bis qui. vt indig. ⁊ per Ant. de but. in. c. fi. extra de confes. in illa ꝗstione quomodo tacita confessio resultat ex productione instrumenti.

Summarium.

1 Cur datio substituti vulgaris tollat suitatem in filio.
2 Conditio potestativa dum pendet impedit suitatem.
3 Argumentum a cōiter accidentibus: est validum de iure.
4 Quinimo an sit dictio implicativa.
5 Substitutio reciproca an tollat suitatem.
6 Nunquid filius per potestativam cōditionem sub qua est institutus desinat esse suus.

SI filius heres. Hoc dicit §m communem intellectū. Si suo datus est substitutus vulgaris existentia sui heredis nō operatur transmissionē. Vel sic ⁊ clarius cōplectendo etiā scōm respōsum. datio substituti vulgaris impedit trāsmissionem ⁊ sequens in gradu succedit vt suus: ⁊ institutio facta sub cōditione potestativa que impleri non potest vt vltimo vite spiritu ⁊ in eodē momēto testatorē reddit intestatum ⁊ eidem abintestato succedit filius sub dicta conditione institutus. Scōa est ibi: qō si necessario. ⁊ illa subdiuiditur: q; primo ponitur dictū. scōa ibi: sicut exēplificatur illud dictum. Not. primo §m cōmunē §niam qō datio substituti vulgaris ex hoc tollit suitatem in filio: q; testator ex ea substituendo videtur fecisse de necessario volūtarium vt ita demum esset heres si vellet adire ⁊ non priue: vt. l. j. §. si proponak. J. si quis omis. cā testa. ⁊. l. iulianus eo. ti. ⁊ qz iste articulus est subtilissimus examinabitur post glo. expeditas. Scōo no. ex scōo §sio retento eodē intellectu qñ filius institutus sub conditione potestativa que non potest impleri vltimo vite spiritu est solus instītutus ⁊ non ꝫ substitutum moriendo non impleta conditione reducit testū ad causam intestati ⁊ est heres ipo iure ex capite suitatis. Conco: dat tex. in. l. suus quoq;. §. fi. J. de bered. instī. ⁊ in. l. si. J. de condi. instī.

2 Tertio not. §m alium intellectum q filius institutus sub conditione potestativa que potest impleri vltimo vite spiritu non moritur suus ex quo sequitur qō conditio pōtativa dū pendet impedit suitatem de quo in. l. iam dubitari. J. de bered. instī. ⁊ p Bar. in. l. si filius qui patri. J. de vulg. ⁊ pupil. Quarto no. §m alium intellectum qō donec posthum⁹ speratur nasci si vere posthumus est in ventre impeditur suitas filij iam nati instituti: q; interim non defertur sibi hereditas vt possit adire: vt. l. ventre. ⁊ ibi plenius. J. de acqui. here. In glo. i. ibi posita in ver. institutus. ibi: die pure. ista lectura videtur magis probabilis ⁊ amica litere quā lecture sequētes: q; vere in primo §sio istius. l. non fit mentio de aliqua cōditione: sed tamen videtur prima facie qō nō procedat: q; si filius fuit pure institutus: ergo post mortē pris erat suus: ergo poterit transmittere moriendo hereditatem ad nepotē suum ex primo gradu: ⁊ sic non videtur esse locus substitutioni q̄ iurta. l. ex militare. §. fi. J. de suis ⁊ legi. cū alijs similibus. nā q̄din potest succedi ex institutione nō est locus substitutioni: vt. l. q̄ diu. J. de acq. here. Pro sol. §m dixit Bar. ⁊ sequit hic Bal. ⁊ Ang. qō hic filius non erat suus: q; per dationem substituti vulgaris factus est filius de necessario volūtarius. §m glo. in. l. papi. §. qñ aūt quarta. ff. de inoffi. testa. ⁊ vt probari in. l. j. §. si proponatur. ⁊ in. l. iulianus. J. si omis. cā testamen. ⁊ sic acquirit hereditas si vult ⁊ nō prius: ergo est sublata suitas que facit eum heredem ipso iure: de quo articulo nō dicā plene nunc sed in ista ca. l. post expeditionem gl. Pro presenti autem est discutiēda ratio. §. assignata que nō videtur vera: q; posito sine preiudicio veritatis qō a principio non causetur suitas sine necessitate vera vel ficta: ex postfacto tamen nō est incōueniens q sublata necessitate adhuc remaneat suitas vsq; ad repudiationem expressam. ista conclusio probatur expsse ⁊ singulariter in. l. iñ. §. qui fideicommissa. J. de heredi. instituen. vbi videtur qō si ille qui quesiuit hereditatem tanq̄ necessarius expresse efficitur voluntarius non desinit esse heres ipo iure nisi forte post repudiationē. vt. J. dicam. Pro ista conclusione facit optime ter. in. l. verba. J. de q̄ditio. instītu. vbi text. dicit q si filius instituit sub conditione si vellet faciunt in eum istam cōditionem vt si nolit be res non ecistat: ergo interim est heres anteq̄ repudiet. Sed quia ille ter. potest habere alium intellectum de quo dicetur cum declarabimus. l. iā dubitari. J. de heredi. instī. ideo pria lex fortius vrget. Unde er ratione predicta: ⁊ qz nulle. ll. videnf dicere quod datio substituti vulgaris nō tollat suitatem de quibus dicetur postea: ideo ista lec. non est tuta ad istum ter. Si tamen velles saluare doctrinam Barto. ⁊ rationem suam posses dicere q ille qui efficitur de necessario voluntarius hereditatem proueniētē sibi post istā qualitatem mutatā non acquirit ipso iure: sed ita demum siv clit vt est casus in. l. pater filio in. fi. J. de heredi. institu. Sed filius hereditatem patris videtur acquirere postq̄ est factus voluntarius: vt ostendam

vt ostendam: ergo non est mirum si non est heres ipso iure. Quod aute requirat de nouo patet q; in vita patris filius non est dōs rerum patris d̄nio proprio: vt. l. in suis. in ver. quodā modo. §. eo. q̄ dnium proprium acq̄rit post mortē patris: vnde illa cōtinuatio dni nō dicit propria cōtinuatio: sed magis proprie videt veri dominij noua acquisitio: ⁊ ideo dixit glo. no. quā ibi approbant doctores. in. l. ñ. C. de iurts ⁊ fac. igno. qō legitima filij cōputatur potius pro lucro ꝓ pro debito: vnde dicitur quasi indebita in. l. si quis legatū. §. fi. ff. de falsis. q; tamen ex opi. varietate ista lectura relinqtur dubia: ⁊ etiam q; infra dicetur. Vere in casu nostro iste filius non erat suus: ideo Bal. ⁊ Ang. trāseunt ad scōm intellectum ⁊ dicūt qō quāuis pic p dationē substituti nō esset sublata suitas: adhuc cū possit habere locū ter. noster. q; per substitutionē vulgarcs filius ⁊ nepos ex qua filij videntur habere licentiā a iure ciuili abstinendi se ab hereditate paterna cū habeat licentiā a testatore cuius testū est de iure ciuili: vt. l. iñ. §. de testa. Et q; habēt licentiam a iure ciuili sequitur qō filius vel nepos abstinēdi a primo gradu definunt esse heredes ipso iure: q; licet homo vel pretor nō possint facere qō ille qui semel fuit heres sit heres: vt. l. ei qui soluendo. J. de here. instī. ⁊ in. l. si sine. §. sed q̄ papi. ff. de mino. l. tū ciuilis potest hoc facere vt in aut. hoc amplius. C. de fideicōmil. ⁊ in co. vñ sumitur. ⁊. l. miles ita heredē in prin. J. de testa. ⁊ traditur in. l. here ditas ex dic. J. de here. instī. Sed cōtra istā opi. facit ter. iuncta gl. secundū vnū intellectū in. l. iñ. §. qui fideicōmil. J. de here. instī. vbi videtur probari qō ille qui est effectus de necessa. voluntarius etiā si repudiet hereditatē nihilominus retinet nomē heredis ita qō nō desinit esse heres ipso iure: ⁊ hanc conclusionem tenuit glo. expressius in. l. si. §. vlt. J. de vulg. ⁊ pu. ⁊ illā opi. sequitur ibi Joan. de imo. ⁊ in. d. §. qui fideicōmil. ꝫ Ange. variauerit: q; in. §. qui fideicōmil. sequitur banc partē: sed in. d. §. vlti. ⁊ in. l. pater filio. de here. instī. tenet cōtrariū. ⁊ hoc credo esse verius: q; ter. in loco prealleg. ato non dicit post repudiationē remaneat nomen heredis: ꝫ post mutationē qualitatis de necessario in voluntariū ante repudiationē. Unde cū. l. ciuilis vt probatum est possit facere ali quem desinere esse heredē ipso iure saltē probabiliter: pōt dici qō ex quo dat licentiā repudiandi hereditatē quelibet cuiuscunq; nomen heredis ipso iure. Unde ab hac impugnatione ista dicta Bal. ⁊ Ang. possunt saluari. Sed cōtra istā lectura ⁊ precedentē arguitur fortiter: q; ad esse suitatis inter alia videtur requiri qō ille cui defertur hereditas tempore quo sibi defertur ita teneat primum locū in hereditate q̄ illa hereditas alteri prius non fuerit delata. ita videtur probari in. l. si quis filio exheredato in ver. abintesta. vero J. de inuist. tes. Sed hec hereditas fuerat delata prius filio ⁊ sic tpe quo hereditas fuit delata simpliciter alius precedebat nepotem in gradu: ergo videtur quod iste non possit ex substitutione succedere tanq̄ suus: ⁊ hoc declarat ratio suitatis: quia nihil aliud est q̄ ↄtinuatio dñi de patre in filiū: vt. l. in suis. §. eo. Ad esse aūt huius cōtinuationis satis est q; inter patrem ⁊ filiū hereditas pris non fuerit delata alteri. Non cū semp suus succedit incontinēti ⁊ immediate post mortem patris sicut declarat Bar. in. l. si. J. de condi. instī. Sed in casu nostro q; nepos succedat ex substitutione cū prius hereditas fuerit delata filio non potest dici vere continuatū dñium in nepote: vnde non vr qō nepos potuerit succedere tanq̄ suus. Cōfirmat ista cōclusio: q; ego video qō si filꝰ est exheredatꝰ q̄ius moriat et subtrahat de medio post mortē pris precedat ne potē ⁊ impedit nepotē esse sui: qō p3 q; nō pōt dicere testū nullū vt probat in iuribus preallegatis: ⁊ tū post mortē patris semper filius exheredatus definit esse suus: vt. l. §. j. scīdū. et. §. fi. J. de suis ⁊ legi. ⁊ quod ibi Bar. ecce ergo quod persona que precedit nepotem in gradu licet non sit⁹ sua impedit suitatē nepotis. Nō ob. ter. in. l. qui in aliena. §. interdū. J. de acquir. here. ⁊ qō ibi no. Bal. q; concedo qō ille qui tenet primum gradū tempore mortis defuncti si vocatur immediate ad hereditatem ex voluitate defuncti potest esse suus: quia hoc non tm repugnat rationi suitatis cū per dispositionem testatoris ille qui erat in secūdo gradu reducitur ad primum potest enim dici tenere primū locum ⁊ si non ex dispositione l. tū ex voluntate defuncti. Sed in casu nostro nec ex. l. dispositiōe nec ex voluntate defuncti iste nepos ꝫ primū locū tempore delate hereditatis: ergo nō videtur sibi conuenire qualitas que requirit ad suitatē. Saluando sententiā patrum nostrorū dicas qō postq̄ filius repudiat hereditatē vel moritur et eam nō trāsmittit co casu quo non est suus vt in casu nostro retro nunq̄ videtur sibi delata hereditas: vt. l. heres quandoq;. ⁊ qō ibi no. J. de acquir. here. ergo retro nepos semper fingitur fuisse primus post delatā hereditatem. Sed ista solutio remanet dubia solus propter hoc: q; hic concurrūt duo specialia circa idē: vz; qō fingat retro tenuisse primum locū: ⁊ quod ex priuilegio suitatis cōtinuetur in eo dnium ꝫ regulam positam in. l. cum heredes. ff. de acqui. pos. et in. l. gerit. J. de acqui. here. Tertius intellectus ponitur in ista. l. p doc. papienses quos referunt hic Joā. de imo. ⁊ alij Doder. dicunt cū quod ideo nepos potest auo succedere ex testamento tanq̄ suus: q; filꝰ mortuus est pendente dubio super natiuitate posthumi preteriti. qui tamen vere erat in ventre sicut videtur presupponere ter. tunc enim filius decedēs non potuit q; in vita patris filius non est dōs rerum patris d̄nio proprio: vt. l. in suis. in ver. quodā modo. §. eo. q̄ dnium proprium acq̄rit post mortē patris: vnde illa cōtinuatio dni nō dicit propria cōtinuatio: sed magis proprie videt veri dominij noua acquisitio: ⁊ ideo dixit glo. no. quā ibi approbant doctores. in. l. ñ. C. de iurts ⁊ fac. igno. qō legitima filij cōputatur potius pro lucro ꝓ pro debito: vnde dicitur quasi indebita in. l. si quis legatū. §. fi. ff. de falsis. q; tamen ex opi. varietate ista lectura relinqtur dubia: ⁊ etiam q; infra dicetur. Vere in casu nostro iste filius non erat suus: ideo Bal. ⁊ Ang. trāseunt ad scōm intellectum ⁊ dicūt qō quāuis pic p dationē substituti nō esset sublata suitas: adhuc cū possit habere locū ter. noster. q; per substitutionē vulgarcs filius ⁊ nepos ex qua filij videntur habere licentiā a iure ciuili abstinendi se ab hereditate paterna cū habeat licentiā a testatore cuius testū est de iure ciuili: vt. l. iñ. §. de testa. Et q; habēt licentiam a iure ciuili sequitur qō filius vel nepos abstinēdi a primo gradu definunt esse heredes ipso iure: q; licet homo vel pretor nō possint facere qō ille qui semel fuit heres sit heres: vt. l. ei qui soluendo. J. de here. instī. ⁊ in. l. si sine. §. sed q̄ papi. ff. de mino. l. tū ciuilis potest hoc facere vt in aut. hoc amplius. C. de fideicōmil. ⁊ in co. vñ sumitur. ⁊. l. miles ita heredē in prin. J. de testa. ⁊ traditur in. l. here ditas ex dic. J. de here. instī. Sed cōtra istā opi. facit ter. iuncta gl. secundū vnū intellectū in. l. iñ. §. qui fideicōmil. J. de here. instī. vbi videtur probari qō ille qui est effectus de necessa. voluntarius etiā si repudiet hereditatē nihilominus retinet nomē heredis ita qō nō desinit esse heres ipso iure: ⁊ hanc conclusionem tenuit glo. expressius in. l. si. §. vlt. J. de vulg. ⁊ pu. ⁊ illā opi. sequitur ibi Joan. de imo. ⁊ in. d. §. qui fideicōmil. ꝫ Ange. variauerit: q; in. §. qui fideicōmil. sequitur banc partē: sed in. d. §. vlti. ⁊ in. l. pater filio. de here. instī. tenet cōtrariū. ⁊ hoc credo esse verius: q; ter. in loco prealleg. ato non dicit post repudiationē remaneat nomen heredis: ꝫ post mutationē qualitatis de necessario in voluntariū ante repudiationē. Unde cū. l. ciuilis vt probatum est possit facere ali quem desinere esse heredē ipso iure saltē probabiliter: pōt dici qō ex quo dat licentiā repudiandi hereditatē quelibet cuiuscunq; nomen heredis ipso iure. Unde ab hac impugnatione ista dicta Bal. ⁊ Ang. possunt saluari. Sed cōtra istā lectura ⁊ precedentē arguitur fortiter: q; ad esse suitatis inter alia videtur requiri qō ille cui defertur hereditas tempore quo sibi defertur ita teneat primum locū in hereditate q̄ illa hereditas alteri prius non fuerit delata. ita videtur probari in. l. si quis filio exheredato in ver. abintesta. vero J. de inuist. tes. Sed hec hereditas fuerat delata prius filio ⁊ sic tpe quo hereditas fuit delata simpliciter alius precedebat nepotem in gradu: ergo videtur quod iste non possit ex substitutione succedere tanq̄ suus: ⁊ hoc declarat ratio suitatis: quia nihil aliud est q̄ ↄtinuatio dñi de patre in filiū: vt. l. in suis. §. eo. Ad esse aūt huius cōtinuationis satis est q; inter patrem ⁊ filiū hereditas pris non fuerit delata alteri. Non cū semp suus succedit incontinēti ⁊ immediate post mortem patris sicut declarat Bar. in. l. si. J. de condi. instī. Sed in casu nostro q; nepos succedat ex substitutione cū prius hereditas fuerit delata filio non potest dici vere continuatū dñium in nepote: vnde non vr qō nepos potuerit succedere tanq̄ suus. Cōfirmat ista cōclusio: q; ego video qō si filꝰ est exheredatꝰ q̄ius moriat et subtrahat de medio post mortē pris precedat ne potē ⁊ impedit nepotē esse sui: qō p3 q; nō pōt dicere testū nullū vt probat in iuribus preallegatis: ⁊ tū post mortē patris semper filius exheredatus definit esse suus: vt. l. §. j. scīdū. et. §. fi. J. de suis ⁊ legi. ⁊ quod ibi Bar. ecce ergo quod persona que precedit nepotem in gradu licet non sit⁹ sua impedit suitatē nepotis. Nō ob. ter. in. l. qui in aliena. §. interdū. J. de acquir. here. ⁊ qō ibi no. Bal. q; concedo qō ille qui tenet primum gradū tempore mortis defuncti si vocatur immediate ad hereditatem ex voluitate defuncti potest esse suus: quia hoc non tm repugnat rationi suitatis cū per dispositionem testatoris ille qui erat in secūdo gradu reducitur ad primum potest enim dici tenere primū locum ⁊ si non ex dispositione l. tū ex voluntate defuncti. Sed in casu nostro nec ex. l. dispositiōe nec ex voluntate defuncti iste nepos ꝫ primū locū tempore delate hereditatis: ergo nō videtur sibi conuenire qualitas que requirit ad suitatē. Saluando sententiā patrum nostrorū dicas qō postq̄ filius repudiat hereditatē vel moritur et eam nō trāsmittit co casu quo non est suus vt in casu nostro retro nunq̄ videtur sibi delata hereditas: vt. l. heres quandoq;. ⁊ qō ibi no. J. de acquir. here. ergo retro nepos semper fingitur fuisse primus post delatā hereditatem. Sed ista solutio remanet dubia solus propter hoc: q; hic concurrūt duo specialia circa idē: vz; qō fingat retro tenuisse primum locū: ⁊ quod ex priuilegio suitatis cōtinuetur in eo dnium ꝫ regulam positam in. l. cum heredes. ff. de acqui. pos. et in. l. gerit. J. de acqui. here. Tertius intellectus ponitur in ista. l. p doc. papienses quos referunt hic Joā. de imo. ⁊ alij Doder. dicunt cū quod ideo nepos potest auo succedere ex testamento tanq̄ suus: q; filꝰ mortuus est pendente dubio super natiuitate posthumi preteriti. falsa Jo. de imo. dicit hic posse dici qō in legibus alleg. nō fit trāsmissio ipso iure sed beneficio restī. in inte. sicut tenuit Ang. in. d. l. vētre. Unde ipso iure res remanet in cā intestati: sed ista sol. nō est cōis §m qō ipse dicit ⁊ ꝫ multa iura ↄtra se ⁊ maxime in. l. scripti. J. ad trebel. Uñ pōt dici scō loco §m cū qō tpe istius. l. non emanauerat promissio posita in. l. ventre. ⁊ §m hoc ista. l. esset correcta in scō §sio qō non est dicendū. Uñ trāsit ad aliā solutionē dicēs qō si filius moriꝰ pēdēte natiuitate posthumi: idcirco nō posset cōfirmari cā testati p trāsmissionē: q; posthumo postea nō nato nō posset videri qō iste filius pris? mortu? fuisset retro heres ↄ p 2sis trāsmisisse hereditatē: qñ iste cōditiones negatiue sicut est posthum⁹ non nascat post implementū suū nō trahunt retro §m bart. in. l. cū sine prefinitione. J. qñ dies leg. ce. ⁊ tū nō pfistit in ista solutione p. l. ncratius. §. de ma. testa. q̄ vr velle qō posthumo non nato retro videat nō fuisse in vētre: ⁊ dispositio q pēdebat ꝓpter dubiū natiuitatis posthumi declarat retro fuisse valida. Tu aūt dic ⁊ breuiter ⁊ est verissima §sio qō ideo hic non fit trāsmissio ex bñficio illarū legū: q; si trāsmissio fieret ille ad quē fit transmissio ꝓpter hoc nihil magis lucrarēt: imo fortiter onerarēt magꝫ si virtute trāsmissiōis succederet ex testō: q; tenerēt ad legata in eo relicta: nā sine fiat trāsmissio sine nō olno eadē psona est habitura de hereditatē. i. nepos ex filio: ergo nihil interest sua trāsmissionē fieri: ⁊ sic cessat cā puilegij cōcessi. Ista conclusio pbat expresse. in. l. j. §. fi. ⁊ pc. J. si mulier vē. no. p quā. l. bar. elegāter dicat in. d. l. ventre. q; qñ aliqs impedit adire ꝓpter factū alterius non ꝫ bñficiū illi⁹. l. vbi aliter pōt cōsuli bñ agēdi cōtra tertiū: q; tūc definit interesse ꝓpter qō priuilegium concedat. ergo ex eadē rōne si ex alio capite cesset interesse respicit priuilegiū illi⁹. l. Et intellige qō nepos iste cui acquiritur ea abintestato mediāte patre suo acgrat: q; pater est ille qui immediate succed[illegible] abintestato. Ec pro perfectiori declaratiōe earū que prime dicta sunt. Aduerte q; ille rōnes quas §. assignauī ad reprobādū opi. Pau. de ca. dū dixit qō. l. vētre. loquitur qñ est datus coheres vel substitutus filio. pcederet si intelligeremus secundā partē huius legis qō hereditas non videret delata filio in extremo mortis articulo ted intelligēdo qō hereditas videatur ei delata ille rōnes non procederēt: qñ ex quo filius facit patrem intestatū ⁊ succedit abintestato patri nō videtur interesse

Universidad de Deusto
Biblioteca

sua vti beneficio trãsmissiõis:q etiã sine illo ipse acqrit hr̃ditatẽ abintestato ⁊ transmittit eã ad suos heredes ex capite suitatis qõ nõ esset ñ haberet substitutũ vel coheredẽ:q tunc ly ipse nõ posset adire portio sua ptineret ad alterũ illorũ ⁊ ipse nõ succederet pr̃i abintestato. Et sequẽdo hũc intellectũ qui est cõis ⁊ verior adhuc dictũ suũ nõ ꝑcdit simpliciter:q si ponneremus qõ iste filius qui est solus institutus non dato substituto vel coheredẽ haberet plures fratres iuste exheredatos vel institutos in minori portione q̃ sit tua:puta in sua legitima:tũc interesset magis filiũ ⁊ heredũ suorũ vti bñficio transmissionis quã facere patrẽ intestatũ q̃ abintestato fratres succederẽt equaliter secũ etiã illi qui fuissent exheredati nisi ex testõ haꝫeret totã hereditatẽ vel maiorem portionem: ⁊ ideo est melior solutio quã dedit vt dicamus qõ ideo hic nihil interest filiũ transmittere q̃ cũ esset solus: ita consequitur totã hereditatẽ abintestato sicut ex testamẽto ipe ⁊ heredes sui ⁊ aliq̃ pinguius:vt.ff.ñ. dixi. Aduerte etiã ad dicta Joã. de imo.ñ.recitata: q̃ vr̃ qõ illa inuestigatio vtrũ posthumus nõ natus fingeret etiã nõ fuisse vel nõ fingat quãtũ ad propositũ nullius sit vtilitatis. Q̃m dato qõ filius qui tã decesserat non fingeret retro fuisse suus ⁊ sic testm̃ videretur cõfirmatum a suitate per hoc tñ si esset facta transmissio p filiũ ex bñficio.l.prealleg.impediretur ꝛfirmatio testamẽti. Quia ly hereditas deferat posthumo non nato vt cnũc:ex quo tñ defertur ex testõ gs non vr̃ qõ p additionẽ heredis possit confirmari testm̃ sicut videm̃ in aliꝭ casꝫ in quib⁹ ex bñficio aliarũ legũ heres extraneus transmittit hereditatẽ nõ agnitã ad suos heredes qui enumerãtur in.l.j.ff.in nouissimo.C.de cadu.tol.⁊ in.d.l.ventre. Tertio aduerte diligenter q̃ do. Paul. de ca. in isto tertio intellectu quo ad primũ rñsum istius legis tꝫ qõ si iste filius q̃ cessit habuisset alios filios ꝓteritos sibi substitutos non haberet locũ principiũ istius legis: sed oẽs succederent ex primo gradu p ẽm tabu.p.l.illud.ff.si.ñ.alleg.qõ dictũ cũ reuerentia nõ est verũ. ⁊ pro eius declaratione fatẽdũ est qõ respectu partis que pertinet ad alios filios nõ substitutos vera esset opi.sua:respectu partis q̃ tangeret ipsum substitutũ nõ esset vera:q̃ substitutus vulgaris q̃ substituitur heredi vniuersaliter instituto si ille non erit intelligiꝫ substitutus.i.quatenus ille heres nõ erit. Vñ ex primo gradu aditur hereditas ꝓ parte ⁊ non in totũ:ꝓ illa parte ꝓ qua nõ est adita succedit substitutus.casus est notabilissimus quem ibi ponderant Bal.⁊ ang.ad hoc in.l.ñ.in prin.ff. de vulg.⁊ pup.cũ ergo filio substituto ꝓ pte sua possit cõpetere via ordinaria successiõis eg⁹ tas transmissionis. Ultimo ponit hic ꝑ Pau. de cast. fortiter cõtra istã lecturã quo ad primũ rñsum istius legis:si enim filiꝰ moriens pẽdẽte natiuitate posthumi incipit esse certꝰ in extremo articulo qõ nõ põt adire hereditatẽ ex testõ:ergo in extremo mortis articulo reperit se ꝓteritũ:ergo testm̃ est nullum ipso iure: vt.l.filio ꝓterito.j.tit.pri. Et sic rũpet gradus substitutionis sequẽs:vt l.iñ.ff.si.ñ.co.ti.⁊ nepos nõ possit succedere ex substitutione cuius ꝛiũ hic dicit. Sed ñm cũ dicẽdũ est qõ in prio casu hui⁹.l.filiꝰ.non icipit esse certũ i extremo mor.ar.seu;nõ est certũ q̃ filiꝰ nõ possit adire hereditatẽ ex testõ ly demũ post mortẽ eiꝰ ꝑfecto erit certũ:⁊ sic nullo tpe filiũ posthumũ nasci vel nõ nasci nõ pẽdeat a facto filiꝰ institutus:ly a casu ⁊ fortuna istud vr̃ posse ꝓtigere vsq; ad extremũ mortis articulũ ielusiue sicut ꝛditio q̃ põt impleri p aliũ: vt ꝑz in l.ñ.sepe alleg. Sed tũc ego q̃ro vltra ipsum si ex natura rei hoc est: vt ipse dicit quare in casu sequẽti q̃n filiꝰ nõ bz substitutũ obseruatur ꝛiũ ẽm cõem intellectũ qõ iste casus nõ dicaꝫ posse cõtingere in extremo mortis articulo.põt dici vltra eũ saluãdo suã opinionẽ qõ ibi hoc iducit fauo:filiꝰ ne ꝓiuꝫ hr̃ditate pr̃na fine sua culpa cũ nõ possit sibi iputari cur nõ adiuit hr̃ditatẽ priusq̃ nõ potuit adire ꝓpter pẽdẽtiaꝫ natiuitatis posthumi. Sz ista salutio recte intuẽti non ꝑcedit:q̃ ẽt si nõ induceret ista dispositio cõsultũ esset filio q̃ transmitteret hereditatẽ ex bñficio.l.vẽtre. sepe allegate. ⁊ iõ ad ꝛiũ dicẽdũ est aliter. ⁊ Pro cui⁹ solutiõe ꝑmitto qõ q̃uis possibile sit ẽm naturã abortũ fieri [a] in extremo mortis articulo:q̃ tñ ex qualitate sui ⁊ partus abortio bz cõiter aliquã moꝛã tpis q̃ est longior: quã emissio extremi flatus:considerauit iuriscõsultus id qõ accidit vt i plurimꝰ:⁊ frequẽtiꝰ qõ si añ extremũ mortis articulũ nõdũ erat factꝰ abortus nõ possit fieri in illo extremo mortis articulo:ãtellige ꝑfecte ⁊ ꝑplete:⁊ iõ iudicauit q̃ iste casus nõ posset ꝛcurrere cũ extremo mortis articulo † p argumẽtũ a cõmuniter accidẽtibꝰ qõ est valdũ de iure: vt.l.certi ꝛditio.ff.qñ. ff.si cer.pe.⁊ plene p Bal.i.l.cõueniẽtia.C.de epi.et cle. Hoc ꝑmisso rñdeo ad ꝛiũ ⁊ dico qõ ẽt i ꝑmo casu.l.nfe certũ fuit i extremo mortis articulo q̃ filiꝰ nõ poterat [b] re hr̃ditatẽ ex primo gradu. Ex hoc ifero substitutꝰ successit vice filio.i.dũ filiꝰ moriꝛ:nec hoc repugnat tertui q̃ nõ dicit q̃ nepos succedat post mortẽ filii ly si filius moriꝛ. Et iter ista est ofia:q̃ alter significat mortẽ ꝑfectã alterũ nõ:vt subtiliter ẽclarat bar.post Ja.ff. are.i.l.ñ.j. de ꝛdi.istit. Et cũ ꝛ ergo filiꝰ reperiꝛ ꝓterit⁹ et sic testm̃ est nullũ. cũ reuerẽtia hoc est negãdũ:q̃ tũc filiꝰ ꝛ ꝓterit⁹ q̃ põt succedere ex eo q̃:⁊ casu in q̃ vult succedere nõ repiꝛ istitut⁹ a testatore. Exẽplũ i filio istituto sub ꝛditiõe causaliꝫ mixta:q̃ deficiẽte ꝛditiõe i illo casu nõ est vocatus a testatore vt.l.si pr̃.de insti.⁊ substi.⁊c. Sz in casu nostro filius a testatore fuit in omni casu institutus:qõ aũt nõ possit adire nũc:hoc est nõ ex defectu testõis sed ex ꝓuidẽtia.l.et ꝓpter hoc ab ipsa cade.l.cõsernak indẽnis:q̃ dak sibi ius trãsmittẽdi de iure speciali vbi alꝭ amitteret sibi datũ in testõ:qõ beneficiũ non esset necessariũ filio si tanꝫ ꝓteriꝰ possit dicere testm̃ nullũ. Et per hoc sit expeditus iste tertius intellectus perfecte:alias lecturas ⁊ alios intellectus ꝓsequere vt hic ꝑ doc. Extra glo. tãgunt hic doc. nũq̃ datio substituti vulgaris tollit existẽtiaꝫ sui heredis. in qua gõne Bar. vbiq; dicit q̃ sic sicut ipe posuit hic ⁊ in.l.si filius qui patri. de vulg.⁊ pup. Idonẽ principaliter p istã.l.que nihil facit:q̃ habet aliũ intellectũ vt vidisti. Bal. aũt ⁊ Ang. hic tenẽt oppositũ. Et q̃ coꝛ rõnes saltẽ sunt resolute in voce:partim ex dictis Idoderniorũ:partim ex his que ego addidi nõ sunt recitande formaliter:sed quanti est opus ad earũ declarationẽ. Cũ ergo dicit Bal. primo loco q̃ si erit heres transmittit ius deliberandi ad suos heredes nõ obstãte substitutione vulgari ẽm Bart.in.l.j.ff. de vulg.⁊ pup. ita videt posse transmittere ex capite suitatis. Dicendũ est q̃ ista similitudo nõ est bona:q̃ ius deliberandi videt cõpatibile cũ data ẽte substituti q̃n transmissio talis iuris nõ fundat in trãsmissione dominij nec in necessitate sicut suitas:sed in beneficio cõcesso a lege cuicunq; heredi. Vnde nõ mirũ si non tollat substitutionem: sed videt compatibilis cũ datione substituti:q̃ suitas causatur ex continuatione dñij que fit in heredẽ necessariũ etiã inuitum:vt.l.j. q̃ qui sunt in potestate.ff.si quis omiꝭ.can.testa.⁊ in.ff.sui.instit.de heredi quali.⁊ diffe. vnde hoc ipso q̃ aliquis efficitur de necessario volũtarius resultat q̃ si tempore acquisitionis hereditatis iaꝫ aderat ista qualitas in herede q̃ esset voluntarius non posset dici hereditas sibi acquisita ipso iure:q̃ tunc non acquireret si vellet sed pluſq̃ vellet sicut dixi.ff.tangendo de ista opi. Bar. vbi allegat optimũ ter.in.l.pater filio in ff.ff. de here.insti. Secũdo adde inquãtũ Bal.pro sua conclusione adducit ter.in.l. si quis filiũ.ff.j.ff. de acquir.here.q̃ inductio per eum facta de illa.l. nullo modo est cõueniẽs:nã in illo.ff.j.non fit mentio de substituto ad.ff.sequẽ.q̃ in prin.nõ sequit de filio testatoris:sed de filio cuiusdã tertij q̃ est heres extraneus testatoꝛi: vñ qualiter ex qua cõiectura fiat ista continuatio non intelligo. Itẽ inquantũ ipse Bal. arguit a simili de datione coheredis extranei non videtur ista sufficiens ⁊ bona equiparatio:q̃ ius accrescendi in hereditate licet deniat ex tacita voluntate defuncti:inest tñ ex necessitate et dispositione.l.vt.l.si in testõ.ff.de vulg.⁊ pup.⁊.l.interdũ.ff.j.ff de here.insti. Testato: eñ videt velle coheredẽ succedere per ius accrescendi vt obtẽperet legi que nõ patit aliquẽ decedere ꝑ parte testatũ ⁊ ꝑ parte ꝛtestatũ: ⁊ ideo miles q̃ posset decedere ꝑ parte testatus ⁊ ꝑ pte intestatus nõ videt inter heredes ex tacita volũtate inducere ius accrescẽdi: ve est casus no.⁊ ibi glo.ordi.in.l.ñ duobus.ff.de test.mili.vbiq; aũt aliqd inest tacite ex necessitate.l.licet cũ illa de necessitate ꝑcurat etiã volũtas testõis nõ idem operaꝫ tacita dispositio sicut expressa:nec tantũ valet ẽm Bar.in.l.ñ legatũ.ff.de adimẽ.leg.⁊ plene in.l.iñ.de leg.j. Preterea si tacita substitutio que inducit ꝑ ius accrescendi haberet eundẽ effectũ quẽ expressa:ergo cõiunctus cõcurreret cũ substituta contra.l.ñ.ff.si duo.ff. de bo.posꝭ.ẽm tab. Ad hoc tñ posset respõderi q̃ q̃ est datus substitutus expresse coheres nõ vocaꝫ ex substitutione:vnde primũ dictum est verius. Nam solutio do. Jo. de imo.nõ videt vsquequaq; bona dũ dicit q̃ tota substitutio coheredis ⁊ expressa nõ sunt oino similes:⁊ respõdet p hanc differentiã coheredis sui nõ tollitur suitas. alleg. glos.in.l.q̃dam eulogio. de iure delibe. Tu vide tert. clarũ in.l.coꝛ.l.ñ.respõ. j. de here.insti. vbi ꝓbat q̃ datio talis coheredis non tollit necessitatẽ in filio:ergo nõ tollit suitatẽ. Et cũ ipe infert q̃ datio substituti sui tollit suitatẽ:vt.l.nostra hic:nõ videt bene dictũ q̃ hic nepos q̃ substitnebaꝫ nõ erat suus:sed fit suus ꝓpter substitutionẽ q̃ quã remouet suitas in filio. Vnde hic nõ reperiunt simul duo sui: quoꝝ vnus fit institutus ⁊ alter substitut⁹. Quarto inquãtũ ang. hic sequẽdo dicta bal. arguit a fortiori modo infra dicẽdo. Aduerte diligẽter:q̃ si antecedẽs ꝑcedit cõsequentia esset necessaria. Dicit eñ ipse q̃ cũ filius institutus sub cõditione si volet expresse nõ desinit esse suus ꝑ ter.in.l.iã dubitari.in verbo abstinere.ff. de hered. insti. vbi dicitur q̃ si filius nõ vult esse heres põt abstinere ad hereditate paterna:q̃ fuit institutus sub cõditione predicta. Abstinere aũt est suoꝛ: vt.l.necessariꝰ.ff. de acq.here.et.l.si cũ bonis.cotti. ergo dak intelligi q̃ filius est suus:⁊ pendẽte cõditiõe ⁊ ea defecta:multo ergo fortiꝰ videt esse suus dato substituto vulgari:quo casu videtur tacite institutus sub ista cõditione si volet:sed Jo. de imo. hic respondet q̃ ibi veꝛum abstinere ponaꝫ impꝛopꝛie ⁊ forte fuit dictum ꝓpter reliquias precedentis suitatis. Unde ipse idem Joan. de imo hic prolixius respondẽdo dictis Bal. ⁊ Ang. cõuenit istud argumẽtũ in oppositũ sequẽdo opi. Bar. ⁊ idẽ facit in.l. pater familias.ff. de here.insti. dicit cñ q̃ filius est institutꝰ ⁊ facta sit substitutio ꝑ ista verba si heres esse voluerit vel si heres non erit:vel quando testator dixit instituo titium: et semꝓniuꝫ vulgariter sub stituo:filiꝰ videtur inuitari ad hr̃ditatẽ sub ꝛdi tione

a [a] Abortũ fieri. adó q̃liter abortũ faciẽs. vide i.l.diu⁹. ⁊ ibi bar.ñ ex traoꝛdi.cri.gl. in.l.necare.de lib.agno.ca.si aliquis.de bomi.gl.in.c. cõsuluisti.ñ. qõ. iñ.et.de prõ curante facere abortũ vide i.c.aliq̃. et.c. seq.xxxi.q.ii.

b [b] Argumẽtũ a cõiter accidẽtibus.adde gl.et bal.i.l.cũ doté. C.de in.do. Bal.i.l.ne q̃ natales. C. de ꝑba. bal.i l.data opa. C. q̃ accusa. non posꝭ.phili.coꝛ cõsi.clxxj.inci. vr̃.in.j.vol.

ditione hoc modo:ergo si heres esse voluerit sit heres per.l.aliq̃s. in ff.j. de cõdi.⁊ demõ.⁊ qõ habetur in.l.quib⁹ dieb⁹.ff.quidã titio.ff.e.ti.in qbus ꝓbak qõ adẽptio legati facta sub conditiõe vr̃ dare legatũ sub ꝛdi cõditione ly si filius esset institutus sub cõditione si volet nõ esset suus heres añ impletã cõditionẽ:q̃ ista verba faciũt verã cõditionẽ:vt.l.coꝛ.in ff. pallegata:qua pẽdẽte hereditas nõ põt videri delata filio:ergo etiã isto casu filiꝰ nõ erit suꝰ. Tu aũt aduerte q̃ vtrũ ista cõditio si volet impediat suitatẽ si est apposita exẽsse filio declarabi̇k in vlti.arti.huius cõmenti. Sz po sito nũc sine ꝓiudicio veritatis qõ tolleret suitatẽ adhuc põt solui argumentũ do. Jo.q̃ cõditio in isto casu apposita filio non vr̃ apposita exẽsse ly tacite:vt ꝓbat ter.in.d.l.si legatũ.in verbo ꝓinde.ff. de adimẽ.le.⁊ hoc tꝫ ibi exẽsse bart. Et ꝓbak ratiõe q̃ ista cõditio elicitur hic a ꝛtrario sensu oꝛonis:ergo est dispositio tacita in testõ. Tenet ꝛsequẽtia per ter.⁊ qõ ibi ponit bart.in.l.ñ.ff.j.ff. de leg.ñ.⁊ per ea que habentur p eũdẽ in.l.oẽs ppli.ff. de instit. ⁊ iur.in qõ.de ar.a ꝛio sensu. Sz tacita dispositio nõ idẽ operaꝫ qõ expressa ad tollendã suitatẽ:vt ꝑz in tacita vulgari: vt.l.iulia. ⁊.l.filius qui se paterna.ff. de acqui.her.ergo nõ eodẽ modo tollet suitas:marie q̃ argumentũ a ꝛio sensu ꝑcedit ex interpretatione:vt.l.apud antiquos.C.de fur.sed substitutio vulgaris que ꝑcedit ex interpretatione de casu impotentie ad casum noluntatis non tollit suitatẽ:vt fatẽtur ipse Jo. de imo. hic.⁊ colligit ex mente bar.in.l.gallus.ff. quid si tñ.ff.eo.ergo a simili idẽ possum⁹ dicere in casu isto. Sz premissa rñsio vel differentia nõ placuit alias mihi cũ scribere in ista materia in.l.si fratris.C.de iure deli.q̃ qñ filius instituitur sub cõditione potestatiua si acẽderet capitoliũ: tunc ex apposita illa cõditio si voluerit tacita ⁊ non expressa:vt.l. si qs sempꝛoniũ.ff. de here.insti.⁊ tũ ista cõditio potestatiua facit locũ substituto ⁊ impedit transmissionẽ: vt in.l.ñn.scpe allegata. ergo ita videtur dicendũ in proposito q̃ quãuis ista cõditio si voluerit in casu nostro nõ sit expressa sed tacita: nihilominus impedit suitatẽ sicut si esset expressa. Non ob.argumentũ et similitudo de tacita vulgari: q̃ in tacita substitutione vulgari ad excludẽdũ suitatẽ fieret duplex subauditio tacita. Una est ipsa vulgaris substitutio alia subauditio cõditiõis:⁊ sic ꝛcurreret duplex ꝑalitas circa idẽ ideo non ita de facili tollitur suitas. ar. coꝛ que habẽtur in.l.j.C. de pmi. Et tꝫ ista solutio quo ad dicta similia sit bona qõ tñ prius dixi videt verius:q̃ cõditio ptãtiua tacita pendente qui dem cõditione tollit suitatẽ: qm̃ hereditas nõ est delata et q̃libet cõditio faceret hoc. Sz si haberet eãdẽ vim quã hz istitutio facta de filio si voluerit: tunc etiã impleta cõditione filiꝰ remaneret heres volũtarius:sed hoc est falsum:q̃ imo efficitur necessarius ipso iure:vt.l.cõditionibus pupillus.ff. de condi.⁊ demonst.⁊ tꝫ Bart. in.l.ñ filius qui patri.ff. de vulg.⁊ pup.ergo datur intelligi qõ ad tollendã suitatẽ ⁊ necessitatẽ nõ tm̃ operatur ista volũtate inducere ius accrescẽdi: ve est casus no.⁊ ibi glo.ordi.in.l.ñ duobus.ff. de test.mili.vbiq; aũt aliqd inest tacite ex necessitate.l.licet cũ illa de necessitate ꝑcurat etiã volũtas testõis nõ idem operaꝫ tacita dispositio sicut expressa:nec tantũ valet ẽm Bar.in.l.ñ legatũ.ff. de adimẽ.leg.⁊ plene in.l.iñ.de leg.j. Preterea si tacita substitutio que inducit ꝑ ius accrescendi haberet eundẽ effectũ quẽ expressa:ergo cõiunctus cõcurreret cũ substituta contra.l.ñ.ff.si duo.ff. de bo.posꝭ.ẽm tab. Ad hoc tñ posset respõderi q̃ q̃ est datus substitutus expresse coheres nõ vocaꝫ ex substitutione:vnde primũ dictum est verius. Nam solutio do. Jo. de imo.nõ videt vsquequaq; bona dũ dicit q̃ tota substitutio coheredis ⁊ expressa nõ sunt oino similes:⁊ respõdet p hanc differentiã coheredis sui nõ tollitur suitas. alleg. glos.in.l.q̃dam eulogio. de iure delibe. Tu vide tert. clarũ in.l.coꝛ.l.ñ.respõ. j. de here.insti. vbi ꝓbat q̃ datio talis coheredis non tollit necessitatẽ in filio:ergo nõ tollit suitatẽ. Et cũ ipe infert q̃ datio substituti sui tollit suitatẽ:vt.l.nostra hic:nõ videt bene dictũ q̃ hic nepos q̃ substitnebaꝫ nõ erat suus:sed fit suus ꝓpter substitutionẽ q̃ quã remouet suitas in filio. Vnde hic nõ reperiunt simul duo sui: quoꝝ vnus fit institutus ⁊ alter substitut⁹. Quarto inquãtũ ang. hic sequẽdo dicta bal. arguit a fortiori modo infra dicẽdo. Aduerte diligẽter:q̃ si antecedẽs ꝑcedit cõsequentia esset necessaria. Dicit eñ ipse q̃ cũ filius institutus sub cõditione si volet expresse nõ desinit esse suus ꝑ ter.in.l.iã dubitari.in verbo abstinere.ff. de hered. insti. vbi dicitur q̃ si filius nõ vult esse heres põt abstinere ad hereditate paterna:q̃ fuit institutus sub cõditione predicta. Abstinere aũt est suoꝛ: vt.l.necessariꝰ.ff. de acq.here.et.l.si cũ bonis.cotti. ergo dak intelligi q̃ filius est suus:⁊ pendẽte cõditiõe ⁊ ea defecta:multo ergo fortiꝰ videt esse suus dato substituto vulgari:quo casu videtur tacite institutus sub ista cõditione si volet:sed Jo. de imo. hic respondet q̃ ibi veꝛum abstinere ponaꝫ impꝛopꝛie ⁊ forte fuit dictum ꝓpter reliquias precedentis suitatis. Unde ipse idem Joan. de imo hic prolixius respondẽdo dictis Bal. ⁊ Ang. cõuenit istud argumẽtũ in oppositũ sequẽdo opi. Bar. ⁊ idẽ facit in.l. pater familias.ff. de here.insti. dicit cñ q̃ filius est institutꝰ ⁊ facta sit substitutio ꝑ ista verba si heres esse voluerit vel si heres non erit:vel quando testator dixit instituo titium: et semꝓniuꝫ vulgariter sub stituo:filiꝰ videtur inuitari ad hr̃ditatẽ sub ꝛdi tione hoc modo:ergo si heres esse voluerit sit heres per.l.aliq̃s. in ff.j. de cõdi.⁊ demõ.⁊ qõ habetur in.l.quib⁹ dieb⁹.ff.quidã titio.ff.e.ti.in qbus ꝓbak qõ adẽptio legati facta sub conditiõe vr̃ dare legatũ sub ꝛdi cõditione ly si filius esset institutus sub cõditione si volet nõ esset suus heres añ impletã cõditionẽ:q̃ ista verba faciũt verã cõditionẽ:vt.l.coꝛ.in ff. pallegata:qua pẽdẽte hereditas nõ põt videri delata filio:ergo etiã isto casu filiꝰ nõ erit suꝰ. Tu aũt aduerte q̃ vtrũ ista cõditio si volet impediat suitatẽ si est apposita exẽsse filio declarabi̇k in vlti.arti.huius cõmenti. Sz po sito nũc sine ꝓiudicio veritatis qõ tolleret suitatẽ adhuc põt solui argumentũ do. Jo.q̃ cõditio in isto casu apposita filio non vr̃ apposita exẽsse ly tacite:vt ꝓbat ter.in.d.l.si legatũ.in verbo ꝓinde.ff. de adimẽ.le.⁊ hoc tꝫ ibi exẽsse bart. Et ꝓbak ratiõe q̃ ista cõditio elicitur hic a ꝛtrario sensu oꝛonis:ergo est dispositio tacita in testõ. Tenet ꝛsequẽtia per ter.⁊ qõ ibi ponit bart.in.l.ñ.ff.j.ff. de leg.ñ.⁊ per ea que habentur p eũdẽ in.l.oẽs ppli.ff. de instit. ⁊ iur.in qõ.de ar.a ꝛio sensu. Sz tacita dispositio nõ idẽ operaꝫ qõ expressa ad tollendã suitatẽ:vt ꝑz in tacita vulgari: vt.l.iulia. ⁊.l.filius qui se paterna.ff. de acqui.her.ergo nõ eodẽ modo tollet suitas:marie q̃ argumentũ a ꝛio sensu ꝑcedit ex interpretatione:vt.l.apud antiquos.C.de fur.sed substitutio vulgaris que ꝑcedit ex interpretatione de casu impotentie ad casum noluntatis non tollit suitatẽ:vt fatẽtur ipse Jo. de imo. hic.⁊ colligit ex mente bar.in.l.gallus.ff. quid si tñ.ff.eo.ergo a simili idẽ possum⁹ dicere in casu isto. Sz premissa rñsio vel differentia nõ placuit alias mihi cũ scribere in ista materia in.l.si fratris.C.de iure deli.q̃ qñ filius instituitur sub cõditione potestatiua si acẽderet capitoliũ: tunc ex apposita illa cõditio si voluerit tacita ⁊ non expressa:vt.l. si qs sempꝛoniũ.ff. de here.insti.⁊ tũ ista cõditio potestatiua facit locũ substituto ⁊ impedit transmissionẽ: vt in.l.ñn.scpe allegata. ergo ita videtur dicendũ in proposito q̃ quãuis ista cõditio si voluerit in casu nostro nõ sit expressa sed tacita: nihilominus impedit suitatẽ sicut si esset expressa. Non ob.argumentũ et similitudo de tacita vulgari: q̃ in tacita substitutione vulgari ad excludẽdũ suitatẽ fieret duplex subauditio tacita. Una est ipsa vulgaris substitutio alia subauditio cõditiõis:⁊ sic ꝛcurreret duplex ꝑalitas circa idẽ ideo non ita de facili tollitur suitas. ar. coꝛ que habẽtur in.l.j.C. de pmi. Et tꝫ ista solutio quo ad dicta similia sit bona qõ tñ prius dixi videt verius:q̃ cõditio ptãtiua tacita pendente qui dem cõditione tollit suitatẽ: qm̃ hereditas nõ est delata et q̃libet cõditio faceret hoc. Sz si haberet eãdẽ vim quã hz istitutio facta de filio si voluerit: tunc etiã impleta cõditione filiꝰ remaneret heres volũtarius:sed hoc est falsum:q̃ imo efficitur necessarius ipso iure:vt.l.cõditionibus pupillus.ff. de condi.⁊ demonst.⁊ tꝫ Bart. in.l.ñ filius qui patri.ff. de vulg.⁊ pup.ergo datur intelligi qõ ad tollendã suitatẽ ⁊ necessitatẽ nõ tm̃ operatur ista volũtate inducere ius accrescẽdi: ve est casus no.⁊ ibi glo.ordi.in.l.ñ duobus.ff. de test.mili.vbiq; aũt aliqd inest tacite ex necessitate.l.licet cũ illa de necessitate ꝑcurat etiã volũtas testõis nõ idem operaꝫ tacita dispositio sicut expressa:nec tantũ valet ẽm Bar.in.l.ñ legatũ.ff. de adimẽ.leg.⁊ plene in.l.iñ.de leg.j. Preterea si tacita substitutio que inducit ꝑ ius accrescendi haberet eundẽ effectũ quẽ expressa:ergo cõiunctus cõcurreret cũ substituta contra.l.ñ.ff.si duo.ff. de bo.posꝭ.ẽm tab. Ad hoc tñ posset respõderi q̃ q̃ est datus substitutus expresse coheres nõ vocaꝫ ex substitutione:vnde primũ dictum est verius. Nam solutio do. Jo. de imo.nõ videt vsquequaq; bona dũ dicit q̃ tota substitutio coheredis ⁊ expressa nõ sunt oino similes:⁊ respõdet p hanc differentiã coheredis sui nõ tollitur suitas. alleg. glos.in.l.q̃dam eulogio. de iure delibe. Tu vide tert. clarũ in.l.coꝛ.l.ñ.respõ. j. de here.insti. vbi ꝓbat q̃ datio talis coheredis non tollit necessitatẽ in filio:ergo nõ tollit suitatẽ. Et cũ ipe infert q̃ datio substituti sui tollit suitatẽ:vt.l.nostra hic:nõ videt bene dictũ q̃ hic nepos q̃ substitnebaꝫ nõ erat suus:sed fit suus ꝓpter substitutionẽ q̃ quã remouet suitas in filio. Vnde hic nõ reperiunt simul duo sui: quoꝝ vnus fit institutus ⁊ alter substitut⁹. Quarto inquãtũ ang. hic sequẽdo dicta bal. arguit a fortiori modo infra dicẽdo. Aduerte diligẽter:q̃ si antecedẽs ꝑcedit cõsequentia esset necessaria. Dicit eñ ipse q̃ cũ filius institutus sub cõditione si volet expresse nõ desinit esse suus ꝑ ter.in.l.iã dubitari.in verbo abstinere.ff. de hered. insti. vbi dicitur q̃ si filius nõ vult esse heres põt abstinere ad hereditate paterna:q̃ fuit institutus sub cõditione predicta. Abstinere aũt est suoꝛ: vt.l.necessariꝰ.ff. de acq.here.et.l.si cũ bonis.cotti. ergo dak intelligi q̃ filius est suus:⁊ pendẽte cõditiõe ⁊ ea defecta:multo ergo fortiꝰ videt esse suus dato substituto vulgari:quo casu videtur tacite institutus sub ista cõditione si volet:sed Jo. de imo. hic respondet q̃ ibi veꝛum abstinere ponaꝫ impꝛopꝛie ⁊ forte fuit dictum ꝓpter reliquias precedentis suitatis. Unde ipse idem Joan. de imo hic prolixius respondẽdo dictis Bal. ⁊ Ang. cõuenit istud argumẽtũ in oppositũ sequẽdo opi. Bar. ⁊ idẽ facit in.l. pater familias.ff. de here.insti. dicit cñ q̃ filius est institutꝰ ⁊ facta sit substitutio ꝑ ista verba si heres esse voluerit vel si heres non erit:vel quando testator dixit instituo titium: et semꝓniuꝫ vulgariter sub stituo:filiꝰ videtur inuitari ad hr̃ditatẽ sub ꝛdi tione

firmat ista opinio rõne manifesta. q̃ ly in necessario volũtario:vt est casus not. ẽm Bal. ibi in.l.cũ seruus in prin.ff. de cõdi. instit. in suo tñ ⁊ necessario non idẽ operãtur manifesta rõne dinerſitatis: qm̃ necessarius ideo fit voluntarius ex istis verbis:q̃ non poterat aliter abstinere. Vñ testator ꝓferẽdo ista nõ potuit habere aliã intentionẽ q̃ vt absolueret heredẽ institutum a necessitate. Sz in casu nostro potuit ꝓferre ista verba:non q̃ vellet facere filiũ magis voluntariũ quã esset:sed q̃ sciebat filium posse abstinere de iure pretorio:⁊ sic faceret locũ substituto vulgari:vt.l.ñ.ff. interdũ. ff. de vulga.⁊ pup.⁊ tenet Barto. reprehẽdendo glos. ibi posita in.l. mater.ff.j. vbi omnino videas. eo. ti. Et ideo ꝓuidẽdo de substituto non per hoc videtur tollere necessitatẽ. Ista conclusio confirmatur eleganter ex his que tradit Bar.in.l. si quando in princi.ff. de leg.j. vbi concludit quod si ille qui donauit rem vxori sue postea eãdem rem relinquat sibi in testamento:tunc donatio transit in legatum quando verba expressa important nouam dispositionem:alias in dubio non videtur velle nouum ius inducere sed confirmare iam inductum. Ita ergo dicemus in proposito quod testator dicẽdo si heres non erit vel si heres esse noluerit ex quo etiã fine noua licentia abstinendi hoc erat ꝓius aliquo modo inductũ per beneficiũ pretoris non videtur voluisse inducere quod dispositio testatoris in dubio quando alias non esset superflua debeat interpretari ẽm dispositionẽ. l. vt. c. j. ff. filio vero. de succes. feu. ⁊ ele ganter declarat Barto. in. l. heredes mei. ff. cum ita. ff. ad trebel. Facit optime q̃ ipe idẽ ponit in.l. vt iurisiurãdi. ff. si liberi. ff. de ope. liber. Pro ista conclusione bene facit ter. in. l. si dies. in fin. ff. quando dies le. ce. ⁊ in. l. aliquando. in princip. ff. de condi. ⁊ demonst. in quib⁹ probatur quod si testator legat titio si hereditas fuerit adita per heredem:potius interpretat ista cõditio superuacua ⁊ posita causa demõstrationis quam vt inducat quod legatũ non acquiratur aliquo modo ante aditã hereditatẽ. Nõ ob. iura q̃ adducũtur in ꝛiũm. ⁊ primo non ob. ter. in. l. si fine. ff. hz qõ papi. ff. de mi. p quã alꝭ ego sum secutus sniam Bar. qui dicit qõ ter. ille monet duas qõnes:⁊ primẽ rñdet vltimo loco:⁊ scõe rñdet primo. Vñ in scõa qõne cui ꝑmo rñdet fatẽdũ est qõ ille loquit tã de extraneo q̃ de suo ⁊ ostẽdit ex illa dictione equidẽ implicatiua:⁊ hoc sentit ibi gl. clare sup verbo extraneo. dũ dicit in quo erat maior dubitatio ⁊ sic clare vult q̃ idẽ sit in filio.⁊ hoc bñ adaptat ad rñsionẽ iurisẽsultꝰ vt intelligam⁹ eũ dixisse hoc mõ:vꝛ si extraneo adeunte ex voluntate ꝓpria ⁊ postea restituto in integrũ põt succedere sibi substitut⁹:fortius poterit substitut⁹ succedere q̃ filius abstinet ex bñficio pretoris mortui ab hr̃ditate paterna q̃ prius se volũtarie nõ obligauerat hereditatiꝛel volũtarie nõ adiuerat:fortius enim videbak infra hr̃ditas extraneo ex ꝓpria volũtate q̃ filio ex dispositione. l. ⁋ Sed in rñsione ad primã qõnẽ non est ista dictio implicatiua quinimo⁹ cũ ter. dicat qõ institut⁹ repudiauerat hereditatẽ per hoc dak intelligi qõ loquit in extraneo. vt. l. cum bonis. sepe alleg. Non obst. scõo ter. in. l. qui fundũ. ff. qui filiũ. ff. ad leg. fal. q̃ ibi nõ est possibile q̃ ex datiõe substituti vulgaris sit sublata suitas q̃m illa est tacita vulgaris q̃ erat cõprehensa sub pupillari: vt patet ex ff. ter. q̃ sine dubio non tollit suitatẽ: vt. l. iulia. ff. de acquirere. opꝛ. ergo ibi intelligere dũ ter. dicit anteq̃ heres patri existeret: idest postq̃ ab hereditate patris abstinuit. ⁊ hoc põt colligi ex co. ff. iurta finẽ vbi ponendo simile exẽplum in priori herede extraneo vtiꝛ verbo repudiatiõis dũ dicit eo omittẽdo hereditatẽ. Nã nõ põt dici ad illũ ter. qõ ibi datio coheredis extranei tollat suitatẽ quo ad effectũ trãsmissionis:q̃ hoc esset contra. l. si fratres. C. de iure delibe. Põt etiã intelligi illa lex in substitione vulgari expressa:⁊ ita vr̃ intelligere ibi ꝓxima glo. dũ exponit verbum substituit. f. vulgariter ⁊ pupillariter sequẽdo istã expositionẽ ly solum precedẽs sufficiat intelligẽdo vt diximus qõ ibi filiꝰ abstinuerit ab hereditate:q̃ tñ ista solutio aliqualiter diuinat ad ter. ideo cogitaui q̃ possit dari noua solutio nihil diuinãs ad illũ ter. Dico ergo q̃ ideo ibi non fit trãsmissio ad eundẽ qui succedit ex expressa vulgari:qm̃ substitutus vulgariter erat etiã pupillariter pupillo substitut⁹:⁊ erat cõfirmata substitutio pupillaris ꝑ additionẽ factã a coheredẽ. Vñ nihil vr̃ interesse filiꝰ moriẽtis nec heredis sui qõ trãsmittat ex bñficio suitatis ex quo eandẽ hereditatem põt habere ex expressa substitutiõe vulgari sicut diximus. ad. in intellectu istius legis:qõ q̃ nepos poterat succedere ex iure ordinario. i. substitutione:ideo nõ fit trãsmissio de iure spãli per. l. vẽtre. ff. de acquir. here. sed

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Substitutio reciproca. Adde an cõtineat oẽs substitutionẽ vide p Ang. ꝙs. cccvj. incip. testator de verona. in. j. col.

ꝛ ꝓbatur in. l. facta. ℌ. iulius. ſ. ad trebellia. vbi concludit ꝙ per substitutionem vulgarem factam heredi non videtur data licentia ꝓmo heredi vt non teneatur adire ſi fideicommiſſarius vult eum cogere: et tamen poteſt intereſſe vulgariter ſubſtituti: quia ſi primus heres non poſſet cogi: ipſe adeundo voluntarie poſſet detrahere quartam vt declarat Bartolus in. l. non iuſtam. C. ad treb. Et tamẽ ꝓpter hoc intereſſe ſubſtituti nõ efficitur ꝓim⁹ heres de neceſſario volũtarius ex quo fideicõmiſſum videt repeti tum a ſubſtituto: vbi aũt intereſſe ſubſtituti cauſarek ex tacita volũtate defuncti: verbigratia ꝙ fideicõmiſſus relictũ ab inſtituto noluit repetere a ſubſtituto: tũc nõ cogerek ꝓmus heres: ſed videre tur ſibi data licẽtia abſtinẽdi in fauorẽ ſubſtituti vt. l. ſi patroni. ℌ. ſi. ℣m primã lecturã. ſ. ad treb. put diſtinguit Bartol. in. d. l. j. Nõ obſt. ter. in. l. q plures. in fi. ſ. de vulg. et pup. ꝙ vel potes dicere vt dicit ibi bar. ꝙ ibi erat datus coheres extraneus: ꝛ ideo ſuitas nõ operatur in depẽdentibus in teſtamento vt. ſ. videbis in ſeq. arti. Vel diuinãdo magis ad ter. dicas ꝙ ibi fuit facta ſubſtitutio vulgaris ꝛ pupillaris expreſſa: ꝛ cũ dicit ergo videk ꝙ datio ſubſtituti tollat ſuitatẽ. reſpõdeo ꝛ cõcedo ꝙ in his que pendẽt ex teſtamẽto ſicut datio coheredis extranei tollit ſuitatẽ: vt. l. apõ iulianũ. ℌ. idẽ iulianus. ſ. ad trebel. ita ꝛ multofortiꝰ datio expreſſa ſubſtituti vulgaris ꝛ hoc caſu põt eſſe vera opi. bar. i. l. nota. Sꝫ quo ad effectum tranſmiſſionis ꝙ nõ dependet immediate ex teſtõ nõ tollit ſuitas: nam dicetur ibi ſubſtitutio vulgaris tollit ſuitatẽ ꝓpter fideicõmiſſum vniuerſale datũ a ꝓmo herede quaſi non ſit opus ſuitate ad cõfirmãdũ teſtm̃ ex quo heres ſubſtitutus põt cogi adire nõ videk bene dictũ triplici rõne. Prima ꝙ fauor fideicõmiſſi vniuerſalis videk potius inducere oppoſitũ ꝙ neceſſitas nõ tollatur ꝓpter cõſeruationẽ fideicõmiſſi vt. l. nõ iuſtã. ꝛ qõ ibi ꝑ bal. C. ad treb. per quẽ ter. dicit ibi bal. totũ oppoſitũ ad ſolutionẽ iſtorũ ꝫ ꝙ vbi alꝭ datio ſubſtituti vulgaris tolleret exiſtentiã ſui heredis: nunc nõ tollat in fauorẽ fideicõmiſſi. Scõa ꝙ qõ heres cogak adire eſt inductũ ad maiorẽ ꝛſeruationẽ fideicõmiſſi. Unde nõ debet operari effectũ cõtrariũ: vt. l. legata inutiliter. ſ. de adi. lega. qd enim ſi primus heres merek anteꝙ poſſet cogi: certe tũc periret fideicom. niſi cõfirmaret ex capite ſuitatis. Tertia ꝙ licet ſit ꝓuiſum cõſeruationi teſta. per dationẽ fideicõmiſſi: nõ tñ eſt ꝓuiſum ipſi filio quo ad effectũ tranſmiſſionis: ꝛ ideo attenta iſta rõne haberemus dicere vt. ℌ. ꝙ tollik ſuitas in dependentibus ex teſtõ: ſed nõ ꝙ ad effectũ tr̃ãſmiſſionis: vnde prima ſolutio eſt melior. Ꝓo concluſione aũt quã ſecutus ſum nunc adducit Pan. de caſt. doc. ſubtilis ꝛ elegãs ter. in. l. fi. verſi. altera vero ſpẽs. ſ. de condi. inſtit. vbi dicik ꝙ ſi filiuꝰ eſt inſtitutus ſub conditione poteſtatiua q̃ põt impleri vltimo vite ſpiritu ſubſtitutus tali filio nõ ſuccedit ex ſubſtitutione niſi poſt mortẽ filiꝰ: ſed ſi eſſet ſublata ſuitas deberet ſuccedere in vita filiꝰ. i. in ipſo extremo mortis articulo vt oſtendã: ergo ſequitur ꝙ ꝑ dationẽ ſubſtituti nõ tollit ſuitas. cõſequentia patet. aſſumptũ ipſe ꝓbat: qꝛ licet vſq; ad extremũ mortis arti. incluſiue ꝛditio illa poſſit impleri: ꝛ ſic nõ ſit certũ eã defeciſſe niſi poſt mortẽ filiꝰ: ſi tamẽ filius nõ eſſet ſuus quãdo ꝛditio implerek in extremo mortis articulo certũ eſſet ꝙ hereditas ꝑ filiũ nõ poſſet adiri: qꝛ in extremo mortis arti. hereditas non põt adiri nec repudiari: vt. l. ſi. ſ. q̃ dies lega. ced. ꝛ. ſ. plenius diri. Cũ igit aliqs ſubſtituik filio ſi filiꝰ heres nõ erit: ſatis eſt etiã ſi invita filiꝰ nõ ſi defecta cõditio qõ ante mortẽ filiꝰ incipit eſſe certum ex alio capite ꝙ filiꝰ heres eſſe non põt: qꝛ etiã ſi in extremo mortis articulo purificaretur cõditio ſi filius non poſſet adire: ꝛ ſic ſubſtitutus ſuccederet in illo mortis arti. extremo: qꝛ eſt verũ ꝙ ꝓmus non põt eſſe heres. Jo. aũt de imo. in. l. ſi. ꝓallegata nitik reſpondere huic inductioni dicens ꝙ iſta impotẽtia adeũdi in extremo mortis articulo nõ dum impleta ꝛditione non debet attẽdi: qꝛ acgſitio hereditatis ꝛ repudiatio ꝓcedũt a pari: vt. l. is poteſt. de acgr. here. Unde ſicut ſi iſte filius vellet adire pendẽte conditione non poſſet ꝛ ꝑ nihilo reputarek eius aditio q̃ſi hereditas nõ eſt delata: ꝛ ita ꝑ nihilo dz attẽdi ꝛ reputari ne poſſit adire ex quo etiam ſi haberet volũtatẽ aptã adeũdi: nihilominus ex alio capite nõ poſſet. Sed iſta reſpõſio nõ videk eſſe ſufficies: qꝛ fatendũ eſt ꝙ actus repudiãdi volũtarius parificak actui cõditionis: patet in. l. ſi ita ſcriptũ. ℌ. ſi ſub conditione. j. de leg. ij. ſed impotẽtia adeũdi quo ad actũ adeũdi nõ parificatur: vnde iſta ſtant ſimul ꝙ ex volũtate adeũdi non poſſit induci aditio: qꝛ hereditas non eſt delata: ꝛ tamen ꝙ impotentia adeũdi ſtatim faciat locũ ſubſtituto non expectato defectu conditionis cuius ℣ium expreſſe dz do. Jo. de imo. Quod aũt iſta ſtent ſimul probatur per regulã poſitã i ' j. ℌ. ſinautẽ ſub conditione. C. de cadu. tol. vbi ter. dicit ꝙ quan... hereditas relinquitur ſub conditione ꝛ datſubſtitutus habet locum ſubſtitutio alternatiue ſiue conditio deficiat viuo herede: ſiue heres moriatur pẽdente cõditione: ergo impotentia adeũdi ſuperueniens heredi pendente conditione admittit ſubſtitutum non expectato defectu conditionis. Unde reiecta iſta ſolutione poteſt dici ꝙ iſta inductio eſt optima ꝛ de mente iuris. Si tamen velles tenere oppoſitum poteſt dari colorata reſponſio vt dicamus ꝙ in extremo mortis articulo ſublata ſuitate per dationẽ ſubſtituti deferk quidẽ hereditas ſubſtituto in rei veritate: ꝛ quo ad diſpoſitionẽ iuris: ſed tñ hereditatẽ tunc ſibi eſſe delatã nõ põt ſcire ꝑ certo ipſe ſubſtitutus: ℓz in rei natura certũ ſit hũc mortis articulũ hoc tñ homini nõ poteſt eſſe oĩno certũ: vñ impeditur aditio ſubſtituti: qꝛ dubitak vtrũ heredi tas ſit delata: vt. l. is qui heres. ℌ. ſi. ſ. de acqui. here. vel ſaltem neſcit. Facit ter. ꝛ qõ ibi habek in. l. heres inſtitut⁹. ꝛ. l. ſeq. co. ti. Qõ ergo dicimus ſi ſubſtitutus putat hũc eſſe extremũ mortis articulũ: ꝛ eius opinio cõcordat cum veritate: certe tunc non poſſet ſuſtineri iſta reſpõſio per. l. cũ qdã. ℌ. qõ dicitur. ff. eo. ti. Iſta tñ dubitatio in dubio ꝓſumitur: ꝛ in hoc caſu dubio ꝓſumik: qꝛ ex natura rei videk indulci: ꝛ in iſto caſu dubio poteſt itelligi. d. l. ſi. ꝛ tñ vt dixi magis placet inductio do. Pan. ꝛ credo eã eſſe de mente iuris. Ang. in. l. heres furioſi in ꝓin. ſ. de peti. here. tangens articulum noſtrũ dicit ibi videri caſum ꝙ opi. Bar. quẽ etiã ipſe Ang. ſequitur in. l. cor. ſ. de here. inſti. ¶ Et in cõſi. ſuo. clj. vbi dixit ꝙ etiã ſubſtitutio reciproca⁹ tollit ſuitatẽ. Sꝫ ad illũ ter. põt rñderi ꝙ ibi loquit in herede extraneo. ita vt declarari ſatis clare in. l. ſi. ℌ. tali. C. de cur. furio. dixit etiã Bar. in iſta materia tria vba multũ ſingularia. Primũ fuit but. qõ ipſe refert in. l. ſi arrogator. ſ. de ado. q voluit qõ auferre ſuitatẽ ſit grauamen filio iſtud grauamen tollit bodie de medio p. l. qñ in prioribus. C. de inoffi. teſt. q̃ dicta meri to reꝓbẽdit ibi Bal. ꝛ vltra ipm addo duas rõnes. Prima eſt ꝙ dato ꝙ iſta opi. eſſet vera eſſet reſtringẽda ad legitimã dũtaxat vñ reliqua hereditas non trãſmitteret ſed ſola legitima. Scõa ꝙ tile ter. circa mediũ vt tollere onus ꝓpter qõ olim dabak querela: ſed ꝓpter ſubſtitutũ vulgarem datũ filio nõ dabak olim ꝙrela: vt. l. papi. ℌ. quarta. de inoffi. teſta. ergo illa. l. nõ loquik in caſu nr̃o. Scõz fuit eiuſdẽ bal. in. o. l. ſi arrogator. vbi dixit qõ ℓz ex capite ſuitatis trãſmittatur hereditas ꝑ filiũ ſola tñ legitima ſi filius eſt in ea inſtitutus non tranſmittitur ex dicto capite. Ꝓo qua opinione facit optime ter. in. l. ſi. in. l. ſi qs filiũ. ℌ. ſi. C. de inoffi. teſt. vbi ꝓbatur ꝙ ius petendi ſupplemẽtũ in legitima trãſmittit ex bñficio ſpãli illius legis: ergo nõ ex capite ſuitatis: ꝛ ſic illud ius qõ ſumek ipſo iure per. l. non tranſmittit: eadẽ ratione nec aliud in quo filius expreſſe eſt inſtitut⁹. Tertiũ dictũ poſuit Bal. in. l. j. C. ſi quis omiſſa cau. re. vbi dixit per illũ ter. qõ datio ſubſtituti vulgaris nõ tollit exiſtẽtia ſui heredis qñ filius repudiauit hereditatẽ i fraudẽ rei lictor⁹ in teſtõ: qꝛ ad impugnãdũ iudiciũ defuncti dolose per dationẽ ſubſtituti nõ ꝺ⁹ data licentia abſtinẽdi. De materia iſtavide oĩno qõ ponit Bal. in. l. cũ ꝓponas. C. de here. inſt. Et cui⁹ dictis Jo. de imo. hic formauit diſtinctionẽ ſuã ꝛ qõ ipſe idẽ no. in. l. apõ hoſtes. C. de ſuis ꝛ legi. ꝛ qõ no. Ange. in. l. cor. ſ. de here. inſti. Et premiſſis ſeqtur deciſio ex parte alterius articuli qui nõ ſequitur vꝫ qõ datio coheredis extranei non tollit ſuitatẽ quo ad effectum tranſmiſſionis: ꝛ hoc tenuit Bar. ꝛ eſt cõis opi. in. l. ſi filius q pri. j. de vul. ꝛ pup. ꝛ qꝛ articulus iſte eſt ſolẽnis coꝛdiendus eſt paulo altius. Et ſciendum eſt vt refert diffuſe Jo. de imo. in. l. ſi filius q pri. ꝓallegata. ſuper ipſo fuiſſe tres opiniones principales. Una fuit Jac. de are. qui dixit ſimpliciter ꝙ datio coheredis tollit ſuitatẽ in dependẽtibus ex teſtõ. Scõa opi. fuit Bar. diſtinguẽtis qõ dak coheres ſuus aut extraneus. Primo caſu non tollitur ſuitaꝫ in aliꝰ: vt eſt caſus in. l. ſi filius q pri. ꝓalleg. nec etiã neceſſitas: vt. l. co. ſ. de here. inſti. Scõo caſu tollitur ſuitas in dependẽtib⁹ ex teſtõ p. l. apud iulianũ. ℌ. idẽ iulianus. ſ. ad treb. ꝛ p. l. ſed ſi plures. ℌ. filio. ſ. de vulg. ꝛ pup. Sed in his que ſunt extra teſtamẽtũ. i. que non cauſantur ex diſpoſitione defuncti ſed. l. non tollit ſuitas. Uñ nõ tollit facultas trãſmittẽdi ex datione coheredis extranei vt ꝑz in. l. fratris. C. de iure delibe. Nõ differẽtie eſt ſm eos qꝛ qñ teſtator dedit coheredẽ extraneũ filio ſuo vꝫ fatis ꝓuidiſſe teſtamento pupillari ꝑ additionẽ q̃ erat facienda ꝑ coheredẽ datũ i teſtõ: vt l. ita tñ. ℌ. a pfe. ſ. ad trebel. facit optime ter. in. l. q̃ſtũ in fi. ſ. de acqui. here. vbi ꝺ⁹ ℓz extrane⁹ inſtitut⁹ ſolus non poſſit repudiare ex paterno ꝛ acceptare ex pupillari ex. l. puiſione: tñ qñ ℓz coheredẽ põt: qꝛ ipſe teſtator ꝓuidit ſibi de altero in caſu q̃ vnus omitteret. Et iſta rõne ſuitas non cõfirmat tabulas pupillares: qꝛ teſtator ipe ꝓuidit ſibi dãdo coheredẽ extraneũ: ſed in depẽdẽtibus extra teſtm̃. i. in iure trãſmittendi ꝓuiſio teſtatoris nõ eſt ſufficiens: qꝛ ꝙis det coheredẽ non tñ ꝑ additionẽ factã a coherede plus vel minus ſaluabitur ius tranſmiſſionis: quia ergo ꝓuiſio teſtatoris quo ad hoc non ꝓuidet ſufficienter: ideo non tollit ſuitas: ꝛ iſta rõ eſt multũ cozolata. Tertia fuit opi. bal. i iſta. l. q voluit qõ ꝑ dationẽ coheredis extranei nullo reſpectu ꝛ nullo mõ tollak ſuitas: cit tñ qõ tollitur neceſſitas: qꝛ coheres vꝫ tacite ſubſtitut⁹: filio: vt l. ſi titio. ℌ. julian⁹. ſ. de leg. ñ. Sꝫ datio ſubſtituti tollit neceſſitatem vt. ſ. dictum fuit: ergo ꝛ datio coheredis: ꝛ qõ non tollatur ſuitas etiã in non dependentibus a teſtamento probat ipe qꝛ etiã ius trãſmiſſionis pẽdet ex teſtamẽto. Sed ad hãc rõnẽ fuit. ſ. reſponſum dum dixit qõ ꝙ dationẽ coheredis non ꝓuidetur aliquo modo in ri tranſmittendi ſicut ꝓuidetur bis que immediate depẽdẽt: et illa ratio eſt veriſſima. Allio modo reſpondent moder. ꝙ licet ius tranſmiſſionis pẽdeat ex teſtamẽto non tñ eſt immediate ex teſtamento

mẽto ſed ex diſpoſitione. l. mediãte teſtõ. Sꝫ ℣ ꝺdictã rõnẽ. ſ. aſſignatã arguit addendo ad ea q̃ dixi in. l. ſi fratris. C. de iure delibe. Et vꝫ ꝙ ℓz teſtator ſiui ꝓuideritꝺdo coberedẽ nõ tñ tollat ꝓuiſionem legalẽ: qꝛ ꝙ ſuitas cõfirmet tabulas pupillares non videtur eſſe inductũ de iure cõi: qꝛ cũ filius ſit heres ipo iure reperitur adita hereditas ex paterno: ꝛ ꝛ̃ videk ꝙ ℓz regulas iuris tabule pupillares ſint cõfirmate nec potes dicere qõ ipſa ſuitas ſit intro ducta de iure ſpeciali: qꝛ hoc videtur falſũ qñ ſuitas nibil aliud eſt quã dñi continuatio in filiũ: vt. l. in ſuis. ℌ. eo. ꝙ aũt ius continuatũ a vita patris poſt mortẽ ipſius non dicatur noua acquiſitio: ꝛ per ꝛ̃ſ non ſit opus noua acquiſitione bocvidek eſſe ℣ regulas iuris qꝛ qõ incũ eſt non eſt opus acquiſitione de nouo: vt. l. ſequiſ. ℌ. lana. ff. de vſuca. tũc ſuccedit regula qõ ꝓuiſio hominis nõ tollit ꝓuiſionẽ iuris que nõ inducit de iure ſpãli ſed de iure cõi ℓz Ly. in. l. ñ. C. de iure emphy. qué refert Bar. ꝛ ſequitur in. l. j. ℌ. diꝛerit aliquis. ſ. de pub. ¶ Saluãdo dicta doctoꝝ dicas qõ vere ſuitas introducit de iure ſpãli duab⁹ rõnibus. prima eſt qꝛ veritate inſpecta: vt. ſ. dixi non continuatur idẽ dñiꝫ in filiũ qõ babebat in vita p̃is: nã cõtinuatio veri dñi ꝛ ꝓpꝛ eſt poti⁹ ficta q̃ vera: ergo eſt de iure ſpãli. Scõa qꝛ filiꝰ anteq̃ ſe actualiter immiſceat nõ ꝺr eſſe ſimpliciter heres ꝛ abſolute: ſed ſolũ quo ad ea q̃ ſunt in fauorẽ ſui. Nã quo ad alia virtus ſuitatis eſt elisa ꝛ filiꝰ ſuus cõparatur emãcipato: vt. l. nã nec emancipatus. in ꝓin. ꝛ ibi ꝑ Bart. ſ. de legat. j. ꝛ declarat idẽ Bart. in. l. ſi filius q pri. ſepe allegata. hic aũt vꝫ inductũ ſpãli rõne qõ quo ad quedã ſuitas facit aliquẽ heredẽ totaliter: et quo ad quedã non vt ꝓbatur in ſimili in. l. cũ ex oratione. ℌ. de excuſa. tut. Facit optime qõ ſubtiliter no. bar. in. l. maritus. ℌ. legis iulie. ſ. de adnl. ergo non põt negari qõ ſuitas eſt quoddã ius ꝛ q̃dã ꝓuiſio inducta de iure ſpãli: q̃ qdẽ ꝓuiſio tollitur per ꝓuiſionẽ bois: vt. l. maritus. C. de ꝓcur. et. l. ſi. C. de pact. cõuẽ. ꝛ hoc plus placet ꝙ tꝺ qõ alꝭ ſcripſi ſuper iſto articulo in. l. ſi fratris. ꝓallegata. Adueꝛte qꝛ Bal. in. l. ñ filius heres. vñ vult ꝙ datio coheredis extranei nõ tollet ſuitatẽ etiã quo ad cõfirmãdas tabulas pupillares declarat rõnem ꝓmiſſam hoc modo: qꝛ ſi non tollitur ſuitas quo ad tranſmiſſionẽ ergo hereditas paterna tranſmiſſa poterit adiri: ꝛ ſic cõfirmabik teſtm̃ ꝑnũ ꝑ additionem ꝛ ꝛ̃ tabule pupillares. Sed iſta rõ dicit vnũ impoſſibile: vt etiã oñdit Jo. de imo. in. l. nfa. qꝛ ſi pupill⁹ trãſmittet aut dices ꝙ trãſmittat ad ſuccedẽtẽ abitestato: ꝛ tũc fruſtra tractak de pupillari ſubſtitutiõe. Aut dicis ꝙ trãſmittat ad pupillariter ſubſtitutũ: ꝛ hoc nõ põt eẽ: qꝛ opꝰ q̃ pupillariter ſubſtitut⁹ ꝓt⁹ adeat ex pupillari ſubſtitutiõe q̃ ꝑ virtutẽ trãſmiſſiõis poſſet adire ex ꝓno. Nã ius trãſmittẽdi eſt in bñditate pupilli ius adeũdi trãſmiſſum: vt. l. ſi quis filium. ℌ. ſi. ſ. de acqui. here. vñ ꝓiuſq; tractek de adeũdo ex capite trãſmiſſionis opꝰ qõ tabule pupillares ꝓmo ſint cõfirmate ꝛ adita hereditas ex ſecundis tabulis. Preterea inquãtũ bal. dixit qõ per dationẽ coheredis tollitur neceſſitas hoc vꝫ falſum ꝛ contra ter. in. l. cum hereditatem. ꝛ in. l. ex parte. in ꝓin. ſ. de acgr. here. Unde quarta fuit opinio Benedic. de plum. in repe. ſua qui dicit qõ quo ad oẽm effectũ durat ſuitas ꝛ neceſſitas etiã quo ad ea que dependent ex teſtamento. ꝛ hanc opi. ſequiſ domi. me. in. l. apud iulianũ. ℌ. idẽ iulianus. ſ. ad trebel ℜõnib⁹ eoꝝ magis colorate ſunt iſte: quia qõ tollak ſuitas ꝑ dationẽ coheredis quo ad alios effectus vꝫ probari multis ſuribus: vꝫ in. l. ñ. ℌ. ſi filium pro here. ꝛ in. l. cũ hereditatem. ꝓallegata. ꝛ in. l. papinia. in verſi. abſtinuit. co. ti. Et vltra ipſoꝝ allegationes vide ter. no. in. l. j. ℌ. ibidẽ. ſ. de colla. bo. vbi ꝓ⁹ ℓz filius inſtitutus ꝑ parte habuerit coheredẽ extraneũ tñ tranſmittit hereditatẽ ꝺ⁹ iure ciuili. Nec potes dicere ꝙ ibi hereditas fuit adita: qꝛ tũc fruſtra dubitarek vtrũ filius mortes trãſmiſiſſet ℣ tab. ad heredẽ ſuũ. Quia ſi fuiſſet adita hñditas ꝑ filiũ nõ poſſet intẽtare ampliꝰ ℣ ta. vt. l. ſi poſt mortẽ. ℌ. ſi in adoptione. vꝫ illud. ꝛ. l. ſi ex duob⁹. in fine principñ. ſ. de ℣ tab. Scõo vide ter. nota. in. l. nihil. ℌ. ſi patronus. in ſcõo nſlo. ſ. de vo. liber. vbi ter. dicit ꝙ quãuis filiꝰ arrogatus fuerit inſtitut⁹ heres ex parte remanſit tñ heres ſuus ipſo iure: et oportet de neceſſitate intelligere qõ ibi habeat coheredẽ extraneum: qꝛ ſi filius liberti fuiſſet coheres tũc nõ poſſet repudiando ex inſtitutione venire p contra tabulas que nõ competent patronoveꝛ filio patroni: qꝛ aliquis ex deſcendentibus liberti eſt heres ex aliqua parte: vt. l. ſi ex quis ex deſcendentibus liberti eſt heres ex aliqua parte: vt. l. ſi ex modica. in principñ. ff. co. ti. Nam ter. in. l. ſi ex duobus. ℌ. j. in vltimo dica. in principñ. ff. co. ti. Nam ter. in. l. ſi ex duobus. ℌ. j. in vltimo reſponſo filius haberet coheredẽ extraneũ. Item ter. in. l. non putauit. ℌ. non eſt nouum. co. ti. non facit: quia ibi non dicitur qõ filius remaneat ſuus. Et ad ter. in. l. ñ. ℌ. ſi filium. ff. ꝓo here. quẽ adducit dominus meus: poteſt ſcilicet reſponderi qõ titulus ꝓueniens ex acquiſitione inducta ex teſtamento per quẽ datur poteſtas preſcribendi quo ad illum effectum. ſ. vt filius poſſit preſcribere vel nõ preſcribere eſt potius ex ꝓuiſione legali quãuis immediate dependeat ex teſtamẽto. Preterea natura tituli dicit nouam acquiſitionem que non eſt in ſuo: vnde quod ſuus haberet titulum repugnaret nature ſuitatis: ſed hoc nõ repugnat ſuitati ꝙ aliquis ſit ſuus: ꝛ tamen non habeat omnes effectus ſuitatis ꝓpter ꝓuiſionem hominis expreſſe factam: vt. ſ. dixi. Secundo arguo ſic contra Bartolum: dicere qõ non confirmentur tabule pupillares eſt ponere filium eſſe ꝓo parte ſuum ꝛ ꝓo parte non. Sed hoc videtur inconueniens: ſicut dicitur de legitimato: vt. c. per venerabilem. qui ſil. ſint legiti. bene facit ter. in ſi. ℌ. ſi patron⁹. ſ. de bo. lib. ergo debemus dicere quo ad omnia ſuitate operari: ℓz ad hoc eſt dicendum qõ filius eſt in totum ſuus: ſuitas tñ non diuiditur ſed bene diuiduntur effectus ſuitatis: vt patet ex. l. ſi filiꝰ qui pñ ꝓallegata. ibi ꝑ bar. dñi declarat qõ ſuitas opak quo ad quedã: ꝛ quo ad q̃dã nõ. facit optime ter. in. l. paulus. ℌ. ſi. ſ. de bo. lib. nec etiã eſt inconueniens hoc qõ ex eã aliquis cenſeak eſſe heres ℔z quid etiã nõ ſimpliciter: vt ꝑz in inſtituto in re certa de quo in l. quotics. C. de here. inſti. tertio arguũt ipſi de. l. in his. ſ. de cõdi. ꝛ demon. vbi dicik qõ in his q̃ dependent ex teſtõ agitur ex rigore iuris ſed in his q̃ dependent extra teſtm̃ agitur ex eqtate: ergo vꝫ qõ ſi ſuitas non tollik in dependẽtibus extra teſtm̃ vbi plus deberet attendi equitas ꝛ nõ rigor: multofortiꝰ in dependẽtib⁹ ex teſtõ. Sed ad hoc rñdetur ſcõm quoſdã ℳdd. ꝛ bene qõ iſta ſunt vera niſi interpretatio ꝓueniat ex preſumpta mente defuncti: qꝛ tunc precipue in his que dependẽt ex teſtõ attendik volũtas teſtatoris: vt. l. in cõditionibus pupillus. ſ. de condit. ꝛ demon. Non obſt. dicunt ipſi ter. in. ℌ. idẽ iulianus. quia ibi coberedes dato filio ſubſtituti pupillariter ideo debeat adiri ſaltẽ vnus ex eis: qꝛ ſi ambo repudiarent ex paterno repellerentur a ſubſtitutiõe pupillari: vt l. ſed ſi plures. ℌ. filio. ſ. de vulg. ꝛ pup. ꝛ. l. queſtũ. ſ. de acquir. here. Unde ſi in caſu. ℌ. idem iulian⁹. tertius fuiſſet pupillariter ſubſtitutas tunc non requireret aditio ex paterno. Uel dic dicit do. me. qõ ibi fuit aditio facta ad cautelã. Sed ꝓima rñſio eſt falſa. ℓz videatur colorata: qꝛ ter. in. ℌ. idẽ iulia. dicit qõ ideo regrik aditio ex paterno: vt confirmatis tabulis pupillaribus poſſit habere locũ ſubſti. ꝛ ſic manifeſte datur intelligi qõ ſine aditione tabule nõ eſſent cõfirmate: ꝛ per illud verbũ tollitur etiã ſequẽs reſponſio ꝙ ibi aditio ſit facta ad cautelã. Unde tenenda eſt opi. Dyn. ꝛ Bar. que eſt cõior ꝓo qua videk caſus nõ cauillãdo literã in. l. ñ. ℌ. interdũ. j. de vulg. ꝛ pup. Niſi reſtringas illũ ter. qñ pater fecit teſtm̃ filio ex heredato qõ ter. tñ non dicit: ſi tñ velles tenere opi. iſtoꝝ modernoꝝ poſſes dicere ꝛ eſt noua ſolutio ꝙ ſuitas ꝛ̃firmat tabulas pupillares in his que ſunt in fauorẽ filiꝰ. Unde qõ ſubſtitutus pupilli poſſit ſuccedere ſi vult hoc ẽ fauor filiꝰ: ꝛ quãtũ ad hoc ſuitas cõfirmaret pupillares: ſed qõ ſi ſubſtitutus ſi non vult cogak adire in fauorem fideicõmiſ. iſte nõ eſt fauor pupilli imo eſt onus beredis pupilli: ergo quo ad hũc effectũ vt ſubſtitut⁹ cogak adire ad petitionẽ fideicõ. tabule pupillares non ꝛ̃firmabũtur ꝓo iſta ſolu. facit optime. ter. in. l. ita tñ. ℌ. a patre. ſ. ad treb. ſi intelligas illũ ter. in filio inſtituto qui eſt ſubſtitutus exheredato ſicut videnſ ſonare verba litere in ꝓin. et in ver. hereditatẽ paterna: ℓz gl. ibi intelligat illũ ter. in extraneo. Ez tñ ter. in. ℌ. idem iulianus. videtur innuere qõ tabule pupillares ſimpliciter eſſent inualide ſine aditione ideo ſequenda eſt opi. cõis. Cõtra quã fortiter facit ter. in. l. filiũ in fi. ꝓin. ſ. de lega. preſtan. vbi dz qõ ſi pupillus ſit inſtitutus ꝓo parte ꝛ accipit cõtra tabu. ꝛ ſic repudiat hereditatez tñ ſubſtitutio pupil. remanet valida ꝛ debenk legata oĩb⁹. niſi ergo tu reſpõdeas qõ ille ter. intelligik qñ ℑtab. intentak adita hereditate ꝑ coheredẽ ibi eſſet caſus iſti⁹ qõnis: qꝛ opꝰ dicere qõ ſuitas pupilli q habuit coheredẽ ꝛfirmaret tabulas pupillares: vꝫ põt dicere ꝙ ℓz ibi hñditas nõ eſſet adita ꝑ aliquẽ: nihilominus ideo ſuitas ꝛfirmat tabulas pupillares nõ obſtãte datione cohẽdis: qꝛ datio cohẽdis erat extincta ꝛ ſublata de medio ꝓ morte filiꝰ ꝑ ℑ tab. intẽtatas añ adita hñditatẽ. Et hoc eſt qõ dixit ſin. bal. ꝛ ang. poſt cũ. l. ex duobus. ℌ. ſi. ſ. de vul. ꝛ pu. ¶ Sꝫ q̃rit qd ſi datio cohẽdis eſſet extincta ex volũtate heredis qꝛ repudiaſſet hereditatẽ añ mortẽ pupilli: et ſic tpe quo poterat adire ſuitas. Utrũ ſuitas cõfirmet tũc tabulas pupillares. ſup quo dixit elegãter bal. in. l. ſi fratris. in vltl. colũ. C. de iure delib. qꝛ ſuitas adiret ꝛ ita dixit debere intelligi tert. in. l. ſi fratris. ꝛ hoc dixit glo. fing. quã ibi põderat ang. ad hoc. l. papi. ℌ. q̃rta aũt. ℌ. de inof. teſt. ꝛ ℓz illa gl. loquaꝫ ſubſtitutovulgari repudiãte cadẽ rõ eſt ꝛ maior i coherede: qꝛ fortiꝰ fuit ſublata ſuitas ꝑ dationẽ coheredis. ang. aũt ibi reꝓbẽdit illã glos. qꝛ ℓz coheres repudiet vel ſubſtitut⁹ añ mortẽ filiꝰ vel adducti tñ vꝫ durare rõ ꝑpter quã tollit ſuitas i depẽdẽtib⁹ ex teſtõ: qꝛ teſtõ; ꝙidet ſibi ꝑ ſi ꝛ teſtõ ſuo ſpãliter dãdo cohẽdẽ vel ſubſtitutũ: ergo vꝫ recteſſum a ꝙiſione. l. ꝛ imputet ſibi teſtator ꝙ elegit heredẽ qui noluit adire. ꝛ iſta opi. placet qꝛ ter. in. ℌ. idẽ iulianus. ꝛ in. ℌ. interdũ. ꝓallegatis. nõ diſtinguit quo tẽpore coheres repudiet hereditatẽ. Utrũ. ſ. mortuo pupillo vel ipſo viuo: ideo opi. Ang. videtur magis de mente iuris: poſſet tñ limitaꝛ iſta opinio quando filius inſtitutus haberet coheredẽ inſtitutum in re certa: nam ſi taliter inſtitutus moreretur ante filium vel repudiaret inſtitutionẽ de ſe factã anteq̃ filius ipſe repudiaret hereditatem iſto caſu filius nunq̃ videtur habuiſſe coheredem verum in hereditate et ideo remanebat ſuus ꝛ dicit qõ non meminit ſe vidiſſe tactum iſtum articulũ ab aliquo. Et licet Jo. õ imo. ibi nitatur ꝓpugnare iſtã diſtinctionẽ ꝑ. l. cũ in ſcõ. j. de inuſt. rup. ꝛ irri. teſta. mihi tamẽ placet iſta

Universidad de Deusto
Biblioteca

opi. q; facilius tollit nuda volūtas testatoris precedēs per sequē
tem quā tollatur suitas in preiudiciū filij. Et cōtra primū mēbrū
cōis opi. ſ. q; datio coheredis nō impediat trālmissionē tenuit sa
lyn. in repe. ſua. in. l. apud hostes. C. de suis ⁊ leg. ꝑ quo vſ casus sin
gu. in. l. fi. C. de insti. ⁊ substi. ℔m intellectū Bar. nā ibi erat substi
tut⁹ vulgaris in casu impotētie: vñ nō pōt dicere q; suitas tollere
tur per datiōnē substitutiː vt. ℨ. est dictū: ⁊ tū ibi fi mater nō est in
medio vel nisi esset fauor matris si filius moritur nō adita hereditate succedit substitutus vulgaris: ergo ptz q; ꝓpter matrē q̄ erat
coheres fuit sublata suitas ⁊ filij nō potuit trālmittere: q; ibi tpe
quo decessit filius mater erat mortua: ⁊ fi intelligis q̄ esset mortua nō adita hereditate ibi esset casus ꝓ opinionē mea in articulo
prio ꝓcedēti: vñ aut tene alias lecturas ad illā. l. aut dic q; cōmunis opi. est vera regulariter. Fallit tū ybicūq; ſi impedit trālmissio succedat vocatus ex testō ex volūtate defūcti ſaltē tacita sicut in
stitutus. Et q; ℨ. multa diximus de intellectu. l. fi. de cōdi. institu.
Adde ad illa q̄ idem Jo. de imo. in. l. iā dubitari. ſ. de here. institut ad illā. l. aliā solutionē. dicit enī q; fuit ibi facta institutio filio substituto sub cōditiōe si cōditio nō esset ꝑpleta: ⁊ ista fuit substitutio expſſa ℔m eū. Aū in alijs casib⁹. i. q̄n filij⁹ nō posset esse heres q; esset cōstitutus in articulo mortis substitutus vſ vocari ex tacita substitutione que nō tollit suitatē vt superius dixim⁹. Sed
ista solutio non pl̄z aliquo mō: q; aut dicis q; subſtō fuit expſſe facta in casum deficientis cōditionis ⁊ hoc est diuinare ad illuz ter.
aut dicis q; substitutio simpliciter facta: verbi gra: si filius heres
nō erit sempronium substituo. videatur expſſe facta solū in casum
deficientis cōditiōis: ⁊ hoc nō est verū: q; non est rō cur magis ex
pressi⁹ referāt ad hūc casuz ꝙ ad alūd: ex quo filij⁹ nō pōt esse heres
vel nō vult. Nec ēt plz solutio quā dedi in lectiōe ꝓcēdēti: q; sequetur ex ea q; q̄n filius est substitutus sub cōditione que nō pōt impleri vltimo vite spū: similiter substitut⁹ nō pōt admitti invita filij⁹: q; adhuc in illo casu substitut⁹ erit incert⁹ qs sit extremi spūs
in quo cōditio deficit: ⁊ sic erit incertus vtrū cōditio sit defecta vel
nō ⁊ sic an sibi fit data hereditas: ⁊ ideo tene intellectū. d. Pau.
nō insistēdo vlterius. ¶ Sequit̄ tertius articulus in quo queritur vtrū filius desinit esse su⁹ ꝑ cōditionē potestatiuā sub qua est
institutus in quo dicendū est ℔m Bar. in. l. si filij⁹ qui patri. sepe al
legata: q; aut filius instituit sub expſſa cōditione si voluerit: ⁊ tūc
desinit esse su⁹ ꝑ tex. in. l. iā dubitari. ⁊. l. conneli⁹. ſ. de here. insti. ⁊ ꝓ
l. verba. ſ. de cōdi. insti. que. ll. inducunt sic. dō. in. l. iam dubitari q;
per istā cōditionē filius desinit esse necessarius. Jtē nō pōt abstinere si impleuit cōditionē q; volūtate sua factus est heres: ⁊ sic er
hoc cōcluditur q; erat sublata suitas: q; suitas facit aliquē heredē
ꝓponere ⁊ anteꝙ velit: vt. l. in testō. ℌ. pe. ſ. de suis ⁊ legi. ⁊ in. ℌ. fui.
insti. de here. quali. ⁊ diffe. ⁊ in. l. fi. ℌ. j. C. de cur. fur. ter. autez in. l.
conneli⁹. inducitur sic: q; ibi dicitur in ſcō rūso q; ista conditio in
necessarijs nō solum bz figurā sed materiā cōditionis. natura autem conditionis est vt impediat hereditatē deferri: vt. l. j. ℌ. finaūt
sub cōditiōe. C. de cad. tol. ergo filius interim nō potuit esse heres
ipso iure hereditate nō delata. ¶ Cōtrariū tamē tenuerūt Saly.
Bal. Ange. in. l. cornelius. ſ. de here. insti. ⁊ in. d. l. iam dubitari. di
centes q; ista conditio nō impedit hereditatem deferri filio nec filium esse suum sed solū mutat qualitatem succedendi: q; efficit de
necessario volūtarius: ⁊ ita dicūt tenere gl. vltimā in. l. iam dubitari ꝓallegata. Sed gl. pōt aliter exponi: vt in dictis iuribus plenius. d. Jo. de imo. Ang. aūt ꝙ opinione sua arguit istō mō: quia
licet per istā cōditionē tollat necessitas que est inducta in fauorem
testatoris: nō tñ tollitur suitas q̄ est inducta in fauorē filij: vt. l. in
suis. ℨ. eo. ⁊. l. cum rō. in pin. ℨ. de bo. dā. Unde ℔m eū testator non
pōt tollere suitatē in filio acquisitā sibi ex puisione. l. sine legitima
causa: ⁊ ideo nō potest filiū exheredare sine cā iusta. Facit ter. in. l.
in arrogato. ℨ. de adop. ⁊ in. l. j. ℌ. fi impuberi. ſ. de colla. bo. Sed
huic rōni nititur rūdere Joan. de imo. qui tenet oppositum in lo
cis ꝓallegatis: dicēs q; licet testator nō possit penitus tollere suitatē: pōt tñ eā suspendere: vt patet in filio instituto sub alia specie
cōditiōis potestatine de qua. ſ. dicet: qui interim pēdēte cōditiōe
nō est suus: vt est casus in ista. l. ℔m vnum intellectum ⁊ pleni⁹ di
cam ibi. Sed ista respōsio presupponit q̄ impleta ista conditione
filius efficeret suus qō nō est verū: vt. ſ. videbis. Et iō tu dic perse
ctus quāuis rūsio precedens sufficiat ad tollendā rationē Ange.
quod suitas potest tolli a testatore quando est quid quod imputē
tur filio cur non paruit voluntati testatoris. Unde videmus qō
si filius sit institutus sub conditione potestatiua velata: ⁊ non pa
ret conditioni sine dubio desinit esse suus: vt probatur in. l. si. ſ. de
cōdi. insti. vbi deficiente cōditiōe vita filij removet filius ⁊ succedit substitutus. ⁊ melius in. l. suus quoq;. ℌ. j. ſ. de heredi. insti
tu. vbi patet ꝙ si filius nō implet cōditionem potestatiuā non pōt
tanꝙ ꝑ tertius dicere testm nullū q; nō remanet suus. Et si dicaꝭ
q̄n filius institutus impleuit cōditionē: tūc non bz priuari suitate: q; hic nulla est culpa sua. Rūdet ꝙ hoc venit in cōsequētia ad
ipsam cōditionē voluntariam. Aū filius nō priuatur suitate in me
diatē a testatore ſz a lege q̄ inducit dispositionē suā ex facto testato
ris ꝑcedēte. Aū dicemus q; testator instituendo filiū si volet licet
immediate ⁊ principaliter nō posset sine cā ꝓnare filium suitate: in cōsequētia tñ poterit. arg. l. fi is qui duos. ℌ. fi. ⁊ qō ibi per bar. ſ.
de lib. le. ⁊. l. si qs seruū. ℨ. de ac. emp. ⁊ qō no. bar. in. l. fi. C. de pac.
Causa aūt cur filius tūc non est suus: q; vt dicit tex. in. l. iam dubitari. implendo cōditionē acgrit sibi hereditatē ex sua volūtate aſſ
ꝙ adsit suitas: vñ si suitas supueniret postea nihil operaret q; cum
sit inuenta ad acgsitionē faciēdā ipso iure vel ad dñiū quesitū cōtinuandū neutrū istoꝝ potest facere nūc cū iā inueniat dñiū quesitū ex aditione volūtaria: qō retro vſ quesitū a tpe mortis: vt. l.
heres qñq;. ſ. de acq. here. Qō enī quesitum est ex vna cā irrenocabili non pōt queri amplius ex alia: vt. l. iij. ℌ. ex plurib⁹. ⁊ ibi not.
ſ. de acqui. pos. ⁊ hoc fuit expresse de mēte Bar. in loco preallegato. lz Joan. de imol. aliter ibi sentit ⁊ in. d. l. iam dubitari. Vel pōt
dici ⁊ breuius q; modos inuētos ⁊ approbatos a iure pōt tolli
suitas a testatore etiā sine culpa filij: ynus aūt ex modis inuentis
est q̄n filius instituit sub cōditione si voleti ⁊ probat in. l. iā dubitari. Sicut dicimus in ſili q; lz testator non possit facere regulari
ter qō qui semel fuit heres desinat esse heres: vt. l. qui solvendo. ſ.
de heredi. insti. ¶ Hoc tū potest facere de licentia legis: vt. l. miles
ita heredem in princip. ſ. de testamē. mili. Aliquando filius insti
tuitur sub cōditione potestatiua velata: verbi gratia: si ascenderit
capitoliū vel si decem dederit. ⁊ tunc dixit Bar. qō filius per banc
cōditionē nō desinat esse suus: intelligē post impletā conditionē:
vt. l. conditionibus pupillus. ſ. de condi. ⁊ demon. Et est ratio differentie inter hunc casum ⁊ primū: q; in primo casu impleme. ntū
conditionis est ipsa aditio vt dixi non pōt subintrare suitas ante
aditionē voluntariam q; non impleta conditione perfecte filius
non potest esse suus. Jmpleta aūt conditione aditio reperitur
iā facta ⁊ sic filius ex suitate non potest de nouo acquirere. Sz ex
scō casu impletio conditionis in dubio non inducit additionem:
vt. l. j. ℌ. si heredi. ℨ. de condi. ob causam: vt not. in. l. antistius. ſ. de
acqui. heredi. ⁊ ideo impleta cōditione: q; nondum adita est hereditas suitas facit filium heredē ipso iure. Sed contra istaꝫ dſam
facit: q; sequeret ℔m hoc ꝙ institutus sub conditione velata pareret conditioni aio adeūdi per implementū conditionis qō potest
fieri vt probat in dictis iuribus. Tūc ſltr impleta cōditione filij⁹
non esset suus ⁊ necessarius ꝙ posset concedi: ⁊ sic deberemus restringere. l. conditionib⁹ pupillus ꝓallegatā. Vel potes dicere et
subtilius q; lz implēs cōditionē vellet adire nec sit inter implemen
tum cōditionis ⁊ additionem ꝓius vel posterius tpe: est tñ prioritas ordinis ⁊ intellectus: q; ꝓius vſ impleta cōdicio. ſ. quā pendē
tem hereditas non potuit deferri ⁊ successiue fieri aditio hereditatis. Quinimo potest dici ⁊ ꝓbabiliter q; etiā inter ista sit ordo
tpis vt demum impleta conditione inducaē aditio. Aū q; est etiā
ordo temporis anteꝙ ex actu hominis inducatur aditio subintret
dispositio iuris que est clarior quā voluntas hominis ⁊ efficitur
heres suus ipso iure. Sed in primo casu posito quod interim impleret cōditionē ⁊ adiret esset ordo rationis non tamē est prioritas tēporis: ⁊ ideo suitas non pōt subintrare. Si autē queritur
vtrū pendente cōditione velata sit extincta suitas. dicendū est qō
nō est extincta suitas sed suspēsa. Sed deficiēte conditione est pen
tus extincta q; hereditas nō potest vlterius deferri ⁊ nunꝙ fuit
delata. ista conclusio ꝓbatur expresse in. l. j. ℌ. sciendū. ſ. de suis ⁊ legitti. vbi taliter instituti equiparanē exheredatis. Sed exheredatus si repellatur a coherede totaliter definit esse suus: vt in. d. ℌ. Iciendum. ergo similiter in casu nostro extinguetur suitas. facit opti
me tex. in. l. fina. ſ. de condi. insti. ⁊ in. l. iam dubitari. in fin. ꝓallegata. Ubi dicitur q; sicut filius qui instituitur sub conditione si
volet videtur esse heres ex voluntate ⁊ nō ex suitate: ita ⁊ filius in
stitutus sub aliqua conditione potestatiua: ergo patet qō anteꝙ
impleat nunꝙ fuit delata hereditas sicut in primo casu ⁊ sic nūꝙ
fuit suus. Hoc confirmatur quia si per talem conditionem filius
interim non desineret esse suus: tunc sequeretur q; pēdente tali cō
ditione ipse transmitteret hereditatem ex capite suitatis: per con
sequens ius implendi conditionem ad heredem sicut dicimus in
l. si decem cum petiero. ſ. de ver. oblig. Sed hoc est falsum ꝛz̄ ter.
in. l. fina. de cōdi. insti. ⁊. l. su⁹ quoq;. ℌ. ſz si filio. ſ. de here. insti. ergo
p3 q; interim suitas fuit sulpensa deficiēte cōditiōe extincta. P:o
qua conclusione est casus in princi. l. nostre. quem not. hic Joan. de imol. ℔m vnam lecturam: ⁊ tenet Bald. in. l. fina. de conditio. institutio.

Summarium

1 Dispositio facta per verbum futuri temporis quando valeat.
2 Exheredatio facta de impubere filio cui post completam pubertatem mandet testator restitui hereditatem dicitur in dubio fieri in fauorem filij.

Filij etiam. Hoc dicunt iste due. ll. Exheredatio pōt fieri per verbum futuri tēporis ꝓsentis ⁊ qū fit in fauorem filij nō noc
et filio. ¶ Not. ex. l. filij. q; in vltimis, voluntatibus que de sui

que de sui natura respiciūt tp̄s futurū: ita valet dispositio facta p
vbū futuri tpis sicut p vbū ꝓsentis vel ꝓteriti. Uz enī etiā p verbū
ꝓteriti tpis facta exheredatio: vt. l. qui volebat. ⁊ ibi no. ſ. de here.
insti. Utrū aūt in ſcriptis verba respicientia futurū tp̄s inducant
ſcriptū de pūti. vide qō traditur in. l. j. ℌ. stipulatio. ℨ. dever. obl. ⁊ in
l. in emētis. C. de ℨben. emp. Vide etiā ad materiā qō traditi i text.
2 glo. in. l. tale pactū. in pn. ff. de pac. ¶ ☞ Scōo not. in. l. seq. qō ex
2 heredatio facta⁹ de filio impubere cui testator mādat restitui he
reditatē post pubertatē cōpletā dō fieri in dubio i fauorē filij: ⁊ tō
filius nō poterit q̄relare testm ℔z doc. ℌ. q̄rit hic ꝙ declaratione
ter. ⁊ gl. nunqd bodie ista exheredatio valeret ex quo est facta sine
expressione cause: ⁊ posito quod filius non fuisset hic expſſe exhe
redat⁹ vtrū testm esset nullū vel de iure istoꝝ de iure nouissimo. et
oībus istis qōnibus rūdetur simul p moder. hic ⁊ p bal. in. l. cum
ex filio. ſ. de vulg. ⁊ pup. cuius dicta hic ⁊ ibi sequitur Ang. q; nec
de iure isto testamentum esset nullū nec de iure nouissimo etiaꝫ si
filij⁹ esset exheredatus non inserta causa: q; q̄n filius est ꝓterit⁹ in
fauorē sui sicut nō pōt ℌ tabulare testm: vt. l. si emancipatus. ff. de
ℌ tab. ⁊ in. d. l. cū ex filia. ℔m intellectū cōem. ita non poterat dicere
testm nullū ex mēte. l. ex eadē rōne ℔m moderū. hic ⁊ bñ. De iure
aūt nouissimo tūc ꝓteriti reddit testm nullū: ⁊ requiritur titulus
institutiōis in filio. Et similiter in exheredatiōe regritur expſſio
cause q̄n exheredatio vel ꝓteritio fit in iniuriā filij nō q̄n in fauo
rē. q̄ ꝓbatur vltra doc. rōne manifesta: q; ter. in aut. vt cū de ap
pel. cog. ℌ. ceterū. ⁊ clarius in ver. seq. dicit q̄ sola intētio illius. l.
est remouere a filijs iniuriā ꝓteritionis vel exheredationis. Sz ꝓteritio vel exheredatio non est iniuriosa vt dictū est: ergo nō com
prehenditur sub dispositione illius. l. Cōfirmatur ista ꝛclusio ℔m
moder. in. d. l. cū ex filio. q; etiā de iure ſtoꝝ. filius debebat habere
legitimā iure institutionis: vt. l. ita tñ. ℌ. qui rogatus. ſ. ad trebel. ⁊
dicetur plene in. l. inter cetera. ſ. co. ⁊ tū in fauorem suū poterit pre
teriri: ergo eodē modo pōt restringi. l. nouissima. que pōt recipere
interpretationem a legibus priorib⁹: vt. l. sed ⁊ posteriores. cum
materia. ff. de leg. Et ad materiā istā adde qō eleganter not. Bal.
in. l. post mortē. C. de fideicō. vbi dixit qō q̄n fideicōmissum relinquitur agnato cui hereditas fuit reddita i fauorē fideicōmissarij
sicut in casu. l. cū ex filio. nunꝙ grauatus deducit quartā trebellia
nicā. allegat tex. a simili in. l. talis cōditio. cū similibus. ſ. de here.
insti. qō dictū an sit verū non determino ꝓ nunc.

Cum quidam. Exheredatio facta de re certa vel certa portione non valet. Vel sic. dispositio odiosa non extēditur sicut
fauorabilis. sed a est ibi: scuola. ℌot. j. ibi: legasset ⁊c. ex
tinctio v. seq. q; filio cui erat relictū aliquid iure legati si non erat
exheredatus legitime videbaf cōpetere ius dicendi nullum tanꝙ
preterito: ⁊ ex hoc intertur qō de iure isto filius debebat habere le
gitimā iure institutionis: de quo vide per Bart. in. l. cū ex filio. ſ.
de vulg. ⁊ pup. ⁊ per Bal. in. l. omnimodo. in pn. C. de inof. testa.
☞ ¶ Secūdo no. ibi: qm̄ nec fundi ⁊c. q; ius accrescendi pariformi
ter videf cōpetere instituto in re certa sicut instituto in parte here
ditatis nō dato coheredē vel ipso repudiante: qō facit ad notata
☞ in. l. ex facto. in princip. ſ. de here. institu. ¶ Tertio no. ℔m Bald.
⁊ Ang. qō habitui ⁊ dispositioni existenti potest accrescere aliud
ius: sed priuationi nihil accrescit. Unde dicit Bal. qō etiā si exhe
redatio esset fauorabilis: sicut in casu legis prime ꝓcēdētis habe
ret locū dispositio istius legis. Sed ista ꝛclusio manifeste videtur
cōtra ter. qui fundat se in odio nō in natura priuationis. Aū etiā
reperimus aliquando qō priuatio que fit in vno casu trahitur ad
aliū ex mente testatoris: vt p3 in. l. si ita. in ter. ⁊ glo. ſ. de inius. test.
Preterea ⁊ adēptionē oneris sequitur adēptio lucri ⁊ commodi
tanꝙ res cōnexa: vt. l. alūne. ℌ. scia. ⁊. l. a filijs. ℌ. j. ff. de adi. leg. cum
igif exheredatio lz fit priuatio quedam: nihilomin⁹ aliquod ens
inquātum est dispositio ⁊ vltima voluntas testatoris nō esset in
cōueniēs qō dispositio facta in vnū casuz traberet in aliū: vt. l. gal
lus. ℌ. qd si tm. ſ. eo. nisi esset ratio odi: ⁊ si bñ aduertas ista ratio
vt exheredatio non extendatur: vel ad minus facit eam superfluā
si effet cessante odio non fieret extensio. ¶ Jn gloſ. vlti. super ver
si effet cessante odio non fieret extensio. ¶ Jn gloſ. vlti. super ver
bo recte. vides satis clare probari ex isto text. qō exheredatio facta
bo recte. vides satis clare probari ex isto text. qō exheredatio facta
de re certa vel portione non valet. banc tamen. l. sic simpliciter lo
quentem Barto. bic videtur limitare nisi filius esset exheredatus
in portione que sibi perueniret ab intestato: verbi gratia: in dimi
dia hereditatis eo casu quo testator haberet duos filios sicut hic
erat. Sed ista opinio cum reuerentia non videtur vera: quia cum
sinus ⁊ nc in causa testati non in causa intestati satis esset exhe
redare filium in eo qō sibi debetur stante testamēto: sicut satis est
in eo illum instituere: vt. l. cū querimur. C. de inofi. test. ⁊. l. papi. ℌ.
quoniā autem. ff. eo. ⁊ p consequens satis esset filium exheredare
de iure isto a quarta portione eius qō sibi deberetur abintestato
quod est manifeste contra istum text. vbi ⁊ a tertia parte heredita
tis non valet facta exheredatio. nec obstat si dicatur qō ex quo ex
heredatur a portione sibi debita videtur esse satisfactū iuri: quia
ab eo qō nō defertur nō potest excludi. Nam respondeꝫ ⁊ hanc re
sponsionem tangit hic Paul. de ca. lz nō ita pfecte: vt. ſ. dicā qō ad
hoc vt exheredatio dicaf rite facta: necesse est non exheredare a iure
qō ꝙ tingeret filio si tūc moreretur testator: sed etiā a iure qō pos
set puenire filio ſaltē vſq; ad mortē testatoris. Sed alijs filijs morientibus viuo testatore tota hereditas devoluerētur ad istū: ergo
a tota hereditate est exheredand⁹ sicut dicimus in simili qō tō te
stamētū in quo filius est institut⁹ sub cōditione casuali vel mixta
non vz statim ipso iure nō expectato euētu vtrū conditio impleat
vel deficiat: vt videbis in. l. sub cōditione. ſ. eo. qñ filius in defectu
cōditionis nō fuit exheredat⁹: q; nō dō filius institut⁹ qui aliquo
casu pōt esse ꝓterit⁹: lz inspecto presenti statu nō fit ātēꝙ deficiat
conditio. ⁊ hoc videf esse magis de mente istius legis que simpliciter dicit qō exheredat⁹ a certa portione nō rite exheredatur. Et
a q̄uis iste ter. possit ꝓbabiliter restringi ad casuz bar. qñ hic erāt
duo filij dūtaxat: ⁊ filij⁹ erat exheredat⁹ ex tertia: ⁊ sic ex minori pōr
tione quā sibi ꝙtingeret a bintestato: alia tū opi. videtur verior.

a ¶ Exheredatio facta. adō doc. in c. q̄nta nallis. de iure iuran.

Sub conditione. Ut quis sit suus et necessarius pri tem
pore cōditionis existētis nō dz esse in ptāte alteri⁹. h. d.
⁊ est subtilis ⁊ notabilis lr. ¶ Jn gloſ. ij. posita super
verbo dederit ibi. ſ. q̄ditiōe existēte. ista solutio est nota. ⁊ vā: ⁊ ap
probatur cōiter ab oībus. Ratio aūt leqūs q̄ assignat in glo. non
est vera: ⁊ est ℌ ter. in. l. q in aliena. ℌ. interdū. ſ. de acq. here. vbi est
casus q; lz ille cui defert hereditas sit in ptāte alterius: nihilomi
nus p hoc non segtur qō nō possit esse suus ⁊ necessarius. ⁊ hoc dicetur rō esse possibile q; posito qō etiā nomē heredis incontinenti
transsunderēk in patrē post acquisitā hereditatē p filiū sicut sentit
hic glo. lz bal. ⁊ aliqui alij eam reprehendant: nihilominus priori
tate ordinis ⁊ sic nō tēporis potest ꝙsiderari vt pñs hereditas iure
suitatis ptinuerit ad filium lz incōtinēti trāsuerit ad patrē: ⁊ de
ista prioritate ordinis sit mentio in simili in. l. quoties. ℌ. si qs ita.
ſ. de here. institu. ꝓ Bar. ⁊ alios. ⁊ bū aūt istud sit verū in se qō nu
dū nomē heredis non remaneat penes filiū est dicēdum vt plene
scribitur ꝓ bar. ⁊ alios in. l. cū filio. ff. de leg. j. Sed precipue debes
notare ℔m Joan. de imo. hic text. in. d. ℌ. interdum. vbi vſ probari
q; ille q non tz puiuleqū locum tpe mortis testatoris si succedit ex
voluntate expressa testātis sit suus ⁊ necessarius. ꝛtra regulā posi
tā in. l. si qs posthumus. ℌ. filiū. ℨ. eo. ⁊t in. l. qs filio exheredato. in
pnn. ſ. ti. priori. ⁊ hoc cōcedit bar. in. d. ℌ. interdū. ⁊ bal. in. l. pater fi
lium. in sua repeti. ff. de inoffi. test. Sz regulariter non possunt esse
domini insolidū: vt. l. si vt certo. ℌ. si duobus. ff. cōmo. ⁊ vidisti ple
ne declaratū per Barto. in materia suitatis. in. l. in suis. ℨ. eo. Declarando ergo vltra doc. pōt dici q; filius ⁊ nepos nō sunt in casu
ℌ. interdū. cadem specie suitatis sed filius est suus. i. dñs directo:
quia licet exheredamus: nō tamen perdit ius suitatis ante additam
hereditatē: vt declarat Bar. in dicto. ℌ. interdum. ⁊ est casus in. l.
fi. q̄ē admodū. ff. de inoffi. test. Nepos aūt erit su⁹. i. dñs vtiliter.
⁊ ista sūt cōpatibilia adiuicē: vt p3 in. l. ñ. ℌ. si qs adita. ff. ad tert. ⁊
in. l. si sine. ℌ. sed qō pap. ff. de mino. ⁊ istud dictuz valde plz. Posset etiam forte attentari qō etiā ante aditā hereditatem filius ex
b heredatus dicitur esse suus quando esset institutus immediate se
quens in gradu qui erat in ptāte testatoris vt operaretur tunc ex
heredatio nouū effectum ante aditam hereditatem vltra illū quē
☞ ponit Barto. in. l. ñ. fi. de lega. j. ¶ Et per istum tex. ℔m tertiam so
b lutionem arguit hic Bald. q; si aliquis est effectus monachus bet
postea sibi defertur hereditas paterna non possit dici suus et ne
cessarius heres patri ex quo est in potestate abbatis ℔m glos. in. l.
si ex causa. ℌ. papi. ff. de mino. ⁊ banc opi. secutus est Bal. in. l. j. C.
qui admit. licet hic non bene se firmet. Cōtrarium tenuit in. l. deo
nobis. C. de episco. ⁊ clri. sequens Bart. in dicto. ℌ. papi. ⁊ in. l. bo
stes. C. de suis ⁊ legiti. Et hāc opinionē sum secut⁹ multis additis
ad dicta doctorum in. c. in presentia. in fi. commenti. extra de ꝓbationibus. ⁊ est cōmunis opinio ⁊ verior. Et quia aliqui docto
res moder. hic adducunt textum contra. l. nostram in. l. qui in alie
na. ℌ. interdum. ꝓallegata. nec bene satisfaciunt respondēdo op
positioni: quia hic non consideratur quis sit ille qui est in potesta
te: sed solum vtrum filius sit in potestate alterius vel non: ideo dic
⁊ melius quod in. ℌ. interdum. bereditas censetur quc̄sita nepoti
ordine iuris et intellect⁹ ꝓiusqꝫ nepos reincidat in potestate pa
tris: licet mortuo auo ordine temporis ista simul contingat: videlicet quod ⁊ deferatur hereditas aui ⁊ nepos incidet in potestatē
patris: vnde si in. ℌ. interdum. nepos fuisset institutus sub condi
tione sicut hic concedendum esset quō non esset suus ⁊ necessarius
auo per istum ter.

Si filium. Nouissima scriptura preualet ma
xime si est fauorabilis. ¶ Jn gloſ. ꝓ
posita super ver. erit. Ꝓo intellectu istius legis viden
dum est quid esset in casu conuerso ad istam. l. j. prius
precessisset institō ⁊ secuta esset exheredatio. aliqui doct. moder. hic
remittūt ad no. ꝓ bar. in. l. pater familiae. ſ. de her. inst. ⁊ in. l. si certarū. ℌ. si eodē. ſ. de test. mi. Sz Bart. in dictis locis non loquitur

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Qñ fictio. adde quotupler sit ficcio. adde bar. in. l. si qs p emptore. ff. de vsucapio. Car. 3aba. in. c. is qui. in. tñ. questio. de lpō. idē Card. in cle. vt circa. in. xv. q. de electi. 2 an sīdat in equit. ate. vide per Filip. cor. cōs. lxxxj. in. j. volu.

b ¶ Utrū bānitus possit impune offendi. adde an vꝫ statutū q̄ bānitus possit impune offendi. vide per bar. in. l. vt idē. 2 in. l. oēs populi. in. iij. q. principa. ff. de insti. 2 iure. Barto. in. l. amissiōe. Ş. j. ff. de capit. dimi. bal. i. l. gracch⁹ C. de adul. bal. in. l. vnica. C. de confes. Ang. in l. j. ff. de cōstitu. prin. Jo. an. in addi. ispe. tit. de ꝓsti. super rub. Ant. de bu. i. c. fidō. el. j. de sen. excō. abb. in. c. fi. de cōsue. Alb. de ō rosa. in vl. parte statutorū q. xvij. 2 p Bellum in tractatu de bānitis. q. j. prime partis secundi tēporis. aler. de imo. cō fi. ciij. icip. ponderatis bis i. j. volu. idē alerā. cōsi. lxv. incipi. attēta dispōne statuti. i. ij. vo.

c ¶ Licet ponti. adde car. 3aba. in proe. gregoriano. in. vj. cō. lū. ver. iij quero an per istā. ab. ba. in. c. propo. suit. super glo. fi. de cle. ex. mi.

d ¶ Bonatio facta per constantinū. adde tert. 2 in. c. fundamēta. de ele. lib. vj. archi. in. c. placuit. xvj. q̄. iij. in extranagāti bonifacij. viij. i. cipi. vnā sanctā doc. in. c. c. 4 2 3 a 2 in. c. per venerabilē. qui filij sint legi. car. 3aba. in repe. c. p pēdim⁹. de sen. excō. in. vij. que stione.

de erberedatione filij ſz qualiter extranens primo institutus possit postea exheredari. Unde in filio videretur dicendū q̄ prenuleret instō precedēs sicut dirim⁹ in. l. si te solum. in prin. j. de here. insti. vbi ꝑbatur q̄ qñ prima instō est plenior quā secūda attenda tur prima scriptura. 2 no. nonissime cōtrariū determinat glos. singu. quā semper tenebis mēti. l. cum in testō. Ş. fi. ff. eo. tit. allegat l. si quis eum in prin. ff. de vulga. 2 pupil. que nō multū facit. q̄ nō loquit in casu nostro: ſz ponitur ibi regula in legatis 2 in vltimis volūtatibus q̄ nouissima volūtas prenalet q̄ tū nō ſz locum in institutiōe heredis: vt patet in. o. l. si te solū. credo tū gl. esse veraz: q̄ ler predicta loquit qñ prima 2 secunda dispositio tendunt ad eundē effectum: licet diuerso modo sed in casu nostro secunda est cōtraria prime. Unde nō videtur fuisse de mente testatoris q̄ prima aliquo modo prenaleat.

Cum postbumus. Doc. d. Si postbumus institui tur sub cōditione casuali que extat puisq̄ nascatur nō rūpitur ex simplici 2 absoluta preteritione postbumi ante natiuitatē: vt. l. iij. Ş. ex bis. j. ti. pri. ergo multomin⁹ ex cōditionali instōne que nō est totalis preteritio: ſz habeat effectū preteritionis quo ad annullandū testū incōtinēti: vt. l. finus quoq;. Ş. j. ff. de here. insti. ¶ In gl. j. posita sup ver. cōditionē. ſz glo. ista videat ter. posse intelligi tā in cōditione ptātiua vel mixta quā in casali: doc. cōiter reprehendūt glo. 2 bene: q̄ conditio potestatiua vel mixta nō potuisset impleri a postbumo ante natiuitatē nō est necesse intelligere ter. in cōditiōe casuali: 2 per istā literam dicit bic bar. q. l. qñ prioribus. C. de inoffi. test. que tollit de medio oēm cōditionē adiectā filio vſq̄ ad legitimā nō ſz locū in postbumo añ natiuitatē: quia in illo tpe non cōsideratur qualiter fuerit institutus postbumus dūmodo tpe natiuitatis reperiat pure institut⁹.

Summarium

Quando attendi debeat veritas magis quam fictio.
An bannitus impune offendi possit.
Qui reducitur ad ius pristinū nō ꝺ̄ de nouo aliquid acquirere.
Natura verbi videtur: est significare fictionem.

Filio quem pater. Quando veritas eundem effectum attēditur potius veritas q̄ fictio. secūda est: ibi: nā in omī: tertia ibi: ne imaginatiōe. quarta ibi: nec nullū. ¶ Not. j. ibi: ne imaginatione 2c. q̄ qñ fictio⁹ et veritas principaliter, tēdunt ad eundem effectū: ſz in 2ñam er bis duabus qualitatibus possint resultare effectus ſz̄: sicut resultabant hic: q: ſm vnā qualitatē filius erat preteritus ſm aliā remanebat erberedatus attēditur semper veritas potius q̄ fictio: 2 de ista materia vide qō solenniter prosequitur Bart. in. l. j. Ş. hoc autem senatus. j. ad filleia. ¶ Secundo not. singulariter scōm Bal. bic q̄ qñis pater q̄ erberedauit filiū reconcilietur filio sicut bicvi detur fecisse arrogando eū de nouo: 2 per hoc non videtur tacite renocasse erberedationem. Cuius decisionis tripler ratio assignatur bic per Moder. Prima est scōm Joan. de imo. quia erberedatio est actus solennis qui non potest fieri nisi in testamento: vt insti. de erbereda. lib. in principio. 2 in. l. quidam in suo. j. de condi. insti. ergo non potuit per arrogationē qui est actus minus solēnis: licet esset tacita ademptio 2 nō expressa per ea que tradit Dy. 2 Barto. post eum in. l. heredes palam. Ş. si quis post. ſ. titu. prori. Sed ista ratio nō procedit duplici respectu. Primo quia si arrogatio fuisset facta coram septem testibus 2 rogatis sequeret q̄ō tolleret erheredationem: cum tamen bic simpliciter dicatur cōtrarium. Secūdo q: illam doctrinam Dy. in. d. Ş. si quid post. reprobani multis rationibus sequendo Bal. in. l. erroꝛ. C. de testa. Unde redditur secunda ratio per Paul. de cast. quia si erberedatio fuisset facta propter emancipationem precedentē: 2 q: filius exiuerat de potestate: tunc pater reassumēdo filium in ptāte tacite videretur reuocare erberedationē. ſz erberedatio fuit facta ꝓpter demerita filij vñ reductio filij in ptāte non posset cassare cām erberedationis q̄ est fatēdū p directū sed per indirectū est negādū: q: cū per istud in actum arrogationis ni est act⁹ charitatis 2 benivolētie presumatur reconciliatus animꝰ statoris ab offensa, ꝓpter quā erbered. auerat: ergo videt remissa pena erberedationis apposita in testō: vt dicit ter. in. l. in ipsius. C. fami. ercis. quā alleg. bic Bal. Unde additur quinta ratio que est melior ceteris per Moder. q̄ boc ideo inducit in ista. l. ne sic erberedatio per sequentē recōciliatiōz videat sublata 2 testū remaneat nullū filio ſterito. Nemo enī vꝫ in dubio eligere viā ad impugnandū iudicia sua: vt. l. iij. j. de testa. mili. Et ista est optima rō 2 decidit per istū ter. dubitatio quā ponit bar. in. l. iij. Ş. fi. cum. l. sc. ff. de adi. lega. Et hunc ter. inducit Bar. ad qōnem de ciuitate que fuit bānita a dño suo: dicit enī q̄ ſz postea ciuitas recipiatur ad gratiā dñi sui 2 recōcilietur dño q̄ boc tū non tollit bānū semel datū. Ange. aūt bic tenet oppositū: q: ista duo cōtinēt repugnātiā ſm eū q̄ ciuitas sit bānita 2 quod redit ad gratiā dñi: q̄ō dictus posset esse verū qñ bannitus posset impune offendi ita q̄ etiā hostis ad protectionē dñi sui qñ bannitus nō posset impune offendi: tūc ista non repugnarent q̄ō duraret pena illa per bānū: 2 tū qs reciperetur ad gratiā dñi sui. ꝓpter qua distinctione vide q̄ō no. bar. in. l. amissione. Ş. qui deficiūt. ff. de capi. diuini. Pau. de cast. bic simplr tenet q̄ bānū videat renocatū per. l. in ipsius ꝑallegatā. 2 p. l. iij. Ş. fi. cū. l. fe. ff. de adi. leg. vbi reconciliatio secuta tollit tacitā ad petitionē precedentē. 2 in. l. in ipsius. tollit expressam penā in testamēto appositā. Jo. de imo. cō cordando dicit q̄ō aut iste dñs ſz supremā ptātē in terris suis ita q̄ nō teneꝛ seruare aliquā solennitatē: 2 tunc recōciliatio inducat resolutionē bāni. Aut non ſz banc sed oportet q̄ tollat bannum seruata certa solennitate: 2 tunc bānū nō videbitur sublatū. ¶ Du vero dic 2 verius distinguendū esse vt. Ş. dixi vꝫ vtrū bānitus posfit impune offendi ꝑ el nō vt primo casu videat bannū sublatū ꝓ rationē Ange. Scōo casu nō videat sublatū: vt est casus notabilis in cle. fi sūmus pōtifex. de senten. excō. vbi ꝑbaꝛ licet pontifex recipiat aliquē ad oscula vel ad pticipādū fecū: nō tñ videt ipsum absoluere ab excōicatione: ſz sciat eū excōicatū. Et ad materiā vide q̄ō no. in. l. j. Ş. 2 post operis. ff. de no. ope. nunci. 2 in. c. preterea. extra de appel. ¶ Tertio no. ibi: trāſlat⁹ led redditus. quod ille qui reducitur ad ius pristinū non ꝺ̄ de nouo aliqd acgrere. 2 istū ter. inducit bic Bald. q̄ si scholaris ex forma statuti ꝺ̄ aliqd solvere ꝓ matricula 2 postō semel soluit recedit de studio cūdo per officia: si reuertitur iste ad studiū non teneat iterū soluere aliqd ꝓ noua matricula: q: magis vꝫ consequi ius pristinū q̄ nouū acquirere. Moder. bic dicit q̄ istā qōnem determinat Bart. in quodā suo cōsilio: q̄ō fecit ad requisitionē vniuersitatis pusine: vbi dicit q̄ aut querit vtrū posset consequi priuilegia scholaris sine noua matricula: 2 dicendū est q̄ non si exiens de studio stetit per quinquennū anteq̄ reuerteretur vel transiuit incōtinenti ad exercēdū officiū: nā per absentiā quinquēnij pditur virt⁹ matricule: vt. l. iij. C. de domesti. 2 ptec. li. xij. Et similiter per boc q̄ aliquis trāſiuit ad aliud nouū officiū. Aut queris vtrū teneat iterū soluere: 2 dicendū est q̄ nō rōne biz assignata per Bald. videtur enī potius restituī in pristino iure q̄ nouū ius acquirere: 2 ꝓ eodem iure satis est semel esse solutū: vt. l. sancimus in fi. 2 ibi per Bar. C. de cōsu. li. xij. quā doctrinā semper tenebis mēti ad ea que tradit Bart. in. l. fi. Ş. licet. ff. de publi. 2 Bald. in. l. cum dotē in fi. C. de iur. do. ꝓ quā conclusionē vide ter. no. cū glo. in. c. j. de vasallo decrepi. eta. et glo. ordin ariā in. c. imperialem. Ş. insuper. de prohi. feu. aliena. per Fede. 2 q̄ō no. bar. elegāter post glos. in. l. q̄ō dꝰ in fi. Ş. de impē. in quibus locis cōducit q̄ si vasall⁹ amisit feudū ipso iure 2 domin⁹ iterū cōcedit eidē illud idē feudū: dicit illud feudus antiquū 2 nō nouum: 2 ideo habebit locū in eo ius accrescēdi q̄ō nō esset in feudo nouo: vt in. c. j. de duo. fra. 2c. 2 per Bart. in. l. si mihi 2 titio. de ver. ob. Et qualiter ꝑdaꝛ priuilegiū matricule ꝑ scholarē qui se absentat vide per bar. elegāter in. l. aut facta. Ş. tpo. ff. de pe. 2 in. l. fi. ¶ in vlti. q. ff. de testa. mili. ¶ Ex boc etiā versi. arguit bic bal. q̄ donatio facta ꝓ cōstantinū ecclesie valuerit: q: potius ꝺ̄ trāſlatū imꝰ q̄ō olim habebat in ecclesiam q̄ questū ius de nouo. 2 bac ratiōe vtitur Bal. in. j. cōstitutione. C. de quo etiā vide per bar. in. j. cōsti tutiōe. ffoꝛ. 2 p gl. in auf. quō opꝫ epos. in princip. 2 in cle. j. de inrein. ¶ Quarto no. ibi vꝫ 2c. q̄ō ista dictio aliqñ ponitur declaratiue non limitatiue. aliqñ ponitur limitatiue: de quo vide p Bar. in. l. quesitum. Ş. idem respondit. ff de fun. instru.

Si titius. Sufficit vt postea efficiatur filius 2 non dicat preteritus. b. d. ¶ No. ibi: pater videbat 2c. iuncto prin. illius legis verbū videtur: de sui natura significare fictionē. ad idem ter. in. l. j. Ş. deiecisse. ff. de vi 2 vi arma. 2 in regula qui per aliū. de reiur. ¶ Sēo no. ex eo. ver. q̄ due fictiones possunt cōcurrere circa idem qñ ꝓnavenit ad cōsequentiam alterius. Unde esti bic q̄ ille qui adoptatur tanq̄ nepos in cōsequentiā videt adoptari a filio talis adoptantis tanq̄ filius. idē ꝑbatur 2 ibi diri in. l. si postbumos. Ş. j. ff. eo. 2 plene declarat Bar. in. l. si is qui ꝓ emptore. in ꝑ vl. cbar. ff. de vsuca. ¶ Tertio no. q̄ō adiectio qualitatis seu mutatio per quā non mutatur substātia seu essentia actus non facit vt illa videatur noua dispositio seu nouus actus non cōprehensus in prioꝛe: q̄ō facit ad illā solennē. q. de qua per Bart. in. l. senatus. ff. de accu. vꝫ vtrū rōne noue qualitatis adie te in libello re⁹ possit accusari de crimine de quo ꝓius fuerat absolutus facit et ad no. per Bar. in. l. denunciasse. Ş. quid ergo. ff. de adul. 2 in. l. qd ergo. Ş. pena grauior. de bis qui no. infa.

Postbuma sub. Si postbum⁹ nascatur pendente conditione casuali vel mixta testamentum rumpitur boc dicit

Summariū.

Summarium.

1 Verbum rite quid proprie significet.
2 Nominatim aliquid fieri quando dicatur.
3 Erroꝛis presumptio nō colligitur ex facto notorio nisi allegetur.
4 Dispositio generalis non trahitur ad personam incognitam.
5 Locutio indefinita equipollet vniuersali etiam in interpretatiōe gratie que est maxime restringenda.
6 Filioꝝm appellatione ex sermonis proprietate non veniunt nisi constituti in primo gradu.
7 Institutio in re vna facta trahitur ad aliam: de qua si testator cogitasset: idem verisimiliter fecisset.
8 Quando consanguineus presumatur scire facta consanguinei: et quando non.
9 Verba respicientia futurum tempus nonnunq̄ verificantur in tēpore preterito.
10 Aurora dicitur esse diei pars.

Titius testa. Erberedatio facta de oīb⁹ filiis 2 filiabus videtur facta legitime: non tamen sub ista erberedatione cōprehēditur filius qui testator putabat esse defunctum. b. d. secūda est ibi: paulus respondit. tertia ibi: post etiā 2c. quarta ibi: de erroꝛe. ¶ No. primo ibi: recte 2c. iūcto ver. seq. q̄ verbū recte aliqñ ꝓ rite 2 ꝓ solēnitate: ſz propie significet in ſtitiā cause nō solēnitatem: de quo diri in. l. iij. in prin. ff. eo. vbi est similis ter. ¶ Secūdo no. ibi: noīatim erberedatos. q̄ō illud ꝺ̄ fieri noīatim. q̄ fit expressa spē aliqua. ſz nō exꝑmaꝛ indiuiduū spēi. Et ꝓ boc arguit bic bar. ad duas qōnes. Prima est q̄ ille dicaꝛ bre spāle mādatū q̄ bz mādatū specificū ad vnā spēm causari: ſz nō ad vnā cām particularē. verbigra: ad petēdū restitutionē in integrū. de qua. q. dicit plene tradit in. l. iiquis in ꝑn. testamēti. j. de leg. iij. vbi oīno videt in. l. j. Ş. inter filiū. ff. ad. l. cor. de fal. 2 in. l. gñali. in prin. ff. eo. ti tu nu. 2 in. l. si qs mihi bona. Ş. iussum. j. de acq. here. Scōo arguit bar. ex isto ter. q̄ ille q̄ renūciat casib⁹ fortuitis: vel suscipit in se periculū casus fortuiti satis dicaꝛ spāliter renūciare: sicut requiritur in. l. ſz etsi qs. Ş. q̄stū. ff. si qs cautio. q̄ō Jo. de imo. dicit esse verum qñ qs receperet periculū casus fortuiti in aliquā spēm: verbigra: periculū incēdij: secus si simplr recipiat: vt dicit Bart. tūc non vꝫ specialiter exprimi spēs ſz vnū gen⁹ q̄ō continet multas spēs allegat ter. in. c. qui ad agendū. de ꝓcur. lib. vj. de quo est dicēdū: vt in Ş. quesitū. 2 in. l. j. C. cōmo. per bal. 2 in. c. vnico. e. tit. ¶ Tertio no. ibi: de erroꝛe 2 c. q̄ ille q̄ dicit aliquē errasse ꝺ̄ boc allegare i iudicio. vñ etiā ex facto notorio non colligit presumptio erroꝛis nisi allegetur. vt est ter. not. 2 ibi ꝑ bart. i. l. si aduersū. Ş. idē pellioni. ff. de aduersꝝs. 2 per eundē Bar. in. l. cū qd. ff. si cer. pe. 2 in. l. nō fatetur. ff. de confes. ¶ Ultimo no. q̄ō generalis dispō nō trahitur ad personā incognitā sicut nec trahitur ad tus vel rē incognitam: vt. l. cū aqui. ff. de trāſact. 2. l. tres fratres. ff. de pac. 2 plene in l. sub preterta. 2. l. de certa. C. de transact. 2 in. l. aurelius. Ş. gaius. j. de libe. lega. ¶ In glo. j. ibi: etiā postbumi filij 2c. hanc glos. reprehendunt cōiter doctoꝛes. q̄ si in legato facto filijs nō cōprehenditur postbumi: nisi sit facta mētio de ipsis in aliqua parte testamēti: vel l. filiab⁹. in prin. j. de lega. j. multominus in erberedatione que est actus odiosus. ¶ Sz queritur de rōne differētie qualiter in datione tutoris appellatione filij continentur postbumi: vt. ll. hic allegatis in glo. 2 in concessione legati non continentur. doct. moder. bic dicit q̄ō rō differētie est: q: tutela est ꝓfitio quevnisormiter respicit oēs filios: sed legatū cōiter non fit nisi rōne particularis cuiuslaꝫ affectionis: vt. l. nec adiecit. ff. ꝓ socio. quā affectionem testator nō presumitur habere ad filiū nōdum natum. Sed istā rōnē reprehēdit Bal. in. d. l. si qs filiab⁹. q: legatū q̄ō fit filio: plumꝫ fieri ex eo q̄ō est filius: vt. l. tutor: pertꝫ. Ş. que tutoribus. ſ. de exeu. tut. Sed ista qualitas ita cōuenit postbumo sicut iam nato: ergo similiter deberet cōprehendi. vnde ipse dicit q̄ō ratio est: q: datio tutele ꝓcedit a iure potestatis: vt. l. j. in principio. ſ. de tute. vnde verificatur in quolibet: quia futurus eſset in potestate testatoris viuo testatore nasceretur. Sed ista ratio non videtur sufficiens: q: ista ratio infert ad potestatem dandi tutorē que causatur ex iure patrie potestatis: sed nō infert q̄ō testator exprimēdo filios videatur sensisse de postbumis. Unde dicendum est 2 melius q̄ō iura allega. in glo. loquuntur in actu magis necessario filijs testatoris q̄ ſit legatum quod fit filijs. i. in datione tutele. et ideo non est mirū 2 propter maiorem necessitatem sit longior interpretatio quando actus de sui natura est fauorabilis: 2 non odiosus. vt patet in. l. placet. ſ. eo. 2 in. l. cum quidam. ¶ In glo. ij. posito verbo recte. ibi: si dicat omnes liberi. hoc solutio approbatur communiter ab omnibus doctoribus. licet aliam solutionem dederit gloſſ. in. Ş. j. institu. de erbered. lib. in verbo nominatim. Relinquitur tamē dubium in ista solutione quid si testator non cōcepisset bic erberedationē per verbum vniuersale: sed per verbum indefinitum pluralis numeri dicendo filios meos 2 filias erberedo. vtrum erberedatiova leret. Barto non declarat boc bene in aliquo loco: nec etiam tangit. q. expresse. sed tñ ex bis que ipse ponit in. l. si pluribus. in vlti. col. ſ. de leg. ij. satis colligitur decisio istius pūcti. Dicit enī q̄ō non est differentia in oratione indefinita vtrū proferatur per verba numeri pluralis vel singularis: vt. l. si cui lana. ſ. de lega. iij. Deinde infert q̄ō indefinita non equipollet vñi in materia odiosa quo ad personas: p. l. ij. eo. Si ergo nō ꝺ̄ fieri differentia vtrum indefinita proferatur pluraliter vel singulariter. ergo sicut erberedatio facta per numerū singulare est nulla ipo iure q̄ñ plures sunt filij: ita 2 facta ꝓ numerō plurali. 2 boc ꝺ̄ bic Ang. 2 Jo. de imo. q̄ō tñ limitāt nisi testator habeat duos filios ꝺ̄ rat: q: tunc cū pluralis locutio necessario referaꝛ ad duos: ambo videbūtur nō satis erberedati sicut q̄ñ singularis locutio refertur ad vnum videtur nominatim erberedatus: vt in. d. l. ij. Sed contra istā opi. facit: q: etiam in materia stricti iuris in qua omissum ꝺ̄ haberi ꝓ omisso: oratio indefinita equollet vniuersali. casus est no. in. l. si cum dies. Ş. plenam. ff. de arbi. vbi text. dicit q̄ō si fit simpliciter cōpromissum de controuersijs intelligitur factum de oibus cōtroversijs: 2 tamen cōpromissum aliqñ fit per stipulationē: vt. l. diem proferre. Ş. fi. cōti. que est stricti iuris 2 stricte interpretanda. ¶ Ꝓo ista conclusione videtur esse gl. no. in cle. j. de preben. imo est ibi casus iuncto. c. cū in illis. de prebē. lib. vj. in quib⁹ probatur q̄ō etiā in interpretatione gratie que est maxime restringenda locutio indefinita equipollet⁴ vniuersali. 2 de materia vide per glo. in. c. vt circa. in versi. alioꝝ. de elec. lib. vj. 2 sic videtur dicendū in casu nostro q̄ō erberedatio facta per verba indefinita bic nō ualeret. Nec est verum q̄ō sit facienda differentia inter nomen singulare 2 plurale: q: hoc ꝓcedit in nominibus in quib⁹ vel ex proprietate verbi: singulare significat plurale. vt cum dico lanam vinum 2 similia. vel consuetudine loquēdi: als non pōt negari q̄ō numerus singularis non cōprehendit plures sicut pluralis: vt. l. si. ff. ad treb. 2 ideo non pōt equi, pollere orationi vniuersali vt contineat plures simul: sicut secundo diri in. l. ij. Ş. eo. Uñ cū dico filius ex proprietate verbi singulariter quilibet vnus ex filijs: sed nō plures filij. 2 ista pars forte esset verior de iure: 2 tamē q: cōis opinio sentit oppositū defendendo eam dicam⁹ q̄ 2 ter. in. Ş. plenū. nō loquitur in actu ita odioso sicut est erberedatio. Ho. autem preallegata boc vult q̄ō id q̄ō non cōprehenditur in oratione vniuersali q̄ñ boc effet: q: nō est eadem rō omniū in indefinita oratione comprehensorum. Sed quā do boc procederet er natura sermonis indefinite que er proprieta te sui nō cōprehendat oīa tāc est differentia inter indefinitā 2 vniuersale. 2 talis est casus noster: q: testator erberedādo indefinite filios non cōprehendit oēs: q: locutio indefinita de sui natura nō cōprehendit vniuersale: sed potius ex interpretatione benigna. dicit ter. in. l. si seruus. in prinei. ff. de ser. vrb. pdio. 2 declarat Bart. in. l. oēs populi. ff. de iusti. 2 iur. Ex principio⁹ñ isti⁹ litere in quo videt presupponi q̄ nō esset nisi vnus filius probatur notabiliter q̄ō sicut erberedatio facta per nomen singulare videt facta nomi natim si nō pōt referri nisi ad vnū: ita videtur si est facta ꝓ nomē plurale: q: in pluriba⁹ etiā vnus inest: vt. l. j. Ş. si stipulāti. ff. de ver. obl. q̄ō facit contra singularē decisionē Joā. an. de qua diri in. l. ij. Ş. e. Non tamen debes restringere ad hunc casum ditarat q̄ō inferius inver. respondi: satis videtur declarari q̄ō ista erberedatio esset sufficiens etiam si testator haberet plures filios. ¶ Et ex solutione hic posita in glo. apparet q: in isto ter. est casus no. probans q̄ō appellatione filioꝝm⁹ non veniūt nisi cōstituti in primo gradu ex proprietate sermonis cōtra Ja. butri. cui⁹ dicta refert bart. 2 impugnat in. l. liberoꝝ. ff. de ver. sig. Unde infert bic Bal. q̄ō si ex forma statuti rebelles cū filijs suis non possint stare sub appellatione filioꝝ non veniunt nepotes. de quo vide per eū in. l. maximum vitiū. C. de lib. ꝓ. 2 vide text. in. c. vbicūq;. de pe. lib. vj. ¶ In glo. vlt. ibi: an in institutione 2c. Ista glo. reprehendit per moder. hic dicētes q̄ō iste ter. loquitur in erberedatione que cū sit odiosa nō extēdit sicut institutio: vt. l. cū quidā. Ş. eo. Et q: si testator cogitasset filiū se bre verisile est q̄ instituisset: vt. l. qui filiab⁹. Ş. j. j. de leg. j. Sed nō ex ſ si testator cogitasset filiū se habere quem credebat nō habere est visimile q̄ō eū voluerit erberedare: sicut alios quos sciebat se habere. Et ad ter. in. l. si qs ita. Ş. fi. ff. de testa. tute. qui vꝫ ꝑbare q̄ō etiā i dispositiōe fauorabili ꝓfitio facta filijs nō cōpletif eū q̄ testator ignoraꝛ se habere. Rñdet Paul. de ca. q̄ō ſz datio tutoris sit fauorabilis: nō tñ est eā fauorabilis sicut institutio: cum cōtineat onus er parte tutoris. allegat notata per Bar. in. l. quidam legatus. ff. de reb. dub. Tu dic 2 melius q̄ō maioritas fauoris colligitur ex eo q: in datiōe tutele vſaf sol⁹ fauoꝛ filij: sed in institutione filij vſatur fauoꝛ filij testatoris sine testamēto q̄ est maioꝛ. Uñ videmus q̄ō tutoꝛ non dari rei certe: vt. l. certarum. ff. de testa. tut. 2 tamē institutio facta i re certa saluatur: vt. l. j. Ş. fi er fundo. ſ. de here. insti. Et istū ter. bic cū glo. inducit Bal. ad illam qōnem difficillē: vtrū qñ est preteritus postbumus ignoraꝛter legata conseruenf ꝑ aut. er cā. de libe. pret. Et vt non equinocces in ista materia debes scire q̄ō duplex est q̄ō. vna est. Utrum aūt ex causa habeat locum in preteritione postbumi sciēter facta. Et similiter vtrū habeat locum clausula codicillaris. De quo non dicam bic

a ¶ Indefinita equipollet. adde glo. in. c. q: circa. de priul. Bart. in. l. si is q̄ ducēta in. Ş. verū. ff. ō reb. du.

b ¶ Appellatione filioꝝ. adō bar. in. l. alimēta. ff. de alimē. leg. Joā. an. 2 ant. de but. in c. ad extirpandas. de fil. preſbyte.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed dic vt tradit in.l.filio pterito.ff.allegata.de clausula codicillari diri in.l.ex ea.ff.de testa. post Moder. ¶Restat igit nūc videre nunqd si pteritio est facta ignoranter cōserunt legata p auc.ex cā. vel p clausulā codicillarē si illa clausula est apposita in testō posito q non cōseruarent ex dispositione.l.p.d.auc.ff.alleg.Sed pdicit hic Bal.z in effectu sequit Ange.qō aut pater cū reliqt legata habebat alios filios quos grauauit legatis:z tūc legata cōseruabunt p auc.ex cā.qz qua rōne grauauit filios natos eadem rōne psumit voluisse grauare nascituros.Et pro ista cōclusione lz ipse nō adducat facit optime ter.p locū a spāli in.l.pe.in.l.qui grani. ff.de iure codi.in qbus.pbatur q si legatū nō esset relictū noiatiz a filio nato etiā posthumus quisquis pter opinionē codicillātis teneat ad legata.Et lz ista iura loquātur in codicillis eadē tñ ratio videt esse in cōseruatiōe q fit p auc.ex cā.qz videt inducta ad tuēdā uolūtatē testatoris q nō presumit cessare in isto casu vt diri Hoc tñ vr limitā dū nisi testator fecisset tot legata qō nō esset veri simile ea fuisse facturū si plures filios habuisset:tūc enim eadē vr esse ratio q esset qñ nulli filij nati supessent.z hoc sentit Barto.si recte inspicias in.l.filio pterito pallegata.vū.pbat opinionē suā pcedere de eqtate.Facit optime qō ipse idē ponit in.l.demonstratio.ff.qō aūt.de cōdi.z demon.z ter.quē ibi pōderat Bar.ad hoc in.d.pe.in fi.ff.de iure codi.Ubi.pbat q etiā filius natus non dz prestare legatū a se relictū noiatim qñ presumit quod testator nō fuisset illud legatuz relicturus alio filio postea nato.In scōo casu qñ testator nullos instituit filios:qz eos nō habebat nec sperabat se habiturū.facere diuerse qōnes quas z respectu.d.auc.z respectu clausule codicillaris prolixe refert Jo.de imo.z alij Moderni in.l.filio pterito.ff.ti.pri.ISta bal.z Ange.hic z ibi sequnt opinionē Bar.qui tenuit qō legata nō conseruent:nec p auc.ex cā.nec p clausulā codicillarē.De quo vltimo posuit Barto.in.l.j.ff.de iure codi.Bal.in.l.sicut certi.C.de test.mili.simpliciter tenet q q etiā isto casu legata conseruent per auc.ex causa.z per clausulā codicillarē si testator nō fecit ipse tenet in auc.ex causa z in.l.fi.C.de codi.vbi omnino est videdum.z istas opi.sequit Joan.de imo.in loco pallegato.Et qz longū esset oīa referre.z superfluum tangemus ea que magis stringunt p opinione Bart.vel ztra ipsuz.Et primo nō videtur Bald.nec Jo.de imol.bene respondere ad.l.si vnq.C. de reuo.dona.quā inducit Bar.p sequi cū dicunt q ibi est specialē in donatione facta liberto boc nō est verū z cōmuniter reprobatur in.l.titia.ff.imperator.ff.de lega.ij.z in.l.j.C.de inofficio.donatio.per Bal.Scōa responsio quā tangit Bald.in auc.ex causa.et clarius in.d.l.sicut certi.q illa loquitur qñ donat quota bonorū: z sic p illū magis infert ad reuocationē institutiōis vel fideicommissi vniuersalis q ad reuocādū legata particularia:nā ista rōne dānatur per Bar.in.d.ff.imperator.z bal.in.l.j.de inoffici.donain pe.col.per.l.nomē debitoris.ff.si filio.z qō ibi per Barto.ff.de lega.iij.vbi pbatur q diſpositio facta super quota trabitur ad rē certā qñ est eadem rō in vtroqz:si ergo per.l.si vnq.reuocatur donatio facta de maiori parte bonorū vel saltē de dimidia eodē modo reuocabiť donatio facta de vna re que quo ad ptiū valeat dimidiā.Sinaūt reuocatur qlibet pticula q̄tūcunqz minima qō tenuit Bar.in.d.ff.impator.z videt veri?:lz Bart.aliter sentiat in locis allegatis:tūc etiā quodlibet pticulare legatū videtur reuocā dū.Qō aūt opi.bar.sit verior videtur probari ex verbis ter.in.d. l.si vnq.dū dicitur q si aliquā partē donauit reuocatur,ꝛc.Nam hoc verbū partis significat dimidiā:vt.l.nomen filiorū.ff.portiones.de ver.sig.verbū tñ aliqua pars significat qualibet minimam particulā.glo.est notabilis z mēti tenēda in cle.vnica.super versi. partū.de fo.cōpe.z ita etiā inducit bal.in.d.l.j.de inoffi.do.pcal legata.Scōo non videtur bn respondere Joā.de imo.dum dicit q illa.l.loquitur in donatione:z q non est eadem ratio in reuocatione legati:qz donatio ab ipso principio est irreuocabilis:sed legatū pōt reuocari vsqz ad mortē:nam ista dōia posset esse bona si testator nō pretenderet instā cām ignoratie vsqz ad mortem:sed cum possit pretendere iustā ignorantiam semp in aliquibus casibus:puta si ignoraret.pbabiliter filiuz viuere quem credebat esse mortuū:vel si posthum? nasceretur post mortē suā videt qō nihil sit reputandū testatori si nō reuocauit legata:licet ea posset reuocare ex quo non cogitauit q filios haberet vel esset habiturus:et licet illa.l.si vnq.sit exorbitans:per boc tñ non inducitur qō non possit extendi ad casum nostrum.i.ad legata:qz cū illa dispositio sit fauorabilis faciliter extenditur de casu ad casuz in eadē psona: vt plene declarat bar.in.l.si cōstāte.in pri.ff.so.ma.Pro opi.bart. multū facit ter.q est sing.in materia in.l.ḡaliter.ff.si.C.de insti.z substi.vbi.pbať q sicut in fideicō isso vlī excludiť substitut? per tacitā cōditionē liberoꝝ subintellecta:vt.l.cū acutissimi.de fideicō missis.ita etiā obseruaťur in legatis z fideicōmissis particularibus. Jn 3iū facit.l.abintestato.z.l.si qs cū nullū.in vlti.rūso.j.de iure codicil.quas inducit Bal.z Jo.de imo.in locis allegatis in quibus videtur pbari q si testator facit codicillos:videt grauare et posthumum qē ignorabat esse nasciturū:ergo saltē clausula codicillaris operatur vt debeantur legata qū filius est pteritus ignoran ter siue sit posthumus siue iā natꝰ.Nec potes restringere illa iura ad posthumū de quo testator cogitauit:qz ter.in.d.l.si quis cum nullū.dicit q siue nascatur posthumus suus siue nascatur agnatus idē iuris sit vt debeāt prestari legata:lz in posthumo agnato nullū esset dubiū q nō distingueretur scientia ab ignorātia:qz nō est ratio cū nō voluerit eū grauari:sicut alios venientes abintestato.ergo idē dicēdū in suo p regulā.l.iam hoc iure.j.de vulga.z pupil.Preterea ter.in.l.abintestato.dicit q quicunqz nascatur prestat legata abintestato:z est ratio vt dicit ibi ter.qz a quocūqz prestentur legata prestanť ex vna dispositione ex qua sunt granati veniētes abintestato:quasi dicat vna dispositio respectu diuersarū personarū succedētium ex vno z codē capite nō dz diuerso iure cēseri: vt.l.cū q cdes.ff.de vsuca.vū z ex rōne lfe z ex verbo vniuersali q cūqz satis colligit mēs.l.q etiā posthumus de quo testator ignorauit tenetur ad pstationē legatoꝝ.¶Ego alias cōsulendo in ista materia in ciuitate Ferrarie multum diffuse z diligenter tractaui istū articulū:sicut poteris videre ex cōsilio.z pro nunc cōcordādo opiniones diri z hoc etiā placet nūc.Qō aūt legata particularia sunt tot simul iuncta q occupāt dimidiam hereditatis vel maiorem partē patrimonij.Et tūc nec debentur virtute clausule codicillaris:nec cōseruātur p auc.ex causa.qz nō est verisimile q testator voluerit disponere in tñ ꝑiudiciū filij p rationē positā in.l.cū acutissimi pallegata:vū sicut isto casu reuocaretur donatio per l.sivnq.ita reuocabuntur legata per ea que.ff.diri:sicut qñ ex alia coniectura non est verisimile q fuisset testator filius grauaturus legatū nō prestatur ex clausula codicillari vt patet in.d.l.pe.in fi. z in.l.ḡaliter in fi.pallegata.Et idē esset dicendū si legata non ascenderēt etiam vsqz ad dimidiam dūmodo numerus filioꝝ qui postea nati sunt z ꝑtitas patrimonij facerent verisimiliter ꝑsumi q testō: dicta legata nō fuisset relicturus:vbi aūt verisimile esset omniꝰ cōsideratis q omnimodo testō: legata illa fuisset relicturus lz cogitasset de filijs nascituris:tūc latis vr equū q legata cōseruētur per auc.ex cā.vel saltem ex clausula codicillari.z istud fuit de mēte bar.in.d.l.filio pterito.qnē ita intelligit Ange.in cōsi.suo l.z in cōsi.xix.vbi etiā dicit nota biliter vltra alios q etiā si posthumus nascať vino testatore z testō: habuerit facultatē mutandi testamētū nihilomin? p hoc clausula codicillaris habebit effectuz nisi apponeret p certa indicia qō testō: voluit pmanere in ista voluntate nō obstāte supueniētia filij.aller.ter.in.l.tractabať cū gl. sua.ff.de test.mili.z est melior:tert.in.l.si filius.ff.eo.Et inter alia in.d.cōsi.xix.p distinctione supra dicta ipse allegat casuz in.l.qui grani.z in.l.pe.de iure codi.Et sic tacite sentit intellectum ad illa iura quē ego beri declarauī in voce cū dixi q in dictis legibus nō erat verū dicere q legata fuissent relicta nominatim a filio nato: sicut intelligūt cōiter doct.in.l.cū pr.ff.cū existimaret.j.de leg.ij. qō demōstrabāt rōne.qz si legatum fuisset relictū a filio nato:tūc etiā si testator de posthumo cogitasset ipse posthum? nō tenerek ad pstationē legati:sed sol? ille a quo noiatim legatū fuit relictū teneret prestare legatū insoliduz:vt.l.post emācipationē.in pri.j. de lib.leg.quā ita intelligit Bar.in.d.ff.cū existimaret.Sz ratio iuriscōsulti maxime in.d.l.pe.cur posthumus nō teneak est: quia testō: de posthumo nō cogitauit:ergo vt illa ratio sit vera necesse est dicere q legata non fuerint noiatim relicta a filio nato: z ꝑm hoc ter.in.l.si quis cū nullum.cū loquit de posthumo suo esset restringendus ad posthumū de quo testator cogitauit: z sic determinatio que fit ibi de posthumo agnato z suo nō fiet parifomiter:qz est diuersa rō inter ipsos:vt dicit glos.in simili in.l.fi.ff.de offi.pcon.z lega.z Bar.in.l.j.ff.de test.Si tū velis tenere intellectum cōm posses dicere qō illa ratio assignata in legib? pdictis nō assignať ad hoc vt sit fundamētū cur etiā posthumus debeat pstare legata.Sed assignať propter hoc:qz si testō: cogitasset de posthumo filiꝰ natꝰ noiatim grauatꝰ pstaret totū legatū vbi nō pstat ptē:ōba tñ lfe repugnāt marie in.d.l.pe.i quo ponit rō ista 2ditionalr ad duo dicta sequētia:vñ restringere q sit rō vni? dū tarat vr violare lfam.Et ad legē si vnq.de reuoc. dona.q simplr vr velle q et qlibet modica ps donata reuocek pōt rūderi inquātum dicim? q legata debeanť virtute clausule codicillaris q ibi donās nihil ꝓuiderat in casu nascētiū liberoꝝ:lz p d'az codicilla rē testōrꝝ vr rogādo quēlibet venientē abintestato saltē in gñe cogitasse etiā de filijs nascituris:z hoc etiā indicāt verba clausule duz dī si nō vz vel nō valebit iure testi.Nā ꝑpter verbū valebit apparet q testator cogitauit in gñe testm posse rūpi in futuruz natiuitate posthumi.Et ista rūsio colligitur ex dictis Bal.ptim in.l.fina.C.de codicil.z partim in auc.ex cā.Jnquātū vero dicim? legata cōseruari p auc.ex cā.esset difficiliꝰ respōsio nisi restringas illam.l.ꝑm Bal.ad quotā.i.ad dimidiā bonorum ad minus.Sed qr istud vr ꝫ illā.l.inductā:vt.ſ.pōt dici:z hic fauore vltie voluntatis z testamēti cōseruādi:q in hoc dōia inter donationes z legata ꝓbatur ex mente ter.in auc.vt cū de appella.cog.ff.finaliť hec obseruata.vbi ter.dicit q testamentum irritaťur ex preteritione vel exheredatione filij ne filij falsis accusationibus condēnentur alīs quāve circūscriptionē patiātur que verba significāt q bactenus

rumpitur

rūpitur testamentū quatenus filiꝰ circumscriberetur intelligo vel dolo vel re ipsa ꝑm Moderni.in.d.l.filio pterito.p.l.ité si pretio. in fi.ff.loca.sed qñ etiā filijs existētibus omnino idem fuisset legatum instituti filijs filij in nullo circumscribuntur: ergo legata remanebunt firma.

Lucius. Institutio facta de ventre trabitur ad iam natum de cuius natiuitate testator probabiliter
7 ignorat.h.d.Vel sic.¶Institutio facta in vno trahiť ad aliū de quo si testator cogitasset idē verisimiliter feciſſet.Et per istū ter.z per.l.iij.C.de inoffi.testa.reprehendunt moderni gl.vltimā positā in pcin.huius legis:que dicit qō institutio facta de filijs in genere non trabitur ad filiū quē testator ignorabat se habere de quo dicit ibi diri.Et adde bonū ter.pro opi.modernoꝝ in.l.clemens. in pcin.j.de bere.insti.z bene facit ter.in.l.tractabatur.j.de test.mili.
8 ¶Mo.primo ſm bald.hic qō etiā consanguineus non ꝓsumitur scire facta cōsanguinei qñ vn? est ciuitate z alter ruri:z ri rus non esset vicinum istud dictū ꝓcederet simpliciter ſm Bart.in.l. is pōt.j.de acqui.her.vbi dicit limitādo.l.de tutela.C.de in integ. resti.mino.z.l.octauū.j.vñ cogna.qō consanguineus nō ꝓsumitur scire factū ꝫsanguinei qñ fuit absens a loco tpe negocij gesti. Sz si ponamus villā fuisse vicinā ciuitati:tunc debem? dicere ſm Ang.qō ꝓsumeretur scientia nisi breuitas tpis faceret aliud ꝓsumi:vt in casu nostro.Pro primo dicto vide qō habeť in.c.quoſdā.de ꝓsumptio.vſi.dicti.c.qō dicitis.z in.c.i.de postula.prela.
9 ¶Scōo no.qō verba respiciētia tps futurū:aliqñ verificantur in tpe preterito:nā hic erat institutus ille q nasceret:z tñ cōprehēdit iā natus.Et per hoc arg.Bal.q si 2ceditur alicui gra ad bñficiū vacaturū illa gratia baberet locū etiā si bñficiū tpe 2cessiōis iā vacauerat: bo est intelligēdū ſm cū qñ cēcedēs ignorabat bñficiū vacare:sec? si sciuisset:tūc ex quo iste actus erat iterabilis cū bñficiū posset vacare pluries videretur cēcedens sensisse de dationē futura.p.l.si iā facta.in pcin.j.de 2di.z de.Jo.de imo.hic dicit glos.simpliciter tenere in cle.j.de 2cel.pbē.in v̄.notitiā.qō ista gratia cōprehēdit etiā bñficiū qō iā vacauerat: qz verū est bñficiū qō vacauit etiā in futurū esse vacaturū quouscqz cōferat.allegat.l.
10 verbū erit.ff.de v̄.sig.¶Tertio no.ibi codē die ꝛc.put habetur
a in text.albescente celo q aurora dz esse pars diei? z appellať dies. z p būc ter.vr posse dici ſm bar.q si ꝑ maleficio commisso de die iponit certa pena:z alia pena ꝑ maleficio commisso de nocte:z maleficiū ꝓmittat in aurora:puniet tāꝑ cōmissum de die.de quo tñ remittit ad nota.ꝑ se in.l.aut facta.in.ſ.tpe.j.de penis.vbi cōcludit qō ꝓpie dicit qñ sol est super terrā: vt.l.hec verba.ff.de verb. sig.z ideo infert qō maleficiū cōmissum ai ortū solis vel post occasum dz cōmissuz de nocte z nō de die:intellige nisi statutū aliter determinet nocte z dié: verbigra:a sono cāpane vt declarat ibi Bar. in.l.j.ſ.hoc aūt senat?.j.ad sillenia.Et hāc opi.dixit hic Joan.de imo.esse tenēdā.z banc opi.secutus est Angel.per illū ter.in.l.j.C. de custo.reo.cōtra quā vr esse casus in terminis p quē ita ibi decidit Jo.an.in nouel.z sequitur.d.Albb.moder.i.c.si ꝑsodiēs.extra de homi.vbi Hieronymus interpretatur dié intelligē oē tps quo per lumē solis discerni potest quid agatur:lz sol actualiter non sit super terrā.Satis est enū qō splendore solis fiet lux que est effectus corporis solaris:vñ concludit ibi q ꝑ si maleficiū fuit cōmissum in aurora vel post occasuz solis tpe quo clare discerni pōt qd agatur videbiť cōmissuz de die:als diceret cōmissum de nocte:z hoc multum videt cōforme rōni statuti.Nō enī puniūt statuta delictum tpe noctis cōmissum atrocius:nisi qz offensus minus pōt cauere propter tenebras z offendens facilius pōt latere: vnde vbi cessat ista ratio videtur qō maleficium dicatur commissum de die.

Filius. Mo.d.cū.l.seq.miles pōt exheredari si
3 cut paganus z posthumū nasciturū ex
17 vidua potest quis instituere.¶Not.qō lz statutū vel lex q ꝓmittit delictū simpliciter fieri ipune nō valeret: vt ptz ex not.in.l.iij.ſ.de test.et ꝑbatur.iiij.dis.c.erit aūt lex.Pro vtilitate tū publica pōt tolli aliqua pena qua ꝓmittit offensio ad satisfactionē sue iniurie nō ad vindictā publicā: sicut hic per edictum augusti tollebatur exheredatio: nā qō ex cā publica satisfactum augusti tollebatur exheredatio: nā qō ex cā publica satisfactum iniurie preterite tollit z aboleri ab eo qui habet ptātē.l.conclusum de.est casus in.c.j.ſ.dā.z ibi per Bald.de pace constā.z no.in c.in nostra.extra de iniurijs.

Summarium.

1 ¶Quando valeat institutio facta de filio sub casuali 2ditione.
2 Filius cū definit p exheredationē esse suus si postmodū annullatur exheredatio:iterū efficitur suus.
3 Testm cum est nullum ex preteritione filij:filius ipso iure est heres abintestato.
4 Priuilegij causa cessante:cessat priuilegium.
5 Quot modis qs de nouo post testm agnascitur testatori: et dicitur posthumus.z vide in nu.7.
6 Mutatio que fit ex naturali ordine inducto ex iuris dispositione nō facit videri aliquē nouum hominem.
8 Matrimonium contractum cum seruo vel serua de iure ciuili non valet.

Filius a patre. Si filius solus institutus sub conditione casuali nō dato coberede exheredatur testamētū est nullum ipso iure:qz exheredatio non vr rite facta: secus si habeat coheredem vel substitutū ſm Pileū.h.d.ſm cōem intellectū vsqz ad.ſ.filij?.scōa pars est ibi:diri.tertia ibi:heredē aūt scripto.¶Mo.primo ex isto ter.qō tūc institutio facta de filio sub cō
1 ditiōe casuali:vz cū filij? est in defectū cōditiōis exheredatus qñ filius lz coheredē vel substitutū:lz qñ solus est institut?:tūc exheredatio facta in defectū cōditionis:qz nō pōt cōfirmari per additionē nō cēsēt rite facta:z iō testm est nullū.z limitat.l.si pr.de insti. 2 z substi.C.z.l.su?.ḡz.ſ.sed filio.j.de bered.insti.¶Scōo not.ſm Ang.hic qō qñ filius p exheredationem desinit esse suus si postea annullať exheredatio:iterū efficit su?:sicut etiā qñ annullatur exheredatio rescisso testō p ḡrelā redit suitas q erat extincta:vt.l.papi.ſ.si ex cā.ff.de inoffi.test.z est optimus ter.in.l.q vtiliter.ff.de nego.ge.Jo.autē de imo.hic tenuit qō suitas nō fit sublata per exheredationē:sed suspēsa sic vt qñ filius institut? sub conditione potestatiua: vt.l.cōditionibus pupillus.j.de cōdi.z demon.z no. in.l.iā dubitari.j.de bere.insti.Sz istud dictum non pōt esse verū in exheredatiōe:qz cū heres institutus filio exheredato efficiatur dñs hereditatis:ergo filius nō pōt esse su?.i.dñs directo: qz dñū non pōt esse apud duos insolidū:vt videsti in.l.in suis.ff. eod.nisi dicas qō heres q adit hereditatem filio exheredato fit dūs vtiliter qō nullus dicit.Et preterea iura dicunt qō per exheredationē tollitur suitas adita hereditate:vt ps in.l.q in aliena.ff.de acq.here.z in.l.filiū.ſ.fz cū exheredatio.f.de ſ tab.z in.l.j.ſ.sciē dū.j.de suis z legi.Tñ inclusa est dicere vt dicit Ang.q suitas resuscitet q erat extincta.illā ex.l.dispositione ille q semel fuit heres bñ potest ipo iure desinere esse heres z alius in loco sui succedere: vt in auc.hoc amplia?.z qō ibi no.C.de fideic.z.l.miles ita heredē. a in pcin.z.ſ.j.de test.mil.Sz inquātū Ang.ꝓiupponit qō hic exhēdatio fuit valida a ꝓncipio z ꝑ tēsm:vr lz docto.q nō bñ dicat:qz cū exhēdatio b facta nō possit 2firmari adtūc hereditaſ segtur qō bf.p nō facta:z ꝑ tēsm est nullum ipo iure:vt.l.si ita scriptū.ſ.fi.ſ.e.Tñ pinde est ac si filij? fuisset institut? sub 2ditiōe casuali:z in defectū cōditiōis simplr fuisset ꝓteritꝰ quo casu tēstamētū statim est nullū ipo iure:vt in.l.si pr.allegata.z.l.su?.ḡz. ſ.j.z ibi p gl.ſ.de bere.insti.z tāgit in.l.sub cōditione.ſ.eo.in.j.gl. Unde Bal.hic z etiā Bar.expresse sentit in summario huius legis z vult qō testm statim fuerit nullū rōe ꝓmissa.z hoc sequit hic Jo.de imo.Sz iste ter.cōiter intellect? vr manifeste Sz ter.nſz:nā si testm fuit nullū incōtinēti qūo pēdebat cōditio tpe mortis qō expresse ꝓiupponit iuriscō.in v̄.pendēte.Preterea iuriscōsultus in ver.qz dū venit non fundat se qz exheredatio z institō fuerit nulla: lz qz nōdū potuit esse heres ex testō:nec fortita est effectū exheredatio:als quare pōderaret iuriscōsultus qō filius pēdēte cōditione cū sit testm nullū a principio etiā si postqꝫ decederet esset impleta vel defecta cōditio nihilomin? posset succedere abintestato qz testamentū erat nullū:vt.l.si posthumus.ſ.j.ſ.co.z ideo intellectus istius legis redditur valde dubius.Et forte posset dici et nō male q qñ filij? est institutus sub cōditione casuali vel mixta etiā si nō sit exheredatus in defectū cōditionis testamētū non sit nullū statim ipso iure.z hoc videt ꝑbare text.nō cauillādo literā in.l.suus quoqꝫ.ſ.j.in verbo non parēdo conditioni.j.de bere.insti.vbi text. videtur dicere q in casu isto res deducitur ad cām intestati p defectū 2ditionis:sup hoc tū volo cogitare:qz obstat vnū qō dicam tibi in voce statim.¶Tertio no.ſm cōmunē intellectū qō qñ testamētū est nullū ex ꝓteritione filij filij? ipso iure est heres abintestato:ex hoc segtur q testm est nullū ipo iure etiā anteqꝫ filij? decederet qō vult cē nullū:als nō posset esse heres abintestato ipso iure: p regulā.l.ḡdiu.j.de acq.her.z sic facit ad not.p glo.z doc.in.l.filio preterito.j.ti.pri.Et qz.ſ.in notabilibus fuit aliqd tactuz de intellectu istius legis in scōo respōso:z ostenſuz qō intellectus cōmunis manifeste videbatur repugnare literę:videdū est modo qs intellectus sit verior:ad istā literam.Et ideo nō placet mihi intellectus qē beri dabam ad istum text.vz qō q̄us exheredatio hic fuerit nulla:nihilomin? testm est nullū incontinēti sed deficiente duntaxat conditione.Nam qō exheredatio fuerit nulla in ter.nostro non videtur posse dici:qz text.dicit qō pendebat cōditio tam institutionis q exheredatiōis:sed si exheredatio fuisset nulla:nō possit dici pendere conditio respectu exheredationis: ergo datur intelligi qō exheredatio valet Preterea ter.in.l.lucius.in fin.j. de cōditio.z demon.dicit q quando filius est institutus sub cōditione que non est in eius potestate testamentum est nullius momenti:que verba proprie significant qō testamentū a principio sit nullū:nā si a principio valeret z postea rūpetur: nō diceret nullius momēti:sed rumpi ex postfacto:vt est casus in.l.j.ſ.tit.prorimo. z ideo ter.in.l.si pater.pallegg.dicit cum ministerio q isto casu testamētū nō dz iure factū qō proprie importat defectū solēnitatis

a ¶Aurora dicitur cē ps dei. addē Bal.i.l. non solū.C.de testi. bal.i.l. ſi. C. qb? res in. saly.i.l.nō mīnorē.C.ō trāſ. Albe. in. ſi.pte statutoruz. qō. vñ.ct. viñ. Fede. consilio xliiſi.incip.factū tale ē statuto cauetur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

er quo a principio testū est nullū: vt patet in.l.j.ſalle.⁊ in.l.ſi qs leg.xtū.ff.de falſis. Unde pau.de ca.bic poſuit vnū intellectū ad iſtā.l.vcz q ideo testū interim valebat ante morte filij: q testū in quo filiꝰ est institutus sub cōditione casuali vel mixta nō est exheredatus in cōtrariū euētū: ita demū est nullū ſi filius hoc velit ſm gl.in.l.ſi pater.I vlti.gl.C.de insti.ac.Tu vide gl.in.l.melioꝛē quā ipſe non allegat in.l.ſuus quoqꝫ.ℌ.j.in ver.fecerit.ſ.de here.insti. Uſi donec cōditio prætēdit ſi filius nō declarauit testū velle esse nullū interim valuit testū: in extremo aūt mortis articulo q̄ iam deficit conditio reperitur preteritus ſimpliciter nō institutus sub cōditione:⁊ ideo testamētū ipſo iure efficitur nullū:⁊ ita dicit esse casum ſingularē hic.Tu aūt aduerte q̄ iſta opinio ꝓſupponit q̄ exheredatio hic fuerit nulla q̄ est manifeſte ℌ ter.q̄.ſ.indxi. Scōo cōtra iſtā opinionē arguo ſic.ſi ter.iſte intelligitur in cōditione casuali vel mixta que possit impleri vltimo vite ſpiritu vbi gratia ſi decē dederis titio cū forte titius eſſet abſens:tūc impoſſibile est dicere q̄ dicit iſte doc.vcz q̄ iſta cōditio reperiatur defecta in extremo mortis articulo:q̄ imo non reperitur defecta niſi post mortem:vt est casus in.l.ſi.de cōdi.insti.⁊ in.l.ſuus quoqꝫ.ℌ.ſed ſi filio.ſ.de here.insti.ergo filius viuens nūꝙ reperit ſe ſimpliciter preteritū:ergo non potuit ſuccedere abintestato.ℌlec potes dicere bic vt dicit iſte idē doctor in alio intellectu de quo ſtatim dicem? q̄ fauoꝛe filij qui alias reperirek deſtitut? oī remedio cōditio iſta habeatur ꝓ defecta ante mortē ipſius:ly de ſui natura aliud eſſet er quo pōt impleri vltimo vite ſpū:nā iſta cōſideratio haberet locū qñ nō eſſet quid poſſet filio imputari:ſed in caſu noſtro poſſet imputari filio cui nō declaranit ſaltē ante extremum mortis articulū vel prius velle q̄ teſtamētū eſſet nullū ⁊ ſic ſuccedere abintestato:ergo nō est inducēda iſta ſpālitas ſicut videmus q̄ ideo inducitur iſta ſpālitas q̄ filius eſt inſtitut? ſub cōditione ptātina que pōt impleri vltimo vite ſpū:q̄ eſt q̄ ſibi imputet cur cōditio nē prius nō impleuit.Itē aduerte:q̄ ſi iſte intellectus eſſet verus nō cōſideaꝛet bic iuriſconſult? q̄ filius deceſſiſſet cōditione pēdē te:q̄ etiā ſi conditio iā eſſet defecta:adhuc añ filij declaratione teſtamentū valeret ⁊ ſi filius poſtea moꝛeret ſimiliter poſſet dici q̄ q̄ cōditio iā eſt defecta ſuccederek abintestato.Niſi forte dicas q̄ cōſideaꝛek bic pēdētia cōditionis nō quo ad validitatē teſtamēti:ſed quo ad hoc vt in extremo mortis articulo diſpenſetur cum filio vt cōditio habeatur ꝓ defecta:⁊ per ℌ filius reperiaꝝ ſm pliciter preteritus.Iſta tū opinio non plz rōnibus premiſſis.Et etiā q̄ reuera gl.ℌ.allegate nō dicūt q̄ teſtū non ſit nullum ipſo iure niſi cū filij declaranit.Sz bene dicūt q̄ ſi filius vult implere additionē ⁊ ſuccedere ex teſtō qualeſcit teſtamentū de iure ciuili ex equitate:q̄ ex quo filius pōt ſuccedere ex teſtō ſi vult non eſt equū q̄ voleāte filio voluntas teſtatoꝛis irritetur.Uñ videm? in ſimili q̄ ſi filius eſt inſtitutus ſub cōditione turpi eſt quidē teſtū nullū ipſo iure:vt.l.filius.ſ.de cōdi.insti.⁊ tū ſi volūtarie vult ſuccedere ex teſtō conualeſcit teſtū de iure ciuili:vt eſt caſus not.in.l.ſi quis teſtō.ff.eo.ti.⁊ ibi ꝓ Bar.⁊ p cūde in.l.j.in vltimis verbis.ff.c.tit. Unde glo.in.l.ſub cōditione.ℌ.e.expreſſe determinat q̄ iſto caſu teſtū ſtatim eſt nullū.⁊ ꝓbat tert.in.l.luctus ꝓallegatos.iuncta.l. j.ſ.ti.ꝓi. ℌelecta igiſ iſta opinione fuit alia opinio ⁊ alius intellectus ad ter.quem poſuit Ꝑpoſonus de caſtelione:⁊ ſequebatur Rapha.vt refert bic Pau.de ca.⁊ iſte intellectus eſt talis.dicunt eñ iſti q̄ in ꝓin.iſtius legis erheredatio fuit valida:q̄ exheredatus habuit coheredē vel ſubſtitutū.Et ſi queris q̄o teſtū deſtituitur in morte ⁊ filius ſuccedat abintestato.ℌñdent ipſi ſubtiliter:q̄ hoc teſtū in quo filius eſt inſtitutus ſub cōditione ⁊ in defectū exheredatus valeat interim viuēte filio:nihilominꝰ in extremo mortis articulo incipit eſſe certū q̄ filius non poterat ſuccedere ex inſtitutione exquo nōdum eſt impleta cōditio q̄ moꝛit filio deficiet cōditio oīno:q̄ hereditas cōditionalis nō tranſmittit ad heredē:vt.l.j.ℌ.ſin aūt ſub cōditione.C.de cadu.tol.⁊.l.ſi cū dies.ſ. q̄ dies lega.ce.Incipit etiā eſſe certū q̄ exheredatio nō pōt qualidare teſtū:q̄ eius effectus nō poterit habere locū niſi poſt mortem:ergo nō valet vel redditur nulla:vt.l.ſi.de cōdi.insti.Sed cur nō poſſit exheredatio habere effectū iſto caſu niſi poſt mortē non declarant.Credo tū eos intelleriſſe vt patet ex dictis eoꝝ precedē tibus q̄ viuente filio hereditas non poterit adiri per coheredē:q̄ quouſq̄ ſperatur teſtū rūpi nō pōt adiri hereditas de iure ciuili vt ipſo iure expreſſe affirmant in iſto caſu:⁊ eſt regula que ponit in.l.ventre.ſ.de acqui.here.⁊.l.illud.ſ.de℈ tab.Sed iſta cōſideratio ſi ſic intelleꝛetur eſt falſa.primo quidē q̄ ſi ante emiſſionem vltimo vite ſpū deficit cōditio ſi[illegible] incōtinēti reperit exheredatus:ergo cū illo tpe nō reperiaꝝ [illegible]eritus:nec in ipſo vltimo vite ſpiritu in eodē momēto potuit adiri hereditas:⁊ exheredatio ſumere effectū ante mortē filij.ℙeterea ad hoc vt exheredatio valeat ſatis eſt q̄ hereditas potuerit adiri invita filij ly nō ſit adita: vt dicit glo.tua vltima hic ⁊ ſequuntur cōiter docto.Sed potuit adiri in vita filij:vt.ſ.oſtendi:ergo aditio ſecuta poſt mortē confirmauit eā.ℙeterea q̄ iſta opi.ſit falſa oſtēdit manifeſta rōne: q̄ aut filius fuit inſtitutus ſub cōditiōe caſuali vel mixta que poterat impleri vltimo vite ſpū. Aut ſub ea q̄ non poterat impleri vltimo vite ſpū. Si ſub prima tūc non pōt eſſe certū q̄ filius non ſit ſucceſſurus ex inſtitutione niſi poſt mortem:vt eſt caſus in.l.ſuus quoqꝫ.ℌ.ſed ſi filio.⁊ in.l.ſi.ſepe alleg.ita.ſi vero fuit inſtitut? ſub ſcōa:tūc cū ante mortē defecerit conditio:ſequit q̄ filij reperit exheredatus multo ante mortē,ergo in illo ſpatio potuit adiri hereditas:⁊ teſtū cōualidaꝝ vna cū ipſa exheredatione:nec vꝫ defenſio quā facit bic Pau.de caſt.ad iſtā opi.dū dicit q̄ ſpāle eſt fauore filij,qui reperik oī remedio deſtitutus ſine culpa ſua q̄ cōditio que pōt impleri vltimo vite ſpū habeak ꝓ defecta ante mortē:⁊ tū habeak ꝓ defecta quo ad hoc vt filij dicak ꝓteritus nō vt cōnalidetur exheredatio.Que opi.nō ꝓcedit duplici rōne.primo qdē q̄ q̄ cōditio q̄ de ſui natura nō deficeret habeak bic ꝓ defecta in fauoꝛē filij:⁊ tū quo ad exheredationē non validandā adhuc pendeat:hoc nō ꝓbat aliquo iure nec etiā ex iſto ter.qui nō fundat ſe ſuper fauoꝛe filiationis nec ſup aliquo iure ſpeciali ſed ſuper iure cōi:quia filius reperitur ꝓteritus ⁊ cū ratio ter.poſſit ſtare:vt.ſ. dicā ſine inductione alicui? ſpālitatis q̄ ſit ℌ regulas nō ɔz ꝓ ſubauditionē poni intellectus q̄ inducat aliqd exoꝛbitans a iure cōi: ſicut dicim? q̄ repetitio qualitatis p quā induceret aliqd exoꝛbitans a iure cōi in dubio nō vꝫ facta vbi alias videret ſm glo.in.l. talis ſcriptura.ſ.de lega.j.⁊ eſt caſus in.l.vroꝛi.ℌ.vroꝛ.ſ.de lega.iñ. facit q̄ no.bar.in.l.ꝓcto.ℌ.critꝙ.ſ.vi bo.rap.bic cōcurreret duplex ſpālitas circa idē:vcz q̄ cōditio q̄ nō deficit habeak ꝓ defecta et q̄ nō habeak ꝓ defecta ad hoc vt ſit locus exheredationi:cui? ℌ eſt de ſui natura:q̄ deficiente cōditione inſtitutionis ſtatim purificak cōditio exheredationis facta in caſu ℌ:vt dicit ter.in ſimili in.l.ſi.in.pe.rūſo.ſ.de cōdi.insti.⁊ patet de ſe.Hoc aūt eſt cōtra regulas iuris:q̄ duplex ſpālitas eque principalis nō pōt ꝓcurrere circa idē:vt.l.j.C.de do.ꝓmiſ.Scōo q̄ iſto caſu filius nō deſtituitur oī remedio:q̄ñ ſi exheredatio habuit effectū immediate añ mortē filij ⁊ nō prius vꝫ impeditus filius ꝓparare q̄relā trāſmittendā ad heredes ſuos er nimia breuitate tpis:quia mors fuit in continenti ſecuta:ergo bered eius darek inſtitutio ad intentāda q querelā ex clauſula generali ſi qua mihi iuſta cā eſſe videbitur.caſus eſt no.qui ꝓbat cōcluſionē in terminis ſm intellectū q̄ ibi dat Bar.in.l.q duos.in ꝓin.ſ.de reb.du.Itē aduerte q̄ teſtamentum reddak bic nullū ſcōm iſtū intellectū eſt:q̄ cōditio reperik defecta añ mortē filij:⁊ ſic filius repitur ꝓteritꝰ.Sz hoc nō eſt fundamētum iuriſconſulti q̄ dicit q̄ filius ideo decedit ꝓteritus:q̄ cōditio pēdebat ⁊ nō erat impleta nec defecta:⁊ iō poterat ter.q̄ filius deceſſit pēdēte cōditiōe:vñ ne aliquo mō deſtruak lr̄a nō placet iſta opi.⁊ maxime q̄ eſt cōtra ver.ſeq.ſcōm cōem intellectū in quo ſi filius eſt inſtitutus ꝓ pte mō.ſ.dicto moriendo pendente conditione nō reddit teſtū nullū ſi ſuccedit coheres.Tu vero potes dicere q̄ ter.iuriſconſulti ſtat ꝓxie:⁊ tamē vera est deciſio ſua. ꝓ cui? declaratiōe eſt ꝓmittēdū q̄ filius inſtitutus mō ſupaddicto vere interim eſt ꝓteritus añ impleatur cōditio inſtōis vel exheredatiōis:q̄ q̄ eſt in cōditiōe nō eſt in diſpōne:vt.l.ſi qs ſub cōditiōe ſ.de teſta.tut.vñ filij inſtitut? vel exheredat? cōditionaliter non ɔf inſtituꝝ ꝓxie:ler tū non curat de iſta ꝓtentioneviñē te filio ꝓpter fauoꝛē teſta-nēti cōſeruādi:nā q̄d iu pōt eſſe ſpes q̄ filius purificata conditione poſſit ſuccedere ex teſtamentovoluit ler deducere eam ad cauſam intestati ex quo teſtator ſeruauit ſolēnitatem iuris exheredādo filiuꝫ in ℌium euentū:ſed qñ filius eſt cōſtitut? in extremo mortis articulo tpe illo quo immediate ꝓcedit extremū mortis deficit ſpes q̄ tunc non impleta conditione in extremo mortis arti.poſſit impleri:ly ſit poſſibile cōditionem in tali arti.impleri.Cauſa aūr cur deficit ſpes eſt:q̄ viſimiliter boc non debet cōtingere nec cōtingit vt in pluribus.ſ Spes aūt q̄ eſt poſſibilis ⁊ nō veriſimilis nō ɔz attendi:vt est caſus no.ⁿ ibi per bar.in.l.q habebat.ſ.de le.iij.ⁿ in.l.legata inutiliter.ℌ.j.ſ.de ſup. leg.ⁿ hoc dicit Jo.de imo.ly iſta iura non a lleget in.l.ſi filius q in ꝓtāte.ℌ.eo deficiēte ergo ſpe quia filius reperik ꝓteritus nō ꝓpter defectū:ſed q̄ cōditio pēdet teſtū erit nullū ipſo iure.Nō obſtat ſi dicas ex quo nō eſt veriſimile cōditionē impleri cōditio ɔz haberi ꝓ defecta:⁊ ſic ɔz cōfirmari exheredatio ſicut in.l.qui bēbat. res habeꝫ pinde ac ſi eſſet teſtatoꝛis:q̄ rñdeo q̄ exheredatio facta in ynū caſuꝫ:vcz cū cōditio vere defecerit nō ɔz trahi ad caſuꝫ fictū cū ſit odioſa ⁊ regulꝝ nō debeat extendi:vt.l.cōmodiſſime.et l.cū qdā.ℌ.eo.ⁿ bñ facit ter.cū ibi notatis in.l.iij.ℌ.hec verba.ff. de neg.ge.nō obſtat huic meo intellectui ter.in.l.iſtius.in vltimo rūſo:q̄ ly ſm cōm intellectuꝫ obſtaret:ⁿ tū vere ꝓſequēdo intellectū meū nō obſtat:q̄ ter.in vltimo rūſo nō dicit q̄ in ſequēti caſu teſtū valeret ꝓato coheredē:nec ad hoc vadit dictio aduerſatiua aut poſita in ter.ſed ad id q̄ tacite ſubintelligitur in ꝓimo rūſo:vcz q̄ ſicut filius inſtitutus ſub cōditione casuali vel mixta inſolidū dūmodo exheredek a ſubſtituto vt ter.dicit in.l.ſi libert⁹. ℌ.eriſtimo.ſ.de bo.lib.ⁿ in.l.ſu⁹ quoqꝫ.ℌ.ſi filio.de here.insti.ita ſi inſtituaꝝ in parte:ⁿ in alia media ꝓte deſ ſibi coberes.ⁿ iſte intellectus melioꝛ vꝫ:vcz q̄ in ꝓimo caſu habuerit ſubſtitutū in ſecūdo coherede pōt etiā dici q̄ in ꝓimo caſu habuerit coheredē pure

inſtitutum

inſtitutum dūtaraṫ:in ſecūdo aūt vel coheredē inſtitutū nō pure: poſt mortē dūtaraṫ ſm intellectū glo.quē defendit Bal.vel coheredē inſtitutum vt poſt mortē:ⁿ etiā aliū coheredē pure inſtitutū: vt intelligit Jaco.de are.ⁿ Bar.¶In glo.vlti.poſitaſup verbo herede.ibi:in puncto mortis filij ⁊c.hec gl.relata ad ter.vult q̄ cōditio q̄ debebat impleri poſt mortem cēſeaꝫ impleta invita filij vt heres inſtitutus poſſit adire hereditatēviuēte filio ⁊ ex additione validare exheredationē ⁊ ꝛſir teſtū:ⁿ licet iſta glo.cōiter reprehēdatur a doc.Bal.tamē etiā ſequens arguit ex ea ad notabi.q.ⁿ in effectū vult q̄ ſi teſtōr reliquit vroꝛē vſufructuariā oīm bonoꝝ:et poſt mortē eius inſtituit aliquē heredē:q̄ vſufructus non poſſit deberi niſi adita hereditate:vt.l.j.ℌ.libertatib⁹.C.de cadu.tol.ⁿ ſi ex ꝓpietate verboꝝ hereditas nō poſſit adiri,in vita vſufructuarij in effectu remoueak iſta ℨditio de medio vt valeat legatū vſufructus ⁊ heres cēſeaꝫ pure inſtitutus.Et hāc eandē opinionē ſecutus eſt in.l.hereditas ex dic.ſ.de here.insti. vbi dicit q̄ teſtator videt diſtuliſſe heredē poſt mortē ſolū reſpectu eius q̄ ℨtulit vroꝛi.i.vſumfructū.Sz reſpectu iuris hereditarij nō vꝫ diſtuliſſe:ſed in.l.extraneū.de here.insti.dicit q̄ ℨditio nō remoueak de medio: ſed vroꝛ admittet ad legatū vſufructus de facto:ⁿ poterit occupare ꝓpria autoꝛitate ex quo poſſeſſio vacat iuxta not.in.l.nō eſt dubium.C.de leg.vel poterit implozare officiū iudicis vt cōſequatur facultatē vtendi ⁊ fruēdi.alle.ter.in.l.mulier.ℌ.ſi qs ſeruū.ſ. de cōdi.insti.in.l.id q̄ pauperibus.in.xij.q.C.de epi.ⁿ cle.ipſe conſiderat duos caſus. Uñ ſi vroꝛ inſtituitur in vſufructu:tūc dicit ipſe q̄ nullū ſit vroꝛ vel ſperat bñe coheredē in vita trahit ad ſe totū ex iure accreſcēdi:vt.l.j.ℌ.ſi ex fundo.ſ.de here.insti.efficietur ergo heres in totū ſm cū ⁊ poſt mortē ſuā inſtō directa fata de alio cōuertetur in cām fideicōmiſſi.ita q̄ heres vroꝛis reſtitueret ei hereditatē retēta quarta:q̄ q̄ſubſtō facta directo nunq̄ pōt bñe locuꝫ vt ſit cōuertīē in fideicōmiſſariā:vt.l.ex facto.in ꝓin.ſ.ad trebel. ⁊.l.verbis ciuilib⁹,vbi ꝓ glo.ⁿ doc.ſ.de ber.insti.de quo dicē ple nius in vlti.arti.q̄ō.Si vero ſimplr reliqt vſumfructū vroꝛi nō titulo inſtōnis:ⁿ tunc dicit tenēdū eſſe q̄ō bic dixit vel q̄ō dixit in.l. extraneū prealle.Et q̄ nō remouеatur ℨditio de medio ſenſit ipſe idē Bal.in.l.ſi qs heres inſtituaꝫ.in pri.ſ.de here.insti. nō tñ ibi determinat vtrū legatū valeat Ang.aūt in.l.miles ita.in ꝓinc.ſ. de teſt.mili.ⁿ refert do.meus in quodā ſuo cōſilio dicit q̄ō ly here ditas nō deferaṫ heredi niſi poſt mortē pōt tñ heres intentare bo no.poſ.ſm tab.iuxta no.in.d.l.ſi qs heres.ⁿ in.l.ij.ℌ.ſi ſub ℨditione.ſ.de bo.poſ.ſm tab.per quā cōfirmabit legata ſicut ſi eſſet adita hereditas.Bal.aūt in.l.ſi ſeruus.ℌ.j.ſ.de vulga.ⁿ pu.videt cō firmare opinionē hic poſitā.Cui expreſſe ℨdicit Jo.de imo.bic.et in.l.hereditas ex die prealle.ꝓ declaratione huius vtiliſſime.q.in cipiēdo ab articulo magis dubio cōſideādi ſunt tres caſus. Uñā aliqñ teſtator reliqt vroꝛi vſumfructum bonoꝝ ſuoꝝ.Aliqñ inſtituit vroꝛē in vſufru.Aliqñ inſtituit vroꝛem in hereditate invita ⁊ poſt eius mortē inſtituit aliū. Circa primū dicendū eſt q̄ illa via quā poſuit Bal.in.l.extraneū prealle.ſatis poſſet defendi de iure ſi nō inueniretur alia via q̄ nimis exoꝛbitaret a reg.iur.poſſet autē defendi iſto mō:q̄ nō videt eſſe differētia ſiue legatū vſufructꝰ nō valeat ex incapacitate ꝓſone cui fit:ſiue nōvaleat q̄ certo tpe non poſſit cauſari tale ius:ſed qñ relinquitur vſufructus,penit? incapaci talis iuris vt ſaluet diſpō teſtatoꝛis capiñ? nomē vſufructus ꝓ vſufru.i.ꝓ facultate vtēdi de iure conceſſa:vt eleganter declarat Bal.in.l.j.C.de bis q̄ pe.no.in.q.de vſufruc.relicto monacho.ⁿ tenet Bart.nota.in auc.excipitur in fi.C.de bo.ma. facit optime q̄ō ipſe idē no.in auc.ingreſſi.C.de ſac.ſan.ec.ergo videtur ſilr in caſu noſtro q̄ mulier cui nō pōt aliquo caſu cōpetere verus vſuffrct videaꝫ ſecuta a teſtatoꝛe quādā facultatēvtēdi ꝓ facto ꝓ qua pōt ſibi cōpetere officiū iudicis:vt dicit Bal.ⁿ eſt gl.no.in l.aquilius regulus.ff.de dona.ⁿ ibi per Bar.que quidē mera vtē di facultas non regulatur ſm regulas iuris vſuffruct? vnde potuit cōpetere quocunq̄ tpe ex volūtate teſtatoꝛis ⁊ ante aditā be reditatem. Et q̄ō non regulek ſm materiā vſuffructus tenet Bar to.expreſſe.in.l.quotē.ℌ.qui maximos.ff.de publica. vbi dixit q̄ ꝓ iſta facultate vtendi non tenetur quis cauere ſicut ꝓ vſufructu.Sed contra iſtud dictum facit:q̄ ſimiliter peipit banc facultatem iure legati dato q̄ iſta facultas cōpeteret ſibi ipſo iure: nihilominus non deberet poſſe ea vti nō adita hereditate:q̄ ita eſt in alīs legatis que acquiruntur a tempoze mortis:vt.l.ſi tibi homo.ℌ.cum ſeruus.ⁿ ibi per docto.ſ.de lega.i.Unde dicit Bal.in l.i.in fi.ꝓime colum.C.de vſufris.ⁿ fructi.lega.q̄ ſi legatarius peripit fructus rei legate ante aditam hereditatem tenetur illos reſtituere heredi.allegat.gl.in.l.nihil.ℌ.ſina.ſ.de legatis ꝓimo.ſu per ver.poſt aditam.niſi heres fecit moram in adeundo.Sed ad hoc reſpondetur q̄ō teſtator ſciendo non poſſe adiri hereditatem videtur voluiſſe quod mulier poſſet,vti legata ante hereditatem alias diſpenſatio eſſet inutilis.hoc autem videtur poſſe inducere teſtator ſi vult ſicut econtra poteſt inducere quod nō acquiratur dominium niſi ab adita hereditate:vt.l.in conditionibus.ℌ.i.j. de condi.ⁿ demō.quem ter.adducit Barto.in.l.iij.ſ.de lega.j.dū vult q̄ lz legatum factū per iſta verba ſi heres adiuerit hereditatem ſit purū ⁊ tranſmittatur ante aditam hereditatē hoc eſt verū niſi teſtator velit q̄ illa verba faciant cōditionem.Unde dicebat Bal.not.in.l.ſi.C.de vſu.ⁿ fru.lega.q̄ō q̄ſi teſtator dat licentiam legatario capiendi rem ꝓpria autoꝛitate:tūc acquirit fruct? rei nō adita hereditate.ⁿ iſta licētia ſm Bal.vꝫ competere vroꝛi in iſto caſu vt ipſe no.in.l.id q̄ō pauperib⁹.ꝓallegata.Confirmatur iſta cōcluſio ꝓ ter.q̄ē ego reputo ſingularem in.l.vſufructus.ℌ. pe.ſ.q̄ſi dies leg.cc.vbi ꝓbaṫ nō deſtruēdo literā q̄ vꝫ legatū factum filioſami.cū hac qualitate q̄ō ſibi debeat ſolui quo caſu non acquirit patri vt ibi dicit ter.idem ius nō pōt acquiri filio ſm illa tpa:vt declarat ibi Bar.eſt ergo neceſſe intelligere vel q̄ ibi legatum fuerit datū ſub cōditione ſi filij? efficereꝫ ſui iuris.ⁿ hoc tenet ibi Bar.vel ſi nō vis diuinare ad ter.q̄ legatū in filio ſaluek per merū vſum facti.Cōfirmatur iſta cōcluſio q̄ in contractib⁹ videmus a filij q̄ ſi vendik vl̄ donatur vſufructus ab vſufructuario q̄ ipſum ius vſufructus nō pōt tranſferri videbaṫ ſub noīe vſufructu. donata vel vēdita facultas facti q̄ ℌ facultas vtendi de iure non ipſum ius vſufruct⁹.ita ꝓbaṫ in.l.neceſſario.ℌ.ſi.de peri.ⁿ cōmo. rei ven.ⁿ in.l.ſi vſufruct⁹.ff.de iure do.Et plene declarat Bart. in.d.ℌ.qui maximos.et in diſputatione q̄ publicanus quidā. Et lz iſta via poſſet defendi de iure eſt tñ alia melioꝛ ⁊ magis iuridica:q̄ poſſumus dicere q̄ teſtator ꝓ iſta verba inſtituo titiū poſt mortē non videatur induriſſe cōditionē ſed ſolū apposuiſſe dilationē heredi.i.diſtuliſſe heredē a perceptione vſufruct⁹ quouſq̄ vroꝛ viueret.Sz aūt de iure hoc poſſet dici ꝓbatur:q̄ ego video alꝫ q̄ lz diſpoſitio collata in certū tpꝫ cōiunctū cū incerto euentu faciat ℨditionē.verbigratia lego tibi decē cū factus fueris pubes vt ꝓbaṫ,in.l.ſi cui legek.ℌ.j.ſ.de leg.j.Tamē aliqñ ex cōiecturata mēte teſtatoris iſte euētus incertus nō facit cōditionē lz ſimpler tpꝫ:vt.l.ſeius ſaturninus.et ibi ꝓbaṫ.j.ad trcb.Sic ergo in illo caſu diſpoſitio que regulariter inducit conditionē ex preſumpta mēte teſtatoris reſtringitur:ita dicemus q̄ in iſto caſu teſtator inſtituendo heredē poſt mortē videtur potius diſtuliſſe emolumentum acquiſitionis vſufructus q̄ induriſſe conditionem nc alias videatur elegiſſe viam per quam diſpoſitio ſua fit nulla contra.l. gallus.ℌ.quidā recte.j.eo.ⁿ.l.iij.ⁿ qō ibi no.ſ.de teſ.mili.Et ſine dubio ſi teſtator ita diriſſet: relinquo vroꝛem meā vſufructuariā ⁊ cum fuerit mortua inſtituo titium:iſtud dictū eſſet verū per iura prædicta.Nec obſtat q̄.ll.ille loquantur q̄ cōditio inducitur per appoſitionē tēporis certi.Unde aliud videk ſi inducatur ꝓ appoſitionē tēporis incerti q̄ facilius inducit cōditionem ⁊ fortius.vt patet ex notatis per Bar.in loco allega.ⁿ in.l.j.in.ij.car.ſ.de cōdi.ⁿ demon.q̄ad hoc reſpondeo q̄ ſuis inducatur fortius cōditio per tēpus incertū non tñ pōt negari qō conditio incerta ꝓ illa verba ſignificat principaliter tēpus ⁊ ſecundario cōditionem: vt l.ſi titio.j.qñ dies leg.ce.ⁿ dicit Bar.no.in.l.j.ꝓalleg.qō cōditio que importatur per eū eſt tacita ⁊ nō expreſſa:q̄ ergo tacitum tollatur ex tacita mente teſtatoꝛis nec eſt ſatis conueniens ⁊ regulare:vt.l.ꝑeib⁹.ⁿ qō ibi not.C.de impub.ⁿ alīs ſub.vt ergo teſtator videatur voluiſſe diſpoſitionē ſuam que eſt fortis ꝓſumptio in iure dicemus q̄ iſta verba ſignificabunt tempus ⁊ nō cōditionem.ⁿ hoc eſt qō dicit no.Bald.in.l.ſi pater.C.de insti.ⁿ ſub.vbi voluit q̄ qñ filius inſtituitur adiecto tpe incerto an ⁊ qñ de ſui natura ſine dubio faceret cōditionē:nō tñ fit cōditio ſed dilatio ſola vt ſaluek teſtū:loquit tñ in caſu nō omnino ſimili q̄ ibi ſaluaꝫ to a tū teſtū bic ſolū legatū qō tñ dixi puto eſſe verū et in caſu nr̄o.† Sed tñ dubium relinquitur quid ſi heres inſtituitur ꝓ iſta verba ⁊ poſt mortem vroꝛis inſtituo titiū.nā Bar.in loco.ℌ.alle.videt velle qō idem importet dictio poſtea.*ꝛ dictio ſi ita q̄ per eam ſignificetur cōditio principaliter ⁊ non tēpus quo caſu non reperik q̄ cōditio tollatur de medio ⁊ facit ſimplicē dilationē niſi fauoꝛe libertatis : vt.l.fideicōmiſſaria libertas.ℌ.etiā.ff.de fideicō.liber. Sed hoc dictū non placet ibi Jo.de Jmo.ⁿ merito q̄ ter.quem alle.Bar.ꝓ differētia inter eū ⁊ poſtea facit ℨ maxime iuſta gl. dicit eſſi ter.in.l.inter illā.ff.de ver.ſig.q̄ inter duas dictiones eſt dſia breuioꝛis dilationis ſeu tpis.ergo ſequit q̄ vtercꝫ ſignificat tpꝫ principaliter qō Barto.negat. Et iſtud eſt verum ⁊ ꝓbaṫ in.l.quoties.ℌ.ſiquis ita.j.de here.insti.vbi ter.dicit q̄ ſi relinquitur ſeruo libertas:ⁿ poſtea hereditas remoto verbo poſtea deme dio habet ſeruus ſimul libertatē ⁊ hereditatē:dictiōi ergo poſtea que ibi precedit apponitur dictio ſignificans tempus nō puritatem relicti:ex quo daṫ intelligi q̄ dictio poſtea tpꝫ ſignificat:nā ſi principaliter cōditionē non ſignificaret non diceret iuriſcōſultus q̄ hereditas deberet ſimul ſed q̄ deberetur pure ſicut libertas.ⁿ hoc eſt ſm regulā quam ponit Bar.in.l.i.de condi.ⁿ demon.vbi dicit q̄ō conditiones importate p[illegible]aduerbia tēporis ſignificant principaliter temp⁹.ⁿ de iſta dic[illegible]ne vide per Bar.an.l.quibus diebus.ℌ.terminis.de cōdi.ⁿ demō.Cōfirmat iſta cōcluſio:q̄ ex quo verba poſſunt aliquo modo ſignificare tpꝫ ⁊ non cōditionē debēt ita intelligi vt valeat.diſpoſitio ſicut econtra qñ diſpoſitio ꝓima facit eſt pura ſubintelligitur conditio ſi verba poſſunt ali

C Dictio poſtea. Adde an ſit differētia inter dictionem poſtea:ⁿ pōt. vidē p docto. l. fruct⁹. i fi. ff.ſol.mat.lz iſta dictio bis poſita ī text.denotat interualluꝫ: vt.l. nō. erit in.ℌ.fin.ff. ō iureiurā.ter. i.l. iuſgētiū. in.ℌ.qnimo. in fi.de pact. l.quoties.in ℌ.ſi quis ita ſcripſerit. et ibi doc.ff. d. here.inſtitu. barba. in.c. potuit.in.v. col.de loca.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quo modo adaptari etiã impropie: vt.l.vbi pure.in principi.ſ.ad treb.ꝛ.l.ſideicõmiſſa.§.ſi filio.ꝛ ibi per Bar.ſ.de leg.iij.facit optime tex.ſingu.in ſuo dicto in.l.epiſtola.§.ſi.ſ.ad treb.ꝛ qõ ibi not. Bar.ꝛ iſta via vꝝ magis iuridica quã precedens: ꝛ magis q̃ via do.Ang. quã poſuit in.l.miles.ita.§.ꝛ qꝛ diximus.§.alle.dũ voluit q̃ p acceptationẽ bo.poſ.ſm tab.cõfirmaretur legatum vſusfruc.¶Sã do.me⁹.ꝛ bene in conſi.prealleg.illa bo.poſ. non tribuit iuis pendente cõditione: niſi quo ad hocvt heres ſungatur officio cura. bono.vt plene declaratur in iurib⁹ prealle.iſta ꝛcluſio ſatis clare vꝝ pbari in.l.ſub cõditione.in fi.ſ.de bo.poſ. ſm tab. p quẽ ter.dicit ibi Bar.q̃ pẽdente cõditione lẓ ſit data bon.poſ.tñ res nõ dicif adhuc eſſe in cã teſtati imo cõfirmanf legata vel infirmãtur ex euentu.ter.ꝛtñ innuit ibi ſatis clare q̃ añ impletã cõditionẽ legata nõ preſtantur ſed ſi cõfirmãtur p bo.poſ. dato qõ eſſet reſoluẽda i defectũ cõditionis: nihilomin⁹ poſſent interim peti ꝛ deberent preſtari preſtita cautione de reſtituẽdo legatum in caſu deficientis cõditionis: vt.l.iij.§.ſi legatarius.ſ.ſi cui pluſq̃ per.l.falci.ꝛ.l.ſi.C.de peti.here.illud etiã nõ placet qõ dicit do.me.in cõſi. ſuo dũ vult q̃ teſtator relinquẽdo vſumfru.mõ p̃dicto videf velle q̃ legatũ debeaf non adita hereditate ex quo cõfert in tps quo nõ põt adiri hereditas ſicut diximus ſm eũ q̃ qꝛ teſtator phibẽdo falcidiã ſcit hereditatẽ non eſſe veriſil⁹ adeundã: vel ſaltẽ põt cogitare q̃ non adibitur ideo vellet q̃ legatum ſine additione p̃ſtet ſm bar.in.l.nemo põt.ſ.de leg.j.ꝛ in auf.ſed cum teſtator.C.ad.l. falci.ꝛ in.l.eã quã.C.de fideicõ.ꝛ in.l.pactũ in herede.ff.de pact. ¶Ã prima intẽtio Bar.in locis predictis non fuit iſta licet Bal. hic videatur eã referre in.l.tanq̃ prealle.non eſſi qꝛ teſtator voluerit nõ preſtatur legatũ non adita hereditate in illo caſu: ſed qꝛ lex hoc conceſſit ex cã particulari vt plenius impleref volũtas defuncti: vt dicit ter.in.l.ſi ſpõſus.§.ſi maritus.ſ.de do. inter vi.ꝛ vxo. lẓ in caſu noſtro nõ adeſt illa rõ: qꝛ eſt qđ imputetur teſtatori cur nõ inſtituit heredẽ vt debuit ꝛ pꝛeter caſus in quibus hoc ex cauſa conceditur a lege nõ eſt dicendũ q̃ teſtator poſſit diſponere cõtra diſpõné.l. Et maxie i iſto caſu: qꝛ vſusfruct⁹ nõ ceditur ſi adita hereditate pticulari: er ea rõne qꝛ vt ꝛ inſtituaf vſusfruct⁹ regrif q̃ cõſtitues ꝛ ille cui conſtituitur poſſit fruiyn⁹ vcꝫ cãliter ꝛ ali⁹ fꝛ maliter: q̃ ergo hereditas iacẽs q̃ naturaliter nõ põt frui fingaf frui non põt inducere bõ qui nõ põt fingere.l. ſi forte.in princi.ſ. de caſtren.pecu.ꝛ per Bar.in.l.ſi is qui p empto. circa prin.ſ.de vſucap.vñ iſta opi.non placet. Dicit tñ ſinguſr in conſil.ſuo.cl. q̃ ſi vꝛor in caſu nõ eſt relicta dſia ꝛ vſufructuaria tunc iſta verba non importãt ſimplicẽ vſumfructũ: ſed lz vꝛor electionẽ q̃ ſi velit ſuccedere in pꝛopꝛietate ſit heres ꝛ reſtituat poſt mortẽ hereditatẽ inſtituto detracta trebellianica. per.l. ſi tit.ꝛ vſufructus. ſ.de vſufruc.lega. Quid ergo dicem⁹ ſi vꝛor velit eligere ius vſusfructus: certe caſus eſſet magis dubius: ex quo tñ teſtator dedit ei facultatẽ eligẽdi poterit dici idẽ qõ ſupꝛa diximus. ¶ Circa ſecũdum articulũ cõcluditur breuiter q̃ opi. Bal.ꝛ Ang. in locis prealligatis non videf pbari iure: hic eñ inſtitutus in re certa q nullum lz nec ſponte bꝛet heredem trahit ad ſe totũ. Jn caſu tamen noſtro non ſumus in illis terminis: qꝛ ꝛ ſi non ſperet bꝛe in vita ſua ſatis eſt qõ ſperet bꝛe heredem tpe heredis ſui. Unde cum.ll. ſimpliciter dicant q̃ inſtitutus p̃ pte pure nullo mõ occupat ptẽ inſtituti ſub ꝛditione: ꝛditiõe pẽdẽte ſm gl. que hic approbatur cõiter in.l.iij.ã.ſi quis be.pe.de quo vide Bar.in.l.plene.§. ſi coniunctim.ſ.de leg.i.ꝛ Ang.ꝛ Moder.in.l.ſi qs ita ſenſerit.ſ. de re.inſti. Multofortiꝰ videf inuere q̃ inſtitut⁹ in re certa qui lz minus ius q̃ inſtitutus in quota interea non trahat ad ſe totũ. Uñ Jo.de imo.poſuit aliã opinionem ꝛcludens q̃ qꝛ inſtitutus in re certa poteſt occupare rẽ pꝛopꝛia autoꝛitate ꝛ additione eius cõfirmatur teſtũ ſm Bar.in.l.ex facto la grande.de bere. inſtit. vꝛor adeũdo poterit vti ꝛ frui: ꝛ mortua ipa ſi inſtitutus repudiauit be reditatem retro cẽſebit vſusfructus pceptus adita hereditate: qꝛ addi tio retro fingitur ſm.l.heres qñq̃.ſ.de acquir.here. Sed iſtud dicti vꝝ aliqualiter dubiũ qñ iſta retrotractio reſpectu vſusfructus iam extincti iam vꝝ nõ poſſe fieri qñ deficit extremũ habile a quo. caſus eſt no.quẽ ibi no.Bar.ad hoc in.l.cũ quis.§.ſi hoiem.ſ.de fol.ꝛ no.idẽ Bar.in.l.quoties.in fi.ſ.de noua. Ad hãc rõnẽ diffi cilẽ ꝛ dictũ Joã.de imo.ã.in ſcõo articulo ſaluãdo dictũ eius potes reſpondere qõ reperitur extremũ habile tam reſpectu perſone q̃ reſpectu rei que principaliter venit in cõſideratione ꝛ cui⁹ reſpe ctu inducitur fictio tranſlatiua: nã reperiẽ pſona habilis.i. heres qui põt adire ꝛ etiã ipſa hereditas q̃ deferẽ ſup qua additio pꝛincipaliter retrotrahit: lz ergo vſusfructus nũc nõ ſit in rerũ natura ſatis eſt q̃ ipſa hereditas ſit in rer natura: nã qõ principaliter intẽdif dz attendi nõ qõ in [illegible]quentiam: vt.l.i.§.ſi te rogauero. ff.depo. Et ad intellectũ iſtius [illegible] omnino qõ fing.tradit Bal. in.l.apud hoſtes.in.i.col.C.de iuris ꝛ leg. ¶ Circa tertiũ articulũ dic vt hic per Joã.de imo.cui adde qõ not.Ange.ꝛ Bal.in.l.ſi ex pluribꝰ.ã.ſi pars here.peta.vbi referentes dicta ſBartini de ſano cõcludũt idẽ qõ Bal.in.l.hereditas ex die.ſ.de heredi.inſti.et in.l.miles ita.§.i.preallegat. Et iſta opi.eſt veriſſima q̃ p ea eſt caſus clarus cũ gloſſ.in.l.verbis ciuilibus preallegata.ꝛ inſti.de pup.ſub.§.ſi.ꝛ no.precipue tex.in.d.l.verbis.qui probat tertium membrum huic poſitũ per.d.Jo. vcꝫ q̃ in dubio ſecundus inſtitutus poſt mortem alterius nõ videtur vocatus: vt coberes ne fiat cõtra voluntatẽ defuncti: ꝛ hoc tene quicquid dixerit Ang.in.d.l. hereditas er die. Hoc aũt ſcias q̃ ſi diceretur qõ ſcõs inſtitutus poſt mortẽ primi poſſet ſuccedere mortuo primo directo ſicut dixit Ang. iſte nõ diceretur ſubſtitutus primo heredi: ꝛ ideo legata relicta a primo herede non viderẽtur repetita ab iſto ſicut videntur repetita a ſubſtituto. caſus eſt no.ꝛ ibi glo.ordi.in.l.quereba tur.§.i.ſ.de teſta.mili.

Filiusfamilias. Si mortuo auo filius recedit mẽtũ cũ ſit pꝛeteritus: ſecus ſi ſit inſtitutus vel exheredatus.h.d. ¶Primo ponit thema ꝛ q̃ſtio. Scõo ibi: nõ quidem.arguit p pte negatiua. Tertio ibi: ſed tñ.arguit p affirmatiua ꝛ decidit Quar
4 to ibi: ſed ſi habes. ponit nouũ caſum quẽ bñ declarat. ¶ ††Primo no.ibi: ꝛ cum militare deſiſſet ꝛc. Ob cẽſante cã priuilegiũ*
a ceſſat priuilegium. Vides enim hic ſm intellectus Bar.ꝛ cõm q̃ licet pteritio militis facta de filio ſciẽter habeatur p exheredatione: vt.l.ſicut certi.ꝛ.l.ſi cum vel in vtero.C.de teſ.mili. hoc pꝛiuilegium non durat niſi durãte militia: ſupple ꝛ anno poſt militiam cõpletam: vt.l.q̃ dz in pꝛin.ſ.de teſ.mili. Sed qđã Moder. hic videntur dare nouũ intellectũ ad iſtũ ter. dicũt enim q̃ ſi iſte filiꝰ deceſſiſſet tpe militie in caſu nõ pꝛeteritio militis nõ haberet p exheredatione: qꝛ tpe quo miles fecit teſtũ filius eius non erat in eius ptãte: ꝛ ſic non debebat ab eo inſtitui vel exheredari cum nõ eſſet ſibi ſuus heres: vt.l.filiꝰ.ſ.de teſt.mili. Ex quo dicto limitaretur multum ſing.l. ſicut certi pꝛeallegata. vcꝫ q̃ nõ bꝛet locum in filio pꝛeterito q̃ tpe teſti cõditi non erat ſuus militi. Sed hoc videtur primo ſm intentionem iſtius lre q̃ põderat q̃ miles deſierat militare qõ non eſſet ponderandũ ſi hoc eſſet verũ. ¶Preterea vꝝ ſm tex.i.l.q iure militari.cũ.l.ſeq.ſ.de teſt. mili. vbi pbatur q̃ ſicut animus militis in gñe q voluit quẽcunq; naſciturũ eſſe exheredatum facit vt poſtbumus q eſt in ventre cẽſeatur exheredatus: ita etiã operetur q̃ ille q agnaſcitur ciuiliter patri de nouo vel per ar rogationẽ. Vel quia filius ſubtrahabatur de medio cẽſeatur eſſe exheredatus: ſed cũ miles habeat tũc annũ in gñe vel ſciẽter pꝛeterat filiũ iſta pcedũ ꝛ pari: vt pz in.d.l.ſicut certi.ꝛ.l.ſi cũ vel in vtero. ergo verioꝛ videf opinio Bar. qui dicit q̃ in milite etiã in caſu noſtro pꝛeteritio facta ſcienter habeatur p exheredatiõe. ¶ ††Secũ
5 do no. quatuoꝛ modis er quibus aliqs de nouo poſt teſtũ agnaſcitur teſtatori: ꝛ dꝛ poſtbum⁹: de qbus vide in.l.poſtbumoꝝ.ſ.titu. pri.in rub.C.de poſthu.here.inſti.ꝛ tene mẽti vnã gl.ſing. que ponit vnũ caſus in quo nepos q̃ habet patrẽ ꝛ auũ nulli eoꝝ agnaſcif: lz ſupueniat poſt mortẽ vtriuſq; ꝛ hoc eſt qñ pꝛ ꝛ au⁹ fil⁹ moꝛiantur: ita q̃ nõ appet qs pꝛius deceſſerit. ita dicit gl. no. in.l.ſi filius. in fi.ſ.de teſt. mili. vnde.l.q̃ de pariter. in pꝛin.ſ.de reb.du.q̃ dicit q̃ in dubio pꝛius pꝛeſumif deceſſiſſe debilioꝛ non bz locum
6 quoad ſuitatẽ in nepote qõ eſt valde nouum dictum. ¶ ††Tertio no.ibi: q̃ nullus ꝛc. q̃ mutatio que fit ex oꝛdine naturali inducto ex diſpoſitione iuris nõ facit aliquem videri nouum hominẽ. Un de dicit glo. quã adducit hic Bal. inſti. de ca. dimi. circa prin. q̃ il le q liberaf de ptãte naturaliter non dicif capite diminut⁹. Et p iſtũ ter. põt decidi elegãs. q. quã ponit Huil. de cu. ꝛ Bal. poſt eũ in.l. meminiſſe. ff. de offi. pcõ. ꝛ lega. vbi dicũt quod qñ pꝛogatio officꝰ fiet a.l. ipſo iure abſq; noua electione et nouo conſenſu ſemp̃ oꝛ vnum officiũ ꝛ nõ duo: qꝛ mutatio fit ipſo iure ex iuris diſpoſitione ſicut hic ex naturali oꝛdine a iure approbato ſine facto hominis. Dicit tñ alibi Bal. ſingulariter: qõ oꝛ vnũ officiũ in materia fauoꝛabili nõ in materia odioſa. Uñ ſi ptãs non põt agnoſcere de maleficio cõmiſſo durãte officio ſuo poſt finẽ officiꝰ nõ potuit cognoſcere in officio pꝛogato per reformationẽ vel ſtatutum populi. ita not. ipſe in.l.ſi a te. C. de pac. inter. emp. ꝛ ven. Contra quam differẽtiã facit iſte ter. qui in mutatione ſtatus que fit ſine facto hominis facit videri eandẽ eſſe perſonã etiã quoad actum
7 exheredationis que eſt odioſa: vt.l.cũ qdã.ã.e. ¶ ††Jn glo. ſuper verbo loco ibi. Quatuoꝛ modis. ꝛc. Adde ſm Jo.de imo. quintum modũ agnoſcẽdi p quẽ rũperetur teſtũ niſi agnoſcens rũperetur inſtitutis: ꝛ iſte eſt qñ qs pius fecit teſtũ deinde eſt ingreſſus monaſteriũ: de quo in auf. ſi qua mulier. C. de ſac. ſan. ec. ꝛ plene diximꝰ.l.i.§.de teſt. Adde tñ ſm eũ qꝛ ſi teſtator inſtituiſſet monaſterium ante ingreſſum nõ cogitans de ingreſſu teſtũ nõ rumperetur poſtea per ingreſſum: vt vꝝ pbari in iſto ter. ſm eum. Et certe ſatis bene pbaf hic qñ monaſteriũ eſſet inſtitutũ vel inſolidum vel in parte in qua veriſimiliter fuiſſet inſtituendũ ſi fuiſſet cogitatũ de ingreſſu: ſed vbi teſtator fuiſſet veriſimiliter plus relicturus tũc aliud videreꝰ dicẽdũ nec pbareꝰ ſua cõcluſio hic: de quo tñ dic vt in locis palle. ¶ Jn glo. poſita ſup verbo facto. ibi: maxime ſubaudi. iſta ſolutio reprehenditur p aliquem qꝛ vt credo nõ viderũt doctores ſolutionẽ magis idoneã ad Jtũ. Sz qꝛ iſta ſolutio eſt ſ mentẽ ter. ꝛ deſtruꝛit text. ſubaudiẽdo: ideo tu dic ſub
tilius ꝛ melius q̃ ſi in.l.filio quẽ pater. ſ. ſi heres extraneus inſtitutus fuiſſet adoptatus in loco filij inſtõ redderet nulla ipſo iure qꝛ ex facto hoꝛis videretur iſte inſtitutus factus nouus homo. et ita loquif iſte ter. a ꝛtrario ſenſu. Sed qꝛ ibi heres inſtitutus fuit adoptatus loco nepotis ideo nõ irritatur inſtitutio: qꝛ cum fuit adoptatus ad huc viuebat filiꝰ vt dicit ibi ter. ꝛ poſtea mortuo filio ſucceſſit in locũ filij ꝛ factus eſt ſuus. Uñ patet q̃ immediate mutauit qualitatẽ ex diſpoſitione iuris. i. qꝛ mortuo filio ſucceſſit in locũ eius: immediate aũt ex facto hoꝛis qꝛ fuit adoptatus in nepotẽ. Et ideo in illo caſu nõ oꝛ heres mutaſſe qualitatem ex facto hoꝛis ſed ex oꝛdine iuris ſicut in ter. noſtro. nã diſpoſitio q̃ immediate inducitur a lege oꝛ oꝛdinatio legalis lẓ inducatur mediate ex facto teſtatoris: vt eſt caſus in.l.interdũ.§.pf.in verbo ptãte in iris.ſ.de here.inſti.ꝛ no.in.l.ſi in teſtõ.ſ.de vulg.ꝛ pup.ꝛ bene facit ter.ꝛ qõ ibi no.in.l.ſed ſi plures. C.in arrogatu.ſ.de vul.ꝛ pup. et in.l.in lege cẽſoria.ſ.de ver.ſigni. in quibus pbatur q̃ cauſa im mediata dz attẽdi. Et iſta ſolutio ſic declarata facit cõtra ea q̃ tradit Bar.ꝛ doc.in.l.ſi cõſtãte. in pꝛin.ã.ſol.mſi.ꝛ l.l.certi iuris.C. loca. in illa.q. vtrũ minoꝛ obligetur obligatione legali que induci tur ex facto ipſius pꝛecedente: de quo tamen dic vt ibi.

Si quis ex certa. Limitata diſpoſitio limitatum parit effectus. Uel
ſic ꝛ magis ad ter. Jnſtitutio facta de poſtbumo naſcituro ex certa vꝛore nõ cõpleditur natũ er alia. ¶ ††Not. q̃ licet inſtõ facta aliq̃ de vna perſona trahatur ad ad aliã: vt.l.titius.§. lucius.ã. ec. quãdo tamẽ perſona deſignaf p vnã demonſtrationẽ q̃ nullo modo põt cõuenire alteri perſone tunc nõ extenditur ad aliam.

Si quis ex eo. Ualet inſtitutio facta de poſtbumo de quo põt eſſe boneſta ſpes
qõ poſſit ex teſtatore naſci ꝛ qñ duo poſtbumi ſunt inſtituti ex pti bus: vn⁹ ſolus naſcens eſt heres inſolidũ ſi non bz coberedẽ vel ſubſtitutũ non naſcẽti. Scõa eſt ibi: veluti exẽplifica thema. Tertia eſt ibi: nemo. vbi decidit q̃ in vno ex exẽplis.ã. expſſis. Quarta ibi: ꝛ generaliter. vbi infert ad deciſionem vniuerſalẽ dubiũ. Ul
8 tima ibi: quid autẽ. vbi ponit nouũ caſum ꝛ bene nõ det. ¶ ††Primo
a no.ibi. Quãdo titia ancilla. q̃ de iure ciuili* matrimoniũ con tractum cũ ſeruo vel ſerua nõ vꝝ. l. ſi ſerua. ff. de iure dot. ꝛ. l. cũ an cillis. C. de inceſt. nup. De iure autem canonico vꝝ matrimonium ſi ſcienter cõtrabatur cum ſerua vel ſeruo: vt in.c.i.ꝛ.ij. de coniug. ſeruo. de quo dic vt ibi. ¶ ††Scõo no. q̃ de iure ciuili mſrimonium
non poterat cõtrahi a tutore vel filio eius cum pupilla niſi excel ſiſſet.xxv.annos ꝛ etiã annũ vtile ꝛ eſſet reddita nõ tutele: de quo in.l.nõ ſolum per totã.l.ff. de ritu nup.ꝛ in.l.i.ꝛ per totũ tit.C. de interdic.ma. Utrũ aũt de iure canonico hoc pcedat dicit Joã. de imo. recurrẽdo ad ſummã Jo.an. quã fecit de matrimoniꝰ ꝛ ſpõ ſalibus: ꝛ ad no.in.c.i. de cogna.leg. Tu vide glo.xxx.q.iij.c.i. que decidit q̃ hodie vꝝ matrimonium. ꝛ hanc allegat. d. Abb. mod. in rub. de cogna. legal. ꝛ credo qõ ſit veriſſima: ꝛ eam tenet Bart. in.l.i.C. de interdic.ma. Et pbatur rõne qꝛ interdictum de matrimoniꝰ ꝛ ſpõſalibus eſt pꝛhibitorium: vt in.c.cũ apud. extra de ſpõ. Uñ qui non reperitur pꝛohibitus cenſetur habilis. Nec attẽditur diſpoſitio iuris ciuilis in hoc niſi quatenus eſt expreſſe approbata a canone: qꝛ lex diſponit ſuper ſpõſalibus in quibus nullam habet ptãtem. xcvj. di.c. bene quidẽ. ꝛ in.c. eccleſia. extra de cõſti. ꝛ ita diſtinguitur per doc. in.l. priuilegia. C. de ſac. ſan. eccle. ꝛ in
c.i. de no. oper. nun. ¶ ††Tertio not. ꝛ tene menti q̃ pꝛhibitio que
☞ fit durante minoꝛi etate habet locũ etiam anno vtili vel quadrienio conſtituto ad petendam reſtitutionem vbi eſt eadem ratio in vtroq; tpe. Concoꝛdat ter. in.l.ſi patris. C. de interdic.ma. quẽ ibi not. Bal. ad hoc in cõtrahendo tamẽ iſta tpa nõ ſunt paris potẽtie quoad obtinendã reſtitutionem in integrum: quia cõtrahens intra annum vtilem non reſtituitur: vt.l.doli.ver. diuerſum. ꝛ ibi per Barto. ff. de donatio. pꝛeterq̃ in caſu.l.ſi. C. de repud. heredi.
¶ Quarto not. ibi in qualicunq; ſtatu ꝛc. iuncta glo. vltima q̃ diſpoſitio vniuerſalis inducatur per dictionẽ geminatam qualiſcunq; nihilominus reſtringitur ad intellectum iuris: vt nõ com pꝛehendatur. ¶Dꝛo quo vide ter. no.ꝛ qõ ibi ponit Barto. in.l.ij. §. qõ ait pꝛetoꝛ. ã. qui ſatiſda. cog. ꝛ qõ no. glo. no. quã ibi ponderat Bart. ad hoc in.l. in verbo quibuſcũq;. C. de fide inſtru. ꝛ iur. baſt. ſiſc. libro. x. ꝛ in.l. prima. C. de fide inſtrumen. et ibi per Bal.
¶ Jn gl. penult. ibi: iure naturali ꝛ diuino ꝛc. lz doct. cõmuniter tranſeunt cum iſta glo. que eſt ſingula. in dicto ſuo: hec tamen ſolutio non bñ adaptatur ad iſt⁹ as.ll. nõ eñ ſit bic differẽtia inter p hibitum de iure ciuili vel pꝛohibitum de iure naturali lẓ inter impedimentum perpetuum vel tẽpoꝛale qõ dz haberi p perpetuo: quia ſpes conceſſionis impediti eſt repꝛobata a iure: ꝛ non dz attẽdi: ꝛ impedimentũ tpale cuius reſolutio pbabiliter põt ſperari ſicut erat in caſu noſtro: ꝛ ad hoc vadunt verba iſtius lre. in pn. ibi: quo nondũ ꝛc. pꝛopterea reſtringuntur verba generalia ſequẽtia in ver. qbuſcũq;. vt intelligaf de impedimẽto tẽpoꝛali. Uñ ſi etiam requiratur impedimẽtum de iure naturali cuius reſolutio

poſſet honeſte ſperari: verbigratia: ſi matrimonium nõ poſſet cõ trahi cũ ancilla de iuregentiũ eadẽ ratio eſſet: q̃ in impedimento
☞ ciuili. ¶ ††No. tñ iſtã glo. per quã decidit hic Bal. ꝛ Jo. de imo. q̃ ſi datur poteſtas alicui diſpenſandi cũ quocũq; inhabili vt ea nõ obſtante poſſet cõferre beneficia intelligitur data poteſtas tollendi ſolum inhabilitates que ſurgũt de iure poſitiuo nõ de iure diuino vel naturali. Ego aũt diſtinguerem inter diſpoſitionem ꝛ poteſtatem diſpenſandi vt primo caſu vera ſit opinio gl. per ter. valde no. ꝛ qõ ibi ponit Barto. in.l. nec enim. §. deportati. ver. ſed ſi ſeruum. ſ. de teſta. mili. vbi pꝛobatur q̃ plene declarat Bart. ibi in pꝛincip. cõmenti q̃ quis per illa verba q̃ milites poſſint teſtari quoquomodo velint videatur in genere inductũ vt alis inhabilis poſſit inſtitui non tñ videf ſublata inhabilitas ſurgẽs de iure gentiũ ſed ſolũ ſurgẽs de iure ciuili. Facit optime qõ no. idẽ bar. in.l.i.C. de ſac. ſan. eccle. in ſua repeti. Sed poteſtas diſpẽſandi eſt fauoꝛabilis ſm bar. in.l.ij. in pꝛin. ſ. de verb. oblig. ¶Dꝛo iſta dicta facit optime glo. no. in. c.i. in.ij. glo. de ſi. pꝛeſby. lib. vi. que vult q̃ poteſtas diſpenſandi cõceſſa ibi cõ ſuper defectu naturali quo ad obtinenda beneficia ſimpliciter ꝛ indiſtincte debet intelligi q̃ cunq; ſit ille defectus quãuis in diſpenſatione vtrũ defectus enoꝛmior includaf ſit magna dubitatio per ea q̃ ſcribit Jo. an. ſing. in addi. ſpe. in rub. qui filij ſint legi. ꝛ Bal. in.l.eã quã. C. de fideicõ. ꝛ ipſe idẽ Jo. an. in. c. ſi. de ſi. pꝛeſbyte. in nouella. ꝛ Bal. referens eius dicta. l. paulus. in pꝛima lectura. ã. de ſta. bo. ꝛ in. c.i. §. naturales. circa pꝛin. ſi de feu. fuc. cõtrouer. inter do. ꝛ vaſal. Quid aũt importat illa clauſula qñ pꝛincep⁹ ſupplet in aliqua diſpoſitione omnẽ defectum ex plenitudine poteſtatis: ꝛ ſic non conceditur expreſſe poteſtas habilitandi perſonã vt eſt in caſu noſtro. dic vt eleganter no. Spe. in tit. de legato. §. nunc oſtendendũ. q. xvij. et Anto. de bu. ꝛ Moder. in. c. extra de tranſact.

Summarium.

a ¶ De iure ciuili. Adde q̃ tales contrahẽtes matrimoniũ cũ ſerua efficiũtur irregulares: vt cit tex tus ꝛ glo. in c. oibus. xxx. q. ij.

1 ¶ Verbum poteſt nonnunq̃ ſignificat neceſſitatem cauſatiuã ſed non pꝛeciſam.
2 Dictio tunc ſignificat extremitatem temporis.
3 Partus ꝓllari põt in muliere vſq; ad x. meſes poſtea vero nõ.
4 Dies termini in dubio computatur in termino.
5 Diſpoſitio teſtoꝛis in dubio vꝝ ſe referre ad iuris diſpoſitionem.
6 Diſpoſitio ſimplex ꝛ generalis in dubio non refertur niſi ad caſum ſuper quo diſponens diſponere poteſt.
7 Quomodo dicatur aliquid ſimpliciter pꝛoferri.
8 Heredis nomen qñ apponitur ſuper re que de ſui natura poteſt trãſire ad filiũ nõ heredẽ tũc nõ requiritur q̃ filius ſit heres.
9 Appellatione nepotis an veniat pnepos.
10 Dictio ꝛc. complectitur omnia q̃ dici ſolent in caſu de quo in illa oratione fit mentio.
11 Clauſula in fi. poſita referꝛ ad oia pꝛecedentia capitula in qbus eſt eadem ratio relationis.
12 Munquid intereſſe declarari valeat teſtibus eum pbatio debiti fieri nõ poteſt niſi per ſcripturam.
13 Deportatio ſucceſſit hodie loco interdictionis aque ꝛ ignis.
14 Diſpoſitio facta cõtra regulas antiqui iuris in vna perſona ad aliam nõ trahitur in qua eſt eadẽ ratio.
15 Dictio ſua vel ſuus in dubio ꝓpter eius ambiguitatem refertur ad perſonam teſtatoris.
16 Jn diſpoſitione iuris vbi eſt eadẽ ratio ibi eſt idem ius.
17 Appellatione mortis ꝓpꝛie non venit mors ciuilis.
18 Que ſit differentia inter contractus ꝛ vltimas voluntates.
19 Natura mandati odioſa eſt reſtringenda.
20 Qualiter ꝛ quo caſu appellatione filij cõtineatur nepos. ꝛ vide in nume. 40. ꝛ. 41.
21 Quid ſit legitima.
22 Bannitus reſtituꝰ a pꝛincipe an recuperet bõa alienata i tertiũ.
23 Munquid populi ſtatutum valeat auferre ius alteri queſitum.
24 Filij nati ante matrimonium legitimantur per ſubſequens matrimonium.
25 Uerbum reſtituo eſt plenum de ſui natura ꝛ ſignificat reſtitutionem per omnia.
26 Pater ſi facit legitimare filium cũ ipſi ſint filij legitimi an citandi ſint filij: vel ſaltem de eis fit facienda mentio. ꝛ in numero. 27.
28 Filius qui apud hoſtes moꝛitur cẽſetur moꝛtuus fuiſſe retro ante horam captiuitatis.
29 Diſpoſitio facta ꝓ verba pluralis numeri vificatur in ſingulari.
30 Ad publicam pertinet vtilitatẽ ne teſtamenta rumpantur.
31 Diſpoſitio moꝛtis vere trahitur ad fictam.
32 Diſpoſitio ſtricti iuris que ſuper cõtractu diſponit: de vero non autem ficto cõtractu intelligitur.
33 Diſpoſitio. ll. loquentium de filio non trahitur ad nepotem.
34 Diſpoſitio facta ſuper vna perſona regulariter non trahitur ad eandem perſonam fictam.
35 Diſpoſitio facta in vno caſu vero trahitur ad alium caſum fictũ reſpectu eiuſdem perſone.

Universidad de Deusto
Biblioteca

36 Dispositio que fit de nepote in casu quo sit futurus suus valet.
37 Electus nondum confirmatus non constituitur procurator vel economus rerum ecclesie.
38 Appellatione nurus venit pronurus.
39 Appellatione patris continetur proauus.
42 Libellus incertus nō ōr si factum quod in eo ponitur est certum sed dubitatur de iure que actio competet.
43 Sub appellatione legitimi non venit legitimatus.
44 Quis sit qui in potestate constitutus rumpat testamentum ob preteritionem.
45 Vtrunquid per procuratorē fieri possit legitimatio.
46 Manumissio fieri potest per literas.
47 Vtrunquid cōpaternitas contrahi valeat per procuratorem.
48 Universitas non potest cōtrahere cōpaternitatem.
49 Appellatione partis simpliciter venit dimidia.
50 Filius institutus in legitima est heres.
51 Substitutio facta in vnū casum in substituti persona ad aliū nō extenditur casum.
52 Verba. L taliter interpretari debent vt lex videat rationabilis.
53 Femina excluditur a feudo.
54 Interpretatio ponitur quandoq; pro cōgrua verbi expositione.
55 Testamentum annullatur ex preteritione eius, qui agnascitur, in vita testatoris.
56 Appellatione sui heredis quis veniat.
57 Concurrentibus fictione ⁊ veritate ad eundem finem principale attenditur potius veritas q̄ fictio.
58 Dictio in: quādoq; significat valde.
59 Dictio mox non semper significat tēpus: sed quādoq; significat ordinem.
60 Filius inutiliter institutus, p preterito habetur.
61 Differentia inter vetare ⁊ permittere.
62 Probationes diuerse simul connecti possunt ad vnum effectum inducendum.
63 Factum in vestibulo domus an dicatur factum in domo.

Allus. Consilium galli est vt nepotes nascituri ex filio viuente: tempore testamenti qui alias nō possent heredes institui tāquam posthumi alieni instituantur in casu quo futuri sunt sui: ne preteriti rumpant testamentum. hoc dicit. Vel breuius. nepos nascitur post mortē aui ex cōsilio galli potest institui in casu in quo filius moritur viuo testatore. Unde testamentum ex preteritione nō irritatur. Et sunt tres partes principales. In prima ponitur consilium galli cum supplectionibus seuole. In secunda ibi: nūc de lege ponitur punitio. l. velicia. In tertia ibi: ille casus. ponitur
1 prouisio quedam inducta a iuliano iurisconsulto. ¶ † Nota primo ibi: posse institui ⁊c. iuncta gl. sua q̄ verbū potest significat aliquā necessitatem intellige causatiuam secūdum doc. non precisam de quo in. l. obseruare. ℌ. fina. de offi. proconsul. ⁊ leg. ⁊ in. l. sepe. ℌ. de offi. pre. ⁊ in. l. i. C. quomodo ⁊ quī iudex. de quo dicam tibi alia
2 qua pulchra in. j. gl. declarādo dicta Bart. hic posita. ¶ † Scōdo ibi: tūc si quis ⁊c. q̄ dicto tunc significat extremitatem tpis. cōcordat ter. in. l. iij. ℌ. ti. de cōdi. ⁊ demon. de quo tāgit hic ang. ⁊ moder. qui allegāt gl. que de dictione ex nūc ⁊ ex tūc in cle. vnic. de cōcess. prebē. ⁊ in. l. i. C. de codicil. ⁊ Jmo. ⁊ Jo. an. in. c. pterea. extra de appel. Tu vide ter. de dictione tūc optimum in. l. i. in prin. ℌ. si ex noxa cā aga. Et de clausula ista ex nūc vel ex tūc: ⁊ qd si ista verba ponant simul ex nūc put ex tūc: ⁊ ex tūc put ex nunc quid importent vide q̄ singulariter ponit bal. in auc. cōtra rogatus in prin. C. ad tre. ⁊ in. c. i. circa mediū cōmēti de mili. vasal. qui cōtu. est. Ponit etiā de ista dictione ex nūc in. l. aretusa. de sta. ho. ⁊ operaf ista dictio inter alios effectus q̄ cōditio q̄ alis nō trahitur retro in cōtractibus iurta nota. in. l. si filius. de ver. ob. nūc traheret ſm Bal. in. d. aut. ℌ rogatus. ⁊ est casus. vide q̄ ponit ibi bar. in. l. bmōi la scōa. j. de verb. obli. Et de dictiōe ex tūc vide ter. cū gl. in. c. cū ex eo. de elec. lib. vi. ⁊ in. c. q̄uis. de offi. ordi. e. lib.
☞ ¶ † Tertio no. ibi: ex eo. nepos ⁊c. q̄ in dispositiōe testatoris ma
3 seulinū genus nō vī cōplecti femininū de quo tāgef aliqd in gl. post Bal. vbi trahent plene remissiones. ¶ † Quarto no. q̄ verbum instituo pōt adaptari etiā ad substitutū: ⁊ est ratio q̄ quibet substitutus ōr scōo institut⁹ vt. l. in rōne. ℌ. q̄vulgo. j. ad. l. fal. Tu vide ter. qui hoc clare dicit: ⁊ ibi hoc ponit Bar. in. l. mulier. ℌ. ti. j. de cōdi. instit. ¶ † Quinto no. ibi: in. x. mēsibus ⁊c. q̄ ſm ꝓsum ptionē iuris partus pōt ꝓtellari in iniuere vsq; ad. x. mensem postea nō vt. l. intestata. ℌ. post. x. j. de suis ⁊ le. Ego aūt pondero istum versi. iuncto. ℌ. post. x. q̄ illud ōr fieri in termino q̄ fit in extremitate termini. Unde si iudex assignat terminum parti vel ler quod debeat aliqd fecisse in certo termino sufficit hoc facere in extrema pte termini sicut dicit gl. de eo q̄ dz ꝓponere intra terminū in. c. frequēs in verbo ꝓponatur. de resti. spo. lib. vi. ⁊ est casus in. l. i. ℌ. si intra. j. de succes. cōdi. ⁊ tetigit Bar. in. l. j. post prin. ℌ. de offi. pfect. vrb. ☞ ¶ † In gl. posita super verbo posse. doc. hic dicit q̄ verbū posse positū cū negatione precise significat necessitatem; q̄ negat potentiā cōsiciēdi actū: vt. l. nemo pōt. j. de leg. j. ⁊. l. non poterit. j. d fur. ⁊ in regula beneficiū. de reg. iur. li. vi. Et qua doc. alibi infert Barto. quia lex dicit q̄ secūda dilatio non potest concedi sine cause cognitione: ideo cōcessio est nulla ipso iure. ita notat ipse in. l. fi. ℌ. de feriis. ⁊ in. l. j. C. de dila. q̄ dictum pōt esse verū cū verba negatiua potentie cōferūtur ad iudicē: si vero referātur ad ptem esset magis dubium: q̄ ter. in. l. scire opz. ℌ. consequēs videt velle iūcto. ℌ. i. ciusdē. l. q̄ processus sit nullus. In cōtrariū facit ter. in. c. vt circa. in prin. de elec. lib. vi. iuncta cle. ℌstitutiōem. in fi. eo. titu. ⁊ qd tradit Bar. in auf. at qui semel. C. de ꝓba. ⁊ Moder. in. c. in causis. extra de testi. ⁊ hāc partem ego sum secut⁹ ibi. Pro qua facit ratio q̄ videmus q̄ etiā qñ actio nō cōpetit parti ipso iure vt iudicium ⁊ sentētia parte non opponente: vt. l. cum putarem. ℌ. fami. hercis. ⁊ plene per Bar. ⁊ alios in. l. fi titius. j. de ver. obli. Et procedit ista distinctio in iudicialibus. nam in actibus extra iudicium standū est simpliciter doctrine Bar. ⁊ que sit differētia inter verbū pōt negatiue, pbatum ⁊ verbū possit: vide per bar. in. l. cū lex de fideiusso. Et ad materiā inquātū bar. dicit q̄ verbū pōt nunq̄ significat necessitatē precisam sed solum causatā. Adde q̄ sing. no. Archi. ⁊ Joā. an. in nouella in. c. cū ex eo. de elec. li. vi. vbi volūt q̄ si datur potestas episcopo dispensandi cōtra iusperverbum possit: intelligitur si dispensatio est necessaria ecclesie iuxta ea que habētur. j. q. vī. c. exibunt. tūc episcopus possit precisē cogi q̄ superiorē ad dispensandū ⁊ sic videt velle q̄ aliqñ istud verbū possit significet necessitatem precisam vt exponamus illud ſm subiectā materiam: vt. l. si stipulatus. ℌ. de vsur. et. l. si vno. ℌ. loca. Sicut dicit ter. in simili materia, cōtra de verbis sui natura importantibꝰ preceptū ⁊ necessitatē in cle. exiui de paradiso. circa medīū. extra de verbo. sig. ⁊ glo. xi. q. iij. c. ego. Et de virtute istius verbi vide q̄ tradit Joan. an. in nouella in. c. felicis. de pe. li. vi. ⁊ Ange. consi. suo. lr. circa fi. ⁊ bal. in. l. j. ℌ. ius publicū. ℌ. de iusti. ⁊ iure. ⁊ in. l. genero. de his qui not. infa. ¶ In eadem glo. ibi ⁊ dic ⁊c. bart. hic impugnat istam glo. ⁊ vult q̄ ex quo filius prefertur substituto ex tacita successione ab intestato etiam si nō instituatur expresse testm valeat. Et ad ter. in. ℌ. in omnibus. respōde vt hic per eū ⁊ alibi vbi in. l. si quis cum. ℌ. fi. ff. de vul. ⁊ pup. Adducit text. ꝓ se in. l. cū testō in princip. de here. inst. ⁊ in. l. coheredi. ℌ. fi. j. de vulg. ⁊ pup. cōtra quē tenent hic Bal. ⁊ Ang. ⁊ Joan. de imo. quorum dicta nō est opus referre nisi quatenus est addēdū. Adde ergo primo inquātū Moder. allegant casum cōtra Bar. in. ℌ. idem credēdum. j. eo. q̄ ille ter. ſm bar. ibi loquitur quando pepos tpe testamenti nō tenebat primū locū in successione: vnde non poterat videri esse inuitatus ad successionē intestatificut filius in casu nostro. Sed ista responsio non est sufficiens: quia poterat videri inuitatus ad successionem intestati in casu quo filius premoriretur sibi: ⁊ quod posset succedere sicut videtur ter. in simili ſm intellectum Barto. ⁊ veriorem in. l. filius a patre. ℌ. j. ti. eo. q̄ miles pretereundo filium qui eo tempore non erat suus, videt eū exheredasse eo casu quo suus efficeretur vt sic nō rūpatur testamētum. Similiter ergo in casu nostro videt q̄ ex quo premoriente filio ipsi nepoti ad eū ptinet successio ab intestato in isto casu videatur testator per ista verba voluisse q̄ cā intestati etiā in nepote precederet cām testati eo casu quo nepos ipse haberet succedere. Secundo adde q̄ dum Bar. in. l. i. ℌ. si quis eū in fi. ꝓallegata. sequit illum ter. intellectū ⁊ exponit si ꝓ o q̄uis: ⁊ vult q̄ illa verba sint iuris ⁊ non testatoris. ista videtur magna diuinatio ad illum ter. Nam licet dictio ⁊ si ponatur ꝓ o quāuis: dictio tamen si simplicit er ⁊ impoꝰssime ponit ꝓ q̄uis: vnde pōt dari melior responsio ad illum ter. q̄ super verba si filius meus ⁊c. non vī tacite inuitari filius qui in eodem testamento ꝓius erat exheredatus per. l. si ita. ℌ. fi. ℌ. eo. Ad quem ter. ita respondet hic Bar. ⁊ bene ita in casu. d. l. si. est aliqua coniectura, ppter quā excludatur ista tacita inuitatio ⁊ prelatio ab intestato: cū ens in primo testamēto filiꝰ esset expresse institutus a patre: pater faciēdo scōm testm videt reuocare primū: vt insti. qui. mo. testa. infir. ℌ. posteriore. l. querebaf. j. de de test. mili. Cū ergo reuocet institutionē expssam fallaz de filio nō est presumptio q̄ per illa verba si me viuo morietur ⁊c. rursus voluerit eū inuitare ad hereditatem: non ꝓdco q̄ nō sit possibile sed non est verisimile. Tertio adde vltra dicta Moder. responsiones ad tres. ll. que adducūtur per Bart. vcz ad duo. ℌ. alleg. ꝓ opiius. ⁊ ad. l. etiam. ℌ. libertus. j. de ope. libe. nam si hñ respicias in illis iuribus formam istā substōnis ibi positam tradit ad determinationem alterius dubitatiōis, de qua ex forma verboꝝ poterat dubitari. Unde nō intendit iurisc̄sultus declarare vtrum p ista verba videatur filius sufficienter institutus ita q̄ testamenti non fit nullum sed ꝓsupponit q̄ instō precesserit legitime: sicut in. l. nostra ꝓsupponit gallus in cōsilio suo: quia in forma istoꝝ vborum volebat declarare aliam dubitationem: vt dicit ter. j. eo. in. ℌ. in oibus. cui male potest respōderi. Et ꝛ Dau. de cast. nitatur resp̄ondere sequendo hāc opi. Bar. q̄ intentio illius ter. est filiū debere instituī ita q̄ non exheredetur. q. d. opz saluare testamentū in casu galli per tacitā vel expressam instōnē filij non p exheredationem:

tionem: q̄ filius inutiliter exheredaretur post mortem: nam si bñ respicias ter. in fi. ter. etiam hoc significat q̄ si filius esset preteritꝰ testm nō valeret: ℌ aliud fit in nepote ⁊ sequētibus. Solutio etiā Bar. ad illū ter. dicit q̄ intelligitur de herede instituto tacite nō placet: q̄ veniens ab intestato nō dr ꝓprie heres institutus licet ex tacita volūtate veniat ad hereditatē vt dicūt iura allegata per eum: vnde verius videt opi. Bal. ⁊ Moder. licet Bal. dubitet de isto arti. ⁊ inclinet in sniam Bart. in. l. añq̄. C. cōi. de succes. Pro cuius sniā bene facit ter. in. l. si pater impuberes. j. de vul. ⁊ pupil. vbi ꝓbatur, ſm cōz intellectū q̄ si pater duos filios inuicem substituit videt eos primo instituere: sed substitutio reciproca resoluitur in duas vulgares expressas: vcz si alter coꝝ heres nō erit: ergo sicut illa substitutio tacite hz annexā institutionē: ita ⁊ substitutio vulgaris expresse facta vel simpliciter si aliqs heres nō erit vel in vnū casum si aliquis heres esse non possit sicut videt facta in casu Bar. Non ob. ter. in. l. ex facto. de here. insti. q̄ ibi testator non habebat necesse instituere eū cui substituit ⁊ maxime in illo casu vbi licet ille non videretur institutus: tamē testm valebat ppter alios coheredes datos. Sed in casu nostro filius debebat de iure instituī. Unde presumitur testator secutus cōsiliū. l. q̄ noluerit inferre iniuriā filio ipm pretereūdo quo viuente non volebat admittī substitutū. Secundo, p ista cōclusione bñ facit ter. ſm intellectū qui magis cōuenit litere in. l. inter socerum. ℌ. cum inter. ℌ. de pac. dota. vbi si est interpositū pactū de restituendo dotē socero si uxor predecedat in matrimonio sine liberis: a contrario sensu extantibus liberis quorum fauore deficit cōditio videtur appositum pactum vt maritus iuxtur dotem ꝓ filiꝰ: ergo similiter in casu nostro cū fauor filij videatur inducere defectū conditionis in substituto si filius superuiuat videtur tacite prouisum filio in hoc casu cōtrario: ⁊ sic videtur q̄ filius cēseatur esse institutus non solū vocatus ab intestato vt dicit Bar. non ob. ter. in. l. si quis heres institua. f. allegat. hic per Bar. q̄ ibi ad validitatem testamēti nō erat necesse q̄ legitimus vocaretur titulo institutionis: ⁊ ideo succedit ab intestato sed hic est necesse: vt. j. dicā: licet Bar. hoc neget ⁊ non bene: vel dic q̄ ibi verba significabant ꝓprie successionē intestati: q̄ ille vocabatur vt heres legitimus: hic aūt filius non vocatur sub ista qualitate sed solum sub noīe filij. Pro veritate ist⁹ articuli est cōsiderandū ꝓ o nunq̄id verba de quibus hic in ter. inducant expressam institō nem vel tacitam resultantem ex verbis expressis in testō. ⁊ certe videtur dicendū q̄ nō per iura superius inducta: ⁊ ad. l. si pater. potest responderi: vel tenendo aliā lecturā q̄ ibi fuerit positū verbū instituo nō verbū substituo vl̄ dicēdo q̄ ibi sit spāle qñ substitut⁹ filio est filiꝰ testatoris: tūc ens ne pereat substō in fauorē filij substituti q̄ periret si ille q̄ decedit nō videretur institut⁹? dicemus q̄ illa verba ⁊ verba posita in ter. nostro inducāt tacitā institōnē. Vel potes dicere q̄ ibi ꝓsupponit q̄ pcessit institō. nō ens ponatur ibi ista forma vt decidaf ista qō: sed alia de quo ibi sequī in ter. Ad ter. in. ℌ. cū inter. pōt ꝛ fideri q̄ filij ibi nō lucrarēt ex pacto tacite subintellecto q̄ heres mſis ſm Bar. in. l. si cū dotē. ⁊ pri. ℌ. so. ma. Sz q̄ ista rnsio nō est amica lre: iō dic q̄ loquitur in ſctibus in quibus fit interpretatio ℌ, pferentē: vt. l. veteribus. ℌ. de pac. Uñ imputet sibi ſtipulator: in illo casu q̄ non expressit in casu deficiētis cōditionis quē vellet fieri de dote. Secundo est cōsiderandū ꝓ intellectu ℌstionis q̄ sicut tacita exheredatio q̄ oritur ex vbis expssis in testō satisfacit forme de qua i. l. inter cetera. j. e. vt est casus no. ſm intellectū bar. i. l. papi. ℌ. meminisse. ℌ. de inof. test. ⁊ in aliꝭ iuribꝰ q̄ adduxi ⁊ declarau in. l. in suis. ℌ. eo. ita tacita institō q̄ resultaret ex aliqbus verbis in testō expressis. Sz si ista tacita institō q̄ resultaret ex aliqbus verbis in testō expssis non resultat nisi ex iuris presuppositione de qua in. l. si quis cum nullum. ⁊ in. l. conficiuntur. ℌ. i. de iure codici. tunc sine dubio ista tacita institō non satisfacit forme: de qua in. d. l. inter cetera. Hoc ꝓbatur q̄ sicut institō requirit ꝓforma ita exheredatio: sed tacita exheredatio nō satisfacit forme. q̄ ꝓ o quia preteritio facta scienter nihil est aliud q̄ tacita exheredatio: vt in. ℌ. mater. insti. de exhere. lib. vī illa non sufficit ad cōfirmādū testm: vt ōes fatēf. nec potes rñdere q̄ tacita exheredatio nō sufficit pticulari ratione quā assignat Bar. in. l. in suis. ℌ. eo. que nō hz locū in tacita institōne: q̄ vt ibi plenius dixi illa non est vera ratio: sed solū tacita exheredatio nō est sufficiens: q̄ non satisfacit forme vt ibi dixi. Pro ista dō ia adduco tibi ter. no. ⁊ q̄ ibi ponit Bal. in. l. is q̄ heres. ℌ. j. de acqui. here. ⁊ q̄ no. glo. ⁊ Bar. ⁊ post eū in. l. iij. ℌ. de auto. tut. Ex qbꝰ iuribꝰ simul iūctis ꝓ o q̄ actus q̄ debet interuenire ꝓ forma sicut autoritas vel iussus satis sufficienter videtur interuenire si tacite resultet ex verbis autoꝝ ari debētis vel iubere: secus ex sola iuris presuppone: puta ex presentia q̄ patientia tutoris vel ex actibus non hñtibus verba. Et adueṛte q̄ ad. l. si pater impuberes. ℌ. allegatā. non posset rñderi q̄ verbū substituo signi ficet institutionē: q̄ hz verbū instituo tāq̄ genus possit cōprehendere sua speciē. i. substōnē: vt. ℌ. eo. ℌ tū nomē spēi non pōt significare suū genꝰ in diuersa spē sicut bō nō significat animal brutum: vñ rñdendū est: vt. ℌ. dixi. ¶ In glo. posita super verbo posthumus. ꝓ declaratione materie vltraglo. oppo. primo ℌ istū ter. nā vī q̄ dispositio ⁊ cōsilium galli nō debeat restringi ad nepotē ex filio qui nascit post mortē ℌ extēdi etiā ad nepotē q̄ nasceret viuo auo: q̄ cū hic agaf de fauore ꝛseruādi testi sicut materia fit fauorabilis: vt. l. cū qdā. ℌ. eo. vī q̄ fiat extensio de casu ad casum in q̄ est eadē rō. doc. cōiter soluūt q̄ hic nō fit extensio: q̄ sumus in materia correctiua iuris cōis. Unde dicūt Ang. ⁊ Bal. esse notādū q̄ lz lex antiqua esset iniqua in hoc casu ⁊ daret materiam rūpēdis testis nō tñ debebat cōrigi pertēsionē iurta. l. precipimus. i fi. C. de appel. sed ista rnsio nō vī sufficiens: q̄ nos nō sumus in materia correctiua: vt ipsi dicūt: ℌ in materia exorbitāti. i. limitativa in aliquo iuris antiqui: nō ens induxit gallus quēlibet posthumū alienū posse institui: sed solū illū qui esset futurus suus ⁊ in casu quo efficeretur suus: cū ergo in materia exorbitanti q̄ est fauorabilis regulariter fiat extēsio de psona ad personā vt patet in text. iuncta gl. in. l. fi. in ver. captiuoꝝ. de sac. sanc. eccle. ⁊ in. l. illud. cū gl. sua. c. ti. ⁊ plene declarat Jo. de imo. vbi est videdū in. l. si. vero ℌ. de viro. ℌ. so. ma. in tertio principali articu. quare nō fit extensio in casu nro. Jo. de imo. nitiē rñdere melꝰ q̄ ideo nō fit extēsio: q̄ nō est eadē ratio. qñ si posthumus nascit viuo testatore testator poterit cū instituere tūc faciēdo nouum testm. Uñ imputet sibi si boc nō fecit: q̄ rō nō hz locū in posthumo nascituro post mortē: sed ad huc ista rō nō vī sufficere. pro q̄ si nepos nasceret viuēte auo q̄ tñ ignoraret ipm esse natū nō esset qd imputaret auo tūc: vt. l. nec cēn. ℌ. fi. cū. l. seq. j. de testa. mili. ⁊ tñ de iure isto iste nepos nō poterat institui. Sed pōt dici salvādo istā rōnē q̄. l. cōsideraūit id q̄ accidit frequētius: vñ hz aliquo casu esset eadē ratio q̄ in posthumo nascituro post mortē: satis est q̄ vt in plurib⁹ est diuersa ratio: sed fortius obstat q̄ si filius moriaf viuo pfe: tunc cū posthumus ex filio qui nascerēt viuēte auo post mortē pris esset futurus suus etiā testator poterat ipsum de nouo instituere in vita sua post mortē filiꝰ: q̄ iura vetera non phibebāt institui posthumū q̄ si nascerēt tpe testi cēt suus: ergo est qd imputaf testatori si moriuo filio nō instituit posthumū nasciturū ō nouo: ⁊ sic in vtroq; casu vī eadē rō nisi dicas q̄ nō est oino eadē rō: q̄ si testator nō instituit nepotē iā natū mortuo filio nō pōt excusari a negligentia: sed si nō instituit posthumum nascitur pōt excusari q̄ forte nō sperabat q̄ nasceret: vñ q̄ est in minori culpa: ideo facilius dispensaf secū vt possit instituere posthumū etiam eo tpe quo si nasceret nō cēt suus. illud aūt est certū ſm bar. hic q̄ institō vel substitutio facta de posthumo q̄ nasceret post mortē nō trahitur ad posthumū qui nasceretur in vita etiā si vtrūq; posthumum testator potuisset instituere. allegat ter. in. l. cōmodissime. ℌ. eo. tu vide ter. qui ꝓpie loquit in substōne in. l. si pater filiū. ⁊ ibi per Moder. j. de vulga. ⁊ pup. sed querif incontinenti q̄ sit ratio qualiter posthumus alienus olim nō poterat institui. et assignat hic Jo. de imol. duas rationes. prima est ſm quosdā q̄ post bumus nōdū natus est aliqd in rerum natura: ergo nō pōt institui heres vel sibi legari: vt. l. i. ℌ. in primo. C. de cadu. tol. ⁊. l. quo loco. ℌ. si iā mortuo. j. de here. insti. sed ista rō reprehenditur p cum
☞ triplici rōne. † Prīa q̄ sicut res que nō est in rerū natura sed esse sperat pōt legari: vt. l. i. in fi. j. de ꝛdi. ⁊ demō. ⁊ no. in. l. interdū. ℌ. fi. de verb. ob. ita vī q̄ ꝓpter spēm nascēdi de futuro possit relinqui posthumo: vt. l. si duob⁹ in prin. j. de leg. i. sed ab hac impugnatione pōt defendi ista ratio: q̄ respectu rerū que speranē esse: spes est considerabilis: ⁊ super ea pōt dispōni sicut sup iure q̄ speratur esse: lz nō sit vt. l. spem. C. de dona. ⁊ plene declarat bar. in. l. is pōtest. j. de acquirē. here. sed q̄ō persona cēseatur esse apta acq sitioni ex hoc solo q̄ speratur esse hoc non admittit ita de facili: q̄ Jctus vel alia dispositio principaliter hz fundamētū in personis disponētibus ⁊ erga quas disponitur: vt. l. si quer. amus. ℌ. ti. pr. Et inde est q̄ hereditas iacens non pōt aliquid de nouo acquirere: lz speref futurus heres cui poterit fieri acqsitio: vt. l. si. ℌ. ibi no. j. de vsuca. Scōo dicit ipse q̄ si ista esset rō cur posthumus alienus nō poterat institui eadē rōne debebat dicere Hall⁹ alterum de duobus: vel q̄ nullus posthumus posset institui etiā supⁿ: vel q̄ ōes possent institui sicut de aliquib⁹ erat permissum, t. de suis sed ad istud rñdetur q̄ in suis inducitur q̄ possint institui vel in bis qui sunt futuri sui: q̄ hereditas ascēdēnū est eis quasi debita: vt. l. si q̄s legatū. ℌ. fi. j. de fal. et. l. in suis. ℌ. e. vñ nō est mirū si aliqua cōcedunf ipsis que ꝓhibenf aliꝭ. vt patet in. l. si. C. fami. ber. ⁊ in. l. i. ⁊ ibi no. C. de impo. lucra. descri. li. x. sed fortius ob. huic rōni q̄ cū iura dicāt q̄ cū ad cōmodū suū qui est in ventre regulariter habeā ꝓ nato: vt. l. qui in vtero. ⁊. l. pe. ℌ. de ſta. homi. a. l. cū quidā. ℌ. q̄ōt. j. de acq. here. mirū est quō q̄tum ad hoc respiciat fauorē ipsius posthumi posthumus alienus nō habeā ꝓ nato vt possit institui vel sibi legari posset, vic satis ꝓhabiliter q̄ posthumus in bis q̄ defeṛunf sibi immediate a lege id circo ad sui fauorē habeā ꝓ nato q̄ haberet minus rōnē lucri ⁊ magis necessario debeā q̄ id q̄ō deferṛ ex sola volūtate testatoris: ⁊ ideo plus fauoris debetur sibi in illo casu ⁊ filꝛ filijs quibus hereditas est quasi debita vt dixi: sicut videmus q̄ facilius scōz testm tollit primū in

Universidad de Deusto
Biblioteca

quo sunt instituti venientes ab intestato ꝙ in quo sunt extranei: vt in l.iŭ.ti. prox. ꝛ in l. hac cõsultissima. ℣. fi. C. de testa. hec tñ ratio remanet dubia: quia ter. in. ℣. posthumo. insti. de leg. appellat posthumũ alienũ nepotẽ ex filio emãcipato qui tamẽ succederet ab intestato si pater tolleretur de medio ante mortẽ aui: sec potest dici quod succederet de iure ꝓtorio ꝛ nõ de iure ciuili: ꝛ ista ratio potest sustentari aliquo modo: nam illa quam assignat Joã. de imo. nullo modo placet qui dicit ꝙ hoc fuit inductum vt tolleretur sinistra suspicio vt videretur institutus qui vere esset filius legitimus testatoris ex quo non potuit subesse alia causa ꝓpter quã testator videretur motus sibi ad reliquendum: nã ista nõ concludit ꝙ similiter infans natꝰ non posset institui ℌ. l. si infanti'. ꝛ multas alias. ll. C. de iu. deli. ¶Preterea pot subesse cã honesta ꝛ sufficiens: vcz consanguinitas parẽtum vel amicitia que magis n̄ dubio debet ꝓsupponi ꝙ causa inhonesta: vt. l. merito. ℌ. ꝙ socio. ꝛ in. c. estote. de regu. iur. ꝛ ꝑsertim qñ instituitur posthumus ꝑsone multũ coniuncte a qua ꝓsumitur abesse omnis sinistra suspicio: vt. l. si qui adulterij. C. de adul. ꝛ. l. si qs ꝓsbyter. de epis. ꝛ cle. ꝛ licet possibile sit ꝙ ista suspicio aliqñ generet: ꝓpter hoc tamen debuisset induci ista ꝓhibitio. ar. l. nã ad ea. ff. de legi. ¶ In glo. vltima ibi: ꝑ paucos dies. idem dicit glo. in auf. de resti. ꝛ ea que parit. ℣. fi. Iriij tenet in. l. septimo mense. ℌ. de sta. ho. doc. cõter sequuntur gl. cõtraria qꝛ cũ ler statuat ꝓst decẽ menses postbumũ nõ esse admittendũ, vt filius videt induci ꝓsumptio iuris ꝛ de iure ꝙ natus post decẽ mẽses non sit filius cõtra ꝙã nõ admittit ꝓbatio in ctrariũ: ꝛ cã ista statuenda fuit ℌm eũ: qꝛ cum de hoc essent varie opi. approbata fuit opi. ¶Hypocra. tanꝯ verior: vñ de alijs nõ est curãdũ. nihil adducit ꝓ ista opi. sed tu vide gl. not. i. di. c. ferrũ. quem ad hoc alleg. d. abbas ¶Oder. in. c. is qui. extra de spõsa. ꝙ dicit ꝙ quãdo ler ꝓsumit aliquid esse ꝛ statuit ita esse tenendũ ex hoc inducitur ꝓsumptio iuris ꝛ de iure cõtra quã nõ admittitur ꝓbatio: vt in cle. lris. de pb. sed buic rõni pot rideri defendendo cõm opi. ꝙ cũ verbũ postpositũ in. d. ℣. post ꝛ. sit verbũ ambiguũ qꝛ potest significare natũ post ex interuallo vel post natũ incontinenti iuxta ea que tradit Bar. in. l. fructꝰ. in vl. q. ℣. sol. mat. ꝛ ¶Oder. in. l. quoties. ℣. fi qs ita. de here. insti. de bet interpretari tale verbũ ℌm subiectã materiã ꝛ ℌm rationẽ ꝛ fic ex interuallo ꝛ non incõtinẽti cũ cõstet ꝙ incontinenti post. x. menses filius põt nasci: ꝛ ita vꝫ interpretari impator in auf. de resti. ℣. fi. ꝑealle. in duobꝰ locis. primo inquãtũ dicit esse impossibile. xi. mẽse cõpleto posthumũ nasci: ex quo datur intelligi ꝙ ante. xi. mẽse m̄ cõpletũ in aliqua pte mẽsis. xi. est possibile ipm nasci. ad idem facit ter. in versi. vnde sancim⁹. vbi ter. dicit ꝙ vt mulier pumatur de stupro duo debẽt cõcurrere ꝛ qõ peperit circa finem anni ꝛ ꝙ indubitatũ sit ꝙ partus non potuit tandiu differri: sed ſ ex iuris ꝓsumptione cõtra quã nõ admitteretur ꝓbatio post. x. mẽses non possit nasci filius: tunc satis erat dicere ꝙ ſ nasceretur circa finem anni non esset admittẽdus: nam finis anni, hic nõ pot intelligi nisi. xi. mẽsis ꝛ. xij. in. x. enim sine vlla dubitatione ℌm oẽs potest nasci partus: vñ cũ ter. ostendat se loqui de tẽpore in quo aut certũ erat filiũ oriri nõ posse aut ꝓbabiliter poterit dubitari appa
4 ret qõ nõ loqtur de. x. mẽse. ¶ In ea glo. ibi: ꝛ dies mortis com
a ¶ Dies termini. Add. a l. j. ff. si quis cau. l. j. in. ℣. fz si marit⁹. ff. ó lib. agn. vbi Bar. et bal. doc. in l eos. in. ℣. fi. C. de appel. putatur in. x. mẽsibus. hãc glo. valde not. Ang. hic per quã decidit ꝙ in dubio dies termini ꝛcõputatur in termino: et sic fit cõputatio de momẽto ad momẽtũ nisi terminus fit assignatus per dictiones separatiuas a vel ab: vt. l. a calligato. C. de nup. ꝛ. l. oratio ℌ. fi. ℌ. de acti. cunp. ꝛ hãc opi. secutus est Cy. allegãs dicta Spe. in. l. bis ꝑalleg. ¶ Contrariũ tenuit Bar. in. d. l. ij. per illũ ter. qui modicũ facit: qꝛ ibi lex declarat seipsam: tum qꝛ non erat conueniens vt quãtũ ad faciendũ. xx. miliaria ꝙ die dies termini cõputaret in termino qñ sic oportuisset cõputãdo tps de momento ad momentũ aliqñ itinerari de nocte: qõ nõ est cõsuetũ: lex autem in dubio adaptat ad ea q̃ accidũt frequẽtius ꝛ solẽt fieri vt est no tũ. Jo. aũt an. in nouella in. c. super eo. el. ij. extra de appel. dicit ꝙ ꝓtereꝙ vbi aliud expꝛimitur tps debet cõputari de momẽto ad momentũ: ꝛ sic dies termini cõputabit in termino. pro boc faciũt duo iura: vcz ter. in. c. pia. de excep. li. vi. ꝛ in. c. frequẽs. de resti. spolia. eo. ti. in qb⁹ in assignatiõe termini excipitur expresse dies termini: vnde dakintelligi ꝙ dies termini cõputaret nisi ex ꝑsse fuisset excepta. ꝛ illã opi. sequũtur cõiter Moder. in. d. l. c. sup eo. Bald. aũt variauit in ista materia: nã in. l. si qñ. in ver. vñ. quero. C. de testi. simpliciter dicit idẽ Jo. an. sed in. l. eos. ℣. finautem. C. de appellationi. videtur distinguere ꝙ aut loquitur in termino legali: et tunc dies termini non computabitur in termino: aut in termino hominis ꝛ computabitur. Sed in. l. i. ꝑealleg. distinguit totũ cõtra: quia in termino. l. vult ꝙ dies termini computetur in termino: sed in termino hois secus. ꝛ hãc sniam loqtur Ange. in. l. more romano. ℌ. de ferijs. vbi dicit qꝛ in dispõne cõtrahentiũ attenditur dies naturalis sed in terminis. l. attenditur dies legalis qui currit de momẽto ad momentũ. Sed opi. Jo. an. que non distinguit inter terminos. l. ꝛ bois vꝫ verio: qñ terminus est assignatꝰ ꝓtesenti per rationes inductas per cũ in loco ꝑallegato. Qñ autem terminus assignaretur absenti tũc si assignaꝫ simpliciter manifesti est ꝙ nõ currit nisi ad diem notificatiõis ℌm gl. no. iŭ. q. v. c. quisqs. quã alleg. Bald. ad hoc in. l. si ea. in vlti. col. C. q accu, nõ pot. fz dubiũ remanet qd si iudex assignat absenti terminũ ad ꝓbãdũ hic ad octo dies vtrũ tũc termin⁹ currat a die notificatiõis vl' pri⁹. sup q̃ dicit bal. no. in. l. j. pal. ꝙ tũc tps currit a die assignationis: qõ vꝫ valde durũ ꝙ parti fiat ꝓiudiciũ dũ ignorat ꝛ fic nescit adhuc sibi esse ꝓbãdũ ino sun: vñ vꝫ posse meliꝰ dici ꝙ in assignatione termini ꝛuppleatur a die assignatiõis ꝛupple ꝛ notificationis per ter. valde no. in. l. iŭ. ℣. seruus. ℌ. de sta. lib. ꝛ in. l. ta
☞ li. in prin. ℌ. de iure do. ꝛ per ea q̃ ponit Bar. in. l. si in die. in prin. ℌ. de condi. ꝛ demon. ꝛ in. l. si cui legeref. in prin. ℌ. de leg. j. bene facit ter. cum glo. in auf. bodie. C. de appel. ꝛ alia gl. no. in. l. si cui. ℣. tãdiu. ℌ. er quib. cau. ma. in ver. statim. Et ad materiã vide quod no. Jo. an. in addi. Specu. in titu. de dila. ℣. j. ver. sed pone inder. glo. in. c. statutũ. de prebẽ. lib. vi. ꝛ in cle. sicut appellationẽ. in ver. a tali die. extra de appel. vbi glo. dixit fing. ꝙ dies terminiq nõ cõputatur in termino ille dies cedit, lucro illi cui assignat⁹ est terminus. i. vltra terminũ assignatum poterit in illa die ꝓbare intentionẽ suã. cuius cõtrariũ tenuit ¶Dau. de liaza. in. c. frequẽs. de resti, spo. li. vi. de cuius dictis vide per Bal. in. l. eos. ℣. finaũt. ℌ. alle. Et adde ad materiã ꝙ fing. ponit Jo. an. i. c. felicis. ℣. quapro pter. de pe. lib. vi. Extra gl. tetigit hic Bar. illã. q. quã posuit Ja. de bel. in. l. i. C. quorũ bo. ꝛ ℣y. in. l. iŭ. ℣. fi duobus. ℌ. de adi. lega. qd si vroꝛ moꝛtuo viro post duos aut tres dies nubat alteri ꝛ nascatur filius tali tẽpore ꝙ pot esse primi mariti ꝛ secũdi cuius ꝓsumatur filius. super quo Bar. hic recitat opi. quas qꝛ bene repre bendit nõ est opus nũc referre: sed addẽdũ est ad dicta eius: ꝛ primo inqtũ dicit ꝙ vbi nõ pot apparere quo tẽpore mulier habuerit signa cõceptionis tunc recurrendũ est ad iudiciũ medicorũ q̃ poterũt discernere ex qualitate personarũ cuius sit fili⁹ ꝙ hoc videtur aliquo casu ꝓbabiliter dici sed aliquo non. ¶Ã opz filiũ natum ex scõo matrimonio esse natum septimo mense: si autẽ esset natus ex primo potuisset nasci in decimo mense: tũc ex indicio pariter posset forte discerni cuius esset filius: qꝛ ex qualitate pueri nati posset ꝓsumi vtrũ esset editus septio mẽse vel nono. Sz si mulier nupsisset secũdo viro ita celeriter ꝙ ex conceptione vtriusq; viri partus posset nasci eodẽ mense: tunc difficile esset istud iudicare. Secũdo adde inquãtũ dicit ꝙ vbi hoc non possit ꝑpendi ex ꝓtius dictis: tunc oz attendi id quod frequẽtius cõtingit ꝙ dictũ istud potest exponi dupliciter. Uno mõ ꝙ si oporteret natũ ex secũdo matrimonio nasci. vñ. mense ꝛ natum ex primo nasci. ix. mẽse: tunc ꝓsumeretur filius primi mariti: qꝛ hoc contingit frequẽtius ꝙ partꝰ editur. x. vl. ix. mẽse ℌm Bal. qui ita declaratin. l. vñ. mense. ℌ. de sta. ho. Secũdo mõ pot exponi dato ꝙ vno ꝛ eodem mẽse posset nasci ex primo ꝛ scõo matrimonio qõ attendaf id qõ est frequẽtius si ponas ꝙ ex scõo matrimonio qõ fili⁹ nõ posset nasci tpe legitio nisi post, traductionẽ ad domũ esset ꝛceptus infra paucos dies: hoc cũ ſ aliqñ eueniat nõ tamẽ frequẽter. Sz pot esse et cõtingere casus in quo vtrũq; pot accidere ꝛ eque frequẽter: verbi gra ꝙ post mẽsem vel post mẽsem cũ dimidio mulier cõcepit ex secũdo matrimonio: vel scõm vtrũq; cõceptũ. ſ. primi, vel scõi matrimonij mulier pariat eodẽ mẽse ꝛ tunc res remanet in ambiguo: ꝛ videf dicendũ ꝙ in isto casu iste filꝰ neutri succedat: qꝛ incertũ est cuius sit filius. ar. l. si fuerit cũ materia. ℌ. de reb. dub. Ã etiam si filius sit in possessiõe hereditatis vnius ex parẽtibus nõ obtinebit si agak ꝛtra eũ ꝙ succedentẽ als ab intestato. ita refert Ange. disputasse Bal. fratrẽ suũ in. l. liberoꝝ. ℣. i. de bis qui no. infa. contrariũ vꝫ sentire idẽ Ang. in. l. si duo socij. ℌ. de acqui. here. vbi dicit ꝙ illũ ter. qõ poterat succedere vtriq; parẽti: ficut ibi ꝓpter incertũ seruus duoꝝ oz necessarius vtriq; qñ vtriusq; hereditas simul deferf. ¶Pro determinatione qõnis recurrendũ est ad ea que scribit Jo. an. post glo. ꝛ alij ¶Oder. scribentes. in. c. afferte. extra de ꝓsum. Et coniungendo eoꝝ dicta simul debemus distingue re ꝙ aut filius est in possessione hereditatis ꝙ petif ab alio ꝙ als esset successurus ab intestato: aut filius ipe ab alio petit hereditatẽ. ꝓio casu ille ꝙ dicit eũ nõ esse filiũ incũbit ꝓbatio ꝙ nõ sit filꝰ: vñ filius nihil hz ꝓbare: vt. l. eũ q. ℌ. de ꝓob. Et ptz etiã alia ratione: qꝛ ex quo agẽs cõtra filiũ fundat se in tpe: qꝛ dicit eũ natum ꝓius vel posterius ℌm hereditatẽ que petitur allegãti ꝛ fundanti se in tpe incũbit ꝓbatio tpis: vt. l. ij. C. de peti. here. ꝛ ibi ꝑ Bal. ꝛ ꝑ Bar. plene in. l. nõ solũ. ℌ. sed vt ꝓbari. ℌ. de no. ope. nun. verbi gra: vt intelligas ꝓimũ dictũ si ꝛsanguine⁹ scõi mariti vult repellere filiũ q est in ꝓsessione hereditatis secũdi mariti hz ꝓbare ꝙ filꝰ est natꝰ ex ꝓio mrimonio. Si aũt ꝛsanguine⁹ primi mariti ꝙ dicet hereditatẽ a filio possidẽte tũc debebit ꝓbare qõ est generatus tpe secundi matrimonij ꝛ nõ primi: qꝛ re⁹ pot ꝓponere diuersis tpibus duas exceptiones ℨrias: vt. l. nemo. j. de excep. ꝛ plene in. c. imputari. de fide instru. si filꝰ possideret ambas hereditates dictoꝝ parentũ posset excipere cõtra agẽtes in singulis hereditatibus ꝓponẽdi exceptiões ℨrias: ꝛ modo dicere qõ erat filꝰ vni⁹: modos alteri⁹. ℌm ¶Bof. ꝛ doc. in. d. c. afferte. Scõo casu faciendũ est ꝙ

est ꝙ filius agẽdo ℌ diuersos ꝓ diuersis hereditatib⁹ duoꝝ parẽtum posset variare ꝛ ꝓponere in diuersis instãtijs ℌ diuersos duo cõtraria. Uñ cõtra possidẽtes hereditatem secundi viri posset agere tãꝙ filius illius viri: ꝛ cõtra possessores hereditatis primi viri posset agi dicẽdo se filiũ primi viri ꝓ. l. papi. ℣. sed nec impuberis. ℌ. de inoffi. test. ꝛ per. l. ℌ maiores. eo. tit. Jn quib⁹ ꝓbat ꝙ in diuersis instãtijs ꝛtra diuersos quis põt ꝓponere cõtraria
7 remedia. Sed ti cõcedendũ est ℌm ¶Dosti. ꝛ quoslã alios ꝙ qꝛ filius est actor ꝛ fundat se ex tpe vt dictũ est deberet ꝓbare se esse filium: ꝛ ſ nõ põt imputet sibi per iura superius alleg. nec est verũ qõ tãgit ibi do. Abb. moder. ꝙ vult ꝙ hoc ipso qõ agit ꝓ vna hereditate videat fateri se esse filiũ illius ꝛ cõsequẽter nõ alterius: et sic videf velle qõ agẽdo postea ℌ alterũ nõ audiref: nã concessio facta inter alias ꝓsonas nõ ꝓdest alteri. Uñ si libertus iurat se nõ esse libertum petẽtis sed tertij: ista cõfessio quoad tertiũ sibi non ꝓiudicat nisi quoad aliqualẽ ꝓsumptionẽ: vt. l. si quo patroni. in ꝓin. ℌ. de iureiur. ¶Preterea filius dicẽdo nunc se esse filiũ alterius mariti tacite allegat quod non potuit esse heres ꝓimi. Cõfessio autẽ facta ab eo q nõ poterat esse heres qõ sit heres alicuⁱ nõ nocet ¶Siẽti quoad alios qui nõ fuerunt tunc in iudicio; vt. l. ſ. ℌ. de interro. act. quã ita intelligit Bar. in. l. is pater. ℌ. de acgrẽ. here. ¶Nec ẽt multũ plz in ista qõne qõ tetigit hic Jo. de Jmo. qui dixit ꝙ iste filius ꝓsumitur esse filius secundi mariti: tum qꝛ natus est in domo durãte mrimonio: scõo vel dato qõ esset solutus: qꝛ adhuc videtur durare donec vroꝛ est vidua ꝑ. l. fi. C. de bo. matum etiã qꝛ secundus maritus est in aliqua culpa dicẽdo vroꝛẽ q̃ habuit ꝓmũ. ℌ. tã breue tps. Debuit eñ cogitare ex iste casus poterat euenire ꝙ filius nascereꝛ in tpe dubio: ꝛ iõ est quid imputet sibi ꝑ. l. si qs dominũ. ℌ. i. ſ. loca. Ex qua culpa ipse infert ꝙ suo ad scõm maritum filius est in quasi possessione filiatiõis: ergo oz obtinere in hereditate sua: vt. l. quidã cũ materia. ℌ. de ꝓba. ꝛ qõ traditur plene in. l. ij. ℌ. de lib. agno. ¶Ã ꝓime rõni fuit. ℌ. respon
☞ sum in voce dũmodo reꝓbatur ꝓima oppositio. ✝ Jura eñ q̃ dicũt ꝙ natus in domo durãte mrimonio ꝓsumit⁹ esse filiⁱ⁹ mariti: vt. l. si vicinis. C. de nup. ꝛ. l. si filiꝰ. ℌ. de bis q sunt sui vel alie. iur. hoc ꝓsumunt qꝛ non est aliqua ꝓsumptio, eque fortis q̃ contradicat huic ꝛ vt fugiatur sinistra suspicio stupri cõmissi ꝓroꝛẽ: sed in casu nro est ꝓsumptio eque fortis cõtraria huic ꝛ eiusdem speciei: qꝛ filꝛ in domo primi mariti fuit vroꝛ tpe quo filius potuit gñari. Jtẽ nõ resultat aliqua sinistra suspicio si dicamus filiũ non ꝓsumi natũ ex scõo matrimonio: qꝛ potuit honeste gñari ex primo. Facit optime qõ hꝫ in sili in. l. i. ꝛ in. l. etiã quintus. C. ꝛ. ff. de dona. inter vir. ꝛ vro. nã oꝛ ꝙ qꝛ scõo viro pot imputari culpa ex hoc filiꝰ cõstituaꝛ in quasi possessiõe hoc non repitur iure cautũ. Et preterea vꝫ cõtra ter. in. l. liberoꝝ. ℣. i. ℌ. de bis qui no. infa. vbi ter. dicit ꝙ scõe nuptie infra tẽpus luctus ꝓhibẽtur ꝓpter turbationẽ ſanguinis. i. qꝛ gñatur incertitudo ex quo ſanguine ſit genitus: sed ℌm hoc nõ oꝛitur incertitudo si ꝓpter culpã scõi viri filius cõstituetur in quasi possessiõe quoad eũ. ¶Preterea ista rõ nõ est vniuersalis: cõcluderet eñ ſ soli qñ filius vellet esse heres ꝛ filius scõi mariti ꝛ nõ primi: sed ſ filius vellet esse heres ꝛ filiꝰ primi mariti hic culpa paterna que pot ꝓiudicare patri nõ posset ꝓiudicare filio: qꝛ assertio tertij nõ nocet nec ꝓdest tertio regulariter: vt. l. qui seruũ. ℌ. de interroga. act. ꝛ. l. sepe. j. de re iudi. Et qꝛ Ang. in. d. l. duo socij. inducit illũ ter. ꝛ. ad ꝓbãdũ qõ admittatur ad hereditatem vtriusq; ꝓpter incertitudinem qõ cõmuniter nõ tenef: iõ rñde ad illũ ter. qõ ibi seruus nõ est heres necessariꝰ duoꝝ rũ ꝓpter incertitudinẽ: ℨ quia vtroq; dñoꝝ moriẽte simul cũ qui libet bẽat eũ in ptãe ꝓ parte nõ est incõuenies qꝛ rõne partꝰ servus vtriq; fit heres necessariꝰ qꝛ pars ꝓo qua erit heres necessariꝰ trahit ad se aliã ptẽ in cõsequentiã: vt. l. i. ꝛ. ij. ℌ. de acq. here. Et tamẽ cum hoc ſtat qõ iste seruus non fit libertus duoꝝm qõ esse non potest sicut duo non possunt esse insolidum domini eiusdem rei: vt i. l. vt cer. ℣. si duobꝰ. ℌ. cõmo.

Quidam recte.

¶ Nepos simpliciter institutꝰ ab quo potest institui licet non sit facta mentio mortis filij. hoc dicit. ✝ Jmo. primo qꝛ dispositio testatoris in dubio vꝫ se referre ad di
5 spositionẽ iuris. cõcordat ter. in. c. i. ℣. fila. vbi. ℌ. de succes. feud. ꝛ in. l. generaliter. in prin. de insti. ꝛ subst. ꝛ bñ facit ter. in. l. si stipulatus.
6 ℌ. de vsu. ✝ Scõo no. qꝛ dispositio simpler ꝛ gñalis nõ refertur in dubio nisi ad casus sup q̃ disponẽs pot disponere. Uñ arguit hic doc. illa actio vt intentata libellãte ꝙ pot resultare ex narratis in libello. Si autẽ plures ꝑsit resultare que videat infẽta. vide ter. ꝛ qõ ibi ponit Bar. in. l. si preses. j. de pe. ꝛ qõ ibi no. Jnno. in

Universidad de Deusto
Biblioteca

succedit vna cū nepote: sed ista differentia nō vī sufficiens: qz sm hoc sequeretur qꝫ dispō. l. cū acutissim. cū materia nō haberet locū qñ filius esset graduatus de restituendo partez hereditatis vel vnā rē de hereditate qō est ɔ̄ text. not. in. l. generaliter in. ℣. fi. C. de instī. ꝛ substi. quē alleg. Bal. ad hoc in. l. cū accutissimi prealleg. vſi pōt dici ꝛ melius qꝫ ideo in casu nostro coniuncta non resoluitur in alternatiuā: qz resultaret duplex spālitas circa idē cōtra. l. i. de do. ꝓmisꝰ. vna cēt qꝫ copulatiua resolueretur in disiūctiuam: alia ꝓ disiūctiua q̄ de ꝓprietate sermonis dat electionē heredi intelligerē signare ordinē ꝛ non staret in via ꝓpria alternatiue: vt p ɔ̄ ex nota. in. d. l. heredes mei. ℣. fi. ꝛ in. C. cū plures. de offi. dele ga. lib. vi. Cōtra oppositionē Bar. adducūt hic moder. ter. valde no. in. C. rayn utius. extra de testa. vbi ꝑ si testator substituit filiam suā ꝛ nascitura ex eo ambo vocant ad fideicōmissum simul: vt ꝑ ex fi. illius ter. vbi reus cōuētus cōdēnatur occasione fideicōmissi predicti filio ꝛ matri simul. Adde idē ter. in. C. Ray. eo. ti. vbi sil. pbat qꝫ si testator legat patruo suo ꝛ filijs eius vocātur equaliter ad legatū. ſ Ꝺ ista cōclusione do tibi casum in terminis non cauillādo literā. l. cū ita legat. ℣. fi. ſ. de leg. ū. vbi ter. dicit qꝫ si legat nōiatim aliqua res titio ꝛ semꝑ onio ꝛ alijs de familia illi spāliter nōlatim q̄ sunt de eadē familia vocātur ante oēs simul ad fideicōmissum ꝛ nō fit distinctio qs sit primior inter istos nōiatos sicut fit in his q nominanꝫ sub nōie familie: vt ibi patet. ſ Ꝺ cō clusione bar. vī esse casus in. c. i. circa mediū. ep̄m vel abbatē feu. da. nō pos. ꝛ in. c. i. ℣. filia vero. de suc. feu. in qbus ꝓbatur qꝫ si pī recipit feudū ꝓ se ꝛ filio masculo ꝛ femina: femina nō vocatur nisi deficiente masculo: ꝛ hoc est: qz ex natura feudi femina non vocat ad feudū. Et tñ si cōcedens feudū exꝑsse decerit vtriqꝫ posset vocare simul masculū ꝛ feminā: vſi ſ ɔ̄cdat feudū sub bac forma qꝫ vocet masculus cū femina vel simul cū femina: tunc vocabuntur pariter: vt est casus in. c. citē ſi qs. in ti. de quibusdā extraordi. cap. feu. ꝛ ita distinguit no. Bal. vbi oīno vide in. l. quoties. C. de suc. ꝛ leg. he. Scōo ꝓ ɔ̄clone ista facit qō ponit idē Bar. in. l. heredes mei. ℣. cū ita. ſ. ad treb. ꝛ in. l. iurisiu. ℣. si liberi. ſ. de op. libe. in quibus locis voluit qꝫ ꝛ inyltima volūtate ꝛ in ɔ̄ctu testatoꝛ vel ɔ̄bēs videat se referre ad ordinē iuris cōis ꝛ impꝛopꝛietatē verboꝝ dispositiōis: vñ dicit in. d. ℣. si liberi. qꝫ si pī ſtipulat emphyteosim p filijs ꝛ masculis ꝛ feminis femine non possunt succedere simul cū masculo: qz excludꝛetur a successiōe pīna certātibus masculis: lz Bal. dicat ℣ium in hoc. l. liberti liberteq̄. C. de oper. libert. ꝛ in aut. si quas ruinas. C. de sac. sanc. ec. mihi plz opi. cōis cōtra bar. in ista articulo maxime ꝑ text. in. d. c. Ray. vbi est casus in terminis quē etiā alle. hic ſ Paul. de ca. nō ob. ter. in vſibus feudo. prealleg. qz plus operaꝫ natura feudi a dꝫ impꝛopriādā verba qꝫ ordo succedēdi ab intestato ꝛ charitas ordinata: vñ lz ibi dictio ꝛ: intelligatur successiue nō tñ in casu nostro: qz natura vltime voluntatis ita bene pōt recipe qꝫ duo vocenꝫ simul inter quos est charitas ordinata sicut qꝫ vocaꝫ ordine successiuo: aduerte tñ qz ſ Paul. de ca. hic vtiꝫ in ista materia noua cōsideratiōe: dicit enī qꝫ qñ est institutus alius ꝛ nepos ex eo vt in casu glo. ordo successiuus est qꝫ nepos vocet demū mortuo filio viuēte testatoꝛe: qz vī in illum casum vocatus in quo debebat instituī vt dictum est: ꝛ hoc tenet hic glo. exꝑsse dū dicit qꝫ in isto casu est idē qō in casu ℣. nostri. Sed qñ vocaretur ille qui aliquo casu nō deberet instituī. exemplum si testator instituat herede fratrē suū ꝛ filios eius tunc dicit posse dubitari quo casu vocetur filius frīs in subſidiū frīs: ꝛ finaliter ɔ̄cludit qꝫ in duob⁹ casibus vocabitur: vcz si frater nolit esse heres vel si adeat hereditatē vocabuntur filij post mortez eius ꝓ fideicōmissum: lz in hoc ſcōo casu vī errare dupliciter: tū qz omittit tertiū casum vcz si frater moreꝛet viuēte testatoꝛe quo casu quare non vocenꝫ filij ex substitutione vulgari q̄ bz locū siue qs nolit siue nō possit esse heres: vt. l. iū. C. de here. instī. non video. Scōo vī errare inꝯtū dicit qꝫ fratre instituto adeūte post mortē testatoris filij eius vocabūtur ipso fratre mortuo per fideicommissum. Nam hoc vī impossibile: tū qz substitutio facta ꝓ verbū directū ciuile sicut est verbū instituo ex quo ai ꝓncipio potuit valere iure directo nō vī posse obligari: vt. l. verbis ciuilibus. ꝛ in. l. in substitutiōe. ℣. de vul. ꝛ pu. tū et qz verbū substituo nō cōprehēdit fideicōmissariā substitutiōē: sed solū vulg. ꝛ pup. vt est casus hic cum glo. sua quā alleg. Bar. ad hoc ita tenentē in. l. cēturio. ℣. de vul. ꝛ pup. Melius ergo potest dicere qꝫ filij videtur inuitati ꝓ substitutiōnē vulgarē ꝛ omni casu in quo ipsa substitutio pōt hꝫ locū. Et qz. ℣. fecimus vnū argumentū ꝓ opi. bar. qō nō est solutū: ideo rñdēdo nūc dico alternatiuā intelligi ordine successiuo nō est ita ꝛ remotus a natura eius sicut qꝫ copulatiua non copulet duo simul ꝛ eq̄ simpliciter in eadē distinguit: nā cū alternatiua interꝓtetaꝫ ordine successiuo bz locū in vno casu dūtaxat qō est de natura alternatiue: lz hoc sibi deficit: qz nō daꝫ electio de bitori vt de tot cui velit. Sed si copulatiua intelligatur ordine successiuo hoc est penitꝰ cōtra naturā suā q̄ ad mittit duo copulata eque principaliter: ꝛ ideo cū oꝛo ꝓ ferꝛ ꝓ alternatiuā attēditur ordo scripture de quo i. d. ℣. pe. lz ꝑsonas exꝑssim respectu dispōnētis nō sit ordinata charitas vt declarant hic aliqui moder. cōsequēter tetigit hic Barto. ꝛ alij post eū: qñ pater recipit aliqd ꝓ se ꝛ filijs suis vtrū filij vocētur inconti nenti vel demū, post mortē pris. cōis ɔ̄clo est de q̄ hic ꝛ in. l. qō dr. de verb. ob. qō videnꝫ vocati post mortē. Sz Ange. hic vī distinguere qꝫ aut pī ꝓuidet filijs in his q̄ nō trāsēūt ad heredes extraneos aut in his q̄ trāsēūt ad, hēdes extraneos. ſ Ꝺ casu dicit ipse qꝫ pī vī ꝓuidisse filijs post mortē. Scōo casu dicit qꝫ filij vocanꝫ invita pris. Sz ista distinctio displicet Jo. de imo. ꝛ merito. ſ Ꝺ primo in his q trāsēūt ad heredes extraneos pī vī ꝓuidere in dubio filio vt heredi: vt dicit hic bar. ꝛ in. d. l. qō dr. per gl. in. l. si tibi. ℣. si pactis. ū. de pac. ergo vī ꝓuidisse post mortē qz null⁹ hz heredē in vita: vt. l. ℣. ſ. interdū. ſ. de vul. ꝛ pup. ꝛ. l. ℣. ſ. de here. vel act. vē. Posset tñ saluari dictū Ang. qñ exꝑresse ɔ̄staret qꝫ pater non voluit ꝓuidere filio vt heredi. Scōa ꝛ ista est melior: rō: qz nō pōt assignari bona rō diuersitatis inter primū casum ꝛ sequentē. Ulꝫ ipse in hoc articulo distinguit aliter: vcz qꝫ aut pī ꝓuidet filio emācipato: aut existēti in ptāte. ſ Ꝺ primo casu dicit qꝫ filiꝰ emācipatus vocabit vino pīe ex quo verba hoc importāt ꝛ nullū sequtur, incōueniēs. ar. l. codicillis. ℣. instituto. ū. alle. facit optime qō no. Bal. ꝓ hoc. l. c. i. epm vl abbatē ꝛc. Scōo casu dicit qꝫ filij videbūt vocati post mortē: qz si viderēt vocati i vita pris dispō eēt inutilis respectu filioꝝ. Cū enī i ɔ̄tū⁹ ſpiciat tps ɔ̄t⁹ nō acqſitiōis: vt. l. si filij⁹. in pn. ꝛ ibi ꝓ bar. ſ. de vb. ob. ergo sup ius qō resideꝛ i ꝑsona filij ipo iure esset acqſitū patri: ꝛ sic dispō esset inutilis: ergo filius videbit vocatus post mortē pris: sic in. ℣. nostro. ſ Ꝺ ista ɔ̄clone facit optime ter. in. l. fideicōmissa. ℣. fi titio. ſ. de leg. iij. ꝛ qō not. in. l. vbi pure. in pn. ſ. ad treb. in qib⁹ iurib⁹ patet qꝫ qñ relinquitur a patre ꝛ filio vel a dño seruo: qz relictū factū simplr esset; inutile: vt instī. de leg. ℣. an seruo. ꝛ plene Bart. in. l. cū filio. ſ. de leg. ſ. intelligitur delatū relictū in tps mortis: vt relictū valeat dūmodo verba aliquo modo adaptari possint. Sz verba possunt bic adaptari: qz oratio copulatiua aliqñ vt valeat relictuz significat ordinē vt patet ex superius dictis: ergo filius ista casu videbitur vocatus post mortē. Tu aūt aduerte: qz licet ꝓuisio sit inutilis filio in casu nostro non tñ est inutilis oratio: qz acgreretur patri pmedium ꝑsone filij: alias sequeretur qō pater nō posset stipulari sibi aut filio ita vt filius non sit adiectus: sed queraꝫ filio obligatio: ex quo filius nō pōt aliqō consequi cōmodum cōtra ter. in. l. cū quita. ℣. qui sibi aut filio. ꝛ qō ibi per Bar. ſ. de verbo. oblig. Undenos nō sumus in casu in quo indispositio non valeat si filius vocatur vna cū patre licet tota vtilitas ex acquisitione filij redundet ad patrē. Ꝓterea isti docto. ꝓsupponunt qꝫ ista ꝓuisio per quā acquiritur filio faciat vt quesita per filium dicantur ꝑfectitia. ꝛ ita videt hic sentire Bart. in quadam ratione sua qō dictū esset verum simpliciter si filius videretur recipere hāc emphyteosim ex tacita donatione paterna: vt videtur tenere Bal. subtiliter hoc disputans in auct. si quis ruinas. C. de sa. sanc. eccle. ꝛ tñ etiā tunc ꝓuisio nō esset omnino inutilis filio: † qz donatio sibi facta cōfirmari pōt post mortē [a] posset aliq̄ casu. ſ. secuta traditione. vt. l. ℣. C. si quis alteri vel sibi. Si autem tenemus id qō tenuit Bart. in. l. si mihi ꝛ titio. ſ. de verbo. obliga. ꝛ in. l. mortis causa capitur. in princip. ſ. de dona. qō filius nō caperet istam rē ex tacita donatione paterna: sed si vocaretur post mortem ex mortis causa capione tūc sequeretur qꝫ si filius vocaretur in vita immediate videretur habere titulū a cōcedēte quo cōcesso nō semp haberem⁹ dicere id qō querit filio esse ꝑfectitiū nisi qñ apparet qꝫ esset concessum contēplatione patris: vt sentiūt hic doct. posset tñ reꝓbari cōtrariū. Ulꝫ ꝓ supradicta videt esse simpliciter sequēda opinio Bar. ꝛ cōmunis que sine dubio est vera quādo non cōstat qꝫ pater voluerit ꝓuideri filio nō vt heredi: sed vt filio: quo casu qz in dubio videt ꝓuidere vt heredi: vt dictū est nō videt distinguēdū inter emācipatū ꝛ existētē in ptāte: qz heres nō vocat nisi post mortē: vt. ℣. fuit dictū. tetigit etiā hic Bart. qñ pater ꝓuidet filio simpliciter vtrū videat ꝓuidere vt filio vel vt heredi: ꝛ ɔ̄cludit qꝫ in his q̄ trāseūt ad hꝫdē extraneū videret ꝓuidere vt hꝫdi: in altis vt filio per. l. iurisiu. ℣. si liberi. de ope. libe. si tamen filius vocetur exꝑsse vt heres etiā hoc casu opz esse heredꝫ. Super quo vide qō no. ipse idē Bar. in. d. ℣. si liberi. ꝛ in. d. l. quod dicitur. ꝛ in fi. cōne in. l. ex facto. ℣. fi. ſ. ad trebel. Cuius dictis adde quod ponit Bal. solenniter in. d. aut. si quas ruinas. ꝛ in. l. ū. C. de suis ꝛ leg. vbi videtur velle ꝙ etiam si pater videatur ꝓuidere filio vt filio in emphyteosi ecclesiastica nihilomin⁹ regretur qꝫ filij⁹ sit heres. alleg. glo. in pn. sol. mat. lz hoc dictū nō est cōe: ꝛ Zium tenet ipe in. d. aut. si quas ruinas. ꝛ in. c. i. circa mediū in fi. qō. de feudo. an agnatus vel filij⁹. Et ad materiā vide qō ipe ponit ꝛ ange. post eū in. l. ité videndū in fi. de peti. he. ꝛ qō singlr ponit bar. in. l. ꝑ here. de. ℣. si qd tñ. ſ. de acq. here. vbi videt velle ꝑ illum ter. qō † qñ nō mē heredis [b] apponitur sup re q̄de sui natura pōt trāsire ad filiū. nō heredē: tūc nō regrit qꝫ filius sit heres: sed illud nomen heres significat ibi heredē sanguinis non hereditatis sicut ipe declarat in. ℣. se. vcz in. ℣. fi. Sz boc dictū nō tenet cōiter ꝛ ad aliā. l. respondebo tibi in lectione seq. Et pōt rñderi isto mō qꝫ facilius impꝛopriantur

a ¶ Cōfirmari post mortē. adde. l. cū hic status. i. ℣. qō ait. ℣. fi do. intervir. ꝛ vr. ité vbi cūqꝫ i donatiōe fit mentio mortis cē sēt dōatio cā mortis: vt i l. sīa. i. ℣. fi. vbi gl. ff. de do. cā mor. ꝛ in. l. q̄ dotis. ꝛ ibi doc. ff. so. mat. ꝛ an donatio cause mor. eget ɔ̄firmatione p adiectionē hereditatis. vide p Ange. i. l. circa. i. ℣. sicuti. ff. ad legē falc.

b ¶ Nomen hꝫdis. Adde Cardi. za ba. in. c. cōꝛā in. i. nota. de offi. dele.

priant verba ad intentionē petētis vel libellātis. iurta no. in. l. i. C. de vsu. ꝙ ꝓuisio facta alicui tanꝯ heredi per ℣bētes. Et ad materiā vide ter. ꝛ qō ibi per Bar. in. l. tale pactū. ℣. fi. ū. de pact. ꝛ qō no. Bar. oīno in. d. ℣. si liberi in pn. circa pn. Et ad materiā vide qō ponit ange. cōsi. suo. xxxvij. ꝛ xxxviij. in quib⁹ vī variari aliqualiter. nā in cōsi. xxxvij. ipse vult qō si aliqs instituit fratrē suū ꝛ filios eius filij vocenꝫ ordine successiuo ꝛ sic sequiꝫ opinio bar. hic sed in consi. xxxvij. tz oppositū vbi dicit vnū verbū singulare: vcz qō sicut qñ plures vocanꝫ per nomē familie videnꝫ vocati ordine successiuo: ita qñ plures vocanꝫ per aliud nomē collectiuū: verbi gratia per nomen liberoꝝ quod semper tenebis menti.

Idem credendum. Hoc dicit. sicut nepos pōt instituī si filiꝰ mo riatur viuēte auo: ita pōt instituī ꝓnepos vel in casu nepotis ꝑ mortis vel filij vel vtriusqꝫ ꝛ valebit testū nisi filius ꝑcedet nepoti quo casu rumpet testū nisi in tertio casu. ℣. vñ. l. tpe testamēti supessent filius ꝛ nepos. Scōa est ibi: hz ꝛ si viuo. Tertia est ibi: nā ꝛ si filius ꝑm cōem ꝛ verū intellectū. ꝛ illa tertia subauditur: qz primo pomi dictū. Scōa ibi: ita sane limitatio dicti. ¶ Not. primo ibi: credēdū est ꝛc. qō lz appellatione nepotis [a] ex ꝓprio signi ficatu nō cōꝛehendaꝫ ꝓnepos vt satis vī ꝙbari in isto ter. dispositiō tñ facta de nepote extēditur ad ꝓnepotē ex mēte. l. de quo dicetur in. ℣. instituēs. ſ. eo. ¶ Scōo no. ibi: sed ꝛ si ꝛc. qō dictio ad uersatiua iuncta cū copula implicat idē iuris esse in casu se. Unde tūc significat diuersitatē facti sed non iuris: sec⁹ si ponatur sine copula: super quo vide qō no. Bar. in. l. boc amplius. ℣. de bis. ſ. de dam. infe. ꝛ glo. ꝛ Bal. ibi in. l. is videtur. ℣. si qs ius dicen. nō obtēpe. ꝛ qō traditur in. l. hz ꝛ si lege. in pn. ū. de peti. here. ¶ Tertio no. ibi: ꝛc. [b] qō ista dictio cōplectitur omnia que solēt dici in casu de quo in illa oratione fit mētio, vel in simili dispositione: de qua materia tradit hic plene Bar. ꝛ Moder. in. c. cū. ꝓ. extra de fide instru. et alijs in locis in additionib⁹ deducendis. ¶ Quarto no. ibi: ita sane. qō ista dictio ita sane est limitatiua sicut ꝛ dictio ita tamen ꝛ ita ꝙ de quibus in. l. quesitū. ℣. idē respōdet. ſ. de fide instr. per Bar. ꝛ est bonus text. in. l. lucius. ℣. qui habebat. ſ. ad trebe. de quo alias plenius dicā. ¶ Ultimo no. bic videtur esse casus ℣m verum intellectū qō substitutio facta filio vel nepoti si viuo testatoꝛe moriet̄ur non facit: vt filius vel nepos ita videatur tacite inuitatus: vt eius preteritio non rumpat testamentū contra sentētiam Bar. in pn. ist⁹. l. Nisi dicas respōdendo vltra ea que dixi in illo pūnct. qō ideo istud cōtingit in casu nostro qñ testatoꝛ instituerat filiū: vnde est ꝓsumptio qō si voluisset nepotē ꝑferri ꝓnepoti ꝛ inuitare eū ad successionē qua rōne exꝑresse vocauit filiū eadē exꝑresse instituisset nepotē. Sz vbi nō precessisset aliqua mētio testō exꝑressa filij: tunc vteꝛqꝫ in casu suo videret inuitatus tacite ab intestatoꝛ: ita posset euadi iste ter. tū credo mentē latere fuisse illā quā diximus in pn. istius. l. ¶ Isto. etiam ℣m alium intellectū ibi: in successione testū rūperetur. qō clausula in fin. posita [c] refertur ad oīa capitula ꝑcedentia in quib⁹ est eadem rō relationis. cōcordat ter. ꝛ qō ibi ꝑ Bar. in. l. talis scriptura in fin. ſ. de leg. ū. ꝛ in. l. i. C. de libe. ꝑte. Que glo. istius. ℣. sunt satis clare doctores transeunt eas leniori. Et attingūt hic plene de natura istiꝰ dictionis ꝛc. de qua dic vt hic per eos: ꝛ inter alia adde inquantū Bart. dicit quod qñ cōtractus vel dispositio fit in scriptis tunc clausule iste abbreuiate non possunt extēdi per. l. Ꝺctus. C. de fide instr. vbi ꝛ qō instrumētum tz tradi cōpletum partib⁹? ꝛ sic sentit qō quoad illā dispositionē qꝫ ille clausule non pōt extēdi nihil operabunt: qz sup eis nō dicetur dispositio facta in scriptis. nā Bal. ꝛ Ang. hic cōtradicūt huic ſnie. primo per istū text. qui loquit de testō in scriptis sicut de nūcupatiuo ꝛ tñ sub ista dictione ꝛc, subintelligunt verba non exꝑressa in dispositione. Scōo per ter. in. l. quoties. ℣. sed ꝛ si quis. ſ. de here. instī. ꝛ per ea q̄ habentur in auf. hoc inter liberos. C. de testa. in quib⁹ dicitur qō etiā in testō in scriptis facto de iure cōi pōt relinqui eligd per notā: verbigratia scribēdo vnū. C. ꝓ centum. Sed ad ista iura respondet Joa. de imo. hic ꝛ primo ad ter. istum dicit quod hic non fit subauditio ad verba testatoris: sed ad verba. l. que breuitatis causa noluit repetere totam dispositionē galli ad quā se refert. Et ad ter. in. ℣. fi ꝛ si qs. rñdet qō aliud est qꝫ vna lra ex cōsuetudine scribēdi videat exprimere totā vnā dictionem: ꝛ aliud est qō sub vna dictione ratione cōsuetudinis vel nature cōtractus cōꝓhendunt multe clausule. Uñ ipse tz opi. Bar. ꝓ ter. prealle. iūcta gl. sua. ꝛ per ter. instī. de contrahē. emp. ℣. i. sed illa iura non videtur vigere ad hoc. vt. j. dicā. Uñ ꝓ veritate huius articuli debes scire qō opi. bar. hic posita posuit originaliter Host. ꝛ valde clarius in. c. cū. ꝓ. extra de fide instru. ꝛ eā refert ꝛ sequitur Spe. in ti. de instru. edic. ℣. ostēso. ver. quid si imbreuiatura. Unde valde miroꝝ qō Bar. alleget eum bic in oppositū cum id tenet. Bal. aūt solēniter in. l. cōtractus ꝓ alleg. dicit qō qñ partes cōmittunt se scripture tabellionis pōt extēdere ꝓtocollū ceteraꝝ ℣m discretionē suā: ꝛ ista opi. vī de iure. Qō ꝑo multipliciter: et primo per ter. in. l. ℣. fi. ſ. finaliter. j. de here. instī. qui ter. loquit fine dubio qō in testō facto in scriptis admittit subauditio ꝛ suppletio ex

a ¶ Appellatione nepotis. Adde Bar. in. l. cui eoꝝ. in. ℣. affinitatis. ff. de posthu. Bar. in. l. libelloꝝ. ff. de ver. sig. Bal. in. l. j. in. fi. C. de successo. edic. Ang. in. l. femine. ff. ō reg. iu. idē Ang. in auf. mīſi. C. qñ mulꝰ. ꝛ ꝓ Archi. in. c. ꝑs q filios. xij. q. ij.

b ¶ ꝛc. Adde Bar. in. l. argentarius in fi. ff. de edē. Bal. in auf. si quis. C. de eden. Spe. ti. de instru. edit. in. ℣. ostenso. verſ. quid agat imbreuiatura. ꝛ ibi Joā. and. in addi. Anto. de bu. in. c. ex literis. in vl. col. de fide in stru. idē Anto. in. c. qñ ℣ falsam. in. ℣. colū. de pba. ¶ Clausula in fine appo sita. Adde gl. in. ℣. bic nobis. ꝛ ibi ange. in auf. de here. et falci. glo. in cle. ne romani ō ele. bar. in. l. fi. ff. de rebus du bal. in. l. j. C. delibe. ꝑcte. Spec. tit. de deposito. i. ℣. ij. vī. xi. abb. i. c. ij. regris de appellar. Bar. cōsi. v. alias. xiij. incip. ang. bar to. cōsil. lxxv iij. incip. in fa cti cōtingentia. Lu. ro. 2 fil. cx. ici. que stio ꝑ fultatio nis. idez Lu. gfil. cxxix. in ci. lz magna apud me fuerit dubitatio paul. de cast. cōsil. cccxlij. incip. primū est de intellectu.

¶ Utruz interesse. Adde bart. in. l. nemo. ff. ō duobus reis. docto. in. l. iij. in ℣. iterdicto. ff. de viet vi. ar. c. fin. ꝛ ibi Jnno. qꝫ me cā. doct. in. c. si diligēti. de foro cōpe. docto. in. c. frater. iij. q. iij.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dere apponendo clausulas cõsuetas vel que sunt de natura ℨctus vt dicit bal.in.l.si duo patroni.§.si quis iurauerit.ff.de iureiu.Intelligo aũt de clausulis cõsuetis apponi per ipm notariũ in eodẽ vel simili ℨctu vel vbi nõ põt apparere de cõsuetudine notar? de cõsuetis apponi per alios in illo loco:vt clare sentit bald.in locis prealle.Et ꝛ ipsi nõ probẽt aliter istã cõclusionẽ credo qõ cõclusio sit verissima qñ notarius põt interpretari dictũ suũ obscurum vt dictũ est:ꝛ qz si ante redditũ instrm notari? põt addere prothocollo suo:vt plene tradit in.l.si libr.arius.de reg.iur.ꝛ in.l.imperator.ff.de sta.bo.multofortius põt declarare.ꝛ ℨña afortiori persona que habentur in auc.de testi.§.qz vno.et in auc.at qui semel.C.de proba.per Bal.ꝛ alios.Sed relinquit vna dubitatio hic qd si nõ põt apparere que sint clausule cõsuete apponi in tali ℨctu vtrum notarius poterit extendere ex suo testimonio dicens se ita sensisse.d.Anto.in.c.cũ.p.prealle.dicit qõ sic qz notarius est certus de sua intentione:vt sicut statur declarationi iudicis de sua intentione:vt ꝑz in.d.l.ab executore.ita vr̃ standũ declarationi notarũ.pro ista cõclusione facit optima ratio precedens:qz si põt fari redditi mutare dictũ suũ seu corrigere instrm multofortius videt declarare:in his enim que pẽdent ab animo nostro regulariter statur nostre assertioni nisi sit inueri similis vel habeat presumptionem iuris ℨ sc:vt in §.alie.isti.de actio.in medio magne gl.ꝛ per.bar.in.l.inter oẽs.§.recto.ĵ.de fur.per glo.in cle.presenti.de cẽs.per bal.in.l.cũ proponas.C.de nau.fe.nisi ergo notarius ertẽdẽdo abbreuiaturã ponat in clausula extensa aliquid nõ verisimile vel qõ ius presumat partes noluisse credetur fibi super secundo casu.cõcordant cõiter doc. hic ꝛ in locis prealle gatis qõ notarius non põt extendere instrm alterius notarỹ abbreuiatũ qõ esset cõcedendũ in casu proxime dicto qñ non cõstaret que clausule essent consuete apponi:sed qñ vel let apponere clausulas cõsuetas hic videtur distinguendũ:qz aut putat ponere clausulã ex cõiectura precedentiũ vel sequẽtiũ vel ex cõsuetudine ipsius notarỹ:ꝛ tũc ista regulariter non sunt ita notoria vt non indigeant examinatione ℨ hoc reseruari iudici ꝛ ei? existimationi vt dicunt doc.marime:qz nemo põt interpretari regulariter animũ alterius:vt.l.põminus scribit.si frumẽtum in.fi.ff.de rei ven.ꝛ per Bar.in.l.inter stipulantẽ.§.si stichũ.de ver.obli. Qñ aũt clausule essent cõsuete apponi cõiter in loco:tũc qz ista cõmunis obseruantia est quodãmodo notoria non vr̃ indigere examine iudicis:ꝛ forte isto casu posset procedere opin.Jo.an.in additione predicta iuxta fi.ꝛ Spec.in ver.seq.postrer.§.alle.qui vr̃ vel le qõ etiã alius notarius possit extendere apponẽdo clausulas cõsuetas.nõ ob.id qõ proxime dixi de.l.põminus scribit.si frumentum.† qz tũc successor non põt [a] interpretari intentionẽ predecessoris qñ per eã possit afferri preiudiciũ ℨ dãnũ tertio:secus si nullum afferatur ℨnum licet etiam admittatur aliqd lucri:vt est casus no.ꝛ ibi vide per Bar.in.l.si quis ℨ filio.§.si quis plures.ĵ.de leg.i.hic aũt per istã extẽsionẽ nõ fit preiudiciũ aliqõ parti:qz etiã si instrm exẽplaretur abbreuiatũ ille clausule tacite subintelligerẽtur per ea que habentur in.l.si.C.de fideiuſ.ꝛ in.l.si prius.§.i.ĵ.de aqua plu.ar.per Bart.ꝛ in.l.de die.in prin.§.qui satisda.cog.facit optime pro ista decisione qõ ponit bal.in prefatione.C.in.§.si que vero.vbi dicit qõ etiã post redditum instrumentũ parti potest notarius corrigere errorem qui etiam si ipse non corrigeret corrigeretur presumptione iuris per hanc correctionẽ non auferetur parti aliqd plusq̃ auferetur si nõ esset facta:qz tũ opi.cõmuniest in oppositũ seruа illã in practica.Ultimo adde in ista materia inquãtũ bar.dicit qõ dicitio cetera extense scripta qñ ponitur indeterminare cõplectitur ea que dicta sunt de natura rei vel actus:ꝛ qõ ista dictio cetera ibi posita cũ copula semper restringit ad personas res ꝛ casus similes expressis.de personis est casus not.in.l.j.§.offili?.§.ne quis eum ꝛc.

Et quid si tantum. Jnstitutio facta de nepote vel pronepote incasu mortis filĩ extendit ad oẽm casum per quẽ filius eodẽ modo efficitur sui iuris quo p̃ mortẽ.h.d.Et diuiditur in tres partes.In prima ponitur duplex dubita.circa dicta galli.Jn secunda ibi:ibi esti casꝰ.remouet q̃dã tacita obiectio.Jn tertia ibi:ℨ snia ꝛc.ponit supplectio scẽuole ad dicta galli ex mẽte.l.velleia.† Not.primo q̃ interdictio aq̃ ꝛ ignis extinguebat iura ciuilia in eo q taliter erat ꝺẽnat? cuius loco succedit bodie deportatio [b] vt dicit glo.ma et excõicatio de iure canonico sm Ang hic vt hẽ.ri.q.iũ.c.cũ excõicato.ꝛ in.c.cũ inter.de excep.põt tñ cõicari cũ excõicato sm mod.dic in extrema necessitate qñ alias verisimiliter esset pitur?:vt no.in c.si vere.ꝛ in.c.cũ volũtate [c] de sen.excõ.alios casꝰ.vide.in.c.inter alia eo.ti.ꝛ ri.q.iũ.c.qñ multos. † Scõo no.ibi:bieñ casꝰ ꝛc. q̃ dispõ facta ℨ regulas antiq iuris in vna pſona nõ trahitur ad aliã in q̃ est eadẽ rõ:vñ dispõ.l.velle.hicq̃ erat fcã de nepote nascẽte in vita cui nõ trahit ad nepotẽ q̃ nascit post mortẽ aui:ℨ iste tertius põt adduci in oppo.inq̃tũ ꝺicit q̃ ex ſnia.l.velle.fit extẽsio ad oẽs casus alios in forma introducta p̃ gallũ.Sz rñdendo dicas q̃.l.velle.est cã extẽsiõis nõ tñ imediate extẽdit ipa.l.velle.sed dispõ galli ex mente.l.yelle.per hoc cñ quod in nepote qui nascitur viuo auo l.velle.voluit vocari nepotẽ non solũ in casu mortis filĩ sed etiã in oẽm casum quo nepos esset futur? suus vr̃ fuisse mens illi?.l.vt ẽt in casu galli dispõ galli retrahereꝰ ad oẽs illos casus. † Tertio no.ibi:post mortẽ suã.§.aui qõ ista dictio sua vel suus:qz est ambigua ꝛ põt referri ad diuersas pſonas in dubio referꝝ ad pſonãte statoris:ꝛ hoc est ideo in casu nostro:qz ad aliã non posset cõgrue referri sm subiectã materiã.ideꝫ tñ est vbi ꝛ ad aliũ posset referri: verbigra ad pſonã heredis:vt est casus no.ꝛ ibi hoc declarat bar. in.l.cũ in testõ.ĵ.de aur.ꝛ arg.leg.ꝛ est bon? ter.ꝛ ibi etiã per bar. in.l.ex facto.in prin.ĵ.ad tre. Quarto no.ibi:ℨ ꝛ ſnia:qõ etiã in materia exorbitãti ꝛ cõtra regulas iuris cõis dispõ facta in vnum casum trahitur ad aliũ sm Ang.hic. Et põt esse rõ sm eũ:qz casus importãtes eundẽ effectũ ex regula iuris antiqui sunt equiparati vt in dispõne iuris qõ dispõnit de vno habeat locũ de altero per.l.si.in fi.§.man.sed illa loquit de dispõne hoiſ:ꝛ de eius intellectu videbim? postea in glo.in dispõne autẽ iuris ℨ.ll.dicant qõ [16] †vbi est eadẽ ratio [d] ibi idẽ ius vt.l.a titio.ĵ.de furtis.ista tñ equi [d] paratio nõ est illa de qua dicũt glo.ꝛ doc.qõ sit extẽsio in materia correctiua vel exorbitãti p equiparationẽ factã de duob? casibus ex vi regule iuris antiqui de qua in.l.si qs seruo.C.de fur.ꝛ in.l.qõ vero.§.de legi.p glos.tñã sm hoc semp etiã in materia correctiua [c] ſ fieret extẽsio per idẽtitatẽ rõnis qõ est manifeste falsum:vt plene tradit in auc.quas actiones.C.de sac.ſan.eccle.Tu ergo dicas cõsiderãdo subtilius hũc ter.qõ hic probat ℨiũ ꝛ melius.in.§.nũc. de leg.i.et in ver.ꝛ bene se habẽt.nã ante.l.velle.inductã dispõ facta per gallũ in casu mortis nõ habebat locum in aliis casibꝰ hic positis:ꝛ tñ in illis erat eadẽ rõ etiã ante.l.velle.ꝛ sic ꝑz qõ non fiebat extẽsio per idẽtitatẽ rõnis:ꝛ si ꝗras cur fit extẽsio post.l.velle. ꝛ per suppletionẽ iurisc̃sulti ad similitudinẽ.l.velle.vt hoc videtur.pbare text.in.d.ver.ꝛ bene.dic:ꝛ subtilius qõ etiã ante suppletionẽ scẽuole post.l.velle.inductã ideo dispositio galli videbat extensa:qz ex quo.l.in casu q habebat eandẽ rõnem:vcs quando nepos nasceꝫ viuẽte testatore equiparabat istos casus tacite videtur declarasse vt.l.loquẽs in simili casu extenderet ad oẽs istos casus:ℨ vn? ex eis dubitarat esset expressus. Et sm hoc hic erit casus nouus in materia extẽsionis.pbãs qõ ℨ ex materia correctiua vel exorbitãti non fiat extensio de casu a casum istud est verũ nisi per legẽ nouã in casu simili babẽte eandẽ rõnem:casus omissus equiparetur expresso. Ultimo not.qõ substituto vulgaris facta in suitate in vnũ casum impotẽtie instituti trahitur ad aliũ casum impotẽtie in quo est eadẽ ratio:nõ tñ trahitur ad aliũ casum volũtatis sm glo.fing.qua ibi approbat bar.in.l.si mater.§.i.ĵ.de vul.ꝛ pup.vbi etiã ponit p Bar.alter casus no.in quo substitutio facta alicui si noluerit esse heres non trahitur ad casum impotentie.i.si non potuerit. Ex isto etiã tẽ.in verbo ad similitudinẽ ꝑz expresse: [17] ꝗz appellatione mortis' proprie non venit mors ciuilis inquan [f] tũ dicit qõ dispositio testatoris ℨ locũ in istis casibus ad similitudinẽ mortis. Nullũ enim simile est idẽ.vt.l.qõ nerua.§.deposi.et de materia qualiter mors ciuilis equipareꝫ naturali. Vide in.l.ea parte.§.i.ĵ.de verb.obli.ꝛ ibi.l.deo nobis.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ in.c.suspectũ.in glo.de reſcri.lib.vi. In glo.i.ibi:de nepote tacuit.ista lectu.reprehendit cõiter per oẽs:ꝛ vltra dicta doc.hic adde qõ ex dictis in precedẽtibus istius.l.satis erat soluta questio quã hic pilcus dixit moueri per scẽuolã.Sicut enim qñ nepos instituit viuẽte solo filio vr̃ vocatus in casu mortis filĩ;licet de morte filĩ non fiat mẽtio.vt in.§.quidã recte.ſ.eo.ita si filius ꝛ nepos viuebãt ꝛ non est facta mẽtio de morte nepotis per rõnem posita in.d.§.quedã recte.videbit pronepos vocat? post mortẽ nepotis:etiã si de pronepote nulla fit facta mẽtio:ex quo tñ testator sciebat secũ habere: ꝛ sic nõ possit instituere ꝓnepotẽ nisi nepote ꝓtius decedẽte se viuo in eũ casum vr̃ pronepotẽ vocasse vt dispositio sua valeat:qz rõ etiã cõuenit huic casui.Si tñ nepos ꝓteritus superuiuat filio reddetur testm nullũ vt ꝑz in.§.pri.precedẽti. In gl.posita in verbo emãcipatus ibi:secus si per pretorẽ ꝛc.glo.ista vr̃ cõcludere qõ in casu nostro emãcipatus nõ possit succedere de iure ciuili.Sed hoc vr̃ falsum:qz ex quo emancipat? erat in institutus poterat ẽ succedere de iure ciuili ſcut glibet extraneus:ergo cũ posset esse heres ex primo gradu nõ vr̃ admitti nepos subſtitutus per.l.ĝdiu.ĵ.de acq.here.timore huius ℨiũ rñdet bart.qz hec subſtitutio vulgaris fuit [13] facta in suitate.† Unde hoc ipso qõ filius desinit esse suꝰ per emãcipationẽ succedit nepos:ℨ emãcipat? posset adire hereditatẽ de iure ciuili:secus esset si subſtitutio esset facta in hereditate:puta qz esset subſtitutus filio extraneus:tũc esset habereꝫ locũ subſtitutio:ℨ filꝰ esset effect? sui iuris sicut ꝺz in simili de seruo.insti.de here.inſti.§.i.versi.sed fiviuo.Ex ista solutione sequit talis cõclusio qõ in casu nostro nepos reperiet instituꝰ:ꝛ habebit totã hereditatẽ ꝛ filius reperiet exclusus:qz definit esse suꝰ.Sed hoc vr̃ incõueniens ꝛ absurdũ:qz cũ intẽtio isti? principaliter fit puidere aduersus rupturã testi ista ꝓuisio vr̃ hic impfecta:qz si nepos reperiꝫ instituꝰ filiꝰ q nõ succedit repiꝫ ꝓterit?:ꝛ sic ipe pẽta.poterit rupere testm ꝛ ℨir nõ dabit sufficies cõsiliũ ad validationẽ testi:doct.mod.vcs Raph.cu.ꝛ Jdau.de ca.mouẽtes istã difficultatẽ rñdẽt altero de duobus

duobus modis:ꝛ primo qz etiã si filius possit stab.nihilominus ista ꝓuisio erit vtilis:qz ℨtabule expirãt post annũ sicut et quelibet bo.pos.vt.l.ũ.quis oz.in bo.pos.ſer.Scõo qz etiã si filius emã cipatus tacite nõ põt cũ verba pñt aliquo modo ad illud adaptari:ꝛ ita loquit tex.inſt.de leg.§.an seruo.ꝛ qõ tradit in.d.§.si filius.§.allegato.ꝛ qz.§.dixim? qõ qñ dispositio aliàs esset inutilis.sine effectu distinguit inter cõtract? ꝛ vltimas volũtates:illud est ibi intelligendũ in prouisione que fit alteri ꝛ ad fauorẽ non distinguimus ita:qz etiam in ℨctibus qui vult vnũ vr̃ velle oĩa sine quibus illud cõmode explicari non põt.exemplũ in mãdato quod fit principaliter gratia mãdãtis:ꝛ ita loquit text.in.d.l.nõ cogendũ. §.fi.ꝛ in.l.ĝ.de iur.om.iud.ꝛ in.l.ad rẽ mobilẽ.ꝛ.l.ad legatũ.ℨ.de procu.Circa quartã speciem cõuersionis adde optimũ tex.in.l.cuicũq̃.§.nõ tñ.ſ.de inſtito.Ubi est melior tex.qui fit in iure ꝑbans quod mandatũ cõcessum super vna re principaliter vr̃ concessum super oibus antecedẽtibus ꝛ cõsequẽtibus que sunt sequela illius cõtractus vel pertinẽtia ad illum cõtractũ ꝛ tẽdunt ad eundẽ effectum ad quẽ tendit cõtractus sup quo est cõcessum mandatum:ℨ id qõ principaliter mandat possit consistere ꝛ stare sine ipsis.pro hoc facit optime qõ tradit Barto.in.l.si ita stipulatus.§.grisogonus.ĵ.de ver.ob.vbi dicit qõ qualitas adiecta ly vno capſor in vna obligationevr̃ repetita in alia accessoria q̃ tendit ad eundẽ effectũ: [☞] secus si obligatio:ℨ sit accessoria tendat ad alium effectũ. † Scõo adde inquantũ.Bar.hic dicit qõ dispositio facta in vno casu trahitur ad alium ex presumpta mente dispõntis per.l.titius.§.lucius.§.eo.ꝛ per.l.si.C.de pof.here.inſti.secundũ intellectũ quẽ ipse posuit ad illã.l.in.l.cõmodissime.§.eo.qõ secus videtur esse qñ extensio haberet fieri de persona ad personã per tex.in.l.si quis ita. §.pen.ſ.de testa.tu.ꝛ per.glo.ordinariã in.l.titius.in prin.ℨ.eo.que dicit qõ si testator instituit filios suos in genere ista institutio non trahitur ad filiũ quem testator ignorabat se habere:ꝛ tñ presumpta mens testatoris est vt si sciuisset illũ se habere ex naturali charitate fuisset instituturus:vt.l.ũ.C.de inoffi.test.ꝛ illã glo.ℨ Dy. ꝛ Bar.in.d.l.si quis ita.que videtur ꝑbari per illã tex.quicqd dixerit Jo.de imo.in.d.l.titius.Fallit hoc in duobus casibus.¶Primus est in.l.ĩ.C.de inoffi.test.qõ ibi inducit ſpãliter fauore filiorum ꝛ ꝓpter iustũ impedimentũ.Scõo fallit qñ persona ad quaz sit extensio posset cõprehendi aliquo modo sub verbis ꝛ mẽte dispõntis ꝓpternam qualitatẽ sibi inherentẽ:ℨ de ea nõ fuerit cogitatũ indiuidualiter.ꝛ ita sequit tex.in.d.l.tale pactum.§.fi.ĵ.de pac.Et aduerte qz in casu.l.titius.§.lucius.ℨ sm iuris dispositionem natus ꝛ nasciturus dicantur diuerse persone sm tñ veritatem non sunt diuerse:sed sunt potius diuersi casus in eadẽ pſona.Tertio adde inquantũ Barto.hic notabiliter vult qõ in dispositione hoiſ si materia est fauorabilis sub simplici cõprehendit mixtũ:se cus si non sit fauorabilis per iura allegata hic per eũ.ꝛ primo qõ idem fauoz non debeꝫ in legatis vltime volũtatis qui debeꝫ institutioni heredis:nam in legatis si cõsideras personã legatarỹ sub simplici dispositione non continet mixta:vt est casus in.l.quint?. la.i.ĵ.de au.ꝛ ar.leg.ꝛ in.l.hoc legatũ.ĵ.de leg.iũ.Si vero mixtura cõtingit circa res legatas:tũc sub simplici venit mixtũ qñ res est legata:sic? si fit excepta a legato ꝛ reseruata heredi.ita colligitur ex dictis Bar.in.d.l.quint?.ꝛ in.d.l.seruis ꝛbanis.§.fi.ĵ.de leg.iũ. Ubi declarat intellectũ.l.titie tertozes.ff.de le.i.Scõo adde circa idẽ qõ in dispositione odiosa sine dubio sub simplici non continet mixtũ vico in dispõne hoiſ.Casus est not.qui hoc ꝑbat expresse ſ.c. cũ in illis.§.fi.de ꝑben.lib.vi.Allõ dicũt qõ illud est ibi ꝓpter formã mãdati q̃ nõ ꝺz impleri in casu equipolleti. † Sed ter.circa [19] mediũ in illo.c.cũ is.fundat se poti? in natura illi? mãdati q̃ qz est [a] odiosa ꝺz restringi:? vt dicit ter.clare in.c.quãuis.cl.i.eo.ti. Et ad [b] materiã vide qõ no. Jo.an.in nouellis.in.c.mãdato.eo.ti. Quarto adde inquãtũ Bar.hic dicit qõ dispositio hoiſ facta in vno casu trahitur ad alium ſmilẽ inducentẽ eundẽ effectũ per.l.si.in fi.§. mãda.qõ illa lex non videt posse ponere regulã generalẽ in omni dispõne hoiſ:loquit enim in mãdato in quo vt vidisti supra?:qz fit principaliter gratia mãdantis de facili fit extẽsio ad aliũ casum q̃ importat eundẽ effectũ. casus est not.in.l.si quis mihi bona.§.sed quid si mãdauerit vsq; ad fi.l.ĵ.de acqr.here.vbi probat qõ man- [b] datum factũ super q̃rendo videt vtiliter trahi ad casum in quo ꝺr̃ tur ius directũ ꝛ non vtile ꝛ qõ mandatũ factũ de adeũdo ex testõ trahitur ad cãm intestati. Unde nimis debiliter videt fundari per illã.l.ista cõclusio. Tu ergo vide meliorẽ ter.in.l.si.C.de reb.alie. nõ alie.vbi probat qõ in dispõne testatoris ꝛ cõtrabentiũ appellatione alienationis cũ prohibeãt cõprehẽditur etiã impropria alienatio q̃ fit etiã p cõstitutionẽ vsufruct? vel pignoris. Amplius dicit Bar.per illã.l.in.l.in quoriũ.§.de pig.vbi ꝺz qz phibitio facta a testatore vel contrabẽti vel vẽdenti extendit ad pignus ꝛ filr ad oẽm ℨctũ qui inducit eundẽ effectũ quẽ vẽditio sm gl.no.in.l.ĝ.C. de vſuca.pro emp.ꝛ Bar.in.l.filiuſta.§.diuus.ĵ.de lega.i. Et licet Bal.in.l.voluntas.C.de fideicõ.dicat qõ ista sunt vera in vltima volũtate:sed in cõtractu non:qz dispositio cõtrabentiũ non extenditur:hec tñ distinctio non tenetur cõiter:vnde tenuit alibi Bar.

[a] ¶Est differẽtia inter cõtractus. Adde bart.in.l.itẽ cũ quis.ff. de verb.obli. Ang.in.l.utẽ si seru?.ff.de stipu.seruo.

[b] ¶Odiosa ꝺz restringi, adde in regula odia.de regu.iu.lib.vi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Appellatione filij. ad de gl. in cle. j. de bap. bar. i. l. alimẽta. ff. de ali. leg. lud. ro. i. l. si vero. in. ℣. de viro. i. xxxij. fal. ff. so. ma. Jo. an. in. c. statutũ. ó bere. li. vj. in no uella. Bald. cõsi. lxxvi. incip. ang. la. j. iij. vol. lud. ro. cõsi. cccc xxxviij. inci. in casu pñtis consultatio ꝛnis. alcrã. de imo. cõsi. j. in ci. pjpectis. in. iij. col. in j. vol. idẽ ale xã. ℣. ccvij. inci. cõsidera tis verbis in ij. volu. idez alex. ℣. cxxv. incip. attẽtis verbis inue stiture. in. v. vol. Soci. cõ si. xvij. incip. ℣m ordinẽ p dictarũ. in. j. vol. idẽ cõsi. xxx. inci. quã uis ex his. in eo. vol. idem cõsi. clij. inci. casus iste. in eo. vol.

no. qõ si testõr dat licẽtiã executori vendẽdi de rebus hereditarijs p3o satisfactione legator: sub isto nõie venit quilibet ℨtus per quẽ inducitur idẽ effect⁹ qui induceret ex ỹditione. ¶ Isti verba profe rantur a iudice vel a pretore: quo casu intelligunt stricte ne ꝓiudi cent aliũ casum ab expresso. Allegat text. no. in. l. si pupillor. ℣. si pretor. ℣. de rebus cor. Bal. tñ hic vr hãc lectrã limitare duplici ter: primo qõ dispositio hominis nõ extenditur ad casus inducẽ tẽ eundẽ effectũ p fictionẽ iuris per ter. in. l. si. C. de his qui ve. eta. impe. Sed ad aliã. l. ridet Jo. de imo. hic qñ ideo ibi mentio etatis legitime nõ cõprehendit etatẽ q̃ ficte est legitimia: qz nõ erat ea dẽ ratio oĩno in casu ficto: qñ ille q obtinet veniã etatis nõ bℨ quo ad omnia ꝓ maiore: qz nõ põt alienare immobilia sine decreto: vt l. pe. C. c. l. ℨista rñsio nõ est sufficiẽs: qz ille ter. dicit in fi. qõ in qua libet dispositione hois bz locũ illa. l. sed si aliqs ꝓmitteret verbi gra. r. vel aliã rẽ mobilẽ si perueniret ad legitimã etiã eadẽ rõ esset in etate legitima ficte que in etate legitima vere: qz quãtũ ad mobi lia habẽs veniã etatis totaliter equiparaf maiori: vt ptz in. l. ℨ. C. eo. ergo ista rñsio nõ procedit. Tu ergo dicas qõ illa lex nõ loquit qñ sit dispositio super etate: sed qñ etas ponitur in alia dispositio ne per modũ cõditionis vt satis pz ex principio lre: z qz cõditio bz impleri in forma specifica: ideo nõ impletur per casus fictũ: vt. l. iu lianus la picola. j. de condi. z demon. z. j. videbis in vlt. artic. Vel potes dicere qõ ideo nõ cõprehẽditur illa etas ficta: qz testator nõ vidẽt vltra dispositiones cõsiderasse casum qui pendet a potestate vn⁹ sicut dr in simili in. l. apud iulianũ in fi. j. de lega. j. Facit opti me ter. in. l. iij. ℣. j. de fideicõ. lib. vbi probaf qꝫ spes surgẽs de iu re speciali nõ est attendẽda. Sed ℨ opinionẽ Bal. facit ter. qẽ ibi põderat Bar. ad hoc. in. l. si cognatus. j. de re. dubℨ. vbi probaf qõ dispositio facta de vero cognato cõprehendit cognatũ factum i. ciuilẽ qñ est eadẽ ratio in persona ficta que in vera: vt ibi optime declarat Bar. ad idẽ ter. cũ glo. sua ℑm vnã lectrã in. l. si qs post humos in pñn. ℣. eo. ¶ Preterea pactũ de lucrãdo dotẽ in casu mor tis verificaf in morte ficta que dr mors ciuilis: vt. l. deo nobis. ℣. j. C. de epis. z cleri. z in auf. de nup. ℣. distrabank. z ibi per Angel. ℨn ℨtum pro opi. bal. facit ter. no. quẽ ibi no. Bar. in. l. non qua ſi. ℣. illud. j. rẽ pupil. sal. fo. vbi probaf qõ ꝓmissio per stipula tionẽ pro eo qõ tutor: gesserit nõ bz locũ in casu in quo tutor obli gatur perinde ac si gessisset. Cõfirmaf ista cõclusio p. l. si pregnãs z. l. se. ℣. de cuic. in quibus probaf qõ stipulatio duplex interposita sup re vendita cumcenda non bz locũ in re que ficte videf vendita z nõ vere vt ptz ex no. in ter. z glo. in. l. nõ quocũqꝫ. ℣. iulia. j. de lega. i. bz tñ locũ pro illa ficta venditione actio defecndens ex ℨtu bone fidei: vt in. d. ℣. iuliaunus. z. l. venditor. ℣. de eui. Ex quibus le gibus põt formari distinctio in isto articulo vt dicamus qõ aut lo quimur in dispositione fauorabili in qua solet fieri larga interpre tatio z tunc veniat casus fictus qui bz eundẽ effectũ quẽ bz casus verus: aut in dispositione odiosa vel stricti iuris sicut est stipula tio z tunc secus. ¶ Scõo limitat Bal. dicta Bart. qõ dispositio facta in vno casu non trahitur ad aliũ in quo nõ sit larga inter pretatio per ter. in. c. suscepti. de rescrip. lib. vi. vbi dispositio facta in casu resignationis beneficij non trahitur ad casum mortis: sed Joã. de imo. dicit qõ ℨ istã limitationẽ facit ter. in. l. eo nobis. ℣. j. C. de epi. z cle. iuncta. l. quicquid astringende. j. de ver. ob. dicitur eiũ in. d. ℣. j. qõ si maritus stipulatur lucrum dotis in casum ma trimonij soluti per mortẽ illa dispositio extendatur ad casum ma trimonij soluti per mortẽ fictã: z sic ad casum similẽ. nõ ob. ter. ℑm eũ in. c. suscepti. qz illud inducitur ibi propter naturã mandati in quo forma dz seruari specifice vnde nõ potest impleri per equipol lens: vt plene diximus in. l. j. ℣. eo. z hãc rationẽ reddit ter. no. quẽ ipse non alleg. in. c. cui de nõ sacerdotali in fi. de prebẽ. lib. vj. Sed tu posses respondere ad. l. deo nobis. qõ hoc inducitur ibi contra regulas iuris ne ingrediens retrahatur ab ingressu religionis cu ius fauoze multa specialia statuuntur: nã si maritus videt vxorem velle ingredi religionẽ nisi lucretur dotẽ in ingressu in totuz vel in parte iuxta formã pacti conabitur eam retrahere ab ingressu reli gionis ne restituat dotẽ vxori z differat lucrum suũ vsqꝫ in tẽpus mortis naturalis imo ne ponat lucrũ suum in dubio: qz posset ipe premori vxori sue: z ista responsio videtur multũ colorata: z in hãc sententiã videtur etiã inclinare Jo. an. in cle. ne romani. in ver. mo riente. extra de ele. vbi manifeste sentit qõ. c. suscepti cũ materia. nõ habeat locũ qñ esset cadẽ ratio in morte ciuili z dispositio esset fa uorabilis: z sic sentit qõ vbi dispositio non esset fauorabilis dispo situm in casu mortis non retraheretur ad mortem ficta: qz tñ text. valde no. in anten. de nup. ℣. distrabuntur in fi. nonfundat se super fauore religionis: sed solum qz ingredies monasteriũ videtur mo ri: z sic videtur cõsiderare solũ qõ dispositio extendaf: qz per mor tẽ ciuilẽ inducitur idẽ effectus ideo tutius est tenere cõem sententiã: nec Bal. si recte inspicias verba sua ℨdicit qz ex fine verborũ suoz apparet qõ ipse intellexit de dispositione q̃ erat odiosa z restringẽ da ꝓpter causaz ex qua inducebatur: secus si ex natura ℨctus sicut interpretaf stricte stipulatio in quacũqꝫ materia fit appositaꝫ vt. l. quicquid astringende. j. de ver. ob. z per ista põt etiã declarare ar

ti. precedentẽ: vcz qõ cũ diximus in materia in qua fit stricta inter pretatio dispositi in casu vero non trabitur ad fictũ debeat intelligi: qz stricta interꝑtatio ꝓcederet ex cã odiosa nõ ex natura ℨt⁹: qz esset stricti iuris: z ita loquit ter. in. d. l. si ꝑgnãs. qz loquit de ꝓmissione pene q̃ est odiosa: z silr in. d. l. nõ quasi. ℣. illud. ibi eñ tu tor qui nõ gessit obligaf vtili actione ꝑpter culpã suã. vt. l. fin. C. si tu. nõ gel. vñ ex parte ei⁹ ista obligatio est q̃dã pena: lz ex parte pu pilli cõtineat interesse: z sicut dispositio odiosa nõ extẽdit ita z ꝓ uisio iudicis vel ꝑtoris facta in vno casu fz bar. i. l. alio. j. de alimẽ. z cib. leg. per ter. in. l. si pupillarum. ff. si pretor. ℣. de reb. eorum. scias etiã qõ dispositio facta in casu nostro semp traheret ad illuz casum quem disponẽs haberet ꝓ vero ex volũtate sua. casus est not. quẽ ibi ponderat Bar. ad hoc in. l. alimẽta. in pñn. j. de ali. et cib. leg. p quã dicit ibi bar. ꝑ qñ testator vocabat nepotem filiũ vel tractabat vt filiũ semper appellatione filij nõtinẽt nepos: et vbi als nõ contineret. z de materia vide aliqd per ℣y. in. l. cũ ser uus. j. de verb. obli. Ultimo adde inquantũ doc. hic volũt qõ con ditio que apponiꝰ voluntarie debeat impleri in forma ℨpecifica z non per equipollẽs: nam ista dicta videnf manifeste cõtra quedã iura superius allegata: vcz cõtra. l. deo nobis. z contra. ℣. distrabũ tur. in pacto enim de lucrãdo dotem in casu mortis sine dubio ver bum mortis apponitur in cõditione: z tamẽ impletur per equipol lens idest per mortem ciuilẽ. ¶ Potuerunt enim contrabẽtes nihil pacisci super lucro: vnde ista conditio est mere voluntaria z ꝑ illa dicunt Bar. Bal. z Ang. post eum in. l. cũ pater. ℣. in bereditatẽ. j. de leg. ij. qõ si aliqs est rogatus restituere hereditatẽ si decesserit sine liberis purificaf cõditio fideicõmissi si grauatus ingrediaf re ligionẽ mendicantiũ: quo casu mors ciuilis oñino inducit eundẽ effectum quẽ naturalis: ꝓpterea ista doctrina videt minus genera lis z forte posset distingui qõ aut loquitur in cõditione cẽ est implẽ da per illũ cui relinquit z tunc cõditio regulariter debeat impleri in forma specifica: et ita loquunf iura allegata. hic per bar. aut loq mur in cõditione cuius implementũ non est in ꝓtẽte honoratis: sed pendet a iuribus fortune: z tũc sufficiat cõditionẽ impleri per equi pollens. Bar. tamen in. l. amplius non peti. in vlti. q. ℨ. rem ra. ba. simpliciter videtur tenere quod cõditio possit impleri per equipol lẽs dumodo impleatur in illa ꝑsona que fuit expressa in implemẽ to cõditionis per ter. in. l. si peculiũ. ℣. j. ℣. de sta. lib. vbi est casus q iussus dare. r. heredi intelligitur implere conditionẽ si compẽset: cõpensatio autẽ est ficta solutio non vera: sed ipse Bar. melius lo quitur in. l. iulianus. j. de condi. z demonst. vbi dicit per illum ter. quod iussus soluere non impleret conditionẽ si cõpenset: qz tamen ille cui fit cõpensatio est in culpa: qz si soluisset mihi pecuniã meã ego possem soluẽdo sibi implere conditionẽ cõditio habetur ꝓ impleta: qõ autẽ dictum est conditio debet impleri in forma ℨpe fica est intelligẽdum si potest impleri eo modo quo testor voluit: alias posset impleri etiã per casum simílem. ita no. declarat Bar to. in. l. j. in vlti. colum. j. de condi. insti. per. l. legatum. j. de vsufru. leg. z vtrum in iuramento sufficiat implere ꝓmissionẽ per equi pollens. vide ter. z qõ ibi per doc. in. c. ad nostrã. extra de iureiurã. z per Barto. in. d. l. amplius non peti. z in. d. l. iulianus. ꝑalleg. ¶ In eadem glo. ibi: quia illud ꝛc. ꝓ o declaratione glo. z eorum que hic traduntur per Barto. z aliosvidenda sunt tria ex ordine. primo ex quo hodie ab intestato emancipatus succedit de iure ci uili: quia sublata est differentia emãcipationis ꝛc. vt in corpore de bere. ab intesta. ℣. nullum vero. vtrum hodie emancipatus sit suus sicut ille qui est in potestate: z cõsequenter trãsmittat heredi tatem ad quoscũqꝫ: quem articulum tangit Bar. sed non determi nat in. l. ventre. j. de acquir. here. dicta etiam eius hic possunt tra bi ad vtramqꝫ partẽ: vt dixi in voce. ang. autẽ z Jo. de imo. in. d. l. ventre. z ¶ Pau. de cast. hic simpliciter tenent qõ emancipatus nõ sit suus nec transmittat hereditatẽ ad quoscũqꝫ: qz lz in successiõe equiparet filio in potestate nõ tñ equiparaf ei in priuilegijs suita tis. alleg. glos. in. l. si emãcipati. C. de coll. z banc opi. sequit ibi do. me. dicens ꝓ o illa esse casum in. l. si fratris. C. de iure delib. vbi pz qꝫ emãcipat⁹ non trãsmittit: sed institut⁹ a patre ℨ. l. ℨ nihil faciat vt statim dicã: allegatur tamẽ per Bal. ad hoc in auf. in successio ne. C. de suis z leg. vbi dixit ad propositum notabiliter. qõ in his que habent vim z originem a patria potestate sicut est suitas non est sublata differentia emancipationis patrie potestatis: quia ve rum est emancipatio non esse in potestate: ergo non potest habere priuilegia a potestate precedentia. ter. autẽ in. l. si fratris. modicuz facit: quia illo tempore nondum erat sublata differentia emanci pationis z patrie potestatis que fuit postea sublata. per. l. memi nimus. C. de legi. heredi. z per text. allegatum in corpore: vnde lic cet filio emancipato quando est institut⁹ in testamento deferatur hereditas de iure ciuili ℑm Barto. hic z in. l. posthum⁹. in pñn cipio. ℣. de inofficio. testamen. z in. l. illud. in fi. j. de cõtratab. defer tur tamen sibi vt extraneo non suo. Opinio tamen ista videtur ha bere veritatem. Tum quia text. in. l. memininus. dicit quod suc cedit ad similitudinem suorum: ergo non est suus: vt recte infert ibi Baldus. Tum quia sicut in. ℣. nullam vero. in successione ab intestato

in testato tollitur differentia emancipationis vt patrie potestatis ita tollitur differẽtia seruus z cognationis. Unde dicit ibi quod ita succedit nepos ex filia sicut nepos ex filio. Si ergo per ista hꝫ quia nulla dz esse differentia inter istos videretur effici suus ille q alias nõ erat hoc esset dicendum ita de nepote ex filia sicut de filio emancipato: sed hoc est falsum z nullus dicit: ergo similiter dicen dum est in filio emancipato: vcz qõ per illa iura fit sublata differẽ tia in delatione hereditatis: sed nõ in modo acquirendi in quo dif fert suus a non suo. † Si tñ aliquis emancipetur a potestate pater na in sui fauorẽ ex dispositione. l. vel in fauorez religionis ille talis non desinet esse suus. Exemplũ in epo z monacho: qz quoad sui fa nores non videntur exisse de potestate vt eleganter tradit Bar. in l. item in potestate in fi. de bis que sunt sui vel alie. iur. z ita decidit Bal. expresse de episcopo in. l. apud hostes in vlti. col. C. de suis z a leg. ¶ De monacho aũt⁹ est maior dubitatio vtrũ desinat esse suus. Super quo vide qõ ponitur per Bart. in. l. ex causa. ℣. papi. ℨ. de mino. z per bal. in. l. j. C. qui admi. z in. l. deo nobis. de epis. z cleric. z ego scripsi plenissime in. c. ꝑsentia ex de probatio. vbi omnino vi de. super articulo secũdo fuerũt glo. Zie que hic alleganf p Bart. z Mod. Sed Bal. hic z in. l. si emancipati. C. de colla. z alij. Mo der. ibi scribentes in effectu sequunf quãdam glo. que est in auf. de heredi. z fal. ℣. exheredatos. vbi glo. distinguit qõ aut emancipa tus fuit preteritus sine causa: z tunc testamentum sit nullum bo die ipso iure: qz non est seruata forma posita in corpore in autẽ. vt cum de ap. cog. ℣. illud quocq. Si vero preteritio est facta cum in sertione cause: z tunc non posset dicere testamentum nullum etiam hodie: sed habet intentare cõtra tab. vt olim. z ita hic debes intel ligere dicta Bar. Et hanc distinctionem approbat z latius prose quitur Bal. in auf. de succel. C. de suis z legi. z hanc distinctionem glo. in. ℣. exheredatos. sequitur etiã Bar. in. l. filio preterito. in pe. car. j. titu. prori. vbi ponit duas conclusiones. Prima est qõ etiaz de iure nouissimo filius in potestate preteritus cũ causa potest di cere testm nullũ. Secunda qõ filius emancipatus preteritus cum causa non potest dicere testamentũ nullũ: sed sine causa potest. Sz in ista eadẽ. l. in. ℣. in omnibus. videtur sentire qõ emãcipatus ho die preteritus semper dicit testm nullũ: z qõ qñ preteritio fit cũ in sertione cause non fit propie preteritio: sed exheredatio: z ista opi. videtur verior de subtilitate iuris: qz si testator dicit filium meum non instituo vel pretereo qz cõmisit talem causam ingratitudinis contra me: ista non videtur esse preteritio: sed exheredatio per re gulam quã ponit ter. no. in. l. iij. in fi. C. de lib. prete. Ubi text. dicit qõ qñ manifeste constat de voluntate testatoris qõ voluerit filium priuari hereditate sua inducitur exheredatio: licet verba hoc non importent: sed quis non videt qõ testator exprimendo causam in gratitudinis in testamento nulla alia ratione cã expressit nisi quia volebat filium priuare hereditate: ergo sufficit mẽs testatoris ma nifesta: licet verba formaliter exheredationem nõ importẽt: z ideo glo. no. quod ibi sequiꝰ Bar. z Jo. de imo. in. l. qui volebat. j. de he redi. insth. dicit qõ si testator iubet filiam esse contentã dote: per ista verba videtur eam exheredare: z est exheredatio sufficiens: nec vz responsio Jo. de imo. quã dat ad. d. l. iij. in. l. filio preterito. ꝑalle gata: qz licet in themate ibi posito fuerint verba que ex proprietate sua videbantur importare exheredationẽ: ratio tñ assignata in fi ne est generalis: dicto z probat id qõ supra dixi: z similiter non est bona responsio sua ad. l. qui volebat. dũ dicit qõ ibi erat facta men tio de exheredatione expressa per verba enunciatiua. Naz vt dixit ibi glo. z ipse ibi tenet etiã si non esset facta mentio de exheredatio nẽ: tñ induceretur exheredatio per illa verba subeo filiã esse conten tam dote. Ista conclusio probatur. l. z ratione noua difficili. nã si cut declarauí plenius in. l. in suis. ℣. c. exheredatio tacita que resul tat ex aliquibus expressis in testamento sufficit vt videatur serua ta forma de qua in. l. inter cetera. j. eo. casus est not. secundũ verũ intellectũ quẽ ibi approbat Bar. in. l. papinia. in. ℣. meminisse. ℣. de testa. z optime facit ter. in. l. si nõ mortis. in pñn. ff. eo. ti. z tenet glo. in. d. l. papinia. in. ℣. si qs impuberis. z est cal⁹ in ca. l. ℣. quarta autẽ in fi. secundũ intellectũ Bar. qui est verus. † Licet ergo testator z tacite proferendo verba predicta videatur exheredare z nõ expresse: qz tñ ista tacita exheredatio ꝓsumpta ex aliquo expres so in testamento. i. ex insertione cause ingratitudinis b ista non po test dici preteritio effectualiter sed solũ quoad superficiem verbor. Ratione autem hoc probatur: quia si preteritio facta cũ causa nõ esset exheredatio in effectu tunc filius in potestate preteritus pos set dicere testamentum nullum etiam si probaretur causa expressa in preteritione esse vera: cum enim pro forma filius in potestate de beat institui aut exheredari: vt insti. de exhere. lib. in princi. si vere fuit preteritus: licet causa expressa: quia tamen non fuit exheredatus non fuit seruata forma: ergo in omnem euentum testamentuz est ruptum ipso iure: z hoc sentit Barto. z Moder. in. l. filio preterito ꝓallegata licet casum istum specifice non attingant: sed hoc est falsum z cõtra ter. in corpore in auf. vt cũ de appel. cog. ℣. aliud quocꝫ capitulum. ergo necessario est dicendum qõ ista preteritio facta cum causa habet effectum exheredationis. dicit enim textus in loco ꝑallegato qõ patri non lz filios ꝑterire vel exheredare nisi inserta cã legitima z probata: ergo datur intelligi qõ si filius sit pre teritus expressa causa legitima z probata testamentũ non erit nul lum ipso iure: ergo forma nõ est omissa qõ est impossibile dicere si preteritio facta inserta cã nõ habeat effectũ exheredationis: vt. ℣. ostẽdi. nec potes dicere qõ illa dictio nisi posita in tex. referatur ad exheredationẽ dũtaxat: quia hoc est manifeste cõtra ter. in. ℣. hec quidem. in verſi. he quidem pene. vbi ter. dicit qõ causa. ℣. enume rate sunt pene que inferunf preteritioni aut exheredationi filiorũ: ergo manifeste concludit q̃ ita excludit filius ꝑteritus si cã inserta in ꝑteritione est vera sicut filius formaliter exheredatus: z licet ille ter. videatur velle qõ reperiaf preteritio q̃ nõ sit exheredatio facta cũ causa expressione: tamen intelligi vt non cõtradicat ꝓmissis q̃ a ꝓteritio facta cũ cã non est exheredatio expressa bz tñ effectũ exhe redationis sufficiens: qz resultat ista tacita exheredatio ex aliquibus expressis in testamẽto. Unde in isto articulo pono tibi duas con clusiones formales. ¶ Prima cõclusio: preteritio facta cũ infertione causẽ nõ est expressa specifica exheredatio: est tñ exheredatio tacita resultans ex verbis expressis in testamẽto que sufficit ad excludendã nullitatẽ: z vt forma statuta a iure videatur obseruata. Correlati uum huius cõclusionis est tale. filius emancipatus vel suus prete ritus cum cã nõ possunt cõtratabulare testamẽtum nec dicere nul lum: sed est opus querela: sed qz in effectu sunt exheredati: iurta ea que tradit Bar. z ibi plene scripsi in. l. j. ℣. titu. prori. ¶ † Secun da cõclusio quod filius emãcipatus est preteritus sine causa testa mentũ est nullum ipso iure: z qz ista cõclusio est cõmunis omniuz doctorum: ideo nõ est opus cã aliter probare. text. tñ in corpore in ℣. siue igitur. satis hoc ostendit dũ dicit qõ si causa non fit expressa res reducit ad causam intestati: nã si opus esset cõtratabulare te stamentũ: vt tenuit hic Bar tunc reus nõ reduceret ad causam in testati: vt. l. filie dotẽ. C. de colla. z. l. vt liberis. eo. tit. z ibi per doct. de quo articulo statim dicã plenius. Super tertio articulo in quo queritur vtrũ de iure nouissimo nepos retẽtus in potestate possit dicere testamentũ nullũ si est ꝑteritus. glo. hic tenint qõ sic: qõ cõ muniter reprehẽditur ab omnibus doctoribus suabus rõnibus que sunt inter alias meliores. Prima ratio est quia ius rumpẽdi testamentũ regulatur a causa intestati: vt ille non possit rumpere qui nullo facto testamẽto non posset succedere ab intestato: vt ꝓo batur in. l. posthumus. in princi. z in. ℣. si quis ex his. ℣. de inoffic. testa. z optime in. l. marimũ vitium. in pñn. C. de lib. prete. z in. l. si quis filio exheredato. in pñn. j. ti. prori. Si ergo nepos nullo facto testõ non posset succedere auo ab intestato: ergo preteritus nõ po terit annullare testamentũ vel rumpere. Nam ille qui excluditur a iure dicendi nullũ vel a iure succedẽdi ab intestato excluditur etiã similiter a rumpẽdo testamentũ per contratab. quia ius ꝓtoriũ regulatur a iure ciuili in hoc nisi inquantũ vocat emãcipatos qui non vocanf de iure ciuili. ita probatur in. l. non ambigendũ. ℣. ñ. j. de bo. poſ. z in. l. ℣. vocantur. j. de bo. poſ. contrab. Optime fa cit ter. in. l. ñ. in. ij. respon. C. de lib. ꝓteri. dum habet ꝓo absurdo quod aliter vocetur quis ad expugnandũ testamentum de iure ci uili z aliter de iure ꝓtorio. Et ex ista rõne: vt. j. videbis infertur ad aliam qõnem. Secunda ratio est talis qz ille cui non debeꝫ legiti ma non dz instituí vel exheredari: nisi in fratre turpi persona insti tuta vt satis colligitur ex. l. cum queritur. z. l. parentibus. C. de in offi. test. z in. l. papi. ℣. iij. eo. ti. ff. Sed huic nepoti nulla debetur le gitima vt ostendã: ergo ꝑterito ipso habet fieri impune z non red dit testamentũ nullum vel expugnãdũ: quod autem nulla debeaf legitima pz: qz legitima est quarta c vel tertia portio portiõis de bite ab intestato: vt probatur in legibus prealleg. Sed huic nepo ti nulla portio debetur ab intestato: ergo nulla legitima põt debe ri: quia ille vocatur ad legitimam qui vocaretur ad maiorẽ portio nem ab intestato. Et pro hoc infert Bal. hic z plenius declarat in l. fina. C. de lib. preteri. quod si ex forma statuti stante filio masculo vel agnatis filie femine non succedunt ab intestato. Si pater fecit testamentũ z nõ instituit agnatos vel filiam filia preterita a patre non poterit dicere testamẽtum nullum: z hoc tenẽt cõmuniter om nes Moder. hic z in. l. vt liberis ꝓallegata. Sed relinquitur du bium magis probabile nũquid ista filia preterita possit expugna re testamẽtum per contratab. Super quo Bart. dixit simpliciter in. l. ñ. j. ad tertul. qõ talis filia non possit impugnare testamentũ. Sed Bal. hic z in. l. ñ. ꝑalle. iurta ñ. expresse vult qõ non possit expugnare etiã per cõtrata. per rõnes supẽrius dictas. Et maxime per. ll. ℨ. alle. q̃ probant qõ ptãs cõtratabulandi regulatur a ptãte succedẽdi de iure ciuili. Unde lz per cõtrata. res non reducatur ad cãm intestati: vt plene declarat Bar. in. l. illud. in pñn. j. de cõ tratabu. z Cy. et alij in. l. vt liberis ꝓallegata. Quia tamen ista suc cessio regulatur a successione iuris ciuilis: idẽ erit dicẽdum in ipsa quod in iure dicẽdi nullum. Jo. ñ. ait de imo. hic dixit quod ista sunt vera si sunt instituti illi qui excluderẽt filiã ab intestato: sed si sunt instituti extranei z illi ꝑtermissi: verbigratia sunt omissi agna ti qui excluderẽt filium vt alij vocati ex testamẽto: tunc ipse credit quod filia possit contratabulare testamentum siue sit emãcipata:

a Ad de monacho aũt. de doc. in au tẽ. igressi. C. de sa. san. ec.

b ¶ Causa ingratitudinis. adde gloss. z doc. i. c. quintauallis. ó iureiuran.

c ¶ Legitima est ℨrta Bal. de doct. in. c. raynuti⁹. de testa.

Universidad de Deusto
Biblioteca

siue sit in ptāte siue sit preterita cum cā siue sine causa:q; isto casu filia non excludit:nec ex verbis:nec ex mente. Ex verbis nō:q; ista nō est successio intestati a qua filia excludit vt dictū est. Ex mente non:q; filia fuit exclusa contēplatione agnatorū.i. vt agnati succederent:ergo si ipsi non succedūt non hz locū dispositio statuti.⁊ p hanc solā rōnem sequit hanc opi. d. m. in. l. vt liberis. C. de colla. allegans ter. Et q̄ ibi ponit Bar. in. l. ū. §. sed si sint sui. ff. ad tertu. ⁊ quod ibi ponit idē Bar. in. l. j. §. pe. ff. de bo. pos. contratab. dum dicit q̄ si filia femina excludit stante filio intelligitur si filius possit ⁊ velit succedere: secus si possit vel non velit. Tu aūt aduerte diligēter: q; hz Jo. de imo. hic dicat q̄ rō q; sumit ex. l. postbum⁹. §. si quis ex his. de inoffi. test. concludit ad ius dicendi nullū hz nō ad ius stabulandi non videtur bene dicere: quia sicut. ff. probatū est expugnatio que fit per contratabu. regulatur a iure rūpendi de iure ciuili seu succedēdi. Illa aūt ratio do. mei non procedit: q; q̄ illi qui excluderet filiā exheredatā a successione ex facto testōris: tūc si priuatio ⁊ exclusio illius fit simul ⁊ semel vna cū assignatione hereditatis q̄ fit alteri ille priuatus obstat femine sicut si esset institutus. casus est no. in. l. i. in fi. ff. de assigna. lib. per quem ter. Barto. multum soleniter in. l. i. §. si pater. ff. de coniungen. cū emanci. libe. dicit quod si mater excluditur a successione filij existētibus fratribus defuncti: licet frater moriēs faciat testū ⁊ ptereat fratres suos ⁊ instituat extraneos nihilominus mater excluderetur per. l. superius allegatā. ⁊ ista decisio videtur cōfundere ista dicta Mod. nisi forte saluando dicta Jo. de imo. dicas q̄ in casu Bar. mater non excluditur ab intestato hz a successione simpliciter: ⁊ sic ex proprietate verborū excluderetur veniens contra testamentū sicut ab intestato. Item filia in casu nostro expugnando testū per Stabu. non reducit rem ad cām intestati: ⁊ sic nō cōprehenditur subverbis statuti vt dictū est: sed in casu Bar. mater expugnando testū reduce ret illud ad cām intestati: quia aut fuit preterita cū cā ⁊ cōpetit sibi querela que reducit rem ad causam intest. vt. l. papi. §. si ex causa. ff. l. mater decedēs. ff. de inoffi. test. aut fuit preterita sine causa: ⁊ tunc testamentū erit nullū: ⁊ sic poterit succedi ab intestato. vt. l. is qui in potestate. in pr̄in. ff. de leg. pstan. iurta distinctionē quā ponit Bar. in. l. filio preterito. ff. ti. priori. aduerte etiā ad illam respōsionē quam dedit hic Jo. de imo. scḃe rōni superius assignate que non videtur ꝑcedere dum dicit q̄ legitima istius filie ꝑterite erit tertia portio eius quod debetur ab intestato filie habito respectu ad ius cōe non habito respectu ad ius spāle statuti: vnde hz ex forma statuti nihil deberetur filie ab intestato: ⁊ per consequēs inspecto statuto nulla deberet sibi legitima: debetur tñ sibi per respectu ad ius cōmune: q̄ dictū videtur esse falsum: impossibile: q; quā do vna portio defertur ꝑo legitima respectu portionis q̄ debetur ab intestato: tunc si illa portio cuius respectu alia defertur augeatur vel diminuatur etiā in materia exorbitanti ⁊ correctiua aliis similiter censetur esse diminuta vel aucta. ita declarat subtiliter bar. to. appr̄obādo glo. ibi posita in. l. illud. C. de sac. san. eccle. ⁊ hoc facit natura relationis q̄ hz hoc q̄ dispositio se referens non pōt intelligi nec sustinere fine illa ad quā fit relatio: vt. l. de meis. §. fina. ff. de here. instit. ⁊. l. fi. ff. alleg. ff. de accep. q̄ subtiliter declarat Bal. in. l. omnia priuilegia. in vltimis verbis. C. de sac. san. eccle. vnde si per formam statuti portio que deferebatur de iure cōi filie est totaliter extincta necesse est quātuncūq; cum materia fit correctiua iuris cōis q̄ ⁊ alia similiter q̄ datur p relationē ad illaz sit sublata. facit optime ter. ⁊ q̄ ibi no. Bar. in. l. i. in pr̄in. ff. de leg. tu. vbi dr̄ q̄ si ex forma statuti agnati ꝑferunt cognatis in hereditate: ꝑo cuius dicto est casus valde not. in aut. de here. q̄ ab inte. desc. §. ex his. circa pr̄in. vbi ter. dicit q̄ q; ꝑm iura nouissima in successione ab intestato cognati erāt adequati agnatis: ex hoc solo manifestū erat quid esset dicendū de tutela quasi etiam in materia correctiua vnum sequeret ad aliud: mihi tñ placet ista opi. Jo. de imol. ⁊ do. mei: q; in veritate est multū equa ⁊ ꝑm mētē statuti: nā non est dubium q̄ priuilegiū q̄ concedit agnatis aduersus filiā vel matrē que excludit a statuto statutū non voluit cōicare extrancis: nō enī excluſit filiā vel matrē ꝑopter extrancos sed ꝑopter illos q; erant de familia: vnde priuilegium istud non videtur cōmunicabile extraneis; vt est casus in. l. ij. C. de inoffi. testa. in vltimo respōso. nō obst. text. quem adducit in. l. j. in fin. de assigna. lib. quia ibi ille qui subrogabatur contra mētem. l. deferentis ius successionis de quo ibi dicitur: erat enim facta assignatio vni ex filijs patroni in quem poterat vt in heredem sanguinis redire ius patronat⁹: vt. l. iusturand. §. si liberti. ff. de oper. lib. sed hic si extraneus subrogaretur loco assignati hoc esset contra mentem statuti: ⁊ ideo non admittitur ista subrogatio: sicut dicūt quod licet filius masculus excludat feminām ex forma statuti: filia tamen nata ex filio masculo nō excludet eam: quia cessat in ea ratio exclusionis secundū Bart. in l. liberorum. de verb. signi. Preterea aduerte subtiliter quod illa differentia quam facit Bar. ind. §. fi pater. vtrum precedat priuatio eorum qui deberēt succedere ab intestato ⁊ sequatur institutio extranei vel simul ⁊ semel fiant vtrunq; non videtur esse rōnabile: quia saltim ꝑioritate intellect⁹ ⁊ ordinis q̄ vnum cōfertur alteri per q̄ aliqs priuatur adēptio precedit collationē alias nō valeret collatio: q; duo nō possunt esse dñi insolidū: sicut declaratū est in. l. in suis. §. c. ⁊ ad materiā istā vide q̄ no. Bal. in. l. si emancipati. C. de colla. in quibus locis videntur velle prefati doc. q̄ filia ex clusa ex forma statuti ab intestato etiā institutis agnatis vel bis q vocarentur ab intestato possit contratabulare testū: sed ista opin. reprehendit cōiter. vt. §. dixi ⁊ maxime nō esset vera q̄ filia que excluderetur a statuto esset dotata: super quo vide ter. ⁊ q̄ ibi no. Ang. in. l. papi. §. si quis mortis. §. de inoffi. testa. ⁊ Bal. ⁊ ibi etiā tangit Ange. in. l. posthumus. §. si quis ex his. c. ti. Vide etiā Ange. cōsi. suo. c. circa pr̄in. Et si velles disputādo tenere q̄ filia que excluditur ab intestato possit cōtratab. testū. ad argumēta supra dicta posses dicere q̄ quāuis regulariter qui nō pōt succedere ab intestato ⁊ qui nō pōt dicere testū nullū nō admittatur Z: vt. l. nō putauit. in pr̄in. ff. de Stab. ⁊ benefacit ter. in. l. si. in princi. ff. de leg. prestan. ista tñ regula reperitur habere instantiā: q; filius est emācipatus qui non potest succedere ab intestato vna cum filio suo ni si conferat: potest tñ succedere per contrab. vt. l. filiū. §. videamus. ff. de bono. pos. cōtrata. itē filius adoptiuus qui de iure. ff. oz. non succedebat patri ab intestato si fit institutus in testamento potest intentare Stab. alio cōmittente edictū: vt. l. non putauit. §. in adoptionē. ff. e. ex equiparatis autē non potest argui vbicunq; reperit in eis instātia ꝑm glo. l. i. q. j. c. sicut vigeri. ⁊ in. l. si aūt. §. possidere. ff. de rei ven. veritas tñ est vt ꝑimo dixi: q; in. §. videamus filius emancipatus nō excluditur a successione intestati absolute de qua exclusione ponitur regula predicta in. §. si in adop. filius q̄ non admittitur ab intestato non admittitur contratab. ex ꝑsona sua: vbi dicit ter. sed ex ꝑsona alterius: regula aūt excludit veniētes ex per
☞ sona sua: vnde ille ter. melius facit ꝑo sententia cōmuni. C Jn ea. gl. ibi: post mortē ⁊c. banc gl. valde cōmendant hic doc. et sepe allegatur in materia legitimationis filiorum: quidam eñ notant ex ista glo. quod restitutio facta per principē non trahitur retro. ⁊ hoc sentit Dy. respondendo ad. l. si quis filio exheredato. ff. tit. priori. alij dicunt ⁊ hoc sentit bar. q̄ ō etiam si alias restitutio trahatur non trahit ad preiudiciū iuris quesiti. Tertio concordat ter. in. c. quāuis. de reseri. li. vi. Et quod habetur. in. l. j. §. ex qui. cau. maio. Et ideo infert hic ⁊ plenius in. l. vlti. C. de sen. pa. quod si bannit⁹ restituitur a bāno non reuocat bona interim alienata per fiscz ⁊ sic dicit debere limitari. l. i. ⁊. ij. C. de sen. paſ. Bal. aūt hic referens dicta Dy. videtur primo distinguere q̄ aut illa alienatio immedia te procedit ex virtute sñe bāni: aut ex alio tit. exemplū de primo: si forma statuti bona interfector⁹ applicat ꝑo dimidia heredib⁹ interfecti. exemplū de secundo: si post cōfiscationē fiscus vēdit vel donat: vel aliter alienat bona bāniti. Primo casu vr dicendū quod alienatio retractef per. l. sue patronus. in pr̄in. ff. de iure. pa. Scō casu est dicēdū q̄ bona nō retractant: ex. §. est. pbatū: non tñ persistunt predicti doc. in ista distinctione: sed finaliter in exēplo supra posito concludunt Zium: q; restitutio principis dz interpretari si ne iniuria alterius: vt. l. ij. §. merito. cum si. j. ne quid in lo. pub. ⁊ in c. ex multiplici. extra. de deci. non tñ rñdet ad. l. sue patronus. Sed Jo. de imo. rñdet q̄ ibi ius non erat translatū in alterū sed potius suppressum ⁊ extinctū in ꝑsona patroni: tu potes dicere clarius q̄ ille ter. dz intelligi q̄ patronus deputatus fuit restitutus in vita liberti: ita q̄ nō affertur aliq̄ ius questū in re alteri: secus fo te esset dicendū si esset restitutus mortuo liberto ⁊ vellet in ꝑiudiciū heredis liberti venire ad hereditatē liberti. Ja. aūt de bel. quē refert ⁊ sequitur bal. in. c. i. hic finitur ler corradi. deinde incipit cō suetudo feudi. videt sequi distinctionē supradictā que videt verissima q̄ aliqua quota bonorū ex forma statuti applicaretur heredibus interfecti: q; tunc ipsi tenerent locū heredis ⁊ paterent⁹ onera cū fisco ꝑm bal. no. in. l. ij. C. ad. l. iul. de vi. Sicut ergo bānitus restituitur aduersus heredē filij qui occupauerat bona ꝓfectitia q̄ ꝑius fuerant patris ante bannū: q; cū heres filij ea possideat qui repr̄sentant ꝑsonā filij nulla videt facta noua alienatio de istis bonis vt subtiliter declarat bar. in. l. si. sepe allegata. ita videtur q; taliter restitutus recuperet ista bona alienata in alium ex quo ille tāq; heres repr̄sentabat ꝑsonā: meā preterea qua ratione recuperat bona acquisita fisco qui tenet locū heredis: eadē ratione videtur q̄ recuperat bona ab alio qui vna cū fisco tenet locū heredis: sed si bona non essent translata ad aliū per modū quote: puta q; statutū diceret q̄ de bonis interfectorum deberent dari centum heredibus interfecti si patrimonium interfectorum ad id esset sufficiēs vel ascēderet vsq; ad certā summā tūc posset esse vera opi. Dy. ⁊ Bald. hic posita. ⁊ ad materiam istam vide ter. singu. quem ibi ponderat bal. ad hoc in. c. i. §. priuilegia. de pace cōsta. per quē videt ꝓbari q̄ restitutio rebellū q̄ fit in capitulis pacis ꝑpter fauorē publicū vr par citi⁹ fiat trahit etiā ad bona alienata pēdente rebellione: ⁊ ad ea que supra diximus adde ter. no. quē ibi ponderat Ang. ad hoc in auten. vt cū de ap. cog. §. causas vero si quis de parentibus. per quē ter. decidit ibi no. q̄ restitutio facta de bānito nō extendit ad bona ꝑius alienata. ⁊ ad hoc ꝓbat ibi text. in ver. in statu in quo tūc sunt. Scō adde ter. valde no. sup quo bal. formiat. q.

formiat cōnē nostram in terminis in. l. sed si hac. §. liberos. ff. de in ius vo. vbi dr̄ q̄ si patronus de portar⁹ restituit recuperat ius q̄ habebat in liberto ne possit vocari in ius sine venia: ex quo infert
22 ibi bal. in vl. q. q̄ bānit⁹ q restituit[a] a ꝑncipe recuperat bona alie
a nata in tertiū q̄ alienatio immediate surgit a virtute sñe ⁊ sic vr sequi distinctionē quā primo loco posuit hic post Dy. idē tenuit in l. si pater. la vl. ff. de adop. ⁊ forte ista opi. simplr est verior: siue bona fint trāslata vt res singulares: nā illa trāsio quā dat hic Jo. de imo. ad. l. siue patron⁹. nō vr bona: q; hz illa lex ⁊ ter. in. §. liberos. loquant q̄ ius extinguit ꝑ deportationē nō q̄ transferr⁹ in alter⁹: ex illa tñ iuris exactione est facta melior cōditio liberti: q; est fact⁹ hō magis liber: ⁊ sic fi illud ius resuscitet vr resuscitari cū ꝑiudicio alteri⁹. ꝑ ista cōclusione facit optime ter. in. l. nō est nouū. in fin. de cōdi. inde. vbi ꝓbat q̄ si legata sint cōfirmata per cōditionē minorum ⁊ minor restituit aduersus additionē rescindit cōfirmatio legatorū facta ꝑ additionē: ⁊ ita tenuit Bart. per illū text. ibi ⁊ in. l. lucius. ff. de acq. here. ⁊ in. l. si filiꝰ qui pr̄i. ibi ꝑ mod. ff. de vul. ⁊ pupil. sed post istā. q. q̄rit bal. incōtinēti post Dy. nunqd statutū posit esse exꝑsse disponere q̄ bona q̄ sunt applicata heredibus interfecti auferantur ab eis ⁊ restituantur bānito restituto. ⁊ determinat isti doc. ꝑ ea q̄ exactione est. l. si C. si ius vel vti. pub. ⁊ in. l. tit⁹. in pr̄in.
23 J. de polli. ⁊ in. l. i. in fi. j. de do. exce. † Tu aūt aduerte q; ista q̄ ꝑti
b net ad illā difficultatē vtrū statutū populi possit auferre ius q̄stū J. de priui. credi. ⁊ in prima cōstitutione. ffoz. ⁊ Mod. in. c. cū oēs.
☞ ⁊ in. c. q̄ in ecclesiarū. de cōsti. †† Restat nūc discutere vnā q̄nē sub
c tilē quā tetigit hic Bar. vcz nunqd legitimatio facta c de filio spurio post mortē pr̄is sui ꝑiudicet venientib⁹ ab intestato quib⁹? erat prius q̄stta bereditas vel ad minus delata. ꝓo cuius. q. declaratione ⁊ ꝑ pfecta examinatiōe dictorū Bar. q̄ hic posuit in ista materia videda sunt quatuor ex ordine. Primo vtrū legitimatio trahatur retro vel consideret vt ex nunc: ⁊ in hoc videbim⁹ q̄ir quid de alqs restitutionibus. Scō posito q̄ regulariter trahaf retro vtrū trahaf ad preiudiciū iuris q̄stti bis gbus fuit delata heredi tas. Tertio vtrū imperator⁹ vel comes pala. bñs ab eo ptāte legitimādi possit fi exꝑsse velit nō cōsentientib⁹ bis gbus est q̄sita bereditas legitimare spurij post mortē pr̄is. Quarto posito q̄ imperator⁹ hic non possit nisi ex cā legitima vtrū subsistēte cā hoc poterit nō citatis bis quor⁹ interest. C Super scḋo artic. vr dicendū q̄ legitimatio est quedā restitutio natalij⁹: vt in cor. quib. mo. na. effi. leg. §. fi quis ergo. sed restitutio nō trahitur retro vt ostendā: ergo nec legitimatio q̄ aūt restitutio non trahaf retro ꝑbatur in aut. vt cū. de ap. cog. in. §. cās. ver. q̄ si forte. vñ sumit aut. idez est. C. de bereti. vbi dicitur quod si de gratia hereticus reuersus ad fidem recuperat bona que erant applicata fratribus suis fidelibus fructus interim percepti non restituūtur: ex quo datur intelligi q̄ restitutio non trahitur retro: quia tunc essent restituendi fructꝰ: vt patet in. l. patri ꝑo filio. §. ex diuerso. ff. de mino. bene facit ter. cuz glo. ibi. n. l. donationes. C. de dona. inter virum ⁊ vxorē ⁊ ꝑ illa iura. d. Angel. in loco alleg. ⁊ bald. in. c. j. hic finitur ⁊c. quod si bannitus restituatur non recuperabit fructus interim perceptos. confirmatur ista cōclusio ꝑ ter. in. l. lucius. §. sempronij. ff. de admi. tuto. vbi patet quod si ꝓnceps restituit de gratia bona incorporata in fiscum seu applicata reipub. ista restitutio non trahitur retro vt bona videantur semper fuisse priuati: quia scilicet semper viderentur priuati tunc administratores existentes non soluendo magistratus qui eum creauit non teneretur: vt. l. cum alicui. ff. de neg. ge. ⁊ ista est vera solutio ⁊ concordia illarum. ll. vt patet ex his que ponit Bald. in. d. l. cum alicui. licet glo. aliter dicant supplēdo ad ter. quod est diuinare. Secūdo hoc videtur ꝓbari in corpore in autenti. qui. mo. na. effi. leg. §. si quis ergo. ⁊. §. seq. in versi. decetero. ⁊ qui. mo. na. effi. sui. §. illud in eodem verbo in quibus videtur ꝓbari quod filius legitimatus, in futurū censeatur esse suus patri: ergo in preteritum. Confirmatur ista inductio per ter. in. c. tan
24 ta. extra qui fi. sint leg. dum ibi dicitur † quod filij nati ante matri
d monij[a] post matrimonium erunt legitimi: ⁊ sic videtur quod nō ante. ª hāc sententiā sequit Jo. an. in regula fine culpa. de reg. iur. in sua mercuriali. ⁊ in. c. si ꝓo te. de reseri. libz. vi. in nouella. ⁊ in. c.
☞ inotuit extra de elec. † Ex qua cōclusione infer in locis ꝑdictis q̄
e si spurius primo natus[e] legitime & post natiuitatē filij secundi legitime nati non ꝑeferetur spurius in successione regni stante consuetudine quod primogenitus succedat in regno de qua sit mentio in. c. licet. extra de voto. ⁊ ibi per mod. Secundo infert in. d. c. in notuit: quod ordinatio facta vel promotio de illegitimo non ratificatur per legitimationē sequentē. in contrariū videtur esse casus quem allegat hic Barto. in. l. fina. in vltimo. respōso. ff. de nata. resti. ⁊ in. l. ij. eod. tit. in quibus ꝓbatur quod restitutus natalibus retro censetur medio tēpore fuisse in genu⁹: sed legitimatio est quedam restitutio natalium vt dictum est: ergo videtur quod trahatur retro. barto. hic non determinat in hoc articulo, quid iuris sed Ange. hic videtur sequi dicta Jo. an. Contrarium tamen videtur tenere: ⁊ ibi eum sequitur Joan. de imo. in. l. si alienum. §. in extra-

a C Bānitus qui restituitur. Adde Card. zab. in. c. diligētia. de elec. ⁊ per Pet. de anch. in cōsi. cccc. incip. ꝓbata tanta. vi.
b C Auferre ius questū alteri. Adde q̄d in principe dic q; nō: nisi soluat preciū rei ille cui cā aufert ſm Archi. formaliter in. c. cū per principalē. ix. q. iij. Bal. in. l. g se patris. C. vnde liberi, non ob. qō oia sunt principis intellige. f. sicalia ſm Odof. in l. bene a zeneneis. J. de here. instī. vbi dixit qō si pater instituit simpliciter filiuz spurij ⁊ postea facit eū legitimari seviuēte ꝙ instō cōa leset: q; le timatio retro trahit. ⁊ idē tz bal. i. l. certū. C. vñ legi. Et ista opi. vr de iure verior ꝑ ter. in. d. l. fi. Et ꝓbatur rōne q̄ restitutio natalium ex ipsis verbis nihil aliud vr importare: nisi vt qui nat⁹ fuit seruus legitimus videaf natus ingenuus ⁊ legitimus: ⁊ sic ista restitutio videtur inspicere principiū natiuitatis ⁊ necessario tps preteritū. nec placet mihi distinctio do. Anto. de bu. in. c. per venerabilem. extra qui fi. fint legit. vbi dicit quod aut ꝓnceps simpliciter facit aliquē legitimū: ⁊ tunc legitimatio erat nouum ius sed nō trahitur retro. Aut restituit eum natalibus antiquis: ⁊ tunc trahitur retro vt. §. dirimus: nam verbi significatio cum ꝓnceps facit aliquē legitimum significat totū quicquid continetur in legitimatione inducta ex forma iuris: vt in auf. quib. mod. na. effi. sui. §. reliqui. vt patet de se: q; cū legitimatio de sui natura restituat aliquē natalibus hoc ipso qō legitimatio cōceditur tacite videntur subintellecta omnia que veniūt ex natura actus: vt. l. cum quid. §. fi cer. pet. ⁊. l. emptor. in pr̄incip. §. de act. emp. Nō ob. qō alia restitutio nō trahitur retro: vt. §. dixi q; in legitimatiōe hoc est ex ꝓprietate verborū. Est enim legitimatio restitutio antiquorū natalij⁹. vt. §. declarauī. Ange. tñ tenuit in illo. §. in extraneis. quod q̄libet restitutio trahatur retro qō non est verū nisi quatenus exꝑsse hec restitutio gratiosa disponit sicut in auf. idē est. C. de here. Reperitur tñ casus in quo restitutio gratiosa trahitur deyno tpe ad aliud retro: quę singulariter ponit io. an. in ti. de accu. §. sequif. ibi: est sciēdū. vbi dicit qō si bānitus solucs intra mēsem certā quantitatē est exēptus ⁊ liberatus in principio termini: ⁊ ideo ostēdens talē bannitū in termino: ante solutionē facta ꝑoterit puniri secuta solutione: qō dictū nō affirmo ꝓo nūc q̄ est dubiū. Dixit etiā in ista materia Ang. singulariter cōsilio suo. cclūij. q̄ hz bānitus possit offendi impune si non est cācellatus de facto q̄ uis foluerit condēnatio nēve exēptus alio modo a bāno: si tñ a cōsilio populi restituit ad
25 uersus bānū ⁊ cōtenta in eo nō poterit offendi hz non sit cancella
f tus de facto: q; videtur restitutus aduersus delictū ⁊ fingitur non deliquisse. † Verbū enim restituo[f] de sui natura est plenū ⁊ significat restitutionē ꝑ oia. alleg. ter. cū gl. insti. quib. mod. ius pa. po. sol. §. pari rōne. Super scḋo arti. bar. hic simpliciter dicit q̄ legitimatio simpliciter facta non trahitur retro vt auferat hereditatē acquisitā agnatis post mortē sed non distinguit tpa vtrū hoc intelligat post aditā hereditatē duntaxat an etiā ante: quem articulū attingit hic Bal. sed vr se restringere ad legitimationē q̄ fit per comitē palatinū de quo est minus dubiū vt dicaz tertio articulo. Alibi Bal. ipse distinguit quod aut hereditas fuit adita p agnatos ⁊ tunc legitimatio simpliciter facta non aufert ius q̄stū agnatis per glo. ibi posita. ⁊ per ea que. §. diximus: q; verba priuilegij debēt restringi vt intelligatur sine iniuria alterius: vt. l. nec auus. C. de eman. lib. ⁊ in. l. cum filius. J. de testa. mil. aut hereditas nondum erat adita sed delata: ⁊ tūc legitimatio trahatur retro ad preiudicium agnatorum. ita no. ipse in. l. ij. C. de iur. ⁊ fa. igno. iurta fi. Monetur quia ius adeundi nō dicitur esse in bonis nostris: vt. l. precia rerum. J. ad legem falci. ergo nullum preiudiciū fit agnatis vel cognatis. Preterea sicut filius qui repudiauit hereditatē paternam ex priuilegio. l. potest auferri ius adeundi delatum sequentiū in gradu: sed non hereditatem iam aditam: vt patet ex not. in. d. l. ij. ad intellectum. l. fina. C. de repu. hered. videtur q̄ legitimatio auferri ius adeundi licet: non hereditatē acquisitā. ⁊ banc sententiam sequitur idem Bal. in. l. deo nobis. C. de episco. ⁊ cleri. in vlt. q. ⁊ ita dixit tenere Dy. in consiliis suis. cuius effectum plenius recitat hic ⁊ statim latius dicetur. alibi autem Bal. simpliciter videtur tenere q̄ legitimatio facta ꝑ principē auferat hereditatē agnatis etiā quesitā: secus si fit facta per comitē palatinū. ita no. ipse in c. j. hic finitur ler ⁊c. mouef subtili rōne: q; vr q̄ immediata cā acquisitionis hereditatis, pcedat ex inhabilitate spurij: q; si ipe esset

d C Filij nati ante matrimonium. Adde an papa possit facere quod tales sic legitimati non sint legitimi: vide glo. in verbo constituente. in. ca, non omnis. xxxij. q̄. Bald. in. c. ex transmissa. de restitu. spo. ⁊ an tales legitimati per subsequēs matrimonium admittantur ad episcopatum. vide gloss. in verbo coniugata. in. c. in notuit. de elec. Pet. de anchara. consi. cxxi. incipien. ⁊ admittitur ad dignitates.
e C Si spurius primo natus. Adde Bal. in. l. quoties. C. de rei vendi. ⁊ ibi Papi. de cast. post eum Barto. in. l. cum decem. in. §. fina. ff. de donat. Joan. andr. in regula fine culpa. de regu. iur. libro sexto. in mer. Anto. de but. in. c. tanta. qui fi. sint legi. Ange. in dispu. incipien. nobilis quidam genere. Abb. consi. lxxv. incipien. videtur primo dictam donationem. in. j. volu.
f C Verbum enim restituo. Adde Ange. in. l. ⁊ in contraria. in. §. ex causa. in. v. nō ra. ff. de vsur.

Universidad de Deusto
Biblioteca

legitimis obstaret agnatis ꝛ nō deferret eis hereditas: ergo si spurius restituitur aduersus hac inhabilitatem vī qō sicut tollit illa inhabilitas ita tollat acquisitio immediate causata ex eo vt in primo arti. est oſtēsum: ergo hoc videt cōfirmari exvna ratione quā assignat Dy. in cōſil. suo. xxi. qō refert hic Bal. nā legitimatio nō vī in filio inducere nouā ſilitatē: ſz reſtituere veteret: qz inſpecto primo iure nature oēs hoīes liberi ꝛ legitimi naſcebant: vt plene dicit in iurib⁹. ſ. alle. ſz qñ ſilitas vet⁹ extincta' reſtituit nūq⁹ vī fuiſſe extinctavt. l. filio quē pater in prin. ſ. c. ergo ſimiliter iſte filij? ſemp vī legitimus: ꝛ ꝯir tpe mortis. Sz ad primā rōnē rūdet qō reſtitutio reſtituit ius qō erat ꝛmediate amiſſum per ſententiā vel ex pacto Sz quē fit reſtitutio ſi illud ius erat priius queſitū illi qui nunc reſtituitur: ſed in caſu nr̄o ſpurius qui legitimat nūc nunq⁹ habuerat tale ius queſitū: qz nunq⁹ fuit ſibi delata hereditas paterna. Unde ad ius qō nunq⁹ habuit non reſtituitur in preiudiciū iuris alterius: ita dicit Bar. expreſſe in ſimili. q. in. l. ſi. C. de ſen. paſ. ꝛ Bal. expreſſe in aut. excipit. C. de bo. mat. Ad ſcōm eſt dicendū qō in filio legitimato nō reſtituit qualitas vet⁹ que olim in illo fuit: quia ipſe nunq⁹ fuit legitimus ante legitimationē ſed reſtituitur qualitas que fuit in alijs hominibus anteq⁹ inducereť diſtinctio inter legitimū ꝛ illegitimū ꝛ inter ſeruū ꝛ liberū. ꝛ ita dicit iuriſconſult⁹ in. l. ij. circa me. ſ. de na. reſti. Unde in iſto legitimato eſt noua qualitas ꝛ nouū ius. nec etiā placet diſtinctio quā ipſe facit in. l. ij. pal. leg. qz lz iu⁹ adeundi reuera nō poſſit proprie dici queſitū: ſed potius ius delatū ad acquirendū vt plene declarat Bar. in. l. is poteſt. ſ. de acquir. here. nō tū pōt negari qō eſt fortius ius ꝙ ſit ſpes filij in hereditate paterna viuente patre. Sed illa ſola ſpes videtur tūc cauſa ſufficiens cur nō inducat noua filiatio et diminuat ſpes filioꝝ: ꝛ cur nō fiat legitimatio vt probabitur: ergo tale ius attēdi tur vt principes ei non videat velle preiudicare de noua filiatione.

☞ caſus eſt in. l. nec ei. Ⓗ. ſi. ſ. de adoptio. ☨ De legitimatione vide in auť. qui. mo, na. effi. leg. Ⓗ. ſi quis ergo filios nō babēs: et qui. mo, natu. effi. ſui. Ⓗ. illud. in quibus ꝓs qō pater nō admittit ad ſuppli candū ꝓo legitimatione filioꝝ niſi qñ nō hz prolē legitimā: ergo ſicut imperator in dubio non videret vere preiudicare de noua filiatione, ſed caſus eſt in. l. nec ei. Ⓗ. ſi. ſ. de adoptio. ☨ De legitimatione vide in auť. qui. mo, na. effi. leg. Ⓗ. ſi quis ergo filios nō babēs: et qui. mo, natu. effi. ſui. Ⓗ. illud. in quibus ꝓs qō pater nō admittit ad ſupplicandū ꝓo legitimatione filioꝝ niſi qñ nō hz prolē legitimā: ergo ſicut imperator in dubio non videret vere preiudicare de noua filiatione, ſed

a ☾ Nō ſi pater facit legitimare filiuꝫ. addequid de pfēq hz ſolū filios natura les ꝛ facit eos legitimari et poſtea naſcū tur filij legitimi an talis legitimatio re nouceť. vide pray. de fo. li. in. l. ex facto. ff. de vulg. et pup. cy. ꝛ ſaly. i. l. ſi vnq⁹ C. ō reuo. do. ang. in. l. bumanitatis. C. de ꝑpub. and. a deiſer. i. c. naturales. ſi de feu. fuc. ꝛ tro. inter domi. ꝛ agna. i vbi⁹ feu. ſpec. ꝛ ibi Jo. an. in ad di. tit. de fuc. ab inte. in. Ⓗ. ver. ſed ex facto ꝛ ſic. old. cōſil. ccclvij. inci. factū tale eſt qdā rc. lud. ro. cōſil. clxiij. inci. in propoſita cō ſultatiōe, alexan. de imol. cōſi. cxxxvij. ſcip. oportune conſideratis in. j. volu.

qñ reſeruatur ius venientium ab intestato manifeſtū eſt qō in ſucceſſione intestati noluit testator ꝓferri filiū legitimatū ſz agnatos. Nec ob. qz interpretādo aliter iſta cōceſſio nihil operaret cōtra. l. ſi qñ. de lega. i. ꝛ. c. ſi papa. de priui. lib. vi. qz imo operabit qō filij? taliter legitimat⁹ poſſit inſtitui a patre dūmodo nō diminuat ali quid de legitima q̄ debertur filijs ſi iſte ſpurius nō eſſet legitimatus: nā illa verba ſine prudicio ſuccedentiū ab intestato intelligun tur cū eſt locus ſucceſſioni intestati nō qñ pater facit teſtū. ꝛ tenet hic ☞Pau. de ca. ꝛ bene hz nō videri iſtud conſiliū Ang. ꝛ qz. ſ. diꝛi referēdo dicta Jo. an. in regula ſine culpa. de reg. iu. qō primogenitus legitimat⁹ non preferť ſcōgenito legitimo. Aduerte qz Jo. an. intelligit hoc etiā ſi illegitim⁹ fit legitimat⁹ per matrimoniū ſequēs qō videtur valde difficile ſuſtinere: ſicut dicit hic ſubtiliter ☞Pau. de ca. qz per matrimoniū ſequēs pōt diminui ius legitime filiorū legitimorū precedentiū: hz alias pater nō poſſit in legitima prudicare. allegat ter. in auť. qb. mo. natu. effi. ſui. Ⓗ. ſpecialiter. Tu vide ter. melioꝛē in auť. de tri. ꝛ ſemiſ. Ⓗ. ſi. hz ergo pater nō poſſit prudicare filio primogenito in iure ſibi cōſtito ex cōſuetudine: per hunc tū modū videť poſſe prudicare. Et vtrū hoc ſit verz qō pater nō poſſit prudicare iuri primogeniti vel poſſit ex cā: vide qō ſolēniter not. Bald. in auť. hoc amplius. C. de fideicō. ꝛ in. c. j. de ſuc. feu. ꝛ credo qō iſte doct. dicit verū per iura. alle. aduerte tū qz Jac. but. alia rōne q̄ non ꝓinet ad materiā dixit qō nunq⁹ legitimatus pōt preferri tanq⁹ primogenit⁹: qz cōſuetudo q̄ loquiť de primogenito legitimo intelligit de vero legitimo non ſm fictionē. ita refert Bal. ꝛ ſequiť in. l. quo. C. de rei ven. qō vtrū ſit verū nō proſe

☞ quo: nūc: qz nō eſt noſtra materia. ☾ ☨ Circa tertiū articulū concludebreuiter qō comes palatinus per ptātē ſibi cōceſſam gbuſcūq⁹ verbis gñalibus non pōt legitimare in prudiciū hereditatis delate ꝛ agnite p eū qui deberet ſuccedere ſi filij? nō eſſet legitimatus: ꝛ in boc cōcordāt oēs: vcz Bal. bic ꝛ in. l. cū filius. ſ. de teſtam. ꝛ in illo. c. j. hic ſi. ler. ſepe alle. ꝛ in. l. ij. circa mediū. C. de ſerui. ꝛ aqua. ſed do. Ant. in. c. per venerabilē pallegato addit qz non pōt legitimare etiā patre viuente in preiudiciū filiorū: ꝛ hoc ſequiť hic pau. de ca. Et multomin⁹ poterit in preiudicio hereditatis delate hz nō agnite per ea q̄. ſ. dicī. fundamentū iſtorū eſt: qz cōceſſio q̄ fit comiti dz interpretari vt fit ſine iniuria alterius: vt in iurib⁹ ſepe alle. Tu dic ꝛ melius qz iſta cōcluſio probať ex his q̄ elegāter tradit Bar. in. l. ambitioſa. C. de decur. ab oīd. fa. ꝛ in. l. dotale. ſ. de teſta. milli. in quib⁹ locis dicit qz per q̄cunq⁹ verba concedať ptās in genere a ſuperiore etiā ſi dicat qō ille cui fit cōceſſio poſſit idem qz ipſe cōcedens nunq⁹ vī data ptās auferēdi ius queſitū tertio p. l. toties. in prin. ſ. de pollicita. ſed dubitať nunqd ipſe prīnceps hoc poſſit facere. ſ. legitimare filiū ſpurij poſt mortē patris in preindicium eoꝝ quib⁹ hereditas fuit delata. bar. hic expreſſe dicit qō ſic: ꝛ Bal. in. l. nam ita diuus. de adop. ꝛ in. l. ij. C. de ſerui. ꝛ aqua. do. ☞Pau. de ca. bic attingit veritatē diſtinguēs qō aut principes vult aufferre ius adeūdi delatū agnatis anteq⁹ adeāt hereditatē ꝛ hoc pōt qz tale ius eſt mere de iure ciuili: ſup quo princeps hz plenitudinē poteſtatis: vt patet ex no. in. l. ſi. C. ſi ꝫ ius vel vtili. pub. ꝛ in. l. oēs populi. ſ. de iuſti. ꝛ iur. p Bar. aut princeps vult aufferre ius q̄ſitū agnatis per additionē ꝛ hoc non pōt qz licet ſucceſſio ex teſtamēto vel ab intestato ſit de iure ciuili: oīnm tñ qō ex ipſa ſucceſſione acquirit eſt de iure gentiū: vt plene declarat bart. in. l. boc iure gentiū. ſ. de iuſti. ꝛ iur. Sed oīnum queſitū de iure gentiū prīnceps non pōt auferre ſine cā reſpiciēte vtilitatē publicā. vt. l. titi⁹. ſ. de euic. ꝛ. l. itē ſi verberatū. ſ. de rei ven. ꝛ eſt cōis cōcluſio in. c. q̄ in eccleſiarū. de conſtit. et in prima cōſtitutione. ff. vbi plene ponit Bar. ergo tale ius nō poterit auferri. ꝛ ita dicit ſe cōſuluiſſe de facto: hz non ꝛnuenerit hoc tactū a doctoꝝ⁹. Tu aūt vide bal. q ita diſtinguit in effectu in. l. reſcripta. in vlti. col. C. de ꝓcci. impe. offe. vbi dicit qō prīnceps non pōt dare poteſtatē comiti legitimandi ad hereditatē aditam per agnatos tpe legitimationis per rōnem predictā. ꝛ clare ſentit qō poſſit cōcedere ante aditam hereditatē: ꝛ in terminis dictū Bal. eſt ſimpliciter verū: hz in terminis do. pau. ꝛ Bar. eſt magis dubiū: qz lz prīnceps non poſſit auferre ius queſitum ſine cā: in dubio tñ cā preſumit in principe reſcribente ꝛ maxime ſi prīnceps hoc expriмat: qz ex iuſta ꝛ rōnabili cā mouēť. ita declarat Ly. referens dicta ☞Petr. in. l. ſi. C. ſi ꝫ ius vel vtili. pub. ꝛ hz Ant. de but. in. c. q̄ in eccleſiarū. de cōſti. ꝛ Abb. Mod. in. c. tua. extra de deci. ſed forte poſſet rūdendo dici qō hz ꝑmaturā cā iuſta qñ prīnceps voluit diſpēſare ꝫ ius naturale vel diuinū: non tñ ita faciliter ꝑſumit ſi vult diſpēſare ꝫ ius q̄ſitū de iure naturali vel gētium ad prudiciū alteri⁹. Unde iſto caſu requirit clauſula nō obſtantiū magis ſpālis: vt not. in. c. j. extra de reſcri. vbi hoc plene declarat in repe. mea. iſtud dictū eſt valde equū. ꝛ ꝓ eo facit optime ter. in. l. peñ. ſ. de nata. reſti. vbi dicit qō prīnceps non pōt reſtituere libē: natalibus nō cōſentiente filio patroni. Et hz ter. in. l. ij. in fi. co. ti. ꝑ quē ſe fundat hic bar. videať velle qz prīnceps nō ſo leat hoc de facili cōcedere: ꝛ ſic innuit qō ſi vellet poſſet cōcedere: qz dico qō illa verba non ſignificāt hoc: ſed qō iſta cōceſſio poſſet fieri cum cā legitima aliter non. ꝛ ita intelligit glo. no, l. queris. co.

ti. in. l. is

ti. in. l. is qui reipu. ſ. ex qui. cau. maio. ita etiā vī intelligere Bal. in. l. reſcripta ꝓallegata. Nec reſtringo cauſam iunctā ad cauſaz que reſpiciat vtilitatē publicā dūtaxat ſicut hic dicit pau. de caſtr. qz doc. ſimpliciter in locis ꝓallega. dicunt qō prīnceps pōt auferre ius queſitū ex cauſa iuſta. Uñ in. l. ſi. C. de repu. heredi. aufertur ius queſitū ſequenti in gradu poſt additionez a ſe factam hz illa iuſta cauſa non reſpiciat fauorē publicū ſed ſimpliciter fauorē filij cui magis debetur hereditas parentis q̄ ſequentib⁹? in gradu vel ſubſtituris. intelligendo. o. l. priout intelligit Bar. in. l. ſi quis ſu⁹. ff. de iure delib. qō habebat locū etiā poſt aditā hereditatem ad ſe

27 quētē in gradu. ☾ ☨ Circa quartū ꝛ vltimū articulū eſt cōmunis opi. qz ſi pater facit ipſe legitimari filiū vel mandat eius legitimari

a in teſtamēto nō ſit citandus aliquis* per. l. cū adop. ſ. de adop. et ita tenet Angel. loquendo de agnatis conſil. lxxxvij. ꝛ Bald. in. l. ſi. C. quibus res in. nō no. Aduerte tñ qz viuente patre filius non pōt facere ſe legitimari ſtātibus legitimis patre non cōſentiente. ter. eſt no. ſm Ang. ibi et in auť. qui. mo. na. effi. ſui. Ⓗ. ſi quis igif. Quinimo ſi filius ſit legitimatus ad petitionē patris nō pōt pater plus bili relinquere q̄ vni ex filijs legitimis cui min⁹ reliquit: cuius ꝫtium. ſ. diꝛi ſequendo pau. de caſt. ita tradit Ang. in eo. ti. Ⓗ. ꝛ qñ. Sz iſtud dictū ſimpliciter intellectū nimis ero ꝛbitat a reg. iur. que volūt qō in preiudiciū filioꝝ pater poſſit relinquere extraneo totam ſubſtantiā ꝓter legitimā: vt. l. cū queritur. ꝛ. l. cū parētibus. C. de inoffi. te. ſi ergo boc poteſt relinquere extraneo multo fortius filio legitimo in quo eſt abolita macula defect⁹ ſui cū ſit reſtitutus natalibus. Unde melius eſt dicere qō ille text. reſtringať ad caſum ſuum: vcz ad legitimā per oblationē curie in quo quedā etiā ſunt ſpecialia quedā ſunt cōmunia alijs legitimatis ſicut eſt illud qō ipſe non efficiatur agnatus et cognatus attinentibus teſtatoris: vt pts. c. ti. Ⓗ. filium vero. Sed remanet dubitatio quid ſi prīnceps velit legitimare poſt ius queſitum vel ſaltē delatū alijs poſt mortē defuncti. ſuper quo eſt cōmunis opi. quā Barto. affirmat hic ꝛ Moder. ſequentes eū qō non requiratur aliqua citatio. ☞Pro qua opi. eſt glo. fing. quā ipſi nō allegant in. l. is qui reipublice. ſ. ex qui. cau. ma. que expreſſe vult etiā qō vbi prīnceps non pōt derogare iuri alterius niſi cū cauſa: ſubſiſtentecā poſſit concedere priuilegium parte nō citata: ꝛ ita tenet Bal. in. l. nā ita diuus ꝓallegata. Idē tenet in. l. fin. qui. res iu. non nocet. Idē dicit do. Abb. Mod. ſe conſuluiſſe in. c. cū olim. extra de reiudi. Mouet qz priuilegiū nō eſt actus iudicialis: ideo non requiritur in eo citatio partis. alleg. Jnno. in. c. niſi cū prudē. extra de renun. Idē tz Ant. de but. in legitimatione in. c. per venerabilem ſepe allegato: hz boc videtur expreſſe contra doct. Barto. in. l. ij. C. de temp. appel. vbi dixit qō vbicūq⁹ res de ſui natura requirit cauſe cognitionē vel infert graue prudicium prīncipum illud nō pōt facere ſine partis re quiſitione: quā doctrinā ego ꝓbo ratione manifeſta in caſu nr̄o: qz ſi prīncepꝫ non poteſt diſpenſare niſi ex cauſa vt dictū eſt poſt aditā hereditatē: neceſſe eſt dicere qō requiratur partis citatio: qz principi non poteſt liquere vtrum ſubſit cauſa iuſta vel non parte non citata: vt. l. pe. C. ſi per vim vel alio modo. Unde dicit alibi Bar. in extrauagan. ad reprīmē. ſuper verbo ſummarie. ꝛ. l. ab exe cutione. C. quoꝝ appel. non reſcin. qō ſemper cognitio dicitur ſummaria reſpectu probationis que ſit parte abſente. Cū ergo vt ex cā legitima poſſit auferre ius queſitum debet ſibi liquere de cauſa alias non poterit diſpenſare: vt. l. boc aūt. Ⓗ. recte defendi. et ibi p Bart. ſ. ex qui. cau. in poſ. ea. ꝛ per eundē in. l. multū intereſt. ſ. de condi. ꝛ demon. ☞Preterea ipſi non bene reſpondent ad. l. nam ita diuus, vbi vī probari ꝫtium qō requiritur citatio in confirmatione adoptionis inutilis quā prīncepsfacit de gratia. Intelligo autē illā. l. qñ poſt mortē adoptantis confirmatur adoptio per ipm adoptatū in preiudiciū iuris queſiti tertio. Nec vz rñſio quaz dat do. Ant. in loco allega. qō ibi loquiť in acquiſitione iuris noui: hz legitimatio reſtituitad ius qō olim cōpetebat: qz iſta rñſio fuit ſuperius reprobata ſoluēdo rōnes Dy. ꝛ fuit oſtēſum qō iſtud ius erat nouū reſpectu ipſius. Nō obſtant dicta Jnn. in. c. niſi cū prudē. qz ibi loquitur in gratia que fit in preiudiciū iuris poſitiui qō poteſt prīnceps tollere ſine aliqua cauſa. Facit optime ꝑ illa doctrina qō ipſe idē no. in. c. ſi. extra de ꝓſump. ꝛ glo. in cle. vnica. de offi. lega. ☞Poſſumus ergo cōcludere qō opi. doc. procedat quando prīnceps vellet legitimare hereditate delata ſed non adita: ꝛ p boc ſit expedita iſta difficillima materia ſaluo iure melius ſentientis: refert etiam hic Bal. ꝛ p hāc gl. Ray. de fot. cōſuluiſſe qz ſi ex forma ſtatuti ſtāte filio maſculo filia femina nō ſuccedat ꝛ filij? ma ſcul⁹ erat tpe mortis hz poſtea moriať filia femina nō admittit: qz ex quo ſemel filij? eſt effect⁹ heres nō pōt ampli⁹ deſinere eſſe: ꝛ iſta

28 diuiſionē hic vide p bal. q perfecte eā proſequitur. ☾ ☨ Not. primo qō filij? qui moritur a pud hoſtes cenſef fuiſſe mortuus retro ante a bota captiuitatis. cōcordat ter. in. l. lege cornelia. ſ. de teſta. milit.

29 ☾ ☨ Scōo no. ſm verā expoſitionē hui⁹ litere qō diſpoſitio facta per verba pluralis numeri verificať in numero ſing. cōcor. text. in in. l. ij. ꝛ in. l. j. ſ. de pet. her. ꝛ eſt arg. ſm Bal. bic qō ſi ſtatutū pu nit prodūcentē falſos teſtes verificať etiā ſi aliqs pducat ſolū vnū teſtem falſum: idē dicit Bart. in. l. ij. Ⓗ. hoīes. ſ. vi bo. rap. ꝛ Ange. in. l. ij. palle. ſup quo vide qō no. Bal. ſuper ſimili. q. in. l. iubem⁹.

30 Ⓗ. pe. C. ad treb. ☾ ☨ Tertio no. ꝛ tene mēti qō teſtamēta nō euertī ſeu non rūpi pertinet ad vtilitatē publicā qō Bal. dicit non bene inueniri alibi. bene facit ter. in. l. vel negare. ſ. quēad. teſta. aper. ☾ Quarto no. qō interpretatio aliquādo ſumitur ꝓo interpretatione ſuppletiua ſiue extenſiua: aliquādo ſumitur ꝓo interpretatione declaratiua: aliquādo ꝓo correctiua ſm glo. in. l. j. Ⓗ. q operas. ſ. ad tertu. ꝛ in. l. j. ſ. de ori. iur. ſm Bal. bic de quo vide plene

31 per Bar. in. l. oēs ppli. ſ. de iuſti. ꝛ iur. in. vi. q. prin. ☾ ☨ Ulti. no. q diſpoſitio facta in caſu mortis vere trahitur ad caſum mortis ſi cte. idē ꝓbatur in. Ⓗ. ſi. cedenti. Et occaſione hui⁹ notabilis tractat hic Bal. vtrū diſpoſ ſtatuti facta in caſu vero trahať ad ſictū q̄ eſt longa materia ꝛ difficilis: ꝛ vtrū ſtatutū qō punit cōmittentē delictū cōprehendat mandantē: de quo dicā tibi in lectione ſeq. aliqd. ☾ Extra glo. tangit hic Bar. poſt Dy. illam queſtionē difficilē vtrum teſtator poſſit inſtituere nepotē natū ex filio ſpurio. Cuius dictis adde qō Bal. in. Ⓗ. quidā recte. ſ. eo. dubitans de iſta qōne videtur declinare cōtra ſententiā Bar. ꝛ nititur reſpōdere rationibus eius iſto modo: quia inquantū Barto. dicit qō delictum filij non abeſt nepoti in bis que non habent originē a filio, vt. l. ij. ſ. de inter. ꝛ relega. ꝛ quod deportatio filij non nocet nepoti. Idē quod nepos ex filio heretico poteſt ſuccedere non obſtante inhabilitate patris: vt in auten. idem eſt. C. de here. Bal. concedit iſta eſſe vera ſed tamen dicit quod non facunt ad ꝓpoſitum: qz hic non agitur de aggraуando conditionem nepotis ex delicto filij: ſed ex delicto teſtatoris diſponētis: nā ꝓpter concupiſcentiā refrenādā inducta eſt ꝓhibitio ne qs poſſit inſtituere naturales vel ſpurios. l. ſi. C. de na. li. hec aūt rō vī adhuc durare: vt ꝓhibeatur nepos inſtitui: qz ſi ille q generat ſpurios vī qō nō poſſit nec ſpurios nec deſcēdentes ex ſe inſtituere: ſine dubio forti⁹ refrenabiť ad. l. cōcupiſcentie. Et qō iſta opi. ſua ſit vera ꝓbat ipſe per ter. in aut. quib. mo. nat. effi. ſui. Ⓗ. ſi. dū dicit qz ꝓhibitio ſpuriorū hz locū in bis q̄ peēdūt ex cōplexu illicito: verbū aūt ꝓcedere vī extēdi ad oēs deſcēdētes ex filio ſpurio: ergo etiā nepos nō poterit inſtitui. Sz ad illū ter. pōt rūderi ꝛ ipſe etiā tangit qō illa generalitas illius verbi reſtringiť per dictionē ex quo ſolet ſignificare cām immediatā: vt. l. j. Ⓗ. ex in

b cendio. ſ. de incen. rui. ꝛ naufra. ꝛ no. in. l. non dubiū. C. de leg. ſicut nomen vniuerſale reſtringiť per qualitatē ſibi adiectā loci vel temporis. vt. l. ſi. Ⓗ. cui dulcia. ff. de vi. tri. ꝛ oleo leg. Ang. bic videtur tenere dicta Bart. ꝓpterēq⁹ in vno caſu: vcz qñ eſt dubium vtrum nepos ſit inſtitutus contēplatione filij vel non: quo caſu ipſe dicit q̄ relictū nō valebit: qz ex quo teſtator expreſſe nō ꝓhibuit vſum fru. acquiri filio ſi valeret relictū factū nepoti acquireret aliquid ſi lio ſcz vſuſfructus quāuis nepos videretur inſtitutus in dubio cō tēplatione ſui ꝛ non patris: eſſet enim tunc acquiſitio aduētitia ex qua acquireret patri vſuſfructus vt notatū eſt. ꝓo iſta cōcluſione adducit ter. cum glo. per Saly. in. l. ſi. C. de na. lib. ꝛ ꝑ Jo. de imo, bic in. l. impuberē. Ⓗ. i. ſ. de fal. vbi pater non pōt aſcribere legatū filio ex quo deberet ſibi acquiri vſuſfructus ſicut non pōt aſcribere ſibi legatū qō ei totaliter eſſet applicandū: ſed ad illum ter. reſpōdent optime doc. ꝓ ibi ratio q̄ ꝓhibet ſibi aſcribere legatū pariforꝫ miter habeat locū in legato aſcripto filio: qz cū agatur de cōmodo patris fides eius eſt ſuſpecta: vt ꝓz in. l. filius. Ⓗ. ſequens qō. eo. ti. ſed non eſt hic eadē ratio vitiādi relictum factū nepoti qō nō poſſit fieri filio: relinquit ergo qō reſpectu ꝓprietatis relictum factuz nepoti valebit. Sed remanet dubitatio ſecundū Mod. cui aplicabitur iſte vſuſfructus qui in aduētitijs debet queri patri: ꝛ videtur dicendū qō applicetur ipſi patri: qz licet nō poſſit ſibi relinqui ali quid, immediate vel per mediā perſonā ex iudicio teſtatoris: videť tamen qō in conſequentiā ad relictū factuz filio poſſit ſibi acquiri ex diſpoſitione legis per ea que habētur in. l. ſi is qui duos. in fi. ſ. de lib. lega. ꝛ in. l. nihil. Ⓗ. fina. ſ. de inoffi. teſtamē. vnde alibi dicit Barto. ꝛ notanter in. l. iij. Ⓗ. liberis. ſ. de leg. ꝓeſtan. quod licet ali quis ſit ꝓhibitus ſub pena cōtrahere cum bānito: non tñ eſt ꝓhibitus cōtrahere cū ſeruo vel filio bāniti hz in cōſequētiā ex. l. diſpo

b ☾ Significa recauſaz immediatā. ad de ꝓhi. cor. ꝛ ſi. xx. incip. in preſenti. in. j. vo. idē cōſil. clxiij. inci. vi ſo ain eo. vol.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sitione ius acquiratur bānito. ¶Nō ob. ter. in. l. si is qui duos. ff. de lib. lega. qꝛ ideo ibi dispositio testatoris in cōsequentiā potꝛigitur ad nō capacē: qm̄ non poterat separari lucrum capacis ꝛ non capacis: sed qm̄ potest separari vt in duobus reis qui non sunt socij tūc dispositio facta de capace non trahitur in cōsequētiam ad nō capacē: vt ibi dr̄ ꝛ in. l. si sponsus. §. j. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. ¶Nō ob. ter. in. l. iij. §. liberis. ꝛ qō ibi not. Bar. j. de leg. pstan. qꝛ in illo ter. nō erat eadē rō confirmandi leg. atū relictū seruo sicut si esset factū dño serui, ꝓpter honorē qui non fuit sibi habitus in legando: vt ibi expresse dr̄. Dictū autem Bar. ibi positū de bānito est intelligendū respectu pene extrinsece que imponit ꝛ trahēti cū bānito: tūc em̄ duplici ratione non extenditur pena ad eū qui cōtrahit cuꝫ seruo vel filio bāniti. prima vr̄ enim statutū ꝓhibuisse cōtrahi cū bānito nec in ꝓiudiciū reipublice aliqs conuersetur cū eo: que rō
32 non sic bꝫ locū in eo qui ℨbit cū seruo vel filio. ꝛ Scōa rō est qꝛ dr̄ sposito stricti iuris que disponit super ℨctu intelligitur de contractu vero non de ficto. casus est not. quē ibi ponderat Bal. ad hoc in. l. si qs in legatione. §. de iudi. ꝛ tenet idē Bald. in. l. multū. C. si qs alteri vel sibi. sed qñ dispositio respicit effectū acquisitionis sicut in terminis nostris: qꝛ pater ꝓhibetur relinquere spurio: ꝛ sic conferre sibi aliquid de sua substantia: tunc ꝓhibitus alienare vel conferre ius certe persone: videtur ꝓhibit⁹ꝛ facere aliquid ex quo sequatur alienatio vel acquisitio iuris ex dispositione. l. vt est cal⁹ in. l. fi. C. de legi. tuto. ꝛ glo. ordinaria in. l. si ita qui. §. ea. l. j. de vb. ob. ꝛ ita tradit bal. in. l. hac edictali. in ꝓin. C. de secū. nup. ꝛ Bar. in. l. si ℨstante. in ꝓin. fol. ma. dicendum est ergo ꝑm Saly. in. d. l. fi. ꝛ moder. hic qō vsusfructus acquiritur sibi filio: qꝛ nō potest acquiri patri: ꝛ ita etiā sentit hic bar. ꝛ in. l. j. in ꝓin. §. de auto. tu. nā id qō dicit hic Jo. de imo. non est verū qō hic vsusfruc. remaneat penes heredem: qꝛ legatū vsusfructus fuit inutile ex persona legatarij: hoc eni̊ posset esse verū quando ipse vsusfru. esset applicandus ipsi nepoti: cui fuit relicta ꝓpꝛietas: qꝛ non esset conueniēs qō in eo casu in quo amitteret vsumfructū vel non posset consequi directo applicaretur sibi tanq̄ ꝓpꝛietario: vt dicit ter. in fi. in. l. fi cut in annos. §. idem papi. ff. qui. mo. vsusfru. amittāt. sed hic acq sitio vsusfru. erat inutilis in persona patris: ergo non est inconueniēs qō applicetur nepoti qui est dominus ꝓpꝛietatis sicut dr̄ in fi. in. l. ité fi feruus. in ꝓin. j. de stip. ser. per hoc tamen nō habes adhuc expeditū articulum, vnde ꝓ perfecta expeditione ipsius cōfidera aliquos casus: ꝛ dic qō aliquando auus vult instituere ne potē natū ex spurio mortuo ipso filio spurio ꝛ expresse cauetur in testamento qō vsusfructus nō acquiratur patri: ꝛ tūc non cadant hic difficultates mote per bar. sed solū est videndū vtrū dispositio l. que ꝓhibet spuriū filium instituꝫ extēdatur ad nepotē ex spurio: ꝛ videt dicēduꝫ qō sic: qꝛ primo per ter. in. l. j. C. de na. lib. vbi ter. dicit in ꝓinci. qꝛ filijs natis ex matri. reꝓbato de quo ibi in text. non potest aliquid relinqui vel donari: deinde sequitur in alio vr̄fi. qō talibus liberis non potest fieri ista cōcessio per se vel per interpositam personam: ꝛ sic illos quos ꝓius vocabat filios vocat liberos que appellatio extenditur ad oēs descendētes: vt. l. liberoꝝ. j. de verbo. signi. Scōo qꝛ text. in corꝑe ꝓhibet oēs instituꝫ qui ex complexu illicito procedunt: vt ꝑz in fi. §. fi. Sed istud verbum est generale non solum ad filias: sed etiam ad descendentes ex eis. ergo videtur qō ꝛ illis sit ꝓhibitū relinqui. ¶Nec ob. dictio exposita in ter. qꝛ illa non excludit quin cōꝓhendantur nepotes etiaꝫ si aliquis faciat mentionē de filijs et̄ se natis. casus est in. l. lucius. j. de bere. insti. ꝛ tenet bar. expresse in. l. liberoꝝ. in pe. col. j. de ver.
33 signi. de quo dicam in. §. ꝓrime sequēti. ¶ ꝛ In contrarium est veritas: ꝛ dicendū est qō dispositio istarum. ll. que loquuntur de filio nō trahitur ad nepotem: ꝛ ℨ ter. in. l. fi. qui allegatur ꝓo ista parte videatur se restringere qꝛ dispositio facta de filio nō trahatur ad nepotem in illa spē. i. in successione naturaliū: mens tū illi⁹ l. vr̄ esse sicut ꝑz ex ꝓin. litere qō illa extensio non fit ad nepotem: qꝛ nō erat facta mentio nisi de vna ꝑsona. i. de filio. Cōfirmat ista conclusio per ter. in aut. qui. mo. na. effi. sui. §. fi qs aūt. in ver. pen. iunctis precedētibus. vbi ꝑz qō dispositio facta de filijs naturalibus qō non existentibus legitimis possint succedere ab intestato in certa parte non extenditur ad nepotes natos ex eis. ꝛ hoc tenet Ang. in. §. fi. eiusdem tituli ℨ non ponderauerit illū ter. si ergo dispositio permissiua non trahitur ad nepotem: ergo nec dispositio ꝓhibitiua: qꝛ videtur magis odiosa: licet em̄ respectu ꝑsi. l. sit ratio nabilis: qꝛ punitur ex delicto alieno: vt dicit ter. in. l. lege. C. de na. lib. Unde strictius est faciēda interꝓetatio includēdo eū qui̊ gratuatur ex delicto alterius. hoc etiā consonat regule iuris q̄ dicit qō in materia odiosa vel exorbitanꝫ in qua agit̄ de ꝓiudicio alteri⁹ appellatio filij non comꝓhendit nepotē: vt. l. patri. in ꝓin. j. de adul. ꝛ. l. lege iulia. §. B caput. §. de ritu nup. ꝛ tradit Bart. in. l. liberoꝝ. ꝓallega. ꝛ bal. in. l. qꝛ vero. in fi. §. de leg. ꝛ in. l. quicqd. vbi est optimus casus. C. de bo. ma. ¶Nō obstāt iura in ℨium allegata. Q: ter. simpliciter in. d. l. lege. non exclud it liberos: sed relatiue liberos quos. §. dixerat. i. filios. Vel potest dici qꝛ illud est speciale in personis positis in dignitate, de quibus ibi in ter. sed ꝓ
ma solutio magis placet. ¶Nō obst. inductio facta de. §. fi. §. alle. qꝛ l. lucius cū materia. nō logr̄ in materia penali ꝛ odiosa sicut est ca
sus noster. ꝛ Aliqñ auus vult instituere nepotē ex filio spurio stante ꝑle legitima ipsius aui: ꝛ tūc dicendū est iurta. l. palle. qꝛ nepos iste nō poterit institui arguēdo a fortiori: qꝛ si non pōt institui nepos legitimus ex filio naturali: ergo multominus ex filio spurio q est odiosior. ꝛ ita tenet Saly. ff. d. l. fi. ꝛ alig moderni hic. Aliqñ nepos instituit vivo filio simpliciter nec apparet vtrū sit institut⁹ cō templatiōe sua vel ꝑis sui: ꝛ isto casu sequēda est opi. bar. quā cō muniter approbāt moderni in locis allegatis qꝛ nepos videt institutus ꝓtēplatione sui etiā si nulla precedat eius mentio non vt ali quid acquiratur patri. Vel potes dicere ꝛ aptius qꝛ hic videatur institut⁹ cōtēplatione ꝑis: tū vr̄ actū vt ius acqrat sibi ꝛ nō ꝑri. Et vltra ea q̄ ipse adducit adduco tibi ter. ꝛ qō ibi no. bart. in. l. fi. C. de vsufruc. ꝛ qō ipse idē no. in. l. si filio. de dona. cau. mor. vbi cō cludit ꝑ ter. ꝑallegatū. qꝛ qñ aliqd relinquit filio si illō est tale ius qꝛ filio nō pōt acqri videt relictū cōtemplatione ꝑis: ergo similiter ecōtra licet als relictū huic nepoti videret datū contēplatione ꝑis sui vt. l. dedit dotē. §. de colla. bo. nūc nō videbit datū: qꝛ tale ius ipsi patri nō pōt acqri. Tangit hic ¶Dau. de cast. qd ecōtra si auus ex filio legitimo velit instituere nepotē spuriū: ꝛ cōcludit qꝛ pōt eū instituere nō existētibus legitimis etiā si filius legitimus viuat p. l. fi. in ꝓin. C. de na. lib. nec cadit hic ꝓsideratio cuius ꝓtēplatione auus videat reliqsse sicut in casu precedēti: qꝛ etiā si ꝓtēplatione filij legitimi videret relictū nepoti recte ꝓcederet institutio ꝛ relictū: qꝛ ꝛ ipsi filio immediate posset reling. Et vltra Bar. que rit hic ¶Dau. de cast. nunqd sicut auus pōt instituere naturalēvel spuriū nepotē ex filio legitimo qñ habet ꝓlē legitimā: ꝛ ita etiam auia nō posset. quā questionē mouet glo. in. d. l. fi. ꝛ nō decidit: ipse aūt dicit se consulti de facto respōdisse qꝛ dispositio illi⁹. l. fi. in ꝑn. que loquit̄ de masculo nō trahat ad feminā: qꝛ in materia odiosa ꝛ penali masculinū genus nō ꝛcipit femininū vt tradit Bar. in. l. j. j. de ver. sig. ꝛ not. in. l. quecūqꝫ. C de ser. fugi. Sed istud dictū nō videt esseverū cū reuerētia: qꝛ attēta causa. l. ꝙ dende ista lex nō pōt vici odiosa sed fauorabilis: est em̄ hoc inductū vt homines potius inuitarent̄ matrimonio ꝛ trahēdo: ꝛ dato qꝛ ista lex esset odiosa nō pōt negari qō est rationabilis: qꝛ per eā ꝓseruat hereditas in ꝓle legitima que est bonoꝛabilior q̄ naturalis vel spuria: vbicunqꝫ autē odiū est rationabile masculinū concipit femininū ꝑm Bart. in loco alleg. ꝛ in. l. si quis in tantā. C. vnde vi. ꝛ in. l. i. in ꝓinc. §. de pec. non enim excludit tunc naturalis qꝛ grauet ex delicto alteri⁹ vt dicit ter. in. l. lege. C. de na. lib. sed qꝛ equius est ꝓferri ꝓlē le
gitimā illegitime. ¶Qualiter aūt nepos spurius ex filio vel filia legitima possit succedere ab intestato vel auie dicꝫ ibi per Cy. ꝛ hic per ¶Pau. de cast. Et vltra istā. q. Bal. hic per istū ter dicit ꝑbari vt etiā tetigi in notabilibus qꝛ dispositio exorbitans a iure cōmuni facta in casu vero trahit ad fictū in quo est omnino eadē ratio: vel que est idē cū casu vero: secus si fit simile casui vero. ꝛ ita intelligit ter. in. l. iij. §. hec verba. §. de nego. gest. Et ita dicit debere limitari dicta Bar. in. l. omnes populi. §. de iusti. ꝛ iur. Jo. autē de imo. in. §. ꝓrime ꝓcedēti dicit in effectu qō in dispositione legis semper dispositio facta in casu vero trahitur ad casum fictum: ꝛ inducit text. in. l. hec verba. ꝓ se: qꝛ licet ille casus fictus non comꝓhenderet sub vero ex verbis. l. extensio tū fit ad illū casum. Un de etiā si lex fit exorbitās a iure cōmuni ipse tenet hāc cōclusionem per istum ter. qꝛ hic dispositio galli facta in casu vere mortis trahitur ad mortē fictā: licet ista dispositio esset exorbitās a iure cōmuni ꝛ ꝛtra. §. postumo. insti. de leg. Sed ipse nō videt intellexisse modum inducendi quē facit Bar. in. l. omnes populi. de. d. l. iij. §. hec verba. Ex quo necessario ostendit qꝛ dispositio facta in casu vero a lege non trahit ad casum fictū vt plenius infra dicā. ℨ In statutis aūt exorbitantibus a iure cōmuni sequit̄ cōclusionē Bar. arg. l. p cipimus. de appell. secus si statuta sint ꝓeter ius cōe vel ꝑm ius: qꝛ tūc ertēdet̄ si ertēdit. arg. l. nō possunt. §. de legi. ꝛ. l. de ghus. in fi. eo. ti. alle. Jo. and. in. c. fi. de cōsue. lib. vi. in nouella. vbi cōcludit qꝛ consuetudo exorbitans a iure cōmuni non trahitur ad casum fictum. Sed consuetudo ꝓeter ius cōmune bene extendit̄ ad casum fictū ꝑm eum. ¶Sup isto difficili articulo ponēde sunt alique cōclusiones breuiter. ¶Prima ꝛclusio qñ causa ꝓpter quā introducit fictio est limitata ad certū effectū: dispositio facta in casu vero non trahit̄ ad fictū in casu ꝓpter quē non fuit introducta fictio: vnde dicit Jo. an. in loco alle. qꝛ ille q habet ꝓo residente quoad perceptionē fructuū non comꝓhendet sub alia dispositione facīē tmentionē in alia materia de residēte. ꝛ hoc est qō dicit Bar. in. l. iij. fi emācipatus. j. de ꝛtratab. ꝛ bal. in aut. habita. C. ne fi. ꝓpa. ꝛ in. l. fi rufinus. C de testa. mili. qꝛ si scholaris debet haberi ꝓ ciue: qꝛ causa fingēdi fuit fauor: ipsius non habebit ꝓo ciue quoad ea
34 que nō respiciūt eius fauorē. ¶ ꝛ Scōa ꝛclusio. dispositio facta super vna ꝑsona regulariter non trahit ad eandē ꝑsonā fictā. casus est expressus in. d. §. hec verba. ꝛ in. l. fed si hac. §. patroni. §. de in ius vocan. vbi est casus qꝛ dispositio de vero ingenuo non trahitur ad ficte ingenuum. i. ad eū qui habet ius anullorum aureoꝝ.

¶ ꝛ Tertia

35 ¶ ꝛ Tertia cōclusio. dispositio facta in vno casu vō trahit̄ ad aliū casuꝫ fictū reperte in eadē ꝑsone. casus est no. in. l. at qui natura. §. fi. cū. l. se. §. deneg. gest. vbi ꝓbatur qō sicut ille qui gerit negotia que sunt alterius vere pōt agere ꝛ conueniri actione negotiorū gest. ita ille qui gerit negotia que sunt illius ciusdēq; ꝑsone ficte ℨ non vere. ꝛ idē ꝓbatꝫ in. l. seq. qō actio negotior̄ gestorū concedi tur ꝓ o negotijs gestis bereditate vere incentecita ꝓo hereditate que ficte cēlctur iacuisse. ¶Pro ista cōclusione vide text. not. in. l. iij §. minore. in fi. §. de mino. vbi restitutio que denegat̄ nato certo tē pore denegatur etiā illi qui illo tpe fingitur natus. ¶Nec mireris de differentia istarū cōclusionū: qꝛ facilius sit extensio de casu ad casum in eadē persona q̄ de persona ad personam: vt plene declarāt
¶ Moder. in. l. si vero. §. deviro. §. soln. ma. ¶ ꝛ Quarta ꝛclusio. dispositio. l. per quā aufertur ius alterius vel que est odiosa sui natura facta in casu vero nō trahit̄ ad fictū. ꝛ idē si fit exorbitās a iure cōi regulariter. ¶Primū ꝓbatꝫ in. l. si qs legatione. §. de iudi. ꝛ ibi ꝓ Bal. Scōm in. l. furti. §. qui alieno. §. de bis qui no. infa. vbi ꝑz qō infamia que inferꝫ condēnato fit ipse fit condēnatus non extendit̄ ad eū qui habebitur ꝓo condēnato. facit optime glos. in. l. ij. §. diuus. j. de iure fisci. que vult qō ficta cōfessio nō facit fidem in alio iudicio que inducitur in penā cōtumacie quā gl. sequit̄ Bart. in. l. eius qui delatore. ff. ea. ti in fi. l. ꝛ Bal. in. l. ij. C. de eden. Facit optime ter. ꝛ qō ibi per Bal. in. l. si. C. de interdi. mat. Tertiū ꝓbatur ex regula que ponitur in. l. qō vero. ꝛ. l. seq. §. de legi. ꝛ in regula que a iure. de reg. iur. b. d. Joan. an. in simili in loco allegato. nec ꝙ fieri differentia inter. l. exorbitantē ꝛ statutū exorbitans: qꝛ in vtroq; datur regula qꝛ nō fit ertēsio: vt ꝑz in iuribus ꝓallega. Fallit regula ista siue cōclusio vbicūq; dispositio exorbitās respiceret publicā vtilitatē: ꝛ ita pōt intelligi tex. nr̄ qui hoc bene probat. Et hoc est ꝑm regulas iuris qō in fauorē publicū fit ertēsio vbi alias non fieret vt. l. si quis in graui. §. vtrū. §. ad syllcia. ꝛ. l. hoc modo. j. de condi. ꝛ demon. ¶Quinta cōclusio in ista materia est talis. dispositio facta in casu vero nunq̄ trahit̄ ad fictū in quo cessat equitas ꝓpter quā inducta est fictio, casus est. no. ꝛ qō ibi optime declarat barto. in. l. illud in ꝓinc. §. de ꝓcti. bere. illud etiā debes tenere menti qō semper ex interꝓetatione passiua dispositio facta in casu vero trahitur ad casuꝫ fictū: vt. l. j. §. ler falcidia. j. ad. l. fal. ꝛ plene declarat bar. in. d. l. oēs populi. ¶Pro cuius cōclusione est cal⁹ not. in. l. filius circa mediū. j. ad. l. fal. vbi etiā ꝓbatꝫ in seq. respō so qō dispositio facta in casu vero trahitur ad casuꝫ fictū respectu eiusdē persone. Facit optime ter. in. l. ité veniunt. §. ait senatus. §. de pe. here. ex ꝓmissis vr̄ esse inferendū ad qōnem hic posita per Bal. qō statutum qō imponit penā occidenti vel alias delinquēti delictū qō pōt explicari per aliū nō cōꝓhendit mandātē si dispositio facta de persona vera non trahit̄ ad fictā. bar. non determinat alicubi istā qōnem clare: videt̄ tū sentire qō aut verba statuti loquunt̄ in persōnā aut loquunt̄ in res. ¶Primo casu sub verbis statuti non cōꝓhendantur mandantes ꝛ. h. d. expresse sed videt etiā sentire qō ex mente statuti nō fiat extensio ad mandantem: ꝛ ita intelligit dicta sua bal. in loco ſtatim allegādo. ¶Istā differētiā ponit Bar. in. l. hec verba. ſ. de adul. ꝛ in. l. aut qui aliter. §. fi. §. de acquirere. Scōo casu cōꝓhendit mandans etiā ex verbis statuti per ter. in. d. l. aut qui aliter. in fi. Sed ℨ istā suā doctrinā in ꝓimo dicto fortiter facit ter. in. l. si per aliū in ꝓin. §. ne quis cū ꝛc. vbi apparet iuncta rubr. tituli qō vel ba. l. loquunt̄ in persōnā ꝛ tū cōꝓhendunt mandantē in dispositione penali. Scōo ad idē adducitur text. in. l. fi quis id qō. circa finē. §. de iurisdi. om. iudi. vbi similiter ꝓbatur qō ꝛ verba. l. loquunt̄ in persōnā cōꝓhendunt tū mandantē. Tertio hoc videt̄ ꝓbari manifeste in. l. ob hec verba in fi. iuncta. l. j. §. de his qui no. infa. vbi pena infamie que imponit̄ accusanti per calūniā in iudicio extenditur ad eū qui mandat fieri accusationē. per quas. l. Cy. vt refert hic bal. ꝛ sequitur tenuit cōtrariū: ꝑz qō statutū cōꝓhendit etiā mandantē. ꝛ hāc opi. sequitur bal. in. l. oēs populi. in pe. cbar. §. de iusti. ꝛ iur. vbi soleniter istum articulū examinat: Dicit tū ibi qō ista sunt vera nisi statutū induceret delictū de nouo qō de iure cōi nō erat delictū: vel nisi imponat penā extraneā a natura delicti: verbigra si statutū dicat qō filius offendens patrē non possit vti beneficio inuentarij: sed Bal. in. l. si p aliū. palle. referēs dicta Cy. sequit̄ opi. Bar. supradictā. ꝛ idē sentit in. l. si qs id qō. §. alle. opi. Cy. segtur idē Bal. in. c. i. §. origini. circa ꝓin. de pace ℨstā. tenētes aūt opi. bart. nō rīdent ad iura bal. Sz ipe bar met. rīdet in. l. j. in ꝓin. §. de eo ꝙ quē fac. erit. vbi dicit qꝛ. l. si ꝙ aliū in ꝓin. cōꝓhendit mandantē: qꝛ hoc fuit expressum q est ꝑia qꝛ. l. vltra. pcessit. Sz hoc est manifeste ℨ illū ter. iuncta l. precedēti in fi. dicit em̄ ter. in. l. precedēti qꝛ ꝓtor punit eū q crimit ali quē cūte ad iudiciū. ꝛ in. l. si p aliū. ꝛ qꝛ illa cā cōꝓhendit mandatē: ergo luce clariꝰ ꝑz qꝛ nō requirit̄ expressio si cā q nō loquit̄ de mādāte ꝓhendebat istū casū. ꝛ idē dicit ter. in simili in. l. fi qs id qō. pallegata. Un̄ aliter vr̄ dicēdū in ista materia ꝛcordando opi. ꝛ qꝛ aut statutū iponēs penā corrigit ius cōe seu exorbitat ab eo: qꝛ ꝓ penā suā recedit a pena iuris cōis: qꝛ tūc vera sit opi. bar. aut statutū nō corrigit ius cōe vel exorbitat ꝛpliū: vel qꝛ inducit nouuꝫ delictū qō noniter punit: vel qꝛ vltra penā iuris cōis imponit nouā penā: ꝛ tūc ℨ dispō sit penalis ꝛ loquar in persōnā cōꝓhendit mādantē: qꝛ statutū ꝓhibet extendi qñ est cōtra ius nō qñ est ꝓter ius: vt no. Jo. an. in loco palle. ꝛ ꝓbatꝫ in. l. de qbus in fi. palleg. Quid aūt si statutū punit mādantē vtrū eadē pena puniat comitēs delictū ex eius mādato. vide glo. no. ꝛ ibi Jo. an. in nouella. in c. sciāt cūcti. de elec. li. vi. q ℨ q punit̄ eadē pena: ℨ Jo. mona. dicit ℨ inm quē allegat ꝛ sequit̄ bal. in. c. j. in fi. q. mo. feu. ami. ꝛ posito qō statutū puniens delinquentē cōꝓhēderet mādantē: dicas hoc esse limitandū nisi statutū puniat delinquentē ꝑsonaliter vel delinquēte per se vel manib⁹ ꝓpꝛios siue suis. ¶Primū ℨ gl. sing. in cle. j. in ver. ꝑsonaliter. de vi. ꝛ ho. cle. Scōm ℨ bal. in. c. si qs de cēsserit. si de feu. fue. cōtro. inter do. ꝛ agna. vbi ponit in ista materia nouā distinctionē in illa. q. vtrū qui facit per aliū: vere videaꝫ facere. Tertiū ꝓbatꝫ in multis iuribꝰ: ꝑz in. l. i. §. deiecisse. j. de vi. ꝛ vi. ar. ꝛ in. l. j. de eo per quē factū erit. ꝛ in. d. l. si qs id qō. sup quo vide gl. no. in. c. fi. de here. li. vi. ꝛ rec. quē ibi no. bar. ad hoc in l. ꝓ hanc. C. de erro. mili. anno. Et aduerte qō etiā si statutū concedat impunitatē vel diminuat penā cōmittenti delictū ꝓpꝛijs manibus: tū non cōꝓhendit̄ sub isto biificio mandans ꝑm Jac. de bel. qui ita disputauit quē refert Bal. in. c. j. §. homicidiū. de pa. iura firmā. Et adde ad istā materiā quod no. Bal. in. l. er hoc iure gentiū. §. de iusti. ꝛ iure. vbi voluit qō si cōdēnato ex homicidio nō potest fieri remissio pene, ꝓpter pacē non secutā ista verba non cōꝓhebūdunt mandantē: qꝛ videtur significare illū qui condēnat ex homicidio mediante per se cōmisso quod vtrum sit verū nō determino nunc. Et ꝓo perfecta expeditione articuli respondendū est ad duo q̄ videntur facere contra distinctionē ꝓdictā: sīl em̄ regulariter dispositio facta de vna persona non trahitur ad fictā. vt. §. dictū est: ergo si statutū loquitur in persona nō ℨ extēdi ad mandantē q̄ est alia ꝑsona ficta: sed ad hoc est dicendū ꝛ est nova cōsideratio in materia qō hoc inducit̄ in isto casu spāliter: qꝛ mādās dicaf esse principalis cā delicti ex quo in dubio faciēs nō ꝓesumetur esse factur⁹? nisi, ꝓpter mādantē: vt est casus no. in. l. j. in fi. C. de rap. vir. quā ad hoc alle. Bal. in. l. data opera. C. qui accu. nō possꝫ ꝛ est cōis ſnia doc. de qua vide ꝙ Ang. in. l. j. in ꝓin. §. de eo ꝙ quē factū erit. ꝛ bal. in. l. i. C. de ser. fugi. qꝛ hoc delictū cōmittit ꝓpter ipm: ꝛ sic ipse est cā principalis delicti: ipse vero ℨ iudicari principalis quoad effectū qui oritur ex delicto in quo penaꝫ mereꝫ. ꝛ ita tenet Cy. ꝛ Bal. in. l. nō eo minus. C. de accu. alle. Bal. ter. ꝛ gl. in l. ij. §. si tū boies. j. vi. bo. rap. ꝛ ibi aliqd per bart. ne igitur sequaꝫ absurdū: qꝛ ille qui est principalis in delinquēdo non videat punitus a lege ꝛ verba sint scripta in ꝑsonā cōꝓhendit mādās. facit optime ter. ad ꝓdicta in. l. seruo legato. §. si testatore. j. de leg. j. ꝛ in. l. fideicōmissa. §. interdū. j. de leg. iij. Et ex isto forte posset inferri vt emitetur ista absurditas qō opi, Cy. ꝛ bal. hic posita est vera simpliciter: ꝑz qō etiā si stat utū erorbitet a iure cōmuni cōꝓhendat mādantē. ꝛ hoc tenet Bal. exꝑsse qñ dispositio statuti esset fauorabilis: verbigratia: qꝛ statutū permittit fieri concordiū occisori vel qꝛ statutū occidenti imponit minorē penā q̄ imponat ius cōe. ita no. ipse in. l. trāsigere. in vlti. q. C. de trāsac. ꝛ in. l. nō ideo minus. C. de accu. Sed forte opi. Cy. est absolute vera vt dixi ꝓpter vitandā absurditatē. arg. l. scire oportet. §. aliud. §. de excu. tu. ꝓpter quam causam fit extensio de persona ad personā vt. l. liberoꝝ. ꝛ quod ibi no. de verbo. signi. si tamen vis tenere opi. cōem si ue Barto. potes dicere quod quādo statutum est exorbitans ꝛ penale simul ꝛ multofortius si est correctiuum ꝛ penale non fit extensio vbi alias fieret secundū glo. nor. in cle. vt hi qui. in ver. eisdē. de eta. ꝛ quali. ¶Nec tū responsio non sufficit: qꝛ rō vitande absurditatis semp videtur extēdere. l. vnde melior videt opi. Cy. ꝛ Bal. hic illa tamen ratio quā ponit hic Bal. oū dixit qō statutū qō loquitur de faciente ertēdit ad mādantē: qꝛ est fauorabile ꝛ cōtinet fauorē reipub. cuiꝰ interest maleficia puniri nō est bona: qꝛ ꝑm hoc sequeretur qō semp qñ imponit pena ad vindictā publicā ꝓo delicto deberet fieri ertēsio: qō est contra regulā odia. de reg. iur. dicamus ergo ad arg. suū quod cā mediata ꝓpter quā pena imponitur est bene fauor publicus: sed cā immediata est odiū delinquētis ꝛ illa attēditur ad videndū vtrū dispositio sit odiosa ꝑm bal. q. ita declarat in. l. fi. C. de interdic. matri. facit optime ter. ꝛ qō ibi not. in l. si qui exceptionē in ꝓin. §. de condi. inde.

Instituens. Hoc dicit ꝑm vnā lectrā. nepos institutus ꝛ in illo casu rumpet testū: et sicut pōt fieri institutio gñalis quoad casus ita etiā quoad ꝑsonas, iste est verus intellect⁹. scōa ibi: atq;, vel sic ꝑm Bart. institutio facta de nepote in casu quo sit suus est ꝑfecta ꝛ quoad casus ꝛ quoad ꝑsonas: qꝛ cōꝓlectitur ꝓo
36 nepotes ꝛ oēs post eū qui possunt esse sui. ¶ ꝛ No. i. q dispositio que fit de nepote in casu quo sit futurus suus ℨ ꝛ tꝛ: licet tpe testamēti nepos ſmpliciter non possit institui: qꝛ est posthumus alienus: pōt ergo institui in casu quo erit habilis ad instituendū. ꝛ est arg. ꝑm Bal. hic q spurius posset institui a patre sub cōditione si legitima habitur. de qua. q. scripsi plene post moder. in. l. si filius. §. ti

Fran. Aret. super ꝓima Insto.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Electus nondū cōfirmatus. Adde gd de electo ꝛ cōfirmato an possit administrare ante insinuatiōē. vide p archb. q tenet qō nō in c. eū g. de pbē. lib. vi. quem sequit ibi lap. pau. ō leaza. ꝛ pet. de anc. pau. ō eleaz. in. c. in l'fis. de resti. spo. Jo. de imo. in c. trāsmissa. de elec. ꝛ late p pe. de anc. i regula sine possessiōe. ō re. iu. lib. vi.

b ¶ Appellatiōe nepotis. Adde bal. i l. cui eor. i. fi. affinitat'. ff. de post. bal. in. l. i. in fi. C. de succes. ed. ang. i. l. femine. ff. de reg. iur. Ang. in aut. mīi. C. qui mu. tutel. offi. ꝛ p arch. in. c. eps. q fi lios. xij. q. ij.

c ¶ Appellatione nurus. Adde. l. nurus. ff. ō ver. sig. l. labeo. ff. de gradi. ꝛ in. § i. instit. de nup.

d ¶ Appellatiōe p'fis. ad de an ꝛtinet c auus p'nus viō. in. l. lege iulia. § . hoc capite. ff. de ritu nup. l. ỹba. C. bādul. l. parētes. et l. adoptiui. ff. ō i ius vo.

e ¶ Appellatione filij. ad de bart. in. l. alimēta. ff. ō ali. leg. Joā. and. in. c. statutū. de beñ. lib. vi. in nouel. bal. ℞il. lxxvj. inci. angela. in. iij. vo. ¶ ud. ro. ℞il. ccccxxviij. inci. i casu p'fis cōsultationis. alex. de imo. ℞il. i. incip. p ſpectis. in. i polu.

tu. pri. ꝛ ad ea que ibi dixi adde qō notant Ange. ꝛ Jo. de imo. in l. fi alicnū. § . in extraneis. ff. de here. insti. ꝛ Bal. in. l. certū. C. vnde legi. infert etiā hic Bal. in ista. q. q' filius institutus sub ista cōditione interim debet dari curator: bonis: ꝛ potest administrare bona hereditaria tanq̄ curator: ꝛ fi nō legitimctur tenebitur reddere rōnem ille cui debebit hereditas: sed in. l. fi qs heres instituat. ff. de here. insti. in prin. dicit q' petendo bo. pos'. fm tab. poterit administrare tanq̄ curator: sicut poterit quilibet alius institutus sub cōditiōe vt pbatur in illo ter. ꝛ hoc sequit ibi Ang. Sed Jo. de imo. in. l. in tps. ff. co. ti. dixit q' poterit cōstitui curator: mediū dictū videtur verius: vcz q' ipse debet petere bo. pos'. ꝛ tunc poterit administrare tanq̄ curator: si tū vellet petere: tūc pōt dici q' iudex poterit eum cōstituere si vult: q' tū debeat eū cōstituere hoc nō pōt esse verū nisi quaten' filius petijt bo. pos'. vt dixi. Sed aduerte q' Jo. de imo. in. d. l. in tps. dixit q' ad euitandā fraudē iste videt posse cō
38 stitui curator: sicut dicimus in simili in. c. auaricie. de elec. li. vi. vbi probat ꝙ electus nondū cōfirmatus' sicut non pōt administrare
37 jure prohibente: ita non pōt cōstitui ꝓcurator: vel economus rerū ecclesie. Et in veritate optime facit illa decretalis ad istud ꝓpositum. Jn cōtrariū videt esse ter. in. l. mulier. als' sulpitius. ſ. de do. i ter vir. ꝛ vxo. vbi ter. dicit q' si vxor que non pōt donare viro committit sibi administratiōnē bonoꝝ vsq̄ ad mortē suā vt post mortem deueniat ad filiū cū hoc q' possit banc potestatē reuocare qñcūq̄ voluerit ista cōmissio valet: nec ꝓsumit facta in fraudē nisi aliter appareat. Unde in isto articulo ego ita distinguerē q' differentia fit inter eū q' cōmittit administrationē rerū suarū ꝛ capitulū a quo cōmittit administratio rerū ecclesie vt in ꝓximo casu in dubio valeat cōmissio in scō nō. arg. l. qō pricipi. ſ. t. l. si auguste. ſ. de leg. ij. Et ideo pōt inferri q' si filius taliter institut' petat bo. pos'. fm tab. ꝛ velit administrare tanq̄ curator: hoc pōsit: q' pater instituēdo eū sub cōdi. videt sibi dedisse hāc potestatē. Secus forte si absq̄ petitione bo. possēt. velit eum facere curatorem. ¶ Sōo no, fm primū intellectū q' appellatione nepotis' nō continetur ꝓnepos: qō ptz q' prima dispositio dicit hic esse generalis quoad casus non quoad personas. Unde postea ponitur dispositio generalis quoad personas. ꝛ hunc intellectum sequit hic. i. glo. magna Dy. ꝛ alij scribētes ꝓter Bar. Bar. autē hic dicit q' iste nō erat verus sensus buic. l. sed ver. atq̄. ponebat ꝓ10 sicut: ꝛ intentio iurisc̄onsulti erat q' si auus instituit nepotē q̄cunq̄ erit suus per ista verba videantur vocati ꝓnepos ꝛ oēs alij inferiores in casu quo essent sui. Sed ista positio nō placet: nec est de mente litere aliquo modo: q' si ver. atq̄. haberet būc sensum non debuisset interponi ver. q' buscūq̄: q' declarat p formāpdictā esse ꝓpriꝰ in oibus casibus in q' bus nepos post mortē aui suus nasceretur: nā clausula sequens sufficiebat nepoti ꝛ oibus alijs defectibus: vnde nō erat opus specifice facere mētionē de persona nepotis. Bar. tñ sequendo positionē suā respondet ad ter. in. ſ. idē credendū. ſ. co. q' ideo ibi nepotis appellatione non veniebat ꝓnepos: q' erat institut' nepos qui ex filio nasceretur: que dictio cū significet causam immediatā nō cōꝓhēdit ꝓnepotē q' nō immediate sed mediate natꝰ est ex filio. Unde dicit ipse q' ex ꝓpria significatione ꝓnepos cō
39 prehēdit appellatione nepotis p. l. cui eor. ſ. fi. ſ. de posthu. ꝛ vbi patet q' appellatiōe nurus' cōtinet ꝓnurus. ꝛ idē ꝓbat in. l. socꝰ. ꝛ in. l. gram. ſ. de verb. sig. Si cōtinet: ergo cōꝓhendit ex ꝓpria significatu verboꝝ. ita arguit ipse in. d. l. cui eorū. in fi. ꝓ quem ter. dicit se als' cōsuluisse q' iura nouissima de qbus in aut. mīi ꝛ auie. C. qñ mulier tut. offi. fun. pōt. loquētia de inf'ꝛ auia q' vocenꝰ ad tutelā legitimā habēt etiā locū in pauia. ꝛ ita tenet oppositū per ter. i aut. de here. q' ab intest. ſ. ex his. vbi ter. dicit qō matri ꝛ auie solis deferꝰ tutela: ergo patet qō pauia nō admittit': ſz Jo. de imo. hic fatet saluādo dicta Bar. qō dictio taxatiua nō excludit casum similē vel ꝓsonā p ea q' habenē in. l. ob es. C. de ꝓd. mino. ꝛ i. l. serui nolē. ſ. de vsuca. de quo ꝓ Bar. in. l. si cōstante. in prin. ſ. fo. ma. ꝛ aliqd in. l. illud. C. de fac. san. ec. ꝛ ista respōsio videt satis iuridica quātum ad illū ter. q' reuera ter. in ver. precedēti dū excludit feminas a tutela logꝰ de trāsuersalibus nō generaliter de qbuscūq̄ feminis: ꝛ ideo dictio solis q' sequit bene pōt adaptari ad sensum quē dicit Joā. de imo. Tu aūt aduerte q' Bar. in. l. libelloꝝ. ſ. de ver. sig. videt variare aliqualr' ab his q' dixit hic. Dicit enī qō appellatiōe nepotis cōꝓhēdit ꝓnepos eo casu quo appellatiōe filij cōꝓhēderet nepos als' nō: ꝛ sic videt sentire qō ꝓnepos nō cōprehēdat ex ꝓprietate sermonis: q' nec nepos cōꝓhēdit appellatione filij vt ipse declarat in ꝓcedētibus. Super ista. q. videt dicendū qō appellatio nepotis ex ꝓprietate sermonis nō cōꝓhēdit ꝓnepotē: qō ꝓbat multipliciter. Et primo ꝓ ter. no. in. l. adoptiuus. ſ. nūc videndū. ꝛ ver. seq. ſ. de ritu nup. Ubi ter. dicit q' ꝓ
39 † hibitio facta de ducēdo vxorē patris extendit ad vxorē aui ꝛ pau. † Et aduerte ad ter. q' iurisc̄onsultus dicit ibi appellatiōe patris d cōtinet' paus quantū ad illū casum: ex quo manifeste datur intelligi qō ex ꝓprio significatu dispositio facta de auo ꝛ patre ex ꝓprio significatu non trahitur ad ꝓauum: sed solum in casu: quia materia est fauorabilis. ꝛ hoc est quod dicit ter. postea inferius dū

dicit qō appellatione nurus continetur etiā vxor nepotis: ſz qdaꝫ hāc ꝓnonrū appellāt. Scōo ꝓ ista ꝛclusione vf casus in. l. libero rū. ℣. toties. ſ. de ver. signi. vbi ter. dicit qō q̄ñ lex singulariter nominat filiū vel nepotē: ista singularis nominatio non trahitur ex ꝓprietate sermonis ad sequētē in gradu. Tertio hoc ꝓbat ex doctrina Bart. met quā ipse ponit in. d. l. liberoū. vbi dicit qō ex ꝓprietate sermonis iō nepos non cōtinetur appellatione filij: q' filius diffinitiue est ille qui est nat' ex viro ꝛ vxore legitime coniunctis: vt. l. filiū diffinim'. ſ. de his q' sunt sui vel alie. iur. sed nepos nō vf esse talis q' nō est natus immediate ex viro ꝛ vxore sicut filius: ergo cum dictio ex significet cām immediatam: vt. l. eo tpe. ſ. de pecu. ꝛ. l. i. ſ. ex incendio. ſ. de incē. rui. ꝛ naufra. nepos non cōꝓhendet appellatione filij. Sed ista rō pūctualiter militat in nepote respectu ꝓnepotis: vt ostendā: ergo ꝓnepos nō pōt ꝓprie dici nepos. Quod aūt habeat locū in nepote: ꝓbatur per ter. in l. iurisc̄o sultus. ſ. ij. gradu. in fi. ſ. de gradi. vbi ꝓs qō ille dr nepos qui est natus ex filio vel filia: ergo cuz dictio ex significat cām immediatā: vt dictū est non continebit ꝓnepos. Cōfirmat. ista cōclusio: q' ista dictio ꝓ10 de sui naturura vbicūq̄ referꝰ ad factū ꝛ nō ad ius significat fictionē ꝛ impꝛopꝛietatē: vt. l. i. ꝛ ibi per bar. ſ. de suis ꝛ legi. ꝛ plene declarat bar. in. l. ſi maritꝰ. ſ. l. iulie. ſ. de adult. bñ facit ter. in. l. i. ſ. i. ſ. de eo qui ꝓ10 tuto. Sed istud verbū ꝓnepos nihil aliud significat nisi q' natus ex filio mediante nepote cē featur natus immediate ex filio: ergo per hoc ostenditur q' ꝓnepos non est ꝓprie nepos ꝛ ista est veritas. Unde dixit bal. in. l. in vl. q. C. de suc. edic. qō in materia statuti in qua verba debēt intelligi ꝓprie nepotis appellatione non veniat ꝓnepos. Non ob. ter. in. l. cui eor. ſ. fi. q: ſz ille ter. dicat qō ꝓnurus continet appellatiōe nurus: nō tñ sequit ergo ex ꝓprio significatu. infert ibi Barto. ꝛ non recte salua reuerētia: quia aliquid potest conueniri sub aliquo ex larga significatione vocabuli: ſz nō ex ꝓprio significatu: vt ꝓz in. l. sed si hac. ſ. parētes. ſ. de in ius voc. ꝛ. l. parētes. eo. ti. iuncta. l. iurisconsultus. ſ. parentes. ſ. de gradi. Ad ter. in. d. liberoꝝ. circa mediū. dicit qō si legaꝫ ancilla cū filꝫ filioꝝ appellatione continentur nepotes: ꝛ tñ Barto. ibi tenet q' ex ꝓprietate vocabuli non contineatur nepos: ꝛ ita respondet ipse in. d. l. liberoꝝ. ad dicta Ja. but. sed queritur incontinenti posito qō essem' in aliqua dispositione in qua nepos cōꝓhenderet appellatione filij vel ꝓnepos appellatione nepotis: quid si fiat mētio de filio suo vel de filio nato ex coꝛpoꝛe suo. Barto. hic vt retuli in voce dr sentire q' q' dictio ex: significat cām immediatā non cōꝓhendenda tur nepos vel ꝓnepos. Cōtra quē videt ter. in. l. lucius. ſ. de here. insti. vbi conditio fuit apposita fratri si decederet cuz filꝫ ex se natis: ꝛ tñ appellatione filioꝝ cōꝓhendūtur nepotes. nec est mirādum q' dictio ex aliqñ significat etiā causam immediatazvt est ter. cū glo. in. l. nec vllū. ℣. non solum. ſ. de peti. here. ꝛ. l. ſi ego. ℣. ſi partus. ſ. de publica. ꝛ. l. vsufructus. la. iij. ſ. de vsufruc. De qua vide per Jo. an. in sua mercu. in regula nullus ex cōsilio. de re. iuꝛisꝰ. scōm Bald. hic: sicut enī vbi nulla fit mētio liberoꝝ ꝓpter vitandā dictā absurditatē subintelligit cōditio: vt. l. cū accutissimi C. de fideicō. ꝛ multofortius ꝓnuncio facta filꝫ expresse extendit
41 ad nepotes. ¶ † Super scōo articulo. d. Barto. in loco. allegato qō sub appellatione filꝫ includit nepos. Nec obstat qō statutum coꝛrectiuū iuris cōis nō debeat extendi de persona ad personā: q' ipse dixit qō hic fit extēsio per interꝓtatione passiuā: q' cū de iure cōi nepos succedat quoad ꝓuilegia in locū filꝫ: vt. l. diuo mar co. C. de questi. et. l. assiduis. ℣. exceptis. C. qui poti. in pigno. ba. ꝛ no. in. l. i. C. de ꝓui. dotis. hoc ipso qō statutū inducit nouū ꝓuilegiū in filio leges veteres trahunt ad. l. nouā: ꝛ extendunt illud ꝓuilegiū ad nepotē: vt. l. i. ſ. i. ſ. ad. l. fal. ꝛ ipse declarat pleni' in l. eos populi. ſ. de iust. ꝛ iure. ꝛ in. l. marcellus. ℣. qd aūt. ſ. ad treb. sed bal. nō placet ista ratio in. l. marinū vitiū. C. de lib. ꝓtete. dicit enī qō iura que dicūt ꝓuilegiū cōcessum filio transfire ad nepotez intelligunt de ꝓuilegio qō nō ꝓuidicet iuri alterius: nā in illo nō procedit ista extensio per. l. nō solū. ℣. ſi puelle. ſ. de ritu. nup. que l. nihil facit q' loquitur in materia penali: ꝛ in casu in quo non est eadē rō: vt ibi ptz in ter. Tu ergo allega ter. no que ipse ponderat ibi ad hoc i. l. qcquid. C. de bo. mater. vbi ꝓbat vt ipse ibi inducit q' dispositio per quā ꝓuidicat iuri alterius facta de filio nō extenditur ad nepotē: reperimus tñ de iure qō etiā ꝓuilegiū cōcessum filꝫ seu alicui extenditur ad filios eius in ꝓuidicij aliorū vt. ſ. dicam. Unde ipse in. d. l. marinū vitiū. sequit istā sentētiā alia ratione: vcz q' saltē er larga significatione vocabuli nepos intelligit sub appellatione filꝫ ꝛ est eadē ratio ꝛ eadē mēs statuti in persona nepotis ꝛ in persona filꝫ: vcz vt conseruetur dignitas familie que conseruat̄ per masculos: vt. l. i. ſ. fi seruus. ſ. de vē. insꝑic. Et ſz ista ratio nō sit expꝛessa in statuto: ex quo tñ non pōt reddi alia rō illa habetur ꝓ10 expꝛessa: vt. l. milites. ſ. i. ſ. de ex cu. tu. ꝛ q' appellatione filꝫ ex ꝓprio significatu nō cōꝓhenditur nepos fm eōem sentētiā: ꝛ ista opi. posset esse vera qñ ex forma statuti statuta nō possent glossari vel interꝓtarivt ipse dicit in. l. maximū vitiū. ſ. allegata. Sz qñ non esset istud statutū habes cō fiderare duos casus. Nā aliqñ nepos masculus vult excludere filiam ꝛ cū ea cōcurrit: aliqñ vult excludere nepotē masculū ex filia vel nepotē femiñ. Primo casu videt verior opi. Bar. per rationem suā: que tñ deducitur clarius isto modo. cū iura dicant qō ne pos succedit in locū patris sui in successiōe testati ꝛ intestati: vt in ℣. cū filius. insti. de hꝛ. que ab intesta. defe. ꝛ in. l. posthumorū. ſ. ti. ꝓxi. ista regula extendit eōem spēm successionis loquentē in filio ad nepotē: vt. l. i. ſ. lex falcidia. ſ. ad. l. fal. Facit optime text. in. l. libertus. ℣. senatus. ſ. de ritu. nup. videt enī nepos qui subꝛogat̄ loco filij in successiōe nō solū subꝛogari respectu iuris succedēdi ꝓpteriti: sed etiā respectu cuiuscūq̄ noue successionis que per nouā legē inducereꝰ. Facit optime qō not. Bart. in. l. etiā in vltimis verbis. ſ. de mino. vbi dicit qō dispositio. l. fi. in qui. cau. in inte. resti. nō est nece. extenditur etiā ad ꝓscriptionē statutariā: et qz ista rō optime procedit non est opus distīguere in ista qōne vt distinguit Jo. de imo. in. d. ℣. deviro. dū dicit qō est distinguendū vtrū ratio sit expꝛessa in. l. vel nō. Et vtrū rō recipiat solū fauoꝛē filij vel non q' ad materiā istā vide qō sing. tradit Ang. cōl. suo. lxxviij. vbi dicit q' si ex forma statuti mater nō pōt ꝛhere vel testari sine licentia maritivel filioꝝ: appellatione filij cōꝓhēdunt nepotes si filij nō extant per. l. ℣. si inf. ſ. ad tertu. ꝛ per ea que no. Bart. in. l. libelloꝝ. pꝛeallegata. Et adde ad materiā istā qō no. Ange. in. l. sed si hoc. ℣. liberos. ſ. de in ius vocā. ꝛ Jo. an. in ti. de testa. ℣. i. vbi concludit qō substitutio facta alicui si decesserit sine filꝫ vel nepotib' masculis non cōꝓhendit nepotē masculū ex filia femina. Et predicta procedunt quando nepos ex filio vult excludere filiaz quod fuit primū membꝝ distinctionis. Jn secundo autē membꝛo quan do vellet excludere nepotem ex filio Barto. dicit in. d. l. liberoꝝ. quod ista questio incidit in illam questionē vtrū filij fratrum inter se succedant in capita vel in stirpes. i. vtrum succedant loco patruꝫ suoꝝ vel ex gradu suoꝝ: de quo dicit se dixisse in. l. ℣. fina. ſ. de suis ꝛ leg. Sed salua reuerentia sua hic est errꝛoꝛ quia illa dubitatio habet locum in successione transuersali ū: nā in successione de

ibi ꝓ Bal. in. l. ſi. ſ. de in ius voc. vbi ꝓbat q' dispositio penalis nunq̄ extenditur ad aliā personā per identitatem rationis qñ circa illā personā esset sufficienter ꝓuisa de pena per aliā. l. Diceādū est ergo addendo ad dicta doctoꝝ qō ratio tactus pz iudicari facilis notabilis: q' causa principalis ꝓpter quā tutoꝛ datur fundatur in fauoꝛē: ſz exinde sequaꝫ aliqō grauamen tutoꝛi sicut dicimus in. l. qui exceptionē in prin. ſ. de condi. inde. hoc tñ fallit qñ si dispositio filioꝝ nō cōꝓhēderet nepotes resultaret absurdū qō testatoꝛ videret ꝓtulisse extraneos posteritati sue: ꝛ iste est casus in. l. lucius. scōm Bald. hic: sicut enī vbi nulla fit mētio liberoꝝ ꝓpter vitandā dictā absurditatē subintelligit cōditio: vt. l. cū accutissimi C. de fideicō. ꝛ multofortius ꝓnuncio facta filꝫ expresse extendit
41 ad nepotes. ¶ † Super scōo articulo. d. Barto. in loco. allegato qō sub appellatione filꝫ includit nepos. Nec obstat qō statutum coꝛrectiuū iuris cōis nō debeat extendi de persona ad personā: q' ipse dixit qō hic fit extēsio per interꝓtatione passiuā: q' cū de iure cōi nepos succedat quoad ꝓuilegia in locū filꝫ: vt. l. diuo mar co. C. de questi. et. l. assiduis. ℣. exceptis. C. qui poti. in pigno. ba. ꝛ no. in. l. i. C. de ꝓui. dotis. hoc ipso qō statutū inducit nouū ꝓuilegiū in filio leges veteres trahunt ad. l. nouā: ꝛ extendunt illud ꝓuilegiū ad nepotē: vt. l. i. ſ. i. ſ. ad. l. fal. ꝛ ipse declarat pleni' in l. eos populi. ſ. de iust. ꝛ iure. ꝛ in. l. marcellus. ℣. qd aūt. ſ. ad treb. sed bal. nō placet ista ratio in. l. marinū vitiū. C. de lib. ꝓtete. dicit enī qō iura que dicūt ꝓuilegiū cōcessum filio transfire ad nepotez intelligunt de ꝓuilegio qō nō ꝓuidicet iuri alterius: nā in illo nō procedit ista extensio per. l. nō solū. ℣. ſi puelle. ſ. de ritu. nup. que l. nihil facit q' loquitur in materia penali: ꝛ in casu in quo non est eadē rō: vt ibi ptz in ter. Tu ergo allega ter. no que ipse ponderat ibi ad hoc i. l. qcquid. C. de bo. mater. vbi ꝓbat vt ipse ibi inducit q' dispositio per quā ꝓuidicat iuri alterius facta de filio nō extenditur ad nepotē: reperimus tñ de iure qō etiā ꝓuilegiū cōcessum filꝫ seu alicui extenditur ad filios eius in ꝓuidicij aliorū vt. ſ. dicam. Unde ipse in. d. l. marinū vitiū. sequit istā sentētiā alia ratione: vcz q' saltē er larga significatione vocabuli nepos intelligit sub appellatione filꝫ ꝛ est eadē ratio ꝛ eadē mēs statuti in persona nepotis ꝛ in persona filꝫ: vcz vt conseruetur dignitas familie que conseruat̄ per masculos: vt. l. i. ſ. fi seruus. ſ. de vē. insꝑic. Et ſz ista ratio nō sit expꝛessa in statuto: ex quo tñ non pōt reddi alia rō illa habetur ꝓ10 expꝛessa: vt. l. milites. ſ. i. ſ. de ex cu. tu. ꝛ q' appellatione filꝫ ex ꝓprio significatu nō cōꝓhenditur nepos fm eōem sentētiā: ꝛ ista opi. posset esse vera qñ ex forma statuti statuta nō possent glossari vel interꝓtarivt ipse dicit in. l. maximū vitiū. ſ. allegata. Sz qñ non esset istud statutū habes cō fiderare duos casus. Nā aliqñ nepos masculus vult excludere filiam ꝛ cū ea cōcurrit: aliqñ vult excludere nepotē masculū ex filia vel nepotē femiñ. Primo casu videt verior opi. Bar. per rationem suā: que tñ deducitur clarius isto modo. cū iura dicant qō ne pos succedit in locū patris sui in successiōe testati ꝛ intestati: vt in ℣. cū filius. insti. de hꝛ. que ab intesta. defe. ꝛ in. l. posthumorū. ſ. ti. ꝓxi. ista regula extendit eōem spēm successionis loquentē in filio ad nepotē: vt. l. i. ſ. lex falcidia. ſ. ad. l. fal. Facit optime text. in. l. libertus. ℣. senatus. ſ. de ritu. nup. videt enī nepos qui subꝛogat̄ loco filij in successiōe nō solū subꝛogari respectu iuris succedēdi ꝓpteriti: sed etiā respectu cuiuscūq̄ noue successionis que per nouā legē inducereꝰ. Facit optime qō not. Bart. in. l. etiā in vltimis verbis. ſ. de mino. vbi dicit qō dispositio. l. fi. in qui. cau. in inte. resti. nō est nece. extenditur etiā ad ꝓscriptionē statutariā: et qz ista rō optime procedit non est opus distīguere in ista qōne vt distinguit Jo. de imo. in. d. ℣. deviro. dū dicit qō est distinguendū vtrū ratio sit expꝛessa in. l. vel nō. Et vtrū rō recipiat solū fauoꝛē filij vel non q' ad materiā istā vide qō sing. tradit Ang. cōl. suo. lxxviij. vbi dicit q' si ex forma statuti mater nō pōt ꝛhere vel testari sine licentia maritivel filioꝝ: appellatione filij cōꝓhēdunt nepotes si filij nō extant per. l. ℣. si inf. ſ. ad tertu. ꝛ per ea que no. Bart. in. l. libelloꝝ. pꝛeallegata. Et adde ad materiā istā qō no. Ange. in. l. sed si hoc. ℣. liberos. ſ. de in ius vocā. ꝛ Jo. an. in ti. de testa. ℣. i. vbi concludit qō substitutio facta alicui si decesserit sine filꝫ vel nepotib' masculis non cōꝓhendit nepotē masculū ex filia femina. Et predicta procedunt quando nepos ex filio vult excludere filiaz quod fuit primū membꝝ distinctionis. Jn secundo autē membꝛo quando veller excludere nepotem ex filio Barto. dicit in. d. l. liberoꝝ. quod ista questio incidit in illam questionē vtrū filij fratrum inter se succedant in capita vel in stirpes. i. vtrum succedant loco patruꝫ suoꝝ vel ex gradu suoꝝ: de quo dicit se dixisse in. l. ℣. fina. ſ. de suis ꝛ leg. Sed salua reuerentia sua hic est errꝛoꝛ quia illa dubitatio habet locum in successione transuersali ū: nā in successione descendentiū hoc est expeditū quod siue nepos succedat vna cū patruo siue succedat vna cū nepote ex alio fratre semp succeditur in stirpes ꝛ in locū patris ꝓmortui. Jsta em̄ ōr successio in stirpez. ita dicit ter. clare in aut. de here. ℣ ab intest. defe. ℣. si quis igit̄ ver sus fin. Et hanc differentiā inter descēdentes ꝛ trāsuersales ponit glo. ibi super verbo antiquitas ꝛ probatur predicta cōclusio insti. de here. que ab intesta. defe. ℣. cum filius in vltimo rūfo. ꝛ co. tit. ℣. fi. Unde dicendū est in hoc secundo casu sicut in primo. Et aduerte: q' nepos dicitur succedere in locū patris: q' succedit gradu paternio. Jn illo tamen gradu succedit ex persona ꝓpria nō ex persona patris: vt optime declarat Bar. in. l. i. ſ. ſi fit nepos. ſ. de collatio. bo. Melius istud vltimum dictum applicabitur materie. ℣. quid si tantū. ſ. eo.

Si eius. Nepos apud hostes editus viuo patre ꝛ auo ꝛrediens illis mortuis nō rumpit testū aui in quo non reperitur patri substitut': qō ꝫ locum in ꝓnepote redeūte ab hostibus patri suo substituto. Et habet tres partes. Jn ꝓima ponitur vna. q. in nepote. Jn secunda ibi: qō querendū. ꝓponitur simīlis questio in ꝓnepote. Jn tertia ibi: sed cum testamētum ponitur responsio ad questū non tñ perfecte: sed quantū sufficit ad finem interrogationis ꝓposite. i. ad videndū vtrum testamentū rumpatur vel non. ¶ † Not. i. ex isto ter. qō nepos rediēs ab hostib' qui erat in vtero tpe quo mater fuit capta ꝫz ius postliminij vel saltē efficit suus vel post reditum etiā si redeat sine pꝛe ꝛ matre: z hoc est expꝛessum in. l. pe. ſ. de fla. bo. ꝛ ts gl. in. l. i. C. de pac. ꝛ ita declarat bic bar. reprehendēdo glo. magnā vt ibi dicem'. ¶ Secundo no. q' ius antiquū apellatur hic ꝓuisio galli: licet aliud ius antiquū ꝓesserit. l. fi. xij. tabu. ōr ergo ius antiquū omne illud qō habet aliud nouissimū post se. facit ad notata in. l. fin. ſ. de regu. cato. ꝛ ad not. in. l. vnica. ſ. de ꝑditio. ex leg. ¶ † Tertio no. fm bar. illud qō ponit hodie in. c. i. de renū. li. vi. non plus sapere
a * ꝙ oporteat sapere. ¶ † Quarto no. qō vbicūq̄ ex facto certo re a ¶ Non pl' sapere. adde ter. in cap. fit rector. xliij. di. originaliter ad romanos. xij.
42 sultat dubietas iuris dimouendo ex illo dubio q̄cunq̄ fit verū resultat idē effectus dispositio nō ōr incerta. Et hoc arguit hic Bal. q' libellus ōr incertus si factū qō ponit in libello est certū ꝫ dubitat de iure que actio cōpetet. Et aduerte diligenter q' bar. presuppo nit qō ex isto facto nō possit dari nisi vna actio quā nō est op' exꝓimere ex quo dubitat probabiliter que fit illa que cōpetit: ꝛ hoc ponit ipse clarius ꝛ melius in. l. siue ℣. q' plauciānū. ſ. de liber. agno. Sz qñ ex vno facto ꝓpositio in libello simul pñt oriri plures actiōes vtrū actoꝛ teneat vnā ex pluribꝰ exꝓimere. Hāc qōne tangit hic bal. ꝛ Jo. de imo. post cū qui optime distingit ex no. in l. dicta. C. de edē. ꝛ. l. i. in prin. ff. eo. qō aut libellus exꝓimit gñaliter solu; obligationē: verbigᶜa dico tu es mihi obligat' ad. r. aut exꝓimit aliquā particularē cām ex qua dicit reū obligatū. Primo casu libell' ꝑcedit parte non opponēte sed si pars opponat actoꝛ cogat declarare. vt. l. fi. C. de anna. excep. ꝛ no. in. c. ℣. de libel. obla. Secōo casu refert: nā aut ex vno facto specifice ꝓpositio resultāte plures actiones habētes eōm eundē effectū. exemplū in. l. certi cō ditio. in prin. ſ. fi cer. pet. Et tūc non cogitur actoꝛ exꝓimere quā ex istis actionib' eligat: q' edictio actionis fit vt reus reddat certus in defensionib' suis: vt. l. i. in prin. ſ. de eden. sed satis est certꝫ ex ꝓpositione facti ex quo vna actio nō cōtinet plus q̄ alia: licet vna spēs actionis non ꝓponat: ergo cessat cā ꝓpter quā ꝛz ex primi actio. Si vero actiones que simul resultāt ex eodē facto tendunt ad diuersa supple vel vna cōtinet plus q̄ alia. Exemplū in l. duob'. ℣. colonus. ſ. de iurein. tunc reo petēte cogitur actoꝛ eligere vel exꝓimere quā actionē intendit. Si tñ reus non peteret videretur intētata illa actio que cōtinet mitioꝛē penā: si ad penā agere tur: vt. l. si ꝓses. ꝛ ibi per Bar. ſ. de penis. ꝛ no. Jnn. in. c. cū dilectus. de ordi. cog. bene facit ter. in. l. iij. ℣. fi. cū. l. seq. ſ. de suspec. tu. ¶ Jn glo. vlti. ibi: sicut vbi ꝛ mortuus ꝛc. bar. bic ad declaratiōē huius argumēti dicit qō intētio glo. est ista qō ex quo p. l. coꝛneliā captus fingitur mortu' ante captiuitatē: necessario vf sequi qō si nepos iste capt' fingit captus ante captiuitatē fingatur etiā nat': q' natiuitas necessario ꝓcedit mortē: cui ergo inducat fictio in morte: vt in. ℣. qō si is. necessario etiā inducit in natiuitate. Sz ista declaratio glo. cū reuerētia nō est vera: q. l. coꝛnelia nō fingit captū mortuū ante captiuitatē: nisi qñ vere morīt apud hostes: vt ptz in. l. cone. ſ. de test. ꝛ in. l. lex coꝛ. ſ. de vul. ꝛ pup. ꝛ ideo interim hereditas stat in suspēso nec pōt adiri per sequentē in gradu. vt. l. nec nos. C. de pac. ꝛ bene declarat bar. ſ. in. ℣. quid si tñ. cum ergo nos loquamur hic in nepote redeūte ab hostib' ꝙ in quo nihil fingitur de morte non sequit necessario in casu nostro ad fictionē mortis fictio natiuitatis. Dic ergo ꝛ verius hāc fuisse intentionē glo. qō sicut. l. coꝛ. morīente apud hostes fingit fuisse mortuū ante captiuitatē ita in simili nepos q' redit ab hostib' fingat retro fuisse nat' qō qualiter ꝓcedat videbis in vlt. parte glo. ¶ Jn ea. glos. ibi: ꝛ in hoc pñti ꝛc. bar. dicit qō multi liberi non habēt istud verꝫ ꝛ qō vere istud verbū nihil significat: vnde dū glo. dicit ꝛ hoc pñti nepos mortu' est vere. bart. dicit qō deberet dicere natus est vere viuēte. ſ. auo ꝛ pꝛe cū redeat ab hostib'. Sz ista ꝛpositio nō plꝫ:

Universidad de Deusto
Biblioteca

tū q; glo. potuit aliqđ significare stando ꝑ stat: tuz alia ratione ſ. dicenda: est enī sensus glo. q; in primo ꝛ secundo sensu huius. ℌ. habet locū dispositio galli: quia videntur cōuenire qualitates huius dispositionis videl enī nepos vel pronepos ex fictione iuris natus post mortem patris ꝛ aui ꝙ requirit gallus. itē filius vel nepos ℌm verā lectura mortui sunt hic viuo auo qđ erat alterū regsitum in dispositione galli. hoc est enī qđ dicit glo. in isto ver. Dixerat enī. ℌ. respiciendo primū casum qđ pater nepotis. i. filius testatoris mortuus erat vere viuente auo: nunc autē dicit ꝙ in hoc pūti ver. ſ. ℌ. qđ querēdū. nepos erat vere mortuꝰ viuēte auo ꝛ sic respectu pronepotis habebat locum dispositio galli. Cōcurrebat enī in ista dispositione triplex qualitas: vt hic tāgit glo. pertinēs ad dispositionē galli. ℙrima erat q; nepos iste vel pronepos fingitur natus post mortē ꝑris ꝛ aui. Scōa q; filius vel nepos mortui sunt viuente auo vel patre. Tertia quia tpe quo fiebat testamē tum filius vel nepos erant viui ita qđ nō decesserāt añ. ℙreterea si ponēs exponit bart. verbum mortuus. i. natus est vere. ita qđ loco huius verbi mortuus ponat verbū natus ista inductio nihil faceret ad ꝓbandū hūc casum cōtineri sub sentētia galli: sed potiꝰ econtra faceret ad ꝓbandū ꝙ q; vere natus est viuēte auo ꝛ patre pertineret iste casus ad. l. velle. vt ergo verba adaptētur ad ꝓpationē conclusionis melioꝛ est expositio prioꝛ. Et aduerte inquā tū glo. incōtinēti dicit qđ etiā si sequamur intellectū Jo. ⁊ Dy. in ver. qđ querēdū. adhuc iste casus pertinet ad gallū: vꝛ qñ nepos esset institutꝰ mortuo iā filio in hoc reprehendit ꝛ recte hic ꝙ Dy. ⁊ Bar. qm̄ si filius erat mortuus tpe testamēti posthum⁹ natus ꝛ q erat futurus suus in oēm euentū poterat institui etiā añ gallū ex. l. xij. ta. ꝑz in. ℌ. posthumo. insti. de leg. ergo iste casus nō pertinet ad gallum qui solum dispouit qñ testatoꝛ faciebat testū viuēte filio: ꝛ in hoc casu erat necessaria supletio ad ius antiquum.

¶ In ea. glo. ibi: q; vere fingitur suus. ista glo. vꝺ continere ꝛdictionē. dicit enī ꝙ nūc cum reddit iste nepos vere fingitur suꝰ: naz si fingitur suus quomodo pōt adaptari veritas casui ficto: sed intellectus glo. vꝺ fuisse talis: q; ex quo iura fictio. inductiua videat velle eam sufficeret nunc ad confirmādū testū: q; pēa reperif institutus nepos q ex fictione nascitur suꝰ post mortē testatoris ꝛ patris sui non est opus retrotrahere istā fictionē ex iure postliminꝰ. vt nepos videat fuisse in ciuitate retro a tpe natiuitatis sue: ꝛ fic fuisse in ptāte aui cū tpe vite aui natus fuit: vt ꝑz ex principio litere: nā illud qđ dicit glo. in verbis ꝓcedētibus ꝙ qñ venter capitur ab hostibus non ht̄ ius postliminꝰ est falsum ℌm bar. hic ꝛ bn̄: ꝛ est casus expressus in. l. pe. in scō rūso. ff. de testa. bo. ꝛ tz glo. in. l. ſ. C. de capt. Et ex hac solutione sic declarat not. singulariter duo. ℙrimo ꝙ vbicūq; pōt satisfieri intentioni. l. p fictionē inductiuaz nō vtimur duplici fictiōe: ſez inductiua ꝛ trāslatiua: licet als fictio trāslatiua regulariter in illa psona fit inducta. Scōo ꝙ reperif ali quis esse ficte suus post mortē testatoris q tpe mortis ipsius vere nō erat in ptāte nec fingif retro fuisse ꝛ fic erit dare aliquā suitatez sine ptāte vera vel ficta qđ est valde nouū in ista materia. Et ꝙ gl. dicat verū ꝓbat Barto. tali rōne: q; cū tpe reditus istius nepotis essent mortui nō potuit induci fictio trāslatiua ꝑ quā retro filiꝰ vel nepos videret fuisse in ptāte aui sui: q; fictio trāslatiua requirit ex tremū a quo nō solū in potētia ſz in actu: ſz nūc istud extremū nō pōt inueniri i actu q; cū auus sit mortuus nō pōt hꝫ nepotē tūc i ptāte: ergo nō poterit fieri retrotractio: vt. l. huic scripture. cū si. ff. ad. l. aql. Sz tu aduerte q; ista sua rō cū reuerētia falsa ꝛ ꝛ casu in. l. pe. ſ. de suis ꝛ legi. vbi ꝓbat ꝙ si filiꝰ captus ab hostib⁹ mouit anteꝯ ꝑf redeat ꝛ ꝑf postea reuertif retro fingit illum bauisse in ptāte medio tpe: ꝛ ió oīa filij applicāt fibi iure peculi: ſz tñ tpe quo ꝑf redit nō reperif extremū habile a quo: q; cuz filius iā sit mortuus nō pōt nūc vere esse in ptāte patris. ℙreterea secꝝ retur ꝙ qñ ꝑf moriꝰ apud hostes nō posset filius fingi retro fuisse in ptāte: q; cū tpe mortis ꝑf sit captiuus nō hꝫ vere filiū i ptāte ꝛ tñ ℨiuū dicit tex. in. l. lege cornelia. ff. de testa. ꝛ in. ℌ. interdū. insti. de here. q̄ ab intest. defe. Uñ est sciēdū ℌm bar. in. l. fi. C. de sen. pa. ꝙ vt fictio trāslatiua possit induci satis est ꝙ habeat extremū habile sup eo qđ principaliter fingit: ſz extrema nō sint habilia respectu eoꝝ que veniūt in ℨtitiā: nepos ergo q redit ab hostib⁹ in casu nr̄o: q; fingitur retro fuisse i ciuitate: vt. l. retro. ⁊. l. postliminꝰ. ſ. de capti. ideo sup quo fit fictio principaliter hꝫ extremū habile a quo: q; ipse viuit: ꝛ licet in eo ꝙ venit in ℨtiam. i. ꝙ fingat fuisse in ptāte aui extremū a quo nō sit habile vt ꝺz: q; auus q est mortuus nō pōt eū habere in ptāte: hoc nō attēditur. ℙreterea ista opi. gl. vꝺ ꝓsupponere duo q̄ sunt impossibilia. ℙrimū est ꝙ aliquis post mortē patris vel aui possit effici suus qui vere vel fiete nō fuit in potestate morientis tēpore mortis qđ est impossibile et cōtra ter. in. ℌ. sui. insti. de here. qua. ꝛ dif. ꝛ in. l. fi filius. ſ. de testa. Et maxime attento: q; iste nepos qui nūc redit ab hostibus nūq̄ fuit in potestate morientis. Unde licet aliqui cōcedāt qđ ille qui aliquādo fuit in potestate patris exeundo de ptāte viuente ipso patre possit remāere suus sicut ꝺr de monacho ꝛ de episcopo: vt tradit Bald. in. l. apud hostes. in vlti. q. de suis et legi. C. ꝛ. l. deo nobis. C. de epis. ꝛ cle. qđ tñ ille qui nūq̄ fuit ī potestate vere vel ficte post mortē patris vel aui fit suus hoc nō legitur in aliquo loco sicut plenius scripsi in. c. in presentia. extra de proba. imo est cōtra iura ꝓallegata: ꝛ ideo alias dixi ꝙ licet filius adoptiuus hodie qui non est in potestate patris adoptantis appelletur suus in. l. cū adoptiuis. C. de adop. quē tex. ibi no. Bal. ad hoc reuera non est ꝓprie suus vt probat in ver. quasi suus. insti. q. mod. test. infir. ℌ. ſ. Scōo vt colligitur ex isto tex. in ver. institutus nō rumpere. satis declaratur ꝑ istū tex. q; si nepos iste reperiret se preteritū rūperet testamentū ꝛ hoc ꝓcedunt oēs. Sed istud esset impossibile ℌm doctrinā glo. vt probat: ergo patet q; sua opi. non ꝓcedit. Quod aūt sit impossibile probat: q; ille pōt ꝓteritus rumpere testū q tempore mortis reperitur tenere primū locum in suitate: vt. l. si quis filio exheredato. in prin. ſ. ti. prioꝛi. ꝛ in. l. si quis posthumos. ℌ. si filium. ℨ. eo. ꝛ ibi hoc declarat Bar. sed iste tempore mortis si nunc tēpore reditus efficitur suus nō tenuit primum locū tēpore mortis in suitate: ergo est impossibile qđ rumpat. Dicēdū est ergo de subtilitate iuris qđ iste nepos institutus comꝓhenditur sub ꝓuisione. l. velle. ꝛ. non sub prouisione galli: ex quo habet ius postliminꝰ ⁊ censetur retro fuisse in potestate aui postꝰ natus est viuēte ipso auo. Extra glo. tangit hic Bal. ⁊ Moder. duas questiões.

☞ ℙrima est vtrū si aliquis petit sibi in libello fieri ius ℌm formā iuris vel statutoꝛ iste libellus procedit. Et vidēt ꝛcludere qđ si ex forma statuti ꝛ iuris cōis imponif eadem pena: tūc procedit libellus per istū tex. ꝛ per. l. qđ si dubitet. ſ. de acq. here. Secus si ipo nantur diuerse pene. Tu aūt̄ considera duos casus: nam aliquādo per pēā statuti est recessum a pena iuris cōmunis: qđ quando fit vide Bar. in. l. i. vi bo. rapto. Aliquando per penā statuti non est recessum a pena iuris cōis. ℙrimo casu videt procedere libellus: q; ℌm bar. in. l. rerū amo. q̄dā. ℨ. re. amo. ista verba exponunt qđ quis videat intentare solū penā statuti qñ illa sola pōt imponi. ℙro qua ꝛclusione est tex. in. c. cū venissent. de eo q mit. in pos. cau. rei seruan. ꝛ in. c. de pace constā. in vſi. feu. ꝛ hāc sniam sequit Bal. in. l. obseruare. ℌ. pficisci. ver. rxxij. querif. de offi. pconsu. ꝛ le ga. Scōo casu procedit opi. bal. nisi forte exponeres libellum ℌm scōam expositionē bar. in loco allegato: q dicit qđ ego video: pete re procedi ℌm formā iuris ꝛ condēnari ℌm formā statuti. Sed ista sua expositio multū ipotare videt: q; pōt forte ꝓcedere vbi nō posset imponi pena ex vtroq; capite non pōt esse ratio cur magis videat eligere vnā penā ꝙ aliā ꝛ maxime penā statuti ꝓcise nisi forte pena statuti esset mitioꝛ iurta. l. si preses. ſ. de penis. Scōo ex isto tex. arguit bal. ad no. q. vtrū ꝓcedat libellus in quo aliqs cōcludit ad eundem effectū alternatiue ex diuersis tñ factis ꝛ dispositionibus resultantē. exemplū. aliqs in libello petit declarari emphyteotā cecidisse a iure suo: vel q; nō soluit canonē infra tps debitū: vel q; alienauit rē irrequisito dño. Et in effectu ꝛcludit ꝙ q; alternatiua libelli hic nō respicit iuris remedia que oriunt ex eodē facto sed potius diuersa facta libellus iste non ꝓcedit. Facit optime tex. in. l. pretor edixit. ℌ. qđ autem. ſ. de iniur. ꝛ hanc opi. sequit̄ bar. etiā si libellās probabiliter dubitet de iure suo in. l. siue cōtra. ℌ. q; plauciānū. ℨ. de lib. agno. Limitat tñ hoc ibi singulariter qđ vbi agit de modico ꝑiudicio ꝛ ꝛcurrit fauoꝛ filij talis libellus admitteretur: sed do. Ant. de but. dicit ꝛtra istā opi. esse casum in terminis in. c. ex parte. extra de foro compe. vbi ꝓbatur qđ iste libellus ꝓcedit peto te ꝛdemnari ad restitutionē rei q; ꝑ spoliasti me: vel sciēter recepisti rē a spoliatore. Scōo adducit tex. in. c. dudū. el. ℌ. extra de elec. vbi ꝓcedit ista petitio alternatiua. dico qđ tua electio debet cassari q; cōmissiti furtū vel rapinā. Tertio adducit in. c. tertio loco. extra de pba. vbi ꝓcedit ista exceptio: dico sigillū esse furtiuū vel adulterinū: ꝛ tñ exceptio obscura non ꝓcedit sicut ꝛ actio: vt. l. ſ. ℌ. labeo. ſ. de flumi. ꝛ. l. titia tertores. ℌ. pesi. ſ. de lega. ſ. ꝛ per Bar. in. l. i. ſ. de excep. ℙro ista ꝛclusione facit optime glo. nota. in. c. si is cui. de offi. delega. lib. vi. que vult qđ libellus alternatiuꝰ in causa appellationis admittatur vbi libellās probabiliter dubitat ad quē iudicem debeat appellare. Unde saltem in isto casu videretur ꝓcedere opi. do. Anto. ℙro qua vide qđ singulariter no. Spec. in ti. de oblig. ꝛ solu. ℌ. seqtur. versi. quid si libellus. quē refert ꝛ sequitur Bal. in. l. sanci. C. de sac. sanc. ecc. qui dicit qđ iste libellus ꝓcedit de consuetudine ꝛ de iure peto rem vel estimationem: ꝛ si dubitatur vtrū res sit peremꝓta. Licet iura allegata per do. Anto. valde vigeant: mihi tamē placet opi. Barto. ꝛ Bald. ℙro cuius opinionis declaratiōe dic breuiter qđ aliquādo incertitudo pēdet a facto iudicis vel alterius partis: ꝛ tūc nō est dubiū qđ ꝓcedit libellus incertus. De primo vide in. l. vbi aūt. ℌ. qui illud. ſ. de ver. ob. De scōo vide eundē Bar. in. l. stipulationes nō diuiduntur. in vlti. q. ſ. de ver. ob. Unde dixit Bal. not. in. l. si tutor aliquo. ℨ. de suſpec. tuto. qđ quādo electio penarum est in arbitrio iudicis semper ꝓcedit libellus alternatiuꝰ. Aliquādo incerti tudo causatur aliunde: ꝛ tunc standum est regule qđ libellus non ꝓcedit nisi in casu posito per Bart. in loco allegato. Non obst. iura allegata per dom. Anto. q; in. c. ex parte. b. potest intelligi qđ intenietur in effectu vnum factum: vno modo ꝓout fuit commissum

missum per reuz ℨ quē agit. Alio modo ꝓout fuit cōmissum per aliū ipso mandante vel ratū habente: vel pōt dici qđ ibi nō declaratur vtrū libellus esset legitimus ꝛ procederet si fuisset oppositū sed pronunciaf super quadā declinatoria: ꝛ eodē modo potest responderi ad ter. in. d. c. dudū. qđ ibi electus fuit remotus ex alio capite simpliciter ꝛ legitime deducto. Uel qđ ibi processit iudicium q; non fuit oppositū per partē iurta. l. si ex multis. C. de annali. excep. Ad ter. in. c. certo loco. est dicendū qđ ibi id qđ deducitur sim pliciter ꝛ in experiencia erat deductū simpliciter: vꝛ qđ instrumentum nō fuerat celebꝛatū de cōsensu capituli. Unde ſz probatio bus exceptionis deduceretur alternatiue: ꝓpter hoc exceptio nō videtur obscura: q; reus non tenetur se astringere ad vnā speciez probationis sicut nec inder. Et ad ea que. ℨ. dixim⁹. vide text. ꝛ qđ ibi ponit Bart. in. l. actio. ℨ. de nego gest. ꝛ in. l. duo. ſ. de solu. Nō nisime querit hic Bal. vtrū cōditio ista adiecta in testamēto si filius decesserit sine filiis deficiat si moriens decesserit cū filijs legitimatis sed non legitimis. Et refert questionē istā fuisse disputatam bononie: ꝛ conclusum in effectu qđ aut granatus fuit aliquis simpliciter si decesserit sine filijs legitimis et naturalibus aut decesserit sine filijs legitime natis seu legitime descendentib⁹. ℙrio casu legitimat⁹ excludit substitutū. Scōo casu non excludit. ꝛ hāc distinctionē secutus est Ang. in disputatione sua que incipit nobis quidā genere in primo dubio: ꝛ ita debēt modificari dicta Jaco. de are. ꝛ Joā. an. qui eū sequif in ti. de test. ℌ. si. in vlti. addi. vbi ꝺr tenere simpliciter qđ filij legitimati positi in cōditione excludūt substitutū. Rationes eoꝝ potissime in vtroq; membro funt iste: ꝛ primo quoad primū dicunt ipsi qđ cū omnia iura legitimoꝝ atribuantur legitimatis: vt ptz in cor. qui mo. na. effi. leg. ℌ. si quis ergo. ibi: antique ingenuitati. ꝛ ibi: ad ipsam deducentes naturā. ℨ. in fi. dū dicit nihil a legitimis filijs differentes. sicut etiā ꝺr in auf. q mo. na. effi. fui. ℌ. illud. sequif ꝙ p interpretationē passiuā quelibet dispositio faciens mentionē de filijs legitimis trahef ad legitimatos sicut dicimus in. l. i. ꝛ qđ ibi no. ſ. de lega. i. Tu aūt potes dicere ꝛ melius qđ legitimatus a tpe legitimationis in futurū est vere legitimus: ꝛ ideo nō est mirū si ex proprietate verboꝝ cōprehēdat sub dispositione testatoris: qđ aūt sit vere legitimus ꝑz ratione legi. ℌ. Rōne quidē q; in his q̄ sunt iuris lex disponit disponēda simpliciter ꝛ absolute per fictionē: vñ si statutū vult aliquē simpliciter haberi ꝓ ciue ille est vere ciuis: secus si dispositio iuris ſpiritualis alicui aliquā qualitatē quoad q. ſ. quoad vnū effectū vꝺ. duos. ita declarat bar. in. l. nec vtilē. ℨ. er q ca. maio. ꝛ in. l. si marit⁹. ℌ. legis iulie. ſ. de adul. Et ideo bal. in. q. nſa in. l. eā quā. C. de fideicō. sentit tacite veritatē dū dicit qđ legitimatio restituit in integruz sicut ins postliminꝰ: ius aūt postliminꝰ hꝫ duo capita: vnū inquātuz restituit alteri iura sua de psentiꝛ in hoc disponit ꝙ veritatē non ꝓ fictionē. Aliud inquātū trahit retro hāc iuris institōnē: ꝛ in hoc disponit ficte ꝛ nō vere vt salubriter declarat Bar. in. d. l. nec vtilē. ꝛ ex hoc patet qđ legitimat⁹ vt ex nūc est vere legitim⁹: ꝛ hoc est qđ dicunt iura. ℨ. allegata: dū volūt qđ nihil differat a legitimo. Non ob. dicit Ja. de are. qđ qñ noīe filij ponitur in condītione in dubio nō veniat filius ciuilis. i. adoptiuus: vt. l. fideicōmissum. ſ. de ꝺi. ꝛ demō. in. l. si ita qs. ℌ. si cui in tps. ſ. de le. ū. q; illud inducitur in dictis legib⁹ ad excludendā fraudē ne fit in ptāte gravati adoptādo filiū excludere substitutū: que fraus cessat in casu nostro: ex quo filius legitimatus erat vere filius naturaliter facientis eū legituna ri: ꝛ est notabilis limitatio ad illa iura quā sensit bar. ad aliud ꝓ positū in. l. si cognatis. ſ. de re. du. ꝛ ego tetigi in. l. si quis posthumos in prin. ℨ. eo. ꝛ in. c. in psentia. extra de ꝓba. tu aūt potes dicere melius ꝛ formaliꝰ qđ filius legitimatus vere est filius legitimus ꝛ naturalis. Q̄ vere sit legitimus ꝓbatū est. ℨ. qđ sit naturalis ꝑz q; ℌm primeuū ius nature qlibet filius erat legitim⁹ et naturalis ꝑr̄i suo vt ꝑz in iurib⁹ ꝓallegatis. Uñ dicit bart. ꝛ bn̄ in. l. tutelas. in prin. ℨ. de cap. dimi. et in. l. pronunciatio. ℌ. familie. de verb. sig. ꝙ ista nomina naturaliter significantia sicut adiectio naturalis respiciūt bastardos sicut legitimos: vñ iste legitimatus ſz nō dicaf naturaliter legitimus sed ex accidēti ℌm bal. q̄ subtiliter declarat hoc in. l. manumissiones. ℨ. de iusti. ꝛ iur. ꝺr tñ vere ꝛ naturalis legitimus. Et premissa cōclusio est vera ſz bal. tenuerit ℨtiū in. l. lucius la vltima. ſ. de here. instī. et in. l. ſi ita quis. ℌ. si cui. ſ. de lega. ℨ. Sz sup scō mēbro maioꝛ est dubitatio q; licet possumus concedere qđ legitimatio nunc facta inquātū retro trahit tps natiuitatis ficte trahatur retro et non vere vt sentit Bald. in. l. eam

17 quaz. ꝓallegata. † Et probatur rōne qñ retrotractio de tpe ad tps nunq̄ fit nisi per fictionē etiam super bis que sunt iuris: vt ꝑz ex notatis in. l. si tibi homo. ℌ. cū seruus. ſ. de leg. i. ꝛ in. l. nec vtilez ꝓallegata. in exemplo de dño rei legate videtur tamen quod ex quo omnia iura legitimoꝝ attribuuntur legitimatis: vt ptz in iuribus. ℨ. alle. ꝛ est optimus tex. in. l. queris. in verbo quoad oēm statū. ſ. de nata. rest. q; cqđ disponit in ℌcunq; materia de legitimo trahit ad legitimatū. Sz ad hoc pōt trūderi ꝺpſr. Et ꝓ ꝙ ista iterꝑtatio passiua ꝑ quā fit exteſio ad eqparatis: de q̄ in. l. i. ſ. de le. ſ. ꝛ in. l. si quis seruo. C. de fur. et per Barto. in. l. oēs populi. ℨ. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in. l. marcellus. ℌ. qđ aūt. ſ. ad treb. vſ habere locū in dispone. l. que facilius extendit ꝙ dispositio hoīs: vt plene declarat in. ℌ. qđ si tñ. ℨ. eo. hec tñ respōsio non esset sufficiēs in oñi casu per ea que ibi dixi: q; aliqñ dispositio hoīs fauorabilis extēdit̄ur ad aliū casum ꝛ ad aliā personā fictā. Unde si filiꝰ esset grauatus de restituēdo extraneo si decederet sine filijs legitimis vt hereditas remaneret in posterioꝛitate defuncti videretur debere comprehēdi filius legitimat⁹: ꝛ ideo dicendū est ꝛ melius qđ verba testatoris hic videtur respicere potius ius ꝛ qualitatē legitimi. put est qualitas naturalis: quā ꝓout est qualitas ficta et accidētalis: verbū enim natus legitime est nomē non iuris sed nature: vt solēniter declarat bar. in. d. l. tutelas ꝓalleg. vnde nō videtur haberi respect⁹ ad ius legitimatiōis ꝓueniens accidētaliter ꝛ nō ex natura: ꝙuis essi qđ aliqui sint legitimi ꝛ aliqui nō fit inductū ex. l. posttiua: filiū tñ esse legitimū patri simpliciter est inductū ex. l. nature. vtrūq; probat tex. expresse in. ℌ. si quis ergo ꝓallegato. in versi. nec em. ꝛ ideo dixit bal. no. ad ꝓpositū in. l. quoties. C. de rei vē. qđ qz cōsuetudo qne ꝓfert primogenitū alijs magis respicit ius

43 a naturale qđ ius positiuū: ꝛ ideo legitimatus nō venit⁹ sub appellatione legitimi. Et ad materiā istam vide qđ ponit Bal. in. l. cū a acutissimi. C. de fideicō. ꝛ qđ ipse idē not. in. l. gñaliter. ℌ. j. C. de insti. ꝛc. vbi dicit qđ in emphyteōsi ecclīastica appellatione filij legitimi nō venit filius legitimat⁹: qz ecclesia abbo: ret natos ex illegitimo coitu: vt in. c. innotuit. extra de elec. ꝛ per istā rōnem dixit ang. in disputatione ꝓallegata: qđ filij legitimati nō excludūt substitutū. ℙrationes eoꝝ potissime in vtroq; membro funt iste: ꝛ primo quoad primū dicunt ipsi qđ cū omnia iura legitimoꝝ atribuantur legitimatis: vt ptz in cor. qui mo. na. effi. leg. ℌ. si quis ergo. ibi: antique ingenuitati. ꝛ ibi: ad ipsam deducentes naturā. ℨ. in fi. dū dicit nihil a legitimis filijs differentes. sicut etiā ꝺr in auf. q mo. na. effi. fui. ℌ. illud. sequif ꝙ p interpretationē passiuā quelibet dispositio faciens mentionē de filijs legitimis trahef ad legitimatos sicut dicimus in. l. i. ꝛ qđ ibi no. ſ. de lega. i. Tu aūt potes dicere ꝛ melius qđ legitimatus a tpe legitimationis in futurū est vere legitimus: ꝛ ideo nō est mirū si ex proprietate verboꝝ cōprehēdat sub dispositione testatoris: qđ aūt sit vere legitimus ꝑz ratione legi. ℌ. Rōne quidē q; in his q̄ sunt iuris lex disponit disponēda simpliciter ꝛ absolute per fictionē: vñ si statutū vult aliquē simpliciter haberi ꝓ ciue ille est vere ciuis: secus si dispositio iuris ſpiritualis alicui aliquā qualitatē quoad q. ſ. quoad vnū effectū vꝺ. duos. ita declarat bar. in. l. nec vtilē. ℨ. er q ca. maio. ꝛ in. l. si marit⁹. ℌ. legis iulie. ſ. de adul. Et ideo bal. in. q. nſa in. l. eā quā. C. de fideicō. sentit tacite veritatē dū dicit qđ legitimatio restituit in integruz sicut ins postliminꝰ: ius aūt postliminꝰ hꝫ duo capita: vnū inquātuz restituit alteri iura sua de psentiꝛ in hoc disponit ꝙ veritatē non ꝓ fictionē. Aliud inquātū trahit retro hāc iuris institōnē: ꝛ in hoc disponit ficte ꝛ nō vere vt salubriter declarat Bar. in. d. l. nec vtilē. ꝛ ex hoc patet qđ legitimat⁹ vt ex nūc est vere legitim⁹: ꝛ hoc est qđ dicunt iura. ℨ. allegata: dū volūt qđ nihil differat a legitimo. Non ob. dicit Ja. de are. qđ qñ noīe filij ponitur in condītione in dubio nō veniat filius ciuilis. i. adoptiuus: vt. l. fideicōmissum. ſ. de ꝺi. ꝛ demō. in. l. si ita qs. ℌ. si cui in tps. ſ. de le. ū. q; illud inducitur in dictis legib⁹ ad excludendā fraudē ne fit in ptāte gravati adoptādo filiū excludere substitutū: que fraus cessat in casu nostro: ex quo filius legitimatus erat vere filius naturaliter facientis eū legituna ri: ꝛ est notabilis limitatio ad illa iura quā sensit bar. ad aliud ꝓ positū in. l. si cognatis. ſ. de re. du. ꝛ ego tetigi in. l. si quis posthumos in prin. ℨ. eo. ꝛ in. c. in psentia. extra de ꝓba. tu aūt potes dicere melius ꝛ formaliꝰ qđ filius legitimatus vere est filius legitimus ꝛ naturalis. Q̄ vere sit legitimus ꝓbatū est. ℨ. qđ sit naturalis ꝑz q; ℌm primeuū ius nature qlibet filius erat legitim⁹ et naturalis ꝑr̄i suo vt ꝑz in iurib⁹ ꝓallegatis. Uñ dicit bart. ꝛ bn̄ in. l. tutelas. in prin. ℨ. de cap. dimi. et in. l. pronunciatio. ℌ. familie. de verb. sig. ꝙ ista nomina naturaliter significantia sicut adiectio naturalis respiciūt bastardos sicut legitimos: vñ iste legitimatus ſz nō dicaf naturaliter legitimus sed ex accidēti ℌm bal. q̄ subtiliter declarat hoc in. l. manumissiones. ℨ. de iusti. ꝛ iur. ꝺr tñ vere ꝛ naturalis legitimus. Et premissa cōclusio est vera ſz bal. tenuerit ℨtiū in. l. lucius la vltima. ſ. de here. instī. et in. l. ſi ita quis. ℌ. si cui. ſ. de lega. ℨ. Sz sup scō mēbro maioꝛ est dubitatio q; licet possumus concedere qđ legitimatio nunc facta inquātū retro trahit tps natiuitatis ficte trahatur retro et non vere vt sentit Bald. in. l. eam quaz. ꝓallegata. † Et probatur rōne qñ retrotractio de tpe ad tps nunq̄ fit nisi per fictionē etiam super bis que sunt iuris: vt ꝑz ex notatis in. l. si tibi homo. ℌ. cū seruus. ſ. de leg. i. ꝛ in. l. nec vtilez ꝓallegata. in exemplo de dño rei legate videtur tamen quod ex quo omnia iura legitimoꝝ attribuuntur legitimatis: vt ptz in iuribus. ℨ. alle. ꝛ est optimus tex. in. l. queris. in verbo quoad oēm statū. ſ. de nata. rest. q; cqđ disponit in ℌcunq; materia de legitimo trahit ad legitimatū. Sz ad hoc pōt trūderi ꝺpſr. Et ꝓ ꝙ ista iterꝑtatio passiua ꝑ quā fit exteſio ad eqparatis: de q̄ in. l. i. ſ. de le. ſ. ꝛ in. l. si quis seruo. C. de fur. et per Barto. in. l. oēs populi. ℨ. de iusti. ꝛ iure. ꝛ in. l. marcellus. ℌ. qđ aūt. ſ. ad treb. vſ habere locū in dispone. l. que facilius extendit ꝙ dispositio hoīs: vt plene declarat in. ℌ. qđ si tñ. ℨ. eo. hec tñ respōsio non esset sufficiēs in oñi casu per ea que ibi dixi: q; aliqñ dispositio hoīs fauorabilis extēdit̄ur ad aliū casum ꝛ ad aliā personā fictā. Unde si filiꝰ esset grauatus de restituēdo extraneo si decederet sine filijs legitimis vt hereditas remaneret in posterioꝛitate defuncti videretur debere comprehēdi filius legitimat⁹: ꝛ ideo dicendū est ꝛ melius qđ verba testatoris hic videtur respicere potius ius ꝛ qualitatē legitimi. put est qualitas naturalis: quā ꝓout est qualitas ficta et accidētalis: verbū enim natus legitime est nomē non iuris sed nature: vt solēniter declarat bar. in. d. l. tutelas ꝓalleg. vnde nō videtur haberi respect⁹ ad ius legitimatiōis ꝓueniens accidētaliter ꝛ nō ex natura: ꝙuis essi qđ aliqui sint legitimi ꝛ aliqui nō fit inductū ex. l. posttiua: filiū tñ esse legitimū patri simpliciter est inductū ex. l. nature. vtrūq; probat tex. expresse in. ℌ. si quis ergo ꝓallegato. in versi. nec em. ꝛ ideo dixit bal. no. ad ꝓpositū in. l. quoties. C. de rei vē. qđ qz cōsuetudo qne ꝓfert primogenitū alijs magis respicit ius

43 a naturale qđ ius positiuū: ꝛ ideo legitimatus nō venit⁹ sub appellatione legitimi. Et ad materiā istam vide qđ ponit Bal. in. l. cū a acutissimi. C. de fideicō. ꝛ qđ ipse idē not. in. l. gñaliter. ℌ. j. C. de insti. ꝛc. vbi dicit qđ in emphyteōsi ecclīastica appellatione filij legitimi nō venit filius legitimat⁹: qz ecclesia abbo: ret natos ex illegitimo coitu: vt in. c. innotuit. extra de elec. ꝛ per istā rōnem dixit ang. in disputatione ꝓallegata: qđ filij legitimati nō excludūt substitutū. ℙrationes eoꝝ potissime in vtroq; membro funt iste: ꝛ primo quoad primū dicunt ipsi qđ cū omnia iura legitimoꝝ atribuantur legitimatis: vt ptz in cor. qui mo. na. effi. leg. ℌ. si quis ergo. ibi: antique ingenuitati. ꝛ ibi: ad ipsam deducentes naturā. ℨ. in fi. dū dicit nihil a legitimis filijs differentes. sicut etiā ꝺr in auf. q mo. na. effi. fui. ℌ. illud. sequif ꝙ p interpretationē passiuā quelibet dispositio faciens mentionē de filijs legitimis trahef ad legitimatos sicut dicimus in. l. i. ꝛ qđ ibi no. ſ. de lega. i. Tu aūt potes dicere ꝛ melius qđ legitimatus a tpe legitimationis in futurū est vere legitimus: ꝛ ideo nō est mirū si ex proprietate verboꝝ cōprehēdat sub dispositione testatoris: qđ aūt sit vere legitimus ꝑz ratione legi. ℌ. Rōne quidē q; in his q̄ sunt iuris lex disponit disponēda simpliciter ꝛ absolute per fictionē: vñ si statutū vult aliquē simpliciter haberi ꝓ ciue ille est vere ciuis: secus si dispositio iuris ſpiritualis alicui aliquā qualitatē quoad q. ſ. quoad vnū effectū vꝺ. duos. ita declarat bar. in. l. nec vtilē. ℨ. er q ca. maio. ꝛ in. l. si marit⁹. ℌ. legis iulie. ſ. de adul. Et ideo bal. in. q. nſa in. l. eā quā. C. de fideicō. sentit tacite veritatē dū dicit qđ legitimatio restituit in integruz sicut ins postliminꝰ: ius aūt postliminꝰ hꝫ duo capita: vnū inquātuz restituit alteri iura sua de psentiꝛ in hoc disponit ꝙ veritatē non ꝓ fictionē. Aliud inquātū trahit retro hāc iuris institōnē: ꝛ in hoc disponit ficte ꝛ nō vere vt salubriter declarat Bar. in. d. l. nec vtilē. ꝛ ex hoc patet qđ legitimat⁹ vt ex nūc est vere legitim⁹: ꝛ hoc est qđ dicunt iura. ℨ. allegata: dū volūt qđ nihil differat a legitimo. Non ob. dicit Ja. de are. qđ qñ noīe filij ponitur in condītione in dubio nō veniat filius ciuilis. i. adoptiuus: vt. l. fideicōmissum. ſ. de ꝺi. ꝛ demō. in. l. si ita qs. ℌ. si cui in tps. ſ. de le. ū. q; illud inducitur in dictis legib⁹ ad excludendā fraudē ne fit in ptāte gravati adoptādo filiū excludere substitutū: que fraus cessat in casu nostro: ex quo filius legitimatus erat vere filius naturaliter facientis eū legituna ri: ꝛ est notabilis limitatio ad illa iura quā sensit bar. ad aliud ꝓ positū in. l. si cognatis. ſ. de re. du. ꝛ ego tetigi in. l. si quis posthumos in prin. ℨ. eo. ꝛ in. c. in psentia. extra de ꝓba. tu aūt potes dicere melius ꝛ formaliꝰ qđ filius legitimatus vere est filius legitimus ꝛ naturalis. Q̄ vere sit legitimus ꝓbatū est. ℨ. qđ sit naturalis ꝑz q; ℌm primeuū ius nature qlibet filius erat legitim⁹ et naturalis ꝑr̄i suo vt ꝑz in iurib⁹ ꝓallegatis. Uñ dicit bart. ꝛ bn̄ in. l. tutelas. in prin. ℨ. de cap. dimi. et in. l. pronunciatio. ℌ. familie. de verb. sig. ꝙ ista nomina naturaliter significantia sicut adiectio naturalis respiciūt bastardos sicut legitimos: vñ iste legitimatus ſz nō dicaf naturaliter legitimus sed ex accidēti ℌm bal. q̄ subtiliter declarat hoc in. l. manumissiones. ℨ. de iusti. ꝛ iur. ꝺr tñ vere ꝛ naturalis legitimus. Et premissa cōclusio est vera ſz bal. tenuerit ℨtiū in. l. lucius la vltima. ſ. de here. instī. et in. l. ſi ita quis. ℌ. si cui. ſ. de lega. ℨ. Sz sup scō mēbro maioꝛ est dubitatio q; licet possumus concedere qđ legitimatio nunc facta inquātū retro trahit tps natiuitatis ficte trahatur retro et non vere vt sentit Bald. in. l. eam quaz. ꝓallegata. † Et probatur rōne qñ retrotractio de tpe ad tps nunq̄ fit nisi per fictionē etiam super bis que sunt iuris: vt ꝑz ex notatis in. l. si tibi homo. ℌ. cū seruus. ſ. de leg. i. ꝛ in. l. nec vtilez ꝓallegata. in exemplo de dño rei legate videtur tamen quod ex quo omnia iura legitimoꝝ attribuuntur legitimatis: vt ptz in iuribus. ℨ. alle. ꝛ est optimus tex. in. l. queris. in verbo quoad oēm statū. ſ. de nata. rest. q; cqđ disponit in ℌcunq; materia de legitimo trahit ad legitimatū. Sz ad hoc pōt trūderi ꝺpſr. Et ꝓ ꝙ ista iterꝑtatio passiua ꝑ quā fit exteſio ad eqparatis: de q̄ in. l. i. ſ. de le. ſ. ꝛ in. l. si quis seruo. C. de fur. et per Barto. in. l. oēs populi. ℨ. de

¶ Legitimatus nō venit. adde bart. in. l. ex ea. i. ℌ. in ſula. ff. de v. ob. bart. in. l. ſi. C. de bis q ve. eta. impe. doct. in. c. cuz victoriensis eclesia. oꝛ ele ctio. doct. in c. per venera biles. q̄ſi. sint legit. ꝛ an ve niat legitima tus ꝑ

Universidad de Deusto
Biblioteca

apud hostes reperiat institutus. b. d. ꝑm eōem intellectu. ſcda eſt ibi: ꝑſe mortuo. iſte text. dupliciter pōt exponi: vel q̄ hoc nomen ꝓpr̄is hic ſignificat ꝑm ipſius ꝓnepotis. i. nepotem ex patre ne potis. i. filium: ita q̄ per nomē aui q̄ ſequit ſignificet auus reſpectu nepotis ꝛ ꝓauus reſpectu ꝓnepotis: ꝛ ita exponit glo. vt infra videbis. Sed iſta locutio eſt multū inepta q̄ hoc nomen ꝓpr̄is ſingulariter ꝓlatū recipiat duos patres diuerſarū perſonarū: ꝛ q̄ iuriſcōſultus loquēdo de ꝓnepote nominet ꝓauū ſuū auo. Unde pōt dici ꝛ melius q̄ hic ſolum fit mentio de morte nepotis ꝛ filij ad oſtendendū q̄ cū nepos prius eſſet mortuus q̄ hic vocat pater: ꝛ poſtea filius q̄ vocat auus nepos mortuus eſt nō ſuus: ꝑ ſupponit tū q̄ iſte ꝓnepos etiā natus eſt poſt mortē teſtatoris vt hic dicit inferius ibi: ꝛ ſi poſt mortem naſcit ꝛc. ¶ In tex. ibi: non recte inſtitutus. text. iſte pōt intelligi duob⁹ modis: vno modo nō recte. i. nullo modo: ꝛ ita exponit glo. ꝛ cōmuniter doc. Sed iſta expoſitio in iuriſcōſulto q̄ prudentiā ꝓprie ꝛ recte loqui nō videtur tollerabilis. Aliud eſt em aliqd nō eſſe factū ꝛ aliqd nō eſſe ſolēniter factū: vt. l. ſi q̄s legatū. in ꝓin. ſ. de fal. Et ideo ad iſtū ver. pōt dari nouus intellectus vt intelligamus totū hūc primū caſum q̄ſi nepos fuit inſtitutus ſi naſceret poſt mortē teſtōris. Unde ex quo fuit natus viuo teſtatore reperit ſe ꝓteritum: vt. l. cōmodiſſime. ſ. eo. hoc eſt ergo q̄ vult dicere iuriſcōſultus q̄ inſtitutio nō fuit facta recte. i. rite: q̄ nō fuit facta ꝓuiſio in omnē caſum ſicut debuit fieri. ¶ In tex. ibi: ergo ꝓnepos. hic eſt duplex litera ſm glo. ꝛ doct. ſed melior eſt illa que ſine ſi: vbi autē ſit illa dictio ſi in tex. exponitur ſi pro certe ſm Bar. q̄ vna dictio aliquādo ponit ꝑ alia: vt. l. eas cauſas. ꝛ ibi no. de cōdi. ꝛ demō. ¶ In text. ibi: ex eo

a ¶ Dictio poſtea. Adō q̄ q̄ſi iſta dictio eſt bis poſita in text. denotat inter uallū. l. non erit. i. ſ. fi. ff. de iureiur. l. ius gentiū. i ſ. q̄nimo. de pact. l. quoties. i. ſ. ſiqs ita ſcripſerit. vbi doct. ff. ō hereditis. inſti. Bar. i. l. fructus. in fi. ff. ſol. ma. bart. in. c. potuit. i v. col. de loc.

natus eſſet ꝛc. iſte tex. ſm glo. ꝛ doc. exponit ex eo. i. ꝓnepote. † Et ſm hoc intēdit q̄ ſi nepos conceptus ex nepote emācipato exiſtēs apud hostes eſt inſtitutus: ꝛ poſtea adoptatus p reſcriptū principis: ꝛ poſtea redeat ab hoſtib⁹ poterit ſuccedere ex teſtamēto ꝛ ex prima inſtitutiōe licet mutata ſit qualitas inſtituti: q̄ tpe quo fuit inſtitutus erat extraneus: ꝛ poſtea per adoptionē ſecutā ꝛ reditū ab hoſtibus efficiatur ſuus. Et adaptatur hoc vltimum reſpōſū ad precedētes iſto modo: q̄ ſicut iſte princeps q̄ fuit inſtitutus tēpore quo erat extraneus pōt ſuccedere poſtea factus ſuus: ita in caſu precedēti ꝓnepos qui inſpecta veritate natus eſt tēpore quo nō erat ſuus: q̄ natus eſt vivo patre ꝛ auo ſi poſtea tempore reditus reperit ſe ſuum poteſt ſuccedere ex inſtitutione quāuis attenta veritate ſit natus tēpore quo reperiebat ſe extraneum ꝛ nō inſtitutum: ꝛ iſta expoſitio cōis nō placet: q̄ caſus ſequēs nō bene ꝓportionatur precedēti: in ſequēti em vtroq; tēpore ꝓnepos reperiebat ſe inſtitutū: vnde facile erat q̄ valeret inſtitutio licet mutaret qualitas inſtituti: vt. l. filio quē pater. in ꝓin. ſ. eo. Sed in caſu precedenti ꝓnepos tempore natiuitatis ſue nō reperiebat ſe inſtitutū aliquo modo: q̄ cū eſſet inſtitutus ſi naſceret poſt mortē omniū tēpore natiuitatis iſte caſus nō erat cōpletus: ꝛ adhuc viuebat pater ꝛ auus. Saluaſ aūt inſtitutio iſtius nepotis ex hoc: q̄ licet vere natus fuerit viuēte patre ꝛ auo: ficte tamē cenſetur fuiſſe natus poſt mortē eoꝝ. i. tempore quo venit a captiuitate. ¶ Poteſt tū dici q̄ iſta ſimilitudo in his duobus caſibus ſtat in hoc: q̄ vterq; rediens ab hoſtibus efficeretur ſuus ꝛ occaſione ſuitatis ſuperuenīē te ſuccedit ex inſtitutione poſt reditu. a captiuitate: ꝛ ideo pōt dari nouus intellectus ad iſtū verſiculū veriſſimus q̄ verbū ex eo nō referatur ad nepotē ſed ad filiū: ꝛ erit ſenſus q̄ q̄ſi nepos eſt mortuus vivo auo ſuo ꝛ patre naturaliter: ita naſcit ſuus ꝓnepos q̄ oritur poſt mortē omniū: ſicut naſceret ſuus ſi nepos pater ſuus trāſiuiſſet per adoptionē in familiā alienā ꝛ ſic exūſſet de poteſtate a pari ſui: q̄ eſt dicere ſicut ꝑ capitis diminutionē que eſt mors ciuilis nepos ita ſumeretur de medio vt nō impediret ꝓnepotem naſciturū effici ſuum: ita nō impediat vt ſubtrahatur per mortem naturalē: dūmodo moriatur ante patrē ſuū licet fuerit ꝓteritus.

44 ¶ Not. i. q̄ nō omnis ille q̄ eſt in poteſtate ꝓteritus rūpit teſtamentū: ſed qui tenet primū locū inter exiſtentes in poteſtate tempore teſtameti vel mortis. concordat ter. in. l. ſi quis filio. in ꝓin. ꝛ in. l. poſt bumorū. ff. ti. ꝓrori. idē probaſ. ſ. c. l. ſ. idem credendum. ¶ Secundo no. ex ter. iuncta glo. q̄ ille qui actum dicit nō eſſe ſolenniter vel legitime factū: nō ꝓpterea videtur fateri actū eſſe geſtum q̄ eſt notabile ſm Bal. hic. Et eſt addēdū ad ea que ſcribit Bar. in. l. nōnunq̄. ff. de excep. Tertio ꝛ vltimo no. q̄ ſuitas q̄ cauſatur ex filiatione ciuili equiparatur ſuitati que cauſaſ ex filiatione naturali. ¶ In glo. poſita ſuper verbo poſt teſtamentū. dicit glo ſatoꝛ q̄ idē eſſet ſi nepos fuiſſet natus ante teſtamentū: ꝛ vere dicere ſi dicamus nepotē iſtū omnino fuiſſe ꝓteritū: ꝛ tunc iſta verba ponerent ſine miniſterio a iuriſconſulto quod nō eſt dicendū: ꝛ ideo tu dic q̄ ideo ſunt poſita: q̄ iſte nepos nō fuit omnino ꝓteritus ſed fuit inſtitutus in vnū caſum: ſcilicet ſi naſceret poſt mortem teſtatoris: vnde ſi naſcitur in vita hoc ſolo caſu non reperiret ſe ꝓteritum: que diſtinctio poſſet cadere in nepote: q̄ eſſet natus tempore teſtamenti: q̄ iſte eſſet inſtituendus ſimpliciter: nec poſſet inſtitui in caſu natiuitatis future cū iam eſſet natus. ¶ In gl. poſita ſuper verbo auo, ibi: aliꝰ habent ꝛc. Iſta litera non videtur poſſe ſtare duplici ratione. ¶ Prima eſt quia dictio deinde: ſignificat ordinem temporis vel ordines duorum qui aliquo modo habeant ſe per prius ꝛ poſterius: vt patet in. l. ū. ſ. deinde. ſ. de ozig. iu. ꝛ in. l. j. ſ. deinde ait pretor. ſ. de poſthu. Sed hoc non poteſt ſignificare aliquod iſtor: q̄ ſi pater nepotis ꝛ auus viuebāt ſimul viuebāt: vñ quoad actum viuendi nō poteſt cōſiderari hic ordo quē ſignificat iſta dictio deinde. ꝓtetera in ꝓin. iſtius litere quinimo nec inver. ergo. nulla fit mētio de captiuitate ꝓnepotis. Aſi etiā intellectus communis diuinat ad illū verſi. ꝛ eſt iuncta iſta diuinatio: q̄ ſi tex. ſtaret ꝓprie vt dicit glo. videretur pertinere ad l. velleia. nō ad gallū. cum tū de. l. velleia. non tractetur vſq; ad. ſ. nūc de lege. Sed pōt dici nō diuinādo ter. q̄ō in iſto. ſ. principaliter tractaſ de ſnia galli. nec eſt incōueniens q̄ illatiue ꝛ in ꝛ ſiam dicaſ aliquid de. l. velleia. ſicut ſepe videmus q̄ō cū iuriſcōſult⁹ tractat de vna materia conſequēter infert ad aliam: ꝛ iſto modo meli⁹ procederet litera. ¶ In glo. poſita ſuper verbo ergo. glo. iſta primo modo hic poſita bene infert ex primo reſponſo: ꝛ illatio eſt talis. ſicut ꝓnepos qui natus eſt poſt mortem omnium naſcit ſu⁹ ꝛ poteſt ſuccedere ex inſtitutione de ſe facta. ita ille qui naſcitur vere viuentibus predictis ſed ficte poſt mortē omnium poteſt ſuccedere tanq̄ ſuus: ꝛ eſt ſatis clara illatio. Sed queritur hic ſm iſtum intellectum illa dictio poſtea que ponitur in ter. ad q̄ verbum referatur. ꝛ eſt dicendum ſm diuerſos intellectus q̄ō poteſt referri diuerſimode. Iſtām ſm primum intellectum nō tranſponēdo ter.

a aliquo modo dictio poſtea: * refertur ad verbum ſiue ad participium natus: ꝛ eſt ſenſus q̄ō ꝓnepos admittetur qui natus erit ex nepote poſtea. i. vltimo loco vivo filio. poteſt etiam referri illa dictio poſtea ad verbum admittetur: ꝛ tunc neceſſario facīēda eſt trāſpoſitio ter. vt dicam⁹ hoc modo: ꝛ ꝓnepos admittetur poſtea qui natus erit ex nepote vivo filio: ꝛ quia iſtud eſt inconueniēs ideo melio⁹ videtur prima expoſitio. Tertio modo poteſt exponi iſta dictio gl. ponēdo ſcōz intellectū vt fiat relatio ad verbū ſubauditū: vel ad verbum mortuo: ꝛ eſt ſenſus q̄ō ſi ꝓnepos admitti tur qui natus ſit ex nepote poſtea mortuo vivo filio ſequitur q̄ō non rumpetur teſtamentum per ipſum ꝓnepotem: que expoſitio eſt falſa multipliciter: ſed maxime quia opotet bis ſubaudire ad ter. Unde tene primam expoſitionem: de qua. ſ. dixi. ¶ In gl. poſita ſuper verbo atq;. iſta glo. ponit duplex exemplum in vltimo reſponſo: ꝛ quia exempla ſunt clara: ſolum eſt videndum quo modo tertium reſponſum ſit ſimile ſecundo. Et dicendum eſt breuiter ſicut etiam ſentit gloſſ. in vltimo dicto ſuo q̄ ſimilitudo formatur iſto modo vt dicamus ita: ſicut poteſtas ciuilis/ ſuperueniens per adoptionem cōuertit inſtitutionem factam de extraneo etiam in caſu in quo quis ſuccedit vt ſuus: ita ficta poteſtas ſuperueniens ꝓnepoti in ſecundo caſu per reditum ab hoſtibus confirmat inſtitutionem factam de ꝓnepote tempore quo non erat ſuus: quia alī eum precedebant: ꝛ etiam ſi eſſet apud hoſtes non poterat eſſe ſuus. Et licet iſta adaptatio ſit ſatis bona: quia tamē diuinat ad textum ſm vtrumq; exemplum non placet. Iſtā in primo exemplo diuinat ad textum: quia hic nulla fit mentio de emācipatione nepotis. In ſecundo exemplo diuinat: quia text. preſupponit quod iſte ꝓnepos inſtitutus eſſet natus ex nepote: ergo non poterat eſſe oīno extraneus: poteſt tamen ſaluari iſta ſecunda expoſitio intelligendo hoc modo q̄ extraneus ſit adoptat⁹ in ꝓnepotem quaſi natus ex nepote: ꝛ ſm iſtā fictionem dicitur in ter. q̄ ex nepote fuit adoptatus in ꝓnepotē. Et quia iſte expoſitiones aut impropriant literā aut ſubaudiunt q̄ō non eſt in litera: ió ſequere intellectum meum quem poſui tibi in lectione precedenti. Et q̄ doc. intelligunt hic q̄ō ꝓnepos iſte exiſtēs apud hoſtes fuit adoptatus ſpāli conceſſione principis p. l. iubemus. C. de emanc. lib. q̄ſi aliter adoptio de abſente fieri nō pōt: vt. l. poſt mortē. ſ. fi. ff. l. nec abſēs. ſ. de adop. ió occaſione hic ſumpta q̄ſuit hic Bart.

45 † vtrū legitimatio poſſit fieri p procuratorē ꝛſtitutū a pre vel a filio legitimādo vel ab vtroq; ſimul. Sup quo articulo adde dictis bar. hic q̄ tenuit q̄ō legitimatio fieri poſſit ter. not. in. l. q̄ in prouincia. ſ. diu⁹. ff. de ritu nup. vbi p⁹ q̄ō legitimatio facta p principem fuit facta ab abſente ꝛ p filiꝰ abſentibus: p quā. l. ita tz bal. i. l. ū. C. de manu. vindi. Sed dō adde ter. in. c. p venerabilē. in ꝓn. extra q̄ fi. ſint legi. vbi p⁹ q̄ō legitimatio fuit petita p procuratorē ꝛ tū nō repellitur ꝓpter hoc ſed ex aliꝰ cauſis: q̄nimo dicitur q̄ō fuerunt legitimati filij regis: ꝛ tū certū eſt q̄ō ter. nō fuit p̄ſens legitimatio ni. ꝛ p illum ter. ita tz bald. in. l. poſt mortem. in fi. ff. de adop. Sed dubiū facit in iſta materia: q̄ Bart. ꝛcedit de plano q̄ō ea que nō ſunt in adminiſtratione p̄rimonij nō p̄ſt expediri p procuratorē: p ter. cū gl. in. l. ū. C. de manu. vidi. Tūc arguo ꝛtra ipſum. pbibit⁹ facere actū aliqua ratione vī etiā pbibitus cōſentire tali actui qui ſit p alium vbicūq; in cōſenſu eſt eadē ratio que eſt in confectione ipſius actus principalis: vt p⁹ in. l. ſi fundus. ſ. j. de pigno. ꝛ colligitur ex dictis Bar. in. l. ſi. C. de pac. in. j. col. facit optime ter. in. l. ū. C. ſi aduer. do. per quē dicit ibi Bal. q̄ ſi ex forma ſtatuti minor pbibetur contrahere videtur prohibitus cōtrahenti cōſentire: cū ergo ille qui conſentit legitimationi conſentiat ſuper actu qui non eſt in

eſt in adminiſtratione patroni vī q̄ō ſi minor non poſſit cōſtituere procuratorē: q̄ ſicut ipſa geſtio actus eſt extra patrimoniū: ita videtur q̄ō ipſe cōſenſus ad talem actum gerēdū ſit ſimiliter extra

b patrimoniū. † Unde videmus q̄ō autoritas q̄ dz interponi p tutorē nō pōt interponi p procuratorē: vt. l. ꝛ minoris. ꝛ ibi per bal. de prēdi. mino. propter que iſta. q. relinquit dubia. ꝛ eſt cogitādū ꝓ ſolutione: maxime q̄ phibit⁹ facere omne id q̄ō antecedat ad illud q̄ in antecedēti eſt eadē ratio: vt. l. ozatio. ſ. de ſponſali. ꝛ. l. cū hi. in ꝓin. ꝛ ibi p Bart. ſ. de trāſac. Cōfirmat iſtud argumentū q̄ dz aliud ſit ex ꝓprietate ſermonis: aliquid facere vel conſentire facienti: vt. l. filius. ſ. ſed ꝛ filia. ſ. de procur. q̄ſi tū iſta ſunt eiuſdē effectus ſtatutū q̄ō loquit⁹ de vno dz locū in alio ſm Bal. ibi: ꝛ vide q̄ō ponit idē Bal. in. l. pluribus. ff. eo. tit. Sed ad iſtud arg. pōt rñderi dupliciter. primo negādo id q̄ō ꝛcedit hic Bar. vcz q̄ō ratio quare filius nō pōt adoptari p procuratorē: vel ſeruus non pōt manumitti fit: q̄ iſta ſunt extra adminiſtrationē patrimonij: nā iſta ratio non videtur vera nec eſt generalis ſicut dicit bal. in. l. ū. C. de manu. vindi. Cōtrahere eſt matrimoniū non reſpicit adminiſtrationē patrimonij: ꝛ tū pōt fieri p. p curatorē: vt. l. mulierē. ſ. de ritu nup. ꝛ in. c. fi. ꝛ ibi glo. o. di. de ꝓcu. lib. vi. Itē iuramētuz fidelitatis non cōcedit adminiſtrationem patrimonij: ꝛ tū poteſt fieri per procuratorē: vt in. c. j. ſ. fi. ꝛ ibi p bal. p quos fiat inueſtit. ꝛ plene p cūde in. l. j. ſ. ne aūt. in vlt. colū. C. de cadu. tol. ¶ Preterea ius adeūdi non dicitur eſſe in bonis noſtris: vt. l. ꝓtia rerū. circa mediū. j. ad. l. fal. ꝛ tū ad adeundū poteſt conſtitui procurator q̄ſ ius adeundi non pendet ex mera voluntate adeūtis ſz Bar. in. l. paul⁹. j. de acqui. here. Aſi melior ratio videtur eſſe qua ſentit expreſſe iuriſconſultus. in. l. poſt mortē. in fi. ꝓallegata. dum dicit q̄ō ſolennitatē habere non poteſt quis nec implere per procuratorem: ex quo ſatis declarat q̄ eſt cauſa impediens cōſtitutionem procuratoris: ſcilicet quia adoptio vel arrogtio non ſolū ſunt act⁹ ſimplicis voluntatis: ſed voluntatis ſolemnis que requiritur ꝓ forma: ꝛ quia in actibus qui requiruntur ꝓ forma nō admittitur explicatio per procuratorē: vt. l. obligari. ſ. tutor. ſ. de auto. tuto. ꝛ l. ꝛ minorum. ꝓallegata. ꝛ nota. Barto. in. l. ſi per epiſtolaz. j. de acqui. here. ideo non admittitur procurator in dictis caſibus. Sz quando conſenſus reperitur ſub ratione ſimplicis conſenſus: nō videtur requiri ꝓ forma ſi requiritur ꝓpter intereſſe conſentientis: ꝛ ideo pōt interponi per nūciū vel epiſtolā: ꝛ nō eſt neceſſe q̄ō intereuniat in ipſo actu ſm Bart. qui ita declarat in. l. ſi quis mihi bona. ſ. iuſſum. j. de acquiren. here. q̄ pōt poterit interponi per procuratorē: inde dicit Bald. ſingu. in. l. ſi pater. in fi. C. de ſpō ſa. q̄ō ſi minor. xxv. annis non poteſt ſe obligare ſine conſenſu patris ſufficit q̄ pater conſentiat in teſtamento: licet actus fiat poſt mortem patris: ꝛ ita dicit ſe conſuliſſe de facto. Et ſi queris quare emācipatio manumiſſio ꝛ adoptio ſunt actus non ſolum voluntarij ſed ſolēnes etiam reſpectu adoptātis: dico q̄ō boc eſt q̄ debeat fieri coram iudice. Unde ſicut actus quibus fundatur iudicium cōtentioſum ſunt de ſolēnitate iudicij: vt libelli oblatio: ꝛ lit. conteſta. ita iſti actus iuriſditionis voluntarie qui per partes debent fieri coram iudice: ꝛ ideo ſi manumiſſio fiat aliter q̄ coraz iudice credo q̄ō poſſit fieri per procuratorē: licet glo. dicat contrariū in. d. l. ū. hoc videtur probari inſt. de liberti. ſ. multis. vbi ter. di-

46 cit † q̄ manumiſſio * poſſit fieri per literas: ergo per nunciū. ꝓ

a curatorē. bene facit text. in. l. qui abſenti. in ꝓin. j. de acqui. poſ. Si tamen vis defendere rationem glos. ꝛ bar. poſſumus dicere q̄ō in conſenſu patris non attenditur niſi rō intereſſe patrimonialis: ió eſſi vī conſentire ne cogatur habere heredē inuitus: ſaltem in legitima vel obligari ad alendū filium. Aſi non eſt mirū ſi poteſt conſentire per procuratorē: q̄ hoc recipit principaliter intereſſe patrimonij. Iſta aūt legitimatio ſi haberet fieri per patrē reſpiceret principaliter ius in perſonam nō intereſſe patrimonij. In diſpoſitione aūt attēditur q̄ō principaliter agitur: vt. l. j. ſ. ſi te rogauero. ſ. depoſi. ꝛ. l. ſi quis nec cauſam. ſ. ſi cer. pe. Et q̄ Bart. hic dicit q̄ō in legitimatione non requiritur conſenſus ꝛ preſentia filij in ipſo actu: ſed ſatis eſt q̄ō poſtea ratificet: vt probat ter. in aut. qui. mo. natu. effi. ſui. ſ. fi vero. ver. generaliter. Aduerte quia iſtud eſt verū q̄ō requiritur ratificatio etiam ſi legitimatio ſit facta per matrimonium ſecutum: ꝛ intelligitur de his qui erāt nati tpe matrimonij ꝛ maiores infante. ita probat ter. in dicto ſi. generaliter. per quē ita determinat Guil. de cu. ꝛ bal. ꝛ bī in. l. benignus. ſ. de legi. ꝛ licet Ange. teneat cōtrariū in cōſilio ſuo. xvij. non bene dicit: q̄ contra ter. in. d. verbo gñaliter. in vbo ꝓinſtrumenta. ꝛ q̄ ille ter. dicit q̄ō in oībus caſibus precedētibus in illo ti. requirit ratificatio filij: ſz in illo ti. ponitur expreſſe caſus quo q̄s legitimatur p ſequēs matrimoniū: ergo dupliciter ille textus concludit opi. iſtā. Non obſt. ter. q̄ē ipſe allegat in. cor. in qui. mo. na. effi. legi. ſ. ſi quis ergo. in verbo fraudari. q̄ ille ter. innuat q̄ō poſſet cōtrahere matrimoniū. ꝛ ſic legitimare filios ſi filij non occultarent matrē ꝛ p ꝛſs facere eos legitimos ipſo iure: non tū p hoc tollitur q̄n ius legitimationis queſiti filijs non poſſit extingui ſi filij expreſſe nolint eſſe legit. quinimo p illū ter. inducitur ſolū ꝺ q̄ō legitimatio nō eſt nulla: ꝛ filij nō conſentiant matrimonio a ꝓin. nō tñ negaſ quin ſtet in ſuſpēſo quouſq; filij ratificant ſicut dicit expreſſe ter. in. d. verſi. gñaliter. Dixit etiā Ang. in codē conſilio ꝛ in ꝛſilio ſuo. lxij. q̄ō non requirit expreſſe ratificatio vt legitima valeat q̄ſi eſt facta per reſcriptum principis: ſed ſufficit q̄ filius nō ꝺicat expreſſe per ter. cuz glo. in. d. l. ſi q̄s ergo. in verbo fraudari. ſed ipſe idē in diſputatione ſua q̄ incipit nobilis quidā genere. videtur hoc reſtringere ſolum ad caſum poſitum in illo ver. vcz q̄ſi filij occultant matrē ne p matrimoniū ſequēs poſſint legitimari: quo caſu ad hoc vt legitimatio nō valeat requirit expreſſe ꝺictio ſm glo. ibi. Sz iſta dicta ſunt ꝺ ter. ꝛ ꝺ rōnē. nā in ti. q. mo. na. effi. ſui. expreſſe fit mētio de legitimatione q̄ ſit p reſcriptū eo caſu quo filij per dolū occultarēt matrē: ꝛ tū poſtea in. ſ. ſivero. in. ſ. gñaliter. in oībus caſib⁹ precedētibus diſponit q̄ō filius dz ratificare vt legitimatio habeat effectū: ꝛ hoc dictat ratio: q̄ cū acceptatio legitimationis poſſit auferre non ſolū cōmoduz ſed etiā incōmodū filio: ſola taciturnitas nō inducit tacitā acceptationē p ea q̄ ꝺbr in. l. q̄ dotis. cū materia. ſ. ſolu. ma. ꝛ in. c. nōne. de ꝓſump. Et ad materiā vide oīno q̄ō no. bar. in. l. ſi. ſ. de his q̄ ſunt ſui vel alie. iur. ꝛ q̄ō ponit Ange. ſingulariter ꝛſilio ſuo. lxxxvij. vbi dicit q̄ō ſicut filius poteſt legitimari absens: ita abſūte p̄ſe poteſt petere ſe legitimari: ꝛ valet legitimatio ſi pater eā poſtea ratificet. allegat ter. in aut. q. mo. na. efficā. legit. ſ. j. ita q̄ modus verſus finē. ſ. Sz ſi reſpicias ad ꝓin. text. diſpoſitio illi⁹. ſ. non loquitur niſi q̄ filius offert ſe curie mortuo patre. Utrū aūt idē poſſit facere vivo patre ſicut dicit Ang. hoc non bñ probaſ in illo ter. ſ. tū credo idē per regulā ſupradictā: q̄ ſenſus poteſt interuenire etiā poſt factū. Cū aūt p̄ fecit legitimari filiū ſuū poteſt ratificare legitimationē etiā mortuo patre ſm Ang. in dicta diſputatione. ¶ Pro cuius dicto facit optime ter. ꝛ q̄ō ibi bal. in. l. ſi pater. C. de ſpon. ꝓallegata. ipſe aūt inducit ter. ad hoc in au

47 tēti. itē ſi q̄s. C. de na. lib. de quo dic vt ibi plene p eus. † Queſiuit

b etiā hic bar. vtrū cōpaternitas ⁵ poſſit contrahi p procuratorem. in qua. q. cōprehendēdo dicta oīm tria ſunt videnda. ¶ Primuz eſt vtrum p aliū gs poſſit effici cōpater. Scōz poſito q̄ō nō vtrū ille q̄ procuratorio nomine ſuſcipit efficiatur ipſe cōpater. Tertiū vtz vniuerſitas poſſit contrahere cōpaternitatem. ¶ Circa primū tz hic Barto. ꝛ Jo. and. in regula pōt qs. de regu. iu. in mercuriali. cuius dicta referūt hic Moder. q̄ō gs nō poteſt effici compater p alium: q̄ compater facit ipſe aliquid ꝛ diſponit. Rñdet em p baptizando ꝛ videt eſſe fideiuſſor eius ꝛ ſuſcipit eum de ſacro fonte: vt habetur de conſ. diſtin. xiij. c. in baptiſmate. ꝛ in. c. nos oēs. ꝛ iſte actus non reſpicit adminiſtrationē patrimonij: ergo videt q̄ō non poſſit expediri per procuratorem. Sed iſta ratio ſuperius fuit reprobata quia non eſt generalis vt. ſ. dixi. Unde Jo. an. in loco allega. quē ſequit hic Joan. de imo. dicit q̄ō verba loquentia de ſuſcipiente aliquem de ſacro fonte vel criſmate loquunt perſonaliter: vt p⁹. xxx. q. j. c. ad limina. in verbo proprijs. in verbo ſuper ſe. que verba vt plene declarauī allegando multa iura in. ſ. q̄ſi is. C. eo. ſignificant q̄ō actus debeat explicari in perſona propria. Facit optime ter. cū gloſ. in. c. ſtatutum. de prēben. in. vi. ꝛ quod not. Jo. an. in nouel. in. c. vt circa. de elec. li. vi. ergo vī q̄ō talis act⁹ nō a poſſit expediri p procuratorē. Confirmat iſta ꝛclusio ſm Ab. moder. i. c. veniēs. extra de cog. ſpi. vbi iſtā. q. plene tetigit. ꝺ. An. quē mod. nō allegāt hic: q̄ iſta ſuſceptio de ſacro fonte eſt q̄ꝺ filiatio ꝛ paternitas canonica: ꝛ ſic in effectu filiatio iuris: ſi ergo filiatio ciuilis nō pōt ꝛtrahi p procuratorē: vt. l. nec abſens. ꝛ. l. poſt mortē. in fi. ſ. de adopt. ita nec iſta filiatio canonica. Et vt intelligas terminos eſſe pares: aduerte quia ſicut ego diri ſuperius q̄ō adoptio ideo nō poterat fieri per procuratorē: quia cū fieret coꝛā publica perſona erat nō ſolum act⁹ volūtatis: ſed ſolēnitatis: ita pū b ctualiter eſt dicēdum de compaternitate: quia illa fit coraz prieſby tero in actu ſacramēti quo tempore cenſetur eſſe publica perſona ſm Barto. in. l. j. ius publici. ſ. de iuſti. ꝛ iur. ꝛ bene facit text. ꝛ quod ibi Jo. an. in. c. q̄ꝑ. de vſu. in. vi. ꝛ per iſtā rōnem potiſſime ſequor: hanc partē. Sed dō. Floꝛ. ꝛ dō. Abb. in. c. veniens. tenent ꝛtrariū. ¶ Pro quoz opinioē multū facit q̄ō cōpaternitas ſit actus iuridicus ꝛ obligatorius in talibus actibus ille qui facit per aliuz propie videtur facere per ſe: vt. l. ū. ſ. ſi procurator. ſ. q̄ō quiſq; iuris. ꝛ plene declarat Bart. in. l. ſed ꝛ ſi vni⁹. ſ. ſeruus meus. j. de iureiuran. ergo q̄ dicūt ſuſcipientem de ſacro fonte effici compatrē videntur comprehendere etiam illum qui ſuſcipit per aliuz: q̄ intelligitur propie ſuſcipere. ꝛ in hoc fundat ſe dō. Abb. ſed iſta dicta ſoluuntur per rationem. ſ. alleg. quia cum iſte ſit actus ſolēnis non poteſt explicari per procuratorem. ¶ Preterea text. in. c. de his. videtur requirere actum perſonalem: vt diri. ꝛ iſta opi. eſt verior: licet Bald. teneat oppoſitum ꝛ dicat Joan. and. illud tenere in. l. i. ſ. ne autem. in penultima colum. C. de caduc. tol. Conſuetudo tamē approbat opinio. contrariam in principibus ꝛ dominis q̄ nō pōt de facili intereſſe vel nō ꝛſueuerūt huiuſmodi actib⁹ eſſe p̄ſentes p̄ſonaliter ꝓpter dignitatē p̄ſone: ꝛ forte iſto caſu iſta opi. eſſet tollerabilis p id q̄ō dī in ſimili in. l. j. C. de in ius vo. vbi illuſtris perſona admittitur per procuratorez quādo imponit pena

a ¶ Nō mānumiſſio. adō bal. i. l. ſi q̄s calūniaz. C. ō nuptijs. bal. in. l. poſt mortē. i fi. ff. de adop. archi. i. c. ad limina. xxx. q. j. ſ. De. ō anc. i regula ratū. de reg. iu. li. vi. Jo. de imo. i. c. acceſſ. de ꝓbend.

Universidad de Deusto
Biblioteca

corporis afflictiua cõtra regulas iuris: hoc tñ nõ affirmo ꝓ nũc. Super scõ o est opi. Joã. an. in loco ꝓxal. quã sequĩt etiã hic Jo. de imo. q ille qui suscipit ꝑcuratoꝛio noie: tz nõ intendat ipse esse cõpater: sed facere alium cuius noie suscipit: nihilominus efficiat compater: q sepe oriẽ obligatio extra id qõ agit: vt. l. si is qui. ff. ſ. commo. sed Fede. de se. consil. suo. xv. qõ incipit: ſistio talis est syndicus ꝛc. determinat Zuum q: nemo obligat nisi ꝓsentiens: vt l. cõsensu. ꝛ. l. in oibus. ff. de actio. ꝛ obli. vñ videmus q si ꝑcu. qui Zbit procuratoꝛio noie expresse intẽdit non obligari nũq aliquo casu obligat. sed dñs ſm Bar. in. l. ꝑcuratoꝛ qui ꝓ euictione. ff. de ꝑcu. Et per istã rationẽ sequit istã opi. oo. abb. in. o. c. veniẽs. ꝛ hãc opi. sequit hic Paul. de ca. ꝛ respõdet ad. l. si is qui. ff. ſi. qõ ibi oriẽ obligatio extra id qõ agit ne qs locupleteť cũ aliena iactura: q ratio cessat in casu nostro. Sz tu aduerte q: hic vť esse simul equitas. l. ne ecclesia q̃ credit habere fideiussoꝛẽ ꝓ baptizato deci piatur in ꝓiudicio animeipsius baptizati: vnde qñ falsus ꝑcuratoꝛ cõtrahit noie alterius obligať vel ad ostendẽdum manda tum vel faciendũ q dñs ratificet: als tenetur ad interesse ſm bar. in. l. si ꝑcuratoꝛi falso. ff. de ꝛdi. ob causam. ꝛ in. l. ꝑcuratoꝛ qui ꝓ euictione ꝓallega. ꝛ ꝓ ista cõclusione facit optime text. in. l. si is. C. de predio mino. de cuius intellectu ponit Bart. in. l. cũ ler. i. de fideiuſ. ꝛ in. l. nõ dubiũ. C. de legi. vbi patet q tutoꝛ vendẽdo rẽ immobilẽ pupilli nõ possit transferre dñiũ nec obligare pupillũ: ipse tñ obligať emptoꝛi: ꝛ tali obligationi accedit fideiussoꝛ. Et tz ista. l. ꝛ. l. si is. C. de predio mi. prima facie optime facit: tñ potest euitari: q: põt intelligi q tutoꝛ ibi seu ꝑcuratoꝛ obligauerit se de euictione noie ꝓprio: ꝛ docvť indicare ter. in fi. cũ dicit ꝙ ꝓo ista ꝓuisione obligauit res ꝓprias. hoc sentit Bart. in. o. l. cũ in vltimis verbis. vñ ꝙ cõclusione predicta vide bonũ text. in. l. cũ post. ſ. ff. de admi. tut. ꝙ quẽ dicit Bal. in. l. post mortẽ qñ ex fac. tu. ꝙ qñ tutoꝛ obligat se tutoꝛio noĩe ꝛ scit ꝙ illa obligatio nõ potest astringere pupillũ ipe remanet obligatus ꝑpter dolũ suũ ꝛ pars aduersa bonc ignoꝛabat. Jn casu aũt nostro ille de cuius ꝓuidicio principaliter agiť ignoꝛabat. f. infans cuius saluti ꝓuidet adhibẽ do cũ qui suscipiat de sacro fonte: vt patet in. c. nos oẽs. de conse. di. iiij. ꝛ dato ꝙ ista obligatio respiceret fauoꝛẽ ecclesie non credo ꝙ scientia baptizantis releuaret ꝑcuratoꝛẽ in hoc in ꝓiudicium ecclesie per no. in regula delicti ꝑsone. de reg. iur. Et ad materiã vide bo. ter. ꝛ ꝙ ibi no. Bald. in simili in. l. si absentis. C. si cer. pe. Circa tertium est cõmunis cõclusio Fede. de senis. ꝛ aliorũ in. o. c. veniens. † ꝙ vniuersitas* nõ obligetur nec cõtrabat, cõpaternita tem nec etiã singuli de vniuersitate efficiunť cõpatres. primũ ꝓo batur: q ille qui nõ est baptizatus non põt esse compater. de conse. di. iiij. ꝛ. in baptisinate. et per Joã. an. in regula ex eo ꝙ. de reg. iur. in mercuria. Sed vniuersitas vt persona ficta nõ cadit sub cõ ditione baptisinatis: ergo hoc modo non potuit esse cõpater. nec etiã obligantur singuli de vniuersitate: q: non fuerunt cõpatres vt singuli ꝛ vt tales. xij. q. j. c. qui manumittitur. ꝛ. l. sed si hac. ſ. q manumittitur. ff. de in ius vocan.

a ¶ Oõ vniuersitas ad de abb. in. c. veniẽs. oõ cognas. ſpi. do. in. c. i. e. ti. li. vi. Fed. oõ se. cõſl. xv. inci. q̃stio talis ẽ syndicus eiusdem vniuersitatis.

48 veniens. † ꝙ vniuersitas* nõ obligetur nec cõtrabat, cõpaternita tem nec etiã singuli de vniuersitate efficiunť cõpatres. primũ ꝓo batur: q ille qui nõ est baptizatus non põt esse compater. de conse. di. iiij. ꝛ. in baptisinate. et per Joã. an. in regula ex eo ꝙ. de reg. iur. in mercuria. Sed vniuersitas vt persona ficta nõ cadit sub cõ ditione baptisinatis: ergo hoc modo non potuit esse cõpater. nec etiã obligantur singuli de vniuersitate: q: non fuerunt cõpatres vt singuli ꝛ vt tales. xij. q. j. c. qui manumittitur. ꝛ. l. sed si hac. ſ. q manumittitur. ff. de in ius vocan.

In omnibus his

tuitur ſm cõsilium galli necessẽ est filium primo esse institutũ qui non põt exheredari hoc casu qñ esset exheredatus post mortẽ ꝛ filius qui decedat apud hostes. Jtẽ nepotes ꝛ alij qui tpe testamẽti nõ tenent primũ lo cũ nõ debent de necessitate institui hoc dicit ꝛ sunt tria dicta. scõz

49 est ibi: qõ non ꝛc. tertium ibi: ꝛ in nepote. † Not. primo ibi: ex ali qua parte si heres institutus. iuncta. l. papinianus. qñ autẽ. ff. de inoffi. testa. ꝙ tz appellatione partis* simpliciter veniat dimidia: vt. l. nomẽ filioꝛũ. ſ. pretoris. de verb. sig. ꝛ in. c. ij. de deci. lib. vi. se cus tñ est si adũciaſ verbũ aliqua: q: tũc posset significari q̃cunq minima particula. ita glo. notabilis in cle. vnica. de foro cõpe. in verbo aliqua parte nisi ratio materie, subiecte repugnet: quia tũc comprehenderetur ad minus: ista particula que dz relinqui sicut hic sub isto noĩe aliqua parte nõ comprehendiť minoꝛ portio q̃ sit legitima: vt ptz in. d. ſ. qñ aũt. Forte tamẽ posset dici ꝙ istud verbũ stet ꝓprie ꝓ qualibet minima particula: q: dum mõ filius sit institutus in aliqua parte nõ dicit testm nullũ: sed querelat sic cut dixi ꝛ declarani in. l. in suis. ff. eo. qñ aũt fit mẽtio partis ꝓ no mina numeralia: verbigratia vnus vel duarũ partiũ qd veniat appellatione partis: tũc vide Bar. soleniter in. l. inter dũ. in ꝓin. ff. de bere. instit. ꝛ in. l. codicillis. ſ. fi. ff. de usufruc. lega. ¶ Secũdo no. ex eodem ver. ſm Bal. ꝙ de iure isto filius debebat institui in aliqua quotavt valeret testm: de iure aũt nouissimo satis est ꝙ in stituatur in re certa: vt in auf. vt cũ de appel. cog. ſ. aliud quoq. ver. ceterũ. ꝛ ꝙ gl. in. l. si quis ꝓiore. ff. ad trebel. ¶ † Tertio colli ge ex eodem ver. iuncto. ſ. quoniã aũt. preallegato. ꝙ filius insti tutus in legitima est heres ex quo infertur ꝙ legitima est quota hereditatis: de quo vide vt tradit Bar. in. l. ex facto. ff. de heredi. instit. ꝛ Bald. in. l. quoties. C. eo. ꝛ in. l. cũ a matre. C. de rei vend. ꝛ videť etiã probare ista litera ꝙ de iure isto nõ sufficit relinquere quoquo relicti titulo: de quo plene diem⁹ in. l. inter cetera. ff. eo. ¶ Quarto no. ſm Bal. bic ꝛ Moder. ꝙ ad hoc, vt habeat con

b ¶ Appellatione partis Adde gl. in c. i. de conse. dist. ij. domi. in. c. i. in. ij. in. ij. not. de censi. lib. vi. phili. in. c. in dẽnatibꝰ. i ſ. ceterũ. de elect. libr. vi. Abb. i. c. cũ sint hoſes. o deci. Alb. i c. sup eo. oõ eo q cogno. consan. vxo. sue. barba. cõsil. i. incipi. clemẽtissimum deus. in. iij. volu.

filium galli nõ est necesse filio instituto esse datum coheredẽ. Sed potest habere locũ etiam si solus filius sit institutus qõ deducit sic ex isto ter. dicit hic ꝙ filius de necessitate dz institui: q: hoc casu non posset exheredari quoniã reperiť exheredatus post mor tem: sed hoc dictũ non põt habere locũ qñ filius esset institutus in testamento ꝓ parte pure: q: tunc eius additio posset confirma re exheredationem vt. l. filius a patre. in vltimo, responso. ſ. codẽ. ergo necesse est intelligere ꝙ filius hic solus fuerit institutus. Sz cõtra hoc facit ſm Bald. in ꝓin. l. ꝙ quãdo filius est solus institutus si moritur viuente patre testamẽtum est in causa caduci: et incontinenti est anteq̃ nepos nascat vt. l. i. ſ. ꝓo scõ. C. de caducis tollẽ. ergo testamẽtum annullatur ꝓius: ex alia causa q̃ rum patur ex causa preteritionis: cũ ergo ꝓuisio galli fuerit inducta solũ vt ex preteritione ꝛ natiuitate postlbumi non rũpatur testamentum: vt patet expresse. ff. eo. ſ. ꝙ si is. ꝛ qõ semel est ruptum ex alia causa nõ possit amplius rũpi: vt. l. nã ꝛ si. ſ. rupendo. ſ. de in iusto testamẽto. videť ꝙ si frustratoria fuisset ꝓuisio rumperet testamentũ qõ non poteratrũpi cũ iam erat ruptum ex alia causa Sed ad ista dicta respõdẽt cõcorditer Jo. de imo. ꝛ Paul. de ca. hic ꝛ in principio. l. ꝙ etiã filio solo instituto ꝓuisio galli fuit ne cessaria, si testator volebat decedere cũ herede ex testõ: tz fatendũ sit ꝙ tunc ꝓuisio, nõ ꝓsumebit, aduersus nullitatẽ: que surge ret ex preteritione: sed aduersus eam que surgeret: q: testamẽtum esset in causa caduci vt dictum est. ¶ Sed ista respõsio non bene satisfacit rationi allegate per Bal. q: sicut patet. ff. ca. l. ſ. qõ si is ꝛ inferius. in. ſ. nunc de lege. consilium galli non fuit inductũ nisi ad tollendum nullitatẽ que poterat surgere ex capite preteritio nis: nec erat necessarium in alio casu q: testator volebat decedere testatus poterat sibi ꝓuidere per dationem coheredis vel sub stituti: ꝛ ideo est tenenda opi. Bal. in ꝓinci. istius legis. ꝓo qua videtur esse casus hic inquantũ iurisconsultus dicit ꝙ filius de bet esse ex aliqua parte institutus. Unde pondero ꝙ nõ solum di cit cũ instituendũ: sed etiã ex parte instituendum: nec vz ista conse quentia: exheredatio nõ potest fieri de filio quando nec filius nec alius est institutus: ergo filius solus potest institui vt habeat lo cũ consilium galli: nã ista stant simul ꝙ consilium galli nõ possit habere locũ filio exheredato ꝛ nullo instituto vno respectu: et qz etiã filio instituto non possit habere locum: idẽ consilium alio re spectu vz: q: frustra tũc ꝓuideret ne rumperetur testamentũ qõ ꝓius ex alio capite efficeretur nullum: vnde si bene ponderabis istum text. bic est casus ꝓo sententia Bald. non contra ipsum.

¶ † Quinto no. ꝙ filius vt saluetur consilium galli debet esse in stitutus: ꝛ ex hoc infertur cõtra Bart. ꝙ illa verba si filius meus me viuo moriatur: nõ inducunt tacitam institutionẽ que sufficiat: nec potes dicere sicut dicit hic Bart. ꝛ in ꝓin. huius legis quod tacita institutio sufficiat: q: hoc esset tollerabile si consilium galli posset procedere quando solus filius esset institutus: naz per illa verba tacita videreť inuitari ad totã hereditatem: sed cũ requira tur institutio filꝰ vt fiat ex parte et non in totũ vt. ſ. declarani in ꝓximo: naturaliter ex hoc sequit qõ iste text. nõ est intelligẽdus in institutione expressa qz illa tacita inuitatio ab intestato non re

¶ † Quinto no. ꝙ filius vt saluetur consilium galli debet esse in spicit aliquã partẽ. ¶ † Ultimo no. ꝙ quãdo filius viuens tem stitutus: ꝛ ex hoc infertur cõtra Bart. ꝙ illa verba si filius meus poꝛe testamẽti est preteritus: tz iste filius postea moriatur viuente me viuo moriatur: nõ inducunt tacitam institutionẽ que sufficiat: testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui nec potes dicere sicut dicit hic Bart. ꝛ in ꝓin. huius legis quod esset successurus ab intestato quod videtur cõtra ter. in. l. posthu. tacita institutio sufficiat: q: hoc esset tollerabile si consilium galli ſ. idem ꝛ circa. in vltimo responso in titu. ꝓximo. ꝛ hoc contra posset ꝓcedere quando solus filius esset institutus: naz per illa rium sentit hic Bal. sed Joan. de imo. sequitur hic diligentius: ꝛ verba tacita videreť inuitari ad totã hereditatem: sed cũ requira nititur respondere ꝙ isto tempoꝛe nõdum erat inducta illa ꝓui tur institutio filꝰ vt fiat ex parte et non in totũ vt. ſ. declarani in sio de equitate pretoria: vel dicas dicit ipse quod hoc qõ hic dicit ꝓximo: naturaliter ex hoc sequit qõ iste text. nõ est intelligẽdus est de rigoꝛe iuris ciuilis sicut dicit text. in. titu. de exhereda. liber. in institutione expressa qz illa tacita inuitatio ab intestato non re ſ. Sed contrarium loquitur de equitate pretoria que solutiones spicit aliquã partẽ. ¶ † Ultimo no. ꝙ quãdo filius viuens tem nullam afferunt nobis vtilitatem: ꝛ cũ contrariũ possit aliter eua poꝛe testamẽti est preteritus: tz iste filius postea moriatur viuente di est aliter dicendum: vt z ꝙ hic in. ſ. idem circa. cõfirmetur testa testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui mentum ex equitate pretoria: tamen hic nullo modo cõfirmatur, esset filius postea moriatur viuente testatoꝛe non confirmatur ꝛ est duplex: nõ different: quia in casu dicti versi. si testamentũ confir testm q̃uis sit institutus in eo ille qui matur ad confirmationem eius non concurrit nisi vna speciali esset filius postea moriatur viuente tas: sed hic cõcurreret duplex specialitas ex eadem causa ꝓpter testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui fauoꝛem testamenti ne rumpatur quod regulariter non est admit esset filius postea moriatur viuente tendum: vt. l. i. ꝛ ibi probatur. C. de do. promiſ. ꝛ per Barto. in. l. si testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui is qui ꝓ empto. de vsuca. Secunda ratio est quia facilius tolli esset filius postea moriatur viuente tur ꝓuilegium q̃ ius commune: vt. l. eius militis. ſ. militia. ſ. de testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui testamen. mili. vbi agitur similiter de confirmatione testamẽti: sed esset filius postea moriatur viuente ſm ista iura. institu. de posthu. nascituro, que ſm consilium galli testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui erat ius speciale videtur contra regulas iuris communis: vt in. ſ. esset filius postea moriatur viuente posthu. institu. de lega. ergo non est mirum si non ita faciliter con testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui firmabatur aliter institutio: et ideo posset attentari ꝙ cum hodie esset filius postea moriatur viuente de iure nouissimo posthumus alicnus indistincte possit institui: testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui vt institu. de bono. possessio. ſ. i. haberet locum dispositio illius. esset filius postea moriatur viuente ſ. idem et circa. que traberetur ad istum casum per interpretatio testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui nem passinam: super hoc tamen est cogitandum. ¶ Jn glo. po esset filius postea moriatur viuente sita super verbo dũtaxat in fi. glo. ista sentit ſm doct. ꝙ etiam ho testatoꝛe non confirmatur testm q̃uis sit institutus in eo ille qui die emancipatus preteritus non dicat testamentũ nullum: dequo

arti. dic

articu. dic vt dixi plenius in. ſ. quid si tñ. ff. eo. ꝛ qz si bene memini ibi dixi Bar. hic sentire simpliciter ꝙ testm de iure nouissimo seu per fit nullũ qñ in vltimis verbis istius. q. quã tractat hic ipse di cit ꝙ ter. in corpore indistincte loquiť nec restringit se ad suos: nũc ſideratis ꝛ: eius verbis suis dico eum sentire sicut dixit in. l. filio preterito. qõ sit distinguendũ vtrũ sit ꝑteritus cũ cã vel nõ qõ ptz qz ante ista verba ipse dicit opi. Dy. esse verã qui ita distinxit cete rã dic vt dixi in. ſ. qd fit. ¶ Jn gl. vltio. super verbo liberi. ibi: vel dic ꝙ liberi nepotũ ista expositio magis ꝓbꝫ quã precedens qz sic exponẽdo non trãsponitur ter. ꝛ dictio quoꝛ manifeste ostendit qõ iuriscõsult⁹ loquiť de liberis nepotis vel ꝓnepotis ꝑteriti. Si aũt sequereris ꝓimũ intellectũ tũc ista dictio quorum nõ refertur ad nepotes ꝛ ꝓnepotes: de qb⁹ in ꝓcedẽtibus. fit mẽtio: itellige vt illa relatio respiciat liberos ipsoꝛ. Sed refertur ad ꝑdictos ꝛ ad ver bũ institutionẽ ꝛ trãsponiť ter. hoc mõ quoꝛ. f. nepotũ ꝛ ꝓnepotũ instõnẽ nũq̃ exigem⁹ si liberi. f. ꝓimi grad⁹ hẽdes instituant.

Nunc de lege.

Siue nepos nascitur⁹ institutur filio iã mortuo siue filio viuo post ea tñ moriente anteq̃ nascať nepos: dũmodo nascať viuo testoꝛe vz instõ ex ꝓuisione ꝓimi capitis. l. velleia. ꝛ diuidiť in quatuoꝛ partes. Jn ꝓima ꝛ inuat materiã nouã ad precedẽtẽ. Jn secũda ponit mẽtẽ vtriusq̃ capitis. l. velleia. Jn tertia tractat de ꝓimo capite. Jn quarta de secũdo capite. scõa ibi: que voluit. tertia ibi: ꝛ vť. quarta ibi: etiã si a parente. ꝛ ilia tertia pars diuidiť in. v. Jn ꝓima ponit mentẽ ꝓimi capitis. ¶ Jn scõa ꝙ modũ illationis subñcit rem exẽplo. Jn tertia q̃ ꝓius dixerat declarat ſm Dyn. vel ſm Bar. ostẽdit quid addat lex velleia. l. vij. tabu. Jn quarta ꝓbat mentẽ. l. velleia. ꝙ rõnẽ boc est quid intẽdat inducere. l. velle. Jn quinta ꝓbat intẽtionẽ. d. l. ex verbis ei⁹. Scõa ibi: ergo. Ter tia ibi: vt non solum. Quarta ibi: quid enim. Quinta ibi: nam ꝛ sic.

51 ¶ † Nõ. j. ſm moder. bic qõ substitutio facta in vnum casum in persona substituti non extendiť ad alium casum. nec ꝓmissio. l. fa cta in vno casu trahitur ad aliũ. si enim substitutio facta ſm ꝛ silium galli de posthumo nascituro post mortẽ testatoꝛis possit extendi ad posthumũ q in vita testatoꝛis nõ fuisset opus ꝓuisione. l. vel leia. tz ꝓuisio facta in vno casu in persona ei? cui fit substitutio tra hatur ad alium casum: vt ꝓz. ff. eo. l. ſ. qd si tñ. ꝛ hãc differentiã fa ciť Bar. in ꝓin. istiꝰ legis: vt plenius ibi diximus. ¶ Scõo no. ꝛ semp tene mẽti qõ dispositio. l. q in vna clausula vel vna forma verboꝛ puidet in diuersis casib⁹ vel diuersis ꝓsonis dñ continere vnum capitulũ tz in dispositione boꝛ distinguatur aliter: vt in. l. iij. ſ. fi lius. ff. eo. Sup quo vide quod no. Bar. in. l. aurelius. ſ. idẽ q̃sit. ff. de lib. leg. facit ad id qõ no. in. l. i. ſ. si plura. ff. ad turpi. ꝛ ꝙ bald.

52 in. l. ordinarꝫ. in fi. C. de rei vendi. ¶ † Tertio no. in ver. nõ solũ. qõ qñ secunda lex continet idẽ qõ ꝓima dũmodo aliquid addat nõ dť esse superflua quinimo hoc ꝓbatur q̃ respectu eius qõ cõ tinetur in ꝓima. l. ler noua inducit nouũ ius ꝛ nouã dispositionẽ. de quo vide quod subtiliter scribit barto. in. l. i. in ꝓin. ff. ad. l. fal. ꝛ ego plene scripsi in. c. i. de rescrip. in repe. mea. ¶ † Quarto no. ꝙ verba. l. in dubio debent interpretari taliter vt lex intelligatur esse rationabilis: ꝛ vt aliquid operet ꝛ ultra. l. veterẽ. cõcoꝛdat ter. in. c. si papa. de ꝓmiule. lib. vi. ꝛ in. l. si qñ. in ꝓin. de leg. i. ¶ † Quinto no. qõ qñ lex facit mentionẽ de aliqua sub certa qualitate cõplecti tur ꝓsona cui illa qualitas inberet nõ simpliciter sed ſm quid. i. ali quo casu. Unde vides hic qõ cõ. l. velle. faciat mẽtionẽ de posthu mis qui sunt nascituri sui invita aui cõplectitur illos qui non sunt absolute nascituri sui: tz aliquo casu ꝓñt nasci sui ꝛ aliquo casu nõ esset ex ꝓpꝛietate sermonis ſm lecturã cõem. Sz hoc vť falsum: qz illud qõ est tale non simpliciter tz ſm qd non dť ꝓpꝛie tale: tz impꝛopꝛie ꝛ ficte: ꝛ nõ cõprehẽditur sub simplici dispositione que disponit de hac tali: vt est casus in. l. sed ꝛ si hac. ff. patronus. ff. de in ius vo. ꝛ in. l. iij. ſ. hec. ff. de nego. gest. ſm intellectũ Bal. in. ſ. sed si is. ff. eo. ꝛ colligitur ista doctrina bar. in. l. si maritus. ſ. legis iulie. f. de adul. ꝛ in. l. si is q ꝓ emptoꝛe. f. de vsu. cũ ergo posthu mus qui in oẽm euẽtum non esset nascituruꝰ suus nõ posset dici suus simpliciter sed ſm quid. i. si filius ꝓmoꝛietur in vita testato ris ex ꝓpꝛietate vboꝛ nõ videtur cõprehendi in casu. l. velleia. tz ex mente. l. ꝛ ex larga significatione vocabuli: vt plenius. f. dicam. ¶ Jn glo. i. ibi: primũ. qñ filio ꝛc. moder. bic dicit Bart. sentire qõ iste primus casus non cõprehenditur in. l. velleia. sed fit mẽtio de ipso in ver. vt non solũ. ꝓpter id qõ additur ei per. l. velleia. nã etiã ante hãc. l. ꝛ ante cõsilium galli ex dispositione. l. vij. tab. posthumus q simpliciter erat nascituruꝰ suus poterat institui inter. ſ. posthumo. insti. de leg. ꝛ insti. de bo. poſ. in ꝓin. vñ superflua fuis set ꝓuisio. l. velle. in hoc casu: ipse aũt dicit qõ iste casus cõprehẽ ditur sub verbis. l. velleia. sed non sua mente. ꝛ adducit text. f. in ea. l. ſ. ille casus. in ver. deniq̃. Tu autem aduerte: q: licet hic Bart. in diuisione huius ter. videatur sentire id qõ dicit iste doc. inferi⁹: tñ expresse fatetur qõ ꝓimũ. c. l. velle. cõtinet ista duo: nec dicit mi nus vnũ capitulũ ꝓpter hoc sicut dixi in not. Preterea dicere qõ iste casus cõprehendatur sub vbis ꝛ nõ sub mẽte multũ repugnat textui in vť. nõ solũ. in vbo notaueriť. qõ vť ꝓprie significare po luntatẽ legis. Nõ ob. ter. l. ſ. deniq̃. quia fateor ꝙ ſm casũ indu xit velleius de nouo ꝛ non ꝓmũ: sed ꝓ hoc nõ sequit qõ disposue erit super ꝓio als ꝛducto: nec ẽ hoc icõueniẽs nec dť lex superflua ex quo alqd ad dit vltra vt dixi in notabilibus. ¶ Jn glo. posita super verbo qui ibi: sed potes dicere ꝛc. banc glo. approbant hic cõter doc. dicẽtes ꝙ iste est scõs casus q cõprehenditur non solũ ex mente: tz ex verbis. l. velleia. ꝛ vltra rõnem assignatã in glo. ad ducit Barto. aliam: q: si verba. l. cõplecterenť primũ casum ouꝛ taxat dispositio. l. velleia. quoad ꝑba esset quasi inutilis: qñ idem erat dispositũ ꝓius p. l. vij. tabularũ: vcz ꝙ posthumus qui erat nasciturus suus oino posset institui: vt in iuribus. ff. allega. mihi placet opi. Also. in isto casu. Jdeo cuius fundamẽto est bene de clarandus ter. in versi. ergo ꝛ in versi. nam ꝛ si. ꝛ incipiendo a ꝓi mo versic. dico ꝙ ibi non ponit exemplũ ꝓioris dicti ſicut dicunt doc. nã tunc illatio fuit facienda simpliciter ꝛ dictio ꝛ: non deberet esse ante verbũ verius q̃ connectit aliã rationẽ alteri: sed debuisset ita dici: ergo si nepos nascituruꝰ instituitur viuẽte patre ꝛ postea premoꝛitur aliquo modo vel saltẽ minus q̃ fieri põt: dico qõ in il lo verbo ergo fit illatio ad quẽstionem de qua dubitatur cui rñdeť in ver. ꝛ verius. ꝛ fit isto modo: q: ꝓimũ caput. l. velleia. permittit institui posthumos q si non nascerentur essent futuri hẽredes sui, ꝛ ista verba erant ambigua ꝛ videbantur, ꝓima facie significare posthumos qui oino futuri essent sui hẽredes. ideo ꝓbabiliter dubitatur de casu sequẽti vt̃z cõprehendatur sub verbis. l. velleia. f. qñ instituit⁹ nascituruꝰ viuo patre q: iste non est futuruꝰ oino suus si nascatur. sed poterit nasci suus si ꝑ ꝓmoꝛiatur ꝛ po terit nasci nõ suus si nascatur tpe vite patris. ꝛ huic qõni rñdeatur in ver. ꝛ verius. ꝛ fm istũ modũ eligendi non est necesse subaudire nisi vnũ verbũ in ꝓin. q: si ter. dũ dicit ergo diverat qd ergo. Ista litera clarissime ꝓcederet: ꝛ ex ista lectura ꝓz qõ in ꝓversic. ꝛ videꝛ tur iurisconsult⁹ non affirmat qõ nepos q̃ instituit tpe vite ꝑis cõprehẽdat sub verbis: tz potiⁿ monet dubiũ quasi verba. l. velle, ꝓia facie boc nõ ſ significent vel saltim fuit dubia qõ ad istũ casus, Scõo debes scire qõ ad intellectum versi. nam ꝛ si. qõ iste versicu. in illa dictione etiã si: exponitur ꝓpliciter vno modo fz Bar. hic qui dicit qõ illa dictio ꝛ si: exponitur ꝓio certe sicut in. ſ. fortitan. ff. eo. ꝛ ſm istã expositionẽ iste ter. ꝓbaret intẽtionẽ doc. tz ista ex positio nõ est amplectenda: qz tz aliqñ vna dictio ponatur ꝓ alꝛa tera: vt. l. eas causas. cũ ibi no. de condi. ꝛ demon. bocth. non dz fie ri qñ ter. nõ põt stare ꝓpꝛie a cuius vbis non est recedẽdũ cũ po test ꝓpꝛie intelligi: vt. l. nõ aliter. f. de lega. iij. ꝛ plene ꝙ bar. in. l. non dubium. C. de legi. sed vt ostendã inferius iste ter. potest stare ꝓpꝛie: ergo non est impꝛopꝛiandus isto modo. ista enim dictio ꝛ si de sui natura est dictio aduersatiua: ꝛ idẽ ipsa tat qõ licet vel quã uis. vt. l. ſcire opꝫ. ff. ꝛ si maxime. ff. de excusatio. tut. ꝛ. l. nam ꝛ si in ꝓin. f. ti. j. Scõo modo exponitur ista dictio ꝓ gl. in ver. nam ꝛ si: vt stet aduersatiue ꝓ tz ꝛ tz gl. ista exponẽdo adducit istum text. ꝓ opi. sua ꝛ est sensus. nam tz ista verba sint i. l. velle. vt. f. postea subñciuntur: nepos tñ qui nascitur mortuo patre admittitur licet fuerit institutus viuo patre: q: ꝛ ipse nascitur suus: ꝛ sic comprehẽ ditur in verbis. l. sed ista expositio licet sit bona in ꝓinc. subaudit tñ ad ter. i fi. id qõ ter. nõ dicit. vñ etiã ista nõ est subaudiẽda ꝛ ter. põt simpliꝫ currere sine subauditione: ꝛ iõ tu dicꝛ meli⁹? q: sine vl la subauditiõe sensus lr̃e est iste. Probatũ est. ff. in ver. qd enim. qõ mẽs. l. velle. ꝛ rõ ꝓpter quã illa. l. fuit cõdita bz locũ ẽt in isto casu. scõo nũc in isto ver. iuriscõsult⁹, ꝓbat qõ ista est mens. l. velle. alio modo q̃ ꝓ rõnẽ expssam in. o. l. ꝛ arguit sic. tz verba. l. velle. ꝓmit tant institui eũ qui su⁹ nascitur⁹ est: ꝛ prima facie nõ videať cõpre hẽdere casum scõm nec cõprehẽdant ex. ꝓpꝛietate verboꝛũ qõ fi gnificat ista dictio aduersatiua ꝛ fit: ut ex mẽte. l. est qõ cõprehẽda tur iste scõs casus. ꝛ hoc ꝓbat in ver. etiã isto modo. qñ in scõo ca pite. l. velle. de quo fit expssius mentio in. ſ. ꝛ bene. ꝛ. ſ. ille casus. f. eo. ꝓmittitur institui vel potius institut⁹? nõ rũpit ille q tpe natiui tatis non erat suus: dũmodo ficte postea nascatur suus: si ergo fi cta natiuitas seu suitas q̃ causatur ex ficta natiuitate bo. ꝓiuile giũ vt institutio facta ꝓius de nõ suo valeat tanq̃ de suo: ergo multoforti⁹ hoc dz cõcedi ꝛ vť fuisse ex mẽte ꝓimi capitis vt ille q ex postfacto vere nascitur su⁹ potuerit institui: tz tpe institutionis nõ esset oino nascitur⁹ suus. Et ꝓista opi. in qua cõcludiť fz a30. q̃ secũdus casus nõ cõprehẽditur ex verbis sed ex mẽte. l. velle. fa cit optime rõ subtilis. nã si. l. velle. diviſſet qõ posthum⁹ nascitur⁹ qui posset nasci suus ꝓmitteretur institui: tũc sine dubio ex ꝓpꝛie tate verboꝛ iste posthum⁹ q in oẽm euentũ non nasceretur su⁹ pos set institui: tz cũ verba. l. ita dicãt posthum⁹ qui est nascitur⁹ suus ista verba significãt qõ tpe testamẽti debeat adesse qualitas certa qõ ille qui instituiť fit nascitur⁹ suus: q̃ qualitas nõ põt inesse sal tẽ a parẽtib⁹ ꝛ certitudinaliter illi q põt nasci su⁹ ꝛ nõ su⁹ imo ni hilomin⁹ põt inesse cũ habit⁹ istius posthumi habeat se ad ꝛia: ꝛ iõ ex verbis. l. velle. nõ cõpetebat huic posthumo hoc ꝓuilegiũ: q: qñ qualitas dz adesse in dispõne certo tpe non sufficit eã supue nire ex postfacto. vt. l. titius. ꝛ ibi per Bar. f. de testa. mili. ꝛ in. l. in delicti. ſ. si extraneus. ff. de noxa. et ista ratio melioꝛ est qꝫ illa que

Universidad de Deusto
Biblioteca

fuit tacta in no. qꝛ qꝫ ibi dixi fuit de eo q est talis sim pliciter ꝛ ꝫ qd nō cadit in ꝓfi cōsideratione: qm̄ tpe testamēti ꝓfectum⁹ nō est suus aliquo casu: ꝛ tpe natiuitatis est seru⁹ simpliciter: vñ dic vt prime dixi. ¶ In ea. glo. ibi: ꝑdictis apparet ꝛc. ꝛ ibi: ꝫ tamē ꝫ locū ſnia ſm Bug. iſta opi. reꝓbēdit ꝛ merito ab oib⁹: ꝛ vltra rōnes doc. adde aliā rōnē: qꝛ cū inferius in ver. etiā. ꝛ in ver. ꝛ bene. dicatur exꝑſſe q⁹ iſte casus fuit ꝓuiſus ꝑ verba ſecūdi capitis. ꝛ ſimiliter in. ℌ. ille casus. diſpō ꝓmi capitis nō cōplectit hunc casum: ꝛ ſi alꝫ cōplecteretur: qꝛ ſiue ꝑcedat ſiue ſequatur diſpoſitio generalis in ea, l. nō referk ad ea ſup quibus in alio. c. ſpecialiter. ꝛ exꝑſſe fuit diſpoſitum: vt. l. talis ſcriptura. in fi. ſ. de leg. i. ꝛ. l. ſanctio legū. ꝛ ibi per Bar. ſ. de penis. ꝛ ꝑ eundē in. l. i. ſ. hoc aūt edictū. ſ. de no. ope. nū. ¶ Preterea diſpoſitio ꝓmi capitis loquit de eo qui naſcitur ſuus: ſed in tertio casu nepos nō naſcitur ſuus: ió nō cōprehenditur ſub verbis. l. ꝛ hanc rōnem tāgit hic contra Alex. nec vꝫ reſpōſio Alex. q dicit q⁹ verbū naſci ponitur ꝑ agnasci. i. ꝓ⁹ ſucceſſiōe ꝑ quā ſuccedit nepos in locum filij qui eſt quedā ficta natiuitas: vt. l. poſthumor. ſ. titu. i. nā hoc videtur poſſe dici: qꝛ ſicut fuit declaratū in. ℌ. q⁹ ſi is. ℌ. co. l. in fauorē teſtamenti cōſeruandi diſpoſitio facta in casu vero trahatur ad fictū: non tñ ita faciliter diſpoſitio facta de vna ꝑſona vera trahitur ad aliā ꝑſonā fictā: ſed qꝛ hoc videk cōtra ea q̄ dicit doc. in. ℌ. ſi eius. ℌ. c. vbi diſpō factā de eo q vere naſcitur poſt mortē trahitur ad eum qui ficte naſcitur poſt mortē: ió ꝑcedēs ratio quā aſſignani eſt melior: ſi tamē velles defendere hanc rōnē debes dicere vt. d. Paul. de caſt. in. d. ℌ. ſi quis. qò illud eſt ibi ex. exꝑſſa ſupletione iuriſcon.

a ¶ Femia excludit a feudo. adde an ſuccedit i feudo vide bal. i. l. quoties. de ſnis ꝛ leg. Rapha. cu. cōſi. cxxvij. inci. ℌ ſultis. ꝛ infra ſcriptis. raph. ful. ſ. cccv. i ci. Nobles ó forciate. bal. ꝑſi. cccl xxv. incip. factuꝫ tale eſt. i. iij. vol. ang. ſ. cclxiij. inc. ꝓi et⁹ talis eſt. Lud. ro. ꝓſi. xxiij. incipi. viſo ſueſtitu re tenore. pe tr⁹ de an. ſ. clxxiij. inci. do. Lazari⁹. Cal. ſ. iij. in ti. de feudis. inci. an femina de iure. pau. de caſt. ꝑſi. cix. inci. q̄ multa ſcripta fuerit. Aler. de imo. ꝓſi. xxx. inci. oē datū in. i. vol. idez Aler. ꝑſi. i cip. pōdera tis his q̄ in v. vol. phili. cor. cōſi. xvi. inc. apta frō a te i. i. vo. idē phil. ſ. cxvi inci. circa pñ tē ꝛ ſultatione in. ij. vol. Soci. ꝓſi. xix inci. ꝓ deci. ꝓdicta. i ꝓmo vo. idem ſoc. ſ. cclvij. inc. vtiſis in ſtiſis romanor. in. ij. volu. frā. de cur te ꝓſi. xlviij. incipi. Dux Mediolani philippus.

¶ In glo. poſita ſup verbo. nā ꝛ fi. ibi: neptis ꝛ filia videtur inſtitu. no. iſtā glo. ℌ m Bal. q⁹ appellatione virilis ſexus. i. ei⁹ qui eſt ex virili ſexu cōprehēditur filia femina nata ex maſculo ꝛ ſimpliciter cōprehendetur ꝓneptis nata ex nepote maſculo. Et ꝓ hoc arguit q⁹ ſi aliquis accepit emphyteoſim ꝑ ſe ꝛ deſcēdentibus ꝓ virile ſexū: vel deſcēdentib⁹ virilis ſexus filia vel neptis femina nata ex maſculo ſub iſta cōceſſione cōprehēdetur. Sed annexit hic ¶ Dau. de ca. pulcb. ꝛ. q. qd ſi aliqs recepit emphyteoſim ꝑ ſe ꝛ filijs ꝛ deſcēdētibus maſculis: vtrū ſub iſta cōceſſiōe cōprehēdatur nepos maſculus natus ex femina: quā queſtionē mouet ſpe. in ti. de loca. ℌ. nunc aliqua. ver. celvi. ꝛ ibi determinat q⁹ talis nepos maſculus non admittitur. idē tenuit Joā. an. in ſimili. q. in addi. ſpe. ſuper rub. de teſt. in vlti. col. vbi dicit q⁹ ſi aliquis ſubſtituit filio moꝛienti ſine filijs titiū ꝛ eius deſcēdētes maſculos ꝓpter iſtā qualitatem maſculi mens teſtatoꝛis videtur eſſe q⁹ hereditas nō tranſeat ad alios q nō ſunt de domo ꝛ ſanguine ſubſtituti. Idem tenuit Bal. in. l. j. C. de condi. inſer. ꝛ ſequitur ¶ Dau. de ca. hic qui dicit ſe ita cōſuliſſe. illa rōne potiſſime quia nepo⁹ non debet eſſe melioris cōditionis q⁹ filia: vt. l. ſi viua matre. C. de bo. ma. ꝛ hāc ſniam in emphyteoſi ſequitur bal. exꝑſſe in aut. ſi quas ruinas in. vj. char. C. de ſacro. ſan. eccle. ꝛ ang. in. l. ſed ſi hoc. ℌ. liberos. ℌ. de in ius vo. ꝛ ambo allegat Spe. in loco ꝓallegato. Sz iſta ratio poſſet reuocari in dubiū in caſu emphyteoſis: qꝛ iſta ꝓuiſione homīis nō eſt neceſſe q⁹ nepos ſuccedat ex perſona matris. Sed vi detur vocari ex perſona ꝓpria: ergo qualitas materna non videtur ei obſtare: vt ſentit Bart. exꝑſſe in. l. libelloz. ſ. de verb. ſig. cuius dicta reuli in. ℌ. inſtituēs. ℌ. eo. Vñ Ey. ꝛ Bald. poſt eū in aut. ceſſante. C. de leg. here. dicūt q⁹ ſi conſuetudo eſt q⁹ maſculus ſuccedat in baronia ꝛ nō femina ſuperſtite maſculo: nepos maſculus ex ſoꝛore femina excludet neptem feminam ex alia ſoꝛore: ꝛ ſic manifeſte cōcludunt q⁹ appellatione maſculi venit maſculus ex femina quādo ſuccedit ex ꝑſona ſua ꝛ non ex loco ꝛ gradu matris ſue. Sed quicquid ipſi ſentiant in. d. autenti. ceſſante verioꝛ videtur eſſe opi. Specu. ꝛ Jo. an. ꝛ Bal. in locis alle. qꝛ illa verba nō videntur poſſe ſignificare aliud: nec ꝓpter aliud eſſe poſita niſi vt videretur deſcendentibus maſculis per lineam maſculinā: vñ in feudis videmus ꝛ qò quia femina excluditur a feudo⁹ etiā maſculus ex femina videtur excluſus: vt in. l. i. ℌ. hoc autē q feu. da. poſ. niſi feudū a principio fuerit effeminatum. i. habuerit originē a femina ꝛ ita lo quitur ter. allegatus in. c. i. de eo qui ſibi ꝛ her. ſuis. Sup quo vide qò no. bal. in. l. quoties. C. de ſuis ꝛ legi. Et bñ facit qò diximus in. ℌ. inſtituēs. ℌ. e. ꝛ ad ea que ibi dixi vide qò ponit ſing. Bal. in. l. ſcimus in ꝓin. in vlti. q. C. de inoffi. teſta. vbi dicit q⁹ ſi filia femina excluditur a ſtatuto ſtante maſculo ſi ſit data: qꝛ iſta qualitas donationis non pōt conuenire nepoti maſculo ex femina nō videk excludi ipſe a ſtatuto: qò dictū in dubitanter non eſſet verum qñ filius ex femina vellet ſuccedere vna cum patruo per ea que dixi in. ℌ. inſtituens. quoniā ſuccederet ex perſona matris ſue vnde in ſucceſſione deſcendentium iſtud dictum nō poſſet habere locum vt declarani in. d. ℌ. inſtituens. ſed quādo frater vel alius tranſuerſalis excluderet ſoꝛoꝛē a ſucceſſione fratris vel ſili⁹ ipſius fratris: tūc ſi filius ex femina vellet ſuccedere vna cuꝫ filio patrui ſui poſſet eſſe locus huic conſiderationi: ſed tamē attenta mente ſtatuti que eſt conſeruare hereditatē in agnatione nō credo q⁹ iſta opi. eſſet ſeruanda. ꝛ ad. q. noſtrā primo loco ſupra poſita vide ter. quē alle. hic ¶ Paul. de ca. in. l. ſi viua matre. C. de bo.

ma. vbi dꝛ q⁹ filius nō dꝛ eſſe deterioris cōditionis q̄ nepos na tus ꝛ intelligꝫ vbi eſt eadē rō in vtroq; ſicut vꝫ eſſe in caſu nō q⁹ ꝫ filia femina ꝛ maſculus ex ea quoad verba poſita in teſtō vel in ſctu videant differre: q̄ tū tū ad mentem teſtōis vel contrabentium videtur eſſe idē iuris ꝛ eadem ratio per ea que. ℌ. dixi.

Etiam. Nepos vel ꝓnepos ex filio q eſt natus tpe teſtamēti viuo pr̄e vel auo ſuo vl etiā viuo vtroq; eſt ꝓnepos pōt inſtitui ꝛ nō rumpit teſtū: ꝫ filius vel nepos vel ambo ꝑceder̄teum tpe teſtamēti dūmodo ſint ſublati de medio viuēte teſtōre: ſi tū filius ꝓmoꝛiaſ nepoti vt valeat ſubſtō ꝓnepotis neceſſe eſt nepotē moꝛientē viuo auo eſſe inſtitutū aut exhered̄atū. b. d. ꝛ diuidit in quatuoꝛ ptes ꝓncipales. ſcōa eſt ibi: ꝛ ita. 54 tertia ibi: ꝛ bñ. quarta ibi: nec ſolū. ¶ Primo no. ibi: ꝛ ita inter ꝓtādū eſt. q⁹ interꝑetatio aliq̄ ponit ꝑ congrua verbi expōne ꝛ vocaꝛ iſta interꝑetatio declaratiua ℌm gl. in. l. j. de oꝛi. iur. ꝛ in l. i. ſ. q operas. j. ad tertul. ꝛ vocaꝛ iſta interꝑetatio intrinſeca ℌm Bal. hic que ꝫ etiā locū in ſtatutis intellige exoꝛbitantib⁹ a iure cōi: vt hic dicit Moder. ꝛ de iſta interꝑetatione agit Bart. in. l. oēs populi in. vj. q. ꝓin. in. ver. tertio quero. ℌ. de iuſti. ꝛ iur. circa quā tene mēti tria vltra doc. ¶ Primū eſt q⁹ quia iſta interꝑetatio ineſt ipſi diſpoſitioni: ideo hūs terminū ad ponendū ꝛ articulandum pōt declarare diſpoſitionē ꝛ articulum poſt lapſum termi num: vt elegāter declarat Jo. an. in addi. ſpe. in ti. de teſti. ℌ. nunc videdum. ver. boc quoq; ꝛ tenet Bald. in. l. i. ℌ. huius ſtudij. ℌ. de inſti. ꝛ iure. Scōo debes ſcire q⁹ iſta interꝑtatio congruens nunq; vꝫ ecclūa ſ ſtatutū vel lex dicat q⁹ verba nō poſſent gloſſari vel interꝑetari vt eſt caſus no. in cle. exiuit. de ver. ſig. quā ad hoc pō derat bal. in auf. ſi qua mulier. C. de ſacroſan. eccle. ꝛ vide qò ipſe idē not. in. l. milites. C. de teſta. mi. ꝛ in. l. maximū vitiū. C. de libe. ꝓte. ꝛ de. q. vide bar. in. d. l. oēs populi. in vlti. q. alſ. ꝛ verius in ſi. vj. q. ꝓin. Tertiū eſt q⁹ interꝑetatio declaratiua vl̄ exꝑoſitiua non habet locū vbi verba ſunt certa ꝛ clara: vt. l. ille aut ille. ℌ. cuꝫ ter. verbis. ꝛ de. le. iij. ꝛ. l. quicqd aſtrin. j. de ver. ob. ita tradit bar. multa ponēs ſoleniter circa iſtā materiā in. l. ab executoꝛe in ꝓin. j. de ap. qò vꝫ ℌ iſtū text. nā hic vt ꝓz in verſi. ꝛ bñ. ℌ. videndum. verba ſcōi capitis ſunt ſatis clara q⁹ ſuus deſinit eſſe ſuus libe ri eius ſuccedětes in ſuitate nō rūpit teſtū. qd eſt ergo opus interꝑetatione aut cur dicit Secundo ſe interꝑetari q⁹ ꝓnepos ſuccedendo in locū patris vel aui nō rūpat: certe nō pōt aliter r̄ſponderi niſi q⁹ poterat dubitari q⁹ ſub illis verbis liberi eius cōprehenderentur dūtaxat liberi iīmediate pertinētes ad eū. ſ. filiū ꝓpter natūrā genitiui. de qua in. l. cenſoria. j. de verb. ſig. ſed iſta rñſio non pōt ſtare: qꝛ iſta interꝑtatio vt patet. ex ter. reſpicit etiā caſum qñ ꝓnepos ſuccedit immediate in ſuitate patr̄ſ ſuo. ſ. nepoti: vñ cogi tandū eſt ꝑ ſolutione. ¶ Scōo no. q⁹ illud dꝛ cōtineri in verbis legis qò cōprehēdīt in oratione indefinite poſita in. l. vtrū aūt cō ꝓhēdāt ex ꝓpietate vocabuli vel ex interꝑtatione vide ꝑ Bar. 55 in. l. ſi plurib⁹. j. ò leg. ij. ꝛ in. l. oēs ꝑſi. ℌ. de iu. ꝛ iure. ¶ Ultio no. in verſi. dūmodo ꝛc. q⁹ ſi teſtū annullaſ ex ꝓteritione eius qui agnaſcitur i ꝑita teſtōis: ꝫ ille poſtea moꝛiaſ viuo teſtōre: ſubſtitutio: tū facta in teſtō nō validaſ qò vꝫ ℌ text. in. l. poſthumus in ꝓin. j. ti. ꝓxi. vbi. dꝛ q⁹ ſi poſthumus natus rūpit teſtū q: eſt ꝑte ritus ipſo moꝛiēte in vita teſtōis cōfirmaſ teſtū: ergo idē in eo q agnaſcit. i. ficte de nouo naſcit q⁹ efficit ſuus. difficile ℌ inm eſt qò tangit hic Joā. de imo. ꝛ refert quoſdā dicere q⁹ ille ter. loquit de cōfirmatione teſtamēti reſpectu primi gradus ſed reſpectu ſubſtitutionis nō confirmaſ teſtū: que opi. reꝓhendit in. l. ſi poſthumos. ꝛ in. l. ſi a primo. ℌ. e. q⁹ etiā ℌirmādo ſubſtōnē a qua debet incipere teſtū vertit fauoꝛ publicus ℌeruationis teſtamēti: vnde ipſe r̄ſpondet: vt in ſili. q. r̄ſdit in. ℌ. in oībus. ℌ. co. vꝫ iſte ter. loquit de rigoꝛe ille de equitate ꝓtoria vel pōt dici q⁹ ꝑ ſtitus legis non emanauerat adhuc illa ꝓuiſio: q̄ r̄ſtiones hūt parū vtilitatis: vt vides ꝛ etiā diuinat ad iſtū text. qui ſimplr̄ dicit q⁹ ſubſtō non vꝫ nec apparet q⁹ tpe ſtitus legis nō eſſet inducta illa ꝓuiſio: vñ non poſſumus dicere r̄ſidendo ſozmal̄ q⁹ in caſu nō plus poſſit tum putari teſtōi ſi nō inſtituiſſet poſthumū naſcituꝝ de quo poterat aliquo mō dubitare vtrū naſceret. eſt etiā alia differēcia qꝛ inſtō facta in l. poſthumus. ſaluaſ ſub ea q̄litate ſub q̄ fuit facta: ſz inſtō ꝓnepotis hic nō ſaluaſ ſub eadē q̄litate ſed cū fuerit facta de ipſo tāq̄ de extraneo nūc ſaluaſ tāq̄ facta de ſuo vt nō rūpaſ teſtū ex eius ꝓteritione. ꝛ qꝛ hoc eſt pluſq̄ ſaluare inſtitutionē ꝓut fuit facta cō iuncta rōne ꝑcedenti pōt eſſe ſatis bona ratio dr̄ie inter iſtos caſus. ¶ In ter. ibi mortuis vtriuſq; glo. ꝛ doc. videnſ cōiter intelligere iſtum ter. qñ tempoꝛe teſti viuebāt filius nepos ꝛ ꝓnepos: ꝛ ſic in effectu text. in verſi. nec ſolum repetit eundē caſum declarando aliq̄d circa ipm. Sz iſte intellect⁹ repugnat litere vt dixi in poſitione casus: dicit em̄ iuriſcōſul. ſi ꝛ filium aut nepotem ꝛ ꝓnepotem ꝛc. que alternatiua manifeſte ſignificat q⁹ vſq; ab ver. ꝛ bene. filius ꝛ ꝓnepos erāt viui in hoc tū non eſt multa vis niſi q̄ ſtio ad intellectū litere qꝛ idē eſt ſenſus ꝛ qꝛ. ℌ. dixi in no. q⁹ verbum interꝑtandū hic nō videbatur poſſe ſtare: ſcias q⁹ doc. intelligunt interꝑtationē

interꝑtationē hic ponī ꝓ⁹ exēplificatione ei⁹ qò erat dictū in genere ꝓi⁹: qꝛ exēpla declarāt melius intentionē. l. ꝛ eſt tollerabilis iſta rñſio. vel dic vt dixi in no. ꝛ ad obiectionem quā feci in ℌium ſtum de quo illud verbū nō fuit poſitū niſi reſpectu vnius casus. ſ. q̄ñ ꝓnepos ſuccedebat in locū aui ſui: qꝛ tpe teſtī non viuebat nepos ſed ſolus filius ꝛ ꝓnepos: fecit aūt mentionem de alio caſuꝝ pſe cti⁹ explicaret ſententiā ſecūdi capitis. l. velleia. ꝛ qꝛ in verbo nec ſolum. dr̄ qò etiā ſi filiꝰ ꝓmoꝛiaſ nepoti vꝫ ſubſtō ꝓnepos fit inſtitutus vel exheredat⁹ debes intelligere ſm mod. dic⁹ bñ: q⁹ vt exheredatio nepotis valeret erat dat⁹ coberes pure ipſi nepoti ꝑ cui⁹ additionem poterat cōfirmari exheredatio: vt. l. filius a pr̄e. in vlt. r̄ſo. ℌ. co. Vel dicas qò ꝓnepos poſt mortē filij erat ſimpliciter ſubſtitut⁹ etiā in vita nepotis exheredati: ꝛ vt plene ītelligas iſtū ℌ. ſcias qò glo. in. ℌ. ille casus. j. eo. in ꝓima gl. vult qò ſcōs caput l. velle. de quo nūc agit habeat locū ſi nepos viuat tēpoꝛe teſtame ti: ꝛ ꝑ illo tpe fit moꝛtu⁹. Sed hoc dictū nō pl̄z ¶ Dau. de ca. q tā git iſtā difficultatem qñ in iſto caſu nepos q erat ſuus tpe teſtamēti debebat inſtitui p. l. rū. tab. ergo ſuperflua erat ꝓuiſio. l. vel. ¶ Pro hoc adducit ter. in. l. poſthumoꝛ. in ſi. ti. ꝓxi. vbi ter. in ſi. dicit⁹ qò ꝓuiſio. l. velle. eſt qñ nepos efficitur ſu⁹ poſt teſtū. Ad ℌ etiā adducit iſtū ter. q ſupponit qò tpe teſti viuebāt filiꝰ ꝛ nepos: ꝛ ſz iſta dicta poſſint cauillari ꝛ euitari in diſputatiōe maxime q⁹ ℌm ꝓmū caput. l. velle. cōplectit id qò erat ꝓi⁹ diſpoſitū in. l. rū. tab. vt ꝑz exꝑreſſe in. ℌ. nūc de lege. ℌ. eo. Credo tū q⁹ ſit verisſima: ꝛ addo nouā rōnē vltra ipz: qꝛ in ter. nſo in ꝓin. ꝑ ſcōs caput. l. velle. inriſcon. dicit qò ille q naſcitur ꝑ editur rūpere teſtū. ꝛ idem de clarat exꝑreſſius in. ℌ. ille casus. j. eod. ℌ rūpere teſtū ſignificat qò teſtū a ꝑn. valuit: vt exꝑreſſe declaratur in. l. j. ꝛ. ij. j. tit. ꝓoꝛi. ergo datur intelligi qò lex velle. in ſcōo capite loquit de nepote qui non 56 erat ſu⁹ tpe teſtamēti. ¶ Jn text. ibi: ſi qs er ſuis hr̄dib⁹ ꝛc. hoc a vꝫ ꝑbari qò appellatione ſui heredis ⁊ non ꝓhēditur niſi ille q eſt inſtitut⁹ heres moꝛiēti: ꝛ eſt verū iſtud indiſtincte qñ ſit mētio heredis ſeu qñ quis vocaꝛ heres reſpectu viuētis: qꝛ de alio here de non poteſt intelligi: vt plene declarat hic Bar. ꝛ occaſione hic ſumpta plene tractat hic iſtū articulū vtrū applone heredis cō ꝓhendatur qlibet heres: ꝛ etiā heres heredis. Cuius dictis adde ꝛ ꝓmo inꝰtū dicit q⁹ qñ hoc nomen ꝑferk ſuper iure qò non trāſit niſi ad hr̄des ſanguis. i. ad filios ꝛ deſcēdētes tūc nō ꝓprehendik heres extraneꝰ: vt ꝓz in. c. i. de ſuc. feu. ꝛ in auf. de non alie. ℌ. emphyteoſim. Nā hic vꝫ eſſe limitandū in feudo qñ feudū eſſet datū ob ſeruitū incertū ſeruitiū ꝑſonale: quo caſu retinet naturaꝫ ſuāꝫ qñ eſſet datū. ꝑ ſtatione cēſus vel alicui⁹ rei eſtimabilis ſz ꝛ ſiſteret in ſpē tūc iſtud feudū nō retinet naturā feudi: ió transit ad heredem extraneū ſicut libell⁹ vel emphyteoſis. ita tradit ſingulariter Bal. in. c. i. ℌ. libellariū. extra de pa. ¶ ſtā. Et idē tz poſt Ey. in. l. liberti liberteꝛ. C. de ope. lib. dicit tñ ibi qò hoc eſt verum niſi forma inueſtiture repugnet vt q: ꝛ cedatur feudū vel emphyteoſis. ꝑ ſe ꝛ heredibus maſculis: tūc em̄ non ꝓhēdunt hr̄des extranei ſi ſolū deſcendentes maſculi. ꝛ ita dixit Ray. de foꝛ. cui⁹ dicta refert ꝛ ſequit hic bal. allegat ter. in. c. i. ℌ. ſi clitulus. qualiter olim feu. alie. pote. ſz Jo. de imo. hic ſolus reꝓhendit iſta dicta: qꝛ ℌm eū ter. allegat⁹ logtur in materia feudi. de cuius natura eſt vt non fiat trāſmiſſio ad hr̄dē extranei. Vñ in materia de ſui natura trāſmiſſibili videret iſtud vbū intelligendū de qlibet herede extraneo maſculo ex quo ꝓpietas verboꝛ patiꝰ ꝛ natura rei non repugnat: vt. l. non alr. de leg. iij. cū ſi. ſz iſta opi. ſapit manifeſtam abſurditatē: qꝛ ſequeret ℌm hoc qò filia teſtatoꝛis heres inſtituta excluderet ab emphyteoſi: qꝛ non ꝓhēdit ſub verbis: ꝛ tū heres penit⁹ extraneꝰ masculus admitteret: ꝛ ſic ꝓzſumeret qò reciꝑs vberius voluiſſet ꝓuidere extraneo maſculo ꝑ filie femine ℌ ter. in. l. cū acutiſſimi. C. de fideic. vbi non ſolū filius maſculꝰ exclu dit ſubſtitutū: ſed filia ꝛ neptis femina ꝛ h est exꝑreſſe de mēte Jo. and. in addi. ſz i rub. de teſt. ad fi. ꝛ ſpe. in ti. de loca. ℌ. nūc aliq̄. ℌ. celvi. q̄ dicta allegani tibi i. ℌ. ꝓxi. ꝓncc. dū dicūt qò ſi aligs recꝑit emphyteoſim ꝑ ſe ꝛ aliꝭ deſcendētib⁹ masculis ſub iſto nois masculoꝝ nō ꝓhēditur nepos masculꝰ ex filia: ergo multomi nus ꝓhendaꝫ penitꝰ extraneꝰ. Scōo adde qò ſi recipiēs inueſtiturā feudi recipiet eā ꝑ ſe ꝛ qualicūqꝫ hr̄de ꝛ ſucceſſore: iſta verba vlia videnſ ſignificare vt ꝓhēdātur etiā hr̄s extraneꝰ qnimo ꝛ ſingularis ſucceſſor: vt. l. qdā. ℌ. bis aūt. ℌ. ē de. ꝛ ita decidit ſingulariter Bal. i. c. ꝛperialē. in ꝓn. qualr̄ oli feu. alie. po. ¶ Pro q̄ ꝛclu ſione facit optime text. i ſi. i. c. i. de feu. nō ſtē ꝓpriā naturā feudi, ſione facit optime text. i ſi. i. c. i. de feu. nō ſtē ꝓpriā naturā feudi, vbi ſi ꝛceditur alicui feudū ꝑ ſe ꝛ heredib⁹ ſuis: ꝛ ꝓeo cui dederit iſta vba nō reſtringuñ ad eū cui poſſet dare ſz naturā feudi: ſed fa ciūt qò feudū amittit naturā ſuā ꝛ egredit terminos ſuos: ꝛ ita vꝫ dicēdū i ꝓpoſito. Cōtrariū tz idē bal. exꝑreſſe i. c. i. ℌ. donare. qualiter oli feu. alie. po. vbi dixit q⁹ ꝛceſſio fcā de feudo alicui ꝑ ſe ꝛ q⁹ buſcūqꝫ hr̄dib⁹ reſtrigit. l. babilib⁹. iuxta no. i. l. j. C. de fac. ſan. ec. vt in. l. j. ℌ. nūciatio. j. de no. ope. nū. ꝛ iſta opi. vꝫ ꝓbabilior: qꝛ qñ iſta vba q̄liſcūqꝫ qbuſcūqꝫ ꝛ filia: ꝓnt aligd opari nūq̄ videnſ ba bilitare ꝓſonā alſ⁹ inhabilē. ter. eſt no. quē ibi pōderat bar. ad hoc i. l. ij. ℌ. qò ait ꝓ⁹. ℌ. g ſatisd. co. ꝛ ē gl. ord. quā ibi approbat bar.

in. l. iij. C. de fide inſtru. ꝛ iure haſte fil. lib. e. ꝛ in. l. i. ꝛ ibi ꝑ bal. C. de ſi. inſtr. Sz iſta vba poſſunt ſignificare aligd abſqꝫ eo qò mutent naturā feu. ergo ita ſunt interꝑtāda: ꝓnt eiſi ꝓhēdere ſuccedē tē de iure ciuili ꝛ ꝓtorio. Jtē filiū cui reſtituit hereditas ex fideicō miſſo: ad qò fortē alſ feudū nō trāſiret: iurta no. in. l. ſi ꝓponi. i ꝓn ci. j. ad treb. ꝓnt etiā ꝓhēdere inſtitutū in ꝛ certa de quo alias dubitatur vtrū alſ veniat ſub appellatione heredis in emphyteo ſim receptā ꝑ ſe ꝛ heredib⁹: vt. j. dicā. Tertio adde inquātū Bar. hic dicit qò iō in. l. in annalib⁹. C. de leg. diſpō ꝓlectit heredē extraneū: qꝛ ibi res de ſui natura erat trāſmiſſibilis ex natura diſpoſitionis: qꝛ legatū annuū eſt ꝛditionabile. nā illa. l. ꝛtinentiꝭ. vꝫ allegari ad intellectū ſcḃe ꝛclusionis in qua ꝓme ſcripſi: qꝛ aliud eſt qò res ſui natura nō ſit trāſitoria niſi ad certū gen⁹ heredū: ſi cut in feudo ꝛ aliud qò nullo modo ſit tranſitoria ad aliquē. ꝓio caſu. ꝓcdit. ℌ. dicta in illa ꝛclusione. ſcḃo casu non ꝑceder̄t: qꝛ cū res pariformiter nō poſſit trāſire ad filios ſicut ad extraneos: ⁊re magis ſi ſit mētio de herede cōprehēdat filius ꝑ extrane⁹ nō po teſt red di rō. ꝛ ió ter. in. l. ſtipl̄o iſta. ℌ. ſi gs ita. de vb. ob. ꝛ in. l. antiquitas. C. de vſufruc. ſilr̄ dicūt qò cōprehēdat ꝓmus here: qò ꝓbat manifeſte in. d. l. in annalib⁹. nō legatuz annuū. de quo ibi ſi ſit pauperi vꝫ fieri ad alimēta: vt. l. cū hi. ℌ. ſi cui. ꝛ ibi ꝑ glo. ꝛ doc. ℌ. de tranſac. legatū aūt alimētoꝝ ſine dubio ex natura ipſius rei non tranſit ad heredē: ꝛ finitur cū ꝑſona. ꝛ tū trāſit ibi ad oēs heredes. Vñ niſi reſtringas illū ter. in legato annuo qò nō ſit ad ali menta q reſtrictio a nullo ſit: ibi eſt caſus ꝓ iſta cōclusione: melꝰ aūt cadebat iſta obiectio circa. ij. q. i q̄ bar. cōcludit qò appellatiō heredis nō ꝓhendit heres hr̄dis qñ diſpō ſit ſup his q nō trā ſeūt ad heredē ſui natura: ꝑ. l. antigtas. C. de vſufru. nā legatū alimentoꝝ eſt hmōi. ꝛ tū trāſit ad heredē heredis: vñ bal. dixit in. d. l. in annalib⁹. q⁹ ſolutio quā dat hic Bar. ad illā. l. nihil vs. Et ió ipſe ſoluit ꝛ melꝰ q⁹ in. l. antigtas. ℌ nō ſurgit ex natura rei q̄ non ſit trāſmiſſibilis: ſz ex natura ꝓpietatis retētē ne ꝓpetuo ſit inutilis. ꝛ hāc rōnē approbat ang. ꝛſi. ſuo. ccc. in ordine vbi elegātiſſime repetit hic dicta ꝑ bar. ꝛ declarat. Querit etiā h bar. vtrū ſi te ſtator ſubſtituit heredi ſuo ſi deceſſerit ſine liberis titiū ꝛ ei⁹ heredes appellatione heredū titiū veniant eius heredes extranei ita q⁹ admittanꝫ ex ſubſtōne. ꝛ in effectu ꝛcludit qò nō veniūt: qꝛ qua rō a ne teſtator: ꝓtulit inſtitutū ſubſtituto ꝛ pl⁹ vꝫ eū dilexiſſe: vt. l. pu bli⁹. in ꝓin. ff. de cōdi. ꝛ de. cadē rōne vꝫ ꝑdileriſſe heredes extraneos inſtitutis heredib⁹ extraneis ſubſtituti. ꝛ hāc ſniaz in effectu ſequitur bal. in. c. i. de natu. fuc. feu. ꝑ eādē rōnē. ſz ang. hic ¶ Jo. de imo. tenēt oppo. qꝛ ℌm eos ter. in. l. publi⁹. alleg. ꝑ Bart. nihil fa cit. ſolū em̄ dicit qò ſubſtitutus nō dꝛ vocari in plus q⁹ inſtitutus q̄ verba ꝛcludūt qò ſubſtitut⁹? nō vꝫ plus diligi q⁹ inſtitut⁹?: ſz qò nō videak equalr̄ diligi ſz nō dicit illa. l. Vñ cū heres ſubſtituti habeat volūtatē exꝑreſſam teſtatoꝛis vꝫ qò ꝑferk hr̄dibus ſubſtituti ſicut dicimus q⁹ ille q ſzvolūtatē teſtatoꝛis in ſpē ꝑferk illi q ſz eā i genere etiā ſi ſit poſterioꝛ gradu: vt. l. cū ita legaſ. ℌ. ſi. j. de le. ij. ſz opi. bar. vꝫ poſſe ſuſtineri ꝑ alia iura q̄ dicūt q⁹ ꝓio vocatus vꝫ ꝑdilect⁹ alīs ꝛ in dubio ꝓſupponit: vt. l. quoties. in ꝓinc. ℌ. de vſufru. ꝛ. l. q ſoluēdo. la vlti. j. de here. inſti. cū alīs ꝛcor. ibi alleg. ſicut ergo inſtitut⁹ vꝫ ꝑdilectus ſubſtituto ita ꝛ heredes eius. Nō ob. ter. in. l. cū ita legaſ. qꝛ ibi ille q erat poſterioꝛ i gradu nominatim vocat⁹ eſt. ꝛ ió ꝑferk vocat⁹ in gñe: ſz in casu nō nomen hr̄dis erat nomē generis qò in dubio dꝛ reſtringi ad heredē ſanguinis ne alſ volūtas teſtatoꝛis efficiaꝫ irrationabilis ℌm Bald. in loco ꝓalleg. ¶ Doc tū dictū refert hic ¶ Dau. de ca. eſſe limitatū q⁹ heres eſſet grauat⁹ ſi deicōmiſſo poſt mortē ſuā ſimpliciter nō ſub cōditione ſi deceſſerit ſine liberis: ꝛ eſſet talis ꝑſona i qua iſta ꝛditio tacite nō ſubintelligereꝰ: puta frater teſtatoꝛis: nā tūc dicit ſe vidiſſe ꝓfilia excellētiū doctoꝝ q⁹ dixerūt qò admittūtur heredes extranei q: ceſſat rō q̄ eſt in caſu poſito ꝓ bar. ipſe tū dicit q⁹ nō auderet cō ſulere ꝓ iſta parte ꝓpter autoritatē Spec. q dicit no. qò ſi vltimis volūtatib⁹ mētio heredū nō ꝓlectit extraneos in ti. de teſt. ℌ. i. ꝛ. pone. Tu aduerte q⁹ illud dictū Spec. alleg. bal. i. c. i. de natu. fuc. feu. ꝓalleg. ꝛ reſtringit illud qñ ſit mētio de herede in ſubſtitutioni bus: alſ⁹ Spe. diceret ℌ tert. in. l. in annalib⁹. ꝓalleg. ꝛ ℌ gl. in. l. iij. ℌ. ſi. j. de ali. ꝛ cib. leg. Sed quicquid dicat Spe. hoc ſuum dictum non ꝓbatur iure. nam. l. ex facto. ℌ. ſi. quā alleg. loquit in caſu particulari qñ. ſi. alſ⁹ diſpoſitio ꝛ fideicomiſſum eſſet penitus inutilis vel ſaltē vt in pluribus. Ang. autē in hoc ꝓncto cōſuluit ꝑm illos moder. conſi. ſuo. ccc. inviltimis verbis, ꝛ reuera inter caſuz Bart. ꝛ iſtum videtur eſſe differentia: qꝛ qñ teſtator grauauit ſi heres de cederet ſine liberis poteſt aſſumi coniectura Bar. vt qua ratione ꝓtulit filios grauati ipſi ſubſtituto ꝛ filiꝭ eius: cadez ratione ꝑ tulerit extraneos heredes grauati: nō dico ipſi ſubſtituto: quia ſic ſubſtitutio eſſet inutilis: ſed heredibus extraneis ſubſtituti: que ratio ceſſat vbi grauatus eſt rogatus reſtituere ſimpliciter non ſub conditione ꝓdicta. Ratio tamen hic aſſignata per Bartolum ꝓma facie videtur inferre ad vtrumq; caſum: ſed forte poteſt reſtringi vt. ℌ. dixi: maxime per textum in dicta. l. cum ita legatur. in fine, et quando iſte due qualitates ſoberent concurrere ſimul

¶ Appellatiōe ſui heredis. adōbar. in. l. iuriſiur. i. ℌ. ſi liberi. ff. de ope. lib. ang. ꝛ pau. ō ca. i. l. q̄dā. in ℌ. nihil. ff. de edē. Saly. i l. ij. i. xx. q. C. de iure emp. alex. de imo. ꝑſi. viij. ici. vi fis ſubtiliſſimis dubitatiōib⁹, in. ij volu.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vt est in casu bar. oporteret q̄ filiꝰ cēt heres: q; nō ꝓuidet sibi vt filio simplr: ꝫ vt heredi: vt. l. tale pactū. §. fi. ⁊ ibi p bal. ff. de pac. ⁊ ita tz glo. ⁊ Bar. post cā in. l. ex facto. §. fi. j. ad treb. ⁊ Bar. in. l. iu risiur. §. si liberi. j. de ope. lib. ℣n materia tſi in qua nō regreretur de sui natura q̄ oīs q̄ hæret succederet cēt heres sicut est videre in feudo i quo agnat⁹ succedit ꝫ non sit heres defuncti: vt in. c. j. an agna. vel filiꝰ. bal. aūt videt tenere valde singlr q̄ p nomē heredis significet qualitas sanguis ita q̄ nō regrat q̄ succedēs formaliter sit heres defuncti, ita no. ibe in. c. j. de eo q̄ sibi ⁊ here. su. in vſi. feu. sed bar. tz ℣ium in. d. §. si liberi in filii casu. ⁊ hoc forte est verius: nō tſi determino. ꝑnūc: q; nō est nr̄a materia. Et p ꝑdicta de ciditur alia q̄ hic facta p bar. q̄ fi substō fiat isto mō: substituo ti ciū ⁊ ei⁹ filios ⁊ heredes: ex mēte testōis debeat intelligi de heredib⁹ sanguinis. i. de filijs q̄ sint heredes testōris: ⁊ ita tenet bart. exꝑſſe in. l. si is ducēta. §. vtrū. j. de reb. dub. ℣icit tſi Ang. in cō si. palleg. ccc. q̄ si testō substituit filias suas ⁊ earū heredes: ⁊ tpe quo morīt heres grauat⁹ aliq̄ filie sunt mortue relictis heredibus extraneis: ⁊ aliq̄ veniūt nō admittunt heredes extranei ſz fole filie supſtites: q; nō est verisile q̄ testō; voluerit adequare heredes extrancos sue posteritati iuxta. l. cū acutissimi. C. de fideic. ℣ro ista ꝛclusiō facit q; sicut substō facta plurib⁹ nō resoluit in singularitates q̄ supest ꝓsona ꝓuncta q̄ verisilit ex mēte testōis dz ꝓferi substituto: vt. l. hr̄des mei. §. cū ita. ⁊ ibi p bar. j. ad treb. p cūdē in. l. q̄dā testō. in fi. j. de vul. ⁊ pu. ita ergo respectu substitut⁹ nō soluit in singularitates. ℣ñ si testator substituit filias ⁊ earū heredes intelligit substituisse heredes filiarū post mortē oīno ipsar⁹ si post mortē alicui⁹ earū. Quid aūt esset dicendū si per verba suꝑdicta videret q̄ vocati filij tantum ⁊ heredes extranei tſi ⁊ tpe mortis grauati extarent filij nō heredes: ⁊ heredes extranei vtrū vocarētur ſil' ad viriles respectu filior⁹ vel pri⁹ essent vocādi: ⁊ in defectū extranei. tāgit hic Jo. de imo. ⁊ cōcludit q̄ filij vocarentur ꝓio p. l. cū pater. §. pe. j. de leg. ij. ℣ñ tz bal. de quo ipe nō memimit in. §. q̄dā recte. §. eo. ⁊ q; ista ꝛtrouersia pēdet ab ibi no. iō dic vt ibi fuit dictum. ⁊ ad ea que dixīn⁹. §. in ſcda ꝛclusiōe vide q̄ no. ponit Bal. in. l. j. §. de re. di. in ver. ix. vbi dicit q̄ si aliquis re cepit feudum ꝓ se ⁊ suis successoribus in infinitum nihilomin⁹ non comprehenduntur nisi heredes sanguinis.

Videndum. Si filius captus ab hostib⁹ moritur apud hostes viuo patre vel eo mortuo nepos institutus nō rumpit testamentū ex prouisione ⁊ interpretatione secūdi capitis. l. velle. hoc dicit. Et primo ponit. q. Secundo arguit ꝑ decisione in ver. nō enim. Tertio ibi; nisi q̄ ⁊ⁿc.

57 ponit decisionē ⁊ rōnem decidēdi. ¶ℕo primo ibi; nō tſi si viuo test. ⁊c. q̄ fictio ⁊ veritas cōcurrūt ad eundem finē prin cipalem attenditur potius veritas q̄ fictio. simile in. l. filio quem pater in prin. §. eo. ¶Hoc autē ded ucitur ex isto tex. fic: q; dicitur in ver. non tſi. q̄ si filius mozeretur viuente testōre sine dubio succederet in suitate nō rūperet ex capite scō. l. velleia. ⁊ tamen si attēderetur mors ficta que causatur per captiuitatem filij nepos non cōprehēderetur ex verbis secūdi capitis. l. velleia. sed idēz comprehenditur q; attenditur mors vera filij qui mortuus est viuo testatore existens in captiuitate. ¶Scō no. ſm diuersos intellect⁹ q̄ interꝑtatio sumit aliqñ ꝑ expositione ⁊ declaratione: aliquando ꝓ extensione de quo dixi in. §. precedenti. ¶Tertio not. ibi: quo tpe significaret. q̄ aliquando qualitas requiritur in. l. dispositiōe certo tpe ⁊ nō sufficit illā adesse post rēpus: secus si nō determinatur simpliciter ad aliq̄ tēpus tacite vel exꝑſſe: ⁊ hec est distinctio quam facit Bar. in. l. ex facto. in prin. j. de vulga. ⁊ pupil. vbi oīno vide. ¶Extra glo. opponitur cōtra istū ter. ⁊ videtur q̄ casus. §. nostri ꝓhibēdaꝭ sub verbis. l. velle. ita q̄ nō sit opⁿ interpretatione extēſiua sicut vꝰ intellexisse gl. super verbo dixisse. naz filius hoc ipo quod fuit captus ab hostibus vere desiit esse ſu⁹: q; desiit esse in ptāte vt ꝑbaꝭ in. l. cū apud. j. eo. ergo comprehendit sub verbis. l. vellei. que dicit si quis suus heres esse desierit ⁊c. Timore hui⁹ ℣ñ danꝭ hic due solutiones. ℣Prima fuit Dꝰ. quē ſequtur bal. q̄ dicit q̄ hoc intelligit de interpretatione declaratiua nō de extensiua: ⁊ ꝓ ista opi. multū facit ter. in. §. ꝓrori. prec. vbi dicitur q̄. l. velleia. cōplectitur oēs casus qui fuerunt supleti in ſnia galli: sed iste est vnus de casib⁹ supletis: vt patet in. §. q̄ si is ē. ergo cōpr̄hēdit sub verbis. l. velle. Scō ꝓ ista opi. vltra eos adduco ter. nr̄m alr: q; iurisc̄ consultus hic assignat duas rōnes cur debeat admitti ista interꝑtatio. ꝓ ia est q̄ ꝫba. l. nō restringūt se ad certū q̄ qs desinat esse su⁹: ⁊ sic vꝰ inferri q̄ verba idefinita debēāt accipi i quocūq; tpe: ſz ista interꝑtatio nō est interꝑtatio extēſiua ꝓpria ſz interꝑtatio indefinita q̄ cgpolleat vñq̄ ꝓhibili⁹ pōt dici expositiua. ℣ñ tz hic bar. ⁊ Ang. post gl. ꝑ qb⁹ vltra eos facit optie iste ter. i v̄. induci ⁊c. vbi clare ꝓbaꝭ q̄ iste casus inducit de nouo ꝑ interꝑtationē q̄ nō cēt si interꝑtatio cēt declaratiua: vt. l. heredes palā. §. ſz si not. §. de testa. ⁊ ſz ista ꝫba expositiua ali q̄ ponanē ꝓ declaratiuis: vt ꝑz in. l. j. ⁊ q̄ ibi per Barto. C. de iur. in. ter. ⁊ glo. tamen de ꝓprietate verbor⁹ aliud significat: et tenendo hūc sensum ad istā literā rñdet ad ℣ium q̄ verba. l. vel le. intelligunt de eo q̄ desiniit esse suus irreuocabiliter: q; si redeat ab hostibus vꝰ suitas reuiuiscere: vt. l. si qs filio in fi. ꝑnc. j. titu. ꝓri. ergo nō cōprehendit sub verbis. l. Ex isto dicto singu. not. et tene mēti q̄. l. q̄ facit mētionē de aliquo iure acq̄sito vel extincto: intelligit de eo q̄ est acquisitū vel extinctū irreuocabiliter: secus si reuocabiliter: q; ꝓpter spē futre reuocationis potius dr̄ esse in pendēti q̄ acquisitū vel extinctū. vt dicit ter. no. cū glo. sua in. l. sed ⁊ si quis. §. interdū. §. de vsufruc. ⁊ est optimus text. cū gl. in. l. pater filio. j. de here. instit. ⁊ ideo dicit Bar. alibi no. q̄ ꝫ ante absentionē filius vere sit obligatus creditorib⁹ hereditarijs: nō tſi pōt cōueniri: q; cū possit reuocare hāc obligationē abstinēdo nō pōt dici efficaciter obligatus vt ipe no. in. l. necessarijs. de acquirere. per hanc etiā doctrinam dicit Bal. no. in. l. si. j. de cōdi. instit. q̄. ll. q̄ dicunt q̄ quicq̄d acquirit filius acquirit patri debēt intelligi de acquisitione irreuocabili nō reuocabili. sed ista rēspōsio licet sit notabilis ⁊ pulchra primo restringit aliqualiter ter. §. precedēti q̄ videt cōtra mentē ter. in. l. si qs filio. §. quecūq; aūt modo. j. titu. pri. vbi videt parificari quoad hoc vt sequens in gradu succedat in suitate: siue qs sit captus ab hostibus siue deportatus. tertio cōtra hoc facit ratio q̄ licet anteq̄ filiꝰ moriaꝭ apud hostes definat esse suus reuocabiliter: tamē postq̄ mortuus est retro declaratur q̄ desiit esse suus irreuocabiliter: nā nō pōt dicere q̄ fingatur desiisse esse suus nō tamē desiierit esse vere suus: q; hoc est falsum: vt patet in. l. pe. j. eo. ⁊ hoc videt inferre hic iurisconsultus dū dicit viuo patre hūc suū heredē esse desiisse. vnde mortuo filio in captiuitate apparebit retro q̄ tpe captiuitatis desiit esse irreuocabiliter suus ⁊ vere: ergo cōprehēdetur sub verbis. l. si attēto tpe medio. sed tēpore mortis defendēdo Bar. potes dicere q̄ ꝫ tēpore vite ⁊ post captiuitatem ⁊ deinceps vere desierit esse suus: ſicte tamē medio tēpore. i. in vita testatoris fuit vel censetur fuisse irreuocabiliter suus: desiit ergo vere esse suus: sed vere fuit reuocabiliter: ita q̄ fictio nō est circa substātiā suitatis sed circa qualitatem: ⁊ ex hoc sequit q̄ cum verba. l. debeāt intelligi vt. §. ꝑbatū est de eo qui vere desiit esse suus ⁊ vere irreuocabiliter: nō trahetur ad istū casum in quo ꝫ nō sit fictio in substātia est fictio in qualitate. ista cōclusio ꝑbatur. l. ⁊ ratione. † Dicit enim text. in. l. si qs filio. in vlti. respōsio ꝓallegato. q̄ quādo filius moritur apud hostes idcirco nepos succedat sibi in suitate q; credit fuisse mortuus ante mortem testōris: ⁊ sic patet q̄ suitas succedētis in gradu quoad aliquid fundat super fictione: nā q; filius fingit mortuus tēpore captiuitatis: ex hoc sequit q̄ fingitur irreuocabiliter esse suus. ⁊ ita sentit glo. in. l. si qs postℏumos. §. si filiū. §. eo. Ratione autē hoc cōfir. quia si diceremus q̄ mors secuta post mortē testatoris simpliciter declaret retro būc fuisse irreuocabiliter nō suum: cōcedendū esset q̄ vere tēpore captiuitatis quoad. l. dispositionem iste fuisset irreuocabiliter nō suus: q; declaratio ostendit declaratū fuisse in actu in princi. actus. ⁊ ꝓptera interꝑtatio intrinseca ſm Bald. in. §. precedēti: sed hoc est impossibile vt ostendaꝭ: ergo necesse est dicere q̄ istud inducatur ꝑ fictionē: q̄ aūt fit impossibile ꝓbo: q; de eo q̄ pendet a futuro euentu ler nō est certa ante euentū vtrū futurū vel tale. ⁊ ideo cū nō sit certa certitudinem nō disponit hoc esse tale vel tale. casus est exꝑſſus ⁊ ibi hoc declarat Bald. in. l. cū quidam. §. suū. j. de acqui. her. Ex premiſſis relinquitur q̄ iste filius qui moriaꝭ apud hostes post mortem patris aliquo respectu vere desiit esse suus invita patris. ⁊ aliquo respectu ficte ita q̄ iste casus mistus est fictione: et in veritate ergo comprehendit sub ſmplici nō quidē ex verbis. l. sed ex mente vt cōseruetur testamentum sicut dicimus in dispositione testatoris in. l. si ita scriptum. in prin. §. eo. ⁊ adhoc bñ vadūt verba ter. i. §. precedēti que male possunt restringi: nō enim dicit text. ſmpliciter q̄ comprehendat omnes casus in quib⁹ precedēs definit esse suus. Sed adiungit quos suppleuit sceuola in sententia galli a q̄ ll⁹: ⁊ q̄ iste casus sit de supletis in illa sententia videt cōprehendi in verbis. l. saltem ex larga significatione vocabuli eo modo quo mistum cōprehendaꝭ sub ſmplici: ⁊ verius dicamus quod comprehenditur sub verbis. l. ꝓpter: quia illud sup quo principaliter ler velle. loquit recipitur esse vere in isto filio decedente apud hostes. quia vere desiit esse suus in vita: ergo illa qualitas irreuocabilis habeat fictionē q̄ est quedā qualitas accessoria hoc nō attēditur. ar. l. j. §. si te rogauero. §. de depositi. cū si. Et tunc oportet exponere ter. nostrum cū dicit inducti. i. inductū declarari vt dixi vel dicas ⁊ melius q̄ iste nepos ꝓpter spem reuersionis patris ab hostibus nō ingreditur locū patris nec est suus: q; ꝫ filius inspecto ꝑsenti tpe nō fit suus: spes tſi q̄ possit effici suus operaꝭ q̄ sequens nō succedat in suitate. ⁊ hoc dicit ter. exꝑſſe in. §. si filius. sicut videmus q̄ qñ est ꝓterius posthumus q̄ est invētre si filius natus qui est in ptāte ꝓpter spē rūpendi nō efficit suus: er q̄ est spes q̄ ista suitas nō possit hēre locū: vt est casus in. l. ventre. in. ij. respōso. j. de acqui. here. ⁊ in. l. si filius heres. ſm vnū intellectum. §. e. ſz inspecto tpe quo posthumus nō est natus testīn nō fit ruptū: ⁊ cōsequenter filius posset esse suus: ⁊ sic tollitur oēs difficultas.

ficultas. Scō opponit Bar. ℥ ter. istū: nā vꝰ q̄ ex quo filius erat captus ab hostib⁹ tpe testi: ⁊ ꝑ qñs nō erat amplius suus nepos q̄ tūc viuebat esset suus ⁊ cōsequēter q̄ posset instituī ex ꝓuisione l. xij. tab. tāq̄ suus: ita q̄ nō esset opus. l. velle. q̄ institutionē factā de nō suo volebat esse suus ⁊ cōsequēter inspecta veritate ⁊ te stamēti tpe vere nepos esset su⁹: tſi ꝓpter spē reddit⁹ filij habeꝭ p nō suo. nec pōt se imiscere tanq̄ suus: vt. l. i. §. fi filiꝰ. j. de suc. ⁊ legi. ⁊. l. nec nos. C. de cap. ſz tūc iterū opponit. Si ꝓpter spē reddit⁹ fi lij nepos tpe testi nō cēset suus: ergo ꝓhibēdit sub dispōne ex v̄bis. l. velle. ⁊ sic nō ꝓ interꝑtationē: cui⁹ ℣ium videt dici in ter. ſz intellectū Bar. sed ipse rñdet q̄ illud q̄ est tale spe impꝛoprie dr̄ esse tale: ⁊ ió. l. velle. q̄ dispōnit sup nepote qui nō est su⁹ tpe testamēti nō bz locū in eo q̄ est q̄dē suus vere ſz ꝓpter spē habeꝭ p nō suo. Et ex hoc infert ad. q. de qua statim dicē. Tu potes dicere ⁊ melius q̄ hoc nō est hic ex eo q̄ filius nō fit suus spe: sed q; nō est suus spe revocabili sed q̄ pēdet ex futuro ⁊ incerto euētu. Tñ qua rōne do. Bar. in prima oppositione q̄ verba. l. loquētis de eo q̄ desinit esse suus nō intelligaꝭ de illo qui revocabiliter definit esse suus eadē rōne habes dicere in casu nr̄o q̄ ô. l. q̄ loquit de nepote nō suo tpe testamēti non intelligaꝭ de illo qui revocabiliter est nō suus. Mā si filiꝰ moreretur apud hostes nepos semp fuisset su⁹ vere: sed ficte censeret tpe testamenti irreuocabiliter fuisse talis: vt. §. dixi in primo ℣io. Sz aduerte q̄ ſm hunc intellectū Bar. opz dicere q̄ ô in casu. §. nr̄i etiā si filiꝰ fuisset mortuꝰ viuo pr̄e apud hostes nihilominus nō cōprehenderet ex verbis. l. velleia. ſz ex interpretatione: q; ipe testi non erat su⁹ ꝓpter spē redit⁹ pr̄is ab hostibus: ſz vꝰ esse de mēte litere in. §. nō tſi. in qua rō dubitationis vꝰ causaꝭ: q̄ si necessit post mortē pr̄is: vñ melior vꝰ est opi. ℣y. quā secutus sum. §. in prima oppſitiōe q̄ iste casꝰ ꝓprehendiꝭ sub v̄bis. l. velleia. nō ex interpretatione: ⁊ si dicaꝭ ex quo iste nepos tē pore testi vere erat su⁹: sicut ⁊ ficte nō su⁹: sicut etiam ꝓsupponit bar. ergo si ꝓprehēdiꝭ sub v̄bis. l. ſz ex interpretatione: vt i. §. q̄ si is. §. eo. ⁊. l. ij. §. ℏ v̄ba. §. de neg. gest. cū si. dico q̄ istud ꝑcederet si ler extingueret suitatē p aliq̄ medium facti: sed cū extīguat ꝓpter solā spē suꝑndat vere dicē non esse su⁹ interim: q; l. in bis q̄ sunt iuris dispōnit simplr ⁊ nō ſz q̄ vt plene dixi. §. in. §. fortitā. ꝓz ex no. ꝑ bar. in. l. nec vtilē. §. ex q. cau. ma. aut igit suitas est v̄e extincta aut effect⁹ ei⁹ est vere sublat⁹ ꝑ suꝑsēſionē suitatis. Et ℚuis ista solutio ꝑcedat: non tſi trāſit sine dubio: est tſi tenenda q; multū ap plaudet litere. ⁊ ex ꝓmissis ꝓz q̄ cū iste tex. loquit de spe q̄ nō est certa ⁊ idubitata: q̄si potest euenire ℣ium: tex. iste nō facit ad. q. de qua statim dicē hic posita ꝑ bar. q; ex vbi babeꝭ ꝓsideratio spei certe nō bñ respect⁹ ad spē incertā: vt dicit tex. exꝑſſe in illa. l. pe. j. q. ad lib. pcla. non tſi. Si ergo statutū dicit q̄ null⁹ possit alienare rem suā in forensem nec alienāti ꝓsentire. Et q̄rit vtrū ille q̄ bz actionē ꝑsonalē ad rē ⁊ q̄ pōt nō ꝓsentiēdo impedire alienationē possit cō sentire non ob. statuto non vꝰ q̄ ista. q. determinat ꝑ hec dicta: q; ille q̄ bz actionē ꝑsonalē purā bz spē certā ⁊ infallibilē ſm reg. iu. Et tū sup isto arti. vltra bar. vꝰ posse ita distingui q̄ aut q̄rit vtrū talis possit alienāti consentire: aut q̄rit vtrū ius suū possit cedēdo in forensem transferre. Sup primo dicēdū est q̄ potest ꝑ ter. q vꝰ ꝑbare ꝛclusionē in terminis in. l. si pr̄. §. fi. j. de ma. vidi. vbi dr̄ q̄ minor: q nō pōt manumittere fuū suū potest seruū obligatū pigno ri ꝑmittere manumitti ab eo q̄ est dñs ⁊ tū manumissio non potest fieri ipso nō ꝓsentiēte q̄n seruꝰ special⁹ erat pignori obligat⁹ vt est casus i. l. j. ⁊. ij. C. de seruo. pig. da. manu. ⁊ rōnē vide ibi in ter. ⁊ q̄ no. bar. in. l. fi. C. ô pac. Scō casu est maior: dubitatio: q; nos videm⁹ etiā in dispōne iuris cōis q̄ ꝫtinet ius ſpāle q̄ ô prohibit⁹ alienare rē suā vꝰ prohibitus cedere vel alienare actionē persona lē ꝓpetentē ad ipsam: vt est casus in. l. fi. ad rosoluēdā. C. de prædi. mino. ⁊ est glo. ordi. in. l. j. C. si aduer. transa. ⁊ in auf. de non ali. §. vult enī. ⁊ ꝑ Bar. in. l. pupill⁹. §. de auto. tu. ꝑ bal. in auf. hoc ius porrectū. C. de sac. san. eccle. cū igit istud statutū non sit oīno correctiuū iuris cōis ſz exorbitās a iure cōi: q; aliquo casu ꝓhibet rem alienari vꝰ q̄ trabaꝭ ad istū casum qñ cā statuti vꝰ esse fauor public⁹: sicut declarat bar. in. l. ea lege. C. de ꝛdi. ob eau. confirmatur ista ꝛclusio: q; ꝓhibit⁹ alienare vꝰ ꝓhibit⁹ facere oēs actū ex q̄ ime diate sequeret alienatio q̄ est ꝓhibita: vt. l. fi. C. de legit. tu. ⁊ ꝑ glo. ⁊ bar. in. l. fi ita qs. §. ea lege. j. de verb. obli. ⁊ hoc est ꝓforme regu. iu. q̄ dicit q̄ aliquo ꝓhibito vꝰ ꝓhiberi aficedēs vel ꝑ q̄ ꝓuenit ad illud. l. oratio. j. de spō. Facit optime gl. no. in. l. pōni⁹. in pn. §. de pcu. ⁊ ter. in. l. ſz ⁊ si susceperit. §. fi. §. de iudi. ex qb⁹ colligitur ⁊ marime ex glo. ꝓdicta q̄ dispō facta sup principali ſz sit exorbitās a iure bz locū in iudicio ꝓparatorio ſz aliter sentit Cy. ⁊ bal. i. §. de iurisd. om. iu. Tſi ꝑ interpretationē passiuā ista regula vꝰ se extēdere ad statutū in quo talis interpretatio locū bz ſm doc. ⁊ istud est forte verius de iure: in practica tamen non recederem a sententia Bartoli: quia ap̄probatur hic communiter per doctores: ⁊ licet Bartolus hic loquatur de eo qui consentit alienatiōi: ratio tamē sua parifo mi ter videtur inspicere etiam eum qui cesserat actionem personalem.

Ille casus. Posthum⁹ quē precedit pater tpe testamenti institutus ab auo si nascitur viuo patre suo pōt succedere ex institutione mortuo postea patre, viuo auo non ex prouisione. l. velleia. sed ex extēſione ꝛ prouisione iulia ni: ⁊ si talis nepos effectus su⁹ postea emancipet ab auo nō vitiabitur: iste non succedet tū vt su⁹ ſz vt heres volūtari⁹: hoc dicit. Et dividitur i quatuor partes. in prima ponit thema, ex quo elicitur dubitatio. in ſcda ibi: non em̄ ponitur cā dubitādi. in tertia ibi: iuliano. tū ponitur determinatio iurisconsulti in. q. ꝓposita. in quarta ibi: quereimus. extēditur. puīſio iurisconsulti iuliani p̄ scevolaz

58 ad aliū casum. ¶Not. j. ſm docto. qō ista dictio in: aliqñ signifi a cat valde * ⁊ ponitur affirmatiue: aliqñ ponitur negatiue de quo

59 plene hic per bar. ⁊ per archidia. rl. oi. c. ſi papa. ¶Scō no. ibi: a b mor⁹ pr̄ decedat. qō dictio mor⁹ non semp significat breue ſpaciuz tpis. i. incontinēti: sed aliqñ significat ordinē sicut hic. ⁊ in aliqb⁹ §§. istius. l. no. nūmodo filius moriaꝭ viuo testatore: ſz lōgo interuallo post natiuitatē nepotis idē est. Et de natura istius dictionis dic vt tradit ur in. l. ij. §. solu. ma. Capitur em̄ ista dictio aliqñ vt si gnificet incōtinēti sine aliqua interpositione tpis: aliqñ cū aliqua interpositione plus vel minus ſm subiectā materiā. De primo vide tex. auf. de incest. nup. in prin. de scō in. l. ij. §. cū igitur. q. cū ar mis. j. de vi ⁊ vi ar. ⁊ qō no. in. c. q̄ ꝑpter. de elec. ⁊ in. c. an sit de ap pel. ⁊ etiā tāgitur aliqd in. l. i. j. de ver. obli. vñ dicit hic Bal. qō si ego ꝓmitto alicui dare. c. sub pena mor⁹ vel incontinenti cū fuero interpellatus: non tſi incido in penā si ꝓst interpellationē soluā

60 intra ſpaciū de quo dr̄ in. l. ratū. ⁊ i. l. q̄ dicim⁹. j. de sol. ¶Tertio no. qō filiꝰ inutiliter instituꝭ hr̄ ꝑ ꝓterito sicut cēōtra inutiliter b exheredat⁹: vt. l. non putauit. §. non q̄uis. j. de ſtab. ⁊ ex hoc infert hic Ang. q̄ si testator statuti ꝛz testū factū cōā. v. testib⁹ ⁊ testa tor instituit filiū ꝓio deinde nepotē: ⁊ nepos postea sit bānit⁹ ꝑ q̄ motiēte filio testamētū annullabitur: q; nepos bānitus reperitur institut⁹ ex quo ꝑ bānz pdicē at beneficiū sue ciuitatis: ⁊ sic nō potuit institui cōā. v. testibus. ⁊ ideo ſm eū succederet ab intestato: nec tenebitur ꝑstare legata ꝑ aut. ex causa. q̄ illa aut. loquitur q̄ testamentum annullatur ex capite ꝓteritionis: sed hoc non annullatur ex hoc capite: sed q; institutio non fuit solēnis: ex quo em̄ ꝑdidit iura ciuitatis sue non potuit vti beneficio statuti loquentis de. v. testibus. q̄ dicta ego arbitror esse verissima: q; licet filius inutiliter institutus reperit se ꝓteritū: testīn tſi non annullatur tūc ex hoc capite: sed q; non fuit solēnis sicut dicit Bal. in simili in ꝓn cip. istius. l. ⁊ ego declarauī in. §. in oīb⁹. ⁊ sic tollit hec rō quā ℥ eū assignat Jo. de imo. dz tſi ꝑsupponere vt ista fua opi. ꝓtocedat q̄ iste nepos bānit⁹ possit succedere patri suo ab intestato ſm ius cō mune: q; nō ꝑdidit ea que sunt iuris cōis ſm Bar. in dispu. sua statuto lucane ciuitatis. ⁊ in. l. i. de hered. instī. ſz aliqui dixerint cō

61 trariū: vt tāgit hic plenius Jo. de imo. ¶Quarto not. ſm bal. hic q̄ aliud est vetare aliud ꝓmittere: ex quo arguit Bal. q̄ si sta tuto cauetur q̄ nullus possit fenerari vltra. vi. denarios ꝑ libra: ꝑ hoc non vꝰ ꝓmitti vt fen⁹ fiat vſqs ad. vi. denarios: sed certe ista inductio est extranea: q; fatēdū est id q̄ ꝓhibetur circa idē ꝓhibi tio est ℥ria ꝓmissioni: sed q̄n aliq̄d ꝓhibetur in certo casu pōt fieri vt ipsa limitatio ꝓhibitionis habeat tātā ꝓmissionē in alio casu: vt in. c. nonne. de ꝓsump. vt. l. statu lib. ij. §. fi stichū. j. de leg. ij. in ter. tū nr̄a ꝓhibitio ⁊ ꝓmissio sunt circa diuersa: vñ dr̄ pot⁹ diuersa q̄ ℥ria: dictū tū est verū in se: q; nō dz sumi arg. a ℥io sensu vbi re sultaret absurditas: vt plene traditur i. l. j. §. de offi. eius ⁊c. ⁊ ita di cit glo. i terminis. q. nr̄e in cle. vnica. de vsu. ⁊ est casus cū glos. sua i. c. quāto. eo. ti. sup q̄ vide qō ꝓlixi⁹ tradit bar. i aut. ad hoc. in pri ma charta. C. de vsu. ¶Quinto no. q̄ duo capita eiusdē. l. pūt cō iūgi ad extendēdū legē ad aliū casum. Sz dubitaꝭ h nūqd ista extē sio potuisset fieri autoritate magſali ex solēnitate rōnis sup quo bar. dicit q̄ nō: q; cū sim⁹ in materia correctiua. l. nō dz extēdi nisi ab eo q̄ bz autoritatē. l. cōdēde. sicut hic fecit iulian⁹ iurisc̄. q̄ poterat. l. cōdere. ℣ro ista cōclusione quā sequūtur cōiter mod. facit optime ter. in ver. q̄rem⁹. ibi: cū recepta est iuliani sentētia. ex quo apparet qō snia iurisc. fuit ap̄probata ꝑ habentē ptātē. ⁊ sic tacite vatur: ſtelligi q̄ al⁹ nō habuisset locū: nā nō est verū qō dicit bar. q̄ iurisc. haberēt autoritatē legis ꝛdēde: q; sic non potuissent re ꝓbare vn⁹ alterū: ⁊ codē tpe non fuissent allegata rūla ℥ria: ⁊ da to qō potuissent habere autoritatē. l. ꝛdende hocnō apparet licet posteā rūla inclusa in istis voluminib⁹ fuerint ap̄probata ꝑ. l. vt ꝑz in. l. j. C. de vete. iur. enu. Sz ℥ istā doc. Barto. facit q; nos non sumus in materia correctiua vt ipse dicit: sed in materia exorbitanti: non enim permittitur ꝑ. l. velleia. posthumus alien⁹ indistincte institui sed in aliquo casu. l. cum est naſcitur⁹ su⁹ viuente testatore. ⁊ fit ista ꝓmissio in fauoꝛ ē publicū ne rūpātur testā: ergo dz fieri extensio de persona ad ꝑsonā: vt. l. fi. cū glo. sua. ⁊. l. illud. C. de sacro sanct. eccle. ⁊ tenet Joan. de imo. in. l. si vero. §. de viro. ℥. solu. matri. in. ij. q. prin. bene facit text. q̄ ibi ꝑ Bar. in. l. si qs in grauī. §. vtrum. j. ad fille. ⁊ in. l. ⁊ hoc modo. j. de ſconditio. ⁊ demonstra. Unde forte posset dici contrarium ꝑ regulas ꝓdictas nisi restringas illā regulā vt vꝰ restringere Jo. de imo. i fi. ſcōi ca

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Uel i pot
ticu. Adde
ter. ꝛ ibi bar
to. in. l. cete
ra. in. ℌ. hoc
senatus. ff. ō
leg. j. spec. ti.
de iniurijs. i
ℌ. j. versi. po
ne. ꝛ ibi Jo.
an. in addi.
Jo. an. in. c.
inter. de im
mun. eccle.

sus qñ. l. exorabitās haberet multas fallentias. Sed illa restrictio nō est necessaria. nec etiam bene pōt adaptari ad omnia iura ibi allegata. vel dicas ad intellectū litere nostre: ꝛ ió hic nō fuisset facta extensio ad istū casum: q; nō erat in eo eadem ratio oīno: sicut in duob⁹ precēdib⁹. ¶ Nā in primo capite. l. velle. institutio facta de posthumo alieno erat collata in tps suitatis: ꝛ q; regulariter paria sunt aliquid fieri tpe permisso vel fieri tpe ꝓhibito et conferri in tps permissum. vt. l. in tps. de here. instī. ió equū erat vt institutio valeret q̄ ratio cessat in isto casu. Tertio q; institutio ꝛferebat in tps quo nō erat futurus suus: nec etiā respectu scōi capitis erat eadē rō: q; plus est q; institutio q̄ de iure cōi nō vꝫ a pri. duret qñ institutus efficit de extraneo suus q̄ institutio q̄ a pri. valebat de iure cōi cū nepos erat natus tpe testamēti: facilius eñ impeditur
62 vel tollitur ius spāle q̄ ius cōe vt al⁹ fuit dictū. ¶ † Sexto no. ex codē ver. fm Bal. q; diuerse ꝓbatiōes possunt cōiungi simul ad inducēdū vnū effectū. Ad hoc dicit gl. iij. q. ir. c. nihilominus. q; ad p bandū adulteriū sufficit q; duo testes ꝓbēt matrimoniū ꝛ duo cōmixtionē illicitā. ꝛ sīr videmus fm eū q; vnus testis de veritate in ciuilib⁹ ꝛ duo de fama cōiūgunt ad plenā ꝓbationē fm glo. in. c. veniens extra de testi. ¶ Pro primo dicto vide casum in termini⁹ in sīli exemplo in. c. lz ex quadā in fi. extra de testi. et q̄ ponit no. bal. in. l. ℌ. C. quoꝛ. app. nō reci. ꝛ Anto. de bu. subtiliter in. ca. cū oporteat. extra de accu. ¶ Pro scōdo dicto vide q̄ ponit Barto. in. l. admo. ff. de iureiur. ꝛ in. l. i. ℌ. idē cornelio. j. de questi. ꝛ Bal. l. ℌ. in fi. ff. de excu. tu. ꝛ in. l. si qs ex argētarijs. ℌ. j. ver. optime. ff. de eden. ¶ Ultimo no. fm vnū intellectū de quo tāgēt in vlti. gl. q̄ sic mutatio qualitatis de nō suo in suū vitiat institutionē. vt in. ℌ. foꝛtitā. ff. ea. l. ꝛ. l. filio quōpꝛ in fi. ita eꝫ mutatio de suo in nō suu⁹ sīr ea nō vitiat. ꝛ hoc colligit ex verbo queremus intelligēdo illū q; nepos fuerit emācipatus postq̄ fuit effectus suus. ¶ In gl. i. ibi: val de difficilis ꝛ c. plene tractat hic Bar. de virtute isti⁹ dictionis in: de qua vltra remissiōes doctoꝝ vide Spe. in ti. de dispu. ꝛ allegatio. ℌ. post hoc. ꝛ gl. in cle. pastoꝛa. iu ver. inuigilare de re. iu. ꝛ bal. soleniter in rubri. ff. sol. ma. cuius dicta statim allegabun tur. ꝛ Anto. de bu. in. c. in literis. de resti. spo. ꝛ ad dicta bar. ad de primo inquātū dicit q; ista dictio in: cōiuncta casui accusatiuo fi gnificat sup vel iuxta: nō aūt fi gnificat in locum: q; istud dictū est distinguēdū ex mente Bal. hic ꝛ clarius in rub. ff. alle. qñ aūt ista dictio adiūgit verbo significanti actū perfectū cum accusatiuo: ꝛ tūc significat in loco nō extra locū. vt. l. ℌ. ℌ. in locū. de reli. ꝛ sump. fu. vide ter. clarū ꝛ ibi de hoc tradit bal. l. i. ij. ℌ. j. ff. nau. cau. stab. vbi illō nō ꝺr receptū i nauē q̄ est iuxta nauē. bñ facit ter. l. i. ij. ℌ. si qs cloacā. j. ne q̄ i loc. pu. aut ista dictio adiūgit casui actō vbo significanti actū imperfectū: vt cū dico curro in cāpū: ꝛ tūc significat. i. iuxta cāpū. ꝛ hāc distinctionē ponit hic Joā. de imo. q̄ fuit bal. quē ipse nō allegat in locū palle. Scōo adde q; qñ dictio in: addicit tēpoꝝ ls sit dīa inter ablatiuū ꝛ accusatiuū q̄tū ad hoc vtrū aliq̄d debeaꝫ in fine tpis vel in pri. de quo dic vt tradit in. l. si cui legef in pri. j. de leg. j. Jn hoc tñ nō discoꝛdat casus accusatiuus ab ablatiuo: q; vterq; casus significat hoc q̄ ꝺisponit cōtineri in aliq̄ parte tpis cui apponit vt. l. cū qui kalendis. ℌ. j. ff. de verb. ob. ꝛ ꝓbat expresse in. l. si in annos. j. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ colligitur ex no. in dictis locis. ꝛ ita dicit bal. in rub. palle. ꝛ recte. ꝛ idē est si dictio in: apponit in ꝛfectione alicuius actus: verbiga cū. l. dicit si qs tulerit opē in ipo homicidio: vel si aliq̄ acciderit in ipa ꝓditione: nā significat ista oratio in tpe quo ipsa ꝓditio celebraꝫ vel homicidiū fit nō in tpe quo ei coheret posterius vel anterius. vt. l. i. ꝛ ibi p bal. C. de rap. vir. Et est optimus text. quē ipse nō adducit in illa rubr. in illa. l. ediles aūt. ℌ. vēdēdi. ff. de edil. edi. Tertio adde fm bal. hic q̄ dictio ista in: adiūgit ꝑsone in accusatiuo: verbigā si statutū dicat q; iniuria cōmissa in ꝑsonā puniaꝫ tāta pena: ista verba cōprehendūt nō solū offendentē aliquē in corpore sed in reb⁹ cohērētibus corpoꝝi: puta in vestib⁹. ꝛ ita etiā tenet bar. declarādo istā q̄stionē solēnius in. l. licitatio. ℌ. q; illicite. j. de pub. ita etiā no. Jnno. in. c. nup. extra de sen. excō. lz ℌ ℌ hāc opi. tenent bal. ꝛ Buil. de cu. in. l. si qua per calūniā. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in rub. ff. sol. mat. ꝛ idē sentit lz nō ita clare in. l. sed si crimēdi. in pri. ff. ne qs eū q. ꝛ in auf. habita. C. ne fil. ꝑ pat. ḡrens q̄ dicaꝫ in iuria corpoꝛalis lz relinquat hoc sub dubio. Et certe text. in. l. sed est q̄stionis. j. de iniur. quē alle. Bar. ꝓ se vꝫ facere ℌ eū q; ibi ꝺr expresse q; p sciurā vestiū nō inferꝫ iniuria coꝝpoꝝi. ꝛ hoc vꝫ ꝑbare ter. in scō rīso in. l. j. ℌ. hec aūt verba. ff. de his q; deie. vel effu. vbi patet q; verba ptoris q̄ dicit si homini libero nocitū fit idē signi ficant q; ista verba si aliq̄d in eius corpus fit cōmissum: ergo daꝫ intelligi q; iniuria cōmissa in ꝑsona vel in corpus est illa q̄ immediate attingit corpus sicut iniuria per quaꝫ nocetur coꝝpoꝝi in qua etiā vt Bar. fateꝫ rūdeado ad illū text. nō cōprehēdit scisura vestiū. Unde ista opi. videt ver. ioꝝ de iure: ls alia ꝓpter autoritatē seruaꝛeꝫ in practica. Jniuria aūt verbalis q̄ infertur alicui nō ꝺr iniuria in corpus vel in personā. vt. l. oēs. ℌ. penul. ꝛ ibi p Bal. C. de epi. ꝛ cle. dicēt tñ ꝑsonalis. i. illata in ꝑsonā fm Buil. in. d. l. si qua per calūniam. Quarto adde inquantū. Bal. tāgit bicvtrū id q̄ est cōmissum in hostio domus dicaꝫ cōmissuꝫ in domo. istā q̄stionem vt dicit hic Mod. ꝛ bene eleganter declarat Bar. in. l.
63 j. ℌ. j. de cloacis. † Et p intellectu ipsi⁹ cōsidera tres casus. nam aliq̄n querit vtrū dicaꝫ factū in domo q̄ est factum nō in hostio
a domus lz iuxta domū: puta in vestibulo vel i porticu: ꝛ tūc cōis est oīum sniaꝝ q; nou dicaꝫ factū in domo: vt. l. j. ℌ. in flumine. j. de flu. ꝛ. l. iij. ℌ. j. ꝛ ibi p Bal. ff. nau. cau. stab. ꝛ ita ꝛcludit Bar. in. l. iij. ℌ. hoc senat⁹. j. de leg. j. Secus si statutū nō loquereꝫ p dictionē in: sed p dictionē ad: q; dictio ad significat iuxta locū: vt. l. quidā ꝛberus. ff. de ser. vrb. ꝓdio. Debes eñ intelligere q; si statutū ponit aliq̄d insultantē ad domū suā: ꝛ insultat eū iuxta domum ita domū puniꝫ insultans si locus fit ꝓpꝛius insultanti: secus si fit cōis vel alteri⁹. ita fing. declarat Joan. an. in ti. de iureiurā. ℌ. j. in addi. spe. vbi etiā Spe. posuit qōnem. ¶ Pro primo. d. facere optime tex. in. c. cū ecclesia. de immu. ec. vbi delictū cōmittit in ecclesia vel cymiterio q̄ coheret ecclesie ꝛ ponunꝫ vt diuersa. Ad id facit tex. optimus in. l. j. ℌ. j. ff. ne qd in loc. fac. vbi ꝓhibitio cōmittendi aliq̄d in loco sacro nō trahiꝫ ad sacrariū. i. ad sacristiā: nec distinguitur ibi vtrū sacrariū sit ꝛiunctū sacro vel nō. Aliq̄n querit nū qd cōmissum in hostio dicaꝫ cōmissum in domo: ꝛ tūc Bart. distinguit in loco alleg. q; aut cōmittitur in limine intra clausuram hostij: tūc ꝺr cōmissum in domo: aut cōmittit in limine q̄ est extra clausurā: ꝛ tunc nō dicīꝫ cōmissum in domo. ꝛ ita sequit Bal. in rubr. ff. alleg. ꝛ Ange. in. l. satisfa. in vltimis verbis. ff. de in ius voc. alleg. text. fm eū meliorem de coꝝpoꝛe iuris. instī. qui. mo. ius pa. po. sol. ℌ. si ab hostibus. q; ter. vꝫ manifeste ꝑbare ℌ ium. dicit eñ q; ita limes significat in post liminio fines nostros. i. imperꝫ nostri sicut in domo significat finē domus: sed limes significat fines imperꝫ put sunt extrema ps territoꝝ ꝛ de territoꝛio nostro: ergo similiter in domo significat finē domus. put est extrema ps domus sed q̄libet pars ꝺr inesse suo toto vt in regula in toto. de reg. iur. ergo limē dicēꝫ inesse domi. Est eñ ꝓpꝛie limē extrema pars rei vel dispositionis vt manifeste declarat Bart. in. l. si post perfectā in fi. C. de euic. ꝺi dicit q̄ q̄stio ꝺr imminere in limine cōtractus qñ imminet in ipsa vltima ꝓfectione ℌrus. i. post vendītionē factā ꝛ ante ꝓcū solutū: ꝛ ideo si velles posses de iure tenere simpliciter q̄ tale maleficiū dicaꝫ cōmissum in domo sine illa scrupulosa distinctione. Tutius est tñ sequi cōem sniam. Et ad materiā vide q̄ ponit bal. in. l. itē apud. ℌ. conuitiū. j. de iniur. extra ḡrit hic bal. vel potius post Cy. inducit hūc tex. in ar. ad. q. q; hic cōiūgunt duo capita. f. ad vnū effectū: q̄ si duo sunt iudices quoꝝū vnus est deputatus sup actionib⁹ personalib⁹ alter sup realib⁹: et aliqs agat in eo dē libello reali ꝛ ꝑsonali simul q̄ isti duo iudices dicūt cōuenire simul in cognoscēdo sicut fit in aut. si vero cōtingerit. C. de iudi. ꝛ in. c. pastoꝛalis. extra de rescrip. Ipsi tñ dicunt q; inter eos poterit cognoscere insolidū ꝛ erit locus occupationi per. l. j. ff. de offi. cōsu. ꝛ p. l. pe. ff. de iurisdi. om. iudi. lz Jo. de imo. dicit q; illa iura nō faciunt: q; ibi cōpetebat sup iure intentato iurisditio cuilibet insolidū: sed hic non cōpetebat cuilibet in solidū sup omni iure intentato: imo ꝑ vna qualitate competebat vni ꝛ ꝓ alia alteri. bar. in. l. solēt. j. de ali. ꝛ cib. leg. in simili. q. vꝫ tenere primā opi. vꝝ q; ambo iudices debeāt simul ꝛuenire p. dauf. fivero contigerit, p quo facit tex. in. l. iurisperitos. ℌ. cū oīnodus. ff. de excu. tu. ꝛ qō no. Jo. an. in nouella in. c. pastoꝛalis. extra de ꝑmiue. vbi oīno videꝫ loquī ibi bar. qñ mixtura iurisditiōis surgit ex permixtione ꝑsonarū: q; ꝑ eadē obligatione cōueniunt clericus ꝛ laicus. Sed eadē rō vꝫ in vtroq; casu. ꝛ hāc opi. sequit Pet. de anc. solēniter discutiens istuꝫ articulū in regula ca q̄ fiūt. in. viij. ꝛ. ix. char. de reg. iur. sup qua ꝑ nūc vꝫ esse distinguendū q; aliq̄n vnū ex istis iurib⁹ deducit principaliter ꝛ aliud accessorie. exēplū in auf. de fi. instru. ℌ. ij. neqꝫ. qñ agit ℌ debitorē ꝑsonali ꝛ hypothecaria: vel cū agit petitione hereditatis q̄ principaliter est actio in rē ls ℌ ꝺ pstationes ꝑsonales: vt. l. hereditatis. C. de pe. here. ꝛ tradit ꝑ bar. in. l. ls si lege. ℌ. si. eo. tit. ꝛ tūc ille iudex debeat adiri q̄ est cognitor in iure principaliter deducto. ar. l. interdū. ℌ. qui furē. ꝛ qō ibi no. j. de fur. facit optime tex. in. l. ꝑcipimus. ℌ. eo. C. de ap. ꝑ quē tex. bar. dicit ibi q; ꝑ eandē cām ꝛ obligationē laicus ꝺ cōuenir i vna cū clerico coꝛā iudice ecclesiastico: q; maius dignū trahit ad se ꝛc. vt in. c. aqua. de ꝛse. eccl. vel alta. Aliq̄n iste due qualitates deducunꝫ eque principaliter: ꝛ tunc sub distingue: q; aut iste actiones possunt adinuicē separi: puta q; non intēdaꝫ ex eadē cā vel cōnexa ꝓpter quā fiteūdū ad eundē iudicē iuxta. l. nulli. C. de iudi. ꝛ tūc vꝫ q; vnaquecq; fit intentāda coꝛā suo iudice ne ꝓiudicet iurisditioni alicui⁹. ꝛ ita sentit Bart. expresse in fili. q. in illa. l. solent. sivero debēt cognosci apud vnū tribunal rōne ꝛneritatis: tūc tuti⁹ esset q; ambo iudices cognoscerēt sicut dicūt doc. in fili. in. c. pastoꝛa. de priui. ꝓalle. credo tñ ꝑ nunc q; posset sustineri opi. Cy. ꝛ Bal. hic q; vnusq; posset cognoscere insolidū p. l. fi ꝑdiū. C. de ꝑdi. mino. ꝛ qō ibi no. Cy. iuncta. l. magis puto. ℌ. illud. ff. de re. eoꝝ. ¶ Patet eñ in. d. l. si ꝓsidium. q; iudex in cuius territoꝛio est sita res pōt iterponere autoritatē alienationi sol⁹: lz etiā agaꝫ de ꝓiudicio ꝑsone. i. minoꝛis cōtrahentis ꝛ alienātis:

ecce

et alienātis: ecce ergo q̄ in actu cuius virtus ꝫstat ex re aliena: ꝛ ex ꝑsona alienāte rōne vni⁹ qualitatis cōperit iurisditio insolidū in cui⁹ territoꝛio sita est res. ꝛ ꝑ hec sit expedita ꝓia. q.

☞ † Sōo querit hic Bal. si in causis pupillorū est deputat⁹ ꝓspecialis iudex ꝛ alius iudex in causis a libris cētū infra ꝛ pupillus vult agere cōtra debitorē suū qui est debitoꝛ in summa minoꝛi. c. libraꝝ. Utrū debeat adiri iudex deputatus pupilliꝫ vel deputatus cauſis minoꝛis summe ꝛ dubiū facit: q; iste cause nō habent se sicut species ꝛ genus sed sicut due species inuicē se excedētes aliquo: nam respectu causarū spāliꝝ est ꝓuisio q̄ ꝺisponit de cauſis a. c. libris. j. sed respectu personarū spāliꝝ est ꝓuisio que ꝺisponit de personis pupillorū. vnde videt oīri quedā pliꝫitas an vidēdo cui cōpetat iurisditio. super quo ipse Bal. ꝛcludit q̄ illi⁹ iudicis est iurisditio q̄ hz iurisditiōis sue cām magis fauoꝛabilē. ꝛ sic videt inclinare in q. ꝓposita q̄ q; fauoꝛabilioꝛ est cā pupillorū: in dubio debeat adiri iudex deputat⁹ pupillis: q; inter diuersa priuilegia illud ꝓferꝛ q̄ est fauoꝛabile⁹ vt. l. si bone. ℌ. si. de posth. l. priuilegia. j. de priui. cred. ꝛ hāc distinctionē ponit Bar. mouēs istā. q. q̄ refert hic Jo. de imol. in extranagāti ad reprimē. in versi. nō obstātibus. vbi addit q̄ si cāe iurisditiōis sint eque fauoꝛabiles: tūc attēdet. l. posteriοꝛ. ꝛ sic sentit q̄ videbitur derogatū priori. ꝓ intellectu. q. debes scire q̄ Bar. in. l. in sacris. de priui. sacroꝝ scrineo. li. xi. no. tex. iūcta gl. q̄ qñ due cause isto mō se exceduīt attēdit causa specialioꝛ respectu cāe. ꝛ tic tenet ꝛ trariū ei⁹ q̄ dixi in ver. nō obstātibus. Sed Bal. mouēs istā. q. in diuersis locis vbi tenet diuersis rationib⁹ sniaꝝ Bar. i primo dicto vꝫ in. l. j. in ver. tertio ḡro. ff. de offi. cōsul. vbi vtit rōne hic posita ꝛ alleg. Bar. in loco palle. ꝛ in. l. exercitoꝛē. C. de exercu. rei iudi. vbi vtitur noua rōne: q; dicit ipse q̄ semp ꝺispositio q̄ fit ꝓtector⁹ etatis minoꝛis est spāliοꝛ q̄ ꝺispositio que fit respectu minoꝛis ꝓtitatis. ꝛ pōt inesse cuiuslibet ꝑsone sed nō ita qualitas minoꝛis etatis: sed ista rō ꝛcludit q̄ respectu personarū. l. q̄ loquit de minoꝛi summa est gnaliοꝛ sed cū hoc stat q̄ respectu causarū sit spāliοꝛ: q; ista qualitas minoꝛis summe. c. lib. sīr nō est cōicabilis oībus cāis: ꝛ et tū pupillus pōt habere litē super oīi genere cārum. vñ ipse idē in. l. j. vbi aūt. C. de cad. tol. dicit q̄ ꝺz adiri iudex pupilloꝝ nona rōne q; pupillus videt datus iudex aliquis tāq̄ magis idone⁹ ꝛ discret⁹ ne. l. etas infirma opprimaꝫ. vt. l. j. C. q̄ si per. inter pupil. vel vid. in causis aūt minoꝛis summe ꝺputaꝫ cōiter iudex nō ita idoneus ꝓpter modicitatē ꝓiudicij vꝫ ꝛ leniοꝛ cognitio in ipis regnī. vt i auf. misi breuioꝛes. C. de sen. ex peri. reci. ꝛ bñ ꝓbat text. in. l. pen. C. de pe. iudi. ꝛ in auf. de defen. ℌ. audiēt. cū ergo sit fauoꝛabilis⁹ in dubio q̄ iudex magis idone⁹ iudicet iste ꝓferꝛ. ꝛ idē esset ecōtra q̄ causa q̄ est specialioꝛ rōne cāe esset fundata in maioꝛi fauoꝛe q̄ cā per quā cōcedit iurisditio respectu ꝑsone ita declarat solēniter ꝛ subtilꝫ Bal. in. l. bac ꝛsultissima in pri. C. q. test. fa. pol. vbi dicit q̄ si cecus facit testm̄ inter liberos pōt illud facere cora duobus testib⁹: q; priuilegiū ceci de quo ibi in tex. sit spālius rōne persone: priuilegiū tñ testādi inter liberos est spālius rōne cāe seu ꝺispōnie: ꝛ q; hz cām magis fauoꝛabilē. ideo attēdaꝫ magis ista spālitas. ꝛ idē est ꝺicēdū q̄ ñ due iurisditiōes habēt se vt excedēte ꝛ excessa respectu ꝑsonarū exēpliū est deputatus iudex scholaribus in cāis coꝝ est deputat⁹ pupillis in coꝝ cauſis hic pōt inueniri aliqs pupillus qui non sit scholaris ꝛ pōt inueniri aliquis scholaris q̄ nō sit pupillus in hac. q. ꝺixit Bald. in auf. habita. C. ne filius pro patre. q̄ illa iurisditio prenalet que fundatur in cā magis fauoꝛabili. alle. opt. tex. in. l. si apud. ff. de mino. ꝛ fi cāe fauoꝛis sint pares fauebim⁹ magis reo q̄ actoꝛi vt is iudex debeat adiri qui est fauoꝛabilioꝛ pro reo: pro ista ꝺetermi natione vide tex. fing. quē nō alleg. doc. in ista materia in. c. extra de iura. calū. vbi manifeste probat q̄. l. q̄ gnaliter ꝓhibet clericū nō iurare. ꝛ sic ꝺisponit ſpāliter respectu personarū: sed gnaliter respectu cause prenalet legi q̄ ꝺisponit ſpāliter respectu cāe et gnaliter respectu personarū vñ ꝺicit q̄ oēs tenent iurare de calūnia per scipsos. nō est q; ꝺispositio que ꝺisponit clericū non iurare est fundata in reuerētia religiōis que est fauoꝛabilioꝛ: nec ꝺicas q̄ illud est ibi: q; imperatoꝛ ita expresse declarat. nā vt ꝓ ex priu. ꝛ medio. c. fi lex de qua fit mētio in priu. q̄ nullus clericꝰ debeat iurare nō fuisset ſpālis illa sufficiebat ad inducendū: hoc cōfirmat: q; circa medū ꝺicit q̄ ideo clerici nō debēt cogi iurare de calūnia: q; cōstitutionibus sanctorū patrū q̄ debēt seruari per. l. erat cautū q̄ clericus deberet iurare. ꝛ sic manifeste ꝺatur intelligi q̄ etiā fine ſpāli ꝺispone illa ꝺispositio generalis circa cās ꝛ spālis circa ꝑsonas ꝑualebat. bñ facit tex. in. l. tutoꝛes qui tutelā. in pn. ff. de admi. tu. vbi ꝓbat q̄ q̄ due qualitates ꝛtrarie cōcurrūt attendit illa q̄ est equioꝛ. ꝛ q̄ cā priuilegiū esset eque fauoꝛabilis ego nō ꝺicerē sicut ꝺicit Bar. q̄ ſtaretur legi posterioꝛi: q; legū correctio in dubio est ēitāda. vñ vel ꝺicerē q̄ attēderet iudex fauoꝛabilioꝛ: reo. vt ꝺixit Bal. vel q̄ vbi esset equalis fauoꝛ vterq; posset cognoscere insolidū sicut ꝺixi. ff. in. q. priꝺice. Moꝛissime opponit hic Pau. de ca. fortiter ꝛtra istū tex. dū

dicit versi. q̄rem⁹ q̄ nepos emācipat⁹ pōt succedere ex substōne ex quo fuit substitut⁹ filio in suitate. vꝫ q̄ si nō est su⁹ ꝛ velit succedere ex substōne nō ꝺebeat admitti: vt ꝺixit gl. no. quā approbāt ex. l. si mater. ℌ. ti. ff. de vulg. ꝛ pup. dū vult q̄ si filꝰ ꝛcui nepos erat substitut⁹ in suitate supest tpe mortis ꝓis ꝛ postea abstinet ab hereditate paterna nepos nō possit succedere ex substitutiōe: q; nō est suus. ¶ Preterea sicut institutio facta de filio cōtēplatione suitatis in qua erat su⁹ extinguiꝫ filio emancipato ꝛ admittit sibi substitut⁹ vt est casus in. ℌ. q̄ si tm̄. ff. co. ꝛ ꝺeclarat Bar. ibi. ꝛ in. l. j. ver. vlterius quero. j. de vulg. ꝛ pup. ita videt q; substitutio facta de nepote tāq̄ suoꝛ ꝛ in suitate extinguit si ꝺefinit esse suus. Timoꝛe bui⁹ ꝛtrarij. ꝺicit hic Pau. de ca. q̄ hoc iducit spāliter ex suppletiōibus scenole ne nepos ꝑterit⁹ rōpat testm̄ de iure ꝓtorio per cōtratab. Ad hoc eñ tendūt suppletiones scenole fm eū vt test⁹ nō stet firm⁹ ꝛ nō cuerꝫ ꝛ per hoc ifert ipse hūc tex. optime facere ad opinionē suā quā ipse posuit. i. ℌ. q̄ si tm̄. dū voluit q; filius institutus emāciparet lz annuller institutio inspecta subtilitate iuris de equitate non tñ annullabitur imo succedet filius emancipatus ꝓ parte vna cū nepote substituto. et sic erit ꝺare casum in quo admittit cōcurſus institutiꝛ substituti sicut in. l. si paterfamilias. j. de here. instī. Sz ista ꝺicta ꝺiuinār ad tex. in. ℌ. q̄ si tm̄ ꝛ videnꝫ ℌ ꝛcluꝺi in. l. cū in testō in pri. j. de here. instī. vt alꝫ plenius ꝺixi. Ali tu solue notabilius ꝛ verius q; in. l. si mſ in fi. ió substitutus q; nō est suus non admittit: q; substitutio q̄ fit in suitate sit sub ꝛditione si primus suus heres esse ꝺesierit vt pz exꝑsse in. ℌ. ꝛ bñ. ff. eo. cum filius nō ꝺesijt esse heres vsq; ad mortē ꝺefuncti lz postea repudiet hereditatē abstinēdo nepos. ió nō admittit q; vocaret cōtra volūtatē testatoꝛis q; noluit eū admitti ꝛditione defecta lz impleta. vñ videmus q̄ licet alias substitutio fcā in vno casu trahatur ad aliū. vt plenius in. l. cū ꝓponas. C. de her. instī. substō tñ facta instituto! sub cōditione in defectū cōditionis non trahaꝫ ad aliū casum si ꝑim⁹ heres excludiꝫ cōditione impleta ex alio capite. causa est ynicus quē ibi no. bal. ad hoc in. l. q; ex duob⁹ in pri. j. de acq. here. sed q̄ substitutus in suanitate nō est suus ꝓpter qua litatē supenientis in ꝑsona sua: suitas tñ fuit extincta i filio. tūc pōt admitti ad substi. q; nō venit ℌ volūtatē defūncti ex quo extitit cōditio sub qua fuit substitutus lz eo sit mutata qualitas. arg. l. filio quē pf. ff. co. ℌ. si. Nō ob. tex. in. ℌ. q̄ si tm̄: q; rō extinguitur ibi cū suitate institutōe filij qñ in defectū suitatis vocaꝫ alius ex testō. ℌ. nepos. vñ ꝑ vocationē alteri⁹ filius vꝫ excludi ex quo sequēs vocaꝫ simpl⁹ ꝛ non ex aliqua pte. ꝛ posito q̄ in alio casu subtō facta in defectū cōditionis instituti vel in cuētu conditionis cōtrarie haberet locū in alio casu: sicut sentit bar. in ꝺ. l. q ex ꝺuab⁹ tñ in hoc casu esset ꝺicēdū. vt. ff. q; in casu gl. palleg. substitutus admitteret nō solū in alio casu q̄ quideꝛit testatoꝛ: sed etiā sub alia qualitate. i. non tanq̄ suus sicut fuit vocat⁹ et si nulla istarum rōnionum tibi placeret tu potes ꝺicere illam gl. esse falsam per istum tex.

After cetera. Hoc ꝺicit cum. l. seq. filius qui est i potestate ꝺebet instituī vel exheredari ne testamētū sit inutile. secus in eo qui nō est in potestate tēpoꝛe testi. ¶ † No. ibi: instituendis ꝛc. q̄ ꝺe iure isto filius ꝺebeat instituī aut exheredari et sic videt inferri q̄ nō sufficeret filio relinquere quoquo relicto ti. Cuius cōtrarij tenet glo. in. l. scim⁹. ℌ. cū aūt. C. de inoffi. test. et in. l. nā bis. ff. eo. nā ꝛ hāc opi. segtur Ang. in. l. ex asse. j. ad. l. fal. sed Bald. hic. ꝛ Ang. ℌ. si. l. ꝑcedētis. ꝺicūt q̄ illa glo. est falsa. ꝛ cōtra istū tex. ꝛ cōtra. l. filiū. ℌ. ti. j. de leg. ꝓtestā. hāc opi. ꝛsequitur Bar. in. l. cū ex filio. in pri. j. de vulga. ꝛ pup. p. l. ita tū. ℌ. si rogaꝰ. vbi est casus. j. ad treb. quā legē appꝛopriāt hic, sibi Moder. Sz cōtra istā ꝺeterminationē cōem vꝫ tex. in. l. papi. ℌ. si quis mortis. ff. de ioffi. testō. vbi ꝺr q̄ testatoꝛ pōt secure testari si ꝺedit legitimā filio suo per ꝺonationē causa moꝛtis. moderni ad istā duo iura allegata in cōtrariū nituntur rēspōdere. pōt enim intelligi. l. ex asse. vel in filio paterni. ꝛ sic nihil faceret: vel si intelligit in filio liberti ꝺebes intelligere q̄ fuerat exheredatus cōfirmatur prima ꝛ precedēs rīsio q; text. ibi simplr̄ ꝑsupponit q; legatū factū filio erat ꝺefalcabile: lz nō fuisset ꝺefalcabile vsque ad legitimā si ꝑ illud legatū relinquebat sibi legitima. ergo cū simplr̄ ꝺicat q; pōt ꝺefalcari ꝺak intelligi q̄ nō fuit relictū ꝑ legitimā ad tex. in. ℌ. si quis mortis. qui fortꝰ viget rīdet Jo. de imo. tripliciter ꝛ primo q; illud fuit additū a cōpositoꝛib⁹ nouiuris: q; quedā addiderūt libris ff. oꝛ. vt ꝺf in. l. j. ℌ. tāta. C. de ve. in. enu. vel scōo ꝺicit ipse intelligere ibi q̄ filius erat exheredat⁹. vt sic ꝺispō illius. ℌ. faciat ad ti. vel tertio ꝺic q̄ id q̄ est collatū filio ivita testatoꝛis: q; filꝰ incraſ nō certitudialiter ꝛ de pīti. sufficit ēt si filꝰ nō instituat: lz legatū vel relictū i testm̄ nō sufficiat in quo pōt esse plus periculi ꝛ minoꝛ certitudo illud cōsequendi sed cū ille tex. loquat in ꝺona. cā moꝛ. que ex pria pōt reuocari ꝛ ēt aliq̄n si ꝓ moꝛiaꝫ ꝺonatarꝰ reuocari: ista rō nō vꝫ multū suffi cies ꝛ pcedētes diuinār ad tex. vñ ꝺic melius ꝛ subtiliꝰ q̄ cā cur

Universidad de Deusto
Biblioteca

per donationē cā mor. vel per aliū ꝟ tractū factū in vita testatoris excludit filiꝰ ab ipugnando testū surgit ex tacita approbatiōe filij acceptātis illā rēpro sua ltima. sicut etiā filiꝰ post mortē pfis percipiēdo legatū sibi relictū in testō in quo fuit pteritꝰ vt approbare testū fm Bar. in. l. post legatū, in pn. ſ. de his q. vt indig. ꝛ Ang. in. l. postꝙ. ſ. de pe. here. in. l. ltima. ff. e. ti. ita filius q recipit a testatore voluntarie aliqd in vita vt approbasse testū futurū testatoris. ꝛ tū differētia est iter alios. duos casus: qr filiꝰ accipiēdo legatū post mortē ēt si legatū ꝟtinear min⁹ ꝙ fit ltima vt approbasse testū vt excludat a iure dicēdi nullū. nō tū excluderet a iure petēdi supplemētū. vt est casus in. l. si qñ. ſ. gñaliter. C. de inof. test. ꝛ tz Bar. in sili. q. in. l. papi. ſ. si cōditiōi ſ. e. ti. hz qñ filiꝰ recipet aliqd in vita minꝰ ltima. tūc em̄ si expresse pmitteret nō ipugnare testū nō valeret ista pmissio. vt est casus in. l. si qñ. ſ. illud ꝑallegata. p quē tex. per locū. a ſpāli approbat solutio p me data vcz qō qñ recipet in vita ꝛ acceptaret integrā ltimā nō esset necesse eū postea instituere. ꝛ aduerte vt scias idu cere illū tex. in. ſ. si quis mortis fm rāsionē meā: qr de iure ffor donatio cā mortis nō poterat fieri nisi p stipulationē vel traditionē vt declarat Bar. in. l. j. ſ. de dona. cā mor. q actus ſpponit manifestā acceptationē donatarij. p ista ꝛcionē facit optie tex. in. l. postbum⁹. in pn. ſ. de inoffi. test. vbi tex. dicit qō postbus mus dz instituī hꝛs vt possit peti bo. pos. noīe vētris tāq̄ heredis instituti quoquo mō fraudarē ille q nō vocaret tit. insti. dixit tū Bal. singulariter in. l. si. C. fami. hercis. in vlti. col. qō de in re cano. verbū lego adiectū cote vz in. vj. insti. et similiter verbū relinquo adiectū rei particulari cū relinquit filiū vel filiō. t hic fa uore testamēti ꝙ primo. alle. tex. in. c. ray. de test. p ſcō in. c. raynu. eo. ti. vtrū aūt bodie de iure nouissimo ꝙ qō recessuz est a iure codicis quo sufficiebat relinqre quoquo relicti tit. vt. l. oīno. C. de inoff. test. ſ. si. ſicut filiꝰ dz instituī. ita ēt pf iure istōnis debeat vocari a filio vide qō solēniter ponit Bal. in. d. l. oīmodo. in pn. ꝛ Ang. in. l. nā ꝛ si parētibꝰ. ff. e. vbi reprehēdit dicta Bar. in l. sine patron⁹. ſ. de iure patr. ¶ Scō no. qō qñ lexdicit actū nō valere rōne solēnitatis obmisse q̄ dz interuenire i ipso actu itelligit qō nō valeat ipo iure: vt pz ex. l. seq. i. v. nihil valituri de cuiꝰ intellectu dixim⁹. ſ. videdū. ſ. l. pri. ꝛ aliquid in. ſ. in oibus.

a ¶ L. ḡrebak. Pro cuius. l. declaratione ad hoc vid. d. Jas. may. hic in. ij. col. i v si. cōtra istā dif. 1
B. va. fo. 2

b ¶ Seno⁹. vide d. Jas. may. hꝰ q dicit talē rsionē sibi non satisfaceret: qr ad hoc ꝟ dissimilitio sit bona dz ꝟquerti cuz 1
suo diffinito. aliegat tex. in l. j. ſ. dolum ꝛ ibi bar. no. ff. de do. ꝛ gl. i. l. nihil aliud ē hꝰ ditas et i. l. fi. ff. de ꝟ. sig. ꝛ gl. in rub. extra ō sum. tri. ꝛ sic contra ar guitz fortiter Be. va. fo.

Summarium.

Filio exheredato nō aperitur edictū ꝟtratabularū p ꝑteritionē filij sui defertur tū sibi hereditas ab intestato p sua portione.
Repelli potest ab agendo is qui ineptā tentat actionem.
Filius suus preteritus nō valet approbare testamentū in emācipati preiudicium.

Filio.

Filio exheredato nō aperitur edictū ꝟtratabularū p ꝑteritionē filij sui defertur tū sibi hereditas ab intestato p sua portione. b. d. scō a est ibi: ab intestato: hz ista lex duos intellectus q tāgunt in ylti. gl. x in prima fm vnū fuit exheredat⁹ filiꝰ emācipatus ꝛ preterit⁹ nepos ex eo q crat retētus in ptāte fm aliū fuit ꝑterit⁹ filiꝰ testatoris frater hui⁹ exheredati. ¶ Not. pzio qō bīficiū ꝟtratabulādi nō cōpetit filio exheredato. hz exheredatio sua sit nulla qr testū totū est nullū ex ꝑteritione sui ꝛ sic ampliat dispositio tex. in. l. si post mortē. ſ. exheredati. j. de ꝟtrab. de quo aliq̄ dubitāt. miranē hic ꝛ nō immerito qr videbāt qō sicut exheredatio q̄ est nulla: qr nō rite facta nō facit aliquē habere p exheredato nec remouet ꝟtratabulas vt. l. nō putanit. ſ. nō quis. j. de ꝟtrab. ita si exheredatio alio respectu erat nulla: sed pōt dici qō maius est ꝑterī in exheredatōe qñ annullat respectu formeipsi⁹ ꝙ qñ annullat ex alio. facit optime tex. in. l. si qs lega tū in pn. j. de fal. als oporteret dicere qō hoc esset ideo qr testū in quo filiꝰ est ꝑteritꝰ velit qō nō fit nullū ipso iure nisi ꝑteritꝰ velit qō non est verū vt statim dicā. qō aūt dictū est in isto nota. est intelligendū nisi filius abyno gradu fit exheredatus ꝛ in alio insti. tunc cū si haberet expugnari gradus in quo est institut⁹ aperiret sibi edictū. vt. l. non putauit. ſ. sed exheredat⁹. j. de ꝟtratabu. ¶ Scō no. ibi: nihil agit qō ille q intētat actionē ineptā ꝑt repelli ab agēdo: hz possit agere ex capite apto ex quo nō egit. ꝛ istud est verū fm Bal. hic ēt vbi ꝓcedit sine figura iudicij. non tū requirit tūc tāta aptitudo sicut in libello solēni. vbi plene declarat in cle. sepe. de verb. sig. ꝛ in extrauagāti ad reprimēdā. sup ver. figura. tu aūt potes mutare ꝛ melius ex isto tex. qō qñ agēs notorie agit sine actione vel notorie intentat actionē ineptā iudicij est nullū ipso iure. ꝛ de actione ineptā vide gl. insti. de obli. in pn. ꝛ Bal. in. l. actori. C. de reb⁹ creditori. De agēti sine actione vide per Bar. ꝛ alios in. l. si tyti⁹. j. de verb. obli. ¶ Quarto no. fm Bal. ꝛ dod. ibi ab intestato ꝛc. qō qñ suus est ꝑterit⁹ hereditas defert ab intestato ipso iure ētā de iure ciuili ꝙ de iure ꝑtorio. vt pz hic in filio emācipato q nō succedit ab intestato de iure ciuili ꝛ ex hoc infert fm eos qō testū ipso iure est nullū ēt de iure ꝑtorio. ꝛ ex. tex. in. l. j. in fi. j. ſ. tab. test. nulle exts. de quo plene scripsi post doc. in. l. posthumo. C. de ꝟtrab. ¶ Ultimo no. fm Bal. qō filiꝰ suꝰ ꝑterit⁹ non posset approbare testū in preiudicium emācipati cui ex. hic dicit ipso iure deferri hereditatē ab intes. ꝛ est ista. q. subtilis. de qua dixi in. l. si filiꝰ q in ptāte ſ. eo. ꝛ variat Bar. in. l. si post mortē. ſ. fi. j. de ꝟtratab. ab his ꝙ dixerūt Ly. ꝛ Bal. in. l. posthumo. C. eo. ꝛ Ang. in. l. papi. in pn. ſ. de inof. tes. ꝛ qr tex. iste dicit qō hereditas defert ipso iure ab intestato. ideo dat intelligi fm Bald. hic qō ꝑteritione filij testū est nullū ipso iure etiā anteq̄ filiꝰ declaret vel velit ēe nullū. de quo in. l. filio ꝑterito. j. ti. pri. vū alibi dicit Bal. no. in. l. fauus here. C. de repu. here. qō filiꝰ ꝑteritꝰ pōt agere petitione here. dicēdo se heredē ab itestato ablatz eo qōvlīa faciat mētionē de nullitate et si excipiet de testamēto replicabit de nullitate. ꝛ idē dicit Ange. in. l. postquā. ſ. de peti. here. ¶ In gl. vlti. ibi qō bodie tollitur ꝛc. ista gl. est verissima quo ad excludendū nepotē retentū in ptāte: vt bodie nō admittat aliquo modo ptāte filio emācipato etiā in successione ꝟtra testū. t hoc tenuit Bar. in. l. gallus. ſ. qd si tm̄. ſ. e. ꝛ licet in pn. q. ponat caput qñ filiꝰ est institutꝰ nepos ꝑteritus in fine. tū generali⁹ ꝟcludit qō bodie nepos nō admittit. ꝛ hoc bene ꝟcludit rōnes assignate per eū in. q. filij instituti. hoc tenet hic Jo. de imo. reprehendēdo dicta Bar. qui aliter dixit in. l. j. in prin. j. de ꝟtungen. cum emanci. lib.

¶ De vulgari ꝛ pupillari. Rubrica.

Sin glo. rubrice

ibi scā institutio. qr cum substitutio possit fieri tam in legato ꝙ in hereditate iterū ꝛ in donatione cā mor. vin fideicō. vniuersali. vt. l. j. ſ. finautem aliquid sub ꝛdi. in fine. C. de cadu. tol. ꝛ. l. vt hereditbus in fi. ff. de leg. ij. ꝛ. l. j. ſ. de illo. ff. ad trebel. ꝛ ibi no. in talib⁹ terminis substitutio non potest dici scā institutio: qr substitutio significat heredis institutionē. vt probat in prin. l. j. ꝛ in. l. j. ſ. tit. pri. pterea reperitur aliqua scā institutio que tū non est substitutio nec ꝟstitur naturam sui. vt in. l. querebatur ⁎ in. l. fi. ff. de test. mili. de cuiꝰ intellectu vide per Bar. in. l. licet imperator. j. de leg. j. Sed ad primū pōt dici qō substitutio est scā institutio. put cōuenit ti. nfo in quo tractat de substitutione directa que fit in hereditate. vel potes dicere qō sicut in. l. xij. tabu. verbū lego capiebatur pro heredis instī. vt. l. verbis. ff. de verb. sig. ita institutio largo modo significet qualibet dispositionē vltime voluntatis. sed prima magis placet. ¶ Add scōm dico qō licet sit aliqua scā institutio. q̄ nō sit substitutio per hoc tū nō sequitur qō etiā substitutio nō sit scā institutio erit. ſ. scā institutio gen⁹ ⁹ in quo ꝟtinebit duplex species substitutionis vna q̄ est substitutio. alia que nō est substitutio nec sequit naturā ei⁹. ¶ In eadē gl. ibi cō pēdiosa que fit a milite tm̄ declarādo gl. dic qō gl. est vera in cōreiure directo. ītē et in illa q̄ fit ⁎tpe ipuberis etatis quā, miles vult valere oī tpe iure directo. hec em̄ pōt fieri a milite tantuz: vt in. l. miles ita heredē. in prin. ꝛ. l. in fraudem. j. de test. mili. ſ. fi. valet iure directo ꝛ postea iure, fideicō. bñ pōt fieri a pagano sicut a milite. vt plene videbis in. l. centurio ꝓallegata. ꝛ isto modo saluāt moder. gl. dum dicit qō directa cōpendiosa pōt fieri a milite testm̄. ꝛ hz dicta istoꝝ sint vera in se. glossatoꝝ tū inepte loquit: qr re vera intellexit de cōpēdiosa directa que obliquat post tpa pubertatis: sed forte habuit bonū sensum. ꝛ voluit dicere qō cōpēdiosa directa que obliquat post tpa pubertatis potest fieri a milite tm̄ verbis directis: qr si fieret a priuato oporteret qō fieret verbis cōib⁹: alias nō posset obliquari post tpa pubertatis. vt. l. verbis ciuilibus. j. od. ꝛ ibi videbis. Et dum gio. dicit in fi. qō reperit duplex substitutio fideicō. videt intelligere qō prima species sit qñ quis rogat de tota hereditate restituēda. Scda qñ rogatur de parte hereditatis restituēda. ita loquit tex. quē allegat insti. de iur. subst. ſ. fi. ꝛ ita exponit hic Bar. sed ista expositio nō pōt stare aliquo modo: qr sine quis rogat de tota hereditate. sine de parte eodē modo dicitur fideicō. vniuersale. ꝛ omnia que habēt loco in toto habēt locū in parte. l. cogi. ſ. fi tū. ꝛ. ſ. sed si qs ad trebel. ergo sunt eiusdē speciei tenet consequētia. vt. l. ij. C. cōia deleg. quā tibi ad fortiorē qōnē incontinēti adducā. Potes ergo dicere ꝛ melius qō duplex est species substitutionis oblique particularis scz ꝛ vniuersalis. differētia aūt earum patet ex titu. de sing. re. per fideicōmiss. re. ꝛ in titulo de fideicommiss. heredi. instituto. ¶ In eadem gl. ibi. Quinq̄ sunt genera ꝛc. glos. ista clare confirmat qō substitutio compendiosa et breuiloqua sunt species substitutionū de per se separate ab inuicē. ꝛ a vulga. ꝛ pupil. ꝛ istud videtur probari in. l. iam hoc iure. ſ. j. ſ. eo. super quo Bar. in. l. centurio. ꝛ in. l. lucius. ſ. eo. posuit in effectu duas ꝟclusiones. Prima conclusio sua est talis compendiosa facta a milite post tempora pubertatis valens iure directo: pz genus seu species substitutionis per se: qz continet non speciez substitutionis que non continetur in superius numeratis fm Dy. qui hoc primus tenuit. sed hoc dictū videtur dubitū: qr ista nouā substitutio vltra superi⁹ expressa pōt fieri a milite ex priuilegio etiā si nō fiat cōpēdiosa: nā miles pōt substituere maiori etiā extraneo simplr vsq̄ ad tps. vt. l. miles ita heredē. in prin. ꝛ. l. in fraudē. de test. mili. ꝛ. l. cū filius. eo. ti. si ergo ista substitutio cōprehēdēt in cōpēdiosa que fit per dinumerationē diuersoꝝ tēporū ꝛ cōprehendit plures substitutiones fm Bar. in d. l. cētu. nō inducit noua substitutio ex cōpendiosa sed includit substō quā miles poterat facere sola de per se sine cōpēdiosa. Secūda conclusio est talis. substō cōpēdiosa vel breuiloqua facta a priuato nō est species substitutiōis per se: qz licet in substitutiōe testatoꝝ vtaf nouo quodāmodo loquēt ad inducendū substitutiones: nō trāsfertur a illas substitutiones inducit aliqd. ergo cū iste substitutiones ꝟtinēat ide in essentia non pōt dici differre in specie: sed fm eū sunt adiectiones quedaz. i. qualitas adiecta predictis substitutionibus: sicut dignius qō cū agit actiōe ex mutuo ꝟtra dñz de peculio illa actio de pec. nō est actio de per se. sed est qualitas parificās actionē descēdentē ex ꝓtractu facto cū seruo. ita declarat Bar. in. l. j. in prin. ff. de pe. ꝛ in. l. j. in fi. ff. de experi. acti. et in. l. denunciasse. ſ. quid ergo. ff. de adul. sed Bal. in. l. precib⁹. C. de impube. Ang. in. l. lucī⁹. j. e. quos etiā sequitur Saly. in. d. l. precibus. C. de impube. reprehendit istā ꝟclusionē per text. in d. l. iam hoc iure. ſ. j. ſ. e. in versi. qō ius vbi substitutio reciproca vocatur tertiū genus substitutiōis. ¶ Preterea dicit aliqui Modern. in. l. in testō. C. de re mi. qō substō reciproca bz ofiaz cū vulgari expssa: qz vulgaris expressa ꝟtinet tacitā pupillarē vt. l. iam hoc iure in prin. j. eo. sed vulgaris cōtēta in reciproca nō cōtinet qñ reciproca vt inter personas dispares siue inequales. vt est casus in. d. l. iā hoc in. ſ. j. Sed istud argumētū de facili tollit: qr reperit expressa vulgaris in qua est eadē rō que in reciproca facta personis disparib⁹ qñ ꝟtinet tacitā pupillarē. vt. l. quāuis. ꝛ ibi no. C. de ipub. ꝛ ad tex. in. l. iam hoc in. pōt respōderi qō impropriē ꝛ largo mō qualitas appellat ibi gen⁹ sicut actio ex mutuo vel depposito aliqñ appellat actio de pecu. ꝛ actio tributoria vel exercitoria: ꝛ tū per illas significat ſ̄ltas inherēs actiōi nō qō ipsa actio sit actio de p se distincta ꝛ ꝟstituat nouā speciē actionis sicut pz in iuribus ꝓallegatis. ꝛ. l. fi. C. qō cuz co magis tū propriē dicerem⁹ tenēdo opi. Bar. que est verissima in hac scā cōclusione qō substō cōpendiosa ꝛ reciproca ad alias substōnes sint adiectiones. i. qualitas prout sumit in ti. de pe. qr qualitates ibi posite hz nō alterāt essentiā ꝛ actionis moderāt tū effectū actiōis ꝛ dēnat. onis: qr dñs nō ꝟuenit insolidū: sed quaten⁹ est de pecunia dicem⁹ in si. in. l. i. delictis. in. ſ. fi detracta. de noxalib⁹. hoc em̄ nō facit substō breuiloquayel cōpēdiosa quo ad effectū aliarū substitutionū. vñ possumus dicere qō sunt adiectio. i. modus qdā inducēdi ꝑdictas substōnes sub noua forma verboꝝ que tū noua forma cū eadē sit essentia ꝛ effect⁹ nō facit nouū gen⁹: hz nota ſpz. vt dicit tex. no. in. l. ij. in fi. C. cōmu. deleg. ꝛ facit tex. ꝛ qō ibi bf in. l. j. in fi. ſ. de here. instī. ꝛ. l. qñ indignū. C. de test. misi forte diceremꝰ qō substō breuiloqua vel cōpendiosa quaten⁹ ꝟtineret vulgarē ꝟtineret minus ꝙ si esset vulgaris expressa: qr nō tollit liā tē fm Ang. no. in. l. papinian⁹. ſ. quarta in fi. cōmēti. ff. de test. sed qr illud dictū est dubiū. vt plene scripsi in. l. si filius. de lib. ꝛ posth. ideo melius est tenere qō dixi supra.

Summarium.

1 Verbum instituo est verbū directum: et cur dicatur directū.
2 Verbum substituo reperitur communicatum obliquis substitutionibus.
3 Nomen heredis large cōprehēdit etiam bonorum possessorē.
4 Que dicatur simplex que duplex dispositio.
5 Potest is qui negauit cōtenta in accusa. pbare postea se ad sui defensionem fecisse.
6 Verbū mere obliquū trahitur ad directū qñ ex cōiecturis ꝟstat de intentione testatoris.
7 Substitutio vulgaris que dicatur.
8 Dispositio facta per verbal generalia qñ referri non pōt nisi ad vnum illa dicitur nominatim ꝛ specialiter facta.
9 An substitutio facta in vnū casum ad alium trahatur.
10 Runquid si monachus repudiat hereditatē sibi delatā z possit illā monasteriū ad fimilitudinē patris acceptare.
11 Runquid testamentum paternū possit assumere vires a tacita vulgari que continetur in expressa pupillari.
12 Runquid si filius impubes cui pupillaris substō facta est mortuꝰ vino: testatore substitutus succedere queat ex tacita vulgari que sub expressa pupillari continetur.
13 Runquid mater preferatur substituto venienti ex tacita pupillari substitutione.
14 Appellatione heredis etiā in materia stricti iuris venit bonorum possessor.
15 Quecūq̄ in testamento scripta sunt pendent ab insti.
16 Pupillaris substitutio fieri non potest filio preterito.
17 Dispositio determinans plura determinabilia censetur ea pari ter terminari.
18 Cum actus deficit ratione forme non potest postea ratificari.
19 Qui potest testari: potest etiam codicillari.
20 In relictis ad pias causas non detrahitur trebellianica.

Heredes autem.

Dividit in tres partes primci. In prima ponitur differētia inter heredes primi ꝛ scōi gradus. In scōa ibi: heredis substitutio ponitur differētia inter vulg. ꝛ pupil. substi. ꝛ inter substōnē simplicē ꝛ duplicem. In tertia ibi: substituere ꝛc. aggreditur materiā pupillaris substi. ꝛ illa dividit in duas partes. qr primo tractat qs possit substituere ꝛ cui ꝛ qūo aliquis possit substituere. In scōa ibi: substituitur ponit de mō faciendi talē substōnē. ¶ Flo. primo ibi: instituit primo gradu ꝛc. qō verbū instituo est verbū directū. dicit aūt verbū directū: qr per hoc verbū heres capit hereditatem ex ſeipso ꝛ non ab alio. vt. l. eā quā. C. de fideicō. queritur pro declaratione quare sit verbū directū. Bal. hic not. exponit qō est verbū directū qr adaptatur ad eum qui primo ꝛ principali gradu testamēti in quo nō potest cōsiderari gradus obliquus: qr illū qui dz capere de manu alterius op3 qō habeat aliquez a quo accipiat. et ille est heres institut⁹ in testamēto: vñ substitutio obliqua nūquā pōt cōsiderari in eo qui est caput testamēti: qr nō haberet a quo accipiat. z ista dicta sequit hic Jo. de imo. sed aliq̄ Moder. hic hz fateanꝰ qō verbū instituo sit verbū directū: negāt tū rōne Bal. esse verā qr cū substitutio sit scōa institutio vt pz isti. ſ. in rubrica tactū. in gl. ergo verbū instituo adaptatur ad scōm ꝛ tertium gradū, sicut ad primū: hz fateantur qō proprie respicit primū gradū: vnde ipsi dicūt sequēdo Bar. in. l. cēturio. in vlt. charta. j. eo. qō verbū instituo ideo est directū qr non reperitur a iure cōicatū dispositionibus obliquis. vñ ꝓpter significatū sibi attributū a iure significat directā dispositionē tm̄. ¶ Verbū aūt substituo reperit cōicatū substitutiōibus obliquis in quib⁹ quis capit per manū alteri⁹. vt pz in legatis donationibus cā mor. et fideicō. in quibus sit substitutio per verbū substituo. vt. ſ. dixi in rub. ꝛ pbat clare in illa. l. j. ſ. finaūt aliqd. C. de cad. tol. ꝛ ꝛ confirmatur ista impugnatio mode. eo qr verbuz instituo pōt significare substōnē dūmodo id testator velit tacitevel expresse. vt. l. gallus. in prin. ꝛ ibi per gl. ſ. de lib. ꝛ posth. sicut ꝛ verbū heres esto qō est a similiter verbū civile ꝛ directū⁹. vt in tex. no. aduerte tū ad dicta eoz: qr si verū ꝓprie sumpto vocabulo verbū instituo significet primū gradū: prout ipsi ꝓcedūt: tūc eoz rō ratio nihil valet: qr ego dicā qō verba debent intelligi in dubio in ꝓprio signi catu. vt. l. non aliter. ff. de lega. iij. ꝛ sic satis erit ad ostēdendū qō istud verbum sit directū qō ex ꝓprio significatu respiciat primū gradū dūtaxat: ꝛ tū eorū positio est falsa ꝛ contra tex. qui est sing. in. l. mulier. ſ. fi. ff. de ꝛdi. instī. ꝛ ibi no. Bal. ad hoc vbi pbatur qō verbum instituo positum in cōditione in qua verba debent cōsiderari stricte ꝛ ꝓprie vt. l. qui heredi. z. l. meuius. j. de cōdi. ꝛ demō. ita cōprehendit scōm sicut primuz: ꝛ tū hoc concesso qō est verissimuz pōt saluari ratio dñi Bal. qr quāuis istud verbū ꝓprie ad vtrūq̄ gradum adaptatur: in dubio tū accipit in ꝓtiori significatu vt magis significet substitutionē quā institutionē: licet possit ad vtrūq̄ significari. Casus est singu. in. l. luci⁹. la. j. ff. de heredi. instī. qr ergo adaptatur ad primū gradū: ideo videtur sonare in dispositiōe directa nisi testator expresse velit qō dispositio directa significaret fideicom. vt est casus not. ꝛ ibi per Bar. in. l. querebat. j. de test. mili. ꝛ licet ista ratio Bal. possit defendi: firmior tamen videtur ꝛ clarior differētia quā ponit Bar to. in. d. l. centurio. z quia iste tex. dicit hic qō substitutio fit heredi instituto in testamento. Bar. autem declarando text. ⁊ dicit qō hoc nomen heredis capitur largo modo vt cōprehendat etiā bonorum possessorem ᵇ. ꝛ sic casum in quo heres institutus non potest adire hereditatem iure cini. sed oportet quod petat bonorum possessionem. sicut est in. l. posthumus. ſ. idem et circa. ꝛ. l. filio preterito. ſ. de mili. testa. impropie ergo fm eum bono. possessor continetur appellatione heredis ꝛ tamen ipse idem Bart. in. l. prima. ſ. bonorum. j. ad trebel. vult quod etiam in materia statuti comprehendatur bono. poss. qō non potest esse alia ratione: misi quia bono. posset. subrogatur loco heredis. vnde virtute subrogationis etiam in materia exorbitanti a iure dictuz de vna persona trahatur ad aliam. vt in. l. libertum. ſ. senatus. ff. de ritu nuptia. ꝛ no. mo. in. l. si vero. ſ. de viro. ff. solu. matr. pro ista conclu. vide bo. tex. in. l. item veniant. ſ. vt autem. ff. de petitio. heredi. ¶ Et qō impropie dicatur heres bono. possessor. patet de se ex. d. ſ. quos autem: quia preterea non potest eum facere heredem propie. z probatur in tex. et glos. in. l. idem in. l. si res. ſ. fina. cuim. l. seq. ff. ō ali. iu. mu. causa fac. forte nō posset limitari illa doc. bar. per ea que tradit no. glo. declarās tex. q̄ hoc probat. l. papinianus. ſ. j. ff. de inoffi. test. vbi probatur qō quāuis pater qui occupat bona fide iure po. subrogetur in locū heredis, vt. l. filius. ff. ad. l. fal. non tamen subrogatur quo ad effectū querele propter

a ¶ Et directū adde Pau. ō ca. j ꝟn. cxxj. Be. va. fo.

b ¶ Possessore. adde. d. alexā. de imo. in l. vñ liberi. et Lud. ro. in. d. ſ. bonorū. alle. hi c per. d. Frā. ꝛ Bal. in c. si pf. xviij. col. de test. in vj. etiaz qd si statutū faciat mētionem de herede an locuz habeat in bon. pos. vide oino do. Jas. hic in prin. l. Bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

odinm ipsius. pro qua cõclu. adduco tibi tex. in ſ. in l. ſi antequã cum. l. ſeq. ff. ad ſille. vbi probatur qõ pena imponitur heredi nõ vendicat mortem defuncti non habet locum in fideicommiſ. vlt.

4 qui tamen eſt loco heredis. vt. l. filius. ℣. j. ff. qõ cũ eo. ¶ Secũdo no. ibi: duplex aut ſimplex ꝛc. ꝛ in verſ. ſeq. qõ illa diſpoſitio dicitur ſimplex que in vno verbo: ſi conceſſa vnã cõtinet diſpoſitiones. ¶ Illa dicitur duplex que duas continet diſpoſitiones ſeu duo capitula diuerſa continentia. concor. text. in. l. ℣. ſi quis ſimpliciter. ꝛ in. l. inter ſtipula. ℣. primo. ff. de verbo. oblig. in. l. quo ibi. ff. pro ſocio. ꝛ in. l. ea3 quã. C. de fideicom. illud ergo dicitur ſimplex qõ eſt vnũ qõ totaliter eſt abſolute. illa autem dicitur diſpoſitio duplex que continet plura ſeparata de perſe: ſicut in tex. no. vel continet vnam diſpoſitio. cum aliqua modifi catione diſtinctione ſeu reſtrictione. ¶ Ex his infert Bar. hic. ꝛ in. ℣. ſi ſimpl℞ qõ ſi ex forma ſtatuti ille qui reſpondet diſpoſitionibus debet reſpondere ſimpliciter nõ poterit ꝛ ditionaliter dicẽdo hoc modo nego me accepiſſe pecuniã mutuo: niſi appareret me recepiſſe dicoq; tibi eſſe ſolutã: hic enim ꝛtinetur duplex diſpoſitio ſeu reſponſio vna pura ꝛ alia cõditionalis. idem eſſet ſi reus excideret alternatiue nego me accepiſſe pecuniã: vel dico illam tibi eſſe ſolutam. vt eſt caſus notabilis in. c. is qui contra certã. de elec. lib. vi. et de iſto verbo ſimpliciter vel ſimplex ca noniſtę habent duo optima iura cum glo. in. c. religioſus. de te. lib. vi. xxiij. diſtinc. c. qui epiſcopus. cum gl. ſua. ꝛ hanc doc. Bar. approbat Bal. in. l. ſi. circa principi. ff. de ſpon. et in. l. ne quic℞. ℣. de plano. ff. de offi. proconſu. vbi etiã dicitur qõ ſi in cauſa debet proceedi ſimpliciter intelligit qõ plures actiones nõ poſſint cumulari nec libellus debeat eſſe intricat⁹ ꝛ duplex: qõ tene mẽti ad no. in. l. edita. C. de eden. ¶ Ex his infert Ang. no. in. d. ℣. ſi quis ſimpliciter qõ ſi ex forma ſtatuti reus inquiſit⁹ debet reſpondere inquiſitioni ſimpliciter non poterit reſpondere ſe cõmiſiſſe homicidium ad ſui defenſionem: quia iſta reſponſio eſſet duplex ꝛ adderet aliquid ad crimen intentãtem in inquiſitione. et hanc ſcientiã ſequitur ibi dominus meus finaliter per ea, que not. Archi. in. c. ſi. de confeſſis. li. vj. adducit etiam Bal. hoc tenentem in. l. vna. C. de confeſſis. tu aũt vide Bal. q hoc tenet expreſſe in. q. noſtra. in. l. inhemus. C. de app. ꝛ addit ibi ſingulariter qõ licet reus reſpõdeat inquiſitiõi: nõ tñ auferet ſibi facultas approbãdi ſe occidiſſe ad ſuam defenſionẽ qõ dictũ indubitater eſt verũ ſi reus negauit cõtẽta in inquiſitiõe vera eſſe homicidiũ poſtea probet homicidiũ nihil obſtat qn poſſit pbare ſe feciſſe ad ſui defenſionẽ: qz reus diuerſis tpibus põt vti excep. contra ff. l. nemo. ꝛ ibi tradit Bar. ff. de excep. ꝛ per ℣. in. l. j. C. de furtis. ſed ſi reus confiteatur cõtenta in inquiſitiõe. tũc eſſet magis dubiũ ꝛ tangã aliquid in lectione ſequenti. non obſtat. dicit do. meus rõ Bal. tenentis oppoſitum in. l. j. C. de edi. act. quia reus reſpondendo põt narrare narrata pr̃ outvera eſſe ꝛ tñ nõ incidat in periuriũ: qz ipſe negat homicidiũ. put eſt deductũ in ingſitione. ſ. tãquã maleficiũ. ꝛ hoc eſt verũ vñ nõ incidit in periuriũ. ſed ipſe nõ rñdit ſecũde. q. quã tetigit ibi Bald. dicens qõ qui dicit ſe feciſſe aio defendẽdi ſe p hãc affirmatiuã videt negare ſimpl℞ cõtẽta in inquiſitiõe. nec iportãt aliũ effectũ iſtaverba affirmatiua. vñ iſta vr̃ eſſe q̃dã affirmatiua affertio cõtinẽs negatiuam ꝛ nihil aliud. hoc aũt eſt certũ qõ affirmatiua ꝛtinẽs negatiuã virtualiter eſt in effectu negatiua ꝛ iudicat ſicut ſimplex negatio. vt eſt tex. cũ glo. in. l. ſi. ℣. vlti. ff. de doli excep. declarat Bar. in. l. inter ſtipu. in pr̃in. de ver. obli. ff. ꝛ in. ℣. j. bene, ergo dicit Bal. in d. l. j. qõ ille qui dicit ſe feciſſe cã defenſiõis ſimpliciter negat maleficiũ. facit optime ad propoſitũ qõ ipſe idem no. ponit in. l. ea que. C. de'condi. inde. vbi dicitur qõ ille qui cõfitetur factum ſed negat qualitatẽ facti per quã vel in qua factũ efficitur crimen ꝛ maleficiũ incidit in penã negãtis iniquiſitionẽ: qz in ea non deducitur factũ vt verũ ſed vt malũ ꝛ illicitum. ℣nde qui negat hoc nõ eſſe maleficiũ ꝛ illicitũ negat id qõ formaliter deducit in inquiſitione. ꝛ ideo totaliter dicit negare inquiſitionem. ꝛ optime dicit ꝛ bene ad ppoſitũ noſtrum. ꝛ hoc ſentit Barto. in diſputa. ſua que incipit per italiam cõiter ſunt ſtatuta. ꝛ in. l. tam qui. in pr̃in. ff. de iureiurã. ꝛ per iſta relinquitur concluſio qõ qui ſimpliciter cogitur reſpondere accuſationi vel inquiſitioni põt reſpõdere qõ fecit homicidiũ cauſa defenſionis ſeu ſe defendendo. et ſi hoc poteſt facere accuſatus vel inquiſitus qñ ſtatutum iubet eum reſpondere ſimpliciter. multo fortius vbi non eſt tale ſtatutum. licet Bal. dicat cõtrariuz in. l. vna in ſecunda charta. C. de confeſſio. ꝛ ſentiat Bar. licet nõ ita clare in. l. de etate. ℣. qõ aũt. ff. de interro. acti. dum vult qõ reſpondẽs interrogationi nõ deheat omitti ad reſpõdendã modificate quaſi aliud videatur reſpondere ℣ ad id de quo fuit interrogatus qõ prohibet ille tex. ſed cum reuerẽtia iſta dicta non ſunt vera aliquo modo. ꝛ cõtrariũ tenuit Bal. in. l. decẽ. ff. de verb. ob. ꝛ ibi dixi. vbi vult expreſſe qõ reus poſſit reſpondere accuſationi hoc modo dico: me feciſſe mei defenſione. et hoc eſt conueniens re. iur. qz reus poteſt opponere exceptiones vplices alternatiue non ſub conditione pretereuntis in vno caſu ſub conditione ſi vis ſequi doctrinam Bart. in l. nemo. ff. de excep. qõ aũt aliquis poſſit opponere conditionaliter ꝛ ſic dupliciter excipiendo eſt caſus in. l. ſi quidem in ſi. C. de excep. ꝛ per ℣. in. l. j. C. de fur. per mo. pleniſſime in. c. paſtoralis. extra de except. nunc videtur ille qui dicit ſe feciſſe ad ſui defenſionẽ aliud reſpondere ℣ ſuper eo de quo fuit interrogatus: nam reſponſio ſua ſimplicite videtur vt. ℣. declarani. vnde de directo reſpondet de contentis in inquiſitione ex quo negat maleficium. ꝛ hoc ſine dubio videtur tenendum: illud autem qõ heri dixi eſt veriſſimum vez† quia ille qui negabit ſimpliciter contenta in accuſa. poteſt poſtea probare ſe feciſſe ad ſui defenſionem * . ita decidit Bar. expreſſe ꝛ ſequitur ibi Bal. in auc. cõtra. qui propria. C. de non nu. pec. ſi aũt aliquis cõfiteretur ſimpliciter vera ꝛ cõtenta in accuſatione non eſt dubium qõ non poſſet poſtea hoc probare niſi reuocãdo confeſſionem ſuam iuxta not. in. l. non fatetur. ff. de confeſſis. ſi autem confiteretur ſe occidiſſe ſimpliciter eſſet magis dubiũ ꝛ pendet ab intellectu eoꝝ que ſing. ponit Bar. ꝛ Moder. poſt eum in. l. ſi cui. ℣. ſi a filio. ff. de leg. j. et ad materiam. q. hic poſite per Bar. vide Bald. in. l. gallus. ℣. quidã recte. ℣. de libe. ꝛ poſthu. vbi videtur errare et dicere contra iſtum tex. ꝛ etiam contra illum qui idem probat quod iſte dum vult qõ ille qui habet ſimpliciter reſpondere poſitionibus põt reſpondere ſub conditione que tacite ineſt actui ex natura rei: cui contrarium probatur ibi. ꝛ in tex. noſtro. ¶ Tertio not. qõ licet teſtator ſubſtituendo pupillariter dicat heres eſto per hoc tamen non vitiatur ſubſtitutio pupillaris: qz licet ſubſtitutus pupillariter immediate ſuccedat pupillo ꝛ nõ teſtatori: tamẽ ex perſona pupilli eſt heres teſtatoris: quia heres heredis teſtatoris eſt heres. vt. l. ſi. C. de here. inſti. ¶ Utrum autẽ ille qui eſt heres heredis recte agat dicẽdo ſe eſſe heredem talis cuius eſt heres per mediã perſonã dicetur dño concedente in. l. paterfa. ſ. eo. ¶ In gl. poſita ſuper verbo lucius ibi non põt eſſe ſine inſtitutione. iſta ratio eſt bona ꝛ indubitata reſpectu ſubſtitutionis pupillaris: vt probatur in ſi. iſtius. l. ſed reſpectu vulg. licet ſit bona eſt declarãda hoc mõ: qz ſubſtitutus vulg. dato qõ poſſet ſuccedere ex teſtamẽto licet nullus pr̃ioz fuiſſet inſtitut⁹. de quo 8z in. l. ex facto. la picola. ℣. de here. inſti. tñ non ſuccederet ſubſtitutus ſed vt inſtitutus ſub cõditione. ſicut dicimus in l. ſi quis heres inſtituatur ſi legitimus. ℣. ti. pr̃oꝛi. ſine intel. Jo. de imo. bic. iſta tamen conditio non ſuſpenderet inſtitutionem: qz ex quo nullus pr̃ioz eſt inſtitutus erit conditio neceſſaria: qz neceſſe eſt nõ inſtitutũ in teſtamento non eſſe heredem. Et licet gl. noſtra dicat qõ ſubſtitutio non poteſt conſiderari niſi procedat inſtitutio. Bar. tñ hic ſoleniter dicit qõ licet iſtud ſit verum regulariter. fallit in duobus caſib⁹ videlicet in. l. gallus. in pr̃in. ℣. de libe. ꝛ poſthu. ꝛ in. l. ſi quis heres. ℣. proximo ti. vel põt dici ſm eum qõ quando teſtator dicit ſi tytius heres non erit ſeyus ſit heres tacite videtur inſtituere tytium: ꝛ ſic procedit inſtitutio. allegat tex. in. l. cum in teſtamento. in pr̃in. ℣. ti. pr̃oꝛi. ꝛ in. l. coheredi. ℣. fi. ſ. eo. ſm vnum intellectum. ſed iſta opinio cõiter reprehenditur per Mod. hic ꝛ in. l. gallus prallegata. vbi pleniſſime ſcripſi. ꝛ vt dicit hic Rapha. etiam ſi teſtator dicat ſi tytius heres non erit ſempronius ſubſtituo nihilominus tytius non videbitur et credo qõ plene dicat: quia etiã quando ſubſtitutio fit primo modo vez tyti⁹ ſit heres forma verborũ ex ſua proprietate ſignificat ſubſtitutionem ꝛ ſecundum gradũ: in contrarium tñ facit. l. ſi pater impub. ſ. eo. de cuius intellectu plene ſcripſi in loco prallegato. ¶ In glo. poſita ſuper verbo gayus ibi hec dictio mihi ▾ ꝛc. inducitur iſte tex. per Bar. in. l. ſi ita. ℣. qui ſilio. ff. de bono. poſ. ſm tab. vbi eſt idẽ caſus ad no. q. quam dicit fuiſſe de facto videlicet qõ ſi teſtator inſtituit filiũ impuberem ꝛ diſpoſuit qõ ſi filius mozeretur in pupillari etate: bona ſua deuenirent ad tytium: per iſta verba videtur includi pupil. ſubſtitutio non fideicõ. qõ videt probari in iſtis iuribus qz qñ teſtator ſubſtituit mõ. de quo in tex. non videtur vocare ſubſtitutũ niſi ad bona ſua: qz non põt ſubſtitutus teſtari eſſe heres niſi in bonis ipſius teſtatoris ꝛ nihilominus hic inducit ſubſtitutio directa. ergo idem in caſu poſito per eum: pro iſta concluſione videtur caſus clarus in. l. coheredi. ℣. fi. ſ. eo. vbi p3 qõ ſi teſtator ſubſtituit filio impuberi in portione hereditatis ſibi relicte: ꝛ ſic in certare et non in eoꝝ patrimonium pupilli ſubſtitutio eſt directa. et trahitur ad totum patrimonium pupilli. Sed Bal. in l. precibus verſus ſi. C. de impuberib⁹ ꝛ ali. ſub. videtur tenere cõtrarium. et ad iſta iura reſpondet quod in ipſis ſubſtitutio fuit facta per verbum directum: vnde non eſt mirũ ſi ſubſtitutio facta per verbũ directum in re certa trahitur ad totum patrimoniũ iuxta reg. poſitam in. l. j. ℣. fi ex fundo. ℣. titu. pr̃oꝛi. et in. l. ex facto. eod. titu. ſed in themate noſtro ſubſtitutio fuit facta per verbũ cõmune peruenit at ſiue deuenit at. vt videbis in. l. cẽturio. l. eo. qõ verbum adiectum certe rei non inducit inſtitutionẽ: vt. l. cogi. ℣. generaliter. ff. ad treb. ꝛ plene in. l. bis verbis. ℣. ti. pr̃oꝛi. ergo iſta ſubſtitutio nõ põt eſſe directa ꝛ banc partem vt refert hic Pau. de ca. ſequnti ſunt aliqui excellentes doc. qui ita cõſiluerunt in ciuitate florentie. Tu aũt pro veritate iſtius arti. debes cõſiderare aliquos caſus: nã aliqñ teſtator ſubſtituit in bonis ſuis per verbũ directũ inſtituo vel heres eſto: ꝛ tũc indubitanter ſm oẽs verum eſt qõ ſubſtitutus pupillaris et verbũ adiectus certe rei trahit ad vniuerſa bona pupilli: vt probat in tex. noſtro ſuperius inducto ꝛ in. l. coheredi. ℣. fi. ſ. eo. ꝛ hic etiã fatetur Bal. in. d. l. precibus. Aliqñ eſt facta ſubſtitutio per verbum cõe eſt tñ facta mentio pupillaris etatis: ꝛ tũc ſimiliter ſubſtitutio erit directa ꝛ nõ obliqua iuxta ea que no. gl. ꝛ cõiter doc. in. l. precibus. C. de impub. ꝛ ali. ſubſti. vbi volũt qõ qñ fit mentio pu. etatis intẽtio teſtatoris. videt tũc in illa etate ſubſtituẽdo pupillariter: alꝰ fruſtra de eo feciſſet mentionez contra. l. ſi qñ. ꝛ qõ ibi no. ff. de leg. j. vbicũq; aũt conſtat ex coniecturis de intẽtione teſtatoris etiã verbũ mere obliquũ trahit ad directũ* vt ꝑbat tex. ꝛ ibi declarat Bar. in. l. trahat. ℣. de teſt. mili. ꝛ hoc decidit Ange. no. ad propoſitũ in cõſilio ſuo. cxlij. qõ incipit dño meus dñi caroli ꝛc. vbi vult qõ qñ ſubſtitutio cõpendioſa fit cũ dinumeratione etatis pupillaris verbũ cõe adiectũ certe rei inducat ſubſtitutionẽ directa ꝛ hoc ſub dubio fortiſ. ponit hic do. Pau. de ca. Idẽ videt dicendũ ſi teſtator diſponeret q̃ oia bona vel tota hereditas ſua peruenireat ad ſubſtitutũ: qz hoc repugnat nature fideicõmiſſarie ſubſtitutionis ꝑpter quarãm que põt deduci ab herede reſtituẽte: vt p3 in toto titu. ad tre bellia. ita tenet Bar. expreſſe in. l. centurio. ℣. eodẽ in. tiij. q. principa. ꝛ iſta opi. videt cõmunior. licet Bald. dicat cõtrariũ expreſſe in. d. l. precibus. in viti. carta. volens qõ iſto caſu ſubſtitutio ſit obliqua: licet videat prohibit⁹ heres detrahere trebellianicã qõ nõ diſcutio nũc: ſed dicã in. l. centurio. vbi meli⁹ cadit. Aliqñ ꝛ eſt tertius caſus teſtator: ſubſtituit per verba cõe adiectum certe rei dicimus q̃ teſtator non videt velle qõ. iſta ſubſtitutio ſit directa. ¶ Extra gl. tangit hic Bar. ſoleniter materiã ſubſtitutionis vulgaris cuius dictis quo ad primũ articulum et ethymologiã poſitã quã ipſe refert ſola videre eſſe vera vez qõ ideo 8z ▾ ſubſtitutio vulg. qz cuilibet põt fieri ꝛ a quolibet: dicit enim vulg. in lingua latina qõ cõiter dicit intelligit vel ſit vt. l. vulg. ff. de fur. ꝛ. l. j. ℣. qõ vulgo. cũ multis alijs. ff. de vi ꝛ vi ar. et adde duo bona iura que loquunt propie de vſu. facit tex. in. l. pen. in pr̃in. ff. de bis q deiece. vel effunde. ꝛ in. l. edites. ℣. ñ. cuz. l. ſeq. ff. de edititio edicto. ꝛ cum 8z impugnando iſtã expoſitionem q̃ attẽto iſto ſignificatu etiã fideicom. non deberet vocari vulg. rũdeo q̃ verbũ ſubſtituo poſitũ in tex. ſignificat cuz pro fertur a lege directa ſubſtitutionẽ: vt in auc. de here. ꝛ fal. ℣. et hoc quidẽ. vnde ſub iſtis verbis nõ põt cõprehendi fideicom. imo etiã verbũ ſubſtituo cũ proferẽ a teſtatore in dubio intelligit de directa ſubſtitutione: vt. l. iã hoc iure. ℣. j. ℣. ꝛ no. Bar. in. l. lucius in pr̃. col. ℣. ꝛ probat in. c. ſi pater. in verſ. cũ in ſubſtitutionibus. de teſtamẽtis li. vj. in hoc ergo rubro ſiue dubio nõ comprehendit fideicõ. ſed per hoc nõ ſoluit difficultas: qz poſſet q̃ri immediate quare etiã fideicõ. que põt fieri cuilibet a quolibz nõ eſt vocata vulg. alibi mo. qõ iſtud eſt qz potuit ſibi imponi a nomẽ a qualitate particulari. i. a fide quã 8z ille qui eſt grauatus reſtituere: q̃ rõ licet videat colorata nõ eſt neceſſaria: qz iſto mõ ꝛetiã vulg. poſſet habere nomẽ particulare ꝛ vocaꝛ ſubſtitutio ſubſidiaria qz ſit in defectũ primi gradus nõ adeuntis põt dici q̃ nomẽ vulg. eſt impoſitũ directũ directe ſubſtituẽti ꝛ non b cõiacum cũ fideicõ. vt euitaret equiuocatio ꝛ obſcuritas. naz nñc ſi teſtator dicat vulgariter ſubſtituo inconſinẽti intelligimus quid ſignificet ſz nõ ſic ſi poſſet ſignificare etiã fideicom. ꝛ ſi queris cur magis iſta vocẽ vulgaris ſola ꝛ hoc nomen fuerit ſibi impoſitũ potius q̃ ſoli fideicõ. dico q̃ ex quo iſta qualitas cõis vtrique ſubſtitutioni 8z imponi vni ꝛ nõ pluribus ſubſtitutionibus ꝑpter vitandã obſcuritatẽ vt dixi inconuenientius fuit qõ imponerẽt directe que eſt principalior ꝛ nobilior ſubſtitutio ſicut dicim⁹ de Xbo di3. ꝛ de Xbo pr̃. ſi. qõ adaptãt. pr̃in. c cipaliorib⁹ fuit terminis in. l. i. ℣. qui in ppetuũ. ſi ager vec. vel emphy. pe. ꝛ. l. lucius. ℣. queſitũ. de leg. iij. ꝛ ad materiã vide bo num ſuper. qui ꝑpie diffinit quid eſt vulgare in. l. iij. in pri. ff. de ſupellec. lega. ¶ Circa fecũdã. q. principalẽ vcz quotuplex ſit vulgarie, adde ad dicta Bar. inq̃tum ipſe diſtinguit q̃ expreſſum 8z tribus modis qõ ipſe nõ declarat vtrũ ſubſtitutio reciproca vel cõpendioſa que 8z expreſſa in gñe ſed nõ in ſpẽ nec; ſingulariter quo ad effectus ſuos ſit accipiẽda p expreſſa vel potius p tacita ex quo aliquo reſpũ põt dici expreſſa et aliquo tacita ex his tñ que habent in tex. ꝛ ibi per doc. in. l. lucius. ℣. eo. ſatis apparet q̃ iſta ſubſtitutio videt vt expreſſa quo ad indicẽdos effectus in quibus expreſſe differt a tacita: qz ſubſtitutio reciproca excludit matrẽ: vt in. l. lucius. ꝛ tñ tacita pupil. nõ excludit: vt vidimus in. l. ij. ℣. eo. cõfirmat iſta cõcluſio per regulã quaz ponit glo. in. l. ſiquis mihi bona. ℣. inſtitu. ff. de acqui. here. vbi dicit qõ preterq̃ in certis caſibus ſpecialibus tñ operat diſpoſita in genere quantũ diſpoſitio facta in ſpẽ. ita cõcludit Bar. ſequẽdo illã gl. in. l. ſed ſi quis. ℣. queſtũ. circa pr̃in. cõmẽti. ff. ſigs cautionibus ꝑbat in. l. ſi duo. in fin. ff. de admi. tu. ꝛ iſta opinio magis pi3 ſig in. l. turiſgẽ. ℣. ſi fraudãdi. ff. de pactis. expõe dicat Jaſõ. ꝛ idẽ dicit ſm vnã ſolutionẽ in. l. ſi gs hac. ℣. ſi. ff. de rei vẽdi. hic etiã poſuit Bar. clare in. l. ꝑtoꝛ. ℣. hoc interdictuz. ff. de ope. no. nũ. reperit tñ in duob⁹ caſibus viti. doc. q̃ verbũ expreſſe nõ verificat in verbis generalib⁹: ſz requirit ſpãlis mentio: primus eſt ſm Ang. in auc. de tri. ꝛ ſemi. ℣. illud. col. iij. qñ res nona correctiua iuris antiqui aliqd requirit fieri expreſſe a teſtatore exemplũ. in auc. ex teſtamento. C. de col. ꝛ in auc. de here. ꝛ fal. ℣. ſi vero expreſſim. tũc em̃ nõ ſufficiũt verba generalia ſm eũ. iz 8z auctoritas ſua ſit magna nõ ꝑbat bñ iure. qz illa iura in corꝑe que ipſe no. nõ dicũt requirat mẽtio ſpãlis, de intellectu tñ illius. ℣. ſi vero expreſſim dicemus plene in. l. cẽturio. ℣. e. Scõ videt limitãda ꝓdicta regula⁹ qñ res noua induceret nouã formã in aliquo actu celebrãdi ꝛ vellet de ea expreſſe mentionẽ fieri: tũc em̃ videt q̃ nõ ſufficiat expreſſio per verba gñalia ſm Bar. in. l. ꝓtoꝛ. ℣. hoc interdictũ. de noui oper. nũ. ꝛ. l. legitimos in pr̃in. de legi. tut. vbi voluit q̃ ſi tutoꝛ iuret vtilia facere ꝛ inutilia ꝑtermittere iſta verba gñalia nõ ſufficiãt neq; ſatisfaciãt forme per quã tutoꝛ tenet ꝑmittere expreſſam defenſionẽ pupilli per. l. fi. ℣. defenſionẽ. C. de admi. tut. ꝛ põt eſſe rõ: qz ſi verba gñalia ſufficerẽt in illo caſu ius nouũ nihil adderet in effectu ad id qõ erat diſpoſitũ de iure veteri: qm̃ de natura adminiſtratiõis tutele eſt: vt tutoꝛ nõ relinquat pupillũ indefenſum: vt. l. tutoris of. ff. de admi. tut. illud etiã debes cõſiderare in iſta materia q̃ eſt aliqs caſus in quo iz ſubſtitutio reciproca fiat ▾ bis gñalib⁹ habeat tñ p ſpẽliter expreſſa ▾ bus gña ſi ſubſtitutio fiat m aioribꝰ ſiue puberibus: vel ſi fiat perſonis imparib⁹. i. pupillo ꝛ maioꝛi tũc em̃ ſubſtitutio reciproca nõ continet niſi vulgarem tñ: vt. l. iã hoc iure. ℣. j. ℣. eo. ꝛ. l. quãuis. C. eo. ti. ſicut ergo generale eſt q̃ ꝓ qñ diſpoſitio facta per verba generalia non põt referri niſi ad vnũ illa 8z facta notatiz ꝛ ſpecialiter: vt. l. nominatim. ℣. de lib. ꝛ poſth. ita videt tenendum q̃ ex quo verba generalia ſubſtitutionis nõ pñt referri niſi ad vnã ſpẽm illa ſpecies ſpecialiter videat expreſſa. text. in. l. precibus ſepe allegatus.

a ¶ Defenſionẽ. Adõ Bal. i. c. j. ℣. itẽ ſiva ſal. poſt med. fi. col. de 2tro ner. inueſt. qõ nõ 8z ſibi contrariꝰ qs. ſi pmo negarit ſe occidiſſe poſt ea 2nict⁹ dicit q̃ fecit ad ſuã defenſionẽ. qz itelligit negaſſe eo mõ q̃ ꝑponit. ſ. vt pu niat vel ad id qõ hſ bic per. d. Frã. vide Felꝰ. i. d. c. paſtoralis. alleg. in tex. Be. Va.

b ¶ Dictio mihi. ad hãc materiã adõ tex. i. l. pe. ꝛ cũ verbo ſibi. C. de ipu. ꝛ ali. ſubſti. et ibi vide qõ ad hoc no. ſalyc. ꝛ Pau. de ca. Be. va.

a ¶ Ad directũ adde qõ ℣ vt dixi in pun. huius. l. Be. Va.

b ¶ Sõ iõ 8z. Quaꝛ ãt diſſiniat ſubſtõ vulgaris. viõ do. Jaſ. may. hic circa i. iij. col. i℣. extra glo. Be. Ta. fo.

c ¶ Regula. Quã regulaz limita ẽt tribus alijs modis put hic. d. Ja. may. in iij. col. in℣. limita iſtam regulã. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

videt velle ponẽdo alternatiua inter substitutionẽ expressam ⁊ cõpendiosam qõ cõpendiosa magis sit tacita q̃ expressa: sed põt intelligi respectiue respectu magis expẽse sicut dicit Bal. in.l.fi.C. de hered.instit. ¶ Circa.cxxiij.q.prin.in qua queritur quibus verbis fiat substitutio vulg. adde in q̃tũ Bar. concludit q̃ qñ substitutio fit verbis affirmatiuis: sicut videmus in substõne reciproca vel in forma que ponit in.l.fi.C. de here.instit. ⁊ in.l.q liberis.§. hec verba.j.eo. est partim expẽssa ⁊ partim tacita. Expressa quidẽ in q̃tũ substituto expresse deferẽ hr̃ditas ⁊ respũ extremi affirmatiui. tacita respũ extremi negatiui in vulgari seu priuatiui in pupilli substõne: nam hec doctrina sua videtur dubia: qz ilz substõ fiat verbis affirmatiuis includit tñ extrema negatiua ⁊ priuatiua de necessitate: qz si prio instit⁹ tus sit heres vel si pupillus nõ moriat substõ nõ põt habere locũ ⁊ extremũ firmatiuũ expressum nõ põt habere effectũ: sed qñvnũ exprimit in dispõne: ⁊ aliud de necessitate subintelligit sine quo expẽssum stare nõ põt etiã subauditũ õz expressum in verbis. vt est casus iũcta gl. in.l.ꝓtor. §.j.ff. de no. ope. nũ. et ita tenet ibi Ang. ⁊ Jo. de imo. p illũ tex. ergo extrema ista negatiua satis videt expẽssa in verbis cõsimatis: ista cõclusio in.l.j.§. fi.ff. de hr̃di. instit. vbi p verbũ subauditũ ex natura verbi expẽssi nõ õz minus pfecta institutio ac si oia verba regũsta essent expressa: ⁊ pfecto si ista doctrina Ange. esset vera impossibile eẽt rñdere hnic obiectioni. Sz de iuris subtilitate põt defendi opi. Bar. qz ilz id qõ de necessitate cõtineẽ in expresso dicaẽ eẽ pars dispõnis ⁊ esse ex dispõne ⁊ in dispõne contineri. nõ tñ õz contineri in verbis dispõnis: vt.l. nois ⁊ rei. ff. de ver. signifi. et ita dicit Bart. putãda esse in.d.§. interdictũ. ⁊ hãc distinctionem ipse posuit in.l.tñ. in pn.⁊ in.§.fi.ff. de legi. tut. facit optime p ut ipse idẽ no. in.l.j.§. interdictũ. ff. vti possidetis. ⁊ in.l. curatoris. C. de neg. ge. qẽ tñ ius ⁊ oĩs effectus qui ꝫ petit dispõni expresse in verbis ꝫ petit etiã tali dispõni: sicut declarat Bar. in locis allegatis. ista ꝫclusio sua pbaf vltra eũ p text. in.l. itez qz §.j. in scõo rñso. §. de pac. vbi pz q̃ ilz conditio mfimonĩ de necessitate subintelligaf in pmissiõe dotis: est tñ tacita ⁊ non expressa. idẽ pbaf in t. ⁊ gl. ⁊ ibi per Bart. in.l. si oleũ. §. fi. cũ.l. seq. ff. de dolo. vbi pz q̃ ilz narrat factũ taliter in libello ex quo per dispõnẽ iuris necessario resultat dolus nihilominus videt narrari vel deduci dolus velate et nõ expresse. p ista ꝫclusione facit optime tex. in l. feruũ filiũ. §. fi. ff. de leg. j. ⁊ qõ no. Bart. in l. de seruitute leg. ¶ † Et qz Bar. in fi. scõe. q. principalis tetigit illũ articulũ vtrũ substõ facta in vno casu trahaf ad aliuz de quo etiã scripsi in. l. gallus. §. ⁊ qd si tñ. ff. de lib. ⁊ posth. debes icire qõ sunt alig casus in quib⁹ nõ fit extẽsio de casu ad casum in vulg. substi. Prim⁹ est qñ substõ vulgaris esset facta heredi instituto sub ꝫdi. in defectũ cõditionis verbi gfa institno titiũ heredẽ meũ si ieyus consul factus fuerit ⁊ si nõ fuerit fact⁹ consul substituo gayũ: tũc cñ si titius mozit pendẽte ꝫdition: et sic nõ põt esse hr̃s ⁊ postea impleaf ꝫditio nõ succedit substitutus: ⁊ sic substitutio vulgaris facta in vnũ casum potẽtie non trahit ad alhũ. casus est singularis quẽ ibi no. Bal. ad hoc ⁊ ibi optime per Bar. in.l.q ex duabus. in pri. ff. de acq. her. ⁊ licet Bar. ibi teneat oppositũ melior est opi. Bal. nõ obstat text. l. lib. bona. §. titi⁹. ff. de here. instit. per quẽ Bart. tz ibi Jnũ ⁊ ille tex. nõ loquit in substituto ſz loquit in coherede cui portio accrescit: q̃ reperit vacãs in illo casu ex regula posita in. l.j. ⁊. §. e. ti. qz qs nõ põt decedere p parte testat⁹ et p parte intestat⁹: vel dicas ⁊ melius qõ accrescit portio virtute iuris accrescẽdi quod semp hz locũ qualitercũq; pars vacet ſz substitutus in casu nostro non vocat in oĩ casu qõ prima institutio nõ hz locũ ſz solũ fi deficiat ꝫditio. instit. ⁊ hoc est nouũ dictũ in ista materia. Se cũdo pz limitare doctrinã Bar. ex suismet dictis que ipse posuit in.l.si mater. §.j.ff.eo. vbi dixit qõ substitutio facta i casum volũtatis nõ trahitur ad casum impotẽtie cõtra presumptam mẽte defuncti. i. si excludit p extraneũ descẽdẽs ipsius testatoris: quẽ in dubio testator nõ videt preferre velle descendẽti: vt l. cũ acutissimi. C. de fideicõ. sicut exẽplificaf ibi p gl. ⁊ doc. Tertio adde qõ substõ facta in vnũ casum nõ trahit ad aliũ p quẽ inducerẽt aliqd ꝫtra reg. iur. casus est not. in.l. si sol⁹. §.j. ff. de acq. her. vbi pbaf qõ substõ facta istituto i duab⁹ ptib⁹: q̃videt facta si institut⁹ vtrãq; partẽ repudianerit nõ inducit: vt substituꝰ possit succedere si repudiaf vna pars dũtaxat. ⁊ hec est ratio: qz regl⁹ nõ põt institutus ex diuersis ptib⁹ vnã repudiare et aliã cõple. nec mireris qõ isto casu nõ fiat extẽsio: qz sil⁹ videmus qõ nõ fit extẽsio de tpe ad tp̃s: vt inducaf aliqd cõtra regu. iur. cõis vbi als fieret: vt est casus no. ꝫ ibi põderat Bar. in l. ꝓxi. §.j. ff. de lega. iij. ⁊ est glo. ordina. in.l. talis scriptura. in fi. ff. de leg. j. quã ibi no. Bar. ad hoc. de des etiã scire pio cõplemento materie qõ substitutio vulga. facta sub forma si heres nõ erit restringitur ex mẽte testa. ad vnũ ex duob⁹ casibus qui principaliter ꝫtinẽtur in ista substitutione: capitur aũt ista cõiectura aliqñ cõditione substituti: qz nõ posset videri substitutus in vtrũq; casum qñ in alterũ substitutio nõ valeret exemplum in.l. gallus. §. quidã recte. ſm vnã expositionẽ. ff. de libe. ⁊ posthu. vbi pbaf ſm Bal. ibi q̃ si posthum⁹ nascitur⁹ ex filio substituit filio si fili⁹ heres non erit. ista substõ exponit. i. si fili⁹ heres esse non poterit seu si moriatur viuo testatore: ⁊ ratio est qz si filius ſnperuiueret testatori tunc morieẽte filio non valeret substitutio posthumi: qz ſm illa iura posthumus alien⁹ nõ poterat heres institui. Secũdo restringitur ista substitutio et econtra; vt nõ apprehẽdat casum impotẽtie sed solum casum si in stitutus heres esse nolnerit: qñ nõ est verisimile substitutum in casum impotẽtie velle vocari. verbigratia: si filius est institutus: ⁊ pater substitutus: vt est casus no. ⁊ vnicus in.l. iulianus. §. fina. j. si quis omissa cã testa. ⁊ in prin. illius. l. ponitur casus. econtra qñ pater est institutus ⁊ filius substitutus. quo casu vt tãgit hic Bar. ex mente testatoris silr restringit substitutio ista si heres nõ erit ad casum impotẽtie dũtaxat; intellige sicut ipse ibi plenẽ declarat qõ restringit ad casuz impotẽtie quatenus si primo institut⁹ volũtarie repudiaret ⁊ nollet esse heres posset cõmitti fraus in preiudiciũ legator⁹ relictorũ ab institutore: succedit igitur in dicta. l. primo heredẽ repudiãtis substitutus vere. sed causa repudiata habetur p nõ facta ex primo gradu quo ad ꝫseruationẽ legatorũ: quia primo gradu fuerit relicta. ⁊ vide ibi Bar. oĩno ad intellectũ quẽ dedi tibi. §. ad. l. si ſolus. §.j. de acqui. heredi. ¶ Reperit ⁊ alius casus in quo substitutio vulg. simpliciter facta restringit ad casum si heres nõ velit esse ita qõ nõ intelligit in casu impotẽtie. in. l. si mater. §.j.ff. eo. de quo ibi dicit ⁊ ibi referã tibi quoddã cõsiliũ Ange. qõ est in ordine. xciij. qui allegat illam glo. ad vnũ qõ nullo modo potest elici ex verbis illi⁹ glo. ¶ † Circa quartã. q. principalẽ in qua Bart. plenissime tractat de effectib⁹ substitutionis vulgaris. adde ad dicta sua inquãtũ vult qõ heres heredis instituti vigoze iuris deliberãdi ex se trãsmisso excludet substitutũ ⁊ potissime p. l. si pater. §. tit. proximo. ⁊ palias rões de quib⁹ hic per eũ. nã Ang. hic ⁊ in ꝫsilio suo. cliij. repẽdit ista opi. qz tex. in. l. si pater p reallegato loquit qñ ille qui mutauit ꝫditionem vere mutauit statũ: nã fact⁹ est de libero seruus. sed in casu nostro ille qui mozit nõ mutat statũ: sed potiꝰ definit esse in statu priori qz moꝛa oĩa soluit: vt in auc. de nup. §. deinceps. ergo de bemus stare regule qõ qñ institut⁹ nõ fuit heres p se nec mutado statũ fecit aliũ heredẽ sit locus substituto: vt. l. cũ pponas. C. de ber. instit. ꝫfirmaf ista ratio ſm eũ ⁊ fortius qz heres institutũ nõ efficit heres immediate ministerio moziẽtis: sed ex aditione quã fecit ipse heres mediate aũt efficit ministerio moriẽtis inquãtũ. s. ipse trãsmittit ad eũ ius adeũdi ex beneficio. l. cũ tius. §. ti. pri. ⁊ in iuribus. §. allegatis qõ nullus alius doctor dicit isto modo. nec etiã ponit hanc ꝺctam formaliter inter filiũ et extraneũ: sed tñ necessario colligit ex dictis suis. et vt intelligas id qõ prime dixi debes scire qõ qñ filius petit sibi dari tp̃s ad deliberandum ex iudice: tũc si moriẽ nõ trãsmittit hereditatẽ ex capite suitatis

a ¶ Substitutũ. vide ⁊ hic adde qõ p.d. barto. soci. in ꝫsi. lxj. inci. in pñti consultatione. ℞. pterea rñdeẽ. in l. j. pte. char. cv. ⁊ in consi. cxvj. incip. nõ pt negari. ℞. iiij bñficio. cũ ℞. sc. in. d. pte char. clxxxiij ⁊ in ꝫsi. ccxvj. incip. in pñti cõsultatione. ℞. pterea nõ est. cir. fi. ver. i. si pte. char. ccxvij. Be. Ua. so.

b ¶ Vulg. Oz iste passus est subtilis ⁊ dubius: ideo ad eiꝰ decisionẽ vide not. p. d. Maria. soci. in cõsi. xx. inci. visis actis. ℞. fin. sed hic audetẽdũ. in j. parte. char. xxxvj. Be. va.

tesultatis sed ex iure delib. ⁊ ex. l. cũ antiquioribus: ita tradit Bal. no. in. l. ex militari. §. fi. ff. de test. mi. Bal. vbiq; sequitur ſmiam Bar. simplr hic vcz i. l. cũ pponas. C. de here. instu. ⁊ in. l. cum antiquioriꝫ preallegata. ⁊ in. l. quãdiu. la prima. vbi no. gl. ad hoc mouet dñs Jo. de imo. ratione quidẽ. qz substituto non aperiꝫ locus quãdiu potest adiri ex institutione: vt in. d. l. quãdiu. ⁊ l. §. expectãdi. ff. de bo. pos. ſm tab. sed hic ex iure deliber. posset adiri hereditas si non subesset substitutus. ergo cũ substitut⁹ non vocet in hũc casum ratio excludit here dem institutũ. Scõo p ista ꝫclusione dicit esse casum in. l. j. in verbo ab alio. C. de his q̃ an te apertas tabulas. q. tex. bñ facit. ⁊ etiã allegat hic p Bar. mihi plz ista opi. nõp. l. si paterfami. qz ad illã satis bñ rñdet vt. §. dixi: ilz qz si ius adeũdi q̃ trãsmittitur de iure fideicõmissi. ⁊ ex bñficio restitu. in integ. excludit substitutũ. vt. l. si minor. §. fceuola. ff. de minorib⁹. multo fortius ius qõ trãsmittit ſm regulas iuris. qz faciliꝰ deberet tolli priuilegiũ q̃ ius cõe. l. ei⁹ militis. §. militia. ff. de testa. mili. Scõo qz ex quo heres ad quẽ fit trãsmissio representat pſonã primi heredis: ipse adeũte ℞ tute trãsmissionis ficte videt prim⁹ heres adire: ⁊ ipse p mediũ ei⁹ fieri heres. vt dixit Bar. sed ad saluãdam istã opi. sufficeret qõ prim⁹ heres vr adimisse: qz sic expira ret ꝫditio substõnis: sufficit aũt in casu nostro. ⁊ in ista ꝫdone si heres nõ erit: vt ipsa ꝫditio verificet in pſona ficta: qz cũ sit cõditio q̃ ptinet ad necessitatẽ institõnis: satis est q̃ impleatur p equipolles ⁊ casum fictũ: vt. l. gallus. §. qd si tãtum. ⁊ ibi per Bar. §. de libe. ⁊ posthu. vñ dicit tex. valde not. in. l. credẽdum. §. fi motif. ff. q petãtu. q̃ substitutio facta decedẽte ab intesta to verificaf in casu in quo quis ficte decedat intestat⁹: sicut ergo ꝫditio ista si heres nõ erit implet p casum fictũ: ita defect⁹ ipsius ꝫditionis seu ꝫtraria ꝫditio si heres erit poterit implẽri per casum fictũ. ⁊ silr pſonã fictã ⁊ hoc maxime est vez: qz pſona ficta subꝛogat⁹ põia loco pſone vere sicut heres subꝛogat loco defuncti: ⁊ totaliter fingit esse pſonã defuncti: qz ilz ꝫditio que debet impleri in forma specifica non possit impleri p equipollens: vt in. l. qui here. ⁊. l. meuius. ff. de ꝫdi. ⁊ demon. põt tñ impleri in scõo primi heredis qñ venit in ꝫsequẽtiã iuris trãslati in ipso ſm Bar. in. d. l. q heredi. ⁊ pbaf in. l. si pecu. §. here. ⁊. l. sed ius. si heredi. ff. de statu. libe. sed additio hereditatis venit in ꝫsequẽtiã iuris deliberãdi trãsmissi in scõz heredẽ: ergo sicut si esset facta p primũ heredẽ excludit substitutũ ita si fiat p heredẽ heredis. ⁊ hec opi. est ꝫsonãs méti iuris. vt dicit Joã. de imo. in. l. si paterfa. qz tex. in. l. cũ antiquioribus. C. de iur. de lib. simpliciter dicit qõ ius delib. trãsmittit ad heredem nõ distinguẽs. vtrũ habeat substitutũ vel non: ipse tñ hic variat ab bis q̃ distinguit in. d. l. si paterfa. nã ibi seqtur opi. Bar. ⁊ commnẽ. ſz hic p nouã rõnẽ dicit qõ nõ trãsmittit ius deliberãdi: cõsiderat enim q̃ ilz olim ista ꝫditio si volet in extraneo esse superflua. qz tacite inerat. vt. l. ℞ba. de ꝫdi. instı. hodie tñ non erat supflua. qz eã põt induci qõ vbi heres institut⁹ pure trãsmitteret ius deliberandi: nũc si est datus sibi substitut⁹ vulg. videbitur institut⁹ sub ꝫditione ꝫtraria: si volet esse heres ⁊ impediet trãsmittere qõ dicit esse nouũ dictũ in ista materia. tu aũt aduerte qz ꝫditio q̃ exprimit p illũ modũ p quẽ est nõ iõ reiicitur: ⁊ nõ suspẽdit dispositionẽ: qz tñ oparet tacita q̃tũ expressa. sed iõ qz intẽtio disponẽtis vr exprimẽdo id qõ tacite inest magis ad cautelã declarare naturã dispõnis quã velle nouam ꝫditionẽ iducere. hoc ꝓ primo ex bis q̃ habẽtur in. l. si dies. et in. l. aliqñ. ff. de ꝫdi. ⁊ demõ. vbi si legatũ sit alicui si heres adierit hereditatẽ ista dispõ nõ facit legatũ ꝫdonale: ⁊ tñ si induceret ꝫdi. multũ posset impoꝛtare: qz heredẽ nõ adeũte nũq̃ deberẽtur legata substituto: qz aliqñ debent si sunt pure relicte. in. l. ilz impatoꝛ. ⁊ qõ ibi no. ff. de leg. j. ⁊ silr nõ deberet p clam codicillarẽ in gñe facta a veniẽtib⁹ ab intestato. ꝫfirmat ista cõclusio ex bis q̃ tradit notabiliter Jnno. in. c. pudẽtiã. in pñn. de offi. deleg. ⁊ Bal. in. l. de pscrip. C. si ius vel vtilitatẽ publicam. ⁊ sequnt cõiter do. vbi dixit qõ si cõmittit cã iudici vt cõ dẽnet titiũ si ieyus pbauerit se esse creditorẽ titij seu sibi debere et titiũ si ieyus pbauerit se esse creditorẽ titij seu sibi debere. ista ℞ba sonãt in monitiõe ⁊ nõ in ꝫdone: qz ista ꝫditio tacita inerat: ⁊ si sonarẽt in ꝫditionẽ nihil possent opari: qz si nõ esset legitime pbatũ: sniã esset nulla tãꝑ latã ꝫ formã rescripti: de bu. ⁊ moder. in. c. quintauallis. de iureiu. illud ẽt debes scire q̃ declaratiõe dictoꝛ suoꝛ qõ ista ꝫditio si heres nõ erit ẽt in fi ista rõ nõ hz locũ in extraneo ſm eũ: qz ista ꝫditio subintellecta si voluerit est supuacua in extraneo: vt. l. ℞ba. §. de ꝫdi. instı. ex qua ofia manifeste colligit ⁊ no. qõ qñ filiꝰ hz substituti vulgarẽ solũ trãsmittit ex capite suitatis: ſz nec etiã ex capite iuris deliberãdi ex quo censẽt institut⁹ sub ꝫdi. vt. l. liber hõ. §. ti. tius. §. ti. pri. ⁊ in iuribus. §. allegatis qõ nullus alius doctor dicit isto ꝺr. nec etiã ponit hanc ꝺctam formaliter inter filiũ et extraneũ: sed tñ necessario colligit ex dictis suis. et vt intelligas id qõ prime dixi debes scire qõ qñ filius petit sibi dari tp̃s ad deliberandum ex iudice: tũc si moriẽ nõ trãsmittit hereditatẽ ex capite suitatis

uoꝛ: 2uertaf in oditiũ: ⁊ grauamẽ: ne saltim faciat filiũ institutũ esse deteriorẽ ꝫditionis q̃ si esset simplr institutus: dicemus qõ nõ videatur institut⁹ sub ꝫditione ꝫtia si voluerit vel aliter ⁊ melius dico qõ iõ ista ℞ba nõ importãt ꝫtiã ꝫditionẽ sicuti in l. pallegatis. qz pñt videri opposita ꝓpter aliõ vez ad tollẽdũ qõ filiꝰ nõ sit necessari⁹: ergo ꝫditio nõ oꝛ subintelligi ex quo ℞ba aliud importare pñt. ar. l. si ita stipuiat⁹. §. chrysogonus. ff. de verb. oblı. ⁊ si teneremus q̃ datio substituti vulga. nõ tollat fuitatẽ quo ad effectũ trãsmissionis sicut tenui in. l. si filius heres. §. de libe. ⁊ posthu. de necessitate opꝛ fateri qõ filiꝰ non vr institut⁹ sub ꝫditione ꝫtia. si aũt tenemus oppositũ: tũc adhuc potest esse vera ꝫclusio p dicta: qz trãsmissio nõ impedit ⁊ fuitas: qz filiꝰ videat institut⁹ sub ꝫtraria ꝫditione: sed potius qz sublata necessitate: tollit fuitas ⁊ eiꝰ effect⁹: vt est ꝫtinuatio dñũ ⁊ trãsmissio. † Querit etiã hic Bar. nunqd hodie si filius repudiat hereditatẽ inuito pre veniet substitut⁹ filio vl⁹ pter ipse pater. sup quo ipse ꝫcludit ꝑm glo. in. l. si. §. j. C. de bonis q̃ libe. qõ admittit pater ⁊ excludit substitut⁹. ⁊ hoc tenẽt cõmu. doc. ilz Guil. de cu. ⁊ Guid. de suzaria tenẽt cõtrariũ: qz exprese puisio testatoris tollit puisionẽ. l. vt. l. cũ ex filio. §. j. j. eo. ⁊. l. ex facto. §. itẽ quero. ⁊ bene facit tex. in. l. fin. §. de pac. 2uẽtis. vbi est casus qõ puisio hois expẽssa tollit puisionẽ. l. inducta de iure speciali sicut est puisio. l. fi. C. de bonis q̃ lib. in casu nostro: sed Bar. rñdit q̃ testator nõ videt puidisse in hoc casu. de mẽte tñ sua est q̃ hoc iõ fit qz. l. illa indistincte loquit ⁊ ex aliis verbis superius inductis in illa. l. ſz oia illa verba faciliter possunt enitari si puisio expẽssa testatoris ꝫceret cassare ꝓuisionem. l. inducta de iure spãli qz. l. simpliciter ⁊ indistincte loquẽs bene põt declarari per regulas iuris: ꝓt ꝫ in auc. offerat iũcta. l. sciendũ. in pri. ⁊ ibi per glo. ff. q satisda. cog. super quo vide qõ plene scribit Bar. in extraua q̃ati ad reprimendã in verbo non obstantibus: ⁊ qõ ipse pono in. l. pretor. §. erit que. ff. vi bono. rap. ¶ † Tu ergo dic subtilius ⁊ melius: defendẽdo opinionem cõem quã sequit hic Ang. ⁊ in ꝫsi. suo. xcj. q̃ priuilegium inductũ ex. l. fi. vt ex facto filiũ repudiantis bereditatem sibi de latam hereditas deferaf pri est inductum manifeste in fauoꝛẽ patris: ⁊ vt fiat locus patri: si ergo filius repudiat patre cõtradicente ista repudiatio que dispensatiue admittit⁹ ad fauoꝛem patris non facit locum substitutoꝛi q̃ ad eũ primus gradꝰ nõ vr vacari ne exinctio primi gradus que fit inter repudi. filiũ operet aliũ effectũ ⁊ fauoꝛem alterius persone q̃ illius p quo

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ In.l.nā.adde.d.Ja.may.hic.i.xij.col.inyer.ff.moueor.vbi dicit qꝺ inductio ista facā hic per.d.Frā.per.d.l.nā iuncta.d.l.iij.alleg.in tex. ibi non placet. vnde vide eum omnino in loco alle.vbi eandem rationem Fran.in alia via inducit ꝛ certe ſatis no.Be.Ua.

b ¶ Caldonacho. vide Bal.in.l.j.C.q admitti.in.ꝛ.q. vbi ét quid ſi monachus fiat ep̄s vl moriat̄ añ aditā vl̄re pudiatā here a ditatem.Be.Ua.

c ¶ Seruo vl̄ filio.diſcq equi parat̄ ſuo vel filio ꝓut magis expedit mōaſterio.ita Bal.i.l.j.ꝛ.q. C.q admitti. ꝛ p.d. Alex.ó imo.i.l.j.ff.p ſeruū.de acq. poſ.ꝛ adde.d. felp.i.c.parro chianos.ó ſe. ex.ad fi.ꝛ adó Bal.i.l.bono rū. de acqui. poſ.q monaſ chus ꝓpetno eq̄ paratꝰ iſanti ei ex quo caret ꝺſenſu. et idē tz Bal.in b ꝺſi.inci. mōachus qdā. et. d.alex.ó imo. in.l.ſi cū dicat c de cōdi.furti. Be.Ua.

p ¶ Lota hꝺ ditatis.adó do. bar.ſoci.i ꝺſi. cl.ici.ꝛ nos i. troducef. xſ. vū. cōfirmat i j.pte car. ccxxvj. q legitima nō eſt cota hꝺditat̄ tz ſuccelſiōis bonorū cū habeat deducto ere alieno:vñ dicit ipſe ibi in xſic. ſuccedit alia.circa p̄n. q cum legitima ſit cota ſuccelſiōis exclus a ſucceſſiōe ꝺz exclus a ltia q̄ta xo ſit legitia ꝛ qualr diffiniat ꝛ deſcribat et qd ſi p ſtatutum angmētat vſq; ad ꝺodrantē qualr interp̄taretur cum videatur diſpoſitionē fructuum auferre vltra neceſ

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſitatem victus. vide not.ꝛ plene domi. ꝛ Baria. ſoci. in conſilio. xxx. incipien. quanuis ex his. verſicu. iij. principaliter. ꝛ verſicu. x. no. circa fi. cum ver. ſe. in. ꝺ. parte car. lvij. ſ. ꝺ. Barto. ſoc. eius filium in conſilio. xciij. incipien. circa primuz preſentis verſicu. circa tertiam dubitationem eum verſicu. ſeq. in. ꝺ. parte car. clviij. ꝛ verſicu. ꝓtetere a legitima. car. clix. ꝛ in ſupra dicto conſilio. cl. in verſicu. allega. in conſilio. cviij. incipien. in hac conſultatione ver. hic tamen non obſtā tibus. in fi. in. ꝺ. parte car. clxxij. Be. Ua.

fuit inducta: iſta cōcluſio ꝓbat in rōne decidēdi quaſi in terminis in.l.nam ꝛ ſi.ff.rumpendo.ff. de iniuſto teſta. ꝛ plene declarant doc. poſt gl. ꝛ in.l.iij. in fi.ff. de lib. ꝛ poſth. vbi ꝓbat qꝺ tz poſthumus rūpēdo primū gradū extinguat eſt: q̄ tñ iſta facultas rūpēdi eſt ſibi cōceſſa ad fauorē ſui: ideo rūpendo rūpit ſibi ꝛ ſubſtitutus excludit: nec eſt dicēdū qꝺ inter ītos caſus ſit diſferentia: q̄ in illa.l.primus gradus extinguit ex facto illi⁹ ad cui⁹ fauorē ꝺz ordinat extinctio: hic aūt extinguit̄ p factū alteri⁹. ſ. filij repudiatio: q̄ hoc nihil eſt dicere ex quo factuz filij repudiatis de iure ſpāli ꝺz ordinet ad fauorē p̄dis in recōpēſatione iuris qꝺ ſibi ꝺz petebat de iure ff. ox. vt dicit hic Ang. ꝛ moder. vñ eſt oio eadē rō ꝛ idē effectus: bñ facit p premiſſis tex. in.l.iij. C. de inoff. teſt. ꝛ in.l. hac cōſultiſſima. ff. ex imperfecto. C. de teſt. i quibus pz qꝺ q̄n teſtū cōualidat̄ de iure ſpāli adnerſus pretextionē vel ſolēnitatē obmiſſam in fauorē filioꝝ nō hz locuz in extraneo inſtituto vna cū filio q̄ cā cōualidationis eſt limitata. p premiſſis facit optime tex. in.c.j. de rer permu. li. vi. vt in cle. j. eo. ti. ex his infert hic Bart. ad deciſionem alterius. q. vj.

10 † Utrū ſi monachus repudiat hereditatē ſibi delatā: monaſterium ad ſimilitudinē p̄dis poſſit illā acceptare ſup qua. q. vide qꝺ plene ſcribit Jo. de imo. referēs dicta Ang. ꝛ alioꝝ in.l. qui ſoluēdo. ff. l. paterfa. ff. tit. ꝓpri. de qua nō tracto hic q̄ pleniſſime oia declarauī allegādo Bal. in diuerſis locis in.c. in preſentia in vltima parte cōmenti extra de ꝓba. vltra q̄ ibi dixi vide Ang. in ꝺſil. ſuo. xci. vbi multū ſubtiliter: ꝛ copioſe impugnat dicta Bart. hic ꝛ tenet expreſſe qꝺ monaſteriū nō poſſit adire innito monacho⁰ ꝛ maxime q̄n monachus hz ſubſtitutū. vide etiā Bal. in.l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. vbi dicit qꝺ de ſubtilitate iuris iſta opi. eſt vera: ſz de equitate canonica dicit monaſteriū pōt adire. Et q̄ vtrum monachus equipareſ ſeruo vel filio⁰ Bar. in aligbus locis variat quos allegauī in.c. i preſentia. vltra dicta loca vide qꝺ ipſe ponit notabiliter in.l j. in prin. ff. de iure delib. ꝛ ad cōfirmādā opi. Ang. multū facit q̄ Bar. fatetur in.l.is qui heres. ff. de acq. here. qꝺ diſpō. l. fi. C. de bonis q̄ li. nō extēdit cū ſit diſpō correctiua ex idētitate rōnis: vñ nō hz locū ꝛ tacita repudiatione: ꝛ iſta eſt rō p quā Ang. ſe potiſſime fundat in. ꝺ. ꝺſi. dic tñ: vt dixit in. ꝺ. c. in ꝓncipio. ¶ † Utruz etiā abbas cū capitulo poſſit repudiare hereditatez monacho volēte adire. varianit Bar. nā in.l. tutor. an vltimis verbis. ff. de bo. poſ. tenet qꝺ ſic equi⁹ parādo monachū ſeruo et ſequēdo gl. in.l. legatū. ff. de leg. j. ꝛ hāc opi. tz Bar. in.l. is q heres. ff. pal legato. ꝛ in aut. ſi qua mulier. in fi. C. de ſacroſan. eccle. Ꝺiū tenet idē Bart. exp̄ſſe nō in monacho ſz in ſeruo i. ꝺ.l. is q heres de quo forte alꝫ dicā. Et q̄ Bar. tangit hic circa fi. huiꝰ primi effectus vtrū aliquo caſu inſtitut⁹ ꝛ ſubſtitutus vulg. cōcurrāt ꝛ inter alios ponit duos caſus quos determinat per eandez. l. quoꝝ ſcōs habeē dubi⁹. ſō tangendū eſt aliquid breuiter: q̄ articulus eſt vtilis. dicit ergo Bar. qꝺ ſi patronus eſt inſtitutus heres a liberto: ꝛ granatus manu mittere ſeruū ꝓpriū vel dare alicui rē ſuā ſi patronus nō vult agnoſcere onus pōt repudiare hereditatē retēta quarta que ſibi debet de iure: ꝛ ꝛ hoc iſert idē eſſe dicendū in filio in caſu ꝓmiſſo qꝺ poſſit retinere legitimam ſuā repudiata reliqua hereditate per tex. in.l. ſi liberꝰ patrono. ꝺſ. quid ergo. j. de bo. li. q: ſi hoc pōt patronus: multo fortius filius cui legitima magis debeē in.l. ſi quis legatū. ꝺſ. fi. in tex. iſta gl. ff. de falſis: ꝛ hoc intelligē ſm eum: q̄ tales habent ſubſtitutū vulgarem. alias iſta ſeparatio fieri non poſſet ꝓbat in vltimo re ſpōſo illius. ꝺſ. ¶ † Tu vero aduerte. q̄ qꝺ filius non poſſit ſperādo legitimā ſi nō habet ſubſtitutū repudiare hereditatē tenet ipe Bar. expreſſe in.l. ꝓo herede in pe. charta. j. de acqui. here. ꝛ in.l. q: poterat. in ꝓn. j. ad trebell. et ſequunꝝ ibi Ang. ꝛ Jo. de imo. ꝛ Bal. in effectu in.l. vna. C. q̄ non petentur partes in ver. quo ad primū: ſed dñs meus in.l. j. de acqui. here. ꝛ in.l. vna. C. q̄ non petenꝫ partes dicit Bal. tenere ſimpliciter in duobus locis nō diſtinguendo vtrum filius habeat ſubſtitutū vel nō q̄ filius inſtitutus pōt repudiare hereditatem retenta legitima: ꝛ ita dicit andiuiſſe Bar. dicentem in voce: vt ipſe ponit ſm eū in.l. quādiu la. j. ff. de acqr.

here. ad idē allegat Bal. in.l. ſcimus. in ꝓnc. C. de inoffi. teſta. vbi dicit qꝺ ſi filio relinquit aliquid qꝺ valeat vltra legitimam etiā apponit onus filio reſpectu eius qꝺ legitimā excedit filius pater acceptare legitimam repudiato reliquo. qꝺ aūt iſta concluſio ſit vera ꝓbat ipſe tali ratione. q̄ poſt mortem patris legitima bene debeē filio: ꝛ ꝓpter: vt. l. ſi. C. de co dicillis. ꝛ. l. j. C. de imponenda lucrati. deſcrip. facit tex. in fi. ꝺ qō ibi per Bar. ff. de libe. agno. ꝛ. l. j. ꝺſ. ſi impuberi. ff. de appella. bonorū. ergo eſt verus creditor in legitima: ſed creditor inſtitutus heres poteſt repudiare hereditatem debitoris: ꝛ petere debitum ſuum: vt. l. debitori duo. C. de pac. circa medium. ꝛ. l. vt debitū. ꝛ ibi per glo. C. de hereditarijs actionibus: vbi glo. dicit quod petendo debitū videt repudiare hereditatem niſi protestetur. ergo ſimiliter poterit filius retinere legitimam reiecta reliqua hereditate: ſed parcat mihi reuerentia ſua in lectura mea in. l. quandin. licet Bal. ſimpliciter dicat per dictum. ꝺſ. quid ergo qō filius pōt acceptare legitimam dūtaxat: vt. ꝺ. dixi: intentio tamen ſua eſt qñ habet vulgarem ſubſtitutuz: q̄ ipſe vtiturar gumento tex. an. ꝺ. ꝺſ. quid ergo in quo quando filius nō habet ſubſtitutum ꝓbat totum oppoſitum in. l. ſcimus. non loquitur in filio inſtituto vniuerſaliter vel in tota: ſed ſolum in legitima ſua ꝛ in aliquo pluri inſtituto: tamen in re certa non vniuerſaliter: vnde licet filius repudiet relictum ſibi vult legitimā res non reducit ad cauſam inteſtati: q̄ eſt heres vniuerſalis q ſubſtentat teſtū: ꝛ ideo forte poſſet dici qō in caſu illius. ꝺſ. qd ergo idem eſſet ſi eſſet datus alius coheres qui adiuiſſet ex cuius additōe teſtū confirmaret: vt. l. apud iulianuz. ꝺſ. idem iulianus. ff. ad trebel. vnde reiecta iſta doctrina domini mei dic ſimpliciter qꝺ vbi non eſſet datus ſubſtitutus vel coheres nō poſſet fieri iſta ſeparatio legitime a reliqua hereditate. non obſtat argumentū ſuū: q̄ reſpōdeo dupliciter: ꝛ primo ſecundum gl. no. ꝛ ordinariam quā ibi approbant doc. in. l. iij. C. de iuris et facti igno. qꝺ eſſet poſt mortem patris: heredi tas non dicitur filio debita: ſed quaſi debita ꝛ quo ad effectum iuris computat ibi tanꝫ lucrū: ꝛ ideo dicit gl. notabilis in. l. ſi quis legatuz. ꝺſ. fi. j. de falſis. qꝺ de rigore iuris licet creditor ſcribens ſibi legatum non perdat debitum: filius tamē perderet legitimam qō non eſt propie debitū: ſed de equitate inducitur aliud: vt ibi per gl. preterea poſito qꝺ propie ꝛ vere legitima eſſet debita: nō ſequit: ergo filius eſt verus creditor: q̄ etiam heres eſt debitor legatarij: ꝛ quaſi contractus aditionis: vt. l. ex maleficijs. ꝺſ. heres. de ac. ꝛ obli. ꝛ tamē legatarius non eſt creditor propie ſumendo: vt. l. ſi. ꝺſ. fi prefata. ꝛ. ꝺſ. licenti. C. de iure delib. aut ergo capis debitum ſtricte proutſonat: in es alienum: et hoc modo legitima non diciturdebita q: ſi eſſet ſic debita: filius in legitima concurreret cuz aliꝭ creditoribus. iuxta. l. ꝓiuilegia ff. de ꝓiuile. credi. quod eſt falſum. vt. l. papinianus. ꝺſ. quarta autem. ff. de inoffi. teſta. aut capis debitū non ita ſtricte: ꝛ tūc etiam ille qui habet cauſam lucratiuam diceretur debitor. ſed in iſto caſu non loquuntur iura que dicunt qō poteſt repudiari hereditas ꝛ retineri debitum. ꝛ licet quando filius eſt inſtitutus in ſola legitima dubitetur vtrum legitima ſit cota hereditatis vel cota bonorum. de quo in. ꝺ. l. gerit. ꝛ in. l. ex facto. la grande. ff. ti. proxi. per Bal. in. l. cum a matre. C. de rei vendi. ꝛ l. quotiens. de here. inſti. tamen quādo filius eſt vniuerſaliter inſtitutus heres: vel in cota hereditatis: in qua continet maior portio vel legitima non videtur eſſe rationabile vt tunc legitima capiatur: vt cota bonorum per reliquum: vt cota hereditaria. arg. l. eum qui heres. de vſucapionibus. ff. l. iam hoc iure. ꝺſ. j. eo. vnde in hoc caſu indubitanter credo quod legitima ſit cota hereditatis a licet ſit ꝓiuilegiata vſq; ad eam filius non poſſit grauari: ſed ſuccedit pulchrior dubitatio: q̄ quid filius habens ſubſtitutum vulgarez ſemper poſſit ſeparare legitimam ſuam ꝛ repudiare reliquum quando hereditas eſſet granata multis oneribus. ſuper quo puncto Bar. variauit. nā hic exp̄eſſe videtur ſe reſtringere ad caſum poſitum in. ꝺ. ꝺſ. qd ergo. vcz quando eſſet granatus in re propria: ꝛ ſic in aliꝭ caſibus videtur ſentire qō hoc non liceat: ꝛ hanc opi. tenuit Ly. ꝛ ſequitur Bald. ſi bene reſpicias ad verba ſua in. l. heres inſtituta. C. de impube. ꝛ aliꝭ ſubſtitu. ꝛ iſta opinio placet. licet Bar. aliter dixerit in. l. gerit. ꝓallegata: ꝛ Bald. in. ꝺ. l. vnica in ver. ſ. allegato. nam non eſt eadem ratio qō filius poſſit repudiare reliquam hereditatem qñ non eſt impoſitum onus in re propria: ſicut qñ eſt impoſitum onus: tunc enim inducitur: ne filius cōtra votum ſui: vel patronus cogaꝫ carere re ꝓpria: que rō non hz locum qñ ponet granamē in rebus hereditarijs ſeu ſoluendo de ſubſtantia defuncti: ſi ergo filius credit hereditatem eſſe damoſam: ꝛ nihil eſſe in bonis vltra es alienum repudiat eam ſimpliciter: q̄ per hoc nullum conſequit damnū: nam ꝛ ſi adiret eam non poſſet retinere legitimā in ꝓiudiciū eris alieni: vt dictū eſt: ſi aūt credit eā eē lucroſam adeat in totū ꝛ cōſequeē legitimā ſi dubitat vel adeat cū biſficiꝰ, inuētarij vel anteq̄

vel anteq̄ eſſet illud biſficiū poterat deliberare diligēter añq̄ adiret. ¶ Circa ſm effectū vulg. ſubſtitu. addē ad ea que diximus in voce referēdo dicta bar. q̄ ſicut ſubſtitut⁹ ſuccedit ex ſubſtitutione q̄ primus gradus hꝺ p nō ſcripto: q̄ eſt inſtituta perſona mortua tpe teſti: vt. ꝓbat in. l. j. ꝺ. in primo. C. de cadu. tol. ꝛ tradūt moder. in. l. iij. in fi. ff. de libe. ꝛ poſthu. ita ſi ſubſtitutio fiat illi q̄ nullo mō fuit ſcript⁹: valeat ſubſtitutio ꝛ ſuccedit ex ſcōo gradu nō ex primo q̄ſi aliqs ſit inſtitut⁹ ſub ꝺdi. qō dixit Bald. ꝛ ſequit Jo. de imo. in. l. ex facto la picola. ff. ti. ꝓxi. q̄ valeat inſtō tz ibi gl. ꝛ cōiter doc. iz fortiter obſtet tex. in. l. ſi. ☞ C. de here. inſti. vbi pz † ſubſtō vulg. q̄ vī facta prio hꝺi ſi eſſet inſtitut⁹ nō vz ſi nulla repit poſſeſſe inſtitutio: ſz poſſet rūderi qō illud eſt: ſi qꝛ curreret duplex ſpālitas ᵃ circa idē ſi dicerem⁹ qō ſubſtō valeret: vba em̄ ibi ex fua natura nō poterant importare vulgarē niſi impropriarent: ꝛ ita eſt vna ſpālitas q̄ ibi iducit: alia eſt qō ꝓter naturā ſubſtōnis: vbi teſtator n ſ feci⁹ primū gradū hꝺet locū ſcōs ꝛ tex. nſm in pri. l. ¶ Utrū aūt iſta ſubſtō valeat in vi ſubſtōnis: vl̄ poti⁹ ſit inſtō ꝺdonalis eſt maior dubitatio: q̄ vbū ſubſtituo pōt poni altiq̄ ꝓ inſtituo: vt eſt tex. ꝛ ibi ꝓ Bald. in. l. ſi qs mihi bona. ꝺſ. fi. vbi idē q̄. ꝺe acq. here. ꝛ ſic poſſet ꝓcedere opi. Bal. de q̄. ꝺſ. vī tñ poſſet defendi q̄ iſte poſſit ſuccedere tāq̄ ſubſtitut⁹ q̄ ꝓbat: q̄ ille q̄ ſuccedit p ius accreſcēdi ſuccedit ex tacita ſubſtōne: vt. l. ſi titio. ꝺſ. iulianus. ff. de leg. iij. ſicut ergo ꝓiuct⁹ illi q̄ nūq̄ fuit ſcript⁹ ſuccedit in ptē illi⁹ ex tacita ſubſtōne iuris accreſcēdi: vt eſt glo. no. quā ibi approbāt doc. i. l. filiꝰ. ꝺſ. ſequēs qō. ff. de falſis ita poterit ſuccedere ſubſtituta⁹ exp̄ſſe: iz em̄ in iſta ſubſtōne deſit⁹ ꝓim⁹ gradꝰ quo ad effectū: pōt tñ dici ſubſtō ꝓpter formā ipoz xbor: i qua fit mētio ꝓimi gradus deficiētis: ꝛ aduerte q̄ lōga ofia eſt vtrū ꝓim⁹ gradꝰ habeat ꝓ nō ſcripto: q̄ ꝓſona inſtituta nō repit in rerū natura. nō tū deficit volūtas teſtatoris: ꝛ vtrū vere ꝓim⁹ gradꝰ nō fuerit ſcript⁹: nā in prio caſu nō eſt bon⁹ qō hz locū ſubſtitutio ex q̄ teſtator ꝓimū gradū voluit facere: ꝛ fecit q̄tū ipſe fuit: vt. l. j. ꝺ. in prio. C. de cadu. tol. ſz in ſcōo caſu nō pōt cōſiderari gradꝰ ꝓim⁹ factꝰ alicꝰ mō ex quo nulla adeſt volūtas teſtatoris: vñ Bar. multū ſingl⁹ in. l. filiꝰ. ꝺſ. maritꝰ. ff. alle. dicit qō in primo caſu onus inſiſtetū ei q̄ hꝺ ꝓ nō ſcripto remanet pene heredē ſine coheredē: ſz i ſcōo caſu nō: ex eſt nona limitatio ad illū. ꝺ. in prio. ꝛ qō qō iſta ſuccedat iure ſubſtōnis: i caſu nō tz Bar. ſatis clare i. l. ſi mater. ꝺ. ſi. co. vbi vult qō ſubſtō vulg. facta alicui ſi heres nō erit habeat locū ēt in eo caſu quo aliqs nō pōt eſſe heres: q̄ in illū caſum nō fuerat ſubſtitut⁹ nūmō nō repugnet mēs teſtatoris. ¶ Querit etiā hic Bart. nūqd teſtū pate: nū poſſit aſſumere vires a tacita vulga. q̄ ꝛ tinet in exp̄ſſa pupillari: ꝛ omittēdo alia dicta q̄ hā refert addo dictis ſuis inquātū ipſe tz qō poſſit aſſumere vires p. l. neq; ᵃ eſū. ꝺ. j. ff. de te. miti. nā illa. l. nō vī decidere caſum noſtrū: q̄ ibi ſubſtō tacita vulg. q̄ fingit ex mēte teſtatoris nō fuit inducta ꝓpter aliud niſi vt ꝛ ſeruaret teſtū nec poterat ad aliū effectū opari: ſed tacita ſubſtō vulg. q̄ ꝛ tinet in pupillari exp̄ſſa pōt moderari effectū ſuū etiā ſi nō ꝛ firmet teſtū. nā ſiue vn⁹ ex coheredib⁹ adeat ex pſno ſiue filiꝰ ſol⁹ ſit heres inſtitut⁹ ꝛ firmabit ex capite ſuitatis: ꝛ ꝛ ſubſtō pupillaris. vt. l. iubem⁹. ꝛ. l. filiꝰ q̄ le pīna. j. de acq. here. vñ nō erit opus additione ex vulg. tacita ad ꝛ firmādū teſtū in plurimis caſib⁹: ſz ſolū ꝛ firmato teſtō habem⁹ videre vtrū ſubſtitut⁹ q̄ vtute pupil. nō pōt ſuccedere i bonis pīnis poſſit ſuccedere in eiſdē ex vulg. tacita ꝛ ꝺz qō pōt: vt pz in pluribꝰ palleg. vñ iſta ſubſtō nō vī eſſe inducta ꝓpter ꝛ firmationē teſtū: ſed poti⁹ in fauorē heredis ſubſtituti ex ꝓſumptiua voluntate defuncti qua rōne voluit ſubſtitutū pupilla. ſuccedere bonis ſuis p mediū pupilli adeūtis ſuā hereditatē: eadē rōne idē videt voluiſſe ſi per mediū pupilli: nō poſſit ſuccedere: ſcedo tñ qō iſta opi. ſit vera: q̄ tacita inſtitutio ſolet operari effectum exp̄eſſi: vt. l. iij. C. de inoffi. teſta. ꝛ. l. citi⁹. ꝺſ. lucius. ff. de libe. ꝛ poſth. vñ nō video cāu: q̄ teſtū nō poſſit incipere a ſubſtitutione vulg. tacita q̄ pupillus eſt mortuus poſt mortē teſtatoris: ita qō ſubſtitutio pupillaris: potuit habere effectum: ſi fuiſſet adita hereditas ex paterno. ſcōo adde inquātū bar. rſpōdēdo ad. ꝺ. idē inlian⁹. dicit qō tex. nō loquit: de tacita vulg. rſpōdēdo ad. ꝺ. idē inlian⁹. dicit qō tex. nō loquit: de tacita vulg. ſed de pupil. ex qua nō poterat ſuccedi pupillo: niſi cōſtet matis tabulis pupillaribus p additionē ꝛ ſi dicaē qō pupillus nō habebat aliqua bona: vt ibi dicit gl. ꝛ hereditatē patris nō adierat: ꝛ ſic nō habēt bona nō poterat ſuccedi ex pupillari: vt. l. cornelia. ꝺ. j. ꝛ. dicit ipſe hoc eſſe negādū ꝛ preſupponēdū eſſe q̄ pupillus habebat alia bona in quib⁹ ex pupillari exp̄ſſe poterat ſuccedi: ſed iſta ſolu. ſm Jo. de imo. diuinat ad tex. q̄ nō cōſtabat ibi qō haberet alia bona. ¶ Tu potes defendere ſo. iſtā: q̄ cū tex. ibi dicat facta additione p coheredē poſſe ſuccedi ex tabulis pupillaribus: ꝛ a cōtrario ſenſu nō facta additione ex eiſdem tabulis nō poſſe ſuccedi: ꝺba magis reſpiciūt ſucceſſionē pupil. ſubſtōnis q̄ tacite vulg. cū ergo filiꝰ nō queniſſet hereditatē paternā iuriſcōſultus preſupponendo qō ſuccederet ex pupi. neceſſario videt preſupponere q̄ pupillus hz bona propria ſine quib⁹ ſubſtitutio pupil. eſſet manca. Unde. tñ poſuit hic alia ſolutionē ad illū. ꝺ. ſequēdo ſniam bar. vez qō ibi nō poterat ſuccedi ex tacita vulg. ꝓtēta in pupil. exp̄ſſa: q̄ ſubſtitutus erat dat⁹ coheres. ꝛ fic tacite ſubſtituit⁹ ꝓ mediū iuris accreſcēdi. l. ſi titio. ꝺ. iulianus. ff. de leg. ij. vñ preſumptio volūtatis teſtatoris eſt qō alio mō noluerit tacite ſubſtituere: ſed cū iſta tacita ſubſtō reſultās ex pupillari exp̄ſſa poſſet habere locū etiā vbi ꝓia ſubſtitutio iuris accreſcēdi nō poſſet hꝺ effectū. ꝺbi gratia: ſi coheres repudiaret partē ſuā apparet qō iſta ſubſtō ſcōa ſubintellecta nō erit inutilis: q̄ſi cōtines plus ꝓima. ꝛ iſtud pōt tolerari vt videat eſſe facta ſm moder. ꝛ poterit tūc coheres repudians ex inſtitutione acceptare hereditatē ex tacita ſubſtōne. iuxta no. in. l. qdā elog. o. C. de iure de libe. ꝛ in. l. ſi qs heres. ꝛ in. l. ſi tu ex pte. j. de acq. here. vñ. ꝺ. Jo. de imo. ponit tertiā ſolutionē dicēs qō dicēs qō ideo nō poterat in. ꝺ. idē iulianus. fieri aditio ex tacita vulgari: q̄ ꝓim⁹ gradus nō vacabat: q̄ inſtitut⁹ moriēs träſmiſſerat hereditatē ad ſuos heredes ex capite ſuitatis q̄ träſmiſſio impedit ſuccedere ſubſtituti vulgari: vt. l. ſi quis filiū. ꝺ. ſi. j. de acq. here. nec impedit iſtam tranſmiſſionē in caſu. ꝺ. ꝺatio coheredis extranei: quia illa nō tollit ſuitatē quo ad effectū ſuitatis: vt. l. ſi fratris. C. de iure delibe. ꝛ eſt cōis opi. doc. in. ꝺ. l. ſi filiꝰ heres. ff. de libe. ꝛ poſthu. ſoli⁹ ergo erat ibi conſideradū quālis eſt ſuccedere träſmiſſionis ſucceſſurus eſſet pupillo: nā ſi ſuccedebat ſubſtitutus pupillaris debereē fideicōmiſſum: q̄ ab ipſo erat relictū: ꝛ ideo poterit cogi adire vt ibi dī: ſi vero nō ſuccederet pupillo ex tabulis pupillaribꝰ: ſed ab intestato tūc nō deberet: quia ab ipſis nō erat fideicōmiſſum relictū: ꝛ in veritate iſta ſolutio nō pōt impugnari ſi tenes opi. cōem poſita in. l. ſi filius heres quo ad effectum träſmittēdi non impediat ſuitas. ſi aūt teneres q̄ ſuitas tolleret quo ad omnē effectū etiā träſmiſſionis: tūc iſta ſolutio nō ꝓcedit: ꝛ quālis de ſubtilitate iuris poſſit defendi: neſcio tñ an ſit de intētione iuriſconſulti ponere dictā diſtinctionē in illo. ꝺ. nec eſt neceſſe ita intelligere: q̄ poteſt dari melior: ſolu. ꝛ verior: q̄ ideo ibi non ꝓfideratur ptās adeūdi ex tacita vulgari in portione pupilli: q̄ ꝓ illā fideicōmiſſarius non ſolū nō cōſequeret ꝓpoſitū. i. reſti. fideicōmiſſi: ſed potiꝰ excluderet a fideicōmiſſo erat em̄ relictū fideicōmiſſum a ſubſtituto pupil. nō ab adeūte ex primo gradu: vt ibi ꝓ in tex. vñ ex tacita vulg ſubſtituti adirēt cū eſſent heredes ex prio gradu fideicōmiſſum nō deberet: ꝛ ideo datur cōſiliū q̄ nullus ex heredibus inſtituris cogeretur adire ꝓ parte que nō erat granata fideicōmiſſo: ſi coheres repudiaret partē ſuā apparet q̄ ſi

Universidad de Deusto
Biblioteca

ℌ.si militia missus.ff.de mi.te.ℌ.insti.qb⁹ mo.te.insfr.in.ℌ.ex eo aũt solo gl.sup verbo pfecte: vbi ỹ qõ faciļ' tollit id qõ est de iure particulari ℌ id qõ est de iure cõi:z de ista materia vide j.in.l.cẽturio z p dñm Guil.in.l.hec verba.j.de le.j. ¶ Tu autẽ aduerte qz istã.q.disputanit olim magne sciẽtie vir sicut dicit Jo.lãbertin⁹ de rãponib⁹:z tenuit simplr qõ substituto⁹ nõ posit in hoc casu succedere ex tacita vul.p.l.qõ si filius pallegata. cui⁹ sciẽtiã sequit Jo.an.in additionib⁹ speculi in titulo.de testamẽtis in vltima carta z ad.l.si pr filiũ.j. eo.q̃ videbat obstare rñdet qz ibi substitut⁹ succedit expssa vulg.q̃ fuit facta si filius mozeret vino testatore sicut declarat gl.vltima:z bñ hãc cõclusionẽ refert Jo.an.in nouel.in.c.si pf.ℌ.j.de test.li.vj.vbi remittit se ad notata p Cy.in.j.precib⁹.q etiã tz in effectu eãdẽ sciẽtiam vt hic refert Bar.Ang.aũt in ỹ filio suo.gl.in ordine multum plixe z solẽniter attigit istũ articulũ z post longã disputationẽ nõ determinat vt tñ inclinare in hãc sniam in effectu qz substitutus q vult succedere ex tacita nõ põt succedere tãq̃ ex fecũdis rabulis z inq̃tũ ista tacita substõ vocaret testm filij: qz cõtinet in pupillari expsse qm pf in hoc casu qñ filius⁹ pmozik fibi nõ potuit facere testm filio q erat in ptãte alterius qm nec ipe filius⁹ posset si esset pubes:vt.l.q in ptãte.ℌ.de testamẽtis.pf eñ faciẽdo testm impuberi supplet solũ defectũ etatis nõ fi filius ex alio capite nõ posset testari:vt ỹ insti.de pupil.substi. in.ℌ.j.ℌ qz ista tacita vulg.põt dici ps testamẽti pfm inq̃tũ p eũ succedit ip si defunctor:iõ tanq̃ ex testõ pfno poterit succedere substitut⁹ in casu nfo maxime fm dist.Bart.de qua.ℌ.nõ tñ bñ firmat pedes vt dixi.mihi plz opi.cõis simplr ỹ z qñ substitutus hoc casu nõ posit succedere ex tacita vnl. moueo:z rõne manifesta iudicio meo:qz sicut pf substituẽdo filio si mozief le vino nõ vf substituere pupillariter:sed vul.vt ꝓbat in.d.l.ỹ pf filiũ pallegata.ita substituẽdo filio pupillariter nõ vf substituere i casu i quo substõ fieri nõ posset qz qñ verba aliquo mõ pñt ip⁹opriari z adaptari nũq̃ referunt ad casum i quo dispõ nõ posset fieri seu esset inutilis.ita ꝓbat tex.in.l.fideicõ.ℌ.si filio.ff.de leg.iij.z bñ facit tex.in.l.vbi pure in pri.z in.l. epistola ℌ.si.ff.ad trebel.z no.Bar.in.l,cũ filio pe leg.j.cũ ergo õz qõ expressa pup.ỹ tinet z tacita vulg.est ỹ cedẽdũ: tz cũ infert ergo i casu nfo potuerit succedi ex vul.tacita hoc est negãdũ: qz pup. expssa nõ vf fcã hũc casũ z ỹñr si nõ est fcã nõ põt ỹtinere vulg. hoc aũt est maxie verũ qñ pup.substõ eẽt facta eo mõ õ q õz hic j text.i. si hfs erit z in pupil.etate decesserit tũc cessãt ỹ bai pla sonãt q substõ pupil.fit in casu quo põt adiri hfditas z adit. qõ est ip⁹ossibile viuẽte testatore vt.l.ℌ.ỹ.interdũ.j.e.z.l.si.cũ materia.C.de pac.nõ obstat tex.in.l.tractabat pallegata:qz ỹo potes picere z breuiter q illa distictio inducit ibi i fauoꝛe libertatis z est casus ꝑtis vñ nõ est trahẽda ad ỹsequẽtia ad aliũ casum i quo nõ est tãtus fauoꝛ vel põt dicere substi.fili⁹ fm Ang. in loco pallegato.q verba obliqua trahi ad directã institutionẽ pẽdet q volũtate defuncti:vt ps in.l.querebat.eo.ti.z ibi p Bar.z in.l.scenola.ff.ad trebel.vbi ponit casus 2uersus:z ideo nõ est mirũ si.l.ibi ex cõiectura,volũtatis testatoris trabit substitutionẽ obliquã ad directã: qz hoc poterat facere testato⁹: vt.ℌ. dixi si explse voluisset:tz testatoꝛ nõ põt inducere qõ substõ pupill.posset fieri illi q mozik exñti in ptãte alterius:vñ isti casus nõ sunt ises dubitat tñ super isto articulo qd si testato⁹ substituit pupillo isto mõ si filius⁹ meus decesserit in pupil.etate substituo talẽ vel talis sit heres vtrũ tũc substitutus poterat succedere ex vulg.si filius⁹ mozik vino testatore bãc.q.attingit Bal.in l.precibus in.v.carta.C.de impu.z dicit q poterit qz ista nõ est pupillaris simplerꝛ z est cõpendiosa ꝓtinẽs expssam vulg.z pupillarẽ qm ista ỹba si decesserit tc. ita pñt intelligi si decesserit nõ adita hfditate:sicut si decesserit adita hereditate vt pt̃z de se ergo pñt ita ỹplecti vul.expressam sicut pup.z idẽ dicit in.l. penul.C.eo.ti.Ang.aũt in cõsilio pdicto tz oppositũ qz hodie cõiter notarỹ nõ cõcipiũt substões pupillares niſi mõ prędicto vñ sequeret q hodie nõ fieret simplex pupil.ℌ hoc nullam ℌ;ab surditatẽ pñmõ fieri posset si testato⁹ vellet vñ nisi pbaret cõis vsus loquẽdi seu intelligẽdi ꝑpter ista verba inducꝛetur sola pupillaris ego nõ recederẽ a doctrina Bal. si testato⁹ diceret z si decesserit in pupilla.etate substituo sibi sempꝛoniũ tũc verba ꝑpriesumpta significarent pupillarẽ p quã succedit ipsi pupillo;vt insti.c.ℌ.j.nec ob.ꝓmissis id qõ dicit Ang.in ỹsi. preallẽ.t Bar.hic in.l.ỹ.ℌ.j.c.qõ ista verba si hfs erit nõ sunt de substãtia z forma substõnis pupilla.qz cõcedẽdũ est hic quo ad substãtia substõnis:ℌ nõ quo ad qualitatẽ: qz vna forma facit simplicẽ pupillarẽ:alia facit eã qualificatã.i. pupillarẽ q̃ contingit in cõpẽdiosa est em substõ cõpẽdiosa:vt.ℌ.dixi in rub.ad tum facit tex.in.l.pf in pri.iũcta.l.qõ si filius.ℌ.alle.ma.lege q si filius ỹtinuat ad principiũ legis si pf in quo dubitabat:vtrũ hereditas ptineret ad substitutã vel potius a venirẽte ab intestato:z in casu.l. pf in prin.tollit opi. illoꝛ q dicebãt nõ esse in

g ¶ Pupillari. an z qñ substõ pupillaris excludat mfem vĩõ no.d.Maria.soci.in ℌ. xxiij.ici. circa pdictã ỹsultationẽ.ℌ. viij. cũ ỹsi. seq.i.i. pte car.iiij.et plene,d. Jaſ. may.hic l.xix. col.in ℌ.circa ḡtũ effectuz. Be.Ua.

b ¶ Verior.ad idẽ tenẽte do.Jaſ.may. hic l.xj.col.in ℌ. teneas ergo.Bñ.Ua.

cã intestati.qz filius videt esse mortuus post pfem p fictionẽ.l. cornelie. ergo cessante illa rõne per quã opi. illoꝛ reprehendit sicut cessat in.l.q ỹ filius intẽtio iurisc̃olti vt esse qõ res deducatur ad cãm intestati z sic nõ erit locus substituto ex tacita vulga. ¶ Circa quartũ effectũ vulgaris substõnis adde dictis Bar.inq̃tũ ipse dat nouũ intellectũ ad.l.ỹ. C.de insti.z substi. volẽs q ille tex.loquat in vulg.tacita q̃ inducit ꝑ extensionem de casu ad casum z q hoc vex sit ꝓbat ipse qz si tex. ille loqueretur in tacita pupillari poneret. q. indubitatã q erat decisa i l.precibus.vcz q tacita pupil.nõ admittit ỹ matrẽ: ℌ vt appaꝛet ex illo tex.illa.q.erat dubitabilis z erat dissensio inter iurisc̃osultos. ergo iste intellect⁹ nõ est ỹueniẽs:vñ dz itelligi text. qñ pupillus erat mortuus nõ adita hfditate pñna z qz habebat coheredẽ extraneũ nõ trãsmisit hereditatẽ ex capite suita tis vñ ỹm iuris regulas tacite substitut⁹ vul.non impediebat succedere in hereditate defuncti:ℌ tñ ꝑpter duo repellit. ꝓio quidẽ ꝑpter personã yꝛonis testõis q̃ magis est testatoꝛi cõũcta quã extraneus.scõo qz fuerat data coheres filio nasciturꝛ: vñ ex his duab⁹ qualitatib⁹ ozik cõiectura z ꝓesumptio volũtatis testatoris qõ voluerit cõiunctũ ꝓferri substituto tacite sicut ozik in simili in.l.pe.C.de impu.z ali.substi.z in.l.heredes mei.ℌ.cũ ita.ff.ad trebel.ℌ ista opi. sua impugnat hic ꝑ Ang. z Jo.de imo.z ꝑ Bal.in.d.l.ỹ.Prima rõ impugnãtiũ est z fortissima qz Bar.ꝓsupponit in ista sua lectura q ỹ dationẽ coheredis factã filio tolleret ỹ itas etiã quo ad effectũ trãsmittẽdi:nã si filius⁹ trãsmisisset ex capite ỹitatis substitutus etiam si mater nõ esset in medio nõ posset succedere:vt.l.si qs filiũ.ℌ.fi. j.de acq.here.vñ nõ esset opus inducere aligd spãle ꝑpter matrẽ:ℌ hoc ꝑsupponitũ est falsum:qz datio coheredis non tollit ỹitatẽ quo ad potestatẽ trãsmittendi:vt.l.si fratres.C.de iure deli.z tz idẽ Bar.vbiq̃ ℌ maxime in.l.si filius⁹ q patri.j.e.z in.l. si filius⁹ here.ff.de lib.z posth.nec obstat dicũt isti arg.Bar.ff.ℌ ctuz q̃ ẽt istãte dispõne posita in.l.ỹcibus ista.l.poterat hfe casum dubitabilem:qz quo mf erat data coheres filio videbat q ꝑtũc nõ vf voluisse testatoꝛ q aligd haberet de substãtia sua p mediã psonã filij:ỹ ista rõ dubitandi nõ videbat colozata:qz puisio hois tollit tacitã,puisionẽ.l.cir.idẽ:vt.l.ỹ.C.de pac.cõuen.ℌ ino diuersum nõ tollit:vñ p hoc mf nõ videret ꝓhibita succedere filio in hfditate ipsi⁹ ab intestato. Tertio dñt pdicti doc,q vltra.l.ꝓcib⁹ illa.l.affert nobis noua vtilitatẽ qz.l.ꝓcibus loquit de vul.expssa z alie.ll.dicẽtes q vul.cõtinet tacitaz pupillarẽ.l.aũt nostra hoc inducit de nouoꝛ singlr q ẽt tacita vul.q̃ subintelligit in verbis testatoris p extensionẽ 2tinet tacitã pupillarẽ. ¶ Preterea addit Bal.duos alios effect⁹ q̃s iducit illa.l.i.l.ñ.preallega.vbi sibi repꝛehẽdit dicta Bart. ℌ cũ reuerẽtia p istos nouos effect⁹ nõ tollit arg.Bar.si substituter re-
13 spiciat qz.q.ꝓicipaliter ibi mota † vcz vtrũ mf ꝑfeat substituto
a veniẽti ex tacita substõne pupillari an ỹo substitut⁹ est indubitabilis sine dubio p locũ a fortiori:nã si mf excludit tacitam pupillarẽ q̃ 2tinet sub expssa vulgari: mꝛtosozti illa q̃ cõtinet sub tacita vulgari vñ opz rũdere aliter et dicere qõ.l. ꝓcibus.q̃ disponit hic fuit posterior tpe istoꝛ iuris cõsultoꝛ vñ erat ista. q.ꝓbabilis tpe illoꝛ ℌ nõ post.l.precibus:ℌ illa.l.ñ.ño ỹ tu ta:qz nõ est dubiũ qz.l. ꝓcibus ꝑcessit 2stitutionem institiniani de qua in.d.l.ñ.z tñ adhuc illo tpe.q.erat dubitabilis: vñ argu. relinquit valde dubiũ:niſi dicam⁹ qz.l.precib⁹. q̃ hz varios intellect⁹ nõ ꝓbat suã cõclusionẽ z tñ cõiter nõ tenet: z iõ cogitã dũ est sup solutiõe istiꝰ ar.q aũt opi. Bar.ỹ nõ adaptet ad illuz text.ꝓbo rõne ꝓcitissima vltra doc.dicit emꝰ tex. in.l.ñ. q ỹ testatoꝛ relingt yꝛoꝛi substãtia suã faciẽdo eã coheredẽ: multomagis videt religsse sibi lucrosam hereditatez:q̃ ver ba de necessitate intelligunt de hfditate filij q ꝓbo qz ỹ intelligeret de hereditate testatoris tũc nõ esset fortioꝛ rõ cur mf deberet succedere ex iure accrescendi excluso vulg.substituto:ℌ esset eadem rõ:qz totũ est substãtia testatoris quinimo adhuc esset minoꝛ rõ in excludẽda substitu.qz in ꝓima parte mulier fuit vocata ex iudicio expsso testõis hic aũt in parte filij vocaret ex tacito. i.ex iure accrescẽdi vñ nedũ nõ ẽt maioꝛ rõ nec̃ eadẽ oino: vt arg.iperatoris nõ sit falsa dicam⁹ q̃ verbũ lucrosa hereditas intelligit de hereditate filij et tũc ꝑcedit arg.a fortiori et tunc si testatoꝛ vocauit yꝛoꝛẽ ad bona sua vna cũ filio multofortius videt eam vocasse ad bona filij que magis sunt debita matri q̃ bona mariti z ꝑ hoc apparet manifeste q intellectus glo.et
b doc.cõiter in.d.l.ñ.est verior;⁸quod.l.loquatur in tacita pupil
☞ lari. ¶ † Circa.ỹ.qõ.ꝓncipalem in qua Barto.tractat qualiter firmatur substitutio vul.adde dictis suis in quantum ipse vult quod substitutio facta plurib⁹ copulatiue nõ habeat locũ nec̃ verificetur vno ex institutis repudiãte per.l. quanuis.C. de ipu.z per.l.quidã test.j. vbi etiã primo tetigit de isto articulo:nã ista iura parũ vel nihil videnꝰ facere ad ꝓpositũ qñ in l.quidã in testõ.ideo substitutio non bz locũ nisi de oĩbus non adeuntibus:qz testato⁹ distribuit substitutis totã hfditatẽ in

euentum ỹ ditionis:z hec est rõ ꝑ quã mouet hic iurisc̃. in.d. l.quidã testõ:vt ps in ñ.litere ergo daũ intelligi q̃ cessante ista cõiectura substõ resolueret in ỹgularitates:tz esset facta verbis copulatiuis:vñ ille tex.facit ỹ ipm nõ ꝑ eo.tz Ang.ỹsi.suo ixxix.ℌ.sequaꝛ opi.bar.tex.aũt in.i.ỹnis.nõ aũt qõ vno adeũ te cõmittat substitutio:ℌ q̃ substõ facta personis disparibus ỹtinet vul.tñ. Utrũ aũt illa substõ vulg.habeat locũ vno repudiante nihil dicit.z hãc rñsionẽ approbat Barto. in terminis nfis in.l.hoc ar.in vlt.gl.ℌ.de hfdi.insti. vbi videt casus cõtra opi.sua.hic.ỹ eñ ibi,qõ qñãus 2ditiones apposite per verbũ collectiuũ qsq̃ ex ꝓprietate sermonis debeãt copulatiue verificari z vtraq̃ conditio debeat existere:vt habeat locũ dispositio in psona hfdis institutoꝛ ex bũanitate tñ vt foueamus dispõnẽ testõis inq̃tũ fieri põt illa oratio resolutif in singularitates:z ista substõ: ℌ fiat duobus tẽdit ad vnũ finẽ z ad vnuz effectũ vt succedat testatoꝛi in vna hfditate vñ substõ nõ resoluitur in singularitates:qz pinde est ac si due 2di.essent adiecte respũ vni⁹ dispõnis quo casu requirit cõcursus oĩm cõditionũ qñ sunt adiecte copulatiue.vt.l.si hfdi.plures.ℌ.tit. ꝓi.z per gl.in.l.si te solũ.ℌ.ñ.ℌ.ti.ꝓ.z est casus.z ibi scripsi in.l.ñ qs ita stipulat⁹ fuerit de verbo.ob.ℌ Bal. reprehẽdit istã rõnẽ in.d. l.penul.qz ex quo sunt duo hfdes instituti vnusqsq̃ ex pte substitutio q̃ fit his duob⁹ hfdibus immediate vt referri ad duas dispõnes:qz tot sunt istitutiones quot sunt hfdes instituti.et hoc sufficit vt substõ resoluat in singularitates:vcz qõ effectus immediate sint plures q effect⁹ med iat⁹ sit vnicus.vt in dicto loco 2cedit Bar.z qõ ista sua opi.nõ sit vera ps qz.l. penult.de iusto test.z.l.cũ ex filio.ℌ.ñ.j.co.z multe alie.ll.simplr dicunt q q̃ substõ vul.est facta pluribꝰ vno repudiãte admittit substiturus.nec distinguit in.d.ll.vel apparet ex eis. ¶ Utrũ substõ fuerit facta seꝑatim vel copulatiue. nã ỹ steneremꝰ doctrinã suã ex ea videret seq qõ qñ plures sunt instituti copulatiue in eadẽ rõne vno repudiãte alij nõ possent succedere nec̃ crescere eis portio repudiãtis qõ est ỹ tex.in.l.ỹ.ℌ.vi vero quidaz.C. de cadu.tollẽ.ad hoc tñ posset rñderi qõ in casu nfo copula ponitur inter duo adiectiua respectu vni⁹ dispõnis ℌ.ỹ.ℌ.vero quidã ponit inter duo subãtiua per q̃ multiplicat dispositio in plures vñ casus nõ est silis sicut declarat Bar.in.l.is qui dncenta.ℌ.vtrũ.ff de rebus dubijs.mihi tñ plz opi. Bald. per.ỹ. dicta z qz nõ põt negari qõ nõ solũ due partes date duobus debent dne dispõnes:sed etiã due partes daũ vni maxime sub diuersis cõditionib⁹:vt est casus in.l.si solus in pri.z in.l. si tu ex parte in ỹbo vtraq̃ cã.e.ti.dicit tñ Bal.in loco allegato quod substõ vul.nõ resoluit in ỹgularitates qñ ille q adiuit alteꝛo repudiãte est persona ex ꝓsumpta mẽte defuncti esset ꝓferendo substituto z sic vult esse idẽ in vulg.qõ in pup.z in fideicõ.facta ꝑ verbũ collectiuũ:vt ꝓbat in.d.l.pe.z in.l.hfdes mei. ℌ.cũ ita.ad trebel. Et ad illã.q.quã.ℌ.tractaui nunqd substitutus ei q nõ erat institutus succedat ex institutiõe vel tanq̃ cõditionaliter institut⁹.vide tex.ỹgulare qui decidit qõ.in terminis in.l.quetiẽs.ℌ.fiqs primũ.ℌ.de here.insti. et vf decidere popi.Bal.qõ talis succedat tanq̃ institutus nõ tanq̃ substiturus.nõ obstat tex.cũ gl.l.i.filius.ℌ.i.de falsis.quẽ allegant in ỹtiũ:qz in illo casu iõ succedit ex tacita substõne:qz ex alio capite expsso non põt videri vocat⁹ in illo casu:ℌ secus est in terminis nfis:qz tz nõ possit succedere tanq̃ substitut⁹ succedit tñ tanq̃ institut⁹ sub 2ditione. Adde etiã dictis Bar.inq̃tũ hic tãgit illã notabilẽ.q.vtrum ille q succedit de iure ꝓtorio dũtaxat excludat substitutũ. ¶ Et quo ad primũ mẽbriũ dicit q q̃ testũ cõfirmat vinẽte testatore de iure ꝓtorio indubitãter succedẽs excludit substitutũ vulgarẽ p.l.in cõditionibus.ℌ.paternus.ℌ.de 2di.z demõ.q istud põt demõstrari rõne vltra illã l.qz ℌ 2ditio ista si heres nõ erit ad admittendũ substitutuz põt impleri p equipollẽs.l.gallus ℌ.qd si tñ.z ibi p Bar.ℌ.de lib.z posth.eadẽ rõne 2ditio ỹia si heres erit iplebit per equipollẽs per reg. posita in.l.ñ.ff. de his q sunt sui vel alie.iuris. et ideo nõ bñ vf inferre Bart.ex illo tex.in.l.i.ℌ.bonoꝝ.ff. ad trebellia.dũ dicit ꝑ tex.in.ỹ.ꝓnus ꝓbatur † qõ etiã in materia
14 stricti iuris z in qua verba capiunt ꝑprie appellatiõe heredis
a venit bonoꝝ possessoꝛ nã in.ℌ.patronus.tex.nõ loquit de 2di,
b ỹ impleri in forma specifica imo in ea q̃ põt impleri p equipolens⁹:vt.ℌ.dixi melꝰ aũt facit p ista sua in.l.is qui in potestate.ℌ.ñ.ff.de le.prestãdis.z in.l.ñ̃ß.in prin.ff.de 2di.et demõ. in te.ℌ.ñ.ff.de le.prestãdis.z in.l.ñ̃ß.in prin.ff.de 2di.et demõ. in te.ℌ.ñ.ff.de le.prestãdis.z in.l.ñ̃ß.in prin.ff.de 2di.et demõ. in quibus ꝓbat qõ 2ditio dãdi que bz impleri in forma specifica põt impleri in persona bonoꝝ possessoꝛis z illas duas.ll.notabiles allegat gl⁹. notabilis ad hoc l.l.ꝓio hfde.ỹ.ñ.ff. de acquirere. ꝓ ista cõclusiõe facit gl.not.in.l.emãcipata.C.qui admit.

et vult qõ sicut hereditas de iure cluſiter transmittit ex.l.vna. C.de his q ante apertas ta.ita z bonoꝝ possessio.ex eadez.l.z ista materia sit exorbitãs a reg.iur.Bal.tñ ibi vf hoc imitare nisi bonoꝝ poss.veniet ỹ voluntatẽ defuncti verbigratia q cõtrata.qz tũc nõ ita de facili fiat extẽsio ſz hoc videt cõtra.ll.preallegatas.vnde dic vt diximus Jnno. qõ nisi materia sit valde odiosa appellatiõe heredis veniet bono.pos. ¶ Circa secũdã mẽbrũ suũ dũ dicit qõ qñ testm assumit vires de iure pretorio post mortẽ testatoris tũc substitut⁹ ꝑferri illi q posset ex ꝓio gradu petere fm ta.iuxta.l.filio ꝑterito.ℌ.de iniusto testa.naz dicta sua videnꝰ verissima z approbanꝰ rõne z auctoritate.rõe qdẽ:qz vbicũq ꝑpter me est ius q̃situ.Tertio illud ius nõ põt alteri auferri ex facto meo ista est reg.quã tradit Bart.z cõiter doc.in.l.si post mortẽ.ℌ.ñ.j.de bo.pol.ℌtad.ſz filio ꝑterito ipso iure fuit delata hfditas substituto a quo filiꝰ fuerat exheredatus ergo ex facto filij approbãtis nõ poterit auferri.istud arg. ꝓcedit tenẽdo cõem sniam:vt.l. filio ꝑterito. ℌ.de iniusto test. qõ testm ex ꝑteritiõe fit nullũ ipso iure etiã anteq̃ filius velit esse nullũ sicut videnꝰ dicere iura:vñ dicebat Ang.multũ no. in.l.papinian⁹.in ỹn.ff.de off.test. qõ filius⁹ ꝑeterit⁹ non põt approbare testm in ꝓiudicium filij instituti q vult illũ dicere nullũ qz est quesitũ ius filio instituto qõ approbatiõe ꝑeteriti nõ põt auferre:z idẽ dicit Cy.z Bal. post eũ quos ipse nõ alle. in.l.posthumo in.ñ.col.C.de ỹta. ¶ Adde ẽt dictis Bar. inq̃tum hic tãgit vtrũ ille q repudianit bo.pol.fm tab. si repudianit ius adeũdi z cõiter ỹcludit ipse cũ aliis doctoribꝰ qõ põt ỹ gl. in.l. suũ beredẽ.C.de iure deli.nã hoc est itelligẽdũ qñ qs repudiat ius adeũdi vl petẽdi bo.pol.sec⁹ si repudiat hereditatẽ simpliciter:qz tũc est ius sibi appetẽs ad acq.heredi.renũciasse vl fm Bar.ita ſeipsum declarat in.l.nec is.ℌ.j.j. de acq.here. ꝑ quo. a
d.me.ibi alleg.gl.in.l.j.ſz credẽdũ.ff.de succes.edic. dicit etiam Bal.no.in.d.l.z suũ.qõ qñ qs renũciat iuri adeũdi adiecta cã: qz hereditas est dãnosa:tũc qz cã respicit vniformiter oẽs ps qõ põt acqri hfditas renũciatio cẽsebit gñalis p ea q habenꝰ i l.cũ pf.ℌ.luci⁹.de leg.ñ.qz sicut cã expssa restrigit renũciationẽ gñalẽ:vt.l.si de certa.cũ materia de trãſac.ẽt ỹ ampliare.p ista cõclusione allego tibi tex.no.i.l.ñ qs mihi bona.ℌ.ỹ qd si manda ut.j.de acq.here.vbi probat soleniter qõ mãdatũ datuz ad petendã bo.poss.z sic ſnp vno iure agnoscẽdi hereditatẽ extendit ad ius adeũdi pp mẽtẽ 2cedẽtis mãdatũ:qz nõ est rõ vel cã cur noluerit obligari p bo.pol.z nõ p additionẽ:z sic ps qñ rõ respicit vniformiter vtrũq̃ remediũ dispõ hois dispones super vno ex eis trahit ad aliud.z p cõpiemẽto materie nfe tene mẽti duo iura not.in ista materia.primũ est in.l.ℌ.dixi:ver.is aũt. la.ñ.j.de acq. here.vbi ꝓb

Universidad de Deusto
Biblioteca

confirmarẽtur per auc.ex cã.si filius moreret vino testatore.

☞ ¶ Secũdo no .ex hac glo.ſm vtrãq; ſol.vt dixi i voce q; hodie ꝓteritio per quã reddit teſtũ nullo tollit ta.pupilla. quia illa ꝓterita per auc.ex cã.de iib.ꝑte.ꝑ cui⁹ arti.intelligẽtia quã tradit hic Bar.debes cõſiderare duos caſus: nã aliq̃ ſubſtõ pupilla.eſt facta ipſi filio inſtituto vel exheredato: ⁊ aliq̃ ipſa ſubſtõ pupilla.eſt facta ipſi filio ꝓterito.ꝓio caſu ☞. tenuit cõtra glo.noſtrã hic q̃ primo caſu nõ cõfirmat de iure nouiſſimo:q̃ tex.in auc.ex cã.⁊ in corpe vñ ſumit.vſ ꝛfirmare ſolũ legata ⁊ fideicõ.⁊ alia q̃ poſſent repeti ab inteſtato.ita q̃ nõ eſſet neceſſe facere teſtũ:ſed ſubſtõ pupilla.nõ eſt hmõi:q; nõ põt fieri niſi precedat teſtũ paternũ:vt in tex.noſtro: ergo de iſto nõ loqtur tex.auc.ꝓdicte.Sz hãc opi.repꝛhẽdũt Jac. de are.Oldra.Bart.⁊ cõiter oẽs moderni.ꝓ tex.in auc.vt cũ de ap.cognoſcit.ff.ſiue igit.vbi oꝛ q̃ ſi cõfirmat etiã datio tutele que nõ põt fieri ab inteſtato:ſed opz q̃ ſiat in teſtõ vel in codicilio cõfirmatis a teſta.vt.l.ij.C.de teſta.tute.⁊.l.iij.ff.e. ſicut ergo cõfirmat ibi patio tutoꝛis q̃ continet puiſionẽ pupilli:et nõ põt fieri ab inteſtato.ita eadẽ rõne vt cõfirmari ſubſtõ pupil.q̃ hz ſimiles cõditiones ⁊ nõ põt fieri niſi ꝑcedẽte teſtõ ⁊ cõtinet puiſionẽ filij:vt.l.papinianus.ff.ſed nec impul. ⁊ ibi per. Bar.cõtra de inoffi.teſta. Sed cõtra iſtã cõem opinio.argut Bar.duplicit̃er hic.dicit eſſ q̃ videnſ ſequi duo abſurda.primum eſt q̃ hz ſubſtõ pupil.nõ põt fieri ſine inſtitutione precedẽti:vt mõ dixi.põt tamẽ fieri precedẽte inſtitutiõe nulla q̃ habetur ꝓio nõ facta; vt.l.nõ putauit.ff.nõ que vis.de ꝓbatab.⁊ l.iiij.ff.cõdenatũ.ff.de re iudica. Sed ad hoc rñder Jo.de imo. dicẽs q̃ ad hoc nõ eſt incõueniens ex quo tex.de iure nouiſſimo loquitur q̃n ꝓceſſit inſtõ.hz nulla ⁊ nõ q̃n nulla ꝓceſſit inſtitutio:ſed cũ inſtitutio nulla habeat ꝓ nõ facta ꝛ eſſe idẽ ſ iuris in vtroq; caſu:vñ tn die ⁊ melius ⁊ q̃ q̃n ꝓceſſit inſtitutio hz nulla ratione ꝓteritionis teſtũ nõ caret oino ꝓima facie forma teſtamẽti:ſed ſecus eſt ſi nulla ſ̃ edit inſtitutio:ita ꝓbatur in.l.ſi qs legatũ.in ꝓin.ff.de falſis.⁊ inde eſt ſicut dixi in l.i.ſ.eo.q̃ q̃n ꝓia inſtitutio eſt ꝓ nõ ſcripta:⁊ nulla habuit tn teſtatoꝛis voluntatẽ datur in ea gradus ſubſtitutionis:q̃ tn nõ cõtingit q̃n nulla inſtitutio penit⁹ ꝓceſſit:vt ibi declarauit p l.quotiẽs.ff.ſi qui ꝓima.ſ.de here.inſti.facili⁹ eſt ergo vt ac⁹ nullus qui hz voluntatẽ teſtatoꝛis opetur aliq̃d pluſq̃ vbi oino defuit voluntas teſtatoꝛis. Scõo videtur ſequi aliud ꝛbſurdũ; quia tacita pupilla.cõfirmatur p auc.ex cã.ergo poterit ſuccedi ex tacita vulg.in hereditate paterna:q̃ videtur cõtra text. in corpe vbi dicitur q̃ iſta hereditas deuoluitur ad caꝑſam inteſtati dñs Joã.reſpõdet duobus modis, Primo q̃ iſto caſu expreſſa pupilla.nõ cõtinebit tacitã vulgarẽ ex expreſſa intentione.l.que defert tota hereditatẽ ab inteſtato:⁊ iſta reſpõſio placet. Vel ſcõo dicit ipſe eſt dicẽdum q̃ ſuccederetur ex tacita vulga.in portione pupilli cui eſt facta ſubſtitutio pupil.ex preſſa ⁊ erit ſingularis dubitatio ad tex.in corpe ſecũdum eũ.

¶ Sed hoc nõ videtur poſſe dici pupilari rõne. Prima q̃ ſubſtitutio vulga.tacita vel expreſſa intelligitur ſi primus heres nõ erit ex teſtõ nã licet ille adeat ab inteſtato ſuccedet ſubſtitutus:ita dicit tex.in.l.heres inſtituta.C.de impu.⁊ aliꝭ ſubſti.⁊ in.l.filiũ emãcipatũ.⁊ ibi ꝑ Bal.ſ.de acq.here.vnde ſi filiꝰ inſtitutus ex primo gradu ſuccederet ab inteſtato faceret locũ ſubſtitutioni vulgari:q̃ eſt abſurdiſſimũ ⁊ cõtra mẽtẽ tex.i corpe.

¶ Sed ad hoc poſſit rñderi q̃ in caſu iſto nõ haberet locũ regula illa rõ.l.q; inſtitutus in primo gradu obmittit adire ex teſtõ iure ꝓmittẽte:vñ iſta ſucceſſio ab inteſtõ ſurrogat in locũ ſucceſſionis ex teſtõ:ſed ſcõm incõueniẽs nõ põt vitari:quia ſi iſta opi.eſſet vera ſequeretur q̃ filio inſtituto repudiãte partẽ ſuã ſubſtituꝰ ſuccederet ex teſtõ in portione ipſius ⁊ ꝓteritꝰ ſuccederet ab inteſtato ex alia parte q̃ eſt incõueniẽs regulariter.l.ius noſtrũ.de reg.iur.⁊ not.in.l.j.⁊.ij.ff.de acq.here.tene ergo primã reſpõſionẽ. Sed cõtra iſtã cõmunẽ ſententiã arguo dupliciter.⁊ primo ex regula poſita in.l.iam hoc iure.ſ.eo.⁊ in l.ſi legatarius.in fi.de leg.iij.† q̃ diſpoſitio determinãs plura determinabilia cenſetur ea pariter determinare cũ ergo tex. in.ſ.ſiue igitur in corpe loquatur de ꝓteritis paternavel materna.⁊ dicat q̃ caſſata inſtitutione cetera firma remanent:videtur eſſe intelligẽdus in diſpoſitione que põt fieri tã a matre q̃ a patre,ſed ſubſtitutio pupilla.nõ põt fieri niſi a patre qui hz in poteſtate;vt.l.ij.ſ.eo.ergo de illa nõ videſ eſſe intellecta.

¶ Sed ad hoc reſpõdetur q̃ regula predicta ꝑcedit niſi aliter appareat de mẽte diſponẽtis.hic aũt apparet q̃ confirmãtur tutele date in teſtõ:que cauſa nõ põt reſpicere;q̃ mater nõ potest dare tutoꝛẽ filijs:vt.l.ꝑ⁹.ſ.mater.de leg.ij.⁊ ibi no.⁊ licet inter ſtos duos caſus ſit alia⁹ differẽtia:q̃n ſubſtõ pupil.facta a matre nõ valeat oino;hz datio tutoꝛis:hz nõ valeat ipſo iure hz ſfirmari ꝑ iudicẽ.ꝑ hãc rñ nõ tollit rñõ predicta. Quia ſi bene reſpicio ad tex.ibi tutele ſfirmãtur ipſo iure q̃n nõ poteſt eſſe in tutoꝛe dato a matre:vñ neceſſario loquit ille tex.de teſtõ paterno.ſed fortius de ſcõo facit text.in.ſ.⁊ hoc quidẽ.in ver. ſinauit.hec nõ fuerint obſeruata vbi impatoꝛ cõuertẽdo caſum dicit q̃ q̃n filij prętereũt parẽtes annullata inſtõne oia rema nẽt firma ſicut fuit diſpoſitum in precedẽtibus.q̃ ꝛba nõ videnſ poſſe intelligi de ſubſtõne pupil.niſi,in duob⁹ caſib⁹ dũtaxat q̃n filij⁹ fuiſſet emãcipat⁹ ⁊ genuiſſet filiũ poſt emãcipationem quo caſu poſſet ſubſtituere pupillariter:q; haberet filiũ in poteſtate:⁊ q̃n filiꝰ qui haberet caſtrẽſe pecuniũ faceret teſtũ tpe militie:quo caſu ex ꝓuilegio militari potuiſſet ſubſtituere pupil.vt.l.cũ filiꝰ.ff.de teſt.mili.⁊.l.miles ita.ſ.exheredato.ff. eo.ti.⁊ alij ſunt filij qui põt facere teſtũ:nec põt ſubſtituere vt illi qui hñt bona caſtrẽſia vel quaſi:nã habẽtes bona quaſi caſtrẽſia nullo mõ hñt hoc ꝓuilegiũ:nec etiã milites finita militia⁹ ⁊ anno miſſionis a militia:cũ teſtẽtur tũc de iure cõi:vt.l. eius militis.ſ.militia miſſus.ff.de mili.teſta. Sed ad hoc põt rñderi vt dixi in voce q̃ iſta qualitas intelligit facta in his in quibus poſſunt adequari nõ in aliꝭ ſicut dicit ☞ Bar.no.p illũ tex.in.l.j.ſ.lex fal.ff.ad.l.fal.vnde bis adiectis placet opi.cõis ꝓio qua põdero tex.in corpoze in.ſ.ſine igit.in fi.dũ dicit q̃d ce tera cõfirmãtur tãq̃ ſi non eſſet excluſum teſtũ:⁊ ſic fingit teſtũ eſſe validũ:ſ̃ q̃n teſtũ ſaluat̃ per fictionẽ rita ſaluãtur tab.pu. ſicut ⁊ alia:vt.l.ex cornelia.ſ.j.ſ.e.⁊.l.iiij.ſ.j.ff.de capt.ergo ẽt in hoc caſu idẽ eſt dicẽdum. Sed querit incõtinẽti q̃d ſi ſubſtõ pupil.ſit facta ipſi filio ꝓterito.ſup quo debes cõſiderare duos caſus.nã aliq̃n ꝓteritio nõ reddit teſtũ nullũ:ſicut eſt q̃n nepos in poteſtate ꝓteretit.inſtituto filio emãcipato.⁊ tũc valet ſubſtõ pupil.facta ipſi nepoti ſm Bar.in.l.ij.ſ.e.⁊ tangit pau. de caſt.hic,aliq̃n ꝓteritio reddit teſtũ nullũ:⁊ tũc dubitatur vtrũ iſta ſubſtõ cõfirmeť pauc.ex cã.dñs Joã. de imo.hic dicit primã gl.huiꝰ.ff.ſentire q̃ ſubſtõ pupil.nõ ꝛfirmetur dũ dicit ſimpl⁹ q̃ ſubſtõ eſt nulla nõ diſtinguens ius nouiſſimũ a iure ffoꝛũ ſicut facit in vlti.gl.q̃ fuit facta ſubſtõ filio inſtituto vel exheredato.ipſe tñ tz ꝛtrariũ q; cã ꝑpter quã pf nõ põt ſubſtituere filio ꝓterito eſt:q; ex quo nõ vꝫ teſtũ paternũ pupilla re nõ põt valere.l.ij.ſ.ſed ſi eos.ſ.eo.ſed iſta rõ ceſſat de iure nouiſſimo:q; diſpoſita in teſtõ põt ſtare ſine beredis inſtõne:vt in auc.ex cã.ergo ẽt in hoc caſu dz valere ſubſtõ.ſed hoc vſ ☞ ea que ſcribit Bar.poſt ☞.in.l.j.ſ.ſi.cũ.l.ſeq.ff.de leg.iij.vbi cõcludit q̃ p auc.ex cã.nõ cõfirmatur legata relicta filio ꝓterito: ſed ab inſtitutis in teſtõ cũ ergo tex.in corpe confirmet cetera ſicut legata ⁊ fideicõ.nõ vꝫ ſenſiſſe de ſubſtõne pupil.facta filio ꝓterito ſicut in illo:hz mozte gnali nõ cõprehẽdũtur legata relicta filio ꝓterito:hz põt ſaluari iſta opi.q̃ ꝛba lſe põt referri ad ſubſtõnẽ pup.facta filio ꝓterito:hz nõ referrant ad legata facta ſtamẽto;quaten⁹ eſſent nulla ex ſolo vitio ꝓteritionis:hz q̃n legatũ relinq̃tur ad ꝓteritũ nõ eſt nullũ ex ſolo vitio ꝓteritionis: hz ex regula poſita ſ.l.ab eo.C.de fideicõ.q̃ quẽ nõ honoꝛo grauare nõ poſſuz:facit optime tex.ꝛ q̃ ibi ꝑ Bar.in.l.cũ ꝓpter. ff.de leg.ꝓmã.hz iſta rõ nõ hz locũ in ſubſtõne pupil.p quã puꝛ dẽt filio ꝓterito nõ granari. Põt ergo dici ꝓbabiliter q̃ etiã in iſto caſu ſubſtõ pupil.ꝛfirmeť facta filio ꝓterito.p iſta cõclu ſione cõiter facit tex.in.l.mater ſecũdis tabulis.ſ.ſi qs obmiſ ſa cã teſti.vbi ꝑbat q̃ diſpõ facta de primis tabulis trahit ad ſcõas tab.vt ſicut primũ teſtũ fingit valere quo ad gd.i.quo ad preſtati.legati'ita fingank valere ta.pupil.⁊ ad materiã iſtam vide Ang.i cõſ.ſuo.c.ar.pe.vbi refert ſepi⁹ ſe cõſuluiſſe q̃ ſubſtitutio pupill.cõfirmeť p auc.ex cã.q̃ inſtõ de iure nouiſſimo imitat:niſi quo adhũc effectũ vt hꝺitas deferak ad ſucceſſionẽ iteſtati:q̃ euenẽte q̃d nõ hz hnic effectui remanet firmũ:et ſũt iſta ꝛba Bar.i auc.ex cã.de lib.ꝓte.i illa.q. vtrũ ſubſtõ pul. directa remaneat firma vel nõ ex diſpõne iuris nouiſſimi. Sz dubitak ꝑ cõpiemẽto hui⁹ materie. Utꝛ ſi filiꝰ ꝓterit⁹ appꝛobat teſtũ ꝟualidet ſubſtõ ẽt de iure iſto nõ attẽto iure nouiſſimo.bar.ẽt q̃ ſic hic ⁊ i.l.ij.ſ.eo.dũmõ ſi filiꝰ ꝓterit⁹ eſt pupillus appꝛobet teſtũ ſoleniter cũ auc. tutoꝛis.ar.l.ſi a pupillo.ſ.de acq.he.hz Ang.hic tz Jũ dicẽs q̃ cũ ꝑ forma ſit itrodnctũ q̃ pf ẽat ſibi pz⁹ facere teſtũ validũ q̃ pupillo:ex q̃ hic nõ fecit a ꝓncipioꝛ ſic teſtũ pupillare fuit nullũ vꝫ q̃ ratificatio teſti nõ põt poſtea ratificari.l.obligari.ſ. tutoꝛ.ſ.de auct. tu.⁊.l.ſigs mẽbi bona.ſ.iuſſu.ſ.de acq.hꝺ.Sz ad hoc ar.rñdet Jo.ó imo. ⁊ Pau.de ca.eiſdẽ ꝛbis q̃ teſtũ pfnũ pcedere pupillare nõ ẽ ſ̃ ſ̃ ſ̃

Universidad de Deusto
Biblioteca

qō non potest esse alia rōne: nisi qr heres institut⁹ directe est ille q̄ principal⁹ r nobilioni modo vocat⁹ ad hereditatē: ita est in ppo sito dicēdū qō grauamen vī poti⁹ relictū a filio instituto herede q̄ ab eo q̄ succedit sibi ab intestato: r est aduertēdū qr i. d. l. marcell⁹. inducit silis effect⁹ ex hoc ad effectū de quo q̄rit i casu nr̄o: nā si legatū vī relictū ab hēde r heres r fideicō. vlis qñ heres adiuit coacte ex psona hēdis detrahit quartā: quā alias nō detrahet. ret si legatū vel fideicō. videt relictū ab ipso. r per hoc sit expeditus iste difficilis r subtilissimus articulus r in effectu iste. ℣.

Summarium.

1 ☞ Ex consuetudine introductū est ius substituendi pupillari ter pupillo.
2 Statutovel consuetudine induci potest qō quis possit facere testamentum alteri.
3 Dictio ad tēpori 2iuncta vī significare tpis perfectionem.
4 Appellatione nepotis non continetur pronepos.
5 Ad confirmationem tacite pupillaris sufficit qō testamentum confirmetur de iure pretorio.
6 Jn conditionalib⁹ institutionibus locum non habet regula cathoniana.
7 Quot requirantur in substitutione pupillari.
8 Nunquid pater qui est vilis r turpis persona possit substituere filio pupillo.
9 Nunquid tacita pupil. admittatur contra auum vel auiam.
10 Mulier vidua cū nubit contristat animā primi viri.
11 Testator presumitur diligere magis matrem ℔ vxorem.
12 Jmp⁹oba est spes r solicitudo de hereditate viuentis.
13 Bono. pol. pretoria annalis est: facultas vero adeundi de iure civili est pretoria.
14 Peruerso ordinis quo casu reddat actum nullum.
15 Verbum substituo de sui proprietate secundum gradum nō. autem primum significat.
16 Sustinetur libellus in quo petitur aliquis cogi r compelli condemnari ad dandum r soluendum certum quid.
17 Legi inducēti formā vel solēnitatem renūciari non potest.
18 Alr q̄ñ in bonoribus acquirendis de nouo p̄feratur.

a ¶ Cōsuetudinis. Adde. d. Aller. de imo. hic. ℌ vī tenere in p̄cto iuris. d. Jas. may. hic circa princ. ti. colū. Bene. Va.

b ¶ Cā. Adde no. d. Aller. de imo. in consi. xiij. iiij. pte. Bene. Va.

c ¶ Perfectos. a Adde. d. Jas. may. hic circa p̄nc. 1 col. j. ℣. pōderat text. qō ifrō qō, dictio ad signifi cet p̄fectiōem tpis nō est in hoc tex. pp oi dictionē ad. sed pp dictionē p̄ueniat cū dictio p ōnotet p̄fectionē alr. tex. in. l. viba na. ℣. pnocta re. ff. de ℣. sig. Bene. Va.

d ¶ Pronepos. Vide Fely. i. c. p tuas. de pba. i fi. iij. col. ℣ fi. vtruz aūt. cū remissiōib⁹ ibi p eū signatio: r remissiones q̄s dedi ibi i apostil. Bc. Va.

De vulgari et pupillari.

Summarium.

1 ☞ Ex consuetudine introductū est ius substituendi pupillariter pupillo.
2 Statutovel consuetudine induci potest qō quis possit facere testamentum alteri.
3 Dictio ad tēpori 2iuncta vī significare tpis perfectionem.
4 Appellatione nepotis non continetur pronepos.
5 Ad confirmationem tacite pupillaris sufficit qō testamentum confirmetur de iure pretorio.
6 Jn conditionalib⁹ institutionibus locum non habet regula cathoniana.
7 Quot requirantur in substitutione pupillari.
8 Nunquid pater qui est vilis r turpis persona possit substituere filio pupillo.
9 Nunquid tacita pupil. admittatur contra auum vel auiam.
10 Mulier vidua cū nubit contristat animā primi viri.
11 Testator presumitur diligere magis matrem ℔ vxorem.
12 Jmp⁹oba est spes r solicitudo de hereditate viuentis.
13 Bono. pol. pretoria annalis est: facultas vero adeundi de iure civili est pretoria.
14 Peruerso ordinis quo casu reddat actum nullum.
15 Verbum substituo de sui p⁹oprietate secundum gradum nō. autem primum significat.
16 Sustinetur libellus in quo petitur aliquis cogi r compelli condemnari ad dandum r soluendum certum quid.
17 Legi inducēti formā vel solēnitatem renūciari non potest.
18 Alr q̄ñ in bonoribus acquirendis de nouo p̄feratur.

Bonibus introductum est.

Pupillis nr̄is substituere possum⁹ pupil. 2currētibus bis q̄ in bac. l. ponunt q̄ sunt octo vī nouē: vt infra videbis: r dimidiū in tres ptes. Jn prima ponit p̄miscue quo iure sit introducta pupil. substō qb⁹ posset fieri r vsq; ad quā tem. in sc̄a ibi: q̄ge aūt ponit de modo faciēdi substitutionē. i tertia ibi: adeo aūt ponit de effectu ipsi⁹ substōnis. ¶ †Not. ibi mozib⁹ r̄c. qō ius substituēdi pupillariter pupillo est introductū ex 2suetudine: sed q̄rit hic Bart. in p̄rio registo ad substōnē pupil. vtrū hodie hoc ius debeat appellari ius 2suetudinis⁴ vī potius ius scriptū. r rñdeo qō est appellādū ius 2suetudinis: q̄ lz sit redact⁹ in scriptura non videt redactū vt inducat nouū ius: lz poti⁹ approbatione illi⁹ 2suetudinis: qñ scriptura in dubio non est inuēta ad inducēdū: lz ad p̄bādū: vt. l. ℌic. ff. de pign. et l. cū res. C. de pba. cū isto dicto trāseūt hic Mod. p ista 2clusione est casus quē ipse allegat non hic: sed in. l. de qb⁹. ff. de. ll. in. l. imo. ff. eo. ti. ibi tex. dicit qō non est necesse 2suetudinē redigere in scripturā: g̃ pz qō potest redigi memorie cā r tñ dicerē 2suetudo qnimo et ñ approbaret exp̄sse 2suetudo in dubio nō induceret nouū statutū: qr ex 2firmatione non inducit nouū ius r dubio ēt stat⁹ q̄ 2firmāt possit a 2firmāte reuocari ℌm Bar. q ita declarat in. l. qr. ℣. de iur. om. iu. si aūt. l. lator nō recitaret simp⁹ 2suetudinē vt hic facit: sed si vellet statuere de nouo vel loq̄ret p̄ba dispositiua: tūc fatēdū esset qō inducerēt nouū ius: ita potest intelligi tex. r qō ibi no. do. Abb. in. c. j. de cogna. spūali. bñ facit tex. rvñ. dic. c. multis. in fi. r qō no. Bar. in fi. q. in. l. j. pnc. ff. ad. l. fal. gl. r doc. Mod. in. c. j. de 2sti. li. vj. est aūt aliq̄n fortius ius qō acq̄rit ex 2suetudine q̄ꝫ id qō acq̄rit ex lege. vñ dicit Bar. singl⁹ p illū text. in. l. vniuersos. C. de diuersis offic⁹. li. xij. qō ſ per statutū derogat iurisdi. aliog iudicū. r simp⁹ non vī auferri iurisdictio ex 2suetudine. Bal. tñ dicit i. c. j. nos ro. de pace 2stā. qō ſ impator reuocat p̄uilegia cōpetētia ciuitati: r alicui p̄sone cēsent reuocata etiā illa q̄ cōpetebāt p̄certu 2suetudinis: r p̄dicta mel⁹ faciūt ad rē ℔ fiūtudo hic inducta p Bar. de vſ. fen. q̄ sicut dicit hic Pau. de ca. in vna lectura: ita ille 2suetudines fuerūt redacte in scriptis p̄ principatos non babētes auctoritatē. l. cōdēde. aduerte tñ qr lz ita sit de 2suetudine vt. ſ. dixi in interlocutoria tñ p̄incipis est aliud qō si est redacta in corpore iuris bz vim. l. vbi pri⁹ non babeba metū. ℣. sed lz. ℣. qō metus cā r tradik in. l. iij. C. de leg. r ad mat. etiā vide qō ponit ℣. in. l. ij. C. q̄ sit longa 2suetudo quā allegāt hic moderni. ¶ † Scō not. argumētū eodē ℣ ſi. qō ex 2suetudine vel statuto pōt induci qō quis possit facere testm alteri ex quo pōt induci ad. q. notabilē. vtruz valeat 2suetudo vel statutū qō dispō captatoria valeat r vī dicē

a ¶ Cōsuetudinis. Adde. d. Aller. de imo. hic. ℌ vī tenere in p̄cto iuris. d. Jas. may. hic circa princ. ti. colū. Bene. Va.

b ¶ Cā. Adde no. d. Aller. de imo. in consi. xiij. iiij. pte. Bene. Va.

c ¶ Perfectos. a Adde. d. Jas. may. hic circa p̄nc. 1 col. j. ℣. pōderat text. qō ifrō qō, dictio ad signifi cet p̄fectiōem tpis nō est in hoc tex. pp oi dictionē ad. sed pp dictionē p̄ueniat cū dictio p ōnotet p̄fectionē alr. tex. in. l. viba na. ℣. pnocta re. ff. de ℣. sig. Bene. Va.

d ¶ Pronepos. Vide Fely. i. c. p tuas. de pba. i fi. iij. col. ℣ fi. vtruz aūt. cū remissiōib⁹ ibi p eū signatio: r remissiones q̄s dedi ibi i apostil. Bc. Va.

dum qō sic qr reperiunt casus in qb⁹ boc est inductū a iure favore libertatis r pie cause⁹: vt. l. fideicō. libertas. de fideicō. liber. et in. c. cū tibi. de test. r plene declarat Bar. in. l. j. C. de sac. san. ecc. et Bal. in. l. sentū. C. de test. ergo idē videt posse disponi p statutū: vt. l. oēs populi. de iusti. r iu. in ℌ facit fortiter qr qō testator ipse disponat de reb⁹ suis ex volūtate ppria vī esse de substātia dispōnis: vt p̄z ex diffinitione testamēti: de qua in. l. j. ℣. de testa. q̄ diffinitio ostēdit quid dicitatē rei. i. j. ℣. dolū. ℣. de dolo. lz cōsuetudo ℌ substātiā dispōnis cēset irrationabilis r non valet: dicit gl. no. in cō. scō. de 2sue. li. vj. r satis ibi p̄babāt in tex. r not. Host. r Jo. an. in. c. romana. ℣. i. de app. eo. lib. ergo videt qō ista 2suetudo non vz nisi forte p cā inducerēt qō ille in cui⁹ volūtate dispositio ponit teneret declarare ad arbitriū boni viri id qō esset 2quenies. hāc limitationē sumo ex his q̄ tradit no. Bart. i. l. j. C. de sac. san. ecc. p allegata. vbi dicit qō ideo valet dispō captatoria ad pias cās r in alijs casib⁹ nō valet qr in alijs causis nō reperit. l. q̄ limitet hāc volūtatē posita in pectore tertij qualiter sit regulāda: lz in relictis ad pias cās sic bñ reperit. l. diuinat q̄ regulat modū distribuēdi ad honorē dei r salutē aīe. dicit etiā hic Jo. de imo. arg. bui⁹ lre qō p statutū pōt induci vt curator⁹ possit dari in testō r vt p̄z possit substituere directo filio maiori. r. annor. Ego tangā aliqd in. l. ℌbis cintlib⁹. ſ. e. ¶ Tertio no. in ℌbo. ad. xiij. annos puenit r̄c. qō ista dictio ad 2iūcta tpi vī significare p̄fectionē tpis. nā hic sigt. xiij. annos p̄fectos⁴ sicut i l. qua etate. ℣. de test. ¶ †Quarto no. ibi. nepotib⁹? r deinceps qō appellatiōe nepotis p̄prie nō 2tinet pnepos⁴⁽d⁾: de quo in. l. gallus. ℌ. si qs instituat. de lib. r posth. ¶ †Quinto not. in ℌ. sed si extraneū. ℌm Bar. q ita intelligit istū tex. qō ℌ quis capacitas vel incapacitas attēdāt tpe testamēti: vt. l. si alienū. ℌ. in extraneis. ℣. ti. p̄xi. fi tñ expō est valida r hēs est capax lz postea mutēt q̄litas successionis in ipso p̄ hoc nō ipedit succedere. cōcordat tex. in. l. iij. ℌ. aptura. ℣. ti. p̄xi. qō qualiter intelligat: dicā tibi in glosa posita in ℌbo filio p̄cedēte. ¶ †Ultimo not. in ℌ. plane. qō ad hoc vt 2firmenť ta. pupil. satis est testm 2firmari de iure p̄torio. et ad hoc adducit istū tex. Bar. in. l. j. in fi. ℣. co. aduerte tñ qr i casu ibi posito bēditas nullo modo fuit adita de iure ciuili nec potuit aditri: lz in casu hui⁹ ℌ. bēditas fuit adita de iure civili: lz ab intestato. p̄tor tñ perinde hz ac si aditio fuisset facta ex testō vī aliqua bēdita est inter ipsos casus: lz tñ a sili est satis bona inducta. ¶ In gl. posita sup ℌbo filio ibi hic aūt solū de volūtario fit necessari⁹: ista so. nō vī vera duplici rōne. Prima ſm Bart. hic qr ista rñdio satisfacit quo ad psonā filij cui fit substō: sed nō quo ad psonā substituti. Scōa qr vt infra videbis. hic vna dispō q̄ a principio erat inutilis 2qualitate ex postfacto ℌ. l. j. ℌ. fi⁹. de leg. iij. et. l. qui ab initio. de reg. iur. Bar. tñ saluando so. glo. dicit qō habuit bonū intellectū r voluit dicere qō substitutio ista pupil. quo ad formā sui non fuit a p̄in. totaliter nulla: qr valuit tanq̄ vlti. q. qō postea mutetur in pupilla. per supernenientiam p̄tātis hoc non est validare institutionem nullā: sed mutare pot⁹ qualitatem p̄me substitutionis qō pōt fieri. l. iij. in fi. ℣. tit. p̄xi. do. Fran. de rāpo. solēnis doc. quē refert hic Jo. de imo. reprehēdit istā lecturam Bar. p̄imo qr si non vz substitutio pupil. expressa non dz valere tacita vulga. vt. l. iij. ℌ. qui hz. de ser. rusti. prediorum. sed ista ratio satis pz quia qñ tacitū continetur eque p̄incipaliter sub expresso vitiatur expressum r etiā tacitum: vt plene declarat Bart. in. l. j. ℣. co. r ibi dixi. ¶ Scō arguit r fortius quia licitates imo transit in diuersam substitutionem q̄ est diuersa r effectu r forma substituendi: nam per vnū succeditur pupillo per alium testatori r in diuersa hereditate: vt insti. de pup. substi. in ℌ. j. r. ij. q̄b⁹ergo ynā species substitutionis nulla diuersa omnino ab ea que valuit conualidetur ex postfacto hic non est mutatio qualitatis circa idem sed conualidatio alterius dispositionis q̄ multuz differt ab illa que erat valida: vt dixi. preterea dicit ipse hic non potest dari mutatio qualitatis: quia tunc fit ista mutatio qñ vna extinguitur r altera succedit qō non contingit in casu nostro: quia post mortem testatoris bz locum vulg. in suo casu ficut pupil. vñ ipse intelligit istum tex. qō pater p̄tus instituerit extraneum heredē deinde adoptauerit eū in nepotem. ¶ Tertio post adop. substituerit ei pupilla. r hunc intellectum sequitur bic Pau. de cast. quia dicit qō intellectus Bar. est contra. l. qui ab initio. de regu. iur. dñs Jo. de imo. dicit qō iste intellect⁹ esset de casu non dubio: vnde ipse nititur defendere sententiam Bar. r satis obscure. in fi. verborum suorum: fatua tñ mens sua videtur esse qō propter duo que hic concurrebant conualidetur ista substitutio p̄imum erat quia ista substitutio erat cōditionalis institutio: vt dixit hic Bal. r bene quia non erat omnino nulla a p̄in. vt dixit hic Bar. sed ista conjunctio duarū qualitatū nihil videtur facere qr respicitur diuersas dispositiones: nam validitas substitutionis respicit vulg. r institutio conditionalis respicit pupilla. vñ nō videnť posse coniūgi ex quo respicitur

dinersos effectus p regulā positā in. l. ij. ℌ. fi. ℣. de excusa. tut. r p Bar. in. l. admonēdi. ff. de inrerur. r in. l. j. ℌ. idē cornelia. ff. de qō nib⁹. Bal. ergo dicit simp⁹ hic. r in. l. testō. ver. nono querit. de

6 testō mili. qō iō sufficit habilitas superueniens ex testō † qr re
a gula cathoniana nō bz locū in substitutionib⁹ 2ditionalib⁹⁽ᵃ⁾. l. pe. de regu. cathoniana. r ideo nō requirit habilitas tpe testamē tis: vñ Bar. in. l. in tps. ℣. ti. p̄xi. r in. l. qui alienū. ℌ. in extraneis. eo. ti. rñdendo ad. l. in tps exp̄ssel vult qō tex. in. ℌ. in extraneis. qui requireret capacitatē tpe testamēti nō habeat locū in institutione cōditionali: sed boc videtur exp̄sse ℣ tex. in. ℌ. prealle gato. in ℌbus⁹ locis. primo qr tex. dicit posť ℔ posuit de institone pura qō boc amplius etiā in institutione pura r cōditionali dz attēdi tps acquisitionis hereditatis r sic per virtutē isti⁹ dictionis apparet q etiā in institone cōditionali dz attēdi tps testamētis: vt q: dictio hoc ampli⁹ repetit tota dispositionē p̄cedentem: vt plene declarat Bar. in. l. si cui pure. de leg. iij. Scō qr tex. in fi. dicit qō tps mediū inter testm r implemētū cōditionis nō attēdit et istā subiūgit qr vt dixim⁹ tria tps debet attēdi: qr rō manifeste refert ad institutionē 2ditionalē r sic ℌ supponit qō etiā regulatur habilitas tpe testamēti i institone 2ditionali. p declaratione hui⁹ articuli ponēde sunt tres 2clusiones i ista materia. Prima 2clusio est ista in terminis. l. nostre nō datur incapacitas ex parte substituti: lz solū in habilitas ex pte facientis testm: vt p̄z de se. ex hoc inferť qō qñ dispositio est inutilis ppter defectuz q 2cernit solā psonā testatoris nō attendit ista inhabilitas r habilitas posteā superueniēs habilitat dispositionē qñ institutio fuit 2ditionalis ita p̄bat tex. in. l. pe. de reg. cat. r ibi p Bart. et plene declarat idē Bar. in. l. ℌ. ff. eo. r istō mō pōt intelligi r sal
☞ uari so. Bal. † Scōa 2clusio inhabilitas testatoris q̄ pōt tolli ex post facto: qr de sui natura nō est ppetua nō attēdit tpe testamēti: sed sufficit qō superueniet habilitas ex postfacto: casus est in l. q. soluēdo. ℣. tit. p̄xi. r est regula quā ponit Bar. in. l. j. in p̄mo casu p̄ncipali. ff. de reg. cato. sed inhabilitas de qua loquit text. nō est hmōi: qr poterat tolli si extraneus adoptaret ergo non est mirū si non attendit tps testamenti. Tertia 2clusio dato qō ibi deberet attēdi tps testamēti tñ adhuc deberet p̄cedere dispositio istī⁹ tex. qr tabule pupil. de quarū validitate agit nūc 2sideratur vere: vt testm paternū sed ficte testm filij attendit aūt magis fictio q̄ veritas vel ecōtra in isto casu. pnt est fauor filij: ita dicit tex. r ibi p Bar. in. l. papinianus. ℌ. sed nec impuberis. ff. de inoffi. test. hic ergo testm dz 2sideri put videt factū a filio: qz sic melius habit substitutionē si 2sideret vt testm factū a p̄re: tūc habilitas nō aderat tpe testamēti validitatis nō 2sideret factū a filio potest 2sideri vt factū: tūc qr si sic 2sideret nō posset valere qm̄ filj⁹ tūc erat in ptāte: op; ergo qō 2sideret vt factū immediate post mortē p̄is quo tpe filj⁹ si esset maior posset facere testm et
☞ 2sideret vt factū tali tpe adesset habilitas p̄sone cui fit substō: qz erat de liberis q fuerunt in ptāte tpe mortis. † Quarta r vltima 2clusio est talis qñ incapacitas 2sistit in p̄sona heredis dūtaxat tūc etiā in institone 2ditionali dz attēdi capacitas tpe testamēti non p regulā catoniānā: qr illa nō bz locū in isto casu sicut declarat Bar. subtiliter in. l. j. p̄alleg. in vlt. casu: sed p dispositionez positā in. d. ℌ. extraneis. r lz Bar. r cōiter doc. in locis p̄alleg. sentiāt aliud rñdēdo ad. l. in tps p̄alle. plus tñ plz so. ad illā. l. quā ponit Jo. de imo. i. d. ℌ. in extraneis. vez qō ibi loquit in 2di
☞ tione intrinseca sine qua actus valere non poterat quinimo cassus est in. d. l. in tps: p ista pte ōrem ibi qō in illo casu substentat institutio ex benigni. ergo dat intelligi ℌm reg. iur. etiā in isti. cōditionali dz attēdi capacitas tēpoze testamēti. Hoc tñ fallit ℌm Ang. in. d. l. in tps nisi habilitas! postea supeniēs traberet re
☞ tro ante tps testamēti: qr tūc 2qualitaret te istm p̄cedēs. vt est casus in. l. j. in fi. cū. l. sequē. ff. de bo. pos. 2tra tab. ☞ Ex hoc infert hic Bar. qō si p̄ substitutū filio naturali pupillariter tñ lz nō valeat substitutio a p̄n. vt. l. lucī⁹. ſ. e. qualidaꝫ tñ ex postfacto si filj⁹ facit se legitimari mortuo p̄re sed hoc dictū restringit Jo. de imo. qñ legitimatio facta post mortē fuit facta de volūtate paterna: qñ ita videť sentire Bar. in vltimis ℌbis dū alle. aut. ité si qs cū ex auť. sequēti. C. de natu. lib. r vere ita est restringēda ista opi. qr si post mortē fieret legitimatio sine volūtate paterna non trahere
☞ tur retro ad p̄teritū iuris q̄sti veniētib⁹ ab intestato: vt plene scribit Bar. r Mod. post gl. in. l. gall⁹. ℣. r qd si tñ. ℣. de lib. et p̄stb. facit optime qō ponit Bar. in. l. j. ℣. co. dū dicit qō filj⁹ approbādo testm post mortē p̄is non potest in p̄tudicū iuris q̄si
7 ti substituto illō approbare in fauorē p̄mi gradus. ¶ † Extra gl. Bar. hic p̄sequit materiā pupillaris substitutionis et ponit octo requīta: de qb⁹ dixi plen⁹ in voce r circa scōm qō requirit
☞ vez qō ille cui fit substitutio sit impubes. tangit hic Bart. nota. q̄stionē qd si statutū p̄hibeat aliquē testari vsq; ad. xx. annū vtrū potuerit ei pupilla. substitui vsq; ad illā etatē r in effectu 2cludit
☞ qō non pōt † qr substitutio p̄mitti fieri pupil. qm̄ nec pōt facere testm nec gñare: vñ dicit Bal. nota. in. l. nec ei. in p̄n. ff. de adop.
b qō si malicia supplieret etatē r pupill⁹ generaret⁹ tūc euanescē

¶ Conditionalib⁹. Adde Dan. ℌ ca. in 2ſi. lxxxij. ici. p̄mū questū. Bene. Va.

¶ Gñaret. ad de ℣ol. i sum ma. i ti. de pe. et remiſ. in. ℌ. cui 2ñitēdū ℣. cui pueri. vbi ℣ qō bec etas aliqñ̄ aticipat ailr. tex. i. c. impuberes. r i. c. de illis. et. c. a nobis. de dispoſ. ipub. r refert ℣ze. i dia logo narrare qō q. dā impegnauit mr̄em suā i uono anno. r ō salomone g in. xi. anno habuit filiū. r vide gl. xx. q. j. iſtā qō gdā i etate nouēnū igraviditāt no uerēt sua: r refert Abb. i. d. c. impuberes. Dicit tñ hoſ. qō ista spālia nō siť trahenda ad ǫñam r est itelligēdū de doli capace r de prio pubertati: et qō hoc potiꝰ per exteriora bonus vir extimabit. Bene. Va.

¶ Jn pagano ista tñ opi. vī periculosa ſm do. Jaſo. may. hic i. v. co. circa med. et ℌ tex. i. d. l. cū filj⁹. aſſ. hic qō Frā. are. p. mittat i testō re milite vt in bōis ab eo obtentis possit pupillariter substituere nepoti. q̄ sec⁹ vī i paganovt tōt Bar. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo quo filiꝰ ipse si esset maior posset sibi facere testm̃ supplet
eñ defectū filij: vt dicit tex. insti. de pupilla, subst. §.j. sed si filius
ipse esset maior nō posset instituere extraneum in minus soleni
testō: ergo nec ipse pater poterit hoc pro eo. Sed huic dicte ra-
tioni rñdetur qđ in codē genere testamēti. f. in substitutione pu
pillari faciēda filio filius si esset maior idem posset qđ pater: er-
go sibi poterit pater disponere: naz in adequatione duoꝝ extre-
moꝝm̃ termini debēt esse pares solū: ergo relinquitur difficul-
tas in hoc: vtrū priuilegiū qđ est cōcessum patri possit testari in-
ter liberos habeat locū in dispositione que fit in persona extra-
nei ad fauorem tñ filioꝝ. Et videtur qđ habeat locū p text. no. in
l. iij. §. pe. in. j. z. ij. rūso. ff. de leg. prestan. vbi est casus qđ licet ex
edicto ptoris ex priuilegio spāli cōferuentur legata relicta libe
ris z parentibꝰ: dispositio tñ illa hz locū etiam in legato relicto
extraneo qđ extraneus est rogatus restituere filio vel parēti: qm̃
extraneus capit hoc legatū per fauorē filij: ergo perinde est ac si
esset depositū in psona: cū ergo substitutis pupilla. substitutus
sit extraneus ip'a dispositio dicet facta in filij fauorē, nec potes
dicere in illa. l. emolumētū dispositiōis acquirit filio: sed in casu
nostro emolumētū acquirit substituto: qz ad hoc rñdet tex. in. l.
iij. §. j. ff. eo. qđ attēditur cui queratur emolumētū: sed quē testa-
toꝛ voluit honorare z cui voluit puidere; vñ satis est in casu nro
qđ p̄positio fuit facta principaliter in fauorē filij qđ dz attēdi in
l. qui exceptis. in prin. in tex. z gl. ff. de cōdi. §inde, confirmatur ista
cōclusio: qz dispositio facta de vna psona trahitur ad aliam que
b prebet ministeriū suū in fauorē psone de qua loquit dispositio:
vt. l. nō alꝰ. §. j. ff. de iudicijs. z in quo est eadem ratio q̄ est in ps-
ona in qua fit dispositio ex eo quia etiā in persona extranea consi-
deratur fauor psone de qua est facta dispositio: vñ dicit Bar. in
trac. repreſaliarū z Bal. in auf. habita. C. ne filiꝰ pro patre qđ pri
uilegiū cōcessum scholari hz locū in persona famulorū qz p eos
cōsuitur cōmoditati ipsiꝰ scholaris. p istis facit optime tex. in
l. mulier. alꝰ sulpitius. ff. de dona. inter vi. z vxo. vbi ad pmittē-
dum vel prohibendū actū nō attēditur psona cū qua principa-
liter fit actus; sed ille ad cuiꝰ fauorē pertinet. ¶ Circa septimaz
qualitatē que requiritur vz qđ filiꝰ sit institutus vel exheredatꝰ
adde ad dicta Bar. z primo inquātū dicit qđ si nepos sit pteritꝰ
et eius pteritio nō reddat testm̃ nullū verbigratia si filius emā-
cipatus sit in medio qui sit institutus vtrū valeat substitutio pu
pilla. facta filio pterito, ista Ang. in. l. gallus. §. quid si tm̃. z in
l. j. in fi. §. eo. dixit qđ ista opi. nō videtur vera quia cū institutio
et exheredatio requiratur pro forma si forma fuit obmissa qz fi-
lius fuit pteritus nō videtur qđ substitutio valeat: vt. l. cū hi.
§. pretor. §. de trāfac. z. l. q rome. §. fanius. j. de ver. obli. Sed ad
ista ſndent ¶Mod. defendēdo opi. Bar. diuersimode. naz Dau.
de cast. in. l. j. §. e. negat qđ istud sit introductū p forma. z idē di-
cit Jo. de imo. ad intellectū. q. sequētis de qua statim dicam. di-
cunt enim qđ ista nō sunt introducta p forma sed solum qz sine
istis testamentū esset nullū. sed hāc rñsionem ego cōfutam in. d.
l. j. in fi. z ibi potes videre bene. Jo. de imo. hic dicit qđ ratio istiꝰ
forme introducte est hodie correcta qñ nepos est preteritꝰ filio
emancipato instituto qm̃ non rūpitur hodie testm̃ sicut olim vt
dictū est. ergo si est correcta ratio. l. censetur correcta ipsa. l. scōm
glo. in. l. j. §. de legit. tut. z hoc dicit sentire Bar. in. d. §. qđ si tm̃.
et ipse plenꝰ hoc declarat in. l. si vero. §. de viro. §. sol. ma. ad in
tellectū. c. miramur. extra de seruis nō ordi. vnde cū hodie cēsea-
tur correcta ista. l. que requirit hāc formam: ergo ista forma non
est amplius attendenda. ☞ Tu aūt aduerte: quia quantū ad ob-
seruationē forme regula est in oppositum qđ licet esset cā pro-
pter quā forma est introducta non tñ cessat forme obseruatio vt
cōcludit Bar. z cōmuniter doc. in. l. cū. §. sed aūt. ff. de trāfac. et
probatur in. l. si fundus. ff. de reb' eo. z clarius in. c. j. de re. eccle.
nō alie. in. vj. in ver. pſertim. z tangendo aliquid de illo arti. qua-
liter correcta ratione. l. videatur correcta. l.ª debes scire qđ Joā.
de imo. in. l. si vero. §. de viro. §. sol. ma. in effectu videtur in scōa
char. sui cōmen. in tractatu de interpretatione extēsiua velle hāc
cōclusionem qđ correcta ratiōe. l. vel canonis videatur correcta.
l. z eius dispositio. alleg. tex. in. c. miramur. de seruis ordinādis.
et ita dicit debere intelligi tex. qui facit in cōtrarium in. c. a mul
tis. de eta. z qualit. allegat etiā gl. §. alleg. in. l. j. de legit. tu. in ver-
bo prouidentiam. quā dicit esse singularē. tu aūt considera qđ in
c. miramur. causa illa que erat correcta: z pter quā emanauerat
ius antiquū non disponebat specialiter de persona subdiaconi:
sed dicebatur in gñe in canonib' antiquis qđ qñ serui ordinabā
tur ad ordines nō sacros debebant restitui dominis suis: quo tē
pore cōprehendebatur subdiaconus qz non erat hō sacer. postq̄
vero factus est hō sacer ordi. ideo cessat dispositio. l. antique in
eo quia iam nō cōprehenditur subdiaconus. l. eñ semp loquit z
semp videtur disponere id qđ disponit. l. ariani. C. de hereticis.
et. l. j. z ibi p Bart. ff. de cōdi. ex. l. sed qñ dispositio. l. ſpāliter dis-
poneret super vno: ita qđ certū esset verba cōplecti psonā vel ea
sum in quo rō. l. cōditecorripit: tūc pōt habere locū tex. in. c. mul
tis. q vſ velle qz regrat ꝛria cōstitutio reuocās priozē: z hoc fo-
te est verius z vſ pbari z ibi hoc no. Bal. in. l. j. in prin. C. de cad.
tol. facit optime qđ no. gl. in. l. libertas. in fi. ff. de ca. dimi. sed da
to qđ absolute esset vera cōclusio dñi. Jo. esset concedenda qñ le-
gis rō corrigeret gñaliter: secus si in vno casu iter multos quos
cōplectitur. l. deficeret rō. l. seu corrigetur. vñ Arch. dicit. lxj. dis.
c. neophytus. qz regulariter cessante rōne. l. non cessat. l. niſi per
ſnam cōstitutionē vel cōsuetudinem: z ad hāc limitationē bene
facit. no. p Bar. in. d. §. cā aūt. z optimꝰ tex. in. l. j. in fi. ff. de mi-
noribꝰ. vñ in ppōsito crederē qđ nepoti pteritꝰ q nō reddit testm̃
nullū ex sua pteritiōe nō posset substituī pupillariter: disce vnū
dictū in voce. Adde etiā circa illū articulū quē tetigit hic Bar. z
Ang. in. l. j. in fi. §. eo. dūvult qđ si filius pteritus approbat testm̃
possit ratificari substitutio pupil. de quo ibi plene scripsi: sed tū
declarādo dicta. d. Jo. de imo. hic addo vnū verbū et dico qđ ex
quo nō obstāte missione forme cōualidat testm̃ principale: ergo
substitutio pupil. tanꝑ pars ipsiꝰ testamēti debebit cōualidari
z hoc est qđ dicit ibi Jo. de imo. volo dicere isto mō qđ cōualida
bitur accessorij cōualidato principali q sequit hic opi. Bart. ꝑ
8 Ang. ☨ Tāgit etiā in isto septimo requisito hic Bart. vtrū pf qui
est vilis z turpis psona possit substituere filio pupilla. z ꝛcludit
qđ non qz si interdicitur administra. inter viuos patri qñ est dila
pidator z suspectus: vt. l. si. C. de sen. paſ. z plene in. l. imperator.
ff. ad trebel. multofortiꝰ videtur debere interdici substitutio pu
pilla. qz vertitur maius periculū sēom cū: sed qñ vertat maius
periculū nō declarat imo Ang. hic dicit totū oppositū qđ mai-
periculū vertit in administratiōe inter viuos: nāp eā bona diffi-
pātur irrecuperabiliter: sed licet pf substituat pupillo cū eſtri-
lis psona bona pupilli nō dissipātur imo puenient ad substitu-
tum sed ipse nō videtur bñ intellexisse mētem Bar. Nā qđ bona
nō puenient ad substitutū nō solū nō est tm̃ periculū sed nullus
est periculi ex substitutione facta p patrem: sed pteiudiciū z pe
riculū p tāto dz maius qz si dz substitutio nō erit remediū aliqđ
ad phibēdū substitutū succedere qđ pōt esse: in dedecus z grauā
men pupilli z in iniuriā familie si pupillus cogat hſe turpem he
redē. ar. l. fratris. C. de inoffi. test. sed qñ bona mobilia dissipant
in vita lz periculū sit qđ nō possint recuperari ad minꝰ oia: qz res
mobiles de facili pereunt z cōsumuñ: fieri tū pōt vt aliqua pars
possit recuperari sicut pz vnicuiqz intuēti. Jo. tū de imol. hic vſ
approbare dicta Ang. Primo qz si pf pōt substituere exheredā
to cui ꝑsumitur inimicus: vt. l. cū quidā. C. de leg. z sic nō ꝑsumit
bonū ꝓ filiū capere. z c. ergo silr rōne mali ꝓ filij ꝑsumpti nō remo
uebit turpis psona. Sed ad hāc rōnē Ang. Bart. rñdet optime
cui? rñsio cōfirmatur ex. l. pf. in pn. ff. de test. tute. z multofortiꝰ
tene a mente questa che fa di bzocca. ex. l. si pf. ff. e. vbi pbat qđ hz
testm̃ patris sit annullatū ex pteritione posthumi: tutor: tū dat
filio exheredato dz ꝛfirmari p iudicē qđ nō est si pf nō ꝑsumere
tur capere bonū ꝓ filiū. p filio: vt. l. q a pfe. z. l. vtilitatē. ff. de ꝛfir.
tuto. z attēde q che e vno pōto che tocba a miser Biouāni nela
dictione. nec potes dicere quo ad illā. l. id quod sensit hic Jo. de
imo. q etiā si pf nō ꝑsumeret capere bonū ꝓ filiū. p filio exhere-
dato posset tū substituere de rigore iuris. pter primā ptātē: qz
ista rñsio posset admitti in datione tutoris qñ daret tutor: i testō
valido: sicut logtur tex. in. l. pater. in pn. ꝓallegata. z e vna bella
sotilita z vera: sed qñ testm̃ est nullū: tūc patria ptās nihil operat
qñ tutor nō dat nisi in testō valido: operatur ergo tunc ꝑsumptio
quā bz. l. de bono ꝓ filio paterno. Tertio dicit ang. z Jo. de imo.
q cū iura simplr dicāt q pater pōt substituere filio nō debēt re
stringi isto mō ad silitudinē casuū. vñ Jo. de imo. admittit opi.
Bar. solū qñ pf esset talis psona q nō posset testari pter vtili-
tatē ipsiꝰ exēplū. l. is cui. §. de testa. Tu aūt vide Ang. q subtilē
impugnat dicta Bar. in. l. papinian'. §. sed nec impuberis. §. de
inoff. test. p illū tex. nō enī ibi q si turpis psona sit substituta pu
pillo pter boc nō vitiāt substitutio: tū ex turpi psona substitu
ta scōm eū ꝑsumptiue dat intelligi qđ etiā substitutēs erat psona
turpis. cōfirmatur ista opi. inducēdo tex. alter. nā si turpis psō
na z tienlo a mēte che e bello articulo, phiberet substituere pu
pillo boc nō esset nisi qz ꝑsumeretur male ꝓ iulere pupillo de be
rede. si, ergo manifesta turpitudo substituti nō infringit substitu
tionem: ergo nec ꝑsumpta qz fortiꝰ est. pbatio manifesta q̄ pre
sumpta vt. l. si. in pn. z ibi p doc. ff. qđ metus cā: sed ad vtrūq; po
test dici defendēdo Bar. q ista stant simul q psona turpis ma
nifeste fuerit substituta etiā ab honesto viro z qulibet ꝑsumitur
honestus nisi aliud appareat: potuit eñ succedere aliqua cā re
muneratiōis iustissima ex qua iste taliter substituerē: vñ qđlq;
nō cōstat de malo iudicio testatoris ꝑsumptiue ista substō tole-
ratur sicut videmus qđ valet datio tutoris infamis factā vel a iu
dice vel a testatore: vt. l. fz z milites. §. qui eñ. z. §. ignominia. ff.
de excu. tu. Pro opi. Bar. multū facit tex. p quē ipe ibi decidit,
q. nostrā in. l. sed si vniꝰ. §. si filio. ff. de iniu. vbi pbat q̄ quis pf
possit remittere iniuriam factam filio hoc tū fallit nisi sit vtilis
persona et tamen ibi non agitur de amissione patrimoniū: quia
est actio

a ¶ Correcta. l. vidoino fel. i. c. tua nos. ꝑ iureiu. j. j. col. i ꝺ. in tex. ibi res cū se. z qđ ibi dixi i apo stil. Bñ. Ua.

b ¶ Periculū. ad hūc passu vidono. d. Jaſ. may. hic i. vſ. co. cū seq. q referendo hanc opi. are. tenet opi. cōem z ꝑ Bar. tare. bic qz sol' Are. tz opi. Bar. Bene. Ua.

est actio cōpetens ad vindictā sicut dz in tex. z gl. in. l. cū emāci
pati. ff. de colla. bo. z in. l. q̄stū. de sep. viola. Sed rō phibet remiſ
sio qz. l. pſumit qđ pf vilis psona pro modico lucro inhonoraret
filiū z sic. Et talis ꝓsideratio proprie cadit in casu nro: vt. §. dixi.
Vñ de subtilitate iuris ista opi. posset defendi: sz tñ tutio: videt
alia opi. ne restringam? istas. ll. gñaliter loquētes ex capite nro.
☞ ¶ Circa quntā. q. ꝓncipalē in qua Bart. q̄rit de effectu pupil.
substōnis declarādo dicta sua z ꝛmando in illa. q. vtrū hodie
substō pupil. possit fieri in piudiciū mris pteritе cui nihil est reli
ctū. Adde qđ. j. opi. q̄ dicit qđ substō pupil. fieri non pōt p. l. bu
manitatis. cū alijs alleg. in ea nō est vera aliquo mō: z pro indu
bitāter nō ꝓcederet qñ fuisset relicta legitima sua pri i testō pr̄
no: qñ sicut filiꝰ ipse si maior esset instituēdo eū in sua legitima
posset alitū heredē instituere in reliqua hereditate ita poterit pf
qui potest testari sicut posset filiꝰ si esset maior. isti. de pu. substi.
§. j. cōo etiā non est vera simplr quia ꝫ tex. in. c. si pr̄. in fi. de tes.
9 lib. vj. qđ est ius nouissimū. tertio nō est vera q̄ ratio ꝑpter quā
c pōt mater ꝓteriri de iure ffoꝛ est qz substō pupil. est testm̃ pris z
non filiꝰ cuiꝰ respectu mr̄ non pōt bñe querelā qz quo ad testato-
rem est extranea vt dz in. §. sed nec impuberis. el se pura allegato
tāte volte che tu el debi sapere. sed ista rō silr hz locū hodie sicut
olim: q non dz corrigi ius antiquū ex quo rō non est eorrecta. q̄r-
to hic ostēdit p. l. quā ipsi allegāt p se: nā tex. in. l. humanitatis.
dicit qđ pr̄ pōt substituere mētecapto exēplariter absq; timore
alicui? querele: nec sit mētio ibi aliquo mō de mr̄e. hec aūt ꝺba
q̄. §. adduxi non pñt intelligi nisi respectu mris qñ pf exēplarie
substituit q̄ ibi vſ ꝛfirmari cēsura iuris antiqui. non ob. tex. in fi.
dū vult qđ si testatoꝛ hz filios suos fratres mentecapti non pōt
substituere exēplariter extraneū z sic vſ idē dicēdū si habeat ma
trē: qz tūc in successione ab itestato est equalis fratrib'? vt i aut.
defuncto. C. ad tertul. nā dico qđ nō est eadē rō in matre q̄ est i fi-
a lijs testōris qñ ꝑ filios testōris bona ꝓseruant in familia' vt. l. j.
§. sed z si seruꝰ. ff. de ven. inſpi. vñ nō vult. l. ꝑpter ꝓseruā. familie
bona posse ꝓferri in extraneū ex priuilegio spāli inducto ꝑ illā.
l. q rationi cessat in mr̄e. z ideo non est idē iuris. ¶ Et circa hāc. v.
q. ꝓncipalē q̄rit subsequēter Bar. vtrū tacita pupilla. sicut non
admittit ꝑ matrē ita nō admittat ꝑ patrē verbigratia intelligat
ꝑ iuuenib'? vt melꝰ intelligā si pf̄ instituit nepotē retētū i ptā-
te z et substituit vulg. expresse. z postea mortuo auo pupillꝰ adi-
ut hereditatē: vtrū ipsi pupillo decedenti in illa etate succedat
substitutꝰ ex tacita pupilla. an nō excludat supstite pr̄e cmācipa
to ab auo sicut excluderet si mr̄ supesset: i. q. Bar. ꝛcludit qđ sic
qz vſ esse eadē rō in patre z maioꝛ: vt hic p eū. nō obstat tex. in. l. si
ꝺo. §. de viro. §. sol. ma. cū materia vbi pbat qđ in exorbitātib'?
ꝑ nō fit extēsio de persona ad psonā: nā scōm eū ista dispō qđ tacita
pupilla. non admittit ꝑ matrem nō est ꝑ ius qz nō reperit ali-
cubi. posita regula in ꝑiū: sed hoc non vſ bene dictū qz imo cuz
tacita pupillari succedat ex cā testati matri vſ obstare regula qđ
cā testati excludit cām intestatiꝰ. l. q̄ diu. j. de acqui. here. z hoc
b potissime vſ esse verū si tenem? id qđ tz Bar. hic ꝛ in. l. cēturio.
j. eo. qđ matre existēte in medio qđ tacita pupilla. ꝛtineatur in
expressa vul. sed nō habeat effectū ꝑ matrē. Jo. de imo. saluando
dicta sua pr̄ dicere intentionē Bar. fuisse qđ tūc dispositio ꝑ ius
non extēdatur qñ bz regulā expresse disponentē ꝑ sec? si ex men.
l. potius q̄ ex verbis expressis elicit ista regula pront est in casu
nro scōm eū qz in nullo loco repit expressam ꝓ regula simplici
ter qđ pu. substitutio excludat matrē. z tū nō approbat hāc rñ
sionē qz dicit qđ videt ꝑ. c. cōstitutionē de regula li. vj. vñ remittit
se ad no. in. §. de viro. Et qđ in materia exorbitanti fiat extēsio i
casu fauorabili maxime pro exequēda volūtate testatoris cuius
executio cōtinet publicā vtilitatē. Tenet expresse Joā. de imol.
in. d. §. de viro in scōa fallētia in illo arti. qñ fiat extēsio in exorbi
tantib'? de persona ad psonā: ꝓ qua ꝛclusione videte ipsum tex.
in. l. ij. §. si mater. ver. qz si vētri. ff. ad tertul. z in. l. qui nec ꝑ. §. ff.
de reb' eoꝝ. z in. l. cui eoꝝ. i pn. de postbu. i qb' turib' pbat expſ
se qđ et in materia exorbitāti z ꝑ regias iuris dūmō cāe ꝓstōnis
sint fauorabiles ab ipso facta de vno trahit ad aliā: vbi aūt mate
ria nō esset fauorabilis sed esset odiosa vel indifferēs tunc dispō
facta de mr̄e non trahereť ad pr̄em. casus est in. l. gñaliter. in pn. C.
de scōis nup. vbi pbat qđ dispō p qđ pdunt lucra nuptialia fa-
cta de mr̄e nō extēdebat ad patrē nisi de nouo ibi esset ꝓtutū.
¶ Tu aūt ꝓsidera ista materia et breuiter in pochе parole te lo
spacio qđ ꝓ uis ista dispō esset exorbitans rōne supradicta qz tū
est fauorabilis z regl'r a ꝑsumpta volūtate defuncti nō est incōue
niēs qđ extēderet de psona ad psonā in qua eadē tacita volūtas
ꝑsumit adesse. nā z ipsa stipulatio q̄ est stricti iuris ex hac ꝑsum-
ptione aliqñ extēdit: vt. l. tale pactū. §. fi. ff. de pactis. z silr dispō
exorbitās fauorabilis extēditur de psona ad psonā: vt plene de-
clarant ¶ Mod. in. d. §. de viro. facilꝰ tñ extenderet dispō facta in
pr̄e ad matrez: qz masculinū genus pōt ꝓcipere femininū largo
modo q̄ cōtra ꝓ regulā quā ponit Bar. in. l. i. ff. de ver. sig. ꝓ ista
ꝛclusione facit tex. in. l. gñaliter. seu in. l. femine. C. de secū. nup.

vbi dispō q̄ loquit de matre trahit ad patrē ꝓ idēntitatē rōnis: si
aūt dispō esset odiosa vel non multuꝫ fauorabilis dispō facta de
altero istoꝝ nō trahereť ad alterū in materia exorbitāti et ꝑ ius
ita decidit Bal. z clare in. l. q̄ciq;. C. de ser. fugi. z ita declarādo
gl. ibi posita in. l. q̄sq;. C. ad. l. iul. mates. ſz ꝑ istā opi. arguit Jo.
de imo. qz si pr̄ potuit substituti filio suo i sua hēditate: q̄ fortiꝰ
vſ eū ptulisse in hereditate nepotis: q̄ fortius debeť hereditas
filio q̄ parētiꝰ vt. l. nā z si parentib'?. in prin. ff. de inof. test. z. l. scri
pto. ff. vñ liberi. sed ad hoc ipse rñdet optime qđ in portione reli
cta nepoti de qua nūc agitur non ita debetur patri emancipato
hereditas patris sui sicut debeť hereditas filij sui: qñ ex quo pr̄
supponit qđ filius emancipatus in bonis paternis habebat de-
bitū respectu relique hereditatis nihil amplius sibi debebat in
bonis paternis: sed in bonis filij adhuc debeť sibi legitima ergo
non ita faciliter ꝺz excludi per tacitā pupilla. ¶ Querit etiaz
hic Bar. vtrū ficut tacita pupilla. non admittitur ꝑ matrē ad-
mittat ꝑ auū vel auiaz. z breuiter ꝛcludit qđ silr non admittit'
cui adde qz decisio pr̄ esse vera qđ etiā in materia exorbitāti dū-
modo sit fauorabilis vel saltē non odiosa dispositio facta de pa-
tre vel matre trahit ad auū vel auiam: secus si materia sit odiosa
primū. pbatur in. l. nonnunq; in tex. z gl. ff. colla. bo. z in. l. iā ser
nus. z ibi vide p Bal. qui no. illā tex. ad hoc. ff. de neg. gest. hoc tz
Bar. expresse in. l. si qs suos. j. de iure delib. vbi vult qđ dispōsi-
tio. l. ſ. C. de repu. here. q̄ est exorbitās z fauorabilis extendit ad
auum. vñ Bar. in. l. libe. invlti. q. in effectu cōcludit qđ eo modo
a appellatione patris ꝓtinetur auus in materia. l. vel statuti quo ¶ In familia ista rō aret. ōt hic. d. Jaſ. qđ nō ꝓcedit nec sibi plz: vt ibi in. tx. col. post me. stati. in ℵ. ℸz Aret. tñ tz cuz decisione Bart. p. d. c. si pr̄. in fi. §. per are. alle. Bene. Ua. fo.
appellatione filij cōtineretur nepos. Scōm probatur in. l. patri.
in prin. z ibi per Bart. ff. de adul. z in. l. iulia. §. hoc capite. et ibi
optimus tex. pr̄. de ritu nup. z ad materiā vide bona glos. z qđ ibi
ponūt ¶ Mod. in. c. si vero. el. j. extra de sen. excō. Et ad materiam
huius. q. vide oino que no. Bald. in. l. qđ verū. ff. de leg. in illa. q.
vtrū si statutū excludit matrē stāte agnato videat etiam excluza
uia. facit qđ no. Bart. in. l. ij. §. qui videndū in fine ad tertulia.
Consequenter etiā pro perfectione materie formatur hic. q. per
Bart. z alios vtrū tacita pupilla. excludat fratrē impuberis. in
qua. q. sunt tres opi. relate per Bar. de qua statim dicam. Quar-
ta fuit opi. bu. in. l. precib'?. C. de impu. quē refert hic z sequitur
Jo. de imo. qui simplr dicit qđ tacita pupilla. admittitur ꝑ fra-
b trem: q. l. loquitur de matre z non potest intelligi de persona in ¶ Bar. hic. q̄ opi. Bart. est cōis z ea cōfirma duplici rō ne. put hic. d. Jaſ. may. hic in. xj. col. ℵ fi. Ego vitraseri bētes. bñ. va.
qua non est eadem ratio. argu. l. iij. §. liberis. j. de leg. prestan. sed
in fratre non est eadem ratio que est in matre: quia ista non pōt
querelare testm̃ regulariter vt mater: nec sibi debetur legitima
in bonis fratris. Sed ista ratio tollitur hic egregie per Bar. pro
cuius declaratione debes scire qđ vtrum tacita pupilla. admitt-
tatur ꝑ aliquam personā vel ab ea excludatur hoc pendet a cōie
ctura voluntatis defuncti: vt probatur in. l. in testō. C. de testa.
milit. z in. l. precibus prealle. ex quacunq; ergo cā pr̄sumatur te-
statorem nolle admittere tacitam pupilla. satis erit: qz. q. est de
volūtate defuncti. concedo ergo qđ illa ratio per quā pupil. ta-
cita non admittitur contra matrem non est eadem ratio aliquo
modo in fratre etiā vtriq; conjuncto: vt. §. est declaratuz: sed vt
dicit Bart. z omnes subest alia ratio q̄ in matre nullo modo hz
locū in fratre impuberis habet locum formaliter: qđ testatoꝛ in
dubio non videtur velle preferre extraneum posteritati sue in. l.
lucius. §. ti. proxi. cuꝫ alijs alleg. per Bar. Ipse tñ Bar. qui sim
pliciter, tenuit reprehendit opi. Buil. ratione predicta qđ frater
excludet testatutū: intellige vt hic declarat Bar. frater vtriq;
conjunctus vel ex patre tantuz: monetur quia qua ratione si pu
pillus non adiuit hereditatem paternam extraneus substitut'
vul. fuit prelatus filio in hereditate patris eadē ratione z fortio
rividetur prelatus in hereditate fratris: qz fortius debetur here
ditas paretis filio ꝑ hereditas fratris: vt. l. scripto. ff. vnde libe.
Sed ista ratio nō videtur sufficiēs q̄uis sit multū colorata qđ si
filius excluditur ab hereditate paterna in portione fratris ipu-
beris: ideo excludatur qñ respectu hereditatis paterne ipse ha
buit portionē suā saltim debitam: vñ non est mirū si quo ad par
tem fratris cōsideratur tanq̄ extraneus ex quo tanq̄ filiꝰ conse-
cutus est debitū suū. Et multofortius si est consequutus malo-
rem partē debitā. ista cōclusio pbatur in. l. cū annis. ff. de cōdi. et
demon. quaz ad hoc adducit Bal. in. l. cū acutissimi. C. de fideic.
com. vbi patet qđ si filius testatoris est substitutꝰ filio fratris p
fideicō. simplr post mortem ipsius nepotis ista substitutio eua-
nescit si nepos derelinquat filios: sed hoc non esset rationabile
nec cōueniens si filius in portione nepotis cōsideraretur vt fi-
lius: qz sic esset proximior testatori q̄ pronepos ex nepote. et sic
nō subauditur ibi conditio ne extraneus pferretur posteritati
quia ipse filiꝰ esset posteritas z prior in gradu. Tñ per illum tex.
datur intelligi manifeste in portione alterius qđ filius non cōsi-
deratur vt filius cū agitur de succedendo in hereditate paterna.
Sed ista ratio nō habet locū in hereditate pupilli cui pater dz
succedere ab intestato qui a quo ad illā hereditatem frater nihil
est cōsecutus tanq̄ filius testatoris: et ideo debet haberi rō ipsi?

Universidad de Deusto
Biblioteca

tanꝯ filij vt psumak ꝓlatus extraneo: qꝺ ꝓobo qꝛ si substitutio pupil. facta duob⁹ impuberib⁹ nõ solũk in singularitates sicut debent resolui ex natura sermonis: solũ ꝓpter hoc qꝛ frater ꝑsumitur ꝓlatus substituto ex mẽte defuncti vt dicit tex. i. l. pe. C. de impu. ꝛ sic recedit a ꝓprietate verboꝝ p hãc tacitã mentẽ: multofortẽ⁹ vbi nullo modo substitut⁹ vocat ꝑ verba sed ex tacita mẽte testatoris: idẽ erit dicẽdũ vt frater videak sibi plat⁹ vñ ꝛ ex rõne assignata in. d. l. pe. q̃ pariter militat in casu nr̃o ꝛ ex ar. a fortiori. s. deducto ista opi. Guil. simplr vꝫ vera in practica tñ non recederẽ a sniꝭ Bar. ꝓpter auctoritatẽ. Itẽ aduerte ad do. Bar. circa fi. huiꝰ repe. dũ dicit qꝺ si relinquik aliqꝺ a substituto pupilli vꝛori donec vitã vidualẽ seruauerit qꝺ sicut excludik vꝛor relicto si nubit ita excludeꝫ etiã ꝑ tacitã pupillarẽ substitonẽ ꝛ ab bf̃ditate filij. Nã ꝓ hac sentit clare qꝺ si istud legatũ tali mõ non fuisset factũ vꝛori ꝑ trãsitũ ad scõa vota: mr̃ nõ excluderet ꝛ ꝫ potius excluderet tacite substitutũ: cui⁹ ℨ hic Ang. expõse. et in. l. precib⁹. in lectura paduana. C. de ipu. ꝛ aliꝭ substitu. ¶ Ado uek ꝑ tex. in auk. de nup. ℨ. q̃ nũc inver. nos igit. vbi ℨ qꝺ mulier nubẽdo ꝛ tristat animã primi viri⁹ et filioꝝ: vt eadẽ colla. ℨ. soluto. ꝛ eis infert inimiti㊠: vt in auk. de non eligẽdo scõo nubẽtes. ℨ. ꝓsperimus. in fi. Ergo non est verisil̃e qꝺ si t: testℨ de scõis nupt. cogitasset voluisset eã succedere filio ab intestato: ꝫ potꝰ excludi ꝑ substitutũ pupillarẽ. ℨ ista ꝛclusione adduco tibi tex. vltra ipm in auk. de nup. ℨ. finaũt tutelã. vbi tex. dicit qꝺ inter cetera q̃ mulier negligit cũ transit ad scõa votaꝝ ꝑpernere memoriã primi thori q̃ est maxima: si memoria primi thori est maxima: ꝯ et ei⁹ negligẽtia est maxima negligẽtia: ꝛ p gñs grauissima iniuria ex qua solet reuocari tacite legatũ etiã expꝛse datũ in. l. iij. ℨ. fi. ff. de adi. leg. etiã si illa iniuria ignorek ab eo cui fuit illata. l. j. ꝛ ibi ꝑ Bar. ℨ. de his q. vt indig. Tu aũt ℨ sidera qꝺ illa opi. Ange. de qua. ℨ. dixi vꝛ qꝺ mater trãseundo ad scõa vota nõ excluꝺat substitutũ ꝑ pupillarẽ tacitã põt esse vera in casu de quo loquik tex. alle. ꝑ eũ in. ℨ. q̃ nũc sequit ℨ. nos igit vꝛ qꝺ si testator reliqt aliqꝺ in testõ vꝛori sue si non nuberet ꝛ hoc legatũ fecit a substituto pupilli tũc eñ sum⁹ ꝓprie in. q. Bar. quã ipse ponit hic qui vult qꝺ qua rõne testator repulit vꝛorẽ si nuberet a legato eadẽ rõne vꝫ repulisse a successione filij ab intestato de qua. q. ꝛ ei⁹ veritate dicek postea pleni⁹ ista finita. vbi aũt non apparet devolũtate testatoris tali modo nõ est vera ista opi. vt tacita pupil. debeat admitti ℨ matrẽ. Aũ ipsemet in. l. ꝑcib⁹. in lectura paduana dicit qꝺ Bar. hic sentit ℨ ita Rayne. ꝛ Guil. ꝛ opi. Bar. sequitur hic Jo. de imo. tũ qꝛ hoc nõ est. l. cautũ quo mõ arguẽdi vtik Bal. in ista materia in fiki. q. in auk. ex testõ. C. de scõis nup. tum qꝛ ista nõ cẽset grauissima offensa seu grauis ex qua ꝑsumik tacite reuocari legatũ: hoc ꝓbat arg. tex. in. c. ij. de scõis nupt. Et qꝛ ꝛ mater trãseat ad scõa vota nihilominꝰ succedit filio ab intestato dũmodo petat tntorẽ filij: vt. l. ij. j. ad tertul. Nõ obstat tex. in l. sinaũt tutela. ℨ. allegat⁹. qꝛ ibi loquik qñ mulier ꝑmisit non nubere ꝛ assumpsit tutelã filioꝝ quaꝛ postea defernit. Et ideo grauius punik ℨ alie trãseuntes ad scõas nup. in aliꝭs casib⁹ nõ inuenitur. l. q̃ dicat qꝺ mulier scõo nubẽdo inferat iniuriã ꝓio marito. Sed solũ filijs primi mr̃imonij: imo ℨitũ inuenik expꝛsse in auk. de nup. ℨ. hoc igit. in ꝓin. vbi dicit qꝺ si mulier scõo nubens non habeat filios null⁹ imminet eiꝰ metus: ℨ quis tex. in. ℨ. si vo expectet. in ꝓin. ꝛ ti. dicat qꝺ ẽt hoc casu negligit ꝓiores nup. Ex qbꝰ inrib⁹ simul iũctis daꝫ intelligi qꝺ aliqua offensio est in isto trãsitu ad scõa vota: non tñ talis ꝓpter quaꝫ mulier debeat excludi ab aliquo lucro vt signãter dicit tex. in. d. ℨ. igit ibi nulla perscrutatio est ꝛc. ¶ Preterea iura superi⁹ allegata dicũt qꝺ mater q̃ trãsit ad scõas nup. capit ex testõ filij sibi relictũ siue transeat post mortẽ filij siue añ. Sicut ergo iniuria illata filio ꝑ scõas nuptias nõ ꝛ sideraꝫ vt ꝑ hoc filij⁹ tacite videaꝫ ademisse relictũ. itẽ nec iniuria illata defuncto. ꝓterea tex. dicit in auk. de non eligẽdo scõo nubẽtes. ℨ. optimũ. in ℨ. alioqn qꝺ qñ filij⁹ decedit nullis relictis fratrib⁹ inhumanũ est excludere matrẽ a successione filij ab intestato: ergo in isto casu tacita volũtas viri nõ ꝑsumit subesse vt mater excludaꝫ a tacita pupillari⁹ qꝛ volũtas testatoris in dubio ꝑsumit ꝛ ℨ formare cũ iudicio ꝛ dispõne. l. fm Bar. in. l. heredes mei. ℨ. cũ ita. ff. ad treb. ꝛ ꝓbat tex. in. c. j. ℨ. filia verum. de succ. feu. ꝛ qꝺ no. Bar. in. l. inſurãdi. ꝛ si liberi. de opis liberto. ¶ Adde etiã dictis Bar. inquantũ vult qꝺ si relinquik vꝛori donec vitã vidualẽ seruauerit mulier nubẽdo scõo non excludat tacitã pupillarẽ ex mẽte testatoris: nã hoc dictũ ꝑsuppoꝫ nit qꝺ istud legatũ annuũ ꝑ tpe currẽti post mortẽ filij videatur relictũ a substituto filij: magis ℨ ab ipso filio. ꝛ hoc videk verũ ꝑ tex. ꝛ qꝺ ibi no. Bar. in. l. q duos. in fi. j. eo. ꝛ ꝓ ea q̃ scripsi in. l. j. in fi. ℨ. eo. Sed tñ in casu nr̃o nõ ꝓiz ista doctrina qꝛ ex quo istud legatũ annuũ fuit relictũ sub vnica forma ꝛ dispõne verboꝝ ꝛ eadẽ dispositio ꝺz eodẽ modo intelligi: vt. l. si legatarij⁹. ℨ. fi. ꝛ ibi ꝑ Bar. j. de leg. iij. Sed scõm itellectũ Bart. intelligerek diuersi mode qꝛ ꝑ tpe vite filij videret relictuꝫ in primis tabulis a filio. Pro sequẽti aũt tpe in scõis tabulis a substituto pupillari. ergo hoc nõ est dicendũ. si aũt istud legatũ totũ videtur relictũ in primis tabu. indubitãter iz mulier priuek isto legato non repellet a successione filij ab intestato: qꝛ ista stant simul qꝺ testator noluerit vꝛorẽ ad suã hereditatẽ admitti ꝛ et tñ non velit eã excludi ab bf̃ditate filij. vt est casus fm eõm intellectuꝫ ꝛ verũ in. l. fi. C. de insti. Si aũt verũ esset fundamentũ Bar. qꝺ ista legata viderent relicta in secũdis tabulis post mortẽ pupilli tũc ꝛclusio sua esset admittẽda ex quo eñ testator ꝑ transitũ ad scõas nup. vomit cã ꝓinare substãtia pupilli quo ad aliqꝺ: multofortẽ⁹ videtur voluisse ꝑuari quo ad totũ ꝑ regulã posita in. l. cui pacto. ff. de seruis exportãdis. ꝑ qua cõclusionẽ facit optime tex. in fil. in. l. condicillis. ℨ. mater. ff. de leg. ij. vbi ꝓbat qꝺ sicut expꝛssa dispositio ꝓhibetur a testatore respectu certe ꝓsone in odium ipsius: pari rõne vꝫ ꝓhibita potẽtia succedẽdi ex dispõne legali. vñ sicut testator remouit matrẽ ab expꝛsso iudicio suo fi nuberet: ita videt remouisse in eisdẽ bonis filij eã a successione intestati. Cõfirmat ista ꝛclusio ꝑ tex. in. l. si qsmibi bona. ℨ. pater. ℨ. de acqui. here. vbi ꝓbatur qꝺ etiã dispositio hois trahit de pte ad totũ in quo est maior ratio ꝛ de cã testati ad cãm intestati. ¶ Non obstat tex. in l. post legatũ. ℨ. fi. cũ ibi no. ℨ. de his quib⁹ vt indignis: qꝛ cedo qꝺ qñ ꝓuatio de his q̃ sunt relicta in testõ surgit ꝛ penã ex dispõne. l. non trahik ad aliud lucrũ qꝺ capik diuerso iure ꝑ mortẽ testatoris qꝛ in penis regl̃r non fiet extẽsio: vt. l. lege iulia. ℨ. hoc capite. ff. de ritu nup. ꝛ in regula in penis. ff. de regu. iur. Sed qꝺ mater excludat tacitã pupillarẽ vel nõ hoc totũ fundak in ꝑsumpta volũtate defuncti q vt dixi ſi voluit mr̃ex excludere ab eo qꝺ est min⁹ in hereditate pupilli fortẽ⁹ videk excludere ab eo qꝺ est plus. Adde etiã inꝯtum Bar. hic dicit qꝺ si vꝛor vinit in bonẽ ste post mortẽ testatoris tũc tacita pupilla. admittit ℨ ipsam: qꝛ etiã post mortẽ põt offendi testator ℨ fm glo. in. l. sororẽ. C. de his qꝺ vt indig. ꝛ in. l. fideicõ. nã hoc dictũ reꝓhendit Jo. de imo. ℨ dicẽs qꝺ ꝓ offensam cõmissa post mortẽ auferk lucrũ: vt ab indigno ꝛ applicak fisco: non aũt excludik aliquis a lucro ipso iure quasi tacite videaꝫ reuocata dispõ: ꝛ ita loquitur ille gl. Tu aũt tenẽdo sniam Bar. dic breuiter qꝺ illa iura loquunt qñ paꝛ erat questũ ius legatario in legato: ꝛ postea cõmittit offensa difficilius eñ excludik ius questũ ꝑ ius querendũ: vt. l. q aũt. in ꝓin. ff. q̃ ꝑfrau. cre. ℨ. in terminis nr̃is vinẽte pupillo nulli erat adhuc questũ ius matri in hereditate pupilli: vt in. ℨ. interdũ. ℨ. ea. l. ℨ non est mirandũ si ipso iure mater excludak ex tacita voluntate defuncti: sicut reuocak legatũ: qñ offensa est cõmissa invita testatoris: vt. l. ex pte. ꝛ. l. iij. in fi. ff. de adi. leg. ¶ Nec dicat aliqꝺ qꝺ tacita reuocatio non põt induci post mortẽ testatoris cũ voluntas extinguaꝫ mortẽ facultas volẽdi: vt. l. iij. ff. locati. ꝛ. l. cẽtesimus. in fi. ꝛ ibi ꝑ Bar. ff. de ver. ob. ¶ Nã ista tacita reuocatio fit ex volũtate ꝑ q̃ ꝑsumit inesse tpe dispõnis facte: qꝛ. l. ℨ siderat qꝺ si testator cogitasset de hoc casu noluisset ita dispoñere vt dispositio hoc sufficit ad resoluendũ actũ pri⁹ factũ: vt. l. si vnꝯ. C. de reuocãdis dona. bñ facit tex. in. l. fi. ℨ. ti. pri. nec dicas qꝺ casus in. l. si vnꝯ est diuersus: quia ibi vinebat donator ꝛ pte reuocate donationis: nã cũ donatio de sui natura sit actus revocabilis hoc facit donatio in illo casu qꝺ faceret bic mors testatoris. ꝓterea tota superi⁹ allegata vꝫ. l. sororem cũ aliꝭ loquunt qñ ius fuit q̃ tacita q̃ facilius excludik ꝑ dispositio expꝛssa ꝓ textu inhabilitatis plone vel offense ex qua inducik ꝓuat. emolumẽti. ista cõclusio ꝓbatur ex his q̃ habent in auk. ex testõ. C. de secũ. nup. ℨ. Bal. in. l. mꝛes. C. ad tertul. vbi ꝛcludit reꝓbando glo. in auk. ꝓallegata qꝺ ꝙuis mr̃ q̃ trãsit ad scõa non succedat in bf̃ditate filij ab intestato: si ℨ fratres admittik tñ ad capiẽdũ ex testõ si ꝛ ex eius expꝛssa volũtate. Nec videmus qꝺ ꝛ aliqñ filij naturales excludãt substitutũ qñ est apposita ℨditio expꝛssa si gratuatus sine liberis decesserit: nõ tñ subaudiunt in tacita ℨditione ad excludendũ substitutũ vt est casus sing. in. l. gñaliter. ℨ. aũt. in ℨ bo iusta sobole. C. de insti. ꝛ substi. ¶ Ultimo loco qꝺ uit hic Bar. vtrũ frater q̃ succederet pupillo ex tacita substi. pupilla. excludat, matrẽ q̃ est in medio. in qua cõis opi. ℨ Bar. est qꝺ excludit qꝛ ꝑ in dubio ꝑsumit velle ꝑferre posteritatem suã cu. qꝺ si mr̃ testatoris est substituta pupil. silr excludat matrem pupilli qꝛ ipa pariticak fratri pupilli qñ ab intestato succederet pupillo vna cũ fratre: vt in auk. defuncto. C. ad tertul. q̃ dicta nõ placẽt hic dño Jo. ꝓio. qꝺ ex gñalitate legatũ dicẽtis qꝺ tacita pupilla. non admittit ℨ mr̃em. Scõo qꝛ ista interꝓetatio qꝺ fratter ꝑferak matri in bf̃ditate filij vꝫ esse iniuriosa ꝛ iniqua qꝛ excludik mr̃ cui magis debeꝫ bf̃ditate filij ꝙ fratris: qꝺ ℨ qꝛ mr̃ põt ꝓterita vel exꝛeredata expugnare testm̃: vt in auk. nõ ℨ. C. de lib. ꝓte. ꝛ in auk. vñ sumik: et tñ frater hoc non põt nisi turpis ꝓsona instituta: vt. l. fratris. C. de inof. test. ꝛ multominꝰ sibi ꝓiz qꝺ mater testatoris excludat matrẽ pupilli q̃ ab intestato excludeꝛet ab ipsa matre pupilli tãq̃ ꝓiore in gradu: vt ꝺz in. d. auk. defuncto. mibi ꝓiz primũ dictũ ꝛ opi. est cõis in corꝑ qꝺ frater impuberis

impuberis excludat matrem ꝓ rationẽ assignatã ꝑ Bar. hic. nec obstat qꝺ leges allegate per eũ loquunt in hereditate ipsius patris nõ in hereditate fraterna. qꝛ dico qꝺ ista rnsio qnã facit Jo. de imo. ℨ. finaliter per. l. pe. C. de impu. vbi ꝑbat expꝛsse qꝺ etiaꝫ in substõne pupillari ꝛ in bf̃ditate fraterna pr̃ ꝑsumit velle ꝑferre filiũ suũ extraneo: ꝛ hoc ꝓ ꝛ de se qꝛ posteritatẽ suã testatoꝝ ꝓsumit magis diligere quo ad oẽs act⁹. Aũ qcq̃d pendet ab bf̃dita te sua pari rõne ℨ eãdem ꝑsumpti. qꝺ videaturvelle ꝑferre suos extraneis. nõ obstat qꝺ ista interꝓetatio videaꝫ iniuriosa: vt. ℨ. dixit Jo. de Jmo. qꝛ totũ hoc pẽdet a volũtate testatoris. vtrũ tacita pupilla. excludat matrẽ vel nonnulla sit iniuria matri. si ex ꝛiectura naturalis rõnis ꝑsumitur magis dilectus descẽdẽs q̃ mater. Ubi aũt essem⁹ in matre testatoris instituta hoc esset magnũ dubiũ qꝛ cũ idem fauoꝛ debetur ascẽdentib⁹ interꝓtãdo voluntatẽ defuncti ꝛ subandiẽdo ex tacita sue volũtatis. sicut debetur descẽdenti: vt declarat Bar. no. in. l. cũ auus. ℨ. de cõ
11 di. ꝛ demon. vñ super hoc esset cogitandũ ꝙ non tñ potest negari
a qꝺ testator magis ꝑsumit diligere matrez q̃ vꝛorem⁹. ꝛ extra dicta Bar. scias qꝺ pupillus in ꝑiudicium substituti pupillariter potest alienare bona suaꝫ elegãter ꝛclndit Bar. ꝛ Jo. de Jmo. post eũ in. l. fed si in cõdi. ℨ. sed si seruũ. ℨ. ti. ꝓi. per. l. j. ℨ. ℨ non nullos. ff. de tute. ꝛ ratio. distra. q̃ opi. ꝓz non per illã. l. q̃ loquit in alienatione facta ex iusta cã sed potiꝰ ratione manifesta quia cũ substitutio pupilla. fit inducta ad fauoꝛẽ pupilli non ꝺz retoꝛqueri ad eiꝰ grauamen: vt. l. qꝺ fauozem. C. de leg. ſi tũ pupillus scit se mulliter alienare verbigratia alienãdo in mobilia q̃ cõsernãdo seruari ꝓt sine cãe solennitate legitima tũc fatẽdum esset qꝺ substitutus pupillariter posset venire ad illa bona ex ꝓsona pupilli qꝛ omne ius pupilli transfunditur in ipsum ꝛ hoc modo debes intelligere dicta Bal. qui videtur sibi fuisse contrarius in l. nec ei. in ꝓin. ff. de adoptionibus.

Interdum. Institutus sin testõ paterno cogik adire
ꝛ vt cõfirmetur fideicõmissum datum in tabulis pupillaribꝫ ꝛ aditio facta beneficio ꝓtoris post repudiationem ℨ firmat tabulas pupillares ꝛ sunt due partes principales. Prima subdiuidit. ꝛ scõa est ibi: certũ. ¶ No. primo qꝺ fm intellectum eorum est verũ qꝺ ꝙuis testator non possit grauare substitutũ filio exheredato: vt. l. cum quidã. C. cõia de leg. ℨ. Istud 13
est verũ nisi ille idẽ qui fuit institutus sit institut⁹ in testõ paterno. ita ꝓbak hic fz cõez intellectũ ꝛ in. l. in rõne. ℨ. fi. ℨ. ad. l. fal. Sed tu aduerte qꝛ qꝺ ab isto substituto possint relinqui legata ꝛ fideicõ. particularia boc est satis rationabile: ꝫ qꝺ possit relinq fideicõ. vniuersale in quo veniẽt etiã bona ꝑuberis istius dvꝝ magis mirũ. Põt tñ tolerari qꝛ videm⁹ a simili qꝺ testator potest relinquere rem bf̃dis sicut ꝓprias: vt. l. vnũ ex familia. ℨ. si rẽ. ff. de
12 leg. ij. ¶ ℨcõo no. qꝺ spes ꝛ solicitudo de bf̃ditate vinẽtis est impꝛoba etiã si illa bf̃ditas sit talis nature qꝺ non possit auferri ex volũtate ei⁹ cui ez succedere nã pupillus duraẽte pupil. etate non põt mutare testm̃ paternuꝫ. põt tñ ista dispõ annullari si pupill⁹ efficiat pubes: ꝛ ad materiã vide oino de multiplici spe approbata ꝛ reprobata qꝺ no. Bar. in. l. is põt. ℨ. de acq. hꝛ. et in l. fi. C. de pac. ꝛ aliqd in. l. post emãcipationẽ. in fi. ff. de lib. leg. et
☞ in. l. q rome. ℨ. duo fratres. de ver. ob. ¶ Tertio no. qꝺ ille qui semel repudiauit hereditatez si postea bñficio restõnis admittit ad adeũdum efficit bꝛs vtiliter de iure ꝓtorio ꝛ p hunc tex. dixerũt vitra mõtani quos refert Ly. in. l. q se patris. C. vñ liberi. qꝺ qñ primus heres q adiuit se abstinet ex bñficio restõnis substitutus succedit de iure ꝓtorio non de iure ciuili: ꝛ ꝓ illa opinione facit iste tex. fm scõam lecturã q̃ hic tãgitur in gl. sed scõm primam: scõm quã posui casum non faceret ad hoc ꝫ ad altã materiã. ¶ ☞ Extra gl. querit hic Bar. vtrũ si primus bꝛs institutus adiuit hereditatẽ ꝛ postea est restitutus aduersus aditionẽ bñficio minoris etatis substitut⁹ possit succedere de iure ciuili et vꝛ
b dom qꝺ nõ⁹ per istum tex. scõm scõam lectura ibi ꝓtor ꝛc. vbi vꝛ qꝺ vocet solũ de iure ꝓtorio. ℨ firmak ista ꝛclusio rõne qꝛ duo non ꝑnt ex eodẽ iure esse alicui bꝛdes insolidũ: vt. l. qꝺ ℨ. ℨ. vni. ff. de reg. iur. ꝛ. l. hereditate. ℨ. ꝑ. ff. de castren. pecu. sicut nec duo ꝑnt esse dñi insolidum eiusdẽ rei. l. si vt certũ. ℨ. si duob⁹. ff. cõmodi. ꝛ p hanc rationẽ ꝙtimꝛ hoc tenent cõiter oẽs doc. ante Bar. in. l. qui se patris. C. vñ libe. inferẽtes ex ista ratione qꝺ successorium edictũ non baberet locũ ꝛ de iure nouissimo qñ ille qui ꝑcessit in gradu erat suus qꝛ cum ꝑ abstentionẽ non perdiderit nomẽ heredis: vt. l. ij. ℨ. fed si sint iui. ff. ad tertul. ꝛ. l. necessarijs. ꝛ ibi no. ℨ. de acqui. here. alius nõ potest succedere primo abstinẽti de iure ciuili qꝛ sic essent duo heredes ꝛ duo dñi insolidum ex eodẽ iure Bar. aũt bic ꝛ in. l. j. ℨ. eo. in pe. colũ. ꝛ. l. j. ℨ. qui sunt in ꝓtr. ℨ. si quis obmissa cã testa. ꝛ in. d. l. q se patris. ꝛ in. l. ij. ℨ. fi. ℨ. de suis et legi. tangit etiã aliqd in. l. cũ filio. ℨ. de leg. j. ℨ dicit istis opinionibus: qꝺ duo ꝑnt esse dñi insolidũ diuersa specie dñij: vn⁹. l. dire
ctor: alter vtiliter: vt ꝓz in. l. j. ꝛ totam. ℨ. ad treb. ꝛ no. in. d. ℨ. si duob⁹. ꝛ est casus in. l. j. ℨ. q in ꝓpetuũ. ff. si ager vectigal. vel emꝑphy. ꝫ ergo primus sit heres directo scõo poterit esse heres vtiliter. non obstat iste tex. qꝛ licet cõcedak hic substituto qꝺ possit succedere per remediũ ꝓtoris non tñ negak quin etiam si succedat vtiliter de iure ciuili fili⁹ ꝓteritus potest dicere testm̃ nullum ꝛ cõtra tabulare: vt. l. si duo. ꝛ. l. is qui in ꝓtr. ℨ. de lega. ꝓstan. ꝓ to ista cõclusione facit optime tex. quẽ ipse allegat in. l. j. ℨ. si qs adita. ꝛ. l. ℨ. si fint sui. ff. ad tertul. ꝛ ℨ ista ꝛ opi. multũ facit tex. quẽ ille allegat ꝑ se in. l. si fine. ℨ. sed qꝺ papinianus. ff. de mino. qui tex. dicit qꝺ qñ rescindik aditio ꝓmi adeũtis in fauorem petẽtis se restitui scõs cui cõpetit vtilis actio non est heres ergo non succedit de iure ciuili qꝛ si sic succederet posset esse heres qñ hereditas potest deferri ꝛ acquiri ex dispõne iuris ciuilis. scõo ℨ hoc facit tex. in. l. j. ℨ. qui sunt in ꝓtr. ℨ. si qs obmissa cã testamenti. vbi tex. dicit qꝺ si filius suus institutus in testõ abstinuit ex testõ ꝛ sic remansit heres nõie petẽtis bono. pos. ab intestato incidit in edictum ꝛ sic datur intelligi qꝺ non ꝫ remedium succedẽdi ab intestato tanꝯ alia ꝓsona nec vꝫ velle valere rnsio Bar. sibi dum dicit qꝺ ꝑ hoc nõ negak quin possit succedere ab intestato de iure ciuili: naꝫ si sic esset eodẽ modo diceret de aditione ab intestato sicut dixi de bo. pos. in qua est eadẽ vel maior ratio ꝛ eo mõ qꝺ dicit in eadẽ. l. in. ℨ. totiens. cũ loquit de ꝓsona cui ex vtroq̃ capite bereditas põt deferri. ꝓterea si ex edicto ꝓtoris cõpetit filio actio vtilis: vt in tex. nostro. ergo frustra erit heres vtiliter de iure ciuili multiplicatio aũt actionũ frustra toria no sit admittẽda. l. j. ℨ. dixerit aliqs. ff. de publicanis. et. l. hec stipulatio. ℨ. diꝰ. ff. vt legatoꝝ nolle caueat. ergo videtur qꝺ hoc non sit dicendũ substinẽdo cõem sniam possumus dicere qꝺ tex. in. ℨ. papinianus. loquit respectu actionis vtilis ꝓtorie que non facit aliqꝺ heredẽ sed quaſi heredem: vt in. l. si mulier. ℨ. fi. ff. qꝺ metus cã. vel potest dici non restringẽdo tex. qꝺ ille qui est heres scõm scripturã modũ loquẽdi sicut nec dñs vtiliter ꝺz ꝓprie dñs: vt in. d. ℨ. qui in ꝓpetuo ad tex. in. ℨ. q sunt in ꝓtr. cui⁹ intentio vera est qꝺ ibi filio non cõpetat remedium iuris ciuilis ꝫ possit cauillari vt facit Bar. põt rideri aliter ꝛ erit singularis limitatio aꝺ ꝓdicta qꝺ illud est ꝓpter culpã filij q cuꝫ non possit heres esse ex testõ directe repudianit ꝛ elegit cãm intestati vñ no subest equitas ꝓpter quã vtilis actio debeat dari non ꝙtinet. Aꝺ tertiũ arg. dicẽdũ est qꝺ aliquẽ succedere vtiliter de iure ciui
li affert multũ cõmodi vitra successionẽ pretoriã ꝙ qꝛ bo. pos. ꝓtoria est annalis sed facultas adeundi de iure ciuili est ꝓpetua: vt l. licet. C. de iure delib. sed posito qꝺ opi. vltramon. esset vera qñ quis abstineret de iure ꝓtorio ꝛ sic remaneret heres nolle de qua Bal. dubitat in. d. ℨ. sed qꝺ papinianus. si tũ darek casus in quo ille qui semel aditit abstineret seu priuarek hereditate de iure ciuili ex ꝑpluz in. l. cũ hereditate. ℨ. de acqui. here. ꝛ in. l. ex facto. ℨ. iulius. invit. rnsio. ℨ. e. tũc minor: esset dubitatio qꝺ substitut⁹ ꝓtest succedere de iure ciuili non solũ vtiliter sed directo: qñ ꝓtimus desinit esse heres ipo iure fm gl. in auk. de here. ꝛ falci. ℨ. in oibus. ꝛ satis clare ez Bar. in. l. si. ff. ad tertul. ꝛ Ang. dixit in ℨ. si. suo. cl. xiv. vñ dicit ille magis no. in. l. antiqui. ff. si pars here. peratur. vbi est bon⁹ tex. qꝺ si filia excludit a statuto q̃ diu supstitit masculus per mortez substituti directo in portione sua: qꝛ ez hõ non possit facere vt qui semel fuit heres desinat esse heres: vt. l. ei qui soluẽdo. ℨ. ti. pri. hoc tñ potest facere. l. vt miles ita. ℨ. j. de testa. mili. facit optime qꝺ no. gl. ad ꝓpositũ in. l. si ex pluribꝰ. ff. si pars here. pe. ꝛ Ang. in auk. de here. ꝛ fal. ℨ. si qs alteri. ꝛ ideo dicebat no. Ang. in repe. l. q se pfis. C. vñ liberi. nõ qñ filij⁹ q repudiat bf̃ditatẽ infra ctps iuris delt. tũc desinat esse heres ipo iure: qꝛ ex quo ez licẽtia deliberãdi ex. l. cũ antiquionib⁹ q̃ est ius ciuile: ergo de licentia illi⁹. l. potest deliberare ꝛ sic desinit esse heres totaliter. de quo tñ dicto dic ibi ꝓ aDdod. qꝛ nõ intẽdo determinare nũc de veritate ipsi⁹. vtrũ aũt si mutat qualitas heredis in eadẽ plona qꝛ efficit de necessario volũtarius ꝓia acqsitio tollatur totaliter vbi remanet nomẽ ꝓie acqsitiõis. vide qꝺ scripsi subtilr in. l. si filij⁹ heres. ℨ. de lib. ꝛ ꝓstb. ꝛ qꝺ no. Ang. ꝛ aDdod. post eum in. l. si. ℨ. vlt. ℨ. eo. ꝛ. l. pater filio. ℨ. ti. ꝓxi.

Prius. Substo ꝓ⁹ facta filio exheredato ꝙ fiat testm̃
paterni⁹ est inutilis: secus si fiat ꝓ⁹ filio institu
to ꝛ subsequak insto incontinẽti: vel sic ꝛ melius fm Pe. ꝛ Bal. ☞ Si ꝓcedat subsstitutio pupillaris ꝛ subsequatur institutio ex interuallo: subsstitutio vitiatur secus si incontinẽti. Scõa est ibi: ce terũ. Tertia ibi gstat cãm. Quarta ibi sed ꝛ si qs. Ultimo ibi qꝺ
☞ agitur. ꝛ ita. ¶ Penul. subdiuiditur: vt ꝓz ꝑ se. ¶ No. primo in tex. ibi non valere ꝛc. qꝺ qñ aliqꝺ ex ordine ꝺz ꝓcedere in eadem dispõne hoc videtur esse inductũ ꝑ forma in tñ qꝺ ꝓpositio reddit actũ nullũ de quo vide bic plene ꝑ Bar. ꝛ ꝑ Bal. elegãt. ꝛ in. l. si duas. in ꝓin. ff. de ꝛcu. tut. ꝛ bene dicemus in explanatio.
14 gl. ¶ ℨcõo no. ꝛ singlr tene mẽti ver. ꝛ merito adaptandũ ratione ad. d. ꝓcedens qꝺ tunc peruersio ordinis red dit actũ nullũ qñ fit de eadẽ dispõne ad eandẽ: sed qñ ordo est nõ de pluribꝰ ad vnũ actũ: sed de diuersis dispõnib⁹ admunicem: tunc ꝓpositio nõ vitiaret ꝛ. hoc est qꝺ dicit Bar. ꝛ oẽs in. l. ꝓtam. C. de ꝛcu. et in. l. j. C. de app. ꝛ ꝑ aDdod. plene in. l. si queram⁹. ℨ. de testa. ꝛ
c ¶ Qꝺ nõ. adde qꝺ ista est cõis opi. ꝛ ita tenẽt ez vitramõtani ℨitũ teneãt ꝛ in pũcto iuris plus fatiffaciat eo tñ opi. aꝺ qꝺ vide do. Jaſ. may. hic in. j. col. ver. extra gl. ꝛ dic fz eũ. Bene. Ua.

a ¶ Uxorẽ. adde idẽ tenẽtẽ. d. ale. de imo. ꝛ. d. Jaſ. may. hic ꝓit me. xvi. col. iv. ad de qꝺ ℨitum. Bene. Ua.

a' ¶ Etiam ꝓmi viri. Adde. d. Jaſ. may. i. l. ãbiguitates. C. ℨ indi. vi. ꝛ ℨ. l. fi. ciuil. co. ꝛ bal. i auk. an relictũ in. iiij. col. ℨ. qꝺ aia. C. de edi. diui adri. tol. Bene. Ua. fo.

b ¶ Pupillari. Adde idẽ tenẽtẽ. d. ale. de imo. et ola q̃ põit ℨ Arẽtpe reassũpsit tenendo opi. Bar. ℨ Ang. i suo ꝓli. clv. ici. piculosum est in. vj. et. ix. col. Be. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cõtinere. ℣ro quib⁹ facit dictũ Bal. in l. si duas. ff. de excu. tu. in prin. ℵ. extra no. qõ id qõ fit vna die simul fieri vꝰ nisi appeat qõ pri⁹ ⁊ qõ posteri⁹. ité facit dictũ suũ in l. petẽs. C. de pac. vbi vult qõ ex vicinitate vnũ pactũ ꝓtegatiõe alteri⁹ inuti tũ videat. Bñ facit tex. in. l. i. ¶ oneracle. quar⁹ rerũ acti. nõ da. p quẽ dicit Fulg. in ℣si. inci. prima fronte. qõ si post donationẽ donatari⁹ obligat se ad aliqd cẽlet hoc fecisse ꝓtẽptiõe illi⁹ donatiõis: vñ ℣su luit no. ℣au. de ca. q⁹ si mulier donat alicui hospitaliter ⁊ eadẽ die hospitale se obligat, ad dãdu⁹ mulieri singulis ãnis certũ qd censẽt hoc fecisse ꝓtẽptiõe ꝓcedẽtis donatiõis ex actu⁹ vicinitate: ⁊ iõ dicebat donatio- nẽ nõ purã: ff. ob cãm. ⁊ ꝓp vẽdicaret sibi locũ remediti. l. j. C. õ dona. q̃ sub mo. et hoc idẽ refert d. Bar. soci. i ℣si. cxxv. i fi. ℣si. ff. ꝓte ℣su luit etiã pulchre Bald. in ℣si. mihi. cccl xxxij. inci. circa thema pdictũ in quo de duob⁹ q̃rik ⁊c. vbi cõcludit qõ lz frater videat dotare sororẽ aio donãdi. l. vnica. ff. accidit. C. õre. vxor. actõ. tñ si eadẽ die apparet iiti⁹ getatiõis fac⁹ ep sororem fratri ꝑmitt dotasse ꝓtem a platiõe illius getatiõis q̃ dixerat no. nã ꝑdie habuit in fcõ ꝑsulendo. Bene. Ba.

b ¶ Libellus. Adde fel. i. c. cũ dilecta i. ij, col. i ℵ. ad idẽ tex. in fi. ℵ. de referi. ⁊ latiꝰ i c. qualr et qñ. de accu. post ꝑn. i ℵ. qd au tẽ. ⁊ qõ ibi dixi i apostillis. ⁊ adõ ad hoc duos tex. no. hic allega. per do. Jas. may. in vlti. col. ℵ. not. tñ cũ seq. ff. tex. i. l. fi in ter virũ. C. de iure do. ẽin. c. ffas. de resti. spo. Bc. Ba.

in. c. exhibita. extra de iudi. et isto modo arguit ibi iurisco. qõ qr testiꝰ paternũ ⁊ pupillare est vnũ: ideo perquisitio ordinis in eadem dispõne intrat actuꝫ. ¶ Tertio no. in ver. sed si quis qõ ad formã substõnis pupilla. non requirunt illa verba ⁊ si filij⁹ meus heres erit⁊ in pupillari etate decesserit. de quo dixi in. l. j. ⁊. ff. j. e. ☞ vbi vide per Bar. ¶ †Quarto no. in versũ. sed si ita qõ etiam in substitu. vulg. ꝓposteratio verboꝝ non vitiat qñ institutio sequtur substitu. inconsentiendi. cõcordat tex. in. l. cũ in testõ. ff. becyer ba. ff. ti. priori. ¶ Quinto no. ffm ℣y. ibi: ei heres erit exponẽdo ei. i. pupillo qõ substitutio expressa vul. trahitur ad bona impuberis q repudiauit hereditatem paternã: sed hoc cõiter non approbatur⁊ declarat Bar. in. l. ff. ℣. eo. ⁊ etiã hic tãgit: exponitur ergo ei. ff. testatori. ¶ Sexto no. inver. sed si extiterit qõsicut ꝓpositeratio verboꝝ non vitiat expressam pupillarẽ ita nec tacitã: q̃ cõtinetur sub vulga. expressa qõ semper tene menti: qr videbat qõ facilius impediretur substitutio tacita: q̃ inducitur ꝓter naturã verboꝝ q̃ substitutio expressa: sicut dixi in fi. cõmenti hui⁹. l. ff. in prin. ¶ †Ultimo no. in ver. qõ igitur qõ verbũ substituere de sui ꝓprietate significat scõm gradũ ⁊ non primũ licet aliqñ ponatur ꝓ verbo instituo: vt. l. si quis mihi bona. ff. pe. ⁊ ibi ꝓ Bal. ff. de acqui. here. ¶ In gl. posita sup verbo approbata ibi hic erat filius ex heredatus. Bar. hic. ⁊ An. sequitur istam solu. et assignat. Bar. rationẽ differentie: qr qñ precessit substitutio⁊ sequitur institutio: põt haberi respectus ad ordinẽ intellect⁹ ex quo vtrunq; fuit factum: sed qñ sequuta est exheredatio ⁊ ꝑcessit substitutio tũc non põt dici qõ intellectus institutio precesserit q̃ non fuit facta de filio exheredato. vñ Bar. hic not. dicit qõ in ꝑri. ff. substitutio fuit nulla quia solẽnitas fuit omissa non qr peruersa. Sed hoc suũ dictũ est manifestissime ℣ principium litere ff. sic intellexit: nam tex. dicit qõ dispositio fuit nulla non qr institutio fuerit omissa in testamẽto paterno: sed qr fuit peruersa. imo expresse in ver. ceterũ ꝓsupponitur qõ pater instituit sibi heredem: als dic qõ fecit sibi testiñ. capiendo verba proprie pro testõ valido: qõ nõ põt esse sine heredis institutione: vt. l. j. in fi. ff. eo. ⁊ ideo videtur vera solutio ℘e. quã sequitur Bald. hic et sensit gl. in. l. si quis cũ. ff. j. e. qõ principium litere loquatur qñ precessit substitutio pupil. ⁊ secutũ est testiñ patris ex interuallo. tex. aut inver. sed si qs in sequenti qñ secuti est incõtinenti et ad hunc intellectũ optime adaptantur verba tex. ⁊ ratio iuris. dicit enim tex. in ver. ceterũ qõ si filio: deinde si testiñ facit non ℣s testamentũ. †Verbũ aũt ante ⁊ deinde significat qõ verbum post potest importare ante incõtinenti ⁊ ante ex interuallo sicut ⁊ dictio post: vt. l. quottes. ff. ti. priori. ⁊ no. in. l. fructus. so. mat. vel in. l. diutisne. ff. so. ma. ver. aũt sequentes manifeste loquunt qñ secuta est institutio incõtinenti. nõ obstant arg. Bar. contra istam lec. qr vt dicit hic Jo. de imo. ⁊ bene etiã si ista testamenta essent facta ex interuallo diceretur tñ vna dispositio ⁊ vna scriptura: qr vna censetur dispositio in eis cõtinere* per. l. patris et filij. j. e. sicut codicilli dicũtur pars testamẽti licet facti ex interuallo post testiñ: vt. l. ante ta. ⁊ qõ ibi no. ff. de iure codi. bene facit tex. in. l. j. ff. si quis in duobus. ff. de bo. pos. ffm tabu. vnde ℣s hic presupponi qõ post substitutionẽ et pupillarem pater fecit testiñ sui ex interuallo in quo instituit herẽdem extraneum vel alium q̃ filiũ exheredatũ. Si tñ velis defendere solutionẽ glo. et Bar. posses dicere qõ in prin. l. substitutio pupillaris ꝓcedens ex forma sui. f. verboꝝ non ꝓsupponit institutionẽ heredis instituti in primo testõ ⁊ ideo ordine intellectus non põt adaptari institutio: vt censetur ꝑcessisse. sed inver. sed ita substitutio pupil. vel vul. de qua hic ꝓsupponit ex quo filius nõ fuit exheredatus ex natura ipsius dispositionis ⁊ propietate verboꝝ gradũ institutionis ꝓcedentem. Vñ ex ipsa natura dispositionis ꝓpositere ꝓsupponitur ordo intellectus. ℵdibi tñ non placet ista salutio: quia cũ iura dicant qõ ea que incõtinenti fiunt vident inesse: vt. l. iecta. ff. ti cer. pe. quecũq; dispositio que debuit antecedere si incõtinenti sequitur satis dicetur precessisse: vt est casus nota. ⁊ ibi hoc firmat Bart. in. l. iuriſiur. in prin. ff. de ope. lib. ⁊ aduerte ad ea que. ff. dicta sunt ⁊ primo inquãtum oñs Jo. nititur saluare opi. Bar. ex eo quia qñ precedit substitutio sequitur act⁹ odiosus. Unde non ita de facili inducitur: vt videatur ꝑcessisse sicut institutio per. l. cũ quidã. ff. de lib. ⁊ posthu. nã hoc non videt bene dictũ: quia hic non agitur de fauoꝛe exheredationis: sed de fauore et validitate substitutionis pupilla. q̃ cum sit fauorabilis: quia est quasi filiũ oꝛ fieri larga interpretatio vt exheredatio secuta fingatur ꝑcessisse. Ptereꝛ hoc tãgit hic ℘au. de castr. licet non ita formaliter etiã ad cõseruandum exheredationẽ z fingitur ꝑcessisse vt ꝛ iosa restitutio q̃ sequitur exheredationẽ z fingitur ꝑcessisse vt l. j. in prin. ff. ti. pri. ⁊ est casus apertus in. l. iij. ff. an heredis. ff. de libe. ⁊ posthu. ergo multo fortius cẽsetur ꝓcessisse exheredatio vt substitutio q̃ualescat ⁊ etiã institutio extranei heredis. vt. ff. est dictũ. Scõo aduerte: quia qñ precedit substitutio vulg. et sequitur institutio tũc ex substãtia ⁊ forma essentiali ipsius substitutionis ꝓsupponitur qõ precedat substitutio scõm ordinem intellectus: quia cũ substitutio vulgar. sit scõa institutio scõm nõ potest intelligi scõm primũ ex natura relationis. vñ dicũt qõ positovno correlatiuo ponitur aliud: vt. l. ñ. ⁊ ibi per doc. C. de inedicta viduitate ⁊ l. senatus. ff. de cõtrahen. emp. ⁊ quia correlationum ponitur ꝓout se refert ad id qõ est dispositio si natura relationis id qõ non est positũ expresse precedit tacite: vnde positus ꝓius ex ordine intellectus sicut cũ dico filiũ dico patrem ⁊ ꝓi⁹ in ordine ad filiũ: sed qñ precessit substitutio pupillaris ⁊ sequit institutio filij non est verũ qõ ex ordine intellectus propter naturam rei pri⁹ videatur precedere institutio: qr substitutio pupil. non est secũdus gradus: imo est testamentũ filij factũ a patre ⁊ se cũduz se potest dici primus gradus: est ergo dicendũ qõ institutio isto casu censetur ꝓcedere non ex natura substitutionis et ex ordine intellectus: sed magis ex mẽte testatoris qui hoc videtur voluisse: vt substitutio pupil. valeat que alꝫ nõ valeret: ⁊ ex hoc apparet qõ eadem ratione si testator exheredauit filiũ et postea instituit sibi heredem extraneum: vt substitutio pupilla. valeat similiter videtur voluisse qõ institutio extranei precedat: ⁊ aduerte quia cũ. ff. dixi qõ hoc precessit substitutio⁊ secuta est exheredatio: hoc non est verũ: sed intentio Joã. de imo. fuit ista qõ si ꝑcessit exheredatio ⁊ secuta est substitutio. deinde facta est institutio extranei qõ quia exheredatio est ꝗ act⁹ odiosus instõ ẽnci non fingatur precessisse exheredationem ⁊ substitutionẽ pupillarem qõ non est verũ per iura. ff. allegata. f. per tex. in. l. j. ff. ti. priori. ⁊ in. l. iij. ff. ante here. ff. de libe. ⁊ posthu. ex olbus ꝑmissis sequitur talis no. cõclusio qõ perquisitio ordinis in eadem dispositione dummodo id qõ debeat precedere sequatur incõtinenti nunc⁊ vitiat dispositionẽ etiam si sit ordo substantialis: vt erat bic qr quicquid oꝛ in fi. videtur dictũ in principio si illic dicebat poni ffm ℘au. de ca. ⁊ ℵod. per. l. pe. C. de insti. ⁊ substi. ff. mo. 16 lius ꝓbat ista litera: †vñ dicit Bar. no. qõ si aliqs in libello petit aliquẽ cogi ⁊ cõpelli cõdemnari ad dandũ ⁊ soluẽdum certũ b quid substinetur libellus⁹: qr ꝓius videtur petiſſe condemnari et postea cogi: vt. l. talem. in prin. ff. ti. pri. idẽ dicit in. l. si cũ nulla. ff. de re in. ⁊ in. l. quidã. ff. de pe. leg. ⁊ est cõis cõclusio quã approbat Bal. in. l. si quis cũ. ff. j. e. qõ principium litere loquatur qñ precessit substitutio pupil. ⁊ secutũ est testiñ patris ex interuallo. tex. aut inver. sed si qs in sequenti qñ secuti est incõtinenti et ad hunc intellectũ optime adaptantur verba tex. ⁊ ratio iuris. dicit enim tex. in ver. ceterũ qõ si filio: deinde si testiñ facit non ℣s testamentũ. †Verbũ aũt ante ⁊ deinde significat qõ verbum post potest importare ante incõtinenti ⁊ ante ex interuallo sicut ⁊ dictio post: vt. l. quottes. ff. ti. priori. ⁊ no. in. l. fructus. so. mat. vel in. l. diutisne. ff. so. ma. ver. aũt sequentes manifeste loquunt qñ secuta est institutio incõtinenti. nõ obstant arg. Bar. contra istam lec. qr vt dicit hic Jo. de imo. ⁊ bene etiã si ista testamenta essent facta ex interuallo diceretur tñ vna dispositio ⁊ vna scriptura: qr vna censetur dispositio in eis cõtinere* per. l. patris et filij. j. e. sicut codicilli dicũtur pars testamẽti licet facti ex interuallo post testiñ: vt. l. ante ta. ⁊ qõ ibi no. ff. de iure codi. bene facit tex. in. l. j. ff. si quis in duobus. ff. de bo. pos. ffm tabu. vnde ℣s hic presupponi qõ post substitutionẽ et pupillarem pater fecit testiñ sui ex interuallo in quo instituit herẽdem extraneum vel alium q̃ filiũ exheredatũ. Si tñ velis defendere solutionẽ glo. et Bar. posses dicere qõ in prin. l. substitutio pupillaris ꝓcedens ex forma sui. f. verboꝝ non ꝓsupponit institutionẽ heredis instituti in primo testõ ⁊ ideo ordine intellectus non põt adaptari institutio: vt censetur ꝑcessisse. sed inver. sed ita substitutio pupil. vel vul. de qua hic ꝓsupponit ex quo filius nõ fuit exheredatus ex natura ipsius dispositionis ⁊ propietate verboꝝ gradũ institutionis ꝓcedentem. Vñ ex ipsa natura dispositionis ꝓpositere ꝓsupponitur ordo intellectus. ℵdibi tñ non placet ista salutio: quia cũ iura dicant qõ ea que incõtinenti fiunt vident inesse: vt. l. iecta. ff. ti cer. pe. quecũq; dispositio que debuit antecedere si incõtinenti sequitur satis dicetur precessisse: vt est casus nota. ⁊ ibi hoc firmat Bart. in. l. iuriſiur. in prin. ff. de ope. lib. ⁊ aduerte ad ea que. ff. dicta sunt ⁊ primo inquãtum oñs Jo. nititur saluare opi. Bar. ex eo quia qñ precedit substitutio sequitur act⁹ odiosus. Unde non ita de facili inducitur: vt videatur ꝑcessisse sicut institutio per. l. cũ quidã. ff. de lib. ⁊ posthu. nã hoc non videt bene dictũ: quia hic non agitur de fauoꝛe exheredationis: sed de fauore et validitate substitutionis pupilla. q̃ cum sit fauorabilis: quia est quasi filiũ oꝛ fieri larga interpretatio vt exheredatio secuta fingatur ꝑcessisse. Ptereꝛ hoc tãgit hic ℘au. de castr. licet non ita formaliter etiã ad cõseruandum exheredationẽ z fingitur ꝑcessisse vt ꝛ iosa restitutio q̃ sequitur exheredationẽ z fingitur ꝑcessisse vt

mum membrum inquãtum ipse dicit qõ vbi ordo est de necessitate tunc omissio ordinis reddit actum nullũ vel annullandum declarãdo dicta sua dic qõ tũc ordo est de necessitate seu solennitate qñ. l. prohibet actuꝫ fieri nõ precedẽte isto ordine seu solennitate. ita declarat Bar. solenniter in. l. cũ lege. in pen. col. ff. de ꝑiculoso. pbatur optime ista cõclusio in. l. magis puto. ff. ti. de rebus eoꝝ. ⁊ in. c. j. de rebus eccle. non alienandis. lib. vj. et in l. de his. ⁊ ibi hoc tangit Bar. ff. de transa. vñ si statutũ prohibet mẽ 18 ꝓ nunc. ¶ †Circa scõm principale mẽbrum adde dicit Bart. inquantum ipse distinguit vtrũ in honoribus acquirẽdis de no no antiquioꝛ debeat preferri dicens qõ non ꝺz preferri antiquioꝛ nisi in casibus in quib⁹ hoc expresse cauetur. vt in leg. allegatis ꝓ eum. nam hoc videtur limitatum nisi ille qui est iunioꝛ multum b euidenter precedat antiquioꝛez in sufficientia⁹ ⁊ in magno excessu. ita intelligo tex. no. quez ibi no. Bar. ad hoc in. l. vnicuiq;. C. de proximis sacroꝝ scrineoꝝ. lib. xij. intelligẽ scõm dispositionez illius. l. vez qñ ille qui ꝺz subrogari in locũ deficientis nõ erat melioꝛ illo qui defecit: nam si esset melioꝛ semper antiquioꝛ succederet in locuꝫ deficientis: vt ibi declaratur, ⁊ licet Bar. ibi simpl⁹ dicat qõ magis idoneus ꝓfertur antiquioꝛi intelligo tñ in casu premisso qñ esset euidens ⁊ magnus excessus al⁹ cõtradi ceret bis que dixit hic vbi voluit singlariter qõ magis idone⁹ nõ ꝓfertur, qñ. l. statuit qõ antiquioꝛ simpliciter debeat preferri. p ista cõcordia addo tibi tex. no. in. l. sed ⁊ reprobari. ff. ampl⁹. ℵ. de excu. tut. vbi probatur ffm Bal. ibi qõ propter excellentez scientiam ⁊ doctrinam receditur a dispositione. l. vel statuti. Secundo adde qõ qñ duo essent eque idonei tunc simpliciter in nouis honoribus acquirẽdis deberet preferri antiquioꝛ tpe. casus est no. in aut. de monachis. ℵ. ordinatione colla. j. quem tex. allegat hic Bar. in materia. Tertio adde inquãtum Bart. dicit qõ in honoribus quesitis antiquioꝛ tpe preferatur iuxta no. in. l. j. de albo scribendo. ⁊ in. l. j. C. de consulibus. lib. xij. tex. qõ ibi no. gl. a ꝓ. dist. ℵ. fi. ⁊ qõ no. ℵng. in. l. qui soluendo. la. ff. ti. pri. Bar to. etiã dixit in. l. ñ. C. de tyronibus. lib. xij. qõ doctoꝛ nouiter nõ habet ꝓuilegia in precedendo que habent doc. inueterati. ⁊ idẽ dicit Ant. de but. ⁊ dñs Abbas de bis qui sunt doc. noie et non re: vt in. c. clerici. extra de iudi. ⁊ ibi plene scripsi. Sed primũ dictum non placet: quia tex. in loco ꝓallegato loquitur de mili- b te nouo cuius non precessit labor et doctrinã militiam: sed in doctoꝛe est aliud: approbatur enim quia studuit et didicit et est quodammodo doctoratus premiũ ⁊ declaratio sue sufficientie: vt colligitur ex bis que no. glo. in cle. ff. de magistris. vñ non est eadez ratio. Ultimo scias qõ sicut antiquioꝛ tpe prefertur in honore habito ita ⁊ ille quem ipse substituit loco sui ad tps nas ꝺz sedere in loco substituentis: vt est casus quem ibi no. Bart. in. l. cõpellemus. C. de ꝓximis sacroꝝ scrineoꝝ. li. xij. ⁊ bene facit tex. et qõ ibi ponit Bar. in. l. decernim⁹. C. de aqueductu. li. x. ¶ Et ad vltimũ membrũ de ordine scripture vel locutiõis. vide quod no. glo. in dicto. ℵ. fina. xvij. distinctio. ⁊ do. Abbas ℵod. in. c. nicolao. extra de app. ⁊ gl. in. c. quorundam. de elec. lib. vj.

¶ Cm filio. ☞ Heredis appellatio facta in testõ significat heredem directo et immediate. Scõa ibi ita q̃. ¶ †Not. ibi scriptos tantũmodo ⁊c. qõ verbum illud heres esto non comprehendit in substitutione pupil. neq; venientes ab intestato: neq; etiã illos qui capiunt per mediam personam regulariter tñ heredis c appellatio trahitur ad heredem heredis⁹: vt. l. nomen heredis. ff. de verbo. sig. ffm ℵdoder. hic: ⁊ ideo ille qui est heres heredis in libello potest dicere se heredem simpl⁹ ⁊ procedit libellus. de quo vide per Bal. ⁊ Ang. in. l. ij. ℵ. de pe. here. ⁊ in. l. ñ quis filiũ. ℵ. ñ. j. de acquir. here. per Bal. in. l. ñ. C. de here. insti. ¶ Secũdo no. in fi. ibi: si seruus ab eius exierit ptãte. ⁊ a cõtrario sensu qõ ñ si c seruus non exisset de ptãte domini: dñs posset succedere ex ꝑsona serui in substitutione pupillari ⁊ sic patet qõ q̃ uis seruo non fuerit que ñtum bereditatis emolumentũ: sed ꝓpter quantum tñ ad succedendum ex bis verbis quisq; mihi heres erit habetur ꝓ herede imo est heres ⁊ ñ hoc est quo ad beneficium dñi: vt bic dicit glo. vlti. expresse eadem ratione videtur dicendũ idẽ esse quo ad beneficium ipsius serui ñ tpe quo moritur pupillus reperiretur esse manumissus. ⁊ hoc tenet bic Bart. contra Jac. de are. qr nomen heredis remanet apud eum iuxta not. in. l. cum filio. ℵ. de leg. j. qõ multum placet ex ñ. huius litere inducte: vt. ℵ. ꝛper boc sit expedita ista. l.

Summarium.

1 ☞ Dictio alter ⁊ vter q; sunt partitiue ⁊ distributiue.
2 Verbum intelligatur de sui natura significat aut tacitam dispositionem subauditam aut fictionem.
3 Verbuz substituo est commune: quia comprehendere põt substitutionem directam ⁊ obliquam.
4 Determinatio vna simul determinans plura determinabilia debet ea pariter determinare.

¶ Renũciari adde Felꝛ. i. c. scripta. circa prin. ff. co. de fi. instru. Bene. Ba.

¶ Insufficiẽtiã. de hac materia ꝺoꝛ⁹ al teros ꝑcedere bẽat. vide ad saturitatem ⁊ no. d. Felꝛ. in rub. ℵ mafo. ⁊ obe. ẽ rub. de magistris ⁊ q̃ ꝓuilegia ꝺpe tãt viris anti ꝺoꝛib⁹ vide p eũ i. e. j. ℵ ma. q̃ ñ p totuz. et maxie i. j. co. ⁊ ℵ. multa ꝓui legia ⁊ qõ etiã ad materiam bẽ p eũ i. c. cũ dilecta. in. iij. col. i ℵ. p istã regulaz de reseri. Be. Ba.

¶ ℵrdis. viõ Old. i ꝓ. xxj. Bene. Ba.

Universidad de Deusto
Biblioteca

5 Dispositio vltime volūtatis non debet in se continere obscuritatem vel ambiguitatem.

6 Nunquid substitutio reciproca facta duobus impuberib⁹ z vni puberi contineat tacitam pupillā.

7 Verbum debet exponitur nonnunq⁹ pro potest.

a ¶ Et distribuitur. adde Paul. de cas. in fi. xvij. Bene. Ala.

b ¶ Substōes. Substō reciproca ir cuī nature sit qñ fit iter pupillos z an testōre volēte ꝑtineat cōphendat ēt fideicō missariā et lz posit ꝑtinere octo substōes an possit ꝑtinere substōes iparis numeri tres q̄nq; vl septē: z qd qñ fit vna cū ꝓpediosa. vid ple. z no. d. bar. soci. i fi. cccc. in ci. qñ pñs cōsultatio. i pn. z in fi. z pcio q⁹ substō circa fi. l. ij. p. cbar. ccxj. Be. Ala.

c ¶ Cōe. adde idē tenēt. d. bar. soci. i fi. cclxij. ici. dilīgēter ꝓsidera ta circa pnc. j. col. l. j. p. cbar. ccxvij. z i fi. ccxviij. ici. fi. deratis testō mar. fol. circa scōas. q. ij. pte cbar. xciij. vbi ēt cū sit ꝟbuz cōe cōtinet et vulgarem z fi deicommissariā. Be. Ala.

d ¶ Determinare. adde efidē i. l. j. §. j. §. e. et qō ibi dixi in apoſt. be. va.

e ¶ Ad casum. adō efidē frā. i. l. j. §. e. z vide ꝙ ibi ad hoc di xi i apoſt. Bene. Ala.

f ¶ Idfez. adō idē tenēt de do. Bar. soc. i fi. ccxc. inci. qñ pñs consultatio. ꝟ fi. fi. rñdeo. ibi nā videm⁹ i. fi. pte. cbar. ccxj. Bene. Ala.

b ¶ Substōes. Substō reciproca ir cuius nature sit qñ fit iter pupillos z an testōre volēte ꝓtineat cōphendat ēt fideicōmissariā et lz posit ꝓtinere octo substōes an possit ꝓtinere substōes iparis numeri tres q̄nq; vl septē: z qd qñ fit vna cū ꝓpediosa. vid̄ ple. z no. d. bar. soci. i fi. cccc. inci. qñ pñs cōsultatio. i pn. z in fi. z pcio q⁹ substō circa fi. l. ij. p. cbar. ccxj. Be. Ala.

c ¶ Cōe. adde idē tenēt. d. bar. soci. i fi. cclxij. ici. dilīgēter ꝓsidera ta circa pnc. j. col. l. j. p. cbar. ccxvij. z i fi. ccxviij. ici. fi. deratis testō mar. fol. circa scōas. q. ij. pte cbar. xciij. vbi ēt cū sit ꝟbuz cōe cōtinet et vulgarem z fi deicommissariā. Be. Ala.

d ¶ Determinare. adde efidē i. l. j. §. j. §. e. et qō ibi dixi in apoſt. be. va.

e ¶ Ad casum. adō efidē frā. i. l. j. §. e. z vide ꝙ ibi ad hoc di xi i apoſt. Bene. Ala.

f ¶ Idfez. adō idē tenēt de do. Bar. soc. i fi. ccxc. inci. qñ pñs consultatio. ꝟ fi. fi. rñdeo. ibi nā videm⁹ i. fi. pte. cbar. ccxj. Bene. Ala.

Vmboc iure.

Substitutio vul. expresa continet tacite pupil. et econtra: z similiter substitutio reciproca continet vtranq; substitutionem si sit facta personis paribus: secus si disparibus: quia tūc continet vulgarem tantū. Substitutio aūt separatim facta personis disparibus siue sit vulg. siue pupil. cōtinet vtranq; substitutionē in persona eius in quo vtranq; potest habere locū: consultius tū est vt pupil. expressa fiat pupil lo diuisim vel vulg. z pupilla. in casu suo. Sēda ibi qō ius. Tertia ibi: sz si alter. Quarta ibi: boc itaq; casu. Quinta ibi: ne si vulga. modo. Ultima ibi: vel certe. ¶ No. primo ibi: in alterum casum ꝛc. vsq; ad ꝟbi. qō ius qō ista dictio alter z vterq; sunt dictiones ꝑtitiue z distributiue⁹ duoꝝ. idem probatur in tex. z glo. in. l. cōtinuus. §. item qui insulam. j. de ver. ob. z ibi tetigi anno ꝓterito solennem. q. Bal. ad ꝓpositum in. l. ancille. C. de fur. dic ergo: vt ibi fuit dictū. z vide qō no. Bar. in. l. boc articulo in fine cōmenti. §. ti. ꝓxi. z bonū ter. in. c. super eo. extra de cogn. spirituali. ¶ †Scōo no. ibi intelligatur ꝛc. qō verbū istud signi ficat de sui natura aut fictionē aut tacitam dispōnes subaudita de subaudita est casus hic de ficta tenet Bal. expresse in. l. qñ. et in. l. furti. in pnn. ff. de his qui no. infa. vbi dixit qō ciuis qui nō soluit collectas intelligat esse comitatēsis ista verba significant fictionem z nō veritatē ꝓ quo vide bonū tex. in. l. ij. in fi. z in. l. si quis cum testiū. j. de inre codicil. ¶ Tertio no. ibi: qō ius ꝛc. qō substitutio reciproca vf esse tertia species seu tertiū genꝰ subalternum substōnis z hic vf differre a pupil. z vulg. de quo arti. dic vt plene scripsi in rubr. §. e. Utrum aūt substitutio reciproca de qua hic in textu ꝓtineat omnes substōes⁹ tanq; tacitas vel saltem aliquā ex eis: vt tacitam dicet tibi in gl. ij. posita super ꝟbo qō ius. ¶ †Quarto no. ibi: boc cōi verbo ꝛc. nam per istū tex. dicit Hsil. de cu. in. l. precib⁹. C. de impu. qō verbū substituo est ver bum cōe⁹: qz potest cōprehendere substōnem directā z obliquaz Bar. aūt hic dicit qō licet ꝛclusio sit yera in se non probat in isto tex. qz hoc verbū cōe hic nō significat istud: sed significat qō ista oratio eos inuicē substituo cōiter ꝓtinet ad duos: qz per eā substituitur vtriq; z ista videtur esse intētio litere si tū sic intelligas op; exponere verbū pro vna oratione. Bal. aūt exponit verbum pro verbo substituo oūtarat z sic ꝓprie pro vno verbo z pbatur hoc sēm eum qō verbū substituo est cōe vulg. z pupil. substitutioni non tū per hoc ꝓbatur intentio Hsil. qō sit cōe directe et obliquē: qz de obliqua substōne non fit mentio in tex. Joā. de imo. hic dicit qō quia text. simplr dicit qō verbum substituo est verbum cōe simplr debet intelligi nec est bona ꝛna hic non fit mentio de substōne obliqua: ergo verba non pñt intelligi de ea: voluit em̄ declarare iurisconsultus. veritatē huius verbi incidēter: licet de fideicō. substitutione principaliter nō tractaret z mihi plz expositio Bar. vt verbū positum a iurisc̄ōsulto magis faciat ad q. propositaz vult em̄ significare iurisconsultus qō qi ista oratio eos inuicem substituo cōmuniter est apposita simul duab⁹ personis vniformiter debeat accipi in vtraq; persona sicut dicim⁹ in. l. seya. §. gayo. z qō ibi no. j. de fun. instru. qō propter vnitatē orationis qualitas adiecta in ꝓcedenti. c. vt in vna oratione oratio facit vniformia: vt declarat Bar. in. §. fi. istius. l. in. q. ibi dicēda. ¶ †Quinto no. ibi: incōgruens ꝛc. illud propter qō quotidie allegatur ista. l. qō vna determinatio simul determinās plura determinabilia ꝟ ea pariter determiare⁹ fil'e in. l. si legatari⁹. §. fi. z qō ibi per Bar. de leg. iij. z in. l. q̄uis. et. l. hereditatē. C. de impu. z. l. in testō. C. de test. mili. vbi aūt impossibilis esset determinatio equalis propter naturā rerum: vel personarū que deducūtur in oratione tunc iura t eadē oratio acciperetur diuersimode sicut vnū z idem verbum: vt. l. ij. z ibi per glo. que alle. concordantes. §. de off. ꝓconsu. z legati. z tangit Bar. in. l. j. §. de test. et est bonus tex. de iure cano. in. c. dānamus. de sum. tri. et fi. ca.

¶ Sexto no. ibi: vt si pubes heres cū ver. sequenti qō substitutio pupil. que fit vni ex duobus filiis qñ alter est pubes debet fieri per verba affirmatiua si filꝰ heres erit z in pupil. etate decesserit: z hoc ideo quia si substitutio simpliciter fieret hoc modo si filius meus in pupil. etate decesserit ex quo filio puberi fuit fctā vulg. substitutio ne inducatur disparitas ista verba sonarent in vulgarem dumtaxat non in pupillarem z sic intelligēdo vlt. doc. baberes hic casum nouū et singularem limitātem ea que scribit Bar. in. l. ij. z in. l. j. §. e. dum dixit qō de forma pupilla. substitutionis non sunt ista verba si h⁹res erit ꝛc. z hoc ibi sequunt alios der. hoc enim esset verū nisi pater substitueret duob⁹ filiis: quorum vnus esset pubes: z alter impubes: tūc enim ista verba sunt necessaria qz si non apponerētur substitutio non sonaret: vt dixi in pupil. sed in vulgarem: z hoc satis ostendit verbū debebit ꝓ

situm in tex. si referatur ad formam substitutionis que sequitur sicut adverbum separatim precedens: mens tū doc. videtur esse vt infra dicam in oppositu⁹ vcz qō ista verba apponantur de cō filio ad tollendaz dubitationē non de necessitate. ¶ Septimo no. qō regula posita in pnn. l. qō vul. continet tacitam pupil. et econtra est vera nisi volūtas testatoris refragetur cōcordat tex. in. l. q̄uis. C. eo. z per hoc infert bic Bal. z bene qō tacita pupilla. non solum non excludet matrem: sed etiam nō excludet alios venientes ab intestato vbi posit probari expressa vel presumpti ue qō testator noluit eos excludi. ¶ † Ultimo tene mēti ex isto tex. qō dispositio vltime volūtatis est ita dictanda ex bono cōsilio: vt nullam contineat obscuritatem vel ambiguitatem: et ita etiam oz ferre sniam iudex: vt. l. si cū exceptio est. §. fed z si quis. in tex. z glo. z ibi per Bal. ff. qō metus causa. pondera etiaz tex. in fi. in ꝟbo specialiter: quia videtur probare qō substitutio tūc dicatur specialis qñ formaliter vna sola substitutio exprimitur per verba per que solet concipi qō facit ad no. in. l. ij. §. e. ¶ Extra glo. adde dictis Bar. inquātum ipse assignat causaz quare

e hec substitutio extendatur de casu ad casum⁴ per regu. posita in l. gallus. §. quid si tm̄. §. de libe. z posthu. qō ista fua so. nonvidetur vera: quia sicut ipse declarat in illo. §. differentiā inter cōditionem necessariam z volūtariam ꝟ hunc effectum z inducitur ad hoc: vt videamus vtrū fiat extensio de vno casu ad aliū si sem: sicut est in illo. §. fed qñ casus ad quē fieret extensio nō esset similis: tunc Bar. ibi distincte dicit qō ad eū non fit extensio: z ita intelligit. l. cōmodissime. z. l. cū dotem. j. allegatas sed non est dubium qō substitutio vul. omnino est dissimilis pupillari: qz per vnā succeditur defuncto z alteraz pupillo. z in diuersa hereditate: ergo reiecta ista diffin. nunq⁹ deberet fieri extensio maxime cuz iste due substōnes fiant in casu contrario. ꝓterea ꝟ ipsum est casus hic expresse dum oz hic in tex. qō hoc est inductū ex constitutione diui marci seueri. ergo manifeste ꝓz qō anteq̄. l. hoc de nouo induceret ex interpretatione extensiua vna substitutio non cōprehendebat aliam: si aūt queris q̄ fuit cā ꝟstitutionis et noui iuris. rñdeo qō in vul. expressa fuit fauoz pupilli: vt dixit Cy. in pupilla. expressa fauoz testamēti paterni vt facilius posset ꝓcuari: z q̄uis iste fauoz fuerit sufficiens cā noui iuris cōstituendi: non tū sequitur ergo erat sufficiēs cā extendendi vni casum ad aliū si hoc non fuisset expresse statutū cetera dic vt in. §. z quid si tm̄. ¶ In gl. posita sup verbo qō ius hec glo. potest hre duplicē intellectū. Primus est qō quelibet substō que ꝓtinetur in reciproca dicatur tacita z hunc intellectū dant cōiter doct. ad hanc Bar. in. l. j. §. e. z plene dixi. §. cōo modo potest intelligi hec glos. qō ista substō ꝓtineat vnam substōnem expressam z aliam tacitā expressam dico verbis generalib⁹ sicut declarat Bar. in loco al leg. z etiā hic. Sed tūc queritur que sit ista expressa z q̄ sit alia tacita q̄ sub ea continetur. z videtur dicendū qō substitutio expssa hic sit vul. tacita aūt que sub ea ꝓtinetur sit pupilla. z iste intellectus multū non applaudet ꝟbis tex. qū dicit in ver. qō ino qō dispō marci z seueri. de qua loquit principiū. l. est tracta ad certum genus substōnis. l. extensa: naz si illa dispositio extenditur ad istū casum hoc est dicere: vt in hoc casu bz locū qō ibi fuit statutuz: omnis em̄ interpretatio. l. veteris bz hanc naturam siue sit extensiua siue alia qō quicquid oz in. l. interpretata videtur re petitum in. l. interpretanda. vt. l. nihil. z ibi per Bar. j. de cōiu. cū emāci. lib. in aut. de filiis ante dota. instr. natif. §. fi. z est regula quā ponit Bar. in. l. pretor. §. erit que. ff. vi bo. rap. vñ expositio Bart. nō videtur posse stare qui dicit qō dispositio posita in principio trahitur ad tertiū genus quantum ad hoc vt sicut in principio ꝓtinetur duplex substitutio sub vno respectu verboꝝ ita in hoc casu diuerso tū modo: qz in principio duplex substitutio non ꝓtinetur in verbis aliquo modo: sed in hoc. continetur in verbis in gñe expressis: nā sēm hoc non extenderetur casus ꝓtior: sed induceretur nouus modus continendi duplicem substitutionē. ¶ Nec obstat tex. in. l. lucius. in fi. j. e. ti. vbi videtur ꝓbare qō pupillaris cōtenta in reciproca excludit matrē

f qō non esset ii esset omnino tacita z ꝓtineretur sub vulg. nam licet iste sit sensus cōis ad illā. l. posset tū responderi z probabiliter qz imo ibi non excluditur: qz pupilla. ta. sit expressa aliquo modo: sed qz substitutus erat filius testatoris quia ex tacita pupil. excludit matrem: vt sentit glo. in. l. precib⁹ ꝓ calleg. et sequitur Bar. z cōmuniter doc. in. l. ij. §. e. sed fortius obstat huic intellectui tex. noster in ver. diuus pius ꝓstituit. dicit enim hoc esse introductū qō continetur in hoc ver. a diuo pio imperatore q̄ processit marcum et seuerū a quib⁹ fuit inductum id qō dicitur in pnn. l. qūo. ergo potuit extendi dispositio marci que nōdū erat in rerū natura ad qō prius fuerat cōstitutū certe istud est impossibile: dicamus ergo qō verbū tractum positum in pnn. litere est exponendū impropie non per extensionē que est impossibilis: sed ponitur declarative: vt dicamus tractū esse videtur. i. declaratum. z ꝟ locum in certa specie substitutionis ex constitutione diui

6 ne diui pij ꝛc. ¶ †Extra gl. in. §. sed si aliter. tangit hic Barto. tres. q. quas non recito: qz nihil est addendū. ponit tertiā in qua est addēdum aliquid z querit. Utrū qñ substitutio reciproca est facta duob⁹ impuberibus z vni puberi: ista substitutio respectu duoꝝ impuberū contineat tacitam pupil. remittit ad no. per se in. l. lucius. j. eo. z ibi reiecta opi. Hsil. de cu. cuius legibus opti me ꝛndet. Concludit in effectu qō tunc non continebitur nisi so la vulgaris. mouetur duplici rōne. prima est: qz ratio quare in. l. nostra z si substitutio facta disparibus non continet nisi vulgarē fundatur super vnitate sermonis z hoc multū clare probat tex. in. l. q̄uis. in fi. C. de impu. Sed ista ratio ꝟz locū siue duo ponātur in substitutione siue etiā multi: ergo etiā ꝟz locū dispositio. l. vt. l. ij. §. hoies. z qō ibi no. ff. vi bo. rap. Scōa ratio est ista: quia nō est verisimile qñ testator nō substituit reciproce duob⁹ impuberib⁹ permixto pubere qō in hereditate vnius ex impuberib⁹ monētis in pupil. etate pater voluerit preferre fratrem fratri. i. fratrem impuberem superstitem maiori fratri qō esset seu sequeretur si frater impubes posset succedere ex tacita pupil. solus et per hanc scōam rōnem qñ filius testatoris pubes est permixtus pupillis sequitur Bal. opi. Bar. in. l. in testō. C. de test. mi. versi. quarto quero. z Ang. in cō si. suo. cccj. Sed qñ extraneus est permixtus impuberib⁹ z nō filius testatoris: tūc in locis preallegatis isti doc. tenent ꝟ Bart. monētur per. l. paulo calimacho. §. j. in rōne sui. j. de lega. iij. z per. l. aurelius. §. in testō. j. de lib. leg. in quib⁹. ꝓbatur in effectu qō etiā ꝟ ꝓpietatē verboꝝ frater admittitur vel ꝓ vt cōsequatur cōmodum z hereditatē fratris vel filij. Ita etiā dicamus in ꝓposito sm Bal. qō in fauoꝝ fratris superstitis fiat pinguior interpretatio: licet vnitas sermonis repugnet huic interpretationi: z hoc mō tacite rident ad primaz rationē Bar. de quo. d. m. nō perpēdit in. d. l. in testō. vbi per rationem predictā nō sequitur ista distinctionē mihi plz regulariter opi. Bar. qz non video qō interesse habeat pupillus si succedat expressa pupillari cōtenta in reciproca fratri suo ꝓmorienti: vel si succedat sibi ab intestato qñtrocq; mō solus succederet tantū esti cōsequitur ab intestato quantū ex substitutiōe pupillari ꝓtenta in reciproca vñ nisi mf esset in medio que ab intestato succurreret cū fratre superstite non video quare sit recedendū a regula hic tradita z verba impropriāda. vbi aūt alius posset cōcurrere cū fratre ab intestato: ista opi. bñt multū equitatis et forte pcederet nec dicas qō saltem interest pupilli succedentis succedo ex substōne pupillari ꝓpter honorabiliorem respectum: vt. l. filiū. §. si legata. z qō ibi per Bar. ff. de leg. ꝓtan. qz licet iste respectus aliqñ ꝟ sideretur non tū ꝓtinet interesse pecuniarium qō est longe fortius: vt. l. plane. §. fi. ff. de leg. j. Ut licet inueniaz qō propter interesse pecuniariū in fauoꝛ substōne ꝓponi z iuncte lepius imꝓprientur verba: vt. l. lucius. §. ti. ꝓxi. z. l. gñaliter. in pnnc. C. de insti. z substi. cū aliis. §. alle. nō extendam ad hūc casum in quo nō est tanta ratio: vt. l. si cū dotez. in pnn. §. fo. ma. z. l. cōmodissime. §. de libe. z posthu. sm intellectum Bar. in. l. gallus. §. quid si tm̄ de libe. z post. licet aūt substō reciproca facta pſonis disparib⁹ non ꝓtineat nisi vulgarem tm̄ substō tm̄ reciproca z cōpendiosa videt cōtinere etiā pupillarē in vtraq; pſona: z in alterā fieri nō poterit: casus est singularis in. c. si pr. circa medium. de test. lib. vj. sm vltimū intellectū positū ibi in gl. sup verbo ei moriatur. vult em̄ illa gl. qō substō pupillaris facta filie que erat instituta in re certa dato coheredē vniuersali non valuerit: qz non reperit istituta vel exheredata tū tex. circa medium dicit qō ex verbis positis in principio in quib⁹ alter alteri debeat mori si fine liberis decederet resultat duplex pupillaris. Et vere istud est valde nouū dictū si esset verū z posset esse ratio differentie: qz verba cōpendiose magis adaptātur ad pupillarem q̄ verba simplicis reciproce: mihi tū plus plz prior intellectus qui est de mente litere q̄ videtur velle qō ille substōnes directe ibi potuerit fieri et conuenirent personis quib⁹ facte sunt qō ibi in vtraq; persona potuerit fieri substitutio directa z sic declarabitur singlr text. in l. ij. §. j. §. eo. dum dicit qō filius oz esse institutus vel exheredat⁹ nam intelligetur etiā si fit instituꝰ in re certa dato coheredevniuersali qō semper tene menti: z attēde ne decipiaris: qz dicit doctor. Paul. de cas. in pnn. l. doc. tenere qō tacita substitutio de qua fit mentio in principio non ꝓtinetur sub expressa qñ expressa esset inutilis: ꝟ quam opi. tenet Bar. z cōiter alii. Dod. an. l. j. in vlt. q. §. eo. per. l. fi. C. de here. insti. ¶ In gl. posita super verbo intelligatur ibi vel dicas sm Azo. ista opi. approbatur per Barto. bic et ibi dicas sm Azo. ista opi. approbatur per Barto. bic z cōiter per alios. licet vltramon. eā impugnent quoꝝ rationib⁹ optime rñdet Bar. vt bic per eum: sed ꝟ ipsaz facit id qō dixi. §. in nota. qz si in casu huius. §. substitutio pupil. oz fieri per ꝟba affirmatiua si heres erit ex eo: qz si fieret sine istis ꝟbis sermo esset ambiguus z non importaret pupillarem qñ posset intelligi de vul. tñ multo fortiꝰ si fiat expressa vul. pupillo in casu nostri. §. non cōtinebit pupillarem z certe si tenemus qō verbum debebit positū in pnn. huius versi. stet proprie z referatur non solum ad id qō primo dixi de substitutiōe sed etiā ad formā substitutionū que se paratim fieri debent istud argumentū non posset solui. vñ tenendo opi. cōem habemus dicere qō verbū debebit non refertur ad versi. sequentem in quibus pontitur forma substitutionis: sed solum ad illud qō ꝓcedit: vcz qō substitutio oz fieri separatim posset etiā dici† qō istud verbum debet aliqñ scōm subiectam. materiam ponitur pro consilio: z exponitur pro

7 a potest⁹: vt no. in. l. obseruare. §. fi. in tex. z glo. §. de offi. pconsu. z legati. z in. l. sepe. de officio presidis. Sequitur. l. si in testamēto. et hoc dicit.

a ¶ Pro ꝓt. ad de ex i. l. plan ti⁹. de pcu. et Bar. i. l. iij. §. C. de pig. i repe. Bene. Ala.

J̄ in testamento.

Substitutio fctā per nomen appellatiuum heredis videtur facta pro partib⁹ hereditarijs siue in illa parte heres fuerit scriptus siue babeat eam partē per ius accrescēdi. Scōo ibi: pro qua. Tertia ibi: nec ꝛ

b interesse. ¶ †No. i. ex ista litera qō ille qui succedit in partez alterius per ius accrescēdi oz etiam in parte accrescente succedere immediate defuncto: nam si succederet per mediatam personaz in parte accrescētie non haberetur ratio illius partis in substitutione: vt. l. qui liberis. §. hec verba. j. eo. ex hoc arguit hic singlr Cy. z Bal. ad questionē que fuit Florentie de facto, vcz vtrū ille qui est ꝓhibitus alienare in testō partem suā videatur ꝓhibitus alienare partem coheredis que sibi accrenit. z determinatur per istū tex. qō fic: qz ista oz portio sua que capitur ex eo. titu. a quo deuenit portio ad quam fuit vocatus. l. titu. institutiōis:

b vñ nō habet locū hic id qō dicitur in. l. pater. §. xv. de leg. iij. qō ꝓiudicium alienationis non extenditur ad partem quā quis redemit ab alio: quia non bz eaz a defuncto. ¶ Scōo no. z semp tene menti qō id quod acquiritur per ius accrescendi non acquiritur immediate ex dispositione testatoris: sed ex dispositione. l. nunq⁹ tamen videtur concurrere tacita voluntas defuncti in. l. si titio. §. iuliano. de leg. ij. vñ dispositio que loquitur de scripto herede bz locum in isto: vt patet ex ista. l. iuncta. l. cū filio. §. e. ex quo videtur deciđi singularis questio. q. de qua alibi dubitabit vcz si ex forma statuti instrm guarantigie habet executionez pratam: vtrum stipulatio tacita que nō erat expressa in instrō do tali tacite subintelligatur per. l. j. C. de reivẽd. ac. z an si petit mādari executioni ex forma statuti operetur executionem. de quo Bar. dubitat in. l. j. §. fina. §. de bis que in testamento delentur. Bal. enim tenet expresse qō possit mādari executioni: quia boc tacitum intelligitur incontinentiviso instrumento ex his q̄ continentur in instrō z censetur esse pars eius arg. eorum que habētur in. l. iurisgen. §. qō fere. ff. de pac. idem tenet z clarius in. l. ad probationem. C. de proba. z ita dicit se cōsuluisse de facto ex cō missione partium: idem sentit in. l. vbi adhuc. C. de iure dotium licet in finali⁹ verbis aliqualiter remaneat dubius. ꝓ isto cōclusione addnco tibi tex. valde no. qui est similis ad boc in. l. etiā C. de iure de. quem ibi valde no. Bal. vbi probatur qō etiam stipulatio que requirit verba trahitur ad augmentum factum ꝓ me obligationi licet stipulatio non fuerit repetita: quia virtus vnionis facit: vt id qō non fuit verbis stipulationis expressum nihilominus posset peti actione ex stipulatu qō est mirandū in stipulatione que est stricti iuris. ꝓ hac etiā conclusione addu cit Bal. id qō habetur in. l. si. C. de edic. diui adri. vbi Bar. tenet et cōmuniter omnes qō priuilegiū qō cōceditur ex illa. l. habeat locum in eo qui succedit ex tacita pupil. cuius verba tex. videātur loqui de scripto in testamēto. Bar. tñ in. l. qui liberis. §. hec verba. j. eo. videtur sentire qō si statutū loqueretur de eo qō esset scriptū in testamento non cōprehenderetur ille qui posset legi. in verbis instrumenti: sed hoc videtur ꝟ tex. istum iuncta. l. cū filio. z ad materiā vide qō no. ponit bar. in. l. filio ꝓterito i penul. cbar. §. de iusto test. ex cuius dictis colligit ista ꝛclo limitās dicta qō id qō inducitur ex dispositione. l. non facit dispositū videri partem testamēti vel instrumēti: sed agitur cōditione ex. l. ad cōsequendum id qō quis non posset ꝛclequi vigore testamēti: vt in statuto non haberet locū: vt illud ius esset executiuū sicut tenor instrī vel testamēti. ¶ Ulti. no. regulā de qua in. l. j. C. de impu. qō partes ascripte in institutione videntur repetite in substitutione. de quo dicemus in glo. vnum verbum sequitur. l. si is qui. z hoc dicat.

Summarium.

1 Filius naturalis etiam de iure ffoꝝm non poterat succedere patri in totum sed in vna vncia tantum.

2 Prohibitus relinquere alicui de bonis suis videtur etiaz prohibitus si relinquat per medium personam.

3 Prohibitus succedere patri non videtur prohibitus succedere fratri etiam ex voluntate parentis in bonis que ad patrez non proueniunt.

4 Filiozum appellatione veniunt filij naturales.

5 In vltima voluntate presumitur esse minus fraudis quam in contractu.

6 Executor deputatus ad distribuenda bona: non potest tamen

Universidad de Deusto
Biblioteca

distribuere bona filio spurio testatoris.

SIc iis qui. *Substitutio pupillaris potest fieri respectu bonor pupillari de eo qui nō potest succedere testatori: sed nō respectu bonor testatoris. Scōa est ibi sed z hic ita. Tertia ibi: qō si pupillo. ¶ †No. ex prin. tex. iuncta prima glo. qō etiam de iure ffor. filius naturalis non poterat succedere patri in totuz: sed in vna uncia* dūtaxat sicut ōz in. l. ff. C. de naturalib* li. Sed hoc reuocatur in dubiō non hic sed in. l. lucius. ſ. eo. vbi videtur casus in oppositū. vnde dicit ibi Jo. de imo. qō gl. pōt intelligi in positione huius exempli qō habuerit respectū ad ius. C. non ad ius ffor. de quo aliquid dicetur in gl. ¶ †Scōo not. argu. ex isto text. ſm Jo. de imo. qō filius spurius possit substitui pupillariter filio legitimo testatoris sicut potest substitui naturalis q tñ non est capax hereditatis parentis z hoc tenuit gl. no. quam allegat hic Bar. in auf. quib. mo. naturales efficiantur sui. ff. in verbo partic. ¶ †Tertio not. qō prohibitus relinquere aliq̄d alicui de bonis suis vł prohibitus etiā si relinquat p mediā pſonā ad excludendā fraudem. concordat tex. in. l. j. C. de natu ralib* li. z in. l. pupill*. ff. j. ſ. de aucto. tut. ¶ †Quarto no. z vlti mo qō prohibitus succedere patri nō vł prohibitus succedere fratri etiā ex uolūtate parentis in bonis q̄ non puenerūt ad pfem. et ex isto tex. colligitur vn⁹ casus in quo pupill⁹ decedit p parte testatus z p parte intestatus ſm Bal. Ange. z Modernos hic. quasi videātur sentire qō in bonis paternis pupilli morientis succedent veniētes ab intestato z in alijs bonis succedat substitut⁹ et hoc est verū de iure q̄q̄d dixerit gl. in. l. ius nostrū. de reg. iur. q̄ voluit qō hec bona p̄na applicarenk fisco: nā qñ aliqs est inca pax siue suo delicto tñc bona non applicātur fisco: sed venientibus ab intestato. vt. l. j. C. de naturalib* li. z plene declarat Bar. in. l. si gener. in vlt. col. j. de his quib. vt indig. z Bal. in. l. heredi tas. C. e. nec est etiā vera opi. quā sentit gl. in. l. j. C. de scōis nup. ſ solutione: vez qō filiⁱ incapax sit heres ipo iure z sic in casu. l. no stre valeret testū totaliter: sed tñ postea restituat bona venientibus ab intestato q erūt heredes vtiliter etiā de iure ciuili: vt vi distis plene declaratū in simili. q. in. l. ij. ff. interdū. ff. eo. et plene facit tex. in. l. ij. ff. si qs aliter. ff. ad tertullianum. nam vt dicit hic Joā. de imo. z bene: nā mens. l. j. de naturalib* li. est qō ipso iure remoueat naturalis z succedāt venientes ab intestato: z boc cō firmat gl. in. d. l. j. C. de scōis nup. in scōa solutiōe q̄ cōiter appro batur. ¶ In gl. posita sup verbo nō possit ista gl. psupponit qō etiā de iure ffor. filiⁱ naturalis non posset institui nisi in vna vn cia sicut est declaratū in. l. ij. C. de naturalib* li. z idē dixit glo. in l. qui testū. in prin. ff. de pba. contrariū tenuit i. l. lucius. j. e. vbi vł casus nisi restringas filiū tex. qō filius naturalis fuit institut⁹ in parte. ſ. in vncia in qua institui poterat z ita restringit ibi Jo. de imo. in vlti. ruſione. sed p̄ia opi. iz non sit cōis vł verior p̄io p tex. in. l. ij. ff. de iure delt. vbi vł casus clarus qō substō facta de fi lio naturali vz in tñ qō legatū libertatis datū in illo testō valet si conditio impleatur ascripta legato, restringere aut illū tex. ad institutionē factaz in casu p̄missō. ſ. in vncia hoc est diuinare: qz ibi nō apparet qō filiⁱ haberet cohereden: z firmatur ista z clusio ex tex. subtiliter inducto in. l. lucius. ff. dāna. ff. de le. ij. ōz em ibi: qō prediū erat relictū filijs liberti ex primo testō post mortē ipſi⁹ liberti. deinde ipse libertus faciens testū rogauerat hf dez suuz vt restitueret hf ditatē filio suo naturali querit ex quo testō de beatur p̄diū relictū. ruideo qō tñ modo debetur ex primo testō z assignatur cā ſ qz appel. filio tum veniunt filij naturales[4]. vł pō dero in illo tex. duo primo qō libertus reliquit filio suo natura li totā h. reditatē suā per fideicō. Secūdo qō ab isto fideicō. filiⁱ excludit solū: qz prediū debet ex p̄io testō: sed hoc esset falsum si filius de iure isto nō vocaret nisi ad vnciā: qz etiā si prediū non esset debitum ex primo testamento, virtute secundi filius non posset vocari nisi in vncia duntaxat et hec est melior inductio quam illa quam fecit Ange. tangens istum articulum in. l. gene raliter. ff. cum autem. C. de institu. de illo text. dum dicitur ibi quod pater substituit filio naturali in portione quam nos con cessimus nā p illa verba non datur intelligi qō solū de iure codi cillī filius naturalis esset p̄hibitus instituī: sed declarat qō per nouissimā cōstituti. iustiniani poterat institui in pl⁹ quā vnam posset si pater nō habebat filios legitimos z sit mentio de. l. hu manitatis. C. de naturalib* li. ipse tñ ibi tenet oppositū z est snia cōis vt dixi quā tāgit bar. in. d. l. luci⁹. p̄ia tñ vł verior z ſm euz male exēplificauit gl. ista. l. vt etiā tangit Joā. de imo. in. d. l. lu cius. in p̄ia solutione. ¶ Scōo principal⁹ est videndū p declara tione materie vtrū etiā attēto iure nouissimo filiⁱ naturalis pos sit substitui vul. filio legitimo. bar. ibi vł sentire qō nō idē Bal. in. l. eā quā. in vlti. car. C. de fideicom. Jaco. de raue. Lyn. Bald. z Ang. in. l. lucius. p̄eallegata. tenent oppositū mouentur sub tili rōne: qz qñ nulli extant filij legitimi z naturales de iure no uissimo pater pōt instituere filios naturales in testō in totuz: vt in aut. iz. C. de naturalibus li. sed substitutio vul. fit in casu quo filius legitimus non velit esse heres: ergo filio repudiāte p̄ inde est, ac si non esset in rerū natura. vñ sicut filiⁱ q esset mortuus tpe mortis defuncti nō obstaret sequētī in graduy l' in successiōe: ita non obstat filiⁱ q repudiat hf ditatē sibi delatā: vt. l. z ſi ex modi ca. ff. si filiⁱ. ff. de bo. li. z. l. ij. ff. sed si sint sui. z ibi p Bar. ff. ad ter tul. q̄ modo dicem⁹ in casu nſo: vt filiⁱ legitimus repudiās non ipediat naturalē succedere virtute vulgaris. nō obstat ſm Bal. tex. in auf. iz qui vł velle qō saltē qñ supesset vnus legitima de functi filij naturales non possint succedere iz ipsa coniunx nō es set hrs iz ali⁹: qz ad hoc ipse rūdet qō ille tex. loquit in successu ab intestato. in successum aūt ex testō etiā supstite iuge defunc ti filij naturales p̄t in dotē succedere: qz hoc permittit simpl' tex. in corpore in auf. q. mo. na. effi. sui. ff. dicit ibi vers. si vero fi lios. z ista rūsio est verior: q alia qnā ipse dat in. d. l. lucius quam non curo referre. ex his sequit ſm eū qō. l. lucius. in fi. q dicit ex presse qō filius naturalis pōt substitui legitimo etiā stante ma tre legitimi de iure nouissimo non est correcta: sed ſ istam deci sionem facit ſm Jo. de imo. in loco allegato: qz filiⁱ naturalis non pōt substitui pupillariter in casu qō desinant esse filij legiti mi quo ad bona ipſi⁹ testatoris: vt p̄batur in tex. nſo: ergo mul tominus videt qō possit substitui vulga. ipsi filio repudiāti vel non adeunti ex vulgari per quā succeditur immediate testato ri. dñs Ange. ibi rīdet dicens qō in casu. l. nſe filiⁱ iz postea mo riatur adiuit tñ hereditatem paternā. vł verū est cū effectu filij legitimi superuixisse patri: qz ibi successi: ergo naturalis q non pōt substitui ex quo legitim⁹ supererat tpe mortis defuncti: vt in. d. auf. iz z in. ff. si qs igitur. in auf. quib* mo. na. effi. sui. sed in casu nſo filiⁱ qui repudiauit hereditatem paternam cū effectu non ōz superfuisse tpe mortis testatoris ex quo repudiatio eius trahitur retro tpe mortis: z sic nō ōz obstare filio naturali: vt in iurib* p̄allegatis. z. l. j. ff. si pater de coniung. cū emancl. liber. z hāc differentiā approbat hic Pan. de ca. q sequitur hāc opi. sed Jo. de imo. reprehēdit eam in. d. l. lucius. dicens qō ex quo sub stitutio filij in casu. l. nſe fuit collata in tpe qō filij legitimi non extabant vł valere. arg. l. in tēpus. ff. tit. proxi. vł ipse intelligit hanc. l. qō substitutio pupil. non valeat in bonis paternis qñ fu peruenīat aliter filiⁱ legitimus post mortem pupilli: z est maxima diuinatio ad istū ter. Tu aūt adnuere z primo videtur qō rūsio Ang. sit bona non obstante impugna. facta: qz iz ego conce daz de plano qō capacitas instituti sub 2di. intrinseca sine cui⁹ impleme to heres non erat capax faciat arrēdi solum tpe imple te 2ditionis vt ego dixi pleni⁹ in. l. ij. in prin. ff. e. nego tñ in casu nostro ſi filiⁱ legitim⁹ superfuit tpe mortis testōris z adiuit he reditatez: qō naturalis possit ampli⁹ esse capax iz legitim⁹ post is. ver. hoc em̄ disponit qō si moriens decedit state prole legiti mas possint institui naturales nisi in vncia z reliquū applicat le gitimis[e] ipso iure: vt satis colligitur ex illo tex. in ꝟbo fit: p quē confundet quedā opi. quā retuli. ff. de qua etiā facit mentionem Bal. in. l. eam quā. in pen. col. C. de fideicō. ad intellectuz istī⁹. l. vt ergo filiⁱ naturalis in perpetuū a patre nō possit institui vltra vnciam sufficit qō filiⁱ extiterit tpe mortis testatoris: qr defunctus 2ditionis mōmētanee nō ōz durare: sed satis qō semel exti terit p̄z ex his q̄ habent l. ex facto. ff. pe. ff. ad treb. vbi p̄z qō iz filiⁱ mortuā imediate post patrē: 2dō tñ apposita alicui si aliqs decesserit sine liberis deficit totaliter qz satiz est qō tpe mortis habue rit liberos ad excludendū inuitatū. ff. de condi. z hoc est qō dicit Bar. quasi in terminis in. l. ff. ad tertu. où vult qō si tantibus masculis filia femina nō ōz succedere: satis est masculi extitisse tpe mortis ad hoc vt femina ppetuo efficiat inhabilis. z ita de clarat Bal. elegāter etiā si filiⁱ decedat incōtinenti post mortem pſis in. c. j. epm vel abbatē. in vſib* feudo:: z ideo non est opus restringere tex. nſm sicut dixit. ff. Jo. de imo. iz etiā si post mortē pupilli non extaret alius filius legitimus, p̄edit dispositio no stra. l. ratione premissa. ¶ Quantum autem ad articulum prin cipalem. ff. tactum. q. est dubitabilis. nam quedam. ll. videntur velle quod filij naturales stante prole legitima excludātur pro pter odium delicti paterni: et tanquam indigni ex culpa patet na. ita probatur in. l. legem et. l. fina. C. de naturalibus liberis. etiaz innuit tex. satis clare in. ff. quod discretis. circa principiū. ff. allegato. vbi text. dicit quod quidam imperator stante prole legitima fecit dignos filios naturales certa portione z sic vide tur velle quod propter indignitatez remoueātur a reliquo: que ratio si esset vera videretur posse dici in casu nostro quod quam uis filius legitimus repudiaret hereditatez: quia tamen adhuc durat odium z indignitas filij naturalis existentia filij legitimi sola excluderet talem a successione: quoniam tunc repudiatio filij facit qō filius habeatur pro mortuo nec obstet sequenti suc cessori quando filius excludit sequentez: quia habet potentius ius secus si excludat eum alia ratione. ita declarat Bar. in. l. j. in fi. ff. de contrab. z in. l. filius. ff. cuz quis. de leg. j. intellige vt di xi si illa propter quā filiⁱ excludebat adhuc durat q̄ vł durare in casu nſo:

casu nſo: vt. ff. dixi. iz istis tñ nō obstātib* opi. bal. Ang. z aliorū quā. ff. retuli vł verior. Et est p̄mittendū q euidētia qō ante q̄ p mitteret p̄ri relinq̄re aliq̄d naturali sine dubio sola indignitas remouebat eū qui si ille filius extaret sine nō semp excludebat. z hoc fuit ante. l. ij. C. de naturalibus lib. sicut ostēdit tex. in corpe in. ff. discretis. circa prin. sed post illam. l. veniebant duo casus in cōsideratione aū iura nouissima. vnus erat si pł decedebat ab intestato. z tūc filiⁱ naturales simpl' repellebātur vt in signi siue extarent filij legitimi siue nō si ꝟo pł faciebat testū tūc erat differētia: qz stātibus legitimis poterat eis relinq̄re vnciā z non vltra: nō stātibus ꝟo legitimis nec ascendētibus poterat relin q̄re vſq; ad tres vncias supuenit postea nouissimū in quo sunt cō sideranda duo capita: nā si pater decedit sine prole legitima correcta est rō indignitatis q erat inducta ex p̄iozibus. ll. vnde pater pōt totū relinq̄re vel donare naturalib*: vt p̄bat in. ff. allegato in ꝟſi. si vero filios. z in versi. precedentib*. si ꝟo pł decedit cum prole legitima tūc ego dicebā heri in voce qō de iure nouissimo rō indignitatis de qua vł fieri mētio in p̄n. ff. erat correcta z solū excludebat filiⁱ naturalis ꝑpter potētius ius qō habebat legi tim*: iz hoc nō vł bñ dictū, hoc qz tex. in ver. cūi vult qō qñ filij le gitimi supsunt cōstitutio de qua fuit facta mētio in p̄n. ff. in nul lo mutet: iz p illā filiⁱ naturalis excludit: vt indign* vltra vnam vnciā: ergo hoc nō est dicendū. dicam⁹ ergo z veri⁹ qō stante ple legitima filius naturalis excludit quidē vltra vnāvnciā: vt indi gnus sed nō simpl' ri existat filius legitimus: sed ſi filius legiti mus succedat. vł ſ. institutio iuris nouissimi declarat. ſ. tōné pce dentēi hoc qñ intelligā qō state ple legitima filij naturales sint indigni iz si proles legitima succedat saltē in portione sibi debi ta iure nature. hoc p̄bat ex p̄dicto in. d. ff. si ꝟo filius. dū tex. dicit qō si aliqs nō habeat filios vel ascēdentes q̄bus necesse est relinq̄re debitā iure nature: tūc pōt relinq̄re naturalib* totū ex quo text. dat intelligi qō nō ois filius nec ois ascēdens impedit totum na turalibus reling sed sol⁹ ille cui debet legitima z ex hoc infertur qō si isti tales essent exheredati legitime excluderent quin filius naturalis posset in totū institui: ex hoc sequitur alia ꝟō qō filij legitimi excludūt naturales: qz bñt potētius ius nā si alr excluderēt. et si essent exhēdati hēret locū exclusio vł excludit Bar. et cōiter doc. in. l. filius. ff. cū qs. ff. de leg. j. z ex hoc infert vltimo lo co qō qñ vn⁹ excludit aliū: qz hz potētius ius: ista exclusio nō hz locū qñ ille q hz potētius ius repudiat vel alr impedit illud ꝑ le qui. vt p̄bat tex. in. l. ij. ex modica. ff. filius cū aliis iurib*. ff. alleg. 2firmatur ista 2da ō multū nota. in. ff. si qs igitur eo. ti. vbi in suc cessione ab intestato ōz qō state ple legitima naturales nō succe dūt in aliqua p̄te sed filij legitimi tenētur eos alere p modo sub stātie qō verbū de necessitate ōz exponi substātie pſne: imo qui dē qz hoc satis innuit tex. in. ff. rūsio dū dicit qō stante cōiuge le gitima filij naturales aluntur a successoribus moztui. Scōo qz iniustissimū esset qō si filiⁱ nihil hz de substātia pſna cogeretur alere fratrē naturalem: p3 igitur ex hac inductione qō filij legiti mi ab intestato totaliter excludūt naturales si sint hrdes patris: z sic vł qō si legitimi repudiarent hf ditatē ab intestato naturales possent succedere in duabus vncijs: sicut si nulli extarent filij le gitimi de iure nouissimo: vt p3 eo. ti. ff. si qs aūt. si ergo in succes sione intestati naturalis nō excluditur per legitimū vel nisi legi timus sit hrs: multo fortius nō excludit in successione testati in qua hz voluntatē expressam defuncti z que est fauorabilior: qō p3 qz nō extātibus legitimis ex testō naturales p̄nt succedere in totū: ab intestato ꝟo nō nisi in duab* vncijs. ¶ Extra glo. tan git hic Bar. vtrū si ille qui fuit institut⁹ a testatore relinq̄t aliq̄d filio spurio vel naturali vel 2fert inter viuos titulo lucrativo vł oneroso istud relictū seu ista collatio valeat z excludit in effectu qō relictū vz: sed collatio facta inter viuos nō vz per. d. l. j. C. de naturalibus lib. cui adde qō Bal. hic nō vł facere differentiā in ter ff.ctus z vltimas volūtates: imo simpl' z qō siue pater cōfe rat filio aliq̄d ex titulo oneroso: siue alius q habuit bona que cō fert a patre valeat ff.ctus z nō p̄esumāt fact⁹ in fraudē p ea que bñr in gl. in. l. q testū. ff. de pbatio. sed doc. 2do der. hic dicit et a bene qō illa glo. nō est vera z qō distin. Bar. videtur verior[a] per iura allegata per eū. non obstat tex. in. l. patronus. ff. de pba. per quē glo. in. l. q testū videt velle qō facili⁹ cōmittat fraus in vlti ma voluntate q̄ in ff.ctu: qz sicut dicit Joan. de imo. ille tex. hoc p̄bat: sed solū vult hoc qō facilius reuocetur qō est collatū p vltimā voluntatē in p̄iudiciū patroni: q̄ id qō est collatū per via cōtractus qz in vltima voluntate nō regritur fraus: sed in cō tractu bene requiritur: vt hic ipse plene declarat z colligitur ex glo. in. d. l. patronus. Tu aūt dic declarādo glo. in. d. l. q testamē tū qō ex cōfessione facta in vltima voluntate de recepto facilius p̄esumitur fraus: q̄ ex confessione facta inter viuos. vt p̄batur in. d. l. q testamentū z colligitur rō differētie ex his que habētur in. l. cū quis decedēs. ff. codicillis de leg. iij. per Bart. z. l. luci⁹. ff. quisqs. ff. de leg. ij. sed in ista vltima volūtate inquātū est dispo sitiua z cōsideratur vt. l. †vltima voluntas p̄esumitur minus

b fraus q̄ in cōtractu: *vt dicit Bar. hic z ad materiā vide omni a no qō ponit Bal. z Ang. z Jo. de imo. post eos in. l. quidam cū filio. ff. ti. pri. vide etiā qō ponit Bal. in. l. eam quā in pen. char. C. de fideicō. dicit concordando dicta Oldra. z Bar. in quodam consilio qō si in ecclesia instituta heres ab aliquo donat aliquid filio spurio illius in remuneratione hereditatis sibi relicte: ista donatio nō valet q̄si ecclesia id qō ꝟz patri ex obligatione ad an tidota tradet filio z sic videt dare filio de bonis paternis: sed cuz ista obligatio nō pariat exactionē: vt plene traditur in. l. si testō ff. j. ff. de fideiusso. z in. l. sed si. ff. consuluit. ff. de pe. here. non vi deo qō videatur esse collatū aliquid de bonis paternis: cum re gula sit qō ille qui solvit indebitū videt donare: vt. l. si quis de le gauerit in tex. z glo. ff. de nouatis. z. l. cuius per errorem. ff. de re b gu. iur. vbi aūt ecclesia instituta heres donaret spurio simpl' rītūc ipse refert Bal. consuluisse qō ista donatio nō valet: sed hoc vi detur contra ea q̄ dixit hic: nisi forte dicamus qō in ecclesia non p̄eluimitur fraus. arg. tex. in ca. j. de alienati. feudi. qō tñ ego nō firmo p̄o nūc. z aduerte ad intellectū litere nostre q iz qñ natu ralis succedit aliter in bonis paternis ex volūtate patris dispo sitio sit nulla ipso iure: vt in tex. nostro. si tñ tertius ex mādato z voluntate p̄is p̄mitteret aliquid filio naturali dispō nō esset nulla ipo iure sed obstaret exceptio p. l. si qs sub cōditi. ff. de 2di. instit. tene etiam mēti glo. ad istā materiā in. l. j. in p̄n. in verbo na turales. ff. de bo. pos. cōtra. tab. que vult qō si filius naturalis ad expugnandū testamentū nullo mō admittatur qō olim erat idu bitatum per. l. ff. C. de naturalibus lib. qz si nō poterat succedere ab intestato nō debatur sibi viā rumpendi: vt. l. postbumus. ff. si quis ex his. ff. de inoffi. testa. z plene declarat Bar. in. l. gallus. ff. qd si tñ. ff. de lib. z postbu. sed cū bodie de iure nouissimo nō obstantibus filijs legitimis filiⁱ naturalis admittatur ad duas vncias ab intestato vt dictū est. poterat dubitari probabilius. Utrū p̄eteritus vel exheredatus rumperet testū credo tñ glo. esse verissimam qz tex. in corpore in. ff. si vero filios: magis videt hoc ponere in voluntate testatoris q̄ in necessitate. Et adde ad ea q̄. ff. diximus qō si testator reliquit bona sua alicui z imponeret ei qō relinqueret ea cui vellet vel distribueret p̄etextu istius p̄tātis non posset fieri distributio filio spurio vel naturali. puta vltra id qō capere posset ex forma iuris: qz videret habere cām a testatore. l. vtrū. ff. j. ff. de reb. dub. z. l. vnū ex familia. ff. de leg. ij. ita decidit Bar. in. l. ij. de his quibus vt indignis: iz aliter sense rit in. l. lucius. ff. qui in testō. ff. de leg. j. sed id qō dixit in. l. si. ff. si veriuz ſm Jo. de imo. in. l. quidam cū filio. ff. ti. proxi. ex quo di xit no. Joā. and. in ti. de instrumentorum editio. ff. nūc vero ali qua ver. sed nunqd in plato: z incipit agitio cōtinuatur hic z c. c †quod executor deputatus ad distribuēda bona nihilominus nō potest distribuere bona filio spurio testatoris q̄ dictū alle. ang. in. d. l. lucius. ff. in testō. z Pau. de ca. hic in vna lectura ale legans Bal. in. l. id qō pauperibus iuxta. q. C. de epis. z cle. nisi forte executor vellet distribuere spurio ad alimenta ſm Joā. de imo. in. d. ff. in testamento. ¶ Extra glo. opponit hic Pau. de ca. contra istū tex. inquantū ōz in fi. ff. qō filius naturalis potest succedere in bonis pupilli quasi a pupillo capiat: nam imo vi dek qō capiat a testatore qui poterat cum non inuitare ad substi tutionem: vt. l. si fundum per fideicom. ff. si. de leg. j. z multum se inuoluit in hoc contrario: z tñ solvit qō vere videtur capere a te statore: sed ficte a pupillo z quando veritas z fictio tendunt ad contrarios effectus circa idem attendit or fictio z non veritas. vt plene declarat Bar. in. l. j. ff. hoc aūt senatus. ff. ad fille. Tu ante dic clarius z melius in ista materia qō testamentum videtur fa ctum a filio z non a patre q̄n ista qualitas respicit cōfectionē. testamenti econtra autem vł factū a patre z nō a filio q̄n simil' vł per hāc qualitatem testamentū cōfectum: z p̄ contraria ratio reatur: ita p̄batur in. l. papinianus. ff. nec impuberis. ff. de inoffi. test. fallit nisi qualitas que cōfernat testū daret materiā cōmit tendi fraudem: vt p̄batur in p̄n. l. nostre. z per hunc tex. dicit hic dñs Pau. in alia lectura melius p̄bari q̄ alibi qō factum a testatore iudice vel a p̄incipe super re mea ita videtur factum a me: vt ille in quem est ius translatū dicatur habere causam a me super quo vide duas glo. que hoc dicunt expresse vna est in. l. ob causam. C. de euictio. et ali. in. l. ius nostrum. ff. de reg. iuris a re peritur tamen quosdam effectus quod id quod fit ab alio ex po testate legis super re mea: non videtur fieri a me. Primus ca sus est quo ad obseruantiam solennitatis: nam creditor qui ven dit rem immobilem pupilli non tenetur seruare solennitates quas teneretur seruare pupillus: vt est casus nota. in. l. si pupil lorum. ff. ff. de reb. eorum. et optime declarat Barto. in. l. papi nianus. ff. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. Secundus casus est quia cōtra. executorem deputatum a iudice in fauorem meū non competit, mihi actio mandati: sicut si esset deputatus a me sed negotiorum gestorum: vt est casus not. quem ibi not. Bald. ad hoc. l. ij. ff. si executor. ff. de nego. gest. sequitur. l. ver bis ciuilibus. b. d.

c ¶ Filio spu rio testōris. ſz nunqd in fi liū suū paupe rē: q̄nis exe cutor de bo nis suis nihil ei possit relin quere dic qō sic. ita p istuz dicit Pau. de cast. hic et ita refert et segtur d. Jas. hic in. fi. col. v. ité p istū text. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Summarium.

1 ☞ Substitutio per verbum ciuile directum si semel valere potuit iure directo non trahitur ad fideicom.
2 Qui nō capit tanꝝ substitutus non pōt admitti tanꝝ coheres.
3 Substitutio compendiosa per que verba fiat.
4 Verba qñ nullo modo adaptari possent ad tempus existentie sui iuris legatum factum a patre filio non valet.

Verbis ciuilibus, per verbū directuꝫ nō obliḡtur si aliquo tpe potuit valere iure directo: ꝛ substitutus pupillariter nunꝝ vocat vt coheres: hoc
1 dicit. Scda ibi: si ꝫ. Tertia ibi: ne fiat. ☾ †Hot. primo regulā q̄ sumit ex isto tex. qō substō facta pᵒbū ciuile directū si semel potuit valere iure directo nō trahitur ad fideicō. ōt esi text. qō ista substō sit frustra si nō fieret frustra si obliḡret vt ibi dicit Moderni ꝛ bñ ergo nō obliquatur. ꝛ tñ ꝫ tenuit Joā. an. in. ꝛ. si pᶠ de tes. lib. vj. cuius. d. refert Bar. ꝛ ibi dicetur in. l. cēturio. j. eo. ꝛ Bar. in. l. pcibus. C. de impub. Utrū aūt idē sit si substō fiat per verbū cōe est lōga q. de qua tetigit Bal. hic. ꝛ in. l. tā hoc iure. ff. eo. de qua dicē in loco allegato. Et no. qꝛ illa dictio frustra sigt
3 actū nullū ipso iure qō vtrū semper sit obseruandū. vide qō ponit Bar. ꝛ Moder. in. l. penul. ff. ad crimen. de publi. iudi. ꝛ ego
a ☾Actū nullū adde sel. in. c. rodulphᵒ. in. v. co. ff. vlti. ꝛ d. ias. may. ff Bene. Va.
2 plene scripsi in. c. ꝙnies. extra de accu. ☾ †Scdo not. qō ille qui nō capit tanꝝ substitutus nō pōt admitti tāꝝ coheres. falsit in casu. l. si pfam. ꝛ in. l. ꝛ hoc ꝛ berius. ff. de here. isti. ꝛ hoc ne fiat cōtra voluntatē defuncti y si potius remanet dispō inutilis hoc facit mirabiliter ꝫ ea q̄ scribit Pau. de ca. in. l. gallus. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ ad. q. quā tetigit de vroze q̄ relingtur vsufructuaria ꝛ post mortē eius substi. alios bñs. Utrū possit esse bñs in vi
ta. vide in. l. filius a patre, in pncⁱ. ff. de lib. ꝛ posthu. ☾ †Tertio not. ꝛ semper tene menti qō tñ ꝺz seruari voluntas testatoris in vltima volūtate qō etiā si dispō reddaḡ inutilis seruata volūtate defuncti: nihilominus ab eius volūtate non ꝺz discedi. 2cor dat tex. in. l. a filio. ff. de leg. j. ꝛ qō no. Barto, in. l. cum filio. ff. eo. ☾ In glo. j. ibi posita super verbo ciuilibus ibi directis ꝛ ibivel dic ꝛ. coniunge ista duo simul ꝑm Moder. ꝛ vltra eos addevnū verbū. ꝛ erit doctrina pfecta. dic ergo qō verba ciuilia ōñr verba directa a lege. xij. tabu. vel ab alio ire ciuili. alia aūt ōñr ꝺba directa simplr sicut apparet clare de mente Bar. in vlt. carta. in. l. centurio. j. eo. ☾ In ca. glo. ibi. ꝛ no. qō hec compendiosa no. ex
b ista glo. redacta a principio ipsius qō cōpendiosa nō solū fit per verbū ᵇ qñcunq̄ decesserit sed etiā si testator in vno certo tpe cōplectatur plures etates distinctas; sicut hic ꝑm primū exemplū quādo substituit pupillo si decederet infra. xxv. annū. ꝛ alig modo. hic nō credunt istā glo. esse verā in terminis nostre. l. qꝛ substitutio cōpendiosa ꝺz continere diuersa tpa ꝛ diuersas substitutiones sicut in. l. cēturio. ff. eo. sicut qñ substituit per verbū communē maxime cū distin. temporū quo casu continet pupilla. ꝛ fideicō. in casu aūs. j. nostre nō continet nisi vnā substōnem intra pupilla. etatem. l. pupillarē dūta ꝛat. nā post pupilla. etatē non obliquatur. ꝛ ita dicit se declarasse istā materiam. tu potes saluare glo. simpliciter si cōpendiosa cōtinet vulga. sicut pupillarem: vt tenet Bar. ꝛ cōiter doc. in. l. centurio. j. eo. ꝛ hic cū pluritate tē portū reperiūtur plures substitutiones. l. pupilla. directa. ꝛ vulg. directa. de hoc tñ dicā plenius in. l. centurio. in glo, posita volūtatē ibi sic ergo not. ꝛc. qō hoc not. eliciatur ex isto tex. declarat hic Bart. sufficient. ꝛ ꝛ tñ aliqñ reperitur ꝑm doct. hic qō verba obliqua trahuntur ad substōnem directā; sicut ꝓz in. l. necꝫ essi ff. cum. l. seq. ff. de te. mi. ꝛ in. l. antonius. ff. de fideicō. lib. adde alium casum vltra eos in. l. quereb atur. de tes. mili. per quam ibi Bar. dicit no. qō si testator mandat bona restitui alicui quē vult succedere vulgar. pupilla. per fideicom. intentio eius videtur esse quod verba obliqua trahantur ad directā substitutionem. facit tex. in. l. pater. ff. de leg. iij. ꝛ quod tradit Bart. in. l. centurio. j. eo. ☾ In ca. glo. ibi: vel ꝑpter solennitatē glo. ista concludit et recte qō substitutio facta in codicillis per verba ciuilia trahatur ad fideicō. in distincte. ꝛ hanc gl. approbat hic Bar. ꝛ cōiter doc. rūdentes dictis Jac. de are. sufficienter qui tenuit contrariū ꝑm Joan. and. in. c. si pᶠ de tes. lib. vj. videt tenere qō qñ substitutio fit in codicillis per verba directa non trahatur ad fideicō. ꝛ sic vi detur intelligere qō in. l. fecuola. ff. ad trebellia. substitutio fuerit facta per verbū cōe. Ang. antē in cōsilio suo. c. videtur idē vel le qñ substitutio fieret maiori. x. annis: fecus si fieret minori; ꝛ ita intellige. l. fecuola. infert tñ ibi qō substitutio facta impuberi in codicillis per verbum directū trahetur ad fideicom. ꝺuntaxat vsqꝫ ad pupilla. etatem. ꝛ si primum dictum suum est verum hoc vltimum sequitur de necessitate ex quo maiori talis substitutio fieri non posset mō predicto: sed ista dicta cum reuerētia nō videtur vera: tū qꝛ tex. in. l. fecuola. vt hic subtiliter inducit Oldra. cō tinet substitutionem factam per verba ciuilia directa: tum qꝛ si substitutio facta pupillo per verba directa trahitur ad fideicō. propter qualitatē dispositionis in qua sit: fortius idem videt dicendum in maiori qꝛ in pupillo pōt aliquid imputari testatori. Utrum substituit per verba directa in testamento qō facere poterat. arg. l. tractabatur. j. de test. mil. quē rō cessat in eo qui substituit maiori in codicillis per verba directa: nam etiam in testō nō potuisset substituere directo: vt. j. videbis. ꝛ pbat i turb. allegatis in glo. ꝓterea tex. in. l. illud. ℣. tractari. j. de iure codicil. ꝛ in l. cum qꝺ decedēs. ℣. seya. de le. iij. non loquit in substitutione facta ꝑ impuberi sed simplr ꝓsupponit qō ꝺba directa in codicillis obliquātur etiā si substitutio sit facta cū dist. tēpoꝛ p verbum cōe nō qñ per verbū directū. ꝛ aduerte qꝛ Joā. an. in loco. ff. alle. sequendo opi. Jac. de are. de qua hic p Bar. simplr dixit qō substitutio facta in codicillis p verba directa nō valet sed Ange. in 2ᵒ. allegato: vult qō si fiat pupillo per verba directa valeat si autem fiat maiori non valeat q̄ 2cō est ℣ tex. in. ℣. seya. vbi substō fuit facta per verba directa in codicillis extranco ꝛ maiori cui nō poterat fieri substō pupilla. ꝛ tñ trahitur ad fideicōmissum ꝛ qō fuerit facta extranco pz expresse ex tex. qō aūt fuerit facta maiori nō apparet ex tex. sed qꝛ nō fit mentio etatis in illo tex. mens iurisconsulti est qō etas nō attendaḡ sed illa ꝓia qualitas sufficeret vcz qō substō fuerit fctā extraneo. Dixit aūt ℣. not. j. d. l. fecuola. quē Bar. ibi refert ꝛ segtur qō si substitutio fiat pupillo in codicillis: tūc nō trahit ad fideicō. nisi durāte pupilla. etate p l. fi fundū p fideicō. ℣. fi. ff. l. seq. de leg. j. sed in. d. ℣. fi. Bar. referendo dicta ℣. logtur aptᵉ ꝙ y velle qō posthu. etatē ista substō p fideicom. nō valeat qō sine dubio est verū in legitima filij ꝛ in bonis ipius filij sed in bonis ipius testōris vī esse distinguendū; qꝛ substō pup. fuit facta in codicillis solum: qꝛ tūc testō limitauit tps fideicō. si pupillus decederet infra. pup. etatē: vera erat ista cō clusio qō fideicō. non succederet post etatē pupili. ex quo fideic. fuit datū cū limita. certi tpis: vt. l. si ita. j. ꝛ hoc surgit ex presumpta volūtate defuncti: sed si testō substituisset pupillū in codicillis ꝺba directa: nō limitādo se ad pupilla. etatē sed qñcunq̄ decederet pupillus: tunc. q. est magis dubia: qꝛ ibi bñs heredis nō possit grauari a testatore post pubertatem sub noīe ꝓprioꝛ pōt tū grauari sub noīe appellatiuo: vt. l. sed si sic. ꝛ. l. si ita fuerit ꝛ ita ibi per Bar. de leg. iij. cū ergo grauātur vemētes ab intesta to super bonis testōris deducta legitima filij certum est qō grauātur sub nomine appellatiuo tanꝝ heredis defuncti; cur ergo nō pñt grauari nō video ꝛ ad intellectū p dictoꝛ vide quod no. singulariter Bar. in. l. qui fundū. ℣. q filios. ff. ad. l. falc. ꝛ Joā. de imo. reprehendens eū in. l. cohēredi. ℣. cum filio in vltimis verbis. j. eo. vnde ista 2cluſio intellecta: vt. ℣. non vī vera: quā tū sequitur Jo. an. in. d. c. si pᶠ. ꝛ Ang. in cōsilio prealegato. cir. Ite adde ad dicta glo. ꝛ Bar. hic inquātū cōcludit qō substitutio facta per verba directa illi qui nō pōt ꝑ substitui pupil. a pnⁱ. trahitur ad fideicō. qō super isto arti. fuerūt tres opi. vna est illa de qua modo dixi per quā Ang. hic infert qō si testō instituit vroꝛem in vita ꝛ post mortē eius instituit aliū heredē; iste heres nō succedit directo sed p fideicō. ꝛ ideo poterit detrahi ab eo trebellianica: qñ testator non pōt facere: vt q semel fuit heres desinat esse heres: vt. l. ei qui soluēdo. ff. ti. prox. sed Joā. and. in. c. si pater. de tes. lib. vj. in duobus locis expresse dicit qō ꝺz quidam ita dicāt; vt. ff. dictū est. hec tū opi. nō cōis vnde substō facta per verba directa illi cui non potest post aditaꝫ hereditatē directo substitui est nulla ipso iure; nec trahitur ad fideicō. ita intellige tex. insti. de pu. substi. in. ℣. extraneo, qui optime facit. nō obstat tex. in. l. ex facto. in pn. j. ad trebel. ꝛ in. l. filius. ℣. vt qui heredem. de leg. j. ꝛ in. l. qui filiū. in pncⁱ. ff. ad treb. ꝛ in. l. imperator. ℣. pen. ff. de leg. ij. qꝛ sicut dicit Joan. an. in eo. c. ad aliud. ꝓpositum in. d. iuribus verba non fuerunt directa sed obliqua: quoniā testator mādabat heredi suoꝛ faceret aliū heredeꝫ: ꝛ si dicatur cur ergo non valet dispositio in forma ꝓpria sed interpretātur illa verba ac si testator mandasset restitui hereditatem suam. respōdeo quod istud est ne heredi auferatur libera testamenti factio cōtra l. fi. C. de pac. vel dic ꝛ melius qō q̄uis per illa verba ꝓprie sumpta videretur aliquis inuitatus de directo ad hereditatem: illa tñ verba largo modo poterant adaptari ad fideicō. inquātū aliquid mandatur fieri per alterū: ꝛ ideo non est mirum ex quo verba pñt aliquo mō adaptari ad fideicō. si saluaḡ dispositio testatoris sicut dicimus in. l. fideicō. ℣. filio, ꝛ qō ibi no. Bar. de legatis. ij. sed quando per verba directa aliquis substituitur alteri non significātia aliquo modo ministeriū alteriꝰ: tunc imputet sibi testator qui ita substituit: ꝛ hoc videntur dicere iura non cauillan
4 pupilla. substit. ℣. extraneo. ꝛ licut dicit Barto. in. l. cum filio. j. de leg. j. qō qñ verba nullo mō possent adaptari ad tps existentie sui iuris: legatū factum a patre filio non vꝫ. vt. l. a filio. ff. eo. cum essi

cū enim tex. in. ℣. extraneo. dicat qō extraneo substitutio directa fieri nō posset: per hoc ꝺat intelligi qō nullū ꝺz effectum: nam si valeret in vim fideicō. diceret ibi iurisconsultus sicut dixit in. l. ex facto ꝓcedente qō licet ista verba facias talē heredē ex ꝓprio signficatu suo nō ꝺtinēt. dispōnē aliquā est tūc pinde ac si cēt relictū fideicō. ad bñde. vñ ista lcōa opi. de substitutate iuris multū
a pigꝫ: pria tñ est cōior ꝰ q̄ deberet seruari in practica quā approbat ☾Dar. filiuma. in disputatione sua quā refert ꝛ sequitur Bald. in l. miles, ita. in pnⁱ. j. de te. mi. ꝛ in. l. hereditas ex die. ff. ti. proxi. ꝛ hanc etiā segtur Ang. ꝙ. suo. cliⁱ. Tertia fuit opi. Ang. i. d. l. bereditas ex die: q voluit q̄ sine aliqs substituat directo heredis scripto post certū tpoꝛ: sine post diē incertā: puta post mortē: substitutus erit heres directo vtiliter. ex hoc segtur qō ꝓio institutus nullā detrahit. Quarta ꝓius aut bñs remanebat heres directus. ꝛ boc nō est incōueniens de iure qō vnus sit heres directo ꝛ alter vtiliter bñs. ꝛ tñ nō capiat de manu alteriꝰ: vt. l. ℣. si qs adita. j. ad tertul. ꝛ. l. si sine. ℣. sed qō papinianus de minoribus. ff. ꝛ plene scripsi post Bar. in. l. j. in sine. ℣. sed ista opi. cū reuerentia sua est cōtra casuꝫ in terminis in. l. miles ita. in pn. falle. vbi hoc concedit in priuilegiū militi qō possit subrogare ꝓio heredi instituto ad tps alii post tpoꝛ: ergo hoc pagano nō pōt: qꝛ sic nō esset priuilegiū militis. qō est ℥ illā. l. vñ Joā. de imo. in. d. l. here ditas ex die ij nō inducat istū tex. cōtra cū reprehendit ista opi. ꝛ segtur coēm opi. hic posita. ꝛ ad arg. Ang. rñdetur optime qō ij l. posuit inducere vt si vnᵒ est heres ꝓio directo alter postea posfit fieri heres vtiliter. hoc tñ nō pōt inducere testator: nisi quatenꝰ permittit ille a lege vt est in milite ita. in pn. falle. vbi boc concedit in priuilegiū militi qō possit subrogare ꝓio heredi instituto ad tps alii post tpoꝛ: ergo hoc pagano nō pōt: qꝛ sic nō esset priuilegiū militis. qō est ℥ illā. l. vñ Joā. de imo. in. d. l. hereditas ex die ij nō inducat istū tex. cōtra cū reprehendit ista opi. ꝛ segtur coēm opi. hic posita. ꝛ ad arg. Ang. rñdetur optime qō ij l. posuit inducere vt si vnᵒ est heres ꝓio directo alter postea possit fieri heres vtiliter. hoc tñ nō pōt inducere testator: nisi quatenꝰ permittit ille a lege vt est in milite ita. in pn. falle. vbi boc concedit in priuilegiū militi qō possit subrogare ꝓio heredi instituto ad tps alii post tpoꝛ: ergo hoc pagano nō pōt: qꝛ sic nō esset priuilegiū militis. qō est ℥ illā. l. vñ Joā. de imo. in. d. l. hereditas ex die ij nō inducat istū tex. cōtra cū reprehendit ista opi. ꝛ segtur coēm opi. hic posita. ꝛ ad arg. Ang. rñdetur optime qō ij l. posuit inducere vt si vnᵒ est heres ꝓio directo alter postea possit fieri heres vtiliter. hoc tñ nō pōt inducere testator: nisi quatenꝰ permittit ille a lege vt est in milite ita. in pn. falle. vbi boc concedit in priuilegiū militi qō possit subrogare ꝓio heredi instituto ad tps alii post tpoꝛ: ergo hoc pagano nō pōt: qꝛ sic nō esset priuilegiū militis. qō est ℥ illā. l. vñ Joā. de imo. in. d. l. here

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Sine. de ꝙ dictiõe tu vide Fel. i. c. iter cetetas. post ꝓn. in ℵ. circa materiã. de re b scri. cũ infinis 3 tis remissionibꝰ. ꝛqõ ibi ad di. i apposi. ibi ẽt de dictione sine. Be. Ua.

b ¶ Illia. adde pau. õ ca. iosi. xxix. ꝛ. d. bar. Soci. i. ol. exl vj. ici. viso. ꝓcessu. ℵ. l. ℸ3 ꝙ sive ꝙ circa me diũ i ꝓia pte. charta. cccix. Be. Ua.

c ¶ Idẽ. Sez̃ physicũ ꝛ ph3 l. nõ pñt. C. de leg. ꝛ adõ bal. i. l. meminim⁹ c i ℵ. no. i. ℸ. cũ igit. C. õ le. be. ꝛ. d. mar. so ci. i. ol. ic. ici. p sequẽdo ordi nẽ circa ꝓn. ꝛ. co. i. j. pte. car. ẓi. vbi qõ ois sibilitudo ẽ ꝗdã sigmentuz rei nõ ꝓa res. ꝛ. d. Jas. may. hic. Be. Ua.

d ¶ Exꝑssã. ad de vo. Alex. õ imo. iosi. xxvj. iiij. pte. Bñ. Ua. Fo.

e ¶ Impꝛoꝑe tat. Quid ãt ipoztat dictio ãsi viõ fel. i. c. gratũ. ad fi. vlti. co. de of. de le. ꝛ Dy. i. osi. xlj. ꝛ Oldr. in ol. cly. Bene. Ua.

f ¶ Ex. de ꝙ dictiõe vide fel. in. c. nolite. de maio. ꝛ obe. ꝛ Old. in consi. xlix. ꝛ. d. bart. soci. i. ol. xiiij. inci. sequẽdo ordiñẽ. ℵ. iij. ꝓbat in. j. pte char. ꝛ. Bene. Ua.

a ctinꝛ ꝙ fit hic per dictionem sineꝰ de cuiꝰ natura ẽst qõ disiũgat verba ꝛ sensum. ita qõ casus ꝙ ꝓzehendũtur in ofone alternati ua nõ exiſtãt sil: sed si ista dictio hic exponeret vt nomẽ ꝛ non ad uerbia ꝛ posset stare simul cũ primo casu ꝙ: posset aliqs esse he res scriptus in testõ paterno ꝛ solus esse substitutus. vñ rõ disiũ ctiue facit hoc qõ dixi ꝛ ex hoc habes colligere qõ yna dictio ali qñ ponit ꝑ alia ꝓ sicut in ꝛco. hic alleg. in glo. ꝛ in. l. eas causas. vbi vide. j. de ꝛdi. ꝛ demon. ¶ ✝ Tertio no. ibi si mihi heres erit iũcta glo. sua qõ dictio. i. ponit aliqñ declaratiue ꝛcordat tex. vi tra doc. in. l. ij. ff. de adop. ꝛ in. l. auxiliũ. ℸ. j. ff. de mino. aliqñ ℵo ponit etiã limitatiue: vt. l. j. in ꝑn. ꝛ ibi ꝑ Bar. ff. ad. l. acgl. ꝛ pro batur in. l. põponius. in ꝑn. ff. de ꝑcu. in ℵſi. cã cognita cũ verſi. seq. in dubio aũt qñ ꝓcedit disꝑõ gñalis. ꝛ ponit exemplũ p di ctionẽ. i. ista dictio nõ ſigt restrictiue sed exꝑlicatiue. vñ ꝟz lo cũ in oꝛalio casu disꝑositio quẽ pñt cõplecti ℵba gñalia prece den. casus ẽst no. in. l. itẽ veniũt. ℸ. petitã el. j. iuncto. ℸ. petitã el. ſcõ in vltimo rñſo. ℸ. de peti. here. õz em. ℸ. petitã ꝙo qõ pos ſessor hereditatis tenetur ad restituẽdos fructus ꝛ ab eo vſ peti ta hereditas hoc ipo qõ ſciuit aliquẽ velle petere. postea ſubijcit exemplũ ꝙ dictio. i. qõ ille õz ſcire cui hoc fuit denunciatũz ſicvi debatur ſi dictio. i. ponerẽ limitatiue qõ nõ ſufficeret ſcia ꝗſli cũqz fed ſola illa ꝗ haberẽ ꝙ denunciationẽ: cuius contrariũ de terminat in. ℸ. petitã el. ij. iuxta finẽ. ¶ ✝ Quarto no. ꝛ semper tene mẽti inver. cui ſimilis ꝛc. in ℵ. ſeq. qõ ꝑ iſtã dictionẽ diſtri butiuã gſqs mihi heres erit nõ inducit eũo eadẽ ꝛdditio que in ducitur ꝑ iſtã verba ſi mihi heres erit ſit heres filio meo. ꝑ hoc eſſi qõ appellatur ſimilis apparet qõ nõ ẽſt eadẽ: qz nullũ ſimile õz eſſe idem: vt. l. qõ nerua. ꝛ qõ ibi no. ℸ. depoſiti: ſed hoc vſ eſſe falſũ ſm glo. noſtrã: quia iſta verba vi dẽtur importare ꝛditionẽ ſicut verba ꝓcedentia. vñ glo. ſup verbo ſilis ſoluit qõ iſta ꝛditio eſt ſi milis quo ad ſenſum ſed diſſimilis quo ad verba. i. quo ad formã ipſoꝝ verborũ. vñ ſm Bar. ꝛ alios hic qñ duo ſũt idẽ quo ad for mã ꝛ quo ad effectũ: ſz quo ad effectũ nõ ꝓnt appellari ſimilia ſz idem: vt. l. qñ indignũ. C. de teſta. ſed qñ duo ſunt idẽ quo ad ef fectũ: ſed quo ad formã verboꝝ diuerſa: tunc poſſunt dici ſimilia reſpectu forme diuerſe: qz tali reſpectu nõ ſunt: ſed cum iſte due clauſule ſi heres erit: vel gſqs mihi heres erit ſignificẽt oĩno idẽ cur dicãtur formaliter differre nõ itelligo cũ duo nomina ſigni ficãtia idẽ videãtur. ꝙno ꝛ ꝙ eodẽ. vñ do. Jo. de imo. in exꝑone huius glo. poſtq̃ retulit dicta doc. que vſ ſequit: dicit vnũ verbũ ſatis nota. qõ ſi eſſet vez̃ ſoluerẽt difficultatẽ nã vult ipſe qõ per iſtud diſtributiuũ gſquis imporẽt ꝛditio tacita ꝛ non exꝑreſſa ſicut importat ꝑ relatiuũ ſubſtãtie faciat ꝛditionẽ tacitã: ꝛ aſſignat rõ nẽ dñe: vt ibi per eũ. vñ qz iſta ſolutio nõ vſ poſſe ſtare neceſſa rio habemus dicere hic eſſe caſum valde no. ſm intellectũ do. qõ qñ certa ℵba inducũtur in aliqua diſpõne. ꝙ forma: ſoꝛa nõ dica tur ſeruata ſpecifice: ſed per eq̃pollens ſi alia verba ponãtur idẽ ſignificãtia oĩno ex quo ꝓilla inducit nõ eadẽ diſpõ ſz ſilis reſpe ctu forme verboũ qõ multum facit ad ea que tradit Ange. ꝛ ibi ſcripſi poſt eũ in. l. j. ℸ. de lib. ꝛ poſthu. ꝛ q̃ poſuit idem Ang. in. l. quotiens. ℸ. ſigs nomẽ. ℸ. de here. inſti. ꝙ hec ſunt expedite oẽs glo. vna cũ tex. excepta glo. ꝓia poſita ſup ℵbo pure. ¶ In glo. poſita ſup ℵbo pure ibi q̃ nõ ſit inſtitutio ꝛditionalis ꝛc. Nec gl. manifeſte vult idẽ qõ etiã tenet hic Bar. qõ ꝗibz ſubſtõ ſit in ſtitutio ꝛditionalis ſuſpẽſa ꝛ non pura: ꝛ ad hoc allegat Bart. tex. in. l. coheredi. ℸ. coheres. j. eo. ꝛ in. l. in rõne. ℸ. qui vulg. j. ad l. fal. ꝛ idẽ tz in. l. q habebat. j. eo. ꝛ ad tex. nſm rñdet glo. quã ap ꝓbat bar. qõ iuriſcõſultus dixit ſubſtõnẽ puram habito reſpe ctu ad alias ꝛdões extrinſecas q̃ nõ inſunt tacite ex ſuba: ꝛ ex na tura rei quã glo. feci te notare in voce ad. q. ſtatuti qõ ſi ſtatutuz dat executionẽ inſtſo cõtinenti debitũ purũ nõ videatur ex clu dere debitũ qõ bz cõditionẽ q̃ tacite ineſt ex ſuba vel ex natura rei intellige qõ purificata illa cõditione intrinſeca inſtſm ſit ex equabile ad hoc adducit tex. ꝛ qõ ibi tradit Bald. ꝛ Ang. in ſiti in. l. in tps. ℸ. ti. pri. vbi dicũt qõ. ll. dicẽtes hereditatẽ non poſſe dari ex die nõ intelligũtur de die ſine quo diſpoſitio eſſet inutili lis. bñ facit tex. cũ glo. in. l. quotiẽs. ℸ. ſi. eo. ti. ꝛ ſz iſta rñſio ſit no ta. in ſe. ꝙ qua etiam facit tex. in. l. talis in ꝑin. ff. de iure dotis. ꝛ qõ no. Bar. in. l. ſi cui leget. j. de. l. aliqualiter tñ repugnat tex tui dñ dicit nulla ℸ cõditionẽ ꝛ vt intelligas vtilitatẽ dicti prę cedẽtis ſcias qõ debitũ cõditionale purificatũ per euentũ condi tionis eſt aliud ꝙ debitũ ꝓrẽ. vñ dicit Bal. ſingulariter in. l. edi tanꝙ pure ſibi ꝓmiſſa ꝛ ꝓbat qõ fuerũt ſibi ꝓmiſſa ſub condi tione purificata ℸ ſequi abſolutio: qz vnũ deducit ꝛ aliud ꝓba uit qõ eſt mẽti tenendũ. vtrũ aũt ſit verũ nõ diſcutio nunc: ſed qz vt dixi ℵba ſunt multũ precisa in tex. dñs Pau. de ca. hic ſoluit aliter: ꝛ hãc ſolutionẽ ſentit Jo. de imo. i. j. no. dicit cñs qõ qz ita cõſideratio inerat tacita in pupilla. ſubſtitutione. ſ. qõ haberet locũ dũtaxat ſi filius moꝛiaꝛ in pupilla. etate talis ꝛditio q̃ tacite ineſt exꝑſſa non facit diſpõnem ꝛditionalẽ. vt. l. iij. ℸ. de leg. j. ꝛ oprime declarat Bar. in. l. ꝛditiones extrinſecas. de condi. ꝛ demõ. vbi concludit inter cetera qõ ꝛditio que tacite ineſt de neceſ ſitate iuris: qz ſine illa actus nõ ꝓt ſubſiſtere ſi exꝑimit nõ ſuſ pendit diſpõnẽ: ſed ꝛditio nſa hic exꝑſſa eſt talis: ergo per eius exꝑeſſionẽ non redditꝰ diſpõ ꝛditionalis: ſed ꝛdtra hoc facit qz ſpes ſubſtitutionis nõ trãſmittit ad heredẽ: ſine ſit pupilla. ſine ſit vulg. niſi in vno caſu: de quo ſtatim dicẽt: vt. l. ſed ſi plures in ꝑin. j. eo. ꝛ. l. q plures. ꝛ ibi ꝑ Bar. j. eo. ꝛ ꝑ eundem ꝛ pleniꝰ in. l. qui patri. j. de acqui. here. ſed ſi diſpõ eſſet pura videret poſ ſe tranſmitti cuius cõtrariũ õz in. d. l. iuribus. ſed põt rñderi cuz trãſmiſſio non impedit ꝓpter conditionẽ ſed ꝓpter naturã he reditatis q̃ regulariter nõ adita nõ trãſmittitur: vt. l. j. ℸ. nouiſſi mo. C. de ca. tol. ſcõo cõtra hãc poſitionẽ faciunt iura allegata ꝙ Bar. que videntur dicere qõ ſubſtitutio ſit inſtitutio conditio nalis: ✝ ſcd ad illa põt rñderi ex dictis. quaſi q̃ ponit in. d. iuriboꝰ que aliqñ eſt nota impꝛopꝛietatisꝰ: vt. l. ſi nõ qnaſi heres. de acq. here. ꝛ. ſ. de eo qui ꝓo tutoꝛe negocia geſſit: vñ dicemꝰ qõ ſubſtitutio eſt magis ſilis inſtõni conditionali q̃ ſit ꝓprie conditio nalis: ſz ſm hoc ſequereꝛ qõ etiã ſubſtõ vulgaris nõ eſſet ꝛditio nalis inſtitutio: qz etiã ad eſſentiã ipſius regritur qõ fiat in caſũ in quo ꝓimus nõ ſit heres: vt. l. j. ℸ. eo. ſed cõtrariũ dicit tex. in. l. coheredi. in ꝑin. cũ glo. ſua. j. eo. vbi iſta ꝛditio ſi heres non erit appellatur ꝛditio ꝛſideratur eius exiſtẽtia. potes ergo dicere ſicut dicit glo. ꝛ Bar. qõ vere quelibet ſubſtõ eſt iuſtitutio ꝛdõ nalis ſiue illa conditio ſit exꝑſſa ſiue non ꝛ ad iura ꝛtraria eſt di cẽdum ꝛ erit nona diſtinctio qõ aliqñ ꝛditio q̃ tacite ineſt de ne ceſſitate reſpicit executionẽ actus. aliqñ reſpicit ipſam diſpõnẽ ꝛ eius eſſentiam. primo caſu loquũtur ira allegata in. l. ꝛditio nes extrinſecas: nã ponitur exemplũ in. l. aliqñ. eo. tit. de legato facto ſub ꝛditione ſi heres adierit hereditatẽ conſtat aũt quod aditio hereditatis eſt confirmatio legati: qz ab illa incipit poſſe peti legatũ reſpicit illa conditio effectum executionis aliqñ ipa conditio reſpicit eſſentiã vt in caſu nſo qz ſubſtitutiones iſte nõ poſſunt fieri niſi ſub ſuis cõditionibus. ſ. pupillaris ſi pupillus deceſſerit in pupilla. etate. vulgaris ſi prius heres non erit ꝛ tũc diſpoſitio redditur conditionalis. ꝛ ſuſpenditur per conditionẽ ꝛ ita intelligo glo. nſam hic ꝛ Bar. qui cõmuniter vbiq̃ hoc te nent ꝛ ad ꝓmiſſam diſtinctionẽ bene facit qõ tradit in ſimili in. l. ſi cui legetur. in ꝑin. vel in. ℸ. ſi. ff. de leg. j. in illa. q. qñ tempus ibi vtrum verba reſpiciant executionem legati vel diſpoſitionẽ. Sequitur. ℸ. hec verba.

Hec verba. In ſubſtitutiõe pupilla. heredis appellatione intelligitur qui immediate eſt heres ex teſtamento nõ ille qui per mediam perſonã ꝛ partes adiꝛ ete in inſtõne videntur repetite in ſubſtitutiõe pupilla. facta per nomẽ appellatiuũ. ſecũda eſt ibi: ideo. tertia. ibi. partes quoq;.

☞ ✝ Not. ꝓimo ibi non omnis qui patri ꝛc. qõ ille qui eſt heres alicui per mediam perſonam alterius etiam ſi non veniat ex in dicio defuncti poteſt appellari ſimpliciter heres eius: ideo ꝓo cedit iſte libellus dico qõ ſuz heres talis q̃uis nõ ſim eiꝰ heres immediatus: ſed mediatus. ꝛ ita cõcludit Bar. ꝛ Alng. poſt eũ in. l. ij. ℸ. de pe. here. ita etiã no. in. l. ſi quis filiuz. ℸ. ſi. j. de acq. here. et in. l. ſi. et ibi per Bal. C. de here. inſti. ¶ ✝ Secundo no. ibi ex teſtamento ꝛc. tunctis verſi. ſequẽtibus qõ dictio exꝑ ſignificat cauſaz immediatã: nã ſignificat hꝰ dẽ q directo ſuccedit ex teſtõ et nõ per mediã perſonam cõcordat tex. in. l. j. ℸ. ex incendio. ff. de incen. rui. ꝛ nau. ꝛ in. l. non dubiũ. et qõ ibi per nocto. C. de. ll. de quo etiã tãgit Bar. vnũ ℵbũ in. l. j. ℸ. ſi plures. ff. de exercitoria. et Bal. in. l. ſi plures. de condi. inſertis. C. ¶ Tertio not. in ver. ideo inquantum acquiſitio ſerui ꝛ dñi equiparãtur qõ inter ſer uum ꝛ filium acquirentes non eſt differentia ꝛ ex hoc infert hic Bart. ꝛ in. l. cũ filio. j. de lega. j. qõ ſicut nomen heredis remanet penes filiũ: ita ꝛ penes ſeruum. ¶ Ultimo not. ſm Bal. hic in verbo ex iudicio. quod verbũ iudicare ꝛ iudiciũ eſt verbum com mune qõ poteſt trahi ad ſubſtõnez̃ jobliquã: ſed vt dicit Jo. de Jmo. ꝛ recte hic potius ꝓbat qõ ſit verbum directũ qz ſignifi cat heredem immediate ſuccedẽtẽ defuncto: ſed q̃riſ hic ꝙ Bal. et Ang. quare nomen heredis hic reſtringatur ad ꝓimũ here dem cõtra. l. heredis. appellatione. ꝛ. l. ſciendũ. j. de verbo. ſigni. et rñdet qõ verbum here ꝓlatũ a lege vel ſtatuto compreben dit quenlibet heredẽ mediatũ ſm iura predicta ſed ꝓlatũ a te ſtatoꝛe capitur ſtricte. ꝙ ꝓimo herede qui ſuccedit immediate defuncto et ex iudicio ipſi? ſed hoc videt cõtra text. in. l. annalibus. C. de lega. vbi etiam ꝓlatũ a teſtatoꝛe cõplectit heredes vlterioꝛes. vñ. d. Joã. de Jmo. hic in notabilibus dicit qõ iſtud eſt: qz nomen heredis adponit hic in cõdictione que ꝛz impleri

in forma

a in forma ſpecifica⁹ vt. l. qui heredi. ꝛ. l. meuius. j. de ꝛdi. ꝛ demõ. tu de boc dic vt plene tradit Bar. ꝛ Moder. in. l. gallus. ℸ. etiaz delib. ꝛ poſtbu. ¶ In glo. ſup verbo admittit ꝙ declaratione il lius glo. videndũ eſſet nunqd filius emãcipatus vel ſeruus ma numiſſus ſi viuũt tpe moꝛtis pupilli ſuccedant ipſi ex pupillari ſubſtõne. de quo dixi poſt Bar. in. l. cũ filio. ℸ. eo. cui adde tex. in l. ex facto. ℸ. iulianus. eo. ti. ꝛ q̃ not. ipſe Barto. in. l. ſi tota. j. de acq. heredi. ¶ Extra gl. ponũt hic doc. de. l. ſi qs cũ teſtmꝰ nullũ j. de iure codicillorꝰ. vbi vſ ꝑbari qõ iſta ℵba qſqs heres erit re ſerũtur etiam ad heredes ab intestato. vera ꝛ cõis ſolu. eſt qõ ibi nullũ erat factũ teſtmꝰ: vñ verba nõ poterãt referri niſi ad venie tes ab intestato: ſz in caſu nõ ꝓcedẽtes teſtmꝰ. alij ſoluũt quos tes ab intestato: ſz in caſu nõ ꝓcedẽtes teſtmꝰ. alij ſoluũt quos refert hic Bart. qõ aliqñ iſta verba quiſquis mihi heres erit in nutãt heredẽ nominatũ ad cõmodum: ꝛ tũc non referũtur niſi ad ſcriptos in teſtõ: ita intelligit tex. noſter. aliqñ imponunt onus heredi noiatoꝛ: ꝛ tũc referũtur etiã ad nõ ſcriptos in teſtõ etiã ad natum ſi heres erit ex inſtitutione ſi ſubſtituto ſi heres non erit ꝛditio ſi heres erit ſit heres filio meo. ꝑ hoc eſſi qõ appellatur ſimilis apparet qõ nõ ẽſt eadẽ: qz nullũ ſimile õz eſſe idem: vt. l. qõ nerua. ꝛ qõ ibi no. ℸ. depoſiti: ſed hoc vſ eſſe falſũ ſm glo. noſtrã: quia iſta verba videtur importare ꝛditionẽ ſicut verba ꝓcedentia. vñ glo. ſup verbo ſilis ſoluit qõ iſta ꝛditio eſt ſi milis quo ad ſenſum ſed diſſimilis quo ad verba. i. quo ad formã ipſoꝝ verborũ. vñ ſm Bar. ꝛ alios hic qñ duo ſũt idẽ quo ad for mã ꝛ quo ad effectũ: ſz quo ad effectũ nõ ꝓnt appellari ſimilia ſz idem: vt. l. qñ indignũ. C. de teſta. ſed qñ duo ſunt idẽ quo ad ef fectũ: ſed quo ad formã verboꝝ diuerſa: tunc poſſunt dici ſimilia reſpectu forme diuerſe: qz tali reſpectu nõ ſunt: ſed cum iſte due clauſule ſi heres erit: vel gſqs mihi heres erit ſignificẽt oĩno idẽ cur dicãtur formaliter differre nõ itelligo cũ duo nomina ſigni ficãtia idẽ videãtur. ꝙno ꝛ ꝙ eodẽ. vñ do. Jo. de imo. in exꝑone huius glo. poſtq̃ retulit dicta doc. que vſ ſequit: dicit vnũ verbũ ſatis nota. qõ ſi eſſet vez̃ ſoluerẽt difficultatẽ nã vult ipſe qõ per iſtud diſtributiuũ gſquis imporẽt ꝛditio tacita ꝛ non exꝑreſſa ſicut importat ꝑ relatiuũ ſubſtãtie faciat ꝛditionẽ tacitã: ꝛ aſſignat rõ nẽ dñe: vt ibi per eũ. vñ qz iſta ſolutio nõ vſ poſſe ſtare neceſſa rio habemus dicere hic eſſe caſum valde no. ſm intellectũ do. qõ qñ certa ℵba inducũtur in aliqua diſpõne. ꝙ forma: ſoꝛa nõ dica tur ſeruata ſpecifice: ſed per eq̃pollens ſi alia verba ponãtur idẽ ſignificãtia oĩno ex quo ꝓilla inducit nõ eadẽ diſpõ ſz ſilis reſpe ctu forme verboũ qõ multum facit ad ea que tradit Ange. ꝛ ibi ſcripſi poſt eũ in. l. j. ℸ. de lib. ꝛ poſthu. ꝛ q̃ poſuit idem Ang. in. l. quotiens. ℸ. ſigs nomẽ. ℸ. de here. inſti. ꝙ hec ſunt expedite oẽs glo. vna cũ tex. excepta glo. ꝓia poſita ſup ℵbo pure. ¶ In glo. poſita ſup ℵbo pure ibi q̃ nõ ſit inſtitutio ꝛditionalis ꝛc. Nec gl. manifeſte vult idẽ qõ etiã tenet hic Bar. qõ ꝗibz ſubſtõ ſit in ſtitutio ꝛditionalis ſuſpẽſa ꝛ non pura: ꝛ ad hoc allegat Bart. tex. in. l. coheredi. ℸ. coheres. j. eo. ꝛ in. l. in rõne. ℸ. qui vulg. j. ad l. fal. ꝛ idẽ tz in. l. q habebat. j. eo. ꝛ ad tex. nſm rñdet glo. quã ap ꝓbat bar. qõ iuriſcõſultus dixit ſubſtõnẽ puram habito reſpe ctu ad alias ꝛdões extrinſecas q̃ nõ inſunt tacite ex ſuba: ꝛ ex na tura rei quã glo. feci te notare in voce ad. q. ſtatuti qõ ſi ſtatutuz dat executionẽ inſtſo cõtinenti debitũ purũ nõ videatur ex clu dere debitũ qõ bz cõditionẽ q̃ tacite ineſt ex ſuba vel ex natura rei intellige qõ purificata illa cõditione intrinſeca inſtſm ſit ex equabile ad hoc adducit tex. ꝛ qõ ibi tradit Bald. ꝛ Ang. in ſiti in. l. in tps. ℸ. ti. pri. vbi dicũt qõ. ll. dicẽtes hereditatẽ non poſſe dari ex die nõ intelligũtur de die ſine quo diſpoſitio eſſet inutili lis. bñ facit tex. cũ glo. in. l. quotiẽs. ℸ. ſi. eo. ti. ꝛ ſz iſta rñſio ſit no ta. in ſe. ꝙ qua etiam facit tex. in. l. talis in ꝑin. ff. de iure dotis. ꝛ qõ no. Bar. in. l. ſi cui leget. j. de. l. aliqualiter tñ repugnat tex tui dñ dicit nulla ℸ cõditionẽ ꝛ vt intelligas vtilitatẽ dicti prę cedẽtis ſcias qõ debitũ cõditionale purificatũ per euentũ condi tionis eſt aliud ꝙ debitũ ꝓrẽ. vñ dicit Bal. ſingulariter in. l. edi tanꝙ pure ſibi ꝓmiſſa ꝛ ꝓbat qõ fuerũt ſibi ꝓmiſſa ſub condi tione purificata ℸ ſequi abſolutio: qz vnũ deducit ꝛ aliud ꝓba uit qõ eſt mẽti tenendũ. vtrũ aũt ſit verũ nõ diſcutio nunc: ſed qz vt dixi ℵba ſunt multũ precisa in tex. dñs Pau. de ca. hic ſoluit aliter: ꝛ hãc ſolutionẽ ſentit Jo. de imo. i. j. no. dicit cñs qõ qz ita cõſideratio inerat tacita in pupilla. ſubſtitutione. ſ. qõ haberet locũ dũtaxat ſi filius moꝛiaꝛ in pupilla. etate talis ꝛditio q̃ tacite ineſt exꝑſſa non facit diſpõnem ꝛditionalẽ. vt. l. iij. ℸ. de leg. j. ꝛ oprime declarat Bar. in. l. ꝛditiones extrinſecas. de condi. ꝛ demõ. vbi concludit inter cetera qõ ꝛditio que tacite ineſt de neceſ ſitate iuris: qz ſine illa actus nõ ꝓt ſubſiſtere ſi exꝑimit nõ ſuſ pendit diſpõnẽ: ſed ꝛditio nſa hic exꝑſſa eſt talis: ergo per eius exꝑeſſionẽ non reddit diſpõ ꝛditionalis: ſed ꝛdtra hoc facit qz ſpes ſubſtitutionis nõ trãſmittit ad heredẽ: ſine ſit pupilla. ſine ſit vulg. niſi in vno caſu: de quo ſtatim dicẽt: vt. l. ſed ſi plures in ꝑin. j. eo. ꝛ. l. q plures. ꝛ ibi ꝑ Bar. j. eo. ꝛ ꝑ eundem ꝛ pleniꝰ in. l. qui patri. j. de acqui. here. ſed ſi diſpõ eſſet pura videret poſ ſe tranſmitti cuius cõtrariũ õz in. d. l. iuribus. ſed põt rñderi cuz trãſmiſſio non impedit ꝓpter conditionẽ ſed ꝓpter naturã he reditatis q̃ regulariter nõ adita nõ trãſmittitur: vt. l. j. ℸ. nouiſſi mo. C. de ca. tol. ſcõo cõtra hãc poſitionẽ faciunt iura allegata ꝙ Bar. que videntur dicere qõ ſubſtitutio ſit inſtitutio conditio nalis: ✝ ſcd ad illa põt rñderi ex dictis. quaſi q̃ ponit in. d. iuribus que aliqñ eſt nota impꝛopꝛietatisꝰ: vt. l. ſi nõ qnaſi heres. de acq. here. ꝛ. ſ. de eo qui ꝓo tutoꝛe negocia geſſit: vñ dicemꝰ qõ ſubſtitutio eſt magis ſilis inſtõni conditionali q̃ ſit ꝓprie conditio nalis: ſz ſm hoc ſequereꝛ qõ etiã ſubſtõ vulgaris nõ eſſet ꝛditio nalis inſtitutio: qz etiã ad eſſentiã ipſius regritur qõ fiat in caſũ in quo ꝓimus nõ ſit heres: vt. l. j. ℸ. eo. ſed cõtrariũ dicit tex. in. l. coheredi. in ꝑin. cũ glo. ſua. j. eo. vbi iſta ꝛditio ſi heres non erit appellatur ꝛditio ꝛſideratur eius exiſtẽtia. potes ergo dicere ſicut dicit glo. ꝛ Bar. qõ vere quelibet ſubſtõ eſt iuſtitutio ꝛdõ nalis ſiue illa conditio ſit exꝑſſa ſiue non ꝛ ad iura ꝛtraria eſt di cẽdum ꝛ erit nona diſtinctio qõ aliqñ ꝛditio q̃ tacite ineſt de ne ceſſitate reſpicit executionẽ actus. aliqñ reſpicit ipſam diſpõnẽ ꝛ eius eſſentiam. primo caſu loquũtur ira allegata in. l. ꝛditio nes extrinſecas: nã ponitur exemplũ in. l. aliqñ. eo. tit. de legato facto ſub ꝛditione ſi heres adierit hereditatẽ conſtat aũt quod aditio hereditatis eſt confirmatio legati: qz ab illa incipit poſſe peti legatũ reſpicit illa conditio effectum executionis aliqñ ipa conditio reſpicit eſſentiã vt in caſu nſo qz ſubſtitutiones iſte nõ poſſunt fieri niſi ſub ſuis cõditionibus. ſ. pupillaris ſi pupillus deceſſerit in pupilla. etate. vulgaris ſi prius heres non erit ꝛ tũc diſpoſitio redditur conditionalis. ꝛ ſuſpenditur per conditionẽ ꝛ ita intelligo glo. nſam hic ꝛ Bar. qui cõmuniter vbiq̃ hoc te nent ꝛ ad ꝓmiſſam diſtinctionẽ bene facit qõ tradit in ſimili in. l. ſi cui legetur. in ꝑin. vel in. ℸ. ſi. ff. de leg. j. in illa. q. qñ tempus ibi vtrum verba reſpiciant executionem legati vel diſpoſitionẽ. Sequitur. ℸ. hec verba.

Hec verba. In ſubſtitutiõe pupilla. heredis appellatione intelligitur qui immediate eſt heres ex teſtamento nõ ille qui per mediam perſonã ꝛ partes adiꝛ ete in inſtõne videntur repetite in ſubſtitutiõe pupilla. facta per nomẽ appellatiuũ. ſecũda eſt ibi: ideo. tertia. ibi. partes quoq;.

☞ ✝ Not. ꝓimo ibi non omnis qui patri ꝛc. qõ ille qui eſt heres alicui per mediam perſonam alterius etiam ſi non veniat ex in dicio defuncti poteſt appellari ſimpliciter heres eius: ideo ꝓo cedit iſte libellus dico qõ ſuz heres talis q̃uis nõ ſim eiꝰ heres immediatus: ſed mediatus. ꝛ ita cõcludit Bar. ꝛ Alng. poſt eũ in. l. ij. ℸ. de pe. here. ita etiã no. in. l. ſi quis filiuz. ℸ. ſi. j. de acq. here. et in. l. ſi. et ibi per Bal. C. de here. inſti. ¶ ✝ Secundo no. ibi ex teſtamento ꝛc. tunctis verſi. ſequẽtibus qõ dictio exꝑ ſignificat cauſaz immediatã: nã ſignificat hꝰ dẽ q directo ſuccedit ex teſtõ et nõ per mediã perſonam cõcordat tex. in. l. j. ℸ. ex incendio. ff. de incen. rui. ꝛ nau. ꝛ in. l. non dubiũ. et qõ ibi per nocto. C. de. ll. de quo etiã tãgit Bar. vnũ ℵbũ in. l. j. ℸ. ſi plures. ff. de exercitoria. et Bal. in. l. ſi plures. de condi. inſertis. C. ¶ Tertio not. in ver. ideo inquantum acquiſitio ſerui ꝛ dñi equiparãtur qõ inter ſer uum ꝛ filium acquirentes non eſt differentia ꝛ ex hoc infert hic Bart. ꝛ in. l. cũ filio. j. de lega. j. qõ ſicut nomen heredis remanet penes filiũ: ita ꝛ penes ſeruum. ¶ Ultimo not. ſm Bal. hic in verbo ex iudicio. quod verbũ iudicare ꝛ iudiciũ eſt verbum com mune qõ poteſt trahi ad ſubſtõnez̃ jobliquã: ſed vt dicit Jo. de Jmo. ꝛ recte hic potius ꝓbat qõ ſit verbum directũ qz ſignifi cat heredem immediate ſuccedẽtẽ defuncto: ſed q̃riſ hic ꝙ Bal. et Ang. quare nomen heredis hic reſtringatur ad ꝓimũ here dem cõtra. l. heredis. appellatione. ꝛ. l. ſciendũ. j. de verbo. ſigni. et rñdet qõ verbum here ꝓlatũ a lege vel ſtatuto compreben dit quenlibet heredẽ mediatũ ſm iura predicta ſed ꝓlatũ a te ſtatoꝛe capitur ſtricte. ꝙ ꝓimo herede qui ſuccedit immediate defuncto et ex iudicio ipſi? ſed hoc videt cõtra text. in. l. annalibus. C. de lega. vbi etiam ꝓlatũ a teſtatoꝛe cõplectit heredes vlterioꝛes. vñ. d. Joã. de Jmo. hic in notabilibus dicit qõ iſtud eſt: qz nomen heredis adponit hic in cõdictione que ꝛz impleri in forma

a ¶ Specifica. Et iſtaz tene qz eſt vera ſol. ꝛ reſice opi. ꝛa pha. cu. hic q õt qõ i. d. l. in annalibꝰ. loq tur qñ teſtõ facit mẽtione de hꝰ dib⁹ alte riꝰ ꝛ nõ ſ inis ꝛ cauſa vez̃ eſt qõ nõ ſolũ ſi tel ligit de ꝓmis ſz i finitũ: qz ſi eſt ibi rõ ℸre teſtõ: tellere rit' magis de hꝰ dib⁹ ꝓmis ꝙ de alijs: qz fortaſſe ſi ma giscognoſce bat ꝓmos ꝙ alios. ſz vt õz d. Jaſ. may. ℏ nos logmur cũ teſtõ facit mẽtionẽ õ hꝰ dibus ꝓpijs tñc itelligit õ ꝓmis ad q̃s ꝙ ſumit habui ſe affectiõez̃ ꝛ ita log ꝛ ext. hic. Be. Ua.

¶ Subſtitutũ vulgarem. Addidẽ tenẽ tẽ. d. iaſ. may. hic i. ſi. eo. ꝛ ꝛferẽtẽ are. be ne. Ua.

b ſubſtituꝰ vulgariter. Scõo loco: vt. l. ℸ. diu. ℸ. is aũt. j. de acq. he. ergo idẽ vſ dicendũ in ſubſtituto pupillari qõ ſi mozit anteq̃ ſi bi deferat hereditas ſubſtitutus ei ſuccedat illi cui moꝛtes erat pupillariter ſubſtitutus: ſz iſta rõ cũ reuerẽtia nõ vz: qz iura pal legata loqnũtur qñ ſcõo loco ſubſtitutus fuit ſubſtitutꝰ vel in loco ꝓmi cui erat factũ relictũ ſub ꝛditione. vſ in loco ꝓzio loco ſubſtituti ꝛ fuit facta ſubſtitutio in eadẽ re. ꝛ eidẽ ꝓlone in effe ctu. vñ nõ eſt mirꝛ ſi ſubſtitutio bz effectũ: qz in illa re illi ꝓlone ꝛ illũ caſuz fuit facta: ſed in terminis nſis ſubſtituꝰ pupillariter pupillo q erat alteri pupilla. ſubſtituꝰ nõ erat ſubſtituꝰ in caſu quo pupillus ſubſtituꝰ alteri moꝛeret eidẽ pupillo cui fuerat ſubſtituꝰ pupilꝰ ſi frater ſuꝰ ꝓdecederet in pupilla. etate in iu ribus ℸ alleg. ꝙ Bar. ſubſtituꝰ nõ ſuccedit ex capite trãſmiſſio nis de quo nũc agit: ſed ex ꝓſona ꝓpria: qz in illũ caſuz vſ vocatꝰ vt dixi. nos aũt ꝛimus vtrũ virtute trãſmiſſionis a ſe facte poſ ſit ſuccedere ſup quo cõcordãdo opi. Dy. ꝛ Bart. in. d. l. q habe bat. poſſemus ponere tres bzeues cõcluſiones. Pria ꝛcluſio eſt iſta ſi ſubſtitutus vulgaris datur coheredi: ex poſtea ipſe coheres ſubſtituit cobſdi ſuo: tũc ſubſtitutus coheredis nõvenit ad par tem alterius coheredis iure ſubſtitutio. ſz potꝰ iure accreſcẽdi: ita intelligo text. in. l. coheredi. in ꝑn. j. eo. fundamentum eſt in rta q̃ ponit i. l. liber bõ. ℸ. ſi ita ſcriptũ. de hꝰ. iſti. ꝛ i. l. j. ℸ. finaũt ſub ꝛdõne de cad. tol. in qbꝰ iurib⁹ ꝓbat qõ ius ꝛdõnale rlr non trãſmittit: ſz ſubſtituꝰ vul. õz ꝛdõnale inſtituꝰ: vt vidiſti i ꝑn. l. in gl. ſup ℵbo pure. q̃ ſpes ſubſtitutiõs nõ potuit tranſmitti ꝛ hoc eſt mazie veruz in hꝰ ditate q̃ ẽt ſi deferat pure nõ trãſmittit rlr: vt. l. j. ℸ. i nouiſſimo. de ca. toi. vñ ℏ ꝛcurreret duplex ſpalitas circa idẽ ſi dicerem⁹ qõ ſpes ſubſtitutiõ. i hꝰ ditate trãſmitteret ad ſubſtituꝰ vulgarẽ. Scõa ꝛcõ eſt talis quaꝛõne nõ trãſmit tit ſpes vul

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Precedentia. Et an tq̃ si et qb⁹ casib⁹. vide late fel. i. c. cãs. xiij. co. i ℣. cl'a refert. 9 de rescri. et qõ a ibi dixi i apostillis. be. va.

b ¶ Ad successorẽ. vide fel. i c. qñ abbas. ad fi. xiij. col. õ offi. dele. z i. c. cũ ex offi. de p scri. col. xiij. in ℣. hãc clusionẽ pariopost medium ℣. qõ cõmissio fctã sub nomĩe dignitatis non trãsit i successorẽ dignitatis cuius dictis adde inquantũ ipse vult fm Jnno. in. c. fi. de offi. dele. z qõ nudũ ministeriũ 2missum sub noĩe dignitatis non transeat ad successorem⁹ in dignitate maxime vbi cã sit arduaqõ hãc doctrinã confirmat Bal. soleñter in tribus locis. vcz in l. fi. ℣. sed z si quis. C. cõia de leg. i. c. j. ℣. j. vbi fundũ dare possunt. vbi notãter loquit z in. c. j. de innestitura in maritũ facta: z l z in ℣. sed si quis multa verba effundat substantia tñ dicto⁹ suo⁹ ad ducẽdo ea q̃ magis vigẽt vt stare in. j. scrip. rõibus. Pdia rõ est ista q: fm cũ in factis arduis z magni piudicij in dubio vf eligi industria psone. qz requirũt peritiã sicut dz in. l. nemo est qui nesciat. ff. de duob⁹ reis. per Bar. z in. l. cõtinu⁹. ℣. fi ab eo. de ver. obli. ff. z ide est qõ in causis arduis nõ tenetur qs mittere pcura torẽ: vt. l. eũdẽ. ℣. j. ff. de legationibus. Tu aũt confirma hoc ar. clarius. qz gñaliter quelibet cõmissio particularis nudi exercitꝰ sine iurisditione vf fieri ppter industriam persone nisi cõmissio sit valde limitata: vt est casus in. c. ia cui. de offi. delega. lib. vj. z no. Bart. in. l. in vsuca. ℣. j. ff. de dinersis z tpalibus prescrip. sed cõmissio facta in arbitriũ est talis ergo vf electa industria persone: z per 2sisyf qõ tñc non debeat recedi a persona neq; nego cũ posit explicari per aliũ: z ideo dicit tex. in. l. in 2promissis. ff. de arbitris. qõ in arbitris nõ receditur a psona delecta sicut qñ prelatus facit cõpromissum tanq̃ pr̃elatus hoc 2promissum non trãseat ad successorẽ: vt est glo. no. in clemẽ. fi. de. pcu. z tz Bart. in. l. si per epistolã. de acq. here. ita videt qõ cõpromissum factus in prelato nõ transeat ad successorẽ. Tu aũt potes tenere simplr de subtilitate iuris qõ sicut iurisditio delegata transit ad successorem: ita z cõpromissum: qz rones preallegate nihil vigent ad oppositũ: z regula est qõ cõmissio facta per nomen appellatiuũ transit ad successorẽ: vt in. c. fi gratiose. de rescrip. lib. vj. z in. d. c. qñ abbas⁸ nõ obstat qõ videatur electa industria persone: qz ad hoc rideo qõ vf magis vz geri cõcedendo qõ videat electa: tz dico qõ cõmissio transit ad successorẽ: qz cõmittes presumit qõ gli bet qui succedit in illa dignitate erit sufficienter industriosus: z peritus nec mutatur persona: qz dignitas cui fit cõmissio est ea dẽ in vtroq; vt. l. memisse z ibi p bar. ff. de offi. pconsul. z legati. ij. cc obstat id qõ dicit ibi Jo. de Jmo. qõ cõmissio nudi ministeriij: z maxime arbitri solet cõiter fieri rõne pticularis affectionis z cõfidentie quã quis hz ad electũ que oritur ex alio capite q̃ ex industria electi nam si hoc constaret ista conclusio esset concedenda. vt. j. dicã. sed vbi hoc non constat conclusio nõ bene probatur iure: imo videtur ꝓbari in contrariũ in. l. tij. ℣. tam z fi. ff. de arbitris. vbi tex. dicit quod partes videntur eligere arbitrum tanq̃ bonũ virũ: z sic oritur presumptio electionis ex industria: z integritate non ex particulari affectu. vnde licet opi. Bart. ser uaretur in practica que comprobatur ab omnibus de subtilitate iuris videretur dicendum idẽ in arbitro quod in executore in quo distinguit glo. in. c. ij. de testa. lib. vj. super verbo expresserit z fuit distinctio originalis Guilel. in Spe. quem ipse non allegat in titu. de instru. edic. ℣. nunc vero aliqua. in ver. sed quid erit in prelato. qõ aut arbiter vel executor deputatus est consanguineus: z tunc cõmissio nõ transeat ad successorẽ argu. c. requisiti in prin. extra de testa. xij. q. c. pontifices. z idẽ forte posset dici si arbiter electus esset valde amicus eligentis. ita dicit Guilel. de cuneo. z sequitur Ange. in. l. z quia. de iurisdi. om. iudi. ff. z licet ipsa loquatur in iudice delegato in quo forte dicta non est verũ per ea que no. singulariter Jo. and. in. c. ℣. uis. de offi. deleg. lib. vj. in nouella. in eligentibus ij aliquẽ in negocio suo in quo presumitur maior affectio ppter interesse hoc dictum est satis verũ et ad materiam vide quod no. eleganter Bald. in. l. non distinguemus. ℣. fi domini. ff. de arbi. vbi dicit quod si i compromisso fit mentio heredis appellatione heredis continetur heres heredis quod non est in materia nostra. adde etiã qõ no. Jo. an. in. c. iudex de of. delega. lib. vj. vbi dicit quod cõmissio facta dignitati que alias trãsiret ad successorem nõ transit si ille cui fuit cõmissio facta sit denunciatus suspectus anteqũ extinguatur dignitas in co. z ad materiã predictã adde † qõ Jnno. in. c. fi. ꝓallegato nõ dixit simpliciter qõ 2missio facta de nudo ministerio nõ transeat ad successorem in dignitate: sed distinxit qõ aut est ministeriũ quod nõ requirit multã industriã: z tunc illud transit ad successorem in dignitate: aut est ministeriũ quod requirit eminentẽ scientiam vel conscientiã: vel alias excellentẽ industriã: z tũc qz videtur esse electa industria persone[a] non transit ad successorem sicut illud negocium nõ põt per aliũ expediri: vt in. d. c. fi. z in c. is. cui. cum superius allegatis: sed. ℣. Abb. modernus multũ z elegãter in illo. c. quoniã Abb. ℣. sus⁹ finẽ. dicit qõ nõ videt bonã differentiã inter actum iurisditionalez: z nudũ ministeriũ: quoniam etiam cũ cõmittitur iurisdi. põt 2mitti cã ardua respectu preiudicij. z etiam difficilis respectu materie de qua agit: vnde eadẽ rõ est attenta ratione Jnno. qõ etiã cõmissio cũ iurisditione nõ trãseat ad successorem cũ tamen tex. ita nõ distinguat in. d. c. qñ Abbas. vnde ipe inclinat in opi. Post. in. d. c. fi. ℣. vlt. vcz qõ cõmissio trãseat ad successorẽ: nisi ex ℣ bis 2missionis possit apparere cũ fuerit electa industria persone: intellige illius persone cui fuit facta cõmissio non industria persone in genere quoniã illa nõ impediret transitũ ad successorẽ: presumitur enim fm eũ qõ ille qui succedit in dignitate erit sufficiens ad expediendum negociũ cum ipso z hoc videtur cõsiderasse 2mittens qui exprel sit solũ nomen dignitatis sicut tetigit hic Jo. de Imol. z istã opi. Post. sequitur Anto. de but. in. d. c. fi. z. do. Jo. de imo. ibi dicẽs qõ q̃ nis opi. Barto. sit equa in. ℣. nostro. de iure. cũ non videtur procedere nec bene ꝓbatur iure: z ad materiam istam vide Bal. quem allegat aliqui Moder. in. d. c. fi. super Rubrica. C. de relati. vbi inter alia dicit ibi qõ in executione ad pias causas ideo cõmissio transit ad successorem: quia in illa materia que respicit pietatem: z conscientiam presumptio oritur potius ex religione eius qui eligitur executor: q̃ ex persona que habet dignitatez religionis quam rationem tetigit hic Joan. de imo. licet non alleget eam. Vltimo tangit hic Barto. vtrum per ista verba apposita in substitutione pupillari quisquis mihi ex. ℣. scriptis heres erit pauperes instituti in genere possint vocari ad talem substitutionem: cuius dictis adde quantũ expedit dum dicit qõ si sunt instituti alii heredes nominatim: tũc pauperes nõ veniũt: quia non dicuntur ꝓpzie scripti cum ille dicatur scriptus qui oculis corporeis legi potest: vt. l. j. in prin. ℣. de his que in testa. delentur. nã ista doc. videtur cõtradicere his q̃ scribit idẽ bar. z cõiter tenet doc. in. l. fi. C. de edicto diui adria. tollendo. beneficium enim illius. l. cõpetit scripto heredi: vt pz in tex. z tamẽ ad illud beneficium admittitur episcopus vel executor testamenti rius qui licz non sit scriptus heres habetur tñ pro scripto ex dispositione iuris: z hanc sententiam sequitur but. z bal. in. l. siqs ad declinandã. in prima charta. C. de epi. z cle. vbi Bal. vltra rationem premissam vtitur alia ratione: qz lz episcopus non sit ℣ scriptus pauperes tamen sunt vere scripti que ratio placet cum modica additione seu declaratione: vt dicamus quod sicut illa ℣. dispositio expressa que est expressa in genere: ita qõ hz eosdez effectus sicut si esset expressa singulariter: vt dixi post Bar. in. l. j. ℣. co. z probatur in. l. lucius. j. eo. ita dicem⁹ qõ lz singulariter nõ sint scripti heredes pauperes nõdũ notati satis est tñ qõ sint scripti in gñe: z ista opi. vr verior ꝓ tex. in. l. cũ filio. ℣. eo. z pea q̃ dixi plenius in. l. fi in testamẽto. in simili. q. nã vt probatur in. d. l. cum filio. ista verba simpliciter quisquis mihi heres erit significant tantũmodo heredẽ scriptum z tñ sub illis verbis compreenditur ille qui venit ex tacita voluntate defuncti: z nõ est scriptus expresse: vt in. l. si in testamento confirmatur ista opi. in. l. si in testamento. in principio in vltimo responso ipsius infra si quis omissa causa testa. vbi in ratione litere. z etiam colligitur clare ex glo. approbatur quod ista verba quisquis mihi ex. ℣. scriptis heres erit haberent locum in eo qui haberetur pro scripto heredeadeunte dummodo ratio per quam inducitur fictio heredis tis esset eadem in casu de quo agitur ita quod ad illum casum extenderetur fictio: et ad materiam istam vide quod singulariter ponit Cy. z Bald. in. l. si quis cum testamentum nullum in principio. C. de iure codicillo. vbi dicit quod per ista verba quisquis mihi heres erit inducitur repetitio a venientibus ab intestato et clausula codicillaris quando in testamento non esset scriptus nisi vnus heres: quia cum istud distributium distribuat inter plures. ista locutio non posset verificari ex testamento dũtaxat in quo erat vnus solus institutus sicut dicimus in simili in. l. fi. ff. ad trebel. z quod ibi per Bart. Secundo scias quod. d. Anto. de but. in. c. trãslato. extra de constituti. dixit qõ instrumentũ ex forma statuti nisi q̃ habet executionẽ parata in eo qõ tacite supletur in instrumento: z non est in eo expressum quod vtrum sit verum patet ex his que dixim⁹. ℣. in. l. cũ filio. z. l. si in testamẽto. ℣. eo.

to. ℣. eo. sequitur. l. si pater.

Summarium.

1 ¶ Dictio preterea est implicatiua.
2 Verbum instituo capitur qñq; pro substituo.
3 Quemadmodum filius institutus est sup heres patri suo ita etiã heres fratris cui fuit pupilla. substitutus.
4 Filius ad hoc vt sit suus z necessarius fratri ex substitutione non est necesse qõ sit suus z necessarius etiam patri. dummodo possit eũ facere sibi suum z necessariũ si vult.
5 Cum due hereditates sunt simul connexe non potest vna acceptari z altera repudiari.
6 Cum hereditas est adita per here⁹ lẽ iã nõ dñr due hereditates.
7 Datio coheredis extranei tollit existentiam sui heredis in dependentibus ex testamento.
8 Exheredatio in filio tollit fuitatem.
9 Possunt in eodem actu due specialitates que oriũtur ex diuersis respectibus concurrere.
10 Substitutio ỹ inutilis que nullam anfert vtilitatem.
11 Per dictionem implicatiuam inducitur tacita substitutio vulgaris in parte alterius instituti.

a ¶ Jpater. Si plures substituũtur simul vno nomine appellatiuo: z vnus nominatim cũ eis diuiditur hereditas in duos semisses: z spes substitutionis pupilla. non transit ad heredem substituti. boc dicit. ¶ Not. primo ibi z tene vnũ preterea q̃ 1
b ista dictio preterea[b] est dictio implicatiua ac si diceret tex: z vltra 2
c alios sicut z dictio pter[c] aliqñ ponit implicatiue: vt tradit i. l. j. ff. de pig. ac. a qua ista dictio descẽdit. ¶ Scõo no. ibi heredẽ instituit etc. qõ verbũ instituo capit aliqñ ꝓ substituo sicut expo 3
nit hic gl. z in. l. gall⁹. in pn. ℣. de lib. z post. ¶ Tertio no. in. l. lz si plures. i pn. i per. nec qcquã etc. ex illa vniuersali negatiua qõ qñ substitut⁹ pupilla. mozit viuo pupillo ex persona ipsi⁹ substitutio pupilla. nullũ põt bre effectũ. ex hoc infert hic manifeste decidi qõ spes pupillaris substitõis nõ trãsmittit ad pupillariter substitutũ cõtra ea q̃ dixit gl. in. l. q babebat. j. codẽ. nã si trãsmitteret ista oratio vniuersalis negatiua cẽt falsa: qõ semp tene mẽ ti. ¶ In gl. posita sup verbo semis ibi sed cõtra. d. l. lucius etc. glo. ibi ponit plures solutiones: que diuinãt ad tex. ponit tñ quam Bar. bic approbat ꝓ vera z eã aliqualiter declarat Bald. in. l. si. C. de insti. dicens qõ ifi fit ibi diuisio in virile: qz testator videt plus dilexisse familiã volendo qõ prediũ relictũ remaneret in familiam quã psone spãliter denominatam que nõ erat de familia vt dicit ibi gl. vnde non esset cõueniens qõ minus dilect⁹ haberet maiorem portionẽ habito respectu ad singulos de familia vel equalem habito respectu ad totam familiam: sed ista solu. videtur esse contra verba litere: ỹ ex eñ ibi qõ testator ꝓcepit ne p̃diũ relictũ exiret familia: q̃ verba vident significare qõ etiaz ipsa alũna specialiter noiata erat de familia. alias prediũ immediate pro parte ipsius exisset de familia. preterea hoc bene reperitur in iure qõ prehonoratus in institutione videt prehonoratus in substitutione: vt in. ℣. hec verba. ℣. ꝓxima. z in. l. j. C. de instituta. z substitu. sed cõtra qõ prehonoratus in substitutione contra proprietatẽ verborum vocet ad maiorem partem in institutione hoc nõ reperit in iure cautũ. vnde potest dici z melius quantum ad illum tex. qõ illa alumna erat de familia: z qz legatum ibi fiebat principaliter propter hanc qualitatem. i. illius qui erant de familia cum ista qualitas inesset equaliter tam speciali ter nominato quã alijs equaliter videntur inuitati ad legatum alias non video quomodo voluntas testatoris esset manifesta potest tamẽ defendi solutio communis quod illa verba qõ predium non esset de familia intelligantur post quã illi de familia vocabuntur ad fideicom. in parte ipsius alumne expresse nominata. ¶ In ea. glo. ibi itez contra. C. eo. l. fi. lo. hic posite: z in cõtrario cõiter diuinant ad istũ tex. z illũ z dãnant per doct. vnde qdã dixerũt quos refert hic Bar. qõ in tex. nostro ideo expresse nominatus vocatur ad vnam dimidiam quia dispositio erat geminata: hoc est heredes z noiat⁹ spãliter vocabãtur in diuersis ofonibus ita loquitur tex. i. l. titi⁹ fundi. z in. l. liber bõ. ℣. titi⁹. z. ti. pxi. fed qñ nominat⁹ expresse vocarẽt in vna ofone cũ his q ℣. ti. pxi. fed qñ nominat⁹ expresse vocarẽt in vna ofone cũ his q ℣. vocantur per nomẽ appellatiuum tunc fieret diuisio in viriles z põt esse rõ diuersitatis: qz vnica dispõ magis interpretat vnifor miter i bis q in ea cõtinent quã diuersa ofo sen dispositio: vt pa tet in. l. his q in ea cõtinent quã diuersa ofo sen dispositio: vt pa 4
tet in. l. seya. z ibi per Barto. ff. de fun. instru. z in. l. si legatarius in fi. de lega. iij. et licet Barto. dicat qõ ista solu. est contra hunc tex. ad hoc posset dici quod hic iurisconsultus loquendo in tertia persona nõ refert formam dispõnis: sed effectũ sicut facit imperator: expresse in. l. fi. circa pn. C. de institu. et tamen ista solunõ placet qz est cõtra tex. expresse in. l. si qs titio in primo et secundo rnlo. ff. de vsufru. accrescendo vbi patet qõ heredes inuitati cũ alio vel alijs quorum noia fuerunt expressa in eadẽ oratione vocant oẽs advnã partẽ: z idẽ ꝓbat in. l. inter dñs. in pn. ℣. ti. pxi. vbi est bonus casus: vñ ponit sol. cõis quã etiã approbat Bald. in. l. fi. prealligata. qõ ibi vocant in viriles ppter distributiuũ qz qs positi in. d. l. fi. sed ℣ istã soln. arg. Bar. qz ex quo ibi fuerunt vocati heredes sub noĩe appellatiuo deberẽt vocari ꝓ heredita rijs portionibus inter se vt in fi. tex. nostri. z in. ℣. hec verba. ℣. j. pxi. z. l. qui cũ plures. vbi est bonus casus. j. eo. sed tex. in. l. fi. dicit simplr qõ vocãtur in viriles. ergo vf qõ illa lra nõ ꝓcedat ipse soluit qõ ibi bẽdes vocãtur inter se ꝓ bẽditarijs portionib⁹: sed ideo dñr vocari in viriles: q; portio virilis erat idẽ cũ portione bẽditaria qñ in prio gradu bẽdes erant equaliter instituti que solu. displicet duplici rõne. primo qz diuinat ad tex. manifeste qz nõ ỹ in pn. lre qõ bẽdes essent equalr vel inequaliter instituti: vñ ita põt intelligi. l. illa in vno casu sicut i alio. preterea hoc bene reperitur in iure qõ prehonoratus in institutione videt prehonoratus in substitutione: vt in. ℣. hec verba. ℣. ꝓxima. z in. l. j. C. de instituta. z substitu. sed cõtra qõ prehonoratus in substitutione contra proprietatẽ verborum vocet ad maiorem partem in institutione hoc nõ reperit in iure cautũ. vnde potest dici z melius quantum ad illum tex. qõ illa alumna erat de familia: z qz legatum ibi fiebat principaliter propter hanc qualitatem. i. illius qui erant de familia cum ista qualitas inesset equaliter tam speciali ter nominato quã alijs equaliter videntur inuitati ad legatum alias non video quomodo voluntas testatoris esset manifesta potest tamẽ defendi solutio communis quod illa verba qõ prevocabuntur ad fideicom. in parte ipsius alumne expresse nominata. ¶ In ea. glo. ibi itez contra. C. eo. l. fi. lo. hic posite: z in cõtrario cõiter diuinant ad istũ tex. z illũ z dãnant per doct. vnde qdã dixerũt quos refert hic Bar. qõ in tex. nostro ideo expresse nominatus vocatur ad vnam dimidiam quia dispositio erat geminata: hoc est heredes z noiat⁹ spãliter vocabãtur in diuersis ofonibus ita loquitur tex. i. l. titi⁹ fundi. z in. l. liber bõ. ℣. titi⁹. z. ti. pxi. fed qñ nominat⁹ expresse vocarẽt in vna ofone cũ his q ℣. vocantur per nomẽ appellatiuum tunc fieret diuisio in viriles z põt esse rõ diuersitatis: qz vnica dispõ magis interpretat vniformiter quilibet ad partem suam nominatus in vna parte idest in dimidia et heredes simul ad vnam aliam partem: vnde dispositio non est omnino vniformis i casu. l. nostre. z ideo nõ est mirũ si quelibet persona attẽdit de per se sed in. l. fi. omnes vocabãtur vniformiter ad ptes distin ctas z ista est elegans so. z menti tenenda: sed contra so. cõmunẽ vltra ꝑdicta arguo sic quando relatiuũ quis vel qui in nũero plurali vel singulari refert se ad aliquod genus, precedens vel nomẽ cõe quod cõtinet plura tunc tale relatiuũ ponitur distributiue: c vt est casus in. l. si ita fuerit. ff. de reb. dub. z in. l. libertus quos in prin. ff. de ali. z cib. leg. ita declarat Bar. no. vbi omnino vide in l. demonstratio. in prin. in. ij. col. ff. de cõdi. z demon. z tetigit aliquid sed non ita perfecte in. l. j. ff. c. sed hic fuit positum relatiuũ post nomen heredẽ quod nomen appellatiuũ continet plures heredes z potest continere: ergo ponitur distributiue: vt dixit Jaco. de are. ergo nulla est differentia inter istũ casum z. l. fi. quo ad vim verborũ z sic videtur destrui so. cõis sed ad hoc est rñden dum defendendo opi. cõem qõ illa doctrina Bar. z iura alleg. ꝓ eũ loquũtur quando relatiuũ qõ sequitur apponit ꝓ genus vel nomen appellatiuũ qõ cõtinet ad limitationẽ ipsius gñis vl'no minis appellatiui: tũc eñ ponitur distributiue qõ pz qz restringit genus precedẽs: z distribuit effectũ dispositionis in quosdã de genere: sed qñ relatio fit ad genus precedens vel nomẽ appellatiuũ cõe ad repetendũ ipsum genus in alia dispositione nõ ad limitandũ: tunc stat relatiue z nõ distributiue qõ pz: z quia ℣ ba d de sui natura verificantur in quolibet contento in genere. [a] Sequitur. ℣. quos possum. l. sed si plures.

Quos possum. Heres necessarius testatoris est etiam necessarius filio impube- 3
ri testatoris. hoc dicit. Secũda ibi: quamuis. ¶ Tertio. secundum Barto. bic q; sicut filius institutus est suus heres patri suo ita etiã est heres fratri cui fuit pupilla. substitut⁹ z ex hoc sequitur qõ ita trãsmittit hereditatẽ paternã sicut fraternã ex capite suitatis qõ est multum no. fm Bar. z Ang. ex hoc etiã sequitur qui dã singularis effectus qõ hereditas fratris impuberis cui frater succedit ab intestato trãsmittitur ad substitutũ pupillariter ipi fratri succedendo: qz testator videtur obmisisse substitutionem pupillarẽ quo ad primũ fratrẽ quem credit secũdũ ei ab intestata successurũ: vnde si pater spẽ testatoris secũdus nõ potuit succedere impeditus forte morte repentina transmittit hereditatẽ ad substitutum suum quia si testator substituisset eum expresse transmitteret tanq̃ suũ virtute substitutionis: ita ꝓbat tex. singularis fm intellectũ Ang. quẽ videtur approbare Jo. de imo. in. l. qui duos. j. e. ¶ Scõo no. ibi ex verbo possum fm Barto. 4
bic qõ ad hoc vt filius sit suus z necessarius fratri ex substitutione non est necesse qõ sit suus z necessarius etiã pri: dũmodo possit eũ facere sibi suum z necessariũ si vult. ex hoc infert Bar. in. ℣. nfo. qõ lz filio instituto sit dat⁹ substitut⁹ vulgaris z ꝓ hoc in hereditate paterna definat esse su⁹: poterit tñ si substituat pupillo ipsi fieri suus et necessarius. Ang. aũt nõ hic fed in. l. iij. ℣. aperture. ℣. de bere. inst. videtur ponere quãdã singularẽ z nouã do-

a ¶ Sipf. Qz text. iste facit ad multa bic ꝓ doc. iducta z relata ꝓ do. Jaso. may. iõ vide eũ i. j. co. Bene. Va.

b ¶ Preterea. de hac dictione adde q̃ hñr ꝓ fel. in. c. lras i fi. est de ꝑsum. Bene. Va.

c ¶ Preter. de hac dictione adde q̃ hñr ꝓ fel. in. c. lras i fi. est de ꝑsum. Bene. Va.

d ¶ In gñe. Et ista est ℣a sol. quã ẽt tz z firmat. d. Jaso. may in hoc referẽdo are. z nõ relatiuo qsvl q. vide oino ꝓ d. ias. may. i. l. j. in prin. C. de de fũma tri. et fide cath. in. fi z. iij. colũ. vbi ponit regulã cũ fallentijs. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

etriná ad intellectū istius. ℌ. dicit eñ qđ ꝛ̄ datio substituti ꝓ̄ vulgaris nō tollat existentiā suitatis ꝑ̄m eū: ꝓ̄out ipse tenuit in. l. papinianus. ℌ. quonia aūt quarta. ff. de inoff. test. tū si filio pupillariter substituto datur substitutus vulgaris qz tollitur necessitas per dationē substituti: illius ite nō poterit trāsmittere here ditatē nō aditā⁊ hoc sequit ibi Jo. de imo. que verba significāt hic qđ filꝰ substitutus patri est necessarius heres fratri: sed non suus. ⁊ ideo sublata necessitate nihil remanet ꝑpter qđ heredi tas sit filꝰ ibi q̄sita ipso inre. ⁊ per 2ns nō trāsmittit in ꝛ̄tas iuris in filio aut respectu hereditatis pfne ipse vult qđ suitas possit separi a necessitate ⁊ sic qđ filꝰ trāsmittat ex capite suitatis etiā si ꝛ̄ substitutū vulgarē. Bar. aūt q nō sepat necessitatē a suitate qm̄ nō vult aliquē esse suū: nisi sit necessariꝰ ꝑsupponit filiū equa liter ⁊ eodē mō esse suū: frater cū est pupillariter substitutꝰ ⁊ pa tri cū est substitutū: vñ vtroq; casu aut est suus ⁊ necessarius aut si nō est necessariꝰ in neutro casu et suꝰ: qs aūt verꝫ dicat ꝑdet abilla subtili. q. quā tetigi in. l. si filiꝰ heres. ff. de lib. ⁊ posth. vtrū possit dari suitas sine necessitate. de q̄ dic vt ibi segt. ℌ. filio. b. d.

Filio impuberi. Hereditas pfis ⁊ filij vnita nō

5

a ¶ Repudia ri. Circa mate riā cōeꝛoū viō aligd per Fel. i. c. signifi cauerūt. ō ex cep. in. v. col. ⁊ qō ibi dixi in apo. ⁊ p. d. Ja so. hic. Be. va.

b ¶ Unita. Cō trariū vꝫ tene re Dy. i. l. vgo ri. ℌ. vꝫ ori. de leg. iij. ⁊ Bal. in ti. de pa. cō stā. ℌ. nos ro manoꝝ. ij. col. ℵ. quid aūt si quōdā. vbi qō priuilegia cō cessa cinitatis villis nō extē dūt ad villas postea acqui sitas. sed vide Jo. an. i addi. ſpe. ſup rub. ō treug. ⁊ pa. p q. ver. quo ad scōaz pte. ⁊ oi no. d. Alex. ō imo. in cons. 7 cixxvij. ij. par. Bene. va.

c ¶ Cōtrariū. Vide hic do. Jaſo. may. in pn. ij. col. vbi ōt qō est oino tenenda opi. bar. q̄ est cōis lz are. subtil⁹ reprehendat Bart. qz forte falſe mouet. ⁊ rñdit ad arg. are. put ibi vi de. Be. va.

d ¶ Actu. Se cus dic vt per fel. i. c. at si cle rici. in. ℌ. de adnl. de iu. in vij. colū. circa med. et qō ibi dixi in apoſt. Bene. Va.

istā cōclusionē facit rō qz ex quo hereditas patris fuit vnita per additionē filij: et sic ex onabus cōstituta est vna hereditas si sub stitut⁹ posset petere restitutionē in integrū: sequeret qđ aduer sus vnā hereditatē que defertur sibi ex vno testāmēto. ſ. ex testō paterno ipse posset restitui vt ex vno testāmēto ꝭ vna hereditate ipse posset succedere ꝓ̄ parte: ⁊ ꝓ̄ parte nōq̄ nō est admitte tēdū qz etiā minoꝝ nō posset impetrare hanc restitutionē vt suc cederet ꝓ̄ parte ⁊ ꝓ̄ parte non: qz regula est in oppositū in. l. neminem. de leg. ij. ⁊ in. l. j. ſ. de acqui. here. ergo multomin⁹ hoc dz cōcedi substituto qui est heres pupilli: vt. l. qō si minoꝝ. ſ. ſce nola in fi. ff. de mino. etiā ex beneficio cōpetēte ex persona pupilli. vñ ista cōclusio nō relinquit dubia. nō tñ auderē firmare cōtra

c rium ‘ ꝑpter cōez sententiā: vides tñ satis clare qđ illa rō que ꝓ̄ hibet substitutum hic petere restitutionem non habet locum in ipso minore si ipse peteret qz ipse per restitutionē nō repudia uit vnā hereditatē in parte sed totū. Sequitur. ℌ. ex asse. h. d.

Si ex asse. Substitut⁹ filio exheredato nō potest suc cedere ex tabulis pupillaribus si repudiet

8 hereditatē paternā in qua solus fuit institut⁹. hoc dicit. ſcda est ibi: nec eñ. ¶ †No. primo qđ exheredatio in filio tollit suitatē qđ pz: qz si filius exheredatus nō desineret esse suus nō esset ne cesse adiri hereditatē ex paterno: qm̄ suitas filij ꝛ̄firmaret tabu las pupillares: vt. l. si filius qui patri. j. eo. cū ergo sit necesse per hoc pz qđ filius exheredatus nō est suus. qđ intellige quousq; te stamētū nō rescindit per q̄relā: nā postea reuiuiscit suitas: ⁊ idē si exheredatio irritet: qz hereditas nō sit adita: reducit tū tūc res ad cām intestati. ꝓ̄ primo vide tex. ⁊ qō ibi per Alno. in. l. papi nianus. ℌ. si ex cā. ff. de inoffi. testa. ꝓ̄ scōo vide tex. in. l. filio. ℌ. ſ. cū exheredatio. j. de ſtratab. ⁊ ad materiā vide tex. in. l. qui in aliena. ℌ. interdū. j. de acqui. here. ⁊ in. l. j. ſ. fciendū. ⁊ ibi ꝓ̄ Bar.

☞ j. de suis ⁊ legiti. ¶ †Scōo no. qđ here de extraneo instituto nō ꝛ̄firmant tab. pup. facte filio exheredato nisi sit adita hereditas ex testō paterno. idē fensit hic Ang. sub dubio forte si sit institu tus heres suus quasi in odiū exheredationis hoc sit inductū: et iniurie illate filio arg. l. cū quidā. C. de leg. sed ista ꝛ̄tio dicit Jo. de imo. est ꝛ̄tra casum exp̄ssum ꝛ̄ de quo forte fuit oblitus in. l. fi lius qui paterna. j. de acqui. here. Sequitur. ℌ. in arrogato.

In arrogato. Substitut⁹ pupillariter succedit in omnibus bonis pupilli nisi sit

9 substitutus a milite qui voluit rñ succedi in bonis suis: ⁊ pater arrogator ꝓ̄ponit substituere pupillo in legitima sua dūtaxat: ⁊ in his que sine cōtēplatione fuerūt filio donata. h. d. ſcda est ibi: nisi. tertia ibi: in arrogator: quarta ibi: sceuola tū. vltima ibi: ego

☞ etiā ⁊c. ¶ †No. primo ibi ad substitutū qđ qua rōne substitut⁹ succedit in bonis testatoris eadē in bonis pupilli vi cuiꝰ venī tibus. ex hoc infert hic Bal. ⁊ Ang. qđ substitutus pupillariter expresse p̄fertur matri etiā in bonis que p̄ouenerunt pupillo ex latere paterno. i. ad ꝛ̄sanguineos ex latere matris: ⁊ hoc ꝓ̄

9 bat ista litera que indistincte dicit id qđ dixi. ¶ †Scōo not. qđ qua rōne miles in hereditate sua pōt decedere ꝓ̄ parte testa tus: ⁊ ꝓ̄ parte intestatus: eadē ratione pōt inducere qđ pupil lus cui substituit pupillariter decedat ꝓ̄ parte testatus: ⁊ ꝓ̄ parte intestatus. ex quo colligē qđ due specialitates que oriunt

d ex dinersis respectibus pñt ꝛ̄currere in eodē actu. ⁊ nā qđ possit facere testū alteri hoc cōperit militi: qz pf: sed qđ pupillus de cedat ꝓ̄ parte testatus: ⁊ ꝓ̄ parte intestat⁹ hoc cōpetit ei: qz miles: ⁊ ita cōcludit Bart. in. l. si is qui ꝓ̄ emptore. ff. de vſuca. qđ due fictiōes ex diuersis causis pñt concurrere simul. ¶ Ter tio no. qđ pater pōt substituere filio pupillariter in legitima: et istud etiā est verum in patre naturali: vt. i. ex tribus. C. de inoff. test. et in. c. si pater. de testa. li. vj. vtrum aūt possit ei substituere per fideicō. vel heredibus eius fuit dictū in. l. j. in fi. ℌ. e. vbi Bar. tangit. ¶ Quarto no. qđ donatū filio cōtēplatione patris cense tur esse p̄fectitiū concordat text. in. l. p̄fectitiā in princip. ff. de iure do. ⁊ in. l. dedit dotem. ⁊ ibi per Bar. ℌ. de colla. bono. p̄e sumitur autem datum contēplatione patris si amicus vel cōlan guineus donauit: ⁊ aduerte qz ex isto tex. non requiritur qđ hoc p̄sumat qđ donans faciat mētionē cōsanguinitatis vel amici tie cuius cōtrariū voluit hic Alnge. vt. j. dicā. ¶ Ultimo ar. istꝰ litere dicit hic Bal. qđ sicut pater arrogator nō pōt substituere nisi in bonis ꝓuenientibus a ſe: vt plene tradit in. l. fi arrogator. ℌ. de adopt. ne fiat p̄eiudiciū tacito vel expresso iudicio patris naturalis ita arguendo de patre ad magistratū: qz patria et pa tres videnᵗ equiparari: imo patria est potior: vt. l. postliminiū. ℌ. filium. de captiuis. et. l. veluti. ff. de instit. ⁊ iure. dicendum erit qđ si per sententiam bona alicuius sunt confiscanda iudex qui dedit sententiam possit incorporare in suum fiscum dūtaxat bo na que sunt in suo territorio ne faciat p̄eiudiciū ꝛ̄ alteri p̄sidi in bonis que sunt in eius territorio de qua. q. dic vt plene scribit Bar. in. l. j. in vlti. q. C. de sum. trī. de quo ēt vide qđ singulariter ponit Jo. an. in ti. de accu. ℌ. j. in additiōe magna in ℵ. q incipit felicis Nicolai de matarel. ⁊c. ⁊ qđ ponūt docto. Aloder. in. l. ex

facto. ℌ. ſ. ſ. titu. p̄oxi. vide etiā qđ ponit Ant. de bu. in. c. po stulasti. extra de fo. cōpe. ¶ In glo. posita sup ℵbo milite. attē ta rōne assignata in glo. videret dicēdū qđ p̄ arrogator qui nō est miles nō posset substituere pupillo in bonis suis dūtaxat: ſ. ſed Bar. ibi dicit ⁊ moder. qđ ex alia rōne hoc pōt cōcedi vno inconueniēti necesse est aliqđ ⁊ aliud ꝛ̄cedere: cū igit. l. p̄miserit patri naturali adiūgi patrē arrogatorē ꝛ̄ns fuit ꝛ̄cedere forte

c qđ p̄ arrogator q habebat filiū i potestate possꝫ ei substituere pupillariter: ⁊ ne hoc ꝛ̄cederet cū iniuria patris naturalis ne cesse fuit induci vnū ſpāle ℨ regulas iuris qđ valeret subtō fa cta pupillo solū in bonis arrogatoris: ⁊ sic q̄ pupillus posset decedere p̄ pte testat⁹: ⁊ p̄ parte intestat⁹. ¶ In gl. posita sup ℵbo bificio ibi q̄ faciūt ℨ ſules ⁊c. glo. vꝫ hic sentire qđ dona acqrātur reipublicæ: ⁊ nō legatis q̄ cōtēplatiōe reipublice vide

a tur data. Bar. in. l. si is qui ꝓ̄ emptore. ff. de vſuca. Bart. q̄ etiā ad Joder. ibi approbāt vꝫ tenere q̄ dona nō sint re stituēda reipublice: lz p̄tineāt ad ꝓ̄atores p. l. cū multa. C. de bo. q̄ lib. vbi p̄batur ſm Bart. qđ p̄ncepꝫ q̄ donat p̄esu mitur donare cōtēplatione recipiētis. vñ p̄ietas ⁊ vſufruct⁹ q̄ queruñ p̄t. mihi nō plz ista inductio: lz bene dico ibi p̄ba ri qđ liberalitas principis acqrit filio in casu qō si fieret ab alio esset quesita patri: et hec ostendunt ℵba lꝫ vñ dicit qō in reb⁹ taliter donatis nō acquirit p̄prietas p̄t nec vſufructus ꝑpter culmē dignitatis impialis: ⁊ sic pat intelligi qđ in vno ex illis casib⁹ vꝫ q̄ denegat acqsitio p̄prietat⁹ si donatio fuisset fc̄tā ab alio p̄nctas acgreret p̄t: hoc aūt nō esset nisi q̄n esset facta cōtēplatione p̄tis de iure nouissimo: concedo tñ in donatione

d p̄cipis qō eadē rō ne nō ꝛ̄ acqri reipublice: lz sit fc̄a cōtēpla tiōe reipublice: q; vꝫ eē eadē: lz hoc nō eēt admittēdū i alio p̄ci pe ſperiori: qz rō teneret p̄ oia locū ſupmi p̄cipis: qz illō statuit ibi pp eminētiā impatozie maiestat⁹. Scōo adducit bar. ⁊ in l. vnus. ff. de bonis dānā. vbi pbat qđ talia munera ℨ ſueuerūt dari legatis: ℨ hoc nō vꝫget: qz ex quo ista sit cōsuetudo: aliud tñ requirit vcz qđ ℨ ſuetū sit ista munera esse legator⁹: ⁊ nō rei publice. ℙ̄eterea pōt dici in casu nostro qđ due qualitates cō currāt ad causam immediatā doni. i. respectu reipublice lega torū: ⁊ industria vel qualitas ipsoꝝ legator⁹ vñ videret qđ de beret attēdi causa fauozabilior: sicut dicit in. l. si ita scriptū. in princi. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊ in. l. ℌ. in p̄in. ff. de verbo. oblig. fa uozabilioꝝ aūt videt esse cā reipublice ꝑ̄ priuati: vt in auc. res que in fi. C. cōia delegatis. ergo ad rēpublicā viderenᵗ pertine re: mihi plz distinctio Ange. cū aliqua additione quā ipse po nit hic: vt distinguat qualitas doni ſm eū adde vltra ipsum: ⁊ quātitas. nā si donatur aliqđ legatis qō magis cōueniat eoꝝ reipublice ꝑ̄ ipsis vel ex qualitate doni exēplū si lega. Florētī noꝝ donaret leo vel si attēta qualitate oratoꝝ quātitas doni esset nimiū excessiua videret pot⁹ donatū reipu. tunc ꝓ̄ ista cōclusione adduco tibi tex. no. in. l. si ꝓ̄oxi in p̄in. la. ℌ. ff. de au

☞ ro⁊ arg. leg. ¶ † quē tez. Bar dicit ibi notabiliter qō si pater le gat filio suos libꝰ os iuris intelligat legasse libꝰ os iuris cano nici dūtaxat si ſolū de iure canonico studeret. facit tex. in. l. ple num. ℌ. ⁊ qui si. ff. de vſu ⁊ habitatione. ⁊ ista distinctiō est mul tum rōnabilis: nūquid autē cōtra si orator⁹ patitur dānū cau sa legatiōis. verbi gratia: qz derobatus in itinere teneatur res

b publica emēdare tale dānū⁹: vide Bart. qui not. hoc declarat in. l. si seruus. ℌ. qō vero. ff. de fur. Tractat etiā Bar. hic de cau sa mediata ⁊ immediata: cuius dictis adde qō licet causa media ta cohereat ꝓ̄ximo ita qō nulla sit media inter ipsas non ta men hec causa mediata accipietur vt prima vt colligitur sa tis euidēter ex. l. p̄cipiens. ff. de neg. gest. ⁊ ex. l. metū. ℌ. ſed lz. ff. q̄ me causa. ⁊ vtrobiq; p Bar. vñ ista causa: vt. j. dicā nō appel latur p̄xie causa: sed occasio: ⁊ re vera hoc est de mente lꝫ e in. l. lege cēſo. iuxta fin. ff. de verbo. ſig. lz Bar. allegat eā ꝓ̄ se in. l. ambitiosa. vbi no. loquit. ff. de decretis ab ordi. faci. nō obstat tex. i. l. si vꝫoi. ff. de auro ⁊ arg. leg. qz ibi vestes empte p̄ ancil lis nō veniūt tāq̄ parata mediate ad vſum vꝫoris. ⁊ vt legatū principaliter p̄ se factū: sed veniūt accessoꝝie ad ipsas ancillas que erāt parate vꝫoris causa: legauerat enī ibi testator⁹ quicqd vꝫoris causa paratū erat. cōstat aūt qō ad legatū principalis, vt. l. cre factū veniūtᵉ⁹ accessoꝝia tāq̄ pars legati principalis, vt. l. cre ditor. ℌ. ſi. de lib. lega. ⁊ bñ facit tex. in. l. j. ℌ. q̄ depositi. ff. depoſi ti. nō solū aūt nō attēdit cā mediata q̄ nō ītēdit a disponēte tāq̄ cū fit dispositio: lz etiā cā mediata q̄ ītenderet a disponēte tāq̄ causa cause immediate: vñ lz p̄curator⁹ emat: qz sibi fuit māda tum: cā tñ acqsitionis immediata est emptio: ⁊ qz illa cā q̄ꝫ a curator. ff. de actio. empt. ⁊ ista sunt elegātia ℵba Bal. in ista materia in. c. imperialē. ℌ. insup. de p̄hibita feu. alie. p Fede. cā aūt mediata sine p̄pinqua p̄xime siue multū remota ōz poti⁹ occasio q̄ cāsitelligo qñ nō cōsiderat in ītētiōe disponētis actū: vñ si statutū facit mētionē de occasiōe vel ℵba instrumēti bene cōpreh̄ēdetur quelibet causa quātūcūq; remota: ita singulari

ter determinat Joan. an. in ti. de vſu. in. ℌ. sequit. in additione magna: referēs dicta Hoſ. in quadā disputatione. ita cōcludit a etiā Ang. cōſi. lxij. allegat. l. manifestissimi. ℌ. sed cū in fecūdaz. C. de fur. ⁊ l. ſi. C. vt infra certū tp̄s. ⁊ est optimus tex. in. l. omni

☞ modo. ℌ. imputari. C. de inoffi. testa. ¶ †Scōo aduerte qz quan do bar. ponit exēplū de cā nō mltū remota nō vꝫ bñ exēplificā

c req̄m in exēplo suo videtur potius due cause ‘ simul iuncte q̄ faciūt vnā causaz immediatā: quarū quelibet de per se nō esset sufficiēs q̄ vna ꝓ̄ior ⁊ altera posterior: seu vna imediata ⁊ alia mediata: sicut dicit Bal. in. d. ℌ. in sup. de rabulis pupillaribus qz in ipsis cōcurrūt due qualitates immediate: ⁊ attēdit illa q̄ est fauozabilior: in dispositione: ⁊ t. l. papinianus. ℌ. sed nec im pube. ff. de inoffi. test. in. q. ergo Bar. haberem⁹ dicere qō attē deret qualitas etatis: qz sic dispositio esset p̄fectior: nā valeret ꝓ̄prie in p̄sona in qua fit sicut dicim⁹ in. l. cū multa. C. de bonis q̄ libe. qō qz beneficiū principis dz impetrari pleniſſime nō ac b quirat aliq̄ d filiū patri: ⁊ qz iste tex. dicit hic qō datū ab ami co vel ꝛsanguineo patris filio videt datū ipsi patri p̄ hoc infert Bar. ⁊ dicit se cōsuluisse de facto qō si cōsanguineo mariti do nant aliq̄ d ſpōse: qz videtur donare contēplatione mariti: ipsi maritoꝝ videt esse donatio: ⁊ per 2ns res sunt mariti ⁊ heredū eius: 2ns Jo. de imo. addit qō istud est verū si appareat maritū fuisse hui⁹ volūtatis: vt nollet illas donare vꝫori: si autē hoc nō apparet: tūc esset distinguēdū vtrū vꝫor p̄decederet viro ⁊ tūc res remanebūt viri: qz donatio nō est cōfirmata mortē: si aūt mari tus p̄decederet vꝫori: tūc res non possent repeti p heredes viri: qz donatio esset ꝛfirmata p mortē: mihi videt q̄ hic sit magn⁹

d error ª qz ⁊ Bar. ⁊ moder. in effectu volūt qō si donatio sit ſpō sē a cōsanguineis mariti vere sit facta marito ⁊ non ſponle per ipsos ꝛsanguineos: deinde videat facta a marito ſpōſe vel res donate a marito: videātur cōcesse a marito ad vſum ſpōſe: que verba sunt ꝛtra multas. ℌ. que simpliciter dicūt qđ donatio fa cta a ꝛsanguineo mariti vꝫori: ⁊ ecōtra a cōsanguineo vꝫoris marito valet in ꝛtinēti ⁊ acquirit dominiū illi cui fit donatio: ita ꝑbat exp̄sse. in. l. si cōstāte. ⁊. l. si te in vacuā. C. de dona. in ter virū ⁊ vꝫo. ⁊ in. l. ſi. ſ. socrui. hoc in pluriboꝰ exēplis ijs⁹. l. et maxime in primo qñ filius donat nouerce de peculio castrensi. ff. de do. inter virū ⁊ vꝫo. vñ tu restringunas illas. ll. ad casum qñ apparet exp̄sse q̄ cōsanguineus mariti donauit vꝫori cōtem platione vꝫoris ⁊ nō mariti: tu nō potes enadere illas. ll. ſi ista restrictio est manifestissima diuinatio: ⁊ ſō ista doctrina nō vꝫ vera: ⁊ ad istā. l. ⁊ similes respōdeo qō hic cōcurrūt duo ꝑter q̄ donatio vꝫ facta patri. primū est: qz fuit facta cōtēplatiōe ipsi⁹ scōm: qz ille cui fiebat erat p̄sona mediāte qua titulus ⁊ acqui sitio ex dispositione iuris poterat respicere immo respiciebat p̄sonā patris ex quo filius erat in potestate: sed vꝫor nō est ta

d lis respectu mariti lz essi per liberā p̄sonā posſit acquiri no bis dominiū ⁊ possessio si recipit noie nostro: vt. l. j. C. per quas p̄sō. no. acq. si tñ actus celebret p liberā p̄sonā noie suo ꝓ̄ prio tunc non acquiritur nobis: quia intētio acquirētis non videt esse ista: ⁊ per ista sit expeditus iste articulus. Sequitur ℌ. nemo in ſtitutus ⁊ sibi substitutus ⁊c.

Nemo institutus. tui nisi mutata causa: vel nisi substituat sibi ⁊ alteri. hoc dicit, Secunda est ibi ceterum.

10 Tertia ibi: siquidē. Quarta ibi qō si ita. ¶ †Not. primo qō sub stitutio q̄ nullā aufert vtilitatē est inutilis: ⁊ nō valet: vbicūq; gūt pōt afferre vtilitatē etiā si prima institutio sit simplex: tūc valeret: exēplū si institutio eēt grauata legatis q̄ nō essent repe tita substitutio. ita ꝑbat tex. ⁊ ibi ꝓ̄ Bar. in. l. j. ℌ. si ꝓponat. ff. si quis omiſ. causa testa. ⁊ de materia dicēt plenᵉ in. l. ſi. j. eod. ¶ Secūdo no. qō aliq̄s gradus capit ꝑ p̄sona ſuccedēte ex eo dē gradu ꝓ̄prie tñ accipit aliter: vt. l. iij. ℌ. filiꝰ. de libe. ⁊ posth.

11 ¶ †Tertio no. ⁊ semp tene mēti qō p dictionē implicatiuā in ducit tacita substitutio vulgaris in parte alteriⁿ⁹ institut⁹: ⁊ est e vnus modus inducēdi tacitā substōnem de quo ſpecifice nō fe ci mētionē in. l. j. ſ. ⁊. vnlt enī iste tex. qō p ista ℵba si seyus he res nō erit ſtichus etiā in pte sua sit heres videat facta substitu tio etiā ꝑte titiꝰ ⁊ adeūte: qz hic ponit dictio ⁊ q̄ est dictio im

e plicatiua ª: sicut etiā vt bene declarat glo. facit ad ea q̄ habenk

☞ in. l. gallus. ℌ. fozsitā. ℌ. ſ. de lib. ⁊ posth. ¶ †Ultimo no. qō p pter partē coheredis valet substitutio facta ſimpliciter in pte ꝓ̄pria. ⁊ est ratio: qz ad vtrāq; partē vocat substitutus simul ⁊ quodāmodo ex vna dispōne sicut dicimus in ſimili ſm mod. hic qō ꝛz emptio rei cōis ꝑ parte sua rōne alterius partis que emitur: vt. l. qō si vno. in fi. ff. de in diem adiect.

Si is qui heres. Capacitas vel inca pacitas substituti pu pillariter attēditur tēpore mortis pupilli nō testa toris. hoc dicit. Secūda ibi cētra quoq; ⁊c. ¶ †No. primo qō quātū ad capacitatē vel incapacitatē substituti pu pilla. substitutio absolute ꝛsiderat vt testū filij. lz ergo quo ad

¶ C. ℌ. et q. Et ibi ad hoc vi de Alexā. de imo. ⁊ Bar. ⁊ alex. j. l. iocū. ℨ. p socio. et Jo. de p̄a. in l. q. p̄pio. ℌ. p curator. ff. de pcu. eſlo. i. l. ſi ſeruꝰ. ff. devſu fruct. Bene. va.

¶ Dānū. vide ad hoc ꝛsilij collegij Pa duani icip. fa ctū tale p̄ do minos prio res. ⁊ oīno. d. alex. de imo. i d. ℌ. qō ℵbo. al leg. hic p are. Bene. va.

¶ Vne cause. adde q̄ solus are. in hoc re p̄hēdit bar. sed dicit p. d. Jaſ. may. hic in. ℌ. ad substi tutos. i. ij. col. ℵ. iij. aduerte q alle. ozime hanc materiā declarātē bal. in. c. i. ℌ. ſup. in. iiij. col. de pac. iur. fir. in vſibus feud. Bene. Va.

¶ Error. vide hic ad fi. oīno d. Jaſo. may. q̄ post opin. are. hic ⁊ alias nōnullas di cit turiue esse tenēdā opin. Bar. p q̄ opi. refert ita ꝛsu luisse. d. Ant. bu. in ꝛsli. suo cxxviij. incip. qz maioꝛ pars queritoꝛ in se cūdo dubio Bene. Va.

¶ Implicati ua. Adde bar to. i. l. tertia. ℌ. ſi duo. ff. ad carbonia. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

expugnādū testm̄ substitutio pupil. dicak mō testm̄ filij modo patris put est fauorabilius testm̄: tm̄ quātū ad inhabilitatem q̄ surgit ex capacitate vel incapacitate substituti etiā quo ad annullādā substitutionē attēdit pupilla. substitu. vt testm̄ filij ⁊ ratio est: q⁊ capacitas vel incapacitas cōsideraī respectu acq sitionis hereditatis. hereditas aūt in qua succedit substituꝰ pupillariter semp dicitur vniformiter hereditas filij: vt. l. ij. ff. prius. ff. eo. ⁊ insti. de pupil. substi. ff. j. doc. tm̄ declarādo istū ter. hic intelligūt q̄ capacitas huius substituti oz adesse tribus: sc̄z tpe quo pater facit testm̄: tpe mortis filij: ⁊ additionis hereditatis in. l. si alienū. ff. in extraneis. ff. ti. pri. ita tenet expresse hic Bar. ex qua doctrina colligit manifeste q̄ etiā in institutionibus cōditionalibꝰ sicut est substitutio q̄libet: vt fuit declaratū in. l. qui liberis. in prin. ff. eo. debēt attēdi illa tria tempora de quibus in. d. ff. in extraneis. de quo vide q̄ plenissime scripsi vltra oēs in. l. ij. in prin. in notabilib⁹. ⁊ etiā in glo. ff. eo.

¶ Scōo no. q⁹ incapacitas per quā quis phibēt a lucro est pena: vn̄ aliq̄n imponūt pēnā alicui q̄ sit intestabilis passiue propter crimē: vt. l. cū. l. ⁊. l. is cui. l. ff. de testa, Sequit. l. si filiꝰ. q. pri.

Summarium.

☞ Suitas cōfirmat pupillares tabulas non tamē legata rescicta in testamēto. ⁊ vide in nu. 7.

1 Mungd filius sit obligatꝰ onerib⁹ hereditarijs donec abstinet. Datio coheredis sui non tollit existentiam sui heredis etiam quo ad ea que pendent ex testamēto.

2 Determinatio vna nō determinat plura determinabilia vniformiter q̄ est diuersa ratio inter ea que determinantur.

3 In correlatiuis nō fit extensio vbi est diuersitas rōnis.

4 Dispositio respectu vnius persone potest esse odiosa ⁊ respectu alterius fauorabilis.

5 Filius qui patri. Suitas cōfirmat tabulas pupillares ⁊ operatur ad cōmodū filij: ⁊ filius p beneficiū pretoris abstineat ⁊ diuidit̄ur in tres partes In prima ponit thema: ⁊ decisio. i secūda ponitur pupiex obiectio cū respōsione. in tertia ibi: itaq; fit quedāillatio in precedētibus. ¶ †Isto. primo fm cōmunē intellectū qui tāgitur in principio prime glo. q̄ suitas cōfirmat tab. pupillares non tamē cōfirmat legata relicta in testamēto nisi fit legatū libertatis: vt. l. generaliter. ff. sed ⁊ si quis. ff. de fideicō. liber. q̄ autē nō cōfirmet alia legata patet expresse in. l. j. in fin. j. vt in pol. lega. ⁊ q⁊ legata ad pias causas equiparātur legato libertatis: ideo dicit hic Ange. q̄ etiā talia legata cōfirmabūtur a suita te. arg. eorū que habētur in. c. cū tibi. ⁊ in. c. cū esses. extra de testa. ⁊ q̄ no. j. l. p: ⁊ime. ff. de his que in testō delent. ex hoc infert hic Jo. de imo. q̄ ad intellectū. l. j. C. de sacrosan. eccle. q̄ si testamētus deficiat per additionē nō factā tm̄ relicta in eo ad pias causas valebūt si filiꝰ suus sit institutus: reperiūtur etiam tres casus in quib⁹ suitas post abstētionē operat̄ confirmationē fideicō. vniersalis etiā quo ad obligādū ipsum filiū: vt. l, ita tamen. q̄. si pater. ff. ad trebel. ⁊ est ratio: q⁊ filius qui abstinebat omnino poterat cogi ad adeūdū ⁊ restituēdū fideicō. vnde ista obligatio a qua nō desinit̄ p abstētionē nullū incōmodum sibi affert fm Bal. qui ita dicit ad itellectū illi⁹ litere in. l. si pater. ff. que in frau. creditorū. hoc aūt intelligit Ange. esse verū hic q̄ filiꝰ ipse viueret vel mozeret post mozā cōtractā in restituendo fideicō. vt. l. nō iustā. C. ad trebel. vbi aūt filiꝰ esset mortuus post abstentionē ⁊ ante mozā: tūc suitas nō cōfirmaret fideicō. q⁊ cū ista cōfirmatio sit odiosa nō oz extēdi vltra personā filij: si aūt filius nō abstinuisset ⁊ sic ex hūficio suitat̄ nō trāsmisisset hereditatē ad heredē suū: tūc qua rōne suitas viuēte filio confirmaret fideicō. ita etiā cōfirmabit post mortē: q⁊ cū heres filij posset cogi adire hereditatē: eadē ratio est vt suitas operet que erat in filio fm Jo. de imo. ¶ †Scōo no. ibi nō spōte suscepti liberare ⁊c. nā p istū text. videt̄ pbare q̄ donec filiꝰ abstinet est obligatus onerib⁹ hereditarijs: ⁊ pōt cōueniri. cōtrariū tamē tenet bar. in. l. necessarijs. j. de acqui. here. q⁊ cū filiꝰ sit debitor nisi abstinuerit ex quo in eūdem cōtrarie cōditionis resoluet eius obligatio interim donec pendet eūdem cōtrarie cōditionis sc̄z abstētio actualis nō potest̄ quenit̄ efficaciter: vt. l. si pecuniā: ⁊ q̄ ibi no. ff. si cert. pet. Et ergo obligatus ipso iure vt hic pbat: sed obstat exceptio rōnis premissa. Ange. autē hic dicit q̄ḍ verbū liberare ponitur hic impropie. i. nō obligare: ⁊ sic exponēdo filius interim nō esset obligatus ipso iure: sed Joā. de imo. sequitur sēam expositionē: ⁊ etiā Bal. hic. sed in. l. j. in vlti. q. C. cōia deleg. Bal. dicit expresse q̄s exceptio ista non immiscuit in bonis paternis est exceptio intētionis. i. que cōcludit agētē nō habere actionē ipso iure. Et ideo etiā si filiꝰ nihil excipiat nō oz sequi cōdēnatio iurta not. in. l. vbi pactū. C. de transac. ⁊ in. l. si titius. j. de verb. oblig. Et ⁊ Bar. in. l. necessarijs. dicat q̄ etiā si ipso iure filius sit obligatꝰ nihilominꝰ nō

6 ¶ Tpa Dec. a dic vt hic p. d. Jaso. may. in me. j. col. vbi dicit q̄ḍ Are. ⁊ Roder. minus bñ predicāt dcm̄ Bar. q⁊ bar. loquit de cōditione intrinseca: q̄ s finest tacite in subst̄one ēt si nō exprimat a testatore: ⁊c ista cōditio cū sit intrinseca non facit p se cōditionē. alleg. tex. in. d. l. q̄ lib. allega. hic p Are. vide eū. Bñ. pa.

1

2

3

4

5

6

a

b

c

cū opus q̄ filius excipiat: q⁊. l. ipsa inducit hāc inefficaciā obligationis ipso iure. hoc nō videt̄ bene dictū: q̄m credito⁹ qui perit suū a filio nō locupletat cū aliena iactura: nihil enim iucrat̄ si suū cōsequit̄: ergo quātus ex ipsa petitione ⁊ processu notorio cōstet iudici. si nō probat aliter immistio de exceptione cōpetēte filio: iudex tū nō videt̄ posse supplere iurta glo. no. quā ibi declarat Bart. in. l. si vnus. ff. pactus ne peteret. in verbo imponēdo. ff. de pac. Unde presupposito q̄ filius esset obligatus ipso iure: ver⁹ videret̄ esse q̄ exceptio deberet opponi cōtra creditores. ¶ Notabis tm̄ singulariter doctrinā Bart. in. d. l. necessarijs. per quā colligit q̄ q̄n pure obligato adūcitur conditio resolutiua obligatiōis in cōtrariū euētū a lege: tūc suspēditur obligatio pura sicut in cōtractib⁹ ⁊ sic equiparat dispositio legati magis cōtractui q̄ vltime volūtati in qua dispositio pure nō suspēdit: vt. l. pure. in prin. ff. de doli excep. Ex his infert hic Joā. de imo. se obtinuisse de facto q̄ si filius agit contra debitorē paternū anteq̄ se immisceat ⁊ postea pēdente iudicio soleniter se immiscuit q̄ḍ potest sequi cōdēnatoria: q⁊ filio cōpetebat actio ipso iure: vt pt⁊ ex predictis: ⁊ erat suspensum eiꝰ exercitiū: quo casu sat̄ est q̄ḍ suspēdio tollat pēdēte iudicio: vt. l. si aūt. ff. possidere: ⁊ q̄ ibi no. ff. de rei vēdi. ¶ Preterea etiā si actio nō cōpetisset a principio: q⁊ tū nūc incipit cōpetere ex causa de preterito ⁊ maxime q̄ retrotrahit cōualidat iudicii: vt. l. si rē. ff. de pigno. actio. ⁊. l. heres q̄n̄q̄. j. de acqr. here. ⁊ ita traditur in. l. nō pōt videri. ff. de iudi. per Bar. ⁊ alios. Nec aūt dicta oz intelligere q̄n ille qui agebat cōtra debitorē paternum erat talis p̄sona q̄ nō poterat simpliciter se immiscere: sed cum aliqua solēnitate al⁹ questio nō p̄cederet: q⁊ agēdo cōtra debitorē hereditariū tacite videret̄ agnoscere hereditatē fm Bal. in. l. j. C. ti vt se ab heredi. absti. et esī ille actus qui nō pōt fieri preter nomē ⁊ ius heredis: ergo inducit aditio: vt. l. p herede. j. de acqui. here. vtrū aūt cōpetat aliq̄ remediū filio q̄ nō pōt se abstinere ex forma statuti q̄ḍ non subeat onera hereditatis paterne vide q̄ḍ singulariter ponit Bald. in. l. secūda. C. que in fraudē credito. ⁊ in. l. dotis. C. de iur. dot. ¶ †Tertio not. q̄ḍ beneficiū abstinēdi est inductū nō in odiū filij: sed in fauorem. ⁊ ideo nō oz operari cōtrariū effectū: vt. l. q̄ḍ fauore. C. de. ll. q̄ḍ elegāter pbat hic. ¶ Quarto no. singulariter fm intellectum Ja. de are. q̄ḍ substituto exheredati pōt relinqui legatū q̄ tāsus substitutus fuit institutus a patre: ⁊ repudiauerit hereditatē paternā ⁊ est notabilis limitatio ad ea q̄ habent in. l. prius. C. de leg. ⁊ in. l. pe. de leg. i. ¶ †Ultimo no. q̄ḍ datio coheredis sui nō tollit existētiā sui heredis etiā quo ad ea que pendent ex testamēto secus est in datione coheredis extranei: vt. l. sed si plures. ff. filio. ff. eo. de quo plenī⁹ dicet in explanatione materie. Et ad ea q̄ dixim⁹. ff. in scōo not. circa intellectum. l. necessarijs. j. de acq. here. aduerte diligēter: q⁊ l. Bal. ⁊ Ange. in. l. posthu. ff. si. cū. l. seq. ff. de inoffi. test. simpliciter teneāt hāc sniam cōmunē vc̄z q̄ḍ filius sit ipso iure obligatus: sed obstat exceptio ante immissionē allegātes glo. in. l. si cū dotem. ff. solmatri. Ista tm̄ opi. vī mihi multū dubia: q⁊ q̄n precedit dispositio pura ⁊ sequitur cōditio resolutiua; tūc stat regula q̄ḍ effectus dispōnis pure interea nō intelligitur: vt. l. si ex duob⁹. ff. sed ⁊ marcellus. ff. de in diē adiect. ⁊. l. sub cōditione. in fi. ff. de assignādis libertis. Et ⁊. l. ille loquāt̄ur in cōtractibus: idem tamē vī esse in dispōne legali. ita decidit singulariter Bart. in. l. iulianus verū debitorē. in vlti. q. vbi allegat istas. ll. ff. de con di. inde. Confirmat̄ ista cōclusio fortiter per tex. in. l. ij. ff. qui fideicō. ff. ti. pri. ⁊ per ea q̄ not. glo. in. l. pater filio. ff. eo. vbi pbat̄ q̄ḍ seruus inspecto statu p̄senti tpe mortis heredis succedit heredi tanq̄ necessarius: ⁊ ista necessitas sit resolubilis in eūdem cōditionis apposite a testatore. idē pbat in text. iūcta glo. in. l. si seruū. in prin. ff. de acq. here. Nec dicas q̄ḍ ille. l. loquunt̄ in cōditione que nō est in potestate illi⁹ qui est necessarius. Ista in hoc nō vī esse differētia: immo fortiō oz operari effectū suū necessitas q̄n est quid imputet heredi necessario qui potuit se liberare a necessitate ⁊ nō fecit: q̄ḍ q̄n cōditio non est in potestate sua. arg. l. j. ff. qui sub cōdi. tione. ⁊ q̄ḍ ibi no. j. si quis ob. causa test. Preterea tex. insti. de here. qua. ⁊ diffe. ff. sed his dicit q̄ḍ si filius abstinet cōsequitur vt creditores paterni non possideāt bona sua: sed hic nō q⁊ecret̄ p abstētionē si cōperet quidē excipit ipso iure anteq̄ abstineret: sed impediret executio p exceptionē: ita q̄ḍ bona ei⁹ nō possent possideri. ergo satis clare datur intelligi q̄ḍ anteq̄ abstineat posset fieri executio. Nō ob. tex. l. j. C. si vt se ab here. absti. q⁊ ille text. nō loquit de p̄testatione. i. de abstētione ⁊ repudiatione: quasi sentiat: vt intelligāt hoc. q̄ḍ etiā anteq̄ filius se abstineat nō possit cōueniri: sed hoc vult in effectu q̄ḍ dummodo filiꝰ se nō immisceat q̄tualiter nō perdit beneficiū abstinēdi quātūcūq; steterit tacitus ⁊ silens; ⁊ nunq̄ fuerit p̄testatus q̄ḍ ipse intēdebat tacēdo se immiscere hereditati: sed q̄ non intendebat se immiscere hereditati simpliciter nihil gerēdo. Nō obstat text. in. l. nā nec

emācipatus

emācipatus in fi. de leg. j. vbi suus ⁊ necessariꝰ p beneficiū pretoris equiparat extraneo heredi instituto: ⁊c extraneꝰ nō posset cōueniri nisi adeat: vt. l. ex malefic⁹. ff. heres. ff. de actio. et obli. ergo idē vī dicēdū in suo ⁊ necessario. Illa ⁊c ille tex. valde bene faciat pro opi. doc. q̄ḍ equiparet heredi extraneo quo ad actū abstinēdi ⁊ repudiādi: vt idē operet abstētio in suo q̄ḍ repudiatio in extraneo: ⁊c nō quo ad statū medij tēporis anteq̄ abstineat. Non obstat rō quā assignat Bart. in. l. necessarijs: q⁊ q̄ḍ debitor pure promittit idē sub cōditiōe: ⁊ō suspendit prius exactio ⁊ obligatio pura quo ad exercitiū: q⁊ als frustratorie vī interposita obligatio cōditionalis: nā presumit q̄ḍ creditor expectata cōditione vellet cōse qui suū citius q̄ posset: sed q̄n precedit dispositio pura resolūta sub cōditione: tūc cōditio apposita multū potest operari: q⁊ etiā post executā obligationem purā si eueniat cōditio irritabit executio ⁊ retractabitur vt patet in. d. ff. sed ⁊ marcellus. ⁊ in. d. q̄ḍ fideicō. Sī autem obligationi pure additur cōditio p nouā pmissionē. hoc videtur cōtinere fauorē debitoris si. pmittit eidē qui als erat eius creditor. vt dixi nullus fauor resultaret quo ad debitorē si posset exigi in cōtinētia ⁊ p ista iste articulus reddit valde dubius ⁊ cogitādū p solutione nō reprehēdendo est cōis snia a qua de difficili est recedēdū. aliqui tū tenuerūt hoc quos refert glo. in. d. l. necessarijs. ⁊ ad materiā istā vide q̄ḍ no. fing Bal. in. c. j. circa prin. de. c. conradi. vbi dicit q̄ḍ pena que imponit heredi negligēti aliquid facere nō ⁊ locū in filio ante immistionē bene facit: q̄ḍ ipse idē nota. in. l. necessarios. in prin. j. ad fille. ⁊ adue te ad questionē quā posuit Jo. de imo. ⁊ ipse expresse presupponit q̄ḍ filius qui agebat nō poterat agnoscere hereditatem solā. ¶ In glo. j. ibi nō p immistionē vel additionē ⁊c Bto. ista in hoc principio tāgit vnā principalē lect. ⁊ solutionē q̄ḍ ad l. sed si plures. ff. sed filio. ⁊. ff. ex asse. ff. eo. dicit esī q̄ḍ hic filiꝰ nō immiscuit se hereditati paterne: et postea abstinuit ex beneficio pretoris. de quo in. l. necessarijs. j. de acqui. here. ⁊ fm hunc intellectū est dicēdū ad iura cōtraria q̄ḍ suitas cōfirmat tabulas pupillares. in. l. filius qui se paterna. ⁊. l. inlianus. j. de acq. here. ⁊ hec lectura cōiter approbat. Sed cōtra ipsum arguunt quidā quos refert hic Jo. de imo. q⁊ tex. presupponit q̄ḍ iste filius fuit heres patri ⁊ fratri: fratri aūt fuit heres ⁊ effectu ⁊ im 4 positā in. l. tiā hoc iure. ff. eo. ⁊ in. l. quāuis. C. de impube. †⁊ ad hoc ipse respōdet q̄ḍ vna determinatio non determinat plura a determinabilia vniformiter: q̄n est diuersa ratio⁹ inter ea q̄ determinant sicut clausula posita in fine vel in principio nō refertur ad ea oia vniformiter: q̄n est ratio cur magis referat ad vnū q̄ ad aliud: vt. l. si idē cū eodē. ff. de iurisd. om. iud. ⁊. l. talis scriptura. in fi. ⁊ ibi no. j. de leg. j. nec est mirū hoc q⁊ etiā vnū ⁊ idē verbū aliq̄n capit diuersimode: p: out respicit diuersas personas in quib⁹ est diuersa ratio: vt. l. ij. ⁊ ibi p glo. ff. de offi. pcon. ⁊ leg. ⁊ no. Bart. in. l. j. ff. de test. sed inter hereditatē patris ⁊ fratris est diuersa ratio: q⁊ filio acqrit̄ hereditas patris ipso iure tāq̄ suo: sed nō eodē modo hereditas fratris cui filiꝰ nō est suus et necessariꝰ: sed istud dictū vltimū nō est verū: vt dicūt Roder. ⁊ bene p. l. sed si plures. ff. quos possum. ⁊ p. l. ij. ff. pri⁹. ff. eod. in quib⁹ oz q̄ḍ ille qui est heres necessariꝰ testatori est etiā heres necessariꝰ pupillo: ⁊ ei substituit̄ur: vī expositio glo. stat optime ⁊ vna determinatio pariter determinat determinabilia: q⁊ dicit fm hūc sensum q̄ḍ filiꝰ fuit bñs fratri ⁊ pr̄i vtriq; vc̄z ipso iure cū vtriq; sit necessariꝰ: ⁊ hoc satis ostēdit ex ver. nō em. vbi de clarat q̄ḍ ab hereditate paterna filiꝰ potest abstinere ⁊ pupilla rem acceptare si vult. ⁊ sic datur itelligi q̄ḍ adhuc se nō imiscuerat: ⁊ in principio dicatur esse heres vtriq;. ¶ In eadē gl. ibi: per in integrū resti. hāc glo. approbat Bar. colligēs ex isto intellectu q̄ḍ nomē heredis q̄ḍ remanet penes eū qui restituitur in integrū operat in oibus q̄ ptinēt ad fauorē ipsius restituti per quē nō diminuit hereditas a qua abstinuit per restitutionem: secus si hereditas diminueret: vī etiā post restōnē inualidantur legata pteter libertates: vt. l. nō est nouū. ff. de cōdi. inde. ⁊. l. si mulier. ⁊. l. in integrū. ff. de mino. sed Bal. impugnat istā opi. dicēs: q⁊ sicut restitutio facta aduersus repudiationē hereditatis cōfirmat totaliter testamentū: ita ⁊ restitutio con 6 cessa aduersus additionē totaliter oz infirmari: q⁊ cōtrariorū eadē c est regula: vt. l. ij. cū si. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. Ange. dicit q̄ opi. Bal. est vera in herede extraneo q̄ adiuisset hereditatē: nā si iste restituerek aduersus additionē infirmarent ta. pupilla. q⁊ restō est in primum statū repositio. vt. l. q̄ si minor. ff. si. ff. de mino. ⁊ si nūq̄ fuisset adita hēditas sine dubio tabule pupillares valerēt: ergo etiā nō valebūt nūc. dicit tm̄ ipse q̄ḍ in casu. l. nostre opi. Bar. p̄edit q⁊ filius qui abstinuit erat suus: vī ex capite suitatis q̄ḍ semp remanet cōfirmant tab. pupil. Joan. de imo. hic defendit opi. Bar. p ea q̄ḥabētur in. l. ⁊ si cōtra. i prin. j. e. ⁊ in. l. filiū. ff. ij. ⁊ ibi bona glo. j. de leg. p̄testādis. in quib⁹ patet q̄ḍ ⁊ testm̄ ex post factū ītrecessum de iure pretorio: nihilominus q⁊ valet de iure ciuili remanent tab. pupil. valide: ergo idē si rescindit̄ aditio p restitutionē in integ. bñficio pretoris. Nec obstat q̄ḍ nudū nomē heredis nō oz aliq̄d opari: vt dixit Ang. arg. l. ij. ff. sed si sint sui. ⁊ ibi p Bar. j. ad tertul. q⁊ pōt dici fm eū q̄ḍ hoc nomē nō est oino nudū: q̄m cōfirmant libertates relicte in iurib⁹ p̄alleg. Tu aūt dic audacter q̄ opi. Barto. ⁊ glo. est vera. ⁊ pbat primo in. l. q heredi. ff. j. ff. de cōdi. ⁊ demō. tūcta. l. in cā quod. ff. q cōpulsus. ff. ad trebel. oz em in. d. ff. q cōpulsus. q̄ qui adit cōpulsus oia cōmoda pdit prouenientia ex additiōe. Et tū hoc nō obstāte ⁊ habeat nudū nomē heredis. ⁊ ita no. Bar. in. l. si tota. ff. de acq. here. Ad arg. Bal. respōdeo formaliter: ⁊ dico q̄ḍ nō est eadē rō cōtrariorū: hic: ⁊ ō nō potest argui modo predicto: vt declarat glo. no. in cle. cū a repulsione. de 5 appel. ⁊ Bal. in. l. si preses quaꝰ desertā. C. quō ⁊ q̄n iudex. fi cut dicim⁹ q̄ḍ in correlatiuis nō fit extēsio vbi est diuersitas ra b tionis⁹ fm Bar. in. l. multū interest. ff. de ædo. ob. q̄ḍ aūt nō fit eadē rō hic p⁹ manifeste: q⁊ ille q repudianit hereditatē nō q̄ḍ uit ppter hoc aliq̄s ius de iure ciuili q̄ḍ nō posset tolli per ius pretorium: sed ille q adiuit hereditatē bñ acq̄siuit aliq̄s ius de iure ciuili q̄ḍ nō pōt totaliter tolli p ius pr̄orium: vt. l. si fine. ij. q̄ḍ papinianus. ff. de mino. satis est aūt q̄n restituto in integ. reponat in pristinū statū respectu eiꝰ sup quo p̄icipal⁹ est petita. Et maxime vt nō tollat id q̄ḍ est inductū in fauorē petētis restōnem ne fauor cōuertat in odiū. p q̄na solutione vide optime tex. ⁊ q̄ḍ ibi p Bar. in. l. si. ff. idē que est. ff. de cōdi. inde. tex. aūt in. l. si cōtra. ⁊ in. l. filiū. ff. eo. Stabulas. ff. de inoffi. test. Preterea vltra predicta arguo sic. p ista opi. si bñficiū abstinēdi p̄cessum a pr̄ore mortuo q̄ḍ est q̄dā restitutio legis mortue aduersus obligationē inducta ipso iure nō impedit p̄firmari tab pupil. vt oēs fatenk quare forti⁹ oz opari fcm̄ iuris dictū restituētis cū regit̄ q̄ tū ad rescindēdū actū seu annullā dū vuri⁹ agak cū. l. q̄ cū hoīe. vt. l. si libert⁹. de iure patro. ⁊ plene p Bar. in. l. insulā. de verb. ob. ⁊ hoc p̄sertim est verū in iudice q est minister. l. cui⁹ factū iudicat: vt factū. l. vt. l. si cū diē. ff. si. cū. l. seq. ff. de arbi. ⁊ no. in. d. l. insulā. Videt ergo ꝺcludēdū ex p̄missis verā esse glo. nostrā nō obstātib⁹ obiectis maxime a per ista vltimā rōnē. ¶ Tertio adde vltra glo. quo ad intellectum Jac. de are. oī dicit: q̄ḍ iste text. loquebak in filio exheredato cui erat fcta substitutio. vī alij filij substituti erat heres patris insolidū: ⁊ fic remanebat suus: q⁊ nō habebat coheredē. Illa iste intellect⁹ primo diuinat ad literā nec est necessarius: q⁊ etiā si filij pupillus esset institut⁹ vter q; eoꝝ remaneret suus: ⁊ sic possunt ꝺfirmari tab. pupil. vt. l. iulianus. in prin. j. de acqui. here. ⁊ est cōis opi. doc. hic. Preterea circa istā lectrā instat Bal. ostēdēs q̄ḍ sit impossibilis: ⁊ mouet tali ratione: quia si nō est adita hereditas ex paterno: ergo exheredatio facta de b illo reddit nulla: vt. l. filiū. ff. ij. ⁊ cū exheredatio. j. de stab. si red ditur nulla: ergo filij remanet preteriti in testō paterno: ergo testm̄ est nullū: ⁊ ꝺsequenter annullāt pupillare: vt. l. j. in fi. ff. e. ⁊. l. ij. in prin. nec pōt dici fm eū q̄ḍ suitas filij abstinētis confirmat exheredationē: q⁊ hoc est absurdum cū exhēdatio sit res odiosa: vt. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. de lib. ⁊ posth. ⁊. l. cū quidaꝫ. eo. ti. Sed doct. ad Dod. dicunt q̄ḍ pro opi. Ja. est casus in. l. filius qui se paterna. j. de acquiren. here. vbi substitutio pupillaris facta filio exheredato confirmat̄ licet filius institutus abstineat ab hereditate paterna. Respondēdo ergo formaliter ad arg. fui: c vt debeamus iuris consultū non Jac. de are. dicimus q̄ exheredatio non confirmat̄ per suitatē quatenus respicit odiū ipsi⁹ filij exheredati: sed quatenus respicit fauorē ipsius: q⁊ per substitutionem pup. p̄uidet filio: vt. l. iulianus. ff. alleg. cuꝫ quo fauore ꝺcludit fauor filij substituti: bene pōt cōfirmari per suitatem. † est enim ista regula q̄ḍ dispositio potest esse odiosa respectu vnius persone ⁊ fauorabilis respectu alterius: ⁊ quādo fauor ⁊ odium possunt separari respectu diuersarū persona rum semper vtriq; attendit quo ad effectū suū de per se: vt. l. si hac. ff. si. in tex. ⁊ gl. ff. de in ius vocan. ⁊ per Bar. plene in. l. veniat. C. eo dicemus ergo q̄ḍ exheredatio est odiosa respectu filij exheredati: sed respectu substituti pupillariter nō est odiosa imō tumꝫ per eam ꝺz testamentū paternū ⁊ consequēter tabule pupillares. Vel dicas ⁊ generaliter q̄ḍ etiam respectu filij exheredati aliquo respectu est odiosa: ⁊ aliquo fauorabilis in quantum consideraī vt duplex persona. i. vt succedens patri: ⁊ vt ille cui succedit ex pupillari substitutione: ⁊ sic etiam respectu eius: q⁊ consideratur: vt duplex persona militat ratio pre

¶ Rō. adde do. Bar. soci. i fi. cri. inci. circa primam difficultatē. ℵ. preterea di ci pōt. i. fi. pte char. cccliij. Bene. Va.

ℵ Rōnis. als sic vt per fely in proe. decreta liū. in ℵ. gregoriuseps. in j. col. circa medinz. ibi ex q̄ Bene. va.

¶ Odiosa. de quo vide hic d. Jaso. may. circa fi. iij. col. q. p huiꝰ articuli decisiōe refert opi. dci de firmat opi. are. ⁊ Dan. de ca. hic. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicta. Sed sequendo lecturam Jaco. de are. relinquitur maior dubitatio: q̃ nō videt q̃ō si instituꝰ a patre repudiat hereditatem paterna ꝛ teneat ad legata relicta in scōis tabulis: q̃ tex. in l. plane. in prin. de lega. j. ꝛ in. l. in ratione. ℣. fi. ꝛ valleg. videnℓ dicere q̃ tūc legata debēt a substituto exhiberi dari ꝙ̃ q̃ exstitit heres vel fuit ipsi testatori. Sed ista ℣ba videnℓ significare q̃ ille qui fuit institꝰ adiuerit hereditatē ex paterno: vt est casus expressus in. l. ex duobus. ℣. j. ſ. eo. ergo vī q̃ si repudiauit nō teneat ad legata. Ang. hic dicit q̃ō in. l. in rōne. in fi. hoc venit ita de facto. ſ. q̃ heres institutus adierit ex paterno: ſz ista lo. est impossibilis quo ad illū tex. q̃ ibi nō narratur factū dī dicitur heres extiterit ⁊c. sed ponūtur ℣ba p modū cause ꝛ rōnis quare fiat ꝛtributio legator.: ℞. q̃ō ꝺz fieri q̃ substituꝰ exhe redato heres extitit testatori. vī quicq̃ ℞. in illa rōne decidēdi est regula iuris: q̃m rō illa assignat gn̄aliter ad rel̃pōsum pendens: multominꝰ pōt rūderi ad. l. plane vbi ℞. p modū ꝺdōnis q̃ ita demū pōt relinqui si deicō. ab eo qui succedit ab intestato filio exheredato i mpuberi si heres fuit pr̃i ꝓpter q̃ Joā. de imo. hic satis dubitat: iz nō inducat ista iura isto modo: finaliter tñ ꝛ ʒ iniam cōem: q̃ nō ſz instituto a pr̃e repudiare hereditatē paternā ad extinguēdū legata relicta in scōis tabu. arg. l. liber octuaginta. in fi. ff. de oper. liberto. ſz iste tex. loquitur in alio casu: vℓz q̃n legatū q̃ō nō repudiat heres: vt iducat falcidiā erat in bonis testatoris: vel quo ad ōnium: vel quo ad actiones ꝓpriales: vñ nō est mirū si in ꝓtenſu falcidie legator nō poterat renūtiare heres iuri q̃sito: sed hic ꝓ renūciationē hereditatꝫ paterne nō tollit aliq̃ō ius q̃sitū legatarijs in hereditate pupilli: q̃ validitas legator istoꝝ erat in pendēti quousq̃ hereditas pr̃is adiret vel nō potest tñ substitari ista cōis opi. vt dicamus q̃ō ex quo institꝰ iste vult succedere ex tabulis pupillaribus: ꝛ vult hered tatē paternā quo ad hūc effectū esse adita: ipse nō potest separare hāc suā voluntatē vt vere intelligat adita ex capite ſuitatis diuidere circa eāde disp ʒnem: vt relpectu tabularum pupillarium quo ad quid dicatur adita: ꝛ quo ad quid non. i. quo ad legata relicta in tabulis pupillaribus: quia dispositiovna vel connexa non potest acceptari in fauorem sui et contra se repudiare: vt. l. publia. ℣. fina. ff. de testi. cum ibi notatis. ꝛ. l. etiam. ℣. ex causa. ff. de mino. vnde et quo ad legata vere censet hereditas adita. Et ad materiā quā. ſ. tetigi quid operet vnū nomē heredis q̃n quis abstinuit p restitutionē in integ. Pondera primo q̃ tex. in l. ℞ ex modica. ℣. fi. l. fi. ℞. j. de bo. liber. ꝛ in. l. cū quidā. ℣. sed ꝛ ſi gs. ff. de fideicō. liber. vī ponere ista ꝺno a pariꝰ, abstinere p bñficiū pretoris mortui ꝛ restitui a pretore viuo: ꝛ ad materiā predictam tene mēti tex. no. in. l. si ita scriptū. ℞. de ꝺdi. ſisti. vbi ꝑbat q̃ si tertius instituitur sub ꝺdōne si titiꝰ heres erit illa cōditio verificat: ꝛ si ille sit heres q̃ adeat coacte: ꝛ sit habeat nudū nomē bñdis dū taxat. ¶ Extra glo. tractat hic Bar. duas. q. principales. prima est qualiter finiatur suitas. scḃa q̃n sint effectꝰ suitatis. de prima. q. scripsi plenissime in. l. si filiꝰ heres. ℞. de libe. ꝛ posthu. et q̃ inter ceteros modos finiēdi suitatē est emãcipatio filij relinquitur dubitatio: vtrū de iure nouissimo quo est sublata dfia emãcipationis ⁊c. emãcipat̃ sit suus maxime in successiõe intestati. sup quo vide q̃ō scripsi in. l. gallus. ℣. quid si tñ. ℞. de libe. ꝛ posthu. ꝛ ad materiā q̃ō no. Bar. in. l. cū quidā. ℣. suū. ſ. de acqui. here. secūdo vide glo. quā ibi approbat Bar. i. l. gallus. ℣. si heres. ℞. de liberis ꝛ posthu. que ponit vnuz casum in quo licet nō detur patria potestas vera vl ficta: tñ datur suitas ꝛ ad materiā illi⁹. q. de datione cohedis ex tranei. vide text. q̃ vbi no. Bal. in. l. ex parte. ff. de acqui. here. ad. q. aūt de datiõe substituti vulga. vide tex. in. l. si solus. ℣. j. eo. ti. vbi ꝑbat q̃ ꝺatio substituti vul. nō excusat bñdis primū in institutū vt videat bñficētia acceptādi vnā partē hereditatis ꝛ aliā repudiare. ꝛ pōt esse rō: q̃ testator vī in aliū casum substituisse: vℓz q̃n primo institꝰ repudiaret vtrãq; partē ꝛ ex hoc posset argui ℞ opi. Bar. hic q̃ō ꝺatio substituti vulgaris nō tollat suitatē: q̃ pōt videri facta substitutio in aliū casum. l. si filiꝰ institurꝰ abstineat de iure ꝓtorio quo casu fieri pōt: vt. l. si fine. ℣. ſz q̃ō papinianꝰ. ff. de mino. tene mẽti tex. q̃ ibi pōderat Bal. in. l. j. ℣. qd si sub conditione. ſ. si omiſ. cā teſt. q. ꝑbat q̃ cōditio potestatiua delata: verbigratia si extraneo dederit non tollit suitatē q̃ etiā ꝛ ʒ hic Bar. ℣. q. principalis sua est q̃ sint effectꝰ suitatis de qb⁹ vt hic cōiter ꝓ moder. ¶ Et circa ſm effectū suitatis ℞ ʒ q̃ ℞ firmat tab. pupil. adde vnū ℞bū dūtaxat inquātū ōnis Jo. de imo. hic defendēdo dicta ꝺo. Argētini ℞ cludit q̃ō suitas ℞ firmat tabu. pupil. etiā si tpe mortis pupilli mſ fit in medio: debes eñ scire q̃ hic tz exprelle Bar. dū dicit q̃ō ℞ firmatio tab. pupil. respicit fauorē filij substituti q̃n supſset mſ q̃ succederet filio ab intestato vna cū fratre. ꝛ ista opi. vī verior: q̃ si bene respicias ad tex. nostrū. primo rō ꝓpter suitatē cōfirmat tab. pupil. est q̃ bñficiū abstinēdi fuit inductū ad fauorē filij nō ad odiū vñ nō ꝺz cōuerti in eiꝰ grauamē: ꝛ q̃ ista rō sola p se esset sufficiēs ſm regulas iuris. iō etiā sequēs rō de successione ab intestato q̃ ponitur in ver. presertim. at tēderet copulatiue sola prima sufficeret: vt l. libertor. ℣. j. ſ. de insa. ꝛ. l. si vētri. ℣. fi. de privileg. creditoꝝ. num. quāto ergo fortius hoc ꝺz ꝺici cū hic ponat dictio implicatiua pr̃sertim q̃ significat idē casu ℞io. Preterea sicut dicūt ℞od. ꝛ bene maior: est equitas q̃ preferat volūtas expressa testatoris q̃ō q̃ mater succedat ab intestato. †Tāgit etiā hic Bar. circa effectū suitatis: vtrū ſtāte statuto q̃ bānitus non posſit redire vſq; ad decēniū nisi habeat pacē ab herede occisi sufficiat eū habere pacē a filio q̃ abstinuit ab hereditate paterna ꝛ concludit q̃ō sic. primo q̃ vēdicare mortē pr̃is: ꝛ etiā posset remittere iniuriā hoc ꝓtinet ad fauorē filij ꝛ nō est de his q̃ respiciāt diminutionē ipsi⁹ hereditatis. ergo q̃ātū ad hoc censet heres: vt in tex. nostro. cōfirmat ista ꝺcluſio p. l. ꝓ herede. ℣. fi. j. de acqui. here. ꝛ p. l. ſ̃ti. ff. de sepulchro viol. in quib⁹ ꝑbat q̃ō ius cōpetēs ad vindictā trãsit ad filiū. ſz nō sit heres: sed istud ius est tale: ergo nō curat q̃ō adiuerit hereditatē. Et hāc cōclusionē approbat hic Ang. ꝛ Jo. de imo. dicēs q̃ō heres extraneus ante pacē nō posset remittere: q̃ in his q̃ trãseūt ad filios: vt fi lios nomē heredis capit ꝓ herede sanguinis: vt in. c. j. de alie. feud. ꝛ no. in. l. ex facto in fi. j. ad treb. addit tñ Ange. ad dicta Bar. q̃ō ſz filiꝰ masculꝰ possit facere pacē. cū filia: tñ femina non posset q̃ ad eā nō pertinet vēdicare⁹ se extraiudicialiter de iniuria illata patri vel suis licet accusando in iudicio possit ꝓsequi suā vel suoꝝ iniuriā: vt no. in. l. ij. j. de accu. ꝛ in. l. femina. C. ad tertul. alleg. gl. quā dicit esse vnicam in. c. j. ℣. hoc aūt. qui fundū dare possunt. ꝛ hāc cōclusionē tenuit idē Ange. in. l. ij. ℣. cato. de verb. obli. ꝛ ℣. si no. lxvij. ꝛ. c. lxxxiij. Tu aūt aduerte q̃ cōtra istā doctrinā Bar. ⁹hic multū facit q̃ ipse idē not. in. l. iusiurādi. ℣. fi liberi. ſ. de oper. lib. circa pzin. cōmẽti voluit expresse q̃ q̃n emphyteosis ecclesiastica q̃ nō trãsit ad heredē sanguinis accipit ꝓ fer heredib⁹ suis filius nō posſit abstinere ab hereditate paterna: ꝛ succedere in emphyteosim. ꝛ idē tz in. l. ex facto. ℣. fi. ff. ad treb. reprehēdēdo glo. ibi positā q̃ pñctualiter in filio repudiāte tenuit ꝓtrariū ꝛ ꝺcordat cū doc. Bar. hic ꝓ qua ꝺclusione bñ. facit tex. q̃ nē ipse alleg. in auc. de nō alie. ℣. emphyteosim aūt. colla. ij. ꝛ in. l. tale pactū. ℣. fi. ꝛ ibi ꝓ Bal. ſ. de pac. Nō obstāt iura alleg. hic ꝓ Bar. q̃ loquūtur in iuribꝰ que trãseūt ad filios ꝛ si nō sint heredes: ſz statutū requirit hic q̃ sit heres. Nō obſt. iste text. inductꝰ vt. ſ. q̃ pōt rūderi q̃ cū oīno ius vindicte de iure cōi ꝓtinet ad filiū ad hoc vt verba statuti aliqd operent ℞bū heres ꝺz intelligi ꝓprie ab eo q̃ se immiscuit hereditati. ꝛ hāc partē puto verior: q̃ quā sum sequntus in simili⁹ terminis in. l. galius. ℣. quidā recte. de lib. ꝛ posthu. sed in. ℣. etiā tetigi. q. ꝛ nō determinaui. ꝛ ꝓ opi. Bar. hic addu xi tex. qui fortiter vrget in. l. ꝓ herede. ℣. qd tñ. ſ. de acqui. here. ꝛ ibi hoc no. Bar. in his q̃ de sui natura trãseūt ad filiū nō here dē nomē heredis capit ꝓ herede sanguinis: ſz nō sit heres effectualiter defuncto alleguit Bal. in. ꝺ. ℣. etiā. qui hoc tz in. c. j. de eo qui sibi ꝛ here. suis in ꝑlib⁹ feud. Cōtrarij sentit idē bal. in. l. cū ℣m. in vlti. col. C. de fideicō. ꝛ ista pars vt dixi vī verior: q̃ ex quo est facta mẽtio heredis ſup eo iure q̃ō de sui natura nō trãibat ad filios nō heredes ad hoc vt ℞ba nō sint supflua tutius est dicere q̃ō intelligim⁹ de herede ꝓprie ꝓut habet nomen ℞ius heredis. ꝛ ad tex. in. ℣. si q̃ tamẽ. dic vt dixi in. ℣. quidā recte. vℓz q̃ō ℞ba libelli facisꝰ improprianꝫ ſm intẽtionem libellātis: vt hī in. l. si qs intẽtione. ff. de iudi. ꝛ in. l. j. C. de vsufruc. q̃ ℞ba ℞ẽtiū vl. l. ꝛ credo q̃ ista opi. obtinet in practica. alia tñ satis posset tueri de iure: q̃ tex. ſ. ℣. emphyteosim. quem Bart. alle. ꝓ se nō declarat q̃ō intelligat ibi ℞bū heres. vnde qui vellet tenere opi. Bar. hic. ꝛ glo. in. l. ex facto. in fi. j. ad trebel. posset dicere q̃ ibi nomē bñdis posset accipi ꝓ filio abstinente apud quem remanet nomē heredis. Illud aūt q̃ō dixit Ang. q̃ō vindicta nō pertinet ad feminā est verū de iure longobardo sed de iure cōi nō est verū ſm Bal. in. l. ꝓ herede. ℣. fi. j. de acqui. here. ꝛ in. ꝺ. c. j. qui feu. ꝺare possunt. de quo tetigi etiaz vnum verbū in. l. titius. ℣. lucius. ſ. de legatis secūdo. ꝛ pōt ꝓbari hoc dictuz rōne: q̃ eo casu quo ꝓmitteret vindicta ꝓpria auctoritate ista facultas succederet loco vindicte iudicialis. arg. l. pater. ꝛ q̃ ibi no. C. de pigno. act. ꝛ. l. creditores. C. de pigno. vbi no. q̃ factū patris qui pōt ingredi rē ꝓpria auctorita te subrogat loco facti iudicis: bene facit q̃ no. gl. ꝛ ibi Bald. in l. acc. C. q̃ me. cā. sicut ergo mulier pōt ꝓsequi accusando suā vel suoꝝ iniuriā: ita videt q̃ possit eā vendicare ꝓpria auctoritate posito q̃ hoc permittat̃ a statuto. Et aduerte q̃ dominꝰ Dau. hic dicit q̃ō inq̃ tū lectura cōis intelligat istū tex. in pupillo qui abstinuit ab hereditate paterna: hoc videt cōtra literam ſm eū. dicit eñ text. q̃ filio maiori substituto permittat separatio bonoꝝ paternoꝝ a bonis pupilli: sed ſm hoc nō ipse separaret bona paterna: q̃ iā essent separata per abstentionez pupilli: ergo ista lectura nō procedit: sed saluādo dicas vel q̃ō iste tex. loquit respectu ꝓtiōis substituti in qua nondū processerat

a ¶ Al pari. hoc dictū Are. cō firma vt hic ꝓ do. Jaſ. may. in. v. col. retẽta cōclusione. Bene. va.

b ¶ Vindicare. adde bart. de po. in. l. j. vī. q. in ꝓinc. de ℣b. sig. ꝛ Jo. de por. hic. Bene. va.

c ¶ Bart. Tu tñ tene decisionē bar. q̃ é cōis. et solus are. hic tz ʒ riū ꝛ eā cōfirma put. ꝺ. Ja. may. ad fina. Be. Va.

esserat aliqua abstentio: vel dic ꝛ melius q̃ preto: cōcedendo filio substituto vt abstineat a portione sua satis cōcedit spera tionē bonoꝝ paternoꝝ etiā ꝓ parte pupilli a qua ꝓius pupillus abstinuerat qui ꝛ caret acceptare partē suā ꝓtio pupilli accresceret sibi ꝓ ius accrescēdi: vt. l. j. de acqui. here. ꝛ cōse quēter cogeret hr̃e vtrãq; hereditatē. ista tamē lectura cōis aliqualiter diuinat ad tex. vt etiā fatet Bal. ꝛ ideo ipse intelligit tex. nostrū q̃ō pupillus hic neq; abstinuit: neq; immiscuit se hereditati paterne. ꝛ ideo transmisit ex capite suitatis portio nē suā ad substitutū cū beneficio abstinēdi: vt. l. si quis filiū. ℣. fi. j. de acqui. here. ꝛ sic frater substitutus separat in totū bona paterna a bonis pupilli. ꝛ ista lectura placet: q̃ nihil diuinat ad tex. ꝛ ex hac collige singulariter casum no. q̃ō tacita vulgaris cōprehēsa sub expressa pupillari nō tollit suitatē: q̃ō tenuit Bar. ꝛ cōmuniter omnes in. l. j. ℣. eodem.

Summarium.

1 Utilis dispositio in temporibus diuisibilibus nō vitiat per inutilem.
2 An per ingressum religionis extinguatur substitutio pupil.
3 Papa potest ex certa scientia promouere pupillū nedū ad beneficium non curatum sed etiam ad curatum.

Vis pupillari substitutio pupillaris facta in maius tẽpus finitur pubertate. hoc dicit. ¶ No. primo ſm primā lectu ram q̃ō substitutio pupillaris facta vltra pubertatē per errorē testatoris: q̃ forte testator credebat pupillū esse minoris etatis q̃m esset⁹ nō valet vltra pubertatē. ¶ Scōo no. ſm aliū intellectū q̃ō substitutio pup. facta ꝓ ℞ba directa si aliquo tẽpore potuit valere iure directo nō trahit post pubertatē ad fideicō. sicut vidisti in. l. ℞bis ciuilib⁹. ℣. eo. nisi forte esset adiecta clausula codicil. vt ibi tetigit ℞al. ꝛ etiam tāgit hic Jmo.

1 ¶ Tertio no. q̃ō sicut in summis diuisibilib⁹ vtile ꝓ inutile nō vitiat. vt. l. grece. ℣. illā. ꝛ q̃ō ibi not. ſ. de fideiusso. ita etiā in temporib⁹ diuisibilib⁹ nō vitiat vtilis dispositio ꝓ inutilem.

a ¶ In glo. vnica ibi: vel cōpēdiose dixit quādocūq; glo. ista sentit cōiuncta precedēti versū. q̃ō substitutio facta pupillo in certum tẽpus vltra etatē pupillarē nō sit cōpēdiosa de qua dicet in. l. centurio. ſ. eo. vbi doc. tenēt oppo. Scōo sentit clare q̃ō cōpēdiosa facta ꝓ ℞ba directa pupillo ex vi verboꝝ extēdit vltra tẽpora pubertatis. ꝛ idē dixi in. l. ℞bis ciuilib⁹. ℣. eo. q̃ō dictuz potest admitti si esset facta simpliciter hoc modo: q̃ñcūq; filiꝰ meus decesserit talis sit heres: ſz si testator dixisset ei substituo ei pupillariter: forte ista dictio q̃ñcūq; posset astringi ꝓpter naturā pupill. substitu. vt intelligeret q̃ñcūq;. i. infra pupillarē etatē sic restringit in feudis verbū qualiscūq; heres ad heredē sanguinis: vt tenet Bald. quē ego retu li in diuersis locis in. l. gallus. ℣. etiā. ℞. de lib. ꝛ posthu. ꝛ bene facit tex. in. l. ij. ℣. q̃ō ait pretor. ꝛ ibi ꝓ Bar. ff. q̃ satisda. cog. ꝛ gl. quā no. Bar. in. l. iij. C. de fide instru. ꝛ iure hafte fiscalis. lib. x. ꝛ alia in. l. j. ꝛ q̃ō ibi per Bal. C. de fid. inst. Ang. aūt dixit hic sup ista gl. q̃ō q̃ substō sit p ista ℞ba distributiua: q̃ñcūq; etiā si fiat ℞bis directis post pubertatē trahit ad fideicō. sed ista opi. Jo. an. in. c. si pr̃. de testa. lib. vj. de qua dicet in. l. cēturio. ſ. eo. ꝛ cōis opi. est in oppositū.

b c ¶ In ea. glo. ibi. argumētū ℞ ⁊c. Ista gl. nō soluit cōtrarū q̃ō est valde difficile. Bar. soluit multū elegāter ꝛ bene q̃ ideo ibi vna dispositio capit diuersimode ꝓ tutela et cura ſm diuersa tpa: q̃ in. d. ℣. cōditioe. in vtroq; tpe resultabat filiis effectꝰ: nā testator ꝓ tutelā ꝛ curā ītēdebat puidere pupillo: vñ nō est mirum si ex quo sequit in idē finis improprianꝫ ℞bar. fit extēsio de tutela ad curā: ſz in casu nō si substitutio facta post tp̃s puber tatis traheret ad fideicō. resultaret effectꝰ ℞ꝰ primo effectui intētato in ℞bis ꝓprie sumptis: q̃ vsq; ad tp̃s pubertatis importat substō pupil. directa q̃ puidet filio ꝛ est fauor ipsius: vt l. ex trib⁹. C. de inoffi. testa. ꝛ. l. papinianus. ℣. ſz nec impuberis ff. eo. si aūt traheret ad fideicō. post pubertatē: tūc induceret cōtrariū effectū sc̃z onus in ꝑona filij: vt. l. coheredis. ℣. cū filio. ſ. eo. ꝛ ista so. multū placet: ſz tñ nos videm⁹ q̃ō aliq̃ ℞ba testatoris ex ipsius mẽte trahunt ad ℞ius sensum ei⁹ q̃ importāt ℞ba ex ꝓprietate sua sicut q̃n ℞ cōiucta in ꝺdōnib⁹ apponunt ꝓ disiuncta: ptz in. l. lucius. ℣. ti. pri. ꝛ in. l. gn̄aliter. in ꝓin. C. de in sti. ꝛ substi. Jtē videm⁹ q̃ō ex mẽte testatoris nomē vsufructus trahit ad ꝓprietatē vt saluet dispositio: cū tū vsufructꝰ formalis ꝛ ꝓprietas sint duo incōpatibilia: sed ad hāc rōnē pōt rūderi q̃ō in illis iuris ꝺb⁹ ꝛ ex mẽte testatoris dispō nūq̃ saluat ℞m ꝓprietatē ℞box: sed in casu nr̃o saluet ꝛ ꝺz effectū certo tpe. vī ad ꝓpositū nostrū dicūt doc. in. l. ℞bis ciuilib⁹. ℣. eo. q̃ō verbuz directū ciuile trahit ad fideicō. q̃ñ dispositio a principio nūq̃ potuit valere iure directo: limitat ꝺo singulariter ille text. in. ℣. cōditionū. q̃ñ testator apponit vnū verbū: nā ꝺz locuz q̃ō ex larga significatione vocabuli pōt comprehēdere casum. de quo querit sicut verbū tutor. ꝛ ꝺtinet curator. ē: q̃ tutela est pluſq̃ cura: vñ nō est mirū si ex largo vocabulo cōtinet id q̃ō est minus: sed ecōtra si in terminis illi⁹. l. testator appellasset curatorē eū quē debuit appellare tutorē nō cōprehēderet tutor: q̃ id q̃ō est minus nō ꝛtinet id q̃ō est plus casus est no. ꝛ ita ibi ditinguit Bart. ista duo iura in. l. tutores. ℣. j. ff. de admi. tu. ꝛ ꝑbat satis bene ista ꝛclusio in. l. j. in. ij. rūso. ff. de cōfir. tu. ℞z igit̃ tex. t. in. ℣. cōditionū verba. duas limitationes not. ꝓia est quā tāgit hic Bart. q̃ō nō cōprehēdit casus p quē inducit cōtrarij effectꝰ ad casum qui ꝓportat ex ꝓprietate verboꝝ. Scḃa illa quā modo dixi ꝓ qua distinctione seu limitatione bene facit tex. in. l. liberorū. ℣. sed ꝛ si quis. ff. de leg. iij. ꝛ q̃ō no. Bar. in. l. si quis intundi vocabulo. ff. de leg. j. vbi vult ꝓ illū tex. q̃ō verbū in noie appellatiuo q̃ ℞ ꝺ aliq̃ similitudinē vel ꝓximitatē cū noie q̃ō testator voluit exprimere nō vitiat dispositionē ex hac secūda limitatione posset dari nona solutio ad. ℣. ꝺitionū ℞ba. quo ad. l. nostrā. ꝛ ꝺcit q̃ tūc dispositio facta ad vnū casum trahit ad aliū in diuerso tpe: q̃n ille casus saltē ex larga significatione vocabuli posset cōprehēdi sub casu expresso sicut cura sub tutela: secus si a larga significatiōe nō posset cōprehēdi ex quacūq; causa istud cōtingat: verbi gratia: vel q̃ minus nō cōtinet ma tus: vel q̃ significatio verboꝝ nullo modo adaptat̃ ad hūc casum etiā ita videt esse in casu nostro: q̃ ℞ū ciuile instituo: vel heres esto nō videt adaptari aliquo modo ad fideicō. ista solutio posset defendi tenēdo opi. quā tenui in. l. verbis ciuilib⁹ ſm Jo. in. c. si pater. de testa. li. vj. q̃ō ista verba ciuilia nō obliquātur etiā sia ꝓincipio nō possint valere in vi directe dispositionis: si aūt teneremus cōmuně opi. que est in oppositū ista so. nō ꝑcedit. Pro cōpleméto materie huius glo. in tertia ꝛ vltima parte ipsi⁹ querit hic Bar. post ℣nil. de cu. vtrū ꝓ ingressum religionis extinguat substitutio pupil. in. ij. q. cōsideratq̃ si pupillus ingrederet religionē ex dispēsatione ꝓincipis: de qua. j. dicet i vita patris euanesceret pupil. substitutio. alia rōne cōtradicūt doc. q̃ ꝓ ingressu religionis filius liberatur a patria potestate ⁹ſm gl. in. l. si ex causa. ℣. papinianus. ff. de mino. ꝛ tenet Bart. in. l. patri. ff. de adulte. ꝛ in auc. idem est. C. de bonis q̃ lib. ꝛ tenet Abb. moder. in. c. ij. extra de regu. sed q̃n filiꝰ viuo testatore exit de eius potestate euanescit substitutio. vt. l. coheredi. ℣. cū filio. ſ. eo. ergo ꝛ nūc euanescit: si vero filiꝰ ingrediat religionē post mortē ꝑis: tūc substitutio euanescit ℞z Bar. alia rōne q̃ filius effecit intestabilis: vt in. auc. ingressi. et in. auc. si qua mulier. ꝛ sic incipit nō posse facere testāmentū: alia ratione quā ꝓpter etatē: ergo nō valet pupil. substō. in. l. ij. in ꝑn. ℞. eo. Et ſz pupillus de iure nō possit ꝓfiteri religionē: vt in. c. significat. ꝛ in. c. nostra. de regu. hoc tñ pōt facere ex dispēsatiōe ꝓincipis si est doli capax ſm eū. alleg. ꝛex. in. l. quidā ℞ulebat. ff. de re iud. sed ille tex. nō loquit de pupillo: sed de eo qui excedit etatē. xiij. an. vt ꝓ ex principio. credo tñ dictū suum esse verū: q̃ nos videmus q̃ō lex canonica obligat pupillū doli capacez ad vinculū spirituale iuramēti: vt in. c. j. de delictis puerorū ꝛ no. Bar. in. l. qui iurasse. in ꝓin. ff. de iureiurā. q̃ ergo pōt ꝓfitex in vinculo iuramēti q̃ est spirituale: idē poterit in vinculo voti. cōfirmat ista cōclusio † quia papa ex certa scientia pōt ꝓmouere pupillū nō solū ad beneficiū nō curatū: vt in. c. ex eo q̃ō de electione lib. vj. sed etiā ad bñficiū curatū requirit in hoc secūdo casu q̃ō cōstet de certa scientia pontificis. ita no. determinat Joā. in. d. c. eā te. ꝛ in. c. ij. de etate ꝛ qualitate. Sed aduerte quia Bar. videt sentire ꝛ alij qui sequūtur eū hic q̃ō papa non possit obligare religiōi pupillū qui nō est doli capax q̃ō est val de mẽti tenēdū: q̃ nō memini hoc determinatū alibi in tertiis. Cū em̃ obligatio de iure gentiū oriatur ex cōtractu: al⁹ cōsensu: vt. l. cū amplius. ℣. is natura ds. ff. de reg. iur. ꝛ. l. stichum. ℣. naturalis. ff. de solu. q̃ ille obligēt qui nō pōt cōsentire tāq̃ ex cōtractu al⁹ cōsensu suo hoc videt cōtra ius gentium: cōtra q̃ō papa non pōt dispēsare sine causa: nec etiā cū causa: ꝛ ꝺbi al⁹ nō reperit dispēsatiō: vt tradit in. c. que in eccle. extra de cōsti. et per Bar. in. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iur. reperit tñ q̃ō papa pōt dispēsare cū infante vt obtineat beneficiū: ꝺmodo cōstet de certa scientia principis ſm Bald. in. l. fi. C. senten. rescin. d. non posse. in. c. j. per quos fiat inuestitu. in vſi. feud. Jtē videm⁹ q̃ō per rescriptū principis filius in fans pōt emancipari absq̃ suo cōsensu: vt. l. iubemus. in fi. C. de eman. lib. Jtem ꝛ legitimari ſm Bar. in. l. fi. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ tamen per vtrūq; iudicat infanti in iure suo. ꝛ ideo forte posset dici saltē ex causa legitima q̃ a papa posset hr̃e tatē professionē infantis sine cā. ant credo q̃ō nō posset. hoc tamē nō affirmo ꝓpio nūc ſz relinquo sub dubio: ea tamē que. ℞. allegata sunt satisfaciūt ꝓ hac cōclusione. dicit etiā Bar. in. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudi. ꝛ Bal. in. l. fi. C. de testa. milit. q̃ populus qui tenet locum principis potest eligere sibi infantem in principem vel regem: sed aliud est acquirere ius infanti. ꝛ aliud obligare infantē in illa specie obligationis que de substātia sua requirit cōsensum sicut est votū: hec tñ dicta Bar. dū dicit q̃ō pupilla substitutio

c ¶ Per inutilē. Et gn̄aliter q̃n vtile ꝓ inutile vitiat. Vide fely. i. c. cū sup de off. de leg. i. ij. ver. et gn̄aliter. Be. Va

b ¶ Ptāte. adō. ag. i. l. i. ℣. q̃nst ff. si qs omiſ. cā test. q̃ filiꝰ ingressꝰ mōaste riū desinit ee suꝰ pr̃i. iō hr̃ditatē nō assignata nō trãsmittit ad mo nasterium ℞ bal. i. l. deo no bis. C. ō epi. ꝛ cle. retinet tñ ius ꝓtis gradus. ꝛ iō filiꝰ eiꝰ ab auoꝑtit⁹ nō rūpit testm̃ ex q̃ ē l medio pr̃ mo nachꝰ alexā. i ℣. papinianꝰ alle. bic ꝓ are. ꝛ bal. i anc. si q̃ mulier. ꝛ sic incipit nō posse facere testm̃: alia ratione quā ꝓpter etatē: ergo nō valet pupil. substō. in. l. ij. in ꝑn. ℞. eo. Et ſz pupillus de iure nō possit ꝓfiteri religionē: vt in. c. significat. ꝛ in. c. nostra. de regu. hoc tñ pōt facere ex dispēsatiōe ꝓincipis si est doli capax ſm eū. alleg. ꝛex. in. l. quidā ℞ulebat. ff. de re iud. sed ille tex. nō loquit de pupillo: sed de eo qui excedit etatē. xiij. an. vt ꝓ ex principio. credo tñ dictū suum esse verū: q̃ nos videmus q̃ō lex canonica obligat pupillū doli capacez ad vinculū spirituale iuramēti: vt in. c. j. de delictis puerorū ꝛ no. Bar. in. l. qui iurasse. in ꝓin. ff. de iureiurā. q̃ ergo pōt ꝓfitex in vinculo iuramēti q̃ est spirituale: idē poterit in vinculo voti. cōfirmat ista cōclusio † quia papa ex certa scientia pōt ꝓmouere pupillū nō solū ad beneficiū nō curatū: vt in. c. ex eo q̃ō de electione lib. vj. sed etiā ad bñficiū curatū requirit in hoc secūdo casu q̃ō cōstet de certa scientia pontificis. ita no. determinat Joā. in. d. c. eā te. ꝛ in. c. ij. de etate ꝛ qualitate. Sed aduerte quia Bar. videt sentire ꝛ alij qui sequūtur eū hic q̃ō papa non possit obligare religiōi pupillū qui nō est doli capax q̃ō est val de mẽti tenēdū: q̃ nō memini hoc determinatū alibi in tertiis. Cū em̃ obligatio de iure gentiū oriatur ex cōtractu: al⁹ cōsensu: vt. l. cū amplius. ℣. is natura ds. ff. de reg. iur. ꝛ. l. stichum. ℣. naturalis. ff. de solu. q̃ ille obligēt qui nō pōt cōsentire tāq̃ ex cōtractu al⁹ cōsensu suo hoc videt cōtra ius gentium: cōtra q̃ō papa non pōt dispēsare sine causa: nec etiā cū causa: ꝺbi al⁹ nō reperit dispēsatiō: vt tradit in. c. que in eccle. extra de cōsti. et per Bar. in. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iur. reperit tñ q̃ō papa pōt dispēsare cū infante vt obtineat beneficiū: ꝺmodo cōstet de certa scientia principis ſm Bald. in. l. fi. C. senten. rescin. d. non posse. in. c. j. per quos fiat inuestitu. in vſi. feud. Jtē videm⁹ q̃ō per rescriptū principis filius in fans pōt emancipari absq̃ suo cōsensu: vt. l. iubemus. in fi. C. de eman. lib. Jtem ꝛ legitimari ſm Bar. in. l. fi. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝛ tamen per vtrūq; iudicat infanti in iure suo. ꝛ ideo forte posset dici saltē ex causa legitima q̃ a papa posset hr̃e tatē professionē infantis sine cā. ant credo q̃ō nō posset. hoc tamē nō affirmo ꝓpio nūc ſz relinquo sub dubio: ea tamē que. ℞. allegata sunt satisfaciūt ꝓ hac cōclusione. dicit etiā Bar. in. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudi. ꝛ Bal. in. l. fi. C. de testa. milit. q̃ populus qui tenet locum principis potest eligere sibi infantem in principem vel regem: sed aliud est acquirere ius infanti. ꝛ aliud obligare infantē in illa specie obligationis que de substātia sua requirit cōsensum sicut est votū: hec tñ dicta Bar. dū dicit q̃ō pupilla substitutio

c ¶ Pupillum. Adō fely. i. c. dudū. i. ij. co. circa fi ō ꝑsū. ꝛ q̃ibi dixi i apoſ. ꝛ feli. i. c. fi q̃pe. co. ℣. dū gl. hic ꝺt ꝛ l. c. nōnulli. ꝛ vij. co. ℣. cōfirmat circa pn. ō reſert. ꝛ i. d. ca. fi q̃n. i. tiij. co. ℣. de iferioꝝ. bñ. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

extinguitur isto casu limitat Joā. de imo. nisi pupillus ingrediatur religionē mēdicātium in cōmuni ⁊ in particulari ⁊ sicut sunt fratres minores: qr tūc cū per ingressum religionis talis ingrediēs habeat p̄o mortuo totaliter succedet sibi ex pupil. substitu. ſm eū per ea que habent in l. j. ff. de testa. vbi se remittit: sed ista cōclusio prima facie videt dubia: qr ingrediēs talez religionē sine dubio efficit intestabilis: ergo cū nō possit facere testm̄ aliter q̄ ꝑpter etatē vt̄ qō rūpat substō pupilla. sicut rumpit in filio deportato vel cū sit seruꝰ pene: vt hic dixit Bar. qō ergo succedet illi qui nō pōt habere⁹ heredē: nec pōt facere testm̄ ex pupillari: hocvꝫ ꝫtra regulas supra positas: nisi dicas defendēdo istā opi. q̄ prius q̄ efficiat intestabilis iste ingrediēs vt̄ mortuus: vnde inhabilitas superueniēs post mortem nō attēditur: qr satis est qō tpe mortis fuerit habilis: vt possit sibi succedi *. Scias etiā p̄o declaratione dictoꝝ Bart. in ista q. qō filiꝰ qui offert a parētib⁹ religioni in pupilla. etate: licz nō possit recedere a religione ante pubertatē: non tñ est interim monachus ſm glo. in. c. virum. de regu. quā cōmuniter appro bant oēs: vnde cū interim sit adhuc laycus nō est mirū si potest ei succedi ex pupilla. substitu. directo itaq; nō est opus intrare monasteriū. l. si arrogator. de adop. sicut videmus in eo qui est intra annum p̄bationis qui indicat vt laycus quo ad retinendum omne ius qō sibi cōpetebat: vt in. c. beneficiū. de reg. lib. vj. ſm Jo. de imo. hic ⁊ bene. Adde etiā: qō inquātū Bar. dicit qō si minor ⁊ impubes hz filios expirat pupil. substitu. licz hoc sit de raro cōtingētibus. est tñ possibile ⁊ aliqñ accidit ſm glo. ff. q. j. in summa. mā istud est verū si habeat filios legitimos ex matrimonio: secus si non legitimos ſm Bald. in. l. nec in prin. de adopt. sequitur. l. centurio filio.

a ¶ Succedi. p huiꝰ dicti arreti. itellectu vide. d. Jaſo. may. hic in. ij. col. circa med. Bene. va.

b ¶ .ff. militia. missus. p cuius tex. intellectu vide. d. Jaſ. may. hic in. iij. col. ⁊ .iiij. not. circa fi. .ff. vbi dicit etiā qō cōtra reg. dicta tex. fortiter facit i lex. i. hanc. boc inter liberos. C. de test. ⁊ ibi 2 solus idē are. 3 de hoc ppen. 4 dit. Bene. va. 5

Summarium.

Substitutio cōpēdiosa alicui facta si sine liberis decesserit nō facit hanc substitutionem esse fideicom. imo est pup. de iure cōi intra pubertatē.

1 Duplex reperitur substitutio directa ⁊ obliqua.
Substitutio vna ⁊ eadem variatur ſm tempora.
Jus cōe fortius est q̄ priuilegium.
Stante statu⁹ quod pater possit diminuere legitimam filio non poterit tamen relinquendo legitimam apponere sibi gra namen.
6 Substitutio que non continet pluralitatem temporum nō dr compendiosa.
7 Substitutio compendiosa dici potest q̄ vno compēdio vel oratione continet plures substitutiones.
8 Substitutio per verba directo ciuilia post tēpora pubertatis facta non trahitur ad fideicom.
9 Precium in vniuersalibus succedit loco rei.
10 De iure nouissimo prohiberi potest trebellianica.
11 Omnis est nomen vniuersale collectiuum.
12 Heminatio debet operari aliquid.
13 Dictio sicut significat similitudinem aut limitationem.
14 Solus deus cognoscit futuros euentus.
15 Ubi res prohibetur alienari extra familiam videtur tacite relictum fideicom.
16 Qui vult consequens videtur velle antecedens sine quo illud esse non potest.
17 Verbum capere vel accipere est verbum directum nō ciuile.
18 Verbum relinquo dicitur esse cōe: potest enim se habere ad institutionem ⁊ fideicom.
19 Verbum pertineo dicitur esse commune.
20 Verbum remaneo est verbum commune.

Centurio filio. Substitutio compendiosa facta a milite valet de iure communi intra tēpora pubertatis ⁊ trahit se ad bona impuberis: post pubertatem vero vꝫ ex p̄uilegio speciali solū respectu bonoꝝ testatoris: ⁊ diuidit in tres partes. in prima ponit thema seu ꝫsultatio. In secūda ibi: intra. .xiij. annū ponit vnū membrū rūsionis ad con sultationem. In tertia ibi: post eā subnectit aliud ⁊c. ¶ †Not. p̄o ibi sine liberis ⁊c. qō substō compendiosa facta alicui ſi sine liberis decesserit nō facit hāc substitutionē esse fideic. imo est pupil. de iure cōi intra pubertatē cuius ꝫtiū dicit gl. in. l. precibꝰ. C. de impub. quā sequuntur Jac. de belui. vt refert Bald. hic quā videat ſi fuisse testatoꝛ velle substituere illi dūtaxat qui est pubes ⁊ q̄ pōt habere liberos: hz hoc cōfundit per istū tex. qr ve vides substitutio videt facta etiā decedēti in pup. etate: ⁊ ita probat in. c. j. de test. li. vj. p quā cōclusione do tibi casum clarum de iure ciuili in. l. ⁊ redendū. versi. sed si maritus. j. qui. pe. tu. vbi probat qō fideicom. datum a filio ſi decedat sine libe 2 ris vꝫ etiam ſi filius decederet in pupil. etate. ¶ †Secūdo no. ibi directo substituit ⁊c. quod reperitur substitutio directa. itē ⁊ obliqua vt. l. cohēredi. ff. cū filio. j. eo. ⁊ que verba faciant directam substitutionē ⁊ que obliquā. ⁊ quot modis accipiat directa. 3 Item que sint verba cōia habētia se ad vtrāq; substitutionem. dic vt hic per Bar. in vlt. parte repetit vbi aliquid dicetur post eū. ¶ †Tertio no. qō vna ⁊ eadē substō variat secūdu⁊ tēpora dūmodo videat facta de iure cōi ⁊ sit plenior modo videat facta de iure spāli. t. post. .xiiij. annū: licet aūt respū vnerſoꝝ tēpoꝝ vna ⁊ eadē substō ꝫideret diuersimode tam ꝙ directa: non tñ potest ꝫsiderari vna substitutio vno tēpore vt directa: alio vt obliqua ſm gl. nostrā vt in ea videbis: ⁊ est rō differentie: qr in habētibus similitudinē facilior est transitus: vt. l. in rē. .ff. itē quecūq; .ff. de rei vendi. ¶ Quarto not. qō verbū capiat de sui natura censeatur esse verbū directū. videt eñ signifi 4 care qō quis recipiat ꝓpria auctoritate. ¶ † Quinto not. qō fortius est ius cōe q̄ priuilegiū qō pz: qr succedēs directo de iure cōi succedit in oībꝰ bonis suis: hz succedēs ex priuilegio militari succedit in bonis paternis dūtaxat ꝙ cordat tex. in. l. eiꝰ militis. .ff. militia missusꝰ. j. de test. mili. ¶ In gl. posita super verbo dūtaxat ibi directo ⁊c. Ista opi. cōiter tenet qō in secundo rūso istius. l. post pupil. eta. succedat directo in bonis testatoris ex priuilegio militis: vt dicit gl. quā opi. Bar. confirmat tali rōne. dicit enim tex. in fi. qō hr̄ditas pertinet ad substitutum cū fructibus inuētis in hereditate. i. cū fructibꝰ quos pcepit filius instītutus vſq; ad mortē suā: hz hoc esset falsum si substitutio esset fideic. qr fructus percepti aī mortē pertinerēt ad heredē mortis: vt. l. fideic. j. ad treb. ergo necesse est dicere qō substō sit directa. Tu aūt aduerte qr istud arg. p̄cedit intelligēdo literā in fi. de fructibus inuētis tpe mortis substituti: sicut intelligit Bar. ⁊ Bal. fi aūt intelligeres: vt intelligit Ange. de fructibꝰ inuētis in hr̄ditate testōris tpe mortis ipsius: tūc istō arg. nihil ꝙcluderet. mouet aūt Ang. ad exponendū istuꝝ tex. hoc modo qr fructus percepti a filio instituto ante mortē sunt facti ipsiꝰ filiꝰ vt pz in. d. l. fideicom. p̄allegata. sed substitutio directa post pubertatē ꝙ fit a milite filio nō trahitur nisi ad bona ipsius militis: vt est casus exꝑssus in. l. milites etiā. j. de testa. mili. ergo isti fructus nō deberent pertinere ad institutuꝝ. Sed Jo. de imo. hic defendēdo opi. Bart. ⁊ Bal. dicit q̄ miles heredi suo pōt substituere directo: ⁊ pōt etiā si vult instituere heredē suū ad tēpus: ⁊ post tēpus aliū primo casu succedet nō solū in bonis testatoris: sed etiā in fructibꝰ perceptis ex heredi tate sua ⁊ intelligit tex. noster. Secūdo casu posset habere locū ratio Ang. qō sola hereditas post tēpus videt delata ad alterū heredē ⁊ nō interfuriū medij tpis. ⁊ Jac. bu. dixerit: vt ipse refert qō miles nō pōt substituere directo heredi suo post adi 5 tionē: nisi q̄ pōt facere heredē ad tēpus: ⁊ post tempus vocare alium: vt. l. miles ita heredē. j. de testa. mili. ipse tñ hoc nō concedit: sed per istā legē dicit qō pōt etiā substituī directo ipsi heredi instituto: hz nō fit impubes: sed ista differētia nihil vꝫ relevare quo ad casum nostrū: qr etiā qñ miles substituit tex. dicit in. l. milites. etiā p̄alleg. qō substituit dūtaxat in his que heres est testamēto suo cōsequutus: sed fructꝰ quos lucrat heres domīniū qō quesiuit in rebꝰ hereditarijs: ergo nō cōprehēdit sub illis verbis: qr dictio ex significat immediatā acquisitionē: vt. l. qui liberis. .ff. hec verba. .ff. ⁊ ibi fuit dictū: vnde tex. in. l. miles ita. .ff. exheredato. eo. titu. dicit qō extraneo exheredato pōt substitui in his que a testatore ad substitutū peruenerunt nō in his que postea quesiuit: vnde ego nō itelligo quā virtutē habeat ista differētia. ⁊ tñ q̄pi. Bar. que est cōis: arguo fortiter cōtra Ange. dicit esse tex. nr̄ in fi. qō hereditas p̄tinebit ad substitutū cū fructibꝰ in hereditate inuētis: que verba si intelligerētur de fructibꝰ inētis tpe mort̄ testatoris sine dubio essent superflua: qr illi fructꝰ sunt pars hereditatis: quicqd em inuenitur penes testatorē tpe mortis venit in petitione hereditatis: vt. l. ancillarū. in prin. ff. de peti. here. ⁊ tz hic Ang. expresse vt. j. videbis. nec pōt aliter dici: qr si sunt in dñio testōris tpe mortis sine dubio sunt vniti in eius patrimoniū: vt. l. sed si plures. .ff. filio. .ff. eo. cū ergo tex. dicat qō hereditas est restituēda cū fructibus manifeste datur intelligi qō loquit de alijs fructibus q̄ de his qui erant in dominio testatoris tpe mortis: nā respectu illoꝝ ista adiectio cū fructibꝰ esset ſupflua: qr illi veniebant vt pars hereditatis ⁊ sub ei⁹ appellatiōe: multū tñ faciūt p Ang. .ff. alleg. sed possumus dicere qō iste dictiōes ponunt aliqñ impropꝛie: vt no. in. l. nō dubiū. C. de. ll. Est aūt multiplex effectꝰ ⁊ differētia si dicamus hāc substitutionē esse directam vel obliquam: nā ſi substitutio sit directa succedet absolute in olbus bonis testatoris: si autem sit obliqua tūc hereditas instituti detrahent legitimā de fideicō. vniuersali. ita dixit gl. no. in. l. precibus. C. de impub. quā Bar. hic etiā vꝫ sequi tz eā nō alleget sed in. l. precibus. vꝫ dubitare de ista cōclusione: qr sicut in pagano hoc esset verū sine dubio: vt. l. quēi p̄tor. C. de inoffi. te. ita in milite etiam videtur verum qr ſi miles potest facere testamētum totaliter excludere filium ex heredando vel pretereūdo sciēter: vt. l. sicut certi. ⁊ l. ſi cū in vtero. C. de testa. mili. ⁊ in. l. ſi. C. de inoffi. testa. eadē rōne vꝫ qō possit grauare filium in legitima. ſm Jo. de imo. hic nititur ſustinere illam glo. duabus rōnibus: prima est qr hz miles possit nō dare legitimā filio a principio ipsum totaliter pretereūdo: vt in. ll. supradictis nō tñ sequit: ergo potest legitimā datā filio auferre grauādo ipsuꝫ in restitutionē legitime: qr multa impediūt facieda que nō impediūt iā facta: vt in. c. quēadmodū. de iureiur. ⁊ l. patre furio 6 so. .ff. de his qui sunt ſui vel alie. iur. Sed aduerte⁹ qr hz ille tex. in. l. ſi fundū. per fideicō. in fi. fortiter faciat cōtra opi. do. Jo. et gl. in. d. l. precibꝰ. vꝫ tñ ista opi. posse saltem pari per tex. in. l. omnimodo. in prin. ſuicta. l. quē in p̄tōribꝰ. C. de inoffi. test. in quibꝰ simul iunctis ꝙbat qō etiā in materia correctiua etiā ſi sit fauorabilis dispositio facta ſup substātia legitime in quātitate nō extēdit ad onus: ⁊ als grauamē qō ipsi legitime totaliter relicte esset impositū: nisi. l. vltra. p̄cessisset: per quā. l. dicit But. no. ad ꝓpositū: ⁊ sequit Bal. in. d. l. qm̄ in p̄tōribꝰ. ⁊ Joan. de imo. refers dicta but. in. l. titio centū. .ff. titio genero. de cōdi. 7 ⁊ demō. ¶ † q̄ ſi ex forma statuti pater pōt diminuere legitimāᵇ filio nō poterit tamē relinquendo legitimā apponere sibi gra b namē: hz Bart. aliter senserit in simili casu in. d. .ff. titio genero. Ego tñ cōsulendo sum sequutus istam doct. ⁊ euitātur dicta Bar. put dicit Jo. de imo. in loco p̄alleg. Et hz in casu nostro nō sumus in materia correctiua sumus tñ in materia exorbitā c ti in qua etiā est regula qr nō fit extēsio ⁊ regul⁹. vt. l. qō verū. ff. de leg. ⁊ in regula que a iure. de reg. iur. Jste tñ casus de quo dubitauit Bar. in. d. l. precibꝰ. est magis vtilis q̄ precedens: quia nō sumus in materia correctiua: vt dixi. ⁊ qr etiā in. l. ſi fundū p fideicō. in fi. ptās que cōpetit testatori in auferēdo legitimā heredis filiꝰ vꝫ esse exorbitās a regulis iuris in qb⁹ nō dimitta d tur volūtas captatoria pēdēs ex arbitrio alteriᵈ. 4 Sed ad hoc pōt rūderi qō ille. ll. nō loquūtur nisi de eo q̄ pōt p se dispone re: ⁊ sic ptās q̄ ꝙcdit pñi est potiꝰ nouū ius in nouo casu inducū q̄ ius exorbitās a regulis iuris. Sed ista rō ꝓfundit manifeste p. l. ſi fundū. p fideicō. .ff. de leg. j. vbi pz qr substituta⁹ pupilla riter: vel succedēs ab instetato pupillo pōt grauari in legitima: ⁊ est rō ſm doc. in. l. j. in fi. .ff. ⁊ q̄ poterat testōr hāc legitimā ei nō relinquere: vñ hz eā ex volūtate nō ex necessitate: ⁊ iō pōt grauari: q̄ rō manifeste decidit casum nostrū qō ex quo miles nō teneꝰ relinquere filio legitimā ſi nō vult ⁊ filiꝰ ⁊ heres ei⁹ possit in ea grauari tā ꝙ data a testatore: vñ tex. in. l. ſi arrogator. in fi. .ff. de adop. vbi dicit qō qñ pr̄ arrogator nō pōt substituere filios in legitima p fideicō. fundat se in hoc qō hz eā ex p ulsione. l. sīue testatoꝛ velit sīue nō. facit tex. in fili in. l. j. .ff. in puberi. .ff. de colla. bo. Scāa rō do. Jo. est melioꝛ qr hz vꝫ posset grauare filiū in legitima qñ est miles in dubio: tñ relinquendo fideicō. ab eo nō vꝫ grauare: ⁊ ita intelligit gl. in. l. precibꝰ. dicit etiā hoc ibi p̄bari qō nō est verꝛ: ſz fortenoluit sentire hoc qō ex q̄ substō cōuertit ibi i obliqua fauore m⁹ is intētio tex. sit qō detrahit legitima quasi als iste fauoꝛ esset inutilis matri: hz hoc nō sequit q̄ mater habebit cōmodū fructuū ſq; ad mortē filiꝰ. Itē illa iura q̄ nō trāseūt ad fideicō. remanebūt penes eā: vt in ra sepulchꝛoꝝ: vt. l. qꝛ perinde. j. ad treb. aliter aūt nō pōt cōstare ex tex. qō detrahit legitima. Tu ergo ꝓpobādo illā glo. singulare dic melius qō quāuis legitima a filio herede instituto capiat vt portio hereditatis institūtis: filiꝰ tñ in ipa legitima hz partic⁹ iuris ⁊ fauorabiliꝰ q̄ ceteris bonis: vt pz ex his que dixim⁹ in. l. j. .ff. eo. nā ſi haberet substitutū vulgarē posset repudiādo hereditatē retinere legitimā: vt ibi fuit dictū, pteter ea vſq; ad legitimā remouet omne grauamē de medio: vt in. c. c. raynutius. de testa. hz filiꝰ fuerit vniuersaliter institutus. est ergo in legitima fauorabilioꝛ cā ⁊ specialioꝛ rō acquisitiōis q̄ in alia hereditate ad minus qr debet sibi ꝓ iure naturali. l. cū ratio. .ff. de bonis dā. hz ergo miles sup hoc iure fauorabili posset filiū grauare ſi vult nihilominꝰ in dubio hoc nō vꝫ velle sicut dicimus in fideicō. vniuersali relicto a filia qō nō venit i eo dos filio: hz excedat legitimā ipsius: ⁊ i ea filia possit specialiter grauari. improbat ita. l. ea filia. in prin. ff. ad trebel. ⁊ plene declarat Bar. in. l. lucī⁹. .ff. maritus. .ff. eo. ti. ꝙ hoc facit qō hr̄ in. l. seq̄us. q. de leg. fi. ⁊ est rō: qr miles in dubio relinquēdo fideicō. fi dispō vtroq; mō pōt valere vꝫ magis velle vti iure cōi q̄ iure speciali: vt. l. q̄ꝙ. ⁊ q̄ ibi no. in glo. ⁊ in. l. in testō. ⁊ ibi no. C. de testa. mili. ⁊ illā glo. singulare in. l. precibꝰ. adde ad not. p Bar. in. d. .ff. marit⁹. Est ⁊ aliꝰ effectꝰ ⁊ differētia no. inter directā ⁊ fideicō. substōnem: qr in casu nostro in quo fuit directa institutio veniūt fructꝰ percepti post mortē testatoris a filio instituto vſq; ad mortē ipsius: sed si substitutio esset fideicō. nō venirent vt. l. in fideicō. j. ad trebel. ⁊ ita pūctualiter soluit Bar. istā. l. in oppositionib⁹: sed aduerte qr ante istā oppositionē in qua ita se declarat: ipse dicit volēdo ꝓbare qō hic erat substitutio directa nō obliqua: qō ſi substitutio esset obliqua nō venirēt restituēdi fructus percepti tēpore mortis testatoris: qō dictū repehendit Ange. ⁊ merito: quia fructus qui sunt percepti a testatore trāsiuerūt in dominū eiꝰ: ⁊ sic sunt substātie⁊ hereditatis sue: cur ergo non venit in restitutionem: cū in fideicō. vniuersali veniat substātia testatoris: vt. l. nā qō. .ff. ⁊. l. seq. .ff. ad trebel. quinimmo ſm Ang. filius fructꝰ perceptos a testatore imputaret sibi legitima: vt tenet Jac. bu. in. l. iubemus. in prin. C. ad a trebel. sed hoc vltimū dictū impugnat hic Jo. de imo. l. per ea q̄ habent in. l. sumus. .ff. repletionē. C. de inoffi. testa. vbi dicitur qō repletio legitime dz fieri ex ipsa substātia principalis testatoris nō ex fructibꝰ. ⁊ ita tradit in. l. papinianꝰ. .ff. vnde ſi quis. .ff. de inoffi. testa. preterea ſi filiꝰ primi gradus nō imputat sibi fructus in trebellianica: vt. l. iubemus. in prin. C. ad treb. ergo multominus in legitima: sed ista iura cōcludūt cū reuerētia in b fructibꝰ perceptis post mortē defuncti a filio q nō possunt dici principalis substātia paterna. ⁊ ita intelligūtur p doc. fed fructus percepti a testatore ipso viuēte cū trāsiuerūt in dominū suū: quare nō possunt dici principalis substātia paterna nō in telligo: ſi em nomē substātie significat idē qō nomē hereditas: vt dicit tex. in. d. l. nā qō. .ff. sicut fructꝰ pcepti a testatore sunt in hr̄ditate: vt. l. nō tñ. i fi. .ff. de pe. her. ⁊ cetera mobilia ita dicunt esse in substātia defuncti et quo ista noia significāt idē. vñ indubitāter tenēda est opi. Ange. ⁊ tñ non credo hoc fuisse de mente Bart. qō retulit Ang. hz verba videant hoc sonare, hoc patet qr inferius in oppositione: dum loquitur de fructibus perceptis a filio testatoris non ab ipso testatore allegat eādem l. que. l. ꝓpte loquitur in hoc casu: non quādo fructus fuerant percepti a testatore: aut ergo fuit error scriptoris: aut lapsu lingue sine dubio: ⁊ ad istā materiā videalīū casus no. in quo substituto vulgariter restituūtur oēs fructꝰ percepti ab instituto in. l. heres furioſi. in prin. ⁊ ibi per Ang. ff. de pe. her. ¶ In ea. glo. ibi trahit ad fideicō. ⁊c. Limitat huiꝰ. l. dispositio ſm glos. qñ substitutio est facta a milite p verba directa fauoꝛe matris que est in medio trahat ad fideicō. post pubertatē: sed Barto. bic que sequūtur Bal. ⁊ Ang. dicūt qō qñ verba essent ꝓcepta directa etiā in fauoꝛe matris nō traherent ad fideicō. qr cū ista obliquatio sumatur ex ꝓpte sumpta mēte testatoris nō habet locum qñ verba ex ꝓpio significatu suo importāt aliud ⁊ vtroq; modo pōt valere dispositio: sed in. l. precibꝰ. ſm eos ꝛba appo sita in substitutiōe erant cōia: vñ facili⁹ possunt trahi ad sensum obliquū: sicut. j. videbis in tertia parte prin. huiꝰ glos. ⁊ est casus etiā in pagano. in. c. raynutiꝰ. in verbo succedere. extra de testa. Jo. de imo. hic ⁊ aliqui ꝛdoder. dicūt qō in. l. precibꝰ cōmuniter nō est verbū substituit. in quo est fundamētū Bar. est enim verbū cōe: vt scis. l. iā hoc iure. in prin. .ff. ⁊ ideo dicūt gl. posse substineri quasi in. l. precibꝰ. fuerint verba directa nō verba cōia. Tu aūt aduerte sicut dicebā heri in voce qō ſi nō esset verbū substituit in. l. precibꝰ. tot⁹ ille ver. esset impfect⁹ ⁊ esset falsa grāmatica: qr nō haberet verbū a quo regeret. Unde aut ibi est verbū substituit: aut aliud est subaudiēdū: sed posito qō ille versiculus posset stare sine illo verbo: adhuc vꝫ posse saltem pari opi. Bar. qr inferiꝰ est verbū substituo ⁊ ꝛbū substituꝰ: que ꝛba possunt significare idē qō verbū substituit. l. qō substō fuerit facta p ꝛbū obliquū qō potuit cōplecti directā ⁊ obliquā: vnde iste resp̄siones ꝛdod. nō sunt bone: ſi tñ velis defendere opi. glo. sicut dicebā in voce pōt dici qō ex prin. tex. apparet substitutionē fuisse factā p verba directa: nā in prin. l. ponitur supplicatio: seu libellus supplicātis in quo vt refert Impator d cōtineat qō testator: instituto filio herede fecerat scīm heredē ⁊ sic ponit ibi dispositio facta p verbis ciuile directū: verba autē que postea sequūtur nō sunt ꝛba formaliter designātia dispositionē testatoris: ſz sunt ꝛba impatoris ponētia effectū dispositionis: cui⁹ forma superiꝰ fuerat exp̄essa sicut econtra: aliqñ impator p̄emittit substātiā dispōnis: ⁊ postea subijcit formā: ¶ vt pz in. l. ſi. circa prin. C. de insti. ⁊ substi. † ⁊ potuit impator p e verbū substituo qō est verbū cōe ⁊ legitime significare etiā substitutionē directā sine p̄iudicio abstinuitatis vel ambiguitat⁊ e ex quo p̄cesserat forma dispōnis, ſ. exp̄essa. retenta aūt ista opi. gl. multū insistit hic Jo. de imo. in assignādo rōnem quare substitutio ibi directa obliquat fauoꝛe matris: ⁊ post mkta verba assignat talē rōnem: qr nō reperit iure cautū qō qñ mater est in medio posse fieri substitutio directa filio post pubertatem. nā tex. in. l. miles ita. .ff. exheredato. ⁊ in. l. milites etiā. j. de test. mili. loquanf simplr nō qñ mater est in medio. ⁊ ex hoc infert falsam esse glo. in. l. precibꝰ. q̄ dicit qō ſi substō fuisset facta per ꝛba directa puberi ita qō cū ea nō esset cōiūcta pupillaris: talis substō nō traheret ad fideicō. fauore matris: nā videret dicendū cōtrariū rōne premissa: sed cū ille. ll. .ff. alleg. simplr dicāt qō puberi pōt substitui directo ꝛbāda est ista exceptio per aliquā. l. vel rōnē qō hoc sit verū nisi mater sit in medio. Sed hoc nō dicit tex. in. l. precibꝰ. simplr: sed tūc demū qñ substō fuit facta tali tpe qō potuit ꝙalere iure directo ⁊ excludere matrē de

a ¶ Sz aduerte. bunc met ꝛbum. de ꝛbo ad verbū habes pcū. j. in fi. vj. colū. vſq; ibi. Iſz ista rō. b. v.

b ¶ Legitimā. Sed nūqd ꝙa leat tale statutum ſi in totū tollat vel minuat legitimā. vide. d. ꝛBaria. soci. in cō ſil. xxx. incip. q̄ntus ex his ꝛbus. circa p̄mā q. cū ꝛbus. seq. in j. parte. char. lvij. ⁊ do. bar. eiꝰ filiū in ꝛsi. cl. incip. ꝛnos introducere. ꝛbus. ſic. succedit alia. in. d. pte. char. cxxxvj. ⁊ ꝛbſi. ꝓterea legitima cū ꝛbus, sequen. char. cxxx. Bñ. v.

c ¶ Extēſio. ad de ant. rof. in l. ſi cōstāte. .ff. de viro. ſ. ſo. ma in. ⁊. fal. ⁊ in trac. de suc. ab intel. lxxij. col. in fi. fallit in casu quem ponit felyn. in c. nōnulli. de reſcri. i. xxiij. colū. ver. ⁊ qō fauoꝛe. ⁊ vide d. ale. de imo, in. l. j. xxj. col. de offi. eius. ⁊ in. .ff. grisogonus. de verb. obli. Bñ. va.

d ¶ Alteri⁹. ad de qō p eūdez Frā. are. hf in l. moriꝰ. .ff. ⁊ vide q̄ ibi dixi i apo. be. v.

¶ Cōe. adde idē are. i. l. nā hoc iure. .ff. ⁊ qō ibi dixi i apo. bū. v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

iure cõi.inducitur em̃ specialiter in fauorẽ tabularũ: vt mater possit excludi totaliʒ ab hereditate filij in pupilla.etate quasi nõ sit testm̃ filij ſʒ patris: vt.l.papinianus.ff.ſʒ nec impuberes. ff.de inoffi.testa.z in.c.ſi pater.de testa.in fi.lib.vj.vnde ꝓpter hanc fauorẽ qui adhibet testõ filij vt cõſeruet nõ est mirũ cũ ille fauor adhibeat.in iniuriã matris ſi fit ista recõpẽſatio: vt post pupilla.etatẽ substitutio directa obliquet ſicut onus collatoris est inductũ in recõpẽſationẽ iniurie quam facit pater filio ſuo in fauorem emãcipati: vt.l.j.in prin.j.de colla.bono.z hoc est qõ voluit glo.in.d.l.precib⁹.ʒ nõ ita ſe declaret: ſed contra hoc dictũ facit qz qõ testm̃ factũ a patre filio ipuberi nõ possit expugnari a matre: hoc nõ videt inductũ fauore cõſeruationis testameti.vt est dictũ: ſed potiꝰ ſm regulas iuris qz vere testm̃ est patris ʒ hereditas dicat̃ hereditas filij: vt videbis in.l.patris z filij.j.eo.Sz ad hoc põt reſpõderi: qz ʒ vere testm̃ ſit patris: ex quo tñ reſpectu hereditatis pupilli pf̃ hic ſubꝛogat̃ loco filij perinde est acſi filiꝰ fecisset ſibi testm̃ pregulã que ponit in.l.j.ỹ.hec actio.ff.ſi quis testa.lib.esse iussus.qõ ergo illa regula nõ habeat locũ hoc facit fauor testamẽti ſicut econtra qõ testm̃ pupillare videat testm̃ filij quo ad hoc vt nõ possit expugnari p filiũ testatoris qz ſit in eo preterit⁹. ¶ In ea.gl.ibi nõ cõtinet in ſe tacitã pupilla.ꝛc.Bar.hic no istã glo.ſoleniter ad duo.vnit em̃ primo hãc glo.ſentire qõ pupilla.q̃ cõtinet icõpẽdiosa dicatur tacita.z nõ admittat cõtra matrẽ ſicut tacita pupillaris q̃ verba ꝓpter dictionẽ z videnꝫ implicet in.a. vñ ſenſus vſ esse nõ ſolũ in cõpẽdiosa facta a milite tacita pupillaris in ea comꝓhendẽſa nõ admittit contra matrẽ: ſed etiã in alio caſu ꝛc.z ſi

a ¶ Male ꝓdixit Bal. hãc opi. are. ſeg. Iaſ. may. hic i. vſ. colũ. poſt me. ibi ego ſum. Be. Ua.

ſic intellexit gl. iſta male dixit⁹ z bene reꝓhẽdit hic ꝓ Bar. Ego aũt nõ credo hãc esse mẽtẽ gl. ſed hunc esse credo ſenſum verũ. dixit em̃ primo qõ fauore matris ſubſtõ directa obliquat in caſu noſtro. z ſic inducit ynũ ſpeciale: ſicut z alibi etiã aliud inducit: vꝛ qõ expreſſa vulgaris nõ cõtinet tacitã pupil. impliꝯ catio ergo hic ad caſum precedẽtẽ: quatenus ꝓtinet ine ſpeciale ſicut z caſus ſequẽs nõ reſpectu forte diſpõis. Scõo colligit Bar. ex hac glo. qõ qñ est in medio expreſſa vulg. nullo mõ cõtinet tacitã pupil. Cõtrariũ tenuit gl. in. l. ỹ. in prin. ff. z. z in l.precib⁹ ſepe alleg. opi. glo. hic tenuit Pet. vt hic plenius refert Bar. q tenet gl. Bziae. Tu aũt ꝓcõcordia opi. adde qõ ſi dicat ſimpliciter tacitã ſubſtõne nullo mõ cõtineri in expreſſa vulg. cũ mater est in medio. iſtud est penitꝰ impoſſibile ſi teſtator ꝓpter matrẽ omiſit penitꝰ ſubſtituere pupillariter. poſſibile est qõ mortuo teſtatore ſubſtõ q̃ nũq̃ fuit facta non oriaꝫ de nouo aliquo caſu: qz volũtas teſtatoris finiꝫ morte: vt.l.cũ hic ſtatꝰ. in fi. ff. de dona. inter virũ z vxo. z.l.qz. ff. loca. z not. in.l. centeſimis. ỹ. fi. de ver. ob. z ꝓz de ſe naturaliter ſine. ll. ſed tex. dicit expreſſe qõ ſi mater moriaꝫ ante pupillũ ſuccedit ſubſtitut⁹ ex tacita pupillari: vt.l.ſi. C. de inſti. z ſubſti. ergo impoſſibile est dicere qõ teſtator penitꝰ nõ ſubſtituerit: ſi aũt dicat vt videnꝫ dicere verba Bar. qõ tacita ſubſtõ vſ fieri; ſed nõ ꝯz effectũ ℨ matrẽ. hoc põt intelligi duplr: vno mõ q̃ ſubſtõ ſit pura nec ſubſtẽ tatur niſi in euẽtu mortis pupilli: morieꝫ igit pupillo remanebit pura z ſimpleꝛ: ſʒ nõ habebit effectũ cõtra matrẽ. ſed iſte modus loquẽdi nec ꝓbat iure z hz abſurditatẽ: nã ſi diſpõ est pura qõ ſit pura z nõ habeat effectum niſi in matre repudiãte hoc nõ cõuenit nature vltime volũtatis: q̃ ſi est pura nõ ꝺz ſtare in ſuſpẽſo: vt.l.ſi. ff. cõia prædio. ſed dato qõ iſta rõ nõ obſtaret: adhuc dico qõ nõ est pura: ſʒ est ꝺditionalis ſi mater nõ exꝛaret tpe mortis filiũ: nã ſi ſubſtõ expreſſa ſimpliꝛ facta est ꝓsona in medio q̃ ex preſumpta volũtate defuncti excludit ſubſtitutum intelligiꝫ esse cõditionalis ex hac ſpia ꝓsumptione: vt ꝓbat in.l.pe.C. de impub. z aliꝰ ſubſti. z.l. cũ auus. ff. de condi. et demon. l cũ assistimi. C. de fideicõ. quare ex eadẽ preſumptio ne facta ſuſpẽdat diſpõ tacita: q̃ est minꝰ fauorabilis q̃ expreſſa: nõ videmꝰ ergo z hãc credo fuisse mẽtẽ Bar. qꝰ tacita pupilla. matre existẽte in medio cõtinet vulga. expreſſa: ſed ſub duabus ꝺditionibꝰ: vcʒ ſi pupillus moriaꝫ in pupil. etate. z ſi mater tpe mortis pupilli nõ ſupſtit: est aũt prima ꝺditio intrinſeca ſcõa extrinſeca: vt l.ỹ liberis. in prin. z in ꝑ plene declarani. ỹ. eo. et ante cõ ingrediar ſcõam partẽ glo. ſequẽdo ordinẽ Bar. q expedit ſcõam partẽ glo. in tertia. q. principali quã facit in materia ſubſtõnis cõpẽdioſe. videdũ est primo aliqd circa diffinitionẽ iſtiꝰ ſubſtõnis quã ponit hic Bar. dicit em̃ qõ illa est ſubſtõ cõpẽdiosa q̃ ſub ꝺdõne mſis vel alia ꝺtinet plura tpa. cui diffinitioni adde breuiter qõ ſi illud xbũ alia ꝺditio capit hoc modo ſcʒ qõ vltra ꝺdõnẽ mortis poſſit apponi alia ꝺditio in ſubſtitutione intellecꝫ iſte ꝑcedit ſimpliꝛ. z ꝓbat in.l. qui liberis. in prin. ỹ. eo. Si aũt intelligas ꝓut xba videnꝫ ſonare qõ ſubſtõ compẽdiosa poſſit fieri ſub alia ꝺdõne abſq; eo qõ interueniat ꝺditio mortis: hoc vꝫ esse impoſſibile: qõ ꝓbo manifeſta rãne:

7 qz aũt iſta ſubſtitutio cũ hac ꝺdõne extrinſeca fit pupillo z cõtinet pupillarẽ vz tũc necessario ſubintelligiꝫ ꝺditio mortis q̃ est ꝺditio itrinſeca ad pupillarẽ ſubſtõnẽ: vt inſtitu. de pupil. ſubſtitu. ỹ. i. z. ỹ. nõ ſolũ. aut ſubſtõ ſit maioris cui nõ põt ſubſtitui pupillariter: z tũc ʒ qz piſta xba qñcũq; nauis ex aſia venerit vel titius fuerit fact⁹ cõſul. ſ ista ſubſtitutio nõ poterit dici cõpẽdioſa: qz nõ ꝺtinet pluralitatẽ tẽporũ: vt ꝓbabo qõ requirit de eſſentia cõpẽdioſe ſʒ diffinitionẽ. ỹ. poſita qꝰ aũt nõ cõtinet plura tẽpora: ꝓz qz oĩa tempora poſt pubertatẽ in eo cui fit ſubſtitutio ſunt vniformia: nõ em̃ possunt inducere niſi ſub ſtõnez fideicõ. in oĩbus tẽporibꝰ: ergo cũ quãtũ ad effectũ ſubſtõnis ſint vniformia z vniꝰ effectꝰ: nõ dicunt plura: ʒ vnũ formaliter z quo ad effectũ licet materialiter ſint plura: hoc ſufficit quo ad hoc vt diſpoſitio q̃ fit in tpe dicat̃ vna: et oĩa tẽpora cõſiderenꝫ vt vnũ tpe: ſicut ꝓz in delicto affirmatiuo vel negatiuo qõ hz cauſam ſucceſſiuãqõ tz continuet pluribꝰ tẽporibꝰ: tñ dicit̃ vnũ. l. eñ qui. ỹ. in pupillarib⁹. in tex. z glo. ff. de iureiur. z ibi ꝑ Bar. z per cũdẽpleni⁹ in. l. inficiẽdo. ỹ. infans. ff. de furtis. z tangit glo. in. l. mariti. ỹ. quiquẽnio. ff. de adulte. ſicut videmus in ſimili: qõ duo teſtameta q̃ cõtinent idẽ dicunt̃ vnum teſtm̃ nõ duo: vt. l. vnũ. z ibi no. ℨ. de testa. ℙz iſta cõclusione est caſus in. l. ꝓbibus. in ver. ſi vero. C. de impub. z alijs ſubſti. z ibi hoc ʒ glo dicit em̃ tex. qꝰ ſi ꝑcessit ſubſtõ pupilla. expreſſa ſubſtõ poſt pupillarẽ etatẽ facta est ſilr expreſſa ſubſtitutio: et differt a compẽdioſa: vt ibi ſequit in tex. z hoc dicit ibi glo. magna qõ ſi ſubſtõ fiat cũ diſtinctione tẽporũ expreſſa. verbigr̃a: ſi decesserit i pupil. etate vel poſtea qñcũq; ſubſtitutio iſta poſt pupilla. etatẽ nõ est cõpẽdioſa: ʒ ſimpleꝛ fideicõ. z re vera hoc ꝓbat in tex. z ꝓz rõne premiſſa. Ex hoc ſequit qõ ſcõa pars diſſinitionis que dicit qꝰ ſubſtitutio cõpẽdioſa ſm Bar. et alios dicatur: qz ſub vno cõpẽdio plura cõtinet tpa cur nõ poſſit dici cõpendioſa ſi ſub eodẽ compendio contineat diuerſas ſubſtitutiones ex varietate caſuum nõ video maxime cũ regulariter liceat arguere de re ad tpm. vt. l. miles. ita z qõ diximus j. de testa. milĩ. nõ ob. tex. qui fortiter vrget in oppoſitũ in. l. preꝯcibus. in ver. ſi vero. vbi ſubſtitutio facta expreſſe poſt tpa pubertatis dicit̃ expreſſa z diſtinguit cõtra cõpẽdioſam. qz potest reſpõderi qõ nõ dicitur cõpẽdioſa reſpectu pluralitatis tẽporũ z ſubſtitutionũ que ex diuerſis tẽporibus ſequunt: ſed reſpectu diuerſoꝝ caſuum z ſubſtitutionũ ex eis ſequẽtium: z in hoc differt iſta cõpẽdioſa a breuiloqua: quia illa vno compendio continet

dio continet ſubſtõnes plures reſpectu diuerſarũ ꝓſonarũ: ſed iſta ꝺtinebit plures ſubſtõnes reſpectu vnius ꝓſone ſm bal. qui ita declarat in. d. l. precibus. in tertia charta. Scõa concluſio põt eẽ talis. iſta ſubſtõ ſi filius meus decesserit ifra. xiiij. annũ ſeu in pupil. etate talis ſit heres eſt pupill. expreſſa continens vulg. tacitã non ꝺpendioſa ꝺtinens duas ſubſtõnes. iſta ꝺclusio ꝓbat recte intuẽti in. l. ỹ. ỹ. prius verſi. ſʒ ſiqs ita cũ ver. ſeq. ℨ. eo. vbi ꝺz primo qõ iſta ſubſtõ cõtinet teſtm̃ filij. i. pup. ſubſt. deinde in ver. ſʒ z ſi. ita retẽto eodẽ themate pernersionis ordinis determinat de vulg. ſubſtõne facta ipſi filio ex quo ſatis datur intelligi qõ in precedẽti nõ erat facta vulg. ſubſtõ expreſſa nã ſi fuiſſet facta expreſſa ſubſtõ vulg. ex vno themate poterat decidi vtraqꝫ. q. qd iuris eſſet ſi eſſet pernerſus ordo in pupill. vel vulg. z hãc opi. ſequunt quidã Mod. ſcribẽtes in. l. ꝓbus. maxime per ea q̃ tradit Bart. in. l. j. z. ỹ. ỹ. vbi dicit qõ ad eſſe pupill. ſubſtõnis nõ requirunt iſta verba ſi filius meus hẽs erit z hãc opi. ego ſum ſequutus in. d. l. precibus: ſʒ vltra ea que ibi ſcripſi addo nũc ſubtilem z nouã rõnem: nam iſta est regula qõ vbicũq; in aliqua diſpõne cuius nomẽ ꝓprium nõ exꝓmit ſpecificat aliqua qualitas: que cõuenit vni diſpõni ex natura vel ſubſtãtia ipſius: alteri vero diſpõni nõ ꝙuenit ex natura ipſiꝰ: ſʒ tñ ex voluntate diſponẽtis posset oppoꝙ ſemp illa diſpoſitio vel ille ℨctus cenſet factus cui illa qualitas naturaliter vel eſſentialiter ꝙuenit. caſus est in. l. cũ dotẽ. z ibi per Bald. C. de iure dotiũ. vbi probat qõ pactũ appoſitũ in eſtimatione rei dotalis q̃ periculũ pertineat ad maritũ facit qõ videat celebrata emptio z vẽditio: qz iſta qualitas ꝙuenit nature huius ℨct q̃uis e tiã in alio ℨctu posset apponi pactũ de ſuſcipiendo periculum in ſe iuxta. l. ſed z ſi quis. ỹ. queritũ. ff. ſi quis cautionibus. facit optime qõ ponit Bar. in diſputatione ſua q̃ incipit publicanus quidã z qõ no. gl. z Bar. poſt eã in. l. j. ff. de ſuperficiebus. cum ergo teſtator ſubſtituit pupillo decedenti in pup. etate ipſa qualitas pupilla. etatis q̃ eſſentialiter reſpicit ſubſtitutionẽ pupil. vulgarẽ aũt neq; naturaliter neq; eſſentialiter ſʒ accidẽtaliter in q̃tũ placeret teſtatori innitare vulga. ad pupil. etatẽ facit vt teſtator videat pupil. ſubſtituiſſe ſolũmodo. z nõ vulgariter intellige expreſſe: ſed aduerte: a qz licet ille tex. i. l. ſi fundũ pr fideic. in fi. fortiter faciat ℨ opi. do. Jo. z gl. in. d. l. precib⁹. videt tñ iſta opi. posſe ſaluari p tex. in. l. cũmodo in prin. C. de inoffi. testa. iũcta. l. qñ in prioꝛib⁹ in quib⁹ ſimul iunctis ꝓbatur qõ in materia correctiua etiã ſi ſit fauorabilis diſpoſitio facta ſup ſubſtãtia legitime et ℙtitate nõ extẽditur ad onus. alꝰ grauamen qõ ipſi legitime totaliter relicte eſſet impoſitũ niſi. l. vltra precesſiſtet per quã. l. dicit But. no. ad ꝓpoſitum. z ſequit Bal. in. d. l. qñ in prioꝛibus. z Jo. de imo. referens dicta But. in. l. titio centũ. ỹ. titio genero. de conditio. z demõſtra. qõ ſi ex forma ſtatuti pf̃ põt diminuere legitimaʒ filioꝝ nõ tñ poterit relinquendo legitimã apponere ſibi granamẽ. ſʒ Bar. aliter ſenſerit i ſili caſu i. d. ỹ. titio genero. ego tñ cõſulendo ſuz ſequutus iſtã doctrinã z euitanꝫ dicta Bart. vt dicit Jo. de imo. in loco allegato: z ſʒ in caſu noſtro nõ ſumus in materia correctiua: ſumus tñ in materia exoꝛbitantiꝭ in qua est regula qõ nõ fit extenſio regulariter: vt. l. qõ vez. ff. de. ll. z in regula q̃ a iure. de reg. iur. iſte tñ caſus de quo dubitauit Bar. in l. precib⁹. est magis dubius q̃ precedẽs: qz nõ ſumus in materia correctiua vt dixi: z qz etiã in. l. ſi fundũ per fideic. in fi. potestas que ꝙpetit teſtatori in auferẽdo legitimã hẽdibus filij vſ eſſe exoꝛbitãs a regulis iuris in quibus nõ permittunt voluntas captatoria pendẽs ex arbitrio alteriꝰ: ʒ ad hoc põt rideri qõ ille. ll. nõ loquunt niſi de eo q̃ põt per ſe diſponere z ſic potestas q̃ concedit patri est potius nouũ ius in nouũ caſum induc

b ctum q̃ ius exoꝛbitãs a regulis iuris. ¶ † In ea. glo. ſc. Ibi ſi aũt esſet paganus ꝛc. Concludit hic glosator: nf. z in. l. verbis ciuilib⁹. ỹ. eo. qõ ſubſtõ facta per verba directo ciuilia poſt tẽpora pubertatis nõ trahit ad fideic. q̃ cluſio videt probari in. l. verbis ciuilib⁹. z in. l. in ſubſtõne. ỹ. eo. z iſta est cõis ſnia quam approbat Bart. hic. qñ verba ſunt directa z ciuilia vt verbum inſtituo z verbũ hẽs eſto. Si aũt eſſent verba directa z nõ ciui

b lia⁹: tũc bñ traherenf ad fideic. ſm Bar. vt hic plene per eum. z Jo. an. tenuerit ℨtium in. c. ſi pf̃ in nouella. de teſti. li. vj. hec ſz Jo. an. tenuerit ℨtium in. c. ſi pf̃ in nouella. de teſti. li. vj. hec tñ opi. est verior. z inductionibꝰ z rationibus ſuis rñdeꝫ vt ibi p Bar. z ꝙMod. ſuperuenit Bal. q in iſta materia varie locutꝰ est nã in. l. precibus. C. de impub. ipſe reſtringit qõ aut teſtõ dicit qñcũq; filius meꝰ deceſſerit talis ſibi ſit hẽs: et tũc apparet qõ voluit facere pupillarẽ tm̃ per quã ſuccedit filio: vt inſti. de pupilla. ſubſti. ỹ. j. vnde ſubſtõ nõ valebit: vt fideic. ſʒ iſtã rõ facile põt euitari ſicut ecõtra ſaluat pupil. ſubſtõ ſi teſtõ dicat talis mihi ſit heres: vt. l. ſi ita. ỹ. qui filio. ff. de bo. poſſeſ. ſm tabu. ita ne diſpõ teſtatoris reddatur inutilis poterũt hic impoꝛpriari verba talis ſibi ſit heres. i. per mediã perſonã ipſius mihi ſit he res fideic. em̃ capit mediãte perſona heredis reſtituentis: vt. l. teſtituta. in pri. C. ad treb. z bene declarat Bar. ad aliud ꝓpoſitum. in. l. pe. C. de impube. z alijs ſubſti. aut teſtõ ſimpliciter dicit ſi filiꝰ meꝰ qñcũq; deceſſerit talis ſit mihi heres: z tũc verba directa trahunt ad fideicõ. qz manifeſta est ĩtẽtio teſtatoris qõ ſibi voluit ſuccedi: aut ſimpliꝛ dixit talis ſit hẽs: z tunc idẽ qõ ſubſtõ valeat iure fideic. qz in dubio debemus interpretari verba: vt actus valeat: vt. l. gallus. ỹ. quidã recte. ℨ. de lib. z poſth. z. l. quotiẽs. de rebus dubijs. cũ alijs vulgarib⁹: z q̃ dicta vtrũq; ſint vera dicem⁹ poſtea: ſed ipſe idẽ Bal. i. l. ex trib⁹. C. de inof. teſt. ſimpliꝛ dicit qõ iſta ſubſtõ trahit ad fidei. poſt tpa puberta tis ſi teſtõ ſubſtituit qñcũq; deceſſerit filiꝰ ſuus ſit heres mazi me ſi ſubſtituat ſi deceſſerit ſine liberis. ꝓiſta em̃ verba apparet manifeſte qõ teſtator voluit ſubſtõnẽ ſuã valere quocũq; tpe ẽt poſt pubertatẽ: ſʒ cũ ſciret nõ poſſe valere iure directo qõ dubitat qõ voluit eã valere iure fideic. vt. l. illud. ỹ. tractari. j. de iure codicil. z hãc opi. ſequit Ang. in lectu. paduana in. l. precibus. quãdo eſſet apposita dictio quandocũq; vel tempus exꝓſſe poſt pubertatem. Si aũt em̃ teſtator ſimpliciter ita dixiſſet ſi filius meus deceſſerit talis ſit heres tũc iſta locutio indefinita reſtringetur ad tempus pupillaris etatis in quo verbuꝫ directum poteſt ſtare ꝓprie non autem ad alia tempora extendiꝫ in quibus tale verbũ ꝓprie non põt aſſumi: qz indefinita reſtringiꝫ vt nõ ꝓhendat oẽs caſus qñ non est eadẽ rõ oĩm caſuũ qui in ea ꝓhendi possunt: vt. l. ſi pluribus. z ibi per Bar. de leg. ỹ. z per eũdẽ in. l. oẽs ppli. ff. de inſti. z iur. Jo. aũt de imo. hic ꝙcedit opi. Joã. an. esse verã qñ ſubſtõ esſet fcã a cũ expreſſa diſtinctione tempoꝝ: verbigr̃atia ſi decesserit in pupilla. etate vel poſtea ꝛc. tũc em̃ iſte due ſubſtõnes ſint penitus diuerſe: nõ vna ſubſtõ ſm gl. in. l. precibus. C. de impub. perinde est acſi pr filio ſuo in caſu pubertatis ſubſtituisset, directo quo caſu verba traherenf ad fideic. ſm glo. z cõem ſniam in l. verbis ciuilibus. ỹ. eo. z iſta ꝺclusio esſet vera ſm eũ tenendo id qõ tenet cõis opi. qñ ſubſtitutio non põt valeꝛe a principio iure directo verba trahunt ad fideic. ſi aũt teneas opi. gl. inſti. de pupillari ſubſt. ỹ. extraneo. q̃ voluit qõ nõ trahant ad fidei. tũc iſta limitatio ſeu ꝺcluſio nõ ꝑcederet. z hãc opin. ſequit hic ipſe z tra cõem ſniam dicens qõ aliqñ ſubſtõ non põt valere ꝓpter qualitatẽ diſpoſitionis in qua ſit iure directo: z tũc trahi b tur ad fideic. ita loquit. l. ſcenola. ff. ad treb. ita intelligiꝫ tex. in l. ex facto. in ꝓnc. e. tit. qz heres inſtitutus tenebit inſtituere heredẽ ipſe illũ de quo erat rogatus vt eum faceret heredem: licet teſtator non possit eum cogere ad hoc ne auferatur libera teſtamenti factio: vnde ille actus nõ erat ſimpliciter ꝓhibitus fieri: ſed erat prohibitus fieri illo modo idest per coactionem teſtatoris puberi aũt vel extraneo poſt aditam hereditatẽ z ꝓhibẽt teſtator ſimpliciter ſubſtituere directo niſi ſit mi les: vt hic z. l. miles. ita heredem. j. de testa. milĩ. ergo quicquid attentaf contra ꝓhibitionem. l. est nullum quo ad omnes effectus: vt. l. non dubium. C. de leg. z. l. nemo põt. de lega. j. ꝓiſta concluſione allegat ipſe text. in. l. ſeruo. C. de testa. manumiſ. z in. l. ſi ſeruus legatus. ỹ. ſi ſeruus. c de leg. j. in quibus probatur q̃ etiã fauore libertatis verba directa nõ trahunt ad fideicom. ſi ergo hoc nõ ſit fauore libertatis. ergo multomiꝰ fiet in alia diſpoſitione. Tu aduerte qz iſta ratio videt concludere de bo c ca qõ etiã ſubſtitutio ſit facta per verba directa: que nõ ſint ciuilia: vt per verbũ capiat per verbum moriaꝫ non trahaf ad fideicom. qz in. d. ll. legatũ non fuit relictũ niſi verba directa que non ſunt ciuilia ſicut verbũ lego: vt hic plene declarat Bart. z ſic deſtrueref diſtinctio Bar. quam facit ſaluãdo opi. Joã. an. in aliquo caſu. Tu aũt quantũ ad. q. principalẽ que tangit hic in gl. potes ſimpliciter ſequi opi. communẽ etiam conceſſo q̃ ſi ſubſtitutio fieret a principio puberi per verba directa z ciuilia traherẽt ad fideic. de quo dicet poſtea: z ꝓ declaratione hui⁹. q. concedo qõ quando teſtator ſubſtituit vel cum diſtinctione temporum vel compendioſe intẽtio teſtatoris videtur eẽ vt oĩ tempore heres ſuccedat: ſed tamen non est in potestate ſua niſi aliter ex verbis ſuis appareat per xbã directo ciuilia ſignifica re z inducere ſubſtitutionez fideicom. qz in nominibus appellatiꝭ ſignificatus attributi alicui parti orationis non poſſunt mutari vel extendi ex voluntate hominis: vt. l. ſi quis in fundi vocabulo. de leg. j. ſed vel a communi vſu loquẽdi vel ex diſpoſitiõe. l. z hoc est qõ dicit tex. in. l. verbis ciuilibus in verbo frustra ꝛc. illud enim verbũ ſignificat non voluntatẽ deeſſe: ſed potentiam ita faciendi: vt. l. pe. ỹ. ad crimen. ff. de publi. in dictis: et iſta ratio habet locum in omnibus. ỹ. dictis ſi autem aliter q̃ per iſta verba conſtaret qõ teſtator voluit verba directa intelligi vt obliqua: tũc fatẽdi est qõ ſubſtitutio obliquatur: vt. l. querebat z ibi per Bar. j. de testa. milĩ. est tamẽ concedendum qõ quando ſubſtitutio eſſet facta ſine diſtinctione temporũ vel ꝺpendioſe adhuc iſta ꝺcluſio fortius ꝑcederet. qz vna z eadem ſubſtitutio nõ debet diuerſo iure cẽſeri z partim necessario esſet directa z partim obliqua. vt ifra videbis in tertia parte gl. z probatur in. l. eũ qui heres. ff. de vſucap. ꝓ iſta

a ¶ Sz aduerte Idẽ dixit z pcedẽ met ver ba. ỹ. e. l. in. ỹ. col. ſci. ibi. ſz aduerte vſq; ibi ſed iſta rõ pnt facit hic iſtra ſequẽdo ibi in ea. glo. Be. Ua.

¶ Et nõ ciuilia. Iſtã dſʒ iter xba directa nõ ciuilia ſequutꝰ ẽ idem are. i. ſſ. civ. incip. piculoſuz ẽ. vt ait hier. l viſi. col. ſʒ vidõ. Iaſo. may. hic referentẽ opi. ℨ bart. in rũ. colũ. Be. Ua.

¶ . ỹ. ſi ſeruꝰ. Que aũt rũſiones dant̃ hnie tex. vidõ. d. iaſ. may. l. viſi. co. li⁹. qd tenendũ referendo dicta p areti. hic. Be. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

conclusione bene facit text. in. c. ſi pater in pe. reſpõſo. de teſta. lib. vj. vbi tex. dicit q̃ qñ verba ꝛ perſona cui fit ſubſtõ poſſunt conuenire ſubſtitutioni directe: tunc debẽt interpretari vt directa. ſz aliqñ ex cã illa ꝛba trahantur ad fideicom. ſed ſi concederemus q̃ ſemp poſt pubertatẽ ſubſtitutio cõpendioſa obliquaret: tunc iſta obliquatio fieret aliqñ nõ ex cã: ſed regulariter vbicũq; nõ poſſet habere locũ directa ſubſtõ qñ non videt de mẽte litere fateor tñ qñiſputãdo illa litera poſſet euadi capiendo cãm generaliter ꝓ quocũq; caſu. in quo nõ poſſet habere locũ ſubſtõ directa. † circa illud aũt qñ tetigit hic dñs Joã. incidẽter: vez vtrũ ſubſtõ facta per verba directa illi cui pupil. ſubſtituit nõ põt vꝰ dicendum nõ cauillãdo ſſam q̃ ꝓ opi. cõmuni[a] fit clauſa carus in. c. ſi pater. de teſta. lib. vj. ioum text. dicit qñ ſubſtõ de qua ibi eſt interpretãda directa ſi verbis cõuenire põt ex perſonis inſtitutis. ergo vbi poſſit q̃uenire verbis ſz nõ perſonis quib⁹ nõ põt ſubſtitui directo nõ interpretabit directa: tũc q̃ tex. regrit iſta duo copulatiue vt debeat interpretari directa ergo altera nõ ſufficit: vt. l. ſi heredi plures de cõdi. inſti. ꝛ vere iſta fuit mẽs illius decretalis in illo riſo: per quam ego adhereo ſnie cõi ſz aliter ſcripſerim. in. l. verbis ciuilibus: ꝛ bene iura allegata. in. d. l. verbis. per doc. optime pñt euitari: vt ibi dixi. ſz tex. in. c. ſi pater. vꝰ decidere. q. ꝓ hac parte. q̃ eſt cõis quã et approbat Bal. ſ. vltra loca allegata in. d. l. verbis ciuilibus in. l. extraneũ. C. de here. inſti. vbi videt ad. l. ſeruo tuo C. de teſt. man. ꝛ. l. ſi ſeruus legatus. §. ſi ſernus. ſz leg. j. que hic adducunt per Jo. de imo. §. cõem ſniam poſſumus reſpondere duobus modis. ꝛ primo q̃ ſz verba directa nõ, obliquantur ſaltem libertatis: obliquant tñ fauore fideic. cõſeruãdi ſm glo. in. l. cogi. §. ſi ſeruo. j. ad trebel. eo. ergo modo dicemus q̃ cã ꝛ ſeruande volũtatis teſtõris qui exꝑſſe voluit ſubſtituere filio verba que non pñt ſtare in vi directa trahant ad obliquã. Vel aliter ꝛ ſubtilius dico q̃ ſi libertas relinquit ſeruo alieno. i. ſeruo alterius q̃ nõ ſit heres defuncti: tũc legatũ libertatis directe nõ trahit ad fideicõ. q̃ reſultaret noua forma diſp̃ ſnis diuerſe a libertate directo relicta: qñ libertas directo relicta debet pure: ſz ſi quertit in fideicõ. iſto caſu nõ debebit pure: ſz ſi ſeruꝰ poterit redimi: ꝛ nõ aliter iſtituit de ſingulis rebus per fidei. relictis. §. j. ſequẽti. ne igit cõcurrat duplex ſpãlitas circa idez ex eadẽ cã. i. fauore libertatis nõ detraheret directa diſpoſitio ad fideicõ. ꝛ dato q̃ poſſet ꝛcurrere hic duplex ſpãlitas: q̃ forte tyna videt venire in ſniam alterius: nõ tñ ita de facili extenditur. diſpõ teſtõris ad fideic. diffomie ſicut ad fidei. conforme legato. ꝛ ita ego crederẽ q̃ ſi fuiſſet relicta libertas directo ſeruo bfdis: tũc traheret ad fideicõ. q̃ tale fideicõ. eſſet ſimile legato libertatis ꝛ deberet pure ab hfde nõ ſub ẽditione ſi redimi poſſet: ꝛ hoc mõ põt intelligi tex. in. §. ſimodo. ꝓ quo intellectu bene facit text. in. l. ſi ſocius. §. de here. inſtituẽdis. vbi tex. dicit q̃ ſeruo heredis inutiliter legat fine libertate. et ſic a ſtio qñcũq; relinquat libertas legatũ vꝰ vtile: hoc aũt non põt ẽtingere niſi verba directa obliquanti: ꝛ licet gl. dixerit ſtium in ſeruo heredis in. d. l. ſi ſeruo. põt dici q̃ nõ ꝓcedit: q. l. allegata per eũ non loquit in iſto caſu: ſed qñ erat legata libertas ſeruo alterius q̃ heredis tene mẽti ſicut dixi in ꝓncꝫ. q̃ ſi iſta iura. §. allegata ꝓcedunt in ſeruo hfdis opz dicere q̃ falſa eſt opi. Bar. dũ ſaluãdo Jo. an. dicit q̃ qñ verba ſunt directa nõ ciuilia: tũc ſubſtõ eſt fideic. poſt pupill. etatem nã ſtiũ videt pbari in. d. iuribus. ꝛ ꝓ opi. dñi Jo. §. allegata. multũ facit text. in. l. tractabatur. j. de teſt. m li. vbi probat q̃ fauore libertatis ſubſtõ aliqua nõ trahit ad directã qñ põt aliquid imputari teſtatori cur ꝛaliter nõ diſpoſuerit; ſz qñ teſtator ꝛ legauit libertatẽ ſeruo hfdis põt ſibi imputari cur nõ potius reliquit libertatẽ per fideicõ. vt poterat. ergo vꝰ q̃ eã diſpõ directa nõ obliquetur: ſz põt rideri q̃ difficilius eſt: q̃ diſpõ obliqua efficiat directa. i. q̃ id q̃ eſt minus ẽtineat id, q̃ eſt plus q̃ ex q̃ econtra diſpõ directa que ẽtinet plus ẽuertat in id q̃ eſt min⁹: vt plene declarani in. l. in ſubſtõne. j. eod. ad intellectũ. l. pater ſeueri nam. §. conditionũ verba. j. de ẽdi. ꝛ demon. nec vz illa reſponſio quã dat dñs Jo. ad. l. ex facto. in ꝓin. ff. ad treb. dũ dicit faciendo dfiam inter caſum noſtrũ. ꝛ illã. l. q̃ in caſu noſtro poſt aditã hereditatẽ paganus ſimpliciter prohibet ſubſtituere heredi ſuo directo: niſi qñ facit tabulas pupillares pupillo. ſz in l. ex facto actus ille faciẽdi h eredẽ titiũ nõ eſt abſolute et ſimpliciter prohibitus: q̃ ſz heres nõ poſſit cogi ad inſtituendum aliq̃ heredẽ ſibi ex diſpõne teſtatoris ne auferat ſibi libera teſtamenti factio: põt tñ ipſe ſi vult illũ inſtituere heredẽ. nam cũ hic agat de diſpoſitiõe ipſius teſtatoris vtrum ſit valida vel non q̃ alius poſſit hunc actũ facere ſua ſponte nihil ad ꝓpoñc agit ſeu de cui⁹ facto ſimpl⁹ eſt pbibita mandare hfdi ſuo vt inſtituat aliq̃ hfdẽ quo ad annullandũ effectũ ſue ꝓuiſionis ſicut videmus in. l. ꝛ ſi is. C. de predijs minor: vbi vendi tio que eſt pbibita in perſona minoris: ſz nõ ſit prohibita re-

a ¶ Pro opi cõi. p q̃ opin. cõi addõ raph. cu. i ſſ. clxxxj. ic. pl upponit q̃ barto. ꝛ bar. i ſſi. ſuo ic. ſõ acceſſoꝛij. bñ. Va.

b ¶ Eadẽ. adõ. d. Jaſo. may. hic l. xxiij. co. i fi. circa pmã q. cũ ſe. q̃ ot q̃ ſol. bar. ad fũdamẽtũ Ja. ó bel. ũ ſũt bõe ſz are. hic cõe tnr reddef rõ nẽ diuerſitat ẽ puntibi. vide ſſi. Be. Va.

ſpectu tutoris ꝛ curatoris: ꝛ in eoꝛ perſona nõ impediat obligationez: nõ tñ per hoc ſequit q̃ minoris obligatio nõ fit ꝓ iure nulla tanq̃ facta ꝓ ꝓhibitionem. l. de quo vide ꝓ Bart. in. l. cũ. l. ff. de fideiuſ. ꝛ in. l. nõ dubiũ. C. de lega. vnde melioꝛ eſt illa rñſio quã dedi in verbis ciuilibus: quo ad illa iura: ꝓſir etiã que ſunt hic Bar. nũquid ſi eſt adiecta in ſubſtõne ſtia clauſula ſine liberis: ſubſtõ iſta ſit directa vel fideicõ. ꝛ eſt cõis ſnia q̃ eſt directa infra tẽpoꝛa pubertatis: vt hic per eu. cuius dictis adde Jmol. q̃ ꝓ ꝓ iſta concluſione eſt caſus in terminis cõtra Jac. de beluiſio. qui dixit q̃ verba importãt q̃ ſubſtitutio videretur facta puberi qui põt decedere cum liberis per. l. j. de ſuis ꝛ legitimis. nã ſtium ꝓbabat exꝑſſe in. l. credendum. §. ſi vero maritus. §. qui petũt tuto. vbi dz q̃ fideicom. datũ a filio ſi decedat ſine liberis debeat matri etiã ſi decedat filius in pupilla. etate. ꝛ q̃ ita debeat intelligi ille text. ꝓbat manifeſte: q̃ in ver. precedẽti dixerat q̃ mater que nõ petit tutoꝛem filio nõ ſuccedat filio ab intestato. poſtea ſubnectit q̃ ſuccedat in fideicõ. relicto a filio modo ſupra dicto: q̃ verba de neceſſitate intelliguntꝰ de filio decedenti in pupill. etate: q̃ ſi decederet in etate maiori tũc mater ſuccederet filio ab intestato: ſz nõ petiſſet tutoꝛem. vt. l. matres. C. ad tertu. ꝛ ſic nulla ſfia eſſet iter iſtos caſus quã ibi manifeſte inricõſultus facit. q̃ ẽ vno caſu negat ſucceſſionẽ in altero ꝛcedit. ¶ Scõo adde q̃ opi. gl. in. l. precib ous fore nõ eſt oio eadem⁹ cũ opini. Ja. de bel. ſi cõſ intellexit glſſator: q̃ ꝓpter iſtaz cl'am ſine liberis ſubſtõ eſſet oi tẽpoꝛe fideic. i. etiã tpe pupill. etatis. tũc nõ ſenſit idẽ q̃ Jac. de belui. q̃ ipſe vult q̃ iſta ſubſtõ videat facta adulto dũtaxat non pupillo. ꝛ ſic nõ habebit locũ in pupil. etate. Si aũt glſſator: ſenſit q̃ oi tẽpoꝛe eſſet fideicõ. i. q̃ nunq̃ poſſet eſſe dicemus q̃ cã ꝛ ſeruande volũtatis teſtõris qui exꝑſſe voluit ſubſtituere filio verba que non pñt ſtare in vi directa trahant ad obliquã. Vel aliter ꝛ ſubtilius dico q̃ ſi libertas relinquit ſerno alieno. i. ſeruo alterius q̃ nõ ſit heres defuncti: tũc legatũ libertatis directe nõ trahit ad fideicõ. q̃ reſultaret noua forma diſp̃ ſnis diuerſe a libertate directo relicta: qñ libertas directo relicta debet pure: ſz ſi quertit in fideicõ. iſto caſu nõ debebit pure: ſz ſi ſeruꝰ poterit redimi: ꝛ nõ aliter iſtituit de ſingulis rebus per fidei. relictis. §. j. ſequẽti. ne igit cõcurrat duplex ſpãlitas circa idez ex eadẽ cã. i. fauore libertatis nõ detraheret directa diſpoſitio ad fideicõ. ꝛ dato q̃ poſſet ꝛcurrere hic duplex ſpãlitas: q̃ forte tyna videt venire in ſniam alterius: nõ tñ ita de facili extenditur. diſpõ teſtõris ad fideic. diffomie ſicut ad fidei. conforme legato. ꝛ ita ego crederẽ q̃ ſi fuiſſet relicta libertas directo ſeruo bfdis: tũc traheret ad fideicõ. q̃ tale fideicõ. eſſet ſimile legato libertatis ꝛ deberet pure ab hfde nõ ſub ẽditione ſi redimi poſſet: ꝛ hoc mõ põt intelligi tex. in. §. ſimodo. ꝓ quo intellectu bene facit text. in. l. ſi ſocius. §. de here. inſtituẽdis. vbi tex. dicit q̃ ſeruo heredis inutiliter legat fine libertate. et ſic a ſtio qñcũq; relinquat libertas legatũ vꝰ vtile: hoc aũt non põt ẽtingere niſi verba directa obliquanti: ꝛ licet gl. dixerit ſtium in ſeruo heredis in. d. l. ſi ſeruo. põt dici q̃ nõ ꝓcedit: q. l. allegata per eũ non loquit in iſto caſu: ſed qñ erat legata libertas ſeruo alterius q̃ heredis tene mẽti ſicut dixi in ꝓncꝫ. q̃ ſi iſta iura. §. allegata ꝓcedunt in ſeruo hfdis opz dicere q̃ falſa eſt opi. Bar. dũ ſaluãdo Jo. an. dicit q̃ qñ verba ſunt directa nõ ciuilia: tũc ſubſtõ eſt fideic. poſt pupill. etatem nã ſtiũ videt pbari in. d. iuribus. ꝛ ꝓ opi. dñi Jo. §. allegata. multũ facit text. in. l. tractabatur. j. de teſt. m li. vbi probat q̃ fauore libertatis ſubſtõ aliqua nõ trahit ad directã qñ põt aliquid imputari teſtatori cur ꝛaliter nõ diſpoſuerit; ſz qñ teſtator ꝛ legauit libertatẽ ſeruo hfdis põt ſibi imputari cur nõ potius reliquit libertatẽ per fideicõ. vt poterat. ergo vꝰ q̃ eã diſpõ directa nõ obliquetur: ſz põt rideri q̃ difficilius eſt: q̃ diſpõ obliqua efficiat directa. i. q̃ id q̃ eſt minus ẽtineat id, q̃ eſt plus q̃ ex q̃ econtra diſpõ directa que ẽtinet plus ẽuertat in id q̃ eſt min⁹: vt plene declarani in. l. in ſubſtõne. j. eod. ad intellectũ. l. pater ſeueri nam. §. conditionũ verba. j. de ẽdi. ꝛ demon. nec vz illa reſponſio quã dat dñs Jo. ad. l. ex facto. in ꝓin. ff. ad treb. dũ dicit faciendo dfiam inter caſum noſtrũ. ꝛ illã. l. q̃ in caſu noſtro poſt aditã hereditatẽ paganus ſimpliciter prohibet ſubſtituere heredi ſuo directo: niſi qñ facit tabulas pupillares pupillo. ſz in l. ex facto actus ille faciẽdi h eredẽ titiũ nõ eſt abſolute et ſimpliciter prohibitus: q̃ ſz heres nõ poſſit cogi ad inſtituendum aliq̃ heredẽ ſibi ex diſpõne teſtatoris ne auferat ſibi libera teſtamenti factio: põt tñ ipſe ſi vult illũ inſtituere heredẽ. nam cũ hic agat de diſpoſitiõe ipſius teſtatoris vtrum ſit valida vel non q̃ alius poſſit hunc actũ facere ſua ſponte nihil ad ꝓpoñc agit ſeu de cui⁹ facto ſimpl⁹ eſt pbibita mandare hfdi ſuo vt inſtituat aliq̃ hfdẽ quo ad annullandũ effectũ ſue ꝓuiſionis ſicut videmus in. l. ꝛ ſi is. C. de predijs minor: vbi vendi tio que eſt pbibita in perſona minoris: ſz nõ ſit prohibita requere

que re quoquo relicti, titu. ergo datur intelligi q̃ verbum relinquo adiectum certe rei non induceret inſtitutionẽ. Secunda cõcluſio ſua eſt q̃ etiam ſi verbũ cõe adiiciatur quote here ditatis in ſubſtitutione pupillari non inducat ſubſtitutio directa per. l. ſi quis ſeruũ. in fi. cũ. l. ſequẽti. j. de leg. ij. per rationem: q̃ verbũ commune adiectũ quote hereditarie nõ importat inſtõnem dato alio herede vniuerſali ſm gl. in. d. l. his verbis: ſz hic eſt aliud heres vniuerſalis. i. pupillus inſtitutus. ergo ꝛc. ſed iſta rõ nõ placet Jo. de imo. q̃ pupillus ẽ heres vlis reſpectu hereditatis paterne. vñ ſubſtituꝰ ſibi pupil. in hfditate pupilli nõ hz aliũ heredẽ vlem. ꝛ iõ ſm hoc deberet ſuccedere pupill. in tota hereditate melioꝛ eſt rõ ſm eũ. q̃ verbũ cõe adiectũ quote hereditatis nõ inducit inſtitutionẽ ſicut cũ adiiciť toti hereditati. ad hoc allegat ipe text. in. d. l. ſi quis ſeruũ. §. ſi. prealleg. ſed iſta dñia nõ vꝰ bona aliquo modo. q̃ ſicut verba obliqua adiecta quote hereditarie inducũt ſine dubio fideicõmiſ. vle: ſicut ſi erãt adiecta vniuerſitati bonoꝝ. vt. l. cogi. in ꝓin. in. §. fed ſi miles. ff. ad trebel. ita vꝰ q̃ vbũ cõe adiectũ quote ex quo põt ſignificare ius vniuerſum poſſit intelligi vt importet directã inſtitutionẽ ſicut obliquã. ꝓ iſta concluſione adduco tibi tex. inſti. qui pari tu. pñt. §. i. vbi ꝑbat q̃ tacita dif poſitio teſtatoris que põt valere: vt directa ꝛ obliqua in dubio interpretat q̃ valeat vt directa ex quo relinquit vniuerſitas cui põt adaptari inſtitutio: ſicut fideicõ. ꝓtereꝛa tex. in. l. que ſub cõditione. in ꝓin. iuncto. §. hoc edicto. j. de ẽdi. inſti. ꝓbat q̃ verbũ relinquo ex ꝓpietate ſermonis magis cõpehendit inſtitutionẽ directã vel legatũ q̃ fideicõ. ergo in dubio ex quo id q̃ relinquitur nõ repugnat magis dz adaptari ad inſtitutionẽ directã. nõ obſtat tex. in. l. ſi quis ſeruũ. in fi. cũ. l. ſequia ibi ſatis apparet q̃ erat iſtitutus ali⁹ heres. de quo que ritur vtruz ex legato partis hereditatis vel bonoꝝ ipſe poſſit deducere ea alienu ꝛ funeris impẽſam. ꝛ ſimiliter debes intelligere tex. in. l. mulier. §. ſi. ad trebel. vel dicere poſſes q̃ ibi nõ fuit appoſitũ q̃ vbũ cõe ſed verbũ lego q̃ nunq̃ trahit ad inſtitutionẽ ꝓout clare determinat Bar. hic in viti. q. hui⁹ partis: q̃ tñ illa ſua cõcluſio eſt dubia: vt. ſ. dicã. prima ſolutio eſt melioꝛ ꝛ ad materiã iſtam vide text. in. l. diuus. ꝛ quod ibi per Bar. j. de teſt. mili. vbi probat iſta cõclusio clare q̃ verbũ relinquo eſt verbũ cõe ad legatũ ꝛ inſtitutionẽ heredis: vnde iſta cõ cluſio non plz q̃ ſubſtitutio eſſet facta in quota hereditatis vbi aũt cẽt facta in re certa Ang. in ꝓi. ſuo. clxix. vꝰ velle quod verbũ cõe adiectũ certe rei trahat ad inſtitutionẽ vbi nõ eſt data ali⁹ coheres in toto vel in quota hfditatis. hoc tñ ipſe nõ ꝑbat niſi q̃ dicit eſſe opi. vltramontanoꝝ que forte poſſet ſuſtẽtari rationib⁹ predictis: q̃ iſtud verbũ cõe eſſet adiectũ a teſtatoꝛe volente teſtari in primis tabulis: ne alias diſpõ redderet penitus inutilis: ſz q̃ eſſet adiectũ in ſecũdis tabulis: q̃ iam in primis ꝓceceſſiſſet inſtitutio heredis legitima: tũc turi⁹ cẽt tenere ſuiam cõem q̃ verbũ cõe adiectuz certe rei importaret potius legatũ vel fideicom. relictũ a filio q̃ ſubſtõnem pupillarem. ꝛ per hoc nõ reddit diſpoſitio inutilis quã teſtator voluit facere: ſz declarat potius intentio teſtatoris vtrũ voluerit facere ſecũdas tabulas vel nõ. Et q̃ verbũ cõe appoſitũ certe rei vbi alius nõ eſt datus heres poſſit importare inſtitutionẽ ſicut. §. dixi põt ſuſtentari: q̃ iura allegata in ſtiuz non loquũ tur in hoc caſu. nã in. l. cogi. §. ſñaliter. ſz fideicõ. appoſitũ iure particulari nõ trahat ad vniuerſitatez per hoc diſpoſitio non reddit inutilis. ité in. §. aliud q̃z capitulũ. ver. ceterũ. ſicut ꝓz ex verſi. ſequentibus erat inſtitutus alius heres. vñ ſi teſtator adhibita ſolẽnitate requiſita in teſtõ ꝑferret verbũ cõe in certa re ſatis ꝑbaliter poſſet defendi q̃ traheret ad inſtitutionem ne alias diſpõ quã intẽdit viciarei: ꝛ iſta videt fuiſſe intention gl. in. l. quotiens. C. fami. hercit. ſz aDod. eã intelligunt hic q̃ per aſſignationem certaꝝ rez inter filios teſtator diſtribuit totũ patrimoniũ: eſt enim illa aſſignatio quedãmodo ſio heredita tis ſm eos: vt ꝓbat in. l. filio. in ꝓin. de lega. j. ſz ſtia opini. ſit cõis: iſta eſt multũ equa. ꝑqua bene facit tex. que ibi induxi in lectio. precedẽti. in. l. j. §. finaũt. §. de here. inſti. vbi ꝓz q̃ tñ operat iſta clauſula ticius eſto ꝓtũ illa ticius heres. ꝛ tũc non eſt dubiũ q̃ ſi teſtator ita diceret ticius i fundo heres eſto eẽt inſtitut⁹ in re certa ſilr videbit inſtitutus dicẽdo ticius eſto: et inſtitut⁹ in re certa ſilr videbit inſtitutus dicẽdo ticius eſto: et tñ cũ iſta oratione ita põt ſubaudiri verbũ cõe dñs de quo in. l. his verbis. eo. ti. ſicut verbũ heres q̃ eſt directũ ſicut ergo verbum penitus obmiſſum interpretat de directo: vt diſpõ nõ valeat. ita verbũ exꝑſſum q̃ põt ſe habere ad vtrũq;. ꝛ ſz iſta haberi multũ coloris nõ tñ eſt recedendũ a cõi ſnie in hoc paſſu: ꝛ ad materiã vide q̃ no. ponit Bal. i. l. ꝛ in epla in vltimis verbis. C. de fidei. vbi dicit q̃ verbũ appoſitũ vniuerſitati non trahit ad directã diſponẽ q̃ ſi traheret diſpõ eẽt intilis. ¶ Cir cã vltimã. q. hui⁹ partis. adde vnũ verbũ ſ doctrinã Bart. hic poſitã qui dicit q̃ verbũ lego ẽt adiectũ vniuerſitati nõ trahit ad inſtitutionẽ. vñ vꝰ eſſe caſus nota. in. c. rayn aldus. extra de

a ¶ Cõſuluiſſe de q⁹ cõſi. bar. tria repe riunt. vnuz ẽ q̃ ſcipit bar. ꝛ ſoluit. aliud ici. B. fecit te ſtm. ꝛ iſtituit filiũ ꝛ aliũ ici pit titi⁹ cõdi. dit teſtm i ſi filiũ ꝛc. ꝛ add q̃ cũ bar. con ſuluit ab. i. ſſi. ij. icip. viſo te ſtõ. i. l. vo. ꝛ pa. de ca. i. ſſi. c. ic. i caſu pñti et late alex. i. g ſi. ẋ ici. acte. is ẋbis teſti. in iſi. pte. ſed ſ bar. ꝛz bai. in d. l. ꝑcõ ſepi us i tex. alle. z Joã. de imo. hic ꝛi d. c. ray. i. ſi. col. ꝛ ſeq. vbi ffert ſe ita ẽ fcõ ſ ſuluiſſe ſ bar. i ciuitate foziuiẽ. ꝛ rap. cu. i. ſſi. ecv. ic. mſ Jo. maſtellari⁹ tu Notene. opi. bar. q̃ ſeq̃ vltra ſupradictos idẽ arer. hic ꝛi ſſ. ſuo. clv. ici. picuſuz ẽ i. viij. co. vbi ẽt q̃ nõ i tellexerũt bar. q̃ nõ ſt bart. eẽ ſibi ſtiũ. ꝛ do. Jaſõ hici. ix. colũ. vbi dicit ſe ꝓ hac opi. ſepe ſſuluiſſe. Be. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

directa nō ciuilia nō obliquant: sed verba cōia bene obliquant ſm doctrinā Bart. ꝛ videt fuisse de mente sua in. j. q. princ. vbi voluit qō ista verba directa nō ciuilia ifra tēpora pubertatis ſubſtō esse directa nec distinguit vtrū mater sit in medio vel nō. sicut distinguit inferius qñ ſubſtō sit p xbū cōe: ꝛ fine, dubio in verbis directis nō ciuilibus est casus exp̄ſſus qō ſubſtō est directa intra pupillarē etatē: ita mater sit in medio: vt p̄z in verbo moriat in. c. ſi pater. ſepe allegato. Bal. aūt in. l. ꝑcibus in pe. char. C. de impub. reprehēdit hic opi. Bar. exp̄ſſe. ꝛ dicit se cōſuluisse vero ne ſed vtiq; ratione multū friuola: q; dicit qō exec̄tor: legitimus ꝛ teſtamētarius sunt paris ptātis sicut tutor: legitimus nō est heres: vt cōcedit Bar. ita nec teſtamētarius: ꝛ ista rō nihil ꝛcludit: q; ꝛ ista sint paris potestatis in exequendo quātū tñ ad videndū vtrū videanꝫ hr̄des instituti vel non hic est magna differētia: vt optime dicit Bart. q; executor legitimus q nō vocat ex indicio testatoris non, pōt videri institut⁹ amplius vult ipse in loco p̄allegato qō ſi mādant res vendi ꝛ distribui ꝑcio ista ſtud fit fideicō. particulare ꝛ nō vniuersale: qm̄ p̄ciū intelligit deducto onere. i. expensa ꝛ ere alieno allegat tex. in. l. illud. C. de colla. ꝛ est glo. ꝓd. in. l. per diuersas. C. man. adducit etiā tex. in. l. cogi. ff. gñaliter. ad treb. ꝛ in. l. nō ampli⁹. ff. bonor. de leg. i. q; iura loquunt in diuersis casib⁹ ꝛ fine dubio etiā istud dictū non plz: q; teſtō mandādo qō res ſue vendant ꝛ eaꝝ p̄ciū distribuat ꝛc. vbi velle ipsas res restitui pauperib⁹ seu relinq̄re ex quo eor̄ cōtēplatione mādat ipsas vendi. arg. l. ſerno legato. ff. ti teſtō. ꝛ qō ibi p Bart. de le. j. ꝛ p̄ciū aūt in vniuersalib⁹ ſuccedit loco rei: ⁊ vt. l. imperator. ff. cuj. i. ſeq. de leg. ij. ſicut ergo ſi teſtō ſimplr̄ mādasset res distribui iter pauperes istud eēt fideicō. vniuersale: ita de ſimādasset distribui bona ſua vt. l. nā qō. ff. ad treb. ita ſi mādat distribui p̄ciū qō redigēt ex reb⁹ vbi fideic. vniuersale: q; p̄ciū hic ponit loco rer̄ q̄ ſunt in vniuersalib⁹ ſeu ſignificāt vniuersale fideic. in. q. aūt principalr̄ mota debes ſcire qō Bart. in diſputatione ſua: que incipit filiū habuit adultū. ꝛ in. l. hr̄ditas ad istā. ff. tit. p̄z. tenuit oppoſitū ei⁹ qō tenuit hic vcz qō ista ſubſtō eſſet fideicō. ꝛ ista opi. vbi verior ꝙ ſatis clare ꝓbatur in corpe. in. auc. de ec. cl. ff. ſi qs aūt ꝑ redēptione. iūcto ver. ſi aūt heres. ꝛ postea ſubjicitur. Dicit em̄ tex. in. d. ff. ſi qs aūt. in ꝓin. qō ſi teſtō relinquit hr̄ditatē vel legatū pauperib⁹ bona dñt distribui ꝑ executores ad electos ꝛ ipſis negligētibus ab epō. deinde in ver. ſi autem hr̄s ſpāliter loquit de hr̄de q est granaꝝtus dare pauperib⁹ vel aliter ad pias cauſas. ꝛ exp̄esse prohibet de talibus relictis detrahi falcidiā vbi pondero duo. Primo qō cum. ff. tractauerit de istis executorib⁹ postea p dictionē aduersatiue ſinaūt̄ q manifeste ponit diuersitatē in iure ꝛ in facto regulariter loquitur de hr̄de ex quo, manifeste dāt intelligi qō in p̄cedētib⁹ iō executor: es deputati in teſtō non erant hr̄des. Scōo pondero q; ibi prohibet ab hr̄de detrahi falci. in p̄cedētib⁹ aūt dū loquit de executorib⁹ teſtamētarijs nullā penitus mētionem facit de falcidia. ꝛ tū facit mētionē de lucro auferēdo ab eis ſi negligāt executionē. ex quo ētſatis clare pz qō nō tractat de ipſis: vt hēredibus. ¶ Scōo induco tibi tex. in. l. nulli in prin. C. de epi. ⁊ cle. ꝓ eſt ibi qō legatū relictū pauperib⁹ gbuſdā videbat esse inutile q; erat factū in certis pſonis ꝙ huis essent deputati executores ſm teſtō: ſz hoc nō poſſet dici delegato ſi executores q videnī inuitati accipere bona distribuēda videreni tacite facti legatarij: tūc em̄ legatū esset factū in certis pſonis. ſz fideic. p̄standū ab eis bene eēt incertū. ergo dāt intelligi manifeste qō executores deputati nō videnī legatarij: q; illa. l. confirmat legatū ſpāle rōne. i. fauore pie cauſe: vt satis colligit ibi: ꝛ in. l. ſi qs ad declinādā. C. eo. Nō ob. rō Bar. quā ipse hic assignat q̄ est multū colorata: q; rādeo formaliter: ꝛ dico qō illa ſua doctrina esset vera qñ aliqs inuitarek per verbū cōe ad lucrū ꝑpriū: ꝛ cōtēplatione ſua: ſz hic inuitarek ad vniuersitatē cōtēplatione alteri⁹: ꝛ ꝑpter lucrū alteri⁹ tanꝯ nudus minister: executor em̄ inꝯtū ſit. i. ex natura officij executiōis ōz nudus minister nullum habēs ius in eo qō ſequit vel emolumentū intelligit noie ꝓprio: vt p̄z in. l. ſi qs ad declinandā. ꝛ satis declarat ex his q̄ not. Bar. in. l. alio. ff. de ali. ꝛ ci. leg. cā ergo ꝓpter quā verbū cōe iste vocat ad hr̄ditatē limitat restringit dispōnez testōis: vt. l. cū pater. ff. dulciſſimis. de leg. ij. ꝛ ꝑ Barto. in. l. pr̄. ff. ꝓdiū. ff. de leg. iij. ſicut ꝛ cā adiecta verbo cōi ampliat virtutē ipſi⁹. vnde dicit Bar. no. ꝛ ſequit ibi Bal. ix anc. vbi ſi parēs. C. de inofficiō. testa. q; ſi verbū cōe adjicit certe rei quā testator relinqt filio ꝑ ſua falcidia vel legitima intelligit ire institutiōis ꝓpter cām relinquēdi. i. ꝓpter legitimā q̄ ꝛ relinqui iure istōnis videbat aūt posse dici alia rōne q; opi. Bart. hic posita esset vera: q; ex quo executores vocanꝫ mō p̄dicto oio p̄cēptione ꝑquiruꝫ ita q; ipſi videanꝫ institui: vt est casus in. l. fideicō. ff. interduz. de leg. iij. quē Bar. ibi declarādo dicit qō iō ſi teſtō mādat soluī publicano q; ali⁹ ꝛ fiſco publicano nulla ꝑpetit actio: ſz ille ſi tertio: q; dispō dirigit in publicanū: vt in nudū executorem. ergo idē erit dicenduz in casu nō. Sed ad ista iura pōt rñderi q; loquunt in legato. ꝛ fideicō. particulari q̄ ſunt ista natura ꝛ essentia: vt nomē nudū legati nō poſſit ꝙſiderari ſine emolumēto. ꝛ iō ille, vt esse legatari⁹ ad quē totaliter pertinet emolumētum: ꝛ ali⁹ nō: ſz nomē hr̄dis ſignificat quoddā⁹ vniuersale qō pōt ꝙſiderari abſtractū ab oi emolumēto intellige extimabile: vt p̄z in. l. hr̄ditas. in prin. de pe. here. ꝛ ibi p Ang. in. l. he reditatē. ff. mā. p̄z. et in oibus. ll. j. quib⁹ ōz qō hr̄s restituit⁹ ad aduersum additionē hr̄ditatis retinet nudū nomē hr̄dis: vt. l. ꝛ ſi ſine. Papinian⁹. ff. de mino. ꝛ iō tex. no. in. l. qdā cū filio. ff. tit. p̄z. vult qō qñ vn⁹ institut⁹ a teſtōre cōtēplatione alteri⁹: ista institutio nō trāſferat hr̄ditatē directo ad illū: ſz p fideicom. et ista ſufficiāt quo ad iſtū articulū. ¶ Cōſequēter ḡrit etiā hic Bar. ſi teſtator vtiꝫ his verbis volo bona mea vēdi ꝛ distribui ꝑciū inter pauperes p meos fideicō. Utrū ista verba vltimo loco posita referanꝫ ad actū vēditionis: ſicut ad distributionē ꝑcī: ꝛ ſic iſti videant instituti hr̄des: vt ſcriptū est: vel ſolum ad ꝑcij distributionē quo casu iſti nō viderent instituti heredes: vt hic declarat Bar. ꝛ ꝛcludit in effectu qō ista clauſula refert ad oia p̄cedētia: vt. l. mulieri ꝛ titio in fi. ff. de ꝛdi. ꝛ demō. de cui⁹ intellectu tradit Bar. in. l. iuli⁹. Paul. ff. eo. ti. ex qua. l. colligit talis regula qō verba ſequētia plura capitula q̄ p̄cedunt magis interp̄etanꝫ eē posita in vi clauſule q̄ referaꝫ ad oia p̄cedentia ꝙ vt qualitas q̄ ſit adiectaꝫ. c. p ista ꝛclusione est optimus tex. ꝛ q ibi tradit Bar. in. l. heres meus. ꝓ. vxori. de leg. iij. p quē ipse dicit no. i. l. cū filio. in vlt. q. de leg. j. qō ſi teſtō: legat vineā ꝛ fundū plenū fructib⁹. ista vltima cā plenū fructib⁹ ꝛc. referī ꝛ ad legatū vinee. Sziū tū sentit exp̄ſſe idē Bar. in. l. in re petendis. de leg. iij. vbi dicit q; ſi teſtō legat cētū. itē domum ſi nauis ex asia venerit ista ꝛditio nō referī nisi ad legatū dom⁹ q; qualitas adiecta in ſeq. c. nō vī repetita in ꝑcedēti: vt in. l. ſi lium. ff. qñ di. leg. ce. ego aūt ꝛcedo ꝛclusionē seu regulā istā. de qua ipse ponit pleni⁹ in. l. auia. in princ. ff. de ꝛdi. ꝛ demon. Sz exp̄ſlū nō plz: q; hic qualitas nō est adiecta vlt. c. ſz potius vī clauſula referēs ſe ad oia: vt patet in p̄dictis inrib⁹. ¶ Itē adde circa ſcōam. q. prin. inꝯtū Bar. hic ꝛcludit qō ſi testator voluit bona ſua vendi ꝛ distribui inter pauperes q̄ eligenī per ſuos fideicō. ista ſubſtō non censēt directa tūc: q; relatiuum et verbū iunctū cū eo referī ſolū ad ſnū antecedēs: vt. l. a filio. ff. testator. ff. de ali. ꝛ ciba. leg. ꝛ. l. nā qō ligdo. ff. de pecu. lega. vñ tota ista oratio ſequēs ſm eos quos voluit eligi seu q eligenī p ſuos fideicom. refertur ad id ad qō ſe refert relatiuum. ſcilicet ad pauperes ꝛ nō ad distributionē ꝛ venditionē rer̄. erit ergo ſensus ſm eū q; fideicō. videbunt deputati ad eligēdos pauperes dūtaxat: non aūt ad vendēdū ꝛ distribuendū. ꝛ sic nō videnī inuitari ad accipiendū bona ꝑ̄ia auctoritate. Et idē ſi ꝛ. ista tor dixisset volo bona distribui inter pauperes eligendos per meos fideic. q; ītud gerundiū resoluit in verbū ꝛ relatiuum. et exponit. i. qui eligentur ꝛc. ſed do. Jo. de imo. hic nō approbat iſtud, dictū: q; ex quo teſtō creauit eos executores testamenti ſimpliciter: ergo ad oia videnī creati. arg. l. de ꝑcio. ff. de pub. ꝛ q; clauſula in fine posita referi ad oia. l. talis ſcriptura in ſi. cuz materia. j. de leg. j. ꝛ ista dicta possent ꝓcedere qñ in ſi. teſti nominando executores dixisset qō ſui teſti executores et fideicō. relinquebat tales. nā per ista verba videnī deputati ad omnē executionē que pertinet ad teſtūm: ſed ſi testator nō apposuisset aliquā clauſulam in fi. ſz post illa verba q̄. ſ. diximus ſm Bar. nominasset ſimplr̄ fideicō. dicēdo per suos fideicom. vcz talem ꝛ talē vel ſi in fine teſti dixisset ita fideicom. autē quos. ſ. elegi sunt tales: tūc q; ptās eor̄ fuit determinata p relatiuum: vt dicit Bar. nō extēderet ad aliū. Tu vero ꝙſidera qō inter. q. p̄cedentē ꝛ istā decisionē non est vera ꝛ realis differētia: q; ī vtro casu post plura capta clā subjcit in fin. vcz ista verba p meos fideicom. nec obstat qō adducit Bart. de relatiuo: q; concedo q; relatiuū ꝛ verbū qō ab eo determinaꝫ non respicit nisi suum antecedēs: ſz ista verba p suos fideicō. q̄ ſequunt bene possunt rēspicere oia capitula p̄cedentia: q; non ſunt neq; relatiuū neq; verbū determinatū ab eo a quo regit relatiuū. vnde ista differentia nō videt bene probari inter casum p̄cedentē ꝛ istū. ¶ In ea. glo. ibi ſi aūt dixisset paganus ꝛc. Hec glo. mouet dubitabile ꝛ vulgatam. q. ſup qua Bar. hic multum plire ꝛ Modern. post eum referunt diuersas opi. Et in effectu Bartol. concludit q; qñ testō: substituēdo ꝙpendiose vtereꝫ verbis p̄q̄ ſignificaret velle totā hr̄ditatē ptinere ad substitutū: tūc ēt materi existēte i medio: ista eēt pupillaris directa q̄ excluderet matrem exemplum dicit ipſe ſi testator: vult qō bona ſua tota et integra perueniāt ad substitutā vel qō omnia bona ſua veniāt ad eum vel qō bona ſua veniāt ad substitutū ſine diminutiōe: tūc em̄ satis vī iudicare testō: qō vult facere substit. directā: q; ſi substō eēt fideicō. oia bona vel integra vel ſine diminutione nō posset ꝓuenire ad substitutū: q; eo casu detraheret legitima ꝛ trebellianica

ꝛ trebellianica quam doctrinā notabis singulariter in hoc: nā Bar. videt velle satis clare qō per supradicta verba ſi substitutio esset fideicō. nō videret ꝓhibita trebel. ad minus sufficienter ita qō nō posset detrahi. Ange. hic reprehēdit ista dicta dicens q; p ista verba potius videt inductū vt nō detrahat treb. ſ̄ inducta subſtō directa p. l. nā qō. ff. ti. C. l. ſeq. ff. ad treb. et p
10 l. qui totā. ff. eo. tit. ¶ Ex hoc dicto no. ꝛ tene mēti perpetuo qō
a ad ꝓhibendā trebellianicā q̄ pōt ꝓhiberi de iure nouissimo ſm cōem sniam. de qua in. l. marcellus. ff. qō aūt. j. ad treb. sufficit qō testō: mādet restitui totā hereditatem vel oia bona nec faciūt ſ̄ ista ꝛclusionē iura antiqua q̄ dicūt qō in p̄dictis casibus pōt detrahi treb. vt ōz in. d. l. q totā. ff. l. cogi. ff. ad treb. q; ſm illa tpa trebellia. nō poterat ꝓhiberi: dubium igit remanet de iure nouissimo. Sz anteꝯ attingā hoc vtilissimū dubiū attende: q; ista ipugnatio Ang. non videt sufficiēs quo ad dicta Bart. hic qm̄ ſi subſtō esset fideicom. ſz videret ꝓhibita detractio trebellianice non tñ impediret detractio legitime in qua filij nō potuit granari: vt. l. qm̄ in p̄ncipio. C. de inof. testa. ff. l. coheredi. ff. cū filie. j. e. ꝛ p hāc rōnē ipse idē Ang. ꝛfirmat dicta Bar. hic elegāter in ꝛfi. suo. cū. quā rōnē hic ēt assignat Jo. de imo. Sz ista rō nō vī sufficiēs: q; ſz filij nō possit granari ſi testamenta hr̄des tñ ei⁹ pñt pupillari etate durāte: vt. l. ſi fundū per fideicō. ff. de leg. j. ꝛ videtis plene declaratū in. l. j. in fi. ff. eo. ꝛ in dubio videre ēt ipſi granati ꝑter verba exp̄essa testōris qui voluit totā ptinere ad substitutum: vt dispōvaleat eo mō quo est facta. ꝛ ita ꝛcludit Bar. in. l. q. dū q̄rit de eo q; granaꝝ fi decesserit fine filiis vel ei⁹ filij fine filiis: vbi ꝛcludit qō qñ granaꝝen nō pōt relinqui ab vtroq; ſ. ab heredib⁹ vī relictū in dubio ab eo a quo pōt reling; vt ſic dispō magis valeat ꝙ pereat iuxta
11 regulā posita in. l. quotiens. de reb. dub. ꝛ in. l. gallus. ff. ſi. de li. ꝛ posth. vñ ista ꝛclusio remanet aliqualiter dubia. ¶ Sz circa id qō dixit hic Ang. vcz qō testator: mādat restitui totā hereditatem vel oia bona ſua ꝙ hoc videat ꝓhibita detractio trebellianice fuerit diuerſe opi. nā Ang. ita senserit hic ꝛ Bal. in. l. ꝑcibus. ꝛ in auc. sed cū testō. C. ad. l. fal. p. l. dicemus. ff. de fideicō. li. ipſe tñ Ang. in p̄dicta auc. sed cū testō. in lec. padua na. ꝛ in auc. de here. ꝛ fal. ſ. ſi vero exp̄ſſe. ꝛ in. l. ſi. ſ. ad filiox. C. qñ ꝛ quib⁹ quarta pars debeꝫ. lib. x. tz oppoſitō. ꝛ in illis locis mouet diuersis rōnibus nā in auc. sed cū testō. fundamentum ſuū videt stare in duab⁹ rōnibus ꝑcipue: primū fundat se ex. l. nā qō cū. l. ſeq. ꝛ ſeq. ff. ad trebellia. in quibus inrib⁹ probaf qō ſz testō: mandet restitui oia bona ſua vel vniuersam ſubſtātiā ſuā ꝑ hoc tñ nō impedif detractio trebellianice: vt clarius probatur in. l. ſi totā. eo. ti. quā ipse allegat in. d. ſ. ſi vero exp̄esse: ſz illa iura niſi ſubtilius inducanꝫ inducta mō ꝓdicto parū faciunt: q; de iure ſfor. ꝛ. C. trebellia. ꝛ fal. nō poterant ꝓhiberi. l. qō de bonis. ſ. i. j. ad. l. fal. vnde nō erāt attendenda verba
b testōris vt. ſ. dixi. ſz de iure auc. pōt ꝓhiberi tā falcidi. ⁹ꝙ trebellianica: vt. ſ. dixi. ¶ Scōo hoc ipse ꝓbat q; qñ testō: mandat ſimplr̄ restitui hereditatē vel bona ex ſignificatu verboꝝ est qō tota hereditas vel oia bona ſua restituanꝫ. ꝛ tū hoc casu certū est qō nō ꝓhiberef deductio trebellianice vel fal. sicut p̄z in. d. ſ. ſi vero exp̄ſſe. ſz ista rō etiā non videt ſufficiēs: q; indefinita nō equipoliet vniuersali ex ꝓprietate ſermonis: ſz potiꝰ ex interp̄etatione: vt. l. ſi seruitus. in prin. ff. de ſeruī. vīb. ꝓdi. ꝛ elegāter declarat Bar. vbi vide in. l. oēs populi. ff. de iusti. et iure. ꝛ in. l. pluriꝫ. ff. de lega. ij. quāuis ego fatear in dictis casibus fal. detrahi vel trebellia. Sz tacitā voluntatē defuncti: vt. l. tricia. in fi. ff. ad. l. fal. ꝛ. l. ſi ſpōſus. ſ. ſi marit⁹ vel ſequēs. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ tū tacita voluntas nō ſufficit. q; ꝛ. in corpore regrit ꝓhibitionē exp̄ſſam. vt in. d. ſ. ſi vero. ¶ Tertio mouet ipſe in. ſ. ſi vero ꝑalleg. p. l. ſi quis. in prin. de leg. iij. vbi ꝓz qō q̄ñ ꝑcedit cla derogatoria ſpālis in vltima voluntate ad hoc vt illa tollat ꝓz sequi ſpālis dispositio Sz ia: cū ergo hic precedant regule iuris antiq dicētes q; fal. ꝛ trebel. nō possunt ꝓhiberi ad hoc vt habeat locū dispō iuris nouiſſimi qō ꝑmittit istas quartas ꝓhiberi exp̄ſſe requirit ſpālis ꝓhibitio testōris: non obſtāt dicit ipse iura dicētia qō illud ōz esse exp̄ſſum qō exp̄rimitur verbis gñalib⁹: vt. l. ei q. C. qō cū eo. ꝛ. l. j. ſ. inter filium. ꝛ ibi per Bart. ff. de falſis. de quo plene dixi in. l. j. ſ. e. vbi tetigit Bar. ſoleniter: q; illud est vez qñ. l. mādat aliqd fieri exp̄ſſe nō tñ corrigēdo ius antiquū: ſz ſ. l. q̄ mādat aliqd fieri exp̄esse in hoc corrigat ius antiquū: tūc intelligif exp̄ſſe. i. ſpāliter. ꝛ ideꝫ dicit in ſiti. q. in auc. de trie. ꝛ ſe. ſ. illud. ſz ista ſua ꝛclusio nō ꝓbat iure. q; ll. veteres ꝓhibētes fal. ꝛ trebel. nō habēt clausulā derogatoria ad iuuenissimū maxime ſpāle sicut ꝛz dispositio facta in testō in quo ꝑcessit clausula derogatoria ſpālis. Et ió l. ſi qs in prin. nō mereꝫ allegari ad istud. Bar. tñ hic. vt. ſ. ostēdit videt sentire hoc qō ꝓ ista verba nō impediāt efficaciter detractio trebellianice dū dicit qō subſtō directa videt inducta ꝑ predicta verba: q; ſi esset fideicom. detraheret trebel. ꝛ sic manifestissime sentit qō ista verba non impedirent detractionē trebellianicā

a ¶ Nouissimo. Adde Paul. de cast. in cōſi. clxv. incipit. visa facti narratiōe. ꝛ do. Ilex. de imo. in cōſi. lxiij. in. j. parte. vbi plene. ꝛ in cōſi. cxxvij. incipit. circa primum dubium in. j. parte. ꝛ do. Maria. loci. no. in cōſi. xiij. incipien. ſequendo ordinem ver. quare superest circa medium in. j. parte vbi plene an per exp̄essa vel tacitam voluntatem testatoris tolli possit. ꝛ ibi quid ſi testator instituat ei⁹ filiuꝫ ꝓ̄o me dietate et ei⁹ vxorem ꝓ̄o alia medieta te donec vixe rit: ꝛ vitam vidualem seruauerit. et post mortē ipſius testatoris sub ſtituit ipſum filium in ipsa medietate in qua fuit insti tuta in vita tantū an pos ſit detrahi p heredes ipſi⁹ vxoris. ꝛquid ſi testator diꝛerit qō ſubſtitutus ſuccederet ī omnibus bonis an videat ea ꝓhibita ita ꝓfit detrahi. Et adde qō trebellianica quomodocūq; fienda eēt restitutio ab heredibus ab intestato nulla detrahēda est. ita do mi. Bart. ſo. in cōſilio. cx vj. incipien. nō potest negari. verſi. po ſiremo etiam in. j. parte. be. Ua.

b ¶ Tam falcidia. Adde Paulum de castro in cōſilio. cclxiij. ꝛ Oldra. in cō ſilio. ccxlvij. Be. Ua.

¶ Omnis. de quapictione vide paul. de castr. in cō ſilio. ccclxxxviij. Be. Ua.

¶ Operari. Quid enim operetur ge minatio ī nō nullis actib⁹. vide Felyn. in capitulo ſi cautio. ix. column. ſtatim post me. de fide instrumen. ꝛ in c. ſi quando. de rescrip. ver. geminatio rescripti. ꝛ in. c. quoniam. de offic. delega. Be. Ua.

c ¶ Dubitatio. ꝙ ꝛ dictio ois "non vī significare totalitatē sed vniuersalitatē ē. n. nomē vniuersale collectiuum. vt declarat bar. in. l. hoc articulo. ſ. ti. p̄z. cū ergo ēt detracta quarta verificetur vniuersalitas huius dictiōis: q; de oib⁹ bonis fiat testō ꝓ tribꝰ partib⁹. ista verba nō videntur de necessitate ꝓhibere tre bel. ꝛ ita distinguit Paul. de ca. ī auct. sed cum testō. C. ad. l. fal. ꝛ ego eius dicta sum ſequut⁹ als allegādo sup isto artic. in ſcriptis: postea iuenī Ang. ponēte istā rōnē punctalr̄ ꝛ hāc cōclusionē in ꝛfi. suo. cxxvj. iuxta fi. ꝛ ista sufficiāt. ꝛ ad materiam p̄dictā vide sing. text. in. l. penales. ſ. fi. j. ad. l. fal. vbi ꝓbat qō quāuis legatarius ex ꝑsona heredis posſit detrahere fal. in illo casu hoc tñ est verū niſi testō: iusserit totū legatum restitui hec em̄ verba impediunt detractionē fal. vbi al⁹ posset detrahi. vt ꝓbat ille tex. no. ſi quis tñ vellet euadere possꝫ dicere qō ibi po
12 nit oratio geminata significās totalitatē ꝙ geminatio ōz ali⁹
d quid operari⁴ sicut videmus in. l. balista. ff. ad treb. sed ista non videt esse intentio iurisconſulti. ꝛ isto modo posset cauillari. ꝛ sic verbum totum videt importare p̄dictum effectum. ita ſi testator iubeat restitui plenam hereditatē: vt est casus no. in. l. ſi post missionē. in princip. ff. ad. l. fal. ¶ Jn ea. glo. ibi ad ea que, possunt intelligi fieri ꝛc. ista gloſ. tenet idem quod tenuit
b in. l. precibus. C. de impub. vcz quod ſubſtitutio compendioſa facta per verbum commune vbi aliter ex verbis non potest constare de quibus late ponit hic Bar. ꝛ aliquid. ſ. dixi in esse ctu videtur esse omni tempore fideicommiſ. per. l. iam hoc iure ſ. e. ꝛ hanc ſententiam gloſſatoris ſequutus est hic Bal. ꝛ in. l. iam hoc iure. ſ. e. dicens ſe ſita consuluisse. ꝛ qō ista est communis opi. Idem tenuit in. l. ex tribus. C. de inoffici. testa. ꝛ in. l. ſicut in annos. in prin. ff. quibus mo. vſufru. amit. ꝛ in. l. pompo nius. in negocijs. ff. de neg. ge. ꝛ hanc opinio. approbat Ang. c latissime diſputans articulum vbi etiam refert consilium fratris ſui do. Bald. conſilio ſuo. cxxvj. ſed contra iſtam opinion. tenet hic Bart. quando mater non est in medio: ꝛ ad rationes oppoſitas rēspondet: vt infra videbis ſed quando mater esset in medio: tunc fauore matris dicit quod omni tēpore est fideicommiſ. ſicut in ſimili dicitur in. l. qui duos. ſ. cum in bello. in o
e fra de reb. dub. vnde quando mater non esset in medio tenet gloſſ⁹. insti. de pupilla. ſubſti. ſ. qua. ratōe. que dicit quod intra tempora pubertatis: et ſubſtitutio est directa pupillaris poſt

e ¶ Tenet gloſſ. Tu tene opinion. ista gloſſ. que est vera ꝛ magis communis et iſtam tenent omnes quibus adde Oldra. lauden. in conſilio. cxxv. incipien. in ꝓposito. ꝛ. d. Alexand. de imo. in conſilio. xij. incipien. attentis verbis testamenti. in. vij. colum. ꝛ ſe. ꝛ in conſilio. xvij. in. ij. parte incipien. ponderatis his que in themate narrantur. i. v. colum. ꝛ sequen. ꝛ late idem Areti. in conſilio. clv. incipien. periculoſum est vbi formaliter rea ſſumit omnia que ſcribit Paulus de castro in conſilio. cx. incipien. ſub anno milesimo. ꝛ dicit hic in fin. pluries ſe alias consuluisse ꝛ plures Modern. ſe ſubſcripſerunt. ꝛ chzi. de castili. in ſua diſputatione incipien. ſeuola pater duos habens filios. in vitima charta. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tempora pubertatis fideicō. ſz qñ mater eſt in medio tenet alꝰ gl. ſed do. Ang. hic Jo. de imo. ⁊ Pau. de ca. dicũt qõ ſiue mater ſit in medio ſiue nõ ſemp ſubſtõ vz: vt pup. intra pubertatẽ. ⁊ hãc cõclusionẽ ſequntus eſt Bal. in. l. ſi quis ita. ff. de vſufru. ꝓ iſta cõclusione acquadrant duo iura principaliter. ꝓio de teſt. lib. vi. in. c. j. qui text. inducit contra predictas opi. Primo inquantũ ibi ſubſtõ facta per verbũ moriat qõ eſt verbũ directũ nõ ciuile ⁊ tinet pupil. intra pubertatẽ nec videt valere reſpõſio Bar. dũ dicit qõ ibi eſt verbũ directũ nõ cõe: qz verbũ directum nõ ciuile idẽ in effectu importat qõ verbũ cõe: vt pz ex dictis Bar. met. ff. in. j. q. principali. dũ dicit qõ ſiue verbũ cõmune adſciciat certe reiſiue verbũ directũ non ciuile idẽ eſt ⁊ non trahit ad inſtitutionẽ. ⁊ iſtud idem ꝛfirmat inferius in alia. q. poſt iſtã qñ ꝗrit vtrũ verbũ cõe adiectũ certe rei vel parti inducat inſtitutionẽ ⁊ rñſum in alia. q. de pluriꝫ ſubſtitutis. quoꝛ quidã ſunt ſubſtituti ꝓ verbũ cõe: ⁊ quidã per verbũ directum nõ ciuile. vñ nõ videt facieda differẽtia inter verba in caſu noſtro: ſz huic obiectioni põt rñderi dupliciter. Prio quidẽ qñ verbũ directũ nõ ciuile adducit certe rei vel parti hereditatis quo ad hũc effectũ: vt nõ trahat ad inſtitutionẽ iſta verba benẽ ſignificant idẽ: ſed qñ iſta verba apponunt vniuerſitati, bonoꝛ: tũc mens Bar. eſt clara qõ inter iſta verba eſt dſia: qz per verbũ cõe ſm eũ qñ mater eſt in medio ſubſtõ eſt fideicõ. ſz per verbũ directũ etiã ſi mater ſit in medio ſubſtõ intra pubertatẽ eſt directa. ⁊ hoc apparet manifeſte ex verbis ſuis in. j. q. principali. vbi ꝛcludit qõ qñ ſubſtõ ſit per verbũ directũ non ciuile ſemper eſt directa intra pup. etatẽ non diſtinguendo vtrũ mater ſit in mediopel non ſint hic facit ⁊ poteſt eſſe; ꝓbabilis iſta differẽtia qz nõ põt negari qõ verba directa non ciuilia magis importãt ex ſui ꝓprietate qõ ſubſtitutus capiat de manu ſua ꝙ verba cõia. ⁊ oẽs ꝛcludunt cũ Bart. hic qõ ſi apponant iſta verba in ſubſtõne qõ capiat de mann ſua ſubſtõ erit directa. ſz ſit facta per verbũ cõe. vel. Scõo poteſt rñderi ⁊ aliter qõ in. c. ſi pater. ideo ſubſtõ eſt directa pupil. facta per verbũ cõe: qz erat ſubſtitutus frater ſoꝛori. ⁊ econtra. cui teſtator preſumit plus velle fauere ꝙ matri. ⁊ ideo fauoꝛe matris ſubſtõ non obliquat ſicut ipſe hic expõſſe tenet in iſta. q. et miroꝛ qõ non aduertit ad iſtã rñſionẽ. Scõo inducit fortius eadẽ decretalis in ratione decidendi: dicit eñ hic ſummus ponti. qõ ideo ꝓdicte ſubſtitutiones cenſent eſſe directe pupillares: qz ſubſtõ vz interpretari directa qñ ſit ꝙuenire perſonis ex verbis ſubſtitutionis: ſed ita videt eſſe in caſu noſtro: qz in pupillari etate potuit ſubſtitui pupillariter. ⁊ verbũ cõe adaptat ad directã ſubſtitutionẽ: vt. l. iã hoc iure. ff. co. ⁊. l. hereditatẽ. C. de impub. ergo videtur attẽta illa rõne qõ iſta ſubſtõ infra tẽpoꝛa pubertatis ſit directa poſt tps autẽ pubertatis erit fideicom. vt oẽs fateat et eſt caſus in. c. ray nutius. de teſtamẽtis: ⁊ per illã decretalẽ tenent hic alii od. ꝓcipue iſtã opi. ꝓo cuius intellectu ſciendũ eſt: qõ Bal. qui prius ꝛſiderauit rationẽ illius tex. tenẽdo partẽ contrariã qõ ſubſtõ iſta oi tẽpoꝛe ſit fideicõ. vñ rñdere ad iſtã inductionẽ in. l. precibus. C. de impub. vbi tenet di. Bar. hic poſitã qõ aut mater eſt in medio aut nõ quã etiã ſequntus eſt Ange. in cõſilio ſuo. ꝙij. in ordine ⁊ clari⁹ ⁊ plen⁹ reſpõdet idẽ Bal. in. l. ex tribus. C. de inoff. teſt. dicẽs qõ in caſu noſtro verba nõ ꝛueniũt ſubſtõni directe ex interꝑtatione iuris: vt diſpoſitio facta vnico verboꝛũ ꝛtextu ſit vniformis oi tpe: ſed iſta rñſio non vt ſufficiẽs: tũ qz iſta interpretatio non ſumit ex ꝓprieta te verboꝛ: ſz ex ꝛgruentia rationis q̃ interpretat mentẽ defuncti ſm qõ eſt rationabile ⁊ veriſimile: vt ſatis oſtẽdit text. in. l. hereditatẽ. C. de impub. ⁊ aliꝭ ſubſti. tũ qz vt infra oſtendetur vniformitas ſermonis in hoc caſu non impedit quin verbum cõe poſſit accipi ꝙ directo. vnde quidã excellẽs doc. conſulens in iſta materia: qz forte vidit qõ iſta rñſio faciebat violentiam lr̃e: rñdet ſcõo modoꝛ: qõ ille tex. i ver. palle. non dicit ſimpl⁹ qõ in ſubſtitutionib⁹ verba debeãt interꝑtari directe: ſz cũ limitatione dictionis ſicut q̃ ponit in tex. ⁊ erat ſenſus: qõ tunc ſubſtitutio pup. ſit directa qñ eſt facta ꝙverbũ directũ ciuile vl̃ non ciuile: directũ tũ ſicut ponit exꝑplũ in pri. c. vbi ergo ſit facta ꝙ verbũ commune non loquit ille. ff. ⁊ ſic erit vera opi. glo. ibi poſita ꝙ oi tpe ſubſtitutio ſit fideicom. ⁊ dictio eñ ſicut ſignificat ſimilitudinẽ aut limitationẽ ⁊ quocũq; iſtoꝛ modoꝛũ 3 a
ſignificet reſtringit diſpoſitionẽ vel ad ſibi ſimilẽ vel ad diſpoſitionẽ ad quã ſit relatio: vt plene declarat Bar. in extrauagã. ad reprimẽ. in verbo put. ⁊ Bal. i. l. edita in repetitione padua na. in vlt. char. C. de edẽdo. ⁊ eſt bon⁹ tex. cũ gl. in. c. q̃ nis. de of. ord. li. vj. ⁊ ſz iſta rñſio diſputãdo non eẽt incolorata iuriſconſultoꝛũ deciderẽt non eſt ſufficiẽs nec eſt de mẽte lr̃e: ponit eñ ibi iſta dictio ſicut cauſatiue non limitatiue vel vt ſignificans ſimilitudinẽ ⁊ qõ ita ſit pz ſi formeꝫ argu. put fieri dz in illo. c. ponit eñ ſummus ponti. ꝓio dictuz qõ ſubſtitutio de qua in themate eſt indicãda a pup. de inde ꝓbat ꝛclusionẽ poſitã: ſicut oĩs ſubſtitutio quatenus ei⁹ verbis ⁊ perſonis in ea poſitis cõ a Sicut. Quia ãt iſta dictio ponit. vió ſe ly. i. c. nouit. õ ind. ipe. colũ. circa fi. et qõ ibi dixi i apoſtil. Be. Ua.

uenit in dubio: intelligit eſſe directa: ſed talis eſt ſubſtitutio nra in ꝓpoſito' ergo talis ſubſtitutio eſt directa ℣. igit: ſicut in ꝓpoſito eſt ꝓbatio minoꝛis q̃ eſt cã. ſequẽtie ad quã infert ꝓbationem minoꝛis: ⁊ qz ꝓtia erat, nota: ⁊ iã fuerat poſita i deciſione q̃ſti. ideo ſummus põti. ꝓſam omiſit. nã ⁊ alꝭ iſte dictiones, put ſicut ſiue ⁊ ſimiles ponunt cauſatiue non limitatiue: vt ptz in. c. abbatẽ ſancti Siluani. de verb. ſig. ⁊ ex his q̃ declarat bar. in. d. ver. put in. d. extrauagã. ad reprimẽ. ⁊ in. l. eũ q. ℣. iulia. ff de ſẽti pecu. ⁊ in. l. admonẽdi. in ſimili. q. ff. de iurciur. ⁊ Bal. in. l. inciuile. ff. de lega. ij. eſt aduertẽdũ q̃ text. q̃ inducit ꝙ opi. Bar. qõ iſta ſubſtõ ſemp fit fideicom. qñ mater eſt in medio vz l. precib⁹. in fi. ſepe alleg. faciliter põt euitari: qz ibi ſubſtitutio directa obliquat poſt tpa pubertatis quo tpe ſi ſubſtitutio remaneret directa non erat fauoꝛ filij qz cũ in illa etate filꝰ poſſet teſtari: vt. l. qua etate. ff. de teſta. ⁊. l. aurelio. ℣. gayus. de lib. leg. qõ alter fecerit ſibi teſtm̃ hoc eſt potius ad grauamẽ filij q̃ ad fauoꝛẽ: qz auferẽ ſibi libera teſtamẽti factio in illis bonis agit ergo ibi ſolũ de fauoꝛe militis q teſtatus eſt: vñ qz ibi iſta obliquatio tẽdit ad fauoꝛẽ matris ⁊ filij facili⁹ inducit hoc q̃ q̃ ſubſtõ obliquet in fauoꝛẽ matris infra tpa pubertatis. q̃ tpe qõ obliquatio non fiat eſt fauoꝛ filij qz ſubſtõ pup. non eſt onus ſz puſio filij: vt. l. iulianus ⁊ ibi p Bal. ff. de acq. here. ⁊. l. papinian⁹. ℣. ſz nec impub. ff. de inof. teſt. ⁊ ibi p Ang. ⁊. l. ex tribus. C. ⁊. cũ multis aliꝭ: qz ergo plus debem⁹ fauere ex ꝓſumpta volũtate defuncti filio q̃ matri: vt pz ex his q̃ ſcribit Bar. in. l. ſi. ſ. e. in diuerſis. q. iõ non eſt dicendũ qõ in fauoꝛẽ matris fiat iſta obliquatio: qz ſic fauoꝛ matris preferẽ fauoꝛi filij qõ eſt inconueniens, ꝓpterea poſt pubertatẽ inſtõ directa vz de iure ſpãli ſz intra pubertatẽ de iure cõi. facilius aũt tollit⁹ ius ſpãle q̃ ius cõe. l. ei⁹ militis. ℣. militia. j. de teſt. mili. ergo etiã hoc reſpectu nõ eſt eadẽ ratio vñ attẽta mẽte. d. c. ſi pater. verioꝛ vſ eẽ opi. Ange. ⁊ Mod. q̃ intra tpa pubertatis iſta ſubſtitutio fit directa: ſine mater ſit in medio: ſiue non. ꝓ qua ꝛcluſione poderãdo ratione lr̃e eſt caſus in. l. ꝑcibus. ſ. allegata. tenẽdo qõ ibi ſubſtõ fuerit facta ꝙ verbũ cõe. ſicut tz bar. in. l. nfa. dũ vult qõ ſubſtõ valeat iure directo vſq; ad tpa pubertatis: nec obſtat rñſio Bart. quã dat hic dũ dicit qõ ideo ſubſtõ non obliquat: qz ſatis habuit. l. eã obliquare poſt tpa pubertatis: nam fundamentũ tex. in. d. l. ꝑcib⁹. ⁊ ratio ibi aſſignata eſt vt pupillus habeat heredẽ qñ teſtator ei ℣ſtituit. fundat igit illa deciſio in ꝓſumpta volũtate defuncti: ſz hoc eſt certũ qõ etiã in pagano ꝓſumpta voluntas defuncti faceret ſubſtitutionẽ videri directã vbi aliꝭ eſſet obliqua. vt hic fatet Bart. in pluriꝫ exẽplis. ergo non eſt differẽtia inter paganũ ⁊ militẽ. ex quo volũtas iſta preſumit ſz non acciderẽt alie ꝛiecture ⁊ hec eſt melior inductio quã illa quã facit hic do. Pau. de ca. vbi dicit qõ ibi nihil eſt ſpãle fauoꝛe matris. qz in hereditate teſtatoris in quam ſuccedit per fideicom. nullus debet fauoꝛ matri ſz in hereditate pupilli dũtaxat: vñ non eſt vez ſm eũ qõ obliquatio fiat illi fauoꝛe matris: ſz qz miles facẽdo teſtm̃ ſz poſſet ſubſtituere directo poſt pubertatẽ ad tollendũ verbũ cõe in ſubſtitutione ⁊ voluiſſe vti iure cõi non iure ſpãli ſicut dz in. l. teſtamento. ⁊. l. ℣. C. de teſt. mili. nã fauoꝛ q adhiberet mſi ex obliquatione non adhiberet i hereditate teſtoris ſz in hereditate pupilli q̃ ẽ pinguioꝛ: ſi ſubſtitutio directa obliqueꝫ: qñ in hereditate pupilli veniret legitima bonoꝛ ꝑnoꝛ. ⁊ ideo tene primã iductionẽ q̃ eſt melioꝛ. Preterea aduerte qz ex quo ſubſtitutio dz in dubio interꝑtari directa ſi ꝙ ꝛuenire ℵbis ⁊ ꝑſonis vt dictũ eſt forte nõ eẽt vez qõ miles videret vſus iure cõi poſt pubertatẽ faciẽdo fideicom. ſubſtõnẽ ex ꝙ ſi vteret ꝓuilegio ſpãli poſſet valere iure directo hoc tũ non affirmo ꝓ nũc: qõ aũt iſta ꝑs ſit ℵioꝛ et magis ꝓcedit ẽt de iure ciuili ꝑbat qz diſpoſitio põt eſſe directa ⁊ obliqua in dubio interꝑtat poti⁹ vt directa q̃ vt obliq̃: vt eſt tex. cũ gl. i. l. ſi qs ita. ff. de vſuf. ⁊ no. bar. l. l. fundi treba. ff. de vſuf. leg. ⁊ i. l. cotẽ. ℣. q maxios. ff. de publi. ad idẽ bon⁹ tex. quez ibi no. Bar. ad hoc i. l. iij. ℣. ſi qs titio. j. de adimẽ. ⁊ träferẽ. leg. da iſta ſubſtõ directa q̃ obliqua. ꝛfirmat iſta ꝛcluſio qz plenioꝛ fauoꝛe vltime volũtatis ſz in aliꝭ attẽdat diſpõ nouiſſima: vt gi. ſi te ſolũ. ff. de hꝛ. inſti. ⁊ p bar i. l. cũ ita. ff. de ꝛdi. ⁊ demon. ergo i dubio ista ſubſtõ dz ceſſeri directa. ⁊ hãc rationẽ tãgit ang. in ꝛſi. ſuo ꝑallegato: nũc reſtat rñdere duab⁹ rationib⁹ fortioribus allegatis in contrarium per Bart. ⁊ alios hic. ⁊ capio primam que aſſignat in gl. vcz quod vna determinatio dz determinare ꝛc. cui Bar. reſpondet vno modo dicens licet ſatis obſcure: quod tunc habet locum regula poſita in. l. iam hoc iure. qñ ſi imparitas non reduceretur ad paritatẽ reſultarent duo effectus ex ſubſtitutione copulatiue diffoꝛmes ⁊ diuerſi ⁊ inter ſe ⁊ etiam quo ad aliam perſonam: nam quando fit ſubſtitutio recipꝛoca puberi ⁊ ipuberi ſi iparitas nõ reduceret ad paritatẽ ⁊ filiꝰ ipubes repudiaret hꝛditatẽ pñã ſubſtitut⁹ ſucc̃deret ſibi ex vul. Itẽ ſi pubes pupill⁹ mozeret i pup. etate ſubſtitut⁹ ſucꝯcederet ex

cederet ex pupillari: vñ ne cõcurrãt duo effect⁹ in ꝑſona vnius ad fauoꝛẽ ſubſtituti: ⁊ in ꝑſona alteri⁹ vn⁹ effectus dũtaxat. iõ reducit imparitas ad paritatẽ ne plus ex diſpõne habeat vn⁹ q̃ alter: ſz in caſu nõ noſtro nõ ꝛtingit: qz iſz inducat diffoꝛmitas diſpõnis in diuerſis tpib⁹: qz vno tpe eſt directa: ⁊ alio obliqua nõ tñ cõcurrũt iſti duo effect⁹ ſimul: quñ ex vno tpe dũtaxat ſuccedit: vñ nõ põt dici accipiẽdo duo tpa loco duarũ ꝑſonarũ qõ in vno tpe cõcedat vn⁹ effect⁹ diffoꝛmis ⁊ in alio alius: ſed iſta rõ cũ reuerẽtia nõ vſ ſufficiẽs nec de mẽte iuris: qz iſz. l. nõ conſiderat hic cõcurrẽtias effectuũ in executione: ſed ſolũ vnitatem oꝛationis ſeu ſermonis in actu diſponẽdi que operat hoc qõ vna ⁊ eadẽ oratio nõ dz quo ad plura ⁊ ea cõprehẽſa diuerſimode accipi cũ oia cõprehẽdãtur: ſed rõne vni⁹ diſpõnis: ſicut dicit text. in ſiꝭ in. l. ab inteſtato. ſ. de iure codicil. preterea ſi iſta ratio eſſet vera in hereditatib⁹ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ. verbi gratia: qñ vn⁹ ſubſtituitur plurib⁹, ſubſtõ interꝑtaret̃ pariſo modo: in vtraq; ꝑſona: qz qõ vn⁹ ⁊ idẽ ſubſtitut⁹ ſuccedat vni ex vulg. z pupilla. ⁊ alteri maiori ex vulga. dũtaxat cũ ſint diuerſe portiones hereditatis ⁊ diuerſe ꝑſone hic ex diſparitate effectuũ nulla naſceret abſurditas: ſicut naſceret in. l. iã hoc iure. qõ inter filios pater videret, quid eſſe plus vni q̃ alteri. ⁊ tñ etiã iſto caſu, ꝓpter vnitatẽ ſermonis imparitas reducẽt ad paritatem vt. l. q̃uis. in fi. C. de impu. ⁊ ali. ſubſtitu. ꝓterea etiã reſpectu rerũ q̃ dicunt in diſpõe vnitas ſermonis operet vt ola intelligant ſiꝭ: vt. l. ſi legatari⁹ in fi. de leg. iij. ⁊ tñ hic nõ cadit iſta cõſideratio, ꝓpter: vñ ego nõ ſequoꝛ rõnẽ iſtã aliqno mõ: qz nõ ꝑbatur iure: nec hz bonã differẽtiã. ⁊ hoc ſatis ptz de mente lr̃e in. l. iã hoc iure. ℣. ſi vbi iuriſcõſult⁹ põderat qõ vno cõmuni verbo vtriq; fuit facta ſubſtitutio. vñ Jo. de imo. ponit ſcõaz rñſio nẽ dicẽs: qõ in. l. iã hoc iure cũ ſilibus. ſubſtõ directa nõ poterat cõuenire ꝑſonis: ſed in caſu noſtro põt ꝛuenire ſubſtitutio directa ꝑſone moriẽti in pupilla. etate: ſed ipſe nõ aduertit qõ hic nos capim⁹ duo tpa loco duarũ ꝑſonarũ: ſicut dicũt qui tenẽt hãc ptẽp. l. vel ſingulis in fin. cũ. l. ſeq. ſ. eo. ſicut ergo in. d. l. iã hoc iure. ſubſtõ directa nõ põt cõuenire vtriq; ꝑſone. ſ. d vnã tãtũ ita eſt in caſu noſtro: qz ſubſtõ directa nõ poteſt cõuenire vtriq; tpi: ſed vni tñ: ⁊ ſic iducit diffoꝛmitas ⁊ imparitas in tẽpore qõ hic ponit loco ꝑſonarũ: vñ do tibi tertiã reſpõſionem formalẽ ⁊ nouã: qõ iõ in caſu noſtro nõ ſeruat regula poſita in. l. iã hoc iure: qz hoc facit fauoꝛe filij cui vſ puideri ſi ſubſtõ fit pupil. ⁊ ecõtra in ferri grauamẽ ſi fit fideicõ. vt. l. ex tribus ſepe alleg. ⁊. l. coheredi. ℣. cũ filie. ⁊ ibi no. ſ. eo. vñ cõſidero qõ aliqñ ſi vna determinatio vni foꝛmiter determinet plura ſubtrahit oũ taxat aliqs fauoꝛ filio: ⁊ tũc ſeruabo regulã poſitã in. l. iam hoc iure: qz nõ agitur de grãdi ꝓiudicio filij. ſz inducatur vt ſubſtitutio pupil. nõ facta videat filio: nã ꝓpter hoc impubes nõ grauat in aliqd neq; auferẽ ab eo hereditas parẽtis ſibi debita iuxta. l. ſcripto. ff. vnde liberi. ⁊. l. qõ rõ. ff. de bo. damna. ſed ſi ſubſtõ facta per verbũ cõe in caſu noſtro interꝑtat eſſe obliqua hic nõ ſolũ ſubtrahit fauoꝛ filio: ſz etiã inferẽ grauamẽ: qz auferẽ ſibi hereditas patris ꝓ magna parte. ⁊ iõ nõ eſt mirandum ſi ꝓpter conſeruandã filio impuberi hereditatẽ paternaz vnitas ſermonis nõ ob. quin diffoꝛmiter videat ꝓuiſum diuerſis tẽporibus ſm rõnem ipſoꝝ. ⁊ ſz iſta ꝛcluſio ſit rõnabilis in, ſe ⁊ manifeſte fugiat ℨia predictoꝝ cõfirmat tñ ſimili quia nos videmus qõ verba que de ſui natura aliꝭ fecerũt conditionem in fauoꝛẽ filij minoris: ⁊ vt conſeruet hereditas ſibi debita imp⁹ꝓpriant vt faciãt diẽ ⁊ nõ ꝛditionẽ ꝓpter naturã ipſoꝝ verboꝝ: vt eſt caſus in. l. ſeyus ſaturnin⁹. ff. ad treb. ⁊ no. Bart. l. ſi cui legeſ. ſ. de leg. j. ⁊ bene in. l. ex his verbis. C. qñ dies legatus cedat. cũ igit iſta duo hic cõcurrant. ſ. minoritas filij ⁊ ſeruatio hereditatis. pñe ſibi debite non eſt mirandũ ſi preter naturam vnitatis ſermonis diſpõ capiẽ diffoꝛmiter ſz aliꝭ cõformiter eſſet capiẽda: ſicut etiã videmus qz in fauoꝛẽ filioꝝ ſepe oratio

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Fideicom. sed quid dicēdo peto ne alienes: sed vt in familia relinquas an sint acta ad fideicom. inducendum. vide do. Bart. soci. in 2ſi. ccxxvij. incip. pñs cōsultatio pulchra. versi. quibus tamen non obstantibus cum versi. sequen. in. fi. parte Bene. va.

b ¶ Non obstant. contrariaz ꝫ Bar. z sequaces q̄ est vera z magis cōis. z ita tenet ipsemet Bar. si bi Imus 12ſi. inci. andreas cōdidit testū vbi loquit in istis terminis z ita refert et sequit. d. Jas. may. hic. i. xxvj. col. j ℣. circa illā. q. vtile vbi ffert quā plures opi. p z ꝫ. tñ tz istaz p qua refert se plures cōsuluisse cōtra Bart. contra quē refert plures doc. tenet put ibi p eū habes z maxime pet. de anc. in consi. cxxxvj. incip. principaliter ponderandū est ad finez. z d. Allegan. de imo. in consi. cv. inci. ponderatis vbis testi in. j. pt. z in consi. lxvj. ici. viso testō. in pe. z vl. co. in. fi. pte z plenius in 2ſi. clxxxv. incip. viso titulo. q. l. xij. col. 2 seq. in. fi. pte. z in cōſi. ccxix. ici. viso testō i. d. fi. par. vbi attestat q̄ ista opi. bar. est cōmuniter dā. nata: z ischolis z in palatijs. z in cōſil. xxj. inci. attestis hinque in themate narrant. iij. parte z in 2ſi. lv. ici, pspectis his q̄ in themate narrantur. in viſi. col. et. iij. b se. i. iiij. part.

c ¶ Istō pōt. facit q̄ si papa dispēsat cum illegitimo vt posset habere patū intelligatur et i necessarium an

per casum clarū in. l. hereditas ad statium primum. ſ. tit. pri. vbi expresse dr q̄ testōr legando aliqd ab aliquo nō propterea videtur eū instituere heredē. Scdo q: si ista opi. esset vera secūtur q̄ mortuo pfe isti filij possent venire incontinenti ad petitionem fideicō. nō expectata morte ipsor q̄ nō videt fuisse de mēte testōris: q̄ testōr nō videt eis cōtulisse hic fideicom. absolute: ꝫ solū q̄n deberēt restituere aliis: vt. j. clarius picā. z hanc opi. sequit hic Jo. de imo. z p rñsione ad. ll. Bar. remittit se ad ea q̄ dixi in. q. precedenti: q̄n testator relinquit executores per quos mādauit distribui bona. dñs Bal. in. o. l. ab eo. ad. l. titia ℣. seya. rñdet pupliciter. z primo q̄ ibi grauat nō succedat ex substōne ꝫ ex iure accrescēdi q̄ testator pf voluisse habere locū etiā post aditū legatū: que so. est singularis limitās. l. j. ℣. interdū. z q̄ ibi no. ff. de vsufr. accrescēdo q̄ vult q̄ in ppietate nō sit locus iuri accrescēdi. z hoc videt sentire gl. q̄nā als feci te notare in. l. qui filio. ℣. fi. cū. j. seq. ſ. ti. prox. dum dicit in vltima gl. magna q̄ ibi heres institutus p parte capit totam hereditatē q̄a seruꝰ agnouit adeūdo: q̄ hoc fuit ex volūtate testatoris: sed ista rñsio in casu nostro nō vt vera: q̄ facilius in. d. ℣. seya pōt dici q̄ inducat tacita substō q̄a q̄ō inducat ius accrescendi: q̄n tacita substō inducit ſm regulas iuris sed ius accrescēdi ꝫ regulas iuris positas in. d. ℣. interdū. dispō autē testator in dubio si potest aliter interptari non dz intelligi: vt inducat aliquid exorbitans a iure etiā si testator hoc possit inducere: q̄r est casus no. z ibi per Bar. in. l. vxori. ℣. j. de leg. iij. et est gl. in. l. talis scriptura. de leg. j. Secūdo ista solutio est ꝫtra tex. in. p. ℣. seya. q dicit q̄ duos gradus substōnū vf fecisse: substitutio aūt excludit ius accrescēdi circa idē oio: vt. l. si qs hfs. in prin. z ibi per Bart. ff. de acq. here. ¶ Posset tñ defendere hāc so. ab ista impugnatione capiēdo substōnē largo mō p iure accrescēdi put dr in. l. si titio. ℣. iijl. de leg. ij. Secundo rñdet idē Bal. ſm gl. in. d. ℣. seya. q̄ fideicō. tacitū ibi inducit ex eo: q̄ fuit phibita alienatio extra familiā. z ſm hāc respōsionem no. singulariter ꝛ q̄ō hoc ipso q̄ reprohibet alienari extra familiam videt tacite relictū fideicō.ⁱ inter illos de familia vt potio ynus veniat ad aliū etiā si non sit facta alienatio extra familiam: dūmodo moriat ille cui fuit assignata portio. cuiꝰ contrariū tenet Bar. expresse in. l. q rome. ℣. coheredes. ff. de verb. obli. z cōfundit ista opi. per ea que tradit idē Bar. in. l. si ita qs ℣. ea. l. e. ti. vbi cōcludit q̄ phibitus alienare extra familiā nō videt prohibitus relinquere heredē extraneū ab intestato q nō sit de familia: q̄ esset falsum si fideicō. deberet ceteris de familia. vnde ista respōsio nō pz Dy. z Bart. in. d. ℣. seya. z confundit ista doctrina per illū tex. in quo ad videndū vtrū videatur facta substō nō ponderat phibitio alienationis: sed hoc solum vltimo mortis fuit grauatus restituere totū: radde ista in d. ℣. coheredes. Jo. de imo. hic rñdet tertio mō dicēs q̄ ille tex. loquit in eo q̄ re qua videt facta substō pro parte alteri⁹ erat bonor. atus q̄ pars rei sibi legatae ꝫ hoc nō est fundamentū ife in. ℣. seya. vñ ista est quedā diuersitas capitalis q̄ nō probat in re: sicut dicit Bal. in ista. q. referēdo aliā opi. in. d. ℣. cū secūdo, tex. cū fundat se ibi in hoc: q̄ nouissimus fuit grauatus restituere totū nec ponderat aliquo modo q̄ fuerit honoratus in tēpore. vnde ſm istā diuersitatē rō decidēdi posita a iurisconsulto ibi esset imperfecta nisi aliud adiungat: nec pōt similiter rñsio quā ipse dat ad. l. deniq. ℣. interdū. de pecu. lega. dū dicit q̄ nō ibi grauato tacite videt relictū: q̄ aliqn datio libertatis sola sufficit vt videat cōcessum peculiū q̄ō est q̄ libertas cōceditur inter viuos: vt. l. i. C. de pecu. eius qui liber. ꝛc. Naz sicut dixi in' precedenti. l. ita dico hic q̄ fundamentū iurisconsulti in. ℣. interdū solū stat in hoc: q̄ grauādo q̄ soluat centū de peculio cū hic aliter fieri non posset nisi peculiū videretur relictū videt reliquisse peculiū vnde illa ꝛa probāt optime intētionem Bar. nō obstantᵇ iura dicētia q̄ grauato nō videt esse relictum. z ideo nō vz relictū factū ab eo: vt probatur in. l. heredi tas. ℣. alleg. z in. l. ab eo. cū aliis. ℣. dictis: q; dico q̄ aliqn quis grauat in genere de prestando certam quantitatem vel rē que non est de patrimonio testatoris: nec tūc ex grauamine non legatur relictū: q̄r quātitas in gñe vel res q̄ non est in patrimonio testatoris bene pōt prestari etiā si aliquis nō sit heres vel legatarius: aliqn quis grauat restituere rem que est de patrimonio testatoris vel quotam hereditatis ipsius testōris: z tūc q̄ impossibile est istā prestari nisi ab eo cui est legata seu relicta ꝛ iō q̄ vult ꝑns vf velle antecedēs sine quo illud esse nō pōtˢ: vt. l. illud cū silibus de acq. here. sicut videmus in simi. in. l. j. z ibi bar. ff. de scrut. leg. q̄ō relicto fundo tacite videt relictū via ad fundum sine qua fundus haberi nō posset: intellige quo ad vsum facti pōt tñ esse casus in quo etiaz si aliqs grauaretur de re vel hf ditate testōris ad hoc vt nō valeret grauamē exēpiū in. l. sed si sic. de leg. iij. vbi testōr grauauit aliquē expresse non tangē bantē cām a se sed tangē habentē cām ab alio. z sic pt3 q̄ō nihil voluit sibi relinquere. ¶ Circa scōm membrū huius articuli. dicit hic Bart. q̄ō si filij filioz nō potuissent expresse grauari: tūc dicendu z esset q̄ō fideicom. videret relictū ab' herede instituto sub duab' cōditionibus alternatiuis: vcz si ipse decederet sine filiis vel eius filij sine liberis: nam dispō in dubio dz interpretari vt videat facta in persona eiꝰ qui pōt grauari: vt. l. si seruꝰ ℣. q margaritā. z ibi no. j. de leg. j. facit. l. quotiens cū materia. ff. de reb. dub. Si vero teneres opi. suā q̄ō etiā filij filiorum potuerunt grauari: tunc a quo videatur relictum grauamē vtruz ab herede instituto vel a filijs ſnis declaratur ex his que no. gl. ſm eū in. l. q duos. j. eo. vt ipse concludit post glos. q̄ō in dubio videtur relictū ab vltimo morīte. d. Jo. hic tenet oppositū dicens q̄ō relictū in dubio videf. factū ab eo q̄ expresse est vocatᵃ a testōre. z ita dicit tenere Bart. in. l. codicillis. in princip. j. de vsuf. leg. sed in mea lectura Bar. hoc nō dicit sed solum distinguit vtrū grauamen potuerit reling ab vltimo morīente vel nō: hoc tñ dictū. d. Jo. an. sequit Bald. expsse in. l. precibus. C. de impu. z ali. sub. in vltima carta. z credo esse veritimū etiam posita opi. Bart. pro vera in. d. l. qui dies. ij. ergo eā nō itenuerit simpliciter in. l. j. in fi. ℣. c. moueor manifesta rōne: q̄r ex quo grauamē videat institutū pōt valere q̄uis filijs filiorū nihil vi deaf relictū ergo nō est necesse inducere tacitū fideicō. propter onus i niunctū. z sic cessat rō. l. titia seyo. ℣. seya. cū aliis. ſ. alle. z tō cū nulla alia cōiectura testōris possit allegari ppter quā fideicom'. videat relictū tacite filijs nō probat aliquo modo ista volūtas tacita. z hāc opi. sequit Ang. z Jo. de imo. ibi in. l. si pf impuberes. j. e. vbi dicunt not. q̄ō si testōr substituit aliquem post morte oīm filiorū partes premortū vltimo morienti nō videntur relicte ab vltimo morīte sed ab ipsis si vltimus decesset sine filijs: et ad materiā predictam que est optime declarata vide q̄ō singulariter ponit Joā. an. in ti. de testa. ℣. j. in vlti. q. vbi concludit q̄ō si testōr relinquit fideicom. si filius decedat sine filijs vel sine nepotibus vel alijs descendentibus solus ipse videtur granatus fideicom. nō posteri per ista verba sub condi

☞ tionibus alternatiuis scriptis in testō. ¶ Consequenter etiam querit hic Bar. q̄n verbū cōe z directū miscent simul in vna dispositione quō debeant accipi, ex cuiꝰ dictis hic declaratis per Jo. de imo. notabis semp q̄ ꝫ verbū ambignū in vna dispōne declaret per aliud spāliꝰ z expressius in alia dispositione potitū: vt. l. q filiabus. in prin. z. l. si seruus plurium. in fi. de leg. j. secus tñ est si ista duo verba ponunt simul in vna dispōne: sicut q̄ testator dixit z eundē substituo z instituo; vel substituo z bē redem facio: tūc em verbū magis speciale z magis certū nō restringit aliud dubiū z magis gñale; ꝫ potiꝰ dz interpretari vt aliqd operet vtrā illud verbū magis spāle in exēplis. ſ. positis verbū substituo importabit substōnē fideicom. vt plenius declarat Jo. de imo. z ista cōclusio videt pbari quasi in terminis in. l. recusare. ℣. titius. j. ad treb. vbi cōtra vt verba aliqd operent substō facta specifice per verbū obliquū nō restringit verbū substō q̄ precesserat: ꝫ interpretat p substōne directa. ex q̄ illū tex. ita decidit ibi Bar. ꝫ hic nō pōdere t eū ad hoc. z in. l. titio. ff. de vsuf. leg. z idē tenet Bal. in. l. si. in. ℣. col. C. de codicillis. Et in ḡtum Bar. in fi. huius. q. tractat de intellectu hui⁹ cle. q̄ sepe ponit in testamētis z substituit ei pup. z per fideicō. in effectu cōcludit q̄ō per ista verba que resolunt in alternatiuā videf data electio substituto ex quo capite velit succedere per. d. l. recusare. ℣. titius pre allegata. z per. l. si quis seruo. ff. de manu. testa. Adde q̄ō Jo. de imo. hic z in. d. ℣. titius. dicit q̄ō in substōne que fit sub ista forma filio alternatiua nō stat proprie: ꝫ debet intelligi subordinate ſm casus z tēpora hoc mō: vt si heres nō adit hereditatē: tūc substitutus posset succedere in bonis testōris ex sola vul. si vero heres adit hereditatē z q̄ō posset succedere ex pup. dūtaxat ipsi pupillo z nō ex fideicom. si vero moriat pupillus post pubertatem: z tunc succedatur ex fideicō. z ita dicit sentire Ly. in. l. precib⁹. C. de impub. z alijs subsit. mouet hic vna rōne: q̄r verba videntur importare hoc a quibus nō est recedendū: vt. l. q̄ō cōstituti. de test. mili. z. l. ita aūt. i prin. ℣. de admi. tu. cū aliis hic adducti sper eū: sed ista rō nō videtur bona aliquo modo: q̄r licet substitutio fuerit facta per verba copulatiua: de necessitate tamē recedit ur a proprietate verboꝝ q̄n copulatiua significaret quod ex omnibus istis capitulis quis admitteretur simul: q̄ō est impossibile vnde necessario ista copula resolnitur in alternatiuam. z dicit text. expresse in

a ¶ Vel accipiat. hoc de verbo accipiat. vide. d. Bar. soci. in cōſi. cxvj. incipi. nōp̄ negari. circa prin. in. j. parte. z ver. vñ. respon. circa prin. Bene. va.

b ¶ Relinquo. Adde q̄ verbū relinquo z similia adiecta vsitati bonor. filio importat institōne: vt p do. Mari. soci. in consi. xxxiij. incip. psequēdo ordinē. ver. circa. ij. q. circa principi. cum versicu. sequen. Bene. va.

c ¶ Peruenit. Quid aūt importat hoc vbi cū sit aptus ad vtranq; substōnē directā z fideicōmissariā. vide bar. soci. in 2ſi. ccxlvi. inci. materia pñs cōsultationis vſi. iij. rūſo. circa mediū in ij. parte. z adde Ang. in 2ſi. xvij. incip. Jacob⁹ habuit vna cā filiā. et. d. alex. de imo. in cōſil. lvij. incip. plecto tis. in. ij. col. in. ij. parte. z in 2ſi. clvj. inci. circa pmū dubiū. in pe. col. in. d. pte. z in cōſi. clxxxij. in ci. viso pces. su cāe vertēs tis inter. do. ant. i. d. pte. z in 2ſi. xxxvj. inci. viso themate. super quo dubitari q̄nsgit qō est verbū cōe. z ista est cōis opi. be. va.

¶ Late sentētie. Quo z qualiter aūt ṽba late sentētie z ferēde cognoscant. vide Felyn. i c. rodulph⁹. xvi. col. in fi. versi. verba late sṅic. de resc. Be. va.

¶ Pertinere. Quid aūt, hoc vbum ptinere cōſ bēdat. vide Fel. in rub. de rescrip. in ij. col. circa me. et qō ibi diri. in apostil. z p Fel. i c. inter dilectos. de fid. i stru. et adde Ang. in cōſ. ccccv. ici. visa attestatio nib⁹. in vlti. co. Ben. va.

c que diximus. ſ. in. ℣. q. principali: q̄ ꝫ verbum capiat z accipiat sint verba directa de sui tñ natura non important translationem dominij nisi ex natura cōtractus hoc veniret ſm Bart. no. in. l. i. ff. de rerū permu. z in. l. naturalis. in princi. vbi est casus. ff. de prescrip. ver. z ideo posset dici q̄ō quis executor videatur inuitatus per verbū accipiat vel capiat vt possit capere res distribuendas ppria autoritate: propter hoc tamē nō cōcluditur q̄ videatur in stitutus heres: q̄ potuit ad hoc innitari tāq̄ executor: vt liberius exequeretur: sicut dicit Bart. in simili. de verbo affligo in. l. si cōstante. in princip. ſ. sol. ma. z in. l. cum pater. ℣. pater. pluribus. j. de leg. ij. Sed ab hac impugnatione posset defendi: quia accipere res hereditarias propria autoritate magis convenit heredi in stituto ex natura ipsius institutionis q̄ executori. et ideo potius videbit inducta institutio: dic tñ de hoc vt dixi in illa. ij. q. principali. ¶ Secūdo adde multa verba directa que ponit Bal. in. l. fi. in vlia char. C. de sacrosan. eccle. vbi plene tractat istā scōam q. z ibi omnino vide: z ista sufficiāt quod ad verba directa: quoad verba cōia adde q̄ verbum relinquo dicitur verbum cōmune: quia pōt se habere ad institutionem z fideicom. vt patet in. l. diuus. de testa. mili. z ibi per Bar. in. l. cogi. ℣. generaliter. ff. ad trebel. z bē facit tex. in. l. cū hi. ℣. ff. de transac. z hoc tenet Bald. in. l. his verbis. ſ. titu. prox. z Jo. de imo. ibi in fi. cōmenti. hoc etiā tenet Bar. hic in duabus. q. in quib⁹ tractat q̄n verbum cōe adducitur certe rei vel parti quid importet dū allegat gl. in. l. bis vbis. z ter. in. ℣. generaliter. que iura lequuntur de verbo relinquo ᵇ hoc dixi quia Ang. consilio. cxlix. negat q̄ verbum relinquo sit verbū cōe: imo dicit q̄ est verbum obliquū q̄ō trahit aliqn ad institutionem per accidēs. allegat Dy. in. d. ℣. gñaliter in summario. ℣. g summat q̄ ibi verba erant obliqua. z ita refert etiam ibi Bart. sed quicquid dicat ex iuribus. ſ. dictis verio: videtur opi. quam sequit Bar. hic z bal. in locis allegatis. Itē adde inquantū bar. hic tangit de verbo perueniat q̄ idē est in verbo deueniat q̄ idē in effectu significat vt intelligat esse verbū cōe. z probat ista conclusio in. l. fi. ff. de sol. quā ad hoc allegat Bald. in. l. fi. C. de sacrosan. ec. Itē tenet Ang. in cōſi. suo. xij. alle. tex. in. c. raynutᵢ. de testa. voluit allegare in. c. raynaldus. in verbo deueniat. dicit autez Bal. in. d. l. fi. q̄ si ad istud verbū peruenīat apponatur dictio eo ipso tamē substitutio est directa: q̄r significat q̄ eo ipso iure acquiratur ius substitutio. allegat archi. in. c. cū qui de prebē. lib. vj. et in. c. i. de sepul. e. li. Tu adde gl. no. quā semp tenebis mēti in. c. q̄ fit in verbo enacuetur. de electio. libr. vi. que dicit q̄ō ista verba significant canonem late sententie ᵉ etiam si iungātur verbo futuri temporis. vnde Joan. an. in. c. quia sepe in nouella. e. c. dicit quod ista verba eo ipso significant sine hominis admiculo. hoc etiaz cōfirmat glo. in cle. j. de vita z honc. cle. in verbo eo ipso. similiter etiaz si testator vellet bona peruenire vel ptinere ad aliquē pleno iure videretur induci directa substitutio ſm Bald. in auten. hoc vsus prestatio. C. de sac. san. ecc. z plene declarat Ange. vbi allegd. multa iura in consili. cxxvj. sepe allegato. pro nunc sufficiant tria bona iura de iure ciuili: vcz ter. in. l. si post missionem. in princi. ff. ad. l. falci. z. l. iulianus. ait. z quod ibi per Ange. ff. de rei. vendi. et in. l. diuortio. ff. de neg. ge. z facit optime quod not. glo. in clemē. i. in verbo plenarie. de re. iu. ¶ Tertio adde ad verbū pertinet q̄ō similiter videf esse cōe ſm bar. nam hec sua cōclusio bene con probat ex his que no. gl. in. l. si quis intētione. ff. de iudicijs. z in. l. eum mater. ff. de inof. test. vbi glo. dicit q̄ verbum ptinere ᵉ significat etiā ius q̄ ptinet ad me mediate z nō immediate: z hoc satis clare probat ter. allegatus per Bar. in. d. l. verbū pertinere in fi. e z ex significatu huius verbi. vide glo. in. c. fi. in verbo pertinere. de elec. li. vi. z q̄ō no. Inn. in. c. constitutus. de religiosis domi. z arc. z Jo. an. in. c. si apostolice. de prebēdis. lib. vi. Et adueṙte ad text. in. l. lucius. ℣. filiā. de leg. ij. quipbat q̄ verbum cōe pertinere adicitur certe rei etiā si nullus alius sit heres institutus nunc̄ inducit institutionē. z est tex. ineuitabilis z melior q̄ sit in iure pro conclusione quā ponit hic Bar. z in. l. his verbis. in prin. ff. de here. instit. Ang. tū dixit in 2ſi. clxvj. q̄ verbum cōmune adiectum certe rei ex aliquibus coniecturis concurrentibus per quas tacite possit apparere mens testatoris pōt trahi ad institōnē: verbigra: si testator dicat isto mō: si filius meus decesserit in pupilla. etate vel postea q̄nc̄q; talis succedat i tali pdio: ex quo ēm facta est mētio pupilla. etatis specifice satis videtur esse de mēte testatoris q̄ō inducatur substitutio directa pupillaris. multo fortius si testator dixisset anp̄ ita disponderet q̄ō faciebat infrascriptas substitutiones z successiones: vt ipse dicit in fine consilij. reuera dictum est valde equum: quia tñ non probatur bene aliquo iure non affirmo illud

☞ pro nunc. ¶ Quarto adde de verbo habeat: nā Barto. hic ad

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Remaneat. ꝛ quid denotat ꝛ designat. vide. d. Maria. soci. in ẜfil. xxxvj. inci. in ꝑncipio recte ac mature. ſ. vij. ꝑbatur. in. j. parte. Bene. va.

b ¶ Eſt verbū cōe. vide ℞ubi tenentē. d. ſi gno. de bōdeis. i ẜfi. lxj. inci. d. Guido. facit teſtatū mētū q̄ verbū ſuccedat ſit ver bū mere directum: ſꝫ tu tene id q̄ tenet are. hic q̄ eſt cōis opi. ꝑ qua opi. adde Bar. in cōſi. ſuo. inci. in q̄. ꝓpoſita viſo ꝑn cto. ꝛ Jaſon. decā. in ẜfi. cxxiij. icipi. viſo ꝑncto ꝛ dubijs ſuꝑ ſcriptis. in. ij. co. Bene. va.

c ¶ ℣ltimo. adde Dy. in cōſi. vij. q̄ ibi dixi in a poſt. ꝛ Dy. in ẜfi. lij. Bene. va.

d ¶ Acceſſorij. adde ſexly. i. c. olim. de accuſa. in iij. col. in fi. ꝛ ad ꝺ q̄ vbi cā annullās ꝑncipale nō ꝛcurrit in accēſſoria annullato ꝑncipali nō annullat acceſſa ſoziū. ita Fely. in. c. debitores. i. ij. col. in ver. in gl. i. poſt ꝑn ci. ver. de iureiur. vbi dicit qō eſt no. ad regulā accēſſoriuꝫ. de regu. iur. in vi. facit qō habeꝫ p̄ do. Mari. ſoci. in. ẜfi. iij. in cip. circa ꝑncipalē ꝑ ſſultationē. ver. ꝛ no. gl. ſi. q̄ ꝑn cipale ꝑ ſtare ſine acceſſorio ſed nō econtra. Bene. va.

e ¶ Uno tēpore. Fa ciūt ad hoc ea q̄ dixi. ſ. eo. in. l. ij. ſ. ꝓnus. vbi vide. Be. va.

f ¶ Cōſuluit. Et ibi vide c ad hoc omnino. d. ſel. bene. va.

ostendēdū qō ſit verbū cōe. allegat ter. in. l. fideicō. ſ. ſi filio. de lega. iij. q ter. ſi recte inſpicias nō vī ꝑbare iſtā ꝛclusionē: q̄n ibi ꝑ cēſſerat verbū legativel fideicō. diſpoſitiuū ex quo cōſtabat quo titu. ꝛ iure debebat acgri relictū filio: ſed q̄ dubitabat vtrū legatuꝫ videretur delatū in tps exiſtētie ſui iuris vel fideic. iō iuriſcōſult⁹ dicit q̄ ex verbis teſti hoc pōt ꝑpēdi: verbigratia ſi teſtator dixit poſt legatū factū: ꝛ volo q̄ iſtud legatū ſit penes cū vel q̄ ipe filiꝰ habeat: q̄ verba importāt q̄ noluit iſtud legatū acgri ꝑ ſꝑſiuꝫ ſed filio cū effectu. i. quoad vtilitatē ipius: vī ille ter. nō ꝑbat hāc cōclusionē: ſed ꝑbat ſingularē doctrinā Jo. an. i. c. ſi tibi ꝛcesſo. de ꝓb. li. vj. in nouel. qui voluit q̄ gratia cōceſſa alicui donec bñet aliud bñficiū interꝑtāt donec habeat cū effectu. i. ꝓcipiat fructꝰ vl poſſit ꝓcipe ſi vult. ꝓterea cōtra Bar. facit ter. ꝛ q̄ ibi ꝑ glo. ꝛ bar to. in. l. nemo. ff. de in integ. reſti. vbi ꝑbatur q̄ ille q hz offiū iudicis vel actionē ad rem nō dr ꝓpie bre rem ſed ficte: ꝛ iō in materia ſtatuti nō cōꝓrehenderef: alibi tñ eſt ter. cū glo. q̄ ille qui facit ꝑ ſ. ait ꝓtor. ff. de poſtulādo. per quē Bal. ibi dicit q̄ ſi ſtatuto caueturꝫ ille q habet inſtrm debeat illud facere inſtituere infra certum tēpus: idē erit in eo qui nō hz ſed faciliter pōt bre: ꝛ credo dicti eſſe verū in ſuis terminis: q̄ ſtatutū pōderat negligentiā que reperiꝝ in iſto. facit optime ter. in. l. i. ſ. q̄ ſub ditione. ſi gs omiſſa cā teſti. ꝛ in. l. ſi q̄s heres inſtituaꝫ. in ꝑncipio ibi ꝑ bar. ſ. de here. inſti. q: tñ periculoſum eſt recedere a ſnia cōi: dicam⁹ ſaltē q̄ iſtud verbū cōe ſit in vltimis volūtatib⁹ in q̄bus ſit largior interꝑtatio ꝓ conſeruatione teſti: vt. l. in teſtis. de reg. iur. ¶ Scōo adde de verbo remancat⁹ q̄ eſt verbū cōe ſm Bar. bonū ter. cum gl. ꝛ ibi ꝑ bar. in. l. tale pactū. ſ. fi. ff. de pac. vbi iſta cōcluſio ꝑbaꝫ q̄ iſtud verbū erponitur in ſenſu directo ꝛ obliquo: de verbo tū redeat: et de verbo reuertaf: ꝛ de verbo reuoluatur dixit Jo. an. in. c. ſi pater. ſepe allegato: q̄ iſta ſunt verba directa ſed veri⁹ eſt q̄ ſint verba cōmunia: vt dicit bar. ꝛ q̄ verbū reuertaf ſignificet effectū diſpōnis directe ꝑbatur. not. ꝛ ibi tāgit bar. in. l. ſi qs. C. de oī agro deſer. li. x. ꝛ in. l. ſi totas. in ter. iuncta gl. C. de inof. dona. vbi et ꝑ mviū intellectū ꝑbaf q̄ ꝓt accipi in ſenſu obliquo. l. ſi nunq̄. C. de revocā. dona. ca ꝑitur in ſenſu directo ſm cōem intellectū: et ſilr capiť in auf. de reſtitu. ꝛ ea q̄ parit. ſ. i. q̄ē ter. ibi no. Ang. ad hoc vbū etiā ſuccedat ſilr eſt verbū cōe: vt hic tenent oēs: ꝛ ꝑbatur, vltra iura allegata ꝑ eos in. l. non ſolū. ff. de in integ. reſt. vbi eſt caſus q̄ ſucceſſoris noie comprehēdit tā ſuccedens ꝑ obliquū q̄ directo: verbū aūt cōpetat ſm Ang. in auf. de reſti. fideic. ſ. i. eſt verbum obliquū: ſed ego nō video rōnē cur ſit magis obliquū q̄ verbū ꝑtineat vel pueniat vī non affirmo hāc ꝛclonē ꝓ nūc: ꝛ de multis verbis cōibus vide hic plene ꝑ Ang. q̄ hic refert Joā. de imo. ꝛ de verbo vindicare q̄ eſt verbū cōe vide text. ꝛ ibi ꝑ Bal. in. c. i. ſ. dona. quali. oliz feudū alienari poterat. ꝛ in. c. hz. de ſepul. li. vi. ꝛ Bal. in. l. fin. de ſacro. ſan. eccle. preallegata. Sequitur modo. l. ſi quis eum. Aretinus. ll. doc.

Summarium.

Diſpō nouiſſima in vltimis volūtatibus vī derogare priori. Sublato principali tollitur acceſſorium.

Pupillaris ſubſtō fieri non poteſt filio ꝑterito.

Non valet teſtū in quo filius natus eſt ꝑteritus.

Quod fit ordine ſucceſſiuo fieri videtur eodem tempore.

Si quis eum. Si ſeruus legat⁹ ſuſtituꝝtur pupillo cū libertate legatū vī adēptū: vel ſic ꝛ magis ad ter. ſi relingtur ſeruus alicui in teſtō p̄none: ꝛ eidē dat libertas in tabulis pupilla. a ſuſtituto primo legatum videtur ademptum. hoc dicit. ¶ Nota primo q̄ in vltimis voluntatibus diſpoſitio nouiſſima videtur, derogare priori⁹ intellige niſi prior habeat clauſulam derogatoriam ad ſequentem: vt. l. ſi quis. in prin. teſtamenti ſ. de leg. iij. ꝛ. l. ſi mihi ꝛ tibi. ſ. fi. ſ. de leg. j. que bic allegatur in gl. ꝓ hoc etiā eſt intelligēdū q̄n ſcōa diſpoſitio eſt incōpatibilis cū prima: alſ ſecus vt plene declaraf. ſ. de cōdi. ꝛ demon. in. l. non ad ea. ¶ Scōo no. q̄ q̄n duo teſtamēta q̄ vere ſunt diuerſoꝝ habentur ꝑ vno, ꝑpter vnitatem perſone diſponentis ꝛ ordinantis: quicquid dicit vel diſponitur de contentis in vno teſtamēto habet locum in bis duobus teſtamentis: q̄ qualiter cenſeantur vnū vel plura dicetur in. l. patres ꝛ filij. ſ. eo. ſequitur.

Si ſuo teſtō. Tabule pupilla. valēt ſꝫ fiant ex intervallo poſt teſtū non tamen tollunt teſtū ꝑncipale: ſed ſi fiat ſcōn teſtū poſt ꝓmum tollitur ꝓmū cum tabulis pupillaribus niſi ſit ruptum ſcōm ex ꝑteritione filij iam nati et ſunt tria dicta. Secūdum eſt ibi: nam ſi ſibi. Tertium ibi ſed ſi fine ꝛc. ¶ Nota. ꝓmo ibi: alia hora ꝛc. ſm ſecundam expoſitionē poſita in glo. q̄ō iſta verba alio tempore vel alia hora ꝓſumptiue important q̄ inter tps ꝛ tēpus vel horam ꝛ horā fuerit interuallū extranei actus: ita q̄ inter duos actus de quib⁹ fieret mētio nō intelligereꝰ tps cōtinuatū: vī ſi teſtis diceret q̄ vna hora vidit talē faciētem ſic ꝛ alia talē nō ꝑbaret actum ſimul eſſe factū ab illis duobus: ſecus ſi diceret q̄ titium faciente ſic ꝛ poſt cū talē: tunc cēſ ꝓbaret actus ſimultaneus: de quo tū dicto tradit Bar. ꝛ moder. in. l. fructus in fi. ſ. ſo. ma. ꝛ q̄ iſte text. intelligaf de hora ſecuta ex interuallo ſatis ꝓ ex ter. dū dicit adhibitis legitimis teſtibus: nā ſi tabule pupilla. fuiſſent continuate ad teſtū non erat opus in ipſis adhibere nouos teſtes vel coſdē iterū: q̄ vna ſolēnitas ſufficiebat ꝓ toto teſtō ꝛ tabulis pupillaribꝰ.

2 ¶ Scōo no. in verſi. nā ſi ſibi. q̄ ſublato ꝑncipali regulariter tollatur acceſſoriū ſicut hic ſublato ꝓmo teſtamento tolluntur tab. pupil. aliq̄n tñ ex poſtfacto licet tollatur ꝑncipale remanet acceſſoriū iurta no. in. l. vſuc. C. de pigno. ꝛ in. l. fideiuſſor obligari in. ſi. ff. de fideiuſſo. ¶ Tertio nota. ſm vnā expoſitionē litere in verſi. ſi viuo ſe ꝛc. q̄ ſubſtitutio pupilla. non pōt fieri filio ꝑterito ꝛ q̄ filius nō vī inſtitui a patre licet fiat eis ſubſtitutio ſi ipſe filiꝰ viuo teſtōre deceſſerit. cōtrariū tenet hic Bar. exꝓſſe adducens multa iura ꝓ cōtraria parte q̄ omnia fuerūt optime declarata in. l. gallus in prin. ſ. de lib. ꝛ poſth. ꝛ aliquid dicē ſuper gl. quo ad intellectū litere. ¶ Ultimo not. q̄ teſtū in quo filius natus eſt ꝑteritus nō valet ipſo iure de iure ciuili: q̄ patet q̄ per illō nō tollitur ꝓmū etiā ſi filius moriaf viuente teſtatore ꝑ ꝓ iſtā expoſitionem quam hic ſequif Bart. ſi enim valeret ipſo iure de iure ciuili: tunc tolleref ꝓmum ex quo eſſet poſſibile adiri hereditatem ex ſcōo: vt hic declarat gloſſ. ſuper verbo viuo. ꝛ probaf in. l. cū in ſcōo. ſ. de iniu. teſt. ¶ Jn. glo. poſita ſuper verbo alia hora. ibi: alia hora cōtinua. Ho. iſtā gl. ꝑpetuo q̄ ꝑbat iūcto ter. q̄ id q̄ eſt factū duobus tpibus continuatis. ita ꝙ nullus actus extraneus interueniat vī factū vno tpe q̄ q̄ fit ordine ſucceſſiuo dr fieri eodē tpe: ꝛ ideo argunt hic Moder. q̄ ſi teſtes dixerunt ſe vidiſſe aliq̄ actū fieri vnus poſt alium forte q̄ primulā poſtq̄ iſti teſtes dicunt cōtēſtes in tpe ex quo deponūt deuno tpe ꝛtinuato. ꝛ ita notant doc. in. l. teſtiū. C. de teſtibus. ꝛ in. c. ꝓterea. extra de teſtibus. ꝓ quo vide bonū ter. q̄ē ibi no. Bar. ad hoc in. l. que rebatur in. ſi. ſ. de teſta. mil. bñ facit ter. ꝛ q̄ ibi ꝑ bar. in. l. q̄ ait. l. in fi. ff. de adul. ꝛ ad ꝓdictā. q. vide gl. ordi. q̄ ita determinat. iij. q. ix. in. c. mibi ſolominus. ꝛ bal. in. l. q̄d ergo. ſ. q̄ ait ꝓtor. vbi bon⁹ ter. ff. de bis q̄ no. infra. ꝛ Ange. in. l. antiq̄. ff. ſi ꝑs here. ꝑtatur. et Ant. de bu. in. c. cū oporteat extra de exculſa. ꝛ inter alia tene mēti quādā ſingl̄aꝛ doctrinā bart. quā ipſe poſuit ad ꝓpoſitū in. l. in operis. ff. locati ꝑ quē ter. ipſe dicit q̄ ſi teſtes dicunt aliq̄d eſſe factū ſimul: ſatis eſt q̄ a pluriꝫ idē fit factū eo die vt dicaf ſimul factū: ꝛ ſi actus fuiſſent cōtinuativnus poſt alium boc eſſet veriſſimum per ſupra dicta: ſed ſi inter iſtos actus interueniſſet interuallū ꝛ aliqs actus extraneus boc eſſet magis dubium: nec video quō poſſet dici ſimul factū: illud etiā tenebis mēti q̄ q̄ teſtes de ponunt de actu nō iterabili ex interuallo: verbi gratia: vt de homicidio facto a plib⁹ ſi nō diſtinguunf tpa in dicto ſuo ad hoc vt cuitetur contrarietas intelligunt deponere q̄ actus fuerit factus ſimul a pluriꝫ q̄ potuit fieri: vt. l. ſi in rixa. ff. ad. l. com. de ſicca. ita tradit valde elegāter bar. in. l. i. ſ. nō aūt. iurta fi. ff. de bo. poſ. ſm

3 tab. ¶ Sed querit ꝓ declaratione litere ꝛ glo. q̄ factum tpe cōtinuato dr factū vno tpe: quale tps vel qualis dies debeat apponi in inſtrō ꝓ notariū. ꝛ hāc. q. mouet hic bal. dicens q̄ dz apponi tps cōcluſionis ꝛ pfectionis actus. allegat Jnno. in. c. cōſuluit extra de offi. dele. Jo. de imo. dicit hic q̄ Jnno. ibi hoc non clare decidit: ipſe tñ credit hāc opi. eſſe verā: q̄ cū notarius dicat actū in tali die ꝛc. iſta verba ſignificant actum perfectū non in fieri: vt. l. i. in fi. ff. q̄ō quiſq̄ iuris. ꝛ ideo dz apponi tps concluſionis quo actus eſt perfectus: vt. l. cōtractus. C. de fi. inſtru. iſta cōcluſio ꝓ batur manifeſta rōne q̄ ante q̄ diſpoſitio habeaf ꝓ ſoluta licet mille capitula ꝓcedāt non tñ dr aliquid formaliter actū ꝛ quoad effectū iuris: ſed ſīa videtur ſimul etiā acta in cōcluſione ſm bal. qui ita declarat ꝛ bene in. l. quid ergo. ſ. pena grauior. i pe. cbarta ff. de bis qui no. infra. ꝛ ꝑbatur in. d. l. Actus. ꝛ in. l. ſi inequalibus iuncta gl. lua. ſ. de here. ꝛ ita eſt mēs vltramō. dum dicit q̄ō illa

5 pacta dicunf incontinēti fieri q̄ fiūt ante Actū abſolutū a partib⁹ ſicut refert bar. in. l. lecta ſi cer. pe. ꝛ in. l. iuriſgētiū. ſ. quinimo. ff. de pac. vī ſi nihil dr formaliter actū niſi in cōcluſione: ergo illud tps de neceſſitate dz apponi. ꝛ ꝑ iſta cōcluſione vide q̄ not. ponit Bar. in. l. ſi teſtm. ff. de teſta. vbi dixit q̄ ſi vna die ſcribit ſcripta ꝛ ſigillatur ꝛ alia die ſubſcribit ꝑ dici in ſubſcriptiōe actū totū illa die: q̄ tps precedēs trahit ad actū cōcluſionis ꝛ ſubſcriptionis. ¶ Jn eadē gl. ibi: vel dic q̄ ſi fiat teſtm ꝛc. Licet iſta gl. in ſe cōtineat cōclusionē verā quam ego plene declarani poſt moder. in. l. ij. ſ. ꝓnus. ff. eo. nō tñ rndet formaliter ad ℞ium in quo dr q̄ vnū teſtm dz fieri vno cōtextu: vñ Bar. ipſe reſpōdet q̄ illa. l. loquitur in teſtamēto q̄ eſt vnū omni reſpectu: ratio diuerſificatur aliquo

aliquo reſpectu ꝓpter diuerſas hereditates ꝛ diuerſas perſonas ſicut in caſu noſtro. Jo. de imo. hic reꝓhendit iſtā ſolu. dicēs q̄ etiā legata que ſunt pars teſtamēti ꝛ omni reſpectu cōtinentur in vno teſtō poſſunt fieri ex interuallo: quinimo inferius in alia. q. dicit q̄ hoc nō reꝓeritur iure cautū q̄ō dixit hic Bal. q̄ vul. ſubſtō nō poſſit fieri ex interuallo ad ꝓmū teſtm: ꝛ tñ ſine dubio illa eſt pars vnius teſtamēti. ſed ad iſta ſua dicta cū reuerētia reſpondit Bart. q: legata q̄ fiunt ex interuallo poſt teſtm in codicillis non dicunf ꝓprie eſſe pars teſtamēti: ſed dicunf eſſe codicilli qui videntur eſſe pars teſtiꝰ eo q̄ recipiunt vires a teſtō precedēti ꝛ ꝑ deret ab eo: vt. l. ſi qs cū null⁹. ſ. fi. cū. l. ſeq. ꝛ. l. añ tab. ff. de iure codicillo. ¶ Subſtitutio aūt vulg. cū ſit ex interuallo eſt nouū teſtamentū: ꝛ ideo opz oēm ſolēnitatē de, nouo adhiberi vt eſt text. et ibi hoc declarat Bart. in. l. beredes palam. ſ. fi quis poſt. iuncta glo. ſ. de teſta. vbi ꝓbaf q̄ nō ſolū ſi aliquid mutatur de ꝓrio teſtō: ſed ſi aliquid additur oīa diſpoſita ſunt renouanda: ex quo datur intelligi q̄ ſit nouum teſtamentū: ipſe tñ ſoluit aliter dicēs q̄ anteq̄ teſtamenti perficiatur debet fieri vno contextu: q̄ incepto teſtō ante concluſionē non ꝓ quis diuertere ad actus extraneos. vt. l. cū antiquitas. C. de teſta. ſed poſt teſtm ꝑfectū bene pōt fieri aliquid ex interuallo adhibita ſolēnitate legitima q̄ ſit pars teſtamēti ꝓrioris q̄ō eſt oīno falſum: q̄ ſicut declarat text. in. d. ſ. fi quid poſt. additio facta ex interuallo eſt nouā diſpoſitio capiendo tñ aliq̄d eſſe partē teſtamēti ꝓrioris nō ꝓpter ſꝫ rōne acceſſionis vl dependētie boc poſſet ſaluari: ſicut dixi. ſ. i exēplo de codicillis. ¶ Jn glo. poſita ſuper verbo ſi viuo. ibi: ſub hac cōditione. ꝛ ibi: vel dic ꝛc. Iſte ter. in principio iſtius gl. exponitur dupliciter. ℞ima expoſitio placet ꝑ quā ꝓbatur ſingulariter ꝙ ꝑ iſtā verba ſi filius meus, me viuo decedat talis ſit heres: filius non videtur eſſe in primo gradu inſtitut⁹: ꝛ q̄ Bar. videt q̄ ſic intelligē do iſtā. l. eſt inconuitabilis: ió amplectit ſcōam exꝓnē: ꝛ exponit ſi ꝙ ꝙuis: ꝛ vult q̄ iſta nō fuerint verba teſtōis ſꝫ iuriſcōſulti: ꝛ nitif ꝑbare boc per plures. ll. q̄ ꝑ illa ꝛba poſita in ſubſtōne induceref inſtitutio filij: ſed iſta opi. cōiter reꝓhendit ꝑ Moder. in. l. gallus. in prin. ſ. de lib. ꝛ poſth. de qua dic vt ibi ſcripſi ſed quā tū attinet ad ꝓpoſitū. l. noſtre. iſta expoſitio nō conuenit: nec ꝑ ver bis nec ꝛ mēti buius lr̄e: nā exponere ſi ꝓ ꝙuis eſt impꝛopriare literā: q̄ dicto ſi: ſine copula nō ſit ſtat implicatiue ſed potius limitatiue ꝛ cōditionaliter: vt ꝓz ex notatis. in. l. i. ſ. de cōdi. ꝛ demō. ꝑ bar. Si aūt ſtat ꝓprie: tūc ſenſus litere eſſet q̄ñ iſta eēnt ꝛba iuriſcōſulti ꝙ teſtm in q̄ fili⁹ eſt ꝑteritus eſt nullū ſi filiꝰ ꝑteritꝰ moritur viuo teſtō: ꝛ: q̄ locutio eſſet ineptiſſima: nā tacite daret intelligi q̄ ſolū iſto caſu eſſet nulla cū longe forti⁹ ſit nullū ſi filiꝰ moritur poſt mortē teſtōris: vt ꝓz inſti. de here. lib. in prin. ꝑterea hoc tertiū riſuꝫ hic q̄ ponit ꝑ dictionē aduerſatiuā: ſed ſi q̄ regulariter aduerſaf in iure ꝛ in facto: iuxta no. in. l. ſed ſi. l. in prin. de ꝑti. bereditā. ꝛi. l. bocampli⁹. ſ. de bis. ff. de dā. infec. aduerſanf ꝓcedētib⁹ que dicta ſunt in ſcōo reſpōſo: vbi iuriſcōſultus dicit q̄ ꝑ ſecundū teſtm validū tollit ꝓmū teſtm ꝛ tabule pupil. intētio ergo iuriſconſulti in tertio riſo eſt dicere q̄ quando ſcōm teſtamentum eſt ex ꝓteritione filij non tolluntur tunc tabule pupilla. ſicut nec tollitur ꝓmum teſtamentum principale: ſed iſta deciſio eſſet inanis et ſuperflua ſi filius eſſet moriturus viuo teſtatore: quia tūc euanuiſſet penitus ſubſtitutio pupilla. vt. l. q̄ ſi filius. ff. de capti. ergo iſte intellectus non eſt ſequēdus aliquo modo. Sed contra ꝓmum intellectum quem ego ſum ſecutus impugnando intellectum Bar. opponit Bal. dupliciter. nā videtur ꝓmo q̄ ex quo preceſſerat inſtitutio filij in primo teſtō potuerit fieri ſubſtitutio ex interuallo: ꝛ ſic ꝓmū teſtm maneret validum et etiā ſequens ſubſtitutio cū ſubſti. ſit pars teſtamenti: ſed ad hoc ipſe reſpondet q̄ ſubſti. non potuit fieri ex interuallo ad teſtamentus cū ſit pars ſubſtantialis teſtamenti a qua teſtamentum poteſt incipere. vt. l. ij. in fi. ſ. de libe. ꝛ poſth. q: teſtamētum dz fieri vno cōtextu. vt. l. heredes palam. ſ. fina. ſ. de teſta. ꝛ per hanc rationem ipſe videt ſentire q̄ ſubſtitutio deberet eſſe nulla q̄ō non eſt verū vt. ſ. videbis: ꝛ tñ vt ipſe dicit iuriſcōſultus nō fundat ſe in iſta ratione q̄ō iſta ſubſtitutio vul. fuerit nulla ſed q̄ filius fuerit ꝓteritus: que ratio ſm cū nō vī poſſe ſtare ſm iſtū intellectū: q: ex quo filiꝰ erat inſtitutus in primo gradu non debuit inſtitui in ſcōo imo potuit ꝓteriri: vt. l. ſi poſthumus. ſ. quod vulgo. ff. de lib. et poſthu. ꝛ ideo q: retento iſto intellectu hec ratio eſſet falſa ipſe ſequit ſcōs in tellectū hic poſitum in glo. quem etiā approbat Barto. vt dixit do. Joan. de imol. hic dicit q̄ iſtud nō reperitur iure cautum: nec eſt verū q̄ō ſubſtō vul. nō poſſit fieri ex interuallo a teſtamēto q̄ō eſt manifeſte iure cautū vt. ſ. dicā inquātū ſcīz ſubſtitutio vulg. ſi deueraret vt pars ꝓrioris teſtamēti: vñ ipſe ponit ſcōam rīſionem tenēdo ꝓmū intellectum dicēs q̄ ió filiꝰ reperit ꝓteritꝰ: q: teſtator: exꝓſſe voluit facere nouū teſtm ꝛ ſic ſublatū eſt ꝓmū cuz paganus nō poſſit decedere cū duob⁹ teſtamētis quaſi velit q̄ō ſi nō appareret q̄ō teſtator vellet facere nouū teſtm ſubſtitutio vul. facta ſub mō de quo in ter. non tolleret ꝓmū teſtm ſꝫ eſſet pars eius. ꝛ per cōſequēs filius non inueniretur ꝓteritus ex quo erat

a ¶ Inſtitutus in ꝓmo gradu: vt. ſ. dixi. ¶ Tu autem dic vt elegāter bic dicit Jaſon. de ca. ꝛ veriſſime q̄ teſtator faciendo ſubſtitutionem vulgarem ex interuallo: licet non ꝓteſtetur aliter q̄ vult facere nouum teſtamentum: tamen boc ipſo nouum teſtamentum videtur facere ꝛ reuocare ꝓmum. ꝛ boc eſt quod not. vult. l. noſtra que conſonat cum regu. iur. que dicit q̄ q̄ teſtator addit vel mutat aliquid ex interuallo de ꝓmo teſtamento illa videtur eſſe de nouo diſpoſitio: vt dicit ter. q̄ē allegaui tibi ſuperius in. l. here des palā. ſ. fi q̄ poſt. de teſta. ꝛ ſiquidē teſtator addit vel detrahit circa legata: tunc erit conclillus qui vere eſt nouā diſpoſitio licet a fingaf eſſe pars teſtamēti: vt. ſ. dixi: ſi aūt addat detrahat vel mutet aliquid circa ſubſtātiam' inſtitutionis tunc erit nouum teſtamētum. ꝛ ita dicit ter. clare in. l. tribunus. ſ. fin. ſ. de teſta. mili. ꝛ in l. eius militis. ſ. fi. cū. l. ſeq. ff. eo. ti. vbi ter. dicit q̄ō qui diuerſis diebus diſponit diuerſa ſepe vī teſtari. ꝛ ex boc ſeq̄ q̄ ſi ita ſubſtitutio tanq̄ nouum teſtm ſuſtulit ꝓmū filius remanet ꝓteritus q in ꝓmo teſtō fuerat inſtitut⁹: vt dicit iſte doc. elegāter ꝛ bene. ꝛ ex boc infert ad notabilē ſing. cōclusionē q̄ ſi ꝓncipio teſti fit inſtitut⁹ heres cui dek ſubſtitut⁹ vulg. ex interuallo ſub ꝓditioē, ſi in ſtitut⁹ decedat viuo teſtōre: tūc ꝓm⁹ inſtitut⁹ ēt ſi teſtō: ꝓmoriaf ſi bi nō poterit ſuccedere: q: ꝓmū teſtm ē reuocatū: ſubſtitut⁹ aūt ēt ipſe nō poterit ſuccedere pure poſt mortē teſtōis: ſꝫ ita demū ſi ſit impleta ꝙditio ſibi adicta. ſi inſtitutus deceſſit viuo teſtatore nihil allegat ꝙ boc ſcōo dicto: ſed dicit iſtū caſum eſſe valde extraneū ꝛ nouū. Tu aūt vide ter. q̄ optime facit ꝑ iſta cōclusione in. l. peculiū. in fi. ff. de le. ij. q̄ē bar. ibi no. decidit q̄ ſi relinquitur ab here de fideic. vle poſt mortē ipſi⁹ heredis ꝛ teſtm ſit nullū ex cauſa ꝑteritionis: ita q̄ hereditas deuoluatur ad alios. l. ad veniētes ab intestato: nihilomin⁹ ꝙditio vel dies incertus apponit⁹ fauore eius qui vocabitur ex teſtamēto: vt ꝓz ex no. in. l. cū q̄ alꝰ iabole nus. ff. de anno. leg. ꝛ in. l. vſu. ff. de vſu. adiuc durat licz ceſſet fauor: illius cuius gratia fuit appoſitus: ꝛ hoc ma xime eſt verum quādo fauor ꝓmo vocati cuius gratia fuit appoſita cōditio in ſequēti ceſſat ex volūtate teſtatoris vt ſoleniter declarat Bart. in. l. filius. ſ. cū q̄s in ſua diſtinctione. ff. de leg. j. nec dicas q̄ hic teſtator noluerit tollere ꝓmā inſtitutionem q: imo voluit ex quo fecit teſtm q̄ ſciebat tollere ꝓmū in q̄ ali⁹ erat inſtitutus. ꝛ ꝓ hoc habes optime declaratū ꝛ defenſum ꝓmū intellectus ꝛ ſine dubio eſt magis amicus lr̄e. ꝛ adde ad ꝓmiſſa q̄ etiā ſi ſcōn teſtm fiat incōtinenti in dubio reuocat ꝓmū etiā ſi fit factū abeo q̄ pōt decedere cū duob⁹ teſtis. ita vī ꝑbari nō deſtruēdo ter. in. l. q̄rebaf. ff. de teſt. mi. ſꝫ gl. ibi alſr ſentiat. Barto. tñ in. l. in militis codicillis. ſ. fi. ꝛ. i. ſimplr reꝓhēdēdo gl. dicit q̄ etiā ille q pōt decedere cū duob⁹ teſtis: faciēdo ſcōm videtur tollere ꝓmū: ꝙ non attingat punctualiter caſum ꝓdictū: eſt tū vna dīa not. vtrū act⁹ ſequēs tollat ꝑcedēte incōtinētiuel ex interuallo: ſi tollat incōtinēti actus ꝓrioꝝ nō reputatur ꝓceſſiſſe quoad ſoluendam gabellam de contractu vel de diſpoſitione: ſecus ſi tollat ex interuallo: quia tunc de vtroq; ſoluetur gabella ſecūdum Bal. qui ita no. decidit in. l. pacta cōuenta. ff. de contrahē. emp. ꝛ ſequitur Ange. in. l. iuriſgētiū. ſ. adeo. ff. de pac. Et ad concluſionē poſitā hic in glo. dū dicit q̄ ſcōm teſtamentū q̄ō rumpit natiuitate poſtbumi nō tollit ꝓmū: q̄ videf eſſe cōtra ter. hic allegatū ꝑ doc. in. l. ij. ſ. fi ſtāre. ſ. de iniuſto teſta. adde aliā bonā. l. vbi glo. allegat l. ſ. allegatā. in. l. militis. ſ. fina. ſ. de teſta. mili. vbi ꝓbaf q̄ō ad boc vt ſecundū teſtamentum tollat ꝓmum ſatis eſt q̄ ex eo' aliquo tempore quo teſtator moritur non poſſit adiri. Sequitur. l. ſubſtituti. Do. Franci. de arc. ll. doc.

Subſtituti. Etiam naſciturus poſt mortē ipſius teſtatoris filio. l. ſi ſeruus communis. Franci. ll. doc.

Summarium.

1 Qui fieri pōt neceſſarius teſtatori poteſt etiam fieri neceſſarius teſtatoris filio.

2 Diſpoſitio. l. ocidentis ſeruū inſtitutū eſſe neceſſariū heredē teſtatoris: ad eū nō extendit qui ficte habeꝫ ꝓ inſtituto a dño ſuo.

3 Verbalis oblatio quando ſufficiat.

4 Cum debitū nō eſt liquidū ſatis eſt q̄ debitor offerat ſe paratū ad liquidationem debiti.

5 An ſola oblatio realis ſufficiat ad acquirendum ius dei nouo ꝑ oblationē.

Si ſeruꝰ cōmunis. Seruꝰ cōmunis ſubſtituꝝtur pupillo eſt neceſſarius ſi redimit a teſtatore: ſecus ſi a pupillo ꝛ ſi a nullo redimat pōt ipſe oblato ꝑ cio ſeipſum redimere ꝛ eſſe liber ꝛ heres. h. d. Scōa eſt ibi: ſi vero.

1 Tertia ibi: quod ſi neq̄. ¶ Not. ſ. q̄ ille qui pōt fieri neceſſari⁹ teſtari: pōt etiā fieri neceſſari⁹ filio teſtatoris. concordat ter. in. l.

2 ſed plures. ſ. quos poſſum. ſ. e. ¶ Secūdo not. ꝛ ſemp tene mēti in verſi. ſi vero q̄ diſpō. l. q̄ dicit q̄ ſeruus inſtitutus eſt neceſſari⁹ heres teſtatoris nō extēdit ad eū qui ficte habetur ꝑ inſtituto

Universidad de Deusto
Biblioteca

a dño suo: nam testm̃ patris respectu tabularuꝫ pupillariū fingit̃ esse testm̃ filij quo ad fauorē ipi⁹ filij: vt. l. q⁹ papinianus. §. ḣ nec impub. ff. de inoffi. test. ⁊ sic seruus substitutus sibi fingitur instituisse ab eo: ⁊ tm̃ nō est ei necessarius: vt hic vides: ⁊ de materia vide plene in tex. ⁊ glo. in. l. sed fi in cōditione. §. sed si seruū. ff. de heredi. instit. ¶ Facit ad notata in. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. cū materia: ⁊ est notabilis limitatio ad. l. in suis. ff. de lib. ⁊ postlib. cū materia sua. ¶ Tertio no. iuncta glo. q⁹ maior est fauor testamē ti ⁊ libertatis simul q⁹ solius libertatis. ¶ †Ultimo not. casum in quo quis cogitur vendere rē suā⁹ ꝓpter fauorē libertatis sicut ⁊ alis ꝓpter vtilitatē publicā: vt. l. lucius. ⁊. l. ité si verberatum. in fi. §. dereꝫ vendi. ¶ In gl. posita super verbo offerens. ibi: vel dicetiā cōsignatio. Bal. hic videtur tenere q⁹ sola oblatio realis sufficiat non autē verbalis p. l. iij. §. i. ⁊ per. l. seruus si heredi. in fi. ff. de sta. lib. Bar. hic approbat glo. ⁊ recte: quia cum ista oblatio, tendat ad acquirendum ius de nouo offerendi: ꝫ et diminuat de iure alterius vel obliget aliū ad aliquid nō sufficit sola oblatio sed requiritur cōsignatio ⁊ depositio: ⁊ hec est vna regula quam ponit no. Bar. in. l. si ita. ff. de cōdi. insti. ⁊ bñ. ꝓbatur in. l. i. de seruo cōmuni manumisso. ⁊ bene facit tex. in. l. si a te. C. de pac. inter empt. ⁊ vendi. arguendo de iure q⁹ acquiritur per oblationē ex dispositione cōtrahentiū ad ius q⁹ acquiritur ex dispoue. l. ⁊ ad iura allegata in cōtrariū rndeo breuiter q⁹ in illis ideo sufficit sola oblatio: quia nō auferetur aliquid de iure alterius nec ille cui offertur obligatur ad dandū aliqd de suo: nā per oblationē in dictis iuribus seruus hereditarius consequit libertatē: ⁊ sic heres admittit lucrū quesitū ex cā hereditaria. de intellectu tm̃ illarū. ll. dicā plenius. i. ⁊ hinc sumpta occasione Jo. de imo. hic ꝓsequitur quatuor casus ex dictis bar. i. l. acceptā. C. de vsuris. ⁊. l. creditor. in p̃n ci. ff. de distrac. pigno. ⁊ primo querit vtrū sufficiat oblatio verbalis. cuius dictis adde q⁹ qñ creditor recusat recipere ab offerente verbaliter videtur sufficere sola oblatio verbalis fm Bal. no. in l. i. C. ne liceat in vna eadēq; cā certum ꝓuocare. ⁊ hāc cōclusionē firmat Rapha. cuma. licet non viderit Bal. in. l. q rome. in p̃n ci. ff. de verbo. obli. per illū tex. a cōtrario sensu: dicitur enim ibi: q⁹ debitor testat⁹ est creditorē velle solnere Rome qō debebat alibi: ⁊ sic pz q⁹ fuit oblatio verbalis: ⁊ ideo non tenuit q⁹ nō obtulit in tegrā summā: ergo a cōtrario sensu si obtulisset videbatur sufficere talis oblatio. ¶ Tu dic vt plene scripsi super hoc in. d. l. qui rome. ⁊ tm̃ ꝓ nūc aduerte q⁹ licet ibi interuenerit oblatio verbalis: nō tamen negatur quin realis fuerit facta: imo semper cū fit realis oblatio debent interuenire verba ad ostendendum q⁹ ob cām pecunia ꝑsentat̃ creditori. ¶ †Scdo adde q⁹ oblatio vbalis tūc videtur sufficere qñ reus conuenitur in iudicio a ꝑcuratore q non habet mandatū ad recipiēdā solutionē ⁊ dūs est absens a domo iudicij: tunc enim videtur sufficere q⁹ debitor dicat ad purgandū moram vel euitādā: ego soluerē si haberē cui soluere. ita no. declarat Bar. in. l. si seruus. §. videamus. vbi oīno videas. ff. de verbo. obli. ¶ †Tertio adde q⁹ qñ debitū offerat se paratum ad liquidationem debiti ⁊ petat a iudice deputari calculatorem ad liquidationem debiti fm Barto. q ita notat in. l. creditor. ⁊ in p̃n. ff. de distrac. pigno. per no. in. l. si resdūn. C. eo. ⁊ tāgit glo. in. l. obligationē. C. de sol. ⁊ aduerte q⁹ bal. in loco ꝓallegato nō regrit q⁹ debitor ꝓestet fideiussorem: ⁊ tamē ter. in. l. statu liber rationū. ⁊. l. seruus si heredi. in fi. ff. de sta. li bc. videtur hoc regrere: ⁊ forte istud vltimū est verū qñ ille qui se offert vult cōsequi aliqō ius de nouo sicut in. d. iuribus volebat consequi libertatē de quo tangit aliqd Ang. moder. post eū in. l. ꝓcto. §. si quis paratus. ⁊. de ope. no. nunc. ⁊ aduerte q⁹ ille q tenetur ꝓestare fideiussorē satis est qō offerat⁸ cum aliter aduersario: ⁊ si ille nō vult recipere sufficit absq; q⁹ offerens faciat notariū recipe ꝓ aduersario. ita dicit no. Ang. ꝑ illū tex. ⁊ in. l. de pupillo. §. si is cui. ff. de no. ope. nunc. ¶ †Scdo tāgit hic do. Joan. vtrū sola oblatio realis sufficiat ad agrēdū ius de nouo ex oblatione. ⁊ in effectu sequitur dicta Bart. in. d. l. acceptā. cuius dictis adde q⁹ oblatio facta in iudicio nō solū in acquirenda actione pignoratitia operatur idē qō oblatio cōsignatio ⁊ depositio extra iudicialis: vt dicit Bar. i. d. l. creditor. ꝑ. l. si rē. §. fi. ff. de pig. act. ⁊ refert hic Jo. de imo. sed etiā generaliter in quocūq; iure quereꝫ do de nouo: q⁹ non pōt dari spālis ratio in actione pignoratitia magis q⁹ in alijs: vbi idē videtur dicēdū in quocūq; iure. ⁊ ita sentit Bar. in. d. §. fi. sed clarius Bal. in. l. si reus paratus. ff. de ꝑcurato. vbi limitat hoc singulariter nisi creditor cui fit oblatio in iudicio sit absens ⁊ nō inueniatur. ita videtur ꝓbari ꝑ legāter in illo ter. vbi q⁹ tunc requiritur cōsignatio ⁊ depositio. ⁊ bene facit ter. in. l. cū heres. in p̃n. ff. de statu. lib. vbi est casus q⁹ vbi als sufficeret sola oblatio realis facta ꝓsenti non sufficit si creditor sit absens sine culpa sua. ¶ Secundo adde circa hoc mēbrū inōtum Bar. dicit in. d. l. acceptā. q⁹ in vltimis volūtatibus ille qui offert realiter ad ius querendū de nouo purificat idē fuū ius ex oblatione: ita q⁹ trāmittitur ad heredē: nō tm̃ liberatur a ꝓsentando vt qō debebat ꝓestare: fallit fauore libertatis: vt. l. cum quidā. C. de condi. insertis. nam alibi ipe Bar. dicit nihil esse spāle in libertate: sed distinguit aliter vꝫ in. l. cui fundus in fi. de condi. ⁊ demō. vbi no. dicit q⁹ quādo ille qui offert ex sola oblatione cōsequit totum qō bꝫ consequi ab aduersario: ficut ille cui debetur libertas tunc sufficit sola oblatio semel facta: secus si nō ꝙsequitur totum: verbigra: q⁹ post dūium translatum heres debet tradere rē: tunc pōt cōsulere si bi p rōnem rei q⁹ ius offerentis sit purificatum: ego autem admitto istam distinctionem cū limitatione quam sentit bart. in. d. l. si ita. ꝓallegata. nisi ex oblatiōe ille cui offertur in curreret dānū admittendo ius suū: als illa distinctio esset falsa et cōtra tex in. d. l. i. §. finautem. C. de seruo cōmuni manumisso. vbi ex sola oblatione seruus ꝙsequitur totum nec amplius debet sibi prestari quicq⁹: ⁊ tamen sola oblatio non sufficit. dicit etiā solenniter Barto. in dicta. l. si ita. ⁊ hoc non tangit alibi per illum tex. q⁹ quando conditio est implenda in persona illius qui ex implemento non obligatur ad aliquid vel non perdat aliquid de suo sufficit semper sola oblatio quod est valde no. ⁊ forte ita intelligit. l. iij. de statu liberis. supra allegatā. ⁊. l. seruus si heredi. quia in illis casibus heres nō obligatur ad aliquid de suo nec perdit aliquid de iure sui patrimonij: ⁊ sic sentit aliam solutionē ad illas. ll. ⁊ ad. l. cum quidam. de conditio. insertis. q⁹ in. l. cui fundus ꝓallegata. Adde etiam ad istam materiam q⁹ in contractibus innominatis sola oblatio etiam cū consignatione ⁊ depositione non sufficit ex quo ille cui offertur non vult recipere qz in ipsis est locus penitētie. glo. est singularis quā ibi notant Bar. ⁊ bal. in. l. iurisgentiū. in p̃inci. ff. de pac. ¶ Item adde q⁹ oblatio facta a tertio fine ou bio ex parte rei tollit morā rei: ⁊ assignatio ⁊ depositio liberat eū ipso iure. ita declarat Bal. in. l. i. in fi. ff. de nego. gest. ⁊ in. l. solucion. ff. eo. ti. per. l. qui decem. §. cū tamē. ff. de solutio. sed maius est dubium vtrū ista oblatio sufficiat cum fit ad tertiū quoad purificandum ius offerentis. sup er quo Bal. dicit q⁹ sic in. l. si. C. de condi. insti. ⁊ sequitur ibi Jo. de imo. per illum ter. quē optime induxit sicut dixi in voce ⁊ poteris ibi videre per eum vbi ꝓbatur q⁹ conditio damni potest impleri per alium soluentem etiā fine mādato: ⁊ licet ille ter. potest restringi ad casum quādo ille cui offerē recipit per pecuniā: ꝓbabilius tamen est simpliciter intelligere etiā si pecunia non recipiatur als non esset verū simpliciter q⁹ cōditio dāni possit impleri per alium. ꝓ qua cōclusione vide ter. ⁊ quod ibi not. Ang. in. l. tale pactum. §. post diuisionē. ff. de pact. ⁊ ad materiā vide bonam glo. in. l. celsus. §. fi. ff. de arbi. ⁊ ter. cum glo. qui loquitur de oblatione q̄ fit inhabili ad recipiendum solutionem: verbigratia minori in. l. ait prętor. §. i. ff. de mino. ⁊ adde ad ea que. §. diximus primo q⁹ ter. in. l. tale pactum. ⁊ post diuisionem quē ibi no. Ange. loquitur de oblatione que fit a tertio ad liberandū debitorem nō ad acgrendū ius alteri. ¶ Secūdo adde q⁹ ad perfecte distinguendū in vltimis voluntatibus vtrū oblatio sufficiat debēt iungi duo dicta Bar. simul: vꝫ in. d. l. si ita. ⁊ in d. l. cui fundus. in fi. vt dicamus qō quādo ille cui offertur non in currit dānum vel obligatur sed solū perdit lucrum aut incōtinenti post oblationē consequitur totum ius suū: ita q⁹ nihil amplius expectat: ⁊ tunc sufficit sola oblatio. Si autem post ius quesitum ⁊ purificatuꝫ adhuc restat executio facti: verbigratia: traditio rei: tunc serua dicta Bar. in. d. l. cui fundus. ¶ Tertio adde ter. notabilē in. l. iij. §. fi plus. ff. de statu lib. qui videtur ꝓbare manifeste q⁹ valet oblatio facta in saccu lo vel in sole: tamē declara vt hic per Moder. qui sequuntur dicta Bar. in. l. cū seruus. in fi. ſ. de cōdi. ⁊ demon. ¶ †Ultimo adde in illo articulo vtrum quis regulariter non interpellatus teneatur offerre ter. notabilem in. c. i. §. licet. ⁊ ibi ponit Bal. si de feudo fuerit controuersia inter dñm et agnatum. per quem ꝓbatur q⁹ etiam ille qui est obligatus ex iuramento sicut est vasallus ad prestanda seruitia ⁊ aurilum ⁊ opē domino: vt in. c. j. de noua forma fidelitatis. nō tenetur offerre nisi sit interpellatus: ⁊ per illum ter. videtur confundi singularis doctrina Jo. an. in. c. breui. de iureiurā. vbi tenuit cōtrarium. ⁊ idē tenuit Spe. in ti. de aduocato. §. j. ver. sed nūqd is qui iurauit. q⁹ opinio videt vera: maxime q⁹ in iuramēto subintelligitur ꝺditio que erat in obligatione principali: vt. l. fi. ⁊ qō ibi notatur. C. de nō numera. pecu. Segtur. §. si titio cum. l. idem est. ⁊ simul.

Si titio, eos summat:

Jste. ſ. summatur cū. l. ista quia docto. simul

Summarium.

1 ¶ Heres cum institutur post mortē legatarij sub ducitur dies incertus de medio: ⁊ succedit institutus ac si dies incerta nō fuisset adiecta.

3 Verbum accipiat ⁊ verbū competit est cōmune non directum.

Idem est ⁊. Si seruus legatus substituit pupillo cum libertate euanescit legatum adueniente cōditione etiam si substituatur post mortē legatarij. h. d. cum. l. seq. ¶ Not. hic casum expressum contra glo. in. l. si quis cum. in p̃in. ſ. eo. q̄ voluit qō quando libertas conceditur seruo sub conditione legatū factū de seruo

de seruo reuocetur incōtinenti: nam hic ꝓbatur cōtrarium: ⁊ clarius. l. si post mortē. §. si. j. de lega. j. vbi declarat q⁹ etiā legatū qō fuerat pure relictum per libertatem datā sub conditione efficitur
1 conditionale. ¶ † Secundo not. q⁹ quādo heres instituitur post mortē legatarij sub ducitur dies incertus de medio ⁊ succedit institutus ac si dies incerta nō fuisset adiecta vt hic videbis declarando in glo. posita sup. l. idē est. ⁊ ex hoc infert hic no. Bal. q⁹ si testator legat vroꝛi vsumfructū oīm bonoꝝ suoꝝ: ⁊ post mortē eius instituit aliquē heredē tollat dies incertus de medio ⁊ pōt heres succedere quoad proprietatē in vita legatarij. de qua qōne plene scripsi post eū in. l. filius a pr̃e. in p̃in. ſ. de lib. ⁊ postlb. ⁊ vtrū iste tex. bū inducat ad hoc patebit ex his q̄ dicent in gl. ¶ In gl. posita sup. l. idē est. ibi: sed certe licet non expectet mortē ⁊c. Glo. ista quantū ad. l. nr̃am cōtinet verā solutionē: q⁹ hic libertas nō consertur simpl'r post mortē: sed sub alia ꝺditione si seruus post mortē succedet pupillo: vñ licet eḣciatur mors de medio nō tm̃ eḣcitur cōditio succedēdi ex tabulis pupil. ⁊ ideo videmus q⁹ si seruo con cedit libertas ⁊ hereditas post mortez primi heredis: q⁹ libertas nō pōt deberi sine hereditē si hereditas non deferat nisi post mortē: nō subtrahet tūc dies incertus de medio. ita dicit ter. not. in. l. q filio. in p̃in. ſ. de heredi. insti. Est eñ tunc dies incertus cōditio, quedā adiecta hereditati: hereditatis aūt acgsitio est condi
2 tio adiecta libertati: vñ ꝳ dies incerta adiecta directo libertati tol lat de medio: sec⁹ tñ est qñ pricipaliter adḣcit alteri rei q̄ facit cōditionē libertati si ipsa res acquiret: sed tamen istud dictū q⁹ dies incerta remoueat de medio in libertate est valde dubiū: q⁹ ꝫ ter. in l. si post mortē. §. fi. hic allegato. vbi ec casus clar⁹ in. l. peculiū. in fi. ff. de leg. ij. doc. cōiter sequēdo gl. in. d. l. si post mortē. dicunt q⁹. l. peculiū. in fi. loquit in libertate q̄ relinquit ꝑ pdictō. post mortem legatarij. ꝳ ter. in. l. si post mortē. loquit in libertate q̄ relinquitur directo post mortē legatarij ⁊ pōt esse bona ratio diuersitatis: ad interꝑetandū mentē testōis magis fauem⁹ libertati directe q̄ ꝑ dicit. vt est casus in. l. qō traditū. iuncta. l. nō ad ea. §. fi. cū. l. seq. ꝑ de condi. ⁊ demō. ⁊ fm hanc sol. quam approbat hic Jo. de imo. bas notare quo ꝑpetuo. ¶ Primū est q⁹ adhuc hodie de iure nouissimo remanet aliqua differētia inter legata ⁊ fideic. ꝑticularia: qō
2 est addendū ad notata in. l. i. ſ. de leg. i. ¶ Scdo ⁊ hoc semp tenebis
a mēti q⁹ verbū accipiat ⁊ verbū cōpetit est verbū cōe nō directū: qz in. d. l. peculiū. in fi. exponit ꝑ obliquo ꝑ Bar. ⁊ alios qō facit ad nota. in. l. cēturio⁹. ſ. eo. sed ista solutio cū reuerētia vī falsa ⁊ impossibilis: ⁊ duplici rōne. ¶ Prima est q⁹ verbū cōpetit ibi positū de terminat simul duo: vꝫ legatū relictū legatario ⁊ libertatē q̄ competit seruo: ergo cūvnū ex his sit fine dubio directū. l. legatū seruꝫ: sitr debebit interꝑetari q⁹ libertas cōpetat directo per regulā positam in. l. iam hoc iure. §. i. ſ. eod. scdo ⁊ fortius qz ter. in secundo respōso illius. §. dicit idem esse qō in precedentibus si seruus iu bet esse liber legatario moriēte: ꝳ in isto casu impossibile est dicere qō cōpetat fideicō. libertas: ergo ista solu. nō procedit. q⁹ autez sit impossibile apparet qz vt ibi exponit glos. ⁊ bñ ille text. ponit casum qñ libertas relinquitur non post mortē sed in morte legata
d rij. i. oū est in actu moriēdi quo casu viuēs moritur vt dicit text. in l. qui duos in fi. de manu. testa. vī ergo relictū istud factū in ipso extremo mortis articulo quo casu impossibile est qō det libertas ꝑ fideicō. qz ista datio est actus volūtatis q nō pōt explicari in extremo mortis articulo. vt. l. fi. ff. quādo dies leg. cedat. ⁊ declarat Bar. in. l. miles. §. ꝑ parte. de leg. ij. ergo necessario intelligiē de libertate directa. ⁊ ista inductio fortiter vꝫget: vñ cogitabā q⁹ forte posset dari noua solutio q̄ in aliquo nō violat dicta iura vt dicamus q⁹ libertas cōpetit pure quoad existentiā legati: ⁊ ꝑ ꝙsequēs essentia legati ꝓtoꝛis euacuat quoad ius dūj qō haberet legatarius in ipso seruo: nā vere seruus est liber incōtinenti in quo ergo cōsistit legatū in emolumento operak q⁹ pendente die certa vel in certa pōt percipere legatari⁹ ex opera serui qui nūc est liber: ⁊ hoc ꝭ velle ter. in. l. cū quo. §. is qui. j. ad. l. fal. dū dicit qō illud emolumentū defalcaḟ: nec mireris hoc cōtingere in isto casu: qz et als cōtingit q⁹ qñ dies incerta adḣcitur legatario. i. ei cui fit legatus: legatū ꝺ purū quoad essentiā ⁊ quoad effectum trāsmissionis ꝳ non quoad emolumentū ⁊ executionē: vt ꝓbatur in. l. heres me⁹ in p̃in. ⁊ ibi per glo. ⁊ Bar. j. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ tāgit glo. in. l. extraneum. C. de here. insti. ⁊ erit talis casus fm hoc qō ille qui vere est liber nō sequetur effectus libertatis. i. vt ex operis suis querat sibi ⁊ nō alteri nisi adueniente die. ad ter. in. l. cū quo. §. bis qui. ff. ad. l. fal. nititur hic rīdere Jo. de imo. qō ibi precedat legatū liber
5 tatis: ⁊ seqtur legatū factū de seruo alterius vsqꝫ ad certū tēpus: vñ qz legatū factum de seruo sequit̃ legatū libertatis nō possum⁹ dicere qō videak ei derogatū p relictū libertatis: qñ sequentia derogāt precedētibus non ecōtra: vt. l. pacta nouissima. C. de pac. ꝳ in. l. si post mortem. §. fi. legatum serui precedit legatū libertatis: vñ potest dici q⁹ p libertatē postea executam videatur recessum a priori legato ex quo adḣcitur dies oīno extitura: ⁊ licet ipe ponat hanc differentiā casuū impugnando glo. que hanc differentiam improbat in. d. l. si post mortē. in fi. nō tamen assignat hanc diuer

¶ †Not. j. q⁹ testm̃ p̃ris ⁊ filij nō sunt proprie vnū: sed habentur
b ꝑ vno. aliud est eñ esse talē aliud hr̃i ꝓ tali: vt. l. i. in p̃inc. ⁊ ibi per Bar. j. de suis ⁊ leg. ⁊. l. mercis. la. ij. de ver. sig. Ego aūt not. ex isto ter. qō vbicūq; aliqā est taie nō simpl'r sed fm qd. i. quoad
d aliquē respectū semp illud dī tale improprie ⁊ ficte nō vere⁸ etiā si lex disponat super iure sup quo pōt disponere ꝑ veritatē si simpl'r disponeret. concor. dat ter. optimus: ⁊ ibi per bal. in. l. cū ex one. ſ. de excu. tuto. ⁊ ita cōcludit Bar. in. l. si maritus. §. legis iulie. ff. de adul. qz tñ hec duo testamēta habeanꝭ ꝑ vno argnit hic Ang. c
c q⁹ ex forma statuti notari⁹ debet ꝓ quolibet testō habere tm̃ vel de quolibet testamēto debet solui gabella: ꝑ testamēto patris ⁊ filij nō fiet nisi vna solutio qñ testm̃ filij fuit factum vno contextu cū testō patris: secus si fuisset factum ex intervallo fm eū: qz tunc etiā respectu solennitatis dicerē diuersum. sed hoc vltimū reprehēdit hic Jo. de imo. dicens: q⁹ etiam testm̃ filij factū ex interuallo potest dici vnum inquātum dependet a testō paterno ⁊ sit pars testamenti paterni: vt ꝑbatur in. l. ij. in p̃in. ſ. eo. ⁊ inde est qō licet fiat ex intervallo non tollit testm̃ paternū: qz censetur esse pars eius: vt. l. ſiquis eum in fi. ſ. eo. ⁊ hoc marime est verū rōne vnitatis ꝑ d
sone que facit testamentū sibi ⁊ filio: quo respectu etiā ista dicitur vnū testm̃ vt hic per Bar. sed ista doctrina Ange. in casu nostro nō videtur esse vera: vñ debes considerare ꝓ intellectu. q. q⁹ alias quando duo Ꝛctus subordinātur admittē ad vnū effectum: ⁊ sup vna re: ficut pactū de vendendo ad ipsum venditionē: ⁊ tūc nō ꝺs solui gabella de duobus Ꝛctib⁹: qz secundus est magis in ꝓcio primi q⁹ nouus contractus. ita dicit ter. notabilis in. l. si tibi pecuniam. ff. si cer. peta. ita determinat Barto. in. l. si. ſ. i. ff. de publicanis. ita etiam concludit Bal. eleganter in. l. cum dotem. in fine. C. de iure dotium. idē si scōs cōtractus superilla re veniat accessorie ad primum sicut pignus vel hypotheca ad obliga. principalem: vt declarat Bal. in loco ꝓallega. ⁊ ideo potest saluari q⁹ ipse dicit alibi singulariter in rubrica. C. de positi. q⁹ de pacto appositō iurta contractum non soluitur gabella quasi de nouo Ꝛctu qz venit accessorie ad cōtractum precedētē sicut dicit Bal. post Guil. de cuneo in. l. nō solū. ff. de restī. in integr. q⁹ si de vēditiōe fructuū ꝺs solui gabella nō soluet de fructibus sub ratione fructuū q sunt

Summarium.

1 ¶ Patris ⁊ filij testamentum non sunt proprie vnum: sed habentur ꝑ vno.

2 Licet testametum patris fiat in scriptis tabule tamen pupillares fieri possunt viua voce.

Utris ⁊ filij. Testm̃ patris et filij q̄d ꝑ vnā solēnitatē que sufficit vtriq; habetur ꝑ vno etiā de iure pretorio. h. d. Secūda est ibi: nam vt marcellus. Tertia ibi: sed ⁊ si pater.

¶ Noua limitatō. imo est ꝓpria rñsio. pau. i. d. l. si post mortē. ſ. fi. fcpi⁹. in text. alex. Bene. va.

¶ Nō vere. vide Jopp. d. Jas. may. h circa pric. j. col. in ver. ego in 3ūō. Bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

pendẽtes tpe vẽditionis' qñ illi veniunt accessorie ad rẽ vendita sicut pars rei sed qñ sunt duo ℞tus qui' quo ad q̃dã considerandꝫ de ꝑ se ꝛ quo ad q̃dã vt vnũ seu due dispositiones tũc statutũ qõ loquit de solutione gabelle est videndũ quã qualitatẽ cõsideret: nã si cõsideret qualitatẽ fm quã ista duo sunt diuersa ꝛ nõ habentur ꝑ vno vẽ ꝙ gabella fit soluenda de vtraq; in ꝓposito autem nostro cũ testm pupilli ꝛ patris cõderent vt diuersa respectu acq sitionis hereditatis: vt hic bene declarat Bar. ꝛ satis ꝑ bal' insti. de pupil. substi. ℣. i. vbi ꝺ ꝙ sunt due hereditates ꝛ lucrũ acquisitionis hereditatis ꝺsideret statutũ disponẽs de solutione gabelle videl ꝙ ꝑ duab⁹ hereditatib⁹ fit soluẽda duplex gabella. facit optime ter. in. l. i. in ꝓin. ꝛ ꝑ totã. l. C. de imponẽda lucrativorum descriptione. ꝛ ideꝫ fit ꝙ regulariter gabella nõ ꝺz solui de revel de precio nisi deductis sumptib⁹. vt est casus. ꝛ ibi ꝑ Bar. in. l. quãtas. ff. ad. l. fal. ꝛ not. idẽ Barto. solẽniter in. l. sed in hoc. ℣. i. ff. de cõdi. ꝛ demon. ꝛ bal. in. l. si a dño. ℣. fi. ℣. de peti. here. er hac tamẽ vnitate de qua ꝺz in ter. arguit Bart. alibi ꝑ ista. l. ꝙ si ꝑ ꝛ filius faciunt nuptias simul ꝛ ex forma statuti in vno cõiuio non possunt esse nisi certe ꝓsone quoad cõe cõiuiũ ꝛ nuptias patris ꝛ filij a lz sint duo matrimonia dicit vnũ quoad enitationẽ pene: ª ita decidit ipe in. l. inficiãdo. ℣. infans. in vlti. q. ff. de fur. ¶ †Scõo no. in ver. sed ꝛ si pater. ꝙ ℣is testm patris fiat in scriptis: tũ tabule pupillares possunt fieri vĩua voce. ꝛ ex hoc arguit hic Ang. ꝙ lz fit data sua diffinitiua in scriptis inder tñ eadẽ die põt cõdemnare in expensis vĩua voce iurta. l. paulus. ff. de re. iudi. ꝛ hoc est verũ fm cũ in. d. l. paulus. si ꝺẽnatio ista fiat ex interuallo: quia cũ fit interlocutoria nõ requirit scripturã vt plene declarat in gl. ꝙ ꝺoct. i. l. ne quicq̃. ℣. vbi decre. ℣. de offi. ꝑ cõsul. ꝛ legati. ꝛ in. c. fi. de re. iudi. li. vi. ꝙ aũt sua lata sup expẽsis sit interlocutoria tenet gl. expresse in. l. quod iussit. ff. de re iudi. ꝛ Bar. in. l. titia. ff. de accusa. ꝛ ℑnno. in. c. sepe. extra de app. si aũt ꝺẽnatio expẽsarum fiat vnico cõtextu cũ diffinitiua tũc fm Ang. in loco allegato erit diffinitiua: ꝛ ideo debebit ꝓferri in scriptis ꝛ ℑo. de imol. in. ꝺ. l. paulus. vt tenere ℑuõ ꝑ. l. qui agnitis. ff. de exceptio. vbi ꝑbat fm cũ ꝙ diffinitiue sñt ꝑ misceri interlocutoria. Tu aũt dic ꝙ opi. ꝺ. ang. est vera. ¶Primo ꝑ ter. iuncta gl. valde no. in. l. sina aũt. ℣. fi. ff. de nego. gest. vbi gl. dicit sup verbo reꝓbauit qõ si uder in sñia diffinitiua reprobat exceptionẽ compensationis ista reꝓbatio est sñia diffinitiua ꝛ hoc fatetur ibi bal. licet nõ sequaf conclusionẽ. ꝺ. gl. ibi ꝓstam qnoad aliud. nõ obstat ter. in. l. q agnitis. q. fm primã expositionẽ ibi nõ fuit nata aliqua diffinitiua lz simpler interlocutoria de subscribẽdo instro que vocat etiã prece ꝓtũ ꝙ non est sñia diffinitiua ꝛ maxime cũ fit sup alio q̃ sup negotio principali ad deciꝺendũ totum negotiũ vt patet in ter. ꝛ ex bis que ibi no. bar. in. l. air ꝓtor. ℣. permittit. ff. de minorib⁹. ꝛ no. ꝑ glo. ꝛ doc. in. l. fi. ℣. necessitatẽ. C. de bonis q̃ liberis. si vero sequimur sẽcam expositionẽ vbi gl. ex ponit ꝓceptũ ꝓ sua diffinitiua in qua iudex mãdauit subscribi instrũs ꝛ alternativa stat ꝓpter ita ꝙ verbũ interlocutio nõ significat idẽ: nec ille ter. facit ꝑ ang. qꝛ ostẽdit ꝙ qñ tale ꝓceptũ fit in sua diffinitiua nõ est interlocutoria vt patet de se. ¶ Jn gl. posita sup verbo refignare. ¶Prima ex positio gl. ꝓcedit fine difficultate quã declaro vt hic ꝑ bar. ꝛ moder. Scõa expositio gl. ꝓt intelligi ꝺuob⁹ modis vel intelligẽdo ꝙ tabule pupillares fuerit facte ex interuallo: si intelligas primo modo expositio ꝑt saluari lz ℞ dubiũ: nã lz nõ fuisset necesse signare testm pupillare qꝛ signatura facta in ꝓxio sufficiebat ex quo tñ testõr signauit etiã pupillare nõ vꝰ voluisse vti bñficio l. cui vꝰ potuisse renunciare iurta regulã. l. si qs in conscribẽdo. C. de pac. cur ergo si postea destruit sigilla põt remanere dispositio valida: lz ad hoc videꝛ posse dici ꝙ illa solẽnitas adhibita sup sine nõ videbit adhibita vt renuncietur bñficio iuris: sed potius ad cautelã q̃ patet ꝙ si adhiberetur minus legitime non vtiaret actũ fm gl. in. l. vnũ. ff. si cer. peta. ꝛ est optimus text. in cle. sepe in fine. de verbo. signi. ꝛ ego plene scripsi in. c. examinata. de iudicijs. vnde reputo esse casum singularẽ fm hanc expositionẽ † ꝙ solemnitas supervacua adhibita non solũ si adhibetur inepte non annullat actũ sed etiam si adhibetur legitime ꝛ postea tollatur non vitiat actum: ᵇ secus si adhiberẽ de necessitate: vt. l. ad testiũ. ℣. fi signa. ℣. de testa. Scõo modo intelligit ¶aul. de cast. boc ꝙ⁹ ptũm sensus sequanf cõiter doc. vt etiã ipse fatetur ꝙ bec signatio in tabulis pupillarib⁹ interuenerit de necessitate ꝙ fuerũt facte ex interuallo: ꝛ tñ tu dic esse casum notabilẽ ꝙ si ista signa destruantur ꝑ testõrẽ ꝺũmodo remaneant signa integra in testo ꝑ no tabule pupillares valeant: qõ dictũ lz sit mirabile nõ vꝰ posse stare ꝙ si signa remota babẽf ꝑ nõ appositis: vt dicit ter. in. ℣. fi signa. ergo perinde est ac si a ꝓncipio tabule pupilla. nõ fuissent signate: sed tũc nõ valuisset testm pupillare factũ ex interuallo: ergo cũ res deueniat ad cũ casum a quo incipere non põt actu nondũ ꝑfecto ꝛ cõsumato vitiabit act⁹ vt. l. plurib⁹. ℣. ꝛ si placeat. ꝛ ibi ꝑ bar. ff. de verbo. obli. ¶Preterea ego video ꝙ codicilli cõfirmati in testo qui cẽlent esse partes testamẽti si cancellanf ex post facto quãuis possint legi intelligunf sublati: licet remaneat testm fm gl. in. l. i. in fi. de bis q̃ in testõ delenf. cur ergo nõ operatur resignatio hoc idez qõ opatur cancellatio in bis q̃ veniũt accessorie ad testm: non intelligo vñ opinio cõis vꝰ verior. ¶ †Extra glo. tetigit hic bar. qd si plura testamẽta diuersoꝝ fiũt inꝰ na charta: vtrũ si testes sunt rogati simul ꝑ oibus dispositionibus valeant dicta testamẽta. ꝛ cõcludit ꝙ fic: qꝛ hic vꝰ adhibita vna solennitas ꝑ oibus q̃ nõ sufficeret: lz vnico cõtextu verbor⁹ potuerũt rogari testes vt interessent oibus testamẽtis ꝺntis in vna charta: ꝛ ex doctrina sua nota ꝛ tene mẽti ꝙ qñ plures ꝛ diuerse dispositiones cõtinenf in vna charta dicunf esse plures nõ vna ꝓpter vnitatẽ charte qõ est verissimũ. ꝛ ꝑbat in. l. i. ℣. fi plura. ff. ad turpillianũ. ꝛ ꝑ Barto. in. l. edita. in fua repetitione. C. de edẽdo. sed Bal. ꝛ ang. hic quos sequif ℑo. de imo. addũt notabile verbuz: vꝛ ꝙ etiã si nõ appareat testes esse rogatos nisi in vno testõ ꝓcedeunt: rogatus tñ ꝓsumit repetitus in sequẽtibus testamẽtis. ꝛ aduerte ꝙ lz Bar. in. l. si qs ex argẽtarijs. ℣. si initiũ in vltima. q. ℣. de edẽdo. dicat ꝙ testes intelligunf repetiti in sequẽti scriptura: sicut dies ꝛ locus. nõ tñ decidit ꝙ videatur repetitus rogitus testiũ: qꝛ non reqrit ꝙ testes sint rogati in instro a notario ꝛ vel a partibus nisi qñ oꝺerẽt rogari etiã si nõ fieret instm ꝛ alijs casibus notatis in. l. testiũ. iti. fi. ꝛ auf. ibi posita. C. de testib⁹. ita cõcludit no. Bar. reprehẽdens ¶Nico. de matarellis in rubrica. C. de fi. instru. ꝛ Anto. de but. in. c. i. eo. tit. vnde predicti doc. arguunt hic in ista. l. quasi sit eadẽrõ repetẽdi rogitũ ꝛ repetendi locũ ꝛ ꝺic: et credo ꝙ ista fuerit mẽs iurisconsulti in. ꝺ. ℣. fi initiũ. ꝛ mẽs Bar. ibi sũ dixit ꝙ testes intelligũtur repetiti: tñ si qs vellet tenere ℑrium disputationis cã posset assignare hãc ꝺiam ꝛ quicqd agit agaf certo loco ꝛ tpe: dicere ꝙ tempus adiectũ in precedẽti dispositione videaf repetitũ in sequẽti non est ꝓsumere aliqd esse factum vel accidisse ꝙ nõ acciderit: qꝛ imo ꝓsupposito actu hoꝭ tali actui accidit locus ꝛ tps in. l. aut facta. ℣. locus. ꝛ. ℣. tps. ff. de penis. ꝛ bi ꝺeclarat bar. in auf. atq semel. C. de ꝑba. vñ minus vꝰ esse id qꝰ de necessitate fuit factũ aliquo tpevel loco ꝓsumi factũ loco expresso in instrumento ꝛ tpe ꝙ rogitũ videri repetitũ in dispositione videaf repetitũ in sequẽti non est ꝓsumere aliqd esse factum vel accidisse ꝙ nõ acciderit: qꝛ imo ꝓsupposito actu hoꝭ tali actui accidit locus ꝛ tps in. l. aut facta. ℣. locus. ꝛ. ℣. tps. ff. de penis. ꝛ bi ꝺeclarat bar. in auf. atq semel. C. de ꝑba. vñ minus vꝰ esse id qꝰ de necessitate fuit factũ aliquo tpevel loco ꝓsumi factũ loco expresso in instrumento ꝛ tpe ꝙ rogitũ videri repetitũ in dispositione sequẽti que potuit fieri etiã testibꝰ nõ rogatis: intellige potuit de facto: quicquid tñ fit credo opi. istã esse verã: qꝛ cũ nota rius sit persona perita ꝛ ꝓsumaf multũ ꝓ eo vt. l. i. cũ ibi notatis. C. de vsuris. non est verisimile qꝰ er quo roganf testes in vno testamento omiserit hãc solẽnitatẽ in sequenti: maxime qꝛ diligẽtia in officiali publico ꝓsumit fm Bar. in. l. ꝺãni. ℣. fabini. ff. de ꝺã. infec. Sequitur. l. si ita quis.

Summarium.

1 ¶ Testator: licet extendere non possit tempus pupil. substi. po test tamen illud restringere.
2 Dictio ante cũ applicat tẽpori põt significare ante tps. s. finitus.
3 Permissum ad tempus post tempus prohibitum videtur.

Si ita quis. Substitutio pupillaris facta certo tempore intra pupillarẽ etatem nõ extendit ad aliud tps. ꝛ pomit primo dictum. Scõo decisio ibi: magis est. Tertio ratio decidendi ibi: non enim. ℣. d. ¶ †Not. primo qꝛ licet testator: nõ possit extendere tẽpus pupilla. substi. vt. l. verbis ciuilibus. ℣. eo. potest tamẽ illud restringere qꝛ cũ posse substituere ꝛ eisq; ad quartumdecimum annũ sit beneficiũ ipsius testatoris potest ei renũciare quaten⁹ vult fm Moder. ꝛ bene: qõ facit ad notata in. l. patris ꝛ filij. ℣. eo. ¶ †Scõo no. ibi: ante decimũquartũ ꝛ post decimum ꝛ. ꝙ dictio afi⁹ cũ applicatur tpi põt significare ante tps. finitũ: ꝛ dictio post põt significare post tps. finitũ: qõ facit ad no. q. quã posuit bar. in. l. ũ. in prin. ff. si cer. pe. vbi tractat de virtute istarũ dictionũ. ¶ †Tertio no. ꝙ permissum ad tps post tps vꝰ prohibitũ. ª cõcordat ter. in. l. impator. ff. de postulãdo. ꝛ. l. statu liberum. ℣. si stichũ. de leg. ũ. vñ dicit Bal. valde singulariter in. l. obseruare. ℣. proficisci. in prima charta. ff. de offi. pcõsul. ꝛ leg. ꝙ vbicũq; in statuto limitaf tẽpus post tẽpus limitatũ a statuto summitur argumẽtum a ꝛrario sensu ad tollendum ins cõe virtute limitationis que alꝭ nihil operaret vbi alꝭ non deberet assumi: vt no. in. l. apud antiquos. C. de furtis. ꝛ per. Bart. in. l. oẽs ppli. ff. de iust. ꝛ iur. hic aũt ad intellectũ. l. nec ipse dicit ꝙ substitutio facta ad tps non vꝰ prohibita post tps sed potius emissa vt sic nõ obstet. l. mãcipiorum contra. de optio. legat. in qua ꝺ ꝙ post lapsum termini aliqs admittitur ad faciendum actum re integra quasi ꝑ hoc intelligat ꝙ post terminũ nõ videaf prohibitus facere actũ. ꝺo. ¶Jo. de imo. hic dicit ꝙ inter istos casus est ꝺifferentia: qꝛ in. l. nostra limitatio tpis addicit ꝑ cũ qui inducit actuz de nouo: vñ nõ est mirũ si post tps vꝰ prohibere: sed in. l. mãcipiorum terminus assignabatur per iudicem iuri iã quefito virtute legati: vnde nõ ita fortiter ꝺz operari vt post terminũ ille videaf ꝓhibitus sed hoc vꝰ cõtra multa iura q̃ dicũt ꝙ dilatio ꝓbatoria assignata a iudice est per ꝛptoria: ꝛ ideꝫ fi a lege. ideꝫ ꝓbaf in. l. fi. in prin. ff. de fur. ꝛ ibi ꝑ bar. singulariter in. l. scire ꝺps. ℣. ꝛequens. ꝛ ibi per Bal. ff. de excu. tuto. ꝛ babes casum de iure canonico in c. licet causam. de ꝑba. ꝙ primo ꝺicto est gl. ordi. in cle. i. de excep. quid est aũt ꝺicere ꝙ termin⁹ est pemptorius nisi qõ ꝓhibet ꝓbari post lapsuz tps. † Tu ergo ꝺic ꝙ in casu. l. mãcipior. iõ post lapsum terminũ quis admittitur re integra: qꝛ cã ꝓhibitionis restringit ꝓhibitionẽ sicut ꝺz in fili ꝙ Barto. in. l. pf. ℣. predia. ff. de leg. iij. fuit ẽtiã causa assignationis termini interesse heredis ꝙ a si cessat: cessat ꝓhibitio: ª ita ꝺicit ibi iurisc̃sultus exꝓsse. Et ꝺe intellectu illius. l. vide ibi ꝑ Barto. ꝛ qõ ego scripsi plenissime post Moder. in. c. ij. cãm. de ꝑb. Jn casu aũt nõ ꝺico ꝺictũ Bal. esse verissimũ: qꝛ hic nõ põt cadere ꝓhibitio post terminũ sup eo: qõ non cõpetebat illi cui termin⁹ assignatur ante termini! assignatio nẽ: testõr enim substituendo pupillariter inducit ius de nouo qõ nõ est opus ꝓhiberi post terminũ: qꝛ satis est qõ nõ inducatur nisi vsq; ad terminum: ꝛ hoc ꝺicũt verba ter. in versi. non em. Se quitur. l. is qui contra.

Si qui contra. Jmpugnãs testamẽtum ꝑ cõtratabulas nõ succedit ex pupilla. substi. ꝺ. ꝺ. ¶Jn glo. posita super verbo potuerit. ibi: perdit vtrũq;. hec gl. cõiter approbatur hic ꝑ Bar. ꝛ alios: lz si ꝺs inspicias mentẽ iurisc̃sulti hec glo. in hoc ꝺicto est valde ꝺubia: ᵇ sicut enim ille q̃ ꝺicit testm non iure factum ꝛ nõ obtinet nõ repellitur a relictis in testõ: vt. l. post legatũ in scõo ris. ℣. de his q̃bus vt indig. ex eo qꝛ nõ impugnat neq; negat voluntatẽ defuncti: vt ibi ꝺeclarat Bar. ita vide tur ꝺicendũ in eo q̃ succũbit in cõtratabulis: qꝛ in illo iudicio non impugnatur volũtas defuncti: sed solũ agit ꝺe iure ꝓprio ꝛ filij. ita ꝺicit ter. ꝛ ibi hoc ꝺeclarat Bar. in. l. filio. ℣. ℑtabulas. ff. de inoffi. testa. ꝙ eundẽ clarius in. l. illud. in prin. ℣. de ℑtabulis: ergo eadẽ ratio videf esse in isto casu. ꝛ sic nõ ꝑdit relictũ in testamẽto idẽ in tabulis pupilla. maxime qꝛ ℑtratabule cõcedunf emãcipato loco iuris ꝺicẽti testm nulli: vt. l. ij. ℣. fi emãcipatus. de ℑtabulis. ergo cũ subrogenf loco ipsius: vt etiã cõcedit Bart. in. ꝺ. l. illud. videntur qõ sapiant eãdẽ naturã iurta regulam positã. in. l. qui cũ. ℣. qui iniuriarum. cum similibus. ff. si quis cautio. Sequunf ꝺue ll. qui plures. ꝛ si plures.

¶ Si plures heredes.

Summarium.

1 ¶ Dictio plures de suo significatu sicut de necessitate cõtinet ad minus ꝺuos: ita potest etiam compleci plures q̃ ꝺuos.
2 Quid sit vulga. substitutio.
3 Substitutio ꝛ ius ipsius non trãsmittitur ad heredem.
4 Qui vocatur ad substitutionem sub nomine heredis non potest succedere nisi adeat hereditatem.
5 Dictio pleruncq; significat aliqd esse vel euenire frequẽter.
6 An probatio que fit per coniecturas ꝺici possit euidens.

Si plures sint. Substõ facta de heredibus institutis in ꝺubio vocat eos tanq̃ heredes: ꝛ ideo spes substitutiõis non transmittitur ad heredem: ꝛ ipsi heredes vocãtur pro hereditarijs portionibus nisi cõtrariũ fuerit exꝓssum. ꝺ. d. cũ l. sequenti: vel sic: breuius. spes substõnis breuiloqua nõ trãsmittit ad heredẽ: substituti ꝛ in ꝺubio videtur substituti si bñdes extinerint: ꝛ pro portionibus hereditarijs nisi aliud sit exꝓssum. Secunda est ibi: post aditã. vbi incipit respõdere qõni bzeuiter ꝓpositе. Tertia est ibi: qñ vbi assignatur rõ ꝺecidendi vsq; ad finẽ. l. in. l. aũt si plures. ꝺeterminatur ꝑ qbus ptibus videãtur vocati. ¶ No. j. ibi: qui plures. iuncta gl. sua ꝙ ista ꝺictio plures ꝺe suo significatu sicut de necessitate ad minus cõtinet ꝺuos: ᶜ ita potest etiam cõplecti plures q̃ ꝺuos. cõcordat ter. cũ gl. in. l. sed si restituatur. ℣. fi. ff. de iudicijs. vñ in materia nõ odiosa sicut in libello ciuili si actor ꝑbaret de plurib⁹ q̃ ꝺe ꝺuabus rebus videretur ꝙ posset obtineri ex quo aduersarius non petijt ꝺeclarari libellũ in princi. iurta notata in. l. i. ℣. fi quis argentum. ff. de ꝓfiti. ꝛ in. l. in actione. ff. de fur. Jn libello aũt criminali in quo in ꝺubio accipitur id qõ est minus vt minor pars. vt. l. si ꝓeles. ꝛ. l. interpretatio ne. ff. de penis. intelligeremus de ꝺuob⁹ vulneribꝰ vel de ꝺuab⁹ percussionibus: ita q̃ iuꝺex nõ posset condẽnare ꝑ pluribus fm Bart. qui ita no. in. l. si gemina. ff. arbor⁹ furtim cesarũ. ꝛ ita ꝺicit Bal. notãter i. l. ũ. ℣. ignominie. ff. de bis q̃ no. infa. ꝛ ad materiã vide qõ ponit no. ¶Dau. in. c. fi. de fil. ꝓelby. lib. vi. vbi facit ꝺiaz inter verbũ plurima. ꝛ plura: ceteraꝺicẽt ꝺiri in. l. cõtinu⁹. ℣. ꝙ in 2 sulã. ff. de ver. ob. ¶ †. Secũꝺo no. ibi: si cõditio substõnis extitit. ꝙ substitutio vulga. nihil est aliud q̃ cõditionalis institutio: ꝺe 3 quo vide ter. ꝛ qõ ibi scripsi in. l. q liberis. in prin. ℣. eo. ¶ †Tertio not. ibi: ad supstites ꝛc. q̃ substõ ꝛ ius ipsius nõ transmittitur ad heredẽ: ꝛ pendet a ꝺicto ꝓcedenti: qꝛ est ꝺitionalis institutio: ius aũt cõditionale nõ transmittitur ad heredem: vt. l. si. ℣. finaũt sub conditione. C. de cadu. tol. ꝛ. l. si liber hõ. ℣. si titius. ꝛ. ℣. leq. ꝺe bere. insti. reperitur tñ casus in quo substõ pupil. trãsmittit ad heredẽ qñ est coniuncta cũ iure accrescẽdi. in. l. qui patri. ℣. de acq. bere. de cuius intellectu multa ꝺicit Ang. hic ad soluendũ cõtrariũ illi⁹. l. ℞ Jo. de imo. loquif clarius ꝛ meli⁹. ꝺicit enꝰ qõ ibi iõ trãsmittitur ius cõditionale substõnis pupil. cõiunctũ cũ iure accrescẽdi: ꝛ tñ hic nõ trãsmittitur ius cõditionale substõnis vulg. qõ vꝰ cõiunctum cũ iure accrescẽdi: qꝛ ibi heres adiuerat ꝓ ꝓpria: qñ hoc fieret in ꝓiudiciũ alioꝝ coheredũ q̃ erãt exꝓsse substituti: vñ qꝛ ius substõnis est potẽtius iure accrescẽdi: iõ ille q̃ moritur quoad effectũ trãsmissioꝝ ad heredẽ suũ nõ põt aliqd mutari a iure accrescẽdi: ex quo alij hñt ius potẽtius iure accrescendi: vt. l. ij. ℣. si duo. ff. de bo. pos. fm tab. ꝛ in. l. pe. ℣. de iniusto testõ. et ꝑ intellectu istoꝝ iuriũ vide ter. singulariter quẽ ibi no. Bar. ad hoc in. l. q ex duabus. in prin. fm Bar. ff. de acq. here. vbi ꝑbat fm in. l. q ex argẽtarijs. ℣. qñ institutio cõditionalis est cõiuncta cũ iure accrescẽdi spes cõditionalis instõnis trãsmittitur ad heredes: cum igitur substõ vulg. sit cõditionalis in insti. vt in ter. nõ: ergo trãsmitteretur ad heredẽ si est cõiuncta cũ iure accrescẽdi sicut spes pupillaris substõnis: vt. l. q pri ꝓ allegata ꝛ, tenebis etiã mẽti qõ qñ substõ vulg. est iuncta cũ iure accrescẽdi ille qui succedit: succedit ex substõne nõ ex iure accrescẽdi: assumit tñ singulariter effectuz ista substõ a iure accrescẽdi: qꝛ acgritur ex substõne portio ipso iure an tedꝰ agnoscaf: sicut si fuisset acgsita ꝑ ius accrescẽdi. casus est no. quẽ ita intelligit ibi bar. in. l. figs heres. in ꝓin. ℑ. de acquir. here. vñ sic exponẽdo nõ ꝑbaf hec cõclusio qua quidã tenuerũt ꝙ substitutio reciꝓroca continet fideicõ, cuius ℑuõ vbiq; tz Bar. sequẽdo ꝺy. ꝑ. l. nã hoc iure. ℣. i. ℣. eo. in verbo invulg. tñ. vt ipe ponit plenẽ in. l. luci⁹. in vl. col. j. eo. ti. ꝛ ita ꝺicit se ꝛsoluisse de facto in. l. hereditatẽ. C. de impub. ꝛ alijs substi. Ang. aũt ℣. si. civ. ꝺicit hoc esse verũ: tamẽ reciꝓoce fit ad mꝛta cõpẽdiosa: verbigra eos inuicẽ substituo alter eoꝝ sine liberis decesserit vel qñcũq; alter eoꝝ decesserit: tunc cẽm substõ trahif ad fideicõ. adita hereditate ꝛ ꝺicetur substõ mixta ex ꝺuab⁹ specibus. ꝛ ꝺicit hoc esse ꝺictũ suũ in ista materia lz cũ reverẽtia est ꝺictũ fratris sui ꝙ pũctualiter: ita ꝺistinguit in. l. in testõ in ver. scõo ꝛro. C. de test. milit. ꝛ ista ꝺicta sequẽtur ℑo. de imo. plirius in. ꝺ. l. luci⁹. limitat tñ ea ꝺupliciter. ¶Primo nisi substõ reciꝓoca sit facta in codicillis. quo casu qꝛ nõ põt valere vt ꝺirecta valebit vt obliqua: vt ꝺicit ibi bar. tñ ꝺesdo ad. l. scẽuola in fi. ff. ad treb. Scõo nisi [illegible] ꝺixerit sicut hodie cõiter fieri sole⁹ vos inuicẽ substituo vos pil. ꝛ ꝑ fideicõ. tunc cẽm clara est intẽtio testatoris. ꝛ colligitur a decisio ex ꝺictis Bar. in. l. cẽturio. ª ℞. eo. vbi ꝺeclarat ꝑ quomo intelligaf ista clausula: ꝺicit tñ Bal. in. l. nã hoc iure. ℣. eo. ꝛ refert ℑoã. de imo. in loco allegato ꝙ aliqñ notarij apponẽt istã clausulã ꝛ non intelligũt qd importet: ꝑ hoc tamẽ non impeditur effectus eius lz notarius male

a ¶ Prohibitio. Et tu qꝛ quid ꝺicant ℑmo. ꝛ bal. ad illũ ter. l. mancipio ꝛ. tene hũc itel lectũ. ꝺ. Frãci. aret. qꝛ vt ꝺicit. ꝺ. Jas. hic melị⁹ ꝺicit medialꝝ illi⁹ text. ꝺ. l. mãcipioꝝ. Bene. va.

b ¶ Dubia. adde. ꝺ. Jaso. may. hic q ꝺicit ꝙ teneãa ẽ opi. gl. ꝛ cõis. lz Rap. ꝛ frã. arc. teneãt ℑ glo. et rñdit ad. ll. in ℑriũ alias hic ꝑ ꝺo. frãc. put ibi: vide per eũ. Be. va.

c ¶ Duos. adõ. ꝺ. alex. de imo. in. l. gemia. ff. ar. fur. cesa. ꝛ in l. si post tres si quis can. ꝛ ange. arc. in in trac. male fici. i. v. plib⁹ Bsi. va,

d ¶ Plerũq; Et ibi vide q ꝺicit i apo. Bene. va.

e ¶ Plerũq; ꝺe qua ꝺitiõe vide. ꝺ. Bar. cepo. i l. j. ff. de v. fi gni. ꝛ. ꝺ. Jaso. bic. ꝛ rapb. cu. in 3ſ. lxvij. be, va.

f ¶ Tenẽdũ, tu adõ ter. hꝺicẽtẽ er 3ſ. ꝺ. frã. nõ all. in. c. ij. ꝛ vbo patẽter exꝓſſuz. ℣ sen. er. ꝑ quem ter. no. ibi cano. ꝛ marie Bemi. ꝺsit illõ non ꝺici eniẽ dẽter exꝓſſũ qꝺer. mẽtevꝛ ẽiecturis apꝑet: ꝛ adꝺeq̃ ꝑ cũꝺẽ are. i l. qꝺã testõ. j. e. ꝛ ibi latiꝰ ꝺicã. bc. va.

g ¶ Jn. l. centurio. Et ibi vide Jason. may. in. xxx. col. ver. not. etiã remissiue. Bc. va.

h ¶ Pr filio Et ibi vide q ꝺiri i apo. Bene. va.

1 ¶ Ultimo semp not. ꝛ tene mẽti ibi: nisi cuiꝺẽter ꝛc. ꝑut ꝺeclaratur in vltima gl. ꝙ ℣is cuiꝺẽs ꝑbatio ꝺicatur illa q̃ fit ex cõiecturis fm Bart. in. l. si cõstãte in ꝓinci. ff. so. ma. ꝛ ꝑbaf in. l. imperator. ꝺe leg. i. cũ alijs cõcordãtijs ibi allegatis. item lz ꝑbatio cõiecturalis cõprehẽdaf appellatione manifeste probationis fm Bar. in. l. si qs ex argẽtarijs. ℣. fi. ff. de edẽdo illud tñ nõ ꝺz euiꝺenter exꝓſſum q̃ eligatur ꝑ cõiecturas etiã ex verbis testõris a q̃bus cõiectura cãtur qõ est semp menti tenẽdũ: maxime ad ea que ꝺiximus in. l. ij. ℣. eo. ti. ꝛ in. l. j. ℣. eo. ¶ Jn glo. posita sup verbo in f oẽm causam. ibi: suaz portionem admiserit ꝛc. manifeste sentit ista glo. intellectum quẽ sequitur hic ꝺy. ꝛ Bar. ꝙ per ista verba ꝺeclaretur substitutũ reciꝓoce pinde bñ ac si esset substitutus alteri si ille bñs nõ erit: quo casu siue ille nõ posset esse heres siue nolẽt succedere substituꝰ ex vul. exꝓſſa: ꝛ ꝺsi ꝺeclarat Bar. in. l. ℣. c. vñ sic exponẽdo nõ ꝑbaf hec cõclusio qua quidã tenuerũt ꝙ substitutio reciꝓoca continet fideicõ, cuius ℑuõ vbiq; tz Bar. sequẽdo ꝺy. ꝑ. l. nã hoc iure. ℣. i. ℣. eo. in verbo invulg. tñ. vt ipe ponit plenẽ in. l. luci⁹. in vl. col. j. eo. ti. ꝛ ita ꝺicit se ꝛsoluisse de facto in. l. hereditatẽ. C. de impub. ꝛ alijs substi. Ang. aũt ℣. si. civ. ꝺicit hoc esse verũ: tamẽ reciꝓoce fit ad mꝛta cõpẽdiosa: verbigra eos inuicẽ substituo alter eoꝝ sine liberis decesserit vel qñcũq; alter eoꝝ decesserit: tunc cẽm substõ trahif ad fideicõ. adita hereditate ꝛ ꝺicetur substõ mixta ex ꝺuab⁹ specibus. ꝛ ꝺicit hoc esse ꝺictũ suũ in ista materia lz cũ reverẽtia est ꝺictũ fratris sui ꝙ pũctualiter: ita ꝺistinguit in. l. in testõ in ver. scõo ꝛro. C. de test. milit. ꝛ ista ꝺicta sequẽtur ℑo. de imo. plirius in. ꝺ. l. luci⁹. limitat tñ ea ꝺupliciter. ¶Primo nisi substõ reciꝓoca sit facta in codicillis. quo casu qꝛ nõ põt valere vt ꝺirecta valebit vt obliqua: vt ꝺicit ibi bar. tñ ꝺesdo ad. l. scẽuola in fi. ff. ad treb. Scõo nisi [illegible] ꝺixerit sicut hodie cõiter fieri solet vos inuicẽ substituo vos pil. ꝛ ꝑ fideicõ. tunc cẽm clara est intẽtio testatoris. ꝛ colligitur a decisio ex ꝺictis Bar. in. l. cẽturio. ª ℞. eo. vbi ꝺeclarat ꝑ quomo intelligaf ista clausula: ꝺicit tñ Bal. in. l. nã hoc iure. ℣. eo. ꝛ refert ℑoã. de imo. in loco allegato ꝙ aliqñ notarij apponẽt istã clausulã ꝛ non intelligũt qd importet: ꝑ hoc tamẽ non impeditur effectus eius lz notarius male

2 ¶ Dene. ad de fel. in. c. afferte. de ꝑsump. i. j. cõlũ. circa me. Bene. va.

b ¶ Actũ. viꝺ ℞ hoc oino ꝺo. Fel. in. c. iter ꝺilectos de fid. instr. in. iij. col. in ver. ꝛ aduerte circa prin. ver. ꝛ in. c. cũ ordinẽ. i. pꝛ. de rescri. bene. vq.

c ¶ Añ. de q̃ ꝺictione viꝺ etiã Ꝺld. in cõſi. xlix. bſi. va.

d ¶ Prohibitum. adde bar. in cons. suo ici. a ꝺo, ℣y. ℞ bono. b ꝛ pau. de ca. in 3ſi. lxvi. ꝛ i cõſil. cccxv. vbi vide oi no. ꝛ ibi ponit an ℞ nullitate sñe ꝺici potest post ꝛ. ꝺies a statuto ꝓhibos. ꝛ adde qõ ꝑ ꝺ. ias. ma. h. Bene, vad. ſoz.

Universidad de Deusto
Biblioteca

faciat eā apponere quam si intelligit dz etiam declarare testatori quid imporret fm eū. Tu aūt aduerte qz fundamētum in quo se fundat Dy. est penit⁹ falsum sicut bñ declarat bar. in. d. l. lucius. fundamentū aūt Bar. vī esse talis debile qz ipse fundat se in. l. iā hoc iure. ℣. i. in verbo in vulgarē tm. vt dixi. ℣ iste nō vī esse sensus illius. l. vt cū ostēdit ex ver. sequē. incōueniēs cū ⁊c. vbi ponitur ratio decidēdi illa dictio tm apponit ad excludēdū pupillare substitutionē in qua dāt disparitas inter puberē ⁊ impuberem: vbi ergo cessat ratio illius tarationis sicut cessat in fideicō. qz puberi ⁊ impuberi pōt testator substituere p fideicō. nō videt induci exclusio per dictionē tarativā sicut per eam non inducitur exclusio. Casus in quo est similis ratio; q est i casu dispositio. vt. l. ob'es in text. ⁊ glo. C. de predijs minorū. ⁊ plene declarat Bart. in. l. fi con stante in prin. ff. solu. matri. vnde querenda est alia ratio vel aliud fundamētum melius ad ꝓbādā istā conclusionem qz est cōis ⁊ est sequēda. ⁊ ꝙdicero ꝙ si ista substitutio sicut simplr vos inuicē substituo aut instituit sunt instituti equaliter aut dispariter si eq̄liter nō est dicendū aliquo modo qz contineat substitutio fideicō. qz sic fideicōmiss. redderet inutile qñ nulli continet emolumentū: vt. l. ab filiis. ℣. si titio. ℣. de leg. ℣. ⁊ ibi per Bar. ⁊ per secundē in. l. si quis seruū in. fi. ℣. de condi. ⁊ demon. Sī vero sunt instituti partibus inequalib⁹ ad huc vī dicendū idem ex cōiecturata mēte defuncti qui nō presumit predilexisse substitutū instituto ⁊ eum qui vocatur per obliquum eo qui vocat directo vt. l. publius. ℣. fi. et ibi p Bar. ℣. de vdi. ⁊ demō. facit etiā qō not. idē Bar. in. l. gall⁹. ℣. etiā. ff. de lib. ⁊ posth. hoc aūt inducere ex in isto casu ex substitutione fideicō. qz virtute fideicō. ille q erat institutus in maiori pte cōsequeret minorē ⁊ traderet maiorē substituto ex fideicō. qō non presumit voluisse testōr in dubio ⁊ ista sufficiāt. ¶ In gl. posita sup. l. si plures. in verbo. quod vir. docto. hic. ⁊ in. l. quoties. ℣. ad treb. ⁊ in. l. turpia in fi. de leg. ℣. omnes alias difficultates optime soluūt; z relinquit vna oppositio duar. ll. in qua gl. ⁊ doc. nō vident satisfacere: vcz. l. turpia. ℣. fi. pallegato. ⁊. l. sine a certis. ff. de duob⁹ reis. ℣. ll. videnť p eadem verba posita in themate decidere oppositū. docto. cōiter soluūt sequēdo gl. ꝙ in. l. sine a certis. aliq er heredib⁹ fuerunt notati p nomē appellatiuū sed in. l. turpia. p nomē ꝓprium: ⁊ ideo fit diuisio in viriles. sed ista sol. nō vī posse stare: qz fm hoc in. d. l. turpia. nō esset differētia vtrū essent notati aliqui vel oēs sed solū vtrū esset expressum nomē ꝓpriū vel appellatiuū: vt. l. si heredes notatim. ff. eo. tit. ℣i istud est destruere expresse dicere iurisconsulti ⁊ dicere qō non est bona. Potes ergo soluere aliter ⁊ limitabimus. l. si heredes notatim ꝓallega. qqñ expressio est facta de quibuscūq ꝙ nomen ꝓpriū duplex ratio facit qr nō videnť grauati ꝙ hereditarijs. prima est nominis ꝓpriū ex pressio. secūda distributio oneris ꝓter naturā hereditatis que. est qr si onus relinquit simplr vī relictā ab oībus heredib⁹: vbi aūt testōr noīe ꝓprio nominat oēs heredes hic nō cōcurrit nisi vna ratio ꝓpter quā videanť gravati in viriles. l. expressio noīs ꝓpriū q ratio nō admittit in illo casu ꝓpter cōtrariā ꝓsumptionē q oritur ex distributione oneris facta inter oēs heredes fm naturam iuris hereditarij: vt. l. iij. C. de neg. gest. sicut in materia nostra videmus cōtra qr vocati ꝓ noīa hereditaria seu tanq̄ heredes videnť vocati in viriles cōtra ꝓprietatē verborum qñ sunt equaliter grauati in prestādo aliqd: vt. l. vtrū in. fi. ff. de rebus dubijs. ⁊ sic limitabiť. l. si heredes nominatim. eo. ti. l. aūt sine a certis. pōt intelligi vt dicūt glo. qñ est facta nominatio ꝓ nomē appellatiuū: ista tū solutio oino nō satisfacit mihi. ℣ Primo quia eadem verba ponunť in facto. in vtraq; l. Secūdo qz fundamētū iurisc̄sulti in. d. l. sue a certis. videť esse qr onus imponit eis qz sunt heredes vnde eā declarat ⁊ limitat dispositionē vt sepius. fuit dictū. distinctio aūt supra dicta est seruanda in onere qō imponit pluribus heredib⁹ rationibus premissis: vbi aūt heredes inuitarentur ad lucrū ꝓ nomina ꝓpria tunc qz cessat ratio differentie. ℣. assignata simpliciter dicendū esset qr vocarentur in partes viriles: vt in. l. nō nunquā. ℣. ad trebel. Sequitur. l. si pater impub.

Summarium.

¶ Testator si duos invicem substituit per hoc videtur velle ipsos invicem substituere.
Verbum instituo ponitur qñq; ꝓ substituo.
Dictio quodāmodo est nota improprietatis. nu. 5.
Dispositionū pluralitas in dubio nō presumitur.

Si pater impub. Substitutus vltimo morienti vocatur post mortē omnium. Scōa. ibi: respondēdum est. Tertia. ibi: qr quodāmodo. ¶ Nō. p̄mo iuncta glo. fm vnā lectu. put est in ter. ve. substituit qr si testator duos invicē substituit: ꝓ hoc videtur vel[le] os invicē substituere: inest eñ huic substōni recipr oce tacita institutio: ⁊ ita intelligit hic ℣Pau. de ca. ⁊ bene. Joā. aūt de imo. videtur intelligere ⁊ notare ex isto ter. fz facta: hoc nō ꝓbatur iure: fz glo. hic ⁊ cōiter doct. ita tenent. nam ter. in. l. cū in testō. ℣. hec verba. quē allegāt ꝓ ista cōclusione nō videtur eā ꝓbare: qz ibi post illā clausulā inuicē substituti erat verbū heredes sunto: ita poterat importari institutio facta ordine ꝓposteo: qz sequebat qō debebat pcedere: ⁊ hoc declarat ibi text. expresse. in versi. seq. dicēs qr illa substitō factaeo mō pinde est ac si ita fuisset facta: ille ⁊ ille instituti heredes ⁊ substituti sunto. Sed qñ testator simplr duos inuicē substituit: tunc opz instōnē subintelligere factā de duobus simul qz substō reciproca hoc nō importat: nā ꝓ ea heredes nō vocātur ambo simul sed alter, in defectum alterius: vt. l. iā hoc iure. ℣. i. ℣. eo. ⁊. l. titius ⁊ seius. ℣. tit. pri. Qō aūt substō non possit subintelligi ꝙ batur in. l. stquis eum. ℣. fin. ⁊ quod ibi fuit dictum. ℣. eo. vbi. ℣ est casus fm veram lecturam qr substō expressa facta alicui nō facit vt ille videatur institut⁹: ergo eadē rōne nec substō facta adinuicē q̄ resoluitur in vulgarē: vt. l. iā hoc iure ꝓallegata. ⁊ ideo male colligit hic ℣Jo. de imo. qr verbum substituo inducat institutionē qz nō pōt importare instōnē cū vocet in suo casu alterū tm: ⁊ institutio videatur facta de duob⁹ fil: melius ergo posset sustineri id qō sentit gl. ⁊ ℣Pau. de ca. qr substitutio recipr oca tacite cōtineat se instōnē: ⁊ tm etiam hoc nō ꝓcedit: vt. ℣. dixi. vnde ego valde discutiēs intellectū huius. l. in. l. gallus. in prin. ℣. de lib. ⁊ posthu. finaliter dixi: ⁊ credo esse verissimum qr hic presupponitur substōnē precessisse sicut ꝓsupponit glo. in. d. l. gallus. nō eñ intendit determinare hāc q. iurisc̄sultus sed aliā que ponitur in ter. vcz quo tempore succedit vltimo substitutus.

¶ Nō. secōo fm aliā exp̄nem. put litera hz instituit: qr verbum instituo ponitur aliqñ ꝓ substituo: de quo alibi dedi tibi cōcordātias: sed est optimus ter. melior qz fit in iure in. l. mulier. ℣. fi. ℣. de cō di. insti. ⁊ gl. in. l. gallus. ℣. i. ℣. de lib. ⁊ post hu. ¶ Nō. tertio ibi: ℣ quodāmodo. fz vnū intellectū qr substō cōprehensa in receptacula non dī ꝓprie expressa substō vulgaris sed largo modo: ⁊ hoc indicat dictio quodāmō qua videtur esse nota improprieta.ᵃ. ¶ In gl. ositi. ibi: si autem simplr ⁊c. Hec glo. reputatur not. p doc. ⁊ ampliat. l. penul.ᵇ C. de impub. qr illa loquitur qñ substō pupillaris fuit facta per nomē collectiuum: ⁊ vī non est mirū si requiritur concursus mortis vtriusq; fz in casu nostro nō fuit facta substō per nomen collectiuū: ⁊ tū glo. vult qr si est ꝓsona in medio que ex ꝓsumpta voluntate defuncti excludat substitutum ⁊ substitut⁹ nō vocet nisi post mortē oium: ⁊ vtrū ista gl. sit vera in substitutiōe fideicō. dicetur plene in. l. quidā testamēto. ℣. eo. ⁊ vide plene per Bart. in l. heredes mei. ℣. cum ita. ℣. ad treb. Ang. aūt vltra predicta q̄siut hoc. Utrū si aliquis substituitur filijs testōris ꝓmorientibus post mortē oim vltimo moriens videat fratribus suis substitutus: ⁊ tenet qō nō per ter. insti. de pupil. substitu. ℣. vel singulis. cui concordat ter. in. l. vel singulare. ℣. eo. vbi dī qr vltimo morienes succedit precedētibus ab intestato. facit ter. in. l. pr filiā. ℣. duob⁹. ff. ad l. falci. Tu aūt attende qr illa iura loquuntur qñ simplr fit substitutio: ⁊ expresse vltimo morienti: quo casu manifestū est qr ipse nō videtur substitutus alijs: nisi fit sibi facta substō in tota hereditate: vt ibi declarat Bart. ⁊ hoc etiam tangit ℣Pau. de ca. Sed nos non sumus in his terminis: verba enim Ange. videntur presupponere qr substitutio fuit facta singulis filiorū post mortē omniū: ⁊ credo istud dictum esse verissimum: licet. ll. allegate per eum nō loquantur in hoc casu vt statim ꝓbabo: quinimo etiam si substitutio esset facta impersonaliter: ⁊ sic non apparet expresse a quibus esset relictū: verbigratia post mortē omniū filiorum meorum decedētium sine liberis substituo talē vel bona mea deveniant in talē vel restituantur tali: videretur dicēdū qō vltimus nō videat substitutus ꝓmorientibus ⁊cū enim nō presumatur ꝑ pluralitas dispositionum in dubio. vt. l. sempronius proculo. ⁊ qō ibi notat. ff. de le. ℣. nisi quatenus est necesse ad sustentationē dispositionis expresse facte vt satis clare colligitur ex ter. in. l. deniq. ℣. interdū. ff. de pecu. leg. Ego dicā qr ex quo possumus interpretari grauamen impositū valere si videtur impositū oibus ꝓ parte sua: post mortē vltimi nō debem⁹ interpretari qr grauamen vī relictū ab vltimo moriente totū: qz ficesset opus subintelligere tacita substitutionē de ipso ad ꝓmorientes. ⁊ hoc tenui expresse ⁊ plene ꝓbaui referēs ista dicta Ange. in. l. cēturio. ℣. eo. vbi omnino vide.

¶ In gl. posita sup verbo quodāmodo. ibi: vel dic quodāmodo. i. vere duos. iste scōs intellectus fz sit verus in se: vcz qr hic ter. loquat de duobus gradibus substitutionū ⁊ nō de primo gradu institutionis: hec tamē expositio glos. nō videtur vera inquantū dictio quodāmodo q̄ de sui natura significat improprietatē expo nitur. i. vere si capias illud vere, ꝓprie: si aūt intelligas gl. qz vere sint expressi duo gradus: non tū per verba ꝓpria ambo. expositio sua posset saluari: ⁊ retinēdo verba ter. proprie qr ista dictio significet improprietatē: hoc vī ꝙbare duplex conclusio notabilis. Prima est qr substitutio vulgaris que continetur in breuiloqua nō dī ꝓprie substitutio expssa in sua forma. Scōa qr substō reciproca nō est spēs substōnis de p se: nā si esset tunc precessisset. primus gradus substōnis nō improprie: sed proprie: qō ler negat per dictionē ꝓdictā. Et adde hoc ad ea que supra scripsimus in rubrica ⁊ in. l. j. ℣. eo. Sequitur. l. si pater filium.

Si pater

Si pater filium. Substitutio facta vulgariter ꝯ locum ētia si institutus decedat viuo testatore Secūda est ibi: post mortē aūt ē fratris. ¶ Nota primo qō substitutio facta in vnū casum non trahitur ad aliū qñ er nouo casu videtur facta nouę persone iuxta notata in. l. cōmodissime. ℣. de lib. ⁊ posthu. ¶ Not. secōo qō substitutio vulgaris potest fieri expresse si primo instituť⁹ morieť viuo testatore: vñ testm potest incipere a substitutione vulgari expressa: vt. l. iij. ℣. fi. ⁊ ibi no. ℣. de lib. ⁊ post hu. ⁊ hic potes notare scōm intellectū glo. que intelligit qō posth. hic fuit substitutus sub duabus cōditionib⁹. ℣. si impubes moreretur viuo testatore: ⁊ si ipse postbumus post mortē impuberis viuo testatore nasceretur. ⁊ fz iste intellectus sit cōis fm quem exponitur ter. si quis fibi. i. ipsi testatori viuentinatus fuerit ⁊c. qr tamē ista lectura diuinat aliqualiter ad ter. ideo Jac. de aret. posuit hic aliū intellectū: vcz qō hic posthum⁹ erat pupillo pupillariter substitut⁹: ⁊ fz substitutio pupillaris expirauerit fm eū moriēte impubere in vita testatoris: vt. l. ꝙ si filius. ff. de capti. succedit tm substitutus ex tacita vulgari. nec obstat qō testm nō pōt incipere a tacita vulgari: vt. l. apud iulianū. ℣. idē iul. ff. ad trebel. qr hic est specialē ꝓpter personam substituti qui erat filius testatoris: que dicta multū notat hic ℣Jo. de imo. nā ex ipsis colligit qō fz filius de necessitate debeat institui vt testm sit validū: vt. l. inter cetera. ℣. de li. ⁊ posth. ⁊ in auf. vt cū de appel. cogno. ℣. aliud quoq;. ver. ceterū. huic forme satisfit etiā si tacite videat institutus sicut ille qui succedit ex tacita vulgari qō dicit esse singulare: ⁊ forte non inueniri alibi. ℣ boc dicitur vī posse probari per alia iura que dicunt expresse qō institutio facta q̄ inducitur a lege ex cōiectura voluntatis testatoris facit qō filius nō dī preteritus: neq; corrūpit testm: vt. l. iij. ⁊ ibi per bar. C. de inof. test. ⁊. l. titi⁹. ℣. luci⁹. ⁊ ibi etiā p doc. ℣. de li. ⁊ posthu. hec tū lectura cōiter nō tenēť nec verba ter. vrgent ad hoc qr verbū ⁊ eis substituerit ista pōt verificari in substitutione vulgari sicut in pupillari: vt institu. de pupil. substi. in prin. ℣Posset etiā dici vltra doc. qō substitutio hic fuerit facta de posthumo nō si nasceretur mortuo filio vino testatore sed simpliciter post mortē filij: que verba possent cōprehēdere substitutionē pupillarē si filꝰ impubes moreretur mortuo testatore ⁊ vulgarē ꝓpter verbū substituo qō est cōe vtriq;: vt. l. iam hoc iure. ℣. i. ℣. eo. co. cāsu quo filius moreretur viuo testatore vel alias nō esset heres patris: ⁊ fm hoc hic casus notabilissimus limitans. l. qō si filius. ff. de capti. qr illa. l. hz locū qñ fuit facta expressa substitutio pupilla. fz si fuisset facta substitutio per verba que possent adaptari ad vtrāq; substitutionē vt per verbū substituo tunc posset succedi ex vulgari expssa: intellige filio instituto morieti: qr ista cōditio fuit apposita huic substitutioni qō multū facit ad ea que scripsi in. l. centurio. ℣. eo. in materia cōpendiosa circa illū articulū. Utrū si substitutio fit pupillo si decesserit in pupillari etate ista substitutio contineat vulgarem expressam ex quo non fuit adiecta si heres erit. Et aduerte qr ista lectura quā supra posui qō ista substitutio simpliciter facta fz diuersos casus cōtineat vulgarē ⁊ pupilla. videť procedere qñ nō fuit facta specialis cōmemoratio pupillaris etatis sed simpliciter fuit dictū si filꝰ meus decesserit substituo posthumū qui nascetur post mortē eius. Sed si testator ita diuisset si filius meus in pupilla. etate decesserit substituo posthumū ⁊c. forte verba ista non importarent substitutionem vulgarem expressam per ea que scripsi in. l. j. in fine. cōmenti supra eodem. ⁊ in. l. centurio. ℣. eod. Quibus dictis potes addere istam notabilem. l. secundum hunc intellectū. Sequitur. l. titius coheredi.

Si titius coheredi. Substitutus vni ex coheredibus hz vtrāq; partem iure substitutionis et iure accrescendi neutro adeunte. b. o. fm vnū intellectū: secundum aliū habet vtrāq; partē iure substitutionis: de quo dicē in. l. coheredi. in principio. ℣. eo. ⁊ tangit ℣Dy. ⁊ bar. in. l. qui habebat. ℣. eo. Sequitur. l. cornelia que.

Summarium.

1 ¶ Licet sepe. l. fingat contra factum nunq̄ tamen fingit contra iuris dispositionem.
2 Verbum pertinet significare potest successionem directam ⁊ obliquam.
3 Testari non potest is qui bona non habet.
4 Filius viuente patre nullum habet ius in legitima.
5 Factum diuersis diebus continuatum dicitur vnum factum.
6 Probatio incumbit alleganti impedimentum.

Cornelia que. Fictio. l. cornelie sicut testamentum ita ⁊ pupillare si pupillus post mortem testatoris veram vere vel ficte in ciuitate decesserit: vel sic fm Moder. ⁊ ℣Paul. clarius. sicut per fictionem. l. cornelie testamentum decedentis in captiuitate confirmatur: ita ⁊ et tabule pupillares si pupillus patre apud hostes mortuo naturaliter in ciuitate decesserit vel etiā patre vere mortuo pupillus captus fuerit ⁊ decesserit apud hostes: secus si patre viuo ⁊ in ciuitate manēte filꝰ captus fuerit ⁊ ibi decesserit: quo casu si pubes captus fuerit heredi tas ptinet ad agnatū ꝓximū testatoris: ⁊ idē est si pater ⁊ filius capti ab hostibus moriant ambo in captiuitate: secus si filꝰ post liminiū reuertatur. b. o. cū. l. seq. ⁊ diuiditur in duas partes principales. In prima ponitur dictū generale. In secunda ibi: qua propter. fit illatio ad casus sequētes: ⁊ illa diuidit in quatuor partes. Quia in prima decidit qui quid iuris qñ pater ꝓpꝰ moritur apud hostes: ⁊ filius postea in ciuitate post veram patris mortem. In secunda ibi: fz si pater. ⁊ cōtra ponitur seu decidit ur casus qñ pater est mortuus in ciuitate: ⁊ filꝰ postea captus apud hostes. In tertia ibi: si vero. declaratur quid iuris si filius impubes sit captus viuo patre. In quarta ibi: quare. queritur si filius pubes est captus viuo patre cui succedatur ab intestato: vtrū ipsi vel patri. ¶ Nota. primo secundū Bal. hic quod q̄uis. l. sepe fingat contra factū cōtra dispositionē tm iuris nunq̄ fingit vnde. l. nō inducit hic vt qui nō habebat bona tpe captiuitatis ⁊ sic nō poterat testari posset testari. Tu aūt vide Bar. in. l. si marit⁹. ℣. l. iulie. ff. de adul. vbi ostēdit notabiliter qō etiam super iuris dispōne. l. aliqñ fingit sicut cū dispōnit eū qui est vere seruꝰ quoad aliqd habeti ꝓ nō seruo vel cū qui est vere libertꝰ quoad aliqd habeti ꝓ ingenuo. ¶ Not. secōo ibi: ad substitutū pertinet ⁊c. qō istud verbū pertinet pōt fignificare successionē directā ⁊ etiā obliquā vt vidisti in. l. cēturio. ℣. eo. ⁊ ideo dicitur esse verbū cōe. ¶ Nō. tertio in versi. sed ca le ge. iūcta glo. qr qñ dispositio iuris ꝓtoꝫ supplet extendēdo dispositionē. l. ciuilis illa. ⁊ etiā dicitur esse ex. l. ciuili seu ille casus extensus qō est valde vtile ⁊ notandū ad ea que scribit Bart. in. l. v. in prin. ff. de verb. obli. vbi declarat qō dicatur ius ciuile ⁊ quod ius pretorii: de quo etiā tangit Bal. in. l. i. C. de ꝓcon. ¶ Nō. quarto. in versi. si vero viuo patre. secundū Bal. ⁊ Dod. qō non habens bona non pōt testari: ⁊ hoc ꝓbat ista litera de eo qui non hz bona nec pōt habere attento statu ꝓsenti sicut est filiusfa. fm iura vetera. ⁊ inducitur ad. q. de eo qui fuit condēnatus in aere ⁊ ꝓsona de quo facit mentionē lex. singularis in aūt. de armis. ℣. fina. quā adducit Bal. hic. ⁊ in. l. data opera. C. q accu. non possunt. de quo tm vt tradit ur in. l. cius. qui. ℣. de testa. ¶ Nō. quinto ex semp tenementi quod qr filiusfa. nulla dicitur habere bona: ideo datur intelligi qr viuēte pfe filꝰ in legitima nullū hz ius lz glo. dixerit aliud in aūt. de bered. ⁊ fal. ℣. si quis alteri. quā ang. bic dicit cōiter ap ꝓbari fz hoc nō est vez cū reuerētia: qz Bar. ⁊ cōiter doc. in. l. fi. ff. de li. agno. ⁊ in. l. ij. C. de in. ⁊ fac. igno. dicit qr legitima nō est de bita fz quasi debita improprie: ⁊ hoc tāgit glo. in. l. si gs ista. ℣. fi. ff. de fal. vñ infert bar. post Guil. in Spec. in. l. i. ℣. si ipuberi. ff. de col. bo. qr si filꝰ delingt de iure cōi non pōt fieri executio ℣ pcz in legitima filꝰ ⁊ idē dicit bal. in. l. oīmodo. ℣. iputari. C. de inoff. test. Ex vī fm io. de imo. fz hic nō allegat istas decisiones qō statutū fit iniquū quo cauet qr pf teneat ꝑ delicto filij: ⁊ tñ gl. boc fz in rub. de decr. decurio. fm eū. sup quo vide qō plemꝰ ponit bald. in. l. i. C. ne filꝰ ꝓ patre. ⁊ dñs me⁹ plenissime in. l. si filio. in prin. ℣. fol. mat. dicit tñ hic Bal. valde notabiliter qr si statutū obligat patrē ad solutionē legitime ꝓ delicto filij ꝑ teneť soluere legitimā habito respectu ad patrimoniū qō habebat tpe delicti: vñ si postea ante solutionē pene creuit patrimoniū patris: ista pena. l. nō extēditur ad bona futura. arg. l. si tibi mandauero. ℣. is cui bona. ℣. māda. ⁊ hāc suā opi. fz etiā Bal. in. l. si qua pena. in ꝓria lectura. ℣. de bis q sunt sui vel alie. iur. vbi dicit qñ in estimāda legitima attēditur tps delicti non tps mortis ꝓis: ⁊ sic inq̄tū dicit qō attēdit tps delicti sentit id qō hic dicit expsse: qō non attēdit tps exactionis: sed ipse idē in. l. ij. C. de adop. expsse sentit. Inū qr debeat attendi tps cōditionis per illū ter. vbi extimat patrimoniū pris emācipantis ꝓout est tpe: sed ibi tps emācipationis erat cōiunctū cū tēpore traditionis: hic autem tps delicti est separatū a tpe condēnationis vel solutionis. ꝓ cōcordia opi. pōt dici qō aut pena certa statuitur ꝓ delicto ⁊ tūc attēdat tps delicti. vt. l. i. ⁊ ibi ꝑ bart. ff. de penis. aut imponit pena arbitraria: ⁊ tūc qr illa non est in obligatione specifice nisi post sniam attendet tps sentētie: vt. l. pe. ⁊ ibi no ta. ff. si ex noxali cā agatur. ⁊ ad intellectū ꝓdictarū. ll. vide bart. in. l. oēs populi. ff. de iustī. ⁊ iure. illa. q. quō. ll. trabātur ad ꝓterita vel ad futura fz relinquitur alia dubitatio qō debeat extimari legitima tpe delicti vel sententie vtrum attento numero liberorum qui tūc sunt vel habito respectu quod ante mortē plures possent oriri. ⁊ banc. q. tangit Bald. in. d. l. si qua pena. in secunda lectura iuxta fi. ⁊ dicit quod esset difficile extimare. Tu potes dicere quod ex quo inspecto statu ꝓsenti quo est facienda solutio legitima potest extimari ⁊ ad illam extimationem solutio interposita cautione a fisco si per nativitatem filiorum plus esset soluendū: attento tempore mortis quod illud restituatur. argumento. l. i. ⁊ per totū. j. si cui plusq̄ per leg. falc. ⁊ ad ea que dixim⁹. ℣. quod legitima nō est debita in vita patris adde qō not. Ly. ⁊ bal. in. l. non pōt. ff. de adoptio. vbi dicit quod etiā si pater emācipat filiū voluntarie vel coacte nō tenetur assignare filio legitimā in vita sua de iure cōi: et

a ¶ Imperpetuitatis. ad de ℣Pau. de cast. in cōsil. xlix. ici. viso puncto. Bene. va.

b ¶ L. pe. Et ideo ℣Pau. de cast. reputat hanc gl. singu. ⁊. d. Alleg. dicit aureaz ꝓ dicta ampliatione d. l. pe. Bene. va.

c ¶ Non presumať. adde fely. in. c. cuz Joā. de fid. instr. ⁊ in. c. auditis. ō ꝓscrip. circa fi nē. xvi. col. et vide. et hoc adde q̄ dixi j apost. i. d. c. cū Jo. in. ℣. col. versi. fz in ꝓtū. Bene. va.

d ¶ Vera. p saluatione isti⁹ gl. vide d. Jas. may. hic vbi dicit qr are. cū reuerētia equi nocat dādo intellectū ad l. si eo. cuz. ℣. eo. cōtra istā glo. put ibi p eū. bc. va.

1 2 3 4

1

a ¶ Eōe. adde cūde. d. franare. in. l. nam hoc iure ⁊ in l. centurio. in iij. col. circa pe. j. di. in pe. ⁊ vit. col. ⁊ qō ibi dixi ⁊ apostil. et fely. in c. cognoscentes. de cōsti. in. j. col. statī post pri. ⁊ in ca. grauē. ad fi. ℣ sen. excō. vbi se remittit. ⁊ qō ꝑ eū etiā i. c. ex insinuatione. de ſymo. ⁊ in c. vergētis. ℣ bere. in quibus ēt multa ad materiā. et aliqd in. c. fane. de off. dele. in fi. be. va.

b ¶ In. l. centurio. Et ibi vide que dixi i apostil. Bene. Va.

c ¶ Filō. vide ad hoc fely. in. c. ius gñale. j. di. in pe. ⁊ vit. col. ⁊ qō ibi dixi ⁊ apostil. et fely. in c. cognoscentes. de cōsti. in. j. col. statī post pri. ⁊ in ca. grauē. ad fi. ℣ sen. excō. vbi se remittit. ⁊ qō ꝑ eū etiā i. c. ex insinuatione. de ſymo. ⁊ in c. vergētis. ℣ bere. in quibus ēt multa ad materiā. et aliqd in. c. fane. de off. dele. in fi. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad illã.q.quã.s.tetigi vtrũ statutũ qõ obligat patrẽ ꝓ delicto fi
lij valeat: vide oino vltra ea que.s. allegaui qõ ponit Bald. in. d.
l.fi qua pena. in prima lectura. vtrũ aũt fi filius accipit legitimam
in vita patris ꝛ renunciauit hereditati paterne posſit petere am
plioꝛẽ legitimã ſi patrimoniũ creuerit: vide ꝙ ſoleniter ponit bal.
in.l.quãuis in fi.C. de fideicõ. ¶ In glo. posita ſup verbo ex ea
Libi: ſed ſupletione ꝛc. Hanc glo. feci ẽ notare vna cũ ter. qõ illud
ẽt eſſe ex.l. ciuili qõ habuit originem a iure ciuili ſed extenditur ad
aliũ caſum per ius prętorij: ꝓ quo vide in ſimili gl. valde not. in
l.ij. ff. de bono. poſſe. hereditatis petitione. vbi gl. concludit quod
quãuis actiones hereditarie que acquirunt ſuccedenti de iure pre
torio remedio prętoris extendant de perſona defuncti ad perſonã
heredis: qꝛ tñ ille actiones ciuiles ꝛ non prętorie: ſed illa glo. loquit in iure
inducto ineſſe iure ciuili qõ tranſit cũ ſua qualitate ad aliã perſo
nã: in caſu aũt noſtro prętor induxit ius nouũ extendendo ex equi
tate ius ciuile qõ non loquit in iſto caſu: vnde ex quo hoc ius nõ eſt
in eſſe niſi mediãte prętore: propẽ dicetur ius prętorũ nõ ciuile:
largo tñ modo inſpecta origine huiusmodi iuris creati a iure ciuili ſz in
alio caſu poterit dici eſſe ex.l. ciuili: ita declarat notabiliter Bart.
ſz nõ videri iſtã. l. in. l. i. in prin. in fi. cõmenti. j. fi qs omiſ. cã. testa.
potes etiã colligere ex iſto ter. iuncta. l. pater. ff. de captiuis. qõ dis
poſitio. l. exorbitans a iure cõi ẽ inducens ius ſpeciale diſponens
in caſu vero nõ trahitur ad fictũ per idẽtitatẽ rationis: qõ ptz qꝛ. l.
cornelia que loquebatur de eo qui vere fecerat ſibi teſtũ non trahe
batur ad filiũ qui ficte vꝰ eſſe teſtatus in tabu. pupilla. neq; trahi
tur niſi de iure prętorio: ex quo datur intelligi qõ extenſio nõ poſ
ſet fieri niſi per idẽtitatem rationis: qꝛ ſi poſſet non eſſet opus be
neficio prętoris. ¶ In ea glo. ibi: ſed reſpondeo ꝛc. deciſio iſta eſt
verißima in ſe ꝛ differentia aſſignata in glo. inter mortẽ verã pa
tris precedentẽ ꝛ fictã. probat eñ ex verſ. ſed ſi pater. iuncta. l. ſiſpẽ
captus. j. e. ſed querit que ſit ratio differentie inter mortẽ fictam et
verã. ſuper quo Barto. dicit rationẽ elici ex his que tradit vltima
glo. in. l. ſi pater captus. que in effectu eſt talis qꝛ ſi capit primo pa
ter poſtea filius fingit mortuus preambula hora captiuitatis: et
eo tpe quo nondũ erat ſibi delata hereditas paterna: cũ eñ pater
poſſet reuerti ab hoſtibus propter iſtã ſpeciẽ filio interim non de
fertur hereditas: vt. l. nec nos. C. de captiuis. ergo ex ſuitate filij nõ
potuerunt cõfirmari tabule pupilla. vel ex aditione quã filius fe
ciſſet expreſſa: poſt captiuitatẽ aũt ſuã nõ poteſt amplius adire: ꝛ
ideo deſtituunt tab. pupillares: vnde infert ad limitationẽ. l. ſi pꝛ.
j. eo. qõ ſi filius habuiſſet coheredẽ in teſtõ paterno q mortuo pa
tre vere apud hoſtes poſſet adeundo cõfirmare teſtũ paternum:
tũc mortuo prius patre naturaliter ex facta aditione per coheredẽ
confirmat etiã tabul. pupilla. ꝛ ſic ſubſtitutus mortuo pupillo poſ
ſet ſuccederet: ſed iſta opi. nõ placet Jo. de imo. ꝛ merito qꝛ tert. in
l. ſi pater. ſimpliciter diſtinguit ꝛ indiſtincte qõ tabu. pupilla. eua
neſcunt. preterea alia ratione multũ ſubtili ꝛ pulchra ipſe oſtendit
verã rationẽ differentie inter iſtos caſus: que ratio etiã manifeſte
impugnat dicta Bar. in quãtũ vult qõ ſi eſſet datus coheres ta.
pupilla. poſſent valere: dicit eñ qõ ad hoc vt ſubſtitutio pupilla.
valeat ꝛ habeat effectũ neceſſe eſt qõ ſi pupillus decederet maior
ipſe poſſet ſibi facere teſtũ: vnde ſi ex alio capite quã etatis impe
diretur teſtificatio ipſo exiſtente pubere tũc pupilla. ſubſtitutio nõ
ſz: vt. l. ij. ff. ad. l. a ibi per Bar. ff. co. ſed in terminis noſtris filius qui
fingitur mortuus paulo ante captiuitatẽ ſi fuiſſet pubes potuiſſet
teſtari: ergo non valebit pupilla. ſubſtitutio. qõ aũt non potuiſſet
teſtari probatur: qꝛ ex quo pꝛ ſperabat poſſe reuerti ab hoſtibus
filius erat incertus de ſtatu ſuo. i. vtrũ eſſet ſui iuris vel in ptãte al
terius: ergo nõ potuiſſet teſtari vt. l. i. in prin. j. de leg. ij. ꝛ. l. de ſta
tu. ff. de teſta. ꝛ ita ſz gl. in terminis noſtris in. l. ſi pꝛ. ff. de iniuſto
teſta. ꝛ in. l. fin. C. de ſententia pa. licet iſte filius poſſet habere ſuc
ceſſorem ab inteſtato in iſto caſu per. l. peñ. ꝛ quod ibi per gl. j. de
ſuis ꝛ legitimis. ꝛ per iſtã rationẽ tibi pꝛ que eſt veriſſima qõ ſi pu
pillus haberet multos coheredes ſubſtitutio pupilla. non poſſet
cõſiſtere. cõfirmat iſta cõcluſio vltra ipſum qꝛ ſicut probat in. l. no
ſtra ꝛ. ff. de. ff. in notabili ꝰ ille qui nõ ħz nec poteſt habere bona tẽ
pore teſtamenti non põt teſtari. ſuper quo vide ter. ꝛ qõ ibi per bar.
in auf. ingreſſi. C. de ſa. ſan. eccl. ħz ſi pupill ꝰ eſſet pubes pꝛe adhuc
viuente apud hoſtes nõ poſſet inſpecto illo tpe habere aliqua bo
na: ergo etiã iſto reſpectu nõ poſſet teſtari. qõ aũt nõ poſſit probat
p. l. bonã. ff. qõ ſi filiꝰ. ff. de capt. vbi dicit qõ ſi filiꝰ acquiuit aliqua
poſt captiuitatẽ patris qꝛ ſtatus eſt in pendenti quoad effectũ ius
moriens non tranſmittit illa bona ad heredẽ ſi moritur pen
dente captiuitate: et ex quo manifeſte oſtenditur qꝛ illa bona nõ eſſent
ſua in pecto illo ſtatu quoad effectũ iuris nõ quoad veritatem: nã
filius interim vere eſt ſui ꝛ fim glo. in. ff. ſi ab hoſtib ꝰ. inſti. quis
bus modis ius patrie potẽtatis ſoluit. ¶ In gl. poſita ſup ver
bo mor. gl. nõa tripliꝫ exponit ter. primo vt verbũ mor. qõ ſignifi
cat de ſui pꝛpietate aliqd ſecutũ eſſe poſt aliud incõtinenti hic po
naꝫ p duobus actibus q ſunt eo tpe momẽti facti: ſicut eñ eodem
momento dicitur factum id qõ fit incõtinenti poſt aliud: vt. l. ſi cũ
duas. ff. cõia prediorꝫ. hãc expoſitionẽ tanq̃ not. tenẽ mẽti: pb. at
eñ qõ actus q fit ſimul cũ alio ꝛ codẽ tpe põt etiã ſignificare pdi
tionẽ que ex pꝛpietate ſui ſignificat aliqd non eſſe factũ codẽ tpe ſi
incõtinẽti poſt: ex quo põt inferri qõ ſi in ingſtione formata ℥ reũ
dicat qõ tutius inſultauit ſempronij: deinde martinus vel mor ħz
pbetur in pceſſu qõ iſti duo ambo inſultauerunt eo tpe põt tñ ſeq
cõſenatoria: qõ multũ facit ad notata in. l. in rira. ff. ad. l. cor. de ſic
ca. ¶ Scõo modo exponit mor. i. incõtinẽti poſt: adḋcies ea q̃ fiũt
incõtinẽti videnꝫ ſimul fieri: qõ facit ad. q. quã tetigit Jo. de imo.
in. l. ſi qs eũ. ℣. ſi. ff. eo. ꝛ etiã tangit hic in qua ego multa addidi in
d. ℣. fi. ¶ Tertio modo exponit mor. i. in eodẽ bello. q̃ expoſitio
põt habere duplicẽ ſenſum: põt eñ intelligere in eodẽ bello. i. in eo
dẽ prelio: ſicut exponit in. l. bello amiſſi. ff. de excu. tu. ꝛ etiã gl. j. di
cit idẽ qõ glo. in. l. ſi qs cũ. ℣. ſi. ff. eo. in verbo alia die: vꝫ quod fa
ctũ diuerſis diebus cõtinuatũ ꝺ vnũ fcm ꝰ ꝛ ſimul factũ: ſi vero in
telligit bellũ pout intelligo dicimus guerrã de quo vocabulo ſit
mẽtio in. c. ad apoſtolicã. in prin. de re iudic. in. vj. tũc iſta glo. eſſet
notabilis, vellet eñ qõ oẽs actus facti durãte guerra per bellum
motũ dicerent facti incõtinẽti pertinẽtes ad guerrã. ꝛ ſic intelligẽ
do iſta glo. deciderẽt id qõ ſingulariter dixit Uguccio. j. diſt. c. ius
naturale. quẽ refert ꝛ ſequit bal. in. l. ſi. C. de manu. teſt. vꝫ qõ op
pidum perditũ ſeu caſtellũ durante bello poſſet recuperari ꝓpria
autoritate ſemp etiã poſt multos annos ſi prius nõ fuiſſet data fa
cultas recuperãdi: de quo alias dicam ꝛ ad materiã prędictã vide
Bal. in. l. ſi duas in prin. ff. de excu. tu. vbi videtur ꝓbari qõ factũ
codẽ die ꝓſumitur factũ ſimul niſi ꝓbetur ꝓrioritas vel poſte
rioritas. facit qõ habetur in. c. duobus. de reſcr. lib. vi. cũ materia.
¶ Ultima glo. ibi: tacita vel expreſſa ꝛc. Bart. hic ꝓ intellectu
iſtarũ trium glo. que ſentiũt quod ſi pupillus moriẽ viuo teſtato
re poſſit ſuccedi ipſi teſtatori ex tacita vulga. tractat duos articu
los ſoleniter. primus eſt vtrum teſtũ paternũ poſſit incipere a ta
cita vulgari, ſecũdus vtrũ hec tacita vulg. habeat locũ qñ filiꝰ mo
ritur viuo teſtatore. de prima. q. nihil eſt dicendũ hic: qꝛ plene ſcri
ptũs poſt bar. in. l. j. ff. e. ri. ſup ſcõa etiã plene fuit reſcriptũ i. d.
l. ꝛ tũc eſt addendũ vnũ verbũ ſũtaxat: nã inquantũ bar. diſtin
guit vtrũ teſtator habuerit ptãte mutãdi teſtũ vel nõ per. l. tracta
batur. j. de teſt. mi. quã diſtin. repetij in. d. l. neq; eñ. ℣. fi. j. de teſta.
mil. adde qõ ℥ iſtã ſuam opi. fortiter facit ter. in fili in auf. vt facte
noue cõſtitutiões. ver. ꝛ nõ accuſan da. ꝛ ver. quãobtẽ. vbi dicit qõ
ſi teſtator facit teſtũ ante ius nouũ conditũ ſim formã iuris vete
ris ꝛ poſtea ꝓmulgatur ius nouũ vꝫ teſt. fi: ſz in eo non ſit ſeruata
forma iuris noui: nec ꝺs imputari teſtatori qõ poſt. l. nouũ ſupui
xerit ꝛ habuerit tps mutãdi teſtũ. qõ iſte ſit ſenſus illi ꝰ. l. attende
ad rationẽ que ſequit in ter. dicit eñ qõ ideo nõ ꝺs imputari: qꝛ poſ
ſe facere teſtũ nõ eſt in nobis intelligẽ ſolis: nõ eñ ſemp põt aliqs
teſtari cum aliqñ repẽtina morte impediatur q̃ ratio cõcludit hic
quod ꝙuis prima facie non appareat aliquẽ fuiſſe impeditũ ꝛ vi
deatur habuiſſe tps mutãdi teſtũ: qꝛ tñ cõingit aliquẽ poſſe im
pediri: iſta ſola impoſſibilitas facit aliquẽ carere culpa: põt aũt cõ
tingere qõ fuerit impedit ꝰ ħz non appareat: ſi eñ mẽs illi ꝰ ſꝛe eſſet
qꝛ tunc demũ teſtũ non impurareꝫ qñ vere ꝓbaretur aliquẽ fuiſſe
impeditũ aliqs ſec ꝰ: tũc iſta rõ non fuiſſet ſufficiẽs qꝛ non ſemp qs
poſſet teſtari: qꝛ etiã non ſemp aliqs eſt impeditus teſtari: ꝛ vñ al
leganti impedimentũ incũberet ꝓbatio ꝛ debuiſſet: ergo dicere im
perator: qꝛ impedit ꝰ teſtari non põt dici negligẽs. Ang. tñ ibi ſe
quitur hũc intellectũ: ſed ꝓior magis plz vt. s. oſtẽdi. ſequitur. l.
quidã teſtamento. ꝛ hoc dicit ſim tres lecturas.

Summarium.

1 ¶ Cum quis vocaretur ex ordine poſt alium vel alios: diſpoſi
tio de eo facta extinguitur ſi vnus ex precedẽtibus ſucceſſit in iure
ad quod erat vocatus.

2 Quomodo dicatur aliquid euidenter apparere.

Si idã teſtõ. Exꝑſumpta mẽte teſtatoris
vulgariter vel ſic ſim Bal. ſubſtituꝫ ꝰ in defectũ inſtituto
rũ ꝛ ſubſtitutorũ non admittit ſi vnus ex inſtitutis adi
uit vel ſic ꝛ tertio ſim eum cundẽ. ſubſtitutio vulg. nõ impedit ius
accreſcẽdi qñ non extitit cõditio ipſius inſtitutionis. Scõa eſt ibi:
queritur. Tertia ibi: reſpõdi. Quarta ibi: id qõ apparet. Ultima
ibi: idcirco. ¶ Ho. primo quod qñ aliquis vocarctur ex ordi
ne poſt aliũ vel alius diſpoſitio facta de eo extinguit ſi vnus ex pre
cedẽtibus ſucceſſit in iure ad quod erat vocatus: qõ facit ad. q. fin
Mod. de eo qui fuit tertio vel quarto loco electus in ptãtem alicu
ius ciuitatis: nã ſi vnus ex precedentibus acceptauit officiũ etiam
ſi caſu impeditus non potuit illud exercere ſequens erit perpetuo
excluſus. de quo vide per doc. in. l. poſt aditam. C. de impu. ꝛ aliꝫ
ſubſti. ¶ Scõo nõ. quod ſubſtitutio vulg. facta alicui ħz locũ etiã
ſi heres moriat viuo teſtatore de quo in. l. i. ℣. ꝓ. o. ff. C. de cadu. tol
len. ¶ Tertio no. in verſ. id quod apparet euidenter. qõ illud dꝰ
cõſtare euidẽter ᵈ vel apparere qꝛ apparet ex cõiecturis ſeu ex cõ
iectura ta mẽte defuncti: non tñ dicit euidẽter expreſſuꝫ: vt. l. ſi plu
res in ſi.

res in ſi. in ter. ꝛ gl. ꝛ ibi dixi. ſ. ¶ In glo. poſita ſup verbo diſtri
buiſſet. hec gl. intelligit iſtũ ter. hoc modo: vꝫ qõ teſtator hic non
diſtribuit inter inſtitutos plures q̃ duodecim vncias: ſicut etiã vꝰ
patere ex prin. litere vbi ꝺr qõ reipublice lepitanoꝝ fuerunt date
nouẽ vncie. i. nouẽ as et aliꝫ pluribus coheredibus quarta pars
i. tres vncie: intellectus ergo litere ſim gloſ. eſt qõ ſi dicerem ᵒ iſtos
ſubſtitutos admitti in partẽ pculi vacantẽ: tũc habito reſpectu ad
ipſum quietũ heredẽ inſtitutũ teſtator videretur träſiſſe ad dipõ
diũ ꝛ diuiſiſſe hereditatẽ in vnã. ꝛ. xx. vncias: nã nouẽ vncias acq̃
ſiuit quietus ex aditione ꝓ ſe facta: nouẽ reſpublica ꝓallegata:
ꝛ tres aliꝫ coheredes: vꝫ ergo ſequi hoc abſurdũ qõ teſtator in fa
uorẽ ſubſtituti ꝛ in preiudiciũ inſtituti qui magis vꝫ dilectus: vt. l.
publius. ℣. fi. de cõdi. ꝛ demõ. vꝫ tranſiſſe ad dipõdiũ interpretan
da erit voluntas defuncti qõ ſubſtituti non vocenẽ niſi tota here
ditate vacante: ſed iſta opi. vꝫ dupliciter ℥ iſtã literã: ꝛ inquãtum
ꝺr circa mediũ litere qõ ſi teſtator ſubſtituit cõplures heredes in
plures q̃ tres vncias: ꝛ ſic aperte vꝫ oſtẽdi qõ realiter fuerit facta
ſubſtitutio vltra. xij. vncias ꝛ preſupponit ita euenire in factũ: ſed
ad hoc rñdet Jo. de imo. hic exponendo ter. q̃ iſte verſ. intendit
dicere q̃ cõputatis omnibus ſubſtitutis tertio gradu fuerit facta
ſubſtitutio vltra tres vncias ſed iſta expoſitio eſt ridicula qꝛ cum
ꝓius iuriſconſultus diverit nouẽ vncias relictas fuiſſe reipub. ꝛ
tres alias coheredib ꝰ ſeu quartã partẽ qõ idẽ eſt quid erat opus
manifeſtare qõ manifeſtiſſime patebat ex forma diſpoſitionis nec
poterat aliter intelligi: ꝛ ſi cõis opi. dicat iſtis coheredibus quar
tam partẽ fuiſſe relictam quõ põt dici qõ teſtator ſcripſerit eos in
pluribus q̃ in tribus vncĩs. reſpondeo ꝛ dico qõ reliqt eis quar
tam partẽ in effectu non tñ formaliter ſub forma quarte partis: qꝛ
forte tres vncias diuiſit in ſex vel plures: et de vncĩs plenis vel
vncialas ſicut ſemper facit qñ träſit ad dipondiũ vt ꝓ in. l. inter
dũ. ff. de heredi. inſti. ꝛ in multis aliꝫ. l. illius ti. ꝛ hec eſt intentio
litere manifeſta. Scõo cõtra iſtã expoſitionẽ facit ter. in ver. ex eo.
dũ dicit qõ plures q̃ duodecim vncias inter eos diſtribuiſſet. l. he
redes tertio gradu ſcriptos de quib ꝰ. ff. diverat. nam ſim expoſitio
nẽ glo. diſtributio excedẽs aſſem nõ eſſet facta inter ipſos ſubſtitu
tos adinuicẽ: ſed inter heredẽ ſcriptũ et vna parte et oẽs ſubſtitu
tos in tertio gradu ſimul iunctos et altera: qõ verba nõ patiuntur
niſi ſubaudiant ad ter. dicendo inter eos ſupple ꝛ heredẽ qõ eſſet
diuinare ad literã: ex hac tñ lectura glo. ſic declarate habes notare
duo. ℣ Primũ eſt qõ teſtatori in dubio nõ vꝫ velle träfire ad dipon
diũ in fauorẽ ſubſtituti ad preiudiciũ inſtituti. Scõm eſt qõ ſi non
ſequeretur iſta abſurditas de qua in glo. quãuis teſtator vocaſſet
ſubſtitutos in tertio gradu ad totã hereditatẽ: propter hoc tñ nõ
prohibeẽ ſubſtitutio vulg. facta diuerſis ꝓſonis reſolui in ſingula
ritates: cuius ℥ius ſz hic Bar. expreſſe: vñ aduerte qꝛ nõ ſolũ ſim
iſtã lec. nõ ꝓbarek hoc cõcluſio Bar. ſ. dicẽda: ſz etiã attenta ra
tione in qua iuriſcõſult ꝰ ſe fundat ꝓbarek ℥ium de quo nullus ꝓ
pendit: ſed qꝛ iſta lec. nõ eſt vera: vt. s. dixi. iſta. l. vꝫ facere ꝓ cõclu
ſione Bar. recte intellecta ſim qõ vere Barto. intellexit: eſt igiꝫ in
tentio iſtius. l. ſim eũ qõ ideo ſubſtitutio nõ reſoluaꝫ in ſingulari
tates qꝛ teſtator diſtribuendo inter ſubſtitutos totũ aſſem ꝛ plus
vꝫ velle qõ tũc vocenẽ ſubſtituti qñ totius aſſis diſtributio pote
rit habere locũ: q eñ diſtribuit vltra aſſem vel plus aſſe vtiq; di
ſtribuit totũ aſſez: vt. l. cũ furti. ff. de in litẽ iurando: ꝛ ſi dicaꝫ ſi diſ
tributio totius aſſis inducit hoc ſatis erat dicere qõ ſubſtõ nõ re
ſoluit qꝛ teſtator diſtribuit totũ aſſem nec opꝰ eſt dicere qꝛ träſiuit
ad dipondiũ ſeu exceſſit aſſem: nõ dico qõ ideo poſuit qꝛ ſic conti
gerat de facto qꝛ ꝓ exceſſum aſſis diſtribuerat totũ aſſez vt vꝫ ſi ſig
nificauit diſtributionẽ aſſis ꝓ eũ modũ ꝙ quẽ teſtator fecerat hic
nihil eſt abſurdi vel male poſiti. † Et ex iſta lec. notabiliter limi
tat Bar. ea q̃ ipſe poſuit in. l. heredes mei. ℣. cuꝫ ita. j. ad treb. ꝛ. l.
pe. C. de impub. ꝛ ali. ſubſti. in quibus locis concludit qꝛ ſubſtõ fi
deicõ. facta pluribus quib ꝰ fit ſubſtitutio ꝙ copulã reſoluit in ſin
gularitates: nã vno ex grauatis moriẽte ſuccedit ſubſtitutus incõ
tinenti non expectata morte aliorũ: vt. l. lucius. ℣. gaio. ff. ad treb.
ꝛ. l. ſi. ℣. filiũ. j. de leg. ij. nã hoc eſt verũ ſim eũ niſi teſtator voluerit
ad ſubſtitutũ puenire totã hereditatẽ: tũc eñ tota hereditas non
põt puenire ſimul: niſi poſt mortẽ vltimi moriẽtis videbiꝫ vocat ꝰ
ſubſtitut ꝰ in illũ caſus dũtaxat: ꝛ hãc cõcluſionẽ affirmat Ang. in
cõſi. ſuo. lxxix. iurta ſi. allegãs ter. hic ꝛ doctrinã Bar. ſed ipſe idẽ
Ang. hic impugnat iſtã doctrinã per text. in. l. ſi. ℣. filiũ ꝓallega
to. vbi apponitur dictio vniuerſalis quiquid: ꝛ tñ ſubſtitutio reſol
uitur in ſingularitates. ꝛ hanc opi. approbat hic Joann. de imo. ꝛ
Pau. de ca. adducens text. ℥ Bar. in. l. heredes mei. ℣. cum ita. j.
ad treb. vbi fuit appoſitum verbũ ſignificans totalitatem. i. omnẽ
hereditatẽ ꝛ tñ ſubſtitutio reſoluitur in ſingularitates: qꝛ ſubſtitu
tus ſuccedit in partem vltimi moriẽtis dũtaxat. non ob. iſte text.
ſim eũ qꝛ loquitur iſte ter. in ſubſtitutione vulg. in qua teſtator ap
ponendo iſta verba videt voluiſſe conſeruare ius accreſcendi co
heredi qõ habet locũ ante aditam hereditatẽ: ſed iſta ratio ceſſat
in ſubſtitutione fideicõ. que habet locum poſt aditam hereditatẽ
ꝛ ſic non poteſt habere locum ius accreſcẽdi ſecundum regulam,
et eſt iſta diſtinctio Bart. in ſimili queſtione de qua dicetur poſt
ea in. l. heredes mei. ℣. cũ ita. j. ad trebellia. Sed ad iſta iura poſſet
reſpõderi ſi velles tenere opi. Bar. ꝛ primo ad ter. in. l. fin. ℣. filia.
de leg. ij. põt dici qõ ideo ſubſtitutio reſoluit ibi in ſingularitates:
qꝛ ꝙ verba teſtatoris erpſſe grauabãtur oẽs ad reſtitutionẽ fideiꝰ
cõ. vñ per hoc teſtõ: vꝫ voluiſſe qõ glibet perſona grauata conſi
deraret de ꝙ ſe ℥ mãdaret totũ legatũ reſtitui: ſec ꝰ ergo eſſet ſi fim
pliciter teſtõ: inberet totũ legatũ vel totã hereditatẽ reſtitui nõ di
cẽdo ꝙ quẽ. ad ter. in. l. heredes mei. ℣. cũ ita. dico qõ iõ ibi ſubſtõ
reſoluit in ſingularitates: qꝛ hoc facit ꝓſumpta volũtas teſtõris ℥
ꝓpietatẽ verborũ vt ibi dixit ter. ꝓpter charitatẽ qꝛ teſtator ꝓſu
mit habere ad ꝓnã ſubſtituti q̃ erat neptis teſtõris: ꝛ debes ad
uertere qꝛ ibi erat poſitũ aliud verbũ ex cuius ꝓpietate poti ꝰ in
ducebat qõ ſubſtitutio nõ deberet reſolui in ſingularitates. ſ. verꝫ
bũ vteꝛq; ꝛ tñ reſoluit rõne ꝓmiſſa: debes etiã ſcire ꝓ to cõplemẽto
materie qꝛ Bar. hic ꝛ in. ℣. cũ ita. ꝛ in. l. pe. C. de impub. exꝑſſe vult
qõ ſubſtõ fideicõ. fcã poſt mortẽ pluriũ non reſoluit in ſingulari
tates qñ ſuperet ſona q̃ ex ꝑſumpta volũtate defuncti excludat
ſubſtitutũ: verbigratia: ſi teſtator inſtituat filios et roget eos poſt
mortẽ eorũ reſtituere hereditatẽ: tunc eñ mortuo vno ex filiis non
ſuccedet ſubſtitutus incõtinenti: qꝛ ſuperet frater qué teſtator ꝓe
ſumiꝫ velle ꝓferri ſubſtituto extraneo vel minus conũncto. hoc ꝓ
batur: qꝛ ſi ꝓdicta rõne alternatiua diſpõ reſoluit in coniunctã vt
l. gñaliter. in prin. C. de inſti. ꝛ. l. lucius. de here. inſt. ergo multofor
tius locutio q̃ de ſui natura ita põt intelligi collective ſicut ſingu
lariter in ꝓnis ſingulorũ non reſoluet in ſingularitates: vnde at
tẽto iſto modo inducẽdi nõ ꝑlz opi. bal. in. l. pe. C. de impu. quẽ ſe
quitur ℣ Dau. de ca. in. l. ſi pater impu. ℥. e. q volũt qõ ꝙuis in ſub
ſtitutione pup. fcã duob ꝰ filiꝫ verũ ſit q̃ illa rõ reſoluit in ſingu
laritates ſim gl. no. in. d. l. ſi pꝛ ꝛ tz Jo. an. dicẽs dñm ſuũ in. l. ita
diſputaſſe. in. c. ſi pꝛ de teſtõ. i nouella. tñ in ſubſtõne fideicõ. eſt ſe
cus. ꝛ rõ dꝛie ſim eos: qꝛ in pup. teſtõ: vꝫ hoc feciſſe vt ꝛſeruet ius
vltimarũ hereditatũ inter fratres ſicut ꝺr in. l. vel ſingulis. j. eo. ꝛ
in. l. ꝓ filia. ℣. duob ꝰ. j. ad. l. fal. q rõ ceſſat in ſubſtõne fideicom. in
qua nõ agit de hereditate fratris ꝓmoriẽtis: ſz de hr̃editate pater
na: ſz iſta rõ dꝛie confundit ꝓ text. in. d. l. gñaliter. in prin. q loqtur
etiã de fideicõ. dato a filio ſub cõditione alternatiua: ꝛ tñ alternati
ua reſoluit in cõiunctã ꝰ de cui ꝰ natura eſt vt ſufficiat alterũ ex po
ſitis in alternatiua: ergo multofortiꝫ locutio ambigua q̃ in ſuo ſi
gnificatu põt ſe habere ad vtrũq; ſenſum non reſoluet in ſingula
ritates: quinimo Bal. in. l. i. C. de cõdi. infer. vbi no. attingit mate
riã dicit qõ iſta verba poſt mortẽ eorũ ꝛc. ex ꝓpietate ſermonis in
telligũtur poſt mortẽ oĩm: vñ ipſe ibi ſequit opi. bar. in iſta cõclu
ſione etiã in ſubſtitutione fideicõ. quicqd dixerit in. l. peñ. bãc etiã
concluſionẽ ſequitur Ang. in conſi. ſuo. xci. ꝛ eſt cõis ſnia: ipe tñ in
conſi. cũ. vꝫ limitare in ſubſtitutione pupillari glo. in. l. ſi pater im
pub. dicẽs qõ illa glo. non ħz locũ nec ter. in. l. peñ. C. de impu. qñ
filiũ eſſent inſtituti in re certa ꝛ eſſet ſubſtitut ꝰ eis pupil. ille q eſſet
vniuerſaliter inſtitut ꝰ: ex quo enim ille fuit ꝑdilectus in ſucceſſione
vniuerſali ab ipſo teſtatore videtur prędilectus fratri ſuperueniẽ
ti in ſubſtitutione pup. declaro hoc dictũ qꝛ fortius debetur ℥ here
ditas paterna filio q̃ hereditas fratris fratri: ſi ergo inſtitut ꝰ fuit
prelatus filiꝫ in hereditate paterna: ergo ꝛ in hereditate fratris:
hoc tamen dictũ non affirmo ꝓ nunc licet ſit notabile eſt tñ co
gitandũ. ¶ In ea. glo. ibi: itẽ apparet. licet hec glo. hic approbeẽ
per Bar. ꝛ Ang. Jo. tñ de imo. non ſequitur eã nec ego ſum ſecu
tus in. l. j. ℥. eo. qꝛ iuriſcõſultus hic in decidendo ſe fundat ex eo qꝛ
tota hereditas fuit diſtributa: ꝛ ſic apparet quod ſi nõ adeſſet iſta
qualitas iſti ſubſtituti tertio loco poſſent ſuccedere in parte procu
li vacãte: vnde ipſe dicit eſſe caſum contra opi. Bart. in. l. heredes
mei. ℣. cum ita. j. ad trebel. ꝛ in. l. i. ℥. eo. dum dixit qõ ſi ſubſtitutio
vulg. fit duobus copulatiue requiritur quod vteꝛq; illorũ quibus
fit ſubſtitutio non ſit heres: poteſt tamen reſponderi ad iſtũ text.
vt. j. dicam. ¶ Dau. autem de ca. hic ponit iſtam obiectionẽ ꝛ ſoluit
contrariũ ſequendo cõmunẽ ſentẽtiã quam etiã approbat Bal. in
l. j. C. de condi. inſer. dicens qõ ideo hic reſoluerẽt ſubſtitutio in ſin
gularitates: quia ſubſtituti ſecũdo gradu fuerunt ſubſtituti inſti
tutis primo loco non copulatiue ſed ſeparatim: quo caſu ſuccedi
tur vnicuiq; de per ſe: vt. l. peñ. ℥. de iniuſto teſt. ꝛ. l. cum ex filio. ℣.
ſi. j. eo. ꝛ. l. ℣. ſi duo. j. de bo. poſ. ſecundũ tab. ꝛ no. in. l. ſi ex pluri
bus. j. de ſuis ꝛ legi. vnde cũ tertio gradu ſubſtituti remotis ſubſti
tutis in ſcõo gradu ſuccedãt ex vul. inſtituto primo in gradu vt. l.
q̃diu. ℣. is aũt. ꝛ ibi per Bar. j. de acqui. here. eo. modo ꝺr ſuccede
re quo erãt ſucceſſuri ſubſtituti in ſcõo gradu: ſed iſta illatio nõ vi
detur iuridica: qꝛ iſta ſtant ſimul quod teſtator ſubſtituto ſecũdo
gradu plenius voluerit vocare ſubſtitutionẽ q̃ vocatos ter
tio gradu quos minus dilexit. l. pu in fi. de condit. ꝛ demon.
Preterea ex principio ter. non app et qõ ſubſtitutio fuerit facta
ſeparatim primo inſtitutis vel cõiunctim: vnde iſta reſpõſio con
tinet diuinationẽ ꝓpter qõ ego magis ſequor intellectũ do. Jo.
ſi tñ velles intelligere q̃ in primo gradu ſubſtitutio fuerit fcã ſepa
ratim potes dicere et noua rõne qõ ſubſtituti tertio gradu voca

a ¶ Factũ. ad de q̃ viri i. l. ℣. pr ꝰ. ℥. e. vbi ẽt aliqd p eũdẽ frã. are. be. va.

b ¶ Fortiter fa cit. Eu rñdẽ doad are. dic vt p do. iaſo. may. hic i fi. col. be. va.

c ¶ Proba tio. ado feli. in. c. ſi pro de bilitate circa me. ij. col. de offi. dele. ꝛ q̃ p cũ habeñ in. c. er trans miſſa. de reſcri. in princ. vbi ſoleniter an ꝛ qñ alle gãs impedimẽtũ excuſet ſi nõ probat ſe adhibuiſſe diligentiaꝫ ꝛ non potuiſſe actum expedire. ꝛ oldra. ħz. ſi. ir. be. va.

d ¶ Conſtare euidenter. ad de fely. in. c. ħz in. viij. colũ. ver. no. xx. de ꝓba. et qõ per cũ in ca. ſup queſtio. in me. ij. co. offi. deleg. et qd dicaꝫ con ſtare vide p eũ in. c. ſi con ſtiterit. de ac cuſa. poſ ꝓn. inver.. no. qꝛ confeſſio cir ca. ſi. ver. tad dic que di xi. ℥. in. d. l. ſi plures. alle. in ter. be. va.

a ¶ In cõiun ctam. bocan ꝛ in quibus ꝛ qualiter ꝓ cedat vide tu omnino do. zſdari. ſeci. in cõſil. ij. in ci. vt verã te ſtatricis intẽ tionẽ. in pri. ibi: ꝓio naz ipſe. ꝛ in vſi. ad quartãr õ nem. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rentur vno ex institutis deficiente vel nō adeunte: q⁹ substitutio q̄ fuit facta copulatiue fuit facta respectu substitutoꝝ in secūdo gradu ⁊ illa copula reperitur verificata: q⁹ neuter substitutorū in secūdo gradu fuit heres: vnde nō impedit tertio loco substitut⁹: q⁹ cōditio sibi apposita nō fit verificata: q⁹ imo est verificata ex quo nullus ex secōo gradu fuit heres: possunt aūt succedere primo instituto in primo gradu: ⁊ vt succederetur deficienti ex primo gradu nō requirebatur q̄ oēs nō essent heredes q⁹ erat facta substitutio separatim q̄ semp tenebis menti. Sequit. l. in substitutione. ⁊. b. d.

Summarium.

1 ¶ Dictio tunc significat certi temporis extremitatem.
2 Qualitas adiecta verbo determinatur secundum tempus verbi.
3 Testamentum quando expugnatur pro parte per querelaz ta. pupil. non rumpitur secus si expugnetur in totum.
4 Nunquid si testator relinquit mulieri centū si steterit vidua debeatur legatum si mulier non perseuerat in viduitate.
5 Bonus presumitur vnusquisq; nisi probetur contrarium.

¶ In substitutione. Conditio quisq; sicit q̄ō existat aliquo tēpore: quāuis tēpore mortis pupilli cui fuit facta pupill. substitutio ille cui fuit heres
1 desinat esse heres nisi substitutio fit facta per dictionē tūc: ⁊ que fi-
a gnificat extremitatē [a] certi tēporis. i. tempus mortis pupilli in casu nostro: vel sic ⁊ verius ſm Bal. Cōditio ista apposita in pup. substitutione quisquis mihi heres erit verificatur etā si tempore mortis pupilli substitutus nō sit heres iz prius fuerit: si hec interpretatio cō seruet substitutionē ⁊ tendit ad fauorē ipſius: sec⁹ si excludat substitutionem seu perimat eam, hoc dicit. Secunda est ibi: quāuis cēſi. Tertia ibi: nō ſm illi mō. Ultima ibi: nā ita prudētes ⁊c. Nō. primo ibi: si qſ ⁊c. q̄ cōditio ista si heres erit verificat si ille q fuit heres desinat esse heres anteq̄ dispositio sup qua ista cōditio apponit habeat effectū. cōcor. ter. in simili in. l. si quis here dē. C. de instit. ⁊ substi. per q̄ iura arguit hic Ang. ⁊ Bod. ad multas. q. de quibus dicē in lectione sequēti: sed ℨ istud notabile opponit ⁊ Pau. de ca. ⁊ q⁹ qualitas adiuncta verbo determinatur secundū tps verbi [b]. i. dz inesse tpe significato p pactū verbi: vt. l. titius. ſ. de test. mi. ⁊. l. in delictis. ℨ. fi extraneus. ff. de noxalib⁹. ergo ista verba quisq; mihi heres erit sit heres filio meo debēt intelligi ſm illud verbū sit heres filio meo: ⁊ sic illo tpe dz adesse ista qualitas: ipse respōdet q̄ō iura ℨ ita loquunt̄ in qualitate que est necessaria ad dispositionē que fit vel ad effectuz ipsi⁹ dispositionis: sed tex. noster loquit in qualitate que nō est necessaria ad dispositionē que fit: q⁹ substitutio pupilla. poterat fieri simpliciter pupillo etiā de illo qui tūc esset heres patri: iz ista rūsio nō vī bona: q⁹ in. l. lucius prealleg. ſi. l. fuisset locuta per alia verba: tū poterat cōcedere p̄iunlegū testamento facto añ militiā: vñ cōcedit hic iurisc⁹ult⁹ q̄ō ſi. l. cōfirmaret testamenta militū cōfirmaretur testū factū ante militiā: ⁊ tū nō cōfirmak qſi. l. cōfirmat testū factū a milite: q⁹ qualitas militie adiuncta verbo dz adesse tpe actus q̄ significat verbū: vñ Bar. in. l. ex facto in p̄in. ff. c. allegando istū tex. melius solu it: dicit ēſi q̄ō hic qualitas adiūcī verbo q̄ō nō significat nec actū disponēdi nec⁊ effectū istius dispositionis: q̄ō declaro: q⁹ ista qualitas heres erit nō adiūcit verbo sit heres filio meo sicut forte credidit ℣Pau. sed adiūcitur verbo erit imediate: q̄ō quidē verbū non significat certū ⁊ determinatū tps: q⁹ q̄ cunq; quis sit heres verum est ipsum fuisse heredē: ⁊ ideo qualitas nō determinat ad certū tps: q⁹ verbū ad q̄ō hoc nomen heres refert similiter est indeterminatū. ¶ Scōo no. ibi: heres desisset. q̄ō quāuis ex dispositiōe hois vel ex iure p̄torio ille q semel fuit heres de iure ciuili nō possit ipso iure desinere esse heres: vt. l. ei qui soluendo. ℨ. ti. pri. ⁊. l. ℨ fi fine. ℨ. q̄ō papi. de minor. ib⁹. tū de iur. ci. ⁊ ex eius autoritate pōt q⁹ desinere esse heres. ⁊ gl. est q̄ō dicit Bar. in. l. ſi. ſ. ad treb. ⁊ plenius dicemus in glo. que etiam hoc tenet. ¶ †Ultimo not. quod
3 quando testamētum expugnatur p̄ro parte per ſrelā ta. pupil. nō rumpitur: secus si expugnetur in totum: vt. l. papi. ℨ. nec impu. ℨ. de inoffi. te. ⁊ ratio est: quia ille qui adiuit hereditatem expugnato testamento per querelam definit esse heres ipso iure in cōtratab. etiam si expugnetur in totum remanent ta. pup. vt. l. ſi cōtra. ſ. c. ⁊ ratio est quia testamentum remanet validum de iur. ci. licet rumpatur de iure p̄torio sicut dicit ibi glo. ⁊ in. l. filium. ℨ. i. ff. de leg. ꝑſtan. ¶ In glo. posita super verbo forte. ibi: sed iur. cini. sic no. banc glo. perpetuo iuncto tex. que vult quod ille qui semel fuit heres ex. l. ciuili dispositione possit desinere esse heres ipso iure: et
c istud est verum indubitanter quādo aliquis definit esse heres ipso ¶ Viri, adō Fran. are. in l. ℨ. ſ. eo. ⁊ ibi per do. Jaſo may. Benedi. va.
iure sine aliquo facto suo [illegible] el ficto. concor. tex. t. in. l. ex facto. ℨ. fi. ſ. eo. ⁊ in. l. miles ina. ℨ. i. [illegible] esta. mili. ⁊ ex hoc infert barto. in. l. sculus: mortuo masculo ipſe definit esse heres ipso iure seu heredes eius ⁊ filia directo incipit esse heres: ⁊ idem tenet Angel. in effectu in. l. antique. in fin. vbi est bo. tex. cum. l. seq. ℨ. ſi pars. be. pet. et in guten. de he. ⁊ fal. ℨ. si quis autē. vbi est glo. sed dubiū remanet qd si aliqs desinit esse hſs per beneficiū abstinēdi cōcessum sibi a iure ciuili vtrū extinguaſ primū nomē hſdis ipso iure vel fozti⁹ remanet nomē heredis. sup quo glo. no. in. l. ſi. ℨ. vlti. ſ. eo. dicit q̄ō remanet nomē heredis ⁊ nō extinguit: q̄ cōclusio vī probari in. l. iij. ℨ. q̄ fideicō. ſ. de here. inſt. p quē tex. ita tz ibi Ang. ⁊ io. de imo. in. d. ℨ. ſi. l. ℨ Ang. ibi dicat contrariū p tex. nſm cū glo. ⁊ p iura superi⁹ allegata. ⁊ idē tz in. l. pater filio. ℨ. de here. instit. Sz ista iura loquunt in alio casu: vez qñ bis definit esse hſs non q̄ se abstinuerit ipſe sed ex alia cā p quā extinguit ius hſdis causātū p additionē. ⁊ p̄o illa cōclusione adduco tibi tex. nota bilē in. l. pe. in verbo vtiles. ſ. de acq. her. vbi. p batur non destruēdo lām q̄ ille q abstinet ex bſificio p̄incipis remanet hſs noīe q̄ō p̄z: q⁹ succedēs ei est heres vtiliter nō directo. gl. tū ⁊ bar. intelligūt q⁹ p̄inceps nō cōcessit hoc beneficiū ex gſa ⁊ sic tanq̄. l. ciuilis: iz iure ordinario ex edicto p̄toris: ⁊ hoc modo intelligēdo ille tex. non faceret: credo tamē cōclusionē predictā esse verā p tex. in. d. ℨ. q̄ fideicō. ⁊ aduerte diligēter: q⁹ in. ℨ. q̄ fideicō. abstētio ab hereditate q̄ erat necessario q̄ſta vī facta ipso iure a lege: ⁊ tū remanet ibi nomē heredis: sed pōt rūderi dupliciter vel q̄ ibi remanet nomen heredis: q⁹ necessitas cessat ex qua erat heres ipso iure: vñ fingitur ibi quodāmodo ipſe se abstinuisse: vel pōt dici q̄ remanet nomē hſdis in. d. casu si ille qui est fact⁹ ex necessario volūtarius ſponte adeat hereditatē: ⁊ rō est: q⁹ nullū interesse est vel ipſius instituti vel alterius q̄ō nomen p̄ius quesitū extinguaſ: ex quo etiā si effet extinctū de nouo efficeretur heres: satis est ergo q̄ō mutetur qualitas. i. q̄ō efficiaſ de necessario volūtarius ab⁊q; eo q̄ō ius primo formatū sine cā extinguatur: ⁊ ista rūsio magis plz ℨ pcedens: q⁹ non apparet ex tex. q⁹ per fictā abstēſionē quis efficiatur volūtarius ⁊ attēta hac scōa rūsione ille tex. non facit cōtra Ang. in locis allegatis: ⁊ pōt defendi opi. sua tanq̄ verioz per regulas ſtarū. ll. q̄ dicūt ex potētia iuris ciuilis semel factus heres pōt desinere esse ipso iure: nā vī esse cadz ratio siue quis desinat esse heres sine ministerio suo: siue de licētia legis que pōt extinguere nomen heredis. non ob. tex. in. l. q̄ ibi no. ſ. ad treb. q⁹ cū fideicō. recipiat de manu alterius intentio. l. non vī fuisse q̄ō ipſe sit heres directo iurta ea que dixim⁹ in l. cēturio. ℨ. eo. cū ergo nō trāsferatur in eū ius hereditatis directe non est mirū si remanet penes heredē cuius ius non extinguitur lz per obliquū trāsferat hereditatē in aliū: q⁹ ius vtile est cōpatibile cū directo in diuersis p̄sonis: vt. l. ſi sine. ℨ. sed q⁹ papinianus. hic allegat. Et ad materiā vide q̄ō scripſi in. l. ſi filius heres. ℨ. de lib. ⁊ posthu. ¶ In glo. posita ſuper verbo gaius. ibi: z no. q̄ō hic arti culus. tunc ſm glo. quā approbat hic Bar. ⁊ cōiter antiqui non est differēcia inter primū ⁊ vltimū casum huius. l. nisi q⁹ in primo casu cōditio si heres erit non fuit determinata ad tps mortis pupilli: sed in secūdo casu fuit determinata per dictionē tunc: que denotat extremitatē certi tpis vt. l. iij. ℨ. de condi. ⁊ demon. ⁊ ſm istū intellectū vt inquit hic Bal. ⁊ bene in verſi. nec⁊ mihi gaius ⁊c. dz p̄ctuari post dictionē tunc: ita q̄ō dictio tūc est pars orationis p̄cedentis: nā si p̄ctuaremus post verbū erit ante dictionē tūc: ista dictio non significaret tempus mortis pupilli: sed exponeret tunc id est eo casu quo gaius heres non esset: ⁊ cōsequēter nō esset bona ista solutio: ⁊ q⁹ p̄ctuatio congruēti⁹ cadit in ỹbo erit ⁊ est aptior cōstructio. Jtē q⁹ salté verba tex. reddūtur ambigua: ideo Bald. ponit nouā solutionē quam approbāt hic cōmuniter Moder. vt dicamus q̄ō aliqſi ista cōditio quisquis mihi heres erit si implet facit substitutionē admitti ex substitutione pupillari: ⁊ aliqñ si impletur excludit substitutū ex suo implemēto. primo casu dī impleta ista cōditio hoc ipso q̄ō aliquis fuit heres: iz ante mortē pupilli definat esse heres: ⁊ ita intelligit p̄incipiū tex. scōo casu nō sufficit aliquē fuisse heredē nisi duret vsq; ad mortē pupil. ⁊ ideo differentia est: q⁹ in primo casu agit de fauorē. i. de validitate pup. substi. que est p̄uisio ⁊ fauoz filij. vt. l. iul. ſ. de acq. here. ⁊ etiā cōferuat dispositio testatoris ꝓpter quā cōseruādā fit larga interptatio vt l. in test. de reg. iu. ⁊. l. quoties. de reb. du. cū simi. iz in scōo casu agitur de odio. i. de annullādo pup. substit. vñ non est mirū si fit strictioz interptatio: ⁊ hoc satis innuūt verba tex. in ver. nō simili mō, dū dicit in hac ſpē dicendū est. per q̄ verba apparet q̄ō mutat forma dispositionis in aliam speciē a p̄cedēti q̄ō non esset in sola dictio. tūc diuersificaret istos casus tunc cēſi nō erat opus trāſire ad nouā speciē dispositionis: sed sufficiebat retēto eodem themate dicere quod p̄cedētia erant vera nisi esset apposita dictio tunc: vnde ista lectura Bal. magis placet quam etiā sequūtur hic Bod.
5 ¶ †Extra glo. inducitur iste tex. hic per Ang. ad no. q. vez si testator relinquit alicui mulieri centū si efficitur vidua vel si erit vidua: vtrum debeaſ legatū si mulier non perseuerat in viduitate. in qua questio. ipſe in cōſi. xxxij. in ordine ⁊ hic referendo dicta in ipso cō filio ipſe distinguit quod est attēdenda qualitas persone que fecit legatū: nam si filius legat matri sue si vidua erit vel cū vidua erit: vel maritus vxor. i: tūc non sufficit hanc esse viduā nisi duret in viduitate: nā per secūdas nuptias contristaſ alia viri [c] ⁊ fit iniuria filijs p̄imi matrimonij. p̄imū ꝑbaſ in auſ. de nup. ℨ. q̄ nūc. in ver. nos vero ſm. in auſ. de nō eligēdo scōo nubētes. ℨ. p̄sperim⁹. p̄sumitur ergo filius vel maritus reliquisse hoc legatū vidue ne ipſis fieret iniuria in qua causa nō implet⁹ p̄ solā viduitatē nisi mulier p seueret in viduitate. p̄o ista cōclusione adducit Ang. in cōſi. ſuo de ctrinā Cy. in. l. ſi quis heredē. C. de instit. ⁊ substi. ℨ. Ja. de but. in. l. cū vxori. C. q̄ō dies legatoꝝ cedat. vbi est bonus tex. ad materiam qui distingūt in hoc articulo vtrū cōditio que fuit impleta debeat durare impleta q̄ō aūt causa ꝓpter quā fuit apposita cōditio adhuc durat: ⁊ tunc requiritur duratio implementi: q⁹ dispositio testatoris limitatur a sua causa: vt. l. cū pater. ℨ. dulcissimis. de leg. ij. ⁊ per Bar. in. l. pater. ℨ. fundū. de le. iij. aut causa ꝓpter quā fuit imposita cōditio ex implemento momentaneo est impleta: ⁊ tunc nō requiritur duratio implementi vt probatur in. d. l. ſi quis here dē. ⁊. l. cū vxori p̄allegata. ⁊ ex ista doctrina dicit Ang. notabiliter in cōſi. suo. cix. q̄ō ſi testator substituit aliquē filio ſi decesserit ſi ne filijs ⁊ ſi nō fecerit testū q̄ō quāuis filius faciat testū ſi postea illud testamentū irritatur nihilominus omnino dicetur defecta cōditio q⁹ cā istius cōditionis apponende fuit q̄ñ testator ꝓtulit iudiciū filij substituto ⁊ p̄sonā q̄ vocabaſ ex eius iudicio q̄ cā nō implēt ſi ex facto illa p̄sona nō pōt vocari: q⁹ testū irritatū ex postfacto: ſi vero p̄sona q̄ relinquiē in casu viduitatis est talis cuius voto cōueniat viduā nubere vel est p̄sona indifferens: sicut q̄ñ extraneus relinqueret in casu viduitatis ⁊ tūc ipſe cōcludit satis esse q⁹ filia remanserit vidua: iz postea nuberet: ⁊ ita intelligit. l. cū vxori. ⁊. l. ſi quis heredi. iz ipſe nō rūdet ad ℨium: vñ tu rūdeas quatenꝰ est necesse. ⁊ primo ad. l. repehendenda. q̄ fortius vr̄ get pōt rūderi dupliciter: vno modo ſm Jo. de imo. q̄ō ibi cā ꝓter quā fuit apposita cōditio ex implemento momētaneo cōditionis nō erat impleta mādabaſ eſſi filie q̄ō diuerteret a viro suo q̄ cōditio videtur imposita ꝓpter odiū ipſi⁹ viri: vñ iz mulier diverteret a viro: si tū postea rediret nō esset fatiſfactū cause ꝓpter quā fuit apposita cōditio. ſ. odio testatricis ꝓpter q̄ō ad vindictā voluit filiā separari a viro ſm Jo. de imo. hic: secus esset ſm eū ſi apponeret conditio diuoꝝ faciendi mulieri in genere: verbigra: testō: relinq̄ filie nō habenti maritū centū ſi diuerterit a marito suo: tūc eſſi satis est fecisse diuoꝝ ſm eū per. ll. ℨ. allega. Et q⁹ cōditio diuoꝝ ℨtineat factū negaſ. i. q⁹ mulier ꝓpetuo nō cōhabitet cū viro ꝑaſ exteſſe in. l. diuortio. ff. de diuo. vbi tex. dicit q⁹ illud ōz ꝓpie diuortiū q̄ō fit eo alo vr ꝓpetuo cōiuges discedāt ab inuicē: testator igitur q ꝓsuit cōditionē diuoꝝ ꝓpter naturā buius verbi voluit signifi care q⁹ mulier diverteret ⁊ nunq̄ rediret: vel potes dicere subtili⁹ ⁊ verius q̄ō cōditio de diuertendo cōtinet duo facta vnū affirmati uuz: ⁊ aliud negatiuū implere: affirmatiuū est q̄ō dissoluaſ matrimoniū: negatiuū q⁹ nō fit simul cū viro seu nō cohabitet cū viro: iz igiſ per diuoꝝ fit impletū factū affirmatiuū nō est impletū factū negatiuū q̄ō nō pōt ipleri nisi ad vltimū vite spiritū: vt. l. mutiane cū materia. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ ideo nō videſ impleta cōditio si
5 a cut dicim⁹ in eo qui ꝑmisit vſumfructū qui tenet ad factū affirmatiuū. i. quoad cōstituēdū vſumfructū: ⁊ etiā ad negatiuū. i. ad patiēdū aliquē vti frui vt hſ in tex. ⁊ gl. in. l. cōruptionē. C. de vſufruc. ⁊ in. l. ij. ℨ. talē. ff. e. ⁊ per gl. in. l. plurib⁹. ℨ. si placeo. de verb. ob. vñ iz fit impletū factū affirmatiuū nō tū dicet ipleta cōditio: ꝓter ea dicit bal. not. in. c. ſ. ℨ. fi facta. ſi de feudo fuerit cōtrouersia inter dñm ⁊ agnatū. q⁹ cōstitutio feudi est ſpēs seruitutis ādz dñs inuestiendo vasallū nō liberaſ totaliter a ꝑmissione facta de cōcedendo feudū: q⁹ teneſ pati vasallū vti ⁊ frui: ⁊ ideo ſi vasall⁹ amittit possessionez rei que postea reddit ad dñm dñs obligaſ vasallo ea restituere virtute p̄time p̄uisionis. facit optime q̄ō no. Bart. in l. ℨ ⁊ ſi possessore in p̄in. ff. de iureiur. nō ob. tex. in. l. inter castellanū. ff. de arbi. q⁹ ibi ytes nō erant obligate ad factū affirmatiuum q̄ō posset perfici momento: sed ad factū negatiuū. i. nō transgredi terminos positos ⁊ nō variare ℨ diuisionē. ⁊ ita rūdet bar. ad illā l. in simili. q. in. l. ſi fideiussor. ℨ. meminisse. de le. i. nō ob. text. in. l. ſi ꝓ parte. ℨ. versum. ff. de in rē verſo. q⁹ qñ obligatio vel iuris effectus surgit ex dispositione testatoris vel ℨbentiū est fortius vinculū q̄ſi surgat ex equitate. l. dūtaxat. ⁊ ideo nō est mirū si difficilius tollit dispositio testatoris vel ℨbentiū q̄ dispositio. l. cessante equitate: sed ℨ illud mēbrū. ſ. dicte distinctionis dū dixi q̄ō qñ nō cessat causa ꝓpter quā est apposita conditio requiritur quod implementum duret faciūt multa iura in text. in. l. in numerationib⁹.
a in fin. ff. de sol. ⁊. l. ſtichum ſi heredi. ff. de ſta. lib. in quibus probatur secundū Bar. in. d. ℨ. memiſſe. q⁹ ille qui ꝑmittit vēdere vel locare vel ille cui legatur ſi promiſerit certū quid liberatur lecādo vendendo vel p̄omittendo: nec requirit q⁹ impleat p̄omissionez ⁊ tū ꝑmissio fuit iusta ⁊ locatio vel vēditio ꝓpter cām q̄ nō vī impleta. i. vt ille cui fit ꝑmissio vel vēditio seu locatio consequaſ effectū ex illis ℨcibus: sed ad ista iura pōt rūderi q⁹ ꝑ factū mōtanez secutū in illis. ll. satis vī esse cōpleta cā ꝓpter quaz debebat fieri factū mōtanez: q⁹ ex illo facto inducebatur necessitas implendi id q⁹ testator vel disponens volebat impleri. i. inducebat obligatio ad illud faciendū: sed nō est ita in casu nostro: q⁹ iz mulier remanserit vidua non tū obligatur tali viduitate. aduerte tū ad intellectū illoꝝ iuriū: q⁹ Ang. in q̄ſt. predicto absolute videt cō
cludere q⁹ q̄ſi in cōditione vertiſ factū nō hſs cāz successiuā sicut tradere rē satis est illud factū esse impletū: iz postea nō duret effectus illius facti. allegat gl. in. l. ſi cū fundū. de cōtrahen. empt. ⁊ in l. ab emptione. ff. de pac. ⁊ in auſ. sacramēta puberū. in gl. sup verbo custodianſ. C. ſi aduersus vēditionē. et hāc allegat Bar. in. l. ſi possessori ꝑallegata. ⁊ in. l. ij. ℨ. vnde vi. ff. de vi ⁊ vi ar. in gl. sup verbo vindicare: sed istud dictū videtur cōtra tex. in terminis quē bi not. Bal. ad hoc in. l. titio centū in p̄inc. ſ. de cōdi. ⁊ demō. vbi cōditio vel modus appositus in legato de emendo p̄diū que fine dubio cōtinet actum momentaneū de se. i. actum emēdi non verificatur ex sola emptione facti vī emēs vī. ꝓhibit⁹ alienare rē vē ditam q⁹ cā emptionis ⁊ cōditionis apposite fuit ꝓpter qualitatē persone q̄ cum esset modice industrie facili⁹ ꝑsumebaſ posse cōseruare rē immobilē q̄ pecuniā: preterea ipſemet in illo cōſilio allegat Ey. in. l. ſi nō fecerit testū q̄ō quāuis filius faciat testū ſi postea illud testamentū irritatur nihilominus omnino dicetur defecta cōditio q⁹ cā istius cōditionis apponende fuit qñ testator ꝓtulit iudiciū filij substituto ⁊ p̄sonā q̄ vocabaſ ex eius iudicio q̄ cā nō implēt ſi ex facto illa p̄sona nō pōt vocari: q⁹ testū irritatū ex postfacto: ſi vero p̄sona q̄ relinquiē in casu viduitatis est talis cuius voto cōueniat viduā nubere vel est p̄sona indifferens: sicut q̄ñ extraneus relinqueret in casu viduitatis ⁊ tūc ipſe cōcludit satis esse q⁹ filia remanserit vidua: iz postea nuberet: ⁊ ita intelligit. l. cū vxori. ⁊. l. ſi quis heredi. iz ipſe nō rūdet ad ℨium: vñ tu rūdeas quatenꝰ est necesse. ⁊ primo ad. l. repehendenda. q̄ fortius vr̄ get pōt rūderi dupliciter: vno modo ſm Jo. de imo. q̄ō ibi cā ꝓter quā fuit apposita cōditio ex implemento momētaneo cōditionis nō erat impleta mādabaſ eſſi filie q̄ō diuerteret a viro suo q̄ cōditio videtur imposita ꝓpter odiū ipſi⁹ viri: vñ iz mulier diverteret a viro: si tū postea rediret nō esset fatiſfactū cause ꝓpter quā fuit apposita cōditio. ſ. odio testatricis ꝓpter q̄ō ad vindictā voluit filiā separari a viro ſm Jo. de imo. hic: secus esset ſm eū ſi apponeret conditio diuoꝝ faciendi mulieri in genere: verbigra: testō: relinq̄ filie nō habenti maritū centū ſi diuerterit a marito suo: tūc eſſi satis est fecisse diuoꝝ ſm eū per. ll. ℨ. allega. Et q⁹ cōditio diuoꝝ ℨtineat factū negaſ. i. q⁹ mulier ꝓpetuo nō cōhabitet cū viro ꝑaſ exteſſe in. l. diuortio. ff. de diuo. vbi tex. dicit q⁹ illud ōz ꝓpie diuortiū q̄ō fit eo alo vr ꝓpetuo cōiuges discedāt ab inuicē: testator igitur q ꝓsuit cōditionē diuoꝝ ꝓpter naturā buius verbi voluit signifi care q⁹ mulier diverteret ⁊ nunq̄ rediret: vel potes dicere subtili⁹ ⁊ verius q̄ō cōditio de diuertendo cōtinet duo facta vnū affirmati uuz: ⁊ aliud negatiuū implere: affirmatiuū est q̄ō dissoluaſ matrimoniū: negatiuū q⁹ nō fit simul cū viro seu nō cohabitet cū viro: iz igiſ per diuoꝝ fit impletū factū affirmatiuū nō est impletū factū negatiuū q̄ō nō pōt ipleri nisi ad vltimū vite spiritū: vt. l. mutiane cū materia. ff. de cōdi. ⁊ de. ⁊ ideo nō videſ impleta cōditio si
5 a mitur bonus [a] nisi. p̄betur ℨiū: vt in. c. ſ. de scrutino. vnde credidit a testō q̄ō ſi aliqs iurasset se facturū oīno esse faciendū. Jo. de imo. hic singulariter dicit q̄ō cū ista. l. z. l. ſi qs heredē. indistincte dicāt q̄ō satis est cōditionē semel extitisse indistincte sunt intelligēda nec est recedendū a ꝓprietate verboꝝ: vt. l. non aliter. cū simi. de leg. iij. Sed ista ratio parum vr̄ get: q⁹ iura dicunt vt supra dixi q̄ō cā restringit ⁊ amplificat legatū etiam imꝓpriāto verba vbi reperitur alia. l. limitās iura p̄dicta: vez. tex. in. l. titio cētū. in p̄in. q⁹ ergo. l. ſi quis heredē. dicat q̄ō sufficit conditionē semel extitisse: iz postea deficiat ex voluntate implētis cōditionē non est tū absurdum dicere q̄ō illa. l. restringatur nisi appareat vere vel p̄sumpti ue de cā cōditionis apposite ꝓpter quam testator: ꝑsumatur voluisse implementū cōditionis durare ⁊ ꝓ ista respōsione facit q̄ō ipſe idem dicit inferius: vez q̄ō illa cōditio si contrarerit nuptias si refertur ad certā ꝑsonā cum qua nuptie debeāt cōtrahi requisit perseuerantiā implemēti. Tāgit etiam hic Ang. ⁊ Jo. de imo. post eū ſi relinquitur aliquid sub cōditione ſi fuerit ingressus religionē vel monasteriū vtruz debeat habere legatū ſi postea exit de monasterio ⁊ in consilio p̄dicto Ang. non clare determinat. Joā. autē de imo. hic prosequitur prolixius: q⁹ fuit melioꝝ canonista et in effectu cōſiderat quatuoꝝ casus: nā aliqñ qs ingreditur religionem cā professionis non tū ꝓfitetur religionē: aliqñ quis ꝓfitetur religionē ⁊ illicite ⁊ sine licētia postea exit de monasterio: aliqñ aliquis trāſfertur de vno monasterio ad aliud licite seu de vna religione ad aliam: aliqñ exit de monasterio ⁊ reddit ad seculū ꝓfessus legitime: idest obtenta licentia ⁊ dispēſatione a summo pōtifice. ℣Primo casu cōcludit ipſe q⁹ ingressus ante professionē non potest cōsequi legatum: q⁹ non ōz esse ingressus: sed potius voluit se ingredi. argu. l. amplius non pen. ff. rem ratam haberi. ⁊. c. ad apostolicam. de regularibus. ⁊. c. benef[illegible]. co. ti. lib. vi. sed ista ratio non videtur sufficies: q⁹ vt ꝓba[illegible]. in. c. beneficiū. ⁊ clarius in. c. pe. eo. ti. ⁊ in. c. religioso. de sen[illegible]. li. vi. professio religionis ⁊ ingressus religionis distinguūtur quāꝯ duo diuersa et q̄ō ingressus anteq̄ ꝓfiteatur: vñ Thomas dicit in scōa scōe in. q. de ingressu religionis. articulo quarto. q⁹ ſi aliqs facit votū de ingrediēdo religionē ⁊ postea ingrediť cā: deinde anteq̄ ꝓfiteatur

Bonus adde Felv. i c. oudū. de p̄ sum. ⁊ q̄ō ibi diri i apposti. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

iuxta ſi. anni profeſſionis egrediꝫ eā non videtur eſſe fractꝰ voti niſi vouiſſet hoc animo vt vellet remanere in religione ppetuo: qꝛ votū intelligitur emiſſum ſm naturā attributā a iure p ingreſſuꝫ religionis: ſicꝰba ℨbentiū intelligūtur ſm naturā ℨctus vel diſpoſitionis ſuper qua interponiꝫ ſtipulatioꝰ vt. l. ſtipulatꝰ. de vſu. ⁊. l. ſ. ſi ſub ℨditione. vt legatoꝰ noſce caueat. ⁊ iſta opi. plꝫ ⁊ maxime p iura allegata: lꝫ gdā dicāt quos refert do. ℨnic. in. c. pe. de regul. lib. vi. qꝛ ille q vouit ingredi religionē hoc ipſo qꝺ ingreditur etiā ſi ſuſcipiat habitū nouitioꝝ cēſet. ꝓfiteriꝫ ⁊ ſic ſentiunt expreſſe qꝺ vouēs ingredi religionē in dubio videatur vouere qꝺ permanebit in religione qꝺ in voto nō eſt admittēdū: ſed in caſu nr̄o fortē eſſet dicēdum qꝺ cā q̄ mouit teſtatorē ad legādū fuerit fauoꝛ religionis qꝺ forte nō ꝑſumeretur fuiſſe ꝺſideraturus ſi credidiſſet illū nō ꝓfiteri religionē: qꝛ hꝫ ꝓio nō ingrediēte ex quo tā cito exiuit: vt. l. pleriqꝫ. ff. de ri. nup. ⁊. l. diuoꝛ. ff. de diuoꝛ. Si tā appareret qꝺ teſtatoꝛ hoc fecit vt per ingreſſum religionis ille alliceretur ⁊ induceretur ad profitendū: tunc legatū deberetur: qꝛ er quo eſt ingreſſus ſatisfactum eſt cauſe ꝓpter quā fuit appoſita conditio: nō

a ¶ Monaſterio. vide ad materiā ꝺ habē p. ꝺ. bar. Soc. in cōſi. cclxx. inci. cō ſideratis his. i. ꝑ. pte. char. clxxxꝰ. et in cōſi. clxxxvij. inci. elegāter ſūt oia diſcuſſa. ver. hꝫ hoc non obſtāte. in. ꝺ. pte. ⁊ in cōſi. ccxxꝰ. inci. pſis cōſultatio. ver. ſe. difficultas. i ſi. cū ver. ſeq. vſq; ad ſi. ꝓ. in. ꝺ. pte. be. ve.

ſic autem eſt ſatiſfactū qñ voluit eū precīſe profiteri. † Circa ſcōm dicit Joā. de imo. qꝛ omnia quelita monaſterio ante receſſum remanēt monaſterio [a] quia etiam queſita poſt receſſum vna cū ipſo monacho poſſet monaſterium vendicare. allegat glo. in. l. ꝺe iure. in principio. ff. ad municipales. ℨu vide text. de queſtiis in terminis ⁊ ibi not. Bald. ad hoc in. l. ꝺeo nobis. ℌ. ſi. de epiſc. ⁊ cleri. de queſtiis autem poſt egreſſum monaſterꝰ eſt diffinitū in cōcilio qꝛ omnia ꝺebeant applicari monaſterio de quo exiuit: vt eſt caſꝰ clarus. xviij. q. ij. c. abbates. ⁊ not. gl. ꝺoct. in. c. ſin. extra de regulari. Quid aūt ſit ꝺe monacho electo a monaſterio: vide qꝰ not. Jnn. in. c. cū olim. extra de ꝓuileg. ⁊ Bal. in. l. ꝺeo nobis ꝓallegata. ⁊ in. l. i. ℌ. ſed ſancimus. C. de latina liberta tollē. ⁊ Ang. ⁊ ibi bonꝰ ter. in aut. de ſanc. epiſ. ℌ. ſi monach⁹. Circa tertiū dicit idē doctoꝛ qꝺ nō eſt ꝺubiū legatū ꝺeberi: qꝛ lꝫ exeat ꝺe vna religione remanet in alia ⁊ ad quā trāſiuit ꝺe licentia ſuperioris vel ex permiſſione ſui poſſet tñ ꝺubitari ſm eū ad quē pertinerent bona. ꝓius queſita: verbigr̄a legatū traditū qꝺ fuit queſtiū anteꝙ trāſiret ad ſcōaꝫ religionē ꝺe quo remittit ad ꝙtata in. c. qꝺ a te. extra de clericis cōiugatis. Sꝫ ibi querit ꝺe bonis que monachus obtulit tpe ingreſſus monaſterꝰ non ꝺe quiſitis poſt ingreſſum: tu ergo vide doc⁹ marine abbatē Moder. in. c. ſin. ꝺe regula: vbi cōcludit qꝺ bona queſita ante tranſitū ad aliā religionē remanēt monaſterio a quo recedit: queſita aūt poſt ꝙtinent ad nouū monaſteriū. hoc probat ex duobus iuriꝺ⁹ ſimul iunctis: vꝫ. xxi. q. ij. c. ſi quis iaꝫ trāſlatus. ⁊. xviij. q. i. c. vnico. ⁊ eſt optimus text. ꝓio vtraq; cōcluſione in. c. cū olim. ff. extra de ꝓuileg⁹. Sꝫ aꝺuerte: qꝛ ꝙtum ad principale queſtiū iſte doctoꝛ nō vꝫ hñ cōſideraſſe oēs caſus: nā ꝺictū ſuum procedit qñ legatū eſſet relictū ſi aliquis ingrederē religionē ſm pliciter: ſed ſi legatū eſſet relictū ſi aliqꝫs ingrederet talē religionē ſeu tale monaſteriū: tūc ſi trāſiret ad aliā religionē vl̄ ad aliud monaſteriū ꝓ⁹ius ſeparatū a ꝓimo videret ꝺefeciſſe cōꝺitio ſi non fuit impleta ꝓ ſolū ingreſſum: ſed ingreſſus ꝺebuit ꝺurare: credo tñ qꝺ etiā iſto caſu legatū remaneret penes ꝓimū monaſteriū nec videret ꝺefeciſſe conditio ex quo vel aliqꝫ trāſiuit ad arctioꝛē religionē vel ad equalē vel minoꝛē ex iuſta cauſa per ea que habentur in. c. ſcripture. extra de voto in ſimili. ⁊. l. quero. ℌ. inter locatoꝛē. et qꝺ ibi per Bar. ff. locati. Circa quartū vltimū cōcludit Joan. de imo. ⁊ recte qꝺ legatū nō pērdereꝰ: hꝫ quis rediret ad ſeculū ex diſpenſatione: qꝛ cū iſta diſpenſatio non poſſit fieri niſi ex magna cā ⁊ a ſolo ꝓincipe: vt plene ꝺeclarat Joā. an. in ſuo mercurialiū in regula actus legitimi. de reg. iu. ⁊ Moder. in. c. cū monaſteriū. ℌ. fi. de ſtatu monachoꝝ. iſte eſt caſus raro ⁊ingēs de quo teſtatoꝛ nō ꝓeſumitur cogitaſſe tanꝺ ꝺe impoſſibili. allegat nota. in. l. apud iulianū. ℌ. fi. ꝺe. l. i. ⁊ in. l. continuus. ℌ. cū quis ꝺe verb. ob. melius facit ter. in. l. ſi ſtulas. ℌ. frumenta. ꝺe ℨben. emp. ꝺe cuius intellectu vide per Bar. in. l. ſed⁹ ſi quis. ℌ. queſitū. ff. ſi quis cautionibus. ⁊ in. l. ſeio. ℌ. pe. ff. ꝺe annu. leg. cetera ꝺic vt hic per eū ⁊ ſic redꝺitur expedita iſta ſolennis. l. Sequitur. l. qui cum plures.

Qui cum plures. Ex preſumpta mēte teſtōis plures ſimul coniuncti concurrūt in virilem cū ꝺiſiuncto ⁊ inter ſe ꝓio hereditarijs portionibus. h. ꝺ. Secunda eſt ibi: reſpondit. Tertia ibi: quod ſi non ſolum. ¶ Not. primo ex iſto text. quod ꝺiuiſio ciuſꝺem hereditatis fit reſpectu ꝺiuerſorum ꝺiuerſino ꝺe: quia reſpectu eius qui non eſt inſtitutus heres fit in viriles: ſed reſpectu heredum inter ſe fit in hereditarias portiones ⁊ in hoc redꝺitur iſta. l. ſingularis ſecundū Moder. eſt tamen ſimilis ꝺiuiſio ſi bene in[illegible] ſi pater impub. ℌ. eo. nā illa ꝺimiꝺia que conceꝺitur illi no[illegible]tuto eſt quēꝺā virilis: qꝛ oēs heredes inſtituti habent loco [illegible]s ⁊ tamē poſtea remanēs apud heredes ꝺiuiꝺit alio modo inter eos. i. ꝓio hereditarijs portioꝛiꝺ⁹ vt ꝺ⁹ in fi. lꝫ qꝺ ſufficit ꝓio iſto mane ⁊c. ¶ In gl. poſita ſup verbo hereditas. ꝺic niſi ꝑceſſiſſet partiū ꝺiſtributio in inſtitutiōe. iſtud verbū pōt ꝺupliciter intelligi: vno mō exponēꝺo ꝺ⁹ū in inſtitutione. i. in ſubſtōne: ⁊ eoꝺē modo pōt exponi principiū gl. ꝺū ꝺicit qꝛ oēs ſeparatim fuerūt inſtituti. i. ſubſtituti ⁊ hic caꝺit ꝓpie iſta expoſitio: qꝛ in verbo ex inſtitutione expreſſe loquit ꝺe prima inſtitutione: ⁊ exponēꝺo iſto mō glo. pōt habere ꝺuplicē intellectū. ℨDimus eſt qꝺ iſti heredes ſubſtituti fuerūt vocati in ꝺiuerſis oratiōnibus ad ſubſtitutionē: ⁊ iſto modo intelligendo vt videt ſentire Bar. ⁊ Mod. verū eſt qꝺ ꝺicūt ꝺoc. hic qꝺ iſta ſolutio ꝺiuinat ad ter. Scōs ſenſus glo. pōt eſſe qꝺ hic fuerūt heredes vocati ex ſubſtitutione ⁊ ſubſtituti ſeparatim. i. ꝺiſiuncti re ℨ cōiuncti verbis ꝓpter cōmemoratiōnē partiū factā in ſubſtitutione: ⁊ iſte ſenſus eſt optimus ſi ſic intellexerit ⁊ approbaꝛ inferius ibi vel hic ſuſtinuēꝺo noiatim ⁊c. vbi glo. hic exp̄ſius ꝺicit: nā vt inquit hic ℨDet. ad ꝓbāꝺū iſtā ſol. quā etiā ſequit Jo. ꝺe imo. tūc vocati cōiunctim in vna oꝛone habenꝰ loco vnⁱ ꝑſone ⁊ ſuccēꝺūt in vna parte: puta in vna ꝺimiꝺia qꝺ ſunt etiā cōiuncti re. ita logꝛ ter. in. l. ſi titi⁹. hic allegato. ⁊ in. l. ſi pater ipu. ℨ ſunt ꝺiſiuncti re ℨ ſint verbis cōiuncti: qꝺ eſt qñ ſit ꝺiſtributio partiū: vt pꝫ in. l. ſi ita qs heredes. ℌ. ti. pupi. ⁊ in. l. re cōiuncti. ℨ. ꝺe le. ℨ. tunc hic nō reperiē iure cautū qꝺ tales cēſeanꝰ vna ꝑſona quoaꝺ hūc effectū: vt vocēt aꝺvnā partē: ⁊ ideo tūc vocabunt in viriles: ⁊ hic eſt plen⁹ intellectus huius. l. q ꝓbaꝛ exp̄ſſe vltra eos in. l. interꝺū. in ꝓin. ℌ. ꝺe here. inſtit. erat enī ibi inſtitut⁹ titius ⁊ filij ſempꝛonij equis partib⁹ ⁊ vocanꝰ oēs in in viriles q̄uis quoaꝺ cōiunctionē verboꝝ magis eſſent ℨiuncti inter ſe illi q ℨbēꝺebaneꝰ ſub noīe collectiuo filij ſempꝛonij q̄ cū titio: qꝺ pꝫ qꝛ ſi nō eēt apposita ibi ꝺictio eque oēs illi filij vocarenꝰ aꝺ vnā ꝺimiꝺiā: vt ibi ꝺicit ter. Scōo mō pōt exponi gl. qꝛ verbū inſtituti poſitū in pri. gl. ſtet ꝓpie: ⁊ tūc ſolutio aꝺ ℨtū ꝺatur iſto mō qꝛ in. l. ſi pr̄ inꝺp. heredes in ꝓio graꝺu fuerūt ℨiuncti inſtituti: ſi in. l. nr̄a fuerūt ſeparatim inſtituti: vñ eoꝺē mō ſepatim videntur vocati aꝺ ſubſtōnē q̄ ſolet regulari ab inſtōne: vt. l. ſi plures. ⁊ l. q liberis. ℌ. hec ꝺa. i. ſi. ℌ. c. hāc ſo. approbat hic bal. rōe ꝑmiſſa. bar. etiā approbat ex ꝑte ſꝫ nō in totū: qꝛ ipſe ꝺicit qꝺ viriles ꝛeꝺuñt hic. ꝓpter ꝺuo q̄ concurrūt ſimul: vꝫ qꝛ inſtō in ꝓio graꝺu fuit fcā ſeparati. ⁊ i ſcōo graꝺu. i. in ſubſtōne fuerūt exp̄ſſe ptes aꝺ ℨs ſubſtituti vocabant: vñ no. ꝺicit bar. qꝺ ſi iſta ꝺuo ſimul nō cōcurrerēt fieret ꝺiuiſio ꝙ ꝺimiꝺia nō in viriles: ℌ. iſta ſo. nō pl⁹ Jo. ꝺe imo. qꝛ ꝺiuinat aꝺ ter. in. l. ſi pater. ⁊ aꝺ ter. noſtrū: nā nō apparet qꝺ in. l. ſi pr̄. inſtō fuerit fcā cōiunctim: nec apparet hic qꝛ fuerit fcā ſeparati: qꝛ lꝫ heredes fuerint inſtituti ex ꝺiuerſis ptib⁹ potuerūt tū inſtitui in vna oꝛone: ⁊ ſic eēnt ℨiuncti ꝺbis. vt. l. ſi ita qs heredes. ℌ. ti. pri. ſed aꝺ bācvltimā ꝛpugnationē pōt rāꝺeri qꝺ lꝫ heredes fuerint inſtituti in vna oratione effectualiter tñ ꝺicunt inſtituti ſeparatim quoaꝺ hoc vt non eēſeanꝰ vna ꝑſona nec aꝺmittanꝰ aꝺ vnā partē ſicut ſuperi⁹ fuit ꝺictū in ſol. ꝓcēꝺēti: ⁊ ꝺixit ꝺe Jo. de imo. ſi ergo Bart. intellexit qꝺ fuerint inſtituti ſeparatim in. l. nr̄a. i. nō ℨiuncti re: lꝫ ꝺbis: tūc ſol. ſua non ꝺiuinaret aꝺ iſtū ter. Si aūt intellexiſſet q̄ fuiſſent inſtituti ſeparatim alia rōne. i. oīno ꝺiſiunctiue ⁊ verbis: tūc bñ ꝺiuinaret aꝺ text. nr̄m: ſꝫ ℨ intellectū ipſi⁹ bar. facit: qꝛ ſi recte inſpicias ter. in. l. ſi pr̄ impuberes. ℌ. eo. vꝫ loq etiā eo caſu quo in inſtitutiōe heredes nō fuerūt re ℨiuncti: ⁊ tū vocanꝰ aꝺ vnā partē: qꝛ in ſubſtitutiōe ſimul fuerūt vocati: q̄ aūt ille ter. loquaꝰ in ℌ caſu pꝫ ex fine litere: vbi vꝫ qꝺ in ſubſtōne inter ſe heredes ꝺñt vocari ꝓ portionib⁹ hereditarijs: ⁊ ſic ꝺaꝫ intelligi qꝺ ꝺiſpō illi⁹. l. hꝫ locū etiā ſi hꝫ ꝺes i inſtōne eſſent diſparib⁹ partibus inſtituti: nā alꝫ illa cla eſſet ſupflua ſi. l. illa intelligereꝰ qñ ſunt inſtituti ſine exp̄ſſiōe ptiū: quo caſu vocarenꝰ aꝺ ptes equales: ⁊ ſic vnuſq; tātū ꝺe hꝫ et ſiue ꝺiuiſio fieret i viriles ſiue i hꝫ ꝺictarias. ⁊ ſic pꝫ ex illa. l. ita inducta qꝺ etiā ſi in inſtōne hꝫ ꝺes ſint ita iſtituti qꝺ nō ꝺicanꝰ cēſeri ſicut vna ꝑſona: nihilomin⁹ i ſubſtōne vocabūtur: vt vna ꝑſona ſi ℨiuncti m re ⁊ ꝺbis ſunt vocati: ergo iſta non ꝺñt ℨcurrere ſim⁹ ſicut ipe vult: tene ergo ꝓmā ſol. ꝺeclaratā vt. ſ. ex ꝺictis ℨ Pe. ⁊ moder. ¶ Sꝫ q̄rit ꝓ ꝺeclaratione ꝑfectionis ipſi⁹ qꝺ ſi in graꝺu inſtitutionis hꝫ ꝺes fuerūt ℨiuncti re ⁊ ꝺbis: hꝫ i ſubſtitutiōe ꝺbis tñ: qꝛ fuerūt vocati cū exp̄ſſione ptiū vtrū tūc voca bunt in vnā partē oēs vel in viriles reſpectu tertij: vt hic ꝺicit: nā iſte caſus nō ꝺecidit ℌ: qꝛ i graꝺu inſtōnis fuerūt ꝺiſiuncti re cū fuerint inſtituti ex ꝺiſparib⁹ portionib⁹. ⁊ vꝺ ꝺicēꝺū q̄ iſti vocenꝰ in viriles: ſicut pꝫ ex ꝺictis i ꝓia ſol. qꝛ nō recꝑit iure cautū qꝺ ℨiuncti ꝺbis tñ ⁊ re ꝺiſiuncti ſuccēꝺāt in vnā partē: ſicut vna ꝑſona: imo ℨriū reperiē in. l. iulian⁹. ꝓallegata. ℨn cōtrariū facit qꝛ hic poſſet videri etiā vtꝫ in ꝺiſpōne qñ ꝓcēꝺeret alia a qua pꝫ regulari ſicut eſſet in inſtōne facta in ꝓmo graꝺu. ⁊ ita loquit. l. iulianus. lꝫ ſubſtitutio vꝫ regulari ab inſtōne qñ caꝺē ꝑſona eſt inſtituta ⁊ ſubſtituta: vt pꝫ in. l. ſi plures. ⁊ in. l. q liberis. ℌ. hec verba. ℌ. eo. ergo in iſto caſu poſſet ꝺici qꝛ quāuis iſti in ſubſtōne eſſent re ꝺiſiuncti: qꝛ tñ fuerūt cōiuncti in inſtōne re ⁊ ꝺbis eoꝺē modo viꝺeātur vocati i ſubſtōne. ⁊ hoc ſentit bar. hic ꝺū ꝺixit qꝛ vt ſubſtituti ſuccēꝺāt in viriles ꝺuo vellēt ℨcurrere: vꝫ qꝺ ſeparatim fuerint inſtituti: ⁊ partes diſtribuite in ſubſtōne: ⁊ ſic ſi ℨiuncti fuiſſent inſtituti q⁹ ꝺeficeret alterū ex ꝺuobus vocarenꝰ in vna ꝺimiꝺia: ego tñ ſimpliciter teneo qꝺ. ℌ. ꝺictū fuit in ꝓma ſol. etiaꝫ in iſto caſu moueoꝛ ꝺuabus rationib⁹. ℨPrima eſt qꝛ ſi ynitas oꝛationis poſita in ſubſtitutione vocet

ne vocet ſubſtitutos aꝺ vnā partē: lꝫ in inſtitutiōe nō fuerint re cōſticti: vt pꝫ in. ꝺ. l. ſi pr̄ in fi. ⁊. ℌ. induri. er quo pꝫ qꝺ qñ forma ſubſtitutionis eſt ꝺiuerſa aꝺ inſtōne nō regulaꝰ ſm inſtōnē: ita in caſu nr̄o qui eſt ꝺiuerſus aꝺ illo conuerſus aꝺ illū ſubſtō facta expreſſis partibus que ꝺe ſui ꝓprietate vocaret ſubſtitutos aꝺ viriles: ſi regulabitur aꝺ inſtitutione cōiunctim facta: ⁊ iſta rō eſt inēni⁹ tabilis: tenēꝺo in ꝺuctionē quā. ℌ. ꝺixi aꝺ. l. ſi pr̄. Scōo moueoꝛ: qꝛ oēs ꝺoc. in. ꝺ. l. ſi pr̄. ꝺicunt qꝺ qñ ſubſtitutio eſt facta per ꝺiſtribuitiuū quiſqs mihi ⁊c. qꝛ videnꝰ ꝺiſtribuere partes ſeparatiꝫ ſemp heredes vocanꝰ in viriles quoaꝺ tertiū: vt. l. ſi. C. ꝺe impub. nec ꝺiſtinguiꝰ tūc ſub qua forma præceſſerit inſtitutio: ergo fortius ideꝫ eſt ꝺicēꝺū qñ partes exp̄eſſe ſunt nominate in ſubſtōne. ¶ In ea gl. ibi: ℌ. C. e. l. ſi. ℌ. i. ſolu. gl. hic approbatur per Bart. in iſta. l. et etiā in. l. ſi pr̄ impu. C. e. ſed hoc eſt ꝺiuinare ſicut ꝺixi in. ꝺ. l. ſi pater. vñ Jo. ꝺe imo. hic ꝺicit qꝺ illa. l. ꝺꝫ intelligi ſm iſtā vꝫ qꝺ inter ſe vocenꝰ in hereꝺitarijs ⁊ reſpectu tertij in viriles: ⁊ iſta etiam vꝫ ꝺiuinare aꝺ illū ter. qui ꝺicit qꝺ oēs vocanꝰ in viriles: vnꝺe ego in. l. ſi pater impu. ꝺixi qꝺ qñ heredes vocanꝰ ex tertio nō inſtituto per iſta verba quiſqs mihi ⁊c. vocanꝰ in viriles etiaꝫ inter ſe nō vna et eaꝺē ꝺiſpoſitio ꝺiuerſo iure cenſeatur niſi teſtatoꝛ expreſſe ſubſtituendo vocaſſet heredes ꝓ hꝫ ꝺitarijs portionibus ſicut bic fecit. ⁊ in hoc remanebit ꝺifferentia inter illā ſubſtitutionē quiſqs mihi heres erit in qua formaliter partes nō ſunt expreſſe: ⁊ illā in qua heredes vocanꝰ expreſſe ꝓio portionibus hereꝺitarijs. Sequitur. l. ſi mater. hoc ꝺicit principium huius. l.

Summarium.

1 ¶ Verba iſta cū aꝺ pubertatē puenerit faciūt ℨditiōēz ſi ꝺiē.
2 Vulgaris ſubſtitutio facta per iſta verba ſi heres non erit ꝺe ꝓio ꝓtate ſermonis comprehendit ſiue quis nolit eſſe heres cū poſſit: ſiue non poſſit eſſe heres.

Smater. Valet ſubſtitutio vul. facta impuberi per matrem ſi filius eſt⁹ inſtitutus cū erit pubes. ℌ. ꝺ. ¶ In gl. i. poſita ſup verbo cū erit. ibi: vitio tpis ſublata. glo. iſta reprehēꝺitur per Jac. de are. ⁊ qꝛ iſta verba cū aꝺ pubertatē peruenerit faciūt conditionē ⁊ nō ꝺie: vt. l. ſi cui legeſ. ℌ. boc aūt. ſ. ꝺe le. i. ⁊. l. ſi ꝺies. ff. qñ ꝺies leg. cedat. ſed Bar. ꝺefenꝺit iſtā ſo. per. l. ſeius ſaturninus. ſ. aꝺ trebellia. ꝓ quā ipſe ꝺicit qꝺ ſpāle eſt in filio cui relinquitur hereꝺitas ꝺirecto vel per fideicō. qꝺ iſta verba nō faciant cōꝺitionē: ſed ꝺiē certā que tollitur ꝺe medio: vt ꝺicit glo. lꝫ in legato p ticulari relicto filio fiēret cōꝺitionē: vt pꝫ in ꝺ. ℌ. bec aūt. et plene ꝺeclarat hic Jo. ꝺe imo. ex ꝺictis bar. in. ꝺ. ℌ. ſed pau. ꝺe ca. nō plꝫ iſta ſol. qꝛ caſus nr̄ vꝫ ꝺifferre a caſu poſito in. ꝺ. l. ſeius ſaturnin⁹. nā ibi qꝺ ꝺies in certa capiatur ꝓ ꝺie certa in fauoꝛē filij pōt afferre alicui vtilitatē filio qꝛ trāſmittit fideicō. vbi alias nō trāſmittertur: ſed in caſu nr̄o iſta vtilitas nō pōt cōſiꝺerari qꝛ etiā ſi hꝫ ꝺitas materna ꝺeferaꝰ pure ſm iſta tpa nō aꝺita nō trāſmittit per regulā poſitā in. l. i. ℌ. in nouiſſimo. C. ꝺe caꝺu. tol. lꝫ er noua cōſtitutione trāſmittatur per. l. vnicā. C. ꝺe bis qui ante aper. ta. nec pōt ꝺici ſm eū qꝺ hereꝺitas poſſit aꝺiri añ tp̄s poſitū a teſtatoꝛe quaſi tēpus illud remoneat ꝺe medio per. l. hereꝺitas ex ꝺie. ℌ. ti. priori. qꝛ illa. l. loquitur qñ eſt appoſita ꝺies certa nō quando ꝺies incerta: vt ibi notat Barto. ⁊ cōmuniter ꝺoct. in caſu autem noſtro ꝺies eſt incerta: qꝛ filius poterat mori aſiꝺ puenerit aꝺ pubertatē. Sꝫ iſta ℨꝺeratio vꝫ nimis abſurꝺa qꝛ intellect⁹ gl. ⁊ bar. eſt⁹ qꝺ iſta ꝺies incerta apposita a teſtōe pinde ſit ac ſi eſſet ꝺies certa: ⁊ ac ſi teſtatoꝛ inſtituendo filiū ſeptēnem ꝺiviſſet: ⁊ poſt ſeptē annos vo lo qꝺ hereꝺitas ꝓineat aꝺ eū ſeu poſt ſeptē annos eius inſtituo: et ideo iſta ꝺies incerta reſcitur ꝺe medio: qꝛ capiē tāꝙ certa ⁊ pote rit aꝺiri hereꝺitas incōtinenti: ⁊ ſic ex iſta interpretatione oꝛietur magna vtilitas filio: vnꝺe neſcio qꝺ voluerit ſentire iſte doctoꝛ in hac opi. eſt tñ alia rō fortis qua vꝫ poſſe ꝺici qꝺ iſta lec. gl. nō poſſet ꝺefenꝺi: qꝛ nō vꝫ eſſe caꝺē rō bic ⁊ in caſu. l. ſeius ſaturnin⁹. pal legata: qꝛ ibi ꝺies incerta ꝙtitē ℨ certā qꝺ effectū trāſmiſſiōis q ſurgit ex ꝑſumpta volūtate ꝺefuncti: vt pꝫ ibi in ter. ſed in caſu no tra ꝺies incerta reꝺucit aꝺ certā qꝺ effectū: vt filij⁹ poſſit; incōtinē ti capere hereꝺitatē qui quiꝺē effect⁹ eſt ℨ volūtatē teſtatoris: qm teſtatoꝛ viꝺet voluiſſe, puiꝺere filio nec aperet hereꝺitatē in pupilla. etate ꝓpter lubricā etatē ⁊ fragilitatē cōſtitꝫ: vnꝺe ſi capit etiā incōtinēti fit ℨ mētē teſtatoris ⁊ etiā ℨ verba: facili⁹ aūt ſpropriāntur verba teſtamenti ex intentione, tacita teſtatoris qꝺ ℨ mētē teſtatoris etiā ſi ſpropriatio tēꝺeret aꝺ ſaluanꝺā ꝺiſpoſitionē ꝺefuncti. ꝓimū probatur in. l. in cōꝺitionib⁹ ꝓimū locū. ⁊. l. pater ſeuerinā. ℌ. curatoris. ff. ꝺe cōꝺi. ⁊ ꝺemō. ⁊. in. l. cū filio. ℌ. ꝺe leg. iij. Scōm p bat ter. no. quē ibi no ꝺñs pau. aꝺ hoc in. l. verbis ciuilib⁹. ℌ. c. i. ſi. vñ iſta opi. ꝓ bāc rōnē reꝺꝺit ꝺubia: no. tñ gl. tuā ſm Ang. quevꝫ velle qꝺ qñ hꝫ ꝺitas ℨꝺeꝺit ꝺiē certa illa ꝺies remouet ꝺe medio et ſi teſtatoꝛ nō vellit illā ꝺiē remouere. ſꝫ tu aꝺuerte qꝛ hvolūtas teſtōis nō eſt exp̄ſſa vbis: hꝫ ſumit ℨicturate ꝓpter ꝙtitatē appoſitā ꝺici certe: qꝛ teſtatoꝛ ꝺſerēꝺo hꝫ ꝺitatē ſiho poſt pubertatēvꝫ velle qꝺ ꝺiteri filij⁹ eā nō beatvꝫ hꝫ ꝺitas meli⁹ ℨeruck filiovſq; aꝺ legitimā etatē:

¶ Et bar. eſt Qualiter aūtē ꝓbaꝺ qꝺ iſta ſit mens gl. et bart. tu vide. ꝺ. Jaſ. may. bic refe rendo areti. i ſ. col. ibi ego autē ꝓbo. Be. va.

ſi to casu eſt ꝺubitatū qꝺ ꝺies remouereꝰ ꝺe medio: qꝛ tacitamēte teſtōis nō exp̄ſſa verbis nō pōt ꝺucere nec inducivꝫ hereditas qꝺ ꝺatur poſtꝺie vel aꝺ ꝺiē nō ꝺebeatur pure vꝫ ꝺicit Ang. ⁊ ſequitur ibi Moder. ℌ. ꝺ. l. hꝫ ꝺitas. qꝛ ſi teſtatoꝛ inſtituit vroꝛē in vita tñ: qꝛ q̄uis videatur per iſtā ꝺictionem taxatiuā ꝓhibere ne vltra ſit hꝫ illud tñ tp̄s remouet ꝺe medio. bene facit ter. ⁊ qꝺ ibi per bar. in. l. iij. ℌ. cū titio. ſ. ꝺe aꝺi. le. Sꝫ ꝺubiū eſt qꝺ ſi teſtatoꝛ expreſſe ꝺiſponat inſtituēꝺo aliqꝺ poſt ꝺiē ita qꝺ nō vult aliqꝺ mō cū admitti ante: ⁊ hāc. q. tāgit Jo. ꝺe imo. in pe. char. in. ꝺ. l. hꝫ ꝺitas. ⁊ concluꝺit qꝛ nō obſtāte ꝓhibitiōe teſtōis tollit ꝺies ꝺe medio: ꝺ quo ꝺic vt ibi: ꝑꝺet cñ iſta. q. ab alia: vꝫ nunqꝺ teſtatoꝛ poſſit ꝓhibere ius accreſcēꝺi hoc exprimēꝺo in teſtō in hereꝺitate ꝺe quo ſ. l. quoties. ℌ. ſi ꝺuo. e. ti. ⁊ in. l. ij. ℌ. ſi ex fundo. ff. eo. lꝫ ⁊ qꝺ multū plꝫ: vꝫ qꝛ cōꝺitio iſta reſpicit fauoꝛē filij: ⁊ iō pōt apponi nec ꝺ⁹ filius ꝓteritus vt ꝺicebis in. l. cū ex filio in ꝓin. ſ. eo. ⁊ ſm iſtā lectura q̄ bene pba tur er. ꝺ. l. ſeius. ſepe alleg. ter. ſtat. ꝓpie ꝺū ꝺicit qꝺ ſubſtitutio vꝫ: qꝛ teſtm̄ non pōt exp̄ugnari per q̄rela: vñ indiſtincte ⁊ ſemp pōt hēre locū ſubſtō: ⁊ ita intellerit bar. bal. aūt hic qꝺ ſequunt⁹ mod. ſoluit aliter ꝺicēs qꝛ ꝓteritio materna hꝫ ꝓio exheredatione: vt in ℌ. mater inſti. ꝺe exhe. lib. vñ nō reꝺꝺit teſtm̄ nullū ꝺe iure iſto: ſed exp̄ugnanꝺū p q̄relā: ⁊ iō qꝛ valet teſtm̄ ipſo iure vꝫ etiā ſubſtitutio vul. q̄ eſt pars teſti: ⁊ ſm lectura ꝺebes ꝓſupponere qꝛ huic pupillo hic erat ꝺat⁹ coheres cui⁹ aꝺitione pōt cōfirmari exheredatio ℌ non aꝺita hereꝺitate nō vꝫ: vt. l. filiū. ℌ. ſ. cū exheredatio. ff. ꝺe ℨta. nā iꝺ qꝺ ꝺicit hic bal. qꝺ etiā nullo ꝺato coheꝺe teſtm̄ poterat incipere a ſubſtitutione vul. p. l. ij. in fi. ℌ. ꝺe li. ⁊ poſth. nō vꝫ verū ſm Jo. ꝺe imo. ⁊ hñ: qꝛ iſte ſubſtitut⁹ filio moziēte intra pup. etatē nō poterat vocari niſi poſt mortē filij: lꝫ filio mortuo nō pōt cōfirmari exheredatio ꝙ aꝺitionē. vt. l. ſi ita. ℌ. ſi. ℌ. ꝺe lib. ⁊ poſth. ⁊ no. in. l. ſi. ſ. ꝺe cōꝺi. inſt. ergo ipoſſibilis eſſet ꝙfirmatio exheredationis: ſed illa lectura vno mō ꝺiuinat aꝺ text. ⁊ alio mō reſtringit ter. in fi. ꝺiuinat inq̄tū ꝺicit qꝺ filij⁹ hic bēbat coheꝛeꝺē: nā hoc nō apparet ex ter. reſtringit: qꝛ cū ter. ꝺicat in fin. qꝺ ſubſtō valet oꝛ illū reſtrigere qꝛ vꝫ a ꝓin. ⁊ ex poſtfacto niſi teſtm̄ exp̄ugnet ꝙ q̄re lā: qꝛ tūc reſcinderet filij⁹ ſubſtō: ⁊ hoc nō vꝫ fuiſſe ꝺe mēte litere: aut er go tene intellectū Bar. q eſt cui legeſ. ℌ. boc aūt. ſ. ꝺe le. ſ. ⁊. l. ſi ꝺies. ff. qñ ꝺies leg. cedat. ſed Bar. ꝺefenꝺit iſtā ſo. per. l. ſeius ſaturninus. ſ. aꝺ trebellia. ꝓ quā ipſe ꝺicit qꝺ ſpāle eſt in filio cui relinquitur hereꝺitas ꝺirecto vel per fideicō. qꝺ iſta verba nō faciant cōꝺitionē: ſed ꝺiē certā que tollitur ꝺe medio: vt ꝺicit glo. lꝫ in legato p ticulari relicto filio fiēret cōꝺitionē: vt pꝫ in ꝺ. ℌ. bec aūt. et plene ꝺeclarat hic Jo. ꝺe imo. ex ꝺictis bar. in. ꝺ. ℌ. ſed pau. ꝺe ca. nō plꝫ iſta ſol. qꝛ caſus nr̄ vꝫ ꝺifferre a caſu poſito in. ꝺ. l. ſeius ſaturnin⁹. nā ibi qꝺ ꝺies in certa capiatur ꝓ ꝺie certa in fauoꝛē filij⁹ pōt afferre alicui vtilitatē filio qꝛ trāſmittit fideicō. vbi alias nō trāſmittertur: ſed in caſu nr̄o iſta vtilitas nō pōt cōſiꝺerari qꝛ etiā ſi hꝫ ꝺitas materna ꝺeferaꝰ pure ſm iſta tpa nō aꝺita nō trāſmittit per regulā poſitā in. l. i. ℌ. in nouiſſimo. C. ꝺe caꝺu. tol. lꝫ er noua cōſtitutione trāſmittatur per. l. vnicā. C. ꝺe bis qui ante aper. ta. nec pōt ꝺici ſm eū qꝺ hereꝺitas poſſit aꝺiri añ tp̄s poſitū a teſtatoꝛe quaſi tēpus illud remoneat ꝺe medio per. l. hereꝺitas ex ꝺie. ℌ. ti. priori. qꝛ illa. l. loquitur qñ eſt appoſita ꝺies certa nō quando ꝺies incerta: vt ibi notat Barto. ⁊ cōmuniter ꝺoct. in caſu autem noſtro ꝺies eſt incerta: qꝛ filius poterat mori aſiꝺ puenerit aꝺ pubertatē. Sꝫ iſta ℨꝺeratio vꝫ nimis abſurꝺa qꝛ intellect⁹ gl. ⁊ bar. eſt⁹ qꝺ iſta ꝺies incerta apposita a teſtōe pinde ſit ac ſi eſſet ꝺies certa: ⁊ ac ſi teſtatoꝛ inſtituendo filiū ſeptēnem ꝺiviſſet: ⁊ poſt ſeptē annos vo lo qꝺ hereꝺitas ꝓineat aꝺ eū ſeu poſt ſeptē annos eius inſtituo: et ideo iſta ꝺies incerta reſcitur ꝺe medio: qꝛ capiē tāꝙ certa ⁊ pote rit aꝺiri hereꝺitas incōtinenti: ⁊ ſic ex iſta interpretatione oꝛietur magna vtilitas filio: vnꝺe neſcio qꝺ voluerit ſentire iſte doctoꝛ in hac opi. eſt tñ alia rō fortis qua vꝫ poſſe ꝺici qꝺ iſta lec. gl. nō poſſet ꝺefenꝺi: qꝛ nō vꝫ eſſe caꝺē rō b

Universidad de Deusto
Biblioteca

modo ergo omnino ista exheredatio videret facta sub cõdi. l. si filius non puenerit ad etatẽ puberẽ: preterea sicut hereditas nõ pot dari ad diẽ incertã ly possit dari post diẽ incertã ſm bar. ꝛ ꝯmunẽ ſniam in. l. hereditas ex die. ff. ti. prori. ita ẽ exheredatio nõ vt pos ſe fieri ad diẽ incertã. i. quonſqꝫ certũ ſit pupillũ puemiſſe ad puber tatẽ: ſicut ergo ſi filius eſſet inſtitutus ſub cõditione a patre ꝛ ſim pliciter eſſet exheredatus exheredatio ſimpliciter facta in defectũ cõditionis rationib⁹ premiſſis ita ſi mr̃ preterit filiũ cũ eius prete ritio habeat ꝓo exheredatione ſimplr vr̃ facta exheredatio modo ꝓdicto ꝛ iſta poſſent ꝑcedere vt dixi in prin. qſi filius eſſet inſtitus a mr̃e ſub cõditione q̃ poſſet deficere ꝛ ipleri filio viuente: ly in caſu nr̃o iſta cõditio nõ pot deficere niſi poſt mortẽ filꝫ: vñ nõ pot dici qꝺ preteritio habeat ꝓ exheredatione: qꝺ videret collata in tps quo exheredatio fieri nõ pot. i. poſt mortẽ filꝫ: ſ tñ valebit iſtitutio vt probat in tex. noſtro: ꝛ ſic erit dari caſum in quo filius q nõ re perit inſtitutus neq; exheredatus a matre nõ poterit ipugnare te ſtamentũ qꝛ nõ eſt oĩno ꝓterit⁹ ly inſtitutus in euentũ cõditionis: ꝛ qꝛ hoc vr̃ ſapere iniquitatẽ qꝺ teſtatoꝛ poſſit apponẽdo aliq̃ cõ ditionẽ fine remedio ꝓuare filiꝫ hereditate ſua: ideo iſta lectura reddit dubia ꝛ prima facie nõ plꝫ ſ magis lectura Bart. de qua ſ. dixi: in qua tñ aduerte: qꝛ ipe intelligit hũc ter. qꝺ iſta cõditio po tuit apponi filio qñ habebat pr̃em q erat turpis ꝑſona et poterat dubitare mater de diſſipatiõe ꝓmonũ. alle. l. fili⁹ matr̃. C. de iof. te. ſ. hoc eſt reſtrigere iſtã. l. ꝛ diuinare⁹ ad cã: pot eſſ eẽ qꝺ fili⁹ nõ habebat patr̃: vel q hẽbat ꝛ ꝑſona non extat: vñ magis vr̃ poſſe dici ſimplr qꝺ iſta cõditio videat appoſita in oĩ caſu ad fauoꝛẽ fi lij ſicut vr̃ probare text. in. d. l. ſeius ſaturninus. quaſi teſtatoꝛ qui apponit iſtã cõditionẽ nõ cõfidat de alia perſona que nomine pu pilli adminiſtrat patrimoniũ: ꝛ hꝫ locũ iſta ſideratio q̃ apponi tur iſta cõditio pupillo qui nõ hꝫ patrẽ: nã ſi haberet patrẽ cuꝫ de iure iſto hereditas queſita filio quereretur patri: ꝛ pleno iure ad eũ ptineret nõ poſſet dici qꝺ iſta cõditio eſſet appoſita vt cõſeruaret hereditas filio poſt pubertatẽ: qꝛ etiã illo tpe nõ eſſet filꝫ ſed pa tris: ex qualitate ergo appoſite cõditionis attenta diſpoſitione iu ris. ff. or. intelligo iſtũ tex. qñ apponit iſta cõditio filio qui nõ habe bat patrẽ vel erat emãcipatus a patre. Sꝫ tenẽdo ſo. Bal. ꝛ Mo der. ad iſtũ tex. vꝫ qꝺ ſubſtitutio valeat hic qꝛ teſtm̃ nõ erat nullũ ex preteritione materna: hꝫ poſſet expugnari p querelã querit quid ſit tenendũ de iure nouiſſimo. Bart. hic dicit qꝺ teſtm̃ bodie eſſet nullũ ipſo iure: qꝛ filius reperit preteritus ꝛ preteritio materna ho die facta ſine cauſa reddit teſtm̃ nullũ: vt tradit in. ſ. exheredatos. in auf. de here. ꝛ fal. in glo. ꝛ plene per Bart. in. l. filio preterito. ſ.

☞ de miuſto te. Bal. dicit qꝺ iſta. q. pendet ab alia vꝫ † vtrũ bodie de iure noniſſimo filius inſtitutus a patre ſub ꝺitione caſuali poſ ſit dicere teſtm̃ nullũ: nã ſi teneremus qꝺ nõ poſſit: qꝛ conditio re mouetur de medio per. l. qñ in priozibus. qꝺ tenuit Bar. in. l. ſu⁹ quoq;. ſ. ti. priori. tunc multo fortius eſt dicendũ qꝺ valebit teſtm̃ matris in quo filiꝫ eſt ꝓteritus ſine cã remouebit ꝺitio de medio: q. l. qñ in priozibus. principaliter remouet cõditionẽ in caſibus in quibus ſi non eſſet remota olim cõpetebat querela teſtm̃ in quo filiꝫ eſt inſ ſtitutus a patre ſub cõditione caſuali etiã bodie ſit ipſo iure nullũ quaſi cõditio nõ tollat de medio per. l. qñ ꝑ reallegata: tũc eſt ma gis ꝺubiũ quid in filio preterito a matre ſit dicendũ: ipſe tñ hic ꝛ in. l. ſi pater. C. de inſti. ſubſti. tꝫ qꝺ cõditio remoueatur de medio vſq; ad legitimã in teſtamento matris: qꝛ. l. qñ in priozib⁹. remo uet cõditionẽ in illis caſibus in quibus ſi nõ eſſet remota illo tpe cõpetebat querela: ergo videtur remouere cõditionẽ a filio inſtitu to a matre ſed iſta cõcluſio nõ placet hic Jo. de imo. qꝛ cũ bodie ſi lio ꝓterito a matre nõ ꝓetat querela: ſed ius deſcendi nullũ ceſſan te ratione. l. qñ in perſona ipſius ceſſat etiaꝫ. l. diſpoſitio: vt. l. i. in pri. in tex. ꝛ gl. ꝛ ibi ꝑ Bar. ſ. de legitimis tutoriꝫ⁹. ꝛ plenius per cũdẽ in. l. ſi vero. ff. de viro. ſ. ſo. ma. quaſi velit dicere qꝺ qꝛ eſt cor recta rõ. l. qñ in perſona filij inſtituti a matre ſit etiã ſublata illi⁹ l. diſpoſitio quoad eũ. Tu aũt potes dicere ꝛ clarius ꝛ melius qꝺ qꝛ filio nõ cõpetit bodie querela nõ cõpetebendũ ſub verſi. l. qñ in priozibus. que ꝓuidet habentibus querelã ꝛ qñ iſte caſus cõtin git ſemper eſt verũ qꝛ correcta rõne. l. nõ hꝫ locũ. l. vt in. c. a multis. de etate ꝛ qualitate. ſicut ego declarauĩ in alia. q. in. l. ſ. co. vbi etiaꝫ dñs Joã. de imo. tenuit. Sꝫ Bal. vr̃ fũdere huic cõmi tacite in. l. ſi pr̃. ꝓreallegata: qꝛ ipe dicit hic qꝺ ius dicẽdi nullũ ſub rogatur loco querele que olim cõpetebat filio: ergo debet ſapere naturam ſui ſu brogati: vt. l. i. ſ. hec a[illegible]ꝫ materia. ff. ſi quis teſtamen. lib. eſſe iuſſus. ꝛ ꝓ ipſo multu[illegible]t ter. in corpore in autenti. vt cum de appel. cogno. ſ. aliud q[illegible]in verſi. ſola eſt ex noſtre ſerenitatis ꝛc. vbi pꝛꝫ quod nullitas que inducitur per illud ius ſit ad tollen dam iniuriam illatã filiꝺ: ſed põt fũderi qꝛ qñ preteritio fuit facta a matre ſine cauſa vel exheredatio a patre cauſa non expreſſa qꝛ te ſtamentum reddatur nullꝫ mediata cauſa eſt remotio in iure: ſed immediate defectus ſolẽnitatis requiſite cuius omiſſio reddit actũ nullum: l. cum hi. ſ. ait, ꝓtor. cum aliꝭ vulga. ff. de tranſactio. et ex hoc videtur inferri qꝛ ius dicẽdi nullũ qꝺ cõpetit hodie filio cõ tra teſtamentũ matris non ſubrogeꝫ loco querele vt dicit Bal. qꝛ non ſurgit immediate ex eaꝺẽ cã: nam querela olim concedebatur ꝓpter iniuriã illatam filio indebite: ſed nullitas ꝑpter omiſſam ſolennitatẽ: vt dixi ſufficit. ¶ In ea. gloſſ. ibi: erat autẽ dubitatio. glo. iſta repꝛehẽditur per doc. cõmuniter: qꝛ etiã ſi primus gradꝰ ſit nullus ipo iure tñ põt valere ſubſtitutio vulg. vt. l. ij. in fi. ſ. de lib. ꝛ poſthu. ſed forte glo. habuit bonum intellectũ ꝛ voluit ſentire id qꝺ hic dicit Bal. ꝛ Moder. vꝫ qꝺ rõ dubitandi erat: qꝛ inſti tutio filij erat nulla ex capite ꝓteritionis que quidẽ nullitas reſpi ciebat etiã ſubſtit. vulgarem: qꝛ filius non erat exheredatus a ſecũ do gradu ſicut dicitur in. d. l. ij. in fi. de lib. ꝛ poſth. iuriſcon. tñ di cit qꝺ ſubſtitutio valet: qꝛ ꝓteritio materna nõ reddit teſtm̃ nul lum: ſed certe etiã iſta ratio dubitandi fuiſſet friuola: qꝛ etiam iure cautum eſt expreſſe qꝺ ꝓteritio materna non reddit teſtm̃ nullũ: qꝛ habetur ꝓ exheredatione vt in. ſ. mater. inſt. de exhe. lib. ꝛ qñ filius eſt exheredatus teſtamentũ non eſt nullũ. vt. l. inter cetera. ſ. de lib. ꝛ poſthu. vnde iſta dubitatio erat de caſu. l. ſicut eſt prima. Dicergo melius ſequẽdo intellectũ Bart. declaratũ: vt. ſ. per me qꝺ ratio dubitãdi erat: qꝛ ſubſtitutio non videbat valere in omni caſu ꝛ offꝛi tẽpore ex quo filius videbatur ꝓteritus: ꝛ poterat expu gnare teſtamentũ per querelã: ſed hãc dubitationẽ remouet iuriſ conſultus oſtendẽs qꝺ iſta cõditio potuit apponi ꝛ qꝺ ꝑpter hoc non cõpeteret ꝙrela contra teſtm̃ ex quo fuit appoſita fauoꝛe filꝫ: vt. l. filius matr̃. C. de inoffi. teſt. ¶ In glo. poſita ſup verbo pu pillaribus. ibi: ſed qꝛ pupill⁹. hãc expoſitionẽ ſequitur Bar. bic: aliam ponit Bal. ꝛ Mod. de qua hic per eũ. tu potes dicere vltra eos qꝺ tabu. pupilla. vocanr̃ hic ſubſtitutio vulg. que non fit fa cta filio inpuberi ſimpliciter ſed cũ limitatione pupilla. etatis. i. ſi heres non erit vſq; ad. xiij. annum vocatur aũt tabu. pupilla. qꝛ ſunt ſimiles tabulis pupilla. in hoc qꝛ ſubſtitutio iſta limitat⁹ ad pupillarem etatẽ ſicut ſubſtitutio pupillaris ꝛ ſim iſtã expoſitio nem hic erit caſus nota. tenẽdo lecturã glo. quam poſui in lectura precedenti qꝺ ſubſtitutio vul. facta in defectũ cõditionis appoſi te inſtituto non ſolũ verificatur in dicto caſu ſed etiã ſi ex alio capi te inſtitutus non ſit heres qꝺ videtur contra tex. notabile. ꝛ qꝺ ibi ponit Bal. in. l. qui ex duobus in princ. ſ. de acqui. here. ꝛ ego dixi in. l. i. ſ. eo. ſed poteſt limitari. l. iſto modo qꝺ ſi conditio appoſita inſtituto põt deſiſtere qꝛ non reſcitur: tunc non extẽdatur ad aliũ caſum: intellige de defectu cõditiõis appoſite inſtituto: ſed quãdo conditio remouerẽt de medio ſicut hic remouetur dies ſecundũ le cturam glo. tũc ſubſtitutio haberet locũ etiam ſi ex alio capite pri mus inſtitutus non ſuccederet quã ex capite expreſſo in ſubſtitu tione. Sequitur. ſ. ſi filius.

Si filius. Adeunte primo herede ois gradus ſubſti tutionis vulg. ſequẽs deficit ſeu euaneſcit: ꝛ hꝫ ꝓprie vnam concordantiã in qua ponitur idem caſus in effec tu in. l. cũ in teſtamenta. in prin. ſ. ti. pri. ꝛ hoc eſt verum indubi tanter reſpectu portionis ſin qua eſt facta aditio ex primo gradu reſpectu aũt portionis in qua eſſet facta repudiatio ex primo gra du quid iuris ſit: vide tex. qꝺ ibi fuit dictũ in. l. quidã teſtõ pcul. ☞ ſ. eo. b. o. d. ¶ Mot. vltra id qꝺ diximus in ſummario qꝛ vt conſi lium galli aquilꝫ habeat locum filius et nepos poſthumus am bo debẽt inſtitui. ꝓbat in. l. gallus. ſ. in oĩbus. ſ. de li. ꝛ poſth. ꝛ qꝛ iſte tex. ponit eundẽ caſum qui ponit in. l. cũ in teſtõ. in prin. ſ. tit. pꝛori. ꝛ ſatis pꝛꝫ de mente illius. l. vꝫ qꝺ iuriſcõſultus ꝑſupponit ibi filium expreſſe fuiſſe inſtitutũ. ꝛ ſic illa. l. non facit ꝓ opi. bar. de qua diximus in. l. ſi quis cum. ſ. ſi. ſ. eo. ¶ In glo. poſita ſuper verbo excludi. ibi: idẽ ſimiliter nepos repudiauit. Joã. de imo. hic dicit hanc glo. ſenſiſſe qꝺ hereditas ex ſubſtitutione erat delata ne poti filio repudiante: qꝛ non potuiſſet repudiare niſi eſſet delata: vt. l. is poteſt. ff. ſi is qui bonis. ſ. de acqui. here. ſed contrariũ di cit glo. inferius. ꝛ bene ſequitur Bar. ꝛ oẽs qꝛ cum ſubſtitutio fa cta filio de nepote fuerit facta in ſuitate ſm conſtitũ Galli ſuit certẽ ta ex quo filius ſuperuixit tpe mortis patris: ꝛ ſic fuit ſuus patri: ſed non credo glo. in iſto verſi. habuiſſe hunc intellectũ: cũ poſtea dicat contrariũ inconſtinẽter: ſed habuit hunc ſenſum qꝺ nepos re pudiauit hereditatẽ ab intestato: hꝫ nondũ delata: potuit aũt hoc facere vel paciſcẽdo vel renũciando in iudicio vt. l. in pluribus. et ibi no. ſ. de acqui. her. ꝛ plene per Bar. ꝛ alios in. l. i. C. de pac. ꝛ ex hac declaratione quid ſequatur videbis inferius. ¶ In ea. gloſ. ibi: exꝑone cum eſſe poſſet. Iſta gloſ. repꝛehenditur per quoſdam antiquos: qꝛ ſubſtitutio vul. facta per iſta verba ſi heres non erit: de ꝓprietate ſermonis cõpꝛehendit ſiue quis non velit eſſe heres cum poſſit ſiue non poſſit eſſe heres. vt. l. cum ꝓponas. C. de here. inſtit. ergo iſta reſtrictio non eſt facieda prędicte ſubſtitutioni vul. quia in caſu quo qs nolit eſſe heres nihilominꝰ trahitur ad caſus impotentie: ꝛ ecõtra: ſicut plene declarat. Bar. in. l. i. ſ. eoꝺ. ꝛ ſatis ꝓbatur in. l. gallus. ſ. quid ſi tñ. ſ. de libe. ꝛ poſthu. Bar. aũt bic nitiꝫ ſaluare glo. in caſu ſuo dicens qꝺ predicta iura habent locũ: niſi ex ꝑſumpta mente defuncti verba debeant reſtringi ad caſum impotentie: ſicut debent in caſu noſtro: quia ſi diceremus ſubſtitu tum admitti excluderetur nepos teſtatoris a ſucceſſiõe inteſta ti qõ teſtatoꝛ in dubio non ꝑſumitur velle: vt. l. cũ acutiſſimi. cũ materia. C. de fideicõ. ꝛ. l. gñaliter. in prin. C. de inſti. ꝛ ſubſti. qõ aũt hoc ſequeretur ꝓz ſcõm eum: qꝛ nepos iſte non põt venire ex teſtõ vt fatetur gl. ꝛ. ſ. declarauĩ. nec etiam poſſet venire ab intẽ ſtato ſi ſubſtitutus deberet admitti: qm̃ ꝺ eiu eſt ſpes ſucceden di ex teſtõ non admittẽt⁹ ſucceſſio ab inteſtato: vt. l. q̃ diu. C. cõ munia de ſucceſſionib⁹. ꝛ ideo iſto caſu verba ſubſtõnis reſtringẽ tur ſcõm eum vbi aũt nepos non eſſet in medio: vel qꝛ non eſſet natus: vel qꝛ mortuus fuiſſet anteq̃ filiꝰ repudiaret: tũc ipſe fa tetur qõ ſubſtitutus admitteretur filio repudiãte. Ang. aũt bic ſimplr ꝛ indiſtincte ſequit glo. etiã eo caſu quo nepos tpe repu diationis filij nõ ſupeſſet ꝛ reuera gl. ita ſenſit. naꝫ ꝑſupponit in prin. q. ſicut. ſ. declarauĩ qõ nepos iſte repudiauerat ſucceſſionẽ ab inteſtato: ꝛ ſic non poterat ampliꝰ agi de eius ſucceſſione: ꝛ et perinde erat ac ſi nõ extaret: vt. l. q̃. ſ. ſi ſint fui. ſ. ad tertul. et tñ gl. vult nõ admitti ſubſtitutũ: ergo idem diceret ſi nepos fuiſſet mortuus. vñ Ang. faluãdo gl. ſimplr dicit: qõ ideo ſubſtitutꝰ nõ potest vocari in gl. qꝛ ſubſtitutio fuit facta poſthumo q naſcere tur mortuo patre poſt mortẽ teſtatoris. i. qui naſceretur ſi pater eſſet mortuus vino teſtatoꝛe poſt mortẽ ipſius teſtatoris. Sed iſte poſthumus fuit natus in vita teſtõris: ꝛ ſic cẽſetur alta ꝑſo na ab illo cui fuit facta ſubſtõ: vt. l. cõmodiſſime. ſ. de lib. ꝛ poſth. Ergo non põt vocari ſubſtitutus in iſto caſu: qꝛ fuit ſubſtitut⁹ vni perſone: ꝛ poſthumus natus eſt altera ꝑſona: ꝛ per ꝺns ſibi non videt facta ſubſtõ: ꝛ ex hoc infert Ange. neceſſario ſequi qõ iſta glo. ꝺz intelligi: qñ ſubſtõ fuit facta de poſthumo qui naſce retur mortuo patre in vita teſtõris: poſt mortẽ ipſius teſtatoris et qõ ad hoc vt habeat locũ ſubſtitutio de qua in tex. ſi neposnõ eſſet heres neceſſe eſt intelligere qõ hꝺitas fuerit delata nepoti ex eoꝺ: qꝛ filius erat mortuus vino patre. Jo. aũt de imo. bic ꝓio reprehendit Ang. ꝛ bene inq̃ꝫ ꝺicit qõ cũ iſte poſthum⁹ fuit natus vino teſtatoꝛe: qꝛ ꝺnm ꝑſupponit in text. ꝛ gl. intelligi mus cñ qõ nepos fit natus mortuo teſtatoꝛe: ſed vino pr̃e: vñ iſta ſua expoſitio nõ ꝓcedit ꝺña aũt ipſe infert qõ neceſſe eſt iſtũ extraneum videri ſubſtitutũ ſolum eo caſu quo filius moꝛeretur vino patre põt inferri ex dictis ſuis: ſicut declarat Joã. de imo. iſto modo: qꝛ dato qõ ꝑſupponam⁹ poſthumũ bic natũ eſſe poſt mortẽ teſtatoris: ſicut verũ eſt adhuc tñ ſi natus eſt vino patre ſubſtitutio non poteſt hꝫ locum: qꝛ alius erat poſthumus qui debebat naſci mortuo patre ſuoꝛ: alius eſt poſthumus q naſcit vino patre ſuo: vt. l. cõmodiſſime. ſ. de lib. ꝛ poſthu. vbi ꝓbatur qõ poſthum⁹ inſtitutus ſub vna ꝺitione: ꝛ naſcitur poſthum⁹ illa ꝺitione defecta ꝺz preteritus: qꝛ eſt alia ꝑſona a poſthumo inſtituto: vt ibi plene declarat Bar. ſi ergo ſubſtitutus vult ſuc cedere poſthumo nato vinẽte patre dicẽt ſibi ſubſtitutio tua nõ fuit facta huic perſone ꝛ hnic poſthumo: ergo virtute ſubſtõnis non põt ſuccedere ꝛ qõ iſte cenſeatur alia ꝑſona fatetur etiã hic Jo. de imo. qui in effectu poſt multa verba ſequit opi. Bart. in vtroq; mẽbro per illũ text. a Jnio ſenſu: ꝺz eñ ibi ſcõm eñ qõ ſi fi lius adiuit ſubſtitutus non poterit ſuccedere: ergo a Jnio ſenſu ſi filꝰ non adiuit poterit ſuccedere: qñ nepos non eſſet natꝰ: ſed Jnio iſta ſua dicta facit. qꝛ ſicut ipſe ſumit. argu. a Jnio ſenſu qñ ne pos non eſſet natus ad ꝓbandam ſcõam ꝛcluſionẽ Bar. põ di xit qõ ſi nepos nõ eſſet in medio ſubſtitutus admitteret: rita de bes ſumere. arg. a Jnio ſenſu etiam in primo caſu qñ nepos erat in medio ꝛ poterat ſuccedere ab inteſtato: qꝛ etiã illo caſu iuriſ cõſultus dicit qõ ſi filius adiuit ſubſtitutus ſ. excludit. ☞ Jrmatur a iſta impugnatio per tex. in. l. cum in teſtõ. in prin. ſ. ti. pri. vbi iuriſconſultus in ratione decidẽdi iſtũ caſum dicit: qõ ideo filio adẽte ſubſtitut⁹ non admittit qõ voluit cum ſuccedere ex ſcõo gradu nõ ex primo: ergo ſi primus gradus non hꝫ locũ in vtroq; caſu a Jnio ſenſu vr̃ vocari ſubſtitutus: ſed ad hoc põt rñderi qõ in primo caſu argumentũ a Jnio non ſumit⁹ ne reſultet ius ex oꝛ bitãs Jꝫ regulas iuris cõis: itẽ ne ſequatur abſurdũ ꝛ eſt cõis regu la iuris qõ interpretatione cõditionum prima regula eſt volun tas teſtatoris: vt. l. in conditionib⁹ primũ locũ. de ꝺi. ꝛ demon.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est testatorē aliud senſiſſe: vñ ſi testator ſubſtituit patruũ nepoti ſi nepos decederet ſine filiis ꝛ ſi patruus moriaꝫ viuẽte testõre ſubſtituit aliũ min⁹ 2iunctũ ſimplr nepoti decedẽti. illa 2ditio ſine liberis ſm eũ vſ repetita i ſe ſubſti. ita decidit ſingl⁹ Jo. an. in tit. de teſt. ℣. j. in addi. palł. in ℣. iij. q. ꝛ eſt no. limitatio ad ma teriã noſtram ꝛ prima facie hꝫ equitatẽ. Sequit. l. ex duobus.

Summarium.

1 ☞ Dictio ſuprẽmus in eo verificatur quem nullus ſequitur. et in eo nullus precedit.
2 Dictio demum quid ſignificet.
3 Arg. a contrarijs quando ſumatur.
4 Regnum ꝛ principatus eſt quid indiuidnum.
5 Vbicunq; vertitur incertitudo facti non recurritur ad iudiciũ ſortis.
6 Quiſquis eſt dictio diſtributiua et propterea non refertur ad vnum.
7 Teſtator grauando heredes de preſtando legatum intelligitur ſenſiſſe de heredib⁹ primi gradus non de ſubſtituto vulgari.
8 Teſtamentum de iure ciuili reſcinditur per medium pretoris.
9 Conſtitutio legati de latere valet ꝛ equiparatur pretori a Bal.
10 Non poteſt epiſcopus facere ſtatutum per quod tollatur ſolennitas iudicialis a iure requiſita.

Ex duobus. Subſtituẽs facta vltimo morienti admittit ſubſtitutũ ad ☞ dita tẽ ambo ℞ ſi ſimul moriant. h. d. Scõa eſt ibi: ☞ ſuprẽmus. Tertia ibi: ſicut ꝛ ecõtrario. ¶ ☞ No. q̃ iſta dictio ſuprem⁹ verificat in eo quẽ nullus ſequit ℞ in eo nullus p̃cedit 2cor. tex. in. l. q duos. in pn. j. de re. du. ꝛ in. l. pri. j. de ℞. fig. et ex hoc arguit hic Jo. de imo. ad illã. q. vulgarẽ. de qua plene ſcribit Bar. ¶ Mod. poſt eũ in. l. hoc arti. ℨ. ti. pri. Si ſtatutũ defert premiũ p̃io intrãti caſtrũ vel p̃ioveniẽti ad brauiũ. vtrum premiũ debeaꝫ plurib⁹ ſimul veniẽtib⁹ vel intrãtib⁹ ꝛ hoc dic vt ibi et p Bal. in 2 ſti. ff. or. ℨ. itaq; vide etiã q̃ no. An. in. l. duo ſocij. ℨ. de bf. inſti. Scõo inducit hic Bal. ꝛ Ang. iſtũ tex. ad. q. de cõſuetudine q̃ defert regnũ p̃mogenito. Vtrũ ſi duo naſcant ſimul ambo ſuccedãt i regno vel neuter: ꝛ qr eſt. q. no. ſupplebim⁹ ſup iſtã in lectio. ſeq. ꝛ allegabim⁹ tibi Bal. in diuerſis lo. ꝛ in ea declarabit articulus q venit incidenter. Vtrũ dignitas regia ſit diuiſibilis. ¶ Scõo no. ibi: nõ is demũ ꝛc. q̃ iſta dictio demũ eſt dictio taxatiua ꝛ ſigt idẽ q̃ tm̃ vt etiã probat tex. in. l. ita de mum. C. de pcu. ¶ Tertio no. q̃ ar. aliq̃ ſumit a 2ijs q̃ eſt eadẽ ratio 2trarior: vt. l. ℨ. de bis qui ſunt ſui vel ali. iur. ſecus ſi eſſet diuerſa: vt dicit gl. in cle. cũ a repulſione. de ap. ꝛ Bal. in. l. ſi ꝑes quaſi deſerto. C. q̃ũ ꝛ q̃ in. ¶ Extra gl. tãgit hic Bart. et Ang. poſt eũ illã. q. no. q̃ ex 2ſuetudine vel ex. l. regni ꝑfert p̃mogenitus in regno q̃ ſi naſcant duo nec poſſit apparere quis p̃mo ſit natus: vel q̃ ſi naſcant duo ſimul ꝛ boc ſit certũ q̃ eſt poſſibile: vt videbis in exẽplis. j. ponẽdis. in qua. q. habes 2ſide rare tres caſus nã aliq̃n incontinẽti naſcit vnus poſt aliũ: ꝛ boc apparet: aliq̃n naſcit vnus poſt aliũ: ſed ignoraꝫ q̃s fuerit natus prius ꝛ quis poſterꝰ. aliq̃n certũ eſt duos eſſe natos ſimul ꝛ dubitatur q̃s debeat ꝑferri. p̃im⁹ caſus eſt in dubitat⁹ ſm Jo. an. in addi. ſpe. ſup rub. de feu. in ℣. occurrit etiã caſus. nã ille 02 p̃mogenitus q prius natus eſt ꝛ ille ſuccedet: q̃ ita declaratur in diuina ſcriptura. Gene. xxvij. c. ꝛ ad hebreos. xvij. in quib⁹ ꝙ q̃s eſau q ꝑceſſit Jacob habebat ius p̃mogeniture. hoc etiã ſatis clare determinat iuriſcõ. in. l. aretuſa. ff. de ſtatu ho. vñ non capitur hic duos eſſe ſimul natos eo mõ quo 02 aliq̃d ſimul eſſe factũ vel teſtes ſimul vidiſti fieri aliq̃d in. l. ſi q̃s eũ. ℨ. fiñ. ꝛ in. l. ſi pr̃ captus. ℨ. eo. ꝛ ibi ſcripſi. Scõs caſus eſt magis dubius in quo eſt p̃mittendũ q̃ quãtum ad caſum. l. nr̃e paria ſunt certum eſſe duos eſſe mortuos eodẽ tpe vel certum eſſe q̃ non ſunt mortui eodẽ tpe. ſed tũ incertũ eſt eſſe q̃s p̃ius ſit mortuus ex eis ꝛ quis poſterꝰ. ita ꝑbat tex. no. in. l. qui ex liberis. in pn. ℨ. de ſecũ. ta. de quo multũ mirat hic ℣pan. de ca. in ſi. cõmen. ꝛ q̃ ſit ratio illi⁹ deciſio. dicã in expeditiõe gl. ſup. q. aũt nr̃a in hoc ſcõo caſu fuerunt varietates. nã Bal. ꝛ Ang. hic dicũt q̃ iſti ambo admittẽtur ad ſuccedendũ ſimul ex quo q̃libet poteſt dici p̃mogenitus p iſtũ tex. ꝛ alius filius idem tenuit Bal. in auẽ. ex teſta. in vl. col. C. de do. ꝛ in. j. 2ſti. ff. or. ℨ. item que. vbi hoc examinat pl⁹ius ꝛ in. l. ex hoc iure. in ver. v. quero. ff. de iuſti. ꝛ iur. nec videt obſtare huic opi. id q̃ tangit Jo. de imol. ꝙ q̃ regnũ ſit indiuiduũ⁹: vt no. in. c. ly de voto. ſicut et q̃libet dignitas principalis vſq; ad comitatũ in 2cluſiõe: vt in. ſimperialem. ℨ. pterea. el. ij. de p̃bi. feu. alie. p ꝙ. ꝛ ibi p Bal. q̃ ex hoc nõ ſequit q̃ fratres non poſſint ſuccedere ſimul: ſed ſequit q̃ ambo erũt reges inſolidũ: q̃ ius indiuiduũ ſiue ſit inrisditio ſiue q̃q aliud competit plu ribus inſolidũ etiã ſi competat iure hereditario: vt. l. ij. ℨ. ex his. et. ℨ. idẽ ſi in factũ. de ver. ob. cũ materia. ꝛ. l. j. ff. de offi. 2ſul. et. l. imperatores. ℨ. magiſtratus. ff. ad muni. ꝛ ita declarat Bart. in l. ſi. ff. vti poſſi. ꝛ Bal. in ℨ. pterea. vñ ſicut dicit Bal. in locis all. et in. l. ſi. ff. de rerũ diui. non eſt abſurdũ q̃ etiã in ſummo p̃ncipatu tpali ſint duo p̃ncipes inſolidũ: vt. l. diui fratres. j. de iure pa. ꝛ. l. ſi adulteriũ. ℨ. imperatores. ff. de adul. ꝛ boc 2cedit gl. vſ. q. j. c. non aũt. ꝛ in cle. ro. in verbo reges extra de iureiu. quas adducit Bal. in. d. auẽ. ex teſtõ. ly ergo magis 2ueniat et expediat reipublice eſſe vnũ p̃ncipẽ. vſ. q. j. in. c. apibus. ꝛ. l. ℨ. nouiſſime. de orig. iur. tolerari tñ p̃ũ iſti cõcurſus p̃ncipatus. vt dixi hec aũt iuriſditio dignitatis regie ſit indiuiſibilis põt tũ diuidi cõmoditas: ꝛ adminiſtratio facti: vt eſt caſus quẽ ibi determiat Bar. in. l. inter tutores. ff. de admi. tu. ꝛ tradit Bar. in. d. ℨ. pter ea. ꝛ in. c. j. in vlt. q. qualiter debeat iurare vaſallus fidelitatẽ: ſed 2 iſtam opi. facit fortiter id q̃ dicit hic Jo. de imo. poſt Bart. qr cũ ex 2ſuetudine vocetur ille q̃ p̃imo naſcẽt relatiuũ quis vel qui diſtribuit ſingl⁹: ita q̃ ex ꝙ̃ritate ſermonis non ꝙ̃rificat niſi in vno. ꝛ iſta regula ſtat ſolida ꝛ firma ybicũq; ſcertitudo ꝑſonarũ cauſat q̃ vocãtur ad lucrũ: vt ꝑz in. d. l. ſi fuerit. hic allegata: vñ attẽta illa. l. videret dicẽdũ ſm Jo. de imo. q̃ qr ambob⁹ non põt deferri regnũ etiã incertuꝫ eſt cui debeat deferri neutri deferat: niſi forte ille q̃ hꝫet 2cedere regnũ vellet alteri gratificari non tñ tenet ſi non vult: vt. l. ſi q̃s ſeruũ. ℨ. inter duos in tex. et gl. de le. ſi. Jo. aũt an. multũ ſoleniter in addi. ꝑeal. vſ ſentire q̃ q̃n regnũ non cõpeteret inre feudi: tunc deberet q̃ dirimi ſorte. allegat ea q̃ ipſe ſcripſit in. c. j. ꝛ ſi. de ſortileg⁹. ſed iſtud dictum non põt eſſe verũ in iſto caſu: q̃ ſicut dicit gl. in. l. vna. C. vti poſſi. ꝛ refert ipſe idẽ Jo. an. in. c. ſi. vbi optime diſtinguit. ꝛ Bar. in l. ſi duo. in pn. ff. vti poſſi. ☨ ybicũq; vertit incertitudo facti non recurrit ad iudicium ſortis ℞ ꝛ talis caſus eſt noſter q̃ certũ erat iſtos eſſe natos ſimul: ſed dubiũ erat q̃s erat natus p̃ius ꝙ propter q̃ reiecta iſta differẽtia ſiue regnũ ſit feudale ſiue non vſ dicendum: vt ipſe dicit in regno q̃ hꝫ iure feudi vꝫ q̃ ſupioꝛ debebit ꝑferre illum in regno qui erit magis idoneus ꝛ magis ſufficiens. ar. l. ſi plures cũ materia. ff. de accu. ꝛ. c. ſi duo. ℨ. ſi. de pcu. lib. vj. ꝛ. c. de multa. in fi. extra de ꝑben. ſi aũt non poſſit apparere quis ſit ſufficitior q̃ facile poſſet contingere ſi filij eſſent inſantes: tũc ſuperior debebit gratificari: ꝛ erit in ei⁹ ꝑtãte quẽ eligit per ea q̃ habẽtur in. c. duob⁹. ℨ. ſi. de reſcri. li. vj. ꝛ in. l. ſi q̃s ſerui. ℨ. ſi inter duas cũ cõcordantiꝰ ibi alleg. de leg. ij. Sed tu aduerte: q̃ hic inſurgit difficultas: q̃m ſi attẽdimus tex. in. ℨ. ſi inter duos gratificatio non ꝺz fieri de neceſſitate: vñ dñs feudi vel ſuperior ſi volet poterit eligere nouũ regem: et hoc eſt q̃ ſenſit Jo. de imo. per. l. ſi fuerit ꝑalle. Si aũt attendas tex. in. c. duob⁹. in ſi. ꝛ in. l. ſi duas. in pn. de exc. tut. ꝛ quedam alia iura vſ q̃ dñs debeat gratificari de neceſſitate: ꝛ boc ſentit Joã. an. ly non declaret ꝛ facit 2cluſionem credo eſſe veriſſimam: ꝛ ꝛ ſidero q̃ aliq̃ incertitudo cauſatur i gratia ꝛ equẽda ſeu in lucro reſpectu perſonarũ: hec gratificatio pertinet ad eũ qui 2ceſſit gratiã vel ad eũ qui repꝛeſentat perſonã ipſi⁹: ſicut eſt heres q̃ repꝛeſentat perſonã teſtatoris: ꝛ tũc ille talis non tenet gratificari ſi nõ vult: ita intelligit tex. ꝛ gl. in. ℨ. ſi inter duos. aliq̃n ille q̃ ℎꝫ gratificari non eſt cã immediata beneficij 2cedẽdi: ſed immediate beneficiũ bf ab alio: vel ille qui ℎꝫ gratificari nõ 2cedit beneficiũ: ſed ꝓcedit per viaꝫ iuſticie: ꝛ tũc de neceſſitate ꝺz gratificari. primum ꝑbat in. c. ſi duob⁹. in fi. ſm in. l. ſi duos. in pn. preall. ꝛ in l. ſi q̃s in graui. ℨ. ſi cũ oẽs. ff. ad ille. in caſu aũt noſtro ſuccedentes in regno immediate hñt beneficiũ a patre per mediũ ſucceſſiõis: ideo vſ q̃ ſuperior debeat gratificari: ꝛ ad hũc ſcõm caſum adde q̃ q̃ vnus ex duob⁹ eſſet penitus inſufficiẽs ſine dubio ſuperior deberet ꝑferre alterũ: q̃ pater poſſet ipſe ꝑferre hoc caſu ſcõo genitũ p̃mogenito: vt no. declarat Bald. in aũ. boc amdemens ab ipſo primo deberet ꝑferri a patre: ſecus ſi efficeretur demẽs ex poſtfacto ſm Bal. in. c. j. in pn. in vlti. q. de ſucceſſiõe feu. tertio caſu dic breuiter: q̃ q̃ vertik. q. de iure nõ de facto ꝺz deueniri ad iudiciũ ſortis ſi vnus ex 2tendẽtib⁹ petat ſortez intẽporni. ſi aũt non petat: tũc ꝓcedat q̃ dixi in caſu ꝓximo ꝓcedenti. vt ſit locus gratificationi: ita colligitur ex his que colligit Jo. an. in. c. ſi. extra de ſortilegio in diſtinctione ſua. poteſt autez exemplificari iſte tertius caſus ſi ſint extracti ſimul ex ſecto ventre ſm Bal. in. d. ℨ. itaq; vel ſi eſſet ſecta que admitteret plures vꝛores cũ vno viro: vt de ſe patet: ꝛ aduerte quantũ ad ſcõm mẽbrum. ℨ. dictũ quia ſi rex non cognoſceret ſuperiorem: tũc ſuperior ꝺz deberet gratificari ſi eſſent illi vel ille ad quos vel quẽ pertineret electio regis noui: vt dicit Bal. in. d. l. ex hoc iure: ꝛ q̃ iſta gratificatio: ꝛ electio debeat fieri de neceſſitate vni ex illis duobus: bene facit q̃ no. Bar. in. l. j. ℨ. permittitur. ff. de aqua quotidia. ꝛ eſti. ꝛ ego plene ſcripſi in. l. ſi mihi ꝛ ticio. de verbo. oblig.

¶ In glo. poſita ſuper verbo heredem ibi: hic totũ volebat ꝛc. Glo. ſentit ſolu. que cõmuniter approbatur vꝫ q̃ ideo in caſu noſtro ſucceditur vtriq; qr voluntas teſtatoris eratvt tota hereditas ſua peruẽiret ad ſubſtitutũ. ſubſtituẽdo enim vl. moriẽti pupillari videtur ipſi reſeruaſſe ius legitimarũ hereditatũ reſpectu ꝑcedentiũ: ſicut videbis in. l. vel ſinguli. j. co. ſi ergo voluit partem

partem p̃morientiũ puenire ad vltimũ: ergo voluit ſubſtitutũ vltimo pupillariter ſuccedere in tota ſua bf ditate: ſine ergo ſuccedat mediãte perſona vltimi morientis ſiue immediate ſuccedẽdo vtriq; idẽ effectus eſt: ꝛ hãc ſo. approbat Bart. in. d. l. eũ qui licet dicat ſemp ſe dubitaſſe in iſto 2cio. hãc etiã approbat expꝛſe in. l. hoc arti. ℨ. de here. inſti. ſed poſſet aliqs dicere q̃ etiã q̃n ſit ſubſtõ ſideicõ. habeat locũ diſpõ iſti⁹ tex. q̃ teſtator ſubſtituẽdo ꝓ ſideicom. vl. morieti ſi trvꝰ 2ſernaſſe ius legitimarũ bf ditatũ ſibi: ꝛ 2ñr voluiſſe q̃ ſideicom. reſtituat tota hereditas tua. ti more hui⁹ 2ñ creda gl. hic dixiſſe q̃ in. l. eũ qui nouiſſim⁹ ideo non ſuccedit vtriq; q̃ vlt. moriens erat rogatus reſtituere ptez ſuã: vñ ſatis patebat de volũtate teſtõis q̃ non volebat totuz ptinere ad ſubſtitutũ: potuit etiã mouere gl. alia ratio ad dubitandũ quã tãgit Bar. in. l. eũ qui nouiſſim⁹: q̃ text. in. l. q duos. in pn. ꝛ in. l. nr̃a vſ ſe fundare non in ꝑſumpta volũtate defuncti: ſed in ꝓpietate verbo⁹: q̃ vt dicit iuriſcon. in. l. q duos. et ℎ ille ꝓpie 02 ſupremus quẽ nullus ſequit: ly null⁹ cũ antecedat: vñ niſi ſit 2iectura q̃ teſtator voluerit ſuccedi vtriq;: ſicut eſt q̃n rogauit reſtituere partẽ: ly ceſſet ꝑſumptio mẽtis teſtõis q̃vo luerit vltimũ reſtituere totã bf ditatẽ dũmodo non appeat 2tia volũtas ex ꝓpietate ℞ bo⁹ ſucceditur vtriq;: ꝛ boc ſenſit ℨ. ꝛ Bar. expreſſe in. d. l. eũ qui. p declaratione iſti⁹ materie ſunt ponẽde aliq̃e 2cluſiõ. ¶ Prima 2cluſio in ſubſti. pu. ꝛ fideicõ. in qb⁹ ꝑſumptiue vel expreſſe teſtator voluit ptinere totã bf ditatem ad ſubſtitutũ ꝛ vltimo moriente ſemp ſuccedet ſubſtitutus vtriq; ſimul morieti: ita dicit hic Jo. de imo. ꝛ bñ ꝛ ſatis ꝑbat ex mẽte iſtarũ. ll. vſ emñ vltimo moriẽs q̃ eſt p̃anatus reſtituere totã hereditatẽ ſubſtitut⁹ primo morieti: vt declarat Bar. in. l. vel ſin gulis. ℨ. eo. ꝛ eſt caſus in. l. ticio ſcyo. ℨ. ſeya. de leg. ij. ꝓ iſta 2clu. adduco tibi tex. ꝛ q̃ ibi no. Bar. in pn. in. l. bf des mei. ℨ. cum ita. ff. ad treb. vbi ꝑbat ſcõm eũ q̃ ſubſtitutio fideic. fctã vltimo morieti in tota bf ditate q̃n vltimo moriẽs eſt ſubſtitutus ꝑcedẽti. ſicut hic vſ fuiſſe ſubſtitutus: vt dixi 2tinẽti non ſolũ partem bf dis grauati: ly etiã partẽ p̃morieti denolutã ad eũ. ¶ Scõa 2cluſio in iſta materia eſt talis q̃n grauatus ꝓ fideic. grauaꝫ reſtituere partẽ ſuã ſeu' partẽ bf ditatis: q̃ ☉ diu ad caſuz nr̃m non eſt differẽtia inter iſtos duos modos loquẽdi: tũc ſi ambo inſtituti ſimul decedãt neutri ſuccedit: ita intelligo tex. in. l. eum qui ℙalle. ita etiã intelligit hic gl. nr̃a ꝛ approbat Jo. de imo. ly bar. in. l. q duos. ꝛ in. l. eũ q nullã mẽtionẽ faciat de iſta ſo. q̃ eſt verior ceteris: ꝛ clarior: q̃ expꝛſe ꝑz inter tio teſtatoris q̃ noluit ſubſti

☞ tutũ bf e totũ: ſed partẽ. ¶ Tertia 2cluſio in iſta materia eſt talis ſi teſtator ſubſtituit ſimplr vltimo morieti ꝓ fideicom. ℞ bi gr̃a: ſi vltim⁹ deceſſerit reſtituat hereditas tali vel ſubſtituo ſibi talem ꝓ fideicõ. ꝓ hec ℞ ba non vſ rogatus vltimo moriens reſtituere partẽ fratris q̃ puenit ad eũ ex ſucceſſione intẽſtati boc ly Bar. expꝛſe poſt gl. l. l. q duos. in ꝑn. j. de re. du. ꝛ ly poſſet avideat recedere ab iſta ſo. ponẽdo aliã de qua. j. dicã. non tñ dãnat iſtaz 2cluſionẽ expꝛſe. tacite tñ vſ ꝙdicere: ego aũt credo hãc 2cluſionem eſſe verã: q̃ ſi teſtator videret grauare vltimo morientez in ꝑte ꝓmi aut vis q̃ intelligit grauatus ſideic. vl ꝛ boc non põt dici: q̃ iſte vltimus moriẽs videret grauatus reſtituere hereditatẽ alterius ꝓ teſtatoris. i. here. filij ꝓmorientis cui ſucceſſit vltimo moriẽs: vñ boc inſpecto videret grauatus reſtituere certaz rem inõ tũ q̃ non granaꝫ de reſtituẽdo totã hereditatẽ ꝑcedẽtis: ly ſolũ vna ſpeciẽ illi⁹ hereditatis. ſ. id q̃ habuit de bonis p̃ntis. vñ ꝑz q̃ ſideic. vniuerſale non potuit eſſe hic duplici rõne. p̃mo qdẽ qr cũ bf ditas fratris puenerit ad eũ ꝑeter volũtatẽ defuncti expꝛſam: ꝛ de ſucceſſione intẽſtati nõ potuit iſte grauari tãq; de p̃monio teſtatoris: vt. l. ly ſi ſic. ℨ. j. de leg. iij. reſtat ergo vtrvi deaꝫ grauat⁹ tanq; heres teſtatoris de reſtituẽdo patrimoniuz ꝓpriũ: ꝛ ſic non põt reſultari ſideicõ. vniuerſale ſed particulare: maxime qr fuit rogat⁹: vt dixi reſtituere vnã ſpeciẽ bf ditatis ſibi delatã: iuxta ea q̃ bñr in. l. eũ filij⁹. ℨ. lucio. ff. de leg. ij. ꝛ in. l. cogi. ℨ. ſed ſi miles. ff. ad treb. ꝛ etiã qn ſideicom. vſe nõ ℎꝫ locũ niſi in ꝓpio patri. teſtatoris. ſm hoc ergovna ꝛ eadẽ ſubſtitutio cõponi. ſi aũt non ꝑetat: tũc ꝓcedat q̃ dixi in caſu ꝓximo ꝓcedenti. vt ſit locus gratificationi: ita colligitur ex his que colligit Jo. an. in. c. ſi. extra de ſortilegio in diſtinctione ſua. poteſt autez exemplificari iſte tertius caſus ſi ſint extracti ſimul ex ſecto ventre ſm Bal. in. d. ℨ. itaq; vel ſi eſſet ſecta que admitteret plures vꝛores cũ vno viro: vt de ſe patet: ꝛ aduerte quantũ ad ſcõm mẽbrum. ℨ. dictũ quia ſi rex non cognoſceret ſuperiorem: tũc ſuperior ꝺz deberet gratificari ſi eſſent illi vel ille ad quos vel quẽ pertineret electio regis noui: vt dicit Bal. in. d. l. ex hoc iure: ꝛ q̃ iſta gratificatio: ꝛ electio debeat fieri de neceſſitate vni ex illis duobus: bene facit q̃ no. Bar. in. l. j. ℨ. permittitur. ff. de aqua quotidia. ꝛ eſti. ꝛ ego plene ſcripſi in. l. ſi mihi ꝛ ticio. de verbo. oblig.

¶ In glo. poſita ſuper verbo heredem ibi: hic totũ volebat ꝛc. Glo. ſentit ſolu. que cõmuniter approbatur vꝫ q̃ ideo in caſu noſtro ſucceditur vtriq; qr voluntas teſtatoris eratvt tota hereditas ſua peruẽiret ad ſubſtitutũ. ſubſtituẽdo enim vl. morieti pupillari videtur ipſi reſeruaſſe ius legitimarũ hereditatũ reſpectu ꝑcedentiũ: ſicut videbis in. l. vel ſinguli. j. co. ſi ergo voluit

ti ab inte. hoc ꝑz manifeſte: q̃ vt dicit Jo. de imo. ꝛ bene in. d. l. eũ qui. de iure iſto mr̃ non ſucceditbat cũ fratre cõſanguineo ab inteſtato inſti. ad ter. ℨ. j. ꝛ in. l. ſi q̃s vel ſi q̃ua. C. e. vñ non potuit iuriſcon. 2ſiderare rationẽ de qua dicit Bart. cũ tpe ſuo mr̃ non ſuccederet: ꝛ ideo ipſe idẽ in. l. eũ qui. 2ſiderat ſimplr fanoꝛe põne matris: ſicut conſiderak in excludẽdo tacitaz pupil. vt 02 in. l. ij. ℨ. eo. ¶ Quarta 2cluſio et vltia i iſta materia ſit talis vbi nõ eſt ꝓſumptio q̃ teſtõr vellet totã bf ditatẽ ad ſubfeitutũ ꝓtinere: ſicut non eſt in ſubſtõne fideicom. vt. ℨ. oſtendi. tũc ſubſtitut⁹ non ſuccedit vtriq; morieti: q̃ ly dicanꝫ ambo vltimo mor: ꝛ tñ vera fuit facta ſubſtõ vni ꝛ non duob⁹ per. l. ſi fuerit. ff. de re. du. vñ ex ꝓpietate ſermonis non poſſet ſuccedi vtriq; ꝛ ꝛ hec eſt cõis ſnia quã approbat Bar. in. d. l. eũ q. ly ℨ. ibi ſenſerit ☉ iuz vt ipſemet Bar. dicit non ob. iſta iura imꝑtũ videnꝫ ſe fundare in ꝓpꝛietate ſermonis: q̃ dico q̃ ſundans ſe in ꝓpꝛietate ſermonis in vna parte ſeu reſpectu vnius verbi q̃ minoꝛ ſit impꝛopriatio ꝑ ſi haberet impꝛopriari vtriq; verbuz: ꝛ ideo facilius ſalnatur diſpoſitio: maxime qr verbũ principaliter poſitũ in diſpoſitione ſtat ꝓpie. ſ. verbũ ſuprem⁹ vel vltimus. Sequitur. ℨ. filium.

Filiũ impub. Subſtitut⁹ vulgariter vocat ad ſubſti. pupil. factã per hec ℞ ba quiſqs mihi heres erit. Scõa eſt ibi: mor tuo. ¶ In gl. vlt. ibi: nã ℞ dis quiſquis ꝛc. Ex hac gl. in. j. parte colligitur due notabi. conclu.

6 ¶ ☨ Prima eſt 2cluſio q̃ſquis cũ ſit dictio diſtributiua nõ põt referri de ꝓpietate ſermonis ad vnũ dũtaxat. ℨ. quã gl. tenet hic ☉. per tex. in. l. ſi in teſtõ. ℨ. fi. ſ. q̃s obmiſſa cã teſt. Bar. tenet glo. ꝛ ad. l. diui rñdet q̃ 2ditio que apponit ꝑ dictionez q̃ſqs bene põt verificari in vno: ſed tñ opz q̃ iſta dictio ponatur inter plures ꝑſonas ꝛ poterit verificari in vna ex illis ꝑſonis: ꝛ etiã in oib⁹ ſeu plurib⁹: vt ꝑz in. l. q liberis. ℨ. hec ℞ ba. ſ. eo. ꝛ ita declarat Bar. pleni⁹ in. l. hoc arti. ℨ. ti. pri. Sed iſta rñſio non vſ ſuffi ciens ad. l. ſi in teſtõ. ibi em̃ iſta dictio q̃ſqs neceſſario refert ad vnũ: ꝛ ita ad vnũ q̃ non põt referri ad aliũ vel ad plures: q̃ quo ſunt de natura buius dictionis diſtributiue: vt. ℨ. dixi q̃ aũt ita ſit ꝑz. teſtator em̃ in. d. ℨ. ſi inſtituit ticiũ ꝛ meniũ bf des: deinde dicit q̃ſqs mihi ex ſupꝛſcriptis erit heres ſi meuius heres non erit det meuio centũ: q̃ locutio oſtẽdit cũ 02 q̃ſquis mihi heres erit q̃ in ea non 2tinet meuius cui datur legatũ: ſi bñs non erit per iſta ℞ ba quiſquis ꝛc. detracto aũt meuio non remanet niſi vna heres inſtitutus: ꝛ ſic iſta locutio refert ad vnũ de neceſſita te nec põt referri ad aliũ. l. ad meuiũ: nec ad ambo ſimul q̃ duo ſunt de natura hui⁹ dictionis: vt declarat Bart. in. d. l. hoc arti. Dic ergo ꝛ melius q̃ hoc facit ibi natura relationis: vt dictio quiſqs ponatur ꝓ relatiuo quis vel q: non em̃ dicit ſimpliciter q̃ſqs mihi heres erit: ly addit ex ſupꝛſcriptis. vñ cũ attenta fo rma diſtinctionis non poſſet intelligi niſi de vno: q̃ aliter excludebatur cui relinquebat legatũ: ſi nõ eſſet heres: ꝛ in p̃io gradu nõ remaneret niſi vnus heres: teſtator referẽdo ſe ad p̃imum gradum vſ limitare verba diſpõnis ſequẽtis ꝛ declarare ſcõm diſpõ nem factã in p̃imo gradu. ar. l. aſſe toto. ℨ. de heredi. inſti. et. l. ſi ita ſcripſero. de 2di. ꝛ demon. ¶ Scõa 2cluſio glo. eſt q̃ ſi plures heredes fuiſſent hic inſtituti in p̃imo gradu ſubſtitut⁹ vul. non vocaretur ci eis ſeu cũ altero eoꝝ altero repudiante: q̃ iſta verba q̃ſqs mihi heres erit intelligunt de heredib⁹ inſtitutis in p̃imo gradu ſm glo. vbi locutio pluralis vel dictio diſtributiua põt verificari in p̃imo gradu: ſed ℨ iſtaz glo. ly Bar. ꝛ cõiter doc. hic q̃ cũ ſubſtitutus vulg. vocet ex indicio teſtõis: q̃ debebit cõp̃ehendi ſub his ℞ bis: vt. l. q liberis. ℨ. hec verba. ſ. e. ſed a p̃io gl. vſ eſſe caſus ſing. q̃ẽ ibi notãt Jac. de are. ꝛ Bar. ad hoc in. l. qdã referũt. ℨ. ſi duo. j. de iure codicillo. ☞ vbi p̃obat q̃ ſi teſtator grauat heredes de ꝑſtando legatũ intelligitur ſenſiſſe de 7 heredibus p̃imi gradus non de ſubſtituto* vulgari: ꝛ ita notat a ibi Bar. expreſſe vñ ſubſtituti non tenentur ibi ad legatum ꝛ cla re dicit tex. Sed ſaluãdo cõem ſniam poſſumus rñdere: licet cõtrarium ſit difficile q̃ nomen heredis in caſu nõ capiatur largius: q̃ agitur de beneficio: ꝛ fauoꝛe ꝓ in. d. l. vbi agitur de gra tuamine heredũ inſtitutoꝝ. Sed iſta ſo. videtur poſſe impugnari per ea que dicit glo. in. ℨ. parte quã ſequitur hic doct. cõmuniter que vult q̃ per iſta verba q̃ſquis mihi heres erit videan tur grauati etiã venientes ab inteſtato: ꝛ ſic iſtud verbũ heres q̃ſ eſt impoſitum grauamẽ capiꝫ largius ꝓ vbi ponit ad inuitandum beredes ad ſucceſſionem pupilli: ſed vt videbis in illa ſcõa parte ego nõ ſequoꝛ illã 2cluſionem optimis rationib⁹ q̃ ibi dicentur: ꝛ ideo iſta ſo. poteſt eſſe vera. ¶ In ea. gl. ibi etiã quiyenit ab inteſtato. Hanc gl. dicit hic Bal. eſſe ſingularem: ꝛ ea ſequitur Bar. hic Bal. ꝛ Ang. ꝛ addunt rationẽ q̃ ſi teſtator per iſta verba q̃ſqs ꝛc. voluit grauare heredem ex teſtõ multoforꝛtius heredem ab inteſtato quem minus diſerit per. l. publi⁹. ℨ. fi. j. de 2di. ꝛ demon. Tu aũt aduerte q̃. l. alle. in gl. nibil facit q̃ tex. in. l. ſi q̃s cum nulliã. in pn. j. de iure codi. loquitur enim q̃ iſta verba fuerunt apposita in codicillis nullo facto teſtõ ſicut dixerũt quidam antiqui repꝛehendentes gl. ꝛ bene. ratio autem

¶ Nõ de ſub ſtituto. vide ℞ do. Jaſ. may. circa me. j. co. vbi referendo hanc opi. are. ôt ſibi nõ pla cere it elle ctũ quem are. dat d. ℨ. ſi duo. ꝛõ directo 2fun dit ꝓ illiũ tex. in ℣. multoqꝫ magis. vt per eũ ibi. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Bar. concludit qđ si testator reliquisset legatū impersonaliter, verbigratia titi⁹ habeat cētum vel lego titio cētū: r non dixit a quo viderent grauati veniētes ab intestato: qr sup ista verba vr grauasse heredē institutū: vt. l. si ſcru⁹. §. q magnarita. ff. de le. j. r ibi p Bar. r p eūdē in. l. qđā. ff. de re. du. ergo multofortiꝰ venientes ab intestato idē ſimpliʒ si testator grauaret bf̄ dcs r non diceret expreſſe ſcriptos i testō idē ſequeret in effectu: qđ ſub numero plurali heredū pſit venire veniētes ab intestato q̄ tñ est falsa ʒ tex. non cauillādo literā in. l. si qs cū nullū. §. si. ſ. de iure codi. r ʒ tex. r qđ ibi no. gl. in. l. eā quā. C. de fideic. vñ ista opi. non vr bf̄e fundamētū ꝓpter qđ nō placuit ista opi. Dy. sicut refert Bar. in. §. hec ẋba. ſ. alle. r ibi etiā ʒnium sentit Bar. ʒnū etiaʒ ſ ſ exp̄ſſe in. d. l. si qs cū nullū. idē etiā sentit in. l. iij. de le. j. quem locū adducit hic Jo. de imo. q etiā sequit dicta Bar. in lo. alleg. dicit tñ cōem ſniam poſſe defendi in vno casu vcz qñ vnus solus bf̄s esset ſcriptꝰ in testō r testator: dixiſſet qſqs mihi heres erit: tunc esſi qr ista dictio referr ad plures: vt. ſ. dixi videretur facta repetitio ab intestato: ex quo aliter non pōt referri ad plures: ſecꝰ dicit si testator dixiſſet qſqs mihi ex ſupra ſcriptis erit bf̄s: tūc em̄ non cōprehendēr crētur succedētes ab intestato vt colligit p locū a ſpāli in. l. si in testō. §. si. ſi qs obmiſſa cā test. r ratio est manifesta: qr retulit se exp̄ſſe ſcriptos: r sic ad institutos in testō ponetur: ꝑ illa dictio tūc ip̄roprie aliter nō poſſet ſaluari: vt ego dixi in ſimili. in pn. iſti⁹ gl. r hāc opi. ego ſum ſecutus in. d. §. hec ẋba. p qua adduxi tex. vltra doc. ſubtiliter in. d. l. qđā referūt. ſ. de iure codici. vno modo nſc aūt induco aperti⁹ alio modo: qr ſi ista verba qſqs mihi bf̄s erit non vr grauari ſubſtituꝰ vulga. vt ibi oẽs ꝛ multominus videbīt grauari veniēs ab intestato: nā ex quo testator vocauerat ſubſtitutū exp̄reſſe in testō q̄ ſuccedit directo testatori: vt iſti. de pup. ſubſti. in pn. facili⁹ erat p̄ſumēdū qđ p ista ẋba voluiſſet eū grauare ſi p talia ẋba videret grauatus veniēs ab intestato: r hāc. l. ad boc adducit Bart. in vltimis verbis in. d. l. si qs cū nullum. Sequitur. §. etiā si ſtab.

Etiam si cōtratab. pugnet p ſtab. valent tñ tab. pup. r leg. ꝓstantur. b. d. ¶ No. j. qđ p medū ꝓtoris rescindit testū de iure ciuili: ſicut ecōtra si hꝰ ditas non deferr de iure ciuili nō pōt qs fieri p ꝓtorē bf̄s de iure ciuili: vt in. §. quos autē iſti. de bo. poſ. r boc eſt qđ dicit gl. nſa hic r in. l. in ſubſti. et ibi ſcripſi aliqđ ſup boc. ſ. c. ¶ Scōo no. qđ qñ tab. pup. ẕfirmatur ex pugnat testū p ſtab. legata relicta a ſubſtituto ꝓstant oībus ẕcor. tex. in. l. filiū. in pn. j. de le. ꝓstā. r ex hoc apꝑet qđ qđā ratio hic assignata p Bar. quare tab. pup. non rūpunt in effectu non ꝓcedit vt inferiꝰ dicā. ¶ In gl. vnica ibi: qr testū est de iure ciuili: r ꝑela ẕcludit gl. in effectu qđ remediū ꝓtoris non pōt facere: vt ille q semel fuit hꝰs de iure ciuili definat esse heres ſicut non pōt facere qđ aliqs efficiat heres de iure ciuili vt in. §. quos aūt. alle. in gl. r ſiʒ gl. in. l. in ſubſti. ſ. c. dicit tñ hic Bald. notabiliʳ qđ pretor adhibitō nouam ſolēnitatem ſolēnitati req ſite de iure ciuili pōt inducere: vt ſi illa ſolēnitas nō ſeruet testū ſit nullū: r etiā non deferat hereditas esse de iure ciuili: qr multa impediunt facieda q̄ non tollūtur iam facta: vt in. c. queadmodū. de iureiu. alle. tex. p ista ẕclusione insti. de test. in. j. col. r bāc ẕclusionē approbat hic Jo. de imo. ¶ Sed ista ẕclusio ꝓtio non ꝑbat in tex. palle. lꝫ em̄ imperator ibi dicat qđ ꝓtor addidit ſolēnitatē ſeptem ſignoꝝ q̄ non requirebant prius de iure ciuili: non tñ dicit qđ ſi illa ſolēnitas obmitteret r ſeruaret forma iuris ciuilis testū non valeret de iure ciuili: imo etiā in ver. ſeq. manifeſte colligit ʒ itur in gbꝰ qđ duraret diuersitas ſolēnitatis inter ius ciuile r ꝓtoriū quouſq; p ſuetudinem paulatim r p nouas ꝓstiones ius ciuile r pretorii in vnū ſuenerūt: r ſic manifeste datur intelligi qđ ante ẕſuetudinē r nouas ꝓstitutiones: alia ſolēnitas debebat ſeruari inſpecto iure ciuili: r alia inſpecto iure ꝓtorio: sed hoc esset falsum si ſolennitas inducta de iure ꝓtorio omiſſa redderet testū nullu: r etiā de iure ciuili: tunc em̄ non esset diuersitas inter ius ꝓtoriuʒ r ciuile. ex quo inſpecto vtroq; iure debebat seruari ſolennitas ꝓtoria quo ad hoc vt testū valeret: vñ ille tex. manifeste ẕfundit iſtā opi. ẕfirmatur ista ẕclusio: qr ſicut de iure ciuili erat inductum p ſolēnitate qđ filiꝰ in ptāte deberet inſtitui vel exheredari: vt. l. inter cetera. ſ. de liber. et poſtbu. ita ꝓtor poſtea induxit hāc ſolēnitatē in emācipatis: vt ptꝫ expreſſe insti. de exhere. lib. §. emācipatos. r in. l. j. in princ. ff. de bo. poſ. ʒta. r tñ si illa ſolēnitas obmittitur testū non reddit nullum de iure ciuili: nec expugnādū: r sic pʒ qđ ſolēnitas adiecta a ꝓtore non vitiat actū reſpectu iuris ciuilis: ſed ad hoc pōt rideri qđ illud est: qđ pretor acedēdo ꝛtrata. declarauit qđ etiaʒ de iure ꝓtorio nolebat reſcindere testū ipſo iure: sed ita demū si filiꝰ intētauerit ſtab. vt. l. ſi poſt mortē. §. ſi. ſ. de ꝛtratab. multo ergo minus ẖ fuiſſe ſua inēntio annullare testū de iure ciuili. Sed tūc obſtat qr si pretor apponēdo ſolēnitatē potest annulla re etiā ius inductū de iure ciuili: ergo etiā vr poſſe illud idē ius poſtq̄ est cauſatum r deductū in eſſe reſcindere: ſed ad boc rñdetur qđ facilius potest impedire ius non oriri q̄ ius ſemel ortum extinguere: vt dicit hic doc. vñ inductio prima ʒ iſtā opi. est melior: qđ confirmatur bona ratiōe: qr ſicut videbis in. l. si ſta. in fi. j. c. ʒ ioꝝ ʒ esse eadē dispoſitio vbi non dat diuerſitas rōnis: vñ ponit regula in. l. q̄. ff. de re iu. qđ ille q non pōt ꝛdēnare: nō potest abſoluere: r q pōt ꝛdēnare: pōt abſoluere: ſed ego babeo qđ pōt remouendo aliqd requiſitū de iure ciuili ad addi. beredita tis r dānationē ipſius non pōt facere vt qs ſit heres de iure ciuili: vt est caſus in. l. facta. q̄. ſi in dāda. ad trebel. r plene Bar. in. l. j. in vlti. col. j. de ꝛdi. inſti. r. l. cum in ſcō. j. de iniuſto testō. ergo ex quo non dat rō diuerſitatis vr̄ qđ qui non pōt inducere remota ſolēnitate adeūdi de iure ciuili: ſiʳ nō poſſit illum ꝓhibere: r iſta ẕcluſio vt dixi clare ꝑbat in illo ver. poſtea r ver. ſeq. inſti. de testa. ex quib⁹ precipue fundat iſta ẕcluſio ex hac tñ ſua doctrina infert hic Bal. not. † qđ vʒ cōſtitutio legati de latere quem ipſe equiparat ꝓtoriꝭ p quaʒ ẕſtituit in puincia ſua qđ nulla mulier poſſit testari ſine pñtia duoꝝ conſanguineoꝝ: r si ẕſtat qđ testū ſit nullum: ſed Jo. de imo. reprehēdit hic iſtam doctri. qr pretor pōt conſtituere ʒ ius cinile ſaltem quo ad effectū r est rō que ōr esſe queda viua vox iuris ciuilis: vt. l. nam ipſum. de iuſti. et in. vñ non est mirū si aliquo caſu ſibi ꝛcedit impedire ius deferēdu de iure ciuili ipſo iure: sed iſta ratio nō hʒ locum in legato de latere qui non pōt ẕſtituere aliqd ʒ ius: vt dicit gloſ. no. in. c. ſi. de here. li. vi. r ſatis ꝑbatur in. c. qđ ſup his. de maio. r obe. r in cle. ne romani. de elec. ẕfirmat iſta ẕcluſio ex his que ponit no. Jo. an. in addi. Spe. ſup Rub. de elec. vbi ẕcludit qđ eps cum ẕlen ſu capituli non pōt adūcere nouā formā ſeu nouam ſolennitatē electioni irritādo elec. ſi illa forma non ſeruet: r per hec iura p̄dicta: tu vero attēde diligenter in hocart. qr ſicut illud est veriſſimum qđ legatus de latere non pōt ſtatuere ʒ ius: vt no. Spe. in ti. de leg. §. ſuperest. ver. ſed nunqd. r glo. no. in cle. ſepe in verbo mādamus. de ver. ſig. r tenet Bald. in. l. nequicq̄. §. de plano. et §. ſi. vbi plenius. ſ. de offi. ꝓcon. r leg. ita dubiū est vtruz indu cendo nouam ſolēnitatem vltra ius dicatur ſtatuere ʒ ius cōmū ne: ſuper quo Jo. an. notabiliter ſentit in. c. q̄ ꝓ. de vſu. li. vi. qđ dicat ſtatuere vltra ius cōe non vult ibi notabiliter qđ ſi pʒ ſtitutio epi dat nouā formā cautioni ſtande per vſurarium manifeſtum: ʒ illa forma obmittat non tñ incurritur pena poſita in. c. q̄ ꝓ. ẕfirmatur iſta ẕcluſio ex his que no. ponit idē Jo. an. diffuſius in. c. ſi. de app. lib. vi. in nouella. vbi reprobando opi. quoꝝdam in ſi. commen. ipſe cōcludit qđ ẕſtitutio epi que prohibet id qđ ius cōe permittit dr esſe ʒ ius cōe: qr poſſe facere r nō poſſe ſunt contraria: ſi ergo ius cōe permittit testatori cum ſolēnitate ab ipſo requiſita abſq; eo qđ adhibeatur alia ſolēnitas: vt. l. ſi queramus. ſ. de testa. ergo ẕſtitutio legati que hoc prohibet nō adiuncta noua ſolennitate ſine dubio est ʒ ius: r ista opi. est vera: ſic dō. Lan. in tractatu ſuo de vſuris. q. ꝛc. relinquat formaz ſcz. q. quam tāgit Jo. an. in. o. c. q̄ ꝓ. r allegantur in cōtrarium ea que no. Joan. an. in. c. ad noſtra. de emp. r vēdi. vbi dr velle qđ eps poſſet inducere nouū modum ꝑbandi ẕctus etiam vſurarios vltra ius cōe: r hoc tenet Bal. in. l. j. ver. ſi. C. de ꝑba. vbi dicit qđ ẕſtitutio epi pōt inducere nouā formam ꝑbandi quanti tatemꝰ ſurarū extortarū. Sed iſta dicta forte poſſent hꝰ locum qñ in aliquo loco fierēt exquiſite fraudes vltra ſolitū: ita qđ ſi ſu perior ſciuiſſet iſtas fraudes cōmitti ꝑſumeret idē fuiſſe factur⁹ quo caſu inferior pōt ẕſtituere ʒ factum ſuperioris: vt. l. ſi homi nem. ff. mā. r plene declarat Bar. in. l. ambitioſa. de decretis ab ordine faciendis. et agit Jo. an. in. c. ſtuduiſti. de off. dele. r ideo forte poſſet dici qđ doctrina Bal. eſſet vera in. q. noſtra: quādo in loco vbi fieret iſta ẕſtō frequēter mulieres aut ſubornarent: r per fraudē inducerent ad teſtādum aut p metum r violentiam: alꝫ tenēdum est qđ. ſ. dixi. r ad materiā noſtrā vide Bald. in. l. oēs populi in. §. char. ff. de inſti. r in. vbi dicit † qđ eps non pōt facere ſtatutū⁹ p qđ tollat ſolēnitas iudicialis requiſita a iure et boc est verū: vt pʒ ex p̄miſſis: licet aliter ipſe teneat r non recte in. l. ſed in ea. ſ. de le. §. in lectu. vñ aliqđ dicit Bal. vez in. l. exercu torem. C. de exercu. rei in. qđ eps non poteſt dare licentiā vſurario: vt faciat testū ad pias cauſas non ꝑstita cautione de qua in c. q̄ ꝓ. de vſuris. li. vi. r ista ſufficiāt: ſed opponit bis expeditis ʒ iltum tex. nā licet expugnato testō p ꝛtrata. remaneat testū validum ipſo iure de iure ciuili: vr tñ qđ ſicut primum testū qđ remanet validū de iure ciuili quo ad effectū remanet expugnatum: qr aufertur bereditas inſtitutoꝛ: r tabule pupil. valeant quidē ipſo iure: sed auferāt hereditas ſubſtituto per filiū ſtab. qñ acceſſorium dʒ ſortiri naturā ſui principalis: vt. l. j. r. ff. de pec. lega. r in regula: acceſſo. cum multis alīs. de reg. iur. Bart. rſidet qđ ſubſtitutio pupil. est facta in fauoꝛ filiꝭ: vt. l. ſulian⁹. j. de acqui. here. ſtab. aūt non reſcindunt ea que ſunt inducta in fauoꝛem filioꝝ: r deſcēdentium: vt. l. j. j. de leg. ꝓstan. r ſi dicatur ergo legata relicta in tab. pupil. deberent ꝓstari ſolis deſcēdē tibus non extraneis qđ est ʒ tex. noſtrum: rñdco qđ pupil. ſubſtitutio inducitur principaliter in fauoꝛē filiꝭ cui fit: vñ quia est fauoꝛ

a ¶ Ab intestato. et hāc opi. tene quaz firmat ēt. d. Jaſ. may. ẖ. i ſi. cū ꝓpter miſceō cor. q̄s vió ibi p eū. Be. Ua.

b ¶ Pretori. adde fely. i. c. ſup qōnū. ſ. fi ẋo. de off. dele. circa pnc. j. col. Be. Ua.

c ¶ Statutuz. adde qđ eps ꝑt facere ſtatuta niſi ſtatuta eēnt ardua et totū cleri cōcernentia vt p d. fely. i. c. cām ō iud. i. j. col. i ẋ. vbi materia r qđ p euz ad materiā in c. venerabil. circa pn. ẋ. in q̄tū. e. ti. r qđ p eūi. c. canonū i. xy. col. circa me. ō ẕſti. r plenī⁹ in. c. qđ ſup his ẋ. ſti die allegaſ de ma. r obe. r in c. ec. ſcē ẕDarie. ō ẕſti. i. xj. col. i ſi. in ẋ. ẖ. no. vbi q eps nō pt ſtatuere qđ liceat ſine cāe cognitiōe pronunciare, Bene. Ua.

fauoꝛ filiꝭ qđ etiā legata facta extraneis in ſuo testō pītentur: iō durāte hoc fauoꝛe legata debēt pītari r ista ratio ſit ꝓbabilis de qua nescio cur Bal. ẕdod. non facit mentionē Bal. tū bic aſſignat melioꝛē rationē quā ſequit etiā ang. dicit qđ acceſſoriū regulaꝫ hic a principali quo ad effectū rūpendi: qr nō est eadēra tio rūpendi in vtroq; nā reſpectu teſtamenti paterni filiꝰ rūpit: qr non ʒ patri filium ꝑterire: ſed reſpectu teſtamēti pupillaris: iſta ratio nō hʒ locū: qr frater pōt ꝑteriri i testō fratris: vt dicit tex. in. l. papinianus. §. ſed nec impub. ff. de inof. test. ſed ista ſo. non pʒ Jo. de imo. qr ſequeret ex ea qđ rupto testō paterno per querelā totaliter non deberet rūpi pupillaris: qđ esſet ꝛcedendū ex capite: qr acceſſoriū deberet regulari a principali: ſed ex alio ca pite non pōt qs hereditas pōt adiri ex testō pñto de iure ciuili quo dato ipoſſibile est valere tab. pupil. vt. l. j. in fi. r. l. §. adeo. ſ. eo. q̄ ratio ceſſat in ẕta. in gbꝰ testū vʒ de iure ciuili: vñ iſta ra tio ſua nihil vʒ: r ſo. Bal. est optimaꝛ magis ẕformis opi. iſtaꝝ. ll. q̄ ſo. Bar. quarū mens vr esſe vt tab. pupil. ẕfirmētur de iure cōi non de iure ſpāli. Et p declaratione dicte ſo. debes ẕſiderare qđ qñ testū pītis est nulla a pīn. ſemp est eadem rō annullādi pupil. qr cū ſit ps teſtamēti pñi: vt. l. pītis r filiꝭ. ſ. c. ſi totū testū est nullum aliqua pars eiꝰ non pōt ẕſtere a pīn. Sed qñ testū paterni rūpit ex poſtfacto: tūc pōt esſe diuerſa rō: r eadē rō rum pēti ſcōm cām ex qua testū paternū rumpit: r ideo aliqñ tollit testū pupillare aliqū non: vt. ſ. ſuit dictū. ſicut videmꝰ in ſiliqđ obligatio fideiuſ. vel pignoris non pōt a pīn. ẕſtere ſine ſuo pīncipali: qr vt accessorium ꝑducat in esse requirit principale: et tū ex poſtfacto ſublata obliga. principali pōt remanere hypothe ca vel pignus: vt tradit in tex. r gl. in. l. vſuca. C. de pigno. r in. l. j. §. cum prediū. ff. eo. ti. r aliqđ p Bar. in. l. fideiuſſor obligari. in pn. ff. de fideiuſ. Sed ſ̄ oia predicta opponit hic Bart. dicit em̄ in. l. ſeq. in pīn. qđ etiā ſi pupillus ipſe impugnat testū: nihilominus ſuccedit et ex tabu. pupil. ʒ boc vr ſ̄ regulā poſita in. l. ſi lium. §. oiꝰ. j. de le. ꝓstan. vbi ōr qđ qui impugnauit volūtatem defuncti non pōt ẕſequi cōmodū ex eo. Bar. rñdet qđ illa. l. log tur de cōmodo pecuniario in quo pupillus cū auctoritate tutoris impugnādo testū potuit ſibi ꝑiudicari: ſed qđ poſſit ſucce di pupillo ex pupillari ſubſtōne hoc non est cōmodū talis natu re reſpectu pupilli cui ſuccedit: vt poſſit ſup eo ſibi ꝑeiudicare pupillus cū auctoritate tutoris. q. d. qđ auctoritas tutoris non extendit ad actum vltime volūtatis. i. ad ſubſti. pup. q̄ vr testū filiꝭ r boc ꝑbat tex. in. l. aurelio. §. gayus. j. de libe. leg. r ego tetigi in rub. de tel. aliā rationē aſſignat Bal. qr dicit qđ iſtud com modum ꝓuenit filio nō ex testō qđ impugnat: ſed ex alio: iſta rñ ſio reprobat a ẕdod. r bene qr testū pup. ſit acceſſoriū ad pñm: ſicut impugnās testū paternū nō ẕſequitur cōmodū ex eo: ita nec ex pup. vt. l. is q. ſ. c. r. l. poſt legatū. §. qui principale. de his qui. vt indig. r. l. filiū. §. nō ſolū. ff. de leg. ꝓstan. Aduerte etiā qr Bal. bic in. q. ẖncipaliʳ formata vez quare tab. pup. p ſtab. non rumpunt in effectu ʒ ipſo ire durēt. aſſignat hāc rationē quaz approbat Jo. de imo. q̄ nullo modo vr facere ad ꝓpoſitum: dicunt em̄ qđ ratio est illa q̄ aſſignat hic in gl. qr ꝓtor illuz q ſemel fuit hꝰs de iure ciuili non pōt facere desinere esſe heredē: vt. l. in ſubſtōne. ſ. eo. nā ista ratio ẕcludit qđ tab. pupil. valent ipſo iu re: qr etiā testū paternū remanet validū ipſo iure de iure ciuili: et pōt adiri ex eo hereditas ex qua adi. ẕfirmant tab. pupil. sed ista rō non ẕcludit qđ qs ad effectū. i. quo ad auferendā heredi tatem ſubſtituto p bo. poſ. ſtab. boc non poſſit induci p ꝓtorē: ʒ ſubſtitutus adeundo efficiāt heres ipſo iure: qr ſi ꝓtor potuit irritare testū paternū in effectu: ʒ non ipſo iure cur non posſet irritari pupil. ſi esſet eadē ratio nō potest dici: r ō tene rationez Bal. ſcō loco aſſignatā q̄ est meliꝰ oībus. Et qr tex. nr̄ ꝓuppo nit qđ ſubſtō pupil. valet ʒ testū ſit ruptū ẕ ſtab. q̄rit Bar. in. l. nit qđ ſubſtō pupil. valet ʒ testū ſit ruptū ẕ ſtab. q̄rit Bar. in. l. et ſi ẕ in ſi. j. c. qđ ſi ẕtrata. intentank ante q̄ adeatur hereditas: vtrum tūc valebūt tab. pup. r ſidet qđ non r boc inducit magis ſcōm eum: qr hereditas non est adita q̄ qđ intētata ẕta. ex qbꝰ verbis ſatis declarat mētē ſuā: qđ ʒ ẕta. ſint intentate ante adi tam hereditatē: mihilominus bf̄ditas posſet adiri de iure ciui li: ʒ gl. tenuerit aliter in. l. vt liberis. C. de colla. r in. l. illud. ſ. de ſta. ſi tñ heres vellet repudiare hereditatē qđ est veriſile frequē ẕta. ex qđ nihil est babiturus: tūc non valerēt tab. pu ter q̄ tingeret: ex quo nihil est babiturus: tūc non valerēt tab. pu pil. male ergo repr̄hendit eū Bal. bic q credit Bar. tenere qđ p ſtab. intētatas extinguat ius adeūdi ipſo iure: si em̄ ſic teneret vr dicere qđ ta. pupil. irritank potiꝰ ex nō adita hereditate q̄ ex ẕtrata. ſi ẕtrata. extinguerēt ipſo iure ius adeūdi: r qđ ista fue rit mens Bar. pʒ ex bis. q̄ ipſe voluit expreſſe in. d. l. illud. in pn. vbi dicit qđ illud qđ. ſ. dixi. ſequēdo. Ly. r ẕdar. ſil. in. l. filie do tem. C. de colla. r qđ gl. in. l. vt liberis non ſit vera vr caſus clar⁹ in. l. filium. in. q̄. rñ. in verbo accepit. ff. de bo. poſ. ſm tab. vbi ꝑ batur in ver. ſeq. qđ q̄nis filius acceperit bo. pol. bf̄s pōt repu diare hereditatē ſi vult: r ex repudiatione defert ius filio exhere dato: ergo hereditas adhuc erat delata de iure. tenet ẕña per. l. ts pōt. de acq. here. r qđ ibi no. Sc̄o boc ꝑbat clariſſime ex mē

te. l. qr tex. inſti. de bo. poſ. §. ſunt aūt expreſſe diſtinguit ʒ tabu. bo. poſ. q̄ deferr ab intestato: imo in. l. j. §. ita aūt. ff. ſi ta. rel. nul. ẕta. dicit tex. qđ bo. poſ. ab intestato tūc hʒ locū qñ ceſſant ẕta. ſed boc esſet falsum aliquo caſu ſi bono. poſ. cōtrata. in caſu nſo reduceret rē ad cāz intestati: qr tūc p cā ſuccederet ab intestato: ergo hoc non est dicendū ſed poſito ſine preiudicio veritatis qđ contratab. poſſunt reducere rem ad cauſam intestati adhuc te nent hic Bal. r Ang. ʒ Bar. vez qđ tab. pupil. ẕfirmēt ex capi te ſuitatis: q̄ confirmat tabu. pupil. lʒ pupillus inſtitutus ab ſti neat ab hereditate: vt. l. ſi filiꝰ qui patri. ſ. eo. cū em̄ testū in caſu noſtro valeat de iure ciuili filiꝰ ipſo iure fuit heres ex capite ſui tatis: vñ per contratab. hereditas ſibi queſita ipſo iure non po tuit extingui ſicut. ſ. dictū est: ergo ſi remanſit heres licet facul tas ſe immiſcendi in testō ſit extincta confirmabūtur tab. pup. etiā ſi pupillo ſit datus coheres extraneus: qr datio talis cohere dis ſcōm eos tūc tollit exiſtentiā ſuitatis quo ad confirmādasta bu. pupil. q̄ potuit habere effectū: ſed q̄ nō potuit qr fuit ex tincta facultas adeūdi per ẕtratab. tūc non extinguit ſuitatem ſm eos: r est dicendū notabile r mēti tenendū: r ideʒ dixit Bal. de ſubſtitutio. vulg. in. l. ſi mater. ẖ. ſi. ẖ. eo. Sed Joā. de imo. hic vr tenere cū Bar. eo caſu quo esſet datus coheres extraneus qr ex quo testator a principio quidit ſibi ꝑ ſi per dationem cohere dis extranei ſtatim vr receſſiſſe a bficio ſuitatis: r ſic ius ſuita tis fuit extinctuʒ in cōtinenti: ergo non pōt poſtea redire nec dʒ ex attenta cā ꝓpter quā fuit ſublatū: qr testator ſibi ꝓuidit nādo coheredes que cā durat adhuc: lʒ hec datio coheredis ſit poſtea caſſata. Tu aūt potes cōſiderare duos caſus: nā ſi tenem⁹ qr in ten tatus ẕtrata. ius adeūdi ſit extinctū ipſo iure: tūc verayr esſe opi. Bal. r Ang. qđ non ſit ſublata ſuitas: r ẕſir qđ nō pōt. cō firmenī: qr testator p̄uidēdo ſibi de remedio coheredis vr ſibi p̄ uideret renūciare remedio iuris: ita demū ſi remediū illud poſ ſet bf̄ loci: ſicut dicimus qđ ſtipulatio ſecuta poſt numeratio nem incontinēti impedit oriri acti. er mutuo ex quo partes ſibi ſpāliter ſtipulādo p̄iderunt r tñ ſi ſtipulatio ſit inutilis oritur actio ex mutuo: qr ptes videnī receſſiſſe a natura numerationis ex qua orīt mutuū ita demū ſi earū p̄uiſio habeat effectū: ita dī cam in ꝓpoſito qđ videat renūciatū bificio ſuitatis: ſi remediū inductū a testatore poterit bf̄e locū: ala's nō. Sivero teneas id qđ est veriuſ r qđ. ſ. tenui qđ p ſtab. nō extinguaꝫ ius adeūdi: ʒ lo lum p repudiationē voluntarie factā: tūc est magis dubiū vtrū ſit ſublata ſuitas. nā gl. ſing. in. l. papinianus. §. itiij. de inoff. test. di cit qđ datio ſubſtituti vul. nō tollit exiſtentiā ſui heredis ſi ſub ſtitutus repudiat: r idē tz Bal. in coheredē repudiāte. in. l. ſi fra tris. C. de iure delib. ẕtrariū tz Ang. in. d. §. itiij. cui⁹ dicta ſuz ſe cutus in. l. ſi filiꝰ bf̄s. ſ. de lib. r poſtb. eſt em̄ qđ imputet testōr: ex quo elegit remediū qđ ſciebat esſe reſolubile r posſe extingui e repudiationē. vñ quodāmodo culpa ſuit ꝑdinata ad cauſa: ergo dʒ ei imputari: vt. l. iij. §. heres. r qđ ibi no. ff. cōmodati. ẕnic intelligēdo dicta Bar. bic put vere ipſe intellexit opi. Bar. eēt verior. qr ex quo ſuit ſublata ſuitas nō posſet ẕfirmari tab. pup. p eū. Et aduerte qr etiā qñ ſtab. intētate ante aditā hereditatez extinguerent ius adeūdi ipſo iure adhuc videretur posſe dici id qđ dicit bic Bar. immediate tab. pup. non valerēt magis qr bere ditas non est adita q̄ ex expugnatione teſtamēti ꝑ ẕtratabu. qr ipſa expugnatio immediate agit in ius adeūdi ipm extinguen do: r qr non pōt adiri hereditas infirmant tab. pup. r boc est ve rius lʒ aliter. ſ. dixerim: credo tñ Bar. intellexiſſe qđ primo di xiuz qđ hereditas non adita voluntarie lʒ posſet adiri p ea q̄ ipſe no. in. d. l. illud. in pn. de ẕtratab. Sequit. l. r ſi contratab.

Summarium.

1 ☞ Diſpoſitio contrariorum regulariter dicitur esſe eadem.
2 Legata que extraneis non ꝓſtantur ex primis tabu. augent le gata facta a ſubſtituto in ſecundis tabu.
3 Cum due orationes ab eodem verbo regūtur: qualitas adiecta in capitulo precedenti non ꝓnocet in ſequenti.

Et ſi cōtratab. Portio ſubſtituti ange tur extraneis a filio vel ꝓpter maiorē portionē que p ueniat ad filiū expugnatione teſtamēti quo ad lega ta vt meliꝰ ꝓſtāda r ecōtra: ſi diminuit portio diminuit onus p ſtationis legatoꝝ. Scōa est ibi: ſi. et creſcere. Tertia est ibi: his ẕnis. ¶ No. j. qđ ẕtrariorꝫ regule eadē rō esſe diſpoſitioꝝ intel lige vbi est eadē ratio: vt alꝫ dixim⁹. que ẕclusio ꝑbat in. §. pri mo precedenti iūcta. l. §. adeo. ſ. eo. dr enim in. §. primo qđ lʒ testū ſit expugnatū per ẕtratab. qr tñ vʒ de iure ciuili non irri tātur tab. pup. r tñ non ſequit econtra qđ ſi testū non vʒ de iu re ciuili est tñ confirmatū de iure ꝓtorio ſubſtitutio pup. nō con firmetur: vt in. d. §. adeo. r boc est qr non est eadē ratio ẕtoꝝ: nā vt valeāt tabu. pupil. ſufficit primū testū valere quocūq; in re: qr ſatis est qđ hereditas ex tab. pupil. poſſit adiri de iure ciui li. Et ideo ſufficit qđ testū confirmet de iure ꝓtorio ſed nō est ea

a ¶ Diſpō. adde. d. Alex. de imo. i. l. iter ſti pula. §. ſacrā. de ẋ. obl. vbi oino vió r adde. d. bar. ſoc. i ꝓſi. xliij. ici. i ꝓſti ẕſuita tiōe ẋ. ẖre ma gis circa pn. l ij. parte char. lxxcviij. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dem ratio in casu 2uerso vt sic 2firmat per ius ptorii: ita possit insirmari q̄ ius pretorii non pōt tollere ius a deunti inductuz de iure ciuili. Et de materia vide p Bar. in.l. inter stipulantez. ff. sacrā. dever. ob. ¶ Scō no. qō legata q̄ non prestant cfueis ex primis tab. augēt legata facta a substituto in scōis tab. vñ vt dixi in positione casus si cōputatis legatis factis extraneis: z le gatis factis a substituto esset detrahēda falcidia: tūc non detra heret ex quo legata extraneis non deberi: z hoc est verū indubi tāter de legatis q̄ sunt relicta ab ipo substituto de legatis aūt q̄ sunt relicta a filio vtrū de illis non detrabat falcidia ex eo: q̄ le gata non ptant extraneis est magna dubitatio: de qua dicē in explanatione gl. ¶ In gl. j. ibi: pteritus egit: z sic aperta est via instituto. gl. ista aperte sentit qō nisi filꝰ pteritus intentet 3ta. non aperit via 3tabuladi institutis z idē tenui in.l. iij. ff. si qs ex lib. ff. de 3ta. z illā sequit Bar. in.l. si post mortē. ff. si ff. e. ti. 2iū tenuit in. d. ff. si. z illū sequit ibi Dy. z do. Jo. de imo. hic monen tur primo p illū tex. maxime in fi. q optime facit dū dicit qō be neficiū cōpetit instituto iz pteriti nō petant. Scō adducit Jo. de imo. tex. in.l. illud. ff. si. e. ti. vbi pbatur qō etiā ante natiuita tem posthumi q est pterit? 3tab. pñt cōpetere instituto. Tertio adducit tex. in.l. si duo. in prin. ff. de leg. 1ō. vbi dr qō vno filio pterito aperto est edictū 3tabuladi z sic nihil aliud vr requirere q̄ preteritioné. Quarto z fortī? adducit tex. in.l. nonnūq̄. ff. eo. ti. cui 2cordat alius tex. in.l. is q in ptāte. ff. si vnus. ff. eo. in gb? dr qō si pteritus obmisit intentare 3ta. institutus q intētat 3ta. tenēt ad oia legata pinde ac si accepisset fm tab. z sic pz qō etiā pterito obmittente cōpetūt 3ta. instituto: sed ipe non rūdet ad arg. Bar. qō facit p 2trariaz: dicit enī Bar. qō in. d. ff. si. reprobā do opi. quozūdā q dicebāt qō in iure dicēdi nullū non aperiebat via institutis sicut in iure 3tabuladi: z fuit ista opi. Spec. tit. de test. ff. j. ver. sed pone berta qō cū eo. nō pcedat ad 3trata. z eodē ordine quo pcedit ad ius dicēdi nullū: vt. l. j. ff. vocātur. ff. de cō trata. sicut in remedio 2trata. aperit in institutis: ita z in reme dio dicēdi nullū: hoc ergo suppōsito qō ista sint parta p̄a opiñ. Bar. vf casus quē ipse adducit in.l. filio pterito. ff. de inuf. test. vbi pz qō si filius approbat testū: testū vz q̄ alīs non pōt expu gnare: ergo idē vf esse in 3ta. ipse rūdet dicēs opi. gi. i. ff. posse defendi si velis eā tenere ab ista impugnatione: vt dicamus qō testū vz quo ad hoc vt legata possint peti ex testō si alius non vult dicere testū nullū: iz non ad pcinditū alioz: q̄n possit dice re testū nullū si volūt sed ista rūsio nimis restringit tex. vñ Ang. multū notabiliter in.l. papinianus. ff. j. ff. de inoffic. testa. rūdet aliter dicens qō ibi testū vz qz iā erat adita hereditas p fratres institutos: z sic cōputabata erat volūtas defuncti: vñ non pote rat ampli? dicere nullū si aūt fratres non adiuissent hereditatē ipse 2cludit qō hoc non obstante filꝰ in approbatione instituti possent dicere nullū: q̄ testū in quo filꝰ est pteritus est nullū oi no: z omni respectu: vt. l. j. ff. de inīusto testa. et sic sentit expresse qō ius dicendi nullū deferatur fratrib? institutis incontinenti si preterit? non velit dicere nullū: z hāc conclusionem in nullitate approbant Ly. z Bal. in.l. posthumo. 3tra. C. de 3trata. z ita pri die rūdi de facto in. q. q̄ adhuc pendet z re vera rūsio Ange. ad.l. filiū videtur bona qz in j. rūso illꝰ Ife iurisconsultus ostēdit qō filij instituti possidebāt bona hereditaria tāq̄ heredes testamē tarij cū dicat qō pteritus dicēdo nullū aduocat partē heredita tis ab eis. z si velles tenere opi. Bar. in. d. ff. si. z gl. h ad iura 3tia posset rūderi qō tex. in. ff. si. dr dicit non petāt intelligit. f. cū effe ctu qz iz pteritus petierit nō est 2secutus nec est decreta sibi bo. pos. vel forte renunciauit expresse post petitam bo. pos. z hoc vf colligi ex prin. illi⁹. ff. vbi non dicit si non petierit: sed si non acce perit q̄ verba videtur significare si non fuit decreta bo. pos. z sīlr potest rūderi ad.l. nonnūq̄. z aliā sibi cōsimilem. ad.l. si duo faci lius rūdet: q iz tex. dicat qō p preteritionē est apertū ius substi tuto 2tratabuliādi non tū dicit qō hoc fit statim post mortē de functi ad tex. in.l. illud. ff. si. pōt rūderi qō ibi ponit casus spālis ne sequat absurditas de quo ibi in tex. qō filꝰ moriēdo priuetur hereditate pñs: ego tū credo qō ille tex. optime faciat in ratio ne sui: z enim ibi qō 3trata. cōpetūt instituto ante natiuitatem posthumi: ne alꝰ filius institutus indebite ledat q̄ si non cōpe terent 3tratabule filꝰ non posset petere bo. pos. fm tab. nec adi re hereditatē in illo casu vñ si mozeret interim remaneret destitu tus omni remedio q̄ ratio vf hꝫe locū etiā q̄n filius emācipatus fuit preteritus: q̄ quouisq̄ nō intentet contrata. nō possunt pe ti fm tab. vt. l. ij. ff. expectandi. ff. de bo. pos. fm tab. Si ergo non deferetur sibi ptās contrarabulandi incontinenti interim non posset petere fm tabulas: nec 3trata. z moriendo remaneret de stitutus omni remedio: si esset emācipatus z non suus: q̄ here ditas non adita non transmittitur. Tu aūt dicas qō si est eadez ratio: q̄ filꝰ institutus posset adire de iure ciuili: iz emācipatus esset pteritus: vt. l. illud. in prin. prealle. z ideo non est eadem rō 2cedendi 3tab. incontinēti sicut in. ff. si. vbi institutus non po terat adire ꝓpter ventrē iuxta. l. ventrem. cū materia. ff. de ac gr.

bere. q̄ tū intelligere. l. nōnūq̄. z alias. ff. alle. eo. modo quo dixi est nimis restringere dictas. ll. ideo magis plz opi. Dy. z Jo. pro qua re tēta parificatione nullitatis z iuris 3tabuladi quā concedit Bar. vñ tex. clarus in. l. j. ff. si. ff. si ta. testa. nulle extabunt. vbi tex. dicit qō si filꝰ suus est pteritus z emācipatus est exheredatus: exheredat? succedit ab intestato p edictū vñ liberi perinde ac si testator nullas tab. reliquisset sed si nullū fuisset factū testū fine dubio hereditas simul deferetur ab intestato: ergo idez si sit factū z nullitatis. z p 2ns idez erit in 3tabulis retenta parificatione p̄dicta. ¶ In ea. gl. ibi: an teneatur substitut? ad legata. gl. ista fm intellectū Jac. de are. Oldr. z Bart. vult qō substitut? pupillariter legata relicta a pupillo teneatur p̄stare oibus non tñ 2iunctis pſonis qui intellectus est 3 casum in terminis in. l. filiū. in prin. j. de le. prestā. vbi dr expresse qō substitutus relicta a pupillo non soluit nisi pſonis exceptis: z Ia. Bal. z Ang. hic ap probēt istū intellectū p. l. si. in fi. j. de leg. iij. Iste tū intellect? non est verus: q̄. l. si. p̄alle. logtur q̄n pupillus cui fuit facta substi tutio successit in maiori pte p 3tabulas q̄ esset institut? in testō tūc em̄ distingnit vt. j. videbis in scōa pte hoc modo: vcz qō sub stitut? pōtest legata oibus relicta a pupillo respectu partis que fuit de lata pupillo ex instōne: sed respectu augmēti non p̄stat nisi exceptis pſonis. Sed q̄n ad pupillū non deuenit pl? p 3ta bulas q̄ ipse esset habitur? ex testō: sed tātū dē vel minus tūc ēt substitutus ipsi? legata relicta a pupillo non pōtat oibus respe ctu illi? ptis q̄ sibi defertur ita. p̄bat expresse in. d. l. filiū palle. nō em̄ pōt dicere qō tex. ille dū dicit qō substitutus p̄stat exceptis pſonis dūtaxat intelligat respectu augmenti facti vltra partem quā filius erat habiturus ex testō: q̄ vt pz ex prin. ff. si filꝰ in ptā te fuerat institutus nec ōz ibi qō habuerit cohereden: z sic alio nō apparente dicere qō fuisset institutus p parte esset diuinare ad tex. p̄sertim q̄ postea in ver. qō si in plus. ponit iste casus q̄n si lius fuit institutus in minori parte ex testō z accrescit sibi pl? p 3tab. z ista est verissima 2clusio que p̄bat ex illo text. quā sequit hic Jo. de imo. Iz nō ponderauerit illā. l. ad hoc. p qua etiā bñ fa cit tex. hic allega. per Bar. in. l. q fundū. ff. si filio. in ver. si vero 3 ad. l. fal. vñ iste intellect? glo. remaneret falsus si sic sensit: z ideo p̄dicti doc. hic quos sequit Bar. ponūt aliū intellectū ad istum tex. dicūt em̄ qō sensus hui⁹. l. in p̄nc. est talis qō legata relicta a pupillo p̄standa a substituto si p pupillū non sunt p̄stita augē tur eo: q̄ legata relicta a pupillo nō debent extraneis: nā si debe rent iūcta cū bis q̄ debent 2iunctis pſonis excederēt dodrantē: z esset locus falcidie: sed q̄ nō debent berēs cōputat illa sibi in quarta si illa sufficiāt ad quartā: z p 2ns nulla detrahet falcidia a pſonis exceptis. Sed 3 istū intellectū insurgit sortiter Jo. de imo. dicēs qō lucrū qō facit filꝰ? non p̄stādo legata extraneis facit sibi non legatarijs: vñ per inde detrabit falcidia a personis excep ptis ac si legata p̄starent extraneis: ita vf p̄bare tex. multū cla re in. l. filiū. ff. si legata. ff. de le. prestā. nō ob. tex. quē alle. h Bar. in. ff. si. eiusdē. l. vbi vf dici totū oppositū q̄ ipse intelligit illū. ff. in iure accrescēdi nō in detractione falcidie: q̄n duo sunt 2iuncti Sed iste solutiones gl. diuināt ad tex. vñ dic melꝰ fm Bar. ibi cto p pteritū: z etiā ipse pteritus legata q̄ nō p̄stant extraneis lucrant. p se nec cōputant in falcidiā: iz ille cui 2ſernat portio re licta in testō ex edicto ptoris qui tñ non cōtrabulauit testū: vel q̄ nō potuit q̄ non erat de pſonis que deberēt institui: vel q̄ non voluit iste nō lucrat id qō nō p̄stat extraneis: q̄ conserua tio partis sue nō fit sibi ad cōmodum sui cōtractus: sed etiā lega tor? factor? exceptis pſonis: vt dicit tex. in. d. ff. si. est aūt rō diffe rētie manifesta inter istos duos casus q̄ in hoc vltio casu q. qd institutus cōsequit ex iudicio testatoris z ptoris bñficio 2firmā tis voluntatē ipius: vñ equū est q̄ istud bñficiū proficiat lega tarijs q̄b? 2seruant legata ex eadē causa: q̄ sunt cōiuncte perso ne. vñ eadē cā priuilegiū parit idē priuilegiū in oibus. Sz in prio mo casu filꝰ qui cōtrabulat 2sequit hereditatē ex eo: q̄ rūpit testū p̄num vñ nō postidet eā tāq̄ ex iudicio testatoris iz eam testator sibi reliq̄sset: z sic in hoc differt a scōo casu. Itē q̄ conse quitur eam rūpendo testū: z sic ex facto suo factū suū dz p̄desse sibi z nō alteri: ita dicit tex. in fi. in. l. nā z sub cōditione ff. post defectū z ver. vl. ff. de inīusto testa. z ita tradit p: r gl. z doct. in. l. ra rō differētie cui do. Jo. addit aliā que istā non tāgit ti. em̄ de leg. p̄sta. per inde cōsernat legata facta exceptis pſonis ac si te stamentū nō esset expugnatū: sed si nō esset expugnatum testū detraheret falcidia: q̄ legata p̄starent extraneis: ergo idē si sit expugnatū. Sed tu attēde q̄ ista rō cōcluderet qō q̄n testū est expugnatū legatū factū extraneis accresceret 2iunctis: sic si te stamentum nō fuisset expugnatū quo casu si extraneus non pos set vel non vellet hꝫe legatum sine dubio esset locus iuri accresce di inter coniunctos: vt. l. re coniuncti. de le. iij. hoc aūt est falsuz fm oēs in his qui sunt cōiuncti verbis tñ: vt est casus in. l. iij. ff. sed si

sed si cōiunctim. ff. de leg. p̄stan. ergo ista rō non est vera: z tene er go p̄cedentem q̄ est melior: z ex bis vides qō etiā iste scōs intelle ctus non p̄cedit ad literāvī Jo. de imo. posuit hic tertiū intelle ctū notabilē dicēs qō gl. nostra dū dicit qō legata debēt p̄stari oibus a substituto intellexit de legatis relictis ab ipso substitu to non de legatis relictis a filio z in hoc optime dicit q̄ gl. met ponit istū intellectū inferi? in gl. sup ꝟbo legari: vñ non est veri simile qō tā cito variauerit a seipsa: cōfirmat iste intellect? q̄ est verissimus ex. ff. p̄cedenti. z ex ver. seq. huius. l. sic z crescere etc. in quib? fit mētio de leg. datis a substituto: z sicut sentit gl. in. ff. si. l. p̄cedētis. circa prin. potissima differētia iter. ff. si. z istā. l. in pn. sui pſoz ad ꝟ. sic est in hoc q̄ in. ff. si. solus filꝰ pteritus expugna bat testū: sed in. l. nostra etiā filꝰ institutus expugnabat com missō sibi edicto p pteritū: iuriscōsultus ergo cū dixisset in. ff. si. qō legata a substituto p̄stātur oibus q̄n solus filꝰ pteritus 3ta bulauit ostēdit idē esse q̄n etiā institutus 3tabulat: z rō dubitā di dicēt inferi? vñ ex mēte Ife 2tinuatur p̄opie casus q̄n legata fuerūt data a substituto. z ideo in ista. l. in ver. sic iuriscōsultus. adducit sīle ad casuz primū ponit exēplū de legatis datis a sub stituto: iz incidēter in eodē rūso in ver. quē ad modu z. fiat postea mētio de leg. datis a filio q̄ p̄stant per ipsuz filiū. sed q̄rit intel ligēdo gl. mō. prime dicto qd vult dicere text. dū dicit qō legata augent. ppter qō filꝰ extraneis nō debuerit z rūdet Jo. de imo. qō ista verba significāt qō legata q̄ debentur a substituto oibus augent. ppter legata relicta a filio extraneis q̄ non debent p̄stari q̄ si deberent p̄stari in detrahēda falcidia tā legata relicta a filio q̄ a substituto venirent 2tribuēda simul: vt. l. in rōne. ff. qō vul go. ff. ad. l. fal. z si oia simul iūcta excederent dodrātez: tūc detra beretur falcidia: si ergo legata non p̄stant extraneis illa non debēt cōputari in detractione falcidie sicut si p̄starētur: z ideo si ascēdunt ad tātā quātitatē qō sufficiāt ad quartā illā z ōz sibi im putare heres z nō detrahet falcidiā de alijs legatis z isto modo alia legata crescēt z sic bñ stabit ꝟbū augeant z iz ista 2clusio sit verissima in se in bocvltimo dicto re tñvera: nec p̄bat in isto tex. nec z extā sibi substitutus: vñ non videbat tāta ratio grauandi functi: sed si substitutus: vñ non videbat tāta ratio grauandi functi: sed si substitutus: vñ non videbat tāta ratio grauandi subtitutū hoc scōo casu. Sed 3 istum intellectū meuz facit: q: si intelligis. ff. p̄cedentē. in casu quo filꝰ institutus non intentauit hic nulla sit mētio de falcidia: nec in tex. nec in gl. dicamus ergo fm veram mentē tex. z gl.ª qō cū in. ff. vl. p̄cedentis. l. esset decla ratum qō substitutus p̄stet legata a se facta oibus qñ solꝰ filius pteritus expugnauit testū idē iuris sit qñ etiā filꝰ institut? intē tauit 3tab. vt filꝰ substitutus ei? p̄stet legata oib?. erat aūt pba bilis rō dubitādi: vtrū idē esset q̄ in primo casu filꝰ institut? cui 2ſernat pars fm voluntatē testōis ex dicto ptoris iuxta. l. filiū. ff. si ex pte. ff. de leg. p̄stā. videbat pl? posse grauari in pſona sub stituti bñdis sui ꝓ in hoc scōo casu in quo filꝰ institutus expu gnādo testū nō succedit ex iudicio defuncti: iz ex eo posset succe dere si vellet: sed succedit poti? ex 3tabulis 3 volūtatē defuncti: et ex remedio rūpendi qō sibi cōpetebat vñ videbat qō rūpendo deberet rūpere sibi ꝓpi. i. ad fauoꝛē sui cōtractz z ꝓ̄r heredū suo rum iuxta ea q̄ hīr in. l. nā z fi. ff. si. ff. alle. z iō maioꝛ videbat du bitatio vtrum substitutus pup. isto casu posset grauari ad p̄stā da legata oibus pſonis: q̄ sicut ruptura esset magis scā ad fauo rem eius ꝓ rūpentis: z hꝫ duz ei? z satis videbat esse qō ipe sub stitutus p̄staret legata exceptis pſonis: sicut p̄standa filijs, potiꝰ sima aūt rō dubitādi videbat esse: vt. 3. dixi q̄ qñ filꝰ non inten tauit 3tabulas: tūc bñditas puenit ad eū: z ad substitutū ex indi cio defuncti: sed qñ intētauit 3tabulas filꝰ non hꝫ bñficiū ex indi cio defuncti: sed qñ intētauit 3tabulas filꝰ non hꝫ bñficiū ex indi

a ¶ In gl. Pro defenſiōe ſtel lect? gl. vlō ēt Raph. cu. et d. Jaſ. may. h in fi. j. co. z dic vt ibi per eū. Bene. Ua.

b ¶ A filijs. ad quā materiaz vide q̄ hīr p d. alex. hic in vltj. col. i. ff. et ista iducit hic Bar. ad. q. z p Bar. i 2ſi. i. pe. magidi. z. c. i 2l. ici. nic. istituit z p. d. Alex. ō imo. i 2l. xl. i. pte. z oīno i 2l. xxij. ij. pte. z i cōſil. xxvij. iiij. pte. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cõsidero. a huic fũdamẽto saly. rñdet vt ẖp.d. Jas. may. i. ij. co. xv. ego alr q cla⁹ q̃ ar. c. 1 ogẽ ⁊ dr circa ista fundamenta are. cauẽdũ eẽ qr nõ ẽ sine dubio refert Jo rium tenuisse Bar. i. l. cohẽ di. ij. cũ filio. j. e. vñ ipse ⁊ distictiõe ⁊ bar. i. d. l. titia. ẏ. fi. j. de le. ẖ. aik. i ⁊ex. quã refert tenere cẽ plurimi doc. tã i lecturis q̃ i ꝑsulẽdo. vt plene ibi habes per eũ. Bene, va.

Saly. in loco alleg. qõ etiã si substitutus succedat ex vulg. substi. nihilominus nõ ꝓstabit nisi alimẽta: iz Bar. teneat ẖtiũ in. d. ẏ. fi. mihi ꝓz opi. Bar. quã sequit ibi etiã Jo. de imo. ꝑ cui⁹ decia ratione ẏsidero⁸ qõ istud legatũ annuũ quatenꝰ vꝰ directũ post mortẽ filiꝯ vꝰ relictũ i dubio a substituto pupillari: nõ ab ipsius filijs institutis: ita ꝑbat iũcta gl. in. l. q duos. in fi. j. e. ⁊ tenet ibi Bar. ⁊ ego sum secutꝰ si substituto pup. l. i. j. i fi. ff. e. vbi retuli 2 ꝓ liuz qõ feci in hac materia sup illa. q. vtrũ ꝑ possit grauare substitutos pupil. in legitima filij: boc ꝑmisso rñdeo ad argumenta Saly. ⁊ Bal. ⁊ ad primũ dico ꝙ ista ſtãt simul ꝙ substitutus pupil. in terminus nñis non obligetur neq; possit grauari nisi tãꝑ heres pupillꝰ: tñ qõ nõ grauet pupillꝰ: iz ipse de nouo post mortẽ pupilli: vt ꝑbat in. l. si fuerit. ẏ. fi. de leg. iij. vbi dr qõ legatũ põt relinqui ab hꝰde bꝰdis: ⁊ tñ primus heres nõ fuit grauatus: sicut etiã dr in legib⁹ nñis: ⁊ ꝙuis substitutus grauet: qr heres pupilli: q tñ nõ grauet pupillꝰ: iz ipe nõ attẽdet ꝗ istas ꝑsone pupilli: sed ipse reputabitꝰ vt extraneus: qõ ꝓz ex. nfo: ex ẏ. primo ꝑcedenti. qr ꝑstat legata oĩb⁹ q̃ pupillus non ꝑstaret: vñ ista sua rõ necessaria sc̃m eũ est de directo ℨ ista iura ⁊ rõ nihil vz: de cã cause dicam tibi postea. Preterea attẽde qr substitutus pupillariter iz grauet vt heres pupilli non tñ grauet tãꝑ succedens in grauamen pupilli: sed tãꝑ grauatus a pupillo in testõ ipsius pupilli: qr tab. pupil. sunt testm ipsius: sicut ergo ſ pupillus maior fecisset testm ⁊ reliquisset vsufructũ a substituto yxor sue vel alteri deberet vsufructus ꝓprie ita erit qñ pater fecit sibi testm quo casu ipe pupillus videt testm facere vt dixi: qñ aũt substitutus pupillaris non solũ grauaret tãꝑ heres pupilli: sed ex ꝑsona ipsiꝰ: qr pupillus ipse esset grauatus: ⁊ heres sic cederet in grauamẽ ipsiꝰ: tñc bene esset verũ qõ grauamẽ in ꝑsona heredis regulariter nõ deberet variari: ⁊ ita loquit tex. in. l. q fundũ. ẏ. qui filiũ. ℨ. alleg. ⁊ in. l. filiũ. de leg. ꝓstan. de quo ⁊ intellectu dixi. ℨ. in ꝓn. buiꝰ gl. Ad scõm ar. qõ est fundamẽtũ Bal. in loco ꝓxalle. põt rñderi ꝙd ꝑ ⁊ primo negãdo qõ istud legatũ dicaꝯ repetitũ q̃si ꝓrio ab institutore ⁊ postea repetitũ in persona substituti: qõ aũt non sit facta repetitio: sed potiꝰ in ꝑsona substituti ſt penitus nonũ legatũ ꝓbaꝯ: qr sicut ego ẓcederem qõ legatũ factũ ſpaliter sub ẓditione a primo instituto videretur repetitũ a substituto cũ eadẽ ẓditione: ⁊ sic ab vtroq; videret relictũ: ita ex quo legatũ annuũ sub ẓditiõe est relictũ simpl⁹. i. ab ũllo qui nñc viuet cũ venerit principiũ anni isto casu si ꝓrio instituti non viuit nunq̃ hoc legatũ vꝰ relictũ ab eo ꝑ reguĺ q̃ ꝓ nitur in. l. pl3. ⁊ qõ ibi ꝑ Bar. ff. de lib. ⁊ posth. vbi ꝑbat qõ qñ ꝑsona indeterminata ponit in ẓditione: sicut ẓditio nõ existit in ꝑsona ipsiꝰ illa ꝑsona bꝰ ꝓrio ꝑterita totaliter in dispõne vñ non dr vocata: sed sub ẓditione iz nullo mõ dr vocata: in casu ꝙ nfo ꝓrio institutus nõ dicẽ grauatus sub ẓditione ista si viuet vsq; ad ꝓncipiũ anni in quo dz fieri noua ꝑstatio ex quo illo tpe non vinit: sed nullo mõ dicetur fuisse grauatus vel aliter ⁊ generali⁹: iz repetitio videaꝯ facta cũ suis qualitatib⁹: ⁊ de eadẽ ⁊ re legata primo hoc tñ est verũ nisi diuersitas ꝑsonaꝝ instituti ⁊ substituti faciat ꝑsumi aliud sicut in casu nfo: sicut esset qñ cã legati limitaꝯ ad ꝑsonã instituti penitus vꝰ facta repetitio in substituto: vt. l. iz imperator. ff. de le. j. ita qñ cã vno mõ adaptaꝯ ad ꝑsonã institutiꝝ: alio mõ ad ꝑsonã substituti: qr testõrꝰ minꝰ velle grauare filium ℨ extraneũ in eo in quo est diuersa rõ non fiat repetitio: sed bñ fiat repe. in eo in quo nõ daꝯ diuersitas. ⁊. in obl. ad lega. tñ in gñe non ad eandẽ rez: ꝓ bis facit optime qõ tradiꝯ in. c. vt cõmissi. in verbo bonorib⁹. de here. li. vj. vbi glo. vult no. ⁊ qñ due ofones regunꝝ ab eodẽ verbo qualitas adiecta in. c. precedenti non vꝰ repetita in sequẽti⁹ qñ non est eadẽ rõ. facit optime tex. ⁊ qõ ibi ꝑ Bar. ⁊ Mod. in. l. qui filio. ẏ. ij. ℨ. de here. insti. vbi ꝑobaꝯ qõ iz regl⁹ ẓditio adiecta heredi videaꝯ repetita in legato hoc non est verum qñ cã ꝑpter quã inducitur repetitio cessat: ꝓ ista ẓclusione Bar. optime faciunt. li. nfe in qb⁹ patet qõ aliter tenẽ substitut⁹ pupillariter ꝑ legatis factis a se: ⁊ aliter tenẽ filiꝰ institutus: ⁊ est etiã verũ iz in materia nfa qñ legatum qõ dz ꝑstari a substituto videret repetitum: qr esset relictuz ꝓius a filio: sicut ꝑbatur in tex. ⁊ gl. in. l. ẏ. vlti. j. de lega. iij. de cui⁹ intellectu dixi in ſcõa parte gl. ⁊ sicut ista sunt vera in substituto pup. ita ſlr videtur esse vera in substituto ꝑ fideicõ. qñ lega tum esset relictũ ab ipso expresse: ⁊ eodẽ modo idẽ esset dicendũ qñ legatuz fuisset expresse relictũ post mortẽ filij ab herede ipsiꝰ ab iteſtatore: q̃ est eadẽ rõ: vt ꝑz ex ꝓallo. fi aũt legatũ esset relictũ ab herede non fideic. vel a pupillo ⁊ non ab bꝰde ipsiꝰ tunc debe ret eo modo quo debebatur ab instituto. primũ iz bal. expresse in. d. l. voluntatis. sc̃m iz Bar. in. d. ẏ. titia. Si ẋo relictũ esset factum ꝑsonaliter: ita qõ non appareret a quo legatũ videret da tum: tunc in fideic. est expeditum qõ legatum videret datum ab herede: vt tradit gl. ⁊ Bar. ⁊ cõiter oẽs in. l. marcellus. in ꝓin. j. ad treb. ⁊ no. in. l. ij. ⁊. l. ij. C. eo. in herede autẽ veniente ab intesta to seu succedente ipsi pupillo esset maius dubium a quo legatũ videretur datum: per ea que no. Bar. in. l. qui duos. in fi. j. eo. de

b ¶ Insequnti. idẽ dic nisi sit dictio ãpliꝰ vt alia repetitio ꝙ 3 zDa. soci. i. ꝓsi. liij. ici. i ꝑnti ꝓsultatione. circa fi. tiij. col. i. j. ptechar. xcvij. bene, Va.

quo dic vt plene scripsi in. l. j. in fi. ff. e. ⁊ aduerte ne erres quia testator bene potuisset grauare filios: ista qõ legatum annuum deberetur ex persona eorum: licet ꝓ aliquibus annis esset ꝑstandum post mortem eorum: quia bene potest grauari heres ꝓim⁹: vt ꝑstatio fiat post mortem ipsius ab herede suo: vt. l. codicillis. in ꝓin. ff. de vsufruc. leg. ⁊ plene declarani post Bar. in. l. centurio. ℨ. eo. ¶ In ea. gl. ibi: si certe de substituto istituti nõ exheredati ibi dicit hec gl. ponit veritatẽ merã: qr exheredato nõ aperit edictũ ꝑ preteritũ: vt. l. si post mortẽ. ẏ. exheredati. j. de ẓtatab. ℨm Bar. hic ⁊ Mod. sed ẓtra hoc facit: qr qñ filiꝰ de iure isto isti tuebat in minori ꝓrtiõe q̃ esset lrima tacite videbat exheredatus: vñ cõpetebat sibi ꝙrelar: vt. l. cũ q̃rit. C. de inoffi. test. ⁊. l. papinian⁹. ẏ. vñ ſi gs. ff. e. Et ego plene declarani in. l. in suis. ℨ. de libe. ⁊ posthu. ⁊ tñ huic exheredato cõmittit edictũ ꝑ ꝑterituꝝ põt ẓtra tabulare: vt. l. ſi. j. de leg. iſi. ⁊. l. filiũ. ẏ. ij pube⁹ vncia. de leg. prestã. ff. ⁊ eo casu quo cõpetũt sibi ẓtra tabule nõ babẽt q̃relã⁸ q̃ est remediũ subsidiariũ: vt. l. marimũ vitiũ. de lib. ꝓc. C. et insti. de inoffi. test. ẏ. fi. ℨm Jo. de imo. l. hic in sua distinctiõe magna circa ꝑn. sed est rñdẽdũ qõ tũc instõ facta in minori parte est tacita exheredatio ⁊ admittit q̃rela qñ nõ est ꝑterit⁹ ali⁹ filiꝰ qui possit expugnare testm ꝑ ẓtrab. ⁊ sic in hoc remanebit dfia iter tacitã exheredationẽ ⁊ expressam: qr expresse exheredato nõ cõpetit remediũ ẓtra tabulãdi ex ꝑsona ꝑteriti: vt in. d. ẏ. exheredati: sed tacite exheredato cõpetit: ⁊ ideo tũc bꝰ ꝓ nõ exheredato quo ad querelã: ⁊ ista est notabilis limitatio ad. d. ẏ. exheredati: ⁊ ad. l. cũ querit ꝑalle. bodie aũt filiꝰ cui relinquit minus ltima nõ intẽtat q̃relã nec ẓtrabulas: iz agit ad supplemẽtuz iuxta. l. oĩmodo. cũ materia. C. de inoff. test. ¶ In ea. gl. ibi: qr nõ põt relinq ⁊c. Ista gl. est verissima meliori rõne ⁊ clarioꝝ qua assignat ipe vel Bar. hic. ꝓsupponit esse in. l. nostra qõ fuit facta substõ ꝑp. ⁊ valida qõ ꝙz ꝛin tex. qõ substitut⁹ pupillariter ꝑstat legata: sed hoc nõ põt esse si filiꝰ fuit ꝑterit⁹ vt ostẽdãtur ergo in eo nõ põt intelligi. l. nfa: aut ꝛcm iste filiꝰ ꝑterit⁹ erat suꝰ: ⁊ tũc cũ ꝑteritio reddat testm paternũ nullũ nõ ꝑsit valere tab. pup. insti. de pup. ẏ. liberis ⁊. l. ij. ℨ. e. aut iste ꝑterit⁹ erat emãcipat⁹: ⁊ tunc non potuit sibi substitui pupillariter imo expiraret substõ secuta emãcipatiõe: vt. l. coheredi. in ꝓin. j. e. ⁊ ista sufficiãt. Sequitur. l. potest quis.

Summarium.

1 ¶ Quãis per substituti vulgaris nationẽ tollat suitas ⁊ necessitas non potest tolli necessitas sola in eo q est necessario heres ⁊ non suus.
2 Verbum, instituo ponitur quandoq; ꝓ substituo.
3 Reciꝓroca substitutio videtur esse vn⁹ modus substituẽdi vulgariter nõ ſpecies substitutionis de per se.
4 Pupillus cui pater nõ substituit pupillariter dicitur decedere intestatus.

1 Quæst quis. Substõ vulgaris põt fieri ꝑ plures ⁊ diuersos gradus: ⁊ ꝛ vnus potuit substitui plurib⁹ ⁊ ecõtra: ⁊ plures a diuersis ⁊ singulis ex liberis põt substitui pupillariter vel vltimo morienti in pup. c. tate. h. d. cũ. l. seq. Scõa est ibi: ⁊ vel plures nõ diuido aliter: qr sequẽs. l. stat per se. ¶ Plo. ibi: vt no nissimo loco ⁊c. qõ seruꝰ qui est heres necessarius nõ vꝰ posse institui primo loco: ita vt si nõ velit esse heres alt⁹ succedat ex substitutione vulgari: ex quo colligit hic Bal. qõ iz ꝓ dationẽ substituti vulgaris tollat suitas ⁊ necessitas nõ põt tolli necessitas sola in eo q est necessari⁹ heres ⁊ nõ suꝰ: de quo vide qõ plen⁹ ponit Jo. de imo. in. l. filiꝰ q patri. ℨ. e. iste tũ tex. nõ vꝰ ꝑbare bãc ẓclu

2 necessitas. ¶ Scõo no. ibi: heredẽ instituat qõ verbũ instituo ponit aliqñ ꝓ verbo substituo: ⁊ facit substõnẽ vulgarẽ. cõcor. tex. in. l. gallus. in ꝓn. cũ gl. sua. ℨ. de libe. ⁊ posth. ⁊ in. l. mulier. ẏ.

3 fi. ℨ. de ẓdi. ⁊ insti. ¶ Tertio no. in ver. vel inuicẽ qõ substõre cipioꝝ vt esse vn⁹ modus substituẽdi vulgariter nõ ſpes substitutionis de per se: in ꝛi scõ fall⁹ cũ hic vt ꝓz ex ꝓcedẽtib⁹ vult oĩa

4 ponit Bar. in. l. luci⁹. j. e. ¶ Quarto no. ibi: intestatꝰ te. qõ pupillus cui ꝑ nõ substituit pupillariter dr decedere itestat⁹: boc tñ nõ est ꝓprie: sed ꝑ fictionẽ iuris in. l. j. in ꝑn. ⁊ ibi per Bar. j. de suis ⁊ legitimis. Et qr. ℨ. dixim⁹ in ꝓrio notabili qõ Bal. nõ bñ vꝰ colligere ex isto tex. qõ datio substitutiꝝ vulgaris nõ tollat necessitatẽ ostendo non fortius qõ nec ex isto tex. nec ex tex. isti institi. de vul. substit. in ꝓin. hic põt colligi aliqo mõ si cũ intelligis ista iura qõ necesse sit instituere seruũ vltimo loco: qr primo loco non posset instituiꝝ: ita qõ vtiliter daret sibi substitutꝰ ex eo: qr esset heres necessari⁹: ⁊ sic non posset esse locus substituto: ex isto intellectu presupponit manifeste qõ etiã si testator expresse volet nõ posset dare licẽtia seruo instituto in ꝓrio gradu abstinẽdi: sed boc est falsum: ẓtra tex. in. l. cornel⁹. in fi. ff. de bered. insti. vbi tex. simplr dicit qõ ista ẓditio si voluerit facit heredẽ necessariũ volũtariũ non distinguẽdo suũ ⁊ necessariũ a necessario tñ: ergo iste non est intellectus istarũ. ii. loquit cũ hic de necessitate non precisa: sed cãsatiua: ⁊ est sensus litere qõ si testator vult omnino decedere testatus necesse est qõ instituat seruũ vitimo loco: qr sic aliꝯ repudiantib⁹ oĩno habebit heredẽ ⁊ indicat verbũ in subsidiũ positũ in tex. ex quo dak intelligi qõ si seruꝰ eẽt institutꝰ alio loco ꝙ vltio: ⁊ datꝰ sibi alꝰ substitutꝰ: tũc testator posset decedere intestatꝰ. ⁊ ex hoc manifeste colligit qõ seruꝰ eẽt effectus de necessario volũtarius: vñ ista iura sic intellecta ꝓbãt ẓtra gl. insti. de vulg. sub. in ꝑn. quã secutꝰ est Bal. hic ⁊ Ange. in. l. ſi filius qui patri. ℨ. e. ⁊ qr intelligẽdo tex. mõ quo dixi ex mẽte istoꝝ iuriũ. ꝑbaꝯ qõ substõ esset facta hoc mõ si heres nõ erit vel voluntariũ de necessario: fundit etiã distinctio. d. Joã. de imo. in. d. l. si filiꝰ qui patri. qui dixit qõ seruꝰ efficit de necessario volũtarius qñ substõ esset facta isto mõ ⁊ si heres cẽ noluerit: qr tũc vꝰ positũ i volũtate sua: vt. l. ẋba. j. de ẓdi. ſti. ⁊. l. iã dubitari. ℨ. de here. insti. Sec⁹ si substõ esset facta hoc mõ si heres nõ erit vel ita seruũ instituo: ⁊ semꝓr oniũ substituo: tũc cẽſ dixit qõ nõ est ſubiata necessitas: qr testator inoubio nõ videt eligere viã ad ipu gnãdũ iudicia sua: vt. l. ij. ſ. de tes. mili. sed ipugnare iudiciuꝫ si seruꝰ fieret volũtarius heres ergo boc nõ est dicẽdũ: qr res posset deduci ad cãm intestati oĩbꝰ repudiatib⁹. Ita aũt secure teneas qõ ẽt in scõo casu vꝰ subiata necessitas: ⁊ seruꝰ factꝰ heres voluntariꝰ ꝓ o qua ẓclusiõe do tibi casum sing. quẽ ibi põderat Bar. ad hoc in. l. cũ seruus. in ꝓin. ſ. de ẓdi. insti. ⁊ qr Bar. ibi illum optime declarat ⁊ inducit nõ induco viterius. cõfirmat ista ẓclusio per tex. in. l. is qui solũedo. in princ. la. ij. ff. de here. insti. vbi tex. dicit qõ si seruus est ꝓmo loco institutus: ⁊ dat sibi substitutus a testatore: cui⁹ bona nõ erãt solũedo substitutus efficit institutus: ⁊ institutus efficit substitutꝰ qz in illo casu seruꝰ non poterat institui cũ libertate: nisi qñ alꝰ nõ inueniebat heres: et sic colligit ibi a ꝛtrario sensu qõ vbi nõ subesset ista cã ꝑ alts institutꝰ ⁊ substitutus succederent ſm ordinẽ testamẽti. ⁊ sic posset esse locus substituto qõ nõ posset eẽ verũ si ꝑ dati. substituti. non esset sublata necessitas serui instituti: quinimo nõ a ẓtrario sensu de directo est ibi casus huiꝰ ẓclusiõis. nã si datio substituti ibi facta non tolleret necessitatẽ serui: tũc non esset necesse ꝙerere ordinẽ: vt ibi dr: qr quo substõ non poterat habere locum verũ erat qõ nullus alius poterat esse heres ex testamento ꝑeter seruũ ⁊ sic debuisset succedere ex institutione per. l. cũ ille cẽtiã. vñ ille tex. ꝓ tribunali fert sniam ꝓ ista parte non obstat nõ. d. Jo. qr si nõ tollitur necessitas vt ipse vult fortius impugnatur iudiciũ defuncti ꝑ si tollatur: nã redditꝰ substõ facta a testatore indistincte: ⁊ in oĩ casu penitꝰ inutilis qõ testator nõ videt velle: vt. l. gallus. ẏ. quidã recte. ℨ. de libe. ⁊ posthu. si aũt effic tur volũtarius impugnatur iudiciũ ipsius in vno casu dũtaxat i. si nullus ex heredibus institutus adeat qui etiã casus nõ est ve risimilis: licet possit contingere: datur enim legatũ ⁊ hereditas ꝓpter benemerita cõiter: vt. l. nec adieci. ff. ꝓ soc. vñ instituti ꝓsumũtur dilecti ⁊ amici testatoris: ⁊ ideo nõ est verisimile qõ oẽs repudiẽt: ⁊ dato qõ esset verisimile in aliquo casu: qr hereditas esset ꝓ o nõ soluẽdo: nihilominus plus videt impugnari: vt dixi hereditas defuncti in primo casu ꝙ in scõo: ⁊ ideo min⁹ inconueniens est eligendũ: ⁊ minus absurdũ. tiij. dif. c. verum cum concordãtijs ibi allegatis. ⁊ ista ẓclusio videtur esse verissima: ⁊ ex mẽte literer: vt dixi: qr si seruus non potuisset institui nisi vltimo loco ex eo: qr testator nõ poterat auferre ei ex necessitate nõ fuisset appositũ verbũ in subsidiũ: qõ verbũ significat vt dixi in voce qõ necessitas instituẽdi seruũ vltimo loco caulatur ad hoc ne testator decedat intestatus. ¶ In gl. posita super verbo legitimarũ glo. in contrario quod allegat hic soluit dicẽs qõ substitutio reciꝓroca in illo casu non inducitur: qr vltimus fuerat ꝓ

b gatus restituere totũ: sed qr testator prohibuit fundũ alienari extra familiam. ⁊ licet ista so. in se sit singularis ⁊ menti tenenda vt als dixi ad intellectum eorũ que scripsi post Bar. in. l. qui rome. ẏ. coheredes. de verbo. oblig. quantum ad illum tex. non est bona. imo ille tex. si recte ponderetur probat contrariuz: qr non fundat fideiussũ qr vltimo morieñs fuit grauatus restituere totum predium: vnde Sy. posuit secundã solutionẽ qõ ibi loquitur in substitutiõe fideicõ. hic loquit in substitutiõe directa. Bar. hic referendo dicta Sy. dicit qõ si ſ. ⁊ verba aliter sonẽt vꝰ fuisse vt distinguamus qõ aut testator substituẽdo directo vꝰ per fideicõ. vult qõ tota hereditas sua perueniat ad substitutũ vltimo morieñ: ⁊ tunc isti pupilli videbuntur inuicẽ substituti: qr aliter non posset tota hereditas venire ad substitutũ: aut ita ꝑ pliciter substituit directo vel per fideicõ. ⁊ tunc procedat. i. no. ſtra qõ non videntur inuicẽ substituti: ⁊ banc sol. appꝛobat hic Jo. de imo. sed Ang. vꝰ tenere so. Sy. quꝰ ẋba sonãt ⁊ venit qõ

b ¶ Intestatꝰ ⁊ idẽ põderat d. alex. iz vide d. ial. may. hĩ q̃sto no. q õt nõ credere qõ ale. ⁊ are. bene põderẽt ⁊ tuz ⁊ ꝓ nõ. s ⁊ tex. ꝓ nõ. s ⁊ iura ibi penz adducte. Bene. va.

a ¶ Querelã. vide. d. Jaso. may. ẖ qõ vltra assignat rõnẽ diuersitatis refert ꝛpo. doc 3 gi. ⁊ ſoluẽdo opi. gl. Bar. aret. hic. Be. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

etiã si in substitutione directa testator vellet totũ pervenire ad substitutũ, vltio morieti: tũc nõ videat facta substõ adinuicẽ directa: ꝫ sec⁹ fit in fideicõ. sed nõ assignat rõnẽ quã tñ ff. de reb. dub. refert. Pau. de ca. hic sequit ista so. z assignat cãs differ: q substõ directa q̃ est in effectu institõ op̃z q̃ inducat ex his expressiis in testamẽto, vñ nõ sufficit, pbare mẽte testatoris p dictas: sed sec⁹ est in substõne fideicõ. alleg. gl. in. l. cũ pponeret in fi. gl. magne. de le. Sed ista dfia nõ vf bona: q̃ sm hoc sequeret q̃ non eẽt inuenire tacitã pupil. si eẽt necesse institõne expẽsi in testõ p verba ppria vel equipollẽtia: sicut dr̃. in. l. j. ff. de here. inst. ꝫ hoc est falsum. z contra. l. iã hoc iure. ff. eo. z ea q̃ no. Bar. in. l. j. ff. eo. l. iij. q. pncipali. vbi dicit q̃s est repire tacitã pupil. respectu casnũ: vt ibi p eũ: ergo hec differẽtia nõ vf. pcederet. z ad gl. in. l. cũ ppone ret. fideic̃q̃ instõ vel substõ tacita q̃ resultat ex his q̃ sunt posita in testõ. i. ex verbis in testõ scriptis bñ reperit: z põt inducivt p̃z ex p̃missis: ꝫ illa ꝺba expressam institõnẽ nõ importẽt: sed q̃ mẽs testatoris nõ p̃sumeret ex verbis positis in testõ: sed aliũde extrinsecus haberet, pbarit: tũc forte posset pcedere illa gl. ꝫ doc. in. d. l. cũ ꝑponeret videant idẽ sentire in sua distinctiõe, de q̃libet dispõne vltie volũtatis. p̃o ista dfia facit optime q̃ scripsi post. ff. mod. in. c. ad hec. ex de rescrip. vbi dixi q̃ ꝫ in ifis summi pontificis nõ fit apposita formaliter clausula ex certa scia: si tñ ex tenore ifarũ apparet. i. ex his q̃ sunt inserta in ifis q̃ ꝑceps habuit certã sciaꝫ de negocio sup̃ quo rescribit sufficit: ꝫ nõ fit apposita illa cl̃a formaliter: q̃ satis ꝫ stat de mẽte principis: ita intellexit dicta Jnn. q̃ ipse ponit in. c. statutũ. in pnc. de rescrip. li. vj. z hoc dicit gl. ex presse ibi sup verbo ifarũ: q̃ ꝛclusio, pbaꝫ in. c. pe. de ꝫ fir. vtili vel inutili. vbi ꝫ firmatio videt facta ex certa scia si totus tenor dispõnis ꝫ firmate fuit insertus in ifis. fiyero ille q̃ obtinuit literas, vellet, pbare certã sciaꝫ audit⁹: z tũc loquit glo. no. in cle. z si pin. de rescrip. q̃ illa, pbatio nõ sufficit nisi cl̃a ex certa scia sit expressa in ifis. p̃o declaratione intellect⁹ istarũ. ll. distinguẽdi sunt duo casus: q̃ aut ille q̃ p̃o mozik decedit in pupilla. etate: aut decedit post. si mozik in pupil. etate attento iure isto quo mf nõ succedebat fratri vna cũ fratre. vt isti, ad tertu. ff. etiã si testator expresse dicat q̃d vult totã hereditatẽ suã ptinere ad substitutũ nõ inducet substõ pupil. nec fideicõ. in persona primi. z isto casu nõ põt esse vera so. Bart. q̃ etiã si nulla substõ videat facta p̃o: nihilomin⁹ de necessitate tota hereditas puenieret ad substitutũ: ex quo ille q̃ primo mozik nõ põt testari: q̃ vltimo moriẽs succedet fratri ab intestato: z sic substitut⁹ totũ habet. vt dicit tex. in. l. q̃ duos. in pnin. ff. de rebus dubijs. z in. l. pf si liũ. ff. duob⁹. ff. ad. l. fal. vñ nõ est eadẽ rõ inducẽdi tacitã substõne hic sicut in. ff. seya. q̃ ibi aliter totuꝫ nõ poterat restitui ab vltio morieẽte: niſi ipse videret substitut⁹ p̃o: sed hic nõ est ita vt. ff. est declaratũ. z ista fuit vere intentio do. Dy. intellexit cñ q̃ó in istis. ll. primo dicẽs mozeret in pup. etate. de iure aũt nouissimo si mater tpe testamenti esset in medio forte posset dici q̃ si testator totã hereditatẽ voluit pertinere ad substitutuꝫ videat facta substitutio pupil. primo: q̃ aliter nõ posset ad substitutũ pertinire tota hereditas: ex quo si primus decederet ab intestato mater ꝛcurreret ad portionẽ cũ vltimo moriẽte: vt i auc. defuncto. C. ad tertu. Scõo casu principali põt dici id q̃ sensit hic Bart. q̃ vltimo moriẽs vf substitut⁹ primo intellige nõ pupillariter: q̃ hoc est impossibile q̃ moriaꝫ pubes: sed per fideicõ. vt sic tota hereditas testatoris perueniat ad vltimũ. nã si nõ videret facta substitutio fideicõ. tũc nõ verificaret dispositio testatoris indistincte: z simplr̃ q̃ tota hereditas pueniret ad substitutũ cuꝫ posset⁹ filij pubes facere testũ: z instituere extraneũ z sic portio p̃mi nõ pueniret ad fratrẽ: z per ꝫ̃s tota hereditas nõ pueniret ad substitutũ. intelligo aũt verba testatoris cũ dixit tota hereditas ꝛc. q̃, habeaꝫ locũ quaten⁹ potuit disponere: z ita videat fensse: vñ ꝫ heres filij p̃o moriẽtis retineret ltimã in qua filij⁹ nõ potuit grauari: satis tñ videret verificata dispõ testãtis. l. q̃ totã. in pnin. z q̃ ibi no. j. ad treb. Sequit. l. q plures lib. b ꝫ ꝛc.

Summarium.

1 Bonũ est argumentũ a maiori affirmatiue.
2 Argumẽtũ de persona ad tẽpus validũ est. Jtẽ z argumentũ de re ad tẽpus z econtra. z de tẽpore ad locũ z ecõtra. validũ reperitur. in nu. 3.
4 Heres extraneus grauatus fideicõ. vniuersali: sicut cogit adire ad petitionẽ fideicõ. ita z filius institutus.
5 Cum lex per modum aliquem specialem confirmat testamentũ et omnia contenta in eo. ita videntur confirmari ta. pupil. sicut legata z fideicõ.

Si plures liberos. Sicut testor potuit substituere vni ex liberis z alijs nõ substituere: ita põt substituere filius infra breuiꝫ tps q̃ sit pup. etas. z ẽt vltra illud substituere alterũ vsq; ad pupil. etatẽ. b. d. Scõa est ibi: ergo. Tertia ibi: ita q̃.

¶ Falsuꝫ. Et hoc idẽ õtr tꝫ d. Ja. may. hic. ff. col. et vltra nõ nulla alia iura z ratiões assignatas p eũ refert pau. alr̃ expẽsẽcla rasse, i suo ꝫsi. cl. inci. in cã q̃ ẽtrix inter petrũ i. ff. col. in pnc. allegãdo ad hoc duos bonos tex. in l. fideicom. ff. hec ꝺba. j. de leg. iij. z. l. vnũ ex familia. ff. fi. j. de leg. ij. z adõ q̃ ẽt do. alex. fuiti hoc sibi ꝫit⁹ vt refert. d. Ja. hic Bene. Ua.

b ¶ Ad tps. ad de. o. pe. phil. cor. in ꝫsi. vij. ici. i hac. i fra. b. i. ij. pte. z eũ dẽ. d. frãc. are. in l. cẽturio. i vij. co. ff. j. cõ cluſio. ff. e. tit. Bene. Ua.

2 ¶ Scõo no. q̃ sm Barto. z ff. ꝺ. validũ est arg. de plona ad tps z allegat ista. l. in. l. cẽturio. ff. e. z ad illã. q. no. vtrũ substõ cõpẽdiosa facta fine distinctione tẽpoꝝ sit semp vna put ibi tenuit gl. in fi. gl. ma. Et etiã econtra validũ argumentũ de tẽpore ad plonas: ex quo arguit Bal. q̃ sicut index põt refrenare multitudinẽ dilationũ vt. l. fi. j. de tẽp. ap. z. l. j. C. de dila. ita possit refrenare multitudinẽ testiũ producendoꝝ q̃s credit sufficiẽter posse ꝑbari per testes productos vel si ꝑducereꝫ nimia multitudo testiũ sm Jnn. in. c. lẽ cãm. extra de ꝓba. primũ dictũ est verissimũ q̃. pbaꝫ expresse in. l. j. in fi. z. l. seq. ff. de testi. z in. c. significauerũt. z in. c. cuꝫ cãm. que inter archiep̃m extra de testib⁹. q̃ iura addncit etiã hic Jo. de lmo. sed sm dictũ est declarãdũ: q̃ si iudici nõ esset verisimile q̃ ꝑ testes ꝑductos veritas posset ꝓbari: tũc non posset cõtradicere alios ꝓducẽdos. licet videretur nimia multitudo q̃ ꝓiudicaret parti in iuribus suis: si aũt non esset certũ: vtruꝫ veritas per ꝓductos posset ꝓbari vel nõ vel esset ambiguuꝫ forte tunc posset moderari nimiã multitudinẽ: licet nõ crederet firmiter per ꝓductos posse ꝓbari veritatẽ: tutius tñ esset ad mittere vsq; ad numerũ per quẽ crederet posse ꝓbari veritatẽ z hoc videtur magis de mẽte iurisꝓ reperitur etiã arg. validum de re ad tempus. b z econtra z de tẽpore ad locũ z ecõtra: vt. l. imiles ita. ff. q̃ diximus. j. de test. mili. z. l. vinũ. ff. si cer. pe. z de istis modis argumẽtandi vide plene per Bal. in. l. conuenticulã. C. de epis. z cle. Sequitur. ff. si a patre. h. d.

Etsi a patre. Per additionem coactam factam a petitione fideicom. vniuersalis nõ soluꝫ confirmãtur legata: z libertates relicte in testamẽto paterno sed etiam tab. pup. Scõa est ibi: sed scõas tñ. Tertia est ibi: sed plerisq;. ¶ † No. primo q̃ sicut heres extraneus grauatus fideicõ. vniuersali cogitur adire ad petitionẽ fideicom. ita z filius institutus. concor. tex. in. l. recusare. ff. meminisse. j. ad trebel. etiã si filius institutus sit suus: vt ꝓbatur in. d. ff. meminisse. ꝫ ex sola fuitate posset confirmari fideicõ. vniuersale. vt. l. ita tamen. ff. si pater. z ibi per Bartol. ff. eodem titu. in casu autem. ff. nostri. vtruꝫ iste filius esset suus vel nõ pẽdet a diuersitate lecturaruꝫ nam sm lecturã glo. erat suus sm lectrã Dy. z Bart. non erat quantũ ad cõfirmãda ea que pendebant ex testamẽto: vt. j. dicetur. ¶ Scõo no. sm Bal. hic z bene q̃ quando. l. per aliquem modũ specialẽ cõfirmat testamẽtũ: z ꝑ cia contenta in eo: ita videtur ꝛfirmari tabu. pup. sicut legata z fideicõ. vñ optime facit iste ff. sm eũ melius quã aliqua alia. l. ad ꝓbandũ q̃ sicut per auc. ex causa. C. de lib. ꝓcte. non obstante ꝓteritione filij confirmãtur legata z fideicõ. ita etiã confirmentur tab. pupil. de quo plene fuit dictum in. l. ij. in pnin. ff. eo. vbi tetigit Barto. z ff. ꝺ oder.

☞ ¶ † Tertio z vltimo no. q̃ ꝫ aliquo respectu tab. pup. non cẽseantur testamentũ paternum: semper tñ accipiuntur p̃o parte testamẽti paterni quo ad fauorẽ ipsarum tabularũ: z ita ꝓbatur in. l. papinianus. ff. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testamen. ¶ In glo. posita super verbo confirmentur. gl. sensit contrariuꝫ q̃ formatur hic apertius per doc. naꝫ videt q̃ etiã si nõ esset sequnta ista aditio ex sola fuitate filij confirmaretur tabu. pup. vt. l. si filius qui patri. cũ materia. ff. eo. iste aũt tex. videt dicere oppositũ dũ vult q̃ tabule cõfirmẽnt per adi. ꝑpter q̃ glo. soluit q̃ ꝑius erãt cõfirmate per fuitatẽ: sed fortius cõfirmanꝫ: q̃ heres adeũdo obligat ex quasi contractu creditorib⁹: z legatarijs: vt. l. apud iulianũ. in fi. ex qui. cau. in pof. ea. sed ista solutio non placet Bar. hic q̃ tex. inferius dicit q̃ testamẽti erat restituti iure ciuili: ergo nõ erat verũ q̃ esset ꝛfirmati ex fuitate: ego aũt ostendo vltra ipsum q̃ ista iec. est impossibilis: quia licet ex capite fuitatis ꝛfirmentur libertates: vt. l. cũ quasi. ff. sed z si quis. de fideicõ. liber. legata tñ alia non confirmantur: vt. l. j. in fi. j. vt in pof. leg. cuius cõtrarium ꝓsupponit gl. cum tex. in ꝺbo confirmãtur loquatur de legato sicut de libertatibus. Secundo q̃ tabule pupilla. de quibus õr in fine q̃ cõfirmanꝫ similiter sicut legata per additionez factã ab herede instituto in testõ paterno non possunt fortius cõfirmari q̃ essent cõfirmate per fuitatem: sicut dicit glo. de legatis z libertatibus: q̃ ad hoc vt tabule pupilla. confirmentur illo modo quo per additionem confirmata sunt legata: necesse est q̃ moriatur pupillus: z quod substitut⁹ ipse adeat z obligetur adeundo legatis relictis in tabulis: vt õr in. l. apud iulianum. ff. idem iulianus. j. ad trebel. vnde cum tex. dicat similiter confirmari tabulas pupil. sicut et legata non intelligitur iste text. de illa confirmatione de qua sentit glo. vnde Jac. de are. ponit hic sc̃am solutionẽ quã sequitur Pau. de castro q̃ iste tex. ꝺz intelligi in substitutione pupillari facta filio exheredato: qui cum desinat esse suus non potest ex iuitate confirmare tabu. pup. sed hanc reprehendit Bar. hic sequendo glo. in hoc. q̃ tex. dicit a patre instituꝫ: z sic patet q̃ institut⁹ erat filius

filius testatoris nõ extraneus sm lec. Jac. de are. sed do. Pau. dicit q̃ verbũ a patre ꝓpositũ in tex. ponitur respectu verbi subaudiri q̃ est exheredatus: z sic nõ refert ad verbũ institutus: sed ista est minus magna diuinatio subaudiri verbũ q̃ nõ est positum in tex. nec apparet q̃ debeat subaudiri ex his q̃ sunt expressa in testamento: sicut subauditur in. l. j. in fi. ff. de here. instit. vñ op̃z aliqualiter diuinare ad istũ tex. z intelligere sm Dy. z Bar. q̃ hic fuit datus cohereꝫ extraneus: z sic fuitas nõ operaꝫ respectu eorũ que debent ex testamẽto: vt. l. apud iulianũ. ff. idẽ iulianus. ff. pealle. vel est necesse dicere q̃ fuerit datus substitut⁹ vulgaris qui similiter repudiauit hereditatẽ post abstentionẽ filij: nã pri mus heres in ꝓiudiciũ substituti vulgaris bene põt cogi adire hereditatẽ. vt. l. facta. ff. julian⁹. j. ad treb. z dixi in. l. j. ff. e. Sed quocũq; mõ istoꝝ dicas est aliqualiter diuinare ad istũ tex. z est necesse ne ꝛtradicat illis. ll. loquẽtibus in hac materia alterũ ex his modis intelligẽdo. adducebã q̃ fortiter istũ tex. als i quadã disputatiõe publica appꝛobãdo q̃ datio substitutiꝫ vulgaris tollit existẽtiã sui heredis saltẽ quo ad ea q̃ depẽdẽt ex testõ: q̃ si hoc facit datio ꝺbi idẽ sed nõ debatur sm lec. Dy. multo fortiꝫ vel saltẽ eadẽ rõne hoc faciat datio substituti: q̃ testator etiã dãdo substitutũ vulgarẽ a cuius additiõe põt incipere testm̃: z p̃ ꝛfirmari tabule pupillares vf renũciasse bñficio. l. j. remedio suitatis. Si aũt intelligas q̃ hic fuerit datus substitut⁹ vulgaris: tũc magis de directo ꝓbaꝫ idẽ sed nõ debatur tũc q̃ hic heres fuit coactus adire ꝑpter fideicõ. vñ nõ ꝑpter tab. pupil. fuit replicatũ q̃ etiã fideicõ. vñ ꝛfirmaꝫ per suitatẽ. l. ita tñ. ff. si pf. ff. ad treb. z remãsit tũc q̃ dubia: quia nõ potuit replicare vltrẽ: intẽtio tñ nõ dẽtis poterat adaptari hoc mõ: z ita credo q̃ ītelle xit vcz, q̃ duo q̃ ꝛcurrebãt hic faceret q̃ datio substitutiꝫ vulgaris tollebat suitatẽ in depẽdẽtib⁹ ex testõ. primũ erat q̃ ex quo erat relictũ fideicõ. vñ nõ erat opus suitate cũ p aliã viã possent ꝛeruari tab. pupil. z fideicõ. vñ. l. per aditionẽ coactaꝫ de quo loquit tex. sc̃m erat ipsa substõ vulgaris vñ ꝫ sola ptãs cogẽdi aliquẽ adire nõ tolleret suitatẽ: vt in. d. ff. si pater iuncta. l. recusare. ff. meminisse. c. ti. hec tñ facultas cogẽdi vna cũ vulgari substitutione hic operabaꝫ vel datio coheredis sm intellectũ Dy. z ꝫ ista rñsio fic intellecta sit satis colorata non tñ est vera sicut ego põ q̃ põt adaptari tam ad successionẽ directã q̃ ad obliquã: vt p̃z ex sequẽtibus: z hũc tex. no. ibi: vltra doc. ad materiã. l. cẽturio. ff. eo. ¶ † No. sc̃õ ibi: et ꝫ filio ꝛc. q̃ vtile est volenti legitime testari vel alium actũ facere ꝛfulere peritiores: b z inde est q̃ nõ cõsuleti imputaꝫ iuris ignorãtia tãquã culpa: vt. l. iuris. j. de bo. pos. z no. in. l. in bonoñ. C. qui admitti. z attẽde diligẽter. q̃ iste tex. vf probare id q̃ dicit Bar. in. d. l. iuris. q̃ vbi locus est insignis aliqs ꝺz ꝛfulere plures ita q̃ nõ sufficit vnus sicut fecit testator in casu nostro. ¶ Flot. tertio q̃ licet filio vel nepoti etiã emãcipato ꝺbeat relinqui iure iustõnio de iure ff. or. z pure nõ sub ꝺditiõe ad hoc vt nõ dicat ꝓeterit: vt ꝓbaꝫ in. l. ita tñ. ff. qui rogatus. j. ad treb. z notaꝫ in. l. si mater. in pn. ff. e. istud est ve rũ nisi relinquaꝫ fideicõ. sub ꝺditiõe in fauorẽ ipsi⁹ filij: tũc cessat ratio q̃ nõ põt dicere se ꝓteritũ nec expugnare testm̃: vt ꝓbaꝫ in. d. l. si mater sm vnũ intellectũ: z in. l. filijs matrẽ. C. de inoffi. test. z in. d. l. si emãcipatus. el. ff. hic Joã. de imo. ¶ † Mo. quarto ibi legauit de ꝫtratabu. quẽ allegat q̃ verbũ lego etiã adiectũ quote nõ inducit institõnẽ vel fideicõ. vñ se vel aliqd filẽ fideicõ. vniuersalit: vt dicet in vltima parte gl. z hoc est indubitatũ in casu nostro in quo apparebat q̃ aliũ ꝓius fecerat heredẽ insolidũ: vbi aũt nullus alius heres esset relict⁹ vel nõ esset institut⁹ niſi ꝓo certa parte: vtruꝫ verbũ lego adiectũ quote inducat institõnẽ est magis dubiũ de quo vide q̃ scripsi in. l. cẽturio. ff. eo. post Bar. in fi. ꝓime ꝓncipa. q. z q̃ ponit Jo. de imo. plenissime in. l. his verbis. in pnc. ff. de here. instit. ¶ † Ultimo collige sm Ange. hic q̃ ad ꝓbãdũ a q̃ fuerit intẽtio defuncti põt induci doctores quos ꝫsuluit testator anteq̃ testaret si ex his que ꝓposuit ꝫsuledo potuerũt intelligere intẽtionẽ suã: vñ si verbũ ambiguũ erat positũ in testamẽto poterit poste a declarari p̃ istos. Si aũt id q̃ testator intẽdebat facere esset in totũ vel in ꝑte obmissum: tũc vtruꝫ intelligeret supletũ z subauditũ in testõ: niſi ꝓbaret q̃ ẽt post testm̃ testator ita dixisset est longa questio: de qua ꝑ Bart. in. l. cũ ꝓponeret. j. de leg. ij. z. l. quotiẽs. ff. tãtudẽ. ff. de here. instit. ¶ In gl. ij. ibi: vtrũ mater defuncti impuberis dicit glossator q̃ ꝺ saltẽ respectu ptis trebellianice: z iure isto modo poterat ꝓhiberi hereditas q̃ nõ peruenisset ad nepotẽ retẽtũ in ptãte: q̃ si mr̃ ẽt i medio ipsa succederet fratri emãcipato ab intestato. Bal. dicit q̃ meli⁹ dixisset glo. de dimidia quarte q̃ nõ peruenisset ad pupillũ: q̃ frater ꝛcurrit cũ mre in successiõe intestatis: vt i auc. defuncto. C. ad tertu. sed. d. Jo. de imo. dicit z recti⁹ q̃ ꝓio gl. optime loquit z q̃ pupillus isto casu retẽtus in ptãte perderet nõ soluꝫ quartã trebellianicã: sed etiã legitimã ipsi⁹ filij in stituti: que vf posse detrahi vna cũ quarta: ex quo veniũt detrahende diuersis tpibus: iuxta no. p Bar. in. l. papinian⁹. ff. meminisse. ff. de inoff. test. z in. l. quãꝫ. C. ad legẽ fal. mater cñ attento iure isto in boc casu succederet sola excluso fratre: q̃ frater emãcipat⁹ p dicit iura agnationis vt. l. tutelas in pnin. ff. de cap. dimi. z ideo sicut ipe nõ posset succedere fratri tanq̃ agnatus: q̃ est capite minutus: vt ꝓbatur ibi. z insti. de cog. succe. ff. j. ita nec frater retẽtus in ptãte poterit ibi succedere: niſi vt cognat⁹. z ex hoc sequit q̃ mater excluderet eũ q̃ excludit capite diminutos succedẽtes pun de cognati: vt expresse firmat tex. insti. de suc. cog. in pnincì. ff. j. b ¶ In ea. gl. ibi: cũ ꝫditionale legatũ sit ꝛc. Cõtra istã glo. videt alia gl. in. l. si mf. in pnin. ff. e. dicit q̃ istud fideicõ. videt datũ in diẽ nõ sub ꝫditiõe. Ang. dicit q̃ illa gl. loquit q̃ ista verba fuerũt apposita institõni sita q̃ fuerunt apposita fideicõmisso. Sed ista dfia videt falsa z ꝺtra tex. in. l. seyus saturninus. j. ad trebel. vbi erat fideicõ. z tñ ista verba faciũt diẽ z nõ cõditionẽ: vñ Joã. de imo. rñdet alio mõ: vcz q̃ illa gl. est falsa z ista est vera: sed falsa reuerẽtia q̃ñ ista ꝫditio apponit in fauorẽ filij: ista gl. non est falsa: si apponuntur ista verba fideicõ. vniuersali dato impuberi cũ in suã tutelã peruenerit: vt in. d. l. seyus prealleg. z ideo Bar. in. d. l. si mater. appꝛobat lec. gl. per. l. prealle. Dic ergo melius sm Bar. hic qui optime loquit q̃ sicut in. l. seyus prealle. ꝺtra ꝓprietatẽ ꝺborũ ista verba faciũt diẽ ex mẽte testatoris. ita z multo fortius facient conditionem: quando mens testatoris concordat cum ꝓprietate verborum: sicut est in casu nostro. volebat enim testator: vt dicitur in tex. q̃ nepote emãcipato moriẽte infra pupillarem etatem tota portio sua remaneret penes nepotẽ institutuꝫ q̃ non potuisset habere locũ si ista verba faceret diẽ: z non conditionez: quia tunc filius moriendo in pupillari etate transmitteret ius petendi fideicom. ad heredes suos q̃ non facient conditionem: z miror quomodo non fecerunt mentionem de ista solutiõe que est verissima: ex qua sic declarata habes notare duo ex glo. tua. Primum est quod fideicom. vniersale relictum alicui sub conditione non transmittitur ad heredem: vt l. j. ff. finaũt sub cõditione. C. de cadu. tol. contrarium tenuit gl. in. l. vna. C. de bis qui ante aper. tab. quam ibi reprehendit Bar. to. cõiter z omnes. Et aduerte hec quia hic glos. loquitur in die incerta habet vim conditionis: sicut gloss. in. d. l. vnica, de quo etiam tangitur in. l. is cui. de actio. z obliga. Secundo z notabiliter colligẽ ex ista gl. q̃ fideicõ. vniuersale non solum purum transmittitur ad heredem: vt plene declarat Bar. reprehendendo q̃ quasdam gloss. in. l. cum filio. ff. de lega. j. sed etiam fideicom.

☞ vniuersale datum in diem certuꝫ: q̃ tenebis menti. ¶ † In ea. glo. ibi: nec querelam ꝛc. in versi. sequitur melius dixisset glo. sm ff oder. nec contratabulas intendere poterit: quia nepos vel emancipatus ab auo vel conceptus post emancipationem preteriti intentat contratabulas non querelam: vt patet in. l. iij. ff. filium. z. ff. si post. j. de ꝫtratabu. inquantum antem glo. dicit in

Summarium.

1 ☞ Verbum trãsferre est verbũ cõe. põt eñ tam ad directaꝫ q̃ ad obliquam successionẽ adaptari.
2 Utile est volenti facere actum aliquem legitimũ consulere peritiores.
3 Verbũ lego etiã adiectũ quote nõ inducit institutionẽ vel fideicõ. vniuersale. vel quidpiã simile fideicõ. vniuersali.
4 Ad ꝓbãdum que fuerit testatoris volũtas induci põt doctores quos testator consuluit anteq̃ testaretur.
5 Jabolenus conditor huius. l. florit tẽpore Vespasiani.
6 Hominis ꝓnuncio expressa tollit tacitã. l. ꝓnuncionem.
7 Dictio alius licet requirat numerũ plurium verificatur tamen in duobus.
8 Vulgaris substitutio locũ habet etiã si heres institut⁹ decedat vivo testatore.
9 Substitutio vulgaris pluribus facta resoluitur in singulares.
10 Dictio quoq; est dictio implicatiua.
11 Jus conuentionis trãsit ad substitutũ vulgarẽ qui per oĩa videtur sub rogari loco primi.

Cum ex filio. Pater instituendo nepotẽ in ptãte ei substituẽdo nepotẽ emãcipatũ pupillariter põt relinquere ptẽ hereditatis nepoti emãcipati per fideicõ. z sub ꝺditiõe

1 cũ ad pubertatẽ peruenerit. Scõa est ibi: ex consilio ꝛc. ¶ † No. cũ ad pubertatẽ peruenerit. Scõa est ibi: ex consilio ꝛc. ¶ † No. primo ibi partẽ eius trãsferre q̃ istud verbũ trãsferre est verbuꝫ cõe q̃ põt adaptari tam ad successionẽ directã q̃ ad obliquã: vt p̃z ex sequẽtibus: z hũc tex. no. ibi: vltra doc. ad materiã. l. cẽturio. ff. eo. ¶ † No. sc̃õ ibi: et ꝫ filio ꝛc. q̃ vtile est volenti legitime testari vel alium actũ facere ꝛfulere peritiores: b z inde est q̃ nõ cõsuleti imputaꝫ iuris ignorãtia tãquã culpa: vt. l. iuris. j. de bo. pos. z no. in. l. in bonoñ. C. qui admitti. z attẽde diligẽter. q̃ iste tex. vf probare id q̃ dicit Bar. in. d. l. iuris. q̃ vbi locus est insignis aliqs ꝺz ꝛfulere plures ita q̃ nõ sufficit vnus sicut fecit testator in casu nostro. ¶ Flot. tertio q̃ licet filio vel nepoti etiã emãcipato ꝺbeat relinqui iure iustõnio de iure ff. or. z pure nõ sub ꝺditiõe ad hoc vt nõ dicat ꝓeterit: vt ꝓbaꝫ in. l. ita tñ. ff. qui rogatus. j. ad treb. z notaꝫ in. l. si mater. in pn. ff. e. istud est ve rũ nisi relinquaꝫ fideicõ. sub ꝺditiõe in fauorẽ ipsi⁹ filij: tũc cessat ratio q̃ nõ põt dicere se ꝓteritũ nec expugnare testm̃: vt ꝓbaꝫ in. d. l. si mater sm vnũ intellectũ: z in. l. filijs matrẽ. C. de inoffi. test. z in. d. l. si emãcipatus. el. ff. hic Joã. de imo. ¶ † Mo. quarto ibi legauit de ꝫtratabu. quẽ allegat q̃ verbũ lego etiã adiectũ quote nõ inducit institõnẽ vel fideicõ. vniuersale. vel quidpiã simile fideicõ. vniuersali: vt dicet in vltima parte gl. z hoc est indubitatũ in casu nostro in quo apparebat q̃ aliũ ꝓius fecerat heredẽ insolidũ: vbi aũt nullus alius heres esset relict⁹ vel nõ esset institut⁹ niſi ꝓo certa parte: vtruꝫ verbũ lego adiectũ quote inducat institõnẽ est magis dubiũ de quo vide q̃ scripsi in. l. cẽturio. ff. eo. post Bar. in fi. ꝓime ꝓncipa. q. z q̃ ponit Jo. de imo. plenissime in. l. his verbis. in pnc. ff. de here. instit. ¶ † Ultimo collige sm Ange. hic q̃ ad ꝓbãdũ a q̃ fuerit intẽtio defuncti põt induci doctores quos ꝫsuluit testator anteq̃ testaret si ex his que ꝓposuit ꝫsuledo potuerũt intelligere intẽtionẽ suã: vñ si verbũ ambiguũ erat positũ in testamẽto poterit poste a declarari p̃ istos. Si aũt id q̃ testator intẽdebat facere esset in totũ vel in ꝑte obmissum: tũc vtruꝫ intelligeret supletũ z subauditũ in testõ: niſi ꝓbaret q̃ ẽt post testm̃ testator ita dixisset est longa questio: de qua ꝑ Bart. in. l. cũ ꝓponeret. j. de leg. ij. z. l. quotiẽs. ff. tãtudẽ. ff. de here. instit. ¶ In gl. ij. ibi: vtrũ mater defuncti impuberis dicit glossator q̃ ꝺ saltẽ respectu ptis trebellianice: z iure isto modo poterat ꝓhiberi hereditas q̃ nõ peruenisset ad nepotẽ retẽtũ in ptãte: q̃ si mr̃ ẽt i medio ipsa succederet fratri emãcipato ab intestato. Bal. dicit q̃ meli⁹ dixisset glo. de dimidia quarte q̃ nõ peruenisset ad pupillũ: q̃ frater ꝛcurrit cũ mre in successiõe intestatis: vt i auc. defuncto. C. ad tertu. sed. d. Jo. de imo. dicit z recti⁹ q̃ ꝓio gl. optime loquit z q̃ pupillus isto casu retẽtus in ptãte perderet nõ soluꝫ quartã trebellianicã: sed etiã legitimã ipsi⁹ filij in stituti: que vf posse detrahi vna cũ quarta: ex quo veniũt detrahende diuersis tpibus: iuxta no. p Bar. in. l. papinian⁹. ff. meminisse. ff. de inoff. test. z in. l. quãꝫ. C. ad legẽ fal. mater cñ attento iure isto in boc casu succederet sola excluso fratre: q̃ frater emãcipat⁹ p dicit iura agnationis vt. l. tutelas in pnin. ff. de cap. dimi. z ideo sicut ipe nõ posset succedere fratri tanq̃ agnatus: q̃ est capite minutus: vt ꝓbatur ibi. z insti. de cog. succe. ff. j. ita nec frater retẽtus in ptãte poterit ibi succedere: niſi vt cognat⁹. z ex hoc sequit q̃ mater excluderet eũ q̃ excludit capite diminutos succedẽtes pun de cognati: vt expresse firmat tex. insti. de suc. cog. in pnincì. ff. j. b ¶ In ea. gl. ibi: cũ ꝫditionale legatũ sit ꝛc. Cõtra istã glo. videt alia gl. in. l. si mf. in pnin. ff. e. dicit q̃ istud fideicõ. videt datũ in diẽ nõ sub ꝺditiõe. Ang. dicit q̃ illa gl. loquit q̃ ista verba fuerũt apposita institõni sita q̃ fuerunt apposita fideicõmisso. Sed ista dfia videt falsa z ꝺtra tex. in. l. seyus saturninus. j. ad trebel. vbi erat fideicõ. z tñ ista verba faciũt diẽ z nõ cõditionẽ: vñ Joã. de imo. rñdet alio mõ: vcz q̃ illa gl. est falsa z ista est vera: sed falsa reuerẽtia q̃ñ ista ꝫditio apponit in fauorẽ filij: ista gl. non est falsa: si apponuntur ista verba fideicõ. vniuersali dato impuberi cũ in suã tutelã peruenerit: vt in. d. l. seyus prealleg. z ideo Bar. in. d. l. si mater. appꝛobat lec. gl. per. l. prealle. Dic ergo melius sm Bar. hic qui optime loquit q̃ sicut in. l. seyus prealle. ꝺtra ꝓprietatẽ ꝺborũ ista verba faciũt diẽ ex mẽte testatoris. ita z multo fortius facient conditionem: quando mens testatoris concordat cum ꝓprietate verborum: sicut est in casu nostro. volebat enim testator: vt dicitur in tex. q̃ nepote emãcipato moriẽte infra pupillarem etatem tota portio sua remaneret penes nepotẽ institutuꝫ q̃ non potuisset habere locũ si ista verba faceret diẽ: z non conditionez: quia tunc filius moriendo in pupillari etate transmitteret ius petendi fideicom. ad heredes suos q̃ non facient conditionem: z miror quomodo non fecerunt mentionem de ista solutiõe que est verissima: ex qua sic declarata habes notare duo ex glo. tua. Primum est quod fideicom. vniersale relictum alicui sub conditione non transmittitur ad heredem: vt l. j. ff. finaũt sub cõditione. C. de cadu. tol. contrarium tenuit gl. in. l. vna. C. de bis qui ante aper. tab. quam ibi reprehendit Bar. to. cõiter z omnes. Et aduerte hec quia hic glos. loquitur in die incerta habet vim conditionis: sicut gloss. in. d. l. vnica, de quo etiam tangitur in. l. is cui. de actio. z obliga. Secundo z notabiliter colligẽ ex ista gl. q̃ fideicõ. vniuersale non solum purum transmittitur ad heredem: vt plene declarat Bar. reprehendendo q̃ quasdam gloss. in. l. cum filio. ff. de lega. j. sed etiam fideicom.

☞ vniuersale datum in diem certuꝫ: q̃ tenebis menti. ¶ † In ea. glo. ibi: nec querelam ꝛc. in versi. sequitur melius dixisset glo. sm ff oder. nec contratabulas intendere poterit: quia nepos vel emancipatus ab auo vel conceptus post emancipationem preteriti intentat contratabulas non querelam: vt patet in. l. iij. ff. filium. z. ff. si post. j. de ꝫtratabu. inquantum antem glo. dicit in

Peritiores Et sic nõ cõsidere de imperitia notarioꝝ q̃ semp apponũt verba stulta vel claꝫ si non vꝫ iure codicillorũ. et significatio ꝫportat ꝫ mẽtez testatoris facit gl. i. l. illa substitutio. ff. ꝺbf. isti. z ibi Bar. late vbi est gl. o. dit. et no. Be. ya.

a ¶ Ridebat. Vide. d. ale. ꝺ imo. q̃ ridebat q̃ nõ ẽvenit q̃ ꝺ datio cohere dis efnei tollit fuitatẽ: ꝫ ꝓio magis cõi scl̃a vide ꝫ. d. Jas. may. in j. col. Be. ya.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ver.cõplere.qõ causa ꝓpter quã cessat ista querela est q: aduẽiente pubertate oĩa erant ei plene restituenda est manifeste fal ſum: q: per hoc nõ ſequit qõ nõ eſſet ꝓpterit⁹ ex eo: q: nõ fuit bo nozat⁹ titulo institutionis qõ fieri dz * regulariter: vt. l. ita tñ. §. q rogat⁹. ĵ. ad treb. q'rõ ſemp dnrat etiã ſi pupillus ꝛequat lega tum ſibi factũ impleta ꝛditiõe. ꝓterea ẽt granamẽ ꝓteritionis qõ reſultat ex appoſitione ꝛditiõis nõ eſt ſubſtatũ: lz ſ euẽtũ ꝛditionis oĩa ſibi reſtituant plene: q: ſi filius interim moreret ꝛ defi ceret ꝛditio: q: nihil trãſmittat ad heredẽ, reperitur ꝓpterit⁹ ꝛ priuatus totaliter hereditate adita: ꝛ q: iſta ſolutio eſt falſa ma nifeſte nõ inſiſtovlteri⁹: vñ ponit hic aliã ſolonẽ dicẽs: qõ iõ filiꝰ dupl⁹ potuit ꝓteriri: vt in tex. quia iſta ꝓteritio fiebat in fauorẽ ipſius: vt. l. filijs matrẽ. C. de inoff. teſt. ꝛ. l. ſi emãcipat⁹. la. ĥ. j. de ꝛtratabu. qõ añt ꝓteritio iſta fieret in fauorẽ filioꝝ, pbat: q: iſta puiſio q̃ fit hic nepoti, emãcipato ſubrogat loco pup. ſubſtõnis: vt hic pz in tex. ſed hec pupillaris ſubſtõ ꝛtinet fauorẽ ꝛ puiſionẽ filij: vt. l. iulian⁹. ĵ. de acq. her. l. papinian⁹. §. ſi quis ipubes. j. de inoffic. test. ergo fieri potuit in effectu. do. Jo. de imo. hic per multa verba reprehendit iſtã ſolonẽ: ſed potiſſime vtit vna rõne q̃ eſt veriſſima. quã ego imaginabã cũ ſtudebã cõmẽta Bart. dicit enĩ ipſe qõ lz iſta puiſio ſubrogẽt loco ſubſtõnis pupilla ris: quo ad voluntatẽ teſtatoris: quãtũ tñ ad fauorẽ filij nõ ſubro gat nõ põt dici facta in fauorẽ ipſi⁹: ſicut fieret pupillaris ſubſti tutio: nã fauor pupilli in ea eſt: q: ſuccedit ſibi ex teſtamento: et ſic hz heredẽ nobiliori modo q̃ ſi ſuccederet ſibi ab intestato ſed iſte fauor ceſſat in puiſione de qua in tex. q: ſi nepos emancipa tus moriꝰ intra pupilla. eta. nepos iuſtitutus retinebit partem ipſius tanquã heres teſtatoris nõ tãquã heres pupilli⁹ quinimo ex iſta puiſione nõ ſolũ ꝓuidetur nepoti emãcipato vt hẽat heredẽ ex teſtõ: ſed eõtra inducitur veriſimilis cã: ꝛ q̃ frequẽter poterit ꝛtingere q̃ nõ habeat heredẽ etiã ab intestato. nã ſi de cedat nõ habẽs aliqua alia bona: tũc veriſimile eſt q̃ nullus ve lit eſſe heres ſu⁹ ex quo nihil remanet in bonis. l. filiũ. §. ſed cum exheredatio. ĵ. de ꝛtratab. inſt. de fideicõ. here. circa me. vñ appa ret qõ iſta puiſio non dat heredem nepoti: ſed anfert potius: ſed Ang. hic ꝛ Jo. de imo. ponũt ſeu aſſignãt aliã rõnẽ iſtius ſe q̃ fuit originaliter, rõ Ang. ſicut etiã ipſe hic refert dicunt enĩ iſti qõ rõ quare filius potuit dupl⁹ ꝓteriri ſic vt dictũ eſt: q: cũ fuerit inuitatus eõtra ex ſubſtitutiõe pupill. ad hered. integ. nepotis inſtituti qui erat in poteſtate ꝓpter, hãc recõpen. nõ videtur eſſe grauat⁹: q: ſicut ipſe totã portionẽ ſuã trãſfert ad filiũ inſti tutũ: ita eõtra tota portio filij inſtituti poterit trãſferri ad cum ex ſubſtõne pupil. vt dixi allegãt. l. ſi pater puelle. C. de inoff. teſta. que in veritate ad caſum noſtrũ nihil facit q: ibi ex dati. fideicõ. innicẽ facta ꝛ eodẽ mõdo eo nullus filiorũ videt granari: qm̃ etiã cetera inter eos erãt paria: vñ erat oĩmoda equalitas hinc inde non obſtã. onere fideicõ. impoſito: ſed hic ex iſto legato cõ ditionaliter facto nepoti emancipato: ꝛ inſtõne facta de nepote retẽto in ptãte reſultabat magna diſparitas in pindiciũ nepo tis emãcipati: ergo inferr ſibi iniuria ex iſta ꝓteritiõe: ꝛ õz graua tus: qõ añt oriatur multiplex diſparitas: pz q: nepos i ptãte ad portionẽ ſuã vocat pure. nepos añt emãcipatus ſub ꝛditiõe: ex quo ſequit duplex magna diſparitas. nã primo nepos in ptãte de bonis ſuis põt ali. nepos añt emancipatus de bonis ſibi reli ctis ſub cõditione alimẽtari nõ poterit: q: pendente ꝛditiõe nõ percipiet fructus: ꝛ lz impleta ꝛditione iſti fruct⁹ integri eſſent ſibi reſtituẽdi: vt dicit gl. hoc tñ nõ ſufficit ad alimẽtandũ eũ: q: cauſa alimẽtorũ non recipit dilationẽ: vt. l. ſi res. de appel. recipiẽdis. ꝛ maxime q: poſſet deficere ꝛditio: ꝛ ſic fruct⁹ iſti nõ pe uenirẽt ad ipm vel heredẽ eius: vñ non eſt veriſimile q̃ ꝓpter iſtos fructus incertos interim poſſet mutuari pecunia ad ſe alẽdũ vel alio modo inuenire alimẽta ꝛ hãc rõnẽ tãgit hic Pau. de ca. quẽ mane vidi. Sed iſta rõ vñ poſſe ſolui. q: frater tenebitur ſibi ꝓſtare alimẽta ex ꝛditione ſanguinis: ita ꝛcludit Bar. in l. ſi qs a liberis. in ꝓn. §. de lib. agno. ꝛ Cy. in. l. j. C. de alẽdis libe ris. ꝛ tñ iſta rõne nõ eſt ſufficiẽs: q: vt teſtator ſic ꝓuidẽdo non videat grauare ꝓteritũ q̃tũ in ipſo eſt debuit expreſſe ſibi relin quere alimẽta. caſus eſt no. qui hoc dicit in. l. pe. §. de cur. fu. vbi probat qõ lz filius poſſit exheredare bona mente. i. in fauorẽ ſui: q: erat prodigus pater tñ dz ſibi relinquere alimẽta: vñ poſſit vi uere ꝛ tñ in caſu illius. l. exheredatus iſte habebat filios a quib⁹ etiã ſine diſpõne teſtatoris debebat ali. vt. l. ſi qs a liberis. in ꝓn. ꝛ per totã. l. §. de liberis agno. Sed eſt adhuc ſcõa diſparitas ma ior. q: iſte nepos emãcipatus pendẽte ꝛditiõe nihil poterit alie nare de parte ſua: nec etiã fructus qui interim percipiunt cũ nõ ſit dñs pendẽte ꝛditione: ſed nepos inſtitutus in te ſtõ: ꝛ fruct⁹ partis ſue quã nõ eſt rogat⁹ reſtituere ꝛ etiã ipſas res ſaltẽ mo biles de iure iſto poſſet ſimp⁹ alienare cũ auctoritate tutoris: ꝛ etiaꝫ immobiles ſubſtinente cauſa legitima: ꝛ cũ effectu iuris in prẽiudiciũ nepotis emãcipati ſubſtituti pupilla. ita videt pro bari in. l. j. §. j. §. de tute. ꝛ rõnibus diſtrahendis. ꝛ tenent Bar. ꝛ Joan. de imo. expreſſe in. l. ſed ſi in conditione. §. ſi seruum. §. de

a ¶ Dz. vide. a d. alex. õimo. late. ꝛ no. diſputãtẽ i. l. iter cetera. §. de ſi be. et poſtbu. Bene. Va.

bere. inſti. que dicta ego retuli in. l. ĥ. §. eo. erit igitur differentia ꝛ diſparitas inter iſtos duos: ſicut eſt inter duos fideicõ. quoꝝz vnus eſt rogatus reſtituere quicquid ſupereſt ꝛ alius totã bene ditatẽ de quibus habetur in. l. tytius rogat⁹. ĵ. ad treb. ꝛ in auc. contra rogatus. C. eo. ꝓpterea oritur diſparitas ex diuerſitate tituli: q: vnus capit titulo inſtitutionis ꝛ, alter iure fideicõ. qui titulus non eſt bonoꝝbilis: vt. l. filiũ. §. ſed etiã ꝛ ibi no. Bar. ĵ. de leg. ꝓeſtan. remanet etiã alia diſparitas quo ad effectũ trãſ miſſionis: vt tangit etiam hic Pau. de ca. quia nepos inſtitut⁹ poterit incontinenti adire ꝛ tranſmittere banc hereditatem ad heredem ſuum qui tranſmiſſio nõ habet locũ in emãcipato pẽ dente conditione: vt eſt dictum. poſſet etiam trãſmittere inſtitu tus ex capite ſuitatis: ſed q: hoc ſurgit ex diuerſitate qualitatis perſonarum non ex diſpoſitione teſtatoris nõ facit ad ꝓpoſitũ. ꝓterea vt fuit dictũ in reprehendẽdo opi. Bar. remanet etiam diſparitas ꝓuiſionis: quia vni ſucceditur ex pupil. ſubſti. ꝛ ſic ꝓuideꝛ ſibi de herede teſtamẽtario alteri vero nõ ſucceditur aliquo modo: vt ibi fuit declaratũ: vñ do. Paul. hic dicit qõ de iure iſto iſtud conſiliũ iuriſconſultorum non fuit bonũ ſi hoc li cet dicere: ſed hoc videtur eſſe abſurdũ qõ quinq; iuriſcõſulti er rauerũt in iſto ꝑcto qui bene ꝓeſumebant meli⁹ hr̃e notitiã le gũ factarũ ſuis tpib⁹ q̃ nr̃is. Tu ergo potes intelligere tex. noſtrũ clarius ꝛ dicere qõ in caſu. l. noſtre filius erat emãcipat⁹ a pa tre: ꝛ viuebat tpe teſtamẽti ꝛ tpe mortis teſtatoris ꝛ fuit inſtitu tus in legitima vel exheredatus: nam ſi nepos poſtea natus ex eo emãcipet ab eo non reincidat in ptãte patris ſui: ſicut nõ re incideret ſi ſolueret a ptãte ani: vt probat inſti. qui. mod. ius pa. po. ſolu. §. j. ꝛ ſi queritur quare attentis terminis predictis po tuit dupliciter ꝓteriri iſte nepos. vt dictũ eſt nñio eſt manife ſta: q: ex quo pater ſuus ꝓcedebat eũ tpe mortis potuit ꝓteri ri nec põt intẽtare ꝛtratab. vt. l. ĥ. §. ſi quis filiũ. ꝛ. §. ſeq. j. de con tratab. ꝛ q: iſte nepos emãcipatus ab auo nõ reincidit in ptãte patris ſui: vt dixi: ideo hereditas peruenit ad eum cum effectu: q: non acquiretur patri ex quo nepos nõ eſt in poteſtate ipſius ꝛ ſimiliter peruenit ad nepotem rẽtentum in poteſtate qui per mortẽ aui non reincidet in poteſtatem patris vt dixi. Sed ꝛtra iſtã lec. facit tex. in verbo ſolum heredẽ feci. vbi ꝓeſupponit q̃ nepos rẽtentus in ptãte ſolus fuit inſtitutus heres: ergo nõ po teſt dici q̃ filius emãcipatus fuerit inſtitutus cum eo in ſua le gitima. Sed ad hoc reſpondeo ex his que notabiliter dicuntur Bar. in. l. ex facto. la grande. §. de here. inſti. nam filius inſtitut⁹ in legitima cũ ſit inſtitutus in quota bonoꝝ: nõ quota heredita tis non dz ꝓprie heres: ſed eſt ſicut inſtitutus in re certa: vnde ſicut heres inſtitutus ſimpliciter alio inſtituto in re certa nihilo minus appellatur heres inſolidũ: vt. d. l. ex facto. ita hic nepos inſtitutus ſimpliciter, poteſt appellari heres ſolus: ꝛ q̃ ſolus ſa ctus ſit heres: quia ſolus ꝛ inſolidum in hac materia idem im portant: vt patet de ſez ſic remanet iſta lec. optime defenſata ab omnibus contrarijs diuinat tamen aliqualiter ad tex. quia non conſtat hic expreſſe q̃ filius ſuperſtes ſit tempore mortis: idem tamen conſtat q̃ fuerit inſtitutus vel exheredatus potuit enĩz eſſe ꝓteriti⁹: ſed ad hoc põt dici q̃ cũ teſtator ſecure vellet te ſtari ꝛ eo modo quo poterat legitime q̃ pz ex eo. cõſulnit iuriſ peritos probabile eſt ꝓeſumere q̃ obſeruauerit ſolẽnitatẽ reg ſitã in emãcipato. põt etiã aliter ñderi ad iſta contraria: ꝛ dari aliius intellectus vt dicamus q̃ filiꝰ emãcipatus vel nepos tũc dz honozari tit. inſti. q̃ extraneus fuit inſtitut⁹: eſt enim abſur dum q̃ teſtator honoret extraneũ ti. inſti. qui eſt bonozabilior: vt dixi ꝛ non honoret filiũ. argu. l. cũ auus. cũ materia. ff. de con di. ꝛ demon. ꝛ. l. lucius. ꝛ q̃ ibi no. §. de here. inſti. Sed quando eſſet inſtitutus filius vel nepos ſuus iſta abſurditas non ſequi tur quinimo ſm regulas iuris videtur poſſe dici quod iſto caſu emãcipatus non debeat inſtitui de neceſſitate: q: iſta ſolẽnitas ꝛ annullatio teſtamenti ſi non ſeruaretur fuit inuenta in filijs in poteſtate: vt. l. inter cetera. §. de liber. ꝛ poſtbu. quibus. l. magis fauet quã emancipatis: niſi quatenus eſt expreſſum: ex quo nõ eſt eadem ratio: vt. l. lege inlia. ĥ. hoc caput. ff. de ritu nupt. ſed non reperitur expreſſum quando eſt inſtitutus extraneus: vt in §. qui rogatus. ergo in alio caſu non fiat extenſio: ſed iſta ratio non placet in effectu: q: ex ea ſequeretur quod emãcipatus non deberet exheredari q̃ filius ſuus eſſet inſtitutus: quia eſt ma niſeſte falſum contra. l. ſi duo cum multis aliis. de leg. preſtan. Propterea tex. in. §. emãcipatos. inſt. de exhere. lib. ſimpliciter dicit q̃ de iure pretorio emancipati debent inſtitui vel exhere dari. Item non apparet in. d. §. qui rogatus. vtrum eſſet inſtitu tus extraneus vel ſuus. et ideo tene primam lectu. que eſt veriſ ſima: ꝛ poſſet etiam poni tertius intellectus ad iſtam. l. vt dica mus q̃ ſcõm tpa iſtoꝝ iuriſcõſultoꝝ poterat pater relinq̃re fi lio vel nepoti maxime emancipato legitimã: quoqno relicti ti tulo. ꝛ etiã ſub cõditiõe q̃ ꝓbat: q: iſti iuriſcõſulti fuerũt aũ ſe natuſconſultũ pegaſianũ q̃ fuit factum tpibus veſpaſiani. et iſti fuerũt tpibus Octauiani auguſti † iadoleuus añt conditor huius. l.

huius. l. fuit tpibus Veſpaſiani. ita q̃ potuit cõdere iſtã. l. ante ſenatuſconſultum predictũ. et ita eſt veriſimile q: refert cõſiliuz illoz ꝛ in illo ſe fundat qui fuerũt ante tẽpora ſenatuſcõſulti. de his tpibus pz clare in. l. ĥ. ff. de orizi. iur. vbi in fi. tex. fit mentio de'aboleno tũcto tex. inſti. de fideicõ. hereditatib⁹ circa mediũ. vbi ponit tps quo fuit ꝓditũ ſenatuſcõſultũ. ꝛ ante tpa illius ſe natuſcõſulti tex. in loco prime allegato dicit q̃ heres rogatus reſtituere bereditatẽ reſtituebat eã totã per ſenatuſcõſultũ tre bel. vñ fiebat q̃ ex quo nihil erat habituras vellet adire ꝛ ſic pz 6 q̃ nihil retinebat penes ſe mõ ſi intelligis tex. etiã in filio inſti tuto ꝛ rogato reſtituere hereditatẽ ſicut declarat iuriſcõſuit⁹ de beret intelligi ſenatuſcõſultũ trebel. vt in. l. recuſare. §. meminiſ ſe. ff. ad treb. ex illo tex. probat clare q̃ ante tẽpora pegaſiani ſe natuſcõſulti filius poterat grauari in legitima ſimpliciter ꝛ ab ſolute vel a ſ⁹ falſum eſſet in filio q rogat⁹ reſtituere nihil retine ret: ſi ergo poterat grauari filiꝰ in ltima q̃ eſt plus: multo fortiꝰ poterat, ledi in hoc q̃ relinqueret ſibi iure inſtitutio. ꝛ q̃ in de fectũ ꝓditiõis caderet legitima. ꝛ iſta lectura diſputando poſſet ſubſtineri: nõ tñ eſſet admittẽda in practica aliquo mõ vt iſta. l. afferat nobis aliquid vtilitatis ꝛtra ipſam tñ facit: q: tex. inſti. de exhere. libe. dicit q̃ per. l. iuliã velleya. inductũ eſt: vt bi q ſuc 7 cedunt in locũ parentũ deberẽt inſtitui vel exheredari: q: que. l. vſ fuiſſe facta tpib⁹ ceſaris vel auguſti. itẽ etiã ante iliã. l. filiꝰ ꝛ nepo tes qui naſcebant ante mortẽ teſtatoris debebãt inſtitui vel ex heredari: vt pz in. l. gallus. §. de lib. ꝛ poſtb. vñ plus plz pria lec tu. que ꝓcedit optime ꝛ expedite: ſi tñ velles defendere iſtũ in b tellectũ poſſes dicere q̃ ante tẽpora ſenatuſconſulti pegaſiani verbũ inſtituo capiebatur largo modo nõ ſtricte ꝓ titulo inſti tutio. directo: vt pz in. l. verbis ciuilibus. §. ĉ. q̃ ibi no. Jo. in ea dẽ gl. ibi: hodie puto ꝛtra ꝛc. ſi tenes intellectũ Bar. quo ad iſtã l. vc̃ q̃ poteritio iſta fuerit facta fauore filij ꝓteriti: tũc falſa deciſio iſtius gl. ſm Bar. hic ꝛ in. l. filius matrẽ. ꝛ in. l. pater puel le. C. de inoffi. teſ. vñ ſm cũ nec reſcindere cõditio per. l. q̃m. nec teſtamẽtũ eſſet nullũ: q: filius nõ eſſet inſtitutus: ſicut hodie re quirit per. §. aliud quoq; in auc. vt cũ de appel. cognoſcitur. ſi au tem tenes intellectũ Ang. ꝛ dñi Jo. de quo. §. dixi vc̃ q̃ ꝓpter c recipꝛocã ſpem * ſuccedẽdi filius potuerit ꝓteriri ꝛ reliqui ſibi a ſub ꝛditione: tunc gl. bene procederet: vt pz ex no. hic per Bar. et in locis prallegatis. ꝛ hoc tenet hic Joã. de Imo. per multa verba aſſignans rationẽ differẽtie inter ius iſtud ꝛ iura nouiſſi ma: q: de iure iſto permittebatur filius aliqualiter granari: licet non multũ. vñ poterat inſtitui ſub cõditione poteſtativa: vt. l. ſi j. de condi. inſti. hodie añt intellectus põt grauari: vñ etiã condi tio ptãtiua tollitur de medio ſm gl. ꝛ cõiter doc. in. l. ſuꝰ quoꝝ. §. de heredi. inſti. ꝛ tenet Bal. exꝑſſe in. l. ſi pater. de inſti. ꝛ ſub ſti. ꝛ in. l. q̃ñ in prioribus. §. allegata. ꝛ iſta procedũt ſequendo cõm ſniam. nam ſi teneremus: vt ipſe dicit q̃. l. q̃ñ in prioribꝰ. nõ haberet locũ. q̃ teſtamentuz non poterat expugnari de iure 8 antiquo: ſicut videnꝰ ſonare verba tex. tũc etiã ſm intellectũ An ge. ꝛ. d. Jo. iſta. l. nõ eſſet correcta per. l. q̃m. q: in caſu iſto de iure antiquo nõ reſcindebat teſtm. de articulo añt illo vide plene per d. Jo. in. l. ĥ. in repe. ſua. j. de cõdi. inſti. ſed relinquit dubitatio. vtrũ ſm intellectũ do. Jo. ꝛ Ange. ſicut filius olim poterat ꝓ 9 teriri vt non deberet ſibi relinqui titulo inſtõnis in iſto caſu: ita etiã bodie poſſet attẽto tex. in ver. ceterũ in auc. vt cũ de appel. cogno. ſuper quo ipſe cõcludit qõ non: q: l. ſi pater puelle: que vi detur permittere filiũ grauari ꝓpter ipem mutue ſucceſſiõis eſt hodie, correcta per. l. q̃m prallegata. ſicut tenuit hic Bar. et vbiq; z hoc ego fateor: ſed tñ nego q̃ per ius nouiſſimũ: quo fi 10 lius dz honozari titulo inſtitutionis. iſta. l. ſit correcta: q: etiam de iure iſto filius debebat habere legitimã titulo inſtitutionis: vt. l. ita tamẽ. §. qui rogatus. j. ad trebel. et tenet Bar. hic expreſ ſe. ꝛ ego plene ſcripſi multa addẽdo in. l. inter cetera. §. de hbe. ꝛ poſtb. ꝛ tñ tolerabatur iſta ꝓteritio in caſu noſtro: vñ lz quo 11 ad grauamẽ imponendũ lex ſi pater puelle ſit correcta nõ ſequi tur ergo per ius auctenticoꝝ eſt correcta iſta. l. tum q̃ tex. in coz poze facilius põt limitare ius antiquũ: ſicut limitabãtur iura ve d tera vt dixi quã. l. quoniã in prioribus. que abſolute tollit omne grauamen: tum etiam q: longe plus eſt grauare filiũ de reſtituẽ dum q̃ legitimã ſub ſpe cõpenſationis: vt dicitur in. d. l. ſi pater puelle. q̃ non relinquere filio legitimã iure inſtitutionis: vnde non eſt eadẽ ratio in vtroq; caſu: ſicut ergo q̃ eſt ꝓteritus ma niſeſte fauoze ſui limitatur text. in corpore in loco prallegato: vt tenet hic Bar. ꝛ vbiq; ꝛ expreſſe do. Jo. de imo. in fine cõmen ti: ita etiã ꝓpter limitari hic iſto caſu: ꝛ hoc credo veri⁹. Et ad e ad dicta Bar. hic in quantũ ipſe videt ſentire, vt retuli in vo ce q̃ exheredatio vel ꝓteritio que fit bona mẽte dz fieri cũ cã q̃ iſta cõditio eſt vera in exheredatione: ꝓ eo ea eſt caſus notabi lis in. l. peñ. §. de cura. fur. vbi etiam probatur. ꝛ no. q̃ q̃ñ teſta tor exheredat filiũ bona mẽte: q: eſt prodigꝰ ꝛ inſtituit nepotes ex eo: tunc hereditas pertinet ad nepotes pleno iure nec acqui rit patri iure pr̃ie ptãtis ita q̃ filiꝰ prodigꝰ in hoc caſu egparat

furioſo in quo eſt ſpãle q̃ ſi deſert filio furioſi hereditas acquiri tur ſibi de iure ffoꝝ. ꝛ nõ pr̃i: lz pr̃ habeat filiũ in ptãte ꝛtra re gulã. l. placet. ĵ. de acqui. her. ita probat tex. no. q̃ ibi cõmẽdat Bal. in. l. cũ heres. ĵ. de acq. here. q̃. l. extendit ad ꝓpinquz. ꝛ pbat in illa ſingulari gl. §. alleg. Sequitur. ĥ. filio impuberi.

Filio impuberi.

Subſtitutio vulgaris nõ ꝛtinet tacitã pupillarẽ ꝛ ꝛtra expreſſa pupillaris nõ ꝛtinet tacitã vulgarẽ q̃ñ in vtroq; caſu teſta tor expreſſe ꝓuidit. ĥ. d. ¶ No. primo q̃ puiſio hoĩs expreſſa tollit tacitã ꝓuiſionẽ. l. ꝛ iſtud eſt verũ ſine dubio vbicũq; pui ſio expreſſa facta ab hoĩe eſt facta circa aliã perſonaz ſeu de alia a perſona non eſſet puiſio legis tacita: ſicut hic fecit teſtator. ex ꝓuiſione enim. l. tacita vocabatur expreſſe pupillariter ſubſti tutus ex ſubſtitutione vulgari hic antẽvocatur alius ex expreſſa ꝓuiſione teſtatoris vbi antẽ puiſio hominis fieret circa ean dem perſonam exemplum in. l. maritus. C. de procur. vbi conſti tuitur procurator maritus qui ſine mandato poterat agere tũc veruz eſt q̃ ꝓuiſio hominis tollat ꝓuiſionem. l. eſt pulchra materia ꝛ magis dubia de qua diſtingue: vt plene ponit Bar. in l. j. ĥ. vnde queritur. ff. de publi. ꝛ veg. co. et Cy. in. l. ĥ. C. de pact. conuen. ꝛ Bal. in. l. ĥ. C. de iure empby. ¶ ĥ No. ĥ. ſm Paul. de b ca. quod dictio aliud verificatur in duobus licet de ſui natura re quirat numerum plurinm ſicut eõtra dictio ante verificatur in pluribus quam duobus. licet ex ꝓprietate ſermonis ſit parti titiua duorum vt probatur ſm eum in ſequẽti. Tu autem dicas et melius q̃ dictio alius ⁹ põt ſtare relatiue cũ vno precedenti dũtaxat et ſic ſignificabit duos etiam de ꝓprietate ſermonis: ſed poſtea etiã ſtare cum pluribus precedentibus ſibi dictionez: vnde qui dicit decem homines currunt ꝛ alius cum eis bene di c cit. et ſimiliter qui dicit tytius curẽt ꝛ alius cum eo ꝓprie lo quitur: ſicut patet ex tex. noſtro nec eſt. l. que dicat oppoſitum: ꝛ etiam ex recta ratione loquendi in. ĥ. etiam ſequenti. dictio añt alter non ponitur niſi inter duo: q: licet tres heredes eſſent inſti tuti dictio alter que facit mentionẽ de vno ex eis ponitur reſpe ctiue ad vnũ de quo ꝓius fuerat dictũ: ſicut ſi dicerẽ vn⁹ ex ſcho laribus ſcribit ꝛ alter ex reliquis cũ eo. de dictione tũ alter ⁹ vi c de glo. ꝛ q̃ ibi ponit Bal. in. l. ancille. §. de fur. quã etiã allegat hic dñs Pau. Et ad materiã vide bonuz tex. in. l. binas edes. la d prima. ff. de ſer. vrb. predi. vbi ponitur q̃ dictio alius põt poni ꝓ altero duoruz: ſicut dictio alter. Sequitur. ĥ. ſi. hoc dicit ſm intellectũ gl. qui incipit quidam quatuoꝝ.

Quidam quatuoꝝ.

Jus ꝛiunctionis ex quo oritur ius accreſcẽdi trãſ mittitur ad ſubſtitutum vulgarem per primo inſtitutum vel ſic ſm alium intellectum quem tangit Bar. etiam inter diſiunctos re ꝛ verbis in hereditatib⁹ eſt locus iuri accreſcẽdi: ꝛ eo caſu vna cum inſtitutis admittitur ſubſtitutus vulgaris ad ius accreſcẽ di. Secunda eſt ibi: partem eius. ¶ ĥ No. primo ibi viuo patre familias ꝛc. q̃ ſubſtitutio vulgaris hz locum etiam ſi heres in ſtitutus decedat vino teſtatore quinimo habet locũ, etiam ſi tẽ poze teſtamenti inſtitutus non extabat. l. j. §. in prima. C. de cad. tol. ꝛ no. in. l. iij. in fi. §. de libe. ꝛ poſtbu. ¶ ĥ Secũdo no. q̃ ſub ſtitutio vulgaris facta pluribus reſoluitur in ſingularitates vñ hz locũ ꝛ ſuccedit ſubſtitutus incontinenti vno ex inſtitutis mo riente ꝛ hanc. l. intelligit Bar. q̃ñ ſubſtitutio fuit facta pluribꝰ ſeparatim: ſecus ſi eſſet facta pluribꝰ ſimul: vt ipſe declarat ple ne in. l. heredes mei. §. cum ita. j. ad trebel. ꝛ in. l. j. §. eo. ꝛ ibi dixi aliquid etiam fuit tactum in. l. quidam testamento. §. ĉ. vbi hoc 10 poſuit Jo. de imo. ¶ ĥ Tertio no. ibi ad ſubſtitutũ quoq; ꝑ tinere iuncta gl. quia iſta dictio quoq; eſt dictio implicatiua. im plicat enĩ hic de heredibus inſtitutis q̃ ex ipſi ſuccedũt per ius accreſcendi. ꝛ poteſt habere infinitas cõcordantias: ſed ꝓ nũc 11 ſufficit. l. ſeruum quoq; in ꝓn. §. de procur. ¶ ĥ In glo. vlti. ſu per verbo reſponderet ibi: quia ille qui fuit ſubſtitutus coniun ctus fuit. hanc glo. no. hic ſingulariter Ang. ꝛ Bal. ꝛ colligũt ex ea iuncto tex. q̃ ius conuentionis tranſit ad ſubſtitutũ ⁴ vulga rem qui videtur ſubrogari per omnia loco primi. ꝛ attẽde ſcõm Ange. quia hic non trãſmittitur ius accreſcẽdi: q̃ñ eo tempore quo mortuus eſt primus heres nõ poterat ius accreſcẽdi vide ri deductum in eſſe: q̃m teſtator viuebat tranſmittitur ergo ius coniunctionis ex quo poſtea cauſatur ius accreſcendi ꝛ hanc cõ cluſionem in effectu ſequitur hic Joan. de imol. licet multum ſe inuoluat vt patet ex eius vltimis verbis ꝓ qua videtur facere tex. in. l. hec ſcriptura. §. ſi. de condi. ꝛ demõ. vbi probatur quod ius accreſcẽdi trãſit ad heredẽ: vt declarat Bar. in. l. re coniũcti. j. de leg. iij. preterea ſi ille qui vocatur in locũ heredis ex diſpoſi tione. l. hz ius accreſcendi: vt. l. ſi totã. ꝛ q̃ ibi per Bar. j. de acq. here. ergo ꝛ ſubſtitutus vocat ex diſpõne teſtatoris cuius cã vi detur eſſe fauorabilior: q: ſuccedit ex voluntate defuncti in locuz primitiꝰ ꝛ trariũ vñ eſſe caſus clarus q̃ ibi Bal. reputat ſingu larem in. l. ſicut in annos. §. j. §. qui. mod. vſufru. amit. per quem tex. Paul. de ca. bic licet non allegat Bal. reprehendit opinio-

Universidad de Deusto
Biblioteca

nem' Bal. ꝛ Ang. hic dicit ẽm in. d. tex. qđ si duo sunt cõiuncti re et verbis in vsufructu. ꝛ alteri eorũ datur substitutus in legato qđ substitutus succedẽdo in parte sibi relicta põt idẽ venire per ius accrescẽdi ad partẽ alteri⁹: qz est cõiunctus re: lz nõ sit cõiunct⁹ verbis. ex hoc apparet manifeste qđ cõiunctio verbalis q̃ erat in pᵗio nõ trãsmittit ad substitutũ: qz sic esset ꝟiunctus re, ꝛ verbis: vt erat prius? qđ iurisc̃ol⁹ ibi negat: vñ redeũdo ad ꝓpositũ gl. nostre dico tex. põt intelligi duob⁹ modis; ꝛ bñ. pcederet qđ hic substitut⁹ ꝟcurrat in iure accrescẽdi vno modo. vt tetigit hic Bar. qđ oẽs heredes fuerint disiuncti re ꝛ verbis ꝛ silr substitutus quo' casu lz in legatis non haberet locũ ius accrescẽdi habebat tñ in hereditatibꝰ nõ virtute alicui⁹ trãsmissiõis: sed qz portio accrescit portiõi: que est penes substitutũ: vt. l. i. ff. his ita. C. de cadu. tol. vel põt intelligi qđ oẽs fuerint ꝟiuncti re: sed disiuncti verbis: qz sint vocati ad eandẽ hereditatẽ sine partib⁹: ꝛ silr fuit vocat⁹ substitut⁹ si aũt heredes primo instituti essent ꝟiuncti re ꝛ verbis: tũc impossibile esset dicere qđ substitut⁹ admitteret cuz eis: lz esset cõiunctus re tm̃ per regulã q̃ ponit in. l. re cõiuncti. ff. de leg. iij. ꝛ hoc ideo: qz ius cõiunctionis verbalis qđ erat in pᵗio hered nõ fuit trãmissum ad substitutũ: ꝛ sic ista gl. remaneret falsa nõ obstãt allegata in ꝯrariũ per istã gl. qz in illis casib⁹ ille q succedit heredi venit ex pᵗsona ipsi⁹ heredis: ꝛ ex iure qđ rescindebat in persona heredis: ꝛ ex ei⁹ persona ad eũ fuit trãsmissuz: vñ non est mirũ si bz ius accrescẽdi sicut ille haberet: sed substitutus vulgaris: lz succedat in locũ primi instituti: nõ tñ repelentat eius personã nec succedit ex persona ei⁹ sed imediate ipsi defuncto ex dispositione testatoris. p ista differẽtia plene facit tex. in. l. filiũ. ff. de leg. pstã. inquãtũ facit dicta ꝟ trũ substitutus pstet legata ex persona pupilli vel ex sua. de cui⁹ intellectu multa dixi in. l. si cõtra. ff. e. Stãte aũt intellectu gl. q⁹ hic substitut⁹ succedat ex iure ꝟiunctionis a se trãsmisso' vna cũ heredibus pᵗio instinctis verissima est cõclusio quã refert hic Bal. qđ si solus ille cui substitut⁹ successit erat ꝟiunct⁹ alteri qui nõ habebat substitutum solus substitutus tunc succedet in illa portione excluso heredibus institutis: qz qua rõne ius ꝟiunctionis trãsmittitur ad eũ: vt succedat vna cũ aliis eadẽ videt vt solus succedat si alii nõ sunt ꝟiuncti: lz dñs Jo. hic dubitet ꝛ dicat istud nõ ꝑbari in hoc tex. sed satis probat: qz nõ datur diuersitas rõnis inter istos casu cũ trãsmissio fiat de iure cõi non de iure speciali: ꝛtra regulas iuris: ꝛ hoc videtur tenendũ. Sequitur. l. causa cognita.

Summarium.

1 Arrogatio fieri non potest nisi cũ cause cognitione.
2 Dispositio facta in causa intestati etiam si sit exorbitans a regulis iuris trahitur ad causam testati: vbi est eadem ratio.
3 Actio que per seruz vel notariũ publicũ dicit aliquo respectu seruus publicus acquiritur alteri est vtilis ꝛ non directa.
4 Dictio ex significat causam immediatam.

a Cã cognita. Ad huius tex. materiaz vide latissime. d. Jas. may. i repe. l. si arrogator. de adopt. Be. va.

Causa cognita. [a] Sicut venientibus ab itestato cõpetit vtilis actio ꝟtra patrẽ arrogatorẽ: ita etiã cõpetit substituto pupillariter ꝑ hereditate pupilli. h. d. Scõa est ibi: nã ꝛ legitimis. ☩ No. ibi. cã cognita ꝛc. qđ arrogatio nõ põt fieri nisi cũ cãe cognitione: et q̃ sunt ille cãe declarat in. l. nec ei ꝑ totã. l. ff. de adoptio. ꝛ attẽde qz cãe cognitio semp requirit in actu in quo requirit auctoritas iudicis: lz nihil dicaẽ de cãe cognitiõe: vt est casus nota. ꝛ ibi per Bar. in. l. sed si hac. ff. ait prẽtor. ff. de in ius vocãdo. ꝛ in. l. cũ hꝫ. ff. vult igit. ꝛ ibi etiã ꝑ Bar.

2 ſ. de trãsactio. ☩ Scõo no. ꝛ semp tene mẽti qđ dispõ facta in causa intestati etiã si sit exorbitans a regulis iuris trahit ad cãm testati vbi est eadẽ rõ. nam cũ testũ impuberis arrogati sit extincti ipso iure ꝑm regulas iuris. l. q ex liberis. ff. testamẽto. ff. de secũdis tabulis. bona ipsi⁹ debebant penes patrẽ arrogatorẽ iure cuiuscũ vniuersalis successionis vt insti. de acquisi. per arrogatorẽ ꝛ trã ꝟtra hũc rigorẽ iuris statuit in pupillo qđ bona restituãtur illis de quib⁹. ſ. vñ iste tex. facit optime ad materiaz. ꝛ ad. q. illã difficilẽ de qua tãgit Bar. ꝛ Mod. in. l. gallus. ff. qđ si trñ. ſ. de, libe. ꝛ postlb. nũqd filia exclusa stante masculo ad successionẽ intestati possit ꝓterita cõtratabulare vel dicere testũ nullum.

3 ☩ Tertio no. ibi nã ꝛ legitimae ꝛc. qđ actio q̃ per seruũ publicũ vel per notariũ ꝺz aliquo respectu seruꝰ publicus acquirit alteri est vtilis ꝛ non directa. ꝛ tenent cõiter oẽs vez Bar. in. l. ff. rem pupilli saluã foze. ꝛ Mod. scribentes in. l. stipulatio ista. ff. si stipulor. de verb. oblig. Et aduer ꝛe qz hic essent videdi duo articuli. primꝰ est vtrũ indistincte per notariũ acquirat ipso iure actio alteri per alterũ: de quo dic vt plene tradit Bar. in loco palleg. ꝛ Mod. in. d. ff. si quis insulã. ad quã materiã vide qđ singulariter ponit Bar. in. l. si quis ꝛtra. ff. si fugitiuũ. ff. de fur. ꝛ Ange. ꝛ ff. iij. qđ singulariter ponit Bal. in. l. si. C. de manumiſ. test. vbi dixit notabiliter qđ vbicũq; in. l. vel statuto ꝺz qđ ex stipu. alteri⁹ alteri q̃rat actio semp intelligit acquiri ipso iure sine cessiõe ꝛ qz

b Immediata. Adde eundẽ in. l. q libe. ff. hec verba. ſ. e. ꝛ q dixi in apos. ad Bald. in. l. ex hoc iure. ſ. de iust. ꝛ iur. Bene. va.

4 dictio ex significat cãm immediatã ꝰ. l. j. ff. ex incendio. ff. de incẽ. rui. ꝛ nauf. Sup scõo articulo aduerte: qz in tex. nro ideo acquiritur actio vtilis ꝛ nõ directa: qm̃ vt dictũ est. ſ. pater arrogator occupat bona filij iure cuiusdaz vniuersalis peculij vñ ipso iure efficit heres ꝛ dñs bonoꝝ filij: substitut⁹ ergo vel venientes ab intestato nõ pñt effici dñi directo: sed vtiliter qz eadem specie dñij duo nõ pñt esse dñi insolidũ. si aũt cõpeteret actio directa ex istipulatu ex directa actione deberet trãsferri dñiuz directũ: ꝛ ideo ꝟueniẽtius dat actio vtilis ad ius vtile ꝟsequẽdũ in alijs aũt casibus esset maior dubitatio ꝑ ea q̃ notabiliter tradit Bar. in. l. j. ff. sublata. in vltimis verbis. j. ad treb. ꝛ Ang. ꝟi. suo. lxxx. iuxta finẽ. vbi ꝟcludit qđ si statutũ dicit qđ alteri per alterũ queratur actio sicut videnꝫ dicere ista iura de notario acquirit actio directa ꝛ nõ vtilis: secus si statutũ diceret qđ actio deꝰno trãsiret ad aliũ ꝑm eũ: cõis tñ opi. est illa quã. ſ. dixi qđ querat actio vtilis ꝛ non directa. ¶ Jn gl. vlti. in fi. ibi: secus tñ est ꝛc. Hl. videt sentire qđ hodie si pupillus daret se ad arrogãduz substitutio pupil. haberet effectũ directo ꝛ sic nõ esset opus interponere stipu. ꝛ si ita sensit singulariter extẽdit tex. in corpore de heredi. q̃ ab intesta. defe. ff. ibi eñ cõcedit hodie qđ filiuſſa. habeat heredem ab intestato decedẽtẽ: gl. aũt videt velle qđ habeat etiã heredẽ ex testamento virtute substitutionis pupillaris: sed iste sensus nõ videtur iuridicus. qz substitutio pupil. tunc demũ bz locũ qñ filiꝰ nõ põt sibi facere testũ solũ rõne etatis secus si ex alio defectu: puta qz post mortẽ testatoris recadat in pᵗtẽ alterius: vt. l. ij. in pn. ff. eo. ꝛ talis vf esse casus nr̃i: qz etiã de iure nouissimo filiuſſa milias q̃nis esset maior nõ posset sibi facere testamentũ vt. l. penul. C. q tes. face. pñt. intelligamus ergo gl. ꝓout dicit simpliciter qđ filiuſſa. põt habere heredẽ lcz ab intestato. vt dicũt illa iura non tñ poterat habere pupillariter substitutum: vt dixi. Sequitur. l. coheredi substitutus.

Summarium.

1 Vulgaris substitutio videtur institutio conditionalis.
2 Substitutio alicui facta si heres nõ erit facta videtur nõ solum in portione in qua est scriptus anteq̃ fiat substitutio: sed etiã in portione in qua post substitutionẽ scribitur.
3 Reciproca substitutio continet vulgarẽ substitutionem.
4 Cum de aliquo articulo sunt opi. de iure ciuili: articulus autem expresse reperitur determinatus de iure canonico: stãdũ est determinationi iuris canonici etiã de iure ciuili.
5 Cum agitur de odio irrationabili masculinũ non concipit feminum. vbi alias conciperet.
6 Qualitas adiuncta verbo determinatur ꝑm verbũ verbi.
7 Fideicõ. relictuz post mortẽ filij in dubio relictũ videtur ab ipso filio non ab heredibus filij.
8 Heredis bona non veniũt in fideicõ. vniuersali.
9 Dispositio precedens testamentum declarat sequentem.
10 Duplex substitutio oriri põt ex vna oratione ꝛ vnico contextu verborum.
11 Substitutio reciproca simpliciter facta non ꝟtinet substitutionem ficicom.
12 Pupillariter substitutus habetur perinde ac si esset institut⁹.
13 Dictio ista de plano idẽ importat qđ dictio simpliciter.
14 Pinguedo portionis vnius ex coheredibus non debet nocere alteri coheredi cuius pars exhausta est.
15 Pupillaris substitutio fieri potest nõ solũ sub cõditione intrinseca sed etiã sub alia adiuncta huic.
16 Substitutio pupillaris facta in re certa per verbũ directuz trahit ad se totum.
17 Due fictiones vel duo specialia circa idez diuersis respectibus concurrere possunt.

Coheredi substitutus. Substitut⁹ coheredi q̃ erat subſtitut⁹ alteri instõ succedit coheredi cui erat subſtitut⁹ nõ adeũti ĩ patrẽ vtriq̃. h. d. Scõa

1 est ibi: ad substitutũ. Tertia ibi: nec intererit. ☩ No. i. qđ substitutio vulgaris vꝫ instõ ꝺditionalis: ꝛ hũc tex. allegauit tibi in l. q liberis. ĩ pn. ſ. e. ad. ꝑbadũ: qđ ista ꝺditio si hꝫs nõ erit q̃nis sit ꝺditio intrinseca imo de essentia subſtõnis nihilominꝰ ꝺz ꝓpter ꝺditio. ☩ Scõo no. ibi sine hãc subſtõnẽ ꝛc. ꝑm intellectuz quẽ dabo ad istã lꝫam qđ subſtõ fcã alicui si hꝫs nõ erit vꝫ facta nõ solũ in portione in qua est scriptꝰ anteq̃ fiat subſtõ: sed ẽt in portione in qua post subſtõnẽ. ꝛ p illũ tex. ita intellectuz põt determinari notabilis. q. quã posuit Bart. in. l. marcell⁹. ff. qdã. j. ad treb. ꝛ de qua dicet pleni⁹ in positis. istꝰ lecture qz gl.

Fisti⁹ pncipũ sunt faciles nihil est scribẽdũ sup eis: ☩ lz videdũ est dũtaxat ex glo. qũo portio coheredis cui fuit substitut⁹ coheres ꝓio loco ptinet ad substitutũ q nõ erat coheres ꝛ fuit substitutus scõo loco alteri coheredi. sup quo iuncio duas opi. pncipales. Pria fuit ꝺy. q dixit hic qđ portio illa ptinet ad substitutũ nõ ex vi subſtõnis sed ex iure accrescendi: sed ista lectura cõiter dãnatur per Barto. ꝛ Mod er. hic ꝛ in. l. qui habebat. j. e. ꝛ in. l. si titius.

si titius. ſ. e. qz text. in. d. l. titius. in fi. vꝫ velle qđ vtriq̃ succedat ex subſtõne. ꝑtera in vno casu istius. l. vez qñ subſtitutio facta coheredi de coherede ꝑcedit subſtõnem factã de extraneo alteri heredi opi. Bar. vꝫ esse verissima vel saltẽ opi. Dy. non est vera: qz ista verba apposita in subſtõne facta de extraneo si titius heres nõ erit eque bñ videntur posse referri si nõ erit heres ex subſtõne sicut si non erit heres ex instõne: vt plene declarani in. l. q liberis. ff. hec verba. ſ. e. ergo ex quo pñt ꝟpredere hunc casuz succedet ex subſtõne nõ ex iure accrescendi: vñ ista lectura simplr ad text. nr̃i nõ põt pcedere in omni casu quapꝛopter ego in. ff. hec verba. volẽs cõcordare istas opi. dixi qđ qñ subſtõ coheredis ꝑcedit subſtõnẽ extranei tũc subſtitutus hꝫ vtranq̃ partẽ iure subſtitu. sed qñ subſtitu. extranei ꝑcedit subſtõnem coheredis tũc vera erat opi. Dy. qđ subſtitutus haberet v nam partẽ iure subſtitu. ꝛ alteri iure accrescendi: qz subſtitutus extraneus non poterat videri vocatus ad partẽ alterius si ille cui erat subſtitutus non vellet esse heres ex subſtõne: qm̃ subſtõ de coheredẽ ad coheredẽ nondũ erat facta. adducebaz ꝓ ista differentia tex. in. l. titia. in pin. ff. ad. l. fal. iuncta. l. marcellus. ff. quidam. ꝛ qđ ibi per Bar. ff. ad treb. in quibus probat qđ fideicõ. vniuersali quo quis rogat restituere partẽ suã veniũt ꝑlegata que erat facta tpe grauaminis. Sed ꝑlegata facta post grauamen nõ veniũt qz ad ea que nondũ erant nõ potuit referri subſtõ fidei cõ. nũc aũt considerãdo diligẽtius nõ placet mihi ista differẽtia ad istum tex. cõtra mentẽ istius litere que in vtroq̃ casu videtur eodẽ modo vocare subſtitutũ ꝛ disponere idem: ꝛ hoc presumit in dubio per regulam positã in. l. iã hoc iure. in pin. ſ. eo. ꝛ maxime qđ qualitas que inest vni capitulo posito in alternatiua vi detur etiã esse subintelligẽda in alio: vt. l. j. ꝛ ibi ꝓ Bar. ff. de reb. dub. cũ ergo iurisc̃oltus hic dicat qđ siue subſtõ coheredis ꝑcedat siue sequat vtraq̃ portio pertinet ad subſtitutũ iure subſtitutiõis idẽ est intelligendũ de alio casu posito in alternatiua per duas regulas que colligũtur in. d. l. iam hoc iure. ꝛ in. d. l. j. de reb. du. intelligamus ergo qđ vtraq̃ portio defertur iure subſtõnis. ꝛ si queris quõ põt deferri iure subſtõnis subſtituto illa portio in qua ipse nõ fuit subſtitutus dicendũ est ꝑm Bart. in. l. qui habebat. j. eo. qđ spes subſtõnis vulgaris sicut transit ad pupilla. subſtitutũ ꝑm glo. ibi spes subſtõnis vulgaris trãsibit ad vulgariter subſtitutũ. lz ergo spes subſtõnis vulgaris non transeat ad heredẽ subſtituti: vt. l. si ex pluribus. j. de suis ꝛ legitimis. ꝛ. l. totiens. in scõo responso. j. de acq. heredi. trãsibit tñ ad subſtitutum vulgar. ipsi subſtituto primo loco: sed ista opi. nõ placet mihi in. l. qui liberis. ff. hec verba. ſ. e. o. ꝛ vltra ea que ibi dixi attende: qz tex. in. l. si titius. ſ. eo. dicit qđ extraneus est subſtitutus in vtraq̃ parte: vnde pondera qđ in. l. si titius extraneus nõ vocatur ad partem vtriusq̃ ex persona alterius: quasi spes subſtõnis facte de altero ad eũ transmittitur: sed qz ipse est subſtitutus: q̃ verba destruũt etiã opi. do. Bar. qz ꝑm eum ad partem alterius subſtitutus non vocaretur: qz ipse esset subſtitutus: lz qz primo subſtitutus transmittit ius suũ ad eũ. ꝛ sic ex persona alteri⁹: hec autem valde differũt inter se qõ quis vocetur imediate ex pson̄a sua vel ex persona alterius. vñ credoverũ intellectũ istius lꝛe esse vt iurisconsultus determinat hic qđ alius non est ausus perfecte determinare in. l. si titius. ſ. e. vez qđ sicut extraneus subſtitut⁹ post subſtõnem factã de coherede videtur subſtitutus vtriq̃ vt. ſ. dixi. ꝛ hoc erat determinatũ in. l. si titius. ita extraneus subſtitutus ante q̃ coheres subſtituatur coheredi videatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cum filie. Substitutio pupillaris euanescit si pupillus viuo testatore sit sui iuris hoc primo & substo fideicō. pōt fieri puberi & impuberi hoc scō & detrahitur trebellia. hoc tertio & si nō valet testm respectu instōnis non valet respectu fideicō. & in substōne fideicō. nō ymitit bona filij & qō fideicō. nō pōt substitui exheredato nisi in eo qō est sibi relictus

De quo nō detrahitur falcidia hoc quarto & vltimo. ¶ †Glot. primo ibi: tant post testm cepit tenere &c. nam hic ꝓbatur eleganter p̄m Moder. qō valet substo facta pupillo qui tpe testamēti si testator: tunc moreret erat recasurus in ptātem alterius dūmodo tpe mortis testatoris nō eēt recasurus in ptātem alterius: & sic limitak. l. ij. in p̄n. *. 3. eo. & infertur talis conclusio ex ipso dicto qō habilitas pupilli cui fit substo pupillaris satis; est iqō ex postfacto supueniat ante mortē testōris. Iz a p̄incipio nō adesset tpe testamēti. 2cordat tex. & ibi plene scripsi in. l. ij. ℵ. Iz si extraneo. 3. e. ¶ Glot. scdo qō qñ actus nō esset affectus de tali affectione vitiak̄ siue veniat ad eum casum a quo incipere nō pōt. de quo in l. pluribus. ℸ. esi placeat. ff. de ℵbo. obli. Utrū aūt sicut in casu. l. nostre expirat substō pupillaris per emancipationē: ita expirat tacita vulgaris in ea cōtenta est pulchra qō in qua dās Pau. h refert verba & rōnes Bar. quasi de ℵbo ad ℵbū ipm non allegās qui tenuit qō hoc casu expirat tacita vulgaris: vt ipse ponit plene in. l. j. in pen. col. 3. eo. & ibi dixi. ¶ Glo. tertio in ver. qō si heredē qō substō facta per verba obliqua: Iz sit limitata ad tpa puberatis nunc̄ trahitur ad directū: Iz verbis cōe trahak̄ ad substōnē directam: vt. l. ꝑcibus cū materia. C. de ipube. & hoc est qō dixit in. l. verbis ciuilibus. 3. e. ¶ Glo. quarto ibi: salua falcidia &c. nā ibi vf casus satis clarus qō qñ filius est rogatus restituere hereditatē paternā post mortē suā nō detrahitur nisi vna quarta cū tex. vtitur nūero singulari. i. falcidia siue exponit glo. trebelliani ca. siue vt quidā alij exponūt. i. legitima: vñ iste tex. vf 2fundere opi. gl. in. l. iij. C. ad. l. fal. & in. l. papinianus. ℸ. meminisse. 3. de inoffic. testa. que dixit qō qñ filius est gravatus restituere sub cōditione: tunc detrahit incontinenti legitimā & aduenīēte conditione: detrahet trebellianicam; & sic in effectu duas quartas diuersis tpibus & hoc dictū est bodie approbatū expresse in. c. raynucius & raynaldus, de testamētis. Bar. tñ vbiq̄ dicit & maxime in. ℸ. meminisse. qō de iuris subtilitate attento iure ciuili ita opi. nō est vera per tex. in. l. iubemus. C. ad trebel. vbi filius gravatus restituere post mortem restituit integrū dodrantē. ergo nō retinet nisi vnam quartam: quia si detraheret duas quartas: tunc non restitueret nouem vncias totius patrimonij: sed dimidiam duntaxat: vt. j. dicetur. Scdo adducitur tex. in aut. de rest. & ea que parit. ℸ. quādōbrem. iuncto principio illius aut. ex quibus simul iunctis apparet qō etiā si fideicō. sit datuz a filio post mortē ipsius si sine filijs decedat nō detrahitur nisi vna quarta: vt ptz in illo. ℸ. dum dicit qō si legitima non sufficit ad ℵtionem dotis vel donationis propter nuptias pro dictis causis possunt alienari res subiecte fideicō. sed iste modus loquēdi nō esset bonus si ℵ vltra legitimam posset detrahi q̄rta: qz 2uenientius esset qō oos cōstitueretur ex quarta que erat primonitū ipsius heredis q̄ ex eo qō erat subiectum restōni. hāc opi. sequitur Bald. in l. filium quē habentē. C. fami. her. in pe. char. dicēs eā esse verissimā de iure ciuili rōnibus de quibus ibi per eum. & idez tenet in l. iubemus. C. ad trebel. & in. ℸ. meminisse. videtur aūt habuisse originem decisio canonistaꝝ ab erroze glossatoꝝ in locis. 3. alleg. Jo. aūt de imo. hic miratur de cōi assertione legistaꝝ qui dicūt qō cano. distinguūt in isto articulo sicut facit gl. in locis allegatis. nam ℑm eum glo. in. c. raynucius. & Jo. au. in nouella. dicunt simplr qō sine fideicō. fit purū sine cōditionale semp possunt detrahi due quarte: & hāc opi. dicit Joan. an. esse seruandā in foro ciuili per regulā que ponitur in. c. per venerabilem. extra qui filij sint legi. in. c. j. de no. ope. nūcia. & in. l. ꝓuilegia. de fac. san. eccle. in quibus locis concluditur †qō qñ de aliquo art. sunt opi. de in re ciuili & articulus reperitur expresse determinat de iure canonico standū est determinationi iuris canonici etiā de iure ciuili. & hāc opi. credit dās Jo. esse verā attenta rōne que ponitur in. c. raynutius. & in. c. raynaldus. ℸ. dilecti. extra de testa. & enim ibi qō trebellianica detrahitur vltra legitimā: qz eā detrahet quilibet heres extraneus. que rō sibi hz locum seu equalr in vtroq; casu. Pro declaratione istius. q. videndū est primo vtrū distinctio glo. in locis allegatis possit ꝑcedere de iure ciuili. Scdo vtrū in vtroq; casu attenta ratione. c. raynaldus: possit detrahi duplex quarta*. ¶ Ad primū dicendū est oi sniā qō opi. glo. est falsa. zvl tra iura. 3. allega. per doc. vtiq; ℳar. sil. *iolē. doctor quez refert & sequitur Ang. in. l. papinianꝰ. ℸ. si quis impubes. ff. de inoffi. test. que est talis & multum ꝛnget quia secundum eum non est verū qō quando filius est in institutus pure & gravatus de restituēdo sub cōditione interim adita hereditate anteq̄ eueniat conditio te conditione quo tpe fiet detractio trebellianice ex quo antēq̄ veniat 2ditio filius hz totā hereditatē pure & simplr nō pōt detrahere legitimā seu parādo eū a reliqua hereditate: ita declarat Bart. lz ipse non alleget in. l. quis poterat. in p̄n. j. ad trebel. et in. l. gerit. j. de acqui. here. & ego plene scripsi in. l. j. 3. eo. vbi etiaz Bar. tetigit ergo legitima non pōt dici detracta diuerso tpe nec obstat huic opi. qō due cause lucrative videntur posse 2currere diuerso tpe. l. existimo. de ℵbo. oblig. qz vt dixi attenta ista rōne nō 2currit diuerso tpe & dato qō concurrerēt diuerso tpe adhuc esset rō cur nō posset fieri duplex detractio rōne de qua. j. dicam.

¶ Circa scām p̄ctū videt etiā qō opi. cōis sit verissima. & qō, ēt bodie attenta dispositione iuris canonici qñ fideicō. esset purus nō posset detrahi nisi vna quarta*: & pro solutiōe coꝝ que adducūtur in oppositū est sciendū qō duplici capite possit preteritus q̄relare testm. ſ. tanq̄ nepos & tanq̄ filius arrogatus nihilominus nō detrahit nisi vnā quartā: scdo hoc ꝓbatur in. l. j. ℸ. si pater el. ij. de 2iū. cū ēmā. libe. quē tex. adducit Bal. pro 2traria parte in l. q̄ℸ. C. ad. l. fal. sed melius facit pro pte ista ōz cū ibi: qō nepos ex filio emācipato retentus in ptāte si adoptatur in filium succedit alius nepos retentus in ptāte vna cū patre emancipato: & sic ptz qō Iz iste nepos habeat duas qualitates: & alias quartas vnā tanq̄ filius aliā tanq̄ nepos non tñ succederet in ngerek in alia parte patri ēmancipato & nepoti qō iniriosultus negat. nō debet esse ōfēdit qō deductio legitime nō fit nisi tpe 2ditionis existētis. dicit eīn qō in dez censuit legitimā esse deducendā & retinendam. ergo nō erat deducta prius neq; retēta: qz gerundium sonat in tēpus futurū: vt. l. j. & quod ibi no. C. si aduersus libertatē. ¶ Quinto not. ibi: nec aliud seruandū. cum ver. precedenti. nā ex bis duobus simul iunctis videtur ꝓbari qō per ista verba si filius meus ipubes decesserit restituat hereditatē tali videtur limitari substō ad tpis pupilla. etatis: & iste est verus intellectus huius ver. & ver. precedentis: quem etiam amplectitur glo. super verbo impubes. in vltima expositione. & sic istud verbum impubes nō ponitur causa demonstrationis. sed ponitur vt faciēs conditionez si decesserit in pupillari etate: vnde non exponitur si filius meus impubes decesserit. i. qui nunc est impubes. licet glo. ita exponat secundū quosdam in prima expositione que expositio non potest esse vera: quia vt dicit glossator: met in vltima expositione ℑm eum. iste ver. nec

ver. nec alius esset superfluus: & per hūc tex. valde no. hic Pau. de cast. & tra Joā. an. qui videt sensisse cōtrariū in. c. si pater. de test. li. vj. allegat tex. qui fortiter vrget. p eo. in. c. raynuti*. extra de test. facit etiā. p doctrina Jo. an. tex. in. l. si. ℸ. vlt. de libe. leg. vbi ꝓbat not. qō qualitas adiecta in dispōne accipit in dubio magis loco demonstrationis q̄ cōditionis: & illā. l. alleg. Bar. in. l. cēturio. in vlti. char. in vers. quero. 3. eo. vt etiam refert hic Bal. ipse tñ determinat 3ziū p ittā. l. & etiā per rōnem: qz si ista verba si filij meus impubes decesserit &c. exponerent modo ꝑdicto ycz qui tūc est impubes: tunc dictio si nō faceret 2di. pro ꝑte: sed potiꝰ dicē incertā: vt. l. nā & si cū moriak. ff. de 2di. inde. & l. heres meus. in p̄n. de 2di. & demon. plene per Barto. in. l. ita stipulatus. de ver. ob. qō vf esse 2tra mētē testatoris: ex quo posuit dictionē si ex ꝓpietate sui inducit 2ditionē* vt. l. j. et ibi no. j. de 2di. & demon. & ista opi. est verissima: quā Bart. expresse 2firmat: Iz iste nō meminerit in. l. centurio. in pen. char. in ver. ītē quero. in ꝛta predicta. 3. eo. vbi pfecte examinat istū articulū allegādo dicta Jo. an. & rīsendo ad tex. in. d. c. raynutius. nō ob. tex. in. l. si. ℸ. vlti. de libe. leg. qz ibi illa qualitas que accipit vt demonstratio & nō vt 2ditio nō ꝓsumebat in forma 2ditionis sicut hic. ꝑeterea ibi qualitas poterat exponi: vt demōstratio absq; subauditione alicui* verbi: sicut & in exēplo Bart. in. d. l. centurio. in loco allegato per do. Paul. sed in casu nostro si testator dicit si filiꝰ meus impubes decesserit sine vltimo verbo impubes nō pōt accipi loco demonstrationis nisi subaudiak. i. qui nūc est impubes. nā si regak̄ a verbo decesserit: † quia qualitas adiuncta verbo determinat ℑm verbū verbi *. i. debet inesse tpe qō significat per verbū: vt. l. titi*. j. de testa. mili. & l. in delictis. ℸ. si detracta. ff. de nora. & plene videbis declaratū in. l. ex facto. in p̄n. j. & vbi ponit Bar. in exēplo. ergo Bar. in. l. cēturio. verbū heredē meū. Iz exponak̄. i. qui est heres meus. ℑm portak̄ si per verba posita in testō ℑm rectā locutionē qō non est in casu nostro: vt dixi. ¶ †Sexto no. qō fideicō. relictum ab ipso filio nō ab heredibus filij Bar. hic effect* est magnus quā do filius decederet in pupilla. etate: qz si vf relictū a filio detrahetur legitima et trebellianica ex ꝑsona filij: sed si vf relictū ab heredib⁹ nō detrahet legitima p. l. si fundū*. ℸ. si de le. j. sed Jo. de imo. hic & Pau. de ca. dicūt qō hic fideicō. vf datū a filio: qz verba grauaminis expresse fuerunt ad ipsum directa: vt ps ex p̄n. & fe vbi aūt ipse nō esset expresse gravat⁹: verbigratia: si filius me⁹ decesserit in pupilla. etate bona mea pueniāt ad talē vel restituatur tali: tūc fideicō. videret relictū a substituto vel ab herede filij: ita tz Barto. post gl. in. l. q duos. j. eo. & ita dicit Pau. de cast. & ꝑsuluisse de facto. allegat etiā not. p Bart. in. l. cū mirū. C. de fideicō. Tu aūt dic de isto articulo vt plenissime scripsi & referēdo oia multis annis. in. l. j. in 5. 3. eo. ¶ †Sexto. vlt. qō in fideicō. vniuersali nō ventūt bona ipsius heredis. Utrū aūt expresse testator possit grauare heredē de restituēdo bona sua vel aliquā partē. vide in. l. impator. ℸ. pe. ff. de leg. ij. hoc tñ est dubitāndū qō de restituēdo bona testatoris & heredis simul etiā si vellet expresse nō posset grauare heredē qui in reb⁹ suis nō pōt grauare: nisi quatenus tātūdē recipit a testatore iuxta distinctionē posītā in. l. imperator. Ultimo no. & ꝑpetuo tenēmēti qō quāuis a substituto pupilli exheredato nō possit relin qui legatū p fideicō. etiā si exheredato sit factū aliqō relictū: vt l. cū quidā. C. de leg. ab ipso tñ exheredato pōt relinqui vsq; ad 2currētē q̄titatē legati sibi factā; aūt sit rō diuersitatis dicet in glos. tene etiā mēti istū ver. vltimū in quo. ꝓbat singlr qō legatarij* nō detrahit falcidiā. de fideicō. a se relicto etiā si sit relictū in forma quo te hereditarie. & fideicō. vniuersalis. de quo dicemus in gl. post Bar. ¶ In glo. posita sup verbo nō vz ibi inter filios: hāc gl. singlr no. hic Jo. de imo. que in effectu vult qō qñ pater testat inter filios: si dispositio nō pōt valere vt testa qō qñ pater testat inter filios: si dispositio nō pōt valere vt testamēti valeat vt codicillus: qz quocūq; modo volūtatē suā indicet sufficit: vt. l. si. C. fami. her. & p hāc glo. no. videret posse salvari id qō in effectu sensit Bart. in. l. multis. in p̄n. j. de testa. mili. vbi dicit qō sicut miles codicillis pōt dare hereditatē dire cte: ita etiā pf inter filios dato qō hoc nō esset verū: qz Bal. hic repzehēdit ibi: & in. l. hac 2sultissima. in p̄n. C. de test. & p aliā gl. posset dici qō si pf intēdebat codicillari & dispositio nō posset valere: vt codicillos qz data est hereditas directo qō nō pōt fieri in codicillis: vt in institu. de codicillis. ℸ. vltimo. codicillus valebit vt testamētū: sicut ecōtra in favorē filioꝝ glos. vult hic qō testm valeat vt codicillus* hoc tñ nō examino nec qz nō est ꝓprie nostra materia, & adde hāc glo. ad ea que scribit Bart. in l. j. de iure codicil. ¶ In glo. posita sup verbo tenebūtur ibi: sic ergo no. &c. opponit extra glo. & cōtra doc. p istū tex. nā vf qō in facultatibus ꝓpriis grauatis si testator vellet expresse posset grauare heredē in bonis suis: saltē vsq; ad quartā trebel. quā heres hz retinere de bonis defuncti: qz vsq; ad illā quotā tātū dē hz de bonis defuncti ℑm gravat. ergo vf posse gravari: vt l. impator. ℸ. pe. de leg. ij. & l. cū pf. ℸ. titio. eo. lib. sed est respōdē dum qō hoc nō est admittēdū triplici rōne. Prima est qz de iure isto testator nō poterat ꝓhibere trebellianicā directo: vt. l. qō de bonis. ℸ. j. ff. ad. l. fal. ergo nec p indirectū. l. pupillus. ℸ. j. de auc. tuto. & l. j. C. de natu. lib. idē bodie de iure nouissimo: iz posset ꝓhibere preciput. expresse nō tñ tacite: vt in. ℸ. si vero expleat. in auc. de heredi. & falci. hic aūt esset quedā ꝓhibitio tacita. ꝓterea trebel. deducit ꝑeter volūtatē defuncti ex. l. dispositio ne sicut & falcidia. de falcidia est casus in. l. tria. ℸ. ff. ad. l. falc. de trebel. in. l. si sponsus. ℸ. si interrogat⁹. de do. inter vir & vx. ergo cū quarta nō pueniat ad heredē ex iudicio defuncti: Iz ex dispōne. l. ꝑterea. nō vf heres in bonis ꝓpriis posse grauari tenet 2sequētia per tex. clare in. l. qui fundū. ℸ. qui filios. j. ad l. fal. ¶ In glo. posita sup verbo debebit ꝑ declaratione tex. et gl. q̄rit q̄ sit rō vt pōt legari ab exheredatoꝝ ad 2currentem legati sibi facti: & nō pōt legari a substituto exheredati. vt in. ll. allegatis in glo. Bar. in. l. qui fundū. ℸ. qui filios. 3. alleg. dicit qō rō est qz quis legat a substituto pupillariter pupillo videt gravare heredē heredis nominatim qō fieri nō pōt: vt. l. sed si fic. ℸ. fi. de leg. iij. Iz ab herede heredis in genere posset relinqui vt. l. & si fic. ℸ. j. eo. titu. & mi ista differētia si testator qui fecit tabulas pupillares legasset certū nō a substituto: Iz ab herede filij in genere: tūc substitutus deberet legata: sed ista differentia nō placet ℳoder. & merito qz ex ea sequeret qō nō posset relinqui legitima substituto pupillari filij pupilli instituti qō est cōtra multa iura: ycz 2tra tex. in. ℸ. coheres. j. eo. & 2tra. l. & si 2tra in p̄n. & qō ibi diximus. 3. eo. ꝑeterea sequeret ex hoc vt dicit Joā. de imo. & bene in. d. ℸ. qui filios. qō si exheredatus fuisset substitutꝰ pupillo instituto a substituto exheredati nō posset relinqui legatū: qō est 2tra tex. expresse in. d. ℸ. qui filios. ℘e. in. l. cū quidā. C. de leg. dicit qō nō potest assignari aliqua bona rō differētie. Joā. de imo. hic fatetur qō nō pōt assignari rō demōstrativa ꝓsuasiua: tñ pōt assignari qō hoc fit inductū odio exheredationis: sed ista ꝓsuasio nō vf 2uenies: & maiꝰ odium est respectu ꝓsone exheredati & respectu instituti ipi exheredato: ergo fortiꝰ deberet ꝓhiberi legatū in ꝑsona exheredati q est magis offensus: sed potest substineri ista ratio quod licet sit magis offensus: pōt tñ amplius gravari & ꝑ substitutꝰ: quia immediate hz cām a defuncto & honorat ab eo: hec tñ rō videt esse 2tra mētē tex. in. d. ℸ. qui filios. in fi. vbi ponit regulā negatiua: qō id qō nō Iz in ꝑsona exheredati nō Iz i ꝑsona substituti. ergo ℸ qō Iz in ꝑsona exheredati licebit in ꝑsona substituti ꝑ regulā positā in. l. & si ℸ in fi. 3. eo. & in. l. si. de his q̄ sunt sui vel alie. iur. Sed adhuc pōt rīderi qō hic nō est eadē rō ℑ nō: & est eadē rō ℑ nō seruat idē ius: vt dixi in. d. l. & si ℸ. vñ ista rō pōt tolerari; credo tñ posse dari rōnē fortiorē qu e est talis: qz filiꝰ exheredatus a quo fuit legatuz aut fuit exheredat⁹ iuste aut iniuste: si iuste equum est qō ꝑpter delictū suū ex quo merebat totaliter excidi ab hereditate paterna possit gravari attēto qō testator eum in aliquo honorauit. Si vero fuit exheredat⁹ iniuste: tūc impotet filij q acceptauit legatū sibi relictū: & sic vf renūtiasse querele. l. papinian⁹. ℸ. seq. de inoffi. test. cū posset expugnare testū p querelā & 2sequi totā hereditatē: & sic nō subiret grauamē ab eo relictū: Iz iste rōnes cessant in substituto pupil. si bene inspicias tum qz q̄relа regl⁹ nō trāsmittit de iure isto nisi sit ꝓparatū: vt. l. posthumus. ℸ. fi. cū. l. seq. ff. de inoffi. test. tum qz etiā si trāsmitteret: tūc esset extincta ex quo filiꝰ acceptauit legatū: vt. 3. dixi: posset tñ dari casus in quo esset qd imputaret heredi: verbi gratia: si filius esset mortuꝰ ꝓparata querela adhuc non acceptasset legatū: nō trāsmitteret legatū ad heredē suū. i. ad substitutū. & sīl querelā ꝓparatā: si ergo vult heres accptare legatū posset imputari sibi aliqd: & sic ista rō nō videtur gñalis: Iz forte pōt dici sāltem ꝑdicta qō coipso qō filiꝰ ꝓpara rat querelā videat repudiasse legatū: Iz hec sol. nō est vera: qz si sic esset intētata querela nō posset filiꝰ penitere ante finē litis ad finē 2sequēti legatū qō est 3 tex. in. l. papinianus. ℸ. meminisse. eo. ti. vñ rō remanet dubia, posset tñ dici qō. l. cū quidā, habuit respectū ad ea q̄ frequētī 2tinguūt: frequēti* aūt vt ap paret ex ꝑdictis 2tinguit qō nihil pōt impūtari substituto. Et qz text. hic in fi. vf ꝓsupponere qō ab exheredato cui fuit factū relictū particulare pōt relinqui fideicō. vle ꝛ portio heredi tatis ipsius exheredati ex hoc arguit hic bar. qō si filia fuit instituta in re certa & gravata de restituēdo bona sua post mortē valebit fideicō. vsq; ad 2currētē q̄titatē qō ꝑcipit de bonis testatoris nō tñ trahet trebellianica vt hic dicit: qz est gravata nō, vt heres: Iz vt legatarij p. l. ex facto. ℸ. de here. instī, sec⁹ esset ℑm eū si filia fuisset instituta in q̄rta ꝑ hereditariaz gravata de restituendo bona sua post mortē: qz tūc cū grauet vt heres detrahet trebel. ℑm eu3. Tu aūt adnecte in vtroq; casu: qz istud exꝑlū vf impossibile qñ filia post mortē suā cū oibus bonis de quibus est rogata restituet etiā id qō percepit a testatore. ergo nō poterit apud eū remanere tātūdē ex bonis testatoris & sic gravamē videt impossibile vt expresse dicit in tex. nostro.

a ¶ Ll. ij. in p̄n. et ibidem vide, do. Jaso. may. vbi ad ℏ plene. bñ. va.

b ¶ Quarta. Adde. d. Jaſ. may. ℏ in p̄n. iij. col. vbi cōcludit p. l. & rōnē filiū nūq̄ posse detrahere nisi vnā quartā: sed ex eqtate canonica & ꝛsuetudine gñali totius mūdi filiꝰ qñ est gravatꝰ post mortē ꝑsone ꝓprie ōfēdit nō debet detrahere duas q̄rtas vnā statiz 3z legitimaz aliā tpe fideicō. & refert ange. tenere istā esse cōez opi. & vbiq; seruari tam in schollis q̄ in iudicando. vt hic vide per eūz. Bene. Ua.

c ¶ Bar. sil. q fuit ꝓceptor Joā. an. vt refert ang. in. d. l. papinianꝰ. Bene. Ua.

d ¶ Quarta. Et bodiedem firmat. d. Jaſ. may. hic in. ij. col. ver. v. no. Bene. Ua.

¶ Seminūm. Adde bal. in l. in multis. 3. de ſta. ho. & qō ibi dixi i apostil. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

yersi.nec fideicō.sed ad hoc ē dicēdū.qō grauamē erit possibile si filia legataria erat instituta trī percipiat ex fructibus invita ☞tum facit substantia ipsius filie restituēda post mortē intelli ge substantie filie cōsiderata feorsum ꝛ de per se ab eo qōfilia p cepit de volūtate testatoris.nā in eo qō percepit a testatore et vsq; ad illā quātitatē sine dubio potuit grauari: ꝛ ita ꝓbatur in.l.filiusfamilias.ff.apud marcellū.ſ.de leg.j.ꝛ in.l.imperator. ff.pe.de leg.ij.vbi ꝓbat singr qō habet rō nō solū fructuū per ptorū:sed etiā illorum qui percipi potuerūt:sed cōtra scōm di ctum Bar.arguit qr ista filia rogat de restituēdo hereditatē p ptie nō hereditatem testatoris.ergo nonvidet posse detrahere trebellianicā:qr senatusc̄ōsultū trebellianū nō hz locū qñ testa tor rogat heredē restituere aliā hereditatē ☞ ipsius testatoris: vt.l.cū filius.ff.lucio.ꝛ ibi per Bar.de leg.ij.ꝛ est casus in.l.co gi.ff.sed si miles.ff.ad trebel.sed ad hoc respondetur salvando eius dicta qō hoc fallit in hereditate heredis quā heres est ro gatus restituere a defuncto.nā tūc hz locū senatusc̄ōsultū tre bellianū: qr perinde est ac si esset rogatus restituere hereditatē defuncti: vt est casus no.in.l.filius.ff.cū quis heredē.in vltimo respōso.de le.j.ꝛ clare sentit gl.l.l.si quis seruū.ff.pe.prealllega. ꝛ credere istud dictū esse verum nō solū si in parte hereditatis heredis restituenda cōtineret id qd est relictū a defuncto:sed etiā si testator rogasset filiā suā restituere bona sua post mortē ꝓter portionē sibi relictā in testamēto adhuc enim crederem isto casu hoc esse fideicō. vniuersale translatū ex trebelliano:qr lz in.ff.qui heredē loquatur qñ portio relicta a testatore restituit vna cū alia substātia hſdis nō tū illa portio restituit tanꝫ ꝑ timonij testatoris:lz tāꝫ substātia hſdis;rī ꝓter hoc non deberet magis esse fideicō. vniuersale ex quo in vtroq; casu est patrimonij heredis ꝛ nō defuncti:nec haberet locū.l.cogi.ff. sed ꝛ si quis.ff.ad trebel.qr ibi portio hereditaria testatoris cō fūcta cū hereditate alterius debebat restitui tāꝫ hereditas te statoris.ꝛ ꝓ hoc ꝙ ibi scripſi pz qō qñ rō assignata ꝓ me.in.l.ex duob⁹.in prin.ff.eo.nō est vera inquātū ibi dixit qō senatusc̄ō snltū trebellianū ꝛ fideicō. vſe non poterat habere locū in sub stantia heredis.nā imo pōt habere in illo casu ex duobus capi tibus:tū qr illa substātia heredis erat ꝓiuncta cū pte hereditā ria:ꝙ restituebat vt hſditas testatoris; tum qr fideicō. vſe pōt ☞ induci bonis heredis.☩In hoc tī vltimo casu vc3 qñ heres est granat⁹ de restituēdo post mortē suā suū patrimoniū ſditaxat ratēta portione sibi relicta a testatore nō est locus detractioni trebellianice:qa cū ꝓesupponit ad hoc vt ſideicō. valeat ꝙ tū debeat remanere de patrimonio testatoris apud heredē quā tum est patrimoniū ꝓprij heredis qō rogat restituere appa ret qō heres hz medietā quartā substātie heredis;ꝛ sic tātūdem. ſilij dicamus ꝛ hoc est verū qō in isto casu heres hz primoniū testatoris tāꝫ ꝓprium:qr subrogat loco patrimonij sui:ꝛ patri moniū suū restituit tāꝫ patrimoniū testatoris:ꝛ hoc est qō di cit text.in.l.filiusſami.ff.vt quis heredē.ibi ac sipe hereditatē sua restituēda ꝛc.sicut ergo si heres esset rogat⁹ restituere here ditatē testatoris detraheret trebel.ita etiā detrahet nunc;ꝛ sic etiā isto casu detrahet trebellianica. Jn ꝓio aūt ca. vc3 qñ he res suit rogat⁹ restituere sub nōe bonoꝝ tnoꝝ etiā id qō acce pita testatore est magis indubitatū qō detrahet trebellianicā tum rōne premissa:qr fruct⁹ quos ꝓcpit in vita sua de bonis testatoris subroganꝫ loco bonoꝝ suoꝝ q̄ rogat⁹ est restituere.ꝛ sic ceuseank substātia ꝓpria ꝛ bona heredis subroganꝫ loco bo norū testatoris.ꝛ ideo detrahit trebel.vt est dictum in premisso precedēti casu:tum etiā qr nō pōt dici qō isti fructus cōputenē in quartā detrahēdā iuxta not.in.l.in fideicō.ff.ad trebel.quia sic imputarent bis ipſi heredi granato ꝓio quidē quo ad hoc vt posset grauari in bonis suis:qr alꝫ nō posset vt dz in.d.legi bus.Scōo vt ad hoc de bonis suis restituendo ea de fideicō. vſi nō detraheret quarta sue detraheret eā ꝑ iputationē fructuū qō est idē:hoc aūt eēt incōueniēs qō vna ꝓceptio fructuum satisfaceret duabus causis:qr regulariter vna solutio vni⁹ quā titatis nō tollit nisi vnā ex plurib⁹ obligationib⁹ diuersis:vt l.j.ꝛ.l.sed si plures:ꝛ vtrobiq; not.ff.de sol. Sequitur.ſ.qui di scretas portiones.

Qui discretas. Cōiuncti in vna parte ꝑ substi tutionē recipꝛocā simpliciter fa cta inter heredes ꝓferūtur disiunctis. Vel sic ꝛ bzeuius sub stitutio recipꝛoca facta inter coheredes regulatur a iure ac crescendi qō esset inter eos hoc dicat. Secūda est ibi cōiūctos. Tertia ibi quib⁹. ☩Nlo.qō di sposītio precedēs testamētum declarat sequētem: quomodo debeat intelligi cōcordat text.in l.qui filiab⁹.in prin.de leg.j.ꝛ in.l.qui nō militabat.ſ.lucio.ff. ꝛ vnico cōtextu verboꝝ potest oriri onplex substitutio seu du plex gradus substitu.nā hic ex verbis quos heredes meos ꝛc. primo vſ substitut⁹ cōiūctus.deinde disiuncti;ꝛ ex hoc eo.ver. probat notabiliter qō vna oratio determinās plura determi nabilia nō vſ ea pariter terminare qñ est diuersa rō terminabi liū cur nō pariter terminent qō multū facit ad.q.solēnē positā in glo.in.l.centurio.ff.eo.videbis em̄ hic qō heredes vocati p vnā orationē nō vocātur simul neqꝫ ex eodē gradu ꝓpter prę sumptā mētē defuncti. ☞Vocasit est intelligēdū qñ plura deter minabila cōtēta in vna oratione non possunt restringi ad ali quē casum:in quo sit vniformis rō disponēdi:ꝛ attēde qr lz te stator possit disponere vniformiter:si tñ eēt difformitas rōnis inter illa q̄ ꝓtinent vna oratione nō vſ disponere vniformiter poterat em̄ hic testator si voluisset disiunctos in substōne equa re cōiūctis:ꝛ tñ hoc nō ꝓesumit voluisse:qr maior est rō qō vo centur cōiūcti ☩ disiuncti vbi aūt in aliquo casu posset vna ora tio plura terminare vniformiter:tūc restringitur ad illū casum ꝛ ita loquitur text.in.l.iā hoc iure⁹ ☩Tertio no.☞ ius substi tutionis vulgaris iunctū cū iure accrescēdi est potētius ☩ ius vulgaris substitutionis solū qō facit ad not.in.l.qui ex duab⁹. in prin.ſ.de acqui.here.ꝛ in.l.qui patri.eo.ti. ☩Ultimo no. ibi:quib⁹ institutionē ꝛc.nāꝫ istū text.satis colligit qō substitu tio recipꝛoca simpl⁹ facta nō cōtinet substitutionē fideicō. di cit em̄ text.qō cōiunctis repudiātib⁹ alij disiuncti admittentur ex substitutione:ꝛ sic ostēdit qō substō recipꝛoca nō haberet lo cū si hereditas esset adita p vnū ex cōiūctis cui repudiati isti vi denf substituti:si quis tñ vellet tenere oppositū posset dicere ꝛ forte bñ qō ista verba nō ponūtur hic ad signīficādū a Jtio sen su id qō dixi:lz potī⁹ ad ostēdēdū qr ꝓiūcto acceptāte disiuncti ☞ nō admittet⁹ tur ad portionē primi repudiātis. ☩Extra gl. inducit Dy.istū text.in ar.ad no.q.vc3 qō si pf⁹ instituit duos fi lios ex ꝓio matrimonio ꝛ duos ex ſcōo ꝛ eos inuicē substituit ꝛ vn⁹ ex filijs primi mſimonij nō adit hſditatē solus ff vtrinq; cōiunct⁹ admitteti portionē repudiatā vel nō aditā:sicut hic admittit ꝓiunct⁹ ex dispōne testatoris:nā ꝓiūctio legalis vſ ꝙ parari cōiūctioni testatoris;vt.l.si in testō.ſ.titu.ꝓ.Sed illa opi.nō plz Barto.in.l.lnci⁹.in vlti.col.ſ.eo.dū dicit qō eōs fra tres admittenf equal⁹ ex vul.ꝛ hāc opi.approbat hic Bal.in ſ.q pf.j.eo.ꝛ in.l.iā hoc iure.ſ.e.ꝛ in.l.in testō.in.v.q.C.de test. mili.ꝛ sequit hic Jo.de imo.ꝛ dſis me⁹ in.d.l.in testō mouentur isti in effectu trib⁹ rōnib⁹ vel potī⁹ duab⁹ rōnib⁹ ꝛ vna.l. ꝓpria rō fuit de intētione Raynerū:lz Bal explicat eam formali⁹ in locis allega.dicēs qō substō recipꝛoca subrogat in locū iuris ac crescēdi.vt ꝓbat in tex.nostro ꝛ bene facit tex.in.l.si titio.ff.in lianus.de leg.ij.lz si nō est facta substō recipꝛoca expresse inter istos fratres vtrinq; ꝓiūctos nō esset locus iuri accrescēdi magis ꝙ inter alios:imo eōs equal⁹ vocarent ꝑ portionib⁹ suis.vt.l. si totā.ſ.de acqui.here.ꝛ.l.i.ſ.in ita.de cadu.tol.ergo sīl⁹ voca bunt in substōne. Secūa rō est Bar.in.d.l.luci⁹.nā dicit ipse qō lz isti fratres sint magis ꝓiūcti cōiūctione sanguinis nō tamē sunt magis ꝓiūncti in portionibus sibi delatis:vt dicit se decla rasse in.l.re cōiūcti.de leg.iij.sunt em̄ cōiuncti pſonis:lz nō por portionib⁹.Tertio adducit tex.p Bal.cōtra Dy.in.ſ.seq.quē Bal.ibi no.ad hoc vbi ꝓbat qō heredes extranei p ista verba vos inuicē sub stituo vocant equal⁹ ad partē ꝙ fis vel filij de ficiētē si inter patrē ꝛ filiū nō fuisset facta substō spāliter:ꝛ ista pars vſ verior:qr sicut Bar.ꝛ bñ in.d.l. incipe.referendo quoſcūq; lz vtrinq; frater cōiūct⁹ sit magis ꝓiūctus ☩ fratres ex alio mſimonio:ꝑ tñ de cui⁹ successione agit eēt plumit effe ctus ad oēs filios suos tā primi ☩ scōi mſimonij:ita ꝓbat tex. no.q dicit hoc esse equū:ꝛ ꝓiū esse incōgruū.in anc.de nup.ff. pe.cū ergo agat de successione ꝑ tē ꝛ nō fris ipſi⁹ ꝑ fis affectio dz attēdi ad videdū qs cui ꝓferat vel adequet:sec⁹ si ageret de succedēdo fratri.ista distinctio colligit ex tex.ꝛ glos.in.l.ſi.C.de insti.ꝛ substi.vbi cōcludit qō lz tacita pupil.nō admittat ꝓtra matrē qr agit de succedēdo filio tacita tī vulg.admittit qr agit de successione testōris.ꝑ ista ꝛc̄one adduco tibi qō ponit bal. in anc.qui rē ita dictā.C.de sac.san.ec. vbi dicit qō si maritus et vxor accipiūt emptiones eorum pro se ꝛ eox filijs vterq; eox videt puidere in portione sua tā filij ꝓmi mſimonij ☩ scōi fm pre sumptā qualitatē affectionis:sicut ꝓiuilegiū ꝛc̄essum marito ꝛ filijs tranfit ad filios primi ꝛ secūdi mſimonij:qñ rō priuilegij ne facit optime tex.a Jtio sensu in.l.fin.ſ.ad trebel.vbi ꝓbatur ꝙ frater vtrinq; ꝓiunctus in substōne fideic.ꝑfert fratri alteri⁹ matrimonij.nisi rō verboꝝ vel mēs testatoris aliter repugnet qñ ipsi fratres vtrinq; cōiuncti fuerāt ꝓio inuicē vulg.substit. ex quo colligit a Jtio sensu qō si nō fuissent ꝓlati alijs fratrib⁹ in aliqua ꝑte testamēti ex sola ꝓiunctione maiori ꝑferentur.et ad illa dicta Bald. ꝙ allegauit in anc.q rē.vide tex.ꝛ qō ibi no. Bal.in.c.j.ſ.muliери.si de feu.fue.cōtrouer.inter dſm et agna. Sed Ꝛ istas decisiones posset opponi;nā videf qō cōiunctio sanguinis faciat magis cōiūctos vocari in vnā partem ꝛ vnus cōiunctum in alia.ita ꝓbat in.l.si.in ptimo rīsio.C.de impu be.ꝛ ast.subſtj. vbi si pater ꝛ filius et titius instituuntur here

deꝫ pater ꝛ filiꝰ vocanf in vnā dimidiā ꝛ ꝓpter cōiunctionem censenf eadē pſona.ergo sīl⁹ fratres vtrinq; cōiūcti vocabunf in vnā dimidiā.ꝛ ꝑ ꝓis oritf inter eos ius accrescēdi:sicut si fra tres essent vocati vna cū tertio:vt.l.iterū.i.prin.ſ.de here.in stitu.Sed ad hoc pōt respōderi multipliciter ꝛ ꝓio qō hic fra tres fuerūt vocati nominatim, nō sub nōe appellatiōe frater nitatis:sicut in.d.l.ſi.ꝛ.d.l.interdū.vñ nō vſ testator ꝛsiderasse cōiūctiones sanguinis.ꝛ ita intelligo patrē ꝛ filiū fuisse instī tutos.in.ſ.sequēti.ꝛ ista respōsio est vniuersalis quo ad oēs re gulas.vel pōt dici qō qñ vn⁹ ex fratrib⁹ instituerē nominatiꝫ ꝛ alij frater cū eo ꝑ nomē appellatiuū ꝛ quidā alter forte nō ha beret locū.l.ſi.de impub.ꝛ alijs substi.qr frater cū fratre nō cen setur ita vna pſona sicut pater cū filio,si aūt fratres vocarētur simul ꝑ nomē collectiuū vna cū alio:tunc sine dubio ipſi essent cōiuncti a testatore in vna parte ꝛ haberet locū tex.noster:vt l.interdum.in prin.ꝓalleg. Sequitur.ſ.qui patrem.

Qui patrem. Substitutio recipꝛoca gñaliter fa cta inter coheredes nō ꝓhēdit p sonas spāliter inuicem substitutas. Secūda est ibi:volūtatis.
12 Tertia ibi:qō magis. ☩Not.primo ſm Bal.hic qō qñ spēs precedit ꝛ sequit genus spēs derogat generi.ꝛ.h.d.Bal.esse no tādū ad diuersa statutaꝫ:qr si cōcurrit statutū spāle ꝛ gñale attē ditur magis spāle ☩ gñale:ex hoc infert hic Joā.de imo.ad.q. de facto dicēs qō si ex forma statuti inder nō pōt ꝓcedere regu lariter ex ingstiōe nisi ꝓius denūciet offensuz vtrū velit accu sari:deinde aliud statutū dicat ꝙ ꝓ homicidio vel vulneribus illatis in facie vel pro mēbro vitiato inderꝫ habeat arbitriuꝫ in ꝓcēdo ꝛ cōdēnādo ꝙ vigore but⁹ arbitrij poterit ꝓcedere per igstionē nō obstāte statuto gñali ꝛ nō facta denūcia. vt re quirit gñale statutū qr spēs subrogat gñi vt hic dicit ꝓ arbitriū aūt cōcessuz in statuto spāli vñ potestas haberet hāc facultatē vt possit ꝓcedere ꝑ igstionē vbi als nō posset alt.gl.i cle.sepe l xbo ōfensiōes.de xb.sig.ff. dicit ꝙ si dat arbitriū ptāti ꝑ illō ar bitriū pōt tollere solēnitatē indicij:sz nō solēnitatē cause.vñ vi goze illi⁹ arbitriū nō pōt facere aliqō iuſtū ꝛ vltra glo.alt. Bar. in.l.fili⁹.in pn.ff.de dona. Tu aūt aduerte qr sicut d.Paul.hic ꝛ ego retuli in.l.doli clausula.de xbo.sig.in voce lz clausula spe cialis posita in eadē.l. faciat vt gñalis clausula non referaf ad specificata:vt.l.sanctio legu.ff.de pe.tī dispositio spālis facta in diuersa.l.seu statuto bñ vſ ꝛ currere cū dispōne.l.gñalis.siue gñalis dispō ꝓedat siue sequaf ita ꝓbat i.l.quoties.C.de act.ꝛ ob.ꝛ in.l.ſ.hoc aūt edicto.ꝛ ibi hoc ponit Bar.ff. de no.ope. nun.ꝛ idē dicit in.l.sanctio legū. ꝓallegata.vñ in.q.d. Jo.qr dispositio spālis ꝛ gñalis sunt in diuersis statutis ꝛ legib⁹ vſ qō vna cōcurrat cū alia rōne predicta:sed tñ hoc obstante bñ est in casu isto sma.d.Jo.qr tūc ꝓcedit ꝓtime dicta qñ.l. specialis ꝛ gñalis possunt cōcurrere simul ꝛ sunt cōpatibiles;sed qñ sunt ↄrie in totū vel in partē:tūc semp species derogat gñi:vt opti me declarat Bar.in.d.ſ.hoc aūt in ſi.facit optime qō habet in glo.in.l.sciēdū.in ꝓncip.ff.q satisf.cogā.quā ibi no.bar.ad hoc. ꝛ qō ponit idē bar.in extrauagāti ad reprimēdū in xbo nō ob stātib⁹:vñ cū statut⁹ de qb⁹ hagit iq̄ tū ꝓmittūt ꝓcedivl nō,pce di in iqsitōe sunt ↄtraria.ideo spēs derogat gñi.ttene mēti ista dicta.d.Jo. qr vult expresse ꝙ ꝑ arbitriū datū ptāti ꝑcedēdo vſ data ptās dispōnēdi seu ꝓcedēdi ↄ ordinē iuris certum et li mitatū.ꝛ hoc est de mēte bar.satis clare in.l.si in lege in prin.ff. locati.vbi dicit qr vigore hui⁹ arbitriꝫ iudex pōt ꝓcedere vel ab breuiare instātiā inductā a statuto.ꝛ sic dispōnere ↄtra.l.vel ista tntū ꝛ ista opi.plz tū qr glo.hoc sentit in.d.cle.sepe.tuz qr si ista xba restringerenf solū ad ea q̄ nō sunt limitata sub certa forma de iure:verbigra ad dilationes cōcedēdas ꝛ sīlia:tūc statutū ni hil oparet.ergo dz interptari:vt opetur aliqd etiā corrigendo ius ↄmune vel alia statuta iuxta ea q̄ tradit Bar.l.i.iij.ff.ꝓtor. ff.de dā.infec.bū facit tex.in.l.siquādo.de lega.j.ꝛ in.c.si papa. de priuileg.li.vi.lz Bald.altbi teneat cōtrariū vc3ica.j.de mili. vaſ.q ↄtumax est.ꝛ in.l.obseruare.ſ.ꝑficisci.ver.xxvi.ff.de offi. pcō.ꝛ leg.loquit tū ibi in arbitrio dato de ↄdemnando:lz eadē ratio videf esse in vtroq;.Sz aduerte quia qñ dispositio gñalis ꝛ specialis q̄ sunt cōpatibiles:ꝑ possunt ↄcurrere cōtinenf in ea ꝑtem filij vel patris cū alio superstite:qr quo ad hunc effectū etiā sinō esset facta spālis substō idē eēt ꝑ.ſ. ꝓxime ꝓcedentē. sed iste intellectus nullo mō placz qr cum tex.simpliciter dicat ꝙ isti non ꝓcedēdunt in generali substitutiōe ꝓpter substi tutionē spāliter factā dz itelligi ꝙ substō spālis fuerit causa vt isti nō comprehēdant actiue ꝛ passiue.ꝛ ita intelligit hunc tex. Bal.hic.ꝛ Joā.de imo.ꝛ in.ſ.ꝓximo ꝓcedēti. dum colligit ex eo ꝙ si nō esset facta substō specialis alij heredes ad partē filij vel patris repudiātis admitterenf vna cū patre vel filio nō ob stante cōiunctione sanguinis.dicit etiā hic ꝑau.ꝙ in casu.ſ. nostri.si omnes heredes inter quos non fuit facta spālis substō repudiarēt partem ꝓtimi repudiantis sibi delatā:tunc pater ꝛ filius admiterentur ex substōne.ipse tamen videtur loqui quā do totaliter alij heredes repudiarēt hereditatē hoc ꝓbat ipse tali rōne:qr quādo pater ꝛ filij ipsi nō admittanf est inductum in fauoꝛ alioꝝ heredū.ergo ipsis repudiātib⁹ cessat cā ꝓpter quā nō videnf cōiunctim generali substōne.allegat text.in.l. cum ita.ſ.quesitū.ff.de adopt.legat.ꝛ in.l.luci⁹ in prin.de lega. ij.ꝛ i.l.q res.ſ.si mihi decē.ff.de sol.in qb⁹ iurib⁹.ꝓbat qr quādo cessat cā ꝓpter quā aliquid nō cōprehēditur in dispōne testa toris vel cōtrahentis:tūc illud qō nō cōprehēdebat al's cōpre hendit.ꝛ ista regula est vera in se:sed vſ bene posse adaptari ad casum nostrū:qr cā cur pater ꝛ filius hic nō cōprehenduntur non est fauoꝛ aliorum coheredū sed spālis prouisio testatoris facta inter patrē ꝛ filiuz:vnde non est verisimile qr in eadē spe cie bis voluerit circa eos disponere.ꝛ ideo nō videt cessare cā in hoc tī est facieda modica vis:qr siue alij heredes repudiēt to tam hereditatē siue repudiēt portionē delatā sibi virtute sub stōnis dumtaxat pater ꝛ filij admittenf ex iure accrescendi vna cū alijs vel soli si alij repudiauerīt totaliter dato eēt ꝙ fuissent cōiūncti ipsi duo in vna parte;vt ꝓbat i.l.heredes ex partib⁹.ff. ti.ꝓxi.ꝛ etiam fatetur hic.d.Pau.ꝛ in.ſ. proximo ꝓcedenti. Sequitur.ſ.coheredes,b.d.

Coheres. Si portio granata accedit nō granate ex substitutiōe pupillari fit contributio lega torum seu portio granata impugnaꝫ ꝑ nō granatā:sec⁹ si por tio granata deferaf ad alium ☩ ad euz qui habet portionē nō granatā.Secūda est ibi:nō idē. Tertia ibi:nam ꝛ cum legato.
12 ☩Nlo.primo qr substitut⁹ pupillariter habef pinde ac si esset institut⁹ in testō principali sub cōditiōe:nec mirū sm Modoer. qr substō nihil aliud est ☩ cōditionalis institō;vt.l.in rōne.ſ.qr vulgo.ff.ad fal.sed ista ratio nō ē sufficiēs in isto casu:qr ꝓpne capiēdo substitutio pupillaris ē ꝺdā cōditionalis institō sed nō facta in testamēto paterno:in quantum testūr filij dſ diuersuz a testamento patris:sed qr censet idē testūr.vt.l.patris ꝛ filij.ff. eo.ideo perinde est ac si in eodem testō fuisset sub conditione
13 scriptus. ☩Not.secundo qr quādo portio granata accedit non granate ex substone pupillari portio ibi augetur per non granatam ꝛ fit contributio respectu legatorum relictoꝝ a sub stituto:secus si legata fuissent relicta a pupillo:vt hic dicitur in.ij.glo.ꝛ ꝓbatur in.l.qui fundum.ſ.qui filium.ꝛ in.l.in rōne. ſ.quesitum.ff.ad.l.fal.itē secus si portio granata accedit non granate ex iure accrescendi:quia tunc non augetur per nō gra uatam:nec impeditur detractio falcidie.ita ꝓbat tex.in.l.qr

a ☩Sequentē. facit illud qō singlr tz Jo. an.i addi.ad spec.iti.depo sito.sup rubr. qr ꝓmissio nu da q̄ repiti li. mercatoris. supplef a cā q̄ colligit ex scri pturis ꝑcedē tib⁹ in eo.lib. vt refert ꝛ seq tur Are.in.l. triticū.j.ſ.ꝛ. obli.vbi facit festum de isto dicto:lz sit du rū tū auctori tas est maxia: vt etiā refert d.Jaſo.may. hic.bñ.va.fo.

b ☩L.iā hoc in re.vbi vide.d. 9 iaſ.may.post a pau.rī.ꝛ men tionē faciēte de isto tex.be nc.va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

si alterutro. ff. ad. l. fal. §. l. q cohęredes. ff. e. ti. qō plene declarat Bar. in. l. q fundū. ℣. cohęres. ff. eo. (licet) Bald. hic dixerit cōtra
13 rium in aduertenter ꝛ nō bene ꝙ Joan. de imo. ¶ †No. tertio
ibi: plane ꝛc. iūcta glos. q̄ exponit. i. simpliciter q̄ ista dictio de
a plano. idē importat q̄ dictio simpliciter ꝙ ꝛ sic tm̄ est cōmittere
causam cognoscendā de plano q̄tū ꝙmittere, vt gs. p̄cedat sim
pliciter in causa. de quo vide i tex. ꝛ glo. in cle. fepe. de ver. sig. ꝛ
p Bar. in extrauag. ad reprimēdū: vbi p̄sequit intellectū istoꝝ
ℵboruū i singulis ℵbis illi⁹ lr̄e fm̄, Jo. de imo. viō ēt tex. ꝛ qō ibi
plene p Bal. in. l. ne quicq̄. ℣. de plano. ff. de offi. p̄oco, ꝛ lega.
istętū tex. nō vī, habuisse hunc sensum: ꝫ pōt exponi hic plane
pro certe vel vere inquātū quo ad̄ qdā vere tabule pupillares
sunt partes testamēti paterni: vt vidist⁹ in. l. patris ꝛ filij. §. eo.
14 ¶ †No. quarto qō pinguedo portiōis, vn⁹ ex cohęredib⁹ non
ꝺz nocere alteri cohęredi cui⁹ pars est exhausta q̄ pōt alleg̃ari
in argu. ad. q. de libra q̄ ꝫ vn⁹ ex cohęredib⁹ q ℌ ꝑtē pinguē
debeat allibrari plus nō tñ ꝓpter suā ꝑtē opulentam alter
qui ℌ ꝑtē inopem similiter debebit allibrari q̄ spectanda
est p̄sona singuloꝝ in apponendo onere sicut econtra inopia
vnius ex cohęredibus nō facit vt onus qō p̄inebat ad eū tene
bat agnoscere ille q̄ habebat ꝑtē opulentā vt. l. i. C. vt null⁹
vicarius li. x. tradit p Bar. in. l. vulnerū. ℣. fi. ff. de mune. ꝛ ho.
in tm̄ q̄ alibi bar. ſentit q̄ nō valeat statutū ꝛ vel cōsuetudo in
oppositū: sicut ipse no. in. l. legator. in p̄n. ff. de le. ſi. aliter tñ te
net ꝛ melⁱ⁹ in. ℣. ſi. per iura ibi allegata. ¶ †No. vltimo singu
lariter ex isto tex. in fin. q̄ qñva ꝛ eadem res legata duobus in
testamento p̄ncipali ex ſubſtitutione pupillari illi duo faciūt
sibi partes p̄ concursum: sicut ſi eadē res legaret duob⁹ in codē
testamento iuxta not. in. l. i. ℣. si vero nō oēs. C. de cadu. tollen.
ꝛ in. ℣. ſi cadē. insti. de leg. ꝛ in. l. ſi plurib⁹. de leg. i. qō bal. dicit
hic esse singulare. ꝛ ideo tene mēti. ꝛ quia in tex. nostro ꝺr q̄ qñ
portio ex ſubſtitutiōe referī ad extraneū nō angeſ p portionez
cohęredis: q̄ falcidia cōſideratur respectu singularū p̄sonarū
que sunt granate: vt. l. in insula. §. ad legē fal. ideo decidit bart.
notabiliter i. l. q fundū. ℣. cohęres. iuxta ſi. ad. l. fal. q̄ ſi plures
filij ſuccedāt p̄fi vel plures heredes ipso iure onus libere vī di
uisum inter ipsos. ꝛ iō infert q̄ ſi cōſiderato toto patrimonio
allibrat⁹ teneret⁹ mutuare cōi ex forma statuti certā q̄ntitatē
non tenebuntur plures heredes ſi p̄o rata vnīuſcuiuſq̄ ꝑ in
diuiſo libra nō aſcenderet ad illaz ſummaz qō declara vt ibi p
zDoder. Sequitur. ℣. cum pater.

Cum pater +deficiat cōditio intrinſeca siue extrinseca apposita in ſubſtone vel ſic ſubſtitutio pupil. annullatur
ſi deficiat ꝙditio extrinſeca: vel ſi ille cui fuit facta efficiat pubes.
15 Scōa est ibi: i p̄sona. ¶ †No. p̄mo q̄ ſubſtō pupillaris pōt fieri
nō ſolū ſub ꝙditione intrinſeca ſi decesſerit i pupilla. etate: ſed
etiā ſub alia ꝙditione adiūcta huic ꝛ vtraq̄ cōditio ꝺz impleri
cōcordat tex. ꝛ ibi plene ſcripſi i. l. liberis. i p̄in. ℣. hec verba. §.
eo. Secūdo colligit Jhau. de ca. hic ex p̄in. ſe iūcto fine q̄ ista
verba ſi filij⁹ me⁹ impubes decesſerit vident ſignificare pupilla
rem ſubſtōnē. ꝛ sic ℵbū ipubes nō ponit demōſtratiue ꝫ limi
tatiue ꝛ cōditionaliter: ſicut vidiſti declaratū in. ℣. cū filio. §. eo. ꝫ
iſte tex. min⁹ facit q̄ tex. in. ℣. cū filio: qⁱ ibi fuerūt ℵba iuriſcōſ
ſuiti nō ℵba teſtatoris q̄ ꝑz ꝑ id qō ſequtur tabulas ſecūdas fe
ciſſe. nō. n. sic ſubſtituiſſet teſtō: ꝫ exp̄ſſiſſet nomē ſubſtituti q̄
hic nō facit ꝛ eo odē etiā ℵ. ꝑz q̄ iuriſcōſult⁹ dū dixit cū p̄ im
puberi filio ꝛc. intellexit illō verbū limitatiue nō demōſtratiue
ex eo qō addit tabulas ſecūdas feciſſe. de hoc tñ dic vt dixi in
d. ℣. cum filio. Sequit. ℣. nō videri.

Nō videri. Substitutio pupillaris facta in re certa
trahitur ad totum patrimoniū pupilli.
ꝛ vz qī est facta per ℵbū directū sicut ꝛ institutio facta in testō
p̄ncipali trahet. Scōa est ibi: nō magis. Tertia ibi oia ꝛ qui.
16 ¶ †Not. primo fm̄ bal. ꝛ zDod. q̄ ſubſtō pupillaris factā in re
certa ℵbū directū trahit ad ſe totū⁹. ꝫ in testō p̄ncipali sit in
stitut⁹ alius hꝰ: q̄ ergo ꝺr q̄ institut⁹ in re certa hꝰ ꝑ institutio
vniuersal⁹ nō dato alio coherede est intelligēdū nō dato alio co
herede in eo. gradu q̄ semp tenebie mēti ꝛ p hūc tex. ꝺixit bar.
in. l. cēturio. §. e. ꝛ refert Jhau. hic in p̄ima qō. principali q̄ ſi
filia est ſtituta i re certa. ꝛ in illa re certa dat⁹ est sibi ſubſtitut⁹
pupillaris p verbū directū ciu⁹ ſe vt heres esto vel talē instituo
valebit ſubſtō pupillaris ꝛ habebit locum in toto patrimonio
filij secus ſi ſubſtō esſet facta per verbū cōe de quo dic vt ibi ple
nissime scripſi. ¶ †Not. scōo in verbo non magis: ibi sibi here
dem esse ꝛc. exponēdo sibi. i. teſtatori q̄ est notabiliter expoſitio
quā etiam ponit hic Jhau. de ca. nā fm̄ istā iuncto ſi. huiꝰ. ℣. ꝑ
batur q̄ qñ teſtator dicit ſi filius meus in pupil. etate decesſe
rit talis sit mihi hꝰ. ista ſubſtō pupilla. ꝫ detrahat ℵbuz mi
hi vt valeat ſubſtō per. l. ſi ita. ℣. qui filio. §. de secū. tab. exponit
hoc mō sit heres mihi. i. pupillo in ℌditate mea. ꝛ sic videbit
facta ſubſtitutio in re certa q̄ est magni effect⁹: q̄ secūdū hoc ſi
testator diciſſet ſi filius meus in pupillari etate decesſerit: ta
lis mihi ſu. cedat: vel talis mihi sit ſubſtitutus: q̄ ista nō ſunt
verba directo ciuilia non traheretur ista ſubſtitutio ad vni
uersum iuxta ea que ſcribit Bart. in. l. centurio. §. allegata ibi
tū facit differentia inter verba cōia ꝛ ℵba directa nō ciuilia vt
plenius ibi tuit declaratum. ꝛ fm̄ istā expoſitionē q̄ est notabi
lior iste tex. est ſingularis. ꝛ vt declarē tex. in isto ℵ sic, ibi ſi post
demōſtratā conditionem ꝛc. dicas q̄ qd dicat hic glo. q̄ intel
ligit tex. de ꝙditiōe extrinſeca appoſita in ſubſtitutiōe q̄ ista
verba ſignificant expreſſionem pupillaris etatis acſi diciſſet ſi
post pupilla. etatē expreſſaz q̄ est ꝙditio extrinſeca: vt dixi in. ℣.
ꝑxi. p̄cedēti sibi hꝰdē esse ꝛc. ¶ †No. vltimo ꝛ semp tene mēti
q̄ qñ hꝰs instituit nō in tota sed quota hereditatis: ꝫ in aliq̄
hereditate que aliunde ꝓuenit a teſtatore ꝛ est vnita cū p̄imo
nio ipsius: taliter institut⁹ ꝺr institut⁹ in certa re. cōcordat tex.
in. l. cogi. ℣. ſed si miles. ff. ad trebel. ꝛ bñ facit tex. in. l. ex facto. ℣.
fi. §. ti. ꝑxi. sed optie probāt hic. Jn glo. posita ſuper ℵbo par
temve ibi facit dubiū ꝛc. aduerte ꝙ declaratione huiꝰ p̄incipij
q̄ si ſubſtitut⁹ fuiſſet vocat⁹ ad ꝑtē dati⁹ hereditatis pupilli
nulla cēt hic ꝺubitatio q̄ ſubſtitutio valeret: q̄ p ius accreſcē
di accreſceret ſibi alia ꝑtio hereditatis alio coherede nō da
to: vt. l. i. ℣. ſi. de acqui. here. Sz ꝺubiū erat q̄ hic nō fuit data
ꝑtio totⁱ hereditatis pupilli. ꝫ ꝑtio hꝰditatis relicte pu
pillo a pātre. vī de tota hereditate pupilli nō fuit relicta quo
ta vniuersalis ſed q̄dā spes q̄ cōtinebatur in ſua hereditate. ſ.
p atrimoniū q̄ pupill⁹ habuit a teſtatore q̄ ꝺē relictum ſeu
ſubſtitutio ꝺr facta in re certa: vt. l. cogi. ℣. ſed si miles. ff. ad tre
bel. ꝛ. l. ex facto. ℣. rerū. §. tit. ꝑxi. ꝛ ideo erat magna ꝺubitatio:
q̄. ll. que ꝺicit q̄ inſtituēs in re certa trahit ad ſe totū: ꝫ. l. j. ℣.
ſi ex fundo. §. ti. ꝑxi. loquunt in eo q̄ facit teſtū sibi vñ nō vide
batur trahēdū ad eū qui facit teſtamētū a lteri ne ꝙcurreret du
plex ſpālitas circa idē. ſ. q̄ gs posset facere teſtū alteri ℌ. l. ca
ptatoz ias. de here. insti. ꝛ q̄ posset institutus in re certa videri
vlis hꝰs. nō cū sit hoc p ius accreſcēdi qō est ꝫ regulas iuris:
sed q̄. l. detracto nomine certe rei nominate i inſtiōne p̄inde
hz ac si iste esset institut⁹ ſimplr vī inducit quedā fictio vt clare
patet in. l. ex facto p̄allegata: ꝫ tñ iuriscōſultus determinat
17 cōtrariū: †q̄ due fictiones vel duo ſpālia bñ possunt concurre
c re circa idem diuersis respectibus ꝛ causis. sicut ꝺeclarat Bart.
in. l. ſi is qui pro emptore. ff. de vſucap. ꝛ talis est casus noster:
nā q̄ teſtū possit fieri alteri inducit ex iure patrie poteſtatis ꝛ
ex impotētia filij: q̄ non pōt ſubſipſi facere teſtū nōe etatis: ꝫ
q̄ ſubſtitutio facta in re certa habeat ꝑ institutiōe vniuerſali
hoc inducit ex alia cā ꝫ ne qs decedat ꝑ parte teſtatus ꝛ p̄o
pte intestatus ꝙtra reg. iur. ¶ Jn ea. glo. ibi: alij dicūt ꝛc. Ista
d lectura ꝫ sit ſingularis ꝛ pulchra in se reprehendit⁹ hic ꝑ Bal.
Angel. ꝛ zDoder. trib⁹ rationibus in effectu. Primo per. l. ex
facto. §. ti. ꝑxi. vbi ꝑz q̄ per gradū ſubſtōnis regulariter nō in
ducit tacita institutio ꝛ plene fuit ꝺictū in. l. ſigs eū. ℣. fi. §. eo.
Secundo q̄ iste intellectus nō est ꝙformis ad vltimum rāſum
hui⁹. ℣. nec ratio ibi assignata ad cōfirmationē ꝺicti fm̄ hūc in
tellectum faceret aliq̄d ad ꝓpositū vt ꝑz intelligēti de se: ꝛ ista
rō ē verissima. Tertio q̄ posito q̄ ꝑ gradū ſubſtōnis regulariter nō in
ducit tacita institutio ꝛ plene fuit ꝺictū in. l. ſigs eū. ℣. fi. §. eo. tū ꝑ gradū pupil. ſubſtitutio. hoc nō pōt induci
fm̄ Jhau. de ca. qui vtitur ista tertia rōne: nam ſequeretur ex
terno ex quo pater ſubſtituendo pupillariter videt filium in
ſtituere q̄ ē cōtra ter. i. l. j. in fi. ꝛ. l. ij. ℣. adeo. ꝛ. ℣. quisqs. §. eo.
in qbus ꝺr q̄ ſubſtitutio pupillaris nō �offz nisi p̄eceſſerit pater
num. ꝛ sic p̄ſupponit q̄ pōt fieri ſubſtitutio pupillaris ſine
paterno: cuius contrariū p̄ſupponit ista lectura. Tu autem
aduerte q̄ licz per gradaz vulg. ſubſtitutionis non inducatur
tacita institutio in p̄imo gradu ſecundū cōmunē ſententiam
non tamen per hoc bene ſequtur. ergo nō potest induci per pu
pilla. ſubſtitutionē. est em̄ differentia manifesta: q̄ ſubſtitutio
vulgaris sit per verba negatiua inducentia remotionez primi
gradus quo ad actū adeūdi ꝛ acgrendi hereditatē: vī nō est mi
rum si diſpoſitio inducta ad remouēdū nō operat inducitionē
institutionis per regulam positam in. l. falſa. ℣. fi. de condi. ꝛ de
mon. ꝛ in. l. legata inuiliter. ff. de adimen. leg. ſed ſubſtitutio
pupilla. p̄ſupponit primum gradum habere effectum ꝛ inſti
tutum adire hereditatem per illam regulaz ſi hꝰs erit. ꝛc. ergo
qui, vult filiū posse adire videt velle neceſſario ipſum reſtituere.
alias non posset adire vnde probabilius ꝺiceretur q̄ institu
tio videretur p̄cedere per ſubſtitutionem pupil. maxime q̄
ſubſtitutio pupilla. nō potest fieri niſi pupillus ſit heres ex te
ſtamento vel ſit exheredatus. vt. l. ſi. in p̄n. §. eo. ꝛ per hanc ra
tionem videtur q̄ ſi ex ſubſtitutione pupilla. non inducitur
inſtitutio. multominus posset induci ex ſubſtitutione vulga.
vnde cōcluſio oo. Jhau. nō pōt stare q̄ ℌuis per vulga. indu
catur tacita institutio per pupillarem: non tñ ratio ſua placet
inquātum

inq̄tum ostēdit q̄ ex pupilla. non inducitur tacita institutio
de ſilio. licet enim possit cōſiderari aliquis casus in quo aliqs
non faceret teſtamentum ſibi: ꝛ tñ faceret ſubſtitutionem pu
pilla. verbi gratia si teſtator adhibitis ſeptem teſtibus coram
quibus posset facere teſtū si vellet protestaretur q̄ ipse vole
bat decedere ab intestato: et tñ ſubſtituet filio pupillariter si
filius ab intestato non esset heres: tunc enim pater voluit fa
cere teſtamētum filio nō ſibi: ꝛ per conſequēs ſubſtitutio esset
nulla. vt. l. j. in ſi. §. eo. q̄. l. adaptat⁹ ad frequētius cōtingentia:
vt. l. non ad ea. de condi. ꝛ demō. ꝛ. l. nā ad ea. ff. de. ll. ꝛ casus. §.
dict⁹ deraro cōtingeret. credo rōnē p̄dictā esse verā. ꝛ ad rōnem
que sumit ex. l. titia ſeyo. ℣. ſeya. de leg. ij. vcz q̄ qñva dispō nō
pōt esse ſine alia ſubintellecta ꝛ p̄cedēti ſubintelligit illa dispō
vt vidiſti declaratū in. l. vel ſingulis. §. eo. est rūdēdū q̄ illa p̄ce
dūt q̄ teſtator vult aliq̄d dispoſitiue: ꝫ q̄ vult aliq̄d enūciati
ue ꝛ enūciatio fit p modū ꝙditionis: sicut cū ꝺicit ſi filij⁹ me⁹ heres
erit ꝛ i pupillari etate decesſerit ꝛc. tūc nō iducit tacita dispō p
cedēs. ꝛ ita intelligunt hic no. q̄ conditio de ſui natura ponit
in ēē. ꝛ in hoc fundat ratio. l. ex facto la picola. §. ti. ꝑxi. posset
etiā responderi aliter q̄ ꝫ p̄ ista verba ſi heres erit filij⁹ videatur
inuitari ad adeūdā hereditatē: non tñ necessario inuitatur ad
adeundam hereditatē ex teſtamēto: q̄ posset adire hereditatē
patris ab intestato: vnde imputet ſibi teſtator q̄ volens facere
pupilla. ſubſtitutionē non diſpoſuit modo ꝙuenienti. Et ad
uerte q̄ secunda lectura glo. quā ſequit Bar. videt̄ p̄ſuppo
nere q̄ valeat in institutio facta hoc modo inſtituo talē heredē
meū. p parte ablaq̄ eo q̄ certa pars ꝛ determinata sit exp̄ſſe. ſup q̄
ꝺic breuit⁹ q̄ ſi ſubſtō est facta ex pte quā aſcripſit teſtator vel q̄
aſcripserit istud est ꝺeclaratū p̄cedēs i. l. ſi. §. de here. inſti. Si ℵo
institutio sit facta ex pte ſimpliciter: tūc semp valet siue plures
heredes sint instituti ex parte vel ex partib⁹ siue vn⁹ ſol⁹ heres
hoc modo sit institut⁹ siue vna cū aliis cohęredib⁹ institutis in
certa parte. de ꝓima concluſione est casus notabilis in. l. ſi qs
ita hꝰs instituit. §. tit. ꝑxi. q̄ vocabunt tūc istituti in viriles vt
ibi ꝺr. scōa concluſio p̄batur q̄ nomē ꝓtis ex interpretatione
iuris vī esse certū ꝛ ſignificat ꝺimidiā alio nō ꝺato coherede in
maiori ꝑte q̄ ꝺimidia: vt. l. nomē filiorū. §. portionis. ff. de ver.
ſigni. Si vero esset ꝺat⁹ cohęres ex maiori ꝑte q̄ ꝺimidia tunc in
ꝑtē q̄ vacat videret vocat⁹: vt est casus a ℵtrario ſenſu in. l. ſtez
q̄ ſab inuis ver. aliter at q̄. §. de her. insti. hec tñ fallunt in teſtō
ceci: in quo requirit q̄ portio detur ſpecifice vel p modū quote
vel per modum vnciarum. vt est casus notabilis in. l. hac con
ſultiſſima in p̄i. C. qui teſt. facere possunt. Sequitur. l. q duos
impube. hoc ꝺicit.

Summarium.

1 Substitutio facta ꝺuobus quādo non reſoluatur in ſingu laritates.
2 Jn falcidie ꝺetractione non ꝙputatur nisi patrimoniū teſtato ris qō peruenit ad ſubſtitutū ex iudicio defuncti.

Ti duos impuberes. Substi
tut⁹ duo
bus impuberibus si ambo decedāt in pupilla. etate
ſuccedit vtriq̄ ſimul moriente ex pupilla. ſubſtitu
tione. si vero nō simul moriant ſuccedit tm̄ vltimo de cui⁹ por
tione alterius pupilli cui nō ſucceſſit ex pupilla. h. ꝺ. Scōa ibi.
sed si diuersis. Tertia ibi. ꝫ in rōne. Quarta ibi. legata quoq̄.
3 ¶ †Not. p̄mo q̄ qñq̄ ſubſtitutio nō inuitat ſubſtitutū nisi ad
hereditatē vltimi moriētis. ꝛ hec est rō fm̄ Joā. de imo. hic q̄
a moriēte p̄imo supest p̄sona q̄ ex p̄ſumpta voluntate defuncti⁹
ꝺz p̄eferri ſubſtituto quo casu ſubſtitutio facta ꝺuobus non
reſoluitur in ſingularitates. vt inquit glo. no. in. l. ſi p̄ impu
be. §. eo. per. l. penul. C. de impub. ꝛ alijs ſubſti. ita tenent com
muniter docto. tam in ſubſtitutione ꝺirecta q̄ obliqua in. ꝺ.
l. pen. ꝛ in. l. heredes mei. ℣. cum ita. j. ad trebel. iste tū tex. in. l.
pe. nō vī ſe fundare in p̄ſumpta volūtate defuncti: ſed q̄ ꝺi
ctio ambo ꝛ vterq̄ videntur esse ꝺictiones collective que non
admitterent ſubſtitutum ex ꝓpietate ſermonis niſi oib⁹ mo
b rientib⁹ ꝛ de ꝺictione vterq̄ vī tex. clarus in. l. heredes mei.
℣. cuz ita. p̄allegata concluſio tamen est vera in ſe; vt no. in lo
c cis p̄allegatis. ¶ †Scōo no. q̄ in ꝺetractione falcidie non
computatur nisi patrimonium teſtatoris q̄ peruenit ad ſub
ſtitutum ex iudicio defuncti. ꝛ ita ꝺicit glo. noſtra ꝺic intellige
ex iudicio exp̄ſſo: nā id q̄ peruenīret ex iure accreſcendi nō
computaret in rōnem falcidie: vt. l. q̄ ſi alterutro. ff. ad. l. falci.
ꝛ ꝺicit in. l. coheredi. ℣. cohęres. §. eo. ex his iuribus infert ma
nifeſte q̄ ſi legata relinquūtur a ſubſtituto pupilli: ſubſtitut⁹
pupilla. non ꝺicetur granatus nisi reſpectu bonoꝝ: que imme
ꝺiate hz a teſtatore ex institutione reſpectu bonoꝝ pupilli:
vel bonoꝝ teſtatoris q̄ capiunt vt patrimonium pupill⁹ ſucceſ
ſit fratri ab intestato: vt in. l. nā. nō vī esse impoſitū granamē:
ex hoc vī inferri q̄ ſicut in p̄cio pīmonio pupilli ipse pupil
lus nō p̄ceſſit granari: vt. l. coheredi. ℣. cū filio. §. eod. ita etiā ſub
ſtitut⁹ pupillariter q̄ illatio vī cōtra casum exp̄ſſum in. l. ſi fun
dum p fideicō. ℣. fi. de lega. j. nec dicas q̄ ibi loqtur de herede
legitimo nō in ſubſtituto: q̄ ſi pōt granari hꝰs legitim⁹ q̄ ſuc
cedit pupillo ex tacita volūtate teſtatoris: multo fortiꝰ pōt gra
nari ſubſtitutus pupil. q̄ vocat ex exp̄ſſo iudicio teſtatoris: vt
ꝑz ex duab⁹. ll. simul iūctis vcz ex. l. q̄ ſi alterutro. ad. l. fal. iūcta
l. nā. in p̄n. ꝛ. l. qui fundū. ℣. q̄ filios. co. ti. ꝛ qō ꝺixim⁹ in. l. cohe
redi. ℣. cohęs. §. eo. do. Jo. hic attingit istū articulū breuiter: ꝫ
plenius vbi etiā hic se remittit in. l. ſi. §. in vitima. q. §. eo. vbi al
legat oēs istas. ll. ꝛ relinq̄t. q. dubiā ꝛ indecisam. †, Tu potes
ꝺicere ꝺeclarādo istas. ll. q̄ ſi teſtator exp̄ſſe relinqueret legata
vel fideicōmiſ. ēt respectu bonoꝝ ipsi⁹ pupilli: tūc p̄cedit text.
in. l. ſi fundū. ℣. fi. p̄allegato. ꝛ in detractione falcidie haberet
rō oium bonoꝝ pupilli. Si ℵo teſtator exp̄ſſe relinqt legata
de bonis ſuis: ꝛ tūc ſeruat diſponē istarū. ll. ꝛ qō ꝺr in. l. pf filiā.
℣. fi. ff. ad. l. falci. Si ℵo verba teſtatoris sint ꝺubia q̄ relinq̄tur
legatū a ſubſtituto pupillari: sed nō ꝺixit de qb⁹ bonis: ꝛ tūc filij⁹
nō videbit granasse ſubſtitutū vel legitimum niſi reſpectu bo
norum ipsi⁹ teſtatoris. ꝛ hoc etiā casu loquunt iura ista: q̄ nō
apparet in eis q̄ legata fuerint relicta de bonis teſtatoris ex
p̄ſſe. ꝛ erit ſingularis limitatio ad. l. ſi fundū. ℣. fi. p̄allegato. cō
firmatur ista cōcluſio p ea q̄ hūr i ſimili in. l. ex facto in p̄n. ꝛ ibi
per Bar. j. ad trebel. ꝛ in. l. cū in teſtō. ff. de auro ꝛ argē. leg. vbi
etiā no. Bar. in qb⁹ locis concludit q̄ qñ verba teſtātis ambi
gua pōt referri ad patrimoniū teſtōris vel ad p̄imoniū hꝰdis
in ꝺubio referunt ad p̄imoniū teſtatoris: est tñ aliqua ꝺifferē
tia inter istū casum ꝛ illū: q̄ ibi ℵba ambigua non poterāt com
p̄ehēdere nisi vnū ex ꝺuob⁹ p̄imoniis. i casu aūt nro ℵba pōt
compr̄ehēdere vtriq̄ p̄imonio ſi ista ſit ītētio teſtatoris. hec
tñ cōcluſio �offz q̄ natura vltime volūtatis vī ēē vt gs diſponat
de bonis ſuis nō de alienis: vt. l. j. ℣. de testa. ea aūt q̄ ſunt ex na
tura diſpōnis in ꝺubio vident inesse: vt. l. cū qd cū cōcordātijs
ibi positis. ff. ſi cer. peta. ꝛ. l. emptoz in p̄in. ff. de actio. emp. et
ista vī esse rō istaz. ll. que bacten⁹ nō fuit ꝺeclarata. ꝛ p hāc ſin
gularē ꝛcl̄onē posset inferri q̄ ſi ſubſtitut⁹ pupillaris granaꝝ
restituere hereditatez titio vel alia bona titio: nisi eliciant oia
bona ipsi⁹ pupilli vel hereditatis teſtōris. ꝛ sic bona pupilli nō
veniēt neq̄ forte legitima q̄ ēē p̄ii patrimoniū filij ꝛ sic pof
set ſumitari q̄ ſcripſit ℣. ꝛ Bar. in. l. j. in ſi. §. eo. ꝛ tetigit etiā
Bar. hic in ꝛta ſi. dū volūt q̄ qñ granaꝝ ſubſtitut⁹ pupilli legit
tima veniat in restitutionē: ꝫ forte posset ꝺici q̄ q̄ filij⁹ fuit in
stitut⁹ in maiori parte q̄ in legitima capit ea iure hereditā
rio ꝛ tāq̄ ꝑtē hereditatis. inꝛ ta ea q̄ no. bar. in. l. q̄ poterat.
ff. ad trebel. ꝛ ego ꝺixi post eū in. l. j. ℣. ſi filij⁹ in eo nō posit granari: q̄ tñ pōt granari heres ei⁹ ꝛ veniet sub appellatiōe he
reditatis teſtatoris ꝛ capiē vniformiter ex vno ꝛ eo. tit. quo re
liqua hereditas veniet in restitu. sicut pars hereditatis ꝛ hoc
vī verius. ar. l. vnū ex familia. ℣. fi. cū. l. ſeq. ꝛ qō ibi ꝑ Bar. ff. de
leg. j. alia tñ bona ipsi⁹ pupilli nō veniēt ꝑ ea q̄. §. ꝺixi. aduerte
tamen q̄ Bart. hic ſecundū Joan. de imo. licet ꝺicat ſolu. glo.
esse satis bonā ex qua fit illatio ad p̄missa: tamen postea ponit
aliā ſolu. ꝺicit em̄ q̄ ideo ista portio i qua ſuccedit frater ab in
teſtato nō venit i ꝙputa. falcidie: q̄ falcidia ꝙputat respectu
bonorum q̄ erāt tp̄e mortis teſtōris vt. l. in ratione. in p̄incip. a ff. ad. l. fal. ſed tp̄e mortis pupillus cui⁹ ſubſtitut⁹ fuit granat⁹
non habebat ꝑtē fratris adhuc: ergo illa nō ꝺz venire in cō
putatione falcidie. ꝛ sic sentit fm̄ Jo. de imo. q̄ ſi pupillus tp̄e
mortis defuncti haberet bona ꝓpria nō ꝺelata ad̄ ex iudi
cio defuncti illa venirent in cōputatiōe falcidie q̄ nō ꝑz ꝺo.
Joā. ꝛ merito q̄ iura ista nō vident ponderare respectu istoꝝ
bonoꝝ q̄ nō fuerint penes filiū tp̄e mortis teſtatoris: ꝫ q̄ nō
venerūt ad ſubſtitutū ex iudicio defuncti: vī etiā si filij⁹ teſta
toris fuiſſet miles q̄ poterat ꝫ ista tēpoza habere bōa ꝓpria. i.
bona castrēſia nihilomin⁹ ista nō veniēt in cōputatiōe falci
di. nec credo Bar. aliter ſenſiſſe. ꝺicit em̄ Bar. q̄ ſo. glo. est ſa
tis bona. ꝫ ergo postea trāſeat ad aliā ſo. non tñ vī affirmare b ſimpliciter q̄ ſi bona fuiſſent tp̄e mortis teſtatoris venīſſent i
computa. fal. ꝫ vī ꝺixiſſe posito q̄ ista bona venirēt ſi fuiſſent
tp̄e mortis teſtatoris: nūc non veniūt alia rōne quā ꝺicat glo.
ꝛ ad materiā vide tex. notabiliē sup quo multū inſtat hic Joā.
de imo. in. l. ſi filius qui patri. §. eo. vbi ponitur vnus casus ſin
gularis ſecundū quz vnam lecturam in quo p̄o legatis relictis a
ſubſtituto pupillari obligantur bona ipsius pupilli: q̄ ꝺecla
ra vt hic per Joan. de imo. ¶ Ultimo no. fm̄ Ange. hic q̄ ℌ
nis vltimo moriens rogetur reſtituere hereditatē totā ex ſub
ſtituto vel magis ꝓprie loquendo quo ad text. ℌuis ſubſti
tutus vltimo morienti ſubſtituatur ei in tota hereditate: non
tamen per hoc vltimo moriens nisi p̄ecedenti ſubſtitutus: q̄
est contra opi. Bar. in. l. vel ſingulis. §. eo. licet vt ꝺicit Joan. de

c Defuncti. p̄o quo vide q̄ hūr hic p. ꝺ. iaſ. may. in ℵ. itē. ſolu. Bene. Va.

b Uterq̄. ad de eūdē i. l. iij. ℌ. ex ℙtrario. i iij. col. i p̄n. §. ō acq. poſſeſ. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

imo ꝛ bene hoc nō colligit hic q̄ quis videatur substitutus in tota hereditate: nisi q̄ ambo pupilli decederēt sil. vt ōz in p̄n. litere: cetera dicā tibi in lectiōe sequēti. ¶ In glo. secūda ibi: ꝛ legitimū heredē fratrē habuit. iste tex. sicut dicit glo. ꝑsupponit q̄ in hereditate vltimi morientis inuenit hereditas primi. ꝛ idem dicit in. l. q duos. in princi. ff. de reb. dub. ꝛ in. l. pr̄ filia. ff. duob⁹. ff. ad. l. fal. sed hoc vī impossibile: q̄ hereditas fratris non adita non trāsmittit: vt. l. q̄n sororē. C. de iure delibe. ergo videtur q̄ ista litera non p̄cedat. hic ponunt q̄tuor solutiones Prima est Bar. q̄ hic ꝺz presupponi. ꝛ in. l. q duos hereditatē fuisse aditā: sed ista reprehendūt communiter doc. q̄ non pōt habere locū q̄n vltimo moriēs decessisset incontinēti post primum: in quo casu vī log tex. in. d. l. q duos. mihi placet ista so. ꝛ concedo q̄ si hereditas nō esset adita nō fieret trāsmissio iuxta regulā positā in. d. l. q̄n. ꝛ dico q̄ ita debent intelligi iura: nec est aliqua diuinatio ad. l. qui duos. q̄ licet in eo de q̄ fuit questū p̄incipaliter in. d. l. q duos. ponatur casus q̄n impube res simul perierūt iuris consulte tamē cum respondet ad questum incipit ab alio casu de quo nō erat questū nec ꝓsupponit seu repetit thema p̄cedens q̄ vno periculo vel vno naufragio vnus incōtinēti perierit post aliū. vñ ꝓbabiliter pōt intelligi ꝑm regulas iuris cōmunis q̄n ꝺz fuit spaciū adeūdi hereditatem ꝛ hereditas fuit adita vt iura iuribus cōcordēntur: vt in. l. vna. C. de inoff. do. ꝛ in. c. cū expediat. de electi. lib. vi. ꝛ hanc so. si bene memini approbat Bal. in. l. si infantis. C. de iure delibe ran. Dak alia sol. ꝑ Bart. hic q̄ reꝑhendit a Modere. ꝛ merito. vnde dic vt hic per eos ponitur ꝛ tertia q̄ fuit Jaco. de are. quā approbat Bart. in. l. qui duos ꝓallegata: ꝛ vbiq; vbi tāgit istū articulum vꝺz q̄ in hereditate vltimi inuenit beneficiū restitutionis in integrū cuius remedio poterit acqri hereditas ꝑmi: sed hanc soln. bal. dicit esse impeditā per. l. si infanti. C. de iure delib. vbi videtur ꝓbari q̄ nō competat restitutio ꝓpter q̄ multe fuerūt opi. in ista materia: de q̄bus dic vt plene scribunt Moder. post Bar. in. l. pantonius. in princip. ff. de acq heredi. ꝛ ego istum articulū sum plenissime secutus in quodam cō filio meo q̄ feci in ciuitate aretij iam sunt duo anni vbi articul⁹ est ꝓptime declaratus multis additis vltra doc. Aduerte tamen ad vnum verbum do. Jo. hic quo ad istum tertiū intellectū q̄ ipse dicit q̄ ꝯ rum ad casum hui⁹. l. si infanti. q̄ sequit cū sit gñalis non habet locum: q̄ ista. l. ꝺisponit speciāliter in vno casu. ff. l. qui duos. ergo non tollit per. l. generalē sequentē. sed potiꝰ limita eam. vt. l. sed ꝛ posteriores. ff. de. ll. ꝛ est glo. in. l. sciendū, in princ. qui fatis. cog. ꝛ plene declarat bart. in extrauag. ad reprimendū in verbo nō obstantib⁹. Tu autem aduerte q̄ ista. l. quo ad. l. si infanti est quidē specialior respectu casuū sed gñalior respectu personarū. quia ista loquitur de pupillo infante ꝛ non infante. illa vero specialiter de infante vnde intramus illud dubium difficile quādo due. ll. sic se habent vna est in aliquo spāliora altera ꝛ in aliquo generalior. quemagis attendat. de quo vide quod ponit b arto. in. l. non obstantibus ꝓallega. ꝛ Bald. in. l. hac consultissima. in princ. C. qui testa. fa. possunt ꝛ in. l. j. ℣. vbi autem. C. de cadu. tollen. sed ꝓ nūc ꝓpliciꝝ rōne videtur posse dici q̄ magis debeat attēdi. l. si infanti. Primo quidem quia iste. ll. non clare loquuntur de beneficio restōnis in integrū. ideo pñt aliter intelligi vt vidisti. ꝛ ideo vī stādum legi q̄ magis specifice ꝛ magis certe loquit de isto bñficio. lz ēt illa. l. non deneget no iatim bñficiū restōnis. Scōo q̄ si tamus. l. si infanti. nihil inducitur ℨ regulas iuris cōis vꝺz q̄ cōiuncta morte cū pupillari etate in effectu detur restitutio hꝺi: ꝛ ista scōa rō procedit si tenemus q̄ restitutio cōpetat hꝺi ex ꝑsona sua vt tenēt multi ꝛ credo esse veri⁹ vt plene dixi in cōsi. palleg. Si aūt restitutio cōpeteret ex ꝑsona pupilli: q̄ esset lesus in extremo mortis articulo nō adeundo: sicut tz hic do. Joā. de imo. per. l. si. ff. q̄ di. leg. ced. ꝛ fuit opi. Bal. in. l. non solū. ff. de testi. in integ. tūc posset dici ℨium q̄ staret huic. l. ꝛ nō. l. si infanti. quo ad casum q̄ ꝑ hanc. l. cōferuatur bñficium ꝓaliter cōcessum in minorib⁹ a lege q̄n ledūtur: sed ꝑ. l. si infanti. C. de iure delib. vbi videtur ꝓbari q̄ nō competat restitutio ꝓpter q̄ multe fuerūt opi. in ista materia: de q̄bus dic vt plene scribunt Moder. post Bar. in. l. pantonius. in princip. ff. de acq heredi. ꝛ ego istum articulū sum plenissime secutus in quodam cō filio meo q̄ feci in ciuitate aretij iam sunt duo anni vbi articul⁹ est ꝓptime declaratus multis additis vltra doc. Aduerte tamen ad vnum verbum do. Jo. hic quo ad istum tertiū intellectū q̄ ipse dicit q̄ ꝯ rum ad casum huiꝰ. l. si infanti. q̄ sequit cū sit gñalis non habet locum: q̄ ista. l. ꝺisponit speciāliter in vno casu. ff. l. qui duos. ergo non tollit per. l. generalē sequentē. sed potiꝰ limita eam. vt. l. sed ꝛ posteriores. ff. de. ll. ꝛ est glo. in. l. sciendū, in princ. qui fatis. cog. ꝛ plene declarat bart. in extrauag. ad reprimendū in verbo nō obstantib⁹. Tu autem aduerte q̄ ista. l. quo ad. l. si infanti est quidē specialior respectu casuū sed gñalior respectu personarū. quia ista loquitur de pupillo infante ꝛ non infante. illa vero specialiter de infante vnde intramus illud dubium difficile quādo due. ll. sic se habent vna est in aliquo spāliora altera ꝛ in aliquo generalior. quemagis attendat. de quo vide quod ponit b arto. in. l. non obstantibus ꝓallega. ꝛ Bald. in. l. hac consultissima. in princ. C. qui testa. fa. possunt ꝛ in. l. j. ℣. vbi autem. C. de cadu. tollen. sed ꝓ nūc ꝓpliciꝝ rōne videtur posse dici q̄ magis debeat attēdi. l. si infanti. Primo quidem quia iste. ll. non clare loquuntur de beneficio restōnis in integrū. ideo pñt aliter intelligi vt vidisti. ꝛ ideo vī stādum legi q̄ magis specifice ꝛ magis certe loquit de isto bñficio. lz ēt illa. l. non deneget no iatim bñficiū restōnis. Scōo q̄ si tamus. l. si infanti. nihil inducitur ℨ regulas iuris cōis vꝺz q̄ cōiuncta morte cū pupillari etate in effectu detur restitutio hꝺi: ꝛ ista scōa rō procedit si tenemus q̄ restitutio cōpetat hꝺi ex ꝑsona sua vt tenēt multi ꝛ credo esse veri⁹ vt plene dixi in cōsi. palleg. Si aūt restitutio cōpeteret ex ꝑsona pupilli: q̄ esset lesus in extremo mortis articulo nō adeundo: sicut tz hic do. Joā. de imo. per. l. si. ff. q̄ di. leg. ced. ꝛ fuit opi. Bal. in. l. non solū. ff. de testi. in integ. tūc posset dici ℨium q̄ staret huic. l. ꝛ nō. l. si infanti. quo ad casum q̄ ꝑ hanc. l. cōferuatur bñficium ꝓaliter cōcessum in minorib⁹ a lege q̄n ledūtur: sed ꝑ. l. si infanti. C. de iure delib. vbi videtur ꝓbari q̄ nō competat restitutio ꝓpter q̄ multe fuerūt opi. in ista materia: de q̄bus dic vt plene scribunt Moder. post Bar. in. l. pantonius. in princip. ff. de acq heredi. ꝛ ego istum articulū sum plenissime secutus in quodam cō filio meo q̄ feci in ciuitate aretij iam sunt duo anni vbi articul⁹ est ꝓptime declaratus multis additis vltra doc. Aduerte tamen ad vnum verbum do. Jo. hic quo ad istum tertiū intellectū q̄ ipse dicit q̄ ꝯ rum ad casum huiꝰ. l. si infanti. q̄ sequit cū sit gñalis non habet locum: q̄ ista. l. ꝺisponit speciāliter in vno casu. ff. l. qui duos. ergo non tollit per. l. generalē sequentē. sed potiꝰ limita eam. vt. l. sed ꝛ posteriores. ff. de. ll. ꝛ est glo. in. l. sciendū, in princ. qui fatis. cog. ꝛ plene declarat bart. in extrauag. ad reprimendū in verbo nō obstantib⁹. Tu autem aduerte q̄ ista. l. quo ad. l. si infanti est quidē specialior respectu casuū sed gñalior respectu personarū. quia ista loquitur de pupillo infante ꝛ non infante. illa vero specialiter de infante vnde intramus illud dubium difficile quādo due. ll. sic se habent vna est in aliquo spāliora altera ꝛ in aliquo generalior. quemagis attendat. de quo vide quod ponit b arto. in. l. non obstantibus ꝓallega. ꝛ Bald. in. l. hac consultissima. in princ. C. qui testa. fa. possunt ꝛ in. l. j. ℣. vbi autem. C. de cadu. tollen. sed ꝓ nūc ꝓpliciꝝ rōne videtur posse dici q̄ magis debeat attēdi. l. si infanti. Primo quidem quia iste. ll. non clare loquuntur de beneficio restōnis in integrū. ideo pñt aliter intelligi vt vidisti. ꝛ ideo vī stādum legi q̄ magis specifice ꝛ magis certe loquit de isto bñficio. lz ēt illa. l. non deneget no iatim bñficiū restōnis. Scōo q̄ si tamus. l. si infanti. nihil inducitur ℨ regulas iuris cōis vꝺz q̄ cōiuncta morte cū pupillari etate in effectu detur restitutio hꝺi: ꝛ ista scōa rō procedit si tenemus q̄ restitutio cōpetat hꝺi ex ꝑsona sua vt tenēt multi ꝛ credo esse veri⁹ vt plene dixi in cōsi. palleg.

§ ¶ Rūder. vīmeli⁹ q̄ imoriḋentē alex. hic quē refert ꝛ seq̄t hic saꝺ, may. Bene. Ua.

in hereditate scōi ipso iure. Sed q̄ testō extimauit q̄ si ꝑ ff mozeret vltio moriēs esset eius hꝺitatē aditur? Nimile est q̄ si cogitasset hoc nō ꝺtingere substituisset pupillariter in hunc casu ꝛ ad minus. ꝛ sic hereditas ꝑtis ptineret ad fratrē: vñ. l. ꝺz pinde ac si cēt facta substō ex ꝑiecturata mēte defuncti. ꝛ eodē mō inducit trāsmissionē. silis casus inuenit in. l. iij. C. de inoffi. test. ℨm. l. tract. abaf. cū. l. sequēti. ff. de test. mili. ꝛ hī facit tex. in. l. tale pactū. ff. de pac. ꝓ hac cēt opi. facit ℨ Pau. de ca. quia vnū hic inducit ℨ substitutū. i. vt nō videat substitut⁹ ꝓtio morienti post mortē vltimi morientis q̄ tū poterāt iportare hꝺa vt. j. declarabit. ꝛ ideo nō est mirū si aliō inducit ꝓ eo vt hꝺitas trāsmittat tāq̄ adita: ℨ pl⁹ placet rō ꝓcedēs assignata ꝓ Ang. ꝓ cui⁹ intellectu vide q̄ ꝺ scripsi in. l. ℨ si plures. ff. q̄s ꝓstu. ℨ.

e. ¶ In glo. ꝓsita sup ℣bo nō venit ibi: ꝛ est rō q̄ substitutus nō est hꝺs tc. Ista glo. sentit exꝑsse q̄ in detractiōe falcidie i. Utr veniat detrahēda vī nō de legatis factis a substituto ꝓpil. nō hꝺ cōsideratio vel respect⁹ nisi ad ꝓtimoniū testōris q̄ substitutus capit ex substitutio. pupil. tāq̄ patrimoniū testatoris ꝛ pinde ac si institut⁹ eēt in ꝓmis tabulis sub ꝺitione: vt. l. cohꝺi. ff. cohꝺs. ℨ. co. ꝛ. l. in rōne. ff. q̄ vulgo. ff. ad. l. falci. ꝛ ex hac gl. sic ꝺclarata sequit id q̄ ꝺcluꝺ. ff. ℨ scōo no. vꝺz q̄ testō relinq̄ndo substituto pupilli non vī eū granasse nisi respectu bonoꝝ ipsi⁹ testōris. ꝛ ideo bona pupilli nō veniūt in ꝑsideratione quo ad detrahēdā vel nō detrahēdā falcidiā. ꝛ ista est vī tas vt satis ꝓz in. ll. ff. allega. in scōo notabili. magīe ex tex. in. l. in ꝺuplicib⁹. ad. l. falci. ꝛ in. l. filiū. in ꝓn. de leg. ꝓtā ꝛ in. l. q fundū. ff. q̄ filiū. ff. ad. l. fal. ꝛ hāc opi. inuenī postea ic̄q Jo. de imo. in. l. in rōne. ff. q̄ vulgo ꝓallegata. vbi tāgit distinctionē q̄ā feci in scōo no. lz bar. exꝑsse in. l. q fundū. ff. cohꝺs. ꝛ. ti. teneat ℨ iuz ꝛ ad. ll. q̄o ipse allegat ꝛ ide vt optīe rīdet Jo. de imo. in. d. ff. q̄ vulgo. vī ti ibi sentire do. Jo. q̄ ℣ nis testator ꝓtest gravare substitutū pupilli in bonis suis exꝑsse si vult p. l. si fundū. ff. in. de lega. j. nō tū possit gravare substitutū pupilli nisi in bonis q̄ pupill⁹ habebat tpe mortis testatoris. ℣ bigīa si ℨm ista tpa erat miles: nā in bonis q̄ītis post mortē testatoris: q̄ vī illa habuisse ꝓter volūtatē testōris a cui⁹ fortuna sentit q̄ nō possit gravari substitut⁹. argu. l. sed si sic in ff. de leg. iij. Sed ista diffēētia est inanis: tū q̄ sicut bona q̄ postea q̄rit pupill⁹ q̄rit ex casu ꝛ fortuna ita illa q̄ītur ex tpe mortis testatoris casitrensia vel q̄ vī vel aduēticia hodie ꝺcluit casu ꝛ fortuna ꝛ ꝓter iudiciuz testōris vī eadē rō est in vtrisq; : tū q̄ tex. in. d. l. si fundum. ℨ. fi. simꝑr dicit q̄ hꝺē legitimū pupilli pōt gravare testō: respectu seu in hereditate legitima ipsi⁹ pupilli ℣ba manifeste im portāt q̄ in q̄buscūq; bonis pupilli pōt gravare: q̄ etiā bona postea q̄ita a pupillo sunt ꝑs hꝺitatis pupilli vel de hereditate ipsi⁹ ꝓterea rō q̄ assignat ibi p glo. ꝛ doc. ꝛ in. l. j. in fi. ℨ. e. hz locū ita in istis bonis sicut i aliis: q̄ tō testōris ꝓt gravare hꝺes pupilli. q̄n hīt hāc hꝺitatē ex iudicio testōris tacito vel exꝑsso q̄ rō eḋiter hz locū in oīb⁹ bonis pupilli. vt de se ꝑz ꝛ ꝓ illa distinctiōe q̄ā feci in scōo no. q̄ā ctiā app̄bat. ꝺ. Jo. in loco allegato facit optie glo. singularis, in. l. ꝓcib⁹. C. de ipu. ꝛ aliis subsc. q̄ vult q̄ lz miles substituēꝺo ꝺirecto post tēpora puber tatis possit ꝓtendicare filio in legitima si vult tū ꝺubio nō vī velle q̄ legitima est ꝓpriū pmoniū filij. ꝛ illā gl. ego sum secutus multa addēꝺo in. l. cēturio. ℨ. eo. circa ꝓncipiū cōmēti vbi debes videre. ¶ Extra gl. opponit hic. ꝺ. Pau. ℨ istū tex. in. ff. rūso mihi vī q̄ portio pupilli ꝓmoriētis debeat augere portionē granatā: q̄ q̄ portio nō granata accedit granate ēt si accedat ex iure accrescēḋi. ꝛ sic ex ꝺispōne. l. auget granata p nō granatā. vt. l. si alter utro. ꝛ. l. j. ℣. si cohꝺi. ad. l. fal. ꝺo. ꝺicit ipse q̄ō iste tex. ꝺz intelligi ꝺe legatis relictis ab ipso pup. in q̄bus detrahit fal. nec attēḋit portio nō granata q̄ accrenit: vt ē casus i. l. q fundū. i. cohꝺs. ff. ad. l. fal. vī fatet q̄ si legata fuissent hic relicta substituto fieret ꝛtributio ꝛ augeret portio granata: que ꝺicta sunt falsa. Primo quia sicut videbis in vltima gloss. hic legata fuerunt relicta a substituto. Secūḋo quia si legata fuissent relicta a pupillo in. l. nostra: tunc etiam in primo casu hunc. l. quando substitutus successit vtriq; simul morienti non fieret contributio: cui⁹ ℨriū vult manifeste lfa dū ponit ꝺfiam inter primū ꝛ scōm casum. ℗terea hoc ꝺz exꝑsse in. l. pr̄ filia. ℨ. duob⁹. in primo rūso. j. ad. l. fal. sed satis est ꝺe mēte ist⁹ litere vt ꝺixi vī tu solne aliter ℨriū ꝛ melī⁹ ꝺz q̄ i turib⁹ ℨriis portio nō granata accedebat granate ex exꝑssa vī ta cita volūtate testōris ex q̄ ꝑcedat ius accrescēḋi: vt. l. si in testō. ꝛ ibi ꝺixim⁹. ℨ. eo. sed in. l. nſa ꝛ in. ꝺ. ℨ. duob⁹. portio nō granata q̄ vnit ex tacita volūtate testōris: sed ex ℣a. l. ꝺispōit. ℨ. p quā ff ffi succedit ab itestato etiā si nulla volūtas testōris ac̄sit q̄ casu portio non granata accedens granate nō auget granatā: vt ē casus clar⁹ in. l. j. ℨ. si coheredē. ff. ad. l. fal. ℨ. p quē tex. ita tz bar. in. l. q fundū ℨ. cohꝺs in ℣. tertio q̄ro. ad. l. fal. ꝛ iō in eo. ℨ. in. vj. q. bal. manifeste intelligit. l. pr̄ filiā. ℨ. duob⁹. in vltio rūso. eo. ti. q̄ ponit eūdem q̄ ponit hic in scōo rūso in legatis relictis a substituto nō a pupillo ꝛ

a pupillo: ꝛ vult sicut ꝺixi q̄ per portionē accedentē pupillo ex successione ab intestato non augeantur legata relicta a substituto ꝛ sussicit. Sequitur. l. ex facto. ℨ. ꝺ.

Summarium.

1 ℣erbum substituto positum in. l. vel in principis priuilegio non importat nisi substitutionem directam.
2 Matrimonium contrahere potest matrimonium.
3 Interpretatio priuilegij vel statuti regulꝰ ptinet ad cōditorem ipsiꝰ statuti vel priuilegij. ꝛ vide ꝓsq̄ ad nu. j. exclusiue.
5 In interpretatione priuilegij attendi ꝺz principaliter ipsius concedentis mens.
6 Priuilegium cessat cessante causa priuilegij.
7 Statutū vel priuilegiū auferēs liberā testi factionē est iniquū.
8 Munquid legitimatio facta de filio renocetur per superuenientiam filiorum legitimorum.
9 Rescriptum principis gratiosum ꝺz sic interpretari vt minus ledat ius cōe q̄ fieri pōt: ꝺūmō possit aliquid operari.
10 Conditio nō debet impleri per actum fictū: sed in forma speciꝑica: nec personam fictam.
11 Appellatione filij legitimi non venit filius legitimatus.
12 Priuilegij principis intelligi ꝺz sine ꝑiudicio iuris alterius.
13 Filio naturali non debet relinqui legitima.
14 Mater licet non petierit tutorē filio non tū perdit successionē quando filius factus est pubes.
15 Munquid miles possit exꝑlariter substituere mēte capto si ibi non faciat testamentum habes hic pro ꝛ contra.
16 Numquid pro commisso homicidio ante furorem possit postea effectus furiosus puniri.
17 Quemadmodum specialitas circa res vel ꝑsonas derogat gñi: ita etiam spālitas circa tempus.
18 Exprimēs maiorē summaz vel tpis vel rerum nō semp videtur velle in eo comprehendere minorē.
19 Dictio intra non solum complectitur media termini: ℨ etiaz extremitatem termini.
20 Preteriti filij reddit ipso iure testamentū nullū.
21 Substitutio facta p hec verba q̄ṡ mihi heres erit. substitutū admittit qui est heres nomine licet nō re.
22 Pro delicto perpetrato circa vnā rem non punit q̄s in alia re.
23 Qui admittit hereditatē si postea effect⁹ est seruꝰ ipso iure ꝺefinit esse heres ꝛ transfert illud ius in ꝺominum suum.

Ex facto. Substitutio exꝑlaria facta muto ꝛ furioso expirat si furiosus efficiat se an mētis vel mut⁹ reintegret ꝛ possit logꝛ similꝰ expirat si muto nascat hꝺs suus vel bzeui⁹. Substitutio exꝑlaria expirat cessāte impedimēto pp q̄ṡ fuit inducta vel filio nato post substōnē. ꝛ ꝺinidit in quatuor ptes ꝓncipales vsq̄ ad. ℨ. itē q̄ro. ꝺ. ꝺ. Scōa est ibi: rūdi. Tertia ibi: igitur. Quarta ibi: nec interest. ꝛ illa scōa subꝺiuidit in quīq; partes. In prima ponit quādā excusationē. In scōa determinat vnuz preābulū ad decisionē q̄sti q̄. ꝺbat ex ℣bis relcripti seu ꝺuile gij ꝓncipis ꝑm doc. cōiter. In tertia ibi vt quēadmoꝺū tc. ꝓ ꝺbat illud ꝑambulū p sīle pupilli. In quarta ibi: nā ꝛ si furioso probat per sīle furiosi. In qnta ibi: ꝛ. n. tc. ꝺbat p ꝺeduc. ad absurdum. ¶ †Isto. ꝓio ex isto tex. iūcta glo. q̄ verbū substituo positū i. l. vel in ꝓuilegio ꝓncipis nō ꝓportat nisi substōnē ꝺirectā: q̄ṡ si referat ad obliquā ꝓuilegiū ꝓncipis redderet supfluū: al's bū refert ad vtrāq; substōnē. ꝛ sic ℣bū substituo est ℣bū cōe nō solnz si exprimat a testatore: ℨ ēt si exꝑmat in ꝓuilegio vel a lege q̄ ꝺebes addere ad no. in. l. cēturio. ℨ. eo. ¶ Isto. scōo q̄ ℨ ista tpa nō poterat substituī muto exꝑlariter sine spāli ꝛcessione ꝓncipis: hodie aūt vī posse substituī ꝺe iure cōi p. l. hūanitatis. C. de ipu. ꝛ ali. substi. ℨm bar. hic ℨ Ang. ꝺicit q̄ in muto hodie nihil ē mutatū. ꝺe q̄ ꝺicē inferi⁹ i materia substōnis exꝑlarie. ¶ †Ilo. tertio ꝛ semp tene menti q̄ mut⁹ pōt ℨhere mſimoniū⁹ lz i mſimonio al's videantur regri ℣ba vt i. c. tua. ꝺe spō. ꝛ ꝺo: ꝺat tex. i. c. q̄ locū. e. ti. ꝛ i. l. mut⁹. i ꝑn. j. ꝺe iu. ꝺo. q̄ aūt in istis q̄ pūt log regrant ℣ba. tz gl. in. l. cū notissimi. i ꝑn. C. ꝺe ꝑscr. xxx. anno. vī tex in. l. nuptias. ꝺe regu. iur. q̄ ꝺicit q̄ solus ꝙsensus facit nuptias nō ex cludit ℣ba: lz vult ꝺicere q̄ sufficit ꝙsensus sine copula carnali: sicut no. xxvij. q. ij. i summa ꝛ p totū. tu aūt ꝺebes scire q̄ apō canonistas ista est magna cōtroversia: nā Jnn. ꝛ Joā. an. tenēt hāc ptē in. ꝺ. c. tue. lz ℨ ost. ꝛ multi alij Mod. tenēt ibi oppositū. ꝛ hāc opi. ego sum secutus ꝺiscutiēḋo diligētissime istū articulū i q̄ḋā ℨilio meo q̄ feci in ciuitate paḋuē. ꝛ plene rūḋet obꝺ⁹ obiectis ꝛ iter cetera addu xi nouā rōnē fortissimā vltra doct. cui male pōt rīḋeri ꝺicit enī tex. i. c. q̄ locū. ꝺe spōsa. q̄ mut⁹ iō pōt ℨhere mſimoniū q̄ edictū ꝺe ℨbendo mſimoniū est ꝓhibitoriū. i. glibet cēlet pmissus ℨhere mſimoniū q̄ nō reptur ꝓhibit⁹: ſi ergo mut⁹ admittit ex hac regula ipossibile ē ꝺicere q̄ regulꝰ i mſimonio regrant ℣ba: nā ſi sic esset mut⁹ repiret ꝓhibit⁹: q̄ nō pōt facere actū in q̄ regrunt ℣ba: vt. l. j. ipn. ꝺe ℣bo. obli. ꝛ q̄ō ibi notaḃ. itē admitteret ad ℨhēḋi mſimoniū ex regula gñali ex q̄ cuilibet nō ꝓhibito pmittit ℨhere ℨ ex spāli ꝙcessione facta i ꝓsona sua: vñ si bi attēḋis ad ℣ba illi⁹ tex. fert sniaz ℨ tribunali. p ista pte adduxi in ꝺicto ℨilio multa alia vꝺz tex. in cap. si iter. ꝺe spō. ꝛ in. c. j. ꝺe spōsa. duoꝝ. ꝛ i. c. fi. ℨ ℨiu. ſeruo. q̄ qualr iducant: ꝺic vt in. ꝺ. ℨilio. ꝛ q̄ mut⁹ pōt ℨhere mſimoniuz carnale: ideo infert hic bal. ꝛ Ang. q̄ poterit etiā ℨtrahere mſimoniū spāle vñ poterit ꝓsiteri religioné. ꝛ ita tz ℨ. in. l. vbi non. ℨ. de regu. iur. Et ex qb⁹ actib⁹ colligat ꝓfessio i muto cū ista gō veniſſet ꝺe facto ꝛ multū ꝺubitaret ℨ Ange. fuit ꝺecisa ex ꝺictis bar. in. l. mutū in ꝓin. j. ꝺe acqr. here. ¶ †Ilo. q̄ro ibi: ſolēt interptari tc. q̄ regul' interptatio ꝓilegij vel statuti ptinet ad ℨditor. statuti⁹ vel ꝓilegij: ꝓcꝺat tex. in. c. inter alia. ꝺe sentē. excō. xj. q̄. iij. ergo ex his. ꝛ in. c. j. in tex. ꝛ ibi ꝓ Moder. ꝺe postu. pla. Et pondera istū tex. singulr vlrra doct. in hoc ℣. q̄ lz ℨsuetudo sit q̄ interptatio fiat p vnū ex plurib⁹ hītib⁹ ꝓtātē interptāḋi nō tū hec ℨsuetudo operat vt ali⁹ q̄ habeḃat potestatem ꝺe iure nō possit interptari ex quo not. q̄ ex plurib⁹ iudicib⁹ hītib⁹ inrilḋitionē insolidū: lz cōsuetudo ꝛ obseruātia sit vt ꝓ aliq̄ spē inrisḋitiōis eatur ad vnū ex illis ꝓ hoc tū nōvī limitari ꝓtās alteriꝰ ꝛ sic ampliaḃ no. l. unica. ꝺe offi. ℨiu. lz ēm ille q̄ ℨcessit ꝓtā legiū vel fecit statutū possit sine ꝺubio illō interptari. l. ll. C. de leg. nō tū ꝓp hoc fegt q̄ interptatio ſi possit fieri i singulis causis occurrētib⁹ ꝓ alios magistrat⁹ vl eos q̄ hīt iudicare: vñ tūc solū recurrit ad ℨditionē ꝺe necessitate q̄ṡ sensus est ita obscur⁹ q̄ō inferio⁹ nō pōt ℨmode interptari: ita ꝺeclarat no. Bar. in. l. oēs ꝓpl'i. in. vj. q. pri. ℨ ℣. tertio q̄ro. ℨ. ꝺe iusti. ꝛ iur. ꝛ ita no. in. l. nō pūt. ꝛ in. l. cū ꝺe nouo. ff. ꝺe lega. ꝛ ex isto tex. ita notabil' ꝺeclarato arguūt hic bal. ꝛ Ang. q̄ antiani q̄ fecerūt statuta pūt illa interptari ꝺuráte eoꝝ officio nō post. Successores aūt eoꝝ q̄ fecerūt statuta ℨm Ang. nō possent interptari⁹ interptatio ita cohꝛet pſone disponētis q̄ ſi trāsit ad aliā pſonā subrogatā. Uñ nō trāsit ad heredē. l. idē pōnit⁹ ait. ℨ. fi. cū glo. sua. ꝛ p bar. ꝛ mod. in. l. inter stipulātē. ℨ. j. ꝺe ℣b. ob. ꝛ idē esset q̄ antiani nō possent interptari statuta ēt q̄ ipſi ꝺidissent q̄ illa statuta fuissent ℨfirmata auctoritate sedis apostolice: q̄ tūc videret eē ꝛ pōtificis. l. ꝛ q̄. ꝺe iurisꝺ. om. iud. ꝛ i. c. cū aliqb⁹. ꝺe rescrip. lib. vj.

¶ Tu aūt aūt adde circa primū q̄ illa ꝙclusio est ℣a etiā si antiani faciūt statuta ex ꝑte ordinaria vꝺz q̄ finito eoꝝ officio nō potuerūt amplⁱ interptari: q̄ ista rō ꝓp quā iudex ꝺelegat⁹ nō pōt interptari sniaz suā q̄ expirauit offīm vt ꝺeclarat i tex. ꝛ glos. in. l. ab executore. in ꝑn. ff. ꝺe ap. Sadeo ergo rōne necius ꝺex ordinari⁹ pōt interptari sniam suā nisi ꝓpter ꝙcessionem ꝺe qua ꝺicit not. bal. ℨ. l. iij. C. cōmi. vel epistolas: vñ ꝺicit no. Jo. in. c. exꝑte. ꝺe ℣. sig. q̄ abbas nō pōt ꝺeclarare exꝑssa a se post finitū offīm abbatie. ꝛ hoc ꝺictū sequit bal. i. c. i. q. ſucce. teneret. ix. fi. feu. Uñ ꝺicit Jo. an. i mercurialib⁹ in regula p. pfessore. ℨ. re. iur. q̄ illiq̄ sunt elect i ad faciēḋa statuta finito eoꝝ offō nō pūt illa interptari. Sz ē recurrēḋū ad ℨ mittētē. ita ꝺecidit no. bar. lz nō ꝺeberit ista ꝺicta in. l. oēs ꝓpl'i. in. vj. q. ꝓn. in ℣. tertio q̄re. ℨ. ꝺe iusti. ꝛ iur. ¶ Scōo ꝺe inꝑtū ipſi ꝺicit q̄ ſuccessores antiani nō pūt interptari. Ista hoc ꝺictū vī ver: ℨm Jo. ꝺe imo. nā sicut possent facere statuta ꝺe nouo: ita ꝺicit posse ista facta interptari nā possent renocare ea ſi vellēt ergo multo fortiꝰ pmitterēt eis interptatio. Ista ꝙclusio ꝓz ex his q̄ pauloante ꝺixi allegādo bal. ꝛ Jo. an. ꝺū volūt q̄ interptatio statutoꝝ ptineat ad eū q̄ cō misit finito officio illoꝝ q̄ fecerūt statuta. Cōfirmat ista ꝙclusio ex his q̄ plene tradit bar. in. l. ab executore. in ꝑn. ff. ꝺe appel. vbi ꝙcludit post glo. q̄ q̄ offīm succeꝺētis in iurisꝺictiōe ordinaria ꝺino et idē cū offō ꝑeḋēti etiā successor poterit interptari ſniam ꝓcessoris. arg. c. inter alia. ꝺe sentē excō. ꝛ hec est ꝙclusio cōio⁹ q̄ q̄ ꝺixerit hic Ang. nō obstat. l. idē pōponi⁹ in fi. q̄ ꝓsona hꝺis nō est eaḋē pſona cū ꝺefuncto vere sed fict. ℨ Bar. in. ꝺ. l. ab executore. Preterea si magistrat⁹ pticularis pōt interptari priuilegiū vel. l. factū ab altero. lz ipse nō sciat certitudinaliter intētionē ꝺisponētis nulla est rō cur ille q̄ succedit ꝛ ea ꝺēpt ate nō possit hoc facere q̄ō minor magistrat⁹ pōt facere in vna causa. ¶ †Tertio adde in ꝗtū Bal. ꝛ Ang. ꝺicūt q̄ṡ ista tutū sit ℨfirmatū auctoritate sedis apl'ice: tūc statutes nō potuerūt illud statutū interpretari. nā Joā. ꝺe imo. ꝺicit hoc esse ꝺistinguēḋū q̄ō aut illi poterāt als statuere sine l'nia summi pō tificis: aut nō poterāt. ꝓio casu subꝺistingue ꝑm eū: q̄ aut con firmatio sit simꝑr: aut in ea apponit ꝺecretū irritāse annullās quicq̄ fiet ℨ illud statutū. ꝓio casu ꝺicit ipse q̄ō statuētes potuerūt interpretari suū statutū: q̄ possent illud tollere si vellēt: vt in. c. cū accessissent. ꝛ ibi not. extra ꝺe ℨti. vñ sortiꝰ poterant illō ꝺeclarare ex quo renocātio totaliter pūmū statutū possent nouū ꝙdere. Scōo casu pōt ēē ℣a opi. bal. ꝛ Ang. q̄ ſi isto casu statuētes nō possent renocare statutū: vt ē casus no. i. c. ꝺilecto ꝛ ꝺe ꝑbē. vbi etiā ponit ꝺo. Abb. mod. Scōo casu ꝓpriꝰ vī q̄ statutū nō possit interptari: q̄ ex quo nō poterāt facere statū

a ¶ Cōe. Adde eūḋē i. l. nam hoc iure. ꝛ i. l. cēturio. i. iiij. col. i ꝑn. ff. ꝺe ap. ℨtil. in. ꝺ. l. nā hoc iure. ꝛ ad ꝺe Pau. ōca. i ℨ si. cxxxiij. incip. viso pī cto. et dubiꝰ supraſcriptis bene. Ua.

b ¶ Matrimoniū. Adō ꝺo. alex. ꝺ imo. i. l. j. ℨ. ℣b. ob. lz q̄ ꝺ si mutus ꝛ surdus bald. in. l. pe. C. qui tes. fal. pos. tz q̄ non possit ℨiū tz alex. in. ꝺ. l. j. ꝛ Anto. ꝺe bu. in. c. cū apud. ꝺe spon. Bene. Ua.

c ¶ Statutum. Adde eūḋē i. l. ij. C. ꝺe sacro san. ec. ꝛ q̄ibi ꝺixi. i apostil. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tutū sine lnia pon.potētiꝰ vf esse ius supiozis in statuēdo ꝛ ad ipsum ptinet interptatio. Tu aūt aduerte qꝛ in pzio casu primi mēbꝛi principalis 2clusio dñi Joā. vf verior ꝓsupposito qꝛ sit verū simplr id qō ipse dicit qꝛ tale statutum posset totalr re nocari per statutētes: sicut vf ꝑbari in ciuitis iurib⁹ que ipse adducit. et tz Bar. exꝑsse in.l.oēs populi in.iij.q. pri.ver.iij. quero.ff.de iustis.ꝛ iur.ꝛ idē tz Ang.ꝛ segtur Jo.de imol.in.l. paula.prima.ff.de re iudi. Bal.tū videtur sensisse oppositum in.l. oiz.i fi.C.de test. Sz alia opi.ē verior: qcqd ipse dicat ꝓ iura pal legata. lz Jo. Abb. Mod.i.c. cū accessissent alr videat dicere in hoc articulo: sz i.o.ca.dilecto distinguit: vt.s.dixi. Jo.6imo. hāc opi.reꝓbat Bal.i.c.j.ꝯ. nos romanoꝝ de pa.ꝑtā. Secūdū ät dictū ꝑmi ꝓncipalis mēbꝛi nō trāsit sine dubitatōe: qꝛ ꝑna nō vf bona aliꝰ nō pōt renocare statutuz. ergo nō pōt illud interpretatione declaratiua. immo est ꝛ tex. ꝛ ibi Bart. in.l.ab exentoze. in ꝑn. de appel. ff. vbi index ordinarius q non pōt renocare sententiā suā pōt eā interpretari si est de maioziꝫ iudicibus: sicut etiā tz bal. post glo. in.l.iij.C. cōmi. vel epi. vñ videtur ꝙ adhuc isto casu possit interpretari. Jn scō aūt mēbꝛo principali ꝙo ꝓdictoꝝ vf vera: ꝓo qua adduco tibi tex. fingularem. ꝛ qō ibi ponit Bal. post Ja. de bu. in.l.oi nouatione. C. de sac.san.ec. vbi est casus q. ll. condite per imperatozem circa res ecclesiasticas de ꝛsensu patriarche si ozik in eis aliqua ambiguitas ꝺz interpretari ꝓ patriarcha: cū ꝛfilio ꝓuinciali. ꝛ attende qꝛ Bal. in fi. d.l. vf velle qꝛ ille q fuit deputatꝰ ad faciendā statuta possit illa interpretari etiaz post finitum officium cuiꝰ ꝛ iriū sentit bic ꝛ melius: vt ꝛ dixi bar. in.d.l. omnes populi in.ij.qō. allegata. vf velle singulariter q qñ statutum sit ex autozitate superioris ab eo q non poterat ꝛs statuere istō statutum possit renocari ꝓ statuētes si renocādo statutū reducūt nos ad ius cōe: sec⁹ si disponerent aliter quā ius cōe disponat argu.l.hac cōsultissima. ꝑ. fin. C. de testa. et hoc casu videretur qō silr isti statuentes possent declarare statutum suum qñ talis declaratio induceret vt statutū min⁹ deniet a iure cōi. i. reducēdo statutum ad ius cōe qꝫ fieri pōt: vt in.c.cum dilectus. de consue. Sed qꝛ illud dictum nō habeo ꝓ expedito non determino nunc vtrum sit verꝫ vel nō. ¶ †Not. quto. q. in interptatione ꝓuilegiꝰ ꝓ ꝓuncialiter attendi mens ipsius concedentis concordat tex. in.c.eā teꝰ de rescrip. que ꝓsupponitur in dubio esse talis qualis esse ꝺz ꝑm Bal. hic et probatur exꝑsse in isto tex. in ver. igit ꝛ se. ¶ Ho. lexto. ibi: vt quēadmodum ꝛc. ꝙ de substitutione pupillari ad exēplariam pōt argui vbi idētitas rōnis lz in gbusdā substōnibus differāt: vt ꝓ z.l. humanitatis. C. e. Et ex hoc videt posse elici vltra doc. ꝙ quādo duo regulr sunt. eqparata: lz deē distantia et diuersitas: in quibusdā tñ possit argui de eqpatione de vno ad aliō: cui⁹ ꝛ iriū tenet cōiter Moder. in.l.si ꝛo in. ℣. de viro. ℟. solu. matri. ꝑ gl.i. q.i.c. sicut vrgeri. ꝛ est silis glo. in.l. creditores. ff. ō noui op. nūc. ꝛ alia in.l. finaūt. ℣. possidere. ff. de rei vēdi. Sz pōt rideri ꝙ dicta illa hūt locū: qñ ꝛrit de extēdēdo vnū ad aliō virtute regule eqparātis illa regulr. exēplū ē.l.si qs seruo. C. de fur. cū ibi no. in.l.j. in ꝑn. ℟. de le. tute. Sz qñ extēsio sit de vno ad aliō ꝑ silitudinē rōnis vbi ex idēptitate rōnis ꝺz fieri extēsio ꝛ pōt tunc nō attēdat ꝙ illa in qb⁹ est eadē rō in vno casu i aliqb⁹ aliis differāt. Vñ qñ ex idēptitate rōnis nō deberet fieri extēsio: sicut i materia correctiua vf exꝓbitāti: ꝛ aliqs vellet extēdere ℵ tute eqparatiōis facte ꝑ ius antiquū: tūc ꝓcedit illa ꝺria quā dixi. ¶ †No. septio ibi: qꝛ posset ꝙ cessante cā ꝓuilegij cessat ꝓuilegiū. ℟. 2cordat tex. l.l. titia. ℣. vsuras. ꝛ ibi ꝑ barto. j. de leg. ij. ꝛ qñ cessat cā ꝓuilegij cessat ipso iure: ſz fiet ꝓ facto ꝓuilegiū qō a ꝑn. videbat equū ex aliꝗ postea accidēti efficiaz iniquū: nō tñ cessat cā ꝓp quā ꝓncipaliter ꝓuilegiū fuit ꝛcessum ita no. gl. in.c. decet. de re. iur. in. vj. quā allegat hic Jo. de imo. ad itellectū. c. subigetis. ꝛ. c. nup. extra ō decimis. ¶ †No. octano ibi: ꝛ esset iniquū ꝙ statutū vl ꝓuilegiū ꝓpter qō hoi sane mētis aufert libera testi factio vt ꝛē iniquū ꝛ ꝓ hoc ifert hic Pau. ō ca. no. ad. q. quā dicit se habuisse de fcto ꝙ nō valeat statutū ꝙ cauet ꝙ mulier nō possit testari sine ℟. ꝛsensu viri ꝛ simili de ide ꝓ dicēdū si nō posset testari sine ℟. ꝛsensu duoꝝ ℟. sanguineoꝝ. ꝛ hoc adō ad ea ꝙ dixi. l.l.ij. ꝑ. n. ℟. ꝛ. sup illo articulo: vtrū valeat statutū pōt disponere circa hoc duob⁹ modis. Pzio vt valeat dispositio captatoria si disponēs vel ꝛ eā ꝛmittere arbitrio alteriꝰ et istō ē min⁹ odiosuz ex ꝙ ꝛcurrit volūtas disponētis. ꝛ tñ adhuc vf ꝙ nō valeat ℟. suetudo ꝙ tex. ꝙē alr allegaui tibi. ꝛ do. abb. in.c.cū terra. extra ō elec. pōt ēt disponere statutū ꝙ disponēs etiā si velit nō possit disponere sine ℟. ꝛsensu alteriꝰ. ita ꝙ ēt eo inuito ꝛmittit dispō sua arbitrio alteriꝰ. tūc m⁹ to fortiꝰ vf ꝙ istō statutū sit enideter iniquū ꝛ ad hoc optie facit ista lra vtr aūt de ꝑbatio. doc. tñ i.l.j.C. De sum. tri. videnꝫ ꝓsupponere ꝙ statutū valeat. ꝛ tz Ang. exꝑsse i auc. vt noua ℟. stitutio i coꝛpore ¶ Ho. nono ibi: filiꝰ posteat ꝛc. ꝙ supueniētia filioꝝ ita ñnit substitutionē exēplariā: sicut ꝑhabilitas cessans ꝓp quā fuit ℟. cessata talis subsō. ex hoc argnūt hic mo. ꝙ subsō ꝓpillaris fcā filio iꝑ puberi extinguit si malitia ꝛpliēte etatē filiꝰ ipubes habeat filios ex legittio mꝝimonio. ꝛ fuit i ista opi. bal. ꝑ illā. l. quā isti nō viderūt. i.l. nec ꝛ i ꝑn. ff. de adop. ꝛ ego allegaui tibi i.l.ij. ℣. ē. tñ do. Pau. de ca. vtik ℏ q̄dā sua rōne ꝙ mihi non plz: qꝛ dicit ipse sicut vf tenet restituere filiū ita ꝛ au⁹ nepotē. si ergo nato nepote baberet locū substitutio nepos posset ℟. ꝛ q̄ ꝺauo ꝙ ꝓterijt eū lz mꝝ nō posset ℟. ꝛ si fuit ꝓterita a testatoze faciēte tabulas pupillares. l. papinian⁹. ℣. ℟. nec ipuberes. ō inoffi. testa. lz ista rō in duob⁹ ℟. casib⁹ est falsa ꝛ i vno nō necessaria: qꝛ ex alia cā nō posset substituere: nā si tpe mortis testatoꝛ, nepos nō erat ℟. cept⁹ vel si ꝓcedebat eū ꝑf: tūc au⁹ nō tenebak ei ꝓuide re. l. si qs filio exhdato i ꝑn. de iiust. tes. Si ℵo nepos tenebat ꝑmū locū tpe mortis testōris: tūc alia rōne substō eēt nulla: qꝛ rūpēt testm ꝑn cipale in quo nepos repit ꝓteriꝰ. l. gall⁹. ℣. nūc de lege. de lib. ꝛ posthu. ꝛ ideō necessario nūc posset valere accessoriū. l.j. fi. ℟. c. ad Delioz ergo rō ē qꝛ vf cessare cā ꝓpt quā substō pupillaris fuit introducta: sicut cessat qñ pupill⁹ efficit pubes ꝛ ꝑt facere testm. ꝛ ista vf esse mēs bal. ꝛ Jo. de imo. ¶ †Extra glo. inducit ℣. hic istū tex. ad. q. vtr silegitimatio fcā de filio ꝑuocet ꝓ supueniē tiā filioꝝ legitimoꝝ in q̄ nō recitādo oia dicta docto. Sz addēdo vbi est opꝰ debes ꝓsiderare tres casus vnū: aliqñ filij legittimanī ꝓ sequēs mꝝimoniū: aliqñ ꝓ rescriptū ꝓncipis: aliqñ per oblatiō. curie. ꝓim⁹ ē idubitat⁹: qꝛ ē exꝑssus i.l. cū qs. C. ō na. liber. ꝛ in auc. q. mo. na. effi. legi. circa ꝓnci. q̄ filij legittimati ꝑ mꝝimoniū succedūt cū postea natis: ꝛ tz ēt hic bar. ꝛ oēs. Scō casu addēdo dictis doctoꝝ ꝙsidera duos casus: ꝑm⁹ ē qñ ille q petijt legittimari filī⁹ nō narrauit talit ꝙ ex narratis ꝓ cū apareat ipsum posse ducere vxoꝛē ꝛ ℏfe filios legittimos ꝛ isto casu idubitāter ℟. era ē opi. ℣. ꝙ legittimatio renocat supue niētib⁹ legittimis⁶ ista 2clusio ꝑbaf manifesta rōne: qꝛ tex. in auc. q. mo. na. effi. legi. ℣. si qs ergo. circa medū ꝛ i coꝛpe q. mo. na. effi. sui. ℣. illō. ℵsi. qd. n. si ad sacerdotiū vult, ꝙ tūc demū pos sint legitimari filij naturales ꝓ rescriptū qñ ille q petit eos legitimari nō ɔz spē ꝓcreādi filios legittimos i futuꝝ: si ergo impoz ꝓcedēs ꝓ ꝓuilegiū hoc ignorauit reddit ꝓuilegiū subreptitiū qꝛ fuisset exꝑssū nō fuisset ℵ silr ꝛcessuꝝ: ꝛ ex ꝙ hoc ꝑhibuit exꝑssē de iure cōi. ꝛ maxīe qꝛ. d. ℣. si qs ℵo i vno casu exꝑsse apponit cłaz derogatoziam: ꝛ nō vult hoc alicꝫmō ꝓcedi: vez qñ ille q petit legittimari naturalē: tūc nūc posset ꝓpter turpitudinē a se ꝛpare. ar. ca. j. ꝛ secūdo. de fi. ℣. by. lib. vj. Si ℵo ille q ipetrauit legittimā narrauit talit ꝙ ex narratis poterat apparere ipsuz posse ℏere mꝝimoniū vl ℏfe vxoꝛē ex ꝙ posset ꝓcreare filios: nā bar. bal. Jo. de imo. ꝛ Ang. hic tenēt ꝙ legittimatio nō renocef. quoꝛ rōnes nō recito: nisi ꝛtentē erit rīdēdū. Contrariū tñ tenuit Ang. sequēdo ℣. in.l. gall⁹. ℣. ꝙ si tñ. ℟. de libe. ꝛ posthu. bal. aūt in.l. eā quā. C. ō fideicō. vf distiguere i ꝑe. char. ꝙ aūt filij ꝙ nascunt ex mꝝimonio: ꝛ filiꝰ ꝑpurꝰ legitimat⁹ nascūtur ex eadē mfe: ꝛ tūc legittatio nō renocat: lz legittimati sint tales ꝙ nō legittimarent ꝛ sequēs mꝝimoniū de ꝙ i. c. tāta. ꝙ si lij sint legitimi. Aut nō fūt nati ex eadē mfe: ꝛ tūc vf sentire ꝙ ℟. rit mꝝimoniū cī ea quā tā illicite cognouerat opi. bar. simplr vf sentire Jo. an. in addi. Spe. iti. de fu. ab itestato. ℟. ꝛ ego eā ſnz sequnt⁹ cūscriberē i. j. l. hūanitatis. C. ō ipub. ꝛ alijs subst. d. Pau. ō ca. hic vf seq opi. ℣. ieo q fuit legittimat⁹ ꝓ rescriptū vt in eo casu nō mouef. qꝛ si legittimatio fuisset facta tātibus filijs legittimis ignoꝛāte ipatoꝛe: ista legittiatio eēt subreptitia: qꝛ tex. i coꝛpe. ꝑhibet naturales legittimari: vt i iurib⁹ allegatis: ergo i cū casu ꝙ postea filij nascant non vf facta: ℟. ita ꝛ fcā. l. ꝑfe furioso. ō his q sunt sui vel alie. in. ꝛ. c. quēadmodū de iureiurā. ꝛ ꝑhat ista differētia i.l. plurib⁹. ℣. ꝛ si placeat. ō ℵ. obli. ꝛ in regula factū legittie. de re in. Tu aūt adō ad ista dicta ꝛ ꝓio ibi tū Ang. ꝛ Ray. hic fundāt se in. d. regula factū legitti me. ad hoc pōt rīderi ꝙ i casu nſo factū legitime nō retractāti eo casu in ꝙ est factū. ℟. Pisti casū. ℟. i nascant filij legitimi ꝙad effectū succedēdi nō vf factū sicut fideicō. datū simplr a filio vl nepote nō vf datū ifilij⁹ vl nepos habeāt filios. i. cū acutissimi. C. de fideic. ꝓtera lz actꝰ ꝑfectꝰ nō renocef ex ihabilitate postea supueniēti: renocat tū ex ꝑsumpta volūtate disponētis ꝙ si ꝺerasset filios nasci nō fuisset ita dispositurꝰ: vt ē casus i. l. si vn ℣. C. de renocā. ꝺo. Hec dicat aliqs ꝙ in. l. cū acutissimi. ꝛ in. l. si vnꝰ excludunt extranei ꝙ includerent si ꝙditio. nō subtillige ret: qꝛ istud vf ℟. tex. i. l. cū auus. vbi ꝙ ꝙdito. ſubanditā excludit filiꝰ testatoris: ergo multo fortiꝰ excludet filiꝰ naturalis legitti mat⁹. ¶ †Preterea q̄tū ad succedēdū i bonis ꝑnis maioꝝ fa uoꝝ ꝓstat extraneo ꝙ filio naturali: qꝛ eſne⁹ pōt adoptari in filiū vt succedat. l. lege. C. de natura. lib. in auc. qui. mona. effi. legi. ℣. ꝛ nō latuit. Vñ si ſubanditā ꝙditio ad excludendum extraneū fortiꝰ subaudiet ℏ cad excludēdū naturalē in ista materia: et lz ego alr approbauerim istā rīsionē in. l. hūanitat⁹ ꝑ. l. si totas C. de inoff. do. q optime facit. tñ quo ad casum nostrū nō facio dſiam rōne ꝓxime dicta. ꝛ etiā sicut ꝓz ex. d. l. si vnꝰ. iuncta. l. cū acutissimi. ꝛ. l. cū auus ꝓallegatis. difficilius resoluit donatio simplr facta ꝙ de se est irrenocabilis ꝙ subaudiē ꝙditio per quā etiā 2iunctus excludit si filij nascuni. Prima tñ rīsio magis plz qꝛ posset dici ad hāc regulā qō etiā legitimatio est act⁹ qui fit inter viuos: de sui natura est irrenocabilis: ꝛ tñ huic impugnationi pōt rīderi qō rel pectu successiōis future post mortem ꝑsis ista legitimatio potiꝰ ɔz sortiri naturā vltime voluntatis ꝙ 3ctus: qꝛ differt post mortē sicut vltima voluntas. Nec obstat id qō dicit hic Jmo. sequēdo Bar. qō ꝑm hoc sequeret si diceremꝰ legitimationē renocari ꝙ legitimatio ꝓ parte esset perfecta totaliter. ſ. quo ad honoꝛes ipūales ꝛ tēporales: ꝛ quo ad aliqd nō esset perfecta: ꝛ staret in ſuſpēso quousq̄ videremus vtrū ꝑf decederet sine filijs legitimis vel nō. hoc aūt non est cōueniēs: qꝛ eadē res nō ɔz diuersō iure cēseri. i. eū qui edes. de vsuca. Jtā ad hoc pōt dici qō hoc nō est incōueniens de iure in ista materia qō aliqs quo ad quedā sit legitimatus simplr: ꝛ quo ad quedā nullo mō: vt ꝓz in legitimato ꝓ obiatio. curie in auc. quib. mo. na. effi. sui. ℣. filiū. ꝛ. ℣. se. nō obstat id quod dicit Bart. qō legitimatus ꝓ rescriptū nihil differt a legitimo. vt in coꝛpe q. mo. na. effi. legi. ℣. si qs ergo. ꝛ q. mo. effi. sui. ℣. illud. qꝛ ɔcedo donec durat legitimatio vel eo casu quo cenſetur facta: lz in casu nſo aut resoluit ītiatio aut i hūccasū nō cēset facta qō est verū. ꝓ ɔclusione aūt ℣. Oldr. ꝛ tenētiū eoꝝ opi. adducit ꝓio tex. i.l. nup. C. de natu. li. ꝛ i aut. q. mo. na. effi. legi. i ꝑn. ℵ. sancitū. qꝛ tex. ꝑma facie vf facere ꝓ opi. Bar. in ꝛtū dicit ꝙ le gitimatio fcā ꝓ sequēs mꝝimoniū: ꝛ ꝙ fūt ꝓcreati liberi ꝛ post ea extincti nō reuocak ꝓp mortē liberoꝝ sequntā: ꝛ sic vf durare ītiatio: lz cā ſt extincta: ꝛ illū tex. ad duci ꝓ Bar. in.l. hūanitatis. C. de ꝓpub. nūc aūt dico qō ibi vf casus ꝓ opi. ℟. ita ꝓ quoꝛū itellectu est ꝑmittēdū ꝙ ꝑ.l. cū qs. C. de natu. lib. erat disponētū qō filij naturales legittimarenk si ꝑf ℟. beret mꝝimoniū cū matre eoꝝ: ꝛ susciperet liberos. Vñ ex liberis. l. ista duo videbant regi re copulatiue: ꝛ sic regrebat ꝛcursus vtriusq̄ qualitatis. l. si he redi plures. de ꝺdi. isti. ℟. dēs tñ. l. in veritate erat alia. sicut declarāt in duob⁹ iurib⁹. ℟. alleg. Sz qꝛ de illa mēte. l. nō ℟. stabat. qꝛ nō erat exꝑssa i. l. q̄ñeꝛ mꝝimonio sequuto nō erāt nati filij: vt erāt nati: ꝛ postea mortui tex. dicit i coꝛpe in loco ꝓallegato qō l. cū qs passa est correptionē in istis duob⁹ casib⁹. i. fuit restricta vt nō haberet locū i ꝑsis postea in. l. nup declarat mēs illius. l. ꝛ onditi qō illa duo copulatiue nō debebāt necessario 2currere: lz sufficiebat qō mꝝimoniū cēt sequutū cū effectu. ꝓcreādi libe ros: ꝛ ista fuerat cā ℟. stitutiōis: lz ergo liberi nō essent nati: vel essent nati ꝛ extincti: adhuc debebat ℏfe locū ꝑicta cōstitutio: q̄ cā ipſi⁹ erat affect⁹ ꝓcreādi filios nō naturales natiuitas ipoꝛ filioꝝ ꝛ iō impatoꝛ in coꝛpe dicit se ꝓ nouā. l. iduxisse: vt ēt istis casib⁹ filij legitimarent: vñ pōdero duo ꝓ opi. ℣. i istis in rib⁹. Pzio qō iō mozs filioꝝ nō renocat legitimationē: qꝛ natiuitas filioꝝ nō fuit cā ℟. stōnis: lz sola affectio ꝓcreādi: vt dixi ex ꝙ colligit clare ꝙ si natiuitas filioꝝ fuisset cā. l. cū qs. ℟. alleg. mortuis filijs ꝑnoluerat ꝛtio: ꝛ qō hoc sit verꝫ ꝓz: qꝛ aliqꝫ ℟. starēt ō mēte illi⁹. l. qꝛ ℵba. l. cū qs videbak regrere natiuitatē ꝑ quā cabat ītiatio ꝓ morte filioꝝ. Scō aduerte qꝛ ipatoꝛ ōt ꝙ filijs nō natis vl mortuis ipe dat ꝓ aliā. l. postea sequutā dixit natu ralib⁹ iuꝛ ītimoꝝ: ꝛ sic iducit hoc ō nouo: ergo antea qꝛ nō ɔsta bat de hoc ꝛ ℵba videbant regrere natiuitatē filioꝝ renocabat legitiatio. ¶ Cōfirmāt ista ɔclo scōa rōne: qꝛ ad ꝑsumēdū nouo nasci. Jta ꝑbat i. l. q iure militari. ff. ō test. mili. Sz si legitiatio facta existētib⁹ filijs legittis ignoꝛāte hoc ꝓncipe ɔcedente eēt, facta existētib⁹ filijs legittis ignoꝛāte hoc ꝓncipe ɔcedente eēt, qꝛ gratiā sine dubio legitimatio nō valeret: ergo eodē mō nō vf facta in casu ꝙ postea nascant filij legitime nec dicat aliqs qꝛ. l. q iure militari loqꝛ qñ dispō nō erat ꝑfecta: qꝛ adhuc vinebat testōr: qꝛ vt. ſ. dixi ꝛ recte illa distictio vtr act⁹ sit ꝑfect⁹ vl nō ℏz locū qñ act⁹ nō eēt ꝑfect⁹ ꝓter itētionē dispōnētis inhabilitas supueniēs irritaret actū. Sz qñ act⁹ irritaret ex ꝺfectu volūtatis dispōnētis: tūc etiā postactū ꝑfectū irritat: vt ꝓz i. d. l. si vnꝰ in. l. tale pcm. de pac. Vel melī⁹: vt. ſ. dixi qñ act⁹ ē ꝑdnctꝰ i eē ꝑ fecte, inhabilitas supueniēs nō irritat actū i eo casu i ꝙ act⁹ cēfecte, inhabilitas supueniēs nō irritat actū i eo casu i ꝙ act⁹ cēset fact⁹. Sz i terminis nſis legitimatio nō cēset facta i hoc casu ex ꝑsumpta volūtate ɔcedētis ꝓuilegiū: vt. ſ. dixi. ergo cūi hoc casu mihi sit actū non tractaf de renocatione legittimatiōis facte: qꝛ nō fuit facta in isto casu. ꝛ ita dicit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de succef. ab intesta. ℟. ſ. referens dicta quoꝛūdā doct. q sic intellexerūt: vt mō dixi. ¶ Tertio confirmāt ista ɔclo: qꝛ rescriptum gratiosuz ꝓncipis sic ɔz interꝑretari vt minus ledat ius cōe ꝙ fieri pōt dūmō possit aliqd opari: ꝛ vt ꝓbak hic: ꝛ in. c. pastoralis. de app. in ꝑn. ꝛ plene no. ꝛ ibi scripti. in ca. j. de rescrip. fatis est ergo qō ꝓnceps ꝙ ɔcedat gratiā silli de quo est spes qō possit ꝓcreare filios qō videat eā ɔcessisse. Jo ius qō ꝑbet isto casu rescriptū ɔcedi: lz vt ledak min⁹ ius cōe ɔz interꝑtari: vt videat facta ɔcessio in casu minus ꝓnticiali. ſ. cum filij nō nascent. Quarto ꝛ vltimo inducit iste tex. ꝓut fuit inductꝰ ꝑ Dy. ꝛ cū ōz ꝑ Ang. qō iste tex. loquit qñ substō nōdū erat perfecta: qꝛ dicerēt perfect⁹ post mortē muti vel furios i dico cū reuerētia qō ista rīsio nō est bona: qꝛ cū post mortē testatoꝛis mutus cui fuit facta substō nō posset renocare substitutio. tā quā ſtinuz est substituto ius irrenocabile: lz ɔditionale: qꝛ ꝙibet substō est ɔditionalis institutio: vt iepe dixim⁹: qō nō vf posse auferri ex quo dispositio erat perfecta. arg. l. si. ℣. lz qꝛ. C. eo. de lega. ꝛ tñ renocat istud tale ius ꝓpter natiuitatē filij: ergo silr ōz renocari legitimatio ex quo est ℟. stitū ius ſuccedēdi patri post mortē nō incōtinēti. Nec obstat silr rīsio Jo. de imo. q facit differenter a tiam vtrū dispō sit collata in extraneū: sicut hic vel in filio naturali: sicut in casu nſo: qꝛ ista distinctio fuit reꝓbata. ℟. respōdendo ad. l. si vnꝰ. restat sola rīsio Bal. q in veritate est elegās bā pōt defendi de subtilitate iurie: ꝛ tñ nō est de mēte litere in ver. igit ꝛ sequēti. dicit enī Bal. qō bic iō nascēte filio nō ℏz locum substō: qꝛ ista substō fuit facta in fauoꝛē muti ꝛ furiosi: vñ ne fauoꝛ ꝙ uertak in odiū ℟. l. qō fauoze. C. de legib⁹ inducit qō nascēte filio euanescat. vellet enī odiū filij qō filius suus nō ꝓsset sibi succedere ꝛ admitteret extraneꝰ: lz legitimatio quāuis fuerit fcā in fauoꝛē filiiꝫ nō tū renocatio ei⁹ fit in ei⁹ fauoꝛē: imo fauoꝛ suus esset qō duraret legitimatio: ꝛ iō nō euanescit per. l. qō fauoze. sicut in casu. l. nfe. ꝛ sicut dixi ista so. de rigoze iuris pcedit: mens tñ iurisco ſulti in ℵ fi. nec enī videt esse qō nascēte filio substō rūpi: qꝛ nec ꝑ nec ꝓnceps vf velle auferre heredi tatē: qō debet filio de iure naturali magis in fauoꝛez ipſi⁹ ꝛ filij ꝓ ꝑsis cui fuit fcā substō: ꝛ ꝓ hec est expedit⁹ iste articulus in le cūdo casu. ¶ Circa tertiū potes tenere opi. Jo. de imol. ꝛ Pau. de ca. qō qñ filius est legitimat⁹ per oblationē curie nō renocet legittimatio ꝓ superuenientia filioꝝ: lz Bart. ⁹ hic alr dixerit: et hoc ꝓ iura ꝓ eos allegata: qbus etiā potes addere vnū verbuz: nā tex. in auf. q. mo. na. effi. sui. ℣. ꝑz⁹ dicit simplr qō legitimatio per oblatiō. curie pōt fieri etiā ab babēte filios: ꝛ qꝛ tex. hoc simplr dicit vf posse itelligi etiā si ꝑf ignoret se filios legittimos hfe: sicut ergo ignoꝛātia filioꝝ ꝓsentiū nō annullaret legitimationem. Jta nec superuenientia filioꝝ de nouo: qꝛ ista duo equiparant: vt. ſ. dixi. si aūt velles restringere tex. in coꝛpore ꝙ valeat legitimatio si ꝑf scit se hfe filios. quasi filij ignoꝛātis nō videak velle ꝓ iudicasse: sicut di cimus in exheredatione in. l. titius. in ꝑn. ꝛ qō ibi ꝑ Bar. de libe. ꝛ postlb. Jtē ꝛ in ꝓuisione quā facit testaꝛ: filijs. in. l. si quis ita. ℣. ꝑe. de te. tutel. et qō no. Bar. in. l. q filiabus. in ꝑn. de leg. j. tūc esset dicendū totuz oppositū qō qua rōne nō vf voluisse ꝓiudicare filijs quos ignorabat se habere eadē nec illis q postea sunt nati: ꝛ forte hoc est ver⁹ ꝓ iura ꝓallegata. Et adde ad materiā istā singularē doctri nā Bal. in. l. fi. C. silgd in frau. patro. vbi dicit qō lz supueniētia filioꝝ renocet donationē per. l. si vnꝰ. ꝓallegata. legitimatio tñ facta de filio non renocat donationē ꝓius factā extraneo. ¶ †tāgit ēt hic Jo. de Jmo. illā subtilē ꝛ vtilē. q. vtrū filij⁹ legitimatus excludat substitutū. ꝛ si est facta substō si ꝓmus decesserit sine filijs legitimis ꝛ naturalib⁹. in qua. q. sicut dixi in voce distiguif cōiter qō aut dixi si decesserit sine filijs legitimis ꝛ naturalib⁹. aut si decesserit sine filijs legitime natis ꝓio casu filij⁹ legitimat⁹ facit deficere cōditio. qꝛ ℏe est legitim⁹ i auf. q. mo. natu. effi. sui. ℣. illō. ꝛ q. mo. effi. le. ℣. si qs ergo. l. nihil a ltis differentes. ꝛ ꝓ hāc rōnē ita ꝛ tz Jo. an. post Ja. de are. i tit. de suc. abintesta. ℣. i. ꝛ vltima additiōe. vbi nſdet ad. l. si ita qs. ℣. si. ſ. de leg. ij. ꝛ ad. l. fideic. j. de ɔdi. ꝛ demon. dicit enī ꝙ filij⁹ mere ciuilis sicut adoptiuꝰ nō ɔtinet sub talib⁹ ℵbis: qꝛ de facili posset fieri fraus testōris adoptādo aliqñē in filiū: lz legitimatio nō ipetrak ita de facili. Vñ nō ℏz locū rō illa ꝛ. ll. ꝛ ista solu. vere vf de mēte tex. in. l. fideicō. ꝓallegata in ℵbo adoptiōis cōmēto: verbū enī cōmētū ibi positū vf ꝓprie significare aliqd inētū in fraudē ad excludēdū filiū. ꝛ hāc rōnē approbat Bar. ad itellectū illa ꝛ le gū i. l. si cognati. vbi oio vide. ff. de reb⁹ dubijs. lz ista rīsio nō vf oio sufficiēs: qꝛ cludit ꝙ filij⁹ arrogat⁹ excluderet substitutuz cū arrogatio debeat fieri cōā ꝓprie ꝛ auctoritate ei⁹. l. ij. ff. de adop. ꝛ sic vf cessare suspitio fraudis de facili cōmittēde: sicut i legitimatiōe ꝙ ɔz fieri a ꝓncipe vñ ꝑ dici ꝛ meli⁹ qō lz. l. filiū ci uilē nō velit excludere substitutū: qō testōr ꝑ ꝓsuit in casu et fortuna. ſ. vtrū grauat⁹ decedat sine liberis vl nō voluit aliqꝫ ca su ꝑdere a volūtate vel facto grauati: nō tñ seqt qō nō debeat admitti filij⁹ naturalis legitimat⁹: qꝛ fauoꝛ nature ꝙ ꝛcurrit in ipso opat: vt facili⁹ faciat deficere ɔditionē ꝛ magis ex mēte testatoris: qꝛ affectio ꝑsis ad filiū ɔsiderat magis attēto iure naturali ꝑm qō oēs hoies legitimi nascebātur ꝙ ex iure ciuili. l. bos accusare. ℣. oibus. vbi bonus tex. ff. de accusatio. vel potest dici saluādo predictā solutionē doct. qō facilius ꝓsumuntur

a ¶ Cā te. ꝛ ibi ʒ dē viō Fely. i ix. col. hō iter. a petratio. Bſi. Ua.

b ¶ Priuilegiū adō. d. bar. so. in 2 fi. cl. icip. et nos. ℵ. vj. 2firma ꝛ circa mediū. i. j. pte d. Jaſ. may. hic. in vj. no.

c ¶ Cōsanguineoꝝ. Adō eū dē l. l. cūctos. C. de fū. tri. et qō ibi dixi in apostil. vide do. Jaſ. may. hic ℣ tenētez ꝙ imotale ista tutū valeat ꝛ sit equū ꝛ non iniquū ibi in. fi. colū. v. ego teneo contra riū tz pau. añ. d. ℵ. ipsemet 2firmat 3riaz op. fuecē verā ꝛ cōez ipe leq tur suā opi. ꝛ eā firmat ꝛ ap pbatibi i. iiij. colū. ℵ. facta ista lex. Bſi. Ua.

d ¶ Legitimis vide Pau. ō cast. in consi. cclxxj.

6

7

8

9

a

Universidad de Deusto
Biblioteca

concedi arrogatio a principe ꝫ legitimatio. posset tunc dici q̃ iura prallegata nõ habẽt locũ in filio arrogato: sed in adopta to ſimpliciter: plus tñ placent ſolationes p̃ce. Secũdo caſuliz filius legitimatus non põt dici legitime natus nõ faciet defice re conditio. ſm Ang. in diſputatione ſua nobilis quidã gene re: z̃ liz poſſet dici q̃ retro fingit legitime natus ſicut factus in genu⁹ retro fingit fuiſſe ingenu⁹ a tpe natiuitatis. l. fi. in vltimo rñſo. z. l. ij. ff. de nata. reſti. hoc tñ eſt per fictionẽ nõ per veri tatem: vt ptz de ſe z tenet Bal. expreſſe in. l. eam quã in vltima char. de fideic. nõ em̃ põt fieri: niſi ficte vt legitimatio facta nec cenſeat retro facta ꝓ cõditio aũt nõ dz impleri per actũ fictũ: ſed in forma ſpecifica⁹: nec per perſonã fictã. primũ probak in. l. in ianus. ff. de ꝛ di. z demõ. z q̃ ibi per Bar. ſm in. l. qui heredi. in princ. eo. ti. z plene per Barto. in. l. gallus. ℌ. quid ſi tñ. ff. de lib. z poſth. z hec opi. eſt cõis: licet Bal. teneat oppoſitũ in. l. lu cius. ℌ. de hered. inſti. z in. l. ſi ita ge. ℌ. fi. pallegato. Jo. de imol. hic credit hãc diſt. poni p bal. in. l. gñaliter. ℌ. cũ aũt. C. de inſt. z re vera Bal. ibi nihil dicit; nec etiã in. l. cũ acutiſſimi. z in. l. eã quã. C. de fideic. vbi Jo. de imo. in. l. luci⁹. ℌ. ti. pri. allegat. Bal. tenere opi. cõem dico in. q. noſtra ꝑpria: forte tñ voluit intelli gi do. Jo. q̃ Bald. decidit q̃nẽ in. l. cũ acutiſſimi. z in. l. eam quã. in q̃ tñ determinat q̃ filius legitimatus excludit feminã ſtãte ſtatuto q̃ femina non ſuccedat ſtãtibus maſculis legiti mis: liz inter iſtos caſus vr̃ eſſe differẽtia: q̃ in caſu ſtatuti Bal. ꝓcedit q̃ etiã ſi filij⁹ legitimat⁹ eſſet ficte legitimat⁹ excluderet feminas per interpretationẽ paſſinã: vt ibi per eũ: ſed in caſu noſtro hoc nõ eſſet admittendũ: q̃ cõditio dz impleri in forma ſpecifica: vt dictũ eſt: hic tñ non allegat Bald. ſimpliciter in. ℌ. cum autem. ſub dubio forte: z liz iſta ſit cõis opi. vt etiaz fatetur Joã. de imo. ipſe tñ de iuris ſubtilitate tenet Jtium ſequendo opin. Saly. in. l. gñaliter in. ℌ. cũ aũt. ℌ. alleg. z vtitur in effectu tribus rõnibus. ꝓxima eſt q̃ ꝓ cõi vſu loquẽdi app. filij legi timi nõ venit filius legitimatus⁹ verba! aũt teſtatoris debẽt in telligi ſm cõem vſum loquẽdi⁶. l. liberoꝝ. ℌ. q̃ tñ caſſius. de leg. iij. z. l. labeo. z ibi per Bar. de ſupel. lega. liz ita rõ tũc demũ cõ cluderet q̃ cõſtaret de cõi vſu loquẽdi: nec tũc aliquis doctor diceret Jtiũ. Sed q̃o ꝝ ſtet de hoc cõi vſu loquẽdi ipſe nõ pro bat nec ꝓbatur in aliquo iure q̃ meminerit. Scõo arguit ꝫ q̃ primileginz principis dz intelligi ſine ꝓiudicio iuris alteriꝰ: vt hic. z in. c. ſuper eo. cũ ꝛcordantijs. de off. delega. ſed hic ꝓiu dicaret ſubſtituto cui eſt queſtiũ ſub ꝛditione: ſi granatus decedeꝛet ſine filijs legitimis quo ad ipm filiũ naturale: ergo talis interpretatio nõ dz fieri. Confirmat iſta cõcluſio ex his que po nit no. Joã. an. in regula ſine culpa. in ſua mercuriali. de regu. iur. vbi dicit q̃ legitimatio nõ trahit retro in preiudiciũ inriſ queſiti ſcõo genito ex matrimonio: vt primo natus z poſtea legi timatus dicat primogenitus: z fundat iſta cõcluſio ex his que dicit gl. in. l. gallus. ℌ. quid ſi tñ. de lib. z poſthu. z in. l. j. in fi. de ſtabu. bñ. facit. c. ℌuis. de reſcri. li. vj. Sed huic rõni reſponde tur. faciliter duob⁹ modis: z primo q̃ ſubſtituto nõ fuit queſ tum ius reſpectu naturalis ſimpliciter. liz ſub ꝛditio. ſi duraret naturalis: z hoc ex volũtate teſtoris; ſi em̃ hec verba filijs legiti mis ꝛc. ex ꝑprietate ſua ꝓprehendũt legitimati: q̃ vere eſt legitimus: vt dictũ eſt: ergo nõ fuit q̃ſtũ ius ſubſtituto ſimpliciter. liz ita demũ ſi filius non eſſet legitimatus: nec eſt opus q̃ legitimatio trahatur retro in caſu nr̃o: q̃ ſatis eſt q̃ valeat vt nũc: q̃ iſta qualitas ſi deceſſerit ſine filijs legitimis ſufficit q̃ tẽpore quo granatus mortẽ adſit ad faciendũ deficere cõditio nem: liz prius nõ adeſſet: ſicut ſufficit ad aliquẽ eſſe militẽ tem pore teſtamẽti facti: liz prius nõ eſſet. l. tribunus. ℌ. ſi. z. l. titius de teſt. milit. cũ em̃ reſpiciat tps executiuũ determinat ſm tem pus verbi ſm Bar. hic z bene. vel potes dicere: z iſta reſponſio eſt clarior q̃ ex quo teſtator voluit ſeu ꝓprehendit etiã legiti matum z ſic volnit eũ excludere ſubſtitutũ neceſſe videt etiam ꝓeſſiſſe q̃ legitimaret: q̃ qui vult ꝓhis vult antecedens ſine quo illud eſſe nõ põt. l. illud. de acq. here. liz legitimatus nõ poſ ſet excludere ſubſtitutũ ſi nõ videret legitimatus de cõſenſu te ſtatoris: q̃ legitimatio z gratia nõ extẽderet ſe ad hunc caſuz l. ad auferendũ ius queſitũ tertio vt dicit Jo. de imo. ergo etiã vr̃ voluiſſe vt ille legitimaret. Tertio addncit ipſe text. in. c. j. ℌ. naturales. ſi de feu. fue. ꝓtro inter do. z ag. vbi ne ꝓiudicet turi queſito dño legitimatus nõ admittit⁹ ad feudũ. Sed ſalua reuerẽtia iſta rõ non expzimit in tex. ſi bene memini. Tñ illud eſt ꝑpter ſpecialẽ naturã feudoꝝ ita limitatã exꝓſſe per ꝓlue tudinem. vñ per iſtas rõnes ego non recederem a cõmuni ſnia: maxime: q̃ ipſemet fatet q̃ ex tali filius eſſet legitimatus de volũtate teſtatoris excluderet ſubſtitutũ: z traheret retro legi timatio per ea que no. Bar. in. d. ℌ. z quid ſi tñ. ¶ ℌo decla ratione iſtius articuli videndũ eſt vtrũ legitimat⁹ dicat ꝑprie legitimus vel potius ficte z improprie: nã ſi non eſt ꝑprie legi timus non ꝓhenditur ſub verbis cõditionis: q̃ dz impleri in forma ſpecifica. vt. ℌ. dictũ eſt. ſi aũt eſt ꝑprie legitimus: tunc ſine dubio faceret deficere ꝛditionez in primo caſu: z vera erit ſnia cõis quã etiã approbat Ant. de bu. in. c. per venerabilem. extra qui ſi. ſint legiti. ſuper quo articulo Bal. dicit in. l. manu miſſiones. ff. de iuſti. z iure. q̃ legitimatus tenet mediũ ſtatuz inter legitimũ z naturalẽ. z ſic nõ eſt ꝑprie legitimus. idẽ tenet in. l. filiũ diffinimus in ſcõa lectura circa ꝑin. de his q̃ ſunt ſui vel alie. iur. Idẽ vr̃ ſentire in. l. eam ℌ. C. de fideicõ. in pe. char. z fuit dictũ Jnn. originaliter in. c. liz. de trãſla. pla. q̃ ſequitur Jo. an. in. c. j. de ſi. preſby. lib. vj. in nouel. liz ipſe idẽ Jo. an. me lius diſtinguit in. c. ſi. eo. tit. dicẽs q̃ aut aliqs eſt legitimatus ſimplr̃: z tũc eſt vere legitim⁹ aut nõ ſimplr̃: liz quo ad quedam ſicut cũ diſpẽſat cũ nõ legitimato vt poſſit ꝓmoueri: z tũc non dz ꝓprie legitim⁹: ita dz intelligi q̃ habẽt in. c. innotuit. extra de elec. z iſta opi. eſt vera de iure ſi ꝛsideras legitimationẽ ſm tps legitimatiõis z poſtea: ſi vero ꝛsideres legitimationẽ put retrotrahit ad tps natiuitatis: z tũc dicẽdũ eſt ficte retro fuiſſe legitimus: z hãc differentiã ſentit Bald. in. d. l. eã quã. dũ dicit q̃ legitimatio eſt quoddã poſtliminiũ q̃ autẽ dz duo tẽpoꝝ: z vnũ tps reuerſionis z attẽto hoc tẽpore. l. diſponit vere z non ficte. q̃ vere ipſo iure recuperat oĩa bona ſua: hz etiã tps capti nitatis vſq; ad initiũ tpis quo fuit captus z reſpectu hui⁹ tem poris: q̃ fit trãſlatio de vno tẽpore ad aliud inducit fictio. Jta declarat no. Bar. i. l. nec vtile. vbi vide. ff. ex quib. cau. ma. reſpe ctu igit tẽporis quo q̃s legitimat⁹ z tpis ſequẽtis legitimatus eſt vere legitimus: z abſolute loquẽdo põt dici q̃ legitimatus eſt vere legitim⁹: ſed q̃ alio tpe quo fuit legitimatus iſte retro cenſeat legitimat⁹ hoc eſt p fictio. q̃ aũt legitimatus ſimplici ter ſit vere legitim⁹ probak: q̃ ſicut dicit Bar. in. d. l. nec vtile. z in. l. ſi marit⁹ ergo. l. iulie. ff. de adul. l. in his ℌ ſunt iuris: z in q̃ bus nõ diſponit mediãte aliquo facto nõ vtik fictio. q̃ diſpo nit ſimpliciter in his que ſunt iuris: ſecus ſi diſponit ad quid i. quo ad quoſdam effectus tantum. z hoc eſt q̃ dicit Joã. an. in loco. ℌ. allegato. Jmperator aũt legitimãdo filiũ ſimplr̃ non legitimat eũ p aliq̃ mediũ facti: liz ſimplr̃ tollẽdo ius poſitiuũ reſtituit tñ ad ius naturale. vt pz in corpe qui. mo. natu. effi. le gitimi. circa ꝑin. vñ nõ diſponit niſi ſup iure z circa ius: ſec⁹ ſi legitimaret filiũ: q̃ fingeret matrimoniũ fuiſſe ℌtũ iter illos de qb⁹ nat⁹ eſt. z hec ſunt q̃ dixi multũ extẽſe i. l. gallus. ℌ. ſi ei⁹. de lib. z poſth. vbi Bal. monẽs ꝑprie. q. noſtrã dicit eã fuiſſe di ſputatã bononie z diſtinctũ. vt. ℌ. z vt diſtinxit Ang. diſputa tione ſua prallegata. Et per hec ſufficiẽter vr̃ expeditũ primũ membrũ. z eſt ꝛcludẽdũ in effectu ſm cõem ſniam q̃qd dicant Saly. z Jmol. q̃ ſubſtituto fcã ſine filijs legitimis vel legitimis et naturalib⁹ nõ dz locũ ſi deceꝺat cũ filijs legitimatis. liz ℌ iſtam determinationẽ opponit fortiſſime: q̃ ꝛditio q̃ loquit de legi timo dz intelligi de legitimo ꝑprie z ſtricte. qm̃ dz impleri i foꝛ ma ſpecifica. liz filij⁹ legitimatus: vt ꝓbabo nõ põt dici ꝓprie legitim⁹. ergo nõ ꝓprehendit ſub verbis ꝛditionis: q̃ aũt ita ſit vr̃ eſſe caſus ſingularis in aut. de triẽ. z ſemiſ. ℌ. nec; illo i ℌ. nec vſq; in hoc ſtatum⁹ lege. iũcto. ℌ. frequẽter. antecedenti quẽ tex. induco ſic dz in. ℌ. frequẽter. q̃ male diſpoſuit ius an deinde ſtatuitur vſq; ad. ℌ. nec; illo. z vſq; ad ver. prealleg. coꝛ in. d. ver. q̃ non ſolum in his que depoſita ſunt. ℌ. ſtatuit. l. pre dictã. ſed etiã in his q̃ ſequunt inter que eſt q̃ legitimatus per ſequẽs matrimoniũ anctã. de iure nouiſſimo ſicut primi. vnde pondero q̃ ille ver. ſed nec vſq; oſtendit manifeſte q̃ in prece dentibus cum erat diſpoſitũ de filijs nõ erat prouiſum de filijs legitimatis per ſequẽs matrimoniũ: dũ dicit q̃ nõ eſt ſtanduz in his que. ℌ. ſunt diſpoſita tm̃. z poſtea diſponit de filijs legiti matis. nam comprehenderet appellatione legitimorum. tunc etiã ſi ſtaret prius diſpoſitis tm̃ ſufficeret. z ſic ibi videt ꝓbare ſingulariter q̃ in materia correctiua appellatiõe legitimi nõ venit legitimatus. z licet illũ tex. ego addux eriz pro contraria parte in. d. ℌ. ſi eius. tamen vidi q̃ ꝓbat oppoſitum. q̃ vt di xi text. negat q̃ in priori diſpoſitio. niſi fuiſſet facta aditio le gitimatus contineret. ſed hoc non eſſet verum ſi legitimatus eſſet ꝓprie legitimus: q̃ etiam in materia correctiua compre henditur id quod venit ex ꝓprio ſignificatu verborum. Sed ad illum text. poteſt reſponderi q̃ ideo in priori diſpoſitione nomine legitimi nõ ꝓprehendebak legitimatus q̃. l. illa venit ad correctio. li. ff. oꝛ per quas erãt ſtatute tres vncie pro legiti ma. l. papinianus. ℌ. iij. ff. de inofſi. teſta. de iure autem illo nõ cognoſcebak filius legitimus per ſequẽs matrimoniũ vel reſcri ptum principis: ſed ſolũ in vno caſu ſingulari in. l. qua in pro uincia. ℌ. diuus. de ritu nup. cum igitur qualitas z mens legis interpretate cenſeak repetita in. l. interpretãte. vt in aut. de ſt. añ do. inſt. na. ℌ. fi. z per Bart. in. l. pretoꝛ. ℌ. erit⁹. ff. vi bo. rap. merito ſicut ius antiquũ interpretatũ nõ ſenſit de ſtio gñe le gitimoꝝ: ita nec ius q̃ interpretat ſup ſcõo mẽbro q̃ eſt facta de filijs legitime natis tene cõem ſententiam doc. z vide plene

quod ſcripſi

q̃ ſcripſi ſuper hoc ſcõo capite in. l. gallus. ℌ. ſi eius. de libe. et poſth. eſt tñ corrigẽdũ q̃ ibi dixi q̃ rñdendo q̃buſdã argumẽ tis dicebã q̃ liz per interpretatio. paſſiuã vna lex trahat ad aliã tñ lex nõ trahit ad diſpoſitio. teſtatoris q̃difficilius exten ditur q̃ ꝓpoſitũ. l. vt plene ſuit dictũ in ca. l. in. ℌ. z q̃ ſi tñ tunc em̃ reuocauit in dubiũ hãc rñſionẽ: q̃ etiã in materia fauorabi li reperiebak diſpoſ hois extẽdi. l. deo nobis. C. de epi. z cle. nũc aũt ꝛſiderãdo melꝰ credo q̃ dicta extẽſio ſit bona ad minꝰ ꝑpter hoc: q̃ nõ eſt tãtus fauoꝛ in caſu nr̃o: ſicut in. l. deo nobis ꝑallegata. de cui⁹ tñ intellectu vide dicta per me in. d. ℌ. z q̃d ſi tñ. Jtẽ aduerte q̃in. d. ℌ. ſi ei⁹. recitaui melꝰ quo ad primuz mẽbrũ rñſionẽ Jo. an. in addi. Spe. q̃ heri fecerim in ſcribẽdo eſt em̃ int ẽtio Jo. an. q̃ ℌuis in filio adoptiuo ꝓſumit fraus in filio tñ naturali ſi petak legitimari: iõ nõ ꝓſumit⁹ fraus: q̃ videt hoc poti⁹ feciſſe pr̃ ex affectione naturali q̃ vt euertatur fideicõmiſſum. z hoc oſtẽdit. l. quã allegat. p iſta dfia: vt. l. pen. ff. q̃ cũ fallo tu. auctoꝛe. vñ dfia iſtoꝝ caſuũ nõ ſundat ex mẽte Jo. an. q̃ vnũ ſit difficilis⁹ alt. rius ad obtinẽdũ: liz rõne p̃miſſa. z q̃ bar. hic lõga repetitio. tractat magis ſubſtõnis exꝑplarie. iõ adde dictis ei⁹ in. iij. q. in qua tractat cui⁹ ꝛditionis debẽat eſſe liberi quib⁹ ſit ſubſtõ q̃ ſi tñ dicit poſſe ſubſtitui filio na turali: z adoptiuo hoc nõ videt ver. ſm Ange. q̃. l. humanita tis vult poſſe ſubſtitui liberis quib⁹ dz relinqui legitima. liz ho die filio adoptiuo nõ dz relinqui legitima ſi eũ adoptatus ab liz extraneo. l. pe. C. de adop. ☩ itẽ nec filio naturali dz reling legi a tima ⁶. l. vroze. ℌ. pr̃ naturalis. de leg. iij. z eſt gl. ſing. in. l. j. i. pri. ff. de ſtab. ergo neutri iſtoꝝ videt poſſe fieri ſubſtõ. Et per iſtã rõnẽ ſequit hãc opi. hic Jo. de imo. z ego etiã ſum ſequutus in d. l. hũanitatis. z aduerte q̃ ille text. facit p iſta opi. alio modo inq̃tũ dicit q̃ ꝑ hãc ſubſtitutio. excludit querela inofficioſi. z hic ꝓprie videt loqui in filijs q̃ debebãt ſi fuiſſent ſane men tis relinquere aliq̃d parentib⁹ q̃ nõ hz iocum nec in filio ado ptiuo hodie nec naturali: z credo ſine dubio hoc eſſe de mẽte il lius. l. Jtẽ adde dictis Bar. inq̃tũ ipſe dicit z eſt cõis opin. q̃ pater nõ põt ſubſtituere filio pupillari: z mẽte capto exemplari ter p. l. q hz. in prin. ff. de tute. q̃ eſt optima. l. ſi hz pupillũ in po teſtate. nã Ang. hic aliter diſtinguit: dicit em̃ q̃ aut pr̃ ſubſti tuit pupillo ſimplr̃: z tunc pr̃ ſubſtituere pupillariter. q̃ magis vſlattẽdere cãz naturalẽ aut ſubſtituit exꝑſſe exemplariter: q̃ ſubſtituit eis ſi deceſſerit i fauoꝛe i pupillari etatevel poſtea q̃ cũq; z tũc iſta ſubſtõ valebit ſm eũ tanq̃ exꝑplaris ex quo iura ſimplr̃ dicũt q̃ ſi filio mẽte capto põt taliter ſubſtitui. nõ ob ſtat. d. l. q hz. q̃ ibi loquit in iudice cui⁹ ptãs nõ eſt ita ampla: ſicut ptãs que ꝛceditur teſtõi arg. l. in ꝛditionibus primũ lo cũ. de ꝛdi. z demõ. z in anf. de nup. ℌ. dilponat. Sz Jo. de imo. hic z Alex. in. d. l. humanitatis: ſequunt dicta Bar. z commu nem ſniam: monent q̃ ſtud ꝓuilegiũ cõcedit ex humanitate pr̃ diſpẽſatiue. vt. d. l. humanitatis z ſic ex quodã iure ſpãli. et ſic nõ põt hr̃e locũ niſi in ſubſidiũ q̃ſ. nõ põt habere locũ ius ordinariũ ex quo pr̃ põt pupillariter ſubſtituere filio. argu. l. ſi q̃ſ. de leg. i. z. l. in principali. cũ materia. ff. de no. oper. nũc. et in l. in cauſe. ℌ. fi. de mino. z iſta dicta ſunt vera. z ego ſum ſequut⁹ in. l. humanitatis. p q̃ib⁹ induxi. ℌ. qua rõne. inſti. de pupill. vbi tex. dicit q̃ ad exꝑlũ pupillaris ſubſtõnis inductum eſt: vt z ſi filij⁹ pubes ſit. poſſit fieri ſibi teſtũ rõne furoꝛis: q̃ dictio z ſi nõ implicat ſm verum ſenſum q̃ poſſit ſibi ſubſtitui exem plariter ratione furoꝛis: ſed hoc ſignificant q̃ non ſolum po teſt ſubſtitui pupillariter: ſed etiam puberi ſi non ſit ſane men tis. vnde vere ſubſtitutio iſta fuit permiſſa. ſolũ poſt puberta tem. Confirmatur iſta concluſio ex eodem text. in verbo infir mari vbi dz q̃ ſi mente captus reſipiſcat infirmatur ſubſtitu tio. i. euaneſcit: ſed hoc non eſſet verũ ſi ſubſtõ eſſet facta mẽte capto impubert. q̃ non euaneſceret totaliter. ſed valeret vt pu pillaris q̃m vna ſubſtõ directa põt ꝙuerti in aliam. vt ibi dicit Bar. z probat in. l. centurio. z licet ille tex. poſſit cauillari dicẽ do: q̃ tũc infirmat ſubſtõ ꝙpendioſa ſed nõ pupillaris. hoc tñ faceret violentiã litere. z aliter dixiſſet imperator: ſi habuiſſet hũc ſenſum: aliud eſt em̃ dicere. q̃ diſpõ infirmet: aliud eſt dice re q̃ valeat in vi alterius diſpõnis. p iſto intellectu facit text. in eo. ℌ. in fi. vbi dicit q̃ ſubſtõ ꝙpendioſa infirmat ad exꝑlũz pupillaris ſubſtitutio. que pubertate euaneſcit. ſed ſubſtõ pu pillaris p puberta. oĩno extinguitur nec tranſit ꝛh alium: ergo ſimiliter eſt intelligendum de exemplaria. et credo ſine dubio hanc eſſe mentem illius litere. Preterea ſi reſponſio Ang. eũt vera ſequereꝛ q̃ ſi pater daret curatoꝛem furioſo in teſtamen to: z furioſus eſſet pupillus valeat datio ex quo poteſtas teſta toris nõ limitak ſicut ptãs iudicis: ſed hec dfia eſt ꝛtra verba tex. in. d. l. qui habet duobus modis. primo in quantũ ibi dicit q̃ cura furioſi cũ tutela nõ ꝙcurrit. nec diſtinguit quis det cu ratoꝛem. ſcõo inquantũ dz in. q̃. l. ℌ. tabularum. que loquit de curatoꝛe furioſi non loquitur de pupillo furioſo. z tamẽ tũc ſm iura vetera curator furioſo poterat dari in teſtõ: vt videt

a ¶ Specifica dõ tẽtenẽ tẽ. d. bar. ſoci. i ℌ. xliij. ici. i pſeti ℌſul. ℌ. z i pmis ibi ſi ergo pactũ in j pte. Bñ. ya.

b ¶ Legitima t⁹. vid tu do. ale. ō imo. l. l. liz ſi hac. ℌ. pa tronũ. ō i ins voc. z bal. ℌſ. ic. donat⁹ ꝛc. z pau. ō ca. i ℌſ. ccxvij. bñ. va.

c ¶ Loquendi. Quo caſu ꝫ t telligat: ℌz cõ munẽ vſũ lo quẽdi. vid. d. Bar. ſoc. i ℌſ. xlij. ic. ꝓmum but⁹ ℌ. ná qs circa ꝓn. i. j. p te, Be, Ua,

a ¶ Legitima vid. d. ia. may. hic i. vij. colũ. ℌ. circa ſcõaz qõ. vbi referẽ do Alret. hic ℌ qõ iductio l. hũanitatis quã facit hic Alre. ſibi non ſatisfacit. be. Ua.

b ¶ Legitimatio per ea que no. Bar. in. d. ℌ. z quid ſi tñ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Etate. nunqd dicat tunc decedere propie itestat⁹. vide do. pet. phi. cor. i cōsi. lxxv. sci. q̄ i fa. h. c. t. y. i 2l. cccxxxvi. i. ci. 2 ff. ad i fa. n i pria pte.

b ¶ Substo. vide hic. d. Jas. may. i. xj. col. 9. circa scōm casum tenētē opi. bar. eē verioꝛē duplici fundamento put ibi pcū. Be. Ua.

possit esse perpetuꝰ in pupillo sicut in furioso: qꝛ pupillus pōt mori in pupill. etа. non tñ est verisimile impedimentū ita esse perpetuū in persona pupilli sicut in persona ipsius mētecapti qꝛ furoꝛ presumit durare in quacunqꝫ etate moriat furiosus et esse impedimentū perpetuū. l. in oi etate ꝛ omni tēpoꝛe: led in persona pupilli ꝛ impedimentū possit esse perpetuꝫ vꝫ ipso moriēte in pupilli etate.*: qꝛ tū pbabiliter pōt sperari ꝛ de facili contingit qō impedimentū, erit tēpoꝛale vsqꝫ ad puberta-tem: nō agit de tāto preiudicio facit qō habeť in. l. nisi. ff. cuꝫ furiosi. ff. de tute. ꝛ ratio. dist. ꝛ ió nō est mirū si dat amplioꝛ potestas in furioso q̄ in pupillo. ¶ Et adde ad ea q̄. s. dixi circa primā rōnē differētie qꝛ si diceret qō ḡnis inspecto principio pupil. etatis cū cur quis nō pōt testari sit indiscretioꝛ incapacitas sensus tñ ex quo attento fine pupillaris etatis nō est ista cā ꝛ rigoꝛ iuris: vt. s. dictū est tota dispō debebit iudicari itroducta ex rigoꝛe iuris. Illā potius esset dicendū econtra qō tota dispō diceret fundata in iure naturali ex quo principiū etatis hꝫ cām naturalē sicut dicim⁹ in. l. ii. C. si aduer. delic. qō attenditur principiū etatis minoꝛis quo ad hoc vt mater excludatur q̄ nō petit tutoꝛē filio vt ibi tradit Bald. in auf. si captini. C. de epis. ꝛ cle. Itē adde circa illā. q. in qua Bart. cōcludit qō si mater trāsiuit ad secūda vota non pōt substituere filio exemplariter per ea q̄ habenť in. l. lex que tutoꝛes. de admi. tu. C. ꝛ i. l. i. C. vbi pu. edu. de. Illā aliud est in patre fm qō pr̄ nō est suspect⁹ in administratione ꝛ trāseat ad scōa vota. l. gñaliter circa medīū C. de secun. nup. l. fi. C. de bo. ma. ꝛ in auf. de nup. ℊ. soluto. facit optime qō plene scripſi post Bar. in. l. ℊ. s. eo. in illa qōne vtrū pr̄ qui est vilis persona possit substituere pupillariter. Jo. aūt de imo. hic ꝙsiderat duos casus. Illam aliqñ fm eū mater trāsiuit ad scōa vota ꝛ petit tuto. filio aliqñ nō petit tuto. Primo casu ipse tenet indubitanter qō mr̄ possit substituere exēplariter monet rōne ꝛ. l. rōne quide qꝛ si mater admittit ad hered. filiō petito tutoꝛe qō est plus: multoſoꝛtius admittet substituendum filie qō est minus rō qꝛ text. in. l. humanitatis indistincte loquit ergo indistincte dꝫ intelligi si vero mater nō petiť tutoꝛem filio tūc dicit esse magis dubiū tñ ipse tenet idē qō mater nō excludať a potestate substituēdi: tū qꝛ lex humanitatis indistincte loquit: tuꝫ qꝛ non vꝫ ista ꝙa mater excludit a successione filij ergo excludeť a potestate substituēdi qꝛ successio filij respicit cōmodū ipsius matris; hꝫ substō exēplaria respicit pupionē ipsius filij: vnde hꝫ mater ꝓpter delictū remoueať a cōmodo pp̄io non tñ a cōmodo filij: vnde sicut posset in stituere filiū in bonis suis: vt in auf. de nup. ℊ. optime. ita pōt ei substituere pupillariter. Non ob. qō mater sit suspecta in educatiōe ꝛ administratione sicut addꝛit Bar. qꝛ ab illis remoueť. nam posset spoliare pupillū ad commodū suū vel insidiari vite ipsius similiter ad suū commodū: se d ista ratio cessat qñ substituit filio exēplariter qꝛ hic non agit nisi de cōmodo filij vt dictum est nec pōt esse suspitio aliqua de cōmodo ipsius matris que dꝫ pmoꝛi filio vt ꝙfirmet substō exemplaria vt pꝫ ex his no. hic per Bar. maxime in illa qōne vtrū ad ꝙfirma. substōnis exemplarie requirať aditio ex paterno. Confirmatur ista ꝙclusio vltra eū qꝛ etiam ille qui est suspectus ꝛ regulariter non pōt administrare sicut est tutoꝛ qui non fecit inuentariū vel nō satisfecit tñ pōt facere ea que pertinent ad merū fauoꝛē pupilli: ita pba tur in. l. j. ꝛ. ff. de tuto. ꝛ cura. qui satisf. nō dedit. ꝛ plene p Bart. in. l. tutoꝛ qui repertoriū. s. de admini. tu. ꝛ in. l. qui duos i pricip. j. de re. du. Ego scribēdo in. l. humanitatis. prealleg at a iuꝛ sequntus sniam Bar. ꝛ cōem. ꝛ p intellectu dictoꝛ Jo. de imo. debes aduertere qꝛ si substō exēplaria non pōt fieri nisi puberi vt. s. ꝙclusum est non habet locuꝫ distinctio supra dicta per eū

14 †qm etiā si mater non petiť tutoꝛē filio nō tñ perdit successionem qñ filius factⁿ est pubes. l. matris. C. ad tertul. pꝫcuit aūt mihi opi. cōis qꝛ vt dicit tex. insti. de pupill. substi. ℊ. finautem circa fi. si substō pupillaris sit palam vna cū principali testamēto ꝛ periculose ꝓpter insidias quas posset facere substitut⁹ vite filij de quib⁹ etiā tangitur in. l. j. ꝛ in. l. qui filiuꝫ. vbi pu. edu. de. hec aūt suspitio erit maioꝛ ꝛ minoꝛ secundū qualitatē persone substituti est igit suspicio circa electionē persone substituti in matre que trāsiuit ad secūda vota ne forte eligat victricū in substitutū qui presumit insidiari vite filij vel aliā personā ex persuasiōe vitrici quasi mulier insidieť vite mētecapti: ꝛ ineat occultā societatē heredi. cum victrico. Et aduerte: qꝛ ꝛ mater nō possit priuari successiōe qñ petit tutoꝛē filio qꝛ fuit diligēs nō tñ fi nō vellet administrare post nuptias admitteret: verbi gratia mortuo tutoꝛe petito qꝛ suspecta est ꝛ mutata ꝙditio persone: sicut ergo nō posset administrare nūc ita nec pupillariter substituere, p ista ꝙclusionē facit optime qō habeť in. l. ℊ. et in l. mulier. ℊ. si querať. ff. de ꝙfir. tu. per Bald. in. l. pf filio. vbi est opti. text. ff. de te. tu. ex cuius dicto in effectu colligit qō si mr̄ puniť filio de tutoꝛe: aut instituit filiū hꝫdē ꝛ tūc non cōfirmatur tutoꝛ: sine aliqua inquisitione aut eū non instituit heredē: ꝛ tūc requirit maioꝛ inquisitio: nec admittit prouisio matris vt operet aliquid in hoc scōo casu: in primo aūt operať vt nō reꝙratur tāta inquisitio. ex quibus dictis arguo dupliciter ad pōsitū. Et primo inq̄tū lex nō credit iudicio matris simpliciter factū in fauoꝛe filij ꝛ requirit aliqua cause cognitio ex quo dať intelligi qō potestas puniēdi filio p substitu. exēplariā sim pliciter cōmissa matri est de iure spāli ergo facilius dꝫ tolli q̄ si esset a iure cōi. l. eius militis. ℊ. militia. ff. de testa. mili. sicut dicit tex. in simili. de con. ꝛ affi. vbi probať qō qñ credit testib⁹ de auditu ꝛ regulas iuris cōis probatio dꝫ esse perfectioꝛ q̄ vbi testis testificaret fm regulas iuris ꝛ bene facit text. in. c. licet ex

☞ quadā. extra de testi. † Secūdo pondero ex illa dist. qō qñ mater nō instituit filiū. puisio eius nō attendiť aliquo modo ꝛ cā est qꝛ est suspecta ex quo nihil filio reliquit. Idē ergo si sit suspecta alia rōne vt in casu nſo: quid aūt iuris sit si mater ꝓio substituit exēplariter: deinde trāsiuit ad secūda vota: tāgit Bart.

b hic; dicēs qō enascit substō ꝑ per. l. coheredi. ℊ. cū filie in prin. s. eo. Sꝫ Bal. dicit qō illa loquit qñ inhabilitas supernenit in persona pupilli ex capitis diminu. qꝛ fuit emācipatus qō non ꝙtingit in casu nſo: nec in persona pupilli: nec in persona substituētis. preterea per transitū ad secūda vota nō irritanť fctā ante secūdas nuptias: vt in auť. de nup. ℊ. sin aūt tutela. Tu potes ꝛcordare opi. hoc modo qō aut mulier trāsiuit incontinēti ad secūda vota ꝛ tūc irritetur substō ꝛ sic vera opi. Barto. qꝛ ex actu sequuto incontinēti declarať qō mulier tēpoꝛe substōnis habebat animū transferēdi ad secundas vota: ꝛ sic est cadērō que in illa que trāsiuit. l. si vētri. ℊ. si. cū ibi no. ff. de pini. credi. ꝛ. l. ꝛ iulianus. ℊ. perinde in tex. ꝛ gl. ff. ad mace. aut trāsiuit ex interuallo: ꝛ tūc qꝛ presumit fideliter ꝙfuisse filio ex quo nō cogitabat de secūdis nup. tūc vera sit opi. Bal. quā ponit in. d. humanitatis. Vbi etiā in precedēti articulo tenuit ꝛ Bart. hic ꝛ

15 rōnes suas nō posui qꝛ nō multū ꝛrgent. † Idē adde in illa. q. vtrū miles possit exēplariter substituere mētecapto si sibi nō faciat testm̄ inq̄tū Bar. dicit qō sic per. l. miles ita. ℊ. si. ff. de testamē. mili. Ang. esti tenet oppositū per tex. in. d. l. humanitatis: vbi necessario requirit qꝛ filio relinquať legitima: ergo opꝫ qō pr̄ faciat sibi testm̄, hꝫ Jo. de imo. videť distinguere ꝛcordando opinionē qō aut miles exhēdat filiū suū ꝛ tūc vera erit opi. Ang. qꝛ nec tacite nec exp̄esse filio relinquit legitimā qō reꝙritur: aut pater nō exheredat filiū nō tñ instituit qꝛ facit testm̄ filio ꝛ nō sibi: ꝛ tūc pōt procedere opi. Bart. fm eū qꝛ decedēdo ab intestato videť tacite relinquere bona sua. l. conficiunt ur. ℊ. primo ꝛ. l. si quis cū nullū. ff. de iu. cod. sed ista rō cōcludit plus q̄ Bart. nā si tacite relictū continet appellatione relicti: ergo etiā non miles poterit facere testm̄ filio ꝛ non sibi qō Bart. negat expresse in prima qōne. preterea ista rō non est vniuersalis: nā pone qō filius emancipatus certe tunc. si pater nō facit testamentū filius non succederet ex tacita volūtate ab intestato. glo. est not. in. l. j. ℊ. vel maxime. ff. de colla. bono. quam allegat Bal. vt singularem in. l. si emancipati. C. de colla. et in multis aliis locis de quibus non recoꝛdoꝛ nunc. Preterea qō verbuꝫ relinquo verificetur in eo quod defertur ex tacita voluntate q̄ non continetur sub expressa hoc non probatur iure: imo contrarium videtur probari si bene inspicias in. l. cum mihi. ℊ. hec oratio. ꝛ ibi per Bartol. supra de transactio. Preterea hic tribuitur speciale priuilegium parentibus qui reliquerint legitimam filijs: sed appellatione relicti vel legati quo ad cedendum aliquid de iure speciali non venit legatum tacitum: vnde lex que dicit quod dominiuꝫ transfertur ipso iure in legato nō habeť locum in legato tacito. l. seruum filij. ℊ. fina. de lega. primo. ꝛ notat Bart. in. l. j. ff. eodem titulo. et in. l. binas edes. ff. de ser. vrb. prę. ergo similter in casu nostro hoc ius speciale nō competet parentibus occasione relicti taciti. potest ergo saltem ꝛ dicere opi. hoc modo qō aut muliertrāsiuit incontinēti ad secūda vota ꝛ tūc irritetur substō ꝛ sic vera opi. Barto. qꝛ ex actu sequuto incontinēti declarať qō mulier tr

Universidad de Deusto
Biblioteca

l.ff.§.furiosus.ff.de iur.cod.sed ſnia afficiens ꝑſonā pena non pōt fieri ℨ absentē de iure cōi ⁊ contumacem.ff.de regr.re.⁊ qō ibi per bar.⁊.l.absentē.ff.de penis. ergo personaliter furiosus non poterit puniri ⁊ confirmatur ista opi. Jo.de imo.hic qꝛ ſicut non pōt fieri executio in corpus mortuū ſm Ly.⁊.docto. cōmuniter in.l.ff.C.q testa.fa. possunt.ita non vſ posse fieri in furioſo qꝛ habet pro mortuo.pro ista cōclusione adducit ipse tex.in.l.diuus.in ℵ.ſi vero.ff.de offi. preſi. qui tex.potest intelligi de delicto commisso ante furorē ⁊ tū ibi nō punit in cōtrarium facit qꝛ ſm hoc delicta remanerent impunita contra l.ita vulneratus.ſ. ad.l.aquil. Unde ipse considerat in effectu tres casus.quorum primum sentit dū respōdit ad.l.ſi.de cura. furio.dicit.n.qꝛ illa lex loquit.de pena que respicit bona non ꝑsonam furioſi.⁊ sic sentit qꝛ ſi pro delicto imponeret pena pecuniaria: vel publica actio bonoꝝ pro delicto cōmissa añ furorem posset furiosus puniri qō tenuit Bal. in loco allega.dum dicit qō ꝑt ꝓcedi ad notatiōnē bonoꝝ.aliqñ agit de pena personali: et tūc ſubdistinguit qō aut pōt esse ſpes de proximo qō reſipiscat: verbigratia qꝛ hꝫ dilucida internalla: de quibus in l.cū alijs.de cura.furio.C.⁊ tūc deberet differri impositio pene vſqdē executio quousqꝫ reſipiscere ⁊ tūc relinquit qōnē dubiā ⁊ dicit se non velle tūc determinare: allegat tū Bald.in dicta.l. furiosum. Tu vero potes dicere ꝑ determinatiōe gōnis addē do aliqua ad ea que scrip.in.l.humanitatis.qō ſi sumus in casu in quo imponit pena corporalis: ⁊ nō pōt ꝓcedi ℨ absentem opi.Bal.est verissima i.d.l.furiosus.qꝛ ex q furiosus bꝫ pabulen tꝝ dictū est.nō videt posse condēnari de tali crimine: et licet do. meus ibi impugnet illud dictū per.l.j.cū materia.ff. de penis illo.l.cū reuerētia modicū facit.nā loquit in persona q mutat statū: ⁊ dicit qō attendit tps cōmissi delicti ad videndum q̄ pena debeat imponi: ⁊ hoc ego nō nego: ſz dico qꝛ in dictis iuribus mutatio status nō erat talis q̄ impediret ꝓcedi ⁊ tra delinquētē inspecto presenti statu: nā etiā ferꝝ pōt criminaliter ꝓueniri in iudicio: ⁊ ꝺdenari pena corpali.l.hos accusare.§.oi bus.ff.de accu.⁊.l.ſi.in ꝓin.de cust.reo.⁊ in tali casu loquit.l.j. de penis: ſz qñ mutatio status inducit talē qualitatē ex qua ꝓcessus reddit impossibilis ℨ delinquentē: tūc non pōt fieri punitio: ⁊ iste est casus nr̄. Si vero essemus in tali crimine in quo posset ꝓcedi ℨ absentē: sicut sunt quedaz crimina de quibus ꝑ Bar.in.l.penul.in.§.ad crimē.de pub.iud.⁊ in.l.j. de requi.re. vel si ex forma statuti posset ꝓcedi ℨ absentē.⁊ legitime citatus tc.tūc esset magna dubitū: qꝛ videret posse condēnari furiosus qꝛ hꝫ loco absentis: ſz tū pōt idē dici qꝛ in primo casu: nā illa iura loquunt in absente q est ꝙtumax cōtumacia añt nō pōt cadere in furioſū ſz gl.⁊ bū in.l.furioſo.ff.de re iudi.⁊ ſi dicaf pōt.cadere in curatore furiosi dico qō hoc nō est verū ad ꝓiudicium furiosi in re tāti ꝓiudicij: vt.j.dicā. † Jn ſecūdo añt casu ꝑncipali aduerte qꝛ dñ Bal.dicit qō pōt ꝓcedi ad ad notationem bonoꝝ: hoc videt debere intelligi quo ad hoc vt bona possint ad notari per ſicū qꝛ ad notatio est ſimilis sequestratiōi vel primo decreto.vt dicit Bar.in.l.mādatis.ff.de requir.reis.ſz quo ad hoc vt post annū furiosus nō audiat vel agēs ꝓo eo hoc nō videt,ver:qꝛ ista exclusio vt post certū tps quis nō audiatur hꝫ in effectu vim ſecūdi decreti: sicut dicit Barto.in.l.ꝓt⁹. de no. oper.nun.⁊.l.a quo.ff.de dam. infect. ⁊ bene facit qō hꝫ in.l.ij. C.vbi in rē actio. Sz cōtumacia curatoris nō ꝺz posse peruenti ad fcōm decretum vel ſimile: qꝛ est magni ꝓiudicij sicut dicimus de ꝙtumacia tutoris vel ꝓcuratoris ꝑ put dicit Bart. in.l. hoc ampli⁹.§.ſi.ff.de dam.infect.⁊ in.l.j.§.ſi ꝓcurator.ff.ſi quis ius dicē.nō obtem.⁊ ꝑ Bald.in.l.eū qui.C.de ꝓcur.ſi añt curator nō esset ꝙtumax: ſed in pena pecuniaria defenderet furiosum: vel ne confiscarent bona: tūc forte posset dici qō ſnia posset fieri ℨ furiosum defendēte curatore: qꝛ regulariter ſnia lata ℨ curato.furioſi ꝓiudicat furioſo: vt est casus in.l. conclusio. §.ij.cū glos.ſua.ff.de cura.furio.⁊ ista distinctio magis plz ꝓ id qō dixi in isto articulo in.ꝺ.l.humanitatis ⁊ quo ad primū casu,ꝫz qñ imponit pena corpalis qō furiosus nō possit puniri satis ꝓbat clare in.ꝺ.l.diuus ver.ſi vero ꝓallegata.per locū a ſpāli: qꝛ imperator dicit ibi qō ſi delictū fuit cōmissum ante furorē reus ꝺz remitti ad ipm principē: vt ipse exīstimet an ꝓpter immunitatē criminis deberet eū punire: qꝛ occiderat matrem.⁊ sic ꝺat intelligi qō ybi non fit tāta immanitas criminis nō est puniēdus: ⁊ isto modo induxi hanc.l.in.ꝺ.l.humanitatis. Ultimo adde in ☩tū Bar.hic dicit qō ista subſtō exꝑlaria nō solum pōt fieri mēte capto de quo fit mētio in.l. humanitatis: ſz etiā furioſo: muto: surꝺo ⁊ ꝑdigo.iuxta no.in dicta.l.discretio.C.qui testiū facere possunt.nā Aug. tenuit hic oppositum in oībus istis.allegat text.in.l. ſi furioſi. C. de nuptijs vbi ꝑtz qō dispositio exorbitās que loquit de mēte capto non extenditur ad furiosum: ergo multominus ad mutū prodigum ⁊ similes. Preterea de muto ꝓbat in textu nostro ſm eum qō non pōt ei ſubstitui: niſi ex ꝑuilegio ꝓncipis sed ℨ iuū tenet hic Jo.de imol.⁊ ℳod.in.l.humanitatis: ⁊ primo quantum ad furiosum ℨ ipſum est casus notabilis: ⁊ ita exponit ibi glo. in.l.ſi.§.j.C.de cpirato.furio.⁊ pondera filum tex.qꝛ imperator dicit ibi ſe hoc ſtatuisse in ſua noua cōstitutione.l. in lege humanitatis.vñ procedit declaratiue non extensiue ostendens qꝛ in illa ꝓn constitutione satis hoc erat ꝓuisum: ⁊ sic necessario inferꝝ qꝛ sub nomine mētecapti veniebat furiosus etiā si nihil aliud fuisset expressum.de reliquis autem personis qꝛ in la constitutio ad eas extendatur satis ꝓbat ex iuribus hic al legatis per bar.ꝛcz in.l.qui neqꝫ.§.ſi.⁊ in.l.ꝓdicta.ff.de reb.eo. ⁊ in.l.ij.in fi.de ꝓcu.cre.⁊ in.l.j.in fi.cū.l.ſeq.de postulando. ff.et bene facit gl.in.l.ij.de cpirato.furio. Jſtā ꝛclusionē ego confirmo per tex.no.i auc.vt hꝫ qui oblig.perhi.res mino.in.§.⁊ hoc dicimus.vbi ꝓbat maxime juxta ſi. qō dispō illa que est exor bitans ⁊ penalis disponēs de cura.adulti hz locū in cura.furio si ⁊ demētis amplius dicit gl.no.quā pōderat ibi Bal.in.l.sed ⁊ milites.§.j.ff.de excu.tuto.qꝛ sicut est dare ℨ regulas iuris cō munis legitimā curā furioſi ita per iꝺēticā tē rōnis est dare legitimam curā mentecapti: ita ergo est dicendū in casu nostro ecōtra: qō iz lex nostra loquaf in mentecapto hz tū locū in furioſo: vbi est minor rō ꝓuidendi: ⁊ in oībus ꝑsonis similibus mētecapto in hoc qꝛ nō possunt sibi testari ꝓpter impedimentum valitudinis seu morbi: vel qꝛ sit ꝓdigus vt dictū est. nō obstat lex ſi furioſi: qꝛ respōdetur dupliciter: ⁊ primo qō ibi teneaf de ꝓciudicio alterius vñ difficilius fit exterio.l.in fraudem.§.ſi.de testamen.milī. vel aliter ibi nō ꝛ qō per identitatem rōnis non potuiſſet fieri exterio ex mēte.l.sed solū ꝓsumponitur in principio litere qō ante.l. ſi furioſi. hoc reuocabat in dubiū: ⁊ iz tex.posteq dicat qō in verbis.l.disponētis de mētecapto deesse videbaf id qō supplet illa lex in furioso.est intelligendum qō deerat quo ad verba: nō tū quo ad mentē ipsius. l.⁊ hoc significat verbū videbaf positū in tex.quaſi dicat ex cor tice verbor⁊ ex verbis.l.non ꝓzehendit furiosus: ſz ex mente sic ex qua cū simus in materia fauorabili ꝑz fieri extensio: ⁊ pōt fieri per ius dicentem ex regula posita ex regulis.§. allegatis in similibus casibus: ⁊ hanc ſolutionē sentit hic Jmo. licet nō ponat ita formaliter: ⁊ tene menti ea que dixi in ista questione ad ea que scribunt ℳoder.in.l.j.in ꝓncip.ff.de verbo.oblig. dum tractant in quibus mutus ⁊ surdus equiparentur furioso vel pupillo: ⁊ ad ea que scribit Joā. de imo.in.l.ſi vero.§.de viro.ff.ſol.mat.hic fuit finis lecture anni.ℳ.cccclxxv.⁊ sequitur.§.item quero.

Item quero. Dispositio facta de vno tēpore excludit illud tps a pupillari subſtōne facta vſqꝫ ad pubertatē.ḥ.ꝺ. Secūda ibi: rñdi. Tertia ibi: ma
17 gis añt. ☩ †Jſto.ꝓio qō sicut specialitas circa res vel personas derogat gñi: vt ꝑz de rebus in.l.vxorē.§.felicissimo.j.de leg.iij. ⁊ plene in.l.questū.§.idē rñdit.de fun.instru.de personis in.l. coheredi.§.q patrē.ſ.eo. Jta etiam spālitas circa tps derogat
c generi.⁊ qꝛ de re ad tps cōter arguit⁹: vt.l.miles.§.⁊ qꝛ dixim⁹ j.de test.mili. Jdeo Bal.hic elegāter inducit istū text.ad duas qōnes.⁊ primo arguit ex isto tex.qō ſi ꝓcedit aliqui: verbigratia quātitas cētū ducatoꝝ ex redditu vni⁹ pos.⁊ alteri ex eodez redditu ꝙcedunf decē ⁊ possel.nō reddit vltra cētū aliquo tempore intelligit qō ille cui sunt ꝙcessa cētū nō habeat totā quātitatē: ſz detrahanf decē q̄ sunt ꝙcessa alteri. Scōo arguit ⁊ ista est notabilis qō ſi deputaf iudex qui cognoscat in causis ciuili bus vſqꝫ ad.⁊.libras. deinde deputatur aliqs qui cognoscat de causis ciuilibus vſqꝫ ad.c. nō poterit iste cognoscere de causis vſqꝫ ad.⁊.libras: qꝛ ꝑ specialē deputa.iudicis factā in illa quā titate videt derogaꝛe.iurisdi.alterius iudicis: ⁊ hāc opin.sequit Ang.⁊ ℳod.adducūt tex.in auf.de defen.ciui.§.⁊ iudicare.⁊ §.audiūt. Quoꝛ dictis adde ⁊ ꝓio ad primā questionē qō cuz quātitas debeī ex certis redditib⁹ vel ex certo ꝓdio redigaf ad instar ꝑcei: sicut ꝑz in.l.plane.§.ſz ſi nō cozpus. de leg.j.⁊ ex hjs q̄ plene tradit Bar.in.l.inter stipulātē.§.sacrā.de ver.⁊ Ang.in.l.fideic.in ꝓn.ff.de iudi.ista.q.vſ decidi ex his que habent in tex.⁊ gl.in.l.cū.q.C.de leg.vbi querit qñ primo legat⁹ tota res vni: deinde ei⁹ portio alteri vel econtra ſi ꝓio legat pars vni deinde totū alteri quid iuris. Scōa questio est magis difficilis qꝛ incidit in illā qōnē vtrum per iurisdictionē ſpecialiter commissam in vna ſpecie vni videaf derogaꝛe.iurisd.vniuersali. de qua plene per Bal. in.l.vnica,ff.de off.con.⁊ in aucten. habita.C.ne filius ꝓo patre.⁊ ego plene scripſi in.l. quod in rerū.§.ſi quis post.de lega.j.⁊ est mirum quia Ang. hic ꝓo decisione Bal.adducit text.in auf.de defen.ciui.vers.⁊ iudicare.⁊ in l.testamenta omnia.adducit illū tex.in oppositū veritas est qꝛ facit ꝓo ista parte quā hic tenet bal.qꝛ ibi ꝺz expresse qō superioꝝ vſqꝫ ad.ccc.aureos nō pōt adiri: sed pōt respōderi: qō hoc est: qꝛ lex ita expresse statuit ne cognitio maioꝝm iudicū impediaf in maioꝛibus negociis: ⁊ hanc decisionē Bald.hic adde ad ea que scripſi in.ꝺ.§.ſi quis post.⁊ quod not. gloſſ.⁊ Joan.

in.c.pastoꝛalis.

in.c.pastoꝛalis.in ꝓin.de offi.ordi.⁊ Spe.in ti.de off.ordi.§.j.
18 verū.ex premissis † Secūdo not.qō nō semper ille qui exprimit maioꝛē summā vel tēporis vel rerū videt velle in eo ꝙprehēdere minoꝛē: ⁊ ex hoc arguit Bal.qō ſi ad probādū etatē minoꝛē producunf duo testes: quoꝝ vnus dicit qō minoꝛ erat infra ad ⁊.annū: alter qō erat infra.xiiij.isti testes nō probāt nec videnf cōtestes: hoc tū non firmat hic Bal.ſz Ang.hic credit qō isti testes probēt: qꝛ cū minoꝛ etas sit quoddā genus: videt posse ꝓbari ꝑ individua ullius etatis: ſz testes deponāt de diuersis tēporibus per ea que tāgit gl.in.l.ob carmen.§.ſi.de testi.⁊ Jnn. in.c.qualiter.⁊ qñ.el.ij.de accusatio. Uñ infert Ange. qō ille qui vult ꝓbare de iure decimādi in aliquo fundo per vnū testē ꝓbat se collegisse.x. mensuras vini per altū octo satis ꝓbare quasi posse iuris decimādi: qꝛ satis est qō sint ꝙcordes in dicto principali qō est ꝓbādū: ſz nō sint ꝙcordes in medijs per que ꝓbat vbi aūt ageret de ꝓbādo mutuū: tunc ſm eum diuersi tas quantitatis faceret testes esse singulares: ⁊ nō ꝓbarent: quia ꝓpter vniuersitatem quantitatis videnf deponere de diuersis ℨ tibus: ⁊ ista sunt Jo.an.originaliter in vtroq; mem broꝝ: de quibus etiā meminit hic Joan. de imo.i.c.j.de arbi.in vj. Tu aūt adueꝛte subtilius: qꝛ in qōne principali mota per Bar.possunt ꝛsiderari duo casus. nā aliqñ duo testes simplici ter deponūt vnus qō titius erat minoꝛ annis.⁊.alius erat minoꝛ annis.xiiij.tūc decisio Ange.est vera sed per melioꝛē rōnē: a qꝛ cū in maioꝛi summa insit minoꝛ⁸.l.j.§.ſi stipulāti.de verbo. oblig.⁊.l.ſi vnus.§.ſi decē cum.ff.de pac. ambo testes videntur ꝙcordare in hoc qō iste esset minoꝛ.⁊.annis.non obstat iste tex. qꝛ in dispōne que fit ab vno ⁊ eodē ex mente dispōētis colligitur qō ſi in vna parte ꝓuidit ſpāliter non videaf sensisse de eodē tēpore in prouisione ſpāli: qꝛ fortius cessat in duobus testibus: quoꝝ vnus deponit in genere: ⁊ alter in specie: nā fieri pōt qō sub noīe minoris etatis retulerit se ad eandem partem etatis de qua loquunf est paro testis: aliqñ testis q deponit qō erat minoꝛ.xiiij.annis addit qō erat maioꝛ.⁊.tūc in isto casu difficilius esset tenere qō isti testes probarēt etatem minoꝛez. Bā gl.⁊ Jnn.⁊ etiā Jo.an. in locis allegatis. possunt intelligi qñ testes deponunt de actibus diuersis gestis diuerso tempore: puta si vn⁹ dicit qō vidit colligi.⁊. mēſuras vini vno anno: ⁊ alter altero: ⁊ ita ꝑtie loquif gl.in.ℵ.ſi.⁊ Jnn. in.ꝺ.c. qualiter: sed qñ duo testes deponerent in tēpore vel in re: de maioꝛi ⁊ minoꝛi numero resꝑ ectu eiusdē actus vel respectu eiusdem etatis: tūc ista dicta videnf contradicere ⁊ esse incōpatibilia: ergo derogare sibi fidē.l.scripturas.C.de fide instr.⁊ not.in.ꝺ.l. ob carmen.§.ſi. Unde ista rō Ange. nō multum procederet in exēplo posito per Bal.nec in exēplo sequendi: qñ testes deponerent de diuersis mēſuris respectu eiusdē actus percipiendi vbi aūt deponerēt respectu diuersoꝝ actuū ad probandū istud ius vniuersale decimādi vtrum sint contestes: ita qō probent ſufficiēter est pulchra.q.super qua vide Joā. de imo. in.l.inter partes.ff.de re iudi.⁊ Ant.de bu.in.c. cū oporteat. extra de accusa.⁊ ibi scripſi.⁊ Bal.in.l.de quibus in vltima char.ff.de legi bus.⁊ Saly.plenius in.l.testium.C.de testa.quam qōnem ego ſum subtilius ꝓsequutus in.c.licet ex quadā.extra de testi.vbi videndū. Sed qꝛ articulus iste qūo testes deponētes de diuer
19 sis quātitatibus ꝓbēt est vtilissimus super quo aſs consulni in cīu tate ℳātue qꝛ resultat diuersitas contractuū vt.§. dixi facit tex.⁊ qō ibi Bar.in.l.cū contrarium.de adimē.leg.⁊ hoc tenet
c ☩ stipulanti.de verbo.oblig.† Secūda ꝛclusio ſi tres testes depo
20 nūt de diuersis ſummis⁹ vn⁹ de.x.alter de.x.alter ō.xv.ſine dubio ꝓbabit minoꝛ ſumma in qua oēs concurrūt per iura ꝓallega.⁊ hoc tenet Jo.de imo.in.ꝺ.l.inter pares.⁊ Bald.in.l.j.C. de test.vbi reprehendit Archi.q tenet oppositum.iij.q.ix.c.ni hilominus.sed dubiū remanet vtruz media ſumma ꝓbetur ſufficiēter. Jo.de imo.videt sentire qō nō in.ꝺ.l.inter pares.qū dicit qō ꝓbat minoꝛ qūtitas: sed Salyc.i.ꝺ.l.§.C.de rescin. vendi.tenet oppositū qꝛ media ſumma ꝓbat per duos testes deponit de maioꝛi deponit etiā de media. Unde licū ille qui deponit de maioꝛi deponit etiā de media. Unde licet ille qui deponit de minoꝛi videat cōtradicere alijs per hoc non infringeret dictuz alioꝝ qui sunt plures: vt in.c.in nostra. de testi.⁊.ꝺ.l.ob carmē.§.ſi.⁊ maxime qꝛ vnicus testis deponit de testi.⁊.ꝺ.l.ob carmē.§.ſi.⁊ maxime qꝛ vnicus testis deponit negatiuā in ☩tū videt sentire qō res non valet plus: iuxta ea q̄ tradit gl.⁊ Bar.in.l.diē ꝓferre.§.ſi plures.ff.de arbi.⁊ hoc tetigi in illo ℨ silio: ſz nunc addo qō testis qui deponit de minoꝛi qūtitate nō videt negare de maioꝛi: vt est casus in.l.cū furti. ⁊ ibi per Bar.ff.de in litem iuran.per quē ita tenet Bartol.in tex.l.ſi.§.qui indiuiſam.ff.de leg.ſ. facit optime tex.cum gloſſ. xv.diſt.ca.j.⁊.l.diſt.ſi quis pꝛefbyter. Tertia ꝛclusio in ista materia sit talis ſi vnus testis deponit de minoꝛi qūtitate: ⁊ duo formaliter concoꝛdent in eadem: multo fortius valet dictū eoꝝ q̄ in casu precedenti ꝑ iura ibi allegata. Quarta conclusio ſi duo econtra deponunt de minoꝛi qūtitate: ⁊ vnus de maioꝛi fine dubio statur minoꝛi quantitati dupliciꝛōne. primo qꝛ ille vnicus in maioꝛi remanet singularis: ergo nō creditur.l.testiū C.de testibus.⁊ in.c.nuper.⁊ in.c.licet.extra de testi. secūda rō est qꝛ ſi duo deponētes de minoꝛi: dicit qō res non vꝛ plus creditur duobus negantib⁹ q̄ vni affirmanti vt per Bar.in.l.heredes palā.in ꝓin.de testa.⁊ in.ꝺ.§.ſi plures. Quinta cōclusio ſi duo testes deponūt de minoꝛi ꝓcioso seu existimatione: ⁊ duo de minoꝛi: intelligo qō testes deponētes de minoꝛi dicūt qꝛ res nō vꝛ plus hic dicit Saly.in.ꝺ.l.§.qō ſi testes sunt oīno pares ꝓbatio facta de maioꝛi qūtitate confundit: ⁊ per consequēs remanet ꝓbata sola minoꝛ qūtitas per ea q̄ habentur i.l.scripture.C.de fide instru.⁊.l.ob carmen.in ſi.ff.de testi.ſz ista opi. nō videtur prima facie esse vera: qꝛ ceteris paribus magis creditur testibus affirmātibus q̄ negātibus: vt clare sentit Bar. in.ꝺ.§.ſi plures.⁊ est gl.ord.que hoc dicit in.c.j.de prescrip.lib. vj.⁊ probat rōne qꝛ non pōt negari qō affirmatiua que potest percipi per ſensum est ꝓbabilioꝛ q̄ ipſa negatiua. Unde q deponit affirmatiua deponit aliqd verisimili⁹ ⁊ aptius ad perci a ☩ Minoꝛ. ad de bal.l.i. ma
piendum: ⁊ hac rōne vtif gl.ꝓallegata.hoc tenet expſſe Joā. de imo.in terminis nr̄is in.ꝺ.l.inter pares.ff.de re iudi.⁊ hanc opinionē ego ſum ſequutus alꝫs consulēdo. Unde nūc considerando diligētius credo opi. Saly. verioꝛ: ⁊ ꝓfidero ꝑ intellectu ipſius tres casus. Nā aliqñ testis deponit negatiuā remouendo ſimplr actū a ſensu non ꝑ mediū affirmatiue: ⁊ tūc ceteris paribus magis credit affirmantibus q̄ negantibus rōe supradicta. Aliqñ testis deponit negatiuā ꝑ affirmatiuaz ⁊ hic subdistinguo: qꝛ aut depositio testis deponētis negatiuaz non hz equale fundamētū veritatis: sicut affirmatiua. Aliqñ hz equale fundamētū veritatis: ex ꝓpiū se ꝓximo ſi duo testes deponūt famā esse qō aliqs nō occidit ticiū: ⁊ ecōtra duo deponunt famā esse q̄ occidit: ex emplū de scōo qñ testes producuntur ſuper ꝓbādo valorē ⁊ existimatiōe in quo casu fundamētum oīm testiū nō pōt esse nisi ſuper cōi existimatione quā scirent de illa re. primo casu adhuc credo qō ꝓbatio affirmatiua ꝓeualeret negatiuā: qꝛ non pōt negari qō fama que dicit ticiū occidisse hoiem potuit hꝫ originē a maioꝛi certitudine q̄ fama que dicit ticiū nō occidisse: qꝛ potuit emanare ab his q̄ viderūt homicidiū: ⁊ hāc rōnē tāgit Bald.in.l.j.C.de testa. ſz ibi ipſe ℨiū ꝙcludit sequēdo Bar.in.l.de minoꝛe.§.tomēta.ff.de quest. Secūdo casu qꝛ ola videnf paria credo ꝓbationes cōfun b ☩ Sūmis. Ui
dere se ad inuicē vt dicit Saly.per iura.§.allegata. Ultima cōclusio in ista materia ſi plures testes minoꝛi vel meliores deponunt de minoꝛi ſumma adiiciendo qō non valet plus res ꝓfecturuntur deponentibus de maioꝛi qūtitate: ſz deponāt negatiuam per ea que tradit Bar.in.ꝺ.§.ſi plures.⁊.ꝺ.l.heredes palam.in ꝓin.⁊ per dictā regulā posita in.ꝺ.l.ſi ob carmen.§.fin. ff.de testi. ☩ Nota etiā ex isto tex.i.ex principio iſcto ver.rñdi. c qō ſz subſtō pupil.nō dicat ſi filius meus heres erit ꝛc.satis tū videf subſtō pupillaris expſſa fieri dūmodo dicat ſi decesserit ista pupillaris etatē vel infra.xiiij.annū ad idē bon⁹ text.in.l.§. 19 §.sed ſi quis ita.§.eo.ꝑ Bart.⁊ alios. ☩ †Jſto.vltimo qō dictio c intra ⁊ cōplectitur non ſolū media termini: sed etiā extremitatem termini: vt ꝑz in ver.ſz ⁊ finis.⁊ iſcto ver.precedēti.⁊ hoc est qō dicit gl.no.in.c.frequēs.in verbo ꝙnitur.de resti.ſpo. lib.vj.allegat tex.in.l.j.§.ſi intra.de succe.edic. Ex isto ēt text. colligit Bald.qō est reperire tps in ſpē: sicut hic reperit tps in ſpē vſqꝫ ad.⁊.annū. quinimo etiaz tps pubertatis qō finit certis ⁊ determinatis ſpaciis ōz tps in ſpecie. i.a primo anno vſqꝫ ad.xiiij.⁊ qñ tps cōſiderat vt ſpēs ⁊ nō vt ☩ titas: tūc in penis nō duplicat ſm Bal.hic: de quo ꝑ Bal.in.l.lucius.§.impuberem.de leg.ij.⁊ in.l.in senatus.ad trebel.ꝑ Joā. an.⁊ moder.in l.cū in cāctis in fi.extra de elec.quicqd em̄ consideraf tāq̄ ſpēs nō recipit duplicationē: vt in.§.impubere ⁊ matime in penis vt plene declarat Bar.in.l.meuius.§.duobus.in vlt.char.j.de leg.ij.vñ infert hic Bal.qō ſi ex forma statuti percutiēti aliquē in platea ꝛ amputari manus dexteraꝛ: ⁊ alio statuto in malefi cijs cōmissis de nocte pene debēt duplicari ſi aliqs percutit in platea: ⁊ de nocte non perdet ambas manus: quia pena manꝺextre est pena ſpeciei: ⁊ ideo non recipit duplicat. secus forte ſi ſtatutum ſimpliciter puniret percutientem pena manus: qꝛ tunc pena non diceretur posita in ſpecie: ſed in genere ſubalterno quod posset multiplicari quouſqꝫ durat illud genus: ita decidit Barto.nō.in.l.vulgaris.in ꝓncī.ff.de fur. non tamen ponit.q.de duplicatione pene: ſed he eo qui intulit plura vulnera: sed tamen si reſpicias decisionem idem est in effectu quia qualitas noctis capitur ſub ratione cuiuſdam noui delicti sal tem ad duplicandum penam: ⁊ illaz sententiā approbat Bal. licet nō alleget in.l.quid ergo.§.pena grauioꝛ.in vlt.q.de his qui nō.insta,

Universidad de Deusto
Biblioteca

Lucius ticius. Licet preteritus impugnet primum gradū ẽt succedit ex eo in quo est substitutus. hoc dicit. Scō a ibi: rñdi. Tertia ibi: r ideo.

Quarta ibi: sicut rñm est. ¶ †Not. primo qō licet filꝰ impugnet primū gradū heredū instituter: nō tñ p hoc prohibet succedere ex secūdo gradu: q; substō vulgaris nulla hz dependentiā a primo gradu: sicut habēt tabule pupillares a testō pfno: r inde est q; impugnat testm paternū nō pōt succedere ex pupillari. l. is q; otra. ff. eo. l. post legatū. §. que. ff. de his qui. vt indig. ¶ †No. scō: r tenet semp mēti fm Hod. qō preteritio filii reddit testm nullū ipso iure: etiā anteq̄ filius dicat ipm nullū: r hec est cōis opi. in. l. filio preterito. de ininsto testa. de qua ét tāgit in. l. i. ff. eo. ti. r in. l. is q; in potestate. ff. de le. ptā. Ego aūt pōdero ter. ad hoc probandū melius in ver. r iō vbi iurisc̄ fultus ex hoc qō testm est nullius momēti infert qō filij videntur extitisse heredes ex testamento que verba significant qō ex capite suitatis si primus gradus est nullus ipsi sunt heredes ex secundo qō non esset si primus gradus valeret anteq̄ filius diceret testamentum nullum.

a ¶ Nullū. Vide. pe. phil. co. i. ff. cxviij. ici. vſq; totū. r in. ff. ccxxxiiij. ic. placēt p totū i. ff. pte. et qñ reddat testm nisi vio pau. ō ca. i. ff. cxxxix. ici. viso pūcto supra scripto. Be. va.

Julianus. Substitutus pupillariter per verbū gquis mihi heres erit pt succedere sibi adiit hz hereditas aut feraī ab eo vt ab indigno: r eodem modo si post adi. desiit esse heres ipso iure dūmodo tpe quo deferēbat hereditas ex pupillari sit habilis ad succedendū. b. d. Scō a ibi: rñdi. Tertia ibi: quinimo. ¶ †No. primo qō fīnis hereditas aut feraī alicui indigno p hoc tñ nō excludit ab hereditate ipo iure: imo deferī ei hereditas: r pōt adire imo qō est foztius etiā si nō velit adire hereditatē: tū deferī ad fiscū nec pōt heres repudiare: vt hereditas vadat ad substitutū post fīm eū factus indignꝰ: vt no. declarat Bar. in. l. si sequēs. §. primo. ff. ad fille. r in. l. si anteq̄. eo. ti. r ego scripsi post Bar. in. l. i. §. eo. ¶ †No. scō quod substō facta p hec vba quisqs mihi heres erit: admittit substitutū qui est heres noīe hz nō re: r in hoc est pria inter substitutū r ius accrescēdi: vt videbis in glo. Ūn ille cui auferī hereditas vt ab indigno vt applicet remanet heres noīe: p hoc pz q; fiscus nō est ppie heres: hz teneat locū heredis quo ad debita r credita. l. ij. C. ad. l. iul. de vi r hoc z credit Jac. de are. quē refert bar. in. l. si stante. §. fi. ff. eo. ma. nec in hoc Bar. repehēdit enim vt ibi videbis: r qr fiscus nō est ppie heres: hz ille a quo fuit ablata hereditas: iō iustus impiere ꝯditionez in persona heredis nō dz implere eā in persona fisci fm Bar. no. in. l. qui heredi. §. cum hereditas. ff. de ꝯdi. demō. r hoc posset induci ad. q. statuti faci ētis mentionem de herede vtrū comprehendit fiscuz.

b ¶ Sybiū. vide. Jal. may. hic i. j. col. 8. adō vbi ffert are. hic subtiliter vt vides rephēdētem imo. et vt rōnē melioze et subtiliozē approbat. hz tñ dic vt ibi p eū Be. Ua.

21 ¶ †No. scō quod substō facta p hec vba quisqs mihi heres erit: admittit substitutū qui est heres noīe hz nō re: r in hoc est pria inter substitutū r ius accrescēdi: vt videbis in glo. Ūn ille cui auferī hereditas vt ab indigno vt applicet remanet heres noīe: p hoc pz q; fiscus nō est ppie heres: hz teneat locū heredis quo ad debita r credita. l. ij. C. ad. l. iul. de vi r hoc z credit Jac. de are. quē refert bar. in. l. si stante. §. fi. ff. eo. ma. nec in hoc Bar. repehēdit enim vt ibi videbis: r qr fiscus nō est ppie heres: hz ille a quo fuit ablata hereditas: iō iustus impiere ꝯditionez in persona heredis nō dz implere eā in persona fisci fm Bar. no. in. l. qui heredi. §. cum hereditas. ff. de ꝯdi. demō. r hoc posset induci ad. q. statuti faci ētis mentionem de herede vtrū comprehendit fiscuz.

22 ¶ †No. tertio ibi satis: eīm punitus est. qō pro delicto cōmisso circa vnārē vel vnā partē non punit aliquis in alia reī vel alia parte. cōco. tex. in. l. rescrip. j. de bis qui. vt indig. r in. l. paul⁹. r in. l. b fficio. j. ad. l. fal. per q̄ Barto. ibi dicit prima facie posse dici qō si heres faciēs inuētariū obmittit vnā rē nō perdet beneficiū fascidie nisi in illa rez ūnum tū dicit esse de iure nouissimo per tex. in corpe in auc. de here. r fal. §. hic nobis ver. sancimus qui optime facit de quo dic vt p ād od. in dictis inribus qui ēt hic tāgūt aliqd de ista. q. r ad materiā vide optimū tex.

Ver ibi Bar. in. l. quidā iure. §. fi. ff. de dona. ¶ †No. quarto ibi: r si desineret esse hīs qō hz ex dispōne tiōe hois nō posset induci: vt q semel fuit heres desinat esse heres nec etiā dispōne prętoris: vt. l. ei q soinedo. ff. de here. instī. r. l. si fine. §. qō papinian⁹. de mino. tū dispō iuris ciuilis hoc pōt facere: vt pz clare ex isto tex. r ex. l. miles ita. §. r qr dicimus. de test. mili. r hoc est qō dicit Bar. repehēdēdo Ray. in. l. i. §. ad tertulia. in illa. q. ardua. qñ statutū excludit femināz quoad vitericte filius masculus vel quādiu: de qua ego scripsi plenissime in. l. si quis posthumos. §. filium. ff. de ith. r posthu. ¶ †No. quinto singulariter r semper tenę mēti qō qñ ille qui adiuit hereditā postea effectus est seruus ipso iure desinit esse heres r trāsfert illud ius in dominū suū. l. si pater. ff. de here. instī. Et ex hoc pz qō si seruꝰ institutus adit hereditatē nomen heredis nō remanet penes euz. Nā si remaneret multoforzius esset penes eū ex quo semel nomine r effectu fuit heres. Ūn iste text. decidit longā. q. que ponit in. l. cū filio. de leg. i. r hūc tex. ego allegaui p decisiōe. q. Et qr vt videbis hic ille q exiuit de seruitute pōt succedere ex substitutiōe ex hoc arguūt hic Bal. r Ang. qō idē esset si iste substitutus esset factus frater minoz vel dānatus in metallum secūdum Ang. r postea fuisset promotus ad episcopatum vel beneficiū cui⁹ occaſione posset habere prōpriū vel saltē acquirere heredītatem beneficio. Et hoc sequit hic Ang. dicēs idē esse si aliquis esset effectus seruus pēne r postea esset restitutꝰ: nam admitteretur ex substōne: sic ut iste seruus hic postea facꝰ liber. Sz hoc vltimū nō credit Jo. de imol. esse vez. qr est ℨ tex. in. l. i idulgētia nō in restōne: ā ꝺtinet plus q̄ idulgētia. l. j. r. §. C. de sen. paſ. hoc tñ est diuinare ad illam. l. Unde ipse sequit dicta Bar. in. l. j. in fi. ff. de ℨtab. r in. l. fi cognatis. in. j. col. de reb⁹ du-

a ¶ Fede. quē vide in ff. cxxvj. ic. casus talis est. Be. Ua.

bijs. vbi dicit qō in hoc est differētia inter seruū priuati r seruū pene in his que acquiruntur ex dispositione hominis i vltima volūtate: nā qr seruus priuati non est omnino incapax: immo cadit sed⁹ acgrit dño: ideo si manumittit postea potest admitti ad substi. vel ad legatū: r ita loquit iste text. ℨ qr seruus pene ōio nec p se: nec p alio pōt capere. l. si in metallū. ff. de his q̄ p nō scrip. Jō tāg mortuus ōio hz restituat postea nō reuiuiscit: vt. d. l. intercidit. r ex hoc infert ipse ℨ Bal. in prio dicto qō qr frater minoz efficit ōio incapax: hz postea pmoueat ad ecclesiā q̄ pōt hīe ppriū nō potest admitti ad substōnē vel ad legatū.

b ℨ Sz istud dictū est valde dubiū: qr licet respectu status pſentis frater minoz sit magis incapax q̄ seruus pene: qm ei non possunt relinqui alimēta q̄ possunt relinqui seruo pene: vt pt̄z ex his que habent in cle. exiuit. de ℞bo. signi. iuncta. l. si in metallū ff. de his q̄ p nō scrip. qr tñ remanet liber r nō est seruꝰ: vt ista tim pbabo respectu spei de futuro magis equiparat deportato q̄ seruo pene: nulla eīm rō facit q̄ deportatus postea substitutus admittat ad legatū vel substitutū: vt. d. l. intercidit. nisi qr ex quo retinet libertatē respectu spei de futuro status eius nō dz ita extinctus sicut⁹ in seruo pene: qō aūt frater minoz nō sit seruus sed remaneat liber: tenet Bald. in auc. ingressi. circa prin. de sacrosan. eccle. r sequit⁹ de. referēs eius verba in cle. exiuit. in vlt. col. de ℞bo. signi. dicit eīm Bald. in loco prealegato in illa. q. vtrū ꝓpietas r ōtiuz eoz⁹ q̄ vsu consumunt sit penes fratres minores qō fm rōnē iuris in hoibus liberis: r qui sunt sui arbitrij nō vf posse ꝯsiderari qō habeāt vsum facti ipe domīnio: ℨ in seruis hoc reperiaf. l. stipulatio ista. §. hoc ℨ. ff. de ℞bo. obli. r hoc credo vez qr nulla ꝓstitutio dicitat q̄ frater minoz intelligaf esse seruus: r iō tenēdi est cū Bal. hic qō in frater minoz promoueat ad ecclesiā q̄ pōt hīe ppriū potent succedere ex substōne r ex legato: r hoc vf esse de mēte Bar. in. l. cū pf. in. §. hfditatis. ff. de leg. §. dū arguit de deportato ad fratre minozē. Sz aūt ex successionib⁹ q̄ fiūt ex volūtate defuncti seruus priuati sit melioris ꝯditionis q̄ seruus pene in successionibus aūt q̄ deferunt a. l. ab intestato. est totuz ℨ: qr ille qui efficitur seruus r postea manumittit non succedit ab intestato: vt isti. de ca. dimi. §. qō aūt. r. l. §. j. ff. de ſnis r legi. Sz seruus pene restitutus bene succedit. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. de ℨtab. r q̄ sit nō differentie vide p Bar. in. d. l. j. in fi. ℨ. alleg. Hoc tñ limitat Barto. singulariter in tracta. suo minozi. in vlt. parte: qr frater minoz vel seruus pene mutaret statū in fauoze sui ex bīficio pricipis: secus si ppter delictū suū. Ūn infert ibi qō si frater minoz: propter delictū trāsferaf ad regulā que potest hīe ppriū in communi nō poterit succedere ab itestato. adducit ea q̄ habent in. l. i. §. filiꝰ. ff. ad tertullia. Sz melius adducit tex. cū glo. insti. de ca. dimi. §. qō aūt. r insti. de fer. eog. §. i. in quib⁹ hz qō ille q effic itur seruus volūtate: qr in hoc deliqt nō meret manumissus beneficiū succedēdi: eadē ergo rōne vnit Barto. qō r ille ppter cuius⁹ delictū inducit: vt de penitus incapaci efficit capax. nisi nō meret beneficiū successionis: r est magna limitatio ad. l. j. in fi. de ℨtab. r ad. d. §. filius. quā sequit Pet. in cle. exiuit. de ℞b.

Ver signi. ¶ †Sz dubitaf vtrū frater minoz promotus ad prelatura vel ad ecclesiā q̄ pōt hīe prōpriū auferat heredi. iā delatā venientibus ab intestato tpe q̄ adhuc erat frater minoz. sup quo Bal. distinguēdo dicta Bar. in tracta. mino. dicit qō aut hereditas erat agn ita peruenies ab intestato dicit beneficiū principis nō tollit ius q̄situ nec retrotrahit quo ad hoc iuxta tex. r gl. in. c. ℨtuis. de rescrip. li. vi. r in. l. gallus. §. r quid si tm. de li. r posth. r hoc hz Bart. in. d. tracta. in vlt. parte: hz si hfditas est delata r nōdū adita tūc Bal. dicit frater minoz pmot⁹ admittitur: ita no. ipse sequēdo ꝯsiliū Fede. c qui ita ꝯsuluit in. l. deo nobis. in vlti. q. de epis. r cle. r in auc. ingressi in vlt. q. de sacro. san. eccle. Sz hāc ꝯclusionē ego scribēs in. §. r qd si tm. nō sum sequutus: imo dixi sequēdo Jo. an. in addi. in. q. de legitimato post mortē pris: qō i dubio prīceps nō videbaf velle pindicare ꝯsanguineis ḡbus erat delata hfditas. qnimo in alio articulo postea ꝯclusi qō prīceps sine cā ēt si vellet nō poterit pindicare huic iuri adeūdi delato ꝯsanguineis: hz allegauerim⁹ ī oppositū ista dicta bal. r eī⁹ dicta i. l. §. C. de iur. r fac. ign. nūc dico ℨ vtrā qz ꝯclusionē meā ēt casuz singulare p ista distinctiōe bal. qua. ff. retuli i. j. §. filiꝰ ad tertu. de eīm ibi q̄ si filiꝰ tpe mortis matris erat ciuis romanꝰ r liber: r postea efficit seruꝰ pene. Deide restituit a principe pōt succedere mſis: r tñ manifestū ē tpe restōis ius succedēdi erat delatū ꝯsanguineis mſis; nisi forte destrudo tex. velles dicere q̄ ibi mſ nullos habebat ppinquos: hz tūc hfditas ēt vacās r delata fisco. l. j. C. de bo. vacā. lib. x. r sic oīno prīudicaret iuri delato alteri vñ ibi iudicio meo ē casus rotūdꝰ pbās qō prīceps p rescriptū pōt auferre ius adeūdi delatū alteri: r qr in dubio restituēdo seruū pene hoc vf velle. Et aduerte q̄ qr prīceps possit auferre ius adeūdi delatū alteri hoc ego tenui in. §. r qd si tm sed qō in dubio hoc videatur velle auferre hic ego nō tenui: vt. §. retuli. r hec tene mēti q̄ sūt subtilia.

Accessorium

Summarium.

1 ¶ Accessorium non debet regulare principale sed econtra.

1 **Ex pupillari.** Accessorium nō potest convalidare principale de se nullum. b. d. ¶ No. qō accessoriū nō dz regulare principale: hz eīm: r inde est qō stipulatio penalis etiam accessoria nō vestit pactū nudū super forte r super principali. l. nuda. de contra hēda r cōmitten. stipula. r. l. si pactū. r ibi omnino vide. C. de pac. Et ex hac litera arguit hic Bal. r Ang. post cum qō priui legium exemp. concessum mēbris eccle. non competit eccle. principali. de quo in capitulo per exceptionē. de priuileg. lib. vi. et in capitulo cū appellatione de priuileg. in antiq. Item qō si eximitur per priuilegiū comitatus vel districtus ista exēptio non pertineat ad ciuē. d. Joā. allegat ea que ponit bar. in. l. ūj. j. de verb. signi. que parū faciunt: r aduerte qr istud videtur posse limitari vbi saltez ex larga significatione vocabuli principale posset cōprehēdi sub verbis dispositiuis: sicut ciuitas sub diocesi: vnde hz in rescriptis iusti tie ciuitas non comprehendatur: vt in. c. signifi. r. c. rodulphus. de rescrip. in priuilegijs tñ cōprehenditur fm Archid. lxi. distinct. c. nullus inuitus. p̄o predictis facit optime ter. in cle. i. ad fi. de prēben. vbi est casus qō clausule accessorie nunqā amplificant gratiaz

a possunt tñ declarare verba ambigua gratie ꝰ fm bal. in. l. eā quā. in penulti. char. C. de fideico. Ex his etiā arguit prefa. docto. qō si vna ciuitas vel vna ecclesia vnitur alteri: priuilegia cōpetentia ciuitati vnite non cōpetunt illi cui vnitur intellige si ecclesia vel ciuitas que vnitur vniaf accessorie: nā si vnitur eque principaliter: ita qō ex duobus corporibus fieret vnū inrta que habentur in. c. i. ne se. va. r. l. i. C. de metropo. lib. xi. per bar. in. l. i. per. §. fi. coberedis. ad leg. fal. quas quotacūtiā adducunt hic Moder. tūc forte aliud esset per ter. in autenti. vt iudi. fine quoquo suffra. §. illud. hoc tamen non determino p̄o nunc: quia non est nostra materia.

Summarium.

1 ¶ Datio substitutiuulgaris non tollit effectum suitatis quoad transmissionem.
2 Infans ex capite suitatis transmittit hereditatē ab heredes suos.
3 Verbum liberi a lege prolatum de legitimis non autem naturalibus filijs intelligitur.
4 Datio coheredis sui non tollit suitatem quoad aliquem effectum.
5 Tacita reuocatio legati que fit ex causa superuenienti potest probari per duos testes nec requiruntur quinq; testes.
6 Dictio omnis non solum est vniuersalis: sed presupponit pluralitatem.
7 Substitutio vulgaris dicitur esse institutio conditionalis.
8 Substitutio est potentio⁹ iure accrescendi.

Lucius. Substitutio reciproca facta personis disparibus cōinet vulgarē tantū: personis vero paribus continet pupillarem r vulgarem. hoc dicit vsq; ad. §. paulus. Secūda ibi: quero. Tertia ibi: cum in naturales. Quarta ibi: rñdi vltra ibi aliter ꝛc. ¶ Not. primo qō de iure isto filius naturalis poterat instituī heres a patre: item poterat substituī vulgariter alteri heredi scripto qō vtrū procedat dicitur in glo. super verbo primum casum. et ego plene scripsi in. l. si is. §. eodē. r est secunda difficultas subtilis: vt tangēt

1 in. d. glo. ¶ †No. secundo secundū Ange. hic qō datio substitutiui vulgaris nō tollit effectum suitatis quoad transmissionē: videstm hic qō hereditas patris ex persona filij legitimi pertinet ad matrem: r tñ non apparet qō adita fuerit hereditas per pupillū nec qō datus fuerit ei tutor: qr pro eo posset adire: r sic videtur necessario dicendū qō ex capite suitatis transmissa fuit hereditas per filium ad matrem. dominus Joann. de imo. repehendit istam inductionem r merito: quia potuit contingere qō iste infans habebat tutorem legitimū qui suscepta tutela potuit adire solus infans tili etate pupilli. l. si infanti. r. l. potuit. C. de iure delibe. Item inder potuit supplere defectum tutoris: vt. d. l. si infanti. r. l. bonoz. C. qui ad mitti. Sed ista non sunt necessaria quoad ter. nostrū: qr sicut dicit litera expresse in verbo post patris mortem: licet infans fuerit relictus anniculus non tamen presupponitur quod infans decesserit: sed solum quod impubes: vnde potuit peti sibi dari tutor cum quo ipse adiuit hereditatem: r est vera mens litere que facit p̄o contraria parte: quia si substitutus vulgariter excludi tur postquam filius agnouit hereditatem: ergo datur intelligi qō ante aditam hereditatem ideſt ante immixtionē si filius esset mortuus posset succedere substitutus ex vulgari: r sic impediret transmissionem ex capite suitatis: et quia de ista materia scripsi plene in. l. si filius heres. §. de libe. r postlbu. Jdeo non extendo me vltra rius p̄o nunc: r vide Ang. in. l. papinianus. §. qñ autem quarta de inoff. testa. qui videtur velle quod substitutio reciproca non impediat trāsmissionē: quasi nō sit oīno ercēssa: de quo dixi aliqd supra in rub. r in. l. is q. §. eodē. ¶ †No. tertio secundū Angel. hic qō etiam infans ex capite suitatis trāsmittit hereditatē ad hīdes suos: de quo est magna questio. in. l. ventre. §. de acqui. here. r in. l. si infanti. C. de iure delibe. cōmunis tamen opi. qō trāsmittat per Lucius. ff. de iure fisci. r. l. fi. §. i. C. de cur. furio. que tñ nullo modo probatur hic: tum qr presupponit: vt dixi in preceden. no. qō hic hereditas adita erat: tum qr sicut. §. dixi: hz pupillus tpe mortis testatoris fuit infans non tñ presupponitur qō mortuus sit infans. Sed solū qō est mortuus impubes. Unde ita potuit decedere maior septē annis sicut minor. ¶ No. quarto qō pater non pōt substituere pupillariter filio naturali: r hoc quia nō est in prāte iurta no. in. l. ūj. in prin. §. eo. ¶ †Not. qnto ibi: aliter si ciuīs etatis ꝛc.

3 b qō verbū liberi prolatū a lege intelligif de filijs legitimis ᵇ nō de naturalibus: de quo in. l. ex facto. §. i. ff. ad treb. r in. c. in presentia.

4 extra de p̄oba. ¶ †No. sexto ibi: altero defuncto ꝛc. fm Ang. qō datio coheredis sui nō tollit suitatē quoad aliquē effectū: vnde vi des hic qō vno ex pupillis defuncto succedit alter ex tabulis pupillaribus licet nō dicatur in ter. qō sit adita hereditas. de quo in. l. si pater impuberē. §. eo. r plene in. l. fi filius qui patri. §. eo. ¶ In glo. in verbo primū. ibi: hoc iure secus erat. ista conclusio videtur ponere duas cōclusiones in effectu. prima de iure. ff. o. filius naturalis poterit substituī vltra vnā vncīā cuius contrariū tenet glos. a in. l. si is qui. §. eo. r in. l. ex facto. §. iul. super verbo non capienti. §. eo. r in. l. qui testm. ff. de p̄ob. Ego super hoc scribēs in. l. si is qui, secutus sum glo. ista per istum text. r per alia iura ibi inducta per me. Et ad glo. in. l. si is qui. pōt dici fm bar. hic qō glo. posuit ibi crēplū de filio naturali habito respectu ad ius. C. nō ad ius. ff. o. r ita ētā potes intelligere alias gl. vel potes dicere qō illa glo. non est vera lz doc. cōiter eam sequātur. Scō a cōclusio gl. vī esse qō si filius naturalis non posset instituī de iure. ff. o. nō posset substituī vulgariter: sed hoc non est verū: qr si filius legitim⁹ tolleturde medio ante mortē testatoris: qr tēpore mortis testatoris nec deceret fine filijs legitimis videretur naturalis posse admitti ex substitutione vulgari: qr non est prohibit⁹ capere nisi stante filio legitimo tēpore mortis testatoris: vnde Bar. hic soluendo contrariū dicit q substitutio vulgaris pōt fieri: qr filius naturalis vocatur in casu non existentiū legitimoū. Sed ista sua sol. nimis restringit ter. oū vult qō naturalis hic non possit succedere ex vulgari nisi quādo fil legitimi decederēt vivo testatore si capias verba sua ppie. put sonant cuz ter. hic simpliciter dicat quod si nō adita sit hereditas per filium naturalis vocetur ex vulgari substitutione: credo tamē ipm habuisse bonum intellectū qō intellexerit substitutū vocari in casu non existentiū liberorum vel existentiū tēpore mortis qui tamen non agnouerunt hereditatē: r hoc tenet hic expresse. Bal. et Ang. licet bal. in. l. eam q̄. C. de fideico. tenuerit simpliciter qō naturalis non potest substituī filio legitimo superueniēte patre. Sed b quicquid alibi dicatur ista est veritas que ponit hic per Bald. et Ange. quoū opi. ego secutus defendi ab omnibus in. l. is qui. §. eo. ¶ Sed queritur quid de iure nouissimo auc. vtrū in casu isti⁹ l. si legitimus esset mortuus vel repudiaret hereditatē substitut⁹ vulgaris admitteretur superstite vxore defuncti: sicut hic superat. Bar. hic videtur dicere quod non: qr sola coniunx defuncti excludit filios a successione de iure nouissimo: vt in aurē. licet. C. de nat. libe. Sed Bal. Ange. r Mod. hic credūt contrariū: qr ter. in auc. lz. loquitur in successione intestati non in successione testati: in qua ista iura non sunt correcta: r hanc conclusionē ego sum secutus in d. l. si is qui. quā probo nunc duabus nouis rationibus. Prima est quod non est dubium qō testatori morienti est magis conūcta mater propria quā coniunx: r tamen lz mater testatoris sit superstes potest relinqui preter legitimā tota substātia naturalibus: vt in autē. quibus mod. nat. effi. sui. §. diſcretis. verſi. si vero filios. ergo multo minus dz prohiberi testator vbi superest sola coniunx. Preterea ter. in loco p̄eallegato. simpliciter cōcedit primo testatori relinquere totam hereditatē naturalibus: vbi non sunt legitimi postea in. §. fi quis autē sequen. agit de causa intestati: r vult q̄ sola coniūx defuncti impediat filios naturales succedere vltra certas vncias: qualitas ergo adiecta in. c. sequenti non videtur repetita in precedēti: etiam in casu quo econtra qualitas adiecta in precedenti videretur repetita in sequenti. l. filiū. in fi. ff. quando dies lega. ce. r per Bar. in. l. auia. in prin. de condi. r demō. r in. l. in repetendis. ff. de leg. iij. Preterea non est cadē ratio in vtroq; casu: qr cum causa testati sit fauorabilior causa intesta. l. anteq̄. C. de suc, r in. l. j. in fi. si tab. tx. nul. exta. nonv alet consequētia: naturalis p̄o hibetur succedere in casu minus fauorabili: ergo prohibebitur succedere in casu magis fauorabili: in quo facilius dz admitti q̄ in casu non ita fauorabili. Unde non fit extensio cum non sit eadem rō prohibendi: sed minoz. l. lege iulia. §. hoc cap. ff. de ritu nup. cetera dic vt plenissime sum prosecutus in. d. l. si is qui. ¶ In glo. posita super verbo dupler. ibi. i. quod ipse in duobus glo. videtur exponere istum text. non secundū mentem ipsius: videtur enim velle iurisc̄ sultus dicere quod ista verba quod filius naturalis nō potest succedere legitimo ex duplici substitutione scilicet ex vulgari r pupillari: cum legitimus non succedat ei nisi ex vulgari tantū. Sz ista expositio repugnat ter. quia dicit quod ista impossibilitas nō

b ¶ Legitim⁹. adō. c. liberi. xxxij. qō. iiij. r car. in cle. j. de bap. viij. q. post glos. be. va.

c ¶ Gratie. ad de roma. ꝙsi. ccccxlviij. anci. in casu i q̄ querif nūqd reuerendissimus in vlti. col. tanto. de but. in cōsili. xxix. incip. visis puncto r quēstis. vbi dicit qō verba ad executionē prolatam non alterāt vim primarie dispōnis: hz solū in suo primo intellectu cōstāt nihil ad dēdo. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

§ ¶ Supra. e. Et clari⁹ vi⁹ eiūdē. i. l. i. tel. C. ō te. vñ. vt refert ⁊t. do. Jaſonay. ī ad me. ij. co. vbi dicit i effectu aret. tenere opi. rapha. cu. ipugnādo bart. ſz vt ista ipugnatio aret. ō bart. ceſſet ſunt pōderāda ỹba bar. duz dicit qō breuiloqua nō eſt ꝓprie ſubſtō nec ſpes ſubſtitutionis ſz qdā adiectio ſicut in ſimili d ī actiōe de peculio. ponderata ꝑm eū dū dicit ſicut ſi militer. ⁊c. ꝙ nō voluit dicere qō breuiloq ſtā dictio eo mō q actio ō peculio ceſſet adiectio ⁊ q ſ litas: qt: bar. nō vult eam parare iſtas adiectiōes ſz ꝙ ſimilitudinē declarare. bene. va.

b ¶ Deq. vi⁹ do. Ja. hic ī iij. col. v. circa tertiā. ⁊ in v. v. adō vbi refert aret. in d. l. ſi iure. in v. ⁊. vj. col. ⁊ q opi. bar. ē cōis ⁊ va. l. gui. ray. ⁊ alibe. de iro. i re pe. iſti⁹ rubr. i materia bre uiloce. i. viij. q. ⁊ Jo. fab. §. q rōne. in viij. col. iſtic. de pup. ſubſtit. teneant. bene. va.

c ¶ Sz vulgarez ⁊ fideicō. vide q ꝙ eūdē are. bñr ī l. vbis ciuilibus. §. cod. ⁊ qō ibi dixi in apoſ. ⁊ qō ꝙ eūdē i. l. cētu rio. co. ii. i. vj col. bene. va. a

pōt habere locū in naturalis filij perſona q̄ vba ſi intelligātur ꝓprie ꝓout debēt hoc ſignificare qō filio naturali ꝑf nō pōt duplici ter ſubſtituere. ī. nō potuit pupillariter: qz nō habebat eū in potestate: ſterea ſi exponis iſtū ver. co mō quo dicit gl. i iſto §. ſi. nō ſaſſi gnaret ⁊ ratio deciſionis precedentis: ſed repeteret in effectu: idē qō eſt dictum in precedenti dicto: vz qō naturalis non poſſet ſuccedere legitimo ex duabus ſuſtitutionibus qō eſſet ſuperfluū: ⁊ etiam contra ꝓprium ſignificatum huius dictionis cum que hic ponitur accuſatiue oſtendens cauſam ſuperiorꝭ dicti. ¶ In gloſſ. poſita ſuper verbo etatis. Barto. hic in tracta. recip̄roce dicit mētem huius gloſſ. videri qō etiam ſi ſubſtitutio expirer in perſona vnius ex illis impuberibus: quia efficiatur pubes: durabit tamē ſubſtitutio pupil. in perſona alterius: ⁊ poterit ſuccedi ex pupilla ri ſi moriatur impubes: ⁊ eſt cōmunis opi. doc. hic quicquid dicit Ray. de ſoſi. cuius dicta plene reprehendit Barto. ⁊ ſequuntur cōiter doc. hic. ⁊ in. l. in teſtamento. C. de teſta. mi. Sed contra iſtam opinio. arguit Bald. in. d. l. ſi tutor reipublice. §. i. §. de tute. ⁊ ratio. diſtra. vbi dicitur qō ſi datus eſt tutor duobus filijs impuberibus a iudice: ⁊ poſtea vnus efficiatur pubes prius ꝙ alter extinguitur etiam tutela impuberis: ſimiliter vero dicendum in caſu noſtro: vt ſi ex filijs efficitur pubes extinguitur ſubſtitutio etiaz in perſona alterius impuberis. d. Joan. de imo. hic reſpondet ad ad principium illius. l. q nihil facit ad. §. i. allegatum per Bald. do. me. reſpondet in. l. in teſtamento. dicens qō ibi ideo extinguitur tutela in impubere: quia adueniente etate legitima alterius. ſ. pubertate tutela datiua in impubertate ceſſabat. l. ſi quis ſub cōditione. ff. de teſta. tu. ac ſi dicat qō ibi extinctio tutele in vna perſona habebat cauſam annexam que de neceſſario influebat in aliaz perſonam ad extinguendum tutelam ipſius: ſecus vbi non eſſet il la cauſa: vt probatur in ſequēti reſponſo illius. §. vbi dicit tert. facere ꝓ opi. communi hic poſita. Tu autē aduerte/quia intentio Bald. videtur eſſe iſta qō ſicut ibi cauſa extinctionis vnius tutele influebat in aliā de neceſſitate: ita in caſu noſtro influat ꝓſumpti ue: quia ſi ambo non eſſent in pupillari etate teſtator: non videtur velle inducere ſubſtitutionem pupillarem in perſonam eorū: vnde quod am modo eſſentia ſubſtitutionis in iſtis pupillis videtur connexa: dico ex ꝓſumpta voluntate defuncti: vnde non videtur voluiſſe vnam durare ſine alia: dicendum eſt ergo ⁊ melius quod aliquando ad deducendū vnū eſſe requiritur aliqua qualitas vel aliquid aliud eſſe in rerum natura. Aliquando duo ſunt connexa non ſolum vt deducantur in eſſe: ſed vt conſeruētur in eſſe. primo caſu ſatis eſt quod illa fuerint correlatiua eo tempore quo deducebantur in eſſe: licet poſtea vnum ex eis deſinat eſſe. Secundo' caſu requiritur duratio vtriuſq. l. ſi. in principi. ff. de acceptila. ⁊. l. ſi. C. de indic. viduita. hanc diſtin. ponit Bald. in ſimili. q. in. l. oia ꝓuilegia. in vltimis verbis. C. de epi. ⁊ cle. ¶ Primus modus ſuſtin. ꝓbatur licet ipſe non adducat in. l. in ſubſtitutiōe. ⁊ in. l. ex facto. §. iulianus. §. eo. in vlti. reſponſo. in quib⁹ dicitur qō quando ſubſtituitur aliquis per iſta verba quiſquis mihi heres erit: vt ſubſtitutio efficiatur de conditionali pura ⁊ valida debet ſubſtitu. ſemel eſſe heres: ⁊ licet poſtea deſinat eſſe heres: ita qō non ſit heres tēpore quo defertur hereditas ſubſtituto: tamen ſubſtitutio habet effectum: quia iſta qualitas non fuit requiſita niſi in purificatione ſubſtitutionis: ſecus ſi fuiſſet requiſita in tempore effectus ſubſtitutionis: quia tunc deberet durare vſqz ad illud tempus: vt probatur expreſſe in dicta lege ſi ſubſtitutione. in verbo tunc. §. allegata. in caſu autem noſtro reducendo diſtinctio. ad propoſitum iſta qualitas q̄ ambo ſint impuberes requiritur ad creationem ſubſtitu. vt. l. iam hoc iure. §. alleg. Et ideo licet poſtea ceſſet ꝓtervo luntatem teſtatoris non ceſſabit vnum ex correlatiuis altero extincto in. l. autem ſi tutor. §. i. qualitas impubertatis in tutore dato a iudice requirebatur ad eſſe durationis ⁊ cōſeruatiōis: quia hoc ipſo quod vnus eſt effectus maior ſuccedit tutela legitima que excludit datiuam: vt dictum eſt. iſta concluſio communis relinquitur vera. ¶ In glo. ſuper verbo non ad matrem. ibi: hanc dicimus breuiloquam. iſta gloſſa tangit duas queſtiones que ponūtur hic per Bartolum in tractatu ſubſtitutionis recip̄roce. vna eſt qūomodo vocetur iſta ſubſtitutio. Alia eſt quot ſubſtitutiones contineat de quibus hic per doctores. ⁊ debes ſcire ꝓ intellectu gloſſe: quod iſta ſubſtitutio vocatur recip̄roca ꝓpter mutuam ſubſtitutionem que ſit de ſubſtitutis adinuicem: de qua inſtitu. de vulga. ſubſtitutio. §. primo. ⁊ in. l. poteſt. in fine. §. eodem. verbum autem breuiloqua eſt magiſtrale ⁊ trahit originem a breui ſermone: de quo fit mentio in. l. cum in teſtamentum. §. hoc verbo. §. de heredi. inſtituen. vbi etiam ponitur iſta ſpecies ſubſtitutio. Cetera dic vt ibi per Bartolum. ¶ † Extra gloſſam Bartolus hic tractat diffuſe materiam breuiloce cui adde inquantum dicit qō non eſt ſpecies de per ſe: ſed quedam qualitas ſubſtitu. vulgaris vel pupillaris q̄ plene ſcripſi ſuper iſto articulo in rubr. §. eodē. ⁊ aduerte pro meliori intellectu eoz que ibi dixi: qz Joan. de imol. hic dicit qō largo modo videtur poſſe dici ſpecies de per ſe inquātum continent de neceſſitate duo: que non continent alie ſubſtitu,

vz qz de neceſſitate preſupponit plures qui ſint ⁊ ſubſtituti ⁊ illi quibus fit ſubſtitutio. Secundū eſt: qz fit ſubſtitutio inuicē ⁊ recip̄roce inter plures qō nō cōtingit in alijs ſubſtitutiōibus: ſed iſte qualitates nō diuerſificāt ſpeciē ꝓprie loquēdo vt etiā ipſe fatetur: qz ſi iſta ratione diuerſificaret ſpecies ſequeret ꝙ actio mutui vel depoſiti que competit contra dñium ex mutuo peculiari facto ſeruo vel filio eſſet ſpecies diſtincta de per ſe: qz in hac qualitate q̄ petat ex facto ſerui vel filij habētis peculiū nō ꝓmunicat cū alią actione: cetera dic vt dixi in rub. Secūdo tāgit hic Bar. vtrū iſta ſubſtitutio breuiloqua dicaf tacita vel expreſſa: de quo dic vt dixi mus plene in. l. i. §. eo. poſt Bar. vbi fuit declaratum quot modis dicaf aliqd expreſſuz: quē ſequītur cōiter Moder. ibi. Tertio ad de inquātū ponit per que verba inducatur iſta ſubſtitutio. Iſtā dicit ꝙ inducit ꝙ verbū inſtituo ſicut ꝙ verbū ſubſtituo: vt i. l. ſi pr. ꝑm ynā lec. §. eo. nā q̄ verbū inſtituo poſſit importari ſubſtitu. ꝓbatur optime in. l. mulier. §. fi. §. de cōdi. inſti. ⁊ eſt glo. in. l. gallus. in prin. §. de libe. ⁊ poſth. ſicut ecōtra verbū ſubſtituo pōt importare ſubſtitutionē. ꝓ vtraq; vide optimū tex. ⁊ ibi Bal. in. l. ſi qs mihi bona. §. fi. §. de acgren. here. ⁊ vide optimū tex. in. l. lucius. la prima. §. de here. inſti. dicit tñ Bal. in. l. iulianus. in fi. §. de hered. inſti. q̄ verbū inſtituo ⁊ ſubſtituo nō cadit in cadē perſona: qō eſt intelligendū niſi ſubſtitutio facta de eodē filiūpſi aliqd plus operaretur q̄ inſtitutio: vt eſt caſus notabilis ⁊ ibi Bar. in. l. i. §. ſi ꝓponaf. ff. ſi quis omiſ. cau. teſt. amplius dicit Moder. in. l. ſi pater impuberē. §. eo. qō teſtator ſubſtituēdo duos adinuicem: videtur implicite ⁊ tacite eos inſtituere vt ſic ſit loc⁹ ſubſtitutioni q tenet ſcōm gradū per. l. cū in teſtō. §. hec verba. §. ti. proxi. que dicta ego nō ſum ſecutus ⁊ merito in. l. gallus. in prin. §. de lib. ⁊ poſth. vbi plene ſcripſi ⁊ etiā in. d. l. ſi pater impuberem. vbi videndum.

☞ Quarto tangit hic Bar. q. difficilē ad intellectū materie ſi habēs duos filios impuberes q̄nū puberē vel heredē extraneū eos ſubſtituit inuicē: vtrū iſta ſubſtitutio cōtineat vulgarē tantū reſpectu pupilloꝝ vel etiā pupillarē. ⁊ eſt. q. difficilis: de qua⁹ dic vt plenissime ſcripſi referēdo Bal. in. l. in teſtamento. de teſta. mil. ⁊ Ange. in. conſi. ſuo in. l. iam hoc iure. §. i. §. eo. vnde cōclude vt ibi dixi per dictas rationes quicquid ſcripſerim in. d. l. in teſtamēto. ⁊ per ea que decidit hic Bar. in iſta. q. conſuluit ipſe cōſi. ſuo. xli. q̄ ſubſtitutio cōpendioſa facta coniunctim pluribus quoꝝ aliq erāt im puberes ⁊ aliq maiores nō cōtinet pupillarem ſed vulgarē ⁊ fidei com. tantū. ¶ Jtē adde inquantū Bart. hic tangit vtrū ſi pater duos impuberes inuicē ſubſtituit: ⁊ poſtea emācipat vnum ex eis euacuetur ſubſtitutio pupillaris in perſonā retenti in poteſtate: ⁊ concludit qō ſic ꝑm Guil. de cu. ⁊ Ray. per. l. i. C. de diuer. reſc. ⁊ p l. alteri. ff. de adi. leg. in quibus ꝓbatur qō vbicūqz duo ſunt cōnexi deb⁹ inducti. ꝓ quo allegat Ray. l. cuz eiuſdem. ⁊. l. ſeq. ff. de edi. edic. ⁊ ſpecialiter videt decidere. q. illa lex alteri quā adducit Bar. vbi ꝓbat qō quādo vna diſpoſitio ſit cōſecutiue ad alterā ſeu cōnexe ſi tollitur diſpoſitio ad quā altera cōnectiē etiā illa videt ſublata: intelligē cū tollitur ex voluntate teſtatoris: quā. l. Dy. dicit nō eſſe alibi vt hic dicit Jmo. ſed eſt alia que dicit idē: vez in. l. paulus. §. fi. de lega. iij. vbi Bart. tractat de intellectu. d. l. alteri. ⁊ ambas iſtas. ll. allegat Bal. in ſimili. q. in. l. omnia priuilegia. C. de epi. ⁊ cle. nō obſtat dicit Bar. qō ſi dicatur reuocatio ſubſtitu. pupil. non videt poſſe fieri niſi in teſtamēto cū hereditas nō poſſet adimi nec̄ dari in alia diſpoſitione: vt inſti. de codi. §. fi. nā ad hoc ipſe reſpondet notabiliter qō teſtator emacipādo filium poſt teſtamentum non diſponit de nouo nec reuocat ſubſtitutionem factā ſed potius declarat retro qō ſubſtituendo dictos pupillos adinuicē nō videt voluiſſe ſubſtituere pupillariter: declaratio autē voluntatis pōt fieri aliter q̄ in teſtamēto ſine noua ſolennitate. l. bē redes palā. §. ſed ſi notā. §. de teſta. ⁊ no. in. l. cū ꝓponeretur. ff. de leg. ij. Tu autē aduerte in iſta materia: qz bald. in. l. in teſtamēto. C. de teſta. mili. ⁊ Ang. hic referens fere in omnibus dicta ſua dicit qō iſta opi. Bar. nō eſt bona: qz ad reuocationem vnius diſpoſitio. in vna perſona non ſequitur reuocatio alterius diſpoſitio. ⁊. l. reis. ¶ Preterea dicunt ipſi. ll. allegate per Bart. non obſtant due allegatis. diſpoſitio ideo reuocatur ⁊ non remanet: qz ſi remaneret inferret alteri grauamen: vnde non agitur ibi de mero fauore ꝑm Bal. in. d. l. in teſtamento. ſed in caſu noſtro ſi ſubſtitutio conſeruetur in pupillo remanente in poteſtate non inducitur grauamen in perſona alicuius: imo merus fauor: qz per ſubſtitutio. pupillarez ꝓuidetur pupillo cui fit ſubſtitutio: vt. l. ex tribus. C. de inoffi. teſtamen. ⁊ etiā ipſi emancipato ſuccedenti. Secundo qz illa iura loquuntur quando vna diſpoſitio eſt cauſa finalis alterius: ſed in caſu noſtro in bis duobus ſubſtitu. vna nō videtur eſſe cauſa finalis alterius. Doc. moder. hic. ⁊ in. l. in teſtamento. dicunt qō ll. allegate per iſtos nihil vel parum faciunt: ⁊ verum eſt: qz. l. tribunus. §. fi. que magis facit non loquitur de diſpoſi. conueris in q bus loquuntur iura allegata per Bar. Secundo impugnant reſponſiones datas ad iura Barto. ⁊ quoad primam dicunt quod

imo in. l

imo. in. l. alteri tractatur de fauore legatarij ſi nō reuocaretur ſuū legatum per ademptionem alterius: ſed iſta reſponſio nō videtur ſufficere: qz ſi bene reſpicis verba bal. ipſe dicit qō in caſu noſ tractatur de mero fauore: ſed in. l. alteri. non eſt merus fauor ꝓpter grauamen qō remanet debenti legatū: ego tñ credo hāc differentiam nō eſſe iuridicā: qz mens illoz iurium fundatur in ratione cōnexitatis ⁊ cauſe finalis: ⁊ ꝓ cōclu. bar. facit optime tex. in. l. alia. §. ſeia. ⁊ in. l. filie. §. matri. ff. de adi. leg. in quibus probaf qō ſi teſtator aufert onus a legatario videt reuocare legatū: ⁊ tñ ſi legatum remaneret nullus grauaref: ſed ſimpliciter acquireretur lucrum legatario: ſz poteſt dici qō etiam ibi grauaretur heres qui teneretur preſtare legatum: vnde iſta differentia poſſet tollerari: ſz non credo eam eſſe de mente iuris: qz videmus in diſpoſi. l. quod etiam in materia correctiua qñ duo ſunt ſic cōnexa qō vnū denon det ab alio: vno cōceſſo ⁊ aliud vf cōceſſum: vt eſt caſus in corpore in aut. de here. q̄ ab in. de fe. §. ex his circa prin. ⁊ tradit bar. in. l. j. ff. de legi. tuto. ⁊ eſt regula que ponitur per Mod. in. c. fin. de conſue. per Ant. de bu. ⁊ per Joā. de imo. in. l. ſi vero. §. de viro. ſolut. ma. ⁊ tñ iſta conceſſio ⁊ extenſio non eſt fauorabilis imo prohibitio extenſionis: et qō caſus remaneret incorrectus eſſet merus fauor: ⁊ ꝑm regulas iuris iurta. l. precipimus. in fi. C. de appella. vñ plus plz opi. bart. quantū ad boc. i. ad intellectū illarū legū. Secundo rationes impugnat hic Jmo. ⁊ recte: qz in creatione iſtarū ſubſtitutio. que pendet a voluntate teſtatoris vna iſtarū dependet ab alia ⁊ econuerſo: qm̄ ſi vna ex his deficeret non preſumeret teſtator velle pupillariter ſubſtituere: ſed fortius ab opi. do. bart. id qō ſum dicturus ſtatim qō etiaz tetigi ſcribendo in. l. teſtamento. C. de teſta. mili. qz ſi emancipatio vnius ex pupillis ſequeretur incontinenti ꝓbabiliter poſſet concedi qō dicit bar. qō ex iſtis actibus contiguis induceretur declaratio voluntatis: ſed ſi emācipatio ſequitur ex interuallo vel incontinenti ex cauſa ſuperueniēti de nouo non poteſt dici qō per hunc actum cōtra ꝓprietatē verborum ſubſtitu. retro declaretur animus ſubſtitu. iſta diſtin. videtur probari in. l. ſi ventri. §. fi. ⁊ ibi bar. ff. de ꝓtiule. credito. ⁊ per eūdē in. l. poſt Jctum. ff. de dona. vbi videndū. bene facit tex. ⁊ qō ibi per bar. in. l. qō tradit ⁊ in. l. non ad ea. de condit. ⁊ demon. vbi in actu facto incontinenti non preſumitur mutatio voluntatis: ſed in duabus diſpoſi. vna modificat aliā vel addit vt ibi dixi: ſecus eſt in diuerſis diſpoſitionib⁹: nec poteſt dici qō ſubſtitutio pupillaris poſſet adimi ⁊ revocari alibi q̄ in teſtamēto: ſicut dicit bar. not. in. l. i. ff. de iure codici. in vl. q. dūmō fit adita hereditas et tabulis ꝓncipalibus: nā ſicut ſubſti. pupilla. nō poſſet fieri de nouo in diſpoſi. non ſolēni. l. vbi non procederet ſolēne teſtū paternū vel ibi nō adhiberet ſolēnitas legitima ſi fit ex interuallo vt ipſe dicit in. q. ſequenti: ⁊ eſt ipſa veritas: ita non vf poſſe adimi per regulā que ponitur in. l. quidā in ſuo. §. fi. j. de condi. inſti. ⁊ inſti. de cod. §. fin. vnde non bene intelligo quid velit dicere in. d. l. i. nec videt procedere. ¶ Preterea aduerte qz tunc ſi reuocaf vna diſpoſitio connexa altera videt reuocari qñ cauſa reuocatio. non pertinet ſolum ad illud cuius diſpoſitio expreſſe reuocatur: ſecus ſi ad id nō ſolū reſpiciat: vt ꝓbatur in tex. ⁊ gl. ſuper verbo offenſa. in. d. l. alteri. ſed bic cauſa ꝓpter quā reuocatur ſubſtitutio in emācipato videtur ipſum ſolum reſpicere. i. exiſtentia ſui iuris ꝓpter quā conſequitur multa cōmoda que alias nō conſequeretur: ⁊ etiā in quibuſdā eſt deterioris condi. ergo nō videt reuocari diſpoſitio cōnexa in perſonaz alterius: niſi forte emancipatio ꝓncipaliter fieret ꝓpter boc vt reuocaretur ſubſtitutio pupillaris: vnde iſta materia relinquitur multū dubia: maxime ꝓpter primā rationē quā §. tetigi: ⁊ ideo bene cogitandū. cogitabā ſi poſſemus dicere qō in tacita reuocatione iſtius pupilla. non requireretur ſolēnitas illa que requireretur in expreſſa reuocatione ipſius per ea que ſcripſi in. l. heredes palā. §. i. §. de teſta. vbi ſequendo dicta bar. ⁊ bal. alibi dixi qō † tacita reuocatio legati que fit ex cauſa ſuperuenieti poteſt ꝓbari per duos teſtes: nec requirunf quinqz teſtes: ſicut in reuocatione expreſſa vt dicamus eodē modo bic qō per actū emancipationis inducatur tacita reuocatio pupillaris in perſona retenti in poteſtate in qua non requiritur eadē ſolēnitas que requireretur in reuocatione expreſſa ſed buic reſpōſioni videtur obſtare: qz inſtitutio facta in teſtamēto nō reuocatur per cauſam ſuperueniē tem tacite ſicut legatum: ſed ſolum per contractum factū qō reſpitem tacite ſicut legatum: ſed ſolum per contractum factū qō reſpicit dictum teſtamenti: de directo vt traditur in. l. ex parte. ff. de adi. leg. ⁊ in. l. iij. in fin. eodem. titu. preterquam in vno caſu poſito per Barto. in. d. l. ex parte. vnde licet ſuperueniat cauſa propter quaz ſi teſtator nunc haberet diſponere non videtur velle inducere pupil. ſubſti. tamen boc non videtur ſufficere ad reuocandum pupillarem directam que eſt inſtitutio: niſi dicamus et forte iſto modo poterit ſaluari quod ex quo per emancipationem extinguitur pupillaris in perſonaz emancipati: ex diſpoſitione iuris in conſequentiam ratione connexitatis voluntatis defuncti inducatur reuocatio ſubſti. pupil. nec dicetur iſta ſimp⁹ ex reuocatio teſtatoris: ſed reuocatio facta parti ex legis diſpoſitione et partim ex voluntate teſt. qui noluit vnum eſſe ſine altero: ⁊ iſto modo fortaſſe poſſet ſaluari iſta opi. iz ſit multū dubia in ſe. ¶ Jtē aduerte qz in ſcō mēbro bic poſito p Bar. dū dicit qō ſi emācipatio fit a patre vigente neceſſitate: tūc nō extinguitur ſubſti. pupil. ¶ Ange. hic dubitat de hoc dicto quia ex quo emācipatio eſt ſecuta per factū ipſius filij non vf qō ipſe poſſit cōſequi cōmodū ex ſubſti. pup. ex quo fuit cā impugnādi teſtū paternū. arg. l. is qui Jtab. §. e. dicit tñ ſup boc cogitādū: ⁊ ſup p̄cedēti argumēto modo bic ⁊ in. d. l. in teſtamēto. C. de teſta. mil. defendunt dicta Bar. primo: qz ſubſtitutio pup. principaliter reſpicit fauorē pupil. cui fit ſubſtitutio. l. ex tribus. de inoffi. teſt. Unde in fauorē eius dz cōſeruari. ſecōo: qz cōſeruatio huius pupil. in caſu noſtro pēdet a voluntate ꝓſumpta defuncti: nō a facto ſubſtituti: ⁊ ideo ſi illa nō ꝓſumit ceſſare ſatis eſt. nō ob. tex. in. l. is qui Jtab. qz ibi filius impugnat immediate ⁊ directo ipm teſtamentū intentādo Jtabulas: ſed non ſic cōpetit ſe emācipari: tunc cēſ in conſequētia impugnat voluntatē teſtatoris ⁊ mediate nō immediate: ⁊ qō ſit in cōſequētia regulariter non attendit. l. ſi quis cām. in fi. ff. ſi cer. peta. ⁊. l. i. §. ſi te rogauero. ff. de poſi. cū ſi. Jtē adde in illa. q. in qua querit ſi pater ſubſtituit inuicē emancipa. ⁊ retentū in poteſtate: deinde adoptauit emācipatū vtrum poſt adoptionē contineat in ꝑſona vtriuſq; pup. ⁊ concludit Bar. qō non: qz ſi diceremus qō cōtineretur pup. que a principio non continebaf: tūc boc eſſet inducere nouā ſubſtitutionē q̄ nō poſſet fieri ſine noua ſolēnitate q̄ bic non interuenit: nā Jſtud dictū facit id quod dixit in p̄cedenti. q. qz ſicut ibi emācipatio ſecuta deuno declarat retro qō teſtō: noluit ſubſtituere pupillariter: ita ecōtra adoptio ſecuta in caſu noſtro potuit declarare retro qō in tētio teſtatoris fuit vtriq; ſubſtituere pupil. ⁊ p ꝙſis conualidabitur ſubſtitutio ꝓ adoptionē ſecutā. l. ij. §. i. s. eo. vñ bic vf eſſe aliqualis repugnātia. doc. tñ cōiter approbāt iſtā ſniam ⁊ eā declarando limitant qō ſi teſtator expreſſe ſubſtituit eos inuicē vulgariter pupil. et p fideicō. ſicut cōiter ſolent apponere notarij: tūc qz conſtat expreſſe qō teſtator voluit ſubſtituere pupillariter conualidabitur ſubſtitutio ꝓ adoptionē ſecutā: vnde infert Ange. hic q̄ ſi pater ſubſtituit inuicē duos filios: quoꝝ vnus eſt in ptāte: ⁊ alter naturalis: ⁊ poſtea faciat naturalē legitimari: tūc ſubſtituēdo modo vltimo loco dicto cōprehendēf ſubſtitutio pupil. p legitimationē. Jdē ſi ex coniecturis poſſit. pbari qō a principio pupillariter ſubſtitui voluit ſm Bal. in. l. in teſtō. C. de teſt. mil. in verſi. nono ḡro. Jtē adde inquantū Bart. cōcludit bic qō ſubſtitutio breuiloqua fiat inſtituto ⁊ exheredato: qz in vulgari cadit imparitas iurta regulā. l. iam hoc iure. §. eo. qō iſta opi. vf verisſima: nā non eſt verū id quod dicit Guil. q̄ maior ſit defectus cauſe efficientis quā cauſe materialis: imo in. l. i. §. ſi quis ſimpliciter. de verbo. obli. equi paratur cauſa materialis ⁊ cauſa efficiens: ⁊ in vtraq; datur regula quod ſi non valet quod ago vt ago non valet vt valere poteſt. Jtem aduerte qz Ray. aſſignat bic qnandā rōnem que male intelligitur ⁊ ſimiliter reſponſio quā facit Bar. ad eam. dicit enī Ray. cōfirmando opi. Guil. quod iſta verba ſi heres non erit non poſſ adaptari ad filium exheredatū: ſed iſta ratio videtur potius facere in oppoſitū: qz ſi non pōt adaptari ad filium exheredatū: ergo eſt imparitas inter iſtos: ergo nō videtur induci vulgaris in perſona alicuius: credo quod noluerit dicere q̄ iſta verba ſi inepte poſita habenf p nō appoſitis: ⁊ pinde eſt ac ſi alteri tantū eſſet facta ſubſtō vulgaris: ſz ad boc nō vf bene dictū: qz verba recip̄roce data imparitate nō important boc ex volūtate teſtatoris: imo ſtiū quā talis ſubſtō nō videaf facta. Bart. aūt rñdendo huic rōni dicit qō imo iſta verba ſi heres non erit adaptanf exheredatis: ⁊ expo nūtur pro qz: qz heres nō erit: ſed ad boc non pōt tollerari: nā qō exheredatus non ſit heres bene reſultat ſola inſtitutio alterius in ſtituti: que iam pceſſerat: vnde aut dicis iſtam dictionē: quia infert quod ideo alius ſit inſtitutus ſolus: ⁊ boc eſt ſuperfluū quia iam erat inſtitutus: aut dicis importare gradum ſubſtitu. vulgaris ⁊ boc eſt impoſſibile: quia exheredato non ſubſtituitur vulgariter: ⁊ etiam quia ille qui eſt ſubſtitutus exheredato iam erat inſtitutus inſolidum: ergo ſubſtitutio erat inutilis ⁊ ſuperflua. l. ſz ſi plures. §. nemo. §. eo. Unde non placent mihi iſta ſua verba. Jtem adde inquantū Barto. bic concludit quod ſi pater ſubſtituit impuberi ⁊ mentecapto: iſta ſubſtitutio non cōtinet pupillarem ⁊ exemplariam: quia iſte ſubſtitutiones ſunt impares ⁊ in multis differunt: nam boc videtur limitandū ſm Jmo. niſi appareret expreſſe de voluntate defuncti quod voluit ſubſtituere exemplariter: vel ecōtra pupillo pupillariter. Jam etiam tunc in altero inducereturalia ſpecies ſubſtitutionis. facit optime ter. in. l. in teſtō. in fi. C. de teſta. mili. ꝓbatur ratio vltra cum: quia ſi diceremus quod in perſonam alterius non videret inducta alia ſubſtitutio: tunc maior reſultaret imparitas quā ſi ambe eſſent introducte q̄ ſunt in aliquibus ſimiles: ⁊ qz in dubio volūtas teſtatoris videtur fauere paritati vt p̄z ex. ll. allegatis: ideo vtraq; videbit introducta vt fit maior paritas. dicit etiam bic Jmo. poſſe attentari qō ſi filius mente captus non habeat filios ſubſtitutio exemplaria ⁊ pupilla. videtur inducte in ſubſtitutione recip̄roca: qz ſunt valde ſiles iſto caſu in multis: ⁊ maxime quoad boc de quo nūc q̄ritur vt p vtraq; ſuc

b ¶ Boc. vi⁹ q̄ per eundē habenf in. l. boc iure. §. e. et qō ibi dixi i apo. bc. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Cū ma-sculis. Vide tu.d. Jaso. may. hic in xij.col.versꝰ. cir.ij.qō.vbi dicit opinio. bar. esse cōez quā ipse ap-probat cum ꝙplurimis remiꝛ. de qui-bus ibi vide ꝙ cū, be, va,

ecdatur in bonis pupilli ꝛ mētecapti: licet ergo in gbuscā alīs dif-ferāt: ex quo tamē in casu de quo queriē sunt equiparatasatis pōt argui de vna ad aliam per ea que no. Jo.and.in.c.trāslato. decō-sti.ꝛ in.c.non pōt.de pręben.lib.vi.sed tu cōsidera ꝙ si subſtitutio vtraq; videt introducta nō solū tractaſ de succedendo in bonis ꝓ prīs vtriusq; sed etiā de admittendo subſtitutionem ad bona te-ſtatoris poſt aditā hereditatē ad ea quenō admitteret si videret facta vulgaris tantū: ꝛ qñ ī eq paratis daſ distātia' vt sepe dixi: tūc non pōt argui de similibus ſm glo.in.l.finaūt.ff.ū.ff.de rei ven.ꝛ ſ.q.i.c.sicut vigeri.ꝛ in.l.creditoris.ff.de no. ope.nun. vnde nō re-cederē a doctrina Bar. † Itē adde dictis Bar. dū tāgit illā. q. no tabilē si pater inſtituit filios masculos vniuerſaliter deinde filias feminas in certa quātitate: ꝛ filios oēs inuicē subſtituit: nā ipse cō cludit ꝙ morīente vno ex filīs vel repudiāte hereditatē filia femi-na nō admittet cū masculis' ex subſtitutiōe duplici rōne. ¶Prima ratio est: ꝙ isti subſtituti vocanē vt heredes ꝛ sic videnē vocari ꝓ hereditarīs portionibus: vt.l.q plures.ꝛ.l.si plures. ī.c. Sed fi-lia inſtituta in re certa nō est ꝓpie heres ex quo heredes vniuerſa-les inſtituti adiuerūt.l.quoties.ff.de here.inſtitu.ꝛ.l.ex facto.ſ.tit. pri.ergovidēē ꝙ nō debeat admitti ex subſtitutio. Scōa ratio sua fundat ex.l.coheredi.ſ.ꝙ discretas.ī.co. ¶Iam filī masculi vniuer saliter inſtituti videnē quodāmodo cōiuncti in vna portione: ergo in subſtitutione recipr̄oca vocanē ꝓius ꝙ alīs separatim inſtituti vt in.d.ſ.qui discretas.ꝛ hanc cōclusionē sequit Bal.in. vj.ꝛ. vij. q.in.l.in testameto.C.de testa.mili.candē cōclusionē in ea.q.in effe ctu scentus est Bar.in.l.ſi.circa prin.ſ.ad treb.ꝛ vtitur alia rōne: dicit enim ꝙ si filī masculi sunt inſtituti vniuerſaliter ꝛ filia femi-na in re certa: deinde facta subſtitutio hoc modo: ꝛ si aliquis eorū decesserit veniant superueniētes filia femina nō vocaē regulariter vna cū masculis: qz quos pater pdīlerit in inſtitutione eos videē ꝓ tulisse in subſtitutione per.l.lucius.ſ.pater puerū.ff.ad treb.ꝛ per l.i.C.de impub.ꝛ alīs subſti. idem tenet in effectu ꝛ disputando ꝓ licius istū articulū in cōsilio suo.ordine.iij. vbi vtiē etiā alia rōne ad hoc ꝓbandum: dicit enim ꝙ ista clausula subſtitu. posita in ſi. licet de sui natura referatur ad omnia precedētia: nō tamē hoc ca-su referē ad omnia: qz est ratio particularis cur magis referaē ad vnum q̄ ad alium: ꝛ plene in.l.talis scriptura.de leg.i.ꝛ.l.iij. de li be.pręte.C. qz ergo testator magis videē dilexisse masculos q̄ fe-minas: ideo ad eos solos videē facta relatio: hec tamen dicta limi tat hic Ang. declarans dicta Bar. vt habeant locū aliquo ex ma sculis sepe existente: nā si omnes masculi essent mortui: tunc forte filia nullo existente filia vocareē ad subſtitutionem ꝓ ter. in.o.ſ.q viscretas. Ultimo exēplo ad idem adducit que habenē in.l.cum auus.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ in.l.cū acutissimi.de fideicō. Joā. de imo. adducit ter.in ſi.in.l.paulo calymacho.ſ.i.j.de lega.iij.ꝛ ista sunt dicta Bal. originaliter in.vi.ꝛ.vij.q.in.o.l.in testamento.qui etiā tangit rationē quam ponit hic Ange. que est verissima: quoniam morientibus ceteris masculis ante aditā hereditatem filia inſtitu ta in re certa trahit ad se totū ꝛ est heres vniuerſalis.l.i.ſ.ſi ex fun do.ꝛ.l.ex facto.ī.ti.pri. Sicut ergo traheret ad se totum ex iure ac crescendi: ita ex subſtitutione que subrogatur loco iuris accrescen-di.l.ſi quis heres.in prin.j.de acqui.here.ꝛ.o.ſ.qui discretas. Se cundo limitat Jo.de imo. istā opi. nisi pater inſtituisset solū vnū fi lium masculum ꝛ vnam feminam: qz tūc ista locutio pluralis cos inuicem subſtituto non posset verificari nisi esset femina etiam sub-ſtituta masculo. argu.l.ſi.ad treb. sed ista sunt dicta Bar. in.d.l.ſi. vnde dicit ibi ꝙ si erant duo filī masculi ꝛ vna femina: ꝛ testator subſtituit morienti superstites: qz ista locutio pluralis non potest verificari in solis masculis femina censebitur inuitata ad subſtitu tionem. amplius dicit singula. Jo.and.in addi. Spe. in ti. de testa mentis. ſ.i.in versi. quarta fuit. q.ꝙ ista pluralitas debet attendi etiam ex parte eorum quibus fit subſtitutio: vnde si testator inſti tuit postbumos ꝛ si omnes decederent in pupilla. subſtituit alii: ꝙ nato vno postbumo tantum non habebit locū subſtitutio: ꝛ qz ista dictio omnis non solum est vniuerſalis sed ꝓsupponit plu ralitatem'. l.meuius. ſ.eum qui.ꝛ.l.legatorum. ſ.qui plures. ff. de leg.ij. sed istud dictum est satis dubiuz per tex.ꝛ qō ibi ponit Bal. in.l.iubem'.ꝛ pe.ad treb. vbi ista conditio si sine liberis decesserit licet ex ꝓpietate verbi videatur requirere pluralitatē: tamē ex mē te testatoris deficit ꝓpter vnum solum: vnde non determino eā aliter ꝓ nunc. Sed in q. ꝓposita dico primo qōbocdictū bar. esse marime verum si filia inſtituta in re certa prohiberetur succe dere ex forma statuti ipsi patri ꝛ fratri stantibus masculis: qz tūc multofortius colligeretur mens testatoris ꝙ voluerit preferri ma sculos vt dicam in q.seq. Sed adueręte ad primam rationem bar. qz ipse sentit clare qō quando heredes sunt subſtituti appellatio-ne heredis non comprehenditur inſtitutus in re certa. allegat quo iura que prima facie nil videntur facere: videlicet.l.ſi plures.ꝛ.l.q loquitur in subſtitutione pupillari in quibus dicitur ꝙ vocati ad subſtitutionem tanq̄ heredes succedunt ꝓ portionibus heredi tariīs. Non videretur posse responderi qō boc est verum quando

b ¶ Pluralitatē. Addeū dem.in.l.cō turio. in. gl. ibi: pagan'. ſ.eo.ꝛ qō ibi dixi in apoſ. ꝛ.d.pet.phi. cor.in cōſi.c exerꝝ. inci. b viſo in litera b.in.iiij. par te.be.va.

c ¶ Fideicō. Adde remiſ siones quas ponit hic. d. Ja.may.re ferēdo aret.i d.l.q plures ꝛ dicit hanc opi.bar. esse cōem: nec ali ter ſcholaris tenere debes at, be, va,

sunt inſtituti in quota: secus si sit aliquis inſtitutus sine quota: ſ tamen credo indubitanter quoad mentem illa iura optime indu ci: quia ex quo in tali succeſſione succeſſit per quotas ex hoc datur intelligi qō non aliter vocatur inſtitutus nisi sit ꝓpie heres: ꝛ habeat quotā. Sed contra istam opi. multum facit id quod notat Spe. in ti. de testa. ſ.i.ver. pone.a. vbi dixit qō heres grauatus ꝓ misit dare centum titio: ꝛ si non superfuerit tempore mortis testa toris heredibus eius: ꝛ iste titius inſtituit masculos vniuerſaliter ꝛ feminam in re certa comprehendetur femina ꝛ veniet ad legatū vna cum masculis: quia in vltimis voluntatibus debet fieri larga interpretatio. l.in testamentis. de reg.iur. Et hanc opi. approbat Bald.in.l.liberti liberteq;.in vltima charta. C.de oper.liberto. ꝛ Jo.de imo.in.l.ex facto.in principio.ſ.de here.inſt.in pe.charta. ꝓ ista conclusione videtur esse casus singularis in.c.ſi pater. de testa.lib.vi.iuncta.l.ſ.ſ.i.ſ.ī.eo. dicitur enim in.o.l.ij.ꝙ pater non potest substituere filīs niſi sint heredes inſtituti vel exheredati. ꝛ tamen pater potest subſtituere pupillariter filie inſtitute in re cer ta. ꝛ sic in illa materia appellatione heredis inſtituti continetur ta lis filia. Mihi placet opi. Bar. hic. primo per rationem ꝛ mentē dictarū. ll. quas supra allegaui post cum. Secundo per regulam que ponitur in.l.non aliter.de leg.iij.ꝛ.l.non dubium. C.de.ll.per doc. videlicet qō niſi aliter appareat de mente si verba possunt in telligi in ꝓprio significatu non debent capi in impr̄oprio. l.i.ſ. qui in perpetuum. l.ager. vect. vel emphy. pe. Sed potest intelli gi ꝓprie in filīs masculis: ergo non ex alia coniectura videē qō nō inteligantur impr̄oprie de filia femina inſtituta in re certa. Nō obstat ter. in.c.ſi pater. quia ibi quando filius masculus subſtitue batur femine certū erat de intentione testatoris ꝙ volebat subſti tuere ille qui erat impr̄oprie heres scilicet femine: vſi propter mē tem testatoris ad inuandam verbum heres quod ponitur in.l.ij. impr̄opriatur vt saluetur intentio disponentis ꝛ vltima voluntas que est fauorabilis: sed in casu nostro cū verba testatoris possint saluari ꝓprie sumpta non est causa cur impr̄oprientur isto mo do. ꝓ ista conclusione facit optime quod Alberi. galleoti in sua margari. quem refert ꝛ sequitur Bal.in.l.ſ.ff.de petitio. heredit. vbi qō quando ius quod recipit aliquis ꝓ se ꝛ heredibus suis transit ad heredes per quotas qō est quando transit ad heredes extraneos: sicut ad filios nunquā filia inſtituta in re certa cōprehē ditur sub illa dispositione niſi forte vt dictū est supra ſm Bartol. in.l.ſi.ad trebel. ratio recti sermonis aliter saluari non posset. pro qua decisione adduco tibi ter.no. quē ibi no. Bald. ad hoc in.l.ſi quis cū nullum. in principio. ff. de iure codicillo. vbi probatur quod quando testator inſtituit vnum heredē in testamento: ꝛ postea di cit quisquis mihi heres erit sit heres prędictis extraneis hered ibus: quia ista dictio quisquis cum sit distributiua importat plu ralitatem vocabitur contra regulas iuris venientes ab intestato: quia alīs pluralitas non posset saluari: ꝛ sic sit expeditus iste difficilis articulus in quo habes duas questiones ꝓ vna. ¶ Quid autem iuris sit si testator acquirit emphyteosim ꝓ se ꝛ heredi bus suis. dic vt per Barto. in.l.iurisiurandi. de ope. libert. ꝛ per Bald. in.o.l.liberti liberteq;. item tractat hic Bar. illam subtilez

c questionē † vtrum in recipr̄oca contineatur tacita fideicō. de qua etiam posuit in.l. hereditatem. C. de impub. ꝛ ali. subſti. ꝛ quia ego super prima questione plenissime scripsi in.l.q plures. ī.eo. ꝛ ideo dic vt ibi. ¶ Ultimo adde dictis Barto. inquantum cōcludit qō si subſtitutio breuiloqua fiat filīs inſtitutis equaliter qui sunt na ti ex diuersis vxoribus oēs admittuntur equaliter virtute breui loc: nā in ista questione tu potes considerare duos casus: aliquā do enim queritur vtrum vno repudiante alī equaliter admittan tur per vulgarē contentam in recipr̄oca. aliquādo vtrū oēs equa liter admittanē succedendo filio ex pupillari. ¶Primo casu verissi ma est opi. Bart. ꝛ moder. quā etiam sequitur Bald. in.l.iaz hoc iure. ſ.i.ſ.eo. ꝛ ꝓ ea facit optime ter. quem adducit Ray. de for. in.l.ſi.ad trebel. vbi ꝓbatur ſm vnum intellectum ꝛ verus qō in subſtitutione fideicō. ita videtur vocatus filius ex altero matri monio: sicut filius cuslē matrimonū: niſi filī alterius matrimo nū fuissent in subſtitutione vulgari specialiter subſtituti adinicē. ꝛ tenementi illum ter. sing. ſm Bart. ꝛ verus: qz ampliatur dispo sitio. l. coheredi. ſ. qui patrē. ſ.eo. vcs qō subſtitutio vulgaris spe cialiter facta non solum restringit aliam subſtitutionem directam factam in genere: sed etiam fideicō. qō non reperitur alibi. ¶ Se cundo ꝓbatur ista conclusio ex ratione quam tetigit Bal. in. d. l.iam hoc iure. ꝛ refert hic ꝛ seqtur Joā. de imo. qz ista subſtitutio subrogatur loco iuris accrescendi ꝛ tenet eius naturam: vt patet in.l. coheredi. ſ. qui discretas. supra. codē. ꝛ bene facit ter. in.l.ſi qs heres. in principio. ff. de acquirenda heredi. Sz si nulla esset facta subſtitutio ꝛ vnus ex filīs repudiaret: sine dubio ex quo fuerūt si mul ꝛ equaliter inſtituti omnes venirēt per ius accrescēdi ad por tionē vacantē: ergo similiter vocabunē ex subſtitutione. ¶ Ter tio probo hanc conclusionem vltra cos ratione manifesta: qz per vulgarem subſtitutionem succeditur testatori ꝛ in hereditate ipsi' l. qui liberis. ſ. bec verba. ꝛ ibi plene supra eodem. Sed testator

respectu

respectu hereditatis sue in dubio presumitur equaliter velle pro-uidere filīs. l. cum pater. ſ. eiectis. de leg.iij.ꝛ ibi no. et bene facit ter. in.l.ſi. C.cō. vtruſ. iudi.ꝛ in aut. de nup. ſ. pe. equaliter videtur voluisse vocare omnes filios quos equaliter presumitur diligere: ꝛ banc rationem non tetigit Bal. in fini. questio. in autē. qui. rem. C. de sac. san. eccle. vbi dicit qō si marit' ꝛ vxor recipiūt emphyteo sim pro se ꝛ eorū filīs qz ista receptio resoluitur in singularitates in persona mariti ꝛ vxoris: qñ vnusquisq; eorum vocatur pro di midia quilibet eorum videtur prouidisse tam filīs primi matri monū ꝙ secundi: qz per effectionem parētum est ad omnes filios. allegat ter. in autem. de nup. ſ. pe. Aliquando isti subſtituti volūt succedere ex pupillari vni ex morientibus et tunc maior dubitatio quā isti non cōsiderant: qz ex quo frater vtriusq; coniunctus succe deret ab intestato alīs exclusis videtur qō similiter videtur prela tus in subſtitutione ex voluntate testatoris que videtur se confor mare in dubio disponi. l. vt in.c.ī.ſ. filiāvero. de succeſ. feu. per quē Bar. determinat in patre qui recipit emphyteosim pro masculis ꝛ feminis quando femine prohibentur succedere ex forma statuti in.l. iurisiurādi. ſ. si liberi. de ope. liber. bene facit qō idem no. in.l. heredes mei. ſ. cum ita. ff. ad trebel. ꝛ sic videret frater vtriusq; con iunctus preferri: ego autem non auderē recedere in isto membro a sententia cōmuni: licet ipsi nō ponāt exemplū in subſtitutione pu pillari: qz ter. in. l. qui liberis. ſ. bec verba. in fi. vult qō etiā in sub ſtitutione pupillari ꝓ eisdem partibus videantur vocati subſtituti ꝓ quibus erāt vocati ad hereditatem paternam: ꝛ sic eo dem modo videntur dilecti in subſtitutione quo erant in succeden do patri ꝛ in institutione. Unde cū in successione paterna omnes isti fuerunt adequati possumus dicere qō eodem modo sint ade quati in subſtitutione pupillari: ꝛ maxime qz per vnā breuiloquā inuitantur ad vtraq; subſtitutionē. l. vulgarē ꝛ pupillarem: vnde succedit regula de qua fuit dictum. ī. in vna. q. ꝙ quando vna ora tio terminat plura terminabilia videtur ea pariter terminare: ꝛ iō sicut si nō esset adita hereditas et succederetur ex vulgari omnes admitterentur: vt supra ꝓbatur: ita videtur dicendū in casu no stro: est tamen iste articulus magis dubius q̄ precedens.

7 **Paulus** Spes subſtitutionis nō transit ad heredes: ·hoc dicit. † Nota ex isto ter. quod subſtitutio vulgaris dicitur esse conditionalis inſtitutio: vt tāgitur hic in gl. ꝛ ideo subſtitutus moriens pendente conditione idest anteq̄ alter repudiet vel moriatur ante adi. hereditatis non transmittit hanc spem succedendi ad heredē suum. l. qui liberis. ſ. bec verba. ꝛ. l. qui plures. supra eo. fallit quādo subſtitutio est cōiuncta cū iure accre

8 scendi. de quo. l. qui patri. j. de acqui. here. ¶ † Nota secundo qō subſtitutio est potentior iure accrescendi: vnde licet heres heredis si non esset facta subſtitutio posset venire per ius accrescēdi. l. si ex pluribus. de suis ꝛ legi. infra. nunc nō poterit venire: qz prefertur ei subſtitutus. l. ū. ſ. si duo. ff. de bono. poſ. secūdū tab. ꝛ no. in. l. pe. supra de iniusto testa.

Summarium.

1 ¶ Verba ista mihi ꝛ sibi ꝛ similia ex ꝓpietate sua importāt subſtitutionē vulgarem expressam magis q̄ pupilla.

2 Alternatiua nō parit obscuritatē quando ex vtraq; parte alterna tiue idem effectus resultat.

3 Heredis appellatione in disputatione testatoris cōtinetur heres heredis.

4 Heres heredis est vere heres licet per personam mediatam.

5 Prohibitio de non alienando facta heredi an complectatur he res heredis.

Paterfa. Legatum relictū ab eo qui succedit te-statori vſ esse relictū ab eo qui succedit testatori mediante persona pupilli ex pupillari subſti tutione. h.d. Scōa ibi: quero. Tertia ibi: ſi di. Quar-

1 ta ibi: nec aduersarij. ¶ † No. primo ibi: sibi vel filio ꝛc. secundus intellectū Bar. quē sequuntur Mod. idest intelligendo qō bic po natur alternatiua testatoris nō. l. qō ista verba mihi ꝛ sibi ꝛ simi lia ex ꝓpietate sua important subſtitutionē vulgarē expressam magis q̄ pupillarē: ꝛ aliqñ impr̄oprientur ex mente testatoris. l. si ita. ſ. qui filio. j. de ho. poſ. secundū ta. de quo in. l. j. ī. eo. dixim'. videntur etiā importare ex sua ꝓpietate immediatū successorē

2 non mediatū si important vulgarem vt dictū est: qz per eam succe ditur immediate defuncto. ¶ † No. secundo secundum intellectū quē sentit glo. j. de quo dicetur in ea quod alternatiua nō parit ob scuritatem quando ex vtraq; parte alternatiue: idem effectus re sultat de quo vide per Bald. ꝛ ibi scripſi in. l. gallus. ſ. quid si is. de libe. ꝛ postu. ¶ No. tertio in versicu. ꝛ postea. iuncto principio quod ista ꝓnomina mihi et sibi idem important omnino nisi

3 quod vnum nominat ꝓpriam personā ꝛ aliud tertiā. ¶ † No. quarto ibi cum verū sit ꝛc. quod appellatione heredis in disputa

a tione testatoris cōtinetur heres heredis' qui vocat ex iudicio de functi: vnde ſm bar. hic iste admitteret ad subſtitutionē factā per bec verba quisquis mihi heres erit de qua in. l. qui liberis. ſ. bec verba. ī. eo. ꝛ ex hoc patet ſm Joā. ꝛ bene qō cā mediata q̄ venit in consequentiā considerā qñ ad eam dirigit intētio testatoris li cet regulariter nō considereť. l. bis qui nec cāz. ſi cer. pet. ꝛ. l. sociū, qui in eo. ff. ꝓ socio. ꝛ no. in. l. sed si plures. ſ. in arrogato. ī. eo.

¶ Pondero etiā istum ter. subtiliter in quantū tacite innuit ꝙ si fideicō. esset datū ab isto subſtituto expresse si succederet ex vulga ri: tūc nō deberēť ab eodē subſtituto succedente ex pupillari: ꝛ ſm hoc ampliatur id qō habetur in. l. imperator. de leg. i. vbi cōcludi tur qō relicta ab inſtituto non videnť repetita a subſtituto pupil li qui ex pupillari succedit: nā idem est ex mēte istius litere si lega tū expresse esset datū a succedente ex subſtitutione vulgari: verbi gra si testator ita diſſet: si caius ex vulgari subſtitutione mihi succedet pīter tale legatū: hic eñ prestatur legatū: vt vides qz ver bum mihi pōt ad aptari tā ad succedentē ex subſtitutione pupilla ri quā ex vulgari. ¶ In glos. posita super verbo vel filio. ibi: esto mihi heres. Hec glo. ſm Joā. de imo. ꝛ recte videť intelligere qō alternatiua posita in prin. litere sit alternatiua. l. non bois. ꝛ si sic intelligis: tunc collige notabile qō ego. ſ. divi in not. vcs quod qñ ex vtraq; parte alternatiue resultat idē effectus alternatiua nō pa rit obscuritatē: siue eñ subſtitutio fuerit facta primo modo siue se cundo quantū ad cōsultationē nostrā nihil attinet: qz vtroq; mo do resultat duplex subſtitutio vulgaris ꝛ pupillaris: ſ. aliter ꝛ ali ter: qz primo modo est expressa vulgaris ꝛ tacita pupillaris: secū do modo est expressa pupillaris ꝛ tacita vulgaris: sed quoad casum nostrū idē est: qz cū possit succedi in omni casu ex vulgari ꝛ pupil lari grauamē impositū per ista verba si mihi heres erit videť de bere restringi ad eū qui succedit ex vulgari tantū: ꝛ licet ista posi tio ꝓbabiliter possit defendi: Bar. tū ꝛ melius ad mentē litere vi detur intelligere qō ista sit alternatiua testatoris qui voluit facere vulgarē ꝛ pupillarē expressas: quo casu vna nō continēť sub alia. l. cū ex filio. ſ. filio. ī. eo. ¶ Sed contra istā lectura arguit hic fortī ter Joā. de imo. qz si testōr in prin. testamēti verbū mihi restrinxit ad subſtitutionē vulgarē: codē modo vſ intelleriſſe in sequenti dis spositione qua grauauit subſtitutū si sibi heres esset: qz ꝑcedentia declarant seq. ꝛ contra. l. qui filiabus. in prin. ꝛ. l. si seruus pluriū. in fi. ff. de leg. i. ꝛ. l. vtrū cum ibi no. ff. de pet. here. Jmo. respondet qō in grauamine relicto a subſtituto verbū mihi non restringitur ad vulgarē: qz mens testatoris fuit vt si peruenireť hereditas ad primo subſtitutū ipse teneretur prestare legatū: sed vnde ista mēs colligatur nō declarat niſi forte intellexit quod qz cōmuniter gra uamen imponitur ꝓpter lucrum quod datur grauato. Limpe rator. ſ. i. de lega. ꝙ ideo grauando subſtitutū videatur cum gra uare in omnē casum in quo ex iudicio defuncti hereditas devolui tur in eum: tu autem potes dicere ꝛ melius quod vet ba precedētia non trahūt sequentia ad suū sensum: qz diuersimode in prin. et in fi. fuerunt. plata: nā in subſtitutione gaꝙ facta filio: ideo verbū mi bi fuit rescriptū ad vulgarem tantū qz testator statim fecit pupil larem expressam dicendo mihi vel filio meo sit heres. Unde qz ex presse prouidit in casu pupillaris. Ideo restrinxit verbum prece dens ad vulgarē tanti: que ratio ceſſat in fideicō. dato secūdo sub ſtituto: ꝛ ideo ex verbis precedētibus non possunt declarari sequē tia: quoniam non fuerunt eodem modo prolata sed aliter ꝛ aliter.

¶ † In glos. f. vltima ibi: nam heres heredis. per istum ter. ar guit hic Bart. qō si agens in libello dicit se heredē titī: deinde in processu probat qō est heres titī per mediam personā sempronī debet obtinere: ꝛ idem dicit in. l. si quis filium. ſ. fi. j. de acqui. her. ꝛ in. l. i. iurta si. ff. de peti. here. sed Bal. in. l. si. C. de here. insti. dicit qō salua pace Barto. ista. l. non facit: quia loquitur de herede b a redis qui succedit ex indicio testatoris: tamen sequitur hanc cōclu clusionē per. l. si. de here. instituē. ꝛ hanc conclusionem sequuntur etiam Moder. in. l. iū. ſ. ex plurimis. ff. de acqui. possess. vbi dicūt quod potest dici heres ex testamento respectu cause mediate licet b immediate succesſerit alteri ' ab intestato: de quo vide per gloſ. ꝛ doct. in. o. l. j. de peti. here. verba enim ad saluandum libellum de b facili impr̄opriantur. l. i. ꝛ ibi per Bartol. C. de vsufruc. ꝛ not. in. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi. vnde dicit Bal. alibi quod si bonorum possessor de iure pretorio dicit se heredē saluatur iste libellus licet ꝓprie non sit heres: vt ipse ponit in. l. i. C. vnde li ber. ¶ Hec etiam iura inducit domi. meus in. l. si quis filium. ſ. fina. ꝓ alleg. ad duas no. q. ¶ Prima est si testator mandauit here di sub certa pena quod faceret aliquid vtrum si heres moritur an facit id qō est visum. super qua dicit Bal. in. o. l. fina. C. de here. in stituen. qō heres heredis nō cadit in penam per. l. mulcta non cō mittitur. in prin. ff. de condi. ꝛ demonstra. Sed domi. me. dicit qz illa. l. nihil facit: quia illa. l. solum dicit quod non receditur a per sona tertī qui habet arbitrari qualiter fiat opus non autem dicit quod pena ꝛ preceptum restringantur ad personam primi here dis: vn de ipse allegans Barto. in quodā consilio qō incipit An dreas quidaz Martini: qō est septimum in ordine meorum dicit Bar. tenere oppositum qō imo heres heredis tenetur ad penam. ꝓ cuius conclusionē adducit ter. in. l. videamus. ff. qō me. causa.

¶ Heredis. Adde. d. Ja so. may. hic ꝛ eūdē frā. are. in. l. cuz filio ī. eo. ti. b. v.

¶ Alteri. ad de tu tert. in c. i. in prin. de homi. in. vi. ꝙ quē ibi no. gemi. i. iij. no. q̄ qs pōt se appellāť suc cessorē alicu ius ly ꝙ infini tos medios sit successor si cut ibi inno. papa. appel lat se successo rꝛ petri ꝛ tñ fuerunt infi niti medij. be ne. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi actio penalis semel iudicata in ꝑsona primi heredis trãsit ad heredem heredis. Tu autem aduerte quia Bar. quẽ ipse allegat in illo consilio determinat totum oppositũ: ꝛ mouetur duabus rationibus seu legibus: primo p ter. in. l. muleta non cõmittitur. quẽ videtur inducere a simili hoc modo: vt sicut ibi in odium pene nõ receditur a ꝑsona arbitratoris: ita non recedit̃, a ꝑsona primi heredis si fuit adiecta pena dispositioni: sed ista non sunt similia aliquo modo: qꝛ etiam in materia stricti iuris: idest in conditione q̃ debet impleri in forma specifica et ꝓprie appellatione heredis cõtinetur heres heredis: vt est casus in. l. si peculiũ. ℌ. heredi. ꝛ in l. seruus si heredi. in ꝓncipio. de statu. libe. que sunt optima iura ad hoc: † qꝛ bñs heredis vere est heres lz ꝑ ꝑsonã mediatã: "sed si vnus debet arbitrari ꝛ arbitratur alter ille alter non representatat ita ꝓprie ꝓmum sicut heres heredis. ¶ Scõo adducit ter. in. l. si penum. ff. qñ di. leg. cc. qui magis vꝛget: vbi ꝑbatur qꝛ si legatarius cui est datum legatũ sub pena heres eius non potest petere legatum penale qõ debetur sub conditione si heres non soluat primum: sicut ergo ibi dispositio penalis testatoris nõ transit ad heredem legatarij̃: quia dicitur esse legatum conditionale: ita nõ transibit etiã passiue ad heredem heredis grauati. Sed ista cum reuerentia non videntur esse similia: qꝛ si saluatur ista similitudo ex hoc sequeretur qꝛ si legatarius viueret heres grauatus pendẽte conditione moꝛeretur istud legatum penale non posset peti ab herede heredis ꝛ si hoc cõcedis vt concedit Bar. sequitur per eãdem rationem generaliter per mortem grauati sub conditione relictum extingueretur in preiudicium legatarij̃: licet ipse legatarius viueret qõ est absurdum ꝛ contra iura expresse quia ter. in. d. l. quid ergo. in ꝓin. ff. de leg. i. ꝛ in. l. fundo. ff. ad. l. fal. ꝛ in. l. iij̃. ℌ. qui fideicom. de heredi. instit. probatur rotum oppositum: vꝛ qõ si heres grauatus moritur pendente conditione ꝛ post eius mortem conditio exista tamen durat legatum ꝛ debetur ab herede heredis: vt clare colligitur ex dictis iuribus: per hoc tamen non soluitur difficultas predicta: quia illa iura loquuntur quando conditio apposita legato nõ fuit restricta ad certam personã. Sed in casu nostro debes considerare ꝛ est de mente. Bar. in dicto consilio quod quando heredi imponitur onus conditionis ꝛ pene nominatim: tunc intentio testatoris videtur esse vt conditio ista intelligatur imposita solum primo heredi: ꝛ ideo si primus heres nõ fuit in mora: qꝛ decessit pẽdente termino vel nõ fuit interpellatus ipse non videtur implesse conditionem negatiuam id est non fuisse: ergo non habet locum pena: heres autem eius non potest incidere in penam quia ipsi non videtur ascripta cõditio: secus esset si simpliciter, conditio ꝛ pena fuisset imposita primo heredi sub nomine heredis: verbigratia: grauo heredem meum in faciendo sic: ꝛ si non fecerit ꝛc. que distinctio est magis de mente Bartoli qui ponit eam formaliter ꝛ licet leges quas allegat possint ꝛuitari vt dixi in voce: credo tamen esse veram dictam distinctionẽ per text. in. l. cum ita datur. ℌ. finali. de conditio. ꝛ demonstratio. ꝛ in. l. sub diuersis. ℌ. fina. eodẽ titu. vbi concluditur per Bartolũ etiam qõ iussus implere conditionem in persona heredis nominati per nomen ꝓprium non potest eam implere in herede heredis: secus est si implementum sit collatum in persona heredis sub nomine appellatiuo vel ꝓcedente nomine appellatiuo: eo ergo modo dicemus in casu nro: quia sicut impleri conditionem in ꝓpria tua persona est quoddam factum. l. qui heredi. in ꝓinc. de conditio. et demon. ita etiã ex parte implentis est quoddam factum: ꝛ ideo casus similes: vbi autem in persona primi heredis factũ negatiuꝫ esset in obligatione ꝛ in dispositione sicut in. q. seq. tũc aliud esset. ꝛ ad materiã potes videre que tradit Bal. in. l. si decem cum petiero. ff. de verbo. ob. ꝛ in. l. cui fundus. ꝛ. l. a testatoꝛe. de condi. et demon. ¶ Debes etiam scire quod Barto. in consilio suo. xxix. videtur ponere quandam conclusionem contrariam ei quam posuit in consilio septimo. dicit enim ibi qõ si testator facit plura legata: deinde priuat heredem hereditate si ea nõ soluat: qõ hoc ipso quod heres monitur: quia iam non potest soluere est impleta condicio quod non soluit etiam si nulla ꝓcedat interpellatio per. l. ita stipulatus. de verbo. obliga. Sed in illo consilio septimo dicit qõ non ꝓinatur hereditate ex quo non fuit interpellatus. Sed potest forte reduci ad concordiam: quia in consilio septimo ꝓuisio penalis incipiebat a ꝓcedẽti dispositione: quia testator mandauerat legata solui. Sed in consilio. xxix. quia testator non ꝓceperat legata solui inceperat a ꝓcedenti conditione quo casu non requiritur interpellatio: licet primo casu requiratur: vt declarat bar. to. in. l. ita stipulatus. versus finem. de verbo. obligat. ꝛ in. l. si penum. ff. quando dies leg. cc. hoc tñ nõ est expeditum: qꝛ ex quo testator fecerat pura ad q̃ soluẽda erat heres obligat̃ per adi. vt. l. ex maleficijs. ℌ. heres. de actio. ꝛ obliga. ꝛ. l. apud iulianũ. in fi. ff. ex quib. can. in possꝛ. ea. satis videbatur ꝓcedere ꝓuisio dispositiua a qua pendebat pena: ꝛ ideo super hoc vltimo est cogitandum: ꝛ aduerte qꝛ. l. videamus. quam adducit dominus meus p casu ꝓ to ista parte videtur parum facere: quoniam ibi actio erat iudicata in persona primi heredis: vnde non est mirum si ius qõ reperitur purum in persona primi heredis transit ad heredẽ heredis. Sed in casu nostro dum erat nata actio: qꝛ nõ erat purificata conditio ꝓuisionis penalis: ꝛ ideo ꝓbabiliter dubitaꝫ vtrũ ista conditio possit purificari in persona heredis. ¶ † Secũdo inducit ista iura do. meus in. ℌ. fi. ad aliam questionẽ: vꝛ vtrum ꝓhibitio de nõ alienando facta heredi complectatur heres heredis: ꝛ in effectu refert ꝛ sequitur dicta Bar. in. l. lucius. ℌ. j. ff. de leg. iij̃. quem etiam refert Jo. de imo. in. l. i. ℌ. diuus. de leg. j. vbi Barto. simpliciter tenet qꝛ prohibitio transeat ad heredem heredis. Sed ipse idem in. d. l. lucius. distinguit ſm Jac. de arc. qꝛ aut heres est prohibitus expresse nomine ꝓprio: aut simpliciter expresso nomine heredis. ¶ Primo casu prohibitio non transit ad heredẽ heredis: qꝛ videtur esse personalis. ¶ Non obstat. l. iuris gentium. ℌ. pactorum. ff. de pac. qꝛ pactum de non petendo ibi est fauorabile: et ideo presumitur reale in dubio: sed prohibitio alienatiõis est odiosa secundum Jmo. in. d. ℌ. diuus. qui sequitur hanc distinctionem sicut etiam dñs meus in. d. l. si quis filium. Secundo casu prohibitio transit ad heredem heredis per ter. in. d. l. lucius. ℌ. j. ꝛ bene faciunt iura allegata in. q. ꝓcedenti. Sed opinio Bart. qui simpliciter dicit in. ℌ. diuus. qõ prohibitio transit ad heredem heredis videtur verior: qꝛ etiam in stipulatione que est stricti iuris: licet in pacto negatiuo exprimatur propria persona principalis: tamen comprehenditur ꝛ heres heredis. casus est clarus in. l. stipulatio ista. ℌ. j. de verbo. obligatio. per quem ter. ita decidit Bart. ꝛ ponit regulam in. l. si stipulatus fuerim per te non fieri. ff. co. ti. tes tamen menti dictum Bar. ꝛ Jac. de aret. quod esset not. si esset verum ꝛ multum limitaret ea que habentur in. l. si stipulatus fuerim. Sed non videtur verum per. l. ꝓallegatã. ꝓterea prohibitio alienationis: si haberet causam fauorabilẽ nõ posset dici odiosa: vnde hoc non est indistincte verum per ea quebabentur in. l. q exceptionem. in ꝓin. de conditio. indebi.

Summarium.

1 ¶ Quãdo tollitur medium ꝓpter quod attingitur ad extremum tollitur dispositio testatoris etiam extremo.
2 Verba ista si decesserit anteq̃ nubat nõ significãt tempus nuptiarum sed tempus nubilis etatis.
3 Spes pupillaris substitutionis transmittitur ad pupilla. substitutionem secundo pupillo.

1 Si habebat. Spes substitutionis non transit ad heredẽ substituti nec ad substitutum pupillarem cuius substitutionis conditio defecerat. h. d. Scõa ibi: quero. Tertia ibi: res spõdi. ¶ † No. primo qꝛ quãdo tollitur mediũ ꝓpter qõ attingitur ad extremum tollitur dispositio testatoris etiam extremo: vides enim hic vt tangit glo. vlti. ꝛ bene: ꝛ probant cõmuniter doct. qꝛ qꝛ substitutio pupillaris facta filie exheredate erat extincta ꝓpter pubertatẽ per cuius medium isti substituti secundo loco poterant succedere primo filio instituto: ideo sublato medio tollitur
2 successio in hereditate filij̃. ¶ † Not. secundo qꝛ ista verba si decesserit anteq̃ nubat nõ significãt tempus nuptiarũ sed tempus nubilis etatis: de quo dicetur tibi in glo. regulariter est contrarium.
3 l. sciunus. C. de nup. ꝛ. l. hec cõditio. de cõdi. ꝛ demõ. ¶ † Not. tertio a cõtrario sensu istius litere qõ spes substitutionis pupillaris transmittitur ad pupilla. substitu. secundo pupillo: ꝛ ideo qui allegant istum ter. qꝛ spes pupillaris substitutionis nõ transmittitur ad substitu. pupillarem male allegant ſm Bar. hic: ideo enim isti substituti nõ vocantur ad hereditatem filij̃: qꝛ conditio substitutionis defecerat in persona filie: ꝛ sic a ꝛrario datur intelligi qõ si conditio nõ defecisset ipsi per medium filie succederent in hereditate filij̃ instituti: qõ vtrum sit verum dicetur in vlti. glo. ¶ In glo. super verbo nuberet. i. nubilis ꝛc. Ista expositio tolleratur hic ſm doc. quia si substitutio videretur facta exheredate post nubilẽ etatem anteq̃ nuberet redderetur fruſtratoria ꝛ inutilis. † Nam pupillaris post pubertatem non potest fieri: vulgaris autem ꝛ fideicommissa. non cadit̃ in exheredato. de vulgari fuit declaratum in l. lucius. ℌ. co. de fideicommissa. est casus in. l. coheredi. ℌ. cum filie. ℌ. eo. ne igitur videatur inducta dispositio que induci non poterat tolleratur ista quam dixi: de nomine autem nuptiarum quid significet vtrum sufficiat dispositio per verba de ꝓsentiꝫ el requiratur traductio ad domum. vide ter. in. l. cui fuerit. de conditio. ꝛ demõ. ꝛ Barto. in. l. titio centum. ℌ. titio genero. in vltimo nota. eo. titu. vbi etiam declarat quid significent ista verba: si relinquitur dos ꝓ o maritanda filia vel ad maritandum: tunc non requiritur actꝰ nuptiarum: de quibus etiam tetigit Bald. in. l. generaliter. C. de episcop. ꝛ cleri. ꝛ vtrum ad consequendum legatum factum alicui si nupserit requiratur ꝑseuerantia nuptiarum. vide quod plene scripsi post Ange. in. l. in substitutione. ℌ. eo. ꝛ text. in. l. si quis be redem. C. de institutio. ꝛ substitutio. ¶ In glo. inverbo pertineat. ibi: iure substitutionis. hic est manifestus error: ſm Bald. ꝛ alios quia cum ista puella fuisset mortua pubes conditio secunde substitutionis defecit: ꝛ ꝑ consequens ex substitutione non potuerunt succedere:

runt succedere: vnde Bal. hic ꝛ Mod. dicunt qõ hereditas pertinebat ad sororẽ testatoris ab intestato q̃ erat amita puelle: sed tunc quare dubitabatur de vroꝛe si sola amita succedebat ab intestato: certe nulla erat ratio dubitandi. ℌ Preterea si ista vroꝛ erat mater puelle hereditas erat delata ad eam non ad amitã: vt patet in. l. iij̃. ꝛ ꝓ totũ. ℌ. ad ter. si ergo vis tenere declara. bal. oꝛ dicere qõ ista vroꝛ testatoris non erat mater pupille: sed fiue succedet sola mr̃ fiue sola amita: queritur q̃ poterat esse ratio dubitandi qõ vtraq; inuitaretur: ꝛ dicendum est quod poterat esse ratio: qꝛ videbatur qõ ex quo filie cui erant substitute iste mulieres superuixerãt post mortẽ testatoris: quia ias substitutio pupillaris erat deducta in esse irrevocabili cuius spes posset transmitti ad secundo substitutos dato quod non possent succedere filie: quasi ipsi essent vocati ad hereditatem filij̃: vbi filia premoꝛeretur filio quod tollitur in ista. l. ꝓ rationẽ quam diximus in ꝓimo not. ¶ In glo. posita super verbo non pertinere. ibi: sed eadem videtur. glo. ista potest dupliciter intelligi: vno modo sicut intelligunt doct. quod spes substitutionis pupilla. transmittatur ad secundo substitutos. ꝛ hãc sequitur hic Bar. ꝛ Jo. de imo. ꝛ ℌau. de ca. in. l. qui liberis. ℌ. hec verba. ℌ. eodẽ. ℌ go autem in dicto. ℌ. hec verba. ꝛ in. l. coheredi in ꝓin. ℌ. eo. non sum secutus ista dicta ꝛ vltra ea que ibi scripsi adduco ti
a bi ter. in. l. sed si plures * in vltimo responso. ℌ. eo. vbi dicitur quod quando substitutus premoritur ante eum cui est facta substitutio nullum ius potest oriri ex persona substituti ꝓcedentis: ꝛ si tu di cis hoc est intelligẽdum quoad heredem substituti nõ quoad substitutum pupilla. qui vocatur ex substitutione defuncti: ꝛ ego repli co qõ hoc est diminare ad illam. l. que non ponit magis casum in persona heredis instituti quam in persona substituti pupillariter vel vulgariter. Unde male videtur posse defendi ista opi. doc. ꝓter sertim quia sicut ostendi in ꝓdictis locis iura allegata per eos q̃ loquuntur in substitutis vulgari non admittunt substitutos ex capite transmissionis: sed qꝛ ex ꝓprietate verboꝝ etiã ad heredita. ꝓimi vt satis clare ostendit ter. in. l. si titius. ℌ. eo. in verbo substitu. esse. quod verbum clare significat quod secundo loco vulgariter substitutus non vocatur ex capite transmissionis: sed tanq̃ in uitatus a testatoꝛe ex persona sua: ꝛ forte quod doc. habuerũt bonam mentem sed eam non explicant bonis verbis. Si ergo ex capite transmissionis substitutio non transit ad substitutũ vulgarẽ nec ad substitutum pupillarem queritur tunc ex quo capite imple ta conditione hic substituti potuissent succedere. ꝛ potest dici quia ipse valde bene facit cum considꝛet puellam esse mortuam in pubertate: ꝛ sic videtur sentire quod si esset mortua impubes potuissent isti substituti succedere quod ista successio non esset ex capite transmissionis: quia etiam in hunc casum substituti puelle videre tur vocati ad substitutionẽ filij̃ quod potest perfuaderi optima rõne: quia testator substituendo filiam filio: ꝛ postea istas duas mulieres filie quãtum fuit in ipso voluit qõ vltimo loco substituti in hereditate filie inuenirent hereditatem filij̃: et sic quod haberent vtrãq; heredita. Si ergo non potest contingere quod totum haberent multofortius ex tacita mẽte sua videtur voluisse vt habeat partem: ꝛ sic succedant illi cui possunt succedere ex forma substitutionis: vnde sicut alias ꝓpter hanc mentem ꝛ hanc coniecturã substitutio fideicom. facta in vnum casum trahitur ad alium: vt. l. heredes mei. ℌ. cum ita. ff. ad trebellia. ita dicetur similiter in casu nostro. Nec est nouum istud quod ex tacita volũtate defuncti substitutio facta in vnum casum trahatur ad alium. l. gallus. ℌ. et qd si tantum. de libe. ꝛ postbu. ꝛ plene per Barto. in. l. j. ℌ. eodẽ. sicut etiam ex mente testatoris restringitur ad vnum casum: licet verba sint magis generalia. l. si mater. ℌ. fin. ꝛ ibi per Barto. ℌ. eod. posses etiam dicere quod iste secũdo substitutus succederet virtute trãsmissionis quod hoc esset verum in casu nostre. le. scilicet quando primus substitutus pupillariter esset fuus ꝛ necessarius instituto sicut erat hec filia fratri suo: tunc enim in hac transmissione nõ cõcurreret duplex specialitas: sed vna tantum: quia transmitteretur ius conditionale: nam si pupillus predecessisset tunc transmissio fieret ex capite suitatis etiã de hereditate fraterna. l. sed si plures. ℌ. quos possum. ꝛ ibi Barto. supra eodem. Sed ista consideratio non procedit: quia etiam transmissio: que fit ex capite suitatis est de iure speciali contra regulas. Sed ad hoc potest responderi quod quando transmissio fieret ex capite suitatis iste due specialitates non surgerent ex eadem causa sed ex diuersa: vna scilicet fauoꝛe substituti qui vocatur ex defuncti iudicio, Alia ex continuationedominꝫ: de qua in. l. si in suis. de liberis ꝛ postbu. nec te moueat quod ista filia fuerit exheredata: ꝛ sic non videtur esse sua. l. j. ℌ. sciendum. et ibi Barto. de suis et legit. ꝛ. l. qui in aliena. ℌ. interdum. de acquiren. heredita. ꝛ. l. papinianus. ℌ. fi ex causa. et ibi Alng. ff. de inoffi. test. Nam hec suitas est extincta respectu heredi tatis paterne. Sed nõ dicet extincta respectu hereditatis fraterne: sicut in simili declarat Bar. in. d. ℌ. quos possum. ¶ Consequẽter oppo. Bar. cõtra istũ ter. ꝛ videtur scõm eum qõ iste vltimo loco substitute potuerint succedere ex tacita vulg. q̃ continetur in ex
pressa pupil. ꝛ potest durare vltra tempoꝛa pubertatis. l. iam hoc iure. supra eo. Triplex solutio ponitur hic. ¶ Prima qõ tacita vulgaris non potuit hic cõtineri quia pupillaris expressa fuerat facta filie exheredate in qua nõ cadit vulgaris substitutio. Sz ista reprehenditur hic per Bar. ꝛ Moder. vnde dic vt hic per eos: qꝛ nihil adderem. ¶ Scõa solutio est qõ hic hereditas fuerat adita per filium. Unde primo instituto adeunte: omnes gradus substitutionis sunt enacuati. l. si mater. ℌ. fi. ꝛ ibi no. supra eo. Et ista solutio multum placet domi. Jo. de imo. hic ꝛ mihi. primo per ter. in verbo an filij̃ hereditas. ex quo satis patet qõ agebatur de successedendo in hereditate filij̃: ꝛ sic patet qõ hereditas patris erat adita: quia tunc transit in hereditate filij̃. l. sed si plures. ℌ. filie. supra eodem. Secundo quia vt dicit Jmo. ꝛ bene hic filius hereditatem non aditam poterat ex capite suitatis transmittere: licet ipse non adiuisset hereditatẽ: quia tamen per tacitam vulgarem non erat sublata suitas: vt ipse dicit in. l. j. supra eo. ideo poterat fieri transmissio nec esset locus substitutioni tacite vulgari niſi heres ad quẽ fit transmissio repudiaret. Vel tertio potest dici ſm Barto. qõ hic tacita vulgaris adueniente pubertate expirauerat: quia videtur limitata ad tẽpus pupillaris etatis. Ipse tamen in. l. j. in pen. colũ. a ℌ. eo. dicit qõ ad banc conclusionẽ ista. l. nil facit: ꝛ sic videretur te nere secundã solu. supra datam: vꝛ q̃ hic erat adita hereditas: cõtrarium tamen tenet glo. in. l. lex cornelia. in fine. supra eo. volens qꝛ vulgaris tacita non expiret adueniente pubertate. Super quo Barto. cõsiderat tres casus. nam aut exprimitur in substitutione expresse pupillaris etas: aut substituitur simpliciter filio sine mẽtione etatis: vt ipse exemplificat: aut substituitur filio pupillariter vltra pupil. etatẽ. primo casu dicit ipse qõ finitur vulgaris cui tempus videtur limitatũ per. l. si ita quis. supra eo. secũdo ꝛ tertio casu videtur facta vtraq; substitutio secundũ naturam suam: et ideo vulgaris durabit finita pupillari etate licet pupillus expiret. Jo. de imo. addit vnum verbum ad ꝓimũ mẽbrum in. d. l. dicit esse quod primum mẽbrum posset esse verum quando exprimeretur etas citerioꝛ pubertate: secus si exprimeretur pupilla. etas: qꝛ cus illa etas tacite inesset expressa nil debet operari. l. iij̃. cum simi. infra. de lega. j. ¶ Tu autem dicas qõ ꝓ primo membꝛo Bar. est casus singularis decidens. q. in terminis in. l. fin. in vltimis verbis. ff. de fideicom. liber. dicitur enim ibi qõ si testator substituit pupillis suis si intra pubertatem decesserint: deinde relinquit libertatẽ seruis cum filij̃ sui ad annos pubertatis peruenerint ꝛ repetit̃ legatum libertatis a substitutis qõ licet videatur repetitum legatũ non tamen videtur repetita conditio libertatis ascripta in ꝓmiis tabulis. ꝛ ratio est: quia si esset alia cõditio videretur ꝛepetita: sed ista non videtur repetita: quia substituti videntur grauari in eum casum in quo non sunt vocati: ꝛ sic est manifestum qõ substitutio tacita vulgaris: que continebatur sub expressa pupillari quando etas pupillaris fuit expressa non durat vltra pubertatem: nam si duraret substituti viderentur grauati eo tempoꝛe quo vocabꝰ ad heredita. ꝛ debes aduertere: quia licet ibi pupillaris nõ potuerit habere locum: nam postbumi non sunt nati tacita tamen vulgaris potuit habere locum ꝛ habuit: vt ibi expresse dicitur in ter. Unde illam. l. reputo in casu nostro singularem. Et aduerte quia si quis vellet fugere illum text. posset dicere qõ ideo tacita vulgaris ibi videtur limitata ad etatẽ pupillarem respectu legati libertatis: qꝛ vnica oratione fuit facta repetitio legati a substituto pupilla. ꝛ vulgari. Unde sicut a substituto pupillari non debetur vltra pubertatem: ita nec ab eo qui succedit ex vulgari ꝛ pariformiter videatur repetita ab vtroq; per regulam. l. iam hoc iure. Sed hoc non videtur posse dici: quia secundũ hoc conditio non videretur esse probibita repeti: quia tempoꝛe pubertatis heres non posset succedere ex vulgari: quia imo succederet si vulgaris duraret: ꝛ non videretur limitata ab etate pupillari: licet conditio ex vnitate orationis non videretur repetita quoad pubertatem. ℌ probat etiam in illa. l. not. qõ quando legata repetuntur a substituto pupillariter videntur repetita ab eo etiam si succedat ex tacita vulgari. ℌ probatur et quarto loco qõ reptitio legati facta a substituto inducit tacitam repetitionem conditionis adiecte in legato relicto ab instituto: que duo vltima debes notare ad materiam. l. licet imperatoꝛ. infra de lega. ꝓimo. ꝛ eius qõ habetur in. l. si cui. ℌ. si a filio. ff. eo. titu. non obstat argumẽ. domi. Joan. quia si dicimus qõ testatoꝛ videatur tempus pupillaris etatis expressisse ad hoc vt limitaret tacitam vulgarem: qõ est interpretandũ in dubio vt verba ejus aliquid operentur. l. si quando. infra de legat. primo. tunc tacitum non exprimitur eodem modo quo ipse: ꝛ sic non habet locum. l. iij̃. de lega. primo. ¶ Circa secundum membrum aduerte: qꝛ prima facie opin. Barto. videtur vera: ex eo quia vulgaris tacita que continetur sub pupillari expressa non continetur tanq̃ accessoꝛium ad illam: sed eque principaliter ex tacita mente defuncti: vt per Barto. in. l. j. ℌ. eodem. in materia vulgaris: ergo qualitas adiecta pupilla. non videtur in tab. repetita iuxta. l. scie. ℌ. gaio. de fundo instructo. quinimo etiam si veniret accessoꝛie ad pupillarẽ:

a ¶ Mediatã. ꝛ adde qõ et nõ solũ q̃ est heres bñs dis titulo heredi tario oꝛ bñs testoꝛis hẽtq venit alio titulo vniuersali lz nõ hereditario: oꝛ tñ heres primi defuncti: cuius non fit heres bñ dis. ita dicit tas. may. hic i ℌ. adde etiã. alle. text. in. l. i. de castrẽ. pe. quẽter. vt ipe refert ad hoc no. ꝓ o sing. lud. in sing. decij. ꝛ addẽ cũdẽ in. l. cũ filio. ℌ. e. ꝛ qõ ibi dixi i apo. ꝓ quo viõ et do. barth. foci. in ℌ si. cliñ. ici. pulchra. verſ. ꝓterea. posito cũ se. in. ℌ. parte. be. va.

4 a

b ¶ Nõ cadit. vide. d. Jas. may. hz̃ ve niẽtẽi. i. col. ver. cõtra cõclusio. b. va,

¶ L. ℌ si plures. Cui textuſ̃det: tu put hic do. Jas. may. in fi. in j. col. be. va,

Universidad de Deusto
Biblioteca

qꝫ tendit ad diuersum effectum: nam per vnam succedatur defuncto per aliam pupillo: tempus adiectum in dispositione principali non videretur repetitum in accessoria. l. qui fundum. §. i. ex lege. ff. de contraben. emp. ꝛ per. Bar. plene in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. de verbo. obligatio. in cotrarium facit: qꝛ iste due substitutiones inducuntur in vna oratione: ergo debent pariter terminari. l. iam hoc iure. §. 1. l. si legatarius. in fi. j. de leg. iij. Cōfirmatur ista conclusio ex his que tradit Bar. in. l. in repetendis. de lega. iij. ꝛ. l. seic. §. gaio. prealleg. vbi concludit qꝫ quando due orationes reguntur ab vno verbo: qꝛ tunc videntur esse vna oratio vel due orationes cōnexe: qualitas adiecta in precedenti. c. videtur repetita in sequēti: vnde forte verior est opi. Dy. ꝛ Ray. simpliciter in primo ꝛ secundo membro: in tertio autem clare procedit opi. Bar.

Summarium.

1 ☞ Vulgaris substitutio facta duobus copulatiue resoluitur in singularitates.
2 Substitut⁹ prefert 2iuncto cui als portio hereditatis accresceret.
3 Nunquid abbas repudiare possit hereditatem delatā monacho.
4 Cum in testamento sunt due dispositiones que simul stare nō possunt: prealet ea que est fauorabilior.
5 Dominiū legati in legatariū trāsferr nō nisi post aditā hereditatē.
6 Dispositio non dicitur conditionalis proprie quādo continet cōditionem intrinsecam que est de essentia rei.
7 Pupillus alienare pōt patrimoniū testōris in iudiciū substituti.
8 Substitutus pupillariter dicitur esse necessarius primi testatoris.

1 **Seruum communem.** Siⁿ⁹ ex duobus seruis instituti repudiat portionem suā bactenus est locus vulga. substitutioni ꝛ non vltra. h. d. Scōa ibi: que ritur. Tertia ibi: at verius. ¶ †Not. arg. forte ex isto ter. qꝛ substitutio vulgaris facta duobus copulatiue resoluitur in singularita tes: vt si vnus repudiet ꝛ alter adeat in parte repudiantis veniat substitutus. contrarium tenet hic Bar. in. l. i. in vlti. char. §. eo. nō obstat iste ter. Fm eum: qꝛ duo domini qui capiūt ex persona vni⁹ serui habentur pro separatim instituti: qō pater: qꝛ inter eos nō est locus iurisaccrescendi. l. ꝛ proculo. de leg. ij. Item conditio que debet impleri per seruum effectus scinditur in persona dominor. l. qui heredi. §. si duorum seruo. j. de condi. ꝛ demon. Sed quando substitutio vulgaris fit pluribus copulatiue: tunc de natura copule est qꝫ omnes repudient: als non potest habere locum substitutio: qꝛ ad veritatem copulatiue requiritur trāsq; partem esse vera. l. si is qui ducenta. §. vtrum. de rebus dubijs. ꝛ banc conclusionem tenet Bar. in. l. heredes mei. §. cum ita. j. ad tre. de quo dic

☞ vt plene dixi in. l. i. §. eo. ¶ †Not. secundo qꝫ ista conditio si heres non erit: que apponitur in substitutione vulgari exponitur. i. quatenus non erit. ꝛ ita etiam exponit glo. in. l. si duorum. ꝛ. l. seq. j. de acquir. here. ꝛ per boc infert hic Bald. ꝛ Moder. supposita opi. Bar. pro vera qꝫ institutus transmittat ius deliberandi ad heredem in preiudicium substituti: qō si institutus habet plures heredes: ꝛ vnus ex eis adit ꝛ alter repudiat: tunc substitutio habebit locum in parte repudiantis per istum text. vtrum autem opi. illa

2 Bar. sit vera vel non dictū fuit in. l. i. §. eo. ¶ †No. tertio qō substitutus prefertur coniuncto cui als accresceret portio hereditatis: vt patet ex isto ter. iuncta. l. si seruus communis. j. de acquir. bered. concordat ter. in. l. iij. §. si duo. bono. pos. Fm tabu. ꝛ que habētur in. l. penul. §. de iniusto test. ¶ In glo. secunda ibi: vel ipse dominus qō potest. De ista. q. ⁹ plene scripsi post Moder. in. l. legatum. in. i. char. j. de leg. i. ꝛ retuli dicta Bar. in. l. is qui heres. §. fi. de acquir. heredi. ꝛ vltra ea que ibi scripsi adde qꝫ Jo. de imo. bic videt sentire posse defendi qō licet dominus posset repudiare bo. pos. delatam seruo: tamen non potest repudiare hereditatem eidē seruo delatam de iure ciuili: qꝛ non reperitur iure cautum: ꝛ regula est in oppositum qō qui non potest adire nō potest repudiare. l. is potest. de acquir. heredi. ꝛ assignat rationem differentie: qꝛ dispositio pretoris ex qua defertur bono. pos. fundatur super equitate: ꝛ aditio vel repudiatio de iure ciuili sequitur rigorem. l. is pōt. Sed non declarat in quo fundetur ista equitas: ꝛ potest dici qō ex quo emolumentum erat perventurum ad dominum: ꝛ nil erat perventurum penes seruum: pretor considerauit qꝫ in effectu domin⁹ esset ille qui esset verus heres ex quo emolumentum totum erat sibi applicandum. l. mulier als sulpitius. ff. de dona. inter virum et vxo. vnde non habuit respectum ad personam serui: sed quecunqꝫ causa possit esse equitas in casu nostro sine dubio equitas vel forte maior est econtra in casu acquisitionis: ꝛ tamen bono. pos. non potest acquiri a domino nisi per mediam personam serui: ꝛ precedente iussu. l. seruo inuito. §. si pupillo. j. ad treb. quem text. adducit Jo. de imo. in. l. legati. vnde ex illo text. confunditur ista ratio

3 equitatis: ꝛ ipse tenet oppositum in. d. l. legatū. ꝛ est vtilis ista determinatio ad. q. quas mouet Bal. in. d. l. is qui heres. §. fi. ꝛ vtrū hereditatem delatā monacho abbas possit repudiare: ꝛ tenet ibi qō sic equiparando seruum monacho: sed ista equiparatio nō est omnino firma super quo vide Barto. in. l. i. §. eodē. ꝛ in. d. l. is potest. nā quidam equiparāt monachum filio de quo dic vt in dictis

b locis: ꝛ per canonistas. in. c. in presentia. ᵇ de pba. vbi etiā tangit vtrum abbas possit adire heredi. sine voluntate monachi.

Titi⁹ heres. Si institutio sit pura ꝛ valida substitutio facta alicui de seipso est inutilis. Si autem institutio sit cōditionalis vel nō valeat: tūc substitutio talis valet qꝫ afferr emolumentū. h. d. Et diuiditur in quatuor partes fm doc. Scōa ibi: i hac. q. Tertia ibi: fm hec. Quarta ibi:

4 quid ergo. ¶ †Nota primo qꝫ quādo sunt due dispositiones in testamento: q nō possunt stare simul: tūc illa prealet: que est fauorabilior: vnde incōpatibilitas hic non vitiat totaliter dispositionē. ꝛ ita limitatur. l. si titius. j. de cōdi. instit. ꝛ ad materiā vide qō tradit ur in. l. seruū filij. §. si seruum. j. de leg. i. ꝛ qō ibi plene scripsi. ꝛ in l. si idē seruus de leg. ij. ¶ Scōo no. in ver. ibi ac per hoc. ꝛ etiam

5 in versi. qꝫ ista verba in substitutione vulgari si heres nō possit esse. cōcordat ter. in. l. iij. §. fi. ꝛ ibi Bar. §. de libe. ꝛ posthu. ꝛ plene in. l. i. §. eo bene facit ter. cū glo. in. l. q postum⁹. ff. ad sil. ¶ †No. tertio ibi: nec ex causa legati. qꝫ dominiū legati nō trāsferr in legatariū nisi post aditā hereditatē. cōcordat ter. ꝛ qō ibi no. in. l. si tibi bomo. §. cū seruus. de leg. i. Et pondera qꝛ ter. dicit qꝫ nō intelligit esse effectus legatarij: q verba videnf significare qꝫ vniuersaliter: nec vere: nec ficte est dominus cōtra ea q̄ cōmuniter tradunt doc. ꝛ glo. in. l. si qs ita. de cōdi. instit. ꝛ cōmuniter doc. i. d. §. cū seruus.

☞ ¶ †Ultimo no. qꝫ quādo prima institutio nō poterit habere effectum: valet secūda substitutio facta sibi ipsi: qꝛ affert emolumētū si valeret quādo prima institutio ex postfacto redderetur nulla qō est quādo cōditio deficeret. ¶ In glo. sup verbo nullius momenti. ibi: aliꝰ dicit nullā esse. hec vltima solutio magis est cōsona litere hic ꝛ in. l. sed si plures. §. fi. §. c. ꝛ hanc sequit Bar. hic in. d. §. si proponatur bic alleg. ꝛ cōiter Moder. dicit enim qꝫ ter. in. §. si proponat. debet intelligi quādo est mutata causa in substitutione Ang. aut hic optime loquit ex mente illius. §. ꝛ sequitur Joā. de imo. dicentes qꝫ ideo ibi valet substitutio: qꝛ quedam legata erāt relicta ab intestato que nō videbant repetita in substi. iurta ea q̄ habent in. l. si heredes. de leg. i. ꝛ. l. licet imperator. eo. ti. vnde mutabatur causa in substi. quia plus afferebat emolumentū q̄ institutio: fm opi. que est vera videt determinari. q. que ponit in. l. qui bis. de ver. obli. vcz vtrū secunda stipulatio sit nulla ipso iure: que cōtinet idem qō prima. nā videt dicendū q̄ sic: nam si hoc est ivlti ma voluntate: que est fauorabilior: multo fortius in contractib⁹ et

6 stipulationibus. ¶ †In glo. posita super verbo pure. ibi: ꝛ dicit pura ꝛc. ¶ †Nota eleganter ex hac solutione qꝫ dispositio nō dicit conditionalis ꝓprie quādo continet cōditio. intrinsecam: que est de essentia rei. idē ꝓbatur in. l. qui liberis. in prin. §. eo. ꝛ idem si continent conditionem que inest de necessitate dispositionis: quia tūc sicut dicit Barto. in solu. secundi contrarij hic signati: ista conditio nō faciet dispositionem esse cōditionalez: ꝛ hoc induxit ad not. q. in. d. l. qui liberis. ꝛ ad ea que ibi dixi. adde istum text. ꝛ sfert. in. l. ab omnibus. §. cū quidam. in vsi. pure. de leg. i. aduerte qꝛ in sol. secundi ꝛ trarij Barto. vult exprēsse qꝫ conditio que inest de necessitate nō suspendit dispo. ꝛ ex hoc sequitur qꝫ nō impedit transmissionē: ergo aūt hoc concessi in. d. l. qui liberis. in prin. quando conditio esset necessaria quoad executionē: secus si sit necessaria quoad essentiam actus. i. vt actus valeat: tunc cessat impediretur transmissio sicut patet in substituto vulgariter ꝛ pupillariter qui non transmittit ius substitutionis qō est conditionale ad heredē suum: vt vidisti in. l. qui habebat. ꝛ. l. qui liberis. §. hec verba. §. eod. Et sequēdo ista opi. haberemus dicere qꝫ dicit pura quoad formam sui: qꝛ non est adiecta cōditio extrinseca sine qua dispositio posset stare. Sed queritur pro declara. litere q̄ dat magnam limitationē ad. l. si post mortē. §. fi. de leg. i. ꝛ ad no. in. §. pecuniam. si cert. per. que sit ista necessitas que facit inesse in casu nostro cōditionē. ꝛ potest dici dupliciter vltr doc. qui hoc non declarant. primo qō substitutus pure vt eius substitutio nō sit inutilis de necessitate videtur vocatus in hunc casum. s. si conditio institutionis deficiat: quoniam si videretur vocatus si conditio institutionis esset impleta: ꝛ heres esse nolet sustitutio redderetur inutilis: vt patet in versic. sed ꝛ si exterit conditio. ꝛ ideo dicit inesse de necessitate vt substitutio sit valida: ꝛ ista declaratio est vera ꝛ placet. Vel posset dici qō cū ista substitutio si heres non erit complecteretur omnem casum sine nolit sine non possit esse heres: vt probatur. j. in text. nostro de necessitate virtute substitutionis videtur inesse ista conditio si heres esse non poterit: quia conditio institutionis deficiat: quoniam iste est vnus casus in quo institutus heres esse non potest: sed ista non ita placet sicut prima: quia quod substitutio cōplectatur omnem casum voluntatis vel impotentie hoc est ex tacita mente testatoris non ex necessitate qui potest restringere, substitutionem in vnum casum tantus: vt patet in. l. qui ex duabus. in principio. ꝛ quod ibi nota. j. de acquiren. heredi. ꝛ ex. l. si mater. §. fm verā

lectu. §. eo.

☞ lectu. §. eo. ¶ In ꝛ glo. super verbo due pure. ex ista glos. arguit hic Ange. qꝫ si statutum disponit qō instrumentum purum ꝛ liquidum habeat executionem paratam intelligetur etiam de conditionali instrumento purificato contra quem tenet hic Jmol. ꝛ quia hanc questionem ego plene examinaui cōcordando opinio. cum distin. in. l. si. §. vlti. de verbo. obliga. ideo dic vt ibi plene scripsi: ꝛ ad singula membra ibi posita adde aliqua: nam cum dixi qꝫ instrumentum purificatum meretur executio. si statutum simpliciter dicit qō instrumentum purum ꝛ liquidum habeat executionē paratam. adde rationem quam ibi non tetigi: quia qualitas adiecta verbo determinatur fm tempus verbi. l. in delictis. §. si detracta. ff. de noxalis. ꝛ. l. titius. j. de testmen. milit. sufficit ergo si instrumentum vere sit purum tempore quo petitur executio quo tempore sine dubio est vere purum. Adde ad secundum membrum quādo statutum considerat initium contractus ꝛ cōtinenti in instrumento. adde ex tertum notabi. in. l. si pupillus. in fine. j. de conditio. instit. qui hic allegatur in glo. vbi dicitur qō quando conditio est purificata qꝫ idem est ac si a principio fuisset pura: que verba important fideicommis. l. i. §. deieciſſe. de vi ꝛ vi arma. ꝛ in. l. sed ꝛ si lege. §. proinde. vbi per Ange. de peti. herdi. ¶ In glo. posita super verbo prealere. ibi: cum enim est spes libertatis ꝛc. er his verbis domi. Joan. de imo. bic videtur intelligere qō glo. ponat tres casus. primus est quando sumus in dubio quo casu prealet liber tas: vt in iuribus allegatis in glo. secundus est quādo testator dedit libertatem post legatum factum sub conditione si seruus fact⁹ legatarij noluerit adire hereditatem pro domino suo. tertius casus est quando apposuit eandē conditionē ꝛ expresse dicit qō nolebat legatarium priuari legato vel legatuz esse inutile nisi quādo seruus declarasset nolle adire pro domino: ꝛ in secundo casu dicit glo. sentire qō legatum redditur inutile qō ipse declarat: quia est certa spes libertatis ꝛ nulla spes legati consequendi: quia non est verisimile qō seruus velit adire ꝛ sic perdere libertatem ꝛ hereditatem: sed potius qō nolit adire vt vtrūq; consequatur: ꝛ quando est certa spes libertatis lega. redditur inutile. l. si post mortem. §. fi. de leg. i. ad illam. l. potest responderi qꝫ in illa. l. non solum erat verisimilis spes sed certa: ista autem multum differunt: quia qō est verisimile potest aliter contingere: sed non illud est certū. Tu ergo allega pro sua cōclusione meliores. ll. vcz ter. l. si ita relictū. §. fi. ꝛ qō ibi per Barto. ff. de leg. ij. ꝛ in. l. si stipulatus fuero. ꝛ. aut pr. de vb. oblig. ꝛ qō no. doc. in. l. cū qdā. C. de vb. sig. in qb⁹ iurib⁹ dicitur fm verū intellectum qō in alternativa summatus quando electio est debitoris maior: summa non est in obligatione: nec in legato ex quo quia nō est verisimile debitorem maiorem summam soluere: ꝛ tamen hoc posset contingere: ꝛ ideo similiter potest dici in casu nostro: maxime quia libertas est res grauissima: vnde non

a est verisimile qꝫ aliquo modo seruus vellet remanere nō liber neqꝫ heres. ᵃ aduerte tamē quia per glo. bic positam possunt limitari leges predicte: vt vtraq; summa dicatur esse in legato obligatiōe quando testator hoc expresse voluisset qꝫ est menti tenendū. ¶ In eadem glo. ibi: sed etiam ex his que cōtinentur in institutiōe. Ista glo. male dicit fm ista tempora: ꝛ contra ter. nostrum ibi: hac per hoc verum esse. vsqꝫ ad ver. quid ergo. ex quover. patet clare qꝫ nō ex primo gradu sed ex secundo: iste consequitur libertatem: de iure autem nouissimo in quo se fundatur bene diceret fm doct. qꝛ hoc ipso qꝫ seruus instituitur heres videtur sibi relinqui libertas. l. pe nulti. in fi. C. de necessa. ser. ber. insti. Sed tu potes dicere qꝫ etiam de iure nouissimo in isto casu non videtur sibi relicta libertas ex quo erat legatus alteri in eodem testamento: ꝛ in secundo gradu erat facta expressa mentio de libertate: vnde ista duo simul iuncta satis ostendunt qꝫ mens testatoris non fuit: vt habeat libertatem ex primo gradu: potuit enim cum instituere vt acquireret legatario non vt esset liber: quia si sic voluisset expressisset libertatem in primo casu sicut in secūdo: ꝛ sic etiam hodie in casu nostro limitabatur. l. penul. C. de necessa. seruis heredi. inst. qō est no. ꝛ pulchrum.

¶ In glo. super verbo non deberi. ibi: hodie tū ꝛc. Ista gl. repetenditur quod obligationes continentes idem ex diuersa causa possint concurrere qꝫ ille que oriuntur ex vna ꝛ eadem dispositione vel causa: vt colligitur ex his que notat Bartolus in. l. qui bis. idem. ff. de verborum obligationib⁹. ꝛ bene facit text⁹ ꝛ quod ibi notatur in. l. quotics. in principio. ff. de actio. ꝛ obligatio. ꝛ in. l. finali. C. de petitio. heredi. ꝛ si dicatur ergo fm hoc fi debitum fuisset purum in dicta. l. verbis. deberet valere legatum quod est contra textum ibi: in principio. respondeo qō hoc faciunt in casu nostro duo simul iuncta: scilicet validitas legati a principio ꝛ diuersitas cause: ꝛ potest esse ratio diuersitatis: quia quando vnum et idem debetur ex diuersis causis vel in pluribus ꝛ frequentius contingit quod est ibi aliqua vtilitas: sicut ostendit Bartolus in dicta. l. qui bis. idem ꝛ licet non sit talis vtilitas que possit sustentare legatum a principio quando debitum est purum potest tamen sustentare coniuncta validitate legati quod constitit a principio vt dixi.

a ¶ Neqꝫ heres. Tu vide dic put hic d. Jas. may. in fine.

b ¶ Contrarium e. vide tu. do. Jaso. may. h ivlti. col. ver. ꝛ primo opponit reference are. h. ꝛ hoc ideꝫ qꝫ are. tenere do. Aler. de imo. ꝛ raph. cu. ſꝫ ipse credit eoꝝ. sol. esse falsā ꝛ eorū fundamentuz cōsurdit ex eo qꝛ ipsi fundāt eoꝝ responsionē in d. le. qui bis. alle. h p are. vbi non erat vna difformitas causeꝝ difformitas cause i obito ꝛ pun. purū facit vtrūq; valere: ꝛ sic ipse concludit idē debere esse i. d. l. ꝛ bis. qō est cōmuniter. ꝛ sic eoꝝ assumptū nō bonū. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si pupillus. Si pupillus alienat seruũ sibi pupillariter substitutum ꝛ postea moritur in pupillari etate, pupillo efficitur necessarius heres seruus: alioquim erit heres necessarius emptori, hoc dicit. Secunda ibi: ꝛ si quidem. Tertia ibi: si vero intra pubertatem. ¶ †No. primo ibi: seruus, alienauerit ꝛc. qr pupillus videtur posse alienare patrimonium testatoris in preiudicium substituti: nam vides hic qr seruus iste qui erat in dominio suo potuit transferri in alium: sed ad istum tex. potest dici qꝫ in euentum substitutio. seruus qui erat futurus liber nõ considerabatur amplius vt patrimonium ꝛ res testatoris: ꝛ ideo iste tex. non probat: sed tamen conclusio est vera ꝛ tenet eam Bal. singulariter quem ibi sequuntur ¶Moder. in. l. sed si in condi. ℌ. si seruum. ℨ. de heredi. instituen. alleg. optimum tex. in. l. i. ℌ. sed nõnullos. ℨ. de tu. ꝛ ra. distra. ¶ Not. secundo casum in quo heres necessarius a principio etiam postq̃ adiuit hereditatem ꝛ factus est heres efficitur voluntarius ꝛ potes repudiare, simile in. l. cum heredi. ϝ. de acquiren. hered. que. l. licet non loquatur in herede necessario: in hoc tamen concordat qꝫ ille qui adiuit potest abstinere de iure ciuili in illo casu: huic autem. l. proxie concordant tex. in. l. si seruum. ℌ. ũ. ϝ. de acquiren. here. ꝛ in. l. 7 pater filio. ℨ. de here. instit. ¶ †No. tertio qꝫ pupillus alienando seruum testatoris: nõ potest enertere substitutio. vulgarem in eũ tu substitutionis: licet interim alienatio valeat, simile videmus qꝫ rem legatam sub condi. heres interim potest alienare fed aduenie
8 te cõdi. resoluitur alienatio. l. fi. ℌ. pe. C. eo. de leg. ¶ †Ultimo no. ibi: necessarius patri pupilli, qꝫ substitut⁹ pupillariter dicitur esse necessarius primi testatoris de quo dicimus in. l. patrisa. ℨ. eo. dicit enim tex. not. quem non allegaui: tunc qꝫ hic non esset de proprietate verbi qꝫ heres heredis dicatur ꝓprie heres testatoris in l. ℌ. hoc interdictum. in verbo ꝓpter vtilitatem. ff. quo: um legatorũ. ¶ Jn glo. super extitit. ibi: ꝛ nihilominus erit heres. Nec glo. reputatur multum no. ꝛ sisis opi. ponitur in glo. ũ. ℌ. g fideic. ℨ. de here. instit. Ange. hic reprehendit eam: ⁊ qr in casu nostro iste qui fuit heres necessarius ipso iure efficiatur voluntarius de licẽtia iuris ciuilis videtur qõ definat esse heres ipso iure: qr ius ciuile potest hoc inducere ſm Barto. in. l. fi. ff. ad ter. ꝛ probatur in. l. substitu. ℨ. eo. ꝛ in. l. miles ita. ℌ. ꝛ qr dicimus. de testa. mili. ꝛ hanc opinio. sequitur Ange. in. l. pater filio. ℨ. de heredi. institut. ꝛ fuit originalis opi. Bal. ⁊ Raym. in. l. ũ. ℌ. qui fideicõ. eo. ti. per iura predicta: sed Ang. ibi videtur sequi sententiam huius glo. quam defendit hic Jmo. per dictus. ℌ. de bo. possel. postq̃ dixit qꝫ bonorum possessi. accipitur pro successione quadã vniuersitatis: statim subdit: ꝛ huius rei vel dicte rei commoda ꝛ incõmoda recipiuntur. arguo modo fic. Si boc intelligeretur actiue vt domi. Barto. idest, qõ ipsa hereditas succederet in vniuersum ius defuncti sequeretur qꝫ ipsa hereditas susciperet seipsam: et sic non esset differentia inter agens ꝛ patiens cõtra. l. ũ. ℌ. qõ ibi babetur. ff. de stipu. ser. Verbum enim rei nil aliud significat ibi ſnisi bo. pos. vel hereditatem: ꝛ hoc indicat manifeste verficulus sequẽs: cum dicit quod in hac vniuersitate sunt cõmoda ꝛ incommoda: vnde oportet intelligere secundum glo. qꝫ aliud fit qui recipiat⁹ ipsam hereditatẽ: ꝛ aliud ipsa hereditas suscepta. ¶Preterea ista⁹ diffinitio nõ est perfecta: ſm hunc sensum: quia diffinit⁹ hereditatem iacentem non aditaꝫ sed est quedã hereditas que nunq̃ dicitur iacere: verbigratia: hereditas que defertur suo: ſm glo. no. quam ibi approbat ℣. in. l. cum hereditas. C. depositi. ergo talis hereditas non comprehenderetur sub diffinitione: vnde infert ibi Bald. qõ non potest dari curator tali hereditati: sicut hereditati iacenti. ¶ Non, ob. argu. Bar. per qõ reprehendit gl. qr dico qꝫ quando hereditas est adita ꝛ apprehensa possessio rerum hereditatis: tunc definit habere nomẽ hereditatis: sed qñ hereditas est adita sed⁹ res non sunt apprehense pro rebus non apprehensis: maxime qñ nulle sicut apprehense retinet nomen hereditatis ꝛ proprie. Jta dicit Bar. singulariter declarans hũc passum in. l. ſi. ff. de fideicom. heredi. pe. qõ etiam sentit ibi gloss. licet non ita clare. Et ita limitat. l. i. ℌ. veteres. cum ibi not. de acquiren. posse⁹. Nec est mirandum, quod licet dominium ipso iure rerum hereditatis fit vnicum cum patrimonio heredis. ꝛ propter hoc non possit acceptari vnum sine alio. l. sed ꝛ ſi plures. ℌ. filio. ff. de vulg. ꝛ pup. qr tamẽ adhuc non est facta incorporatio retinet nomen hereditatis. hoc enim videmus in simili in fisco: licet eñ bona vacantia acquirant⁹ fisco ipso iure. l. i. ℌ. an bona. de iure fisci. non tamẽ censentur eodem iure cũ alijs bonis incorporatis in fiscum: imo preferuntur tanquam vacãtia spacio quatuor annorum: vbi alia non preferuntur nisi spacio. xxx. vt plene per Bar. in. l. in omnibus. ff. de diuer. ꝛ tẽpo.
pre. ¶ †Extra gl. tetigit hic Bar. subtilẽ. q. Nunquid in foro cõscientie heres teneatur vltra vires hereditarias si non conficit inuentarium. Et in effectu tenet qꝫ non sequẽdo. ¶Postiẽ, in summa de testa. ℌ. j. Cuius dicta plene refert Jo. an. in. c. ℣. de vsu. lib. vi. Et idem tenuit in. l. gerit. in. j. col. ℨ. eo. Idem in. l. j. in. ũ. qõ. prin. ver. ũ. quero. C. de sac. san. eccle. vbi tamen loquitur de legatis non de debitis hereditarijs. Eandem conclusionem sequitur Bal. in. l.

a ¶ Reprehendit eã. Sz tu vide. d. Jas. may. qui tenet eius opinio ꝓ textuz qui clare decidit ſz eum in. d. ℌ. q fideicõ. statiz hic ꝓ are. alle. vbi gl. clan⁹ tz ꝛ rõne ipe firmat qr qñ. l. ciuilis träffert hereditatẽ qñtã in aliũ: ꝑm? tñ non desinit ipso iure esse heres: lz ius ciuile ẽ posset ꝓout dicit patere in. l. j. ꝛ protuz. j. ad trebellia. ꝛ hoc idem firmãt Jmo. ꝛ alexand. hic. et ang. ꝛ imol. in. d. l. pater filio. j. alleg. per are. b. v.

¶ De acquirenda hereditate. Rubrica.

Jm glo. Rubrice ibi: post deliberationem ꝛc. Jsta continuatio est a remotis ꝛ quis Joan. de imo. nitatur eam declarare ꝛ defendere: dicens qꝫ titulus de iure deliberãdi refertur equaliter ad titulos precedentes ꝛ ad titulum seq. de testa. mili. sicut clausula posita inter plura capitula refertur ad precedẽtia ꝛ sequẽtia. l. ũ. ℌ. filius. ꝛ qõ ibi ꝑ Bart. de lib. ꝛ posthu. per hoc tñ non potest euitari quin titu. de acquirẽ. heredi. ad titulum de iure delibe. cõtinuetur a remotis: qꝫ clausula que refertur ad capitula sequẽtia refertur tanq̃ precedens nõ tanq̃ sequẽs. Jdeo põt dicere aptius ꝛ melius hoc modo. Dictũ est. ℨ. titu. priori. de testa. mili. in quo finitur essentia tractatus testamentorum: idest quicquid pertinet ad essentiam testamenti pagani vel militaris. Sequebatur modo videre de acquiren. heredi. quia in isto titu. tractatur quomodo hereditas delata ex testamento valido possit adiri vel repudiari: vnde est aliud ꝓ tiuens ꝛ accessorium ad tractatum priorem. Jsta cõtinuatio ꝓbatur in. l. j. ℌ. quintus. in ver. ℌ. C. de vete. iur. enu. vbi imperator dicit quod nil potuit esse conuenientius q̃. post tractatum legatorum annectere titu. ad. l. fal. quasi quid pertinens consequenter ad legata postq̃ plene de legatis fuerat tractatum: nec est deliberatio necessaria ad additionem vt incontinenti debeat premitti ante titu. de acquiren. heredi. potest enim aliquis statim adire delata hereditate. l. fina. ℌ. j. C. de iure delib. Et quia Barto. hic solenniter more solito aggreditur subtilem. q. quomodo intelligatur diffinitio hereditatis que diffinitur in. l. nihil aliud. de verbo. signi. successio in vniuersum ius defuncti. Jdeo adde breuiter dictis eius inq̃tum ipse dicit quod verbum successio positiuz in illa l. intelligitur actiue: idest quod ipsa hereditas succedit in locum defuncti ꝛ representat personam eius. l. hereditas. de acquirẽ. rerdomi. l. mortuo. ff. de fideiusso. cum ſt. non autem intelligitur passiue ſm eum: idest quod heres succedat in hereditate tanq̃ in vniuersum ius defuncti. quam expositionem amplectitur glo. in. d. l. nihil aliud. nam videtur dicendum qõ expositio gloſſ. fit melior. Et premitto qꝫ hereditas ⁊ bono. pos. inq̃tum considerantur vt ius quoddam ꝛ successio vniuersalis equiparanꝫ ꝛ sunt eiusdem nature. l. hereditatis appellatio in ſi. de verb. signi. ꝛ. l. ũ. ℌ. hereditas. j. de bono. pos. Hoc premisso arguo sic. Ter. in. l. ũ. in pri. in secundo responso. j. de bo. possel. postq̃ dixit qꝫ bonorum possel. accipitur pro successione quadã vniuersitatis: statim subdit: ꝛ huius rei vel dicte rei commoda ꝛ incõmoda recipiuntur. arguo modo fic. Si boc intelligeretur actiue vt domi. Barto. idest, qõ ipsa hereditas succederet in vniuersum ius defuncti sequeretur qꝫ ipsa hereditas susciperet seipsam: et sic non esset differentia inter agens ꝛ patiens cõtra. l. ũ. ℌ. qõ ibi habetur. ff. de stipu. ser. Verbum enim rei nil aliud significat ibi ſnisi bo. pos. vel hereditatem: ꝛ hoc indicat manifeste verficulus sequẽs: cum dicit quod in hac vniuersitate sunt cõmoda ꝛ incommoda: vnde oportet intelligere secundum glo. qꝫ aliud fit qui recipiat⁹ ipsam hereditatẽ: ꝛ aliud ipsa hereditas suscepta. ¶Preterea ista⁹ diffinitio nõ est perfecta: ſm hunc sensum: quia diffinit⁹ hereditatem iacentem non aditaꝫ sed est quedã hereditas que nunq̃ dicitur iacere: verbigratia: hereditas que defertur suo: ſm glo. no. quam ibi approbat ℣. in. l. cum hereditas. C. depositi. ergo talis hereditas non comprehenderetur sub diffinitione: vnde infert ibi Bald. qõ non potest dari curator tali hereditati: sicut hereditati iacenti. ¶ Non, ob. argu. Bar. per qõ reprehendit gl. qr dico qꝫ quando hereditas est adita ꝛ apprehensa possessio rerum hereditatis: tunc definit habere nomẽ hereditatis: sed qñ hereditas est adita sed⁹ res non sunt apprehense pro rebus non apprehensis: maxime qñ nulle sicut apprehense retinet nomen hereditatis ꝛ proprie. Jta dicit Bar. singulariter declarans hũc passum in. l. ſi. ff. de fideicom. heredi. pe. qõ etiam sentit ibi gloss. licet non ita clare. Et ita limitat. l. i. ℌ. veteres. cum ibi not. de acquiren. posse⁹. Nec est mirandum, quod licet dominium ipso iure rerum hereditatis fit vnicum cum patrimonio heredis. ꝛ propter hoc non possit acceptari vnum sine alio. l. sed ꝛ ſi plures. ℌ. filio. ff. de vulg. ꝛ pup. qr tamẽ adhuc non est facta incorporatio retinet nomen hereditatis. hoc enim videmus in simili in fisco: licet eñ bona vacantia acquirant⁹ fisco ipso iure. l. i. ℌ. an bona. de iure fisci. non tamẽ censentur eodem iure cũ alijs bonis incorporatis in fiscum: imo preferuntur tanquam vacãtia spacio quatuor annorum: vbi alia non preferuntur nisi spacio. xxx. vt plene per Bar. in. l. in omnibus. ff. de diuer. ꝛ tẽpo.
pre. ¶ †Extra gl. tetigit hic Bar. subtilẽ. q. Nunquid in foro cõscientie heres teneatur vltra vires hereditarias si non conficit inuentarium. Et in effectu tenet qꝫ non sequẽdo. ¶Postiẽ, in summa de testa. ℌ. j. Cuius dicta plene refert Jo. an. in. c. ℣. de vsu. lib. vi. Et idem tenuit in. l. gerit. in. j. col. ℨ. eo. Idem in. l. j. in. ũ. qõ. prin. ver. ũ. quero. C. de sac. san. eccle. vbi tamen loquitur de legatis non de debitis hereditarijs. Eandem conclusionem sequitur Bal. in. l.

Bald. in. l. fi. in. ℌ. col. C. de iure delib. ꝛ in. l. filium quẽ habentem. in vlti. ꝛ pe. char. C. fa. herc. loquitur tñ ibi de legatis: non de debitis inter que est differẽtia: vt. j. videbis. Tetigit etiam articulũ hic ꝛ in. l. more. j. eo. ¶ Hanc sententiam sequit⁹ Jo. an. in. c. ℣. de vsu. lib. vi. Jdem ¶De. de anch. soleniter discutiẽs in regula possessor. circa medium repetitionis. de reg. iur. Aliquid etiã tetigit in regula peccatũ. ver. ix. queritur. eo. tit. Quoꝝ rationibus videtur posse rũderi breuiter stringendo materiam vltra doc. nam inquantum Barto. dicit qõ hereditas iacens non representat personã defuncti ſm ius diuinũ qõ attẽdit in foro cõscientie ꝛcedo istud: sed tñ addo qõ post ius positiuũ introductum lex positiua debet seruari in foro ſcientie: qr sunt promulgate diuinitus per ora principũ. viij. distin. c. quo iure. xvi. q. iij. c. ſi. Jtẽ qꝫ sunt approbate expresse per can. vbi non nutriunt peccatum: nec continent iniquitatẽ manifestã: vt probat ℨ. dist. ꝛ. c. de capitulis. ꝛ in. c. i. de no. ope. nũ. ꝛ ibi no. ꝛ plene hoc discutit Tho. secũda scbe. ꝛ tenet hãc. xclu. q. xcvij.
arti. ij. † Que qđe dicta lz Fed. simpliciter adducat ad hoc. sunt tñ temperãda hoc modo: qꝫ lex positiua obligat in foro cõscientie qñ fundatur super certo: secus si super iuris presumptione funde
a tur: tũc eñ in foro ſcientie nõ seruatur lex positiua: ⁊ qñ lex diuina innititur veritati q̃ neq̃ fallit: neq̃ fallif. c. a nobis. cl. ũ. de sen. excommunica. Jta videtur⁹ probari in. c. literas. de restitu. spolia. ꝛ in. c. inquisitioni. de sen. excommu. Jta distinguit Jo. an. in. d. c. ℣. de. ¶Pet. sequendo dicta Joan. calderi. in. d. regula possessor. Jta etiã refert Bal. fuisse disputatũ publice Bononie in. ca. cum quis. C. de iur. ꝛ fac. ignoꝛ. ꝛ idem tz in auf. ingressi. C. de sac. san. eccle. Jn casu autem nostro non est verũ id qõ sentit Jo. an. ꝛ bal. ꝛ alij in locis alleg. vꝛ qõ lex que obligat hereditẽ ad debita testatoris insolidũ fundetur super presumptione quasi ſsumat qõ bona hereditaria sufficiãt: ꝛ forte sint occulta per heredẽ: ꝛ i hoc stat difficultas huius puncti. Quod autẽ hoc non sit verũ probatur: qꝫ ter. in. l. ſi. C. de iure delibe. dicit qõ qui sine deliberatione adiuit hereditatẽ incontinenti obligatur insolidũ creditoribus ex volũtate propria: qõ ꝛba significant qõ ideo obligat insolidũ: qꝫ ita notant. ¶Preterea ꝛ fortius dicit tex. in. l. ſi. ver. sinautẽ hoc aliquis. qꝫ qui non fecit inuentariũ iurta formã illius. l. obligatur creditoribus ſm antiquas leges: que verba manifeste ostendũt qõ ler noua in herede nõ conficiente inuẽtariuz nil voluit addere iuri antiquo: hoc enim importat ista dictio: ſm ꝛc. qꝫ tota dispositio ad quas fit relatio videatur exprimi. l. pe. C. de instit. ꝛ substi. ꝛ plene ꝑ bar. in extraua. ad reprimendum. super verbo prout. ꝛ ita dicit ipse in ſsimili in. l. in quarta. ad. l. fal. Sed de iure antiquo non poterat oriri ista presumptio occultationis rerũ hereditatis: qr non esset factuz inuẽtarium: qñ inuentarium de illo iure non erat cognitũ nec prestabat aliquod bñficium: ergo oportet dicere qõ nõ ex ista presumptione heres teneatur creditoribus insolidũ: sed qr quasi cõtrabẽ do, voluit in se träffundi onus defuncti. Et hanc rationez assignat pũctualiter ter. in. d. l. apud iul. in ſi. vñ in debitis hereditarijs pl⁹ placet opi. Fed. quam seqtur etiã hic ¶Pau. de cast. qõ etiã. in foro
b ſsciẽtie quis teneaꝫ vltra vires hereditarias⁹ q̃ alia opi. q̃ est communior. ꝛ illã opi. Fede. sequitur etiã Ang. vt hic plenius per dome. ¶In legatis autẽ in quib⁹ bodie de iure nouissimo heres tenet vltra vires bñditarias. ℌ. si qs autẽ. in auf. de here. ꝛ fal. credo opi. cõem esse veriorẽ: qr in ipsis lex vere fundat se sup ꝑsumptione: dicit esſi ter. in. ℌ. hinc nobis. in auf. de here. ꝛ fal. qõ si heres omittit facere inuẽtarii ꝑsumꝫ malignariꝫ occultare res hereditarias ideo dat penã maligmitati iue: cũ cõueniẽ insolidũ: vt dr in ter. in ℌ. si autẽ nõ fecerit. Sz ergo in foro ſsciẽtie certũ est qõ heres non est malignat⁹: qõ satis dr esse certũ ex simplici assertione cõtẽtis ſm gl. de pe. di. vi. c. placuit. ꝛ in cle. j. de priui. in vbo parochiano.
ꝛ p Jo. an. in. c. ſicut. de sen. excõ. nõ sequemur legẽ positiuã: qr ꝓ
sumptio cedit veritati. † Unde dicit bal. no. in. l. filium quẽ habẽtem. in pe. char. C. fa. herc. qõ si legatarius in iudicio cõfitetur nullam fraudez esse commissam in hereditate debet absolui heres in foro contentioso: qr aduersus presumptionẽ iuris ꝛ de iure admit
c titur probatio in contrarium⁹ p cõfessionem partis ſm gl. in auf. de equali. do. ℌ. illud. ꝛ plene in auf. sed iam necesse. C. de donatio. ante nup. Illud etiam scias qõ qñ lex concedit ex priuilegio alicui facultatem testandi de bonis suis: tũc in nullo foro tenetur heres legatarijs vltra vires hereditarias ſm Barto. qui ita singulari⁹ ter. in. d. l. i. in verſi. ij. quero. C. de sac. san. eccle. in. iij. qõne. princi.
¶ Sed queritur pro complemento questionis nunquid pro ma le ablatis vel vsuris heres si non fecerit inuentarium in foro cale ablatis vel vsuris heres si non fecerit inuentarium in foro canonico teneatur insolidum: q̃ est questio valde difficilis. Jo. an. in c. ℣. de vsu. libro. vi. referendo dicta Federi. de se. consſ. suo. xxi. videtur intelligere qꝫ pro talibus heres non teneatur vltra vires hereditarias in foro ſsciẽtie: ꝛ sic videtur sentire qõ in foro contentioso teneatur. hãc sententiam sentit glo. in. c. in literis. extra de rapto. Contrarium sentit Fede. in. d. disputatione ꝛ mouctur qr cuz actio ex delicto de iure ciuili non vꝛ transitoria ad heredẽ equitas canonica que fecit eã transitoriam in. c. ſi. de sepul. ꝛ in. c. in literis. de rap. temperauit hãc trãſmissionẽ vt fiat trãſmissibilis quaten⁹ sufficiũt facultates defuncti. Jdeo etiã si nõ fiat inuẽtariũ etiã heres nõ tenebiꝫ vltra vires hereditarias. ¶ Cõfirmat ista rõ per Alnt. de bu. ꝛ pe. de anch. qui ita cõsuluerũt quos refert ofniẽ in. c. ℣. de vsur. lib. vi. qr cũ de iure ciuili ista actio nõ esset transitoria ad heredes. l. ſi. de iure delib. non cõsiderauit de ista actiõe in qua heres nõ poterat teneri insolidũ cũ nullo modo ad eũ trãsiret. Jta ergo ꝓstitutio penalis nõ trahetur ad casum nouũ in quo non dispoſuit inductũ de iure canonico. Sed ista rõ nõ vꝛ sufficere: qꝛ cũ lex illa generaliter disponat super qualibet actione transmissibili ad heredẽ: lz postea noua actio efficiatur träſmissibilis: q̃ tũc nõ erat p interpretationem passiuã lex illa generaliter loquẽs de actione träſmissibili trahet ad istã actionem q̃ de nouo jassumpsit bãc naturã. l. j. ℌ. lex fal. ff. ad. l. fal. ꝛ. l. j. ℌ. j. de mu. ꝛ ho. ꝛ p Bart. pleue in. l. oẽs populi. ¶ Scõa ratio fuit ¶Pe. de ancha. in regula peccatũ. de reg. iur. ver. nono quero. dicit esſi qõ ista actio est facta transitoria per cano. vt liberet animam defuncti peccato: vt in. c. in literis. in ſi. de rap. Sed ſi heres satisfaceret de bonis propꝛijs nõ sequeretur iste effectus: qr homo liberaꝫ a peccato soluendo de pꝛprio nõ de alieno. c. eã te. de iureiu. igitur cum esset mens casi. cessabit dispositio. Sed ista rõ minus vꝛ q̃ prima: qꝫ lz non posset la
a ſsfacere pcto meo de re aliena: ali⁹ tñ sine dubio soluendo rẽ suaz pro me vtiq̃ liberat me a peccato: vt. l. soluẽdo. cum materia. ff. de neg. gest. qr ergo heres adeundo hereditatẽ vltra vires hereditarias cõmittit peccatum? qõ spãle est fauore pie cause. Sz hoc nõ bene ꝓbat iure lz forte aliqua similia possent allegari. ¶ Unde in hac materia breuiter distinguo qõ aut loquimur in ꝛsistis ex delictis alijs: aut in questibus exprsuaria prauitate. Primo casu credo opi. cõem esse veram: vꝛ qõ actio ex delicto fiat transitoria de iure can. ꝛ põdero ter. i. c. in literis. in. ſi. vbi dr qõ satisfactio fit vt anima liberet a pcto: q̃ rõ hz locũ etiã si nulla appareãt signa penitẽtie: nã posset aliquis vere esse cõtrit⁹: ꝛ pdeiet sibi satisfactio: licet ecclesie hoc nõ constet. c. a nobis. de sen. excõ. ꝛ sic rõ decidẽdi ibi posita hz locũ etiã si nullũ videat datũ mãdatũ. ¶Preterea vt dixi nõ bñ. ꝓbat qõ mãdatũ videat datũ vt ipse dicit ꝛ hoc cõcesso ostẽdo tibi noua rõe qõ opi. Fed. ẽ vissima qõ ꝓbo: qr ex eqtate ca
no. ista actio nõ fit trãſmissibilis vꝛ träſitoria simplr: lz cũ modificatione vſqꝫ ad facultates defuncti: vbicũqꝫ asit de iure iducit talis actio q̃ ex sui natura respiciat facultates defuncti possibile est dicere qõ si nõ est factũ inctariũ bñs obligat insolidũ: qꝛ hoc debituz nõ est in essentia nisi in respectu facultatũ defuncti: ergo obligatio q̃ nõ est: nõ põt obligare heredẽ. Jta decidit Bal. fing. p istã rõnẽ in obligatiõe alimẽtoꝝ in. l. volũtatis. C. de fideicõ. vbi est videdum. Et ego vltra ipsum addo rõnem: qr priuilegiũ qõ; concedit de iure speciali respectu facultatum defuncti nunq̃ complectitur

a ¶ Lex positiua. vió fely. i pe. decre. in ſſ. rex pacificus. ad fi. ſſ. vlti. inq̃tũ. ꝛ remiſ. ibidez p eus allega. Benedi. va.

b ¶ Hereditarias. limita tñ vt p firmanñ i suo aureo reptorio i ſſ. bñs inuẽtariũ. ſſ. xiij. Bene. va.

c ¶ Probatio i ſſtiũ. Et an ꝛ quando admittatur ꝛ qñ nõ. vió fely. i. c. q̃to. i fi. j. col. ſſ. regulariter. cũ seq. de ſſum. ꝛ in. c. qñ. in ſv. co. ſſi. fallit. v. de. pba. Bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

bona heredis gl. est no. quã ibi approbat Ly. ⁊ alĩ adducit Sba. in l. assiduis. in glo. magna versus fi. C. qui po. in pig. ba. quã adducit Bald. in. l. j. C. cõ. ocle. facit optime tex. ⁊ q ibi no. in l. si heredis seruus. ff. de lc. j. vbi ꝑbatur q ꝓuilegiũ concessum legatario in helos testatoris nõ ext̃ditur ad res heredis vt trãseat ꝺsium ipo iure.

¶ Scõo casu vꝫ in vsuris dico q̃ heres tenetur insolidum si nõ facit inuentariũ: q⁹ vsure non repetuntur p actionẽ decẽdentem ex delicto: sed per cõditionẽ indebiti que oritur ex quasi ẽctu. l. ex maleficijs. ℌ. heres. de ac. ⁊ ob. vñ als cũ repetanẽ per actionem transmissibilẽ ad heredes etiã de iure ciuili vt subtiliter p Bar. in. l. j. in vlti. col. de ꝓma. deli. nõ est mirandũ si actio trãsmissibilis ad heredes etiã de iure ciuili obligat heredẽ insolidum nõ de facto inuẽtario. ℌõ ob. tex. in. c. q̃ q̃ in ꝓin. de vsu. in vj. q⁹ dico ad euitãdam penam que imponitur ibi vsurario manifesto satis est q⁹ nõ sufficiãt facultates defuncti: sed per boc nõ sequitur qõ conditione indebiti heredes nõ possint compelli ⁊ cõdemnari ad soluendũ solidũ. Facilius⁹ esi admittitur euitatio pene q̃ impediatur ipsa obligatio vt clare patet ex bis q̃ not. Bart. in l. continuus. ℌ. illud. de verb. ob. ⁊ per bec sit expedita ista difficilis. q. Et ad. q. predictã vide Bald. in. l. furti. C. de fur. vbi tenet exꝑsse q⁹ etiã in foro cõtẽtioso male ablata ⁊ vsure nõ possint ꝑpeti vltra vires patrimonij defuncti, ⁊ in. l. i. in pe. codẽ. C. ne ex deli. defun. vbi reprehendendo ℙico. de ma. tenet simplr q⁹ siue precesserint signa penitẽtie siue nõ equitas casi. obligat heredẽ ad satisfaciendum ꝓ⁹ defuncto. vide etiã ter. not. in. c. in sua in fin. de vsu. per quẽ vꝫ ꝓbari sup verbo in crimine q⁹ actio ꝑ repetendis vsuris simpliciter transit contra heredes etiã si defunctus mortuus fuit in crimine. Adde et etiam verbũ ad ea q̃ diximus in. ℌ. q. inquãtum Jmo. dicit q⁹ qñ heres adiuit ignorans vires hereditarias nõ tenet in foro cõscientie: q⁹ nõ vꝫ se voluntarie obligasse: nã bic vꝫ cõtra ter. bñ intellectum in. l. si. ℌ. j. C. de iure delib. vbi ter. dicit q⁹ ille qui spe certissima adiuit. i. firmiter credẽs hereditatem esse soluẽdo obligat insolidũ absolute ⁊ vꝫ ex volũtate sua obligat⁹: ⁊ tñ posset euenire q⁹ spes sua falleret ⁊ q⁹ hereditas non esset soluendo: ex quo videtur q⁹ ille non teneatur

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Operentur. Adde. d. alexan. de imo. in cõsil. lxvi. iiij. pte. Bene. va.

tñ ad duo ꝛ primo q̃ consimilem distinctionem posuit Barto. in autentica ĩ gressi. C. de sacro. sanc. eccles. faciens differentiam inter modum ꝛ conditionem. hec tamẽ distinctio sua nõ est expedita omnino: sed vide q̃ ipse notat ꝛ Moder. post eum in. l. si alienum in principio. ff. de here. instituꝛ Moder. plenissime in. c. in presentia de proba. Scõo aduerte q̃ ipse dicit q̃ ideo heres non põt renũciare iuri accrescẽdi: q̃ portio accrescit portioni: ꝛ sic rei ꝛ nõ persone: vt. l. totã. ĵ. eo. ꝛ. l. si titio. §. i. de vsufru. Sz ista ratio nõ videt sufficiẽs q̃ sin hoc legatarius in quo etiã portio accrescit portioni non posset tollere ius accrescendi ꝫ tra. l. i. §. vbi aũt. C. de cad. tol. Itẽ seruitus debet a re rei q̃s est realis. l. qui in alienã. §. q̃p. de neg. ge. ꝛ. l. ĵ. in prin. ꝛ ibi p Bart. ff. si serui. ven. Et tñ dis fundi dominãtis põt renunciare seruituti. l. si seruitus in princi. de serui. vr. prę. Unde dic melius ꝛ clarius q̃ ratio est illa quã supra diri q̃ leges habẽt pro absurdo q̃ vna ꝛ cadẽ heredi tas ex parte acceptaꝫ ex parte nõ: ꝛ q̃ res deducaꝫ ad causam in testati. p parte ꝛ p pte nõ. ¶ Jn ea. gl. ibi: sed cũ. parte repudiat ꝛc. Ista glo. habet duos intellectus in hac parte. põt cũ intelligi vt verba sonãt q̃ qñ simul aliqs vnã partẽ acceptat ꝛ aliã repudiat in isto concursu prevaleat aditio: q̃ est actus fauorabilis. l. cũ quidã. de lib. ꝛ posthu. ꝛ sic poterit limitari no. id q̃ dicit bar. in. l. si vir. p donatio. vbi voluit q̃ qñ fauoꝛ ꝛ odiũ cõcurrũt circa idem. ꝛ haberet inducere contrarios effectus: attendatur potius odiũ q̃ fauoꝛ: nã possumus dicere per istã gl. q̃ aliud est qñ duo actus separati ex contrarijs concurrũt circa idem: nõ tñ sunt due qualitates vnius dispositionis tũc. cũ prevaleat fauoꝛ vt ibi dicitur. Et ad materiã illã vide opti. text. ꝛ fing. in. l. si pupillus in. fi. ff. ad. l. fal. q̃d̃ bar. inducit ad solutionem gabelle vt diximus in voce. Scõo non intelligit Bar. hanc glo. nõ in casu in quo aditio ꝛ repudiatio cõcurrũt: ꝫ qñ cõsiderant̃ singule de p se: q̃ sit ratio cur per repudiationem vnius partis alie partes nonvidẽt repudiate: vt hic in glo. ꝛ tñ per additionẽ vnius partis alie acgruntur. l. si ex asse. ĵ. eo. ¶ Nihil plus placet prio intellectus: si tñ hunc amplecteris dicyt hic per eum q̃ nihil addẽrem. ¶ Jn ead. glo. ibi: item quiã si partẽ repudiat. gl. ista potest intelligi sicut intelligit Pau. de ca. qñ aliqs ex pluribus partib⁹ repudiauit vnã simpliciter de aliꝭ nil dixi: quo casu glo. tenet q̃ repudiatio nõꝝ: ꝛ bãc sequit̃ bar. hic. Sed Ang. ꝛ Jmo. tenent oppo. † Mouentur primo ratione quã etiã tãgit hic Bar. q̃ vult consequens vr̃ velle antecedẽs sine quo consequẽs stare nõ põt. l. illud in fi. ĵ. eo. ergo qui vult repudiare vnã partẽ vr̃ velle repudiare alias: q̃ sine repudiatione aliarũ ista nõ valeret: nam acceptis postea aliꝭ partibus accresceret ista portio alteri: ergo vr̃ q̃ oẽs sint repudiate. Sed huic rõni rñdit Bar. dupliciter. ꝛ primo q̃ nõ est verũ q̃ re pudiatio istius partis non possit habere effectũ sine repudiatione aliarũ: q̃ etiã si alie non videanẽ repudiare repudiatio huius habebit effectũ vt hanc partẽ non possit amplius habere repudians iure institutiõis: sed hũ põt habere iure accrescẽdi: q̃ ergo põt habere effectum sine isto antecedenti. Jdeo non vr̃ renũciatũ aliꝭ partibus. Sed cõtra istã rõnẽ insurgit Jmo. subtiliter: dicit enĩ q̃ qñ plures partes deferunt eidẽ ex iure institõnis nõ potest aliqs repudiare iuri institõnis ꝛ venire per ius accrescẽdi fm bar. in. l. fi. in. q̃. col. ĵ. eo. vñ si renunciatio operaꝫ effectus q̃ quis excludi̇r ne possit venire ex institõne: impossibile erit q̃ sit cõpatibilis cũ aliꝭ partib⁹ si nõ sunt repudiate ꝫ adite. Nã ex iure institõnis repudiatũ ppter alias partes acceptatas vocabit iste repudiãs. ꝛ sic repudiatio nullũ penitus operabit effectum cũ ex iure accrescendi nõ possit venire. Unde Bar. forte vidẽs hãc rñsiõem dubiã trãsit ad scõam: dicẽs q̃ in actu positiuo qui ponit aliq̃d in esse sicut etiã aditio hereditatis in. l. illud. ĵ. eo. pcedit regula predicta q̃ qui vult ꝑtis ꝛc. Sz in actu priuatiuo sicut est repudiatio ista regula nõ habet locũ: vnde non vꝫ ꝑtia volo vnũ priuatiue: ergo video: velle oĩa antecedẽtia vel cõcomitantia sine q̃bus illud cõsistere nõ potest: remanebit ergo repudiatio nulla ꝛ q̃ alie partes non videbunt̃ repudiare. sed ista dr̃ia vt ipse dicit est cõtra cõem sniam Dy. ꝛ aliorũ in. l. si quis vi. §. dr̃ia. de acq. pos. ¶ Nec etiã vr̃ vera de iure q̃ fm hoc debitor qui dicit se solui̇sse ꝛ liberatum ab obligatione nõ videt cõsiteri obligationẽ precise: q̃ tñ est falsum qñ rñsio cius fuit acceptata ab aduersario vt subtiliter declarat Barto. in. l. non vtiq̃. ff. de excep. Jtem in stipulatione negatiua cũ stipulor per te nõ fieri quominus mihi ire agere liceat nõ subintelligere ex alia persona sine qua non posset ad plenũ seruari stipulatio negatiua contra. l. si stipulatus sum per te non fieri. ꝛ ibi no. dever. ob. Uñ aut est defendẽda prima ratio bar. aut ista opinio. ꝛ bar. nõ procederet. Et forte posset dici q̃ illa dicta Bar. in l. si. alle. nõ probant aliquo iure q̃ñ quis incepit a repudiatiõe vnius partis. nã si esset ceptũ ab aditione non esset dubiũ nec vr̃ esse bona ratio differentie: quã ibi assignat inter plures partes q̃ deferunt̃ ex institutione ꝛ alias: quarũ vna deferẽ ex institutione: ꝛ alia ex substitutione: dũ dicit q̃ ideo tunc is qui repudiat partem ex institutione põt ptẽ repudiatã acceptare ex iure accrescẽdi adcũ do postea ex substitutione: q̃ iste sustinet personam duoꝝ: scz in-

3 a stituti ꝛ substituti. Unde sicut duo habẽtes diuersas partes vnus quisq̃ põt repudiare portionem suã: ita poterit ille qui sustinet personã duoꝝ: nam sisr possumus dicere q̃ qñ testor instituit alĩ quẽ ex pluribus partibus distinctis ꝑpter distinctionẽ partium heres sustineat, personã duoꝝ zc si duo heredes essent ex parte instituti als superflua facta esset institutio partiũ. † verba autem testatoris debẽt interpretari vt aliquid operenť. l. si qñ in princi. cũ si. de le. i. nã id qd decidit Jmol. q̃ distinctio pertinet vr̃ facta causa maioris demonstrationis. arg. l. gaius seius. de leg. ĵ. non videtur valere: q̃ ad demonstrandũ institutionẽ esse factã in tota hereditate nõ potest demonstrari melius q̃ instituendo aliquem heredem simpliciter: ꝛ maxime si diceret in tota hereditate. ¶ Preterea aduerte diligẽter: q̃ si diuersitas duarũ ꝓsonarũ faceret q̃ ille qui repudiauit ex institutione posset acceptare partẽ repudiata tam iure accrescẽdi certe idẽ esset dicendũ in casu econtra q̃ñ quis acceptauit partẽ suã ex institutione vt possit repudiare aliã partem ex substitutione: ꝛ eã acgrere ius accrescendi q̃ negatur expresse in. l. si tu ex parte. ꝛ in. l. si quis heres. ĵ. eo ideo Barto. hic senſit aliud expresse q̃ in. d. l. si. ꝛ melius iudicio meo. Et per hoc patet tibi q̃ ad partem repudiatam põt venire iure accrescendi: ista sunt cõpatibilia q̃ repudiatio valeat vt tollat institutio. ꝛ tñ alie partes non videantur repudiate ꝑpter quas partem repudiatam poterit acquirere iure accrescendi: ꝛ sic est vera opinio gl. ꝛ Barto. Aduerte etiã ad ea que diximus. ff. in. q̃. q. prin. ꝙ q̃ opi. Bar. nõ videbatur posse sustineri quando quis simul adit ꝛ repudiat: quoniã si precedit aditio non põt pars repudiata obtineri iure accrescendi per. l. si quis heres. ĵ. eo. nam videtur posse saluari sua opinio ab illa impugnatione hoc modo: vt dicamus q̃ ꝫ aditio precedat ꝛ sequatur repudiatio. q̃ tñ eo modo repudiatio esset inutilis ad hoc vt actus valeat censeatur precessisse repudiatio: vt dicit in fi. glo. fin. quam ibi approbat Bar. in. l. iure iur. in prin. de ope. li. ¶ Pro hoc facit q̃ quãdo proponũtur plures exceptiones dilatorie incõpatibilis illa videtur prius proposita q̃ debet precedere licet ex ordine scripture sit posterior. casus est no. quem ibi ponderat Bal. ad hoc. l. qui testamentũ. ff. de excu. tut. ꝛ tenet Bar. in. l. quidã cõsulebat. ff. de re iudi. ꝛ ita dicit Ange. fuisse obtentũ de facto: vt in auten. de exhibẽ. reis. §. illud quoq; ꝛ idem tenetur in effectu. in. l. papi. §. sed nec impuberis. ff. de inoffi. testa. Secundo adde q̃ do. me. hic iuxta finem vult bona delata ad fiscum vel hereditatẽ ꝓ parte posse acceptari ꝛ ꝑ parte non. allegat gl. singu. in. l. ea sola. ff. de regu. iur. Sed cum reuerentia illa glo. non habet istum intellectum: sed vult dum dicit q̃d de aliꝭ bonis q̃ fi fiscus vniuersaliter repudiat bona tãq̃ damnosa redeãt ad heredes deportati. ꝛ hunc intellectum ponit Bald. vt etiam ipse refert in. l. eã quã. C. de fideic. Et ego plene scripsi post ¶ Pau. de ca. in. l. eius q. s. de testamẽtis. ¶ Pro qua conclusione do. meus dicit esse casum quem ego prius narraueraꝫ dum legeram illam. l. in. l. si seruus plurium. §. sed si ante. ff. de lega. primo. Sed illa lex loquitur quando bona auferuntur ab herede tanq̃ indigno quo casu non est mirum si hereditas redit ad eum: quia remansit heres nomine. l. ex facto. §. iulianus. ff. de vulgari. ꝛ pupilla. Deportatus autem ipso iure non est heres. l. ĵ. C. de heredi. institu. Tu ergo allega meliorem. l. ꝛ q̃ ibi Bart. ꝛ ange. in. l. si quis insolidum. s. de here. instituen. ꝛ ista adde ad ea q̃ scripsimus in. l. eius qui ꝛc. Adde etiam q̃ miles celestis militie non habet priuilegium militis armate militieꝫ possit decedere si vult pro parte testatus ꝛ pro parte intestatus fm Joan. an. singulari. in additio. Specu. in titu. de pecu. cleri. in rubri. ¶ Extra gl. format hic Barto. not. q̃d. de eo qui cum haberet cumulum pecunie ante se dixit alicui: do tibi totam hanc pecuniam: vtrum donatio fit facta in toto vel in parte. cuius dictis adde breviter q̃ si pecunia ista fuit donata in quãtitate vera est decisio sua per. l. ĵ. §. stipulanti. quã ipse allegat ꝛ per alia iura idẽ dicẽtia: Si autẽ pecunia fuit donata in spẽ sicut corpus: sicut dicitur in. l. sed si certos ꝛ in. l. talis scriptura. de leg. i. tunc est mains dubium: quia ista decisio videt in hoc vltimo mẽbro contra. l. si nõ sortẽ. §. si centũ. ff. de cõdi. indeb. vbi distinguitur q̃ si id q̃d solvitur plus debito est in quãtitate: q̃ in maiori summa inest minor: vter q; videt consensisse in minori summa ꝛ q̃d tollatur obligatio. Si vero soluit species tunc in maiori summa non est minor nec videt cõsensisse soluens in parte rei ne cogatur stare in cõione. Idẽ ergo dicendum in donãte hic vt qui donauit totũ ne cogaꝫ stare in cõione non videatur voluisse donare partẽ. Sed potest dici defendendo Barto. q̃d ibi is qui soluebat maiorẽ summã vel totam speciem nõ poterat apparere q̃d vellet consentire in minori ex aliqua cõiectura. Sed in casu nostro potest esse aliqua cõiectura ex qua videtur renouata donatio in parte accepta: nam ex quo ille q̃ donauit totũ fuit presens in acceptatione partis ꝛ non contradixit videtur tacite renouasse donationẽ in illa parte: que coniectura capitur ex tribus: ideſt ex presa volũtate donatarĩ ex presentia ꝛ patientia donatoris: ꝛ ex eo quia si voluit donare plus: multo fortius videtur voluisse donare minus. l. cum furti. ff. de in litem iur. argu. text. in l. nec in

L. nec in eadẽ. §. i. ff. de adulte. Hec autẽ debes intelligere in cõtractibus lucratiuis: nam in onerosis non esset ita dicendus per ea q̃ diximus in voce que satis probant̃ in. l. si decem. ff. loca. ꝛ cõiter ponũt doc. in. d. §. si stipulati. ¶ † Tangit etiam Bal. post ¶ Pet. numquid creditor excepta summa que est in obligatione possit petere partẽ. De qua. q. vide hic plene per Jmo. ꝛ ego plene scripsi, multa addendo in. l. si mihi ꝛ tibi. in prin. vbi etiam Bald. de leg. i. ibi etiã Bal. allegaui in. l. edita. quẽ nuper diximus in voce. Sed vltra ea que tunc fuerunt scripta aduerte diligenter q̃ non videmur esse in casu in quo per petitionẽ partis debiti semper videatur continẽtia cause: nã etiã reliqua pars debiti poterit peticõã eodẽ iudice. Unde fateor de plano q̃ si simul vel successiue petam partẽ cor. ex vno iudice: ꝛ partem coram alio obstabit exceptio ne diuidatur cõtinentia cause. a l. nulli. cum si. C. de iudi. Sed anteq̃ ego vadã, ad aliud tribunal non dicetur diuidi continentia cause: quia possent agere pro alia parte coram eodem iudice. ¶ Preterea quid dicem⁹ si agens non haberet nisi vnum iudicem: leges autẽ allegate per docto. propriie loquuntur q̃n cõtinentia cause diuiditur per diuersos indices. Sed saluando dicta eorum potes dicere q̃d diuidetur continentia cause respectu diuersarum instantiarũ coram eodẽ iudice. ꝛ hoc videtur sufficere reo vt competat sibi exceptio: q̃ videtur esse eadem ratio: ꝛ quia iura tendũt ad abbreuiandas litis expensas. l. properandũ cuꝫ materia. C. de iudi. Item aduerte q̃ leges alleg. per Bart. ad probandã hanc conclusionem in. l. in cõmodato. §. duabus rebus. ff. commo. vꝫ. i. ff. de exerci. ꝛ. l. nõ tñ. ff. de procura. non habent locũ ex parte rei: sicut videtur probari in. l. cum tñ. §. si tñ plures. ff. iudi. sol. ideo melius faciunt leges al leg. per eum in. l. quidam estimauerunt. si cert. pet. Hec tamen vltra ea que scripsi in. o. l. si mihi ꝛ tibi. videntur limitanda singulariter q̃ñ sint vera nisi debitor esset non soluendo pro tota q̃titate: nã tunc admittitur petitio partis debiti. casus est no. cum glo. sua in. l. si mensor. §. penul. ff. si men. fal. mo. di. Si tñ reus non opponat exceptionẽ semper procedit iudiciũ. casus est expressus instit. de acti. §. si minus. ꝛ in. l. si ex toto. §. i. q̃ est optima. l. ff. de leg. i. sicut videmus in simili vt refert hic do. me. q̃ exceptio litis pendẽtie in alio tribunali vel ne diuidatur continentia cause nõ reddit iudicium nullum nisi opponatur fm Jnnoc. in. c. cũ. M. extra de consti. q̃ dicta alleg. Ang. in. l. penul. ff. de pe. here. vbi dicit esse casum. Jtẽ etiã tz Ang. ꝛ moder. in. l. cũ procurator. §. i. de no. operun. Quinimo dz opponi ista exceptio ante lit. contest. fm Bald. in. l. perẽptorias. in. fi. cõmẽ. C. sen. rel. non pos. Adde etiam fz. d. me. q̃ si creditor agat ad totã quantitatẽ ꝛ pars cõfessa est de parte quãtitatis ꝛ reliquũ creditor non probauit: iudex non debet cõdemnare in quãtitate de qua liquet nisi creditor sit paratus absolvere partẽ ab illa quãtitate. alleg. Jnno. in. c. cum inter. R. de elec. Tu adde q̃ videtur sufficere q̃ creditor protestetur se esse paratũ accipere quantitatẽ probatã. etiaz si poterit fieri condẽnatio in parte. l. q̃ solidũ. in prin. ff. de leg. ĵ. ¶ Petrus tñ p illã. l. quẽ sequitur Bald. ibi tz q̃ indistincte debeat fieri condemnatio in parte probata ꝛ forte hoc est verius ꝫ ad constituendũ debitorez in mora debeat fieri ista oblatio de qua diximus. ita ponũt ipsi in. l. ĵ. in vl. q. C. de plus pe. vbi est omnino videndum.

Summarium.

1 ¶ Non est locus substituto quãdiu institutus potest adire.
2 Juri offerendi q̃ habet debitor prescribi non potest.
3 Facultas mera cadere põt in seruũ etiã ex dispõne iuris ciuilis.

1 ¶ Quamdiu † institutꝰ põt adire, hoc dicit. Et intellige fm bart. ꝛ Ange. ꝛ Jmo. q̃ñ hereditas est delata instituto de iure cõi. Secus si deferaꝫ de iure speciali: verbigratia per restitutionẽ in integrũ vel ex beneficio. l. fi. C. de repu. here. tunc enim non impedit adire substitutus. De primo non est dubium: vꝫ q̃ñ est opus restitutione in integ. nam est casꝰ expressus in. l. iũ. §. i. de fideic. liber. Sz de intellectu. l. fi. C. de repu. here. est magis dubium: nam glo. in. l. si qs seruus. s. de iure de libe. videt velle q̃ hoc q̃d dixit hic barto. vꝫ q̃d subtitutus possit adire: ꝛ si adiuit non possit penitere filium abstẽtionis: sed ¶ Paul. de cast. ibi credit illam glo. non esse veram: q̃ ex quo post abstensionem datur facultas filio adeundi ipso iure: ergo hereditas nõ est delata substituto ꝛ abstensio habetur pro non facta põt aditri p substitutũ si ei nõ est delata. l. qui superstitis. ĵ. eo. Sed glo. in. l. q̃. C. de iur. ꝛ fa. igno. quã ibi sequitur Ja. de are. ꝛ Bal. videtur vel q̃d. l. fi. non habeat locum substituto adeunte. ꝛ assignat rõnem Ja. de are. q̃ sicut res dicitur non esse integra q̃ñ bona hereditatis sunt alienata: ita non vr̃ esse integra q̃ñ substitutꝰ adiuit cui est ius quesitũ. ideo cũ tex. in. l. fi. dicat q̃d re nõ integra nõ põt filius adire sequitur q̃d substituto adeũte penitus excludet. Si ista equi paratio cũ reuerẽtia non vr̃ bona: q̃ quoad obtinendã restitõnẽ in integrũ nõ est bona: vt pz in. l. q̃ si minor. §. scevola. ff. de mino. ergo eadẽ rõne in casu nro nõ est eadẽ rõ vt auferaꝫ priuilegiũ filio. Licet esset tex. in prin. l. fi. dicat q̃d filiꝰ non potest adire re non integra

gratitũ postea in duobus locis declarat quid intelligat per illa verba re non integra: scilicet venditionẽ rerum hereditatis: ꝛ reuera ex quo filius ante additionez substituti poterat adire videtur q̃d in effectu substitutꝰ nõ sit delata hereditas: vt possit adire ex quo subest spes q̃ substitutus ĩ primo gradu possit acquirere hereditatem. arg. u. l. ĵ. §. fi filius. ĵ. de suis ꝛ legi. ꝛ quod habetur in. l. gall⁹. §. videndum. ff. de lib. ꝛ posthu. Sed posset responderi huic rationi q̃ etiam anteq̃ substitutus adeat dummodo datus sit substitutus filius non possit adire: ꝛ hoc potuit sentire gl. in locis prealle ga. Sed hoc non habet rõnem anteq̃ hereditas sit adita p substitutũ: ꝛ ter. in. l. fi. simpliciter ꝛ indistincte loquitur. † Illud autem debes tenere menti q̃ quãuis filius excluſus per abstensionẽ habeat beneficium illius. l. non tñ idem erat si sit excluſus tpe fm gl. quam ibi approbant doct. in. l. si emãcipata. C. de iuris ꝛ fac. igno. Et ex hoc infertur q̃ si filius esset excluſus a ptãte se immiscendi per spacium. xxx. anno. vt. ĵ. videbis in glo. non posset vti beneficio. l. fi. C. de repu. he. Et ne decipiaris ex quadam doctrina sing. Bal. quem etiam adducit hic do. me. qui dixit q̃ contra fuitatem no currebat prescriptio: vt ipse ponit in. l. i. C. qñ nõ pe. par. Hoc est intelligendũ q̃ per prescriptionem non inducit: vt filius desinat esse heres ipso iure: sed q̃ aduersus ptãtem se immiscendi nõ prescribatur hoc esset falsum: vt ibi plenius dicam super glo. vbi assignabitur ratio: quare non põt prescribi contra fuitatẽ. ¶ In glo. ibi: vsqz ad. xxx. ann. Idem dicit glo. in. l. i. C. qñ non pe. par. ꝛ in. l. cũ antiquissimus. C. de iure deli. ꝛ tenet Bar. in. l. i. ff. de ꝏli. er. le. nã non est verũ q̃d ius adeundi sit mera facultas cũ possit pa rere deductum de potentia in actũ ius deducibile in iudicium fm Bar. in loco alleg. ideo vr̃ posse tolli prescriptione ꝛ similiter videtur posse tolli ius offerendi q̃d hz debitor: vt cõsequatur actionem pignoratitiam: vt tenet Ang. ꝛ moder. in. l. si finita. §. postea autẽ. ff. de dã. infec. ꝛ in. l. pignori. de vsucap. ꝛ in consil. suo. liiij. in ordine ꝛ iure adeundi. hec est cois opi. vt pz ex no. in. l. ls. C. eo. Sa ly. aũt in. o. l. licet. tenuit oppoſi. cuius rõnibus optime rñdet hic Jmo. vñ dic vt hic per eum: ꝛ in. l. pignori. prealle ga. vbi optime respõdet argumentis Bar. ꝛ q̃ dixit q̃ iuri offerendi q̃d hz debitor nõ potest prescribi. b do. me. hic dicit se dubitare in hereditate q̃ defertur filio suo: q̃ cum hereditas nõ dicaꝫ iacere: vt dicitur in. l. cum hereditas. C. depositi. iã videtur extinctũ ius ꝏadeundi: ꝛ sic q̃ nõ est non potest tolli. Sed ad hoc rñdetur q̃ nõ extinguitur ius adeundi: sed ius immiscendi sine quo filius non participat cõmoda ꝛ incõmoda hereditatis: vt videbis in. l. necessarijs. ĵ. cod. Et hoc est quod punctualiter do. Ange. in ꝛfil. suo. cclxxij. ꝛ fatis pz esse verum ex his q̃ diri. s. in prima. q. allegãdo glo. in. l. si emãcipata. C. de iuris ꝛ fac. igno. Unde vt vides pauci tenent opinionem Saly. Sed tñ nullus adducit. l. vel cano. dicentẽ q̃ jmera facultas q̃ parit ius deducibile in iudicio possit prescribi nisi Jmo. q̃ adducit tex. in. l. i bello. §. fi q̃s seruũ. ff. de capt. Sed ad illũ text. posset rñderi p rõnẽ assignatã in litera ne sequaꝫ. l. abfurditas in illo casu vt pl⁹ 2cedaꝫ ei q̃ nõ est dñs q̃ ei q̃ esset vere dñs q̃ põt dñiũ p vsucapionẽ: p quã absurditatẽ pbaꝫ q̃ mera facultas põt ꝑscribi etiã in alio casu: vꝫ in. l. q̃ vsufruc. ff. si vsufru. pe. vbi pz q̃ sicut ꝑscribit ĵus vsufructꝰ: ita ĵ merã facultatẽ pcipiẽdi fructꝰ de qua ibi loquit. Et si vis scire q̃ sit illa mera facultas: vide per Bart. in. l. cotẽ. §. q maximos. ff. de publi. Dubiũ facit in ista materia. ¶ Prio q̃ de natura ꝑscriptiõis vr̃ esse vt aut transferat ius de vno in aliũ: sicut facit vsucapio: aut extinguat ius qõ erat in eo ꝫ quẽ ꝑscribit ita q̃ aliq̃d acgraꝫ prescribẽti: sicut cũ ꝑscribit ĵus actionẽ psonalẽ. Sz hoc vltimum vr̃ deficere in ꝑscriptione iuris adeundi: ꝛ in ꝑscriptione facultatis: q̃ deducta de potentia in actũ parit ius deducibile in iudiciũ. Nã in vtroq; casu non videt q̃d aliquid acquiraꝫ prescribẽti nõ cõsentiente liberatur ab aliqua obligatione ppter hoc. ¶ Preterea nõ potest negare q̃d ius adeũdi est facultas: q̃ si esset ius inductũ de iure ciuili vt dicit Bar. in rub. ĵ. eo. ꝛ in. l. ex hoc iure. ff. de iustiti. ꝛ iur. sed ius inductũ de iure ciuili nõ cadit i seruũ. l. q̃d attinet. de reg. iur. ergo videtur mera facultas: q̃ cadit in seruum. l. cũ ꝓponas. C. de here. institi. ꝛ. l. acquirit. in ꝓnic. ff. de acqui. re. do. † Facultas esñ mera bene potest cadere in seruũ etiã ex dispositione iuris ciuilis. instit. de stipu. ser. §. sed cum factum. ꝛ traditur in. l. stipulatio ista. §. bi quoq;. de ver. obli. vnde quasi videtur esse cadẽ dubitatio in iure adeundi q̃ est in qualibet alia facultate q̃ deducta in actum parit ius deducibile in iudicio. Queraꝫ est ergo nobis vna lex que probet q̃d huic mere facultati ꝓscribatur spacio longissimi temporis: ꝛ videtur casus singularis de iure nostro in capitu. primo. §. porro. qualiter olim feud. alien. poss. vbi dicitur q̃d si vasallus alienauit ius suum vtile in alium: c dominus hoc ignorat offerendo ꝓtium potest recuperare rem vsq; ad. xxx. an. ꝛ sic patet quod ꝑscriptio longissima obstat iuri offerendi p quod potest parari deducibile in iudicio si fiat oblatio ante ꝑscriptionẽ. Scõo pbatur ista ꝛclusio: q̃ agnitio bonorũ possessionis hodie videt esse q̃dam mera facultas: sicut ꝛ ipsa aditio. Est enim declaratio voluntatis agnoscentis coram iudice l. si. C. qui admit. ꝛ tñ p hoc non impeditur ꝑscriptio annalis: que

a ¶ Cause. adde bal. i addi. adspe. i tu. de sen. §. iuxta ꝓpositionis. vl. q̃ si negotiũ. et ter. i. l. j. C. de spor.

b ¶ Prescribi. adó q̃ hñ tur pbar. i. c. j. §. fi. de feu. da. i vi. le. cõmissorie. ivl. q. et i. ca. i. §. porro. i. j. co. v. no. b exꝑsum. q̃. olim feu. pot. alie. bene. va.

c ¶ Facultati. vide late. fel. i. c. cũ. accessisset. i. rũ. colũ. stati post me. i. v. gnaliter. de cõst. bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

olim erat cõstituta. Preterea si aditio hereditatis tolliturꝙ pre scriptionẽ irregulare in certis casibus: vt ptz in l.fi.C. de repu. bedi. & in l.cũ antiquioziꝫ. C. de iure delt, satis patet ex hoc qõ nõ est mera facultas que sit talis specici: que nõ possit prescribi. Uñ multum placet solutio Bal. in.l.licet. C. de iure deli. qꝛ respõdens ad.l. viã publicam. ff. de via publi. dicit qꝛ illa logtur in facultate publica: & questio nostra loquit in facultate priuata: que fine dubio potest prescribi marime ybi paritꝫ deducibile in iudicio: vt dicunt Moder. Hoc pbatur: quia ius optandi vel eligẽdi est mera facultas: vt pbabo & tñ potest prescribi pscriptione irregulari. l.fi. & sed & siquis. C. cõmunia delega. Sicut etiã prescribit ius offerendi ex forma statuti. c. constitutus. de resti. in integ. Quod autẽ sit mera facultas: patet qꝛ cadit in seruũ & non acgritur ꝙ seruum dño. l.fi. in pin. de verbo. oblig. & l.liul. & ibi no. ff. de lega. i. Pro premissis facit optime ter. quem adduxi tibi in voce. c. bone. circa medium. de postu. pla. vbi pbatur qꝛ facultas postulandi potest prescribi: & tamẽ ista non est talis facultas ex qua immediate si de ducatur de potẽtia ad actũ oziatur ius deducibile in iudicio: qꝛ ex postulatione nullum acquiritur ius nisi gratia fiat ꝙ volenti. Unde dicit fingu. Gui. de cu. quẽ refert Bal. in.l.j.ꝯ. qui sub conditioe. ff. sigs omi. cau. te. qõ ita prescribitur contra creditũ conditionale si ꝙditio est in ptãte creditoꝛis sicut si creditũ esset purũ. Facit bene ter. & qõ ibi per Bar. in.l. sigs heres. in princi. de here. instit. & pecista pars videt verior sine dubio. Illõ autẽ debes scire ꝙ uis facultati publice nõ prescribatur spacio. xxx. annoꝝ: tñ prescribitur spacio tanti tpis cuius nõ extat memoria: qꝛ illud tẽpus habetur priuilegiũ. Ita pbatur in.l. diligẽter. & in.l. vsum. C. de aquedu. lib. x. & ibi ꝙ Bar. & per illas. ll. idez tenuit Ange. & Moder. in.l.fi. in pin. ff. de vsuca. vbi tangunt qualiter ꝓpietas in mari possit pscribi. Illud etiã scias qõ qñ in pignore est appositum pactũ legis cõmissorie: tunc iurn offerendi nullo tpe pscribitur: ita not. Bal. sing. illi. ter. in. c.i. ver. quocunqꝫ tẽpore. de feud. da. in. vi. leg. de quo etiã meminit dñs meus hic. Ybi tñ nõ persistit in ista opi. quia iste dispões vniuersales si pñt aliqd operari non excludũt pscriptionẽ. xxx. vel. xl. anno. & m gl. & Bal. in. c.i. & preterea. de capi. cor. vbi est videndum de quo plene ꝙ Moder. in l.j. de vsucap. Scias etiã qꝛ prescriptio tollit ius adeundi ipo iure. ita dicit Bal. in.l.i. in fi. C. qñ ꝙuo. non est necef. & in.l.i. C. quãdo nõ petẽ. par. dirit etiã Bal. in.l.j. C. g admit. in. xxi. col. qꝛ etiã filiofami. cum rit prescriptio de iure nouissimo: qꝛ pot adire sine cõ
sensu pris iuxta. l. cũ nõ solum. C. de bo. & lib. & Sed relingtur pulchra dubitatio. Quid si hẽditas est delata filio ab intestato: & trãsierunt. xxx. anni. vtrũ filius exclusus tpe ex capite vñ liberi: ad mittitur ex capite vñ agnati, modo arguit sic bar. in. o. cõsi. Sicut se bz bo. posꝫ. quoad filiũ: ita se bz hereditatis aditio quoad eũdẽ. non pbat aliter: sed est verũ de iure: qꝛ in modo repellẽdi ista duo remedia adequãtur. l. nõ est ambigendũ. in fi. de bon. posꝫ. & l.j. in pin. cũ gl. sua. ff. de cõtrab. sicut ergo exclusus tpe a bo. posꝫ. potest venire ex alio capite: ita exclusus tpe ab aditione hereditatis: nam si hoc nõ posset fieri in aditione hereditatis: non posset etiã in bo. posꝫ a qua eodem modo quis excluditur: sicut ab aditione: vt. d. l. nõ est ambigendũ. Hoc tñ limitandũ & m glo. in. d. & sed est videndũ. & bene qñ filius erat solus in primo gradu: vel qꝛ alij nõ extarent: vel qꝛ essent mortui vel aliter fuissent exclusi: nam si extaret alius filius qui ex capite vnde liberi vellet esse bon. posꝫ. vel adire de iure ciuili: tunc repudians non posset venire ex capite vnde agnati: qꝛ est qui ꝓcedit eum ex capite vñ liberi. alleg. tex. insti. de hered. que ab intesta. & admonendi. & ita limitat Ange. ista dicta consi. ccxlj. qꝛ portio repudiatis accresceret alteri existenti in ꝓio gradu. l. si ex pluribus cum materia. ff. de su. & leg. Franciscus tamẽ tigrinus solẽnis doctor in eadem causa consulit contra bar. & est in consilijs meis Barto. consilium. lxxij. mouetur duabus rationibus. Prima parũ vz sed altera subtilior. Dicit enim primo qꝛ ter. in. & sed videndũ. non loquit in hereditate materna: in qua cõsuluit Bar. qꝛ in illa nõ deferꝫ bon. posꝫ. ex capite vnde liberi. l. fi. C. de suis & legi. Sed huic rõni rñdet concedendo antecedens: & per hoc non sequitur ꝙ aditio & bono. posꝫ. in genere ꝙtuz ad hoc non ꝓcedant a pari: vt qui est exclusus ex vno capite possit venire ex alio cũ regula sit in oppositũ vt dixi. Secũdo arguit qꝛ hodie de iure nouissimo cũ sit sublata differentia sexus & patrie ptãtis vt in. & nullam vero. in auten. de here. que ab inte. inspicitur soluz ordo vniuersalis vt filius solũ succedat tãꝙ filius non aũt tanꝙ agnatus: qꝛ agnatio est inducta de iure ciuili. l. tutelas. in pin. ff. de capi. diminu. instituꝫ. de legi. agna. tu. & fi. Confirmatur ista qꝛ opinio per text. in autentica in successione in fine. C. de suis & legi. vbi dicitur qꝛ hodie in successione descendentium inspicitur sola causa naturalis: ergo non cõsideratur agnatio que est de iure ciuili. Ad idem etiã facit tex. in corpore. in. & reliquũ. in autẽ. de here. & ab inteſt. vbi agnati vocant quãdo nõ supersunt descendẽtes: ergo hodie stante descendente nemo vocat ex capite agnationis. Sed quicquid dicat opinio Bar. est verior. & sic non ob. ter. in. & nullam vero. qꝛ nõ sequit est sublata differẽtia agnationis & cognitionis & emãcipationis & patric potestatis: ergo nõ potest succedere descendẽs vt agnatus. nõ ob. ter. in aut. in successione. qꝛ illa fuerunt verba Hymerij ꝙ non sunt in corpore. Nõ ob. text. in. & reliquum. quia illud intelligitur de alijs agnatis nõ descendentibus. & qꝛ ita sit patet qꝛ similibus verbis vtitur ter. instituꝫ. de leg. agna. suc. in pin. & in. & in pin. ff. de suis & legi. & tũ certũ est qꝛ & m ista iura filius pot succedere vtroq; modo: neq; iuenio aliquẽ qui scribat sup hoc. & ex premissis refert Paul. de cast. se als cõsuluisse qꝛ si filius est institutus a matre: & est exclusus prescriptione. xxx. anno. pot adire hereditatẽ ab intestato sicut do. Bald. in d.l.j. Et adde glo. sing. & m Pau. de ca. hic in. d. & sed videdum qui vult qꝛ ille ꝙ repudiat hereditatẽ simpliciter cũ esset sibi delata ex primo capite vt repudiare eã tam ex primo ꝙ ex secundo capite: vnde est opus qõ repudians limitet repudiationẽ suã ad caput delatũ: intellige qñ repudiatio facta iuri de futuro valeret & m. l. quã allegat gl. in. l. pluriũ. j. eo. Sed istud dictum est valde dubiũ: qꝛ oratio indefinita regulariter nõ refertur ad ius defuncti. l. si ita. ff. de aur. & argen. lega. & qõ ibi per Bar. misi forte limitando illam materiam dicas vt saluetur gloss. qꝛ ius quod debet mihi deferri incontinenti post repudiationẽ ꝓimi censeatur esse ius ꝓtesens: & de eo verisimiliter ꝓsumatur repudias cogitasse sicut dicitur in. l. si seruitus. in princi. de ser. vrba. predio. de cuius intellectu vide Bar. in. d. l. si ita.

Polle. † Et istũ ter. pbat & m secundam lectu. qui nõ potest adire non pot repudiare: et ꝙ repudiatio ꝙ non potest fieri habetur ꝓ non facta: vnde vere repudians nõ dicetur repudiare. Et ꝓ hũc ter. dicunt hic Bal. & Ang. & Imo. qꝛ si ex forma statuti clericus non potest declinare iurisditionem iudicis laici: & si declinat potest natur extra ꝓtectionem cõmunis: & iudex non habet iurisditionem in eũ qui clericum offendit cautela est vt clericus cõparcat in habitu & tonsura & dicat: consentirẽ in vobis libenter si possem: sed non possum vetante tañ. dicẽdo enim hoc modo nõ declinat: quia nõ potest ꝓrogare iurisditionẽ si vellet: ergo nõ potest declinare per regulam istius. Et isto modo nõ incidet in penã statuti. Et eãdem cautelam posuit Bal. referendo dicta Bart. in. l. ab administratione. C. de lega. sed Bald. in auten. statuimus. C. de epis. & cleri. dicit qꝛ si clericus allegat se clericum: satis videtur declinare iurisditionem: qꝛ in exceptione non requiritur conclusio & m Bar. in. l.i. ff. de excep. vnde incideret in penam statuti ſcõm eum. Debet ergo se presentare in habitu & tonsura & nil dicere: et tamen nil dicendo ipso facto declinat: qꝛ iudex debet cũ remittere ad forum ecclesie: vt. c. si iudex laicus. de sent. excom. in. vi. Est tñ ista declinatio passiua & m cũ inquantũ. s. iudex astringitur ad remittendus: non actiua per quã clericus incideret in penam. Sed ista sua impugnatio quoad cautelaz premissam non videtur sufficiens: qꝛ licet clericus videaꝫ declinare: ista tñ declinatio ex quo nõ potest ꝓrogare iurisditionẽ habetur ꝓ non facta. Sed potest saluari impugnatio sua ꝙ statutum videt hic considerare declinantẽ prout declinat de facto ex quo sua declinatio de iure non habet effectũ ratione premissa. ar. l. quid ergo. & quãtũ aũt. & qõ ibi ꝙ Barto. ff. de insa. Tutius ergo est seruare modũ quẽ ponit in. d. aut. statuimus. Est & alius modus notabilis quẽ ponit bal in. l. filius. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. qꝛ si clericus bz patrẽ pater ipse compareat & declinet forum non ſe suo & ꝓ suo interesse: ipse enim excusabitur ꝓpter officiũ paternũ: vt. l. tutoꝛ. ff. de bis qui. vt ind ig. & filius qꝛ nihil est factũ non ſe suo. Et idẽ, posset dici si comparet superior clerici ꝓ suo interesse per eãdem rationem & per ea que scribit Barto. in simili in. l. pe. & ad crimen. ff. de pub. iudi. sed do. me. hic dicit se mirari de ista cautela cum ista statuta nõ valeant ipso iure tanꝙ facta contra libertatem ecclesiasticam: vt in. c. nouerint. & c. grauem. de sen. excom. & in autẽ. cassa. C. de sacrosan. eccle. Tu autem aduerte quia non semper ista statuta sunt nulla: licet sint contra libertatem ecclesiasticam: nam si statutum aufert priuilegium clerico vel iurisditionem iudici: si clericus declinauerit &c. tunc doc. bene fatenꝫ qꝛ statuti est nullũ. sed qñ statutũ non cõfert iurisditionẽ iudici: tunc cõis opi. est qꝛ statutũ vȝ: qꝛ lex vel statutũ põt nõ cõcedere a principio beneficium clerico, casus est no. quẽ ibi no. Bald. ad hoc in. l. si quis curialis. in fi. C. de epis. & cler. & in. c.i. & si clericus de pa. te. in vſi. feu. & ibi etiam ꝓ Bal. & ita tenet bal. in autẽ. cassa. C. de epis. & cleri. & in. d. aut. statuim. & in. l. oẽs populi. in. ij. char. de iusti. & iur. & in. l. obseruare. & ꝓficisci. de offi. procon. & leg. in ver. xxvj. & in. d. l. filius. vñ cautela posita ꝓ doc. hic esset vtilis ne clericus incideret in verba statuti. Et dato quod statutũ esset nullum etiã isto casu sicut tenet Ang. in. l. filius. & diui. ff. de leg. j. Pe. in regula ea que sunt. de reg. iur. ver. xxvj. qõ nõ determino ꝓ nunc: qꝛ nõ est materia nostra: cautela tñ esset vtilis: qꝛ statuta aliquando seruanꝫ de facto. & ista sufficia nt quo ad hãc. q. Utrũ aſt statutũ posset imponere penã patri vel ſanguineo clerici declinãtis fotũ: dic vt plene per Pe. in regula ea ꝙ fiũt. in. xxvj. q. de reg. iur. & bal. in. l.j. C. de indi. vidui. quẽ ipse ibi allegat. Bar. in simili. q. in. l. heres meus. & & de condi. & demon. quem etiam adducit hic do. meus. & Barto. in l.j. in fi. ff. de bis que pe. no.

Summarium.

1 Notum fit ex sola deliberatione.
2 Mutus & surdus an contra here possent.
3 Appellatione Ictus non venit quasi cõtractus proprie.
4 Statutũ prohibens mulierẽ obligare sine consensu &c. locũ non habet vbi fit contractus cum ecclesia.
5 Dictio presertim est dictio implicatiua.

Notum. Mutus põt adire hereditatẽ & surdꝰ: & ille etiam cui interdicitur bonis. b. do. Scõa ibi: cũ cui. l. in gl. i. ib: Voluntas declarata ꝓ factum no. hãc gl. & m Bart. & Moder. q vȝ decidere qꝛ sola voluntas nõ facit aliquẽ heredẽ nisi sit declarata verbo vel facto: & ita est in alijs dispositionibus: vt. l. si reperendi. C. de cõdi. ob cãm. de quo per bar. & ibi dicemus. in. l. gerit. j. eo vnde si aliqs deliberauit in animo esse heres non obligaꝫ etiã in foro cõ
a scientie & hec est dꝛia inter aditionẽ & votũ: & qꝛ sola deliberatio
1 facit votũ. l. si rẽ. & voto. j. de policitatio. & m Paul. de ca. que tñ requirãtur ad esse vt ꝓpositũ nõ trãseat in votũ: vide ꝓ Thoscõa secũde & ponit in ca. scripture. extra de voto. per Innocen. & Moder. Amplius dicit hic dom. Paul. qꝛ stat aliqs finẽ testibus dixit secrete. Ego volo esse heres talis nõ ꝓpterea efficit heres: qꝛ perinde est ac si secũ loquertur in mente cũ vtrũq; sit verbũ: dicimus cñi qõ verbum dei est conceptus diuine mentis & m cñ. Ubi non vȝ probabile illud dictũ: qꝛ non põt apparere de intentione disponẽtis magis deficit ꝓbatio ꝙ ius. Est igit dispositio per facta licet nõ possit apparere aliũ. l. si qs seruum. & si inter
Duos. de leg. & & l. si ita fuerit. ff. de re. du. † Utrum aũt aliquo
b casu sola cogitatio puniaſ Iz nõ exprimaſ ab extra: vide qõ habetur in. l. qui ea mente. ff. de fur. & per gl. in cle. i. de here. vbi queritur vtrũ hereticus occultus sit excõmunicatus: & ibi vide &c. Et e
2 tera dicem? in. l. gerit. † Extra gl. queritur hic Bar. numqd mu
c tus & surdus possint contrahere & se obligare sine autoritate curatoꝛis: & distinguit ꝙ aut nil omnino intelligunt et equiparantur infantibus: aut intelligunt perfecte: & tunc equiparantur maioribus. xxv. anno. vnde nõ est opus curatoꝛ. allegat text. in. l. seruo inuito. & si pupillo. j. ad trebe. vbi dicit ꝓbari vtrunq; mẽbrũ qõ etiam bene pbarit. insti. de here. qua. & dif. & fi. & in. l. fin. j. de bo. posꝫ. infan. & fu. Et aduerte qꝛ Iz ipse dicat in. d. l. si. ꝙ equiparanꝫ furioso ꝓ hoc non contradicit his qꝛ dicit hic: quia infans & furio sus inducãtur a pari. l.j. & furiosum. ff. de actio. & ob. & insti. de inuti. stip. & sed quod dicimus. Sed in. l.j. in princ. ff. de verb. ob. variat in hoc scõo mẽbro: nã ibi vult qõ surdus & mutus qui intelligunt equiparentur pupillo & sic regratur autoritas curatoris in obligando. Contra quem insurgunt Bald. & Angel. ibi & arguunt multipliciter cõtra ipsum: sed argumẽta eoꝝ possunt vitari. Nã cũ dicit ꝙ pupillus nõ põt cõtrahere matrimonium: & tñ mutus põt. l. mutus. in princi. de iure do. Ad istud põt dici & ad sequẽs: vt. j. videbis ꝙ possunt cõtrahere: sed cũ autoritate curatoris: nam & in. & fi. istius. l. dicitur ꝙ prodigus potest adire & tñ subintelligitur cũ autoritate curatoris: vel põt dici ꝙ pupillus & mutus &c. equiparanꝫ in bis in quib⁹ possunt adequari & ꝓportionari adinuicem: sed in matrimonio hoc non cõtingit: qꝛ mutus est potens ad coitũ: sed nõ pupillus. Facit ꝙ dicit in fi. bart.
a in. l.i. & l. falc. ff. ad. l. falci. † Ad scõm duz dicũt qꝛ mutus põt cõstituere ꝓcuratorẽ ad negotia: & põt ipse ꝛstitui. Posset etiã respondeꝛi primo modo: sed tñ dicimus qꝛ. l. mutus. in princi. de procura. nõ dicit simpliciter ꝙ mutus possit cõstituere ꝓcuratorem ad negotia. Sed si cõstituat ꝓ modum conueniẽtem: & verba possunt significare ꝙ debeat interuenire autoritas curatoris. Et dum dicit ꝙ põt constitui ꝓcurator ad negotia adiungit dũmodo nõ experiatur in iudicio: & isto modo posset etiã ꝛstitui minoꝛ & pupillus: vt. l. sed & si quis. & fi. & l. seq. de institoꝛ. & l. cum mandato. ff. de mino. licet minoꝛ. xvj. an. non possit cõstitui ꝓcurator ad negotia simpliciter: qꝛ in isto mandato vemit potestas agendi in iudicio: & ita intelligitur text. in. c. qui generaliter. de procura. lib. vi. & multum facit ꝓ opi. Bart. alle text. in vlti. respon. nam si mutus haberet legitimam personam vt maioꝛ. xxv. an. cur non posset esse in iudicio cum de necessitate acta iudicij non requirant verba sicut stipulatio. Ad tertium cũ dicunt ꝙ pupillus non potest testari: sed surdus & mutus in quibusdaz casibus possunt. l. discretis. C. qui testa. fa. pot. Respondetur qõ Barto. vt apparet ex legibus per eum allegatis equiparat istos adinuicem in cõtractibus vel quasi non in vltimis voluntatibus. Ad quartũ cum dicunt ꝙ licet minoꝛi subueniatur in delictis in omittendo: vt. l. si ex causa. & nũc videndum. ff. de mino. & in. l.j. & ibi not. C. si

adue. de. nõ tamẽ reperitur iure cautum. qõ subueniatur muto & a surdo. Similiter posset respondeꝛi ꝙ ista equiparatio non fit in delictis: sed in cõtractibus vel quasi. Quod autem non succurratur muto & surdo in delictis in omittendo ꝓbat nec. & ipse non allegat in. l. si qs in graui. & mutum. ff. ad fille. Ad rõnẽ do. mei dũ allegat. l. q neqꝫ. in fi. & l. si ꝑdia. ff. de re. eorum. Ridet ꝙ illa iura cõcedũt illud ꝓ: uilegiũ: ita mutis & surdis ꝙ intelligunt sicut is ꝙ nõ intelligũt cũ indistincte. b. d. vñ sequeretur si attẽdas illa iura ꝙ semp minoꝛ ꝙ ꝑfecte intelligit equiparetur pupillo: & sic ibi ꝓbarctur. Item eius qõ ipe vult. Sz vero illa iura hñt alium intellectũ: nã cã concedẽdi priuilegiũ vt res non possit alienari vnifer miter respicit mutũ & surdũ: & qui intelligit & qꝛ nõ intelligit: datur eñ hoc priuilegiũ: qꝛ cõiter taliter impediti nõ pñt vti diligentia m rebus suis nõ ꝓpter impedimẽtũ intellectus: & ꝓpter impedimentũ corꝑis. Ipse tñ cõcordat opi. dicẽs qꝛ aut mutus nil intelligit & equarat infanti: vt dictũ est. Aut intelligit sed imꝑfecte sicut pupillus. ꝓm⁹ infantiez & tũc equarat pupillo. Aut intelligit ꝑfecte: & equiparatur maiori. Et est multũ equa distinctio: qꝛ qua rõne de infante ad mutũ q nil intelligit fit extẽsio ꝑ idẽtitatẽ ratiõis vt in iuribus allega. eadem rõne de pupillo qui perfecte intelligit fiet extensio ad mutũ imperfecte intelligẽtẽ: maxime & qꝛ in ipa materia semp fit extensio ad ꝑsonas similes. l. ij. C. de cura. fu. in glo. & in. l. fulcinius. & adeo cũ fi. gbus er cau. i pol. ea. Forte tñ posset dici defendendo sniam & distinctionem Bar. hic ꝙ ista extẽsio nõ fit de pupillo ad mutum: quia in etate ꝑfecta post pupillarem etate ille qui incipit intelligere non obstante impedimento ꝓsumitur intelligere sufficienter: licet & m diuersos casus vnus alio plus intelligat. hoc colligitur satis clare ex mente. l. discretis. que oib⁹ qui ꝓsumunt eẽ capaces intellectus cõcedit facultatẽ testandi: & tamẽ non est dubiũ ꝙ plus intelligit mutus vel surdus ex accidentia ad minus quando superueniret impedimentũ post etatem perfectã ꝙ bis qui fuit mutus vȝ surdus a natura. Nec te moueat qꝛ quibusdam datur facultas testãdi: absolute: quibusdam non absolute: sed si sint periti literarũ: nam hoc non est qꝛ lex non ꝓsumit ꝙ intellectus sufficiat: sed qꝛ ꝓpter impedimentum in illis casibus facilis põt cõmitti falsitas sic dicit de ceco. l. hac cõsul. C. eo. tit. Sed queritur quid potuit mouere Bar. in. l.j. in princi. pe alle. ad dicendum qõ equipatur pupillo. Et potest dici qꝛ mutus est: qꝛ iura dicunt indistincte qꝛ surdo & muto soleꝫ dari curatoꝛ. insti. de cura. & ij. & t. l. cui eoꝝ. in fi. cũ. l. seq. ff. de postꝫ. u. vñ per hoc videbatur qꝛ qꝛ isti requiruntur a curatoꝛe non habeant legitimã personã ad similitudinem minoꝛ: maxime qꝛ iura dicunt qꝛ curatoꝛ datur istis qꝛ rebus suis superesse non pñt. Sed ista ꝛba
b etu intelligenda aliter & aliter: nã respectu eoꝝ qui carent intellectu intelliguntur de impotẽtia mẽtis: sed respectu eoꝝ q habent intellectũ plenũ: intelliguntur de impotentia corꝑis nõ est eadẽ ratio ipsius & est in pupillis vt non possint contrahere: nam cũ quo libet morbo ꝑpetuo impeditis detur curatoꝛ vt in dictis iuribus oẽs isti eq parãtur minoribus: sequeretur qꝛ impediti morbo podagre qui tũ esset prudens & posset loqui & audire non posset contrahere qõ est absurdum: & ꝓ hec sit expedita ista. q. sufficienter: & c
c est multũ irrita apud doct. † Sed Barto. hic post hanc. q. mouet aliam magis difficilem. s. quõ possit confici instrumẽtũ de aditione hereditatis faciendẽ a muto & qualiter testes habeant deponere vbi non esset factũ instrm. super quo adde dictis eius inquantum ipse vult qꝛ si notarius cognoscit signa mutiꝛ: qꝛ est ei consan
d guineus vel conuersatur secũ põt confiecre instrm⁹ absq; eo qꝛ ex primat signa in genere vel in spẽ: qꝛ satis est qꝛ notarius loquaꝫ per verba iuris. l. sciẽdũ. de verb. obli. & l.j. cũ materia. C. de ysur. & ita notat Jo. an. quẽ adducit hic Jmo. inti. de syndico. & j. in fi. additiõis magne. Sz istud dictũ est declarandũ necessario: nam prima facie nõ vȝ procedere: qꝛ in cõfectione instrumenti ꝑs eadẽ cognitio esse in notario & testibus: vt subtiliter ꝓbat Jo. an. an. in ti. de instru. edic. & restat. ver. licet quero in additiõibus. Unde Iz notarius cognoscat per signa sensum & intellectũ muti si testes ipsi nõ cognoscerẽt in instrumẽtum nõ esset solẽne: qꝛ testes debent esse inscripti in instrumẽto: vt in auten. de here. & fal. & fi vero adsint & in aut. de instru. & cau. & fi. sed instrumenta publica. quia & ipsi debent cognoscere quid agitur alꝫ non essent testes. iij. qõ. iv. cap. testes. Sed isto casu non cognoscerẽt sensum muti: ergo non valeret instrumentũ. Ideo dicta Bar. videntur intelligenda qñ testes essent similiter cõsanguinei vel domestici: nec potes defendere dictum suũ aliter dicendo ꝙ testes habẽt notitiã de voluntate muti per notarium: qꝛ vt dꝛ in. o. addi. oportet qõ cognoscant
e codẽ modo quo notarius nõ ꝓ relationẽ alterius. † Scõo ad
e inquantum dicit ꝙ si notarius nõ cognoscit voluntatem muti per signa: tunc debent adhiberi testes qui cognoscãt & instruãt notarium per signa que viderunt mutũ consentire: nã etiã in hoc secundo casu ecotra notarius nõ cognoscit eo modo quo testis: sed per relationem testium: & sic videtur sequi idẽ incõueniens ex quo testes non sunt adhibiti a partibus: vt interpretes signoꝝ ipsius muti: & dato qõ esset ad hibiti: vt interpretes ipsi vel nota

a Forũ. et banc cautelã approbat d. bart. soci. in Csil. crrũ. incip. prestã tissime doct. circa fin. ibi: solũ ergo. cũ seq. in. j. pte. be. va.

Deliberatio. intelligẽ tñ deliberatio firmata ad dꝛiam votoꝛ ꝙ fiũt ex ꝓpositione & sine deliberatione sic cut faciũt ali qui in angustijs & qñ nõ obligãt de necessitate: sed tñ exquadã cõgruitate: ij venire ẽt ex ꝓpria autoritate non est peccatuz mortale: et qñ hoc fit ꝓpendi ex hꝰ qñ statꝰ trãsacto piculo seu angustia sunt maleco tẽti se taleyo tũ emisisse: qꝛ nõ idelibe rate factuz: secus vo qñ deliberatevt euadãt picu lũ vouent qꝛ obligant vt ꝓ ricar. iiij. di. xxxvij. ar gu. ij. q. ij. et bf i summa ang. in. & vo tũ. versi. vi. Bene. va.

Cõtrahere. vide. do. alex. de imo. post ang. in l. ite qꝛ. ff. de pac. vbi qñ & Jffr. be. va

Jnstrm. adde octo. post gl. in. l. item qꝛ. & de pac. & ange. post Bar. & doct. in. l.j. verb. obli. & bal. in. l. pe. i fi. C. q test. face. pof. vbi dicit ꝙ notarꝰ dz eo mõ loqui sicut si esset testis & deponere in iudicio exp mẽdo verba ẽterrogãtis & qualitatez actũ annuẽtis. ꝓ ter. i. l. labeo. i fi. ff. de supel. lega. be. va.

b Puiak. ꝓ qua materia vide late & not. fely. in suo tract. de conatu. Bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rius:adhuc ſi tenuit Jo.an.q ad dictū interpretis notarius nō poſſet conficere inſtrumētū:vt ipſe dicit in.d.addi. Et ſegtur Anto.de but.referēs iſta dicta in.c.cū cauſam in.iij.chart.extra de teſta.vbi oino eſt videndū.docto.noſtri.ſi nō interpretre adhibito cōiter a partibus tenent contrarium in.l.i.in fi.de verbo.obliga. Et credo q poſſit defendi iſta opi.de quo etiā tetigit Bald.in.l. grecas.C.de manu.teſta.q er quo partes voluerunt credi interpreti in iſto actu perinde eſt ac ſi p interpretem loquerentur per regulā qui per alium.de reg.iu.Intellige ſi ſicut dicit in.d.ſ.fi. per Bar.q vbi poſſunt haberi plures idonei non ſufficiatynus Idē dicit in ſimili in prima conſtitutionc.ff.oz.⁊ Angel.in.l.qui ſumīnibus.ff.de ſeruī.vrba.predio.ſed in caſu noſtro nō preſupponitur q partes cōſenſerint notariū vel teſtes interpretes voluntatis ipſius muti.Niſi forte ſaluando diceres q boc ipſo qō tales adhibentur:q cognoſcunt per ſigna voluntatē muti viden tur adhibiti nō ſolū vt teſtes ſed vt interpretes:vt actus magis valeat q pereat iurta.l.quoties.cū materia.ff.de rc.ou.⁊ ſemp in ſtipulationibus.de regu.iur. ¶ Tertio adde inquātum Barto. vult q teſtis dicēdo ſcio q mutus cōſenſit:q ſum cōſanguineus ſuus vel domeſticus ⁊ intelligo ſigna rc.quid ſignificet:nā iſta p batio vī concludere preſumptiue. Jpreſumitur eñ ſcire ex hoc q eſt affinis in qua probatione ſz cōiter docto.teneāt q eſt ſufficies: vt plene ꝓbatur per Bar.in.l.i.ff.ſi cer.peta.⁊ Bal.in aut.quas actiones.in fi.de ſacroſan.eccle.⁊ in.l.i.C.de ſer.fug.⁊ ang.in auf. de heredi.⁊ falc.ℌ.hinc nobis.⁊ in auf.de teſti.in prin.poſt gloſſ. Tamen in caſu noſtro boc eſſet magis notabile ſi eſſet verū ⁊ eſt magis dubiū:vult eñ bar.q preſumptiua pbatio teſtis habeat locū etiam in bis que immediate nō percipiunt p ſenſum corporis:ſed ex iudicio intellectus mediāte ſenſu:⁊ ſic multū ampliatur doctrina ſua in.d.l.i. Contra quā facit multū tex.in.l.ſemel.C.de re mili.lib.xij.per quē Barto.ibi dicit q non vz dictū teſtis examinati a iudice:q deponit pretertu peritie artis niſi conſtet exactis q fuit diligēter examinatus: vnde videtur q magis perfecte debeat deponere talis qui deponit in bis que pēdēt a iudicio animi:⁊ qō imperfectio ſit ꝓbatio que deponit de iudicio animi q̄ que deponit de bis q̄ percipiūtur ſenſu immediate.vnde dicit Jnno.ſingu.in.c.ſuper boc.extra de renū.q pauci teſtes qui dicunt actū eſſe factum per metū preferuntur multis qui dicunt q fuit factus ſponte.⁊ ſequit bal.in.l.obſeruare.ℌ.proficiſci.de offi. procon.⁊ leg.in verſicu.xvij.quero. Et boc eſt q probatio metus facilius poteſt comprehendi per actum exteriorē quam probatio ſpontanee voluntatis. Jn pbationibus aūt que non ſunt ſui natura perfecte teſtis debet examinari diligētius.c.tua nos de conſan.⁊ affi. Biſacit.c.licet ex quadam.in fi.de teſti. Unde nō videt ita de facili admittēda pbatio preſumptiua in bis que nō poſſunt immediate deprehēdi p ſenſum. Ego tñ nō diſcedere ab iſta doc. ppter boc ſz illa duo iura multū faciāt i oppoſitū. Sed ſaluādo Bar.dicere q faciliter pōt deprehēdi diſcurſu intellectus quid ſignificent ſigna muti:⁊ ideo poſſet ſuſtineri iſta doctrina:q vī cē eadē ratio:que eſt in bis que percipiuntur ſenſu:vt patet ex nota. in.l.ſolā.C.de teſti.per Bald.⁊ per Moder.in.c.cū cauſam.c.ti. Tene etiā menti vltimum dictū Bar.in iſta.q.q vult q er duabus ſpēbus probationū que ſunt plene probate poſſit perficiva pbatio:⁊ eſt regulare iurta ea que habentur in.l.ad mo.ff.de iure iuran.⁊ in.l.i.ſ.idem cornelio.ff.de queſtio.ſz Bal.aliter ſenſerit in.l.iij.C.quorū appel.non reci. Et adde ad premiſſa quod ponit Bal.in.l.inutus in princ.ff.de procu.vbi voluit q notarius non poſſit conficere inſtm muti niſi ſpecifice ponat ſigna que mutus ſenſit. ¶ Extra glo.tangunt bic Bald.Ange.⁊ Moder.not.q. quā poſuit Bart.in.l.more.ſ.eo. vz nunquid ſi mulier ex forma ſtatuti prohibeſ cōtrahere videaſ prohibita adire hereditatem. Super quo variauit Bar.nam in.d.l.more tenet q vī prohibita:q nolē cōtractus cōprehendi eis obligatio.l.oēm.ff.de iud. l.apud iul.ℌ.ſi.ff.quibus ex cau.in poſ.ea.ſed in.d.ℌ.ſi.tenet oppoſitum:q in ſtatutis verba intelligenda ſunt ꝓprie:⁊ appellatione cōtractus nō venit quaſi contractus ꝓprie:illa eſſi dictio quaſi oſtendit qō eſt impropie cōtractus:⁊ etiam modus quaſi contrahendi oſtendit idem:vt patet ex.l.ex maleficiſ.ℌ.heres.de actio.⁊ ob. Et hanc partem ſenſit in.l.Labeo.ℌ.cōtractū.ff.de ver. ſig.vbi dicit q cōtractus impropius non comprehenditur ſub verbis ſtatuti. Jdē tenent bic Bald.Ange.⁊ Jnno.ratione premiſſa. Sed domi. Jpau. bic tenet opi.Barto.in.d.l.more.⁊ bāc dicit vidiſſe ſeruari in practica.⁊ idem tenet do.m.Jouetur ratione ⁊ autoritate. Ratione quidē:q iſtud ſtatutū non poteſt videri factum ex alia cauſa niſi propter fragilitatem mulierum:vñ iſta ratio habetur ꝓ o expreſſa in ſtatuto:ſz nō eſſet expreſſa.l.mili tes agrū.ff.de re mil. Sup quo vide Bar.in.l.liberū.in princ.ſ. de verb.ſi.⁊ Bal.in.l.mariti vitiū.C.de lib.ꝑte.cum ergo ratio ſit ſcripta in.l.vel habeaf ꝓſcripta,⁊ ſic eadē ratio in vtroq; caſu:ergo dz ſtatui idē ius:vt in aut.ꝑterea in ter.⁊ gl.C.vndevir ⁊ vxor.⁊.l.credēdū.in prin.ff.qui pe.tu.cū ſi.Autoritate aūt q boc tenet Bal.in rub.C.de pac.in ſi.q.dum dicit q ſi mulier ꝓhibeſ cōtrahere,ꝓhibetur etiā liberare debitorē:ecce ergo q ſtatutum extenditur ad aliū caſum.⁊ idem.d.Barto.ſm eū in.l.ſi vnus.ℌ. pactus ne peteret.ff.de pact. Sed aduerte q Barto. non loquit de ſtatuto qō ꝓhibet mulierē ℌbere:ſed ꝓhibet mulierez obligari.Bal.tñ ibi idem dicit in ſtatuto qō ꝓhibet mulierem contrahere:ſed Ang.reprehendit iſtud dictū quādo ſtatutū loquitur de cōtractu nō de obligatiōe. Et dato q illud dictus eſſet verū facilius fit extēſio de ℌctu ad l.berationē distractū:que ſunt ꝛnera qō ad quaſi ℌctum.facit qō habetur in.l.de tutela.C.de in integ.reſtitu. mi.vñ illa dicta pñt euitari ⁊ de ſubtilitate iuris eſſet aliter dicendū:vt.ſ.videbis.⁊ p opi.bal.⁊ Ang.facit tex.quē ibi not.Bal.ad ad boc in.l.i.in prin.ff.de contrario iu.tu.p quē in.q.noſtra.Bal. decidit ſicut bic.Sed ille tex.nō loquit in ꝓhibito ℌbere:ſed obligari qui ſine dubio videretur ꝓhibitus quaſi cōtrahere niſi eſſet ratio ſpāliſ que id aſſignatur in tex.cur nō videtur ꝓhibitus ſi cōtractus tutonis. Et facit optime ille tex.ad.q.de q dicēt poſtea. Bal.in.l.cōtractus.C.de fide inſtru.videt dicere vbicūq; ſtatutū fundatur ſuper equitate naturali:verbigra ad executionē conſensus preſtiti per partē:tunc ſtatutū qō loquitur de contractu extēditur ad cōtractum impropie:ſecus ſi ſtatutū haberet aliā causam:vt eſt ſtatutum de ſolutione gabelle. ¶ Sed contra primuz dictum facit:q tunc diſpoſitio que fundatur ſup equitate extēditur cū nō diſponit contra ius cōmune.gl.eſt no.quā ibi approbat Bal.in.l.ſigs ſeruo.C.de furtis. Nō aūt in materia exorbitanti ⁊ cōtra legē diſpoſitio facta de cōtractu nō trahatur ad quaſi contractum eſt caſus in.l.ℌ.ſi.oēs.iuncta.l.de eo.ℌ.fi.ff.de iudi.ibi eſſe in.ℌ.omnis.auferrur priuilegiū cōceſſum legato ſi contrarit in loco legationis:⁊ illa diſpoſitio extēditur ad additionez hereditatis: quia eſt quaſi cōtractus.vnde iſta opi.Bal.⁊ Ang.bic videf verior. Licet Jo.an.i additio.ad ſpe.in ti.de ſnia.ℌ.iurta.in additione que incipit ſoluit ſm Gui.de cu.videatur velle q appellatione cōtractus in materia ſtatuti comprehendatur etiam contract impropie. Poſſent tamen concordari equo ſedere opiniones ſicut dixi in voce declarando dicta do. mei:videlicet q aut ratio eſt ſcripta in lege ⁊ expreſſa:⁊ tunc fiat extenſio ad quaſi cōtractū vbi eadem rō:ſecus ſi eſſet mino:ratio ſm Bart.qui ita ſol.in.l. de eo.ℌ.ſi.prealleg. Dicit eñ q diſpoſitio facta in contractu trabitur ad quaſi cōtractum vbi eſt eadem ratio:ſed nō ad quaſi cōtractum in quo nō eſt eadē ratio. ¶ Confirmatur iſta cōclusio er generali doctrina que traditur per Jmo.in.l.ſi vero.ℌ.neviro.ff. ſolu.ma.dū dicunt in ſecūdo arti.prin.qō quādo ratio eſt ſcripta in lege ⁊ caſus ad quem fit extēſio pōt cōprehendi ſub expreſſo er Larga ſignificatione vocabuli etiā in materia correctiua fit extēſio. alleg.glo.in cle.ſ.de elec.⁊ tenet Bal.in.l.qō vero.ff.de legi. Ubi aūt ratio eſſet expreſſa:tutius eſt tenere qō nō fiat extēſio ad quaſi contractum:qz in materia correctiua hoc non ꝓbatur bene de iure q ratio quādo nō pōt eſſe niſi vnica habeatur ꝓ expreſſa.facit qō habetur in.l.titius.in princ.ff.de lib.⁊ poſthu. Et er predictis eſt expeditus bic elegans articulus poſt quem querit Bar.in.d. ☞l.apud iulia.in fi.⁊ Utrum ſtatutum ꝓhibens mulierem obligari vel cōtrahere ſine conſenſu rc.habeat locum quādo mulier cōcontrabit per ꝓcuratorem.ſuper quo dubitat ⁊ relinquit cogitandum:inclinat tamē q ſtatutū non extendatur ad iſtum caſum:qz mulier per ꝓcuratorē cōtrahit ficte nō vere:⁊ ad caſum fictum non extenditur ſtatutū.iurta.l.iij.ℌ.hec verba.de neg.ge.⁊ p Bar to.in.l.oēs populi.de iuſti.⁊ iur. Tu vero ſecure potes dicere duabus rōnibus qō vt mulier poſſit contrabere per ꝓcuratorem eadem ſolēnitas dz interuenire in cōſtitutione ꝓcuratoris:que deberet interuenire ſi mulier cōtraheret p ſeipſam. Jſta cōcluſio ꝓbatur ex bis:que tradit Bart.in.l.iij.ℌ.ſi.ff.qui pe.tu.⁊ in.l.iij. in prin.ff.rē.ra.ba.vbi dicit q quando minor pōt eſſe in iudicio ſine autoritate tutoris poterit etiam conſtituere ꝓcuratorē ſine eius autoritate:ſed quando nō poſſet eſſe in iudicio ſine tutore nō poterit cōſtituere ꝓcuratorē ſine autoritate tutoris. Et qz bec rō potest euitari dicēdo q illa iura loquuntur in eo qui eſt inhabilis de iure cōmuni. Secus in materia ſtatuti in quo non ita de facili fit extenſio:vt dictum eſt:dico q etiā in materia ſtatuti debemus idē dicere. Jprimo q qz alias faciliter fieret fraus ſtatuto ſi mulier poſſet contrahere per ꝓcuratorem:ideo ne fiat fraus legi iſte caſus debet intelligi in ſtatuto.argumen.l.pupillus.ℌ.i.ff. de auto. tuto.⁊.l.fraus.⁊.l.cum ler.ff.de legi. Scōo qz bic caſus fictus ſubrogatur loco veri cum ꝓcurator vere cōtrahens repreſentat ꝓſonam mulieris: et eius nomine contrahitur: vt regula qui per alium.⁊.l.ita autem.ℌ.geſſiſſe.de adminiſtratio.tuto. Unde ſicut diſpoſitio facta a ſtatuto de perſona vera trahitur ad fictam q vera perſonā repreſentat.l.poſtulante.in prin.⁊ ibi p Bart.ff.ad trebel.Benefacit.l.libertū.ℌ.ſenatus.ff.de ritu nup. Jta ⁊ faciliꝰ diſpoſitio facta de vero ℌctu trabetur ad fictū qui ſubrogaf loco veri ⁊ q boc ſit verū tenet Bar.expreſſe in terminis noſtris in.l. ij.ℌ.libertis.ff.de leg. preſtan.vbi dixit q ſtatutū ꝓhibens ℌbere eum bannito ſub pena bz locū etiā in contrabente p procuratorē. Regulariter,tñ verū eſt q diſpoſitio exorbitās facta ſup ℌctu nō

babet

De acquiren.heredi. 114

locū in ℌctu ficto caſus eſt no.quē ibi no.bal.i.l.ſi qs in legatiōe.

4 ff.de iudi. † Illud etiā ſciaz:⁊ ſemper tene mēti q ſtatutū ꝓhibēs mulierē obligari ſine cōſenſu rc.nō bz locū vbi ℌctus fit cū eccle

a ſia: ita decidit ſingu.Bal.in.l.gñaliter.C.de ſacroſan.ec.iurta.fi. ¶ Querit bic Ang.⁊ Moder. quid ſi mulier adit hereditatem in qua nulla ſunt debita: vtrum tunc valebit aditio non ſeruata ſolennitate:⁊ rñdet q ſic qz bic non conueniunt verba ſtatuti q mulier non obligetur:vñ ſicut pupillus ꝓhibitus obligari nō ꝓhibetur acquirere.l.obligari.ℌ.j.de auct.tu.⁊ inſtitu.de auf.tu. ℌ.neqs. Jta nō videtur ꝓhibita mulier acquirere hereditatem: exquo non obligatur aliquo mō. Et hanc opi.ſequunt bic Moder.⁊ dicit Jpau.de caſt.ſe cōſuluiſſe florentie:ſed nō potuiſſe obtinere. Jpro opi.Ang.⁊ glo.habes glo.no.in.l.qñ.C.de bo.q lib.quā ibi no.Bal.volentē qō qñ alienatio rerū filij eſt euidēter vtilis filio poſſit fieri p patrē non obſtante ꝓbatione illius.l. In cōtrariū facit fortiter tex.in.c.i.in verbo preſertim.de reb.eccle.nō alie.in.vi.vbi dī q etiā ſi alienatio rei eccleſie fiat in euidēte vtili

5 tatem vel neceſſitatem ipſius non vz non ſeruata ſolēnitate: † eſt

b eñ dictio preſertim implicatina.l.ſi fine.ℌ.ſi.in ter.⁊ glo.ff. rem ra.ba. Ad idem facit tex.in.l.ſi fundus.ff.de reb.eo.p quem bart. in.l.cū bi.ℌ.eā aūt.ff.de tranſac. dicit q alienatio rei minoris vel eccleſie nō pōt fieri ſine ſolēnitate:licet ſit euidens vtilitas pupilli vel eccſie. Sz ad illa iura pōt reſponderi q illa alienatio:que ꝓhibetur quātuncūq; ſit vtilis eccleſie cōprehēditur tantum ex verbis ꝓhibentis ex ꝓpietate vel bonū:q vere alienatio eſt. Sed in caſu noſtro quando hereditas nō habet debita acq̄ſitio hereditatis non comprehenditur ſub verbis ſtatuti que ꝓhibēt ſimpliciter mulierem nō obligari cum obligetur:vnde iſta cōcluſio remanet vera. Una tamē dubitatio relinquitur:quia dato q ꝓbetur clare nulla debita eſſe in hereditate:aditio tamē hereditatis ex natura ſui ſaltem aptitudine eſt ordinata ad obligationem:quid eñ ſi emergetur debitum ex poſtfacto quod ꝓbabiliter tēpore aditōis ignorabat:certe mulier poſſet remanere obligata:vñ ſz prima facie nulla ſubſit obligatio: videtur tamen ſufficere qō poſſit ſubeſſe.arg.l.ſufficit.ff.de condi.inde. Et ideo eſt aliqualiter cogitandum.vide ad hanc.q.tex.ſing.quē ipe Alreti. poſtea allegauit in voce in.l.nō ſolū.ℌ.ſi.ff.de ritu.nup. Franciſcus Alret.

Summarium.

1 ☞ Actus quando devoluntate alterius fieri dz etiā ſi cōſenſus vel volūtas preſtari debeat ꝓ o intereſſe conſentientis: voluntas in dubio ſequi non debet ſed precedere.
2 Pater ⁊ filius cenſentur eſſe eadem perſona.
3 Tēporis diuturnitas facit preſumi ſolēnitatem interueniſſe.
4 Poſſeſſio vbi concurrit cum diuturnitate temporis preſumit ſo lennitas extrinſeca interueniſſe.
5 Ex patientia non preſumitur conſtituta ſeruitus cum longitudine temporis conjuncta.
6 Potestas ⁊ voluntas qñ inuicē ſibi contradicunt regulariter impedit diſpoſitio ⁊ redditur actus nullus.
7 Edictum ſucceſſorium locum non habet in fuitate.
8 An is qui ſe gerit per doctorem vel per militem incidat in crimine falſi:vide bic remiſſiue tamen.
9 Proteſtatio que fit in precedentibus a noſtra voluntate ſimpliciter fieri poteſt in abſentia partis.
10 Confeſſus in tormētis ⁊ poſtea ratificans coram iudice ad tribunal:confeſſio ea dicitur valida ⁊ ſpontanea.

Si in aliena. Aditio hereditatis non poteſt fieri per ſernū vel filium non precedente iuſſu:ſed bo.poſ.poteſt ratificari:licet iuſſus non precceſſerit.b.d. Secunda ibi:ſed in

1 bo.poſ. Tertia ibi: ſed ſi ſe legitima. ¶ Primo no.ibi: citra voluntatem rc.qō quando actus debet fieri de voluntate alterius etiam ſi conſenſus vel voluntas debeat preſtari ꝓ o intereſſe conſentientis in dubio nō debet ſequi voluntas ſed debet precedere:contrariū tñ determinaf cōiter vt videbis in.l.ſi qs mihi bona.ℌ.iuſſum. Et adiſtū ter.pōt dici q hoc eſt.ideo qz in lege erat expſſum q voluntas deberet pcedere per modū iuſſus:vt dicēt in.d.ℌ.iuſ

☞ ſum. ¶ Scōo not.in ver.⁊ ſi legitimā ibi dederit rc.q clauſula n fine ꝓpoſita quando precedunt duo capitula:ſed ad illa ad que debet referri ſm ſubiectam materiam licet illa ſint,remota ⁊ nō ꝓrima:vides enim bic q iſte verſi.idem erit.refert ſe ad aditionem hereditatis ⁊ non ad bo.poſ.de qua dictū erat in primo capitulo rc. ¶ In glo.i.ibi:ſed ſe bene obligat bodie rc.dicunt bic doc.q bodie filius pōt adire hereditatē nullo pcedente iuſſu:nā ſi patre inuito filius pōt adire.l.ſi.ℌ.j.C.de bo.que lib.multoforſitan patre ignoraāte per regulā.l.qui pōt.de reg.iur. Intellige ſi vt dicit glo.q per hāc aditionē ſe obligat:non tñ obligat patrem niſi poſtea pater cōſentiret. Et dubitat bic do.me.vtrū diſpoſitio illius.l.ſi.habeat locū in cōtractibus.⁊ allegat glo.q ſic in.d.l.ſi, que incipit nō ergo. Sed ipſe tenet cōtrarium ponendo exemplū in eo qui ſtipulatus eſt filio:nā ſi filiꝰ non vult acquirere actionē ex ſtipulatu acquiret eā pater ſm glo.ſalleg.qō ipſe reputat non pcedere trib⁹ rationibus. Jprima quidem q qñ aliquis ſtipulaf nomine alterius:ſi ille non acceptat nec vult ſibi acquiri remanet actio penes ſtipulantē.l.ſi abſenti.C.ſi cer.pe. Scōa qz in ſtipulatione non ſubintelligitur perſona extrinſeca.l.ſi ita ſtipulatus.ℌ. griſogonus.deverb.ob. Tertia qz cū illa.l.ſit correctiua nō debet a fieri extenſio de vltimis voluntatib⁹ ad cōtractus iurta.l.preciꝑpimus.C.de ap. Sed parcat mihi reverentia ſua nō eſt opus qō fiat extenſio:qz ter.ibi expreſſe diſponit ide in cōtractib⁹ q̄ ꝓpius

2 in hereditate ⁊ legato.† Illō obſtant priora argumēta:qz cum pa

c ter ⁊ filius cenſeantur eadem perſona:ꝛ qua ratione ꝓpter hanc cauſam excludiſ ſubſtitutus a patre: vt ibi dicitur in gloſ.eadem ratione poterit excludi ſtipulator:qz filius videf acceptaſſe ſtipu b lationē ex quo pater eā acceptauit. Et ſicut in ſtipulatione ſubintelligitur perſona heredis.l.veteres.C.de cōtraben.ſtipu. qz heres repreſentat perſonaz defuncti.ita hic ſubintelligetur perſona patris qui repreſentat perſonā filij. Et iſto modo tollunf iſta argumenta. ¶ Sed queritur ꝓ declaratione dictorū Bart.de duabus.q. Jprima eſt quare cū filius obligetur generaliter ex omni contractu de iure.ff.oz.l.filius.ff.de actio.⁊ ob.non obligatur adeundo hereditatem vel petendo bo.poſ.Scōa cur in aditione dz precedere iuſſus:⁊ tñ bo.poſ.⁊ reſtituto poſſunt ratificari:vt in tex.no c

ſtro.⁊.l.ſi legatus.ℌ.ſi.ff.ad treb.⁊ in veritate in vtraq; q.eſt multa difficultas. ¶ Circa primam dicit bic Bar.qō boc eſt qz hereditatis aditio pēdet a ſola volūtate adeūtis:vnde eſt ſimilis voto.ſicut ergo filius ex voto non obligatur ſine volūtate patris l.ſi rem.ℌ.voto.de pollicit. Jta non obligatur ex alio actu in quo cauſatur obligatio a ſola volūtate.do. Jpau.de caſt. bic dicit qō iſta ratio non videtur bona:qz nō ſunt paria poſſa votū ⁊ aditio: qñ ex voto quis obligatur ſola deliberatione mentis:ſz aditio hereditatis nō fit ex ſola animo:niſi declaret q verbum vel factum vt vidiſti in.l.mutum.in ꝓncipio.ℌ.eo.in gl. Unde ipſe aſſignat aliam rationem:quam etiam tangit bic Jmo.dicens q in legib⁹ contrarijs agitur ſolum,de obligāo filium:non autem de acquirendo aliquid patri non eſt mirum ſi filius poteſt ſe obligare: ſed in caſu noſtro agitur per aditionē hereditatis etiaz de acquirēdo. Unde ſicut qō acquirit filius acquirit patri:ita eſt equū qō pater ipſe ſolus obligetur.argu.l.ſm naturaz.de regu.iur.⁊ maxime in obligatione tanti pcēdicti. Sed iſta doctrina videtur cōtra multa iura:qz nō eſt dubium qō cōtractus cōmodati eſt vltro citroq; obligatorius.l.in commodato.ℌ.ſicut.ff.commo.⁊ tamē ſi filius obligatur ſi recipit cōmodatum cuius obligatio que ſibi acquiritur acquiratur patri:vt eſt caſus in.l.iij.ℌ.ſi filio.ff.commoda. ¶ Preterea etiaz actio mandati eſt vltro citroq; obligatoria.l.ſi procurator.ff.māda.⁊ tñ ex mandato filius obligatur.l.eū qui.ff. qō cū eo.vñ tex.in.l.filiuſſa.de actio.⁊ oblig.nō dicit ſimpliciter q ex oibus caſib⁹ filius obligeſ cōtrahendo:ſed dicit ex bis omnibus cauſis:⁊ ſic refert ſe vt bene exponit glo.ad cauſas expreſſas in.l.ex maleficiſ.⁊ in.l.conſenſu.de actio.⁊ oblig. Jn quibus ſine dubio ſit mentio de contractu vltro citroq; obligatorio in quo acquiritur filio ſicut ⁊ ipſe obligatur. Unde videndum eſt de opinione.Barto. vtrum procedat. Et arguitur primo q iſta ratio non ſit generalis: quia videmus q in facultate eligendi in qua non agitur de obligando filium:ſed de acquirendo filius non poteſt eligere niſi precedat iuſſus.l.iul.ff.de leg.j.ergo patet q boc nō facit oblig.que cātur ex nuda volūtate:ſz alia rō cur filiꝰ non obligeſ ex actu nude volūtatis. ¶ Preterea reſtō q ſi filio ex ſe natuſcō.trebel.nō cauſat obligationē ex nuda volūtate filij:ſed ex facto reſtitutionis ⁊ volūtate ipſi⁹ filij. Unde ſecundū hoc deberet obligari filiꝰ patre nō ratificāte ꝛtra tex.in.l.ſi legat⁹.ℌ.ſi filio. Uñ ego alſ cōſiderādo diligenter ſcripſi in dicta.l.iul. qō cā ūre filiꝰ obligaf in predictis caſibus eſt:qz iſta obligatio ⁊ acquiſitio hereditatis inducitur per mediuz iuris:ſcilicet per ius adeūdi qō quidē aliquo modo vocatur facultas:⁊ aliquo reſpectu hz mixturam iuris:vnde iura ſepe appellant facultatem adeundi ius in.l. precia rerū.cūſi.ad.l.fal.naz inquantū per.l.defertur ptās acquirendi hereditatē:iſta poteſtas vocatur ius. Sed inquantū iſtud ius non parit actionem vel officiū iudicis immediate:ſed quādā declaratiōē volūtatis eſt facultas q̄ cadit in perſona filij ⁊ ſerui: vt in.ℌ.ſed cum factum.inſti.de ſtipu.ſer.⁊.l.ſtipulatio iſta.ℌ.hec quoq;.de verbo.ob. Jdeo qz iſta facultas adeūdi cōſtat ex iure ⁊ facto:inquātū eſt in eſt acquiſita diſponi vel patri cui acquirit omne ius: ideo ſeruus ⁊ filius nō pſit eā exercere ſine voluntate eozum. Et quia etiaz eſt facultas que reſidet in predictis:vt dixi:nō pōt diſis vel pater adire hereditatē ſine ſeruo vel filio. Hoc enim facit cōmunitas iſtius iuris:vt ynus nō poſſit facere actum ſine altero.l.per fundū.⁊ ibi no.de ſer.vrba.prē. Et hāc rationē aſſignat punctualiter tex.in.l.acquirit.ℌ.j.ff.de acqui.re.do. Dicit enim ibi inriſcōſul.quod ſeruus nihil iuris ſibi retinet:poſtea infert. Et ideo non pōt adire hereditatem: que verba nihil aliud poſſunt ſignificare niſi hoc q qz ptius adcunti principaliter eſt ius:ideo eñ tale ius nō ſit penes ſernū:ſed penes dñm ſeruus nō acquirit

3 ¶ Quaſi cōtractus. adde. d. Jmol.in ℌſi.viij.iij. pte ad fi.⁊ vide Lud.pō. in cōſi.xij.et Alexa.in cōſi.cxvij.j. pt. pe.va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fine voluntate dñi. Nec est verum quod dicit Barto. in l. is pōt. ff. eo. sicut dixi in. d. l. iul. q̄ ius adeundi residet in seruo ꝛ filio: q̄ est ius acquirendi non ius acquisitum: nā licet sit ius acquirendi do minū hereditatis p hoc nō tollit q̄ non possit dici ius acq̄situm ipsi domino vel patri: licet ꝓprie non dicat in bonis nostris. l. prē cia rerū circa medium ad. l. fal. ꝛ per hec satis pōt sustētari ista opinio q̄ optime videtur ꝑbari in. d. l. acquirit. ¶ Sup scō. q. vide tur q̄ ista dō'ia Bar. nō possit defendi: q̄ ſm eā vī seq̄ q̄ filiꝰ pro mittēdo p stipulationē nullo mō obligaretur maxime ciuiliter: ex quo stipulatio est de iure ciuili scōm oēs in. l. ex hoc iure. de iusti. ꝛ iur. Et quo ad actū ciuilē ptās patria extingit volūtatē filij: sed est hoc ꝓtra tex. in. l. si dubitef. ff. de fideiuſ. vbi filiꝰ pōt obligari fideiubēdo cū fideiussio nō fiat nisi p stipulationē. l. blā ditus. C. de fideiuſ. ¶ Preterea ſm hoc sequeref q̄ seruꝰ nō pos set accipe bo. pos. quā postea dñs ratificauit: q̄ seruis voluntas est nulla. l. seruꝰ. de bo. pos. ꝛ q̄ cū bonoꝝ pos. fundet sup iure natura li gentiū: ꝛ de illo iure seruꝰ fit in ptāte dñi filiꝰ videt q̄ illa ptās extinguat voluntatē serui in actu iurisgentiū. ¶ Cōfirmat ista cō clusio: q̄ ter. in. l. seruus. ¶. i. de bo. pos. vult q̄ iudex possit decer nere bo. pos. alteri: ignoranti: ꝛ sic nullū est ibi medium super quo possit fūdari ratificatio: ꝛ tū si ratificat acq̄rit bo. pos. ꝛ ista forte vr̄get. Et forte posset dici ante q̄ defendā opi. bar. q̄ ꝛ ius adeū di: vt. ¶. dixi residet in seruo ꝛ filio: vt facultas nonvt ius: iō possit ratificari factū serui vel filij: q̄ ratificatio vī potius respicere ius q̄ factū q̄ nō pōt cōicari ipsi pri vel dño cū facultas nō sit separabilis a ꝑsona filij vel serui. Et si queris quare bo. pos. pōt ratifi cari: que ītā nō pōt acquiri per dñiū sine seruo: vt. l. seruo inuito. in ꝓn. ff. ad trebel. est dicendū q̄ in bo. pos. requiritur voluntas ser ui nō quia ius petendi bo. pos. sit mera facultas: sed q̄ bono. pos. deferꝝ ad instar hereditatis: ꝑsi est ius sue facultati: nō in eo eligetur via media: vt dñs non possit acquirere sine seruo vl pr̄ sine fi lio: ꝛ tū acq̄sitio possit ratificari q̄ nō est in aditiōe hereditatis: que vt resideꝝ in seruo ꝛ filio est mera facultas. Jdē pōt dici in re stitutiōe fideicōmissi in qua est illud plus q̄ ius petendi restōne acquiritur ipi dño etiā nō accedēte cōsensu serui vel filij. d. l. seruo inuito. in ꝓn. ex quo dat intelligi q̄ est ius ꝛ nō facultas. Qua tū durū est discedere ab opi. Barto. q̄ cōiter approbaf. ¶ Dicamus ad ꝓmū argumētū q̄ hoc operat in stipulatione cōsensus expressus filij: vel q̄ cōsensus hz in se naturā obligatiōis ex ꝑssam sustinet etiā obligatio ciuilis in filio ꝓpter coherentiā naturalis: sicut videmꝰ in similiq̄ q̄si actiopionalis̄ coheret reali assumit na turā eius: vt patet ex no. in. l. si filio. ff. de dona. cau. mor. ꝑ Bart. ꝛ. l. cū res. de lega. i. ¶ Ad scōm dico q̄ bo. pos. postea fundatur in iure naturali gentiū ꝓmo nō in scō iure gentiū: ex ꝓio autem naturali iure gentiū seruit? nō erat cōsiderata: iō pōt considerari volūtas serui q̄ nō extinguaf ꝑ ptātē quā hz dñs ſm bar. l. l. si id q̄. ff. de cōdi. inde. sup quo vide q̄ plenius retuli in. l. i. in ꝓn. ff. de acqui. pos. Vel si nō vis distinguere duplex iusgētiū dico q̄ pō tor defert bo. pos. inspecto principio iurisgentiū ſm q̄ nō erat co gnita seruitus: vt plene dixi in. d. l. i. in pri. ¶ Ad tertiū dico q̄ p sona iudicis decernentis bo. pos. supplet ibi defectū volūtatis p tis vt fungaf quodāmodo vice duoꝝ. scōcedentis bo. pos. ꝛ acci piētis eā nōe absentis. Hoc tū nō est expeditū ex quo iudex exꝑsse noluit iupplere defectū ptis. l. bonoꝝ. C. q̄ admitti. ¶ Preterea non videf possibile q̄ ipse idē sustineat vices dantis ꝛ suscipiētis contra. l. ij. de stipulu. seru. vnde articulus remanet dubius. ¶ Et forte illa consideratio quam. ſ. dixi est verior. † Vel potes dicere ſm Bald. q̄ ideo hereditatis aditio non pōt ratificari: quia est actus legitimus qui non debet ꝑpendere. l. hereditatis. ex die. ſ. de heredibus instituendis. ꝛ hanc rationem approbat hic ꝑ Paul? de castro. Et si dicaf q̄ bono. pol. ſm tabu. posset dari exōie. i. vt post certā diem cōperet esset cōcedendū ex quo nō est actus legi timus. Sz tamē hoc nō pōt considerari: q̄ quādo quis instituit ex die relinquitur dies ꝛ institutio remanet pura.

Sed ꝛ si non. Ex diuturnitate temporis presumi tur aditio facta solenniter pcedente iussu. h. o. Vel clari⁹. Diuturna possessio patris facit ꝑsumi aditionē in filio factā esse solēniter pcedente iussu. h. o. hic. ¶. multum not. ¶ Sed. q̄ diuturnitas tēporis facit ꝑsumi solēnitatē interue nisse: ideo modus practicandi est ſm Bar. q̄ pater non dicat in iudicio hereditatem esse aditam cū ꝓcessisse iussum ex cursu tpis: quia cursus temporis non inducit hoc: sed inducit presumptionē q̄ vere ꝓcesserit iussus: ꝛ vere secuta sit aditio. Et q̄ ꝑsumptio nō ꝑdeat nisi alleganti cā ſm Paul. de cast. hic ideo ops q̄ allege tur in iudicio modo predicto. adducit doc. Bar. in. l. cū quid. ff. si cer. peta. ꝛ tex. in. l. si adulterium cū incestu. ¶. idem pollioni. ff. de adulte. Benefacit glo. in cle. appellanti. de appellatio. licet loqua tur in notorio. Ange. hic extra glo. arguit ad quatuor. q̄. ꝑ istā literam. ¶ † Prima q̄ ꝓlatus qui diu fuit in quasi possessione beneficij ꝑsumitur institutus ex diuturnitate tēporis de qua Ma der. remittunt ad no. ꝑ Jnno. ꝛ alios in. c. illud. de ꝓsump. su per quo vide q̄ no. Host. vltra eos. i. c. licet beli. de simo. vbi hoc tenuit ꝛ Jo. an. ꝛ Anchoder. in. c. ordinarij. de offi. ordi. in. vj. Bal. in. l. ij. ver. quinto q̄ro iuncta ſi. C. de ser. ꝛ aqua. ꝛ q̄ ipe no. in. l. nō ignorat. C. qui ac. nō pos. Scōo arguit q̄ ex diuturnitate tpis ꝓ sumit facta cōcessio in emphyteosim. de quo vide ꝑ Bar. in. l. cū de in rem verso. in vlti. q. ſ. de vſu. Cui adde ſm do. me. q̄ in rusti co ꝛ muliere vī esse ſpāle vt nō ꝑsumaf emphyteosis nisi spacio xxx. an. ita no. Spe. in ti. de resti. ſpo. nūc dicamus ver. sed qd di ces de rustico. q̄ref ꝛ sequit Bal. in. l. solēt in ſi. ff. de offi. ꝓco con. ꝛ leg. Tu vero vide gl. q̄ tenet simplr q̄ nō ꝑsumaf emphy teosis nisi spacio. xxx. an. l. ij. in vlt. q. C. de iure emphy. quā ibi se quitur Bal. vide etiā Bar. in. l. cū de in rē verso. qui in exēplo de rustico ꝛ muliere tenet cōtra ꝑdicta. alleg. ter. ꝛ ibi et hoc ponit i. l. litibus. C. de agri. ꝛ censi. li. xi. Et forte glos. in. l. ij. melius dixit q̄ alia: sicut emphyteota nō ꝓscribit ius vtilis dñi q̄ nō hz titu lum verū vel putatiuū minoꝝ spacio. xxx. an. ita vī q̄ minoꝝ spa cio nō oriaf ꝓsumptio sicut etiā cōcedit Barto. si bene memini in d. l. cū de in rē verso. Unde saltē q̄ emphyteota possidet sine titu lo illa gl. vī ꝑcedere. Jn feudis tū est ius singulare: q̄ sivasallus sciente ꝛ patiēte dño ꝑ annū possidet feudū iurādo se esse inuestī tum credif ei. c. i. ff. illud. de cōsue. recti feudi. ꝛ. c. i. post ꝓin. ꝛ ibi ꝑ Bal. de cōtrouer. inuesti. Alia etiā duo iura alle. Bal. in. c. i. ff. de feu. da. in vicē legis com. Et per hoc apparet falsus esse qd̄ dicit gdā in. l. litib⁹. in additiōib⁹ quas habeo ad Barto. q̄ ius feudi nō ꝑsumitur nisi spacio longissimi temporis: q̄ agit de pre scribēdo vel inducendo nouum statū hominis. ¶ Scōo adde q̄ si dñs petit ab emphyteota q̄ ostēdat sibi instrumētū inuestitu re nisi ostēdat instrm statim pōt expelli: q̄ ꝑsumit finita emphy teosis. ita dicit singu. Ange. in. l. ꝓtor. ff. i. ff. de eden. ꝛ do. Bar. boc tenere. ¶ † Tertio adde ſm Ange. hic q̄ nō emphyteosis est ꝓscripta vel ꝑsumitur cōstituta ex lōgo tpe si queritur sub qua forma ꝛ qualitate videaf concessa est dicendū q̄ in dubio vī con cessa in ꝑpetuū: ꝛ sic transibit etiaꝫ ad heredes extraneos. allegat Gui. de cu. in. l. male agit. C. de ꝓscrip. xxx. an. ꝛ ibi etiam hoc ipse ponit. ꝛ ita dicit hic se obtinuisse de facto. allegat Spec. in ti. de lo ca. ¶. nunc aliqua. ver. crīū. Cui adde q̄ō idem tenuit Ang. in. d. l. ꝓtor. ff. i. ꝛ in. l. q luminibus. de ser. vrb. ꝓdio. Sz ista fuit doctri. Bal. originaliter de quo Mod. nō meminerūt hic in. l. ij. C. de in re emphy. circa pri. vbi dicit q̄ emphyteosis ꝓscripta vī ꝓscribi ſm naturā ipsī⁹ emphyteosis. Et ibi infert q̄ emphyteosis ꝓmu ta ꝓscripta trāsit ad heredē extraneū ꝑ emphyteosis ecclesie vsq̄ ad ḡnationē in qua ꝓmittit cōcedi: q̄ ꝓscriptio imitaf veritatē. l. i. C. de ser. ꝛ aq̄. Jdē dicit elegāter in emphyteosi ecclesie. c. in ſ. ſi. de feu. dā. in vi. le. cō.' vbi dicit se ita consuluisse de facto: et idem cōcludit ibi in feudo q̄ō in emphyteosi. Jdem etiam scripsit in feudo in. l. i. ſ. xxxi. queritur. ff. de rerum diuisio. Sed in. l. sed et si possessori. ſ. item si iurauero. ſ. de iureiur. videtur hoc limita re ꝛ bñ iudicio meo: nisi cōcessio fuerit cōsueta fieri sub certo mō. Tūc em̄ iuxta cōsuetudinē ꝑsumeref facta. argu. l. si. C. de fideiuſ. ꝛ q̄ō habeē in. l. si ꝓtor. ſ. i. de aqua plu. arcē. ꝑ bar. Et hoc plus placet q̄ id q̄ō dixit Ang. in. d. l. q luminibus. qui, referēdo hanc limitationē nō vī cā approbare. Tāgit etiā hic Ang. cōsequēter nunq̄ facultas q̄ requirit a statuto in cōtractu mulieris vel mi noris ꝑsumaf interuenisse ex diuturnitate tpis cōiuncta cū possessione eius qui ſxit. Et in prima determinat q̄ō ꝑsumit interue nisse ꝑ ista iura. Jn scōa magis dubitat: hz tū vī cōcludere q̄ō si reperif alienata res minoris: nec reperif interpositū decretū iudi cis ex diuturna possessione cōtrahentis ꝑsumitur decretū inter positū: ꝛ sic dicit debere limitari. l. quecūq̄. ſ. fi. ff. de pub. q̄ sicut et tali diuturnitate ꝑsumitur interpositū decretū in bo. poss. cō cedenda: ita ꝛ aliud decretū ꝑsumif interpositum. Jmo. dicit q̄ ista nō sunt oīno similia: q̄ in decreto bo. pos. nō ꝓiudicatur ali cui: sed in decreto interponēdo in alienatione pōt fieri grāde ꝓe iudiciū nisi pupillo: vnde etiā ipse dubitat sup isto articulo. bal. aūt quē etiā retulit hic. d. meus in. l. ij. C. de legi. hered. tenet q̄ ex diuturnitate tpis neq̄ ꝑsumif decretū in bo. pos. neq̄ cōsensus cōsanguinei qui dz interuenire ex forma statuti. mouetur duabus rationibus. ¶ Prima est q̄ ista iura quibus isti se fundāt loquunt q̄ in vno datur cōsensus expressus ꝑ factum ꝛ in alio scientia ꝛ patiētia ex qua iūcta cū diuturnitate tpis resultat ꝓsumptio ius sus ꝑcedētis. Sed ista nō videtur posse cōsiderari in casibus ꝓe missis: nō est enim mirū si ꝓtor ad quē pertinebat interponere officiū nisi petitū: licet sciret delatā bo. pos. alicui, facuit: q̄ nil ab eo petebaf. ꝛ idē pōt dici de consanguineis ꝛ mundualdo q̄ ratio nō habet locum in patre ꝛ filio ad quos cōiter pertinet acquisitio hereditatis: ꝛ ad vtrūq̄ cōmodū redūdat. Ad cōmodum patris de presenti: ad commodū filij ꝓpter spem successionis in bonis paternis: q̄ est considerabilis. vt. l. nec ei. ſ. fi. ff. de adop. ꝛ ꝑ bar. in. l. is pōt. ſ. eo. Et reuera ista ratio est multū colorata. Scōa rō sua est q̄ cū pater ꝛ filius censeanf eadē ꝑsona quicquid possidet vnus vī possidere alter. Sed de hac nō est multū curandū: mari me q̄ quicquid possidet pater nō vī possidere filius: nā pater nō acquirit filio possessionē: hz quicquid possidet filius possideat pa ter etiam Bar. in. d. l. cum de in rē verso. in q. de rustico qui singulis annis longo tpe dedit vnū par capoīū. Hanc distinctionē videf sequi bi do. meus dicens q̄ in dubio nemo ꝑsumit iactare suū vbi pōt esse alia ꝑsumptio. l. si id q̄ō aurum. de sol. ꝛ. l. cum de in debito. de ꝑba. vnde qui ꝑmisit aliquē ire p fundū suū videtur magis hoc cōcessisse liberaliter ꝓ tempore quo alius iuit: q̄ voluisse se obli gare in futurum ad seruitutem: ex quo alia cōiectura capi potest. Tu aūt aduerte ad ꝓmū membrum q̄ hz aliqs vadat p fundū alienū iure seruitutis: ꝓ hoc tū ex sola scientia ꝛ patientia aduersa rij cōsensus seruituris ꝓstituende sicut in. q. de rustico: q̄ non erat patiētia sed ꝑstatio ꝓ certa causa. ¶ Circa scōm membrum ad uerte diligentius: q̄ neduz ille q̄ iuit tanto tpe p fundū alienū sed a qui iuisset per annū ꝛ minus ꝓin. ꝛ. d. Ant. ꝛ Mod. in. c. cum ec clesia. de causa pos. ꝛ ꝑprie. † Unde reiecta ista distinctione meli⁹ est tenere simpliciter. vt. d. Jmo. q̄ ex patiētia nō ꝑsumatur cō stituta seruitus b cōiuncta cū longitudine temporis. Et ista suffi ciant super ista. q. Et ad materiam huius. q. vide Bald. in. l. j. C. qui admit. ver. nunc de septimo pūcto. vbi dicit idē q̄ō supra dixe ram ꝙ diuisio nō ꝑsumitur ex sola patiētia in. l. pen. C. cōmuni di. q̄ q̄ō duo possident rem cōmunē separatim vnusquisq̄ ꝛ patitur ꝛ agit quidē in ꝙtum ipe possidet separatiz. Patitur in ꝙtū susti net alū possidere. Et ad materiā vide ter. ꝛ q̄ō ibi Bal. in. c. i. ſ. fi na. ſi de feu. fue. cōtrouer. inter. d. ꝛ vasal. Et aduerte ad vnū q̄ō mi bi excidera t in. q. ꝓcce. q̄ ꝑ Paū. de cast. hic dicit se multū dubita re de decisione Bar. qui vult q̄ō quando pater gerit ꝑ herede cō sentiente filio omnia ꝓsumantur solēniter acta esse longo tēpore nō cōcurrente: nā contra istam decisionē dicit videri tex. istum q̄ b pater gerebat ꝓ bono herede possidendo bona hereditaria. l. ꝑ here de. ſ. eo. ꝛ tamē nō oritur ista ꝓsumptio nisi ex longo tēpore. Sz decipitur in hoc q̄ in casu Bar. interuenit expressus ꝙsensus pa tris ꝛ filij. Patris quidē q̄ gessit ꝓ bono herede. Filij q̄ cōsensit ex ꝓsse patri gerenti ꝓ herede. Unde non est opus diuturnitate tē poris ad eliciendum cōsensum patris vel filij: sicut quando vnus fecit actum expresse verbo vel facto ꝛ alius tacuit ꝛ passus est. Un de ista. l. non obstat.

Si is qui Aditio facta per eum qui se reputabat fi ¶ iumfami. non valet si fiat iubente pre pu tatiuo. Sed bñ valet ab eo facta qui scit se esse patrēfa. vel ab eo q̄ ignorat ꝛ adiuit nō pōt cedente iussu patris putatiui. h. o. Secun da ibi: q̄ō. Tertia ibi: nā eū q̄. ¶ † Primo no. q̄ qñ potestas et voluntas sibūnicē, ꝛ tradicūt regulariter impeditur dispositio ꝛ redditur actus nullus. cōcor. ter. in. c. cū super. de offi. deleg. ꝛ in. l. multū. C. figs al. vel sibi. Et facit ad. q. notatā ꝑ Jnn. in. c. cum' ex officij. de ꝑscrip. ꝛ ꝑ bar. in. l. multū interest. de condi. ꝛ demō. ꝑ Bal. in. l. solus. C. defur. ¶ Scōo no. q̄ sicut mādatum regulari ter finiſ morte: vt. l. inter cās. ℌ. morte. ff. mandati. ita ꝛ iussus q̄ō debet ꝑcedere aditionē. ¶ Tertio no. in ver. nā eū ſm eōm intel lectu q̄ō licet aliqs credat se nō posse acqrere hereditatē sibi: vide tur tū velle sibi acqrere si facit acquisitionē spōte ꝛ nō ad volunta tem vel iussionē alterius: ꝛ inspicitur tūc magis veritas q̄ opinio: q̄ ex quo pōt vere sibi acqrere sit acq̄sitio. Facit ad no. in. l. ij. ℌ. j. per bar. ff. ꝓ emptiō illo articu. vtrū attendatur magis veritas q̄ opinio ꝛ qñ. ¶ Jn glo. i. tertia sol. gl. ad cōtrariū cōiter appro batur: multū tū facit cōtra eā. tex. in. l. quoties. ℌ. peñ. ꝛ fi. ff. eo. vbi non distinguiſ nisi ſm Jo. inter dubitantē ꝛ errantē: ꝛ ad hoc ēt vadūt verba tex. nostri. Poterea tex. in. l. homo liber. in ꝓinc. de acqui. re. do. videf velle q̄ tunc ille q̄ sponte adit acquirat sibi he reditatē qñ scit cōditionē suam: ergo a cōtrario si, erret non videf valere aditio: q̄ tamen tex. in. l. multū interest. ſ. de cōdi, ꝛ demō. quē alleg. hic glo. cōtra Jo. vult q̄ etiā errantis valeat aditio. te neamus cōmunem sententiā: ꝛ ad. l. homo liber. dic q̄ ibi non est sumendū. arg. a cōtrario sensu per q̄ō cōtradiceretur legi expresse iuncta ea q̄ dicit bar. in. l. oēs populi. de iusti. ꝛ iur. Et ſm istā com munē sniam: not. sing. ſm Bar. q̄ is qui gerit actum. de quo gerē do habebat mandatū licet faciat actū nullū simpliciter videf cuz fecisse contēplatione mandati: ꝛ ideo si emit verbigra ꝓ predimvi detur illud emisse ꝓcuratorio nōe. Est tamē differētia ſz ꝑ Pau. de cast. q̄ō qñ emisset ꝓcuratorio nōe trāslatum esset dñiū ꝛ pos sessio in dñm in dubio. l. res ex mādato. ff. de acqui. re. do. ꝛ. l. si ita quis. ℌ. scientia. ff. de verb. obli. super quo vide q̄ plene dicit bart. in. l. q mihi donatū. ff. de dona. sed in casu nostro qñ contrarit sim pliciter trāsferf dñium in ꝓcuratorē: sed tenereꝝ restituere rē actio ne mandati vt ꝑbatur in dictis iuribus: ꝛ no. in. d. l. qui mihi do natum. ꝓ q̄ iura do. Paū. dicit hic ꝑbari istā cōclusionē bart. Sz cum reuerētia hoc nō bene colligitur ex dictis legibus: q̄ pōt esse q̄ in illis fatebaf ꝓcurator se nōe dñi emisse. Uñ melius facit ista. l. ꝛ. l. qui suum. ff. de inter. ac. quā hic alleg. Barto. ꝛ in. l. si pu pilli. ℌ. itē si ꝓcuratoꝛi. ff. de neg. gest. vbi idem dicit non tū me minit istius. l. Sz vltra istas. ll. tāgit vnā rōnē: quia als procura tor videretur delinqre non seruando fidē domino: delictum autē in dubio non ꝑsumitur. l. merito cū materia. ff. ꝓ socio. Dunit autē ꝓcurator qui dolose emit rez nomine ꝓprio crimine stel

4 quo est maior ratio ꝑsumendi consensum. † Ut tamē saluemus cōem sniam dicamus quod vbi possessio cōcurrit cū diuturnitate a tpis ꝑsumaf solēnitas extrinseca interuenisse. Si enim solēni tas extrinseca ꝑsumitur ex diuturnitate temporis ꝛ autoritate rei iudicate. c. cū inter. in fi. de re iudi. ꝛ tenent omnes in. c. qñ contra. de ꝓba. ꝛ Bal. in. l. emancipatum. C. de fide instru. Jdem videf operari possessio cōtinuata lōgo tpe: q̄ nō est verisimile q̄ō si cō tractus fuisset nullus q̄ non fuisset in tanto tpe mortalis vel con trouersia. Ubi aūt non daref possessio vel quasi cōtinuata credo opi. do. Abb. verio: eum ꝑ text. not. in. d. c. cū inter. ver. ꝙuis. de re iudi. nā si ille text. loquif in sentētia lata de antiquo: vt cōmuniter intelligunt oēs: multo antiquioꝝ erat cōcessio prius facta que fue rat confirmata ꝑ plurimos. Et tamē ter. ibi dicit q̄ in illa concessione forte non poterat fieri fundamētum q̄ō gl. declarat ibi: ideo esse q̄ fuerat facta fine solēnitatibus debitis. ¶ Glo. tū in. c. per uenit. de empti. ꝛ vendi. dicit notabiliter q̄ etiā quoad validandā obligationē ꝑsumit solēnitas ex diuturnitate tēporis. i. q̄ fecis do ꝓmiserit q̄ō est valde no. si esset verū. ¶ Jn gl. sup verbo pa ter. ibi: ex tēpore ergo ꝛc. bar. ad intellectū huius. l. ꝛ. l. si filius. de peti. here. dicit in. l. cū de in rē ꝙso. in distinctione sua quod hic ex scientia ꝛ patientia oriebatur ꝑsumptio ad fauorē patientis. i. patris cui acquiritur hereditas: sed in. l. si filius. agitur de patien tia filij ad fauorē patris in qua ideo patiētia facit ꝑsumi omnia solēniter acta: q̄ agitur de leui ꝓiudicio filij: licet em̄ hereditas queratur patri q̄ posset sibi acquiri si factus sui iuris adiret: mo dicum tamē ꝓiudicium est sibi ꝓpter spem quā habet in suc cedendo patri. l. nec ei. ℌ. fi. ff. de adop. Mihi videtur q̄ isti casus sunt conuertendi: nam vt hic dicit gloss. in ꝓncipi. ꝛ bene ꝓprie agitur de patientia filij: pater enim possidendo hereditatem ex ꝑsse videtur declarare q̄ō volebat filium adire. l. filio. C. de iure delib. vnde nō tractatur de ꝑsentia ipsius filij sed in. l. si filius. tra ctatur de patientia patris nō filij q̄ filius possidēdo hereditatem satis declarabat gerere ꝓ herede. Et aduerte ſm Bart. hic q̄ō si pater gerit ꝓ herede filio ex ꝑsse cōsentiente incontinenti ꝑsumi tur vsus paternus ꝑcedere ꝛ aditio sequi. ꝛ alleg. gloss. in fin. in. l. ℌ. C. de do. ꝓmiſ. de qua etiā meminit in. d. l. cū de in rē verso. do. Paū. allegat ꝓ eo melioꝛē text. in. l. filio. C. de iure deli. b. vbi oz q̄ si pater gerit ꝓ herede cōsentiente filio filius videf adire ꝛ pa ter iubere. Jdem si ambo gererent ꝓ herede. vt est casus in. l. is q̄ heres. ℌ. fi. ſ. eo. vbi ꝑbatur q̄ quādo pater ꝛ filius repudiant vz repudiatio q̄ pater videtur iubere filio vt repudiet q̄ō requiritur de iure: vt. d. Bar. in ꝓinc. istius. l. Jdem ergo dicē in aditione per eandē regulā. Et inducitur ille tex. ad no. q. de qua ibi dicē. ꝛ per istū tex. cum gl. Bart. in. d. l. cum de in rē verso. ꝛ in. l. si certis annis. C. de pac. ꝛ in. l. i. in fi. ff. de aqua plu. arcen. dicit q̄ si aliqs patitur per. ꝛ. an. aliquē trāsire per fundū suum ad fundū vicinū illius qui transit ꝛ post. ꝛ. an. allegatur seruitus constituta ꝑsumitur concessio ꝛ titulus ex diuturnitate tēporis sicut hic ꝑsumi tur: q̄ agitur de leui ꝓiudicio. ꝛ idē dicit in seruitute ꝑsonali. De hoc posuit in disputatione sua que incipit mulier habēs magnū patrimonium. ꝛ tetigit in. l. q̄ dotis. ff. so. ma. alle. g. glo. in. l. pe. cōmuni diui. q̄ vult q̄ ex diuturnitate tēporis ꝑsumatur facta di uisio: vbi autē ageref de ꝓiudicio dominū vel alio magno ꝓiudi cio: tūc ex sola tēporis diuturnitate nō induceref ꝑsumptio titu. l. nullo. C. de ꝑscrip. longi. tempo. Et isto modo saluatur gl. ab im pugnatione vltramontanoꝝ qui direṙt q̄. l. cum de in rem ver so. nō loquif in patiente sed in ꝑstante: vī non pōt argui de illa. l. ad casum nostrū in quo est minoꝛ ratio ꝑsumendi cōsensum q̄ō in illo qui ꝓsteat aliquid ꝓtertio alicuius cause. Bal. ꝛ Ange. hic ꝛ in. l. si certis annis pallega. impugnant do. Barto. quos sequitur hic Jnn. ꝛ ad leges istas respondent q̄ hic ꝑcedebat causa ꝛc ordinata ad acquisitionē. l. hereditas delata filio: vnde nō est mi rum si ex patientia facilius ꝑsumitur aditio. argu. l. j. ꝛ q̄ ibi ba betur. C. de acqui. pos. ꝛ. l. si ex stipulatiōe. ff. eo. ¶ Ho. obst. gloss. in. l. pe. q̄ illa loquitur in casu in quo ex natura actus inducit ta cita diuisio ꝑ diuturnitatē iuncta cū patiētia: vt patet in. l. ita q̄. ff. ꝑ socio. Raph. cuma. hic quē refert do. meus in effectu concor dando opi. distinguit q̄ aut aliqs fuit ꝑ fundū alterius diu ſm plicīter nō dicēdo q̄ iret iure seruitutis ꝛ tūc nō ꝑsumaf constitu ta seruitus: ꝛ ita intelligit dicta vltramontanorum. Aut iuit iure seruitutis: ꝛ tūc sit vera opi. glo. ꝛ Bar. Ad hoc adducit not. per Bar. in. d. l. cum de in rē verso. in q. de rustico qui singulis annis longo tpe dedit vnū par capoīū. Hanc distinctionē videf sequi bi do. meus dicens q̄ in dubio nemo ꝑsumit iactare suū vbi pōt esse alia ꝑsumptio. l. si id q̄ō aurum. de sol. ꝛ. l. cum de in debito. de ꝑba. vnde qui ꝑmisit aliquē ire p fundū suū videtur magis hoc cōcessisse liberaliter ꝓ tempore quo alius iuit: q̄ voluisse se obli gare in futurum ad seruitutem: ex quo alia cōiectura capi potest. Tu aūt aduerte ad ꝓmū membrum q̄ hz aliqs vadat p fundū alienū iure seruitutis: ꝓ hoc tū ex sola scientia ꝛ patientia aduersa rij cōsensus seruituris ꝓstituende sicut in. q. de rustico: q̄ non erat patiētia sed ꝑstatio ꝓ certa causa. ¶ Circa scōm membrum ad uerte diligentius: q̄ neduz ille q̄ iuit tanto tpe p fundū alienū sed a qui iuisset per annū ꝛ minus ꝓin. ꝛ. d. Ant. ꝛ Mod. in. c. cum ec clesia. de causa pos. ꝛ ꝑprie. † Unde reiecta ista distinctione meli⁹ est tenere simpliciter. vt. d. Jmo. q̄ ex patiētia nō ꝑsumatur cō stituta seruitus b cōiuncta cū longitudine temporis. Et ista suffi ciant super ista. q. Et ad materiam huius. q. vide Bald. in. l. j. C. qui admit. ver. nunc de septimo pūcto. vbi dicit idē q̄ō supra dixe ram ꝙ diuisio nō ꝑsumitur ex sola patiētia in. l. pen. C. cōmuni di. q̄ q̄ō duo possident rem cōmunē separatim vnusquisq̄ ꝛ patitur ꝛ agit quidē in ꝙtum ipe possidet separatiz. Patitur in ꝙtū susti net alū possidere. Et ad materiā vide ter. ꝛ q̄ō ibi Bal. in. c. i. ſ. fi na. ſi de feu. fue. cōtrouer. inter. d. ꝛ vasal. Et aduerte ad vnū q̄ō mi bi excidera t in. q. ꝓcce. q̄ ꝑ Paū. de cast. hic dicit se multū dubita re de decisione Bar. qui vult q̄ō quando pater gerit ꝑ herede cō sentiente filio omnia ꝓsumantur solēniter acta esse longo tēpore nō cōcurrente: nā contra istam decisionē dicit videri tex. istum q̄ b pater gerebat ꝓ bono herede possidendo bona hereditaria. l. ꝑ here de. ſ. eo. ꝛ tamē nō oritur ista ꝓsumptio nisi ex longo tēpore. Sz decipitur in hoc q̄ in casu Bar. interuenit expressus ꝙsensus pa tris ꝛ filij. Patris quidē q̄ gessit ꝓ bono herede. Filij q̄ cōsensit ex ꝓsse patri gerenti ꝓ herede. Unde non est opus diuturnitate tē poris ad eliciendum cōsensum patris vel filij: sicut quando vnus fecit actum expresse verbo vel facto ꝛ alius tacuit ꝛ passus est. Un de ista. l. non obstat.

Si is qui Aditio facta per eum qui se reputabat fi ¶ iumfami. non valet si fiat iubente pre pu tatiuo. Sed bñ valet ab eo facta qui scit se esse patrēfa. vel ab eo q̄ ignorat ꝛ adiuit nō pōt cedente iussu patris putatiui. h. o. Secun da ibi: q̄ō. Tertia ibi: nā eū q̄. ¶ † Primo no. q̄ qñ potestas et voluntas sibūnicē, ꝛ tradicūt regulariter impeditur dispositio ꝛ redditur actus nullus. cōcor. ter. in. c. cū super. de offi. deleg. ꝛ in. l. multū. C. figs al. vel sibi. Et facit ad. q. notatā ꝑ Jnn. in. c. cum' ex officij. de ꝑscrip. ꝛ ꝑ bar. in. l. multū interest. de condi. ꝛ demō. ꝑ Bal. in. l. solus. C. defur. ¶ Scōo no. q̄ sicut mādatum regulari ter finiſ morte: vt. l. inter cās. ℌ. morte. ff. mandati. ita ꝛ iussus q̄ō debet ꝑcedere aditionē. ¶ Tertio no. in ver. nā eū ſm eōm intel lectu q̄ō licet aliqs credat se nō posse acqrere hereditatē sibi: vide tur tū velle sibi acqrere si facit acquisitionē spōte ꝛ nō ad volunta tem vel iussionē alterius: ꝛ inspicitur tūc magis veritas q̄ opinio: q̄ ex quo pōt vere sibi acqrere sit acq̄sitio. Facit ad no. in. l. ij. ℌ. j. per bar. ff. ꝓ emptiō illo articu. vtrū attendatur magis veritas q̄ opinio ꝛ qñ. ¶ Jn glo. i. tertia sol. gl. ad cōtrariū cōiter appro batur: multū tū facit cōtra eā. tex. in. l. quoties. ℌ. peñ. ꝛ fi. ff. eo. vbi non distinguiſ nisi ſm Jo. inter dubitantē ꝛ errantē: ꝛ ad hoc ēt vadūt verba tex. nostri. Poterea tex. in. l. homo liber. in ꝓinc. de acqui. re. do. videf velle q̄ tunc ille q̄ sponte adit acquirat sibi he reditatē qñ scit cōditionē suam: ergo a cōtrario si, erret non videf valere aditio: q̄ tamen tex. in. l. multū interest. ſ. de cōdi, ꝛ demō. quē alleg. hic glo. cōtra Jo. vult q̄ etiā errantis valeat aditio. te neamus cōmunem sententiā: ꝛ ad. l. homo liber. dic q̄ ibi non est sumendū. arg. a cōtrario sensu per q̄ō cōtradiceretur legi expresse iuncta ea q̄ dicit bar. in. l. oēs populi. de iusti. ꝛ iur. Et ſm istā com munē sniam: not. sing. ſm Bar. q̄ is qui gerit actum. de quo gerē do habebat mandatū licet faciat actū nullū simpliciter videf cuz fecisse contēplatione mandati: ꝛ ideo si emit verbigra ꝓ predimvi detur illud emisse ꝓcuratorio nōe. Est tamē differētia ſz ꝑ Pau. de cast. q̄ō qñ emisset ꝓcuratorio nōe trāslatum esset dñiū ꝛ pos sessio in dñm in dubio. l. res ex mādato. ff. de acqui. re. do. ꝛ. l. si ita quis. ℌ. scientia. ff. de verb. obli. super quo vide q̄ plene dicit bart. in. l. q mihi donatū. ff. de dona. sed in casu nostro qñ contrarit sim pliciter trāsferf dñium in ꝓcuratorē: sed tenereꝝ restituere rē actio ne mandati vt ꝑbatur in dictis iuribus: ꝛ no. in. d. l. qui mihi do natum. ꝓ q̄ iura do. Paū. dicit hic ꝑbari istā cōclusionē bart. Sz cum reuerētia hoc nō bene colligitur ex dictis legibus: q̄ pōt esse q̄ in illis fatebaf ꝓcurator se nōe dñi emisse. Uñ melius facit ista. l. ꝛ. l. qui suum. ff. de inter. ac. quā hic alleg. Barto. ꝛ in. l. si pu pilli. ℌ. itē si ꝓcuratoꝛi. ff. de neg. gest. vbi idem dicit non tū me minit istius. l. Sz vltra istas. ll. tāgit vnā rōnē: quia als procura tor videretur delinqre non seruando fidē domino: delictum autē in dubio non ꝑsumitur. l. merito cū materia. ff. ꝓ socio. Dunit autē ꝓcurator qui dolose emit rez nomine ꝓprio crimine stel

Universidad de Deusto
Biblioteca

lionatus: ꝛ quia commisit dolū damnatus in actione mādati effi ceretur infamis ꝑm Bal.in.l.felicissimā.C.de bis qui a nō domino. ¶Cōtra autem ſi procurator constitutus ad vēdendū vendit nomine ꝓprio non dicitur excedere fines mandati nec per hoc de linquit ꝑm Ang.in.l.ſi quis prohibuerit.ff. de publi.perſillū ter. ¶Pro iſta cōclusione adduco ter.no.in ſimili.in.l.ſtipulatio.ff.ſi ſtum.ff.de no.ope.nun.ꝛ qō no.Bar.in.l.poſt dotē.ſolu.mat. Jn quib⁹ dicit q ſi aliquis ſtipulatur ꝓ re cōmuni ſibi ꝛ alteri reſpectu partis alterius videt ſtipulari noīe illius ne ſi videret ſtipulari noīe ꝓprio incideret in delictū vel ſaltē dolose faceret. Et aduerte q: ſicut dicit Bar.in.d.ff.itē ſi procuratorꝛ. q cōclusio predicta intelligitur quantū eſt reſpectu mandantis ꝛ procuratoris: nam reſpectu tertij cū quo ꝓcurator cōtrahit regula eſt in oppoſitum q ꝛ in dubio videtur cōtrahere ꝛ ſe obligare noīe ꝓprio: vt declarat Bal.ꝛ Ange.in.l.ꝓcurator. q ꝓ euictione.ff.de procurato. ¶Hanc tñ cōclusionē limitat hic dñs me⁹ dupliciter. ¶Primo niſi procurator nō acceptauit mandatū: tunc em̄ ſi poſtea emit rē videbitur emiſſe noīe ꝓprio ꝑm Bal.no.allegantē dicta Bar. hic in.l.ſi literas.C.mā. Sēdo limitat niſi ꝓcurator faciat Jctum ex interuallo vel id qō ſibi cōmittitur: tunc em̄ non videtur feciſſe cōtemplatione mādati.alleg.glo.in.ſ.penul.inſti. de oblig. q̄ ex ¶.ꝛ Jnno.in.c. ad audiētiā.de homi. Sed cōtra primū dictum vꝫ glo.ordinaria quā ibi apꝓbat Bar.in.l.ſi pupilli.ſ.itē queritur.in ver.negotioꝝ.ff.de neg. geſt.vbi glo.voluit q ſi ꝓcurator a principio non acceptauit mandatū: poſtea tñ gerit negotiū ſibi cōmiſſum videt ei penituiſſe ꝛ poſt acceptaſſe mandatū. iurta.c. licet.de procuratori.li.vi. Jbi cōpetit cōtra eum actio mandati: vt dicit illa gl. Sed poſſumus eā intelligere ſaluando doctri. Bal. quando negotium p̄miſſum non poterat pertinere niſi ad dominū: vnde ꝓcurator non potuit aggredi illud negotium niſi animo acceptandi mandatū precedens. Sed quādo negotium poſſet eſſe cōmune mādati ꝛ ꝓcuratori tunc verior videtur opinio Bal.nam ſi emat noīe ſuo nō incurritur p̄ſumptio delicti ex quo non acceptauit mandatum. Jtē cum mutatio voluntatis in dubio non p̄ſumatur in.l.cū hic ſtatus.in p̄in.ꝛ ibi per Bar.ff.de dona.inter vir.ꝛ vxo.ꝛ qō habetur in.c.maiores.de baptiſmo nō p̄ſumitur in dubio ꝛ traxiſſe nomine dñi cum a p̄in.id recuſauerit. Jn ſcōa limitatione aduerte: q: Jmo.in.d.c.ad audientiā. dicit totum oppoſitum: ꝛ ita allegat eū Bar.in.d.l.non ſolum.ſ.ſi mandato.ff.de iniurijs.ꝛ bal.in.l.i.C.de ſer. fugi.ꝛ in.l. gallus.ſ. q ſi is.de libe.ꝛ poſtlbu. Unde ex iſtis doctrinis erit potius dicē dum in oppo. Jdeo iſta limitatio non eſt tenenda. Et ad materiā vide ter.ꝛ Barto.in.l.iij.ſ.ſi ab ignoto.verſi. vnde queritur. ff. de manumiſſio.quem allegant hic ¶oder.ꝓ ſingulari. ¶Jn eadem glo.ibi: de acquirē.re.domi.l.homo liber. Jſta oppoſitio poteſt adaptari ad p̄imum reſpōſum in⁹tum dicitur in ter. noſtro qō ille qui adit ex iuſſu alterius: nec ſibi nec alteri querat. Nā hoc videtur contra ter.in ſecundo reſponſo.in.d.l.homo liber q ſi intendat omnino querere ſibi acquirit non obſtante iuſſu. Ut ergo ſoluas contrarium dic qō ibi ſciebat cōditionem ſuam ꝛ habebat animum ſibi querendi. Hic autem ignorabat conditionem ſuaz, ꝛ dato qō ſciuiſſet in dubio nō videtur habere animū ſibi q̄rendi ex quo adiuit precedente iuſſu alterius. Vel poteſt intelligi qō ponat contra principium illius.l.dum dicitur ibi q̄ homo liber qui ſcit cōditionem ſuā poteſt ſivult acquirere bonefidei poſſeſſori. Et intellige ſicut declarat ibi glo. ſi precedit iuſſus bone fidei poſſeſſori. Et iſto modo opponendo rñdeo q̄ hic ignorabat cōditionem ſuā. Et dato qō ſciuiſſet: vt.ſ. diximus non apparebat qō vellet querere iubenti: quinimo cuz iſte ter. loquatur in patre putatiuo etiam ſi voluiſſet querere iubēti non poterat quia nō eſt eadem ratio patris putatiui ꝛ bone fidei poſſeſſoris. l.iuſto.in p̄n ci.ꝛ qō ibi no.ff.de vſuca.ꝛ iſto modo adaptatur melius oppoſitio q̄ad ſecundū reſponſum iſtius. ſ. vbi ille qui ſciebat conditionem ſuā adiuit hereditatem precedente iuſſu quia iam extinctus erat. Unde ſequere qō dixi quicquid hic ſcribat do. ¶Pau. ¶Jn glo.in verbo q̄q̄ ibi ex poſtfacto fit inutilis. ¶Dec glo. reprehendi tur per omnes: quia ſi iuſſus nullus a p̄inc. facit qō nō acgratur hereditas filio: q: propter iuſſum non videtur velle ſibi acquirere: multofortius boc faceret iuſſus qui aliquando valuit ꝛ poſtea eſt factus inutilis ſi filius pretertu talis iuſſus adiuiſſet hereditatem: ſed cum in hoc ſecundo reſpōſo filius nō adiuit ꝓtertu iuſſus quia ſciebat iuſſum expiraſſe per mortē patris ſed adiuit ſimpliciter ſciens ſe eſſe patrem fami. ideo nō eſt mirum ſi ſibi acquirit. Eſt alia ſol. que tangitur in ſi.gl.ibi: qui tenebatur ratiōe iuſſus. Jſta glo. eſt falliſſima ꝑm omnes: preſupponit em̄ q̄ ex ſolo iuſſu patri queratur hereditas ꝛ qō acquiratur poſtea filio per medium patris cui ſucceſſit: nam hoc eſt ridiculum: non enim ex ſolo iuſſu queritur hereditas: ſed ex additione ſecuta facta a filio vel ſeruo. l. ſi ſolus. ſ. idem puto. ff. eo.ꝛ. l. cum proponas. C. de here. inſtituen. Jdeo tene qō dixi ſupra.

C. ſ. ſciēdū. vbi p bart.ꝛ plenius ibidem in.ſ. ſequen.ꝛ adde bal.in.l. q ſe patris. i pn. ſ. col. ſ. ſ. ſ. to premitto. C. vſi liberi. qō dicit vera rū de iure ciuili: fec⁹ eſſe de iure prętorio. be. va.

Interdum. Per heredem ſuum ꝛ neceſſariū acq rię hereditas alteri ipo iure ſi eſt in poteſtate alterius ſicut acquireret ſibi. Et eodē modo p̄ heredē extraneū qui eſt in poteſtate acquirit hereditas alteri ſicut acquire retur ſibi ſi eſſet ſui iuris. h.d. Scōa ibi: ſed ſi quis heres inſtitutus. Et eſt ſingularis. ſ. ¶Primo nota q̄ vbicūq; hereditas acquiritur ipo iure ex capite ſuitatis nō eſt opus q̄ ꝑcedat iuſſus in adeundo ſicut nec autoritas tutoris quoad pupillum cui defertur hereditas paterna.l.more. ſ.i.j.eo. Sed dubitaꝝ numqd in mixtiōe quā facit pupillus vl nepos in caſu.l.noſtre eſſet neceſſarius iuſſus tutoris vel autoritas tutoris. ¶Paul.de ca.hic in terminis huius. ſ. dicit qō ſic q̄ vꝫ cōtra mentē iſtius litere: vñ ſicut hic cōcedcrem in pupillo q̄ nō valeat immixtio ſine tutoris autoritate ſine qua nō pōt ſe voluntarie obligare.l.obligare.in princi. de auc.tu. Jta non admitterek in caſu noſtro: q: ex quo hereditas fuit queſita p nepotē patri ſuo ipſo iure ꝛ ad eū pertinet cōmodū ꝛ incōmodum: ipſe poterit ſe immiſcere abſq; eo q̄ iubeat immixtionē fieri a filio. Fateor tamē q̄ ſi vellet filiū ſuū immiſcere ſe vt irrepudiabiliter acgreret ſibi hereditatē. iuſſus deberet iteruenire ꝛ precedere: q: iſta immixtio eſt in effectu quedā aditio: vtrunq; em̄ mēbrum videt ꝓbari in.l.ſeruo iunito. in p̄inc.ff.ad treb. vbi ōr q̄ ſi fideicōmiſſus vniuerſaliter relinquit filio vel ſeruo abſq; cō ſenſu ſeruiꝛel filij: dñs pōt petere ſibi reſtitui hereditatem: q: ius eſt queſitū ſibi: ſi tamē velit hic petere ſeruum debet interuenire volūtas eius. ſ. dñi. ¶Secūdo no. q̄ reperit caſus ſingularis in quo ille qui nō tenet p̄imum locum tpe mortis: tamē eſt ſuus et neceſſarius heres contra regulam poſitā in. ſ. ſui. inſtit. de here. quali.ꝛ diffe. de quo dicetur in ſecunda gl. ¶Tertio, no. ꝑm bar. ibi: faciat heredē ꝛc. q̄ pater efficit heres ꝓ filium. et ſic videt hoc ꝓbari q̄ nomen heredis non remaneat penes filiū: de quo vide q̄ plene dicit in.l.cū filio.ſ. de leg.i. ¶†Quarto nota.ꝛ ex primo riſo in ſi.ꝛ ex ſcōo etiā verſus ſiné q̄ vbicunq; querit alicui heredi tas ꝓ aliū vel ex perſona alterius acquiritur cū eadē qualitate cū qua eſſet acquirēda illi qui eā acquireret ſibi ſi nō eſſet in alterius poteſtate. Ex hoc arguit Bar.ad.q.que ponit in.l.iij. de peti. here. vꝫ q̄ is qui ſuccedit mihi ab inteſtato pōt dici heres ex teſtamento illius cui ego ex teſtō ſucceſſi: q: per mediā perſonā ſuccedentis ex teſtamēto acquirit hereditatē: ergo querit cū eisdē qualitatibus. Ex hoc etiā ter. poteſt inferri q̄ patri in caſu noſtro acq ritur ipſo iure hereditas cum beneficio tamē abſtinendi quia ita quereretur filio ſi eſſet ſui iuris. ¶Jn glo. in verbo faciat heredē: ibi: q̄ habeꝫ ꝓ mortuo. Jſta ratio nō videt ſufficiēs q: exheredatus nō definit eſſe ſuus anteq̄ adeat hereditas. ꝛ iſta eſt cauſa propter quā obſtat ſequēti in gradu cur nō poſſit eſſe ſuus: vt recte dicit hic Bar. ad intellectū illius glo. Si ergo reperitur ſuus tēpore mortis teſtatoris quomodo pōt dici q̄ habeaꝫ ꝓ mortuo quoad hoc vt nepos efficiatur ſuus. Ego attingēs iſtā difficultatem in.l.ſub cōditione.ff. de libe.ꝛ poſtlbu. retuli primo dicta bar. hic. ꝛ Bal.in.l.pater filiū.ff. de inoffi. teſta. qui dicunt q̄ iſta ſuitas inducitur hic quādo nepos vocatur ex voluntate teſtatoris. Unde infert hic Angel.ꝛ ¶od. q̄ ſi teſtator daret ſubſtitutum vulgarem⁹ vel coheredem nepoti: tūc nepos efficeret ſuus ꝛ neceſſarius: ꝛ erit caſus ſingu. ꝑm eum in quo indubitanter datio coheredis vel ſubſtituti tollet exiſtentiā ſui heredis licet in aliꝫs casibus hoc ſit dubium vt traditur in.l.ſili⁹ heres. ff. de lib.ꝛ poſtlbu. Sed q̄ teſtator poſſit inducere, hanc ſuitatē ex voluntate ſua non videtur poſſe dici ꝓbabiliter q: ꝑm hoc reperirētur duo dñi inſolidum hereditatis iſtius aut filius exheredatus cuius ſuitas non eſt ſublata vt modo dixi ꝛ nepos vocatus a teſtatore contra regulā poſitam in.l.ſi vt certo. ſ. ſi duobus. ff. cōmo. † inde eſt q̄ in ſuitate nō habet locum ſucceſſorium edictum. l.i.ſ. ſciendum* de ſuis ꝛ legi. vnde iſta deciſio videtur remanere ſine ratiōe. Ego tunc dixi q̄ nepos efficiebatur dominus directo ſed vtiliter ipſo iure q̄ nō erat impoſſibile ſtante etiā ſuitate exheredati p.l.ij.ſ. ſi quis alter. ſ. ad tertul. ꝛ.l.ſi ſine. ſ. hz qō papi. ff. de mino. ꝛ qō no. Barto. in.l.iij. ſ. interdū. ff. de vulg. ꝛ pupil. Vel poſſes dicere qō iſti non ſunt dñi revocabiliter: ſed irreuocabiliter vt. ſ. dicā nō eſt incōueniens q̄ ambo ſint dñi, inſolidū ꝑm Bal.in.l.ſi pluribus in p̄in.ff. de lega.i. Que cōclusio ſatis vꝫ poſſe ſuſtineri p.d.l.ſi pluribus in.l.i.ſ.ſi vero non oēs. C. de cadu. tol. Nec eſt mirum ſi aliqñ in iſto dñio revocabili nō ſeruamus regulas iuris: maxime qñ agit de iure ſpāli: ſicut in caſu noſtro in quo etiā iſtud eſt ſpāle q̄ qui eſt dñs pōt agere actione ꝑſonali ad rē dari ꝑm Bar.in.l. ſ. C. cōmunia de le.ꝛ in.l.fin. C. de ſacroſan. eccle.ꝛ plene dixi in.l.i. ff. de leg.i. facit qō habeꝫ in.l.in bello. ſ. ſi quis ſeruum. ff. de cap. Vel tertio potes dicere vt dicebā in voce q̄ exheredatus erit vere ſuus heres ſed nepos erit ficte ſuus. Reperiꝝ aūt q̄ aliqñ inducitur fictio ſuitatis abſq; eo q̄ quis fingatur fuiſſe in poteſtate ꝑm glo. quā declarat bart. in.l. gallus. ſ. ſi eius. de libe.ꝛ poſtlbu. Nō eſt aūt incōueniēs q̄ vnus ſit dñs ficte ꝛ alter vere ſimul ꝛ ſemel: ſicut patet in legatario ante aditam hereditatē ꝛ poſt aditam: nā fingitur retro fuiſſe dñs a tpe mortis: ꝛ tamē alius vere fuit dominus. ſ. hereditas iacēs vt traditur in.l.ſi tibi homo. ſ. cū ſeruus. ff. de leg.i. ꝓ Bar. ſed q: ego nō apꝓbaui illā gloſ. in. ſ. ſi eius. teneamus

teneamus p̄imā ſol. q̄ nepos ſit ſuus vtiliter ꝛ exheredatus dire ct⁹ ſicut cū aliq̄ acquiritur directū dñium ipo iure: ita ꝛ vtile. l. ſi. cū glo. C. de ſac. ſanc. eccle. ꝛ. l.i. C. de dona. ſub mo. Et aduerte q: eſt vna. l. no. que ponit eundē caſum cū iſta ꝛ aliqnid plꝰ: vꝫ ter. in. l. penul. ff. de cura. fur. nā ibi ōr q̄ ſi filius eſt pdigus ꝛ habet filios pōt aliter ſuccurri ꝓdigo p partem q̄ ꝑ dationē curatoris vt nō diſſipet hereditatē ſuam. ¶Poterit em̄ teſtō inſtituere nepotes quos hz in ptāte ꝛ ipſis acquiratur hereditas exhereda to filio ipo iure: ꝛ ſic cōſeruabitur hereditas a ꝓdigalitate filij. Si ꝛo nepotes non ſint in ptāte aui poterit eos inſtituere ſub conditione ſi emācipabuntur q̄ dīa nil aliud ſignificat niſi q̄ in illo caſu hereditas acquireꝝ nepotibus ipo iure exheredato filio ꝛ valebit exheredatio: q: fuit facta fauore filij prodigi vt dicitur in ſiſi in. l. multi nō no. ff. de libe. ꝛ poſtlb. que rō nō poſſet habere locuz ſi nepotes nō eſſent in ptāte: q: nō poſſent adire fine cōſenſu p̄is exiſtētes in poteſtate eius. Eīn aut eſſet opus dare curatorē prodigo aut inſtituere nepotes ſub conditione ſi emācipar̄tur. ¶Jn ea. gl. ibi: bodie ſecus ꝛc. ¶Nunc glo. not. hic Barto. ꝛ ¶oder. q̄ videt velle q̄ relictuz factū ab auo nepoti ceſſeaꝝ aduentitiū qō. d. Roma. credit eſſe verū in caſu. ſ. noſtri: vꝫ q̄ quando filius in eo dem teſtamēto eſſet exheredatus: nō eſt eſi verifimile q̄ cōtēplatione illius reliquerit quez exheredauit ꝛ cenſet habuiſſe odio. l. cū quidā. C. de leg. Sed vbi filij⁹ non eſſet exheredatus: verbigr̄a q: eſſet inſtitutus nepos vna cū filio: ita q̄ ambo ſuccederēt ſimul vt tollatur difficultas q̄ ponitur in. l. gallus. ſ. quidā recte. ff. de libe. ꝛ poſtlb. tunc ipe credit q̄ relictū nepoti cenſeaꝝ ꝓfectitiū per. l. dedit dotez. ſ. de col. bo. Sed ſi attendis diſpoſitionem emiſſi⁹. l. in quolibet relicto facto nepote: iſta diſtinctio eſt cōtra illū ter. in ſi. vbi ēt ſi filius ſit exheredatus dos videt data cōtēplatiōe ipi⁹. do. meus hic dicit indiſtincte verū eſſe q̄ relictum factū nepoti ſit aduentitiū. alleg. glo. in. l. q̄ſtum. in p̄in. ſ. de leg. i. quam ibi not. Bar. ꝛ eā etiā allegat alibi, vt ſtatim dicā. ¶Pro iſta cōclusiōe adducit ipe glo. quā reputat not. in. l. gallus. ſ. quidā recte. in fi. glo. magne. ff. de lib. ꝛ poſtlb. q̄ gl. cū reuerēcia nil facit: q: loquit in nepote emancipato inſtituto vna cū filio: ꝛ dicit q̄ hereditas queriꝝ filio. Sed bocest ideo: q: erat emācipatus: vnde ēt ſi teſtator expreſſevoluiſſet q̄ p filiū emancipatū quereret hereditas patri nō potuiſſet hic diſponere. Jō contemplatione filij videt relictum q̄ patri per illū modū acquiri non potuit: ꝛ iſta ſunt verba Bal. pū ctualiter in. l. cū oportet. in p̄in. C. de bo. que lib. Ipe tamen tenet hanc opi. Et ad ter. in. l. dedit dotē. reſpōdet q̄ ibi apparebat dotē dari nepoti cōtemplatione patris: q̄ reſpōſio eſt manifeſte contra illū ter. vbi iuriſcō. decidit ex veriſimili: ꝛ ex eo q̄ p̄ſumit. Si ergo velles tenere hanc ſniam aliter oportet vez q̄ cum dotare filias ſit officium paternū de iure. l. q liberos. de ritu nup. nulla ratione pōt veſtiri aſtrictus auus ad dotandā neptē: niſi q: vbi pater non pōt ipſe ſuccedit in officio paterno. Jdeo ſi pater eſſet dives forte auus nō teneretur: ſuper quo vide q̄ do. Bal. notanter in aut. res que. C. cōmunia de leg. ꝛ Salyc. in. l. ſi. C. de do. p̄miſ. cū ergo exerceat ibi officium paternū nō eſt mirum ſi illa dos videt data cōtemplatione patris ꝓpter quē auus tenebatur ad dotandum: vt videat diſſoluta obligatio q̄ ſibi imminebat de neceſſitate potius q̄ collata liberalitas in neptē. arg. l. fideicōmiſſa. ſ. ſi rē de leg. iij. ꝛ. l. rem legatā. ff. de adim. leg. Bar. tñ valde no. diſcutiēs articulū. in aut. ex teſtō. C. de ſecū. nup. concludit oppo. p. d. l. dedit dotē. q̄ in dubio niſi aliter cōſtet ex cōiecturis hereditas relicta nepoti cēſeꝝ ꝑfectitia. Intellige niſi appareret merita nepotis vel alic cōiecture ex qbus p̄ſumeret cōtrariū: ſicut. d. Bart. in ſimili. in. l. ſi. C. de vſufruc. Quis autē relictū nepoti cenſeatur eſſe ꝓfectitiuz vt pater teneatur imputare ſibi boc in legitimā. caſus eſt notabilis ꝑm vnā lectu. in. l. pater. ff. de emic. quē ad hoc alleg. Bal. in. l. ſi. C. de do. p̄miſ. ꝛ eſt ꝓbabilius dictū. Sicut filius emā cipatus dotē datā nepti defuncti ꝛ filie ſue non tenetur conferre. l. filiū emācipatū. ff. de colla. bo. que nō loquitur ꝓprie in caſu noſtro: q: ibi emancipatus dotauerat de bonis ſuis: hz ratio que ibi aſſignatur bene facit: qō ideo non cogitur cōferre: q: iā exiuit ſub ſtātiā ſuam. Jdē ergo dicemus eadem ratione q̄ datam ab auo nō cogitur ſibi imputare: q: non habet eam cū trāſuerit ad filiā.

☞ † Extra glo. tetigit hic ¶Pau. de caſt. q. not. quā ponit Bal. in l. ſi. ff. de conſti. inſti. vbi dixit q̄ ſi filius non acquirit patri id qō acquirit acquiſitione revocabili: ſed quicquid acquirit acquiſitione revocabili, contra que videtur eſſe caſus in ter. noſtro ꝑm eum: ne revocabili, contra que videtur eſſe caſus in ter. noſtro ꝑm eum: nam ſi hic loqueretur de acquiſitione irreuocabili haberemus dicere q̄ ad acquirendam hereditatem patri irreuocabiliter requireꝝ ſi ſic loqueretur de acquiſitione irreuocabili haberemus dinaꝝ ſi hic loqueretur de acquiſitione irreuocabili haberemus dicere q̄ ad acquirendam hereditatem patri irreuocabiliter requireretur iuſſus precedens quē nō apparet hic interuenisse. Sz iſta iſta rō nō placuit mihi in no. vt ibi dixi. melioꝛ ergo rō eſt quia ſi acquiſitio fieret hic patri ſolū poſt immixtionē: ꝛ nō p̄i⁹ ipe non poſſet dici heres neceſſari⁹ hz nepos fuerit neceſſari⁹: q: hereditas fuiſſet ſibi q̄ſita ex voluntate ſua: neceſſari⁹ aūt eſt is cui hereditas acqritur ipſo iure. ſ. ſu. inſti. de be. qua. ꝛ dif. ¶Preterea ꝑm bal. ſe queretur q̄ ius fideicōmiſſi vniuerſalis non acgreretur ipſo iure nō vel patri quia poterat ante acceptationē repudiari: ꝛ tamen boc eſt falſum ꝛ contra ter. in. l. ſeruo inuito in principio. ſepe alle. ¶Preterea legatū videtur acquiri per ſeruum domino ipſo iure: alias non poſſet repudiare per dominum vel ſaltem per patrem ſicut nec hereditas: quod autem poſſit repudiari ꝓbatur in. l. legatum. de lega. p̄imo. Et hanc credo fuiſſe intentionem illius. l. licet poſſet euitari ex bis que dicemus in. l. is qui heres infra eodem. Tetigit etiam hic dominus meus vnam limitationem ad iura dicentia quod debet precedere iuſſus in filio vt poſſit adire: nam bocfallit in peculio caſtrenſi: ſi enim filius contemplatione militie eſt inſtitutus poteſt adire ſine iuſſu paterno. l. filius vel miles. ff. de caſtren. pecu. Alium caſum ſingu. vide vltra eum in l. cum heres in principio. ſ. eodem. vbi Barto. et quia Bald. hic dicit quod nemo poteſt conferre dignitatem quam non habet: et non doctor non poteſt efficere doctorem: ꝛ qui non miles nō poteſt facere militem per regulam. l. nemo plus. de regulis. iuris.

8 Intrat ipſe alia queſtionē. † Nunquid ille qui ſe gerit per doctorem vel per militē incidat in crimen falſi. ꝛ diſtinguit vt do. bald quē etiam allegat in. l. qui ſub prętertu in fi.ª. C. de ſacroſan. eccle.

a Tu vide q̄ ponit Bar. in. l. reddatur. C. de profeſ. ꝛ med. lib. xi. ꝛ in. l. barbarius. in repeti. per Bal. ff. de officio pre. ¶Quid aūt a in eo qui ſuſcepit dignitatem quam non poterat ſuſcipere vtrum vtendo ea que incidat in crimen falſi. Vide per Bal. in loco alle ga. ꝛ per bar. in. l. i. ꝛ. ij. C. ſi ſeruus aut liber. adde. ex lib. x. Et qō ſing. ponit Bald. ad primum dictum in. l. data opera in penul. char. C. qui accu. non poſ.

b **Celſus.** ᵇ¶Protestatio in bis q̄ pendent a mera voluntate protestātis tollit actū ſequentē contrarium b protestationi. h.d. Scōa ibi: ſiue liber ꝛc. ¶† Primo no. iuncta gloſſ. q̄ protestatio que fit ſup bis que pendent a noſtra volūtate ſimpliciter pōt fieri in abſentia cuiuſlibet q: nō requirit p̄ſentiā partis. Jdē p̄bat m. l. nēſenius. ꝛ ibi ꝑ Bart. de nego. geſt. vñ dicit glo. quā ibi no. Bald. in. l. ſi. C. ſi maior fa. q̄ minor effectus maior: ſatis eſt q̄ declaret coꝝ vicinis q̄ nō vult hr̄e ratū cōtra ctum p quē res ſua fuit alienata. ¶Scōo not. q̄ iſta protestatio in boc caſu nō regrit cām: q: ſufficit ꝓ ratione voluntas in bis q̄ pendēt a noſtra volūtate. ¶Tertio no. q̄ quicquid pendet a mera declaratione volūtatis: ita q̄ non habet admixtū ius qō cadit in ſeruo: ſicut in homīe libero qō facit ad ea q̄ diximus in. l. quādiu. ff. eo. ¶Ultimo no. in ver. heredē nō facere. q̄ per additionē ſerui dñs fit heres: ꝛ ſic vꝫ q̄ non remaneat nomē heredis apud ſeruū. de quo in. l. cū filio. ff. de leg. i. ¶Jn gl. ſup verbo falleres. doc. limitāt cōiter iſtū ter. dicētes q̄ non hz locū qñ aditio hereditatis fieret ꝓ actū quē aliqs gereret cū alio: verbigr̄a ſi aliquis vendidit rē hereditatis tanq̄ heres vel recipit ſolutionē a debitore hereditario tāq̄ heres: tūc em̄ q: protestatio fuit facta abſente illo cū quo actus gerit ad fui ꝓiudiciū nil valebit ne ille decipiatur. l. codicillis. ſ. i. de le. ij. ꝛ. l. ſi. ſ. itez ſi ꝓredixerit. nau. cau. ſtab. ꝛ. l. cū in plures. ſ. locator. ꝑm vnū intellectū. ff. loca. ꝛ hāc limitationē poſuit Bar. in. l. gerit. ſ. eo. ꝛ in. l. ꝓ herede. ſ. papi. ſ. eo. ꝛ in l. nō ſolū. ſ. morte in primo ar. p̄inc. ff. de no. oper. nun. que dicta ad ducūt hic alſoder. Sed dubitatur in iſta. q. nūquid diſtinctio Bar. quā ponit hic: vez vtrū actus ſ̄iius ſequaꝝ ex interuallo vel incōtinēti ſit vera. ¶Pto cuius argumēti declaratione ꝑfecta ſunt videnda. ¶Primo qñ precedit protestatio ꝛ ſequiꝝ actus non ſ̄iius protestationi: ſed q: pōt exponi ꝓ ptestationē ꝛ declarari vtruz ſi actus iſte ſit ex interuallo in effectu ptestatio operet expoſitionez ipſius: qui articulus eſt difficillimus: ſed ipſum declarauī multū diffuſe in. l. titia. ſ. idē rñdit. ff. de verb. oblig. ſup quo vide Bal. in. l. pacta nouiſſima. C. de pac. q̄ nō ſequiꝝ dicta bar. in. ſ. morte. Et cundē in. l. itē q: in fi. cōmēti. ff. de pac. ꝛ in. l. multū. C. ſi quis alte. vel ſibi. ꝛ Ange. in. l. iuriſgētiū. ſ. qō fere. de pac. ꝛ gl. ꝛ Ang. in. l. j. ff. de indi. Sup ſcōo eſt dicēdum hic. Et parcat mihi reuerentia bar. hic ꝛ in. l. nō ſolū. ſ. morte. in primo articulo p̄in. qui dicit q̄ ſi actus ſequiꝝ ex interuallo tollit protestationē precedētē niſi verba protestationis expreſſe reſpiciāt futurū tps: q: l. ꝓ rē tentionē: quā ipſe allegat nō probat hoc. Aliud eſt em̄ dicere qō diſpoſitio q̄ fit ſup vna re nō trahaꝝ ad aliā diſpoſitionē factam ſuper alia re ex interuallo: q̄ dicere q̄ ſi protestatio reſpiciat actū de quo fit mētio in protestatione nō cōprehendat eū ſi fiat ex interuallo: nam etiā in eadē diſpoſitione qualitas adiecta in vno capitulo non videt repetita in capitulo intermediato ab aliꝫs capitulis vt eſt caſus noſter quē ibi no. bar. in. l. ſi. ff. de reb. du. Sed qō illud qō cōprehendit protestatio expreſſe nō habeat locū ſi ſequatur ex interuallo hoc nō eſt extēdere diſpoſitionē precedētem ſed eā reſtringere ex ꝓſumpta mēte ꝓtrahentiū: qō ſit difficilius: quia in dubio non recedimus a verbis. l. non aliter. ff. de leg. iij. ꝛ plene in. l. nō dubiū. C. de legi. ¶Preterea ō iſtā diſtinctionē vꝫ caſus in. l. ſi qs in p̄in. ſ. de lega. iij. vbi dicitur q̄ clauſula derogatoria

Universidad de Deusto
Biblioteca

pecedēs in testō tollit dispōnē factā in codicillis: qs ergo reuelauit Barto. quod ibi codicilli essent facti incontinē ti:cum in distinctione de codicillis ponat iurisconsultus. Ideo ipse Barto. met in.l.pacta nouissima circa princi. distinctionis. C. de pac. quando actus dependet a sola voluntate uiuus simpliciter dicit quod protestatio tollit actum sequentem contrarium: cum igitur actus non pendet a sola, voluntate nostra: tunc distinguit vt dicit hic Bartol. quod aut sequitur in continenti aut ex interuallo: et sic manifeste in primo membro recedit ab ista distinctione. Hanc opinionem, tenet ibi Baldus expresse circa medium commenti ⁊ vtitur hac ratione. protestatio de sui natura semper fit per verba respicientia factum de futuro. Si ergo continet tempus futurum ex sui natura ⁊ ex natura verborum prolatorum quid operatur expressio futuri tpis specifica: cum exprimat per cum modū p quē inest contra regulam positā in.l.iij.ff. de legatis primo. Unde probabilio: videtur ista opinio in istis actibus qui pendent a voluntate unius tantum: sed aduerte Angel. hic inuoluit istam materiam. ⁊ primo videtur dicere contrarium eius quod dicit gloss. nostra: videlicet quod si non probaretur metus adhibitus in additione actus contrarius sequens tolleret protestationem per ea que habentur in.l.cum in plures. §. locator horrei. ff. loca. ⁊ in. c. solicitudinem. de appella. ⁊ in. c. cum. M. de constitutionibus. Jn quibus patet qō factum tollit protestationem cōtrariam. alleg. Jnnocen. in. c. i. quod metus cau. vbi dicit quod si aliquis protestatur quod non intendit profiteri: quia cogitur per metum ad profitendum: si postea profitetur expresse ista, professio expressa tollit protestationem nisi probetur metus: secus si esset professio tacita que fieret per assumptionem habitus. Jn quo secundo dicto manifeste sentit quod protestatio declaratoria semper exponit actum qui multipliciter potest intelligi: nec distinguit vtrum sequatur ex interuallo vel incontinenti sed postea in fine cogitando diligentius concedit conclusionem Bartoli. ⁊ communem videlicet quod si precedat protestatio simpliciter de non adeundo tollet factum contrarium quod sequitur incontinenti. Si autem fit qualificatiua hoc modo: videlicet protestor si adiuero quod accepta bo hereditatem per metum: tunc si probatur postea aditio et non probatur metus valebit: non effi creditur protestanti de metu nisi aliter probetur. l. metū. C. quod metus cau. ⁊ nota. in. l. metum. ff. eodem. Unde non probato metu remanebit aditio simpliciter contra quā non est protestatio que voluit tollere aditionem faciendam per metum non illam in qua non apparet metus. Sed Jmol. mordet istud dictum: cum enim protestans potuisset protestari simpliciter quod non volebat adire ista adiectio metus non esset de substantia protestationis: ergo videtur non vitiare actum etiam si non probetur: quia satis est probare pertinētia. l. ad probationem. C. de proba. sed ista non habet saporem iuris: quia protestatio est huius nature quod tantum operatur et non vltra q̄tum se extendit causa protestationis: vt est casus in. l. at si quis. §. plerique. de relig. ⁊ sump. fu. ⁊ est prima regula quam ponit Barto. in. l. non solum. §. morte. in primo arti. princ. ff. de no. ope. nun. Licet ergo ista qualitas non sit de essentia dispositionis: potest tamē limitare intentionem disponentis. nam ⁊ de essentia cancellationis non est quod inseratur causa: ⁊ tamen causa restringit cā cellationem. vt. l. cancellauerat. ⁊ ibi Bart. ff. de his que in te. dele. Nec similiter est de essentia legati ⁊ tamen limitat vel ampliat intentionem disponentis. l. cum pater. §. dulcissimis. de leg. ij. ⁊. l. lucius. ⁊ ibi per Bart. ff. de alimen. ⁊ cib. leg. vnde doct. Ange. est verissima. Dum tamen dicit text. nostrum esse intelligendum quando metus probatur hoc non verum attento exemplo glo. quia protestatio fuit hic facta simpliciter nec fuit expressa causa metus nisi forte posset probari ex cōiecturis q̄ ob istā causam tantum fecit protestationē. Jpse tamen. d. Jmo. videt intelligere istum text. qñ protestatio non fuit directo cōtraria actui sed potius expositiua actus sequētis: q̄ protestatus est aliquis qō per aliquem actum quem faceret nolebat intelligi adire. Sed hec repugnāt exemplo posito in glossa: et secundum communem sententiam eodem modo distinguitur in vtroq; casu: videlicet quod aut actus sequitur incontinenti et statur. protestationi aut ex interuallo: ⁊ tunc non statur. Et ad intellectum. l. cum in plures. §. locator. ff. locati. vide omnino quod singulariter considerat Bald. in. l. item quia. de pactis. vbi dicit qō quando contra protestationem sequitur actus contrarius non solum verbis sed factis semper per pactum contrarium sequentem tollitur protestatio. Tu circa intellectum illius. §. vide quod plene scripsi in. l. titia. §. idem respondit. ff. de verborum obligationi.

a ¶ Lis. Ad de do. alerā. de imo. in cō si. cvō. iiij. p te. et. Mar. fyl. in consil. inci. tpe litis mote. ⁊ pau. de ca. in 2si. pvij. in. v. co. Bene. va.

☞ ¶ Et per premissa infert hic Ange. q̄ si aliquis protestetur qō non respondit libello animo litem contestandi. respōde postea non contestabitur lis: quia vt in premissis patet protestatio precedens exponit actum sequentez quo animo fiat: vt do. Jnnocen. in dicto capi. primo. qō metus causa. dominus meus hic limitat hoc verum nisi iudex mandauerit litem contestari quo casu cū lis debeat contestari de necessitate protestatio nihil releuat iuxta. l. alimenta. C. de negotijs gestis. cum ibi not. ⁊ in. c. inter dilectos. de fid. instru. allegat Bald. hoc tenentem in. l. i. §. illo proculdubio. C. de iati. liber. tollen. sed Joannes and. in mercuriali sua. in regula exceptionez. de regulis iuris. simpliciter ⁊ q̄ ista protestatio impediat litem contestatam etiam si actor protestetur contrarium vel iudex non admittat protestationem: ⁊ hanc opinionē sequitur Barto. in effectu. l. i. C. de lite contesta. Et credo eam esse verā cum modificatione de qua dictū: nam licet protestatio nihil releuet contra dispositionem iuris precisam que vult aliquid esse vel non esse: ⁊ inducit effectum per se: vt. l. alimenta. preallega. ⁊ in dicto capi. inter dilectos. hoc tamē non infert ad litis contesta. quia licet iudex cogere possit

b partem ad litem contesta. ᵇ vel habeatur pro contestata si pars non vult eam contestari. ita do. Bal. in dicta. l. i. bene facit quod not. Barto. ⁊ Bald. in autentica qui semel. C. quomodo ⁊ quando iudex. Unde non potest dici protestatio facta contra dispositionem iuris: quia ius nō disponit litem haberi pro contesta. sicut facit in. l. nihil. et l. nulla. C. de procuratoribꝰ. Videtur tamen q̄ dicta Jo can. ⁊ Barto. sint limitanda ꝑ ꝓ dicta Barto. hic. ⁊ in dicto. §. morte. q̄ litis contesta. tollatur per protestationez qñ negatio sequeretur incontinenti post protestationez: ⁊ multo fortius idem esset quādo simul ⁊ semel quis diceret nego narrata ꝛc. nō tamē animo litem contestā. qꝛ oriretur quedam repugnantia que vitiaret actum ꝓ Bar. in. d. §. morte. dū agit de intellectu. l. cū plures. §. locator. ff. locati: vel saltem declaretur abesse animus a lite contesta. Sed vbi protestatio precederet cōtestatio sequeretur ex interuallo: tunc siue dicas q̄ ptestatio precēs est expositiua actus sequētis: sicut dicit bar. in. d. l. i. siue dicas qō cōtradicat actui sequētiv tenēt ibi Bar. ⁊ bal. actus tolleret ptestationē ꝓ bar. hic. ⁊ in. d. §. morte. vñ dic vt plenius tradit in. d. regula exceptionē. Et ad materiā nostrā vide no. gl. i. l. is qui reip. ff. et qui. cau. ma. q̄ tenet q̄ protestatio facta p verba de futuro semp respicit actū sequētez etiā si sequaf ex interuallo ꝛc. ¶ In glo. sup verbo hr̄dē ibi: ꝙ ibi p indicē ꝛc. ¶ Et isto tex. cū gl. colligit hic Ang. ⁊ Moder. q̄ si aliquis cōstitet in tormētis: ⁊ postea ratificat coram iudice ad tribunal idē: ista 2fessio sit valida et

c dicat spontanea ᶜ vnde declarando latius articulū cōsidera duos casus. Unus est qñ confessio emanat in tortura nō precedētib⁹ indicijs legitimis. Scōs est qñ precedūt indicia legitima. ¶ Primo casu etiam si in illa cōfessione reus perseueret illa cōfessio erit nulla nec poterit sequi ex ea cōdēnatio: vt est casus ꝓmynā lectura quē ibi ponderat Bart. ad hoc in. l. penul. ff. de. q. Et hoc est verum quicq̄ dixerit bal. in. l. i. C. de cōfes. in. ij. char. Ex hoc sequit q̄ si notarius scribit vel primā vel scdam cōfessionē esse spontaneā incidit in falsum nisi forte vt dicit Ange. ignoraret tormēta ꝓcessisse: q̄ etiā dicit bal. in. d. l. i. in. ij. char. ¶ Scō casu dicit q̄ notarius scribēdo aliquem sponte cōfessum dū ratificat cōfessionē factā in tormētis nō incidit in falsū q̄uis fuit adhibita iuste: nō nō resciuit actū: vt in glo. nr̄a. Et hanc opi. sequuntur hic Moder. et alleg. do. meus Bar. idē tenentē. in. l. i. §. si quis vltro. ff. de questio. Addit etiā vnū notabile verbū q̄ etiā ego viderā dicēs q̄ si notarius scribit aliquē fuisse cōfessum volūtarie nūq̄ in instrumentū erit falsum: qꝛ coacta volūtas est voluntas. l. si mulier. §. si metu. ff. qō me. causa. ⁊. c. sacris. extra eo. Jta dicit nota. hic Ro. voluisse bal. in. c. i. §. iniuria. vel. §. sequenti. de pa. iura. fir. Sꝛ tu aduerte quia Barto. in. d. §. si vltro non stat in ista sententia imo corrigit cā in. vsi. §z dic: ⁊ vult q̄ quando confessio est facta in tormētis nō possit scribi q̄ spōte fuerit facta: ⁊ hoc ēt clare tz Bal. in. l. ij. C. de custo. reo. lz in. l. ij. C. qō me. cāvidea tur sequi

¶ Ad litez cōtest. Vide Fely. in. c. cū olim. i. ij. no. de testa. b. v.

¶ Spontanea. vide tu d. Alerā. de Jmo. in. l. i. §. fi. de questio. be. va.

tur sequi in fi. istā distinctionē. Mihi multū plz opi. bar. in. d. §. si qs vltro. q̄ ille qui deducit ad tribunal vt cōsteatur verisimiliter dz estimare fi negat se esse cogendū vt persistat in confessione quod facere potest iudex: vt inquit Bar. in. l. vnius. §. primo. ff. de questio. Unde adhuc imminet metus coactionis et durat eadem potentia cogēdi ⁊ verisimile vt dixi: quod cogatur bene facit quod habetur in. l. metum. C. quod metꝰ causa. ⁊ in. l. de pupillo. §. si quis ipsi. de oper. nou nunciatio. vbi concluditur quod minime incutiunt iustum metum quando est verisimile quod habeant executionē. Notarius ergo non debet scribere quod sponte confessus est nec est necessarium sed quod constitutus coram iudice ratificauit: iterū, consitendo confessionem factam in tormētis. ꝛ hoc sufficit vt l. secunda. C. de custo. reo. Et ista dicta magis placēt quā elegans doctri. Bald. in. l. prima. C. de confes. in. ij. char. b vbi dicit quod quando iudex examinat reum in tormētis confessio postea secuta dicitur spontanea: quia iudex cogit eum vt respondeat sed non vt sic respondeat. Sed hoc dictū est periculosum quia concludit quod notarius posset ita scribere etiā quando confessio esset facta in tormentis quod est absurdum: quia si esset spontanea starētur ei: cuius contrariū dicitur in. d. l. ij.

Summarium.

1 ¶ Hereditas transmittitur ex capite suitatis.
2 Suus etiam ignorans transmittere potest hereditatē ad succedentes ex capite suitatis.

Si quis filium. Condītio si heres non erit excludit substitutū siue substituꝰ sit heres per se siue faciat aliū ministerio suo. hoc dicit. vel aliter. Seruus adeundo iussu domini excludit substitutum vulgarem. hoc dicit. Secunda ibi: filio adeunte.

Si filio. Ex capite suitatis transmittitur hereditas etiā ab ignorante cum bene-
1 ficio abstinendi. h. d. Secūda. ibi: quia ⁊ patri. ¶ Primo not. quod hereditas ex capite suitatis trāsmittitur vt agnoscenda non vt agnita hoc est quod dicunt docto. in
a ¶ Jn. l. i. an et qñ benefi- ciū transmi- sionis ō quo ín. d. l. 2ceda tur. vide do. Bar. soci. in 2si. ccccvi. in ci. in pñti. vī. scō pricipaliter. ibi 2firmatur. in. ij. parte. vbi ēt an sit favoribilis ⁊ extēdibilis qñ trās missio q̄ virtute. d. l. i. fit adhesēdentes. be. va.

l. i. ᵃ C. de bis qui ante aper. tab. ⁊ semper allegatur ista. l. ¶ Secundo not. quod suus etiam ignorans pōt transmittere hereditatem ad succedentes ex capite suitatis: et hoc conceduntur omnes. Sed vtrum possit transmittere etiam ad extraneos ex eodem capite est magna questio. de qua in. l. ventre. §. eodem. ⁊ in. l. si infanti. C. de iure deliberan. ¶ In glo. prima. ibi: idem si ignorat. Ista gloss. videtur esse corrupte scripta: nam cum velit decidere aliū casum ab eo qui est positus in textu non decidit aliū casum sed dicit idem. Unde alij libri habent istud si non ignorat: et secundum hoc bene ponitur aliius casus ab expresso in tex. loquitur quando filius ignorat hereditatez sibi delatam. et gloss. quando scit hereditatem esse delatam quam vult transmitti etiam tunc ex capite suitatis: ⁊ hoc etiam clarius ponit hic domi. ¶ Paul. qui vult quod filius sciens hereditatem esse delatam transmittat eam ex capite suitatis et etiam ex capite iuris deliberandi iuxta. l. cum antiquionibus. C. de iure delibe. Et hoc procedet sine dubio quando non esset assignatus terminus ad deliberandum a iudice: vbi autem a iudice esset assignatus Bartol. videtur velle multum notabiliter quod tūc non sit differentia inter extraneum: et suum: et sic quod elapso tempore dato ad deliberandum: sicut ipse suus nō posset adire: ita non transmitteret ex capite suitatis: et si transmittit quia adhuc est infra tempus non nuret potestas adeundi heredi suo vel elapso termino. Jta videtur sentire in. l. ex militari. §. fina. C. de testa. mili. quod est singulare dictum ⁊ quando tempus transisset viuente filio istud dictum videtur minus dubitabile quia lapsus temporis est quedam repudiatio: vt. l. facta. §. si quis bona. ff. ad trebel. Unde sicut si filius expresse abstinuisset sine dubio non transmitteret ad heredem suum: sicut dicitur in. l. i. C. de his qui ante apert. tab. ita etiam si permittit labi tempus se viuente. Ubi autem tempus non transisset ipso viuente esset magis dubitabile: quia suitas nō est elisa adhuc per astensionem. Sed tamen adhuc videtur defendi posse: quia sicut patet ex isto. cert. ⁊ ex. l. qui in alie na. §. interdum. supra eodem, transmissio iuris fit eodem modo quo ius erat penes transmittentē: sicut ergo si ipse viueret lapsu tpis excluderetur: ita videtur quod excluda

tur heres eius: ⁊ est valde elegās dictū in ista materia qō Bar. magis sentit quā dicat expresse in loco allegato ꝛc.

In omni. Heres heredis nō potest accepta re hereditatem immediate sibi delatam: ⁊ hereditatem delatam autori suo repudiare. h. d.

☞ ¶ Primo not. quod heres qui mediate succedit defuncto idest per mediam personam alterius cenſetur esse immediate heres illius et vtitur eodem iure. Et hoc arguit hic Bartol. in. l. paterfami. cum in tabulis. vbi plenius de vulgaribus ⁊ pupillaribus. quod is qui agit petitione hereditatis ⁊ dicit se heredem titū non esse necesse qō exprimatur in libello quod est heres eius per mediaz persōnā alterius: vnde si dicat se heredē simpliciter et postea in processu probet quod heres est mediante altero debet obtinere. ⁊ hoc etiam tangit Bartol. in. l. tertia in fin. b ff. de peti. heredita. Hoc tenet Bald. in. l. fina. ᵇ. C. de bere. insti. Dicit tamen ibi quod. l. paterfamil. inducta per Bartol. hoc non probat: quia ibi loquitur in herede heredis qui succedit ex iudicio testatoris. Conclusio tamen est vera in se: quia heres vere possidet: ⁊ tenet rem ex titulo defuncti cui succedit: vnde vere est heres primi testatoris: sicut primus heres vere illo titulo possidebat: casus est not. ⁊ ibi tangunt Moder. in. l. iij. §. ex plurimis. ff. de acquiren. pos. Et dato qō nō esset propie heres: verba tñ libelli sustinentur que debent improprijari vt saluetur intentio libellantis. l. i. ⁊ ibi per Bar. C. de vsufruc. Unde do. bal. no. in. l. i. C. vñ liberi qō si aliqs dixit se heredē in libello cū esset bo. pos. de iure ꝓtorio sustinet libellꝰ. p qua regula vide optimū rez. in. l. iij. §. fi sub cōditione. de fideicō. lib. dixit tñ bar. no. in. l. fi defensor. §. pe. ff. de interro. actio. q̄ si per hoc qō aliqs dicit se simplr heredē titū auferret defensio reo cōuēto nisi explicaret vtrū mediate vel immediate vel vtrū ex testō vel ab intestō: tūc cogeret hoc exprimere qō semp no. ad materiā nostrā. ¶ Extra gl. tāgit hic Jmo. no. q. qñ testō instituit filiā in dote ⁊ si decederet. j. nubilē etatē substituit hr̄des suos infrascriptos. Utrū ex ista substōne vocent heredes vni ex institutis: qꝛ mortuꝰ est añ mortē filie. i. vtrū vocet heres heredis. in qua dicit se respondisse de facto qō qꝛ per dictionem infrascriptos heredes ꝛc. videntur vocati solū heredes scripti: ergo non vocabitur heres heredis: vt in simili. q. cōcludit Bar. l. qui liberis. §. hec verba. ff. de vulg. ⁊ pupil. Que cōclusio in terminis suis est verissima: ⁊ probatur in. d. §. hec verba. iuncta. l. cum filio. eo. tit. dicitur enī in. d. l. cū filio. qō per ista verba quisquis mihi heres erit ꝛc. intelligūtur vocati scripti heredes: ⁊ in. §. hec verba. dicitur qō non cōprehendunt heredes heredis qui nō veniūt ex iudicio defuncti: sz qō posita p Bar. in. d. §. hec verba: est magis dubitabilis: qꝛ ibi pauperes q̄ non erāt scripti vocabant ex iudicio saltē tacito defuncti qō poterat 2phendi ex ista inspectione testamēti: vñ dispositio facta de herede scripto videbat trahi ad eos: sicut do. bar. in sili qōne in. l. si qs ad declinandā. C. de episc. ⁊ cleri. ⁊ in alia qōne in. l. ad probationē. C. de proba. ⁊ ista dicta ego sum secutus. Ad quotū declarationē vide qō scripsi in. l. si in testō. ff. eo. ti. vbi est bonus casus iuncta. l. cū filio eo. tit. p ista parte. Et qꝛ hic plenissime examinaui in dictis locis recurre ad ibi no. Scōo format hic do. m. duas notabiles qōnes quarū prima est ista. Testator mādauit titio hr̄di suo q̄ cōstrueret capellā. j. cer. tps ⁊ post tps prefauit eū hr̄ditate si mādatū nō ipleret: tps mor tuus est pēdēte termino: querit vtrū istud mādatū transeat ad heredē eiꝰ: ita q̄ si nō ipleret preceptū p̄uef heredi tate. Sup quo Bal. dicit in. l. fi. C. de bere. insti. q̄ istud ꝓceptū nō astringit heredem heredis. p. l. mulcta. nō cōmittitr in pnc. ff. de condi. ⁊ demon. sed do. meus dicit hic qō cōtrariū consuluit Bar. in consi. qō incipit An. ꝛc. qō est 2filiū septimū in ordine meoꝝ. Sed cū reuerētia Bar. dicit idem per eandem. l. quando precceptum factum fuit heredi sub nomine precedente iuxta regulam positam in l. si seruus communis ita stipuletur. ff. de stipu. ser. Ubi autem preceptum esset factum heredi per nomen appellatiuum vel vbi nomen heredis precessisset tunc videtur sentire id qō dicit do. meus qō preceptū transeat ad heredē heredis. Sed in consi. cxiij. ipse tz ꝓ primo heredē non implēte ⁊ moriente: scōs non possit implere sed ꝑcise perdatur hereditas: sed in consil. suo. cxiiij. vī cōcludere idem qō in. vij. ⁊ hoc cōsiliū non allegaui aliter. Alia aūt dicta plene retuli ⁊ discusse in. l. paterfa. de vul. ⁊ pup. vbi ētiā rñdi ad. l. videamus. qō metus cā quā alleg. hic do.

¶ Jn. l. i. et ibidem plene. vide do. aler. de imo. hc. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

menus. Et ibi in effectu post longā disputationē fuz secutus distinctionē Bar. predictā p no. doc. quā ipse posuit in l. sub diuersis in fi. ff. de cōdi. z demon. Et per id qō habet in l. cū ita legatū in fin. eo. ti. vbi dicitur qō qsi cōditio dz impleri in persona primi heredis expressō nomine proprio tunc nō potest impleri in psona heredis: secus si sit expressum nomē appellatiuum. l. peculiū. ℈. heredi. ff. de statu. libe. Uñ cū in materia penali debebat fieri stricta interpretatio: sicut in implemēto conditionis que dz impleri in forma specifica vt. l. qui heredi. z. l. meuius de cōdi. z demō. Ideo illa iura videntur loq in terminis paribꝫ z p cōsequens decidere questionē. ℈ Nūc aūt cogitando diligentius dubito vtrū ista distinctio sit vera. ℈ Primo qz ego video qō cōmissio pene que debebat fieri per conditionē implendā in persona principalis bz locū etiam in herede suo: nā obligatur ad implendū z implendo euadit penam vt est casus clarus cū glo. sua in. l. diē proferre. ℈. i. ff. de arbi. et in l. quāuis. cū gl. ff. e. ti. ℈ Preterea ista. q. militat eadē ratio. que assignabitur. ℈. in seq. qō. vnde forte probabilius est dicere simpliciter qō ex quo pena incipit a precedenti obligatione semper obligatio z facultas implendi cōditionē transeat ad heredē q: obligatio cōditionalis de sui natura passiue trāsmittitur ad heredē tā in Ʒctibꝰ q̄ in vltimis voluntatibus sicut dixi in. d. l. paterfa. Sed circa hāc materiam quero nunquid si grauatus est heres etiaz sub nomine proprio onus illud transeat ad heredes. vide ter. no. cū glo. in. l. alimenta in princip. ff. de ali. z cib. leg. vbi glo. videt sentire qō si appareret electa industria persone nō trāsiret: alias secus qō no. perpetuo. ℭ Scōa. q. est vtrū qī heres prohibet alienare videat̄ prohibitus similiter heres heredis: super qua vide plenissime qō scripsi in. d. l. paterfa. z Moder. post Bart. in. l. filius. ℈. diui. de leg. i. idē Bart. in l. lucius. ℈. sempronio. de lega. iij. Et inter alia notabis vnā rationē qua assignaui in. d. l. paterfa. que facit ad decisionez prime. q. qz ego dixi. qō etiā in stipulatione que est stricti iuris p̄missio negatiua facta pſonaliter a promissore videbat cōprehendere heredē. l. stipulatio ista. ℈. i. de ver. obli. ple. p Bar. in. l. stipulatus fuero per te non fieri. ff. eo. z hec sufficiant cū his que dixi in d. l. paterfa. Aduerte tñ qz in prohibito alienare direxūt Ly. z bald. in. l. ſi in testō. ℈. de vulg. z pupil. q prohibit⁹ alienare partem suā videtur etiam prohibitus alienare partem sibi accrescentem. facit optime tex. z quod ibi per Bald. in. l. etiam. C. de iure doti.

Summarium.

1 ☞ Pupillus absq; tutoris autoritate obligari non potest que regula fallit vt hic remissiue.
2 Cum aliqua persona prohibetur obligari ex. l. dispositione videt etiam prohibita obligari per quasi contractum.
3 Obligatio descendens a. l. in pupillum ipso iure efficaciter cū obligat nec requiritur in ea autoritas tutoris.
4 Reseruata principi p̄scribi nō possunt.
5 Quāuis impubes per se non possit contrahere sine tutoris autoritate potest tamen pro alio gerere actum.
6 An tutor solus repudiare possit bo. pos.

1 Pre. Qz pupillus non potest obligari sine autoritate ideo nō potest hereditatē adire: acquiritur tñ sibi tāq̄ necessario hereditas ipso iur. h. d. Scōa est ibi: hereditas. Tertia ibi: de aūt ꝛc. ℭ ℣ Primo nota regulam que ponitur in princ. litere q̄ pupillus sine tutoris autoritate nō potest obligari. Fallit in certis casibus de quib⁹ dicemus in. l. pupillus. ℈. eo. Intelligitur autē per hec verba tolli obligatio ciuilis ex qua introducitur hec solēnitas autoritatis tu
a torisnō obligatio naturalis bñ oritur ex Ʒctu pupilli vt plene ꝺcit bart. in. l. ſi. ff. de noua. z no. in. l. pupillū. ff. de reg. iur. Intellige ſi est doli capax. Ideo dicit barto. in. l. ℈. C. de sacro san. eccle. quod attento iuregentium vel naturali pupillus non prohibetur obligari ſi est doli capax licet tutoris autoritas nō iteruenīat. ℭ ℣ Secundo not. quod vbicunq; ex legis dispositione aliqua pſona prohibetur obligari videtur etiam prohibita obligari per quasi Ʒctū z hoc nō est dubiū qz ex eo resultat obligatio sicut ex Ʒctu. Sed dubiū est quid ſi aliqs prohibetur Ʒbere: verbigratia mulier ex forma statuti sine consensu cōsanguineoz de quo tetigit hic bar. Moder. remittit̄ ad ea que scripta sunt in. l. multū in princ. ℈. c. Et vltra ea que ibi diximus: vide Angel. in consi. suo, cercyj. vbi dicit quod ſi ex forma statuti in strumēnū factum sup Ʒctu bz executionē parata ita quod pōt incipi a precepto cōtra formā iuris. Ʒ istud statutum non extendetur ad quasi contractum: nec comprehendit instrumentū in quo continetur sentētia que trāſiuit in rē iudicatam. allegat iura vulgaria que dicūt qō statuta sunt stricti iuris z nō debēt extendi z in aliqs quasi Ʒctibus. Ego essem cum eo per ea que dixi in. d. l. nuttū. sed in quasi cōtractu qui oriꝫ ex ſnia iurta ea que tradit bar. in. l. ij. ℈. peñ. de pacto. ſtip. hoc vꝰ valde durū cum ſnia

a ℭ Pupilli, adde fel. in. c. q̄to. circa pn̄ci. de pactum. be. va.

b ℭ Prescribi. Qualiter aūt cognoscātur q̄ sint reseruatis pn̄cipi. vide fel. in. c. cū nobis in ij. col. de prescri. in ver. de mū no. be. v.

etiā de iure cō i habeat executionē paratā: z nūc alterꝫ modus in executione contra formā iuris. Uñ per regulā cui lz qō est plus: lz qō est minus de qua in. l. nec in ea. ℈. i. ff. de adul, satis vꝰ posse tolerari: z qō etiā ſnia possit mādari executioni illo modo ſi pōt mādari Ʒctus qui de iure cōi nō bz executionē paratā. l. minoꝝ. rx. an. cui fidecōmissum. ff. de mino. de qua regula vide imo. in. l. ſi vero. ℈. de viro. fol. mat. Et hāc rōnē lz non ita formaliter ipse tangit in illo cōsilio sed nō solvit ꝙuis determinet Ʒsium. Ad materiā etiā vide qō ponit Abb. z Dod. in. c. qua fróte. in prin. de app. sequit dicta Bar. in. l. apud iul. in fi. z glo. in. c. ij. de immu. eccle. li. vj. quā ipse ibi alleg. ℭ Tertio no. ibi: etiā non sit soluēdo. qō de iure isto adiens hereditatē obligatur creditorib⁹ vltra vires hereditarias sed legatarius nō. l. i. ℈. ſi is qui quadraginta. z ibi no. ℈. ad trebel. de quo diximus. Ʒ. in rubri. cū tractauim⁹. q. inuētarij. Et tenebis mēti ad ea q̄ ibi scripsimus notabilē. doc. Bal. hic quam sequunt Dod. dicit em qō etiā de iure nouissimo confecto inuētario heres obligat insolidū creditoribus: vſi inuentarij nō extinguit obligationē ipso iure: sed modo z executionē faciendā cōtra heredē ſm eum. Et ex hoc potes iferre vltra eos qō exceptio cōfecti inuētarij pōt opponi post sententiā in executionē ſi prius non fuit opposita. Ita determinat no. Mathesill. que refert z sequit Bar. in. l. ex diuerso. ℈. ſi in iudicio. ff. fol. ma. z idē sequit bal. in. l. ℈. C. de iur. z fac.
3 igno. ℭ ℣ Quarto not. z semper tene mēti ibi: quasi necessaria ꝛc. qō obligatio q̄ descēdit a lege in pupilli ipso iure obligat eū efficaciter nec requirit̄ in ea autoritas tutoris. Et hoc inducit hic paul. de ca. ad. q. que ponit per Ly. in. l. certi iuris. C. locati. z ad similez quā ponit Bar. in. l. ſi cōstante. in prin. ff. fol. mat. Nunqd minor recipiēdo dotē vel cō lucendo domū obligat tacite obligatione le gali q: bona taliū sunt ipso iure obligata: z videt dicendū per istū ter. qō sic. Sed ipe respōdet z bene qō hic inducit obligatio a. l. nō mediante aliquo facto ipsius pupilli in qōnibus aūt predictis inducitur mediante facto pupilli: vnde ista non sunt similia. Et ad istam differentiā vide tert. que ipſi allegāt in. l. ſi. C. de legi. tu. Tu aūt potes notare hunc tex. ad id quod tāgit Bar. in. l. non videt. C. de in integr. resti. mi. vbi dicit qō in obligatione legali q̄ inducitur mere. a. l. cōprehenditur ita pupillus efficaciter sicut alius nec datur sibi restitutio. alle. text. in. l. ſi herede. ℈. lucius. ff. de admini.
☞ tuto. ℭ ℣ Extra glo. dicit hic Ange. qō qz hoc est inductū de iure ciuili qō pupilius non possit obligari sine autoritate tutoris: ideo statutum posset inducere tollendo ius ciuile qō pupillus doli capax possit obligari sine tutoris autoritate per. l. ius ciuile cū materia. z per. l. oēs populi. ff. de iusti. z iur. Sed contra hoc arguit dome. fortiter: qz istud statutū habilitās pupillū ad se obligandū vꝰ concedere veniā etatis que est de reseruā. principi. l. ij. C. de his qui ve. eta. z. l. ij. in princ. ff. de mino. sed reseruata principi non potest cōcedere statutum secundū Bar. in. l. nō ambigitur. ff. de leg. Idē ponit z plenius in. l. omnes populi. in. ij. q. prin. de iust. z iur. vbi loquitur proprie de ve. eta. ergo videtur q̄ ista doctrina nō sit vera. Facit optime quod not Ange. z Moder. post eum in. l. quera mus. ff. de testamētis. vbi cōcludit quod statutum non potest concedere pupillo vel minori vt possit testari: qz est de reseruatis pri. l. ſi. ipse tñ non obstante hac obiectione videtur sequi doct. Ange. vbi pupillus est doli capax: naz ſi non esset doli capax: sed infans statutum hoc cōcedere non posset: qz tolleret defectū naturalē contra quem etiā princeps non dispensat secundū Jnno. in. c. scicitatus. de rescrip: non tamen respōdet obiectioni facte. Unde pro intellectu. q. pñt cōſiderari tres casus: nā aliqñ statutū habilitat minorē ac ſi esset maior simpliciter: tūc videt cōcedere veniā eta. Nec posset statutū super hoc dispōnere. vñ. d. Bal. no. ad propositū in auf. ſi captiui. C. de epi. z cleri. qō qñ minor taliter habilitatur non pōt restitui aduersus actū qō inducit veniā etatis. l. i. de bis q ve. eta. im. Aliqñ statutū non obligat eum vt maiorē sed simpliciter. tūc nō vꝰ cōcessa venia etatis: qz non pdit beneficiū restitutiōis in integ. vt. ℈. videbis in. q. z ideo bz statutū. Aliqñ statutū nō habilitat minorē simpliciter in oī obligatiōe: lz in quadā spē Ʒctus vel obligationis: z tunc etiā credo statutū valere: qz princeps nō refert sibi cōcessionē venie etatis: nisi qñ cōcedit eā simpliciter. vt bz in. l. ij. in prin. ℈. de mino. z in iu. palle. Ideo tūc cū solēnitas tutoris sit inducta a iure ciuili statutū potuit illā tollere per. l. ſ. alle.
☞ Utrū aūt possit p̄scribi per populū qui non recognoscit superiorē q̄ possit crerere reseruata principi vide ad propositū nr̄m
4 Bar. in. d. l. ij. qui dicit qō pōt vñ talis populus ſm eū posset cōcedere venia etatis. ℭ ℣ Sed contra hoc facit ſm do. me. qō reseruata
b principi regulariter nō possunt p̄scribi ᵇ ſm Jnno. z Jo. an. in. c. bone. de postu. pla. z refert z seqt̄ Ang. z Jmo. in. l. vsuc. ff. de vsu. quod dictū adducit hic do. m. vnde dicit sup hoc cogitandū. Tu dic qō ea q̄ sunt reseruata principi non in signū supreme ptātis et vniuersalis dñi sed propter magnitudinē z grauitatē cāe vel alia qualibet rōne illa pñt p̄scribi spacio tpis cuius initij nō est memoria. Sec⁹ est in bis q̄ sunt reseruata in signū supreme ptātis z vlis dominij.

dnij. Ita distinguit pctualiter Ant. de but. in. c. cū contingat. in vlt. cōbar. de fo. cōpe. z probat primū mēbrum in. c. super quibusdā in fi. de ver. sig. intellige tñ qō detur licentia z patientia principis vel sui officialis sicut soleniter do. bar. in. l. ſi publicanus. ℈. in vectigalibus. ff. de pub. que dicta approbat z sequitur Abb. in. c. cū nobis oliz. de prescrip. ℣ Pro scōo dicto est casus in. l. cōpetit. C. de pscri. rxx. an. z est glo. no. in. c. ſ. in verbo nō obstāte. de cle. egro. li. vj. In casu aūt nr̄o venia etatis reseruatur principi propter gratiatē preiudicū que fieret minoribus nō in signū supreme ptātis vt satis colligit ex ter. in. d. l. ij. ff. de mino. dū dicit q̄ principes id raro cōcedere solēt: ex quo significatur qō est res sui natura nō cōcessibilis propter dānū qō posset inferri minoribus: z hoc sufficit quātū ad casum nr̄m: nā non intelligo penitus discutere articulū hoc vtrū reseruata principi possint prescribi. Ad materiā vide qō ponit Bar. in. l. infamē. de pu. in. z in. l. ij. ℈. de qua re. ff. de postu. z in. l. cōtra pupillū in fi. de re iudi. vel in. l. acta. z qō eleganter ponit Bald. in. c. i. que sint reg. in vſi. feu. z in. l. i. C. de iure anu. aur. z in auf. quas actiones versus fi. C. de sac. sanc. eccle. ℭ Sed queriē in continenti posito q̄ istud statutū valeat maxime: sicut factū ab eo qui non recognoscit superiorē: vtrū minoꝝ Ʒbens possit petere restitutionē in integ. quā. q. tangit hic do. me. z videt tenere qō non impediatur peti restitutio in integ. per gl. in. l. i. C. ſi de momē. posſue. app. que dicit qō lz in casu illius. l. lex legitimet persona minoris in iudicio: potest tñ peti restitutio in integ. ℣ Doctū limitat domeus nisi statutū disponendo valide ℈ctum nō aūt limitet etatē simpliciter. allegat Bal. referentē ℑa. de bel. in. l. cū lege. ff. de arbi. alle. etiā pro dicto glos. in. d. l. ſ. Bar. qui ita cōsuluit. z est in ordine meoꝝ cōſiliū. ci. Tu adde qō istā. q. tangit ℑo. an. in additio. Spe. in. ti. de restit. in integ. ℈. quis aūt. z abi referēs dicta Jaco. de
☞ bel. in sua dispu. ponit duas no. cōclusiones. ℭ ℣ Prima conclusio statutū validās ℈ctum factū a minore videt permittere vt minor possit alienare rem immobilem vel obligare licet venia etatis cōcessa a principe hoc nō operet: z est magna limitatio z noua ad l. penul. C. de his qui ve. eta. impe. ℭ Scōa cōclusio qō p tale statutū tollitur restitutio in integ. secus ſi statutum simpliciter limitaret etatē ſm ℑa. de bel. Intelligo aūt qō statutū limitat etatez qñ dicit vsqz ad. rx. an. minoz nō possit Ʒbere istud esset in effectu valide dare ℈ctū. l. qua etate in ptin. cū ſ. ff. de testa. Jd em dicimur posse qō de iure possumus. l. nepos proculo. de verbo. sig. Hanc copi. Jo. an. z Jaco. de bel. sequuntur Archi. z Jo. in. c. i. de pac. li. vj. Hanc etiā sequit Ang. vbi dicit esse casum in. l. de die. ℈. qui mulierē. ff. qui satisda. cog. ℣ Pro conclusione videt gl. ordi. in. l. exigendi. de procura. quā ibi sequit Bar. maxime in prima ratione quā ibi assignat: qz nemo dz circūuenire autoritate legis. Idē dicit gl. z sequitur Bar. in. l. minor. in prin. ff. de procura. Cōtrariū tenuit Bal. expresse in. d. l. i. C. ſi de momen. po. fu. app. z in. l. momentanee. C. qui leg. per. vbi est videndū. Cōtrariū etiā tenuit Joā. an. in nouella in. c. i. de in integ. resti. lib. vj. Ad intellectū glos. in. l. i. C. ſi de momen. pos. ℣ Pro ista cōclusione videt casus in. l. fin. ℈. finaūt in secūdo. in ver. in vtroq; C. de bo. que libe. vbi patet qō quāuis in illo casu permittatur ſoli pupillo fine tutoꝛe adire vel repudiare: in vtroq; tñ casu conceditur sibi restitutio in integ. Bal. in auf. ſi captiui. C. de episco. z cleri. ponit quādā distinctionē que recte intellecta pōt esse vera addēdo vnū casum tñ ex dictis eius que posuit alibi. Dic ergo ſm eū. Aliqñ statutū vel lex minorē fingit ma ioꝛē: sicut ſi diceret possit Ʒbere: sicut maior vel ac ſi esset maior et tunc tollitur restō in integ. qz hoc statutū indulget veniā etatis in effectu ſi habilitat simpliciter minorē: ergo per interpretationem passiuā. l. i. C. de bis qui ve. eta. impe. trahetur ad statutū qō hanc interpretationē patitur ſm Bar. in. Loes populi. de insti. et iu. p hoc adducit ipe tex. cū gl. in auf. facta. C. ſi aduer. vē. Idē tñ credere ſi statutū habilitaret per dicta verba minorē in aliqua specie cōtractus qz hic ſimiliter ex quo lex bz eū pro maioꝛe iura loquentia de maioꝛe traherentur ad ipsum statutū. Aliqñ statutuz limitat etatē z tūc idē ſm eū qō sicut ſi de iure cōi minoꝛ etas esset limitata ad minus tps post illud tps nō cōpeteret restitutio q̄ cōceditur p pretoꝛe minoꝛi etati: ita erit dicendū ſi etas iuris cōis restringatur a statuto: qō dictū bz intelligiꝫ procedat qñ statutū diceret minoꝛ etas intelligatur vsqz ad. rx. an. vel duret: nam ſi statutū nō limitat minoꝛē etatē sed simpliciter tps quo minoꝛ esset inhabilis ad cōtrahendū: verbigra: ſi statutū dicat post. rvij. an. quilibz minoꝛ possit Ʒbere tunc nō denegaretur restitutio adueꝛsus ℈ctum. Ita videtur probari in. l. cū lege. in ſi. ff. de arbi. Aliqñ statutū per mittit simpliciter maioꝛē. rvij. an. ℈trahere vel validare cōtractū z tunc verioꝛ videtur esse sententia cōmunis qō non videatur sublata in integ. restitutio per iura. pro hac parte alleg. et qz satis est qō statutū possit aliqd operari vt contractus semper valeat qui aliqñ de iure cōi nō valeret z hoc tz bal. in. d. auf. ſi captiui. Uz cēſi interp̄tari statutū ita vt minꝰ ledat ius cōe q̄ fieri pōt dū tñ aliqd operef: vt. l. ſi qñ in prin. C. de inof. te. z. c. cū dilect⁹. de ℑsuetu. z qō tradit in. l. ij. ℈. ait ptor. de dā. infe. p bar. in. c. i. de reseri. Doctū vꝰ limitandū singulariter fz bal. in. l. exigēdi. C. de pcura. nisi minoꝛ faciendo actū faciat eum nosse alterius vel ad vtilitatē alteri⁹: tunc em ſi pſona eius q̄

Universidad de Deusto
Biblioteca

qua dicemus in l.is qui heres. ff. eod. Dicamus ergo q melior ratio est q repudiatio est quedam species donationis prima facie q non permittitur administratori habenti liberā vt. l. cōtra iuris. §. si filius. ff. de pac. ꝛ si dicatur: ergo secūdū hoc pupillus nō posset repudiare cū autoritate tutoris: q nō pōt donare etiā cū autoritate tutoris. l. i. §. i. de tute. ꝛ ra. di. Sid hoc dico fatendo q nō est pro prie donatio q tñ habet quādā similitudinē cū donatione nō videtur posse fieri per solum tutorē. Ex hoc infertur qđ etiā cū iudice non posset fieri nisi hereditas esset dānosa: ita qđ expediret pupillo repudiari bo. pos. vt dicit tex. in l. non solū. §. fi. Licet autem regulariter pupillus non possit adire sine autoritate tutoris: hoc tñ fallit in tribus casibus ſm dñm meū. ¶ Primus est qñ pupilus non hz tutorem ꝛ iudex supplet defectū tutoris in aditione hereditatis: hoc cñ fieri potest qñ pupillus est maior infante. l. si infanti in fi. C. de iure deli. Sed dubitatur quid in infante nūquid iudex possit supplere defectū tutoris in aditione hereditatis. Super quo. glo. dicit qđ sic in. l. bonoꝝ. C. qui admit. sed bal. ibi reprehendit gl. q iudex non potest supplere defectū intellectus infantis cū sit de iure naturali: ℨ quē defectū nō supplet princeps ſcōm Inn. in. c. sciscitatus. de rescrip. ꝛ hoc sequitur hic dñs meus. Sed ista ratio videtur friuola: q ꝛ qua ratione tutor in aditione hereditatis potest supplere intellectū infantis vt patet in. l. nostra. ꝛ probatur in. l. quāuis. §. infans. de acquir. pos. eadem ratione videt qđ possit iudex: q ꝛ lz defectus iuris naturalis non possit suppleri in sola persona patientis defectum: pōt tñ suppleri si alius apponat qui supplet illū defectū. ¶ Scđo fallit in casu sing. ſm Fulg. in. l. fina. §. fiaūt in secunda. C. de bo. que lib. vbi pupillus pōt adire hereditatem solus si pater non vult sibi consentire. ¶ Tertio fallit scđz dñm meū in casu sing. qui ponitur in. l. cōditionibus pupillus. ff. de condi. ꝛ demon. vbi pupillus implendo conditionē efficitur heres ipso iure: sed ipse non ponderauit tex. ibi qui dicit qđ aliqñ efficitur heres ipso iure qđ exponitur ibi per glo. qñ impleta conditione esset seruus ꝛ necessarius. hic casus ponitur in. l. more. §. eo. q ꝛ quando hereditas acquiritur ipso iure non est opus autoritate tutoris. Dicit etiam reperiri casum in quo pupillus nō potest adire citā cū autoritate tutoris: vz qñ est restituenda hereditas ipsi tutori. l. i. §. fuit quesitum. ff. ad trebel. Sed iste tex. non loquit de aditione sed de restitutione que debet fieri ipsi tutori: nam in aditione videtur dicendum contrariū q ꝛ non interponit autoritatem tutor principaliter ad sui vtilitatē sed in ꝛſiam qđ videtur licere iuxta ea que dicit bar. in. l. i. in fi. §. de auc. tu. ꝛ Bal. in. l. bonoꝝ. C. qui admit. Aduerte etiā q dñs meus in glo. prece. tenet qđ infans non possit adire hereditatem cum autoritate tutoris nisi forte in hereditate essent talia que caderent in affectum infantis iuxta. l. donatarium. C. de acquiren. possess. ꝛ ita dicit cōmuniter teneri: vult tamen quod aditio facta ab infante autoꝛe valeat quia censetur facta a solo tutoꝛe. arg. l. i. circa mediū. §. de fal. tu. au. Sz istud est falsissimū q ꝛ bar. ꝛ Moder. hic post gl. sequunt gl. nostram que probatur in. l. seruo inuito. §. si pupillo in princi. §. ff. ad treb. ꝛ de intellectu. l. donatarum. dic vt plene scripsi in. l. i. §. pupillus. de acquiren. pos. ibi vide.

Exasse. De materia huius. l. scribemus in. l. si quis extraneus. §. illud. j. c. ꝛ nō summatur q ꝛ brevis. Et doc. nihil scribunt. ió ponam casum ꝛ videamus glo. ꝛ transibimus ad. l. sequen.

Impuberibus. In glo. vnica ibi: q ꝛ hic nec ante additoneꝝ tenebatur nec post ꝛc. ¶ Sło. gl. istā sing. in duobus dictis. Et primo inquātū dicit qđ ex immixtionē pupillus non erat obligat? naturaliter: nā hoc videt falsuꝫ q ꝛ cū pupilus ex capite suitatis esset heres ipso iure de iure ciuili lz prætor det sibi būficiū abstinendi nō vt qđ sit sublata obligatio ciuilis ꝛ naturalis ipso iure sed fit cliſa: vñ qñ minoꝝ restituitur aduersus aditionem adhuc remanet apud euz nomē heredis. l. si sine. §. sed qđ pape. ff. de mino. vñ ergo est qđ nō obligatur naturaliter. Potes dicere ꝛ hoc sensit ista gl. meo iudicio qđ qñ obligatio inducit ipso iure a iure ciuili prꝛter cōsensum obligati tūc nunqꝫ ex tali obligatione oritur obligatio naturalis. ppꝛie sed ciuilis. dūtaxat. Ita declarat sing. Bar. in. l. frater a fratre in vers. iū. gro. in. ū. char. ff. de cōdi. inde. vbi est videndū ꝛ ad hoc semp notabis istā gl. Posset etiā fortasse dicere qđ filius anteq immisceat se est obligatus sub cōditione si se non abstineat sicut dicit bar. in. l. necessarius. j. c. vbi plenius dicit. Sed ista ratio nō multū plz: q ꝛ iura que ipse allegat loquunt quando obligatio suspendit in euentum cōditionis contrarium ab his qui poterant eam suspendere. Sed prꝛter obligationem simpliciter inductam a iure ciuili sicut non potest tollere ipso iure: vt in. d. §. sed quod papinia. ita non videtur posse suspendere ipso iure vt interim non sit obligatus. Hoc tamen declarabitur latius in. d. l. necessarius. sed prꝛ hūc magis plz prima ratio. §. assignata. ¶ Secundo aduerte glo. dū dicit qđ pupill? immiscuit se sine autoritate tutoris non obligatur naturaliter ná hoc vt falsuꝫ: q ꝛ etiā ex ℨctu inito sine autoritate tutoris regulariter si pupillus est dolicapax obligaf naturaliter. l. marcell⁹. ff. de fideiuſ. ꝛ no. in. l. i. ff. de noua. p bar. Sed forte voluit glo. sentire vnū aliud notabile verbū: vz qđ qñ obligatio inducitur a iure ciuili etiā si inducatur de cōsensu se obligantis nō oritur obligatio naturalis. Sed hoc est falsum: lz enim quasi ℨctus sit inductus de iure ciuili regulariter ſm bar. in. l. ex hoc iure gentiū. de inſt. ꝛ iu. q ꝛ tñ bz cōsensuꝫ inducit obligationē naturalē sicut ego dixi. §. in rubri. huius tituli allegādo gl. in. l. stipulatio ista. §. alteri. de verb. obli. Sz de quasi ℨctu propꝛie lz Bart. expresse reprehēdendo dicta ℨPetr. ꝛ vltramontanoꝝ in. l. interdū. ff. de condi. inde. vbi est videndū. Idē tenet in. l. i. ff. eo. dum vult qđ heres obligetur legatario naturaliter in eo qđ est retinendū per falcidiā. Tenebis tñ menti glo. tuam in vtroqꝫ dicto q ꝛ est solennis. Arctinus.

Summarium.

1 ¶ Beneficium restitutionis in integrū cessat vbi cōpetit remedium ipso iure.
2 An hereditas repudiet̄ per ista verba non intendo agnoscere paternam hereditatem.
3 Valet argumentū de contractibus ad vltimas voluntates.

Et qui se. Non pōt cōuenire suus heres si nō se immiscuit lz exīsse nō abstineat. b. d. Scēa ibi: ꝛ est in semestrib⁹ ꝛc. ¶ Slot. primo ibi: sufficit se immiscuisse. nā per istum tex. probat illa cōis opi. de qua videbis in. l. necessarius. j. eo. vz qđ intentio creditorū agentium cōtra filium heredē suū non est fundata ex hoc solo qđ filius non probet abstinuisse: q ꝛ interim anteq se immiscuera conueniri non pōt: de quo dixi in. l. si filius qui patri. de vulga. ꝛ pup. ꝛ traditur in. l. si cum dotē. §. trāsgrediamur. ff. sol. mat. ¶ † Secūdo aduerte qđ vbicunqꝫ cōpetit remedium ipso iure cessat beneficiū restitutionis in integ. qđ cōceditur a prætore viuo. ad idē tēt. in. l. in cause. ff. de mino. ¶ Tertio no. ibi: ex auito ℨctu ꝛc. qđ filius hereditatē non agnitā trāsfert ad heredē suum cū beneficio abstinendi qđ vidisti declaratū in. l. si quis filiū. §. j. §. eo. ¶ † Quarto no. ibi: quo pater cōstituerat ꝛc. qđ per ista verba non intēdo agnoscere hereditatē paternā non vī repudiari ipsa hereditas: nā hic dī qđ pater cōstituerat nō agnoscere: ꝛ p hec verba non significat q ꝛ abstineat sed qđ non intēdit se immiscere: facit ad ea que. dicit bar to. in. l. si quis suus. §. de iure delibe. ꝛ bal. ꝛ alij in. l. q se patris. C. vnde liberi. Et pōderat tex. istū singulariter in fi. ibi: vel pro herede gesserat: nā iuncto versū cōstituerat. videt hic pbare a cōtrario sensu qđ lz pcessisset protestatio de nō agnoscēdo hereditatē: tñ gestio facta pro herede obligaret nō obstāte ptestatione qđ esset vez indistincte si actus esset gestus cū altero: vt. §. dixi post Mod. in. l. qui aliena. §. fi. Et ad ista duo vltima singulariter no. istū ter. quia glo. sunt faciles potes eas videre per te. Et q. §. dixi in quodam notabili: qđ intētio creditorū non est fundata contra filium si nō immiscuit: declarandū est sicut elegāter tangit hic. do. ℨPau. quō vel qua rōne fit tutus filius exceptione anteq abstineat. Sup quo ipse dicit qđ ista exceptio inducitur: ex eo q ꝛ cum filius beneficio iuris possit abstinere si vult: ex hoc solo qđ pōt se liberare ab obligatione ciuili inducta p̄ suitatē cōditur sibi interim exceptio anteq abstineat sicut videmus in simili qñ testator mandat heredi vt liberet aliquē: nam etiā anteq liberetur cōpetit liberando exceptio. l. si non sortē. §. adeo. ff. de condit. indeb. quam etiā adducit ad hoc Bal. in. l. pactū qđ notali. versic. xiū. quero. C. de colla. Et ex his infert ipse qđ sicut ille qui dz liberari interim est obligatus ciuiliter ꝛ generaliter licet competat sibi exceptio: ita filius anteq abstineat erit obligatus efficaciter: nisi opponat exceptionem quā tamen si ipse non opponit iudex poterit opponere ex officio: quia hoc ipso quod proponit factū ita exceptio inest: et dicitur exceptio iuris: vnde non est opus eā allegare: ꝛ ita limitat glo. f. in. l. si vn⁹. §. pactus. in verbo factum in gratia in opponēdo. ff. de pact. Sed istud vltimum dictum fuit Bar. in. l. necessarius. j. eo. Sed redeūdo ad ordinem circa illam similitudinē quam allegat. adde quod idem est in contractibus inter vivos ꝛ si aliquis promittit alium liberare ipso iure competit exceptio liberando. tex. est no. ꝛ ibi per Barto. in. l. scientia. ff. de pact. ꝛ licet Bal. alibi teneat oppo. scilicet in. l. qui se dicit. ff. de iudi. plus tamen placet opin. Bar. † quia de contractibus ad vltimas voluntates potest argui ꝛ vbi non datur diuersitas rationis. l. seruū filiū. §. cum qui. C. de leg. primo. cum simi. nam text. in. l. qui se dicit. non loquitur de liberando ab obligatione sed de seruo qui est liberandus a seruitute: vnde q ꝛ status non potest diuidi non est mirandum anteq liberetur nullum ius sibi acquiratur nisi ad faciendum se liberari: super quo articulo vi de Bal. in. l. pactum quod versi. item quero. C. de colla. Et attende quia is qui debet liberari ex vltima volūtate debet liberari per acceptilationem: ꝛ sic nobiliori modo. Casus est not. vbi docto. in. l. huiusmodi. §. fi ita cui. ff. de lega. j. qui probatur melius. in. l. iū. §. nunc de effectu. ꝛ in. l. si quis res. §. fi. de libe. leg. ¶ Super secūdo autem dicto aduerte quia licet exceptio iuris sit notoria sicut quilibet articulus iuris: vt. c. sepe. vbi bonus tex. de appe. ꝛ tradit Bal. in

a ¶ Argui ad de. d. bar. soci. in cōsi. xlviij. ici. in prꝛsenti. v. iij. p. bar circa fi. j. j. parte. de. va.

3 a

bal. in. l. imperator. de sta. homi. ꝛ. l. i. ff. de testa. vbi allegat Inno. in. c. cum inter. de consuet. non tamen transit fine dubio vtrū exceptio noto ria semper possit, opponi per iudicē qñ non excludit agēti ipso iure ius non competere: tunc enim sine dubio posset opponi per iudicem iurta. l. vbi pactum cum materia. C. de transac. naꝫ Bart. in. d. l. pactus ne peteret. nō admittit hoc nisi in vno casu. f. qñ alias actor locupletaretur cū aliena iactura. Sed iste non videtur casus noster qr creditor hic consequitur suum ꝛ tractat de dāno vitando si est creditor ex causa onerosa. Ange. tñ ibi simpliciter tz ō illam glo. vbicūqꝫ exceptio est notoria ꝛ hoc posset sustineri p nunc: q ꝛ super notorio regula est qđ iudex supplet ex officio. c. ad nostram. de iureiur. ꝛ plene per Bal. in. l. i. C. vt que desunt aduo. par. ꝛ in. l. quos prohibet. ff. de postu. bene facit qđ dicit bart. in. l. cum qui ita. §. qui ita. de verb. oblig. bar. tñ in. d. l. necessarius. alia ratione videtur dicere qđ filius non sit obligatus ipso iure: q ꝛ ita obligatio speratur nouari in persona alterius si filius abstineat iuxta regulam que ponitur in. l. iurta fi. ff. de cōdi. inde. Et hoc est quod dicit Bal. in. l. i. in vlti. q. C. cōmuni. dele. qđ exceptio filij q non possit cōueniri nisi se immisceat est exceptio intentionis ꝛ facti. p̄supponit filiū nō teneri ipso iure: vt ōr in. l. qui se debere. ff. de condi. ob causam. ꝛ ista sufficiant nam de illa ratione Bar. videbimus in. l. necessarius. j. eodem.

Summarium.

1 ¶ Simpler repudiatio facta super iure de futuro est nulla.
2 Munquid liberatio facta absente parte prosit absenti: vide multas remissiones.
3 Stante statuto qđ filius non possit contrahere vel obligare se sine licentia patris pater autem ꝛ filius contra hant simul vnus videtur cōsentire alteri.
4 Quānis pater non possit repudiare hereditatē filio delatam potest tamen dominus hereditatem delatam seruo repudiare.

Si qui heres. Sicut hereditas non delata non potest repudiari siue non sit delata siue aliquis dubitet vtrū fit delata vel non. b. d. Secunda ibi: boc ita verū est. Tertia ibi: si quis dubitet. Quarta ibi: substitut⁹ quoqꝫ ꝛc. ¶ † Primo no. ex isto tex. qđ repudiatio simpler facta super iure de futuro est nulla super quo dicemus aliquid in glo. posita super verbo nihil erit: ꝛ plene tangitur in. l. i. C. de pac. ꝛ plene per bal. post bar. in. l. fed ꝛ si quis. §. quesitū. ff. si quis cau. ¶ Secundo not. qđ lz quoad aliquid qñ heres est institutus sub conditione potestativa habeat̄ prꝛ pure institut⁹: vt. l. si quis heres institutus sub conditione potestativa si repudiat hereditatem satis videtur protestari qđ non vult implere conditionē. Ad quid essi impleret conditionē si non vult hereditatē: vñ hic probat qđ pōt penitere: p̄z q ex quo repudiatio est nulla iterū pōt adire. l. nec is. §. i. j. eo. ſm Bar. ibi. Hoc aūt non posset implere cōditionem. Sed lz ista doctrina sit elegans ꝛ subtilis est multū dubia q ꝛ hoc ipso qđ filius dixit se nolle implere videt delata hereditas se quenti in gradu q ꝛ si hoc fit per lapsum termini assignati ad implendam conditionē multofortius fit expressa protestatione filij. De lapsu aūt termini non est dubiū vt probatur in. d. l. si quis bene res instituatur. Hoc aūt cōcesso impossibile est qđ ista opi. sit vera q ꝛ post ins adeūdi delati alteri nō potuit filiū penitere in prꝛiudiciū alterius. l. si post mortē. §. fi. ꝛ ibi per bart. ff. de contrahē. vnde non debet admitti penitētia. Non ob. iste tex. q ꝛ ex quo repudiatio fuit nulla que erat actus principalis si non vz repudiatio nec vz qđ tacite contineatur in ea tanq accessoriū. l. fi in diem. §. fin. vbi bonus tex. ff. de cōdi. ꝛ demon. ꝛ est optimus tex. ꝛ ibi per bal. in. l. sicut. C. de repu. ber. Et inde est qđ poterit impleri cōditio q ꝛ in. l. sicut. C. de repu. ber. Et inde est qđ poterit impleri cōditio q ꝛ ista illa tacita protestatio censetur nulla sicut suū principale. ℨPro ista cōclusione facit optime qđ traditur per Bart. in. l. fi cui fundus in vlt. col. de condi. ꝛ demon. ad intellectū. l. fi. C. de condi. inser. vbi dicit qđ fi ille in cuius pſona debet impleri cōditio dixit se nolle acceptare implementū non admittitur penitētia: vt possit postea dicere volo q ꝛ implcas qñ per primā declarationē est quesitū ius vocenti implere: ita q ꝛ nil amplius expectatur ab herede q casus est similis nostro. Nam ex quo delatū est ius adeūdi ad alterum: nec amplius expectat aliqđ a primo instituto vī qđ nō admittat̄ penitētia ad prꝛiudiciū ipsi⁹. Ex hoc tex. arguit hic Ly. ꝛ moder. qđ si aliqs bz grām ad beneficiū sub cōditione nō pōt renūciare grē ante cōditionē impletā nisi renūciet in iudicio vel in manib⁹ superioris p ea q̄ habētur. j. in. ū. glo. Sz vbi grā fuit purificata pōt ille q est consecutus beneficium per viam electionis renunciare in manib⁹ eligentiū dūntaxat nisi sit secuta cōfirmatio superioris ſm do. me. allegat glo. quā dicit sing. in. c. ū. de in integ. resti. in antiquis. Tu vide glo. ꝛ ibi Jo. an. in nouella in. c. si electio. de elec. lib. vi. ꝛ eundem Jo. an. in. c. i. vt lite pen. eo. lib. ¶ Jn glo. super verbo nihil erit. ibi: vbi cōā iudice ꝛc. Ista gl. approbatur cōmuniter ab omnibus ꝛ in renūciatione seu repudiatione hereditatis potest satis tollerari quia secundū bal. in. l. labeo. ff. de iureiur. repudiatio simpler differt a liberatione in hoc qđ de sui natura non requirit partis presentiā quando fieret de iure iam delato. Jn casu autem nostro si renunciatio fieret extra iudiciū: ideo requireretur partis presentia: q ꝛ aliter non pōt transire in vim pactū: ꝛ iuri de futuro sola repudiatione sine pacto renūciari non pōt vt in ter. nostro. Sz dubium remanet in alia liberatione vel renūciatione que fieret in iudicio vtrū valeret facta parte absente cōā iudice. Super quo bar. dicit in. l. non solū. §. liberationis verba. de lib. leg. qđ vz qđ iudex qui ex persona publica videtur eā recipere nomine partis: ꝛ si sta ratio est vera quelibet liberatio facta in iudicio valeret ex quo iudex videtur recipere nomine alterius. ꝛ hāc rōnem tangit hic bal. ꝛ Jmo. post eum. l. eum qui pro quo. ff. de in ius vo. ꝛ qđ habetur in. l. i. §. ius publicum. de inst. ꝛ iur. Sz ipse idē Bar. in. d. l. postq liti. tenet oppo. vbi voluit qđ nisi iudex recipiat expresse nomine absentis etiam renunciatio facta liti non vz: quia iudex in dubio non videtur recipere. ista cōclusio videtur probari in. l. certum. §. si quis absente. ff. de cōfessis. vbi etiam hoc declarat Barto. vnde si vis tenere gloss. in. l. postq liti. que dicit qđ renūciatio facta liti. valet parte absente mclius est dicere: vt dicit Bald. in. l. ꝛ bene. §. nos autē. ff. de pac. qđ renūciatio valet odio litium licet sit facta parte absente. allegat Jnn. in. c. cū pridem. extra de pac. Bene facit pro ista cōclusione q ꝛ publicus fauor est lites extingui ꝛ dirimi l. properandū. in pun. C. de iudi. Ideo non est mirū si facilius admittitur renūciatio: nā ꝛ alibi ꝑpter hunc fauorem publicum per mittitur iudici ferre sententiā ex officio nulla parte instante secundum Bar. no. in. l. seius ꝛ augerius. in fi. ad leg. fal. † Utrum autē liberatio facta parte absente prosit absenti ꝛ est longa. q. ꝛ difficilis de qua tetigi hic Bal. ꝛ tenet contra Bar. in. l. non solū. §. si libe tionis verba. de libe. leg. de qua Mod. remittunt ad loca sua ꝛ bene. Unde dic vt per Bal. in. d. §. nos autem. ꝛ Ange. in. l. de duobus. ff. de pac. veruntamen attende ad vnam rationem Bald. bic que est sola declaranda. Dicit enim quod sicut traditio que fit per aliquē absenti acquirit sibi ius ex traditione. vt. l. absenti. in princip. ff. de dona. ꝛ. l. qui absenti. ff. de acquiren. posse. ita videtur qđ executio actus que fit ipso iure operetur eundem effectum. Unde quia liberatio trahit secum suam executionē: ideo perinde est ac si per nuncium ad epistolam quis fuisset liberatus. argumē. l. i. §. si debitori. ff. vt in poss. leg. Sed ista ratio cum reuerentia non tollit dicta Barto. nam fateor de plano quod dispositio que non requirit presentiaꝫ partis ita operatur effectum quem inducit ipso iure sicut effectus quem inducit per mediū alicuius: sed vbi requiritur presentia partis hoc non est verum: quia presentia requiritur prꝛpter consensum tacitum vel expressum sicut requiritur in pacto: vt. l. i. ff. de pac. Jn tali autem casu nisi intercedat medium nūcū vel epistole non inducitur effectus qui presente parte causaretur ipso iure: vt patet in. l. consensu cum materia. de actio. ꝛ obliga. Cetera dic vt per docto. in locis prealleg. Et vide Bal. in materia illa in c. i. de eo qui fidem facit agna. in vsi. feu. ꝛ in. l. obseruare. §. fin. in. j. chart. ff. de offi. procon. ꝛ le. Et ad materiam tactam in gloss. vide quod ponit Bald. in. l. i. C. de pact. quem adducit hic domi. me. et quod ipse notat eleganter. in. l. i. in vlti. colum. C. qui bonis ce. po. vbi dicit quod renūciatio simplex facta iurta contractū semp habet vim pacti: ꝛ licet. §. diximus quod in dubio iudex nō videtur recipere prꝛ parte absente hoc est limitandū nisi iudex procedat per inquisitionē vel actus debeat fieri coram iudice non contra certas personam: tunc enim iudex videtur recipere prꝛ parte absente. ita dicit singulariter Joan. andr. in addi. Specu. in titu. de accu. §. ij. versi. quid si latro. ꝛ tenuit Bal. in. l. i. in vlti. col. C. de iudic. ℨPro secūdo dicto vide optimum text. in auc. ma. ꝛ anie. C. qñ mu. of. tu. fun. quem allegat Joan. and. vbi. §. Et ex secundo dicto posset inferri ad intellectū. l. in pluribus. quod q ꝛ ibi actus agitur cōā ut dicē non per viam iudicij nec contra certam personā iudex videatur recipere prꝛ omnibus absentibus. ꝛ Tangit hic do. me. Nunquid ante aditam hereditatē legatum possit repudiari a legatario ꝛ dicit quod nō quasi nō possit tolli repudiationis ius de futuro, allegat glo. fingu. que hoc dicit eleganter in. l. qui autem in princ. in fin. glo. magne. ff. que in frau. cre. Sed contra istam glo. si bene inspicias videtur tex. in. l. legatum. ff. de leg. ij. vbi iurisconsu. dicit qđ legatum recta via transit ab hereditate in legatariū nisi repudiet: que verba manifeste ostendunt qđ si ante aditam hereditatē legatarius repudiet vz repudiatio ꝛ extinguitur dūtaxat sibi quesitū: non enim pōt intelligi tex. de repudiatione facta post aditam hereditatē: q ꝛ tūc exceptio nō bene cōueniret dicto principali qđ ponitur de hereditate iacēte cōtra. l. j. cum materia. ff. de reg. iur. ¶ Cō firmatur ista cōclusio q ꝛ in legato generis in quo trāsfertur dūtaxat

a ¶ Absenti. vide. d. ale. ō imo. in consi. cviij. iiij. pte. ꝛ bal. i marg. ver. liberatio bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ante optionem admittitur repudiatio. l. si pamphylo. ff. de op. le. ergo similiter videtur dicendum qō quānis non sit translatus do miniū ante aditā hereditatē: q; tū dies legati cessit quoad effectū transmissionis. l. heres aditio. ff. qñ dies le. ce. possit fieri ista repudiatio: vnde glo. remanet dubia ꝛ sit singularis. Ego cōsidero qō si tenemus simpliter dicta glossarū que dicunt qō ante aditā here ditatē legatarius censetur ficte dīs veriꝰ est dicere qō valeat repudiatio: q; saltē fictū dīnium est de presenti apud legatariū in cuius consequentia bene pōt tolli futurū dīnium verū acquirendum aditione hereditatis: vt probat in. d. l. si pāphylo. vbi q; ius optā di vel eligendi erat purum ꝛ res eligenda esset in legato conditio naliter: vt ibi dicit Bart. in consequentia repudiationis iuris eligendi perditur etiā dīnium qō erat applicandū eligenti ꝛ transfertur in feruū manumissum. ¶Pro ista cōclusione facit optime tex. in l. si pupilli. ¶. fi. ff. de neg. ge. per quē bal. dicit ibi: qō ex pacto potest renunciari officio iudicis futuro. Ego tñ non ita induco illum tex. sed inducā tibi in lec. seq. eo modo quo facit. Si vero tenemus opi. Barto. in. l. si tibi homo. ¶. cū seruus. de leg. primo. qui vult qō anteq̄ legatarius acceptet legatū nō videat fuisse dīs ficte añ aditam hereditatē: sed secuta acceptatione retro videat fuisse dīs tunc forte vera est sententia glo. q; tpe quo legatarius repudiauit non habebat dīnium vere nec ficte nec pōt videri retro babuisse ex quo non acceptauit legatū. Jura tñ: ſz tex. in. d. l. legatū. ꝛ in. l. a tio. ¶. de fur. videntur magis sentire id qō dicunt gl. ſcz qō dūius fi ctum trāsfertur statim post mortē: vnde nō est opus qō fiat retro tractio vt dicit bar. paceptationē. Jdeo illa opi. glo. in. d. l. aūt. nō vī procedere. Et tene menti ad materiā istā ꝛ ad tex. in verſi. si qs dubitet qō posuit Bal. elegāter in. l. i. C. de pac. vbi vult qō si dubitatur vtrū ſeſtator viuat vel nō: pōt renūciari hereditati etiam per pactū per. l. nec nos. C. de capti. Jntelligitur aūt tex. nī in dubitatione quā heres ḥz tpe additionis: nā dubitatio superueniens postea non rescindit additionē legitime factā. Quinimo etiā si fit tē pore adeūdē hereditatis ḥ impediat additionē vt hic non impedit petitionē bo. pos. vtriq; dicit bar. no. in. l. cū falsum. ¶. eod. ꝛ ibi de hoc plenius dicemus. Et inquātū in text. nostro ꝺz qō cōtradictio potestatiua posita in mera voluntate heredis extranei nō facit cō ditionē que impediat hereditatē adiri vel repudiari debes hoc li mitare sing. nisi ad talem conditionē requiratur aliqō preambu lū factū: ita probatur sing. in. l. homine. ¶. de optio. lega. et ibi hoc dicit Bar. qō dic vt ibi per eū. Vbi etiā probatur no. qō dicit hic Bar. in si. cōmē. qō si aliquis renunciat iuri nō delato, i. iuri de futuro q; nō ꝺz renunciatio ideo totaliter renūcians potest illū actū exercere ac si nō renūciasset Bar. alleg. illū tex. in. l. nec is. ¶. j. eo. sed longe clarius probatur in. d. l. homine. Et ad id qō ḍicūt. s. de renunciatione facta in iudicio parte absente. Adde bonū tex. in aut. de teste. ¶. q; vero. col. j. vbi videtur qō ḥz pars renunciet testi bus in iudicio hoc non obstante si non didicit testificata potest testes producere. Sed hoc non esset verū si renūciatio valeret ꝛ fuisset facta parte presente vt ꝓz ex dictis in. c. fraternitatis. ꝛ. c. cū vemissent extra de restit. Oportet ergo intelligere qō ibi renunciatio fuit facta presente parte nec fuit recepta per iudicē. Bart. tñ in auten. at qui semel. C. de probatio. dat aliū intellectū ad illū tex. sed vt potes videre diuinat ad tex. illum.

Neq̄ filius. Neq̄ hereditatem delatam ex testamē to neq̄ delatam ab intestato pater po
test repudiare fine filio vel eō sed ambo simul pñt. b. d. ¶ †Nor. qō ḥz in repudiatione facienda a filio debeat precedere iussus patris. l. qui in aliena in pñn. ¶. eo. ꝛ probatur in. l. iul. de lega. j. in fi mūl. si tñ pater ꝛ filius simul repudiant repudiatio patris ḥz vim iussus precedentis ꝛ repudiatio filij stat in vi proprie repudiationis. Sec⁹ dicit pau. de ca. si pr̄ primus repudiaret et postea filius: q; ista repudiatio nō baberet vim iussus secundum eū. Tu dic idem in vtroq; casu per ea que habentur in. l. filio. C. de iure deliberan. ꝛ que ponit Barto. in. l. qui in aliena. in princi. ¶. eo. ¶ Item tex. inducunt hic singu. Bal. ¶ Ange. ad. qō. statuti qō si filius non potest contrahere vel obligare se sine licentia patris: ꝛ pater ꝛ filius contrahāt simul vnus videtur consentire alteri ⁹ ꝛ non solum inducitur consensus sed licentia que fingitur precessisse sicut debet. Adidem facit text. in. l. cum pater. ¶. libertis. vbi hoc dicit Bart. de lega. secundo vbi allegat tex. in. l. titius. ꝛ in. l. lucius. ff. quibus mod. pign. vel hypo. sol. Sed illa iura loquuntur de consensu qui non debet precedere actum sicut iussus ꝛ licentia: vnde melius facit ista. l. quam aliqua alia. Et hanc doct. posuit Bald. in. l. fina. C. ad macc. que duo dicta adducit etiam hic dominus meus. Jdē dicit in. l. filius in fin. ff. de his qui sunt sui vel alie. iur. Sed aduer te quia ista videntur procedere posse quando statutū requirit sim plicem licentiam: sed quando statutum requirit licentiā expressaz: tunc videtur quod licentia debeat concedi per verba ꝛ non suffi ciat iste tacitus consensus vel licentia. Jta videtur determinare Bal. post longam disputationem in ti. de actore. versic. sed quid si statutum. ꝛ est versus finem additionis vbi etiam in fin. infert qō si tutor: contraheret simul cū pupillo non sufficeret ad validandū actū in persona pupilli: q; in autoritate requirūtur verba vt tradi tur in. l. iū. ¶. de auto. tu. per Dy. ꝛ bar. qō est valde notandū ꝛ no uum in ista materia. Dixit etiā bar. in. l. si qs mihi bona. ¶. iussuz. ¶. eo. qō si filius cōstituit patrē procuratorē adeundū: ꝛ pater accē ptat mandatū hoc ipso videtur iubere filio qō adeat. ¶ Jn glo. j. ista glos. circa priñ. videtur sentire ibi: q; nec pertinebat ad filium ꝛc. qō ideo iuriscon. hic docet repudiationē patris non nocere filio q; etiā si repudiatio nō esset facta nullū ius poterat cōpetere filio: vnde nō potest pater nocere iuri filij repudiando quod filius nullo modo erat habiturus licet nulla facta esset repudiatio nec bene declarant isti exponentes. Utrum repudiatio valeat vel sit nulla. Videntur tamen sentire vt dicit domi. me. quod repudiatio absolute valeat cum agatur de solo preiudicio patris repudiantis. Cō firmatur ista expositio ꝑm Barto. quia etiā si filius efficeretur sui iuris hereditatem relictam sibi cōtemplatione paterna teneretur restituere patri. l. aditio. in fin. ¶. eo. ꝛ. l. liber homo. de acqui. re. do. Et sic per repudiationem patris nō auferetur aliqua spes filio si cut dicit glo. in secunda expositione. Et ideo q; cessat filij preiudi cium totaliter: ꝛ nō ꝓpter quā pater nō potest repudiare. l. retinen te. C. de iure deli. videtur etiā cessare legis dispositio q̄ ponitur ibi ꝛ in. l. ū. C. de repu. bo. pos. bar. tñ tenet oppo. dicēs qō hec non est sola ratio cur repudiatio paterna nō teneat. Est etiā alia ratio que sumitur ꝑm cum ex. l. is pōt. ¶. eo. q; qui non potest adire nō potest repudiare. Sed pater non potest adire. l. iū. C. de here. institu. ergo nec repudiare: quia ius non est ei delatus iuxta regulam positam ff. in priñ. legis. Et qō pater non possit repudiare habet etiā locū si filius sit infans ꝑm ang. hic: qō licet possit solus adire. l. si infan ti. C. de iure delibe. non sequitur: ergo potest repudiare: cum ista le ges indistincte probibeant patrem renunciare in preiudicium fi lij. ꝛ ita dicit se obtulisse de facto: de quo Jmo. adducit bonū simi le. nam videmus qō tutor solus potest petere bo. pos. ꝛ tñ nō pōt repudiare. l. tutor. ff. de bono. pos. ¶Pro qua conclusione vide optimum ter. in. l. i. ¶. i. ff. de bo. pos. fu. mu. ꝛ qō ponit Bal. in. l. seru⁹. ¶. dies. ff. de bo. pos. vbi ꝛcluditur qō scientia ꝛ negligentia patris non potest excludere filiumfa. a petitione bo. pos. per lapsum temporis que est quedam tacita renunciatio vel ficta: ꝛ si hoc non po test operari negligentia patris multominus videtur posse repudiare expresse: q; ista expressa repudiatio est similis donationi. l. si sponsus. ¶. si maritus. ff. de dona. inter vi. ꝛ vxo. ideo tantominus in administratore. l. qui fundum. ¶. tutor. ff. ꝓo emptore. ꝛ. l. i. ¶. j. de tute. ꝛ ra. distr. ꝛ qñ hēditas aduentitia est delata infanti est expressum ꝛ decisum qō pater non potest eam repudiare in preiudi cium infantis: licet eā possit adire. casus est expressus in. l. si. ¶. vl. C. de bo. que lib. quā. l. etiā credo procedere de iure antiquo: q; licz illo iure aduentitia acquirantur patri non filio vt statim videbis: repudiatio tñ patris preindicat filio ꝓpter spem acquisitionis quā habet si efficiatur sui iuris. d. l. retinēte. Sed aduerte ad principale dictum bar. s. relatū: vez q; etiā hereditatē profectitiā pater nō potest repudiare sine filio q; non est delata sibi hereditas: vt. s. di xi. Nam hoc dictū reuocat hic in dubio. Rapha. cu. quē refert do. me. inquātū bar. dicit qō quando hereditas relinquitur filio con templatiōe patris etiam si filius sit factus sui iuris tenetur eaz re stituere patri per iura hic allegata per eus. Nam Raph. dicit hoc non esse verū: quia relictum factuz filio in potestate intelligitur fa ctū rōne patrie ptātis: vñ vt testator voluisse qō eatenus fiat acq̄ sitio per filiū quatenus durat patria ptās ꝛ nō vltra. Jō si filius sit factꝰ sui iuris acqret sibi ꝛ hoc videnī dicere illa iura valde indistincte. l. non dubiū. C. de iure deli. insti. de here. insti. ¶. alienus. Nō obstāt iura p bar. q; ḥz Raph. nō rideat pōt dici qō in. l. liber hō. ꝛ in. l. aditio. acqsitio poterat fieri vel ꝺirecto vel per fideicōmissum bone fidei possessori de quo loquunt dicte leges: ꝛ si quidē acquisitio fit directo p iussum bone fidei possessoi nō est mirū si hēditas sibi acqrit. Si aūt acqsitio nō fit directo sicut l. d. l. liber homo. ꝛ in. d. l. quā cum filiū. de here. insti. ideo conuertitur in fideicōmissum: q; a priñc. volūtas testatoris non potuit valere directo sicut dicimus in. l. fceuola. ¶. ad treb. Jn casu aūt nostro nō est sic: q; filio effecto sui iuris non reperitur qō pater possit iubere adeat hereditatē. Item dispositio testatoris a principio potuit valere iure directo q; potuit acquiri hereditas patri filio adeunte in potestate. Unde nō debet ita de facili trahi ad fideicōmissum per ea que habentur in. l. verbis ciuilibus. ff. de vulga. ꝛ pupil. Quid enim si pater ex voluntate sua faciat filium sui iuris: certe est quid sibi imputetur: ideo non habet locum equitas posita in. d. l. liber homo. Et ad hoc dicendum multum vigent iura p̄alleg. que in seruo ꝛ filio non ꝺistinguunt cuius contēplatione fit relictum. Tū de que ad hoc ponit ¶Aul. de castro ꝛ cgoin. l. si quis mihi. ¶. j. in iū. colum. ¶. eodem. in verſi. sed queritur. Sed posito fine preiudicio qō filius teneatur restituere hereditatem patri tunc opi. Bartol. non videtur vera: quia ex quo pater potest cogere filium vt repudiet per. l. idemq̄. ¶. fina. ff. manda. eodem modo potest ipse repudiare. hanc doc. ponit Bar. ad literā in consi. suo. clxxxū. ad intellectū. d. ¶. si tibi man. vbi ꝺicit qō quādo alius stipulatur nomine meo

a ¶ Alteri. ad de. d. aler. de imo. in. l. si q̄ stāte. ¶. si vx or. s. so. ma. ꝛ idē qñ pr̄ fi deiubet. p filio ſ 3cto bal. in. l. exceptione. ad fi. C. de euic. b. v.

3

ne meo anteq̄ cedatur mihi actio ego possum liberare debitorem ꝛ acquiritur sibi exceptio: secus si actio esset mihi cessa. alleg. ter. in l. mulier. ¶. fi. de iure do. qui optime facit. ꝛ in. l. si cū emptore secun dū primā lect. ¶. de pac. ꝛ. l. apud celsum. ¶. mādaui. de doli. excep. Eodē modo ergo ſequendo similitudinē suā possumus dicere qō sicut pater pōt cogere filiū qō repudiet ita pōt ipse repudiare ex q̄ totaliter nō preiudicat filio sed sibi. Unde iste articulus redditur dubius maxime q; si bene respicias ad iura. s. alle. illa videnī ꝓo bibere repudiationē patris solū ꝓpter preiudiciū filij non eo qō non deferatur sibi hereditas. ¶ Confirmat ista cōclusio manifesta rōne q; qñ nulla species relinquit filio cōsequēdi hereditatem tūc nō pōt assignari rō differentie inter dīnum et patrē cur magis dīs possit repudiare q̄ pr̄. Si ergo dīs repudiat legitime: vt. ¶. videbis ꝑm gl. ꝛ cōem sententiā necessariū est fateri qō in isto casu idē fit in patre q; vtriq; fit acquisitio iure ptātis ꝛ per mediū alterius: ꝛ q; Bar. bic dixit qō terminus de iure antiquo poterat assignari filio ad adeūdū sine cōsensu patris: ſz nō de iure nouissimo per. l. fi. ¶. necessitate. C. de bo. que libe. Adde q; hec opinio nō plz bic Jmo. nec dīo meo. primo q; ius nouissimū est inductū ad fauendū filio vt acquirat sibi qō oliz nō poterat acquiri: ergo nō ꝺz conuerti ad odiū ipsius vt minus liceat filio de iure nouissimo q̄ ffox. Jdeo ipsi credūt esse dicendū q; tā de iure. ffox. q̄ nouo requiratur cōsensus patris qui vī requiri agente filio etiā de iure. ffox. ꝓterea in certis casibus de quibus in. l. si lōgius. ¶. fi. filius. ff. de iudi. ¶ Tu aūt potes defendere sententiā Bar. ꝛ ad allegata in oppo. respondeo qō nō est incōuenions qō ius nouissimū fauens filio in acquisitione in preiudiciū patris relevet patrē in hoc vt tale ius nō possit exerceri, sine eius consensu. ar. l. cū qui in princi. ff. de iureinr. ad. l. si longius. ¶. filius cū materia. dico q̄ illa loquuntur in actione quā filius exerceret nomine patris aut in ea quā filius nō pōt exercere sine voluntate patris ex quo q; ipse pr̄ babebat actionē ad hoc qui ꝺz preferri filio qñ est presens: ita loquit tex. in l. sed si vnus. ¶. si filio. ff. de iniur. sed qñ filio cōpeteret actio ita qō nō patri vel ageretur de iure residēte in ꝑsona dūtaxat ipsius: tūc vī qō filius solus possit agere de iure. ffox. l. papi. in priñ. ꝛ. l. filiꝰ ¶. de inof. test. ¶Possumus tñ defendendo sententiā Moder. dicere qō q; hoc ius adeūdi residens in persona filij filius nō pōt deducere in actu fine volūtate patris: ideo vt extinguatur tale ius p assignationē termini requirat patris consensus: ꝛ isto modo probabiliter, pcdit hec opinio. ¶ Tertio adde inquātū Bar. bic ponit duas ꝛclusiones. ¶Prima est qō ꝺz repudiatio filij expressa bo die non nocet patri tacita tñ repudiatio que inducitur p lapsum termini nocet: q; super isto ius nouū nō ꝺisponit: ergo remanet in correctū ius antiquū de quo in. l. fi. ff. quis ou. in bo. pos. iuxta. l. prebus. C. de ap. ꝛ hoc tenuit ipse in. l. si seruus. ¶. fi. ff. de bo. pos. Cō firmatur ista cōclusio sua q; repudiatio que fit per lapsum termini est repudiatio facta ꝑm bar. in. l. cio dius clodianus. ¶. eo. sed dispositio maxime correctiua non trahit de casu vero ad fictū. l. ū. ¶. hec verba. de nego. ge. per. ¶Bar. in. l. oēs populi. de iusti. ꝛ iure. ergo non trabetur ad casum nostrū. Sed tu aduerte q; super hoc possunt considerari duo casus. Nā aut terminus iste fuit assignatus de cōsensu patris aut nō. ¶Primo casu tūc lapsus termini excludit patrē q; ipse vī renūciasse: vnde sicut si pr̄ ꝛ filius exp̄esse repudiaret sine dubio vterq; excluderetur vt in ter. nostro ita si pr̄ consentit assignationi termini que fit filio. Si vero non interuenit patris cōsensus: tūc assignatio termini erit nulla: vt. d. ¶. necessitatem. ergo nec pr̄ nec filius excludentur q; etiā expressa repudiatio nulliter facta nō impedit hereditatē adiri: vt vidistis no. in priñc. huius. l. ꝛ est casus in. l. homine. de opti. lega. ¶ Secūda cōclusio quā posuit Bar. est ista qō si filius moritur ante aditā hereditatē pater non potest acquirere hereditatē sibi. allegat. l. si infanti per locū a speciali. C. de iure. delib. Jdē tenuit Bar. in. l. i. C. qui admi. in. xvū. oppo. ꝛ in. l. cū quidam in priñ. ¶. eo. ꝛ Barto. in. l. fi. in. ū. q. C. de bo. que libe. Hec tñ dicta videt limitare bal. in. d. l. fi. dupli citer. ¶Primo nisi precesserit iussus patris ar. l. nō iustā. C. ad treb. ꝛ hoc dictū videt sequi Fulg. in. d. l. fi. vt refert hic domi. meus. ¶ ipse dubitat de hoc dicto: q; per mortē iussus videt extinctus. l. q in a liena. ¶. c. sed ille tex. non loquitur de morte eius cui fit iussio ḥz de morte iubentis: vñ aliter est improbanda ista doctrina. ꝛ q; nō procedat adduco tibi bonū tex. insti. ad. l. acqui. ¶. illud. vbi ꝺz qō qñ seruus institutus occiditur ante aditam hereditatē precedente iussu vñ potest ꝺis agere cōtra occidentē ad estimationē hereditatis. Sed hoc esset falsum si solus iussus nō secuta additione sufficeret vt ꝺis ipse posset adire hereditatē: ergo ꝓz q; solus iussus nō sufficit ꝛ sicut hoc est in ꝺño ꝛ seruo cui acquireretur hereditas de iure cōmuni si esset secuta aditio: ita q; ſforti⁹ ꝺz dici in casu nostro in patre cui hereditas acquiritur de iure speciali q; si filius adisset non acquireretur hereditas patri sed solū ysufructꝰ. l. fi. ¶. vbi autē in vnum. C. de bo. que libe. Non ob. tex. in. l. nō iustā. C. ad treb. qz non est similis casui nostro q; ibi heres q̄ expectauit se cogi iam erat cōtumax in nō adeūdo vñ pdit treb. vbi ꝺz in fi. tex. ¶ filius nō ꝺicitur cōtumax licet nolit adire qz non potest cogi sicut seruus vt no. in. l. j. C. qui admitti. ꝛ in. l. cū. pponas. C. de here. insti. vnde ista non sunt similia. Secūda limitatio Bal. que est talis nisi filius cōstitutus in extremo mortis arti. repudiaret non vī bene fundari iure. Primo quidē quia quādo filius est in extremo mortis arti. non pōt amplius adire. l. si. ꝛ ibi Bar. ff. qñ ꝺi. le. ce. l. ab omnibus. ¶. cum quidā. ꝛ ibi etiā Bart. ff. de leg. i. vnde si non pōt adire hoc casu hereditas non defertur ad patrem sed soluz qñ potest adire ꝛ repudiat: vt patet in. l. fi. in ver. recusante filio. ¶. alle. Et in ¶ de est quod si filius moritur pater non succedit. † Preterea constitutus in extremo mortis articulo non pōt repudiare: q; aditio ꝛ repudiatio ꝓcedunt a pari. l. is potest. ¶. eo. ergo nō defertur hereditas patri q̄ defertur in casum repudiationis vt ꝺixi. facit opti me quod ponit Bar. in. l. miles. ¶. ꝓo parte. de leg. ū. vnde ista cōclusio etiā remanet dubia licet cñ positus in extremo mortis articulo non ꝺicatur adhuc pfecte mortuus per. l. qui duos. de manu. te. satis est in proposito nostro qō quoad hos effectus eadē rō sit in eo que est in mortuo: ſz vt non possit repudiari hereditas. Et aduerte quia bal. in. d. l. fi. vtitur hac rōne: vz quod q; pater posset adire hereditatē filio inuito multofortius filio ignorante. l. qui pater. ¶. quod quis. de reg. iur. Sed cum reuerentia ista ratio non vz: quia pater non posset non ꝓcedente expressa repudiatione filij adire hereditatē. Non enī cōceditur sibi hec potestas nisi filio recusante vt in priñ. buius. l. Jdeo non posset etiam ignorante filio adire q; non est sibi delata hereditas, Et ad ea que ꝺixi in no. quā do pater ꝛ filius contrabunt simul quod pater videtur interponere autoritatē vel ꝺare licentiā filio: vide Joā. and. elegāter in simili in regula qui tacet in mercurialibus. quē sequitur ¶Det. de anc. 4 in. c. j. de consti. rrū. char. ¶ Jn ea. glo. in fi. glo. ista videtur vel le quod ḥz pater non possit repudiare hereditatē delatam filio: dominus potest repudiare hereditatē delatam seruo cui Bart. contradicit: sed Moder. tenent glo. ꝓterea ¶Pau. qui sequitur Bar. a ꝛ ego eos sum secutus in. l. legatum. ¶. de leg. i. vbi plene scripsi. Et hoc arguit Bald. qō hereditatē delatam monacho abbas potest repudiare * similiter legatum factū monacho de quo per Bal. in l. bonorū. ¶. qui admitti. ꝛ in auc. si qua mulier. in fi. C. de sac. fanc. eccle. de quo scripsi aliquid in. d. l. legatum. ꝛ tangitur in. c. in presentia. extra de. pba. ¶Hoc tenet Bar. in. l. tutor. in princi. ff. de bo. possessio. Sed relinquitur duplex dubitatio. ¶Prima vtrum hereditatem delatā prelatus solus vel cum capitulo possit repudiare. Et hanc tetigi plenissime in. d. l. legatū. dic vt ibi. Secūda nunqd legatum relictum ecclesie possit solus prelatus repudiare. domi. ¶Pau. ꝺicit in. d. l. legatū. qō non pōt repudiari sine cōsensu capituli. Sed non ꝺicit vtrum ꝺebet interuenire etiā autoritas superioris. do. Feder. de senis cōsulut super hoc in consi. xix. ꝛ ibi ꝺicit qō possit repudiare solus: quia in querēdis potest prelatus ꝓiudicare ecclesie. xvj. q. vi. ¶. fi. ꝛ plene in. c. j. de ꝺolo. ꝛ contu. Sed legatū non est vere sed ficte quesitū ante acceptationē: ergo cuz sit magis propie querendū quam quesitū poterit repudiari per solū prelatum. ¶Banc opi. cōfirmat abbas antiquus ꝛ domi. in. c. j. de re. ecclesia. non alie. in. vj. Eandem sequitur Abbas ꝛ ¶Doder. in. c. tua. de his que fiūt a prela. vbi de hoc eleganter. Ubi etiā adducit ter. in. c. quoniā. de ꝺeci. vbi patet quod in acquirēdis solus prelatus preiudicat ecclesie. Item adducit. c. cum apostolica. eod. titu. circa mediū. vbi videtur ꝓbare qō solēnitas in alienatione rei ecclesiastice requiritur quādo ecclesia possidet rem: vnde legatum ad huc non possideatur per ecclesiā non habet locū ꝺispositio. ca. nulli. de reb. eccle. nō alie. ꝛ qō habetur. x. q. ix. c. hoc ius potrectū. Sed ad illū tex. qui fortius vꝛget potest ꝺici sicut patet ex ver. seq. post ver. inductū. qō intentio canonis non est ibi absolute cōcedere qō res non possessa ab ecclesia possit alienari sed tantū illa que est in manu laici ꝛ difficiliter potest recuperari vt ꝓz ex ꝺecendibus in. d. c. ¶Nō ob. ꝑm eum tex. in. l. magis puto. ¶. fundū. ff. de rebus eorū. vbi legatū non pōt repudiari a pupillo sine autoritate iudicis: q; est alienatio: ergo idē videt ꝺicendū in ecclesia q̄ est ꝓbibita alienare: q; ille tex. loquit de pupillo qui non ḥz legitimā administrationē bonorū suoꝝ: nos aūt in prelato qui ḥz administrationē cuz libera ꝛ si dānificat ecclesiā tenet sibi refarcire dānum. Sed ista rō fio cōcludit qō solus tutor posset repudiare legatū cum habeat liberam administrationē. vt. l. si ꝑses. C. de transac. qō est falsum. primo quidē q; tex. ꝺicit ibi quod pupillus non repudiat q; est alienatio: sed alienatio non permittitur soli tutori sine iudice. l. magis ¶ puto. ¶. ne passim. eo. titu. ergo nec repudiatio legati. † Preterea tutor non potest repudiare solus bono. pos. ꝛ tamen ius nō est acquisitum adhuc pupillo. l. tutor. in ¶. ff. de bono. pos. ergo multominus potest repudiare legatū per quod est acquisitū ꝺnium pupillo. Unde quicquid ꝺicant isti qñ casi veritas est qō nec per solum platum nec cum consensu capituli potest fieri ista repudiatio: sicut tenet Bal. in. d. ¶. fundum. l. magis puto. Et ḥz idem Bald. in. l. contra iuris. ¶. i. de pac. ꝺicat qō qñ legatū etiā dānosum ecclesie solus rector posset repudiare hoc nō videtur verū: q; etiam qñ alienatio est euidenter vtilis pupillo nō potest fieri non seruata solennitate. l. si fundus. ff. de re. eorum. ꝛ tenet barto. in. l. cum hi. ¶.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ea autem. ff. de transac. ꝛ bene ꝓbatur in ꝑsc. ꝑsertim. in. c. i. de re. ec. nō alie. in. vi. Ubi aūt ꝓhibetur diminutio ꝑmonij be ne esset fatendū qō ꝑ repudiationē legati nō diminueretur patri moniū: vt dicit tex. no. in. l. i. §. vtrū. ff. si qd in frau. pa. bene facit. l. qui aūt. in ꝓn. ff. de his que in frau. credi. ¶ Jn ꝓactica tñ seruare tur opi. casi. qr ꝑ ff esse cōis apud eos. Et cū ꝛ ꝑ Fede. qō ꝺsiuꝫ legati ante acceptationē nō erat vere questū. dicēdū est qō hoc est falsum: qr imo est vere questū sed reuocabiliter ſm Barto. qui ita dicit in. l. si tibi homo. §. cum seruus. de le. i.

Summarium.

1 ¶ Opinio ꝓualet veritati in dependentibus ab animo solo.
2 Animus ad continuandū ius quesitum inductus non operatur eiusdem iuris de nouo acquisitionem.
3 An et quando obedientia ꝓscribatur.
4 Vtrunquid valeat quis ꝑ priuilegium eximi a suprema potestate.
5 Jn delictis opinio potius inspicitur ꝙ veritas.
6 Actus agentium limitatur a voluntate agentium.

1 **Si qui putat.** Qui putat se necessariuꝫ cū sit voluntarius nō po test repudiare nec adire. b. d. ista. l. cū seq. ¶ †Primo no. qō in his que pendēt ab animo solo opinio ꝓeua let veritati ad qō in gl. ꝛ plen⁹ ꝑ bar. in. l. §. labeo. ff. ꝓo emp. ꝛ no. in. l. multū. j. de cōdi. ꝛ demō. ꝛ est satis vtilis articul⁹. † Se cundo no. ꝙ anim⁹ induct⁹ ad cōtinuandū ius quesitū nō opera tur eiusdē iuris de nouo acquisitionē. Vides enī hic qō q inuisce se cōtinuādo oñiuꝫ tanq necessarius nō acquirit hereditatē de no uo tanq extraneus. Et ꝑ istū text. vf cōfundi opi. Bart. in. l. ij. in ꝓn. ff. de acqui. pos. vbi dicit ꝙ animus adhibitus ad cōtinuā dam possessionē operaf acquisitionē possessionis de nouo. Vñ. d. Pau. dicit hic esse cogitandū ꝛ qō gl. in. d. l. ij. in princ. que tenuit oppo. vf verior. Tu dic vt ibi plene scripsi sequēdo opi. Bart. Et ad istā. l. rūdet bar. met eleganter quē ego ibi adduxi in. l. gerit in vlti. col. j. e. dicit enī qō ista. l. loquit qñ ius acquisitū non habebat originē a voluntate eius: cui acquiritur qr necessari⁹ est heres ipo iure ex dispositione legis. Sz qñ ius qō ego credebā esse questum habuit originē a voluntate mea vel alterius quē ego repręsento: tūc est secus. Et vltra ea que ipse scribit vide tres. ll. not. quas tūc ꝓo eo adduxi ꝓo sua opi. in. d. l. ij. in ꝓn. ¶ Jn gl. sup verbo nō po terit. ibi: eodē errore cōsistens ꝛc. Nā ac gl. inducit hic Pau. de cas. ad. q. quā posuit Oldra. consi. suo. lv. vbi dicit ꝓout refert Pau. qō lz nō possit ꝓscribere ꝫ superiorē ius obedientie: vt. c. cū nō li ceat. de ꝓscri. Jdo ecclesiarū donec durat subditus: sed qr ꝑ pres criptionē tanti tpis cuius initij non est memoria efficitur nō sub ditus ideo tūc poterit ꝓscribi obedientia: qr nō durat amplius ista qualitas subditi. Sed hoc dictū si nō declaratur aliter vf im possibile. Nā ante perfectā ꝛ cōpletā ꝓscriptionē nō est acquisi ta libertas qr effectus ꝓscriptionis cōsum⁹ ex ꝓ. vt per Bar. in l. ab hostibus. §. sed qō simpliciter. ff. ex quib. cau. ma. Ante ergo ꝙ sit cōpleta ꝓscriptio nō est liber. ¶ Post cōpletā aūt ꝓscriptio nē qō semel est ꝓscriptū nō ꝑt ꝓscribi amplius. l. sequitur. §. 3 lana. ff. de vsuc. iō vf posse declarari alio mō: † vos qr obedientia nō ꝓscribit a subdito: nisi qñ gereret se ꝓ nō subdito ꝛ esset in qua si possessione libertatis sicut ꝺz in seruo qui ꝓscribit libertatē. l. i. ꝛ ꝑ totū. C. de ꝓscri. lon. tem. q ꝓ io li. tūc em̄ ex quo est in quasi pos sessione libertatis non ꝓscribit vt subdit⁹. Facit qō habeſ in. l. ma le igit. ꝛ in. l. cōpetit. C. de ꝓscri. xxx. an. Aduerte tñ qr cōiter doct. in. d. c. cū nō liceat. non volūt qr ex ista quasi possessione libertatis de qua ꝑ bar. in. l. hostes. de cap. possit ꝓscribi obedientia etiā in in feriori a principe habēte suprēmā ptātē. Sed bene pōt ſm eos ꝓ scribi contra inferiorē obedientia ꝛ libertas vt aliqs subsit alteri: vt c. cū pōt. de ꝓuil. li. vi. ꝛ. c. cū olim. eo. ti. in antigs. Cōtra suprēmā aūt ptātem nulla currit ꝓscriptio ſm Jnn. in. c. bone. de postula. pla. quē refert ꝛ sequit Bal. in aut. quas actiones. C. de sac. san. ec cle. ꝛ do. Ant. in. c. cū contingat. de fo. cōpe. † Utrū aūt per priuile giū possit quis eximi a suꝑma ptāte: vide ꝑ Abb. Mod. in. d. c. cū non liceat. ꝛ Barto. in. l. hostes. in. ij. col. ff. de captiuis. Sed ista glo. pōt induci melius ad not. gl. Bar. sup rub. C. de vsu. vbi dicit qō si cōstitutio ep̄alis disponit aliquid cōtra vsurariū intelligitur donec duret illa qualitas. i. donec non restituit vsuras: lz Bar. ali ter senserit in. l. quid sit fugitiu⁹. in ꝓn. ff. de edil. edi. Sup quo vi de qō scripsi in. c. i. extra de. ꝙba. ¶ Jn glo. sup verbo. nā plus est ibi. Sed argumentū contra bar. simpliciter distinguit vt retuli in voce inter ea ꝙ non cōsistunt in solo ało: de quo dic vt hic ꝙ eū ꝛ in l. ij. §. si ſua cōditione. ꝓo emptore. Ang. hic addēdo aligd ad di ta Bar. dicit ꝙ eō etiā in his ꝙ non cōsistunt in solo animo est di stinguendū vtrum lex cōsideret factū an vero animū. ¶ Primo ca su attendit veritas potius ꝙ opi. ꝰ exemplū in. l. si putat⁹. ff. ad. l. aqui. nā lz putator nō crederet aliquē occidere: qr tū lex punit ſcīs occidentē primet deculpa nō inspecto animo suo: sec⁹ si lex cōsideret animū sicut in furto: qr tunc inspicit veritas non opi. l. inter omnes. §. recte. ff. de fur. que verba sunt Bartol. in effectu in. l. j. §. non aūt. ff. si quis te. lib. ex. iur. vbi dicit quod qñ lex considerat factū punitur etiam lata culpa: secus si consideret dolum. i. animū fa 5 cientis. † Quibus addē breuiter qō in delictis inspicit potꝰ opi c nio ꝙ veritas ad euadendū a pena delicti sed non ad incurrendū delictū in quo ꝺz puniri dolus. ita dicit Bar. in. d. §. recte. ꝛ melꝰ in. q. de eo qui occidit aliquē quem putabat esse bannitū cum non esset in. l. si. ff. de adul. de qua. q. vide ꝑ Bal. in. l. j. C. si a non cōpe. in. ꝛ in. l. j. ff. de leg. ¶ Jn glo. in verbo cōtrario. glo. ꝓcedit satis plane in. ij. parte inquantū mouet. q. de necessario tñ sed inquan tum in fine loquitur de suo ꝛ necessario indiget magna declaratio ne. Bar. qui sequitur glo. dicit qō is qui putat se voluntariū cum sit necessarius: ideo non pōt adire vel repudiare: qr adeūdo nō ꝺz animū acquirendi de nouo hereditatē. Et si aditio ista operaretur inmixtionē hoc non esset acquirere de nouo sed cōtinuare ꝛ cōfir mare ius acquisitum nec plus dicit. Econtra autē si repudiaret vi detur velle perdere ius acquirendū non ius quesitū sibi tanq̄ suo ꝛ necessario: ad perditionē enim vnius iuris nō sequit perditio al terius vt videbis in. l. nec is. §. j. j. c. ꝛ in. l. si seruitus in princi. ff. de serui. vr. predio. Sz cōtra istā opi. insurgunt hic aliqui ꝏder. diuersis rationibus. ¶ Primo dicit imo. ꝙ qua ratione animus inductus ad continuandū operatur acquisitionem de nouo iuxta ea que dicit bar. in. l. ij. in ꝓn. de acquiren. pos. eadem ratione cō tra animus inductus ad acquirendū debet operari continuatio nem iuris quesiti vel potius cōfirmationem. Sed ipse non perpē dit quod in casu nostro istud argumentum conuertitur contra eū sicut patet ex. l. nostra. is qui habet animum continuandi tanq̄ ne cessarius nō acquirit de nouo. Unde nisi restringas ista duas. ll. ad necessarium tantum ꝛ non intelligas eas in suo et necessario: quam restrictionem nullus facit: arguemus hoc modo. Sicut ani mus continuando non operatur acquisitionem de nouo ita econ tra animus in acquirenda non operabitur continuationem. et ad dicta bar. in. d. l. ij. respondeꝫ vt ibi scripsi et vt. §. tetigi in no. alle gando bar. in. l. gerit. j. c. Vel potest dici secundum do. mcū quod iura allegata per bar. in. d. l. ij. loquuntur in acquisitione possessionis que magis pendet a facto ꝙ ab animo: vnde non inspicitur quid senciat acquirens. Quod autem pendeat a facto patet quia infans qui nullū ꝺz animū pōt acgrere tutor⁹ autor⁹. l. quāuis. §. infans. de acq. pos. Sz ſm hoc haberem⁹ dicere ꝙ etiā additio hēdi tatis nō pēdeat ab animo: qr etiā infans qui fari pōt: pōt eā adire tutor⁹ autor⁹. l. pupillus. §. eo. ꝓterea. d. l. ij. ꝛ multe alie dicunt quod acquisitio possessionis consistit in animo ꝛ facto: vſ. vtrūq̄ concurrit equaliter. Exponendo tamen dicta sua ꝛ saluando posſumus dicere quod acquisitio possessionis pendet ab animo per fecto: vnde quando aliquis ingreditur animo continuādi possessionem a dest vnum ex extremis ꝓcere: sz ipse actus facti. Aliud vero extremum: ꝺz animus non dicitur desse totaliter ex quo in gredi ens possessionē habet animum retinendi possessionē questi tam: ꝛ ideo tolleratur quod acquiratur possessio de nouo ꝺz enim aliquem animum ad possessionē sed non eo modo quo debuit. In aditione autem hereditatis que consistit in solo animo. l. ꝓo he rede. in ꝓn. j. eo. animus imperfectus non iuuatur ab aliqua alia re q̄ debeat cōcurrere ad acquisitionē. ¶ Scōo dicit ¶ Pau. de ca. repḥendēdo dicta Bar. qō lz is qui putat se necessariū cum sit vo lūtarius non acquirat hereditatē de nouo: non tñ est idem in casu cōuerso qui ponitur in glo. Nouetur subtiliter ꝛ assignat differē tiam inter vtrūq̄ casum. nā in casu. l. nostre qui putat se necessariū ꝛ se immiscet vult vnum tantū. i. facultatē administrādi ꝛ disponē di hereditatē: vnde non est mirū non ex quo vult acquirere si non 6 acquirit: † qr actus agentiū limitatur a volūtate agentiū [d]. d. l. nō d ois in ꝓn. ff. si cer. pe. l. ij. §. si qs boc interdicto. de itinere actuq̄ pri. Sed qñ quis reputat se voluntariū cum sit necessarius: vult duo. s. de nouo acquirere ius hereditatis ꝛ etiā facultatē disponen di de ipsa hereditate ꝛ de rebus hereditarijs: vnde qui vult qō est plus vtiq̄ vf velle qō est minus. l. cum furti cū materia. §. de in ſtem iurā. l. j. §. si ſtipulāti. cum ibi no. de ver. obli. ꝛ dicit hāc diffe rentiā esse subtilē per quā ꝺz cōtra gl. ꝛ bart. Tu vero ꝓo cōi opi. potes dicere qō cōcesso sine ꝓiudicio veritatis qō iste velit duo. §. dicta: vnū ꝓincipaliter: aliud accessorie et in cōsequentiā: per hoc eū qō vult acquirere hereditatē ꝫ nir vult acgrere ꝺsiuum et admi nistrationē in rebus hereditarijs: qr ab acquisitione ꝺsiuꝝ vniuersi tas venit ꝫ nir acquisitio rerū particularū. l. statu liberi. §. quint⁹. ff. de statu lib. l. cū heredes. in ꝓn. de acquiren. pos. Si ergo nō ꝺz ꝓincipale nec accessoriū. l. j. ꝛ. ꝛ. cū materia. de pec. le. l. ij. §. j. de vulg. ꝛ pupil. cum no. in regula accessoriū. de reg. iu. in. vi. ¶ Pre terea non videtur verū qō velit duo separata sed vnum tantū. s. acquirere hereditatē quod virtualiter in se cōtinet potestatē dispo nendi ꝛ ꝺsiuum rerum hereditariarū: vnde non recederē a sniꝛ cōi ꝓpter hoc. Scōo ꝓncipaliter adde dictis Bar. inquantū vult q̄ si verba additionis dicunt qō talis filius ꝛc. hereditatē delata adꝰ uit per hoc vitiatur aditio quasi per ista verba videatur extimare se esse voluntariū non necessarium nisi consequenter adiungat et se immiscuit: qr tunc per verbū sequens declararet intentio sua qō

volut se

voluit se immiscere. nā primū dictū Bal. reputat esse falsum in. l. potuit. C. de iure delib. qr verba sunt impropriāda vt actus ma gis valeat ꝙ pereat. l. sed ꝛ si possessionē. §. itē si iurauero. ff. de iu reiur. l. j. cū ibi no. C. de vsufr. maxime qr vt dicit. d. mes leges vtū tur aliqñ istis verbis ēt in heredibus suis: vt. l. si. §. cū igit. ꝛ. l. cū antiquiozib⁹. C. de iure deli. ipe tñ nitif ꝛ cor. opi. ꝺz qō aut ista verba ꝓferant ab hoie perito ꝛ vera sit opi. Bar. qr cū intelligeret vim ꝛ ꝓprietatē, istoꝝ verboꝝ ꝑsumit ea accepisse in ꝓprio sensu ꝛ sic nō credidisse se esse suū vel ad minus voluisse se immisce re. Aut ꝓferunt ab hoie perito ꝛ tūc capiēt impropriet valeat immixtio mouet ꝙ gl. in. l. qō si nepotes. §. de testa. tuto. super quo vide qō ponit Bald. no. in. c. j. de succef. feu. Facit qō habeſ in. l. stipulatio ista. §. hec quoq̄. de verb. ob. Sed ista distinctio esset attēdēda vbicūq̄ actus posset valere vtroq̄ mō sed qñ act⁹ acci piēdo verba vno mō esset nullus tūc nō fit distinctio iter peritū ꝛ iperitū: vt. §. oſtēdā. Vñ plz mihi ꝫcluſio Bar. simplr quā etiā sequit hic Pau. de ca. ꝓo q̄ adduco tibi tex. no. ſm Bar. ibi j. l. legitim⁹. §. in legitimis. §. de legi. tu. per quē Bar. dicit qō si in dex dat legitimū tutorē in tutorē qui est ipso iure tutor verbum dare nō importat creationē noui iuris qō esse nō pōt sed facultatem administrādi. ꝛ ita erit ꝓprie in ꝓposito: qr verbū aditio si gnificabit immixtionē ꝙ quā acquirit facultas disponēdi ꝛ admi nistrādi hereditatē: facit optime ꝑ ista ꝫcluſiōe tex. ꝛ qō ibi Bar. in. l. j. C. de neg. ges. ꝛ qō no. gl. in. l. si in aliā in verbo ferias dare. ff. de offi. ꝓcō. ꝛ le. Et ad limitationē quā ponit Bar. adde qō ipse idem ponit in. l. si. circa ꝓn. ff. de condi. ob causam.

Summarium.

1 ¶ Coartata negatio regulariter ꝓbari non potest.
2 Renūcians iuri vni non tñ per hoc renūciare videtur alteri iuri quod habet.
3 Qui vult ꝙsequēs etiā si sit ꝓnatiuꝫ videtur velle antecedens sine quo illud esse non potest.
4 Ignorans in dubio non videtur renunciare iuri quod se habere ignorat.

1 **Decis.** Qui dubitat vtrū testū sit falsuꝫ vel nul lū nō pōt adire: secus in eo qui est cert⁹. b. d. Scōa ibi: si certū sit. ¶ †No. ibi: lz si certū sit ꝛc. qō negatiua ꝙ pēdet a facto vel nō facto alicui⁹ pōt esse certa apud eū: ex hoc infert Bal. ꝛ ꝺsod. qō ista negativa lz sit coartata pōt ꝓbari bene per testē ꝙ uis regulariter negativa a nō coartata nō possit ꝓbari ª. l. actor. C. de ꝓba. c. j. de ꝛfcl. in. vj. Et qr ista negativa est de facto ꝓpio vf qō eque bene possit ꝓ bari sicut affirmativa. Utrū aūt ista negativa cadat in sensuꝫ te stis an vero ꝓbet ꝑ remotionē actus a sensu: ꝛ similiter quā do est coartata loco ꝛ tpe tāgē in. l. pātonius. §. rei. vbi ꝓ gl. j. e. de quo vide per Jo. an. in. c. bone. de elec. ꝛ in. d. l. actor. ꝛ ꝓ Bal. in. l. si. C. de erro. aduo. Aduerte tñ qr qñ testis deponit negati nā facti ꝓpriꝫ ipse non pōt habere cōtestem ꝓbante eo mō: qr si testis dicit non fui ꝓsens alius qui dicit similiter qō ego nō fui ꝓsens nō deponit negatiua facti ꝓpriꝫ sed alterius. Et ad materiā vide qō ponit no. Bal. in. l. si. C. de bo. pos. ſm tabu. ꝛ Bar. in. l. ij. in fi. j. quēad. ꝛc. ape. ¶ Jn gl. j. ibi: alias incipit is qui ꝛc. dicit gl. qō si non fit dictio nec in principio impossibile qō iste casus continet vnum casum: sed hoc videtur impossibile qō iste casus possit stare: qr in principio ꝓsupponit qō heres putabat testa mentū esse falsum: nam si heres ipse nō est certus dato qō alius esset certus nō posset heres adire. l. cū falsum. j. e. Si tū vis salua re hāc positionē ꝺz dicere qō a principio heres putabat eē fal sum: postea certificat⁹ est qō nō erat falsuꝫ. Sed qūo poterit cer tificari si non agebatur de facto ꝓprio est dubiū maxime qr. j. in. §. gl. qñ agit de certitudine ponit exēplū de testamēto qō ipe heres ꝺz fecisse falsum. Vñ qr pōt esse certus de facto suo: ideo pōt adire: ideo tene qō in tex. sit dictio nec ꝛ bene procedit.

Heres. Repudians ius delatū ex testamēto nō videtur ꝛ repudiare ius delatū ab intestato: sed repudiās ab intestato vf ꝛ repudiare etiā ex testamēto: si scit se heredē insti tutū alias repudiatio nōꝫ in vtroq̄ ꝫ. h. d. Scōa ibi: si lz ꝛ si quaſi. 2 Tertia ibi. si ignorat ius ibi, nec ꝛc. ¶ †No. qō renūciās vni in ri non videt per hoc renūciare alteri iuri qō ꝺz. ad idē tex. in. l. ser uitus. in ꝓn. ff. de serui. vr. ꝓ. ꝛ similiter excluſus ab vno iure per. l. nō cēſet excluſus ab alio. l. si filius qui patri. §. j. de bo. libe. Similiter etiā videmus qō ꝫ excluſus ab vno remedio non vide tur excluſus ab alio. l. licet. C. de iure delibe. facit quod habetur in. l. de pupillo. §. si pluribus. de noui ope. nun. ꝛ quod habetur 3 in. l. voluntarie. C. de excusa. tu. ¶ †Secundo no. in ver. si qua si ꝛc. qō qui vult consequens etiam si consequens sit ꝓnatiuꝫ videtur velle antecedens sine quo illud esse non potest per quē tex. confunditur opi. Bar. in. l. j. §. eo. que ditit contrarium. Et mirandum est qō Barto. non meminit de hoc tex. sed magis est mirandum qō non ponderauit tex. in. l. illud. j. eo. vbi in primo exemplo ponitur idem casus qui hic: ꝛ sic etiam ibi volebat con

sequens ꝓnatiuꝫ: et ideo addas ikum text. ad not. in. d. l. j. ¶ † Tertio no. in verbo credendum est ꝛc. qō in dubio faciens actum videtur facere eo modo quo ꝺz: nam hic nō valeret repudiatio facta ab intestato: si non videretur repudiatum ius ꝓ 4 ueniens ex testamento: vt dicitur in vlti. responso. ¶ † Ultimo no. qō ignorans in dubio non videtur renunciare iuri qō ignorat habere. Idem si dubitet se habere illud ius ſm do. meum. allegat tex. ꝛ Ang. ibi in. l. manifestissimi. §. sinautē dubius. C. de fur. bene facit. l. si. C. de condi. indebi. quem etiam ipse adducit. Utrum autem heres in stitutus ꝓsumatur scire se institutū vel ignorare tangit hic do. me. de quo dic vt plene per Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. de verbo. ob. ꝛ aliquid in. l. eius qui in ꝓ vincia. ff. si certum peta. ¶ Jn gl. super verbo non amittit circa princi. Bar. hic supplendo ad glo. querit vtrum si aliquis repu diat bo. possef. vel contra hereditatē possit venire ex altero ca pite si habet substitutum. Et refert glos. tenere quod non in. l. et suum. C. de iure delibe. sed docto. ibi cōiter tenēt oppo. qr si renū cians bo. possef. non videtur renunciare iuri adeūdi: vt hoc tex. ergo substitutus non potest admitti. l. quādiu. §. eodem. Bart. concordat opi. dicens qō aliquando quis repudiat ipsam rem non ius qō habet ad rem. Exemplum si quis dicat repudio here ditatem ꝛ tunc videtur repudiare omne ius qō habet in illa he reditate ꝛ admittitur substitutus: sicut contra ille qui petit bo no. pos. vel agnoscit videtur effici heres de iure ciuili ꝛ pretorio. l. puberem. C. eo. ¶ Sed contra ꝓmum dictum facit quia tex. in. l. ꝛ suum. videtur loqui de eo qui repudiat rem non ius adeūdi vel petendi bo. pos. nam bo. pos. significat rem: sicut verbū he reditas. l. ij. §. j. de bo. pos. l. hereditas appel. de verb. significa. ꝛ tamē qui renunciat bo. pos. nō excluditur ab adeundo: vt. d. l. ꝛ suum. Bal. tamen ibi sequitur hoc dictum cum limitatione: ni si is qui renunciat iuri adeundi adiciat causaꝫ: qr hereditas est dānosa: tunc em̄ ſm eū non solum qui renūciat hereditati videtur renunciare omni iuri qō habet: sed etiam qui renunciat iuri adeūdi vel petendi bo. pos. qr causa extendit ꝛ restringit dictum l. si is qui animo. ff. de acquiren. pos. l. cum pater. §. dulcissimis. de lega. ij. hanc opi. explicat Bald. in. l. ij. in. §. colum. C. quando non pe. par. Aduerte tamen quia ipse ibi: ꝛ etiam Bar. hic refe rendo se ad. d. l. ꝛ suum. videntur velle quod qui renunciat bon. pos. renunciet potius iuri qō ꝺz ad petendā bo. pos. quā ipi bo. pos. ꝓout est similis hereditati in effectu: qō videtur falsum vt dixi: ꝛ ideo respondendum est aliter ad. d. l. ꝛ suum. ꝺz quod dixi non loquitur de repudiatione expressa: sed de tacita que fit per lapsum tēporis in qua fine dubio non extinguitur ius adeūdi. l. licet. C. e. vel potes intelligere qō ille tex. velit eū qui habet duo remedia. s. adeundi ꝛ petēdi bo. pos. posse eligere si vult acquire rere sibi ius ex vno non tamen sequitur qō per hoc videatur re pudiare aliud quin postea si velit possit illud acceptare: sed ꝓ ma respōio magis placet. Et quod ille qui repudiat bono. pos. facit locum substituto: ꝛ sic videatur repudiare etiam ius adeun di videtur casus clarus: ꝛ no. in. l. ij. §. si duo. ff. de bo. pos. scōz ta bu. ꝛ qō verbum omittere ibi significet expressam repudiationē patet: quia si substitutus repudiat hereditatez tex. dicit qō por tio illa redit ad coheredem ex iure accrescendi: quod nō esset ve rum in tacita repudiatione per quam institutus nō excluditur ab adeundo. d. l. ꝛ suum. ꝛ. l. licet. C. eo. Aduerte etiā qr Bar. hic expressit qō ille, q agnoscit bo. pos. videatur etiā adire here ditatē de iure ciuili per. l. puberem. C. eo. qō dictum est valde du bium. nā Bal. in. d. l. puberē. ꝺz oppo. duabus rationibus quas retulit tibi in voce: ꝛ qr super hoc articulo plene scripsi in. l. ij. §. ex plurimis. de acqui. pos. in vlti. col. nō discentiā hic. Adde ta men ad ea ꝙ ibi scripsi Bal. in rub. C. qui admit. versi. vij. quero. et Adde qō singulariter tradit Bal. in. l. gerit in pe. col. j. eo. vbi dicit not. qō agnoscēdo bo. pos. quis videtur adire etiā si credat hereditatem non esse delatā de iure ciuili. Adde tñ qō ipse dicit in. l. si quis mihi. §. sed si mādauī. j. eo. vbi limitat hoc esse verū: nisi is q agnoscit bo. pos. sit talis vt nō possit adire ꝓ se absolu te: sicut est filiusfami. Adde etiā ad materiā tex. sing. quē ibi not. ter

Universidad de Deusto
Biblioteca

Summarium.

1 ☞ Qui ꝛ adire ꝛ acquirere, potest hereditatem sine vllo impedimẽto is potest repudiare.

2 Homen' rei licet sit generale: spes tamen non comprehenditur appellatione rei.

3 Non potest episcopus facere statutũ contra ius.

4 Is presumitur esse presbes in loco vbi habitat vel habet domicilium nisi probetur absentia.

5 Argumentum a cõmuniter accidẽtibus validum est.

6 Fama probari potest per duos testes.

1 SI potest †Qui potest adire ꝛ acquirere hereditatẽ sine vllo impedimẽto is pot repudiare. h. d. q. gl. nõ indiget fere alia additione vltra ea que addit Bart. addẽdũ est aligd ad ea q̃ subtiliter; alto stilo scribit hic, Bar. circa potestatẽ adeũdi. Et primo inquãtũ ipse dicit in prima spẽ ptãtis adeũdi q̃ cogitur societas de hereditate futura nõ intelligit cõicari ipsa spes; sed potẽ cõicari hereditas sub cõditione si obuenerit. l. actione. ff. diximus. ff. p so. Aduerte q̃ ipse vult in ista rõne q̃ si spes videretur esse cõicata quilibet socius delata heredi, posset adire: q̃ est notabile ꝛ singulare verbum. Sed non videtur verum: quia ipsa facultas adeundi cũ est delata nõ pot cõicari alteri cũ cohereat persone fm Bar. in. l. paulus. j. e. ꝛ maxie advtilitatẽ alteri? q̃ etiã ius petendi restitõẽ ex fideicõmisso nõ pot cedi, procurari in rẽ suã. casus est no. ꝛ ibi p Bart. in. l. q ita. ff. ad treb. Sicut ergo ipsum ius adeũdi de pñti nõ pot cõicari ita nec spes cõsequẽdi illud ius adeũdi; q̃ de eo q̃ est in spe iudicam? : sicut de re ipsa iudicaremus. l. gallus. ff. videndũ in tex. ꝛ gl. ꝛ ibi p Bar. in ꝛta fi. de lib. ꝛ posth. sicut picinus q̃ ius cõpetens ad rem iudicatur fm naturã rei ad quã cõpetit. l. si ad resolvendã. C. de pact. mi. per Bar. in. l. pot. ff. de auc. tut. Facit optime q̃ habetur in. l. cetera. ff. de leg. j. ꝛ in illa materia de redestinata ad aliam rem q̃ indicetur; sicut res ad quã est destinata. Dictũ tñ ꝛ conclusio est vera in se; q̃ de hereditate vinẽtis nulla est spes etiam q̃n est de hereditate certa; vt. j. videbis. ꝛ no. in. l. si. C. de pac. ꝛ in l. nec nos. C. de cap. Et adde ad p̃missa Ang. no. in. l. papi. in pn. ff. de inoffi. test. vbi dicit q̃ sicut ius adeũdi cõpetẽs filio nõ est cõicabile patri: ita ꝛ ius preparatoriũ ad ipsa; q̃ aditionẽ: sicut est intentatio querele. Et aduerte q̃ Bar. inferius in tertio mẽbro principali fatetur q̃ spes adeundi non pot cedi. Scõo aduerte diligenter ad dicta Bar. que posuit in secundo mẽbro prin. bus subtilis repetitiõis. dicit enim q̃ est aliqua spes succedẽdi in filijs ꝛ descẽdẽtib' q̃ est q̃siderabilis: ꝛ est ius quoddã separatũ a filiatione de quo in. l. nec ei. ff. de adop. Et q̃ ista spes sit ius separatũ a filiatione, pbat ipse subtiliter q̃ si nõ esset ius separatũ a filiatione extingueret mortuo filio, per q̃s nepos nõ succederet in isto iure. Sed hoc est falsum q̃ nepos succedit in locũ filij in suitate; vt. l. posthumor. de inoff. test. ꝛ. l. gallus. ff. nũc de lege. cũ si. de lib. ꝛ posthu. Sed ista ratio cũ reuerẽtia nõ videt sufficiẽs: q̃ sequeret q̃ etia ius succedẽdi ex capite agnationis esset ius separatũ ab ipsa agnatiõe q̃ ipse negat. Quod aũt sequeret probo q̃ etiã in successiõe agnatorũ reperiẽ q̃ filius fratris succedit in gradu paterno auũ. post fratres. C. de legi. here. ꝛ in corpore. de here. que ab intest. ff. relictũ. Jdeo possum? dicere ꝛ rectius q̃ successio ex primo gradu nõ est ius separatũ de per se: sed est quedã qualitas adherẽs filiationi: q̃ per hoc q̃ pcedit alios in ꝛsanguinitate testatoris ỏ esse primo gradu vt dicit tex. in. d. l. posthumorũ. ꝛ hoc forte est verius. Quia tñ pot. cõiter apprõbant istã doctrinã dicam? rñdendo ad argumẽtũ q̃ in filijs hoc facit suitas q̃ qualitas ineſt filijs vivo patre; vt probãt dicta iura. Suitas aũt de sui natura nil aliud vi importat: nisi q̃ propter certissimã spem et votũ parentũ filius quodãmodo ỏ dñs in vita patris: vt. l. in suis. ff. de lib. ꝛ posthu. Vñ cũ suitas dicatur quoddã dñium ꝛ impropriũ nõ est incõueniẽs q̃ dicatur aliq̃s ius separatũ ab ipsa filiatiõe maxime q̃ pater non potest priua re filios totaliter hereditate quin relinquat eis legitimã: vñ saltem respectu illius quote plus iuris ỏ filius q̃ agnat' iurta no. ☞ per Bar. in. l. ij. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ in. l. fi. ff. de li. agno. †Et hoc infert Paul. de ca. ad no. q. dicẽs q̃ ex ius speciei filioꝝ nõ extinguit: ideo primogenit? qui ỏ succedere moriãt videt q̃ in isto iure primogeniture q̃ est spes succedẽdi insolidũ ꝛ succedat nepos: ꝛ per consequẽs excludat cõgenitũ: ꝛ ita dicit Old. alleꝝ gasse in ciuitate Aluinionis coram rege Roberto, ita etiã dicit se consuluisse in Hyspania de facto ꝛ legiste cõiter teneant in. l. si vina matre. C. de bo. ma. ꝛ Bar. in. d. auũ. post fratres. Bal. etiã variauit; vt pẽs ex his que posuit in. d. auũ. cessante. ꝛ. l. cũ antirecitarẽ tibi consilij q̃ feci iam est scõs annus inceptus sup isto mittere ad loca p̃missa: ꝛ p̃dicta cõsilija q̃ poteris habere. ad ea etiã que prolixe. d. Jo. an. in rub. de fen. in addi. Spe. vnũ ex

☞ dictis eius tangã hic q̃ optime cadit vez. †Utrũ istud ius primogeniture trãsmittatur a filio in nepotẽ. naz si trãsmitteretur nulla esset dubitatio q̃ nepos ex persona filij posset succedere: q̃ qualitas est in primo herede inhereꝝ illi ad quẽ fit trãsmissio: b vt. l. si quis filium. ff. pe. ã. co. Et q̃ istud ius sit trãsmissibile? benuit ibi Jo. an. maxime per ea que habentur. vij. q. j. c. quam periculosum. vbi p3 q̃ ius primogeniture potest vẽdi ꝛ cedi. ergo est trãsmissibile. arg. l. si ex pluribus. ff. de admi. tu. Sed in contrarium arg. fortiter. q̃ licet nepos in successione aui vel patris succedat in locũ patris fuitñ hoc succedere in locũ patris sui nõ significat q̃ filius succedat ex persona patris tanquã ex iure ad se trãsmisso: sed significat q̃ nepos succedit in gradu paterno ex persona tñ proprie: ꝛ ex iure proprio tãquã nepos nõ tanquã representans filiũ: ita declarat no. Bar. in. l. j. ff. si sit nepos. ff. de col. botis. ꝛ in. l. j. ff. si filius. de cõiu. cũ emanci. lib. Jdẽ etiã dicit hic dũ vult q̃ nepos nõ succedit in filiatione: q̃ illa extinguitur per mortem filij. Jdeo. d. Bal. notãt. ꝛ recte in. l. si auus. C. de libe. prete. q̃ nepos succedit in locũ patris priuatiue non trãsmissiue. nam si succederet trãsmissiue: tunc si filius esset institutus nõ esset necesse instituere nepotẽ: q̃ transmissio fit ad successorẽ cũ eisdẽ qualitatibus q̃ tñ est falsum: vt. d. l. si autez. ꝛ. l. posthumorũ. ꝛ prealleg. ¶ Confirmatur ista conclusio quia tex. in. l. gallus. ff. nunc. de lege. ver. ꝛ bene. de lib. ꝛ posth. ꝛ instit. de hered. quali. ꝛ dif. ff. sui. dicunt q̃ quando nepos ingreditur locũ patris in suitate hoc est q̃ per mortem filij ciuilem vel naturalẽ filius definit esse suꝰ : ꝛ ergo in filio extinguatur suitas q̃io põt nepos succedere ex iure trãsmissionis certe hoc videt impossibile ꝛ si successio nõ põt transferri iure transmissionis in nepotem ergo nec ius primogeniture quo ad successionez. quia hec est qualitas: ꝛ vnus modus succedendi que non põt esse sine subiecto vt. l. iul. ff. ad exhiben. bene facit tex. in. l. adeo. ff. cũ quis. de acqui. re. do. vñ non videtur vera opi. Jo. an. ff. alle. Sed aduerte q̃ lz istauia nõ sit rõnabilis. tñ sunt alie rationes per quas ego cõsului pro nepote cõtra scõgenitũ: vt in cõsilio poteris videre: ꝛ hanc etiam doc. Bar. inquantũ dicit q̃ mortuo filio extinguitur ius filiationis vel ipsa filiatio: videt inferri q̃ nepos licet succedat in primo gradu filijs non tñ succedit tãp filij? nec ex persona filijs sed tãquã nepos qui ficte tenet primũ gradum: quẽ vere tenebat filius: sicut clare sentit Bart. in locis prealleg. ex hoc posset inferri falsam esse rationẽ quaz assignat Bar. in. l. liberoꝝ. ff. de verb. sig. in. j. q. vbi voluit q̃ q̃ nepos masculus ex filio succedit ex persona filijs ideo repellitur filia stante masculo ex forma statuti: nam nõ est verum q̃ ex persona filij succedat: licet ex gradu filij; vnde sicut primogenitũ concessum filio succedẽti ex primo gradu cõicatur nepoti per hanc rationẽ fm Bar. in d. ỏ. si sit nepos. ꝛ in. d. ỏ. sed si filius. ita videtur quod nõ debeat cõicari sibi qualitas filij ad excludendum eum. Bal. tñ ꝛ Mod. determinãt ꝛtrariũ sequẽdo sentẽtiã Bar. in. l. si vero. ỏ. deviro. ff. so. ma. duabus alijs rationibus quas nũc nõ refero: quia non est nostra materia ꝛ de q. vide etiã Bald. qui dat nouaz limitationẽ ad istam doc. in. l. scimus. in prin. C. de inoffic. testa. in fine cõmẽti ꝛc. ¶ Adde etiã dictus Bar. in isto scõo mẽbro princip. inquantũ ipse no. vult q̃ si ex forma statuti habens instrumẽtũ testamenti vel codicillorum alicuius rei que excedat valorem. x. libraꝝ ỏ3 insinuare codicillum vel testm infra sex mẽses q̃ substitutus pupillariter viuente pupillo nõ tenebitur insinuare testamentũ: secus fm eum si fit substitutio fideic. facta post mortẽ pupilli: nam tunc debebit insinuare testm etiam viuẽte pupillo: quia nõ agit de hereditate pupilli: sed de hereditate testatoris restituenda post mortẽ pupilli. l. cohereditꝰ. ỏ. cũ filio. cuz ibi no. ỏ. de vulga. et pupilla. Et q̃ ista spes sit aliqua res considerabilis propter quã fi excedit estimationem predictam debet fieri insinuatio probat ipse: quia propter istam spem pot peti ex eo: tu. vt lega. no. ca. Jdeo debebit observare statutum scõm do. me. sed. ỏ. me. videtur impugnare ista dicta: quia verbum significat aliquẽ esse dñm vel possessorẽ vel detentorẽ rei. l. stipulatio ista'. ỏ. habere. de verb. obl. ꝛ. l. habere. de verb. sig. Sed hoc nõ vr pertinere ad fideicõ. q̃ testm ꝛ codicilli debẽt esse pecũ fideicõ. non habeat eas nõ verificantur verba statuti. Sz ista petenti. ꝛ alijs. l. j. ꝛ. ij. q̃dam do. test. aper. potest ergo eas habere licet originale sit heredis. ¶ †Secundo arguit ipse: quia licet nomen rei sit generale: spes tamen non comprehẽditur appellatione rei. allegat text. in. l. cum dotem iuncta. l. spem. C. de dona. que ex nihil facit: quia concedo quod spes non habet nomen attributũ rei de qua est spes specialiter: vnde spes repetendi dotem non dicitur dos: quia dos est nomen speciale nõ significans vniuersaliter. sicut verbum res. Sed contra Bartol. fortiter facit quod ponit Bal. no. in auũ. eo. decurſu. C. de dona. ante nupt. vbi dicit q̃ si ex forma statuti donatio debet insinuari

infra certum

infra certum tempus. istud statutum non habet locum in lucro quod facit maritus predecedẽte vxore: ꝛ assignat duas rationes: que non faciunt ad casum. Sed tertia fortiter obstat. quia ipse dicit q̃ istud lucrũ q̃ ỏ3 facere maritꝰ predecedẽte vxore est impropriedonatio. vñ non cõprehẽdit subverbo statuti. l. filius. ỏ. sed ꝛ etiã. ꝛ q̃ ibi per Mod. ff. de dona. ꝛ Bar. ibi. Confirmatur ista 2clusio. q̃ q̃si cõditio apponitur donatiõi: ꝛ respicit aliquẽ euentũ qui tendit vel ad interesse donatis vel ad effectũ animi sui donatio facta sub 2ditiõe nõ est ꝓpria donatio. l. j. ỏ. j. ff. de dona. ergo nõ ỏ3 cõprehẽdi in verbis statuti fm Bar. ibi in vltimis verbis. Idem ergo a simili videtur dicendum in legato ꝛ fideicõmisso q̃ quousq; nõ est purificatũ non possit dici prop

Universidad de Deusto
Biblioteca

si aliquis efficitur monachus ꝑpter hoc tm̃modo non possit exheredari: ergo ꝑz ꝙ poterit propter cās legitimas ⁊ sic attēdit persona monachi nec censetur. d. l. approbata qz sit in decreto: ex quo de se. nam est lex auctētica: sicut nō sunt approbata dicta Gratiani nec sunt tenēda: nisi quatenus nituntr rōne: vt ꝑ Jo. ☞an. ⁊ Hod. in. c. ij. extra de rescrip. † Pro sententia canonistarū facit tex. vij. q. j. c. statutū. vbi tex. videtur velle qꝺ postq̃ monachus est absolutus a monachatu ꝑ prelatura nō possit esse legitimus heres. ergo tpe monachatus non est: sed defertur hereditas monasterio *. Jn ꝯrariū facit ille tex. in ver. seq. in ꝟbo acquisierit. vbi ꝑz qꝺ etiā tpe monachatus actus acquirēdi resident in ipso. ⁊ hoc est verius. qz hoc ꝓbat tex. clare in pluribꝰ locis in. d. l. deo nobis. ⁊ inter alia dicit ibi tex. qꝺ defendūt sibi bereditatē ab intestato nullo obstaculo generando ex monachatu ergo sicut ipsis deferebatur hereditas cū erāt laycis ita cum sunt facti monachi: z hoc est tenēdū qꝺ etiā tenuit Spec. in ti. de sta. mo. §. j. ver. viij. vt refert Bal. in. d. l. j. C. qui admit. sed relinquit dubitatio in qꝺ. ꝓin. vtrū monachus hereditatē nō agnitā trāsmittat ad monasteriū. super quo distingue tres casus. qz aut loquimur de hereditate patris vel ascendentiū masculorū. aut loquimur de hereditate mꝛna: aut de hereditate extranei. † Primo casu punctus stat in hoc: vtrū monachus desinat esse suꝰ: nā si non desinit videt qꝺ trāsmittat hereditatē ᵇ ad monasterium per. l. ex militari. §. fi. ⁊ qꝺ ibi Bar. de test. mili. ⁊ per no. in. l. ventre. §. eo. tit. Si aūt desinit esse suus stat regula in oppo. qꝺ hereditas non adita nō trāsmittitur. l. j. §. in nouissimo. C. de cadu. tol. super hoc puncto videtur precludere Bal. in. l. j. C. q admit. sīl alle. l. si ex causa. §. papi. cuꝫ ibi no. ff. de mino. qꝺ monachus desinat esse suus: ⁊ ꝓpterea non trāsmittat. Contrariū tenuit in locis. §. alleg. ifiec ob. ꝑm eū qꝺ monachus nō est in ptāte patris iuxta no. in. d. §. papi. qz non ꝟz ꝑna aliquis nō est in ptāte patris: ergo non est suus: vt ꝑz in posthumo q nascit post mortē testatoꝛ: nam ille nūqā fuit in ptāte patris vt. l. si. ff. de col. bo. ⁊ tm̃ est suus: vt. l. galius. §. videndū. ff. de libe. ⁊ posthu. ⁊. l. posthumoꝝ. ff. de iniusto test. ⁊ hoc etiā dicit Bar. in. d. §. papi. sed ista rō non placet: qz licet nunq̃ fuerit in ptāte, vere fingitur tm̃ fuisse in ptāte: qz existēs in vtero habetur ꝓ nato in fauorē sui: vt. l. qui in nostro. ff. de sta. ho. ⁊ sicut fingitur fuisse in ptāte: ita fingitur fuisse suus: ideo tex. notāter in. l. si. ff. de assigna. libe. dicit qꝺ illud edictū qꝺ loquit de filijs in ptāte ꝟz locū in posthumo quāuis nō fuerit in ptāte intellige vere: sed qz fingitur fuisse ideo. ll. hoc fingētes trahūtur ad illā. l. per interpretationē palā sed monachus nec vere est in ptāte patris nec ficte: ideo nō est simile. Preterea dicit Bal. emancipatus nō est in ptāte: ⁊ tm̃ succedit ad similitudinē suoꝝ. l. meminimus. in fi. C. de legi. bere. sed ista rō min⁹ ꝟz: qz emācipatus non succedit vt suus quo ad effectū trāsmittēdi: vt dicūt doct. in. l. vētre. §. eo. ⁊. l. nam nec emancipatus. de leg. j. Et aduerte qz Bart. in aut. ingressi. in. §. col. C. de sacrosan. eccl. tenet qꝺ monachus sit suus: sicut emāci patus: ⁊ sic videt sentire qꝺ quo ad effectū trāsmittendi non sit suus. Bal. vero simpliciter tenet qꝺ sit suus per rōnē primo assignatā in. l. qui se patris. in. §. col. C. vnde lib. Pro hac cōclusione arguo sic nō pōt negari quin monachus in successione parentis succedat perinde ac si non esset ingressus monasteriū: vt ptz in. d. l. deo nobis. ver. nullo obstaculo ꝛc. ergo iste monachus saltē ficte est suꝰ heres alꝭ obstaret sibi aliqd ex monachatu quominus ꝙsequeretur successionē: sicut si esset laycꝰ: sed dispositio legis q̃ loquitur de suitate quo ad aliqđ ipsius cōprehēdit etiā suum ficte: ergo alꝭ ficte suus is qui non est vere in ptāte: vtrunq̃ probat tex. in. l. lege cornelia. §. fi. de test. ⁊ in. d. l. posthumoꝝ. ergo videtur qꝺ iste monachus trāsmittat: qz fingitur esse in potestate quo ad hoc ⁊ per cōsequēs suus. Jn contrariū facit: qz nō pōt negari qꝺ iste monachus est suus quo ad quedaꝫ: ⁊ quo ad quedā nullo modo est in ptāte patris vere vel ficte: sed ille q fingitur in ptāte quo ad quid nō quo ad oia nō pōt dici suus quo ad effectū suitatis: sicut si totaliter fingeretur esse in ptāte: casus est no. qui hoc determinat in ratione sui in. l. j. §. queri potest. de suis ⁊ leg. benefacit tex. ⁊ qꝺ ibi no. in. l. cū ex oratiōe. ff. de excu. tu. ergo videt qꝺ iste monachus non trāsmittat: ⁊ ꝟz passus iste sit dubius per predicta. Ego tm̃ alꝭ scribēdo in. d. c. in presentia. sum secutus dicta Bal. in. l. deo nobis. per illū tex. qui hoc clare probat. dicit em̃ in successione intestati qꝺ monachꝰ succedit patri ꝑm nostras leges nullo obstaculo ⁊c. sed si monachus nō succederet vt suus: tunc esset aliquod obstaculū in succedendo ꝑm leges veteres que acquirunt hereditatē filio ipso iure ex capite suitatis: ergo remanet predicta cōclusio vera. Non ob. tex. in. §. queri potest. §. alle. qz possumus dicere qꝺ illa. l. vltra procedendo quo ad suitatē vult casum fictū haberi ꝓ vero. Unde idem iudicandū devero in illa materia: vt. l. filius. in princi. ff. ad. l. fal. et. l. gallus. §. qꝺ si tis. ⁊ ibi per Bal. ff. de lib. ⁊ posthu. Vel potes dicere qꝺ reperitur aliqua ſpecies suoꝝ heredū qui non sunt in ptāte sicut est filius adoptiꝰ patus extraneo: sicut dicit in text. no. ⁊ sin. quē ibi no. Bal. ad hoc in. l. cum adoptiuus. in vlt. col. C. de adop. per quem dicit ibi Bal. qꝺ tali ſpecie suitatis mona chus dicitur suus patri. sed qz iura cōtrovertuntur sentire qꝺ fundamentū suitatis sit ptās vera vel ficta tm̃ioꝛ videtur responno precedēs. ꝓ cuius intellectu debes scire qꝺ suitas ꝺr aliquando largo mꝺ ꝓ eo qui succedit in gradu suoꝝ: ita nō sit suus: et illo modo potest intelligi tex. in. d. l. cū in adoptiuis. sed Bald. ibi aliter dicat. Pro quo intellectu vide qꝺ notāter ponit Bal. in. l. j. §. totiens. ff. de ventre in pos. mit. ⁊ hanc opi. Bal. approbaui. tunc quicquid dixerit Spec. in ti. de sta. mo. §. ij. ver. ix. vbi volunt qꝺ filius qui ingreditur monasteriū definat esse suus: ⁊ qꝺ nepos ex eo tanquā suus debeat institui: vt succedēs in locū patris: qꝺ dictuꝫ non placet Bal. ⁊ bene in auc. si qua mulier. C. de sacrosan. eccle. per ea que. §. diximus. licet nunc vltra ea q̃ scripsi arguo fortiter qꝺ nullo modo monachus trāsmittat ad monasteriuꝫ: qz ꝑm gl. xix. q. ij. c. si qua mulier. ⁊ Bar. in auc. si qua mulier. C. de sacr. san. eccle. bona monachi tranſferuntur ad monasteriū nō iure hereditario: sed tāquā ad patrē arrogatozē. Jdeo dicimus. §. in rub. qꝺ sicut pater arrogator non tenetur vltra vires subſtātie arrogati: vt insti. de acqui. per ar. §. vlti. ita monasteriū non tenebitur: sed transmissio que fit ex capite suitatis fit ad heredes suos: vt dicunt iura allegata in. l. ventre. j. eod. ergo non habent locum in monasterio qꝺ non succedit vt heres: tenet ꝙsequentia per tex. valde no. in propoſito in. l. papi. §. j. de inoffi. testa. iuncta. l. posthumus. §. fi. j. e. ti. ex quibus legit ꝰ pz qꝺ ꝛz querela preparata trāsmittatur ad heredē nō tm̃ trāsmitti tur ad patrē: licet fit preparata qui non est heres: sed recuperat bona filij iure peculij: vt in. l. j. ⁊. §. ff. de castrē. pecu. Unde videt qꝺ solū in casibus de quib⁹ monasteriū succedit vt heres. ſ. quādo est institutū: vt dicitur in. d. auc. si qua mulier. ⁊ in. d. auc. ingressi. in alꝭs non possit tractari de trāsmissione ⁊ est illud nouū motinū in ista materia. Cui tm̃ pōt rideri qꝺ illa iura loquitur in querela que est odiosa: nos aūt loquimur in trāsmissione hereditatis que est favorabilis: qz fundatur super cōtinuatiōe dominij: ⁊ sic hereditas videtur quesita: ⁊ non querenda. Un̄ nihil ꝟz ordinis ista trāsmissio: ideo pōt etiā fieri ad eos qui tenēt vicem heredis. Pro ista differētia est bona litera in. l. filius fa. ff. ad l. falci. vbi ꝑz ꝙ in materia favorabili dispositio facta de herede trahitur ad patrē. † Circa ſm punctum sciendum est qꝺ filius hereditatē materna trāsmittit ad monasteriū tanquā ad filium ſm Ja. de are. ⁊ doc. hic qꝺ etiā tenet Jmo. in. l. j. ff. de vulga. et pupil. qz monasteriū habetur loco filij *. vt. d. c. in presentia. ⁊ he reditas materna trāsmittitur ad descendentes per. l. j. C. de bis qui ante aper. tabu. Sed istud non videt bene dictum ꝟz oēs approbent. qz vt ibi dicit docto. in alīs. q. dispoſitio illius. c. non extenditur vltra casum suū. vñ ad alia monasteriū non habetur loco filij. Sed pro cōi ſnia facit tex. tit. q. ij. c. si qua mulier. vbi videtur probari qꝺ monasteriū cōputatur in numero filioꝝ quantū ad diuisionē substātie ingredientis. Sed ille tex. pōt adduci ad contrariū isto modo. qz si in diuisione substātie ingredientis monasteriū computatur loco filij, in vno casu tm̃. l. si ingrediens primo non fecit testamētū. vt ibi ptz: apparet qꝺ multo fortius vbi non agitur de diuisione substātie propꝛie: sed de transmittēdo hereditatē maternā monasteriū non ꝺz haberi loco filij: vnde ista cōis opi. remanet dubia. Tertio casu q̃ defertur heredi tas extranei dicendū est ſm Bar. hic. ⁊ Bal. in locis alleg. qꝺ hereditas nō adita nō trāsmittit per regulā. §. in nouissimo. Cōpetit tm̃ restitutio monasterio ꝛelo ex hoc qꝺ monachus est mortuus. ⁊ nō adiuit. ar. l. pātonius. ⁊ qꝺ ibi per Bar. j. eo. sed istud dictū videtur dubiū. qz illa. l. loquitur q̃n heredi mortuo incrat aliqua iusta causa ꝙpter quā nō adiuit: sicut minor etas vel absentia que nō inuenitūtur in casu nostro. Nisi dicas saluādo cōz ſniam qꝺ in hac omissione aditionis cōsideratur non soiū perlona monachi qui debuit adire: sed etiam persona monasteriū cui Abbas debebat esse diligēs. vt faceret adire hereditatē: ⁊ qz negligētia sua non debet redundare in dānū monasteriū: ideo pōt peti restitutio in integrū iuxta no. in. c. j. de in integr. restī. lib. vi. Et ad materiam istā vide Bar. ⁊ Bal. post eum in. l. iij. ff. de con addendū est aliquid ad. q. quā tetigi. §. post Bart. de eo q tenēt in sinuare instrumentum testamēti infra certū tps. ⁊ maxime ad ideo nō videt imputandū legatario si non fecit insinuari testm̃: nam vt ego dixi: tunc satis est qꝺ legatarius potest habere copiam testamenti si vult. vñ etiam si nō habeat est quid imputetur sibi. et ita refert Angel. in isto puncto. ⁊ in materia insinuationis faciende ex forma statuti se audiuisse Barto. in voce dicētem in. l. item veniunt. §. petitam. el primo. ff. de petitio. hereditatis. Facit optime quod ponit Cy. notanter in addi. quem refert et ſequitur Bal. in. l. item ei succurritur. ff. ex quibus cau. ma. vbi dixit qꝺ bānito vel excōicato currit terminus *: si non petit absolutionem cuꝫ faciliter posset facere se absolui. ⁊ allegat ibi bona iura.

a ¶ Monasterio. p ſ̄vtō tu d. Bar. foci. i ꝛſi. ccxxij. ici. ꝓin versi. aut illicite. circa ꝓin. in. §. parte. Be. va.

b ¶ Hereditatē. adde. d. alegā. de imo. i. l. ſub ꝛdone de lib. ⁊ posth. ⁊ Paul. de ca. i ꝛſil. j. ⁊. d. bar. fo. i ꝛſil. lxxxj. inci. i ꝓtti. circa. in ꝓn. in. j. ꝓte. Bñ. va.

c ¶ Filij. Add eundē. d. franare. in. l. si ita qs. §. e. l. ege. i j. col. de ꝟbo. ob. i ℵ. §. no. ⁊ qꝺ ibi dixi in apoſ. Bñ. va.

na iura. Et occasione. q. hic ponite per Bar. do. me. in. c. ponit satis impertinēter. Aliquid terminus statuti datus ad insinuādū curat pupillo: nō aliquid ignoranti. super quo allegat Bal. in. l. si. de iur. ⁊ fac. igno. distinguentē: qꝺ aut statutū vult currere termini nū scienti. ⁊ tunc nō currit pupillo: qz pupillus nihil ꝺr scire. vt in. d. l. si. aut statuit terminū ad insinuandū simpliciter. ⁊ tūc ter minus curret pupillo ex quo statutū non requirit scientiā. et sic sentit qꝺ etiā curreret ignoranti. sed in libro meo non est ista. q. in d. l. si. ⁊ tm̃ posito qꝺ esset hoc dictū ipse non approbat. qz Bart. ꝛſulnit ſm eū. ⁊ refert Bal. in. l. quādiu. in fi. C. qui admit. qꝺ ter minus datus ad insinuandū: vel ad registrandū instrumentū in memorialibus nō currit: nisi a die scientie per ea que habentur in. l. quinquaginta. ff. de excu. tut. ⁊ fundat ista decisio in effectu ex his que dicit Bar. in simili. q. in. l. genero. ff. de bis qui no. infa. cuius dicta ex parte refert hic do. me. ⁊ ista est veritas. Pro ista decisione vide Bal. q hoc determinat in. l. scire oportet. el. j. ff. de excu. tu. eundē Bal. ⁊ Ang. post eum id etiā dicit Bar. cōsulnisse in. l. itē veniunt. §. petitā. el. j. ff. de pe. he. ⁊ an in. l. auus. ff. de calū. vbi dicit qꝺ terminus statuti currit incōtinenti ad insinuandū si donatio est facta presenti. secus si sit facta alteri noie eius multa similia possent allegari que omitto breuitatis cā ma xime: qz non est nostra materia. inter alia vide de persona pupilli qꝺ fing. ponit Bald. in. c. j. §. porro. qualiter olim feu. ali. po. vbi dicit qꝺ nihil forma verboꝝ statuti vel cōsuetudinis expresse repugnet semper a prescriptione statutaria excluditur pupillus sicut excluditur per. l. sicut. ⁊. l. oēs. C. de prescrip. xxx. an. ⁊ ibi vi detur sentire qꝺ statutū valeret si expresse vellet comprehēdere pupillū. Dñs aūt meus hic refert Bal. in. l. j. in ꝓin. C. de cadu. tol. ibi tenentē qꝺ statutū non ꝟz que disponit qꝺ terminus curat ignoranti. Et qz liber meus est aliqualiter corruptus nescio vtrū loquatur de statuto pupilli vel epitoma si loquatur de statuto epi: sicut dicit ibi Bal. † verum dicit qz epūs nō pōt statuere cōtra ius. c. qꝺ sup his *. ⁊. c. cū inferioꝛ. de ma. ⁊ obe. si aūt loqueretur de statuto pupilli nō esset verū: qz sicut lex pōt statuere vt currat prescriptio cōtra ignorantē: vt. l. si. C. de prescri. lō. tēpo. ita videtur posse disponere statutū. l. ius ciuile cū materia. de iusti. ⁊ iur. ⁊ per ea que habentur in. l. oēs populi. eo. ti. ¶ Expedita materia theoricе superest vt aliquid addamus breuiter circa ꝓticā in qua Bart. per ordinē querit prosequēdo impedimēta: qꝺ faciūt qꝺ quis non possit adire. cuius dictis adde circa primum impedimentū de morte testatoris qꝺ quāuis aditio qꝺ aliquis facit vt heres preiudicet quo ad oēs etiā absentes: vt ipse pleni⁹ ponit in. l. gerit. §. eo. Cōfessio tm̃ implicita per quā videtur fateri testatoꝛē esse mortuū non videt nocere quo ad absentes iuxta regulā: de qua in. l. certū. §. si quis absentē. ff. de confes. et in. c. si. eo. titu. vnde nisi saltem dictū suū boc modo: vez qꝺ ista cōfessio preindicat quo ad absentes: qz est tacita ⁊ venit in cōsequentiaz quo ad additionē hereditatis istud dictū nō videtur posse saluari: sicut dicimus in. l. ij. ⁊ in. l. si creditores. C. de pact. vbi tangit Bar. qꝺ tacita liberatio que venit in cōsequentiā ad aliū actuz prodest parti absenti: ⁊ ſm boc esset notabilis limitatio ad predicta iura. Scio adde inquantū Bar. dicit qꝺ ex cōsanguinitate presumitur scientia qꝺ ipse idem posuit in. l. mutū. in ꝓin. §. eo. ⁊ in. l. filiū emancipatū. j. eo. Adde aūt tex. no. ⁊ qꝺ ibi ponit Bal. in. l. si filium. C. de libe. ca. vbi videtur probari qꝺ etiā quo ad incurrendū crimen consanguinitas facit presumi scientiam: sed hoc videtur cōtra tex. in. l. in fraudē. j. qui ⁊ a qui. ⁊ insti. qui sed hoc videtur cōtra tex. in. l. in fraudē. j. qui ⁊ a qui. ⁊ insti. qui ma. nō pos. §. de illis. in quibus videtur probari qꝺ ad arguēdū dolum nō sufficit ista presumptio scientie qꝺ quis presumatur scire vires patrimonij sui iuxta. l. quisquis. C. de rescin. vendi. et qꝺ tradit Bar. in auc. sed cū testator. C. ad. l. fal. ergo similiter videtur qꝺ qualitas consanguinitatis non faciat presumi dolū. i. detur qꝺ qualitas consanguinitatis non faciat presumi dolū. i. scientiā ex qua arguatur dolus vel crimē: et hoc tetigi allegādo predicta iura in. l. j. ff. si cer. pe. ⁊ forte hoc est veri⁹. Est tm̃ cogitādū super hoc vsqz ad diē crastinā. Illud aūt credo indubitanter qꝺ in actibus qui solent cōmitti occulte ex consanguinitate nō

Universidad de Deusto
Biblioteca

ma cõtraria antequã reus torqueatur fama 2traria nõ tollit, inquisitionẽ bene formatã impedit tñ respectu effectus futuri ne reus ponatur ad torturã. Tu aũt 2sidera qõ ista limitatio sit vera in se non tñ bene probatur per .ll. alle. per eos. nam tex. in. l. cum quidã. ff. suũ. j. eo. quẽ adducit Bar. non videt loqui in hoc casu: qr etiã si fama incõtinenti fuisset causata post mortẽ idẽ esset qõ nõ impediretur additio: qr sicut fama non impedit additionẽ heredis qñ ipse est certꝰ de 2traria veritate vt. l. cum falsum. j. e. ita nõ impedit acquisitionẽ que fit per. l. in suo. qñ lex est certa, cuius ministerio acquirit suo. Añ vt hic tãgit Bar. in fi. repetitionis scientia serui vel filij in adeundo attẽditur: lz hereditas acquirat patri vel dño. Lex aũt semper est certa de eo qõ est certum in rerũ natura: vt videbis declaratũ in. d. ff. suũ. vbi Bart. tãgit. z ego plene post Bar. in. l. cẽturio. de vul. z pup. tex. antez in. d. l. si mater. bene probat qõ secunda fama tollit primã: sed qõ non tollat effectũ cõsummatũ nõ probat. Añ melꝰ potes inducere qõ habeẽ in. l. in substitutione. ff. de vulg. z pup. z in. l. ex facto. eo. ti. vbi colligitur qõ satis est tpe requisito qualitatem ad esse que requiritur: lz postea cesset illa qualitas. bene facit text. cũ materia in. l. pluribus. ff. z si placeat. ff. de verb. ob. Scõ ad de circa eandẽ. q. qõ Bal. in. c. i. ff. si qui feu. da. pof. non videtur simpliciter hoc admittere qõ semper scõa fama elidat primã. nã dicit qõ si prima fama est fundata melioribus cõiecturis z argumentis: tunc non tolletur per scõas: z sitꝫ si prima fama est in loco delicti z scõa est in loco domicilij: qr verisimilius est qõ scitur veritas in loco delicti de maleficio. Añ si sequeris istã doc. limitãda, est doctrina cõis his duobus modis. Primo, nisi fama prima sit verisimilior qꝫ scõa. Scõo z istud ego admitterẽ qñ fama est in diuersis locis: qr licet superueniat scõa in alio loco non tñ est extincta prima: vnde sunt potius due fame contrarie eodem tpe que possunt esse in diuersis locis vt de se, pz. Sed qñ secũda fama esset in eodem loco: tunc ego nõ recederẽ a sniã cõi qõ scõa fama prenaleat: qr magna est presumptio 2tra primã, ppter mutationẽ factã ab eisdẽ personis: z qr iura simpliciter hoc videtur velle. Et sicut per secũdã famã tollitur prima: ita per alias probationes presumptiuas fortiores fama: verbi gratia si cõsanguinei illius de quo agitur aliter affirmarent: nec essent suspecti qõ vellent fauere consanguineo suo. Ita probat no. in. c. cũ in tua. in fi. extra de spon. Tertio adde inquantũ Bar. hic dicit quod si sunt due fame contrarie eodẽ loco z tpe prenalet illa que est verisimilior: z que procedit ex melioribus coniecturis: z egregioribus personis. Si aũt, ꝺia sunt equalia dicit qõ heres nõ põt adire: qr vꝫ remanere dubiꝰ. Ma ista dicta ipugnat hic Bal. z Jmo. qr nõ vꝫ esse possibile qõ eodẽ tpe z loco maior pars populi vel vicinie dicat duo cõtraria: vnde ipsi negãt qõ due fame 2trarie possint esse isto modo qõ est cõcedendũ essentialiter. † Sed apareẽter hoc põt esse: qr cũ fama possit pbari per duos testes vt habeẽ in. l. admonẽdi. de inreiurã. z. l. iij. ℌ. einsdẽ quoꝝ. ff. de testi. Potest esse qõ duo testes producti ab actore dicũt qõ maior pars pplꝰ dicit esse famã hoc mõ: z alij duo testes 2trarij producti ab alia parte dicerẽt qõ maior pars populi dicit alio mõ totũ oppositũ: z isto modo intellexit Bar. vt satis patet ex his qꝫ dicit sup ista. q. in. d. l. de minore. ℌ. tormẽta. Jdeo Bar. in. d. l. si mater. C. ne de statu! ve. cõcedit expresse qõ due fame 2trarie possunt esse eodẽ tpe intelligeapareẽter: vt dixi. Añ alibi dicit idẽ Bal. qõ ii 2z stari ex forma statuti de maleficio probatiõi que sit per publicã vocẽ z famã: ista fama põt elidi cõtraria probatiõe contrarie fame: vt ipse notat in. l. sacrosanc. C. de episco. z cleric. Quinimo amplꝰ dixit in. l. ea q de. C. de accu. qõ sicut ex forma statuti põt probari maleficiũ ex parte actoris per famam: ita videtur concessum reo vt possit probare innocentiã per solã famã: et hoc sequit Pet. in. c. j. de cõsti. char. xij. Poc etiã tenet Bald. in. l. admo. ff. de inreiur. Et ad id qõ. ℌ. dixi qõ fama cõtraria superueniẽs nõ extinguit effectũ cõsummatũ vide bonũ text. vbi Aug. in. l. sciendũ. ℌ. fi. qui fatisd. cog. vbi propzie probat qõ qñ qualitas aderat tpe actus gesti: licet postea cesset non extinguitur effectus inductus per illã qualitatem: nam tex. in. l. in substitutione. sicut hodie vidi quem. ℌ. allegaui loquitur in alio casu.

¶ Jtẽ adde, circa tertiũ impedimentũ inquantũ Bart. tangit qõ probetur aliquẽ fuisse habilẽ ad testandũ vel nõ: nam non declarat specifice quid in dubio: sentit tñ qõ in dubio presumat habilitas: z hoc est verũ: qz edictũ de testamẽtis est prohibitorium, vnde qui dicit testatoẽ inhabilẽ hoc debet probare casus est in. l. post diuisionẽ. C. de iur. z fac. igno. z probat ex regula posita in. l. ab ea parte. ff. de proba. ¶ Circa quartũ impedimentũ querendũ esset vtrũ is qui vult succedere ab intestato si forte nõ est in primo gradu: vel etiã si est in primo gradu trãsuersaliũ baneraliũ nullus est prior in gradu. z qõ non superest ex ascendẽtibus: vel descẽdentibus qui excludat eũ: z est questio vtilissima super qua ego alias consului aretij: sed non habeo copiã cõsilij: de qua dicemus post Raph. z do. me. in. l. sed z si de sua. j. eo. vbi ipsi tãgũt. ¶ Circa quintũ impedimẽtũ addẽ ad practicã Bar. in probãdo negatiua: qõ ista inquisitio vel excussio nõ potest fieri per iudicẽ: nisi premissa citatione speciali si est aliquis qui pretendat se in stitutũ in testamẽto: z hoc cõstet per. l. j. ℌ. denunciari. ff. de ven. inspi. z per ea que tangit Bar. in. l. in concedẽdo. ff. de aqua plu. arcen. Si aũt nullus appareat qui pretẽdat se heredẽ ex testõ: tũc sufficit citatio per proclama generale que fit qñ nõ bz certũ aduersariũ: vt. l. si eo tpe. C. de remis. pig. z in auth. si oẽs. C. si vt se ab here. ab. Et hoc procedit sine dubio in casu nõstro: qr in ista excussione nõ agitur principaliter cũ aliqua certa persona: si aũt ageret principaliter cũ aliqua certa pſona: puta cũ debitore cuius bona excutiunt: verũ sit solnẽdo: tũc quid iuris sit vide qõ scribit Bar. no. z mod. post eũ in. l. decẽ. ff. de verb. obl. Et ad materiã vide gl. in. l. cũ miles. ℌ. j. ff. ex qui. cau. ma. z tex. z qõ ibi tãgit Bal. in. l. antepe. C. de vsu. z fruc. lega. que oĩa plene dixi in. d. l. r. Jtẽ adde ad practicã quã ponit hic Ang. inquantuz vult qõ ille qui vult succedere ab intestato posset petere, pronũciari z declarari se heredẽ in qua pronunciatione debebit pmitti fm eũ citatio spãlis vel gñalis: vt mõ dixi declarãdo dicta sua qõ ista practica põt esse vtilis vltra practicã Bar. qr si facta citatione generali vel speciali, nullus comparebit qui alle get famã esse publicã qõ fit factũ testmi: nõ erit opus ex quo fama publica nõ est in 2trariũ. i. nõ pbatũ esse qõ index cõmittat inquisitionẽ pront voluit Bar. qr vt statim videbis ex dictis Bar. met. in dubio qñ nihil apparet pro vel 2tra presumit qõ heres sciat testmi non esse factũ: ideo iudex poterit, pnũciare hereditatẽ huic esse delatã z posse adire. Si aũt esset aliqs qui allegaret vel pbaret famã: tunc necessaria esset practica Bar. ad probandũ negatiuam. Et inter alia no. istã doc. Ang. inquantũ vult qõ heres cui est delata hereditas possit petere declarari delatã esse hereditatẽ: z ipsuz posse adire: qõ videtur dubiũ: qr ex quo heres adeũdo poterat agere petitione hereditatis: si nõ possidebat hereditatẽ: vel si possidebat ex quo erat in possessiõe nõ videt qõ ista declaratio potuerit peti: sicut heres q adiuit nõ põt petere similiter declarari se heredẽ non agendo 2tra certũ possessorẽ: cũ eñ petitio hereditatis sit actio realis. l. sed si lege. ℌ. pe. de peti. heredi. z equiparetur rei vẽdi. l. finaũt. ℌ. sed z is. de rei vẽ. vꝫ qõ requirat extremũ ex parte cõuenti. i. possessorẽ. Sed ad hoc põt respõderi saluãdo Ange. qõ lz ita sit in petitiõe hereditatis: nõ tñ idẽ est in iure adeũditꝫ petitio hereditatis et quelibet actio vꝫ esse instituta ad 2sequẽdũ ius suũ qõ aliquo modo est penes aliũ: sed ius adeũdi nõ est institutũ ad hoc: vñ nõ est mirũ, si non pliciter possum petere declarari hereditatẽ esse mihi delatã vel habere ius adeũdi. Jste tñ modus agendi nõ bene pbat iure: sed põt pbari a simili hoc mõ: qr sicut ille põt petere declarari se habere actionẽ qui est incertus vtrũ sibi cõpetat actio: z hoc pẽdet ab arbitrio boni viri. l. thays. ℌ. 2ozẽ. de fideicõ. lib. z per Bar. in. l. si finita. ℌ. elegãter. de bã. infe. ita qñ ppter famã 2trariã bene dubitat vtrũ possit adire: z vtrũ sibi cõpetat ius adeũdi: cuius declaratio pẽdet ex arbitrio iudicis poterit petere hic declarari a iudice. Et aduerte in hoc quinto impedimẽto: qr Bar. in ☞ si. loquitur satis obscure. † Dicit enĩ qõ qñ sumꝰ in dubio. i. qñ b non cõstat per famã vel alio mõ testmi esse factũ vel non factum tunc heres extraneus presumitur scire ᵇ que 2tinent in testõ: lz heres suus nõ. Sed ista dicta nõ decidũt expresse nũquid heres presumat scire testmi non esse factũ. Jntẽtio tñ sua vꝫ esse ista vt per publicã vocẽ z famã: ista fama põt elidi cõtraria probatiõe contrarie fame: vt ipse notat in. l. sacrosanc. C. de episco. z cleric. Quinimo amplꝰ dixit in. l. ea q de. C. de accu. qõ sicut ex forma statuti põt probari maleficiũ ex parte actoris per famam: ita videtur concessum reo vt possit probare innocentiã per solã famã: et hoc sequit Pet. in. c. j. de cõsti. char. xij. Poc etiã tenet Bald. in. l. admo. ff. de inreiur. Et ad id qõ. ℌ. dixi qõ fama cõtraria superueniẽs nõ extinguit effectũ cõsummatũ vide bonũ text. vbi Aug. in. l. sciendũ. ℌ. fi. qui fatisd. cog. vbi propzie probat qõ qñ qualitas aderat tpe actus gesti: licet postea cesset non extinguitur effectus inductus per illã qualitatem: nam tex. in. l. in substitutione. sicut hodie vidi quem. ℌ. allegaui loquitur in alio casu.

¶ Jtẽ adde, circa tertiũ impedimentũ inquantũ Bart. tangit qõ probetur aliquẽ fuisse habilẽ ad testandũ vel nõ: nam non declarat specifice quid in dubio: sentit tñ qõ in dubio presumat habilitas: z hoc est verũ: qz edictũ de testamẽtis est prohibitorium, vnde qui dicit testatoẽ inhabilẽ hoc debet probare casus est in. l. post diuisionẽ. C. de iur. z fac. igno. z probat ex regula posita in. l. ab ea parte. ff. de proba. ¶ Circa quartũ impedimentũ querendũ esset vtrũ is qui vult succedere ab intestato si forte nõ est in primo gradu: vel etiã si est in primo gradu trãsuersaliũ baneraliũ nullus est prior in gradu. z qõ non superest ex ascendẽtibus: vel descẽdentibus qui excludat eũ: z est questio vtilissima super qua ego alias consului aretij: sed non habeo copiã cõsilij: de qua dicemus post Raph. z do. me. in. l. sed z si de sua. j. eo. vbi

a ¶ Testes. De quo tu vide p fely. i. c. ij. lo. co. i. ij. col. x. iij. pri. de presum. Bñ. va.

6 a

b ¶ Scire. Vide do. Alle. de imo. in. l. q ro me. ℌ. duo fratres. de ℌ. ob. in. xiiij. char. Bene. Va.

trarium sentit hic vt vides qr qõ heres acceptet partẽ voluntarie nõ infert absolutez de necessitate qõ semp acquirat sibi alia portio: qz posset acceptari alia portio per coheredẽ institutũ: et tñ in parte que accrescit sibi õz heres voluntarius: qr ista necessitas habuit originẽ ab additione sua voluntaria: z ista pars est verior: pro qua est casus singu. probãs 2clusionẽ in. l. z ideo in pn. ff. de 2di. fur. vbi probat qõ ille q pronocat ad diuisionẽ cõis rei õz voluntarie alienare rem. i. partẽ suã: lz iudex postea ex sniã sua ipo inuito adiudicet portionẽ illã alteri: z tñ ex pronocatiõe ad diuisionẽ nõ sequebat hoc necessario: sed poterat sequi: poterat etiã nõ sequi si iudex aliã viã in diuisione cepisset. Et per hec, sit expedita ista difficillima repetitio, sequitur. l. qui hereditatem.

¶ Qui hereditatem. Quia noster text. dicit qõ q vult adire õz esse certus defunctũ esse testatorẽ: z ista certitudo capitur hic pro vehemẽti opinione. vt vidisti. ℌ. l. proxima in primo impedimẽto. Arguit hic. d. meus. † qõ si testis interrogatus in cã scientie dicit. Scio qr sum certus nõ probat ᵃ: qr ista verba possunt referri ad vehementẽ opi. z sic nõ testificatur de his que percepit sensu corporis qõ requiritur in teste. l. testiũ. C. de test. z. l. qui testõ in fi. ff. de testa. ibi. q. ix. c. testis. cum simi. Pro ista decisione alle. Bar. hic tenentẽ in. l. si qs ita. ℌ. de testa. tn. Sed 2tra istud dictũ facit qõ no. Bar. in simili. in l. fi. C. de peri. nomi. li. x. vbi dicit qõ testis dicendo. Scio qr facit mentionẽ de vno ex sensibus cozporeis. i. de tactu sub illo sensu videtur implicite deponere de sensu cõuenieti. Sed fortius cõtra istã doctrinã facit ratio: qr verbũ certus sicut cõplectitur vehementẽ opi. ita cõplectitur etiã verã scientiã. l. cũ falsum. j. e. l. nec is. in pn. ℌ. e. Cũ ergo possit vtrũqz cõplecti videtur qõ verba testis sint interpretãda eo modo quo dictũ valeat fm gl. no. quã ibi approbãt doct. in. l. si stipulatio ista. ℌ. hec quoqz. de ver. obli. vbi cõcluditur qõ si testis dicit se videre possidere vt tuũ exponitur eius dictũ. i. detinere vt sic impropriãdo verba saluetur dictũ testis qõ fm proprietatẽ erat impossibile. Bene facit regula que ponit in. l. semper. z in. l. quotiẽs. idẽ termo. de reg. iur. cum aliis si. Et ideo sltr in casu nõstro vꝫ dicendũ qõ testis videtur se retuisse ad certitudinẽ verã: que bñ per propziã scientiã rei. Pro cuꝰ intellectu vide qõ ponit Bar. notãter in. l. i. ff. de inter. act. ideo ista decisio ex hac ratione redditur dubia. Videtur tñ posse saluari alia rõne: qr ii verba testis cũ dicit sum certus referuntur ad verã scientiã: ita verba resoluũtur hoc mõ: scio qr scio: qꝫ idẽ forma testificãdi nõ admittit ex eo: qr rõ per quã, pbat dictũ testis bz esse clariꝰ dicto vt elegãter declarat Bart. in. l. qui interrogatus. in princi. ff. de peti. here. Posito tñ qõ ista doctrina sit vera que videt vera rõne pmissa est limitãda nisi testis deponat super re: que per sensuz imediate nõ põt cõprehẽdi: vñ si testis interrogatus vtrũ Titius sit filius materni dicit scio: quia sum certꝰ valebit dictũ sũũ: qr videt referri ad certitudinẽ q põt haberi de re. i. ad opinionẽ confirmatam coniecturis probabilibus. ita determinat Dy. z Bal. in. l. filium diffinimus. de his qui sunt sui vel alie. iur.

Summarium.

1 ☞ Quinquid animus et voluntas hoĩs sit ius vel factum.
2 Actus limitatur ab intentione agentium.
3 Datio substituti vulgaris non tollit suitatem.
4 Jn voto obligatur quis deo sola intentione.
5 Voluntas in mẽte retenta nihil operatur.
6 Libelli verba impropriantur iuxta intentionẽ agẽtis.
7 Dictio tamen. est dictio aduersatiua.
8 Quinquid acceptari possit feudum repudiata paterna hereditate.
9 An in materia statuti vel stricti iuris appellatione heredis veniat bono. pos.
10 Priuilegiatus non vtitur priuilegio cõtra priuilegiatũ.
11 Stãte statuto quo cauetur qõ occidẽs puniatur capite nisi baleat pacẽ ab herede occisi an sufficiat habere pacẽ ab vno vt cui tetur pena.
12 Pax prodest etiã absenti quo ad forum iudiciale.
13 Verbum con:ordiler an significet omnium consensum.

¶ Iro herede. Qui facit aliquẽ actũ tãquã heres vꝫ adire hereditatem: secus si faciat actũ non tanꝫ heres sed tanꝫ ex alia cã qõ cõprehẽdit vel ex ptãte vel ex qualitate actus. b. d. Dividit in. v. ptes principales. Jn prima ponitur vnuz dictũ iuris cõsulti simplex. Jn scõa ibi: z iul. z c. ponitur idem dictũ cum limitatione que implicat aliud dictũ. Jn tertia ibi: pro herede autẽ declarat vna questio pertinens ad primũ dictum. Jn quarta ibi. z ideo ponit 2silij ad euitandã additionẽ hereditatis prescriptã. Jn quinta ibi: vr puta exẽplificatur qõ erat dictuz in ver. pro herede. z versi. se. per multa exẽpla spectalia. Et illa vltima subdiuidunt in tres ptes. Jn prio ponũt exẽpla de cã pietatis. Jn scõa ibi: seruos hereditarios ponũt exẽpla de dnab⁹ causis. ℌ. expressis. Jn tertia ibi: puꝺe fit iliatio ex dictis exemplis ad bona immobilia: z ad casum qñ quis gessit res hereditarias

1 contemplatione alterius hereditatis futuri. ¶ † Primo no. ibi nõ tam facti qꝫ animi ꝛc. Nã hic vꝫ probari qõ animus et voluntas hoĩs sit ius z non factũ qõ gl. nostra dicit in. l. possessio. in pn. de acqui. pos. sed Bar. cã reprehẽdit ibi: z bic z in. l. si is qui pro emptore de vsuca. dicens qõ etiã animus est factus: vñ cuz bic õz non tã facti bz suppleri. ſ. alterius: qr etiã animus est factũ: vt dicẽtis est. Et capiẽdo ista verba nõ tã animi ꝛc. cõparatiue vt capi debẽt hic vꝫ pbari qõ additio hereditatis nõ 2sistit in solo aĩo: lz requirat etiã declaratio animi per verbũ vel factum. Super quo est magna cõtẽtio de qua dicẽt in gl. q̃ hoc tãgit. ¶ Scõo no. qõ in actib⁹ depẽdẽtib⁹ ab aĩo ad videndũ intẽtionẽ agẽtis actum

2 multũ vz ptestatio. cõcor. tex. in. l. q in aliena. ℌ. fi. j. e. ¶ † Tertio no. qõ animꝰ z intẽtio directa ad agẽdũ vnũ actũ vel ad indicẽdũ vnũ officiũ nõ trahitur nec operat aliũ effectũ: z hoc est qõ dicim⁹ qõ actus limitat ab intẽtiõe agẽtiũ. vt. l. nõ ois. in pn. ff. ci cer. pe. ¶ † Ultio vꝫ hic casus iucto ver. z ideo. z ver. pcrin- a de hnꝰ principiꝫ qõ datio substituti vulgaris nõ tollit suitatem nec; necessitatẽ fi intelligamꝰ totũ tex. vſq; in fi. loqui de filio in ptãte sicut ostẽdã. j. deberet intelligi õz cñ in' pn. in ver. Et ideo qõ liberi q sunt necessarij solẽt protestari ꝛc. Et de istis expresse pſequit vſq; ad ver. seruꝰ si ergo. ver. sc. etiã de filio in ptãte q presupponit esse necessarius in pn. huꝰ lre cũ tex. in ver. proinde loquat qñ filiꝰ iste habebat substituti vulgarẽ qcludit qõ datio substituti vulgaris nõ tollit necessitatẽ: z p 2ns nec suitatẽ que causat a necessitate vera vel ficta: vt plene dixi post Bar. i. l. si fi- b lius heres. ℌ. de lib. z posth. ¶ Sed gl. posita sup ver. testari in fi. vꝫ intelligere qõ in ver. seruos mutet casus de filio in herede extraneo. q̃ positio nõ põt esse vera nisi p subauditionẽ ad tex. nam dum text. dicit seruos hereditarios ponit fi intelligas de filio de quo. ℌ. dixi bñ, pcedit 2structio. Si aũt intelligas de extraneo: tunc istud verbũ bz subauditã personã hoc mõ seruos hereditarios pauit. ſ. extraneus heres. Et cũ possim⁹ intelligere tex. fine subauditione: z fm literã nõ subauditẽꝺo intellect⁹ gl. possit saluari vꝫ iste intellect⁹ nõ, pcedat. de materia tñ dic vt fuit dictuz in. d. l. si filiꝰ heres. vbi nõ recordor an alleganeriz istũ tex. ¶ Jn glo. super verbo. ver. cꝫ animi. Hl. ista vult expresse' qõ essentia z substãtia actus additionis 2sistat in solo aĩo: ita qõ dictũ vel factũ sit potius pbatio additionis cꝫ cõcurrat essentialiter ad perficiendã additionẽ. Sed alibi gl. vꝫ aliter dicere de quo dic vt hic per Bar. z plene in. l. gerit. in pn. j. eo. vbi Bar. expresse tz 2tra istã gl. vult cñ qõ declaratio facti vel verbi 2currat ad additionẽ essentialiter: vñ fm eũ si quis existẽs in camera in aĩo suo dicere: tvo esse heres fm opi. huꝰ gl. obligaret in foro 2scientie sed fm suã opi. no. z glossarij que tenuerũt oppositũ. Probat ipse hãc opi. per istũ tex. in quo dictio tã z cꝫ ponunt cõparatiue fm eũ. z hoc sequit hic cõiter. ℳod. † Additngit etiã rõnẽ: qr solũ reperitur in voto qõ qs obligat deo sola intẽtione ᵇ allegat Thomã scõa scõe. z alios vt plenꝰ ibi per eũ. Sed 2tra istã cõem opi. arguo sic tex. insti. de here. qua. z dif. p herede. dicit qõ hereditas adit aĩo declarato per verbum vel factũ: sed declaratio de sui natura c nihil addit ad essentiã rei: vt. l. heredes palã. ℌ. sed fi notã. ff. de test. ergo nõ videt qõ possint 2currere essentialiter. Sed ad istã rõnẽ ridet tenẽdo sententiã eõem qõ qñ actus essentialiter vꝫ sine declaratiõe: tunc est verũ qõ declaratio nil addit: sed qñ actꝰ nõ valeret sine declaratione: tunc declaratio q validat actũ concurrit essentialꝫ: rita qõ quot testes requirunꝫ in dispõne vltime volũtatis tot requirunꝫ in declaratiõe fm Bar. in. d. ℌ. sed fi no

5 tã. † Cuz ergo voluntas in mẽte retẽta nil operet ᶜ. l. si repetẽdi. c C. de 2di. ob cãz. declaratio q facit actũ nullũ, esse validũ 2currit essentialiter: z hoc probat tex. si bñ inspicias in. d. ℌ. pro herede. vbi requirit ad hoc vt inducat aditio animꝰ declarat⁹ verbo vel facto. Nec ob. qõ in. l. si auia. C. de iure delibe. testator per verba enunciatiua fecerit mẽtionẽ de hereditate sibi delata: qr in. d. l. nõ verba enunciatiua: sed ipse actus legãdi alteri vel instituẽdi alteruz in illa portione est ille qui inducit additionẽ. l. patron⁹. ℌ. fi. vbi per doc. j. eo. ¶ Jn gl. sup verbo qui deficit ibi. Sed forte in emãcipato ꝛc. Hl. videtur velle qõ emãcipatus nunquã possit adire de iure ciuili: qõ est verum qñ hereditas defertur sibi ab intestato: quia fm ista iura non erat cognitus a iure ciuili. Sed qñ esset institut⁹ in testõ: tunc posset adire de iure ciuili etiã fm ista tpa fm Bart. in. l. illud. ℌ. fi. ff. de 2tra. z pbat in. l. si ex duob⁹. in pnn. e. ti. lz gl. aliter dixerit in. l. illud. z in. l. posthum⁹. in pnn. ff. de inof. tes. z ita tz hic Jmo. põt etiã de iure nouissimo. C. z aut. adire emãcipat⁹ ab intestato: qr succedit ad similitudinẽ suoꝝ. l. meminim⁹ in fi. C. de leg. here. Aduerte tñ qr nec est ppzie suus nec trãsmittit ex capite suitatis: vt videbis in. l. vẽtre. j. e. p Ange. z ℳod. in. l. filio. ff. de leg. i. Jtẽ nõ est ppzie agnat⁹: sed ficte fm glo. z Bar. in. l. qui se patris. C. vñ lib. Jdeo posset dubitari vtrũ cõprehenderet in statuto faciente mentionẽ de agnatis. de

a ¶ Nõ pbat. Adõ. d. alex. de imo. in. l. fi. per illũ tex. de off. pce. z i. l. q interrogat⁹. de peti. here. z hõ cũ aliis cõcor. p eũ adducti. Bene. Ala.

b ¶ Intẽtiõe. videcq dixi. l. m⁹ tñ. ſ. e. vbi ẽt p esidẽ frã. are. Bñ. va.

c ¶ Opek. adõ eũdem. d. frã. are. in. l. tytia. ℌ. itẽ ridit. el j. de ℌ. ob. z qõ ibi dixi i apostil. Bñ. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quo ibi per Bal. ꝛ in c. j. an agnat⁹ vel filius. in vñ. feu. ꝛ in l. me-
minimus. vel in l. lex. ff. tab. C. de legi, here. ¶ Jn ea. gl. ibi me-
lius. ergo ꝛc. ¶ Nec gl. approbat ōiter: sed qr nimis gñaliter ꝛ ob-
scure loquit ideo Jac. de are. addebat, ad hāc gl. qō in dubio si nō
pōt cōstare quo aio sit gestus actus stat iuramēto eī⁹ qui ōr adi-
nisse hereditatē per ea q̄ hīr in. l. in ambiguis. de reg. iur. Bar.
in. l. gerit. j. eo. alle. gl. insti. de acti. ℣. ale. nōnullas alleg. etiā hic
Bal. ℣ gl. dicit qō in depēdētib⁹ ab aio statur iuramēto dicētis
se hoc habuisse in aio. Et si ḡris cur nō stat simplici dicto sine iu
ramēto dico qō cū ista assertio habeat vim testimonij; debet esse
iurata. l. theopōpus. ꝛ ibi per Bar. ff. de do. ptele. ꝛ. l. si qñ. C. de
testi. ꝛ hoc probat tex. in simili in. c. cōtinebat. de despō. impub.
iñcto. c. si quis acceperit. xxxiij. q. j. hoc etiā dicit gl. ꝛ ibi Bar. in
l. si per aliū. ℣. in eñ. ff. ne quis eī qui in ius vocan. est. Et ista do-
ctrina hz locū in casu dubio: nam si actus gestus esset talis natu
re, qō presumeret magis pro vna parte p̄ pro alia tunc nō staret
simplici iuramēto habētis presumptionē ꝓtra se gl. est no. inst.
de obli. que ex ma. ℣. placuit. quā approbat Bar. ita limitando
gl. in. ℣. alie. in. l. inter oēs. ℣. recte. ff. de fur. Facit optime qō po-
nit gl. in simili in cle. fi. de cēsi. ꝛ Bal. in. l. cū proponas. C. de nau,
feno. ꝛ qō ponit idē Bal. in. l. si quis non dicā rapere. C. de epis.
☞ et cle. ¶ †Utrū aūt ex sola possessione rei hereditarie in dubio
presumak aditio. Bar. tz qō sic in. l. gerit. j. eo. ꝛ in ꝓn. suo. ccvij.
vbi alleg. tex. in. l. nō solū. ℣. qō vulgo. ff. de vsuca. Bal. aliter sen
tit in. l. non ob hoc. C. vnde cogna. vbi vult qō si possessor negat
se possedisse aio adeūdi non presumak aditio nisi diu possederit.
Sed pro Bar. multū facit tex. in. l. j. C. de repu. here. Hoc tū de-
clarabimus pleni⁹ in. l. gerit. Vide etiā Bal. sing. in. c. j. an agna.
vel filius. vbi volunt qō si aliquis fatetur se possedisse rem here-
ditariā non presumit ex hoc aditio nisi ponēs in positione cui
rīndet potuit qō possedit vt heres: ꝛ potest esse rō: qr ista presum-
ptio que oritur ex possessione nō videt innare agenti nisi hoc al-
leget iuxta ea que scribit Bar. in. l. cū quid. ff. si cer. pera. ꝛ in. l. si
adulterij, cū incestu. ℣. idē positioni. ff. de adul. Cetera dic vt plc
per Bar. in. d. l. gerit. Et aduerte qr Bal. nō monet se ista rō-
ne quā modo dixi in. d. c. j. an agnatus. vt posteavidi diligenter:
sed ex his que dicit Bar. in. l. nō ob hoc. C. vnde cogna. Et si in-
tellexit vt intelligit Bar. qō probatio solius possessionis nō fa
cit presumi additionē si nō probetur qō hereditas sit delata: bene
dicit: ꝛ est casus in. l. j. C. de iure delib. in simili. Si aūt intellexit
qō sit necesse ponentē dicere qō possedit vt heres hoc dictū non
esset verū dūmodo probatū esset delatā esse hereditatē: ꝛ actus
esset in libello contra eū vt ptra heredē. ¶ Extra glo. refert hic
do. me. Bal. tenere in ꝛclusionibus iuris per tex. nostrū in versū,
proinde qō hz heres rogatus restituere hereditatē nō possit alie
nare res subiectas restitutioni vt in auc. res que. C. cōia delega.
hoc est verū nisi periculū sit in mora. i. nisi res sit tpe peritura per
istū tex. Sed tu aduerte qr in casu nostro per. heres. qui nondū
adiuit non posset alienare iudice non permittēte vt declaratur
in legib⁹ alle. in gl. ꝛ maxime in. l. aristo. ℣. de iure deliber. heres
autē rogat⁹ de restituēdo nō indiget isto casu permissione iudi
cis: qr pōt alienare res istas ꝓpria auctoritate cū interim sit dñs
aūp restituat qnimo imputak sibi si nō alienat. casus est i. l. mu
lier. ℣. sed eñ. in. fi. rīsō. ff. ad treb. vbi ōr qō si heres pōt alienare
res subiectas fideicōmisso. ꝛ ex iusta cā imputak sibi hoc nō facit
qñ fuit in lata culpa. Sed vna ex iustis causis alienādi est qñ est
res tpe peritura vt. d. l. aristo. ꝛ hic ergo ex ista cā poterit aliena-
ri. hoc etiā poterit facere ℣m do. me. ille qui hz rem in sequestro
ꝛ maxie fruct⁹ si nō pōt seruari. ꝛ hoc tenuit Bal. quē ēt ipse all.
in. l. si oleū. in pn. ff. de dolo. alleg. tex. in. l. ittib⁹. C. de agri. ꝛ cēsi.
li. xj. bene facit ꝛ ex. in. l. is cui. ℣. qui legatorū. ff. vt in pos. leg. vi-
de etiā ad materiā. l. oīnus. ꝛ qō ibi no. de peti. here. quam addu
cit etiā hic do. meus.

Quid si tamen. Qui facit actū tāquā heres qui
non videt adire: ꝛ ideo qui infert mortuū in sepulchrū paternū
tanquā in sepulchrū hereditariū non adit hereditatē. h. d. Vel
dic ℣m Bal. ꝛ Ang. Verba libelli declarātur ꝛ exponunt ℣m ma
teriā sup qua ꝓferunt. Scōa ibi: tz qui in sepulchrū. ¶ No. ℣m
intellectū Bar. qō qñ verbū heres ꝓfert super materia que nō
trāsit ad heredē extraneū: sed ad filiū istud verbum nō significat
heredē ꝓprie: sed intelligit de filio cui tale ius cōpetit ēt si nō sit
heres. Et istud est admittēdū in libello de quo loquitur tex. no-
ster; † qr verba libelli ꝓpriant ⁺ iuxta intētionē agētis. l. si qs
in rēto. ff. de iud. ꝛ. l. j. ꝛ ibi ꝓ Bar. C. de usufru. Bene facit qō bt
iur. Sed qñ essem⁹ in dispōne hois vel legis qua quidē falsi ꝛ
heredib⁹ suis masculis ꝛ descēdētib⁹ vel sub filij forma tūc filius
nō posset venire ad tale ius: nisi etiā cēt heres quātūcūq; dispō
de plano qō id qō do. Bar. hic qō in materia nō trāsmissibili ad
extraneū verbū heres capit ꝓ filio et descēdente. vt. c. j. de alie.

a ¶ Impropriā tur. adde fel. i l. series. de te sti. ver. no. ibi matrimoniū. Benedi. ya.

6, a

7

feu. Sed ego nego qō iste filij⁹ vel descēdēs admittak nisi ēt sit he
res patris. ita expresse determinat Bar. in. l. iuris iurā. ℣. si libe-
ri. circa pn. cōmēti. de oper. libe. Et est gl. ord. quā ipe approbat
in. l. ex facto. ℣. si. ff. ad treb. Aū vide ne ista doctrina te hic deci
piat: qr est restringēda ad casum suū. ſ. ad verba libelli. ¶ Scōo
no. qō creditores filij vbi als filius nō est solutēdo ꝑt petere sibi
assignari iusꝑatronat⁹ et ius petēdi opas qō cōpetebat isti filio
qō facit ad ea q̄ scribit Bar. soleniter in. l. si finita. ℣. si de vectig.
de dā. infec. vbi ponit ꝓactica quā⁹ fiat missio in ius feudi vel
emphyteotici vel libelli de quo etiā tetigit hic Angel. ꝛ moder.
☞ ¶ †Ultio no. qō in sepulchro qō quis accepit ꝓ se ꝛ heredi-
bus suis ꝑt sepeliri heredes sanguinis: tz nō sint heredes in he
reditate. de quo dicem⁹ aliqd in. l. si sepulchri. j. c. ¶ Jn gl. i ver-
bo creditorib⁹ ibi ꝑis. Licet ista glo. dicat de quib⁹ creditoribꝰ
itelligit tex. nō tñ declarat qñ versicul⁹ iste cū petitio istarū ꝛc.
adaptet dicto precedētis: ponit eñ iste ver. sicut rō precedētis di-
cti: vñ Pau. de ca. boc solus adaptat ℣m hāc lectu. hūc versū. ad
precedētē hoc mō. Videbat eñ dicēdū qō tz aliqs petat istas opa
ras q̄ nō trāserit ad heredē extraneū tāquā heres: qr istud verbū
heres pōt capi improꝑprie ꝓ herede sanguinis nō videret per
hoc gessisse ꝓ herede ex quo ope iste nullo mō ptinēt ad here-
ditatem patris. Ad tollendam ergo hanc obiectionē dicit iuris
con. in isto ver. Cū petitio qō iste opere aliquo modo pōt consi-
derari tāꝑ patrimoniū ꝛ hereditas defuncti: qr aliquo casu pos
sent creditores defuncti ꝓ solutione sui crediti accipe istas ope-
ras. Et si queris quis sit iste casus. Respōdet ipse qñ alia bona
defuncti non sufficerent: tunc etiā opere liberti possent capi in-
solutū quāuis filij⁹ nō adiret hereditatē. Jdeo quia aliquo casu
possunt occupari a creditoribus paternis pōt dici aliquo mo-
do de hereditate defuncti: ꝛ est bona adaptatio si concludo ipsa
esset vera de cuius veritate videbim⁹ in quarta parte principa-
li ꝓ nūc tū ostendendū est qō ista litera affirmatiua non est ve-
ra. Primo quidem quia in isto. ℣. in ver. si. sed qui in sepulchrum
ponitur dictio aduersatiua cū culpa q̄ implicat idem esse in ca-
su precedenti in iure. Vel loquendo clarius ponit diuersitatem
in facto: ꝛ idētitatem in iure. l. sed ꝛ si lege. in pn. ff. de peti. he-
re. ꝛ. l. fi. ℣. sed in eum. ℣. ff. ne quis eum qui est in ius ꝛc. vnde si-
cut in exēplo sequenti nō videtur adita hereditas: ita nec in pre
cedēti: vt bene dicunt hic doc. mod. per istā rōnē. ¶ †Cōfirmat
ista rō ℣m eos: qr in pn. ℣. nostri ponit dictio tū q̄ est aduersati-
na: ꝛ sic aduersat⁹ his q̄ dicta sunt i ꝛbis precedētib⁹: vez qō q agit
aliqd tāꝑ heres vī adire. Sz tu aduerte: qr hāc dictionē aduer-
satiuā gl. ſi. ꝓverbo nō gessisse inducit per plura aduersatiua: vt
aduersetur hoc mō. Dictū est. ℣. qō q gerit actū q pōt fieri et ab
herede: ꝛ a nō herede aliqñ nō videt adiresed in isto princi. p di
ctionē aduersatiuā ōr hoc est verū nisi illū actū facit vt heres: tz
repeteret qō in pn. sepi⁹ fuit dictū vez qō q facit actū tāꝑ heres
vī adire. Scōo qr post illā dictionē aduersatiuā: tñ ponitur alia
aduersatiua ad clam precedentē ibi: sed ex his ad heredē extra-
neū ꝛc. q̄ significat diuersitatē in iure ꝛ in facto vez qō per petiti-
onē operarū que nō trāsiit ad heredē extraneum non inducit
ur aditio quāuis illum actum quis faciat tanquā heres: nam si
vellet dicere qō qui petit operas tanquam heres videtur adire:
tunc non poneretur dictio sed simpliciter sed poneretur alia di-
ctio implicatiua: ꝛ esset sensus. Si quid tamen quasi heres petijt
etiam ex his que ad heredem extraneum non transeunt videtur
ꝓ herede gessisse: vnde litera negatiua est melior. Scōo aduer
te ad eandē glo. dum dicit qō de operis que debentur post adi-
tionē nō est dubiū qō pōt occupari a creditoribꝰ patris: sed de
his q̄ debebant ante additionem ipsi filio poterat esse manus tu
biū. Sed qualiter vel ex quo capite hic manus dubiū posset esse
nō declarat. Sed sua mēs vī esse ista qr an iste opere possent pe-
ti a creditoribus pendebat ex futuro euentu. i. ex additione here-
dis: qr poterat non adire: ꝛ hoc non declarat aliquis. Vel potest
dici qō de operis ꝑteritis ante additionē poterat esse dubiuz in-
tellige si hereditas non adiretur vel anteꝑ adiretur hereditas
vtrū. ſ. possint occupari ꝑ creditores hereditarios: ꝛ tñ text. in-
nuit: qō sic qō intelligit ℣ Pau. de ca. qui sequit hūc intellectū qñ
bona sufficientia nō essent in hereditate. de quo remitto te ad ea
que dicem⁹ in quarta parte glo. Tertio aduerte: quia differentia
que assignatur inter heredez extraneum ꝛ creditores patris ℣m
Pau. non est vera: nam solū. pcedit qñ filius extaret ꝛ sic repel-
leret extraneum heredem: sed pone qō nō extaret filij⁹ certe etiaz
tunc opere nō transirent ad heredem extraneum: vt dicunt iura
bica alleg. ꝛ tñ iste opere possent peti per creditores paternos.
¶ Preterea ista rō differētie respicit tempus post additionē fa-
ctam a filio quo casu est obligatus creditoribus hereditarijs.
Quid ergo dicemus ante aditā hereditatē certe creditores nō
admitterentur ad petendū: ꝛ hoc sentit glo. sed ipse tz Jnnz vt
ſ. dixi. Et assignat aliā meliorē rōnem: qr heres extraneus tra-
ctat de lucro captando: ideo facilius admitteretur. arg. l. fi. ℣. li-
centia.

centia. C. de iure delib. ¶ Jn eadē glo. ibi hoc sit ꝓpter inopiā
vel necessitatē. ¶ Hanc gl. inducit Bar. hic ad, q. repetsaliarum de
qua dic vt per eū in. j. q. ꝓin. sui tractatus. Scōo inducit hāc gl.
in. l. si finita. ℣. si de vectigalibus. de dam. infec. ad. q. vtrū ℑ dñs
feudi vel emphyteosis possit interponi primū ꝛ scōm decretum
respectu illi⁹ iuris qō habent in vasallū vel emphyteotā. Et cō-
cludit qō pōt interponi ꝛ trāsfertur cōmoditas illi⁹ iuris in cre
ditorem: ꝛ hoc sequit Bald. in. l. liberti liberteq̄. in vlti. q. C. de
ope. liber. vbi addit notabiliter qō si vasalli nō velint parere po
terūt capi personaliter alleg. tex. in. l. j. ꝛ. fi. C. vbi qs coarta. vel
curia. Ang. aūt hic ꝛ Mod. post eū dicunt per hāc gl. qō silr pōt
interponi primū ꝛ scōm decretū ℑ vasalli vel emphyteotam: qr
ista iura coherent psone: ꝛ ne dñs cogatur habere alium vasallū
ad emphyteotā quem forte non vellet. intellige ℣m Moder. qō
trāsferetur cōmoditas istor iurium que tantū durabit quantū
ipsuz ius in persona emphyteotevel vasalli: vt. l. ex vectigalib⁹.
ff. de pigno. ꝛ. c. j. ℣. rursus. qui. mo. feu. amit. Ipse tñ emphyteo
ta vel vasallus interea pōtabit fermitiū vel soluet pēsionem: ꝛ ista
sunt dicta Bar. in. d. ℣. si de vectigalibus. Addit etiā Ange. hic
qō si creditori competit electio in obligatione alternatiua pote
rit illa facultas eligēdi transferri ex primo ꝛ scōo decreto in cre
ditorem sui: licet volūtarie non posset credi. hoc tenet Bar. ex-
presse quem etiā adducit hic Jmo. in. l. si stipulatus fuero illud:
ant illud. ff. de verb. obl. Tu aūt ad materiam vltra predicta vi
de Bal. in. c. j. circa princ. qualiter olim feu. alie. po. vbi in fendo
tenet idem qō Bar. in loco alleg. sed in. c. j. in prin. de prohi. feu.
ali. per Fede. licet vasallo dicat idem in emphyteota non dicit
idem qō vasallo: sed vult qō trāsferatur vtile dñium in creditō-
rem: ꝛ pōt esse ratio differentie: qr in feudo prohibetur etiā alie-
natio necessaria: vt in. d. c. j. qualiter olim feu. Sed in emphyteo
ta prohibetur simplr alienatio sub qua simplici alienatione nō
videtur venire alienatio necessaria. l. peto. ℣. prediuz. ff. de leg. ij.
Bar. tñ in. d. ℣. si de vectigalibus. tenet idem in emphyteota qō
in vasallo. ꝛ Mod. hic. ꝛ potest defendi ista opi. qr tex. in illo. c. j.
non loquitur de alienatione necessaria: q̄ fit per iudicem que est
precisa alienatio necessa. sed in alienatione que fit ex causa neces
sitatis causatiue ab ipso vasallo: qr aliter non pōt se substētare.
Et qr. ℑ. tetigimus in notabilib⁹ ꝛ etiam in scōa parte declaran-
do gl. in voce qō nomē heredis capitur ꝓ herede sanguinis in
his que nō transeunt ad heredes extraneos. Aduerte primo qō
tex. in. d. c. j. de alie. feu. nō loquitur de eo qui accepit ꝓ se ꝛ he-
rede simplr: sed ꝓ se ꝛ herede masculo qō verbum facit qō etiā
si essemus in materia que esset transmissibilis ad heredez extra-
neum non cōprehendatur nisi heres sanguinis ℣m Bal. no. in. l.
liberti liberteq̄. C. de ope. libe. alleg. tex. in. c. qui sibi. de eo q si-
bi ꝛ heredib⁹ suis masculis. ꝛ Fede. in vñ. feu. Scōo aduerte: qr
inquantū dixi. ℑ. in no. qō qñ sit mentio de herede in his que nō
transeunt ad heredem extraneū filius vt succedat tz esse heres
patris. Adde qō hoc idem tenet Bar. in. l. qō oī. de verb. obl. in
vlti. col. ꝛ Bal. in. l. tale pactū. ℣. si. ff. de pac. ꝛ in. d. l. liberti liber
teq̄ ꝛc. Et ad materiā istam vide Bal. in auc. ei qui iurat in. iij. ꝛ
vlti. char. de bo. auc. iud. pos. vbi concordat dictis Bar. in. d. ℣. si
de vectiga. in. q. feudi. Et adde tria que sunt multū singularia in
ista materia. Et primo in tertia char. ipe dicit quod q̄ uis feudū
nō possit assignari insolutū ꝓ scōo decreto potest tñ interpo-
ni in eum primū: ꝛ est dictū satis equū quia p illud nō inducitur
alienatio: ꝛ reuertitur forti⁹ tedio: ꝛ sic facilius ꝓmittur qō
cōparebit nisi feudum ex cōsuetudine esset alienabile vel ꝓpter
pactuz in eo appositū: qr tūc posset etiam alienari ꝑ scōm decre
tum. Et sicut in preiudiciū vasalli potest fieri missio in cōmodis
feuditita pōt fieri missio in iure qō superior hz in vasallos scōm
euz in. v. char. vbi etiā ponit aliud notabile verbū ꝛ nouū in ista
materia. ſ. qō etiam si princeps cognoscat de cā inter vasallum ꝛ
creditores suos non pōt transferre ex scōo decreto dñium feudi
creditores suos non pōt transferre ex scōo decreto oīnum feudi
in creditores. Et licet boc nō probet formaliter intentio sua vī
esse ista: qō ista non sit iusta cā priandi vasallum dñio feudi: qō
plene habetur in. c. que in ecclesiarū. de cōsti. ibi etiam dicit ꝛ qō
feudum marchie vel ducatus nullo modo pōt assignari insolu-
tum ꝛ si intelligit qō ista feuda regalia non possint assignari in-
soluntum etiā quo ad cōmoditatem fructuū boc ego non admit
terem: qr ego video qō etiam fructus beneficior potest assigna-
ri ꝓ satisfactione crediti: ꝛ tū ibi agitur de preiudicio spiritua-
li. c. fi. ℣. ibi no. de fideiuss. Spiritualia aūt sunt dignior a tpalib⁹.
c. solite. cū ibi no. de maio. ꝛ obe. Sed queritur ꝓ declaratione
perfecta huius. ℣. illunquid creditores paterni in casu. ℣. nostri
possint aliquo casu mitti in possessione perceptionis operaruz
que debētur filio nec trāseunt ad extraneuz heredē: intellige qñ
filius non adiuit hereditatē patris. hanc, q. tangit hic Jmol. et
Pau. ꝛ do. m. ꝛ. post eos ꝛ videtur cōcludere primi duo doc. ꝛ qō
qñ heredi⁹ patris non esset soluendo in subsidiuz possent cre
ditores paterni petere sibi adiudicari cōmoditatem operarū. et

a ¶ Insolutū. Addo bal. i. c. j. de prohi. feu. alie. p fe. i. iij. col. Be. Ua.

b ¶ Pfna. vid. d. alex. ℑ imo. i. l. q se pris. i addi. ad bart. ꝛ. co. C. vñ lib. ꝛ l. i. qō ōr. vij. char. de verb. ob. Be. Ua.

c ¶ Jn. l. iij. et ibidē vide do, ale. ℑ imo. ꝛ vi de ēt ad mate riā l. l. adopti. de i iusvoc. ꝛ j suo ℑ. xxiij. j. p. Benc. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

rias ⁊ tamen nō possit acceptari sine hereditate: sicut videmus in simili in predijs tributarijs donatis in.l.heredes.C.de omni agro deser.li.x.de qua.l.meminit gl.in.l.j.§.e. ⁊ ibi diximus. Jō dicta Ly.⁊ Bar.§.alleg.possunt euitari. ¶ Cōfirmatur ista opinio quia vt dicit gl.in.o.c.j.qō ibi statuitur in filio statuitur de iure speciali ex consuetudine feudoꝝ: sed nulla est specialitas si tex.ille restringeretur ad filium qñ feudum defertur ad.eum vt ad heredem:quia etiā in alijs iuribus filius non potest illo casu acceptare cōmodum ⁊ repudiare hereditatē:vt.§.dixi in notabi lib⁹.ergo vt inducat aliquid spāle dicemus qō habeat locū etiā qñ feudū transit ad filium vt filiū:ꝛ lz huic rationi posset aliquo mō rīderi:vt dixi in voce:opt.tñ ista videtur magis cōsona tex. in.d.c.j.cuius dispositio hz locū etiam in feudo auito vt filiꝰ nō possit acceptare feudum auitū si repudiat hereditatez paternā ſm Jo.an.in loco alleg.⁊ Bal.not.in.l.qui se patris.C.vñ libe. Et aduerte q: Ang.in aut.de nup.ℌ.fi vero filioꝝ.vult vnū mirabile in ista materia qō quis qñ feudum recipit pro filio filiꝰ possit acceptare feudū repudiata hereditate successoꝝ tñ ipsiꝰ.i.filiꝰ filij hoc non pōt. Sed mihi non placuit hoc dictū in memoriali meo quia ille tex.non videtur ꝓbare cōclusionem: ⁊ ratio est in oppositum:q: qua ratione prouisum est primo vt filio ⁊ nōvt hered:i:eodem modo videtur ꝓuisum alijs descēdentib⁹ per regulam positam in.l.si legatario.ℌ.fi.de lega.iij.⁊.l.iam hoc iure.de vulg.⁊ pup.Debes tñ scire qō qñ feudum capitur ꝑ se ꝛ filijs nec venit in diuisiōe hereditatis:nec in renūciatione facta a filio de hereditate paterna ſm Bal.⁊ Ang.in.l.itē videndum.ℌ.fi.ff.de peti.here.quod vtrum sit verum non determino nunc.

Papinianus. ſm Mod. Filius accipiēdo pecuniam sibi datam causa cōditionis implende videt adire hereditatem si solus est īstitutus etiā si ꝓius ab ea abstinuerat:sec⁹ si habet coheredem qui adiuit hereditatem.b.d.Scēa ibi:iul. autem ꝛc.Tertia ibi:ita demū.Quarta ibi:nam cū se.Ultima ibi: tunc itaq;. ¶ No.primo ſm Bar.hic ⁊ Mod.qō ꝓtestatio precedens additionē nō tollit actum sequentē per quez inducereturaditio qñ ille actus est gestus cū altero:filius eñ abstinendo hic videtur ꝓtestari qō non vult adire:ꝛ tñ per actū sequentē inducitur aditio.de quo dixi aliqd post Mod.in.l.qui in aliena.ℌ.fi.

a ¶ Bon. pos. Vide.d.ale.& imo.i.l.j. vñ libe.radō pau. de cast. in ꝛfi. cey.vbi quid i statuto excludēte filiā ppbf dē mascu lum. Be. Ua.

ℌ.eo. ¶ †Scēo no.sing.ſm Bar.qō datio heredis extranei non tollit existētiam sui heredis in his que nō pendent immediate ex testō:sicut est qō filius ex capite iuitatis si semel repudianit: posset adire secus ēt in dependentib⁹ a testō.l.apud iul.ℌ.idem inl.j.ad treb.sed Pau.de ca.hic refert papienses simplr inducere istum tex.qō nullo modo tollatur existētia suitatis ⁊ vere tex. melius facit cū dicat qō filio competit facultas abstinēdi de iure pretorio. Sed hoc esset falsum quo ad omnia si in dependentibus a testō desineret esse suus de iure ciuili. Ve hoc tn articulo dic vt pleniſſime scripſi in.l.ſi filius heres.§.de libe.⁊ posthu.

¶ Ultimo no.qō etiam de iure ffoꝝ filius suus post abstentionem poterat adire qō est hodie declaratū expreſſius in.l.ſi.C.de repu.here. Quid aūt ſit in filio emācipato dicetur tibi in lec.seq.

¶ In glos.ſuper verbo abstinuit ibi.Mō ultomagis ꝛc.Non plz hoc dicit gl.nā ſcōm hoc cū iste casus esset indubitabilis supposito primo nō fuisset opus auctoritate noui iurisc̄ōsulti ad extendendū primū dictū:vñ videtur aliter declarāda litera vcz qō qñ filius abstinuit sicut in primo casu:ideo fortius ꝓsumatur aditio: qz abstinendo ⁊ postea capiēdo cōmodum ex volūtate defuncti erat ꝓsumptio qō fraudulēter abstinuisset in fraudem creditoꝝ vel legatarioꝝ:ideo ꝑpter fraudem ꝓsumptam facili⁹ ꝓsumitur ℌ eum.bene facit tex.⁊ qō ibi Bar.in.l.j.in prin.j.ſi quis ob.cau. re. Et ideo qñ non ꝑceſſerat abstentio non dz dici qō esset maior ratio ꝙ in casu ꝑcedenti erat tñ ratio sufficiēs ad ꝓsumendū aditionem de qua dz in gl.ſuper verbo suus heres. ¶ In gl.ſuper verbo nūmi peculiares ibi:ſi queras an in falcidia ꝛc.de ista materia vtrū datum causa cōditionis implende imputetur in falcidia.cū datur heredi vero:vel detrahat de eo falcidia: cum datur tertio dic vt in.l.qō ꝑcio.⁊.l.qō cōditionis.ff. de do. cā mor.et plene Bar.in.l.in quarta.ff.ad.l.fal.⁊ allegat hic do.m. gl.ſing. in.d.l.qō cōditionis.que dicit qō non pōt dari cā ℌditionis impiende aliqd illi cui nō posset relinqui legatū vel fideicōmissum vel qui nō posset īstitui:quā adducit Bal.in.l.pe.C.ad.l.fal. ꝑ qua allegat casum in.l.meuius.de cōdi.⁊ demon. Tu vide glo.q̄ idē dicit ⁊ allegat hanc.l.in.l.in omnib⁹.ff.de do.cā mor. ⁊ etiaz Bar.allegat eam in.d.l.qō cōditionis. ¶ In gl.ſuper verbo solus ibi.ſi ipse heres non ſit. Hoc dictū gl.videtur esse falsum nā ex capite suitatis etiā si filius abstineat ℌfirmatur libertas:vt.l. cū quaſi.§.sed ⁊ ſi quis.ff.de fideicōmiſ.lib. ergo iste actus rece ptionis pecunie poterat fieri ꝑter nomen ⁊ ius heredis:qz etiaz si filius non adiret tñ libertas ℌfirmaretur. Hoc ℌzium est valde difficile qō Bar.nititur soluere hoc mō vcz qō iste actus nō pōt geri ꝑter nomen ⁊ ius heredis attento iure ciuili scōm qō filius

b ¶ De fideicō missario.vide q̄ hūr ppau.ō ca.i ꝛfi.cxxi.⁊ in ℌfil.clxij.⁊ ale.ō imo.i ꝛfi. lxxxij.fi.parte Bene. Ua.

rem iurio:qz si attendas solum ius ciuile:non ius ꝓtorium nullus actus erat necessarius ad inducēdam mixtionem: quia filiꝰ erat obligat⁹ per.l.ipso iure. Vñ iste actus fuisset frustratorius et superfluus:vt videtur in simili in.l.is qui putat ⁊.l.seq.§.eo.tō Jmo.aliter soluit dicēs qō.d.§.⁊ ſi quis.loquit de libertate pure data:sed iste tex.loquit in libertate data sub conditione:⁊ est sing.limitatio ad illū tex.si est vera. Sed ista vr potius differentia casuum ꝙ rationis:qz cū dispositio cōditionalis est purificata bf ꝓ pura:vt videbis in.l.heres.⁊ in.l.sed ſi de ſua.j.e. vñ is qui putat se pure institutū potest adire licet fuerit institut⁹ sub cōditione:que est purificata:vñ cur post impletam cōditionem legatū libertatis nō habeat hoc ꝓuilegium non potest assignari bona ratio ꝓxima facie. Ideo domi. Pau. dicit qō ideo suitas nō cōfirmat hic libertatē qz filiꝰ hoc noluit:sed istud est diuinare. Preterea nō videt rationabile:qz cū effect⁹ suitatis inducat a necessitate:vt plene ꝛ in.l.ſi filiꝰ heres.de libe.⁊ posthu.sicut filius non potest velle non esse necessarius: ita nō videtur posse tollere effectum suitatis qui inducit a lege nisi quatenus ꝓtor permisit.argumen.l.ꝓxima.ℌ.ſi impuberi.ff.de colla.bo.⁊.l. ſi ar rogator: cum materia.ff.de adop. Vñ cōtrarium remanet valde difficile. Et lz babeā aliquā solu.colorata:qz tñ dubitor tñ ꝓcedat cogitādum est vſq; ad lec.seq. Itē aduerte: quia ratio ſriconſul.assignate in ꝓin.cur filius videatur adire non videtur bona. Dicit enim qō etiam ſi nūmi non fint peculiares tñ filius recipiendo pecuniam ꝓo implemēto conditionis videtur adire:qz illam pecuniam accipit ex volūtate testatoris. Sed ista ratio non videtur bona:qz etiam qñ hz coheredem qui adiuit ⁊ accipit hāc pecuniam ex volūtate testatoris non tñ inducitur aditio:vt in rñſo seq.vñ Pau.de caſ.fatetur qō ista non est bona rō: licet illa que assignat in hac glo. Sed hoc dicere est absurdum:qz non possumus recedere a ſnia ſuriſconſul.vñ aliter est dicēdum: vez qō ista verba ſignificant idem qō ratio expreſſa in gl.hoc modo. Vult enī dicere iuriſcōſul.qō quia testator relinqūēdo libertatem sub cōditione videtur velle libertatē habere effectū conditionis implete. Ideo filius accipiēdo pecuniam ex voluntate testatoris videtur eam accipere:vt volūtas testatoris habeat effectum ex quo accipit eam ꝓo implemento conditionis:⁊ sic in executione voluntatis defuncti quā exequendo vſ velle idez qō defunctus. Sed hoc non potest velle niſi velit adire hereditatē: quia sine aditione libertas ēſt inualida:ergo videtur velle adire. Et ad cōtrarium principale cuius solu.remāſit dubia pōt solui dictū do. Pau. ſed indiget multa declaratiōe ⁊ additione. Dico ergo qō libertatem cōfirmari ex capite suitatis hoc vſ pendere ex volūtate filij:qz ſi filius nō vellet suitatem bf hunc effectū videret qō libertas cōfirmaretur a suitate:qz qō ſit ℌ volū aūt nō habetur ꝓo herede ſi se nō immiſcuit in his q̄ tēdunt ad cōfirmari. Hoc colligitur ex mente Bar. manifeste in.l.ſi filiꝰ patri.§.de vul.⁊ pup.in.iſ̄.casu ꝓin.qñ filiꝰ expreſſe abſtinet. Hoc premiſſo dico vt dicit do. Pau. qō filius faciendo actuz qui inadire:qz videtur potius habere respectum ad ius cōe ℌ speciale aliud ſit de iure speciali ſicut dicimus in testō qō qui pōt dispode iure cōmuni:ex quo resultat effectus cōtrarius ad ius speciale:vt.l.ℌ.⁊ ibi per Bal.C.de testa.mili. Vel posito qō non pēderet ex voluntate filij:verum libertas confirmaretur ex suitate qō ille actus inducit aditionem qui non pōt fieri ꝑter nomen: et ius heredis intelligitur hoc modo:vcz qñ actus nō potest fieri ꝑter nomen ꝛc.de iure cōmuni licet posset fieri ꝑter nomē bio nō videtur habere respectū ſm Bar.in.l.j.§.pe. circa ꝓinc. ff.de cōtrab.⁊ tenet ipse idem in.l.ℌ diu.§.eo. Et est ista noua gerit.j.eo. ¶ In gl.ſuper verbo citra nomen. Notabiliter ⁊ elegāter explicat hic glo.ſuam materiam ꝓo cuius declaratione multa essent querenda:que trademus remiſſiue ⁊ ꝓmo. Nūqd heres īstitutus in re certa q quo ad quedaz babet ꝓo herede: et quo ad quedā non veniat sub appellatione heredis:de quo vide qō hf in.l.ex facto.la grāde.§.de bf.insti.⁊.l.iuſiurā.§.ſi liberi ꝓ Bar.de oper.liber.⁊ Bal.in.l.liberti liberteꝝ.C.de ope. liber. ¶ †Scēo esset videndū nūquid in materia ſtatutiꝑ ſtricti iuris appellatiōe heredis veniat bonoꝝ possessoꝛ⁹.de quo dicyt ꝓ Bar.in.l.j.§.bonoꝝ.ad treb. Et ego pleniſſime scripſi post eū in notabilib⁹.⁊ in ſi.repetitionis addēdo multa in.l.j. in ſi.§. de vulg.⁊ pup. ¶ †Tertio esset videndū qd de fideicommiſſario⁹: vtrū in materia ſtricta vel odioſa cōprehendat appellatione heredis.ſuper quo etiā ſcripſi in.d.l.j. Super quo vide Bar.in.l.j.§. de illo.ff.ad trebel. Et ad ea que ibi ſcripſi adde bonum ꝛeꝛr. in l.ſi non

9 a b

l.ſi nō lex.§.j.§.de here.inſti.iuncta.l.q ſolnēdo.eo.ti. vide etiaz qō traditur in.l.ſi.C.de ed.diui adri.in illa.q.vtrū beneficiū ilius.l.loquēs de herede habeat locū in fideicōmiſſario. Posset etiā queri nunqd ſtatutum loquens de herede in ſtituto habeat locū in eo qui est tacite inſtitut⁹. Super quo vide Bal.not.in.l. ſi qs ad declinādam.in.j.char.C.de epiſc.⁊ cler. Vic etiā caderet illa.q.ſubtilis.vtrū is q hz potestatem abſtinendi de iure ciuili remaneat heres nomine post abſtentionem: q̄ queſtio est multi effectus in materia ſuitatis: ſicut ego ſcripſi in.l.ſi filiꝰ heres.§. de lib.⁊ posthu. De qua.q.vide glo.no.⁊ ibi per Ange.⁊ Mod. in.l.ſi.§.vlti.ff.de vulg.⁊ pup.⁊ ibi plene ſcripſi ſuper hoc:⁊ ſecūdum suz ibi ſniam Bal.qō non remaneat nomē heredis per.l. ex facto.§.iulius.eo.ti. Nunc aūt dubito:qz ꝓo ſnia gl. quā ſequitur ibi Jmo.⁊ etiā Ang.alibi videt tex.valde no.in.l.pe.§.eo.ti. vbi dz qō ſi heres q adiuerat abſtineat a beneficio principis aliꝰ qui remanet coheres in illa parte est heres vtiliter:ergo directū nomen remanſit penes adeūtem. Et aduerte:quia gl. ibi ponit exēplum per tex.inſti.de here.qua.⁊ dif.§.extraneus.⁊.§. sciendum.§ iura loquuntur in minore ꝛ in militē:qō dz ibi de minore non facit ad ꝓpositum:qz minor restituitur beneficio pretoris. Sed qō dz ibi de milite qō ex constitutione Hordiani imperatoris potest abſtinere post aditam hereditatez decidit.q.in termi nis:quia illa facultas abſtinendi datur ex.l.ciuili.i.ex constitutione principis. Vñ videtur tenenda opi.gl.que etiam bene videtur ꝓbari in.l.iij.§.qui fideicōmiſſariam.de here.inſti.quaz doc.alle.in.d.§.ſi. Nō ob.tex.in.§. iulius longinus. qz loquitur de eo qui fuit deductus in ſeruitutem in quo vel possumus dicere qō adhuc remanet nomē heredis: magis tñ nudum ℌ in primo caſu qñ hereditas fuit ablata ab indigno. Vel potes dicere qō ſibi ſuperuenit inhabilitas adeo magna qō nomen heredis non poterat consistere in illa persona:qō non est in casu noſtro: quia ꝑsona est habilis:licet repudiauerit hereditatē. Licet aūt qñ datur ptās abſtinēdo ab hereditate queſita remaneat nomē heredis:secus tñ est qñ ex aliqua causa ꝑsona cui erat deferēda ſucceſſio ꝓinatur ptāte ſuccedendi ante mortem eius de cuius ſucceſſiōe agitur. Tūc eñ illa ꝑsona vſ remota:ꝛ quo ad effectū ſucceſſiōe agitur. Tūc eñ illa ꝑsona vſ remota:ꝛ quo ad effectū et quo ad nomē:casus est no.in.l.hſ.§.ſi. ad tertul. Illud ēt scias qō ꝓtor pōt trāſferre ius vtile hereditatis etiā per aliū modū ℌ per bo.poſ.ſi vult.casus est in.l.ſi mulier.§.j.ff.qō me.causa.⁊ per hec est expedita ſufficiēter ista gl. ¶ Sed qz Bar. hic extra gl.dicit qō datio coheredis extranei nō tollit beneficiū.l.ſi.C.de repu.he.reuocat hic do.me.in dubiū hoc dictū. Et primo qz hic non vſ ꝓbari in tex.noſtro.nam in ſcōo rñſo vbi illiꝰ habebat coheredē non dz qō filius poſt abſtētionē adiuerit:ergo nō ꝓbatur qō habeat locū beneficiū dicte legis. Tu aūt itelligēdo ſubtilius dicas qō imo ꝓbatur in isto ſcōo rñſo. Jurisconſultus enī hic fundat se in ꝓsumpta volūtate filij qō nō videat velle adire: ex quo actus poterat fieri ꝑter nomen et ius hℌdis. Sed ista.q. esset ſuperflua:⁊ inutilis ſi filius etiā ſi vellet non posset adire:vt l.j.⁊ ibi no.C.de iure delibe.ergo cū virtus decisionis fundet se in ꝓsumptione volūtatis filij:ſatis pz qō ſi filius voluiſſet poterat adire. Ipse tñ arguit ℌ Bar.hoc modo:vcz qz ſm Bar. in.l. ℌ diu.§.e.non est dubiū qō qñ filius hz ſubſtitutū:nō hz locū beneficij.d.l.ſi.qz non pōt penitere abſtētiōis: sicut ergo hoc facit

b

neficij.d.l.ſi.qz non pōt penitere abſtētiōis: sicut ergo hoc facit rō ſubſtitutī:ergo multo fortius datio coheredis q ꝓmittit magis dilectus:ex quo fuit vocatus primo loco.l.publi⁹.in ꝓin.de ādi.⁊ demon.⁊.l.lucius.§.pſ puerum.ff.ad treb. Rā ad hoc rñdet

Universidad de Deusto
Biblioteca

bel. videtur limitare hoc vltimū dictū sing. vcz qō ꝙuis emancipatus non possit repudiatam hereditatē acceptare: pōt tñ sī eū penitet repudiationis petere legitimā suā. alle. tex. in. l. ita tñ. ff. si patronus. ff. ad treb. qō dictum est valde elegans: sed an sit verum nō determino pro nūc: qz non potui diligenter videre.

Si sepulchri. Agens pro re hereditaria actione q̄ competit ad vindictā nō videt adire: vel sic ſm Pau. de ca. agens pro re q̄ competit filio etiā si nō sit heres nō videtur adire hereditatem. h. d. Et ſm hoc ponit in effectu eūdem casum quē posuit in. ℌ. si quid tñ. l. diuerso exemplo. Adibi plus placet primē summarium qō cōe: quia iurisc̄onsul. fundat se in hoc solum qō non videt inducī aditio qz agitur ad vindictā. †No. qō actio penalis ciuilis que cōpetit propter cōtumaciam z iniuriam illatam alicui dē cōpetere ad vindictam: secus esset: si ista actio penalis cōpeteret propter damnū illatum in re nostra seu diminutione patrimonij: sicut inferius tangit gl. z melius in. l. cū emancipatus. ℌ. pe. de colla. bono. et plenissime per Bart. in. l. ꝓtor edixit. ℌ. si dicatur. vbi cino vide ff. de iniur. †Scdo no. qō cōdemnatio pecuniaria que fit ad satisfactionem vindicte nec ipsa actio: que cōpetit ad cōdemnationē dē esse in bonis nostris: z ideo non dē esse in hereditate. ex hoc arguebat bi Dy. ſm Bar. si filius accepit aliquā pecuniā p pace z remissione iniurie facte pſi nō videtur adire hereditatē. Idem dicit Bar. in. l. pe. de sepul. vio. Pro quo vide qō ipse no. in. l. si quis non quasi. j. co. Quod aūt liceat accipere pecuniam pro remissione iniurie vel criminis. vide Bar. in. l. athletas. ℌ. ff. de his qui no. infa. z qō no. in. l. transigere. C. de transa. Et adnerte qz ſm Bar. in. l. si filius qui patri. inylt. q. ſ. devulg. z pup. si statutū remittit vel diminuit penam bānito si habuit pacē ab herede defuncti: z est filī? qui abstinuit de ipso intelligit qui pax dz habere ab eo nō ab extraneo herede ſm Jmo. ibi. Ubi autez defunctus nō baberet filios: tūc heredes extranei bene possent cōcedere pacem: vt satis colligit ex dictis Ang. z Mod. in. l. iiij. ℌ. cato. de verb. ob. quoz dicta statim referemus. Per hec iura cōsulit Fed. de sen. quē refert z sequit Petr. de ancha. in. c. j. de consti. char. xxx. Qō si statutū pro homicidio imponit penā pecuniariā: cuius aliquā partem vult applicari heredib⁹ interfecti nolē heredem venīre filij nō extranei heredib⁹: licet abstinissent ab hereditate. Et lz Fede. variauerit in suis cōsilijs super hoc tñ Pe. approbat hāc partez in loco alleg. qō tene mēti: quia null⁹ Mod. er. addncit istā autoritatē. In gl. vlt. ibi: sed certe imo bona est. &c. No. hāc gl. q̄ optime declarat qñ actio cōpetat ad vindictā vel nō: de qua dixit ibi in nota. dicit tñ Pau. de ca. hic qō ista ratio nō videtur bona: qz est dare casum in quo actio non cōpetit ad vindictam: z tñ videtur adiri hereditas: puta si is q recepta iniuria cōtestatus est ſ litem: z mortuus est post litē ꝛtest. nam si heres instituti⁹ ab eo ꝓsequit hāc litē videbat adire hereditatē: qz nō ꝓsequitur ius instātie incepte cū defuncto nisi esset heres iuxta no. in. l. si cuz boiem. ff. de fideiuſ. Sed iurisc̄onsul. hic intellexit nō de isto casu: sed qñ iudiciū incepit a ꝑsona ei⁹ q̄ poterat esse heres: z ista ratio relata ad tex. est optima: lz in omi casu nō esset vniuersalis. Et attende: qz in actione sepulchri violati de qua loquimur necessario dz intelligere qō pro iniuria illata defuncto iudicium cepit ab herede ei⁹. Scdo aduerte ad gl. in fi. ibi item nec est bona ratio. Ista gl. videt reprehendere iurisc̄onsultū dicit qō ideo nō vſ adita hereditas: qz nihil attigit de reb⁹ hereditarijs: nam etiā si res non sit hereditaria: tñ aliquis accipiēdo eam pōt gerere ꝓ herede: vt. l. seq. in princ. j. eo. Et hoc ét cōcedit Pau. de ca. z sic reprobat vtranq; rōnem iurisconsul. dicens qō vera rō est qz sepulchrū hereditarium nō est ꝓprie de hereditate: qz etiā filius qui nō est heres pōt in eo sepelīri: vt dz in j. gl. Jdeo licet agat occasione illius sepulchri: tñ non vſ adita hereditas: vt. ℌ. in. ℌ. fi quid tñ. Tu nō recedas a litera: sed saluā do eam dicas vel vt dicit Jmo. in hac scōa ratione qō ista ratio non esset bona si diceret qui nō attingit res hereditarias nō vſ gerere pro herede: sed est bona cū adiuncto qui nō attingit res hereditarias: z agit ad vindictā nō vſ gerere pro herede. Tu potes dicere magis absolute: qz ista ratio ꝑcedit in casu dubio: vcz qñ quis attingit rez nō hereditariā simplr: qz per hoc non videt adire hereditatē alio nō currēte: sed qñ ille qui occupat rem non hereditariā hoc faceret tanq̄ heres: tūc ꝑcedit. l. si qs extraneo. et isto casu non loquitur iurisc̄onsultus. In eadem gl. ibi. l. iij. ℌ. scio &c. Ille tex. non ob. qz exactio facta a debitorib⁹ hereditarijs fuit facta ex necessitate ꝓcedentis aditionis: que aditio fuerat facta in minori etate. vnde non potest dici actus volūtarius qui inducat aditionem. Sed tex. noster loquitur in eo qui volūtarie facit actuz in re hereditaria qui non potest fieri pzeter ius et nomen heredis vel saltez in dubio nō videtur fieri. Sed ℌ istā solu. opponitur: qz ille actus nō videtur esse necessarius: ex quo aduersus primam aditionē mino: poterat petere se restitui: z sic aditionē rescindere: vñ videtur imputādum pupillo facto maiori si non petijt prius restitutionem in integrū: sed exegit debitores hereditarios: ez quo cū habebat priuilegium non vtēdo priuilegio videtur fecisse actuz volūtarie non necessarie: vt. l. voluntarie. C. qō excu. tut. z. l. ait pretor. ℌ. permittitur. ff. de mino. et per Bal. in anſ. presbyteros. C. de epis. z cler. z in. l. libertos. C. de testibus. Sed soluendo dicas qō illa iura ꝓcedunt qñ alle gans priuilegiū est tutus ipso iure: secus si sit opus remedio rescindente: sicut est restitutio in integrum: tunc enim non dē geri actus volūtarie: vt est casus no. in. d. ℌ. scio quez semper tenebis

11 menti. †Extra gl. inducit hic Ang. z Mod. istam materiaz ad no. q. statuti: vcz vtruz si statuto canetur qō occidens puniat capite: nisi habeat pacē ab herede interfecti sufficiat habere pacem ab vno vt euitetur pena. & tenuit Oldr. qō sic vt refert hic Ang. dicens etiam qō istud statutum non pertinet ad feminās qz ipsa non bz ius vindicte ſm glo. in. c. j. ℌ. decedendi. q feu. da. pof. z idem do. Ang. in. l. iiij. ℌ. cato. de verb. oblig. z in consi. suo cclxxxiij. Sed aduerte ad hoc vltimū anteq̄ tāgam. q. princi. qz Bal. in. l. titia. ℌ. lucius. ſ de leg. ij. z in. d. ℌ. decidenti. tenet qō licet de iure longobardo femina non habeat ius vindicte: de iure tñ cōmuni habet: tum qz non reperitur prohibita. l. ab ea parte. ff. de ꝓba. tum qz potest agere advindictam ꝓsequēdo iniuriam suam z suoz in iudicio. l. j. z. ff. de accu. z not. in. l. si femina. C. ad turpil. z hec dicta sequitur hic do. me. z in. d. ℌ. cato. z de ne allegat ibi tex. ꝓ ista parte in. l. ℌ. potuisse. ff. ad sille. Sz ille tex. loquitur in defensione q̄ est magis cōis vnicuiq; q̄ vindicta. Dictū tñ credo esse verū: vt dixi. Et circa. q. princ. q. non referendo oia. agemino duo. Adde bcuiter his q̄ scribunt ibi Mod. Et primo qō hanc. q. ponit Bal. in. l. cū interveteres. C. de fideicom. liber. quem allegāt ipsi. vbi dicit vnū bonū verbū vcz qō qñ sunt duo here des masculus z femina: tūc solus masculus potest facere pacem: alis requirit ꝙsensus maioris partis: vt dixit Bar. eādem etiam. q. plenius posuit in. l. j. ff. de pac. vbi distinguit qō aut ex remissione iniurie perderetur aliqō cōmodum qō alis erat applicādum heredib⁹ ex forma statuti: z tūc requiritur ꝙsensus oim: quia non agitur de liberatione sola: sed de preiudicio iuris heredū: per ea q̄ habentur in. l. per fundum. de serui. ru. ꝓdio. z p gl. in. c. cū omnes. de consti. z qō habetur in. l. itinere. de serui. rusti. ꝓdio. Aut non preiudicaretur alicui cōmodo pecuniario: et tūc videtur qō sufficiat habere pacem ab vno. Sed quicquid ipse dicat cōiter tenemus sniam Bar. in. d. ℌ. cato. quaz tñ Jmo. subdistinguit dicens qō aut statutū remittit penā ex parte z nō in totū. Exemplum si remittat penā capitis z cōdēnet in pena pecuniaria vel si remittat partem pene pecuniarie: q̄ aliter immo casu sufficit remissio facta a maiori parte per. l. z suā. in fi. cuz l. seq. ff. de pac. arguendo a fortiori: qz si. p. dcit cōsensus maioris partis in remittendo debitū ciuile multo fortius in remittenda pena corporali: qz quanto maius est preiudicium tanto est fauoza bilior liberatio. bene facit. l. seruus ea. l. ff. de ser. expor. Scdo casu dz interuenire consensus omniū per regulam positam in iuribus. ℌ. alle. qz tex. in. d. l. z suum. in fi. loquitur qñ remittitur pot dictor Bar. qz ipsemet fatetur inferi⁹ in illa. q. qō cum ista materia sit exorbitans z fauozabilis pōt fieri extensio in ea de casu ad casum: per ea q̄ habentur in. l. illud. C. de sac. san. eccl. z in. l. si constante. in princ. so. ma. Et presertim qz regulariter eadez ratio est de parte quo ad partem q̄ est de toto ad totum. l. q̄ de tota cum materia. ff. de rei vend. Tñ licet in casu legis maiorē. ff. de pact. Huil. de cu. z Bal. dicāt in. d. ℌ. si. ille⁹. l. qō ille leges non habent locū qñ fieret totalis remissio debiti: qz decretuz maioris partis posset rescindi tanq̄ ambitiosum. In casu tñ nostro hec conside ratio vſ cessare ex quo statutū est factū ab babēte ptātez z remittit penaz cōsentiente herede. Sed pōt dici saluādo dictū Jmo. qō in casu nostro non est eadē rō: qz qō delictū penit⁹ nō puniat est magis odiosum q̄ qō minoz ex pena: vñ iudex ex cā pōt minorare penā: lz nō remittere. l. j. ℌ. calūniatorib⁹. ff. ad turpil. z. l. qd ergo. ℌ. pena grauior. ff. de bis q not. infa. do, me. in. d. ℌ. cato. in vltimis ℌbis discordat ab hac distinctione z simpliter vſ tenere qō requirat ꝙsensus oim. In ℌo ob. tex. in. l. maiorē ſm eū: qz ille loquit qñ oēs creditores volebant remittere aliqd. Sed vn⁹ plus alter min⁹: sed vbi aliqui nolent aliqd remittere: tūc requirit cō sensus oim ſm eū. alle. gl. quā dicit sing. in. l. apud celsum. in pn. ſm eū. ff. de excep. do. sed ipse nō meminit. qō idē dicit glo. scōm Jrne. in. d. l. z suū. in fi. in ℌbo quota. z illā opi. reprobāt ibi Accu. qz dicit qō est eadem rō siue creditor nihil velit remittere siue aliqd. z hoc notabis ad ea q̄ dixim⁹. ℌ. circa ſm dictū Jmo. z illā glo. sequitur ibi Bal. z adducit optimū text. in. l. rescriptum. in princ. ff. eo. vbi pactū factū a maiori parte preiudicat absentib⁹ qui nō poterāt dici cōsentire in aliqua parte. Facit optime tex. pro ista parte in. l. fi. C. qui bo. ce. poſſ. vbi statur maiori parti in concedendo inducias quinquēnales: lz alij nō velint eas concedere totaliter. Nec dicas qō illi qui non volebant concedere inducias consentiebāt qō debitor cederet bonis: qz illud poterat facere

cere debitor sine eor consensu ex beneficio legis. Hec tñ dicta limitat Jnno. dupliciter. Et primo nisi ex vna parte femina augeat numerum qz cum non habeat ius vindicte: vt inquit Ang. nō dz cōputari in numero z dato qō haberet vt ego dixi nō posset negari qō melior esset conditio virorū ad quos pertinet ꝓpriius vindicta. l. j. in fi. cuz. l. seq. ff. de iniur. Scdo limitat nisi ex parte numeri minoris sit aliquis ꝙsanguineus ad quē principaliter ptinet vindicta: nā si alij sint extranei ꝑponderabit vox cōsanguinei. ar. l. lex cornelia. in princ. cum ibi no. ff. de iniur. z in. l. iij. ℌ. si tutor: inimicus. z qō ibi Bar. ff. de suspe. tu. ex quo ei⁹ in dicta pertinet principaliter ad eum est similis creditori q̄ est creditor in maiori quātitate z prefertur pluri⁹ numero vt in iuribus sepe alleg. Tu vide tex. singu. ſm vnam lec. quam ibi tangit Bar. in. l. imperator. ff. de pac. vbi ꝓbatur qō qñ alia omnia essent paria qualitas consanguinitatis ꝓponderat ad videndū que sit maior pars in remissione debiti: z ita posset forte dici in casu nostro. Sed qñ est disparitas in numero esset maius dubium nō tñ ꝓ hoc recederem a snia cōi alio nō viso. Qō aūt vn⁹ vel plures bſdes dūmodo nō sint maior pars nō possint remittere ad ꝓiudiciū alior. ꝓbat vltra doct. Et cōsidero subtiliter in ista materia qō istud delictū qō est publicū de iure: z punit criminaliter ad vindictā publicā quantū ad ius remittendi ex forma statuti vſ fieri ꝓinato ex quo dat ptās heredib⁹ remittēdi iniuriā: qz si esset adhuc pena que imponeret ad vindictā publicaz: tūc priuatus nō posset eā remittere. l. iurisgē. ℌ. si pacisear. ff. de pac. z ibi Bal. z alios ꝓ Dy. z Bar. in. l. j. ℌ. vsq; adeo. ff. de iur. Cū ergo dat facultas heredib⁹ remittēdi apparet qō saltē quo ad hoc istud crimen redigit ad instar priuati criminis in quo qñ actio ad vindictā cōpetit pluri⁹ ſsoliū vel accusatio: sicut do. Jo. an. in addi. in ti. de penis. ℌ. j. tot sunt actiones vel accusationes quot sunt persone: que per vnū offendūtur qñ delictū respicit personā z nō rem: vt ibi distinguit Jo. an. z banc distinctionē attribuit ibi Bar. nō allegās Ric. matta. in. l. iij. ℌ. si ad plures. de sepul. vio. Cū ergo vnicuiq; cōpetat ius ad vindictā insolidū sequit qō factū vnius z remissio non pōt ꝑiudicare alteri. casus est in. l. j. ℌ. vsq; adeo. ff. de iniu. z in. l. sed si vn⁹. in prin. c. ti. Tāgit etiā Jmo. in. d. ℌ. cato. nunqd par ista que dz reddi ab heredib⁹ possit fieri absenti quo ad obtinendū beneficiū statuti. ibi refert Bal. in. l. ij. C. de lib. z eo. li. tenētem qō quo ad forū indicia le vel beneficiuz statuti debeat fieri pax ꝑsentiel interueniente nuncio vel epla: iuxta no. in. l. cōsensu. de act. z oblig. z. l. absenti. in prin. ff. de dona. Quo ad forum aūt penitētiale sufficit ista remissio facta in absentia: z cū ista distinctione pōt intelligi gl. in prin. z in fi. insti. de iniurijs. ℌ. si. in prin. cū dicit qō remissio iniurie facta in testō vz: qō pōt intelligi etiā parte absente quo ad forum penitētie. in fi. aūt dicit qō requirit ꝑsentia partis: qō pōt

12 intelligi quo ad forum iudiciale. †Sed aduerte qd idē Bald. tenuit in. l. diuus. ff. ad sill. z in. l. j. ff. de pac. qō pax etiā quo ad fo-

a rum iudiciale prosit absenti*. Et hāc opi. tenet Bar. expresse p illū tex. in. l. non solum. ℌ. iniuriarū actio. ff. de iniur. vt sicut illa actio onī ex bonor equo ita tollatur ex equitate lz remissio non sit facta soleniter. Ille tñ text. potius facit in opp. si bene inspicias: qz qñ quis reuocauit iniuriam ad animū ponit exemplū et modū tollēdi per pactū z transactionē. ideo nō esset discedendū a gl. oz. in. d. ℌ. si. Est tñ limitandū sing⁹ nisi qs reddiderit pacē in manu sacerdotis in foro penitētie: tūc em qz sacerdos quo ad forum penitētie vſ esse publica ꝑsona: vt. c. ℌ. de vsu. lib. vj. vſ sufficere qō remissio sit facta coraz sacerdote. z ita tenet singulr Jo. an. dicens ita publice fuisse dispūtatū in tit. de instru. edi. ℌ. Jo. an. dicens ita publice fuisse dispūtatū in tit. de instru. edi. ℌ. nunc vero aliqua. ver. xiij. Banc opi. elegāter declarat Bal. z sequitur ponens tres casus in. c. j. ℌ. iniuria. de pa. iura. fir. allegat Bar. z Hui. de cu. in. l. j. ℌ. ius publicū. ff. de iusti. z iur. vbi ꝙcludunt qō ꝓbyter dr esse publica ꝑsona in his q̄ pertinent ad officium suū: et potest acquirere actionem alteri. Scdo tāgit imo. in. d. ℌ. cato. Nunquid si pax ex forma statuti dz reddi ab herede sufficiat qō reddatur a defuncto. z ibi sequit Bart. tenentem qō non in. l. damni. ℌ. sabini. ff. de dam. infec. vbi volnit qō quia ista remissio facta a defuncto daret materiā delinquēdi: vt ibi opti-

b me declarat Bar. nō est standum dispositioni testatoris. l. j. cum alter min⁹: sed vbi aliqui nolent aliqd remittere: tūc requirit cō sensus oim ſm eū. alle. gl. quā dicit sing. in. l. apud celsum. in pn. ſm eū. ff. de excep. do. sed ipse nō meminit. qō idē dicit glo. scōm Jrne. in. d. l. z suū. in fi. in ℌbo quota. z illā opi. reprobāt ibi Accu. qz dicit qō est eadem rō siue creditor nihil velit remittere siue aliqd. z boc notabis ad ea q̄ dixim⁹. ℌ. circa ſm dictū Jmo. z illā glo. sequitur ibi Bal. z adducit optimū text. in. l. rescriptum. in princ. ff. eo. vbi pactū factū a maiori parte preiudicat absentib⁹ qui nō poterāt dici cōsentire in aliqua parte. Facit optime tex. pro ista parte in. l. fi. C. qui bo. ce. poſſ. vbi statur maiori parti in concedendo inducias quinquēnales: lz alij nō velint eas concedere totaliter. Nec dicas qō illi qui non volebant concedere inducias consentiebāt qō debitor cederet bonis: qz illud poterat facere

13 sua dicit esse casum in. c. in causis. de elec. circa princ. † vbi videt

c ostendi qō verbū cōcorditer significat cōsensuz omniū*. Sed tu rnde dupli*r ad illū tex. Et primo qō illa fuerūt ibi verba compro mittentiū nō ℞ba pontificis qui hz dare significatū nature verborum. Vel dic qō qñ post verbū cōcorditer vel omnes adiungi tur seu maior pars: tunc verbū concorditer ideo significat oim consensum: quia ex verbis sequētib⁹ liquet qō voluit intelligere

d consensum omniū: als repeteret idem qō primo dixerat et esset superfluum. ℌ. si papa. de priui. lib. vj. z. l. si qñ. in prin. de leg. j. Et simili modo loquendo vtitur tex. in. c. quia propter. z in. c. in genesi. eo. ti. Et ad materiam vide qō ponit Archi. lxxvij. dist. c. subdiaconus. z ista sufficiant.

Summarium.

1 Actus agentium non operantur ℌ eorum voluntatem.
2 Nunquid dicens cuipiam tu mentiris cum reuerentia: an dicat committere iniuriam.

Jquis extraneus. Per actum cō trarium volūtati adeundi non inducitur aditio: z potest aliqs adire licet non attingat rem hereditariam: hoc tamen est verum si est delata hereditas: nam si non est delata sicut non potest repudiari ita non potest adiri. h. d. vsq; ad. ℌ. sciendum. Secunda est ibi: nam ad. Tertia ibi: interdum. Quarta ibi: sed ita demum. Quinta ibi: ceterum. †No. primo ex hoc tex. in. prin. qō actus agentium non operantur contra voluntatem eor. cōcor. l. non omnis. in prin. si cer. peta. et in. l. obligationum substā

2 tia. in fi. de actio. et obliga. †Secundo collige ex isto text. ſm Dy. z Barto. argumentum si aliquis dicit alicui. tu mētiris cū reuerentia: propter hoc non excusatur quin videatur committere iniuriam*: quia verba precedentia manifeste habent in se cōtumeliam. de quo etiam not. in. l. si non conuicij. C. de iniur. Et adde secundum do. me. quod verbum mentiris. vel verbum mēdacium significat dolum z quod aliquis scienς dixit falsum. alle ga. glo. quam ibi no. Ange. in. l. qui interrogatus. in principi. ff. de petitio. heredi. vbi etiam alleg. Jnnocen. in. c. si proponente. de rescrip. quod plus delinquit aliquis dicendo falsum quam tacendo verum. Facit ad no. in. c. primo. de crimi. fal. z in. l. primo. in princip. ff. ad legem corne. de fal. per Barto. z per Bal. et iaz in. l. presbyteri. C. de episc. et cleri. et quod ipse no. in. l. data opera. C. qui accusa. non pos. secundum eum. Tu vide ad primum dictum text. not. et quod ibi Barto. in. l. de etate. ℌ. si cum esset. de interroga. acti. Addit etiam do. me. quod ille qui dicit alicui tu mentiris si probat verum esse non punitur iuxta gloss. in

a Pena. vide no. ℌo. i. l. ℌ fundū. de ser. rusti. ꝓdi. qō nō niſi tiat co rā aliſs cobſdib⁹ nō ꝺdicē tib⁹ vel niſi in nūero maioris ptis faciētis pacē sit fe mia qz ei⁹ vox nō attēdit vt ibi p eū. z in. l. fi. cōia ꝓdi. z p gl. z bal. in. c. j. ℌ. boc autez no. j. gl. j. ad fi. q feu. da. ꝑit Be. Ua. Fo.

a Absti. vide. d. ale. ō imol. i ℌ. cvij. iiij. p. Bene. Ua.

b Oim. Qō limita vt dixi ℌ. i ea. l. ℌ. ℌo. i. d. l. p fundū. Bene. Ua.

c Oim. p cē vide duplr ad illū tex. Et primo qō illa fuerūt ibi verba compro mittentiū nō ℞ba pontificis qui hz dare significatū nature verborum. Vel dic qō qñ post verbū cōcorditer vel omnes adiungi tur seu maior pars: tunc verbū concorditer ideo significat oim consensum: quia ex verbis sequētib⁹ liquet qō voluit intelligere

d Jniuriam. adō. d. alex. ō imo. i. l. iij. de li. z postibu. et Ang. i repto rio suo i ℌ. ℞ba illa tu mentiris. &c. vbi secūdi si ꝑcederēt ℞ba saluo bo nore tuo. z oīno p. d. alex. i l. apō labeonē ℌ. ꝓtor ait. de iureiu. z p fel. i. c. dilecti. in viij. col. de excep. Be. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

l.q̃ oia.ff.de pcn. Sed hoc incidit in altiori.q.vcz vtrū dices verbū iniuriosum alicui puniatur de iniuria q̃uis ꝑbet dictū esse verum. Super quo vide Jo.an.in addi. Spe.in ti.de iniur.ℌ.j. vbi refert sex opi.ℨ Abb.ℨDoder.q̃ refert ℨ segtur ei⁹ dicta dilīgēter in.c.cū te.extra de re iud.ℨ Bar.in.l.cū q nocētem.in prin. ff.de iniur. Allegat etiam hic do.meus Bald.in.l.turpia[a].ℌ.fi.j.de leg.j. dicentem qō si reus in iudicio rīdendo actori dicit tu mētiris per hec verba videt inducta litis cōtestatio. ¶Tertio no.in ver.interdū tex.declarāt̄ quō intelligat qō solus amic⁹ inducit aditionē: nā in ver.quasi heres vsus sit ostēditur qō dictio solus nō excludit actuz verbi vel facti p qō declarek animꝰ: sed omne aliud p qō animus nō declarek. Facit optime ad ea q̃ dixim⁹ in.l.pro herede.in pn.ℌ.eo.ſm Jmo.ℨ bene. ¶Ultimo no.in ver.ceterū qō sicut in.l.is pōt.ℌ.e.ponit regula qō is pōt repudiare qui pōt adire. ita in text. nſo ponitur ℌ qō qui pōt repudiare pōt adire ℨ nō alius. ¶In tex.ibi: subripiens vel explans. ℨ Ponit istā alternatiuā q̃ crimē furti ℨ crimē expilate hereditatis sunt diuersa.l. hereditarie.ff.de fur.ℨ.l.j.ℌ.de cri.expi. here. vſ lz per furtum res afficiatur vitio reali nec possit vsucapi.l.segtur.ℌ.qō aūt.ff.de vsucap.tñ per vitiū expilate hereditatis nō inducit. casus est no.ſm Bar.in.l.ſi homo.ff.de vsucapi. quē adducit hic do.me. ¶In gl.j.ibi: suus enīz facilius ꝛc. Ista rō est melior q̃ sequēs ℨ fundat in hoc q̃ facilius tollitur priuilegium q̃ ius cōe.l.eiꝰ militis.ℌ.militia.de test.mi.in auc.de nō alie.ℌ.q̃ ℵo ſm ℨDoder. ℨ hñ.naz rō sequens non vſ ꝑcedere: q̃ lz filium ℨ tinet dñium de iure ciuili tñ ex quo pōt abstinere de iure ꝓtorio rei potius ꝓtestatur qō nō vult se imiscere q̃ qō velit ergo nō ℨ grauari tanq̃ hſs.l.ei qui.ℌ.e. ¶In gl.in verbo hereditaria ibi quam putabat hſditatez. Ista restrictio ad tex.nō vſ necessaria: licet doc.nō tāgant: q̃ ēt si sciret rez non esse hereditariā et tamē faceret aliquid in ea tanq̃ heres qō posset constare per verba ipsius sine dubio adiret hſditatez: q̃ sola, enūciatio qō aliquis sit hſs et maxime facta p modū causē ꝑbat aditionē: vt per Bal.in.l. gerit in. iij.q. princ.ſ.eo. ¶In ea.glo. in fi.ibi arg.cōtra so.ſm ℨDoder. qō nos logmur in his que pendent a solo alio faciētis in quib⁹ attrēditur sola opi. Sed lex cōtra loquit in delicto qō nō pēdet a solo animo faciētis et ideo in eo inſpiciturveritas ℨ nō opi. Intellige qō inſpicit veritas ad exonerādū delinquētē: vt non videat delinq̃re vel minus delinq̃re: sed ad onerādū delinquētē nō inſpicit veritas: sed opi. que cū exonerat ſm Bar. qui ita distīguit in.l.inter omnes.ℌ.rec etc.ff.de furtis. vbi est videndū pro hac distinctione. Vale.

a ¶In.l. turpia. ℨ ibidē vide Jo.de por. Bene.Va.

b ¶Dictū. Facit qō hſ p felly.i.c.tuanos l fi.j.col.ō iureiu. ℨ qō ibidē p eum post me.ℌ.colum. Bene.Va.

Sciendū. Ignorās ex qua parte sit institꝰ pōt adire ſm doctores sciat se sub conditione institutū: ℨ cōditio sit impleta: siue sciat eā impletam siue ignoret. h.d. Scēa est ibi: qō est cassius. Tertia ibi: si tñ. Quarta ibi: quid tñ.

☞ ¶Primo no.ſm ℨDoder. qō scientia quā hz heres de institutione sua nō hz esse scientia certa vel qz interfuerit testō: vel qz audierit testū recitari: vel legi. naz si ista scientia requireret: semper esset heres certꝰ ex qua parte esset institutus. sic inquit hic Pau. de ca. vſi cū possit esse incertus per hoc dak intelligi qō scientiam pōt habere ꝓprie pervehemētē opi. sicut vidimus in.l.is pōt.ℌ.eo. Cetera dicam in gl. ¶In gl.sup verbo ignorauit ibi: dic ergo ista so.Scēa approbak cōiter a doc. sed diuinat ad vtrūq̃ textū nā hic apparet q̃ iste esset huius volūtatis: vt quecūq̃ ps sibi cōtingeret eā vellet acquirere: nec in.l.ex asse. apparet qō habuerit animum nō acquirendi maiorem partem. vnde ℨ Pau. de ca. bic soluit aliter ℨ est sol. vltima posita hic in glo. ſm verum intellectum ipſius. dicēs qō aliquādo quis ignorat in qua parte sit institꝰ: aliquādo quis errat q̃ credit se institutū in vna parte: et est institꝰ in alia. Primo casu logtur iste tex. nam ex quo ignorabā que portio me ꝓtingeret si adeo simpliciter. nō potest capi cōiectura cur magis velit vnā partē q̃ aliā. ℨ ideo aditio refertur ad qualibet partē obuenientē: sed quādo quis errat vt in secūdo casu: tunc cū videatur velle se obligare limitate ꝓprie ꝓpte qua adit nō est mirādū si ꝓ alia parte non vz aditio. Sed contra istud dictū facit: quia ego video q̃ qui mādat hereditatē adiri p minori parte videtur etiā mādare de maiori. l. si quis missi bona. ver. sed si mādauit. ℌ.eo. ergo videtur q̃ in.d.l. ex semisse. inducatur aditio in maiori parte in dubio q̃ glo. fatetur ℨ cōmuniter doc. hic q̃ intelligunt. l. ex semisse quādo cōstat de animo expresse adeuntis qō volebat plus acquirere: que sol. manifeste diuinat. Preterea est impossibilis vt ostēdā: nā qō ibi dicitur de aditione hereditatis dicitur etiaz de bo. pos. acquirere tur bo. possef. pro maiori parte qō est falsissimū: quia decretū iuris cum sit strictī iuris nō extēditur ad casū: in quo est fortior ratio cōcedēdi. casus est no. quem ibi not. Bal. ad hoc in.l. si pupillorū. ℌ.si ꝓtor. de reb.eo. ergo cū ista duo ponātur ibi a pari. imo dictum de bo. pos. probatur per exemplū aditionis hereditatis: necesse est dicere qō sicut bono. pos. nō extēderek ad partem maiorem etiam si essemus in casu dubio: ita nō extendatur aditio hereditatis: alias nom bene probaretur per exemplū aditionis hereditatis dictuz. de bo. pos. q̃ loquerek illud exēplum in alio casu q̃ dictū principale. de bo. poss. Dicam⁹ ergo simpliciter q̃ in dubio q̃ adit partē minorē nō vſ adire maiorē. nō obtex. in. ℌ. sed si mādauit: q̃ ibi acquisitiōe cōcurrebat cū tacita volūtate mādātis volūtas expressa filij vel serui in quo fundak substātia aditiōis: vñ non est mirū si inducit aditio valida in illo casu. ex quo cōcurrit volūtas expressa acquirendi illi⁹: in quo residet actꝰ cui semp videtur data potestas vt faciat nō solū qō mādatur expresse: sed etiā aliquid iuxta mandatū. l. iam tñ. ℌ. in hac. ff. iudi. solui. ℨ. l. ſi. ℌ.j.ff. mād. de cuiꝰ intellectu vide p Bar. in. l. gallus. ℌ.e quid si tantū. ℌ.de lib.ℨ posth. Vbi aūt adest tacita volūtas sicut in. l. ex semisse. ideo nō trahiē ad maiorem partem hereditatis: q̃ lz hoc sit verisimile non tñ est ita vehemēter verisimile qō ex hoc lex velit adeuntē obligari: q̃ posset esse qō aliquis ita vellet ꝓ maiori cū hereditas contineat onus sicut emolumentū. ℨ hoc ꝓbak expresse in. l. cū hereditate. ſ.e. ¶In gl. super verbo puto posse ibi in casuali ꝛc. gl. tangit ad contrariuz tres solu. Prima non procedit aliquo modo: q̃ sicut patet ex ſnia litere: iste tex. loquiē de conditione facti non iuris: ꝓout loquiē in subſtituto cohereditē ſi ille heres nō erit. Scēa solu. approbatur cōiter ab oibus: sed diuinat ad tex. lz sit vera in se. Añ ℌy. posuit tertiā solu. qō in. l. cōtraria institutus sciebat se instituū sub cōditione: ℨ ignorabat ℨ ditionē esse impletam: vñ opinio concordabat ibi cū veritate: quia ſciens se institutū sub condītione nō credebat se posse adire: ℨ tñ vere poterat adire ex quo cōditio erat purificata. Sed in casu legis nostre heres credebat se institutum pure ℨ vere erat purificata conditio: vñ non mirū si potest adire quia sua opinio in effectu concordat cuz veritate: sicut declarat Bar. in. l. heres institutus. ℌ.eo. Bene facit. l. si de sua. ℌ.ſi.ſ.eo. Et ista solu. licet sit vera in se laborat codez mozbo quo prima. quinimo si respicias diligenter ad text. patet qō iste heres sciebat se sub cōditione institutū. Nam in ver. qō ℨ casus ꝓsupponit qō non ignorabat conditionē sub qua erat institutus. Si ergo ver. sequentes cōtinuantur ad eundem casuz: sicut vere cōtinuantur apparet qō ista solutio non potest stare: vnde difficile est inuenire bonam solutionē que aliquo modo non diuinet vel restringat literam. Probabilius tñ est restringere literam exēplo posito in litera per qō ꝓbatur dictū principale quā omnino dimnare qz ratio restringit dictum⁹. qō dictū. ff. de pac. cū ſi. possumus ergo tenere tertiā solutionē ponitam in gl. vt dicamus qō ista lex loquitur in heredē q̃ parte erat pure institutus ℨ ex parte cōditione. Et hanc etiā approbat hic doc. Sed ℌ ipſam fortiter facit qz aut cohereS iste in parte sibi relicta sub cōditione nō habebat cohereden vel substitutū: ℨ tunc illa cōditio reſicitur tanq̃ frustratoria ℨ in totuz videtur pure institutus. l. cū heres. ſ.eo. vñ non esset attendenda cōditio vel impedimentū eius. Aut hz substitutū vel cohereden: ℨ tunc videtur qō impleta conditione ipso iure accrescat portio portioni. vt dicit glo. in l. qui ex duab⁹. in pnn. ſ.e. sed per ius accrescēdi portio accrescit ipso iure etiam ignoranti ℨ inuito. vt traditur in. l. j. ℌ. si ex fundo. ff. de hſ. isti. ℨ in. l. j. ℌ. is ita. C. de cad. tol. ergo frustra tractak de additione. Saluando istam lectura dicas qō licet interim pendente cōditione ℨ dato substituto acquiratur portio heredi per ius accrescendi purificata anteq̃ adiret portionē puram etiam portio cōditionalis capitur ex institutione. Ita dicit sing. Bar. in. d. l. qui ex duabus. in prin. Sed tunc obstat iterum q̃ si capitur in institutione cur magis in isto casu non requiratur sciētia cōditionis implete quā vbi solus esset institutus sub cōditione non apparet adhuc ratio nec redditur hic per doc. Dicendū est ergo qō est propter coherentiam ℨ vnionem quam hz cum iure accrescendi: ex qua vnione assumit in aliquo materiam iuris accrescendi. Unde licet institutio conditionalis non transeat ad heredem. l. j. ℌ. finautem sub conditione. C. de cadu. tol. hoc casu transibit. vt est casus sing. vbi Bar. ad hoc in. d. l. qui ex duab⁹. Et similiter etiā assumit in casu nostro ex iure accrescēdi vt possit acquiri ista portio ex institutione ignoranti eaz sibi esse delata non tñ acquiretur ipso iure: quia licet sit similis iuri accrescendi vere tñ est aliud quā ius accrescendi. Facit optime ad predicta tex. et quod ibi no. in. l. qui patri. ℌ. eodem titu. Et ad differentiam quam supra feci inter mandantem et eum qui adit hereditatem ex minori parte pondera text. in ver. sequen. qui incipit aliter atq̃ in. d. l. si quis mihi bona. nam ibi licet mandans credat se heredez ex testamento iste error non nocet quin possit per filium adiri hereditas ab intestato intellige filio sciente qō hereditas sit delata ab intestato. sicut declarat Paul. de castro in. l. prori. et tamen in illo casu si mandatus ipse adiret per se qz est error in causa acquisitionis non valeret aditio. l. si is ad quē. ℌ.eodem.

Summarium.

☞ Ad acquisitionem hereditatis cōcurrere debet causa seu causa cognitio hereditatis delate vna cum animo adeuntis.

Nunquid

2 Nunquid dominium ꝓsumetur per famam.
3 Decretum interpositum ex falsa causa est ipso iure nullum etiā quando sententia non est nulla.
4 Nunquid sententia interlocutoria lata ex falsa causa sit ipso iure nulla.
5 Primum decretum dicitur esse sententia interlocutoria.
6 Sententia cum fertur ex illegitima causa cum ista distinctione maxime vel presertim potest saluari sententia si ex aliis colligitur alia legitima causa alias non.
7 In arbitrio iudicis ponitur que fides sit testibus adhibenda.

Si ad quem. Error in cā additionis vel tiat aditionez: qō ꝓbak per quatuor exēplia hic posita i tex. b.d. Scēa ibi idem ergo. Tertia ibi: nā vbi. Quarta ibi veluti ꝛc.

1 Quinta ibi: idem iuris est ꝛc. ¶†No. qō ad acqſitionē hſditatis oz ꝛcurrere cāvel cognitio cause hſditatis delate vna cū alo adeūtis. ex quo datur intelligi ſm Bar. hic ℨ dñ qō ad essentiaz additionis ista duo ꝛcurrūt hic vidā immediata. ſ. volūtas adeuntis ℨ cā ex qua defertur ius adeūdi: quo casu error in cā impedit translationē dñi: secus si in cā translationis dñi mediata erraretur: q̃ tunc non impediret trāslatio dñi vt pz in ti. de ℨdi. inde. nam q̃ dñium transferk ex traditione inter viuos cā immediata trāslationis est volūtas tradentis ℨ ipsa traditio non ipsa cā ꝑpter quam traditio fit: ℨ iō non impedit translatio dñi licet erret in illa cā remota. Unde etiā est qō si tradens errat in volūtate q̃ est cā, prima nō transferk dñium: verbigra si tradat rem sua tanq̃ alteri⁹. l. iij. ℌ. subtilius. ff. de ℨdi. ob cām. Et hec perpetuo ſm Bar. ad ea q̃ ipse scribit in. l. j. ff. de offi. ꝓ. cō. ℨ ad ea que scripsi super glo. anno ꝓtento in. l. si rē aliquā. ff. de acq. pos. Et bis dictis pōt elici rō quā ego assignaui cur filiꝰ non possit adire nō precedēte iussu in. l. ini. ff. de le. j. ℨ. l. q in aliena. in pn. ſ.e. Ideo enim qō cā ex qua deferē ius adeūdi ℨ currit immediate ℨ essentialiter vna cū voluntate adeūtis ad inducendā additionē. Jō si non ꝓcedat iussus illa volūtas ꝑ nihilo bſt ex quo non ℨcurrit aliud essentiale qō regrik. l. cū hi. ℌ.ſi ꝓtor cū materia. ff. de trāsa. Scēo argunit Bal. ex isto tex. qō ille q̃ agit petitione hſditatis ℨ dicit se simplr heredē in libello interrogāte reo pōt cogi rūdere vtrū sit heres ex testō vel ab intestato. Et idē tenuit Bal. in. l. si auie. C. de succes. edi. qō etiā dictū allegat hic Pau. de ca. ℨ fuit opi. ℨdar. de fa. ſm Bal. Tu aūt vide Bar. elegāter de quo ipe non meminit in. l. ℌ. in fi. ff. de peti. here. ℨ in. l. ſi defensor. ℌ. illud de inter. act. opz tñ vt colligik ibi ex dictis Bar. qō reus alleget aliqd. ꝑpter qō sit verisimile eiꝰ interesse qō fiat ista declaratio. Simile. d. Bar. no. ꝑ illū text. in. l. ℌ. in prin. ff. de eo qō certo lo. qō lz actor in libello accusationis nō teneak ponere diez cōmissi delicti. si tñ reus dicit qō vult ꝑbare qō illa die non potuit cōmissse hoc delictū: tenebitur accusator diem exprimere. Et idez est in libello ciuili: vt ibi est casus ℨ illū tex. d. Bar. se non vidisse: dū scriberet in. l. is qui reus. a de pub. iud. vbi hanc doctrinā posuit. Sed queritur hic ſm Pau. de cas. Quid in reo cōuento petitione hereditatis vtrū si ñdet se possidere ꝑ herede possit cogi ñdere vtrum sit heres ex testō vel ab intestato: ℨ dicit se ñdisse de facto qō non tenetur ñdere: q̃ ex ista ñsione qō possideat ꝑ herede est fundata intentio agentis: q̃ probando qō ipse sit heres vincet in petitione hereditatis: vñ non est viterius reus interrogādus ſm eum. Sed cum in actione personali reus possit interrogari: vtrū sit heres ex testō vel ab intestato vt ipse fatetur. ℨ alle. tex. qui hoc dicit in. l. ſi defensor. ℌ. illud. de inter. ac. mirus est conuentus potest interrogari an sit heres. l. cogi cū materia. C. de peti. here. videtur enī posse ꝓtendere agens aliqō interesse saltem in hoc qō releuabit ab vno onere ꝓbandi: nā si non declaretur; et agens dicat se heredem ab intestato habebit ꝑbare qō ipse est ꝓximior possessor: et qō nullum est factū testim. vñ super hoc est cogitāduz. ¶Scēo no. ſm do. me. ibi ꝓ dño fecerit ꝛc. qō ista ꝙsa nō est bona aliquis gerit se ꝓ dño. ergo est dñs. nec ista etiā aliq̃s habitus ℨ repudiatus cōiter ꝓ dño ergo ꝓbatur esse dñs. alle. Jnno. in. c. illud. de presump. Add primuz q̃ quis possideat tanq̃ dñs vtrū presumak dñs. ℨ q̃ vide Bar. in. l. quidā in suo. de cōdi. insti. ℨ Bar. in. l. nō ignorat. C. qui accu. nō pos. ℨ qō no. in. l. cuz res. C. de ꝓba. ℨ in. l. ſi. ꝑ Bal. C. ne ꝓtor ꝓ ma. †De scēo incidit in illum articulū. vtrū ꝑ famā ꝑbeat dñium⁹. de quo in. l. ij. C. de ꝓba. ℨ in. l. at qui natura. ℌ. cū me absente. de neg. gest. ℨ in. c. veniēs. el. j. extra de testi. Jllud etiam scias qō licet testes probent aliquē possedisse reꝛ ꝓ sua ℨ tanq̃ suā non tñ ꝑ hoc ꝓbabitur qō possessor fuerit in bona fide ſm ☞ Bar. sin. in. l. j. in fi. ff. ꝓ suo. ¶†Tertio no. ſm Pau. de ca. argu. ex ista litera qō si aliquis in libello egit ex vna cā ℨ vna actione ℨ ꝑbat de alia causa ℨ de alia actione non oz vincere. qō videt ꝓbare tex. in. l. babebat. ff. de insti. quē ipse allegat. alle. etiam Spe. qui hoc tāgit in ti. de ac. ℨ peti. ℌ. sequik. vbi Jo. an. tetigit in addi. in ver. iij. quoq̃ quid si reus cōsiteatur de causa nō dedu cta in libello: vtrū ex tali confessione possit sequi cōdēnatio. sup quibus vide quod plene scribit Anto. de bu. in. c. examinata. de iudi. ℨ Bal. qui idem decidit in questione ꝓposita in. l. ꝑ hāc circa ꝓin. C. de tempo. appel. ℨ alleg. Spec. in tit. de sententia, ℌ. qualiter. versi. qd si tū. Et de ista. q. est casus in. l. iij. ℌ. docere. ff. vi bo. rap. ℨ ponit Bar. soleniter in. l. denunciasse. ℌ. quid ergo ff. de adul. ¶In gl. super verbo occupauit ibi. fuit etiā error in conditione testātis. Hec gl. vult expresse qō sicut heres institutus oz esse certus de conditione testatoris. l. heres institutus. in fi. j. eo. ita debet esse certus de cōditione eius cui succedit ab intestato. Et hoc tenebis menti. Et quātum ad exemplū primuz huius. l. bene procederet istud dictū: verbi gratia si aliquis dubitaret vtrū is cui vult succedere ab intestato esset liber vel seruus: sed in scēo exemplo. vbi ponitur hec glo. hoc nullo modo potest procedere q̃ etiam libertus ℨ libertinus potest testari: ℨ etiā sibi potest succedi ab intestato sicut in genuo: sed ex diuerso capite vñ per hoc non videretur impugnari additio. arg. l. qō ſi dubiter. ℌ.eo. ¶In glo. vlti. ibi: si fert sententiam ex falsa causa ꝛc. ℨ ibi cā effectu. Jstud verbū est ambiguū: ℨ potest significare duo. Naz ſm Bar. significat qō sententia non est nulla ipso iure lata ex falsa causa: sed est rescindenda remedio restitutionis: ℨ sic erit nulla in effectu: ℨ hanc expositionē sequitur Jmo. sed Bal. hic. ℨ in. l. j. C. de cōdi. inde. videtur aliter exponere istud verbū. ſ. qō significet sniaz posse rescindi irreparabiliter que verba hoc importāt scēm eum qō si petitur restitutio aduersus sniam latam ex falsa cā iudex restitutionis non potest reformando sniam confirmare eam ex vera q̃ colligitur ex actis. ℨ alleg. ℨy. hoc tenentez secus est scēm eum qñ sententia lata ex falsa causa haberet reformari per iudicē appellationis: tūc enī posset reformari ex cā que colligitur ex actis explicite vel implicite: sed ex nona cā non posset. Primū ꝓbatur in. l. ſi. ff. qō cū co. ℨ tenet Bar. hic iuxta finē distinctionis. Scēm in. l. per hanc. ℨ qō ibi no. C. de temp. ap. Pro declaratione huius articuli sunt quatuor videnda. Primo qñ petitur restitutio in integrū aduersus sniam vtrū ex cā que potest colligi ex actis sententia possit cōfirmari. Scēo vtrū ex cā q̃ non pōt elici ex actis: sz de nouo deducik. Tertio qd in cā appellationis. Quarto qdiu in cā nullitatis. ¶Circa primū dico quicqd senserit hic Bal. post ℨy. qō ex cā que cōtinetur in actis explicita qō videatur deducta in primo indicio pōt iustificari snia aduersus quaz petitur restitutio etiā ꝓbando de nouo sup illa cā qō tenet hic Raph. cu. ℨ vtitur bona rōne q̃ si possunt induci noui testes in cā appellationis que est, remediū rescissorii de iure cōi. l. per hāc. C. de temp. app. Adultofortius vbi agitur de iure speciali qō nō est ita validum sicut ius cōe. vt refert hic do. me. Bar. tñ in. l. j. versus ſi. C. de sen. aduer. fiſ. la. li. x. quem etiaz adducit hic do. me. videtur velle qō resti. in integ. debeat concedi vel agitari ex veteribꝰ: ℨ vtitur ista rōne q̃ restitutio aduersus sniam reponit partes in prima instātia. vñ ꝓbationes noue debēnt fieri in iudicio principali ℨ in sua instantia nō in iudicio restitutionis. Sed potest dici cā vitandi circuitum qō cū restitutio sit similis appellationi vt dictū est. ℨ ꝓbatur in. l. ſi causa cognita. C. de transac. qō ad impediendum restitutionē cōcedi admitteretur noua ꝓbatio: q̃ est ꝓnexa causa restitutionis. sicut videm⁹ qō ꝓpter hanc cōnexitatem iudex resti. in integ. restituit actionem in veterem debitorem illi ℌ quez fertur snia in cā restitutionis. vt patet in. l. j. circa medium. C. de repu. que fiit in iudic. Et tene menti istū articulum quia raro alibi declaratur. Scēo casu qñ ad impediendam restitutionem aduersari⁹ vellet ꝓbare causam de nouo non cōtentam in ꝓiori processu dicendum est qō nō admitti. ℨ hoc tenet Bal. C. de condi. inde. qō credo esse verissimū: q̃ ex quo ista causa nō fuit deducta in primo iudicio: sicut si esset ꝓbata ante sniam non posset ex ea seq condemnatio. vt. ℌ. dixi in notabilibus. ita ℨ multominus ex ea, poterit confirmari condemnatio et sententia postquā fuit lata.

☞ ¶Tertio casu dicēdum est cum Bar. hic iuxta finem commenti quod ex noua causa contenta in ꝓioribus actis iudex appellationis potest cōfirmare sententiam. l. ſi. ff. qō cum eo. ista ꝛz ℨ responsio Bal. in. l. j. C. de condi. dicens qō ibi causa nō fuit falsa sed minus legitima. Nam si causa minus legitima fuit expressa sententia fuisset nulla. l. qui testamēto. ℌ.eo. Et sic multominus videretur posse confirmari sententia nulla q̃ valida que est rescindenda. Si aūt causa minus legitima non tuisset expressa: tunc non posset dici qō iudex se fundasset in illa causa: ideo opz intelligere illam. l. qñ fuit expressa. Ultimo casu dicit hic Pau. de cast. Bal. tenere in. l. ij. in. xiij. q. C. de rescin. vendi. qō sententia nulla nō potest reformari ex noua cā: lz hoc est manifeste falsum ℨ tex. in. l. j. ℌ. j. in. ℌ. responso. ff. que sen. sine app. re. ℨ ℌ. l. absentem. C. de accu. ℨ hoc tenuit Bar. vbiq̃. l. in. l. ſi expressum. in vlti. char. de appel. ℨ in. l. sivt proponis. C. qūo ℨ qñ iu. ℨ Bal. in. l. tale pactum. ℌ. qui pronocauit in re. ff. de pact. nec Bal. loquitur ita indistincte in loco alleg. sed loquitur quando processus ℨ snia fuit nulla propter libellum ineptum: tunc enim dicit

a ¶In. l. is q reꝰ. Et ibidez vid. d. alex. de imo. ℨ do. iaſ. may. et adde Lud. pon. in sing. ℌ. Bar. i l. is q reus. et adde qō verū est qō oz pōe re die ſz añ cōfessionē vl negationē accusati non post: ℌ. d. Ale. de imo. ſaddi. ad Bar. i. l. ij. ℌ. ſi qs. ō eo qōcer to Jo. be. Va.

b ¶Sñiū. Add de flo. in. l. itē mella. ℌ. legis ad. l. agl. ℨ do. alex. ō imo. in ℌ ſi. j. iij. pte. Bene. Va.,

c ¶L. ſi. Et ibidē vid. d. ale. ō imo. Be. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qō non pōt ꝛ firmari ſnia ex noua cā. alleg. tex. in. c. cū dilecti. de emp. ꝛ vē. Sed forte poſſet intelligi qꝫ nō pōt reformari ex prio rib⁹ actis q̄ fuerunt nulla: ꝛ ſic ex eis nulla poterat apparere legi tima cā. Sed ſi iudex nullitatis de nouo reciperet ꝓbatiōes ſup cā principali qō pōt: tūc bñ poſſet reformari ſnia: ſicut pōt refor mari a iudice appellationis intelligo ex cā deducta in primo in dicio: vt. ff. dixi ſi eſſet aliqua cā deducta potuiſſet ſequi ſnia diffi nitiua qō qñ ſit: vide plene p Ant. de bn. in. c. examinata. de iu di. vbi aūt nulla cā eſſet deducta ex qua potuiſſet ſeq ſnia diffi nitiua: ꝛ ſic libellus eſſet abſolute ineptꝰ apparet manifeſte qō vera eſt opi. Bal. qꝛ illa cā nūq̄ fuit deducta in priori iudicio. ꝙ ſup ea non poſſet ferri ſnia niſi de nouo daret libellus ꝛ ſeruātur alia ſolēnia. Et qꝛ. ff. declaranim⁹ gl. Addendū eſt aliqd modo circa dicta Bar. ¶ Et primo inq̄tum ipſe alle. l. ſi qs obrepſe rit. ff. de fal. Adde ꝑm Jmo. qō illa lex nō debuit allegari ad hoc ꝓpoſitū: nā etiā ſi pars nihil alleget ſi lis non eſt ꝛtestata ꝓceſſus ꝛ ſnia eſt nulla. l. j. C. de lit. ꝛtest. ꝛ. c. cū ad ſedē. de reſti. ſpo. et in. c. j. de lit. ꝛtest. vñ Bal. in. l. qui teſtō. ff. de excu. tu. dicit qō ille tex. loquit qñ fuerūt falſificata acta iudicij quo caſu vult eſſe ſpā
le qō ꝓceſſus ꝛ ſnia ſit nulla ipſo iure. ¶ Scōo adde inquantuz Bar. vult qō ſi ſnia ferꝫ ꝑ minorē ex falſis allegationib⁹ ſit nulla ipſo iure qō idē eſt dicēdū in fiſco ꝛ eccleſia: vt inqt Bar. in. l. j. C. de ſen. aduer. fiſ. la. ꝛ Bal. de eccleſia in. d. l. q teſtō. Jntellige ſi ec cleſia careat defenſore ꝑm do. me. nā ſi hꝫ ꝑlatum q eſſet ꝓtu max vel defenſorem: tūc ſnia valeret ſed daretur reſtō. c. ꝓpt. ꝛ. c. ſi. de do. ꝛ ꝓtu. ꝛ. c. cū ex lſris. de reſti. in integ. Facit qō bꝫ in. l. pē ſes. C. qſio ꝛ qñ in. in gl. ¶ Tertio adde qō iura alꝫ Bar. in mi nore non videnꝫ ꝓbare excluſionē ſuā ꝑm Jmo. qꝛ loqunꝫ in de creto: nam loqunꝫ in excuſatione tutoris vel in datiōe in qua etiā ponit decretū. l. ſi cū ipe. ff. de excu. tu. ꝛ exꝑſſe ꝛ. l. j. C. ſi ex
3 fal. alle. ✝ Certū eſt aūt qō etiā qñ ſnia non eſt nulla decretum eſt
a ¶ Cā adō. d. alex. de imo. i l. is cui. de ꝛ. ob. ꝛ Ang. i. l. ſi. de iureiu. et Pau. ō ca. l. l. cū hi. ℈. ſi pre tor. de trāſa. ꝛ d. ale. de imo. l. ℈. līb. viij. pte pe. col. dc. va.
ipſi⁹ vtentis falſis allegationib⁹. ¶ ✝ Quarto adde qō ꝫ ſnia lata ex falſa cā ꝛ per doli partis retractetur qñ eſt lata ꝑ ſpētez ſi tū ſit lata ex falſis allegationib⁹ ꝛ ꝓbationib⁹ ſine dolo partis: qꝛ forte credebat teſtes verū dicere: tūc vtrum iſto caſu non ꝛce datur reſtō ſunt opi. nā Cy. in. l. qui teſtō. ff. de excu. tu. quē ſequi tur ibi Bal. vꝫ voluiſſe qō iſto caſu non ꝛcedat reſtō: ꝛ ponit exē plum de eo qui pduxit inſtrm debiti cū eſſet heres alicui⁹ qꝫ cre debat eſſe valid ū ꝛ re vera huic debito fuerat ſatiſfactū ſeu debi tum erat ſolutū: nam ſi obtinet ſniam ex iſto inſtrō nō dꝫ retrac tari ꝑm eum. l. ſi ſub ſpē. C. de re iudi. Bene facit qō bꝫ in. l. j. ꝓ Bal. ꝛ alios. C. de ꝛdi. inde. ſed Jmo. hic declarādo dicta Bar. Guil. ꝛ alioꝝ tenētium oppo. per. l. ℈. ꝛ. iij. C. ſi ex fal. inſtru. dicit qō licet in exēplo Cy. dictū ſuū ꝓcederet nihilominus pōt poni aliud exēplum in quo eſt vera doctrina iſtoꝝ: verbigratia ſi ali quis vteretur falſo inſtrō qō fuit falſo fabricatum ipſo ignorā te: vel pduciſſet teſtes falſos q perſuaſerunt ſibi vnū qō nō erat verū: tunc eñ ex equitate dictoꝝ iuriū ꝓcederet reſtitutio ſcōm⁹ eū ſi ꝙ ꝓducens nō ſit. Et retractabitur ſnia qñ fuit lata ꝑ falſas alle gationes ꝛ ꝓbationes: ſecus ſi fuiſſet lata ꝑ falſas allegationes non ꝓbatas: verbigratia qꝛ pars credebat eſſe ꝓbatum: ꝛ tñ non erat: nā tunc non retractabitur ſnia niſi ꝓiaꝫ appellationis ꝑm Old. quē refert hic ꝛ ſequit Jmo. ꝛ ita poteſt intelligi. l. ꝑſes. ff. de re iudi. Secus ſi pars allegās fuiſſet in dolo ꝑm eum. qꝛ tunc ꝑm Guil. de en. ꝛ Bar. etiā ſi non eſſet facta falſa ꝓbatio reſcin deretur ſnia: ſed Bald. in. d. l. qui teſtō. in iſto caſu exꝓeſſe tenet
b Ztium. ꝛ vult qō iudex ferēdo ſniam qñ non erat ꝓbatum vel ſit in dolo ꝛ erat ſniam ꝓ ambitionē vel ſaltē in lata culpa qꝛ non debuit ius ignorare. ıō dicit qō vtroq̄ caſu ꝓceditur reſtō iuxta no. in. l. ferno inuito. ℈. ſi prætor. ff. ad treb. Sed poſſet contingere caſus in quo eſſet ꝓbabile dubium vtrū intētio actoris eſſet ꝓbata vel non: iuxta no. in. c. in noſtra. de teſti. Et dato qō non eſſet ꝓbabile dubiū ſatis eſt qō ſnia non ſit lata ꝙ doli iudicis: vñ ſup hoc eſſet cogitandū vtrū verū dicat. Et ad iſtud mēbrū addit hic do. me. vnū caſum in quo ſnia lata ex falſa cā non retra ctaꝫ fauore libertatis. alle. tex. in. l. ſi dolo. ff. de dolo. Dicit etiaz qō qñ pars aduerſa fateretꝫ ſniam eſſe iniuſtā ſemp retractaretur ſnia in fauorem eius ꝙ quē eſt lata. alleg. Jnnoc. in. c. qꝛ plerīq. de immu. eccl. Tu vide tex. ꝑmynā lec. quē ibi no. Bar. ad hoc in l. iul. verū debitorē. ff. de condi. inde. ꝛ qō ponit Anto. de but. et ibi ſcripſi pleniſſime ſup hoc articulo in. c. qñ ꝙ falſam. de ꝓba. et Bal. in. l. cū quis. C. de iur. ꝛ fac. ign. Et vtrū ꝓfeſſio ficta ope retur idē qō vera in iſto caſu ad tollēdā ꝓeſumptionē iuris ꝛ de iure: vide qō ſingl⁹ ponit Bar. in. l. abſentē. ff. de pe. ꝛ bonū ter. et qō ibi ꝑ Bal. in. l. ſi tutor. C. de interdic. mat. Et adde ad ma teriā ꝓdictaz qō ſingl⁹ ponit Bal. in. l. egāter. ℈. ſi quis poſt. ff. de condi. inde. vbi dicit qō qñ ꝛcurrit dolus partis ꝛ iudicis nō eſt opus reſti. in integ. ſed ſuccurritur actori ſi ſnia eſt lata ꝙ eum ex replicatione dol. Alleg. tex. ſingulārē in. l. cuz a te. ff. de dolo. Ang. aūt ꝑ illū tex. in. l. ſeruo inuito. ℈. ſi pupillo. ff. ad trebel.
b ¶ Retracta ri. vió q̄ būr ꝑ Raph. cu. j. l. iperatores. ō re iudi. be. va.
vult qō ſemper qñ ꝑ dolum partis ꝓceditur reſtitutio aduer ſus ſniam competat etiā iſta replicatio doli: qō plene proſequit ibi Jmo. ſed. d. m. hic alleg. tex. ꝓ ſingulari qō etiā ſi ſnia feratur de conſenſu ambarum partiuꝫ retractatur cum eſt lata ex falſis allegationib⁹ ꝛ pars fuerit in dolo. alleg. Jnno. in. c. grauis. de depoſito. cuius dicta dicit debere intelligi ſm illā. l. Aduerte ēt qꝛ qō ſnia tractetur ꝑ falſam allegationē dolioſe allegantis: vt dictū eſt. Jſtud eſt verū qñ falſa allegatio caret penit⁹ fundamē to veritatis. Sed qñ actor dolioſe allegat non retractatur ſnia per reſti. in integ. qꝛ imputet ſibi pars q̄ nō excepit: vt eſt caſus in. d. ℈. ſi qs poſt. ꝛ ita ibi declarat Bal. Et aduerte ad ea que. ff. dixim⁹ ſm cōem ſniam qō ſnia lata cōtra minorem ꝛ eccleſiam eſt nulla ipſo iure nō diſtinguēdo vtrū minor ſit preſens vel abſens: qꝛ licet glo. in. l. ſi. C. ſi ex fal. inſtru. hoc dicat quam doc. cō muniter ſequūtur. contraria gl. eſt expreſſe quā ipſi non allegāt in. l. verum. ℈. ex facto. ff. de mino. qō neduz ſi minor ſit preſens: ſed etiam ſi ſit abſens per cōtumaciaz ſententia valeat. ꝛ illa gl. videtur verior de iure: qꝛ licet tex. in. l. ſi. C. ſi ex fal. al. ꝛ in l. ſi. ſim pliciter dicat qō ſnia lata ſup falſa excuſatione ſit nulla ꝑ mino rez. Hoc tū vꝫ declarari ꝑ l. j. C. eo. qō habeat locū qñ minor fuit indefenſus ſupple. vel fuit abſens: vt in. d. ℈. ex facto ꝛc. Nō ob. tex. in. d. l. qui teſtō. qz ibi cā fuit illegitima erroꝛe iuris expreſſo quo caſu ſemp ſnia eſt nulla: vt. ℈. videbis. Vel dic vt. ℈. videbis dando ſingulare intellectum ad illā. l. ꝑm Ang. in loco. ſ. alleg. Et qō iſtud ſit verū ꝓbatur alia rōne qz in eccleſia hoc eſt expreſ ſum qō vꝫ ſnia ſed reſcinditur qñ eſt lata ex falſa cā: vt dicit text. in. c. cū ex literis. verſus ſi. de reſti. in integ. Jdeo de iuris ſubti litate videtur diſtinguendū vt dixi. ꝛ ſic nil erit ſpāle in minore vel eccleſia ſcōm cōmunem ſniam. Scōo adde inquantū do. me. dicit hic. ꝛ. ℈. retuli qō fauore libertatis ſnia ex dolo ꝛ falſis alle gationib⁹ nō retractatur per. l. ſi dolo. ff. de do. qō iſta fuit doctri na Ang. qui alleg. banc in. l. ſeruo inuito. ℈. cū pretor. ff. ad treb. ſed ille tex. nō probat hoc: vt etiam tāgit hic. d. m. qꝛ non appa ret qō ibi agens participauerit fraudez: ſed fuit dolus in tertio. i. in aduocato rei ꝛ in dolo tertij non eſt miranduꝫ ſi libertas non ita de facili renocatur: quiaz in aliis cauſis non ita fauorabilib⁹ dolus tertij nō nocet actori niſi in ſubſidium. l. ſi. in prin. ff. de eo per quem fa. erit. Et contra iſtam concluſionem allego tibi tex. ſing. cum glo. ſua in. l. ſi pars iudicantium. in prin. ff. de inoffi. te ſta. vbi dicitur qō ſententia lata in fauorē teſtamenti abyno pre ualet ſententie alterius: niſi contineat apertam iniquitatez: qō glo. exponit. i. niſi ſit lata per ſordes vel gratiam quo caſu vult ſententiam eſſe nullam. Si ergo dolus iudicis reddit ſententiā nullam non obſtante fauore teſtamenti: ergo multo fortius ꝛ do lus partis. Nec dicas qō ille tex. non loquitur in libertate: quia in illa materia cauſa libertatis ꝛ teſtamenti equiparantur. c. fiſ. de re iudi. in antiquis. Tertio adde inquantum allegaui tibi de iure ciuili tex. ſingu. in. l. iul. verum debitorez ſcōm primam lec. de condi. inde bi. quem nullus allegat in hac materia qō qui fate tur ſententiam eſſe iniuſtam facit eam retractari de iniuſtitia ſen tentie poteſt allegari a parte ad ſui ꝓiudicium ſed non ad fa uorem. caſus eſt no. quem ibi no. docto. in. l. ſi ſeruus pluriū. ℈. j. ff. de leg. ij. ꝙ quis is qui fatetur ſimpliciter ſententiam eſſe iniu quam faciat eam reſcindi: ſecus tamen eſt ſi ille ꝓ quo eſt lata ſententia appellet ab ipſa quia iudex non obſtante ſua appella tione poteſt eam confirmare. ita dicit do. me. in. l. ſtipulatio iſta. ℈. j. de ver. ob. alleg. tex. ſing. in. l. ticie amice. ff. de aur. ꝛ ar. le. qui tex. mihi non ꝓbat hoc. Sed habeo maiorē autoritatē quam adducā tibi ꝑcras ſi nō fallor ꝛ eſt dictū valde nouū in iſta materia. ✝ Quarto adde inquantū do. me. hic tangit vtrū ſnia lata ex
4 falſa cā ſit nulla ipſo iure: nā ipſe alle. c. cozā feli cis. de in integ. per qđ vult qō vbi interlocutoria eſt modici pii
b dicij nō poſſit retractari⁹: nec ꝙ ſit nulla ꝛ ſit interpoſita ex falſa cā. alt. ꝛ Bal. in. l. ait ꝓtor. ℈. permittitur. de mino. ſed Bald. ibi nō loquitur hoc mō: vult enī qō tunc nō cōpetat reſtō aduerſus interlocutoriā quā ex falſa fingit minorē non eſſe grauatū vbi autē eſſet grauatus ꝫ nō grauiter: qō nō cōpetat reſtō nō dicit Bal. ſed hoc dicit Ang. quem ipſe non allegat in. l. ſi pretor. ℈. marcel lus. ff. de iudi. alle. Jnno. in. d. c. cozam felicis. Tu aduerte quia poſſet eſſe tā modica leſio: vt ex intentione. l. ſcio. ff. de in integ. reſtit. non eſſet danda reſtitutio aliquo caſu vel in aliquo actu. Vbi autem non eſſemus in tali leſione: iſtud dictum non ꝓbatur iure: nam in. c. cozam felicis. conceditur reſtitutio aduerſus allegationem omiſſam non aduerſus interlocutoriam pontifi cis. Facit optime quod habetur in. l. minor autem. ff. de mino. vbi queritur vtrum minor reſtituatur aduerſus declinatoriam. Si autem interlocutoria ſit magni ꝓiudicij: tūc dixit Raph. cu. quem refert ꝙ do. me. ſe conſuluiſſe qō interlocutoris lata ex falſa cauſa eſt nulla ipſo iure per ea que dicit Cy. in auten. offe ratur. C. de li. conteſt. ꝛ in. l. conſentaneum. C. quomodo ꝛ quā do in. Et licet verba Cy. videantur inferre qō ſententia reſcin datur: vt dicit do. m. ꝛ bene. Leges tamē quas allegat oſtēdunt
q intellexit

5 q intellexit interlocutoriā eſſe nullā. ✝ Sz tu aduerte qꝛ iſtud eſt formare. q. de decreto interpoſito ex falſa cā per alia verba: nā Cy. alle. l. j. ℈. hec verba. ff. ne vis ſi. ei. ℈ loqtur de primo de
a creto qō ſine dubio eſt ſententia interlocutoria *. l. ſſenti. ℈. cū aūt. C. de his qui ad eccle. cō. ꝛ plene ꝑ bal. in. l. ij. C. de epiſ. au. Vñ de hac. q. dic vt ſcribit bar. ꝛ mod. in. Iuſte poſſidet. de ac. po. vbi anno ꝓterito dixi pleniſſime. Adde tñ ad ea q̄ ibi dixi notabilem limitationem quā ponit Bart. in. l. is cui bonis de ꝛb. oblig. ꝛ qō dicit bal. in. l. j. ff. de cura. furio. Utrum autē qñ decretum eſt interpoſitū ptim ex ꝛa: ꝛ partim ex falſa cā to tū ſit nullū: vel quaten⁹ eſt cā falſa. tāgit hic. d. me. Super quo vide q̄ plene ſcripſi i. d. l. iuſte poſſidet. Quibus addo vnū dū taxat vez ꝙ ſi ingreſſus i tenutā fieret⁹ nō autoritate iudicis: ꝫ ex pacto de ingrediendo qō cōiter apponit in inſtrīs eſſet ma ius dubiū: vtrū totus ingreſſus vitiaret rōne partis falſe per ea que ſcripſi in. d. l. iuſte faciēdo dſiam inter ingreſſuz iudicia lem et extraiudicialem per. l. j. ℈. ſi duo. ff. quoꝝ le. Videt tamē poſſe dici q̄ vbi quis ingrederetur ex pacto: vt. ℈. dixi: q: iſta te nuta ſubꝛogatur loco tenute iudicis ſm Bald. in. l. pe. C. de pi gno. acti. eſſet idē qō in ingreſſu iudiciali: hoc tamen nō firmo
ꝓ rio nūc. ✝ Quinto adde inq̄tū doc. hic ſimpl⁹ volūt q̄ ſenten tia lata ex falſis allegationib⁹ aduerſus abſētē ſit nulla ipſo iu re non diſtinguendo vtrū ſit adhibitus dol⁹ partis vel non: ꝛ Angelus in hoc aliter ſentiat in. d. ℈. marcellus. nā Ange. ibi vꝫ reſtrigere iſta dicta. ꝛ i. l. ſeruo iuito. ℈. cū ꝓretor. j. ad trebel. in abſente ex cauſa neceſſaria vel ieo qui eſt impeditus legiti mo impedimento. et ita loquitur tex. in. d. ℈. marcell⁹. Unde ꝑm ez⁹ in abſente ex alia cauſa ſnia nō eēt nulla ipo iure. ꝛ hāc opi. ſequit Jmo. in. d. ℈. cū pretor. ꝛ de iure vꝫ eſſe probabiliorꝫ tū qꝛ non eſt eadē ratio in aliis abſentibus in annullando vꝫre ſcindēdo ſniam nō ita fauēt. vt pz in. l. ſi. ℞ibi Bar. ℈. de j. iteg. reſtitu. et iſta opinio. de iure videtur verior. Veruntamen ad uerte qꝛ Jnno. ꝛ moder. ſequentes eū in. c. ſi duobus. de appel. videtur generaliter dicere q̄ qñ ferꝫ ſnia ꝫ tra abſentē ꝑ eo qui non bz actionē ipſo iure: et ſcit actionem ſibi nō cōpetere ſem per ſit ſnia nulla ipſo iure; qđ eſſet magni effectus ſi eſſet ve rum. ꝛ multum limitaret ea que tradit bar. in. l. ſi titius. de ver bo. obliga. naz etiā ſi agens non obtineret per falſas ꝓbatio nes: ſed per veras puta quia peteret debitum ſolutū: vt ℈. dixi poſt Jnn. ſnia lata contra abſentē nō valeret: ꝛ tamē ſi feretur ꝓtra preſentem valeret nec daretur reſtitutio. l. ſi fideiuſſor. ℈. ſi. ff. mandati. ꝛ plene tradit per ℞dodder. in. l. imperatores. ff. de re iudi. ꝛ. l. j. C. de cōdi. inde. vbi eſt caſus. Sed fundamentū eorum eſt valde debile: quia textus in. c. ſi duobus. loquitur in defectu iuriſdictionis non in defectu iuſtitie partis ꝛ inuenio bar. tenentē ꝛ ℈ium qñ ꝓcedit ꝓtra abſentē in. l. abſētē. ff. de pe nis. vbi dicit qꝛ ꝛz non ꝙpetat⁹ ius accuſandi ipſo iure vl agen dit⁹ vꝫ proceſſus factus cōtra abſētē q partitur ſe ꝙueniri de
6 facto per. l. cū putarē cū ſi. ff. fami. her. Et hoc etiā ſentiunt hic ℞dodder. dū dicunt ſaluādo dicta Cy. q̄ ſi actor obtinet per ve ras ꝓbationes licet debitum eſſe ſolutum: ꝛ ſic non compe teret ſibi actio ipſo iure vꝫ ſententia lata contra abſentē. Ipſi tū vſir loqui qñ actor nō eſt in dolo: vñ eoꝝ doctrina pōt euita ri. Ego non recederez a doc. bar. ꝛ a regula communi: quia nō poteſt negari: ſicut ipſe dicit q̄ qui non comparet: et non op ponit exceptionem patitur ſe cōueniri: ergo procedit iudiciū vt patet ex no. i. d. l. ſi ticius. Ubi aūt ille qui agit bz qđ actio vt patet ex no. i. d. l. ſi ticius. Ubi aūt ille qui agit bz qđ actio nem ipſo iure: ſed obſtat ſibi exceptio: tūc doct. in. d. ca. ſi duo bus. tenēt q̄ valeat proceſſus factus contra abſentē: qꝛ nō te netur allegare de iure ꝑt is aduerſe. l. ſi. C. de edē. ꝛ. l. j. ℈. j. ff. ō liber. agno. Hoc tū limitat in duobus caſibus. Primꝰ niſi ps agens tacuiſſet doloſe de exceptione rei: tunc enim proceſſus eſt nullꝰ ſm Jnn. in. c. ſi. de accuſatio. Scōs eſt ſi iudex ipſe ſcie bat exceptionem parti ꝙpetere: et hoc vltimū tenuit bal. in. l. nō dubiū. in ſi. C. de legi. Sed iſta dicta non vſir iuridica: quia ſicut plene declarat Bar. in. l. iūs. ℈. hoc autem. de dam. infec. iu dex non tenetur regulꝰ ſupplere in ciuilibus defectum abſētis quinimo nec pōt regꝰ. Uñ etiam ſide exceptione rei conſtaret ſibi per acta nihilominus nō teneret ſupplere ſi nō vellet: ꝛ ali quo caſu poſſet vt plene ꝑ Ang. in. l. ſi ynus. ℈. pactus. in gloſ. in verbo. Jn opponendo. ff. de pac. vñ ſequere ſimpliciter di
c cta doc. hic. Nam ego video q̄ dolus in omittendo non facit retractari ſniaz ſicut dolus in cōmittendo vt pz in. l. eleganter ℈. pen. ff. de dolo. ꝛ in. l. ſi oleum. ℈. ſi ſeruum. ff. eo. ti. Et ſi ille iura poſſent reſtringi qñ ſnia fertur ipſitem nō tū bene poſ ſunt euadi: tū qꝛ indiſtincte loquuntur: tū etiam qꝛ ego video q̄ qñ dolus in cōmittendo facit ſniam nullā ℈ abſentē: eodem cōtra pñtem conceditur reſtitutio. vt. ℈. marcell⁹ palle. Unde ſi ſnia in hoc caſu eſſet nulla lata contra abſentem: eadē rōne videretur concedēda reſtitutio qñ eſt lata ꝓtra pñtem. Pro hac concluſione adduco tibi tex. no. quem ibi pōderat Ange. in. l. diuus. in ſi. ℈. de integ reſti. vbi probatur ſm eum q̄ dolus
adhibitus ab actore vt pars non cōpareat in termino: ꝛ ſic nō poſſit allegare de iure ſuo: non reddit ſniam nullam ſi ferꝫ con tra abſentez. vñ iſti can. fingunt aliqñ opinationes de capite ſuo Et attēde qꝛ illud Jnn. dictū ſ. c. grauis qō alleguit. ℈. do. me. allegat Ang. in. d. ℈. marcellus. Jtē aduerte quia hoc qō dixit Aln. in. d. ℈. marcellus. vez ꝙ aduerſus interlocutoriam leuis
a ꝓiudicij nō datur reſtitutio clarius explicat bal. in. l. perem ptorias. circa medium. C. ſen. re. nō poſ. vbi allegans ℈nn. in. d. c. cozā felicis dicit q̄ minor non poteſt reſtitui aduerſꝰ excep tionē declinatoriā: qꝛ nō agitur de commodo pecuniario ſed leui ꝓiudicio: ſed Spec. aliter tenet in titu. de reſti. in integ. ℈. j. vnde diligenter eſſet cogitandum ſuper hoc. Et ego alias conſului oppoſitū. Et inq̄tum. ℈. tetigi. de intellectu. l. cuz a te ff. de dolo. referendo ipſo intellectū bal. in. l. elegāter. ℈. ſiquis poſt. de cōdi. inde. ꝛ Angel. in. l. ſeruo! inuito. ℈. cum pretor. ff. ad tre bel. Adde q̄ intellect⁹ illius. l. videt eſſe iſte quicqd ipſi dicāt q̄ ibi ſnia nō ꝓiudicat ipſo iure: qꝛ fuit lata per confeſſionez rei extortam ex dolo ꝛ perſuaſione aduerſarij. quo caſu bar. di cit in. l. nō fatetur. de confeſ. l. j. ifi. qñ actio. de pe. eſt an. q̄ vbi cunq̄ aliquis confitetur per erroꝛem ex dolo ꝛ perſuaſione ad uerſarij competit reſtō ex cla generali aduerſus ſniam. Tu ve ro dic q̄ cōpetit exceptionis replicatio ipſo iure. Et hoc pro bat ſingu. tex in. l. cū a te. Et qꝛ iſta materia tractatur in diuer ſis locis vide multa alia de quibus non ſum dicturus per Aln. ꝛ ℞dodder. in. l. qui rome. ℈. duo fratres. de ver. ob. Ubi dicit i ter alia: vt refert hic. d. me q̄ qñ ſnia fertur ſub conditione de pñti ſi cōditio eſt falſa ſnia ſemp eſt nulla ipſo iure alleg. Jnno. in. c. pñtia. de renū. qui alle. tex. i. l. q teſtō. ℈. de excuſa. tuto. Et hoc dictuz dicit ignozare legiſtas. Sed vt dicunt moder. glo. ibi poſuit iſtam lec. ꝛ refert eā Bal. Tu autem aduerte qꝛ iſta. q. decidit ur alibi per Bar. in eiuſdem fere terminis in. l. ambi tioſa. de decre. ab ordi. fa. vbi dicit q̄ ſi iudex admittit aliquid ſub iſta cōditione ſit inq̄tū de iure debeo. q̄ iſta cōditio quia eſt de preſenti operatur q̄ actus eſt nullus ipſo iure ſi eſt falſa per. l. cum ad preſens cum materia. ff. ſi cer. per. Et idem dicūt moder. allegantes eum in. l. ſi qñ. in principi. ff. de lega. j. Hoc autē qō dictuz eſt q̄ falſa cauſa vitiat ſententiam quādo eſt la ta ꝑ falſas ꝓbationes eſt dupliciter limitandum. Et primo niſi ſit lata per ꝓbationes ꝑveras quidem ſed inualidas: ver bigratia ꝓtextu inſtrumenti minus ſolennis: tunc eñ non habet locum tex. in. ℈. marcellus ſm barto. qui ita ſingu. decla rat in. l. ſi poſt diuiſionem. C. de inr. et fac. igno. ſecūdo eſt limi tandū niſi ſnia ſit lata falſo iuramento qꝛ tūc nō retractabitur
b etiaz detecto periurio et punito vt eſt, caſus nō. et ibi per bal. in. l. q̄ ſi defenditur. ff. de dolo. Sequitur videre an ſententia ſit nulla qñ eſt expreſſa cauſa in ea illegittima. de quo dic vt plene p moder. ꝛ pleniſſime per do. Abb. moder. in cap. j. extra de re iudi. vbi omnino videas. ✝ Quibus adde breuiter q̄ quando ſententia fertur ex cā illegittima cum iſta dictiōe maxime vel
b preſertim⁹ poteſt ſaluari ſententia ſi ex actis colligitur alia le gittima cauſa alias non vt refert pleniſſime. domi. Abb. in. c. ſicut de re iudica. referentes dicta domi. Anto. in. c. in preſen tia. de renū cia. de quo etiam tetigit hic aliquid dñs me⁹. Scōo adde inq̄tū dicūt de ſimili legis: qō ponit. d. Ant. i. d. c. j. Et ad declarationē dictoꝝ ſuoꝝ vide tex. in. l. iij. in pnci. ff. de legi. tu. ꝛ qō bar. ponit in. ℈. ſi. eiuſdē. l. Tertio adde inq̄tū dicūt q̄ ſentē tia vꝫ ꝓtra ꝙſuetudinē niſi ſit notoria. primo q̄ ponit bal. in. l. j. C. qñ ꝓuo. nō eſt ne. ꝛ tex. ſingu. q̄ bat ꝙciſionez in. c. cū ve niſſent. de eo. q mit. in poſ. cā re. ſer. quem addncit hic do. me. ꝛz fuit allegatio bal. de qua ipſe meminit in. c. j. ℈. nos romanoꝝ. de pace ꝙſtā. Quarto adde q̄ qñ ſnia fertur erroꝛe iuris exꝓſſo ꝓtextu cōſuetudinis inalide diu obſeruate ſnia eſt nulla ſm. d. ℞nt. i. c. cū cāz. de elec. ꝑ illū tex. Quito adō q̄ ꝛz ſnia lata ℈ extranagātē regulꝰ nō ſit nulla. l. cū ꝓlatis cū materia. de re iudi. hoc tū fallit niſi ſit notoria in loco ſm bal. in. l. leges ſacratiſſi me. C. de legi. ꝛ tenuit Abb. iz nō viderit bald. in. c. j. de re iudi. c Sit nulla. vió tu. d. alex. ō imol. in. l. ex diuerſo. ℈. fi. ſolu. ma. ꝛ lan fr. i. d. c. qñ ℈. de ꝓb. i. ziij. col. ꝛ ſel. in. c. inter ceteras i. ij. col. ō re iu di. ꝛ. d. alex. de imo. i ℈ ij. cxx iij. j. pte. ꝛ ro tā i dec. ccexl. ité fuit. Bñ. Va.
c Ceterā ſic vt hic p doc. ꝛ i. d. c. j. falle. ✝ Sz querit ſup iſto caſu de difficili. q. quā monet hic Jmo. ꝛ etiā bar. tangit ſi repit ſnia lata hoc modo. Quia ꝑ tales ꝛ tales ꝓbatū eſt te eſſe debitorez cōdēno te ad centū. vtrū ſi teſtes nō ꝓbant id qō aſſeruit iudex
c ſnia ſit nulla ipſo iure. Jnno. in. c. qñ cōtra. de ꝓba. tz ꝙ ſnia vꝫ Et hanc opi. approbat. bal. vbiq̄. i. in. l. j. C. de indic. liber. ꝛ in. l. j. C. de erro. cal. vbi et Saly. ſequtur hanc opi. ꝛ in. l. platā. C. de ſenten. que dicta adducit etiā. d. m. Idē etiā dixit vitra eos in. l. qd ergo. ℈. pena grauior circa mediū ꝙmēti. de his q̄ no. infa. Hoc vꝫ hic tenere bar. dū dicit q̄ ſi iudex dicit abſoluo reū q: re peri eū ſoluiſſe. iſta ſnia nō bz erroꝛē iuris exꝓſſum: ıō eſt appel

Universidad de Deusto
Biblioteca

landū vt rescindat. d. Ant. i. d. c. qñ ℌ. ⁊ moder. ⁊ in diuersis locis tenēt oppositū. vez Jnn. in. d. c. qñ ℌ. ⁊ in l. diuus. in vlti. char. ff. de re iudic. ⁊ in l. qui rome. ℌ. duo fratres. ff. deverb. ob. ⁊ in l. ex diverso. ℌ. si ex iudicio. vbi soleñiter loquit. ff. sol. mat. Et vtitur in effectu ista ratione que fuit bal. i. l. i. C. de erro. cal. vbi tenuit qō snia esset nulla. Cōtra id quod sentit hic qz paria sunt aliqd esse, exp̄ssuz in snia vel exprimi p relationē ad acta l. ait ptor. ℌ. si inder. ff. de re iudi. ⁊ i. l. hec snia. C. de sen. que sine cer. quā. Adducunt tex. fm cōem intellectū in. c. cū bertoldus. extra de re iudi. Sed huic rōni pōt rñderi qz exp̄ssio que fit per relationē ad acta nō dr ppria ⁊ formalis exp̄ssio. vñ snia qua refert se ad acta lz valeat tñ appellat incerta. l. hec snia. C. de sen. q̄ sine cer. quā. Jō tex. in. ℌ. si inder. dicit qō videt q̄ exp̄ssuz in snia qō exprimitur per relationē ad acta: qō verbū significat in dubio impropriet at̄ vt videbis in. l. si quis non qnasi. ff. e. licet aliqñ sit excessiuū veritatis sed raro. Pro ista rñsione adduxi ego in. c. qñ cōtra. de proba. tex. valde not. in materia in. c. per tuas. de sen. excō. vbi dr exp̄sse qō ad hoc vt snia sit nulla dz exprimi error pateter in forma excōicationis. vbi ponderoverbū forma qō nō pōt verificari in expressione que fit p relationē: ad aliud fm Ang. in. l. quoties. ℌ. sigs nomē. ff. de here. instit. ⁊ plene dixi in. l. j. ff. de lib. ⁊ posthu. bñ facit qō no. Ant. de but. referens dños de rota in. c. vt debitus. de appella. ⁊ bal. in. l. minorib⁹. C. de his q. vt indig. vbi volūt qō cā q̄ dz exprimi in appellatione ab interlocutoria p forma nō sufficit qō exprimat̄ p relationē ad acta. Scō pōdero verbū patenter qō vt nō fit suppletū adhuc ostēdit qō exp̄ssio fieri dz formaliter: ita qō error intelligat iegēdo snia m. ⁊ hoc etiā fuadet rō: qz sicut qñ exp̄ssio regrit pro forma nō sufficit qō fiat p relationē ad acta vt dicta m ostendit: ita videt qō cū agit de magno pīdicio. i. de annullādo sententiā idē debeat esse. Jllō ob. ter. in. c. cū bertold⁹. qz vt ego dixi in. d. c. qñ ille tex. potī⁹ probat qō snia nō est nulla ipso iure vt patet in verbo irritādā. Jtē etiā dñs pōtīt dicit qō irritat sententiā ne opinio pīudicet veritati: sed si snia esset nulla ipso iure opi. nō pīudicaret veritati. ergo intētio pontificis videt esse qō snia nō sit nulla ipso iure: ⁊ vere multū viget tex. in. c. p tuas p ista parte que vt verio⁹. Si tū velis tenere cōez fniam. potes rñdere qō ibi est spāle in snia excō. que difficili⁹ reddit nulla q̄ alie snie. Cāi Ang. in. l. g rome. ℌ. duo fratres. dever. ob. vult qō sen. excō. lata ex falsa cā non reddat nulla sicut alia. Et posita dicta cōi opi. pro vera. debes declarare hoc dictum fm imo. hic qō habeat locū qñ iudex cōgēnat reū: quasi sit probata intentio actoris. Sz qñ iudex absolueret reū quasi actor nō probasset intentionē suā: tūc lz actor vere ꝓbanerit tū vz snia; nec est error exp̄ssus in ea: qz potuit iudex nō credere testib⁹ inductis per actorē † in cuius arbitrio ponitur quāta fides sit testibus adhibenda. Pro ista cōclusione facit tex. optimus et ibi per Barto. in. l. lucius. ℌ. de his qui no. insa. ⁊ in. l. argentari⁹. ℌ. cū aūt. in verbo ꝓbatem nō curauit. ff. de edē. Ampli⁹ dixit Jmo. in. d. c. qñ cōtra. qō etiā si snia ferat cōtra instrumētū. p ducti⁹ i iudicio vz snia: qz iudex potuit nō credere instrumento quā opi. ego fum sequutus ibi ⁊ adduxi tex. p ea. in. c. suborta. de re iudi. vbi est casus. Nā dic vbi plenius scripsi. Et aduerte diligenter ad practicā qz lz cōiter doct. fozment. q. qñ fit specialiter relatio ad alios testes. Jdē tamen videt si iudex per modū cause dicat qz ꝓbatū est te esse debitorē ⁊c. Hoc tz bar. exp̄ssei. d. l. j. C. de erro. cal. ⁊ etiā colligit ex his que tradit Jmo. in. l. diuus. in vl. car. ff. de re iudi. Sec⁹ si iudex non referat, se ad acta per modū cause: sed dicat visis testibus ⁊ ꝓbationibus ⁊c. qz tūc enūciādo hoc mō: snia nō esset nulla. Sz ita vt dicere vt nō videat ꝓcessisse sine cause cognitiōe fm bald. no. i l. ℌ. C. de re iudi. Et aduerte qz fm Bart. in. d. l. j. C. de erro. cal. snia ad libellū refert de necessitate: vñ si error iuris est exp̄ssus in libello ⁊ in snia semp videbit exprimi. Qō limita vt i. d. c. qñ cōtra. p ea q̄ eleganter ponit bal. in. l. cū certa rōne. C. qñ ꝓ. nō est necess. Et ad ea que. ℌ. dixim⁹ de errore exp̄sso in snia. Adde qō eleganter ponit Bald. in. l. error. in vlti. colū. C. de iur. ⁊ fac. igno. vbi voluit qō qñ error est exp̄ssus in snia nō valeat: etiaz si ferat de cōsensu partiū vel de cōsilio periti: vñ non hz locū in isto casu. l. ℌ. C. cōia vtriusq; iudi. vez qō snia possit approbari a partibus in vi pacti qō est valde no. si est verū. Ad materiam etiam vide: qō posuit Bald. in. l. quibus cum tutoribus. ff. de trāsactio. zqz doc. hic tāgūt vtrū cā sit exprimēda in snia. Dic vt hic p eos, ⁊ l. vthabet in: si pses. C. de sen. ⁊ i. l. ℌ. ℌ. ignominie ff. qb⁹ ex cau. infa. irro. ⁊ in. l. ꝓperandū. ℌ. illo. C. de iudi. ⁊ allo der plenissime in. c. sicut nobis. extra de re iudi. Et attende qz bal. hic allegat quādā glo. fin. in. l. si ptor. ℌ. marcell⁹. ℌ iudicis⁹ que vult qō index posit q̄ tulit snia posse declarare ex qua cā eam tulerit: qō est valde not. abile. Et est intelligēdū fm Jmo. qñ iudex est ordinari⁹. ⁊ talis q pōt interptari snia suam. de quo vide p bar. in. l. ab executore in pn. de appel. Et ℌ illā gl. vt esse decisio Bal. in terminis in. l. iij. C. cōmi. vel epi. vbi dicit q si iudex pnūciat rē ad aliquē spectare ⁊ ptinere nō pōt declarare vtrū intellexerit ex cā dñi vel possessiōis. Adoder. tñ cōiter approbat ista glo. Vltra remissiones. ℌ. datas an cā sit exprimēda i snia vide qō singu. ponit bal. in. l. ℌ in testō. C. de fideicō. lib. ⁊ glo. ⁊ bar. in. l. vtiq; ff. de rei vendicat. ⁊ qz Bart. hic in fi. querit quādo sentētia est lata per gratiā vtrū sit nulla ipso iure ⁊ remittit ad no. in. l. seruo inuito. ℌ. cum ptor. j. ad trebellia. Scias qō glo. in. d. ℌ. cū ptor. tenet simpliciter qō datur restitutio aduersus talem sententiā. Jdez in. l. venales. C. qñ quo. non est necef. ℌ. Bar. nō credit hanc glo. esse veram nisi qñ snia fuisset lata per falsas allegatiōes partis: nā alias potest impugnari ei qui habuit sententiā cōtra se cur nō appellauit: qz remedium appellationis est inuentū ad corrigendū ⁊ dolū ⁊ imperitiam iudicis. l. i. in prin. ff. de appel. Sed imo. nitit ibi saluare gl. qz nō est absurdū fm eū qō etiā ille qui pōt appellare possit petere restitutionē in integrū. vt pz ex no. in. l. j. ⁊. ñ. C. si sepi⁹ in inte. rest. pe. Est. n. pinguius remediū ⁊ ideo concurrit cū ordinario iuxta ea q̄ scribit Bar. in. l. in pnūciali. ℌ. j. ff. de no. ope. nun. Sed ista opinio nō vī iuridica: prima facie nec bene respōdet fundamētis Bar. Nā ego fateor de plano qō qñ subesset iusta cā ꝓcedendi restitutionē restitutio posset ꝓcurrere cū appellatione sicut pz in casibus supra positis p Bar. in ista. l. ℌ. bar. vult qō hic non subsit iusta cā ex quo aliqs nō fuit decept⁹: nec etiam index fuit circūuētus falsis testibus vel allegationibus imputatur. n. ei qui pōt appellare si nō appellat. l. ℌ. C. si sepius in integ. resti. pe. Nā sola iniquitas nō vī prębere iustā causam restitutionis ex quo pōt imputari parti cur nō est vsa remedio ordinario. Forte tū posset ꝓcedari ista dicta cū ista distinctiōe qō aut sententia fuit lata per gratiā ad preces ptis: ⁊ tunc simpliciter procedat opinio glo. quia si falsa allegatio partis facta cum dolo sufficit ad rescindendā sententiā: vt tenet hic Bar. ⁊ Jmo. eadē ratione preces dolose ad hibite a parte debent punire dolū partis. Si vero sententia fuit lata ex odio vel gratia non tñ ad preces partis tunc opinio Bart. vī vera. Nec ob. rō Jmo. qui dicit qō restitutio est ꝓcedenda ne dolus iudicis remaneat impunitus: nā nō remanebit impunit⁹ qz poterit condemnari in findicatu. l. ℌ. filius cū materia. de iudi. Et vbi pars non participauit dolū non est conueniens qō dolus tertij sibi noceat. l. fina. in prin. de eo per quē fac. erit. Utrum aūt si iudex non esset soluendo concederetur restitutio in subsidium sicut dicitur in. d. l. ℌ. non determino pro nunc. qz facilius sibi concedatur aduersus actorem contra aliū actum q̄ concedatur aduersus sententiam.

In repudiāda hereditatem ⁊c.

Qui repudiat hereditatem dz scire eam esse delatā ⁊ qui accipit pecuniā vt repudiet nō vī adire. h. d. cū. l. seq. ¶ Primo. no. ibi velle repudiari aī cōditionis euētū. l. ℌ ita scriptū. ℌ. ℌ sub ☞ditione. de leg. ℌ. ista nō pōt repudiari legatum cui⁹ diem legatari⁹ ignorat cessisse: vñ lz sit purificata cōditio legati si tū legatari⁹ hoc ☞ ignorat nō valebit repudiatio: qō est no. ¶ †Scō no. tex. cū gl. qō in ista materia ille dr esse cert⁹ vel scire q hz vehementem opi. de aliqua re. facit qō no. Jnno. in. c. ℌ. de iura. calū. ⁊ qō hī in. c. veniēs el primo. de testi. de quo dicemus in. l. cū quidā. ℌ. j. ☞ eo. ¶ †Tertio colligit argu. bar. ex ista. l. qō qñ mulier renū b ciat velletano dz primo certificari⁹ qō hoc būficiū sibi ꝓpetat de quo vide p bar. ⁊ moder. in. l. sciendū. de ℣b. obli. quē articulus plene tractat hic. d. me. tu dic vt ibi dr. ¶ Quarto inducit bar. hunc tex. in argumentū ad materiā. l. de his. ff. de transac. vbi dr qō trāsactio nō pōt fieri nisi cognitis ⁊ in spectis ℣bis testi. c Super quo vide plene barto. ibi ⁊ in. l. g rome. ℌ. duo fratres ⁊ in. iij. q. de verbo. obli. ⁊ tex. ⁊ qō ibi bar. ī. l. sciphi. ff. de optio. le. ¶ Quinto not. in. l. fuit ⁊c. qō qcqd capit occasione mortis alteri⁹ etiā sine voluntate mortētis dr mortis cā capi de quo i. l. mortis cā. ⁊ in. l. qui precio. ff. de dona. causa mor.

Summarium.

1 ☞ Usufructuari⁹ ⁊ bonefidei possessor; eq parant quo ad possibilitatem eis acquirēdi per seruum.
2 Alienatio seu manumissio nō tollit ius adeūdi i seruo istituto.
3 Hungd collegiū vel vniuersitas ꝓhibēdat appellatiōe psone.
4 Damnatus ad mortem ex crimine publico efficit seruus penc.
5 Jussus interponi pōt per nuncium vel epistolam.
6 Absolutio ab excōicatione an fieri possit per procuratorem.
7 Presentia vbicunq; requiritur: illa non pōt suppleri per lras.
8 Auctoritas per procuratorem interponi non potest.
9 Mandatū factū in vno casu ad equalent ē extenditur.
10 Ratificatio preteriti actus inducit mandatum de nouo respectu actus futuri.

11 Verba enunciatiua que ad sensum dispositiuū trahi pōt inducunt

unt dispositionem etiam in contractibus ⁊ vltimis voluntatib⁹: lz sint plata in futurum.
12 Que sit differentia inter istas duas clausulas. mādo vt adeas si expediat adire ⁊ si putas expedire.
13 Potest qñq; dari forma actui vt non possit fieri sine presentia alicuius.
14 Mandans id qō est maioris ꝓiudicij videtur etiam mādare id quod est minoris.
15 Stante statuto qō iudex ferat sniam de cōsilio sapiētis. dz intelligi de sententia diffinitiua.

Si quis mihi ⁊c.

Non potest acqri hereditas iussu bonefidei possessoris vel vsufructuarij. h. d. Scōa ibi. nec fructuari⁹ ℌ. o. ℌ quis seruus alien⁹ possessus bonafide acquirat dñium dño. l. homo liber. ℌ. pe. de acq. re. do. hoc tamen nō hz locū in acqsitione hereditatis. Nā cū illa nō possit acqri sine voluntate dñi veri. i. sine iussu ꝓcedēti deficiēte iussu impossibilis est acqsitio. ¶ †Scō no. in ver. nec fructuarius qō vsufructuari⁹ ⁊ bonefidei possessor eq parāt q̄ ad possibilitatē eis acquirendi p seruū alienū. Cōcordat text. insti. per quas pso. ℌ. de his. Et sup ista materia vide qō tāgit bar. in. l. ℌ. si quid. ff. de vsufruc. ⁊ qō ego scripsi post eū in. l. j. ℌ. sed p eū. ⁊. ℌ. p seruū qui in fuga. ff. de acqren. posī. ¶ In glo. j. sup verbo ꝑmouebit ibi. ⁊ sic mea ⁊ sua concurrit volūtas ⁊c. Jntentio hui⁹ glo. est qz in. l. additio in fi. j. e. nō acqrat bonefidei ex iussu in virtute iussus sed potius tāq̄ ex mādato cui hō liber sciens se liberuz voluit parere. Jn seruo aūt nō hz locū hoc vt in gl. glossator⁹ qz in acqsitione nō inspicit voluntas sua sed dñi que in hoc casu nō concurrit. Sed ista solutio est manifeste falsa lz hic ap. pbet p bar. duplici ratione. Primo qdē qz si acquisitio fieret ex cā p̄dicta falsa esset ratio iuris consulti in. d. l. additio in fi. q̄ fundat se in hoc qō ideo pōt acqri bonefidei bona. pos. qz ex quo seruꝰ putatius est institut⁹ fm ꝓplatiōe vī quodāmodo acqrere ex re. bo. fi possessoris. q̄ ratio manifeste oñdit qō ex iure possessiōis qō habet in seruo putatino fm regulas iuris acqrit bo. fi. possessori. de quib⁹ institu. per quas pso. ℌ. de his. ⁊ in. l. liber hō. ff. de acqui. re. do. Sed illa ratio manifestissime hz locum sine hō liber sciat se seruū sine liberū vt in dictis iuribꝰ qz ista acqsitio ꝓcedit ex iure possessiōis nō ex volūtate acqrentis ergo patet qō solutio glo. est falsa. ¶ †Preterea etiā seruꝰ alteri⁹ tāq̄ ꝓcuratoꝛ me⁹ vel neg. ge. sine volūtate dñi pōt mihi acqrere me mandāte vel ratificāte. l. si me in vacuā. ℌ. fi. ff. de acq. pos. ⁊ ibi notāt ⁊ tradit. ut in glo. ⁊ p docto. in. l. j. ℌ. sed per eū. eod. ti. Jdeo reiecta ista so. dicam⁹ idē esse in seruo bo. fi. possesso. ⁊ libero hoīe qui ☞ tū ad id qō acqrit eis ex re sua habenī loco dñi vt possint iubere: ⁊ idē est dicēdū in versi. seq. de vsufructuario qui ☞ tum ad acqsitionē faciendā p istas psonas eq parētur bo. fi. possessori: vt i. d. ℌ. de his. insti. p quas p. no. ac. vī nō placet so. glo. in. l. sequē. q̄ manifeste extorquet tex. in. l. si seruī. ff. ℌ vsufruc. maxime qz ibi in. l. se. dr simul delegato de hereditate ꝺ donatiōe qō ois ista querunt vsufructuario si sint data vel relicta ꝓplatione ipi⁹: nec poneret iurisco. vna clausula ois ista acqri nisi eodē mō acqrerent iuxta regulā posita in. l. si legatario. de leg. iij. ⁊ in. l. iam hoc iure. ff. de vulga. ⁊ pupil. Et ideo sequēda est opi. Ja. de are. Ly. ⁊ bal. hic qui tenēt q̄ ex iussu vsufructuarij acqrat hereditas qua etiā sequit hic Jmo. de subtili fructuarij acqrat hereditas qua etiā sequit hic Jmo. de subtili fructuarius dicēs q dñs nō posset cogi adire p vsufructuariū vt tale iuris dicēs q dñs nō posset cogi adire p vsufructuariū vt dicit glo. duplici rōne. Primo qdē qz lz hic nil noceret dño tñ nō posset cogi ad hoc si nō vellet. Illa. n. regula q̄ ponit in. l. ℌ. ℌ. idē verus. ff. de aqua plu. ar. vt quis possit cogi ad id quod alteri pdest ⁊ sibi nō nocet. l. in creditore. ff. de euic. nō hz locū quo ad acqrēdū lucrū nisi qñ ꝓcedit ꝺractus ex cui⁹ natura hoc deberet fieri fm Bar. in. l. ℌ. in prin. ff. so. matri. Scō quia dñs adiēs hereditatē possit grauari q̄ ꝺuenire ꝺ creditorib⁹ ⁊ legatarijs. nā ieo cui fieret restitutio fm eū nō darent actiones qz nō est facta restitutio ex trebel. vt. l. sed si ante. ⁊ qō ibi not. ff. ad trebel. Et lz ille cui fit restitutio teneret sibi cauere de idēitate nō deberet sibi dñs fragilitati cautiōis ꝺmittere. l. q ita. ℌ. j. ff. ad trebel. Adhuc placet ista opi. rōne prio assignata. ⁊ ad tex. in. l. seruꝰ dotalis. ff. so. ma. quē adducit Bar. ⁊ tra Jac. de aret. respondet Raph. cu. ⁊ bene qō loquit in muliere q̄ ☞ stante matrimonio nec dominiū nec possessionē hz in reb⁹ dotalib⁹. Sz trimonio nec dominiū nec possessionē hz in reb⁹ dotalib⁹. Sz nos loqmur in his que habēt ius vsufru. vel possessionis in re: vñ ista nō sunt similia. Et lz quo ad quosdā effect⁹ ꝓtra habeat ꝓ possessore vt pz in. l. sciendū. ℌ. ij. q. satisf. cog. nē tamen quo ad actū acqsitiōis q̄ pēdet a iure qō hz aliqs ⁊ acqrēte vt pz in legib⁹ ꝓalle. ☞ sideranbik vt possessor qz hoc nō est a iure cautū.
a Et cū fictio sit de iure spāli nō extēdit⁹ vltra casū ꝺ vt. l. ins sing. ff. de lega. Et occasiōe hui⁹ lre inducit. d. m. hic notata ad. q. de mōacho qui ⁊ acqrat abbati putatiuo. Jtē ⁊ mōasterio qō cē setur hre in eo vsufruct⁹. Et qd si petat monach⁹ ⁊ nō est monachus. allegat Bar. ī. l. ℌ. seruꝰ ☞ munis de stipu. ser. de qb⁹ vi⁹

11 Verba enunciatiua que ad sensum dispositiuū trahi pōt inducunt

12 Que sit differentia inter istas duas clausulas. mādo vt adeas si expediat adire ⁊ si putas expedire.
13 Potest qñq; dari forma actui vt non possit fieri sine presentia alicuius.
14 Mandans id qō est maioris ꝓiudicij videtur etiam mādare id quod est minoris.
15 Stante statuto qō iudex ferat sniam de cōsilio sapiētis. dz intelligi de sententia diffinitiua.

Si quis mihi ⁊c.

Non potest acqri hereditas iussu bonefidei possessoris vel vsufructuarij. h. d. Scōa ibi. nec fructuari⁹ ℌ. o. ℌ quis seruus alien⁹ possessus bonafide acquirat dñium dño. l. homo liber. ℌ. pe. de acq. re. do. hoc tamen nō hz locū in acqsitione hereditatis. Nā cū illa nō possit acqri sine voluntate dñi veri. i. sine iussu ꝓcedēti deficiēte iussu impossibilis est acqsitio. ¶ †Scō no. in ver. nec fructuarius qō vsufructuari⁹ ⁊ bonefidei possessor eq parāt q̄ ad possibilitatē eis acquirendi p seruū alienū. Cōcordat text. insti. per quas pso. ℌ. de his. Et sup ista materia vide qō tāgit bar. in. l. ℌ. si quid. ff. de vsufruc. ⁊ qō ego scripsi post eū in. l. j. ℌ. sed p eū. ⁊. ℌ. p seruū qui in fuga. ff. de acqren. posī. ¶ In glo. j. sup verbo ꝑmouebit ibi. ⁊ sic mea ⁊ sua concurrit volūtas ⁊c. Jntentio hui⁹ glo. est qz in. l. additio in fi. j. e. nō acqrat bonefidei ex iussu in virtute iussus sed potius tāq̄ ex mādato cui hō liber sciens se liberuz voluit parere. Jn seruo aūt nō hz locū hoc vt in gl. glossator⁹ qz in acqsitione nō inspicit voluntas sua sed dñi que in hoc casu nō concurrit. Sed ista solutio est manifeste falsa lz hic ap. pbet p bar. duplici ratione. Primo qdē qz si acquisitio fieret ex cā p̄dicta falsa esset ratio iuris consulti in. d. l. additio in fi. q̄ fundat se in hoc qō ideo pōt acqri bonefidei bona. pos. qz ex quo seruꝰ putatius est institut⁹ fm ꝓplatiōe vī quodāmodo acqrere ex re. bo. fi possessoris. q̄ ratio manifeste oñdit qō ex iure possessiōis qō habet in seruo putatino fm regulas iuris acqrit bo. fi. possessori. de quib⁹ institu. per quas pso. ℌ. de his. ⁊ in. l. liber hō. ff. de acqui. re. do. Sed illa ratio manifestissime hz locum sine hō liber sciat se seruū sine liberū vt in dictis iuribꝰ qz ista acqsitio ꝓcedit ex iure possessiōis nō ex volūtate acqrentis ergo patet qō solutio glo. est falsa. ¶ †Preterea etiā seruꝰ alteri⁹ tāq̄ ꝓcuratoꝛ me⁹ vel neg. ge. sine volūtate dñi pōt mihi acqrere me mandāte vel ratificāte. l. si me in vacuā. ℌ. fi. ff. de acq. pos. ⁊ ibi notāt ⁊ tradit. ut in glo. ⁊ p docto. in. l. j. ℌ. sed per eū. eod. ti. Jdeo reiecta ista so. dicam⁹ idē esse in seruo bo. fi. possesso. ⁊ libero hoīe qui ☞ tū ad id qō acqrit eis ex re sua habenī loco dñi vt possint iubere: ⁊ idē est dicēdū in versi. seq. de vsufructuario qui ☞ tum ad acqsitionē faciendā p istas psonas eq parētur bo. fi. possessori: vt i. d. ℌ. de his. insti. p quas p. no. ac. vī nō placet so. glo. in. l. sequē. q̄ manifeste extorquet tex. in. l. si seruī. ff. ℌ vsufruc. maxime qz ibi in. l. se. dr simul delegato de hereditate ꝺ donatiōe qō ois ista querunt vsufructuario si sint data vel relicta ꝓplatione ipi⁹: nec poneret iurisco. vna clausula ois ista acqri nisi eodē mō acqrerent iuxta regulā posita in. l. si legatario. de leg. iij. ⁊ in. l. iam hoc iure. ff. de vulga. ⁊ pupil. Et ideo sequēda est opi. Ja. de are. Ly. ⁊ bal. hic qui tenēt q̄ ex iussu vsufructuarij acqrat hereditas qua etiā sequit hic Jmo. de subtili fructuarij acqrat hereditas qua etiā sequit hic Jmo. de subtili fructuarius dicēs q dñs nō posset cogi adire p vsufructuariū vt tale iuris dicēs q dñs nō posset cogi adire p vsufructuariū vt dicit glo. duplici rōne. Primo qdē qz lz hic nil noceret dño tñ nō posset cogi ad hoc si nō vellet. Illa. n. regula q̄ ponit in. l. ℌ. ℌ. idē verus. ff. de aqua plu. ar. vt quis possit cogi ad id quod alteri pdest ⁊ sibi nō nocet. l. in creditore. ff. de euic. nō hz locū quo ad acqrēdū lucrū nisi qñ ꝓcedit ꝺractus ex cui⁹ natura hoc deberet fieri fm Bar. in. l. ℌ. in prin. ff. so. matri. Scō quia dñs adiēs hereditatē possit grauari q̄ ꝺuenire ꝺ creditorib⁹ ⁊ legatarijs. nā ieo cui fieret restitutio fm eū nō darent actiones qz nō est facta restitutio ex trebel. vt. l. sed si ante. ⁊ qō ibi not. ff. ad trebel. Et lz ille cui fit restitutio teneret sibi cauere de idēitate nō deberet sibi dñs fragilitati cautiōis ꝺmittere. l. q ita. ℌ. j. ff. ad trebel. Adhuc placet ista opi. rōne prio assignata. ⁊ ad tex. in. l. seruꝰ dotalis. ff. so. ma. quē adducit Bar. ⁊ tra Jac. de aret. respondet Raph. cu. ⁊ bene qō loquit in muliere q̄ ☞ stante matrimonio nec dominiū nec possessionē hz in reb⁹ dotalib⁹. Sz trimonio nec dominiū nec possessionē hz in reb⁹ dotalib⁹. Sz nos loqmur in his que habēt ius vsufru. vel possessionis in re: vñ ista nō sunt similia. Et lz quo ad quosdā effect⁹ ꝓtra habeat ꝓ possessore vt pz in. l. sciendū. ℌ. ij. q. satisf. cog. nē tamen quo ad actū acqsitiōis q̄ pēdet a iure qō hz aliqs ⁊ acqrēte vt pz in legib⁹ ꝓalle. ☞ sideranbik vt possessor qz hoc nō est a iure cautū.
a Et cū fictio sit de iure spāli nō extēdit⁹ vltra casū ꝺ vt. l. ins sing. ff. de lega. Et occasiōe hui⁹ lre inducit. d. m. hic notata ad. q. de mōacho qui ⁊ acqrat abbati putatiuo. Jtē ⁊ mōasterio qō cē setur hre in eo vsufruct⁹. Et qd si petat monach⁹ ⁊ nō est monachus. allegat Bar. ī. l. ℌ. seruꝰ ☞ munis de stipu. ser. de qb⁹ vi⁹

a ¶ Adhibēda adde idēteñē. d. bar. soci. in ℌ. ccxxv. 7 inci. visa contingētia. ℌ. ℌ. ⁊ fm istā opi. ibi vñ. ī. par te. Bñ. Ia.

b ¶ Certificari Et adōq̄ aiūdice nō a notario ⁊ si dicat q̄ fuit certiorata notario nō hz fē de. de senis ī ℌ. si lio. ccvij. et pe. ō Su. i. l. ñ. C. ad pelle. Sz ℌ suetudo viget in ℌ. ū de quo late p. d. ale. i. l. ℌ. ēdū. ℌ. ū. colū. de ℌ. obl. Bñ. Ia.

c ¶ ℌ. duo fratres. Etibidē videe undē. d. frā. in. vij. col. in ℌ. adde q̄ ℌ. nis. Bene. Ia.

a ¶ Adhibēda adde idēteñē. d. bar. soci. in ℌ. ccxxv. 7 inci. visa contingētia. ℌ. ℌ. ⁊ fm istā opi. ibi vñ. ī. par te. Bñ. Ia.

b ¶ Certificari Et adōq̄ aiūdice nō a notario ⁊ si dicat q̄ fuit certiorata notario nō hz fē de. de senis ī ℌ. si lio. ccvij. et pe. ō Su. i. l. ñ. C. ad pelle. Sz ℌ suetudo viget in ℌ. ū de quo late p. d. ale. i. l. ℌ. ēdū. ℌ. ū. colū. de ℌ. obl. Bñ. Ia.

c ¶ ℌ. duo fratres. Etibidē videe undē. d. frā. in. vij. col. in ℌ. adde q̄ ℌ. nis. Bene. Ia.

a ¶ Nō extēditur. Adde eū dez 20. Fran. are. i. l. g ablē ti. de acq. pos. ⁊ qō ibi dixi i apost. Bene. Ia.

b ¶ Ecclie. vide tu fel. i ca. pñ tia ī col. ℌ. de ꝓba. ⁊ qō ibi dixi i apo. Bene. Ia.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditatem iussu noui abbatis vel veteris. ⁊ cõcludũt vt dixi qõ ɔz acgri hereditas nouo monasterio : si aũt priꝰ fuisset adita ꝯ transfertur remaneret penes verꝰ monasteriũ fm moder. et est bonus tex. in auc. de mona. ℌ. ſiquis autem. Sed aduerte qꝛ. d. Car. flo. conſuluit et ſegtur Abb. in. c. q⁹ ate. de cleri. coniu. q⁹ etiã bona patrimonialia ℌsita primo monasterio deberent reſtitui ſcõo ſi tranſitus fuit licitus et volũtarius ꝑ tex. in ca. ex tranſmiſſa. de renun. Secus eſſet in queſtis ex induſtria monachi. ⁊ ita reſtringitur tex. in. d. c. ſtatutũ. xvij. q. j. Item ſecus eſſet ſi monachus vnius monaſterij eſſet incluſus arctiori monaſterio ad penitentiã peragendã : tũc em̃ ꝓprietas remanet apõ primũ monaſteriũ : ſed fructꝰ viuẽte monacho ꝺbent nouo monaſterio vt eſt caſus no. xvj. q. j. de lapſis. ⁊ tz Abb. in loco alleg. mihi nõ plz prima diſtinctio ad. c. ſtatutũ. qõ ſimpl'r diſponit qõ bona ℌsita remanerẽt primo monaſterio. Non ob. tex. in. c. ex tranſmiſſa. qõ ibi bona collata eccleſie ſeculari p cleri cum nõ trãſibant in eccleſiã ipõ iure niſi clericꝰ expreſſe cõtuliſſet vſi qꝛ clericꝰ ɔz viuere de bñficio illa donatio vt habuiſſe tacitã ꝯditionẽ vt pingui⁹ poſſet ali ex bonis bñficij. Et ió reſoluitur deficiente cauſa. l. ij. C. de ɔdi. ob cãm. ⁊. l. j. C. ℌ dona. q̃ ſub mo. ⁊ maxime de egtate cañ. ex quo pſumptiue deficit cauſa finalis donationis : ſed qñ bona tranſeunt ad monaſterium ex monachatione tranſeunt ex iure poteſtatis ſicut in patrẽ arrogatorẽ vt dicit doc. in. c. in pñtia. de pba. Et ideo lz monachꝰ recedat a monaſterio ⁊ trãſeat ad aliud qõ ſemel eſt acqſitũ ſine alt̃ cã ta cita vel expreſſa remanet apud primũ monaſteriũ. Et idẽ dicerẽ ſi bona eſſent collata expreſſe in ingreſſu monaſterij : qꝛ videreñ collata fm naturã ingreſſus. ar. l. ſi ſtipulatus. in prin. ff. ℌ vſuris. Vñ ego ſequerer ſimpliciter dicta mod. hic i monacho tranſeunte licite ad aliud monaſteriũ vel ad ꝓlaturã. Sed ſi monachꝰ expelleret de facto : tũc do. bal. in. l. j. ℌ. ſed ſancim⁹. C. de iur. liber. tol. qõ oĩa ſua deberent ibi reſtitui : qõ vtrũ ſit ver nõ diſcutio ꝓ tũc. Sed q̃rit ꝓ intellectu litere ſi iſte ſeruꝰ manumiſſus fuiſſet inſtitutꝰ cõtẽplatiõe dñi vtrũ adeundo teneret reſtituere hereditatẽ dño. Et hãc. q. mouet Pau. de caſt. hic et decidit qõ nõ tenetur reſtituere niſi dño ignoraſſet eũ eſſe inſtitutum : nã ſi ſciebat ɔz imputare ſibi cur manumiſit : nec aliud allegat. Tu vide bar. q tenuit oppo. in filio inſtituto ɔtemplatione paterna in. l. necis. ℌ. ſi. e. ſ. Cõtra quẽ lz ibi Raph. cui⁹ dicta ego ſuꝫ ſequntus. vnde dic vt ibi dixi : qꝛ tex. noſter facit differentiã inter municipes collegiũ ⁊ curiã. Arguit hic. d. me. qõ appellatione collegij nõ veniet curia vel vniuerſitas ciuitatis ſeu caſtri. ✝ Et ex hac. l. etiã arguit : iunctis legibus ꝓece. qõ appella. perſone nõ cõprehendãt vniuerſitas vel collegium. * Ad hoc adducit elegantẽ doctrinam bal. in rub. C. ad treb. ꝓ quo dicit eſſe caſum no. in antẽ. Itẽ quecunq;. C. de epiſ. ⁊ cleri. allegat etiã bal. in. l. ſed ſi hac. ℌ. g manumittit. ff. de in ius voc. Sed ibi nõ loqtur de verbo ꝑſona : ſed dicit qõ ꝓ ita ẽ vba hoies ex vniuerſitate nõ ſignificat vniuerſitas ſed ſinguli de vniuerſitate. Contrariũ tenuit bal. quẽ ipſe non allegat in. c. j. de nou. foꝛ. fide. in vſi. feu. Et qõ verbũ hoies ꝓprehendat etiã ꝑſonam fictã. i. fiſcũ eſt glo. not. quã ibi no. bal. in. l. eos. ℌ. j. C. de vſuris. Et vide eundẽ bal. in. c. j. ℌ. cõuenticulas. de pace tura. fir. vbi tz idem qõ dixit in. d. rub. ſed qꝛ non eſt noſtra materia nõ determino qd ſit verius. ¶ In glo. ſup verbo fiſci. ℌa nc glo. tanꝯ ſingu. multũ cõmẽdat Ange. hic ⁊ moder. qõ dſia eſt inter hereditatẽ opulentã ⁊ locupletẽ. ⁊ facit ad ea que ſcripſit Ange. in. l. qui in aliena. ℌ. j. ℌ. eo. Et vt do. Imol. ⁊ bene tex. in. l. j. in fi. ⁊. l. ſeq. de offi. pcu. cef. vſ intelligere illã hereditatẽ opulẽtã q̃ eſt ſoluẽdo nõ illã que nulla ɔz debita. Et ad materiã vide bonũ tex. in auc. de nup. ℌ. ſi vero expectet. quem ibi notat Ang. qõ hereditas non dicitur titulus incratiuus qñ non eſt ſoluendo Et vide eundem Ange. qui allegat iſtam glo. ⁊ declarat in con fil. ſuo. cccxj. in ordine meorum. ¶ In gl. in verbo plane ibi nõ ſic in deportato. gl. põt intelligi duplicit redacta ad tex. Et ꝓmo vt faciat dſiam inter ſeruũ pene ⁊ deportatũ quo ad ius ſeruitutis ⁊ in hoc bñ diceret : ⁊ vſ eſſe intellectus ipſius. Scõo mo. poſſet intelligi qõ relictũ factum deportato nõ habeat ꝓ nõ ſcripto ſicut ſit dãnato in metallũ vel ad beſtias vel aliter ſeruo pene. Et ſi hoc ſenſiſſet male diceret qꝛ ɔmuniter tenet qõ non poteſt relinqui deportato ipſo iure vt tradit in. l. ſi deportat⁹ ſeruo in princ. ℌ. de leg. iij. ⁊ l. j. C. de here. inſti. Eſt tñ vna dſia inter deportatũ ⁊ ſeruũ pene : qꝛ ſi deportatus reſtituit ꝑ ꝓnci pez ɔualidatur legatũ ſibi factũ ſecus eſt in ſeruo pene. Utrũq; probat. l. intercidit. ℌ. de cõdi. ⁊ demon. Et ex hac differentia vſ poſſe intelligi qõ ſi relinquit ſeruo pene q erat ſeruꝰ tpe relicti ſibi facti : liz poſtea talis reſtituatur nõ ɔualidet relictũ. Cõtrarium tñ tenuit Bal. no. in. l. j. C. q ad lib. ꝑ non poſſ. vbi ſinguꝰ limitat. l. intercidit prealllega. Et vult qõ quando relictum ſit a principi. anteꝯ quis efficiatur ſeruus pene : deinde aliquis efficitur ſeruus pene tunc habeat locuꝫ. l. intercidit. vt ſi reſtituat non conualidetur relictũ. ſecus ſi tempore relicti erat ſeruus

§ ¶ Vel collegium. adõ. do. ale. de imo. i. l. mortuo. ℌ. ſi deinſ. ⁊ ant. ℌ bu. l. c. grauẽ. de ꝓbẽn. Vñ. Ua.

Aſſignat rõnem dñe quia in primo caſu per ſuperueniẽtiam ſeruitutis ius fuit extinctũ. ergo nõ põt reſuſcitari. l. qui res. ℌ. arcã. de ſolu. Scõo caſu nunꝯ fuit extinctũ : ſed fuit nulli⁹ ab ipſo princi. Sed certe iſta vſ extranea rõ dñe ꝙ maius priuile gium habeat actus q̃ nunꝯ valuit ⁊ fuit ꝓ non ſcripto ꝯ actꝰ q cecidit in caducũ vel in cãm caduci. nam ſicut regula eſt qõ ius extinctũ nõ reſuſcitat : ita regula qõ actus q fuit nullius a princi pio regulariter nõ conualeſcit. l. j. ℌ. ſi ſili⁹. ⁊ ibi per Bar. de leg. iij. ⁊ regula qõ ab initio. de regu. iur. Unde idẽ Bal. quẽ ſequit Imo. ponẽs exemplũ in relicto facto fratri minori vel bãnito vult qõ qꝛ capacitas vel incapacitas ſuſpicitur tpe teſtamẽti ſi relinquit aliq̃d fratri minori qui eſt penitus icapax : lz poſtea tranſeat ad epiſcopatũ vel monachatũ tñ cõualidabit relictũ. Et lz nõ alleget. l. intercidit. que optime facit dictum tamẽ eſt verũ per ſupradicta ⁊ per rationẽ aſſignatam in. d. l. intercidit que hz locũ in ꝓtoq; caſu vcz qõ hꝰ ꝓ mortuo ſine ſpe reſtõnis : ideo totaliꝫ annullatur actꝰ. Et tenebis menti iſta dicta qꝛ nõ allegant in materia ab aliquo. Quid aũt iuris eẽt ſi hereditas quenĩſſet ab intestato illi q eſt ſeruus pene : vtrum ſi poſtea reſtituit per principem vel ſi frater minor tranſit ad epiſcopatũ reſtituit ad adcundã hereditatẽ fm hoc ſunt cõſiderandi duo caſus. nã ſi tales reſtituũtur añ hereditatẽ delatã poterũt ſuccedere ab intestato : qꝛ in illa ſucceſſiõe inſpicit tps mortis quo tpe ipſi ſunt habiles ⁊ de hoc null⁹ dubitat. Sed dubiũ vtiliſſimum ⁊ ſubtile eſt ſi hereditas defert ſeruo pene per mendicati tpe incapacitatis ⁊ poſtea reſtituit a principe ⁊ liberat a ſeruitute, in quo caſu ſunt ɔſiderandi duo articuli. Ma alt̃ꝫ ſequẽtes in gradu adiuerunt hereditatẽ ab intestato ⁊ tũc nõ eſt dubiuꝫ qõ reſtituntio nõ ꝑderit ac auferendã hereditatẽ alij q̃ſitã per glo. ꝛ. in. l. gallus. ℌ. qd ſi tñ. ff. ℌ. liber. ⁊ poſthu. ⁊ qõ habet in. l. j. in fi. ff. de bono. poſ. Stabu. Alĩqñ hereditas nõ fuit adita per ꝓximoꝛẽ in gradu eo tpe q̃ iſte fuit reſtitut⁹ ⁊ fact⁹ capax erat tñ delata hereditas ſequenti in gradu ⁊ ita eſt ſubtilis ⁊ vtilis dubitatio in qua variatũ eſt : nã bal. in. l. deo nobis. C. de epiſ. ⁊ cleri. ſequẽdo Fede. cõſi. ſuo. xxvj. lz qõ frater minor ꝑ mortus ad epiſcopatũ vel trãſeo ad monachũ reciperet ius adeundi ab intestato qñ hereditas nõ fuit adita priꝰ vel ſequẽtes in gradu. Et vtitur quibuſdã rõnib⁹ q̃ nõ multũ vigẽt. Vñ idẽ bal. allegãs Feder. in oppoſitũ in. l. ſi alienũ. ℌ. in extraneis in vſu. q. ſimilr formãs qõ. qõ in fratre minoꝛe lz oppoſitũ : qꝛ in ſucceſſiõe inteſtati inſpicit tps mortis vt ibi no. ⁊ qꝛ reſtitutio intelligit facta ſi ne ꝓiudicio iuris queſti alteri vt ꝑ ex no. i. d. ℌ. quid ſi tñ. ⁊ in. c. ℌnis. de reſcrip. lib. vi. Sed ius adeſidi iã erat delatũ ſequẽtib⁹ in gradu : ergo eis nõ debuit ꝑ reſtitutio nem ꝓiudicari. Et hanc opi. ſequit Imo. ſz Bar. in tractatu ſuo minoꝝ refert Iziũ fuiſſe publice diſputatũ ⁊ deciſuꝫ ⁊ cõtrariũ lz ipſe in hoc per tex. valde. no. ⁊ ſingu. in. l. j. ℌ. q mo ditas filio : deinde filꝰ fuerat fact⁹ ſeruus pene. ⁊ ſic duꝫ fuerat ɔz in fi. qõ ſi ſeruus pene ſit reſtitut⁹ per principẽ põt adire hereditatẽ materñã ⁊ ſi qs vellet rũdere ad illã tex. haberet cõcordãdo opi. diſtinguere qõ aut hꝰ ditas fuit delata ꝙo pene añq̃ dat ille tex. ⁊ ſiꝫ ſit dicẽdũ ffe minoꝛe qꝛ natura reſtõnis vt eẽ vt ius qõ aliq̃ ɔpetebat reuiuiſcat. Aut hereditas fuit delata ſeruo pene vel fratri minori tpe inhabilitatis. ⁊ tũc vera ſit opi nio bal. in. d. ℌ. in extraneis. ⁊ eſt ſatis colorata diſtinctio. bar. tñ idẽ in. ℌ. qui mortis arguit ad. q. de filio legitimato poſt mortẽ patris qõ legittimatio ꝓiudicet agnatis qui nondũ adierãt licet haberent ius adeundi : qõ tenuit bal. in. d. ℌ. qd ſi tñ. Sz Jo. an. in addi. tenuit oppoſitũ ⁊ multi alij quos ego ſuꝫ ſequn tus ibi : ꝓpter quorum auctoritat ẽt ſaluet eoꝝ opinio vt ad ℙde. de ancha. qui refert iſta dicta ⁊ ſegtur in cle. exiui de para diſo. in vlti. ⁊ pen. col. de verb. ſigni. ☞ ✝ In ea glo. ibi nõ alio iure quis non poſſit dãari ad mortem ꝑna alterius mortis ferro. ℌanc glo. ꝛo. bal. ⁊ Ang. hic tanꝯ ſingu. Unit. n. qõ de ꝯ gladij vel aliaꝝ penarũ que ſunt expreſſe in. l. Et ideo in fert hic Ang. qõ ſi iudex mandaret aliquez occidi veneno vel fuſte vel ſecuri iſte non efficeretur ſeruus pene : ⁊ ſi poſſet eua dere manus iudicis poſſit teſtari per text. not. alle. bic in glo. ſ. in. l. qui dãnum. ℌ. j. ff. de pe. Et hunc intellectum ad illã ſfam ſequitur Bal. expreſſe in. l. i. C. de his qui ad li. per. non po. Sz Rapha. cu. hic ⁊. d. m. dicunt iſtam glo. eſſe falſaz ⁊ contra tex. in. l. eius qui. ℌ. j. ff. de teſta. vbi poteſt aliquis damnari ad ferrum ⁊ ſic quocunq; genere ferri poterit quis dãnari ad mortẽ. Non ob. tex. in. d. l. aut dãnũ. ℌ. j. qꝛ ibi iudex in ſnia cõdẽnauerat reum ad penam gladĩ : ⁊ vere verba hoc videntur ſonare in principio ſfe. Vñ nõ eſt mirũ ſi poſt latam ſniam iudex nõ poteſt eam mutare. l. iudex poſt quã cuꝫ materia. ff. de re iud. ⁊ l.

diui fratres. ff. de pe. l. j. ℌ. ſiquis vltro cũ ſi. ff. de qõ. Sed lz verba in principio videãtur hoc dicere : nõ tñ iſte fuit ſenſus iuriſ conſulti : ſed hoc vult dicere qõ vita adimit cum quis gladio dãnatur ad mortẽ : ac ſi diceret ſnia mortis eſt cum imponit pe na gladij vel cum ɔz imponi. Qõ aũt intentio illius litere ſit ſm cõem intellectuꝫ q tangitur in gl. ꝑz ex ver. ꝓinde. i quo et precedẽtibus infertur ſimpl'r ⁊ abſolute qõ preſides nõ poſ ſunt necare aliquem veneno nec dare electionẽ mortis alicui : q illatio ſm Raph. deberet reſtringi per ſubauditionẽ. ſ. qñ ꝓ ad aliã penã reus fuit dãnatus : vñ qꝛ ſubauditio deſtruit text. dicam⁹ intentionẽ litere fuiſſe eo mõ quo exponit gl. ſm quaz nil eſt opus ſubaudire. Et qꝛ gl. tua ℌ ir dicit qõ hodie dãnati ad beſtias non efficiunt ſerui pene : adde ſm oẽs qõ in dãnato ad beſtias qui ɔz ſtatim mori boc eſt male dictũ ⁊ in dãnato ad penam gladĩ : nã in iſtis nil eſt immutatũ hodie ſed in damna tis in metallum ⁊ alĩs qui non dñt ſtatim mori eſt bene immu tatum in aut. de nup. ℌ. ꝙ aute. ⁊ in aut. ſed hodie. C. de dona.

4 inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ita ꝺ. Bar. in. l. qui vltimo de penis. ✝ Cui ad de qõ dãnatus ad mortem ex crimine publico efficitur ſeruus

a pene[a] ſed non damnatus ad mortẽ ex crimine priuato ſecun dum gl. no. in. l. ſi. C. qui te. fa. poſ. Jdeo infert ibi Bal. qõ dãnati per ſtatuta ad mortẽ nõ perdunt bona neq; efficiunt ſerui pene. ⁊ illã gloſ. allegat bal. ad hoc in. c. j. ℌ. vos rõmanorum circa mediũ commenti. de pace cõſtan. Et de cõdẽnato ad mor tem ex forma ſtatuti ponit no. in. l. data opera. C. qui accu. nõ poſ. de quo vide qõ ſcripſi. l. eius g. ℌ. j. ℌ. de teſta. poſt moder. ⁊ ℙde. de anch. in. c. j. car. xlj. de cõſti. ⁊c. ¶ In glo. ſup verbo ꝓ rõ nõ ſcripto ibi : hoc intellige ⁊c. doc. hic approbãt glo. i duob⁹ caſibus ſine difficultate : vcz qñ fuit heres inſtitut⁹ ille qui iam erat ſeruus pene : vel etiã qñ fuit inſtitut⁹ ille qui nõ eſt ſeruus pene : ſed fact⁹ eſt ſeruꝰ ante mortẽ teſtatoris : tũc eſſi ſi nõ fuerit ſibi delata hereditas certũ eſt quod eſt ꝓ nõ ſcripta vel caduca. Sed qñ tpe mortis teſtatoris inſtitut⁹ adhuc erat habilis ſed ante ꝙ adeat efficitur inhabilis. hic fuerũt opiniões. nã Ray. de foꝛ. ⁊ quidã alij ſimpl'r tenent qõ etiã iſto caſu ſit idẽ ⁊ qõ he reditas deferat vel ad ſubſtitutos vel ad cõũctos vel ad venie tes ab intestato o : dine ſuo ſed Ly. hic in addi. ⁊ bal. iſto caſu videnſ diſtinguere qõ aut tpe quo aliquis eſt effect⁹ ſeruꝰ pene adhuc durabat annus iuris deliberãdi aut iam expiranerat. Prio caſu dicũt ipſi qõ ſicut iſtõ ius delibe. poſt mortẽ trãſmit titur ad heredẽ extraneũ. l. cum antiquiorib⁹. C. de iure delib. ita tranſmittet ad fiſcũ qui poterit adire hereditatem virtute tranſmiſſionis p regulã poſita in. l. iij. ff. de inter. ⁊ re. ⁊ in. l. j. C. de bonis liber. vcz qõ ea q̃ tranſcũt ad heredẽ extraneũ trãſeũt etiã ad fiſcũ. Super quo vide Bar. in. l. ſi finita. ℌ. ſi de vectigalibus. de dã. infec. Et hanc ſniam ſequitur hic Jmo. ⁊ Pau. de caſt. Facit qõ habet in. l. ſi ſequens. ff. ad ſil. Scõo caſu qꝛ elapſo anno nõ tranſmittit etiã ad fiſcũ. Sed aduerte qꝛ iſtã. q. multũ ſoleñter tãgit. d. Iſellus de ſancto gemi. in tractatu ſuo banni torum in. xxx. q. ⁊ ibi refert fuiſſe ℤſultũ ⁊ ɔbtẽtũ cõtrariũ quia ius adeundi qõ eſt ius querendi regulariter coheret perſone : nec tranſit in aliũ ad quẽ alia iura ſolẽt trãſire : vt ꝑz in. l. cũ ꝓponas. C. de here. inſti. ⁊. l. ij. qui here. ℌ. ſi. ſ. eod. Confirmatur iſta rõ ſm eũ ex his q̃ tradit bar. in. l. is põt. ſ. eo. vbi dicit qꝛ qꝛ ius adeundi eſt ius q̃rendi ⁊ nõ retinendi q̃ſitũ : tõ coheret perſone ⁊ nõ trãſit ad aliũ. Uñ ifert ibi qõ nõ trãſit ad monaſteriũ ſicut nec ad dñz ſeruꝫ. Sed ad iſta iura faciliter poſſet rñderi qꝛ ius adeundi lz alꝫ cohereat pſone põt tñ trãſmitti vna cũ iure delibe. etiã ad heredẽ extraneũ. vñ quo ad actũ trãſmiſſiõis nõ coheret pſone : vt ꝑz in. d. l. cũ antiquiorib⁹. Jdeo querenda eſt alia rõ quia iſta ſola ꝑ le nõ eſſet ſufficiens ꝑpter qõ ipſe idem annectit aliã rõnẽ quã tetigit hic et iaz Raph. cu. qui lz hanc partẽ : qꝛ tex. in. l. cum antiquiorib⁹. loquit qõ trãſmiſſio fit ad

b hereꝺes trãſmittentis ⁊ cũ ſimul in materia exorbitãti ⁊ ꝛtra regulas iuris poſitas in. l. j. ℌ. in nouiſſimo. C. de cadu. tol. vbi

c heres debet intelligi ſtricte de eo q eſt ꝓprie heres ſz fiſc⁹ nõ eſt ꝓprie heres vt ꝑz in tex. ⁊ glo. in. l. inter eos. ℌ. ſi. de fideiuſ. ⁊ probat qꝛ ſi eſſet heres repreſentaret pſonã defuncti qõ negat expreſſe in. l. quotiẽs. ℌ. ſi. ff. de noua. ergo in tali herede non ɔz exprſſe in. l. quotiẽs. ℌ. ſi. ff. de noua. ergo in tali herede non ɔz exprſſe in. l. quotiẽs. ℌ. ſi. ff. de nouã. ergo in tali herede non ɔz exprſſe in. l. quotiẽs. ℌ. ſi. ff. de nouã. ergo in tali herede non ɔz parcat mihi do. me. q dicit qõ fiſcus eſt ꝓprie heres qꝛ hoc non eſt verũ imo. l. iter eos. alle. ꝙ eũ ꝓbat oppoſitũ vbi fiſc⁹ ⁊ heres nominant tanꝯ duo dinerſa ⁊ hoc vidiſtis per bar. in rub. ſ. e. ⁊ lz ibi loquat qñ occupat bona vacantia : idẽ tñ eſt qñ occupat ⁊ lz ibi loquat qñ occupat bona vacantia : idẽ tñ eſt qñ occupat bona ex delicto qꝛ eſt eadem ratio. ⁊ hoc tz Ja. de are. ⁊ etiã ſeq tur Bart. in. l. ſi conſtante. ℌ. ſi. ſ. ſolu. ma. Et probatur manifeſte quia certum eſt qõ fiſcus non eſt heres quo ad omnia : vt patet in. d. l. quotiens in fi. Sed illud quod eſt tale non ſimpli citer : ſed ſz quid ſemper intelligitur eſſe tale ficte ⁊ non vere ſz Bar. qui ita declarat in. l. ſi maritus. ℌ. legis iulie. ff. de adulte. bene facit qõ ipſe ponit in. l. j. ℌ. in filij. ff. ad trebellia. ergo fiſc⁹ non eſt ꝓprie heres. vnde hoc eſt ꝛcedendũ de plano. Pre

terea dicit Raph. qõ ius adeſidi nõ eſt in bonis noſtris. l. ꝓcia rerum. ff. ad. l. fal. ergo non debet cõpenſari. do. me. reſpondet qõ ɔz in bonis noſtris quo ad hoc ſicut dicimus in actiõe iniuriarum in. l. iniuriarum. ff. de iniur. vt poſſit cedi licet quo ad alia non : vt. l. cum emancipati. ℌ. emãcipatus. ff. de colla. bo. z vidi ſtis notatum in. l. ꝓ here. ℌ. ſi ſepulchri. ſ. eod. Sed iſta reſpon ſio non eſt neceſſaria qꝛ ſiue ſit in bonis : ſiue non ſatis eſt qõ ſit tranſmiſſibile ad heredẽ extraneũ ꝙz regulã ſupradictã vt poſſ ſit trãſferri in fiſcũ. Preterea dicit dictus. d. Neſſus in. d. trac. Iſta diſtinctio vtrũ ſimus. j. tps deliberandi vel mõs nõ caderet in filio ꝓtẽte qui tranſmittit hereditatẽ ad quoſcũq;. Item nõ caderet in ipſo bãnito qui etiã. j. annũ datũ ad deliberãdũ non poſſet adire. Vel ſi vis intelligere aliter qꝛ nimis breuiter logꝫ potes intelligere qõ iſta diſtinctio nõ cadit in bannito : qꝛ ſi nõ eſſet bannitus poſſet adire etiam poſt annum. l. lz. C. de iure deli. Et ita dicit fuiſſe iudicatũ. Sed ℌ iſta dicta ꝓ opin. Ly. et bal. ⁊ moder. facit qꝛ tex. in. d. l. cũ antiquiorib⁹ i ℌbo vel aliter cũ gl. ſua cuius expoſitio eſt veriſſima ⁊ ſequitur ibi Bal. Pri

¶ Bene. Et hoc niſi appellet vl' niſi ſnia ſit nulla. ſm bal. in. j. C. ne expoſic. defũ. ⁊. d. alexã. de imo. in. d. l. q vltimo. de pe. Bene. Ua.

mo quod cõcedit heredi morienti vt trãſmittat. j. annũ lz locũ etiã in eo q eſt imꝓprie heres. i. in pſe q occupat bõa filij iure peculij. ergo qua rõne hoc ꝓuilegiũ ꝛcedit heredi im ꝓprie trãſmittẽti : eadẽ rõne vſ ꝛcedi bſ di ad quẽ ſit trãſmiſſio ꝓprie trãſmittẽti : eadẽ rõne vſ ꝛcedi bſ di ad quẽ ſit trãſmiſſio ꝓprie ſit imꝓprie heres. nã verbũ ambiguũ poſitũ in vno ca pitulo legis declarat ꝓ tidẽ verbũ poſitũ in alio capꝫo vbi clarꝫ ponit. l. vtrũ. ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de peti. here. ⁊ maxime qꝛ vſ eſſe ea dem rõ inter iſtas ꝑſonas cõe xas. i. inter ꝓlam trãſmittẽtẽ : ⁊ illã ad quã ſit trãſmiſſio arg. l. ſi. ⁊ qõ ibi no. C. de indi. vidui. ⁊ qõ bſ in. l. j. C. de cupted. ⁊ lu. dã. lib. x. Preterea tex. i. d. l. cũ anti quiorib⁹ in fi. nõ loqtur ꝓ verbũ heres ſed ꝓ verbũ ſucceſſores. certũ eſt aũt qõ lz fiſc⁹ nõ ſit ꝓprie hꝰs : eſt tñ ꝓprie ſucceſſor qꝛ ſuccedit in vniuerſitate : vt. l. quedã. ℌ. is aũt. ff. de edẽ. ⁊ ibi no. ⁊ traditur in. l. ad tꝑs. ff. de vſuca. ⁊ ſucceſſorem appellat eũ text. in. l. iij. l. ad. l. iul. de vi. vñ parcat mihi reuerentia iſtoꝝ illa lex multũ facit ꝓ opi. Ly. ⁊ Bal. ſed ꝙtra ipſam fortiter facit text. ille no. quẽ allegaui tibi in alia qõne in. l. j. ℌ. q mortis. ff. ad ter tul. vbi ɔz qõ ſi hereditas fuit delata filio capaci tpe mortis : et poſtea deferatur ſeruus pene nõ defertur hereditas huic filio intellige. i. ius delatũ extinguitur ipſo iure. nã cũ a principio eſſet habilis vere ante i nhabilitatẽ fuit delata. Tunc arguo ſi hereditas cenſet non delata vel non defertur : ergo non poteſt trãſmitti : vt. l. vẽtre i pñn. ⁊ ibi not. j. e. ti. C õfirmat iſta opinio per tex. j. ea. l. ℌ. capitis. vbi tex. dicit qõ ſine filius ſit deportatꝰ poſt delatã hereditatẽ ſine ãte nõ admittit ad hſ ditatez. ⁊ ſic vſ equiparare iſta duo tpa. Sed certum eſt qõ ſi hereditas eſſet delata hſ di in caſu noſtro poſtq̃ eſt factus ſeruus pene nõ trã ſiret ius deliberãdi ad fiſcũ ergo idẽ erit ſi deferat ante q̃ fiat ſer uus pene ⁊ poſtea efficiatur. Uñ in iſta materia ego ſuꝫ valde dubius ⁊ de ſubtilitate iuris inclino cũ dectione. d. Nelli ⁊ ſe quentiũ eũ : maxime qꝛ in dubio nõ errat q indicat ꝛtra fiſcũ. l.

b ¶ Vel epiſtolã. De quo ꝓ Bart. in. l. ſi ꝓ epiſtolã. j. eo. ti. Bene. va.

non puto. ff. de iure fiſ. Et ad materiã iſtã adde qõ ponit Bal. in. l. ſi qua pena. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. vbi dixit qõ ſi pater in teſtamento ꝓterit filium qui poſtea deportatur. vel efficitur ſeruus pene viuente patre ius diceñdi nullũ nõ trãſit

c ¶ Preſens. Adde ludo. i ſingu. ver. cõſenſus ℣. glo. or. Bene. va.

ad fiſcũ. Et ꝓ hac ſit expedita ſoleñter iſta difficilis materia ⁊c.

Jussum. Juſſus debet ꝓcedere : ſed auctoritas poteſt ſequi ⁊ reqrit iuſſus ſpecialis reſpectu vnius hereditatis : non tamen poteſt fieri de hereditate viuentis niſi mandans probabiliter crediderit eum mortuum. b. d. Secun da ibi : ſed vtruꝫ. Tertia ibi an nominat dz viui ⁊c. Quarta ibi : plane vſq; ad ver. ſed quid ſi mandauit. ¶ Primo not. qõ au ctoritas poteſt interponi poſt actuꝫ perfectum : quod qualiter

§ b procedat dicetur in gloſ. ¶ ✝ Secundo no. qõ iuſſus põt inter

b poni per nũcium vel epiſtolã. ⁊ ſic facit ſm Moder. quod pa

c ter poſſit conſentire filio agenti in iudicio licet non ſit pñs. ⁊ fa cit. l. honores. ℌ. fin. ff. de decur. ⁊ not. in. l. ſi. ℌ. neceſſitatem. C. de bo. que lib. ¶ Tertio no. in ver. ſed vtrum cum verſi. ſequẽ. Un nominati qõ verbum ſpeciale ſignificat idem quod verbũ nominatim. Et per hoc videtur poſſe inferri qõ procurator q debet hſe mãdatũ ſpale ad iurãdũ de calumnia debeat eſſe cõ ſtitutus ad certam cãm ⁊ cũ certa perſona : alias nõ dicatur ha bere ſpeciale mandatum. Et ſimiliter cum in cã reſtõnis in in tegrum requirat ſpale mandatum qõ etiam in illo caſu debeat eſſe ſpeciale reſpectu certe cauſe et certe perſone. Se primo videtur tex. in. c. fin. de iura. calum. in. vj. qõ requiratur expreſſio certe cauſe. lz Joan. an. ibi dicat hoc non ſeruari. ⁊ Barto. in. l. qui bona. ℌ. de illo. ff. de dam. infe. Et vide ad hoc quod not. glo. in c. ꝓcurator de elec. lib. vj. De ſcõ eſt maioꝛ dubitatio. naz Ly. in. l. j. C. etiam per procu. lz qõ requiratur expreſſio certe cauſe vt dictũ eſt. vñ non ſufficit dicere ⁊ ad petendum reſtõnem in integrum ſm eum. ſed Bar. lz oppoſitũ in. l. filius. ℌ. j. ff. de do na. Et illam opi. ſequunt cõmuniter quã approbat Bald. in

† Sed ⁊ ſi quis. ℌ. queſtum. ff. ſi quis cau. ⁊ Poſtien. ⁊ Moder.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sin.c.cor̃ felicis. de i iteg. rest. dixit tñ Jnn. i.c. suscitata. c. ti. q ex parte rei i causa restõnis nõ requiritur mandatũ speciale facit qõ habetur in cle. nõ. põt. de pcu. Tu, aũt vide tex. no. in. l. qui duos cũ. l. se. ff. de. pcu. qui vł pbare q̃ mãdatũ dicatur speciale qñ dat ꝑ tra certã personã iz nõ iuper certa cã: q; tñ illa est cõis opinio sequenda est in practica. Vide ad materiã Bar. in l. illud. ℣. si talis. ff. de mino. ꝛ aliqd in l. i. ℣. inter filiuz. ff. de fal

6 a fis. ¶ Quarto inducit Bal. hũc text. qõ absolutio ab excõica

tione possit fieri ꝑ procuratorẽ ꝛ allegat text. in. c. venerabilez. de elec. requiritur tñ speciale mãdatũ ℈m moder. hic. quinimo nõ põt fieri ꝑ pcura. nisi subsistẽte iusta cã. vt plene dixi in. c. cũ de sideres. extra de sen. excõmn. ¶ Quinto arguit Bald. ex versi, plane qõ si conferr beneficium alicui vacans ꝑ mortem talis vł potius si mandat conferri ꝛ vere tpe mandati beneficiar̃ non erat mortu⁹ tñ ipse postea moriẽte poterat adipisci mandatuz sicut hic mandatũ factũ de adeundo hereditatem viuẽtis vbi subest iusta cã põt hꝺ effectũ si ille postea moriat quãuis fuerit factum vt de hereditate mortui. Sed ista in gratijs ꝛ rescriptis gratiosis non hñt locũ: qz in ipsis attẽdit tempus date. c., ea ꝛ te⁹ in antiquis. ꝛ. c. si eo tpe. de rescrip. in. vj. bñ facit ca. fi. de rescrip. ꝛ ita tz hic Bal. ꝛ ℳoder. ¶ Ultimo no. qõ iz aditio hereditatis nõ possit fieri sub cõditione. Itez nec qñ qs ignorat se instituturz: insins tñ põt fieri sub ꝺditione etiam si iubẽs ignoret vtrũ is qui debet adire sit institutus qui tñ nõ poterit adire nisi sciat se istitutũ vt vidistis in. l. is põt. ℣. eo. Et anteq̃ ingrediar glos. declaranda sunt hic duo dicta Bart. que ponit circa principiũ cõmenti. Primo enim dum assignat rõnẽ dñę inter iussuz ꝛ auctoritatẽ tutoris. ipe dicit, q; rõ dñe est qz fortis⁹ ius hz pater in filio q̃ tutor in pupillo: nam si filio habeat oliz pater ius vite ꝛ necis. in. l. in suis. de lib. ꝛ posthu. quã ptãtem non hz tutor in pupillo. vnde pupilli reperit aliqua voluntas etiã sine tutore: qõ pz qz obligatur naturaliter. l. marcellus de fideiuss. cum materia ꝛ plene in. l. pupillum. ff. de re. inr. Jdeo qz in filio nulla penitus reperitur voluntas: intellige in his actib⁹ qui pendent a mera voluntate vt fuit dictuz in. l. q in aliena in. ℣. eo. Jdeo impossibile est adiri hereditatem nisi pr̃ᵃ volũntas ꝑis peducatur pe potentia ad actũ: queratio cessat in pupillo qui hz voluntatem licet imperfectam. Sed ista rõ dñę nõ vł vera ꝺplicat rõne. Prima est qz ℈m hoc votũ factũ a filio nõ posset ratificari. cuius cõtrarium. d. bar. in. l. q in aliena. p. l. fi rem. ℣. voto. ff. de polli. que potest induci hoc mõ. † Nam cum

7 c ille tex. dicat qõ filꝰ nõ potest vouere sine ꝑpatris cõsensu⁹ velvo luntate ꝛ consensus ꝛ voluntas possint sequi vt statim videbis: ergo dat intelligi qõ nedum incõtinenti sed etiã ex interuallo põt ratificari. Scõo arguo ꝛ fortius qz pupill⁹ ꝓim⁹ infantię nullam hz voluntatẽ vñ non obligatur naturaliter aut ciuil⁹ vt plene ꝑ bar. in. l. j. ff. de noua. ecce ergo qõ etiã in pupillo ali quo casu nõ interueniente auctoritate nulla reperit voluntas ꝛ tamẽ auctoritas poterit ꝓcedere ꝛ seq qz iura indistincte hoc permittunt: vnde ista rõ redditur multũ dubia. Sed forte pos set defendi vt dicamus qõ iz in pupillo aliquando deficiat vo lũtas. hoc non est qz tot ꝛ resideat in tutore: sed qz ꝓpter etatem nõ intelligit. Hec tñ sol. nõ est mult̃ tuta qz immo vł qõ tota voluntas resideat in tutore. Dicit. n. tex. in. l. ℣nus. ℣. infans. de acqui. pos. qõ tutor supplet defectũ volũtatis ifantis. Sed adhuc põt substineri dicẽdo qõ ista suppletio fit in infante qui aliquid itelligit vt cõiter dicũt doc. Uñ pz qõ hñt aliqd voluntatis plus q̃ habeat filꝰ ꝛ licet ista rõ hoc mõ possit sal nari: probabilius tñ põt dici qõ in iure adeundi est cõsiderare ius qõ refertur ex lege ꝛ istõ residet in ꝑsona ꝑis vt plene dixi in. l. is põt. ℣. e. ꝛ in. l. iul. de le. j. Sed facultas q̃ residet in seruo ꝛ filio est quodã modo accessoriũ ad ipsum ius. Et ideo non est mirũ si accessoriũ nõ põt ꝓcedere ꝓncipale sicut dicim⁹ qõ testamẽtũ pupillare non põt fieri ante paternum: vt. l. q. ℣. pꝛᵒ ꝛ. l. si quis enm. ff. de vulg. ꝛ pup. Uñ anteq̃ pater deducat ius adeundi de potẽtia in actũ facultas nõ potẽtia aliquo modo exerceri: nec inducit aliqué effectum. l. filius. ℣. eo. vbi est casus. ℣z in tutore qui hz ꝑstare auctoritatẽ est, totũ contra qz actus sub stantiaꝫ ꝓncipaliꝫ in pupillo contrahẽte cũ auctoritate tutoris. Jdeo nõ est mirum si auctoritas ista habilitas personaz pupilli cũ sit accessoria ad actum quę facit pupillus non debet ꝓcedere de necessitate iz põt seq: qz ista est natura accessoriꝝ vt sequatur principale non antecedat ꝛ si antecedit de facto redu cit ad intellectũ subsequẽtis. l. si vero nõ remunerãdi. ℣. si post credita. ff. mãdati. nõ tñ põt seq ex interuallo qz si seq̃ret ex in teruallo nõ videret iesse tpe actꝰ celebrati. ℣. ꝑsona pupilli nõ posset habilitari secus si sequat incõtinẽti. l. lecta. ℣. dicebã cũ ꝛñdẽdo ad. l. filio. C. ℣ iure deli. qõ pr̃ põt substinere ꝑsonã duo hñr in. l. si cõsul. de adop. ꝛ in. l. j. ff. de of. pcõ. Pro quo vide bo

a ¶ Per pcu ratorẽ. hoc ve rũ i cã necessi tatis ℈m Jn. i. c. cũ desideres. i glo. i ℣sf. qbsoluꝫ. ℣se. excõ. iz hoſ. ℣ q nũq̃. in. d. ca. cuz desideres. vbi fe. ibi Bene. Ua.

b ¶ Ce. ẽte. Et ibidẽ vbi Fel. i pe. co ℵ. tps date. vbi ple neant qñ tps date attẽdat Bene. va.

c ¶ Consensu. Dic verũz de his q̃ siũt ℈ regimẽ domus vł familie. sen de ptinẽtib⁹ ad illã: sed fal lit i voto reli gioꝝ is ar. d. l. ℣. de polli. ℣. i vo to terre sancte q̃ põt. c. ex mł tã ꝺ voto. Itẽ fallit si hz pe culiũ castrẽse vł q̃si q; ꝺ illo põt vouere: qz i hmõi est ꝺ iuris. Beñ. Ua.

potest substinere plures ꝑsonas qõ tñ possit substinere ꝑsonã agentis ꝛ passi sil̃ diuersis respectib⁹ ꝺ hoc est aliqd cogitan dum. Posset tñ dici soluẽdo expeditius qõ pr̃ acceptãdo mãdatũ vł iubere filio qõ adeat: ꝛ sic filꝰ habilitatus ꝓterit face re qõ pr̃ adeat noie suo. Super hoc tñ dicem⁹ aliqd in lec. seq. ¶ In glo. in verbo pfecto ibi ꝛ no. hic articulũ ꝛc. bar. dicit qõ ista. l. nihil facit ad. q. qz loqtur de iussu non de consensu q̃ dẽ ℈sensus ℈m eũ põt regulr̃ seq sicut precedere etiã ex interuallo Dictũ tñ glo. ℈m est vez qz deficiunt substãtialia indicioꝝ nõ adhibito cõsensu in ipso iudicio: sed quare deficiãt ista substantialia iudicioꝝ nec ipse nec alius declarat: nec põt dici declarãdo aliter nisi qõ iudiciũ est nullũ qz consensus nõ fuit ad hibitus tpe debito. ꝛ tũc relinquit dubitatio ꝓpria cũ cõsensus regulr̃ possit seq ex interuallo: vt. ℣. videbis. quare nõ põt rati ficare actũ precedẽtẽ vel quare actꝰ pcedens est nullꝰ ꝛ nõ possit dici potius qõ sit in pendenti quouisq; appareat vtrũ pr̃ velit ℈sentire vel nõ. † Jdeo dicẽdũ ẽ vt satis clare ponit hic ℈ Jan. de ea. qõ vbicũq; cõsensus ꝺz adhiberi in actu ab eo q nõ ꝺz cõ sentire ꝑpter aliqõ suũ interesse. iste ℈sensus regrit̃ ꝑ forma. ꝛ ꝺz interuenire in ipso actu vel saltez post. Et est ista distinctio bal. vt. ℣. dicẽ latius in materia. Et attende qz ℈sensus patris satis est qõ interueniat tpe litis cõte. vñ filꝰ põt dare libellũ ꝛ facere citari ꝑtem et interrumpere prescriptionẽ fine ℈sensu patris: vt no. per bar. in. l. j. C. q admit. circa ꝓin. cõmẽti. Si tñ filius impetrat indicẽ de ℈sensu ꝑris nõ regrit̃ postea ℈sensus ꝑris in iudicio ℈m bal. not. in. l. iubem⁹. C. de emã. lib. ¶ In ea glo. ibi ꝛ no. qõ in filio ꝛc. Dicit hic doc. supplẽdo ad glo. qõ pr̃ poterit̃ cogere filiũ ꝛ ꝺño seruũ adeũdum: ꝛ de seruo nõ est ꝺ bium qz casus est in. l. cũ aliqs. C. de iure delib. ꝛ in. l. j. ff. j. fig. ob. cau. test. ꝛ videtis in. l. q in aliena. ℣. fi. ff. eo. Sed in filio hoc nõ est expeditũ qz bal. in. l. j. in. xvij. opp. C. q admit. tz qõ filꝰ nõ possit cogi ꝑ. l. remittente cũ materia. C. de iure deli. ꝛ pea q̃ bñr f. l. ℣. C. de repu. bo. pos. ꝑ qua cõclusiõe facit qz repudiatio ꝛ actio regulanꝫ a pari. l. is põt. siquis extraneus. ℣. eo. Sed filius nõ põt cogi repudiare hereditatẽ saltẽ aduentĩciã: vt in. d. l. remittẽte. ergo nec poterit cogi adire: nam de ꝑfecticia est maꝫ dubiũ ꝑ ea q̃ tetigit bar. in. l. is q heres. ℣. fi. circa ꝑn. ff. e. ¶ Preterea non vł esse eadẽ rõ in filio ꝛ in seruo: qz seruus si vult adire ꝓpter spẽ forte acgrẽdi hereditatẽ si fuerit manumissus nõ vł hꝺe spem ꝓbabiliẽ saltẽ appꝛobatã a iure: ℈z filiꝰ sic qz põt ꝓbabiliter sperare q̃ supueniat post mortẽ patris qõ est votũ parentũ vt solẽniter declarat bar. in. d. l. is q heres. ℣. fin. de qua spe loqtur tex. in. d. l. remittẽte. Jdeo cũ seruꝰ nõ habeat iustã cãm ꝺdictionis ꝛ filius habeat: vł sp̃ facta de seruo nõ extẽdet ad filiũ qz nõ est eadez rõ. l. si ℵo. ℣. de viro cũ materia solu. m. a. Et nota hunc articulũ qz nũq̃ vidi cũ ꝺclarat̃. Et adõ ad ea q̃. ff. dixim⁹ renocãdo i ꝺbiũ doctrinã bar. inquãtũ voluit ad intellectũ. l. filio. C. de iure deli. qõ pater posset substinere ꝑsonã duo nam duo ꝛ. f. inbentis ꝛ filiꝫ cuius nolle adire hereditatẽ: nã videt rõnẽ quã ꝺcebã i voce qz ℈m hoc pr̃ videret̃ esse iussus ꝛ inbẽs tionis: qõ vł esse ipossibile. c. cũ ad nostrã. de instit. Et ideo licet videatur agere sub rõne vni⁹ ꝑsone ꝛ pati sub rõne alteri⁹: nõ not. in. c. eccl̃ia vestra. de sortileg⁹. Non obstãt iura allegata p non tñ substinet personaz agentis ꝛ passi. Et exẽplũ in. l. ficõ sul. de adop. ibi emi filius emancipatur a pud scipsum consulem in quo actu pater qui emãcipat est agẽs: filiꝰ q emãcipat est pas ꝓncipaliter agẽs. iz pater qui emãcipat sua auctoritate: casus tẽ. C. de bo. q̃ lib. allegãs illã. l. qõ si duo filiꝫ cõtẽdũt adinuicem testari itẽ tanq̃ ꝓcurator ãboꝝ ꝓpter repugnãtiã. Tu dic vel Bar. in. l. j. ℣. cõmunis seruus. in fi. de stipu. ser. ¶ Pro ista cõclu sione est casus clarus qõ quis nõ potest substinere in ꝺcio ꝑsonã duoꝝ vt in iudicio ꝛ ꝺẽnetur sibi ꝑsa vt ꝓbatur in. l licet melius est ꝺcere vt ꝺximꝰ. ℣. qõ pater acceptando mãdatũ videatur iubere: ꝛ ꝓ hoc iussum cõualidetur mãdatũ filiꝰ virtute cuius ipse pater tanq̃ ꝓcurator ꝓterit adire. z ꝛz representet ꝑsonã passi. i. filiꝫ cui est facta iussio: nõ tñ ipse ꝺz esse immedia te passum: sed representare personã passi. ¶ In gl. se. in verbo precedere. Circa hãc glo. doct. tractãt materiã qualiter iussus debeat ꝓcedere vel seq quã repetit in ea gl. in ver. ité no. vbi ꝺcit regulã esse in cõtrariũ qõ tñ valeat ratificatio seqũs quãtũ preambulũ mãdatũ p. l. fi. cũ materia. C. ad macedo. l. finautẽ. de aqua pln. arcen. Pzius q̃ ꝺclarem gl. in ꝓin. ꝛ in fi. est ad dendũ aliqd ad folũ, casum hic positũ in gl. in quo glo. ꝺcit qõ

hodie

hodie filiꝰ põt adire hereditatẽ aduentitiã sine patre ꝛ pater sine filio: nã hoc est in ꝺbitatum qz pater ꝓtradicit ꝛ non vult adire hereditatẽ qõ solus filiꝰ põt adire sine pare. Sed ꝺbiũ remanet. Illud filiꝰ posset idẽ facere ffe ignorante. quã ꝺbitationẽ glo. decidit in. l. j. C. qui admitti. ꝛ in. l. filiuz. j. eo. volens qõ etiã patre ignorante posset adire: quia si põt eo inuito ergo ignorãte. l. qui põt. ff. de reg. iur. Et hãc doctrinã seqtur bar. hic ꝛ in. l. is qui heres. ℣. eod. ꝛ omnes ℳoder. ℳodo enim tur qz etiam in materia correctiua fit extensio per regulaz iuris an tig. l. siquis seruo. C. de furtis in text. ꝛ glos. per bar. plene in. l. oẽs populi. ℣. de iusti. ꝛ in. ꝛ. l. marcellus. ℣. qõ aũt. j. ad trebel. Sed ista decisio reddit aliqualiter ꝺbia: qz qñ filiꝰ adit patre ignorante nõ possemus ꝺcere qõ acquiratur sibi vsufr. cũ ꝓpꝛietate quia hoc est auferre ius patris cui regulariter ꝙpetit vsufru. in bonis filij ꝙtra. l. id qõ nostruz. de regn. iur. Si aũt di cas qõ isto casu vsufructꝰ acquiritur patri: vt ꝺcit hic pan. de ca. tunc adhuc sequitur inconueniens: qz pater ratiõe vsufruc. tenebitur ad expensas ꝛ solnenda ꝺbita. d. l. fi. ℣. vbi aũt. C. de bo. que libe. ꝛ sic pater obligabitur inuitus talibꝰ onerib⁹ qõ non videt esse conueniẽs: qz neq; filiꝰ põt obligare patrez: neq; pater filium. l. j. ꝛ per totũ. C. ne fi. ꝓ pa. Jdeo de iure isto debe bat precedere iussus: ne pr̃ obligaretur inuitus vel ignorãs. Sz forte posset dici saluãdo communẽ sententiã qõ pater obligat hmõi oneribus nisi postea contradicat sicut videm⁹ in filio qui efficitur heres ipso iure ex capite suitatis: ꝛ fateor qõ isto modo posset ꝓcedere hoc dictũ. Sed ista reſpõsio nõ vł ꝓbari iure. Sed queritur ꝓ declaratione perfecta huius sexti casus nũqd in hereditate ꝓfecticia sit hodie aliquid immutatũ. Bar. hic ꝛ in. l. is qui heres in fi. ℣. eod. sequit̃ glosas qõ nil sit immutatũ sed in. l. fi. ℣. C. de repu. bo. pos. ꝑ qua cõclusiõe facit qz repudiatio ꝛ actio regulanꝫ a pari. l. is põt. siquis extraneus. ℣. eo. Sed filius nõ põt cogi ꝛ repudiare hereditatẽ saltẽ aduentĩciã: vt in. d. l. remittẽte. ergo nec poterit cogi adire: nam de ꝑfecticia est maꝫ dubiũ ꝑ ea q̃ tetigit bar. in. l. is q heres. ℣. fi. circa ꝑn. ff. e. ¶ Preterea non vł esse eadẽ rõ in filio ꝛ in seruo: qz seruus si vult adire ꝓpter spẽ forte acgrẽdi hereditatẽ si fuerit manumissus nõ vł hꝺe spem ꝓbabiliẽ saltẽ appꝛobatã a iure: ℈z filiꝰ sic qz põt ꝓbabiliter sperare q̃ supueniat post mortẽ patris qõ est votũ parentũ vt solẽniter declarat bar. in. d. l. is q heres. ℣. fin. de qua spe loqtur tex. in. d. l. remittẽte. Jdeo cũ seruꝰ nõ habeat iustã cãm ꝺdictionis ꝛ filius habeat: vł sp̃ facta de seruo nõ extẽdet ad filiũ qz nõ est eadez rõ. l. si ℵo. ℣. de viro cũ materia solu. m. a. Et nota hunc articulũ qz nũq̃ vidi cũ ꝺclarat̃. Et adõ ad ea q̃. ff. dixim⁹ renocãdo i ꝺbiũ doctrinã bar. inquãtũ voluit ad intellectũ. l. filio. C. de iure deli. qõ pater posset substinere ꝑsonã duo nam duo ꝛ. f. inbentis ꝛ filiꝫ cuius nolle adire hereditatẽ: nã videt rõnẽ quã ꝺcebã i voce qz ℈m hoc pr̃ videret̃ esse iussus ꝛ inbẽs tionis: qõ vł esse ipossibile. c. cũ ad nostrã. de instit. Et adõ ad ea q̃. ff. dixim⁹ renocãdo i ꝺbiũ doctrinã bar. inquãtũ voluit ad intellectũ. l. filio. C. de iure deli. qõ pater posset substinere ꝑsonã duo nam duo ꝛ. f. inbentis ꝛ filiꝫ cuius nolle adire hereditatẽ: nã videt rõnẽ quã ꝺcebã i voce qz ℈m hoc pr̃ videret̃ esse iussus ꝛ inbẽs tionis: qõ vł esse ipossibile. c. cũ ad nostrã. de instit. Et ideo licet videatur agere sub rõne vni⁹ ꝑsone ꝛ pati sub rõne alteri⁹: nõ not. in. c. eccl̃ia vestra. de sortileg⁹. Non obstãt iura allegata p non tñ substinet personaz agentis ꝛ passi. Et exẽplũ in. l. ficõ sul. de adop. ibi emi filius emancipatur a pud scipsum consulem in quo actu pater qui emãcipat est agẽs: filiꝰ q emãcipat est pas ꝓncipaliter agẽs. iz pater qui emãcipat sua auctoritate: casus tẽ. C. de bo. q̃ lib. allegãs illã. l. qõ si duo filiꝫ cõtẽdũt adinuicem testari itẽ tanq̃ ꝓcurator ãboꝝ ꝓpter repugnãtiã. Tu dic vel Bar. in. l. j. ℣. cõmunis seruus. in fi. de stipu. ser. ¶ Pro ista cõclu sione est casus clarus qõ quis nõ potest substinere in ꝺcio ꝑsonã duoꝝ vt in iudicio ꝛ ꝺẽnetur sibi ꝑsa vt ꝓbatur in. l licet melius est ꝺcere vt ꝺximꝰ. ℣. qõ pater acceptando mãdatũ videatur iubere: ꝛ ꝓ hoc iussum cõualidetur mãdatũ filiꝰ virtute cuius ipse pater tanq̃ ꝓcurator ꝓterit adire. z ꝛz representet ꝑsonã passi. i. filiꝫ cui est facta iussio: nõ tñ ipse ꝺz esse immedia te passum: sed representare personã passi. ¶ In gl. se. in verbo precedere. Circa hãc glo. doct. tractãt materiã qualiter iussus debeat ꝓcedere vel seq quã repetit in ea gl. in ver. ité no. vbi ꝺcit regulã esse in cõtrariũ qõ tñ valeat ratificatio seqũs quãtũ preambulũ mãdatũ p. l. fi. cũ materia. C. ad macedo. l. finautẽ. de aqua pln. arcen. Pzius q̃ ꝺclarem gl. in ꝓin. ꝛ in fi. est ad dendũ aliqd ad folũ, casum hic positũ in gl. in quo glo. ꝺcit qõ

cundũ ℒy. ꝛ bal. iz Ang. teneat contrariũ per iura prealle. sed Jmo. nititur salnare dicta Bald. ex eo quia ad vniuersitatem pertinet creare sindicũ ꝛ ad superiorẽ cõfirmare arg. tex. i auc. de defen. ciui. ℣. interim. ꝛ quod no. Bar. in. l. actor. j. rẽ ra. ha. Unde qz ℣ba qõ satis est qõ actus fiat presente eo ꝛ sciente de cui⁹ cõscientia ꝺz fieri nisi lex vltra regreret factũ ꝛ volnntatem iudicis: vt. l. j. in tex. ꝛ glo. C. de bo. pos. ℈m tab. Sed ipse non vidit bal. nec tenentem in. l. nemo. C. de sen. vbi alle. casum ꝓ ista ꝛclusiõe qui optime ꝓbat in. l. omnium. C. de testa. ꝛ ibi idẽ firmat in fi. cõmenti. ꝛ hoc vł verius de ꝓpꝛietate verborũ sicut. j. ꝺcem⁹ de verbo ꝓsentia: quia hoc ꝓbat ibi tex. ꝛ etiã vis vocabuli. Nõ ob. tex. in. d. ℣. non aũt alias in auc. qõ opoz. epis. qz ibi ex precedenti ver. apparebat qõ debebat ꝓstari licẽtia a supio re: in ꝺbio aũt nisi aliter apparet de mente legis videret tenẽ da opi. Bal. Ex ꝓdictis põt inferri quod ꝺcem⁹ de verbo pre sentia. † Super quo ꝺcendũ est primo qõ vbicũq; regrit̃ pre sentia illa non põt suppleri per literas*. iz Arch. lxv. ꝺ. c. ij. itẽ nec põt ratificari per ꝑsentia sequẽtẽ ℈m Bal. in. l. j. C. q admit. qõ est verũ nõ soluz si ꝑsentia regrat̃ ad solennitatẽ: sed etiã si regrirat̃ ad obligãdũ ꝓsentẽ. ita ꝺcit singulr̃ Bart. in. l. iñ. ℣. si pupillus. ff. de tutelis. ꝛ in hoc multum aduerte quia ꝺfert a consensu: vt. j. videbis. Utrum autez ꝓsentia includat virtualiter ℈sensum vel consensuz ei⁹ qui ꝺz esse ꝓsens. i. qõ de beat requiri eius consilũ vel ℈sensus: ꝛ an si deficit ꝑsentia actꝰ sit nullus ꝺcem⁹. j. eo. ℣. si coram titio. † Et qz. ℣. dixi qõ ꝑstans auctoritatem ꝺz interesse in ipso actu sciendum est qõ auctoritas non põt interponi per procuratorem ℈m bald. in. l. j. in fi. C. qui admit. ꝓ quo allego tibi casum not. in. l. ꝛ minoꝛ. C. de ꝓdi. mino. ℈m vnã lec. quã ibi no. Bald. vbi ꝺcit qõ tutor nõ põt petere interponi decretũ a iudice ꝑ procuratorẽ: nec est alia rõnis qz petẽdo interponi decretũ etiã ipse autorizat ven ditioni. Et de auctoritate vide qõ ponit Bal. in. l. nec quicq̃. ℣. vbi decretum. de officio procon. ꝛ lega. Aliquando lex iubet interponi decretum ꝛ queritur verum ꝺ debeat interponi ante vel post. ꝛ videntur iura variare. nam text. in. l. magis pu to. ℣. illud. de rebus eo. videtur velle qõ decretũ debeat ꝓcedere: ꝛ ibi hoc tãgit bal. ꝛ idẽ tz Jmo. quẽ adducit hic. d. m. in. c. j. de rebus ec. non ali. in vj. In cõtrariũ videtur tex. in. l. non aliter. in fi. ff. de adop. in verbo subscribẽdũ. per quẽ tex. ita de cidit ibi bal. sed in. l. j. C. qui admitti. ꝺcit q̃ põt antecedere ꝛ subsequi. ꝛ idem tz. d. ℣. vbi decretũ. Nos possumus ꝺcere ℈m bal. qui optime loquitur. c. j. ℣. si quis miles. ℣. alle. qõ si ꝑcessit cause cognitio debita põt ꝓcedere ꝛ subsequi: de quo etiam

a ¶ Per lfas. Adõ sicu. i. c. cũ pati. i. j. co. ℵ. itẽ ne ꝛ ibi phi. in. ℣. co. ꝛ adõ. d. bar. so ci. i ℈si. xlvij. icipi. in ꝑsenti ℵ. ꝓ ꝺbio aspe ctu in. j. pte. vbi an ꝓ pcu ratore. ¶ Bſi. Ua.

Francis. Are. super. j. Infor.

Universidad de Deusto
Biblioteca

letigit in.l.ſi.§.neceſſitatē.C.de bo.q̄ libe. Et iſto mō poſſum cōcordare iſta iura. †Utrū aūt decretū regrat ſcripturā dicit do.m.hic qō ſic allegās Jnn.in.c.j.de reb.eccle.palleg. In ſtiū tū arguit qr decretū dicitur eſſe quedā interlocutoria: ergo vī poſſe proferri ſine ſcriptis vt plene no.in.d.§.vbi decretū.r.l. ſi.C.de ſentē.ex̄ pericu.rect. Ipſe tū vī velle ſaluare hoc dictus qr quo ad quedā vī diffinitiua: vt p3 in.l.ſancim⁹.C.de admi. tuto. Facit qō habetur in glo.in.l.ſi.§.neceſſitatem. C.de bo.q̄ lib. Tu dic breuiter qō illa doctrina eſt falſa: qr licet aliquod⁹ cretum habeat vim diffinitiue quo ad quoſdā effectus: quātū tū ad ſolēnitatē que regrit in ſnia nō dicitur diffinitiua. ¶Doc. d.Bar.no.in.l.titia.ff.de accu.vbi eſt oīno videndū. Aliqñ lex requirit cōſenſum: hicſequere in oībus diſtinctionē Ant.de but.qui optime loquitur: bene explicat oīa mēbra in ca. cum ſuetudinis.de cōſtu. Et qr lōgū eſſet oīa referre ſufficiat iſtō p̄o declaratione eorum q̄ tangit hic Bar.qō vbi ꝫſenſus regritur ab eo qui nullum habet intereſſe in cōſentiendo ſemp vī requiri p̄o forma: ideo nō pōt ſequi actum: ſed 03 interuenire tempore acē⁹.vt.l.quid ergo in p̄in.ff.de his qui no.infa.t hoc intellige qñ conſenſus requirit⁹ a pari vel ab inferiori. Si aūt requiritur a ſuperiore qui nullū intereſſe p̄tendit in actu expo netur cōſenſus. i. auctoritas ſm eū ibi. Eſt tū modica differētia inter iſta duo: qr cōſenſus cum interponit p̄o forma: ſolemnitate 03 eādē naturā quā auctoritas 03 eīn interuenire in ipſo actu vel poſt incontinētī vt dictū eſt. Quinimmo ſicut auctoritas nō, pōt interponi p̄ procuratorē vt dictū eſt: ita nec cōſenſus qui debet adhiberi per ſolemnitatē: caſus eſt not.in.l.poſt mortē.§.ſi.ff.de adop.in verbo.ſolēnitatē: imo etiam regrunt verba in expreſſione huius conſenſus ſicut in auctoritate. De auctoritate eſt clarū: vt tradit in.l.iū.§.de aucto.cuto.r dicem⁹ plenius in.l.gerit.j.eo.cum bar.de conſenſu eſt caſus in.l.ſi pater.la ſecūda.ff.de adop. niſi in eo qui nō pōt fari vt ibi 6r. ¶Hāc diſtinctionē poſuit Pan. de caſt. vt ber⁹ dixi in voce. hāc etiā diſtinctionem poſuit Bal.in.l.ſi vxorem.C.de cōdi.infer.r ſen ſit eam in.d.l.j.C.qui admit. Sic debes limitare dicta Bar.hic r in.l.ſinautem.de aqua plu.ar.r Angel.in.l.per fundū de ſer. ru.p̄e. Et attende qr qñ conſenſus requiritur p̄ intereſſe alī quo conſentire debēt⁹: tunc 03 conſenſus: licꝫ poſtea ſequatur ex̄ internallo etiā ſi actus p̄cedēs ſit nullus ipſo iure: dū mō approbatio eius p̄deat a p̄tē conſentientis ſm Ant.de bu.in.d.loco⁹alleg.tex.in.c.cū in iure.in ſi.de elec.Tu vide tex. de iure ciuili⁹in.l.j.§.pdeſt.in.ū.rñſo.ff.quoꝝ lega.r bene facit tex.in.l.filius.§.ſi.ff.de pcu.r qō ibi p bar.iuncta cle.j.e.ti. Et p̄o concluſione p̄dicta d.Ant.vide tex.quē ibi no.bal.ad hoc in.c.j.circa p̄in.ō alie.feu.pater.rc. ¶†In glo.ſup verbo ſpā litē r. De intellectu huⁱ⁹ glo. diximus.§. declarando poſt Bart. quod dicaī ſpāle mādatū. ª Et p̄ concluſione ſua vltra ea q̄.§. alle gauim⁹ vide gl.no.in cle.j.de p̄iui. que dicit quod illa 6r licētia ſpālis in q̄ ille actus eſt gerēdus: r eſt bonus tex.in.c.ſi. de offi. vi.li.vj. Et p̄ cōplemento materie hīt hic bar.iuxta ſi.nunqd pater poſſit cōſentire filio gñaliter qō poſſit agere vel experiri in quocunq; iudicio: ita quodāmodo nō regrak alius ꝫſenſus r eandem qōnem poſuit in.l.ſi.§.neceſſitatem.C.de bo.q̄ lib. r in effectu dicit qō ſi conſenſus patris requiritur ſignū repudiationis hereditatis: p̄cunt ipſe tenet ibi r multi alī: iſte conſenſus non poteſt preſtari in gñe: quia repudians quod ſciret hereditate ſibi delatā eſſe. i. in repudiādo. §. eo. Si aūt conſenſus patris requiritur ad integrandā perſonā filij in iudicio: tūc vī qō iſte cōſenſus generalis valeat: qr hoc nō reperīt p̄obibitū ergo ſatis eſt cōſentire qūcūq; alleg. glo.in.l.ſiſlōgius.§.i.§.de iudi. Ault etiā hic qō talis cōſenſus poſſit p̄ſtari p̄ nūciū vel epiſtolā p.l.bonores.in fi.ff.de decu. vbi etiā hoc tetigit r ideꝫ vult in dicto.§. neceſſitatē. idē in.l.j.C.de decurio.lib.r. Hoc ēt tꝫ Pe.r Bald.r poſt eū.in auc.cauſam que fit in vlti.col. C.de epiſco.r cle. Primū dicē ſuum placet ſm r tertiū nō trāſeunt ſine dubitatiōe. Hā ſi cōſenſus patris requirīt ad integrādam p̄ſonā filij in iudicio: iſte conſenſus vī requirī p̄ forma vt p3 ex his q̄.§. diximus allegādo dicta bal.r.d. Ant. ſed forma 03 ad eſſe tpe actus q̄ cū ſit de eſſentia actus nō pōt cōſiderari vt forma: niſi qñ eſt ſubiectū in quo ſubſiſtit. i. ſcrus q̄ gerīt. Hec pōt aſſignari bona ōſia cui auctoritas: r decretū iudicis que ſiſt tē dunt ad integrandā p̄ſonā vel ad ſolēnizandū actū nō poſſint interponi ex̄ interuallo: r ꝫſenſus poſſit interponi cū adhibēt p̄o forma. vnde iſtud dictū eſt ſatis dubiū: r ſiſt tertiū rōne p̄e miſſa: qr vī qō qui cōſentit p̄ nūciū vel epiſtolā nō videat inter ponere cōſenſum in ipſo actu: niſi forte qs mitteret nūcium ad cōſentiendū cū actus fieret vel epiſtolā p̄ſentandā cū act⁹ fieret quo caſu: qr ille qui agit per nūciū vel epiſtolam p̄zie per ſe vī agere. l. qui aūt. §. ſi. de conſti. pe. poſſet forte tolerari. Si autem mittēs nūciū vel epiſtolā ſimplr ꝫſentiret agēti actū vt poſſet b⁹: qr cōſenſus nō interponeret tpe actus: nec potes dicere: vt

a ¶Spāle mādatū. Et an qñ r in gb⁹ re grak. vīō tn i tractatu ma le. do. bonifa cij. ō vitalinis de mantua in vit. char. r qō ibi dixi i apo. Bene. Ita.

b ¶Sētam. ad de Felȳ. i. c. af ferte. ō p̄ium. 2i cap. ſicut di gnū. ō homi. in p̄in. iij. co. b. v.

ſentit hic Pan. de caſt. qō videat cōſenſuꝫ retuliſſe ad tp̄s ſcī vt tunc videat interpoſit⁹ qr iſtud eſſet fingere de tpe ad tp̄s: qō nō eſt in poteſtate hoīs. l. ſi forte. de caſtrē. pecu. r Bar. in. l. is q de vſuca. Et p̄ iſta ſit expedita hec difficilis materia. Et ad id qō. §. diximꝰ de verbo ſcientia vide tex. no. lxxj. diſt. c. primat⁹. vbi clare vī p̄bari iſto ſcō rñſo cū ſine qō verbum cōſcientia ſignificat cōſenſuꝫ. Sz p̄t dici qō illud eſt: ideo qr p̄i⁹ in alia. l. fuerat expreſſum de cōſenſu. Et iſta ſufficiant.

Sed quid ſi manda. Hereditatis aditio verba ex quib⁹ pateat de intentiōe mādantis. b. d. vſq; ad. §. ſi coꝛā titio. r ſunt tot ptes quot ſunt dicta q̄ ſunt septē. ¶Prio no. q̄ iſtud ✠ colligat de ſui natura importat etiā aditionē hereditatis: ꝫ forte ex̄ p̄prietate verbo⁹ videat potius ſignifi care adminiſtrationē facti: ſicut ſignificat collectio fructuū. Et ex̄ hoc arguit Bal.ad.q.quā ponit Specu.de inſtru.edi.§. nūc vero aliqua.ver. quid ſi creauit e collector ē⁹ custodē rc. qd im portēt iſta ✠ba. Arguit hic ēt.d.me.q̄ ✠uis ✠ba poſita in mā dato de ſui p̄prietate non importēt mādatū improprianꝫ tñ ſi conſtat de intētione cōſtituētis. Uſūēt ſi vīs dicere cōſtituo te aſinū meū ad ✠bēdū r agendū rc. valeret mādatū ſm Jnn. in. c. petitio. de p̄cess. r Bal. in. l. id qō pauperib⁹. de epiſ. r cle. de q etiā tangit in reſcriptis in. l. j. ff. de p̄cur. p Bal. ¶†Secundo no. in ✠. quid ſi petat qō mādatū factū in vno caſu extendik ad caſum equiualentē vel equipollentē: r ſic p3 qō nō ſolū diſpoſi tio legis extēdik ad caſuꝫ ſimilē. i. l. nō poſſunt. ff. de legi. ſed ēt diſpoſitio hominis: de quo vide Bar. r qō ibi plene ſcripſi i. l. gallus. §. r qd ſi tñ. ff. de libe. r poſthu. ¶Tertio no. ibi aut vt rē hereditariā rc. qō in dubio q̄ vēdit rē hereditariā vī gerere p̄ here de: r hoc 3z bar. in. l. gerit. j. eo. lz Ange aliter dixerit in. l. p̄o hīs de. in p̄in. §. eo. ¶†Quarto no. ibi: qd ſi petitā bo. poſ. qō ratificatio actus p̄teriti inducit mādatuꝫ de nouo reſpectu actus futuri: r hoc eſt qō dicit Ang. in. l. iul. in p̄n. ff. q̄ ſatisfa. cog. cui⁹ dicta. §. retuli in. §. iuſſum. Ex hoc etiā tex. p̄obat no. qō aliꝰ inducit⁹ ad ꝫtinuandū operat volūtatē de nouo acqui rendi: qō facit ad no. per Bar. in. l. iſ. in p̄n. j. de acquiren. poſ. ¶Quito no. ibi vel qd ſi p̄ here de mādault qō p̄prie gerere p̄ hīs de eſt hīs hereditatē: adire facto adire aūt ē apphēdere hereditatē aio exp̄ſio p̄ ✠ba. ¶†Sexto no. in ✠. pf filiū qō ✠ba p̄ia facie ēnūciatiua q̄ poſſunt trahi ad ſenſuꝫ diſpoſitiuū ſi ducīt diſpo ſitionē etiā in ſcīis⁹ r ſimiliter in vltimis volūtatib⁹: ꝫ ſint p̄ lata in futurū. l. r eo mō. r. l. hoc mō. ff. de leg. j. Et ex his decidit hic duplex queſtio p̄ bar. Prima eſt qō ſi creditor dicit debitō ri ego indigeré illa pecunia quā mihi debes. iſta verba inducūt interpellationē: r ꝫſtituūt debitorē in moza qr nō ſunt ✠ba enū ciatiua ſimpliciter: vt dicit Pe. r Ly. qui tenēt 3iū in. l. in mi norum. C. in qui. cau. in integ. reſti. non eſt ne. Sed habēt in ſe tacitā oīpoſitionē que cōtinet ſub illis verbis honeſto modo p̄oiatis. Ideo interpellāt debitorē p̄ iura. §. alle. circa quā. q. vide qō no. r p̄olixe ponit bar. in ſimilibus terminis in. l. i. in p̄inc. ✠ſi. iij. quero. ff. de noui ope. nun. Scōo inducit ver. iſte ad aliā. q. vꝫ qō ſi dīs audita iniuria illata famulo ſuo dicit nō reuertaris ad domum quin p̄ius aliquid ſentiam⁹ de iſta re p̄ iſta ✠ba vī, dediſſe mādatū de occidēdo: vñ refert Florentie quēdā nobilē fuiſſe decapitatū tp̄ib⁹ dñi Fracīſci de eugubio. vī eīn mādare ſub iſto inuoluero ✠bo: qō faciat vindictā. ſed Raph. cu. hic quē refert. d. me. videt hoc limitare. niſi iniuria il lata famulo eēt talis qō mereret talē vindictā. ✠ big fa: qr fuit p cuſſus manu ipſe p̄cuit gladio: nā tūc nō videret eſſe mēs mā dātis qō tñ exceder. ct i vindicta: ſicut dicim⁹ qō defenſio 03 fieri cū moderamine incipate tutele. l. j. C. vñ vi. r. l. ſciētiā. §. q cū alī ff. ad. l. acq. ſm do. me. r i vltate iſta limitatio eſt multū equa r rōnabilis. Sz 3 ipſaz facit: qr i delictis r his q̄ cōmittūt illicite in obſcuris p̄umptio degnat 3delinquētē p̄ſm Dy. in reg. i ob ſcuris. ff. de re. iur. r p̄bat iſta 2clusio i. l. j. cū ibi not. C. ad. l. cor. de ſicca. r ponit barto. in. l. nō ſolū. §. morte. ff. de oper. no. nun. Unde inquit bal. not. in. l. ob hec verba de his qui not. infra. qr ille qui dat cōſilium delinquenti in dubio punitur: quia p̄ſu mitur delinqēs als non fuiſſet facturus ex̄ hoc qō dixi: quia propter actū illicitū. l. p̄ſumit in dubio cōtra cōſulētē vel con tra aliter facientē actū illicitū. Uñ ſicut iſta doctrina plz mihi de equitate: ita de rigore iuris non vī p̄cedere. †Aduerte ta mē qr vt aliquis puniat de mādato neceſſe eſt qō p̄obet mādatuꝫ p̄eceſſiſſe maleficū. glo. eſt no. quā bal. dicit ſing. in. l. ſi ve ſo nō remunerādi. §. cū quidā. ff. mādati. r p̄t eſſe nō licet ipſe non dicat: qr cū de eſſe mādati ſit vī p̄ecedat hoc qō mādatū p̄eceſſerit vī eſſe fundamētū accuſatoris vel inquirētis: ideo 03 ab eo p̄obari. l. j. C. de peti. he. r. l. nō ſolū. §. ſed vt p̄obari r ibi plene per barto. ff. de ope. no. nun. Aduerte etiā q̄ doct. bar. hic p̄cedit qñ cōmittēs cōmiſit p̄ verba imperatiua vel p̄ceptiua: ſicut ipſe p̄ſm ponit: nā ſi non apparet quibus ver bis eſſet vſus: quia fuit locutus in aure famulo: vel teſtes non

recordātur

recordant quibus verbis ſit vſus: tūc ex̄ quo in caſu Bart. ini micitia r vindicta eque principaliter pertinet ad interfician tē ſicut ad denunciantē: r forte etiā principalius dīs in dubio p̄ ſumeret de diſſe ꝫ ſiliū: r nō mādatū: ita dicit ſingulariter Bal. in. l. j. in. ū. char. C. de ſer. fu. vbi eſt oīo videndū. Unde i. l. ob hec verba. prealleg. ipſe dicit qō iudex 03 cante interrogare teſtes quib⁹ verbis ſit vſus ille qui 6r mādaſſe. ¶Et attēde qr ꝫ verba p̄ima facie enunciatiua poſſint trahi ad mādatū: vt hic proba tur iſtud eſt verū ſi p̄oferant ſimplr: ſecus ſi 2ditionaliter: vnde per iſta verba ſi geſſeris negocia mea nolo te tenere: niſi de do lo r lata culpa nō vī datū mādatū ad gerēdū. Sī. eſt no. quam ibi approbant Barto. r Bald. in. l. ſi pupilli. §. ſi. de nego. geſt. 12 ¶†Ultimo no. ibi: qd ſi mādauerit rc. Sō ōſia eſt inter iſtas duas clauſulas mādo vt adeas ſi expediat adire: r ſi putas ex pedire: nā ſi ſit mādatuꝫ ſub primo modo ſatis eſt qō expediat adire hereditatē: licet forte filius adiens credat 3ium vel ſal tem neſciat vtrū expediat adire vel nō. Si aūt mandet ſi puta ueris expedire: tūc eſt opus qō filius opinet p̄babiliter expe dire. vñ anteq̄ ſuper hoc inſtruat aditio eſſet nulla vt dicit tex. no. in. l. eū qui duob⁹. §. ſi. j. e. Primū aūt membrum p̄obat ex his que ponit Bal. no. in. l. nec⁊ natales. C. de p̄ba. ad intelle ctum gl. in clemē. j. de offi. deleg. Jō iuriſcōſul. hic poſuit iſtas duas formas differētes: qō ſemper tenebis mēti. ¶Jn gl. ſup verbo petitā ibi. Sz nō decreta. Aduerte qr ſi ſic intelligas tex. iſta litera nō ꝑbat id qō dixi in. l. iij. §. ex plurimis. de acquirē. poſ. vz qō ex qui eſt fact⁹ heres de iure pretorio pōt etiā efficī heres directo de iure ciuili: qr ſi bona. poſ. nō erat decreta nul lum fuit que ſitū ius de iure pretorio ſm iſta tēpora de quo di cemus plenius poſt declarationē gl. ¶Jn ea. gl. ibi: ꝫ oppo. r ibi: rñdeo rc. Iſta glo. ſatis inepte loquit nec ponit verā ſolu. ad 3ia: ꝫ nullus doctor eā declarat. Ault enī in effectu qō hic ſi bo. poſ. fuiſſet decreta inducerēt ad ītio hīditatis de iure ciui li: ꝫ qr nō fuit decerta: ſi ratificatio petitionis nō inducit hūc effectū. Ex quib⁹ verbis gl. vult clare duo. Primū eſt qō ratifi catio ſequens poſſit 2cludere aditionē q̄ videt facta ſi bo. poſ. eſt petita r decreta. Secundū qō p̄ ſolā petitionē bo. poſ. r rati ficationē factā de ea ſi bono. poſ. nō fuit decreta non inducerēt aditio hereditatis: quoꝝ vtrūq; eſt falſum. Primū p̄z: qr filiꝰ petēdo bo. poſ. ex quo nō p̄eceſſerat ius nō potuit adire. l. qui in aliena. in p̄in. §. eo. Nec pōt dici qō ratificatio 2cludat adi tionem: qr ſic p̄cederet aditio: r ſequeret iuſſus qō non poteſt fieri: vt. §. iuſſum. §. eodē. Uñ ſomniauit hic iſte bonus homo. Scōm ſīr eſt falſum: qr cū aditio hereditatis ꝫſiſtat in ſolo aio ad hoc vt petens bono. poſſeſſio. videatur adire non eſt neceſſe quod bono. poſſeſ. decernatur a iudice: ſed ſufficit quod impli cite declaretur voluntas volētis adire lege p̄o herede. in p̄in. §. eodem. r qō ibi not. Jdeo text. ſignanter in. l. puberem. C. de iure delib. dicit qō filiꝰ agnoſcēs vī adire: vñ notat actū petitio nis filij nō factū indicis. Dic ergo melꝰ ſoluēdo formaliter cō trariū qō impoſſibile erat hic per petitionē bono. poſ. nō p̄ce dēte iuſſu videri aditā hereditatē etiā ſecuta ratificatiōe: qr iuſſus 03 p̄cedere: vt dixi. Jō poſt ratificationē filꝰ p̄t adire de nouo. Sz querit p̄ declaratiōe. l. alleg. in oppo. nūquid ille qui eſt effectus heres de iure ciuili poſſit poſtea effici heres de iure p̄torio: ſup quo ſunt opiniones. Hā gl. in. l. puberem. C. de iure delib. dicit qō is q̄ petit bo. poſ. nō videt adire de iure ciuili: ꝫ Bar. ibi tenet oppo. r in. l. nec is. §. ſi. ff. eo. quē ſequit Bal. hic; qr ip̄ſi nō babēt p̄ incōuenienti qōlile q eſt factus dīs directo poſſit etiā effici vtiliter dīs qr due qualitates bene poſſunt cō currere in eadē perſona ſi nō ſint incōpatibiles. l. j. §. cōis ſeruꝰ deſtip. ſer. r qō ibi Bar. r. l. ſi cōſul. ff. de adop. Facit. l. diuortio §. interdū. vel. §. ſi fundū. §. ſolu. ma. dicit tū hic bal. qō ſi domi nium vtile ſit ſubalternatū directo: tūc dīnium vtile non poteſt ſcurrere cū directo: r ita rñdet ad. l. ſi heres inſtitut⁹. ff. ad treb. Scurrere cū directo: r ita rñdet ad. l. ſi heres inſtitut⁹. ff. ad treb. r hāc opi. ego ſum ſecutꝰ tractādo iſtū articulū in. l. iij. §. ex plu rimis ad ſi. de acq. poſ. per tex. noſtrū quē ego intelligebam q̄ petita bo. poſ. r decreta: r ſic ille q̄ erat heres effectus vtili ēēt petita bo. poſ. r decreta: r ſic ille q̄ erat heres effectus vtili ter efficeret poſtea heres directo. Sz iſte text. pōt euitari duo bus modis. Prio quidē intelligēdo ſm glo. ſi nam qō bo. poſ. fuerit petita ꝫ nō decreta. Scōo qr poſito qō fuiſſet decreta: et ſic eſſet que ſitū ius vtile ꝫcedendū eſſet qō heres effectus vtili ter poſſet effici heres directo qō eſt plus: nō tñ eſſet ꝫcedendū qō poſtq̄ eēt factus heres directo illud vtile dīnuꝫ remaneret vt. j. videbis: r nec hoc dicit tex. vñ Bal. in. d. l. puberem. quem ✠Dod. hic adducit: r in rub. C. q admit. in pe. co. ✠. vñ. q̄ro. r in ✠Dod. hic adducit: r in rub. C. q admit. in pe. co. ✠. vñ. q̄ro. r in l. j. C. eo. ✠ſi. r. oppo. quā iſti nō videntur tꝫ oppo. r in rub. alleg. gl. quā aſſ. do. me. in. l. ſꝫ cū patrono. §. j. ſ. de bo. poſ. ✠Douetur p̄icipaliter p. d. l. ſi heres inſtitut⁹. r qr ſi petēdo bo. poſ. vī adi re ſemel effect⁹ dīs directo ex noua cā ampliꝰ nō pōt effici dīs l. iij. §. ex plurimis. de acq. poſ. Sz iſta ſcōa rō facile poſſet tolli: qr iura allegata loquunt de eadē ſpē dīnī nō de diuerſa: ſicut eſt vtile r directū. Nec tū opi. eſt vera p̄ tex. i. l. ſtichū. §. aliqñ. de ſo lu. quē adducūt hic aliq; ✠Dod. p̄ ſe. ꝫ Bar. no. ibi eū in oppo. r melꝰ aſſignat rōnē q̄re directū r vtile dīnū nō ꝟcurrūt ſimul in p̄ſona eiuſdē: qr vtilis actio: r vtile dīnuꝫ fundant ſup ꝑsona tex. vt ipe declarat plenꝰ i. l. j. ff. de actio. r obli. q̄ ergo celiat vbi cūq; qs bo⁹ dīnū directū. Et attēde diligēter qr tex. in. d. §. aliqñ in ſcōo rñſo. 2fundit expreſſe diſtinctionē Bal. hic; nā actio vtilis q̄ erat penes debitorē: p quo mulier itercēſſerat nō ſubaiter nat aliq; mō actiōi directe ipſi⁹ mulieris: ꝫ ſubrogat loco vete ris actiōis directe q̄ ꝑtebat ꝫ eūnxta no. i. l. q̄ uis. ff. ad vel ley. r tñ extinguit in p̄ſona mulieris: qr erat obligata directo. Et ex his tu habes ponere duas concluſiones in iſta materia. ☞ †Prīa 2cluſio q̄ eſt effect⁹ directo dīs nō p̄t poſtea effici vtili ter: vt dictis iuriſ⁹. Secūda 2cluſio i dubio q̄ petit bono. poſ. nō vī velle adire hīditatē q̄ ſi videret adire hīditatem fruſtra decerneret ſibi poſtea bo. poſ. ex q̄ ſtāte iure directo nō p̄t acq ri vtile in dubio aūt act⁹ 03 ſic interp̄tari vt aliq̄d operet. i. ſi qñ de le. j. r vt valeat. i. quotiēs. cū ſi. de re. du. Et ſi dicas p̄t valere in via aditiōis hīditatis. Ad hoc dicit ✠Dod. qō p̄s vī velle va lere actū eo mō quo iliū agit p̄ncipaliter: qr cā p̄ncipalis ꝫhen di attendit. l. ſi qs nec cām. in fi. ff. ſi cer. pe. r. l. j. §. ſi te rogauero ff. depoſi. Et qr ex̄ p̄prietate verbo⁹ verba nō ſonāt in aditiōe hīditatis: ꝫ in bo. poſ. ergo hoc p̄ncipaliter vī agi. l. nō aliter cū materia. de lega. ij. Nec 03 recedi a p̄prietate verbo⁹ ſine cā qñ poſſunt ſaluari ſm p̄priū ſenſum: vt dictis iuriſ⁹. ¶Non ob. dicta do. me. hic. r p̄io in cōtū dicit qō hic nō ꝟcurrit ius di rectum r vtile ſimul: qr ēt p̄ bono. poſ. acgrit ius directū qñ nō eſt ſpes qō aliꝰ ſuccedat de iure ciuili: qr ſi bono. poſ. in p̄n. j. de bono. poſ. qr ad hec rñdet dupliciter: r p̄io qō hic eſt eq uocatio manifeſta. Hā Bar. loqnit nō de dñio hīditatis p̄out eſt ius vle: ꝫ de dñio rex hīditatis. Uñ ſignāter dicit qō ꝫ p̄tor nō poſſit facere aliq̄ē heredē directo. §. ꝺs aūt. inſti. de bo. poſ. i. nō poſſit cauſare de nouo ius directū p̄ tū directū dīnum de vno trāſferre in altū. i. dñiū rex hīditatis qō erat in hereditā te iacēte q̄ fuerat in defuncto trāſferre in bono. poſ. Sz poſito qō rex diceret: iſta rō 2cluderet qñ ſimul ex bo. poſ. r additione acgrerēt dīnū directū: vt. j. dicā: ꝫ hoc nō eſt rex in caſu nō: qr hoc ipſo qō aliq̄s petit bo. poſ. ſi ꝫ aīm adeundi vī adire: qm aditio ꝫſiſtit in ſolo aio: vt dictū eſt: vñ etiaꝫ anteq̄ decernat bono. poſ. reperiret ſibi dīcēdo ex vna cā: r iō ex alia non poſſet fieri dīs ſucceſſiue: r iō erraūt etiā do. me. in ſecunda ratione: dīnū dicit qō hic dīnum acgrit ex pluribus cauſis ſimul cōcurren tibus: quaꝝ velit qō hīditas nō videat adiri ex ſola petitione bo. poſ. ſed ita demū cū bono. poſ. fuerit decreta. qō tenuit hic gl. noſtra r male: vt. §. dixi: r nullus alius doctor in iſto articu lo aliter intelligit: niſi qō ſola petitiōe videat adita hereditas q̄ ad eſſe aditiōis hereditatis ſol⁹ ains ſufficit declaratus per verba initi. de here. qua. r dif. §. vñ nō expectat factuꝫ iudicis ad inducēdū hūc effectū: r ita teneas. ¶Jn gl. in verbo gerat: r in gl. ſeq. ſn ✠bo adeat gl. tua exponit dupliciter tex. r ſecun dum p̄imā expoſitionē q̄ eſt verior: feci te notare tex. i no. Se cunda aūt expoſitio nec in p̄io caſu nec in caſu 2uerſo vī p̄ce dere. nā ſi intelligas qō hic fuerit mādatū de adeunda hīdita te: r fuerit petita bono. poſſ. nō vī qō hoc potuerit fieri ſecun dum Jmo: qr plus eſt adire hīditatē de iure ciuili p̄ quā acqui ritur ius directū q̄ acgrere bono. poſ. de iure p̄torio per quam acgrit ius vtile: r ſic vī qō virtute mādati nō poſſit peti bono. poſ. qr 2ditio mādantis fieret deterior: vt videbis ſtatim in. §. ſeq. in ſcōo reſpōſo. Preterea in caſu 2uerſo intelligēdo quod fuerit datū mādatū de petēdo bono. poſ. r qō p̄ hoc mādatum poſſit adiri hīditas de iure ciuili ꝫ ex̄plū ſit bonuꝫ in ſe eſt ſu perfluuꝫ qr hic fuerat dictuꝫ in p̄io rñſo huⁱ⁹. §. exp̄ſe. iō tenē da eſt p̄ma expoſitio. Pōt tū ſaluari p̄im⁹ caſus poſit⁹ in hac gl. ſm Jmo. qr ius vtile r directuꝫ ſunt idē q̄ ad effectuꝫ: vñ dīs poſitio facta ab hīde trahit ad bono. poſ. l. j. §. bonoꝝ. r ibi per Bar. ff. ad treb. bñ facit qō hī in. l. curatores. C. de neg. geſt.

Si coram. Juſſus pñus poteſt limitari r quo ad modum: r quo ad quotā: ex qua limita tione p̄hibēt filius adire ſi 2ditio pñs fiat deterior: ſec⁹ ſi fiat melior: vel nō deterior: r mādatū datū ſup vna hīditate nō tra hit ad alīā: r extinguit tale iuſſum vel mādatū ex̄ penitētia iu bētis vel ſi ſe ad arrogādū dederit aū additionē. h. o. Scōa ibi: ꝫ ſi mādauī. Tertia ibi: ꝫ mādanit vt p̄ſio. Quarta ibi: ꝫ ſi poſt ea. ¶†Prio no. in ✠ſi. ſi coꝛā q̄ aliq̄ pōt dari forma actui vt nō poſſit fieri ſine p̄ſtia alicui⁹. Sz querit p̄ declaratiōe litere qd importet iſtud verbū p̄ſtia vtrū videat inductū qō p̄ns de beat ꝫſentire vel ſaltē regri ꝫſiliū et⁹: vī ſufficiat ſolū qō ſit p̄ns ꝫ ab eo nullū regrak ꝫſiliū vel ꝫſenſus. Sī. tna multū ſingulari ter ſup ✠bo recte r elata ad vtrūq; ex̄ plū poſitū in tex. ſicut eſt de mēte ipſi⁹ vī velle q̄ p̄ hec ✠ba videat induci: vt requiratur conſilium eius q̄ debet eſſe p̄ſens: r hanc opi. tenet Bal. licet nō alleget iſtam gl. in. l. nā pinus. §. de adop. idem tenet Abb. ✠Doder. in. c. non poteſt⁸. ad fin. de re iudi. vbi dicit qō iura

a ¶Nō poteſt. Ubi oīo tuvi de Felȳ. in fi. iiij. col. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicētia eꝑm debere diffinire causas cū pñtia suoꝝ clericoꝝ important qđ debeat requiri eoꝝ consiſiū. Archi. aũt in. c. eꝑs nullus. xv. q. vij. videt velle qđ per iſta verba clerici fiãt cõindices ꝛ college epi: ꝛ ſic requiret eoꝝ conſenſus: ꝛ hoc etiã ſentit gl. ca. cã. q. vij. in ſumma. ¶ Hoc videt tenere Bal. in. l. cũ hi. in pin. ff. de trãſ. vbi dicit qđ qꝛ in inſinuatiõe donationis requirit preſentia iudicis; iõ non intelligit donatio inſinuata: niſi iudex eã admittat. Sz neutra iſtaꝝ opi. videt vera: qꝛ ſicut verbũ conſcientia nõ importat neq; conſiliũ neq; cõſenſum vt dixi. ſ. iuſſum. ꝛ probat in. l. oim. C. de teſt. ita ꝛ verbum preſentia: qꝛ iſta verba videt ſignificare idẽ. ꝛ iõ tex. in. d. l. oim loquit de actu qui fit in pñtia iudicis. ꝛ per illũ text. decidit Bart. in caſu nro in. l. modeſtinus. circa pinc. ff. de dona. vbi dicit qđ qꝛ leges in inſinuatione requirũt ſolũ preſentiã iudicis: ſatis eſt qđ donatio fiat coꝝ iudice abſq; eo qđ iudex aliquid faciat ſiue interponat decretũ. Iſta concluſio probat in. l. fi. C. de predijs curialiũ lib. xi. ſm Bal. qui ita tenet in. l. illud. C. de ſacroſan. eccle. Et ſi dicaꝝ ad quid requirek pñtia cõſanguineoꝝ. Rndeo qđ multũ poterit operari: qꝛ nõ eſt veriſimile qđ ſi videnꝫ ẽntẽ decipi dolo vel re ipſa hoc patianꝫ: ꝛ potuerunt eũ ſponte mouere: et ſiſi nõ erit preſumptio: ita de facili qđ ẽbẽti inferaꝫ metus. Facit optime tex. ꝛ qđ ibi Bar. in. l. tutorẽ. ff. de his qui. vt indig. ꝛ in. l. trãſactione. C. de trãſac. Sz poſito qđ requireret conſiliũ querit nunquid ſi conſiliũ non requirat actus ſit nullus: de quo ſtatim dicek in gloſſ. ¶ Secũdo no. in ver. aliter atq; cũ ver. ſeq. qđ ille q mãdat id qđ eſt maioris preiudicij videt etiã mandare id qđ minus preiudicat. Sed ſi ille qui mãdat qđ eſt minoris preiudicij nõ videt mãdare illud qđ eſt maioris. Et per hec notabiliter. D. Bald. qđ ſi aliqs mãdat tibi occidi: ꝛ percutieꝫ nõ occidat: ſed vulnerat mãdans tenebik ad penã vulneris: qꝛ ſi mãdauit id qđ erat plus ꝛ maioris preiudicij etiã videt mandaſſe quod eſt minus: ꝛ ad hoc facit optime hic text. ¶ Econtra aũt ſi aliqs mãdat titiũ percuti mann vacua: et percutiens vtatur gladio ꝛ occidat: nõ tenek mandãs de occiſo. Si aũt aliqs mandaret titiũ vulnerari cũ gladio: tũc ex preſſe nõ mãdaret occidi tenek de occiſo: qꝛ veriſimiliter potuit cogitare hoc eſſe enẽturum de facili. alleg. tex. in. c. fi. de homi. li. vj. ꝛ eſt bonus tex. in. l. fi. de crimine exꝑi. here. per quẽ Bar. ita tz in vulnerãte in l. diuus. in fi. ff. de ſicca. vbi oio eſt videndũ: ꝛ qđ ponit Ly. in. l. qñ multa. C. ad. l. iul. de vi. Et hec dicta ſequunt Moder. Et addit. d. m. bonũ tex. in. l. nec in ea. ſ. j. ff. de adqui. Tu vide aliũ in. l. ſuis in fi. ff. de lib. ꝛ poſth. vbi ꝑbat ſingulariter qđ illa regula cui lz eſt plus ꝛc. hz locũ nõ ſolũ in eadẽ ſpẽ offenſionis ſz etiã in diuerſa. Vñ in quit ibi Ang. qđ ſi ex forma ſtatuti bãni tus põt impune occidi: multofortius poterit vulnerari ꝛ ſpoliari: ſup quo vide ꝑ ibi pleniſſime ſcripſi vbi ẽt tractani nunquid ſi bãnitus põt impune offendi ꝑ iſta verba poſſit occidi. Sz iura ꝓme allegata videnꝫ differre a caſu noſtro: qꝛ loquũtur in diſpõne in qua ſemp ſit exteſiõ ad id qđ eſt minus ex regula in. d. c. cui lz ſm Jmo. q hoc bene declarat in. l. ſi vero. ſ. de viro. ff. ſoln. matri. Lex aũt nſa lz loquat in diſpõne hois non tñ loquiſ in caſu odioſo ꝛ ſtricti iuris in quo ſit facieda ſtricta interpretatio: ſicut vſ eẽ facieda in caſu nro in quo ſi verba mãdati extẽdanꝫ mandãs puniet de vulnerato ꝛ ex dolo nõ ex culpa. Et ɔ iſtã doctrinã facit tex. in. l. ſi pupillo. ꝓ. ſ. j. ff. de re. eoꝝ. vbi ſi iudex ꝑmittit qđ eſt plus nõ vſ ꝑmittere qđ eſt minus: qꝛ decretũ iudicis eſt ſtricti iuris: vt inquit ibi bal. vñ ſup hoc eſt cogitãdũ. Aduerte qꝛ tex. in. c. fi. de homi. in. vj. vſ velle in ſecũdo caſu hic poſito ꝑ Bal. qđ mãdãs puniat de culpa: ꝛ nõ de dolo qđ eſt maxime effectus qꝛ in artificialibus lata culpa nõ equiparat dolo vt. l. in lege cornelia. ff. ad. l. cor. de ſic. doc. hic nõ declarãt nec Bar. in. l. diuus in fi. imo potius videnꝫ ſentire qꝛ teneaꝫ ex dolo qđ vſ illũ tex. ¶ Hoc ẽt ſentit Bar. clarius in. l. nõ ſolũ. ꝓ. mo: ꝛte. circa fi. primi articuli ꝓn. ff. de no. ope. nũ. vbi dicit notabiliter qđ ꝓtestatio nihil operaꝫ qñ apponit ſup actu illicito cui⁹ nullus nõ ꝑdet a volũtate ꝓtestãtis allegat iura ſuper⁹ alleg. ¶ Nos poſſum⁹ diſtinguere qđ aut aliqs mãdat alicui ꝑcuti vel vulnerari nulla ꝓtestatione facta: ꝛ tunc qꝛ veriſimile eſt qđ cõmittẽs cogitauerit illud poſſe euenire nõ ſimitãdo mãdatũ implicite vſ etiã mãdaſſe eũ occidi vel vulnerari ẽt ſiſecꝛet mors. Aut aliqs ꝓteſtaꝫ exꝑſſe qđ nõ occidat eũ: ꝛ tũc nõ ꝑt negari qđ ains mãdãti homicidiũ deficit: iõ teneꝫ potiꝰ de culpa cꝫ de dolo: vt dicit tex. in. d. c. ſi. Cõfirmaꝫ iſta cõcluſio: qꝛ ſibet iniuſtiſſima cã excuſat a dolo: vt. l. plagũ. C. ad. l. fal. de pla. Ligit. ſ. põt. ff. de lib. ca. ꝑ Bar. in. l. j. ſ. nõ aũt. ſi qs te. lib. eſſe iuſ. Facit optime qđ ponit Bal. in ſimili in. l. liberi. C. de ſi deicom. liber. ꝛ iſta ſnia eſt humaniꝰ. ¶ Et ad primũ caſum qñ qs mandauit occidi vtrũ teneaꝫ de vulnerato⁹ adde bonũ tex. in. l. q pacto. ff. de ſer. exꝑo. q ꝓpie loquit in diſpõne hois priuati in qua tñ fit exteſio de caſu ad caſum in qua eſt maior rõ. Et põdero tex. in fi. no. dũ dicit qđ etiã remotis reſcriptis pñcipum hoc eſt veꝝ ſm intellectũ naturalẽ: ꝛ ſic ex ſola naturali rõne lz extẽdere diſpõnem hois: ꝛ ita vſ ek in caſu nro: qꝛ etiã hic rõ naturalis dictat qđ q voluit hoiem occidi: multofortius voluit cũ vulnerari. Facit tex. in. l. ſcire oꝑs. ſ. iuſticia in fi. ff. de exco. tu. ꝛ qđ no. bal. in. l. q ſaliter. C. de epiſc. ꝛ cle. ¶ Nõ ob. tex. in. l. ſi pupillo. ꝓ. ſ. q: ibi diſpõ ꝛ decretũ iudicis potuit hꝰ effectũ quẽ intẽdebat iudex ꝑ id qđ erat exꝑſſum in decreto. Sed in caſu nro ſi ille q percuſſit nõ occidit remaneret delictũ impunitũ quo ad pcuſſionẽ in mãdãte: qđ videk abſurdũ. Jđ ſit extẽſio ad iſtũ caſum ſicut vt euitek abſurdũ fit extẽſio in. d. l. q pacto. Iz in. ſ. j. nullũ ſequik abſurdũ. Et regula cui lz. de reg. iur. nõ loquit in diſpõne hois: ſz legis. Ald ꝑdicta bñ facit. l. relegatoꝝ. circa mediũ. ff. de inter. ꝛ re. quẽ alic. gl. in. d. l. cui pacto. ¶ Tertio not. qđ in dubio cã teſtati preſumik eẽ maioris ꝓiudicij adeũti q̃ cã intеſtati: ſi tñ apparet q essent iſta duo equalis ꝓiudicij: tũc mandatũ factũ in vno caſu traheꝫ ad aliũ: vt videbis in glo. ¶ Quarto not. ibi: idẽq; eſt ſi quaſi inſtitutoꝝ: nã hic vſ caſus ſingularis: ꝛ mẽti tenendus pbans qđ verbũ inſtituo nõ importat ſubſtitutionẽ: nec verbũ ſubſtituo importat inſtitutionẽ: ꝛ ſic videk qđ ſubſtituo vulgaris nõ poſſit fieri per verbũ inſtituo. Jn ſuo eſt tex. cũ glo. in. l. gallus. in pin. de lib. ꝛ poſthu. Pro qua ego in. l. de vulga. ꝛ pup. allegaui tex. not. j. l. mulier. ſ. fi. ff. de q di. inſti. Nõ ob. iſte tex. qꝛ habuit reſpectũ iuriſcõſul. ad cꝛ ſem ꝛ vſitatã formã inſtituendi et ſubſtituẽdi: vocam⁹ eũ ſcriptos in ꝓio gradu per verbũ inſtituo: ꝛ ſequẽtibus ꝑ verbũ ſubſtituo. ¶ Quinto no. qđ illud dr ẽe ex diſpõne alicuius qđ eſt ex eiꝰ ordinatione vere: iz ꝑ fictionem diſpõ fingal eſſe alterius. nã tabule pupillares vere ſunt teſtiũ pateꝛ nũ: ſz ficte cenſet teſtiũ filij. l. ꝓhs ꝛ filij. ꝛ ibi not. de vul. ꝛ pup. ¶ Jn gl. ſup ẋbo recte ibi. Sz qđ ſi adiuit de materia iſtiꝰ gl. dic vt bñ remittit Bar. in. l. j. ſi plures. ff. de exerci. Bald. tñ hic dicit vnũ verbũ qđ ſi ex forma ſtatuti cã dz decidi ɔ filio ſapientis vel ɔ filij ſapientis dz dari: ꝛ iudex petito cõſilio nõ dato fert ſniam: iſta eſt nulla ipſo iure: qꝛ ɔ filij videk req ri ꝑ forma ꝛ ꝑ ſolẽnitate antecedente actũ: ꝛ hoc tenuit vbiq: vez in. l. j. C. de indicta libe. ꝛ. l. cũ ſnia. in fi. C. de ſen. ꝛ in. l. j. ne lice. in vna eadẽq; cã ter. ꝛ in rub. C. de exer. vbi eſt oio videndũ. Eandẽ ſniam tenuit Bar. referẽs. d. Oldr. in diſpu. ſua. i dicto. ſ. fi plures. in pe. col. ꝛ vtik effectu tali rõne: qđ curator ſcite ſi iudex videret ɔ filij poſſet mutare ſnſam ſicut dz in ſimili. in. l. ſicuti. et l. ſi in tres. de arb. Jđ iſta vſ eẽ. ꝛ rãdis ſolẽnitas nõ leuis preiudicij cui⁹ omiſſio reddit actũ nullũ: vt. l. cũ ht. ſ. fi ꝓtor. de trãſ ac. ꝛ. l. q̃ciũq; in fi. de publiciana. Vñ iudex ꝓcedẽs ad vlteriora nulliter ꝓcedit: ſz Jo. an. in addi. Spe. in ti. de requiſitione cõ filij. ſ. j. refert ſup hoc duas opi. ſ. dictã vez quã modo dixi quã ꝓcit tenuiſſe Rof. Oldr. ꝛ Mic. matta. in publica diſputatiõe. Sz Jnũ refert fuiſſe determinatũ per Labertinũ de rampo. et Buil. de ſuz. q etiã publice hoc dubiũ diſputauerũt. Ipſe autẽ in fi. additiõis vſ cõcordare opi. vez qđ aut ꝑ ſtatutũ ex quo requirit datio ɔ filij iudex q fert ſniam hz iuriſditionẽ: aut hz iuriſditionẽ ab alio cꝫ a ſtatutẽte. Pro caſu vera ſit opi. Sid. ꝛ alioꝝ: qꝛ ɔ ſultoꝝ tũc videk dari collega iudici q hz ferre ſniam: ꝛ eſſe ꝑ ticeps officij: ergo actꝰ nõ vz factus ſine eo. vt in legibus all. hic in gl. Scõo caſu vera ſit opi. alioꝝ: qꝛ ſtatutũ nõ potuit facere ɔ ſultoꝝ ẽ pticipẽ iuriſditionis: iõ vz ſnia ſpreta rõne ɔ filij. Et ita debes intelligere dicta Ang. q ſimplr dicat ɔ indiſtincte qđ vz ſnia. ſm ſimplr: qꝛ iura q̃ diſtinguñ eo mõ q̃. ſ. dixi loquñt in diſpõne hois q̃ nõ hz tãtã auctoritatẽ ſicut legis diſpõ: vñ videmꝰ q̃ alienatio ꝓhibita ab hoie in ẽctu nõ irritat alienationẽ: ſz ꝓhibita a lege ſemp: vt plene ſcribit i. l. filiuſſami. ſ. diui. de leg. j. Nec etiã victima voluntas ſemp põt idẽ qđ lex: vt ꝓtz in. l. nec p forma: vt. ſ. eſt probatũ omiſſio forme reddet actum nullũ. Nec tñ limitat Ang. in ſuo ɔ ſi. cxxxi. niſi pars q̃ petiit cõſiliũ tioni ɔ filij. bñ facit tex. in. c. gratũ. de off. dele. ꝛ in. c. cũ ventiſſet. de teſti. vbi ꝑbat qđ ꝓcedes coꝝ iudice a quo videk renunciare appellatiõi. Sz iſtud dictũ eſt reſtringendũ qñ petẽs ɔ filiuꝫ ꝓcederet ad actũ incõpatibilẽ cũ petitione ɔ filij: verbigratia ſi peteret a iudice q̃ ferret ſniam. Sz ſi faceret aliũ actũ ɔpatibilẽ cũ petitiõe nõ vſ renũciare petitioni ɔ filij: vt habet in. l. j. C. de fur. ꝛ in. l. clodius. ſ. e. in ſimili. bene facit. c. cũ teneamur. de app. cũ ibi notatis. ¶ Scõo limitat niſi petitio ɔ filij ſit manifeſte calunioſa: qꝛ ſtatutũ non vſ puidiſſe de conſultoꝛe hoc caſu ſm Bar. in. l. ille aut ille. ſ. cũ in verbis. de le. iij. ꝛ Bald. in l. ancille. C. de fur. ꝛ in. l. j. C. de lega. ꝛ in. l. j. C. de rela. que dicta etiam adducit do. me. hic. Ultra ipſum vide text. ꝛ Bald. in. l. certo generi. ſ. fina. de ſer. ruſti. ꝓe. ꝛ in. l. placet. C. de ſacroſanc. eccle. ¶ Tertio limita qđ ſi ſtatutũ vult qđ iudex ferat ſniam de ɔ filio ſapientis intelligi dz de ſnia diffinitiua: qꝛ illa venit in dubio appellatione ſuie. l. j. ſ. qđ in ſententijs. qñ ap. ſit. Jta declarat

declarat Bal. ũ. l. j. C. ne liceat in vna eadẽq; cauſa. vt refert ẽt hic do. me. Et ꝑ perfecta declaratiõe articuli debes ſcire: qđ iz ille q hz poteſtatẽ a lege nõ teneaꝫ petere vel ſequi cõſilium qđ dz peti ex diſpõne hois. l. qđ delatã debeaꝫ ſuper. ſ. papi. ꝛ. l. titium et meuiũ. in pin. de admi. tu. tñ qñ quis hz ptãte ab hoie et huic poteſtati apponik forma ɔ filij petẽdi dz requiri ɔ filiũ. l. idẽq; ſ. fi qs ea. ff. mãdati. ꝛ idẽ ſi aliquis hz ptãte a lege ꝛ ex legis diſpoſitiõe teneꝫ regrere ɔ filiuz ſm Bar. q hoc plene declarat in d. ſ. ſi plures. circa pin. Et his pz qđ cũ forma ɔ filij inducat a lege in iudice qui hz poteſtatẽ a lege iz ɔ ſultoꝛ nõ poſſit eẽ particeps ɔ filij tñ dz requiri cõſiliũ. ꝛ iura allegata per diſputãtes nõ loquuñt in iſto caſu: iz qñ cõſilij ꝑhibik ab hoie ei qui hz poteſtatẽ a lege: vñ pz qđ fundamẽtũ eoꝝ nõ eſt bonũ: ꝛ tñ ſi bene reſpicias ad verba Bar. ſentit diſtinctionẽ Jo. an. licet p aliud mediũ: dicit enim qđ qꝛ iudex hz poteſtatẽ a ſtatuto põt ſibi ſtatuꝝ preſigere hãc formam: ꝛ ſic clare ſentit qđ ſi iudex haberet ptãtem ab alio cꝫ a ſtatutẽte ſtatutũ nõ poſſet preſigere hãc formã cõſilij. ꝛ hoc eſt rõnabile nõ quidẽ per rõnẽ Jo. an. diſputãtium: iz qꝛ ſi ſtatutũ valeret ꝛ artaret iudicẽ ad dandũ cõſilũ li mitaret ꝛ reſtringeret iuriſditionẽ cõmiſſa a ſuperiore preter licentiã ſuperioris. Sed hoc nõ põt fieri qꝛ ſtatutum nõ valet per qđ impedik iuriſditio ſuperioris. c. ſenitẽtes. de iureiur. et gl. no. in. l. preſcriptione. C. ſi ius vel vti. publicã. ꝛ tenet bart. in. l. oẽs ppli. in. iij. q. pnn. de iuſti. ꝛ iur. Pro iſta concluſione facit optime qđ ponit idẽ Bart. ſing. in. l. ſub ɔditiõe. in pnn. ff. de ɔdi. inſti. vbi dicit qđ ſicut ſtatutũ nõ põt directo diſponere ne cã deuoluat ad ſuperiorẽ ꝑ appellationẽ: ita nõ põt indu cere ex granatõe a ſnia lata ꝑ petitionẽ ɔ filij ſapiẽtis: qꝛ videk fieri in fraudẽ iuriſditiõis ſupioris: ꝛ iſta diſtinctio eſt veriſſima: ꝛ tenẽda ſm quã debes intelligere dicta Bal. ſ. alle. ꝛ pius plz q̃ id qđ dixit Abb. modi. in. c. pe. verſus finẽ ɔmẽti. de conſti. vbi diſtinguit vtrũ iuriſditio deꝛ ſimul ꝛ ſemel iudici cũ modificatione ɔ filij ſapiẽtis an vero iudici iã habẽti iuriſditionẽ de nouo aſcribak forma tradẽdi ɔ filij pea que habenẽ in cle. j. de iure patro. in gl. Nã inter caſum. d. gloſ. ꝛ noſtrũ vſ eſſe dſia: qꝛ qñ lex ꝓhibet iudici aliqđ facere ſimplr. Vel iſta ꝓhibitio põt exponi nõ qđ auferat vel ſuſpẽdat iuriſditionẽ iudicis: ſed vt oſtẽdat qđ ſit debitũ iuſticie: ꝛ iõ nõ ſemp act⁹ eſt nullus ex defectu iuriſdictiõis. Sed in caſu nro boc ipſo qđ apponik aliqđ ꝑ ſolẽnitate ꝛ forma: actus ex natura ſolẽnitatis vſ induci qđ ſi omittik actus ſit nullus*. l. cũ hi. ſ. ſi ꝓtor. de trãſac. ꝛ. l. de reb. ec. nõ ali. in. vj. Jđ nõ eſt ſi le. Et ad materiã vide glo. in. c. ſi ꝑpter tua. de reſcrip. li. vj. ſcias etiã qđ Bar. in. l. j. C. de rela. volunt qđ ſi ex forma ſtatuti dz ɔ filij iudex põt ferre ſniaz da to ɔ ſultoꝛe nõ expectato ɔ filio: ſed ille text. cũ glo. nõ loquit qñ conſiliũ dz dari ex neceſſitate ſtatuti: iz qñ iudex retulit ad principem volũtarie quo caſu põt eũ penitere facti: vt. l. ad principem. ꝛ qđ ibi per Barto. ff. de appel. Añ in caſu nro ſicut ſnia eſſet nulla nõ dato ɔ filio: ita ꝛ multofortius nõ expectato conſilio cõſultoris: vt eſt caſus optimus in. c. cũ in veteri. extra de elec. ꝛ ita tz Bal. in. l. ex illo. C. de ap. ꝛ ſequit Jmo. ꝛ bene in. l. j. ſ. queſitũ. ff. de appel. Fruſtra eñ puideret ſtatutũ de datiõe ɔſultoris ſi iudex nõ expectato ɔ filio poſſet ferre ſniam. ꝛ per iſta eſt expeditus iſte elegãs articulus. Et ad. q. quã primo exa minaui vtrũ is q mãdat aliqđ vulnerari teneaꝫ de occiſo: vide de qs elegãter ponit Bald. in. l. iij. ſ. quacũq;. ff. de iureiur. vbi dixit qđ ſi ego volẽs pcutere vnũ pcuſſi aliũ non poſſum cõdẽnari ex dolo: ſed ex culpa. ex quo apparet qđ intentio mea non fuit pcutere illũ: ſĩr dicemus qđ ſi apparet de aio mãdãtis p ptestationẽ nõ poſſit cõdẽnari mãdans de dolo: ſed de culpa. nã etiã qñ quis volẽs pcutere vnũ pcutit aliũ eſt in ſimili culpa que aſſignatur in caſu noſtro: quia potuit cogitare veriſiñ boc poſſe euenire ad minus quãdo ille videtur ꝓximus illi quẽ volebam pcutere.

¶ Ego. Qui vult partẽ ſibi delatã ꝑ aliũ videꝛ etiã velle adire partẽ immediate ſibi delatã: ꝛ viuẽtis nõ põt eſſe hereditas nec eꝛ hereditatis aditio. h. d. cũ. l. ſeq. ¶ In glo. ſup ẋbo ſcribit ibi dic ergo ꝛc. Gl. reprehẽdit ꝓmã rõnẽ aſſignatã in pnn. ipſius: qꝛ nõ videk eẽ gnalis in oi caſu: nã ſi is q acceptat partẽ ſuã vellet ꝑ hoc acceptare ẽt partẽ delatã filio vel ſeruo: tũc acquiſitio nõ impediret rõne preſumpte voluntatis: ſz qꝛ portio delata filio vel ſeruo nõ potuit nuda volũtate ipſi patrivel dño acquiri. Et in hoc bene dicit quãtũ ad caſum querſum ad text. nſm. ſ. qñ qs ꝓio acceptaret ſibi partẽ delatã: non eñ attenderek volũtas volẽtis acgrere aliã partez delatã filio ex quo ſola volũtate eiꝰ nõ potuit acgri: ſz in caſu nro: qñ qs voluit acgre re partẽ delatã filio vel ſeruo nõ gl. preſupponit vnũ qđ videk ɔ tex. Ault eñ qđ non attẽta voluntate iubentis ſiue velit ſiue nolit acquirere ſibi partẽ ſuã acquireret ſibi q̃ verba nõ poſſit eſſe vera qđ acquiraꝫ ſibi portio ſua niſi poſtq̃ filius vel ſeruus adiuit ex iuſſu dñi. Sz tex. nr vſ velle ſtatim qđ dño iubet acqſita ſit portio ſibi delata: ergo iſta rõ nõ eſt bona ad caſum nſz: nõ eñ acgreret ſtatim poſt iuſſum bñficias ſi nollet ſibi acquirere: iz tũc demũ acgreret cũ portio delata filio eſſet ſibi queſita quo caſu põtione ſibi delatã haberet inuitus ꝑ ius accreſcẽdi. l. j. ꝛ. ſ. ſ. eo. ꝛ. l. ſi ex aſſe. Jđ nos dicamus iũgendo vtrãq; ſol. ſimul qđ ſi aliqs acceptat portionẽ ſibi delatã ẽt ſi velit ſibi acqꝛi portionẽ delatã filio hoc nõ põt facere: qꝛ nuda volũtate nõ põt eã acquirere: ſi aũt quis iubeat filio: vt adeat partẽ ſuã: tũc poſſunt cõſiderari duo caſus. nã vbi aliter nõ ɔſtat de voluntate iubẽtis: ſz ſumus in dubio iubẽdo vſ velle adire partẽ ſuã q̃ acquiret ſibi incõtinenti poſt iuſſum: ꝛ ita loquit tex. noſter. Si aũt exꝑſſe ꝓteſtaret qđ ꝑ hoc iuſſum nõ vellet adire partẽ ſuã: tũc illa ſua portio nõ acquireret ſibi ſtatim: ſz poſt acquiſitam partẽ filij q̃ traheret ad ſe portionẽ ſuam ipſo iure: ſiue vellet: ꝛ ſiue nollet. l. j. ꝛ. ſ. ſi ex aſſe. ſ. eo.

Summarium.

1 ☞ Subſtãtia patrimonij defuncti preſumitur poſſe cognoſci per inſpectionem ſcripturarum eius.

Aristo. Ut heres poſſit deliberare an ſibi expediat adire poteſt petere ſibi edi rationes: ꝛ inſtrumenta defuncti a depoſitario vel a coheredẽ nec ꝑ hoc videtur adire hereditatem. h. d.

1 ¶ Nota. ſm Bal. ꝛ bñ qđ ꝑ inſpectionẽ ſcripturaꝝ defuncti ꝓſumit poſſe cognoſci ſubſtãtia patrimonij ipſi⁹: ꝛ eſt vn⁹ mod⁹ exercitiẽdi facultates alteri⁹ vt videat vtrũ ſit ſoluẽdo vel nõ de quo in. l. hoc iure. de ẋb. oblig. ꝛ in aut. hoc ſi debitor. C. de pigno. ꝛ in. l. fi. ff. ſi certum pe. ¶ Scõo not. qđ per officiũ iudicis ſm cõem intellectũ io. qui nõ dedit mãdatũ ad ꝛficiẽdas rationes. ítẽ q nullũ intereſſe hz eſtimabile de pſenti põt ſibi edi rõnes petere qđ gl. dicit hic eẽ mir: ſz eſſe inductũ fauore vltime voluntatis. ſ. vt facilius heres inducak ad adeundũ. Sic ot. tex. in. l. iiij. de iure delib. ſ. ¶ Jn gl. ſup verbo ariſto. ibi vel officium iudicis. Iſta opi. cõiter approbat: ꝛ põt eſſe rõ iz ipſi nõ dicãt: qꝛ in iſta. l. verba dirigunt ad iudicẽ: ergo vſ cauſari officiũ iudicis nõ actio iuxta. l. qđ ſi minoꝛ. in fi. ff. de mino. ꝛ qđ no. glo. in. l. ſi ſoꝛo. C. de colla. ꝛ Bar. in. l. j. ff. de ɔdi. et le. ¶ Extra gl. a inducit Bal. hũc tex. in argumentũ qꝛ is qui ɔrit cũ aliquo tã q̃ ꝓcurato ꝑdet petẽte illo deberet ſibi edere copiã mãdati: ꝛ ita dicit ɔſuluiſſe Sy. Sz hoc vſ ꝓtra regulas iuris: qꝛ iz iſti⁹ interfit edi ſibi copiam mãdati: hoc tñ nõ vſ ſufficere: vt poſſit peti fieri editio: ſz requirik alĩud qđ me mãdante ſcriptura ſit facta. l. pretoꝛ. in pnn. vbi Bar. ff. de edẽ. Sz ꝑt defendi iſta opi. notabili rõne: qꝛ ille qui ɔbit cũ alio tanq̃ procurato tacite videt ſe obligare vel qđ docebit ſe eſſe ꝑcuratorem: vel qđ caueꝫbit de rato. caſus eſt no. vbi Bar. ad hoc in. l. i. ſ. ij. in pnn. ff. de preto. ſtipu. ꝛ iz idẽ Bar. in. l. ꝑcurato q ꝓ eiuſctione. ff. de ꝓoc. et Bal. in. l. j. C. credi. eui. pi. nõ debe. cũ ergo debeat docere ſe eſſe ꝑcuratorẽ: ſi nõ vult cauere: ergo dz dare copiã pte petente: vt eſt caſus in cle. cãm. de elect. per quẽ põt gnaliter dari talis doctrina q̃ vbicunq; qs teneꝫ offerre fidẽ de aliqua qualitate ali cui nũq̃ ſufficiat oſtẽdere ſibi inſtrumẽtũ vel legere: niſi ẽt parte petẽte tribuat copiã: ꝛ hoc tz Bart. in. l. j. in pnn. ff. de. xj. ꝛo. ff. de no. ope. nũ. Et iz alibi dicat qđ is q dz facere fidem de aliqua qualitate ei quẽ interpellat vel cui ꝓteſtaꝫ debeat oſtẽdere ſibi: ꝛ legere inſtrm vel dare ei copiã: ꝛ videaꝫ velle qđ alterum ſufficiat: vt ipſe no. in. l. nõ ſolũ. ſ. morte. in ſecũda ſpecie ꝓteſtationis. de ope. no. nun. ꝛ in. l. qđ te. ff. ſi cer. pe. Credo tñ eũ habuiſſe bonam mẽtẽ: ꝛ poſſe ex poni ſic: vt ſi ícipias a copie traditione hoc ſolum ſufficiat: ſi autem incipias ab oſtenſiõe ꝛ lectione inſtrumenti: hoc ſolum non ſufficit ſi pars petat copiam: vt expreſſe dz in cle. Et probatur rõe: qꝛ per ſolã lectionem et oſtẽſionẽ inſtrꝛ nõ videtur data plena facultas aduerſario deliberandi vtrũ habeat parere ꝓteſtationi: vel ſicut dicimus in libello cuius copia debet dari: vt reus poſſit deliberare plene: vt pz in. l. j. i pnn. ꝛ in. ſ. edere. ff. deedẽ. ¶ Sed querit. d. me. cuius expenſis dz dari copia inſtrꝛ. ꝛ reſpondet q̃ expẽſis ꝑcuratoris in caſu noſtro alleg. Bar. in. l. ij. ſ. recte defendi. in fin. ex qui cau. in poſ. ea. ſed bar. ibi loquitur in alio caſu. ſ. in mandato procuratoris ad iudicia in quo ſpeciali ratione dz dari copia expenſis dñi cõſtituentis dñi ne abſentia eiꝰ redꝺat deteriorẽ: cõditionẽ ꝓſentis: quod nõ dz inducivt in illo tex. q̃ rõ nõ habet locũ in caſu, noſtro: vt de ſe pz. Dictuz tñ plz mihi qꝛ ex q̃ eſt obligat⁹ facere fidẽ de mãdato nec ſufficiẽter diceret facere fidẽm niſi tradita copia: vt dictũ ẽt nõ ipleret obligationẽ: niſi traderet copiã. Jđ vſ q̃ debeat tradere ſuis expẽſis: qꝛ ad ipm ꝑtinet iplere qđ ꝑmiſit. Facit optime qđ ponit bart. l. l. ité illa. ff. de ɔſti. pecu. ꝛ qđ hꝛ in. l. ſuo victu. ꝛ. l. qđ niſi. ff. de ope. li. Artũ ãt credi ꝛ poſſit repetere expẽſas q̃s fecit in colligẽdo inſtrm debiti tãgit hic. d. me. de q̃ vide ꝑ Bal. l. l. nõ ignorat. C. de fru. ꝛ lit. ex. quẽ ẽt ipſe all. vltra eũ vide Bal. in. l. ꝓtor. ſ. fi. de eden. ꝛ Angel. in. l. ſi reus paratus. ff. de ꝑcura. Poſſet

a ¶ De vulnerato. Sed qđ ecõtra ſi man dat pcuti: an teneaꝫ de homicidio ſecuto. dic qđ ſic. text. eſt i. c. j. ſ. homi. li. vj. et Bal. i. l. cũ mãdati. C. man. vbi ẽt qꝛ verũ ẽt teneaꝫ niſi mãdauerit pcuti ſi aio occidẽdi. puta cũ baſtono. ꝛ tex. i. l. j. ſ. ſed ſi claua. de ſic ca. Be. Ua.

b ¶ Subſtõẽ. Vtõ glo. ſin. ꝛ Jo. ſ. oimo. i. l. ſi plures. ovi ga. ꝛ pup. be. Ua.

a ¶ Nullꝰ. adõ. d. bar. ſoci. in ɔſ. gly. ic. viſa appellatione vbi. rũdek. circa me. i. j. pte. ꝛ i ɔſ. xxxv. ic. pſequẽdo vſ. vez. qꝛ. ea. ꝛ te. Be. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Jn.l.j.ꝛ ibi dē in pi. vide do. ale. ō imo. b ꝛ Fely. i.c.j. ō libel. obl. vbi dicit ō copia libel. Be. va.

b ¶ Jn.c.j.ꝛ ibi dē viō fely. in iiij. col. j fi. ℣. vl. no. cum se. Be. Va.

a

termino: qz nō est nra materia: tetigit etiā Bal. nūquid cessionarius teneat̄ pducere in strm cessionis ante litis cōte. de quo dic vt plene scripsi post do. Anto. in. c.j. de pba. vbi etiā tetigit aliā. q. quā tāgit hic vnico verbo Bald. ꝛ do. me. vtrū agēs qui in libello facit mētionem de instrumēto debeat illud pducere aū litis ꝛtest. qō etiā ibi plene examinauit: ꝛ vide Bart. i.l. edita. ad fi. C. de eden. Cetera dic vt dixi in voce. Valetinus.

Summarium.

1 ¶ Qñ filius institutus heres moritur p̄inscō adeat hereditatem ſm regulas iuris extincta erat potentia adeundi nec poterat patri hereditas acquiri.

2 Qui fungitur officio legati pro patria sua dicit esse absens cā reipublice.

3 Consanguinei appellatione continetur cognatus et etiam agnatus.

4 Putari. dicitur id qō iustis rationibus opinamur non quod sine ratione.

5 Fama ꝛ communis opinio in dubio causat iustam causam credulitatis.

6 Multor̄ appellatione intelligitur saltem maior pars vicinie.

7 Cōis opinio qualiter probetur vide hic remissiue tamen.

Am quidam pater p̄ restitui ad accēdū si filius p̄z̄ est mortuus q̄ ipse possit iubere: qz sunt impedit̄ causa rei pu. h. d. Scōa est ibi. dignus pius. Tertia ibi. eo quod reipubli. ¶ Flor. ex isto p̄inci. quod quando filius heres institutus mortur anteq̄ adeat hereditatem ſm regulas iuris extincta erat potētia adeūdi: nec p̄t poterat acqri hereditas: ꝛ hoc est verē et hodie de iure nouissimo: ꝛ iz cm̄ de illo iure filio repudiāre exp̄sse hēditas deferret p̄t. l. cū nō solūz. j. de bo. q̄ li. Si tū filius vel tacite repudiabat pmittēdo labi ipa statutū vel moriebat anteq̄ adiret nō hz locū dispō illi⁹ legis ſm doct. in. l. j. C. q admitti. qō refert Bart. ꝛ sequit in. l. is q heres. ℌ. fi. ℣. eo. vbi dixi. ꝛ ēt tenēt bal. ꝛ Ang. hic. ¶ Scōo no. qō ēt ille q est legat⁹ p̄ sua patria: iz nō sit legat⁹ Cesaris vel vbi⁊ rome ⁊ esse absens cā reipub. de quo dicem⁹ plene in gl. ℌ. que hoc tā ℣ git. ¶ Tertio no. qō pp impedimētū tāgit in psona p̄ncipis ubētis ꝛcedit sibi restitutio: qñ est impedit⁹ siue absens ex cā reipu. Ad qd ät ꝛcedaꝛ restitutio vtrū ad adeūdā hēditatē vl potius ad hoc vt efficiaꝛ heres vtiliter ipo iure statim videbis in. j gl. ¶ Jn glo. sup ℣bo subuenire ibi i lucro: vt in pāno ꝛc. Cōtra istā determinationē arguit: qz illa iura loquunt̄ in lucro certo qō oīo deferebat impedito si nō fuisset impedimētū: sed tex. nr̄ log nō vt in lucro certo: iz in lucro potius sperato: nā ēt si p̄ fuisset p̄sens poterat fieri⁹ nō adire: vel ēt mori anteq̄ adiret: ꝛ sic hēditas nō fuisset q̄sita p̄ticipio. ergo vt q⁹ huiⁿ lucri nō sit habēda rō: ſicut dicit text. in isti in. l. naturale. ℌ. j. ff. de acq. re. do. quē adducit. d. Pau. ad hoc: sed ad hoc nūdēt ℳod. qō iz lucrū nō esset certū pbabiliter tū poterat sperari: qz verisimile est qō filiꝰ eēt peritur⁹ mādato p̄ris arg. no. i. l. j. ℌ. q oneraꝺe. j. quaꝛ rex actio nō deꝺ. ℳdeiꝰ facit text. in. l. liber hō. versus fiñe. ff. de acq. re. do. vbi pbat qō ſeruꝰ putatiuus q adit̄ pceden te iussu i dubio vt adire: vt pareat iussui dñi. de quo dixi i. l. q in aliena. ℌ. j. ff. e. Jlle tū tex. loquit posit̄ seruus fecit id qō erat iussum: vñ nō est oīno siñs casus. Pro qa ꝛciusñe vide optimum tex. i. l. j. ℌ. qō si heres. ff. de mino. vbi pbat qō pp spē lucri nō certā: iz q̄ poterat nō eē ꝛcedit restitutio in integrū minori: qz spes erat pbabilis. hec tū intellige in lucro qō nō acqrere tur cū iuria alteri⁹: qz p illo nō dareť restitutio. l. deniq; cum. l. seq. ff. ex qui. ca. ma. ꝛ regulariter nō hī rō lucri cessātis: vbi est lucrū cū iniuria alteri⁹. l. si is q in fi. vbi Bart. ff. de fur. l. si quis vxori. ℌ. pe. cū gl. eo. ti. Et tradit Bal. in. l. j. C. de sen. que p eo. ſm do. me. hic. Tu vide gl. in. l. iij. ℌ. labeo. ff. de acqui. pos. ꝛ qō no. Bart. i l. q fundū. ℌ. qui bona. ff. p emp. Et qz de lucro verisimili ꝛ honesto dz haberi rōnde est qō post mora ēt in actiōibus bo. fi. ꝛ nō arbitrarīs bī rō talis lucri qō qs verisiñ fuisset p̄cepturus. l. iij. ℌ. ꝛ ibi Bar. ff. de eo qō cer. lo. qō vtrū sit vex in foro ℵ ōsciētie de iure cano. vide plene ℳod. in. c. fi. de vsuris. ꝛ Pe. de ancha. in regula peccatū vel in regula peccati venia. de reg. iur. ¶ Jn ea. gl. ibi: iz ipse nō fuerit institut⁹. Bal. ꝛ Ang. hic q⁊ sequunt ℳod. reprehēdūt istā gl. Sicut cm̄ qō restitutio nō dz restituere niſi qō lesio abstulit. l. qō si minor; fuit lesus in dñio ꝛ nō in possessiōe rescisso ℨctu nō restituit hī possessio ℌ. pcurator. ff. de pcur. ꝛ Bal. in. l. in cause. ℌ. interdū. ff. de mino. iz lesio nō abstulit ius adeūdi p̄ri qō sibi nō cōpetebat: sed filio ergo nō vt sibi restituēdū. Cū ipse dicit qō p restitutionē pf efficiēt heres ipso iure vtiliter: qz hēditas p lesionē sibi fuit ablata. Jō dicit Ang. qō in libellādo aduocat⁹ dz eē caut⁹: vt ꝛcludat ꝛ petat restitui patrē ad hēditatē q fuerat sibi grenda nō ad ius adeundi quasi sentiat qō si peteret se restitui ad ius adeūdi libellus nō pcederet. Sz primū dictū nitit hic defendere do. me. p similē: qz videm⁹ qō hēdi pupilli restituit ius adeūdi in. l. patonius. j. eo. qō tū sibi nunq̄ ꝛpetierat. Sed istud ſmile de facili tollit: qz iz nō ꝛpetūsset sibi cōpeticrat pupillo cuius p̄sona ipse repsentat: vñ virtute repzesentatiōis illud ius vt sibi ꝛpetisse. Sed pf q petit restitutionē in casu. nr̄o nō petit eā. vt repzesentās personā filij: iz qō amiserat lucrū qō p me diū filij ad eū ptinebat. Cū tu potes defendere hāc opi. gl. melioz rōne: qm̄ si pf adūsset p filiū eēt acqsitū sibi ius directū in hēditate nō vtile. l. q in aliena. ℌ. interdū. vbi Bar. ℌ. eo. ꝛ plene p Bar. i. l. cū filio. ff. de leg. j. Cū nō est verū qō si pf efficit heres vtiliter restituat sibi totaliter qō lesio abstulerat. Ad hoc aūt vt restituat sibi ius decretū hēditatis necesse est vt restituatur p̄ri⁹ ius adeūdi per qō pōt fieri heres directo nec est istud nouū qō restitutio nō solū restituat id in quo petēs restitutionem est lesus: iz etiā aliud sine quo lesus pfecte restituī nō posset ad id in quo est lesus. l. j. C. ſi in cōi eaꝺēq; cā. ꝛ no. in. l. tutor ℌ. j. ff. de mino. Et si dicat qō ex legis dispōne possit induci: vt aliqs ipso iure efficeret heres directo: vt p̄z i suo ꝛ necessario: vel in necessario tm̄. ad hoc ſndēt qō in dubio debem⁹ interpretari legē: vt minus exorbitet a iure cōi q fieri pōt. c. cū dilect⁹. de ℨne. ꝛ trahit in. l. iij. ℌ. hoc ait. ff. de dā. infec. Iz si intelligeremus q aliqs efficeret heres directo ipso iure: ꝛ nō p medium additōis inducerēt lōge maior ꝛpalitas ℨ ius cōe: ergo in dubio debem⁹ interpretari: vt dicit Alex. qō videat restitutus ad ius adeūdi. Et in ℳ tum Ang. sentit qō si ageret ad restituēdum ius adeundi libell⁹ non ꝓcederet. do. me. dicit qō imo verba libelli possent impzopriari: vt intelligeremus de vtili acqsitione hēditatis sicut dicim⁹ qō is q dicit se dñm in libello vt impzopriando verba libelli ēt deducere dñm vtiliter ſm Bar. in. l. si mf. ℌ. ꝛ an eāḍē de ex. re. iur. ꝛ p Bal. in. l. iij. ff. de ꝛdi. isti. ¶ Ad qđ articulū aduerte qz si Bal. ꝛ Ang. dicerēt qō p̄ri ꝛpetereť vtile ius adeundi ista rō ꝓcederet optime: iz ipsi nō dicit qō ꝛpetat vtile ius adeundi: iz qō pater est heres vtiliter ipso iure. Et ēt effect⁹ magnus ſm ℙau. de ca. qz mortuo trāsmittret hereditatē ad suos tanq̄ sibi quesitā. l. ij. qs filium. ℌ. j. ff. e. qō nō faceret si haberet adire hereditatem: vñ dicere qō is q petit se restituī ad ius adeundi id est acquirēdi videaꝛ petere se restitui ad ius quesitū vel qō acquirit ipso iure fine additione hoc non videť posse dici. Dic ergo melius qō iste libellus pōt saluari: qz licet hereditas acquiratur patri ipso iure nō tū acquirit irrevocabiliter: qz si nō vult eā acceptare extinguet ius sibi quesitum ipso iure saltē effectu: sicut dicim⁹ in. l. necessarie. j. eo. ille ergo q petit se restitui ad ius adeūdi pōt exponere ius adeūdi i. acceptādi ius sibi q̄situm ipso iure qō est simile iuri immiscēdi qō ꝛpetit filio: ꝛ qō ista expositio possit fieri vt saluetur libellus decidit clare ex notatis per bar. ꝛ ℳod. in. l. is q putat. ℌ. eodē. ꝛ Bal. in. l. potuit. C. de iure delib. vbi volūt qō ēt in actu additionis positum in instrumento notarij verbum adire imp zo prietur pro immixtione. multo ergo fortius in libello idē erit faciendū. l. si qs intētione. ff. de iud. ꝛ. l. j. cū ibi no. C. de vsufru. ¶ Jn glo. super verbo aderat ibi: ītē plus maiori succurritur. Hanc gl. perpetuo not. vult ēm qō fauoꝛabiliꝰ sit restitutio q ꝓceditur absenti ex cā reipublice vel ex clausula gñali si qua mihi iusta cā ꝛc. Hā de vtraq; pōt intelligi hic tex. ſm diuersas solutiones. ℌ. positas: q̄ sit restitutio q̄ concedit̄ mini rōne cā tis. Idē dicit gl. in. d. ℌ. sed vtrū. in ver. sed an id beneficium: ideo dicebat ur ālis per leges hic allega. in glo. qō licet statutum excludat minorem a petitione restitutionis in integrum contra prescriptionem: non tamen videtur excludere petentem restitutionem ex capite absentie vel impedimēti: qz ista restitutio est fauoꝛabilioꝛ: vnde non est eaḍē ratio tollendi ea z: ꝛ hoc tenet Saly. per. l. alleg. in gl. in. l. j. C. de resti. mili. Contrariū consulni in questione de facto Ferrarie ꝛ est verius: tum quia fauorabilioꝛ est persona minoris q̄ absentis causa reipubli. vt patet in. l. fi. cum ibi no. ff. de in integ. resti. ꝛ illud hic tenet Bald. tū quia istam qōnem videtur determinare glo. no. in. l. necnon. ℌ. quod eis. ff. ex qui. ca. ma. que dicit qō vbicunq; negatur restitutio minori multofortius videtur negata absenti ex causa reipubli. ꝛ idem dicit glo. quam tunc non allegauī in. l. pap. ℌ. fi. cū. l. seq. ff. de inoffi. te. ad tex. in. l. si qua militi iuncta. l. auxilium alleg. in glo. respondi qō hoc non operatur in. l. si qua militi maioꝛ fauoꝛ: sed qz tempora statuta ad accusandū sunt vtilia que non currunt ignoranti vel impedito: vt plene no. in rubric. ff. de diuer. ꝛ temp. pre. pupillo autem non conceditur restitutio: qz sit ignorans vel impeditus: sed qz omisit pro se quis ius suum ex sui facilitate vel dolo aduersarij: vnde non credo istam glo.

istam glo. esse veram: sed potius id quod dixit in. d. l. nec non. ℌ. qō eis. ¶ Extra glo. dicit̄ hic Raph. cu. quem refert. d. m. virū ista. l. pcedat hodie de iure nouissimo: ꝛ videť inclinare q nō: qz cū filius hodie possit solus adire ēt patre ignorante intelligere hereditatē adueīticiam videť qō negligētia filij ꝓiudicet p̄ri ſm gl. ꝛ doc. in. l. j. C. q admitt. do. me. dicit qō illa dicta possunt limitari p istā. l. niſi p̄ sit iuste impedit⁹. Sz hoc nō videť ꝛuenire rōni supzadicte: qz si sic eēt sola negligētia filij nō posset ꝓiudicare p̄ri: qz si p̄ nō esset impedit⁹: ꝛ sciret hēditatē delatā eēt etiā qd imputaret sibi: vnde est queꝛēda alia rō: vt dicamus hāc. l. hodie nō eē correctā. Et est dicēdū qō ꝙuis negligētia filij possit ꝓiudicare patri tū si filius moriť p hoc non possit allegari fuisse negligēs: niſi forte restrinxisset se ad vltimā diez seu tps p̄scriptiōis. nā is qui hz terminū ad faciēdū actū nūq̄ dz negligēs nec sibi pōt iputari si superest sibi tm̄ tps in quo cōmuniter actus pt explicari. l. ℌ. si qs tamen. ff. si qs ca. ꝛ ibi declarat Ang. alle. gl. in. c. cupientes. ℌ. cetez. de ele. li. vj. nec pōt dici qō qz mortuus est posset vocari negligēs: qz nō adiuit ante mortē suā maxime si est elapsum tps nō modicū arg. l. tracta bat. ℌ. de test. mi. ꝛ. l. iij. C. de inoffi. te. nā ad committēdū aliquē de negligētia casus mortis possibilis non consideraꝛ regulariter gl. est no. in auf. de trien. ꝛ se. ℌ. illud in ver. angustatū quaz alleg. Ange. in. d. ℌ. si quis tamē. Et per ista fit expeditum hoc elegans principium.

Quod dicitur

Veter qui pariturus est posthumum qui alijs anteferit impedit sequentes in gradu adire siue sit plenus siue putetur esse plenus: secus si veter est vacuus: ꝛ sic fit opi. adeuntis ꝛ cōis. ℌ. d. Diuidit̄ si tres ptes pricipales ſm Bar. vsq; ad. ℌ. suū. Jn p̄ma ponit duplex mēbrū antiquor. Jn scōa ibi: accipe ponit iterpatio primi mēbri siue expositio ꝛ extēso ipsi⁹ cū rōe decidēdi: ꝛ declarat q̄o intelligat verbū putet. Jn tertia ibi qd si ipse putet ponit declaratio secūdi mēbri. l. qñ putat vel scit mulierem nō esse pregnātē. Et ꝛ tinet tria dicta ista vltima pars. ¶ Primo no. ibi: ad intestatos ꝛc. qō dispō q̄ facit mētionē de herede indefinita complectit ita heredē ab intestato: sicut ex testamē-
3 to. ¶ Scōo no. in ℣. idē accipias ſm expositionē glos. ibi vel
a cōsanguineū pariturus est qō appellatiōe ℨsanguinei* cōtinetur cognatus ꝛ etiā agnatus qui hic notat legitimus: qz vt dicit gl. oīs q est agnatus est cognat⁹: iz nō ℨuertit. l. inter agnatos. ꝛ ibi no. ff. vñ cogna. ꝛ. l. in ri cōsul. ff. de gradib⁹: ꝛ iz glo. ista exponat istū tex. pōt tū aliter exponi: vt verbū legitimus signi ficet agnatī⁊ verbū aūt ℨsanguineus significet fratrē carnalem natū ex eodē pfe: ꝛ hāc expositionē tāgit Bar. bic ꝛ est verus: qz isti ꝓprie dicuntur ℨsanguinei: vt. l. post ℨsanguineos. i pzi. ff. de suis ꝛ leg. in auc. de ℨsan. ꝛ vte. fra. i pn. Unde nescio quare imo. hic dicat qō ꝓprie ℨsanguineus dz cognat⁹ qz hoc non repies bñ exp̄ssum in iure: sicut aliā expositionē: ꝛ hoc videť sentire Bar. dū addit posti⁹ posnit hāc scōam expositionem vltra gl. qō ex cōi vsu loquēdi oēs ꝛificti ℨsanguinei vocant cōsanguinei ꝛ sic tā agnati q̄ cognati: nā si ex ꝓprietate ℌbi vocarē-
b tur cognati cum ēt in cognatis vocent agnati ℨsuetudo nihil adderet ad ꝓprietatē verbi. Dicit tū Bald. in. l. fi. ff. de verbo. signi. qō neq; mater neq; auia ℨprehendunt appellatiōe consanguineoꝛ in materia statuti qō vtrū sit vex non determinō nūc ad materiā. Vide Pe. de ancha. in. c. j. de ℨsti. in sua repet. char. xxxix. vbi refert dicta Bar. hic. Sz querit qd de verbo parentes qō est verbū ℨsuetudinis: qz verbū parēs de iure signifi cat ascēdentē non trāsuersale z: vt. l. iurisc⁊sult. ℌ. parētes. ff. de gradibus. sup quo d. Bal. singulariter in. c. j. quēad. fen. ad fi liam perti. qō si statutū dicit qō exclusa femina parētes succedant ad quartū gradū noie parētū veniunt solū agnati ꝛ nati ex masculis ꝓp mētē statuti q̄ vt essent bona ℨseruent in familia iuxta. l. j. ℌ. si seruus. ff. de vē. inspi. ꝛ qō ponit Bar. in. l. liberoꝝ. ff. de ℌb. signi. † Vñ iz ℌbum parētela ex cōi vsu loquēdi
b ℨprehendat etiā cognatos ° ꝛc notos ex feminis. c. cum in tua. extra de testi. ꝛ est glo. in cle. romani. de iureiur. Ex mente tamē statuti restringeť ista appellatio ad agnatos. Ang. in cōsil. suo cclxiij. dicit hoc esse verū si defuncto ꝛpellent agnati: secus si nō supersint agnati: iz cognati būtaxat. Pro ista decisiōe multum facit qō no. Jo. an. in ti. de testa. in rub. vel in. ℌ. j. in addi. Spe. vbi dicit qō dispō ꝙ loquit de descēdentibus vel heredibus masculis nō ꝛpredicit masculū natū ex filia ꝓp mētē dispōnētis. Et si rō eēt exp̄ssa in statuto credereť istas doctrinas eē veras: qz per rōnē restringit ꝛ ampliat lex. l. cū mulier. ff. solu. matri. ꝛ. l. iij. in pri. ff. de legi. tu. cū simi. ꝛ in isto casu si ratio est ℨseruatio bonoꝝ in familia crederē dictum Bal. eē vex simpl⁊ ita qō ēt in subsidiū nati ex mulieribⁿ nō admitterent. Ubi autem rō nō eēt exp̄ssa in statuto Bar. dicit in. l. liberoꝝ. de verb. signi. q̄ a tali rōne nō posset argui. ꝛ forte ꝓcederet dictū Ang. in ℨsi. prealleg. vez qō primo vocarent agnati: deinde cognati: qz sicut relictā facta familie vt p̄ius vocare eos q sunt potio-

a ¶ Cōsanguinei. De q ℣bo tu viō pine. d. Alex. de imo. i ℨ. l. xxx ij. j. parte. be. Va.

b ¶ Cognatos vide late p. d. Alex. ō imo. i l. ij. de in ius vocā. be. Va.

¶ Custodi. p q viō tu pari. ō pūteo i trac. findi. in ℣. an ptās char. xx viij. Be. Va.

c ¶ Maior ps. Dō card. in cle. j. ℌ. fi. ō iu reiur. ꝛ Fely. i c. dilect⁹. i me. j. eo. de sym. qō mlti dicūt pauci habito respectu ad pinres. Et ad de eūdē Frā. are. i. l. continu⁹. ℌ. ītē q̄rin j. col. ℣. qd ät de verbo. ob. Be. Va.

¶ Cōis opi. Viō tu fely. i c. cū oporteat i. j. col. ō accu. ꝛ qō ibi dixi i apost. be. va.

d ¶ Jo. de imo. ī cle. j. ℌ. fi. ō iureiur. ꝛ Fely. i c. dilect⁹. i me. j. eo. de sym. qō mlti dicūt pauci habito respectu ad pinres. Et ad de eūdē Frā. are. i. l. continu⁹. ℌ. ītē q̄rin j. col. ℣. qd ät de verbo. ob. Be. Va.

e ¶ Cōis opi. Viō tu fely. i c. cū oporteat i. j. col. ō accu. ꝛ qō ibi dixi i apost. be. va.

6 ita accidit de facto in ciuitate sena. ¶ Tio. ēt ex eodē ver. qō
d appellatiōe multor̄ intelligit saltē maior pars vicinie vñ licet alias tres dicant̄ multi. l. iz imparor. de leg. i. ꝛ. l. j. ℌ. ꝛ hoc resert ptū. ff. ad fil. ꝛ ibi p Bar. tñ pp subiectā materiā capit hic aliter ꝛ hoc puncte naliter declarat Bar. ad ꝓpositum l. i. labeo. in pn. de supel. le. ¶ Ultio no. in ℣. sed ꝛ si pa mulier ſm Bar. qō po sito qō sindic⁹ q tenēt denunciare mala: tenerēt denunciare ali quo casu seiṗm tñ si eēt cert⁹ se nō deliqsse nō tenebiť ad denunciādum: iz si fit fama in ℨium qō deliq̄rit: ꝛ qz circa istud notabile in intellectu ipsi⁹ gl. variat ꝛ Bar. ꝛ alig ℳod. inter scīō de hoc dicēt in vlt. gl. ¶ Jn gl. sup ℣bo putat ibi cōi opi. vel sua. i. hēdis. Aduerte diligēter qz gl. tua dicit hic qō si sol⁹ hēs putat mulier eē pgnātē sufficit vt nō possit adire hēditatē: ꝛ hoc iz hic expl̄se Pau. de ancha. in ℣. ſz ſi ipsa mulier. in secūdo rūso ibi p ℨius q̄ntē. de cui⁹ intellectu: ꝛ veritate gl. huiⁿ dicā tibi in ℣. qō dz i gl. sup ℣. putet. ¶ Jn gl. sup ℣. si fit. ℳdibi vt qō sup isto verbo gl. sit duplicata: si nihil deficit i tex. meo nā post istā
e ꝓmā gl. ꝛ duas alias seq. ponit gl. sup ℣. isto: ꝛ replicat ī effectu idē. Adducit tū aliqd vñ declarādo illā scōam gl. aducrte quia dicit qō cōis opi. ℨ tat multor̄ opinio ē g hic feire possunt. Ex qua gl. bar. colligit qō nō semp est necesse q̄ fama sit in tota ciuitate: iz sufficit qō sit in vicinia: vñ testis interrogat⁹ in his q nō sunt multū notabilia: ꝛ magna qño sciat pōt rīdere: qz hoc audiuit a tota vicinia vl maiori pte. Facit tex. ꝛ qō ibi Ant. de bu. in. c. p tuas. q filij sint le. Ubi ät factuz eēt magnum ꝛ valde notabile tunc deberet dicere qō audiuit ab oīb⁹ de ciuitate vl maiori pte qz tales p̄sumunt diffamari p totā ciuitatē: ꝛ idē dicit i. l. de minoꝛe. ℌ. to mēta. ff. de quest. ꝛ sequunt ℳod. adde dictis suis qō vicinia sit̄ p̄t. pbare notoꝛium sicut fama. c. cum dilecti i ſi. de purg. can. Adde ēt qō no. ponit. d. Ant. i. c. qd per nouella. de ℌb. sig. vbi dicit qō satis est testē dicere q̄ audiuit a maiori pte vicinoꝝ q de hoc loquit vl ab oīb⁹. q̄ ℌba hoc signi ficāt q̄ qñ diceret eē fama de alīq re cui⁹ cognitio nō ptineret ad hoies alicui⁹ q̄litatis ℌbig ſm mercatores vel artifices satz est attestari de illis. Et sit̄ si habeat fieri testimoniū de hoibus
7 cinitatis ſm Ang. i. l. iter oēs in p̄n. ff. q satis. cog. † Sup q̄ vide qō no. Bal. in rep. de qb⁹. ff. de leg. ad fi. vbi ponit q̄liter pbet
e cōis opi. * Et qz gl. tua ꝛ pcedēs dicit qō ℌbū scia hic accipit p cōi opi. est arg. qō si testis dicit se scire id qō directo ꝛ p sensum ꝓprehēdi nō pōt exponit̄ scia. i. credulitas: ꝛ saluat dictū testis ℨ Ex. i addi. qđ sequit Bal. in. l. filiuz diffinim⁹. ff. de his qui sunt sui vel alie. Amplī⁹ dicit Ang. ꝛ magis no. qō si testis dicit aliqd esse vex: ꝛ pbat ℨium qō est falsum excusatur testis a falsitate ñde eo qō testis dicit eū vex est cōmunis opi. vel fama

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Uerbū scia. Adō q̄ō hoc ꝟbo scia habent ꝓ eūdez d. Frā. are. i.l. grome. ℌ. duo ffes. circa me. ij. col. de ꝟb. ob. Be. Ua.

b ¶ In. c. ppo suiti. ꝛ ibidē viō late Feli. i ij. col. i ℵ. vl. ꝛ adō bal. in. l. vij. mēse. ℌ. de statu ho. ꝛq̄ ibi dixi i apo. ꝛ fely. ꝛ aliqd in. c. cām. e. ti. in. ij, no, bc, Ua.

yt ipse no. in. l. ꝓ herede in ꝓin. ff. de peti. here. videt eñ dicere eē vez eo modo quo scit q̄ sciētia est verox ℌm philosophū; vñ q̄ verbū scia ª capit impropꝛie ꝓ eo q̄ō scit ꝓ famā: ideo hoc mō testis vꝰ asserruisse eē vez: ꝛ tñ si testis dicit se nil scire, interrogatus sup articulo veritatis verbū scire capit ꝓpꝛie ꝓ scientia certa. vñ si postea deponat sup articulo de publica ꝙoce et fama nō est ℨiū ℌm Bal. in rub. ff. de iureiur. ꝛ in. l. si defensor. ff. de inter. act. ꝛ tetigit in repeti. sua in. l. data opera. C. q̄ acc. nō pot. ¶ In gl. sup ꝟbo testatos ibi ꝛ tūc idē q̄ hic. ℵo. istaz gl. ꝓpetuo q̄ exꝑsse dicit q̄ō tex. nꝰ intelligit inꝰ posthumo instituto sicut ꝓterito post quē ꝺz succedere aliꝰ. i. substituꝰ nā ꝑ istā gl. q̄ est ℨ dissima: vt. ꝛ. ostendā ꝙbaꝫ manifeste q̄ō datio substituti vulgaris nō tollit ſuitatē: nā si tolleret ſuitatē posth. nō eēt nasciturꝰ suꝰ cuiꝰ ℨiū ꝺz in tex. Et ꝛz alia gl. sup ꝟbo instituū vētre in ℵ. hic ergo. ℌ. loquit in fi. dicat q̄ō iste. ℌ. loquit in posthumo ꝓterito ꝺz referre illa ꝟba ad ℵ siculū sine igit nō ad totū. ℌ. sup q̄ ℵ si. gl. est posita. Bar. tū hic exꝑsse tenet q̄ō totꝰ. ℌ. loquat in posthumo ꝓterito: ꝛ idē sentit in diuisiōe lꝛe dū dicit q̄ rō decidēdi in isto. ℌ. ponit in. ℌ. sine igit. in quo inriſcon ſultus loquit de posthumo ꝓterito ꝛ rō ibi posita solū ad posthumū ꝓteritū adaptat. Sz cū reuerētia lz Paul. ēt sequat hūc intellectū hoc nō vꝰ bñ dictū. Primo quidē q̄: tex. in ꝓinc. nō magis aperit q̄ō posthumus sit ꝓteritus q̄ institutꝰ. Et si dicas rō posita in ℵ si. sine igit. nō adaptat ad posthumū institutum. Rūdeo tibi ꝛcedēdo hoc: sed dico q̄ ꝓt ª assignat alia rō vniuersaliorꝫ in ℵ. q̄m̄ mortis tpe q̄ vniſormiter respicit ꝓteritū ꝛ institutū. vcz q̄ posthumus hꝰ ꝓ nato ad excludendū se quētē ꝛ faciēdū sibi locū. ꝛ si posthum⁹ sit institutꝰ hoc est manifestū q̄ō ista rō optime quadrat. lz si sit ꝓteriteꝰ adhuc bñ cōuenit: q̄ si hꝰ ꝓ nato. ergo quo ad excludēdū institutū in testō satis est q̄ō ex quo hꝰ ꝓ nato hereditas habeat fibi ꝓ delata ab intestato cū testū habeat ꝓ nullo nō dico quo ad oēs effectus lz quo ad hoc vt alius nō possit adire. Sz posito q̄ō ista rō non ꝙueniat posthumo ꝓterito hoc facit magis ꝓ opi. mea ꝛ gl. q̄ si rō non ꝙuenit posthumo ꝓterito. ergo vt sit pertinēs ex bona ꝺz referri ad posthumū institutū: ꝛ sic habeo ꝓpositū ꝙ hic loquit in posthumo instituto. Et tū ꝓ restōnē vulgarem nō est ſublata ſuitas. Re tū vera text. in ℵ. siue igit. ibi q̄m̄ ꝛ in eo est vult addere aliā rōnē i casu in quo posthum⁹ est ꝓteritꝰ vltra illā quā. S. assignani q̄ erat cōis ad vtrūq̄ casum ꝛ hoc satis indicat ista dictio ꝛ q̄ vꝰ implicare rōnē precedentē. ¶ In gl. super verbo legitimū ibi ꝛ ℨsanguineū. i. cognatuz. Ista exꝓsitio nō est necessaria q̄ ꝑōt significare ℨsanguineum ꝓo fratre nato ex eodē patre ꝛ ꝓ legitimos alios agnatos sicut ꝺz in. l. ij. in ꝓn. ff. de suis ꝛ legi. Nō ob. q̄ō si sic exponeret verbū ℨsanguineus esset ſuperfluū sicut dicit Pan. de ca. quasi videat ſignificatus per verbū agnati. nā ꝓio hoc nō est vez q̄ ex ꝓpꝛietate vocabuli ℨsanguinei differūt ab agnatis vt ꝙz in. ꝺ. l. Sed posito q̄ō ita esset tū nulla esset ſuperfluitas in casu vſo q̄ ex quo post nomē agnati ponit nomē ℨsanguinei sub ꝟbo ꝓcedēti nō cōprehendit ℨsanguineus in quo est facta ſpālis noiatio iuxta. l. sanctio legū. ff. de pe. ꝛ i. l. coheredi. ℌ. q̄ patrē. ff. de vulg. ꝛ pup. cū si. nā ēt si bñ respicias ad expositionē gl. q̄ō ꝟbū ℨsanguinei ponat ꝓ cognatis ozit eadē superfluitas nō quidē in ꝟbo ℨsanguinei ꝛz in ꝟbo agnati: q̄ cū glibet agnatus sit cognatꝰ et ꝓ verbū ℨsanguinei significent cognati. satis erat hoc verbū sine verbo agnati. Sz tū q̄ocūq̄ exponas ista locutio ꝓt ſaluari: vt. ſ. dixi q̄ ꝺ est ſpāliter nolati ꝓcedēter vel ſubsequēter nō ꝓhendit sub vocabulo magis gñali. Et attēde q̄: do. Pan. hic fatē q̄ ſtricte ꝛ ꝓꝑie nomē cōsanguinei ꝛ ꝓlectif fratrem natū eodē ꝑse q̄ō facit ad ea q̄ dixi in no. ¶ In eadē gl. ibi. itē dicit quidā in fi. ibi q̄ō postea dicit de vētre. Sl. ista vꝰ restringere text. ſnſm in ℵ. demiq̄. qui sequif inferius ꝺ ꝺz ibi q̄ō iste posthum⁹ mittit in possessiōez vētris noīe ad primū casū positum in ꝓinc. ℌ. ſ. ad posthumum qui est nasciturus ſuus quasi alius posthumus nō ꝺtur bo. poſ. vētris noīe. lz ℨ. Ja. ō are. ꝛ Bar. dānāt gl. q̄ ꝛ imo ꝑōt tali posthumo ꝛceḑi ista bo. poſ. vt ꝙz in. l. vbi cūq̄. ꝛ. l. ſi. de vē. i poſ. mit. iō potes ſtelligere ℵ si. demiq̄ sine vlla restrictiōe ꝛc. ¶ In gl. sup ꝟbo inferioribꝰ ibi: ſz in quo differt ꝛc. ℌec gl. dicit duo quoꝝ vnū est falsum ꝛ aliud est dubiū. ſſā si vēter est vacuus q̄ō coheres instituꝰ extraneꝰ nō sit heres insolidū ſz ꝓ quarta. hoc est ℨ tex. exꝑsse in. l. illud ℵ. idē in extraneo. ff. si pars here. pe. ꝛ de rō decidēdi videbis ꝓ Bar. vbi tāgā in. ℌ. ſuū. Scōm dū. gl. dicit q̄ō si vēter est plenꝰ ꝛ est vnus dūtaxat in vtero heres extraneus nō efficit hſs nisi ꝓ quarta parte. Aduerte q̄ ℨiū dicit glos. sup ꝟbo attestatos vbi vult q̄ō sit heres ꝓ dimidia ꝛ hāc gl. ꝛprehēdit hic Paul. de ca. q̄ solus tāgit hūc casum cuius dicta referem⁹ plenꝰ in. ℌ. suū. ℌ. eo. ¶ In glo. sup ꝟbo obstetrices ibi vt pote familiares ꝛc. Ista rō nō est vera q̄ ꝓssunt eē obstetrices q̄ non sint familiares ꝛ domestice: ꝛ tñ ꝑtet ꝛ tu peritie artis ꝓssunt iudicare ſm doc. hic. Uerū aūt q̄ deponūt de peritia artis debeāt iura-

c ¶ A seipso. ℌ q̄ vide ꝓ fely. i. c. sūt olim. i j. col. i ℵ. vtrū autē. de accu. Be. Ua.

rez quō tāgit hic Ang. ꝛ ℳodor. ꝛ est cōis ꝛclusio q̄ō debēt iurare ꝛ de credulitate. sup quo vide plene Bart. in. j. cōstitutiōe ffōrū. ꝛ in. l. j. in ꝓin. ff. de vē. in spi. ꝛ Jo. an. in. c. fraternitatis. de frī gl. ꝛ ma. ꝛ plenissime scripꝫ post do. Ant. in. c. ꝓposuisti. de pb. vbi addidi q̄dā notabilia q̄ mō retuli in yo ce q̄ poteris videre ibi scripta. ad materiā adde oio Bart. in. l. ſi semel. C. de re. mili. lib. xij. Et vtrū requirant plures periti vel ſufficiat vnꝰ vide in loco alle. in ꝓia ℨstitutiōe ꝛ in. l. j. in fi. de ꝟb. ob. ꝓ bar. ꝛ ℳod. Et vtrū reddēti cām q̄ ſt peritus in arte vel q̄ ſt artifex credat de ista qualitate si alr nō ℨstat. hoc tāgit Bald. in ti. de notis feudoꝝ ꝛ est singulare verbū q̄ō ego retuli in. ꝺ. c. ꝓposuisti. ¶ In gl. q̄ ſi ipe ibi. ſ. Nō eē ꝓnegnāt. Hec lec. appio bat cōiter ꝛ tñ ſi bñ respicias ad tex. nō vꝰ esse de intentiōe iste re: maxime q̄ ſaluādo istā lec. est opus ſubauditiōe eiꝰ de quo nō est facta mētio in isto. ℌ. Sz ſi teneas q̄ō iste versū. intelligat de eo q̄ putat mulierē esse ꝑgnātē: nō est opus ſubauditiōe. sed determinat idē casus mutatis ꝑsonis. Dicerat eñ ꝓio in ℵ. q̄ō ꝺz q̄ ſi mulier dicat se ꝑgnātē vel obstetrices: tūc non pōt adiri hereditas. intellige ꝛcurrēte opi. heredis q̄ō apparet ex ꝟbo solus posito in isto ℵ si. Et etiā si fama cōis eēt q̄ō eēt ꝑegnās vel obstetrices hoc dicerēt lz heres putaret ℨiū nō possz adire vt hic ꝺz in gl. seq. ꝛ bñ. Modo querit in isto ver. q̄ ſi solus heres putet mulierē eē ꝑgnātē vtrū possit adire: ꝛ rūdet q̄ō nō q̄ ſua opinio sibi ꝓiudicat. ꝛ hoc est vez vbi solus heres putat eē ꝑegnātē nec est aliq̄s aliꝰ qui ℨiū opineꝫ. vbi aūt fama est in ℨium. ſ. q̄ mulier nō esset ꝑegnans tunc pōt heres adherere communi opi. ꝛ omittēdo ſuā adire q̄ō nō ꝛtingit nec q̄ pōt ꝛtingere q̄ſ solus heres putat esse ꝑegnātē ꝛ nō est fama nec ꝙ opinio in ℨiū. Rō ꝺcte est q̄: vbi nō est fama in opp. nulla ꝺz cām iustā heres ex qua ꝓssit variare ꝛ ꝓesumat mutatio volūtatis ꝛ dato q̄ō vellet mutare voluntatē adhuc non ꝓssit adire nisi ꝛcurreret opi. aliozꝝ cū ſua ꝛt dicit hic gl. Sed q̄ſ fama est in ꝛtrariū ꝑt ꝓbabiliter credi q̄ō heres mutauerit opinionē sequēdo famā q̄ est fortio: opiniōe ſua: maxime si tēpoze quo erat in hac opinione ignorabat hāc famā quā postea sciuit. hoc eñ casu ſuperuenīēte iusta cā ꝑsumit mutatio opinionis ꝛ ꝛcurrit cū opiniōe ſua fama cōis: ꝛ sic nihil est q̄ impediat q̄ſ vere mulier nō est ꝑegnās. Pro ista ꝺcta adduco tibi no. gl. quā ibi declarat bar. in. l. ij. ℌ. q̄ō obſervari. C. de iura. calū. vbi gl. dicit q̄ō q̄ semel rīdit ꝓsitionibꝰ nō pōt amplius interrogari: ꝙ ꝑsumit esse in eadē opinione vt ibi ꝓ doc. nisi post apertura testū nona cā ſupueniat ꝓp quā ꝓbabiliter ꝓsit credi q̄ō mutet opinionē. iō forte ꝓsumꝰ restringere verbū lz ex multoꝝ opiniōe q̄ſ heres ꝙ putabat ꝓio mulierē esse ꝑegnātē nō habebat notitiā fame de qua postea didicit vt sic stemus ſimplr in terminis illiꝰ gl. ꝛ ista lec. vꝰ accōmodatio: ꝛ tex. ſm quā nō est opus ſubauditiōe q̄ ꝛ ℨtinuatione ad ver. ꝑcedē. satis apparet vel vꝰ exꝓssum in ℵ. quid si ipse solus putet hoc. ſ. q̄ō ſit ꝑgnās: ꝛ tñ expositio glos. cōiter approbat illa est ſequēda. ꝛ ſm illā expositionē exꝓne tex. in ℵ. si ꝺupliciter sicut exponit in gl. seq. Sz ℨtra intellectū meū vꝰ facere: q̄ ſi littera est negatiua in tex. vt ego habeo sensus erit iste q̄ ſi heres nō iustis rōnibꝰ putat nō ꝑt adire ꝛ sic vꝰ colligi a cōtrario sensu q̄ō ſi putaret iustis rōnibꝰ posset adire: q̄ō est absurdum. naz plus ꝺz impedire additionez opinio mota iustis rōnibꝰ ꝙ ea q̄ est causata ex iniustis: ſz ad hoc rīdet q̄ō nō est ſumēdū ar. a cōtrario sensu. maxime q̄. ſ. in ꝓin. ℌ. fait dictū ℨtrarium ꝙ qui dubitat ex dicto mulieris vel obstetricū sine putat nō pōt adire: lz maxie nō est ſumēdū q̄ ſeqret absurdū vt dixi. ꝛ plene no. in. l. oēs popoli. ꝛ in. c. cū apostolica. de his que fi. a ꝓla. per. ꝺ. Ant. ꝛ alios. Si aūt est in tex. litera affirmatiua si iustis rōnibus ꝛc. adhuc nō ꝺcet posse ſumi argu. a ℨtrario sensu q̄ ꝺato q̄ō heres ſi iustis rationibus ꝺ putaret mulierē esse ꝑegnantem nō pōt adire: vt probat ſm ℳod. in ℵ. sed ſi ipsa mulier. ibi ꝙ ℨtrariū ꝛc. ꝛ est rōnabile q̄ ſi putat mulierē ꝑegnātē ignorat sibi esse ꝺelatā hereditatē. ergo nō pōt adire: vt. l. ſi is ad quem ſ. eo. ꝙ ℌ. in. l. is pōt. sed ad hoc ſimiliter est dicēdū vt ꝓximo q̄ nō ꝺz ſumi argu. a ℨtrario sensu maxie ℨtra dispōnē legis vt modo ꝺxi. ¶ In gloſ. in verbo proficit ibi tria concurrere ꝛc. Jmo. ꝺcit ꝛ bñ q̄ aut heres putat mulierē nō esse ꝑegnantez motus iustis rationibus de quibus ꝺz adire: vt. l. ſi is ad quem ſ. eo. ꝙ ℌ. in. l. is pōt. ſed ad hoc ſimiliter est dicēdū vt ꝓximo q̄ nō ꝺz ſumi argu. a ℨtrario sensu maxie ℨtra dispōnē legis vt modo ꝺxi. ¶ In gloſ. in verbo proficit ibi tria concurrere ꝛc. Jmo. ꝺcit ꝛ bñ q̄ aut heres putat mulierē nō esse ꝑegnantez motus iustis rationibus de quibus ꝺz adire: vt. l. ſi is ad quem ſ. eo. ꝙ ℌ. in. l. is pōt. s

Universidad de Deusto
Biblioteca

piendi vel generandi:z isto casu põt esse vera snia iuli. vt etiaz
hic clare ponit Bar. Sed dubitatur: pro declaratione glosse de
duobus. Prio qz tex.in.l.antique dicit q reperitur editus eẽ
partus post.xl.dies non in.xl.vt dicit gl. Sed põt saluari fm
Jmo. vt intelligamus partum posse edi paucis diebus post.
xl.die vt dictio post intelligatur.incõtineti vel cũ paruo inter
uallo.l. quoz. §. fi. ff. de here. instit. z tãgit bar. in.l. fructꝰ supza
so. ma. Scõo dicit hic Pau. de ca. gl. intelligere q infra die. xl.
partus possit multiplicari cõceptus ex nona generatiõe siue
ex nouo actu generandi: cũ. n. posthum⁹ fm naturã possit stare
in ventre certo tpe z non vltra. l. inte stato. §. q decem. ff. de suis
et leg. in aut. de resti. et ea que pa. §. vñ partus q nascitur post
primo edituz de necessitate diuerso tpe cõceptus est intellige
licet doc. non dicãt qñ fuit retentus in vtero vsq; ad tempus
perfectum qõ retineri poterat. sed. d. Pau. dicit hunc intel
lectum gl. nõ esse bonũ: qz tex. presupponit q post partuz cõce
ptum testator mortuus est: qõ si esset verũ esset admittenduz
Sed nõ video qũo hoc exprimat in tex. Ipse tñ dicit tex. esset
intelligẽdũ q ex isto ꝯceptu infra. xl. dies pñt successiue fozma
ri plures z dicit recepisse a medicis quiretulerunt sibi q mascu
lus fozmetur vsq; ad. lx. femina vero vsq; ad diem. xl. Verum
tñ aduerte: qz si sic esset tex. in. l. antique. nõ debuit ponere ter
minum. xl. dieꝝ vt ponunt ipsi: sed in mascu. lx. die in femina
vero. xl. die: vñ plus plz expositio Jo. z gl. ¶ In glo. super ver
bo ex dimidia ibi q ibi reprobat. Glosator⁹ nr z hic: z alio ver
bo seq. dñ dicit z huic statur i effectu vult qõ qñ vẽter est vacuꝰ
suus natus non sit heres p dimidia: sed pro quarta tñ. z ita vr
dicere iuriscõsultus in. d. l. antiq. in fi. Sz ꝫ ita vr. tenẽt cõi
ter hic doc. vcz qõ re vera filꝰ suus est heres p dimidia ẽt ante
posthumũ natũ. Et ad. l. antique rñdent qõ ille tex. nõ respicit
essentiã bf dis: ꝫ potius exercitiũ agẽdi in iudicio p heredita
te: qõ pz fm Bar. hic q illa lex ponit in ti. si pars here. pe. vñ in
dubio dz intelligi fm subiectã materiã. l. si vno. ff. loca. l. impe
ratores. de i die adie. cũ si. tex. ãt nr z opinio pom. loquit re spe
ctu ipsi⁹ existentie heredis que inuenit etiã vera in dimidia ꝫ
a quarta vsq; ad dimidiã pp incertitudinẽ nõ possit deduci in
iudicio. Et ꝫ ista solu. Bar. q̃ approbat cõiter sit multũ colora
ta: z fundet etiã rõne vt. j. dicẽ in eade gl. tñ qõ ista concordat
inter iul. z pomp. fuerit de mẽte iuriscõsulti hoc nõ videtur eẽ
verũ. Rñdeo: prio p tex. in. l. si pater. ff. de solu. vbi iuriscõsul
tus dicit qõ filius natus egit insolidũ cũ esset incertus: vtrũ vẽ
ter esset plenus vel nõ. z fuit lata snia ꝫ eũ sup totũ: vñ quereba
tur vtrũ si postea reperiaꝫ venter vacuus obstet exceptio rei iu
dicate filio in totũ vel in parte. z ibi dz qõ obstat exceptio pro
quarta parte p qna fuit heres interim. Sed hoc esset falsum si
vacuo vẽtre interim filius esset heres insolidũ qz ex quo dedu
cit ius qõ sibi ꝫpetebat tpe iudicij cepti licet vltra quartã par
tem posset repelli rõne incertitudinis: qz nõ erat certũ reliquũ
sibi deberi: ex quo tñ exceptio nõ fuit opposita cui dubium q
etiã sup illo iure deberet sibi obstare exceptio rei iudicate in
ta. l. cũ querit. z. l. cũ de hoc. ff. de excepta. rei iudi. Et hoc est qõ
dicit ibi iul. iuriscõsultus qõ nõ obstat exceptio: qz nõ fuit he
res nisi p quarta. Et sic pz manifeste qõ scientia iuligni fuit siue vẽter sit pregnãs siue vacuꝰ qõ filius natus nõ est heres in
terim nisi p quarta parte: ꝫ gl. hic dixerit iul. aliter sensisse quã
do vẽter est vacuus z nõ bene. Preterea si iul. intellexit qõ filiꝰ
nõ est heres nisi pro quarta quo ad petitionẽ nõ fuisset cõtra
rius alteri iuriscõsulto: cui⁹ cõtrarij ỽ hic in ver. nõ ex quarta
vt iul. no. Dicam⁹ ergo sol. Bar. eẽ verã in se: ꝫ nõ esse de mẽte
iul. qõ dicit põp. sit verũ vt cõiter tenẽt hic doc. Probat rõne
manifesta: qz si filiꝰ est heres insolidũ qñ vẽter est vacuus vt fatẽ
tur oẽs: z est casus in. d. l. illud. z in. l. intestato. §. vtiq;. j. de su. z
legi. eadẽ rõne qñ vẽter nõ est vacuus: z ỽ vnũ dũtaxat debebit
dici qõ sit heres p dimidia: qz qua rõne p legẽ efficit heres in
solidũ ipso ignorãte: vt ỽ in. d. §. vtiq; eadẽ rõne lex põt eũ fa
cere heredẽ in dimidia. Iste est bona rõ diuersitatis quam assi
gnat hic gl. nostra. s. qõ facilius possum⁹ scire an vẽter sit pre
gnãs vel nõ q̃ scire quot sint in vẽtre: nã ista differẽtia posset
habere locũ fm doc. z bñ in scia hoĩs: sed in scia legis q̃ semper
est certa de eo qõ est i rei⁹ natura. l. ſ z si restituat. §. fi. ff. de iud.
ista differẽtia est inanis. Iuriscõsulti ergo q reprobãt opi. iul.
qñ vẽter est vacuus de necessitate videnꝫ eã reprobare qñ vnus
est in vẽtre: z agit de acqſitiõe dimidie. Sz ꝫ sol. Bar. q̃ approbatur ab omnib⁹ vt tex. in. l. j. in fi. ff. si ps ber. pe. vbi dr expresse qõ qñ propter nascituros heres natus reddit incertus ex qua
parte vocet põt petere parte hereditatis incertã. z in fine glose
liter hoc ꝯfirmat in oi casu in quo caniaret incertitudo partis
heredis. Sed saluãdo dicta Bar. dicas qõ aut heres vult petere in cõfuso partẽ incertã dicẽdo me declarari heredẽ ex ea pte
de qua post natiuitatẽ posthumorũ apparebit: z tũc procedit
ista petitio: vt est casus in. d. loco fm veram lect. q̃ ponit ibi in gl.
tertio loco. Aut heres vult incertã partẽ petere et tanq̃ certaz:

verbigra: qz agit p dimidia. ac si vnus esset in vẽtre vel ad so z.
dum acq̃ esset vacuus: z tũc nõ pcedit petitio: qz petit incert⁹ tã
q̃ certũ. ita. Pbat tex. expresse in. l. ꝫ si restituat. §. fi. ff. de iud
q̃ est optima lex z isto mõ intellige sol. Bar. Sed q̃rit p perfe
cta declaratiõe materie. q d in herede extraneo instituto p pte
qñ vnus est in vẽtre dũtaxat. Sup hoc gl. in. §. qõ ỽ. variat nã
vna dicit qõ admittit p dimidia: alia qõ p quarta tñ. Primaz
opinionẽ tenẽt Dod. hic z et Pau. de ca. diffusius in. §. qõ ỽ
in fi. cõmẽti. Fundamentũ eoꝝ vr eẽ: qz a quarta, vsq; ad dimidiã ex quo nõ est in vẽtre nisi vnus accrescit sibi portio inuito
ergo z ignoãti, qõ accrescat inuito sunt multa iura. l. si. duo. l. si
qs heres. j. e. Qõ ignoãti pbat per. l. q põt. ff. de regu. iur. Sed
istud dictũ ꝫ dubitationẽ: qz portio a quarta vsq; ad dimidiã
nato vno posthumo habito respectu ad volũtatem, testatoris
nõ deferet ex iure accrescẽdi: sed potius ex expressa dispositiõe
istius: nõ em̃ fuit vocatus iste in portiõe deficiẽtis: sed ad incer
tam petitionẽ q̃ declarabit ex nũero liberoꝝ nascentiũ. z videt
ista potius quedã ꝫditionalis institutio vt videat institut⁹ in
dimidia si nascet vnus: ergo vr qõ pendente ꝫditione q̃ potest
deficere heres nõ admittat ad illã partẽ. l. j. §. finaũt. C. de cad.
tol. z videbis in. l. cũ heres. j. eo. Sed põt dici qõ ista institutio
nõ est ꝫditionalis: qz si esset ꝫditionalis impediret adire here
ditatem cũ nõ sit delata. l. is q heres. §. eo. qõ est §. l. illud in fi
ne. si pars here. pe. Dicamus ergo qõ ista portio deferi potius
p ius accrescẽdi sicut vẽ dicere tex. in. l. antique in fine. cũ. l. seq.
ff. si pars hered. pe. vr em̃ vocatus heres ad dimidiã nõ nascen
tibus pluribus nisi vno z sic quodãmodo accipit hanc partem
per ius accrescẽdi qõ tñ nõ põt dici pprie per ius accrescẽdi ex
quo vocat ad hãc partẽ ex dispõne expressa testatoris: sed accidit ista dispõ natura inris accrescẽdi: qz eius loco subrogata est
z si nõ fuisset expressa dispõ testatoris: sed heres expresse esset
institut⁹ in quarta adhuc veniret iste per ius accrescẽdi; sed nõ
ad totã dimidiã: q cõcurreret secũ posthumus: vnde in ỽ est mi
rum si ex ista dispõne acquirit ista dimidia heredi ignoãti; qz
in hoc sapit naturam iuris accrescendi argn. eorum que habẽ
tur in. l. qui pfi. z in. l. qui ex duabus. §. j. j. eo. z quod ibi dicit. z
aliquid tetigi in. l. si quis extraneus in fine. §. eod. Et aduerte
diligẽter vt modo dixi: qz a quarta vsq; ad dimidiã nõ posiumus dicere qõ extraneꝰ vocet proprie p ius accrescẽdi: qz si vocaret proprie p ius accrescẽdi: ista portio q̃ est a quarta vsq; ad
dimidiã posthumo adeunte pro dimidia non accresceret tota
huic extraneo sed posthumo z sibi pro rata portionũ suarũ. l. j.
§. his ita. C. de cad. tol. Jdeo dixi qõ ista portio capit ex volun
tate testatoris expressa q̃ assumit naturã iuris accrescẽdi. ¶ In
ea gl. ibi cũ emãcipato ꝛc. Declarãdo gl. tuã dicas q̃ hodie de
iure nouissimo cũ emãcipatis succedat ad similitudinẽ suoꝝ. l.
meminimus in fi. C. de legi. he. in aut. de her. q̃ ab inte. §. nullã vero emãcipatus poterit adire de iure ciuili si venit ab intestato pariter cũ posthumo. Et aduerte diligẽter: qz Bart. vult
qõ acquiraꝫ sibi hereditas tanq̃ suo de iure nouissimo ꝫ hoc
ꝫ dicit qõ acquirit p additionẽ mihil tñ allegat: ꝫ de ista. q. vtrũ
emãcipatus habeat hodie ius suitatis dicemus vbi Bar. tangit in. l. vẽter. j. eo. Secũdo debemus scire Pau. de ca. qõ quia
emãcipatus fm ista iura nõ poterat acquirere nisi per bo. pos.
nullomodo posset effici bo. pos. nisi p quarta parte: qz iudex p
parte incerta nõ decernet sibi bo. pos. Hodie aũt cum sufficiat
sola agnitio cotã iudice bene acquiret sibi vel totũ vel vsq; ad
dimidiã: qz incertitudo nõ impedit additionẽ. l. si quis extraneꝰ.
§. fi. ff. eo. ergo nec agnitionẽ q̃ est sibi similis. ¶ In ea. gl. ibi: ẽt
si est grauida. Ista gl. repzehẽdit cõiter per oẽs z bñ: qz licet vẽ
tre vacuo suus possit adire posthumo preterito vt in princ. §.
nostri si tñ vẽter non est vacuus nõ põt adire nec efficitur heres
suus. l. vẽtre in prin. j. e. z ibi dicemus. Nõ obstat argumentum
gl. qz si posthumus preteritus esset in ventre: z nasceret ex testamento suus natus nullo modo esset successurus ió interim
impedit eiꝰ aditio: ꝫ ab intestato succederet vna cũ posthumo.
Sz qñ sumus in cã intestati tũc suus q est par in gradu post
humo in oẽm eũtũ est successur⁹ ex illo capite ex quo vult adire posthumo adhuc nõ nato. Unde ista non sunt similia.

Scientia. Scientia filij instituti inspicit vt possit
vel nõ possit adiri hereditas z certus qõ
testm̃ non sit falsum vel irritũ vel mixtũ põt adire nõ obstante
opi. in ꝫ. hoc dicit vsq; in fi. ¶ In glo. sup verbo si ꝫ ibi. l. si
qs id qõ. §. pe. z. l. j. §. de eo. p quẽ fac. est. Sil. nõ solu. hoc ꝫ
Dy. sol. quẽ sequit Bart. z oẽs qõ hic factũ subſtantiatur in
pſona filij vel serui: ió inspicit eius scia. Sed in ꝫ io inspicitur
persona ñi: qz mãdauit aliqd illicitũ: vñ ne maleficiũ sit impunitũ attendit ibi pſona ipſius. Que sol. hic videt inferre in effectu qõ in ꝫ io sit speciale vt attendat animus ñi: licet delictũ
nõ subſtãtiet in pſona sua: sed põt dari sol. melio: q̃ bñ respondebit ad id qõ fuit dictũ in primo casu. l. qõ hic factum subſtantiatur principaliter in persona filij vel serui: vt ipsi dicũt. Sed in cõtrario

in contrario eque principaliter dicitur subſtantiari factũ in perso
na mandantis sicut facientis. Jdeo non est mirũ si cuiusq; ipsoꝰ
animus inspicitur ad pteiudicandũ sibi sicut videmus in plurib⁹
delinquẽtib⁹. Ad. l. si in rixa cũ materia. ff. de sicca. Litẽ mella. §. si plu
res. ff. ad. l. aq. † Licet eñ in maleficijs factũ mandantis accedat
a facto faciẽtis: qz nõ punitur mandans pena ordinaria⁹ delicti: ni
si sequaꝫ factũ fm bar. no. in. l. nõ solũ. §. si mãdato. circa pzin. de
iniur. Obligatio tñ nõ accedit obligationi imo vteq; eoꝝ obliga
tur eque principaliter: vt subtiliter declarat Bar. in. l. sedñi vnus.
§. seruus in fi. ff. de iniur. z qz in. d. l. agitur de pena. z sic de effectu
obligationis ad penã vteq; dicitur principaliter delinquere. De
bes em̃ scire qõ aliqñ reperitur casus in quo solus dolus mãdan
tis nõ faceret cũ puniri: z iste est vbicũq; ad essentiã delicti requiri
tur dolus in faciente vt in furto: tũc em̃ qz nõ põt cõsiderari furtũ
neq; falsum: vbi dolus nõ est in faciente impossibile est qõ vel mã
dans vel prestans quẽ teneaꝫ fi faciens nõ est in dolo fm Bar. in
l. si is qui. §. si tu titiũ. ff. de fur. z. in. d. l. si qs id qõ. Et qz bart. hic
z Dod. tangũt vtrũ sciẽtia tutoris sufficiat vt hereditas videatur
delata pupillo: z cõcludũt qõ sic per. l. pupillus. §. c. Jdeo pro de
claratione articuli dicas qõ ista dicta possunt esse vera qñ pupil
lus est proximus infantie: tũc em̃ inspicitur scientia tutoris z non
pupilli. Sed qñ pupillus esset proximus pubertati tũc videt sufficere sola scientia pupilli z sola scientia tutoris etiã si nõ seruauerit solẽnia q̃ tenẽt seruare anteq̃ administraret. Ita dicit no. bar.
in. l. qui duos in prin. ff. de re. du. Et ꝫ loquaꝫ ibi quoad effectum
tm̃ imittendi ius deliberandi idẽ tñ fine dubio est dicendũ quoad
effectũ vt possit pupillus adire autore tutoꝛe: qz illud posse adire
nõ obligat pupillũ aliquo modo: sed remouet impedimẽtũ z facit
cõmoditatẽ pupilli qõ possit id qõ prius nõ poterat: ergo pupil
lus solus est habilis ad hoc. §. sed neq;. insti. de auc. tu. Lobligari.
§. de aut. tut. vnde termini sunt omnino pares. z aduerte: qz bane
distinctionẽ quã facit Bar. in tutoꝛe dicit similiter esse faciendam
in patre qõ est indubitãter verum qñ ageremus de hereditate ad
uentitia in qua propter spem acquisitionis vsuffr. patet esse legi
timus administrator per Bar. in. l. si infanti. C. de iure deli. tunc
enim cum habeat maiorẽ potestatẽ quã tutor non est mirũ si pos
set supplere scientiam pupilli. Sed qñ hereditas est profectitia
quo casu non esset legitimus administrator: qz totũ est sibi acqui
rendũ est maius dubiũ cũ non repzesentet personã filij sicut si esset
legitimus administrator: sed tñ Moder. sentiunt qõ idẽ est et põt
tolerari ista opinio: qz ex quo hereditas nõ potest adiri sine eius
iussu videtur habere respectu illius hereditatis quandam simili
tudinem legitimi administratoris.

Meredi cum De res extraneus ĩstitutus
cum ventre ignoãs est he
res insolidum si venter est vacuus. hoc dicit. Et aduer
te propter ea que diximus in. §. suum. qõ qñ nullus est
in ventre hoc est valde rationabile qõ acquiratur heredi totũ per
ius accrescendi ex quo nullus alius ꝫcurrit cũ eo sicut dicit Bal.
in. d. §. suum. vnde non attenditur qõ sit institutus in certa parte
ex quo in omnẽ euentum totum est habituruꝰ non existente post
humo in ventre arg. l. cum heres in fi. j. e. Sed quando vnus esset
in ventre tunc est maior dubitatio quia vsq; ad dimidiã heres nõ
videtur vocari per ius accrescendi. nam si per illud ius vocaretur
posthumus natus concurreꝛent secum vnde dic super hoc vt dixi
mus. §. in. d. §. suum ꝛc. Areti.

Summarium.

1 Quandoq; dictio ꝫ si aduersatiua etiam si sit posita sine co
pula aduersatur ad factum z non ad ius.
2 Dictio et cum ponitur inter duo incompatibilia resoluitur in al
ternatiuam.
3 Testis deponens de loco obscure vel incerte vitiatur eius dictuz.

Heres institutus. Dubitans de vi
ta testoris z igno
rans an sit institutus pure vel sub conditione z incert⁹
de ꝺitione testatoris nõ põt adire hereditatẽ nisi du
bitatio nõ inducat impedimẽtũ aditionis in quocũq; extremorum
vel nisi possibilis sit aditio in quocunq; extremorum de quo du
bitatur. h. d. vsq; ad. l. sed si de summa. ¶ † Primo nota. ibi: sed
si scit z. q̃ aliqñ dictio sed si⁹ aduersatiua etiã si sit posita sine co
pula aduersat ad factũ z nõ ad ius: nã hic ponit dinersitas in fa
cto z idẽtitas in iure q: vtroq; casu nõ põt adiri hereditas regulari
ter tñ est ꝫ vt pz ex his q̃ habent in. l. hoc amplia⁹. §. de his. de vã.
infec. z in. l. ꝫ si lege in prin. de peti. her. z p bar. in. l. q vsufr. de ver.
ob. ¶ † Sedo no. ibi: z sub cõditione. q: qñ dictio z ponitur inter
duo incõpatibilia resoluit in alternatiuã: z hãc regulã ponit bart.
in. l. si titio vsuffr. ff. de vsufr. le. p quẽ ter. dicit q: si cõstituo te pcu
ratorẽ z certũ nũciũ spãlem: qz ista sunt simul in cõpatibilia resol
uitur copula in alternatiuã. de quo vide plenius p cũ in. l. si is qui
dicẽta. §. vtrũ. ff. de re. du. ¶ † Tertio no. in. l. q: si dubitet. q: ius
adcunti est aliquid separatũ ab hereditate: nã competit ante aditã
hereditatem z vocatur hic ius ꝫ aliqui dicãt qõ est mera facultas
de quo diximus in. l. q̃ diu. §. eo. ¶ † Ultimo bar. hic per illũ ter.
determinat duas no. q. Prima est qõ si nũci⁹ refert citatẽ aliquẽ
ad domũ illũ qui equaliter habitabat z equaliter erat instruct⁹ in
duabus domib⁹: qz in vna habitabat hyeme in alia estate pz cita
tio⁹ nec of relatio obscura: ꝫ nõ diuerit ad quã domũ citauerit. al
leg. glo. Joã. an. in cle. cãm. de elec. z alibi ipse dicit qõ in terminis a
cle. io. an. dicit verũ: qz notificatio dz fieri ad domũ in qua cõsueuit
habitare: vnde satis dr ꝺ uetus habitare in vtraq; er quo aliquo
tpe vnã quãq; habitat. Sed citatio que fit de reo ad domũ dz fie
ri in reo vbi degit. i. habitat tpe citationis. Jdeo vr qõ relatio eẽt
obscura si non diceret ad domũ in qua nũc habitat. Ita refert ipe
in. l. iũ. §. pretor. ait. ff. de dã. infe. Bal. simpliciter vr tenere illam
glo. in. c. i. de mil. vas. qui cõ. est in vsi. feu. vbi dicit qõ est electio nũ
cij ad quã domum citet. Et hoc videtur placere dño meo bic qui
allegat Bal. in. l. ab eo. C. quõ z. qñ in. monet qz nuncius referen
do se citasse ad domũ vr intellexisse de domo ad quã debebat cita
re vt actus magis valeat q̃ pereat. l. quoties. de reg. iur. cũ si. z. l.
quoties. de reb. dub. Et ista opinio est multũ equa. Sed cõtra eaz
multũ facit: qz nũcius referẽdo est quodãmodo testis vt habet in
3 l. §. qui es. ff. de testi. pze. vt. z. c. cũ parati. de appel. † Sed qñ te
stis deponit de loco obscure vel incerte dictũ eius vitiat fm bart.
in loco alleg. vnde si dicat se audiuisse a maiori parte oĩm nec ad
iungat huius ciuitatis vel locuꝫ eius dictũ est nullũ: ergo videt in
casu nostro z sic videt vera opi. Bar. in. d. §. pretor. super quo po
nemus tibi veritatẽ: in lec. seq. Scõo inducit istum ter. ad. q. si re
peritur in actis tali die fuit lis conteſt. vtrũ sufficiẽter probetur lis
tis cõtest. nã cum possit fieri per confessionẽ vel negationẽ. l. rẽ no
nam. §. patroni. C. de iud. z no. in. c. ou. iii. de elec. z in. c. ex parte. de
verb. sig. z in. l. j. C. de litis cõtest. ista scriptura videt esse obscura z
per ꝺis nõ ꝺbare litis cõte. Cõtrarij dicit ipse hic z in. l. sciendũ.
in vlti. col. de ver. obli. maxime per istũ ter. qz siue intelligamus q
sit cõtestata negando siue cõsitendo idẽ effectus est quoad valorẽ
snie: ergo non reddit scriptura incerta. vt hic. z. l. gallus. §. si eius.
cũ ibi no. in fi. §. de lib. z posth. sed Bal. hic tenuit oppo. dicẽs qõ
imo er negatione z cõfessione possunt resultare diuerſi effectus: qz
er confessione condẽnabitur reus ad ꝺ alia ꝺbatione. l. proinde.
§. notandũ. ff. ad leg. aqui. Sed er negatione non condẽnabit nisi
actor probet: vt. l. qui accusator. C. de ed. en. sed Joã. de imo. sequit
Bar. z bene qz ex negatione z cõfessione oriant diuerſi effectus
quoad modũ ferendi snĩam: non tñ oriunt quoad validitatẽ snie:
qz etiã si iudex cõdẽnaret nulla ꝺbatione valeret snia nisi error
esset in ea expressus: vt videtis in. l. si is ad quẽ. §. eo. Et hãc opi. ap
probat hic Do. me. qui in. l. sciendũ in solemni repe. remittit se ad ea
q̃ hic scripsit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de litis cõte. §. ñ. ver. quid
aũt vbi Spe. tetigit. q. dicit etiã ita seruari de facto. Hanc etiã ap
probat Dost. z sequit Do. Ant. in vltimis verbis in. c. i. de litis cõ
test. Aduerte tñ qz do. me. refert se vidisse quandã apostillã Bal.
sup ista. l. qui aliter distinguit. Dicit em̃ qõ aut litis cõtest. fuit fa
cta cotã iudice: z tũc semp vz snia: qz iudex est certus qualiter fuit
facta ex quo facta fuit cotam eo: ergo non dz ampli⁹ certificari. ar.
c. cũ qui certus. de reg. iur. sed hoc dictũ cũ reuerentia nõ est verũ;
qz ꝫ iudex sciret qõ negãdo vel cõsitendo fuit facta litis conte. non
tñ crederet assertioni sue nec anteq̃ feratur snia nec etiam post nisi
tanq̃ vni testi vt clare per Bar. in. l. ne in arbitris. §. i. C. de arbi. z
plene in. c. cum a nobis. extra. de testibus. Unde nisi haberet post
snĩam aliũ conteſt. ista sua assertio nõ esset sufficiens. Aut lis fuit
cõtestata cotã alio qõ potuit esse vel qz statutũ ptinebat vel qz suc
cessit alteri iudici in cognitione z instãtia iurta. l. mortuo. z. l. pro
ponebaꝫ. ff. de iudi. z tũc aut lis fuit contestata per confessionẽ aut
per negationẽ. Primo casu fm eũ ex quo iudici non cõstitit de cõ
fessione snie est nulla ipso iure: qz constare dz liquere ex pretoꝛi ꝛc.
l. hec aũt. §. i. ff. qui ex cau. in pos. ea. Tu videter. quẽ ibi no. Bar.
ad hoc in. l. ñ. C. de edẽ. per quẽ dicit qõ qñ iudex succedit in cogni b
tione dz constare qõ acta fuit presentata: hoc dictũ in se est verũ ex
quo per confessionẽ facta est litis cõtestatio: qz non dz ignoare ea
que sunt subſtãtialia iudicioꝝ fm Bart. qui hoc optime declarat
in. l. ñ. §. sed z iudex. ff. de iudi. Si aũt intellexit qõ iudex viderit in
actis litẽ esse contestatã per scripturã notarij: non tñ sciat vtrũ per
confessionẽ vel negationẽ hoc dictũ non pcederet cũ reuerẽtia: qz
ꝫ non cõstaret sibi aliquid esse probatũ contra reum: potuit tamẽ
valere sentẽtia: vt. §. dixi que est contra ius litigatoris: sed tñ ad
uerte anteq̃ veniã ad tertium dictũ: qz ipse presupponit qõ saltem
post snĩam latam possit cõstare qõ lis fuit contestata per cõfessio
nes alias esset impossibile presupponere vel intelligere quomodo
per confessionem sit lis contestata sed ita intellexit. Aut constat
intellige post sententiã quod lis fuit cõtestata per negationẽ z va
let sententia secundũ eum: quia ex probationibus factis per acto c
rem potuit cognoscere de veritate cause z cõdẽnare: z in hoc sequi
tur opinionem cõmunem. Tu aũt simpliciter sequere dicta bar.
z Mod. Et aduerte: qz Bar. ꝫ aliquãtulũ obscure in. d. l. sciẽdũ.
videtur sentire quod ex actis sequẽtibus post illam scripturã po

¶ Pena ordinaria. adõ ang. in cõsil. xiiõ. inci. nos charolus ꝛc. vbi dicit qõ assassinus dz decapitari et nõ secundo delicto si peruenit ad actũ p ximũ: tñ mãdans mitius punit. i. in pe cumiã punit. Et adde qõ mandans tenetur etiã nõ secuto delicto i casu cle. j. de penis fz Lar. post. gl. ibi. Et adde sto. in. l. liberbõ. ad. l. aq. z Ang. aret. in tract. male. fi. verſ. mãdata tozt & extra ordinarie si delictum est atroꝛ alias nõ. be. va.

¶ Sz si. viõ oino bar. i. l. si pupilli. §. ꝫ si noĩs. ff. de neg. gest. z in. l. ꝫ si lege in prin. õ pe. bere. z adde eundẽ Frãc. aret. in. l. i. §. illud. de acq. poss. z qõ ibi dixi in apos. be. va.

¶ Valeat citatio. Ad dẽ bar. in fi. dubitat. j. eo. in fi. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est declarari presumptiue vtrum lis fuerit cõtestata per negatiuã vel confessionem: q precedentia declarant sequẽtia ⁊ econtra. vtrum. de pe. here. l. si, seruus plurium. in. fi. de leg. i. quid enim si reus in positionibus negauit id qõ erat positũ in libello: certe possumus satis presumere qõ eodẽ modo lis fit cõte. ⁊ idem forte esset si actor petijsset sibi dari terminum ad probandũ qõ non presumeretur velle se onerare probationib⁹ si confessio fundaret intẽtionem suã q̃ est relenatio ab onere probandi. c. i. de confess. lib. vi. Et ista sufficiant quoad istã. q. ¶ Sed ad primã. q. quã. ff. tetigi aduerte: nã ly Barto. in. d. ff. pretor. dicat qõ citatio iudicialis dz fieri ad domũ vbi quis habitat tpe citationis: nõ tñ dicit qd si fiat simpliciter: vt diri vtrũ valeat vel potius non valeat quasi obscura. Dic tñ videt sentire qõ si ad vtrãq; domũ non posset fieri citatio non valeret. Mihi placet opinio domini mei quã. ff. retuli qõ valeat. Adduco principaliter singu. doc. Bald. qui hoc dicit in. l. scire opz. la prima. de excu. tuto. vbi vult qõ q̃ nuncius est publica persona presumitur pro relatione ipsius: vnde si referat se citasse ad domum valet citatio q̃uis non dicat se perquisiuisse reum ⁊ nõ inuenisse. Similis quoq; in casu nostro si dicat se citasse ad domum simpliciter intelligemus ad domum in qua habitat. ¶Pro ista conclusione bene facit ter. in. l. q̃ conditio. ff. si. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ quod no. idem Barto. in. l. liberorum. in princ. ff. de accusa. per illum ter. vbi vult qõ is q dicit maleficium esse cõmissum: nec ponit nomen ciuitatis vel castri in dubio etias si sint plura castra ciusdẽ nois videt intelleriste de castro vel ciuitate subiecta iudici coram quo accusat ne als accusatio non procedat. Et ly in dicto tẽpore priuati non sub audiatur locus fm Barto. in. l. de minore. ff. tormenta. ff. de questio. in nũcio tñ in quo nõ presumitur negligentia cuz sit officialis publicus ista opi. est equio. Facit optime qõ tradit Barto. in. l. dãi. ff. sabini. ff. de dã. infec. Ad materiã vide do. Anto. in. c. cãm q̃. de do. ⁊ 3tu. vbi sequit dicta Barto. in. d. ff. pretor. ait. ¶ In glo. in verbo sub conditione. ibi: vere ⁊ subaudi cũ putet ⁊c. Ista lec. quãtũ ad literaz nostrã non est vera: qz vere ter. loquit de dubitante fm Barto. ⁊ oẽs nec mutat casus in verbo. sub 2ditione: sed cõtinuatur thema propositum in princi. Sz ĩrĩtur ly non 2ueniat litere vtrũ dictũ in se sit verũ vel falsum. Bart. in. ĩ. solu. huius 2trarũ dicit qõ si aliquis putat se pure institutz ⁊ vere est institutus sub conditione pot adire hereditatẽ cõditione impleta ⁊ ecõtra si aliquis est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub conditione impleta conditione fimiliter pot adire. ⁊ hoc vltimum est expressum in. l. sed si de sua. ff. si. co. Sed primũ est vale de dubiũ ⁊ decidit expresse opi. Azo. hic. nec ꝙ esse eadẽ rõ in isto casu q̃ est in casu conuerso q̃ ponit in. d. l. sed si de sua. in fi. naz qñ aligs est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub 2ditiõe ⁊ eã implet manifestũ est ⁊ hoc non facit facto: sed credens se parere volũtati testatoris: ⁊ ideo cõditio vt impleta ⁊ sic scit sibi delata esse hereditatẽ. Et ly erret in modo delationis: qz credit eã sibi delatã pcõditionẽ impletã ⁊ vere aliter est delata: quia pure erat institutus per hoc non impedit aditio: sed in casu nostro qui ponit in gl. ex quo ille q erat institutus sub 2ditione putabat se pure institutũ nõ potest dici qõ implendo cõditionẽ videat eã velle implere vt pareat volũtati testatoris cũ credat a testatore non esse ascriptã: iõ videt verior opi. Azo. quã tenebis mentiz marime qz nullus alius hãc difficultatem declarat. ¶ In ea glo. ibi: vel noli subaudire. Ista solu. est melior ⁊ approbat cõiter ⁊ nihil diuinat ad literaz. Sed q̃rit pro declaratione ipsius que sit ratio differentie inter istos casus: videlicet qr qñ quis dubitat nõ possit adire: licet impleta sit 2ditio: sed qñ quis credit se institutum sub conditione posse adire. est dicendum licet doc. nõ dicant qõ qñ quis ꝑputat se subtitutum sub 2ditione ⁊ est institutus pure implendo conditionẽ quã credit sibi esse appositã a testatore vt nõ facta parere conditioni: sed ex proposito intellige si sciat qualitatem cõditionis: sed qñ qs dubitat vtrũ institutio sit pura vel conditionalis non põt dici qõ implendo cõditionẽ videat eã implere vt pareat volũtati testatoris de qua est incertus ⁊ dubitat vtrũ sit eius voluntas vel nõ. Et ly ista solut. appz obeẽ cõiter qõ sit vera. ¶ Pau. de cast. posuit hic duos alios intellectus ad istũ versũ. ¶ Primus est intelligẽdo vt siculũ ⁊ sub conditione qõ aligs vere erat sub conditione institutus ⁊ ita putabat ignorabat tñ qualis 2ditio esset ista: vnde implendo eã impleuit fato non ex voluntate sua. Jõ quoad effectum iuris nõ est impleta. ⁊ sic nõ potuit adiri hereditas q̃ nõ erat delata vt. l. is q heres. ff. j. ff. co. Vel potes dicere fm eũ qõ hic vere erat pure institut⁹: sed putabat se institutũ sub cõditione: cuius tamẽ qualitatẽ ignorabat: vñ nõ põt videri impleta 2ditio q̃ fuit ipleta fato: ly in 3tio q putabat se institutũ sub 2ditiõe scibat qualitatẽ 2ditiõis: iõ vt ipleta 2ditio ltime. Sz ista lec. est ẽ ter. sicut lectura azo. q legẽ i dubitãte nõ i putãte se cẽ institutũ h vel illo mõ: preterea idiget subaudituõe vt possit saluari vt diri i voce. ⁊ iõ tenẽda ẽ fol. pcedẽs: ly ista dctã sint vã i se. ⁊ dicem⁹ i. l. ly ⁊ si ꝺ sua. i fi. ff. co.

a ¶ Fav. de q vid fely. in c. vtr. i. vij. col. ẽ. vcz p cess⁹. dreseri. ⁊ i. c. scisciat⁹. vij. col. ẽ. ops notũ eẽ. eo. tit. vbi an exercitiũ iurisditiõis. cõ petat priusq̃ de ea notitia hẽat ⁊ vid cũ remisisse i. c. cũ ex officij. col. xv. circa pn. i. ẽ. pro q vid de pscri. Bene, va.

Summarium.

1 ¶ Ignorans fundamẽtũ siue potestatis facit actũ inutiter.

2 Inder vbi non teneretur acceptare delegationẽ videt qp nõ solus si ignorat sed etiã si sciat nõ acquirat sibi iurisditio nisi post litera rum presentationem.

3 Presumit quilꝫ viuere vsq; ad. c. annos nisi probetur de morte.

4 Etatis probatio quando q̃ fit ex aspectu.

5 Factum non presumitur regulariter nisi probetur

1 Sed ⁊ si de sua. Dubitãs de sua condi-tione põt adire: q̃ p eaz non dubitat de iuribus testamẽti sicut cũ dubitabat de cõditione testatoris. h. d. Secũda ibi: cur aũt. ¶ Primo no. in ver. cur aũt. q ille q ignorat fundamentũ potestatis sue facit actũ inutiliter: sed ille q nõ ignorat fundamentũ sed aliquam qualitatẽ sue potestatis: verbi gratia: vtrũ possit adire libere vel nõ sed requirat iussum paternũ nõ impedit adire hereditatẽ 2cor. l. multũ. de cõdi. ⁊ demõ. per quẽ ter. Bart. ibi dicit qõ etiã tetigit hic vnico verbo q̃ si iudex ignorat se esse iudicẽ delegatũ: q ignorat fundamentũ iurisditionis sue nõ põt procedere: secus si sciat se esse iudicẽ sed ignoret vtrũ ex iurisditione propria vel prorogata. l. ij. ff. sed ⁊ iudex. ⁊ ibi Bar. ff. de iudi. Et idẽ est in procuratore: q si ignorat mãdatũ suũ nõ valet actus factus p cũ ad preiudiciũ dñi fm do. me. hic allegat Bar. hoc tenentẽ in consi. suo incip. Queritur an procurator ⁊c. q̃ est in ordine meorũ. lxviij. vbi reprehẽdẽdo Dy. q cõsuluit contrariũ dicit qp nõ valet factũ a procuratore ignorante mandatũ. ⁊ idẽ dicit ibi in dubio etiãs si sint plura castra eiusdẽ nois videt intelleriste de castro vel ciuitate subiecta iudici coram quo accusat ne als accusatio non procedat. Et ly in dicto tẽpore priuati non sub audiatur locus fm Barto. in. l. de minore. ff. tormenta. ff. de questio. in nũcio tñ in quo nõ presumitur negligentia cuz sit officialis publicus ista opi. est equio. Facit optime qõ tradit Barto. in. l. dãi. ff. sabini. ff. de dã. infec. Ad materiã vide do. Anto. in. c. cãm q̃. de do. ⁊ 3tu. vbi sequit dicta Barto. in. d. ff. pretor. ait. ¶ In glo. in verbo sub conditione. ibi: vere ⁊ subaudi cũ putet ⁊c. Ista lec. quãtũ ad literaz nostrã non est vera: qz vere ter. loquit de dubitante fm Barto. ⁊ oẽs nec mutat casus in verbo. sub 2ditione: sed cõtinuatur thema propositum in princi. Sz ĩrĩtur ly non 2ueniat litere vtrũ dictũ in se sit verũ vel falsum. Bart. in. ĩ. solu. huius 2trarũ dicit qõ si aliquis putat se pure institutz ⁊ vere est institutus sub conditione põt adire hereditatẽ cõditione impleta ⁊ ecõtra si aliquis est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub conditione impleta conditione fimiliter põt adire. ⁊ hoc vltimum est expressum in. l. sed si de sua. ff. si. co. Sed primũ est vale de dubiũ ⁊ decidit expresse opi. Azo. hic. nec ꝙ esse eadẽ rõ in isto casu q̃ est in casu conuerso q̃ ponit in. d. l. sed si de sua. in fi. naz qñ aligs est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub 2ditiõe ⁊ eã implet manifestũ est ⁊ hoc non facit facto: sed credens se parere volũtati testatoris: ⁊ ideo cõditio vt impleta ⁊ sic scit sibi delata esse hereditatẽ. Et ly erret in modo delationis: qz credit eã sibi delatã pcõditionẽ impletã ⁊ vere aliter est delata: quia pure erat institutus per hoc non impedit aditio: sed in casu nostro qui ponit in gl. ex quo ille q erat institutus sub 2ditione putabat se pure institutũ nõ potest dici qõ implendo cõditionẽ videat eã velle implere vt pareat volũtati testatoris cũ credat a testatore non esse ascriptã: iõ videt verior opi. Azo. quã tenebis mentiz marime qz nullus alius hãc difficultatem declarat. ¶ In ea glo. ibi: vel noli subaudire. Ista solu. est melior ⁊ approbat cõiter ⁊ nihil diuinat ad literaz. Sed q̃rit pro declaratione ipsius que sit ratio differentie inter istos casus: videlicet qr qñ quis dubitat nõ possit adire: licet impleta sit 2ditio: sed qñ quis credit se institutum sub conditione posse adire. est dicendum licet doc. nõ dicant qõ qñ quis ꝑputat se subtitutum sub 2ditione ⁊ est institutus pure implendo conditionẽ quã credit sibi esse appositã a testatore vt nõ facta parere conditioni: sed ex proposito intellige si sciat qualitatem cõditionis: sed qñ qs dubitat vtrũ institutio sit pura vel conditionalis non põt dici qõ implendo cõditionẽ videat eã implere vt pareat volũtati testatoris de qua est incertus ⁊ dubitat vtrũ sit eius voluntas vel nõ. Et ly ista solut. appz obeẽ cõiter qõ sit vera. ¶ Pau. de cast. posuit hic duos alios intellectus ad istũ versũ. ¶ Primus est intelligẽdo vt siculũ ⁊ sub conditione qõ aligs vere erat sub conditione institutus ⁊ ita putabat ignorabat tñ qualis 2ditio esset ista: vnde implendo eã impleuit fato non ex voluntate sua. Jõ quoad effectum iuris nõ est impleta. ⁊ sic nõ potuit adiri hereditas q̃ nõ erat delata vt. l. is q heres. ff. j. ff. co. Vel potes dicere fm eũ qõ hic vere erat pure institut⁹: sed putabat se institutũ sub cõditione: cuius tamẽ qualitatẽ ignorabat: vñ nõ põt videri impleta 2ditio q̃ fuit ipleta fato: ly in 3tio q putabat se institutũ sub 2ditiõe sciebat qualitatẽ 2ditiõis: iõ vt ipleta 2ditio ltime. Sz ista lec. est ẽ ter. sicut lectura azo. q legẽ i dubitãte nõ i putãte se cẽ institutũ h vel illo mõ: preterea idiget subaudituõe vt possit saluari vt diri i voce. ⁊ iõ tenẽda ẽ fol. pcedẽs: ly ista dctã sint vã i se. ⁊ dicem⁹ i. l. ly ⁊ si ꝺ sua. i fi. ff. co.

a ¶ Ignorans fundamẽtũ siue potestatis facit actũ inutiter, non dubitat de iuribus testamẽti sicut cũ dubitabat de cõditione testatoris. h. d. Secũda ibi: cur aũt. ¶ Primo no. in ver. cur aũt. q ille q ignorat fundamentũ potestatis sue facit actũ inutiliter: sed ille q nõ ignorat fundamentũ sed aliquam qualitatẽ sue potestatis: verbi gratia: vtrũ possit adire libere vel nõ sed requirat iussum paternũ nõ impedit adire hereditatẽ 2cor. l. multũ. de cõdi. ⁊ demõ. per quẽ ter. Bart. ibi dicit qõ etiã tetigit hic vnico verbo q̃ si iudex ignorat se esse iudicẽ delegatũ: q ignorat fundamentũ iurisditionis sue nõ põt procedere: secus si sciat se esse iudicẽ sed ignoret vtrũ ex iurisditione propria vel prorogata. l. ij. ff. sed ⁊ iudex. ⁊ ibi Bar. ff. de iudi. Et idẽ est in procuratore: q si ignorat mãdatũ suũ nõ valet actus factus p cũ ad preiudiciũ dñi fm do. me. hic allegat Bar. hoc tenentẽ in consi. suo incip. Queritur an procurator ⁊c. q̃ est in ordine meorũ. lxviij. vbi reprehẽdẽdo Dy. q cõsuluit contrariũ dicit qp nõ valet factũ a procuratore ignorante mandatũ. ⁊ idẽ dicit ibi in dubio etiãs si sint plura castra eiusdẽ nois videt intelleriste de castro vel ciuitate subiecta iudici coram quo accusat ne als accusatio non procedat. Et ly in dicto tẽpore priuati non sub audiatur locus fm Barto. in. l. de minore. ff. tormenta. ff. de questio. in nũcio tñ in quo nõ presumitur negligentia cuz sit officialis publicus ista opi. est equio. Facit optime qõ tradit Barto. in. l. dãi. ff. sabini. ff. de dã. infec. Ad materiã vide do. Anto. in. c. cãm q̃. de do. ⁊ 3tu. vbi sequit dicta Barto. in. d. ff. pretor. ait. ¶ In glo. in verbo sub conditione. ibi: vere ⁊ subaudi cũ putet ⁊c. Ista lec. quãtũ ad literaz nostrã non est vera: qz vere ter. loquit de dubitante fm Barto. ⁊ oẽs nec mutat casus in verbo. sub 2ditione: sed cõtinuatur thema propositum in princi. Sz ĩrĩtur ly non 2ueniat litere vtrũ dictũ in se sit verũ vel falsum. Bart. in. ĩ. solu. huius 2trarũ dicit qõ si aliquis putat se pure institutz ⁊ vere est institutus sub conditione põt adire hereditatẽ cõditione impleta ⁊ ecõtra si aliquis est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub conditione impleta conditione fimiliter põt adire. ⁊ hoc vltimum est expressum in. l. sed si de sua. ff. si. co. Sed primũ est vale de dubiũ ⁊ decidit expresse opi. Azo. hic. nec ꝙ esse eadẽ rõ in isto casu q̃ est in casu conuerso q̃ ponit in. d. l. sed si de sua. in fi. naz qñ aligs est institut⁹ pure ⁊ putat se institutũ sub 2ditiõe ⁊ eã implet manifestũ est ⁊ hoc non facit facto: sed credens se parere volũtati testatoris: ⁊ ideo cõditio vt impleta ⁊ sic scit sibi delata esse hereditatẽ. Et ly erret in modo delationis: qz credit eã sibi delatã pcõditionẽ impletã ⁊ vere aliter est delata: quia pure erat institutus per hoc non impedit aditio: sed in casu nostro qui ponit in gl. ex quo ille q erat institutus sub 2ditione putabat se pure institutũ nõ potest dici qõ implendo cõditionẽ videat eã velle implere vt pareat volũtati testatoris cũ credat a testatore non esse ascriptã: iõ videt verior opi. Azo. quã tenebis mentiz marime qz nullus alius hãc difficultatem declarat. ¶ In ea glo. ibi: vel noli subaudire. Ista solu. est melior ⁊ approbat cõiter ⁊ nihil diuinat ad literaz. Sed q̃rit pro declaratione ipsius que sit ratio differentie inter istos casus: videlicet qr qñ quis dubitat nõ possit adire: licet impleta sit 2ditio: sed qñ quis credit se institutum sub conditione posse adire. est dicendum licet doc. nõ dicant qõ qñ quis ꝑputat se subtitutum sub 2ditione ⁊ est institutus pure implendo conditionẽ quã credit sibi esse appositã a testatore vt nõ facta parere conditioni: sed ex proposito intellige si sciat qualitatem cõditionis: sed qñ qs dubitat vtrũ institutio sit pura vel conditionalis non põt dici qõ implendo cõditionẽ videat eã implere vt pareat volũtati testatoris de qua est incertus ⁊ dubitat vtrũ sit eius voluntas vel nõ. Et ly ista solut. appz obeẽ cõiter qõ sit vera. ¶ Pau. de cast. posuit hic duos alios intellectus ad istũ versũ. ¶ Primus est intelligẽdo vt siculũ ⁊ sub conditione qõ aligs vere erat sub conditione institutus ⁊ ita putabat ignorabat tñ qualis 2ditio esset ista: vnde implendo eã impleuit fato non ex voluntate sua. Jõ quoad effectum iuris nõ est impleta. ⁊ sic nõ potuit adiri hereditas q̃ nõ erat delata vt. l. is q heres. ff. j. ff. co. Vel potes dicere fm eũ qõ hic vere erat pure institut⁹: sed putabat se institutũ sub cõditione: cuius tamẽ qualitatẽ ignorabat: vñ nõ põt videri impleta 2ditio q̃ fuit ipleta fato: ly in 3tio q putabat se institutũ sub 2ditiõe sciebat qualitatẽ 2ditiõis: iõ vt ipleta 2ditio ltime. Sz ista lec. est ẽ ter. sicut lectura azo. q legẽ i dubitãte nõ i putãte se cẽ institutũ h vel illo mõ: preterea idiget subaudituõe vt possit saluari vt diri i voce. ⁊ iõ tenẽda ẽ fol. pcedẽs: ly ista dctã sint vã i se. ⁊ dicem⁹ i. l. ly ⁊ si ꝺ sua. i fi. ff. co.

2 Inder vbi non teneretur acceptare delegationẽ videt qp nõ solus si ignorat sed etiã si sciat nõ acquirat sibi iurisditio nisi post litera rum presentationem.

3 Presumit quilꝫ viuere vsq; ad. c. annos nisi probetur de morte.

4 Etatis probatio quando q̃ fit ex aspectu.

5 Factum non presumitur regulariter nisi probetur

a ¶ Ignorans fundamẽtũ siue potestatis facit actũ inutiter, de testa. ⁊ in locis. ff. alle. Sed postea in eodẽ consili. ipse adducit vnam rationẽ que manifeste concludit qõ etiã potestas mandati quoad habitũ non est acquisita: qz ostendit qõ cũ 3ctus mandati cõtrabatur cõsensu vt. l. i. in princ. ff. de man. non põt contrahi nisi per nunciũ vel epistolã: vnde si procurator aliter scit se esse procuratorẽ non videtur sufficere. alleg. glo. in. l. consensu. de actio. ⁊ ob. ⁊ in. l. i. in fin. ff. de contrahẽ. emp. quas ipse idẽ approbat in. l. absenti in princ. ff. de dona. istud videtur tenendũ vbi procurator nõ potest constitui nisi nuncio vel epistola vt dictũ est. Sed quia ista doctrina videtur cõtra. l. i. in. fin. ff. de procu. vbi videtur probari qõ etiã absens pot cõstitui procurator aliter q̃p per nunciũ vel epistolam: qõ tz Bal. per illũ tex. in princ. illius. l. Jdeo posset dubitari probabilius vtrũ isto casu sola scientia cũ acceptatione mandati acquireret sibi nõ solũ habitũ procurationis: ly etiã exercitium: ⁊ si procurator põt cõstitui in absentia dicendũ esset in dubitanter qõ sic ex quo scit ⁊ ratificat mandatũ: intellige vbi esset cõstitutus in absentia sine nũcio vel epistola. Nã si est cõstitutus per nũcium vel epistolã tunc mandatũ non perficitur in presentatione epistole vel nuncꝫ: qz ita videtur voluisse cõstituens: vt. l. qui absenti in princ. de acqui. pos. Ego tñ valde dubito de illa doc. Bal. in. d. l. i. in princ. qz tex. in. ff. si. posset intelligi qõ absens cõstituatur procurator per nuncium vel epistolã. Nec obst. si dicas qõ fm hoc ille. ff. esset superfluus: qz hoc erat dictũ in. ff. j. eiusdẽ. l. nã pot⁹ rũderi q̃ addit duo. Primo quidẽ qõ persona dz designari certa vt possit intelligi quis sit cõstitutus procurator. Secõ qz declarat qõ ex ꝺ la presentatione literarũ vel nũcꝫ 3ctus mandati non est perfect⁹ nisi procurator acceptet: vt. ff. dixi. Et ad materiã istã vide que seri psi multũ plene in. l. qui in dñi. ff. de test. post Bald. qui tangit ibi q. de procuratore ⁊ inter cetera qõ procurator possit cõstitui in absentia non interueniente nũcio vel epistola. adduxi vnũ ter. ⁊ vnã glo. Et ad ter. rñde vt ibi dixi vel dic addendo qõ facilius tollera tur qõ tacitũ mãdatũ fuit in absentia ⁊ pariat effectũ obligãdi do minũ: vt est casus fingu. in illa aut. qua in prouincia. C. vbi de crimi. agi. opoz. q̃p qõ fiat expressum mãdatũ inter absentes sicut dicum⁹ in tacita liberatione que pdest absenti: ly expresse non prosit. l. ij. C. de pac. ⁊ ibi no. per Bar. in. l. si creditores co. ti. ⁊ qõ text. in. d. l. in fi. de procura. non sit superfluus adde vnã aquilatẽ quã dixi qõ ibi declarat procuratorẽ cõstitutũ in absentia debere esse certũ. Tangit hic etiã Jmo. ⁊ do. me. munquid si iudex decernit punuz decretũ in cõtumacia rei antecꝫ nuncius referat se citasse reũ istud decretũ fit nullũ: ⁊ sequitur in effectu dicta bart. q̃ posuit in. l. mulꝫ tum. de condi. ⁊ demon. ⁊ in. l. hec aũt. ff. j. qui ex cau. in pos. ea. l. qõ sit nullũ: per quẽ etiã ita tz Bar. vltra alle. per eos in. l. si finita. ff. iul. circa mediũ. ff. de dã. infe. ⁊ in. l. ij. ff. sed ⁊ iudex. vbi melius loquitur. ff. de iud. que sunt veriora. Et pro eis adducit do. me. ter. secũ dũ Bal. ibi in. l. generaliter. ff. his de presentibus. C. de re. cre. Nõ obstãt dicta Jo. an. in regula eũ qui certus qz nõ loquitur qñ qs omnino ignorabat fundamentũ iurisditionis sue: sciebat enim in casu illo se esse iudicẽ insolidũ quoad habitũ iurisditionis: licet ignoraret resolutũ esse exercitiũ: nos aũt loquimur in eo qui ignorat se habere iurisditionẽ. Est tamen verum quod Joan. andr. respondendo ad. l. multum. videtur sentire quod illa lex non habeat locum in iudice qui ignoret suam iurisditionem etiam si ignoret fundamentum. Sed quicquid ipse dicat opinio. Bar. videtur verior qz est casus in. d. l. hec aũt. ff. j. ibi constare dz liquereꝫ preterea ter. ⁊c. ¶ Pro ista cõclusione facit optime qõ dicit Bar. in. l. in illa stipulatione si calendis. de ver. ob. vbi dicit qõ vbicũqꝫ negativa est fundamentũ exercitij iurisditionis iudicis semper dz ea cõstare iudici. l. magis puto. ff. ne passim. de rebus eo. Et ly relatio non sit de substãtia iudicij fm Bal. in. l. falsus. vbi adducit Joan. an. in prealle. loco: est tñ de actis iudicij: qm ff. de proba. ⁊ bñ tangit hic do. me. Unde non videt qõ declaratio possit probari nisi per scripturã actorũ vel in subsidiũ per testes qui viderũt acta: iurta ea q̃ habentur in. d. q̃m ff. ⁊ Bal. in. l. gesta. C. de re iud. Unde non videret sufficere qp per alios nunciatũ esset iudici qõ aligs fuisset citatus ⁊ nõ cõparuisset nisi probarẽt testes se vidisse relationẽ scriptam in actis. Unde melius est sequi opi. bart. que est optime declarata. ¶ In glo. i. ibi: sed nomine presumit pater viuere. Hanc glo. quoad intellectũ litere declaratã vt hic per ¶ Pau. de ca. pauc. is additis per me in voce. † Sz qz glo. presupponit qõ quilibet presumatur viuere vsq; ad. c. annos nisi probetur de morte⁹ sicut etiã dicit gl. in. l. ij. ff. si dubitetur. j. quẽad test. aper. Jdeo Angel. hic per istã glo. inducit nouã cautelam ad irritandum processum iudicis vel faciendũ reum absolui: naz dicit quod reus debet post omnes terminos probatorios lapsos vel saltem in fine termini opponere quod ille qui egit in iudicio est filiuffa. ⁊ ideo nõ potuit agere sine consensu patris vel ex forma statuti hoc dicentis vel ex dispositione iuris in casu. l. fi. ff. necessitatem. C. de bo. que lib. naz in vtroq; modo exemplificatur dictum Angel. per docto. hic. Et in primo casu si reus excipiat contra. pcessum poterit petere se absolui ab lobseruatione iudicũ quia processus est nullus. Jn secundo poterit petere se absolui diffinitiue: quia contractus est null⁹ ex quo agit ⁊ obtinebit in vtroq; modo: qz ipse nihil habet proba re cũ habeat presumptionẽ pro se qõ pater viuat: actor aũt elapso termino vel in fine termini propter angustiam tẽporis non potuit probare patrẽ esse mortuum ⁊ sic succũbet. Cõtra cuius doctrinam insurgunt hic Mod. fortiter. Dicit em Jmo. qõ imo erit dare casum in quo poterit probari mors patris per aspectũ actoris: non exẽplificat sed bene intellexit ponendo actorẽ esse tante etatis ex aspectu vt impossibile sit fi pater viueret de presenti qõ non excederet certum annum: ⁊ sit ens ꝑ hatio etatis aliqui ex aspectu⁹ ff. de mino. ⁊ bar. in. l. de etate. eo. ti. Sed iste casus est raro de contingẽtibus: vnde nõ impugnat vt in pluribus doc. Angel. ipse tñ sentit in scõa rõne: de q̃ statim dicã qr onus ꝓbãdi incũbit excipiẽti qz oritur ꝓsumptio qõ sit pater fami. ex quo litigatũ est secũ tãq; cũ patre fami. ar. eoz q habenẽ in. l. inter quos. ff. alieno. ff. de dã. infec. ⁊ in. l. ꝓpo. ff. rati. ff. de procu. Et aduerte qz hoc dictũ pot cõsiderari dupliciter: vno modo si reus exꝑsse in processu asseruit eum patrẽfam. tunc enim staretur cõfessioni sue fine dubio: nisi probaret rẽ se aliter hãbere. l. si post diuisionẽ cuz materia. C. de iur. et fac. igno. intellige qñ confessio vꝰ facta ita ⁊ taliter qõ ꝓbaret. pone exẽplum per ea que ponit Bart. in. l. certũ. ff. si quis absente. ff. de confessis. Et iste casus hz modicũ dubitationis. ¶ Pot etiã cõsiderari qõ aliquis litigauerit cum actore non asserẽdo eum patrẽfami. vel patrẽ esse mortuũ: ⁊ tunc stat dubitatio Ang. cui incumbat probatio: ⁊ vtrũ actor possit eludi isto mõ: in qua dubitatiõe dicit ¶ Pau. de cal. qõ cũ ista exceptio respiciat habilitatẽ persone qñ ꝓcessus dicit nullus qñ pater non consensit debuit opponi ante litis contest. l. ita demũ cum materia. C. de procu. Sed ista rñsio vꝰ multũ friuola: qz cum ista exceptio reddat iudicũ retro nullũ sem per pot opponi etiã post sniam: vt plene declarat Bar. loquẽs de inhabilitate psone in. l. ꝓpo. ff. rati. ff. de procu. ⁊ in. l. ij. C. de procu. Mabuit tñ iste doctor bonũ intellectũ: qz subiungit qõ ista exceptio non pot opponi post litis contest. nisi forte excipiẽs velit pro bare patrẽ viuere ⁊ non esse mortuũ ⁊ sic sentit qõ etiaz si exceptio declinatoria reddat iudiciũ retro nullũ: tñ quãuis possit opponi onus probãdi incũbit opponẽti vbi alias nõ incũberet ⁊ si opponeret ante litẽ contest. Et hoc etiã sensit hic Jmo. in. ĩ. rõne. ly hoc videt exꝑsse cõtra do. Bar. in. l. ly. C. de ꝓcu. vbi referẽdo hãc opi. q̃ tangit ibi in glo. eã reprobat nisi qñ esset pronunciatũ per iudicẽ aliquẽ esse procuratorẽ. ¶ Preterea ex quo reus non est cõfessus explicite vel implicite de morte patris dicere qõ qr ostitulit post litem cõte. opponere incũbat sibi onus ꝓbandi vbi alias esset presumptio pro eo eo: hoc nõ reperit iure cautũ. Est tñ quedã singularis doc. Jmo. q̃ multũ facit pro hac parte. Dicit em in. c. innotuit. de eo qui fur. ex. qõ si aliquis litigat corã iudice vsq; ad finem cause si vult pot opponere de incõpetentia iudicis tenet hoc pro bare: qz videt tacite fateri eum esse iudicẽ cõpetentẽ. ⁊ hoc dictum tangit solẽne allegat bal. in. l. gesta. C. de reg. iu. quod dictũ vtrũ sit verũ non affirmo. Sed posito qõ esset casus non est oino similis: qz magis presumit pro persona publica q̃p pro priuata. Unde dicit bar. no. in. l. i. ff. familie. ff. de publicanis qõ vbicũqꝫ aliquis gerit se pro officiali alicuius illo sciẽte ⁊ patiente presumitur habere mandatũ qõ in priuato nõ ita faciliter admitterẽt iurta no. in. l. sepe. de re iud. per Bar. ⁊ in. c. ex parte decani. de reseri. ꝓ doc. Unde do. me. hic refert Raph. cu. similiter rep: tebẽdere ista dicta: ⁊ mouetur primo qz quando vita vel mors alicuius deducitur inciden a ter non hz locũ presumptio. de qua in glo. nostra fm glo. not. in. l. spadonẽ. ff. qui absolutus. ff. de excu. tu. Et banc. l. ad istud propositum: licet ipse non meminerit alleg. Bar. vbi ita decidit in. l. qui duos. ff. cũ in bello. ff. de reb. dub. vbi ẽt pro ista cõclusione adducit ter. qui optime facit in. l. ex facto. ff. si quis aũt ẽ in fi. ff. ad treb. per que iura dicit ibi ⁊ in. l. si inter. eo. tit. qõ si relinquitur fideicõmissum alicui si heres decesserit sine filiꝰ ⁊ mortuo herede fideicõmissarius agit ad restitutionẽ fideicõmissi non est fundata intentio aduersari qui dicit filios semel natos superuixisse patri suo: qz ille qui allegat aliquẽ superuixisse dz hoc probare: nec sequitur probatur iste olim vixisse: ergo presumitur viuere tẽpore mortis heredis: ⁊ tenes hanc doctrinã manifesta est rẽpõsio ad dicta Ang. qz ex quo patris vita allegatur incidẽter per eũ qui dicit iudiciuz vel contractũ nullũ: non est ista ꝓsumptio qõ qui olim vixit viuat nunc. Sed aduerte diligentius: qz licet Bar. in. d. ff. cum in bello. sentiat clare qõ qui olim vixit non presumak nunc viuere: casus tñ qui ponit ibi bene cõsideratus non est similis nostro: nam quando certũ est duos decessisse: sed dubitat vtrũ prius ⁊ vtrum postea rius: tunc non est mirandũ si non presumitur viuere qui olim vixit: quia ista presumptio posset adaptari ad vnum sicut ad alium: dũmodo vterq; eorum non excederet centesimũ annum. Jdeo seruatur alia distinctio ibi: scilicet qõ qui allegat aliquẽ posterius decessisse debeat ꝓbare si est actor: ⁊ similiter qui allegat alium prius decessisse cum fundet intentionẽ suam in hoc debet illud probare fm bal. in. d. l. si inter. cuius dicta declarat ⁊ sequit Jmol. optime ⁊ elegãter in. l. ex facto. ff. si quis aũt. ff. ad treb. Et ad illũ ter. in ff. si quis autẽ qui facit oppositũ respondet vt ibi optime respondit

a ¶ De morte adde Guili. cu. in. l. ab hostibus. ex qui cau. maio. et bal. in. l. ex persona. C. de ꝓbat. ⁊ de re. ecclesi. de re. ecclesi. nõ alie. et adde qp qñq; lõgior fuit⁹ vt habes p plini. li. vij. c. xl. viij. tñ bodie plures mor riunt. f. i. l. an. fm card. vbi ẽ. be. va.

a ¶ Ex aspectu. adõ pau. de ca. in cõsi. cxxxviij. ⁊ vide bar. in ff. inci. in. q. vertẽte inter fmonẽ ⁊c. bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Nō presumitur. Adō bari. in rub. de fi. mistru. iñ. col. be. va.

Jnno. Unde adhuc relinquitur dubitatio nostra in qua Dy. bal. ꝛ cōmuniter omnes in. d. ℣. qui absolutus. tenēt q̄ licet aliquis presumatur olim virisse: nō sequit ergo presumi ℣ viuere nūc: q̄ istud est vnum de contingentibus q̄ de facili variaſ: vnde dicit Bar. sing. ad propositū punctualiter ad intellectū illius. ℣. in. l. ū. in vlti. col. ff. iudi. sol. q̄ licet in eodē iudicio ꝛ in eadē instantia probaretur p testes q̄ iam sunt tot anni q̄ viderunt talem viuū nō est probatū presumptiue q̄ ℣ adhuc viuat. Nō obstāt iura p que se fundat glo. hic, ꝛ in. l. ū. ℣. si dubitet. vbi clarius. j. quēad. test. ape. q: licet illa iura dicāt q̄ longissimus finis vite est centū annoꝝ. l. an vsuf. de vsufru. ꝛ. l. fi. C. de lac. sanc. eccle. nō tamē sequit: possibile est ali quē viuere vsq; ad centū annos: ergo presumitur: maxime q: hoc est de raro contingētibus ꝛ frequentius cōtingit cōtrariū; ꝛ ab argumēto a cōmuniter accidētibus licet arguere. l. certi. ℣. quoniā. ff. si cer. pe. ꝛ Bal. in. l. cōuenticulā. C. de epis. ꝛ cle. ℣ vere duratio vite cū ℣ tot accidētia possit abbreuiari ꝛ abbreuiet nō habet presumptionē violentā, p se: ꝛ hoc est q̄ voluit dicere iurisc̄onsultus. in. d. ℣. qui absolutus. q̄ nō omnino pōt ḡs se fundare ex dispositionib⁹ preteritis ac si diceret: presumptio est q̄ q olim virit nunc viuat: nō tamē talis vt faciat plenā probationē: ꝛ hoc tenebis menti in isto articulo: q: declarat. q. difficile q̄ pōt adduci ad multa. Pōt etiam dici posito sine preiudicio veritatis q̄ ille q olim virit presumat viuere vt dicit Ang. q̄ etiā tenet Bar. in. d. ℣. si dubitet. adhuc tamen nō eluderet actor ab intētione sua: q: licet sit exclusus appō hādo sup negotio principali: nō tū impediret, pbare sup exceptiōe ppōsita: vnde sicut si nō esset presumptio, p reo ꝛ vellet re⁹, pbare exceptionē suā etiā actor in dilatione reo cōcessa posset probare. l. pe tende. in fi. C. de tēpo. in integ. resti. mi. etiā si reū peniteret ꝛ vellet renūciare dilationi fm Bar. in. l. si post mortē. ℣. fi. ff. de cōtratab. ita quādo opposita exceptione p reū reus nil babet pbare: q: presumptio iuris est p̄o ipso ne surgat inequalitas q̄ reus, pbet ipse ex beneficio iuris ꝛ actor nō possit, pbare admittet actor ad probādum q̄ pater est mortuus: q: esset eadē ratio q̄ in casu prece. Bene facit ter. in. C. de testi. in fi. ꝛ q̄ ibi no. extra de testi. ꝛ regula q̄ ponitur in. l. fi. C. de fruc. ꝛ lit. expen. Tāgit etiā hic Raph. q̄ refert do. me. no, q. quā dicit alibi nō esse tactā. ¶ Nunqd is q̄ vendicat hereditatē ab intestato fi probat se esse in quarto vel tertio gradu teneatur, pbare non solū q̄ est cōsanguineus in illo gradu: sed etiaꝫ q̄ nullus alius est q̄ precedat eum in gradu vel loco potiori: ꝛ dicit in effectu q̄ ille qui est in secundo gradu non tenēt probare q̄ nullus alius precedit successione. alleg. ter. in. l. amite. C. cōia de succes. ꝛ idem credit do. me. de eo qui est in tertio gradu vel quarto seu vlteriori vū alleg. l. si auie. de suc. edi. vnde licet regulariter fm eos qui fundat intentionē suā in negatiua teneaſ, pbare negatiuā iurta no. p Jnno. in. c. sup his. de accu. ꝛ Bart. in. l. hoc iure. de ver. ob. hoc tamē casu presumptio est p̄o negante fm eū. Tu vero dic q̄ l. amite. nil penitus facit: q: q̄ dicit ibi cōstitutū in quarto gradu potuisse acquirere sibi ꝛc. hoc dicit per respectū ad eū q̄ erat in gradu inferiori contra quē intentio existentis in gradu priori erat fundata vt clare ibi patet: sed q̄ posset admitti nō probando nullum precedere se hoc casu nō dicit illa litera. Eodē modo pōt dici ad. l. si auie. Unde credo indubitanter opinionem contrariam verioꝛē: q: etiam vbi agitur de fauore ꝛ conseruatione testamenti qui fundat intentionem ex negatiua q̄ alius non supersit qui eum excludere tenebet eam probare fm Bar. qui ita dicit in. l. si inter. in fi. ff. de reb. dub. ꝛ optime probatur vt ibi declarat Jmo. in. l. ex facto. ℣. si quis aūt. ff. ad treb. multo ergo fortius in causa intestati cui nō debetur tātus fauor. Modo ad ꝓpositū is qui dicit se in primo gradu transuersalium presupponit de necessitate q̄ aliqui ascendētes olim fuerunt in rerū natura qui precedebāt eum: ꝛ similiter qui dicit se transuersalem in quarto vel quinto gradu: de necessitate presupponit q̄ precessit secūdus grad⁹ anterior: vnde qui dicit se esse proximiorē nunc implicite dicit precedētes eum nō extare: ꝛ fic sunt in casu Bar. in. d. l. si inter. ꝛ. d. ℣. si quis aūt. Amplius dixi ꝛ dico q̄ succedens ab intestato debet probare hāc negatiuam q̄ non sit factū testamentum. hoc sentit Bart. in. d. consi. ꝛc. infra allegato. ℣ pro ista sententia do tibi casum singularem. in. l. de etate. ℣. ex causa. in. i. responso. de interro. actio. Dicit enim ibi q̄ si filiꝰ respōdet se heredē ab intestato: post, pferatur testamentū in quo erat exheredatus ex causa: succurritur sibi vt possit revocare confessionem: sc̄s si tabule erant occulte, in loco remoto: q: non est, im putandum sibi si respōdit id quod in presentiarum videbat: idest probabiliter poterat presumi: ꝛ sic patet q̄ tūc demum presumitur quis decedere intestatus quādo facta diligēti ingnitione in loco nō inuenitur testamentū: hoc enim casu presumitur intestatus vbi dicitur q̄ sic vbi non esset facta ita diligens inquisitio ꝛ tabule posset esse in loco nō ozitur ista presumptio: quod patet q̄ tūc non succurritur confitenti vt ibi dicitur: ꝛ illū ter. ad hoc semper tene meti. Et ita als memini me cōsuluisse i ciuitate Aretij cū essz iuuenis per istā doctrinā: nō tñ allegaui Moder. hic. Et i eo qui pretendit nullū esse proximiorē se ab intestato pōt hoc facilius cōcedi: q: ille q̄ dicit se in tertio vel quarto gradu presupponit q̄ aliq̄ fuerūt defuncto ꝓpinquiores in gradu. Sz q̄si aliqs ageret ab intestato ꝛ allegaret esse factū testm̄ vel si etiā nō alleg aretur vtrū teneaſ, pbare hāc negatiuā q̄ nullū testm̄ reliquerit defunctus est maius dubiū: ꝛ q: testm̄ esse factū est factū ꝛ factū nō ꝓsumit⁹ regulariter nisi, pbet. l. quesitū. ℣. cōsilio. de curat. furio. Sed potest adhuc dici idē: q: z̄ factū debeat, pbari ab eo qui fundat intētionē suā in eo: nō tñ per hoc tollitur quin ille q̄ fundat intētionē suā in nō facto teneatur, pbare hāc negatiuā vt p̄z ex dictis Jnnocē. ꝛ alioꝝ in locis alle. Ulti aduerte ad practicā: q: trāsuersalis agēs ex tertio vel quarto gradu vel vlteriori habebit, pbare tria: vz̄ q̄ mortuus est sine descendētibus ꝛ ascendētibus sine primiori gradu trāsuersali ꝛ sine testō q̄ erit valde difficile, ꝛ p̄o decisione alle gat Raph. l. amite. C. cōia de succes. ꝛ do. me. in. l. si auie. C. de succes. edi. q̄ iura iudicio meo parū faciunt: z̄ em̄ dicant q̄ posteriores in gradu non admittit stante priori: nō tñ declaratur vtrum posteriores teneaſ hoc ꝓbare nisi inducas isto modo q̄ per illa iura apparet successionē non deferri posteriori quādo prior extat: ꝛ sic vī q̄ fundamentū intentionis agentis fit, pbare q̄ ille non extet ꝛ ſi sic inducis multa iura probant idē: vt p̄z in. l. post consanguineos. de suis ꝛ le. ꝛ in. l. i. ℣. proximus. cū multis alijs. ff. vnde cogna. Et aduerte q: Barto. in cōſi. suo. ꝛc. vī hoc sentire satis clare q̄ qui agit ab intestato teneaſ, pbare nō esse factuz testm̄: ꝛ ponit ibi duos modos probādi inter quos est vnus singularis ꝛ nouus. Dicit em̄ q̄ si aduersarius est q̄ agit ab intestato dicat se heredē ex testamēto ages debet petere vt det sibi copiā testamēti: q̄ si est heres presumitur q̄ habeat testm̄ penes se: vt. l. ū. ff. de edē. ꝛ si nō tradit copiā: ex hoc onꝰ pſumptio q̄ testm̄ non fit factū. allegat in simili. l. i. C. credi. cui. pig. non de. q̄ nō affirmo p̄o nūc sed est valde notabile. ¶ In gl. super verb. o obfuit. ibi: ac in ℣rio ꝛc. Ista prima solu. non declarat cur in ℣rio opi. adeūtis nō concordet cū vitate sicut hic: vñ tene secūdā sol. positā in glo. quā declarauī in. l. precedē. quā ibi tz glos. ꝛ cōiter oēs hic. Non obſimpugnatio quā facit glo. hic de his q̄ habenť in. l. q̄ in aliena. ℣. si, is q̄ putabat. ℣. nā ꝛ cū. ℣. eo. vbi idē iuris cōſtituitur in dubitante q̄ in errāte: q: in illo casu est idē ius: q: est eadē ratio: nā sine quis dubitet vtrū sit liber vel nō: sine putet se non esse liberū ex quo adiuit sine iussu alterius acquiritur sibi hereditas: q: videtur in oēm euentū velle sibi acqrere. Sz in casu nostro inter putantem se institutum sub conditione ꝛ implentem conditionem ꝛ dubitantem est differētia ꝛ diuersa rō. Nā is qui putat se heredem institutum sub cōditione implēdo cōditionē vī eā velle implere q̄si scit qualitatē ꝛditionis nō fato sed ex ꝓposito vt pareat voluntati testatoris: ꝛ iō scit hereditatem sibi esse delatā ꝛ pōt adire: fz ille q̄ dubitat an ꝛditio fuerit inserta vel nō ꝓsupponit p certo testm̄ apposuisse ꝛditionē: ergo cū nō sciat seu dubitet vtrū ꝛditio sit apposita a testatore nō pōt videri implere cōditionē ex ꝓposito: ꝛ hāc tenet. Tangunť alie due sol. vz̄ q̄ hic cōditio fuit impleta ex ꝓposito ibi facto quā declarat ¶ Pau. de cast. in. d. l. heres institutus. ꝛ ibi dixi. Nic em̄ sciebat qualitatē conditionis: sed ibi ignorabat qualis esset ꝛditio appositaz: z̄ sciret ꝛditionē esse ascriptaz. Et z̄ ista sol. sit vera in se: nō tñ applaudet ter. in. l. heres. vt ibi dixi. Ultimā sol. ponit glos. que fuit Azo. in. d. l. heres institutus. quā declara ꝛ impugna vt ibi dixi.

Summarium.

1 Substitutio cum est vnita cum iure accrescendi assumit eius naturam.
2 Dictio mor significat idē quod incōtinenti.
3 Dependēs seu appendix quid sit.
4 In dispōne hominis facilius fit extensio de casu ad casum, similē ℣ de persona ad personā.

1 Si quis heres. Qui agnouit partē si bi delatā ex institōne co gitᵗ agnoscere alia partē repudiatā ex substōne ex iure accrescēdi: ꝛ q̄ filiꝰ vel seruus instituti ꝛ substituti repudiat tūc portio quā repudiāt ex substōne sui iuris effecti devoluit ad patrē vel dōm ex iure accrescēdi. h. d. vsq; ad ver. exclusus. Secūda ibi: filiussa. Tertia ibi: sunt em̄ apendices. ¶ ††Primo no. ibi: ꝛ ex eā quoq; heres ꝛc. nā hic probat elegāter q̄ si substō est vnita cū iure accrescendi assumit naturā ipsius: in tñ q̄ ex eā, substitutionis acquirit ipso iure hereditas q̄ non esset si substitutio nō esset vnita cū iure accrescēdi de quo diximus aliq̄d in. l. si qs. ℣. fi. ff. eo. facit ter. in. l. q patri. J. eo. ¶ ††Secūdo no. ibi: mor ꝛc. ꝛ etiā ex principio legis in ver. morꝰ titio substituꝰ, q̄ ista dictio significat idem q̄ incōtinēti: de quo vide per Bar. in. l. imperator. ff. de iusti. ꝛ in. l. fructꝰ. ff. sol. mat. Uſi alibi dr q̄ ista dictio significat sententiā canonis que ferť ipso iureᶜ in auť. de incest. nup. ℣. i. de quo per Bar. in. l. in criminali. C. de iur. om. iu. ꝛ plenissime p do. Anto. in. c. fi diligēti. de fo. cōp. et istud verbū facilē te pōderare in sol.
3 difficilis cōtrarij p̄o qua solu. glos. subaudiūť ad ter. ¶ ††Tertio not. in ver. sunt em̄. qui dicatur, ppie dependens vel apendix. Est em̄ illud proprie q̄ positō vno necessario sequitur ad illud. ꝛ hūc ter. ad

ter. Ad hoc dicit Ange. hic non esse alibi. Et per istā. l. dicit sing. Jo. an. in. addi. Spe. in ti. de teste. ℣. nunc videndū. in. vit. colū. q̄ post lapsum termini ad ponēdū ꝛ articulandū potest aliqs declarare positionē ꝛ capitulū: q: non est connexū ꝛ dependens: ꝛ illud dictū ego addurī in. l. edita. C. de edē. de quo etiā meminit hic pau. de ca. super quo etiā vide Bal. in. l. i. ℣. ius publicū. de iusti. ꝛ iur.

¶ In gl. super ver. mor titio ꝛc. ibi: hoc exēplo ꝛc. ¶ Dau. de cast. hic limitat p hoc exēplū doctrinā gl. ꝛ vult q̄ vbi plures q̄ duo essent instituti posset repudiari ex substitutione ꝛ acceptari ex iure accrescendi: q̄ probat subtili ratione: q: isto casu nō potest dici venire ta substitutioci iure accrescendi q̄n aliter succeditur ex substitutione ꝛ aliter ex iure accrescendi. Succedit em̄ ex substitutione in tota parte deficiēte: q: substituť excludit cōiunctū. l. ū. ℣. fi duo. ff. de bo no. pos. fm tab. l. pe. de iniu. testa. Sed ex iure accrescendi succederetur in portione partis vacantis: q: alī coheredes concurrerent secū: vt. l. i. ℣. bis ita. C. de cadu. tol. ergo non pōt dici q̄ substitutio cōcurrat cum iure accrescendi. Contrarium tamen tenet glosa hic singulariter relata ad exēplū: nā videmus q̄ q̄si pater est instituť cū posthumo si ynus solus est in ventre ipso iure heres institutus est heres p̄o dimidia z̄ ignorat p̄o qua parte est heres ꝛ acquiritur sibi ipso iure: ista portio vt videtis plene dictum in. l. cū quidā. ℣. suū. ℣. c. Nec acquiritur sibi ista dimidia ipso iure nisi q: per ius accrescendi accresceret inuito: ergo ꝛ ignorāti fm Moder. in loco pcalleg. Uñ ego ibi dixi saluando cōem sententiā q̄ quīuis heres difformiter vocaretur per ius accrescēdi ꝛ p institutionē tñ institutio assumebat naturā iuris accrescēdi ex quo in aliqua parte cōcurrebat cū ipso non tñ allegaui istā gl. que hoc dicit expresse relata ad exemplū positū in ꝓin. Et vī posse defendi: q: ista substitutio in istis terminis hz duas qlitates z̄rias. Una est quatenus excedit ius accrescendi fm quā qualitatē nō deberet substōne fieri acquisitio inuito. Alia est inquātī cōcurrit cū iure accrescendi in aliqua parte. Et q: interpretando q̄ substitutio iudicetur fm naturā iuris accrescendi disp̄ testatoris est plenior ꝛ pfectior: q: succedit ei ex voluntate expressa: ideo ista qualitas vī ꝛ attendenda: ꝛ etiā q̄ cōsiderata hac qualitate nō pōt volūtas testatoris expressa fieri irrita: vñ bis simul cōsideratis vt volūtas testatoris plenius habeat effectū iudicabit substitutio totaliter fm ius accrescendi. Facit optime ter. in. l. si pupillus in pri. ff. ad. l. fal. vbi, pbatur fm Bar. q̄ q̄si due qualitates z̄rie cōcurrunt in detrabenda falcidia attenditur illa q̄ ꝓhibet falcidiā detrahi: q: sic perfecti⁹ sequimur volūtatē testatoris. l. titia. in fi. ff. ad. l. fal. ꝛ. l. si ſpō sus. ℣. si quis rogatus. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. Et sic debes limitare q̄ no. Bar. in. d. l. si vir. ff. p̄o donato. Et addes istā gl. ad ea que dixi in. l. cū quidam. ℣. fi. ff. eo. Secundo adde ad glo. et dicta doctorū inquātū videnť velle q̄ hic succedat heres ex vtroq; capite. i. ex iure accrescendi ꝛ substitutione: nā ibi non vī verū intelligendo q̄ formaliter ex vtroq; iure q̄s succedat nā ius accrescendi defertur ex tacita voluntate defuncti quā. l. ꝓsumit ita esse. l. si in testō. ꝛ ibi Bar. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ. l. si titio. ℣. iul. de lega. ū. Cū ergo tacita volūtas testatoris deducit in expressam non videť posse dici q̄ vuret isto casu illa tacita voluntas sicut pupillaris tacita nō inest in vulgari vel cōtra q̄ est facta expressa vt notatur in l. ū. ꝛ. l. iam hoc iure. de vulg. ꝛ pu. ¶ Preterea z̄ ius accrescendi sit inductū de iure cōi q̄ tñ portio heredis accrescat inuito hoc est de iure speciali: q: regulariter nō est: ergo testator substituendo expresse videť tollere ꝓuisionē legis vt portio non accrescat inuito ex iure accrescendi per ea que habentur in. l. maritus. C. de ꝓcu. et in. l. si. C. de pactis con. ꝛ Bart. in. l. i. ℣. vnde queritur. ff. de publi. Sed tu posses dicere q̄ ista ratio cōcluderet q̄ substitutus non teneretur acceptare ex substitutione ꝛ esset multū colorata si quis allegaret eā p̄o parte z̄ria. Sed possumus dicere q̄ hoc facit virtus subꝛogationis: q: substitutio subꝛogatur loco iuris accrescendi per q̄s si nō esset facta substitutio heres erat successurus: vnde non ꝓsumitur testator disponendo expresse eligere viā ad impugnandū dispositionē suā. l. q̄s substō possit euanescere si substitut⁹ repudiat. l. iiñ. cū ibi not. ℣. de testa. mili. cū ꝓ ius accrescendi oīno portio accresceret inuito. Uñ ꝓpter hoc sicut cōcedo q̄ ius accrescendi non remanet formaliter cū hac qualitate de qua. ℣. dixi: ita cōfiteor q̄ virtus istius qualitatis transfunditur in substitutione. ¶ Prima tñ ratio magis placet. Et aduerte q: do. ¶ Dau. hic videť dissentire a seipso. ¶ Primo em̄ dicit q̄ succeditur ex vtroq; iure: deinde in fin. addit q̄ nō pōt q̄s renūciare iuri accrescendi ꝛ accepta re ex substitutione: q: nondū est delatū istāte substitutione: ergo nō currit cū ea. Scias etiam q̄n quis repudiat p̄ius portionē suā et post acceptat ex substitutione aliā partē: z̄ alia portio sua repudiata accresceat sibi postea. l. si tu ex parte in fi. J. eo. Fm Barto. hic: ille tñ qui succedit per ius accrescēdi nō venit ex tacita volūtate defuncti sed ex cōi ista casu ex quo erat expresse vocatus ex substitutione. ita declarat solēniter Bar. in. l. i. ℣. fi. ꝓponatur. J. si quis omiſ. causa te. per quā doctrinā apꝓbat ꝓma ratio mea. ℣. assignata q̄ ius accrescēdi nō pōt cōcurrere cū substitutione: q: volūtas expressa facit cessare tacitā vt dixi. Et si dicas cōcurrit: z̄ nō ex voluntate tacita defuncti. Rñdeo q̄ istud pōt dici in casu bart. q̄n volūtas expressa non habuit effectū propter repudiationē: sed in casu nostro hz effectū ex quo succeditur ex substitutione vñ non est inducendū q̄ beat locū ius accrescēdi p̄ter tacitā voluntatē defuncti cōtra regulas iuris ex quo hoc non est necessariū sicut est in casu Bar. ne qs decedat p̄o parte testatus ꝛ p̄o parte intestat⁹. ¶ In glo. in verbo erunt nāq;. glo. ponit duos intellectus ad istū ter. ꝛ secundū apꝓbant cōiter doc. vz̄ q̄ sit subauditū⁹ casus ad istū ter. dū dicit erunt heredes vt in ea clare dr. Sed ista subauditio est nimis lōga nec conueniēs ad ter. maxime q: iurisc̄onsultus dicit in verſi. idē. q̄ idē in isto casu q̄ in precedēti: sed in ꝓcedenti portio ex substitutione non acquirit ei cui erat q̄sita prima portio: ergo ꝛ similiter in isto casu acquirēt ex iure accrescendi. Succedit em̄ ex substitutione in tota parte deficiēte: q: substituť excludit cōiunctū. l. ū. ℣. fi. duo. ff. de bono. pos. fm tab. l. pe. de iniu. testa. Sed ex iure accrescendi succederetur in portione partis vacantis: q: alī coheredes concurrerent secū: vt. l. i. ℣. bis ita. C. de cadu. tol. ergo non pōt dici q̄ substitutio cōcurrat cum iure accrescendi. Contrarium tamen tenet glosa hic singulariter relata ad exēplū: nā videmus q̄ q̄si pater est instituť cū posthumo si ynus solus est in ventre ipso iure heres institutus est heres p̄o dimidia z̄ ignorat p̄o qua parte est heres ꝛ acquiritur sibi ipso iure: ista portio vt videtis plene dictum in. l. cū quidā. ℣. suū. ℣. c. Nec acquiritur sibi ista dimidia ipso iure nisi q: per ius accrescendi accresceret inuito: ergo ꝛ ignorāti fm Moder. in loco pcalleg. Uñ ego ibi dixi saluando cōem sententiā q̄ quīuis heres difformiter vocaretur per ius accrescēdi ꝛ p institutionē tñ institutio assumebat naturā iuris accrescēdi ex quo in aliqua parte cōcurrebat cū ipso non tñ allegaui istā gl. que hoc dicit expresse relata ad exemplū positū in ꝓin. Et vī posse defendi: q: ista substitutio in istis terminis hz duas qlitates z̄rias. Una est quatenus excedit ius accrescendi fm quā qualitatē nō deberet substōne fieri acquisitio inuito. Alia est inquātī cōcurrit cū iure accrescendi in aliqua parte. Et q: interpretando q̄ substitutio iudicetur fm naturā iuris accrescendi disp̄ testatoris est plenior ꝛ pfectior: q: succedit ei ex voluntate expressa: ideo ista qualitas vī ꝛ attendenda: ꝛ etiā q̄ cōsiderata hac qualitate nō pōt volūtas testatoris expressa fieri irrita: vñ bis simul cōsideratis vt volūtas testatoris plenius habeat effectū iudicabit substitutio totaliter fm ius accrescendi. Facit optime ter. in. l. si pupillus in pri. ff. ad. l. fal. vbi, pbatur fm Bar. q̄ q̄si due qualitates z̄rie cōcurrunt in detrabenda falcidia attenditur illa q̄ ꝓhibet falcidiā detrahi: q: sic perfecti⁹ sequimur volūtatē testatoris. l. titia. in fi. ff. ad. l. fal. ꝛ. l. si ſpō sus. ℣. si quis rogatus. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. Et sic debes limitare q̄ no. Bar. in. d. l. si vir. ff. p̄o donato. Et addes istā gl. ad ea que dixi in. l. cū quidam. ℣. fi. ff. eo. Secundo adde ad glo. et dicta doctorū inquātū videnť velle q̄ hic succedat heres ex vtroq; capite. i. ex iure accrescendi ꝛ substitutione: nā ibi non vī verū intelligendo q̄ formaliter ex vtroq; iure q̄s succedat nā ius accrescendi defertur ex tacita voluntate defuncti quā. l. ꝓsumit ita esse. l. si in testō. ꝛ ibi Bar. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ. l. si titio. ℣. iul. de lega. ū. Cū ergo tacita volūtas testatoris deducit in expressam non videť posse dici q̄ vuret isto casu illa tacita voluntas sicut pupillaris tacita nō inest in vulgari vel cōtra q̄ est facta expressa vt notatur in l. ū. ꝛ. l. iam hoc iure. de vulg. ꝛ pu. ¶ Preterea z̄ ius accrescendi sit inductū de iure cōi q̄ tñ portio heredis accrescat inuito hoc est de iure speciali: q: regulariter nō est: ergo testator substituendo expresse videť tollere ꝓuisionē legis vt portio non accrescat inuito ex iure accrescendi per ea que habentur in. l. maritus. C. de ꝓcu. et in. l. si. C. de pactis con. ꝛ Bart. in. l. i. ℣. vnde queritur. ff. de publi. Sed tu posses dicere q̄ ista ratio cōcluderet q̄ substitutus non teneretur acceptare ex substitutione ꝛ esset multū colorata si quis allegaret eā p̄o parte z̄ria. Sed possumus dicere q̄ hoc facit virtus subꝛogationis: q: substitutio subꝛogatur loco iuris accrescendi per q̄s si nō esset facta substitutio heres erat successurus: vnde non ꝓsumitur testator disponendo expresse eligere viā ad impugnandū dispositionē suā. l. q̄s substō possit euanescere si substitut⁹ repudiat. l. iiñ. cū ibi not. ℣. de testa. mili. cū ꝓ ius accrescendi oīno portio accresceret inuito. Uñ ꝓpter hoc sicut cōcedo q̄ ius accrescendi non remanet formaliter cū hac qualitate de qua. ℣. dixi: ita cōfiteor q̄ virtus istius qualitatis transfunditur in substitutione. ¶ Prima tñ ratio magis placet. Et aduerte q: do. ¶ Dau. hic videť dissentire a seipso. ¶ Primo em̄ dicit q̄ succeditur ex vtroq; iure: deinde in fin. addit q̄ nō pōt q̄s renūciare iuri accrescendi ꝛ accepta re ex substitutione: q: nondū est delatū istāte substitutione: ergo nō currit cū ea. Scias etiam q̄n quis repudiat p̄ius portionē suā et post acceptat ex substitutione aliā partē: z̄ alia portio sua repudiata accresceat sibi postea. l. si tu ex parte in fi. J. eo. Fm Barto. hic: ille tñ qui succedit per ius accrescēdi nō venit ex tacita volūtate defuncti isto casu ex quo erat expresse vocatus ex substitutione. ita declarat solēniter Bar. in. l. i. ℣. fi. ꝓponatur. J. si quis omiſ. causa te. per quā doctrinā apꝓbat ꝓma ratio mea. ℣. assignata q̄ ius accrescēdi nō pōt cōcurrere cū substitutione: q: volūtas expressa facit cessare tacitā vt dixi. Et si dicas cōcurrit: z̄ nō ex voluntate tacita defuncti. Rñdeo q̄ istud pōt dici in casu bart. q̄n volūtas expressa non habuit effectū propter repudiationē: sed in casu nostro hz effectū ex quo succeditur ex substitutione vñ non est inducendū q̄ beat locū ius accrescēdi ꝓter tacitā voluntatē defuncti cōtra regulas iuris ex quo hoc non est necessariū sicut est in casu Bar. ne qs decedat p̄o parte testatus ꝛ p̄o parte intestat⁹. ¶ In glo. in verbo erunt nāq;. glo. ponit duos intellectus ad istū ter. ꝛ secundū apꝓbant cōiter doc. vz̄ q̄ sit subauditū⁹ casus ad istū ter. dū dicit erunt heredes vt in ea clare dr. Sed ista subauditio est nimis lōga nec conueniēs ad ter. maxime q: iurisc̄onsultus dicit in verſi. idē. q̄ idē in isto casu q̄ in precedēti: sed in ꝓcedenti portio ex substitutione non acquirit ei cui erat q̄sita prima portio: ergo ꝛ similiter in isto casu acquirēt ex iure accrescendi. Succedit em̄ ex substitutione in tota parte deficiēte: q: substituť excludit cōiunctū. l. ū. ℣. fi. duo. ff. de bono. pos. fm tab. l. pe. de iniu. testa. Sed ex iure accrescendi succederetur in portione partis vacantis: q: alī coheredes concurrerent secū: vt. l. i. ℣. bis ita. C. de cadu. tol. ergo non pōt dici q̄ substitutio cōcurrat cum iure accrescendi. Contrarium tamen tenet glosa hic singulariter relata ad exēplū: nā videmus q̄ q̄si pater est instituť cū posthumo si ynus solus est in ventre ipso iure heres institutus est heres p̄o dimidia z̄ ignorat p̄o qua parte est heres ꝛ acquiritur sibi ipso iure: ista portio vt videtis plene dictum in. l. cū quidā. ℣. suū. ℣. c. Nec acquiritur sibi ista dimidia ipso iure nisi q: per ius accrescendi accresceret inuito: ergo ꝛ ignorāti fm Moder. in loco pcalleg. Uñ ego ibi dixi saluando cōem sententiā q̄ quīuis heres difformiter vocaretur per ius accrescēdi ꝛ p institutionē tñ institutio assumebat naturā iuris accrescēdi ex quo in aliqua parte cōcurrebat cū ipso non tñ allegaui istā gl. que hoc dicit expresse relata ad exemplū positū in ꝓin. Et vī posse defendi: q: ista substitutio in istis terminis hz duas qlitates z̄rias. Una est quatenus excedit ius accrescendi fm quā qualitatē nō deberet substōne fieri acquisitio inuito. Alia est inquātī cōcurrit cū iure accrescendi in aliqua parte. Et q: interpretando q̄ substitutio iudicetur fm naturā iuris accrescendi disp̄ testatoris est plenior ꝛ pfectior: q: succedit ei ex voluntate expressa: ideo ista qualitas vī ꝛ attendenda: ꝛ etiā q̄ cōsiderata hac qualitate nō pōt volūtas testatoris expressa fieri irrita: vñ bis simul cōsideratis vt volūtas testatoris plenius habeat effectū iudicabit substitutio totaliter fm ius accrescendi. Facit optime ter. in. l. si pupillus in pri. ff. ad. l. fal. vbi, pbatur fm Bar. q̄ q̄si due qualitates z̄rie cōcurrunt in detrabenda falcidia attenditur illa q̄ ꝓhibet falcidiā detrahi: q: sic perfecti⁹ sequimur volūtatē testatoris. l. titia. in fi. ff. ad. l. fal. ꝛ. l. si ſpō sus. ℣. si quis rogatus. ff. de dona. inter vi. ꝛ vro. Et sic debes limitare q̄ no. Bar. in. d. l. si vir. ff. p̄o donato. Et addes istā gl. ad ea que dixi in. l. cū quidam. ℣. fi. ff. eo. Secundo adde ad glo. et dicta doctorū inquātū videnť velle q̄ hic succedat heres ex vtroq; capite. i. ex iure accrescendi ꝛ substitutione: nā ibi non vī verū intelligendo q̄ formaliter ex vtroq; iure q̄s succedat nā ius accrescendi defertur ex tacita voluntate defuncti quā. l. ꝓsumit ita esse. l. si in testō. ꝛ ibi Bar. de vulg. ꝛ pupil. ꝛ. l. si titio. ℣. iul. de lega. ū. Cū ergo tacita volūtas testatoris deducit in expressam non videť posse dici q̄ vuret isto casu illa tacita voluntas sicut pupillaris tacita nō inest in vulgari vel cōtra q̄ est facta expressa vt notatur in l. ū. ꝛ. l. iam hoc iure. de vulg. ꝛ pu. ¶ Preterea z̄ ius accrescendi sit inductū de iure cōi q̄ tñ portio heredis accrescat inuito hoc est de iure speciali: q: regulariter nō est: ergo testator substituendo expresse videť tollere ꝓuisionē legis vt portio non accrescat inuito ex iure accrescendi per ea que habentur in. l. maritus. C. de ꝓcu. et in. l. si. C. de pactis con. ꝛ Bart. in. l. i. ℣. vnde queritur. ff. de publi. Sed tu posses dicere q̄ ista ratio cōcluderet q̄ substitutus non teneretur acceptare ex substitutione ꝛ esset multū colorata si quis allegaret eā p̄o parte z̄ria. Sed possumus dicere q̄ hoc facit virtus subꝛogationis: q: substitutio subꝛogatur loco iuris accrescendi per q̄s si nō esset facta substitutio heres erat successurus: vnde non ꝓsumitur testator disponendo expresse eligere viā ad impugnandū dispositionē suā. l. q̄s substō possit euanescere si substitut⁹ repudiat. l. iiñ. cū ibi not. ℣. de testa. mili. cū ꝓ ius accrescendi oīno portio accresceret inuito. Uñ ꝓpter hoc sicut cōcedo q̄ ius accrescendi non remanet formaliter cū hac qualitate de qua. ℣. dixi: ita cōfiteor q̄ virtus istius qualitatis transfunditur in substitutione. ¶ Prima tñ ratio magis placet. Et aduerte q: do. ¶ Dau. hic videť dissentire a seipso. ¶ Primo em̄ dicit q̄ succeditur ex vtroq; iure: deinde in fin. addit q̄ nō pōt q̄s renūciare iuri accrescendi ꝛ accepta re ex substitutione: q: nondū est delatū istāte substitutione: ergo nō currit cū ea. Scias etiam q̄n quis repudiat p̄ius portionē suā et post acceptat ex substitutione aliā partē: z̄ alia portio sua repudiata accresceat sibi postea. l. si tu ex parte in fi. J. eo. Fm Barto. hic: ille tñ qui succedit per ius accrescēdi nō venit ex tacita volūtate defuncti isto casu ex quo erat expresse vocatus ex substitutione. ita declarat solēniter Bar. in. l. i. ℣. fi. ꝓponatur. J. si quis omiſ. causa te. per quā doctrinā apꝓbat ꝓma ratio mea. ℣. assignata q̄ ius accrescēdi nō pōt cōcurrere cū substitutione: q: volūtas expressa facit cessare tacitā vt dixi. Et si dicas cōcurrit: z̄ nō ex voluntate tacita

Universidad de Deusto
Biblioteca

eo. cessante ista ratione nō ꝺz portio accrescere inuito que cessat in casu nostro: quia si coheres vellet acceptare totā portionē vacantē in totū decederet moriens intestat⁹. Facit optime qō ponit bal. in.l.j.in.x.q.C.qñ nō pe.par. vbi dicit qō testator potest expresse ꝓhibere pluribus coheredibus institutis qō portio non accrescat vni ad quā alter vꝫ inuitatus ex tacita voluntate testatoris: ꝫ hoc pōt testator: ergo multo fortius heres cui est delata portio sua per tus accrescendi poterit renūciare fauori suo vbi nō ꝺat incōueniēs predictū q̄ qs decedat ꝓ parte ꝛc. ꝓbabit per ea que habentur in ter. gl. in.l.j.C. de vsufr. Sed qr istud est valde nouū in ista materia ꝫ sit verū in se: plus placet prima respōsio data sup ius ſm opi. ℙDau. de ca. Sed ℈ istū intellectū obstāt duo fortiter. Et ꝓ primo quod. l. nr̄am inquātū dixi q̄ si nulla esset facta substitutio in parte coheredis illa acquireret per ius accrescendi patri: ℈ dño ignoranti ꝛ inuito: nā hoc nō vꝫ habere locū. l. q̄ portio accrescat inuito ꝛ ignoranti qñ qs vocatur ad hereditatē per aliū sicut hic vocabatur per seruū vel filiū: tūc esſ ꝫ seruus vel filius adiuerint ex vna parte vacāte: posteā altera parte est op⁹ agnatione ꝫ Ang. in.l.j.C. qñ nō pe.par. ꝛ ita intelligit. l. si solus in fin. ſ. eo. ☞ ℙOuetur ratione: qꝛ hereditas que acquiritur nobis per seruū vel filiū non queritur nobis ex solo animo nostro: sed ex facto serui vel filij concurrente. Et ideo optz qō interueniat agnitio filij vel serui: sed ista ratio nil cōcludit ad tollendū ius accrescendi: qꝛ ius accrescendi defertur in hereditatibus ex dispositione legis ℈ mediate absq; aliqua voluntate alicuius: nā acquirit inuito ꝛ ignoranti. Concludit aūt bene ista ratio id qō ꝺz in.l. si ex parte. ſ. eo. vꝫ qō hereditatem delatam solus animus patris non pōt acquirere. Et qō ista ratio sua sit falsa est casus in.l. si seruus cōis ab extero. ſ. e. ꝛ ꝓ inductione est premittēdū qō qñ serus instituitur in tota bℏditate: qꝛ ꝫ plures oñs lex scindit hereditatē in partes: vt.l. cū seruus. ſ. eo. ꝛ declarat bar. in.l. si sol⁹ in ꝓin. ſ. e. ℙerinde est ergo ac si seruus ex pluribus partibus esset institutus vt ꝺr in. ꝺ.l. si seruus q̄ si seruus adiuit portionē hereditatis iubēte vno ex ꝺñis nō acqrit alias partes hereditatis nisi post q̄ alij oñi repudiauerint partes suas: tūc esſ portiōes iste acquirunt ipso iure ꝓme parti accepta te ex iure accrescendi: ꝛ sic ꝓz qō qñ hereditas ꝺefertur nobis per alios est locus iuri accrescendi in partibus vocantibus nec requiritur noua agnitio ꝛ sic est optime satisfactū opposi. Scō' obstat huic opinioni: qꝛ video qō qñ vnus est institutus ex plurib⁹ ptibus etiā si habeat plures coheredes agnoscendo vnā ipso iure acquirunt sibi reliqe: vt ꝓz in.l. si solus in ꝓin. ꝛ tū ibi institutio nō erat cōiuncta cū iure accrescendi: qꝛ plus capit heres ex institutione q̄ caperet ex iure accrescendi. Itē ius accrescendi in omni casu nō accrescebat inuito ꝛ ignorante propter coheredes ibi datos: ergo idē vꝫ dicendū in casu nostro q̄ ℈ in.l. si solus. ℌ. i. ius institutionis nō esset cōiunctū cū iure accrescendi: tū portio cōditionalis deberet ipso iure acquiri. Sed ad hoc respondetur breuiter q̄ hoc facit ibi lex ne voluntas testatoris diuidatur ab eo qui succedit ex ꝺispositione testatoris que regulariter nō pōt diuidi. l. quidā elogio. C. de iure deli. sicut ꝺicemus in simili qō qñ sunt duo coniuncti in vna portione hereditatis vno repudiante portio accrescit alteri cōiuncto inuito: ꝛ tū si non accresceret inuito res nō reduceret ad cām intestati: qꝛ posset cā acquirere ꝺisiunctus: sed hoc fit ne diuidatur voluntas testatoris qui voluit altero repudiāte comiū crum habere vtrūq; secundum Bal. not. in.l.j. ℌ. is ita. C. de cadu. tol. que ratio nō ℏz locū in casu nostro: qꝛ ꝺūs vel pater quorū voluntas inspicitur nō capiūt istas ꝺuas partes ex voluntate testatoris: sed ex ꝺispositione legis: ꝛ ideo nō est absurdū q̄ possint ꝺividere volūtatē testatoris vt vna portione agnita aliā non acquirant nisi velint ipsi ꝛ seruus instit⁹. Et per ista ꝓz qō quāuis ꝓpo. ℙDau. in prima gl. recte sentiat ꝺū ꝺicit qō substitutio nō est cōiuncta cū iure accrescendi qñ ex iure substitutionis succeditur ꝺifformiter a iure accrescendi: ꝺictū tū principale glo. est ibi veri⁹: qꝛ cū ꝺue partes ꝺeferant eidē in primo casu. l. nostre ex pressa voluntate testatoris nō virtute iuris accrescēdi: sed ne voluntas testatoris ꝺiuidat alia pōtio accrescit inuito ꝛ ignoranti: vt in ꝺ.l. si sol⁹.

Si exclusus. Exclusus per ꝺefectū conditionis a parte sua non potest ex eodem capite eā acgrere ex psona filō instituti in alia pte: et mādatū factū vni nō extēdit ad aliū. h. ꝺ. ☜ Primo nota ſm intellectū doc. id qō ꝺixi paulo aūt so. difficilis ℈ū qō etiā qñ hereditas acquirit nobis per aliū in parte vacante est locus iuri accrescēdi nec est opus nona agnitione facienda per filiū. ☜ Scō no. ꝛ semper tene menti q̄ in ꝺispositione hois facilius fit extēsio de casu ad casus ſimile q̄ ꝺe psona ad psonā: nā ad casus ſiles fit extēsio in mādato. est ca⁹ in l. si quis mihi bona. ℌ. sed si ante cū verſ. seq. ℨ. e. qō nō fiat extēsio de persona ad personā* est casus in. l. nr̄a qui semper tenebis mēti. ☜ In gl. sup verbo ꝺicēdū. ꝺoc. cōiter sequunt scḃam opi. glo. ſm quā posui tibi casum sed ꝺo. me. videt approbare primam ꝫ nō rideat ad inconuenīs qō sequit ex ea qō qs decedat ꝓ parte ꝛc. ꝛ iste intellectus placet qꝛ non ꝺestruit literam nec est inconueniens quod propter ꝺelictum cōmissum in circūuenienda voluntate testatoris aliquis efficiatur ex parte capax et ex parte non capax: ꝛ sic testator ꝺecedat ꝓ parte testatus ꝛc. nā hoc videm⁹ in simili qō qñ est institutus ille qui potest capere partē ꝛ non totum non habet locū ius accrescēdi ꝛ decedit quis ꝓ parte testatus ꝛ ꝓ parte intestatus. l. si quis solidum. ꝛ quod ibi no. ꝺe here. instit. ℌ plene. in.l.j. C. de secun. nup. ꝛ per Bal. in.l.j. C. quando non. pe. par.

Aretinus.

Heres. In gl. in verbo in oē ius. ibi: si est vnus. ☜ Hāc glo. no. perpetuo: qꝛ vult exp̄sse qō ꝺictio ois non solū significat vniuersitatē: ꝫ etiā totalitatē. i. integrū ius: secus est in verbo vniuersum ſm gl. per quam vꝫ approbari opi. Bart. quā posuit in. l. cēturio. ᵇ circa mediū. ff. de vulg. ꝛ pup. vbi ꝺicit qō qñ substitutio cōpenḋiosa fit per verba cōia est ꝺirecta intra ꝛpa pubertatis qñ testō ꝺixit qō volebat ꝺia bona sua peruenire ad heredē: contra quē ꝛ Ang. in quoḋā consi. suo. ꝛ pau. ꝺe ca. quos ego sum secutus in. ꝺ.l. centurio. vnde ꝺic vt ibi. Tamē addas istā glo. q̄ non fuit allegata. Et qꝛ hic oꝛ qō beres succedit in oē ius ꝺefuncti ar guit ꝺo. me. hic qꝛ qꝛ beres repꝛesentat personā ꝺefunctī: ℈ si ꝓmittit vendendo vel aliter contrahēdo ꝺe suo ꝺato ꝛ facto: vꝫ etiam ꝓmittere ꝺe facto testatoris: qꝛ satis est suū cum ipse ſicte intelligaꝫ esse testator: ſm Bart. qui ita no. in. l. si seruus. in ꝓinc. ff. de condi. fur. Idem creꝺit si ꝓmittat tarātiue ꝺe suo ꝺato ꝛ facto tantū. allegat Bal. in ſimili. in. l. fi. C. de act. emp. vbi ꝺicit quod si aliquis ꝓmittit ꝺe suo ꝺato ꝛ facto tantū hoc non obstante tenebitur etiā ex facto heredis sui. alle. tex. in. l. stipulatio ista. in ꝓin. ver. ſ ſi. ff. de ver. ob. ꝺe ꝺicta. q. etiā tetigit bal. in. l. j. qui succe. tencant. in fi. als incipit qd iuris fi sit. ꝺe alie. feu. ꝛ est statim post titulū ꝺe succeſ. feu. qō ꝺicti cētū etiā aꝺꝺucit hic. ꝺ. me. Tu aūt aꝺuerte: qꝛ in casu posito ꝓ bal. in. ꝺ. l. fi. illa ꝺoctrina nō est vera: qꝛ in stipulatione vel facto negatiuo nō cōpꝛehenḋit heres si est apposita ꝺictio tarātiua: vt. l. nō solū. ℌ. taliter. ff. ꝺe lib. le. ꝛ. l. q̄ in futurū. ℌ. j. ff. ꝺe pac. ꝛ ita tz bart. vbi est viḋendū. in. l. si stipulat⁹ fuerim per te nō fieri. ff. de verbo. obli. non ob. tex. in. l. stipulatio ista. qꝛ ibi non fuit apposita ꝺictio tarātiua vt clare ꝓz ex ter. Sed in casu nostro in quo ꝓmittens repꝛesentat personā testatoris ꝛ sic fingit esse illa psona q̄ est repꝛsentata: hoc pōt cōcedi ꝓbabili⁹ vt ista ꝺictio tñ non excluḋat psonā fictā: sicut nō excluḋit psonas vel casus ſimiles: iurta ea q̄ habent in. l. ob ea. C. ꝺe ꝺāi. mi. ꝛ in. l. j. vel. q̄. C. de patri. qui fi. ꝺis. ꝛ qō no. Bar. in. l. si cōstante. in ꝓin. ff. sol. mat. ☜ Contra hoc facit tū qō verba in ꝺubio ꝺebent accipi naturaliter ꝛ ꝓprie nō ciuiliter ꝛ fiate. l. filio quē pater in ꝓin. cū ibi no. ꝺe lib. ꝛ posth. vñ est aliqualiter cogitandū. Scias etiā q̄. ꝺ. ℙDau. hic tetigit nunqḋ per statutū vel consuetuḋinē possit fieri vt etiā possessio ꝺefuncti trāseat in heredē ipso iure. alle. Cy. in. l. ea lege. C. ꝺe cōꝺi. ob. cām. ꝺe qua. q. plenissime scripsi in. l. j. in ꝓin. ff. de acqui. pos. Vñ ꝺic vt ibi ꝺixi.

Summarium.

1 ☜ Acceptans aliquid sibi ꝺelatū ꝺicetur illud acceptare cum oneribus suis.
2 Qui scit se obligari oneribus hereditarijs si aꝺeat hereditatē tacite consensisse ꝺicetur ita se obligare.
3 Unum ꝛ idem verbum significat fictionē ꝛ veritatem relatum ad ꝺiuersos casus.
4 Ubi conceditur omnimoda iurisḋitio: an intelligatur cōcedi etiā merum imperium.
5 Dictio omnimodo significat idem quod precise.

Si duo. Qui se immiscet portioni sue tenetur ēt ad onera hereḋitaria ꝓ parte que sibi accrescit a qua coheres ꝓius abstinuerat. h. ꝺ. Scḋa est ibi: q̄ em. ☜ Not. ex principio istō fine ibi: aḋire vi ḋeꝛ ꝛc. qō verbū aḋitio aliqñ ponit in suo ꝛ significat immixtionē ip̄opꝛie tī: quod facit ad ea q̄ ꝺixi post Bar. in. l. is q̄ putat. ℌ. eo. ☜ Secūḋo no. in v̄. q. eñ scit ꝛc. q̄ ꝙ acceptat aliqḋ sibi ꝺelatum vꝫ illud acceptare cū onerib⁹ suis ꝫ bal. Et ex hoc arguit ℏ ℙDau. ḋe ca. qō si aliquis est creatus ciuis ex priuilegio acceptando ciuilitatē erit obligatus aḋ oīa onera ciuiū: nō tī perḋet priuilegia q̄ habebat vt forensis: vñ si scholaris est effect⁹ ciuis tenebit quiḋē aḋ onera ciuiū aḋ q̄ ꝓius non tenebat q̄ erat forensis: non qꝛ haberet aliquoḋ priuilegiū: sed non tenebit aḋ ea q̄ essent contra priuilegium sibi concessum. Et ita moḋificat ḋicta Barto. qui viḋetur tenuisse oppositum in. l. iū. ff. si emancipatus. ff. de contrahen. ℐsta questio est ḋifficilis ꝛ multiplex super qua vide qō plenissime scripsi in. l. quiḋam cum filium. ff. ꝺe. verbo. obli. vbi etiaꝫ allegaui bald. quē ḋo. ℙDau. alle. hic ꝓ sua cōclusione in. l. quod fauor. C. de legi. ☜ Tertio not. q̄ ille qui scit si aḋeat hereḋitatem se obligari onerib⁹ hereḋitarijs tacite cōsensisse vꝫ ita se obligare: vñ obligatur ex volūtate sua ꝛ hoc ḋicit ter. clari⁹ in. l. apud iulia. ℌ. fi. q. cr can. in pof. ea. Et illam. l. in ḋur. ℌ. in rubri. in illa. q. vtrum heres aḋeundo in foro conscientie obligetur vltra vires hereḋitarias: cui aḋḋe etiam istam. l. ☜ Ultimo no. quod vnum ꝛ iḋem verbum significat fictionem ꝛ veritatem relatum aḋ ḋiuersos casus

sos casus: verbū eñ viḋeꝫ hic significat veritatē qñ ille qui aḋiuit portionē suā sciebat qō etiā teneretur ꝓ ea parte ḋebita qñ accrescēte: vere eñ ex voluntate sua se obligauit vt inquit text. in. ḋ. l. apud iul. Sed qñ quis aḋiuit credēs per errorē iuris q̄ nō obligaretur ꝓ portione repuḋiata tunc vere se nō obligat: sed qꝛ est qḋ imputet sibi fingitur esse obligat⁹: regulariter tū ista ḋictio significat fictionē. l. i. ℌ. ḋeiecisse. ff. de vi. ꝛ. vi. ar. ꝛ ꝙ Bar. in. l. si is ꝓ emptore. ff. de vsuca. ꝛ tangit in. l. nō viḋeꝫ ḋe acqui pos. ☜ In glo. sup verbo scire. ibi: vel ḋic q̄ hic fingit scire: qꝛ ℏz originē a lucro ꝛc. ☜ Nec gl. sicut ḋicit Jmo. ꝛ bū ℏz tria ḋicta notabilia i se relata aḋ ter. ℙDrimū est qō hereḋitas principaliter ḋr titulus lucratiu⁹ ℏz aliqñ euenīat in ꝑiam q̄ afferat ḋānū: vt. l. hereḋitatē. ff. man. Scōm est ꝙ qñ ḋānū qō quis incurrit ℏz originē a lucro error iuris nocet in eo sicut in lucro: intellige si ℏz immeḋiatā causam a lucro. Exeplū in. l. nostra. nā hoc ipso qō aliqs acceptet hereḋitatē ipso iure segꝛtur ḋānū qō quis obligatur creḋitoribus hereḋitatis. Si aūt non haberet immeḋiatā cām a lucro tūc cōsiḋeraretur vt ḋamnus nec noceret error iuris etiā si esset lucrū acquisitū reuocabiliter: vt est casus no. in. l. que fiḋeicōmissum. ff. ḋe leg. ℌ. ꝛ tz bar. in. l. clodius. ſ. e. ℨi facit. l. si legati serui nomine in fi. ḋe leg. j. ꝛ qō tangit gl. in l. ℌ. si quis aūt. ff. de iti. actuq; prima. Legatarius eñ si post lucrū quesitū illuḋ amittit nō nocet sibi ignorātia: qꝛ titulus lucratiuus l. legati nō est causa immeḋiata cui inferatur sibi ḋamnū: sed cas⁹ contingens vel error iuris post ius quesitū iḋeo nō nocet. Tertio colligit Jmo. ex ista glo. qō etiā hereḋitas patris respectu filij sui ḋr esse lucrū filij: vnḋe nocet error iuris sicut in lucro. Iḋē ḋicit gl. quā ibi sequit Bar. in. l. si emācipat⁹. C. ḋe iur. ꝛ fac. igno. ḋicēs ꝙ cū hereḋitas non fit ꝓprie ḋebita: sed quasi ḋebita est mediū inter lucrū ꝛ ḋamnū ꝛ tū participat de natura lucri qꝛ noceret error iuris. Et tz hoc sit verū in materia ista: vt probatur in isto text. q̄ aḋ multos tū effectus non cenſet esse lucrū. Unḋe ḋicit bart. in. l. j. in ꝓin. C. ḋe impo. lu. ḋef. li. x. qō ſi ex forma statuti ḋe quolibet lucro ꝺz solui gabella nō intelligitur ḋe eo qō pater relinquit ḋecḋendibus: qꝛ nō est ꝓprie lucrū. ℙro qua conclusione vide text. no. quē ibi no. bar. in. l. si quis in testō. ff. ḋe condi. insti. vbi ḋicit ꝙ amissio hereḋitatis paterne est potius ḋānū ꝙ lucrum: ꝛ maxime amissio legitime. Unḋe ℙlacebat Spec. no. aḋ ꝓpositū in ti. ḋe ḋona. ℌ. j. ver. qḋ si pr̄. qō si pater ḋonat filio legitimā vel aliqḋ pⁱsua legitima qō talis ḋonatio nō requirit insinuationē: qꝛ nō est ꝓprie ḋonatio: ꝛ sequit bal. in. l. illuḋ. C. ḋe sac. san. eccle. Amplius et est ḋictū valḋe nouū. ḋ. Ang. in. l. si non mortis. in ꝓin. per illū text. ff. ḋe inoffi. te. qō ḋonatio facta filio in ptāte pro sua legitima valet qꝛ est potius assignatio ḋebiti ℈ regulā positā in. l. j. C. ḋe inof. ḋona. Ille tū ter. pōt intelligi in filio emancipato vel in eo qui nō est in ptāte ḋon antis: vnḋe nō affirmo istuḋ ḋictus ꝓ o nūc: sed tū est notabile multū in ꝓposito. Et qꝛ gl. tua hic ḋicit qō error iuris excusat qñ qs cōmoḋe nō potuit cōsulere peritiores: qꝛ ista ḋistinctio nō ℏz locū in ḋuob⁹ casib⁹. ℙrimus est qñ quis allegat error iuris aḋ acquisitionē cū iniuria alterius. Exēplū in eo qui ꝓscribit vel vsucapit. l. nunq̄ in ꝓin. ff. ḋe vsuc. ꝙ quē ter. ita. ḋ. Bal. eleganter in. l. error circa mediū. C. ḋe iuris ꝛ fac. igno. Scḋo nō ℏz locum vbi cūq; omissum per ignorantiā iuris cadit in ḋelictum scōm Bar. notabiliter in. l. clodius. ſ. eo. allegat ter. in. l. fi. C. qui. pe. tu. Aḋḋe etiā ḋeclarando ḋicta. ḋ. in. ꝛ gl. q̄ ille ḋr cōmoḋe posse consulere peritiores qui est in loco vicino ꝺz non fit in loco vbi sunt peritī vūmoḋo nō impeḋiaꝫ accḋere aḋ locū ex aliquo impeḋimento. casus est no. qꝛ semper tenemenṭi in. l. iiū. ℌ. si tā vicini aḋ fin. ff. ḋe ḋā. infec. vbi ḋr ex presse qō ille ℏz potestatē aḋeūḋi magistratū siue ꝓtesḋē qui est vicinus loco vbi est preses: iḋē ergo in iurisperitis caḋē ratione. Et cū boc tēperamento ḋebes intelligere ḋicta bar. in. l. in bono ꝛ. ff. ḋe bo. pos. qui viḋeꝫ sentire q̄ copia peritorū ḋebeat esse in loco vbi quis habitat. ☜ In glo. ſi. ibi: qꝛ est fictio. Glo. nr̄a viḋeꝫ sentire qō inter fictionē ꝛ pⁱsumptionē iuris ꝛ ḋe iure nō sit ḋifferentia: * ꝛ ita eā retuli in voce qō nō esset verus si sic intellexit: sed pōt saluari qō nō intellexit isto moḋo: sed voluit qō in ter. nostro inḋucere ꝓpꝛie fictio per quā quis obligaretur portioni accrescēti ex quo sequeret qō ille qui aḋiuit non esset obligatus vere ex voluntate sua: ꝛ hoc ego concḋo sicut ḋixi in not. in errante in iure: qꝛ errans nō consentit. l. si per errorem. ḋe iuri. om. iud. Sed qñ quis sciebat si aḋiret partē suā ex ḋispositione iuris ese obligatū etiā aḋ onera partis alterius ex voluntate sua vꝫ ac ceptasse rem cū cōḋitionibus suis: vnḋe tunc esset vere obligatus nō per fictionē. Est aūt fictio qñ aliquiḋ ler inḋucit contra veritatē. ℙresumptio aūt est iuris ꝛ ḋe iure est qñ ler approbat probationem ꝓ legitima ꝛ statuit non posse ꝓbari cōtrarīū ſm Mod. hoc ſ. exemplum in. l. fina. C. arbi. tut. ꝛ in. l. antique. ℌ. j. C. aḋ velle. ℙresumptio aūt iuris ꝛ non ḋe iure est vbi lex presumit aliquiḋ non tamē statuit qō nō possit ꝓbari ℨ rium, ꝛ ista tria ḋistinguit Glo. an. l. j. ℌ. accḋit. C. de rei vꝛo. ac. Sed ℈ presumptionē iuris ꝛ ḋe iure aḋmittitur ꝓbatio in ℨrium certis moḋis ḋe quibus. j. ḋicam. Sed anteq̄ veniam aḋ illos ḋebes scire ſm. ḋo. me. hic qō vbicunq; lex ḋicit aliquam ꝓbationem esse plenariam per ista verba inḋucit qō non possit ꝓbari ℨ rium. alleg. glo. in cle. i. fis. ḋe ꝓba. q̄ loquit in assertione summi pōtificis. Scō ḋicit ideꝫ esse vbicūq; lex ḋicit qō tali ꝓbationi oīmoḋo creḋat: nā vꝫ induci qō stetur ei ℈cise ſm eū. alleg. Bal. hoc ḋicentē in exceptiōe iuris can.

4 † Fund at se p gloss. in cle. i. de for. cōpe. in verbo oīmoḋā, que ḋicit qō vbi cōceḋit alicui oīmoḋa iurisḋitio: intelligit concedi etiā merum imperiū* qō als in cōfessione simplicis iurisḋitionis nō veni ret. l. imperiū cū materia. ḋe iur. om. iu. l. i. ℌ. i. ḋe offi. eius cui mā. est iur. Sed ꝺz illa glo. ḋicat q̄ ḋictio oīmoḋo ꝓpter sui vniuersalitatē extenḋat se pluſcꝺ simpler cōcessio: nō tī ḋicit qō ſignificet aliquiḋ precise ita qō nō possit ꝓbari ℨ rium qñ apponit facultati ꝓbanḋi. ℙro cōclusione tū sua bene facit ter. insti. ḋe tutelis. ℌ. fi. in ver. oīmoḋo, ꝛ qō bℏ in. l. quoties. in ꝓinc. in ter. ꝛ glo. ff. ḋe nox. Aḋuerte tū: ꝓ in. l. Lantiq̄. ℌ. j. est ista ḋictio oīmoḋo. Et sic ibi vꝫ ꝓbari ista cꝛ clusio. Sed si tū bene cōsiḋeres ille ter. facit in oppo. qō post illā ḋictionē ler precise statuit qꝛ nullū aurilium cōpetat mulieri: ac si ḋiceret non pōt ḋisceptari sup hoc. Aḋḋe istuḋ ḋictū re

a ☜ Differentia Vide notabilia ꝛ ḋe iure ſm ḋo. me. ḋi cō qō pro illa cōclusione vꝫ quasi esse casus in. l. quā heri allegaui ſ. in. ℌ. ſi. insti. ḋe tut. vbi iuriscōsultus interpꝛetat qꝛ qñ. l. vult oīmoḋo stari assertioni testatoris approbātis personā: illuḋ verbū omnimoḋo exponit. i. sine cognitione. ꝛ sic ꝓz qō iuḋex non pōt inquirere vtrum assertio sit vera vel falsa. ℙro qua cōclusione bene facit ter. cum gl. in ſimili in. l. si cū exceptione. ℌ. sed ꝛ si quis. ff. qō

5 me. cā. vbi probat † qꝛ ista ḋictio oīmoḋo significat iḋē quod pre b cise: ꝛ obligat aliquem aḋ factū precise pꝛestanḋū. De eo aūt qꝛ ℨ. ḋixi referenḋo ḋicta ḋo. me. nūquiḋ verbū plenaria probatio vel plena inḋucat pⁱsumptionē iuris ꝛ ḋe iure. viḋe in ſimili bonum ter. in. l. si in alia. ℌ. fi. ff. de offi. pcon. ꝛ le. vbi patet iuncta. l. a pro consulibus. C. de appel. qꝛ ℏz proconsuli concḋaꝫ plenaria iurisḋictio non tī vꝫ ḋatum priuilegiū q̄ eius ſnia per appellationē non possit retractari: iḋē ergo ḋicemus q̄ qñ lex asserit aliquā esse plenā probationē vel plenissimā non tollet per hoc quin contra eam ꝓbari possit ꝛ hoc est tenenḋū. Et qꝛ ℨ. ḋixi ſm Abbatem. hic qō aḋuersus pⁱsumptionē iuris ꝛ ḋe iure aḋmittit ꝓbatio per confessionē partis: scias q̄ hoc est non tolū in cōfessione vera sed etiaꝫ c fin ficta. ita cōsuluit Bar. vt ipse refert in. l. ab sentē. ff. de pe. Utrū aūt sicut aḋmittit ꝓbatio per cōfessionē: ita aḋmittaꝫ ꝓbatio per ḋelationē in rameti factā ei qui posset confiteri: viḋe qō ponit sing. bal. post ℙlic. mat. in aut. sed nouo iure. C. si cer. pe. ☜ Extra glo. tāgit hic Ang. no. q̄. ḋe eo qui interfecit bannitū qui ex forma statuti poterat impune offenḋi: ꝛ reuera ille erat absolut⁹ a bāno vtrū occiḋens eū puniaꝫ aliquo moḋo ꝛ qua pena: ꝛ qꝛ iste articu

a ☜ Ad pⁱsonā. vide flo. j. l. hec actio. si ādru. pa. fc. ḋica. et. ḋ. alex. ḋe imo. in. l. oēs populi. ℌ. ḋe iusti. ꝛ iu. in pl. chart. vbi ēt p bar. ꝛ oīno gl. fin. in vſi. si in iuḋicio. insti. ḋe ac. in ℌ. itez iurta. be. va.

b ☜ In. l. cētu rio. ꝛ ibi ḋevi a ḋe cunḋē. ḋ. frā. in gl. ibi pagan⁹. ꝛ qō ibi ḋixi ī apo stil. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ius tangitur in diuersis locis: ⁊ cõplectitur plures casus differẽtes ideo non sequẽdo ordinẽ doctor: sed distinguendo clare singulos casus considera quod aliquando statutũ dispomit quod bãnitus possit impune offendi si a banno non reperitur cancellatus vel ni si bãnum fuerit cancellatũ: ⁊ queritur vtrũ is qui scit eum esse absolutũ a bãno occidẽdo eũ puniat aliqua pena. Aliqñ querit si statutũ disponit simpliciter bãnitũ posse impune offendi: vtrũ is qui offendit bãnitũ post absolutionẽ a bãno indistincte sit puniend? ⁊ qua pena. Aliqñ queritur retento codẽ themate si bãnitus non fuit rite cõdẽnatus q̃ vere bannũ fuit nullũ: vtrũ offendens cum incidat in in penã: ⁊ qua pena puniatur. ¶ Circa primam. q. dicit Bal. not. ⁊ sequũtur Moder. in. l. hmõi. ff. si ita cui. de le. j. q̃ is q̃ soluit cõdẽnationem ⁊ est absolutus in effectu habeẽ pro cancella ro: ⁊ ideo non põt offendi q̃ satis verificantur verba statuti. Non ob. ter. in. d. ff. si ita cui. quia ibi loquitur q̃ redditio instrumenti que sonat in factũ fuit apposita in cõditione: vñ ds impleri ppie ⁊ in forma specifica: ideo nõ sufficit ibi liberatio si instrumentũ po test reddi. l. menius ⁊. l. qui heredi. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ illa dicta ibi approbant Moder. † Sed tu aduerte q̃ etiã in materia statuti ⁊ in materia penali vẽ facienda stricta interpretatio vt in regula in penis cũ materia de re. iur. Ideo verbũ cancellatio ds etiã intelligi stricte. ¶ Preterea dicẽdo q̃ bãnitus possit impune offendi ni si fuerit cancellatus talis resultat ꝛditio ex ista dictione nisi. i. si nõ fuerit cancellatus vt tradit. ur in actione. C. de transac. et de dictiõe nisi plene* per Bar. in rub. de cõdi. ⁊ demon. Sed verũ est hũc nõ esse vere cancellatũ quia cancellatio dicit factũ: vt patet in. l. j. ⁊ in l. cancellauerat. ff. de his que in test. de. ergo sum us in terminis. d. ff. si ita cui. ⁊ hoc puto verius de stricto iure lz alia sniã sit humanior. ⁊ ds Bal. expresse in. l. labeo in fi. ff. de pac. cui? dicta sic restringendo q̃ statutũ requirit cancellationẽ. Et per hec dicta vẽ pos se inferri ad decisionẽ alterius casus. Si statutũ dicit q̃ bãnitus qui soluit cõdẽnationẽ debeat eximi de bãno vtrũ anteq̃ cancelle tur possit impune offendi. sup quo dicit sing. Jo. an. in addi. Spec. in ti. de accusa. ff. sequiẽ. ver. quartũ mẽbrũ q̃ si bãnitus soluit condẽnationem satis ds exẽptus ipso iure lz nõ sit actualiter cancellatus. Jdeo fin eũ nõ poterit impune offendi q̃ verba sunt intelligẽda cũ effectu: ⁊ hoc verbũ exemptus potest magis sonare in ius q̃ verbũ cancellatio. Et pro nũc ego sequor: ista doctrinã licet sit aliquãtulũ dubia q̃ statutũ dicens q̃ bãnitus debeat eximi de bãno videt significare factũ hominis. ¶ Põt etiã decidi alius casus. Si statutũ dicit q̃ descriptus in numero bãnitorũ vel registratus possit impune offendi: vtrũ absolut? a banno poterit offendi si est cassatus de registro. quã. q. no. ponit Ang. in cõsil. suo. celxxij. et ibi in effectu vult q̃ bãnitus nõ possit offendi q̃ illud verbũ descriptus ⁊ registratus nõ ds accipi ruditer ⁊ ad literã: sed de registratione ⁊ rescriptione que hz iuris effectũ: ⁊ nõ est cuacuata per absolutionẽ a bãno. Et hoc dicit esse maxime verũ q̃n restõ a bãno restitueret eũ aduersus sententiã bãni ⁊ aduersus registrationẽ ⁊ descriptionẽ: tũc enim videtur fingere statutũ q̃ aliquis nõ sit descriptus neq̃ registratus. bene facit q̃ habetur per Bar. in. l. i. ff. q̃ vi aut clã. vbi dicit q̃ appellatione instrumenti non venit instrm nullũ. bene facit. l. si quis legatum. in princi. ff. de falsis. ⁊ isto casu etiã si statutum requireret cancellationẽ q̃n quis fingiẽ cancellat? nõ procederet id q̃ diximus in primo casu. ¶ Circa secundũ articulũ fuit aliqua varietas: nã Jo. an. in addi. Specu. in tit. de obli. ⁊ solu. sup rubri. in vlt. q. refert quẽdam disputãtẽ terminasse q̃ si ali q̃s offendit bãnitũ qui soluit cõdẽnationẽ nõ poterit puniri de dolo sed de culpa: p. l. j. ff. sed si claua. cũ aliis ibi alleg. ff. de ficca. Sz Ang. hic ⁊ Moder. perfectius distinguũt. ſ. q̃ aut est facta diligẽs inquisitio per eũ qui offendit ⁊ nõ potuit inueniri absolutio a banno: ⁊ tũc q̃ est iustus error in facto alieno excusat occidẽs. l. de eta. ff. ex causa. vbi hoc tenet. ff. de inter. act. bene facit. l. pe. ff. de adul. ⁊ l. j. in fi. ff. de abigeis cũ aliis alle. per Bart. in. d. l. pe. in. q. sc. Aut non fecit diligentem inquisitionem ⁊ tunc non potest condemnari de dolo sed de culpa quare diligenter non inquisiuit. ita tenet Ange. extensiue in dicto consil. ⁊ Bald. in. l. nostram. C. de testamentis. ¶ Dau. tũ de casu. hic videtur tenere q̃ nisi occisor ostendat bannũ autenticum non teneatur occidens aliquo modo. allegat Barto. hoc tenentem in. l. non solum. ff. monete in secunda spẽ protestationis pro hibitorie. de ope. no. nunc. Sed cum reuerẽtia ipse male allegat Barto. quia licet Bar. ibi dicat q̃ occidens non teneẽ credere* bannito denũcianti sibi se esse absolutum nisi ostendat scripturam autenticam: postea tamen subdit incontinenti quod quãtuis ex hoc capite non potest puniri poterit tamen puniri si est in culpa: quia non fecit diligentz inquisitionem: de quo remittit ad not. per se in. d. l. pen. de adul. Sed in hoc articulo dubitatur: quid si accusator probauit per publicam vocem ⁊ famam quod occisus habebatur pro rebannito tẽpore occisionis: vtrũ occidẽs poterit puniri ex dolo vel ex culpa. d. Ang. non bene aperit hic ⁊ videt sentire secundum. d. m. q̃ puniat ex dolo non ex culpa: ⁊ hoc sequitur ipse q̃ ex fama publica presumitur scientia. l. si tutor ⁊ gl. C. de pericu. tu. ⁊. l. cum quidam. q̃ dr. ff. eod. sed. do. ¶ Paul. de castr. dicit vnũ verbũ q̃ est verius. ſ. q̃ punietur ex culpa non ex dolo q̃ tñ non probat sed probat ex his que dixi vltra doc. in. ff. q̃ dr vbi allegaui tex. no. ⁊ antonitatẽ Bal. q̃ in atrocissimis vbi imponit pena corporalis sciẽtia per famã non arguit dolũ sed culpã: vnde vide q̃ ibi scripsi ⁊ fm distinctionẽ Ang. debes limitare dicta Joã. an. in loco alle. ¶ Circa tertiũ articulũ debes scire q̃ ista. q. disputata per multos sed vltimo per Rico. ma. quẽ refert ⁊ sequitur Joan. and. in mercuriali sua in regula quod quis in mandato. de regu. iur. vbi cõcludit quod aut sciuit offendens eũ non esse rite bannitum aut ignorauit: si sciuit punitur tanq̃ dolosus: ex eo q̃ verba statuti permittẽtis bannitũ offendi non verificanẽ in nulliter bãnito. l. iij. ſ. condẽnati. de re. iur. cum si. ⁊ ita dicit bar. ar. illius litere in l. fine vbi. ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. Hoc etiã tenent Dyn. ⁊ oẽs in l. peñ. de adul. Scõo casu subdistinguẽ: q̃ aut occidens errauit in facto: ver bigrã q̃ credidit clericũ bannitũ esse laicũ: ex eo q̃ tanq̃ laicus erat condẽnatus: ⁊ tunc q̃ habuit iustam cãm hoc credendi ex assertione iudicis. l. qui vniuersas. ff. item ait pretor. ⁊. l. iuste. de acqui. posse. maxime si cõcurrebat cõis opi. q̃ ille esset laicus nõ ds condẽnari* in aliquo: presertim q̃ quilibet presumit laicus in dubio nisi aliud probetur. ⁊ hãc cõclusionẽ sequit Bal. vbi dicit ita fuisse publice disputatũ in. l. ij. ff. si q̃s in ius vo. nõ ie. ⁊ prolixius in. l. j. C. si a non cõpe. iu. vbi est omnino videndũ. Aut aliqs errauit in iure q̃ sciebat bãnitum esse clericũ sed credebat eum potuisse bãniri a iudice laico: ⁊ tũc si allegans errorẽ iuris est talis psona in qua error iuris cõiter presumatur iuxta no. in. l. fi. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊. l. cũ de indebito. ff. de pba. presumit error ⁊ puniet ex culpa nõ ex dolo: q̃ error iuris ẽ lata culpa. l. liberoũ. ff. j. de bis q̃ sio. infa. Aut est alia persona in qua nõ presumitur error iuris: ⁊ tunc in dubio iste punietur tanq̃ dolosus q̃ error iuris non presumitur fm Bart. in. l. sed si lege. ff. scire. de pe. here. Et tene mẽti fing. q̃ etiã ad faciendũ puniri aliquẽ capitaliter presumit in dubio potius dolus q̃ error iuris. fm Jo. an. in loco alleg. q̃ est no unum dictũ Ang. tñ in consilio alle. dicit q̃ si pars allegãs errorẽ iuris iurat se errasse: ⁊ ita credidisse non puniet de dolo sed de lata culpa. allegat iura parũ faciẽtia q̃ loquũtur in aliis casib?: nã ter. in. l. pñti. ff. pe. C. de his qui ad ec. cõfug. loquit non q̃n erat p̃sumptio plene pbãs sed q̃n erat aliqua suspicio. Et aũt inter ista differẽtia non parua. vt per Bar. in. l. admonẽdi. ff. de iureiu. ter. vero in. l. fi. ff. in cõputatione cũ glo. de iure delib. loquitur de probatione expense q̃ de facili non põt pbari niſi per iuramentũ. text. aũt in. l. non oẽs. ff. a barbaris. facit potius in oppo. q̃ non credi tur assertioni militis q̃n presumptio est cõtra cũ vt ibi dicitur. ter. vero in. l. marcellus. ff. j. ff. rerũ amo. nil facit q̃ ibi loquit̃ de iuramento iudiciali q̃ deferẽ ex voluntate partis deferẽtis non de iuramẽto q̃ deferẽ non consentiẽte parte. Et regula est in oppo. q̃ q̃n presumptio est cõtra aliquẽ de his que pendẽt ab animo suo: sicut scia ⁊ ignorãtia non creditur sibi cũ iuramẽto fm Bar. in. l. inter oẽs. ff. recte. ff. de fur. ⁊ bona glos. in cle. peruenit. de censi. vnde istud dictũ non sequeretur in practica. Et aduerte q̃: bart. in. l. peñ. de adult. ⁊ in. l. genero. de his qui no. infa. dicit q̃ põt impustari occidenti culpa: si non vidit bannũ neq̃ cõsuluit peritiores pl. alle. ibi per eũ: ⁊ sic sentit clare q̃ si cõsuluit peritiores qui direrunt bannũ esse validũ nulla pena puniet: q̃ iusta cãm habuit eis credendi. l. si semel. C. de re mili. lib. xij. ⁊. l. i. in prin. ff. de ven. inspi. l. cum quidã. ff. q̃ dicitur. ſ. eo. ⁊ hanc conclusionẽ expresse firmat Ang. no. in dicto cõsi. ⁊ do. me. hic licet Ang. non viderit. Si aũt occidens bãnitum non allegaret ignorantiã per quã potest excusari si est iusta vt dictũ est sed diceret se dubitasse vtrũ esset bãnit? vel non: tunc semp poterit condẽnari de culpa: q̃ vel debuit certificari si poterat vel in dubio debuit abstinere: vnde semp est in culpa fm Bal. not. in. c. j. ff. personã per quos fiat inuesti. in vs. feud. Et aduerte ad. vnum q̃ dixi in primo articulo ex his tribus: naz non est verũ q̃ possibilitas offendẽdi videat data a statuto sub cõditione si non fuerit cãcellatus: vnde nõ fuit error ex lapsu linguẽ: sed bene põt dici q̃ si statutũ permittit offendi bãnitum cuius bãnum non fuit cancellatũ: ista verba habẽt tacitã conditionẽ implicitã saltẽ a cõtrario sensu: q̃ si. bannũ fuerit cancellatũ non possit offendi: ⁊ colligitur aliqñ cõditio ⁊ dispositio ex tacita mẽte legis vel hois: vt ps in. l. j. i prin. de offi. eius cui mã. est cũ si. ⁊ in. l. inter socerũ. ff. cum inter fm vnũ intellectũ. ff. de pact. do. de tene menti: q̃ est summe necessarium ad intellectũ legis vt. j. dicã. ¶ Scõo no. in ver. sed marcellus. fm vnum intellectũ intelligendo q̃ hic pupillus cui fuit facta substitutio fuerit institutus pro pte: q̃ datio coheredis extranei tollit existentiã sui heredis in bis que pendent ex testõ: q̃ si non fuisset sublata suitas tabule pupillares cõfirmarentur ex sola sui tate. l. iul. ſ. eodem. q̃ hic negatur fm hunc intellectum. Sed iste intellectus non placet: ⁊ cur nõ placeat dicetur tibi sup̃ gl. in ẽbo amplecti. Dunctũ ter. ita notat hic Jmo. ¶ Ultimo not. gñaliter q̃ ex eo q̃ qs impugnat nõ ds consequi cõmodũ: qõ facit ad qõnẽ positã per Bar. in. l. post legatũ. in prin. j. de his quibus vt indig. ⁊ in. l. non vtiq̃. ff. de excep. nũquid ex positione negata qs possit se fundare*. ¶ † Secundo facit fm do. me. q̃ si legatarius qui est creatus executor recusat onus executionis nõ possit acceptare legatũ: qõ determinat bar. arg. illius litere in. l. post legatũ. ſ. amittere. j. de his qbus vt indig. ¶ Tertio facit q̃ econtra si heres repudiat hereditatẽ nõ possit esse executor testi cuius sit datus a testore: ⁊ hoc etiã do. Bart. no. quẽ etiã adducit hic do. me. in. l. codicillis. ſ. fi. de ãnuis leg. ⁊ alleg. ter. in. l. lucius. ff. de fidei cõ. liber. ¶ Jn glo. in verbo in edicto. ibi: forte illud. si q̃s omi. cã ꝛc. ista solu. cõtinet vnũ dictũ valde nouũ ⁊ singulare. Nec obstat reprobatio gl. p quã recedit ab ista sol. q̃: in tit. si q̃s omi. cã testa. nõ conseruanẽ credita: sed tñ legata: q̃ nullũ preiudiciũ poterat parari creditoribꝫ: ita cñm obligat creditoribus is qui adit ab intestato: sicut is qui adit ex testõ: nam in oẽs heredes trãsfert ius debiti. l. iij. C. de neg. gest. ⁊. l. heredes. ſ. an ea. ff. fa. hercis. Sed in casu nro vbi ille qui poterat succedere ex institutione succedit ex substitutione: institutione omissa poterat preiudicari creditoribꝫ si nõ acceptaret hereditas paterna: ideo cũ sit fortior ratio cõseruandi creditores qui tractant de bãno vitando q̃ legatarios qui tractãt de lucro captãdo. vt. l. si. C. de codicil. ⁊. l. ſ. necessitates. C. de iure delib. fiet extensio tituli si q̃s omiſ. cã testa. ex maioritate rationis: lz simus in materia ex obitanti: iuxta ea que bñr in auc. preterea. C. vñ vir ⁊ vxor. ⁊ in. l. si furiosi. C. de nup. ⁊ quod plene scribitur p Moder. in. l. si vero. ſ. de viro so. ma. ⁊ fm hoc incidet in mentẽ edicti nõ in verba. Qz tñ gl. nõ cõsideraũt hoc trãsit ad scõm solu. dicẽs q̃ istud edictũ cõtinebat id q̃ dr in ter. in prin. vbi q̃ qui acceptabat ex pupillari tenerẽ satisfacere creditoribus paternis: sed de isto edicto nõ reperit aliqd in iure. ¶ Preterea Bar. dicit q̃ fm hãc expositionẽ ter. pmitteret acceptari hereditatem ex substitutione pupillari. cuius ꝛnum vẽ dici in ifa in fi. a ꝛio sensu ibi inpuberis hereditatem ꝛc. dicitur. eñ in. d. ver. q̃ si institutus hz coheredẽ põt repudiata hereditate pna amplecti pupillarẽ: ergo vbi non hz coheredẽ nõ põt succedere ex substitutione. Sed ad hoc rñdetur q̃ ibi negatur agnitio ex substitutione q̃n quis vellet succedere ex sola substitutione non in hereditate paterna. Sed q̃n quis simplr adiret ex substõne: tunc nõ negatur q̃ vna cũ hereditate pna succedat defuncto. Jpe tñ ponit tertiũ intellectũ vt intelligamus fuisse edictũ quo cauebat q̃ qui repudiauit paternã hereditatem nõ possit acceptare pupillarẽ q̃ diuinat ad literã. vt. j. dicã in alia gl. ¶ Jn gl. in verbo nã qui ꝛc. ibi quasi dicat ex quo ꝛc. intẽtio gl. est q̃ si filius adiuit ex substitutione pupillari de necessitate hz agnoscere hereditatẽ paternã ⁊ eã onera. Sed intellectus Bar. ⁊ Moder. est vt dixi in gl. precedenti q̃ si fuit repudiata hereditas paterna non possit qs acquirere ex substitutione pupillari. Sed ꝛ hunc intellectum arguit Raph. et bene: q̃ fm hoc non rñderet qõni proposite Presupponitur enim in prin. legis q̃ pna hereditas fuit repudiata ⁊ pupillaris acceptata: vt ps ibi: habeat vel faciat. in quo casu si nõ possit adiri ex substõne frustra quereret vtrũ esset obligatus creditoribꝫ pateris cũ etiam nõ esset obligatus creditoribꝫ pupilli: ex quo aditio ex substõne non tenebat. † Añ ⁊ ex hac rõne ne sequatur ista absurditas ⁊ etiã q̃ in dubio respõdeo ds intelligi fm q̃stiũ. l. j. C. de diuer. rescrip. ⁊. c. inter dilectos. de fide instr. et. l. si defensor. ſ. qui interrogatus. ff. de inter. act. melior vẽ esse expositio gl. precẽ. ⁊ ẽt huius q̃ habuit eũdem sensum. Et fm hoc iste text. vult q̃ repudiata hereditate paterna põt quilẽ adiri ex pupillari sed ne aliquis cõsequatur cõmodum ex testõ q̃ impugnat cum effectu ipso iure acquiret hereditatẽ paternam. Sed tunc oppo. fortiter cõtra hunc intellectũ: q̃ si intelligimus istum ter. in herede extraneo vt ipsi intelligũt impossibilis vẽ iste intellectus: quia ex quo nõ fuit adita hr̃ditas ex paterno nõ potuit adiri ex pupillari. l. sed si plures. ſ. ex asse. de vulg. ⁊ pupil. Sed saluando istaz lectu. põt dici fm ¶ Dau. de ca. hic q̃ ista ratio inl. ⁊ decisio eius reprehẽditur per Marcellum qui vult q̃ si est facta repudiatio ex paterno ab eo qui solus erat institutus non põt acquiri hereditas ex pupillari: ⁊ per consequẽs non accrescet hereditas paterna adeunti ex pupillari: quia aditio ex pupillari fieri nõ potest cũ testamẽtũ paternum nõ fit aditione cõfirmatum. Et fm hunc modum nõ solũ corrigetur ratio iul. ff. assignata: sed etiã rñsio facta ad. q. Et lz ista sol. sit tollerabilis: tñ non bene congruit litere: nã in ver. sz marcellus vt patet ex verbo distinguit nõ reprobaf in totum dictum iul. sed limitaf. Et est sensus in illo ver. Si institutus qui repudiat hz coheredem põt acceptare ex substõne nec habebit hereditatẽ patris quã repudiauit: si aũt sit solus substitutus potẽrit quidẽ acceptare ex substõne sed accresceret sibi hereditas paterna: fiue velit fiue nolit. ⁊ sic approbatur dictũ iul. ⁊ tunc obstat ꝛium supra factũ: ad qõ non põt aliter rñderi niſi q̃ hic ter. loquitur in herede suo instituto insolidum in quo ratio assignata p iul. est necessaria. Non enim potest dici q̃ filius nõ posset succedere ex pupillari repudiata hereditate paterna: q̃ tabule pupillares non essent confirmate. nã hoc esset verũ in extraneo. vt. l. sed si plures. ſ. ex asse. de vulg. ⁊ pupil. sed in suo hoc non esset verum quia suitas cõfirmat tabulas pupillares. l. si filius quilpatrii. de vul. et pup. ⁊ in. l. statim hic seq. ideo iurisconsultus omissa illa

a ¶ Nisi. de q̃ dictiõe tu vi de Feli. in. c. nonnulli. ſ. sunt ⁊ aliꝫ. de reseri. ⁊ q̃ ibi diri in apos. ⁊ Feli. in. c. in causis. i fi. de test. be. va.

b ¶ Credere. de quo tu late vide Feli. in. c. cũ. zſD. ferra. in. rxij. col. circa pri. de consti.

c ¶ Cõdẽnari. adõ dy. in consi. liij.

Summarium.

1 ¶ Repudians pñã hereditatem si solus est institutus dr̃ impugnare iudicium defuncti ⁊ ex eo nil posse consequi.
2 Non ds quis consequi cõmodũ ex eo q̃ quis impugnat.
3 Responsio debet in dubio intelligi fm quẽstum.
4 Datio coheredis extranei tollit existentiam sui heredis.

Quidiu. In ter. nihil est. ¶ Jn gl. ibi: fallit ꝛc. Jsta sol. est bona ꝙz cõmunem sniaz: que habet q̃ in. d. l. si quis ita. succedatur ab intestato: sed Bar. in. l. gallus. in prin. de libe. ⁊ postli. dicit q̃ per illa verba succedẽs ab intestato videatur instituꝛ: de quo dicit ibi scripsi. ¶ Jn ea. gl. ibi: q̃ dñiu potest dari ꝛc. Prima solu. glo. potest sustineri. Et aduerte q: ꝛ glo. in fi. huius sol. dicat q̃ per cõtratab. succeditur ab intestato quãdo hr̃ditas non fuit adita per institutũ: hoc dictũ nõ est verũ propie intelligẽdo: nã vt ait Bar. fi. q̃ refert ⁊ sequitur Bar. in. l. illud. in princ. ff. de cõtratab quãdo heres nõ adit hereditatẽ res nõ deducitur ad cãm intestati immediate p cõtratab. sed per additionẽ non factã ab herede: vñ magis dicitur res esse in cã intestati ppter cõtratabu. q̃ forte heres ppter eas omisit adire q̃ immediate p ẽtab. ¶ Dico qua ꝛcluſõe vide bonũ ter. in. l. q̃ aũt. ſ. hoc edictũ. j. fi q̃s omiſ. causa test. nã fi succederet immediate per cõtratab. ab intestato ali quo casu nõ semp ille qui omittit ẽtab. ⁊ succedit ab intestato inciderẽt in edictũ: qõ tñ ibi dr̃ indistincte: maxime q̃ vt ibi ps presumtum legata parentibus ⁊ liberis ex titulo de legatis presumtã. quod nõ cõtingeret fi esset successio ab intestato. Et aduerte quia bodie sufficit sola agnitio ad rumpendũ testm absq̃ decreto iudicis: fiscut ⁊ in alijs bo. pol. fm Bar. in. d. l. illud. ⁊ est gl. in. l. si. ſ. finaſit er. C. de cura. fu. ⁊ practicã ponit Bar. in. l. j. C. quoz bo. vnde etiã Ange. post glo. in. l. i. de bo. pol. here. pe. ⁊ qõ Bal. in. l. j. ⁊. l. non hoc. C. vnde cog. Jnducitur ista doctrina ad subtilem ⁊ difficiles qõ. nũquid qñ filia excludit a successione intestati statiꝫ agnatis vsq̃ ad certum gradũ possit preterita ẽtab. testm. ⁊ est difficilis articulus saltẽ in vno casu: vꝫ qñ agnati qui excludũt filiã nõ essent institutiꝫ de quo vide q̃ dixi plenissime post Bal. in. l. gall?. quid si tantum. de libe. ⁊ postlibu. ⁊ quod ponit Bal. in. l. si eman cipati. C. de colla. ⁊ in. l. maximũ vitiũ. in fi. C. de lib. prete. ⁊ Ang. in. l. filie dotẽ. ⁊. l. vt liberis. C. de colla. Scõa tñ solu. posita in gl. est melior vt dicamus qõ licet p bo. pol. fm tab. institut? nõ ante cedat preteritũ qui est emãcipatus: vt. l. ij. q̃ calleg. bene potest cũ precedere per additionẽ de iure ciuili: que nõ impeditur qñ est preteritus emancipatus. l. si is qui in potestate. ſ. j. de lega. pref. ⁊. l. si ex duobus. cum fi. de ẽtab. vt dicunt hic doc. repehendẽdo glo. q̃ videtur de hoc dubitasse. nã ler allegata per glo. in oppo. nõ loqꝫtur in emãcipato sed in posthumo pterito qui debebat nasci su?: vñ nõ propter ẽtratab. in in isto casu: sed ppter ius dicendi nullũ impeditur aditio hereditatis. l. ventre. in princip. ⁊ ibi dicemus j. eo. Et si queris cur cõtratabule impedient bon. pol. fm tab. dic vt hic per Bar. qui bene loquitur. Aretinus.

1 ¶ Repudians pñã hereditatem si solus est institutus dr̃ impugnare iudicium defuncti ⁊ ex eo nil posse cõsequi.

Qesitum. Qui repudiat hereditatẽ paternã non põt succedere ex substõne pupillari: si est solus heres institutus: secus si habeat aliũ coheredẽ extraneũ. b. d. Scõa ibi: sed marcellus. Vel sic fm intellectum gl. quem sequũtur quidam Mode. Q̃ui repudiat hereditatem paternã: si vult adire ex substõne opz qõ ac ceptet hereditatẽ paternã seu vtrãq̃ acquirat: aut ergo vtrãq̃ repudiet aut vtrãq̃ tenetur agnoscere: si solus est institutus: sec? si habeat coheredẽ extraneũ. b. d. ¶ † Primo no. ibi: nam qui iudicium ꝛc. q̃ is qui repudiat hereditatẽ paternã: si solus est institutus dr̃ impugnare iudicium defuncti: ⁊ ex eo nil posse cõsequi: nec est verum id quod hic dicunt Moder. q̃ impropie dicaf impugnare iudicium defuncti: qõ ps fm eos: quia si propie impugnaret non posset consequi legatũ ex illo testõ cõtra. l. filio. de leg. j. nã illa. l. loquitur qñ filius repudiãs habeat coheredẽ: si em esset institutus in solidũ: tunc propie videret impugnare iudiciũ defuncti: ⁊ ideo perderet legatum. l. si patroni. ſ. quid ergo. ff. ad treb. et tenet Bar. in. d. l. filio. Unde restringẽdo dictum iul. sicut restringit iurisconsultus. in fi. ex sniã Marcelli ppiſſime diceret qs impugnare voluntatẽ defuncti qõ tene menti: q̃ est summe necessarium ad intellectũ legis vt. j. dicã. ¶ Scõo no. in ver. sed marcellus. fm vnum intellectũ intelligendo q̃ hic pupillus cui fuit facta substitutio fuerit institutus pro pte: q̃ datio coheredis extranei tollit existentiã sui heredis in bis que pendent ex testõ: q̃ si non fuisset sublata suitas tabule pupillares cõfirmarentur ex sola sui tate. l. iul. ſ. eodem. q̃ hic negatur fm hunc intellectum. Sed iste intellectus non placet: ⁊ cur nõ placeat dicetur tibi sup̃ gl. in ẽbo amplecti. Dunctũ ter. ita notat hic Jmo. ¶ Ultimo not. gñaliter q̃ ex eo q̃ qs impugnat nõ ds consequi cõmodũ: qõ facit ad qõnẽ positã per Bar. in. l. post legatũ. in prin. j. de his quibus vt indig. ⁊ in. l. non vtiq̃. ff. de excep. nũquid ex positione negata qs possit se fundare*. ¶ † Secundo facit fm do. me. q̃ si legatarius qui est creatus executor recusat onus executionis nõ possit acceptare legatũ: qõ determinat bar. arg. illius litere in. l. post legatũ. ſ. amittere. j. de his qbus vt indig. ¶ Tertio facit q̃ econtra si heres repudiat hereditatẽ nõ possit esse executor testi cuius sit datus a testore: ⁊ hoc etiã do. Bart. no. quẽ etiã adducit hic do. me. in. l. codicillis. ſ. fi. de ãnuis leg. ⁊ alleg. ter. in. l. lucius. ff. de fidei cõ. liber. ¶ Jn glo. in verbo in edicto. ibi: forte illud. si q̃s omi. cã ꝛc. ista solu. cõtinet vnũ dictũ valde nouũ ⁊ singulare. Nec obstat reprobatio gl. p quã recedit ab ista sol. q̃: in tit. si q̃s omi. cã testa. nõ conseruanẽ credita: sed tñ legata: q̃ nullũ preiudiciũ poterat parari creditoribꝫ: ita cñm obligat creditoribus is qui adit ab intestato: sicut is qui adit ex testõ: nam in oẽs heredes trãsfert ius debiti. l. iij. C. de neg. gest. ⁊. l. heredes. ſ. an ea. ff. fa. hercis. Sed in casu nro vbi ille qui poterat succedere ex institutione succedit ex substitutione: institutione omissa poterat preiudicari creditoribꝫ si nõ acceptaret hereditas paterna: ideo cũ sit fortior ratio cõseruandi creditores qui tractant de bãno vitando q̃ legatarios qui tractãt de lucro captãdo. vt. l. si. C. de codicil. ⁊. l. ſ. necessitates. C. de iure delib. fiet extensio tituli si q̃s omiſ. cã testa. ex maioritate rationis: lz simus in materia ex obitanti: iuxta ea que bñr in auc. preterea. C. vñ vir ⁊ vxor. ⁊ in. l. si furiosi. C. de nup. ⁊ quod plene scribitur p Moder. in. l. si vero. ſ. de viro so. ma. ⁊ fm hoc incidet in mentẽ edicti nõ in verba. Qz tñ gl. nõ cõsideraũt hoc trãsit ad scõm solu. dicẽs q̃ istud edictũ cõtinebat id q̃ dr in ter. in prin. vbi q̃ qui acceptabat ex pupillari tenerẽ satisfacere creditoribus paternis: sed de isto edicto nõ reperit aliqd in iure. ¶ Preterea Bar. dicit q̃ fm hãc expositionẽ ter. pmitteret acceptari hereditatem ex substitutione pupillari. cuius ꝛnum vẽ dici in ifa in fi. a ꝛio sensu ibi inpuberis hereditatem ꝛc. dicitur. eñ in. d. ver. q̃ si institutus hz coheredẽ põt repudiata hereditate pna amplecti pupillarẽ: ergo vbi non hz coheredẽ nõ põt succedere ex substitutione. Sed ad hoc rñdetur q̃ ibi negatur agnitio ex substitutione q̃n quis vellet succedere ex sola substitutione non in hereditate paterna. Sed q̃n quis simplr adiret ex substõne: tunc nõ negatur q̃ vna cũ hereditate pna succedat defuncto. Jpe tñ ponit tertiũ intellectũ vt intelligamus fuisse edictũ quo cauebat q̃ qui repudiauit paternã hereditatem nõ possit acceptare pupillarẽ q̃ diuinat ad literã. vt. j. dicã in alia gl. ¶ Jn gl. in verbo nã qui ꝛc. ibi quasi dicat ex quo ꝛc. intẽtio gl. est q̃ si filius adiuit ex substitutione pupillari de necessitate hz agnoscere hereditatẽ paternã ⁊ eã onera. Sed intellectus Bar. ⁊ Moder. est vt dixi in gl. precedenti q̃ si fuit repudiata hereditas paterna non possit qs acquirere ex substitutione pupillari. Sed ꝛ hunc intellectum arguit Raph. et bene: q̃ fm hoc non rñderet qõni proposite Presupponitur enim in prin. legis q̃ pna hereditas fuit repudiata ⁊ pupillaris acceptata: vt ps ibi: habeat vel faciat. in quo casu si nõ possit adiri ex substõne frustra quereret vtrũ esset obligatus creditoribꝫ pateris cũ etiam nõ esset obligatus creditoribꝫ pupilli: ex quo aditio ex substõne non tenebat. † Añ ⁊ ex hac rõne ne sequatur ista absurditas ⁊ etiã q̃ in dubio respõdeo ds intelligi fm q̃stiũ. l. j. C. de diuer. rescrip. ⁊. c. inter dilectos. de fide instr. et. l. si defensor. ſ. qui interrogatus. ff. de inter. act. melior vẽ esse expositio gl. precẽ. ⁊ ẽt huius q̃ habuit eũdem sensum. Et fm hoc iste text. vult q̃ repudiata hereditate paterna põt quilẽ adiri ex pupillari sed ne aliquis cõsequatur cõmodum ex testõ q̃ impugnat cum effectu ipso iure acquiret hereditatẽ paternam. Sed tunc oppo. fortiter cõtra hunc intellectũ: q̃ si intelligimus istum ter. in herede extraneo vt ipsi intelligũt impossibilis vẽ iste intellectus: quia ex quo nõ fuit adita hr̃ditas ex paterno nõ potuit adiri ex pupillari. l. sed si plures. ſ. ex asse. de vulg. ⁊ pupil. Sed saluando istaz lectu. põt dici fm ¶ Dau. de ca. hic q̃ ista ratio inl. ⁊ decisio eius reprehẽditur per Marcellum qui vult q̃ si est facta repudiatio ex paterno ab eo qui solus erat institutus non põt acquiri hereditas ex pupillari: ⁊ per consequẽs non accrescet hereditas paterna adeunti ex pupillari: quia aditio ex pupillari fieri nõ potest cũ testamẽtũ paternum nõ fit aditione cõfirmatum. Et fm hunc modum nõ solũ corrigetur ratio iul. ff. assignata: sed etiã rñsio facta ad. q. Et lz ista sol. sit tollerabilis: tñ non bene congruit litere: nã in ver. sz marcellus vt patet ex verbo distinguit nõ reprobaf in totum dictum iul. sed limitaf. Et est sensus in illo ver. Si institutus qui repudiat hz coheredem põt acceptare ex substõne nec habebit hereditatẽ patris quã repudiauit: si aũt sit solus substitutus potẽrit quidẽ acceptare ex substõne sed accresceret sibi hereditas paterna: fiue velit fiue nolit. ⁊ sic approbatur dictũ iul. ⁊ tunc obstat ꝛium supra factũ: ad qõ non põt aliter rñderi niſi q̃ hic ter. loquitur in herede suo instituto insolidum in quo ratio assignata p iul. est necessaria. Non enim potest dici q̃ filius nõ posset succedere ex pupillari repudiata hereditate paterna: q̃ tabule pupillares non essent confirmate. nã hoc esset verũ in extraneo. vt. l. sed si plures. ſ. ex asse. de vulg. ⁊ pupil. sed in suo hoc non esset verum quia suitas cõfirmat tabulas pupillares. l. si filius quilpatrii. de vul. et pup. ⁊ in. l. statim hic seq. ideo iurisconsultus omissa illa

a ¶ Fũdare. De quo vide p cundez Frã. arcti. in l. possideri. i pri. iij. col. de acq. pos. ⁊ qõ ibi diri i apos. Be. va. foro.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ratione vtiq; noua ⁊ pulchra rõne: vꝫ qõ ad solam hereditatẽ pupilli nõ debet admitti substitutus: qz si admitteref sic cõsequeretur lucrũ ex dispositione impugnato Ꝟ.l. post legatũ. in prin. ff. de his qb. vt indig. Hec est verũ q; dicunt hic Moder. q; ista non sit ppria impugnatio per. l. filio. in fi. cũ. l. seq. ff. de lega. i. vbi ille qui repudiat hereditatẽ nõ perdit prelegatum: nam ille tex. loquit in habente coheredẽ: nã si esset solus institutus nõ posset petere pre legatũ repudiando hereditatẽ. casus est no. in. l. fi patroni. Ꝟ. quid ergo. ff. ad treb. ⁊ Bar. in. d. l. filio. Nõ aũt hic text. loquaf de necessitate in suo herede, pbatur q; si loqueref in extraneo. vt dicunt doc. tunc ratio assignata p iul. esset supflua. nã etiã si heres repudiando nõ videretur impugnare iudiciũ defuncti: tñ nõ potuisset adiri hereditas ex pupillari ex quo non fuit adita ex paterno. l. ỹ. Ꝟ. adeo. ff. de vulg. ⁊ pupilla. vt ergo ratio iurisconsulti sit necessaria ⁊ dictum non possit stare cum opposito ipsius necesse est intelligere tex. in suo in quo existentia suitatis cõfirmat tabulas pupillares: lz adstipulet vt dixi. ¶ Preterea hoc pbaf ex tex. manifeste in verbo se immiscuit impuberis hrẽditati. nã immiscere est suoz. l. cũ bonis. ſ. e. ¶ Preterea in prin. ponit verbũ pñe heres ditatis: qñ nõ põt referri vt intelligi respectu filꝫ cui fuit facta substitutio q; nõdum erat positũ exeplũ de filio ſz erat qstũ in genere ⁊ vtrũ is qui cõsequit emolumẽtũ aliqõ ex volũtate defuncti teneatur creditoribꝫ paternis. vñ satis clare patet q; hic filius erat institut⁹: qõ etiã colligif ex verbo parẽtis ⁊ ex fine ibi: remota patris successione. Sed Ꝟ istũ intellectũ non facit text. in. l. seq. vbi õz q; filius qui abstinuit ab hereditate paterna põt adire ex tabulis pupillaribus. Sed ad istũ ter. possumus rũdere q; est declaratio legis precedẽ. nam ne quis existimaret ex sñia Marcelli esse inductum q; qñ filius est solus institutus si repudiauit paternam nõ possit adire ex pupillari qõ tenuit hic bar. ⁊ cõiter Moder. Ꝟ deo declaratur q; põt adire ex pupillari. Sed vtrũ accrescat facta ad ditione sibi hereditas pña inuito: hoc non dicit: q; presupponit esse declaratum in. l. prece. Sed fortius obstat huic intellectui ter. in. l. fi filius qui patri. de vulg. ⁊ pupilla. vbi filius potest separa re hereditatẽ paternam a pupillari. Et sic intelligimus istũ text. qñ solus fuit institutus filius et substitutus pupillo exheredato ille ter. multꝫ vrgeret in oppositum: nec põt rideri intelligendo q; illa separatio fieret per pretorem viuũ beneficio restitutiõis in integrum: ⁊ oporteret intelligere q; filius substitutus esset minoz etate: que lectura tangif ibi in glo. Sed quia diuinat ad text. ꝑm doc. ibi: ideo dicamus sequẽdo cõm lect. q; filius qui volebat succedere ex substitutione nõ erat institutus insolidum: sed erat datus coheres fratri pupillo qui similiter ab hrẽditate paterna abstinuerat. vt intelligunt ibi doct. vnde filius substitutus repudiãdo hereditatẽ paternam nõ dicitur impugnare iudicium defunctiꝰ: ex quo erat datus coheres testatoꝛ tacite videbaf ei dedisse licentiam vt posset abstinere si hereditas sibi nõ expediret: ⁊ hoc est qõ dicit iurisc̃sultus in. l. filio. de lega. i. ⁊ lz ego scribendo in. l. fi filius qui patri. conatus sim sustentare lectura Jaco. de areti. ⁊ bart. ⁊ cõmuniter Moder. qui dicunt illã. l. posse intelligi quãdo filius est institutus insolidũ: et substitutus pupillo exheredato p rationẽ ibi assignatam: nunc nõ placet mihi illa ratio nec illa lec. maxime p istum ter. dicebam enim tunc q; ex quo filius vult succedere ex pupillari substitutione vult in effectu quoad ptãt̃ succedendi q; abstensio sua habeaf ꝑ non facta: ne ergo quoad quid videaf velle hereditatẽ esse aditam: ⁊ quoad aliũ effectum nõ dicemus q; teneꝫ etiã quoad p̃stationem legatoꝝ: q; ista duo videntur esse cõtra. argu. l. etiã. ſ. i. de mino. ⁊ ne vna ⁊ eadẽ res. i. aditio censeatur diuerso iure cõtra. l. cũ qui edes. de vsucap. nam huic rationi põt responderi q; lz per hoiem non possit induci qõ dictũ est. ſ. ptori. potest tñ induci per. l. ex diuersitate rõnis ficut est in casu nostro: non enim habetur hereditas pro adita quoad oia: sed quoad quedam ne qõ fauoze filꝫ inductum est cõuenꝫ in eius odium. Est enim fauor filꝫ q; hereditas habeaf pro non repudiata sed pro agnita quoad sui cõmodum: sed nõ est eadẽ ratio si ageref de incõmodo suo. Unde tene indubitanter secũdam lec. ibi posita: q; illa Jac. de are. estvera contra istũ ter. ¶ In gl. sup verbo amplecti. ibi: etiã dic extraneũ non pupillum. Intelle etus est cõis q; quando pupillus esset datus coheres ⁊ adisset hereditatem paternã, pcedit dictũ gl. q; nõ possit repudiari hereditas paterna ⁊ acqri pupillaris. l. sed si plures. ſ. filio. de vulg. et pupilla. ⁊ isto casu fine dubio non posset intelligi ter. noster. sed si pupillus datus coheres repudiauit ipse paternã hereditatẽ glo. non dicit vtrum hoc casu posset habere locũ. l. nostra. Sed tu dic q; si ler nostra loquif de extraneo herede instituto vt dicunt doc. 4 nõ posset succedi ex pupillari: ꝛq; cum datio coheredis extranei tollat existentiam sui heredis. l. apud iul. ſ. idem iul. ff. ad trebel. suitas pupilli nil operaretur ad consumandas tabulas pupillares: q; esset sublata. vnde in vtroq; repudiante ipossibile esset succedere ex substitutione. ⁊ hoc est indubitatũ quãdo prius repudiasset pupillus ⁊ postea coheres: quia ex quo tpe abstensionis nõ erat suus nõ possunt confirmari tabule pupillares. Sed si pone rem⁹ q; coheres pri⁹ repudiasset: ⁊ postea pupillus abstinuisset esset malũ dubium: nã si tenes opi. Ange. quã posuit in. l. ex duobus. ſ. de vulg. ⁊ pup. vbi voluit q; datio coheredis extranei: lz tollat suitatem si tamẽ postea coheres repudiet redit suitas ad filiũ: tunc ex quo precesserat repudiatio coheredis extranei: ⁊ fict̃ dierat suitas ad pupillũ possent confirmari tabule pupillares ex suitate sua. Sed illã opinionem nõ tenet ibi Jmo. ⁊ etiã Bar. sentit oppositum in simili casu. l. in datione vulgaris q; suitas semel sublata nõ redeat per repudiationem substituti: lz glo. dixerit contrarium ibi, Jta not. ipse in. l. papi. ſ. qñ autẽ quarta. ff. de inoff. testa. Et quia nõ est nostra materia vide que scripsi in. d. l. ex duobus. Et q; ſ. dixi in nota. allegãdo Bar. ꝑm do. me. in. l. codicillis. in fi. de annu. leg. q; qui repudiat hereditatẽ nõ potest esse executoꝛ. Adde qõ istud est verũ si sit deputatus sub nõe appellationis: puta heredis: secus si sub nõe ꝓpio. casus est fing. vbi Bal. ad hoc in. l. cum ꝓponas. C. de fideicõmiſ. liber. Et vtrũ executoꝛ qui renũciauit executioni reuocato ꝓposito possit eã acceptare: vide per Barto. no. in. l. deberi. C. de fideicõ. libe. Et incꝰto domineus. ſ. adducit Bar. in. l. post legatũ. ſ. amittere. in fi. de his q; bus vt indig. q; qui nõ vult esse executoꝛ perdat relictũ sibi factũ. Adde q; idem p̃olixius no. Spe. in tit. de instru. edic. ſ. nunc vero aliqua. ver. queritur etiã. Et aduerte diligenter q; Bar. in. d. ſ. amittere. vult q; quando legatum sit coniuncte persone: tũc nõ videatur relictum contemplatione oneris; ideo si recusatur onus non perditur relictum per. l. tuto: penitus. ſ. i. de excusa. tuto. quã l. adducit etiam hic do. me. nam ille tex. loquitur in filio herede instituto in quo lucro cum hereditas ex voto parẽtum debeaf filiꝰ is l. scripto. in fi. ff. ⁊ nde liber. vnde nõ est mirandum si capitur illa cõiectura p̃sertim: quia pater tenetur filiꝫ instituere in aliquo: sed si pater legaret aliquid filio hoc esset in ãnis dubium: ⁊ sentit Jo. an. cõtrarium in addi. Specu. in loco alleg. vbi dicit euenisse de facto q; si testator legat tribus nepotibus: ⁊ vn⁹ ex eis erat executoꝛ: tunc non perditur lucrum: licet repudietur officium: ⁊ capitur ibi coniectura: quia etiam duobus alijs similiter fuit factũ relictum quibus non erat iniuncta executio: ⁊ sic videtur sentire q; si soli nepoti fuisset relictũ qui erat creatus executoꝛ priuaretur legato si nõ acceptaret legatum. ad ꝓ. ista doc. facit multũ qõ no. Dy. ⁊ ibi refert Bar. in. l. q; filiabus. in prin. de leg. i. vbi dicit q; legatũ qõ relinquitur filio videtur relinqui ꝓpter benemerita. l. nec adiecit. ff. ꝓ soc. ergo stlr in casu nostro non videret relictũ filio vel coniuncto ratione consanguinitatis: sed ꝓpter onus sibi iniunctũ: sed Bar. ibi nõ approbat illam doctrinã quãdo relinquitur filio: vnde tutius est tenere simpliciter dicta Bar. in. d. ſ. amittere.

Filius. Jn glo. supverbo obtinere ibi: vel dic speciale ⁊c. Jsta est vera: ⁊ licet gl. reprehendat eam: hic tenet eam in. l. iul. ſ. eo. ⁊ in. d. l. fi filius qui patri. Ad argumen. glo. in oppo. respondet vt colligitur ex dictis Barto. ⁊ aliorum in dicta. l. fi filius qui patri. in principio. Debes tamen scire q; Bald. ibi dixit contra istum ter. formaliter: voluit enim q; illa lex non posset intelligi in filio exheredato cui erat facta substitutio ne exheredatio que est actus odiosus confirmaretur ex capite suitatis. Sed huic rationi respondet vt hic per Moder. ⁊ ibi dixi vltra eos. Et adde etiam aliam respõsionem que videf melioꝛ: vꝫ q; licet exheredatio sit odiosa absolute: nihilominus suitas operatur eius ꝛfirmationem propter fauoꝛẽ testamenti pupillaris: maioꝛ enim est ⁊ fauoꝛabilioꝛ causa cõseruatiõis testamẽti q; annullatio testi: q; exheredatio sit odiosa: vnde cõcurrentibus duabus qualitatibus ad oppositum p̃ualeret potentioꝛ iuxta. l. ỹ. in prin. de ver. obl. cũ ibi no. ⁊ in. l. queritur. de statu homi. Quod autẽ magis debeat considerari fauoꝛ testamẽti q; causa exheredationis optime ꝓbatur in. l. si quis indicantium. in prin. cũ ibi not. ff. de inoff. testa. Et ista solu. plz magis q; id. qõ dixi in. d. l. fi filius qui patri.

Summarium.

1 Substitutio pupillaris per quam pupillo succeditur facta vidētur ad cõmodum pupilli.
2 Filiꝰ existẽs in ptãte si cepit gerere aliqua negotia: an postea emã cipatus teneatur perficere omnia conuexa primo negotio.
3 Alienatio rei hereditarie videtur esse actus qui fieri nõ põt citra ius ⁊ nomen heredis.
4 Filius licet se abstinuerit ab hereditate: potest tamẽ penitere ab stensionis etiam de iure, ffozum.

Si pupillus Suitas cõfirmat tabulas pupillares: lz non sit agnita hereditas ex paterno in fauoꝛẽ eius cui succedit. b. d. Et sunt quatuoꝛ ptes. Jn pria ponit dictũ iul. cum exceptiõe. Jn scda ibi: que snia. ponitur risus Marcelli: cã reprehensionis. Jn tertia ibi: alioquin ponitur. positio q; opi. iul. esset vere consilium Marcelli. Jn quarta ibi: sed q; in fratre. ponit declaratio huius consilij vsq; ad. ſ. fi in societate. ¶ † Primo not. ibi: que snia ⁊c. q; substitutio pupillaris per quã succedit pupillo videtur

videf facta ad cõmodum pupilli. concoꝛ. text. in. l. ex tribus. C. de inoffi. testa. ⁊ per Bar. ⁊ Ang. in. l. papi. ſ. sed nec impuberis. ff. eo. Et ex eodẽ ver. colligeq; interest nostra magis habere heredẽ
2 ex testamento q̃ ab intestato. ¶ † Secundo not. q; tacita vulgaris que cõtinetur in expꝛssa pupillari nõ tollit existentiã sui heredis: nã si tolleref non cõfirmarent tabule pupil. hic ex capite suitatis: cuius ꝛnum hic vꝫ. Et lz quidã dixerint hic esse casum qõ tacita vulgaris trahitur ad bona pupilli: non tñ recte intelligũt istũ ter. ꝑm Bart. q; hic succeditur in bonis pupilli ex pupillari confirmata p exheredationem suitatis vt. ſ. dixi. de quo dic vt habeẽ in l. ỹ. ſ. si qs. ſ. de vul. ⁊ pup. ¶ Tertio no. ibi: metu essi ⁊c. argu. optimum ꝑm ꝛpau. de ca. ad. q. que ponif. in. l. fi. C. de pac. vbi cõ
a cluditur ꝑm doc. q; non vꝫ donatio⁹ bonoꝝ presentium futuroꝝ: q; si valeret inducere per indirectũ q; quis nõ inueniret heredẽ: qñ nullus vellet acceptare hereditatẽ in qua nihil est cõmodivel emolumenti sicut per banc rationẽ hic inducif q; substitutus nõ teneatur acceptare hereditatẽ paternã. ¶ Quarto not. ibi: aliquin ⁊c. q; is q; omittit hereditatẽ ex testõ: vt sibi ꝓideat ⁊ euitet dãnum nõ õz adire in fraudẽ ab intestato ex quo hoc nõ fecit aio fraudandi legatarios. filiꝰ de isto ponif in casu filꝰ in. l. papi. ſ. qñ autem. de inoffi. testa. Bene facit q; habeẽ in. l. ỹ. ſ. deniq;. ff. de aqua plu. arcen. ¶ Ultimo no. in ver. ceterũ. ꝑm intellectũ gl. posite super isto ver. q; suus ⁊ necessarius lz abstineat ab hereditate ex testõ delata: retinet tñ nomẽ heredis qõ secus est in herede volũtario. Jdeo si postea volet succedere ab intestato erit beres vtiliter ⁊, non directo: q; prima directa acqstio facta ex testõ non est euacuata nisi quoad effectũ. Et q; iste ver. est difficilis sup eo precipue insistemus in illa glo. ¶ Jn gl. sup verbo ceterum. ibi: ⁊ nõ exponas ⁊c. Licet doc. cõiter transeãt cũ ista expositione: manifestum tñ est q; per hoc solũ q; õz in gl. non debuit restringicõsilium Marcelli: q; lz frater in pubertate esset heres necessarius: ex quo tñ abstinẽdo poterat succedere ab intestato vtiliter maxime per bo. pos. vt est casus not. in. l. ỹ. ſ. qui. sunt in ptãte. ⁊ qõ ibi per Bar. ff. si qs omi. causa test. nõ intelligo quare ex iusta causa vt non obligareꝫ creditoribus paternis ipse nõ potuerit vti consilio marcelli ⁊ abstinẽdo esse heres vtiliter ab intestato. Vñ valde miratus sum q; doc. ita breuiter transeant ⁊ est durũ inuenire bonã solu. possumus tñ dicere q; lz filius qui est suus⁊ necessarius patri possit abstinere ab hereditate paterna p beneficiũ pretoris: frater tñ substitutus fratri siue sit necessarius tñ vt inquit Ang. ⁊ Jmo. in. l. ỹ. ſ. aperture. ſ. de heredi. instit. siue sit suus ⁊ necessarius: vt tenet Barto. quẽ ego sum secutus in. l. sed si plures. ſ. quos possum. ſ. de vul. ⁊ pup. non habeat locũ bñficium ꝓtoris vt possit abstinere ab hereditate pupilli. ⁊ hoc est q; bic dicit litera q; consiliũ Marcelli non põt habere locũ in isto casu: q; non poterat frater abstinere ab hereditate pupilli ⁊ acquirere, heredi tatẽ ab intestato. Et põt esse ratio dñc: q; testatoꝛ vel ei qui põt testari est qd imputeꝛ: si ꝛsideranꝫ q; filiꝰ poterat abstinere nõ ꝓ uidit sibi de alio herede cũ esset hoc in ptãte sua: vñ ꝓtoꝛ motus etate eo casu quo ille cui succedit põt puidere faciẽdo testñ ⁊ instituendo aliũ vna cũ filio: vt nõ sit sine herede ꝛcessit licentiam filio vt possit abstinere Sed ista culpa nõ põt imputari pupillo cui ꝑ substituit heredẽ necessariũ: q; ipse nõ poterat sibi puidere de herede: ergo vt ꝛno habeat heredẽ permittit vt ille nõ habeat bñficium abstinẽdi: sicut videmꝰ q; impietas patris erga matrẽ filꝫ nõ imputaf filio impuberi: vt expugnent tabule pupillares. l. papi. ſ. lz nec impuberis. ff. de inoffi. test. Et istã solu. bñ euasit omne ỹiũ: ⁊ nõ destruit intẽtionẽ iurisc̃sulti in hac. l. lz do. Jo. bic in vlt. q. ⁊ Bar. in. d. ſ. quos possum. dicat oppo. q; etiam ab hrẽditate pupilli frater substitutus põt abstinere. Sz ỹia opi. vꝫ pbari in isto ter. Et ad. l. fi filius qui patri in verbo malit. quam allegat bar. ꝑ se in. d. ſ. quos possum. põt rideri q; illa verba nõ significãt q; possit abstinere ab hrẽditate pupilli: lz q; põt ita eaz velle vt nõ habeat simul paternã. Et tene mẽti illũ ter. sing. in. d. ſ. qui sunt in ptãte. q; ibi videf pbari qõ ius vtile põt acquiri post directũ qñ directũ erat elisum nec poterat habere effectum: nec etiã ex noua poterat resolui illa clisio iuris directi: naz ex quo filius q; abstinuit petijt bo. pos. ab intestato impossibile eẽt q; ius directũ acquisitũ ex testõ reassumeret vires ex cã intestati: q; iste due cause simul sunt incompatibiles. l. Quis. ſ. eo. Secus si noua causa superueniens nõ esset incõpatibilis cũ iure ex quo fuit acqsitum ius directum tũc enim nõ acquireꝛet ex ius vtile sed resoluere tur exercitiũ directi. ⁊ ita loquif ter. in. l. si heres institutus. in pri. ff. ad trebel. de cuius intellectu scripsi in. l. si quis mihi bona. ſ. lz si mandauit. ſ. eo. Cogitabam etiã si posset dari alia solu. que hz in se multũ equitatis ⁊ minus cõtradicit dictis bart. in. d. ſ. quos possum. vt dicamus q; beneficium abstinendi q; concedif suo est fundatum in hac equitate: ⁊ ex hac causa cõcessum vt filius non implicetur inuitus oneribus hereditatis paterne vt expꝛesse dicit text. in. d. l. si filius qui patri. quãdo ergo filius absolute abstinet ab hereditate paterna: ita quod nullo modo eã vult subesse equitas ꝓpter quã concessum est bñficiũ: sed qñ filius vult repudiare seu abstinere ex vno capite vt eandẽ hereditatẽ ⁊ idẽ onus subeat ex alio: intelligeꝛ illud idẽ onus in hereditate quam accceptat: tunc videtur cessare cã equitatis: ⁊ ideo beneficiũ abstinendi nõ videtur cõcessum hoc casu. Sed ista sol. lz fundetur in multa equitate ⁊ in mente iuris videtur cõtra ter. in. d. ſ. quos possum. Et q; sunt in ptãte: vt filiꝰ abstinendo ex testõ põt acquirere hereditatẽ ab intestato. Sed poꝛest dici quadendo istud difficile cõtrariũ: q; ideo ibi permittitur filio abstinere ex vno capite vt succedat ex alio in eadẽ hereditate: q; nemo leditur in illo casu per banc successionẽ: imo obuiaf fraudi; ⁊ habetur perinde ac si filius se immiscuisset: vnde licz cessat cã concedendi beneficiũ in illo casu: q; tñ nullius interest ꝛcedi tur ibi ptãs abstinendi que in effectu educitur ad irritus ⁊ annihilatur ex dispõne pretoris: est enim verisimile in illo casu pretoꝛem idẽ fuisse a cõcessurum. argu. l. tale pactum. ſ. fi. ff. de pac. Secus esset vbi abstẽtio facta ex vno capite reducitur ad irritũ in effectu quasi babeat plus ꝓ nõ facta; tunc enim q; cessat causa cõcedendi bñficij cessat etiã dispositio. l. q; dictum. ff. de pac. ⁊. l. adigere. ſ. q̃uis. ff. de inre patro. cũ simili. l. titia. ſ. vsuras. cũ ibi no. de leg. ỹ. Manc tamẽ solutio. non affirmo ꝓ nunc: sed volui ponere vt darem materiã inuestigandi: ⁊ quia est multũ conformis menti pretoris concedẽtis beneficium abstinẽdi: ⁊ si tenemus hãc secundam solutio. sequtur noua limitatio ad. l. ỹ suus. C. de iure delibe. q; quis su⁹ omissa bono. possef. possit se immiscere de iure ciuili: econtra tamen non poterit se abstinere de iure ciuili: vt amplectatur bono. pos. Et licet Barto. aliter sentiat in. l. nec ies. ſ. j. ſ. eo. si intellexerit boc in filio suo: ficut videtur sentire allegando. l. ⁊ suum videtur q; in hoc nõ bene dicat.

a ¶ Oõatio. Limita ꝑm pau. de cast. in cõsil. xcir. nisi cã mortis: q; tũc licite vꝫ facta reseruatio vsufructꝰ. Jtez limita ꝛz bal. i. d. l. fi. C. de pact. alle. bic per are. nisi fiat eccle. ſz ỹiũ tꝫ pe. de ancha. i ꝛfilio. cxix. inci. de ꝓio dubio. ⁊ang. in cõsi. clxxi. inci. iudei nõe ⁊ sue mñs. vi sis instꝛis, Be. va.

Si in societate. Filius explicando negotium societatis ceptum in vita patris videtur adire hereditatẽ: secus si nouum negotium incobet. ☞ b. d. Secunda est ibi: nã si quid noui ⁊c. ¶ Nõ. ex ver. nam si. q; filius boc ipo qõ administrat negotiũ hereditarium etiã si nõ alienat aliqd ius de hereditate videtur in dubio adire hereditatẽ ꝑm intellectum Bar. quem cõiter doct. approbãt. Et hunc tex. adde ☞ ad ea que scribit Bar. sup boc articulo in. l. gerit ỹ. eo. ¶ † Secũdo no. q; is qui nõ administrat aliqõ ius hereditariũ seu rem: licz faciat actũ ex quo sequatur acqsitio alicuius lucri hereditati: non tamen videtur adire hereditatem: nã non est dubium q; filius faciendo actũ nouum acquisiuit partem lucri hereditati si sum⁹ in casu in quo societas transeat ad heredem de quo, in. l. mutius. ff. ꝓ socio. sed iste tex. posset restringi ad casum in quo erit finita societas: ⁊ sic non pbaret conclusionem: vt. ỹ. dicemus in solu. con tratꝝ. ¶ Jn glo. sup verbo. Non videri. ibi: patri iussui parendo ⁊c. hec glo. videtur ponere inter istos casus banc differentiam vt quando negotium est ceptum: ideo filius pficiẽdo illud post ꝛmoztem patris videatur adire q; videtur boc feciſſe vt pareret iussui paterno: vbi autem cepit nouum negotiũ non videtur hoc feciſſe pretectu mandati facti a patre. Sed primum dictum licet doc. nõ declarent non videtur verũ: quia si impleuit negotium vt pareret mandato videtur tunc potius gessiſſe negotium nomine patris ⁊ hereditatis q̃ nomine ꝓprio tanq; heres: facere enim aliquid ad mandatũ alterius est facere nomine mandantis: ⁊ ꝓ alio nõ ꝓ so: vt patet ex not. in. l. post dotem solu. matri. ꝑm lectu. Vy. et in. l. ita stipulatus. ſ. grisogonus. de verborum obliga. vnde alia ratione dicendum est qõ videatur adita hereditas. Dicamus ergo declarando dicta Barto. que sic declarata optime procedent q; quando negotium fuit ceptum viuente patre perfectio ipsiꝰ ne gotij facta contẽplatione patris ⁊ hereditatis paterne de necessitate facit q; filius videatur administrasse aliquid de iure qõ pertinet ad hereditatem patris: nam ꝓ negotijs ceptis transit in heredem socijs ius actiue ⁊ passiue: ⁊ ipe est obligatus socijs ⁊ socij sibi ex contractu societatis: vt ꝓz in. l. heres socij. cum ibi not. ff. ꝓ socio. Filius ergo perficiendo negotium ceptum in vita patris ꝓpter ius societatis habebat hereditas paterna in negotio iam cepto videf administrare res hereditatis: et per consequens adire hereditatẽ: vt collegi, tibi in notabilibus: nec est necesse intellige re dicta Barto. q; ex negotio iam cepto aliquod ius lucri acquirendi a tertio esset quesitum patri ⁊ hereditati: quia satis est q; in negotio cepto hereditati competat ius obligationis ad versus illos socios ⁊ hoc posset dici quando essemus in negotijs ceptis que transirent ad heredem socij: de quo dic vt dicta. l. heres socij. Ubi autem negotia non transirent ad heredem: tunc esset necesse ponere q; iam lucrum re vel spe esset acquisitum patri ⁊ hereditati eius contra tertiũ: sed primus modus loquendi est expeditior. Secundus autem casus quando filius incepit negotium nouum habet rationem manifestam: quia non videtur administrasse aliqõ ius q; esset in hereditate pña: ⁊ respectu noui negotij nõ põt dici q; hrẽditas pña haberet ius societatis: q̃ nõ trãsit in negotijs ad heredẽ aliquo mõ. l. adeo. ⁊ ibi no. ff. ꝓ so. Sz relinquit vna dubitatio circa Bar. q; ipse intelligit istũ ter. in negotijs incobatis gbus nõ erãt ita cõnexa sequẽtia q̃ perficit filius: vt non posset ea dimittere: nã si essent ita cõnexa vt nõ possent separari: tũc

Universidad de Deusto
Biblioteca

2 non inducretur aditio ꝑm eũ.† Et sic ꝓsupponit ꝙ si filius existẽs in ptãte cepit gerere aliqua negotia emãcipatus postea tenet ꝓsic gere oĩa ꝓnera primo negotio.ꝛ est sing. dictũ qõ nõ reperit alibi: sed Moder. hic cõiter tenẽt oppo. dicentes ꝙ sicut seruus factus liber nõ tenetur ꝑficere que sunt cõtra bis q̃ gessit in seruitute. l. eũ actum. ff. de nego. ge. ita ꝛ filius emãcipatus: ꝙ vꝫ quodãmodo nouus: hõ maxime ꝙ nõ cõuenitur ꝓ eo gestis ꝓioribus cum erat in ptãte insolidũ: sed ingũ facere põt: vñ ex gñalitate istius lr̃e que indistincte loquitur: ꝛ ex ista rõne ipsi dicũt ꝙ heres ꝑtis bene tenet ꝑficere ista negotia: sed filius qui nõ est heres nõ. Sed ist᷒ silitudo prima facie nõ vꝫ bona: q᷑ seruus ꝓ bis que gessit in seruitute nõ est obligatus nisi naturaliter tm̃: vñ ꝓ illis factus liber nõ põt conueniri. l. i. ꝛ. ũ. C. an ser. ex suo fa. Unde nõ est mira si obligationi inefficaci nõ tenet cõcedere nouũ factũ postꝙ est liber: q᷑ deficiente principali deficit accessoriũ. l. fideiussor. ff. fideiussor. cũ si. Sed filius ꝓ bis ꝙ gessit existẽs in ptãte põt cõueniri insolidũ: ꝛ posslt moderari executio ne cõueniat vltra ius ꝙ facere possit. ¶Primũ probatur in. l. pater. ff. ꝙ cum eo. ꝛ hoc no. ꝑm. barto in. l. si filius. in prin. ꝛ ibi Bar. eo. ti. cum igitur oblo prima in se duret eodẽ mõ post emãcipationẽ videtur iurta regulã posita in. l. tutor᷒ qui tutelam. ff. de admi. tuto. ꝛ in. l. tutor post pubertatẽ. de tute. ꝛ ra. dist. qõ teneatur post emancipationẽ explicare cõtra: ficut in. d. ll. tenẽtur illi finito officio. Mihi tamẽ ꝑpter gñalitatẽ huius lr̃e plus placet opi. Moder. ꝛ ad arg. predictũ rñdet qõ qñ filius emãcipatur inspecto mero iure ciuili nõ tenebatur ꝓ obligatione ꝑterita ꝑpter capitis diminutionẽ: vt bene. d. Bar. in rub. ff. ꝙ cum eo. Sed ꝓtor equitate motus tẽperauit rigorẽ iuris ciuilis: ꝛ voluit ꝙ ꝓ ꝓteritis posset conueniri quatenus facere posset: ꝛ in hoc grauauit filiũ: ꝛ lz grauauerit eũ in obligatione principali ꝫcta dũ erat in ptãte nõ sequit᷑: ergo vꝫ cũ grauasse in obligatione cõtra ꝙ est ꝑficienda post emãcipationẽ. arg. l. si. ꝟ. vl. ꝛ qõ ibi bar. ff. de condi. inde. vbi ꝓ3 q᷑ restitutio in integrũ cõcedit᷑ de iure spãli si cõcedit᷑ sup principali nõ trahet᷑ ad accessoriũ: ꝛ per hoc habes expeditũ istũ elegantẽ articulũ. ¶ Sed cõtra primũ dictũ principale arguo fortiter: nam si filius ẽrit societatẽ de mandato patris mortuo patre vel si est aliter factus sui iuris adhuc durat prima societas in persona filij si ipse vult. Jta ꝓbat᷑ ter. in. l. si id qõ. ꝟ. si filius. ff. ꝓ socio. Tũc arguo si durat societas in persona ꝑsue: ergo ꝙtũcũq; ꝑfecerit negotiũ societatis non vꝫ induci aditio: q᷑ potuit tractare ius hereditarium ꝑter naturã: ꝛ ius heredis. l. tanꝫ socius cum quilibet socius videatur habere mandatũ ab alio gerẽdi ꝛ administrãdi ꝑm glo. in. l. nemo ex socijs. ff. ꝓ soc. sicut ergo quilibet alius ex socijs potuisset versari circa ius hereditariũ ꝓ iure societatis: ita videtur posse filius mortuo patre. Et est difficilis oppositio. Sz̃ potest rñderi intelligendo text. nostrũ qñ filius ipe nõ cõtrarerat societatẽ: sed ꝑ ꝛ posuit filiũ ad eã administrandã tãꝫ ministrũ suum: ꝛ sic non posset gerere hunc actum tanꝫ socius: ꝛ hoc modo est consideratus intellectus huius. ꝟ.

Si seruum. Heres manumittens seruum hereditariũ videtur se immiscere secus si manumittat seruũ ꝓꝓriũ. h. d. vſq; in fi. ¶ †Hot. in ver. si seruũ. ꝙ
3 alienatio rei hereditarie vꝫ esse actus q᷑ non potest fieri citra ius ꝛ nomẽ heredis: ꝛ ideo in dubio ex ea inducitur aditio. facit ad ea q̃ dixi. ff. in. l. ꝓ3 here. de. in ꝓin. ff. eo. ¶ Scõo no. ꝙ ex eã castrensi etiã de iure istо poterat esse obligatio inter patrẽ ꝛ filiũ: hodie autẽ ex eã etiam aduentitia. l. iubemus. C. ad treb. ꝛ plene in. l. frater a fratre in fi. cõmẽti. per Bar. de cõdi. inde. ꝛ in. l. si qs ꝓ3 eo. ff. si lius. ff. de fideiuſ. ¶ † Tertio no. ibi: si se abstinuisset. iuncto ver. seq. qõ lz filius a bstinuerit se ab hereditate: tamẽ põt petere ita ab stentionis etiã de iure. ff. o᷒. nam si nõ posset penitere frustra dubitaretur in ver. seq. an manumittendo videretur se immiscuisse: de quo vidisti ter. in. l. ꝙ here. de. ꝟ. papi. ſ. eo. ꝛ not. in. l. ſigs ſuus. de iure delib. ¶ Jn glo. in verbo. caluniam. ¶ Prima so. nõ ħz rõnẽ qz ter. nõ le fundat hic cur non sit inducta aditio ex eo qz fuerit miles: ħ qz manumisit seruũ ꝓpriũ. Scõa sol. est euidẽter falsa ꝑsupponit cñ gl. ꝙ sicut extraneꝰ repudiãdo semel nõ põt amplꝰ adire: ita ẽt filiꝰ q᷑ abstinuit qõ est falsum ꝛ ꝟ. l. ſigs ſuus cũ materia. de iure delib. ꝛ vidisti in. l. ꝙ hr̃de. ꝟ. papi. ſ. e. Sz̃ relingtur dubitatio quã tãgit hic Jmo. q᷑ eũ in themate ꝑsupponat iuriſcõſul tus ꝙ filiꝰ abstinuerat nõ vꝫ hoc expſſisse fine ministerio: ꝛ lz in fine rideat ſimplr ꝙ q᷑ manumittit seruũ ꝓpriũ nõ vꝫ adire: ista tñ riſio ꝫ limitari ꝑm qõ fuit positũ in themate: vt. l. ſi defenſor. ꝟ. q᷑ interrogat᷑. de inter. act. ꝛ. l. j. C. de diuer. rescrip. cũ ſi. Et tiõ q᷑ nullũ verbũ in. l. ꝫ3 esse fine niñisterio. l. ſi qñ. de leg. j. ꝛ. c. ſi papa. de ꝓnui. in. vj. tacite vꝫ inferri ꝙ si filius primo nõ abstinuisset videretur adire hr̃ditatẽ exequẽdo mandatum paternum: ¶ in hac opi. vꝫ inclinare per istũ ter. Sed tu aduerte: q᷑ tres sunt casus in in istо articulo: quorum duos declarauimus in. l. qui aliena. ꝟ. si qui. ſ. eodẽ. ¶ Primus est quando ꝓcurator acceptauit mãdatũ: q᷑ semper videt᷑ exequi negotiũ virtute mãdati etiã si mãdatum fit collatum post mortẽ casus est no. in. l. qui negotiationẽ ꝛ.

b ¶ Suũ. ad de idẽ tenẽtẽ do. Bar. ſo. in ꝑ. xxx. incip. ¶ quis. ver. nono q̃ litas. circa me. ver. in. j. parte. be. v.

a ¶ Paterna. ¶ Jo ꝙ arti. viõ tu q̃ bũr ꝑ do. Bart. ſoci. inſ cõſil. lxiij. inci. ¶ in ꝑſti ꝑ totũ. in. j. ꝑte. ꝛ oi no vide eum in ꝑ. cc. xcv. inci. in ꝑſenti. ver. iiij. et vltimo ſtati poſt mediuꝫ in. ũ. ꝑte. be. va.

tionem parem in loco vnus non possit punire alium iurta naturam magistratus. ff. de arbi. ꝛ. l. ille a quo. ff. ad trebelleia. de qua qõ. vide Bar. ꝛ bal. in. l. ſi. ff. de re. dimi. ꝛ notabilius in. l. inter tutores. ff. de admini. tu. ꝛ in. c. imperiale. ꝟ. preterea. de ꝓbi. feud. alie. per Federi. cetera die vt dixi in voce quoad intellectum glo. ¶ Extra glo. do. me. hic monet no. questiõ. ꝟ non multũ pertinẽtem. ¶ Nunquid ille qui dicit in libello se adiuisse hereditatẽ: ꝛ ꝑost
b ea ꝓbat in ꝓcessu qõ hereditas fuit sibi restituta tanꝫ fideic. debeat obtinere. allegat Bal. no. dicentẽ qõ non. in. l. ſi non lex. ꝟ. ſ. de here. inſti. ¶ Mouet q᷑ verbum adire ꝓprie pertinet ad herem directum non ad eũ qui accipit ex manu alterius: vñ dicit libellũ esse ineptum: ꝛ affirmat ita fuisse consultũ ꝛ obtẽtũ de facto. Jmol. ibi temperat hoc dictũ qõ habeat locum nisi in libello vel in aliqua eius parte agens diuisset se fuisse fideicõmissariũ: tũc enim ꝙ precedentia declarant sequẽtia. ꝛ ecõtra. l. g filiabus. de lega. j. ꝛ verba libelli sunt impropriandа cũ ꝑs de intentione libellantis. l. ſ. cũ ibi nota. C. de vſufruc. cũ ſi. satis ꝑcedat libellus: vt cũ dicit se adiuisse exponat. i. agnouisse hereditatẽ sibi restitutа. ꝛ ista opinio sine dubio obtineret in ꝓactica: q᷑ non ħz ẽdictorũ. Sed de iuris subtilitate posset forte dici ẽm: ꝙ sicut verbũ heres aliqñ
a capitur ꝓ o fideicõmissario * large. l. ſi eũ. ꝛ in. l. ex facto. ff. ad trebel. ꝛ. l. ſi filius. ꝟ. j. ff. qõ cũ eo. ꝛ notatur in. l. verbis ciuilib⁹. in gl. de vulg. ꝛ pup. videtur posse impropriari verbum adire: vt exponatur ꝓ o agnoscere: ficut aliqñ exponitur ꝑ se immiscere: vt vidisti in. l. is qui putat. ſ. eo. ꝛ vidisti in. l. eũ bonis. ꝟ. eo. marime qz videmus in simili qõ ly verbũ dñiũ ꝓprie sumptũ intelligatur de directo. l. j. ꝟ. qui imperpetuum. ſi ager vecti. vel empby. pet. tñ ſi aligs dicit se dñm in libello vꝫ deduxisse dñium vtile non solũ qõ ꝫuatur vtili: sed etiã qõ subalternaꝫ directo sicut in emphyteota ꝛ feudatario ꝑm Barto. in. l. ſi mater. ꝟ. eandẽ. ff. de except. rei iudi. ꝛ Bal. in. l. ũ. ff. de condi. inſti. ꝛ plene per Ant. de bu. in. c. eramis nata. de iudi. Unde de iuris subtilitate articulus reddit dubius.

Summarium.

1 ¶ Gestum ab administratore legitimo per successorem reuocari non potest.

Noties. Gestum bona fide a pupillo qui se abstinuit debet indistincte a creditoribus haberi ratum. h. d. Scõa ibi: ꝛ ideo. Tertia ibi:
1 nec interest. ¶ †No. qõ gestũ a legitimo administratore non põt reuocari per successorẽ licet ille administrator fit postea remotus ab administratione. ¶ Hunc ter. inducunt hic docto. ad q᷑. de prelato qui fuit remotus vel depositus a bñficio vtrũ succeſſor eius teneat ſtare ẽctibꝰ factis per predecessorem ſuum. ꝛ cõmuniter dicunt qõ sic si ẽctus fuerint facti bo. fi. vel aliquid aliud ge stũ: secus si mala fi. l. tutores. de condi. inde. Tu aduerte qz etiam qñ administrator erat legitimus ꝛ verus nõ est cõcedẽdum simpliciter vt isti dicunt qõ gesta per eũ sint firma ꝛ obligẽt successorem: nam ter. noster loquitur non in simplici administratore: sed i eo qui erat dominus anteq᷑ abstineret: vñ termini non sunt oino pares: in illa ergo. q᷑. sunt ꝑiderandi duo casus. ¶ Jam aliqñ queritur de principe habente supremam potestatem: vtrũ contractus facti per eũ obligent successores. de istis dic vt plene per Ly. ꝛ bal. in. l. digna vox. C. de leg. ꝛ Bal. in. c. i. ſ. amplius. de pace const. ꝛ in. l. j. in princi. ff. de consti. princip. Et ego dixi post moder. in. c. j. de proba. vbi est bonus ter. ¶ Aliquando querit᷑ de inferoꝛi a principe. ꝛ hic similiter, sunt cõſiderandi duo casus. ¶ Jã aut obligatio fuit ẽcta ꝓ vtilitate vel necessitate ecclie: ꝛ tũc qd iuris fit: dic vt plene ꝑ Ant. de bu. ꝛ moder. in. c. ſi. ne pla. vices ſu. ꝛ vide Bal. oino in. l. iubemus. in ꝓin. C. de sac. ſan. eccle. ꝛ in. c. j. qui succe. test. vbi distinguit plene in vſi. feu. ¶ Aliqñ obligatio contrabitur per preſatum respectu ipſius: puta q᷑ accipit pecuniaꝫ mutuo ꝑ sumptibus ſibi necessarijs: ꝛ tũc vtrũq; successor ꝛ ecclia obligẽt simplr vel in subsidium ſi ipſe prelatus vel heredes ſui non sunt soluẽdo vide plene per moder. in. c. in ꝓtium. extra de pignorib⁹. ꝛ qõ no. in. c. ſi. de ſol. isto modo bene intelliges istũ articulum super quo vide etiã Bal. poſt Buil. in. l. ꝓtor. ꝟ. ſed in eũ. ff. de eden. cui⁹ dicta sunt declaranda ex no. in. d. c. ex ꝓnitz. Sed obẽitur hic alia
b amplius hereditas paterna: ¶ vnde ſi frater moritur a gẽt de hereditate ſua nõ de hereditate patris. ¶ Scõo ꝓ ista cõclusione facit regula ꝙ vbi qualitas habilitans vel inhabilitans ꝺz adesse certo tpe: ſi tunc nõ adest: lz poſt ſuperueniat nõ irritat actũ nec tollit ius quesitũ. vt dicit ter. no. qñ ibi no. Ange. in. l. sciendũ. ꝟ. ſi. qui ſatisfa. cog. ꝛ in. l. eum qui. ꝟ. ſi. ꝛ ibi etiã per Ang. ff. de publi. Facit optime ꝛ qõ ibi Bar. in. vj. q᷑. in. l. ũ. ꝟ. nõ ſolũ. de excu. tuto. ꝛ qõ habeẽ in. l. pluribus. ꝟ. ſi placet. ff. de verb. ob. ¶ Jn ea. glo. ibi ſe apprehẽdi per cõparem ꝛc. Jsta ſol. est falsa ꝛ repꝛehendit per Jmol. ꝛ Moder. in. d. ꝟ. veteres. q᷑ ꝑm eam sequeret ꝙ qñ plures serui sunt mihi legati: ego nõ possem apprehendere possessionẽ vnius per alterum ex quo pariter ꝛ eodẽ iure mihi acquirunt. Bar. tñ inducit hanc ſol. ad. q᷑. ſi duo habent iurisdi-

tionem

in duobus casibus liberat debitorem. Unus est ſi verus prelatus habet ratã solutionẽ. l. ſi qs offerẽti. ff. de ſoln. ꝛ hoc est verũ. Alli est ſi pecunia fuit ꝫuersa in vtilitatẽ ecclesie ꝑm Ang. q᷑ ita not. in
1 l. qui hoiem. ꝟ. ſi nullo. ff. de ſolu. allegat. ꝓ eodẽ dicto text. in ea. l. ꝟ. ſi predio. qui bñ facit. Sed ad hoc ſcõm dictũ aduerte: q᷑ videtur posse dici qõ in dubio pecunia non ꝓsumatur cõuersa in vtilitatem ecclesie * per ter. no. ꝛ qõ ibi Bart. in. l. j. C. de solu. lib. rꝺ. vbi ꝓbat ꝙ solutio facta administratori publico minus legitime facit vt non ꝑsumatur conuersa in vtilitatem reipub. Fortius ergo idem videtur dicendum qõ qñ est facta solu. falso administratori. ¶ Posset etiam dubitari nunquid ꝑter istos casus debitor soluens prelato putatiuo liberet. ꝛ ſi tenes opinio. Bart. in. l. ſi ꝓcuratori falso. in ſi. de condit. ob cau. ꝙ debitor soluens ꝓcuratori falso qui nũq᷑ habuit mandatum ſi ħz iuſtam cãm credẽdi eũ esse verum procuratorẽ liberet: tũc fortius idẽ esset in ꝓlato. Sed. q᷑ illa opinio est dubia in debitore quãtitatis per ea que ipse dicit post Dy. in. l. ſi qs vroꝛ. ſ. apud labeonẽ. ff. de fart. ideo ſuppoſito q᷑ debitor ſoluẽs falso ꝓcuratori non liberaretur adhuc esset dubitandũ quid in prelato ꝑpter autoritatem ſuperioris ſi fuit confirmatus: vnde in prelato die vt per doct. vbi. ſ. ꝛ ad materiam vide Bald. in. l. falſus. C. de fur.

Summarium.

a ¶ Hereditas per seruum dotalẽ acqſita vroꝛi restituitur.
2 Dictio ꝓpter quãꝫ significat causam immediatam: sed tamen regulariter ſignificat mediatam.
3 Liber homo bo. ſi. possessius iussu possessoris adire potest.

Ditio. Aditio hereditatis nõ est in opera seruili: ideo hereditas adita iussu mariti non remanet apud eũ nec cõmunicatur inter socios lucri ꝛ ſtus: nec potest adiri iussu, vſufructuarij per ser- b
uum: potest tñ homo liber sciens se esse liberum adire iussu bone fidei possessoris qñ est inſtitutus eius contẽplatione. h. d. Et tria facit ꝑm Dy. ꝛ bar. qui melius dicũt quã Azo. ꝛ glo. ¶ Primo ponit vnã regulã. Secunda ibi: ꝛ ideo ex regula facit tres illationes. Jn tertia ibi: ꝛ qõ a gbuſdã. ſoluit quãdã obiectionẽ q̃ ꝫ predicta
1 poterat fieri. ¶ † Primo no. ibi: ꝛ ideo ꝛc. qõ hereditas acqſita p seruum dotalẽ restituit vroꝛi qõ est intelligendũ ꝑm dicitũ Bar. qñ seruꝰ fuit ſimpliciter inſtitutus vel expſſa contẽplatione vroꝛis: secus ſi expreſſa contẽplatione mariti. l. dotalẽ. ff. ſol. ma. ꝛ ħz locũ ista restitutio ꝑm ¶ Dau. de ca. ꝙ maritus nõ esset vſus consilio posito in. l. ſeruus dotalis. co. ti. nam ſi dubitans de viribus hereditatis restituisset seruũ vroꝛi ante additionẽ ꝛ postea secuta esset additio: ista hereditas acgreretur directo vroꝛi: q᷑ tpe additionis seruus nõ erat dotalis qõ credo verũ rõne ꝑmiſſa. Scõo no. qõ in societate lucri ꝛ questus nõ venit id qõ est extra operam socij: ꝛ vꝫ
2 cohita societas lucri ꝛ questus tm̃: etiã ſi simpliciter fuerit facta vt ꝺ᷒ in. l. cohiri. ꝛ. l. ſeq. ¶ alle. ¶ † Tertio not. ibi: ꝑpter me. qõ ista c
dictio ꝑpter. aliqñ ſignificat causam immediatã ꝛ regulariter tñ ſi-
3 gnificat cãm mediatã. l. ſocius. q᷑ in eo. in fin. ff. ꝙ socio. ¶ † Ultimo no. ibi: ſed ex re mea ꝛc. qõ liber homo bo. fi. posſeſſ⁹ põt adire iuſſu possessoris: qõ intelligũt cõiter doc. qñ sciebat se esse liberũ: volũtate volebat acquirere ipſi possessori. Et hãc sol. ego sum secutꝰ in. l. ſi qs mihi. in ꝓincip. ſ. eo. Jn hoc tñ discrepaui a glo. ꝛ ſnia cõmuni: ipſi volũt qõ secus ſit in seruo alieno bo. fid. poſ. ħ sciat se esse seruũ alienũ: q᷑ volũtas serui ꝑ mihi lo reputatur qõ ꝛtã tenet hic ¶ Dau. de ca. Jtã ego aliter dixi in. d. l. ſi qs mihi. in ꝓincip. ꝛ ꝓ o hui qõ idẽ erat dicendum in seruo sciente se esse seruum alienum qõ in homine libero: vñ dic vt ibi plene scripſi. ¶ Jn glo. ſuper verbo hereditatem. ibi: ſi qs mihi bona ꝛc. Jlle text. debuit allegari ꝓ o cõtra. non cõcordanti: ꝛ qũo saluaꝫ dic vt plene dixi.
¶ Sz̃ q᷑rit᷑ ꝑ pfectiõe materie qd ſi hõ inſtituit ħs q nõ fit posſeſſ⁹ a me aliquo mõ. Utr᷑ ſi est inſtitut⁹ ꝛ ꝓtẽplatiõe mea poterit cogi adire hr̃ditatẽ ꝛ restituere mihi ſicut dr̃ i vſufructuario. l. ſi ſeruũ. ff. de vſuf. ꝛ in. d. l. ſi qs mihi bona. ꝺ. ¶ Dau. tãgit istã. q. ħ ꝛ cõcludit q᷑ aut ille hõ liber fuit inſtitut⁹ ſimplr aut tanꝫ procurator me⁹. ¶ Jo casu nõ põt cogi adire nec ſi adiret ſponte cogeret mihi restituere. alleg. text. in. l. quidã cũ filiũ. ſ. de here. inſti. Scõo casu poterit cogi adire ꝛ adeũdo acgret mihi: q᷑ regulariter ꝙ ſiũ acgrit ꝙ o ꝙ procuratorẽ. l. j. ꝟ. per ꝓcuratorẽ. de acg. pol. ꝛ in. l. qui mihi donatũ. ꝺ. de dona. Tu aũt cõſidera ꝙ ex ꝙ fuit inſtitutus mei ꝓtẽplatione vel põt dici qõ teneat mihi restituere hr̃ditatem actiõe neg. geſt. vel officio iudicis ħ ¶ Ang. ꝛ moder. in. d. l. q̃dã cũ filiũ. ꝛ tz etiã ibi Bar. de actiõe neg. geſt. Forte etiã posset attẽtari q᷑ ſi ex ipso teſtõ ſtaret qõ inſtitut⁹ vocaret principalẽ cõtẽplationem alterius ꝙ induceret tacitũ fideicõmiſſus ꝑ ea q̃ bñr in. l. fideicõmiſſa. ſ. interdũ. de leg. iij. ꝛ in. l. ſeruo legato. ꝟ. ſi teſtõr. de lega. j. ter. tñ i. d. l. q̃dã. tacite inuitꝙ nisi pceſſiſſet mãdatũ: nulla ꝙpeteret actio: vt ponderat ibi Jmo. ꝛ sentit etiam do. ¶ Dau. hic. ꝛ forte de subtilitate iuris posset esse verum nisi qñ ex ipso testamento non staret id qõ dixi. ſ. ꝙ cõtemplatione mea esset inſtitutus ꝑ iura ꝓllega. quod tñ nõ affirmo ꝙ nũc: q᷑ est dictũ nouum in materia.

a ¶ Pro fidei cõmiſſario. adde cũdem Frã. are. i. l. ꝓbr̃de. ꝟ. papinian⁹. ꝛ ꝑe. co. ſ. e. titu. ꝛ qbi dixi i. l. aposti.

¶ Eccle. ꝙ qua materia vide tuõbñr ꝙ. d. Mari. ſo. in ꝫſil. xv. ici. viſis. cñ. nec est ver. cũ plu. ſeq. in. j. ꝑte. bene. va.

c ¶ Immediatã. adde bar. ꝛ bald. i. l. i. i ħ. co. i. v. no. C. ſi Pu⁹ cete. ꝛ bal. i. l. ex arrali. C. de ac. empt. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Summarium.

1 Scia presumitur in dubio in facto propio.
2 Ignorantia in dubio est pbabilis in facto alieno nisi doceatur.

Cam falsum. Pendente qone falsi testi heres pōt adire si arguit de facto suo secus si alterius.b.d.Secunda ibi:si autē. ¶ Primo no.q in facto ppio in dubio presumit scia.ª cōcor.tex.in.l.fi.ff.pro suo.& in.l.q̄p̄.in prin.ff.ad velleia. Licet aūt presumaf regulariter scia:hoc tñ fallit nisi factū esset de lōginquo tpe^b.l. peregre.in prin.de acqui.pos.vel nisi esset sui natura intricatū & implicitū.l.pe.ff.de confes.& per bar.in.l.nō fatēr. co.ti.& in.l.si qs delegauerit.ff.de noua.& in.l.si res obligata.de lega.i.& ibi p ¶Moder.& est bon^a ter.in.l.empt.ō.j.ff.de pact. Et isto ter.arg.doc.post Ly.q̄ qñ positio fit alicui de facto ppio nō tenet iudex dare sibi terminū ad deliberate rñdendū ex quo presumitur instruct^a in facto ppio.p quo allegat do.me.bonū ter.qđ ibi no.Bar.in.l.si qñ.C.de dila.Archi.tū in.c.ponderet.l.di. alle gans glo.in.c.cū cām.de iura.cal.videt velle q̄ si is qui oz rñdere dicat se dubitare:tunc oz sibi dari terminus ad deliberandum. Si aūt dicat se nescire:tunc statim debet rñdere fm eū. Sz cōtra primū dictū facit:q1 ex quo.l.presumitur cōtra cū non vī standuz sue assertioni si dicat se dubitare:lz hoc fit de his q̄ pendēt ab aio fm glo.in cle.pfiti.de censi.& Bar.in.l.inter oēs.ff.de fur. Forte tū posset defendi q̄ si iurraret se dubitare:q1 agitur de modico preiudicio deberet dari terminus .glo.est no.lxxvj.di.c.ppo sitū.quam sic intelligit & declarat do.Abb.in.c.quosdā.extra de presump. Ex predictis hic infert do.me.q̄ si dominus citatus cō stituit pcuratorē ad rñdendū libello pcuratoi nō pōt petere terminum ad deliberate respondendū:presumitur eū q̄ venerit instructus:& imputet sibi oēs si eū nō instruxit.allegat Jnno.hoc tenere per illū ter.in.c.dilectus.de pcur. Sup quo vide oīno bar. vltra cū.in.l.ij.ff.defendi.ff.cr qui.cau.in pos.ea. Dicit tū q̄ vtile est assignare terminū petendi ad deliberate rñdendum:q1 respōdens sub tali termino nō pōt allegare errorē fm glo. in.c. ex literis.de diuor.super quo vide qđ dicitur in.c.fi.de iureiur.lib.vi.ipe tū met refert Bal.tenentem contrariū.f.in.l.error.C.de iur.& fac. igno.& in.l.iurisfin.in prin.ff.de iurein.allegat etiā in.l.cum precū. C.de lib.cau. Sed in meo hoc non dicit. Debet tū ille qui vult cōtrigere errorem post terminū assignatum allegare causam specificā errozis fm bal.in.d.l.error. Et aduerte:q1 qđ hic dī.& in.l.nec is.in prin.ff.eo.q̄ heres potest adire nō oz locum in petitione bo. pos.q1 in illa iudex debet esse certus:vnde fm ista tempora fm q̄ requirebatur decretum iudicis non posset decerni bo. pos. fm gl. no.in.l.j.C.de bono.pos.fm tabu. Hodie autem cum sufficiat fim plex agnitio.l.fi.C.qui admitt. vtiq; posset fieri agnitio bono.pos. ab eo qui est certus de facto suo fm Pau.de ca.hic.& bri. ¶ Secundo no.in ver.finantem.q̄ in facto alieno ignorantia in dubio est probabilis nisi doceatur scientia:& in ista materia qualiter pbetur scientia dixi in.l.is potest:& in.l.cum quidam.ff.eo. Hoc tamen limita vltra doct.qđ non habet locum in eo qui tenetur scire ex officio vel alio respectu conditionem persone cum qua contrahit vel facit actum.casus est no.de iure ciui.& ibi Bar. vnico verbo in.l.si patronus.ff.de confir.tuto.& in.c.innotuit.de elec.dom. Abbas in.d.c.quosdā. ¶ In glo.super verbo debeat ibi:sed & si me putem Dy.& cōmuniter docto.sequentes cum soluunt q̄ hic agitur de lucro: ibi de dāno quasi facili? preiudicetur in lucro q̄ in dāno.l.si duo.ff.eo.hoc est verissimū in se:ſz nihil ad propositū quoad legem nostrā;q1 hic non agitur de admittendo lucro propter presumptam scientiam vel propter non presumptā ignorantiam:sed agitur de fauore heredis ,propter scientiam qđ possit adire . Unde dicendum est aliter:vez q̄ distinctio illarum.ll.seruat vbicunq; per scientiam qs incurreret dānum vel amitteret lucrū. Sed vbi propter ignorantiā quis esset deteriozis conditionis q̄ sciret:tunc in dubio presumitur scia:vt est casus hic. ¶ In glo.fi na.ibi.l.ij.C.de edic.diui adria.& glo.ponit duas nota.& singu. sol. ¶ Prima enim sol.vult q̄ quando post aditionem hereditatis instituitur accusatio falsi:tunc non euacuetur aditio prius facta: & est qđ dixit Barto.licet non alleget istam glo.in.l.is potest.eodem.vbi ego eam allegaui. Hoc bene fundatur ex regula quam tetigi in.l.heres.eodem.quia quando qualitas prohibens debet adesse certo tempore ad impediendum actum nō sufficit si superueniat post illud tēpus.l.sciendū.fi.qui satisda. cogan. cum aliis ibi alleg. Sed q1 ista solu.aliqualiter diuinat ad.l.contrariā. ideo glo.solnit aliter:& notablius quod ibi loquitur in petitione possessionis in qua heres petit se mitti ex illo edicto:hic autem loquimur de aditione hereditatis per quam queritur dominium:et proprietas:& hanc solu.dicit Barto.veram & cōiter ¶oder.pter Jmo.qui arguit fortiter cōtra eam:nā non est dubium fm cū q̄ is qui petit se mitti ex edicto dixi adriani:debet se affirmare eē heredē & tanq̄ heredem petit se mitti. Sed pendente accusatione falsi hoc non potest esse q̄ sit heres:ergo non cōpetit sibi remediū illarū.ll.q1 deficit qualitas ,propter quā cōcedit illud remedium.l. fulcinius.ff.quid sit latrare.& qđ ibi per Bart.qui.ex cau.in pos. ea.& .l.ij.ff.docere.vbi optimus text.ff.vi bono.rap. Et ista ratio multū vīget. Unde ,p intellectu.q.potes cōsiderare duos casus. Nam aliq̄n non est instituta accusatio falsi:sed heredi intentanti remediū possessorium obstat exceptio falsitatis:& isto casu ,propie loquit text.d.l.ij.in quo casu reiicitur exceptio falsitatis in iudicio summario:q1 requrit altiorem indaginem nisi pars offerat paratum se probare statim iuxta regulā positam in.l.iij.ff.ibidē.ff.ad exhi.& in.l.ille a quo.ff.de testa.& ibi Barto.ff.ad trebel. Aliqñ est instituta accusatio falsi & petit postea possessio ex illo edicto:& iste est propie casus in quo vī dicendum id qđ dicit Jmol.quia vel ista exceptio est notoria si accusatio sit porrecta cōtā codēz iudicevel de facili pōt probari ducēdo acta facta coram alio iudice: vnde nō est exceptio requirēs altiorem indaginē maxime si pars que accusauit offerat se paratā pbare incōtinenti. Sed potest defendi cōmunis opi.q1 licet notorium sit accusationē falsi esse instrutam:non tñ est notorium ,p hereditas nō potuerit adiri:potuit eñ heres adīsse ante accusationez institutam:vnde ista exceptio nō est notoria:neq; vere:neq; presumptiue cum altero ex istis modis debeat exceptio concludere fm Bald.in.l.duobus.& si quis iurauerit.de iureiuran.& satis colligitur ex not.per Bart.in.l.j.ff. de excep.restat enim adhuc ,pbare quod aditio fuerit secuta post accusationem:q1 excipiens fundat se ex tpe:ergo sibi incūbit probatio.l.matrem tuā.cum ibi no.C.de ,proba.& Bart.in.l.non solum.& sed vt probari.ff.de no.oper.nun.&c.Et attende diligenter:q1 vt.& dixi quando ,pbatio de sui natura est facilis:sicut ista q̄ pendeat accusatio nō est necesse q̄ accipiens offerat se paratus ,probare statim formaliter ex quo ipsa natura exceptionis euidenter est talis.gl.est no.in.c.& de verbo.signi.lib.vi.in verbo manifestum iuxta fi.vbi concludit q̄ quāuis ex forma illius constitutionis excipiens debeat obtēre euidentem effectum:si tamē non excipit hoc modo formaliter:sed proponit defectum qui de sui natura est euidens:satis dicitur satisfeciſſe illi cōstitutioni. Et ad ea que dixi in notabilibus:vtrū debeat dari terminus &c.ad de primo dictis docto.q̄ etiam quando quis interrogatur de facto alie no non debet dari sibi terminus ad deliberate respondēdum quā do positio fit de eo q̄ explicite fuit expressum in libello:q1 de illo potuit esse instructus in responsione ad libellū:& in dilatione que datur ad respondendum libello iurta auf.offeratur.C.de lit.contesta.ita tenent expresse do.Ant.& Jmo.in.c.cum causam.de iur. calum.& colligitur ista doctrina ex dictis Joā.an.in titu.de iura. calum.& fin. Secundo adde q̄ quando factum ,proprium est fim plicitum cum facto alieno:tunc debet dari terminus ad deliberā dum ,propter factū alienum:secus si agatur de facto ,proprio tantum fm Bal.in auf.qua in prouincia.C.vbi de crimi.agi opor.et plene idem Bal.in.l.ij.C.vt lite penden. Tertio adde ad id quod tangit hic domi.me.vtrum procuratori debeat dari dilatio ad instruendum se:nam Bar.soleniter tangit istam.q.in duobus locis.f.in.l.non solū.in prin.ff.de procu.& in.l.ij.ff.defendi.ex ghus cau.in pos.ea.& ibi distinguit breuiter q̄ aut ,pcurator generalis fuit citatus ad causam:aut oīs. ¶ Primo casu semp est dandadilatio ad deliberandum:ita loquit.c.dilectus.de procur.ratio de se patet:q1 non potuit instrui a dño. Secō casu subdistinguit qđ aut oīs fuit spāliter citatus ad rñdendū libello talis tenoris seu talis effectus aut fuit simpliciter citatus ad respondendū de iure ¶ Primo casu non oz dari dilatio ex quo ,procurator potuit instrui debuit a dño. Bñ facit ter.in.l.fi qñ.C.de dila.qđ adducit.d.me. hic & Jo.an.in addi.spe.vbi.& ¶oder.in.d.c.cū causa. Secō casu oz dari dilatio:q1 ex quo oīs citatus ignorabat effectū libelli nō potuit instruere ,procuratorē:ita distinguit cōiter doct.in.l.fi. C.de procur. † Sed aduerte q1 scōm membrū supra positū est limitandum vt dicamus q̄ procurator non oz habere terminū si interrogat de ptinentibus ad cām principalem:secus si hat ibi positio^c vel interrogef sup quo emergenti fm gl.in.c.ij.de cōfes.libr. vi.in verbo.rōnabilis.& no.Jnn.& Posti.in.c.in perttractandis. de iur.cal.qđ refert & sequitur Bal.in.l.ij.q̄ obseruari. in vlt. colū.C.de iura.calum.& ista sufficiant.Are.

Summarium.

1 Per superuenientiā furozis finitur mandatum.
2 Furoz superueniens furioso post ius quesitum non impedit retentionem illius iuris.

Si seruum. Mandatū de adeundo vel petēdo bo.pos.per furozem superuenientē extinguit re integra:secus si nō sit integra.b.d.seq. ¶ Primo no.in.l.qui seruum.q̄ sicut mandatū re integra finitur morte:ita per superuenientiam furoris: vnde ad esse extinctionis mandati non requirit voluntas contraria sed sufficit q̄ ptima volūtas extinguatur. ¶ Per istū text.do. Pau.de ca.decidit.q.de qua Ly.dubitauit in.l.fi.ff.j.C.ō admittu.videlz nunquid sicut moz superueniens extinguit mādatum ita furor.

2 ita & furoz. ¶ Secō no.in.l.si quis alicui.q̄ furoz superueniens post ius quesitū furioso non impedit retentionem illius iuris.& su per isto ter.cum glo.sua fundatur fol. 89.q̄ ipse ponit a contrario in.l.querēdum.vt ibi dicam in vlti.glo.illius.l.licet Bartol.& moder.aliter soluant.concor.tex.& qđ ibi no.l.si is animo.de acqui ren.posse.cum ibi not. ¶ Tertio not.ibi:igitur bonorum.fm Bal.& moder.qđ mandatū qđ valuit a princip.si ex post facto extinguitur definente voluntate mandantis:licet post mandans rediat ad famam mentem non reconualidatur:nisi per nouam volūtatē que vocatur hic ratihabitio:& est valde no.dictum in se:& forte ita in terminis non inuenitur alibi. Adde tamen casum in.l.qui ex liberis.ff.testamento.ff.de bono.posse.fm tab.de cuius intellectu ponit Bart.in.l.j.ff.si filius.ff.de lega.iij.vbi probatur qđ is qui fecit testamentum legitime a princi.postea dedit se in arrogatione:& sic extincta est voluntas eius quoad facultatem testandi:si postea iterum efficitur sui iuris non confirmatur testamentum ex sola scientia & patientia sed requiritur noua voluntas. Et idem est si mandatū extinguatur ,propter dissensum procuratoris qui noluit acceptare iurta.c.ij.de procura.lib.vi.nam si postea eum peniteret mandatum semel extinctum non resuscitatur nisi dominus expresse iterū consentiat glo.est fing.in iure quā ibi approbat Ang. in.l.si pupilli.& item queritur.ff.de neg.gest.per quā mirabile limitatur text.in.d.c.licet. ¶ Pro qua bene facit hic ter.quia mandatus semel extinctum non resuscitatur fine nouo consensu:Bart.tamē aliter sentit in.d.& ibi querit ad intellectū.d.c.Tangit etiā hic pau. de cast.argu.istius litere:nunquid si nuncius moritur anteq̄ perueniat ad cū cui mittitur extinguat mandatū & potestas contrahēdi:& dicit qđ banc.q.tangit glo.in.l.j.in fi.ff.de ,ben.emp.& sentit clare ipse qđ extinguitur mandatum per mortem.dicit tū qđ contrahens cum tali nuncio reuocato habet iustam causam & titulum putatiuū ad prescriptionē.allegat.l.mandatum distrahendorum ff.manda. Ad primū dic breuiter qđ glo.in.d.l.i.non loquit in casu nostro:sed qñ mandatū nuncij fuit reuocatum per constituentē quo casu non est mirum si valuit ¶ctus:vt tz ibi glo.ex quo potest imputari constituenti cur non notificauit reuocationem iurta no. in.l.si procuratorē.ff.de procurat.& in.l.i.C.de satisdā.& in.c.mandato.de procu. Et sibi illa.q.¶ Det.tenuit contra glo.in.l. mādato. C.mandati. ¶ Pro quo videtur casus singularis quem ipse nō adducit fm intellectum Bart.& glo.in.l.quidā dolo.ff.de dolo.sup verbo inanis.hoc tamen nō determino nunc q̄ nō est nostra materia. Aliquādo mādatum nuncū extinguitur per mortē:& hic est casus noster in quo parua est dubitatio:q1 licet in reuocatione mādati expressa:aliquando requiratur notificatio in reuocatione cuz tacita que fit per mortē hoc non reperitur nec requirit fm Bart. in.l.& q1.in vlt.col.ff.de iurisd.om.iud.nec dicas q̄ ibi loquitur in mandato iurisditionis:q1 vt probat ibi ter. mandatus iurisditionis extinguitur eo modo quo mādatū negotioz. Quid aūt fit de epistola missa ad aliquē vtrū si mittens moritur priusq̄ epistola perueniat ad eum cui mittitur extinguatur in effectu mandatū per epistolam:vide^als do.me.in singularibus allegantem Jnnocen. in.c.fi.de succes.ab intesta.quod extinguitur:& est ,pbabile:q1 nuncius & epistola cōiter equiparantur:vt.d.l.i.in fi.de ,ben.emptio. & oz in.l.absenti.de dona. Et ad materiā istā vide bal.in.l. fallus. C.de furtis.& Bar.in.l.si ,procurator.ff.de procu.vbi expresse dicit qđ qñ reuocat mādatū p mortē non requrit notificatio aliqua qđ no.& ibi plene per Bal.de q.posita per glo.in.l.j.in fi.ff.de cōtraben.emptione.

Aretinus.

Pillus. Non summat q1 breuis est.Oz si velles eā summare potes sic dicere. Etiā tutor q non administrat bona pōt autorizari pupillo vt hereditatem adeat.b.d.Areti.

Summarium.

1 Epistola ea dicitur esse cuius est subscriptio.
2 Quāuis hereditas adiri non posset a pupillo sine tutore ,presente tū iussus adeūde hereditatis fieri posset per nūciū vel epistolā.
3 Qui per se solus potest facere actū:potest similiter procuratorem constituere.

Si per epistolam. Jussus expirat morte iubētis tutoris:ió nō oz aditio postea facta.b.d.cōcor.ter.ad primū dictū in.l.q aliena.& si is q̄ putabat.ver.q̄ q̄.& eo. Ille tū ter.nō loquit de administratore iubēte:ſz de eo q̄ putabat se dīm. Ān iste casus forte in suo dicto est sing. ¶ No.ibi:p epistolā.iunctoque.Si post subscriptā.qđ illa epistola dī esse ,alicui^a in qua est subscriptio manus sue licet forte fuerit scripta per aliuz. ¶ Primo ess vocat in prin.p epistolā tutoris deinde dīci potest subscriptā eplam:& sic ostēdit qđ non subscripserat:sed subscripserat epistolā vel saltē sic potest intelligi:sed posset dici qđ scripsisset & subscripsisset:& fm primū intellectū facit ista.l.ad no q.Si statutū dicit qđ scripta manu propria debitoris habeat executionē parata:vtrū habeat locū in scripta facta manu alterius & subscripta per ipsum debitorem.de quo die vt per Ange.& moder.in.l.si ita stipulatus.& grisogonus ª.ff.de verb.oblga.per bonū ter.qđ ibi no.Bart.in.l.empto.& lucius.ff.de pac. ¶ Secundo not.qđ licet hereditas non posset adiri a pupillo sine tutore ,presente:vt.l. obligari.& tutor.& de auto.tuto. Jussus tamē adeunde hereditatis posset fieri per nunciū vel epistolā.cōcor.ter.in.l.si quis mihi. & iussum.& eo. Ille tamen loquitur in domino iubente nō in administratore:sicut iste glo.tamen tua hic in.& solu.dicit vnum verbum valde singu.si verum esset qđ licet autoritas in contractu nō possit interponi per nuncium vel epistolā:potest tamen interponi in quasi contractu:sicut est in aditione hereditatis:& fm hoc in casu.l.potuit.C.de iure delibe.tutor posset interponere autoritatem per nuncium vel epistolam:sed quia hoc non reperitur iure cautū periculosum videtur sequi istud dictū quis esset singul. ¶ In gl. ibi:item hoc quando pupillus est infans &c.Hanc glo.approbat Barto.sed Ang.& moder.dicūt ter.non esse restringendū sed fm pliciter intelligendum etiam in maiori infante:& erit not.limitatio ad.l.ponit.Assignant rationem differentie:q1 potestas iubēdi est in administratione bonoz:ergo competit tutori qui est legitimus administrator.l.preses.cū materia.C.de trāsac. Sz facultas adeūdi non est in bonis:ideo non venit in administratione tutele nisi in subsidium qñ pupill^a ipse non potest adire. Mihi placet opi.gl. & Bar. Nouez q1 regula ponitur in.l.ij.& fi.ff.qui pet.tuto.per Barto.& in.l.ij.in princi.ff.rem rat.ba.& qđ ille qui potest facere actū per se solus pōt constituere procuratorē^b similiter:sed q non pōt facere actū solus:non pōt sol^o constituere procuratorē:vnde cū sol^o tutor non possit adire non videt qđ possit mandare alteri qđ adeat.Sed defendēdo moder.dicas qđ illa regula procedit in mādatur in procuratorez:nam non pōt transferre oīs qđ non habebat ipse:sed in casu nostro ius adeūdi non residebat in persona inbentis sed in persona serui:saltem quoad actus facultatis:vt plene dixi in.l.iul.ff.de leg.i.& in.l.q in aliena.& eo.vnde non est hic illud inconueniēs qđ aliquis transferat ius qđ non habet. Et q1 ter. indistincte loquit:pro nūc placet ista opi.ne restringam^c iura fine causa Quis opi.Bar.& glo.magis sit fm regulas iuris. ¶ Extra glo.inducitur ista lex per Barto.ad.q.de prelato.vtrū mandatus factū a solo prelato expiret morte ipsius prelati:& concludit qđ expirat etiā re nō integra:licet habeat in cle.fi.de procu. Et similiter expirat mandatū patris qui est legitim^o administrator: fm Bal. in.l.si defunct^o.in prin.ff.de pcu.Aduerte tū q1 illa cle.logt in ,procuratore ad iudicia:nā si est cōstitut^o ad negotia:verbigratia: ad eligendū dūmodo negociū cōcernat ipsam eccleſiā nō expirat mādatū fm Archi.& Jo.an.in.c.fi qs iusto.de elec.in.vi. Ipse tamē Jo.an.se remittit ad ea q̄ dicit in.c.scriptū.de elec.† Sed q̄rif qđ in compromisso facto cū prelato:vtrū trāseat ad successorem vel extinguat morte.de qua.q.dic vt per Spec.& Jo.an.in ti.de arb. & finif.& fi.qđ si prelat^a.ad quos etiā remittit hic Bartol.& videplene per Abb.moder.in.c.fi.extra de arbi.vbi tenet qđ cōpromissum transeat ad successorē in dignitate qñ respicit ius & utilitatez ecclesie:& est factū solenniter intellige cū autoritate superioris. Et ,p cōclusione ista dicit domi.me.hic videri casum fm lect. Abbatiqui.in.c.presentata.extra de testi.q text.bene facit vī cñ velle qđ virtute cōpromissi facti cū pdecessore arbitri possint ,pnūciare tempore successoris si omnes fuissent presentes & nō impediti. Sz potest intelligi qđ hoc erat.ideo q1 successor ratificauerat compromissum & petendo arbitros pronunciare hoc ipso videret de nouo compromittere:vnde non esset opus ostendere aliud compromissum fm Ange.in.l.sciendum.de verbo.obligatio.in sua repetitio. ¶ Sed queritur quid in procuratore constituto a prelato & capitulo vel a tutore & pupillo:vtrum mandatum expiret morte prelati vel tutoris.super quo Barto.dicit qđ si fī ad constitutionem procuratoris ,vtere^a intervenit tanquā faciens mandatum fm exemplum prepōsitum:quia cum mandatū constaret ex volūtate duorum finita vnius voluntate extinguitur mandatum: sed glo.in clementi.fina.de procurato.quam sequitur hic Jmol.tenet oppositum in prelato:dicens qđ quando fuit datum mandatum a prelato & capitulo pro communi causa vel spectāte ad solum capitulum non expirat mandatum morte prelati.alleg.Archidiac. in.c.si duo.de procurato.libr.vi. Cogitabam ex mente illius glo. que tangit hoc in fine.qđ iste opiniones possunt concordari vt dicamus qđ aut in constitutione procuratoris erat necessaria persona vtriusq; cōstituentis:& tunc mandatum expiret per mortem prelati vel tutoris:& licet isti possint consentire facienti procuratorem:& hoc modo satisfacere iuri:q1 tamen elegerūt viam substantiandi actum in se probabiliter possit dici qđ hic dicit Barto.qđ mandatum finiatur.Aut sumus in casu in quo solum capitulum vel solus pupillus possit,constituere procuratorem:& tunc procedat opinio glosse.in loco allega. ¶ Sed queritur nunquid si pupillus constituit procuratorem cū autoritate tutoris per mortem tutoris finiatur mandatum.Bart.hic sentit qđ non actus principaliter fuit substantiatus in ,persona pupilli:vnde ipse videtur

a ¶ Scientia. Limita vt p d.Bar.soci. in ,fi.cele.in ci.i cā nanu tēfis.ff.& ad pbationē in ij.pte q̄ ,ptu mif ignorantia in facto ,ppio ,propter multiplicitatem negotiorū ,put est in iudice ordinario ó quo etiā vide fely.in.c. cum olim in pri. ij.colū.de re iud.Be.va.

b ¶ Tēpore. Adde idem tenentem .d. Barto.soci. in ,fi.cele.§. i alia apost. allegato.eo. ff.bene.va.

c ¶ Positio. de quo tu late. & no. vide fely.i.c pastoral.post pri. ij.col.ó iud. Be.va.

a ¶ Bisogonus.& ibidē vīs cūdē frāter.& qđ ibi dixi i apostil. Bene.va.

b ¶ Procuratorē.adde fely.i.c.itellexim^o.post me. ij.co.i.ij.vbi qs.de iud.& i c.post cessione.in me.vi. col.vñi.& aduerte.ó ,pba.

c ¶ Morte. Tu vide.d. Alle.ó imolate post alios in.l.q liberis.ff. bene ,pba.de vul. & pup.in.v. colū.ij. extra glo.cū ,ncor. & limitatiōibus ibidē ,p cū fignatis. & adde Flo. in.l. societatem.ff. arbitror.§.,p so. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

mandasse nō tutor:iō satis est q pupill⁹ viuat:z hoc tz hic Jmo. que opinio placet lz Raph. hic vt dicit oo. me. aliter dicat p qua adduco tibi no. doc. Jo. an. in addi. Specu. in rub. de accusatore, vbi dicit q si ex forma statuti quis debet cōsentire agenti in iudicio potest prætestare hunc consensu: licet ipe non possit agere: quia hanmitus: non enī agens ille videtur agere de mandato consentiē tis: neq; per cōsensum videt mādasse consentiens. Vñ. o. Barto. not. in. l. 1 q. de iurisd. om. iudi. q; prestans autoritatem actui non dicitur facere actū sed pficere actū imperfectū. bene facit qō not. bar. in. l. fi. C. de pac. z bal. in. l. si vt pponis. C. de seruo pi. oa. ma. Sed remanet maior dubitatio vtrū si pcurator est constitutus a pupillo cū autoritate tutoris vel a capitulo cū autoritate prelati solus prelatus vel solus tutor possit talē procuratorē expresse revocare. in qua. q. Bar. in. l. neq;. C. de pcura. z. l. actor. ff. rem ra. ha. quē allegāt hic Moder. distinguit q; aūt a principio solus tutor vel solus prelatus possent cōstituere pcuratorē ipsi aūt non possent sine capitulo vel pupillo. Primo casu pcurator pōt revocari fm eū: q; sicut habet ptātem insolidū in cōstituendo: ita z destruendo. l. si vt pponis cū materia. C. de nup. z in aut. defen. ci. §. sed interim. Secundo casu nō pōt sed illi debēt adhiberi ad revocandū: qui erant necessarij in cōstituēdo per. ll. prealle. z hoc videtur verū. Pro quo facit optime glo. in. l. is cuius. de procur. que vult q; solus pupillus nō pōt revocare pcuratorē ante lit. cōtest. q; solus nō pōt cōstituere: z licet gl. in. l. ité eorū. §. q; si actor. q; cuiusq; vniuer. no. sentiat opp. dū vult q; q̄uis in cōstituendo iudicū requirat decretū superioris sola tamen vniuersitas pōt revocare lyndicum: sicut ibi not. eā bar. distinctio tamē Bar. videt verior quā hic approbant cōmuniter Moder. pro qua vide qō no. Bar. in. l. oēs populi. in. j. q. prin. in. ij. cbar. de iusti. z iur. vbi dicit q; statutum factum a populo cū autoritate supioris erat necessaria vt possent facere statuti: secus si soli potuissent statuere: ista q; autoritas fuit assumpta ad abundantē cautelā. Et hanc distinctionē sentit Jmol. post Ange. super ista. q. in. l. paulus. in fi. de re iudi. lz Bal. in. l. oīm. C. de testamentis. simplr dixerit q; ex quo statutū erat cōfirmatū a superiori nō peterat revocari. dictū Bar. est verius rōnibus dictis fm distinctionē tpum qō do. bal. in. c. i. §. nos romanor. de pace constan. sup quo vide plenī. Pe. de anch. in sua repe. in. c. i. de consti. char. xxx.

Summarium.

1 Primum testamentum tollitur per secundum.
2 De contractibus ad iudicia valet argumentum.
3 Officiū q; in gerendo actum adhibitur aliquid qō non est de natura actus. tunc illud pro forma adiectum videtur.

Cum qui duobus + viribus testamenti nō potest adire hereditatem. h. d. Primo no. q; q̄uis idē heres sit institutus in primo z secō testamēto: tñ per secm testamentū tollitur primū: dūmodo sit verū z solēne: q; paganus nō potest decedere cū duobus testamentis: ideo per secūdū revocatur primū. insti. qui. mo. te. in. §. i. z in. l. cū in secūdo. ff. de iniusto testamēto. cōcor. l. si iure. in fi. de leg. iij. z. l. fal. fm Pau. hic. Ex quibus arguit q; sicut quis non potest decedere cuz duobus testamentis: ita super eadem causa non possunt esse due diffinitiue conformes quarū vtraq; pariat actionem. allega. glo. in. l. qui restituere. ff. de rei vendica. Sed ipe non declarat quādo due feruntur sentētie conformes vtrum prima valeat vel secunda. Et quando essent late in eadē instantia non est dubium quod valeret prima non secūda. l. i. C. q̄i pro. quo. non est ne. Sed si essent late in diuersa sentētia: tunc est maius dubium. Tu ergo aduerte q; doc. cōiter fm Bar. in. l. j. C. quando pro. quo. non est necessarium. tenēt q; secūda sniа conformis prime non: valeat intellige de diffinitiua: nam de interlocutoria. dic vt per Barto. in. l. cū procurator. §. i. de no. oper. nuncia. z hoc sentit ibi Barto. dū dicit q; potissima ratio est q; est lata fine instantia: z fic videtur sentire q; etiam si lata esset in diuersa instantia per rōnes ibi assignatas per alios vbi nulla z inter alias rōnes dicūt ibi doc. q; sicut quis nō pōtvna cā terminari duabus diffinitiuis cōformibus. Sz assumptū non pbat q; de sui natura plures obligationes pñt cōcurrere ad inni. cē. l. quoties. de act z obli. z plene in. l. ita stipulatus. de verb. obli. z in. l. si qs a socio. ff. p socio: vel vtendū est alia rōne ad pbandū hāc conclusionē: z dicendū q; ibi secūda sniа cōformis prime nō vz: q; est supflua contra. l. g bis idē. z q̄ ibi habeē. de verbo. oblig. z qō not. per Bar. in. l. q vsufru. eo. ti. Sed ad hanc colorata rationem nō der Bar. in. d. l. cū pcurator. §. j. vbi tz oppo. in interlocutoria. Dicit enī qō lz secūda sit supflua ex vtraq; tñ orit obligatio: z nec tñ cōsideratur partis in obligatione descendente ex sententia: sicut in obligatione que causatur a facto partium. † Sed ipse non pbat hanc differentiam cum regula sit q; de contractibus ad iudicia * potest argui. l. omnem. ff. de iudicijs. maxime attento q; obligatio que oritur ex sententia oritur ex quasi cōtractu fm Barto. in. l. ij. §. fina. de pacto. stipu. vnde prior videtur opinio doct. in. d. l. j. Pro qua adduco tibi glo. singu. que hoc dicit in. l. exceptione. §. in hac. ff. q; me. causa. q; propie nititur in ratione sua perfluitatis. Et lz Ang. ibi impugnet eā ex illa rōne: q; sniа secūda lata in diuersa instātia vz: tñ videt q; nō bene ratione pmissa. Aduerte tñ q; hoc est verum si scōa sniа simpliciter nunciatum esse sibi heredi tem esse parū idoneam postea in eadē epistola ex hoc bene infert itaq; &c. que dictio idem significat ac si diceret atq; ideo debere eum &c. Tertia ibi: sed. p babilius. Flo. fm Ang. qō vbicūq; in gerendo actū adiscitur aliqd qō nō est de natura actus nec tacite inest: tūc semper illud vf adiectum. p forma. ideo si omittitur actus est nullꝰ. Et hoc primo do. bal. p istā. l. nō dubiū in. fi. cbar. C. de legi. Hoc ēt tz gl. referens vba Jnno. in de. j. de offi. deleg. circa prin. Secundo no. fm Bar. in verbo persuasum qō is q debet se instituere extraiudicialiter: vtrum aliquid sit vel non sit ad prejudicium sui vel domini mandantis ei non tenetur hoc ex quirere per eam certitudinem per quam testis debet esse certus in testificādo: sed satis est qō ab illis audierit qui verisimiliter debebant scire concor. ter. in. l. cum quidam. §. quod dicitur. cum ibi no. §. eo. Super quo vide quod singulariter ponit Bald. de arbitratore qui habet procedere facti veritate inspecta a in. l. solam. in fi. C. de testi. vbi dicit quod potest credere testi reddenti verisimilē rōnē lz nō cōcludēte de iure. Extra gl. adde dictis bar. in quātū dicit qō si cōditio q; tacite inest er natura act⁹ expri mit hoc mō si inneneris talē esse idoneū vel si cōsiterit talē esse idoneū cōferas sibi beneficiū: ista verba nō faciūt conditionē: q; exprimit id qō tacite inest: z p q̄is valebit collatio beneficij facta etiā nō idoneo lz executor de hoc nō inuestigauerit: nam iste articul⁹ apud can. est difficilis z inter mod. hic scribētes. d. paul. meli⁹ intellerit q distinguit: vtrū cōmittat collatio beneficij sub hac forma si constiterit tibi eum esse idoneum vel sub alia forma sit idoneus. Primo casu dicit ipse qō executor debet cognoscere z citata parte: q; aliter nō pōt sibi cōstare de eo qō mādat. l. in causa. §. causa. ff. de mino. z hoc casu dicit nō log Jnno. Secō casu dicit pcedere doctrinā Jnn. in. c. fi. de prebum. z glo. in cle. j. de offi. dele. vt distiguam⁹ vtrū cōditio vel qualitas adiecta insit tacite vel nō: vt hic p bar. Tu aūt aduerte q; qñ sit cōmissio pro mō pōt cōsiderari duo casus. Ifā aliqñ cōmittit cognitio qualita tis extrinsece q̄ nō inest ex natura act⁹: verbi gratia si tibi cōstite rit talē esse doctor. vel literatū. Aliqñ cōmittit cognitio qualitatis q̄ inest ex natura act⁹. crēpli cā: Cōferas beneficiū titio si tibi cōstiterit qō sit idoneꝰ. Primo casu qñ hec tria cōcurrūt qō q̄litas sit extrinseca qō agat de prejudicio alteri⁹ qō cōmittat cognitio ipsi⁹ qualitatis executor dz procedere citata parte: alās nō vz processus fm Jnn. z gl. referentē eū in. d. cle. j. versus finē. Et hoc tenēt. d. ant. z fere oēs Mod. in. c. fi. de prejsum. z bal. elegāter hoc dicit in. l. nō dubiū in. ij. cbar. C. de leg. vbi est oīno videndū. et in isto casu vera est doctri. d. pau. qō executor tenet citare partē. licet bal. aliter dixerit in. l. neq; natales. ff. de pba. cui⁹ rōnibus rūdet in seq. mēbro. Secō casu dixit Pau. de eleaz. in cle. j. de cōcel. prequō executor nō tenet citare partē nec procedere in forma iudicis qz ipse procedit extraiudicialiter nō per viā cōtentiose iurisditionis: vt dicit in fili in. c. cū cōtingat. extra. de rescri. Et hāc opi. diffuse sequit Bald. propie in his terminis in. l. neq; natales. C. de proba. in fi. vbi dicit vnū notabilius. s. quod etiam si executor citauerit partē nō tenet eā expectare si nō vult: q; cū hic agat de prejudicio publico non potuit executor renunciare facultati procedēdi extraiudicialiter in quo processu nō requiritur citatio partis secundum eum. Sed Lapus in allegationibus tenuit oppo. z melius quem referunt Moder. in. d. c. fi. nam non valet ista cō sequentia proceditur extraiudicialiter: ergo pars non debet saltem moneri: q; hōc est verum vbi nō agit de prejudicio alicuius tem moneri: q; hōc est verum vbi nō agit de prejudicio alicuius vt per glo. in. l. iij. §. si causa cognita. ff. de bonī. pos. quam adducit Bal. in. d. l. nō dubiū. sed vbi ageretur de prejudicio tertij tūc cō sequentia est falsa: vt probatur in. l. si qs arbitratu. de vbo. oblig. z in. l. j. §. z qō tz. ff. si cui plusqm per. l. fal. z. l. quod si nolit. §. fi mā cipiū. vel. §. si quid ita. ff. de edil. edic. z ita pūctualiter distinguit Bal. in. d. l. si quis arbitratu. Unde videmus qō in legitimatione citari agnati z tñ ibi pceditur extra iudicialiter nō iudicialiter. Facit optime ter. in. l. si. ff. de natal. re. z p Bart. z Moder. in. l. gallus. §. quid si tiñ. ff. de liber. z posthu. vnde etiā in isto casu dico q; executor nō potest pcedere nō citato illo de cuius prejudicio agitur. Sz q̄rit qd si executor inquisiuit de qualitate expressa in literis z pnūciauit ex falsis pbationibus qualitatē adesse: vtrum si vere illa qualitas nō aderat valeat collatio beneficij. Sup quo dicit Bald. sing. in. l. ñ. C. quando pro. nō est necessē. qō vz collatio qz non est peccatum in forma mādati: sed potius in materia ex quo executor quesiuit soleniter vt debuit. z hoc sentit bic paulus de Castro dum dicit in casu huius. §. quod si filius explorasset ab his qui verisimiliter debebant scire vtrum hereditas esset idonea z tua fuisset sibi persuasum valeret aditio quamuis vere hereditas idonea non esset. Sed iste casus differt aliquantulum

a Ad iudicia. vide tñ glo. z doc. in Linter stipulantē de ver. obli be. va.

b Primuz adde fely. in c. pastoralis in. ij. col. i v. rōneyni⁹ hore. ō referip. et in. c. sane. circa pri. de offi. deleg. et an et quādo testū prius per posteri⁹ tollit̄ qualiter vide. Dy. in 2 cōsil. ij. in. v. ecōtra. z i v. a præterea faci sus. be. va.

prin. huius. §. fm Roge. z bene nō tamē est necesse scōm qō dicit Roge. exponere itaq; p z ac si diceret sibi parum idoneam reniciari. z ita debere eum diligentius exploare. nam etiā si ista dictio itaq; ponatur z stet simplr illatiue bene stat z habet eundez sensum: q; cū pater prius scripsisset nunciatum esse sibi heredi tem esse parū idoneam postea in eadē epistola ex hoc bene infert itaq; &c. que dictio idem significat ac si diceret atq; ideo debere eum &c. Tertia ibi: sed. p babilius. Flo. fm Ang. qō vbicūq; in gerendo actū adiscitur aliqd qō nō est de natura actus nec tacite inest: tūc semper illud vf adiectum. p forma. ideo si omittitur actus est nullꝰ. Et hoc primo do. bal. p istā. l. nō dubiū in. fi. cbar. C. de legi. Hoc ēt tz gl. referens vba Jnno. in de. j. de offi. deleg. circa prin. Secundo no. fm Bar. in verbo persuasum qō is q debet se instituere extraiudicialiter: vtrum aliquid sit vel non sit ad prejudicium sui vel domini mandantis ei non tenetur hoc exquirere per eam certitudinem per quam testis debet esse certus in testificādo: sed satis est qō ab illis audierit qui verisimiliter debebant scire concor. ter. in. l. cum quidam. §. quod dicitur. cum ibi no. §. eo. Super quo vide quod singulariter ponit Bald. de arbitratore qui habet procedere facti veritate inspecta a in. l. solam. in fi. C. de testi. vbi dicit quod potest credere testi reddenti verisimilē rōnē lz nō cōcludēte de iure. Extra gl. adde dictis bar. in quātū dicit qō si cōditio q; tacite inest er natura act⁹ expri mit hoc mō si inneneris talē esse idoneū vel si cōsiterit talē esse idoneū cōferas sibi beneficiū: ista verba nō faciūt conditionē: q; exprimit id qō tacite inest: z p q̄is valebit collatio beneficij facta etiā nō idoneo lz executor de hoc nō inuestigauerit: nam iste articul⁹ apud can. est difficilis z inter mod. hic scribētes. d. paul. meli⁹ intellerit q distinguit: vtrū cōmittat collatio beneficij sub hac forma si constiterit tibi eum esse idoneum vel sub alia forma sit idoneus. Primo casu dicit ipse qō executor debet cognoscere z citata parte: q; aliter nō pōt sibi cōstare de eo qō mādat. l. in causa. §. causa. ff. de mino. z hoc casu dicit nō log Jnno. Secō casu dicit pcedere doctrinā Jnn. in. c. fi. de prebum. z glo. in cle. j. de offi. dele. vt distiguam⁹ vtrū cōditio vel qualitas adiecta insit tacite vel nō: vt hic p bar. Tu aūt aduerte q; qñ sit cōmissio pro mō pōt cōsiderari duo casus. Ifā aliqñ cōmittit cognitio qualita tis extrinsece q̄ nō inest ex natura act⁹: verbi gratia si tibi cōstite rit talē esse doctor. vel literatū. Aliqñ cōmittit cognitio qualitatis q̄ inest ex natura act⁹. crēpli cā: Cōferas beneficiū titio si tibi cōstiterit qō sit idoneꝰ. Primo casu qñ hec tria cōcurrūt qō q̄litas sit extrinseca qō agat de prejudicio alteri⁹ qō cōmittat cognitio ipsi⁹ qualitatis executor dz procedere citata parte: alās nō vz processus fm Jnn. z gl. referentē eū in. d. cle. j. versus finē. Et hoc tenēt. d. ant. z fere oēs Mod. in. c. fi. de prejsum. z bal. elegāter hoc dicit in. l. nō dubiū in. ij. cbar. C. de leg. vbi est oīno videndū. et in isto casu vera est doctri. d. pau. qō executor tenet citare partē. licet bal. aliter dixerit in. l. neq; natales. ff. de pba. cui⁹ rōnibus rūdet in seq. mēbro. Secō casu dixit Pau. de eleaz. in cle. j. de cōcel. prequō executor nō tenet citare partē nec procedere in forma iudicis qz ipse procedit extraiudicialiter nō per viā cōtentiose iurisditionis: vt dicit in fili in. c. cū cōtingat. extra. de rescri. Et hāc opi. diffuse sequit Bald. propie in his terminis in. l. neq; natales. C. de proba. in fi. vbi dicit vnū notabilius. s. quod etiam si executor citauerit partē nō tenet eā expectare si nō vult: q; cū hic agat de prejudicio publico non potuit executor renunciare facultati procedēdi extraiudicialiter in quo processu nō requiritur citatio partis secundum eum. Sed Lapus in allegationibus tenuit oppo. z melius quem referunt Moder. in. d. c. fi. nam non valet ista cō sequentia proceditur extraiudicialiter: ergo pars non debet saltem moneri: q; hōc est verum vbi nō agit de prejudicio alicuius tem moneri: q; hōc est verum vbi nō agit de prejudicio alicuius vt per glo. in. l. iij. §. si causa cognita. ff. de bonī. pos. quam adducit Bal. in. d. l. nō dubiū. sed vbi ageretur de prejudicio tertij tūc cō sequentia est falsa: vt probatur in. l. si qs arbitratu. de vbo. oblig. z in. l. j. §. z qō tz. ff. si cui plusqm per. l. fal. z. l. quod si nolit. §. fi mā cipiū. vel. §. si quid ita. ff. de edil. edic. z ita pūctualiter distinguit Bal. in. d. l. si quis arbitratu. Unde videmus qō in legitimatione citari agnati z tñ ibi pceditur extra iudicialiter nō iudicialiter. Facit optime ter. in. l. si. ff. de natal. re. z p Bart. z Moder. in. l. gallus. §. quid si tiñ. ff. de liber. z posthu. vnde etiā in isto casu dico q; executor nō potest pcedere nō citato illo de cuius prejudicio agitur. Sz q̄rit qd si executor inquisiuit de qualitate expressa in literis z pnūciauit ex falsis pbationibus qualitatē adesse: vtrum si vere illa qualitas nō aderat valeat collatio beneficij. Sup quo dicit Bald. sing. in. l. ñ. C. quando pro. nō est necessē. qō vz collatio qz non est peccatum in forma mādati: sed potius in materia ex quo executor quesiuit soleniter vt debuit. z hoc sentit bic paulus de Castro dum dicit in casu huius. §. quod si filius explorasset ab his qui verisimiliter debebant scire vtrum hereditas esset idonea z tua fuisset sibi persuasum valeret aditio quamuis vere hereditas idonea non esset. Sed iste casus differt aliquantulum a supradicto: vt dicam in lectu. sequen. nam ista conditio si tibi fuerit persuasum itaq; vf verificata dato qō fallum persuasus fuerit. sed ista conditio si tibi constiterit nō videtur verificari nisi de qualitate vere constet non per falsas probationes. vnde illa doctrina est aliqualiter dubia: nisi exponas si tibi constiterit prima facie: id est si alio nō apparent et colorata facta fit fides. Tāgit ēt hic Pau. de ca. nūqd cōditio que tacite inest appōsita in literis institie faciat conditionē: ita qō illa omissa processus sit nullꝰ vel sententia. Exemplū si superior committit causam hoc modo si tibi constiterit vel si pbatum fuerit talē esse spoliatum vel debitorē restituas eū vel condēnes: nam iste conditiones tacite insunt ex natura iudicij qz actore nō pbante reus absoluitur. Et cōcludit allegans Jnn. in. c. prudentiā. de offi. delega. qō etiam in literis iustitie pas conditiones q̄ tacite insunt nō datur noua forma mandato. Et hāc opi. sequitur Bal. in. l. nō dubiū. C. de legi. z in l. prescriptione. C. si contra ius vel vti. pu. lz Bar. ibi sentiat opp. z clarius in simili. q. in. l. in diē. §. stari. ff. de arbi. Et tamen ipse idem Bar. in. l. ertat in vlti. col. ff. qō me. cā. tz opi. Jnno. qō ista verba nō faciāt cōditionē: neq; dent formā. pcessui. er quo conditio tz cite inerat: z hec est cōis sniа. De. q. tñ bar. in. §. stari. est magna controuersia. de qua plene per domi. Anto. in. c. quintanalis. de iureiur. aliquid etiam tangitur in. c. cum dilecta. de rescri.

Summarium.

1 Cum requiritur vt quis consentiat actum agenti hoc nō intelligitur de furioso.
2 Nunqd filius possit emācipari per patrē ad vnū actum tantum.
3 Dictio perinde reperit subtantiā z qualitatem eius ad quod refertur.
4 Cum quis institutus est ex parte pure z ex parte sub conditione z habet substitutum non potest conditione pendente occupare totum.

Cum heres. Filius existēs in potestate patris furiosi pōt adire hereditatem sine iussu patris. z eā sibi acquirere. b. d. fm cōmunē intellectum. Secunda ibi: vt filius. Tertia ibi: b pmisit itaq;. Flo. fm Jmo. qō qñ requirit vt aliqs cōsentiat actū agenti. hoc non intelligitur qñ ille qui debet cōsentire est furiosus: q; de tali cōsensu nō videtur intellectus. Et ex hoc arguit vel iert qō si ex forma statuti filꝰ nō pōt obligari sine pris cōsensu nō lz locū statutū si pr̄ furiosꝰ. Silr si statutū dicit fm eū q; mulier nō possit se obligare sine cōsensu mariti: idē erit si maritꝰ est furiosus. Silr posset dici in cōsanguineo cuius cōsensus dz requiri: nā nō requireretur si est furiosus. que conclusio. pbat rōne: q; isti consensus requirunt cōiter ne 3bens decipiatur. l. ij. z ibi per Bal. C. de adop. sed hoc nō posset fieri p furiosum q nihil intelligit: ergo cessat rō z mēs statuti. Preterea furiosus equiparatur absenti z ignorāti. l. qui ad certū. ff. loca. sed absente eo qui dz cōsentire ex forma statuti si nō sperat̄ de primo reditur⁹ ille nō dz expectari fm Bal. in. l. in cōiunctiōe. C. de nup. z qō ipse not. in. c. j. qd sit inuestitura: ergo nec silr debebit expectari furiosus multomin⁹. Quinimo nō solū nō dz requiri furiosus ſtāte dicto statuto: fz ēt pupillus nō dz requiri fm bal. in. l. j. in fi. C. q admit. z in. d. l. in cōiunctione in fi. ibi tamē vf sentire in vltimis verbis qō possit consentire cū autoritate tutoris cuius cōtrariū tz z melius in. d. l. j. in fi. qz iste actus nō est in administratione bonoruz vnde nō dz considerari autoritas tutoris. Hoc ēt tz Ange. in. l. j. §. qō si nemo. ff. qō cuiusq; vni. no. Si tñ proximus consanguineꝰ qui dz cōsentire nō est idoneus intelligit vocatus post eum succedens in gradu fm Bal. no. in. l. fi. C. de vb. signi. Et ad materiaz vide Pe. de anch. in. c. j. de cōsti. char. xxv. Et vtrū cōsanguinea femina deficiente masculo debeat adhiberi. vide per Bal. in. l. j. C. qui admit. Scōo no. casum fing. de iure isto in quo filius existens in ptāte nō acquirit pfi sed sibi. Aliī ponunk in. l. cogi. §. si pater. z in. l. imperator. ff. ad treb. z qz iste ter. loquitur in furioso scias qō quāuis pdigus eqpareē furioso tamen quo ad hoc non equiparatur oīno: sed ita demū acquirit̄ hereditas filij pdigi si testōr hoc disposuit expresse. z habebat nepotes in ptāte sua: alias nō posset hoc dispōnere. casus est fing. probans vtrūq; melius in l. pe. circa mediū. ff. de cura. fu. de cuius intellectu alt qd dixi in. l. qui in aliena. §. inter dū. ff. eo. Et ex illo ter. in secundo rūso pbatur q; preterea in casibus pmissis a iure scōm ista iura nō acquiritur filio existenti in ptāte et si testator hoc expresse velit. operantur tñ ista vba posita a testatore de iure isto qō vf datuz legatum sub cōditione cū erit sui iuris: hodie vo operant ista verba q; patri nō queritꝰ usfructus. ita colligit elegāter ex dictis Dy. z bar. in. l. si vsufru. §. fi. ff. qñ dies leg. ce. Flo. tñ ibi singulariter sensit oppo. qō ex expssa dispōne testatoris acquirat filio qō nō est vez fm Dy. z Bar. z bñ. Utrum aūt filius possit emancipari per patrem ad vnum actū tātū: tetigit hic do. me. nam ex dispositiōe legis indubitanter hoc potest fieri. vt in ter. nostro. z in castrensi peculio. l. j. z per totum. ff. de castrensi pecul. Sed vtrum homo

2

Universidad de Deusto
Biblioteca

s ¶ Perinde. De qua dicatione vide que p eundē habenē in l. rem. de acq. bo. ī l. si gs co. ti. ī in l. tria. §. idē. ff. de verob. ī l. pluribus. co. tiī dixi in apo. ī. d. l. rē. Bene. Ula. boc possit dubitāt. de qua. q. vide per Bar. ī ad Oder. in l. j. §. in filij. ff. ad treb. ī per Bal. in l. seniū. C. qui tes. fa. pos. ¶ Tertio no. scēm intellectū cōem qō ista dictio perinde [s] repetit substātiā ī qualitatē eius ad qō referī: vides enim hic qō qī pinde pōt adire ac si esset pfami. idco omnis effectus aditionis cōcomitāt eū sicut paterfami. Pro quo do. me. hic allegat bona iura scz glos. ī Bar. in. l. j. in pn. ff. de recep. ī qō no. in. l. sacrilegij. §. is autē. ff. ad l. iul. pe. Tu vide ter. ī Ang. ibi soleniter in. l. sed ī si lege. §. pinde. de pe. he. vbi decidit fin. q. ī allegāt multa iura vltra Bar. in loco alle. ¶ In glo. super verbo manumitti ibi qō videt ꝛc. Iste intellectus cōiter approbāt refert tū. d. m. Petrū de besutio subtilē doc. qui diu legit in ciuitate Papie tenuisse oppo. sequendo secūdā vel tertiā opinionē in repe. l. cū filio. ff. de leg. j. Et pro pter. in. l. antistius. §. fi. j. co. vbi videt pbari qō patri furiosi acquirit hereditas per filiū. Scdo qī vt patet ex ter. hoc est bñficiū concessum ꝛtra regulas iuris: ergo debet interpretari vt mīn⁹ ledat ius cōe ꝙ fieri pōt. c. cū dilect⁹. de ẓfue. l. si qī. C. de inoffi. testa. cū si. Tertio qī beneficiū debet interpretari vt sit sine iniuria alterius l. ij. §. merito. ī. §. si gs a pncipe. ff. ne qd in loco publico. ī. l. si impuberi. ff. de admni. tuto. cū simi. Sz si diceremus hereditatem acquiri filio adeūti hoc esset cū iniuria pfis. ī etiā cū iniuria alioꝝ filioꝝ si pater alios filios relinqueret. ergo hoc nō vī dicendū. Non ob. hic ter. fin eū: qī ista dictio perinde refert se ad actū aditionis nō ad ius acquisitionis: vnde fatēt ipse qō hic dispēsat cōtra regulas iuris vt filius adeat sine iussu pīno nō tū vt acquirat sibi hereditatē. Et fundāmētū suū pcipuū est in. d. l. antistī⁹. in fi. Sed. d. m. hic sequēdo cōem sniam respōdet bis rationibus qꝝ ex proprietate verboꝝ litere satis apparet qō ipsa hereditas acquirtur filio: nā ter. dicit qō perinde pōt adire ꝛc. hec aūt dictio de sui natura repetit substātiā ī qualitatē eius ad qō se refert sicut ī qūlibet alia dictio relatiua fm Bar. in. l. j. in pn. ff. de recepta. allegl. a filia. ff. testatoꝝ. ff. de ali. ī ci. leg. vnde nō pōt dici qō hic nō acqrāt hereditas filio: qī ista est qualitas patrīfa. adeūtis vt acqrat sibi. Sed posset respōderi prima facie qō ne inducāt aliqs exorbitans ꝛtra regulas iuris qō nō sit expssim in ter. ista relatio nō repetit qualitatē: sicut alias faceret per ea que do. Bar. no. in. l. pretor. §. critꝙ. ff. vi bo. rap. ī glo. no. in. l. talis scriptura. de lega. j. ī est bonus ter. in. l. vroxi. §. j. de leg. iij. ī qō ibi Bar. sed huic potest respōderi qō dictio relatiua que adequat relatū ad illud ad qō fit relatio fortius repetit qualitatē ꝙ fiat repetitio ex aliꝝ capitibus de quibus in iuribus in cōtrariū adductis: vnde semp dicimus qō quicquid cōtinet in dispositione ad quā fit relatio vī repetitū in dispōne se referēte. l. si ita cū scripsero. de ẓdi. ī de. l. asse toto cū aliis. de here. insti. ī Bar. plene in extranag. ad reprimendū in verbo. put. Ad alias rōnes respōdet sed qī habeo libꝝ corruptū nō bene potui pcipere qūo respōdet ad secūdā rōnē scz qō agit in iudicio tertī. Ad tertiā nō vī bene respondere: qī dicit qō spes filioꝝ nō venit in cōsideratiōe tanꝙ interesse. l. post emā cipationē. in pn. de lib. le. nā in filijs hoc est falsum. l. nec enim. §. fi. ff. de adop. ī per Bar. in. l. is pōt. ff. co. vnde tā rōne iudicij qō inferī patri ꝙ rōne iudicij qō pōt inferri filijs, pbabiliter videt posse dici qō restringeret virtus istius relationis nisi aliud pone ret in ter. Sz aduerte qī postꝙ iurisc̄sult⁹ direrat qō poterat adire tanꝙ pfami. infert itaqꝫ pmisit filiū manumittere seruos ꝛc. nā ista illatio nō pōt fieri si hereditas per additionē nō est quesita filio: imo est dicēdū oppo. vt dicit glo. ī bene per. l. seruū ab agnato de manu. vt ergo illatio nō sit absurda necesse est fateri qō hereditas fuerit quesita filio. ī p hoc tollunt omnia argumēta: qī verba importāt ex pprietate id qō dixi. Et est alius casus in quo de iure digestoꝝ ḡritur filio hereditas ī nō patri de quo dicem⁹ in. l. si filius. j. e. ī aliquid dixi in voce in. l. is qui heres. §. fi. ff. e. ī ad. l. antistius. §. fi. j. e. potes respondere: vt hic ꝙ Bar. vel dicas ī melius qō ibi nō loquit in hereditate delata filio furiosi: sed in hereditate delata ipsi furioso que licet regulr nō possit ḡri per aliū. l. paulus. j. co. tñ poterit tūc acquiri per seruū vel filiū ipsi furioso cōtra regulas iuris: qī ipse nō pōt iubere. Multa enim statuunt specialia in istis pīonis: vt patet in. l. si. §. tali. C. de cura. fu. ī in. l. j. §. furiosum. cū ibi no. de ac. ī obli. Sed cōtra istū ter. oppo. fortiter de. l. si. §. pe. j. quis oz. in bo. pos. ser. vbi iurisc̄sultus dicit qō si filio furiosi est delata bona. pos. nil imputāt sibi si eā nō petat. j. tē pus: qī etiā si peteret non acquireret bono. pos. nisi secuta ratificatione do. Pau. allegās hic hāc. l. nō dicit qō bo. pos. acquirit filio durāte furore: sicut ī hic hereditas per additionē: sed si post furiosus respīscat ī velit habere ratā petitionē factā a filio resoluitur ius filij ī acquiret patri. Sed hūc intellectū non patit: neꝫ ratio litere neꝫ verba: nā si filius posset petēdo acquirere sibi: tūc esset quid imputaret sibi cur nō petijt: cuius cōtrariū ibi dicit ex quo petendo poterat sibi acquirere: sicut diximus in bo. pos. quā petit filius ex causa adnētitia per glo. in. l. j. qui admit. Preterea ter. dicit qō bo. pos. nō acquireret nō qō resoluāt ius acquisitū filio. vī dicēdum est ī melius qō quia patria potestas ī eius effectus est de iure ciuili nō posset pīoꝝ ex edicto suo derogare huic patrie potestati in aliquo. ī sic nō posset inducere qō nō acquireret patri per filiū in potestate: vt probāt in. l. si filius qui patri. §. de vulg. ī pupilli ibi no. bene facit ter. in. l. ī si fine. §. sed qō papi. ff. de mino. Et probāt rōne qī pretor nō pōt ex cōstitutione sua facere aliquē here dē: qī bereditas est de iure ciuili. §. quos aūt insti. de bo. pos. ergo silr non poterit destruere vel tollere ius patrie potestatis quo ad ad aliquē effectū: qī eius est tollere cuius est inducere. l. si vt ꝓponis. C. de nup. l. si. cū mā. ff. de re iudi. ī est sol. nouū dictum ī sing. limitatio ad istā. l. Et ad ea que. §. dixi in notabilibus. vide ang. in suo cōsi. cxcii. vbi vult qō si testator: iubet aliquid fieri de cōsilio cōsortū sub isto noīe nō cōprehendit femina: nec debet vocari ad cōsiliū dandū. Ité adde ad vnū qō hic dicit Bal. no. Ang. istius l. nā vult qō qñ filius habet patrem furiosum possit accipere pecuniā mutuo nec habeat locū senatuscon. mace. si patris consensus non interueniat. Sed do. Raph. ī do. me. reprehendunt eum: nā ratio illius senatuscon. est vt caueatur idēnitati persone ī bonoꝝ patris. l. si filius. §. is autem. ff. ad macedo. Sed ista ratio multo fortius militat qñ pater est furiosus: qī facilius posset eum filius spoliare ī circunuenire: ergo multo fortius habet locum senatusconsul. Preterea dicit do. me. iste non est de casibus exceptuatis in. l. zenodochus. ī. l. macedoniani. C. ad mace. ergo stabit sub regula. Pro ista ꝛclusione facit ter. in. l. item si filius. §. fi. filius. ff. ad mace. ī qō no. glo. in. d. l. mace. vbi patet qō quāuis sit absens vel relegatus ita qō non ꝓssit exquiri de facili consensus eius: tñ filius non potest accipere pecuniam mutuo nisi propter sumptus necessarios ꝓ quibus etiam si pater esset presens. hoc posset facere dam glo. in. d. l. mace. ergo eodem modo si pater per fauorem est impeditus nō videtur hoc concedi simpliciter: sed er cā predicta.

Qui ex parte. Institut⁹ ex ꝙte pure ī ex ꝙte sub ꝛdōe acceptādo partē est bēs incōtinēti in toto: nisi habeat substitutum quo casu si cōditio sit impleta post mortē instituti heres admittet ad succedendū ex institutione purificata. h. d. cum. l. seq. ¶ Nō. ex fi. §. qui ex parte qō qñ quis est institutus ex parte pure ī ex parte sub cōditione ī habet substitutū: nō pōt pēdente cōditione occupare totū qī illa portio debetur sub cōditione alteri. l. si cōditio apposita proberedi defecerit. Ex hoc arguit glo. vltima qō si sunt duo heredes quoꝝ vnus est institutus pure alter sub cōditione pure institutus adiēs nō acquirit totā hereditatē de quo fuit magna ẓtrouersia inter Jo. Alzo. ī alios in. l. si. §. si pars here. pe. Sup qua. q. vide plene per Bart. ī ad Oder. in. l. plane. §. si cōiunctim. j. de le. j. ī ibi dixi. ī qō ponit Bal. in. l. extraneū. C. de bere. insti. Et aduerte qī in casu huius. l. qñ duo fuerūt instituti ex partibus distinctis cōiter doct. fatētur qō is qui adit pure nō occupabit tātum remanet ergo dubitatio quādo duo heredes sunt instituti simpliciter sine distinctiōe partium de quo ibi dixi. ¶ Scdo no. qō qñ aliquis habet in ꝓte cōditionali substitutū ius institutionis cōditionalis trāsit ad heredem heredis. ī hoc est ꝓpter cōiunctionē quā habet institutio cū iure accrescendi: vt dicunt Alzo ī Nog. in vlti. glo. ī declarat hic Pau. de ca. qō qualr ꝓcedat statim dicemus qī est subtile. ¶ In glo. in. l. qui ex duabus. ibi: fm Nog. ī Alzo. Ista lec. impugnat per glo. ī Bar. duplici ratione. Primo quidē qī si institutus cōditionaliter habebat substitutum ī expirauit eius substitutio ī mortuus est pendente conditione non videt stante substituto qō portio ista possit pertinere ad heredē heredis: tum qī ius ꝙditionale nō trāsmittit. l. liber homo. §. si ita scriptū. de bere. insti. l. si ex pluribus. de suis ī legit. vnde impossibile videtur qō heres heredis succedat ex institutione purificata: sicut dicit in ter. Nec pēt etiā dici qō succedat ex iure accrescendi quasi illa pars sit vacās: qī ex quo substitutio fuit facta in casu deficiētis cōditionis debet trahi ad alium casum: qñ institutio conditionis deficeret ex alio capite. l. qī institutus esset mortuus pendente ꝙditione iurta no. in. l. si mater. §. fi. de vul. ī pu. ī in. l. gallus. §. ī quid si tantum. de lib. ī postlim. Et ex his duabus rationibus glo. ī Bar. recedunt ab hac lectu. Potest tamen saluari fm Bar. si substitutus repudiasset vel si expresse fuisset substitutus in defectum conditionis ī non in alium casum: tunc enim bene concluderet qō portio vacans acquireretur heredi per ius accrescendi. Sed cum ter. dicat qō acquiritur ex institutione adhuc non tollitur ẓtrarium positum in glo. qī non videt qō institutio cōditionalis possit trāsmitti vt dictū est. Unde ipsi recedūt ab ista lec. sed Bal. ī Ang. valde no. quos sequunt hic ad Oder. defendūt istū intellectum. Et ad primum dictum respondēt qō quādo substitutio est facta in vnū casum nunqꝫ extendit ad casum oppositū: licet in illo casu institutio sit extincta alia ratione. Exemplū in casu nostro qñ substitut⁹ fuit vocatus si conditio institutionis deficeret: nō enim videt vocatus in casum oppositū si exiterit ꝙditio post mortē instituti. ī ita limitat singulariter qō dicit. d. §. ī qd si tñ. nec meminit alicuius limitationis. Sed ego eam posui in. l. j. de vul. ī pupi. ī in. l. si mater. §. fi. eo. ti. Ad scdm argu. respondēt Roge. ī Alzo in glo. se. vt optime dicit do. Pau. in fi. l. prece. qō hoc facit coniunctio quā habet institutio ꝙditionalis cū iure accrescēdi ꝓpter qō ius conditionale

ius ꝙditionale transmittit. l. q. patri. j. eo. ti. Et ego tetigi in. l. si qs extraneus. §. fin. Et ex hoc dicto multuꝫ ampliat in. l. q patri. vt habeat locū nō solū si ius accrescēdi in oēm cētū ī in oēm casum ds habere locū: sed ēt si sit suspēsum in cētū cōditiōis: nā si ꝙditio primi deficeret. ī sic impleret ꝙditio instituti: tūc nō habet locū ius accrescēdi. Pendēte ergo conditione mirabile est qō ius accrescēdi qō nōdū est cautū in esse se pēdet ex futuro cētu possit dare hāc virtutē instōni ꝙditiōali. Et qō nō possit arguo sic ds istū intellectū scīus cōditionalis nec informat a pacto nec vestit pactū nudū fin gl. in. l. pacta cōuēta. ff. de ẓben. cmp. ī sub tiliter declarat bar. in. l. lecta in vlt. char. si cer. pe. nā vt do. Bartus cōditionalis q nō bz esse nō pōt vestire pactū nec dare sibi fomētū cū sit debile in seipso: ergo eodē mō dicem⁹ qō ius accrescēdi ꝙditionale nō pōt pēdēte conditiōe dare somitū instōni vt trāsmittat ds naturā suā. Et qī est difficile rīdere nisi ꝙ vnū modū differā sola. vsqꝫ ad lect. seq. Uidēdū est ergo de scōa lec. q tangit in gl. ī vī qō ista lec. nō ꝓcedat simili rōne quā assignat gl. in ꝓc. qī institutio cōditionalis nō trāsmittit. Sz ad hoc respōdet Bar. ex mēte gl. ī no. qō io trāsmittit hic institutio ꝙditionalis: qī erat ꝙiūcta cī iure accrescēdi puro nō cōditionali sicut in ꝓc. lec. Et fm istā lec. no. singulariter qō nō solū is q adiuit partem suā nō pōt succedere in alia ꝓte ius accrescēdi si pōt succedere ex titulo instōnis. l. si qs heres in pn. §. eo. Sz ēt si successit in parte vacāte ꝙ ius accrescēdi i illa acqsitio resoluit si postea purificata ꝙditiōe pōt succedere ex titulo instōnis vel substitutiōis ī est magna ampliatio ad. d. l. si qs heres. Et tū cōtra hāc lec. fortiter facit ter. j. d. l. si qs ita scripserit titi⁹. de be. insti. vbi ter. dicit qō qñ aliqs est institutus ex ꝓte pure ī ex ꝓte sub ꝙditiōe sine substitūto ī coheredē illa institutio ꝙditiōalis nullū cōmodū affert substituto. nec aliqd operat: ergo in cētū cōditionis ex ea non pōt succedere: qī tunc aliqd operat: vñ forte melior est intellectus ꝓcedens ī magis notabilis. Et ad ar. qō fecit in oppo. respōdeo qō licet ius accrescendi hoc casu sit conditionale vt dictum est ds tamen virtutē trāsmissiuam: qī transmittit ad heredē institūti: ita qō impleta conditione instituti ī deficiente conditione substituti accresceret portio portioni etiā in persona ipsius heredis. Et ideo non est mirum si hanc virtutē transmissionis quam bz in se communicat institutioni. Est tamen nouus casus qui nō cōprehenditur in. l. qui patri in pīn. §. eo. vt dixi.

Summarium.

1 ¶ Dictio tunc quid significet.
2 Verbum intelligitur in dubio significat fictionem.
3 Tempus contractus inspicitur etiam in conditionali cōtractu quo ad solutionem gabelle.

[1] Meres quando ꝓ No. in verbo iam tūc quod de natura istī⁹ dictiōis q̄ idē significat hic qō ex tūc importat vt hic ꝓbat qō act⁹ q sit nūc videat vel retrofact⁹ vel post ex: ternallo in casu alicuius act⁹ impleti: vt si. j. r. dies nō solueris ex nunc ꝓut ex tūc ꝓte excōico. De natura istarū dictionū vide qō no. in. c. ꝓterea. extra de appel. ī qō tangit Bar. in. l. bmōi. ff. de vb. ob. ī Bal. in. c. j. de milite vaſ. q cō. est. ¶ Scōo no. ibi intelligit fūcta gl. in pnn. qō verbū intelligit in dubio significat fictionē. de quo vide ꝓ Bal. in. l. qsn. ī in. l. ob hec verba. ff. de his q no. insta. ī est bonus ter. in. l. si. in fin. ff. de iure codi. ī alias plenius diri de hoc. Et ꝓ istū ter. cū ista gl. do. Bar. hic qō si statutū facit mētionē de dño: qī ds intelligi ꝓprie ī stricte nō cōprehēde ret dōm ficte ꝓ. l. iij. §. hec verba. de neg. ge. de quo plenī⁹ ꝓ ipsum in. l. oēs populi. de iust. ī in. ī aliqd in. l. j. §. lex falcidia. ff. ad. l. fal. ī ego tetigi in simili. q. multum tale post Bal. in. l. si gallus §. qō si is. §. de libe. ī postlim. in illa. q. vtrum statutum qō punit occidentem cōprehendat mandantē. Vide bonū text. cū gloss. et ibi Bart. in. l. elegāter. §. si serui. ff. de dolo. vbi videt pbari cum glo. qī etiā in dispositione legis odiosa: ds nō penali appellatiōe: dñi nō venit ficte dñs. ¶ In glo. super verbo intelligitur. Hanc

Universidad de Deusto
Biblioteca

indicata: ideo nō sufficiat tale ius supuenire vel dic qō pōt intelligi ille ter. qñ añ snīaz nō fuit cōdusum in cā. Et attēde qz ius ac crescēdi supuenīēs pendente lite facit vt ēt p illo iure possit ferri snīa p actore q pri⁹ egerat p parte q cēsēt eē eadē res cū prima. cāus est no. in. l. si ꝑponas. ℌ. fi. ff. de inoffi. test. per quē ter. Bal. dicit hoc eē verū etiā in cā appellatiōis: vt ipse ponit in. l. p hāc. C. de tēp. app. qō multū facit ad ea q̄ sum⁹ dicturi in. l. seq. Aretin.

Summarium.

1 ☞ Suitas non tollitur in suo instituto per dationem coheredis extranei.
2 Eligendi facultas a lege cōcessa in alternatiua trāsit ad heredē.
3 Nunquid cum patrimoniuz defuncti sufficit creditoribus heres habeat electionem in rata formam huius legis.

1 **Cum hereditate.** Ille qui ꝓ pte sua adiuit pp coheredez qui postea abstinet hz electionē vel acceptādi totū vel repudiādi ēt suā ptē nisi creditor offerat paratū cōuenire heredē solū ꝑ parte ꝑ q̄ adiuit ⁊ eadē electio cōpetit heredi ei⁹. h. d. cū. l. seq. Scōa est ibi. ⁊ ita. Tertia ibi: si tamē creditores. Quarta in. l. seq. ¶ Alo. ibi: coheredi sine suo ⁊c. iūcto ꝑn. q ꝑ dationē cohēdis extranei nō tollit suitas i suo institutovides eñ qō quāis hēat cohēdē extraneū: tñ ōr se abstinere qō est ꝓprie suoꝝ. l. cū bonis. ſ. e. ⁊ hoc intelligūt hic cōiter ℳdoder. q̄ ad esse ctus q nō pēdēt er testō: sicut q̄ ad effectū trāsmittēdi ⁊ siles sed q̄ ad effectū pēdēt er validitate testi tollit suitas. l. apud iul. ℌ. idez iul. ad treb. ⁊ est no. distin. bar. in. l. si filiꝰ qui pri. ſ. de vul. ⁊ pup. Si tñ cohēs extrane⁹ repudiaret: tūc suitas remāeret plena. ⁊ rediret q̄ ad oia ſm ꝑau. de cas. hic. allegat Bald. i. l. iiñ. C. de iure delib. Vide qō scripsi sup hoc allegādo Ang. in. l. si filiꝰ hēs. ſ. de lib. ⁊ posth. vel i hoc articulo vel i articulo de donatiōe subſtituti vulg. ¶ Scōo no. vnū casuz i que ſ regulā posita i. l. q̄ er duab⁹. ℌ. fi. ſ. eo. hēditas semel adita pōt repudiari ⁊ euitaſ in effectu q̄ portio nō accrescit iuito. Et hz illa sit regula qō hereditas semel adita nō pōt repudiari. l. sicut. C. de repu. he. fallit tñ in casu nō ꝓpter eq̄tatē supueniētē. Et si q̄rīt qualr cōpetat ista electio here di ⁊ qs cōcedat eā dicēdū est ſm Bart. ⁊ ℳdoder. qō ista electio cōpetet p viā actiōis vī exceptiōis vñ erit duplex practica ſm eos vel qō heres agat ꝛdictiōe er. l. ſ creditores ⁊ petat eos cogi a iudice vt cōcedāt sibi hāc electionē vel si heres cōueniā a creditoribus ꝑ parte sibi accrescēte potertt p viā exceptiōis opponere qō nō vult cōueniri insolidū ꝑ ista parte: hz intēdit cōcedi sibi facultatē eligēdi: ⁊ sic obtinebit eā excipiēdo. Tu potes intelligere vt videt sentire glos. in versi. cōditio qō ista electio defertur heredi ipso iure: nisi qī cessat equitas electionis: qz creditores volūt esse cōtenti vt soluatur eis ꝓ parte sua dūtarat debitū etiā vltra vires hereditarias: ꝓ alia autez parte volunt quod heres soluat ꝓ viribus patrimonij ⁊ nō vltra: vt exponunt cōmuniter doc. ⁊ bene glo. vlti. in ꝑin. que hoc tangit alias ſequeret absurdū si ꝓ parte accrescente in nihilo posset cōueniri heres vsq; ad vires patrimonij qz locupletaret cū aliena iactura. i. cū dāno creditorū qō esset absurdū. l. si me ⁊ titiū. ff. si cer. pet. l. nam hoc natura. ff. de cōdic. inde. Est etiā alia practica de qua tangef in glo. ⁊ alius intellectus qui licet possit esse verus in se extorquet tamē literam scōm Bar. ⁊ bene. ¶ Tertio no. qō is qui ex voluntate creditorum potest cōueniri vsq; ad vires hereditatis ⁊ non vltra in parte hereditatis tamen est heres in totum ⁊ cōpetunt sibi actiones ꝓ iuribus hereditariis. ¶ † Ultimo not. in. l. si is qui. qō facultas eligendi concessa a lege in alternatiua transit ad heredem quod facit ad nota. in. l. si stipulatus fuerim. vbi de hoc. ff. de verborum obligatio. ⁊ qō ponitur per Bald. in. l. si sic. ℌ. inde leg. i. ¶ In gloſſ. vlti. ibi: si quis se abstinuit ⁊c. gloſſ. ponit primum intellectum ad ver. si tamen. ⁊ hic ⁊ in ver. eius portionis. ⁊ intellectus eius est qō quando creditores offerunt se esse contentos ꝓ portione adita per heredem: tunc possit hoc facere ⁊ illa portio repudiat nihilominus accrescet heredi ⁊ ꝓ ea potest intentare actionē. licet ꝓ ea non possit cōueniri vltra vires hereditarias. ⁊ sic habebit emolumētū ⁊ nō onus ſm glo. Et ſm hunc intellectū oportet subaudire aliquid ad ter. in ver. si tñ ante ver. qz nō pōt ⁊c. vt subaudiamus ſm glo. sup ver. ci⁹ pñt creditores hoc facere vel qō idē significat subaudimus. dicēdū est hoc creditores licere. Et assignat ratio istius dicti scōm hunc intellectum in ver. qz ideo nō pōt: qō ideo creditores hoc possunt facere: ⁊ per cōsequēs non pōt eligere: sicut dicitur in ꝑin. litere q̄ facultas eligendi non est concessa hoc casu vel non coguntur credi tores eam cōcedere cum cesset equitas ꝓpter quam electio fuerat data: ⁊ postea dicitur in ver. ⁊ alterius parte ⁊c. qō a pte repudiata creditores debent abstinere ⁊ qō pertinet ad heredez ⁊ ꝓ ea potest intentare actiones. Sed ista subauditio iudicio meo non est necessaria ⁊ esset nimis absurda locutio maxime in legibus iurisconsultorum. Ideo tu potes intelligere istuz verbaliter vt sit sensus qō si creditores volunt esse contenti portione heredis: tūc ꝓsupposito ꝓ indubitato qō hoc possint facere ⁊ excludere heredē ab electiōe qz cessat eā ꝓpter quā data est electio. Querit cōsequēter qz fiet de parte repudiata ⁊ cui applicabit. Et anteq̄ rīdeat qōni interponit iurisconsultus hoc qō erat vtile ad declarādū qō ista cōditio qz heres conueniat ꝓ parte sua tñ nō cōpetebat heredi nisi creditores offerrēt. ⁊ hoc dicit vt ostēdat qō nō sine ministerio dixit si creditores volūt esse ꝛtenti: qz sine eorū volūtate hoc nō poterit fieri. postea respōdet ad. q. dicēs qō a parte repudiata creditores dñt abstinere ⁊ actiōes cōpetunt ꝓ illa parte heredi. ratio est licet nō dicaf in ter. qz ex quo ꝓ illa parte pōt cōueniri vsq; ad vires hereditarias per hoc datur intelligi qō etiā ꝓ illa parte est heres ⁊ cōsequēter potest intentare actiones hereditarias. Scōs intellectus qui ponitur in glo. posset esse bonus ſm doct. hz nimis impropriat literā vt patet in expositione verborū in hoc scōo intellectu. ideo ꝑim⁹ intellectus est melior. Aduerte tñ qz primus intellect⁹ qui est Bart. ⁊ ℳdoder. nō videt cōuenire verbis glo. vlti. in ꝑin. nec etiā litere scōm. d. m. nā glo. pe. ⁊ vlti. in ꝑin. volūt expresse qō portio repudiata pertineat ad coheredē ita qō ꝓ ea nullo modo coheres cōueniri possit: ⁊ sic cedet simplr ad lucrū heredis. ⁊ verba glosſ. videnf hoc sentire: ⁊ probaf ratione scōm eū qz si ꝓ parte repudiata heres posset cōueniri vsq; ad vires hereditatis: tunc frustra daref sibi qō poſset intentare actiones hereditarias ex quo nil lucrarēt de illa parte sed oia cederent ad vtilitatē creditorum qō videtur cōtra mentē litere. Tu potes sequi opi. cōmunē. ⁊ ad ter. in ver. parte alteri⁹ se abstineat: dico qō per hoc nō intelligit quin creditores possint agere ꝓ illa parte vsq; ad vires heredi tarias: sed vel intelligit qō illa portio nō cēdēt possidēda creditorib⁹ sicut sit in. l. si minor. ſ. eo. ⁊ in. l. si certarū. ℌ. ff. de testamili. vel pōt intelligi qō creditores abstinnerūt a parte repudiata vt nō conueniāt heredē adeuntē insolidū ꝓ illa parte. Sed fortius vrget ratio assignata per eū cui potest respōderi sequendo cōem sententia qō ad inducendā dispositionem istius. l. ⁊ in ꝓmo ⁊ in scōo dicto nō est necesse qō appareat hereditatem nō esse soluendo. sed satis est qō heres dubitet vtrū hereditas sit soluendo vel non. Et pōt cōtingere qō in veritate aliquid superet sibi vltra credita: ⁊ illud plus lucrabit ⁊ hoc ꝑbat ter. not. in. l. si pupill⁹ in fi. ff. ad trebel. per quē. ſ. limitabo quedā dicta Bartolo. Aduerte ēt: qz ipse dicit qō lucrū portiōis repudiate frustra vī cōcedi heredi qui adiuit partē suā: qz ex quo ꝑ parte sua tenetur insolidū cuz illa portio sit applicata patrimonio heredis potest occupare ꝓpter debitū seu ꝓ eo heres poterit cōueniri: vnde op⁹ intelligere ſm eū vt hoc lucrū sit cuz effectu qō respondet error: qz istud ꝓcederet si heres rōne partis quā adiuit cōueniret ꝓ toto debito. Sed ista nō est intentio istius. l. qz sic heniret vltra vires hereditarias nō ꝓ toto debito: ſz ꝓ rata tāredis. ℌ. idē iuris. ff. fami. herc. ¶ Extra glo. tāguntur hic aliqne. no. q. ⁊ nō sequēdo ordinē doc. Primā qō. tangit hic Barto. dicerit inuentariū: qz beneficium istud est concessum de iure veteri quo heres poterat cōueniri insolidū ad debita: vnde cum nō reperiat sublatum de iure nouissimo competeret heredi non faciēti inuentariū. Super quo vide que dixi in rub. ℌ. e. ⁊ credo istud dictū verum: qz ter. in. l. si. ℌ. pen. C. de iure delib. heredem non faciente inuentarium reponit in statu in quo erat de iure antiquo vt possit conueniri sicut olim poterat: ideo intentio illius. l. non est derogare beneficijs venientib⁹ ex dispositione iuris antiqui. ☞ † Unde dicit Bal. in. l. liber captus. C. de postli. re. qō ille qui oli cīū nō, cōfecto inuentario. ꝓ eo hoc facit optīe qō ponit Joā. an. ſoz. de reg. iur. Et ego plene discussi in rub.ª. ℌ. eo. dū volūt qō qz sufficit patrimoniū defuncti vt. c. in literis. de rapto. heres non gationis inspecto quocūqz iure hoc dicebat. Per has decisiones tatē vel restituit fideicōmissum vſe alteri ipse pōt retinere creditum suū de bonis defuncti: qz de iure antiquo q̄ ad retētionē nō fundebat actio: vñ cū hoc cōpeteret sibi de iure antiquo nō vſ publatū per. l. si. C. de iure delib. q̄ dicit qō actiōes cōfundūtur. ita ꝑbat in. l. debitor. ff. ad treb. ⁊ hoc tz Bal. expresse in illa. q. in. l. debitori. C. de pac. ⁊ est verior opin. licet imo. aliter sentiat in. o. l. debitor. ⁊ forte potuit moueri: qz tert. in. l. si specialiter. disponit a iure antiquo per regulam positam per gloſſ. in. l. sciendum. in ꝑin. ff. qui fatif. cog. ⁊ per Barto. in extrauag. ad reprimendum in verbo non obstantibus. Non enim fuit intentio illius. l. si. vt dixi confecto inuentario auferre aliquid qō concedetur de iure antiquo

antiquo: nisi quaten⁹ exp: esse disponeret sicut est qō heres nō cōficiens inuentariū teneaf bodie etiā in legatis vltra vires hereditatis in auī. de he. ⁊ fal. ℌ. si vero nō fecerit. Itē qō per dat beneficiū. l. fal. vt dixi in voce. ¶ Scōa. q. mouef hic ℙ Bald. nunquid qñ patrimoniū defuncti sufficit creditorib⁹ heres habeat electionē scōm formā huius. l. ⁊ qō sic: qz interest ipsius nō verari litibus ⁊ expēsis: sicut diximus in minore in. l. minorib⁹. ff. de mino. hz Bar. hic expresse sentit oppo. dū dicit qō ista. l. de iure digestoꝝ nō hz locū in legatariis: qz heres nō teneſ eis vltra vires primonij. l. si vniuerse. C. de legatis. vñ satis ostēdit qō vbi vires patrimonij sufficiūt nō datur bñficiū istius. l. ⁊ hāc opi. sequif hic Jmo. ⁊ ℳdod. ⁊ ad. l. minorib⁹. dicit qō ibi est spāle fauore minoris. ergo in Jniū est ius cōe: qz ius singulare nō extendit. l. ius sing. ff. de legi. Et hoc dictū crederē verū vbicūqz heres nō dubitat de viribus hereditatis. nā si dubitaret credo qō habēret electionē hz vere hereditas esset soluendo. casus est no. in. l. si pupillus in fi. ff. ad trebel. vbi ꝓz qō illa electio cōpetit fideicōmissario hz er posttacto vltra credita aliqd superet heredi de hereditate. ¶ Tertiā. q. tangit hic Ang. limitās singulariter istā l. vult eñ qō beneficiū huius legis nō habeat locū qñ heres qui adiuit ꝓ parte sua vocaref ad partē coheredis ex substitutiōe qz cū vocef ex voluntate expressa testatoris nō subest eqtas cur debeat releuari ab ordine: qz nō ſperanit partē nūc vacātē sibi acqri. ⁊ fuit ista opi. Bar. in. l. testō. C. de impub. ⁊ alīs sub. hz Ang. hic dicat esse dictū suū: vt refert hic ꝑau. de ca. q vna cum alīs ℳdod. sequif ista dicta. Sz tu aduerte: qz cōtrariū tenuit glosſa expresse in gl. vlti. ibi: dic ergo ⁊c. vbi dicit. l. testō palle. debere intelligi scōm limitationē huius. l. ⁊ tñ ibi coheres vocabat ad partē alteri⁹ ex substōne. Pro isto dicto Ang. ⁊ bar. ℳdod. allegāt ter. in. l. si qs heres. ⁊ in. l. si tu ex parte. ſ. e. vbi ōr qō qui acceptauit partē suā necessario tenef acceptare partē prouenientē ex cōstōne. Sed ad ista. ll. facile pōt responderi: sicut respōdemus ad. l. q ex duabus. ℌ. q semel. ſ. eo. vel qō intelligaf ſm hāc. l. vt dicit gl. vel qō intelligātur q̄ñ ante adītā portionē meā portio ex substōne erat repudiata. Alibi aūt vī ista dīa esse omnino sine rōne. Aut eñ in casu. l. nf̄e bñficiū istud cēdēt ex hoc qz forte heres: qz prius adiuit ꝑ abat cōcedī esse aditurū. et tūc par rō est in vtroqz: qz etiā qñ erat substitutus cōcedi potuit adire sub hac spe: qz si crederet cōcedī repudiaturū. Aut dicis qō hoc sit vt sentit Ang. qz nō potuit credere probabiliter qñ erat substitut⁹: ⁊ vocabaf expresse qō portio vacans sibi non deberet applicari. ⁊ tūc etiā qñ nō esset substitutus: ista rō nō esset sufficiēs cā cōcedēdi electionē: qz eēt error iuris credere qō in hereditate portio vacans nō accrescet inuito per ius accrescēdi vt in iuribus alle. in glo. Jdeo inrisconsultus dicit qō attenta illa rōne si coheres ꝓ⁹ repudiat. ⁊ ego postea adeo partē meā nō ꝺz succurri heredi: qz est in culpa vt ōr in. l. si duo. circa medīū ſ. eo. vñ ista opi. nō placet aliquo mō: sed magis plz opi. gl. quā hic tetigit ad intellectū. d. l. testō. Et hac tū cōclusione Ang. infert hic Jmo. ℌ Bar. in. l. fi. ſ. eo. dū dicit qō si heres instituf ꝓ in primo testō nō vult grauari ex tabulis pupillarib⁹ hz electionē istius legis qō dictū hic impugnat Jmo. per rōnes. ℌ. alle. vnde ista. q. pēdet a. q. prece. vt vides. Adde etiā scōm Jmo. hic qō ēt si heres fecerit inuentariū ꝓ parte sua: tūc pōt habere remediū huī⁹ legis si pars repudiaf a coherede: qz nō fecit inuentarium ꝓ alia pte: vñ ꝓ ea pōt dubitare ne cōueniaf vltra vires hereditarias qō dictū est valde nouū in materia inuētarij. Tu cōsidera duos casus. nā si heres vult facere inuentariū ꝓ alia pte nō est dubiū qō poterit. ⁊ sic nō babebit locū ista. l. vt pz ex dictis in prece. q. Si aūt nolit facere inuentariū hz vti bñficio huius. l. posset melī⁹ ꝓcedere hoc dictū. Si tū contra hoc facit: qz ex quo hz remediū ordinarii. l. fi. de iure delib. vī cessare eqtas isti⁹. l. cū possit sibi ꝓuidere aduersus suā dubitationem. Sed ad hoc posset rīderi qō qz per. l. fi. vt. ℌ. dixi nō tollit aliqō bñficiū iuris antiq adhuc nō cessat ista equitas. Sed cōtra hoc facit qz vī qō si fecerit inuentariū ꝓ pte sua: ⁊ oēs res posuit in inuētario p sua rata ēt rōne portionis accrescētis: istud inuētariū sufficiat: qz qō accrescit alteri recipit qualitates ei⁹ cui accrescit. l. ēt. ⁊ ibi per Bal. C. de iure do. ⁊ per Guil. de cu. ⁊ Bar. in. l. si cōuenerit ℌ. si nuda. ff. de pig. ac ⁊ hoc vī posse secure dici in isto casu: qz cū per inuentariū factū in pte hereditatis appareat quot sunt bona in hereditate sicut si esset factū ꝓ solido: vt de se ꝑz tollitur gitandū ⁊ est nouus punctus ⁊ noua. q. in materia inuentarij.

Summarium.

1 ☞ Bupler est beneficium abstinendi.
2 Filius suus antequā actualiter abstineat inspecto iure ciuili est obligatus ipso iure creditoribus hereditatis.
3 Appellari non potest a dispositione legis.
4 Temporalia ad agendū sunt perpetua ad excipiendum.
5 Notorium quamuis relenet ab onere ꝓbandi non tamen ab onere proponendi.

6 Appellatio heredis quo ad incurrendam penam nunq̄ cōprehendit heredem suum ante immixtionem.

Necessarijs. Suus qui se nō immiscuit solēniter hz beneficiū abstinendi ipso iure. secus si soleniter imiscat: qz tūc est opus restitutione in integrū. Necessarius autē nullo mō pōt abstinere. ℌ. d. Scōa ibi: sed impuberib⁹. Tertia ibi: si tñ. Quarta ibi: seruꝰ aūt. ¶ Alo. qō beneficiū abstinēdi ab hereditate est duplex. vnū qō ꝛceditur a ꝓtore mortuo ipso iure filio suo anteq̄ se immiscat. l. ci qui. ſ. e. Aliud est qō cōcedit beneficio pretoris vi m posteq̄ heres su⁹ se immiscuit actualr. ⁊ de isto loquitur ter. in ver. puberibus. ¶ Scōo no. ibi iure ciuili teneaf ⁊c. ſm Bar. ⁊ alios qō filiꝰ suus anteq̄ actualiter abstineat inspecto iure ciuili est obligat⁹ ipso iure creditorib⁹ hereditatis. ⁊ efficaciter ōr esse obligatus dicto iure ciuili inspecto scōm Bar. hic sec⁹ inspecto iure pretorio. Primū probaf in multis iuribus. ſ. in. l. antistius. ℌ. fi. ſ. eo. in. l. liber homo in fi. de stip. ser. in. l. j. ℌ. qui sunt in ptāte. vbi bonus ter. ſ. si qs ob. cā test. Scōm in. l. ei qui. ſ. e. ⁊ in l. j. C. si vt se ab here. ab. ⁊ est opi. glo. cōiter approbate: vt. j. videbis vz qō etiā ante abstentionē factā a suo dūmodo se nō immiſceat ipse non pōt cōueniri. de quo dicef in gl. ¶ Tertio no. ibi: tñ in eo actio nō deꝛ: qō ꝺ filius ex bñficio ꝓtoris tūc cū edicta pretoꝝ sint annalia. l. j. ℌ. largi⁹. ff. de succes. edic. ⁊ i. l. in honoraris. cū ibi notā. ff. de act. ⁊ oblig. sequere⁊ qō post annū filiꝰ nō posset vti bñficio abstinēdi. Sz hāc rōnē reprehēdit. d. me. ⁊ bñ. ⁊ dicit boc didicisse a quodā excellēti viro: qz ꝑ bñficiū abstinēdi cōcessum a ꝓtore nō inducit actio vel aliqō ius petēdi hz solū exceptio: vt pt̄z in. l. ei q. ſ. e. ⁊ ꝑncipio. l. nf̄e. † Sz illa q̄ sunt tpalia ad agēdū sunt ꝑpetua ad excipiēdū ᵇ. l. pure. ℌ. fi. de doli exce. ⁊. l. j. C. de excep. ergo ista rō nihil ad ꝓpositū. Et ad leges allegatas ꝑ eū rūdet ⁊ bñ qō ipsis nō inducit ius nouū hz enūciāt ius ꝓtoriū. ⁊ appro bāt vt. ſ. dixi. Ipse tū multū dubitat in hoc articulo ꝑ ter. i. d. ℌ. si vo posteq̄. cui nō vī risum nisi dicas qō spāle est in illo casu qñ heres dicit hereditatē eē dānosaz. Videbo quādā apostillā in. l. si pña. que est. d. Salustij de perusio ꝑceptoris mei q̄ dicit qō ille ter. non probat hāc ꝛdusionē. Primo quidē: qz si bene inspicias ad dictū ver. loquitur in extraneo nō in suo cū ponat veraī adire qō est extraneoꝝ. l. cum demū bonis. ſ. eo. Sed q̄ ille ver. re-

a ¶ Appellari. Adde Felyn. in. c. cum nō ab homine. in. v. col. ver. ⁊ no. de iudi. qō ꝛz qs a pena. l. vel statuti appellare nō possit: tamē snīa declaratoria pene l. incurrere pōt. be. va.
b ¶ Ad excipiēdum. et qualr vide tu Felyn. in. c. si aūt. iñ. col. ver. Bene. Da.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fert se ad ea q̃ dixerat. ſ. ⁊ in ver. ſi vero poſtq̃ ⁊ pce. loquit tã de ſuo q̃ de extraneo: iſta ſolu. nõ vr̃ oino tuta: maxime qz vr̃ vidiſti in. l. is q̃ putat. ſ. eo. ſepe ponit vnũ verbũ pro altero. Vñ ipſe ſolu. ſcõo mõ. ⁊ hec ſolu. eſt veriſſima qõ ille ter. nõ loquit de abſtenſione ab hereditate. Sz p verbũ ab hereditate diſcedere qõ ſignificat qõ bona ſine dãno ſuo/⁊ rerũ ſuarũ autoritate illius cõſtitutionis faciẽdo inuentariũ ſeparabit ab oneribus heredi tarñ: nõ tñ probat cur hoc debeat dici. Sed tu adde rationem manifeſtã cur hoc ſit dicẽdũ. Dicit cñ ibi ter. qõ ex his q̃. ſ. ſunt dicta patet deliberationẽ bodie nõ eſſe neceſſariã deinde ſubiũcit rõnẽ cũ preſentis cõſtitutionis autoritate poſſit diſcedere q̃ ratio optime probat dictũ precedẽs interpretando ter. vt modo dixi: qz etiã ſi heres nil deliberet inuentariũ conſeruat eũ indẽnem. Sed ſi intelligimus verbũ diſcedere pro abſtinere ab hereditate ⁊ pro repudiatione hereditatis: iſta ratio nullo mõ poterit dictũ precedens. nã etiã de iure antiquo qñ nõ erat inuentariũ inductum voleti repudiare debat ius deliberãdi. qõ erat ſumme neceſſariũ ne quis ex improuiſo implicaret onerib⁹ hereditariis: vt patet in. l. j. ⁊. ff. ſ. de iure delib. Unde qz ſuus poſſet abſtinere de iure ciuili non ſequeret qõ nõ eſſet neceſſario deliberatio vel ſaltẽ vtilis: cuius cõtrariũ dicit ille ter. lz poſſit fieri aditio abſq; alia deliberatione. o. l. ſi. ſ. j. Et ideo tenenda eſt ſententia cõis: qz vere mẽs illius. l. nõ eſt iſta. ¶ Circa ſcõam. q. primo videndũ eſt vnũ qõ tãgit hic do. me. ſ. vtrum aliquo caſu ſeruus inſtitutus poſſit eſſe heres voluntarius ſup quo do. me. al legat gl. no. inſti. de here. quali. ⁊ dif. ſ. j. q̃ vult qõ ſi ſeru⁹ inſtitutꝰ ſub hac cõditione ſi voluerit nõ ſit neceſſari⁹ heres. Et idẽ dicit gl. exẽplificãdo illũ ter. in. l. verba. ff. de 2di. inſti. q̃ ſatis bñ probat ibi ⁊ in. l. come. de here. inſti. Sed in cõtrariũ adduco tibi gl. no. inſti. de vul. ſubſti. in pn. que vult arg. illius litere qõ teſtator dando ſubſtitutũ vulgarẽ ſeruo inſtituto non põt facere eũ voluntariũ nec vz ſubſtitutio: ⁊ illã gl. allegat Bald. ⁊ vr̃ ſequi in. l. põt quis. ff. de vul. ⁊ pup. Jmo. pleni⁹ attingẽs articulũ in. l. ſi fili⁹ qui patri in vl. ⁊ pe. col. ff. de vul. ⁊ pu. dicit ⁊ valde bene qõ illa gl. põt pcedere qñ ſubſtitutio vulgaris eſt facta ſeruo ſi heres non erit. põt enim tũc videri facta in caſu vno tñ. ſ. ſi heres eſſe nõ poterit. vñ nõ vr̃ factus volũtarius ppter hãc ſubſtitutionẽ. Si vero expreſſe fiat ſubſtitutio hoc mõ ſi heres eẽ voluerit tũc dicit qõ põt fieri volũtari⁹. ⁊ vz ſubſtũ. allegat. l. verba cũ materia. de cõdi. inſti. cui debes addere gl. ſuperi⁹ alle. ⁊ ſim hãc diſtinctionẽ habes vnũ caſum in quo ſubſtũ vulgaris ſi heres nõ erit ex pſumpta mẽte defuncti nõ cõpletet niſi caſu⁹ impotẽtie cõtra regulã datã per Bar. in. l. j. de vul. ⁊ pup. Adverte tñ qz Bar. poſt gl. in. l. cũ ſeruus. ſ. de condi. inſti. vult qõ ſine fiat ſubſtõ vulgaris ſeruus ſi heres eſſe nolnerit ſiue ſi heres non erit ſimplr̃ ſemp ſeruus efficiat de neceſſario volũtarius. Sz diſtinctio dñi Jo. vr̃ probabilior ⁊ allego tibi gl. no. pro ipſa in. l. inde nerati⁹. ff. j. ff. ad. l. aqui. vbi gl. expreſſe vult relata ad terqõ ſubſtitutio vulgaris ſimplr̃ facta nõ tollat neceſſitatẽ in ſeruo. ¶ Circa ſcam ſtionẽ quã ponit hic do. me. adde breuiter qõ lz Ang. in. ſ. q̃ñ. in auc. qui. mo. na. effi. ſui. dicat qõ ĩ quolibet legitimato boc eſt verũ qõ nõ põt hr̃e beneficiũ abſtinẽdi. cõtrariũ tñ tenuit in cõſi. xvij. vbi allegãdo Azo. in ſumma auc. dicit qõ poſſa filij legitimati aliter qua p obligationẽ curie ſuccedũt ſicut legitimi ⁊ naturales ⁊ iſta opi. eſt verior. Primo qr ter. l. l. q̃ñ. C. de natu. li. dicit qõ nõ pmittit abſtinere oblatis curie ne faciãt fraudẽ curie cui ſunt aſtricti: nõ em̃ poſſent agnoſcere munus patrimoniale in ea quãtitate in qua conuenirent ſi hereditas nõ repudiaret. Sz iſta ratio manifeſte nõ lz locũ in legitimatis p reſcriptũ pr̃incipis vel aliter: qz illi nõ ſunt obnoxii vel obligati magis q̃ alij homines liberi alicui curie. ergo pt̃z clare de intẽtione legis qõ nõ loquit in alijs legitimatis. Pro iſta cõcluſione vltra ea q̃ adducit boc do. me. pro iſta pte allego tibi ter. in corpore qui. mo. na. effi. ſui. ſ. ſi vero is qui. in ver. quapropter. vbi poſtq̃ imperator tractauit de legitimãdis p mãdatũ vel reſcriptũ pr̃incipis ipſe dicit qõ poſtq̃ iſti ſunt facti legitimi nõ eſt cauendũ aliqd ſup eorũ ſucceſſionibus: qz ſuccedũt vt alij filij legitimi. modo arguo ſic ſi filius legitimatus aliter quã per oblationẽ curie nõ poſſet abſtinere ab hereditate pr̃na eſſet opus cõſtituere aliqd de nouo pter iura q̃ loquunt̃ de filijs legitimis: qz ipſi habẽt beneficiũ abſtinẽdi. vñ manifeſte ofidit ⁊ de neceſſitate qõ in ipſis nõ inducit nouũ ius circa modũ ſuccedẽdi. Et p ea q̃ diximus apparet rõnem Ang. eſſe falſam in. o. ſ. ⁊ qñ. Dicit em̃ ipſe qõ qz legitimatio nõ fit niſi conſentientibus vel ratificãtibus filijs: vt in. o. ſ. ⁊ generaliter. e. tt. Ideo ex quo cõſentiunt ſe per legitimationem poni in poteſtate patris tacite videntur ſe aſtringere vt nõ repudiẽt hereditatẽ. nã vt vides ex pmiſſis iſta nõ eſt ratio quare legitimatis p oblationẽ curie auferẽ beneficiũ abſtinẽdi vt ſupra dixi. Ex predictis põt inferri ad monaſteriũ legitimat ad inſtar eius qui offert curie ſcõm bal. ⁊ Bui. in. l. j. C. de ſac. ſan. ec. vr̃ qõ etiã monachus poſſit abſtinere

6 ¶ Propoñdi. Et ſ idẽ tenet. o. Ang. ⁊ do. alex. ſ. imo. in. l. j. de ex. cuſ. pro quo vide fely. in c. ſi duob⁹. de ap. ⁊ i. c. audiẽtia de accuſa. Bene. Vad.

ab hereditate pr̃na. nã in monacho ceſſat rõ aſſignata in. o. l. qñ. vt enim vidiſti declaratũ in. l. is qui bene. ſ. neq; filius. ſ. e. ⁊ ego plene dixi in. c. in pſentia. de pba. monachus nõ põt repudiare hereditatẽ in preiudiciũ monaſterij: vnde nõ poſſet ꝛmittere fraudẽ in repudiando. ¶ Circa tertiã limitationẽ miranda eſt de equiuocatione illius doc. qz ipſe dicit qõ pater eodem mõ ſuccedit filio legitimato quo filius ſuccedit ſibi p ter. in auc. qui. mo. na. effi. ſui. ſ. ſi qs aũt. ver. in quibus. nã ille ter. non loquit de legitimatis ſed de filijs naturalib⁹: vñ eſſet inferendum per oppoſitũ in illo caſu qõ ſicut filij⁹ naturalis non ſuccedit de neceſſitate pr̃i. i. non eſt heres neceſſarius ita nec pater ſibi. Pro terca ſequeret qõ ſicut filius legitimus eſt ſu⁹ ⁊ neceſſarius pr̃ita cõtra pr̃ eſſet neceſſarius filio: qz ad inſtar filiorũ vocant̃. l. nã/⁊ ſi parentibus. ff. de inoffi. teſt. vñ iſta tertia limitatio nullo mõ pbat in illo ter. Relinquit tñ vnum qõ declarabo tibi cras. nã certũ eſt qõ filius adoptiu⁹ vel arrogatus eſt ſu⁹ vel quaſi ſu⁹ patri: vt dicit ter. no. inſti. qui. mo. te. infir. circa pin. ⁊ in. l. cũ in adoptiuis. ⁊ ibi Bal. C. de adop. eſſet igit̃ declarãdũ nunqd iſti habeãt beneficiũ abſtinẽdi. Quinimo an ſint neceſſarij ipſo iure de iure ciuili ⁊ iſta ſufficiãt quo ad iſtas duas. q. ¶ In gl. ſuper verbo teneat opi. gl. hic poſita. ⁊ in gl. pce. eſt veriſſima. Et pro intellectu ipſius declarãdo mentẽ doc. Aduerte diligẽter: qz beneficiũ abſtinendi qõ cõcedit pretor mortu⁹ ex pprietate verborum ita põt verificari in eo qui ſe nõ immiſcet lz nõ repudiet ſicut in eo q̃ irreuocabiliter abſtinet ab hereditate. nã lz ille qui ſe nõ immiſcet nõ abſtineat irreuocabiliter ppter hoc abſtinet: qz ille lz abſtinere ab aliqua re q̃ nõ cõicat cũ ea. Et lz iuriſcõſultus in. l. nr̃a vtatur verbo derelinquere qõ vr̃ ex pprietate ſermonis ſignificare eũ qui irreuocabiliter põt ius ſuũ. l. j. ⁊ per totũ. ff. p derelicto. ⁊ plene in. l. ſi qs vi. ſ. ofia. ff. de acq. pol. Dec tñ verba debẽt interpretari ſcõm equitatẽ verborũ poſitorũ in edicto. ⁊ largo mõ non pprie qz iuriſcõſultus interpretat hoc edictũ ⁊ regula eſt qõ quicqd oꝛ in. l. interpretata vr̃ repetitũ in. l. interpretãte. in auc. de feriis ante dona. ſ. ſi. ⁊. l. nthil. ⁊ ibi p Bar. ff. de conſtun. cũ eman. libe. Hoc premiſſo opi. gl. reddit clara: qz non in propriañ verba edicti ſi ſic ponimus. ⁊ clare probat in. l. ei qui ſ. eo. ⁊ in. l. j. C. ſi vt ſe ab here. ab. quicqd dixerit gl. que tenuit op po. in aut. vt hi q̃ obli. habẽt res. ſ. ſed ⁊ ſi qs. in verbo parẽtes. de qua meminit hic do. me. ⁊ Ang. prius in. l. poſthum⁹. ſ. ſi. ff. de inoffi. teſt. vbi ẽt Bal. tãgit. q. Sz relinquit dubiũ qz ira bric alleg. p Bar. vñr pbare qõ filij⁹ efficaciter eſt obligatus ipſo iure ex diſpoſitione iuriſ ciuilis vtrũ ſi filij⁹ nõ excipit de beneficio abſtinẽdi poſſit ſequi condẽnatio. Sup quo ipſe dicit ⁊ no. qõ ẽt ſi exceptio iuris. d. m. ⁊ Mod. declarãdo dicta ſua dicũt qõ qz eſt exceptio iuris eſt notoria nil allegat. Tu vide bonũ ter. i. c. ſepe. in pin. de ap. ⁊ qõ no. Jnno. in. c. cũ inter. de cõſue. ⁊ Bal. in. l. j. ff. de teſt. ⁊ in. l. impator. in. j. lec. ff. de ſtatu homi Sz ſup notoriũ vnder potest ſupplere habeẽ in. c. bone. de poſtu. pla. qz notoriũ nõ indiget pbatione: ergo vr̃ qõ nõ ſit opus opponere hãc exceptionẽ. ſ. d. Raph. cu. impugnat iſta dicta Bar. ¶ Primo quidẽ qz lz notoriũ releuet ab onere pbandi nõ tñ ab onere ꝓponendi⁹ iurta gl. no. in cle. appellãti. de ap. ⁊ qõ dicit Jo. an. in. c. accedẽs. vt lite nõ ꝛte. ergo pars debuit allegare. Super quo vide etiã qõ ponit Bar. in. l. cũ qd. ff. ſi cer. pe. ⁊ vbicũq; allegatio requireret p forma actus ſicut in cle. ap pellãti. iſta doctrina pcederet absolute. Sz vbi nõ ageret de forma ⁊ ſolẽnitate actus ſed ſolũ de iuſtitia vt in caſu nr̃o: hoc ang. nõ ꝛeludit qz fateor: qz no toriũ dz allegari ſz dico qõ vnder põt ſupplere defectũ ptis allegãdo ipſe in ſnia vt tradit in. d. c. bone. ⁊ p Bal. in. l. j. C. vt q̃ desunt a duo. per Mod. plenius in. l. iiij. ſ. hoc aũt. de dã. infe. Vñ ſatis eſſet qõ vnder moueret ex iſta cã. Sed fortius ꝛtra iſtud dictũ Bar. facit qz ſi exceptio ſit notoria vnder tñ nõ põt ſupplere defectum partis: niſi qñ ſi nõ ſuppleret agens locupletaret eũ aliena iactura ſcõm glo. no. que cõiter approbat in. l. ſi vnus. ſ. pactus ne peteret. in ver. in opponẽdo. ff. de pac. in caſu aũt nr̃o creditor nõ locupletat qz ꝛſequit ſuũ ergo vr̃ qõ vnder nõ poſſit ſupplere. ⁊ hoc tetigi ſup iſto articulo declarãdo dicta Mod. derin. l. ſi filius g patri. de vul. ⁊ pu. vbi tangitur de articulo per Bal. ⁊ Ang. ſed Mod. ſuſtinent opi. Bar. elegãter qz iſta exceptio de biſficio abſtinẽdi ineſt a pncipio quo filij⁹ efficit heres de iure ciuili ⁊ vbicũq; exceptio ineſt a pncipio ipſi actui ex natura actus vna cũ actu pncipali tacite vr̃ deduci in iudicio vñ non eſt opus qõ ps eã opponat ſcõm Bar. in. l. eũ qui ita. ff. de verb. ob. Idem tz in. l. lecta. ff. ſi cer. pe. Et ſi tenes ſententiã Bar. qõ hoc heres poſſit cõueniri ipſo iure ſed obſtet exceptio iſta via eſt ſcrupuloſior: vt vides. Sed ſi teneres opi. Ang. in. l. ſi filius qui patri. ſ. de vul. ⁊ pu. qõ filius anteq̃ ſe immiſceat non ſit obligat⁹ ipſo iure: iſta via eſſet expeditior ex quo agens agit ſine actione ⁊ hoc ꝛſtat ex actis vnder põt repellere agentẽ ex officio iurta regulã. l. vbi pactũ. C. de tranſac. Et hanc opi. ſecut⁹ eſt Bal. in. l. j. in fi. C. cõia de le. vbi dicit qõ iſta exceptio filius nõ immiſcuit

immiſcuit ſe eſt exceptio intentionis. i. que preſupponit actionẽ ipſo iure nõ cõpetere iurta ea q̃ vbi in. l. q ſe debere. ff. de 2di. obcãm. Sz ſicut iſta via eſt expeditior ita eſt minus vera in caſu noſtro: qz cũ de iure ciuili filius eſſet obligat⁹ ⁊ efficaciter nõ potuit p ẽtorem induci vt/tollereꝛ effectus ipſo iure qui ſequit̃ ex acquiſitione hereditatis facta ipſo iure ſicut nõ põt auferre nomen bonis q̃ſitũ de iure ciuili. l. ſi ſine. ſ. ſed qõ papi. ⁊ qõ ibi not. ff. de mino. Tenẽdo ergo viã bar. q̃ eſt verior ⁊ cõior reſpõdendũ eſt ad ſcõz ar. qõ facit hic do. Raph. Dicit em̃ qz cũ immiſcere ⁊ abſtinere pcedãt a pari ſicut adire ⁊ repudiare. l. is põt. ſ. eo. ſicut aditio ⁊ immixtio nil operanꝫ niſi deducant̃ ad actũ vñ ius adeũdi nõ cõputat̃ in bonis. l. pcia rerũ ad. l. fal. ita etiã abſtenſio nil operabitur ſi nõ deducat̃ in actũ. d. m. dicit qz iſtud arg. eſt difficile ſed tñ ipſe rñdet qz ptãs adeũdi in ſuo vel ſe immiſcẽdi operat̃ aliquid qz operat̃ trãſmiſſionẽ hereditatis vt videbis in. l. vẽtre. j. e. Ité cõfirmationẽ tabularũ pupillariũ ⁊ nõnulla alia: de quib⁹ in d. l. ſi fili⁹ q patri. ergo ſilr̃ ⁊ potẽtia abſtinẽdi operabit aliquid. Sz nõ eſt opus tot vbis in ſoluẽdo boc arg. qz ſolutũ eſt ſuperi⁹ dũ dixi qõ verbũ abſtinere ex ꝓprietate vocabuli ſignificat ſe nõ immiſcere: lz aliqs irreuocabiliter ſe nõ immiſceat vñ verbũ abſtinere nõ dicit potẽtiam deducẽdã in actũ ſicut ipſe credit ſed ſolum nõ tãgere hereditatem. Et aduerte qz. d. m. hic repehẽdit quoſdam. Mod. er. q ponũt exẽplũ in. q. hic poſita p gl. qñ filius cõpa ruit in iudicio ⁊ negauit narrata. put narrañ vera eſſe: tũc cñ nõ poſſet qõ fm eũ qz negãdo ſe heredẽ vr̃ abſtinere ab hereditate nil allegat. Sz fuit opinio bal. in. l. ſi gs ſuus. ſ. de iure delib. cuius ſriũ tz ibi bal. q. vult qõ ꝓ iſta verba nõ ſum heres vel nego me heredẽ nõ inducatur abſtẽſio vel repudiatio: de quo vide plenius p bal. in. l. qui ſe pr̃is. C. vñ lib. ⁊ boc exẽplũ qñ fili⁹ negat ſe heredẽ ponit bald. expſſe in. d. l. j. in fi. C. cõia delega. Forte tñ poſſet dici alia rõne qr̃ hoc exemplũ nõ eſſet bonũ qz negãdo ſe heredẽ ſatis videt̃ ꝓponere hãc exceptionẽ qõ nõ debuit cõueniri qz ſe nõ immiſcuit. Sufficit em̃ ꝓponere factũ i exceptiõe ex quo reſultat exceptio ſm bar. in. l. j. ff. de exce. Sz redeũdo ad. q. prin. opi. bar. ⁊ Mod. multum obſtat ter. ſingu. in. l. defendẽte. ſ. de auto. tu. vides em̃ ibi qõ fuit lata ſnia anteq̃ filius ſe immiſceret efficaciter hereditati fm lec. a30. ⁊ Pla. que ſunt veriſſime. ⁊ tñ ſen tentia lata ꝛ filiũ q̃ ſe nõ immiſcuit vz qõ pz qz merebaꝫ executionẽ niſi poſtea filius fuiſſet abſtẽius: nec bar. ꝓbat iſtas lec. lz dicit qõ tertia lec. Ago. eſt tutior: q tñ mirabiliter deſtruit ter. cũ enim iuriſcõſulꝰ ibi dicat qõ ex verbis curatoris inducta eſt abſtenſio dicere qõ vnder dederit reſtõnẽ minori cã cognita ⁊ citatis ptib⁹ eſt ꝺicere tertui. ¶ Sz ſ̃ iſtũ intellectũ arguit fortiter qz ſi fuit lata ſnia nõ vr̃ qõ iſta exceptio nõ imiſcuit ne potuerit opponi poſt ſniam vt dicit Bal. expreſſe in. l. j. in fi. C. cõia de leg. ⁊ pbat̃ mani feſte: qz iſta eſt exceptio pemptoria elidẽs obligationẽ vt fatetur Bar. ⁊ oẽs. ergo nõ potuit opponi poſt ſniam. l. perẽptorias cuꝫ materia. C. ſen. rel. nõ poſ. Difficile ſriũ eſt ⁊ pene hoc mane mutaui ſniam. poſtea diligẽti⁹ cõſideraꝫ ⁊ vidẽs bart. hoc tenere in d. l. deferẽte qõ iſta exceptio poſſit allegari in executiõe reſperi ad ter. inſti. de her. qua. ⁊ dif. ff. ſ. ſ ꝓtor. vbi ter. dicit qõ ꝓtor ſuis ⁊ neceſſarijs ſi dulget bñficiũ abſtinẽdi vt bona patris ⁊ nõ bona ſua a creditorib⁹ poſſideanꝫ q̃ verba videnꝫ reſpicere executionem ⁊ moderari executionẽ potius quã ipugnare ſniam. ⁊ regula ẽ qñ exceptio nõ ipugnat ſniam ſz moderat̃ executionẽ poteſt opponi poſt ſniam niſi prius fuerit oppoſita añ ſniam ⁊ ſup ea diſcuſſiꝰ fm bar. in. l. ex vnerſo. ff. ſi in iudicio. ff. ſo. ma. Vñ qz nõ fuit oppoſita prius in. d. l. defendẽte. opponet tũc in executione ⁊ eſt dictum valde nouũ in iſta materia tãto notabilius quãtũ bar. boc affirmat in. d. l. defendente. Si volum⁹ tenere cõem ſniam que eſt tenenda p poſſe oportet dicere qõ lz vnder poſſit ſupplere ſup exceptiõe notoria nõ tñ teneẽ ſi nõ vult fm Ang. in. l. ſi vn⁹. ſ. pact⁹ ne peteret. in ver. in opponẽdo. ff. de pac. Et ſi vis ſaluare iſtã rñſionẽ oportet dicere qõ ſemp vnder q̃ exceptio eſt notoria poteſt ſupplere ex officio iurta no. in locis. ſ. alleg. nã ſi reſtrigeres boc dictũ ad exceptionẽ notoriã que cõpeteret ꝛtra agentẽ ne agens locupletaret eũ aliena iactura: vt. ſ. diximus tũc nos nõ eſſem⁹ in illo caſu qz creditor nõ locupletat cũ cõſequat̃ ſuum: vt. ſ. declarauimus. Preterea ſi diceres vt dicũt Mod. er. ſaluãdo dicta bar. qõ ideo vnder ſupplet hic qz exceptio ineſt ex natura rei. iſta rñſio ad illã vnder poſſet dici q̃ bene ſtabat ſi ſtaret in locis alle. vult qr̃ qz agẽs vr̃ deducere l. nõ pcederet qz bar. expreſſe i locis alle. vult qr̃ qz agẽs vr̃ deducere ipſam exceptionẽ vnder nõ ſolũ poſſit ſed dz ſupplere. Si tamen velles diſputãdo eã tenere ſz cõem ſniaz poſſes dicere qõ nos nõ ſumus in caſu bar. in. l. cũ qui. ſ. q ita. vt̃ beri dixi in voce qz in caſu ſuo exceptio oriebat ex eadẽ diſpõne: vnde non eſt mirum q̃ q̃ deducit factũ principale videatur illud deducere cum qualitatibus ſuis. Sed in caſu noſtro nõ eſt ſic qz iſta exceptio non oritur ex eadem diſpõne ſed obligatur filius de iure ciuili efficaciter ⁊ de iure ꝓtorio relenatur. ſicut ergo is qui repudiat hereditatem de iure ciuili nõ videtur hr̃e reſpectum ad ius ꝓtorũ fm Bart. in. l. nec is. ſ. j. ſ. eo. ita creditor qui dicit in libello filiũ eſſe obligatum tãq̃ heredem cũ boc nõ ſit niſi de iure ciuili ius ꝓtorũ nõ

a ¶ Alij imirtionẽ. adõidẽ tenẽtez d. bar. ſoci. i ꝓ. cxlvij. i ci. viſa. vſ. ⁊ p fundamẽto circa fi. ĩ j. pte. be. va.

b ¶ Per alligãtez. adde pe. de ſu. in l. ꝓpe. C. qñ fiſc. vel pua. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

est decisum in.d.l.ei qui.z pbatur bene in.l.eum demũ bonis. in fi.ff.eo.vbi ter.dicit qõ si filius se nõ imiscet hereditati dicit tenere cõsilium abstinẽdi z sic ptz qõ hoc ipso qõ se nõ imiscet dicit vti beneficio abstẽtionis. Bar.tñ hic tenet oppo.per.l.si ita relictum. ℌ.illi si volet.ff.de leg.ii. ℨ3 põt respõderi qõ text.in.ℌ.si his ptor. instituit.de her.qua.z dif.vñ dicit qõ volẽtibus abstinere ptor pmittit ꝛc. Nõ obstat qz satis dicit velle abstinere hoc ipso qõ se nõ imiscet licet nõ fit abstẽtio irrenocabilis:vt.ℌ.dixi rñdendo dictis Raph.vnde ex hoc sola volũtas sua censet declarata. Et ad istũ ter.in ver.si velim derelinquetur respõde eo modo qõ exponit.i. si se nõ imiscuit fm Jmo.allegat glo.in regula peccatũ.de re.iur. vt hic plenius per eũ. Fateor tñ qõ aliqñ verbũ abstinere ex intentione legis que colligit ex verbis ꝓcedentibus vel sequẽtibus vel alio modo verbũ abstinere ponit ꝓ abstẽtione irreuocabili: vt patet in.l.seruũ in.ℌ.si quis suus inuito.z.ℌ.hec verba.ℨ.eo. Et qz pmisi me declaratũ vtrũ filius adoptiuus de iure sit heres necessarius dico qõ si est arrogatus ita qõ trãsit in ptãtem patris vel adoptatus ab auo z similibus de quibus in.l.cũ in adoptiuis.C. de adop.tũc sine dubio erit necessari⁹:tñ qz ter.in.ℌ.sui nõ loquit magis de filio nãli ℨ de adoptiuo sed simplr:tñ qz necessitas causaf a ptãte vt ibi dixi z melius in.l.cõditionibus pupillus.ff.de cõdi.z demõ. Si vero nõ sit in ptãte sicut nõ est adoptat⁹ ab extraneo vt dicit in.d.l.cũ in adoptiuis.tũc nõ credo qõ sit necessarius ex quo necessitas causaf a ptãte vt ibi dixi z tñ est su⁹:vt dicit tertsing.in.d.l.cũ in adoptiuis.quẽno.ibi Bal.ad hoc ostendẽs per illũ ter.qõ suitas nõ causaf a necessitate nec a ptãte necessaria de quo dixi in.l.si filius heres.ℨ.de libe.z postbu. Aretinus.

Summarium.

1 Datio coheredis extranei sicut non tollit suitatem ita nõ tollit necessitatem.

2 Pro recipiẽda parte sua onꝰ obligatio aliqua inter coheredes.

Ex parte heres. Seruus institutus ex pte est heres necessarius ipso iure nisi sit institutus sub cõditione si alius testator: heres erit.h.d.Scõa est ibi:qz nõ apparet. Tertia ibi:ni

1 si ita. Jo.ꝑmo fm Jnoder.z bene qõ datio coheredis extranei nõ tollit necessitatẽ:sicut nõ tollit suitatẽ vt vidisti in.l.cũ here ditate.ℨ.eo. Utrũ aũt datio substituti vulgaris tollat necessitatẽ dixi plenissime.ℨ.l.pri.z tangit do.m.vbi se remittit in.l.ul.ℨ.e. Scõo no.signũ directe institutionis fm.d.m.z bene qñ aliqs capit hereditatẽ ex dispõne testatoris a scipso vnde dicit Bar.in l.cẽturio.de vul.z pu.qõ verba semper importãt institutionẽ dire ctam qñ ille qui vocaf debet capere a seipso. Sup quo vide qõ ipse

2 ponit in.l.fundi trebatiani.in fi.ff.de vsufru.le. Tertio no.ex eo.ver.scõm quosdã Jnoder.ar.ex isto.ter.qõ ꝓ recipiẽda pte sua onꝰ obligatio aliqua inter coheredes qz vnusquisqꝫ capit ꝓtem suã a seipso.ergo nõ habet aliũ obligatũ. Vñ male dixit glo. que tenuit oppo.in.l.si post diuisionẽ.C.de iur.z fac.igno.z eam reprehẽdit Bar.ibi z Bal.in.l.sed si in cõditione.ℌ.fi.ℨ.de hereinsti.de quo tangit plene in.l.cũ quis.C.de iur.z fac.igno. Reperit tñ qõ heres adeũdo obligaf ex quasi ℨtractu innominato ipsi testatori:vt tenet glo.no.in.l.is cõsequẽter.ℌ.si monumentũ.ff.fami.hercif.z illã glo.adducit hic.d.m.que satis bene vꝫ ꝑbari in ter.versi.idẽ tractat z.d.Pau.etiã adducit eã sed nõ ita formalr ad hoc sicut do.m. Et scõm illã glo.erit dare ℨtractũ innominatum ex quo oriꝰ actio ꝑscriptis verbis z erit forma cõtractus do vt facias fm illã glo.qõ est valde nouũ dictũ in materia cõtractũ innominatorũ. Ultimo extra glo.oppo.ℨtra istũ text.in versi. nisi.vꝫ enim velle ista exceptio qõ cũ seruus instituit sub cõditiõe si alter heres erit adita hereditate per aliũ seruũ nõ sit necessari⁹ neqꝫ capiat a seipso sed hoc vꝫ falsum.z ℨtra ter.in.l.si in testamẽto.cũ glo.sua.ℨ.si qs ob.cã testa.quã adducit hic Joã.de imo.z ꝓbatur rõne qz necessarius institutus sub cõditione impleta cõditione remanet necessarius vt ꝓmus:vt.l.cõditionibus pupillus. de ℨdi.z demõ. Timore huius ℨtrarij Jo.de imo.dicit qõ ista dictio nisi nõ refert ad omnia ꝓdicta ℨ3 solũ ad id qõ dictũ est qz adita hereditate per coheredẽ iste statim est heres z necessarius. ℨ3 ista dispositio multũ impropriat literã. Tu aũt potes simplr ſtelligere ter.vt dicamus qõ nõ sit ꝓprie necessarius qm nõ fuit instituts sub conditione que pendet a voluntate sua vel alterius qz dato qõ impleta conditione efficiatur ipso iure heres et necessarius:vt in.d.l.conditionibus pupillus.vbi casus qz tamẽ ista sua necessitas habuit originem ab actu voluntario suo vel alterius posset sustineri qõ non diceretur ꝓprie necessarius per ea que habentur in.l.si fideiussor.ℌ.qui necessaria.ff.qui satisf.cog.z p Barnuncia.quia tamen text.in.l.conditionibus.simpliciter appellat eum necessarium tutius est tenere expositioñe do. Jo. Areti.

Summarium.

1 Jus accrescendi ꝓsupponit portionem z est de portione.

2 Spes substitutionis regulariter non transit ad heredem.

3 In legali scientia non est confidendum de memoria.

Qui patri. Jus accrescẽdi trãsit ad heredem heredis z si sit cõiunctũ cũ substitutione pupillari habet locũ etiã adita hereditate z etiã extendit ad bona pupillari z hec duo accipit a pupilla substitutione. Scõa est ibi qõ sic recipiẽdũ est. Tertia ibi:nã et si ipse. Pro enidẽtia istius litere z eorũ que sunt dicẽda pmittẽda sunt quedã fm Ang.z Jmo. Primũ est qõ ius accrescendi ex sui natura transit ad heredẽ.l.si ex plurib⁹.in pn.ff.de suis z le-

Secũdum est qõ inter eos qui nõ sunt cõiuncti aliquo modo regulr habet locũ ius accrescẽdi ꝓterꝫ in hereditatibus in quibus hoc admittit ne quis decedat ꝓ parte testatus z pro parte intestatus.l.j.ℌ.is ita.z ibi no.C.de cad.tol.z plene in.l.re cõiuncti.ff.de leg.iii. Tertio est pmittendũ fm Ang. qõ ius accrescendi ꝓsupponit portionẽ z est de portiõe vnde accresc̃t portio portioni ad similitudinẽ alluuiõis:vt.l.si titio.ℌ.j.de vsufru. Et idẽ fm eũ oẽs leges que faciũt mentionẽ de iure accrescẽdi faciũt mẽtionẽ de portione:vt.l.ℌ gs heres.ℨ.eo.z.l.si tu ex parte. Jntel lige in iure accrescẽdi ꝓprie. nam in iure nõ decrescẽdi hoc non esset verũ:qz ono repudiãte alter vocaf tanꝯ innitatus ad solidũ l.j.ℌ.si vero nõ omnes.C.de cad.tol.z.l.si pluribus.z ibi plene.ℨ. de leg.j. Quarto debes pmittere qõ ius accrescendi causaf ex acquisitione impedita vel resoluta ꝓpietate. Primũ ꝓbaf in l.j.ℌ.interdũ.ff.de vsufru.accre.z in.d.ℌ.is ita.ℨ.alle. Scõm in.l.

2 si minor.ℨ.e. Quinto debes pmittere qõ regulariter spes substitutionis nõ trãsit ad heredẽ:vt.l.si ex pluribus.de suis z le.z in aliꝭ legibus hic allegatis in glo.magna circa ꝓin. In glo.super verbo ertitit ibi vel forte nil cõfert ista glo.fm Bar.in fi.commenti huius.l.habet hũc intellectũ qõ quãtũ ad eũ qui est substitutus pupillo vt teneaf si adiuit ex paterno succedere ex pupillari nulla est differentia siue pupillus ipse adiuerit siue repudiauerit hereditatẽ paternã.nã in omni casu tenetur acceptare z succedere ex pupillari substitutione.z ita põt intelligi text.noster qui indistincte loquit. Sed glo.nõ intellexit fm eũ qõ qñ filius repudiasset hereditatem paternã heres substituꝰ posset succedere in bonis pupilli ex substitutione pupillari.z ℨtrariũ tenuit glo. expresse in.l.toties.ℨ.e.z in.l.j.ℌ.finaũt sub cõditione.C.de cad. tol. Et probaf rõne fm Bar.qz hic heres heredis nõ succedit i bonis pupilli ex iure accrescẽdi:qz ius accrescẽdi est vnitũ cũ substitutione pupilli.nã respectu partis acquisite per pupillũ erat ius accrescendi z in ipsa eadẽ parte ex quo erat vnita patrimonio pupilli que ratio cessat qñ filius repudiat suã ꝓportionẽ cũ etiã ius accrescẽdi z substitutio pupillaris respiciat diuersa:qz per ius accrescẽdi succedeꝫ primo testatori:z in hereditate ipsius per substitutionem vero pupillarẽ succedeꝫ pupillo:z in hereditate ipsius manifeste patet qõ circa idẽ ista duo iura nõ sunt vnita. Et hãc opinionẽ sequit hic Ang.z latius in disputatione sua que incipit instituto cesaris ꝓfistorio.vbi est omnino videndũ. sed Franciscus de rãpo. quem refert hic Jo.de imo.z sequitur tenet cõtrarium.et intelligit glo.nostrã etiã in secundo casu huius.l.vꝫ in herede substitutũ qõ etiã repudiata hereditate paterna per pupillũ nihilominꝰ heres substituti succedet in bonis pupilli per ius accrescẽdi. allo uentur qz in isto ter.nõ apparet vtrũ pupillus repudianerit hereditatem vel non. Preterea si ter.in pin.in persona substituti habet locũ intelligit etiam si hereditas paterna sit repudiata vt fatetur Bar.ergo idẽ est dicẽdũ in scõo responso qz iuriscõsultus in versi.quod sic est recipiendum. extendit id qõ dixerat in ꝓmo casu ad secũdum casum qui ponitur in litera:ergo videtur repetita omnis qualitas ꝓmi casus iurta ea que habentur i.l.ꝓtor.ℌ. critçf.vi bo.rap.per Bar.vbi ponitur regula qõ quicquid dicitur in l.interpretata videf repetitũ in.l.interpretante sed extensio de casu ad casum est species interpretationis scõm glos.in.l.j.ℌ. q operas.ff.ad tertu.z in.l.si.in pin.ff.de ori.iuris.z plene per Bartoin.l.omnes populi.circa pin.ergo quicquid ꝓinef in ꝑdicto bic videf esse repetitũ. Cõfirmatur ista opi.scõm eos.z hãc subtilẽ rationẽ ipsi nõ tangunt qz licet bereditas patris z filij sint hereditates diuerse nihilominus possunt cõsiderari vt vna hereditas:vn de bona pupilli censenf quodãmodo vt portio hereditatis paterne.z ideo heres substitutus poterit immediate vnire ad illa bona per ius accrescẽdi licet hereditas paterna non sit vnita cũ patrimonio pupilli. Sed ꝓ hoc ipsi nihil allegant z ℨ3 ter.noster loquatur indistincte tamẽ põt restringi per rõnem posita in eo vꝫ qõ ius accrescẽdi est vnitum cũ substitutione que rõ cessat in casu nostro:z per hunc modũ põt responderi ad rõnem.ℨ.per me allegatã:qz dico qõ er ratione expressa in litera apparet qõ iuriscõsultus nõ voluit in secũdo casu extendere primũ dictum totaliter sed solum quatenus habet locũ ratio assignata in ter. nec ob.si adducas ꝓ ista ratione ter.in.l.quidam elogio.C.de iure deli.in ver.partem ex substitutione vbi videf ꝓbari qõ hereditas pupilli sit portio hereditatis paterne.nam ibi loquitur quãdo pupillus adiuit hereditatez quo casu potest esse portio prime hereditatis

hereditatis quo ad hũc effectũ vt heres heredis admittatur ad bona pupilli. Unde ista eoꝝ assertio remanet fine legibus contra quam adduco tibi ter.instit.de pupi.sub.ℌ.igif. Cum ergo illa litera dicat esse vnũ testamentũ z duas hereditates:qui vult pbare qõ iste due hereditates aliquãdo capiant ꝓ vna ℨ3 boc ostẽde

3 re cum ibi ponaf regula in oppositũ. Et aduerte qz qui cõsidũt memorie sepius decipiunf in ista maledicta scientia: vidi eñ nudꝫ tertius diligentissime istũ ter. z tñ vides qõ deri cõsius de memoria aberrani z fortiter. Preterea si iste due hereditates cõsiderãtur vt vna ex fictione sequitur qõ nõ videntur posse cõsiderari vt vnum nisi ꝓpter vnitatẽ testatoris testamẽti. Sed ista considera tio non inducit ius accrescendi in diuersis hereditatib⁹ ex tacita volũtate defuncti:vt.l.si duobus. cum ibi no.ℨ.de testa.mili.quã allegat hic Bar.z declarat glo.in.l.j.C.eo.ergo nõ videf testator voluisse qõ ista hereditas caperet ꝓ pte hereditatis sue quo ad ius accrescẽdi:z si hoc nõ voluit ℨ volũtatẽ testatoris nõ ℨ3 habere locũ ista fictio qõ due hereditates censeanf vna qz fictio fundaf super eqtate.l.ñ.ℌ.si vir.z qõ ibi no.ꝓ Bar.de acq.pos. Sed non est equũ qõ inducaf fictio cõtra volũtatẽ testatoris:qz tz primum locum in vltimis volũtatib⁹:vt.l. in cõditionib⁹.in prin.de cõdi.z demõ.ergo ista cõclusio nõ vꝫ admittẽda marime qz nihil allegant ꝓ ista cõclusione nisi qõ iste ter.simplr loquit. Sed põt respõderi qõ restringif a ratiõe.l.is qui cũ materia.ff.de acq.pos. Preterea ter.in.l.qui liberis.ℌ.hec verba.nõ loquit magis qñ sunt in stituti plures heredes ℨ qñ est institut⁹ vnus solus.vñ restringere illũ text.ad vnũ casum est diuinare marime qz rõ assignata in ter.vꝫ esse vniformis in vtroqꝫ casu heres eñ heredis ideo nõ vocatur:qz nõ succedit ex indicio defuncti. Vñ parcat mihi reuerentia istorũ opi.Bar.vꝫ magis cõformis litere z rõni. Et hũc itelle ctũ Bar.approbat Bal.in.l.quidã elogio.versus fi.C.de inre deli.quẽ adducit Pau.de ca.capiẽdo ergo literã ꝓprie in.l. nostra i.vt verbũ iure accrescẽdi ster ꝓprie:tũc opi.Bar. videbit ver.to:: z tñ do.me.multis rationib⁹ que nõ cõcludũt vt videbis nititur defendere hãc opi.moder.quã etiã sequif Raph. Mouef primo qz vna ratio decidẽdi in ista litera in.ii.riso est ne pupillus decedat sine heredẽ:sed ista rõ ℨ3 locũ siue hereditas pñna sit adita per pupillũ siue nõ ergo ℨ3 habere locũ dispositio huius legis.qõ aũt ista sit rõ decidẽdi ꝓbat qz si posset succedere alius in hereditate tũc nõ ℨ3 locũ ꝓuisio istius legis:vt inqt glo.magna circa prin.z ꝓbaf in.l.sed si plures in pn.ff. de vul.si pu. ergo dat intelligi qõ qñ mull⁹ ali⁹ põt esse hꝰs:ista dispositio iducit ne pupillus decedat sine herede:ℨ3 ista rõ nõ assignaf in ter.nec est vera qz qñ ali⁹ põt succedere vt in casu.d.l.ℨ3 si plures. ideo nõ ℨ3 locũ prouisio huius.l.qz ille q succedit de iure cõi ℨ3 potẽtius ius quã ille qui succedit de iure speciali.l.ci⁹ militis.ℌ.militia.ff. de testami.z iõ qñ põt qs succedere de iure cõi non admittif heres heredis de iure spãli fm Bal.z moder. hic argu.in.l.cause. in fi.ff.de mino. Scõo arguit ipse p ista opi.qz vna alia rõ decidendi in isto ter.est qz quẽ possum facere mihi necessariũ possum facere et filio meo.l.sed si plures.ℌ.quos possum.ff.de vul.z pu.z not.in.l. iñ.ℌ.apertura.ff.de here.insti. Sed ad ista nõ ℨ3 locũ ita in repudiãte pupillo sicut in adeũte.ergo z similiter dispositio legis. Et qõ ista sit rõ decidẽdi alle.bar.hoc tenentẽ in.l.si. circa me.ℨ.eo. Sed Bar.nõ intellexit ibi hoc mõ vt clare ꝓtz ex verbis suis. Illa eñ ratio vadit ad primũ substitutũ z formaf sic sicut testator: põt heredẽ adeũtẽ ꝓ vna pte facere sibi necessariũ in aliꝭ ꝓtib⁹: vt.l.j.z ñ.ℨ.e.ita põt facere heredẽ necessariũ adeuntẽ filio suo.vt ille qui adiuit hereditatẽ pñã teneaf acceptare ex substitutiõe heredita tem pupilli nõ aũt respicit casuꝫ nñm in.ii.riso.ſ.q sit rõ quare bere res heredis admittif ℨ rlas iuris.z ℬ apparet expsse ibi ex verbis bar.qz posteꝫ assignauit bac rõnẽ ipse dicit.aduerte tñ qz qõ diri de heredẽ heredis est itelligẽdũ vt declarani in.l.q pri.ℌ.e. Uñ de hocscõo nõ assignat ibi rõnẽ ℨ3 remittit se ad ℬ no. Tertio arguit ꝓ ibi opi.qz rõ decidẽdi in ista lra est illa q ponit in text.que est qõ qz prim⁹ heres adcũdo obligauit se ad acceptãdũ heredita tem ista obligatio trãsit ad heredẽ. Sed ista rõ ℨ3 locũ in vtroqꝫ casu silr:vt ptz de se ergo ꝛc. Secundo ad hãc rñdet bic bar.in fi.ℨmẽ. vñ dic vt bic ꝑ cũ potes tñ declarare dicta sua vnico vbo qõ obligatio ista qñ nõ est cõiũcta cũ iure accrescẽdi iõ est ꝓsalis qz regula scõm naturã cause fue.cã aũt sua est substitutio facta a testatore.Uñ sicut illa tãquã cõditionalis nõ trãsmittif ad heredẽ: vt.l.qui plures.la.j.ℨ.de vulg.z pup.z in aliꝭ supra alleg.ita sic militer ista obligatio nõ trãsmittef ad heredẽ qz cã limitat naturam dispositiõis:vt.l.cũ pater.ℌ.dulcissimis.de leg.iii. Bene facit ter.in.l.itẽ illa.ℌ.qõ adñcit.de cõsti.pec.z in.l.si eñ.ℌ.qui iniuriarum si quis cau. Unde ille qui adiuit vꝫ se obligasse si hereditas sibi deferaf añquã decedat. Quarto arguit ipse qz si ius accrescendi cõiunctũ cũ substitutione assumit eius naturã sicut iunctũ accessorie ad suũ principale:iurta ea que habenf in.l.si cõuenerit ℌ.si nulla.ff.de pig.act.z in.l.etiã.C.de iure do.videtur qõ in hoc assumat naturã substitutionis vt sicut substitutio haberet locum etiã si esset facta filio exheredato vel si filius repudianit hereditatẽ pñã:ista ẽt hẽat locũ ius accrescẽdi. Sed illud est vnũ argumẽ tũ chimericũ qz in ꝑdictis duob⁹ casib⁹ manifeste apparet qz ius accrescẽdi nõ est nec põt eẽ vnitũ cũ substitõne z marie in pupillo: si enim heres est institutus insolidũ z pupill⁹ in nulla parte qz est ex heredatus qñ põt ꝛsiderari ius accrescẽdi respectu ptis pupilli q nulla est. In scõo ẽt casu ℨ3 sit ius accrescẽdi nõ põt esse vnitũ cũ pupillari substõne cũ respiciat diuersa vt declarat hic Bart. Quinto arguit sic qñ agit de fauore pupilli cui est facta substõ tũc hereditas pupilli cẽsef hereditas pñna.l.papi.ℌ.sed nec iuberis.ff.de inof.test.z no.i.l.ii.ℌ.puto.z.l.patris z filij.ff.de vul. z pup.sed hic agif de fauore filij qz interest filij qõ succedaf sibi ex substitutiõe.l.iul.ℨ.e.z.l.ex trib⁹.C. de inoff.test.ergo ista hereditas ℨ3 haberi ꝓ vna vt sic succedaf in ea ꝓ ius accrescẽdi tãquã in portione hereditatis paterne. Sed hic etiã est equinocatio manifesta qz illa iura nõ dicũt qõ aliquo casu hereditas pupilli censeaf hereditas testatoris sed bñ dicũt qõ testñ pupilli vbi agef de ei⁹ fauore censef testñ paternũ. Hec aũt sunt diuersissima qz ista stant simul:vt.ℨ.dixi qõ cẽseaf vnũ testñ z inde sint diuerse hereditatis vt ꝓbat text.in.d.ℌ.igif. Vñ reiectis his rationib⁹ potes sequi sniam bar.qñ multũ adheret litere ꝓpter verbũ iure accrescẽ di qõ nõ põt cõsiderari in hereditate pupillari nisi paterna hereditas sit sibi cõiuncta. Et ex his que supra dixim⁹ circa intellectũ Bar.z Ang.infert hic Ang.ad multa que retuli in voce sed non sunt oia ponẽda in scriptis:ℨ3 dicã solũ gbus est addẽdũ aliquid. Adde ergo primo dictis ei⁹ inquãtũ ipse dicit qõ si filij exhere dat⁹ expugnat testñ ꝓ pte filius institut⁹ poterit sibi succedere ex pupillari qz hic ex quo ps hereditatis trãsit ad exheredatũ reperitur cõiunctũ ius accrescẽdi cũ substitutiõe pupillari.i.portio hereditatis pñe que si fuisset repudiata ꝓ exheredatũ accrescebat filio instituto. Sed istud dictũ nõ vꝫ verũ qz inter eum qui succedit ab itestato ℨ tute querele.z heredẽ scriptũ nõ est locꝰ iuri accrescẽdi glo.est no.que hoc decidit in.l.mater decedẽs.ff.de inoff.test.z eam ibi approbat Ange.z idẽ tz Ange.in simili.q.in.l.qui repudiatis.in prin.e.ti. Uñ nõ plz mihi no.doc.bal.quã posuit in auꝰ preterea.C.vñ vir z vxor.vbi dicit qõ.l.sed cũ patrono. in prin.ff. de bo.pos.volẽs qõ inter succedẽtes diuerso iure nõ sit locus iuri accrescẽdi nõ ℨ3 locũ inter succedẽtes diuerso iure. de iure ciuili per.l.quidã elogio.C.de iure deli.nã hoc est cõtra glo.illã prealle. nec videf posse assignari bona rõ diuersitatis:cũ accepta.bo.pos. ꝓ sua pte ita accrescat ipso iure alia portio sicut in hereditate: vñ ℨ3 in acquirẽdo suã portionẽ sit differẽtia inter additionẽ z bo. pos.quãtũ tñ ad acgsitionẽ ꝓ ius accrescẽdi nõ vꝫ esse differentia. Scõo aduerte:qz ℨ3 iura dicant qõ qñ testñ expugnaf ꝓ pte durat substitutio pupillaris:vt.l.papi.ℌ.sed nec ꝓpuberis. cum ſi.de inof.test. Forte tñ posset dicit qõ hoc nõ baberet locũ qñ ille cui ℨ3 ex pupillari succedi esset ipse q expugnasset testñ:ℨ3 eñ tunc ex ea pte rupture nõ rũperent tabule pupillares viderent tñ rũpi per ea que habenf in.l.post legatũ.ℌ.q principale.ff.de bis q.vt idig. vbi dicit qõ q ꝛpugnat testñ principale nõ põt cõseq ꝛmodũ ex tabulis pupillarib⁹ sed substitutio pupillaris respicit cõmodũ pupilli cui fit:vt.l.ex quib⁹.de inof.test.z.l.iul.ℨ.e.z ibi ꝑ Bal.ergo videf qõ debeat fraudari hoc cõmodũ hoc tñ nõ auderẽ affirmare qz est valde nouũ. Scõo principali⁹ adde inquantũ ipse vult hic qõ institut⁹ in re certa z substitut⁹ pupillariter heredi vli nõ trãsmittat spẽ substitutiõis iurta formã huius.l.qz institut⁹ ex re certa nõ trãsmittit ius accrescendi sicut substitut⁹ in quota scõm Bar.in.l.quoties.in fi.C.de bere.insti.qõ illa doctrina nõ facit ad ꝓpositũ qz sicut declarat idẽ bar.in.l.ex facto.ff.e. ius accrescẽdi nõ trãsmittit ab istituto in re certa añqꝫ agnoscat z acceptet rem in qua est institut⁹ qz cũ ius accrescẽdi sit effect⁹ hereditarius hereditas non agnita nõ transmittit:vñ si ponim⁹ qõ institutus in re certa acceptauerit institutionẽ ista ratio nihil ꝙ. Et melior est scõa ratio assignata ꝓ cũ qz ex quo habuit heredẽ vniuersalẽ qui adiuit nõ põt dici qõ sit loco heredis sed loco legatarij:ergo ista sua portio nõ ℨ3 ius accrescẽdi nec teneref ipse si vinceret qñis acceptaret institutionẽ in re certa acceptare ex substitutiõe pupillari vn de.l.quidã elogio.de iure deli.nõ ℨ3 locũ in instituto in re certa scõm eũ:ℨ3 Bal.in.l.quidã elogio.ℨ3 oppo.cuius dicta referut hic Jnoder.z ℨ3 aliqualiter obscure loquaf:tñ intentio sua scõm d.m.videf esse qõ duplici respectu qñ institut⁹ in re certa est suus trãsmittat hãc spem substitutiõis pupillaris ad heredẽ. Primo qꝫ ℨ3 ex capite suitatis:nã sicut erat suus z necessari⁹ testatori ita etiã suus z necessari⁹ filio testatori.l.ℨ3 si plures.ℌ.quos possum. ℨ.de vul.z pup. Uñ videf qõ ex capite suitatis trãsmittat hãc spẽ substitutionis. Sed cum reuerentia ista ratio non est vera:licet glo.eam tãgat in.l.nostra in solutione secũdi ℨtrarij dicit vel hic suus ibi extraneus. Primo qz vt inqit hic Bart.z bene nõ ponderat miñ obligationem que resultat ex additione. Secundo quia ius conditionale non transmittitur ex capite suitatis quoniam suitas per conditionem suspenditur nec est dalata hereditas:vt patet ex his que habentur in.l.iam dubitari. in fine.ℨ. de hered. insti.z si non est delata non potest transmitti.tenet consequentia

Universidad de Deusto
Biblioteca

per.l.ventre.in prin.⁊ qđ ibi no.j.eo.Scōa ratio sua est qr er quo se obliganit acceptādo rē sibi delatā er institutione habet locum ratio istius.l.vt teneat etiā acceptare hereditatē pupillarē⁊ hāc obligationē trāsmittit ad heredē.Qđ ista ratio non est bona qr sicut diximus in precedētibus ista obligatio que fit per aditionē partis fue venit accessorie ad substitutionē:ergo sortiet nām eius vr intelligat esse psonalis sicut est ipsa substitutio qr oblo accessoria qualificat scōm nām principalis;bene tēdit ad eundē effectu sicut hic qr vnus est effectus vt succedat pupillo er pupillari. ita probat in.l.si vt ponit.ff.de fideiuſ.⁊ per Bar.in.l.si ita stipulatus.ſ.grisogonus.de ver.ob.Optime facit ter.⁊ qđ ibi per Bar.in.l.qui duo.de serui.rusti.prę. Preterea Ang.negat qđ institutus in re certa cū habeat loco legatarij in casu nostro obligēt ad acceptādū pupillarē:vt.ſ.diri er quo habeā loco legatarij. Posset tū dici si velles tenere sniam Bal.quā approbat hic.o.m.qđ satis est vt dicat cōinctū ius accrescēdi cū pupillari substitutione qđ vniuersali berede repudiāte potuerit habere locū ius accrescēdi.nā nec in casu legis nostre si pupillus adinit: vt ipse tenet ius accrescēdi nunq̄ fuit in actu tuti⁹ tū est sequi cōem sniam. Tertio principalr adde in quātū Ang.vult hic qđ si est facta substitutio pupillaris instituto in re certa⁊ illa res certa pereat antequā pupillus moriat nō possit trāsmitti spes substōnis ad heredē substituti qr nō reperiē ius accrescēdi coniunctū cū aliqua re in qua substitutus potuerit habere ius accrescēdi.Et ⁊ cōter Modern. approbēt istud dictū nihilominus pima facie nō vr pcedere. primo quidē qr aut dicis hāc rē certā in qua filia est istituta esse quotā hereditatis aut quotā bonoꝝ si dicis esse quotā hereditatis. tūc vr qđ ista quota remaneat ⁊ res assignata p quota pierit qr hereditas cōsiderat etiā si nihil sit in ea: vt.l.hereditas. in prin.ff.de peti.her. Preterea aduerte ad vnū aliud qr ipse psupponit qđ res que perit pereat periculo ipsius institute:sed hoc nō est expeditū qñ filia fuit instituta p sua legitima:qr Bar.tz qđ qñcūq̄ ista res pereat intellige sine culpa filie:filia debet restaurari ab herede.⁊ scōm hoc reperirē aliqua portio hereditatis in bonis ipsius fm Bar.q ita tz in.l.seruꝰ quoꝝ.in pn.in vlti.col.ff.de he re.insti.posset tū defendi ab ista rōne si teneris opi.Bal.qđ ponit in.l.scimus.in pn.C.de iossi.test.vbi dicit qđ qñ res periit post mortē testatoris periculū pertinet ad filiā qđ nō discutio nunc qr nō est nostra mā.Scōo qr si est quota bonoꝝ ita q istitutus in re certa est loco legatarij er quo heres vniuersalis adiuit: tūc nō est ꝺ fiderabile ius accrescēdi qr si filia repudiasset hāc rē redisset ad heredē vniuersalē tanq̄ legatū qđ est caducū vel in causa caduci: vt pt̄z in.l.j.ſ.in nouissimo.⁊ in aliis.ſ.C.de cad.tol. Aduerte tū qr primū argumētū meū pōt repelli:licet enim remanserit pens filiū quota hereditatis er quo tū nō remāsit res que est loco portionis qr portio portioni accrescit:vt.l.si titio.ſ.fi.ff.de vsufru.pter nudū nomē heredis nō haberet locū ius accrescēdi: vt videbis declaratū in.l.si totā.j.e.⁊ elegāter declarat idē Bar.in.l.conūcti.ver.v.principaliter quero.ff.de leg.iij. Et ista opi.pōt defendi:⁊ sua distinctio tenēdo qđ in.l.nostra hereditas fuerit adita: nā si nō requirit aditio hereditatis nec ius accrescēdi coniunctū cū substitutione vt dicūt Modern.⁊ bene clarū esset qđ in oī casu succederet heres filie er pupillari. Et licet lec.Bar.de qua multa ſ.diximus possit saluari:vt vidisti ab impugnatiōe Modern.Lytū hic in addi.Frā.de rāpo.⁊ oēs alij Modern.sequunt aliū intellectū:⁊ dicūt qđ hic trāsmittit ius succedēdi er institutione pupilari nō aūt succedat per ius accrescēdi. Nouenſ in effectu ipsi et Bal.qui sequit hāc partē in.l.j.ſ.finaūt sub ꝺitiōe.C.de ca. tol. duabus vel tribus rōnibus. Prima rō est quā tangit hic Bal.qr nō vr qđ substitutio possit dare robur⁊ virtutē iuri accrescēdi:nā cū fuerit cōditionalis dispositio:⁊ tanq̄ implerēt cōditio fuerit extincta in psona substituti:vt Bar.fatet⁊ hic:⁊ in.l.re cōiuncti iu.v.q.principali.ff.de le.iij.dispositio conditionalis que adhuc nullū habebat robur nō potuit dare virtutē iuri accrescendi:sicut dicimus fm Bal.qđ pactū nudū nō pōt vestire aliū pactū qđ est nudū:vt.l.iuris gentiū.ſ.igit nuda.ff.de pac.Et hāc rōnē approbat hic Dan.de ca.lz aliq Modern.fm Ang.ibi respondeāt vt.j. dicemus.Scōa rō eorū est ista:qr iurisc̄sultus hic nō vr cōsidera ri ad effectū trāsmissionis:nisi qđ substitut⁹ ex aditione erat obligatus:que obligatio trāsmittit ad heredē:vt.ſ.fuit declaratū.vſi do.Pau.nō vult qđ in effectu trāsmissionis cōsideret aliquo modo ius accrescēdi.⁊ hoc ēt videt sequi.d.m.qui cōfirmat hāc rōnē ⁊ declarat eā optime.Dicit enim qđ si pupillus fuisset mortu⁹ viuo substituto ipse nō caperet hereditatē pupilli iure accrescēdi:lz iure substitutionis:vt dicit ter.expresse in.d.l.quidā elogio.in fi. ergo similiter er eodem capite debet obligari heres suus qr ex p̄ sona heredis fouma obligationis nō debet iudicari.l.cui fundus de condi.⁊ demon.⁊ in.l.ij.ſ.ex his.de verbo.obli. Sz ista rō sola nō videt sufficies:vt.ſ.diri:qr obligatio ipsa videt esse psonalis: sicut ⁊ ipsa substitutio.ſ.declarauī:vnde Jo.de imo.hic referens dicta Frā.de rāpo.dicit qđ substō sit trāsmissibilis isto casu:qr est cōiuncta cū iure accrescēdi:⁊ inter istas opi.est multa differentia:

qr sibi substitutio trāsmittit ratione iuris accrescendi:tūc eadem dubitatio que fuit.ſ.in iure accrescēdi:scōm lec.bar.vꝫ vtrū ista lex habeat locum qñ hereditas nō fuit adita a pupillo erit in isto casu.Sed si tenes viā.d.Pan.tūc nō erit ista dubitatio:vñ etiaꝫ si filio erberedato sit facta substitutio pupillaris nihilominꝰ trāsmittit ad heredē. Qđ ibi pꝫ opi.Jmo.qr rō.d.Pau.nō est firma vt prediri.Pro qua arguo dupl̄r. † Et primo cōsidero qđ substitutio cōditionalis que de sui natura nō est trāsmissibilis cū fuerit extincta in psona substituti añ cōditionē ipletā nō potuit cōcare virtutē suā iuri accrescēdi.vt ingt hic Bal.⁊ lz nō alleget bona iura:ego allego tibi ea que scripsit Bal.solēniter in.l.lecta.ff.si cer.pe.in vl.cbar.vbi dicit qđ cōtract⁹ cōditionalis nō pōt vestire pactū appositū incōtinēti vestimēto coherētie:qr cū ꝑpter cōditionē adhuc nō sit ꝑductū in esse nō pōt dare alteri qđ nō hz scōm glo.no.in.l.pacta cōuēta.ff.de cōtrahē.emp. Sed ius accrescendi ecōtra bū pōt dare fomentū substitutioni:vt efficiat trāsmissibile qz ℔ hz in se etiā añq̄ sit deductū de potētia ad actū:vñ sicut istud ius est trāsmissibile:vt.l.si ex plurib⁹ sepe allegata.ita hāc virtutē pōt cōicare substituto:⁊ hoc est qđ dixi in.l.q ex dnab⁹.in prin.ſ. eo.Cōfirmat ista lec.qr si tenem⁹ intellectū bar.resultat multiplex specialitas circa idē.Prima vt tāgit Jmo.qr p ius accrescēdi suc cedīt alteri quā defuncto imediate ℨ.l.si metus.ſ.iul.ff.de leg.ij. Scōa qr hz locū adita hereditate.Tertia qr extēdit ad bona pupilli.Unde nō vr posse cōcurrere multiplex specialitas circa idē:⁊ ex eadē cā inxta ea que habenti.l.j.C.de vo.pmiſ.⁊ plene p bar. in.l.sub cōditione.ff.de solu.⁊ in.l.si is q pro emptore.de vſuca.et in.l.vl.C.de sen.paſ. In casu aūt nostro scōm intellectū nō est:nisi vna specialitas vꝫ qđ substitutio cōditionalis transmittit:ergo iste sensus magis ꝺ amplecti.nā dato qđ plures spālitates pñt concurrere:nihilominꝰ etiā ip̄opriādo verba debemus in dubio interpretari dispositione sue legē:vt min⁹ ledat ius cōmune quā fieri pōt.c.cū dilect⁹.de cōsue.⁊ in.c.cām que.de rescrip. Optime facit qđ ponit glo.⁊ doc.in.l.talis scriptura.ff.de le.j. Et vt dicūt hic Modern.⁊ bñ ficut Bar.dicit qđ substitutio cōiuncta cū iure accrescēdi dat robur ipsi iuri accrescēdi:ita ecōtra possum⁹ dicere:⁊ multo melius:vt ex ꝑmissis pt̄z qđ substitutio accipiat proprietatē iuris accrescēdi qđ ꝑbat in.l.si qs heres.in prin.ſ.e. vbi substitutio capit a iure accrescēdi qđ portio acquirat ipso iure sine agnitione. Et lz ista cōclusio scōm istū intellectū sit vera in substitutione pupillari nō est tū vera in vulgari:sicut modo p.l.quoties.j.e.⁊ per.l.si ex plurib⁹.in fi.vbi pt̄z qđ lz coheres sit substitutus coheredi vulgariter:⁊ sic substitutio sit cōiuncta cum iure accrescendi:qr heres agnouit partē suā nihilominꝰ spes substitutionis nō trāsmittit ad heredē:⁊ est ratio diuersitatis scōm Jmo. ⁊ Bar.qr substitutio pupillaris transmittit ex eo:qr nō haberet heredē aliter pupillus:⁊ sic testator decederet pro parte testatus ⁊ pro parte intestat⁹:que ratio cessat in substitutione vulgari qñ ⁊ si substitutio extinguat succedit in alia parte per ius accrescendi. Sed contra hoc dictū videt ter.in.l.qui ex duobus.in prin.ſ. eo.vbi videt ꝑbari scōm vtrāq̄ lec.sed maxime scōm scōam quod etiā vbi nō esset istud incōueniēs: tū institutio cōditionalis coniuncta cū iure accrescendi transmittit ad heredē. Et si retineres ibi lec.quā approbat Bar.⁊ Bzo ⁊ Roge. etiā in primo intellectu cōtrariū nō posset solui:vnde tenēda est ibi prima lectu.vt ibi dixi. Et scōm illā nō esset dicēdū qđ succedat per heredē heredis ex institutiōe:sed ex iure accrescēdi. Unde quādo ter.ibi dicit qđ si extiterit cōditio heres heredis in hac quoq̄ pte heres erit:ista verba nō significāt qđ sit heres ex institutiōe:sed hoc significāt qđ ibi datus erat substitutus in defectū cōditionis. Unde tacite innuit iurisc̄onsultus:qđ vt heres institut⁹ possit succedere per ius accrescendi ꝺ impleri conditio:qr si esset defecta succederet substitutus. Et hic est verus intellectus illius lec. Querit etiam hic Jmo.nūquid dispositio istius.l.scōm intellectū habeat locum in mera pupillari que resultat ex expressa vulgari. Et in effectu videtur tenere qđ sic:ex quo est eadē ratio que in expressa.⁊ hoc approbat do.m.nisi mater esset in medio de quo dic vt hic per eus. Tu autem aduerte:qr licet istud dictuꝫ sit nouum ⁊ pulchrum in hac materia:videt tamē habere dubitationē ꝺplici ratione. Primo quidē qr huic tacite pupillari cōceditur priuilegiū speciale qđ sit trāsmissibile ꝑpter ius accrescēdi:sed priuilegiū trāsmissionis⁊ acquisitionis ipso iure nō cōcedit dispositioni tacite que est de ire speciali:vt.l.seruū filij.ſ.fi.ff. de leg.j.⁊ tāgit Bart.in.l.j.ff.co. ⁊ bene facit qđ ipse fidē ponit in.l. si rem aliquam.de acqui.pos. ergo sicut priuilegium concessum legato expresso:vt acquiratur dominium ipso iure non habet locum in tacito legato ita p̄inile gium trāsmissionis cōcessum substitutioni pupillari nō habebit locū in tacita substitutione. Cōfirmat ista cōclusio p ea que tradit sing.Bar.in.l.itē qđ sabinus.ff.de heredit⁹ instituēdis.vbi vult qđ tacita voluntas testatoris non operatur idem qđ expressa adducendum ius accrescendi:sed prima ratio est magis adequata:⁊ magis vrget.Quid aūt in fideicōmisso cōditionali qđ est cōiunctum cum iure accrescendi dic vt hic plene per imo.

Faciens

Summarium.

1 Faciens testamentum non presumitur sane mētis nisi ꝑbet.
2 Lectus inaliduus incōpatibilis iducit repudiationē⁊ aufert ius pcedēs incōpatibile:quānis nō valeat nec sortiat iuris effectum.
3 Effectus diuersos parere non pōt vnus atq̄ idem actus.
4 Paria sunt scire:vel scire debere.

Filium emancipatum. Institutus pētens bo.pos.ab inte.vꝫ repudiare hereditatē er testō: ⁊ iō nō pōt videri p hūc actū inducta aditio er testō aliquo mō.l.d.Scōa est ibi:hoc falsum. Tertia ibi:nec pōt videri. Nō.ibi ſ.ꝑbaret sana mētis ⁊c.qđ ī ꝺubio q fecit testm nō ꝑsumit esse mētis:nisi ꝑbet qđ pōt intelligi ꝺupliciter. Uno mō qđ ꝑbet.ꝑbari mēs sana:qr ꝑsumptio erat in Jnū: vel qr als fuerat furiosus:vel qr erāt ꝑbate cōiecture furoris. iuxta ea q tradit Bar.in.l.fi.ff.de bo.pos.infanti ⁊c.Et cano.plene in.c. fi.de succes.ab intest.Et iste intellectus minus impropriat⁹ l'sam. Uel pōt intelligi:vt dicit gl.qđ ꝑbat Jnū in.l.nec codicillos.C. de codi.Utrū aūt ꝑbatio furoris in ꝑteritū ꝑsumit durare furor tpe testamēti quo tpe regrit:vt testm non valeat:vt ꝺ:et in ter.nfo est elegās.q.sup qua vide qđ scripsi plene in.l.ij.ſ.de testa.⁊ vide qđ no.singu.Bar.in.l.si cum dotē.ſ.fi maritus.ff.sol.ma.qđ allegauī.⁊ in loco prealle.† Scōo no.⁊ tene menti fm Bal.⁊ Modern.ibi eā ad substitutū ⁊c.qđ subst⁹ ista si heres nō erit intelligitur:si heres institutus heres nō erit er testō:vñ lz adeat ab itestato:er quo tū nō adiit tanq̄ institutus est locus substitutioni.sile ꝺ in gl.no.⁊ in ter.in.l.si in testō.in prin.j.si quis ob.cau.test.vbi ista verba instituo titiū si sempronius erit heres intelliguntur:si erit heres ex testō:vñ si adit ab intestato:⁊ incidit in edictū desicit cōditio vt ibi absolute ꝺ. Tertio no.qđ actus innaliduus incōpatibilis inducit repudiationē:⁊ aufert ius pcedēs incōpatibile:lz nō valeat neq̄ sortiat iuris effectū: nā hic cū hereditas esset delata substituto bo.pos.petitio ab intestato nō valuit.imo nō valuit:qr valebat testm:vñ nō poterat esse locus cause intestati:vt vidisti in.l.quādiu la prima.ſ.e.Et tū ista petitio nulla operat qđ vꝫ repudiata hereditas er testō:qđ est mirabile. Et primo vꝫ regulā positā in.l.iij.ſ.q ꝺ; bausfū.de ser.vt.pte.vbi ꝺ qđ vitiato expresso vitiat tacitū:lz repudiatio hic cōinet tacite in expressa petitione bo.pos.ergo si petitio est nulla ita ⁊ repudiatio. Sed ad hoc rūdet Bal.⁊ Modern.qđ ibi id qđ tacite in erat venit accessorie ad ius expssū:lz hoc nō venit accessorie:imo ad ius penit⁹ separatū qđ ptinet ad exticiōnē iuris oppositi:ꝺ ē q māyde qđ scribit Bar.in.l.si fideiussor.j.de leg.j.⁊ in.l.j.versus si. repe. ff.de vul.⁊ pu.Scōa ⁊ fortius obstat:qr qñ scōs actus incōpatibilis cū primo est nullus:⁊ tūc per actū sequētē nō tollit pcedēs.casus est clarus fm verū intellectū ⁊ cōem in.l.si quis ante. in pen. ff.de acq.pos.vbi ꝺ qđ qui cōduxt primo pcario:si postea fecūdo loco cōducit p locationē rem nulliter p scōm actū nullū nō vꝫ recessum a primo:ergo vꝫ qđ ista lra nō pcedat:⁊ sup solutione est cogitandū posito:tū qđ pcedat limitat dupl̄r. Primo qđ nisi actus sit nullus vel inefficax er culpa aduersarij q dicit esse renūciatū primo iuri per actū fm. Casus est no.qđ ibi no.Bal.et Ang.ad hoc in.l.rē.ſ.fi cū filius.ff.de iof.te.p quē ipsi approbāt ibi gl.in.c.cū venissent.de eo q mittit in pos.cā rei ser.que dicit lz expellēs cōpareat cora iudice a quo nō vꝫ renūciasse appellatiōi: si actus suus fuit expugnatus p aduersariū:⁊ nō habuit effectū. Scōo vꝫ limitādū:nisi actus incōpatibilis fiat per ꝑlatū ecclesie qr tūc si est nullus er qua ista casu cessat intētio ꝑlati:vt nō videatur velle renūciasse fauoꝛe ecclesie nō tollit primū ius incōpatibile cū scōo.casus est in.c.cū olim.ſ.fi.el.ſ.extra de priui.iuncto.c. veniēs.de pscri. Ultimo no.qđ vnus⁊ idē actus nō pōt parere diuersos effectus:sicut hic petitio bo.pos.ab intestato nō inducit qđ hereditas videat adita vel q̄sita er testō cū p illū actū induc at repudiatio.cōcor.tert.in.l.q bōiem.de solu. Et aduerte qr lz Jnū de.l.si qs ante.sit difficile nihilominus pōt solui hoc mō:qđ aut ius pcedēs qđ est incōpatibile cū actu sequēti fuit inductū er volūtate ipsius agētis actū sequētem aut erat sibi delatū ꝑter voluntatē suā. Primo casu ille q facit scōm actū incōpatibilem primo nō vꝫ recedere a ꝑio:nisi quatenus scōs actus valeat als videret eligere ꝑpugnationē facti sui sine cā qđ nō ꝑsumit:vt.l. iij.ſ.de testa.mi. Et inde est qđ qñ pcedit numeratio:⁊ sequit stipulatio incōtinenti orit actio er stipulatiōe:⁊ vꝫ actū qđ nō oriat er numeratione:⁊ multo fortius si stipulatio pcedat⁊ sequit numeratio:vt.l.cū essi.in ter.⁊ gl.ff.de nona.⁊ tū hoc vꝫ actū ita demū si stipulatio valeat als orit actio er nūeratiōe.l.certi ꝺictio. ſ.qñ.⁊ qđ ibi plene.ff.si cer.pet.non cēs pꝫ vꝫ velle ipedire obligationē er pcedēti Sctm:nisi Sctus qui sequit valeat aut ius pcedēs incōpatibile cū actu sequēti pcedit ꝑter voluntatē agentis actū incōpatibilē:⁊ tunc pcedat lra nra qr vꝫ recessum er actu sequēti:lz inutili⁊ inefficaci:⁊ hoc ꝑbat per locū a spāli in.d.l.nisi ſ.si cū filius.de inof.te. Aduerte etiā qr text.in.c.cū olim. quē.ſ. allegani pōt intelligi qñ scōm ꝑiuilegiū fuit impetratū ab eo qui ignorabat primum priuilegiū quo casu ignoras nunq̄ vide ref renūciare:vt statim videbis in gl. In gl.vlt.ibi:hoc cū sciebat ista soluꝫ approbat cōiter p doc.⁊ declarat no.p Bar.hoc mō qr lz filius diceret patrē demētē hoc nō ꝑsumebat dicere er ignorātia:sed malitiose:qr cū cōsanguineus:⁊ marime adeo ꝓiūctus ꝑsumptio est qđ sciret qualitatē patris qui erat sane mentis .l. octani.ff.vñ cogna.l.de tutela.de in integ.restī.mi.qđ dictū multū ampliat illa iura:⁊ ea que scribit Bar.in.l.mutū.in prin.⁊ in his pōt.ſ.e.vꝫ qđ etiā si cōiunctus asserat de ꝺiūcto suo Jnū ei⁹ qđ est verū ista assertio nō faciet ꝑsumi cū ignoranſe veritatē: sed ꝑsumit scia. Et pōt ꝑbari ista solu.qr de his q sunt in aio non stat assertioni alicui⁹ qñ hz ꝑsumptionē iuris Jē se:vt als ꝺixi tibi in.l.pro herede.in prin.ſ.e.⁊ ponit Bar.in.l.inter oēs.ſ.recte.ff. de fur.⁊ pōt ꝑcedere ista solu.tenēdo id qđ ꝺicit glo.in.in ver.si ꝑbaret qđ illa ꝑbatio fit boc ipso qđ nō ꝑbat Jnū.nā si tenemus qđ ꝺixi in no.qđ hic deberet fieri ꝑbatio sane mētis er quo erāt cōiecture in oppositū q erāt ꝑbate:tūc nō posset ꝺici qđ filius er quo ita asseruit boc nō ꝺirisset ex errore:ex quo ꝑbabiliter hoc credere poterat p cōiecturas ꝑdictas. Nlo. tū transit ad scōam sol.vꝫ qđ inducit repudiatio:qr filius errabat in iure fm sniam papi.in.l.cłodius.ſ.e.sed hāc sol.reꝓbēdit Bar.qr ex ter. appa ret qđ filius errabat in facto:qr credebat patrē esse demētē:⁊ in l.clodius.expresse tenet qđ ēt ille q errat in iure nō videat repudiare eligēdo remediū incōpatibile. Ego als studendo illā.l.fe ci vñā apostillā in meo memoriali.vbi ꝺicebam qđ opi.Bar.ibi pcedit in repudiatiōe ya:lz opi.papi.quā ipse ibi reꝓbat.pcedit in repudiatione ficta:† qr paria sunt scire debere.Ꝺ.lz duo.in prin.ſ.eo.⁊ fm istū modū loquendi possemus saluare solutionē gl.nſe bic vt ꝺicamus:qđ sicut ille q errat in iure pp latā culpam fingit repudiasse:ita ille q errat in facto in quo nō debuit errare: sicut ꝺicemus qđ errās in facto ꝑpio est in sili culpa.l. quāq̄.in prin.ff.ad vell.qr ergo filiꝰ erat adeo cōiucta psona qđ nullo mō debebat eū latere qualitas mētis paterne:iō errādo fuit in lata culpa⁊ cōsequēter inducit ficta repudiatio. Et attēde diligēter qr intellectus qđ ego posui.ſ.vltra gl.tertiā nō vꝫ posse stare ad literā nostrā qr si error esset ꝑbabilis:ergo filius nō videret repudiare hereditatē er testō cuius Jnū bic ꝺr. Uñ melius ē sequi intellectū gl. Et attēde qr Ang.ꝺicit no.in.l.mater decedens.de inof.te.qđ ille q fingit furiosus quo ad certū effectū vnius ꝺispositionis nō haberet ꝑ furioso quo ad aliū capitulum ciusdē ꝺispositionis:⁊ sua fictio non tantum operatur quātum veritas: vt ꝑbatur in.ꝺ.l.qđ est notandum. Ureti.

Summarium.

1 Coheredes si sponte velint habere possunt ius accrescendi in portione vacante.
2 Jus accrescendi inducitur immediate er ꝺispositione legis.

Jminor. Portio nō accrescit iuito si relinquitur aditio coheredis beneficio spāli sunt ꝺue partes. Scōa ibi:sed bo.pos. Nlo.vnū casum in quo portio vacās nō accrescit coheredi iuito voleti tū accrescere vt inuit er lra:⁊ rō decidēdi est vt ꝺixi in positione casus:qr bñficiū ꝓcessus minori ꝺe iure spāli ꝺz sic iterpretari:vt nō sit cū iniuria alterius.l.cū filiꝰ.ſ.de te.mili.⁊.l.si ipuberi.ſ.de admi.tu. Scōo no.in ver.nō cogunt a Jnū sensu qđ si sponte velint coheredes pūt bñe ius accrescēdi in portione vacante.⁊ iō falsa est gl.in.l.mſ decedēs.de inof.te.q̄ vult qđ iq̄ aditio hereditatis est rescissa ipso iure:ita qr ēt noie qs nō remanet heres non habeat locū ius accrescēdi pp aditionē pcedēte: nā si hz locū ius accrescēdi qñ aditio fuit rescissa quo ad effectū.lz nō quo ad nomē heredis:vt.l.si fine.ſ.lz qđ papi.ff.de mino. multo fortius qñ aditio est rescissa totalr er ꝺispone legis ciuilis: ⁊ ita ꝺicit ang.i.ꝺ.l.mater.lz nō alleget istū ter. Pro qua ꝛclone est causus quē ibi no.ang.in.l.cū q.in fi.ff.de iof.te.vbi ꝺr qr rescissa aditione p querelā ofa sunt habenda pinde ac si nō esset adita here ditas. Sed ꝺubitat nunq̄ qñ aditio est resoluta ipso iure potio vacās accrescat coheredi iuito. Sup quo ꝺicit Pau.de ca.qđ qñ additio esset resoluta ipso iure nō haberet locū ista.l.lz accresceret portio inuito.ar.eoꝝ que habenſ in.l.si duo patroni.ff. de iureiur.in prin.⁊ in.l.hmōi.ſ.si titio.ff.de leg.j. Jn qbus iuribꝰ ēt qđ q nō admittit ad partē ipso iure nō facit partē.i.nō impedit ius accrescēdi:vel cū legatario. Sz illa iura loquūtur qñ qs a principio ipso iure excludit⁊ apte añq̄ hereditas:vnq̄ fuerit tradita. Sed qñ hereditas semel fuit adita lz resoluat er ꝺispone legis nō est iure cautū:qđ tunc portio accrescat inuito:⁊ in Jnū facit bec.l.qr lz bi cille qui adiuit nō ꝑdat nomē heredis in portione tū a qua abstinuit bz locū ius accrescēdi:vt ꝺicūt oēs in.j.glo. ⁊ satis ꝑbat in ter.ergo silr idē vꝫ ꝺicendum qñ aditio resoluit ipso iure. Pro ista cōclusione adduco tibi ter.sing.⁊ gl.ibi quā

a Probet.vi de bal.in.l. fammm.C.de transa.⁊ do. Bar.soci.in cōſi.xlij.incipi cā reſiōnis. ver.p cuius enidētia. in j.pte.be. va.

b Debē adō pari.de pu. in suo tract. sindi.in ver. familiaris.⁊ qđ ibi ꝺixi i aposti.be.v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

declarat ꝛ approbat Ang. in aut. de here. ꝛ fal. §. si qs aūt nō implens. in ver. accrescere. ꝛ pbat eadē concluſo expreſſe in eo. §. ver. si vero nullus. Ibi enī ille q nō implet ꝓceptū teſtatoris deſinit eſſe heres ipſo iure. ſm gl. ꝛ Ange. ibi. ꝛ tū portio q̄ deferꝫ coheredi nō deferꝫ ipſo iuito: ſz voleti oūtarī: ꝛ hoc ē tenēdū q̄ coheres qui adiuit ꝓ to ꝓte ſua vocat ad aliā partē ex iure accreſcēdi virtute eiuſdē diſpōnis cuius ꝓtextu adiuerat ptē ſuā: nā nō eſt cōueniēs q̄ ex quo adiuit tpe quo portio alterius erat agnita per aliū vel poſtea fuit agnita ex reſciſſione patiat hoc ꝓiudiciū q̄ portio accreſcat ſibi inuito. Sed q̄ ꝓio: diſpō taliter eſſet enuacuata. ꝛ ille q adierat ex teſtō agnoſceret partē ſuā de nouo ab intestato: tūc indubitāter dicerē q̄ alia portio poſtea repudiata ſibi accreſceret: q̄ reſpectu huius noue additionis ꝛ ſucceſſionis ab intestato portio vacās nunq̄ fuit agnita: ꝛ ſic potes intellige re ea q̄ habent in. l. eū qui. in §. palle. ꝛ. l. mater. Debes etiā ſcire q̄ vltra caſum. l. q. pfi. §. e. reperiꝫ ꝛ alius caſus i quo poſt agnitū legatū vel hereditatē bz locū ius accreſcēdi vz ſi teſtato: hoc expreſſe diſpoſuit: ita tz Bar. ſatis dare in. l. heredes mei. §. cum ita. in vlt. col. ff. ad treb. ꝛ Bal. in legato. in. l. ab eo. C. de fideicō. Cuius dicta ego ſuz ſecut' in. l. ſi mihi ꝛ titio. de ver. ob. Nūc aūt cōſideradꝫ diligēti' nō video q̄o iſta dicta poſſint ꝓcedere: ꝗtū q̄ ius accreſcēdi imediate inducit ex diſpōne legis: vt. l. ſi in teſtō ꝛ ibi Bar. §. de vul. ꝛ pup. Cū ergo. l. expreſſe vetet q̄ poſt agnitā hereditatē vel legatū ꝓpietatis nō habeat locū ius accreſcēdi vt. l. j. §. interdū ſepe allegata. nō vī q̄ teſtatio poſſit diſponere p̄ quiſionē legis: vt. l. nemo pōt. cū materia de le. j. Tū ēt q̄ ſi poſſet induci ius accreſcēdi poſt aditā hereditatē ſequeret q̄ ex voluntate teſtatoris in caſu nō conceſſo a iure poſſet trāſferri de vno in alterū ipſo iure p̄ regulā poſitā in. l. traditionibus. C. de pac. ꝛ l. ſi. de ſacroſan. Vñ potius vī dicēdū q̄ ſi teſtator hoc expreſſe vellet cauſarē fideicōmiſſum in pſona ei' cui eſſet queſitū emolumētum: ex quo verba nō ꝓfit intelligi ꝓprie ꝛ directo in ſuo ſenſu p ea que habent in. l. ex facto. in pn. ff. ad treb. ꝛ in. l. verbis ciuilibus. ff. de vul. ꝛ pup. Ꝓto qua cōclusione adduco tibi gl. ſing. in. l. qui filio. §. ſi. cū. l. ſeq. ff. de here. inſti. que vī velle q̄ q̄ſi voluntas teſtatoris eſt q̄ portio vnius coheredis ptineat ad aliū: ſz fit agnita per coheredē inducī reſtitutio ex tacita voluntate defuncti: ꝛ ſic i effectu iducerēt fideicōmiſſz: ꝛ iſte intellectus plus placet ad illā glo. q̄ ille q̄ dedi in. d. l. ſi mihi ꝛ titio. Ireti.

Summarium.

1 Hereditas nō vī in dubio adiri p implementū cōditionis.
2 Non pōt furioſus ſibi acquirere hereditatē per ſe ſed per ſuppoſitum ſue poteſtati bene poteſt.
3 Fratribus minoribus reling pōt hereditas cū hac cōditione vt vendatur ꝛ pecunia conuertatur in vſus neceſſarios.

Aristius. Qui implet cōditionē tanquā heres vī adire hereditatē: alias nō. hoc dicit. Scō a ſt ibi: q̄ iurando. Tertia ibi: ego puto. Glo. primo ſcōm verū intellectū: q̄ z cōditio iuriſurādi non poſſit inſtitutioni adici vel legato: vt iuret heres vel legatarius aliquid ſe facturū in futurū: vt. l. q̄ ſub cōditione. in prin. §. de cōditio. inſtitu. vz tū ꝛ pōt adici cōditio iuriſuran di aſſertorii de facto ꝓterito: vt hic. ꝛ. l. ſi quis cū creditore. ff. de iureiurā. Scō no. ibi: q̄ iurando q̄ ꝑ implementū cōditionis in dubio nō vī adiri hereditas de quo p Bar. plene in. l. iam dubitari in fi. de here. inſti. ꝛ in. l. j. §. ſi parendi. ff. de cōdi. ob cām. Et aduerte q̄ hic verſiculus ibi declaraſſe vī exponi tur cōiter p Moder. hoc mō q̄ vī declaraſſe ille qui iurat ſeu le implere cōditionē nō aūt declaraſſe velle adire hereditatem. Tu potes exponere q̄ hoc verbū ſignificat iurātē declaraſſe voluntatē ſuā ſup eo ſup quo debebat iurare voluntatē ſuā dico in ꝓteritū. i. q̄d in ꝓteritū voluerit vel noluerit ſup quo erat iuſſus iurare poſſet etiā hoc intelligi alio mō q̄ ſi fuerit ſibi iuncta cōditio ſi iurauerit ſe hereditatē aditurū: ꝛ hunc intellectū nō tāgit hic aligs: dicit enī q̄ ſz iurauerit aditurū hereditatē magis declarat q̄ bz voluntatē adeūdi q̄ q̄ videat de pūti adire: ꝛ ſm hoc ſtabit ꝓpriſſime verbū declaratio. Nō enī adiuit iurās: ſed declarauit ſe eſſe aditurū in futurū: ſicut dicimus q̄ ꝑ verba futuri tpis nō inducī mīmonū: ſed ſponſalia: vt p̄z in. c. ex lris. ꝛ in. c. ex pte. de ſponſa. ꝛ ſm hoc bz limitari ter. ꝛ q̄ ibi p Bar. in. l. iā dubitari. in fi. §. de her. inſti. vbi cōcludit q̄ q̄ſi cōditio q̄ apponit inſtituto eſt illa ſi volnerit eſſe heres tūc eo ipſo q̄ aliqs dicit ſe velle eſſe heredem inducit aditio. Nā non eſt limitādū niū verba ſint ſuſpēſiua in futurū: vt dico vel uro me aditurū hereditatē. Et iſtū ter. in iſto ver. inducūt hic Bal. ꝛ Angel. ad ſolēnem. q. vtrū ſi ſtatutus eſt terminus ad ꝓbādū alicui teſtes q̄ ſint iurati. j. terminū poſſint recipi poſt terminū: ꝛ cōcludūt q̄ ſic: q̄ teſtis iurādo ꝛplicite deponit. j. terminū: nā dictū eius explicitū receptū poſt terminū eſt quedā declaratio ꝓcedētis dicti q̄ ſemp pōt fieri extra terminū q̄ q declarat nihil addit l. heredes palā. §. ſi notā. ff. de teſta. ꝛ hoc tenuit Archi. xvii. q. ñ. in ſumma. ꝛ Jo. an. in loco. j. allegādo. ſecus dicūt iſti ſi ſit datus ad ꝓbandum: ꝛ probati habēdum: q̄ hic verba ſignificāt ꝓbationē perfectā ꝛ conſummatā. l. j. in fi. q̄ ꝙz iuris. ꝛ fuit dictum originale Jo. an. in. c. pia. de excep. in. vſ. ꝛ ita dicit hic Ange. ꝓaticari. ꝛ hoc dictū cōiter approbāt hic Moder. ꝛ allegat do. Bal. in duobus locis ad materiā vz in. l. ſi q̄ſi. C. de teſti. ꝛ in rub. C. ſi er fal. inſtru. vbi ponitur notabilē limitationē ad iſtam materiā de quo per Bar. in. l. dāni. §. fabini. ff. de dā. infe. ꝛ per Anto. de bu. in. c. cām. de ꝓba. que dicta etiā Moder. hic addūcunt in quo capitulo plene ſum ꝓſecutus hunc articulū. Et iter alia rīdendo ad dicta Ang. ꝛ Bal. hic dixi q̄ non erat verū q̄ in iuramēto teſtis cōtineatur dictū explicite allegatū. c. in preſentium. de teſti. in. vī. ꝛ q̄ ibi per Moder. ꝛ c. ꝓtimū. ſi de inueſtitura lis ozi. inter do. ꝛ vaſ. in vſi. feu. quē ter. no. ibi Bal. ad hoc non tñ declarauī poſita iſta doc. Bal. ꝛ Ang. ꝓo vera q̄ in iuramento implicite cōtinet dictum teſtis examinari poſt terminum. Unde nunc eſt declarādum. Et debes ſcire q̄ Bald. in. l. edita. C. de edē. in repe. paduana. ꝛ in. l. j. §. huius ſtudiī. ff. de iuſti. ꝛ iu. tenuit q̄ q̄ſi qs obſcure deponit. j. terminū: iſta obſcuritas poſſit declarari poſt terminū. Ꝓto qua cōcluſione videt caſus no. q̄ allegauī in. l. titie textores. de leg. j. ꝛ in. l. ſed ꝛſi quis §. j. de vſufru. vbi pbatur ſm Bal. ibi q̄ declaratio trahitur retro etiā ſi fiat eo tpe quo actus fieri non pōt nec ſuperet extremū habile a quo: vnde dicebat Archi. in loco. §. alleg. q̄ refert ꝛ ſequit Ant. de bu. in. c. paſto. de exce. q̄ obſcure excipiēs in termino pōt declarare exceptionē poſt terminū. Ego in. d. l. titie textores concordādo dicta Bal. ꝛ Moder. ibi qui videntur tenere cōtrariū ad dicta. §. allegata. dixi inter alia q̄ q̄ſi exceptio vel poſitio erat ita obſcura quod nullus intellectus poterat ex ea eliciſeu dabatur ſibi a iure: tunc non poterat fieri declaratio poſt terminum: q̄ q aliter ponit vel excipit habetur ꝓo nō ponēte: et ꝓo nō excipiēte: vt pbatur ibi: ꝛ in. l. j. §. labeo. ff. de flumi. ꝛ per Bar. in. l. j. ff. de excep. ſi ergo nō videtur facta exceptio vel poſitio. j. terminū: ergo nō pōt declarari. Et iſta cōcluſio infert optime ad ꝓpoſitū noſtrū: q̄ z dictū teſtis in iuramento cōtineatur implicite quātum tū ad ꝓbādum intentionē ꝓducentis vel ſūā obſcuriſſimū eſt: ꝛ ideo videt q̄ nō poſſit fieri examinatio poſt terminum q̄ tenet Bar. in. d. §. fabini. Cetera dic vt in. d. c. licet cauſam vbi latius dixi. Ireti.

Si seruus. Alienatio ſeruo requiritur nouus iuſſus pōt acquirere hereditatē: niſi ſit heres neceſſarius per aliū aūt non acquireret. h. d. Scō a ibi: in libro. Tertia ibi niſi. Quarta ibi: per alium. Primo no. in ver. ſi ſeruus. ar. ſcōm quoſdam Moder. q̄ ſi eſt delata hereditas monacho: z anteq̄ adeat trāſfertur ad aliud monaſterium vel epatū vel eccleſiam ſeculare nō cōpetet ius adeundi primo monaſterio: ſed ſcō. i. iubēte abbate ſecundi monaſterii debet adire monachus ꝛ illi acquiret: ꝛ hoc ꝓcedit ſi tenemus opi. Bar. ꝛ alioꝝ qui dicunt ius adeundi nō competere monaſterio: ſed monacho q̄ē ſum ſecutus in. l. is poteſt. §. eo. ꝛ in. c. in preſentia. de ꝓba. de quo ponit Bart. in. l. j. de vulga. ꝛ pupil. Sed ſi tenemus id quod multi tenent in. d. c. in preſentia. quod ius adeundi deferatur monaſterio: tunc here ditas pertineret ad ꝓtimum monaſterium cui eſt queſitum ius adeundi. Pau. de caſt. hic qui plenius proſequitur hunc articulum do. me. remittit ſe ad ea que dicentur in. l. ſi ſeruus cius. j. e. Ego credo plenius ſcripſiſſe in. l. ſi quis mihi bona. §. j. §. eo. vbi eſt ſimilis caſus per canoniſtas pleniſſime quorum dicta: tunc al
2 legani in. c. q̄ a te. extra de cler. coniug. Secundo not. quod furioſus non pōt ſibi acquirere hereditatem per ſe ſed per ſuppoſitū ſue poteſtati bene pōt. Intellige ſicut modo dixi ſi filius vel ſeruus ſint inſtituti: nā ſi furioſus ipſe eſſet inſtitutus: tūc nō poſſet acquiri per ſeruum vel filiū: ſed eſſet opus agnatione poſſeſ. faciendā per ꝓcuratorē ex qua vtrum acquiraꝫ ius in hereditate vel ſimplex adminiſtratio facti dicetur tibi in ver. non pōt. ꝛ eſt ſolennis dubitatio. In glo. in ver. non pōt ibi: ſz contra. Glo. in vlti. ſo. videtur tenere q̄ bodie de iure nouiſſimo p curatorem poſſit acquiri hereditas ipſi furioſo: ꝛ bancopi. ſequitur glo. in. l. ſi. §. tali. de cu. fu. Ꝓto qua concluſione faciunt duo. Primo quidem q̄ tenetur ad legata ꝛ fideicōmiſſa ſoluenda. l. licinius. in fi. de leg. ñ. ꝛ. l. cum heres. ff. ad treb. ſed hoc nō videt verum ſi haberet adminiſtrationem facti duntaxat: vt patet in ſubſtituto furioſo: q̄ ſolum tenetur cauere de preſtando legato in futurum. l. j. in ſecundo riſſo. ff. de bo. poſſeſ. fur. vel infan. delaergo datur intelligi quod eſt heres verus etiam de iure ffoꝛ. Secundo probatur hec opi. quia. l. ſi. §. tali. dicit quod hec hereditas agnita per curatorem applicatur cum alia ſubſtantia ipſius furioſi: ergo videt q̄ trāſeat in dñium ipſius: q̄ hec dictio aliā qualitatem appoſitā generi ſequēti repetit in indiuiduo ꝓius expreſſo ſm glo. in. l. mutus. §. cum querit. ff. de ꝓcu. In ſriū arguitur ſortiter: q̄. l. j. de bo. poſ. fu. vel infan. dicit q̄ ſi curator nō vult acceptare hereditatem ad eundem modū defertur hereditas: iſta

tas iſta ad ſubſtitutū q̄ verba manifeſte ſignificant q̄ ſub eadē qualitate deferꝫ ſubſtituto quo cōpetebat furioſo: ſz ſubſtituto nō deferꝫ niſi quo ad adminiſtrationē facti: vt fatet ibi Bart. et ptz manifeſte ex ter. q̄ nō tenet ad legata. ſed a cauēdo ſimplici ter vt ibi dicit ꝛ eſt regula que ponit in. l. ſi. §. ſi ſub. ff. de bo. poſ. ſm tab. ergo ſimiliter vī deferi furioſo. Scō ꝓo hac parte deducit ter. in. d. §. tali. in ver. in legatis aūt vbi poſtēp impator determinauit de hereditate delata furioſo loquit poſtea in legatis ꝓ dictionē aduerſatiuā: vt ſepi' dixi in iure ꝛ in facto. Un
3 de cū ibi dicat in legatis aūt ꝛ fideicōmiſſis acgrīt furioſo: ergo daf intelligi q̄ cōtrariū eſt in hereditate vnde glo. dubitās ſup iſto articulo in. l. licinius. in fi. palle. dicit q̄ vere nō eſt dūs ſed ficte. ꝛ cā ſequit ibi Bar. ꝛ Salyce. in. d. §. tali. quoꝝ opi. pōt ꝓcedere declarata hoc modo. Et ficte dūs quo ad onus ſoluēdi legata nō ſimpliciter oī reſpectu. Uel potes dicere abſolute q̄ nō eſt dūs: ſz adminiſtrator de facto. Et ad hoc mouet papa ep l. ſi. §. ſi. ſepe allegato. dicit enī ibi q̄ curator pōt agnoſcere hereditatē delatā furioſo ꝓbo. poſ. intra. l. ſi. C. qui admit. ſed ſi ꝓtalem agnitionē poſſet acgri dñium nullū incōueniēs eſſet: q̄ poſſet adiri de iure ciuili ꝓ curatorē furioſi: ſicut poſſet adiri ꝓ cura torē hereditas infantis: q̄ nō habet ſenſum: ꝛ ꝓ patrē qui eſt legitimus adminiſtrator. l. ſi infanti. C. de iure deli. nō eſt reſtringendus adminiſtrator. l. ſi infanti. C. de iure deli. nō eſt reſtrin ſi ſe ad remediū bo. poſ. impator alia de cā: niſi q̄ reperiꝫ ex duplex. ſi uris ꝛ facti q̄ nō eſt in additione hereditatis. Et ad ꝓmū argumētū factū rīdeo q̄ eſt: nō q̄ furioſus fingaꝫ dūs: ſed q̄ habet pinguius ius in adminiſtratione q̄ ſubſtitut': q̄ſi ſibi erat delata hereditas ſi potuiſſet adire que ratio ceſſat in ſubſti tuto: q̄ ex quo furioſus nō poterat repudiare nec ei' curator. l. j. §. furioſi. ff. de ſucceſ. ed. ic. nō erat ſibi delata hereditas nec ipſe ta cōditio. Ad ſcōm argumētū dico q̄ illa dictio aliā non ſemp ponit ꝓprie: vt declarat glo. in. d. §. cū querit. ꝛ ſequētia declarāt ꝓcedētia: ꝛ ecōtra. l. vinū. ꝛ ibi p Bar. de peti. here. l. ſeruꝰ pluriū in ſi. de leg. j. Sz in ver. vbi igit in legatis: ſatis declarat q̄ bereditas nō acgrīt ſicut legatū: ergo impoꝓtiabit illa dictio. §. poſita. In glo. ſi. ibi: ſz ibi ꝓpter delictū. Inducit iſta glo. in ar. ſm Ang. ꝛ Moder. q̄ ſi er forma ſtatuti bānitus ꝓhibet acg ſm Ang. ꝛ Moder. q̄ ſi er forma ſtatuti bānitus ꝓhibet acgrīt ſeruus ſit inſtituti: nā ſi furioſus ipſe eſſet inſtitutus: tūc nō poſſet acquiri per ſeruum vel filiū: ſed eſſet opus agnatione bo. poſſeſ. faciēda per ꝓcuratorē ex qua vtrum acquiraꝫ ius in bereditate vel ſimplex adminiſtratio facti dicetur tibi in ver. non pōt. ꝛ eſt ſolennis dubitatio. In glo. in ver. non pōt ibi: ſz contra. Glo. in vlti. ſo. videtur tenere q̄ bodie de iure nouiſſimo p curatorem poſſit acquiri hereditas ipſi furioſo: ꝛ bancopi. ſequitur glo. in. l. ſi. §. tali. de cu. fu. Ꝓto qua concluſione faciunt duo. Primo quidem q̄ tenetur ad legata ꝛ fideicōmiſſa ſoluenda. l. licinius. in fi. de leg. ñ. ꝛ. l. cum heres. ff. ad treb. ſed hoc nō videt verum ſi haberet adminiſtrationem facti duntaxat: vt patet in ſubſtituto furioſo: q̄ ſolum tenetur cauere de preſtando legato in futurum. l. j. in ſecundo riſſo. ff. de bo. poſſeſ. fur. vel infan. delaergo datur intelligi quod eſt heres verus etiam de iure ffoꝛ. Secundo probatur hec opi. quia. l. ſi. §. tali. dicit quod hec hereditas agnita per curatorem applicatur cum alia ſubſtantia ipſius furioſi: ergo videt q̄ trāſeat in dñium ipſius: q̄ hec dictio aliā qualitatem appoſitā generi ſequēti repetit in indiuiduo ꝓius expreſſo ſm glo. in. l. mutus. §. cum querit. ff. de ꝓcu. In ſriū arguitur ſortiter: q̄. l. j. de bo. poſ. fu. vel infan. dicit q̄ ſi curator nō vult acceptare hereditatem ad eundem modū defertur hereditas: iſta ad ſubſtitutū q̄ verba manifeſte ſignificant q̄ ſub eadē qualitate deferꝫ ſubſtituto quo cōpetebat furioſo: ſz ſubſtituto nō deferꝫ niſi quo ad adminiſtrationē facti: vt fatet ibi Bart. et ptz manifeſte ex ter. q̄ nō tenet ad legata. ſed a cauēdo ſimplici ter vt ibi dicit ꝛ eſt regula que ponit in. l. ſi. §. ſi ſub. ff. de bo. poſ. ſm tab. ergo ſimiliter vī deferi furioſo. Scō ꝓo hac parte deducit ter. in. d. §. tali. in ver. in legatis aūt vbi poſtēp impator determinauit de hereditate delata furioſo loquit poſtea in legatis ꝓ dictionē aduerſatiuā: vt ſepi' dixi in iure ꝛ in facto. Un
3 de cū ibi dicat in legatis aūt ꝛ fideicōmiſſis acgrīt furioſo: ergo daf intelligi q̄ cōtrariū eſt in hereditate vnde glo. dubitās ſup iſto articulo in. l. licinius. in fi. palle. dicit q̄ vere nō eſt dūs ſed ficte. ꝛ cā ſequit ibi Bar. ꝛ Salyce. in. d. §. tali. quoꝝ opi. pōt ꝓcedere declarata hoc modo. Et ficte dūs quo ad onus ſoluēdi legata nō ſimpliciter oī reſpectu. Uel potes dicere abſolute q̄ nō eſt dūs: ſz adminiſtrator de facto. Et ad hoc mouet papa ep l. ſi. §. ſi. ſepe allegato. dicit enī ibi q̄ curator pōt agnoſcere hereditatē delatā furioſo ꝓbo. poſ. intra. l. ſi. C. qui admit. ſed ſi ꝓtalem agnitionē poſſet acgri dñium nullū incōueniēs eſſet: q̄ poſſet adiri de iure ciuili ꝓ curatorē furioſi: ſicut poſſet adiri ꝓ cura torē hereditas infantis: q̄ nō habet ſenſum: ꝛ ꝓ patrē qui eſt legitimus adminiſtrator. l. ſi infanti. C. de iure deli. nō eſt reſtrin ſi ſe ad remediū bo. poſ. impator alia de cā: niſi q̄ reperiꝫ ex duplex. ſi uris ꝛ facti q̄ nō eſt in additione hereditatis. Et ad ꝓmū argumētū factū rīdeo q̄ eſt: nō q̄ furioſus fingaꝫ dūs: ſed q̄ habet pinguius ius in adminiſtratione q̄ ſubſtitut': q̄ſi ſibi erat delata hereditas ſi potuiſſet adire que ratio ceſſat in ſubſti tuto: q̄ ex quo furioſus nō poterat repudiare nec ei' curator. l. j. §. furioſi. ff. de ſucceſ. ed. ic. nō erat ſibi delata hereditas nec ipſe ta cōditio. Ad ſcōm argumētū dico q̄ illa dictio aliā non ſemp ponit ꝓprie: vt declarat glo. in. d. §. cū querit. ꝛ ſequētia declarāt ꝓcedētia: ꝛ ecōtra. l. vinū. ꝛ ibi p Bar. de peti. here. l. ſeruꝰ pluriū in ſi. de leg. j. Sz in ver. vbi igit in legatis: ſatis declarat q̄ bereditas nō acgrīt ſicut legatū: ergo impoꝓtiabit illa dictio. §. poſita. In glo. ſi. ibi: ſz ibi ꝓpter delictū. Inducit iſta glo. in ar. ſm Ang. ꝛ Moder. q̄ ſi er forma ſtatuti bānitus ꝓhibet acgrīt ſeruus ſit inſtituti: nā ſi furioſus ipſe eſſet inſtitutus: tūc nō poſſet acquiri per ſeruum vel filiū: ſed eſſet opus agnatione bo. poſſeſ. faciēda per ꝓcuratorē ex qua vtrum acquiraꝫ ius in bereditate vel ſimplex adminiſtratio facti dicetur tibi in ver. non pōt. ꝛ eſt ſolennis dubitatio. In glo. in ver. non pōt ibi: ſz contra. Glo. in vlti. ſo. videtur tenere q̄ bodie de iure nouiſſimo p curatorem poſſit acquiri hereditas ipſi furioſo: ꝛ bancopi. ſequitur glo. in. l. ſi. §. tali. de cu. fu. Ꝓto qua concluſione faciunt duo. Primo quidem q̄ tenetur ad legata ꝛ fideicōmiſſa ſoluenda. l. licinius. in fi. de leg. ñ. ꝛ. l. cum heres. ff. ad treb. ſed hoc nō videt verum ſi haberet adminiſtrationem facti duntaxat: vt patet in ſubſtituto furioſo: q̄ ſolum tenetur cauere de preſtando legato in futurum. l. j. in ſecundo riſſo. ff. de bo. poſſeſ. fur. vel infan. delaergo datur intelligi quod eſt heres verus etiam de iure ffoꝛ. Secundo probatur hec opi. quia. l. ſi. §. tali. dicit quod hec hereditas agnita per curatorem applicatur cum alia ſubſtantia ipſius furioſi: ergo videt q̄ trāſeat in dñium ipſius: q̄ hec dictio aliā qualitatem appoſitā generi ſequēti repetit in indiuiduo ꝓius expreſſo ſm glo. in. l. mutus. §. cum querit. ff. de ꝓcu. In ſriū arguitur ſortiter: q̄. l. j. de bo. poſ. fu. vel infan. dicit q̄ ſi curator nō vult acceptare hereditatem ad eundem modū defertur hereditas: iſta tū non determino ꝓo nunc quis veriꝰ dicat: q̄ non eſt noſtra materia. Scō a limitat boc ſtatutū nō habere locū q̄ſi bānit? acgreret cū hac cōditione: vt venderet vel forte ſi ſimpliciter acquireret ſtatim venderet: tūc eñ ſm eū nō videt ꝓhibitus a ſtatuto. allegat Bal. boctenentē in. l. eū qui. in ſi. C. de leg. ꝛ gloſ. in c. j. de relig. do. lib. vi. ſed neq̄ Bal. neq̄ glo. loquunt in bānito: ſed in eo qui nō eſt in capar omniū rerū abſolute: ſed quarundā vt fratres mendicātes ex cōſtitutione: vt ſunt fratres predicatores ſup qua. q. vide Bar. in tractatu minor. ꝛ vbi tenet q̄ hereditas poſſit relinqui fratribus minoribus cū hac cōditione: vt vendaf ꝛ pecunia cōuertatur in vſus neceſſarios: ꝛ eſt lōga. q. q̄ Bal. ꝛ tradicit ei: vnde vide q̄ ipſe ponit plene in aut. ingreſ ſi. C. de ſacroſan. eccle. in. q. aūt noſtra do. me. tenet hic contrariū ſuis rationib? de quibus ibi per eū. Et deciſio videt vera: quia qua ratione qui eſt penitus inhabilis non pōt inſtitui vt reſtituat alteri: vt plene tradit p glo. ꝛ Bar. in. l. eā quā. C. de fideicō. in. d. l. cogi. §. bi qui ſolidū. ff. ad trebel. eadē ratione nō videf q̄ bānitus poſſit acgrere vt ꝓdat nā ſi nō pōt fundari diſpoſitio in pſona ſua: q̄ſi nullū cōmodū acquirif ſibi multominus in caſu noſtro in quo ex venditione poſſet lucrari: ꝛ acquirere aliq̄ cōmodū. Tertio limitat q̄ ꝓtertu dicti ſtatuti bānitus nō ꝓhibef acgrere ꝑmiū q̄ deferꝫ a ſtatuto ꝓpter vtilitatē publicam. allegat Bal. vbi eſt optim? ter. in. l. ſi quis in graui. §. vtrū ſ. ad ſille. p quē Bal. alibi boc decidit: licet ipſe nō alleget vcz in l. j. C. de preci. impera. offe. ꝛ in. l. rogaſti. in pn. ff. ſi cer. pe. vbi addit q̄ boc eſt verū etiā ſi ſtatuto caueaf expreſſe q̄ quicquid ſit vel ſtatuit in fauoꝛ bānitoꝝ nonvaleat. Quarto limitat q̄ per dictū ſtatutū non vī ꝓhibita trāſlatio poſſeſſionis allegat Bal. in. l. ij. ff. de iuriſ. om. iudi. cuius dicta retuli ꝛ plene deſcripſi in. l. j. §. ſi vir. ff. de acqui. poſſeſ. Aretinus.

Seruus duorum. Seruus inſtitutus q̄ adiuit ꝓo parte ſi efficiaf ſui iuris poterit acgrere ſibi aliā partē: ꝛ excludet ſubſtitutū. h. d. cū. l. ſeq. Nota. j. q̄ q̄ſi ex additione hereditatis adiens acgrit alteri: ꝛ ſibi: tūc ad acgſitionē vnius partis nō ſequif acgſitio alterius q̄ſi acgſitio debet fieri pluriꝫ cōtra regulā. l. j. ſ. ñ. §. eo. ti. ſit eñ ſeparatio partiū a lege tūc vt. l. cū seruus. ꝛ ibi plenius. j. eo. Scō no. in ver. ſi ſubſtitutū. q̄ q̄ſi ſubſtitutio ſit ei q̄ eſt in aliena ptāte p iſta verba ſi heres nō erit ſignificat q̄ ſiue ſeruus aliū faciat heredē ex additione ſua ſiue ipſe acgrat ſibi hereditatē excludetur ſubſtitutus. l. ſi paterfa. §. de here. inſti. In gloſ. ſuper ver. duoꝝ. iſta glo. ꝛ ſequēs intelligit iſtū ter. q̄ſi vnus duntaxat iuſſerat adire ſed boceſt reſtringere literā. Dicit enim q̄ fuit iuſſus adire nec declarat ibi q̄ fuerit iuſſus ab vno dūtaxat: vnde poſſumus intelligere ter. q̄ ambo dñi iuſſerūt ſed ipſe noluit adire nomine vnius: ꝛ ſcōm boc bic eſſet caſus valde no. q̄ licet non ſteterit p dominū quin adiretur hereditas nihilominus mutato ſtatu ꝛ: et finita poteſtate expirat iuſſum: ꝛ non poſſet acquiri ſibi hereditas q̄ūis ſeruus poſſit dici egiſſe fraudulēter q̄ adiuit ꝓo vno: ꝛ nō ꝓo alio cū vteꝝ iuſſerit. Et ex boc pōt argui ad illā notabilē queſtio. de qua tetigi in. l. is q̄ heres. §. ſi. §. eo. Nunq̄d ſi pater ſi iuſſit filio q̄ adiret ꝛ poſtea fili? mozif pater ipſe poſſit acceptare hereditatē: nā vī q̄ nō per iſtū ter. ſic intellectū: q̄ ſi iuſſum expirat finita poteſtate etiā q̄ſi pōt imputari aliq̄ illi cui facta eſt iuſſio: multofortiū expirabit q̄ſi filius eſt mortuus: ꝛ nihil ſibi pōt imputari. Unde iſtū text. ad illā materiā addes. In glo. ſuper ver. dimidia. Bto. ſoluit cōtrarium optime: ſed tñ. d. Pau. declarat cā in vltimis verbis dicēs q̄. l. cōtraria loqtur q̄ſi ſit ꝓuiſio vni ex dūs: ꝛ non erat ius queſitū alteri domino ſuper illo iure ſup quo fit ꝓuiſio: ꝛ per cōſequēs non erat ius illius dñi cui ꝓuideſ limitatū ad certā portionē: tunc eñ nō pōt ꝓuideri vni dño inſolidū per acquiſitionem hereditatis: q̄ cū in acquirenda hereditate per ſeruum regraf iuſſus: ꝛ ipſe non poſſit iubere: niſi ꝓo parte ſolum ꝓo parte poterit fieri aditio maxime ne fiat ꝓiudicium alteri dño. In glo. in. l. ſi ſubſtitutus ibi: alias ꝓo parte locū habet. Not. hanc glo. ꝛ. l. allegatam in ea: q̄ ꝓbatur per eam expreſſe q̄ iſta verba ſi heres non erit exponunf. i. quatenus heres nō erit: vnde ſi inſtitutio bz locū ꝓ parte ꝛ ꝓ pte nō ſuccedet ſubſtitut' in parte vacā te. Et ex boc inferunt Bal. ꝛ Ange. in. l. ſi. in ꝓin. de vulg. ꝛ pupil. q̄ ſi heres inſtitutus tranſmittit ius deliberandi ad plures heredes: ꝛ vnus ex eis repudiat partem ſuam in illa parte eſt locus ſubſtitutioni poſito q̄ in aliis partibus non eſſet locus q̄ pendet ab illa difficili. q. que ponitur in. l. j. de vulga. ꝛ pu. vtrū tranſmiſſio iuris deliberandi tollatur per dationem ſubſtituti. Similiter dicimus quod iſta clauſula ſi non vz iure teſtamenti ꝛc. exponitur. i. quatenus non valet: vt. l. ſtichum qui meus erit. j. de lega. j. Et ideo refert Bar. in. l. j. de iure codi. circa me. q̄ ſi per aut. ex cauſa. conſeruantur legata ꝛ non inſtitutio clauſula codicillaris habet locum in inſtitutione. i. ꝓo caparte ꝓo qua teſtamentum non remanet firmum.

a Excipiente. adde fel. in ꝓoe. decre. in. ſ. col. ꝛ q̄ ibi diri in apoſt. bene. va.

1 Necessarios. p qua q̄. vide tu Dy. i cōſil. xxii. in verite dicendū Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

SI seruus communis. Seruus potest esse omnib⁹ necessarij. h.d. vel fic. Necessarij⁹ heres tamē nō potest abstinere. h.d. ¶In glo. j. ibi. aperte pōt dici ꝛc. glos. videtur sentire scōm Pau. de. cast. qō hoc fuit additum a cōpositorib⁹ noui iuris que est manifesta diuinatio. Et similiter sequens sol. quia tangit glos. qō hereditates aliorū dominoū peruenirēt ad vnū: ꝛ sic seruus erat factus suus in totum antequā mozeretur ille qui instituit eū sicut si fuisset redemptus ab instituente: vt no. in. l. sed si cōditione. §. seruus. ff. de here. instit. Nā ꝛ. ista solu. similiter diuinat ad ter. Dic ergo ꝛmeli⁹ qō iura prealleg. in glo. habēt locū qñ seruus erat institutus ab vno ex dñis nō cōsentientibus alijs: sed ter. noster debet intelligi qō fuit institut⁹ cū de libertate cōsentientib⁹ alijs dñis. Potest enīz aliquis cōsentire vt aliquis disponat in testamēto de re sua vel de suo iure: maxime vt remittat ins suū: vt est casus in. l. sicut §. penul. vel fin. ff. quib. mod. pign. vel hypo. sol. ꝛ plene declarat Bar. in. l. cū quis decedens. in prin. ff. de lega. iij. Illud autez qō dicit glo. vlt. qō quis nō pōt esse necessarius pluribus instituentibus eum: sed solum pro eo cuius hereditatē adiuit. Est intelligēdum nisi ōes dñi decedant eodē tpe vel instituāt eundem seruū sub eadē conditione: iurta. l. duo socij hic alleg. in. j. glo. Aretin.

SEruus. Inter cōiunctos coniunctione legali est locus iuri accrescendi in hereditate. h.d. ¶No. ibi: ceteras socijs nō iubentibus: nā ista verba nō iubētib⁹ per glo. exponunt. i. repudiātib⁹ ꝛ bene: licet glos. fi. circa prin. dicat cōtrariū ꝛ male: vt ibi dicetur. Et er isto textu sic intellecto habes notare qō verba negatiua q̄ sunt medium inter consentire ꝛ contradicere inter adire ꝛ repudiare prolata a iurisconsulto significant cōtradicere expresse. Vides enim qō verbū non iubentibus hic resoluitur. i. repudiantibus: ꝛ tamen nō iubere de se est medium inter adire ꝛ repudiare. Et er hoc potest argni ad illā. q. nota. quam tangit Bart. in. l. ne in arbitris. in fin. C. de arbi. vbi dicit qō ista verba nō cōtradicere aliquando significant expresse consentire: ꝛ similiter dicim⁹ de verbo non negare. Unde si pars dicit nō cōtradico vel non negō videt cōsentire vel cōfiteri. Et vide text. optimum in ver. non negare in. c. per tuas. extra de cōdi. appo. ꝛ qō no. Bald. in. l. j. in fin. C. de neg. gest. vbi dicit qō si iudex dicit non admitto istas exceptiones ista verba significant quod repellit eas. ¶Secūdo nota. tacito iure quod ille qui vocatur per nos accrescendi etiam si est coniunctus coniunctione legali vocatur que habentur in. l. si in testamēto. §. de vul. ꝛ pupil. videt em defunctus tacite voluisse nō decedere pro parte testatus ꝛ pro parte intestatus: ꝛ ex ista tacita volūtate inducit ius accrescendi. ¶In glos. f. vlti. ibi: si eis inhibētibus adire nollet. Ista glo. psupponit qō anteq̄ hereditas repudiet per alios dños: si seruus nō vult adire accresceret portio istorū alteri cui portio sua est quesita per additionē serui: sed hoc est falsum scōm Joā. de imo. ꝛ bene qz ls seruus nōvelit adire: nō tamē est repudiata hereditas: posset em̄ mutare seruus volūtatē ꝛ adire ex iussu dñi. Uli donec est incertū vtrū hereditas sit adeūda: vel nō defert portio vacās coberedib⁹ per ius accrescēdi. vt est casus in. l. si. ff. si pars heredi. pe. per quā ita expresse dicit glos. in casu nostro in. l. si. in prin. §. de vulg. ꝛ pupil. Et retinus.

CUm seruus. Portiones delate pluribus dominis per seruū possunt simul acceptari: ꝛ etiam separatim adisci. h.d. Scōa est ibi: nā qz sepi⁹. ¶Iste. prio qō qñ plures vocant ad diuersas partes ex dispositione legali: licet vocent ex persona vni⁹ vna tamē portio acquisita nō facit aliā videri agnitā: ꝛ tū in istis portionib⁹ sic separatis habet locū ius accrescēdi: vt pbat in finlegis hec dētis: licet sint cōiūcti cōiuncto legali. Et has duas leges simul iunctas inducit Bart. hic ad questionem nunquid si ius deliberandi transiit ad plures heredes: ꝛ vnus ex eis repudiat portio eius accrescat alijs: licet sint coniuncti coniunctione legis: ꝛ non dominis: sicut probatur in his duabus legibus. Hoc tamen ipse limitat singulariter in. l. qui. duos in princip. §. de reb. dub. vbi omnino videndum: nisi vnus ex heredibus ad quos fuit transmissum ius deliberandi adiuerit simpliciter hereditatem transmissum nō limitate pro parte sua: tunc enim si alij coheredes adiuerint hereditatem testatoris sibi immediate delatā videt agnita hereditas pro oibus: ꝛ sic ad oēs pertinebat portio repudiata. Super quo dicto est cogitandum. ꝛ declarabitur in elec. sed qz forte pōt habere aliū intellectū. in precedenti tñ questione ibi dicit idē qō hic. Scōo inducit per do. me. ad notabilem questionē quā posuit Raph. in. l. legatarius. in prin. §. de legā. j. si dominus qui dedit rē in empt̄. decedit cū pluribus heredibus empht̄eota volens alienare ius suū requirit eos quod si vnus consentit alienationi: ꝛ alter non: sed pro parte sua: nolit velle rem pro se vtrū sit audiēdus quā qō. monet Guliel. de cu. in. l. ex notali. ff. de pac. ꝛ ibi determinat qō nō agit 2sentire aliena

a ¶In cōsil. suo 80 2l. incipit angeloti⁹ ꝛc. p quo articulo vide fir manū oīno suo aureo reptorio in v. obligat⁹. versic. etxy. vbi refert plures opinio. ꝛ singulariter dicta ad hoc p Obertū de cremona q prin⁹ legit in studio pe rusino i. l. si legato. §. si stich⁹. ō ma nu. testa. cuius lectura cū sit rara dicit vidisse in ciuitate senarū cum ibi p tot⁹ assideret in li bro. d. Jo. bap. de cacialupis de sancto Se nerino q eā allegauit si bi iudicatu ro tūc in cā de facto. do. Achillis pe trucī ciuis senensis. be ne. Uadi.

tioni partis sue ille q vult eā retinere. p se: q̄ ex quo ptes sunt separate a lege nō infert quo ad acqsitionē de vna ad aliū: vt in ter. nostro: §. d. Raph. in. l. legatari⁹. in pn. §. de leg. j. quē refert d. m. hic vt tenere oppositū vez qō ipse nō possit retinere ius emphyteote. p parte sua: p qua erat domin⁹ directo. Adouēt duabus rōnib⁹. Prima est: q̄ scōm boc emphyteota cogeret inuit⁹ incidere in cōmunionē cū isto qui vult retinere partē suā. §. l. si qs aliā. de solu. ꝛ in. l. si nō sortē. §. si cētū. ff. de 2di. inde. Secūdo q̄ sicut dñs p̄ncipalis nō poterat pro parte retinere rē pro se et pro pte cōsentire: vt alienaret. l. fi. C. de iure emphy. ita nō videt posse heredes ei⁹ re cōditio emphyteote fiat deterior: ex psona heredū cōtra. l. si. §. ex his. de verbo. ob. ꝛ in. l. cū fundus. in fi. de cōdi. ꝛ demō. Sed ad primā rōnē pōt rūderi qō ls aliqs a principiu⁹ nō cogat incidere in cōmunionē istud vez verū: nisi ex cōtractu suo p̄cedēti tacite vel expīse hoc resultet. casus est clar⁹ in. l. qō autē. in fi. ff. de in diē adīe. vbi ptz qō ille q emit rem cōem a duob⁹ diuersis pcio si postea infra terminū afferat melior conditio ꝛ vn⁹ ex eis velit vti pacto alter nō rescindet vēditio pro parte: ꝛ sic emptor incidet in cōmunionē: q̄ potuit cōsiderare ꝛ debuit qō ex duob⁹ vēditoribus vnus vellet vti pacto: ꝛ alter nō: ꝛ similiter est in proposito: q̄ si obligatio ista actiue diuidit inter heredes dñi vt vnusqsq̄ possit in parte sua eligere qō vult ex natura obligatiōis. i. emphyteosis recepte pronenit qō vnusquisq̄ heredū pōt vti iure suo sicut vult: q̄. in obligatiōe diuidua hoc est ex natura obligatiōis: ꝛ actiue ꝛ passiue: qō ls obligatio respectu p̄ncipalis debitoris q est vn⁹: ꝛ solutio nō possit diuidi diuidunt tñ inter heredes. Et quātū ad hoc variat cōditio obligatiōis ex psona heredū: vt. l. si testamento. §. i. ff. de fideiuss. ꝛ. l. iij. ꝛ ibi p Ly. C. de neg. gest. ꝛ plene declarat Bar. in. l. ij. §. er his de vbo. ob. ꝛ opi. Suli. qō vn⁹ ex plurib⁹ possit retinere ius emphyteote. p parte sua' sequit Jo. an. foleniter quē isti nō viderūt in tit. de loca. §. nūc aliqua. §. lxvij. vbi mouet. q. de pluribus dñis vni⁹ emphyteote habētib⁹ rē cōem. Et ibi determinat qō aliis cōsentientib⁹ vnus pōt velle retinere ius emphyteoti cū. p rata sua allegat regulā que ponit in. l. in re cōi. de regu. iur. ꝛ in. l. si heres quē. ꝛ. l. sabinus. ff. cōi divi. que dicūt qō inter habētes rem cōem deterior est cōditio prohibentis. Pro ista cōclusione adducit ter. in. l. q autē. ꝛ. l. qō si vno. de in diē adīec. vbi probatur id qō. §. dicit cū limitatione quā ponit iurisc⁹ult⁹ in. d. l. si vno. in fi. vez qō resoluat cōditio p parte qñ verisimiliter emphyteota kusset partē rei emptur⁹: sec⁹ si verisimiliter nō emisset nisi totā. Et sic vī esse de mēte Jo. an. qō dictū suū intelligat cū ista distinctiōe. Et hoc habet multā egtatē dicam⁹ qō si emphyteota pōt inuenire emptorē. p partib⁹ cōsentientū: tūc vn⁹ ex dominis possit retinere partē suā: si autē nō pōt inuenire emptorē qui emat partē vel sum⁹ in casu dubio quo casu nō est verisimile qō qs sit emptur⁹ rem. p pte vt in. l. si qs aliā. in fi. palle. ꝛ tz bartolus in simili. q. in. l. cū vsufructu⁹. ff. de vsufruc. leg. tūc ne impediat emphyteote alienatio iuris sui p̄ directū pōt dici qō ille cogeret consentire nec poterit retinere partē suā. Ulī si perstitat in hac opinione vsq̄ ad lapsum termini q ponit in. d. l. fi. C. de iure emphy. habebit. p cōsentiente: vt ibi dz. Et in ista opinīam boc mane ꝛ etiā in lec. p̄cedē. §. quā arguo fortiter sic. dñs ꝛ heredes eius habēt eligere qd velint ex duobus vel cōsentire vel detinere rē pro se: habent ergo istud ius alternatiue: sed obligatio alternatiua actiue ꝛ passiue quo ad p̄stationē est indiuidua: vt probat in. d. §. ex his. ꝛ in. l. nō sortē. §. si decē. vel. §. si stichum. ff. de cōdi. inde. ergo videt qō omnes heredes debeāt cōuenire in rit alienare. iurta. l. fi. p calle. Durāte ergo facto nec vz 2sensus emphyteoticū. Cōfirmat ista rō: q̄ siue 2sideres 2sensum q dz sentota vnūquodq̄ istorū capitū cōtinet factū de 2sensu nō est dubiū de emptiōe ꝛ vēditione. est gl. no. qō habeat factū admirtū in. l. certi 2dictio. in prin. ff. si cer. pe. ergo vī qō in obligatiōe sit factū qō est indiuiduū: ꝛ p cōsequēs nō possit pstari ab vno ex heredibus sine alijs. ꝛ hac rōne vtitur Bar. in cōsi. suo. a qō fecit in ille q. pmisit reuēdere duob⁹ nō teneat ex pacto reuēdere vni: q̄ fert tantā vtilitatē in pte quantā in toto quo ad totū: ꝛ iste rōctes rationes vltimo loco assignate vz gent maxime attētis his q̄ ob. vbi dixit inter cetera qō factū reddit indiuiduū: vel quādo quis soluēdo partē incideret in cōionē: vel qñ posset contingere pha. qō emphyteota non tenebit vēdere vni ex heredibus partē suā nec tñ debes inferre ppter hoc qō ille q vult retinere partē suā cogat assentire iudicio maioris partis q̄ 2sensit alienationi: q̄ hoc esset cōtra ter. in. l. heredes. §. si incerto. ff. fa. her. ꝛ contra glo. Bar.

a

glo. Bar. ꝛ cōiter doc. in. l. ij. §. ex his. ff. de ver. obli. Erit ergo dicendū qō q̄ pstatio ista est indiuidua rōnibus predictis nec valebit cōsensus prestitus a gbusdā nec etiā volūtas illius q vult retinere rem p se: ꝛ isto casu nō possint p̄cedere dicta Jo. an. in lo. p̄calle. Ubi aūt essent plures dñi vnius emphyteote nō habētes causam ab vno: sicut habēt heredes: tunc esset distinguendū iurta formā. l. qō si vno. palle. vez qō aut res fuit 2cessa a pluribus in emphyteosim vno precio: ꝛ tūc emphyteota nō teneat in ista vnitate §ctus vēdere rē vni sed oib⁹ dūtaxat. Aut emphyteota soluit pluribus dñis diuersos canones: ꝛ tūc distinguam⁹: vt. §. dixi: vtrū inueniat emptorem partis vel nō: q̄ si nō inueniret ne impediat alienatio iuris sui per indirectum nō tenebit vēdere partem rei: alias tenebit: vt. d. l. qō si vno. in fi. nec bz locū hec cōsideratio facti indiuidui: ex quo ppter diuersitatē concessionū ꝛ pensionū isti cēsentur plures §ctus ꝛ sic⁹ ille partes accipiunt: vt plures res. Et ad illā. q. quā tangit hic Bar. de pluribus heredibus ad quos est trāsmissus ius deliberādi. Aduerte q̄ ex nimia festinatione: ꝛ maxima silitudine terminoꝝ fuit aliquāl⁹ erratū in dictis suis nō enim loquit qñ vnus adit ꝛ alter repudiat ex̄pse quo casu tenēdū est qō hic dī. ꝛ ē ibidē repetit. Sed loquit qñ se quo casu tenēdū est qō hic dī. ꝛ ē ibidē repetit. Sed loquit qñ vnus adit. p parte sua: ꝛ alius nō adiuit. sed passus est labi annū ita qō ammodo nō poterat adire. tunc em̄ distinguit isi scōs eū: vtrū heres q agnouit hereditatē trāsmissam ex iure deliberādi agnouerit eam simpliciter vel limitat pro parte sua dūtaxat. vt ibi plenius per eum.

Summarium.

1 ¶Hereditas vbicunq̄ transmitti pōt ex aliquo capite ad heredem luum. tunc nunq̄ substitutus succedit.
2 Jus adeundi quandoq̄ appellatur actio.
3 Terminus cum assignatur instituto ad petitionem substituti. lapsus termini tacitam inducit repudiationem.
4 Tempus a lege statutum abbreviari non potest sine causa.
5 Nunquid pendente prima dilatione possit alia assignari.
6 Terminus datus ad phādū nūqd currat antequā reus rideat positionibus ꝛ capitulis vel donec disputatur vtrum capitula sint admittenda.
7 Nunquid post lapsum termini probatorij admittatur volēs producere testes re integra.

1 QUamdiu. Quia institutus nō admittitur quādiu pōt esse locus instituto: iō ad petitionē substituti pōt assignari sibi terminus ad adeūdū post quē non audit: ꝛ sic⁹ pōt assignari terminus primo loco substituto ad petitionē scōi substituti. Scōa est ibi: eueniet. Tertia ibi: is aūt. Quarta ibi: ergo. ¶No. prio ibi excluso herede ꝛc. nā per istū ter. vī. pbari fm Pau. de ca. qō vbicūq̄ hereditas ab intestato pōt trāsmitti ex aliquo capite ad heredē suū: tūc nunq̄ substitutus succedit: q̄ vt succedat op⁹: vt primus heres sit exclusus: ꝛ est ista grandis. q. quā ponit Bar. ꝛ Jodoc. in. l. j. de vul. ꝛ pu. Et ad istū ter. pōt rūderi si vis tenere oppo. qō viuēte herede instituto: ꝛ nō excluso: tūc pōt succedere substitutus: ls mortuo herede instituto bū pōt succedere: q̄ p dationē substituti vī sublatū ius trāsmissionis: ꝛ sic heres heredis reperit exclusus quinimo in extremo mortis articulo ipse in stitutus reperit exclusus: er quo nō pōt adire hereditatē: vt. l. fi. ff. qñ dies leg. ce. ꝛ p bar. in. l. miles. §. p̄o pte. ff. de le. fi. ¶Scōo no. ꝛ semp tene mēti ibi de agēdis ls actiōi. ꝛc. qō ius adeūdi alicui qñ appellat actio nō em̄ erat adhuc cōstituta aliqua actio heredi qui nō adiuerat: ls appellat actio ius adeūdi: ꝛ ex hoc ps qō est ius: ꝛ nō simpler facultas: q̄ noīat sub noie significāte ius est ei actio
8 ius⁸ persequēdi in iudicio. insti. de actio. in prin. Et eodē et verono. qō ls denegatio actionis facta a lege nō tollat actionē ipso iure: sed ope exceptionis vt plene declarat bar. in. l. nā ꝛ postea. in prin. ff. de iureiur. vbicūq̄ tū sub noīe actiōis excludit aliqō ius qō nō est radicatū in obligatione: vbi gfa offīj iudicis: vī iis ad eūdi: tūc tale ius toliit ipso iure: vt ps bic in iure adeūdi qō per lapsum termini ipso iure tollit: ꝛ hoc est qō dixit no. Bar. in. l. cū lege. in fin. ff. de fideiuss. vbi oīno videndū: ꝛ qō ipse ponit in. l. j. §. sublata. ff. ad trebel. ¶Quarto no. inver. is aūt. qō substitutus primo substituto vulgariter vī etiā substitutus primo heredi in stituto: ꝛ ls ps primus substitut⁹ tollat de medio anteq̄ veniat cōditio substōnis scōo substitut⁹ succedet primo istituto directo ex psona sua qō est valde no. Et vide qō hī in. l. coheredes in pn. §. nē. q. de qua dicet tibi i apparatu materie. ¶Ultimo no. qō qñ
3 terminus⁹ assignat instituto ad petitionē substituti lapsus termini inducit tacitā repudiationē. Quid aūt iuris sit qñ assignatur ad petitionē creditoris vel alioꝝ dicemus in vlt. glo. ¶In gl. j. ibi: per restōnē ꝛc. Bar. no. istā gl. qō ius adeūdi qō cōpetit instituto de iure spāli nō ipedit substitutū adire. Et istud est verū indubitāter ps ex illo iure spāli institutus nō pōt adire ipso iure: ls per restō nē in integ. vt pbāt iura allegata in gl. Ubi aūt institutus pōt succedere ipso iure de iure spāli. d. Bar. qō idē esset p. l. fi. C. de rep. here. Et sic vult qō illa. l. habeat locū: ēt qñ filio fuit data substitutus qō est valde dubiū: ls Jodoc. sequātur hic ista dicta: de quo vide qō ipse no. in. l. si qs suus. §. de iure delī. ꝛ qō tradit bal. in. l. ij. C. de iur. ꝛ fac. ign. Et ego plene scripsi post Pau. de ca. in. l. quādiu. la prima. §. eo. addit etiā Bar. ꝛ alīj casum qñ patronus institutus est granatus a liberto sup re ipsius patroni tūc em̄ pōt parte suā accipere ex institōne ꝛ reliqua hereditas trāsferet in substitutū. l. si patronus liberto. §. qd ergo. j. de bo. lib. Et idē. d. Bar. hic esse in filio sīr granato: vt possit separare legitimā suā: ꝛ reliqua hereditas detur substituto: super quo vide: q̄ est pulcher articulus qō no. Bart. ꝛ qō ibi plene scripsi in. l. j. de vulg. ꝛ pu. ꝛ qō tangit idē Bar. ꝛ Jodoc. in. l. q̄ poterat. ff. ad treb. ꝛ Ly. ꝛ Bald. in. l. heres instituta. C. de impu. ꝛ alīj⁹ substi. ¶In gl. sup ver. substitutū ibi: vel dic. Hāc gl. in boc intellectu credo esse verio: ē: vt sit sensus litere qō pma puisio pōtis est cir ca psonā instituti in denegādo ei actiones intellige: ꝛ assignādo prius terminū infra quē adeat quo elapso denegabūtur sibi actiones. Scōa aūt puisio erat vt elapso termino istituti. iterū ad petitionē scōi substituti assignet terminus primo substituto: ꝛ ista lec. plz marime p ter. i ver. ergo vsq̄ ad fi. vbi repetit summatim qō dictū erat superius: ꝛ in illo vbo expresse apparet in v. In sin gulis ꝛ sequētibus. qō ista. l. loquit de termino excluīuo infra quē institutus ꝛ substitutus possit adire nō aūt de termino in quo inest facultas adeūdi in persona substituti: vt dicit primus intellectus: ls Pau. de ca. videat seq primū. Quilibet tñ posset saluari: q̄ in vbo ergo in prin. dz qō expectamus vt prius deferat eis hereditas p que vba pōt significari qō iudex declarat substitutū posse adire qñ exclusus fuit institutus: ꝛ nō prius mens tū litere est magis pro scōo intellectu. ¶In ea. gl. ibi: qñq̄ restāt creditores: ꝛ tūc statuit termin⁹ ꝛc. ¶Hāc gl. no. hic Ang. ꝛ Jodoc. reprehēdētes p hanc glo. Bar. in. l. si qs instituat. in prin. §. de here. insti. et bic. ꝛ in. l. j. in fi. de iure deli. vbi dixit qō etiā ad petitionē creditoris nō dz statu minus terminus q̄ cētū dierū: vt. d. l. ij. ff. de iure delib. ꝛ in. l. j. §. largi⁹. ff. de succe. edi. qō vī pbari in. d. l. si qs heres institut. ꝛ in. l. j. de cura. bo. dā. Jo. de imo. hic dicit qō ēt in illo casu pōt statui terminus: nā sicut ibi dz qō 2dō ptātiua pōt ipleri qñcūq̄ ante mortē: ita dz in. l. §. C. de iure delī. qō hereditas delata pōt adiri vsq̄ ad. xxx. an. sicut ergo. l. licet. pōt limitari per terminū assignādū a iudice: ita videtur posse limitari ter. in. l. suus quoq̄. Sed ista non sunt similia

4 ¶In glos. f. vlti. ibi: si eis inhibētibus adire nollet. Ista glo. psupponit qō anteq̄ hereditas repudiet per alios dños: si seruus nō vult adire accresceret portio istorū alteri cui portio sua est quesita per additionē serui: sed hoc est falsum scōm Joā. de imo. ꝛ bene qz ls seruus nōvelit adire: nō tamē est repudiata hereditas: posset em̄ mutare seruus volūtatē ꝛ adire ex iussu dñi. Ulī donec est incertū vtrū hereditas sit adeūda: vel nō defert portio vacās coberedib⁹ per ius accrescēdi. vt est casus in. l. si. ff. si pars heredi. pe. per quā ita expresse dicit glos. in casu nostro in. l. si. in prin. §. de vulg. ꝛ pupil. Et retinus.

a ¶Scilz. De qua dictiōe vide etiā cūdē Frā. aret. i. l. si seruus de acquirē. pol. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cum reuerētia: qr ter. in. d. ℣. ⁊ punct. dicit qō subſtitut⁹ vinēte filio nō pōt ſuccedere. Ego tñ credo illā. l. limitari p. l. ſi gs heres inſtituat. in prin. que ſimplr ⁊ diſtincte dicit qō inſtitutꝰ ſub cōditione poteſtatiua pōt aſſignari terminus que lex ſic ſit ḡnalior reſpectu ſpone quā. l. ſuus quoq. eſt tñ ſpecialior reſpectu caſuū. Sz qñ ad petitionē ſubſtituti vl creditor petit aſſignari terminus. Sed remanet dubitatio nō parua qñ habebat locū iſta practica quam inducit Ang. hic vz qō ſtatuat terminus heredi nō ad finē exercendi eū ab hereditate: ſed vt creditores poſſint poſſidere bona: ⁊ nō eſt dubiū qō in vno caſu habet locū. ſ. qñ heres eſſet inſtitut⁹ ſub cōditione que non eſſet in pōte ſua: vt dicit ter. expreſſe in. l. ſi quis heres inſtituat. ℣. j. ℟. de he. inſti. ſed Ang. ⁊ Bal. vident itel ligere: ⁊ etiā Jo. de imo. hic qō iſte terminus poſſit ſtatui ēt inſtituto ſub cōditione pōtiua ⁊ etiā inſtituto pure: ⁊ hoc vltimū tenet Bal. in rub. de ſucce. edi. quē ⁊ ego pri⁹ vidēra ⁊ moder. addu cūt hic fundamētū eorū eſt in. l. ſi. ff. de bo. au. iu. poſ. vbi fuit aſſignatus termin⁹ in forma ꝑdicta inſtituto ſub cōditione pōtiua ſi dederit pecuniā: ⁊ dicit ibi qō excludit ab hereditate. i. a bonis hereditarijs: qr tū poſtea infert qō ſeruus inſtitut⁹ erit liber per hoc dat intelligi ſm glo. ibi poſita qō iſte ſeruus pōt adire: alias quō cōpeteret ſibi libertas. Sed ad illū ter. pōt reſpōderi reſtringendo illū ad caſum in quo cōditio dādi pecuniā nō erat facilis ad implendū cōſiderata pſona ſerui qui nihil habet. ⁊ forte pecunia nō erat in pecunio vel nō habebat pecuniū de quo poſſet iplere cōditionē: iuxta no. in. l. iij. ff. de ſtatu libe. Facit optic qō not. bar. in. l. ſeruus quoq. de here. inſti. vbi dicit qō qñ id qō de ſui natura eſt in poteſtate mea per accidēs reddit difficilis: tūc eſt nō vocak amplius cōditio poteſtatiua. Et ſi qris quare ita reſtringam illū ter. Reſpōdeo qō hoc eſt ꝓpter ter. in. l. ſi gs heres inſtituat ꝓealle. vbi in cōditione poteſtatiua ſtatuit terminus per quē inducit repudiatio vt hic⁹ Bar. ⁊ poſtea in cōditione nō pōtiua ponit practica Ang. ⁊ Bal. Unde manifeſte pz de mēte legis q in pō caſu practica illa nō hz locū: ⁊ hoc ſuadet eg⁹as: q⁹ ex quo pōt ſubueniri via directa ⁊ ordinaria de qua hic nō debet recurri ad illā equitatē que cōcedit vbi via ordinaria nō pōt habere locū qr nō eſt cōueniēs qō aſſignet⁹ terminus heredi ad implendā cditionē: que nō eſt in pōte ſua. Et multomin⁹ dz habere locū i practica qñ heres eſſet pure inſtitutus qcquid diverit Bar. l. d. rub. Aduerte tñ: qr do. me. hic dicit qō Bal. ⁊ Ang. male dicūt abſolute Bar. aūt male dicit ſi ſumus in herede aſcēdente vel deſcēdēte: illi enim qui dicūt qō hoc tēpus eſt arbitrariū videntur dicere cōtra ter. ⁊ glo. in. l. ſi. ℣. ſed qr quidā. C. de iure delib. vbi habet q⁹ hodie aſſignat⁹ terminus cert⁹ anni vel nouē menſiū qui termin⁹ nō pōt prorogari ſm glo. ibi ⁊ bene. Bar. aūt qui dicit qō in aſcendēte ⁊ deſcēdēte eſt annus qui nō pōt coarctari per creditores: vt l. ſ. ℣. largius. in fi. de ſucceſ. edic. videt dicere cōtra ter. in. ℣. ſed qr quidā. vbi per principē ſolū aſſignat⁹ terminus: ſz p inferiorē nouem mēſes: z ſic ſaltē in aſcēdēte ⁊ deſcēdēte opi. bar. nō eſt vera. Sed ille ter. cū reuerētia neutrā iſtarū opi. impugnat primā non qr ille text. loquit⁹ qñ lapſus termini inducit additionē: vt ibi expreſſe dicit⁹ quo caſu: ⁊ etiā qñ induceret repudiationē Ang. ⁊ ℳoder. fatek qō tps nō eſt arbitrariū: vt poſſit diminui: ſed bene vt poſſit augeri vt ꝓbat in. l. j. in fi. cū. l. ſeq. ℣. de iure delibe. Cōtra ſecūdū etiā dictū Bar. nō facit: qr ille ter. nō loqui⁹ qñ terminus aſſignatur ad petitionē creditoris vel ſubſtituti: ſed qñ aſſignat⁹ ad petitionē heredis petētis tps ad deliberādū qui eſt caſus ſeparatus: vt hic dicit glo. ⁊ Bar. in. l. ſi. ff. de bo. au. iu. poſ. Hoc ſuppoſito dico qō duplici rōne ille ter. nō facit. ¶ Primo qr ſumus in materia correctiua in qua etiā ſi eſſet eadē rō fieret extēſio iuxta not. in aut. quas actiones. C. de ſac. ſan. ec. ¶ Scōo qr nō eſt eadē rō abbreuiādi terminū ſtatutū de iure antiquo qñ aſſignak⁹ ad petitionē ſubſtituti vel creditoris: nā ideo ibi reſtringit⁹ qr imperator⁹ ſſumit qō petak calumnioſe vel ad minus ex nō iuſta cauſa hz exyna formidine: vt ibi dicit. Uñ nō eſt mirū ſi ad refrenādā calumniā vel ſi petitio nō eſt juſtificata ex cauſa reſtringit⁹ dilatio ad nouē mēſes: neq⁹ enim eſt ſuperfluis dilationibus ytēdū: vt. l. ſi. in pn. ⁊ ibi no. C. de tēpo. ap. Sed quādo terminus aſſignak⁹ ad petitionē ſubſtituti vel creditoris: tūc nihil eſt qō impuret heredi: qr ipſe nō eſt ille qui petit terminū. Et ideo nō eſt eadē rō corrigēdi ius antiquū. ⁊ per iſta ſit expeditus iſte difficilis articulus. ¶ Extra glo. ſ. tangitur hic tripler queſtio per Bart. ⁊ ℳoder. Prima eſt vtrum pendente prima dilatione: alia poſſit aſſignari[a] vel ſimul poſſint aſſignari plures dilationes ad diuerſos actus vel vna ad plures actus. Super qua concludit Bar. quem ſequuntur ℳoder. in. l. ſi. de re iudi. ⁊ in. l. ſi. ff. de fer. ⁊ qō ſimul ⁊ ſucceſſiue poſſunt aſſignari ſup actibus cōpatibilibus: ſed ſuper eodē actu ſup quo fuit aſſignata dilatio: vel ſuper actibus incōpatibilibus: nec ſimul pōt aſſignari dilatio: nec ſucceſſiue ſimplr: ſz ſub cōditione: ſup alio actu. Hoc bñ fieri pōt: vt in ter. nō. ⁊ idē ꝓbat expreſſi⁹: ſz tat hic. d. m. tripliciter. Primo qñ ceſſaret cauſa prime dilationis ante finem termini qō eſt dictum Bar. in. d. l. ſi. Scōo quādo ille cui eſt aſſignata prima dilatio renūciaret ei. alle. ter. in. l. ſi. C. qui admit. ſcōm vnū intellectū de quibus dicemus in loco ſuo in. l. ſi quis ita heres. vbi cadit materia. ſ. eo. Tertio limitat niſi prima dilatio eſſet nulla. allegat ter. ⁊ Bar. ibi in. l. cū pater. ℣. curatore. ff. de leg. ij. Aduerte tamen qr licet pendēte prima dilatione non poſſit cōcedi ſecūda hoc eſt verum niſi prima reuocetur per interlocutoriam iudicis ſcōm glo. in. l. ſiue pars. C. de dila. ⁊ ibi Bal. in. l. elegāter. ℣. ſi quis poſt. ff. de cōdi. inde. Reuocatio tamē non pōt fieri a iudice quādo dilatio fuit aſſignata de conſenſu partiū caſus eſt no. ſcōm do. Anto. in no. in. c. ſignificante. de appel. vbi plene. d. Anto. tractat materiā referēs omnia iſta dicta Barto. ⁊ etiā ea refert in. c. preterea. in vl. col. de dila. Ubi aūt dilatio non eſſet cōceſſa ex conſenſu partium tūc pōt reuocari ſine cauſa quādo nihil intereſt eius cui eſt cōceſſa. Sed quādo aliquid intereſſet nō pōt reuocari ſine cauſa niſi intereſſe refundak⁹ ⁊ ſit. ꝓbabile ſcōm do. Ant. ſed dubitak⁹ in iſto articulo: qr ſi ſup plurib⁹ incōpatibilibus aſſignak⁹ vnus termin⁹ ſimplr vni vel duob⁹: vtrū videatur aſſignatus ſucceſſiue vni poſt alterū vel nō valeat aſſignatio ſup ſecūdo incōpatibili cum primo. hāc q. mouet ſingulariter Joan. an. in addi. Spec. ſup rub. de cōceſ. prebē. ad intellectū de. ſ. eo. tit. Et poſt longā diſputationē tandē tradit hāc regulā qō ſiue ſit ter minus hominis: ſiue termin⁹ iuris qui aſſignat⁹ plurib⁹ quorum vnus vocak⁹ ſucceſſiue poſt aliū ſemper videt aſſignat⁹ eo modo quo de ire debuit. ſ. prius primo deinde ſcōo elapſo termino primi: z idē tenet Bal. elegāter licet eum nō alleget in. l. ſi. C. vt. ſ. certempus. Pro qua concluſione facit optime qō no. tradit Bar. in in. l. quidā cōſulebat. ff. de re iudi. vbi dicit qō quando quis ꝓponit ſimul plures exceptiones incōpatibiles: iſta propoſitio redigitur ad ordinē intellectus: vt primo videat ꝓpoſita illa que debebat proponi: ⁊ ſi illa nō obſtet videat ꝓpoſita ſequēs: z eſt dictū valde rationabile in vtroq⁹ caſu: qr verba iudicis ⁊ partis debēt intelligi etiā impropriādo ea: vt act⁹ valeat. l. ⁊ punct. ff. fami. herci. l. j. cum ibi no. C. de vſufr. Facit optime qō tradit Bar. ⁊ qō ibi ſcripſi in. l. ſi cui legat in pōn. ff. de lega. j. Aduerte tñ: qr iſta ſunt vera qñ termin⁹ aſſignak⁹ plurib⁹ quorū vnus ſinceedit poſt aliū: idē tamē crederē ſi aſſignaret vni ſup articulis incōpatibilib⁹: vt deberet intelligi ſubordinate modo predicto p ea que ſcribit bar. in locis prealleg. Hoc tamē dicti limitak⁹ per ter. ⁊ glo. ſing. in. c. ſi. de conſuetu. lib. vj. vbi probatur ſcōm Joā. an. in additio. predicta qō quādo terminus aſſignak⁹ ad faciendū actū qui debet fieri a ſingulis ordine ſucceſſiuo: tunc vnus terminus currat ſimul omnibus qō eſt valde nouū in iſta materia. Et ad predicta nunquid terminus ſemel conceſſus poſſit reuocari: vide Bal. ⁊ Hul. in. l. ſi. ff. de feriis. ⁊ Bar. in cōſi. ſuo. cxxxvii. vbi dicit qō vnus terminus non pōt videri aſſignat⁹ ad duos actus incōpatibiles. Et ſicut ſupra dixim⁹ qō in dubio terminus aſſignat⁹ ad actus incompatibiles videtur aſſignatus ſucceſſiue ſcōm illā no. Joan. ita quādo quis habet terminū ad aliquid faciendū de iure cōmuni ſi cōceditur ſibi aliquis termin⁹ ex priuilegio ne cēſſio ſit ſuperflua: z vt aliquid operet intelligetur conceſſus ſecundus terminus elapſo primo. caſus eſt not. quem determinat ibi Pe. ⁊ Bal. in dilatione conceſſa cruce ſignatis in. l. ſi. circa mediū. C. de repn. he. Et adde omnino qō ponit Bal. eleganter in. l. id qō pauperib⁹. C. de epiſ. ⁊ cle. ⁊ in. l. quidā teſtameto. ℣. ſi ſcript⁹. j. de leg. j. vbi cōcludunt qō terminus aſſignat⁹ executori nō currit in legato cōditionali niſi poſt conditionē impletā. ¶ Scōo querit hic Bal. nunquid termin⁹ currat dat⁹ ad ꝓbandū antequā reus reſpōdeat poſitionib⁹ ⁊ capitulis vel donec diſputat vtrū capitula ſint admittēda. Et hāc. q. ꝓprie tāgit hic ſup quo dicit qō termi nus nō currit: qr volēs ꝓbare vt eſſe impedit⁹ ex facto ptis aduerſe: ergo non currit termin⁹ z hoc ſequunt cōter ℳoder. ſed dome. addit ⁊ no. qō hoc eſt verū ſi ꝓducēs poſitionē vel articulos probabilit⁹ potuit dubitare vtrū capitula de quib⁹ eſt diſceptatū fuerint admittēda: nā ſi nō erāt admittēda ⁊ ꝓbabilr de hoc nō dubitabat currit termin⁹ ꝓbatori⁹: qr vt iſte abſtuliſſe ſibi facultatem ꝓbandi culpa ꝓpria. alle. Bar. hoc tenentē vbi eſt caſus: ⁊ ego prius ante videra quā videra do. me. in. l. iij. ℣. non ſolū. ff. ad teſta. non tamē loquunt in termino ꝓbatorio: ſed in termino ſtatuto ad faciendū certū quid: ſed tamē in effectu idē eſt dicēdū in quis fuit in culpa: vt. ℣. dixi: nō tñ ex hac culpa fit vt qui ſuccubuit in prima exceptione non poſſit impetrare ſecūdā dilationem ſeu aliam ſuper noua exceptione. vt colligit ex glo. ⁊ Barto. in. l. ſi. ff. de fer. Hec autē limitatio domini mei vt ex verbis Bart. ⁊ Bal. patet loquitur qñ querit vtrū terminus currat ſuper vno ratiōe culpe que fuit cōmiſſa in ꝓponēdo aliud qō non debebat proponi: nam ſi illud qō fuit ꝓpoſitū erat probandū ⁊ ſuper eo erat aſſignatus terminus probatorius hic nō caderet iſta cōſideratio: qr ſi reicitur tanq⁹ male propoſitum non erit opus probatione ſi autem admittit: tūc apparet qō iuſte fuit propoſitum: ⁊ ideo terminus aſſignatus

a ¶ Aſſignari. Uide ſpe. in ti. de dila. ℣. dilatorie. et in ℣. hz pone ⁊ ibi Bal. in addi. ℣. vna dilatione. et in. d. l. ſi. C. q admit. et. d. abb. ⁊ phili. in. c. ſignificante. de appel. Bñ. va.

6

nus aſſignatus ad ꝓbandū illud ſemp curret a die admiſſionis ⁊ nō prius gl. no. in. c. cupientes. ℣. qō ſi per. ex. in ver. videbitis de elec. lib. vj. ⁊ tz Jo. an. in. c. qa de excep. in nouella. e. ti. vbi veropoſitiōes ſunt admiſſe: ſz reus nōdū rū dit poſitionibus certū eſt qr termin⁹ nō currit dat⁹ ad ꝓbādū: qr volēs ꝓbare ipedit ex facto aduerſarij cūmodo fecerit ipſe qcqd potuerit qō rūdcak poſitionibus: caſus eſt no. p quē ita in termino ꝓbatorio decidit bal. in l. ſi. C. de adul. Et hāc cōdutionē ſequit ipſe bal. in terminis in. l. j. C. de iura. calū. ⁊ in. l. ſi. circa mediū cōmēti. ff. de fer. alle. glo. in cle. ſepe. ſup vbo poſt dilationē. de v. ſig. ⁊ licet ipſe aliter teneat in. l. ſi cū ipſe. ℣. de excuſa. tu. prima tū opi. vſ verior⁹ p miſſa. Aduerte tñ qr. d. gl. in clemē. ſepe. poti⁹ vſ ſentire ℨnū eius qō dicit bal. Dicit enī qō duo termini ſucceſſiue nō ſunt aſſignādi actori ad ponēdū ⁊ ꝓbādū: qr poſſet cōtingere qō poſt poſitiōes ꝓductas re⁹ nō rūderet poſitionib⁹ vel diſceptaret ſup articulis quo tpe actor nō poſſet ꝓbare. Et ſic vſ velle qō aſſignaretur iſta dilatio tps curreret pōt tū exponi qr iō nō debebat aſſignari: qr etiā ſi aſſignaret illud tps nō curreret. Et ad materiā prime q̄ſtiōis vide ter. cū gl. ſ. c. cōſuluit. de appel. vbi ꝓbak qō ſi iudex aſſignat dilationē alternatiue ad duos actus quoꝝ vn⁹ ſequit poſt aliuz illa alternatiua intelligit ordine ſucceſſiuo vt alibi dixim. l. cuz pr ℣. pe. de leg. ij. ⁊ in. l. beredes mei. ℣. pozro. ff. ad trebel. ⁊ vide per bar. Et ad ſcōam q̄ſtionē mō tactā vide bal. in. l. j. ℣. ff. de eden. vbi dicit qō qñ habēs ꝓbare infra terminū ꝓius dz fieri editio ſeu copia inſtrumētiuel poſitiōis a parte aduerſa interim nō curit ſibi tps. ¶ Tertio tāgit hic bar. nūquid ſi ſecūdus vel tertiꝰ potestas eligit poſt primū: primo vel ſcōo motēte tertiꝰ poſſitvo cari ad officiū. Sup quo moder. remittūt ad no. per eū in. l. cum ſub boc. ℣. de condi. ⁊ demon. Cui⁹ dictis adde breuiter primo in quātū dicit qō ſi ſcōs vocak⁹ prio nō acceptāte: tunc officiū ſecūdi expirat incōtinenti poſt acceptationē: licet poſtea acceptās moriaf: nā ℨnū vf decidere Jo. an. in addi. ſpe. ſuper rub. de concel. preben. in vlti. q. vbi dicit qō ſi papa ſcribit prio ſcōo ſub cōditiōe ſi prio alio nō ſcripſit hz locū gratia ſecūdi ſi ꝓ alio ſcripſerit dūmodo prima gratia nō habuerit effectū: qr ceſſat cā ꝓpter quam fuit appoſita illa clauſula. Et ꝓcederet illa deciſio in caſu ſuo ex intentione cōcedentis gratiā. Sed in caſu noſtro verior⁹ vf opi. bar. qr cū acceptatio ſit actus momētaneus ex quo deficit conditio adiecta illi qui vocabak⁹ prio loco nō vf qō conditio ſemel defecta poſſit poſtea reſtaurari p. l. tibaris. ℣. ſi intra. de fideicommiſ. lib. x per no. in. l. pluribus. ℣. ſi placeat. de vb. obli. ¶ Scōo adde ſm ℳaul. de ca. qō hec dicta ſunt vera niſi termin⁹ officij eſſet aſſignat⁹ primo ⁊ ſcōo in ſpē. verbigratia eligim⁹ talē poteſtatē kalēdis maij vſq⁹ ad kalēdas iunias. ⁊ poſt illud tps eligim⁹ talem: tunc enim primo ſublato de medio nō poſſet ſuccedere ſtatiz ſcōs: qr ſpēs nō recipit functionē ſicut quātitas. allegat ter. ⁊ bar. ibi in. l. ſi titio vſufructus. ff. de vſufru. leg. z qō no. bart. in ſimili in. l. in ſenatus. ℣. ſi. ff. ad turpil. Super quo vide qō ponit idem bar. plenius in. l. z ideo beſitak⁹ de verb. obli. z in. l. ſi primo. vſus fi. repeti. in fi. q. ff. de op. no. nū. Arguit etiā hic do. me. ex iſto ter. in quo ꝓbak qō tps nō currit illi q vocak⁹ ſub conditiōe niſi cōditione impleta qō ꝓſcriptio in obligatione 2dōnali nō currat: vt l. ſi gs emptiōis. ℣. ⁊ qō ibi no. C. de preſcrip. xxx. anno. ⁊ p bart. in. l. de pupillo. ℣. ſi plurib⁹. ff. de no. ope. nū. ¶ Hoc tamē limita ſingulariter ſm eū per ea que tradit Bul. Bal. ⁊ Ang. ⁊ poſt eū in. l. j. qui ſub cōditiōe. j. ſi gs ob. cau. teſt. qō hoc nō ſit verū in cōditione poteſtatiua quā poteſt creditor de facili iplere: ⁊ iſta dicta refert ⁊ ſequtur Bal. quē adducit hic do. me. cū certa modiſi catiōe in. l. ſi. C. ſi quis ob. cā te. Pro iſta concluſiōe facit: qr poteſt aſſignari terminus inſtituto ſub cōditione poteſtatiua p iudicē vt. l. ſi gs heres inſtituak. in prin. ff. de here. inſti. ergo idēviditur poſſe fieri per. l. ſed ille ter. pōt cōuerti ad oppoſitū hoc mō: qr in. ℣. ſi gs aūt. in aut. de eccle. ti. expectak lapſus anni. Tu vide ꝓ intellectu iſtoꝝ iurīū qō no. bar. in aut. hoc amplī⁹. in prin. C. de fideicō. vbi dicit qō in relictis ad pias cās expectak breui⁹ tps qō expectek in alijs relictis. Et ſic ꝓp breui⁹ tps regrik bina monitio. Sz qr iſta nō eſt nfa mā nō inuestigo nūc qs veri⁹ dicat ipſe tñ in termino ſtatuto ad agēdū nō ſegk doc. ange. qr illa iura loquunt in nō faciēte aliqd. j. terminū nos aūt logmur in nō agēte qñ vba nil importāt ſimplr intellecta: qr ⁊ agere eſt facti: ⁊ nō agere eſt nō facere: vt de ſe pz. Sz credo qō habuit bonū intellectū: ⁊ fecerit oſiā inter eū q erat obligat⁹ ad faciendū id ſup quo ſtatuit termin⁹ a iudice quo caſu requirit monitio: vt ibi vt ꝓnuet iure ſuo eū q nō erat obligat⁹ ante ſtatutuz terminū ſicut actor⁹ nō eſt obligat⁹ ad agendū. Sed iſta oſia nō pōt eſſe bona etiā ſi ſic itellexiſſet: qr ſi dupl⁹ obligat⁹ nūc ꝓinak iure ſuo abſq⁹ monitione iudicis: multomin⁹ ꝓinabit ille q nō erat obligat⁹ agere añ preceptū iudicis. vic. ℣ ſequēs cōz opi. qr illa iura nil penit⁹ faciūt ad caſuz nr̄m: nā vt declarat gl. i. d. aut. hoc amplī⁹. ⁊ bar. ibi iſta monitio dz fieri vel bina vel vnica ſm diuerſos caſus añ⁹ terminus icipiat currere ⁊ a die monitiōis icipit ann⁹: vñ nō ꝓbat ibi q⁹ poſt ſtatutū terminū a legevl' hoie regrak alia monitio. Satis

a ¶ Terminꝰ p quo vide tu oīno do. alex. d. imo. i ℣ſi. crimiñ. incipi. vñis actis. B. v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

enim monuit iudex cū assignauit terminū. Adde ēt ad istā mām qō Bal.in.l.ii.C.qui admit.dixit elegāter qō vbicūq; in termino assignato aliqs habet admitti ad gratiā vel ad id qō defert de,in re spāli nunq; admittit purgatio more r integra per lapsum termini.alleg.ter.in.c.scire opz.§.cōsequēs. de exa.tu. Sed melius pbabit in ea.l.§.j.in fi.quē ter.ego nō adduxi in.c.lz cām de .pba. Archi.tū expresse tz cōtrariū: vt refert ibi Jo.an. in nouel.in.c. vt cōmissi.de here.li.vj.vbi videdū sed pio Bal.multū faciunt iura palle.per que alibi dixit qō illle.ll.loquunt in termino legali post quem,nō admittit purgatio more:vt ipse no.in.l.diffamari.C.de inge.r manu. Vñ alibi dicit qō testis qui iurauit in termio legali nō pōt examinari post terminū: vt ipse no.in rub.C.si ex fal. instru.r tenet Ang.in 2si.ccc.r hoc ēt tenet idē Bal.expresse in aut. ad hoc in pe.col.C.de vsur.facit optime qō idē ponit,in.l.j.in pn. C.de tēp.appel.vbi dicit qō quilibet terminus legalis est perēptorius etiā si alīs termini debeāt assignari postea.nā in his purgat mora admittit tñ ins per lapsum primi termini. Pro ista cōclusione videt esse casus sing.quē ipse nō allegat in.l.qō si nolit.§.si quis ita.ff.de edil.edi.in fi.vbi ,pbat qō ille qui nō restituit rē infra.lx.dies assignatos a lege nō audit postea nisi doceat iustā causam cur in termino hoc nō fecit.i.qō pēdēte termino ex aliqua iusta causa fuerit impeditus:ergo nō sufficit simpliciter rē esse iuste gram:qr ista esset iusta causa que supueniret post terminū nō que cōtigisset in termino:r hūc ter.nō allegaui in.c.lz cām.de proba. vbi nō sequor ista dicta Bal.de quo dicyt ibi dixi:sed tū pro nunc opi.Bal.vr vera marie per duo iura:vz per ter.in.d.l.scire opz. §.j.in fi.qui optime facit.r in.d.§.si quis ita. Et ad istā mām vide qō no.ponit Bar.in.l.qui fundū.§.j.ff.de cōtrahē.emp.vbi dixit qō si assignat terminꝰ ad ,pducēdū libellū post lapsum termini pōt addi aliqd libellō nisi fit assignatus terminus expresse ad producendū libellū sup certa quantitate vel re.Adde etiā qō no. Ange.elegāter in.l.sed r si resti.§.ex quibus. ff.de iudic.vbi dixit qō post lapsum termini dati ad ,pbandū nō cogit reus responde repositionibus actoris. Vide ēt glo.no.in.c. cupientes.§.qō si per xr.in verbo expectati:q̄ ponit regulā quā ponit hic Ang. r ,Mod er.qō vbicūq; post lapsum termini aliqs excludit ipso iure a iure suo:r sic fit exceptio a lege nō admittit purgatio more r inquā tū Ang.r ,Mod er.hic tāgit de termino assignato ad excipiēdū dic vt hic.p Jmo.qui melius loquit.Et adde qō singulariter no. Jo.an.in regula mora.in mercu.sua.de reg.iur.vbi dixit qō vbicūq; exceptio que opponit reddit iudiciū retro nullū: sicut enim illa nō excludit per litis cōte.vt.l.lz cū materia.C.de pca.ita non excludit per lapsum termini.Et addē etiā qō tāgit hic.d.me.qō exceptio excōmunicationis si nō opponit in termino nō pōt opponi postea neq; cōcedi nouus terminus etiā si aliqs velit ,pbare qō acta per que ,pbat excōicatio sunt perdita.alleg.Jmo.hoc tenentē in.c.prudētiā.de offi.deleg.qō dictū alle.ang.in.l.fi.ff.de feriis.Tu vide glo.no.in.c.pia.de excep.li.vj.r in.c.solet.de sentexcōmu.eo.ti.in gbus vr cōcludi qō post lapsum termini ad proponendā exceptionē que differt negotiū r nō perimit nō dat nouā dilatio ex impedimēto vel ex iusta causa r tene mēti qō qlibet terminꝰ extraiudicialis regulariter est perēptorius sup quocūq; actu fiat pro quo vide ter.r qō ibi ponit Bar.in.l.si tpa.C.de fide instru.r modo bast.fil.lib.r. Et ad intellectū.c. si tibi absenti,de prebē.lib.vj.circa quē instat hic Jmo.vide glo.sing.que illū ter.li
7 mitat in cle.j.de cōcel.pben.in ver.j.mēsem. ¶ Utrū aūt per lapsum termini ,pbatorū admittat volēs ,producere testes re integra tractat hic plene.d.me.referēs dicta do.Ang.in.c. lz cām. r in.c. pasto.de exce.Sup quo vide qō pleniſſime scripsi in.d.c.licet cām. Ad vnū tū adducrē qō tāgit hic Jmo.qr ipse facit differētia i hac q.vtrū assignet terminus ad ,pbādū vel ,producēdū testes r instra que dicta mihi nō plz;neq; ēt.d.m.vr eā tenere:qr sicut dicit spe.in ti.de dila.§.j.v.r no.r qñ assignat terminꝰ ad ,pbādū vr assignatus implicite ad ,producēdū testes r instra. Unde nō video q̄ sit differētia inter istos terminos.Et ad mām vide Ang.in.l. r si post tres:in repe.fua.ff.si qs cautio. Ex vltra istā mām Bar.hic tāgit no.q.vtrū ille q fuit substitutꝰ cōpēdiose primo substituto pupillariter repudiāte pcedēte substituto vel mortuo anteq̄ pupillꝰ moriat possit succedere pupillo ex substōne pupillari:r qr dcā Bar. sunt satis no.que sequunt hic cōiter ,Mod er.pter do.m.adde qō Jo.an.in addi.Spe.in ti.de test.§.j.in addi.magna.in ver.occurrit hic nouissimꝰ casus refert cōsiliū Old.lz ipse nō alleget qui vr tenere oppo.ad id qō dicit hic Bar.r ponit casum qñ testō: instituit posthumū nascituru:r si decederet in pupillari etate substituit sibi aliū posthumū scōo nascituru r si ille scōs qcunq; decederet sine filiis substituit ei fratrē ipsi⁹ testatoris dūmodo secū⁹ posthumo decederet.i.pupillarē etatē modo accidit qō nato primo posthumo nunq̄ natus est scōs posthumus primus mortuus est in pupillari etate:vnde substituꝰ scōo posthumo nolebat succedere primo posthumo ex pupillari.r cōcludit ibi Jo.an.post Old. qō nō pōt. Mouet in effectu trib⁹ rōnib⁹. Prima rō est:qr substitutus primus cū decesserit viuo pupillo erat inhabilis ad succedendū:ergo nō potuit ex psona sua habilitate aliū:vt.l.si in vēdi tione.in pn.ff.de rescin.vē. Et pbat ex regula que ponit in.l.nemo plus.de reg.iur.Sed ad istā rōnē respondet vnico vbo qō secundus substitutus qui vr vocat⁹ ad hereditatē pupilli si primus heres nō erit nō succedit ex psona primi substituti:sed ex psona sua nec accipit vires ab eo gradu in cui⁹ defectū ipse vocat primꝰ Bald. r ,Mod er.r bene in.l.iñ.§.si fi.ff.de lib.r posthu.vbi est casus qō lz primus gradꝰ sit nullus ipso iure nihilomin⁹ testiū pōt incipere a scōo.nā ex hac rōne sequeret qō si institutꝰ decedit viuēte testatore substitutꝰ vulgariter nō posset succedere 2tra ter.in.l. thais. §.impūbēs fouis.r qō ibi Bar.ff.de fideicō.lib.r ita tenēt ,Mod er. in.d.l.iñ.§.si palle.Et cōsuluit Bar.in plurib⁹ 2silīs in mā 2pēdiose. ¶ Preterea lz substitutꝰ decesserit viuo pupillo nō dicitur fuisse olim inhabilis:erat enim inhabilis ad succedēdū si heredi tas esset ei delata:r inde est qō si primo substitutus decedat anteq̄ deferat sibi hereditas ex substōne scōo substituta pōt succedere in illa pte:casus est expressus q tollit istā fantasiā de medio in.l.cohe redi.in pn.de vul.r pu.r etiā in ver.is aūt.lz dūs meus in nimis enormiter errauit ad intellectū istius ver.intellexit enim qō hereditas fuerit delata primo substituto de cui⁹ psona dicit loqui ter. in verbo primo deliberat qō est manifeste cōtra lram:nā loquit de herede prio instituto:vt clare pz er ea qñ primo substitutū vocat scōm:r postea ponit scōm substitutū ,p tertio r sic necesse est dicere qō ,p primo intelligat heredē institutū: als primo substitut⁹ nō erat scōs sed primus:r scōo substitut⁹ nō esset tertius: sed secūdus. ¶ Scōo arguit idē doctor qr testator nō presumit plus concedere secūdo substituto quā primo:vt.l.publius.§.titia.ff.de cōdi.r demon.r.l.si filiꝰ cū materia.j.ad.l.fal.sed hic 2cederet scōs si posset succedere eo casu quo nō potuit primo substitut⁹:qr motu⁹ est vivo pupillo:sed ista ratio nihil valet qr cōcedo qō tūn videt concessum secūdo substituto quātū primo:sed nō videt cōcedi plus si vocat eodē modo deficiēte primo substituto:sicut vocaret primo substitutus si hereditas esset ei delata:r vnde ista argumēta sunt 2tra istū ter.r 2tra.l.coheredi palle.Sequere ergo sniam Bar.que est verissima scōm quā ange.r ,Mod er.dicit se cōsuluisse in qua tū posset dubitari qūo ex vna oratiōe si primus heres nō erit pōt induci duplex institutio quo ad diuersas psonas ac diuersas hereditates:nā si pupill⁹ repudiasset hereditatē paternā:deinde primo substitutus ex ista clausula vocaret scōo substitut⁹ ad hereditatē paternā vt in.l.nostra.r motuo pupillo ad bona pupillaria sed hoc videt esse incōueniēs qō vna substitutio operet effectū in diuersis heredibus diuersarū personarū:qr vna dispositio debet operari vnū effectū:vt.l.labeo.ff.de cōpen.Sed pōt dici qō qr testamētū patris r filiꝰ nō sunt penitus duo diuersa.ideo vna clausula testatoris operabit vulgarē circa vtrāq; hereditatē:sicut substitutio fideicōmiss.facta simpliciter a testatore operat duas fideicommiss. vnā in hereditate patris alterā in bonis pupilli secūdū Bar.in.l.ita tū.§.qui suspectam.qué sequit ibi Jmo.sed fortius obstat qr si ista clausula iducit duas vulgares expssas inducit eas differmiter:nā in hereditate paterna habebit locū qñcūq;:sed in pupillari nō nisi vsq; ad pupillarē etatē: disparitas autē ,positionis in diuersis personis inducit qō oratio in dubio nō cōplectatur id er quo creatur disparitas:vt.l.iam hoc iure.§.de vulga. et pupilla.r.l.quānis.r.l. hereditas.C.de impube.cū aliis si. Facit optime ter.r qō ibi per Bal.in.l.ab intestato.j. de iure codi. sed ad hoc potest responderi cōcedendo vt dixi in voce qō nō inducitur duplex vulgaris expresse sed ex expressa hereditate pupilli:r quia succedit pupillo ex expressa pupillari repudiata hereditate paterna:scōo substitutus poterit succedere ex tacita vulgari qr in bonis patris a qua pōt incipere testū scōm cōmunē opi.in.l.j.§. de vul.r pu.vel posset dicit ad pdictas.ll.qō illa iura loquunt qō quādo inter personas aliqua est disparitas potest habere effectū et dispositio in hereditate testatoris non posset habere effectum aliquo casu. Prima tamē solu.magis placet.Et pro opi.Bar.facit optime ter.in.l.coheredi.in pin.sepe alle.vbi ,pbatur qō ista verba:si heres nō erit posita in fi.referunt ad duas ptes que sunt delate ex diuerso gradu scilicet institutionis r substitutiōis. aduerte tamē:quia Jo.an.in addi.pdicta licet adducat.§. scriptas rationes: finaliter tamē videt decidere casum per vltimā rationem ibi assignatā que nō respicit casum nostrū:vult enim qō substitutio facta postbumo si decedat in pupillari etate nō extendat ad casum:vbi posthumus nō est natus:r ita cōsuluit ang.in terminis cōsilio suo.rciii.Super quo vide qō scripsi plene nō sequēdo ista dicta in.l. si mater.§.si.ff.de vulga. r pupil.Et adde bis que scripsi qō no. Bal.in.l.fi.C.de insti.r substi.vbi tenet contra Old.sicut tenet Bart.in.l.j.de vulga.r pupil.Vide etiā glo.r qō ibi Jmo.tāgit in.l.ab exheredatione.§.fi.ff.de lega.j.remanet ergo cōclusio Bar.no.quā limitat hic ang.dices qō nō habet locū quādo substitutio erat facta primo substituto hoc modo si viuo testatore decesserit:qr substitutio tūc facta in vno casu non trabitur ad aliū:quādo mortuus est post mortem testatoris viuo pupillo per.l.cōmodissime. cum materia de lib.r posthu.r.l.si cū dotē.in pnn.cum
3 dē.cū si.solu.ma.sed ipse nō allegat bonas.ll.lz bñ loquat:qr regula est in oppo.qō substō facta in vnū casum trabitur ad alium vt modo dixi r plene p Bar.in.l.j.pealleg.Dicendū est ergo qō substō facta vno tpe nō trabit ad aliud tps:r hoc expresse decidit bar.,ppte qñ substō fuit facta si heres mozerēt viuo testōre.l. sinodo.§.si.in vltimis verbis.ff.de vul.r pu.r tangit etiā in.l.j.ff.eo. in dubio tñ qñ vba testatoris pōt se referre ad duo tpa in substō ne:vcz ad preteritu;r ad futurū intelligantur referri ad casum q euenerit.casus est no.in.l.iñ.in pnn.r ibi per Bar.ff.de adimelega.r ista sufficiant omissis quibusdam dictis.d.m.hic qui nitit tenere contra Ange.de quibus non est multum curandum sicut dixi in voce.

Summarium.

1 Cum quis sustinet personam duorum de eo iudicatur ac si iura illa concurrerent in diuersis personis.
2 Qui in vna ecclesia fungitur duplici officio debet etiam habere duplicem portionem.
3 Dispositio facta in aditione hereditatis extenditur ad ius bonorum possessionis.
4 Actus aliqs coram iudice factus valet:q nō valeret extraiudiciū.

SI plurium. Hereditas defert prius scripto q̄ venienti ab intestato ēt si ista duo iura cōcurrāt in eadē psona r eo ordine dz repudiari.r donec pēdet cōditio institōis repudiatio nō pz nisi facta in iudicio.h.d. Scōa ibi:etiā. Tertia ibi:idē iure. Quarta ibi:si vero. Ultima ibi:r ideo rc. ¶ Not.primo qō qñ aliqs sustinet psonā duorū idē iudicat de eo ac si illa iura concurrerent in diuersis psonis. facit ter.in.l.tutorē.ff.de bis qui.vt indi.Et ex hoc arguit hic do.m.ad duas.q. Pria est qō doctor vtriusq; iuris in examine dz hñe duplex salariū:sicut reddit vocē tāq̄ duplex persona in duabus facultatibus.Et idez est vbicūq; in psona vnius licite cōcurrūt duo officia vel quia sunt vnita et
a connexa vel qr ex dispensatione superioris illa obtinet⁹:vnde.d. ☞ Jo.an.in.c.cū olim.de re iudi.qō ille† q est canonicus r ,pposit⁹ in ecclesia dz habere distributiōes duplices⁹.Et licet illud dictū
b ibi reuocetur in dubiū ,ppter naturā distributionis quotidiane que nō dat nisi ,p labore dictū tamē est verū in se:vt qui hz plura officia dictis modis debeat habere totidem salaria: r ita tradit Bal.quē etiā adducit hic do.me.in.l.si aferibat.C.de appel. Tu vide etiā Bal.quē ipse nō adducit in.l.si cōsul.in fin.ff.de adop. in vltimis vbis.r in.l.qui duob⁹.ff.de cōdi.r demon.vbi ponit q.de doctore q subrogat loco duorū ad lectura ordinariā.Et ista sunt,vera:vt dixi in duob⁹ casib⁹ supradictis:r allegat ter.in aut. vt iudi.sine quoquo suf.sup quo ēt vide bal.in.l.binos.in fi.C.de aduo.diuer.iudi.Ubi aūt essem⁹ in dispositiōe simplici iuris cōmunis debes scire qō regulariter etiam in eodē loco quis nō pōt habere plura officia:si tamē acceptat vz acceptatio:sed nō hz nisi vnū salariū primi officij r priuilegia.casus est no.quē ibi no.bart. ad boc in.l.j.C.de ppo.agen.in reb⁹.li.xij.Ubi aūt er aliqua lege spāli vel statuto aliqs esset ,pbibitus acceptare duo officia: tunc nō vz ipso iure acceptatio secūdi r pditur salariū primi r priuilegia:casus est singu.quē ibi no.bar.in.l.fi.C.de cohar.li.xij.Et ad primū dictū vide bal.q no.hāc.q.examinat in prima cōstitutiōe C.circa prin.vbi allegat ter.in.l.eis quib⁹.C.q mili.nō po.r bal. in.l.plz.C.de fa.san.vbi dicit qō si doctor legēs ,pbibet esse aduocatus r ,Facit dz primari lectura r amittere salariū. Et de materia vide qō plenissime scripsi vltra qō alios in.c.ex literis. extra
☞ de ,pba.† Tangit ēt hic do.me.q.positā p bal.in.l.iñ.in pri.C.cōmunia de le.vcz si testator reliqt filio suo libros iuris si ,pfecerit i
c iure:si vero profecerit in medicina libros medicine vtrum si iste ,pfecit in vtrāq; debeat habere libros vtriusq; facultatis. Et refert Bald. Soluisse sicut ipsemet refert in.d.l.iij.qō dz consequi vtrunq;.qr iste qualitates sunt cōpatibiles r pōt cōcurrere i vna ,plona:vñ qñ legatū est iterabile ptextu vtriusq; qualitatis dz habere locū dispō p ea q tradit Ly.r moder.post eū in.l.cū qs.C.de lega.r aliqd p bar.in.l.titia.§.q marco.ff.de annu.le.r pleni⁹ in l.qñitū.§.si qs fundū.de fun.instru. Tu aūt aduerte: qr in terminis positis p bal.in.l.iij.vbi alterū legatū fuit factū p dictionem aduersatiuā:si vero bal.tenet oppo.in.d.l.cū qs in fi.in.q.palleg. quasi dictio aduersatiue taciteiportet qō nō ,puidet testator i casu pcedēti qñ ,puidet in casu sequēti:r hoc vr veri⁹. Si aūt testōr nō apponeret dictionē aduersatiuā.tūc posset ,pcedere dictū bal. d.l.iñ.qr er quo iste plres qualitates sunt cōpatibiles nisi ,pbibet qō si cōcurrūt sil⁹ vnaqueq; qualitas nō sortiat effectū suū:casꝰ est clarus in.l.titie textores.in pnn.de le.j.r.l.seruis vrbanis. in fin. de leg.iij.facit optime ter.in.l.adoptionē.C.de adop.p quē bal.dicit ibi no.qr si sunt cōcesse represalie peruse cōtra florē.r reperiat aliquis q sit florē.r perusinus represalie nō habebūt locū ☞ cū: qr
3 iste qualitates sunt cōpatibiles vnde debebit cōsiderari vt perusinus:hoc tū nō determino ,p nūc qr nō est nra materia. ¶ Se-

cundo no.qō dispositio facta in aditione hereditatis extēdit ad ius bo.pos.sicut r dispositio facta de herede trabit ad bono.pos. vbi est eadē ratio.l.j.§.bonor.r ibi p bar.ff.ad trebel. r pēsdem
4 in.l.j.vsus fi.ff.de vulg.r pupil.r ibi plene scripsi. ¶ Tertio r vltimo no.qō vs aliqs actus factus coram iudice q nō valeret extra iudiciū sicut repudiatio hereditatis de qua in ter.,pm cōem intellectū.cōcordat ter.in simili in.l.cū ostendim⁹.§.fi.ff.de fideicōm. tu. ¶ In gl.vlti.ibi:in manū iudicis rc.Hanc glo.approbāt,cōiter oēs vbicūq; maxime in.l.j.C.de pac.r bal.plenius in.l.sed r si qs.§. quesitū.ff.si qs cau.Sed iste intellectus ad hāc literā nullo modo est possibilis.Nam in ver.r ideo iurisconsultus infert ex responsoprorime pcedenti:vbi erat dictū qō hereditas cōditionalis nō pōt repudiari:r ,pm intellectū doc.ista illatio q̄ fit ex pcedentib⁹ inferret totū oppositū ad precedētia sicut si diceres qr sortes currit:ideo nō mouetur.Dic ergo r meli⁹ qō ista illatio fit boc modo:qr hereditas cōditionalis nō pōt repudiari:ideo si de facto repudiat heres iuder habebit concedere bona creditoribus ad pos fidendum:sicut facit qñ assignatur terminꝰ heredi institutoꝰ sub conditiōe que nō est in eius potestate vt si.j.terminū nō cōtingat adire hereditatē bona possideantur a creditoribus non est equū vt diutius expectent.quod ergo fit in illo casu elapso termino boc fiet incontinenti quando heres de facto protestatus est se nolle adire hereditatem.Et de materia dic vt scripsi in.l.is qui heres.in princip.§.eod.r quod ponit Bald.in.d.§.quesitū.Ure tinus.

Summarium.

1 Fictio postliminij locum non habet vbi ex fictione inducere tur iniquitas.
2 Qui semel fuit necessarius potest ex postfacto effici necessarius.

SI seruum. Seruum redemptū ab hostib⁹ pōt qs facere sibi heredē necessarium:dū tū soluat extimatio scōo dño r ex cā supueniēti pōt aliqs esse ,p parte tpis necessari⁹:deinde fieri volūtari⁹. Scōa ibi:si qs rc. ¶ No.primo qō dūs renocabiliter sicut est ille q redemit seruū ab hostib⁹ regīr nō cōtinet appellatione dñi nisi ,ppter fauorē libertatis. Sup quo vide bonū ter.in.l.itē
1 mela.§.si.cū.l.seq.ff.ad.l.aqui.,r de hoc diri als. ¶ Scōo notibi:hoc eñ satis ipiū rc.qō fictio postliminij nō hz locū vbicūq; ex fictione seu quāten⁹ ex fictione inducerēt iniqtas r hoc est qō dixit ter.in.l.j.§.si vir.de acq.pos.qō fictio fundat sup equitate. ☞ ¶ Tertio no.ibi:donec precia soluat rc.qō vbicūq; lex aufert dñium alicui rei sue inuito seu preter ei⁹ volūtatē fit interpratio cū equate qō talis debeat recipere preciū sue rei ab eo i cui⁹ fauo rē fit illa dispō sicut hic preciū refundit a seruo.cōcordat ter.in.l. j.C.de cōi seruo manu.Et silr qñ hoc fieret in fauorem fisci fiscus haberet rescindere preciū.vt.l.j.C.de bis q pro⁹.lib.acce.rc.Primū aūt dictū intellige vbicūq; nō agit de punitiōe maleficij: nam illo casu preciū qō statuit dz priꝰ refici de bonis dñi.Scōo de bonis eiꝰ in cui⁹ fauorē fit dispō. Tertio de bonis fisci.l.lege cornel. a in pnn.r.§.j.ff.ad sil.r bene facit ter.,pm diuersos intellect⁹ in.l. si qs in graui.§.si stipulat⁹.ff.e.ti.r ista litera facit qō si princeps er cā aufert possessiōes r bona priuatoꝝ dz pciū refundere:r boc sentit bal.in.l.iij.§.alle.r bene facit ter.cū glo.in.l.barbari⁹.§.de offi.preto.Alibi tū videt velle ter.qō princeps debeat concedere aliqd nō tū teneret refundere totū preciū rei:vt est casus in.l.ité si verberatū in ver.modico precio.r hoc ibi dz bal.ff.de rei ven.r qr nisi refunderet esset inbonestū:vt ibi dz forte princeps nō ,posset boc facere. ¶ Quarto no.inver.si qs hac lege.qō ille q semel 2 fuit necessari⁹ ex post facto pōt effici necessari⁹. Vñ no. ,Inn. r mod.qō ille q semel fuit heres nō posset desinere ampli⁹ esse heres.vt.l.ci q soluēdo.§.de here.insti.pōt tū mutare qualitatē heredis.Sed hoc nihil est dicere qr p hoc qō efficit volūtarius adducit in statū r cōditionē extranei heredis cui hereditas nō acq c rit nisi acceptet:r ideo er priori cā desinit esse heres ipso iure qō procedit si tenes opi.Ang.in.l.si pater filio.de hered.insti.qō qñ effect⁹ volūtarius ipso iure etiā quo ad nomē nō fit heres: si aūt tenes id qō tenuit Ang.i.§.q fideicōmissaria.r sequit Jmo.post glo.in.l.si.§.yl.ff.de vul.r pup.qō remaneat heres nōe tunc ista expositio.d.Jo.pōt ,pcedere p qua multū facit iste ter.q dicit qō seruus potest abstinere r sic dat intelligi qō nō definit esse heres ipso iure sicut videmus in filiis qui habent beneficium abstinendi:de hoc tamē articulo dic vt dixi in.d.§.si.r in.l.filius heres.§. de libe.r posthu.Collige etiam er vltimo ver.quod de vltimis voluntatibus ad.r tractus pōt argui vbi est eadem ratio. ¶ In glo.vlti.ibi soluit⁹ ius pignoris.Aduerte quia boc ius pignoris: isto casu causatur etiā in hominē libero.vt est casus in.l.ab hostibus.r in.l.si.C.de cap.r in.l.qui testamento.in princi.§.de testa. Utrum autem preter istum casum sit dare casum in quo homo li b ber possit detineri pro pignore:vide ter.r quod ibi not.in.l.fig.

a ¶ Obtinet.vide q̄p eū dē habenē i l. doli cla. circa fi.j.col. de vb. obli. r qō ibi dixi i apostil. Be. Va.
b ¶ Duplices p quo vide feli.in.c.cuz olim.de iudi.Be.Va.
c ¶ Facilitatis.vide fel. in.d.c.cum olim.§.allegato.i.j.col. vbi refert omne id qō p areti.bic bñ.Va.
d ¶ Detineri. ,Pro q̄ dic r limita p ut p felv.in c. ex referipto.in fin.j. col.de ,pre iur.Be.Va

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ aut. ibi posita. C. de actio. ꝛ obliga. ꝛ est quedã glo. fin. in ſecer. rin. q. vin. c. ꝛ pridẽ. que vult qõ vbicunq; permittit homo liber detineri verbigra qñ dat obſes, p pace nõ cauſat ius ſignoris in hoſe libero: ly det facultas retinẽdi ꝛ illã glo. ego ſum ſecut⁹ in. l. obſides. ff. de teſta. repehẽdẽdo Bal. in. l. ſi. C. de pat. qui ſi. diſ. g videt velle qõ facultas retinẽdi hoſem liberũ poſſit cauſari indiſtincte dũmodo nõ cõtrahat pign⁹: ꝛ tene mẽti ex illa glo. eſt dare facultatẽ retinẽdi rẽ que nõ ſit ius pignoris vel hypothece: p qua concluſione vltra ea que allegaui tunc vide bonum ter. in. l. ſi pupillorum. §. fi. ff. de rebus eorum.

Summarium.

1 Per hec verba nolo retinere hereditatem non inducit repudiatio hereditatis.
2 Verba legis imponentis penam quando ſcripta ſunt in perſonã tunc ſub predictis verbis nõ cõprehendit mãdans ꝛ fieri faciens.
3 Dictiones iſte de ꝛ ex ſignificant cauſam immediatam.
4 Rem de hereditate amouere is dicitur qui conſumit eã ꝛ in vſus ſuos conuertit.
6 Furtum non committitur ex ſola occultatione rei niſi res nõ moueatur de loco ad locum.
5 Appellatione damni venit furtum.

Pretor ait. Seruus qui amouit aliqd de hereditate prius quã abſtineret per dẽit biſſicũ abſtinendi ſi hoc fecit doloſe: ſecus ſi prius abſtineat ꝛ poſtea amoueat rẽ de hereditate. h. d. vſq; ad fi. l. Scẽa ibi: ſi quis ſuus. Tertia ibi: ait prætor. Quarta ibi: amouere. Ultima ibi: hec verba. §. Iſto. ibi: ſi quis ꝛc. fm pau. de ca. ꝛ. d. in. qõ ꝑpter iſta verba nolo retinere hereditatẽ nõ iducitur repudiatio hereditatis qõ ꝑz fm Pau. qz poſt iſta vba ſecuta eſt amotio: ꝛ tũ denegat beneficiũ abſtinẽdi. Sed cũ reuerẽtia hoc nõ apparet ex ter. imo potius ꝑbat cõtrariũ qõ inducit per iſta verba abſtẽſio ꝛ perdit beneficiũ abſtinẽdi. Unde abſtẽſio nil operat nõ obſtãte ter. in. l. filij mater. §. j. ad tertul. qz aliud eſt dicere nolo adire hereditatẽ qõ põt eſſe mediũ iter adire ꝛ repudiare: ꝛ aliud eſt dicere nolo retinere hereditatẽ queſitã: videnꝫ enim iſta verba importare abſtẽſionẽ ab hereditate: ſec⁹ ſi dixiſſet nolo me immiſcere hereditati: qz hoc poſſet eſſe mediũ inter immiſcere ꝛ abſtinere: ꝛ hoc vere importat iſta verba in iſto ver. de materia aũt dic vt bñ in. l. ſi qs ſu⁹. §. de iure delib. ꝛ ꝑ Bal. in. l. qui ſe pñis. C. vñ liberi. §. Scõ no. ſinglr iſtũ ver. nõ dixit ꝑtor qõ qũ verba legis imponẽtis penã ſunt ſcripta in perſonã: tũc ſub ꝓdictis verbis nõ cõprehendit mãdãs ꝛ fieri faciẽs: ſecus ſi ſint ſcripta in rẽ: ꝛ per iſtũ ter. ꝛ alia iura: ita diſtinguit Bar. vbiq; vꝫ in. l. aut qui aliter. §. ſi. qõ vi aut clã. ꝛ in. l. hec verba. ff. de adul. ꝛ in. l. ſꝫ ſi vnus. §. ſi ſeru⁹ meus. ff. de iniur. ſꝫ Bal. hic ꝛ Ang. dicũt qõ ly verbis legis nõ cõprehendat mãdãs ꝓhibẽdit tñ ex mẽte legis ꝛ ſtatuti: ne maleficia remaneant impunita qõ eſt abſurdũ: vt. l. ita vulneratus. ff. ad. l. aquil. rõne aũt abſurditatis vitã de etiã in mãdãte: ne maleficiũ remaneat impunitũ [a]: ly Joã. de imo. dicit hoc eſſe verũ qñ ſtatuto caueret expreſſe qõ in der nulla penã poſſet imponere que nõ eſſet impoſita a ſtatuto ꝓ aliquo delicto: tunc enim bene ſequeret iſtud abſurdũ: ſed qñ ſtatutũ hoc nõ diſponeret: ſed ſimplr imponeret penã ꝑ homicidio: tũc nõ ſequeret iſta abſurditas: qz mãdãs ſi nõ cõprehẽderet ſub vbis ſtatuti: nihilominus puniret de iure cõi ſcõm regulam qõ caſus omiſſus remanet in diſpoſitione iuris cõis. l. ſi cũ dotẽ. cũ mã ſo. ma. ꝛ ſic ꝑz qõ in iſto ſecõ caſu ſequit opi. bar. in locis ꝓalle. no. Ly. in. l. ſi ꝓ aliũ in ꝑn. ff. ne qs eũ qui in ius. quẽ Bal. ꝛ Ange. ibi ſequunt. tu aũt ſup iſta materia vide qõ ponit Bal. ꝛ Ange. ꝛ qõ ibi ſcripſi in. l. gallus. §. qõ ſi is. §. de lib. ꝛ poſthu. vnũ dũtaxat eſt declarãdũ hic qõ nõ fuit ibi ꝫta ꝑfecte declaratũ. Iſtã vt vidiſti ipſi ponit exẽplũ hic qñ ſtatutũ imponit penã pecuniariã ꝓ homicidio in quo caſu. q. vꝫ habere minus ꝺubitationis: qñ ſi recte inſpicias illõ ſtatutũ reſpectu iuris cõis qõ imponit penã corporalẽ cõtinet beneficiũ. Tñ eſt fauorabile ꝛ nõ odioſum: ꝛ ideo vꝫ qõ facili⁹ fiat ertẽſio q̃ ſi ſtatutũ imponeret penã paré vel maiorẽ pena iuris cõis ꝛ hoc eſt qõ dixit no. bal. ad ꝓpoſitũ ꝓpter in his terminis in. l. nõ eo minus in pe. char. C. de accu. Uñ alibi dicit qõ qz ꝑfectio pacis eſt beneficiũ ꝛ res fauorabilis: ideo ly ſtatutũ cõcedat pacem fieri cũ homicida cõprehẽdet etiã mãdãte ꝛ fieri faciẽte: vt ipſe no. eleganter in. l. trãſigere. in pl. col. C. de trãſac. poſſet tamen forte dici qõ quia iſte fauor eſt irrationabilis quando pena pecuniaria imponitur pro homicidio nõ fiat extenſio attenta iſta ratione: quia vt ait Bal. in. l. j. C. de ſumma trinitate. fauor irrationabilis extenditur: vt odium poſſet etiam dici qõ licet ſtatutum in conſequenſponit ad odium ipſius et penam. Et quod actus dicatur fauorabilis ꝛ odioſus inſpicit principalis intentio legis: vt. l. qui ſer. ceptionẽ. in ꝓin. ꝛ qõ ibi no. ff. de condi. inde. ꝛ ſic remanet vera doc. do. Jo. fm diſtinctionẽ Bar. Ex his etiã infert hic Bal. no. qõ ſi ex forma ſtatuti de qualibet crimine põt fieri par pretor quã de homicidio: ly par nõ poſſit reddi homicide poterit tũ reddi mãdanti: ꝛ ita dicit fuiſſe peruſi practicatũ: ſed iſta doc. vꝫ contradicere ſuo dicto ꝓcedẽti: nã iſta denegatio pacis nõ eſt aliud q̃ pena quedã ſicut ergo in alijs penis ipſe cõcedit qõ ſtatutũ extenditur ad mandantẽ fm Ly. vt. §. dixi quare etiam in hoc caſu nõ ſit idẽ dicendũ nõ intelligo. Si aũt teneres diſtinctionẽ Bar. de qua. §. dixi tũc bene poſſet ꝓcedere iſta decilio: poſito tũ qõ iſta ſua doctrina nõ eſſet vera ſequendo dicta Cyn. poſſet eſſe vera in vno caſu vꝫ qñ ſtatutũ negaret reddi pacẽ cõdemnato de homicidio vel ex homicidio † cũ enim iſte dictiones de ex ſignificent cauſam immediatã [b]. l. j. §. ex incẽdio. ff. de incen. rui. ꝛ naufra. ꝛ. l. j. §. nũc videmus. ꝛ ibi per Bar. de cõiug. cum eman. liber. nõ extenderet ad mandantẽ: qz ipſe nõ eſt cauſa immediata homicidij ſcõm Bal. qui ita eleganter decidit in. l. ex hoc iure gẽtium. circa mediũ cõmenti. ff. de iuſti. ꝛ iur. Licet autem ſtatutũ qõ loquitur permiſſiue qõ poſſit reddi par homicide habeat locũ in mandãte ſcõm Bal. in. d. l. tranſigere. iſtud eſt vꝫ niſi verba ſtatuti ſint expreſſe perſonalia: verbigratia ſi ſtatutum dicit qõ ei poſſit reddi par qui perſonaliter vel propꝛijs manibus cõmiſerit homicidiũ tũc enim nõ extenderet ad mãdantẽ: qz intentio ſtatuti videt eſſe expreſſa. ita tenuit Jac. de bel. diſputando ꝛ refert ꝛ ſequit Bal. in. c. j. §. homicidiũ. de pac. iura. fir. Utrũ aũt ſi imponit pena mãdanti extendat ad mãdatariũ facienti: vide qõ ſcripſi in. d. l. qõ ſi is. vbi allegaui glo. in ca. ſtatuit enim. de ele. in. vi. ꝛ Bald. in. c. j. qui. mo. feu. adi. el. j. † Tertio no. in ver. amouiſſe. ibi aut conſumpſerit qõ ille dicit amouere rẽ de hereditate qui conſumit eã ꝛ conuertit in vſus ſuos. ꝛ ex hoc arguit hic Bal. ꝛ Ang. ꝛ ad der. qõ ſicut ſequeſtratio põt fieri in cauſa appellationis quãdo quis eſt ſuſpectus de barratione vel dilapidatione fructuũ. l. imperatores. ff. de appel. ita videt poſſe fieri ſequeſtrũ quãdo eſt ſuſpicio ne quis cõuertat fructus in vſus ſuos. ꝛ hoc tenuit Archi. §. q. j. c. qz res. ꝛ Jnno. in. c. ſi. de ſeque. poſ. ꝛ fruc. quem allegat hic do. m. hoc etiã tenuit Bal. in. l. ſi fideiuſſor. §. fi. §. qui ſatiſdacog. ꝛ in. c. j. §. ſancimus. quo tẽpore miles inueſtik. que dicta etiaꝫ adducit hic do. m. Tu vide Ange. qui ponit hanc eandem doct. in. l. diuus. in ꝓin. ff. de peti. here. vbi idem tenet in effectu. Et licet do. me. hic nitatur reprehendere iſta dicta quaſi ille qui conſumit in vſus ſuos non ſit in dolo non eſt multum curandum de dictis eius: qz imo eſt in dolo ſi pendente lite cõſumit fructus quos debebat reſeruare vſq; in euentum litis: dicit tamen qõ quando ille qui conuenit̃ non poſſet aliunde viuere: tunc etiã pendente ſequeſtro poteſt diminuere de fructib⁹: intellige quãdo ꝓius erat in poſſeſſione rei ſicut loquit̃ ter. quem ipſe allegat; ꝛ qõ ibi ponit Bal. in. l. ſi. in ſi. C. de ordi. cogni. † Quarto no. ibi: ſiue autem vna ſine plures ꝛc. qõ iſta dictio poſita in ter. qui amouerit verifi catur in vna re: dũtaxat ꝛ ita exponitur in. l. j. §. j. de no. ope. nuncia. fm Barto. etiam ſi ſit parua ꝛ minima fm Ang. ꝛ ad oder. Et ex hoc arguit Ang. hic qõ ſi ex forma ſtatuti imponitur pena etiam capitalis officiali retinenti pecuniam cõis iſtud ſtatutum habebit locũ ẽt ſi retineat vnũ denariũ dũmodo doloſe faciat. Et vt refert hic. d. m. ltũ iſta. q. fuiſſet de facto perualı excuſabãt ſe officiales qõ theſaurius nõ erat ꝓſens: tũc cui debebãt cõſignari pecunie. Sed iſte reſpõdebat qõ debẽt aſſignari theſaurario ꝓuincie vicine per ter. ſing. quẽ no. ibi Bar. in. l. j. C. de cano. largi. tittulib. r. Refert ẽt ſe defendiſſe quẽdã collateralẽ in ciuitate illa qui de pecunijs que puenerãt ad manus ſuas ex multis facit adapta ri camerã ſuã: nã modicã pecuniã põt poteſtas cõuertere in vſus ꝛ vtilitatẽ publicã qñ peruenit ad eius manus ex cõdẽnationib⁹ factis per eũ alleg. Bar. in. l. diuus. ff. de bo. dã. Tu vide ter. ꝛ qõ ibi ponit Bar. in. l. pe. §. j. C. de cano. largi. titu. li. r. Sꝫ ad primũ dictũ ꝓncipale attẽde: qz cõtra iſtã doc. Ang. vꝫ ter. in. l. iij. in fi. ff. qõ cũ eo. vbi probat qõ verba legis loquẽtia de herede inſtituto nõ cõprehendũt heredẽ inſtitutũ ex minima parte qz ceſſat ratio l. ibi poſita. Similiter ergo vꝫ dicẽdũ i caſu noſtro qõ ſi qualitas perſone: que gerit officiũ eſt honeſta: ꝛ grauis in dubio nõ preſumãt retinniſſe pecuniã modice quãtitatis ex dolo: ſicut dicit text. in ſimili in. c. ſi queſtiones. extra de ſimo. vbi aũt nõ eſſet talis cõditiõis poſſet ꝓcedere iſta doc. qz in his que ſunt ſui natura ꝓhibita in dubio preſumit dolus: vt. l. j. C. de ſic. cũ ibi no. ꝛ per Bar. in. l. nõ ſolũ. §. morte. in materia ꝓteſtationis ꝓhibitoꝛe. de nouope. nun. Uꝛo iſta cõcluſione que debet limitari modo predicto adduco tibi ter. no in. l. quãnis. ꝛ qõ ibi per Bart. de condi. ꝛ demon. vbi probat qõ ſi libertus qui dete debet reddere rõnem omittit aliquid doloſe deficit cõditio ꝛ nõ cõſequit libertatẽ quãuis illud ſit modicũ ſecus ſi omitteret per errorẽ. Et ideo dicit ibi Bar. qõ officialis qui ẽs cõdenari ꝑ pecuniã cõis retẽta nõ ꝓdenat ſi retinuit eã per errorẽ. ꝑ quo bñ facit iſte ter. inferi⁹ quẽ mo. ẽt inducũt ad. q. vt ibi dicẽt. Ad idẽ adduco tibi ter. no. l. l. ſenat⁹. §. marcellus fm cõem ītellectũ. j. de le. j. vbi ꝑz qõ ꝓhibitio fcã de domib⁹ deſtruendis

a Impunitũ. vide que habẽtur ad hoc per doctores. paleo. in ſi. incip. in noie ꝛc. vi ſa quãdã inſtitutiõe qõ eſt ante cõſtitiõ. d. Alex. de Jmo. in quarta pte. Bene. Va.

b Immediatam. Adde cũdẽ. d. frãare. in. l. qui liberi. §. hec vba. et in. l. cã cognita. de vul. ꝛ pu. vbi ō dictione ex. vi de bal. in. l. j. §. de inſ. et in. §. ins naturale ī ylti. col. ibi ỽ. v. circa altmẽta ꝛ qñ ibi dixi in apoſti. Bene. Va.

deſtruẽdis i ciuitate hz locũ ẽt in qualibet parua domũcula. Uñ dicit glo. no. xñ. q. ij. c. ter rulas. qõ hz res eccleſie ſit minima nõ tñ põt alienari ſine cã legitima põt tñ ſubſiſtere cã alienari ſine ſolẽnitate requiſita. ꝛ hoc eſt qz nõ requiritur tanta diligẽtia: vbi agit de modico ꝓiudicio. Uñ ex illo ter. cõiũcta glo. ſua tu habes capere hãc diſſtictionẽ qõ diſpõ. l. que loquit de aliqua re ſeu ẽptitate hz locũ etiã in minima re ſeu quãtitate vbicũq; rõ vel mẽs legis nõ eſſet omnino. † Quinto no. in ỽ. amouiſſe ꝓcedẽti vnã qõ omiſi ex maduertentia in verbo celauerit. Ꝓbabat eſſi iſta litera ſing. qõ ẽuis ex ſola occultatione rei nõ cõmittat furtũ niſi res nõ moueat de loco ad locũ: vt tradit in. l. iij. §. ſi rẽ. de acqrẽ. poſ. ꝛ in. l. põpo. in. fin. de acq. re. do. tñ in alia diſpõne legis vel i alio delicto ꝓterq̃ furto celare ꝛ occultare rẽ capitur ꝓ amouere: cũ tñ iſtud verbũ de ꝓprio ſignificatu videat ſonare contrectationẽ. Sexto no. ibi: amouere enĩꝫ ꝛc. ꝛ ex vbo ꝓcedẽti immediate duo. † Primũ eſt qõ res que nõ ſunt in dñio vel poſſeſſiõe defuncti nõ dicũtur eſſe ex hereditate: ſed ꝓtinere ad hereditatẽ qõ facit ad eã queſtionẽ quã ponit Ang. ꝛ ibi ſcripſi in. l. ſi de eo. §. j. §. de acquirẽ. poſ. vꝫ vtrũ res ꝛmo date ꝛdeposite debeãt deponi in inuẽtario. Scõo no. ex eiſdẽ verſiculis q̃ lex que ꝓuat filiũ beneficio abſtinẽdi nõ intelligit imponere hãc penã ni ſi doloſe: vt patet ibi qui nõ callido aio ꝛc. ſup quo declarabit ali qd in gl. Et ex iſto ter. arguit hic ad̃od. poſt Ange. qõ ſi mulier mortuo marito vadit induta veſtibus ſuis quibus antea ꝛtebat nõ preſumit in dolo: ꝛ iõ nõ cadit i penã legis vel ſtatuti. † Septimo nota ibi. ſiec vt hereditati dãnũ det rẽ abſtulerit qõ ille q furatur rẽ ẽt dare dãnũ patrimonio alterius: ꝛ ſic appellatione dãni venit furtũ. Jn cõtrariũ vꝫ ter. in. l. j. circa pũ. ff. de alea. vbi iſta ponũtur tãq̃ diuerſa. Super quo vide aliũ ter. in. l. ne cyllã. §. ſi. cũ. l. ſeq. ff. de peti. here. vñ vbũ dãnũ capit hic largo modo. Et ideo. d. Bal. qõ in materia ſtatuti vbi verba capiũt ſtricte ap pellatione dãni dati nõ venit furtũ: vt ipſe not. elegãter in. l. ait prætor. in pri. ff. de iureiurã. ꝛ in. l. ſi ſeruus. §. ſi oliuã. ff. ad. l. aql. ꝛ in. l. nauta. §. j. ff. nau. cau. ſtab. Ultimo no. in. §. hec verba. q̃ qualitas ſeu delictũ per qõ amittit priuilegiũ ꝺz adeſſe tpe q̃ priuilegiũ refert. Uñ ſi qs ytaꝫ ꝓuilegio prius ꝓpoſtea illa qualitas ſupueniat nõ tollit effectus inducus ex ꝓuilegio. Sup quo vide qõ ſcripſi poſt do. m. ꝛ do. Raph. in. l. heres per ſeruũ. §. eo. Hoc tñ eſt limitãdũ elegãter niſi qualitas pp quã anfertur priuilegiũ reſpiciat executionẽ actus ſeu priuilegij habentis cãm ſucceſſiuã tũemẽ ſatis eſt qualitatẽ q̃ inhabilitat ſupuenire poſt o ffiũ adeptũ in tpe executiõis officij ſꝫ Jo. an. no. in. c. auaritie. de elec. li. vi. in nouel. Et hec debes intelligere qñ actus q̃ ꝓcedit inhabilitatẽ eſt ꝑfectus totaliter ſicut abſtẽſio ab hereditate: nã ſi nõ eſſet totaliter ꝑfectus delictũ ſupueniẽs irritaret actũ: vt. l. j. §. exigit ꝛ qõ ibi no. ꝑ gl. ff. de bo. poſ. fm tab. ꝛ fuit aliqd tactũ in. l. antiſtius. in fi. §. e. Jn gl. ſup verbo curauerit ibi ẽt ſi nõ amouerit gl. repehẽdit iſtã expoſitionẽ ꝑ aliquas. l. que dicũt q̃ delictũ at tẽtatũ nõ punit: vt ꝑfectũ. ſꝫ illa iura nõ loquũt in caſu nõ q̃ ibi punit factũ vel nõ factũ. Uñ qñ factũ nõ eſt ꝑfectũ nõ ponit regulariter pena legis: vt habet in. l. ſi qs nõ dicã rapere. C. de epiſc. ꝛ cleri. ꝓterq̃ in certis caſibus ibi no. Sꝫ lex noſtra loqtur vel no tat nõ factũ: ſed volũtatẽ faciẽdi ꝛ tractatũ cũ dicit ſi qs curaue rit fieri: ꝛ iõ alia rõne vtẽdũ eſt ad ꝓbãdũ bũc intellectũ ꝛ quãtũ pertinet ad caſus legis noſtre: ſatis ꝑz ex mente legis qõ intelligit ſi qs curauerit. l. ſi qs mandauerit id qõ ſecutũ eſt: vt ꝑz exꝑſſe in ꝓpoſitione q̃ſiculi nõ dixit prætor. ibi ſi vero amouit ipſe ꝛc. Sed vbi nõ eſſet intẽtio. l. manifeſta habemus dicere qõ ly ſtia verba ſignificẽt ſimplicẽ tractatũ ꝛ volũtatẽ nihilominus redigũtur ad intellectũ iuris. gl. eſt no. ō iure cauti quã ibi approbat Bar. in. l. ſi. in pn. ff. de rerũ diuiſio. ꝛ de iure cano. habes gl. not. in cle. j. in verbo mãdauerit. de penis. que reducũt iſta verba ad intellectũ iuris cõis. ſ. ſi delictũ habuit effectũ vel fuerit ſecutum. Poſſet ẽt dici qõ q̃ pena ponit̃ hic ipſo iure delictũ attẽtatũ nõ punet vt perfectũ vbi alꝫ puniret: ſed Joã. an. in. c. perpetue. de elec. lib. vi. ꝛ in regula infamibus. de reg. in. in mercu. de quo vi

6 Furtum. Lẽtradictores per cenſurã eccleſiaſticã cõpeſcẽdo ꝛc. reſtringit ad ꝺicẽtes iniuſte fm Jnno. ꝛ Joan. in. c. j. de cõcef. prebẽ. in vi. ꝛ tenẽt doc. cõiter in. c. ꝓo illoꝛuꝫ. de preben. in anti. Ꝓdo iſta cõcluſiõe eſt ter. de iure ciuili cũ glo. i l. at ſi qs. in ꝑn. de relig. ꝛ ſum. fu. vbi diſpoſitio legis: q̃ mandat prætor interponere partes ſuas ad repellẽdũ eũ qui ꝓhibet mortuũ ſepeliri reſtringitur ad ꝓhibitionẽ que ſit iniuſte: ſicut videmus qõ ille q ꝓmittit nõ offendere que intelligit niſi ex iuſta cã offendat: vt. l. qui ſeruũ. ꝛ ibi ꝑ Bar. de vb. ob. ꝛ. l. q̃ro. §. inter locatorẽ. ꝛ ibi ꝑ bart. ff. loc. vide Dy. ꝛ Bar. in. l. ſi quis in graui. Jn gl. poſita ſup vbo abſtinet Glo. iſta nõ vult q̃ minoꝛ ꝑ reſtitutionẽ in integrũ que cõcedit a prætore vino poſſit petere ſe reſtitui aduerſus hereditatẽ aqua ꝓp delictũ ſuũ nõ potuit abſtinere ipſo iure ſed hoc delictũ repehendit Roſ. hic: vt refert. d. me. qz aduerſus dolũ verũ minoꝛ nõ reſtituit̃. l. j. C. ſi aduerſus delictũ in ꝓn. l. auriliũ. ff. de mino. ſed hic vere volum cõmiſit curando vel occultando rẽ malitioſe: ergo per reſtõnẽ non liberabit a pena. Sed glo. ibi poſt ſaluari qz p reſtõnẽ liberabit a pena vt poſſit abſtinere ipſo iure: qz iſta ẽpẽa q̃ ponit̃ p hoc delictũ. Sꝫ reſtitutionẽ impetrandã a prætore vino bene poterit abſtinere ab hereditate: qz cum pene ſint odioſe ſi eſt impoſita vna pena qõ nõ poſſit dꝛe beneficiũ abſtinendi ipſo iure. ſatis eſt ne extẽdem⁹ ter. noſtruꝫ ad aliã penã vt auferat ẽt ſi bñficiũ ꝓtoꝛis vim. ꝛ ad hoc ſing. notabis iſtã gl. per regulã poſitã in regula in penis. de reg. iur. Et ad aliã queſtionẽ quã. §. tetigi. quando ſtatutũ ꝓhibet heredi pacẽ homicide vel quando remittit penam ſi par fiat: vtrũ illa ſtatuta extendant ad mandantes. Tide Bald. qui vtrũq; decidit in. l. oẽs populi. in pe. char. de iuſt. ꝛ iur. ꝛ Pe. de an. referẽte dicta eius in. c. j. de conſti. char. xlii. ꝛ ad mãm quam poſui in. §. quod ſi is. vide qõ ponit barto. in. l. hoc iudicio. ff. de ſeruo corrup.

Aretinus.

Summarium.

1 Teſtamentũ poteſt heredi prefinire tempus intra qõ adeat hereditatem.
2 Dilatio teſtatoris ceſſat ceſſante cauſa dilationis aſſignate.
3 Dictio tunc dicitur ſignificare extremitatem temporis.

Si quis heres. Ceſſante cauſa dilatiõis ceſſat dilatio hoc. dicitur ſic. Subſtitutus ei q debebat adire infra certum tempus poteſt incontinenti ſuccedere: ly dilatio non ſit fi

1 nita. p. d. Secunda ibi: nemo dubitat. Mo. quod teſtamẽtus poteſt prefinire tempus heredi intra quod adeat hereditatem. ꝛ ita dicit Ang. reſpondiſſe de facto Florentie per ſtam. l. ꝛ bene facit ter. in. l. ſed in conditione in princi. §. de here. inſti. vbi teſtator poteſt apponere tempus ad implẽdam conditionem poteſtatiuam. Sed contra hoc arguit Paul. de caſ. de his que bũr in. l. nemo poteſt. in ter. ꝛ glo. ff. de leg. j. vbi ſi teſtator prohibet legatario quod vltra certum tempus non poſſit petere legatum: iſta prohibitio nõ habet effectum ipſo iure ſed ope exceptionis. Sup quo vide quod tradit bar. in. l. enim qui ita. §. qui ita. cl. j. ff. dev.

Franciſ. Areti. ſuper. j. infortiati.

Universidad de Deusto
Biblioteca

obliga. sed ad hoc ipse rñdet qđ iura loquunt post obligationez
2 actionē quelitā quā nō pōt ipso iure extinguere testato: vel cō-
trahens nos aūt logmur in facultate z iure adeūdi a qua vī fa-
cilius posse excludi aliqs per terminū assignatū a testatore z hoc
tenebis mēti ad no. in. l. nemo pōt. Et bene facit qđ scribit Bar.
2 in fi. q. in. l. cū in fi. ff. de fideicul. ¶ Secūdo no. qđ etiā dilatio te
statoris cessat qñ cessat cā dilationis assignate z idē est in dilatio
ne legali: vt. l. j. §. fi intra. ff. de succe. edi. p ista iura decidit hic bar.
z in. l. a filia. §. fi. ff. ad treb. qđ si est assignata dilatio reo ad rñdē
dum positionibus vel libello. z ipse rñdet in prima die termini
inder pōt pcedere ad vlteriora: qz dilatio censet extincta. z idē
a tradit bal. in. l. fi. ff. de fe. in pe. char. qđ hz locū etiā in dilatiōe le-
gali fm glo. in. c. fi. de cōsue. lib. vj. nisi forte termin⁹ sit assignatus
per dictionē significantē extremitate tpis: tunc em̄ lz cesset causa
pro qua est assignata dilatio: nō tñ cogeret ille cui est assignata tyl
terius pcedere durāte termino: vt dicit gl. tua hic in simili ad so
lutionē. l. iiij. in fi. de cōdi. z demō. z est glo. no. de iure cano. in. c.
cupientes. in prin. in ver. cōmode. de elec. li. vj. Unde dicebat Bal.
in. l. fi. C. q admitti. qđ si est statut⁹ termin⁹ actoi deinde reo ad
faciendū aliqd z actor renūciet dilatiōi sue statim curret dilatio
reo: vt est casus in. d. l. fi. fm vnū intellectū. z pbat melius instit.
de bo. pos. §. pe. z illa duo iura allegat Jo. an. ad hoc in additio.
Spe. in rub. de cōcel. prebē. de qua additione dixi in. l. q̄dm. ff. e.
Sed est casus lōge melior q ppie loquit in termino legali in. l. si
marit⁹. §. fi negauerit. ff. de adul. vbi dicit qđ si marit⁹. j. rl. dies
pro testāt qđ nō vult accusare incontinenti cedit tps extraneo ad
accusandū qđ nō cederet nisi elapsis. rl. dicb⁹. Et adueṫe diligē-
ter qz aliud est ordi. vtrū dilatio nō impedtat pcedi ad vlteriora
qñ cessat cā dilationis. Et aliud querere vtrū ille q̄ z aliquid
facere sub pena in certo termino statuta ab hoc vel a lege possit
cōuenīri ad penā ante lapsum termini lz certum sit qđ id qđ erat
faciendū. j. terminū nō possit impleri. z de hoc dicet in gl. remissi
ue. Jn materia aūt nostra dixit singlr Jo. an. in ti. de dila. §. j. in
ver. pbatoria qđ qñ cessat cā dilationis assignata p iudicē er eo:
qz certū est qđ nō pōt fieri. j. terminū id qđ fieri debebat: tūc non
cessat dilatio ipso iure: lz inder pōt cā revocare ex quo deficit cā
pp quā fuit assignata: sed cū sit eadē rō ex quocūq; capite cū dila
tio cesset meli⁹ est dicere qđ cessat revocata ipso iure quo ad hoc
vt possit pcedi ad vlteriora. ¶ Jn gl. vnica ibi at ibi est legatū qđ
ex die z. Ista solutio est et bona z pcedēs etiā pōt tolerari q̄uis
nō sequeret incōueniēs qđ ponit in scōa solutione vt diri tibi in
notabili⁹. Et ad illas. ll. allegatas in gl. rñdet vt hic p doc. qđ in
dictis legib⁹ nō cessabat oīno cā dilatiōis assignate: qz intererat
debitoris nō cōuenīri statim sed post terminū. Uñ dicem⁹ qđ in
dubio dilatio vī assignata in cōtractu vel in vltima volūtate fa
noze debitoris: vt plene declarat bar. in. l. q rome. in prin. de ver-
ob. z in. l. cū q. alias incipit iubem⁹. ff. de annu. leg. §z hic cessabat
penit⁹ cā dilationis. Et de materia illaz. ll. z qñ termin⁹ statuit
a lege vt aligs incurrat penā post terminū vide plene p Bart. et
Jmo. in. l. cū stipulat⁹ fm mihi a proculo. ff. de ver. ob. z ibi plene
scripsi super hoc. ¶ Extra gl. p complemēto materie tangit hic
pau. de ca. no. qđnē vez si testator relingt vsum fructū pdñ vroi si
donec vixerit z vitā viduale z honestā seruauerit z post mortem
vroris substituit in pena in pprietate fundi quēdā aliū: vtrum si
mulier trāsit ad scōa vota. z sic excludit a legato incōtinēti substi
tutus possit ad mitti ante mortē vroris an vero debeat expecta-
re mortē: que. q. fuit olim disputata p Philippū de forma gliēti
generū dñi Jo. an. z in effectu determinauit disputās z sequitur
Jo. an. in addi. spe. sup rub. de secū. nupt. qđ substitut⁹ admittit
qz dies mortis vroris nō fuit inserta pter aliud nisi qz volebat
testō: qđ durāte vroris vsufruct⁹ pertineret ad eā quā sperabat
verisimiliter nō esse nuptura: vñ testante ista causa qz mulier pri
natur vsufructu in vita videtur qđ cesset dies in certa mortis que
facit cōditionē. l. quib⁹ diebus. §. quidā titio. z. l. heres meus. in
fi. de cōdi. z demō. Et pro ista conclone adducit disputās duo in
ra q̄ bñ faciūt vez ter. in. l. mulier. in prin. ff. ad treb. z. l. si ita. ff. qñ
dies le. ce. z hāc opi. sequit hic pau. de ca. dicēs al⁹ videsse cōsultū
oppositū z male: sed. d. m. q etiā ponit istā. q. dicit qđ cōtra istam
decisionē vī ter. valde no. in. l. si vroni. la. iij. ff. de vsufru. leg. vbi si
relinquit vsufruct⁹ vroni in quinquennīū z post illud pprietas
fundi libertis testatoris lz vroi moriaī intra quinquēnīū z cesset
cā dilationis nō tñ cessat dilatio nec vocāt substitut⁹ nisi post qn
quēnīū. Et illā. l. sing. adducit bal. in terminis. l. vroni in. l. ambi
guitatē. C. de vsuf. quē etiā adducit hic. d. m. Nō ob. text. fm eum
in. l. mulier. qz ibi cessat dies incerta apposita in testō: qñ testa-
trix ibi extimabat verisimiliter qđ filij nō possent fieri sui iuris:
nisi post mortē patris. nō em̄ credebat patrē eos esse manumissu-
rū: sed in terminis nostris non est sic: qz testō potuit pbabiliter
extimare qđ deficeret conditio legati facti vroni etiā in vita ipsi⁹
cū frequēter vrores z maxime iuuenes trāseāt ad scōa vota. Jm
putet ergo sibi qui non prouidit expresse in isto casu sicut dicit in
simili in. l. iij. C. de inoffi. te. z in. l. tractabāt. ff. de testa. mi. Et per
ista ipse tz cōtra Joā. an. in ista. q. Tu aduerte qz ad. l. vroni pōt
2 rñderi duob⁹ modis: vel qđ ibi termin⁹ nō cessat qz fuit apposi-
b ta dictio: tūc q̄ significat extremitatē tpis b quo casu lz cesset cau-
sa dilationis nō cesset dilatio vt. l. iiij. in fi. de cōdi. z demō. z te
net glo. hic in pe. solu. in. c. andiētes. allegata. §. in no. Et hāc sol-
sequit Bar. ad illū ter. in. d. l. vroni. vel potes dicere qđ qñ est ap-
posita dies certa semp cessante cā dilationis cessat dilatio: sed qñ
apponit dies incerta ista dies facit conditionē: vt in. ll. §. alle. in
qua aliud est dicendū vt statim dicā. Jtē aduerte qz lz ita proba
biliter possit sperare testator quod mulier non nubat: sicut pote
rat sperare quod filij non essent manumittendi adhuc tamen si
subtiliter inspicias cessat causa dilationis: qz testator non reliqt
fideicommissum post mortem: nisi vt vroi si vitam vidualem ser
uaret posset habere vsum fructuz vsq; ad mortem deficiente ergo
conditione viduitatis cum vroi priuetur vsufructu statim vide-
tur quod cesset causa propter quam fuit apposita conditio mor-
tis: z sic decisio Jo. an. videtur vera saltē per istam. l. z similes. q̄
dicunt qđ cessante causa dilationis cessat dilatio etiam si sit assi-
gnata a testōre: vnde aliter cōsiderādo in ista materia est assumē
da doc. z distinctio bar. quā ipse ponit in. l. gallus. §. z quid si tñ
ff. de libe. z posthu. quā etiā tangit paucis verbis in. d. l. vroi. di
cit em̄ in. d. §. z qđ si tm̄. quod quando conditio apponitur de ne-
cessitate vel quia requiritur ad essentiā dispositionis vel saltem
requiritur de necessitate quo ad effectum ipsius qđ intendebat
testator: tūc cōditio pōt impleri p eq̄polles. z ita loquitur ter. in
l. mulier. in prin. prea. Sed qñ cōditio apponitur volūtarie: qz re
stator aliter poterat legare si volebat nō apposita illa conditiōe:
tunc habet locū. l. mulier. pxalle. sed dz impleri conditio nō put
est expressa: vt. l. qui heredi. z. l. meuius. de condi. z demon. Et sic
dies mortis incerta q̄ facit conditionem non verificaretur nisi
vroe moriente. ter. tamen in. l. mulier. in princ. videtur magis se
fundare in causa cessante ex mēte testatoris quā qz conditio esset
necessaria vt hereditas acquireretur filijs. Unde ista questio re-
linquitur valde dubia eligam in lec. seq. quid sit tenendū. ¶ Se-
cūdo querit hic Pau. de ca. si statuto cauetur qđ condēnatus ba
beat. z. dies ad appellandū z post dictos dies habeat. lx. dies ad
prosequēdam appellationē: vtrum si quis appellauit prima vel
secūda die. z. dierum currit statim terminus datus ad pro sequē
dum in quo dicit vidisse consultum qđ nō propter verba statuti
que videnī satis clara: sed ipse dicit consuluisse ztrariū: qz statu-
tum intelligitur quando vltima die esset appellatū. Si em̄ prius
appellaret cessante cā dilatiōis cessat dilatio: iō currit termin⁹ sta
tim. Mihi vī qz ista. q. sit determinata per text. z glo. in de. sicut
appellationē. de app. dicit enim ibi glo. qđ. z. dies dati ad appel
landū non cōputantur cū fatali dato ad, psequendū nec currit fa
tale nisi demū post. z. dies. Et illam glo. approbat Bal. in. l. fi. in
prin. C. de temp. appel. z tñ si appellatio fuit interposita intra. z.
dies a die interposite appellationis currit terminus prosequen
di: vt in. d. cle. sicut. Et disputabatur olim in. c. ex ratione. de ap
pel. vnde credo. d. cle. esse veram. Aretinus.

Summarium.

1 Vasallus tenetur dominum suum alere in casu inopie et egestatis.

Si quis non quasi. Non inducitur imirtio p actuz factū a filio vt filio. b. d. ¶ No. primo ibi: nō quasi he-
res. nā ipsum ter. pbat a Jtio sensū z tenet hic glo. ex-
presse qđ si huc actū fecisset quasi heres patris videret ad iuisse
hereditatē cuius Jtiū tz bar. in. l. p herede. §. seruus. §. eo. §z sup-
ple ad istū ter. maxime nā al⁹ vigeret multū: qz hic fili⁹ faciebat
actū tanq̄ heres q nō pōt pertinere ad extraneū sed ad filū tm̄.
Et tene mēti glo. q̄ impugnat opi. Bar. in dicto loco. ¶ Scōo
no. z semp tene mēti qđ sicut patronus pōt petere se ali a liberto
qñ non pōt aliter vinere: vt. l. fi. z ibi no. §. de liber. agno. Jta et
1 filius patroni. ¶ Et ex isto ter. arguit hic do. me. qđ vasallus te
netur alere dñm suū in casu inopie z egestatis cōtrariū tū tz Jo.
an. referēdo quosdā antiquos in addi. Spe. in ti. qui fi. sint legi.
§. j. dicens nō reperiri hoc aliquo modo iure cautum. Et hāc au
toritatē adducit etiā hie. d. m. §z bal. quē ipse nō vidit in. l. j. §z san
cimus. C. de lat. lib. tol. dicit qđ vasallus tenet alere dñm z ecōtra
dñs vasallū de redditib⁹ feudi z nō vltra. alle. text. in. c. vnico. an
mutus vel ali. impfe. in vsi. feu. vbi. pbat fm vnū intellectū quod
ipse vasallus si efficiat mutus vel aliter imperfectus z sic dz per-
dere feudū: dñs tenet cū alere ex illo feudo si nō dz se alat. z hunc
intellectū attingit etiā bal. in. c. j. §. mutus ep̄s vel abbas. in vsi.
feu. qua ergo rōne dñs tenet alere vasallum ex feudo ad se reuer-
so eadem rōne a fortiori vasallus tenetur alere dominum a quo
hz būficiū: vt in. c. j. de feu. cogni. Est em̄ in dñm quedam obliga
tio ad antidota: vnde multofortius dispositio illius tex. videtur
habere locū in casu econuerso: z vtrum dñs teneatur curare va
sallū si fuerit vulneratus in prelio p ipso vel restituere sibi equz
z arma

animosa. Aīde qđ ponūt Ly. z bal. in. l. quoniā multa fa
cinora. C. ad. l. iul. de vi. Et ex ista lra arguūt hic angel. z Mod.
qđ lz filius exigat iuramentū fidelitatis a vasallis paternis non
vī adire hereditatē: qz feudū nō capit iure hereditario: vt plene
declarāt per bal. in. c. j. de succes. feu. z per Dy. z bar. in. l. si patro
ni. in prin. ff. ad trebel. sed Joan. de Imo. hic dicit qđ istud dictū
nō vī verū: qz lz feudū deferatur iure sanguinis z nō iure here-
ditario: nihilominus nō pōt acceptari: nisi adeat hr̄ditas ipsi⁹
patris: vt in. c. j. an agna. vel si. vñ ille q exegit iuramentū fidelita
tis a vasallis suis p feudo qđ habebat a dño vī fecisse actū q nō
potuit fieri valide pīeter nomē z ius heredis: ergo, vī adisse he-
reditatē domi. me. hic: z sentit etiā Pau. de cast. cōcordant opi-
nio. nā dicūt qđ aliquando feudū recipitur simpliciter vel pro se
et heredibus: z tunc potest p;ocedere opi. d. Joā. vt filius nō ad-
mittatur ad feudū nisi sit heres. Aliqñ accipitur feudū p se z fi-
liis z descendentibus: z tūc, pcedat opi. Ang. z aliorū qz isto ca-
su filius repudiata hereditate paterna potest acceptare feudum.
z hoc tenet bal. in. c. j. an agna. vel filius. halle. Super quo dubio
scripsi ego plenissime in. l. pro herede. §. si quid tamē. s. eo. Et te
nui cōtra illā distinctionē Bal. cōtra quē tenēt Bar. z Joā. And.
vt ibi diri. Añ dic vt ibi fuit dictum. Et adde qđ etiā si pater re-
pudiat feudū nihilominus filius nō pōt illud habere nisi adeat
hereditatē paternā fm Bal. no. l. fi qui se patris. C. vnde liber.
Et qz gl. nostra tāgit de dictione quasi z de dictiōe tanq̄ debes
a scire qđ dictio quasi⁹ ex sui natura significat improprietatez z si-
militudinē. l. fi. de vsufru. ea. re. que vsu cōsumuntur. z in. l. j. §. pn.
ff. de eo qui pro tu. ne. ges. Aliqñ tñ significat expressionē veritatis:
vt hic z tradit. p gl. in. l. ossa. §. j. ff. de relt. vsump. fu. z vide Ar
chi. q bñ loquit de ista dictione. l. di. c. q: te. Et tene mēti quādā
gl. sing. in. l. j. ff. de. 2di. fur. qz appellatiōe dñi venit quasi dñs in
dispōne legis et si ler loquat p dictionē tarativā: qz dictio tarati
na nō excludit casum similē. l. ob es. de pdi. mino. z p bart. in. l. si
cōstante in prin. so. ma. Aretinus.

Qui putat. Qui soluit plus q̄ debeat vī ipse
re cōditionē: secus in eo q minus
soluit q̄ fuerit iussus. h. d. Partes sunt p se patentes.
¶ No. qz et in cōditionibus que debēt impleri in for
ma specifica in maiori sūma inest minor: qđ est valde no. ad māz
l. j. §. fi stipnlā. de verob. obli. Añ dicit Ly. z Bal. not. post eū in
l. j. C. de lit. pte. qđ si est petita maior summa z pbatū est de mino
ri pōt ferri cōdēnatoria sup minori sūma: qz et sup ipsa vī lis pte
stata: lz litis ptestatio sit act⁹ solēnis q requirit p forma substā-
tiali vt fiat litis ptestatio sup eo qđ est petitū. zlz gl. teneat aliter
in. l. j. C. de plus peti. pte. tamē ibi z Bal. tenēt hoc qđ diri per
l. qui solidū in prin. ff. de leg. ij. Et ideo posset inferri per ter. no-
strum qđ si ex forma statuti reus nō dz audiri nisi pus prestita sa
tisdatione sup quantitate petita satis videbit satisfactū forme si
cautio p errorē est interposita vltra quātitatē petitā per istū ter-
qui est valde no. in mā. ¶ Scōo no. z semper tene mēti qđ in his
que sunt indiuidua pstatione seu executione portio soluta ēt ex
voluntate creditoris nō liberat soluentē: secus esset in obligatio
ne diuidua qñ creditor particulare solutionē acceptaret: vt no.
in. l. quidā ex timauerunt. ff. si cer. pe. operaf tñ effectū notabilem
solutionis partienlaris in casu isto: qz si postea loquat solutio re
sidui reconciliabitur solutio partis prius facte. Uñ no. qđ si aliq
qđ est indiuiduz pstatione potest fieri solutio per partes ex in-
terualło intellige volente creditore nō tamē zstringet liberatio ni
si soluto toto: vt hic z in. l. si non sortē. §. fi decē. ff. de cōdi. indebi.
¶ Jn glo. ij. ibi: qz hoc non facto. Nec gl. nō firmat id qđ dixerā
in no. vez q ille qui soluit maiorem summā ex intentione sua vī
soluere qualibet partē cōtentā in ipsa summa. Unde pōt dici for
maliter satisfecisse dispositioni que requirebat minorē summā.
vtrū aūt actiue z passiue in implemēto zditionis habeat locum
ius accrescēdi. vide per bal. eleganter in. l. j. C. qñ non pet. par. in
ver. viij. quero. vbi alle. duo optima iura. vide et ter. z qđ ibi no.
in. l. pe. in prin. ff. de condi. z demon. Aretinus.

Qi bona fide. Nonvz aditio hereditatis facta ab homine libe
ro q se erīstimat seruū iussu dñi putatini: §z sine iussu
vz dūmodo intētio adeūtis sit qđ in oēm euentū ve-
lit sibi acqrere. h. d. Scda ibi: similis ē. Tertia ibi: de eo. ¶ No.
j. qđ ille qui equiuocat statuz z cōditionē sua qz cū sit liber existi
mat se seruū non pōt adire hereditatē ex iussu eius qđ reputat
dñm. z assignat duplex rō hic per gl. z doc. Ună tāgit gl. sup ver.
nō obligat. qz hoc est iō qz adeundo ex iussu dñi putatiui non hz
voluntatē liberā: §z ex necessitate iussus vī adire: vnde nō vz adi
tio: vt. l. qui in aliena. §. celsus. s. eo. ¶ Ex qua glo. notabis duo
z perpetuo. Primū est qz ille qui facit aliqd ad iussuz sui superio
ris in dubio presumitur facere coactus z nō volūtarie. z hoc p
bat ter. no. in. l. homo liber. in fi. ff. de acquir. re. do. etiā si post iuſ
sum nō sequant mine nec verba necaliqd simile. Et ex hoc decidi
tur illa notabilis. qđ posuit Barto. in. l. creditor. ff. de solu. z
magis formalis Bal. in. l. falsus. C. de fur. vbi querit nūquid de-
bitor expulsi de ciuitate qui soluit ad simplex mandatū iudicis
sit liberatus quasi coacte soluerit an vero debeat expectare coa-
ctionē. z videntur probare ista iura qz sola iussio supiozis induc
at necessitatē z coactionē. ¶ Scōo no. ex ista gl. qđ sicut metus
qui caderet in cōstātē virū reddit additionē nullā ipso iure: ita z
preceptū eius qui posset iferre metū si vellet intellige inste vt pōt
dñs ferno. facit optīe ter. z qđ ibi per Ly. z bal. in. l. nouissime. §.
qđ si cōpulsus. qđ fal. tu. an. Si aūt nō posset iferre vī inste: tūc dī a
stinguīt an esset cōsuetus nō parētibus inferre vī vel nō vt plene
declarat bar. i. l. de pupillo. §. si qs ipsi. ff. de noui oper. nū. Aliā
rōnē quā tāgit hic doc. dicemus tibi in explanatione glos. Ter-
tio no. in ver. vel hereditatē aditā qđ legatū libertatis nō cōpe-
rit ab adita hereditate lz in alijs legatis dies cedat a die mortis
testatoris in. l. j. §. in nouissimo. z qđ ibi not. de cadu. tol. Areti.

Ex semisse. Institutus ex maiori pte adiēs er
minori vel bo. pos. petēs nihil agit
si nō feciterīt. h. d. Scōa ibi: rñdi. Tertia ibi: quēad b
modū. ¶ No. ibi: per erroīē qz errās ficut nihil agit
agēdo extra iudiciū. ita nihil agit agēdo hoc in iudicio. Simile
videmus in. l. sicut. C. de repu. here. vel in. l. iij. q̄ sicut act⁹ extra
iudicialis nō vt valere pōt si nō vz vt agit: ita etiā est in iudicio:
vñ pśentia iudicis nō ampliat intētionē partis lz faciat presumi
2 cessare dolū: vt. l. j. C. de pred. cur. lib. v. ¶ Scōo no. qđ vbi non
pōt assignari rō ofic vel potius vbi est identitas rōnis licite ar
guitur de iure ciuili ad ius pretoriū. Videes enim hic qđ ad istar
additionis que est de iure ciuili annullatur bo. pos. Jn glo. super
verbo adīt ibi. arg. §. s. c. si quis eneus. §. si testm. Dic vt ibi ple
ne scripsi post bar. z Soder. Verunt⁹ si vis defendere opinio.
Bar. ab impugnatiōe qđ feci in isto ter. in. d. l. si quis extrane⁹.
§. fi. posses dicere qđ qñ ille q erat institut⁹ ex maiori parte adiēs
er minori nō habebat animum adeundi hereditatem pro maio
ri parte: tunc procedit equiparatio. de bo. pos. ad additionem he-
reditatis: sed qñ adiens er minori baberet animum manifestuz
vel presumptū acquirendi quācūq; partem: tunc non procederet
equiparatio qz facilius extenderetur acquisitio que fit per adi
tionē hereditatis q̄ illa que fit per dationē bo. pos. z qñ decretū
est stricti iuris vt ibi diri. Qz tñ ista solutio diuinat ad tertū no
strū, nō placuit mihi in. d. §. fi. sed sum secutus solutionē vltimā
glo. qđ sequit ibi ēt Pau. de cast. Et ad. l. fi quis mihi bona. §.
qđ si ex parte. que videtur fortiter esse cōtra istū text. Respōde vt
ibi diri. Aretinus.

Summarium.

1 Secundum quando cum verbo vel participio futuri tem-
poris coniungitur facit conditionem. secus aūt cōiungit cū ver-
bo preteriti vel futuri tēporis tunc enim qualificat seu mo difica
cat dispositionem.

2 Portio ptis seu pars partis significat idem qđ dimidia partis.

Si ex parte. Quocunq; iure adeatur
vna portio alia q̄ potest
acquiri sine noua aditiōe acquiritur z qui repudiat
partem ex institutione potest in alia parte ex institu-
tione succedere. Et de parte repudiata habebit partem iure ac-
cre scēdi. h. d. Et diuiditur in tres partes principales. Quia primo
mouetur vna. q. cui iurisconsultus expresse non respondet. Secū
do respōdetyni. q. ex qua sequitur solo. q. prius pposite. ¶ No.
primo ibi: nil interest &c. qđ sicut ille qui primo adiuit ex institu
tione tenetur postea etiā inuitus acceptare et te. puenientē ex sub
stitutiōe: vt. l. si quis heres. §. eo. ita econtra si prius acquiritur
portio ex substitutione ipso iure sine noua acquisitione acquirit
portio ex institutione. z sic ampliatur. l. si quis heres. supra eodē.
1 ¶ Secundo no. ter. cum glo. sua ibi adeundo &c. qui exponitur
b ideſt si adīeris quod quando gerundium b coniungitur cuz ver
bo vel participio futuri temporis: sicut hic coniungitur cū par-
ticipio habiturus facit conditionem: secus si coniungitur cum
vbo preteriti vl futuri tpis: tūc cñ qualificat seu modificat dispos
tionem: vt. l. vlm facit. in pū. ff. de vi z vi. Uñ dicit Bald. in. l. id
quod pauperibus. de epis. z cle. qz iste libellus procedit dico qđ
fecisti mihi iniuriā dicendo verba contumeliosa. declaratur em̄
per gerundium hic qualitas iniurie significat ante gerundium
communiter iunctum cum prepositione de actu er quo resultat
effectus vbi nomen significaret effectum ipsius actus: vnde cum
dico de edendo. dico actum editionis dum sit cū dico de editiōe
dico de effectu qui sequitur ex actu secundum Barto. qui ita de-
clarat in rub. C. de eden. Et de materia vide quod ponunt Spe-
cu. z Jo. an. fm. d. m. in ti. de libellorum conceptione. §. j. vide ēt
quod ponit Jo. an. in. c. j. de postu. prela. lib. vj. z bal. in. l. falsus.
C. de furtis. vbi plene loquitur. z in. d. l. id quod paupe. z quod
tangit bart. in. l. j. ad fin. de condi. z de. z bal. in. d. rub. de eden. q̄
2 iura allegant etiā hic Moder. ¶ Ultimo no. quod portio par
tis seu pars partis idem significat quod dimidiam partis. Su-

Universidad de Deusto
Biblioteca

per quo vide bar. plene in. l. plures. ff. de dā. infe. vbi ad materiā inducit hunc text. cū glo. sua. ¶ In glo. j. ℣ in glo. super verbo ad me. In his duabus gloss. ponunt duo intellectus ad principium istius text. Primus est qđ duo dūtaxat fuerint instituti ℣ vn⁹ alter substituť. Scds qđ tres fuerint instituti. Primū intellectū reprehēdit Bar. qz si sic esset iste reperiret institut⁹ in effectu partim pure ℣ partiz sub cōditione qz substitutio purificata esset pura institutio. l. fi. §. vl. si ibi no. ff. de vul. ℣ pu. ergo nō deberet expectari euēctus cōditionis. l. cū heres. §. eo. ℣. l. si ita. ff. de here. insti. Sed ipsemet bar. ℣ alios. post eū maxime pau. de ca. salvat istā lec. qz verū est qđ remanet cōditio quo ad hoc vt interim acgrat tota hereditas p ius accrescēdi: sed si postea purificet cōditio illa acgistio inris accrescēdi cōuertat in cām institutionis qđ pōt esse magni effectus: sicut fuit declaratū in. l. qui ex duab⁹. in prin. §. eo. sed qz iste intellectus mihi nō placuit in. d. l. qui ex duab⁹. p. d. l. si ita. de he. insti. ℣ est alius intelle ct⁹ melior ibi ℣ notabilior. Ideo videndū est de scdo intellectu q videt melior vez qđ tres fuerint instituti. Pro qua multū facit text. in ver. adire solū videnť enī presupponere dictaverba qđ aliqs alius esset institut⁹ de quo posset dubitari vtrū ista portio sibi p aliqua parte accresceret. ℣ ⅓ glo. ista nīdeat huic obiectioni subaudiēdo ad text. ista verba etiā si alī fuissent instituti: ista subauditio impropriat literaz qđ nō dz fieri vbi litera pōt stare propte ℣ p se nec vz obiectio glo. q̄ dicit qđ iste idē casus poneret in rīsu sequēti. ℣ sic esset superflu⁹: idē quo ad. q. q̄ preponit decidēda qz in principio querit vtrum agnita portione ex substōne aliqs habeat necesse acceptare aliaz partē ℣ rīndet qđ sic. In scda aūt rīsione decidit nouā. q. vz qđ ei dem deferatur vna portio ex īnstone ℣ alia ex substone ℣ nulla illarū portionū fuit acceptata: vtrū liceat repudiādo vnā postea acceptare aliā. ℣ ista est differētia substātialis omissis alijs quas ponūt hic doc. breuitatis cā. Tenēdo tñ hūc intellectū qđ sequunť cōiter doc. hic preter pau. de ca. vt. §. dicā debes aduertere qđ illi q posuerūt hāc scdam lec. de quib⁹ fit mentio in illa glo. male exē plificant eā. dicunt enī qđ portio tertij coheredis fuit repudiata: vñ ista portio nō pōt pertinere ad primū q repudiauit qz ipse repudiauerat partē suā: sed solū pertinebit ad eū qui succesīt ex substitutione q solus reperit acceptasse hereditatē ex parte. Haz ista positio est manifeste ⁊tra literā nō cñ loquit litera de portione tertij coheredis q erat institutus in quincūce sed de portione sextātis que erat portio in qua ille qui successerat ex substitutione erat heres institutus. Si ergo vis sustinere hanc secundam lec. dicendū est hāc esse intentionē litere in effectu qđ portio illa in qua iste erat institutus sub conditione purificata ad ipsum solū pertinet quasi dicat nō etiā ad coheredē ℣ rō est qz deferť iure ℣ titulo institutionis. Vñ iste qui vocat ex expressa dispone testatoris antecedit coheredē qui vellet venire per ius accrescendi qđ nō hz locū: nisi qñ institut⁹ repudiat vel aliter nō pōt succedere. l. j. §. vbi aūt. C. de ca. tol. Sed cōtra istā lec. arguit primo pau. de ca. fortiter. Si cñ tres erāt heredes instituti duo pure ℣ vnus sub cōditiōe: tūc in illo sextāti q deferebať sub cōditione non erat totaliter coniunctū ius accrescēdi cū institutione: sed solū p vna vncia q̄ si nō esset facta institutio accreuisset huic succedēti ex substitutione: nā alia vncia accreuisset alteri coheredi ℣ sic respectu illius nō est coniunctū ius accrescēdi cū institone: ergo respectu illius vncie deberet requiri aditio expressa nec videret qđ sufficeret aditio primo facta ex substone. Et ppter hāc rōnē q̄ est difficilis. d. pau. tenet lect. glo. qđ hic fuerint duo instituti queret. §. dixi mihi nō placuit: nec in. l. q ex duabus. in prin. nec in. l. q prius. §. eo. per iura alle. Si ergo volum⁹ tenere hāc scdam rūdere possumus ad cōtrariū duob⁹ modis vel intelligēdo qđ terti⁹ coheres hic repudiauerat anteq̄ purificaret cōditio institutionis. et sic tpe cōditionis existētis iste reperiebat sol⁹ institut⁹ ex parte pure ℣ ex parte sub cōditione. Sed ista lec. nō plz qz recidit in effectu in idē cum prima nihil enim interest: vtrū a principio quis fuerit institutus sub conditione pro parte ℣ pro parte pure solus vel qđ ex postfacto res redeat ad istū casum: dic ergo ℣ melius quod quānis respectu illius vncie nō esset facta vnio institutionis de iure accrescendi: satis tū est in aliqua parte illius partis. id est in alia vncia que erat vnita cum ista in vna parte esset coniunctum ius accrescendi cum institutione: nam qz iste due vncie fuerāt cōiunctе in vnā partē ne vna ℣ eadē res diuerso iure censeať cōtra l. eum qui edes. de vsuca. dicimus qđ istud ius accrescendi p̄cipit etiā in alia vncia vt non sit opus noua agnitione. ℣ in hoc iste casus est sing. amplians tex. ℣ quod ibi not. in. l. si qs heres. §. eod. patet qđ substitutio que est vnita cum iure accrescēdi secundum vnā lec. vel ecōtra ius accrescēdi quod est vnitū cū substitutione in vna parte patrimonij pupilli. s. in hereditate paterna ppter hāc coniunctionē extendit virtutē suā ad aliā partē patrimonij sui: ad aliud patrimoniū pupilli in quo si cōsideraf esse de ip se ℣ nō vt vnū patrimoniū cū hēditate p̄na nō posset hīe locū neqz

a ¶ Tpe. ade eundē in l. nī. §. prius. de vul. ℣ pupil. ℣ in. l. si qs. §. si. ℣ i. l. ler cor. e. tit. ℣ i. l. an duobus de duoreis. he. va.

b ¶ Cū. m. Et ibidē vidē fely. in. ix. col. in me. i ver. an autem. Bene. Va.

c ¶ Et. c. rodulphus de quo ibidem vide Fely. ℣ quod ibi dixi. in apost. Bene. Va.

ius accrescēdi neqz substō: ℣ tūc ter. sin. addes ad illā. l. ¶ In gl. sup vbo omittere ibi ℣ nō est ⅔. j. co. si sol⁹. ℣. §. eo. l. ñ. ℣c. Ista solnō est vera cū reuerētia. licet doc. ea expresse nō impugnāt duplici ratione. Primo quidē qz ex iure accrescendi portio repudiata nō accrescit in totū illi q repudiauit sed accrescit pro dimidia: et pro alta dimidia alteri coheredi: vt declarat glo. precedēs super verbo partē versus si. posses tū intelligere glo. sm aliū intellectū positū in dicto verbo parte vez qđ i isto scdo. §. duo tñ. erāt instituti qđ tū cōiter non tenef: si tū ista lec. posset sustineri verū esset id qđ dicit glo. in hac prima so. vez qđ portio repudiata tota peruenireť ad cūdē ex iure substōnis: sed alia rōnem meliorі illa solnō est vera qz in casibus. ll. contrariarū repudiatio eodem capite hereditas sicut prius: vt pz in. l. j. ℣. §. eo. Sed in casu nostro repudiatio valebat ⅓ ex alio iure. i. ex iure accrescēdi portio eadez defer. reť repudiāti. Vñ dic melius sm bart. ℣ alios. qđ illa iura loquunť qñ plures ptes deferunť eidē ex eodē capite. i. ex institutione: sed nos loquimur qñ plures partes deferunť eidē ex diuersis capitibus quo casu distinguit qđ aut ex illis partibus quis agnouit vnam: ℣ tūc alia acquirit sibi ipso iure nec pōt repudiari. vt. l. si qs heres. §. eo. ℣ in prin. huius. l. Aut aliqs incipit a repudiatione vnius partis ℣ tūc vz repudiatio ℣ potest postea alia pars acceptari: vt est casus not. in. l. nostra. in fi. qui glossat scōm Bar. oēs istas. ll. Aduerte tamen qz glo. sentit veram sol. in ver. Preterea licet eam prosequatur sicut facit primam.

Summarium.

1 Duo effectus ex vno actu ℣ eodē tempore resultare possunt.
2 Id simul factum dicitur quod est vno tempore factum.
3 Qui vult consequens videtur velle antecedens et hoc etiam in actu primatiuo in nu. 4.

Illud dubitari. Qui vult cōsequēs vī pelle assicedēs sine quo illud cōsequēs stare nō pōt. hoc dicit. Scda est ibi sicut illegitimā. ¶ Filo. ibi: eodē momento ⁊c. qđ ex vno actu ℣ eodē tpe pōt resultare duo effect⁹ q tū nō sunt cōpatibiles adinuicē sed vn⁹ ex ordine rōnis sequit aliū. Unde reperiť i istis actib⁹ simultas tpis sed pri⁹ ℣ posteri⁹ ordine intellect⁹. sīle dī in l. quoties. §. fi qs ita. ff. de here. insti. ℣ ibi hoc declarat bal. ℣ ang. post bar. ¶ Sī no. ex ista lra inver. sit ℣ inver. eodē momēto. qđ illud dz simul factū qđ est fm vnū tpe⁹ ⅓ habeat ordinē fm rōnē vt vnū videat factū prius altero. Verba ergo ista significāt vnitatem temporis non vnitatem rationis. Quid autem sit de his quorum vnus in contrarium agitur post alium. vtrum simul dicanť feciſse vide qđ habetur in. c. preterea. de testi. ℣ tex. ibi per Bar. in. l. querebatur. ff. de testa. mil. Et aduerte qz. d. Paul. dicit hic quod si ageretur de repudiatione expressa verbi gratia qz repudio primo hereditatē ex testamēto. deinde ab intestato ista q. esset fatua qz manifestū est qđ sil⁹ est facta repudiatio: ⅓ hoc nō est versū capiēdo simul proprie qz vt vides hic simul exponit eodē momēto: qz tñ ea q̄ fiunt incōtinēti videntur inesse. l. iuris gentiū. §. quinimo. ff. de pac. ideo fingunť simul facta. ¶ Scdo no. regulā quā dedim⁹ in summario qđ q vult ⅔is videť velle antecedens qđ declarat: vt hic per Bar. qui arguit ex isto ter. qđ qz prebenda non pōt esse fine canonicatu si papa cōfert prebendam videtur etiā cōferre canonicatū nihil aliud. alleg. d. Jo. de imo. dicit qđ de hoc no. in. c. cū. ad⁹. de cōsti. Tu vide istā. q. motam in terminis sīngu. per Archi. ℣ Joan. an. in. c. si clericus. de prebenlib. vj. vbi hoc tenent nec tū aliquid allegāt ad pbandam conclusionē. Sed ⅔is ōsiens ibi allegat duo optima iura: vz terr. in. c. peruenit. el. ſi. iurta fi. de appel. ℣ in. c. cum in ecclesia. de prebē. li. vj. vbi dicit qđ si mandat de prebenda cōferenda in illo casu haberet locum ℣ augeret numerus canonicorū ℣ sic manifeste pz qđ ad consecutionē pbēde debet qs cōsequi canonicatū intellige cui prebēda est annexa. Cōtrariū tñ ⅓ ¶ De. de anc. ℣ Jo. de Imo. ibi dicētes qđ hoc nō pbat iure. Pro quib⁹ facit noua rō sortis quā adduco vltra eos qz pbenda venit accessorie ad canonicatū: ⅓ dispositio facta circa accessoriū nō trahit ad principale: vt. l. ex pupillari. ℣ ibi per Bal. ℣ Ang. ff. de vul. ℣ pu. per quē dicūt ibi qđ si est cōcessa immunitas vel exēptio territorio vel districtui nō videtur cōcessa citati quia principale informat accessoriū nō econtra. l. si pacto quo penam. C. de pac. Sed sustinendo potes dicere qđ istud est verū: nisi saltē largo modo sub verbis respiciētibus accessoriū possit contineri principale. Unde licet in literis iustitie appellatione diocesis non veniat ciuitas: vt in capitu. significante. ℣ cap. rodulphus. ⁊de rescrip. in literis tū gratiosis venit qz largo modo ciuitas pōt dici de sua diocesi. Et ita limitani dcā Bal. ℣ Ang. in. l. er pupillari. allegās Archi. lxī. di. c. nulⁿ inuitus. qz ergo sub appellatione pbende saltē largo modo pōt venire canonicatus: vt pz inribus pal. ℣ alijs que allegat Bficus in d. c. si clericus. satis est sub mandato prebēde veniēt canonicatus.
4 ¶ Tertio no. ex primo responso istius. l. qđ et in actu primatiuo sicut in repudiatione qui vult consequens vī velle ante cedens. ℣

idem

idē pbat in. l. nec is. §. fi. §. eo. pq̄ iura ⅔ fundiť rīsio Bar. quam ponit saluādo glo. in. l. j. ℣. §. eo. vī et tetigit hic Ang. ℣ ibi. debes tū scire ℣ breuiter qđ in materia penali ℣ odiosa dispō facta sup ⅔nti nō trahit ad antecedēs sine quo illud esse nō pōt. Unde phibit⁹ refirmare aliquē i ossō sub pena nō vī phibit⁹ ponere qđ refirmatio fiat fm Bal. elegāter i. l. j. in pe. C. si re. puincie. vbi Ly. plene ponit de isto vocar. Quinimo et in cōcessionibus que fiūt de iure spāli q vult ⅔is nō vī velle antecedēs fm Ly. Pet. et Bal. in. l. ñ. ff. de inrisdi. om. iu. Aliā limitationē ponit ibi Bar. de qua dic vt ibi p eū. Limitatio aūt istorū non est expedita p ea que habenť in. c. ⅓. de prīui. li. vj. in glos. ℣ in merca. in regula cū qs vna via. de re. iu. ℣ ad. q. de prebē. quā dixi superius ad bonū ter. cū glo. sua in. l. ediles. ff. de via pub. vbi pbat qđ appellatiōe suburbij venit ciuitas. de quo vide in. c. si ciuitas. de sen. ex. in. vj. Et hoc est qz largo mō noie suburbij ciuitas pōt cōprehēdi licet suburbiū veniat accessorie ad ciuitatē. Adde et ad illā. q. gl. sin. cū ter. in cle. si. de pbē. que vult qđ appellatione prebēde in māda to apostolico nō veniat alia pbenda illi accessoria ℣ annexa. Adde ēt ter. sin. qđ ibi no. bal. ad hoc in. l. ñ. C. de dotis. pmif. p qđ ibi dicit elegāter qđ ⅓ accessoriū nō ⁊qualiter principale semp tū pbat principale esse verū: vnde ille q pmittit vsuras dotis vī cōfiteri se recepisse sortē. hec aūt regula: vt tāgit hic. d. m. qđ q vult ⅔is ⁊c. nō ⅓ locū vbicūq; antecedēs ⁊ ⅔is tendūt ad ⅔ios effectus. Vñ dispō que tēdit ad diminutionē ℣ grauamē nunq̄ operatur ⅔iū effectū. ℣ augmentū. l. cum tale. §. fi. de condi. ℣ demō. ℣. l. hereditas ad statū. §. de here. insti. Et inde qđ qñ debitor dicit se soluisse vel qñ excipit qđ facit nō est pactū de non petendo ⁊ similia. nō ⅔ ppterea confiteri debitū: vt scribit in. l. nonvtiq; ff. de exce. per Bar. in. l. r. de ver. ob. ℣ ibi plenius. ¶ In glo. vlt. ibi: rīdeo fingiť primo fieri ⁊c. dic melius qđ hic nō inducit ficta renūciatio sed presumpta. i. ex tacita mēte renūciātis sm Bal. ℣ May. ℣ Jo. de imo. hic. Sed forte glo. potuit habere aliū intellectū ⅔z qđ tacita renūciatio sit presumpta ℣ nō ficta ⅓ fictio fit in tpe vt fingať prius facta illa tacita renūciatio q̄ sequēs expressa: ℣ hāc credo fuisse mentē glo. qđ ēt verba sua satis sonāt. Adhuc tū intelligēdo isto mō dico qđ non est opus ista fictione: qz satis est qđ ordine intellectus ℣ rōnis precesserit renūciatio ex testamēto qđ pōt cōsiderari etiam in vno eodē momēto tpis sicut. §. declarani in no. Sed querit nunqd ista renūciatio dicať tacita vel expressa. Aug. hic dicit qđ est expressa: qz ex quo ex natura renūciationis expresse facte in cā intestati incōtinenti elicit mens renūciationis in cā testati satis ⅔ renunciatio expressa ex quo de ea cōstat visa renūciatione expressis verbis facta in causa intestati. Cōtrariū tenet hic Bal. ℣ sequit Jo. de imo. dicit enī qđ ex quo si syndicatu verborum ista renunciatio ex testamento non comprehenditur impossibile videtur esse quod sit expressa quia illud ⅔ expressum qđ exprimit verbis generalibus vel spālibus. vt plene declarat Bar. in. l. j. ℣ in. l. lucius. §. de vulg. ℣ pup. Sed ad hoc pōt rīderi qđ ex quo ex natura rei expresse in dispone statim apparet de mēte disponentis super eo qđ nō est expressus in verbis satis ⅔ esse expresse factū. tert. est no. cū glo. sua qui ppie loquitur in terminis nostris in. l. que tamē. §. interdictum. ff. de ¶ no. ope. nū. ¶ Vñ dicim⁹ qđ id qđ est ex mēte legis ⅓ nō sit ex verbis legis: ⅔ tamen expressum in lege. l. iñ. in prin. ℣ ibi per Bar. de legi. tut. ℣ tangit etiā in ea. l. in fi. Possumus ergo defendendo opi. Ang. dicere qđ ex q̄ ita euidēter cōstat de mēte renūciantis propter naturā actus expressi ēt dispositio bois dicať expressa nō tū dicef expressa verbis. ℣ hoc senſit glos. in. d. §. interdictū. dum dicit expressum tacite quasi dicat est tacitū: qz nō cōpreben dif sub verbis. est tū expressum: qz manifeste patet de mēte legis in hoc casu ex verbis positis in lege. Unde dicebat Bal. singulariter ad propositū in. l. obtemperare. §. profitisci. ff. de offi. procon. ℣ leg. qđ ⅓ alias argumentū a ⅔to sensu dicaf esse ex tacita mente legis. ℣ per ⅔is non habeat locū in statutis corrigētibus ius cōe vel exorbitantibus. istud est verū nisi natura actus expressi ex ei vel exorbitantibus. istud est verū nisi natura actus expressi ex ei dispositione sit exclusiua: sicut est rescriptū qđ apponitur in statuto limitationis cā: tunc enim hoc dicef expressum in statuto. Et talis vī esse casus noster. Alibi tū ipse vult qđ nō solū nō dicať expressum antecedens expresso cōsequēti: sed etiā nō dicaf ex mēte legis: sed ex extēsione. alle. tex. in. l. oratio. ff. de spō. in verl. suppliatur. Et ita ponit in. l. j. C. si rector. pro vin. in pe. co. Sed illud pōt esse in antecedenti ℣ preambulo sine quo actus sequens pōt esse sicut matrimoniū pōt esse nullū precedentibus sponsalibus. Sed qñ actus sequēs nō posset esse sine antecedēti: tūc verius vī esse qđ hoc sit ex manifesta dispositione legis. Et tū possit dici ex pressum ℣ in lege ℣ etiā in renūciatione bois de qua nūc agitur. Forte tū posset dici qđ in dispositione bois verior sit opi. Bal. ℣ Jo. Jo. qz qđ nō cōtinef in verbis: sed elicif esse de mēte disponētis ex verbis expressis in testō ⅔ cōtineri in dispositione p subauditū. l. j. in fi. §. de here. insti. Subauditio aūt vī dicere tacitū intellectū sm glo. in. c. cupientes. §. qđ si p. rr. de elec. li. vj. Articulus est dubius: sed ex mēte Bar. in. l. ñ. ff. de vul. ℣ pu. ista vltia pars

1 Dictio confestim quid significet.
2 Acquisitio que fit ex captte et iure potestatis fit ministerio legis.
3 Dos dicitur esse quoddam vniuersale qđ recipit diminutionez ℣ incrementum.
4 Cum pater donat filio aliquid pro legitima tunc valet donatio facta filio in potestate.
5 Et valet etiam donatio facta filio pro doctoratu.

a ¶ Cū dicteriā. adde Jo. de pra. in. l. ad rē. de pcu. ℣ vide Bart. in. l. sciāt. in j. opp. C. de legi. hered. Bene. Va.

Placet. Acquisitio que fit iure potestatis patri vel domino fit incontinenti ita quod nullo momento ius remanet penes filium vel seruz boc dicit. ¶ Filo. ibi: cōfestim ⁊c. iuncto ver. seq. quod ista dictio confestim de proprietate sui: idem significat quod sine vlla intermissione temporis capitur tamē diuersimode secundū subiectam materiam a: vt patet in. l. ſi. §. confestim. ℣ ibi no. infra

a subiectam materiam

Universidad de Deusto
Biblioteca

ad tertul. sicut dicimus de dictione statim vel incontinenti in l. j. in prin. ⁊ ibi no. de ver. ob. ¶ Scdo no. qđ acgitio q̄ fit ex capite ⁊ iure ptātis fit ministerio legis ⁊ transferunt iura ipso iure absq; facto hois qđ nō est in restōne treb. regulariter ⁊ in aliis casibus in quib⁹ qs ꝺz accipere ex psona alteri⁹ put not. in. l. pe. in prin. ⁊. §. j. C. ad treb. ¶ Jn gl. sup verbo. Quid aliud ibi solo ⁊c. ista so. repręhēdit p doc. qz ēt naturalis obligatio acgrit p filiū vel seruū pr̄i vel ꝺnō q̄ cōpetit ℨ extraneis: vt. l. frater a fratre. in prin. ff. de cōdi. inde. fec⁹ si cōpetit seruo ℨ ꝺnm q tūc non trāsit in ꝺnm ne in eadē psona cōsistat obligatio actiua ⁊ passiua. Dixit tū glo. in. l. frater. qđ ꝛz obligatio naturalis ℨ extraneū q̄rat ꝺnō adhuc tū remaneret penes seruū: sed bar. hic repręhēdit ista dicta. ⁊ in. l. frater a fratre. qz facili⁹ trāsit de vna psona in aliā obligatio naturalis q̄ ciuilis. l. ci⁹. in prin. ff. ad treb. Sed ista rō posset euadi vt diri in voce: qz cōcedo qō ceteris paribꝫ trāsferr obligatio naturalis: sed vbi esset diuersa rō hoc nō esset cōcedēdū sic vt esse in casu nr̄o: qz obligatio ciuilis ideo nō pōt cohērere i psona filij vel serui: qz patria ptās est de iure ciuili. Vñ fortⁱ agit in obligatione ciuile q̄ i naturalē q̄ est de iure gentiū sicut ecōtra videm⁹ qđ cōsensus fortⁱ agit in obligatione naturalē tollēdo ipsam p pactū de nō petēdo q̄ in ciuilē. l. si vn⁹. §. pact⁹ ne peteret. ff. de pac. opi. tū bar. hic. et in. l. frater a fratre. plz si cederem⁹ cōclusione gl. reperik ꝺupler naturalis ex vno ℨctu in psona diuersoꝝ qđ regīr nō inueniēs in re cautū nec est. ¶ Jn ea. gl. ibi: sed ⁊ aliter vt ibi no. Sicut dicit bar. ⁊ bene glo. hic ⁊ in. ꝺ. §. quidā. multū se involuit in so. huius cōtrarij sed vera sol. est ista ꝺm eū: qz cū pater acgrat ex psona filij ⁊ ꝺnis ex persona serui patet qđ acquirit ex additione filij ⁊ ficyere filius adiuit hereditatē. Vñ ꝛz effect⁹ bnius additionis fit transitus in momēto in patrē aditio tū operata est suū effectū ⁊ est cōfusa ⁊ extincta obligatio. Vñ sub hac qualitate q̄ fuit inducta p additionē transferr hereditas in patrē per additionē aūt fuit extincta obligatio ergo pater nō ꝛz actionē. Sed ista solutio ꝛz sit pnl chza ⁊ no. remanet dubia aliqualiter: qz ista aditio momētanea facta per filiū nō videt posse operari hunc effectū: tum qz acquisitio momētanea regulariter nō est in cōsideratione: vt est casus no. in. l. §. §. vl. C. de ho. q̄ lib. ⁊ bene facit ter. in. l. q sic. ff. de sol. tū qz ego video ecōtra qō q̄ creditor succedit debitori ciuiliter con fundik actio: vt. l. sticbus. §. aditio. ff. de sol. ⁊ tū si postea hereditas trāsit ad alterū actiones resuscitant. vt. l. §. §. ff. de here. vel ac. ven. ⁊. l. debitor. ⁊ ibi not. ff. ad treb. Vñ Bar. forte ꝺubitans de ista solu. in. l. cū filio. ff. de leg. j. ꝺat aliā sol. no. ꝺicēs qō cū pater vel ꝺns efficiantur heredes ex persona filij vel serui beneficiū qō consequik ex persona eoꝝ nō pōt reuoluere cōtra ipsos: vt est casus no. in. ꝺ. l. cū filio. Et ꝛz obak ex regula q̄ ponik in. l. si ꝺuer circuento. ff. de mi. ⁊ in. l. amicissimos. §. lucius. ff. de exerci. Et ista pōt esse melior. ⁊ tū prima est notabilior q̄ multū ampliat iura ꝺicētia qō q̄ debitor succedit creditori confundik actio: nā ꝛz locū etiam si successio seu acquisitio sit momētanea qō est valde notandū. ¶ Jn ea. glo. ibi cōtra ꝺe. l. cū filio. glo. tangit ꝺifficille contrariū cum queritur: vtrum̄ nomen heredis remaneat penes filiū vel seruū heredē institutū. ita qō in patrē vel ꝺnm transeant actiones vtiles vel directū. Et est longa ⁊ ꝺifficilis. q. ꝺe qua ꝺic vt ꝺueniter te expediā: vt plene ꝺicentis bar. ⁊ ad ꝺod. in. ꝺ. l. cū filio. ⁊ ego ibi plenissime scripsi. ¶ Jn ea. gl. ibi ꝺe condi. ⁊ ꝺemō. l. qui heredi. glo. soluit ibi qō implemētū ꝺebebat ibi fieri in persona heredis scripti vnde non est mirum si non cōprehendik patet vel ꝺominus. Ly. soluit sequendo verba litere in ꝺicta. l. qui heredi. quod ibi loquitur in his que sunt meri facti: sicut est implementum conditionis in quibus cum factum cōbeat persone. vt in. §. sed cum factum. insti. ꝺe stipu. seruo. tale factum non est communicabile ꝺnō vel patri Bar. ꝺicit qō iste solutiones recidunt in idē quasi glo. senserit in sua sol. qō ideo conditio ꝺebet impleri in persona heredis scripti: quia continebat factum vt ꝺicit ibi tert. Nos possimus ꝺicere quod est ꝺiuersa solut. ⁊ quod vbicunq; etiam id quod est iuris est faciendum cum herede scripto non comprehendit personam ꝺnī vel patris: qz ipsi non possunt ꝺici heredes scripti: vt. l. j. in fine. ⁊ quod ibi per Bart. ff. ꝺe his que in testa. ꝺelen. ⁊ in. l. j. in fine. ff. si tab. te. exta. ¶ Ultimꝰ contrarium positum in glo. ꝺe. l. si. C. ꝺe vsufru. solue vt in ꝺicta solu. quod vide ꝺeclaratū plenius per Barto. in. l. si filio. ff. ꝺe ꝺonatio. causa mortis. ¶ Extra glo. ponunt hic ꝺoc. nonnullos casus in quibus contra regulas iuris antiqui acquiritur aliquid filio quorum ꝺictis adde. Et primo in quantum ꝺicunt quod in ꝺote est speciale vt acquiratur filie in potestate. l. si. §. quod si in patris. solu. ma. Bam ꝺubitatur circa hanc fallentiam nunquid ideꝫ fit in parafrenalibus. Est enim questio. nona quam tangit hic ꝺo. menꝰ. Et refert quosꝺam consuluisse qō sic: qz ista bona sunt quoꝺāmodo aliquid accessoriū ad ꝺoté. l. si. C. ꝺe pac. cōuen. cū materia ergo ꝺebēt sibi vēꝺicare prinilegiū ꝺotis sicut ꝺicimus in augmēto ꝺotis. l. etiā. C. ꝺe iur. ꝺo. ⁊ in. l. inter socerum §. pe. ꝺe pac. ꝺo. Sed ista nō sunt similia: quia augmētum ꝺotis efficitur ipsa ꝺos substātialiter. ſ. Est enī ꝺos quoꝺdam vniuersale. adde idē tenentē ꝺosci. in cōsilr. ici. otili gent ever. cō firmatā etiā hoc ibi naz ꝺos. in scōa pte. be. vad.

¶ Jn ptāte adde. ꝺ. ale. ꝺe imo. in. l. pōpo. famiber. Be. va.

¶ Quasi ca firēse. adde bal. in. l. fori in princi. C. ꝺe aduoca. ꝺiui. Bene. Vadi.

a sale⁹ qō recipit ꝺiminutionē ⁊ incremētū. l. qō ōt. ff. ꝺe impē. Vñ ꝺns meus tenuit Jtiū hic alle. ter. vbi ꝺicit esse casum in. l. si ego §. ꝺot. ff. ꝺe iur. ꝺo. vbi ter. ꝺicit qō bona parafernalia nō petunt actione ꝺe ꝺote. Sed ista Jtia nō est bona: qz ēt alimēta q̄ ꝛz habere vxor a marito nō petunt silr actione ꝺe ꝺote ⁊ tū priuilegiū tacite hypothece ex tēꝺik ad ista alimēta tāq̄ accidētia ad ꝺotē qz ꝑpter ꝺotē ꝺebent. ita ꝺeclarat Bar. sequēꝺo Jac. ꝺe aret. in. l. si cū ꝺotē. §. finaūt in seuissimo. sol. ma. ꝛz Jo. an. teneat aliter in. ꝺe ꝺo. inter vir. ⁊ vxo. §. si. in addi. spe. Vñ videmus qō tacita hypotheca q̄ cōpetit ℨ tutorē extendik ad bona fideiussoris ipsi⁹ tutoris. casus est quē no. ibi Bald. ad hoc in. l. ꝑpērandū. §. fi. C. ꝺe iudi. ⁊ ideo forte posset sustineri opi. istoꝝ consulētiū: nisi ꝺicas qō bona parafernalia sit accessio ad ꝺotē nō ex natura ꝺotis: ſz ex volūtate partiū: qz ad solā ꝺationē ꝺotis non sequik. Vñ periculosum esset iꝺicare ꝺm illa Jtia in isto pūcto. Scōo adde vltra ꝺoc. qđ si rex ꝺonat filio suo in ptāte semp acgrik ipsi filio oū modo pr̄ tāq̄ princeps intelligat ꝺispēsare ℨ ius. ita ꝛsoluit Oldra. ꝺi. suo. ccclv. ⁊ refert Bal. ⁊ sequik in. c. j. itē sacra. ꝺe pa. iur.

4 ſ Tertio adde qō qñ pr̄ ꝺonat aliq̄ filio ꝑ legitima: tunc vꝫ

b ꝺonatio facta filio in ptāte. b casus est sin. ꝺm Ang. ibi in. l. si no mortis in prin. ff. ꝺe inof. testa. p qua ꝛclusione facit qō elegāter ponit Spe. in ti. ꝺe ꝺona. §. j. ver. qđ si pr̄. qđ refert Bal. in. l. illud. C. ꝺe sa. san. ec. vbi ꝺicit qō qñ pr̄ assignat filio legitimā invita ꝛz ytak verbo ꝺonationis nihilominus nō est ꝑpria ꝺonatio. ⁊ ideo nō regrik insinuatio. Sed ℨ illud ꝺictū Ange. facit qz etiā alimenta ꝺebentur filio ⁊ in vita patris vbi aliter se alere non potest. l. si quis a liberis cum materia. ꝺe liber. agno. ⁊ tamen nō vꝫ ꝺonatio facta a patre filio ad alimēta: vt ꝺixit glo. no. quā ibi approbat Bal. in. l. ij. C. ꝺe inof. ꝺona. vñ pr̄ esse stādū regule qz ter. in. ꝺ. l. si nō mortis. pōt intelligi nō in patre sed in mr̄e que pōt ꝺonare filio sine ꝺubio vel in filio emācipato. Quarto adde q̄ qñ ꝺonatio facta a patre filio ꝺ esset iurata videret valere vt singa. ꝺeclarat Bal. in. l. ij. C. ꝑ ꝺona. ⁊ ℨ ꝺonatio facta pr̄i a filio in ptāte vꝫ si est in ptāte. ita tradit sin. Jo. an. in ti. ꝺe test. §. j. verqđ si qs in si. addit. Est ēt ⁊ alius casus nouus: ꝺe quo est ꝺicēꝺū aliq̄ in voce. qz nō ꝺixi in lec. ꝑterea vꝫ qñ ꝺuo filij sunt in ptāte ⁊ vnus ꝺonat alteri ꝺ ℨsensu bona ꝑfectitia: nā ꝛz ꝺonatio facta inter filios qui sunt in ptāte sine ℨsensu patris nō valeat. qz pr̄ in effectu facta a patre filio ex quo fit ꝺe bonis patris ꝺm Jo. an. in loco allegando tū qñ pater cōsentit filio ꝺonanti vꝫ emancipare filiū cui ꝺonat ad hūc actū ⁊ sic acquirik sibi ꝺūmodo: ita sin. ꝺeterminat Jo. an. in ti. ꝺe instru. edi. §. porro. in prin. §. in additione magna: qō ꝺictū licet sit multe auctoritatis non vr̄ verū q̄ multo fortius vr̄ pater velle ꝺonare filio qñ ipse ꝺonat ꝺirecto q̄ qñ cōsentit filio ꝺonanti ⁊ tū nō vꝫ ꝺonatio. l. si. ⁊ qō ibi plene. C. ꝺe inof. ꝺona. ſ Preterea hic nō est expeditū qō emācipatio possit fieri ad vnū actū: ly Bar. hoc tenuerit in. l. j. §. in filij. ff. ad tre. nā balꝫ oppo. ⁊ forte melius in. l. seruū. C. q testa. fa. pos. ſ Preterea cum emācipatio ꝺebeat fieri cozā iudice: vt. l. j. C. ꝺe emā. libe. cū si. ad

5 minus istud ꝺictū non posset ꝑcedere qñ inder non esset ꝑsens ſ Reperik ⁊ alius casus in quo vꝫ ꝺonatio facta patre filio vꝫ qñ

c pater ꝺonat filio ꝓ doctoratu: nam censetur esse peculium quasi castrense sicut quando pater ꝺonat filio eunti in castra. l. ij. §. scōm quem. ff. ꝺe ꝺonatione inter virum ⁊ vxorem. ita ꝺicit elegānter Barto. in. l. iubemus. C. ꝺe filen. libro. xij. Et est alius casus ſecundum Bal. in quo acquisitio facta filio non acquiritur patri: videlicet quando est acquisitio renocabilis sicut est acquisitio que fit ex capite suitatis. Nam prius quā filius se immisceat non acquiritur ꝺominium patri ꝺm Bal. elegānter in. l. si. in fi. ff. ꝺe condi. instit. Sed ista positio videtur contra ter. expresse in l. qui in aliena. §. interdum. §. eo. ti. vbi ꝓ qō per medium filij ex heredatus efficitur suus ipso iure: ergo etiam acquirit sibi acgsitio renocabilis. Dixit etiam no. Joan. de are. in. ꝺ. l. si. vt refert ibi Bar. qō quando acquisitio que fieret patri est momentanea qō est qñ pater est in extremo mortis articulo tunc non habet locū lex nostra qō Bar. cōcedit qñ acquisitio nullam penitus afferret vtilitatem ipsi patri vel heredibus suis alias non est verum ꝺictum Jaco. ꝺe are. vt ipse probat ibi. Jnnenitur etiam ⁊ alter casus in quo ius qō queritur filio non communicatur patri qñ s. potest operari aliquid in persona filij licet non transeat ad patrem sicut est in liberatione que fit filio qui est obligatus vna cū patre ꝺummodo filius hoc habeat: gloss. est not. in. l. ⁊ heredi in ꝑin. ff. ꝺe pac. vide etiam not. ter. in materia in. l. adoptiuum. §. fi. ff. ꝺe in ius voc. vbi vr̄ probari qō quando ius aufertur patri in penam ꝺelicti ⁊ transfertur in filium: tunc vt pena habeat esse ctum illud ius non acquiritur per filium patri ⁊ per hoc posset inferri qō si vasallus ꝑdit fundum ex ꝺelicto ⁊ applicatur filio in potestate valeat translatio facta in filium ⁊ acquiratur filio. ¶ Et circa scōm contrarium q. §. tetigimus in glo. ꝺ. qui homines. §. quidam. ꝺe sol. attende ꝺiligenter qz licet qñ creditor sponte ꝺcit hereditatem ꝺebitoris confundatur actio etiā si habeat restituere hereditatem alteri vnde nō habet nisi ius retētionis qñ omnino ꝛz hypothecā vel pignus. l. stichū. §. aditio. in vltimo riūo. ff. ꝺe sol. tū in emptore hereditatis aliud est qz resuscitatur actio cōsulꝫ vt. ꝺ. l. cū quis. §. allegata. Et sicut qñ hereditas transit ad aliū ex cōtractu hoc est ita qñ extinguik aditio facta ex potestate legis: tūc cū resuscitatur actio creditoris ⁊ ēt obligatio sua cōfusa si erat ꝺebitor. casus est no. qui ꝓbatur tūq; in. l. cū qui. §. fi. ff. ꝺe inof. testa. ꝺicitur cū in fi. litere qō si testamē tum est expugnatū per querelā nō solū resuscitatur actio creditori qui aꝺiuerat: sed ēt permittik ꝺebitori opponere cōpensationē contra ꝺebitū suū qō a se petitur. ergo ꝺatur intelligere manifeste qō si ille q aꝺiuerat ꝺebitor extranei aditione sua per querelā resuscitak obligatio sua alias nō esset tractandū ꝺe cōpensatione si sua obligatio remaneret extincta. ¶ Jn casu antē nostro vꝫ qō ex quo effectus aditionis in persona serui vel filij q̄ trāsit ipso iure in patrē vel ꝺominū magis sit similis fernis vel filijs q̄ vēꝺitori ꝺebitoris. casus est quē no. ibi Bald. ad hoc in. l. ꝑpērandū. §. fi. C. ꝺe iudi. ⁊ ideo forte posset sustineri opi. istoꝝ consulētiū: nisi ꝺicas qō bona parafernalia sit accessio ad ꝺotē nō ex natura ꝺotis: ſz ex volūtate partiū: qz ad solā ꝺationē ꝺotis non sequik. Vñ periculosum esset iꝺicare ꝺm illa Jtia in isto pūcto. Scōo adde vltra ꝺoc. qđ si rex ꝺonat filio suo in ptāte semp acgrik ipsi filio oū modo pr̄ tāq̄ princeps intelligat ꝺispēsare ℨ ius. ita ꝛsoluit Oldra. ꝺi. suo. ccclv. ⁊ refert Bal. ⁊ sequik in. c. j. itē sacra. ꝺe pa. iur.

4 ſ Tertio adde qō qñ pr̄ ꝺonat aliq̄ filio ꝑ legitima: tunc vꝫ

b ꝺonatio facta filio in ptāte. b casus est sin. ꝺm Ang. ibi in. l. si no mortis in prin. ff. ꝺe inof. testa. p qua ꝛclusione facit qō elegāter ponit Spe. in ti. ꝺe ꝺona. §. j. ver. qđ si pr̄. qđ refert Bal. in. l. illud. C. ꝺe sa. san. ec. vbi ꝺicit qō qñ pr̄ assignat filio legitimā invita ꝛz ytak verbo ꝺonationis nihilominus nō est ꝑpria ꝺonatio. ⁊ ideo nō regrik insinuatio. Sed ℨ illud ꝺictū Ange. facit qz etiā alimenta ꝺebentur filio ⁊ in vita patris vbi aliter se alere non potest. l. si quis a liberis cum materia. ꝺe liber. agno. ⁊ tamen nō vꝫ ꝺonatio facta a patre filio ad alimēta: vt ꝺixit glo. no. quā ibi approbat Bal. in. l. ij. C. ꝺe inof. ꝺona. vñ pr̄ esse stādū regule qz ter. in. ꝺ. l. si nō mortis. pōt intelligi nō in patre sed in mr̄e que pōt ꝺonare filio sine ꝺubio vel in filio emācipato. Quarto adde q̄ qñ ꝺonatio facta a patre filio ꝺ esset iurata videret valere vt singa. ꝺeclarat Bal. in. l. ij. C. ꝑ ꝺona. ⁊ ℨ ꝺonatio facta pr̄i a filio in ptāte vꝫ si est in ptāte. ita tradit sin. Jo. an. in ti. ꝺe test. §. j. verqđ si qs in si. addit. Est ēt ⁊ alius casus nouus: ꝺe quo est ꝺicēꝺū aliq̄ in voce. qz nō ꝺixi in lec. ꝑterea vꝫ qñ ꝺuo filij sunt in ptāte ⁊ vnus ꝺonat alteri ꝺ ℨsensu bona. ꝑfectitia: nā ꝛz ꝺonatio facta inter filios qui sunt in ptāte sine ℨsensu patris nō valeat. qz pr̄ in effectu facta a patre filio ex quo fit ꝺe bonis patris ꝺm Jo. an. in loco allegando tū qñ pater cōsentit filio ꝺonanti vꝫ emancipare filiū cui ꝺonat ad hūc actū ⁊ sic acquirik sibi ꝺūmodo: ita sin. ꝺeterminat Jo. an. in ti. ꝺe instru. edi. §. porro. in prin. §. in additione magna: qō ꝺictū licet sit multe auctoritatis non vr̄ verū q̄ multo fortius vr̄ pater velle ꝺonare filio qñ ipse ꝺonat ꝺirecto q̄ qñ cōsentit filio ꝺonanti ⁊ tū nō vꝫ ꝺonatio. l. si. ⁊ qō ibi plene. C. ꝺe inof. ꝺona. ſ Preterea hic nō est expeditū qō emācipatio possit fieri ad vnū actū: ly Bar. hoc tenuerit in. l. j. §. in filij. ff. ad tre. nā balꝫ oppo. ⁊ forte melius in. l. seruū. C. q testa. fa. pos. ſ Preterea cum emācipatio ꝺebeat fieri cozā iudice: vt. l. j. C. ꝺe emā. libe. cū si. ad

5 minus istud ꝺictū non posset ꝑcedere qñ inder non esset ꝑsens ſ Reperik ⁊ alius casus in quo vꝫ ꝺonatio facta patre filio vꝫ qñ

c pater ꝺonat filio ꝓ doctoratu: nam censetur esse peculium quasi castrense sicut quando pater ꝺonat filio eunti in castra. l. ij. §. scōm quem. ff. ꝺe ꝺonatione inter virum ⁊ vxorem. ita ꝺicit elegānter Barto. in. l. iubemus. C. ꝺe filen. libro. xij. Et est alius casus ſecundum Bal. in quo acquisitio facta filio non acquiritur patri: videlicet quando est acquisitio renocabilis sicut est acquisitio que fit ex capite suitatis. Nam prius quā filius se immisceat non acquiritur ꝺominium patri ꝺm Bal. elegānter in. l. si. in fi. ff. ꝺe condi. instit. Sed ista positio videtur contra ter. expresse in l. qui in aliena. §. interdum. §. eo. ti. vbi ꝓ qō per medium filij ex heredatus efficitur suus ipso iure: ergo etiam acquirit sibi acgsitio renocabilis. Dixit etiam no. Joan. de are. in. ꝺ. l. si. vt refert ibi Bar. qō quando acquisitio que fieret patri est momentanea qō est qñ pater est in extremo mortis articulo tunc non habet locū lex nostra qō Bar. cōcedit qñ acquisitio nullam penitus afferret vtilitatem ipsi patri vel heredibus suis alias non est verum ꝺictum Jaco. ꝺe are. vt ipse probat ibi. Jnnenitur etiam ⁊ alter casus in quo ius qō queritur filio non communicatur patri qñ s. potest operari aliquid in persona filij licet non transeat ad patrem sicut est in liberatione que fit filio qui est obligatus vna cū patre ꝺummodo filius hoc habeat: gloss. est not. in. l. ⁊ heredi in ꝑin. ff. ꝺe pac. vide etiam not. ter. in materia in. l. adoptiuum. §. fi. ff. ꝺe in ius voc. vbi vr̄ probari qō quando ius aufertur patri in penam ꝺelicti ⁊ transfertur in filium: tunc vt pena habeat esse ctum illud ius non acquiritur per filium patri ⁊ per hoc posset inferri qō si vasallus ꝑdit fundum ex ꝺelicto ⁊ applicatur filio in potestate valeat translatio facta in filium ⁊ acquiratur filio. ¶ Et circa scōm contrarium q. §. tetigimus in glo. ꝺ. qui homines. §. quidam. ꝺe sol. attende ꝺiligenter qz licet qñ creditor sponte ꝺcit hereditatem ꝺebitoris confundatur actio etiā si habeat restituere hereditatem alteri vnde nō habet nisi ius retētionis

3 ſ ſ ſ

Universidad de Deusto
Biblioteca

cio vtrũ velit acceptare portionem suã vel nõ ex testõ titij primi testatoris: iste scius q succedit coheredi suo in tertia parte q adiuit hereditatẽ p parte sua erit heres pro dimidia qõ nõ vf verũ qz donec ipse deliberat vtrũ adeat vel repudiet ista portio in to tũ vel in parte nõ vf delata: ergo nõ potuit acquiri iurta regulã ff. traditã. Ad qõ est rñdendũ q illa dimidia tertie que accrescit portioni titij z scio ex psona ipsius titij dz delata nec expectaf qõ scius repudiat portionẽ suã vt videaf delata z hoc est qz ista portio in oẽm euentũ debebat pertinere ad seũ. nã si repudiaret ac cresceret portioni tertij sibi quesite. si aũt abiret acquirif sibi vna cũ maiori summa. i. cũ quatuor vncijs in quibus erat institutus z est similis casus vnde iste ductus est in. l. si ita scriptũ eadem. l. ¶ In vl. aũt glo. ter. in. ff. titius. inducif ff scõm rñsum istius. l. inquãtũ hic dz qõ in portionẽ q̃ deferf mihi ex psona alterius nõ hz locũ regula dicta in princi. qõ alia portio accrescat fine noua agnitione de quo dicemus in illa glo. ¶ In ea. glosf. ibi ff de. l. si tu er parte. doct. in locis predictis z hic solvit ista duo ff. hoc mõ. z primo ad. l. si tu ex parte. dicũt qõ hic institutus ex pluribꝰ inceperat ab aditione vnius: z iõ nõ põt aliã repudiare ex quocũq; gradu z capite sibi peruenias: sed in. l. si tu ex parte. nõ incepe rat ab aditione vnius partis sed a repudiatiõe partis sibi delate: quo casu distinguitur p doc. vtrũ alia portio deferaf ex eodẽ gradu z nõ repudiatio in aliquo ff. glo. in. l. ff. z in. l. j. ff. eo. aut deferf ex diuerso gradu z tũc ff z vt ibi plenius dixi post Bar. ad l. cũ hereditate. rñdef ff oẽs hic qõ ibi loquif in portione q̃ deferf a lege quã heres nõ tenef acceptare secus in portione q̃ defertur a testõe. ¶ In glo. in verbo itẽ si serui ibi alias nõ expecta ref glo. ista vult qõ ff in casu. ff. nostri nõ fuisset datus coheres in stitutio facta sub cõditione haberef p pura. Et p̃o ista opi. multũ faciunt verba ter. Primo in quantũ facit mentionẽ de cohere de. † Scõo ex dictione. l.ª que de sui natura est limitatiua ff bar. in. l. quesitũ. ff. qs fundũ. ff. de fun. instru. Unde intẽtio habere tur p pura z sic totũ acquireret de dõo. Sed ff ista opi. ff Ang. hic z cõiter mod. z vtinf tali rõne qz et si seruus esset institutus sine coheredeadhuc instõ nõ deberet haberi p pura ex quo dõs i aliquem euentũ posset nõ acquirere hereditatẽ manumisso. f. seruo vt hic dz. Et sic vf eadẽ rõ que est cũ datus est coheres. Preterea d. Paul. de ca. z subtiliter si diceremus qõ cõditio reñeret ref in to tũ qñ seruus est solus institutus necessario haberemus dicere qõ qñ hz coheredẽ: ista cõditio reñeret p parte qz etiam si deficeret talis cõditio dimidia istius partis acquireret dño p ius accrescẽ di. l. liber hõ. ff. si ita scriptũ. ff. de here. instí. Sed hoc vf ff istum ter. vbi dz qõ seruo manumisso impleta ꝯditione totũ sibi acquirif: ergo est dicendũ qõ ẽt si solus esset institutus ista cõditio nõ reficiaf ita qõ dispositio habeaf p pura. Sed ff hãc opi. multum obstat lectura nostra: tũ qz ter. facit mẽtionẽ de coherede: tũ etiã qz ponif dictio. f. q̃ est limitatiua z declaratiua: vt dicit B r. l. idẽ ostẽdit. ff. de fun. instru. Ufi nõ est credẽdũ qõ sine ministerio iurisconsultus fecerit mentionẽ de coherede. Et hz rõnes reprobã tiũ glo. sin. sunt multũ colorate põt tũ ipsis rñderi nõ eo mõ quo dicebã heri in voce sed subtilius z verius. Uisi dico qõ qñ esset data tus coheres ideo institutio haberef p pura reiecta cõditione qz verũ est q̃ in oẽm euẽtũ heres institutus est habiturus heredita tẽ. Pro cuius intellectu cõsidera qõ qñ acquisitio hereditatis fit dño p seruũ ipse seruus, est ille q acquirit z ex cuius acquisitione transit dominiũ z ius hereditatis in oñm vt plene declarani re prehẽdendo dictã Raph. in. l. j. f. de le. j. z est cõis opi. vñ sine seruus duraret in seruitute vsq; ad implemẽtũ ꝯditionis sine manumitteretur actus acquirendi hereditatẽ i. ipsa aditio resideret in psona serui z qz aditio est factio: vt plene declarau in. l. pro herede in prin. ff. eo. qñ volũtas z alius sunt facti. l. bone fidei. de acqui. re. do. Et ita declarat Bart. soleniter in. l. cũ filio. de leg. j. Ufi sine hereditas p seruũ acquiratur dño sine ipso manumisso acquiraf sibi p aditionẽ verũ est qõ ipsa acquisitio in oẽm casum debebat fieri p heredẽ id est per seruũ institutũ: z sic cõditio reficitur ex quo semp institutus est acquisturus hereditatẽ:: per ꝯis dispõ remanet pura z sic acquiret tota portio delata dño. Nõ ob stat scõm argumẽtũ. d. Paul. qz dico ff bene inspicias qñ est datꝰ coheres non est acquirenda omnidia portionis cõditionalis in omnem euẽtum per mediũ ipsius seruj instituti qñ ff conditio deficeret nihil acquireretur per cũ sed acquireret illa media portio per ius accrescendi ipsi portioni queñte prius dño qz portio accrescit portioni non persone. l. ff totam. j. eo. z secus esset in casu precedenti quando nullus esset datus coheres quia tunc tota hereditas acquireretur titulo institutionis facta additione p̃o vna parte. l. ff quis ita scripserit. ff. de here. instítu. l. cum heres in fin. j. eo. z isto modo non destruis ter. Et quia in secũdo casu quãdo est datus coheres per ipsum seruum in omnem casum nõ fieret acquisitio vt dixi ideo conditio suspenditur nec habebatur institutio pro pura. Fatendum est ff qõ difficultas est scrupulosa quia ex vna parte ob. ter. z altera obstãt rationes que sunt difficiles.

¶ Sed querit hic p Barto. z mod. qd si seruus est institutus ex plurib⁹ partib⁹ pure. vtrũ adeũdo vnã partẽ acgrat alias ptes. Et rñde bar. qõ ff q̃ ex quo oẽs partes sunt pure nõ põt vnam partẽ acceptare z aliã repudiare. l. j. z ff. ff. eod. Et hz ista rõ sit ex mẽte iuris: nõ tñ necessario concludit qz ego possem dicere qõ qz acceptauit vnã cogif etiã acceptare aliã pofficiũ iudicis. l. si duo ff. eo. nõ tñ sequif qõ alia portio videaf acgrita ipso iureyñ Jmo. hic inclinat in aliã partẽ. Primo qz in ff. istꝰ. l. simplr ponit regula z indistincte qõ acquirẽs ex psona alterꝰ vnã partẽ nõ acgrit aliã ipso iure. Scõo z forti⁹ qz purificata cõditione heres censetur retro fuisse pure institutꝰ. l. qõ dz. ff. de testa. mi. z plene in. l. si is q p̃o emptore in prin. ff. de pucap. p bar. Sicut ergo in eo q ficte cẽsef pure ifitutꝰ regrif noua agnitio: ita z i eo q vere est pure institutꝰ. Uisi alibi dicit Ang. singu. in. l. ff. ff. titi⁹. ff. de vul. z pu. qõ ff ex forma statuti instrumentũ purũ hz executionẽ para tã idẽ erit in instrõ cõditionali purificato. Sup quo vide que ibi plene scripsi post mod. Sed huic rõni põt rñderi qõ ficto cũ fundef sup egrate. l. j. ff. vir. z ibi per Bar. ff. de acqui. pol. nõ extendif vbi definit egtas z presumpta mẽs facictis actũ. in casu autẽ nõ intersista duo mẽbra est diuersitas rõnis nõ parua: qz qñ plures partes deferunf pure z volũtas iubẽtis z volũtas adeuntis presumif esse vt q vult vnã partẽ videaf etiã velle, partẽ maiorẽ. l. si qs mihi bona. ff. si cozã titio i scõo rñso. ff. eo. Uñ si volo dimidiã multofortius videor velle dimidiã z tertiã qz ista duo simul iuncta sunt pl⁹ q̃ vna pars sola. Et idẽ videf velle heres adiẽs hereditatẽ rõne premissa z etiã qz presumif se velle cõfirmare volũtari iubẽtis cũ pretertu iussionis videaf adire. l. q in aliena. ff. si liber homo. z ibi p Bar. ff. eo. Sed qñ vna portio est delata pure z altera sub cõditione admin⁹ tpe additionis prime partis nõ põt dici qõ videaf adita alia pars relicta sub cõditione aliquo mõ nõ pẽdente cõditione qz cũ hereditas nõ esset delata non potuit adiri. l. vẽtre. i prin. ff. eo. z. l. delata. ff. de ver. sig. nec etiã vf fuisse adita sub condicione si vel postq̃ cõditio fuerit purificata qz hereditas sub cõditione adiri nõ põt. l. eũ q. ff. si ff. e. Cũ ergo volũtas adeũtis partẽ pura illo tpe nullo mõ ad partẽ cõditionalem potuerit referri hz in p̃io casu reperiaf agnita in hoc nõ põt rideri agnita. z ideo est opus noua agnitione. Preterea etiã ille q intebet adiri partẽ pura nõ vf iussisse adiri cõditionalẽ q̃ nõ poterat adiri vt dixi qz in gñali sermone nõ venit acꝯ q̃ spãliter cõmitti nõ posset: seu nõ posset fieri. l. obligatione. ff. ad pig. ¶ In gl. in verbo nõ cũ per aliũ gl. oppo. de. l. liber hõ. ff. si a titio nec solvit aliter. Tu ergo dicas z breuiter qõ ille per quẽ mihi defertur hereditas in. d. ff. si a titio. erat talis nature z cõditionis qõ acceptata portiõe sua portio alterius repudiãtis accreuisset sibi ipso iure: qz heres succedit in ius defuncti ideo sicut accreuisset illi ita accrescit mihi ex persona ipsiꝰ hz in casu nro etiã seruꝰ decessit in seruitute z in ptãte oñi acgrendo vnã partẽ nõ põt videri acgsuisse aliã: qz volũtas sua in acgrẽdo nõ est libera nõ essi põt adire nisi precedẽte iussu. Et iõ qz iussio fuit facta sup vna parte nõ potuit videri acgsuisse totã: z hãc differẽtiã tãgit hic gl. in vltima parte q̃ est expedita per premissa. Aretinus.

Nota. Spes substitutionis vulgaris nõ trãsmittitur ad heredẽ etiã si fit cõiuncta cũ iure accrescẽdi. h. d. Scõa ibi: nã z si mortuꝰ. ¶ Primo. ibi etiã in cãm substitutiõis qõ qñ ius accrescẽdi z cã substõnis cõcurrũt in eadẽ psona nõ põt qs succedere ex iure accrescendi sed dz succedere ex substõne. i. p eũ modũ p quẽ testor eũ vocauit vt obseruef plene volũtas testõis. cõcordat tert. z ibi fuit dictũ in. l. si qs heres. ff. eod. ¶ Scõo not. qõ spes substõnis vulgaris nõ trãsit ad heredes qz cũ sit cõditionalis instõ moriẽs interim nõ põt trãsmittere. l. j. ff. finaũt sub cõditione. C. de caduitol. z. l. liber hõ. ff. si ita scriptũ. de here. instítu. probatur in. l. si ex pluribus. ff. de suis z legi. Aretinus.

Summarium.

1 ¶ Equitas scripta est preferenda rigori contrariarum legum.
2 Filius spurius institutꝰ non potest etiam de iure digestorum.
3 Filius naturalis etiam de iure digestorum institui non poterat vltra vnam vnciam.
4 In actibus inter vnos impossibilitas vitiat actum.
5 In foro conscientie semper cessante inhabilitate actus conualescit.

Si seruus. Quando seruus est institutus sub contemplatione non domini nõ attenditur incapacitas dñi sui siue sit incapax ex parte siue in totũ. h. d. secundum intellectum Barto. Secunda ibi: sed si partem. ¶ In glo. j. glo. ista z sua solutio cõiter reprobatur quia cũ ista equitas sit hic scripta ff moder. semper deberet preferri rigori contrariarũ legũ. l. placuit. cũ materia. C. de iud. z sic nihil esset aliud dicere q̃ qõ ille. ff. sũ correcte q̃ correctio vt scis est euitanda. Et ideo doct. hic ponũt duas notabiles lectu. vna fuit Ja. de are. qui dixit qõ iste tex. non intelligitur in penitus

penitus incapace sed in eo qui poterat institui z adire debebat tamẽ auferri hereditas ab eo vt ab indigno: vñ nõ põt dici qõ seruus aliquo tpe ex psona eius fuerit incapax imo semp fuit capax. Et qz ipso alienato z mamumisso est sibi acquirẽda hereditas vel alteri in quo cessat causa auferẽdi hereditatis ideo põt adire nec auferf sibi hereditas sicut dicif in simili in. l. post legatũ. ff. si pater z. ff. si filius. ff. de bis q. vt indi. z ista lect. multũ applaudet litere nec est verũ qõ aliqualiter diuinet ad ter. qverbũ capere in prinsignatũ vt etiã fatenf hic oẽs intelligif de eo q põt capere cũ effectu. l. aliud est capere. ff. de verb. sig. vñ ppie verificaf ista locutio qõ ille dicaf nõ posse capere q hereditatẽ aliã nõ põt retinere z p ipsa multũ facit ter. nihil subaudiẽdo in ver. z anõ. vbi vf ppositum qõ hereditas possit adiri z qõ dñs possit iubere additionem absq; eo qõ subaudiam⁹ maxime sicut facit Jmo. ¶ Sed contra istam lec. arguo fortiter. nã si hereditas adita debebat applicari fisco ppter debitũ iam cõtractũ ille q ex facto suo trãstulit eum in aliũ vf hoc fecisse in fraudẽ: z iõ etiã nõ adita dz applicari a fisco. ita declarat no. Bar. in. l. si sequẽs. in prin. ff. ad sil. z pbaf in. l. cũ fisco. z in. l. recusare. ff. si fisco. ff. e. ti. ad tre. vbi boc etiã tãgit: ergo videf qõ in dubio presumaf fraus qõ hereditas nõ debeat remanere penes seruũ cuius cõtrariũ innuit ista lec. doc. nõ tãgit istã difficultatẽ. Sz põt dici qõ ista lec. est restringẽda vt sit vera sicut restringit eam. Bar. in itellectu suo qõ seruus fuit institutus cõtẽ platiõe sua z si queris quare tũc ille q facit vt hereditas pueniat ad aliũ nõ vf ꝯmittere fraudẽ. Respõdeo qõ boc est qz exequitur voluntatẽ testatoris quo casu nõ vf dolũ cõmittere nec facere aliquid prohibitũ. l. si ff sponsus. ff. si marit⁹. ff. de do. inter vi. z vro. z propter quam cãm etiã ex cusaf negligentia scõm glo. in. l. illud in fi. z in. l. seq. j. de. z tratab. qua adduxi tibi in. l. vẽtre. j. eo. z est ista sing. limitatio z noua qua adde ad Bar. in. d. l. si sequẽs. z ita fortẽ põt intelligi tex. qu vf esse cõtra doc. suã in. l. ei⁹ qui debitorẽ. ff. de iure fisci. Scda lec. principalis fuit Dy. z Bar. qui exẽplificat istã. l. in scõo z primo rñso. in eo q est penit⁹ incapax z ponunt exẽplũ in primo rñso in filio spurio: in scõo in filio naturali qui nõ põt capere nisi vnã vnciã. Et scõm istã lect. habes notare

2 plura. ¶ Primo qz etiã de iure ff. filiꝰ spurius nõ potest institui⁹ qõ alibi nõ memini esse expressuz nisi in. l. is q. ff. de vul. z pu.

3 que tex. ibi intelligit doc. ¶ Scõo qz etiã de iure ff. filius natu rals nõ poterat institui vltra vnã vnciã qõ vltimũ nõ est expeditum. Sed vide qõ ponit Ang. in. l. generalit. ff. cũ aũt. C. de insti. z substi. z ter. z glo. in. l. lucius. ff. de vul. z pu. z qõ ego plene scripsi super boc in. d. l. si is qui. ¶ Tertio ex ista lec. habes notare qõ qñ filius spuriꝰ instituit ipse vel seruus eiꝰ cõtẽplatione filij institutio que a principio fuit nulla nõ cõualidaf supueniẽte habilitate ante tẽpus additionis per. ll. allegatas in glos. Sed hoc dictum alibi renocaf in dubiũ tam in successione testati quã in successiõe intestati: qz glo. in. l. ff. de regula cato. in prima lec. tz qõ habilitas superueniẽs filio naturali qui fuit institutꝰ vltra vnã vnciã cõualidat institutionẽ pure factã. z hãc sequit Bal. in. l. certũ. C. vñ cognã. z in. l. seruus. C. de lega. sed Bar. in. d. l. si. reprehẽdit illã glo. qz hz regula catoniana nõ habeat locũ in isto casu: hz tñ locũ alia regula de quibus in. l. si alienũ. ff. in extrancis. j. de here. instí. vcz qõ ad boc vt testamẽtũ valeat debẽt attẽdi tria tpa vt ibi dz z in. ff. in extraneis. instí. eo. Bal. etiã mẽtẽ oppo. in. l. eam quã. C. de fi deicõ. in pe. char. Et ista vf esse cõis opi. p regulas positas in. ll. al leg. in glo. Amplius dixit Bal. in. d. l. cã quã. qõ etiã si filiꝰ sit institutꝰ sub cõditione cũ poterit succedere nihilomin⁹ nõ vz instituꝰ sub cõditione cũ poterit succedere nihilomin⁹ nõ vz institut

Universidad de Deusto
Biblioteca

alium casum in quo actus nullus cessante impedimento conualescit qué no. Bar. in l. si arrogator. ff. de adop. ¶ Dicit etiã sigulariter Inno. ¶ Post. qõ in toto cõsciẽtie semp cessante inhabilitate actus cõualescit: ita no. ipse in. c. innotuit. de elec. que dicta tãquã pulchra allegaui in. c. omnipotẽs. de accu. vbi vidẽdũ aplius dicit Bal. in. l. seruus. in fi. C. de lega. qõ inhabilitas surgẽs ex crimine ecclesiastico semp facit vt cessante inhabilitate recõualescat actus ¶ testiõ qõ dictũ vtrũ sit verũ nõ distinguo nũc. Tãgit etiã bic Jmo. dixisse vtrũ deportatus sit incapax ipso iure ex testõ an verõ possit capere sed nõ cũ effectu. Et est p̃mittendũ qõ in succession ab intestato sine dubio deportatus est capax ipso iure. l. j. §. capitis. ff. ad tertul. sicut ¶ in successiõe extra testũ. l. j. in fi. de bo. depos. cõtrata. ¶ Remanet ergo dubitatio in cã testati in qua ipse tenet 2tra cõem opi. que hz qõ deportatus sit incapax ipso iure. Cuius dictis adde qõ illa regula qõ deportatus habeat p mortuo ¶ qõ nõ succedat ipso iure, pbak expresse in. l. gallus. §. quid si tantum. de lib. ¶ postlim. ibi enim filius fuerat institutus vt p̃ suppono in. §. in olbus. in cadẽ. l. ¶ tñ ỏr qõ si est deportat⁹ vincte testatoꝛe nepos efficit suus heres auo ergo dak intelligi qõ deportat⁹ est in capax ipso iure: etiã qñ vocak ex volũtate defuncti hz si succederet bona fibi q̃stta applicarent fisco q̃ sunt quesita acquisitiõe ciuili: vt ptz in. d. l. si deportati seruo. ¶ tñ ibi dicit oppositũ qõ babeb̃ pto mortuo ¶ qõ nepos succedit tanq̃ suus ¶ sic excludit fiscũ. Unde ista sua differẽtia punctualr est 2tra ter. in. d. §. qd si tantũ 2firmat ista sua opi. per. l. edictũ. §. rei capitalis. ff. de bo. pos. vbi dicit qõ deportato nõ cõpetit bo. pos. ex edicto p̃torijs ¶ sic nõ põt cõpetere scõm tab. que, nõ dak nisi vocato ex testõ. Et si eq̃tas p̃toris nõ admittit eũ ad fm tab. multominꝰ admittit ad adeundũ de iure ciuili qꝛ ex equitate p̃toria facili⁹ cõsernak testiõ q̃ de iure ciuili. l. postlim⁹. in pn. ¶. l. idẽ circa. ff. de inius. test. ¶ ita arguit Bal. inducẽdo istã. l. ad hoc in. l. eã quã. C. de fideicõ. Cõfirmatur ista cõclusio per. d. l. neq; enim. §. deportati. ff. de testa. mili. iũcta glo. sup verbo fere: dicit enim ibi qõ miles deportat⁹ ¶ ei q̃ capere nõ possunt fere oẽs possunt instituere qõ verbũ fere dicit glo. ibi esse positũ ꝓpter eũ qui est factus seruꝰ pene ac si diceret excepto eo qui est seruꝰ pene. Exceptio enim vt scis dz esse de regula. l. j. de reg. iu. cũ si. ergo ptz vt exceptio ꝓcedat qõ illi qui noiank ibi sunt incapaces ipso iure. Bene facit ter. in. l. legati. ff. de capi. dimi. vbi dicit qõ legatũ alimẽto ꝛ factũ deportato nõ intercidit qꝛ habet plus facti q̃ iuris. ¶ sic dak intelligi qõ alia legata intercideret. i. extingueren̄k ipso iure. l. intercidit. ff. de cõdi. ¶ demõ. nec obstãt rõnes sue ad. d. l. j. de he. instl. Dũ dicit qõ ibi verbũ pro nõ scripto capik impꝛopꝛie: hz enim capiak aliqñ p eo qõ est cadũ cũ vel in cã caduci. l. ciuitatib⁹. §. lucius. ff. de leg. j. nunq̃ tũ inuenies qꝛ capiak p qõ nõ definit vel nõ extinguik ipso iure sicut erat in. §. luci⁹. qꝛ p repudiationẽ ipso iure heres babebak p non scripto. Preterea si illa cla ponik declaratoria ad primũ dictum tũc impator debuisset vti verbis clarioꝛibꝰ q̃ essent in pncipio dicta nã minus clarũ declarak per magis clarũ. l. vtrũ. ff. de pe. here. l. qui filiab⁹. in pn. de leg. j. Sz ex ꝓpꝛietate sermonis istud verbũ pro nõ scripto minꝰ significat eũ qui põt capere ipso iure hz nõ cũ effectu q̃ verbũ capere nõ possum positũ in pn. qꝛ illud põt intelligi de eo qui põt capere hz nõ cũ effectu. l. aliud est capere. de verb. sig. ergo nõ fuisset cõgrue posita illa cla ꝓ declaratiõe. nõ obstat ter. in. l. si in metallũ. de bis qui ꝓ nõ scri. habenk qué inducit a cõtrario sensu vz qõ si seruꝰ pene est capax ipso iure ¶ legatũ nõ applicak fisco. ergo ille qui nõ est seruꝰ nõ est inhabilis ipso iure. Ista ad hoc põt dici vnico verbo qõ ibi nõ est sumẽdum argumentũ a ctrario sensu 2tra. l. expssam. ¶ etiã 2tra rõnem qꝛ deportatus pdat ea que sunt iuris ciuilis non põt adire hereditatẽ que deferk de iure ciuili. Unde ista sunt somnia vigilantiũ vt vere dicã per sniam. Ista ter. in. l. claudius. ff. de bis qui. vt indi. circa quẽ se tantũ innoluit nihil facit ad ꝓpositũ: qꝛ vt dicit ibi. d. m. eleganter ¶ bene. ¶ ego pius perpẽderã ex ipso ter. apparet qõ nõ erat illata pena deportationis: qm̃ ibi dicãk qõ si ipse dãnatus de adulterio instituit adulteram auferk hereditas ab ea vt indigna ¶ sic testiõ vz ipso iure. l. ex facto. §. dubius. ff. de vul. ¶ pu. Sz hoc esset falsũ si fuisset deportat⁹ qꝛ deportat⁹ nõ põt facere testiõ actiue. l. ex⁹ q. §. j. ff. de test. ergo ptz qõ illa lex nihil ad rũbũ. Et ista sunt ỹa q̃ tz cõis opi. qñ aligs erat deportatus tẽpore testamẽti vel post testamẽtũ ante mortẽ defuncti. Quid aũt esset si fuisset deportat⁹ post mortẽ defuncti delata hereditate: vtz illud ius adeũdi trãsferret in fiscũ vel potius extingueret illud ius ¶ deferrek hereditas alteri ex testõ vel ab intestato est difficillima. q. ¶ disputabilis quam ego posui plenissime post Cy. ¶ Bald. in. l. si quis mihi bona. §. si seruꝰ. ff. e. ¶ in l. ex facto. §. iul. ff. de vul. ¶ pu. Et põt ẓ hoc dari ista q. dupliciter vt ibi dixi siue ista hereditas deferak ex testõ siue ab intestato. Et ad ea que ibi scripsi adde qõ Bal. in. l. iñ. C. de puil. tus licet Bald. ¶ Cy. ibi teneant aliter intellige in. §. si seruus. Et istud dictum nõ allegani in loco allega. Et adde ad intellectum quem supra dedi vltra docto. quod iste intellectus non videtur procedere ex eadem ratione quam supra adduxit Ange. contra Barto. quia tex. videtur p̃supponere qõ dominus nõ erat ipso iure incapax cum eo iubẽte seruus posset adire. Unde magis plz lec. Jac. de are. que est conformis litere: maxime qꝛ scõm lec. meã vltima volũtas staret in pẽdenti ¶ penderet ex euẽtu qꝛ si tpe adiẽte hereditatis seruus esset in potestate dñi nõ posset adire heredẽtatem ¶ institutio esset nulla sed si seruus manumitteret vel alienaretur tũc declararet restitutio fuisset valida. Ultima aũt volũtas de sui natura nõ debet stare in pẽdente. l. si. ff. cõia predi. Nec tamen ratio posset euitari qꝛ sicut als suspendit ex euẽtu vltima volũtas. l. vẽtre. j. co. ¶. l. gallus. §. videdum. de liber. ¶ posth. ita tolerabiliter posset suspendi ne vna persona grauarek ex delicto ¶ odio alterius qõ nõ est cõuenẽs vt in regula nõ dz aliquis. ff. de regu. iur. Tangit bic. d. me. multas. q. de monacho translato ad aliud monasteriũ cui acquirak hereditas vtrũ monasterio ad qõ est trãslat⁹ tpe aditionis hereditatis vel priori monasterio apud qõ erat cum hereditas fuit delata. Quã. q. ego tractaui plene in l. si quis mihi bona. §. si seruus. §. eo. post Bald. Cui est addendũ vnũ dũtarat vz qꝛ scõm. d. me. Bar. in. l. equissimũ. §. fi. ff. de bo. pos. scõm tab. tenet qõ qñ monachus fuisset institutus cõtemplatione priorꝰ monasterij bona sint restituẽda hz adeak hereditas postq̃ est trãslatus ad scõm monasteriũ. Sed cũ reuerẽtia si bene inspicias verba Bar. ipse dicit oppo. nã in seruo reprehẽdo glo. ibi posita scõm vnũ intellectũ ipse tz qõ hereditas nõ est restituẽda primo domino qꝛ imputet sibi qui eũ manumisit. Forte tamẽ posset saluari hoc dictũ in monacho quãdo trãsiret ad aliud monasterium sine licentia Abba. Quod quãdo possit fieri declarat in. c. licet. extra de reg. iur. alias. q. annectit bic quas ego tractaui in diuersis locis: ꝛ ideo non ꝓsequor eas ylterius.

Stotam. Portio accrescit portioni nõ persone que non habet portionẽ. h. d.

¶ In glo. in verbo restituere in fi. ibi. Et hoc ꝓout dicere partẽ sed nõ ꝓout dicere totã. Ista glos. loquitur satis obscure sicut etiã facit in pnn. Sed illã obscuritatẽ declarat bic Bar. sufficiẽter. Hanc autẽ non declarãt docto. Moder. cõmuniter exponũt sensum glo. ad hũc vz qõ qñ tex. dicit si totã hereditatẽ non significet qõ vnus fuerit in totum institutus qꝛ si sic esset non portio de qua esset tractandũ vtrũ accresceret vel non ¶ cui accresceret. Unde si sensus est qõ aliquis fuerit institutus in parte: ¶ totã suam partẽ sit rogatus restituere tacite interposita fide. Scõm autẽ responsum debet intelligi qõ aliquis fuit institutus in parte ¶ nõ fuit rogatus restituere totã partẽ sed partẽ sue partis. Sed ista expositio videk cõtra ter. dũ dicit qõ nihil poterit accrescere huic priuato tãquã indigno. Nã in scõo casu ex quo non priuak totaliter parte sua ꝓ rata que remanet apud eũ haberet locũ ius accrescẽdi ¶ sic non verificarek ista dictio nil accrescendi. Sed põt rñderi qõ ista verba dicanꝰ respectu conditionis ablate ac si clarius diceret, p portione sibi adẽpta nil sibi accrescit Potest etiã dari alius intellect⁹ ad istã glos. qõ in pnn. ponak de eo qui fuit institutus insolidũ ad ostẽdendũ qõ siue in tota hereditate vel in pte sit adhibita fraus priuak heres hereditate. Sõ tamẽ dicit de iure accrescẽdi referk ad scõm versum dũtarat: ¶ tenet Bart. bic ¶ cõmuniter ¶ Bodder. qõ qꝛ ista portio defertur ad fiscum alia portio repudiata accresceꝛ fisco licet nõ sit ꝓpꝛie heres secundũ Bar. ¶ Jaco. de are. in. l. si cõstante. §. fi. solu. ma. Super quo vide qõ plene scripsi in. l. si quis mihi bona. §. si seruus. §. eo. Sed contra hoc facit qꝛ fiscus succedit diuerso iure cum herede qui repudiauit partẽ suã sed inter succedentes diuerso iure non est locus iuri accrescẽdi etiã in hereditate. l. sed cum paterno in pnn. ff. de bo. pos. ergo videtur qõ non possit sibi accrescere portio. Sed potest dici ¶ est no. limitatio ad illa iura qõ illud est verum nisi ille qui succedit ex diuerso iure subrogetur in locum succedentis ex eodem iure. qꝛ tunc ꝓpter virtutem subrogationis admittetur ad ius accrescendi vbi als nõ admitteret. ¶ est nouũ dictum in ista materia. Aretinus.

Summarium.

1 ¶ Ubicunq; posthumus speratur nasci qui possit rũpere testamentum hereditas non defertur heredi instituto.
2 Ex capite suitatis fit transmissio ad heredes quoscũq; ipso iure.
3 Filius etiam suus non est heres ipso iure nec transmittit hereditatem si venter est vere pregnans.
4 Testamentum in quo filius est preteritus est nullum tam de iure ciuili quam pretorio.
5 Instituti non expectant preteritos nisi vsq; ad annum.
6 Institutus in re certa nõ est ꝓpie heres vbi est alⁱ⁹ vniuersalis.
7 Prohibitus alienare non videt prohibitus instituere heredem.
8 Acquisitione seu alienatione prohibita: in consequentiam prohibitus videtur contractus.
9 Nunquid quãdo masculus excludit feminã ex forma statuti trãsmittat ex capite suitatis portionem sibi delatam a statuto.
10 Filius emancipatus quo ad succedendi modum differt a suo.

Ventre

Ventre. Et testamẽto nõ põt esse heres q̃ dubi tat de virib⁹ testi nisi sit heres suꝰ ¶ in se verũ sit testiõ valere: alias sec⁹ ¶ q in oẽm euentũ se futurũ heredẽ cognoscit interim si est impedit⁹ adire decedẽs trãsmittet hereditatem nõ aditã. b. d. Dinidit in ỹtuor partes. In ꝓima ponik decisio quedã qñ posthum⁹ est in vẽtre respectu filij emãcipati ¶ extranei. In. §. ꝓte ibi: hz si de sua ponik differẽtia quedã inter heredẽ suũ ¶ emãcipatũ vel extraneũ qñ vẽter est vacꝰ. In tertia ibi: ergo deducik ynũ inconueniẽs qñ filius suꝰ est institut⁹ ¶ vẽter est plenꝰ. In quarta ibi: eadẽ ratio fit

1 extẽso de filio suo ad filiũ emãcipatũ. ¶ No. j. ibi ex testõ nõ deferk bereditas qõ vbicũq; sperak nasci posthum⁹ q possit rũpere testũ bereditas nõ deferꝛ heredi instituto. Et ẽ quis istud princi piũ loquak in emãcipato ¶ extraneo nihilominꝰ isto casu idem erit in suo vt colligit in. §. rñsio a 3tio sensu ¶ clari⁹ in. iñ. vbi osẽdik qõ isto casu filiꝰ suꝰ nõ trãsmitteret hereditatẽ ex capite suitatis ex quo dak intelligi manifeste qõ bereditas non est delata qꝛ si esset delata trãsmitteret ex capite suitatis pbak in. §. rñsio. ¶ statim dicek ¶ idẽ dicẽdũ est in agnato quẽ posthum⁹ q est i vtero pcedit in gradu qꝛ cũ posthum⁹ babeak p nato quo ad sui cõmodũ sicut si est nat⁹ bereditas nõ deferek agnato seq. l. j. §. si qs primoꝛ. ff. vñ cogna. ita ¶ in isto casu. Et hac rõne vtik iurisco. sulꝰ in. l. cũ quidã. §. qõ ỏz. §. e. el primo. ver. ¶ in eo. Et iõ refert bic Bar. se cõsuluisse qõ in isto casu si agnatꝰ decedat pendente adhuc natinitate posthumi nõ trãsmittit ius deliberãdi ad heredẽ suũ: qꝛ ad trãsmissionẽ sciat hereditatẽ sibi esse delatã. l. cũ antiquioꝛib⁹. C. de iure deli. sed nõ põt scire eã sibi esse delatã cũ nondũ est delata. Cõfirmak ista cõclusio q̃ hz parũ dubitatiuis qꝛ si trãsmissio isto casu nõ fit ex capite suitatis: vt pz in v. Ergo multomagis ex iure deliberãdi: qꝛ trãsmissio q̃ fit ex primo capite fit etiã ab ignoꝛãte. l. hereditatẽ. §. filiũ. ff. de castrẽsi pecu. ¶ l. liber homo. §. fi. ff. de sti. ser. ¶ plene declarabit. j. in glo. magna.

2 ¶ Scõo no. ibi hz si vacuo vẽtre cũ dicit heres fuisse intelligiẽnam hũc ter. inducit bic subtiliter Bar. qõ ex capite suitatis fit trãsmissio ad heredes quoscũq; ipso iure: nõ em̃ põt intelligi bic qõ filiꝰ suꝰ se immiscuit qꝛ cũ dubitaret de virib⁹ testi ex quo crediscebat ventrẽ esse pregnantẽ nõ posset se actualiter imiscere sicut nec extraneꝰ potuisset adire cũ immixtio ꝓcedat a pari cum actione. l. cũ bonis. §. e. ¶ qꝛ ista est principalis materia hui⁹. l. nfe quã tractabim⁹ tibi in glo. magna. ideo nihil est dicendum am-

3 plius. ¶ Tertio no. ex eodẽ ver. seq. qõ filius etiã suus nõ est bes ipso iure nec trãsmittit hereditatẽ si venter est vere pregnãs. Sed cõtra hoc oppo. de. l. cũ quidã. §. suũ. §. eo. vbi dicit qõ etiã si venter sit pregnãs filius suus est heres ꝓ dimidia ipso iure. Sed ad illã. l. cõmuniter doc. rñdent qõ illa loquit qñ posthum⁹ erat institutus vel qñ sumus in cã intestati quo casu nõ dubitabit de virib⁹ testamẽti ex futura natiuitate posthumi: nos autẽ loqmur qñ posthum⁹ fuit preterit⁹ ¶ ratione differẽtie vide bic per Bar. plene. ¶ in. d. §. suũ. quẽ retuli ibi plenissime. Et qõ vẽtre ꝓterito filiꝰ in ptãte nõ fit heres ipso iure tz Bar. in. l. si. de cõdi. insti. vbi dat regulã qõ inter mortẽ ¶ aditiones est dare mediũ in filio suo qñ suitas est suspẽsa in casu dubij ꝓpter cõditionẽ sicut in casu nfo si filiꝰ nõ nasceret. Sed ỹ oia predicta fortiter facit ter. ¶. l. illud. §. fi. in pe. rñso. ff. de ỹtabu. ỏt em̃ ibi qõ bifficiũ ỹtabulãdi cõpetens filio est maxime necessariũ filio emãcipato qꝛ interim nõ põt adire bereditatẽ. ergo manifeste colligit qõ ideo minus est necessariũ filio suo qꝛ põt adire. ¶ hoc tz ibi glo. parunla interlinearis. Et ad arg. Bar. ¶ ad differẽtiã quã ipse facit hic posset rñderi subtiliter ¶ est nouũ dictũ qõ etiã qñ posthumus est ꝓteritus ler aliquo mõ ỏt certa de eo qõ futurũ est: est

4 a esi certa per rerũ naturã de posthumo qõ est in vẽtre qõ aũt nõ sit moꝛiturus sed debeat nasci est certa ꝓsumptio quã facit ius qꝛ arguẽdo a cõiter accidẽtib⁹ iurta. l. certi cõdictio. §. qm̃. si certe. ꝓsumitur qõ posthumus sit nasciturus. Et hãc solu. sentit Bar. hz nõ ita clare rñdendo ad istud Jnũ in. d. l. illud. in fi. sed alibi vt dicere meli⁹ vz in. l. equissimũ in pri. ff. de secũ. tab. vz qõ ista cõditio qõ posthumus nõ nascak nõ dz attẽdi sed cur nõ debeat attendi nõ declarat. Sed mens sua vt esse qꝛ ista videret esse cõsideratio tristis eritus in posthumo qui est in vtero ideo nõ liceat expectare istũ tristem euentũ ita qõ faciat spem aliquã attento statu de presenti. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. de verbo. ob. Sed est casus nõ ꝓpꝛie conditionis que apponitur in vltima volũtate in. l. si quis posthumos in. §. responso. ff. de lib. ¶ posth. quẽ ibi no. Bar. ad hoc. Jnspecto ergo statu de presenti lex ꝓsumptione iuris er quo nõ debet attẽdi iste tristis exitus est circa quo posthumus nascak ¶ per consequẽs rũpetur testamentũ. Et si dicas ergo posthumo preterito filiꝰ institut⁹ interim erit heres ab intestato cõcedo ¶ ita ẽlligo. d. l. illud. in fi. Et si posthumus ea non nascatur posthumus ista hereditas quesita ex causa intestati deuoluet in causam testati sicut in. l. iñ. §. sed si sub ea. ¶ ibi Bar. de cõtrata. Sicut ecõtra Bar. fatek in. d. l. equissimũ. qõ si preterito filio posthumus accepit bon. pos. scõm tab. filio dicen-

4 a ¶ Sz testamentũ in quo filius est preteritus est nullũ a tã de iure ciuili, q̃ pretorio scõm cõem opi. in. l. si filius q in ptãte. de libe. ¶ posthumis. ¶ in. l. filio. ff. de iniusto testamẽ. ergo quod non est rumpi nõ potest. l. nã ¶ si. §. rũpendo. dei iusto rup. test. nec filiꝰ institutus potest sibi insufflare spiritũ vite que dicta sunt multipliciter nõ vera sicut bic latius prosequitur Jmo. Cuius dictis adde qõ qñ filius tacite vel expresse approbat testamentũ non est verũ qõ institutus possit cõtratabulare: ¶ cõtrariũ videtur probari nõ restringendo literã in. d. l. filio preterito. ¶ bic tenet gl. no. in. l. ij. §. si quis ex liberis. ff. de contratabu. ¶ sequitur etiam Bar. per. l. prealle. in. l. si post mortem. §. fi. ff. de contratabu. Illud etiam dictum Ange. non est verum qõ posuit singulariter sub dubio forte in. l. mater decedẽs. ff. de inoffi. testa. vz qõ quãdo ius cõtratabulandi est coniunctũ cum iure dicendi nullum qõ est remedium ciuile cõtratabu. nõ possunt cõpetere instituto aliquo modo: qꝛ sicut remedium dicendi nullum non est cõmunicabile alteri: vt patet in remedio q̃rele in. d. l. mater decedens Jta etiam cõtratabule quę accumulatur remedio ciuili non cõmunicatur heredi instituto quę positio est manifeste contra tex. in. l. si duo. de lega. prestan. erat enim preteritus suus et sic concurrebat remedium contratabu. cum iure dicendi nullum ¶ tamẽ ex persona preteriti institutus potest contratabu. Aduerte etiã quando cõtratabu. intentatur berede instituto adeũte non

a ¶ Filium. adõ gl. fini auf. deber. ¶ fal. ¶ erbe redatos. et vide Joan. bap. ras. cõtrariũ tenẽtẽ in. l. j. de libe. ¶ posthu. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ange. in. l. filio. §. cõtratabulas. ff. de inoffi. te. q̃ cõclusio videt ꝫ ter. fin. in. l. si ex duobus. in prin. ff. de po. bof. Ztabu. quẽ ego põderaui ad hoc repetẽdo ista dicta in. l. si filius q in ptãte. de lib. ꝛ posthu. Ite adde fm Jmo. hic qõ lz fili⁹ preteritus nõ approbet testũ vel Ztabu. vel alr per hoc tũ nõ impediret institut⁹ intẽtare Ztab. q cõtratabule nõ semper cõpetunt ad rescindendũ: imo aliq̃s ad declarandũ testũ esse nullũ. allegat ter. in. l. filiũ in prin. ꝛ in. l. nõ putauit. §. a primo gradu. ff. de Ztabu. Tũ ipse ponit regulã quã plenꝫ scripsit in. l. filio pterito. §. de iniu. testõ q̃ testũ quãcunq; nullũ põt Ztabulari dũmõ er eo potuerit adiri bereditas tpe mortis testatoris ꝛ ista cõclusio. pbaf: ibi hoc tz gl. in l. illud. in prin. ff. de Ztab. ꝛ hoc multũ plixe prosequit hic ꝛ bñ: ꝛ est doc. Ang. in. l. filio. §. Ztabu. ff. de inoffi. te. dic vt hic plenius p eũ. Et ad illã rõnem Ang. q̃ facit dfiam inter posthumũ preteritũ ꝛ iã natũ rñdebit in alia. q. sup hac gl. Sed restat pulchra dubitatio quã tangit hic. d. m. Rñdq filius institutus possit dicere testũ nullũ filio pterito nõ dicẽte de nullitate. Sup qua qõ. q̃ est subtilis cõsidera duos casus. Ifiã aliq̃s filius preteritus approbauit expresse testũ vel tacite iurꝫ ea q̃ bñr in. d. l. filio pterito. ꝛ tunc verius vr opi. Spe. ꝛ Bal. qõ fili⁹ instituꝫ nõ possit dicere testũ nullũ: vt tenuit Spe. in ti. de testa. §. j. ver. sed pone berta. ꝛ Bal. in. l. papi. in prin. ff. de ioffi. te. qõ. pbaf q̃ si pterito approbãte testũ cessant Ztab. ita q̃ filius institutus nõ põt Ztabulare. §. dixi eadẽ rõne videf qõ ista approbatio excludat ius dicẽdi nullũ faciendũ ab instituto: q̃ ter. in quo se fundat Bar. nõ magis loquit de excludẽdo Ztab. q̃ de excludẽdo iure dicẽdi nullũ dũ dicit. l. filio pterito. qõ volũtas testatoris dz seruari ex bono ꝛ equo. Et ideo isto casu nõ videf vera opi. Ly. ꝛ Bal. qui tenent oppo. expresse in hoc casu in. l. posthumo. C. de bo. pos. cõtratab. Cõfirmaf ista cõclusio: q̃ tũ testũ est nullũ ipso iure ex preteritione sui sicut dictũ est Ztabu. nõ cõpetit nisi ad effectũ declarandi testũ nullũ ꝛ ostendẽdi qõ res est in cã intestati: sicut dicit gl. in d. l. quãdiu. §. eo. ꝛ est casus in. l. filium. §. fi cũ exheredatio. ff. de cõtratab. ꝛ sic Ztabule in hoc casu bñt eundẽ effectũ qõ hz ius dicẽdi nullũ. Sicut ergo filio approbãte testũ nõ cõpetunt Ztabulata etiã non cõpetet ius dicẽdi nullũ: q̃ ista duo iudicia sunt eiusdẽ effectus in isto casu. arg. l. fi. §. ꝛ si qdẽ. ꝛ qõ ibi p bar. ff. ad tertul. Et bñ facit ter. in. l. qui sub pterm. C. de lac. san. eccle. ꝛ lz ang. in hoc casu teneat cõtrariũ in. d. l. papi. in fi. huius. q. alia tñ opinio videtur pbabilior. Et sic debes limitare ea q̃ scripsi in. l. si filius qui in potestate. §. de lib. ꝛ posthu. vbi tetigit istã. q. Aliqñ ꝛ est secũdus casus filius tacite vel expresse nõ approbauit testũ: ꝛ tũc verius videtur opi. Ang. ꝛ Bal. quã ẽt approbat Bar. in. l. post mortẽ. §. fi. ff. de ztratab. vꝫ qõ filius institutus põt dicere testũ nullũ si pteritus non dicat. Probak cõclusio fm Bar. in. d. loco qui filij vocant ad Ztab. eodẽ iure ꝛ ordine quo vocantur de iure ciuili ad remedia iuris ciuilis. l. j. §. vocãtur. ff. de bo. pos. Ztabu. Sicut ergo pterito non approbãti testũ possunt cõpetere Ztab. ꝛ etiã qñ filius approbat testũ in vno casu. vꝫ si primo Ztabulauit ꝛ postea vult penitere: vt. d. §. fi. ita etiã non pbibẽtur filij instituti dicere testũ nullũ. Et lz ipse vtatur ibi rõne inexcitabili: vt statim dicã. tñ opi. vr vera: q̃ ego video qõ rescisso testõ p querelã succedũt veniẽtes ab intestato non scripti in testõ. l. posthumus. §. si qs ex bis. ꝛ in. l. papi. §. fi ex cã. ff. de inoffi. te. nã illud est verũ etiã respectu scriptoꝝ in testõ: vt pz ex pmissis: sicut ergo rescisso testõ per querelã effectus rescissionis transit ad oẽs etiã scriptos ita si ab initio testũ fit nullũ ipso iure ista rescissio facta ipso iure cõicabit oibus qui volũt dicere testũ nullũ. Et hoc modo declarãdo bene pcedit ratio Ang. in. l. papi. ꝛ. d. mei bic: nã ratio Bart. quã assignat in. l. si post mortẽ in fi. q̃ filius institutus põt dicere testũ nullũ: q̃ cõtratabule ꝛ ius dicendi nullũ pariscant nõ vr bona: q̃ lz Ztabudentur ad instar iuris dicendi nullũ: non tñ ecõtra ius dicendi nullũ datur ad instar iuris dicendi nullũ: non tñ ecõtra ius dicendi nullũ datur ad instar Ztabularũ. vt id qõ fuit inductũ in Ztabunõ a iure ciuili sed a pretore habeat locũ in iure dicẽdi nullũ. De claratio ista pz ex bis q̃ bñr p Bar. in. l. j. ff. de lega. j. Preterea si Ztabu. q̃i testũ est nullũ cõpetunt vt dixi mõ ad eundẽ effectum eũ iure dicẽdi nullũ. ergo qõ diſponik in vno dz habere locum in alio casu p iura que adduxi in prima cõclusione in isto articulo. Extra gl. apponit ang. fortiter Ifistũ ter. nã vr qõ bo. pos. Ztadũ vnũ intellectũ ꝛ clarius in. l. illud. in fi. ꝛ in. l. seq. sepe allega. Er quo eũ illi filij instituti poterãt intentare Ztabu. in vita sua ipedimẽti. q̃ vigilãtibus ꝛ nõ dormiẽtibus ꝛc. l. nec. ff. eñ er g. cau. ma. l. pupillus. de priui. cre. Sed huic obiectioni rñdet sing. glo. vt etiã dicũt hic Modern. in illa. l. seq. post. l. illud. dicit eñ q̃ lz possent agere de iure spãli tñ dicunt impediti ex quo omiserũt agere vt seruarẽt ius cõe ꝛ vltimã voluntatẽ testatoris quousq; seruari poterat. i. quousq; nascerẽt posthumus: ꝛ est nouũ dictum in materia q̃ ponitur in. l. j. in fi. C. de anna. excep. vbi dr ꝛ qõ nõ valenti agere nõ currit prescriptio. nã poterãt amplari illa lex in eo q̃ poterat agere de iure spãli sed ꝑpter reuerẽtiã testatoris nõ agit a quo erat institutus. Pro qua cõclusione allego tibi ternot. cũ glo. fna in. l. senatus. ff. de offi. presi. vbi. pbatur qõ datur restitutio illi qui poterat agere vt cõtestaretur litẽ ꝛ sic perpetuaret ius suũ si cõmode nõ poterat agere. exponitur eñ ibi id est si retardabat agere ꝑpter reuerẽtiã superioris vel q̃ in multis occuparet lz reuerẽtia testatoris est cã egpollẽs istis fine dubio respectu eius q̃ fuit ab eo institutus: q̃ nõ est honestũ qõ alio non impugnãte voluntatẽ testatoris institut⁹ impugnet: vñ dicit ternno. in. l. is qui in ptãte. versus fi. ff. de leg. prestã. qõ q̃ñ preteritus tacet si institutus impugnet ipse testũ solus tenet ad oĩa legata acsi testũ nõ esset expugnatũ ꝛ hoc nõ est alia rõne: nisi q̃ impro be fecit vr tũ ista fing. d. glo. esse intelligẽda q̃ñ ille q̃ poterat agere ꝑpetuabat quidẽ ius suũ agendo nõ tñ tũc poterat ꝫsecq effectũ sue actionis. ꝛ ita loquak ter. in. d. l. nã lz filius añ natiuitatẽ posthumi intẽtaret Ztabu. nõ tñ ꝫlequeret hereditatẽ defuncti tũc ex illo capite: sed nato posthumo ꝛ nõ prius vt pz ex. l. seq. et qõ ibi no. ꝛ in isto casu ꝑpter loqtur gl. ꝛ ter. i. d. l. senatus. q̃ optime facit ad materiã. Reperit tñ vnus casus vbi de not. in quo lz q̃s possit agere vt interrũpat pscriptionẽ nihilominꝰ dr esse ipeditus ꝛ dak sibi restõ aduersus pscriptionẽ etiã si nõ cõcurrat alia qua cã extrinseca: vt. §. dixim. ꝛ hoc est vbicũq; petit restõ aduersus eũ ꝫ quẽ actor nõ egit: q̃ fuit ꝛtumar: tũc eñ q̃ cõtumax põt allegare negligẽtiã partis aduerse ex qua cõmodũ sentit iste q̃ aliter potuit agere dicẽt legitime impeditus: casus est notquẽ ibi ita declarat Bar. ꝛ est sing. doc. in ista. q. in. l. is q̃ reipublice. ff. ex qui. cau. maio. Sed opponit fm Ang. incõtinẽti. nã vr qõ iste filius institutus ventre pterito potuerit intẽtare scõm tab. q̃ qñ istituꝫ est in pari gradu cũ pterito põt petere bo. poscõm tabu. si duo in fi. ff. de leg. prestan. ꝛ si potuit petere bo. posfm tab. ex hoc sequit qõ fuit negligẽs: q̃ poterat intẽtare remediũ iuris cõis ꝛ fm voluntatẽ defuncti ꝛ sic nõ vr legitime impeditus. sol. dicit ipse dña est in hoc casu inter preteritionẽ posthumi ꝛ iã nati. nã preterito posthumo ille q̃ est in pari gradu non põt intẽtare bo. pos. fm tab. l. illud palle. in fi. sed qñ est preteritꝰ iã natus tunc loqtur lex ztia q̃ vule qõ ille qui est in pari gradu non expectet preteritũ. Et si queris rõne dfie est dicẽdũ scõm eũ qõ rõ est q̃: fortior est ruptura quã facit posthumus quã illa q̃ fit ipso iure per legẽ vbi filius natus est preteritꝰ: q̃ eñ posthumus rumpẽdo rũpit er facto suo qñ ꝑ natiuitatẽ fit ruptura: ideo ꝑpter factũ suũ ꝫcurrentẽ cũ legis diſpõne ruptura est fortior: et ideo magis ligat manus heredis instituti. Sed ista dicta nõ placent Jmo. hic. Primo q̃ non est verũ qõ fortior sit ruptura posthumi q̃ iam nati imo sunt paris potẽtie secundum eum allegat tert. in. l. iij. §. nã ꝺiuus. ff. de iniu. te. Sed illa parũ facit: q̃ ibi non parificant filius natus tpe testamenti ꝛ posthumus natus post mortem sed parificat posthumus naturalis q̃ nascitur post mortẽ ꝛ ciuilis q̃ nascit post testamentũ vinẽte testatore q̃ rũpit er capite secundo legis velleie. l. gallus. §. nunc de lege. de libe. ꝛ posthu. dictũ tñ est verissimũ in se. Et probatur expresse insti. de exhe. li. §. sed hec que vetustas. vbi tert. expresse dicit qõ quãtum ad vim rũpendi par est conditio natorũ ꝛ posthumorum ꝛ masculorũ ꝛ feminarũ. Quinimo probatur qõ quãtum ad aliquẽ effectũ adhuc est fortior preteritio iam nati q̃ posthumi quia si posthumus preterit⁹ nascitur viuo testatore ꝛ eodem testatore viuo postea moritur confirmatur absolute testamentũ ex equitate pretoris ꝛ tñ si natus tempore testamẽti moritur vinẽte testatore confirmatur testamẽtum: nisi in eo sint instituti vinẽtes ab intestato. l. posthumus in prin. ꝛ in ver. idem ꝛ circa. ff. de iniu. testõ. Et attende diligenter q̃ hoc qõ mortuo filio iam nato testamentũ non recõualescat est ꝑpter signum fortioris ruptionis ita. pbat ter. no. insti. de exhe. lib. in prin. ver. adeo. Facit optime ter. ꝛ qõ ibi scribit Bar. in. l. j. §. impuberes. ff. cõmo. non ob. terin. l. nam ꝛ si. §. rumpendo. iuncta. l. iij. in fi. de lib. ꝛ post. que inra adducit hic Jmo. pro ang. q̃ illa differẽtia q̃ ponitur in illis iuribus non surgit q̃ posthumus fortius rumpat: sed quia gradus sequẽtes q̃ñ posthumus est preteritus habuerunt depẽdentiam aliquo tpe a primo. s. anteq̃ posthumus nasceretur quo tẽpore testamẽtum valebat. Et ideo rupto principali accessorium etiã tollitur vt in regula accessorium cũ si. ff. de reg. iur. in. l. non dubium. de legibus. Sed q̃ñ filius iam natus est preteritus tunc sequẽtes in gradu nunq̃ habuerunt dependentiã a primo quod semper fuit nullum ipso iure vt dicunt doc. in prealllega. locis. et Jmo. hic ꝛ bene. Scõo vtitur hic Jmo. alia rõne quã nõ curo referre q̃: satis per predicta iura soluta est differẽtia Ange. nec est verũ id qõ ipse dicit qõ posthumus faciat aliqd in rũpendo testamẽtum. nã testamẽtum rũpit lex nõ aliqõ factũ posthumi sed ꝑpter natiuitatẽ posthumi. Preterea ꝺ hanc suã differentiã arguo sic.

guo sic. Nõ plus dz opari fictio circa idẽ q̃ veritas: quo ad effectũ imo plus attẽdit veritas q̃ fictio. l. filio quẽ pater. de lib. ꝛ posthu. Et videplene p Bart. q. hoc idẽ dicit in. l. j. §. hoc antẽ senat⁹. ff. ad sil. Sz posthumus nascẽdo ideo rũpit testũ q̃: quia est in vẽtre iuris fictione habek ꝑ nato. l. cũ qdã. ꝛ fiue igit. §. eo. ꝛ ver. pcedẽti. ꝛ in. l. q̃ in vtero. qõ ibi no. ff. de ſta. bo. ergo dz ille q̃ nõ põt pteriri eo q̃ ficte: causek natus forti⁹ rũpere q̃ ille q̃ tpe testamẽti vere natus erat: vnde Bar. attingẽs istã difficultatem in. l. ſi. §. expectãdi. ff. de bo. pos. fm tabu. in effectu reddit rationẽ. dicit eñ qõ posthumo pterito ideo nõ cõpetit bo. pos. scõz tabu. q̃ nõ est spes verisimilis qõ posthumus nõ nascak ꝛ sic qõ impleak cõditio instituti. ꝛ ideo interim repellit tãq̃ nõ institutus q̃ verisile est q̃ cõditio deficiat. Et ꝺ idẽ tetigit in. l. illud. in fi. in principio cõmẽti. de cõtratab. Sed q̃ñ filius iã natus est ꝑ teritus vr heres institut⁹ sub illa cõditione si filius preteritus nõ expugnauerit testamẽtũ p Ztabu. Unde q̃ ista cõditio põt euenire ꝛ est considerabile qõ eueniet ideo heres institut⁹ põt petere bo. pos. fm tabu. Preterea scõm eũ põt esse alia rõ q̃ si heres q̃ est in pari gradu ptz bo. pos. fm tabu. ista petitio nunq̃ erit frustratoria q̃ aut nõ expugnak testũ p Ztabu. ꝛ remanebit firma possessio fm tabu. Aut expugnabik ꝛ tũc cõuertik illa bonoꝝ pos. in cõtrata. ꝛ sic habebit effectũ: vt. §. sed si sub cõditione. qui sequik in d. l. illud. Sed hãc rationẽ reprehẽdit Jmo. ꝛ etiã precedentẽ. Et vt incipiamus a fma dicit ipse qõ sicut in posthumo nõ attenditur institutio facta sub cõditione q̃ nõ est spes qõ debeat impleri: q̃ñ verisimile est posthumũ nasciturũ ita in filio iam nato põte rito nõ est verisimile qõ cõditio sub qua vr institut⁹ heres ipleak q̃ nõ est verisile qõ preterit⁹ omittat cõtratabu. cũ nemo ꝑfinma tur iactare suũ. l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. melius facit lz ipse nõ adducat glo. quã feci te notare in voce in. l. j. C. de testa. mi. q̃ dicit qõ cessante impedimẽto heres institutus presumerek velle adire hereditatẽ: p qua glo. est casus singu. in. l. q̃ posthumos. §. fi. j. ad sil. vbi iuris cõsultus clare ostẽdit qõ cessante impedimẽto ꝑsumik qõ heres fuerit aditurus. et p q̃s transmittit hereditatẽ vt ibi dicik ꝛ ita declarat ter. in. l. elegãter. ff. eo. Preterea dicit ipse q̃ñ posthumus est ꝑteritus heres videk institutus sub duplici cõditione alternatiue: vcz si posthum⁹ nõ nascek vel si nascek ꝛ nõ cõtratabulauit qõd dato qõ ꝓma cõditio nõ deberet attẽdi scõm Bar. deberet attendi: scõa que q̃ põt verisimiliter existere faciet q̃ poterit bo. pos. fm tabu. q̃ ad veritatẽ alternatiue sufficit alterum esse verũ. l. si is qui ducenta. §. vtruꝫ. de rebus du. cũ si. Sed ad ꝓmã impugnationẽ põt rñderi dupliciter. Et ꝓmo qõ si ꝑteritus suus nõ intendit cõtratabulare nõ incurrit aliqua iactura sui patrimonij de qua loquit. l. cũ de indebito. q̃ per ius dicendi nullũ qõ est perpetuũ põt consequi idẽ er iure ꝓprio. l. is qui in potestate. in prin. cũ multis aliis simlibus. ff. de le. prestã. Vel aliter ꝛ melꝰ posito qõ nõ sit verisimile preteritũ omittere contratabulas: hec tamẽ spes qõ omittat licet non sit verisimilis nõ est reprobata: vnde potest melius tolerari: sed quod heres institutus: si posthumus non nascerẽt expectet posthumũ moꝛi in ventre: ista spes in homine est reprobata in. l. inter stipulantẽ. §. sacrã. ff. de verbo. obli. ꝛ in. l. quis posthumus. §. i. de libe. ꝛ posthu. Ad secundã impugnationẽ est dicendũ qõ hic est fallacia in tpe: q̃ anteq̃ posthum⁹ moriak nõ est verũ qõ illo tpe heres sit institutus sub cõditione si posthum⁹ nõ cõtratabularet cũ illo tpe nõ possint sibi cõpetere ztratabule videk autẽ institutus sub ista conditione post natiuitatẽ quo tempore si queris vtrũ institutus qui est eodẽ gradu possit petere secundũ tabulas dicam qõ sic: q̃ post natiuitatẽ equiparatur filio iam nato quo ad rumpendum vt supra. Secunda autem ratio Bartol. quam etiam impugnat hic Jmol. licet posset forte defendi a sua impugnatione tam manifeste non ponit aliquam differentiam inter posthumum ꝛ iam natum: q̃ eodẽ modo in posthumo possemus dicere quod si anteq̃ nascak data est possessio fm tabu. posset cõuerti nato posthumo ztabu. Unde de ea nõ est multũ curãdũ. Et sic vides qõ ab impugnatiõe Modern. opi. Bar. non posset defendi plus tñ plz qõ direrũt vltramõtani ꝛ Ly. in. l. si. C. de bo. pos. fm tabu. vꝫ qõ nũq̃ instituti põt petere bo. pos. fm tabu. Et si sit ꝑteritus iã natꝰ q̃is sint in eodẽ gradu: ꝛ hoc etiã sequit Jmo. Moderni ꝓmo p ter. in. d. l. si duo. in fi. quẽ põderãt vltramõtani: vbi dicit q̃ suo ꝑterito emãcipat⁹ institut⁹ retinet partẽ suã si omittit ztabulare tuitione. i. bñficio ptoris: vt ptz in vbo tuek: ꝛ sic de iure speciali. Secũdo cõfirmak ista opi. q̃ si cã quare ille q̃ est in eodẽ gradu nõ expectat ꝑteritos. ꝛ põt petere bo. pos. fm tabu. est q̃ vr institutus sub cõditiõe: ista rõ vr vlis quo ad oẽs institutos etiã extraneos: vt ptz in glo. ordi. in. l. bi q̃. ff. eo. ꝛ est casus in. l. si seruus ff. eo. ti. ꝛ in. l. si qs heres institutꝰ. in pn. ff. de here. insti. Nõ obstat ꝛpugnatio quã facit hic bar. vꝫ qõ si institut⁹ non succederet iure ordinario lz bñficio ptoris nõ ꝑtaret legata oib⁹: sed certis ꝓtonis dũtaxat. l. filiũ. §. is autẽ. ff. de le. ꝑtã. Qõ negak expsse l. d. l. si duo. l. si. Nã ad hoc rñdet Jmo. sequẽdo glo. in. l. is q̃ in ptãte sepe allegata. q̃ ter. in. §. is autẽ. põt intelligi in liberis qui bñficio preteriti nõ bñt Ztabu. vt sunt descendẽtes ex feminis. l. illud §. ad testamẽta. ff. de Ztabu. Sz istud dictũ nõ vr posse ꝓcedere: q̃ talib⁹ cõpetit q̃rela iofficiosi testamẽti. Tũ qua rõne institut⁹ qui potest habere Ztabu. adeũdo ex testamẽto vr approbare volũtatẽ defuncti: ꝛ tõ tenek ad oĩa legata eadẽ rõne: ꝛ forti⁹ ille qui põt querelare capiẽdo lucrũ er volũtate defuncti vr approbare defuncti volũtatẽ. l. si pars. in fin. ꝛ in. l. nihil. in prin. l. fina. in. ff. de inoffi. testa. potest ergo solui aliter nihil ad literã diunãdo: sicut facit ista solutio vcz qõ ille qui est institut⁹ succedat nõ scõm tabu. lz ex beneficio ptoris nihilominus: q̃ adeũdo exprẽsse approbat volũtatẽ defuncti er equitate: ꝛ mẽte ptoris dz teneri ad oĩa legata per ter. quẽ adduxi als in. l. si ex duob⁹. in pn. ff. de contratabu. Et quare volũtas inutilis ex approbatiõe heredis ꝑstituti efficiak efficax cõtra regulã positã in. l. nõ dubiũ. C. de testa. Est dicẽdũ sicut dixi in. l. si filius q̃ in ptãte. §. de lib. ꝛ posthu. qõ ista approbatio sit ex mẽte pretoris autoritate iuris quo ad effectũ prestatiõis legatoꝝ. † Et adde ad predicta qõ instituti non expectãt preteritos: nisi vsq; ad annũ ª quo durat facultas petendi bon. pos. Tũ lz post annũ duret ius dicẽdi nullũ vsq; ad. xxx. an. nihilomin⁹ põt peti bon. pos. fm tabu. q̃ remediũ iuris ciuilis nõ retardat bñficiũ pretoris: ita declarat Bal. in. l. ſi. de bon. pos. Ztabu. alle. ter. in. l. si impuberes. §. ꝛ sitũ. ff. ad carbo. Adde etiã qõ filꝰ preterit⁹ hoc ipso qõ petit aliqd ex testõ vr approbare testũ fm Bar. i. l. post legatũ. in pn. ff. de bis q. vt indig. ꝛ Ang. in. l. postq̃. ꝛ in. l. legitima. ff. de pe. here. In gl. magna in vbo relinquere ibi relinqt ergo Ztab. Glo. ista manifeste vult qõ hic nõ trãsmittat hereditas de iure ciuili: iz bo. pos. dũtarat: ꝛ idem dicit due glo. sequẽtes vna in verbo decreto alia in vbo dz. Sed Bar. hic posuit aliũ intellectũ ꝛ aliũ Ang. dicit eñ qõ iste ter. dz intelligi de trãsmissiõe hereditatis: ita qõ hereditas poterit adiri de iure cõi. Adouek q̃ leges debẽt intelligi fm subiectã materiã. l. si vno. ff. loca. cũ si. Sz nos sumus hic in ti. de acqui. heredi. de iure ciuili: ergo dz intelligi q̃ fiat trãsmissio ipsi⁹ hereditatis acquirẽde de iure ciuili: que rõ faciliter tollit: q̃ nõ est inconueniẽs qõ in vno titulo principal⁹ tractek de vno iure: ꝛ incidẽter tractek aliqd aliud de alio iure: sicut ꝓbak expresse in terminis in l. qui hereditatẽ. §. eo. ꝛ in. l. cũ qdã. §. qõ dr. el. j. §. eo. vsq; Ang. reprehẽdit istas lect. q̃ cũ hereditas in casu nõ sit delata: vt in ꝓncip. l. vꝫ posse trãsmitti. Sz ista rõ est multũ frinola: q̃ cõcedẽdum est regulariter id qõ ipse dicit er eo: q̃ nemo põt transferre id qõ nõ bz. l. nemo pl⁹ iuris. ff. de re. iur. l. tradita. ff. de ac. re. do. Sz ler q̃ñ põt inducere qõ hereditas nõ delata transmittak ac si esset delata: trãsmittit tũc spes iuris de futuro: sicut fit in ztractibus cõditionalibus. §. er cõditionali. isti. de ver. od. l. j. ꝛ. l. ñ. C. vt ac. ab here. ꝛ cõtra he. Et hoc facit ptoꝛ in ista materia: q̃ impeditus in casu nostro trãsmittit nõ solũ cõtratabulas q̃ cõpetebãt tpe trãsmissiõis: sed ẽt fm tabu. q̃ nõ cõpetebãt. nec est rõ cur lex ciuilis mota eqtate hoc nõ possit facere sicut facit pretoꝛ. Sed est fortioꝛ rõ quã sentit hic Jaſ. de cast. qui sequik lec. gl. q̃ est verissima nõ tñ bene se explicat: vt dixi in voce. Dicit eñ qõ ista opinio Ange. videk cõtra ter. in. l. illud. sepe allegata. in fi. vbi dr qõ bñficiũ bo. pos. cõtratab. est necessariũ emãcipato: ergo nõ põt trãsmittere de iure cõmuni. Sz ista rõ nisi ꝙltra procedas non videk concludere: quia ego fateoꝛ qõ emancipato qui non potest adire est necessaria bereditas posthumo non nato: vel ꝛ annullata testõ: q̃ tunc nihil obstabit quominus si est facta trãsmissio. vt do. Bar. heres emãcipatus possit adire de iure ciuili. Credo tamẽ inveritate qõ iste bonus doc. habuit bonã mentẽ: nã si bene ponderes ter. in. l. ſal. bñficiũ bo. pos. cõtratab. iõ cõtra regulas iuris ibi cõpetit institutis: vt. §. agnoscẽdo bo. pos. possint eã trãsmittere: sed istud bñficiũ obcãm trãsmissiõis nõ esset necessariũ emãcipato: si posset hereditatem trãsmittere de iure ciuili quo ad effectum trãsmissionis ergo dak intelligi qõ trãmissio de iure ciuili non fit. Sz tu potes dicere tenẽdo opi. Bar. qõ si posthum⁹ nascak erit necessariũ posthumo emãcipato bo. pos. q̃ emãcipat⁹ nõ põt succedere de iure ciuili: nisi q̃ ẽt institut⁹ in testõ fm iura. vt plene per Bar. in. d. l. illud. ꝛ ego diri in. l. p herede. §. j. §. eo. ꝛ ista rõsio est multũ colorata. Qr tamẽ litera simplr dicit qõ istud bñficiũ est necessarium emãcipato nõ distinguendo vtrũ posthum⁹ nascak. vel non ideo tutius est dicere qõ nõ trãsmittitur beneficiũ adeũdi: vnde Angel. ponit hic secũdam lec. dicẽs qõ hic non transmittitur hereditas ipso iure: sed per bñficiũ restõnis in integrũ: er quo heres defuncti restituek ad eũdũ vtik rationibus friuolis quibus bene respõdet Joã. de imo. vñ dic vt hic per eũ. Et ex hoc infert vnum qõ est mirabile. ꝛ magni effectus q̃ si competeret beneficium bono. pos. duntaxat finiretur anno in descendẽtibus. l. j. §. largius ff. de succes. edi. † Sed si competit facultas adeundi restituta a pretore poterit adiri hereditas perpetuo b. l. licet. C. de iure de lib. licet enim actio ciuilis restituta per pretoꝛem sit annalis. l. in bonoꝛariis. §. sed cum rescissa. ff. de. ac. ꝛ obliga. facultas tamen adeundi restituta per pretorẽ erit perpetua nibil allegat. Et con-

a Ad annũ. Adde d. Ellera. de imo. in. l. j. C. si nõ pe. par. ꝛ pau. de cast. in. l. suũ. C. de in re deliberã. Bene. Va.

b Perpetuo q̃ vide habẽtur p d. Aleran. de imo. i. l. suũ. C. de iu. de. lib. Be. Vadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tra ipsam facit fm Jmo. q; sicut restitutiõi põt pscribi: ita etiã ⁊ facultati ã parit ius deducibile in iudicio vt ptz in.l.lz.ff. allega ta.⁊ in.l.cũ notissimi.ff. sed ⁊ si qs.C. de pscri.xxx. anno.⁊ plene p Bar. in.l. pignori.ff. de vsuca. Et est verũ istud nõ solũ pscriptione irregulari: sed etiã in pscriptiõe regulari: vt plene ꝓbaui in.l. fin. ff. eo.⁊ est casus de iure canonico in.c. ꝙstitutus. de restitue. in inte. Unde si aliud nõ ostẽdit vꝝ qõ ista facultas adeũdi sit anna lis sicut ⁊ actio. Ego tñ sentio opinio. Ang. esse verã i hoc dicto. Et assigno rõnẽ differẽtie deinde adducã tibi legẽ ⁊ autoritatẽ. Nã actio ciuilis restituta per ptoꝛẽ est actio ptoꝛia post restitutionem. Casus est clar⁹ maxime iuxta si. insti. de actio. ℌ. ꝛ̃ iste. Et iõ nõ est mirũ si restituta a ptoꝛe cõtra ius ciuile finit anno: quia ⁊ multe alie actiões pretorie sunt annales. vt ptz in. d. l. in bonoꝛa rñs. ℌ facultas adeũdi restituta a ptoꝛe nõ põt dici esse de iure ꝓtorio. qꝛ scõm hoc heres adeũdo ex illa ptoꝛia facultate põt effici heres de iure ptorio cõtra ter. in. ℌ. quos aũt. insti. de bo. pos. Si autẽ facultas adeũdi est de iure ciuili remediũ ciuile non potuit extinguꝛ: ⁊ tolli per pretoꝛẽ q̃ põt: qꝛ nõ põt facere pretoꝛ vt qui semel fuit heres de iure ciuili ipso iure desinat esse heres. l. si sine ℌ. sed q̃ papi. ff. de mino. Quod aũt facultas adeũdi restituta ꝑ pretoꝛẽ sit de iure ciuili, ꝓbat no. in. l. j. ℌ. si qs adita. ff. ad tertul. ⁊ plene declarat Bar. in. l. j. in fi. ff. de suis ⁊ legi. vbi est videũ. et in. l. fi. ℌ. interdũ. de vul. ⁊ pup. ⁊ in. l. q se patris. C. vnde lib. ⁊ põdera. qꝛ in. d. ℌ. si qs adita. inducit ius adeũdi de nouo: ⁊ sic multo fortiꝰ videbit posse dici de iure pretorio q̃ ius ciuile olim extinctũ. ⁊ nũc resuscitatũ q̃ videt subrogari loco veteris. Sed Joã. de imo. hic reprehẽdit Ang. et eo qꝛ remediũ restitutionis in integrũ est remedium extraoꝛdinariũ. l. ℌ causẽ. in fi. ff. de mino. ergo nõ põt cõcurrere cũ ordinario. vꝛz cũ bñficio bo. pos. cõtratab. de quo in. d. l. illud. Ss ad hoc põt rñderi faciliter iudicio meo: qꝛ ꝑncipaliter ordinariũ ⁊ extraoꝛdinariũ remediũ hic nõ cõcurrũt circa idẽ. nã vnũ cõpetit ad bo. pos. ⁊ aliud ad ius adeundi. vnde licet ista duo remedia in ꝛ̃sona concurrãt ad eundẽ effectũ nõ prohibenẽ cõcurrere scõm regulã quã ponit Bar. in. l. in pꝛouinciali. ℌ. j. ff. de ope. no. nũ. alleg. ter. cũ glo. in. l. de pupillo. ℌ. me

minisse. eo. ti. † Pꝛeterea non est verũ qõ remediũ bono. pos. hic sit remediũ ordinariũ cũ concedat de iure speciali in subsidium: vt ptz in. d. l. illud. in fi. Unde esset recurrendũ potius ad aliud articulũ quẽ tangit Bal. in. d. l. in pꝛouinciali. in quo tñ concludit idem qõ in precedẽti qñ duo remedia extraoꝛdinaria cõpẽkunt ad diuersa. Unde ꝓpter hoc opi. Ang. nõ esset falsa. sed nõ videt vera per rationẽ assignatã. ℌ. contra Bar. qꝛ si cõpeteret restitutio in integrũ. ergo nõ esset necessariũ beneficium bo. pos. vt ℌ. diꝛi. Quod autẽ lect. iñ. vt verissima potest etiã ꝓbari per. l. pãtonius. in prin. ff. eo. vbi ptz qõ impeditus er iusta ignoꝛantia mortis testatoꝛis restituit ad bono. pos. non ad hereditatẽ. ⁊ inquantũ do. Jo. de imo. hic dicit defendẽdo opinio. Bar. qõ verbum subueniendũ positũ hic in ter. põt intelligi hoc modo. vꝛz qõ heres ad quẽ est facta transmissio possit petere declarari ius adeũdi sibi saluũ esse. ⁊ in hoc est subueniendũ. nã hic nõ vꝝ posse dici: qꝛ sicut ille q̃ habet actionẽ certã de pñti non põt petere declarari sibi actionẽ cõpetere faciẽdo iudicũ separatũ a iudicio in quo actio deducerek in iudicio sed in effectu sic petendo vꝝ agere ꝑ̃n Bart. in. l. si finita. ℌ. elegãter. in vlti. col. ff. de dã. infec. ita nõ vꝝ qõ ille q̃ habet ius adeũdi certũ ex legis dispositiõe possit petere ꝑ̃ declarari: debet eñ adire priꝰ ⁊ postea agere. Nõ obter. in. l. illud. in fi. cũ. l. seq. qꝛ bo. pos. de qua ibi loquit: licet ipso iure trãsmittat ad heredẽ nõ tñ acgrit: nisi iudex decernat bono. pos. l. j. ℌ. decretalis. ff. de bo. Et ipsa declaratio de qua ibi dicit habebit vim decreti: qꝛ verba declaratoꝛia iudicis scõm subiectã materiã ponunt ꝓ dispositiuis. l. si ptoꝛ. in pn. ⁊ ibi Bar. ff. de iudi. Et ego plene scripsi in. l. is cui bonis. post ẓ̃ modeꝛ. ff. de vobli. ¶ Extra intellectũ huiꝰ legis glos. enumerat octo vel none casus: in qbus hereditas nõ adita transmittit cõtra regulas iuris. ⁊ Bar. q; latiꝰ ꝑsequit materiã ponit septẽ vel octo regulas gñales. Quarũ ꝓma est qõ vbicũq; aliqs onbitat: vtrũ possit adire hereditatẽ: vel nõ er aliqua iusta dubitatione si interim decedit trãsmittit hereditatẽ ad quoscunq; si in oẽm euentũ. l. siue ex testõ: vel abintestato erat successurus. Et ex his infert qõ si filius emãcipatus dubitat vtrũ pater fecerit testũ: vel nõ interim decẽs trãsmittit attẽto iure nouissimo scõm qõ debet habere le

a gitimã suã⁹ iure institutionis in aut. vt cũ de appel. co. ℌ. ceterũ. Sed scõm iura ista nõ posset trãsmittere hereditatẽ: qꝛ poterat si bi reling in testamẽto quoquo relicti titulo vnde si est factũ testamentũ nõ est certus qõ sit futurus heres: qꝛ potuit esse legatariꝰ vel fideicõmissarius. ¶ Quibus dictis adde fm Jo. de Jmo. qõ primũ dictũ non est verũ: qꝛ etiã de iure digestorũ filius debebat habere legitimã iure institutionis. l. ita tñ. ℌ. qui rogatus. ff. ad trebel. quã. l. alle. Bar. ad hoc tenẽs oppositũ eius qõ tenuit hic in. l. si emancipatus. ff. de cõtrab. tabu. quem alleg. Jo. de imo. hic. Et vide eum plenius dicentem in. l. cum ex filio. in vlti. col. ff. de vul. ⁊ pup. Sup quo vide qõ scripsi plenius post ẓ̃ modeꝛ. in. l. inter cetera. ℌ. de lib. ⁊ posth. ¶ Scõo adde fm eũdẽ do. Jo. q; lz filius emãcipatus sciat se ex testõ successurũ in legitima: nõ tñ vꝝ scire se

6 successurũ tãq̃ heredẽ: sine sit institutus in re certa vt ipse dicit si ue simplr in sua legitima ⁊ nã institutus in re certa nõ est ꝓprie heres: vbi est alius vꝛis. l. quoties. C. de here. insti. ⁊ quota legitime

b nõ est quota hereditatis: sed bonoꝝ vt declarat idẽ Bar. in. l. ex facto. la grande. ℌ. de here. insti. Et videbis plene post eũ in. l. gerit. j. eo. Sed defendendo Bar. põt dici qõ nomẽ heredis hic nõ capit ꝓprie ⁊ stricte: qõ ptz dupliciter ex fine litere. Primo quidẽ qꝛ idẽ est in emãcipato qõ in suo q tñ nõ est heres ꝓprie succedendo abintestato: sed bono. pos. vt institu. de bo. possel. ℌ. quos aũt. Scõ qꝛ lex dicit qõ satis qõ in oẽs euẽtũ emãcipat⁹ sit rẽ habiturus nomẽ aũt rei ẽ alius est. Et põt cõplecti quotã bonoꝝ: sicut quotã hereditatis. l. rei appel. ff. de verb. signi. l. j. ff. si cer. pe. Nec mireris qõ capiat ipropriẽ: qꝛ sicut ad cõiecturãdã voluntatẽ defuncti ille censet etiã heres q habet substãtiã hereditatis: licet sub noie prelegati. l. filio. in prin. ⁊ ibi p Bar. ff. de lega. j. vñ gratuatus restituere hereditatẽ videt etiã grauat⁹ restituere plegatũ q̃ fuit assignatũ loco portiõis hereditarie: ita ad cõiecturan dũ legis voluntatẽ satis est qõ substãtia filius est ꝓceptuꝰ ex voluntate defuncti ꝓcipiant ab eo. vt dicaꝫ in oẽm euẽtũ futurus heres. ex quo est rõ in vtroq; Cõsiderauit eñ legislator: qõ aliquis nõ debet frandari lucro hereditario: ex quo in oẽm euentũ illud lucrũ erat ꝓcpturus qõ subrogaꝫ loco quote hereditarie: ⁊ in q busdã largo modo õr hereditas: sicut ptz in. d. l. quoties. ⁊ in. d. l. ex facto. ¶ Itẽ adde circa hanc ꝓmã regulã qõ ẽm Ange. hic in sua ꝓma repetitione ex ista. l. nõ põt colligi hec regula vniuer saliter: qꝛ lex ista loquit qñ hereditas nõ erat delata: ⁊ ꝓpter impedimẽtũ cõcedit trãsmissiõ: sed nõ infert ista regula in casibus in qbus hereditas esset delata. ⁊ heres impediret adire. quimo in scõo rñso isti⁹. l. iuncto tertio vꝝ ꝑbari cõtrariũ: nã qñ emãcipatus putabat vẽtrẽ esse pregnantẽ qui erat vacu⁹ ter. simpliciter dicit qõ hereditas sibi nõ acgrit nec ꝓuidet ei de aliquo remedio: sicut facit in tertio rñso: ergo dat manifeste intelligi qõ nõ trãsmittit hereditas etiã de iure spãli: qꝛ sic acgreret saltẽ heredi ex ꝑsona emãcipati aliquo modo: ⁊ sic ipsi emãcipato. Sed Jo. de imo. dicit defendẽdo Bart. qõ nõ er verbis: sed ex mente ipsius legis ꝓbabit hic ista regula: qꝛ si hereditas nõ delata trãsmittitur ꝓpter impedimentũ: multo fortius debebit transmitti delata hereditas ẽtate impedimẽto iuris. ⁊ cõsequẽtia p. l. post humpos. ⁊ p. l. in. ℌ. elegãter. ff. ad fil. Et hoc vꝝ rationabile. sed tñ nõ rñdet ad istũ ter. in scõo rñso. Tu ergo dic qõ iste tert. in scõo rñso debet intelligi qñ ille q credebat ventrẽ esse pregnantẽ non mouebaꝫ ad hoc credendũ instis rationibus. vnde sibi imputet qui nõ perquisiuit diligẽter vtrũ esset vacuus! vel nõ. argu. l. qui cum alio. cũ materia. ff. de regu. iur. Et qꝛ ler nõ subuenit negligentibus sed impeditis sine culpa sua. vt. ℌ. diꝛi. ¶ Scõo princi paliter adde qõ ista regula exceptinaꝫ vꝝ cõtra ter. in. l. j. C. de bis qui ante aper. tabu. in qua lege attende diligenter qꝛ Ang. in du cit eã vno modo scõm quẽ ler nihil facit. Dicit enĩ qõ ibi filius ignoꝛabat patrẽ esse mortuũ quo casu nõ est verũ id qõ ipse infert qõ filius sciret se futurũ heredẽ in omnẽ euentũ: qꝛ si pater vineret non posset succedere: vt dicit hic Jo. de imo. ⁊ bene. nã viuẽs non habet heredẽ. l. nec nos. C. de ca. ⁊ in. l. ñ. ℌ. interdũ. ff. de vul ga. ⁊ pup. Sed ille ter. iudicio meo non dicit hoc nec ponit istuꝫ casum qui ponitur in. l. pantonius. in ꝓncip. j. eo. sed loquitur qñ mortuo patre filius ignoꝛabat vtrum esset institutus vel non tabule erant clausule quo casu fortiter obstat ille ter. regule do Barto. qꝛ in omnem euentum videtur qõ sciret se futurum heredem siue sit factũ testamẽtũ: qꝛ debet institui siue testũ non sit factũ qꝛ succedit abintestato. Sed aduerte diligenter: quia ille ter loquitur de iure. C. scõm qõ non opoꝛtebat relinquere filio iure institutionis. l. omnimodo. C. de inofficio. testa. ⁊ ẓ̃. tetigit Bar. vnde non est mirum si non transmittit nisi ad solos filios: quia non sciebat in omnẽ euentum se futurum heredẽ. ¶ Ultimo ad de inquantum Joan. de imo. in fin. huius questionis tangit que portio trãsmittatur ad heredem. illam dicit ipse qõ si posthum⁹ nasceretur seu aliter reduceretur res ad causam intestati: tunc habebit partẽ quã esset habituras abintestato. ita intelligit ter. in. l. si filius. in fi. ff. de bonis liber. Sed si posthumus nõ nasceretur ⁊ sic testamentum valeret: tunc haberet totam hereditatem ne quis decederet ꝓ parte testatus ⁊ ꝓ parte intestatus contra. l. ius nostrum. de regu. iur. Unde dixit ibi glo. no. quod vbi cunq; sequeretur istud inconueniens nunquã portio que nõ potest pertinere ad institutũ posset applicari veñ̃tibus abintesta to. ℌ. institut⁹ efficeret heres ex testamẽto in totũ ⁊ portio quã nõ põt capere applicaret fisco. Et est singularis limitatio ad ea que habenẽ in. l. j. C. de na. lib. ⁊ p Bal. in. l. si. ff. de bis q. vt indi. Sed aliꝭ docto. ẓ̃ modeꝛ. post. Bal. cõcludũt qõ vbicũq; institut⁹ non põt vocari nisi ad certã portionẽ limitatam a lege in alia parte nõ est locus iuri accrescendi. sed decedet quis ꝓ parte testatus cõtra regulas iuris. ita vꝝ ꝑbari: ⁊ ibi hoc ponit Joã. de imo. in. l. si

in. l. si quis insolidũ. ℌ. de here. insti. Cũ ergo tert. in. l. si filiꝰ. in fi. simplr reseruet portionẽ quã institutꝰ esset habiturꝰ abintestato nõ est opus restringere eo mõ quo facit. d. Joã. de imo. ℌ. simpliciter põt dici qõ etiã er testõ nõ succedat nisi ꝑ parte aliꝭ dixit Bal. ⁊ no. in. l. eã quã in pe. char. C. de fideicõ. q̃ isto casu ex testõ acquirek hereditas in totũ. sed substitutus tenebit restituere partẽ venientibus abintestato. Et attẽde vltimo loco: qꝛ si cõcedis lec. Bar. esse verã in hereditate nõ delata concurrunt duo specialia circa idẽ. vꝛz qõ hereditas habeak ꝓ delata. ⁊ qõ non adita trãsmittak cõtra regulas iuris. ℌ. z posset forte dici qõ nõ concurrunt circa idem oino. sed vna specialitas est qõ habeatur ꝓ delata alia vt delata transmittatur. ¶ Circa secundam fallentiã principalẽ dicit Bar. pondero exemplũ qõ quãdo gs est impeditus ex facto tertiꝰ: si querik vtrũ trãsmittat hereditatẽ est distinguendũ qõ aut contra tertiũ põt baberi regressus. qꝛ forte fuit in dolo. ⁊ est solũdo. ⁊ tũc trãsmittit hereditas. ita intelligit ter. in. l. j. ℌ. si. ff. si mulier vẽtris no. aut nõ põt baberi ingressus: qꝛ vel nõ est solũdo. vel iste impediuit. ⁊ sine culpa. ⁊ tũc transmittit hereditas ipso iure per. l. si scriptus. in fi. ff. de carbo. Sup quo puncto sunt varietates. nã Ange. bicin ꝓma regula excẽptiua tenet qõ in. l. si scriptus. succurrit impedito per restitutionem in integrũ. ⁊ hoc indicat verbum succurrendum qõ sonat in futurum. iuxta no. qõ per glo. quam supra allegaui in. l. de pupillo. ℌ. qui nunciat. ff. de oper. no. nun. Sed ad hoc respondet bic Joã. de imo. vt postea dicã. Jn hac aut secunda fallẽtia simpliciter tenet qõ hereditas trasmittitur. ⁊ sic contradicit sibi ipsi sicut bene perpendit Joã. de imo. similiter etiã ꝑ Dan. de cas. bic variat Mam in ꝓma fallentia dicit idem quod Ang. in secũda sequif bar. simplr quẽ et sequif bic Joã. de imo. ⁊ bal. in. l. cũ antiquioꝛib⁹. in vl. col. C. de iure deli. Nõ ob. ter. in. l. si script⁹ in verbo succurrẽdũ. qꝛ põt intelligi vt ℌ. fuit dictũ in intellectu istius legis qõ succurrit sibi per indicẽ qui põt adiri vt declaret ius adeũdi saluũ eẽ. Vel põt dici qõ succurrek per bo. pos. decretalẽ q̃ facili⁹ ẽtate impedimẽto trãsmittit. vt vidistis intellectuz isti⁹ legis in trib⁹ gl. ẽ ibi vꝝ qõ in. l. si script⁹. debeat succurri remedio restõnis siue intelligas qõ restituak bo. pos. ẽm tab. siue ius adeũdi. ad douec⁹ potissime: qꝛ nõ est dubiũ qõ impedimẽtũ surgẽs ex cã reipu. est fortiꝰ q̃ impedimẽtũ surgẽs ex facto: ter

7 tñ. † Qõ ꝓz qꝛ ipedito ex fõ tertiũ nõ succurritk aliquo mõ nisi in subsidiũ vt dictũ est ⁊ fatek bar. Sz absenti cã reipu. succurrit absolute. l. pantoni⁹. in ꝓncip. j. e. l. cũ quidã. in princip. ℌ. eo. Et nõ est dubiũ qõ impedimẽtũ ꝑcedẽs ex cã reipu. est fauorabili⁹ quã cetera impedimẽta: vt ꝓz ex his que tradit Bart. plene in. l. si. ff. de i nte. resti. Sicut ergo ipedito cã reipu. cõcedit restõ: ⁊ nõ seruak illesus ipo iure: vt ꝓz in. d. l. pãtoni⁹. ⁊ in. l. cũ quidã. ita in isto casu cõcedeꝛ restitutio nõ tñ fiet trãsmissiõ ipso iure. ℌeterea si ex impedimẽto tertiꝰ trãsmitteret hereditas ipso iure: sequeretur qõ in. l. si filiꝰ. ℌ. ñ. qñ ꝑdit⁹ erat in oẽm euẽtũ successurus cõseruaret sibi portio nõ solũ quã habitur⁹ esset abintestato: lz etiã tota hereditas si insolidũ eẽt institut⁹ in testõ: ⁊ succederet ex cã testati: puta qꝛ testũ non esset falsum. ⁊ tñ ẓ̃ũ ibi õr: vt. ℌ. diꝛi in ꝓma exceptiõe. lz in hoc Jmo. direrit alr. nã eadẽ rõ est qõ nõ cõseruet totũ: sicut nõ cõseruaret pars ipso iure ex ista scõa regula. l. q̃ de tota. cũ mã. ff. de rei ven. opi. tñ bar. est cõtoꝛ ex qua inferebãt nõnulli ꝙ ulẽtes qõ si ex forma statuti quãdin sapest masculꝰ filia femina nõ põt succedere femina interi moriẽdo qꝛ nõ potest

7 adire vinẽte masculo transmittit hereditatẽ ex bñficio. d. l. si scriptus. Sz ista opi. reprehẽdit a bar. i. l. ñ. ff. ad tertul. ⁊ opi. bar. sequit bal. in. l. si qs filiũ. in ꝓn. C. de inoffi. testa. ⁊ in. l. si anus. C. de libe. ꝓte. cũ quadã limitatiõe q̃ nõ est vera: vt plene ondi subtiliter scribẽdo sup ista. q. i. l. si qs postbumus. ℌ. filiũ. ff. de lib. ⁊ post bu. Et lz tũc idẽ diceri rñdẽdo ad. l. si script⁹. nunc loquor adhuc dari⁹. ⁊ dico qõ qñ qs impedit aditre ex volantate testõis vel legis: qꝛ ali⁹ eñ ꝑcedit: tũc illo inter decedẽte nunq̃ fit transmissiõ. Casus est in. l. q postbumos. ℌ. fi. ff. ad fil. ⁊ in. l. j. ℌ. primũ. ff. vñ cognata. ⁊ est nõ qꝛ lex nõ vult nec⁊ testõr illũ succedere: ⁊ ius cõdtionale regulr nõ trãsmittit. l. j. ℌ. finantẽ sub cõditione. C. de caducol. ⁊ hoc totũ ꝑcedit ex volũtate vel ordinatiõe legis vel testatoris: ℌ. qñ qs impedit ex facto tertiꝰ ẽt iusto doc nõ ꝑcedit imediatis: ℌ. qñ qs impedit ex facto tertiꝰ ẽt volũtate legis vel testatoꝛ tea lege vel a testatoꝛe: ℌ. a facto tertiꝰ ꝑter volũtatẽ legis vel testatoris. ⁊ iõ casus nõ sunt siles. Et de qõne dic vt in. d. ℌ. si filiũ. ¶ Circa tertiã regulã adde dictis bar. inquãtũ dicit qõ si forẽis istius legis qõ succurrit sibi per indicẽ qui põt adiri vt declaret ius adeũdi saluũ eẽ. Vel põt dici qõ succurrek per bo. pos. decretalẽ q̃ facili⁹ ẽtate impedimẽto trãsmittit. vt vidistis intellectuz isti⁹ legis in trib⁹ gl. ẽ ibi vꝝ qõ in. l. si script⁹. debeat succurri remedio restõnis siue intelligas qõ restituak bo. pos. ẽm tab. siue ius adeũdi. ad douec⁹ potissime: qꝛ nõ est dubiũ qõ impedimẽtũ surgẽs ex cã reipu. est fortiꝰ q̃ impedimẽtũ surgẽs ex facto: ter

a tñ. † Qõ ꝓz qꝛ ipedito ex fõ tertiũ nõ succurritk aliquo mõ nisi in subsidiũ vt dictũ est ⁊ fatek bar. Sz absenti cã reipu. succurrit absolute. l. pantoni⁹. in ꝓncip. j. e. l. cũ quidã. in princip. ℌ. eo. Et nõ est dubiũ qõ impedimẽtũ ꝑcedẽs ex cã reipu. est fauorabili⁹ quã cetera impedimẽta: vt ꝓz ex his que tradit Bart-plene in. l. si. ff. de i nte. resti. Sicut ergo ipedito cã reipu. cõcedit restõ: ⁊ nõ seruak illesus ipo iure: vt ꝓz in. d. l. pãtoni⁹. ⁊ in. l. cũ quidã. ita in isto casu cõcedeꝛ restitutio nõ tñ fiet trãsmissiõ ipso iure. ℌeterea si ex impedimẽto tertiꝰ trãsmitteret hereditas ipso iure: sequeretur qõ in. l. si filiꝰ. ℌ. ñ. qñ ꝑdit⁹ erat in oẽm euẽtũ successurus cõseruaret sibi portio nõ solũ quã habitur⁹ esset abintestato: lz etiã tota hereditas si insolidũ eẽt institut⁹ in testõ: ⁊ succederet ex cã testati: puta qꝛ testũ non esset falsum. ⁊ tñ ẓ̃ũ ibi õr: vt. ℌ. diꝛi in ꝓma exceptiõe. lz in hoc Jmo. direrit alr. nã eadẽ rõ est qõ nõ cõseruet totũ: sicut nõ cõseruaret pars ipso iure ex ista scõa regula. l. q̃ de tota. cũ mã. ff. de rei ven. opi. tñ bar. est cõtoꝛ ex qua inferebãt nõnulli ꝙ ulẽtes qõ si ex forma statuti quãdin sapest masculꝰ filia femina nõ põt succedere femina interi moriẽdo qꝛ nõ potest

7 adire vinẽte masculo transmittit hereditatẽ ex bñficio. d. l. si scriptus. Sz ista opi. reprehẽdit a bar. i. l. ñ. ff. ad tertul. ⁊ opi. bar. sequit bal. in. l. si qs filiũ. in ꝓn. C. de inoffi. testa. ⁊ in. l. si anus. C. de libe. ꝓte. cũ quadã limitatiõe q̃ nõ est vera: vt plene ondi subtiliter scribẽdo sup ista. q. i. l. si qs postbumus. ℌ. filiũ. ff. de lib. ⁊ post bu. Et lz tũc idẽ diceri rñdẽdo ad. l. si script⁹. nunc loquor adhuc dari⁹. ⁊ dico qõ qñ qs impedit aditre ex volantate testõis vel legis: qꝛ ali⁹ eñ ꝑcedit: tũc illo inter decedẽte nunq̃ fit transmissiõ. Casus est in. l. q postbumos. ℌ. fi. ff. ad fil. ⁊ in. l. j. ℌ. primũ. ff. vñ cognata. ⁊ est nõ qꝛ lex nõ vult nec⁊ testõr illũ succedere: ⁊ ius cõdtionale regulr nõ trãsmittit. l. j. ℌ. finantẽ sub cõditione. C. de caducol. ⁊ hoc totũ ꝑcedit ex volũtate vel ordinatiõe legis vel testatoris: ℌ. qñ qs impedit ex facto tertiꝰ ẽt iusto doc nõ ꝑcedit imediatis: ℌ. qñ qs impedit ex facto tertiꝰ ẽt volũtate legis vel testatoꝛ tea lege vel a testatoꝛe: ℌ. a facto tertiꝰ ꝑter volũtatẽ legis vel testatoris. ⁊ iõ casus nõ sunt siles. Et de qõne dic vt in. d. ℌ. si filiũ. ¶ Circa tertiã regulã adde dictis bar. inquãtũ dicit qõ si forẽis istius legis qõ succurrit sibi per indicẽ qui põt adiri vt declaret ius adeũdi saluũ eẽ. Vel põt dici qõ succurrek per bo. pos. decretalẽ q̃ facili⁹ ẽtate impedimẽto trãsmittit. vt vidistis intellectuz isti⁹ legis in trib⁹ gl. ẽ ibi vꝝ qõ in. l. si script⁹. debeat succurri remedio restõnis siue intelligas qõ restituak bo. pos. ẽm tab. siue ius adeũdi. ad douec⁹ potissime: qꝛ nõ est dubiũ qõ impedimẽtũ surgẽs ex cã reipu. est fortiꝰ q̃ impedimẽtũ surgẽs ex facto: ter

a go nõ esset allibrat⁹ tẽpoꝛe testi nec⁊ tpe mortis ª sequitur qõ nõ valuit institutio: per ẓ̃is bereditas nõ delata non potuit transmitti: sed Joã. de Jmo. dicit si iste erat cõsanguineus proximior vt presupponit bar. possit succedere nõ obstãte prohibitione sta

tuti: ⁊ moltofortiꝰ si succederet abintestato: nã ꝓhibit⁹ alienare nõ videt ꝓhibitus instituere eũ q esset successur⁹ abintestato qñ est facta ꝓhibitio in certũ gen⁹ ꝑsonarũ: nec ẽt vꝝ ꝓhibit⁹ habere illũ heredẽ abintestato. Primũ dicit glos. sing. in. l. pater. ℌ. iuli⁹ ff. de lega. iñ. quã ad hoc allegat Jmo. i. d. l. si ita qs. ℌ. ea lege. ff. de vb. ob. Scõm ꝓbaꝫ in. d. ℌ. iuli⁹. ⁊ in. ℌ. fundũ. ⁊ est regula quã ponit Bar. in. d. ℌ. ea lege. in. d. l. peto. ℌ. fratre. ff. de le. ñ. Uñ iste nõ cõprehendit sub ꝓhibitiõe statuti nec vꝝ incapaz scõm cũ. Sz tũc obstat qꝛ si nõ cõprehendit sub pena statuti ergo potuit adire: ⁊ nõ fuit impedit⁹ metu pene qũo ergo trãsmittit. Sed ipse a rñdet qõ ꝓbabiliter potuit dubitare ne incideret in penã ꝓpter statutũ qõ imponebat penã acgrẽti quocũq; titulo. Sed ista rñsio est nimis leuis: qꝛ si dubitauit acgrere ex titulo ex quo nõ videbaꝫ ꝓhibitus acgrere: iste fuit errox iuris qui nõ ꝑsumit: nec⁊ est ꝓbabilis ad lucrũ ꝙsequẽdũ. l. iure. C. q admitti. l. fi. C. de iure. ⁊ fac. igno. l. in bonoꝛũ. ff. de bo. pos. Et qõ nõ ꝑsumaꝫ declarat ☞ Bart. in. l. ẓ̃ si lege. ℌ. scire. ff. de peti. here. † Dicam⁹ ergo ⁊ meli⁹ saluãdo opi. Bart. vel qõ iste forẽis attẽtis verbis statuti nõ est inhabilis in simpliciter: ẓ̃ habilis sub cõditione. ℌ. si fuerit alibra

b tus ᵇ q̃ cõditio õr: cõditio intrinseca: qꝛ sine ea nõ valeret institutio seu titul⁹ ꝓcedẽs vbicũq; aũt inhabilis inuitaꝫ sub cõditio ne intrinseca q̃ facit eũ habilẽ nõ attẽdit: nisi tps cõditionis existẽtis. l. in tps. C. de here. insti. plene ꝓ Bar. in. l. eã quã. C. de fidei cõ. Qõ autẽ iste videaꝫ habilitat⁹ sub cõditione ostendũt verba statuti: cũ dicit nisi ꝓi⁹ fuerit allibratus: dictio cũ nisi suppẽdit dispositionẽ pcedẽtẽ in ẓ̃iã conditionẽ boc modo: ergo si fuerit allibrat⁹ possit acgrere. l. gb⁹ dieb⁹. ℌ. qdã titio. ff. de condi. ⁊ demon. ⁊ lz illa. l. loquaꝫ in vltimis volũtatib⁹ ẓ̃ sec⁹ fit in cõtracti bus. vt plene ꝓ Bart. in. l. j. ff. de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ in. l. cũ. ℌ. q ininiariũ. ff. si qs cau. in boc tũ casu. i. in dispositione legis vel statuti dicem⁹ magis idẽ esse qõ in vltimis volũtatib⁹ q̃ qõ statuik in cõtractib⁹. Ista cõclusio, ꝓbat tũ qꝛ legis dispositio magis egparatur vltime volũtati q̃ cõtractui. l. si ita fuerit. in fi. ff. de ma. testa. ⁊ no. Bart. in. l. trãsfatio. ff. de adi. le. tũ qꝛ in boc casu si eqparamus dispositionẽ statuti vltime volũtati fit mitio: interpretatio: qꝛ cõseruaꝫ hereditas ei q debet succedere: ergo illa est assumẽda casus est singu. in. c. ꝓterea. extra de ap. put declarat Jo. de imo. in. d. l. j. de 2di. ⁊ demõ. ⁊ ita dicit Bar. in fi. q. in. l. cẽtesimus. ℌ. fi. de ver. ob. Sz huic rñsioni vꝝ obstare: qꝛ si nõ allibrat⁹ vꝝ habilitatus sub cõditione si fuerit allibrat⁹: ergo nõ est delata hereditas. ergo nõ vꝝ posse trãsmitti: qꝛ solũ in vno casu reperik qõ hereditas nõ delata trãsmittit qui ponit in fi. l. nfe. vt. ℌ. declarani in secũda fallẽtia ꝓncipali. Sed ad hoc rñdet qõ ista cõditio fuit apposita executiõi titulixer quo debebat fieri acgsitio: vnde non suspẽdit obligationẽ seu dispositionẽ qõ nõ fit pura: ẓ̃ executionem dñarat. casus est in. l. q res. ℌ. mihi decẽ. ff. de solu. ⁊ tradit Bar. in. l. ñ. ℌ. fi. ff. de ver. obli. ⁊ ita dicim⁹ in simili in die certa in l. ex his verbis. C. qñ dies leg. ce. Et attẽde qꝛ lz Joã. de imo. hoc dicat sequẽdo dicta Bar. in. l. si ita qs. ℌ. ea lege. ff. de ver. obli. q ꝓhibit⁹ a statuto acgrere seu si est ꝓhibita alienatio in ipsus, nõ vꝝ ꝓhibita successio abintestato nihilomin⁹ Bar. hic erpsse sentit cõtrariũ in isto casu. Vult cñi qõ si adiuisset anteq̃ eẽt allibratus inciderat in penã. Et põt dici hic sient. d. Ange. singulariter cõsi. ccc. viii. qõ illa dicta Bar. in. ℌ. ea lege. loquaꝫ qñ vba nõ dirigunt ad acgrentẽ. lz ad alienãtẽ. Sed in qõne Bar. hec vba dirigunt ad acgrentẽ quo casu nõ attẽdit cã acgsitionis. sed ex nulla cã põt fieri acgsitio etiã si alienatio sit necessaria scõm eũ. Et ita limitat glo. in. l. j. C. nõ licebat. li. x. que ꝑprie dicit ꝙ ꝓ

c hibitus alienare nõ videt ꝓhibitus instituere heredẽ ᶜ: lz aliena tio sit ꝓhibita in certũ genus ꝑsonarũ. alleg. l. j. de bis q̃ ꝓ nõ scriptis habenẽ. ⁊. l. j. cũ materia. C. de heredi. insti. Sz iura nibil facit: qꝛ ibi cã per quã qs reddit⁹ inabilis ad acgrendũ. l. capitis diminutio ⁊ pditio statuti pariformiter habet locũ ⁊ relpicit quãcũq; cãm. Sz nõ est ita in casu nostro: qꝛ malo: est ratio q alienatio ꝓhibeak in extraneũ q̃ q̃ ꝓhibeak in cõiunctã ꝑsonã. Preterea ista differẽtia est falsa ⁊ inanis: qꝛ regula est qõ ꝓhibito vno cõrelatiuoꝝ ⁊ aliud vꝝ ꝓhibitũ. l. j. C. de cupied. li. xj. ⁊ ibi p Bar. ⁊ probak in. l. fi. C. de indi. vidni. si ergo est ꝓhibit⁹ qs alienare in forẽm: ergo ⁊ forẽis vꝝ ꝓhibit⁹ acgrere ⁊ cõtra: si forẽis est ꝓhibitus acgrere tradẽs ei vꝝ ꝓhibitus alienare. ⁊ boc dicit Bar. clare. in aut. sacra puberũ. C. si aduersus vendi. ⁊ etiam idẽ sentit in. l. si qs pro eo. ff. de fideiuss. vult eñ in locis prealleg. qõ si verba statuti dirigunt ad cõtrabentẽ cũ muliere vel minore etiã ipsa mulier vel minor videaꝫ ꝓhibitus. Dicamus ergo et melius qõ opi. Bar. hic verificatur qñ in. l. vel statuto est apposita dictio vniuersalis marine geminata. tũc cñ vt ista verba aliquid operenk videbiꝫ ꝓhibita indistincte ois alienatio: ⁊ sic successio abintestato. ℌ. ꝓ o ista declaratione adduco tibi gloss. no. in simili in. c. j. de ereel. pla. lib. vj. in verbo alienationes. q̃ dicit qõ ꝑ verbũ vniuersale quibuscũq; qõ ibi ponik illa ꝓhibitio cõprehendit aliqd plus q̃ alias non cõprehẽderet. Et ad materiã vide ter. fin. in. l. murileguli. C. de murile. lib. xj. ꝓ quẽ Bar. dicit ibi

a ¶ Legitimã suã. adde. d. Bar. soci. in cõsi. cl. ici. 2 nos. de. vñ. cõfirmantur in j. parte. bene. Vadi.

b ¶ Bonoꝝ. Adde eundem. d. frãare. in. l. j. ℌ. vulg. ⁊ pu. ⁊ qõ ibi diꝛi in apost. Bene. Va.

c ¶ Mortis. Vide Lau. in. l. in quoꝝ. ℌ. nũgd ẽtate. de pigno. ⁊ pau. de ca. in cõsi. cccl. Bene. Vadi.

b ¶ Allibratus. Adde Ludo. in. l. in grani. ℌ. elegãter. ad fil. ⁊ Lau. in l. in quoꝝ. ℌ. c. ⁊ d. Alexã. de imol. in cõsil. xxiij. ñ. pte. ⁊ in cõsil. iiij. ñ. pte. vbi ponit an possit in stituere extraneũ ⁊ qꝑ sic ⁊ tz Ange. in cõsi. ẽci. dña Andrea ⁊ c. ⁊ d. alex. in cõsi. clxxiij. ñ. pte. ⁊ in cõsi. lxxj. iiij. ñ. parte. Benedi. Vadi.

c ¶ Hered. Adde lau. ℌ. fa. l. quoꝝ ñ. de pign. l. xv

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ si er cõstitutione monasteriũ nõ subditus abbati nõ põt acq-
rere emphyteosim ecclesiasticã ille qui nõ erat subditus si acqsi-
uit põt eam retinere faciẽdo se subditũ monasteriũ. Et sic videret
qđ etiã si nõ esset expssum in statuto qđ possit acgrere si faceret se
allibrari faciẽdo se allibrari acgsitio haberet effectũ qđ nõ firmo
p̃o nũc. Tene etiã mẽti glo. singu. in. c. imperialẽ. in pn. de phi-
feu. alie. p Fe. que vult qđ si aliqs phibeat alienare sub pena. licet
videat phibitus heredẽ instituere quo ad hoc, vt hereditas nõ
possit acquiri. nõ tñ vi. phibitus quo ad hoc vt incidat in penã-
de quo dic vt diri in. l. si ita qs. Ş. ea lege. Pallega. Et nota ibi. sin-
gu. qđ licet alienatio phibita per legẽ sub pena sit nulla non ob-
stante pene appellatiõe. vt hic ꝓsupponit oẽs ꝛ est verũ. sec9 tñ
est qđ alienatio est phibita a testatore: qr si apponit pena vi refer
uãri annullatio actus ꝑm Bal. singu. in. l. j. circa mediũ. C. de his
que pe. no. Et attẽde qr si do. Jo. de imo. intellerit. vt supra retu
lit qđ iste forẽis acgrendo abintestato nõ incideret in penã fa
tua sunt ei? dubitatio vt. Ş. diri. Si autẽ intellerit qđ licet nõ vi-
deatur phibit9 titulo successionis abintestato. vt tñ phibita ac-
quisitio hoc est expsse cõtra ter. in. l. cũ pater. Ş. cũ inter. ff. de leg.
8 ñ. ¶ Preterea regula est qđ phibita acgsitione seu alienatiõe in
cõsequentiã vi. phibit9 cõtract9 ex quo fit acquisitio. vt plene per
bar. in. l. cũ ler. iurta fi. ff. de fideiusl. Ponit ꝛ quarta exceptio hic
vcz qđ fili9 in ptãte siue sciẽs siue ignorãs siue infans siue ma-
ior infante trãsmittit hereditatẽ ad quoscũq; ex capite suitatis
multa iura allegank que vide hic p Bar. in. l. er militari. Ş. si ff.
de testa. mili. sed pcipue sunt ter. iste. ꝛ. l. illa er militari. in. ꝛ. ꝛ. l.
luci9. ff. de iure fil. cũ si. Addit hic. d. Paul. de cast. duas leges vcz
l. j. Ş. ibidẽ. ff. de colla. bo. q bene facit. ꝛ. l. si. Ş. de cõdi. insti. Et qr
ista est cõis cõclusio quã sequit hic Ang. ꝛ Mod. nõ multũ ad
dentes dictis Bar. solũ tãgẽda est difficultas aliquarũ legũ qui-
bus nõ vi bene rũsum. Et primo ista opi. vi appꝛobari in. l. j.a in
fi. C. de his q ante aper. tabu. quã induco sic. Nam clarũ est qđ in
pꝛincipio sui ler illa loquit tã in filijs in potestate ꝙin alijs: ꝛ di
cit qđ trãsmittit ad solos posteros ex beneficio illi9 legis. Et ad
dutur un si. nõ qđ istud remediũ est inutilẽ: qr iniquũ erat descẽdẽ
tes p mortẽ parẽtũ fuorũ hereditate priuari: ꝫ si suus trãsmitte
ret ex capite suitatis: ista ratio esset falsa: qr si etiã non esset datũ
bñficiũ illius legis cõpetebat sibi facultas trãsmittẽdi: ꝛ per cõse
quẽs successores nõ ꝓuabant hereditate. Sed ad hoc rñdet licet
valde colorate vigeat qđ ista rõ est vera respectu eoꝝ qui nõ sunt
sui qui nõ poterãt trãsmittere ante illã legẽ nec referk ad suos:
sed ad alios sicut videm9 in simili qđ in alternativa legis satis
est qđ vna pars sit vera: licet alia sit falsa. Et sicut dispositio legis
saluak in vno casu. l. illud. in fi. ff. de cõtract. ꝛ ibi p glo. ꝛ Bar.
ita nõ est absurdũ qđ rõ legis saluek in quibusdã ꝓsonis: imo suf-
ficit ꝛ sic rñdet ad. l. j. Ş. in nouissimo. C. de cadu. tol. q̃ cedit trãs-
missionẽ fieri in solos liberos. iurta. l. theodosianã. nã est restrin
genda ad legẽ ad quã se refert vt intelligãt in his qui non essent
sui. Sed forti9 obstat ter. in. l. cũ antiquioribus. C. de iure delibe.
nã nõ potes dicere: vt dicit Bar. qđ dictio ꝛ ponak ibi implica-
tiue: qr hoc posset tolerari: qñ nõ sequerek alia dictio ꝛ gemina-
ta in alio mẽbro sequẽti: dicit eñ text. qđ Paulus introduxit fi
lios suos hereditatẽ suã trãsmittere ꝛ in posteritatẽ ꝛ quibusdã
adiectis. l. quedã adiecit que sunt pcipua in ꝓsona filioꝝ: vnde
ptz qđ ꝓxima dictio ꝛ fuit posita ꝑpter sequentẽ. nec reperik ali-
cubi qđ ista locutio, faciat dictionẽ implicatiuã: licet solũ qñ po-
nitur dictio ꝛ nõ sequẽte in alio membꝛo alia copulatiua. in boc
eñ casu ponik disiunctiue: ꝛ nõ implicatiue. l. j. in pn. C. de cadu-
tol. cũ multis alijs. ꝛ si dictio ꝛ non ponit implicatiue: vt inquit
Bart. vbi vi casus qđ hereditas trãsmittak solũ ad descẽdentes
ꝑpter verbũ posteritas qđ est in ter. ꝛ ita intelligit ibi cõmuni-
ter doc. Preterea clausula in fine posita referk ad oĩa precedẽtia:
vt. l. talis scriptura. in fi. ff. de lega. j. ergo etiã in suis vi limitari
beneficiũ trãsmissiõis vlq; ad tꝑs anni: ꝛ si nihil aliud habet ꝙ
ius deliberãdi: ꝛ p ꝫis nõ põt trãsmittere ex capite suitatis. Sz
ad ista põt rñderi qđ verbũ posteritas positũ in pn. capit lar-
gius ꝙ pꝛo descẽdẽtibus dũtarat. i. pꝛo quolibet successore succe
dẽte filio post mortẽ. Et qđ hoc sit verũ pꝛobo qr Imperator ibi
ertẽdit qđ erat dispositũ in filio ad alios heredes: vnde apparet
qđ quicqđ dicebak olim de filijs: idẽ dicik in alijs heredib9: quia
que dicunk in. l. interpretata videnk repetita in. l. interpretante.
vt in aut. de filijs ante dotalitia instru. na. Ş. fin. ꝛ. l. nihil. ꝛ ibi per
Bar. ff. de cõinng. cũ eman. li. Sed in illo casu ertẽso declarak qđ
trãsmissio fit ad oẽs successores: ergo dak intelligi qđ etiã filius
trãsmittebat ad oẽs successores: qr pcedẽtia declarãt sequẽtia: et
ecõuerso. l. q filiabus. in pn. de leg. j. l. vtrũ. de peti. here. ad scõm
rñdet qđ illa clausula posita in versũ. ita tũ debet referri ad suos
heredes: qr sic induceret iuris antiqui correctio vcz legũ dicẽtiũ
qđ suus trãsmittit simpliciter ad quoscũq; ꝛ ideo ad talẽ casum
nõ fit relatio iurta regulã qua tradit glo. no. ꝛ ponit ibi Bar. in
l. talis scripture. in fi. de lega. j. ad ter. l. l. si. Ş. ff. de cura. fu. põt oi
q eodẽ modo qđ verbũ posteritas capik ibi largius ꝙ quocũq;

a ¶ L. j. trãs-
missiõi sbñ
ficiũ de quo
i hoc. l. j. an
ꝛ qsi cõceda
tur. vtiõ no.
p do. Bar-
soci. an cõsi.
cceryj. inci.
in plenti. ẽ.
seciõ pnci
paliter ibi
cõfirmak in
ñ. parte. vbi
etiam an sit
fauoꝛabilis
ꝛ extendibi
lis. de quo
etiã fuit ta-
ctum in. l. si
quis filiuꝝ.
eodem titu.
Bene. Va.

successore: qđ ptz: qr de hereditate paterna ter. ibi dicit qđ nulla
erat dubitatio cũ esset quesita ipso iure: qr in posteritatẽ trãsiret.
Sed hoc esset falsum si non trãsiret: nisi ad descendẽtes. poterat
enim esse dubiũ: sicut de alijs hereditatibus de quibus determinat
in. Ş. seq. ꝛ in. Ş. tali. qñ furiosus decederet sine descendẽtibus: et
ex hoc ptz qđ ad oẽs heredes trãsmittit. Aduerte tñ qr Bart-
bic in quinta fal. vi intelligere. l. j. C. de his qui ante aper. tab. qđ
nõ loquat in suis heredibus: sed in alijs qui ante illã. l. non trãs-
mittebãt. ꝛ idẽ sentit clare in. d. l. j. Sed Bal. ibi sentit oppositũ
ꝛ melius. Dicit enim ter. qđ filius vel nepotes ꝛc. trãsmittũt here-
ditatẽ siue sint instituti soli siue cũ extraneis. Et sic manifeste vi
declarare qđ ipsi filij aliqđ possunt nõ esse extranei: sicut qñ sunt
in potestate: nã oẽs alij dicunk extranei. insti. de heredi. quali. et
diffe. Ş. ceteri. Nõ ergo diristet Impator cũ extraneis sint institu
ti: sed siue soli siue cũ alijs. Sed põt rñderi, defendẽdo opi. Bar-
qđ capit ibi nomẽ extraneoꝝ nõ stricte: neq; ꝓprie: sed pro bis
dutarat qui nõ sunt de descẽdẽtibus: vnde oẽs descẽdẽtes nõ ba-
bentur ꝑ extraneis licet nõ sit in potestate: ꝛ cõgrue põt fieri ista
interpretatio: vt ista qualitas qđ filij nõ sint extranei conueniat
olbus filijs ibi nominatis inter quos sine dubio nominank illi qui
nõ sunt sui: vt sunt filij ꝛ nepotes respectu hereditatis materne.

☞ ¶ Quod ante fiat trãsmissio ex capite suitatis ad quoscũq; est in-
telligẽdũ ꝑm Bar. qñ duraret suitas: nã si esset sublata p dẽtionẽ
subsituti vulgaris nõ fieret trãsmissio. l. si filius heres. Ş. de libe.
ꝛ posthu. de ista. q. Ş est omniũ difficillima in ista. materia: vide
qđ plene scripsi in. d. l. filius. qbus addo nũc posito qđ suitas est
sublata: vt tenet Bar. qđ si institutus mouik anteq̃ deferak here-
ditas nõ intelligik sublata suitas: vt singulariter decidit Bal. ꝛ
sequunk Mod. in. l. si mater. Ş. fi. ff. de vul. ꝛ pup. Itẽ dicit bal.
ꝛ Ang. in dutiõe coheredis qđ si cessak eius institutio vel euane-
scit nõ tollit suitas: vt ipsi ponũt elegãter in. l. er duob9. Ş. fi. ff. de
vul. ꝛ pup. Idẽ si substitut9 repudiat: qr censet retro nõ fuisse sub
stitutus glo. est singu. in. l. papi. Ş. quarta. ff. de ino. ñi. test. q est ve-
ra quo ad effectũ impediẽde trãsmissionis quo autẽ ad impediẽ
dam cõfirmationẽ tabularũ pupillariũ er capite suitatis est du-
bia: ꝛ in substituto ꝛ in coheredẽ vt tãgit ibi Ange. ꝛ Mod. er in
d. l. er duob9. in fi. Tertio addo ad illã subtilẽ dubitationẽ ter-
nouũ quẽ tũc adduri in. l. legata inutiliter. Ş. j. ff. de leg. j. vbi vide
tur, pbari opi. Bar. Super quo vide qđ ibi diri: ꝛ nisi destruas
ter. sicut facit glo. male põt rñderi cõtra Bar. tñ facit qr sicut filij
nõ põt renũciare suitati scõm Bal. no. in. l. quidã elogio. C. de in
re deli. ita ecõtra pater vel auus nõ possunt facere: vt bi qui sunt
in sua potestate non sint sui: ita vidẽ ꝑbari. l. in bello. Ş. medio
tatẽ. Sz põt rñderi qđ possunt ꝑ modos reꝓbatos a iure faciẽ
do eos de necessarijs volũtarios in succedẽdo: vt ptz in. d. l. iam
dubitari. cũ materia. ff. de here. insti. ꝛ ad materiã vide Ange. in
d. Ş. quarta. ꝛ Bald. in. l. humanitatis. C. de impu. ꝛ alijs subsiti-
te ꝛ isto casu nõ trãsmittet hereditatẽ ꝑm Bar. hic. ꝛ cõiter oẽs ꝛ
Bal. in. l. j. C. de his qui ante aper. tabu. vbi est casus sed relinq;
tur dubitatio vtrũ sicut filiũ põt penitere abstẽsionis. iurta. l. fi.
C. de peti. here. hec facultas penitẽdi transmittak ad heredẽ suũ.
Et dicẽdũ est qđ non ꝑm Ang. hic in sua repeti. qđ vi mirũ: qr si
beneficiũ restitutionis qđ concedik a ꝓtore viuo transmittit ad
heredẽ. l. nõ solũ. de resti. in integ. ita videt qđ trãsmittat benefi-
cium penitẽdi qđ cõpetit ipsi iure: ꝛ maxime qr beneficiũ qđ ce-
pit cõpetere heredi transmittit ex capite suitatis ad heredẽ suũ
l. si quis filiũ. Ş. fi. Ş. eo. qui ter. fortiter vnget in ratione decidẽdi.
Dicit enim qđ hoc beneficiũ: ideo trãsmittit ad heredẽ: qr ipse filiꝰ
poterat hoc beneficio vti: vnde conclusio est satis dubia maxime
qr Ang. nihil alle. Sed põt defendi ista opi. qđ appꝛobãt cõiter
Mod. qđ fundamẽtũ trãsmissionis ex capite suitatis est fun-
datũ in mero fauoꝛe filij: vnde si filio se abstinẽte diceremus trãs-
mitti hãc facultatem ad heredẽ cõcurreret in odiũ ꝛ damnũ filij
contra regulã qđ ob causam de regu. iur. Nã ex quo filius nolnit
sibi ꝓdesse suitatẽ si ꝓdesset in aliquo contra voluntatem suã
diceret esse in dãnũ vel odiũ eius: vt subtiliter declarat Bart. in
l. si filius qui patri. in fi. cõmẽti. ff. de vul. ꝛ pu. ꝛ ideo nõ debet fie-
ri trãsmissio. Ison ob. ter. in. l. nõ solũ. cũ materia. qr minoꝛ durã
te minoꝛi etate nõ posset renũciare beneficio restitutionis in in-
teg si vellet. l. si inder circũuẽtus. cũ materia. ff. de mino. Sed ista
rũsio non est gñalis. quid eñ si decederet post minoꝛẽ etatẽ infra
tempus petẽdi restitutionẽ: certe tunc videret renunciare. Dica-
mus ergo qđ illa restitutio magis transmittitk: qr non fundak in
mero fauoꝛe filij: sed in equitate lesionis: qr equũ est succurri mi-
noꝛi leso. ad text. in. d. l. si quis filium. in fi. ptz respõsio ex premis
sis: qr transmissio non fit ibi ex capite suitatis contra voluntatez
filij: ꝛ sic in odiuz eius. Reperitur etiam ꝛ alius casus in quo nõ
fit transmissio quem ponit Ange. in. l. iii. Ş. aperture. ff. de bere-
insti. Super quo dic vt scripsi in. l. sed si plures. Ş. quos pos-
sum. ff. de vulga. ꝛ pupil. ꝛ est quãdo filius est institutus in legitiꝫ
ma ipsam

ma ipsam legitimã nõ trãsmittit ex capite suitatis: sicut diri in. l.
si filij9 heres. cui addo qđ oꝛit bal. in. l. quoties. ff. de here. instit.
vbi etiã hoc firmauit: ꝛ etiã qđ tradit bar. in. l. er facto. la grãde.
ff. eodẽ. Er cums dictis colligit sacis clare qđ trãsmitteret hãc
legitimam tanq̃ institutus in re certa qui transmittit tanquam
legatarj9: vt ibi declarak. Et addo ad id qđ. Ş. diri in illa. q. vtrũ
pinilegiũ renocãdi abstensionẽ trãseat ad heredes. Addo qđ de
beneficio restitutionis in integrũ. aduersus eũ q abstinuit ab he
reditate est ꝓprie casus qđ transeat ad heredẽ in. l. qđ si minoꝛ.
Ş. scenola. ff. de mino. Itẽ addo ꝑm do. meũ aliũ casum in quo fi-
lia non trãsmitteret hereditatẽ paternã ex capite suitatis. verbi
gratia si filia excludik a statuto stante masculo: nã qr desinit esse
sua: sicut si esset exheredata scõm Bar. in. l. j. Ş. seiendũ. ff. de suis
ꝛ legi. ꝛ bal. in. l. marimũ vitiũ. C. de libe. prete. lz postea filij9 re-
pudiaret hereditatẽ vel saltẽ partẽ sozoꝛis sibi delatã: ita qđ filia
posset succedere. l. ñ. Ş. sed si sint sui. ꝛ ibi per bar. ff. ad tertul. ꝛ p
eundẽ in. l. j. in fi. ff. de contratabul. ista alia moꝛiens non trans-
mitteret hereditatem ex capite suitatis: qr tam desinit esse sua secũ
dum eum. Sed hoc dictum nõ placet: qr sicut se habet nepos ad
filiũ de iure cõi a quo nepos precedit: ita ex forma statuti ꝫ se fi-
lia femina ad masculũ. Sed si filij9 renunciat hereditatẽ nepos p
successoriũ edicti9 efficit suus vtiliter ꝑm bart. in. l. q se patris. C.
vnde lib. ꝛ per eũdẽ in. l. j. Ş. fi. ff. de suis ꝛ leg. ideo etiã filia vtili-
ter efficeret sua q̃ nõ vi remota a statuto: vt dixi nisi filius succes
ferit cũ effectu. Itẽ addo inqnãtũ. d. me. hic tãgit illã no. q. vtrũ
qđ masculus excludit femiñ ex forma statuti trãsmittat et capi
te suitatis portionẽ sibi delatã a statuto9. Et refert cõsiliũ Bal-
qui cõsulut qđ sic addẽ qđ istã questionẽ plenissime discussi ad-
ducẽdo dicta Jo. an. ꝛ aliorũ quos ipse nõ vidit in. l. si qs posthu
mos. Ş. si filiũ. ff. de libe. ꝛ posth. ꝛ ibi dictis addẽ qđ ꝫ portio vir
tute statuti deferak de iure spãli nõ tñ min9 per hoc põt fieri trãs-
missio ex capite suitatis. Pro qua cõclusione arguo sic. Non est
dubiũ qđ filij9 illius q moꝛik apud hostes nõ est ꝓprie suus: sed
ficte. ita dicit ter. no. in. l. lege cornelia in fi. ff. de testa. ꝛ sic heredi-
tas deferk sibi ex. l. cornelia. de iure speciali. ꝛ tñ ista ficta suitas
operak trãsmissionẽ. l. apud hostes. ff. de suis ꝛ leg. Preterea pro
ista cõclusione est casus no. ꝛ forte ling. in. l. j. Ş. ibidẽ ulian9 ait. ff.
de colla. bo. tã in primo ꝙin secõ relꝓsõ. sed meli9 in primo. Di
citur enim ibi qđ si post petitas cõtratab. ab emãcipato ꝓterito fi
lius suus in stitut9 decessit trãsmittit hereditatẽ ad heredẽ suũ:
ꝛ tñ filio instituto cõseruak portio per edictũ pretoris expugnato
in potestate. ff. de lega. ꝓestan. Sec obstãt due rõnes adducte hic
ꝑ bal. ꝛ do. me. nã dicere sicut tãgit bal. qđ qr ista portio deferk ꝑ
nomẽ filij quod est nomẽ nature. ꝛ ex speciali bñficio statuti: ideo
trãsmittik hoc est cõtra ꝓdicta iura modo alleg. Inqnãtũ fun-
dant se qđ hereditas deferk ex iure speciali. Inquãtũ aũt dicunt
qđ filij9 inuitak ꝑ nomẽ nature. l. tutelas. C. de capi. dimi. hoc nihil
facit qr etiã per nomẽ nature: qnimo ꝛ ex. l. naturali filij9. ꝛ ne-
pos inuitank ad hereditatẽ patris de iure cõi: vt ptz in. l. nostra.
in scõo responso. ꝛ in. l. apud hostes. ꝛ in. l. cũ rõ. ff. de bo. dã. ꝛ ni
hilominus cõcurrente potestate statuti sunt sui de iure ciuili: vt
expresse ter. in. d. l. cũ ratio. Scõa ratio qđ est dñi mei nõ cõcludit
vniuersaliter: sed quaten9 filius moꝛiẽdo reliquisset heredes ex-
traneos: qr ex quo nõ adiuit verisimile est qđ voluerit ꝓferre so
roꝛẽ sibi coniunctã illis extraneis. ar. l. cũ acutissimi. C. de fideicõ.
sed ista rõ facile põt tolli. Unde arguo sic a diuisiõe aut isti q sunt
heredes filij nõ ictis sunt penit9 extranei: ꝛ tũc nõ potuerũt sibi
succedere nisi instituti a filio: qr ea rõne filius ꝓtulit eos ꝛ alijs
bonis suis sozoꝛi eadẽ rõne vi ꝓtulisse in istis q̃ similiter sunt bo
na sua. l. liber homo. Ş. fi. ff. de sti. ser. aut illi q debẽt succedere fra
tri succedũt ab intestato ꝓlati a statuto ipsi sozoꝛi: ꝛ adhuc est
dicendã idẽ qr volũtas defuncti ꝓsumik esse cõformis dispoſi
tioni legis. c. j. Ş. filia vero. de succes. feu. plene per Bar. in. l. iure-
iur. Ş. si liberi. ff. de ope. lib. ꝛ in. l. heredes mei. Ş. cũ ita. ff. ad tre-
bel. Inquantum aũt in fi. ipse dubitat vtrum cum heredibus de-
fertur de iure ꝓtorio intellige per bo. pos. filio suo possit faculta
tem petendi boñ. possef. seu ius transmittere ad heredẽ ex capite
suitatis dicendũ est qđ non potest: qr cum ratio transmittẽdi ex
isto capite sit continuatio dñi: vnde causak suitas vt patet in. l.
in suis. de libe. ꝛ posthu. ista ratio nõ põt cõsiderari in bon. pos.
filius enim ex capite suitatis transmittit hereditatem vt agnitã
cũ beneficio abstinendi: sed boñ. pos. non potest dici agnita de iu
re isto requiritur decretum iudicis. l. j. Ş. decret. lis. de succes. edi.
ꝛ bodie requiritur agnitio facta coram iudice. lege fina. Ş. q ad-
mit. Ison ob. glo. in. l. emancipata. C. qui admit. quia ibi loquit
de transmissione q fit per. l. j. C. de his qui ante aper. tabul. q non
fundak in acquisitione iam facta ipso iure: sed in equitate cuius
ratio ponitur in. d. l. j. in fi. Itẽ addẽ inquantũ hic tangitur illa
qđ vtrũ bodie emãcipatus ex capite suitatis transmittat quam
Bar. hic reliquit indecisam. Et ego eam plene tetigi in. l. Gall9.
Ş. ꝛ quid si tantum. de libe. ꝛ posthu. ꝛ sum secutus opinionẽ cõ-

munẽ multis additis: vt ibi videbis ꝙbus addẽ qđ hãc cõmunẽ
opi. ꝛ firmar Bal. in. l. j. Ş. si pr. j. ad sil. ꝛ in. l. deo nobis. C. de epi.
ꝛ de. ꝛ Ang. ꝛ Mod. in. d. l. nã nec emãcipatus. ff. de le. j. Bart. tũ
in. l. cũ qdã. Ş. suũ. Ş. eo. vt sentire oppositũ manifeste: dũ dicit qr
acgsitio hereditatis q̃ fit ibi ignoꝛãti ipso iure hz locũ hodie in
emãcipato ꝛ sic expresse vult qđ emãcipato acquiraꝛ hereditas
ipso iure: ergo trãsmittit si iã q̃uit et ignoꝛãs. tz ꝑia: qr legatuz
qđ q̃rit ipso iure ignoꝛãti ꝛ hereditas q̃ filiꝰ acquirik filio ex boc
capite trãsmittit: qr est q̃sita: vt ꝑz in legib9. Ş. alle. Pro ista 2da lu
sione vi. casus no. in. l. ler coꝛ. in pn. iucto. Ş. de test. Dicit enim ibi
pin. qđ ex lege cornelia deferk filio hereditas eodẽ mõ quo defer
tur si pꝛ nõ esset apud hostes ꝛ postea inferk in fi. qđ ꝙius iste fi-
lius nõ sit ꝓprie suus acquirik tũ sibi hereditas ipso iure tãq̃ ne
cessario. sed ter. in corpore dicit qđ nulla est dfia in delatiõe here
ditatis inter emãcipatũ ꝛ suũ: q̃ verba significãt qđ eodẽ modo
succedãt: ergo vi q̃ succedũt ipso iure tãq̃ necessarij de iure cini
li lz 2cedãt qđ nõ sint ꝓprie sui. Hoc tñ nõ obstãt tenẽda est cõis
sniа qr filius emãcipatus in multis differt a filio in ptãte et bo-
die vt plene tradik in. l. si emãcipati. C. de colla. nõ ergo põt dici
vt plene tradik in. l. si emãcipati. C. de colla. nõ ergo põt dici
vt plene tradik in. l. si emãcipati. C. de colla. nõ ergo põt dici
ficte esse in ptãte absolute: sed ẽm qđ id est certis respectib9 ꝛ cer a
tis nõ: ꝛ ideo effectus suitatis nõ vi posse habere locũ. Facit opti
me ter. ꝓ ista dfia in. l. j. Ş. q̃ri põt. ff. de suis ꝛ le. qđ ego adduri
ad hoc in. c. in pꝛsentia. de. pba. sup illo articulo vtrũ monachus
q nõ est in ptãte sit suus. ꝛ ad. l. lege coꝛ. est rñdẽdũ qđ er mẽte lfe
in. Ş. nulli9 vero satis apparet qđ eqparatio nõ stitibi ꝓ oiavt ple
ne declarauı in. Ş. quid si tñ. ¶ Preterea filius emãcipatus: vt di
xi quo ad modũ succedẽdi in gbusdã oꝛibus differt a suo: sed filius eius
qui mouk in captiuitate in nullo repẽrik differre a suo. Ultio ad
de inquãtũ do. me. hic alle. glo. fin. in. l. iij. Ş. aperture. in fin. Ş. de
here. insti. q̃ vult qđ et filius ciuilis verbi gratia adoptatus vel
arrogatus trãsmittat ex capite suitatis qđ hãc opi. tz Bal. ꝑ illũ
ter. in. l. eã quã. C. de fideicõ. ꝛ ꝑbak rõne: qr filius adoptiu9 est ve
re suus. Casus est no. isti. g. mo. test. infir. Ş. j. vbi oꝛ qđ ꝑ adoptio
nẽ filius quasi agnoscit9 su9 q̃ verba significãt qđ natiuitas est im-
pꝛopꝛie ꝫ nõ suitas. qnimo ẽt de iure nouissimo ꝑm qđ filiꝰ ado
ptiuus nõ trãsit in ptãte adoptãtis oꝛ: esse suus: ꝛ sic est dare sui-
tatẽ fine ptãte: ꝛ est valde nouũ: ꝛ est casus quẽ ibi no. Bal. ad fi
in. l. cũ in adoptiuis versus finẽ. C. de adop. ꝛ boc est qđ oꝛit que
dã glo. no. quã ibi sequit Bart. in. l. gallus. Ş. qđ si is. ff. de libe. ꝛ
posth. vbi vult qđ possit fingi suitas ẽt si nõ fingik ptãs sed ego il
lã glo. ibi nõ sum secutus: nec ẽt victa Bal. in. l. cũ adoptiuis. vñ
vide qđ sup boc plenissime scripsi in. c. in pꝛsentia. versus fi. 2mẽ.
de pba. Reperik ẽt alius casus in quo hereditas nõ adita trans-
mittit ẽm intellectũ Ang. in. l. q duos. ff. de vul. ꝛ pup. quẽ sequik
ibi Jo. de imo. Reperik ꝛ alius casus in quo hereditas ẽt relicta
sub cõditione ꝑpter vnionẽ quã hz cũ iure accrescẽdi trãsmittit
l. q ex duabus. in pin. ꝛ qđ ibi ꝑ Bar. Ş. eod. ¶ Sed q̃rit de alio
dubio: nũqd si statutũ permittit filio repudiare hereditatẽ ꝑis
anteq̃ adeat moꝛiẽdo trãsmittat hereditatẽ ex capite suitatis. ꝛ
boc tãgit solus Bald. in. l. q se ꝑis. C. vñ li. ꝛ ibi determinat qđ
trãsmittit hereditas nec tollit suitas: ꝛ boc sequit hic Paul. de
ca. q ẽt vidit istã doc. Et fundak ista doc. ẽm Bal. qđ lz statutum
2cedẽdo licẽtiã repudiãdi faciat qđ acquisitio hereditatis hẽat
se ad esse ꝛ nõ esse ex volũtate filij: nõ tũ tollit suitas: sicut videm9
qđ nõ tollit ꝓ dationẽ coheredis vel substituti. Sed illud de co-
herede est dissimile: qr non dak expꝛessa licentia abstinẽdi sicut a
statuto cũ ꝑmittit repudiationẽ. Illud aũt de substituto est val-
de dubiũ: vt scis: sed dato qđ esset verũ adhuc est dfia inter istos
casus: qr testato9 põt videri nõ substituisse: vt det nouã licentiaz
filio abstinẽdi: sed vt fi filius abstineat de iure ꝓtorio succedat
substitutus qđ fieri põt. vt plene ꝑ Bart. in. l. j. ff. de vul. ꝛ pu. sed
in casu nꝛo statutũ expꝛesse dat licẽtiã: ꝛ sic filius nũq̃ repetit ali
quo tpe esse necessarius: ergo nec suus: qr suitas est cõiũcta cũ ne
cessitate: vt in. ff. sui. insti. de here. qua. ꝛ dif. Preterea ꝫ istã opi.
arguo sic. Si statutũ istud nõ tolleret suitatẽ iuris videret nihil
operari: qr ẽt de iure ꝓtorio etiã filius boc beneficiũ habebat:
vñ vt aliqđ operet sicut dz iurta ea q̃ scribit Bart. ꝛ Mod. in. l.
iiij. Ş. ꝓtor. ait. ff. de dã. infec. dicamus qđ tollit suitatẽ: ita qđ nisi
adeat hereditatẽ nõ sit heres ipso iure: ꝛ istud procedit iudicio
meo in casu nꝛo in quo filius tpe mortis reperik volũtari9. Sed
qñ tpe mortis aliqs esset suus ꝛ necessarius: sed ex aliqua cã sup
uenieti cessaret necessitas: ꝛ efficeret volũtarius: tũc esset maius
dubiũ vtrũ definere posset suus: an vero ẽt si repudiaret remane-
ret heres noie. Sup quo vide qđ plenissime scripsi post Jmol. in
l. si. Ş. ff. de vul. ꝛ pup. Itẽ addẽ ẽm. d. m. hic qđ qñ filius q erat
suus petiit terminũ a iudice ad deliberãdũ: tũc nõ põt transmit
tere hereditatẽ ex capite suitatis ẽm Bar. in. l. er militari. Ş. si. s.
de testa. mi. ꝛ Bal. in. l. cũ antiquioribus in pin. col. j. de iure de
li. Sed do. m. dubitat de hoc dicto qr sicut ipse filius posset renũ-
ciare huic termino ꝛ vellet trãsmittere hereditatẽ ex capite sui-
tatis: ita vi qđ possit heres. Qđ aũt ipse filius possit renunciare
nõ ꝓbat sed põt ꝓbari sic: qr si permittit filio penitẽtia: post ex-

Universidad de Deusto
Biblioteca

pressam repudiationē.l.fi.C.de repud.here.l.si qs suus.ff.de iure deli.ergo fortius dz pmitti penitentia:vbi nō expresse sed tacite vł repudiasse ius suitatis.Hec tū cōsequētia nō est bona ergo bē res eius idē pōt facere:q; sicut videtur.ff.circa prin.huius quarte fallētie beneficiū renocande abstēsionis nō transmittit ad heredē:filius aūt petēdo sibi assignari terminū a iudice tacite vł velle nō posse vlterius adire seu se immiscere:q; natura termini est excludere post lapsum termini:vt in.d.l.cū antiquiorib⁹.l.facta §.si qs bonorū.ff.ad treb.Unde bñ pōt defendi opi.Bart.marie q; puisio hois tollit in dubio prouisionē legis inductam de iure spāli:sicut est hoc qō hereditas transmittat ex capite suitatis.l.fi. C.de pac.cōuen.ꝛ plene p Bar.in.l.j.§.qñ ḡrit.ff.de publ.¶ Sequit.v.fal.a regula in qua est q̄rēdū ſm ang.ꝛ alios.hic.de.iiſ.

q. †Prima est nūqd beneficiū illius legis operet:vt sit transmissio ad liberos nō legitimos q nō possunt succedere transmittēti iuxta ea q̄ habenk in.l.si qua illustris.C.ad orfi.ꝛ de ista dic vt hic p Ang.ꝛ alios.q cōcludūt qō sit transmissio.Scōa est nunqd ista trāsmissio fiat a succedēte abintestato sicut fit a succedente ex testō in quo glo.lz in.d.l.j.ꝛ cōiter doc.in ista materia q; hz locū ēt in successione intestati:q; rō scripta in lege est eadē in vtroq; casu:sed Jmo.hic multū plire dubitat vtrū sit verū.alios.ouet in effectu p ter.in.l.j.§.ꝛ cū lex.C.de ca.tol.vbi priuilegiū.l.papie.q; cōcedebat descēdētibus vsq; ad certū gradū nō extēdit ad vlteriores.Sed illud pōt esse:q; forte lex papia expresse negabat priuilegiū vlterioribus:vt satis colligit ex verbis illius l.Scō mouet: q; si voluisset facultatē trāsmittēdi cōpetere aliis vltra pronepotē dixisset:sicut facit de illis in quos fiebat trāsmissio:cū ergo illos vocauerit sub nōie liberoꝝ:ꝛ q̄ est expressius in quocunq; gradu.p hoc dat intelligi qō si voluisset trāsmittētes habere priuilegiū in infinitū silr dixisset de eis.ar.l.j.§.finalit ad deficētis C.de cadu.tol.Et ita rñdet ad.l.cui eoꝝ.in fi.ff.de postu.ꝛ ad ea q̄ habenk in.l.gallus.§.si qs institues.ff.de lib.ꝛ posth.Jn qbus probat qō dispositio facta de vno gradu trahit ad alīꝝ:ꝛ idē p bat in.l.quinq;.§.parētes.ff.de in ius voc.finaliter tū resident cū opin.cōi.alios.ouet q; in.l.j.C.de bis qui ante aper.tabu.quando est solus institutus adhuc transmittit ex illa saltem de equitate in opi.communi q; videtur esse eadem ratio in ceteris descendētibus.Pro opi.sua multum facit ter.in.l.j.§.ꝛ generaliter.ff.de lega.prestan.vbi in priuilegio quod conceditur de iure speciali iurisconsultus i ta dicit qō ideo istud priuilegium transit ad liberos in infinitum:q; pretor generaliter facit mentionem de liberis:ꝛ non enumerauit aliquos gradus:ꝛ sic datur intelligi q; si enumerasset priuilegium illud vltra non extenderetur:ꝛ hoc q; agitur de preiudicio alterius:licet priuilegium sit fauorabile. Sed tamen potest defendi cōis opi.ab vtraq; impugnatiōe.Et primo ad rationem do.Jo.de imo.respondeo qō ideo respectu transmissionis nō curauit generaliter proferre sermonē:sicut respectu eoꝝ in quos fit trāsmissio:q; ꝛ si alij non essent expressi in verbis legis videnk tū expressi in lege propter rōnē scriptā in lege que est cōis omnibus transmittētibus quibus pronidet principaliter:vt pz in versi.per absurdum.Illud aūt dr expressum in lege qō est ex mente legis:licet non dicatur expressum in verbis legis l.pretor.§.hoc interdictum.ꝛ ibi per Bar.ff.de no.ope.nun.l.iij. in prin.ꝛ ibi etiam Bar.ff.de legi.tuto.Que ratio non habet locum respectu eoꝝ in quos fit transmissio cū in eoꝝ num fauoꝛe principaliter non emanet illa lex:ꝛ ratio decidendi ad ter.in.l.j. §.generaliter.respondeo q; dinumeratio certorum graduum faceret:vt sequētes gradus non cōprehenderentur ex proprietate verboꝝ cōprehenderent tū ex mente saltē si ratio esset scripta in lege.Pro ista conclusione alle.ter.no.in.l.siquis filium.iuncta.l. seruus.§.illud.C.de inof.testa.Dicitur enim in.l.si quis filiū.qō filius suus transmittit beneficium querele ad nepotem:ꝛ tū ter. in.l.scimus.§.illud.interpretatur qō fiat transmissio ad posteriō ritatem:ꝛ sic vides qō expressio secundi gradus nō restringit ibi mentem legis.¶ Circa tertiā.q.qđ ego per errorē posui pro secūda vz vtrum.l.j.preal.habeat locū in causa intestati:licet do. Jmo.multum se inuoluat hec tū dubitatio sua cōsistit in hoc q; dispositio facta in cā intestati:ideo nō videbāt habere locū abintestato q; non erat opus prouidere sequenti in gradu per remedium transmissionis cū oīno etiā si nō trāsmitteret hereditas sequens in gradu esset successurus per successorium edictum.Sed pro opi.glo.ꝛ doc.qui cōiter tenēt oppositū facit ſm eum qz ter. in.l.j.loquit in filio qui solus erat institutus sed illo casu si filius nō trāsmitteret sequeretur idē qō in successione abintestato qz si succederet abintestato.Unde ista rōne attenta tandē ipse resident in sua communi.ꝛ dicit qō sequēs in gradu habebit electionem velit succedere ex persona transmittētis vel ex persona sua sicut dicit glo.in simili casu in.l.si quis filiū.§.fi.ff.eo.Tu aūt aduerte qz inter istos casus posset assignari aliqua dria nā qñ filius est solus institutus:iō est inuētū ius trāsmittēdi vt conseruet testamentum:ꝛ fiat aditio ex testō sed in sequenti casu qū hereditas

a ¶ Trāsmissio. Vide paul.de ca. in cōsil.vij. ꝛ in consil. cxvj.Be.va.

deferk abintestato nullā vtilitatē vł afferre ista puisio:niſi qū moriēs haberet aliquos pares in gradu:qz tūc si nō trāsmitteret ad heredē suū sequēs in gradu nō succederet:sed accresceret portio bis q; sunt paris gradus.l.ij.§.si qs ex liberis.ff.ad tertul.pro ut ēt fatek hic Jmo.Tu aūt dicas absolute ſm cōem opi.q; fiat trāsmissio abintestato pōt resultare duplex vtilitas.Una ꝛ pncipaliter respectu trāsmittētis alia respectu eius in quē fit trāsmissio respectu qdē trāsmittētis qz cū intersit nā habere hereditatē.l. iulia.§.i.§.eo.posset cōtingere qō si nō fieret trāsmissio sequēs in gradu nō adiret hereditatē precedētis tāq; forte vānosam ꝛ tū si fieret trāsmissio adiret eā ppter hereditatē trāsmissam q; esset locupletes:ꝛ suppleret vānū alterius hereditatis:vł apparet manifesta vtilitas respectu transmittētis:respectu aūt eius in quē fit trāsmissio posset esse vtilis ēt si forte sequēs in gradu nō fuisset cōceptus tpe mortis defuncti de cuius hereditate agit.nam iste nō posset dici agnatus defuncto:nec sibi succederet ex edicto successorio.l.ītē pretor.ff.de suis ꝛ legi.plene p glo.reprehēdentem dicta placē.in.l.q se pfis.C.vł libe.ꝛ tū ad cū si filius vel alius descendēs decederet fieret trāsmissio p.d.l.j.ita tz Ly.ꝛ Bal.post eū ibi ꝛ idē.d.Bal.in.l.si qs filiū in prin.C.de inof.testa.ꝛ in.l.si in pso nā.C.de fideicō.ꝛ regulariter p cōi opi.facit q; sicut dispositio facta in cā intestati trahit ad cām testati vbi est cadē rō.l.iulianus ff.si qs omisi.cā testa.l.cā cognita.ff.de vulg.ꝛ pu.ita ecōtra qō esset eadē rō ds fieri extēsio ꝛ sic habes expedītā tertiā.q.¶ Quarta ꝛ vltima.q.est vtrū bñficiū.d.l.habeat locū in ascēdētibus.vt sicut ad descēdētes trāsmittit hereditas:ita ꝛ ad ascēdentes loquit in rescripto dictis breuiter adde qō opi.cōis Bar.ꝛ Ly.q tenēt qō nō fiat trāsmissio in.l.ij.C.ad orficia.vł verior in oī casu:q; nō est eadez rō in trāsmittēdo ad ascendētes:lz enī legitima parisformiter debeat relinqui ascendēti:sicut descēdēti:q; ds relinqui pietatis cā: id est vt neq; filijs neq; ascēdentibus desint alimēta quoꝝ loco succedit legitima ſm Bar.in.l.titio cētū.§.titio genero.ff.de cōdi.ꝛ demō.ꝛ satis pz ex verbo pia qō ponit in.d.l.nā ꝛ si parētibus.nō tū tota hereditas:ita debek parētibus sicut filijs ꝛ descendētibus.vt pz in prin.d.l.melius ꝛ darius in.l.scripto.versi.nosic.ff.vł lib.Ān qz nō est eadē rō sit extēsio.l.lege iuli.§.hoc caput cum simili.ff.de ri.nuptia.Pro ista conclusione adducos tibi ternot.in.l.hac consultissima.§.ex imperfecto.in verbo solis liberis.C.de testa.iūcto.§.si qs aūt.eo.ti.gbus iūctis phat qō priuilegiū qō zcedit solis liberis vt valeat testū minus solēne nō extē dk ad parētes:qz ter.in.§.si qs aūt simpliciter dicit qō si sunt in stituti veniētes abintestato in testō:minus solēni.lz aliqñ reuocetur primū solēne pāstū scōm nūq; tū succedik ex testō sed abintestato.ꝛ cū loquak simpliciter de veniētibus abintestato nec excipiat ex quo gradu veniāt ex ppietate verboꝝ cōprehēdit etiam ascēdētē.ꝛ hāc inductionē facit Bald.in illa materia in.l.si.C.faber.vbi hoc tz.ꝛ lz ista inductio possit cauillari restringēdo ter. in.d.§.si qs aūt.advenientes ex latere nō ad ascendētes:hoc tū est violare literā que nō est violāda maxime qz vt dixi nō est eadem rō.ꝛ ēt est apposita dictio taxatiua vt in casu nſo de qua lz inueniamus qō fiat extēsio ad casum similē nō obstāte illa dictiōe taxatiua in materia fauorabili ſm Bar.in.l.si cōstāte in prin.ff.soma.nō tū inuenīamus qō fiat extēsio de psona ad psonā q; difficilius fit plene p Jmo.in.l.si vero.§.de viro.ff.so.ma.ꝛ tū zcesso q; ēt nō excludak psona similis vt vł velle glosse.no.quā sic intelligit Bal.in.l.esī q.§.si petēti.ff.de pub.bic nō est eadē rō vt p dixi:vł plus placet opi.Bar.in.d.l.si.q; op.Jtia quā Bar.vł secutus in l.j.ff.de vul.ꝛ pup.Pro ista zclusione adduco tibi doc.Ange.in l.nā is.ff.de inof.testa.vbi voluit qō trāsmissio q;cle q; fit ad liberos p.l.si qs filiū.C.de inof.test.nō bz locū in ascēdentibus:vt ēt ipsi trāsmittāt sicut faciūt descēdētes.sed illa doc.loquit in remedio odioso vł nō est similis casui nſo.Et ad materiā vide qō ponit bar.in.l.si auia.C.de iure deli.vbi dixit qō qñ ille qui trāsmittit nō est de descēdētibus lz ille in quē fit trāsmissio sit de descēdentibus nihilominus nō fit trāsmissio;ex capite.l.vnice.vł si auia instituit heredē generū suū qui bz filiū:lz filius sit descēdēs respectu auie:q; tū gener nō est descēdens nō transmittet.ꝛ satis colligit ex.d.l.j.q; nō dat priuilegiū trāsmittēdi nisi descēdentib⁹ ꝛ ista sufficiāt in ista sufficiāt in ista.q.Unū dūtaxat nō est omittēdū qō qđ Bal.dicit in.l.si infanti.esse correctā p.l.j.preal.ꝛ p.l. j.§.in nouissimo.C.de cadu.tol.hoc non pōt dici aliquo mō qz.l. pal.ꝛ ter.in.§.in nouissimo.nō loquit expsse de trāsmissione ad ascēdentes sed colligit hoc ex mēte legis nō ex verbis sed per sub auditionē ꝛ tacitos intellectus nō dz fieri legū correctio:nec induci aliqd exorbitās ſm glo.in.c.cupientes.§.si p.xx.de ele.lib.vi. ergo p hāc subauditionē nō corriget.l.si infanti.Sed tū ad illaz pōt respōderi aliter qō intētio.l.si infanti.est simpliciter vt pz ex §.fi.nō infantē relinquere dispositioni iuris cōis ſm quā regulariter hereditas nō adita nō trāsmittit sed nō intēdit derogare priuilegio pncipaliter inducto p.d.l.j.qz in gñali legis dispositione nūq; vł derogatū priuilegio ꝛ maxime incluso in corpore iuris.l.j.

ris.l.j.§.ꝛ si qua.ꝛ ibi p bal.i pria zsti.C.ꝛ ter.ꝛ ibi Bar.i.l.decuriombus.C.ad fil.li.ri.¶ Circa.vj.fal.vz de trāsmissiōe q; fit ab
a infante ad pfez ex dispōne.l.si infanti.[a] Adde inqnātū Bar.hic dicit qō si moriēte infante sup crīstāt pater ꝛ mr ꝛ frater heredi tas pertinet equaliter ad oēs ita qō ex bñficio patris ad quez fit trāsmissio ab intestato admittenk.nā Paul.de ca.hic tz Jtiū ꝛ est subtilis q.zdouek q.l.si infanti.loquitur ēt in filio emācipato.item ꝛ in infante cui est delata hereditas materna.ꝛ in his duobus casib⁹ pr succedit infanti tāq; heres.De filio emācipato nō est dubiū vt l.j.ꝛ p totū.ī.si qs a pa.fue.manu.De filio in ptāte quo ad heredi tatē mnā est hodie casus i.l.si.C.ad ter.si ergo.l.si infanti.loquit qñ pr succedit filio vt heres ꝛ vocat ex insolidū.ergo pt; qō opi. Bar.nō est vera nec vł qō pr ex pruilegio suo cōiter hereditatez alteri.ꝛ ita dicit se cōsuluisse ℑ opi.Bar.zdibi vł qō opi.Bar. sit verior qz sicut ipse dicit ꝛ bene priuilegiū istud cōpetit patri non ipso iure sed p mediū ficte acquisitionis seu additionis.vñ qz aditio est actus individuus.l.j.ꝛ.§.eod.iō effectus eius cōicat ēt nō priuilegiato.gl.est no.q; hoc decidit in simili.q.in.l.iij.C.de inof.testa.quā ibi approbant cōiter doc.Dicit esī ibi qō ex ficta institutione de qua ibi in ter.testū cōaliidak fi sint instituti filij secus si extranei sint instituti.Querit ibi glos.qd si sunt instituti filij ꝛ extranei.ꝛ rñdet qō cōfirmak testū ēt quo ad extraneos qz nō pōt cōsiderari aliqs quo ad qd fingi institutus ꝛ quo ad qd nō cū institutio sit actus individuus ꝛ ita est dicēdū in casu nſo qz fingit adita hereditas cuius aditio similiter est actus individuus:vt.§.diri.Ubi aūt priuilegiū cōcederek a lege non per me diū alicuius actus individui sed ipso iure a lege immediate tūc nō cōcareꝛ priuilegiū nō priuilegiato.l.hac zsultissima.§.ex imperfecto.C.de test.bene facit qō no.Bart.in.l.titia.§.fi.ff.de le.iiꝛ qō bñ in.l.j.C.si in cōi eadēq; cā.Hoc tū vltimū est limitandum niſi priuilegiat⁹ nō priuilegiat⁹ succedat loco vni⁹ psone:qz tūc pp vnitatē repūtate psone isti duo vñr vn⁹ ꝛ vnus cōicat priuilegiū alteri.casus est no.quē ibi no.Bald.ad hoc in.l.j.§.si filius.ff.de cōsū.cū eman.lib.¶ Ultimo addeunū casum in materia quē ponit Bart.cōsi.suo.clxvij.vbi dixit qō cū bodie per aut.bona dānatoꝝ.C.de bo.dā.deferatur hereditas dānatoꝝ zsanguineis talis hereditas irregulariter transmittit ad heredes lz nō agnita.alleg.ter.in.l.edicto.§.ad heredes.ff.de iure fisci ꝛ alia iura q; ibi poteris videre p eū.¶ Ultimo aduerte ad primū Jtiū qō feci in ista.l.qō est valde difficile.nā.d.Paul.de ca.hic isti ↄtrario dat nouā so.Dicit esī qō in casu.l.illud.§.fi.ter.dū innuit a ↄtrario sensu qō filius posset heres esse de iure ciuili est intelligendus qō poterit esse heres in vno casu abintestato etiam nōdum nato posthumo.nam si filius institutus nō habeat coheredē vel substituti tūc in extraneo mortis articulo apparebit qō hereditas nō pōt adiri ex testō ꝛ sic rupto testō qz nō pōt adiri hereditas ipse erit suus heres abintestato.allegat tert.in.l.si filius heres.in secundo respōso.§.de lib.ꝛ posthu.qui ter.prima facie boc videk prōbare.Sed ipse non perpendit qō quando suus haberet substitutū vel coheredē in primo respōso illius.l.dicitur qō substitutus admittitur ad hereditatē mortuo filio qō est contra dictū suum hic:qz ipse vult qō vbi superest substitutus ꝛ filius impedi tur adire propter natiuitatē futuram posthumi transmittat cōtrata.ꝛ ſm tab.ad suū heredem non ex capite suitatis:qz si non transmitteret emācipatus sed ppter impedimētū iustum vt hic tz in fi.si ergo transmittit contrata.ꝛ ſm tab.ſm contingentiam casuum vt declaratur in.l.seq.post.l.illud.qño potest succedere substitutus contra.l.q̄diu.§.eo.presertim qz etiam si non posset adiri hereditas de iure ciuili dūtamen ex primo gradu posset peti bo.pos.ſm tab.nō succedit substitutus:vt plene declarat Bar. in.l.j.ff.de vul.ꝛ pu.vnde ad illam.l.in vltimo responso dicas q; ibi nō impediebatur aditio ex pēdētia natiuitatis posthumi sed qz filius erat institutus sub zditione potestatiua que nō poterat impleri vltimo vite spiritu ſm glo.ꝛ Bar.ibi.Unde non est mirum si res deducitur ad causam intestati qz vt dixi tibi.§.quādo aliquis est impeditus adire qz vocatur a testatoꝛe sub conditiōe non transmittit qz boc non est impedimentum extrinsecum:pre ter voluntatem testatoris.Jn casu aūt nostro qz subest tale impedimentum licet certū esset in extremo mortis articulo qō heredi tas per filium institutum non poterat adiri non tamen res redu citur ad causam intestati sed fauoꝛe testamenti ꝛ eius filij transmittitur ins acquirendi hereditatem ex testō vbi poterit habere locum.l.posthumo non nato ꝛ interim bo.pos.cōtrata.quando
b non potest peti bo.pos.ſm tab.bodie ergo vt dixi in solutione primi contrarij.Et si tu dicas licet filius sit heres suus ipso iure nihilominus qz ista suitas est ligata neq; operatur aliquem effectū non minus vł nec essarium remedium bo.pos.suo ēmācipato. Ad hoc potest dici qō inrisōsultus habuit respectū ad tps qō est post natiuitatē posthumi vel postēq; erit certū posthumum nō posse nasci quo casu si posthumus non posset nasci ytercz ꝛ suus ꝛ emancipatus possent vocari de iure ciuili:qz reperiuntur instituti sed si posthumus nasceretur emancipatus non haberet remediū per bosi.pos.sed suus esset heres ipso iure ab intestato et resolueret suitas q; erat pri⁹ ligata ꝛ absq; alia bo.pos.petita posset trāsmittere ex capite suitatis eriā hereditatē nō agnitam ad quoscūqz.Ista tū sol.nō satisfacit ad plenū qz posset dici qō propter hec satis erat post natiuitatē posthumi filiū institutū effici suū absq; eo qō esset su⁹ ante natiuitatē.Sed ad hoc pōt dici qō bic facit natura stat⁹ pūtis:vt qz illo inspecto null⁹ ali⁹ est heres neq; preteri⁹ ipso iure efficitur suus. Aretinus.

a ¶ L.si infanti.vid ibidē oīno.d. alc. de imola et pau.de cas.i l.fi.C.vñ legi.cōtra fal. by.ibi.be.v.

b ¶ Ro.posse.ſm tabul.et adde vt.in 2si.lij.qō bo. pos.ſz tab. nō concedik ex eo testō i quo filij preteritus.b.v.

Summarium

1 ☞ Procurator accipitur quandoq; pro eo qui gerit negotium alterius sine mandato.
2 Qui ex persona alterius consequitur aliquod ius debet in libello hanc exprimere qualitatem quod habet illud ius ex persona talis.
3 Hereditatem impeditus adire ex causa iusta que ex facto testatoris non prouenit non conseruatur illesus ipso iure sed opus est quod petat restitutionem in integrum.
4 Remedia duo extraordinaria possunt regulariter concurrere adinuicem.
5 Nunquid condemnatus de crimine lese maiestatis possit appellare.et in nu.6.et.7.
8 Negatiua coartata loco et tēpore cadere potest in scientia testis.
9 Crimen dicitur esse notorium ex confessione.

Antonius. Impeditus ex absentia necessaria probabili vel voluntaria nō culpabili moriēs relinquit heredi beneficiuz restitutionis in integ.h.d.Scda est ibi:q; stricto iure.

Tertia ibi duum tamen pium ꝛc.vsq; ad.§. rei perduellionis.

☞ No.primo ibi:qz bo.pos.ꝛc.qō ratificatio actus facti per negotiorum gestoꝛ nō potest fieri per heredē eius cuius noie fuit factus qñ ins qō erat querendū ex ratificatione non transibat ad heredē.ratio est qz cum ratificatio fit quedā fictio translatiua de tpe ad tempus:qz retro fingim⁹ op⁹ qō extremū a quo sit habile sicut in qualibet fictione translatiua:ꝛ idē probatur in.l.bonorū ff.rem ra.ba.¶ Secūdo no.in ver.q̄ procurator eius ꝛc.secūdū cōem expositionē qō verbum procurator aliqñ significat nō verū procuratoꝛez:sed cū qui gerit negotiū alterius sine mādato.simile in.l.si ego.ff.de nego.gest.ꝛ in.l.j.§.per procuratoꝛē.ff.de acqr. posse.sed ſm alios pōt hic significari procurator generalis qui etiā si habeat liberam nō pōt agnoscere bono.pos.imo requirit specialissimū mandatū:sicut tenet Ugo.qđ refert gloss.in.l.iij. §.acquirere.ff.de acqui.pos.nā de procuratoꝛe generali qui non haberet liberā nō est dubium qō nō posset oēm obligare.l.mandato generali.ff.de procu.l.item matri cū seq.iuncta gloss.sua.ff. de pac.sed vgo intellexit qō requirak mandatū specialissimū qđ glo.non sequitur in.§.acquirere.mouek qz lz iussus in adeūda hereditate debeat esse specialis.l.si quis mihi bona.§.iussum.ē.eo. tū non est idē in bo.pos.qz iussus differt etiā in alio qū debet precedere nec potest subsequi sicut in bono.poss.Sed ista ratio cum reuerentia non destruit opi.Ugo.que videtur probari in ista litera quia dato quod sit differentia inter iussum ꝛ petitionez bono.posse.quo ad id quod dictū est non sequitur:ergo etiam quo ad alia est differentia.vnde zdoder.hic inclinant magis in opinionē Ugo.quia ratio quare iussus debet esse specialis in adeunda hereditate est propter magnum preiudicium quod posset inde enenire si hereditas esset non soluendo secundum Bart. in.l. filius.§.j.ff.de dona.Et quia idem preiudicium posset resultare si agnosceretur boñ.posse.ideo probabilius est dicere quod regratur specialissimum mandatum sicut ꝛ in casu matrimonij:vt in.c.fina.de procu.lib.vj.ꝛ in generali.in prin.de ritu nuptia.Si tū velles respondere ad istum ter.posses dicere quod hic loquit in procuratoꝛe generali quia non habet liberaz nec potest dominum obligare vt.§.dixi illa tū opi.Ugo.multum placet propter
2 rationē decidendi que est in.§.iussum.¶ Mot.tertio ibi:ex persona defuncti ꝛc.quod ille qui consequitur aliquod ius ex persona alterius seu per mediuz alterius in libello debet exprimere hanc qualitatē qō hz illud ius ex persona talis qō videk cōtra ea que tangit Bar.in.l.si quis filiū.§.fi.ē.eo.ꝛ in.l.paterfami.ē.de vulg.ꝛ pupil.Bal.in.l.fi.C.de here.insti.vbi dicūt quod ille qui est heres ex persona alterius satis est quod dicat se heredem titi licet non exprimat qō ex persona sempronij.sed pōt dici qō bic
3 narrant factū agentis:nō tū decidit qō ita sit necesse.¶ Mot.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quarto in vbo diuũ ibi: ⁊ in filio ⁊c. qõ ipedit⁹ adire hereditatẽ ex insta cã que nõ ꝓuenit ex facto testatoris nõ conseruat illesus ipso iure tenet est opus qõ petat restõnẽ in integrũ etiã si in omnẽ euẽtũ sciat se futurũ heredẽ sicut videmus in exẽplo de filio q in oẽm euẽtũ est successurus in hereditate materna: nã alia exẽpla hic posita nõ faciũt qz q ignorabat se posse adire nõ sciebat se in oẽm euẽtũ esse successurũ. vñ dicit hic esse casum ℈ opi. Bar. in. l. vẽtre. ff. co. Tu aũt potes rũdere qõ hic fili⁹ ignorabat heredita tẽ sibi delatã: qz nesciebat mrem esse mortuã ⁊ sic nõ erat verũ qz in oẽm euẽtũ sciret se futurũ heredẽ qz si mr viuebat vt ingt Jo. de imo. in. l. vẽtre. rũdendo ad. l. j. C. de his qui ante aper. tab. filius nõ poterat esse heres. ¶ In glo. in verbo obiisset ibi: ex ꝑsona auiti ⁊c. Glo. vt intelligere tex. nostrũ qõ ex equitate deb resti tutio in tota hac. l. nec aliquo casu de stricto iure ⁊ qz restõ ista pertãt ex ꝑsona defuncti. Bar. hic referẽdo doc. in. l. quo tpe. C. de testa. mi. dicit qõ in absente cã reipu. põt peti restõ ex ꝑsona defuncti ⁊ ẽt ex ꝑsona ipsi⁹ heredis ⁊ si petiẽ restõ ex ꝑsona defuncti petitur ex equitate qz vere defunctus nõ fuit Iesus sed lex hꝫ eũ ꝑ le so. Si vero petiẽ ex ꝑsona ipsius heredis quasi sit Iesus ex absentia defuncti iuncta cũ morte ⁊ ꝑ hoc nõ potuerit acquirere hereditatẽ tũc petet ꝑm regulas iuris ex clausula gñali. Si qua mihi iusta cã ⁊c. nõ ex equitate speciali huius. l. In vltimo aũt casu qñ filius erat absens volũtarie dicit qõ petiẽ tũc restõ solũ de stricto iure ex ꝑsona ipsius heredis. vbi opi. sequunt cõiter alios. Quod. preter dñm Paul. de ca. qui dicit qõ nõ videt quare si cõpetit restõ ex ꝑsona heredis de stricto iure fuerit inducta ex ꝑsona defuncti ex equitate nã ex quo põt obtineri restõ ꝑm regulas iuris nõ sub est equitas cur debeat cõcedi ex equitate de iure speciali. sed ꝓ opi. Bar. facit qz si ex ista morte ⁊ absentia vterq; vr Iesus ergo potuit cõpetere heredi ⁊ ex ꝑsona sua restõ in inte. nec est hoc in cõuenies. casus est in. l. interdũ. ff. de mino. ⁊ not. plene in. l. ea q̃ C. de tẽp. in. integ. resti. ¶ Preterea duo remedia extraordinaria regulariter possunt ꝛcurrere⁹ adinuicẽ. l. de pecoribus. C. ad legẽ aquil. plene ꝑ Bar. in. l. in puinciali. ff. de no. ope. nun. ⁊ ꝓbabiliter posset defendi ista positio nisi ℈ diceret ter. cõ eñ in ỹ. diuus qz diu⁹ pius cõstituit ℈ id qõ dictũ est in primo ỹ. vbi erat dictũ qõ de stricto iure restõ nõ cõpetebat: si eñ ver. ⁊ in filio loquitur solũ de restõne que cõpetit heredi ex ꝑsona sua in quo diu⁹ pius cõstituit cõtra pium dictũ: ergo ꝑz qõ heredi nõ cõpetit ex ꝑsona sua de stricto iure restõ in integrũ alias si ver. precedẽs loquerek de restitutione que petiẽ ex ꝑsona defuncti diuus pius non cõstituisset ℈ sed aliqd diuersum qz vbi. ff. negatur qõ ex ꝑsona defuncti nõ cõpetit restõ in verbo ⁊ in filio diceret qõ cõpetit ex ꝑsona heredis q̃ sunt duo diuersa non cõtraria: vnde tenẽda est opi. d. Paul. simpliciter quod hic nõ petatur restitutio aliquo casu de stricto iure sed ex equitate sed ipse nõ declarat ex cuius ꝑsona petaf ex equitate habita tũ relatione ad primũ ver. ad quẽ vñr continuari sequentes ꝓbabilius est dicere qõ in oi casu restõ cõpetat ex ꝑsona defuncti ⁊ etiã ratio dictat qz tpe mortis quo fuit extinctũ ius adeũdi vel agnoscendi heres non põt dici Iesus cũ adhuc hereditas nõ esset sibi delata sed bñ põt dici Iesus defunctus qz ꝑ ignorãtiã ⁊ mortem impeditus est acquirere hereditatẽ quã si q̃sset potuit trãsmittere ad suos heredes: ⁊ hoc interesse cõsiderãt in ꝑsona trãsmittẽtis vt ptz in. l. illud. ℈. ff. de cõtrata. ⁊ in. l. j. in fi. C. de his qui ante aper. tab. sed opp. cõtra istũ ter. fortiter ꝑm Paul. de cast. ⁊ vr qõ ex ꝑsona defuncti cõpetat restõ in integrũ heredi de stricto iure nõ de equitate qõ ꝓbat qz in extremo mortis articulo heres nõ põt adire hereditatẽ l. fi. qũ dies le. cẽ. declarat Bar. in. l. miles. ℈. ꝓpo parte. de le. ii. ergo in ipso extremo mortis articulo ꝓtius q̃ moriat est Iesus ex impedimẽto qz nõ põt adire: ergo ℈ iũcta absentia dat sibi restõ q̃ trãsmittit ad heredẽ suũ de stricto iure qz leso ex impedimẽto ⁊ista cã ꝛcedit restõ. l. j. ⁊. l. quo tpe. C. de testa. mi. ⁊ hãc opi. d. pande ca. esse nouã ⁊ non bñ posse solui. Sed non est noua: qz eã facit Bal. in. l. non solũ. ff. de in inte. resti. Jo. de imo. qui attribuit eã sibi in. l. q duas. ff. de vul. ⁊ pu. cui obiectioni põt optime respoderi. ⁊ qz prima sol. est generalior incipiemus ab ipsa. Dico ergo qõ hꝫ hereditas nõ possit adiri in extremo mortis articulo bono rũ tũ posf. põt peti in extremo mortis articulo qñ cũ possit acquiri per aliũm. l. ñ. ℈. acquirere. l. seruus. in ꝓinc. ff. de bo. posf. dicit esse talis actus qui potest impleri per aliũm in extremo mortis articulo. l. fi. de condi. insti. ⁊. l. suus quoq;. ℈. sed filio. ff. de ber. in stit. ⁊ ideo in amissione hereditatis. non potest dici Iesus heres ex quo põt eam aliquo modo acquirere donec viuit etiã in extremo mortis arti. Et ꝑm istum modũ intelligẽdi babes biccasium notabilem approbantem dictum Ang. ⁊ alios. d. in. l. ventre. ℈. e. p ea que hñr ibi p cũ. frã. are ti. Be. Va.

a ¶ Cõcurrere. adõ pan. de ca. in ℈. cxxxi. inc. circa ea ℈ superi⁹. in. j. col. qõ etiã fuit allegatũ in. l. ventre. ℈. e. p ea que hñr ibi p cũ. frã. are ti. Be. Va.

4 C. de tẽp. in. integ. resti. ¶ Preterea duo remedia extraordinaria regulariter possunt ꝛcurrere⁹ adinuicẽ. l. de pecoribus. C. ad legẽ aquil. plene ꝑ Bar. in. l. in puinciali. ff. de no. ope. nun. ⁊ ꝓbabiliter posset defendi ista positio nisi ℈ diceret ter. cõ eñ in ỹ. diuus qz diu⁹ pius cõstituit ℈ id qõ dictũ est in primo ỹ. vbi erat dictũ qõ de stricto iure restõ nõ cõpetebat: si eñ ver. ⁊ in filio loquitur solũ de restõne que cõpetit heredi ex ꝑsona sua in quo diu⁹ pius cõstituit cõtra pium dictũ: ergo ꝑz qõ heredi nõ cõpetit ex ꝑsona sua de stricto iure restõ in integrũ alias si ver. precedẽs loquerek de restitutione que petiẽ ex ꝑsona defuncti diuus pius non cõstituisset ℈ sed aliqd diuersum qz vbi. ℈. negatur qõ ex ꝑsona defuncti nõ cõpetit restõ in verbo ⁊ in filio diceret qõ cõpetit ex ꝑsona heredis q̃ sunt duo diuersa non cõtraria: vnde tenẽda est opi. d. Paul. simpliciter quod hic nõ petatur restitutio aliquo casu de stricto iure sed ex equitate sed ipse nõ declarat ex cuius ꝑsona petaf ex equitate habita tũ relatione ad primũ ver. ad quẽ vñr continuari sequentes ꝓbabilius est dicere qõ in oi casu restõ cõpetat ex ꝑsona defuncti ⁊ etiã ratio dictat qz tpe mortis quo fuit extinctũ ius adeũdi vel agnoscendi heres non põt dici Iesus cũ adhuc hereditas nõ esset sibi delata sed bñ põt dici Iesus defunctus qz ꝑ ignorãtiã ⁊ mortem impeditus est acquirere hereditatẽ quã si q̃sset potuit trãsmittere ad suos heredes: ⁊ hoc interesse cõsiderãt in ꝑsona trãsmittẽtis vt ptz in. l. illud. ℈. ff. de cõtrata. ⁊ in. l. j. in fi. C. de his qui ante aper. tab. sed opp. cõtra istũ ter. fortiter ꝑm Paul. de cast. ⁊ vr qõ ex ꝑsona defuncti cõpetat restõ in integrũ heredi de stricto iure nõ de equitate qõ ꝓbat qz in extremo mortis articulo heres nõ põt adire hereditatẽ l. fi. qũ dies le. cẽ. declarat Bar. in. l. miles. ℈. ꝓpo parte. de le. ii. ergo in ipso extremo mortis articulo ꝓtius q̃ moriat est Iesus ex impedimẽto qz nõ põt adire: ergo ℈ iũcta absentia dat sibi restõ q̃ trãsmittit ad heredẽ suũ de stricto iure qz leso ex impedimẽto ⁊ista cã ꝛcedit restõ. l. j. ⁊. l. quo tpe. C. de testa. mi. ⁊ hãc opi. d. pande ca. esse nouã ⁊ non bñ posse solui. Sed non est noua: qz eã facit Bal. in. l. non solũ. ff. de in inte. resti. Jo. de imo. qui attribuit eã sibi in. l. q duas. ff. de vul. ⁊ pu. cui obiectioni põt optime respoderi. ⁊ qz prima sol. est generalior incipiemus ab ipsa. Dico ergo qõ hꝫ hereditas nõ possit adiri in extremo mortis articulo bono rũ tũ posf. põt peti in extremo mortis articulo qñ cũ possit acquiri per aliũm. l. ñ. ℈. acquirere. l. seruus. in ꝓinc. ff. de bo. posf. dicit esse talis actus qui potest impleri per aliũm in extremo mortis articulo. l. fi. de condi. insti. ⁊. l. suus quoq;. ℈. sed filio. ff. de ber. in stit. ⁊ ideo in amissione hereditatis. non potest dici Iesus heres ex quo põt eam aliquo modo acquirere donec viuit etiã in extremo mortis arti. Et ꝑm istum modũ intelligẽdi babes biccasium notabilem approbantem dictum Ang. ⁊ alios. d. in. l. ventre. ℈. e. p ea que hñr ibi p cũ. frã. are ti. Be. Va.

non dicunt qõ casu nõ est dubiũ qõ heredi põt supplere defectũ tutoris. l. si infanti in fi. C. de in. delic. quinimo supplet defectũ curatoris adulti. l. si curatorẽ habẽs. ⁊ ibi Bar. C. de in inte. resti. mi. sed qñ ipse pupill⁹ est absens possit index supplere vices tutoris ita qõ sicut tutor posset petere bo. posf. ⁊ accerre pupillo irreuocabiliter. l. tutor. de bo. po. ita posset index hoc nõ dicũt illa iura. Jpe tũ do. pan. de ca. alle. ter. valde sin. in. l. pe. ff. de bo. posf. vbi hoc videtur ꝓbari in impubere. ⁊ p istã. l. ista conclusio est vera qõ ipso iure põt acqri bo. posf. ipsi impuberi. Sed dubiũ remanet nunqd ista bo. posf. acquirat impuberi irreuocabiliter. an vero reuocabiliter. ⁊ si index supplet defectũ tutoris in isto casu videt dicẽdũ qõ sicut tutor acqrit etiã infanti irreuocabiliter ꝑm bal. in. l. j. de bo. posf. infanti ⁊ furioso: ita ⁊ index q subrogatur loco ipsius: ⁊ hoc sentit Bar. ibi dicit. ⁊ in. l. seruus. ff. eo. dũ dicit qõ nõ requiritur ratificatio: sed hoc videt valde extraneũ qõ index possit obligare impuberẽ: ⁊ maxime infantẽ q est absens hereditati irreuocabiliter. ⁊ etiã in infante vr cõtra. d. l. si infanti ꝓall. nã si index posset supplere defectũ infantis sicut hoc remediũ dedit Imperator in eo q est maior infante ⁊ ꝓs petiit bosi. posf. ita dedisset etiã infanti in ver. ꝓcce. ⁊ silr pupillo absenti q est maior infante sicut dedit ꝓtti. Vñ bal. multũ sing. in. l. nõ aliter. ff. de adop. dicit qõ si ex forma statuti par ꝛz obtineri admittẽda infra certum tps: hꝫ a notarius recipiat pacẽ ꝓ homicida absente ⁊ sic acquirat sibi obligationẽ absens tũ nõ vtik cõmodo huius iuris acqsiti nisi ratificet infra terminũ ⁊ hoc est multũ rõnabile. Et si eppares absentem furioso tũc decisio bal. est expedita: qz furioso acquiritur hereditas reuocabiliter. l. fi. ℈. fi tali. C. de cur. fur. ⁊ qõ equiparek b absens furioso ℈ no. in. l. j. ℈. itẽ acquirim⁹. ff. de acq. posf. qz tñ simpliciter dicit qõ acquirit ista bo. posf. ex facto iudicis tuti⁹ est tenere qõ nõ requirat ratificatio: ⁊ si sic est ibi casus cõtra bal. in. d. l. ¶ nõ aliter. posuit etiã hic bar. difficilẽ ℈tionẽ. ¶ Jungd infanti vel minori q est maior infante cõpetat restõ ita qõ trãsmittat eã ad heredẽ suũ si morte preuẽtus nõ adiuit hereditatẽ super qua q. nõ referẽdo ola a gemino ouo hꝫ addẽdo: attẽde: qz Bal. varie c sensit in ea. ℈ã hic sequit opi. bar. q voluit qõ cõpeteret restõ c in inte. in. l. si infanti. C. de in. delt. in persona infantis tꝫ oppositũ. in. l. j. ℈. in nouissimo. C. de cad. tol. distinxit aliter vt ibi per eũ. Et qz ꝛcipua dubitatio est in infante incipiendũ est ab ea. ⁊ inquantũ Ja. de bel. Ang. ⁊ tenẽtes hãc partẽ dicit qõ i. l. si infanti. probat restitutio in inte. nõ competeret heredi attẽde diligenter qõ hꝫ tex. ibi dicat qõ hereditas bñ ꝓ nõ delata. itẽ qõ ꝛz dicit qõ adultus q nõ habet curatorẽ obligat ipso iure: hꝫ dẽ restitutio vel qõ pupillus cõtrahendo cũ tutore obligat ipso iure q̃uis detur restõ essent ludibriosa qõ est ridiculũ. Sed assignat tertia rõ hic per. d. meũ q̃ est de intẽttone bal. in. d. l. si infanti. Qui diffi ℈ilius põt rũderi ⁊ arguit sic formaliter. Si minor ipse lederetur vere in vita sua ⁊ vellet restitui in inte. hoc non posset facere nisi ꝓbaret se lesum ex sui facilitate vel dolo aduersarii. l. nõ videt. C. de in inte. resti. mi. l. verũ. ℈. nõ semper. ⁊. l. nõ oia. ff. de mino. hꝫ in casu nostro nõ ledit in sui facilitate: sed per mortẽ ergo minor etas contincta per mortẽ nihil ꝛz operari nã si nõ operat ipso mi nore petente se restitui multom⁹ operabit ad heredes bñ vt. ℈. est dictũ. Et ista ratio videt ꝛcludere ea i infantẽ q̃ in quolibet alio minore ⁊ est valde difficilis in dicio meo propter quã ego nõ sum secut⁹ oĩa dicta bar. in quodã cõsilio qõ feci sup isto difficili articulo: sed dixi cõsiderandos esse in pupillo maiore infante duos casus nunc aũt addo tertiũ. Aliqñ pupill⁹ maior infante morit nõ habẽs tutorẽ. Aliqñ morit cũ tutore hꝫ. j. tps. j. qõ tutor nõ poterat plene deliberare vt ꝛz hereditas esset adcũ davel nõ. Aliqñ morit cũ tutore post tps quo tutor plene potuit de a ¶ Pacẽ. ad de eũdẽ dofrã. are. in. l. p herede. ℈. si sepulchru. in vlt. col. ℈. co. ti. be. liberare sed neglexit adire hereditatem. Primis duob⁹ casibus ego dixi qõ restitutio cõedit heredi minori nõ ratione minoris etatis immediate. sed qz propter minorẽ etatẽ in primo casu pupillus ex defectu cõsilij fuit impeditus deliberare vtrũ hereditas sibi expediret. Jn scõo aũt casu fuit impeditus ipse tutor. vñ com petit restitutio ex clausula generali si qua mihi iusta causa ⁊c. ꝓpter impedimẽtũ iuncta morte ipsi⁹ pupilli. Et ita dixi cõsulendo. Nunc autẽ cõsiderãdo diligẽtius dico qõ ex hoc capite non videt posse concedi restitutio: qz sequeret ꝑm hoc qõ etiã presens cui est delata hereditas si decederet infra tps infra qõ nõ potuit deliberare vtrũ hereditas esset adeũda moriendo transmitteret restitutionẽ in inte. ad heredẽ suũ: qõ nulla lex dicit imo est cõtra istũ ter. q fundat se in absentia ad concedendã restitutionem. Jn tertio casu bar. in. l. q duos. in ꝓin. ff. de reb. dub. qõ si tutor fuit negligens in adeũdo hereditatẽ pupillus vel infans nõ põt resti tui qñ tutor esset soluẽdo ita qõ posset dari regressus cõtra eum per. l. j. in fi. ff. si mu. ven. no. ⁊ per ea q̃ bñr in. l. plane. ℈. j. ⁊. ii. ff. de leg. i. ⁊ in. l. si. ff. de eo per quẽ fac. erit. Sed ista iura cum reuerentia loquunt qñ actio vel officiũ iudicis datur in subsidiũ quãdo illud remedium non datur. ⁊ in hac equitate fundat. vbi aũt alia equitas caularek in integrũ restõne sicut est in absente causa reipu blice vel in minore per actionẽ que daretur contra alium nõ impediretur officium iudicis extraordinariũ. De minore sunt multi casus: sed iste ter. precipue in. l. etiam. ⁊ in. l. finali. C. si tutor vel curator: interue. Et ita declarat bar. in. d. l. in prouinciali. vnde ꝛz nõ cõpetat actio ℈ tutorẽ ꝓ malegesto: nõ tũ impedit restitutio in integ. aduersus ℈ctũ factũ cũ tutore. ¶ Idẽ videt in abitẽ ☞ cã reipublice. nã si procurator su⁹ nõ appellauit er negligẽtia hꝫ regressum cõtra eũ: vt. l. j. in fi. cum glo. sua. ff. quando app. sit ⁊ tũ hoc non obstante conceditur sibi in integrum restitutio ad appellandum. Et hoc tenet glos. in. ii. solu. que communiter ꝓprobatur in. l. is qui reipublice. ff. ex quib. cau. ma. licet primo ponit aliam quam faceret ꝓ opi. Barto. Hec potest intelligi ter. in. l. si infanti. quod intelligat in primo casu: vr quod non competat restitutio qñ tutor fuit negligẽs: sicut dicit Bar. ibi ⁊ in. d. l. qui duos. in ꝓin. quia in ꝓin. illius ver. ad impediendã transmissionem: ista duo ponuntur a pari vel quod infans habeat tutorem qui negligat vel quod non habeat tutorem. vnde si ille ter. intelligitur quod non competat restitutio in integ. oportet eum intelligere etiam qñ infans non habebat tutorẽ quod ipse negat. Est ⁊ quartus casus qui est magis dubius ⁊ hunc ego nolui determinare in consilio meo inclinani tamen in partem Ange. ⁊ moder. sequentiũ eũ motus per tex. in. ℈. fi. iunctis ver. precedẽtib⁹. Dicitur enim in ver. si vero. vii. annis ⁊c. quod si pupillus accessit. vii. annos vetera iura debent seruari. Et sic patet quod in precedentibus voluit statuere ius speciale in infante. ¶ Hoc etiam ostendit dictio aduersatiua si vero: que solet ad uersari ad ius ⁊ factum. l. hoc amplius. ℈. de his. ff. de damno infecto. per gloss. et Barto. in. l. qui vsufru. de verbo. obliga. et ista ratio in veritate est multũ color. ata ex mẽte illius. l. seq. tũ põt rũderi qõ ille ver. non habuit respectũ ad oĩa precedentia: sed ad quedã que in ꝓin. erãt introducta specialiter in persona infantis: vt fieret trãsmissio ad patrẽ cuiuscũq; hereditatis. Unde oibus diligẽter discussis: qz in primo ⁊ scõo membro supra positis nec placuit mihi opi. Ang. nec mea dicẽdũ est qõ ex cã generali si qua mihi ⁊c. pupillus maior in infante rõne minoris etatis coniuncte cũ morte nõ restitueret. sed bñ restituit ex titulo de minore: qz sicut. l. fingit eũ lesum etiam in vita humanitatis causa: ita ⁊ ℈ir si ex lapsu temporis fingeẽ etiã lesus sui facilitate ⁊ cõpetet sibi restõ. ℈sta cõclusio ꝓbatur sing. in. l. etiã enim. ff. de mino. vbi dr qõ ille qui est in vtero bñ ꝓ nato vt enim cõpetat restõ aduersus lapsum tꝑonis. Et sic qz bñ nato ⁊ fingit lesus sui facilitate nec est inconueniens quod vna fictio veniat in ℈iam alterius. l. fi. ⁊ ibi ꝓ Barto. C. de sen. paſ. per eundem in. l. si is qui ꝓ emptore. ff. de vsuca. ⁊ idem no. si bene memini in. l. sub conditione. ff. de solu. sed illa lex non posset melius hoc ꝓbare ⁊ qõ ad lesionem q̃ surgit ex temporis lapsu sequatur in ℈iam qõ minor videatur lesus sui facilitate est casus in. l. interdum. circa mediũ. ff. de mino. ⁊ ita firmat glo.

b ¶ furioso. Adde bar. in. l. j. ℈. dari aũt. de pcu. ⁊ bal. i. l. furiosum. i fi. C. qui te. fapoſ. beñ. va- c ¶ restitutio ꝓ cuius articuli decisione vide d. bar. soci. i cõsi. ccvj. in ci. icã. d. anne. ver. y. et vl. loco. cuz ver. seq. vsq; ad verii. j. ex capite. in. j. pte. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quã approbat ibi bar.in.l.fi.C.in qui.cau.in inte.resti.nõ est ne.
Dõ aũt ter fingat in isto casu in pupillo q̃ sit lesus in vita ꝛ ꝓr
sui facilitate vt dicti est, pbaḟ q̃ si hoc fingit in absente: multo
fortius dz fingere in pupillo qñ fauorabilior est restõ q̃ cõpetit
pupillo fauore etatis intellige vbi cõpetit. i. quando est lesus sui
facilitate q̃ restõ que cõpetit absenti ex cã reipu. Casus est in. l.
fi. ff. de i ite. resti. q̃ no. ibi Bal. ad hoc vbi pz q̃ pupillo plene de
fenso oaḟ restõ ad totã cãm sed absenti cã reipub. solũ ad appel
lãdũ. ꝛ hoc firmat glo. in. l. neenõ. ℣. j. ff. ex qui. cau. ma. ꝛ est casus
in. d. l. etiã ei prealleg. prout ibi declarat no. bart. Nã si restitutio
q̃ cõpetit ex cã gñali nõ esset minus fauorabilis q̃ ea que ꝓpetit
rõne minoris etatis ille q esset in ventre nõ haberet pio nato: qz
cũ habeatur ꝓ nato dũtaxat in his q̃ respiciunt fauorẽ suũ. l. q in
vtero. cũ mã de sta. ho. l. cũ qdã. ℣. j. ff. ff. si nõ haberet ꝓ nato restõ
competeret sibi ex cã gñali ꝛ hoc esset qñ esset magis fauorabi
lis qz ergo hḟ pio nato vt cõpetat sibi restõ ex capite minoris eta
tis ꝓ hoc oaḟ manifeste intelligi qõ restõ ex isto capite fauorabi
lior ꝛ sic habes illã legẽ ꝓ valde no. ad duo supradicta. Et lz regula
sit q̃ et in his q̃ inducunt de iure spãli fiat extensio a maio
ritate rõnis vbi sumus in materia fauorabili sicut dz in. l. fi. in fi.
C. de fac. san. eccle. ꝛ in. l. nõ sine. cũ fi. de bo. que lib. plene ꝓ ℣Do
der. in. l. si vero. ℣. de viro. fol. mat. Et istud sufficeret ad pbãdz
☞ cõclusionẽ. †Qz tñ circa particularia sermones sunt veriores ꝛz
philosophũ in scõ ethyoꝝ. adduco tibi gl. no. q̃ in hac mã extẽ
dit de vna psona ad aliã ꝓ maioritatẽ rõnis de eñ. l. papi. ℣. fin
cũ. l. seq. ff. de inof. test. qõ si denegaḟ restõ aduersus q̃relã pupillo
multofortius denegaḟ absenti cã reipu. Et finaliter ex isto capite
cõcludo qõ oaḟ restitutio pupillo seu minori nõ ex cã gñali: sed
ex titulo de minore ꝓ virtutẽ extẽtionis. In infante aũt adhe
reo cõi sñẽ q̃ etiã hereditipsius competat restõ ex capite minoris
etatis vt dixi ꝛ tãto fortius quãtomagis cõsulitur sibi q̃ aliis mi
noribus ꝛ q̃to est fragilior respectu etatis. Credo ẽt posse dici ꝛ
est nouũ dictũ q̃ ẽt ex cã si qua mihi iusta cã ꝛc. succurrerek sibi
ratiõe infantie vbi nõ cõpeteret restõ ex ti. de minore hoc vḟ pba
ri singulariter in. l. ergo in fi. ff. ex qui. cau. ma. ꝛ ẽt q̃ ifans ꝛ furio
sus ꝛ pdigus regulariter equiparañ. l. fulcini. ℣. adeo. ff. ex qui.
cau. in pos. ea. Furioso aũt ꝛ prodigo si nõ dareẽ in inte. restõ sicut
minori competeret restõ ex cã gñali si qua mihi ꝛc. ℣m Bar. in. l.
marcellus. ff. de fideiusso. ꝛ in. l. j. ff. de bo. pos. infan. ꝛ fur. delata.

Rei perduellionis. Pendẽte accusatiõe cri
5 mine lese maiestatiꝭ here
sinstitut⁹ põt adire si est cert⁹ de innocẽtia testatoris. h. d. ¶ In
glo. in verbo suspẽsa ibi vel appellatiões. Valde no. hic. d. m. istã
gl. q̃ ẽt in crimine lese maiestatis cõdẽnatus põt appellare. Sz
ipse ℈ hãc gl. insurgit multipliciter. Et ꝓio qz hoc crimẽ vḟ equi
parari crimini heresis; vt in. c. vergentis in fi. extra de here. Sz
in crimine heresis nõ põt appellari. c. vt inq̃sitiõis. de hereti. lib.
vj. ergo vḟ q̃ nec in causa maiestatis. Sed ad hoc breuiter respõ
deḟ q̃ istud arg. bñvḟ bonũ est statutũ aliq̃s spãle in crie lese ma
iestatis: ergo dz trahi ad crimẽ hẽis qz multo maior est offensio
maiestatis diuine q̃ humane vt dz in prealle. c. ꝛ ita argumẽtaḟ
põtifex in. c. cũ scõm in pn. de hereti. in. vj. Sed econtra videmus
qõ nõ est eadẽ rõ vt si aliqd specialiter statutũ est de heresi exten
daḟ ad crimẽ lese maiestetis cũ sit minor rõ in ea. l. lex iulia. ℣. hoc
6 caput. ff. de ritu nup. l. qua in ꝓuincia. ff. eodem titulo. ¶ Se
cundo arguit: quia expeditio istius criminis requirit celeritatẽ
vt patet in extranagan. ad reprimen. circa medium. Sed in his
in quib⁹ requirit celeritas expeditionis nõ appellaḟ: vt pz in. l. si
res. ff. de ap. reci. ꝛ in. l. constitutiones. ff. de app. ergo nõ põt ap
pellari. ¶ Cõfirmaḟ ista opi. qz a sñia lata ℈ ducẽ factiõis nõ põt
appellari: ꝛ in. d. l. cõstitutiones. sed q̃ conspirat ℈ principẽ dz esse
in factiõe. l. quisqs. in prin. C. ad. l. iul. maie. ergo nõ põt appella
7 ri. ¶ Tertio adducit multas. ll. q̃ dicũt qõ in criminalib⁹ atro
cioribus nõ põt appellari: vt pz̃ in. l. ff. cũ ibi no. C. quoꝝ appel
nõ reci. Sz ad ista oia rñdeḟ paucis verbis. Nã vbicũq̃ periculũ
est in mora ꝛ accelerãda est sñia ꝛ executio: nõ qz interẽt reipu. ci
to maleficia puniri sed er alia causa extrinseca: verbi gratia ne si
appellatio suspẽdat executionẽ immineat periculũ maiozis sce
leris ꝛ dãni tũc loquunt iura p eũ alleg. ꝛ marime ter. in. l. consti
q tutiones⁹. in quo se potissime fundat ad hoc declarat iurisc̃sul
tus exp̃esse in. l. si qs filio exheredato. ℣. hi aũt oẽs. ff. de iniusto
te. Dicit cñ qõ in crimine seditionis excitate nõ suspẽdit sñia ꝓ
appellationẽ nõ maturãde pene causa sed ꝓpter euitationẽ ma
iozis periculi. Sed q̃ sola rõ vindicte publice suaderet cito reos
puniri tũc sñia suspẽderek per appellationẽ etiã in quocũq̃ crie
atroci dũmodo reus nõ esset cõuẽtus ꝛ cõuictus. Ista conclusio
probaḟ in. ℣. hi aũt oẽs. ꝛ in. l. j. quoꝝ ap. preal. iuncta. l. cũ reis. C.
fiter expediri. vnde sequere gl. tuã q̃ est not. quicquid ipse dicat
ꝛ ad materiã vide q̃ ponũt Jo. an. ꝛ arch. in. c. felicis. de penis.
lib. vj. ¶ In glo. in verbo querere ibi erit ergo heres. Bloss. ista
vult exp̃esse quod accusatus in crimine lese maiestatis possit fa
cere testm̃ ꝛ interim possit adiri hereditas ꝛ si postea detegatur
criminosus deliquisse eũ dicit qõ postea desinat heres esse secu
ta cõdẽnatiõe. Sed ℈ istã gl. facit ter. noster q vḟ pmittere qõ pos
sit adiri hereditas ita demũ si heres sit certus de innocentia de
functi ergo als vḟ q̃ hereditas nõ possit adiri. Vñ alibi gl. tz op
positũ in. l. q a latronibus. ℣. fi. ff. de te. sed bar. ibi ꝛ hic tz gl. hic
posita ꝓ ter. hic alle. in glos. in. ℣. ꝓ ℣iũ insti. de here. q̃ ab inte.
ꝛ per ter. in. l. hereditatẽ. in fin. ff. de dona. Et ad istũ ter. hic sub
audit marie ꝛ sic vult qõ etiã si non liqueat de innocẽtia rei pos
sit adiri hereditas et valeat testm̃. Et hanc cõclusionẽ sequũtur
℣Do der. cũ ista subauditiõe ꝓ tert. d. Raph. qz ℈m eũ põt sustine
ri lra sine subauditiõe. Unde ipse distinguit in hoc articulo aut
q̃ris vtrũ possit habere heredẽ ex testõ ꝛ nõ põt nisi in casu posi
to in tert. Et ratio est ℈m eũ: qz cũ sit interdicta sibi administra
tio bonorũ: vt in. ll. alleg. in glo. nõ põt testari. l. j. ℣ pn. ff. de suis ꝛ legi.
℈ cũ reuerẽtia ter. alle. ℣ gl. nõ dicũt qõ absolute sit eis ẽterdicta
administratio: lz qõ ẽ pbibita alienatio q̃ pbibita simplr nõ re
spectu certi generis psonarũ nõ vḟ pbibita. heredis institutio.
l. quedã. ff. de acqui. re. do. ꝛ in. l. j. ff. de fun. do. ꝛ plene ꝓ Bart. in
l. si ita quis. ℣. ea lege. ff. de vb. ob. vñ tert. in. l. is cui. l. ꝛ casus no
ster nõ sunt similes. cõclusio tñ sua plz mihi qz ℈m opi. cõem ter
destruitur exp̃esse subaudiendo marie. Dic ergo ℈m qõ dicit. d.
Rapha. q̃ in. l. quisquis. nõ est, pbibita alienatio simpliciter sed
vtiliter in quãcũq̃ psonã ꝛ quouis iure. i. quocũq̃ titulo. Et er
go illa verba vltima aliqd operent dicem⁹ qõ vḟ etiã pbibita
heredis institutio vbi als nõ vḟ pbibita. Et hoc est qõ singu. di
xit bar. in. l. ℣ etrẽ. ℣. eo. ꝛ feci te notare oũ vult qõ si forẽsis, pbibe
tur acgrere quocũq̃ titulo nõ possit succedere abintestato vel ex
testõ ẽt si esset vnus de succedẽtibus abintestato ꝛ sic verba gene
ralia aliquid operarẽtur. Sed tu dices incõtinẽti ℈m hoc si seq̃
ris illã doc. iste nõ poterit habere heredẽ abintestato qõ est con
tra ter. in. ℣. ꝓ ℣iũ. Sz ad hoc est dicendũ qõ in casu bar. forẽsis
q. pbibeḟ acgrere est prohibitus ꝓ vba q̃ ita põt cõprehẽdere ca
sus; si aliqs acqrat ex dispositiõe legis. i. abintestato sicut si acqui
reret ex dispõsitiõe bois. Sed in casu nro nõ est sic qz reus crimi
nis pbibitus in actu suo. i. alienatione q̃ fieret ab iplo: ꝛ nõ põt
testari: lz si mozik abintestato tũc alienatio fit imediate p legẽ nõ
ꝓ hoiem: vt declarat Bal. elegãter in alia. q. in aut. ℈ rogatos. C.
ad treb. ꝛ satis pz de se. ꝛ iõ ista alienatio non vḟ pbibita. Pro
hoc facit optie qõ ponit Bar. in. d. ℣. ea lege in secũda mẽbro ꝓn
cipali. vbi q̃ pbibeḟ alienatio in certũ genus psonarũ nõ pmit
teḟ ex testõ: sed abintestato sic. Et ℈m bũ intellectũ hic erit casus
sing. limitãs doc. in. d. ℣. ea lege. ꝛ in. l. ea lege. C. de cõdi. ob cãm.
ꝛ est de mẽte Bart. in. d. l. vẽtre. vt. ℣. dixi. Et hec opi. magis plz:
quã id qõ tenui sequẽdo bar. in. d. l. q a latronibus. in fi. vbi nul
lus alleg. istũ ter. Utrũ aũt bona cõmittẽtis crimẽ lese maiesta
tis sint cõfiscata ipso iure a die criminis vide in. d. l. qui a latro
nibus. ꝓ me. ꝛ in. l. si post accusationẽ eo. ti. ꝛ qõ no. Archi. ꝛ Jo
an. in. c. cũ scõm. de here. li. vj. ꝛ Bar. in extraua. ad repri. i. ℣. qñ
nup. in ẽbo rebe. ꝛ qz gl. dicit hic qõ ẽt post mortẽ qs accusaḟ de
crimine lese maiestatis qõ q accusaḟ taliter post mortẽ dz se sub
scribere ꝛ tenek ad penã talionis intellige ad penã quã esset sub
stitutus ille si vixeret gl. est no. ℣ hoc dicit clare. xviii. q. ij. c. sane.
8 el. ij. ¶ In ea. gl. ibi: lz Ugo dicit hãc gl. põderat doc. post bar.
ad duo. Prio q̃ negatiua coarctata loco a tpe põt cadere in scia
b testis ẽintellige q̃ negatiua est valde coarctata in loco ℈ tpe si
cut erat hic als testis deponẽs talẽ negatiuã esset suspectus ℈m
Bal. in. l. actor. C. de ꝓba sic declarantẽ glo. in. l. j. in ꝑnc. ff. de iti.
actuq̃ prima. de q̃ mã vide qõ plene scripsi in. l. hoc iure. ff. de ℣b.
ob. ꝛ in. c. cũ cãm. extra de testi. ꝛ in. c. in nostrã. eo. ti. nõ tñ intelli
gas qõ directo negatiua possit cadere in sensum testis: qz nõ ens
nõ est obiectũ sensus ℈m Bal. in. l. ℣. C. de erro. aduo. Super quo
vide qõ plene scribit. d. Ant. recitãdo dicta Jo. an. in. c. bone. de
elec. ¶ Scõo colligiṫ er hac gl. qõ si accusator deduxit diẽ in accu
satiõe ꝛ nõ ꝓbat qõ illa die fit cõmissuz crimẽ dz sequi sñia absõ
lutoria qõ colligiṫ in ista gl. hoc mõ: qz si accusator, pbãdo de alia
die deberet obtinere: tũc ex appositiõe loci ꝛ tẽporis nõ posset li
quere in casu. ℣. nostri de innocẽtia defuncti: nã lz scire qõ hac ho
ra ꝛ hoc loco nõ deliqt nõ tñ scit qz nõ ℈liqrit alio tpe ꝛ loco ꝛ per
cõsequens nesciat, vtrũ reus possit cõdẽnari vel nõ. ꝛ hãc doc. que
colligiṫ ex ista glo. ponit Bart. in. l. denũciasse. ℣. quid ergo. ff. de
adul. ꝛ i. l. is q reus. ff. de pub. iudi. tãgit ẽt in. l. habebat. ff. de in
stito. vbi est optimus ter. Bal. aũt plenius discutit istum articu
lum in. l. j. in. vj. char. C. qui accu. nõ pos. ꝛ in effectu cõcludit idẽ
☞ post longam disputationem. †Addit tamen ad si in inquisitio
ne apponatur clausula sup quib⁹ oibus ꝛ singulis: tũc inder non
vḟ se astringere ad certã diẽ. ꝛ ideo si ꝓbaḟ de alia die potest se
qui condẽnatio. Et idẽ alia rõne ẽt dicendum in accusatione si
ponaḟ illa cã sup quib⁹ oibus ꝛ singulis petit sibi ius ꝛ iustitiã

administrari

a administrari⁸ super quo vide bal. in si. q. in. l. ℣. C. de ꝓbat. Idẽ
est dicendũ si esset appolita illa cã no astringes se ad probãda su
perflua: vt scribit bar. in. l. diuus. ff. de re iu. Idẽ si actor exprimẽ
do diẽ ꝛ locũ addat prout cõsiteriṫ ꝛ probabiṫ: ꝛ est ista practica
vicẽtina de qua meminit bal. in. l. edita. C. de edẽ. in fua repeti. et
℈ius dies nõ fit exprimẽda in libello a principio: si tñ reus petiṫ
a iudice: vt cogat accusatorẽ diẽ exprimere cogeḟ ad exprimendũ
vt nõ auferaḟ defensio reo ℈m Bar. in. l. is q reus ꝓalleg. Et est
ter. cũ glo. quã bar. põderat ibi ad hoc in. l. fi. ℣. qõ si epbesi. ff. de
eo qõ cer. loco. quã quotã addunt etiã hic. d. me. ꝛ idẽ. d. bald. hic
pleni⁹ declarãs in. l. j. ℣. editiones. ff. de edẽ. Aduerte tñ q̃ qñ ac
cusator exprimit diẽ ad instantiã rei iudice inbẽte: tunc si nõ pro
bat diẽ exp̃essum: dũmodo nõ probet de mẽse ꝛ de alia die suffi
cit q̃ nõ vḟ se astrinxisse ad diẽ exp̃essum ex quo hoc fecit ex mã
dato iudicis vt nõ auferaḟ reo defensio. Ita declarat singulariter
Bar. ꝛ credo verissimũ in. l. libellor. in prin. in. q. de tpe. ff. de acc.
Et sicut ille q astringit se ad diẽ ꝓbãdo de alia die non obtinet:
ita etiã dicendũ est de eo q astringit se nõ solũ ad diẽ sed horã: vt
si illa hora nõ ꝓbet factũ maleficiũ actor fuccũbat qz aliud est fa
ctũ qõ fuit factum bac hora. ꝛ aliud qõ fuit factũ alia hora. casus
est nota. in. l. si cõem. ꝛ. l. seq. ff. quẽad. ser. amit. Facit optime text.
ꝛ qõ ibi not. Bar. in. l. fin. ℣. fi. ff. qõ vi aut clã. ꝛ qõ ponit Ange.
in. l. more. ff. de fer. Et boc sentit hic glo. tua nec reperiṫ bene ali
bi boc decisum in terminis nostris. Nõ solũ aũt ℈ habitur de alia
die ℈ sequi absolutio: vt dictũ est sed etiã si per testes ꝓbek ma
leficiũ esse factũ: nõ tñ dicũt loco ꝛ tpe in accusatiõe contentis qz
non videḟ probatũ cõcludẽter maleficiũ deductũ ℈m Bart. qz ita
singulariter no. d. l. j. in prin. ff. de aleato. ꝓ illũ ter. Si tñ testis diri
set vera esse cõtẽta in accusatiõe lz in redditione cause non appo
neret tps: qz tũ illud exp̃esse implicite in dicto principali videre
tur repetitũ in assignatione cause ℈m bar. qz ita declarat in. l. la
beo. in prin. de suppel. le. ꝛ sequiṫ bal. in repe. sua in. l. de quibus.
ff. de legi. ꝛ per supradicta infert bal. in. d. l. si cõmunẽ. ꝛ in. d. l. ité
mela. ℣. si plures. in vl. col. ff. ad. l. aquil. qõ si accusaḟ aliqs de ma
leficio cõmisso de die: ꝛ pbaḟ qõ fuit cõmissum de nocte dz sequi
absolutio. ꝛ ecõtra: si accusaḟ de maleficio cõmisso de nocte ꝛ pro
betur qõ fit cõmissum de die. sed cõtra hoc facit qõ no. Jnno. c. cõ
b suluit⁹ de offi. dele. ꝛ bal. ꝛ ang. in. l. more. ff. de fer. vbi dicũt qõ si
instm notariũ dicunt actũ tali die: ꝛ postea probaḟ qõ actus fuit
de nocte instm nõ est falsum qz dies more romano incipit a me
dia nocte ꝛ duratvsqz ad aliã mediã noctẽ: vnde videḟ esse distin
guendũ: qõ aut probaḟ cõis loquẽdi consuetudo qõ nomẽ diei si
gnificet tps lucis sicut tradit bar. in. l. respiciẽdũ. ff. de penis. ꝛ ali
quid in. l. titius. ℣. lucius. ff. de lib. ꝛ postliu. tũc vera est conclusio
bar. ex regula premissa. Et idẽ esset dicendũ si ꝓ maleficio com
misso de nocte ꝓponeret diuersa pena a maleficio cõmisso de die
nõ dico qõ augeret pena sed qõ esset diuersa: verbi gratia ꝓ male
ficio cõmisso de die imponiṫ pena pecuniaria: sed ꝓ cõmisso
de nocte pena corporalis: tũc cũ alius titulus criminis videret
pbari ꝓ ille q fuit intẽtatus ℈m bar. in. d. l. denũciasse. ℣. qõ ergo
vbi aũt alterũ istorũ nõ esset vḟ posse subsẽtari, pbatio facta ꝓ ma
leficiũ cõmissum de die: lz testes dicãt qõ de nocte qz more roma
no nox est pars diei vñ cõtinek implicite nox. ꝛ ꝓterea dicebat
bal. no. in. l. edita in. ℣. char. C. de eden. qõ qñ qualitas nõ expressa
in accusatione continek virtualiter in eo qõ est expressum põt se
qui cõdẽnatio. alleg. ter. in. l. bouẽ. ℣. aliqñ. ff. de edil. edic. de cui⁹
intellectu vide ꝓ bar. ꝛ alios in. l. quid ergo. ℣. pena grauior. ff. de
bis q no. infa. Et attẽde qz enge. in. l. si vacantia. C. de bo. va. li. x.
in. vj. char. tenet qõ etiã si in inquisitione vel accusatione appo
natur regula supradicta. Super quib⁹ oibus ꝛ singulis ꝛc. nihi
lominus si nõ ꝓbaḟ cã qualitatis substãtialis dz sequi absolu
tio qõ nõ vḟ verũ. Et cõtrariũ tz bal. in locis allegatis. ꝛ ibi etiã
dicit no. qõ etia si ꝓbeḟ aliud crimẽ diuersum spẽ a crimine in
tentato in libello dũmodo ꝓbeḟ per confessionẽ partis põt sequi
9 cõdẽnatio ℈ qz ex cõfessione crimẽ est notoriũ. alle. ter. in. c. fi. extra
de cõfes. ꝛ idẽ dixit bal. in effectu in. d. ℣. pena grauior. Sed quia
ista. q. pẽdet multũ ab his q̃ tradit bar. in. l. si confessus. ff. de cus
rco. ꝛ Jnno. in. c. qualiter ꝛ qñ el. ij. de accu. ideo nõ determino eã
ꝓ nunc: sed vide q̃ scripsi plenissime in. d. c. qualiter ꝛ qñ. ꝛ teti
gi in ca. lz causam. de ꝓba. Et ad materiã istã vide qõ ponit bar.
in cõi. suo. cxxviii. vbi tz exp̃esse qõ etiã si cõstet de crimine ꝓ con
fessionem dz sequi absolutoria si nõ est probata dies expressa in
accusationẽ. Tu dic vt dixi in. d. c. licet causam.

Pro herede. Etiam in vltima voluntate põt adiri he
reditas. h. d. vel sic. In vltima voluntate
c potest admiscri quasi contractus additionis. hoc dicit. ¶ Nota.
primo ter. in verbo matrẽ suã iuncta gl. q̃ subaudit quondam⁹ qõ
ꝓ opie loquẽdo nõ põt dici aliqs filius illi⁹ q iam est mortu⁹. ꝛ
ideo gl. subaudit matris sue. ſ. quondã ad idẽ bon⁹ ter. in. l. emã
cipatũ. verbo ꝓpie. ff. de sena. vnde dicebat bal. no. in. l. cũ accu
tissimi in vl. col. C. de fideicõ. qõ si ex forma statuti filij rebellium
nõ pũt stare in ciuitate mortuo patre nõ habebit locũ ꝓb bitio

statuti q̃ in materia odiosa verba debẽt intelligi ꝓprie ꝛ non
per intellectũ subauditũ. Ubi aũt ista verba ponerenk in instro a
notariꝰ: verbi gratia titi⁹ filius sempronij saluak instm ꝛ subau
direk quondã. l. eius qui in ꝓuincia. in prin. ꝛ ibi bar. ff. si cer. pe.
Sup quo vide qõ ponit Jo. an. ꝛ ℣Do d. in. c. cũ cõtra. extra de pi
gno. ꝛ qõ ponit bal. in. d. l. liberũ. C. de nup. ¶ Scõo no. qõ quasi
contractus additionis põt misceri cũ vltima volũtate: nec tñ dicit
interuenisse extraneus actus. Super quo vide qõ scribũt ℣Do d.
in. l. heredes palã. ℣. de testa. ꝛ qõ no. ponit Bal. in. l. ex testamen
to. C. de fideicom.

Summarium.

1 ☞ Immiscere er proprietate verborum dicitur esse fuorum adi
re vero hereditatem extraneorum.
2 Actio confunditur per additionẽ factã a debitore vel creditore.

Cum demũ bonis. Eodẽ modo vi
delicet se immi
scere suus quo videreḟ adire extraneus. Et si minor re
stituik aduersus additionẽ actiões extincte resuscitan- c
tur. h. d. Scõa est ibi: ꝛ ideo. Tertia ibi: pupill⁹. ¶ No. primo ex
ter. ꝛ glo. qõ er ꝓpietate verbor. immiscere est suor. adire heredi
tatem est extraneorũ. Jura tñ qñq̃ vnũ ponunt ꝓ alio: vt dicit
glo. ꝛ litera. ꝛ ideo dicit pau. de cast. qõ si filius dicit se adire he
reditatẽ paternã vel cõtra extraneus dicit se immiscere ꝓpter
hoc nõ vitiaḟ actitio cuius cõtrariũ tenuit Bart. ꝛ ibi plene scri
psi in. l. q putat. ℣. eo. Et illud dictũ reprehẽdit bal. in. l. potuit. C.
2 de iure delib. ¶ Scõo no. in ver. pupillus. qõ per additionẽ factã
a debitore vel creditore cõfundit actio. cõtra. ter. in. l. debitori cũ
materia. C. de pac. ꝛ vtrũ tollaḟ obligatio naturalis ipso iure per d
hãc cõfusionẽ. vide bar. ꝛ alios in. l. debitor. ff. ad trc. Et q̃ hic vi
deḟ qõ actiones restituunk actiue ꝛ passiue. Queriṫ vtrũ iste actio
nes restitute sint annales vel perpetue do. Pau. hic paucis ver
bis determinat qõ sint annales ꝓ regulã ꝓsita in. l. in bonora
riꝰ. ℣. sed cũ rescissa. ff. de actio. ꝛ obli. Sed aduerte qz sicut hoc
est certum quod quando restitutio datur contra prescriptionem
actio restituta est annalis. l. fi. C. qui. er cau. maio. cũ materia. ita
hoc est valde dubiũ qõ actio restituta er rescissione contract⁹ vel
quasi sit annalis. Tum qz in ista restitutione cessat rõ scripta in
☞ l. in bonorariꝰ. ℣. sed cũ rescissa. de actio. ꝛ ob. Tum quia de natu
ra restitutionis que datur minori aduersus cõtractus est quod
d omnia reponantur in pristinum statum⁹. l. j. C. de repu. q̃ fiunt in
iudicio. ꝛ. l. quod si minor. ℣. restitutio. ff. de mino. Quod autem
ratio assignata in. d. ℣. sed cum rescissa. non habeat locum in casu
nostro patet quia assignatur ibi ratio cur actio pretoria restitu
ta est annalis quoniam est restituta cõtra. ll. seu ius ciuile: sed in
casu nostro minor non restituitur contra legis dispositionẽ: sicut
qñ est occursa prescriptio: sed contra factũ hominis ledẽtis. Uñ
nõ est eadẽ rõ in hoc casu: quia difficilius conceditur restitutio cõ
tra dispositionẽ legis ꝙ lesionẽ bois. l. fine herede. ℣. lucius. ff. de
admi. tu. ꝛ plene in. l. nõ videk. C. de in integ. resti. conceditur ta
men restitutio aduersus legis dispositionem hoc casu: qz lesio nõ
causatur solum ab eius dispositione: sed a negligentia non petẽ
tis vel a fauore ꝑsucapionis. Nec dicat aliquis quod omnia di
cuntur restitui in pristinum statuꝰ ex quo restituitur actio: licet
non duret tanto tempore: qz interesse tpis nõ est in consideratio
ne. l. pater qui castrense. ff. de castren. pecu. per gloſ. ꝛ Bar. in. l. q
bis idẽ. ſ. de ver. ob. Nam vt ostendi in. d. l. qui bis idem in mul
tis casibus cõsiderak interesse tpis. Unde iste articulus remanet
dubius apud me; ꝛ marime quia bucusqz non inueni alium deci
dentem hoc in terminis.

Summarium.

1 ☞ Rem esse hereditariã. ꝛ esse in hereditate qualr differant.
2 Hereditate iacente dicitur esse possessio non ꝓpria apud here
ditatem sed qualisqualis. i. ficta.
3 In dependẽtibus ab animo inspicitur magis opinio q̃ veritas.
4 Respondens positionibus in iudicio negans qs se esse heredem
in dubio videtur repudiare hereditatem.
5 Verba enunciatiua emissa ꝓpter aliud disponunt.
6 Dictio eti am est dictio implicatiua.
7 Nunquid valeat ista aditio adeo si de iure possim.

Erit. Solo animo adiḟ hereditas ẽt si nihil at
tingat heres. de rebus hereditariꝰ. h. d.
Prio ponit dictũ in genere. Scõo ibi: vñ ꝛc. Jnfert
ad vnũ casum. Tertio ibi: idẽ dz est ex regula ꝑdicta
1 dicit aliũ casuz. ¶ No. ibi: nihil cõrigat hereditariũ. Nã ꝑ istũ
ter. ꝓbaḟ ũcto ver. seq. q̃ aliud est rẽ eẽ hereditariã ꝛ aliud eẽ
hereditate. Nã ꝓpie res hereditaria dicitur illa que est in rõ
testatoris. res autem dicitur in hereditate etiam si simplex detẽ
tio sit apud defunctum. l. item videndum in fin. ꝛ. l. seq. ff. de pet.
here. vnde dixit Ang. alibi quod ille qui agit petitione heredi
tatis dz esse cautus vt in libello non dicat rem esse hereditariaz

Universidad de Deusto
Biblioteca

sed qō tpe mortis defuncti inuēta est in hereditate vt complecta tur ēt re q nō erat testatoris vt ipse ponit in.l.si possessor.§.ait se natus.ff.de peti.her. Et p hanc ōiam dicit ipse in.l.si de eo.§.ff. de acq.pos.als fuisse obtentū perusij q inuentario faciēdo ab herede debēt poni ēt bona q nō pertinēt ad ōnium testatoris pu
2 ta pignorata vel cōmodata. ¶ Secūdo no.ibi qō qualis ꝛc. qō hereditate iacēte dr esse possessio nō proprie apud hereditatem sed qualisqualis id est ficta que apud defunctum erat;vera:q creditor qui habet pignus vere possidet licet ad vtilitatem alterius.l.pignori.ꝛ ibi nota.ff.de vsu.l. qui pignori.ff.de acquiren.
3 pos.de quo dicemus vnū verbū in glo. ¶ Tertio not.qō in his q pēdēt a solo animo inspicit magis opinio q̄ vitas.de quo plene diximus post gl.ꝛ Bar.in.l.heres institutus.§.eo.ꝛ tangit etiam Bar.hic ꝛ in.l.ij.§.si sub conditione.ff.pro emp. ¶ In glo.super vbo ¶ Iisqualis ibi.de ac.ꝛ obli.l.q a seruo. Bl.hic ꝛ ibi in effectu ponit eandē sol. vcz qō in hereditate iacente dicit possessio ficta ꝛ nō vera.l.j.§.fceuola.hic allegata in gl.ꝛ no.qō istud vbū qualisqualis est nota ipropietatis. Et per hoc infert hic do.m. ad q.quā dicit hic fuisse de facto in ciuitate perusij. Utrū statutū imponēs penā p furto habeat locū si aliqd furetur hereditati iacenti ꝛ arguit q nō q ētiā pena iuris cōis que imponit pro furto nō hz locū qñ aliquis furat hereditate iacente.l. rē hereditariā.ff.de fur.ꝛ not.in.l.ij.ff.de cri.expi.here.ex quo patet qō nō est furtū proprie.ꝛ in hāc sniam inclinat ipse ꝛ recte licet Bal.aliter dixerit in.l.de bis.C.de fur. P10 cōclusione Bar.vt casus in.l.hēr homo.§.pe.ff.ad.l.aquil.vbi ptz q̄ ler pe.q loquit de damno dato dño hz locū ēt in dāno dato hereditati iacēti[a]. Et eodē mō hz locū in eo qui tēpore damni dati erat dñs ficte ꝛ nō vere.l. titio.ff.eo.ti. Per hoc tū nō recederē a priius dictis:tū q verba statuti debent intelligi propie vt dixi:tū q debēt intelligi in dubio scōm ius cōe.ea.cū dilectus.extra de cōiue. Unde sicut lex imponit aliam penā p furto ꝛ aliā p crimine expilate hereditatis ita in dubio debet interpretari statutū qñ delictū de quo queritur est minus delictū q furtū:secus si esset maius in eadē spē:vt statutū puniēs furtū bene cōprehenderet sacrilegiū sm Bal.in.l. ꝛ si nōdū.C.de fur. Pōt ēt intelligi ter.l.l.q a seruo palle.q nō dicat hereditate possidere:ſz aliū possidere ab hereditate precario. Et ex hoc non sequitur q̄ ipsa hereditas possideat q̄ aliqs pōt possidere a me precario me nullo mō possidēte q̄ est qñ est actū q̄ in eū cui cōcedit res precario transferatur possessio ciuilis ꝛ nāturalis.l.ꝛ hz.§.q.ff.de precā. ¶ In gl.in verbo alienari ibi:solus eñ animus.Idāc gl.probat hic Bar.dicēs ita debere intelligi alias glo.q̄ aliis modis loquuntur super.l.q.vcz q̄ aditio hereditatis cōsistit in solo aīo declarato p verba vel p actus:sed ipse nō expimit mētē suā in hoc vtrū ista declaratio cōcurrat essentialr ad validandā aditionē hereditatis vel cōcurrat ad probādā ipsam aditionē ita qō sit de substātia probatiōis nō de essentia rei que duo sunt valde diuersa:vt ipse declarat in.l.cū quis.C.de iuris ꝛ fac.igno.ꝛ p bal.in.l.si.C.de fideicō. Et tū ex.l.quā allegat vcz ex l.dissolute.ꝛ cōdi.sine causa.ꝛ ex rōne quā assignat nemo ex sola destinatione animi obligat nisi deo ptz intētio sua qō ista declaratio concurrit essentialiter sicut verba cōcurrūt in stipulatione l.j.in pn.de ver.ob.l.j.§.verbis.ff.de actio.ꝛ ob. sed Ange. dicit oppo.p.l.si auia.C.de iur.deli.vbi ter.dicit q̄ ex sola destinatiōe animi inducit aditio.ꝛ idē probat ter.insti.de here.quali.ꝛ dif.§.si.Nō.ob.ter.sm eū in.l.pro herede in pri.vbi vf regri vtrūq; s animus ꝛ factū extrinsecū:q illa verba ponunt ibi nō cōparatiue:sed electiue ꝛ sic solus animus sufficeret.¶ ob.rō bart.sm eū:q hz locū qñ voluntas principaliter ordinat ad obligandū;ſz aditio hereditatis nō ordinat principaliter ad hoc sed ad acq̄rendū in cōsequentiā ad obligandū pro oneribus hereditariis. Uñ videmus q̄ acquisitio pōt fieri aliqñ ignorāti.l. eū pater.§. furdo.de le.si.ergo multo fortius fieri ꝛ tacite acceptāti poterit fieri acquisitio,bene facit qō habetur in.l. quo em.§.j.ff.rem ra-
☞ ha.ꝛ qō traditur in.l.qñ notis.if.sol.ma. ¶ Preterea repudiatio hereditaris non inducit aliquā obligationē:ergo sm hoc vf posse fieri ex sola destinatione mētis aliter non detecta ꝛ si pōt fieri repudiatio eadē rōne aditio:q̄ ista procedūt a pari.l.fin.§.simili quoq; mō.C.de iure deli.ꝛ in.l.is pōt.§.eo.doc.Modest.ꝛ hic cōiter sequuntur sniam Bar.ꝛ respondet ad iura allegata in oppositū q̄ nō excludūt quin aditio debeat manifestari saltem per aliqō verbū vel signū:sed hoc significāt q̄ in aditione hereditatis declarata attenditur solus animus adeuntis: ꝛ nihil aliud ad inducendaz aditionē. Et ista conclusio declaratur manifeste insti.de he.qua.ꝛ dif.§.pro herede.iuncto.§.si.licet eñ dicat in.§. pro herede.dicit qō aditio inducitur per animū declaratuz verbo vel facto.Sup quo vide vnā rōnē nouā quā tengi ꝛ bene declarauit in.l.pro herede.in pri.§.e.sed est verū qō dicit Ange. qō ille q adit hereditatē principaliter intēdit acquirere:q̄ etiā intendit se obligare ex quasi contractu.l.apud iulianū.in fi.ff.ex qui.cau.in pos.ca.Cetera dicit dixi in.d.l.pro herede in pri.§.
eo. ¶ Extra gl.Bar.hic solēniter attingit materiā qualiter ꝛer quibus verbis vel actibus inducat aditio: ꝛ diuidit totaz materiā in quinq; questiones vt hic per euz.Prima.q.in qua nūc est scribendū per que verba inducatur aditio hereditatis. Cuius dictis adde primo inquātū facit differentiā inter ista verba volo esse heres ꝛ volo adire.ista ex primis dicit induci aditionem per.l.iaz dubitari.in fi.§.de here.instī.Sed ex secūdis nō inducitur aditio nisi verba presumant deliberate prolata.per glo.in.l. serui electione in pri.de leg.j.Nā ista ōia impugnatur hic per quosdā.zModer.ex eo:q̄ in vtroq; casu verbū volo est iunctū cū verbo infinito scz adire vel esse q̄ verbū cōplectit tps pūs ꝛ futurū sm glos.in.l.v.§.hec stipulatio.ff.de ver.ob.Uñ sicut istud verbū volo adire pōt significare q̄ in futurū tempus intēdo adire.ita ꝛ istud potest significare q̄ nō nunc:sed in futurū intēdo esse heres.ꝛ sic videtur dicendū idē in vtroq;.ꝛ ita tenet Bar.in
b l.suus quoq;.supra de iure deliberan.ꝛ idem sentit satis clare in l.j.[b]C.de sum.trī.ꝛ fi.catho.ls non ponat exemplum in aditione hereditatis.Sed pōt defendi opi.barto.q̄ sit ōia inter ista duo verba:q̄ cū dico volo adire significat ipsa cā acquisitiōis.i. actꝰ adeūdi.Uñ ait dico volo esse heres significatur effectus resultās ex aditiōe. Et q̄ vult effectū vf ēt velle cāz fine qua effectus esse nō pōt sequtur q̄ tacite vf velle adire.sicut dicit ¶ Cano.in.c.ex pte.extra de spon.qō qñ verba futuri tēporis respiciunt executionē matrimonij vf sīt matrimoniū de psenti.secus si respicerent substātiā matrimonij.i.ipsuz esse:sed ista nō sunt similia.nō vt dixi in voce:q̄ si verbū volo esse heres referāt ad futurū tpis.i. volo esse heres impossibile est considerare q̄ peesserit aditio: q̄
p aditionē efficeret heres incontinēti.cū actus legitimus nō possit suspendi vt regula actus legitimi de re.iur. Reiecta ergo ista
☞ ōia videndū est de qōne principali. ¶ Nunquid per ista verbavolo adire vel volo eligere qñ actus electionis pōt expediri solauo luntate inducatur aditio vel electio.de quo Bald.dubitat in.l. verbum volo.C.de fideicom.nec bene,firmat pedē.bart.autē in l.j.C.de summa trini.simplr dicit quātū est ad propositū qō qñ actus pendet a voluntate vnius verbū volo non inducit dispositionē actus faciēdi ab illo qui dicit;se velle pterq̄ in vltimis voluntatibus:vt.l.pamphilo.§.prepositum.de leg.iij. Et sic vides qō variat a seipso. Idibi vf q̄ opi.¶ Raph.qui tenet hic contra bar.per.l.clodius.§.eo.sit verissima.quod probo legibus ꝛ rōnibus.ꝛ primo per ter.in.l.si seruū.§.si seruū.§.si suus.§.e. vbi ista verba prolata filio nolo hereditatē ad me ptinere inducūt abstentionē.Idē probat in.l.ei cui.iurta fi.§.eo.vbi dr expresse qō quando autor pupilli constituit non agnoscere hereditatem non est opus quod pupillus vtatur in integrum restōne:q̄ est abstensus p illa vba ex facto autoris sui.Tertio ista 2clō.pbat in.l.filiū emācipatū.§.e.in vbo nā filius.vbi ptz qō ista verba in extraneo nolo ad me ptinere hereditatem faciunt transire hereditatez ad substitutuz.ꝛ sic inducit repudiatio.Idē idē facit optime text.in l.pro herede.§.seruos in ver.si forte ei non placuerit.§.eo.vbi p batur qō ista verba hereditas non placet mihi important repudiationē.Confirmatur ista opinio duabus rationibus:quia si ista verba volo adire non importarent semper aditionem.ergo in herede extraneo ista conditio si voluerit non est superflua: quia exprimeretur aliter q̄ tacite inesset.Inest enī tacite hoc qō si vult acgrere hereditatē acgrat si vult repudiare repudiet.Sed ista conditio expressa posset importare pnum aliud:vcz qō aliqs primo declararet vtrū vellet esse heres:ꝛ postea posset adire:cuius ītiū dr in.l.vba.§.de cōditio.institutio. Secundo arguo sic nō est dubiū qō si verbū volo esset ziunctū cū verbo presentis tpis induceret aditionē ꝛ dispōnē sm Bald.in.d.l.cunctos populos.C.de summa trī.ꝛ fide catho.in princi.di.cum ergo istud verbum iungitur verbo infinito:qō potest importare vtrunq; tempus:dico qō debebit accipi in sensu temporis presentis:qz sic accipiendo dispō valeret.ꝛ verbo haberēt effectū:sed si accipias in sensu temporis futuri ista verba nihil inducunt nec aliquid operantur.Ista doctrina colligitur ex glo.notabili in.l.cum tale.§.falsam el.j.ff.de condi.ꝛ demonstra.quā ibi approbat Bal.ꝛ ex his q̄ tradit Bar.in simili qōne in.l.j.ff.de iu.codici.ergo p ista verba inducitur aditio.Sed incontinenti tu obiicies quod per ista verba nolo esse heres nullo modo inducitur repudiatio secundum Bar.hic ꝛ in dicta.l.si quis suus.etiam si per illa verba induceretur volo repudiare.casus est in.l.filiꝰ mater.§.j ff.ad tertul.Sed ad hoc respondet hic Jo.de imo.ꝛ optime quod ille ter.probat totum oppositum dum dicit quod admittitur penitētia infra annum si proximus agnatus vel substitutus non adierit ex quibus verbis clare datur intelligi quod ibi erat inducta repudiatio alias substitutus vel sequens in gradu non possent succedere.Confirmatur ista impugnatio:qz cā cur filium potest penitere etiam assignatur ibi quod ideo hic inducitur:quia verba pretoris sunt suspensiua si volet adire hereditatem.Patet ergo quod virtute illorum verborū datur facultas penitendi.Sz ista ratio esset superflua ꝛ falsa si non videretur facta repudiatio quia

a ¶ Jacenti. vide bar.in l.si ex re.§. fi.de stipu. ser.he.ve.

b ¶ In.l.ij.ꝛ ibi dē vide do. Ja.may.in ff.col.in v. a iste est pulcher ꝛ subtiliꝫ passꝰ.ꝛ ibidē vide eundē ꝛ qō ibi diri in apost.be.v.

tio:qz oīno heres postq̄ nō repudianit posset adire.ff.xxx.annos. l.licet.C.de iure delibe.qō tū ibi negat:qz pōt adire.j.annū dūtarat.ꝛ est vn⁹ casus in quo coartat facultas minori tpe de qua in l.fi.C.de repu.hereditate.ꝛ ſz dñs Joā.de imo.sequēdo dicta Bart. bic in questiōe principali dicat qō ille ter.pōt intelligi qñ illa verba fuerūt prolata deliberate hoc est diuinare ad literā.;Ista tenēdum est qō.§.dixi.ꝛ cōcludēdū qō siue heres dicat nolo repudiare siue volo adire ista verba idē important:ꝛ in dubio inducunt
4 aditionē marie ratiōib⁹ supradictis.Sed posita opinione Bar. pro vera addenda sunt tria.† Primū ponit Bal.no.in.l.j.in vlti.col.C.de fal.cā adiec.lega.vbi dixit qō ille qui respōdendo positionib⁹ in iudicio negat se esse heredē dicendo nō sum heres in
a dubio videt repudiare hereditatē[a] ne alioquin responsio facta in iudicio tanq̄ obscura nil operet.Et idē dixit Bal.de actu iudicis:qz si iudex dixit nō admitto tales exceptiōes videt eas resiscere.ꝛ ista verba videant importare mediū inter admittere ꝛ resciere:vt dicit Bar.in.d.l.suus quoq;.ita determinat ipse not.per ter.in.l.j.C.de nego.gest. ¶ Tertio est addēdū qō ſz pcedat inter rogatio ꝛ sequat responsio nō sequitur per hoc:si respondet incōtinenti qō responsio videat deliberata.casus est no.quem ibi pōderat Joā.de imo.ad hoc in.l.qz poterat.ff.ad tre.de cuius intellectu dicta tibi in lectiōe sequēti circa intellectū.d.l.si qua erūt dicenda.Sed illa ler potest intelligi vt dicit ibi Joan.de imola. quādo nulla precessit interrogatio est tamen diuinare ad illum
b ter.vt ipse dicit.Et aduerte quia secundum Barto'. videtur ibi casus quod perverbum nolo adire non inducitur repudia tio⁹ iuncta.l.ita tamen.§.si patronus.ff.eod.sed Joan.de imola ibi respondet ꝛbene:qō quantumcunq; repudiauerit hereditatem
☞ potest cogi adire.l.nā qō.§.j.ff.eo. ¶ Jtē adde inquātū tāgit hic Bart.ꝛ in pcal.l.si quis suus.qō ista verba volo repudiare
c vel nolo adire post lapsum trium mēsiū inducūt repudiationem[c] vel additionē per.l.fin.§.similiꝫ modo.C.de iur.deli.Nā ille ternullo modo,pbat cōclusionē hanc.Primo qz in prin.litere dicit qō si animo indubitato repudianerit:vf ptz qō ibi deliberate repudiauerit nō indeliberate.Secō qz ille ter.vt habeat locū repudiatio nō regrit q̄ currāt ser mēses ſz dicit qō si repudiatio sit facta infra.tres mēses vz ꝛ tenet.Sz ista verba pūt verificari immediate post pncipiū;triū mensiū.l.j.§.si intra.ff.de succef.edic. ergo nō expectat lapsus trium mensiū.Et si dicat ergo scōm hoc repudiatio nō poterit fieri post tres menses intelligendo:vt tu intelligis.respōdeo ꝛ dico qō ibi fit mentio triū mensiū nō quia post illū terminū nō possit fieri repudiatio:sed propter illud qō sequitur in.§.sequenti.vcz qō ad faciendum inuentarium datur terminus triū mensiū ac si diceret si aliquis vult expectare tres menses antequā adeat vel repudiet vtilius est sibi adire ꝛ confice re inuētariū.j.illos tres menses quā absolute repudiare vel adire sine beneficio inuentarij.Unde relinquitur conclusio supradicta esse vera marie per ter.in.d.l.filiꝰ mater.§.j.quē adducit barpro se ꝛ ex declarationib⁹ alle. ¶ Jtē adde inquātū ipse vult qō ista verba nō inducūt aditionē cū dicit ista hereditas nō displicet mihi.Nā cōtrarium vf probari in simili in.l.ne in arbitris.in fi.C.de arbi.quē ter.no.ibi Bar.ad hoc qō si aliqs dicit nō cōtradico vf per hoc approbare crimē.Similiter si aliqs dicit non nego vf affirmare ita vf probari in.c.per tuas.ꝛ ibi no.Ant.de bugo vf affirmare ita vf probari in.c.per tuas.ꝛ ibi no.Ant.de bu.
d in.l.j.in fi.ff.quēad.test.aper.Bar.tū vf intelligere qō ista verba nō nego nō cōtradico importāt approbationē vbi sola scientia ꝛ patiētia inducet approbationē actus:sec⁹ si requireret consensus expressus sicut in casu nostro.Et est vera indubitāter ista doctrina qū ista verba ferrentur vel dicerentur de tertio:verbigratia si notarius dicat psente tali ꝛ nō cōtradicente.Si vero proba ret qō pars ipse dicit hoc modo vcz presente tali ꝛ dicēte se nō cōtradicere sicut est in qōne nostra:istud dictū est satis dubiuz per predicta inra:ꝛ etiā qz cōis cōsuetudo loquēdi interpretat:vt sciamus omnes.hec tū qz est facti esset probāda. ¶ Jtē adde inquātum Bar.tāgit hic vtrū verba enunciatiua inducēt aditionem qñ sunt per se pncipalr prolata.Sō eodē modo distinguit bal.in l.sicut.C.de repu.here.vbi autē verba enūciatiua sunt plata propter aliud siue per modū cause siue demōstratiue.adde duo iura notabilia que ipsa nō allegat.Prio ter.not.qđ ibi pōderat balad hoc in.l.si proponas.§.j.ff.de inoffi.testa.vbi pbat qō ille qui ad hoc in.l.si proponas.§.j.ff.de inoffi.testa.vbi pbat qō ille qui
e ad hoc in.l.si proponas.§.j.ff.de inoffi.testa.vbi pbat qō ille qui cōtrahit cū aliquo tanq̄ cū herede hoc ipso vf fateri eū esse heredem ꝛ preiudicat sibi ista,cōfessio. ¶ Scō adde ter.valde singulariter qō qñ quis prouidet alicui per stipulationē tanquā here di suo futuro hoc ipso videt eū instituere heredē:dummō sit talis persona que possit institui ſr nata sola solennitate iuris gentiū.Jtē aduerte qz Bart.hic ꝛ in.l.j.C.de summa trī.ꝛ in.l.serui electione.de leg.j.vario modo respōdet defendendo positionem suā ad.l.pāphylo.§.propositā.ff.de leg.iij.nā hic dicit qō ibi volūtas probatur fuisse deliberata ex eo qz cōuocauerat amicos.licet ista ratio non placet Angel.qz in qualibet vltima voluntate debent cōuocari testes siue sit deliberata siue nō:ergo cōuocatio testium nō est signū maioris deliberationis:sed Joā.de imo.respōdet ꝛ bene qō imo in casu.§.ppositō.vbi testator facte,bat codicilos nō est necesse cōuocare testes.l.si.in fi.C.de codi.Unde idē dicit qō vltra cōuocationē de qua meminit Bar.concurrit ibi alia cōiectura qz precessit interrogatio legatarij:q̄ facit etiaz presumi
5 deliberationē.† dñs meus addit duo alia:vcz qō ille text.loquit in militia vt patet in verbo Cōtubernali suo.iuncta glo.in quo est
d spāle qō verba enunciatiua emissa ppter aliud dispōnunt ⁹.l.er bis⁹bis.C.de testa.mili.Jtē iterueniēt assertio geminata q̄ multū opecak:vcz vt verba enūciatiua emissa propter aliud dispōnāt.l. cum scimus.C.de agri.ꝛ censi.lib.xi.sicut etiā confessio geminata operak:vt nō possit opponi exceptio nō numerate pecunie[e] secz glo.in.l.in cōtractio⁹.§.sed qñ.C.de nō nume.pe.ꝛ in.l.fin.C.de do.cau.nō nume.Sz ista dicta possent esse vera qñ assertio vel cōfessio esset geminata ex interuallo vbi aūt eēt repetita incōtinēti nō psumet magis vel min⁹ deliberate sm Bal.qui ita no.in pfatione.C.in rub.alleg.glo.q optime facit in.l.si cōuenerit.in prin. ff.de pig.ac.ꝛ bñ facit text.in.l.doli ver.diuersum.ff.de noua.ꝛ ls rūsio Bart.ꝛ zModer.ad illā.l.possit tolerari:nihilomin⁹ si. bñ respicias ibi ad si.fe mēs iurisconsulti nō est ista qz dicit non esse dubitādū qō legatū videt esse factū.ſz si proprietas verborū hoc nō importaret qz arbitrari q̄ signa facūt presumi volūtatē deliberatā nō est leue neqz notoriū nō diceret iurisconsult⁹ casum esse indubitablē.ꝛ pro ista conclusione est casus in.l.qñ indignū.C. de testa.vbi ter.dicit qō per verbū volo inducit heredis institō qđ Bar.intelligit in.d.l.j.de summa trī.qñ est cōiunctū cū verbo cēſz idē esset si cōiunctū esset cū verbo instituere:tū qz ita pōt intelligi in vno sicut in alio:tum qz inter volo te esse heredē ꝛ volo re
f instituere nō pōt assignari bona ōria:vt supra dixi sequēdo modet.Et aduerte qz ter.in.l.qñ indignū.in verbo heres erit.manifeste ostēdit qō nulla est ōria siue testōr ytak verbo futuri tpis fiue psentis.Et vide Bal.in.l.triticū.ff.de verb.ob.vbi clare ꝛz qō cōfessio geminata nō plus operet quā zfessio simpler:ſz pōt intelligi cū distinctiōe quā.§.dixi.Et qz supra allegani Bal.l.l.j.in fi. C.de fal.cau.adiec.lega.vbi dicit qō qui respōdēdo positionibus dicit nō sum heres vf repudiare hereditatez limitādo ea q̄ dicit in.l.qui se patris.C.vñ lib.Aduerte diligēter qz si aligs poneret vnū pncipalr ꝛ per verba enūciatiua assereret cōuentū esse heredē:rndēs simplr credo nō vf cōiteri nisi ea q̄ sunt deducta pncipalr in positionibus vñ nō vf fateri se esse heredē.Ita dicit singspecu.in tit.de positiōib⁹.§.vij.ver.xi.cōsiderādo qđ refert ꝛ sequtur Ang.cōsi.ccrvriij.Prio qua cōclusione vide text.sing.qđ ipsi nō allegāt:ſz Bar.no.ibi eū ad hoc in.l.creditor.§.inter cetera.ff. de li.leg.Super quo etiam vide Bald.in.l.j.C.de confes. ¶ Circa scōs articulū pncipalē ybi agit de pbādo aditionē p scripturā. adde inquātū dicit qō per scripturā min⁹ solēnē probāt volūtas aditiōis qō pro ista cōclusiōe est casus qđ ibi no.Bar.in.l.si ita stipulat⁹.§.grisogon⁹.ff.de ver.obl.ꝛ sicut inutilis dispō pro
g bat volūtatē redactā in scripturis.ita q̄libet alia dispō inutilis: ſz nō pbarek per scripturā.pbat aditionē.Casus est not.sm bal. in.l.impubere.C.de iur.de lib.ybi inutilis petito bo.pos.inducit aditionē.Et idē probāt in.l.si quis mihi bona.§.ſz si mandauit. scōm intellectū glo.ti.e.Utrū aūt per petitionē bo.pos.legitime ꝛ valide factā robtērā inducāt ēt aditio hereditatis est longa.q. de qua dic vt dixi in.d.§.ſz si mādauit.Repudiatio tū hereditatis inutilis nō facit vt heres videat cōsiteri se nō esse heredē vel eē scōm Bal.in.l.sicut.C.de repu.here.p illū ter. ¶ Circa tertiū ar
☞ ticulū principalē inquātū Bar.in prio mēbro dicit qō ille q facit scribi libellū in petitione hereditatis vf adire hereditatē per.l. quēadmodū.ff.de inoffi.testa.vbi etiā idem dicit.Idē dic qō glos. in.l.j.C.quorū bonorū.vf determinare cōtrarium ſz moder.tenent hic doc.Bar.qz qui vult zsis vf velle antecedens.l.illud in fin.cū si.ti.eo.Prio ista cōclusione est casus cum glo.qđ ibi not.Bald. ad hoc in.l.suus heres.C.de repu.he.vbi probāt scōm lec.glo.qō agens in petitione hereditatis videtur adire.Idem probatur ꝛ ibi hoc tradit Bar.in.l.si filiꝰ.ff.de tute.ꝛ licet Bal.aliter alleget illam.l.in.l.potuit.C.de iure delib.ꝛ dom.me.hic referens dicta Bald.nihilominus melius probat conclusionez predictā prout Barto.ibi declarat.Circa eundem articulū in secundo membro principali adde inquantū bar.dicit qō aligd pōt fieri modo licito ꝛ illicito in dubio vf fieri modo licito per.l.merita.ff.p socio ꝛ hoc idem probāt in.l.si.ꝛ ibi per bar.C.de peti.he.vbi declaratur qō id qō factum presumitur factū tpe licito non tpe illicito si vtroq; tēpore fieri potuit.Super quo vide qō scribit bart.in.l. non solum.§.sed vt probari.ff.de no.oper.nun. ¶ Secundo adde inquantū Bar.dicit qō qñ aliquid pōt fieri vtroq; modo licite tūc si actus ille gerit cū alio in dubio vf fieri tanquā a dño nō tanq̄ ab habente rē obligatā ne cōtrahēs decipiat.Nā sentit expresse quod si venditio vel locatio fieret scienti me habere ius pignoris in re tūc nō inducerel aditio per istos actus.Super quo vide qō elegāter ponit bal.in rub.C.de Jhē.emp.ad intellectū.l.

a ¶ Hereditatem.vide bal.in.l.g se pfis.C.vñ lib.ꝛ i.l.potuit.vj.qō.C.de iur.de liber.bene.Vadi.

b ¶ Repudiatio.vió bar to.in.l.fi.C. de iuris et fac.igno.et ange.in.l.q se patris.C. vñ lib.Beva.

c ¶ Repudiatiōē Danti. de ca stro i.d.l.fi. C.de repu. Be.va.

d ¶ Dispōnūt.Et an ꝛ qñ dicant remissa ꝓpter aliud.vide.d.bar. soci.in cōsi. ccrvriij.ici. in pinis eñ oi co ꝛ ver.resultat scōo qz posito in fi.pte.Beva.

e ¶ Pecunie adde eundē in.l.si ita in pulatus.§. grisogon⁹ ꝛ fi.vj.col.de ýb.ob.ꝛ qō ibi diri in apostillis bene.Vadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

q tabernas. ff. de ꝟben. emp. verūtñ in casu nſo'er quo erat i ptāte heredis vendētis vel locātis statim acgrere ré iure dſiñ vſ qō ille q ꝟbit cū eo si sciret hereditaté esse delatá ſ fic ré posse vēdi tanq̄ a dño videak potī? ꝟtrahere spe dſiñ tanq̄ cū dño er quo ille adeūdo poterat fieri dñs ar. l. si qs heres instituak in pn. ꝛ qō ibi p bar. ff. de be. insti. ꝛ qō no. bal. post Bul. in. l. j. §. q sub 2ditiōe. j. si qs omiſ. cau. testa. in qbus locis 2cludit qō termin? hominis ꝛ termin? pſcriptiōis legalis currit instituto sub cōditiōe ptātiua q: est in ptāte sua acgrere ius ꝛ vere istud esset equinis: ſz tñ bar. sentit oppositū ꝛ est singulare ybū ad materiá iuriū predictorū.

¶ Jté adde inquātū bar. vult qō aliqs habitādo domū fibi obligatá vel ponēdo custodē ſ q̄rit vtrū videak adire in hoc ſtek declarationi ipſi? ꝛ in dubio videak adita vel nō adita hereditas, put magis expediret ille q ꝺz adire ar. l. j. in fi. cū. l. seq. ff. de solu. Nā aduerte q: ſz rō bene se explicet vſ tū in fine verbox suox sentire qō ét ſi habitās domū nō haberet eā obligatá nō videret in dubio adire. Et ꝟtrariū ꝛz. ſ. in alio mēbro qō statim, sequit ybi dicit qō p habitationē domus qs videk adire p. l. j. C. de rep. here. Jo. de imo. hic perpēdens de hac varietate vſ velle qō primū di etū Bar. intelligak qō qs habitauit domū solus nō cū familia: secus ſi trāſtuliſſet familiā ꝛ ſuppellectilem ad talē domū q̄ differē tia fibi nō placet q: ter. in. l. j. ſimpliciter vult qō p habitationē in dubio pſumak aditio: ꝛ ita tranſit. Tu vide glo. ordinariá q̄ boc ꝛz expreſſe ꝛ boc sequit ibi Bal. in. l. j. C. ſi vt se ab heredi. absti. Et boc verū maxime q: habitare domū est percipere fructus ipſius domus sicut ergo ex exceptione fructuū inducit aditio. vt ſ videbis ita ex habitatione. Ego tū nō credo in boc scō membro iſtá fuiſſe intentionē bar. ſed dico dictū eius esſe, intelligēdū ſm titulū gōnis, pposite vꝛz qſi habitans haberet ius in re ꝛ ita formak. q. ¶ Jté adde inquātū ipſe dicit qō ille q possidet ré bene ditariá, p sua legitima vſ adiuiſſe totá hereditaté saltē bodie cū legitima debeak iure inſtōnis: vt in aut. nouiſſima. C. de inofficioſ. Adde qō iſta sua rō non vſ bona ſimplr intellecta: q: ſi filius esſet institut? in sola legitima: legitima nō diceret esse de iure no
a uiſſimo quota hereditatis: ſz esset quota bonox[a]. sicut declarat Bar. in. l. ex facto. la grāde. ſ. de bere. insti. ꝛ latius pbak in. l. non ampliꝰ. §. ſi bo. de leg. j. p bal. in. l. quoties. de bere. insti. ꝛ in. l. cū a matre. C. de rec vē. Sz qſi filius esset institut? i tota hereditate vel in quota hereditatis yltra legitimá: tūc verū est qō legitima est quota hereditatis: q: nō debet sola: ſed cū alia hereditate ꝛ iō nō posset ſeparari a filio ſi diceret se velle ſolá legitimá ſine reliquo: ꝛ ita declarat idē bart. in. l. q: poterat. j. ad treb. ꝛ in. l. j. ff. de vul. ꝛ pu. ybi plene ſcripſi post eū ꝛ per bal. post Ly. in. l. heres inſtitut?. C. de impub. ꝛ alīs ſub. ꝛ hāc puncto fui ſſe mētē ſuá

a ¶ Bonox. adde eūdē do. Frā. are. in. l. ꝟbtre. l vſi. co. ſ. eo. ti. Be. va.

¶ hic, ppter. l. quā allegat q̄, ppzie loquit in iſto casu. ¶ † Jté adde inquātū ipſe dicit qō ſi erpēſa necessaria fiat de bonis testōris ab herede p hāc erpēſam nō inducit aditio sicut est erpēſa q̄ fit in funerali ná boc dictū nō vſ verū: ſz eñ ille q erpēdit de suo i dubio nō videak adire: ſz velle donare ſumptū ſiue erpenſam. l. at ſi qs. §. plerīq;. ff. de relig. ꝛ sum. fine. boc est q: ipſe nihil administrat vel diſponit de patrimonio testōris: ſz in casu nſo nō est ſic: q: p ſupponik qō erpēdit de pecunia testōris in qua est regula in oppositū qō ille q ſoluit de pecunia testōris in dubio vſ adire. l. tutores. ff. de cōdi. inde. Et ſi dicak boc dictū est intelligēdū qñ concurrit cā pietatis vt pmittak heredi capere de bonis defuncti in erpēſam piā abſq; boc qō videak adire. dico qō non reperiſ iure cautū ꝛ in ꝟtū est casus p locū a ſpāli in aut. ſi captiui ꝛ in corpore vñ ſumik. C. de epi. ꝛ cle. Sup quo vide qō ſcripſi post Bart. ꝛ zModer. i. l. iiij. §. cato. ff. de ꝟ. obli. ad intellectū. l. ſi ꝓcuratoris. §. ſi ignorātes. ff. mā. Preterea nō pōt negari qō ille q erpēdit de bonis testōris ꝺz administrare hereditaté. ergo inducit aditio q: p quēlibet actum administratiōis inducit in dubio aditio. l. ſulian?. §. j. ff. e. ſm itellectū Bar. quē ibi no. ad hoc. Vñ ista ꝛclusio est satis dubia. Jnquātū ét ipse dicit qō ille q colligit fructus ex re ꝛ facit eos reponi in dubio nō vſ adire: ſz ſtat declarationi sue vt bic p eū: ná boc nō placet hic Jo. de imo. q: ſi p habitationē pſumik aditio vt dictū est: ergo ꝛ p perceptionē fructuū q: habitare nil aliud est q̄ fruct? pcipere vtēdo. Pro ista cōclusiōe ad duco tibi ter. optimū vltra eos. insti. de bere. qua. ꝛ dif. ſ. p bere. de. ybi pbak qō p cultură agri inducitur aditio. ergo fortius per perceptionē fructuū per quos in dubio pbatur possessio rei. l. titia. cū ibi no. ff. de solu. Sed contra quedaz dicta Bar. superius relata inquantū in duobus locis ipſe dicit qō ſtatur declarationi habitantis domum vel colligentis fructus quo animo ipſe fecerit. i. ex qua causa fecerit illum actum: nam ista sua doctrina videk esse ꝛtra ter. valde not. in. l. duobus. §. ergo. ff. de iureiur. per quē ter. Bar. ibi limitās. l. ſi qs intētione. de iudi. dicit qō ob ſcuritas nascit ex platiōe verborū tūc fit interpretatio p. pferen. nascit ex multiplicatiōe causarū tūc non admittit interpretatio pferentis vt dicat er qua cā boc dixit vel fecit. ꝛ hic videk casus noſter. vñ niſi teneas aliá lec. quā ibi ponit Bar. q̄ tū diuinat ad ter. male posset rūderi ꝛ defendi sua opinio. Adde ét inquantū bar. hic dixit qō ille q possidet ré hereditariá vſ adire qō ét potuit 2silio suo. ccvij. ná Bal. in. l. nō ob hoc. C. vſi cogna. dicit hoc esse verū niſi ille q possedit neget se voluiſſe adire hereditaté. Sz plus placet opi. Barto. quia er quo possedit rem non potest negari quod administratione res hereditarias ꝛ ex administratione inducitur aditio: vt supra dixi. Preterea ſi colere agrum qō est ſignū posseſſiōis acqſite vt pbak in. l. arboribus. §. de illo. ꝛ ibi p Bar. ff. de vſuf. ꝛ in. l. iiij. C. fini. regū. vt ét ponit bal. in dubio facit hereditaté videri aditā: vt est ter. quē. ſ. allegani inſtit. de heredi. qua. ꝛ dif. §. pro herede multofortius ipſa possessio de qua 2stat indubitāter. Et sicut possidendo ré hereditariá qs vidēk adire ita possidendo ré q̄ nō pōt haberi ſine hereditate sicut est feudū ly feudū nō sit res hereditaria. l. itē vidēdū in fi. ff. de petit. here. ybi p Bar. ꝛ Ang. post gl. ꝛ p cūde in. l. ſi patroni. in pn. ff. ad treb. ita decidit Bal. in. c. j. an agna. vel ſili?. in vſi. feu. Et q bus dictis pōt determinari. q. ſup qua ſcripſi post Ang. ꝛ zModer. in. l. ſi qs nō quaſi heres. ſ. e. nunqd ille q prestat iuramentū fidelitatis p feudo videak adire hereditaté. Super quo ibi plene ſcripſi. Et q: ſupra dixim? circa principiū ſcōi articuli qō ſunt aliqui actus q nō possunt fieri pter nomē ꝛ ius heredis videlicū esset hic nunqd per tales actus inducak aditio ſi precedit in ꝛtra riū ptestatio. Sup quo ſcripſi plene post Bart. in. l. q in aliena. §. celſus. ſ. eo. ſz nō allegani gl. no. q̄ indiſtincte dicit qō impedit aditio quā ibi approbat Bal. in. l. vt debitū. C. de hered. ac. ſtion tū recedo ab bis q̄ dixi i. o. §. celſus. Et ad materiá. l. noſtre vide ter. in. l. ſi. de iure delib. Tāgit etiā bic Bar. in quarto mēbro pn cipali nunqd p nō factū iducak aditio. Et certū est qō in aliquo casu inducit ſilr repudiatio vt pz ex no. in. l. recuſare. j. eo. ꝛ in. l. quādiu. la. ſi. §. eo. qō est quando ipſi esset aſſignatus terminus ad acediū vel ad petitionē creditox vel ad petitionē ſubſtituti. Sed reluquit magna dubitatio nunqd nō heres cui defert hereditas est debitor in diem elapſo termino ſolutiōis faciēde videatur adire hereditaté. Et vt ponam? vnū exēplū qō frequētius cōtingit q̄rit ſi mortua vxore pater infantis nō reſtituit dotē. j. anū videak adire hereditaté p infante quā. q. tangit bar. bic ꝛ plenius in diſputatiōe q̄ incipit debitor in die ꝛ aliqd ét in. l. ex annuo. ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. ꝛ ybi ꝛ cōcludit qō videk adire. zModer potiſſime duob? mediis. Primo q: ſi dicerem? qō non videk adire ergo p lapſum dici cōſtitueret in mora nō reſtituēdo hereditaté bis ad quos peruenireſ ſi esset repudiata: ſz mora est delictū: vt. l. qō te. ff. ſi cer. pe. p. l. ſi plures. ꝛ ibi per Bar. ff. de admi. tu. ergo ne videak delinquere in dubio vſ adiſſe hereditaté p regulaz. ſ. traditā in tertio articulo principali. Scōo monet q: sicut sola volūtate adiſ hereditas in sola volūtate dñi peculium admittiſ ſeruo. l. nō añ. ff. de peculio. ſed dñs nō ſoluēdo debitum peculiare videtur er boc ſolo reuocare peculiū. l. ſi peculium. §. ſi cut. ff. de peculio. ergo eodē modo pater nō ſoluendo videtur adire pro filio: ſed Bal. in diuersis locis impugnat iſtam opi. vꝛz in. l. non ob hoc. C. vnde cogna. l. cum antiquioribus. C. de iur. delib. ꝛ in. l. ſi certis annis. C. de pac. ꝛ in. l. in his. §. j. ſo. ma. mouetur duabus rationibus que ſunt ſatis faciles. ¶ Prima est quia hereditas aditur animo ꝛ dicto vel facto: vt. ſ. dixi. ergo per nō factum nō inducitur aditio. Sed ad boc pōt rūderi qō nō factum faciēdi dicitur cōtinere factū: vt no. in. l. ſtipulatio iſta. §. j. ꝛ in. l. ſi ſtipulatus fuerim parte nō fieri. ff. de ver. ob. ꝛ qō per nō factū inducatur aditio est probatū. ſ. in exēplis Barto. p. l. recuſari. j. ꝛ per. l. quandiu. la. ſi. §. eod. ¶ Secundo argut ipſe: quia tacere ꝛ non adire videtur esse medium inter adire ꝛ repudiare sicut concedit Bartol. in. l. ſi quis ſuus. §. de iur. deli. Si est medium ergo non est aditio neq; repudiatio. Sed ad hoc respondetur qō ne iuris applicatur ad vnum extremorū vt patet ex no. in. l. que dotis. ſo. ma. ꝛ in regula q tacet. de re. iur. Unde ſi non essent aliecit quedā ratio difficilis quā ipſe tāgit in diſputatione illa. ſ. al legata. ꝛ non ſolvit: q: elapſo termino ſoluendi ſi hereditas non videretur adiri duplici ratione nō ſequeretur quod incontinēti minus ſoluendi ꝛ hereditas non videatur adita: non tū videtur repudiata quoniā termin? nō est ſtatutus ad acediū: ſz ad ſolti in gradu adhuc ꝛ non potest per eum adiri. l. quandiu. §. eod. quomodo ergo est debitor in mora nō ſoluendo his q ſuccederēt repudiante infante seu patre infantis cū adhuc nō ſint necꝛ esse debitor esset in mora: quia non ſoluit hereditati iacenti. Ad boc reſpōdetur dupliciter. Et primo qō ly ille qui nō ſoluit in termino fit debitor de preſenti antequā adeat: q: tū ſi in futuꝝ adiret extingueret obligatio ſua. l. debitoris. cū materia. C. de pac. ꝛ

boc

boc interim nō pōt conueniri ét ſi esset datus curator hereditati iacenti: q: qñ oblatio pura ſperak extinguit aliquo modo p eūtum conditionis future interim ſuſpendit executio nec; pōt agi cōtra debitorē. l. pecuniā. ff. ſi cer. pe. p quā. l. ita determinat bartelegāter in ſi. q. q̄ habet terminos oīno pares cū ista in. l. neceſſarijs. §. eo. ybi dicit qō quis filij? qui ſe nō ingmiſcuit ſit heres ipſo iure inſpecto preſenti ſtatu piuſq; abſtineat: q: tū iſta obligatio ſperak posse extingui ſi postea abſtinuerit interim nō pōt cōueniri per. d. l. pecuniā. p talle. Simile ergo dicēdū in casu noſtro ex quo enī ſi heres adeat in futurū ſperak extingui oblatio preſens per. l. debitoris palle. ergo interim nō poterit cōueniri nec ét de reditatis iacentis. ꝛ sic patet qō ét ſi non adeak hereditas iſte debitor non est in mora. Vel pōt dici ſeu rūderi alio modo vꝛz qō ex quo tpe termini elapſi nō reperiebat hereditas adita: q: neceſſario inter potētiā adeūdi; que fuit creata incōtinēti post terminū ꝛ ipſum actū aditiōis oportuerit interuenire aliqd tps debitor nō pōt dici cōſtitut? in mora ſine noua interpellatiōe ex quo impedimētū ſolūdi erat in pſona creditoris illo tpe in. l. ſi cū dies. §. ſi. ꝛ. l. ſeq. ff. de acti. ꝛ ob. ꝛ ob. ꝛ pbak in. l. pecunie in fi. ff. de vſufruc. ꝛ sic vſ qō nullo modo mora possit incurri post lapſum termini. Sz cū cōſulerē in iſta mā diffuſi? fuit oppoſitū qō imo debitor q nō ſoluebat in termino incurrebat morā ex eo: q: ſz nō esset cui ſolueret vt euitaret moꝛā debuit ptestari ſe eē paratū ſoluere ſi cēt qui reciperet ꝛ cōſignaret ꝛ deponeret pecuniā. ad hoc allegabat doc. Pau. in. d. l. ad diē. ff. de verbo. ob. ꝛ in. l. ſi re? parat?. ff. de pcn. ꝛ ter. qñ allegauit Pau. l. l. ſi. ff. de leg. cōmiſ. ꝛ pter hāc obiectionē oportuit me facere lōgā additionē ad cōſiliū meū ꝛ q: multa ibi dixi q̄ nūc nō faciūt ad articulū noſtrū: vſi pro nūc fatis est reſpōdere ad obiecta. Vñ dico qō qñ ipedimētū ſuperuenit in perſona creditoris quo ad hoc vt debitor ipſe non i currat moꝛam ꝛ ſic cōſeruet ſe in ſuo priſtino iure! nō est neceſſaria protestatio nec conſignatio aut depoſitio ſed ſufficit ſimplex impedimētū qō possit pbari qō nō ſit neceſſaria protestatio addnri text. qui optime pbat i. l. ſi pupillo. §. cū quidā. ff. de ſolu. ybi dicit qō debitor nō est in moꝛa ſi nō ſoluit pupillo non habenti tutorē. q: 5 etiā ſi vellet ſoluere nō posſet. † Vñ dictio etiā q̄ est ſpliciatiua[a] ap
a paret qō licet nulla precedat declaratio volūtatis ſoluēdi nihilo minus debitor nō est in moꝛa qō autē nō requiraſ conſignatio ꝛ depoſitio patet ex. l. pecunie. ſ. allega. ybi dicit qō poſt ipedimentum ſuperueniēs in pſona creditoris nō debet vſure maiores que currerent ex moꝛa ſed bene debentur minores que erant deducte in ſtipulatione. Sed boc esſet falſum ſi fuiſſet facta conſignatio ꝛ depoſitio ꝛ cōtra ter. in. l. ait pretor. §. j. ff. de mino. ergo patet qō nō est opus ad euitandū moꝛā cōſignatione ꝛ depōne. iſtō ob. ter. in. l. ſi. de leg. cōmiſ. q: ibi nō oſtēdit neceſſitaté iuris ſz accidentiá facti: ſicut dicit Bar. in. l. q rome. §. ſeia. ff. de verb. obli. qō ybicunq; reperiſ denunciatio vel interpellatio pluries facta in iure illud ſignificat accidentiam facti nō neceſſitatem. Quod autem boc ſit verū ad intellectū. o. l. probatur ex. l. ſi fundus. §. ſi. ff. eo. tit. ybi ter. ſimpliciter dicit qō ille qui debeat ſoluere infra biennium ne reſoluereture contractus ſi non est cui ſoluat est ſecu
b tus. Pro iſta concluſione adduxit gloſ. ſing. in. l. ait pretor. §. j. p allegata. ꝛ bonum tert. in. l. arbiter kalen. ff. de arbi. ꝛ qō not. Barto. in. l. ij. in fin. ff. ſi quis in ius voca. non ter. ꝛ in. l. fina. §. ſi ſtipulor. ff. de eo per quem factum erit. Et iſta opinio habet equitatem quia ex quo non erat qui reciperet hanc pecuniaz nihil interfuit creditoris non ſolui ad terminum: ergo moꝛa vel pena nō debuit committi. Ubi autem ex lapſu termini aliquis vellet cōſequi aliqō ius de nouo propter impedimentuz quod est in perſona creditoris tunc esſet neceſſaria conſignatio diſpoſitio ꝛ protestatio. Et ita diſtinguit glo. in loco p allegato que est ſingularis in materia. Et licet Bar. in. l. item illa. ff. de cōſti. pecu. q tūc allegabatur in oppoſitum dicat qō ad probandum impedimētum ſufficit protestari coꝛā testibus qō debitor accedit ad locū ꝛ non inuenit; creditorem concedo quod iſte esſet vnus modus probādi impedimentū. ꝛ pterea ptestationes ſunt vtiles in huiſmodi caſib? ꝛ ſimilib?. ſm Inn. ꝛ Abb. ꝛ zModer. in. c. ex trāſmiſſa. de preſcrip. nōtū ſunt ſemp neceſſaria ꝛ marie in casu nſo. 7 Non ob. ter. in quo le fundat Barto. in. l. peculium. §. ſicut. ff. de pecu. lega. quia vel potest reſpōdere vt dicit Bald. in vno er prędictis locis prealleg. qō ibi agebaſ de actu mere fauoꝛabili ipſi dño vꝛz de non ſoluendo debitū ꝛ de acquiſitione peculij que non comitaſ ſeruū ſi videt ei ademptū. Sz in caſu noſtro nō ſic: q: ſi videret adita hereditas posſet generari adeunti grande preiudiciū ſi hereditas esſet: damnoſa vel multum intricata litib? ꝛ moleſtiis. Vel dic ꝛ verius qō hic non probatur peculium ex non ſolutione videri ademptū imo potius pbak oppoſitū inquātū ibi dicit qō licet a dño nō poſſit exigi tale debitū: pōt tamē deduci in compenſatione a ſeruo ſi dñs petat aliquid vel eius heres. Et ex boc baſ intelligi qō peculiū nō est ademptum ſeruo. Et ſi queris quare ergo nō pōt peti debitū a dño. Rñdeo qō boc est q: dñs accipiēdo pecuniam de peculio que re vera erat ſua nō vſ habuiſſe animū cōſentiēdi ſe debitorē peculij seu reddendi dictā pecuniā qō p;: q: ſi dñs erat ſolit? pecuniā illā de peculio aſſumpt? redde re ꝛ reſtituere ſeruo: tūc illa pecunia posſet peti ab heredib? ei?. Casus est in. l. dñs. §. teſtator. ff. e. ti. Et ita dixi in illo cōſilio licet diffuſius. vtrū aūt ille qui est impedit? impediméto cōtingēte in pſona ſua teneak protestari vt nō currat ſibi tps est difficilis. q. de qua vide vt habeſ per Joā. an. in mercu. ſua in. c. in generali. de re iudi. in vj. ꝛ per glo. ꝛ doc. in. c. ſi nauté. ꝛ in. c. plerūq;. de pſcri. ꝛ qō ponit do. Abb. in. o. ca. ex trāſmiſſa ꝛ Bar. in. l. ſi. §. qō dici
mus. ff. ſi qs cau. ¶ † Circa quintā. q. principalē qua querit quādo qs adiāt nolē alieno vtrū valeat aditio format hic bar. no. q. nūquid ille ad quē est trāſmiſſa hereditas ex pſona alteri? ſi dubitat vtrū autoꝛ ſu? adiuerit vſ nō posſit adire hoc mō adeo here ditatē ad me trāſmiſſam de iure deliberādi ſi ille q ad me transmittit priꝰ nō adiuit. Et cōcludit in effectu qō vꝛ aditio. Et ex ei? dictis pōtue habeo not. re duo. ¶ Dzio q: sing. limitat. l. is q putat. §. e. vꝛz qō nō hz locū in eo q a pncipio fuit volūtari?: ſz ex postfacto fit factus neceſſari? mediāte volūtate ſua sicut in exemplo queſtio. noſtre. nā per hoc qō acqſineritvolūtarie hereditatē ſibi immediate delatā necessario ét acquiſiuit hereditatē primi que reperiſ in hereditate fecūdi ſi fuit adita. l. ſi qs filiū. in pnci.
c ſ. eo. ¶ † Scōo babes no. qō cōditio de preterito apposita in aditiōe hereditatis: ſz sit cōditio extrinſeca nō vitiat aditionē qñ ex intertitudine cōditiōis apposite nō ſuſpēdit aliquo mō acgſitio imo ſine vera ſine falſa sit cōditio acquirit hereditas. Facit optime qō babeſ in. l. bniuſmodi. ff. qñ dies lega. ce. ꝛ in. l. iulianꝰ ve rū debitorē. ff. de cōdic. inde. Sec? esſet ſi in omnē euentū nō acq reret hereditas: ſz altero casu tantū. ꝛ ita loquat ter. in. l. cū quiſ. §. ſi. ſ. eo. ſz Bal. impugnat iſtā doc. in. l. potuit. C. de iur. deliberandis rationib? q̄ tangunt hic per Bar. qui bñ reſpōdet. vnde dic vt bic per eū. Jmo. añt dubiat alia rōne de hac doctri. q: licet iſta neceſſitas: de qua in queſtio. noſtra habeat oꝛiginem ab actu volūtario per boc tū nō requiſ qō inſpecto tpe aditionis ille qui adit nō putet ſe neceſſariū ꝛ ſic plus est in opinioē quā in veritate: ergo nō ꝺz valere aditio ſicut i eo q ſemp putauit ſe neceſſariū q: rō predicta que allegat in. l. is q putat. vſ esſe eadē in caſu nſo. Vñ doc. Bar. vſ poti? poneꝛe differētia casuū quā rōnē: q: iō ipe cōſulit qō heres nō adeat expreſſe: ſz adminiſtret hereditatez ꝛ gerat pro herede quo casu: ſz putet hereditatē esſe ſibi queſtā iſte animꝰ cōtinuādi acgſitionē operak acgſitionē de nouo per ea q a habenī in. l. qō vulgo. ꝛ. l. ſi ſernus. ff. pro emp. ꝛ plene p Bar. in. l. iij. in pnn. de acq. poſ. Ego añt in. l. is q putat. ſ. eo. ſum ſecut? hanc differētiā allegādo Bar. hic quē zModer. ibi mō allegant nō tū aperte declarani rōnē differētie quā tū credo esſe satis pro babilē ſaluo iure meli? cogitādi. Et est talis: q: ille qui nūc est ne cessari? aliqñ volnit acgrere iſtā hereditatē volūtaria vꝛz qñ adiuit hereditatē tutoris ſui immediate. Vñ q: aliqñ voluit acgrere bāc hereditatē: iō in virtute huius volūtarie acgſitiōis animꝰ qui de pſenti vult cōtinnare talē acqſitionē operaſ ét acqſitionez de nouo: q: ea rōne alſs voluit de nouo acgrere nūq̄ ēét ſibi queſ b ta eadē rōne pſumik qō nūc vellet acgrere ſi crederet eā nō eē que ſitā: q: mutatio volūtatis nō pteſumik b. l. cū bic ſtat? in pn. ꝛ ibi per Bart. ff. de do. inter vi. ꝛ vro. c. maiore. de bap. Que rō ceſſat qñ ſemp a pncipio qs putauit ſe neceſſariū. Et bāc dñā ego ſum ſecutus aſſignādo hanc rōnē in. l. iij. princ. ff. de acquirē. poſ. Aduerte tamē q: ibi in aduertēter poſui ynū verbū qō non est verū. Dixi enim qō in qōne Bar. hic poſita actus dicebatur a pncipio voluntatis ſue acquiſitio: q: hereditas erat acquiſita primo heredi ex voluntaria aditione ſua ꝛ iſta volūtas primi heredis vidēbatur esſe voluntas heredis. non enim ſic intelligit hic Bart. ſed dicit qō acquiſitio fuit a principio voluntaria: q: ſcōs heres poterat adire hereditatē primi ꝛ per cōſequēs nō acgrere hereditatē? q̄ erat in hereditate primi. Vñ q: adeūdo hereditatē primi heredis voluntarie etiā acquirit aliam pro tanto dicitur qō iſta neceſſitas habuit pncipiuz voluntariū: nā dicere qō voluntas defuncti cenſetur esſe voluntas heredis nō est iuri conſonum ꝛ contra ter. in. l. iiij. ff. locati. Et per iſta bene est expeditus iſte ar
7 ticulus. ¶ † Utrum autem valeat iſta aditio adeo ſi de iure poſſum tetigit Bald. in. l. potuit. C. de iure delib. ꝛ ibi concludit, qō ſic q: iſta cōditio tacite ineſt etiā ſi nō exprimak ergo nō facit additionem cōditionalē: ſed videt esſe facta pure. l. muto. §. ſi ſub conditione. ff. de iur. delib. ꝛ per Barto. in. l. certat. ff. qō me. cauſa. ꝛ doc. Jmo. in. c. prudentiam in pnn. de off. dele. refert Bal. ꝛ approbat in. l. preſcriptione. C. ſi contra ius vel vti. publi. Sed contra hoc facit: q: ille qui ſic adiit videtur declarare qō est interceſſus vtrū posſit adire: licet re vera hereditas ſit ſibi delata ergo impeditur aditio. l. cum quidam. §. quod dicitur. ꝛ. l. ventre. in ſecundo reſpōſo. ſ. eo. Cōditio eñ de preſenti vel de preterito: licet nō ſuſpendat actū cauſat incertitudinē ſcōm Arch. ꝛ Jo. an. in. c. ſi. de le. in. vj. ꝛ licet ipſi loquant in cōditione extrinſeca eadē tamē ratio vſ esſe in iſta ex quo apparet qō animus adeuntis non est certus. Sed pōt ſeruari iſta opinio qō iſta verba non ſignificent

a ¶ Implicatiua. adde eūdē in. l. cō tinuus. §. ſi ſtud. i. iij. col. de ver. ob. ꝛ qō ib dicti ī apoſtil. Bene. Vad.

b ¶ Nō pſumik. adō eū dē. d. fran. i l. j. circa fin. rj. colum. de acq. poſſeſ. ꝛ qō ibi dixi in apoſ. Be. Vad.

Universidad de Deusto
Biblioteca

incertitudinē facti: ſz incertitudinē iuris: qz neſcit: an poſſit adire vel credit ſe nō poſſe adire de iure ciuili q̄ incertitudo non vitiat adition̄ē vt in ꝓcedēti. q. dixit Bart. ¶Itē vltimo adde inquātū Bar. bic circa fi. repeti. vult qō ſi pupillus gerit ꝑ hereditariā vna cū tutore animo poſſidē di eā: iſta aditio nō vz qz in interpoſitiōe autoritatis requirunt verba ſm cōem ſniam. l. j. in fi. ꝛ. l. ſeq. de aut. tuto. q̄ ꝛcluſio clare ꝓbat in. l. j. in fi. in princ. ꝛ melius in. ff. riſo. ff. de tutel. Unde qz ibi nō interuenerūt verba tutoris nō vſ autoritas legitime interpoſita ꝛ ſic nō vz aditio ſm eū ſed Bal. in. d. l. potuit. in vlti. qō. dicit qō qñ voluntas ſz declarati facto ſicut in eo qui gerit ꝑ heredē etiā autoritas tutoris pōt facto interponi ſine verbis ꝛ idē affirmat in. l. ſi patruus in pe. colū. C. com. vtriuſq; iudi. Sed iſta differētia nō ꝓbat iure: nā ter. in. l. ſi fiſtulas. §. fundū. ff. de cōtrahē. emp. nō loquit de actu faciendo ꝑ pupillū in quo requireret autoritas: ſed de executione prioris contractus facti cum patre pupilli quem tutor pōt exequi etiam ad commodum ſuū. Super quo vide qō no. idem Bal. in. l. cum ipſe. C. de contrahē. emp. vñ quicquid ipſe dicat tenenda eſt opi. Bar. quinimo videtur velle tert. ſingu. in. l. nō aliter. ff. de adop. qō quando autoritas vel decretum iudicis interponitur cū cauſe cognitione debeat interuenire ſcriptura ſicut in ſententia. l. iij. C. de ſen. ex peri. recī. ꝛ in. c. ſi cut. de re iudi. ꝛ tamen ſi bene memini do. meus tenet oppoſitū allegando deciſi. dñorum de rota in. l. v. in prin. de verbo. obli. de quo dic vt ibi dixi. Et qz. §. in. j. q. princ. allega. in text. in. l. ei qui. §. eo. ad ꝓbandū qō ꝑ iſta verba nolo adire inducitur repudiatio fuit error. Nam ille ter. facit fortiter in cōtrariū: ita ego no taueram in meo memoriali. Nā in prin. illius. l. dicitur qō qui ſe non immiſcuit non pōt conueniri: licet non repudianerit. Et ad ꝓbandum hoc dictum iuriſconſul. adducit rescriptum principis in quo continetur qō reſtitutio in integrū ꝓtorius viui nō eſt neceſſaria heredi illius qui conſtituit non agnoſcere hereditatem ꝛ vt exemplum ꝓbat dictum principale neceſſe eſt intelligere qō etiam in iſto exemplo hec verba nō inducunt repudiationē. ſed poteſt reſponderi qō ex verbis ſequentibus ꝛ precedentibus in principio declaratur qō ille qui erat heres nō ꝓtulit hec verba nolo agnoſcere: ſed ſimpliciter neq; verbo neq; facto declaruit ſe eſſe heredem. Et qz ſupra repehendēdo Ange. dixi qō heres adeundo eque principaliter videt velle ſe obligare ſicut adire: ſz poſſet ſuſtineri. Melius eſt dicere ſicut dicit Ange. ꝛ etiam Bar. bic in qō. prin. poſita in. v. mēb. 10 vz qō principaliter intēdit acgrere. Quod patet: qz ꝑpter boc hereditas appellat titulus lucratiuus. l. ſi duo. §. e. nō tū ſequit ex hoc qō quo ad acquirēdā hereditatē ſufficiat animus in mente retentus: tum qz iura requirunt vtrunq; maxime ter. in. d. §. p herede. ꝛ in. l. potuit. tum qz nō valet iſta conſequentia dñium acquiritur aliquando ignoranti ſicut in legato: ergo pōt acquiri ſolo animo in mente retento: qz regulariter o dñium nō acquiritur ignoranti nec fine cauſa que cō firmaret traditionē. l. nunquā nuda. ff. de acquiren. re. do. Cauſa autem ꝛ titulus de ſui natura dicuntur voluntatis declaratoria. Unde iſta ſua opi non eſt vera.

Summarium.

a ¶ §. ex incēdio. ꝛ ibidē vide. d. ale. de imo. vbi pōt differētia inter ex. ꝛ ꝓpter. Be. Ua.

b ¶ Priuile giū. adō. d. ale. de imo. in ſſil. lxxvj. j. ꝑte. Bene. Ala.

c ¶ Quā ꝛ ecleſiā. adde idē tenentē do. bart. ſoci. i ꝛſi. cxvj. inci. non poteſt negari. circa mediū vſi. col. in. j. ꝑte. Be. va.

1 ¶ Victio ex licet ex ſui ꝓprietate ſignificet cauſam immediatam exponitur tamen nonnunquā ꝓo ꝓpter. nec ſignificat cauſam immediatam.

Si pupillus. Si pupill⁹ reſtituit aduerſus aditionē cōpetit exceptio etiā fideiuſſorib⁹. h. d. ¶Primo no. ibi: erheredatio contractu qō lz dictio er ſignificet er ſui ꝓprietate cām immediatā. l. j. §. ex incēdio⁸. ff. de incen. rui. nau. aliqñ tñ exponit ꝑ ꝓpter nec ſignificat cām immediatā: nā hic fideiuſſor nō ꝙueniebat immediate ex obligatione hereditaria: ſed ex ꝓmiſſione ꝑ ſe facta ꝓpter cām hereditariā. Et ꝑ intellectū iſtius. l. ꝛ gl. vide gl. ordi. ꝛ ibi ſcribit Bar. in. l. minor. ff. de mino. vbi ꝛdudit ꝛ ſequunt cōiter doc. ibi. ꝛ in. l. ij. C. de fideicō. mino. qō qñ minor reſtituit ex ſui fragilitate aut creditor cōtra qē reſtituit lz regreſſum ℨ aliū ꝛ tūc nō ꝑdeſt reſtitutio fideiuſſori. Ita intellige tert. in. d. l. ij. ꝛ in. l. in cauſe. la prima. ff. de mino. Nā l. ſi pupillus. ff. de arbi. q̄ hic allegat in gl. ideo fideiuſſor nō reſtituit: qz pupillus ſolum erat naturaliter obligatus ꝓ qua obligatione non cōpetebat ſibi reſtitutio: ꝛ ideo nō pōt cōicari fideiuſſori ſm glo. in. d. l. mino. Sed relinquit dubiū qō tangit hic Pau. de caſt. ſolus qd ſi in caſu in quo creditor lz regreſſum contra aliū debitor contra quem lz regreſſum eſt nō ſoluendo: verbigratia in caſu. l. noſtre ſi hereditas eſſet non ſoluendo ꝛ nullus vellet eaz acceptare ipſe inclinat qō hoc caſu qz ceſſat ratio. §. alleg. nō cōpeteret exceptio fideiuſſori ſeu ius petendi reſtitutionē. Et eſt nouus dictū in iſta materia quod non vidi tactum per aliū. Et ꝑ deciſione ſua vide per quem fuc. erit ꝛc. Et ꝓo diſtinctione cōi eſt bonus text. in. l. ſi mulier. §. ſi ab eo. ff. ad velle. Aduerte tñ ad id qō dicitur qō qñ creditor nō lz regreſſum cōtra aliū nō ſuccurrit fideiuſſori etiā ſi fideiuſſor ipſe habeat regreſſum cōtra minorē pōt eſſe fundamētum tali rōne: qz ſi fideiuſſor ageret cōtra minorē etiā ipſe minor aduerſus eū poterit reſtitui: vt in. l. ij. ff. de fideiuſ. mino. Sed qñ eſſemus in caſu in quo ipſi principali nō poſſet competere reſtitutio vel exceptio cōtra fideiuſſorem: tunc ne ꝑ indirectū auferat ſibi beneficium conceſſum a iure exceptio competens ſibi ꝓdederit fideiuſſori. caſus eſt nota. qui multum limitat iſtam materiā quem iſti non allegāt in. l. ſi pater. §. non ſolum. circa medium. ff. ad macedo. Aretinus.

Summarium.

1 ¶ Priuilegium quando conceditur rebus ꝓpter perſonā mutatione perſone extinguitur priuilegium.

2 Aditio fieri non poteſt per ꝓcuratorem.

Paulus reſpondit. Hereditas non pōt adiri ꝑ ꝓcuratorē: ꝛ priuilegiū conceſſum reb⁹ ꝓpter perſonā extinguit mutatiōe ꝑſone. h. d. Scōa eſt ibi: idem ñdit ꝛc.

¶ Mo. j. vltra ſummariū: qō ſicut regrit iuſſus patris in adendo: qz lz filiū in ptāte: ita etiā requiritur iuſſus aui qñ lz filiū in ptāte. ¶ Scō not. ibi: qz caſtrenſia: qō qñ priuilegiū cōcedit rebus ꝓpter ſpoſa mutatiōe ꝑſone extinguit priuilegium. b Et ex hoc arguit hic dy. ꝛ Bar. qō ſi res eccleſie tranſferat in priuatus ꝑſcribitur cōtra ipſum minoꝛ ſpacio q̄ cōtra eccleſiā. c Et ex hoc etiā arguit Pau. de ca. ad no. que vz qō ſi filia renūciauit cū iuramēto hereditati paterne: ꝛ hereditas paterna deuoluta eſt ad filiū maſculū q̄ poſtea moꝛit abintēſtato ſoloꝛ: nō ꝓbabit ſuccede re in hereditate fratris etiā reſpectu bonoꝛ paternoꝛ. ꝛ ita dicit ꝛſuliſſe Old. qz poſtquā hereditas materna fuit adita per fratrē definit eſſe hereditas materna: ꝛ eſt pars hereditatis fraterne. l. ſed ſi plures. §. filio. ff. de vulga. ꝛ pu. ꝛ. l. j. §. veteres. ꝛ ibi no. ff. de acq. poſ. Tu aūt ꝓ dicta cōdūſione ꝓo qua facit bene ter. in l. q filiū. ff. de bis q. ꝓ indig. qđ allegat bic Pau. de ca. ꝛ in. l. pe. §. ſi heres. §. de inoffi. teſta. vide qō ponit no. Bar. in. l. ſi. ff. ad ter tu. vbi dixit qō ſi ex forma ſtatuti filia excludit ab hereditate paterna ſtante maſculo non ꝓbibetur ſuccedere in hereditate paterna ꝑ media perſonā fratris q̄ vniuit eā hereditati ſue: ꝛ ita tz Hulg. in. l. quāq̄. C. ad. l. fal. Ego iſtā opi. ſum ſecutus in. d. §. vetes. vbi tāgit do. me. Sz remanet dubiū in caſu nō ꝓ. pau. vz qñ in renūciatione eſſent appoſita verba generalia: qz dicit puella renūcians qō ꝓmiſit cū iuramēto nō venire vel habere regreſſum ad bona paterna quocūq; iure actione vel cā: videt eñ qō ꝑ iſta verba generalia excludat quomodocūq; filia volens venire ad talem hereditatē. Ang. tñ in his terminis cōſuluit cōtrariū ℨi. lj. in o: dine meoꝛ. Et ego iſtā opi. ſum ſecutus poſtea cōſule do potiſſime: qz in illa renunciatione erat expreſſa cauſa que nō reſpiciebat niſi bona materna ſuper quibus erat renunciatum. Dicebatur enim in renunciatione qō boc fecit: qz erat competenter dotata. Scis eñ qō verba quātūcūq; generalia reducunt ad cām. l. cū pater. §. euictis. ꝛ. §. dulciſſimis. de leg. ij. ꝛ. l. ſi de cetera. cū ibi no. C. de trāſ. fuit tñ aliqs q tali filio ꝓpter generalitatez iſtoꝛ verborum noluit ſubſcribere. Ego tñ poſtea miſi cōſilium Ang. de verbo ad verbū qō determinat qōnē. Et ad materiam iſtā vide ter. no. ꝛ qō ibi ponit Bar. in. l. licitatio. §. mercatores. ff. de publicanis. ꝛ qō ponit Jo. an. in ti. de cenſibus. §. j. in addi. vbi tractat iſtā. q. vtrū priuilegiū nō ſoluendi pedagia qō cōpetit fiſco tranſeat ad emptoꝛes redditū fiſci. ¶ In gl. vnica ibi: ſed certe cū bo. poſ. ꝛc. Glo. iſta vſ dicere vnū qō eſt valde ſingulare vez qō vbicūq; reqrit mādatū ſpeciale ibi nō ſufficiat ratihabitio ſequēs qō videt cōtra ter. in. l. illud. §. ſi. cum ſeq. ff. de mino. ſicut dicit bic Jmo. Sz ad hoc poſſet rñderi qō in. d. l. illud. mādatū ſpeciale requirit: niſi procuratoꝛ generalis habeat mandatum cum libera: qz iſta duo equiparantur. l. procuratoꝛ cum libera. ff. de procu. ꝛ in. c. qui ad agendum. in fi. de reg. iu. in. vj. vnde Cynſtem ſufficiat mā datū cū libera. Glo. aūt videt loq qū ſi mandatum ſpeciale regreret nō ſufficeret mandatum cū libera: ſicut eſt in aditione hereditatis: vt patet per locum a ſpecialī in. l. fina. ff. de offi. procu. ceſa. ꝛ per. l. ſi infanti. ꝛ. l. potuit. C. de iure delibe. l. pieſes. cum materia. C. de tranſ. in quibus patet qō tutoꝛ qui lz liberam adminiſtrationem non poteſt adire hereditatem: niſi in vno caſu quando pupillus eſt infans. ¶ Sed contra iſtā gloſ. videtur eſſe caſus in. l. iij. §. fi. procuratoꝛ. ff. quod quiſq; iurminum cadere in penam requiritur ſpeciale mandatum: ꝛ tamen ratificatio idem operatur. Ibi etiam eſt gloſ. no. quam approbat Bar. que vult qō vbi requiritur ſpeciale mandatum non ſufficiat mandatum cū libera. Si tamē mandatū erꝛ forma ſtatuti deberet produci certo tempore: verbi gratia in initio cauſe nō poſſet internenire ratificatio ſecundum Bar. in. l. ſi plures. ꝛ in lege ſi vroꝛem. C. de condi. inſer. ꝛ in. l. obſeruare. §. fiff. de offi. ꝑ conſul-

2 cōſul. ꝛ leg. ¶ In ea. gl. in fi. Hl. remanet in 2cluſione que cōiter

3 approbat qō aditio nullo caſu pōt fieri per ꝓcuratorē. 3 Sed q̄rit quare boc ſit: ꝛ in boc eſt magna dubitatio. Super quo Bar. dicit reiecta prima ratione aſſignata in gloſſ. que nec eſt generalis nec eſt vera. Super quo vide qō ponit Bal. in. l. j. in. rrir. opo. ꝛ in. rrr. C. q admit. ꝛ Moder. bic dixit Bar. qō rō vera eſt illa que ſecundo loco tangit in gloſ. vz qō aditio hereditatis cum ſit actus pendens ſeu conſiſtens in nuda voluntate eſt actus coherens ꝑſone: ergo nō pōt explicari per aliū. l. j. §. ne aūt cuz ſi. C. de cadu. tollē. Sed qño iſte actus adeūdi ſit actus coherens ꝑſone qui nō poſſit explicari per alium boc nō ꝓbat. Nā iura que allegat dupliciter non videnē facere. Primo quidem qz etiam ſi actus aditionis requireret induſtriam perſone: non tamen ꝓoberetur exerceri per ꝓcuratorem ad ꝓeiudicium ipſius conſtitutis. Caſus eſt in. l. in vſuca. §. j. ff. de diuer. ꝛ tempo. ꝑſcrip. ꝛ ibi per Bart. ꝛ per eundem in. l. j. in fi. commen. ff. de offi. procu. ceſ. dicttur enī z in. d. l. in vſucapio. qō qñ cōmittitur ꝓcuratoꝛi ceſ. dicttur enī z in. d. l. in vſucapio. qō qñ cōmittitur ꝓcuratoꝛi aliquod negotium particulare indeterminatum ille non pōt regulariter ſubſtituere: qz videt electa induſtria perſone niſi principalis dñs det ibi licentiā ſubſtituendi: ꝛ ſic vides qō ad ꝓeiudicium dñi ſubſtituentis admittit ſubſtitutio lz actus requirat induſtriā perſone. ter. vero in. §. ne autem. loquit qñ ille cuius. induſtria eſt electa vult ſubſtituere ad ꝓeiudiciū alterius. ſ. voluntatis teſtatoris vel contrahentis qō fieri non pōt. l. nemo eſt qui neſciat. ff. de duo. re. l. continuus. §. ſi ab eo. de ver. ob. Vel poteſt reſponderi qō aditio hereditatis ꝛ actus adeundi non ſemper requirit induſtriam perſone: quid enim ſi hereditas eſt manifeſte opulenta vel quid ſi committeretur ꝓcuratoꝛi limitate ad eas talem hereditatem de cuius viribus ego ſum bene inſtruct⁹. Nam ſi per boc qō actus iſte pendet a ſolo animo diceret ita coherere perſone qō non poſſet per alium explicari ſequeret vt dicit raph. cu. qui repehendit banc rationē: ꝛ in boc ſequitur euz do. me. qō electio que ſtat in nudo actu voluntatis nō poſſet fieri per ꝓcuratoꝛē. cuius contrariū ꝓbatur in. l. ſi is qui ſtichum. ff. de ꝓcu. ꝛ tenet Bar. expreſſe in. l. ſi ſtipulatus fuerim. in fi. commenti. ff. de ver. ob. Itē ſequeretur vltra eū qō ꝓteſtatio in his que pendēt ab animo ſolo ꝓotestantis nō poſſet fieri per ꝓcuratorē qō videt falſum. ꝛ cōtra. l. ſi quis ſolutioni. de vſu. Super quo vide Bar. in. l. j. in prin. ff. de lib. agno. quē qz nō potui vide re nūc: ideo ſuſpēdo aliquantulum iſtam rationē. Et eſt verū: qz ꝓteſtatio q̄ pendet a ſola ꝓtestantis volūtate pōt fieri per ꝓcuratorē. Caſus eſt in. l. ſed ꝛ ſocius. §. fin. ff. ꝓo ſo. iuncta. l. actione §. renunciare. ff. eo. Jn quibus patet qō ſocietas pōt renūciari in absentia ſocij quo ad boc: vt ſocius liberet a renunciāte: ꝛ tñ iſta renunciatio pōt fieri ꝑ ꝓcuratorē. vt in. d. §. renūciare. Preterea libertas pōt 2cedi ſeruo ēt inuito. Caſus eſt ſingu. in. l. ſi. §. ſi vo. C. de manu. teſta. ſi pōt 2cedi inuito ergo ꝛ ignoranti ꝛ absenti: ꝛ boc tz Bal. rephēdendo gl. ibi poſitā in. l. j. §. fz ſancimus. C. de lati. liber. tol. ꝛ tñ lz datio libertatis abſolute pendeat a voluntate cōcedētis nihilomin⁹ pōt explicari ꝑ aliū. i. p nūciū vel epiſtolā. l. q abſenti. in prin. ff. de acq. poſ. vñ credo glo. in. l. iij. C. de mavin. q dicit qō regulariter manumiſſio nō pōt fieri per ꝓcurato rē non eſſe verā: niſi in illo genere manumiſſiōis in quo ꝑſentia dñi manumittētis requirit ꝑ quadā forma ſolēnitate. Preter ea cōferre bñficiū: ꝛ acceptare vtrūq; pendet a ſola volūtate faciē tis. Primū ꝓbat in. c. ſi tibi abſenti. de prebē. lib. vj. ſcōm pz de ſe

a ¶ Per procuratoꝛē. vide gl. in. l. ſerui electioē. de le. j. Be. va.

cit adminiſtrationē patrimonij. Nā ego nō ſuz ſecutus illā gl. ſicut ꝛ Bal. nō ſequit ſcribens in fi. q. in. l. gallus. §. ſoſitan. ff. de li be. ꝛ poſthu. E. qz in lectione precēti omiſi inſolutā illā obiectionē que facta eſt ex mente Bal. Moder. ſ. recitatā. ideo nunc ſolucdo dico qō quānis regulr ꝑ actū ciuilē nō poſſit acgri dñium vel aliud ius dño a ꝓcuratoꝛe boc tū fallit vbicūq; ius qō eſt acquirendū per ꝓcuratoꝛē non pōt ipſi acquiri ꝓo curatorio no mine ꝛ ab eo trāſire in dominū: tunc enim ſpeciale eſt qō etiam per actū ciuilem directo acquiritur ins domino: caſus eſt ſingu. quem ibi no. Bart. ad boc poſt gloſ. in. l. v. §. j. ff. ad treb. ꝛ talis eſt caſus noſter: quia ſicut reſtituto ibi ex trebelliano non potest fieri alteri: vt ꝓcuratoꝛi in rem ſuam: ne fiat contra voluntatez teſtoris: vt dicit ter. in. l. ſi mulier. §. ex aſſe. ff. de iure do. ita in caſu noſtro hereditas non potest acquiri ꝓcuratoꝛi ex aditione: ne queratur alteri qđ illi cui teſtatoꝛ voluit acquiri: ꝛ ideo inducitur ſpeciale: tunc qō etiam per actum ciuilem ꝓcuratoꝛ acquirit directo ius ꝛ actionem domino. ꝛ banc ſolu. tanqđ nouam ꝛ not. tene menti. Et ſi vis tenere opin. communem quod nullo modo hereditas poſſit adiri per ꝓcuratorem. Adde qō ſicut non potest adiri per ꝓcuratorem cui mandatur vt adeat: ita non pōt adiri per ꝓcuratorem cui mandatur vt gerat ꝓo here de. glo. est no. in. l. cum multe. ff. ſi pars here. pe. ꝛ econtra nō po teſt repudiari hereditas per ꝓcuratorem ſm gl. quā ibi approbat Bar. in. l. j. §. j. cum. l. ſeq. ff. de offi. procu. ceſa. Et qz rationes §. aſſignate non videntur eſſe ſufficientes vt vidiſtis: ideo potest aſſignari alia ratio: que eſt ex mente Barto. bic in ſi. commenti

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Probatio qualr̃ ꝑbet vide q̃ habet̃ur p fely. i c. si cautio. de fide istr. ⁊ pan. ó ca. i ꝛ̃. lxxx. in cõs. cciij. ⁊ i ꝛ̃. ccxxxvj. bene. pa.

b ¶ Vniuersali. adde fel. in. c. cũ iter de exce. i. v. col. ⁊ i c. audities. de ꝓscrip. in. xij. col. añi me. ⁊ qõ dixi i. de. cũ inter q̃ buꝫ adõ dr. in cõsi. xlj. ⁊ qõ p Oldr. i ꝛ̃sil. c. ⁊ qñ nõ equipolleat vide Oldr. in cõsi. clxxij. bene. pa.

c ¶ Simulata pro quo vide. de. do. marianũ Soc. in consilio xvij. incip. ꝓsequẽdo vñ. accedat ẽt circa fi. in j. parte. Bene pa.

dum respõdet ad dicta vltramõtanorũ. Dicit eñ qõ si posset mãdari ꝓcuratori vt q̃reret priꝰ diligẽter an hereditas esset adeũda ⁊ postea adiret ista aditio suspẽderet in eucũ euentũ vel dici ⁊ cũ sit actus legitimus hoc fieri nõ põt. l. qũ qui. §. fi. ff. eo. ⁊ in regula actus legitimi. ff. de reg. iur. vnde qua ratione aditio hereditatis nõ potest haberi rata. l. qui in aliena. in ꝓnci. ff. eodem. ne effectus aditionis pendeat vsq; ad tempus ratificatio nis sc̃ũ Bal. not. ⁊ bene in. d. l. qui in aliena. ita videtur qõ nõ possit deferri additio in tempus: vt videatur facta quando ipse procurator adiuerit. Nam aditio facta per procuratorẽ ꝛ̃ in effectum videtur facta a dño: vt in regula qui per alium. de reg. iur. ⁊ forte etiã posset dici qõ q; est actus pariens effectum iuris ꝓprie dicitur fieri a dño sc̃ũ regulam quam ponit not. Bald. in l. iij. §. fi ꝓcurator. ff. qõ quisq; iur. Siue tũ ficte siue vere videatur facta a dño certũ est hoc qõ ista additio dñi: vel vera: vel ficta est in suspensa in tps. s. cũ ꝓcurator ipse voluerit adire. Si qs tũ vellet tenere opi. vltramontanorũ. pro illa videt esse casus nõ destrũctus ter. in. l. ij. ff. de peti. heredi. Dicit eñ ibi qõ hereditas ptinet ad nos: siue nõ noꝰ: siue perse siue alios: ⁊ stati in. l. iij. ponitur exemplũ vltimi dicti qñ querimus hereditatẽ ⁊ per alios de filio ⁊ seruo per quos nobis acquirit̃ hereditas: de herede heredis: que ex persona defuncti acquirit hereditatẽ: vñ nõ põt intelligi primum dictum: dum dicit suo nomine de hereditate que acquiritur per seruum vel filiũ: ⁊ maxime q; illi nõ adeũt nomie patris vel dñi sed ꝓprio noĩe ad vtilitatẽ alterius: vt per Bar. in. l. gerit. in pe. col. ff. eo. Nec ẽt põt intelligi illud verbũ. de eo q acquirit hereditatẽ per seq; sic sc̃ũ dicti esset supflũ ibi: siue per se ꝛ̃. Vnde quicquid somnitet glo. inuoluẽdo illã literã intentio huius. l. est ista qõ per aliũ adeuntẽ noĩe nostro põt nobis acquiri hereditas: intelligẽ si habet speciale mandatũ. vt dicunt hic doc. ⁊ bene. ⁊ idem probatur a contrario sensu. licet glosl. ibi contrarium dicat in. l. cum multe. ff. si pars heredi. pe. ⁊ tũc esset dicendũ ad rõnẽ assignatã per me qõ qñ dñs mandat ꝓcuratori: vt adeat nõ videt adire er tunc qñ mandat: sed qñ ꝓcurator adit: ⁊ sic non reperit aditio vera vel ficta suspensa: sed mandatũ de adeundo: ⁊ ista opi. forte est verior. Sed tamẽ cõmunis opi. sequenda est maxime per istũ ter. qui indistincte loquit. Et ad euitandã istã difficultatem vide bonã cautelam quam ponit Bald. in rub. C. qui admit. ⁊ referunt hic. Idem vꝫ qõ cõstituta tur ꝓcurator ad agnoscendam bon. pos. si viderit hereditatẽ dño expedire qõ fieri potest. l. si quis alicui. in ꝓn. S. cõ. quã adducit hic glo. in ista materia. ¶ In ea. glo. ibi. ⁊ qõ hic dicit ꝛ̃. dicunt loqui. Ista glo. continet duo dicta satis notanda. Et primo vult quãdo aliquis institut̃ heres de mandato meo potest heres institutus cogi adire ⁊ restituere mihi hereditatem vtili actione mandati ⁊ hoc bene probatur in. l. quidã cum filium. in fi. hic allegata. Aduerte tamẽ: q; er quo restitutio fit actione mãdati: ⁊ non ex senatusconsul. trebel. non transibunt actiones ipso iure nisi cedãtur. Item ille cui fit restitutio talis hereditatis nõ tenebitur creditoribus hereditariis: ⁊ ideo est opus cautiõe per quã taliter acquirẽs hereditatem ꝓmittat refundere restitutẽ ti quicquid soluerit de suo creditoribus vel legatariis. l. ij. ⁊ ibi not. C. de here. vel actio. vendi. ⁊ ita tenet hic Paul. de cast. ⁊ bñ Ang. tamen aliter dixit in. l. serui. ff. de vsufruc. Sed ista opi. est verior. Secundo dicit glosl. ⁊ est verbum singulare qõ si aliquis est institutus contemplatione mea etiam si sine mandato meo adhuc cogetur mihi restituere hereditatẽ per. l. liber homo. circa medium. ff. de acquiren. re. do. sed hoc videtur contra ter. in. l. quidam. cum si. in ꝓmo respõso. §. allega. Non ob. tert. in. l. liber homo. quia ibi loquitur in homine libero bona fide possesso in quo ꝓpter ius possessionis: ⁊ bone fidei statuitur: vt quic quid acquirit ex re possessoris vel ex opera suũ acquirit ipsi possessori: vnde quando instituitur contemplatione possessoris: licet non ꝓprie largo tamen modo potest dici qõ acquirit ex re possessoris. l. sed si plures. §. in arrogato. ⁊ qõ ibi no. ff. de vulga. ⁊ pupilla. ⁊ ideo inducitur hec equitas qõ quis hereditas non acquirat ipso iure bone fidei possessori: debet tamen sibi restitui sed ista ratio cessat in homine libero qui nullum habet mandatum: ⁊ ideo ista glosl. non videtur vera: ⁊ eam tacite reprehẽdit hic do. Pan. ⁊ bene. Et ad ea que diri in notabilib⁹ adde optimum ter. in. l. si seruo ineo. ff. de lega. j. quo ad alla. q. vtrum filia que renunciat hereditati paterne possit succedere fratri per mediũ eius in bonis paternis: vide etiã nota. in ter. ⁊ qõ ibi ponit Ange. in. l. non solũ. §. sed iuxta dum. ff. de procura. vbi ꝓbatur qõ sicut ex contractu ꝓcuratoris regulariter nõ queritur actio domino: ita nec ex quasi cõtractu.

Summarium.

1 ¶ Allegans actum simulatum debet hoc ꝓbare.
2 Emptio clandestina facit ꝓsumi fraudem ⁊ simulationem.
3 Indefinita equipollet vniuersali.

4 Cessio facta pro minori precio non presumitur simulata.

1 Sis qui bonis. Absentio simulata ⁊ fraudulenta non vꝫ ⁊ obligat filiũ ac si se immiscuisset. h. d. sm cõem intellectũ. Nõ diuidit. ⁊ est subtilis ⁊ vtilis. ¶ Cessio. ibi mercat⁹ probat ꝛ̃. qõ qui alle. actũ esse simulatum vꝫ hoc ꝓbare. Fit autẽ probatio a simulatiõis er cõiecturis: vt hic in ter. ⁊ plene de clarat Bar. in. l. post. ⁊ tractũ. ff. de do. ⁊ in. l. sicut. §. superuacuũ. ff. qb⁹ mo ꝓg. vel hypo. fol. ⁊ plen⁹ in cõsilio suo incipiẽ. Petr⁹ dem ⁊ simulationẽ: q; cõtra actus clandestinos faciliꝰ ꝓsumit̃ dolus: vt in. l. si. ff. de ritu nup. ⁊. l. pupill⁹ ver. ipse quoq; §. de auto. tuto. ¶ In glo. in verſi. mercat⁹. doc. cõiter reprehẽdũt solutionẽ glo. q; est cõtra ter. istũ vbi ꝓsupponit qõ absẽtio ꝓcessit. Solue ergo aliter sm eos vꝫ qõ qñ absentio ꝓcessit tũc fraus quitur. l. contraria. Sed hic licet prima facie ꝓcesserit absẽtio vere tñ nõ ꝓcesserit: sed fuit simulata qõ apparet per duab⁹ reb⁹ de quib⁹ hic fit mentio in ter. ⁊ cõiter tenẽt doc. hic in. ij. glos. qõ alterũ istorũ que exprimunt in ter. sufficiat ad arguendã simulationẽ ⁊ fraudẽ. Vñ sm eos si filiꝰ qui abstinuit emeret omnia bona paterna vel maiorẽ partẽ ⁊ nõ emeret per interpositã ꝑsonaꝫ ꝓsumeret fraus: ⁊ cõtra si emeret vnã rẽ per interpositã ꝑsonaꝫ nam sufficeret ad ꝓbandã simulationẽ. Sed primũ dictũ est val de dubiũ. Prio per ter. nostrũ qui vꝫ log de eo q mercat̃ oĩa bona. Ista ẽm indefinita locutio bona patris mercatus ꝓbatẽ ꝛ̃. videt significare emptionẽ omniũ bonorũ: sicut significat quando verbũ bona ꝓfertur a testatore: vt. l. nam qõ. §. fin. ff. ad trebel. † ⁊ est sc̃ũ regulã iuris sc̃ũ quã indefinita equipollet vniersali ᵇ. vt. l. si plurib⁹ cũ materia. ff. de leg. ij. Tũ hic ista duo vi denẽ requiri copulatiue si incipias a ꝓmo. i. ab emptiõe omniũ bonorũ. Prio ista cõclusiõe videt casus satis clarus in. l. ij. hic allegata in gl. j. si qs omiſ. cã te. vbi dicit qõ heres q repudiauit hereditatẽ si postea reperitur hereditatẽ ꝓsidere ec aliquo titulo particulari nõ põt ingetari a legatariis: ⁊ sic nõ ꝓsumit̃ fraus: ⁊ tñ ibi possidebat hereditatẽ ⁊ sic oĩa bona defuncti. hãc cõclusionem tenet hic Ang. ꝓ ea q̃ habenẽ in si. in. l. nõ cristiano. S. de admi. tuto. Hãc cõclusionẽ no. ponit Bar. in fi. q. in cõsi. suo. lxviij. in ordine vbi dr qõ si aliqs vẽdidit oĩa bona alicui: ⁊ ille postea moriẽs reliqt ea filio vẽditoris q ea possedit: ista est bona ꝓiectura ad faciẽdũ ꝓsumi simulationẽ. i. q̃ vẽditio fuerit facta simulate: vt bona cõseruarent filio q fortep seipsum nõ potuisset dequib⁹ ibi per eũ. Bal. antẽ in. l. ij. C. de repu. he. sentit qõ modicitas preciꝰ facit ꝓsumi hãc simulationẽ. Sed hoc nõ videt verus tus in. l. si sponsus. §. circa. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. facit optime tert. in. l. ab anastasio. ⁊ quod ibi per Barto. C. mãda. † vbi cessio facta ꝓ minori precio non ꝓsumitur simulata c: neq; irritatur: nisi quatenus res plus valet id est quatenus intercessit modicitas preciꝰ. Si tamẽ inueniret filiꝰ possidere ali quam rẽ hereditariam vel aliquã partẽ hereditatis: licet nõ matione sine aliquo titulo: tũc ꝓsumeretur absẽtio fraudulẽta sm Bal. in. d. l. ij. Prio quo vide casum no. quẽ allegat Bar. in cõsi. allegato in. l. in. in pe. respõso. C. de natura. lib. ¶ Sed queritur pro perfecta declaratione materie: qd si filius emit vnã rem que non continet totam vel maiorem partem hereditatis per interpositã ꝑsonaꝫ nũquid sola clandestinitas sufficiat ad ꝓbandã abstentionẽ simulatã. Ang. hic sentit qõ nõ: q; requirit ista duo copulatiue. Sed forte intellerit q; ista duo requirant̃ copulatiue qñ inciperes a ꝓmo id est ab eo qui emit oĩa bona hec eñ sola nõ sufficeret: vt. §. diximus. sed si inciperes a secundo id est a clãdestinitate videtur posse cõcedi cõis opi. q; sola clandestinitas sufficiat per ter. in. l. pupilli. sepe allegata. Hoc tũ videtur repugnare litere hic que requirit ista duo simul iũcta. ⁊ potest esse causa q; hic agitur de maiori preiudicio si detegat simulatio quam in l. pupilli. prealle. Nã ⁊ alibi videmus qõ facilius ꝓsumitur simulatio in vno casu q̃ in alio ꝓout declarat Bartol. ⁊ ibi vide in. l. illud. C. de sacrosan. eccle. Quia tamen communis opin. est in oppo. sequamur eam. Vnde dicamus quod ista copula hic fuit posita vt dixi quia ꝓmum solum non sufficit. s. emptio bonorum ¶ paternorum. ¶ Extra glosl. inducitur ista. l. ad duas. q. per Modern. videlicet qõ ille qui ꝓtius alienauit omnia bona vel maiorem partem si postea delinquat ꝓsumitur in fraudem fisci alienasse. De qua dic vt plene declarat Bartol. in. l. post contrarium. ff. de dona. ⁊ Saly. in. l. si quis post hoc. C. de bonis dãnato. Secundo arguit Bart. quod ille qui donat omnia bona vel maiorem partem ꝓsumitur feciſſe in fraudem creditorum de quo

de quo in. l. oĉs. §. lucius vbi est casus. §. que in frau. credito. Tertio arguit Ange. est ipso ter. qõ ille qui timet se cõueniri petitione hereditatis si acquirit titulũ. m ab aliquo qui nõ habebat ius in re videt hoc facere i fraudẽ vt excludat petitionẽ hereditatis que nõ dat ꝛ̃ a titulo possidentẽ. vt. l. hereditatẽ. C. in qui. cau. cel. long. prescri. Vnde dicit aduocatum actoris debere esse cautum in articulando ⁊ probando qõ ille qui concessit titulum nõ habebat ius in re: intellige ꝓout melꝰ declarat Bar. cuius ista sunt dicta ouginaliter in. l. cogi. C. de peti. heredi. qõ ad hoc vt titulus ꝓsit requirit qõ ille qui cõcessit titulũ. vel sit dominus vel habeat ius tale ex quo posset excludere petitionem hereditatis si ageretur contra eum. Quorum dictis adde qõ ista questio de vno querit ⁊ aliud ꝓsupponit: qõ est valde dubiũ. Presupponit eñ qõ si cõcedens titulũ haberet ius de quo supra valeret concessio tituli facta pendente lite. vel postquã lis mouer̃i spera tur qõ accedit Bar. in. d. l. cogi. ⁊ etiã Bal. ibi sed alibi tenuit op positum vꝫ in. l. quoties. C. de rei ven. in simili qõne de publicia na. in qua quis acquisiuit titulũ pendente lite. ⁊ in petitione hereditatis ꝓprie in. l. fi. an. r. oppo. C. de edic. dui adria. fol. ⁊ etiã Bar. sentit contra decisionem suam in. l. siue autem §. fi duobus §. de publi. Sed cõmuniter tenetur qõ ipse ponit in. d. l. cogi. sup quo vide etiam Bald. in. l. ñ. C. ne lic. po. Quis asit dicat verum non discutio nunc. sed adeundo ad questionem ꝓpositam dico qõ idẽ tꝫ Ange. in. l. g interrogat̃. S. de peti. here. sequendo dicta Bal. in. d. l. cogi. Sꝫ aduerte: q; gl. in. l. ñ. C. de peti. here. expresse tꝫ contra ista dicta: nũ dicit qõ in primo casu illius. l. añ emptor emit post litem motã mala fide: ideo põt ꝙueniri. q; emit quotã hereditatis. Sed si emisset rẽ particularẽ gl. tꝫ in illo casu qõ nõ cõpeteret petitio hereditatis: lꝫ emptio esset facta ab eo q nõ habebat ius ⁊ ptãt ꝙueniri petitione hereditatis. Prio qua opi. vt casus clarus. l. nec vllã. §. qõ si qs. ⁊. §. si qs scies. de peti. here dicit eñ. in. §. qõ si quis. qõ qui emit hereditatẽ bona fide a bona fidei possessore nõ põt ꝙueniri ꝓpter titu. nisi in duobus casibus ibi positis. Si ergo etiã emptor vniuersitatis qui emit ab eo qui poterat cõueniri petitione hereditatis ꝓpter titulum nõ potest conueniri: ergo titulus obstat petitioni hereditatis: lꝫ sit babitꝰ ab eo qui posset ipse conueniri petitione hereditatis. Ter. antez in. §. si quis sciens. dicit qõ qui mala fide emit hereditatẽ ꝓpter titulũ nõ põt cõueniri directo petitione hereditatis: sed conuenitur vtiliter: qr emit vniuersitatem: ⁊ tamen ibi hereditas fuerat empta ab eo casus non erat. Vnde iste articulus redditur dubiꝰ: sed tamen possumus sequendo communem sententiam dicere q; vera est in suo casu: ⁊ ita credo intellerisse Barto. vꝫ quando lis erat mota vel sperabatur moueri quia ꝓsumitur facilius fraus ꝓpter litem motam: ⁊ ne iudicium facile efficiatur del usoriũ. Sed vbi lis non esset mota: nec sperar etur moueri aliud esset et haberent locum iura allegata. Et inter cetera tene menti ad ꝓpositũ singularem doc. d. Bal. in. c. j. de cõtrouer inter do. ⁊ emp. in vñ. feu. vbi dicitur quod titulus acquisitus ab eo qui non posset referre questionem dominũ agenti contra se non prodest ad repellendum agentem ꝓbliciana: ⁊ est sing. limitatio ad. l. siue autem. §. si duobus. p allega. Aretinus.

Summarium.

1 ¶ Nepos viuente auo non est in potestate patris sed aui.
2 Qui hereditatem sine alterius iussu adire nõ potest: non potest quoq; alteri iubere adire.

1 Filiusfami'ias. Aditio fcã iussu eius q nõ vꝫ. h. d. Scõa ibi paulus rñdit. ¶ Iste. primo ibi: iussu patris ꝛ̃. iuncta glo. sua qõ nepos viuente auo nõ est in potestate patris: sed ipsius aui: ⁊ ideo ab eo debet instituꝰ vel exheredari: ⁊ auo est suus heres: vt. l. qui se patris. cum ibi no. C. vnde lib. ⁊ lege gallus. §. nunc de legi. ff. de libe. ⁊ postbu.

2 ¶ Secundo no. quod ille qui non posset adire hereditatẽ sine iussu alterius non põt ipse alteri iubere qõ adeat. simlis tert. est in. l. filium. ff. ad macedo. per quem do. me. hic arguit quod si pri mus emphyteota fecit secundum emphyteotam cum licẽtia alienandi rem emphyteoticam debet peti a primo cõcedente non a primo emphyteota: ⁊ ita olim respondit Iuli. de cu. quẽ refert et sequitur Bald. in lege si permittente. C. ad mace. ⁊ do. me. hic. Doctamen limitatur nisi cõcessio sit facta primo emphyteote p se ꝓ eo cui dederit vel concesserit ius suum: tunc enim nõ debet peti licentia a primo concedente: casus est in. l. cum essent. §. fi. §. de serui. rusti. predi. per quem ita decidit Baldus ⁊ Ang. qui allegat tert. pro hoc in. c. j. de feudo non habente propriam naturam feu. que dicta refert etiam hic do. me. super quibus dicam aliquid in lectione sequẽ. ¶ In glossa in verbo nihil actum est ꝛ̃. Gloss. ista dicit idem quod dixit in. l. si quis mihi bona. §. iussum. §. eo. ⁊ in. l. j. C. qui admit. quod de iure codicis ⁊ nouissimo filius hereditatem aduenticiam potest adire sine iussu patris: ⁊ bonorum ꝓssessionem petere: ⁊ eam approbant cõmuniter doc. in. d. §. iussum. Sed ego tibi diligentius discussi hunc articulũ. vnde dic vt ibi diri. Et inquãtũ iste ter. a cõtrario sensu ꝓbat qõ si aditio facta per nepotẽ fuisset valida hereditas materna fuisset acquisita auo. Aduerte: q; in ceteris casibus hoc est verissimũ sm ista iura: vt ꝓbatur in. l. si filius. §. si quis omiſ. causa test. Sed qñ filius impugnabat testamentum mater num ꝑque relam: lꝫ Bar. idẽ teneat in. l. is qui heres. in fi. §. eo. male tñ videtur respondere ad ter. in. l. filius. ff. de inofficio. test. vbi dicitur qꝰ isto casu commodum victorie nõ pertinet ad patrẽ: ergo hereditas non applicatur sibi. Nam qõ filio cõpetat querela: ⁊ non patri hoc non est commodũ victorie in iudicio querele. sed est remediũ vincendi ⁊ expugnãdi testamentũ. Vnde põt dici limitando singulariter ista iura qõ q; querela cõpetit filio ꝓncipaliter ad vindictam iniurie: ⁊ per hoc nõ communicatur patri. l. papi. in ꝓn. ff. eo. tit. emolumentũ qõ acquirit filius in consequentiam er actione intentata ad vindictã non acquirit patri: q; sicut ipsa actio que cõpetit ad vindiciam non contuant̃ in bonis. l. cum emancipatus. ff. de colla. bo. ⁊. l. ꝓo herede. §. fi. §. eo. ita nec id qõ occasione actionis ad vindictã aliquis consequitur: q; accessoriũ sequit̃ naturã sui ꝓncipalis: ⁊ est nouus casus addendus ad ea ☞ que scripsi in. l. placet. §. eo. ¶ Extra glosl. aduerte inquãtum. §. in notabilius retuli dicta dñi mei in illa questione vtrum secundus emphyteota vel vasallus debeat petere licẽtiam a primo dominos: vel si vult alienare. Nam ille allegat ter. ⁊ Bal. ⁊ Ang. in

a l. cũ essent. §. fi. ff. de serui. rusti. predi. ⁊ est equinocatio manifesta: q; ipsi non loquunt de fcõdo vasallo vel emphyteota: sed de ꝓmo cui fuit ex facto concessa potestas alienãdi: ⁊ hoc probat ter. ꝓpite in. d. l. cum essent. ⁊ in c. j. de feu. nõ babente ꝓpriam naturã feudi: q; satis est licentiã fuisse conessam a primo: licet Spec. ⁊ Ja. Bal. diverunt contrarium: prout refert Spec. in ritu. de locato. §. nunc aliqua versi. xciij. qõ etiã reprehendit Saly. in. l. si. C. de iure emphyteo. vnde illa dicta nihil faciunt ad questionem nostram in qua non querimus de primo emphyteota vel vasallo: sed de secundo. Super qua questione vic breuiter quod si primus fuit inuestitus simpliciter non est dubium quod licentia debet peti a primo domino non a primo vasallo vel emphyteota. ita disputat Bald. solẽniter ⁊ concludit in. c. imperialem. §. illud de phibu. feu. alie. p Fede. Que conclusio probatur recte intuenti in. c. j. §. item si fuerit. quibus mo. feu. amit. vbi dicit qõ si alienat pars feudi in alium vasallum ex titulo diuisionis ⁊ aliud feudũ alienatur cõtra formã iuris redit ad primum dñm. Et ex hoc data tur intelligi qõ ab ipso debuit peti licẽtia ex quo ipse dicit offendus: ⁊ sibi applicatur pena. Posset tñ rñderi ad illõ ter. qõ ibi nõ loquit̃ de scõo vasallo facto a primo: sed qñ feudũ trãsibat de ꝓmo vasallo in alium: sicut feudum dñi iure permittente. Conclusio tñ est verissima: ⁊ eã firmat glo. ex dictis Bzonis in. l. ñ. C. de iure emphy. ⁊ Bal. in loco allega. Et inter cetera allegat ꝓprie. l. filium habens. ad mace. Vbi autem esset facta concessio primo vasallo vel emphyteote ꝓ ipso ⁊ ꝓo eo cui ius suum dederit: q̃ est questio tacta hic per do. me. est mains dubium. Finaliter ꝓ nunc credo esse distinguendum qõ aut ille qui habuit hanc potestatẽ alienandi rez iure feudi vel emphyteosis: ⁊ tunc similiter debeat requiri primus dñs: q; cum eadem qualitate transit ad successorẽ c suus est in. d. c. j. sepe allegato. ⁊ marime in fi. Bene facit ter. in c. j. §. in eadem lege. de lege corradi. Si vero alienatio fiat in aliũ iure ꝓprio qõ videt fieri posse: vt dicitur in. d. c. j. sepe allegato. tunc videtur distinguendum inter feudum ⁊ emphyteosim q; in feudo dicit expresse in loco allegato qõ ista cõcessio censẽt iure feudi: ⁊ ex eisdem causis amittitur sicut feudum: ergo debet requiri dominus: vt alienatio valeat: q; illa est vna de causis amittendi feudum: vt in. c. j. §. aut si libellario. quib. mo. feu. amit. ⁊ in c. ij. de feu. In emphyteosi autem videtur prima facie dicendum quod ex quo secundus successor possidet iure ꝓprio non possit dici habere causam a primo domino ⁊ cõsequenter: quia res fuit semel licite alienata semper postea sit alienabilis absq; alia licentia. l. pater. §. penul. ⁊ ibi per Barto. ff. de leg. iij. ⁊ bene facit ter. ⁊ quod ibi per Barto. in. l. videamus. ff. quod me. cau. Et ad materiam vide bonum ter. ⁊ quod ibi scribit Bar. in. l. qui vniuersas. §. fi. ff. de acqui. pos.

a ¶ Bomoin. De quo articulo vide tu oino dobar. loc. i cõ si. ccxj. inciꝑuct⁹ ꝓtius p totũ in. ij. ꝑte. ⁊ q̃ ꝑ cũ dẽ are. in. l. iij. §. er 3tio in fi. de acq. possi. Be. Ua.

Summarium.

1 ¶ Mutus si intellectu careret nõ acquireretur sibi hereditas per filium vel seruum.
2 Adire ⁊ gerere pro herede differunt.

Pater iubens debet esse certus de quota hereditatis: ⁊ de causa acquisitiõis: ⁊ tam iubens quã adiẽs hereditatem potest iubere vel gerere pro herede nutu vel literis si alter ipsorum sit mutus: ⁊ habeat intellectũ. hoc dicit tota lex ista. Scõa ibi: mutus. Tertia ibi: mutus seruus. ¶ Nota primo in ver. mutus ibi: si intellectu non erat ꝛ̃. a contrario sensu sm do. me: quod si mutus careret intellectu nõ acquireret

Universidad de Deusto
Biblioteca

sibi hereditas per filiū vel seruū: ꝛ in filio illo casu esset casus specialis in quo de iure ffoms. filius posset acquirere sibi qđ vidisti declaratū in.l.cū heres.ff.eo.vbi est casus. Ho.tū vt aliter intelligere istū tex.vez qđ in casu quo careret intellectu acquisitio reuertet vel per procuratorē datū furioso: vt.l.fin.ff.j.ꝛ.ff.tali.C.de curatu.furio.vel per seruū iurta formā.l.qui seruum.ff.eo. ¶ Ho.ſi. vbi.sciam ikarū ꝛc.qđ quicqđ pōt fieri per nutū: multofort⁹ pōt fieri per scripturā.Sz ea que requirūt verba nō pñt fieri per scripturā.l.j.in pin.ꝛ ibi no.ff.de verb.obli. ¶ Ultimo no.in vltiver.nū dicit pio herede gerēdo ꝛc.qđ vbi volūtas additionis declarat per aliud quā p verba nō dicit quis ꝑprie adire.ſz p here de gerere.Est autē dria ꝑprie loquēdo inter adire ꝛ gerere pio herede scōm glo.in.l.ſi quis mihi bona.ff.ſed ſi mādauerit.ff.eo. que singu.ampliat per istum text.qz hoc est verum non soluz ſi volūtas adeuntis:ostēdat per facta:sed etiā ostendatur per nutum:dūmodo verba nō interueniāt. ¶ In glo.in ver.existēs ibi: per se ꝛc.Ista solu.est falsa manifeste quo ad text.in.l.ſi qs mihi bona.ff.ſz ſi mādauerit.ff.eo.ſlā ꝛ ibi loquit de eo qui acquirit hereditatē per aliū: vnde Ang.hic posuit nouam solutionem dicens qđ iste text.loquit quādo filius vel seruus erāt instituti cōtemplatiōe patris vel domini:quo casu:qz inspicit persona domini vel patris:ipsi debent esse certi de portione hereditatis:ꝛ de causa acquisitionis:sed ter.in.ff.ſed ſi mandauerit loquit quando erant instituti contemplatione sua:que solutio repehendit hic per Imo.ꝛdo.me.qz de iure isto scōm eos.ita acquirebat filiꝰ bona aduenticia patri:que erāt relicta sui cōtemplatione:sicut bona relicta cōtemplatione patris.l.filiꝰ.ff.eo.ꝛ.l.ſi filiꝰ.ff.ſi qomiscausa testa.Sed ista ratio cū reuerētia facile pōt euitari:qz dato qđ ita esset pōt tū esse differentia in modo acquirendi:licet non in effectu acquisitionis:sicut fit differētia in habilitate acquirendi:vtrū seruus fit institutus cōtēplatione serui vel dñi:vt.l.ſi seruus eius.ff.eo. ad̄s tamē displicet:ista solu. Ang.qz diuinat ad ista iura:ꝛ etiā qz ratio decidendi in.ff.ſed quid ſi mādauerit non fundatur super hoc:sed solum super ꝓsumpta:ꝛ vniuersali voluntate mandantis. Unde querenda est alia solutio:ꝛ est difficile inuenire eā.d.Imo.hic multū prolixe dicit esse considerandos duos casus principales. Nā aliquādo cōstat de animo iubētis vel volentis adire:qđ vel vult:vel nō vult adire:nisi certo modo expresso per se:ꝛ tūc indubitanter inducit. Ita intelligit scōz ꝓnum intellectū.l.ſi quis extranei⁹.ff.scidū.ff.eo.Et pōt intelligi ler ista in principio sui. Sed ad istā legē iste intellect⁹ diuinat. Aliquando sumus in dubio:ita qđ est coniecturanda voluntas iubentis adire:ꝛ tunc in effectu ipse dicit hanc legem esse intelligendā ſm qđ dicit m.d.ff.sed ſi mandaui.in pluribus responsis. vz vt in casibus in quib⁹ ibi dicit qđ nō impeditur aditio:ꝛ hic non impediatur.Sed vbi impeditur additio ibi intelligat ista lex vt hereditas ex iussu non possit adiri. Sed ista sua positio cū reuerentia est manifeste contra text.iuncto.ff.sed ſi mandaui.nā hic dicitur in fi.qđ aliquis debet esse certus an filius sit institutꝰ heres:ex institutione:an ex substitutione:sed in.ff.sed ſi mandauerit.ff.eo. dicitur siue mandans credat aliquem esse institutum:ꝛ sit substitutus possit adire hereditas virtute mandati:ꝛ econtra si credat filium esse substitutum cū sit institutus similiter poterat adiri hereditas:ꝛ ita exponit ibi glo.ꝛ sic secundum illum text.in illo est necessarium qđ mādas sciat.vtrum filius sit institutus vel substitutus:qđ hic requiritur saltem aliquo casu:ꝛ sic patet qđ est impossibile intelligere istam legem secundum illaz. Preterea in principio istius legis dicitur qđ debet scire:vtrum filius sit institutus in parte:an in toto:sed secundum text.in.ff.sed ſi mandauit. licet esset necessarium scire:vtrum aliquis sit institutus in parte: non tamen econtra est necessarium scire:vtrum quis sit institutꝰ in toto:qz etiam si credat se institutum in parte potest fieri adi tio de toto. Unde vides quanta sit difficultas contrarij. Tu ergo potest dicere qđ quia in casu.l.nostre requiritur mandatum specialissimum mandatum non dicitur sufficiens nisi omnia exprimantur cum suis qualitatibus. Casus est not.in cle.constitutionem.ff.extra de elec.ꝑsertim quia non potest negari quod in omnibus istis casibus hic expressis aliquo casu posset causari incertitudo: verbigratia si animus iubentis esset velle acquiri hereditatem in vno casu ꝛ non in alio. Unde adhuc fortius requiritur expressio qualitatum: vt dicit text.expresse in verbo clare in.c.procurator.de ele.lib.vi. Non obstat tex.in.ff.sed mandaui.qz ego intelligo tex.nostrum quando iubens non determinauit:sed ad certam causam:seu ad certam portionem vel ad totū: sed dixit adeas hereditatem titij sibi delatam: quomodocunqꝫ sit delata:ꝛ ter quacunqꝫ portione:vnde mandatum specialissimū non habet hic formam suam:sed in.ff.sed ſi mandaui.forma mādati specialissimi erat limitata:ꝛ certa ꝙnis in limitatione vel in causa esset erratum:vnde valebat mandatum nec est incōueniēs qđ mandatum consessum in vno casu trabatur ad aliam equipollens vel in quo est maior ratio:vt.l.fin.ff.j.ff.manda.per Bart.in.l.eam tamen.ff.in bac.ff.iudi.sol..Et ex hoc habes sin

a ¶ Ite. De qua dictione vide Hely.i.c.pastoralis. in.ff. ité cū de offi.dele.ꝛ qđ ibi diri in apostil. Bene. Vadi.

gularem declarationem ad omnia iura: que requirunt specialissimum mandatum. Aretinus.

Summarium.

1 ¶ Qui actum nullum in suū preiudicium fecit potest cum impugnare.
2 Dictio item ponitur quāq; cōtinuatiue ꝛ quādo copulatiue.
3 Dos succedit loco legitime.
4 Iuramentum habet vim clausule vt si non valet qđ ago vt ago valeat vt valere potest.
5 An repellatur allegans turpitudinem suam.

1 Qui superstitis. Repudiatio de hereditate viuētis nō vz. b.d. Vel sic.repudiatio nulla nō impedit repudiatēm adire.b.d. ¶ Pro no.qđ ille qui fecit actū nullū in sui preiudiciū pōt impugnare actū a se nulliter factū: de quo in l.post mortē.ff.de adop.ꝛ in.l.iubem⁹.C.de sacrosan.eccle.ꝛ plene dicet in glo.referēdo dicta doc.facit ē iste ter.ad no.per Bar.in l.serui electione.ff.de lega.j.vtrū electiōe nulliter facta impediat iterū eligi:de quo per eūdē in.l.ſi.ff.de optio.leg. ¶ Scōo not. 2 a qđ dicctio ité [a] aliquādo ponit cōtinuatiue. Aliquādo ēt ponit copulatiue:de quo in.l.in repetētis.ff.de lega.iij.ꝛ in.l.j.in ꝑn.ff. de publi.per Bar. ¶ In glo.in verbo superstitis ibi.de bo.libe.ſi. Ista glo.dz declarari hoc mō ſm Bar.ꝛ Imoder.qđ licet expressa renūciatio de hereditate viuentis:valeat tū quādo nō fit expresse:sed cū vniuersitate sicut in.l.fin.ꝑallegata. Est enim ius succedendi aliqđ qđ cōtinet in iure patronatus:ꝛ pōt renunciari cū vniuersitate.i.ſi remittit ius patron⁹:qz quedā trāseūt cum vniuersitate:que specialr nō pñt alienari.l.quedā.ff.de acqui.rendo.ꝛ in.l.in modicis.ff.de ẽmp.ꝛ no.in.c.veniēs.extra de iure patro.Utrū aūt iusꝑpatron⁹ eccleſie possit renūciari in ꝑiudiciū agnatoꝝ tāgit no.Jnn.ꝛ Archi.in.c.j.de iurepatro.lib.vj.ꝛ cōcludūt Archi.ꝛ Joā.an.qđ ſicz Jnn.alr dixerit qđ no. ¶ In glo.posita sup verbo.Repudiat ibi. Ité ſi iuret.Dic qđ istud est verū de iure ciuili:ſz de iure canonico.Hoc qđ istud est declarati i.c.quāuis.de pac.li.vj.Et de ītellectu istī⁹ gl.ꝛ illi⁹.c.vide Bar.l.l.ſi.C. de pactis.ꝛ i.l.ſtipl⁹ boc mō cōcepta.ff.de ver.obli.ꝛ multa ēt tāgūt moder.hic quoꝝ dictis.adde ꝛ ꝓio iquātū Jmo.refert Saly.in.l.penū qđ dotali.ff.de colla.dicēte qđ illa decretalis nō hz locū qñ mulier renūciasset cū iuramēto ꝛ nō fuisset dotata.qđ ista fuit opi.quā tetigit ꝓlixe ꝑe.de ancha.in.d.c.ꝙuis.q inclinat in hāc partē:tū qz illa decretalis est exorbitās a iure cōi ꝛ nō dz extēdi:tū qz nō vꝫ esse eadē rō qñ mulier renūciat nō dotata:qñ ista casu iuramēti:tū vꝫ esse cōtra vtilitatē publicā:qz mulier nō ītate dotiū.ff.j.ꝛ sic impediret procreatio liberoꝝ qđ est contra vtilitatē publicā.l.ſi.ff.j.ff.de bo.dāna.ꝛ ita not.in.l.j.ff.solu.matrimo.ſi. Nec obstat renunciatio facta per filiā:qz per illā generalē renūciationē:sicut filia nō excludere[a] petitiōe legi- a
time⁹.l.ſi quādo.ff.ꝛ generaliter.C.de inoffi.testa.ꝛ ibi per Bal. et per eundem post Bul.de cu.in.l.de bis.ff.de transactioni. ita 5
nō excludetur a petitione dotis:ꝛ qz dos ꝓsuccedit loco legitime b
dat enim ꝓ alimenta vxoris.l.assiduis.ff.oportebat.qui po.in pig.ba.sicut legitima dat ꝓ alimentis filioꝝ.l.ſi quis.ii.ad.l. iul.maie.Sed quo ad euitandū inconueniens:de quo.j.dicā.ꝛde quo.ff.dicti est sufficeret qđ per istā renūciationē generalez filia nō excluderetur a legitima:qz er ea posset se dotare. Sed ista rō nō est vlis in omni casu:qz pone sicut dr in.d.c.ꝙuis.qz filia renūciaret cū iuramento tpe quo tradit nuptui:ꝛ nulla esset data vel promissa dos per patrē certe tūc nō solū ab hēdibus patris: sed ab ipso patre ſi mulier ipsa nō promisisset dotē nō posset petere se dotari ſm Bar.in.l.obligamur.ff.lege.ff.de actio.ꝛ obli. quez secutus est cōsulēdo:ꝛ in lec.do.Abb.ad̄oder.in.c.j.extra de despō.impube.Et in isto casu si tenes opi.Bar.in.d.ff.lege respon sio dñi Joan.de imo.ꝛ dñi mei nō esset sufficiens.Bald.tū tenet oppositū in aut.res que.C.cōia de lega.vbi dicit qđ etiā qñ nulla dos fuit.ꝓmissa ab heredibus pñis mulier pōt petere se dotari ſz qz ista.q.est dubia:nec est determinata ꝑ nūc dicamus:vt modo dicebā qđ ēt isto casu satis videretur satisfactū mulieri:ex quo pōt petere suā legitimā nō obstante renūciatione. Pro bis facit optime qđ ponit Bal.in.l.fin.C.de dotis ꝓmiſ.vbi dicit qđ ſi ex forma statuti filia ex tātibus agnatis nō pōt succedere nihilominus pōt petere se dotari. Pro ista opi.adducit Jo.de imo.subtilē.q.in.d.c.quāuis. Dicit enī qđ de necessitate ille ter.dz intelligi qñ dos est minus legitima:qz si dos cōpleret legitimāvz renūciatio sine iuramēto.l.ſi qñ.illud.C.de inof.test.ꝛ ita intelligit ibi gl. ēt Bal.ꝛ satis innuitur in.d.ff.ꝛ generaliter sequenti. Ubi vt iuramentū aliqđ operet oportet dicere qđ ēt ſi dos sit minus ꝙ legitima nihilominus iuramentū confirmet renunciationē. Si aut ergo qñ dos est minus ꝙ legitima renūciatio firmat iuramēto:ita vꝫ qđ qñ nulla dos est cōstituta. Sed ad istud argumētum pōt rñderi dupliciter. Et primo qđ dos posset esse minus ꝙ legitima:tū esset sufficiens:ꝛ congrua attento arbitrio boni viri iurta.l.ſi filie.ff.de le.iij. Ul pōt dici ꝛ melius qđ.l.ſi qñ.ff.illud.non loquitur in eo qui renūciat hereditati viuentis:sed solū petitioni legitime. Unde filia ibi ſi pater decederet abintestato posset ei succedere sine dubio. ¶ Est cñ legitima nō quota hereditatis: ſz 5
c quota bonoꝝ:vt tetigi post Bar.in.l.gerit.ff.eo. Unde licet illo casu permittatur renūciatio:qz ꝑ pactū pōt renūciari iuri de futuro.l.j.cū materia.C.de pac.ꝛ in.l.i pluriū.ff.eo.nō tū permittit renūciatio hēditatis viuentis:vt probatur hic iuncta.d.l.in pluriū. Est cñ quedā ſpālis prohibitio q̄ſi de hereditate viuētis pacisci sit absurdū. Unde tene respōsionē quā dedi vez ꝙ omnis absurditas soluitur ex quo filia pōt petere legitimā. ¶ Pōt etiā dicere qđ licet simus in materia correctiua fauoꝛe tū anime ꝛ religionis sit extensio ſm Bar.in aut.sacramēta puberū.C.ſi aduer.vēdi. ¶ Nō obstat argumētū do.Petri inquātū dicit qđ mulierē esse dotatā respicit vtilitatē publicā. Nā ad hoc est respōsuz.ff.qđ nō remanebit indotata:ex quo pōt petere dotē:vt.ff.diri vel saltē legitimā. Preterea iura dicentia qđ iuramentū nō valet cōtra vtilitatē publicā intelligūtur de vtilitate publica principaliter:sed fauoꝛ dotis non est publica vtilitas principaliter: sed secundaria: ergo huic fauoꝛi potest renunciari iurta.l.ius publicum. ff.de pactis Super quo vide Bartoluz in lege.j.vel in rubri.ff. sol.ma. ¶ Circa secūdā sal.dicendū est ꝙ indubitanter est vera: qz si diceremus qđ filia nō posset vocari:ex testō paterno auferre 6
tur libera testamēti factio patri qđ fieri nō pōt⁹.l.stipulatio hoc modo.ff.de verbo.obli.ꝛ ista rōne vtitur Bal.in.l.pactū qđ dotali.C.de col.ꝛ in.l.ſi.C.de pac. Preterea repudiatio ista nō ertēdit ad ius superueniens de nouo virtute testi.c.cū.p.extra de renū.sicut nec liberatio facta a defuncto extenditur ad ius postea creatū.l.aurelius.ff.titius.ff.de libe.leg. Bene facit tex.in.l.ſi patronus nō aluerit.ff.de bo.libe. Sed ista scōa ratio nō concludēret qñ pater fecisset ꝓtius testamentū:ꝛ instituisset filiā;nec ēt prima qđ licet videretur renūciari successione ex testamēto ꝓterito: nō tamē auferretur libera testi factio:qz pater posset iterū testari si vellet. Sed tū credo qđ ēt si pater decederet cū primo testō filia nō excluderetur:qz ex quo post renūciationē permansit in eadē volūtate:nec mutauit testm:satis creditur tacite voluisse decedere cū prima volūtate arg.l.iij.C.de inoffici.testa.ꝛ qđ habet in.l. tractabatur.C.de test.mil. Hoc tū casum nō attingūt doct. Sed dubitāt nūquid virtute talis renunciationis mulier prohibeat succedere abintestato:ꝛ hoc tangūt solū oñi de rota in decisionibus antiqs decisione.cccl.xxix.que incipit:vtrū filia.ꝛ ibi referūt quēdā doc.antiquū qui tz qđ possit succedere abintestato. Alidoueniē qđ qui vocantur abintestato succedūt ex tacita volūtate defuncti.l.conficiuntur.in ꝓin.ꝛ in.l.ſi quis cum nullū.ff.j.de iure codicil. Sicut ergo ſi filia exꝑresse vocaretur a testōre posset succedere:vt dictum est itavꝫ si tacite vocatur abintestato:qz regulariter

De testamentis. 171

ff.solu.matrimo. Nec obstat renunciatio facta per filiā:qz per illā generalē renūciationē:sicut filia nō excludere[a] petitiōe legi- a
time⁹.l.ſi quādo.ff.ꝛ generaliter.C.de inoffi.testa.ꝛ ibi per Bal. et per eundem post Bul.de cu.in.l.de bis.ff.de transactioni. ita 5
nō excluditur a petitione dotis:ꝛ qz dos ꝓsuccedit loco legitime b
dat enim ꝓ alimenta vxoris.l.assiduis.ff.oportebat.qui po.in pig.ba.sicut legitima dat ꝓ alimentis filioꝝ.l.ſi quis.ii.ad.l. iul.maie.Sed quo ad euitandū inconueniens:de quo.j.dicā.ꝛde quo.ff.dicti est sufficeret qđ per istā renūciationē generalez filia nō excluderetur a legitima:qz er ea posset se dotare. Sed ista rō nō est vlis in omni casu:qz pone sicut dr in.d.c.ꝙuis.qz filia renūciaret cū iuramento tpe quo tradit nuptui:ꝛ nulla esset data vel promissa dos per patrē certe tūc nō solū ab hēdibus patris: sed ab ipso patre ſi mulier ipsa nō promisisset dotē nō posset petere se dotari ſm Bar.in.l.obligamur.ff.lege.ff.de actio.ꝛ obli. quez secutus est cōsulēdo:ꝛ in lec.do.Abb.ad̄oder.in.c.j.extra de despō.impube.Et in isto casu si tenes opi.Bar.in.d.ff.lege responsio dñi Joan.de imo.ꝛ dñi mei nō esset sufficiens.Bald.tū tenet oppositū in aut.res que.C.cōia de lega.vbi dicit qđ etiā qñ nulla dos fuit.ꝓmissa ab heredibus pñis mulier pōt petere se dotari ſz qz ista.q.est dubia:nec est determinata ꝑ nūc dicamus:vt modo dicebā qđ ēt isto casu satis videretur satisfactū mulieri:ex quo pōt petere suā legitimā nō obstante renūciatione. Pro bis facit optime qđ ponit Bal.in.l.fin.C.de dotis ꝓmiſ.vbi dicit qđ ſi ex forma statuti filia ex tātibus agnatis nō pōt succedere nihilominus pōt petere se dotari. Pro ista opi.adducit Jo.de imo.subtilē.q.in.d.c.quāuis. Dicit enī qđ de necessitate ille ter.dz intelligi qñ dos est minus legitima:qz si dos cōpleret legitimāvz renūciatio sine iuramēto.l.ſi qñ.illud.C.de inof.test.ꝛ ita intelligit ibi gl. ēt Bal.ꝛ satis innuitur in.d.ff.ꝛ generaliter sequenti. Ubi vt iuramentū aliqđ operet oportet dicere qđ ēt ſi dos sit minus ꝙ legitima nihilominus iuramentū confirmet renunciationē. Si aut ergo qñ dos est minus ꝙ legitima renūciatio firmat iuramēto:ita vꝫ qđ qñ nulla dos est cōstituta. Sed ad istud argumētum pōt rñderi dupliciter. Et primo qđ dos posset esse minus ꝙ legitima:tū esset sufficiens:ꝛ congrua attento arbitrio boni viri iurta.l.ſi filie.ff.de le.iij. Ul pōt dici ꝛ melius qđ.l.ſi qñ.ff.illud.non loquitur in eo qui renūciat hereditati viuentis:sed solū petitioni legitime. Unde filia ibi ſi pater decederet abintestato posset ei succedere sine dubio. ¶ Est cñ legitima nō quota hereditatis: ſz 5
c quota bonoꝝ:vt tetigi post Bar.in.l.gerit.ff.eo. Unde licet illo casu permittatur renūciatio:qz ꝑ pactū pōt renūciari iuri de futuro.l.j.cū materia.C.de pac.ꝛ in.l.i pluriū.ff.eo.nō tū permittit renūciatio hēditatis viuentis:vt probatur hic iuncta.d.l.in pluriū. Est cñ quedā ſpālis prohibitio q̄ſi de hereditate viuētis pacisci sit absurdū. Unde tene respōsionē quā dedi vez ꝙ omnis absurditas soluitur ex quo filia pōt petere legitimā. ¶ Pōt etiā dicere qđ licet simus in materia correctiua fauoꝛe tū anime ꝛ religionis sit extensio ſm Bar.in aut.sacramēta puberū.C.ſi aduer.vēdi. ¶ Nō obstat argumētū do.Petri inquātū dicit qđ mulierē esse dotatā respicit vtilitatē publicā. Nā ad hoc est respōsuz.ff.qđ nō remanebit indotata:ex quo pōt petere dotē:vt.ff.diri vel saltē legitimā. Preterea iura dicentia qđ iuramentū nō valet cōtra vtilitatē publicā intelligūtur de vtilitate publica principaliter:sed fauoꝛ dotis non est publica vtilitas principaliter: sed secundaria: ergo huic fauoꝛi potest renunciari iurta.l.ius publicum. ff.de pactis Super quo vide Bartoluz in lege.j.vel in rubri.ff. sol.ma. ¶ Circa secūdā sal.dicendū est ꝙ indubitanter est vera: qz si diceremus qđ filia nō posset vocari:ex testō paterno auferre 6
tur libera testamēti factio patri qđ fieri nō pōt⁹.l.stipulatio hoc modo.ff.de verbo.obli.ꝛ ista rōne vtitur Bal.in.l.pactū qđ dotali.C.de col.ꝛ in.l.ſi.C.de pac. Preterea repudiatio ista nō ertēdit ad ius superueniens de nouo virtute testi.c.cū.p.extra de renū.sicut nec liberatio facta a defuncto extenditur ad ius postea creatū.l.aurelius.ff.titius.ff.de libe.leg. Bene facit tex.in.l.ſi patronus nō aluerit.ff.de bo.libe. Sed ista scōa ratio nō concluderet qñ pater fecisset ꝓtius testamentū:ꝛ instituisset filiā;nec ēt prima qđ licet videretur renūciari successione ex testamēto ꝓterito: nō tamē auferretur libera testi factio:qz pater posset iterū testari si vellet. Sed tū credo qđ ēt si pater decederet cū primo testō filia nō excluderetur:qz ex quo post renūciationē permansit in eadē volūtate:nec mutauit testm:satis creditur tacite voluisse decedere cū prima volūtate arg.l.iij.C.de inoffici.testa.ꝛ qđ habet in.l. tractabatur.C.de test.mil. Hoc tū casum nō attingūt doct. Sed dubitāt nūquid virtute talis renunciationis mulier prohibeat succedere abintestato:ꝛ hoc tangūt solū oñi de rota in decisionibus antiqs decisione.cccl.xxix.que incipit:vtrū filia.ꝛ ibi referūt quēdā doc.antiquū qui tz qđ possit succedere abintestato. Alidoueniē qđ qui vocantur abintestato succedūt ex tacita volūtate defuncti.l.conficiuntur.in ꝓin.ꝛ in.l.ſi quis cum nullū.ff.j.de iure codicil. Sicut ergo ſi filia exꝑresse vocaretur a testōre posset succedere:vt dictum est itavꝫ si tacite vocatur abintestato:qz regulariter

a ¶ Legitime. Adde pan.de ca.i.2 ſil.cccxvij.incipiz ista dña lysa.ꝛ in cō ſil.cccxxvij. vbi idē qđ i 2ſi.cccxij.ꝛ i 2ſi.cccxij.incipiz dcā cornelia.ꝛ in cōſi.cccxix.inci. ſup ꝓio dubio.Bene.Va.

b ¶ Qz dos. adde idē p d.bar.soci.i cōſi.ccvij.incipiz. in cā.d. Arme.v.gnino etiā ꝑbata i.ſi.ꝑte.bene.va.

c ¶ Jn.l.gerit Et ibi vide q ego diri i apostil.Bene.va.

d ¶ Nō pōt.ad de Dy.i 2ſi.vij.i v.ꝑtea factio.bene.va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ditati in manibus patris cui debebat succedere qui tenet potꝰ similitudinē creditoris ꝑ tertiꝫ: vnde opz dicere qꝺ er tacita volūtate renūciantis ꝛ recipiētis eā: ista renunciatio restringīt in casu nostro: ne alꝫ pater videat ꝓferre extraneos posteritati sue argu. l. cū acutissimi. cū materia. C. de fideicōmissa. ꝛ qꝺ habeꝫ in l. lucius. ff. de heredi. instī. ꝛ ista ratio placet: vt sicut fauoz dotis hoc inducit in. l. iubemus. ita ꝛ ꝓsumptio fauorabilis in casu nostro: de qua supra diximus. ¶ Est quarta fal. quaz tangit hic Fulgo. Jmo. in. l. pactū. de col. ꝛ refert hic do. me. vcz qꝺ. c. ꝙuis. nō habet locū qñ renūciatio fieret nō in manibꝰ eiꝰ de cuius hereditate agit: sed in manibꝰ tertiꝫ: verbigratia si sozor renunciat cū iuramēto in manibꝰ fratris vel bereditati materne in manibus patris: dicit cōis secōfuluisse in causa ardua qꝺ predictū. c. nō habet locū ꝛ nō vz renūciatio nō assignat aliquā rōnem in lectura ꝛ Jtium nō extat: vnde do. meus hic inclinat in contrariā partē allegat Bal. in oppositū in aut. sacra. C. si aduersus vēdi. ꝛ Fede. de senis in cōsiliꝫ suis vt hic per eū. ¶ Douek rōne: qz si valet renūciatio facta in manibꝰ pñs: que videbaꝫ nō valere propter metū reuerentialē quē habet filia ad patrē. l. j. §. q bonorande. ff. quarū rex actio nō da. l. fi. §. si feneratoꝛ. ff. qꝺ me. cau. ergo multofortius videtꝫ valere in persona fratris: qꝺ argumentū est satis frīuolū: qz etiā in parte nō ꝓsumit talis metꝰ nisi ꝓcedant mine ꝛ similia fm Bal. in loco allegat. Et si vere precederet iste metus nō valeret renūciatio in casu nostro scōm bar. in. l. iuris gentiū. §. si ante. in vltimis verbis. ff. de pac. sed ipse nō vidit rōnem cur secus est in pñe: ꝛ in tertio quā adducit Pet. de ancha. q con sulnit ꝓ ista parte: ꝛ sequif Jmo. in. d. c. ꝙuis. qz qñ filia renunciat patri nō inducif votū captāde mortis in aliquo: ꝛ ideo facilius confirmaꝫ renūciatio iuramēto scōm bart. in. l. fi. C. de pact. sed qñ ista renūciatio fit tertio qui sperat se successurū vel filios suos: tunc reperif votū captāde mortis nō quidē in renūciante: sed in eo cui fit renūciatio: ꝛ ideo nō vz pactū: qz est cōtra bonos mozes: vt. l. fi. C. de pac. Et ista rō bene cōcludit potissime qñ renūciatio fit in manibꝰ fratris. Reperit ꝛ alius casus fm. d. me. in quo ex pacto filiꝰ pōt excludi a successione qꝺ est qñ legitimaꝫ cū pacto qꝺ nō succedat in bonis paternis scōm Bar. in quibusdā lec. vt refert do. meus in. l. questū. ff. de adop. Tu autem vide Jo. an. qui ponit hanc cautelam quā vidi practicari in ciuitate Mediolani. in tit. de successio. ab intestato. §. j. ver. sed ex facto vbi dicit pater pōt petere filiū legitimari: ita tū qꝺ non succedat equaliter cū filiꝭ legitimis: Iz in certa quota minoꝛi: ꝛ hoc valet nō in virtute pactiꝭ sed in virtute superioris limitātis effectū legitimationis. ¶ Utrū aūt per iuramentū possit renūciari per filiū vel filiā petitioni alimentoꝝ: vide per Spe. in ti. qui filiꝭ sint legiti. §. j. ver. sed pone. ꝛ per Jo. an. in. d. c. ꝙuis. de quibꝰ nō meminit Bal. ponēs istā. q. in. l. pactū. in vlti. q. C. de colla. Et ad ea qꝺ dixi in prima fal. inquātū allegaui doc. Bal. in. l. de his. ff. de trāl ac. volēs qꝺ filia renūciās hereditati paterne nō videt renūciare iuri petēdi legitimā. Adde qꝺ qz hic interuenit iuramentū posset dici qꝺ perinde videt renunciatū legitime ac si de ea fuisset facta expꝛessa mētio per ea qꝺ singulꝛ tradit Bal. in. l. j. C. cōmo. vbi dixi qꝺ si requirit renūciatio ſpālis in aliquo casu ꝛ interponit iuramentū sufficit renūciatio facta in genere ſ: qz iuramentuz hz vim clausule: ª vt si nō vz qꝺ ago vt ago valeat vt valere pōt. l. cū pater. §. filius matrē. ff. de leg. ii. Sed hoc dictū nō tenet ibi Lyn. nec etiā ipse Bal. in. l. sed ꝛ si quis. §. queritū. ff. si qs cau. ſſō obter. in. d. §. filiꝭ matrē. qz cōcedo qꝺ virtute iuramēti id qꝺ est expꝛessum dispōne si nō vz vt agiī valeat vt valere pōt. sed per hoc non sequif qꝺ habeat hanc virtutez: vtꝫ id qꝺ dz exprimi ſpāliter habeaf ꝓ expꝛesso ꝓsertim in casu nostro in quo exꝓsumpta volūtate renūciātis surgit qꝺ nō videat renunciatū legitime: vñ deficit consensus ex ꝓsumptione iuris: ꝛ ideo iuramentū generale ad hūc casum nō extendif glo. est no. quā approbat ibi doct. in aut. sacramēta puberū. C. si aduer. vendi. Adde etiā ad predictā limitationē qꝺ Bal. in. c. j. §. item sacramēta. de pace iur. firvidef id qꝺ dixit Pe. de ancha. qꝺ qñ filia renūciat hereditatem cū iuramēto in dubio enormiter videat ledi: ꝛ sic ꝓsumaf dolꝰ: ꝛ per ꝙis iuramentū nō liget. Sed ista dicta nō sunt vera: qz fm hoc qñ minoꝛ donat cū iuramēto nunq̄ obligaref saltē qñ donaret in magna qualitate: ex quo enormiter lederef: ꝛ per ꝙis ꝓsumeref dolus qꝺ est cōtra tex. ꝛ glo. quā sequif oēs doc. in aut. sacramenta. Unde Jo. de imo. rūdēdo ad hoc dictū in. d. c. ꝙuis. dicit qꝺ nisi mulier renūcians deciperef: qz forte esset sibi persuasum qꝺ hereditas esset modici valoris ipse nō videt: vnde causef lesio enormis: ꝛ dato qꝺ causaref in cōtractu qui fit a parte sola enormis lesio nō arguit dolū ex aio: sed ex ipsa ex quo dolo nō rescindif cōtractus si est iuratus: vt plene tradit in. l. ij. C. de rescin. vendi. ꝛ per eū plenissime in. c. cū cōtingat. extra de iureiu. Ꝓdo primo dicto licet ipse nō alleget: vide Bar. q not. hoc declarat in consilio suo. lix. in ordine vbi dicit qꝺ enormis lesio in renunciatione: q̄ fit simpliciter nō respectiue ad aliqd datū vel remissum nō potest causari in renūciante: niſ forte sit deceptus. vt. §. dixi. Qui enim scit sibi ꝓeinducare donādo in magna qualitate non pōt dici deceptus re ipsa. l. quisquis. cū ibi no. C. de rescin. vendi. Ubi aūt filia renūciaret ꝓ dote vel alia qualitate sibi collata: tunc posset cōsiderari enormis lesio: ꝛ habet locū illa dubitatio: q̄ tangit in. c. cū cōtingat. per do. Ant. ꝛ per alios in. d. c. ꝙuis. Ad secundā limitationē quā dedi: adde qꝺ Angel. cōsi. lxv. tenuit idē dicit enim qꝺ vbi descendētes moziunf nō habet locū repudiatio facta cū iuramēto. Amplius dixi in notabilibus in. l. anus. ff. de pact. qꝺ si pater qui recipit hanc renunciationē instituit in testō filios: ꝛ extraneos respectu institutionis extraneoꝝ renunciatio nō habet effectū alleg. Ray. de fos. hoc tenentē. Utrū aūt hoc sit verū nō determino nūc. Et vtrū in renūciatione ista veniāt bona paterna feudalia: vide qꝺ no. ponit Bal. in aut. in successiōe. in fi. C. de suis ꝛ legitimis. ¶ Tangit etiā extra glo. Barto. hic nunqd nepotes ex filia: q̄ renūciauit cū iuramento possiit venire ad hereditatē aui sui quā. q. tetigit Bal. in. d. l. pactū. ꝛ in. l. fi. C. de pac. etiā refert hic do. Pau. ꝛ qz Moder. melius declarāt articulū: vcz Jmo. ꝛ Pau. de ca. ꝛ eoꝝ dicta placent: vt dixi in vo ce distingue vt hic per eos: ꝛ eoꝝ dictis adde. Et primo inquātū dicit sicut dicit Bal. vbiqꝫ qꝺ si filia moriī viuēte patre in dubitāter nepotes ex filia admittunt: qz in hūc casum nō videt mulier repudiasse. sed solū qñ post mortez hereditas esset sibi delata qꝺ etiā si videret repudiasse in hūc casum filia: vt tolleret spem: que sibi cōpetebat in hereditate paterna: iurta ea q̄ scribit Bal. in. l. is pōt. §. eo. nihilominus adhuc esset idē: qz ex quo filiꝭ succedit in locū parentū beneficio legis hoc beneficiū nō potuit eis auferri. l. si arrogatoꝛ. ff. de adop. Facit optime qꝺ ponit idē Bart. in l. liberoꝝ. ff. de ver. sig. quē etiā adducit hic do. Jmo. Tu aūt dic ꝛ melius qꝺ idē est dicēdū fortioꝛi rōne: qz ꝛ filius mortuo patre viuēte auo succedat in locū patris hoc nō dz intelligi qꝺ succedat ex persona patris: Iz qꝺ succedat in gradu paterno ex persona tñ sua: ꝛ ideo priuiligiū patris sibi nō prodest: ꝛ multomiꝰ non dz ei nocere factū patris. Casus est l. l. j. §. fi si nepos. ff. de colla. do. Et ita declarat not. Bar. ita etiā tenet Bal. in. l. fi anus. C. de libpete. Unde patet qꝺ ista opi. est vera qūcunq; dicas: Iz Saly. aliter dixerit in. l. pactū qꝺ dotali. ¶ Sdo adde inquantū Bal. in l. fi. C. de pac. dicit qꝺ qñ filia moriī post patrē: ideo nepotes non pñt succedere: qz cum ista repudiatio sit facta: vt hereditas deueniat ad masculos: isti masculi videnf habere hāc hereditatē a filia: sicut successores habētes cām ab ea qꝺ est falsum: qz secundū quere rationē quā assignāt Mododer. vcz qꝺ qñ filia moriī post patrē nepotes nō pñt succedere in locū eius: ex quo filia extabat tpe mortis: q̄ videtur repudiasse hereditatem tunc vt dixi. Casus est in. l. si quis filio exheredato. in prin. ff. de ininsto testa. in. l. si quis posthumos. §. si filius. de libe. ꝛ posthu. vbi patet qꝺ nepotes nō intrant gradum paternuz si filius extabat tempore mortis: licet filius postea repudiauerit. Et ideo inferunt hic prefati docto. ꝛ bene quod nepotes non potuerunt succedere si extant fratres matris sue: quia cum sint inferiores auunculi: ex vno gradu quoꝰ usq; est aliquis de primo gradu non vocatur sequens sed heredi tas pertinet ad superstitem ex iure accrescendi. lege prima. C. quando non peten. par. ꝛ per glo. in. l. j. §. videndum. ff. de succedi. Ubi autem non extarent fratres matris: sed filij eorum: bic est differentia aliqua inter istos docto. nam Jmo. dicit quod nepotes ex filia admittuntur: quia succedunt cum nepotibus masculorum ex pari gradu sed Paul. dicit oppositum. ꝛ vult quod etiam cum nepotibus ex filijs masculis non succedant filie femine: ꝛ vteraz potest dicere verum aliquo casu. Nam si fratres sunt mortui viuo patre ꝛ femine post mortem patris filij fratruz succesterunt in gradum paternum. Et ideo cum vocentur in primo gradu excludent filios femine qui non possunt venire ex primo gradu: vt dictum est. Si autem fratres fuissent mortui post mortem patris: ꝛ essent emancipati vel abstinuissent ab hereditate paterna: tunc quia non transmitterent hereditatem paternā ad posteros filij eorum similiter succederent ex secundo gradu: ꝛ verum diceret Jmo. quod tamen dixit de emancipato est corrigendum: quia saltem trāsmitterent ad liberos ex capite legis. j. C. de his qui ante aper. tabul. vbi autem filij mortui post mortem patris transmitterent hereditatem ad suos: hic esset distinguendū ex quo capite vellent venire: quia si ex iure transmissionis excluderent nepotes ex filia: si ex persona sua non excluderent: qz succederent ex secundo gradu. ¶ In ea. glo. ibi: ꝛ not. eundem venire ꝛc. Jmo. hic ponit longam distinctionem Joā. cald. quā ipse posuit in. c. si quis ꝓsbyterorum. de rebus eccle. non alienan. su per ista materia bocardica de qua dicendum est: vt plenius et melius distinguit Bar. in. l. post mortē. ff. de adopt. ꝛ Angel. in l. post fundum. ff. de serui. rusti. ꝓdi. Et quia longum esset ꝛ superfluum

a ¶ Clausule adde felyn. in. c. cum super. in prin. in. colum. in versic. nota etiā de offi. dele. be. va.

perfluum oīa sequi. Adde tria dūtaxat. Et primo quod ille qui fecit Jctum nullū noīe alieno pōt venire cōtra. ēt si iurauit non cōtrauenire. Et silr qui fecit Jctū validū contra quē pōt peti restitutio. ¶ Dimū tenent cōiter doc. reprobantes dicta Host. in. c. cū veniſſent. extra de insti. ꝛ est glo. no. in. c. j. de resti. in integ. que loquitur de scō. ¶ Secūdo principaliter adde inquātū Jmo. hic dicit qō ille qui Jrit nulliter: ꝛ vult venire cōtra factū ꝓpriū
a ad comodū suū nō pōtª niſi in tribus casibus: vcz fauoꝛe publico fauoꝛe aīe ꝛ fauoꝛe libertatis: nā istud dictū sic simplr intellectū est cōtra infinita iura. Ista maritus pōt dicere donationē factam vxori ad cōmodū suū esse nullā. l. si mulier. §. j. ꝛ per totū titulū ff. de dona. inter vir. ꝛ vxo. Sicut ꝛ deceptus per dolū in Jctu bonefidei pōt dicere Jctū nullū. l. eleganter. in prin. ff. de dolo. ꝛple ne in. l. si quis cū aliter. ff. de verb. obli. Unde Ange. aliter dicit vt statim dicā ꝛ melius. Sed incipien dū est a dictis Barto. qui dixit: ꝛ bene qō quādo Jctus annullatur in fauoꝛe alicuius Jhē tiū ille semp pōt allegare Jctū nullū: vt in toto titu. de ꝓedi. imsed quādo Jctus annullaretur in fauoꝛe tertij: tūc bū dicit Bar. q̄ illa nullitas nō pōt allegari ab eo qui cōtraxit. Sed hoc dictū est nimis generale: qz ꝓ viā exceptionis vel replicationis qñ cōtractus est funditus nullus: niſi approbetur expꝛesse pōt allegari ista nullitas a tertio: Iz nō fit inducta in fauoꝛe eius. Casus est in. l. j. ff. de excep. rei iudi. ꝛ ita declarat Bar. plenc in. l. ij. ff. eod. Ut ergo nō possit allegari a Jbente dūmodo aliud nō obstet nō est aliqua rō: unde Ang. dixit melī in. d. l. per fundū. vcz qō nullitas contractus semper pōt allegari niſi ille qui allegat alleget turpitudinē suā: qz tūc nō admittitf: ita logtur tex. l. l. si creditoribus. C. de seruo pign. da. ꝛ ma. ꝛ in. l. cum ꝓsitearis. C. de reuo.
§ do. ꝛ hec est veritas. †Non tū repellitur allegans turpitudinem
b suā: sed est distinguendū: bꝫ vt perfecte per Bar. in. l. iusiurādū qō ex cōuentione. §. fi. ff. de iureiur. fm quā distinctionē ego alꝫ con sului declarando ea que ipse scripsit in Juū in. l. post Jctū. ff. de dona. ¶ Tertio principaliter adde qō quādo Jctus reddit nullus in fauoꝛe vnius ex ꝓtibus illa pars sola pōt allegare de nullitate: ita vt ꝓbari in tex. ꝛ glo. in. l. eleganter. in prin. ff. de dolo. Et vide cautelā Bart. sup hoc in. l. iulian. §. si a pupillo. ff. de actio. emp. Et est istud verū nō solū si Jctus annulletur in fauoꝛe vnius propter dolū partis aduerse: sed etiā si annulleť ꝓpter solēnitatē omissam fm Bart. consi. clir. Et ad predicta vide bonū tex. xij. q. ij. c. si qua de rebus. ꝛ glos. in. c. j. ne sede vac. Cetera dic vt hic ꝙ Jmo. vcz. d. ilocis allegatis. ¶ Extra gl. tetigit hic Bar. i quibusdā lec. Fulgd qñ mulier iurat sup alienatione rei dotalis consentiendo viro alienanti iurta formā ca. cū contingat. de iureiur. firmef cōtractus iuramento: an vero solū ipsa obligef seruare iuramentū: ꝛ tenet qꝺ Jctus non firmetur. Et ex hoc sequtur Jctus est nullus: ꝛ ex eo nō transfertur dūiū. Unde infertur fm eū. qꝺ licet mulier nō possit venire contra suū iuramentū: beres tamen eius poterit venire: qz iuramentū est personale ex parte iurātis fm Jnno. in. c. veritas. extra de iureiur. ꝛ Jo. and. in addītio. in tit. de iudi. §. sequitur. quē adducit hic do. me. in alia q̄stio. sed Ang. hic reprehendit ista dicta: qz iuramentū habet duplex vinculū. Unū quo qs obligaf deo: ꝛ hoc est ꝓsonale: qz hīs q nō iurat nō cōstringitur reatu periurij. Aliud quo quis obligatur parti: vt patet in. c. ij. de sponsa. ꝛ istud transit ad heredē. allegat tex. in aut. de iureiur. a mo. pre. §. j. Sed ille tex. parū facit nō enim loquif de iuramento promissorio sed de iuramento ꝓbatorio. Et inter ista est magna differentia: qz iuramentum probatoriū prejudicat heredi eo qz nō est cōueniens qō faciat testatoꝛ periurū: si nō vult stare eius sacramento. l. cū quis decedēs §. codicillis. ff. de lega. iij. Sz i iuramēto promissorio nō est illud inconueniens: qz dato qꝺ heres nolit illud seruare per hoc nō dete gitur periurij defuncti qui nō fuit periurus ex quo ipse nō contrafacit. Unde ipsemet Ange. in. d. §. j. refert opinio. Jnno. ꝛ eā sequitur in iuramento promissorio. Unde Jmo. hic. ꝛ in. c. cum cōtingat in. iiij. ꝛ. v. char. de iureiu. dicit qō iuramētū hic firmat Jctū: ꝛ qz oritur actio ex cōtractu cōfirmato nō est dubiū qꝺ obJctū: ꝛ qz oritur actio ex cōtractu cōfirmato nō est dubiū qꝺ obligatio contractus transeat ad heredes actiue ꝛ passiue. allegat Bar. hoc tenentē in. l. si quis ꝓ eo in princ. j. de fideiuſ. ꝛ hec est cōis opinio per tex. in. c. quāuis. de pac. in. vj. vbi dicit qꝺ pactuz iuratū in est seruādū: ergo per iuramentū confirmaf pactū qō alꝫ est nullus: ꝛ cadē ratione quilibet alius Jctus. ꝛ ista est cōis opinio. Quia tamen. d. Anto. ꝛ multi alij tenuerūt oppositum
c videndū est posito ꝙ Jctus nō firmaref iuramento: vtrū vincu lū iuramenti transiret ad heredē: sicut dicit Ange. ꝛ tz Bal. expꝛesse in aut. sacramenta puberū. C. si aduer. vendi. Sed iste articulus tangit plenius per Anto. de bu. ꝛ Jo. de ligna. in. d. c. cuz cōtingat. ꝛ in. d. c. veritatis. ꝛ ibi dicit do. Ant. qꝺ quāuis cōtractus nō cōfirmaretur vinculū tñ iuramenti astringeret heredē: qz tenef exonerare aīmā defuncti a peccato per ea que habent in. c. si. de sepul. ꝛ in. c. in literis. extra de rap. Sed ista ratio adpositū nō videtur sufficiens: qz in iuribus allegatis per cū testatoꝛ qui abstulerat alienū erat mortuus in peccato. ꝛ ideo heres tenebaf releuare aīmā ipsius. Sed in casu nꝛo non est sic: qz ex quo iramentū est ꝓsonale quinimo etiam si sit reale iurans qui nō cōtrauenit nō est mortuus in peccato: vnde nō pōt agi de relenatione peccati ab anima defuncti: querenda est ergo alia viavt intelligam ista questionē. Et ꝓmitto qō si ex iuramēto de iure cānonico nō oriretur actio Iz solū officiū iudicis ad fugiēdū reatū periurij heres nullo modo teneretur seruare iuramentū. ꝛ qꝺ ex iuramento nō oriaf actio de iure canonico tenuit Jnno. in. c. nouit. de iudi. Bal. in. l. ij. C. de operis liber. ꝛ in. c. j. §. item sacramēta in penul. col. de pa. iura. firmā. Sed cōis opi. est in oppositū. de qua plene in. c. cum contingat. ꝛ in. d. c. cū veniſſent. de insti. ꝛ per Bar. in. l. si quis ꝓ eo. in prin. ff. de fideiuſ. ꝛ allegatur ter. ꝓ: o ista parte quem adducit do. Abb. valde bonū in. c. per tuas extra de arbi. ¶ Hoc ꝓsupposito qꝺ ex iuramento de iure canoni co oriaf actio ꝛ obligatio facile est ꝓbare quod iuramentum de quo in. d. c. cum contingat. transeat ad heredem qz sicut stipulatio regulatur a natura rei super qua interponitur: vt. l. stipulatio ista. §. si quis ita. de verbo. oblig. ita ꝛ iuramentum similiter debet regulari sed factū negatiuum deductum in pactum vel stipulationem regulariter transit ad heredem. l. iuris gentium. §. pactoꝝ. ff. de pac. ꝛ plene per Bart. in. l. si sic stipulatus fuerim. ff. de ver. obl. ergo idem erit dicendum in iuramento ꝛ fortius qz etiam si pactum simpliciter negatiuū transiit ad heredē: multofortius quando est roboratum iuramento: qz iuramentū prestitum parti habet in se pactum. Si tamen concederemus: vt tz cōis opi. qꝺ Jctus confirmaretur iuramento non crederem gōvl tra actionem que oritur ex Jctu etiam de iure canonico orietur noua actio ex iuramento. hoc sentit dare. do. Abb. in. c. cum venisſent in prin. magne dist. prealle. hoc tz Bar. in. l. si quis societatē. §. arbitrorum. ff. pro soc. ipse tamen non fundat se rōne. j. dicenda. sed qz ex iuramento non oritur actio qō nō est verum de iure canonico: vt. §. dixi. Dictum tñ credo esse verissimum: qz si iuramentū vꝫ adhibitū ad cōfirmandū Jctū: vt dicit cōis opi. ex hoc sequitur qz non inducit actionem de nouo: qz dispō confirmans actum ex intentione confirmatis non vꝫ velle inducere nouam dispōnem legis ex his verbis. l. donatiōes. C. de dona. inter vir. ꝛ vxo. ꝛ tenet Bar. in. l. si quando in fi. ff. de leg. j.

a ¶ Ilon pōt. Jn qb⁹ aūt casibus possit ꝛ in qb⁹ nō: vide firmanū i suo aureo repto rio in vñ. §. hens v. xxv. viij. ꝛ se. beva.

Ecusari. Hereditas renunciatur non soluz dicio. h. d. de facto: pone exemplum in. l. vt debitum. C. de here. actio. De nutu pone exemplum in. l. pater. in fi. §. eo. ¶ Jn glo. j. ibi: presumo talem voluntatem ꝛc. Ex hac glo. iuncto tex. arguit hic Ly. ꝛ Bal. qō si in libello narratur qō matrimonium fuit contractū per verba de presenti: iste libellus potest sustineri: qz exponitur hoc modo. i. per consensum declaratum ex verbis: sicut hic exponitur tex. noster. vnde quāuis matrimonium Jbatur consensu: vt. l. nuptias. ff. de reg. iu. ꝛ in. c. ex parte. ꝛ in. c. cum locum. de sponsa. per verba tamen libelli nihil aliud videtur deductum alias relictum exponendo: vt. §. dixi.

b ¶ Jn glossa in verbo re ibi rem a se obꝛiciendo ꝛc. manifestum est qō vel verbo potest repudiari hereditas sicut ꝛ adiri vt hic. ꝛ insti. de here. quali. ꝛ differen. §. fi. Sed queritur vtrum per non factū aliqñ iducaf ꝓsumpta repudiatio: ꝛ dicit Ja. de are. qō sic vñ si aliquis patiatur hereditariam rem perire vꝫ repudiare hereditatem arg. l. ij. C. de infan. expo. ꝛ benefacit tex. in. l. j. §. Iz sanctimus. C. de lat. lib. tol. Sed illa iura loquuntur qō res vꝫ haberi ꝓ derelicto qu everiſimiliter ita exponitur vt debeat perire: Iz adhuc non perierit similiter dicit text. in. l. falsus. §. si actum. ff. de fur. ꝛ traditur per gloſſ. in simili materia in. l. qua ratione. §. fi. ff. de acqui. re. do. ꝛ istud posset concedi qō istis casibus ista res videatur haberi ꝓ derelicta: sed qō pp ynam rem quā patiꝰ perire: ego videar velle repudiare totam hereditatem hoc non probatur iure ꝛ potest esse casus in quo hoc non est aliquo modo dicendum: verbigratia si res quam patiꝰ perire fit modici precij potest enim esse quod non curaui de modica iactura siue dāno: vnde videmus qō in his que sunt leuis prejudicij faciliꝰ presumit tacita volūtas q̄ in his que sunt maio rijs. l. quam tuberonis. §. sunt quidam. ff. de pec. Et iō ista consequētia nō vꝫ bona qꝺ si patiꝰ rem modici valoris perire eadē rōne velle vidēdere prejudicare mihi in tota hereditates vbi enim patiꝰ rem perire que sit notabilis: tunc forte posset sustineri ista opi. qz qua rōne permitto rem istā perire eadē vꝫ qꝺ nolim reliquā hereditatē. Et debes intelligere dicta istoꝝ qñ res piret funditus seu penitus: secus si pateretur notabile detrimentū ita qꝺ posset dici quasi perire: tunc enim speciale est in predijs tributarijs qꝺ pditur dominium post biēniū: qñ res occuparetur ab altero. l. qui agros. C. de omni agro deser. li. xj. Sed in alijs rebus notabilis negligentia per quā multum deteriorat res non inducet amissionem dominij: sed possessionis tantum: vt per Barto. in. l. si de eo in prin. de acqui. possef. qua ergo ratione non amitteretur dominum in illa re etiam non videretur amissa facultas acquirēdi illam rem per additionem hereditatis: ꝛ tamen etiam quādo

Universidad de Deusto
Biblioteca

res totaliter periret durū videt dicere qō patiēdo perdiynā rem
tota hereditas videat perdita seu repudiata in qua non est ista
qualitas perditionis. Et cōtra istā opi. multū facit text. in. l. qō
meo. ff. in vlti. resp̄so. de acqr. poss. vbi p3 qō licet sit occupata
pars vni⁹ rei: ita ↄ taliter qō in illa parte ille q prius possidebat
videat deponere aīum possidēdi nihilomin⁹ iste animus nō vī
deposit⁹ respectu partis nō occupate. Et ita possumus dicere in
casu nostro quod respectu alia⁹ rerum q̄ nō sunt perdite: ego nō
videar deposuisse acgrendi q̄ presumeret ſi nō esset secuta ista per
ditio ſm glo. in. l. j. C. de testa. mili. ↄ bar. in. l. vētre. ff. co. S3 pos
sumus rūdere ad illā. l. qō ideo nō videt deponi anim⁹ in parte
nō occupata q̄ forte potuit credere prior possessor qō ille qui oc
cupauit vnā partē nō fit aliā occupaturus q̄ rō nō hz locū in casu
nostro vnde pōt teneri ista opi. hz sit valde dura. Scō refert hic
Ange. Bar. dixisse hz cōiter nō habeat in lecturis arg. isti⁹ doctri
ne Ja. de are. qō si filia q̄ babebat eōem hereditatē cū fratribus
steterit diu qō nō petiit portionē suā ↄ sepius petit aliqd a fratri
bus pro⁹ necessitatib⁹ suis qō ex his trib⁹ simul iūctis, vī repudia
ta hereditas: vcz cōsanguinitate diuturnitate tpis ↄ frequēti pe
titione predicta. Nō est eñ verisile qō si voluisset portionē here
ditatis sue toties petisset a fratrib⁹ qō ipsa posset cōsequi ex sua
portione ad hoc adducit text. in. l. procula. de proba. vbi presumi
tur remissio fideicōmissi ex cōinnctiōe sanguinis ↄ ex frequēti re
missione rōnum in quib⁹ summa debita nō fuit cōputata ex diu
turnitate tpis ↄ bene facit illa lex. sed. d. me. non credit ista dicta
esse vera: dicit eñ qō mulier patiēdo fratres possidere potī⁹ vi
detur eis dedisse mādatū administrādi dicta bona ↄ tāq̄ a suis
procuratorib⁹ petisse aliqd per. l. si remunerandi. ff. si passus. ff.
manda. ↄ per. l. qui patif. ↄ. l. si fideiusso⁹. eo. tit. Sed illa iura lo
quunt in alio casu: vcz vbi agit de mero cōmodo vel fauore patiē
tis. mandatū aūt de administrādo posset asserre preiudiciū mā
dāti: vnde melius debes allegare tex. in. l. quā tuberonis. ff. sunt
quidā prealle. per quē Bar. dicit in. l. q̄ dotis in fi. solu. ma. qō q̄
cōmittere administrationē simplicē est modici preiudicij. ita pa
tiētia operā tacitū mādatū. Sed hoc nō pōt dici in casu nostro
duplici rōne. Prima ↄ potissima est q̄ presupponit qō fratres
possidebāt totā hereditatē noīe proprio vel saltē nō noīe sororis
ↄ cōuertebant fructē in vsus suos: vī q̄ nō gerebāt negotiū noīe
sororis nō pōt dici qō soror videat mādasse ex patiētia: sicut di
cit Ange. in. l. si procu. in. q. de eo q̄ patiḡ agi cām suā in iudicio:
quinimo faciēti actū noīe suo etiā si oīs rei cōsentiat expresse nō
videt bari mandatū sēm bar. q̄ ita no. in. l. si fundū q̄ pignori da.
missum. in prin. in vl. q. ff. de leg. j. Scōa rō est q̄ si mulier videret
dedisse mandatū fratrib⁹ ex hoc videret adire hereditatē. l. pau
lus. S. eo. ↄ est glo. no. in. l. qō multe. ff. si pars her. pe. sed qō indu
ceret aditio esset magni preiudicii: ergo ex sola patientia non in
ducerēt hic: vt colligit ex his q̄ tradit Bar. in. d. l. q̄ dotis. in fine.
Sed si velles defendere opi. dñi mei posses dicere qō hz ex sola pa
tiētia nō induceret mandatū rōnibus premissis: induceret, tū ex
patiētia ↄ aliis ↄcurrentib⁹ vcz ex diuturnitate tpis ↄ frequēti pe
titione eoꝝ quib⁹ mulier idigeret ↄ forte hoc est veri⁹: q̄ vbiciq̄
pōt haberi alia cōiectura: sicut nō presumit donatio. l. si id qō au
rū. ff. de so. ita nō presumet repudiatio p regulā positā in. l. cū de
indebito. in prin. ff. de pba. q̄ nemo p̄sumit iactare suū. Et hoc
marime vī dicendū si mulier negaret se repudiasse cū iuramēto
vel si hereditas esset locuples: sicut dicit bar. in fili⁹ in. l. gerit. ff. de
acq. he. in illo articulo qī qs possidet rē quā pōt possidere ex plu
ribus causis vtrum p̄sumatur aditio vel non.

a ¶Snia ex
communica
tionis. Sed
qd si percu
tit clericum
nō tonsura-
tū ↄ habitu
nō succeden
tē quē credi
derit laicū.
dic idēcōm
gl. in. c. si qs
iuadente.
vii. q. iii. ↄ
d. c. si vo. al
le. hic p are.
ↄ gl. i. l. si qs
ignotas. ff.
loca. ↄ i. d. l.
itē apud la
beonē. S. si
qs virginē.
de iniu. vbi
p bar. ↄ feli.
in. d. c. si vo.
ad fi. be. va.

b ¶Et nō opi
nio. adō eū
dē Frā. are.
in. l. is q. cir
ca pri. j. col.
S. eo. ti. ↄ qō
ibi dixi in
apost. be. v.

Summarium.

1 ¶Qui scit se posse adire aliquo modo licet nō adeat eo modo quo credat posse se adire non dicitur in eo deficere voluntas adeundi.

2 Aid excusationem delicti attenditur veritas ↄ non opinio.

¶Si se pupillus.

Qui cristimat se nō posse adire efficaciter adit si de adest potētia adeūdi. h. d. ¶No. p3o qō ille q scit se posse adire aliquo modo hz nō adeat eo mō quo credat posse se adire nō dr in eo deficere volūtas adeūdi: neq; dr dubitare vtrūq; possit adire vel nō. ista probāt in. l. filio familias S. sed si de sua. S. eo. Et per istū ter. argut hic Ly. ↄ bar. qō si aliqs desponsat aliquā per verba de p̄ti quā credit esse alteri nuptam ↄ in veritate est soluta vz matrimoniū hz ille credat se nihil age re. Dñs meus dicit idē ↄ allegat Archi. sed in meo deficit quota vbi dicit hoc. vī opz videre aliū librū q̄ habeat quotā sed concło credēs eū esse clericū p hoc nō incurrit sniā excōcationis: a qa attē ditur veritas ↄ nō opinio. ↄ hoc tenuit glo. in. c. si vo. el. ñ. de sen. hic. Et hoc in sniā excōcationis pōt admitti: qz in istis spūa libus penis multū attendit aīus faciētis: sed dubiū est qd de pe

nis tēporalibus: verbi gratia imponit pena cōmittēti adulteriū a lege vel a statuto: nunqd ille q cognoscit aliquā quaz credit esse cōiunctā q̄ vere sit soluta puniat pena adulterii. Et fuit. q. ista di
sputata bononie p quendā fratrē Ubertū q̄ determinauit qō ta lis punit pena iuris cōis q̄ imponit pro adulterio hz nō pena sta tuti in quo procedit strictius. ¶Douek qz ille q cognouit soluta3 velut coniunctā oīno dedit operā rei illicite vnde cōmisit dolum in genere q vī sufficere ad puniēdū eū de adulterio. ↄ hanc deci sionē sequit Jo. an. referēs hanc disputationē in regula cū qs. de reg. iur. in mercu. sed ista determinatio cū reuerētia est cōtra ter. in. l. si. de cri. expil. here. vbi ille q furat rē tanq̄ alteri⁹ ↄ sic credit se cōmittere furtū nō tenet de furto si in veritate res nō erat ali cuius sed in hereditate iacēte. ↄ p illā. l. dat regulā Bar. vniuersa liter in. l. genero. circa prin. ff. de his qui no. infa. ↄ in. l. inter oēs

2 b ¶. recte in fi. ff. de fur. ↄ qō ad excusationē delicti attendit veritas ↄ nō opinio b nō distinguēdo: sicut facit disputās vtruz id qō est in veritate sit oīno licitū vel illicitū hz sit min⁹ delictū cui⁹ distin ctio confundit per. d. l. si. Sed querit qd ecōtra nunqd ille q per cutit clericū quē credit esse laicum excuset a pena ↄ de pena excō cationis nō est dubiū: sicut probat in. c. si vero. el. ñ. p̄allegato. Et hoc fatet Bar. in loco. j. allegando. ↄ ¶dod. hic. Sed de pena tpali est valde dubiū. ↄ variauit Bar. sup hoc. nā in. l. diuus. ff. de fica. ipse tenuit qō qñ aligs dabat operā rei licite ſm opiñ. suam: tunc excusāt si vere erat illicitū: ita intelligit ter. in. l. itē apud. S. si qs virginē. ff. de iniu. Unde aliqui infert qō q occidit aliquē qđ credit esse bānitū excusāt a pena homicidii si iusta rōne hoc cre debat vt ipse ponit in. l. si. ff. de adul. ↄ in. d. S. recte. Sed qñ aligs daret operā rei illicite: verbi gratia si percuterē aliquē credēs eū nō esse clericū ↄ tū est clericus⁹. ↄ sic cōmittit crimē sacrilegii qō gra uius punif: tūc ipse dicit qō attēdit veritas ↄ nō opinio. alle. ter. in. l. eū qui nocentē. ff. penul. ff. de inin. sed ille ter. facile pōt euita ri: qz ibi nō querit de qualitate iniurie: vtrū augeat pena ꝑpter eā: sed solū an iniuria sit cōmissa: vī ipse idē Bar. in. d. l. genero in prin. ponēs exēplū in eo q̄ credit se cognoscere solutā: ↄ cogno scit cōiugē alteri⁹ tenet qō nō puniat de adulterio: ↄ tū ibi dabat operā rei illicite. ↄ hāc partē tenet Jo. an. in p̄allega. regula. cū qs in ius. ↄ ita etiā tenuit dispūtās qđ ibi refert opi. tū Bar. in l. diuus videt verio⁹. P3o qua conclusione arguo sic: si delictum qō committit in rebus habet hoc: vt attendatur potius veritas qō opinio ad puniendum acrius delictū. l. vulgaris. S. si es. ff. de fur. multofortius qō delictum cōmittitur in pſona idē est dicen dum: qz quelibet afflictio personalis est maioz quocūq; dāno vel detrimento pecuniario. l. in seruoꝝ in fi. ff. de penis. Et adde ad premissa: qz cōtra opi. Bar. in. d. l. diuus. videt casus in. l. si seru⁹ S. amouere. S. eod. de quo perpendit ibi Bar. ↄ allegat in oppos tum. l. eū qui. S. pe. prealleg. ↄ nititur respondere qō in. S. amone re nō dabat operam ſm suam opinionem alicui rei illicite q̄ re sponsio non potest tolerari aliquo modo. Nam ibi ponunt duo casus diuersi. Unus est quando res fuit amota bona fide ↄ sine dolo. Alius quādo aliquis amouit rem cū dolo: sed nō credidit eam esse hereditariam. ↄ hoc probat manifeste verbum abstulit positum in textu quod proprie significat illicitas obligationem. Preterea in ver. nec is quidem. iurisconsultus vult ponere no num casum a precedenti cum in primo casu fuerit dictum de eo qui non amouit sine dolo: vnde Dynus respondet ibi aliter vide licet quod ibi attenditur opinio potius quam veritas: quia im ponitur pena super his que consistunt in animo. i. quod videat se immiscuisse hereditati in quibus multum attenditur opinio. l. is qui putat. ↄ ibi fuit dictum. S. eodem. Sed ista solutio posset tolerari si lex presumeret immixtionem esse factam: sed hoc non est: quia fingitur immixtio esse facta in penam ex dispositione le gis cum auferatur beneficium abstinendi: vnde nos possum⁹ di cere limitando dicta Bartoli quod vera sint regulariter. Fallit vbicunq; pena imponeretur ipso iure: quia tunc cum in impositione talium penarum lex procedat strictius quod patet: quia in ipsis delictum attentatum non habetur pro perfecto secundum Joan. and. in regula in penis. de regu. iur. ↄ plene per Barto. in lege si quis non dicat. C. de episcop. ↄ cleri. ↄ in. l. si quis seruo. C. de furt. erit speciale in huiusmodi genere penarum quod ad im ponendam penam non inspicietur veritas sed opinio ↄ est nouū dictum in ista materia. Arretinus.

Summarium.

1 ¶Per testū sēm invalidū non tollitur prius legitimum.

2 Intestatus mori dicitur is cuius testamentum destruitur post mortem non adita hereditate.

3 Nemo renunciare videtur iuri quod ignorat.

¶Lodius.

Errans in iure eligēdo remedium incōpetens vidēt renūciare remedio incōpetenti ſm papi. hz ſm pau. nō. Et cuius sniā sit verior declarabit in gl. Scōa est ibi: papi. putabat.

Tertia

1 Tertia ibi: dicebā. Quarta ibi: pnunciauit. ¶Primo no. q p
a scōm testamentū invalidū nō tollit prius⁹ qō erat legitimū cōcor
ter. insti. quibus mo. te. infir. S. posterioꝝ. ↄ. l. si iure. ff. de leg. iij.
Fallit in casu speciali. l. hac cōsultissima. S. fi. C. de testa. ¶Scōo
no. ↄ semp tene mēti ibi. Et eo hereditatē adire voluit q̄ ista ver
ba volo adire videnī importare additionē hereditatis. ↄ hunc
ter. allegat ad hoc Rapha. in. l. gerit. S. eo. Et bis que diri ibi su
per hoc articulo adde bonū ter. in. l. huiusmodi. S. fideiū. ff. de le
ga. j. q̄ē ibi no. ¶Mol. ad hoc vbi vī probari qō ista verba volo
eligere important electionē. De quo dic vt in. l. seruī electione. in
2 prin. ff. de leg. j. ¶Tertio no. ibi: pnunciauit ↄc. qō ille dr mori
intestatus cuius testū destruit post mortē non adita hereditate.
cōcor. idē ter. in. l. si quis posthumos. S. si filiū. ff. de lib. ↄ posthu.
Ratio est q̄ repudiato testamēto retro fingitur nūq̄ ex testamē
to hereditas fuisse delata. ↄ sic decedēs semper vī fuisse intestat⁹.
Et eodē ver. no. intelligendo qō hic fuit actū petitione hereditā
tis qō sicut sniā lata p verba declaratoria sufficit ad inducēdam
condēnationē vbi requiritur vt. l. si pretor in prin. ↄ ibi per Bar.
ff. de indi. ita sufficit ad inducendā absolutionē: nam p ista ver
ba quibus ludex declarauit defunctū decessisse intestatū vī ab
soluisse reū ab intentione actoris. ¶In glo. vlti. ibi: dic qō male
pronūciauit. Doc. hic cōiter sequunt ista gl. sed q̄ hz difficilia cō
traria: vt. j. videbis que adducā vltra doc. reassumenda est solen
nis distinctio Bar. ↄ ad singulas cōclusiones aliquid addendū.
Lū ergo dr p3o prima cōclusione qō ille qui scīēter eligit remedii
incōpetens vī renunciare remedio cōpetenti. Adde qō boc est
tripliciter limitan dū p̄out limitani in. l. si filiū emancipatū. S. e.
Et vltra ea que ibi diri adde quartā limitationē vcz qō ille qui
scīēter eligit remediū incōpetens non vī renūciare remedio cō
petenti: qñ si videret renunciare actus qui fit nō esset nullus sed
valeret: tūc eñ intentio legis vī esse vt actus validus nō irritet.
casus est no. in. l. ↄ post rem. in vlt. risso. ff. de trāsac. vbi probat qō
qñ partes transigunt post sniam nō vz transactio: nec tū vī renū
ciatū sniē cui partes possunt renunciare si volūt. l. duobus. ↄ qō
ibi. ff. de excep. rei iu. ↄ cā est: qz si videret renunciatū sniē transa
ctio valeret. l. si diuersa. ↄ qō ibi per Bal. ff. de trāsac. Adde etiā
circa hāc cōclusionē qō eleganter tradit Bar. in. l. naturaliter. S.
nihil cōe. in tertia lec. de acq. pos. vbi dr qō ille q eligit vnū reme
diū incōpatibile in iudicio non pōt dici renūciasse alteri: qñ re
mediū qō intentauit fuit impugnatū a reo qō facit ad illā limi
tationē qđ posui p3o sēa in. d. l. filiū emancipatū. S. eo. ad intel
lectū. l. nihil. S. j. ff. de inof. testa. Scōo adde inquātū doct. cōiter
dicunt qō ille qui eligit remediū incōpetens per ignorātiā facti
non vī renūciare iuri suo. l. aurelius. S. fi. ff. de lib. leg. l. mater de
cedens. ff. de inof. testa. qō istud limitat singulariter per glos. quā
ibi approbat Bal. in. l. qui procuratorē dat. S. j. ff. de procur. vbi
vult q̄ ille qui renūciat exceptionibus declinatoriis in genere vī
etiā renunciare exceptionibus quas ignorat sibi competere ↄ est
speciale ꝑpter rigorē iudiciorū vt facilius expediant lites. alias
3 stat regula qō ¶nemo vī renūciare iuri qō ignorat b. l. cū agliana
b S. de trāsa. cū materia. Illā tū glo. nō approbat ibi Ange. nisi qñ
renunciās cogitasset in genere de oi iure qō sibi cōpetere posset
iurta ea que habenī in. l. qui iure militari. ff. de testa. milit. ↄ ista
opi. est magis ſm regulas iuris: ↄ tutius esset eā sequi q̄uis illa
glo. sit fin. in dicto suo. ¶Circa tertiā cōclusionē inquātū Bart.
bic reprehendēdo glo. in. l. filio. S. eo. dicit qō qui eligit remediū
incōpetēs per ignorantiā iuris non vī renūciare cōpetenti. ↄ sic
approbat glo. bic ↄ opi. Pau. Bar. Adde qō illa dr̄ia quā facit
in ista 2clusione: vtrū remediū cōpetens vel incōpetens surgat ex
eadē scriptura vel ex diuersa vt si ex eadē scriptura electio facta
per errorē iuris inducat repudiationē per. l. si. C. de codi. Sivero
ex diuersa scriptura surgūt ista remedia: tūc nō videat facta qō
Bal. in. l. si. C. de codi. dicit qō ista dr̄ia nō est vera: qz eadē ratio
vī in vtroq; casu presupposita scia facti. ↄ optime dicit iudicio
meo. hz ¶dod. hic dicāt. Vtū dicentes qō maior ꝑtas resultat ex
euidētio⁹ ex eadē scriptura q̄ ex diuersis. Sed hoc est concedēdū
quo ad euidentiā facti sed presuppositā eadē certitudine facti: si
ue sit eadē scriptura: siue diuersa nō intelligo quare magis excu
sef error⁹ iuris in vna q̄ in alia. Unde pōt rīderi defendēdo opi.
Bar. alio mō: vcz qō ibi nō loquit de eo qui eligit errās: sed q̄ ex
certa scīētia eligit remediū incōpetens. hoc vī ꝑbare ter. in ver.
In tū abest ibi p3o huo desiderio ↄc. Et quo apparet qō ille qui
vult eligere post primā electionē prohibet: qz mutat volūtatē qō
nō esset in eo qui eligeret ignoranter. Vel dic qō in. d. l. fin. testator
voluit qō volūtas valeret iure testamenti vel codicillorū simplr.
Et sic vtraq; dispō heredi vtr vellet succedere directo vel p fidei
cōmissum. l. recusare. S. si titius. ff. ad treb. vñ nō est mirum si ele
ctione simul facta de dispone que erat valida ēt si esset facta p er
rorē iuris nō retractaret electio vt statim dicā in cōclusione prin
cipali allegādo tibi singulare decisionē Bal. cōtra hoc dictū. hec
tū solutio hz sit multū colorata hz aliquid obstaculi: qz text. in. S.
illo. in ea. l. vult qō speciale sit in filijs ↄ cognatis qō si eligūt vnū

remediū ↄ sunt superati in eo pōt redire ad aliud. ↄ sic vī qō ēt si
aliquis eligat nulliter remediū incōpetens nō possit redire ad
cōpetēs: vī prima. S. fi. est tutio. Scōo adde circa eādē 2clusionē
qō cōtra predictā 2clusionē ↄ ēt primā vī casus sin. cōiuncta glo
sua in. l. post legatū in prin. ff. de lib. ↄ posth. vbi dicit qō ille qui
acceptauit legatū ex testō facto vel nō iure facto: nō obstante illa
acceptatione pōt dicere testū falsum vel nullū: secus si velit dice
re inofficiosum. ¶Querit ibi glo. nunqd ille qui scīēter accepta
uit legatū ex testō qō sciebat esse nullū admittāt ad dicēdū de nul
litate. Et rūdet qō sic alias nulla esset dr̄ia inter dicētē de nullita
te ↄ dicentē de inofficioso: qz ille q acceptauit legatū ignorauter
credēs testū valere nō repellitur a querela. l. mater. ff. de inof. te
sta. vnde ſm hoc non esset dr̄ia inter dicentem de nullitate ↄ inte
tantem querelam qō est manifeste contra ter. Bar. ibi dubitans
de isto contrario. ↄ allegan⁹ propriē istā. l. dicit qō ille qui scīēter
acceptauit legatum sine dubio vī repudiare hereditatem p text.
nostrum. Et si queris que sit differentia inter primum ↄ scōm re
sponsum: dicas qō ille qui acceptat legatum siue acceptet p igno
rantiam facti: siue per ignorantiam iuris non prohibetur dicere
testamentū nullus vel falsum: sed ille qui vult intentare querelā
vt non repellatur dicitur ignorare factum: nam si acceptando le a ¶Prius. vi
gatum ignorat ius preiudicat sibi. alle. l. si patronus in princ. ff. si de Dy. in cō
quid in frau. patro. ↄ ponit verum intellectum ad illam. l. quem sti. li. be. va.
non posuit bic. Dicamus ergo ↄ breviter qō quando caput incō
petens erat nullum ipso iure: tunc sufficiat ignorantia iuris ad b ¶Oō igno
hoc vt quis non videatur renunciare remedio competēti. Sed rat. videoī
quando actus qui fit vel app3obatur erat quidem validus ipso no p. d. ale
iure poterat tamen expugnari: tunc fauoꝛe testamenti vt institu de imo. in. l.
tio ↄ voluntas testatoris seruetur quātū fieri pōt etiā error iuris j. ff. si qs ita
preiudicat vt actus non posset retractari. Casus est singularis de v. obl. ↄ i
p3obās istam distinctionē in. d. l. post legatū in prin. ſm Bar. ibi l. sed ↄ si qs
ff. de his qui. vt indi. ↄ bene facit tex. in. d. l. si patronus. in vltimo ff. si quid
mēbro. ibi cū fraus adhibita per libertū alienādo nō reddebat can. ↄ Fede.
institutionē nullā: sed erat euertēdū testū per cōtrata. vnde faci de fe. in 2fi.
lius cōseruat actus validus vbi aliqua culpa pōt imputari faciē cccij. alꝭ. cc
ti actū sicut ille qui errat in iure ꝑ inducat er actu penitus nullo viij. inci. q̄ri
renūciatio iuris sui ex capite cōpetēti. Unde ex istis ↄ ex hac di tur an dña
stinctione singulari p3 ista qō in casu. l. nostre opi. pau. est vera. Al margari. ↄ
la enim differentia quā facit Bar. inter errorem iuris qui refut paul. de ca. l
tat ex diuersa vel eadem scriptura non placet: vt. S. dixi. sed respō 2fi. lxviij. ↄ l
deo ad tex. aliter in. d. l. si. vt fuit dictum. Et qz intellectus huius 2fi. cccvj. ↄ i
l. est satis dubius ↄ solutio Bar. quam ipse dat ad. l. si patronus 2fi. cccxlviij.
ff. si quid in frau. patro. non videtur sufficiens dum dicit qō ibi ↄ. d. Alle. de
remedium incompatibile cui videtur renunciatum competebat imo. in 2fi.
de iure speciali ↄ de iure pretorio qō aduersatur iuri ciuili: vnde xi. in. ff. pte.
facilius tollitur per ea que habentur in. l. in bonorarriis. S. sed cū ↄ in. l. q ro
rescissa. ff. de actio. ↄ obli. nam non est verum qō isto casu reme me. S. duo
dium pretoris sit contra ius ciuile: sed est potius ꝑter ius ciui ffes aūp en
le quo casu remedia pretoria sunt perpetua: sicut actiones ciui char. de vb
les: vt patet in. d. l. in bonorarriis. tunc enim esset contra ius cini obl. Be. va.
le: quando alienatio facta per libertum in fraudē patroni con
firmaretur a iure ciuili qō non est in casu nostro: qz ius ciule ni
hil disponit de hoc. Et ideo imo. bic dicit loquendo clarius qō
illud remedium ibi tollitur facilius: qz est de iure speciali ↄ facil
lius tollitur ius speciale q̄ ius commune. l. eius militis. S. mili
tia. ff. de testa. mili. P3o quo vide glo. no. propriē in materia ele
ctionis in. l. j. S. qō nouissime. ff. nau. cau. stab. que vult quod per
electionem facilius tollitur ius speciale q̄ ius commune. Tu au
tem dic vt. S. retuli tenere Bart. in. l. post legatum in princi. ff. de
his quib. vt in dig. vbi concludit in effectu per illam not. l. quod
quando actus compatibilis electus valet ipso iure: tunc etiam
si eligendo quis errat in iure preiudicat sibi. ↄ ita loquitur pro
prie text. in. l. si patronus. ibi enim valebat testamentum ipso iure
re: ↄ ideo si per errorem iuris patronus acceptauit ex institutio
ne preiudicat sibi. ↄ hoc casu vera est opinio Papiniani. ¶Sed
quando caput incompetens electum nulliter eligeretur: tunc eli
gens per errorem iuris non videtur renunciare capiti compe
tenti. Et per premissa est expeditus intellectus huius legis lon
ge melius quam dicunt bic docto. Item adde dictis Bartol. in
quantum ipse vult quod ille qui excluditur tempore non videa
tur vere renunciare iuri suo sed ficte. Exemplum in peti. bo. pos.
sicut ipse ponit: nam hoc dictum videtur verissimum et proba
tur in. l. facta. S. si quis bonorum. ff. ad trebel. ibi enim exclusus
tempore ad petendum bo. pos. non potest cogi vt ipso iure petat
bono. possessio. per fideicommissum. sed succurritur fideicōmis
sario si fuit impeditus: vt ibi dicitur sed si ex lapsu tēporis indu
ceretur vera repudiatio: tunc fideicōmissarius posset etiā si non
esset impeditus petere vt heres cogeretur adire vel petere bon.
pos. de iure communi. l. nam qō. S. qui compulsus. ↄ qō ibi habe
tur. ff. ad trebel. vbi notatur. Unde dicit alibi Bar. ↄ not. qō ille
qui non appellat. j. decē dies non videtur approbare vere sniaz
sed ficte: vt ipse not. in. l. ab eo. in fi. C. quomodo ↄ quādo iu. ↄ est

Universidad de Deusto
Biblioteca

bonus ter.ꝛ ibi ponit Abb.⁊Doder.in. c.qȝ ad cȝsultationem de re in.Et propter hoc credo falsaꝫ esse opi.Bar.in aut.nisi tri cenale.C.de bo.mater.q dixit qȝ qȝ p̄scriptio currit cȝtra scientē ꝛ patientē acquirit directū ꝺnīū p̄scribenti:q; sciena ꝛ patiēs tacite renūciat iuri.Itē adde inquantū Bar.hic dicit qȝ ille q errat in iure si incidit in delictū nō excusat:licet nō potuerit cōsulere peritioꝛes per.l.fi.C.q pe.tu.nā.ꝺ.Pau.videt hoc limitare singulariter:ꝛ ita dicit se alꝫ cȝsuluisse in ciuitate boñ.qȝ hoc sit verū qñ mater q̄ nō petijt tutoꝛē filio errauit i iure naturali: vel in iure positiuo fundato super eqtate naturali:nā ipsa equitas naturalis dicat qȝ nō debeat negligere curā filij:ꝛ ideo satis erat instructa ad hoc vt si omittat hāc curā dicat ꝺelinquere per ea q̄ hīr in.l.pantoni⁹.in p̄in.ſ.eo.ꝛ in.l.qui duos.ff. de reb.ꝺu.per Bar.Et ista opi.plꝫ.ꝛ eam sequit Jmo.lꝫ Pau.de ea.ꝺicit oppositū nihil tñ aliud allegat nisi qȝ ignoꝛātia iuris vbi qs nō potuit cōsulere peritioꝛes est iusta causa ſcruādi ius vt nō pereat.vt in.ꝺ.l.in bonoꝝ.sed nō est iusta causa restituēdi ius extinctuꝫ qȝ nō placet:q; hoc nō posse cōsulere peritioꝛes est impedimentum facti magis q̄ iuris erroꝛ ex quo persona erat talis in qua nō requirebaꝫ iuris peritia:vnde lesio surgit immediate ab impedimento facti si bene inſpiceres:ꝛ ideo videt posse ꝺici qȝ ꝺetur restitutio sicut in ceteris impedimētis facti:vt.ſ.ꝺixi. hoc tñ superfedeo cōfirmare vsq; ad lectionē sequen. Et videtur posse ꝺefendi probabiliter opi.Ange.vt retulit Jmo.vꝫ vt ꝺetur restitutio ex clausula generali.vt.ſ.ꝺixi q; hic concurrit erroꝛ iuris cū impotentia ꝛ impediméto facti vnde stat regula quā ponit bar.in l.si vir.ff.p ꝺona.qȝ qñ erroꝛ facti ꝛcurrit cū erroꝛe iuris si erroꝛ facti:est potētioꝛ attēdit erroꝛ facti nō erroꝛ iuris.Lū ergo hic cōcurraꝫ nō erroꝛ facti sed impediméntū facti:q; errans in iure nō potuit cōsulere peritioꝛes hoc impediméntū facti videt ꝺebere potius attēdi q; est potētius qȝ patet quia impedit terminum bono.pos.petende labi.l.in bonoꝝm. sepe alle.ꝛ ideo sunt erroꝛ facti qȝ est impediméntū facti preponderat erroꝛ iuris: ita hoc impediméntū facti similiter p̄eualebit.vñ ꝺicit Arecq.no. lxxxij. ꝺistin.c.p̄oposuisti.qȝ quāꝺo erroꝛ iuris est permixtus cum erroꝛe facti ista permixtio est iusta causa ꝺiminuendi penam. Et tene menti hunc articulum:quia non memini me vidisse ꝺeclaratum alibi vꝫ vtrum erroꝛ iuris quando quis potuit consulere peritioꝛes sit iusta causa concedendi restitutionē. Ubicūqȝ autem retentionē lucri requiritur iustissima causa:tūc nunqȝ erroꝛ iuris sufficeret ad causandū causam iustissimaꝫ etiā si agatur lucro retinēdo iā qsito:ita ꝺeclarat sin.Bar.in.l.auūculo.in pecol.ff.de ꝺi.sine cā ad intellectū.l.q cōtra.C.de incest.nupt.ꝛ qȝ Bar.hic ꝺixit qȝ vbicūqȝ agit ꝺe lucro iā qsito perdēdo semper roꝛ iuris excusat a perditione lucri iuxta.l.ſ̄ fideicōmissum.ff.de le.j.adde ad materiā istā q̄ scribit Bar.in.l.vroꝛē.ſ.heres.de leiñ.ꝛ ter.in.l.ea q̄.in p̄in.ff.de ꝺo.inter vi.ꝛ vxo.de cui⁹ intellectu multa scripſi post Bar.in.l.tittia.in p̄in.de ver.obl. Utrum aūt in termino assignato ab hoīe erroꝛ iuris possit inducere vt id qȝ nō est ꝓpositū.ſ.terminū ꝓponaꝫ post terminū:vide qȝ ponit ꝺo.Ant.ꝛ alꝫ ꝺod.post glo.in.c.pastoꝛalis.extra de erce.ꝛ specu.in ti.de exce.ſ.videāū ver.qd si velit.Et ad id qȝ.ſ.ꝺixit bar qȝ errās in iure eligēdo remediū incōpetēs nōvꝫ renūciare cōpetēti.adde ꝺo.ter.fin intellectū suū in.l.ſ̄.C.de iur.ꝛfac.igno.vbi vꝫ probari qȝ etiam si aliquis renūciet directo iuri suo per erroꝛem iuris non nocet sibi renunciatio. Alreti.

Summarium.

1 Manus ita tenetur ꝺotare neptem natam ex filia sicut neptez natam ex filio.
2 Usure ꝺe iure ciuili possunt ꝓmitti a marito ꝺonecꝺos solnaꝫ.
3 Actio personalis non sequitur fundum.

a Botare. vide oino fely. in.c.eccli. ſi.xxj. colver. p̄ſs est de cōſtitu. ꝛ qd ꝺe filia naturali tñ vide. ꝺ. ale. ꝺe imo.in.l. ſi focer.i pn. fol.ma.ꝛ in consil.xxxij. iiij.par.ꝛ in lege obligamur.ꝺe act. ꝛ oblig.vbi ꝺe filia naturali tñ.ꝺ.v.

b Solnaſ. Pro quovide.ꝺ.bar.soci. in cōsilio clxxvj. incipiūs.ver. vj. adduco i.ſ. parte.ꝛ ad materiā qȝ per eū i cōsi. clxxix. inci. circa vꝫ. quā cōclusionē ꝛ ver.cōfirmatur. et scōa ea.parte.bene.Va.

Ne neptis. Si beresq; adiuit p parte sua ꝓpost restōnē in integrū cōcessā coheredib⁹ agnoscit ptes coheredū efficit beres in toti ꝓ ꝓ partibus coheredū cōpetit ꝫ eū actiones vtiles.b.ꝺ.Scōa est ibi:gro.Tertia est ibi:rnſdi. Isto primo fin ꝺo.m.ex principio.l.q auus teneť ꝺotare neptēnatā ex filia:sicut neptē natā ex filio.l.ꝺedit ꝺotē.ꝛ qȝ ibi ꝓ Bart.ſ.ꝺe col.bo. Sed hoc ipse nō credit esse verū:tū qz neptis ex filia nō est in ptāte aui tū qz ter.in.l.ꝺedit ꝺotē si loquit ꝺe nepte ex filio in qua vſ̄ eē ma ioꝛ rō. Alii intelligit istū ter.qȝ volūtarie auus ꝺotauit neptē ex filia. Uel pōt ꝺici fm eū qȝ auus teneť ꝺotare neptē ex filia in subsidiū qñ pſ suus vel auus paternus nō posset ꝺotare eā intellige neqs et mater que eā teneť ꝺotare:vt pꝫ in.l.mater.C.de iure ꝺo.qȝ ibi no. Hoc pbat p silse:qz lꝫ pater naturalis nō teneať ꝺotare filiā regulariter.l.vroꝛē.ſ.pſ naturalis.ff.de le.iñ. Si tū nō pt aliūꝺe ꝺotari:sicut teneť eā alere in subsidiū vt in aut.lꝫ.C.de nalib.ita teneť eā ꝺotare.ꝛ ideꝫ ꝺixit Bal.in.l.ſi.C.de ꝺo.pmiſ.licet ipse nō alleget. Tu aūt aꝺuerte qz primo male pōderat text.in.l. nfa.nō enim loquit ꝺe auo materno:sed ꝺe auia materna:sed tū ad auo materno ꝛ in auia materna est eqꝺitū qȝ teneť ꝺotare neptē glo.est oꝛ.quā ibi sic ꝺeclarat Bar.in.l.ſi.C.de ꝺo.pmiſ. ꝛ tꝫ Bart.expresse in.l.ꝺedit ꝺotē.palle. Posset tū ꝺefendi id qȝ ꝺicit ꝺo.me.qȝ sicut mater teneť ꝺotare in subsidiū filiā.ita ꝛ tenetur auia vel auus maternus:qz cū ista materia sit fauoꝛabilis ꝺispō facta de matre trahit ad auiā.l.ñ.ſ.ſi mater.ff.ad tert. Et est casus fere in.q.nostra in.l.nēlenius.ff.de neg.gest.ꝛ qȝ no.ibi Bar.qȝ ꝺispō facta circa alimēta filij de matre trahit ad auiam. Emplius voluit alibi Bar.qȝ qz ꝺe iure canonico ꝺebeñ alimēta spuriovꝫ in.c.cū haberet de eo qui ꝺuxit in mſi.quā pollu.cetiā ꝺos ꝺebeat cōstitui per patrē filie spurie attēta cēsura iuris canonici:qz sicut cā teneť alere:ita ꝛ ꝺotare[a] qñ ꝺos ꝺatur ꝓpter alimēta vt in text.nostro:ita ꝺeterminat ipse valde singulariter in.l.meuius.ſ.ꝺuobus.in pe.col.ꝺe leg.ñ.ꝛ idē tꝫ eleganter in.l. fi.ſ.si a socero.ff.que in frau.cre. Scōo not.ibi:pro vsuris qȝ ꝺe iure ciuili vsure possunt ꝓmitti a marito ꝺonec ꝺos solnatur.[b] quid aūt iuris sit ꝺe iure canonico est no.articulus ꝺe quo tangit Bar.ꝛ Jmo.post eum in.l.insulam.ſ.vsuras.ſ.solu.ma. Et ego ꝺicam post Barto.in.l.ꝺinoꝛtio.ff.solu.matr. Tertio no.ibi:beneficio p̄incipis intelligendo qȝ bic restitutio fuit cōcessa ratione minoꝛis etatis qȝ etiam si minoꝛ restituatur a p̄incipe qui poterat etiā nō subsistēte.l.pretoꝛis.hoc beneficiū ex plenituꝺine potestatis concedere ista restitutio non tollit in beredi tate aꝺeunte ius ꝺirectum ꝛ nomen beredis:vnde alteri succeꝺēti postea competit ius vtile vt hic ꝺicit ꝛ ex hoc ampliatur text.in.l.si fine.ſ.qȝ pap.ff.de mino. Et habes etiam no.singulariter qȝ quando princeps procedit per viam iustitie:nunqȝ ꝺicit vel le vti plenituꝺine potestatis:sed ꝺispositione fm ius scriptum ꝛ hoc est qȝ ꝺixit Jnno.in.c.innotuit.extra de ele.sed optime pbatur in isto text.Scōm aliuꝺ exemplum qȝ tangit glo.bic pbaťvnum magis singulare qȝ in ipsa glo.ꝺeclarabitur. Ultimo no.fm Ang.qȝ qñ actio psonalis cōpeteret cōtra aliquē ꝓpter rem trāsit ad eū aꝺ quē tranſit res cōtra naturā suā:qz regulariter actio personalis nō sequitur fundū.l.j.ſ.si heres.ff.ad treb.ꝛ l.fi.ſ.titius.ff.de act.emp. Sed ꝺod.cōiter non approbant ista ꝺicta. Et inquantū Ang.loqueretur de successoꝛe singulari hoc non est verum aliquo modo:qz non probaťiure eū iste ter.loquatur de successoꝛe. Tu anté aꝺde vltra eos qȝ contra istuꝺ ꝺictuꝫ est glosſ.oꝛꝺi.in.l.ſi.C.de iure emphť.quam ꝺeclarat ꝛ approbat spe.in ti.de loca.ſ.nunc aliqua ver.clxvij. vbi concluꝺit qȝ actio personalis aꝺ petenꝺum cēsum qui prestať p̄opter rē ab emphi teota non tranſit neqs pōt intēari cōtra scōm emphiteotā:nisi fuerit

fuerit innestitus de 2ſensu ꝺñi ꝛ ipsi fuerit fcā ꝺmissio. Sup quo vide qȝ singulariter ponit Bal.in emphiteota ecclie in aut.ſi ẽs ruinas.C.de sa.san.ec. Preterea ille q locat fundū est obligatus ꝓpter rē quā locat aꝺ pstāda patientiā vtēꝺi ꝛ fruēꝺi.l.ſ̄.ꝛ ibi p Bar.ff.loc.ꝛ tū ista obligatio nō trāsit cū reꝫ singulare successoꝛē.l.q fundū.ff.loc.ꝛ.l.emptoꝛē.C.eo.ti. Si vero loquimur in vli successoꝛe est maius ꝺubiū:ꝛ vꝫ inclinare bic ꝺo.meus.q in ipso opi.Ang.sit vera p ter.nostrū in ſi.ꝺū ꝺicit integra onera beꝛeꝺitatis subire. Sed iste ter.parū vꝫget:qz obligatio facta aꝺ beꝛedē nō est onus beꝛeꝺitariū ꝓprie loquēꝺo sed est obligatio ꝓpria.ꝛ ideꝫ nō trāsit ꝫ succeꝺēte i iure vniuersali vtiliter actiue nec passiue. De obligatione passiua est casꝰ in.l.cū beꝛeditas.ff.ad treb. De actiua in.l.si beres institutus.eod.ti.quas.ll.aꝺducunt bic ꝺod.ipse tū ꝺicit qȝ ꝓ opi.Ang.vꝫ casus in.l.q̄sitū.ſ.j.ꝛ in l.si ex ꝺuob⁹.ff.de pec.in qbus ꝓbaťin effectu qz actio ꝺe peculio q̄ cōpetit ꝓpter rē q̄ ex peculio aꝺ ꝺñm peruenit:ꝛ sic ꝓpter rem q̄ est penes ꝺñm cōpetit ꝫ vnū ex beꝛeꝺibus insolidū ꝓ eo qȝ est apuꝺ eū. Sed aꝺ hoc pōt ꝺici qȝ eū actio ꝺe peculio sit ptoria ꝛ sic fundeť sup equitate speciale est in illa actione qȝ ille teneatur insolidū aꝺ quē res in totū peruenit sicut ꝺicimus in actiōe bofiꝺei q̄ cōpetit aꝺ rē reꝺꝺi.l.iñ.ſ.si beres.ꝛ qȝ ibi p Bar.ff.com mo. Uel pōt ꝺici qȝ boc est ꝓpter naturā actionis ꝺe peculio q̄ cōpetit aꝺ id qȝ peruenit ꝛnō vltra. Sed obligatio ꝺe qua i ternostro lꝫ sit interpositaꝫ ꝓpter beꝛeꝺitatē:nō tū ꝺeterminaťpeisse vt eatenus teneať beres q̄ ꝓmisit quatenus est in beꝛeditate:qz a imo si nō faciat inuētariū teneť vltra vires beꝛeꝺitarias[a].l.ſi.C. ꝺe iure ꝺelib. Uñ opi.ꝺod.pōt sustineri:quā ẽt sequit bic Rapba. Si tū velis simpliciter intelligere ter.qȝ ẽt obligatio ꝛactio surgēs ex ꝓmissione beꝛeꝺi vtiliter trāseat ꝫ eū q nō abstinuit. neqs fuit restitutus ne supſluo viꝺeať facta mētio ꝺe cautione et ꝓmissione exposita ꝓ beꝛedes potes ꝺicere qȝ lex eū beꝛeꝺitas.ꝛ l.ſi beres peculiū.ſ.alle.ꝓ aꝺod.loquunť qñ actiones vniuersaliter trāseruntꝫ ex autoꝛitate se.cōſul.tre.ꝓ factū hois.ſ.heredis restituētis. Et pōt esse rō:tūc qz ſi ꝺispositio senatusco.nō loquit nisi ꝺe viribus beꝛeꝺitariꝰ sū virtute senatusco.ꝓmissio beꝛeꝺis qȝ nō est ius beꝛeꝺitariū nō potuit trāsferri:ſz qñ ins vniuersale trāsferť vtiliter ipso iure iure in aliū ꝛ nō ex capite senatusco sulti:tūc ꝓbabiliter vꝫ posse ꝺefenꝺi qȝ obligatio passiua trāsferať ipso iure in eū q̄ succeꝺit vtiliter obligatio aūt actiua nō trāsferať sine cessione.ita ꝓbaťsingulariter in.l.si post ꝛstituta in.ſi. ruſo.ꝺe 2ſti.pecu.ꝺ cm ibi qȝ actio q̄sita ꝓ beꝛeꝺe eoꝺē mō trāsfunꝺiť in fideicōmissariū ꝛ in eū q expugnauit testū ꝓ querelaz vel 2trata.ita intelligit Bar.illū ter.in.l.si tibi.ſ.cū posſesſoꝛ.ff. ꝺe pac.Et pōt esse rō ꝺfie:qz ex quo obligatio actiua pōt cedi ni bil fuit inꝺuceꝺū spāle vt actiones trāsirēt ipso iure. Obligatio aūt passiua nō pōt cedi.ꝛ ideꝫ nō facilius cōcediť qȝ trāseat ipso iure in eū q̄ succeſſit vniuersaliter ex iure ciuili.ar.l.j.ꝛ q̄ ibi no.ff.de insti.ꝛ qȝ ponit Bar.in.l.stipulatio ista.ſ.ſi stipuler.de ver.ob. ꝛ esset bic casus multum sing.ꝛ nouus. Tutius tamen est tenere sententiam communem. ꝺod.ꝛ intelligere istum text.put ipsi intelligunt de actionibus vtilibus que ꝺirecte competebāt contra ꝺefunctum:ꝛ sic erat ius beꝛeꝺitarium.

Titulus iste ꝺe testamentis ꝺebebat poni post tit.sol.ma.vbi est locus suus secunꝺum oꝛꝺinem titulorum:sed qz nonꝺū peruenerat aꝺ manus impreſſoꝛis:ideo ponitur bic post ti.ꝺe acq. beꝛeꝺitate.

De testamentis. Rubrica.

Rubrica ista ꝺe testa. vltra ꝺuas cōtinuationes quas postea in voce referā pōt magis a p̄imis ita cōtinuari. ꝺictū est.ſ.tit. p̄i. gbus ꝺanť curatoꝛes. ideo qȝ non vſ̄ ipſi oino habiles aꝺ bona sua aꝺministrāꝺa:lꝫ non sint minoꝛes. Sed qz ꝓbabiliter poterit ꝺubitari in factione testa. Utrū iste psone essent cōpaꝛā ꝺe aꝺultis q̄ pñt testari vt.l.qua etate.j.eo.ꝛ.l.aurelius.ſ.gaius j.ꝺe lib.leg.intantū qȝ aꝺuersus ꝺispositionē testamētariā non ꝺeb restitutio veniētibus abintestato ꝓpter lubricū cōsiliū ꝛ etatē:fm Ja.ꝺe are.quē refert Bal.ꝛ sequit in.l.ſi.C.si qs aliquem test.pbi.in vl.col.ꝛ Bar.in.l.j.ſ.fuit quesitū.j.aꝺ treb.ideo ꝛ̄ anniectit ti.ꝺe test.in quo ꝺeclaraťvꝫ videbis in.l.q̄ in ptāte.ꝛ se.ꝛ.l.is cui bonis.j.c.Utrum iste persone sint ꝓbibite testari vel non:ꝛ fuit ista satis ꝓbabilis ꝺubitatio:qz ꝺe quibuſꝺam ex istis psonis multum ꝺubitatur in actibus inter vnos. Utruꝫ equiparentur aꝺultis vel pupillis ꝺe quo plenissime scribūt mo ꝺerꝛ.ꝛ marine ꝺo.in.post Bar.in.l.j.in p̄in.ff.ꝺe ver.ob.ꝛ.l.multum.in p̄in.ff.ꝺe acqui.here.

Summarium.

1 De essentia testamenti est qȝ non pēꝺeat ex alieno arbitrio ꝛ voluntate.
2 Cum lex ꝺeterminat ꝺuo ꝺeterminabilia intelligitur ea pariter ꝺeterminare.
3 In appellatione ab interlocutoꝛia est exprimenꝺa cā legitima.
4 Qualitas aꝺiuncta verbo restringitur ꝛ ꝺeterminatur aꝺ tempus verbi.
5 Potest quis aꝺ pias causas in fauoꝛem anime testari nutu.
6 aꝺpendicantes qui ꝺicantur.
7 Codicillus largo modo ꝺicitur testamentum.

Testamentum. Nō summatur.l.ista pro pter breuitatem ꝛ qz ꝺiffinitio est p̄o summario. Et ex ipsa ꝺebes notare. Pro ꝺio ibi:voluntati nostre ꝛc.vt plenius ꝺeclarabitur super.j.gl.qȝ inter cetera ꝺe essentia testamenti est qȝ non pēꝺeat ex alieno arbitrio ꝛ voluntate[b] ; in boc ꝺiffert in contractibus alio modo:vt patet in.l.tam bis.ſ.j.ff.ꝺe ꝺo.cā moꝛ. ꝛ no.in.l.centesimis.ſ.fi.ff.ꝺe ver.obli.ꝺe quo ꝺicitur bene in.l. captatoꝛias.j.ꝺe beꝛe.insti.Scōo colligit ar.bic Bal.ex isto ter. ibi fieri voluit qȝ absenti per mandatū ꝺe aliquiꝺ faciēꝺo inꝺucitur beꝛeꝺis institutio. Unde ipse infert qȝ si testatoꝛ mandat construi eccleſiam ꝛ in eius constructione mandat expenꝺi omnia bona sua qȝ per boc viꝺetur ipse eccleſiam beꝛeꝺem instituere ꝺe quo remittit aꝺ no.per Bar.in.l.centurio.j.ꝺe vul.ꝛ pu.licet specifice istam questionem non attingat:sed tantum per que verba inꝺucatur ꝺirecta institutio. Utrum autem beꝛeꝺitas vel legatum possit aꝺici eccleſie future construenꝺe. viꝺe text.c.nos quiꝺem.extra ꝺe testa.ꝛ ibi ꝓ ꝺoc.ꝛ Bar.eleganter ꝺeterminat in.l.seruos in fi.ff.ꝺe ali.ꝛ cib.leg. In glo.ibi:item iusta.l.legitima alias nō tenet.hanc glo.sin.notant bic quiꝺam mo.ꝛ ma rime Jo.ꝺe imo.ꝺicētes glo.sentire qȝ institutio beꝛeꝺis facta ꝓ metū nōvꝫ ipso iure ex quo sequereť qȝ beꝛeꝺitas pertineret aꝺ veniētes abintestato per.l.j.C.ꝺe na.libe.ꝛ per.l.j.in p̄inci.ff.ꝺe suis ꝛ leg. Sed contra istā glo.est altera gl.in rub.i.ſi qs ali.testpbi.q̄ ꝺicit qȝ vꝫ institutio ipso iure. Sed auferť beꝛeꝺitas aꝺ indigno ꝛ applicatur fiscoꝛ:ꝛ illā approbat Bar.ꝛ cōiter ꝺoc.in l.fi.ff.si quis ali.test.pbi.per.l.j.C.eo.quā sic.ꝛ ibi intellige Bal. ꝛ rōnē assignat Bar.huius 2cluſionis in.l.fi.ff.ꝺe bis q.vt indi. qz cum coacta voluntas sit voluntas.sequitur qȝ in ista ꝺispositione non ꝺeficiant substantialia que in testameto requiruntur Jo.aūt ꝺe imo.bic ꝺefenꝺit gl.lege ꝛ rōne ꝛ primo per ter.in.l.q testameto in fi.j.eo.vbi probaťqȝ si testes ꝺetineant inuiti aꝺ faciēꝺū testameti tale testameti est nulli. Ratione qz facultas testanꝺi ꝺebet esse libera:vt in.l.j.C.ꝺe sa.san.ec.ergo metus aꝺibitus reꝺꝺit actum nulli:sicut viꝺemus in matrimonio in quo qz ꝺebet aꝺesse plena libertas ꝺiximus qȝ metus reꝺꝺit contractum nullum ipso iure:vt in.c.veniens.ꝛ in.c.cum locū.extra ꝺe spon.i.etiam si contractus sit iuratus:vt est casus qȝ ibi no. ꝺ.Abb.ficulus in.c.ſi.ꝺe eo qui ꝺuxit in matr.quam pollui per aꝺul.nec obstant iura allegata per ꝺoc.fm eum cum argumenta si bene inſpiciantur loquuntur in alio casu:ꝛ ꝺeclarando intentionem suam in boc vltimo ꝺicto. Respoꝺeas foꝛmaliter aꝺ il la iura:ꝛ ꝺicas qȝ.l.j.C.si quis ali.testa.probi.licet loquatur ꝺe testamento facto per metum:nō tamen ꝺeclarat quis faceret ibi controuerſiam beꝛeꝺitatis beꝛeꝺi scripto. Et potest intelligi qȝ ibi beres scriptus agebat petitione beꝛeꝺitatis cōtra possiꝺētē abintestato:ꝛ tūc faceret pro cōclusione huius glo.ſi.eo.tit.ꝛ alie ll.posite eo.ti.ff.sine ꝺubio non loquunť foꝛmaliter in isto casu ꝫ in altero ꝺe ꝺuobus casibus:vel qñ successurus abinte.pbibuit volentē testari facere testū. Uel qñ scriptus in isto testō legitime facto pbibuit illuꝺ testū voluntarie:ꝛ sponte factum mutari qui casus viꝺentur ꝺiuersi a casu nostro:qz in istis ꝺuobus casibus ille qui succeꝺit:succeꝺit ex ti.non causato immeꝺiate ꝓ metum. Sed vel abintestato ex ꝺispositione.l.vel ex primo testameto olim legitime facto. Tertio ex quo titulus immeꝺiatus non causatus a metu nō rescinꝺitur ꝛctus per actionē qȝ metus cā: vt l.metum.ſ.sed licet.ff.qȝ me.cau.ꝛ ꝺeclarat Bar.in.l.ſi.preal le. Preterea qñ precessit testamentum volūtariū institutio fuit aliquanꝺo legitima ergo inhabilitas postea superueniēs fine de licto testatoꝛis non vitiat ꝺispositionē tpe habili perfectam vt l.is cui lege.j.eo.ꝛ per glo.oꝛꝺi.in.l.j.ſ.exigit.ff.ꝺe bo.pos.scōm tab.ꝛ per ista bec opi.vꝫ multum coloꝛata:que etiam confirmatur forti ratione. Ultra ipsum:qz ꝺispositio inꝺucta a solo iure ciuili:que vocatur ꝺispositio legitima:vt.l.legit.ff.ꝺe pac. Si metus aꝺbibetur in ea reꝺꝺitur nulla ipso iure:vt est text.fm intellectum Bar.in.l.ſi mulier in.ſ.ſi ꝺos.ff.qȝ me.causa. Sed testamentum est ꝺe iure ciuili ꝺuntaraꝛ:vt ꝺeclarabitur in.l.iñ.j.eo. ergo vꝫ qȝ metus reꝺꝺat testamentū nullum. Sed ꝺefenꝺenda est sententia cōis:ꝛ tenenꝺum testamentū non sit nullum ipso iure.[c] Moueoꝛ prima ꝛ principali ratione:qz certum est qȝ ꝺolus occultus ꝛ facilius annullat contractū ꝓ metus vt pꝫ in.l.elegater.in p̄in.ff.ꝺe ꝺolo.vbi contractas bone ꝺei reꝺꝺitur nullus per ꝺolum:qui tñ non esset nullus ſi esset factus per metum vt pꝫ

a Heredita rias. Vide eūꝺe i rubr. ſ.e.tit.in.ſi. co.ꝛ in.l.cū beꝛeꝺitate. ſ.eo.be.va.

b Et volun tate. Intelige quo ad substātiā vt bic:sed quo ad ꝺictionē sapiētis fic l.illa insto. ꝛ ibi Bar. ꝺe he.insti. Bene. Va.

c Ipso iure vide And. Bar.ꝛ bal. cepo.in ruciusꝺē tit.ꝫ istis metus regraꝛ. viꝺ Bal.in.l.j. C.e.ti.in.ſi. col.v.ꝺro q̄ coactio.vbi ēt in pe.col. v.sed quero qualr ꝓbabiť.ꝛ v.seq. qȝ talis metus ꝓbaťsi testoꝛ interrogatus cur mutauit testameꝺtuꝫ.et rñdit stringēdo spatulas non potuisse ꝓtulisse ꝛ qȝ libēter mutaret testamentū si posset lꝫ alr nō exꝑmat a quo sit illaꝰ metus. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in ti. qō me. cā. Sz ego habeo q dolus nō reddit testū nullū ipso iure: ꝛ sit habitus in preiudicii descēdentiū: sed facit testū expugnabile p querelā qū filij nō būt legitimā iure institutionis vt est casus ꝟm cōem intellectū in aut. vt cū de ap. cog. Ꝟsue igit. in verbo circūscriptionē. ꝛ olim pbat expressius in. l. nō ēm. ff. de inoff. test. ergo si in perfectione legitime que debet filijs dolus nō reddebat dispositionē nullā ipso iure: multo magis nō reddet si filij vel alius decipiat vltra legitimā. Ad dato qō ter. in corpore diceret testū esse nullū: sicut ꝟ intelligere Bal. in. l. j. C. si qs ali. testa. pbi. tū illa. l. nō probaret intentionē suā: qz corrigit ius antiquū solū in legitima: q̄ fortius debet filijs q̄ reliquū patrimoniū: ſ remanemus quo ad id patrimoniū in dispositione iuris antiq: de quo in. d. l. nō ēm. ꝓto ista cōclusione facit optime ter. cū glo. in. l. j. in fi. ff. de excep. Sol. ꝓto ista parte facit solēnis regula quā ponit Bar. post Pe. in. l. si is perēptorie. in tractatu fictiōis principatione. ff. de vsuca. vbi dicit qō q̄n pſona est habilis ꝛ nō prohibet ꝟ here si. l. phibet actū fieri ex aliqua cā extrinseca in dubio actus nō reddit nullus ipso iure: vt pt3 in 3ctu facto p metū nisi forte. l. vltra. pcedat sicut q̄n annullat 3ctū bone fidei factū p dolū: sed qz ista rō est aliqualiter dubia plus placet mihi rō assignata q̄ ēt ꝟfirmat ex mente ti. ff. si qs ali. testa. prohi. qz rubrica ibi ponit duos casus dicēs si qs ali. testa. prohi. vel coēgerit. ꝛ cū iste ſcōs casus nō determinat alicubi cū. l. j. ſ. eo. nō declaret. Utrum institutio sit nullavel hereditas auferat ab indigno relinquerel materia illa imperfecta decisa: nisi q̄ p declarationē prime partis rubrice iuris cōsultus intellexerit et declarata esse scōam ꝟ bar. in. l. si. sepe alle. dixit q̄ eadē rō est siue quis, cogat a princ. se instituī beredē siue cogat testatorē postea non mutare testū. ꝛ z3 ipse nō probet q̄ sit eadē rō. ego pbo q̄ ꝛ vt ait hic Bal. eleganter ꝛ refert materiā testamēti siue cā matrimonialis est ipsa volūtas testatorū distribuēs bona sua post mortē. Unde patet q̄ si coactio illata volūtati a principio redderet testū nullū: vt dicit Joā. de Imo. ēt coactio adhibita ne mutarent testamenta idē faceret q̄ q̄ actus nō perfect⁹ totaliter. sicut est tū cū vinit testator. vt hic declarat Bal. cā superueniēs q̄ impediret actiue a prin. ꝛ redderet eū nullū ipso iure similiter reddit eū nullū ex postfacto: vt. l. inter stipulantē. ſ. sacrā. ff. de ver. ob. ter. in. l. que testō. ſ. fi. q̄ q̄ testis retinet inuitus deficit solēnitas testamēti. ideo cū dicit esse presens q inuitus detinet vbicūq; presentia requirit pro autoritate ꝛ solēnitate vt est casus notādus: vt ibi ꝑ doc. in. l. j. ſ. fi. ff. de aut. tu. Sed q̄n metus adhibet ipsi testatori nō deficit solēnitas substātialiter: q̄ coacta volūtas: volūtas est nec ēt probatoria ex quo testes ſpōte sunt ꝑsentes. Ad ſcōm rūdeo q̄ ꝙuis testamen tū ꝛ matrimoniū in multis habeāt ꝑare fauorē: vt in. c. fin. ꝛ ibi no. de re iu. ꝛ. l. si pars iudicantiū in prin. ff. de inof. testa. non tū pōt negari q̄ matrimoniū est res fauorabilior ꝛ ꝑpter periculū anime ꝛ ꝑpter virtutē sacrameti: vt colligitur ex no. in loco allenec requiritur q̄ in testamento debeat adesse plena libertas sicut in matrimonio. Ad tertium respondeo q̄ in. ſ. si dos. potest dici esse speciale ꝓpter fauorem cōtractus: sicut tangit ibi glos. que habet multos fauores vt. l. j. ſ. sol. ma. ꝛ. l. j. in prin. C. de rei vxo. actio. ¶ In eadem glo. ibi cum institutione q̄ heredis ꝛ ex Bar. hoc dicente notat q̄ diffinitio iuris con. potest saluari sine aliqua subauditione intelligendo verbum iusta positum in ter. i. perfecta: vt exponit in. l. cū filio. ſ. fi. ff. de leg. iij. nulla enim alia dispositio secundum eum est eque perfecta: sicut testamenta quia nulla alia dispositio potest cōsistere a seipsa nec ꝑ aliam dispositionem reputatur persona defuncti vt inducatur trāsitus actionum que erant penes defunctum cuius dictis breuiter adde. Et primo inquantum dicit q̄ verbū voluntatis ponitur ad differē tiam verborū enunciatorum que non disponunt sed denunciant vt. l. ex hac scriptura cum materia. ff. de dona. hoc non ꝟ bene dictum: qz etiam enunciatio q̄uis nō disponat est tamen actus voluntarius ꝛ a voluntate procedens. Unde appellatur confessio spontanea non voluntaria: vt. l. j. ſ. si quis ytro. ff. de questio. ꝛ p glo. in. l. j. C. de confes. Unde potest dici ꝛ melius q̄ verbum voluntatis hic significat causam naturalem ipsius testamēti. quaz Bald. hic dicit esse voluntatē testatorum perfectam que fuit necessaria in diffinitione. Verbum autem nostre ꝛ secundum eū significat eos qui sunt liberi ꝛ ciues romani quibus competit testamenti factio. ſ. personas legitimas ad testandum. Et q̄uis ista dispositio possit esse bona: pōt tamen dici ꝛ melius q̄ istud verbum significat essentiam vltime voluntatis que est voluntas ipsius disponentis: q̄ non potest esse captatoria ꝛ pendere in arbitrio alterius: vt. l. captatorias. ſ. de here. insti. Verbum autem iusta recte exponitur per eum: sed aliqui moderni hic dicunt q̄ definitio iurisconsulti indiget subauditione gl. q̄ dicetur quod testamentum sit dispositio iuxta. i. perfecta non sufficiat: quia etiam codicilli ꝛ donatio causa mor. ꝛ. in suo genere possunt esse perfecti. ꝛ ad hoc vt dispositio possit esse iusta satis est quod in suo genere sit perfecta ꝛ legitima: vt. l. iusta interpretatione. ff. de verborum signifi. ꝛ in. l. si. in fine. C. de fideiuſ. Et bene facit ter-

a ¶ Determinare. Adde card. in cle. 2stōnē. ſ. q̄. de ele. ꝛ bal. in l. in testō. j. col. C. de testa. mi. b. ꝟ.

b ¶ Habet. ꝛ idēoic si subdaf decretū tale annullatu. ꝟ̄si ꝓdicta observata nō fuerit q̄: lex 3z seruari i forma specifica. vt per. d. bar. soci. in 2si. xlv. inci. visa ꝟ. rside tur. cir. me. l. j. parte ꝓ quo vide ēt q̄ hūr p eundē frā. are. in. l. sigs mihi. ſ. si cōa ad fi. de acq rē. he. b. ya.

cum glo. in. l. cū non iusto. ff. de collu. detegē. Preterea est aliqua dispositio q̄ pōt inducere transmissionū actionē etiā ipso iure vt si legatur nomē debitoris. vt. l. ex legato nois. ꝛ ibi not. C. de leg. Itē est aliqua dispō tribuens bona post mortē q̄ subsistit p seipaz nā donatio cau. mor. nō regrit additionē hereditatis vt satis ꝓbatur in. l. etiā. ff. de inoffi. te. ꝛ ibi sentit gl. ꝛ not. in. l. ꝛ si mortis cā. ff. de do. cau. mor. lz ibi dubitet aliqualiter. Sed tū cōcēdo est vera per iu. cō. superi⁹ alleg. Sed his nō ob. dico diffinitionē iuris cō. esse perfectā q̄ verū est q̄ dicit bar. q̄ per nullā aliā dispōnē fit trāsitus actionū directarū de vna pſona in aliā. nisi per instō nem heredis. vt. l. q̄s ergo casus. ꝛ ibi not. ff. de pec. ꝛ. l. iij. ff. p so. Itē singularis successor nō representat personā defuncti: sed solū heres in aut. de iureiu. a mo. presti. ſ. j. Et ad arg. d. Joan. de cas. rūdeo q̄ lz q̄libet dispō relatiue. i. quo ad se si est facta mō debito dicat iusta simpliciter: tū cū fit mētio absolute de iusta dispōne: sicut hic cū dicit q̄ est volūtas nostre iste dispōverba dūt capi simpliciter prolata in perfectioni significatu q̄ esse possit absolute. vt. l. j. ſ. imperpetuū. ff. si ager vecti. p ista expedita fit diffinitio iuris cō. q̄ est optima. ¶ In ea. gl. ibi: sed q̄ dices approbat cōter glo. ista per doc. q̄ in exheredatione fuit inserta causa legitima: sed nō approbata: sicut refert bar. ꝛ bal. in aut. nō lz. C. de lib. prete. Sed cōtra istam cōem sniam insurgit hic Joan. de imo. ꝛ etiā Rapha. fulg. vt quidam Moder. referunt dicentes quod etiam bodie de iure nouissimo glo. ista simpliciter est tenenda etiam si causa legitima nō fuerit inserta. Et q̄ semp testū est expugnādum per querelam. Et licet ipsi multa verba dicant effectus sua rum rationū est ista prima ratio: q̄ per subauditionē ꝛ tacitos intellectus non 3z fieri legū correctio. vt in. c. cupiētes. ſ. quod si per viginti in glo. de elec. lib. vj. Unde cum ter. non dicat expresse in corpore quod testū sit nullū ipso iure non debemus corrigere ius antiquum per aliquā subauditionē. ¶ Scōo q̄: legum correctio est enitāda: vt. l. precipim⁹. C. de app. ꝛ. l. sanci. C. de testa. Ad 3z fieri interpretatio vt nō inducat correctio. ¶ Tertio q̄ ter. in cor. ſ. siue igit foicit finauit hec obseruata nō fuerint: tūc euacuatū q̄ verbū exponit ibi per querelā q̄ vt significare verbū rescisso positū in fi. ter. ꝛ repetitū in. ſ. ꝛ hec quidem rescindere eū dicit actū validū q̄ eripit nō actū nullū: vt. l. nā ꝛ si. ſ. rumpendo. ff. de iniu. rup. test. ꝛ insti. de inoffi. te. in prin. ¶ Quarto q̄ ter. in. ſ. aliud quoq; caplm. dicit copulative q̄ duo dūt obseruari. l. insertio cause ꝛ probatio: sicut ergo si cā esset inserta ꝛ nō probata testū non esset nullū ſm Bar. ꝛ cōem sniam. Sed esset expugnā
2 di querela: ita ꝛ si causa nō inferat: ſq̄ q̄. l. determinat duo de
a terminabilia intelligit ea pariter determinare: a vt. l. iam hoc videt. de vul. ꝛ pup. ꝛ. l. ꝙuis. C. de impub. ꝛ ali. sub. ¶ Quinto ſm Rapha. q̄ ius nouissimū nō introdurit ꝓ forma q̄ cause legi time deberēt inseri in exheredatione. Unde nō pōt dici q̄ actus sit nullus quasi sit solēnitas verbor⁹ omissa ꝛ sic cessat fundamētū doc. Et sic ꝑz ex prin. ſ. aliud quoq; caplm q̄ illa aut. fuit principaliter introducta ad fortificandū exheredationē ꝛ ostendū quō esset in expugnabilis ꝛ perfecta nō ad inducendū nouū remedium cōtra exheredationē. Sed ad istas rōnes de facili rūdetur. ꝛ ad primū ꝛ ſcōm arg. dicit q̄ nō corrigit ius antiquū. cuz causa nō est inserta. q̄ de iure antiquo nō valebat testū qz nō requirebat aliqua forma vt ſ solēnitas circa appositionē cause. Jus ergo antiquū corrigit in hoc: q̄ vbi olim nō requirebat expssio cause hodie requirit. Sed hec positio q̄ requirit cause expssio tūc q̄ testū sit nullū ipso iure hoc nō est corrigere ius antiquus singulr sed per interpretationē passiuā q̄ lz locū etiā in materia correctiua. vt. l. j. ſ. fi. l. fal. ff. ad. l. fal. ꝛ l. j. ſ. j. ff. de mune. ꝛ bo. ꝟz bar. ꝛ oēs in. l. oēs populi. ff. de iust. ꝛ in. ꝛ in. l. marcell⁹. ſ. q̄ aūt ff. ad treb. Trahit ēm ius antiquū ad. l. nouā q̄ inducit nouam solēnitatē: q̄ etiā ex illo iure antiquo si solēnitas q̄ requirebatur in exheredatione non seruabat exheredatio erat nulla vt. l. inter cetera. ꝛ. l. notiatim. ff. de lib. ꝛ posth. Preterea pōt dici q̄ predicte due rōnes procederēt nisi expresse lex noua dispōneret actum dispōnit in. ſ. ꝛ hoc dicim⁹. in ver. sinaute nō fuerint ibi nullam vim habere ꝛ colligit ex corpore alibi vt statim dicemus: lz enim inueniamus verbū rescindere ꝛ rūpere significare aliqñ actuz
a vt ꝑz in testō in quo est ꝓtensum q̄ ōz rūpi posthumo. C. de bo. pos. ſm tab. Et idē dicem⁹ in 3ctu in. l. ex empto. ſ. bis q̄ vina. ff. de act. emp. ꝛ. l. minor. ſ. si seruus. ff. de euict.
¶ ꝛ in. l. j. ſ. j. ff. de feri. hoc tū nō inuenit ſq̄ verba significātia nul
b litatē manifestā ponant ꝑ rescissiōe actus q̄ vz fz q̄ic q. l. dicat nul lius esse momēti. vel nullas vires hz ꝟ vel in casu nostro q̄ verba significant totalē nullitatē actus: vt. l. cū inde. C. de sen. ꝛ insti. de inoffi. te. in. ſ. Et ꝓbat in. l. ij. ff. de in te. ꝛ in lege non dubiuz. C. de legib. Sed prima rūsio magis placet ꝛ est magis iuridica. Ad tertium de ter. in corpore est responsuz per predicta quia verbum euacuatū q̄ ponitur in. ſ. siue igitur declarat ex sequētib⁹ q̄ importat actū nullū ip so iure. Ad quartū argumentū dicitur sicut

sicut dicit Bar. ꝛ bū q̄ in qualibet materia pōt istud admitti q̄ vnū ꝛ idē ꝟbū significat diuersimode ꝑpter diuersitatē rationis: marie ne inducat aliq̄d cō regulas iuris ꝑpter q̄ aliq̄ ꝟbū excedat suū significatū: vt. l. vxorē. ſ. fi. ꝛ ibi ꝑ Bar. ff. de offi. pcō. ꝛ lega. Et pbat optime in. l. pater seuerinā. ſ. cōditionū. ff. de cō di. ꝛ demō. bū facit ter. in. c. dānamus. c. si. de sum. tri. et fi. ca. Et est hoc ſcom regulā iur. q̄ ponit in. l. quoties idē seruo. de re. iur. p quā regulā sine dubio etiā iura coꝛrigētia patiunt interpretationē: q̄ est interpretatio passiua vt prime diri. Ad vltimū q̄ dixit. d. Rapha. non est opus multis verbis q̄ hoc est manifestū de iure q̄ q̄si aliqua obseruatio regrit ꝛpe quo actus ꝟficit in dubio cēset adhibita pro solēnitate cui⁹ omissio actū nullū: vt. l. cū bi. ſ. ſ ꝓto. ff. de transac. ꝛ. l. obligari. ſ. j. ff. de auto. tu. ꝛ in. c. j. de reb. eccle. nō alie. in. vj. Et in terminis est quasi expssum. vt in. c. bus iurib⁹ ptz q̄ ꝛ q̄ in appellatiōe ab interlocutoria 3z expīni
a causa legitima omissio talis expssionis reddit appellationē nullam. Unde Jo. de imo. vides hoc esse verissimū pūctualiter dicit q̄ regula illa est vera nisi. l. vltra. pcedat sicut dicimus in simili q̄ q̄uis act⁹ fact⁹ cōtra. l. fit nullus ipso iure: vt. l. cū ler. ff. de fide. hoc est verū nisi ler vltra. pcedat dādo remediū rescissoriū: sicut videm⁹ in acti. q̄ me. cā. ꝛ ita no. Bar. j. l. nō dubiū. C. de le. Et ita rūsio esset vera sine dubio si lex clare vltra. pcederet. Sed pcedit poti⁹ ad partē oppositā declarādo actū eē nullū: vt. ſ. dixi quinimo ēt si. l. in materia in qua act⁹ deberet esse. nullus ipso iure vteret verbo q̄ de sui ꝓprietate significaret actū esse recidēdum ꝛ nō recisum imꝓꝓpriaretur: tū vt intelligeremus actū esse nullū ꝛ non recidendū. Casus est not. qui hoc pbat expresse in. l. iuris gē. ſ. fi pacis car. Ulti. rūsio verbo rescindendū. ff. de pac. iū cta. l. gñaliter. ꝛ. l. plagis. ff. de verb. ob. 3z ſequēter restat vidēdum vtrū ſ si

Universidad de Deusto
Biblioteca

alīs ꝛdoder.in.l.pponins alias ſi vni.ff.de re iudi.tū qnātū ad boc vt inter partes id qđ ꝑncipaliter deducīt in iudicio habeat ꝑ declarato boc nō inducīt niſi ꝑ ſniam alias ꝓbationes minuerēt ſiné litī qđ eſt absurdiſſimū:vt.l.de qua re.in prin.de iudi. nō obſtat qđ falſa cā finalis reddat diſpoſitionē nullā ipſo iure qñ ipſo iure ꝑſumīt eſſe finalis:qz ad boc rñdet qđ iſtud eſt verū niſi lex vltra pcedat ſicut facit in exheredatiōe in qua de iure antiquo parauit remediū reſciſſoriū ét in iſto caſu:vt ptz in.d.l.cū mater.in glo.poſita.§.v.morte.hāc glo.no.bic Bar.ꝛ alii ſcribentes qđ executio teſtamēti fit poſt mortē naturalē nō poſt mortem ciuilē.ꝛ inde ſumpta occaſione tractat bic Bald. † de multiplici
a morte ꝺicens qđ quedā eſt mors ciuilis ex delicto verbi gratia cū quis ꝓpter delictū deportat:vt.l.ſz ſi mors.ff.de do.inter vi.ꝛ vro.ꝛ.l.ſi necē.§.ſi deportat⁹.ff.de bo.libe.Quedā eſt mors ciuilis ſicut eſt mors cōtingēs ex capite de qua in.l.nec nos.hic alleg. in gloſ.Quedā eſt mors ciuilis meritorie ſicut qui quis ingredit religionē:vt.l.deo nobis.C.de epi.ꝛ cle.Quedā eſt mors naturalis vere q̄ in materia ſtricta ꝛ odioſa ſola ꝑ boc verbū mortis ſignificat ſm glo.in.l.träſigere.C.de träſac.ꝛ doc.in.l.ſeruū quoq; §.publice.ff.de ꝑcur.Et qualiter teſtū ꝑ alias ſpēs mortis cōfirmeť vel irritet dic vt hic ꝙ ꝛdoder.poſt Bar.ꝛ vt dicemus in.l. eius q.ſ.eo.Sed de tertia ſpē mortis q̄ dicīt meritoria eſt tāgēdū bic.Et primo eſt videndū nunqd teſtū ꝓtius factū ꝑ ingreſſum religionis rūpet vel irritet.Scō ſi nō rūpit vtrū poſſit reuocari poſt ingreſſum religiōis.Tertio ſi nō reuocat vel nō ꝑōt reuocari vtrū executio diſpoſitoū in tali teſtamēto debeat fieri immediate poſt ꝓfeſſionē an vero debeat ſpectari mors naturalis.
¶Circa primū adde dictis Bart.in aut.ſi qua mulier.C.de ſacſan.eccle.inquātū ipſe dicit qđ ſi teſtator fecit teſtū nō cogitans de ingreſſu religionis ꝛ poſtea ingredit religionē vꝫ reuocaſſe teſtamētū er eo qz q.ꝑtinet religionē tacite vꝫ offerre ſe ꝛ ſua in.§.illud in aut.de mona.ꝛ in.c.in ꝑſentia.extra de ꝓba.in nona.q.vlti.col.q̄ ingredientib⁹.ꝛ ſic cōferēdo bona ſua ꝑſentia ꝛ futura ecde.vꝫ reuocare teſtū ar.l.ſi maritus la.ſi.C.de do.inter vi.ꝛ vro.ꝛ.l.fideicōmiſ.§.ſi rem.ff.de lega.iij.qđ dictū iſtud ꝑcedit ſine dubio qñ expreſſe cōtuliſſet monaſterio ſe ꝛ ſua ꝑ iura alle.ꝛ ꝑ ea que
b habent in.l.cū maritus.§.ſi.in glo.ff.de pac.do.ꝛ in.l.ſcia.de docau.mor.ff.in gbus ptz qđ do.cā mor.videt reuocari in effectu ſi donatū eſt legatū alteri ꝛ boc fuit dictū Ja.de bel.refert Bar.loco alle.Sed qñ is nō dedicaret expreſſe ſua licet ſe oñtaret:tūc verior videt opi.quā ſequit hic Jo.de imo.qui refert Bar.ita ſimpliciter dicere ſed nō recte qđ nō videat reuocatio teſta.qz ex quo
c ꝓtius fecerat teſtamentū dico qđ poſtea ꝓfitēdo religionē ne tollāt ſua diſpoſitio expreſſa precedēs nō videt offerre ſua qđ ꝑo bo ibi ꝑter.in.l.ſi.in ꝓin.ff.de lega.ij.ꝛ qđ ibi per Bar.niſi eſt ca ſus ſinguꝫ.qđ licet clauſula derogatoria precedens expreſſa tollat voluntatē ſequentē expreſſam cōtra illā factā:boc tū non operat clauſula derogatoria tacite reſultās ex mente teſtatoū et non ex verbis:ſicut ergo tacita volūtas precedens non tollit ſequentem quā expreſſa tolleret:ita nec tacita vel preſumpta ſequens tollet precedentem.Secūdo ꝓo iſta cōcluſione adduco tibi ter.not.in l.ſi.ff.de bis que in te.delen.vbi probat clare qđ tacita ademptio hereditatis nunq̄ preſumitur vbi pōt ſubeſſe alia cōiectura ſiue alius intellectus.Sed in caſu noſtro pōt eſſe qđ ille qui ꝓfeſſus eſt religionē idcirco nihil de nouo diſpoſuit de bonis ſuis ſed tacuit qz ſciebat iam eſſe diſpoſitū ꝛ diſpoſitionē illā poſſe durare poſt ꝓfeſſionē dūmodo volūtas eius nō eſſet cōtraria ergo nō videť reuocaſſe teſtamētū ar.l.ſicut.§.nō videť.ff.qui.mo.pig.vel hypo.ſol.Tertio cōfirmatur iſta opi.fortiſſima ratiōe qz ſi videť reuocaſſe teſtamētū vt inquit Bar.q̄ro nūqd videat feciſſe nouū teſtamētū vel nō:ſi dicas qđ videat feciſſe boc eſt falſuꝫ qz de eſſentia teſtamēti eſt qđ nūcupet vel ſcribat heredē expreſſe ipſe teſtator vult.l.iubem⁹.ꝛ ibi no.C.de teſta.ſz bic nullus regrik heres ſcriptus vel expreſſus quimo bona träſferunť in ꝓfitia ad monaſteriū ꝛ ſicut acceſſoria ꝓfeſſioni ſcōm doc.in aut.ingreſſi.C.de ſac.ſan. eccle.aut dicis nō eſſe factū nouū teſtamētū ꝛ tūc nō videť potuiſſe reuocare ſcōm regulā que eſt inſti.qui.mo.te.infir.§.pe.ꝛ tradi
5 tur in.l.ſancimus.C.de teſta.niſi forte ſoluēdo iſtā rationem dicas ſꝙ ſicut ad pias cauſas in fauorē anime aliquis poteſt teſtari nuncᵇ vt in.c.cū tibi.extra de teſta.in glo.ꝛ no.in.l.j.C.de ſacſan.eccle.Itē ſicut verba enūciatiua omiſſa ꝓpter aliud in fauorem anime inducūt vltimā voluntatē:vt in.c.ſi.ꝛ ibi no.extra de ſuc.abinteſta.ita poſſet dici qđ iſta tacita ꝛ acceſſoria voluntas ſufficiat ad inducēdū nouū teſtamētū vt primū reuocet.Et qnāquis iſta ratio ſic poſſet ſolui mihi tū placet opi.ꝑdicta rationibus.§.deductis ꝛ marime qz ter.in auť.de mona.§.illud.in prin. ſic videť dicere qđ quelibet diſpoſitio facta ante ingreſſum eſt rata.Et idē ꝓbatur in aut.nūc autē.ꝛ ibi per Bal.C.de epiſ.et cle.vnde cū ter.nō diſtinguer vtrū cogitanerit de ingreſſu vel nō ꝛ nulla ratio ꝙret ad dicendū oppoſitū ſtamus diſpoſitioni le
6 gis.nō ob.id qđ ꝺo.Bar.in loco alle.dū nititur ꝓpare ꝓpter dictionē ét poſitā in.§.illud ter.velle qđ idē operet tacita obligatio quā expreſſa:iſtud ego cōcedo in caſu illo nō qñ preceſſit teſtū in quo expreſſe loquit litera ſz vbi teſtū preceſſit tūc eſt alia rō ratiōnibᵇ ſupradictis.nā illa ratio Jnn.ꝛ glo.que dicūt qđ teſtū rūpitur quaſi agnatione filij qñ monaſteriū habebit loco filij ſi nihil fuit relictū monaſterio in teſtō optime repreħēdit per Bart. in loco alleg.ꝛ ego addo ꝛ oſtēdo boc nō eſſe verū:alio modo qz ſi monaſterū habeť loco filij:ergo ét donatio facta inter viuos reuocareť ipſo iure poſt ingreſſum religiōis per.l.ſi nunq̄.C.de re.do.boc anteť eſt falſum ꝛ cōtra.ter.iuncta glo.in.§.illud.ſ.al. le.ergo pz qđ monaſteriū quo ad ꝓpoſitū nō habeť loco filij.Ad uerte tū ſupplendo aliqđ ad ea q̄.ſ.ꝺixi:qz qñ aliqs fecit teſtū ꝛ poſtea expreſſe cōtulit bona ſua ꝛ ſe monaſterio tunc eſt verū qđ
c vꝫ reuocaſſe teſtū ᶜ precedēs.vt ꝺixi qñ ingredit religionē ex interuallo.Sz ſi incōtināti ingrederet religionē:tūc nō vꝫ incōtināti corrigere ſeipſum cōtra.l.nō ad ea.ff.de cōdi.ꝛ demō.dicemus qđ collatio expreſſe facta monaſterio videť facta vſqꝫ ad vi tam ipſius cōferentis nō poſt mortē.ꝛ boc tenet Ant.de bu.in.c. in preſentia.de ꝓoba.ſz remaneat aliqualiter dubius facit opti me qđ no.Bar.in.l.ſi.§.j.ff.de cōdic.inde.vbi aūt collatio nō eēt facta expreſſe tenet ibi ꝺ.Ant.opi.quā.§.tenuit.ſz nō adducit ea que adduri ad eiꝰ ꝓbationē.Et ꝓo illa opi.bene facit tert.in c.qz ingrediētib⁹.in.ir.qō.ylti.in ver.ylteri⁹.vbi ꝺr qđ ingreſſus monaſteriū poſt profeſſionē nō pōt ylteriꝰ teſtari ex quo ďak intelligi qđ ante potuit ꝛ vꝫ teſtū. ¶Circa articulū ſcōm fuerant opi.nā Bar.in aut.ſi qua mulier.§.alle.diſtinguit qđ aut aliqs ingredit religionē ońo incapacē puta fratrū minoꝝ:ꝛ tūc non amplius poterit reuocari teſtū:qz cū frater minor habeatur ꝓ mortuo ꝛ nō ſit habilis ad poſſidēdū aliqd in particulari vel in cōi ſequit qđ iſta mors operak eundē effectū quē operareť mors nālis reſpectu bonoꝝ teſtatoris ergo ſicut teſtū reuocareť poſt mortē nālē ita nō vꝫ revocabile poſt talē mortē ciuilē.per ea que habenť in.l.deo nobis.C.de epiſ.ꝛ cleri.ꝛ in.l.er ea pte.§.ſi.ff.de ver.ob.in quib⁹ cōdubit qđ qñ mors ciuilis inducit oño eundē effectū quē naturalis equiparak naturali.Aut aliqs ingreditur religionē que poteſt habere ꝓpriuꝫ in cōi:ꝛ tunc tene qđ teſtū pōt reuocari per.l.ſed nō mors.circa mediū.ff.de do.inter vir.ꝛ vro.ꝛ.l.cū pater.§.hereditatē el.j.ff.de leg.ij.ſed Ang.hic ꝛ Joā. de imo.inſurgūt cōtra iſtud ſcōm mēbrū dicētes duplici rōne eſſe impoſſibile qđ iſta reuocatio poſſit fieri.Prio qz ille monachus de nouo nō poſſet teſtari:ergo nō poſſet reuocare teſtū.tz conſequētia qz eadē ptās requirīť in differēdo actū que in cōſtruēdo: vt.l.iij.ff.de re iudi.ꝛ.l.ſi vt ꝓponas in ſi.C.de nup.ꝛ in.c.cum inferior.de maio.ꝛ obe.Seōa ratio eſt ꝓmum teſtamētū nō reuocaťnis per cōfeſſionē ſecūdi inſti.qui.mod.te.infir.§.pe.ꝛ plene per Bartol.in.l.ſi iure.ff.de leg.iij.Sed monachus de nouo non poſſet cōdere teſtamentū:vt in iuribus.§.alleg.ergo nō poterit ꝓmum reuocari ꝺo.Anto.in.c.in ꝑſentia.prealle.ſimpliciter ſequit opi.Bar.lex tamē inducta per Bar.nō videť ꝓbare intentionē ſuam ſcōm Ang.ꝛ ꝛdoder.bic qz loquit in donatiōe cā mor.q̄ magis accedit cōtractui inter viuos quā vltime voluntatis ſcōm glo.in.l.ij.de do.preleg.ff.ꝛ Bal.bic.Unde ſicut depoz tibi mandanero.§.is cuius.ff.manda.ita videtur poſſe donare de nouo.ad ibi placet valde opi.do.Bar.in iſto ſecundo memco breuiter quod in iſto caſu monachos poterit teſtari:ꝛ conſequenter reuocando ꝓmum facere nouum teſtamentum qđ ꝓo bo qz ter.in.§.illud.in ſecundo reſpōſo.ſatis aperte demonſtrat nulla habeť bona nec habere pōt.Sz iſta rō ceſſat in caſu iſto vt manifeſte oſtendā:ergo videť qđ monachus poſſit teſtādo mutare ꝓmū teſtamētū.Qđ autē neceſſario debeat dici monachum habere bona:ꝓz qz ſi nō cenſereť bñ aliqd in bonis in illo extremo mortis articulo ergo heredes inſtituti in ꝓio teſtamento nō poſſent teſtō nō ditatis:qz dñium rerū defuncti duntaxat ipſo iure tranſit in heredes:qz igiť illo tempore cenſeť monachus habere dominiū rerum ſuarū:ergo reſpectu illius tēporis poterit valere teſtū ſcōm Joā.an.in nouellis in.c.nō pōt.de prebē.lib.vj.vbi dixit ad ꝓpoſitū qđ ſi ꝑſona inhabilis ad teſtādū ex ꝓuilegio cōſequit facultatē teſtandi virtute talis ꝓuilegij:poterit teſtū facere
7 nocare nec mireris qꝛ ille qui alias nō poſſet teſtari nūc poſſit qz multa cōceduntᵏ inhabili in ꝑfia que principaliꝫ nō concederent
a ſicut eſt illud qđ vꝫ pactū de ſucceſſione futura:vt.l.ſi quis ſeruū ff.de act.emp.ꝛ not.in.l.ſi.§.de pac.ad boc facit optime ter.in.l.
b is qui duos in fin.ff.de lib.le. ¶† Circa tertiū argu.adde dictis doc.inquātum ꝛdoder.bic volunt ita intelligendo reſtringere dicta Ant.qđ ſi teſtator ingrediť regulā aliorū mendicātiū ꝓter fratres minores tūc fratres illi poterūt capere eius hereditatez ꝛ vēdere ius ꝛ cōmoditatē ytendi ꝛ quā fruendi habent in vita ipſius

ipſius teſtato.ꝛ ꝓin inferūt ad aliā.q.de qua ſtatim dicak qđ ſun damētū. ipſoꝝ nō vꝫ verū nec iuridicū.dicūt cū qđ alij mēdicātes ꝓter fratres minores ſunt qđē incapaces hereditatis ꝛ rem̄z imobiliū vt illa diu tenere nō poſſint.Poſſunt tū ita capere vt vēdāt ꝛ ꝑciū ꝙertāt in ſuas neceſſitates qz ſunt mēdicātes ex cō ſtitutionibus q̄ ita dicūt ꝛ nō ex regula.i.nō ꝓhibent ex ſuis cōſtitutionibᵍ capere niſi imobilia vt ea diuti⁹ teneāt.Et profecto iſtud dictū eſſet ꝛccēdū ſicut dicit Bal.in auť.ſi qua mulier.qñ cōſuetudo eſſet in ordine ita faciēdi ꝛ obſeruādi.Sz remota iſta cōſuetudine vꝫ qđ iſtud dictū nō ꝓcedat de iure ſm Bal.in loco alle.q oirit ſe ita cōſuluiſſe.Et ita tenere ſede.de ſe.in cōſil.ſuis. ꝛdouek inter alia duabᵍ optimis rōnibᵍ.ꝓma eſt qz ter.in.c.nimis.in ꝑn.de excel.ꝓla.dicit qđ ffres minores ꝛ ꝑdicatores ſunt cōſtituti in arctiſſima pauptate ſz ſi poſſent vēdere bona imobilia ꝛ hereditatē ꝛ ꝑciū cōuertere in vſus ſuos:vt dixit glo.in.c.j. ſup ver.domū veterē.de reli.do.lib.vj.iſta nō diceret arctiſſima pauptas.ergo vꝫ qđ hec nō poſſint.Scō dicit ipſe ꝛ ſubtiliter ſi ffres pōt capere hereditatē ꝛ ſibi acqrere ius directū hereditatis ſemp remaneret penes eos qđ ptz qz vēdita hereditate vel bona nihilominꝰ heres cōuenik a creditoribᵍ hereditarijs:vt.l.ſi. C.de here.vel act.vē.ꝛ.l.hereditatē.ꝛ ibi ꝓ Bar.ff.de do.ergo remaneret ius ꝑpetuo apud eos qđ eſt inconueniēs ꝛ cōtra eoꝝ ꝑſtitutiones.Sz huic ſcōe rōni pōt rūderi qđ ffres ſint ꝓhibiti diuti⁹ poſſidere iura imobilia ꝓpter emolumētū qđ inde cōſequerent ꝑtū pauptati ꝛ mēdicitati ſi remanet apud eos aliqđ ius penitus inutile er quo nō ſunt oño incapaces pinde ac ſi nihil remā. ſiſſet nec locū habet ꝓhibitio in tali iure:vt.l.cogi.§.hi q ſolidū ff.ad trebel.ꝛ tradiť p gl.ꝛ Bar.plene i.l.eā quā.C.de fideicō.optime facit ter.i.l.male alias ſulpici⁹.ff.de do.inter vi.ꝛ vro.vbi eſt qđ qz donatio inter vir.ꝛ vro.eſt ꝓhibita ꝓpter emolumētū qđ inde ſequit:vt in.l.ſpōſus.§.marcell⁹.ff.de dona.inter vi.ꝛ vro. ideo vꝫ donatio qñ ꝺonatari⁹ habeť rē ꝺonatā reſtituere alteri cū oi emolumēto.Unde ipſe idē Bar.in.l.cū ſtio.in ſi.C.de leg. ꝺicit qđ ſtabilis ᵐēdicātib⁹ poſſunt reling imobilia vt vēdāt ꝛ cōuertāt in ſuas neceſſitates.ꝛ boc dictū alle.hic aliq ꝛdoder.ꝛ in l.cū acutiſſimi.in ſi.C.de fideicō.in ſi.dicit qđ ſi filⁱ ingredit religionē fratrū ꝑdictoꝝ vel alioꝝ mēdicātiū ꝑeter fratres minores faciet deficere ꝙditionē appoſitā filio ſi deceſſerit ſine liberis:qñ iſti pōt capere bona imobilia ꝛ vēdere ex cōi cōſti.ꝛ boc ſequit Jo.de imo.in.l.luci⁹.ſ.de here.inſti.ꝛdibi aūt vī cōſideradū in iſto caſu qđ ſi cōſuetudo vel nona ꝑuilegia aut cōſtitutiōes cōcedūt erpreſſe qđ iſti pōt capere bona imobilia ꝛ cōuertere preciū in ſuas neceſſitates.caſus eſt indubitatus qđ bona ingrediētiū applicabunk ipſis ſicut monaſterio qđ poſſunt habere ꝓpriā abſolutionē:vt ptz in iuribᵍ ꝛ ꝓio in caſu noſtro erit diceđū qđ expecta batur mors naturalis ſicut expectabaťin taſi monaſterio.vt eſt caſus clarᵍin auť.ſi qua mulier.de ſac.ſan.eccle.in ſi.Sz inſpecta qualitate iſtoꝝ mēdicātiū ſcōm cōſtitutiones quas habebāt tpe antiquo poſt quas cōdita ſunt iura vetera ꝛ nona nō vꝫ poſſe ali ter dici qđ dicat Bal.in auť.ſi qua mulier.qz ꝓſuppoſitis illis cō
8 ſtitutionibᵍ iura interpretanť fratres ꝑdicatores cōſtitutos eſſe in arctiſſima pauptate.i.maria qđ verbū ſummus pōtifex interpretaťtotalē expropriationē a bonis ꝛ ꝺñio qđ ꝓhibent tales habere vt ꝓbat ter.in cle.exiui.§.ceterū.de ver.ſig.Unde ꝓ iſta ꝛba ffres minores ſicut nō pōt capere bona imobilia ꝛ hēditates: ita nō poſſunt recipe preciū hereditatū:vt eſt caſus eadē cle.§.cupiētes ꝟ.nec ſz.ergo ſequit qđ nō poſſint capere imobilia vt vendāt hereditates.Nec ob.qđ ille ter.alleg.loquit in fratribᵍ minoribᵍ qz cōcedo qđ qualcūq res pōt capere quo ad ꝺñium ffes ꝑdicatoꝝ res quas nō capiūt ffes minores.Sed qz ꝺñiū nō eſt illud qđ removeat mēdicitatē immediate ſed vſus facti:ideo ꝺico qđ quātū ad pauptatē ꝛ mēdicitatē ffes minores ꝛ ꝑdicatores ſunt pares qz nō poſſunt capere bona ēt mobilia q̄ faciāt eos nō videri mendicātes ſiue eoꝝ mēdicitatē quātū aūt ad expropriationē ꝺñij dico eſſe differētā. †Preterea ter.in.c.j.de reli.do.lib.vj.dicit qđ ſi
a 6 li dicunk mendicātes ª ꝙbus incerta mēdicitas tribuit victū.Sz iſtud nō poſſet cōtingere ſi tales mēdicātes pōt retinere ꝑcia magnarū hereditatū vel eas multi valoris cōuertēdas in neceſſitates ſuas nō ſolū ꝑſentes ſz futuras:vt ptz qz iſti nō eſſent incerti vnde viuerēt ad minusᵐultū tp̄s aliqñ.Et boc ꝓbat ter.ſi bene inſpicias in rōne ſui in eadē cle.in ꝟ.rurſus.vbi ꝓhibet ffres minores cōgregare ptinētia ad victū ꝓ multis mēſibus niſi ſit verisimile qđ ab aliis cleemoſynis nō inueniret qz ꝑ iſtā congregationē tollit illa incertitudo de qua in.d.c.j.Et qđ iſta cōcluſio ſit vera tā in ꝑdicatoribᵍ ꝙ aliōs mēdicātibᵍ ꝓbat ꝑ tert.in.c.cōſtitu
b de re.lib.vj.vbi tert.dicit qđ ꝓhibitio facta fratribᵍ minoribᵍ ꝛ ꝑdicatoribus qđ nō pōt recipe ad ꝓfeſſionē erpreſſam aliquē.ſ.annū que fuit facta ſolū ꝓpter pauptatē quā habebāt ēt in cōi ertē ditur ēt ad alios mēdicātes qz in ipſis eſt ſimul ꝛ par rō ſed hoc eſſet falſum ſi pōt capere bona mobilia ꝛ ꝑcia rerū imobiliū ad notabilē quātitatē eſſet eēm tūc iſta impropria mēdicitas ꝛ valde leuior:ergo ďak intelligi qđ ꝛ iſti alij mēdicātes ſunt pares fratribus minoribᵍ ꝛ ꝑdicatoribᵍ nec vꝫ rūſio quoꝝdā quos refert Ant.de bu.in.c.in ꝑſentia.de ꝓba.qui dicit qđ ſi fratres ꝑdicatores ſint in arctiſſima pauptate ſint tñ nō ex regula ſed ex cōſtitutionibᵍ.nā iſta rūſio nō tollit qđ ſtatibᵍ ꝛ ſtitutionibᵍ ꝛ nō ſublatis cōſuetudinevel noua cōſtitutiōe ꝟba ſupꝛadicta nō ꝙdet id qđ dixi.Adde qđ ſubtiliter ꝛ diffuſe tradicit Ang.in diſpuſua q̄ incipit nobilis quidā genere.q ſz aliter cōcludat ꝺ ego dixerim plus tñ plz ꝛcło ꝙ me poſita cōis tñ opi.quā ſequit hic Jodo imo.ꝛ ꝺ.Ant.in loco alle.eſt qđ in fratribᵍ minoribᵍ hereditas deferak incōtināti veniētib⁹ abinteſta.qꝛ ibi nō pōt capere ēt vt vendāt vt dictū eſt.Sz in aliis tenetur cōiter qđ poſſint capere hereditates ꝛ imobilia nō vt diu poſſideāt ſz vt vendāt ꝛ vertāt in neceſſitates ſuas ꝛ ex boc inferk ad caſum nſm qđ fratres ꝑdicatores ꝛ ſimiles nō reſtituēt hereditates ingredictis incōtināti ſed poterūt vēdere fructᵘ ꝓcipiēdos donec frater virerit.Adverte tñ qđ glo.ſingularis ꝛ noua in iſta materia in.c.träſmiſſe.q filij ſint legi.ꝛ erpreſſe ēt qđ ſi religioſus ingrediak religionē que bz ꝓpriū in cōi hereditas ſit reſtituēda incōtināti heredibᵍ inſtitutis:ſz ille ter.pōt aliter intelligi.De legitima aūt filioꝝ dicit balin auť.ſi qua mulier.qđ de eqtate canonica debet aſſignari filijs incōtināti ꝑ ter.in.c.cū ſimul.extra de regula.Et hanc opi.ſequit ꝺ.Abb.in.c.in ꝑſentia.extra de ꝓba.ſz in.d.c.cū ſimul.potᵘ incli nat in oppoſitū ꝓpter verbū ſucceſſio.qđ eſt in text.ꝛ boc magis plz ꝛ tenet Spe.in ti.de ſtatu mo.§.j.ver.qđ ſi inter.ꝛ Bart.in.l. ſi qs a liberis.§.ꝓpter reſcriptū.ff.de libe.agno.et in.d.auť.ſi qua mulier.vbi eſt caſus qui nō debet reputari eſſe correctᵘ.ſi aliter pōt ſaluari:vt.l.ynica.C.de inoffi.do.Itē aduerte qđ Joā.an.in addi.ſpec.in ti.de ſta.mo.refert ꝛdarti.de fano diſputaſſe.ꝛboc ſequit ibi qđ ſi ille qui fecit teſtū ex interuallo ante ingreſſum religienis conferat poſtea monaſterio erpreſſe ſe ꝛ ſua per iſtā collationē erpreſſam nō reuocak teſtū ipſo iure ſicut ꝺixi ſuperiꝰ in ꝓmo articulo ſequēdo Bar.ꝛ ꝺ.Ant.ſed vꝫ teſtū ꝛ adik hereditas ex ipſo.Bona tū ptinebūt ad monaſteriū iuré ꝺonationis illa vꝫ que cōpetebant monacho tpe ingreſſus.ſed nō iura q̄ debe bank ſibi ſub cōditione impleta poſt eiꝰ mortē q̄ illa pertinebūt ad heredes qđ ꝺictū eſt ſingulare ſed tū verioꝝ videtur cōis opi. ¶In glo.ylti.ibi large ꝺicit teſtamētū per hāc glo.dicit Bald. bic qđ ſi notarius ꝺicat in ſua ſcriptura talis volēs cōdere teſtamentū ꝛ poſtea nō ꝓonak in illa ſcriptura heredis inſti.nihilominus excuſak a falſo.† qꝛ largo modo codicillus ꝺicit teſtamen a tum.ᵇSed licet notarius cōiter ita excuſet in ſuſcriptione tū iuris etiā nō odioſa ſed fauoꝝabili appellatiōe teſtamēti nō veniet codicillus.caſus eſt no.iſicta glo.in ver.vel aliud in.l.j.in prin.ff. de tabu.exbi.Nā in materia ſtricti iuris iſtud eſt certū ſm Bart. in.l.ij.ſ.de lega.j.niſi in caſu ibi poſito per eū. ¶In eadē glo.ibi vtilis er teſtamēto.prio intellectu hui⁹ glo.vide qđ tradiť in ſimili in.l.curatoris.C.de neg.geſt.ꝛ in.l.j.ff.de act.ꝛ obli.per Bart. ¶In eadē rubr.ibi vel tertio ſm Bzo.Aduerte vltra ea q̄ ꝺirimus in glo.qꝛ ꝛ iſta diffinit.ꝛ illa quā ſenſit iuriſco.vt.ſ.ꝺeclara ui in effectu ſunt idē.Sed cōtra vtrāq̄ ꝺiffinitionē arguit fortiᵒ. Et primo qꝛ iſte diffinitiōes preſupponūt qđ heredis inſtitutio cōpetat ſolū teſta.Nā hoc videť falſum qꝛ ꝛ miles pōt inſtituere heredē in codicillis:vt.l.militis codicillis.in prin.de teſta.mili. Et pōt dari hereditas in codicillis veniētibus abintestato ad tollendū primū teſtamētū.Bart.q ita intelligit illū ter.in.l.hac conſultiſſima.§.ſi.C.de teſta.ſz Bal.ibi repreħēdat eū.Sz de milite nulla eſt dubitatio.Cū ergo reperiaťaliqua ꝺiſpoſitio que nō eſt teſtū in quo eſt heredis inſtitutio ergo ſequit qđ diffinitio nō oſtēdat ſolā qualitatē teſtamēti ſz etiā codicillozū.Sz ad hoc rñdeo qđ ſcōm ius noſtrū eſſentia ꝛ forma ſubſtātialis rei cōſidera tur ſcōm id qđ inest ipſi rei regulariter vt in plurib⁹.caſus eſt erpreſſus cū gl.ſua in.l.ſiꝰ quoq;.§.puto.ff.de here.inſti.Unde falſa eſt glo.parcat mihi ſua reuerētia in rub.ff.de vſufru.q̄ ꝺicit qđ id qđ aliquo caſu ꝺeeſt rei nō eſt de eſſentia rei.Scō cōtra vtrāq̄ diffinitionē arguo ſic.reperik aliqđ teſtū in quo nulla ſolēnitas penitus requirit:vt ptz in.l.milites.C.de teſta.mili.ꝛ no.in.l.j.ff. eo.qñ miles eriſtēs in plio fecit teſtū:nā nō regrik tunc qđ teſtes ſint rogati.ꝛ tū id ꝺicit teſtū ꝛ ſimpliciter vocak teſtū ꝺiſpoſitio quā facit teſtator inter filios ſine vlla ſolēnitate ſm glo.ſ.ꝛ cōiter doc.in.l.filij.C.fa.ber.ergo requirik aliqđ teſtamētū qđ nō eſt ſolēnis diſpoſitio ſicut eſt teſtū ad pias cauſas in quo vꝫ inſtitutio facta ſolo nutu ꝛ ſine vlla ſolennitate vt ſtatim ꝺicā in.l.ſeq.poſt Bal.ſed ad iſtud pōt rūderi ꝺupliciter.primo eo modo quo ꝺixi ſ.qđ ſatis eſt regulariter regri ſolēnitatē vel ꝺic qđ etiā in caſib⁹ b ſupradictis nō ꝺeeſt ſolēnitas ſubſtantialis.ſ.inſtitutio heredis licet iſta inſtitutio aliqñ fiat nō ſolenniter.i.ſcōm modicū cōiter inſtitutū vt eſt qñ ſit ꝑ mutū vel qñ ꝺiſpoſitio ad pias cauſas eēt captatoria de quo in.l.j.C.de ſacroſan.eccle. ¶In eadē gloſ.ibi. Et eſt quoddam intellectuale ꝛ vult ꝺicere ſm Bal.qđ teſtamentum nō ꝺr ipſa ſcriptura teſtamēti ſz ꝺiſpoſitio teſtatoris q̄ intelligitur ꝑ ipſam ſcriptura.Unde ꝺne tabule ſimul ſcripte ꝛ ſignate ſunt tū vnū teſtamētū:vt.l.vnū.j.eo.ꝛ inſti.eo.§.ſed ꝛ vnū.Et

¶Bendicātes.Qui autē ꝺicank mēdicātes vide tn cal. in cōſil.ſuis ſub ti.de reg.et adde qđ mēdicātes eſt egere ꝛ neceſſaria ad victū ab aliis q̄rere.vt ꝙ Jo.an. Jnno.in.c. quoꝝdam. de elec.i.vi. nā vt ibi ba betur mēdicare ꝺr a mēne qđ eſt ꝺefectᵘ vel luna q̄ ꝺefectᵘ patik.de q ꝺus ēt vide cardi.i cle. ſ.de reg.in ꝓn.vbi ēt q mēdicātiuꝫ ordo ꝛ pauperuꝫ ordo idem eſt.ꝺe ne.Tla.

¶Testamē tuꝫ.Adde Bal.in.l.ſi. in fin.C.de edi.ꝺi.adr. tol.Bene. Uadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

hoc arguit hic bar.ꝛ sequunt cõiter doc.qõ si statutũ dicit qõ de quolibet cõtractu vel testõ dz solui gabellã lz de eo ẽctu vel testamẽto fiãt plura originalia simul nõ tamẽ soluet gabella quasi de uob⁹ cõtractib⁹. Sz de vno fec⁹ bz dicũt aliq; Mododer. si statutum diceret qõ solueret gabella de quolibet instrõ facto de ẽctu vel alia dispõne quia tũc tot sunt instrã quot sunt corpora: vt l. ñ. ℌ. si plura. ff. quãd. te. aperiant. Sz hoc dictũ cũ reuerẽtia nõ ꝓcedit qz dato qõ ecint duo instrã q̃ tẽdũt ad vnũ ꝛ eũdẽ effectũ: ꝛ iõ inducant ꝓ uno quo ad gabelle sol. ℌm Bal. not. declaran tem in. l. cũ patrẽ. C. de iu. do. in fi. ꝛ hoc tz Bart. in. l. si. ℌ. lz. ff. de publi. vbi dicit qõ si est soluta gabella de pacto de vendẽdo nõ dz solui postea de ẽctu vẽditiõis. ꝓo ista ẽclusiõe facit optime ter. in. l. ℌ. si qs duob⁹. in fcõ rnõ. ff. de bo. pos. ℌm tab. vbi ꝓbatur qõ due institu. heredũ facte in diuersis tabulis eodẽ tpe qt tẽdũt ad vnũ effectũ. i. ad vnũ testmũ q̃uis sint re vera dispõnes diuerse tñ quo ad effectũ iuris habeant ꝓo vna. Sz adhuc relinquit dubitatio vtrũ verũ sit qõ hic dicit glo. ꝛ doc. qõ testmũ dicat qd incorporale ꝛ intellectuale quasi ipsa diffinitio sit testamẽtũ q̃ stat in intellectu ꝛ nõ ipsa scrip. qt qñ scriptura est de essentia actus vel substãtia nõ vr posse intelligi sicut ea q̃ requirit ad ei⁹ essentiã. Vñ dicim⁹ qõ aliqñ scriptura regrit ad substãtã act⁹ aliqñ ad necessitatẽ ꝓbatiõis: vt plene ꝓsequit Bal. in. l. si. ꝛ ibi posita C. si cer. pet. ꝛ inde est qõ qñ scriptura est de essentia actus ꝓbato actu per testes ꝓsumit interuenisse scriptura. vt est casus quẽ ibi no. Ant. de bu. ad hoc. i. sicut nobis. de re. in. Vñ impossi. vr dicere qõ testmũ in scriptis sit absolutũ aliqd intellectuale ꝛ abstractus a scriptura: si scriptura est de substantia eius tunc videtur resultare absurdum vcz qõ plura testamẽta simul scripta nõ sint vnũ: qz nõ põt negare qõ scriptura sit diuersa nec põt dicere qõ vere sint diuersa ſz habeank ꝓo vno si recte inspicias hoc est ẽ in tẽtionẽ ter. i. l. ℌ. si qs in duob⁹. ℌ. alle. vbi dz qõ qñ vn⁹ hẽs ibi in duob⁹ tabulis simul factis est vnũ testamẽtũ: ꝛ postea addit qõ si duo heredes in stituank in duab⁹ tabulis simul factis est vnum testmũ: ꝛ postea addit qõ si duo heredes in stituank in duab⁹ tabulis simul factis habek ꝓ vno testõ. ℣ fic ꝓz qõ ꝓio casu nõ fingit qr diriset eodẽ mõ quo in scõ cogitãdũ est. ꝓ solutiõe: sed tñ ꝓout nũc occurit dic qõ capiẽdo scripturã materialiter hic. put signifi cat. l. solos characteres literaꝝ sine dubio due tabule habẽt duas diuersas scripturas sed capiẽdo formaliꝛ ꝛ in sensu cõposito scriptura. put est oratio scriptura aliquid significãs videtur dici qõ cum ista. ꝛ ista scriptura cõtineat idem propie erit eadẽ scriptura. ꝛ per hoc sit expedita difficilis lex.

Summarium.

¶ Inhabilitas testatoris supervenies post testamentum facum irritat nonnunq̃ testamentum ipso iure.

2 Testis deponens de fauore ꝛ sanitate mentis debet etiã non interrogatus reddere causam. alias dictum suum est nullum.

Qui. Hoc dicit. Sufficit tpe testi testãtẽ esse mẽte sanũ lz nõ corpore nõ dicit qz brevis est. ¶ In glo. ibi sed illud in herede hoc in testãte by. ꝛ bar. hic addẽdo ad glos. dicũt qõ etiã aliqñ testoris inhabilitas supueniẽs post testmũ factũ irritat testmũ ipso iure: vt ꝓz in gl. l. ei⁹ q. ℌ. j. ℌ. e. vbi deportatio supueniẽs post testmũ inualidat testmũ: vñ dicũt ipsi ℌm gl. in. l. j. ℌ. exigit. ff. de bo. pos. ℌm tab. qõ aut inhaailitas supuenit absqs delicto testatoris ꝛ tũc nõ vitiat testmũ: vt. l. q in ptãte in fi. ℌ. e. aut cõtingit ex delicto testoris ꝛ tũc vitiat testmũ: vt in. l. ei⁹ qui palle. tu declarãdo eorũ dicta dicille casus ꝓcedit nisi testator mutet statũ capite diminu. trãseũdo in ptãte alteri⁹: tũc eñ semp inualidat testmũ: ꝛ tñ ibi nõ est delictũ: vt. l. q ex liberis. ℌ. testõ. ff. de bo. pos. scõm tab. ꝛ plene in. l. j. ℌ. si fili⁹. ff. de leg. iij. Et tãgitur in. l. si arrogator. ff. de adop. Item aduerte qõ licet testator factus prodigus videak mutare cõditionẽ ꝛ sit inhabilis ex suo delicto tamen causa inhabilitandi nõ est delictum nec inhabilitatur in penam sed in sui fauorem quasi demens: vt. l. j. ff. de cur. fu. ꝛ. l. is qui. ℌ. j. ff. de tu. ꝛ cura. ab. Et ideo testamẽtũ factum ab eo non irritatur: vt. l. is cui l. j. eo. Et quia hic fit mentio de furioso seu de furore ꝛ sanitate mentis occasione hinc sumpta querit hic Bald. ꝛ Mododer nisi notarius in testamento ita dicat titius sanus per dei gratiam licet corpore languens: vtrum per ista verba enunciata a notario ꝓbetur sanitas mentis in qua qõ. concludit Bald. referendo etiam Lyn. qõ verba ista notarij non ꝓbãt testatorẽ esse sanũ mente cum esse sanum vel furiosum nõ percipiak immediate per sensum ☞ nõ videk qõ notari⁹ de his que immediate nõ possit pcipere per sensum vlius vel auditus possit attestari a licet Joan. de imo. doc. Mododer. hic dicit posse substinere qr assertioni notarij credak qr licet notarius non videat rogari a testatore de hoc ex natura tamẽ officij publici qõ cũ suscipit notari⁹ iurat bñ fide liter ꝛ legaliter instrã conficere videk esse sibi credendũ qr non diceretur legaliter conficere testamẽtũ si sciens aliquẽ esse furiosũ scriberet eius testamẽtũ. ꝛ ideo vr qõ de his que pertinẽt ad officium suũ sibi credat: vt. l. j. ℌ. qui es. ꝛ ibi ꝓ Bar. ff. de offi. ꝓc. vr. ꝛ. l. diuus. ff. de custo. reoꝝ. ꝛ no. in. c. qñ contra. de ꝓba. ꝛ plene in. c. cõparati. de appel. Sed hec dicta videnk ꝓsupponere dictũ Ly. ꝛ Bal. nõ esse bene intellectũ vrũ ꝓinsq̃ declarẽ vel approbẽt illud rnõeo formaliter ad rationẽ ꝓdictã. Et dico qõ in his que nõ sunt leuis ꝓndicij nõ credit officiali referẽti factũ alienũ sed suũ sic scõm Bar. in locis allegatis. ꝛ Joã. an. in tit. de cita. ℌ. j. in addi. magna. Unde cũ posse facere testmũ vel nõ posse nõ sit leuis ꝓndicij sequit qõ nõ credeк notario ratione sui officij ꝛ dato qõ alius crederet nihilominus isto casu nõ põt credi qõ de claro ꝓximo ex intẽtione Bal. ꝛ Ly. qui sentiunt qõ cũ notarius possit esse rogatus solũ de his que pcipit visu vel auditu: vt no. declarat Jo. an. in addi. spec. in ti. de instru. edi. ℌ. retat. ver. sed quero. ꝛ ista nõ possunt pcipi immediate ꝑ sensum vt dictũ est. se quitur qõ de his notari⁹ nõ poterit attestari ꝛ inde est ꝙõ testis q deponit de furore ꝛ sanitate mẽtis ꝛ similib⁹ animi qualitatib⁹ debet reddere cãm etiã nõ interrogatus alias dictũ suũ est nullum ᵇ ℌm Jnno. in. c. cũ cãm. de testi. ꝛ Bal. ista dicta referẽte in l. cũ essi. ℌ. vult igit. ff. de trãsac. ꝛ in. l. solã. in ꝓin. C. de resti. ꝛ in l. furiosus in vlti. col. C. de test. Sed ista cõclusio q est verissima cõfirmat fortiori rõne ꝛ noua qr cũ testator sit sanꝰ vel eger aũ hoc est qualitas ꝛ dispositio naturalis in qua dixit sing. Nico. materquẽ refert Bal. in rubr. de fi. instr. in. ñ. char. C. qõ de qualitatib⁹ ꝛ reb⁹ naturalibus: non põt notarius conficere instrm intellige ad inducendũ effectũ qui nõ pẽdet a ptãte partis vel ptiũ rogãtiũ notariũ. ita sing. declarat Jo. an. referẽs dicta ꝓdicti Nicoti. de instru. edi. ℌ. posiq̃ ver. tẽ nunq̃. Sz qõ testator: possit facere vel nõ facere testmũ. hoc nõ pẽdet a volũtate ipsi⁹ testatoris. sed ab ordinatiõe. l. vt in. l. si q̃ramus. j. eo. ergo ẽt in testatoꝛ expẽse rogauerit notariũ vt scribat qõ esset mẽte sanus. ista nihil pdesset ꝛ quãuis testis possit deponere de sanitate corporis a pspectũ: vt l. j. C. de mẽdicã. li. xj. ꝛ ibi ꝓ Bar. ꝛ per eũdẽ in. l. quesitũ. in fi. ff. de re iudi. tñ notari⁹ ipse nõ posset ẽt rogatus a partib⁹ cõficere instrm sup sanitatẽ vel egritudinẽ ad inducendũ effectũ qui non pẽdet a ptãte partiũ. Si tñ opi. Jo. de imo. esset vera. dicũt gdã Mododer. qõ vr supplua qr aut apparebãt cõiecture furoris in cõtrariũ nõ stabik assertioni notarij vt ẽt sentit Jo. de imo. aut nõ apparebũt ꝛ tũc cũ glibet ꝓsumak sane mẽtis nisi aliud ꝓbeк vt. l. quidã in suo. j. de cõdi. instiꝛ. l. nec codicillis. C. de codi. supflua erit assertio notarij. Sz põt dici saluãdo ꝓdicta doctrinã qõ assertio notarij ꝓualebit ꝓsumptionib⁹ q̃ alias facerẽt ꝓsumi de furore nisi essent ita euidẽtes qõ ꝛfunderẽt assertionẽ notarij. Se cũdo adde dictis Bar. ꝛ doc. hic inquãtũ Bar. tractãdo de ꝓbatione furoris dixit qõ furor ꝓbak ꝑ peritos. i. ꝑ medicos vel per alios ꝛ signis ꝛ actib⁹. ꝛ ex verbis bis restaret dupler dubitatio. Prima est vtrũ ad ꝓbandũ aliquem fuisse furiosum tpe actus sufficiat ꝓbare qõ aliqñ ante actũ cepit furor. Scõa si apparet tempore actus factũ ab illo q habebat dilucida interualla vtrũ ꝓsumak factũ tpe furoris vel tpe sanitatis. Sup primo dixit Bar. in. l. furore saltẽ ꝑ plures mẽses vt postea ꝓsumak ꝛtinuasse in furore. nã si nõ ꝓbak fuisse in furore tãto tpe nõ ꝓbat ꝓsumptiue qõ ꝓsumak cõtinuasse vsqs ad tps actus. ꝓo primo dicto alleg. tenet. in. l. j. ff. de cura. fu. ꝓo scõo ter. in simili in. l. ꝓcia rerũ. in fi. ff. ad l. fal. vbi ꝓbat qõ ad ꝓbandũ rem nũc valere tñ nõ sufficit ꝑbare qõ per vnũ diẽ vel duos ꝓinus tñ valuit. sed ter. in. l. j. ff. de cur. fu. lz dicat qõ tandiu dur et cura furiosi quãdiu redierit ad sanitatẽ: nõ tñ declarat vtrũ furor ꝓsumak durare quo ad validandã vel invalidandã dispositionẽ quã fecit olim furiosus sicut est testmũ in quo curatoris autoritas nõ habet locum: vt. ℌ. dixi in rubri. Itẽ ter. in. l. ꝓcia rerũ. loquit in qualitate de sui natura de facili variabilis qr frequẽter vt re ipsa videmus variank ꝓcia rerũ: vt etiã dicit ter. in. l. ꝓcia rerũ. sed qualitates simul inherẽtes animo regulariter ꝓsumunt durare: vt. l. iij. ℌ. queri põt. ff. de suspe. tu. Et plene per Bart. in. l. si ꝓtius. ff. de no. ope. nũ. ergo nõ est eadẽ ratio. vnde ter. in. q. r. c. indicas. expresse ꝓbat qõ furor ꝓsumit cõtinuatus si semel cepit aliquis facere. Et hãc sentiã sequitur glo. ꝛ oẽs doc. ibi in. c. fin. de succes. abinte. Et ista opi. vr verior: sed Bar. alibi dixit vnũ qõ est mirabilius ꝙõ nullo modo ex furore ꝑterito ꝓbato simpliciter ꝓsumit furor adesse ꝑ te actus nisi sit ꝓbatũ qõ nulla erat spes sanitatis ᶜ ita dixit ipse sing. per illũ ter. in. l. si cũ dotẽ. ℌ. si maritus. ff. so. mat. ꝛ tenet Ange. expresse in consil. suo. cxxxvj. in vlti. arti. ꝛ banc doc. sensit Barto. in simili in. l. ij. in fin. ff. iudi. solu. vbi videk inferre qõ in qualitatibus variabilibus vbi dicitur ꝓbari qualitatem adesse certo tpe nõ sufficit ꝓbatio ꝓsumptiua ex ꝑterito. facit optime ter. cũ ibi no. ad hoc in. l. multis. C. de li. cã. Sed quia ista sunt cõtra regulas iuris. ℌ. deductas ꝛ cõtra ea que tradunt in. l. siue possidetis. C. de ꝓba. vbi plene ꝑ Bar. ideo plz mihi singopi. cano. nisi forte ꝓbare ꝑ peritos in arte qõ ille furor accidẽs qui precessit habuerit causam que verisimiliter non debuit diu sustinere vel qõ potest illud accidẽs aliqnãdo defuisse more sani hominis

a ¶ Attestari. vide Iudo. ro. in cõsil. cccvj. bene. Vadi.

b ¶ Est nullum. Adde idẽ tenẽtem d. Bar. soccõsi. xlij. ici. in cã rest. in inte. ℣. j. est in. j. pte. vbi nõnulla no. ad mãm. ꝛ vide eus in cõsi. clxxj. in ci. diu pfecto ver. multus ẽt in. ñ. pte. vbi qõ si testis deponat vidisse homiẽ furiosus qr faciebat act⁹ furiosorum lz iudicari videat tñ qõ ꝓbat. Be. Vadi.

c ¶ Sanitatis vide eũdẽ. d. fel. in l. j. ℌ. eadẽ. j. de ver. obliga. in vlti. col. vbi se referẽdo circa hãc mãz ad id qõ bic dixit approbat id qõ ibi scripsit eũ sibi pl⁹ placeat ꝛ iõ ibi vide. bene. Vadi.

bois cõualescẽdo. ℌõ ob. ter. in. ℌ. si maritus. qr illa consideratio vtrũ sit spes cõualescẽtie vel nõ habet locũ quo ad hoc nõ dissoluatur vinculum matrimonij qõ est de iure naturali ꝛ res multũ fauotabilis. ꝛ etiã miserationis causa qr equissimũ est qõ marit⁹ ꝑticipet calamitatẽ vro. vr ibi dicit ter. Sed quo ad ꝓsumendũ vel nõ ꝓsumendũ furorẽ durare nõ loquitur illa. l. vnde standuz vr iurib⁹. ℌ. allega. ¶ Circa scõm arti. fuerunt tres opi. vna fuit Spec. in ti. de ꝓba. ℌ. j. ver. pone quidã q finaliter ꝛcludit qõ illi qui fundãti intẽtionem suã super furore vel sup sana mente incũbat ꝓbatio alterius istarum qualitatum. Unde scõm eũs si ego volo infringere actũ alicuius qr tpe actus erat demens mihi incumbet ꝓbatio si vero beres instituꝰ in testõ petat hereditatez tãq̃ si esset testmũ factuz ab habili ꝛ nõ a furioso ꝛ tunc incumbet sibi ꝓbato qõ testator fuerit sane mentis per. l. actor. C. de ꝓba. et p. l. ei qui dicit. ff. eod. Ellia fuit opi. Pe. de ancha. in de. j. de homi. q dicit se rnõdisse de facto qõ qr semel furiosus ꝓsumitur cõtinuare in furore vt dictum est in illo ar. ꝓsumetur actus factus tpe furoris. Sed istud repugnat rationi cũ reuerentia qr ex quo ꝓsupponit qõ iste aliqñ redibat ad sanitatem ꝛ habebat dilucida iterualla iurta. l. cuz aliꝰ. C. de cura. fu. videtur sublata illa ꝓsumptio furioris ꝑiteri ex cõsuetudine variationis: vñ bal. attingẽs istã. q. in. l. furiosum. C. eo. distinguit quod aut actus fit ꝓximꝰ tpi furoris. i. paulo añ vel paulo post. ꝛ tunc er qualitate actus ꝓsumak fuisse sane mẽtis vel nõ. aut fuit celebratus ex interuallo remoto ꝛ tũc in dubio ꝓsumak fuisse sane mẽtis. Ego fateoz de plano quod vicinitas tpis furoris coadiuuaret alias probationes ꝛ faceret eas magis verisimiles: non tamen per so lam vicinitatem cõiuncta etiã cũ leuibus ꝓsumptionibus indica rem actum esse factum in furore. Et ꝓbo istam conclusionez ex bis q̃ habenk in. l. ñ. C. de peti. heredi. in text. ꝛ glo. Et que tradit Bar. no. ꝓ illi ter. in. l. nõ solum. ℌ. sed vt ꝓbari. ff. de no. operun. vbi dicit qõ quãdo actus potuit fieri tempore ꝓbibito et ꝓmisso in dubio ꝓsumitur factus tempore ꝓmiso ad euitandum delictum. Si ergo dicamus in ꝓposito quod in dubio sumatur factus actus tempore quo habens dilucida interualla erat sane mentis: vt sic actus magis valeat quam pereat iurta. l. semper in stip. de reg. iu. ꝛ. l. gallus. ℌ. quidam recte. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ ad materiam nostrã vide ter. ꝛ qõ ibi no. in. c. filij de here. lib. vj. Adde ter. no. in. l. diuus. circa medium. ff. de offipteñ. qui probat quod in dubio delictum videk cõmissum tpe furoris ad hoc vt delinquens interꝓetetur nõ deliqsse: ꝛ sic potest dici qõ actus legitimus censetur factus tẽpore sane mentis vt sic actus magis valeat quã pereat. Tangit etiam Bal. hic vtrũ testamentum ad pias causas possit fieri nutu. ꝛ tenet qõ sic p. c. cũ tibi. de testa. ꝛ hec est cõis scia cum testator disponat ad pias cãs. ſz si disponat instituendo locum pium non tunc licet ipse teneat hic qõ testamẽtũ sit nullũ per. l. iubemus. C. de testa. multi tamẽ tenẽt qõ de equitate cano. sit cõtrariũ q̃ esset seruãda in terris ecclesie: de quo dic vt plene scribunt Modorni in. c. cum tibi. ꝓalleg. et vide quod no. in. l. j. C. de sac. san ecle.

Summarium.

1 ☞ Solennitas que in testamẽtis seruatur introducta est in fauorem publicum.

2 Solẽnitas testamentorũ an tolli possit per pactũ priuatorum.

3 An valeat statutum vel cõsuetudo per qõ inducitur qõ testamẽtum fieri possit cũ minori solẽnitate quã sit statutum a iure.

4 Consuetudo inducitur ab habente iurisditionem ꝛ ab eo qui potest leges condere.

5 ℘ro delicto vnius non est puniendus alter.

6 Nunquid possit imperator post mortem patris legitimare filiũ spurium non obstante qõ fuerit adita hereditas per venientes ab intestato.

Testamenti factio. Dividit ista. l. qr primo ponit vnũ dictũ. Scõo ibi: ꝛ iõ ex illo aliud dictum infert. ¶ ℘rio not. ibi: publici iu. ꝛc. qõ solẽnitas q̃ seruak in testamẽtis est introducta in fauorẽ publici: ꝓpin. eñ. fuit inducta ne cõmitterent falsitates in testis ꝛ sic aufert materiã deliqndi: vt. l. ℌ. C. de fideiuss. ꝛ ꝑ hoc vr qõ consuetudo vel statutũ nõ valeat diminuens solẽnitatẽ testi qr daret materiã delinquendi. de qua. q. tangit hic Bar. aliqd sed plenius Mododer. post bal. ꝛ angeꝛ plene dicetur de ea super glo. ¶ Scõo no. in ℣. sic ꝛ ideo. ꝛ semp tene mẽti qõ cãpp quã solẽnitas testamẽtoꝝ nõ põt tolli ꝑ pactũ priuatorũ est: qr fuit inducta ad vtilitatẽ publicã ꝛ sic videtur a ℘rio sensu qõ qñ solẽnitas esset introducta fauore partiũ vel forma dũmodo nõ sit forma substãtialis ptes possent ei renũciare nisi ibecillitas cõsilij ipediret renũciationez sicut in muliere ꝛ minore ꝛ silib⁹ doc. tũ bic ꝛ in. l. nemo põt. de lega. j. ꝛ in. l. ius publicũ. ff. de pac. dũt simplr qr dispõni facte. ſ. solẽnitati actꝰ nõ ꝑt renũciari qr an sit ver; dicã in fi. gl. ¶ Jn gl. j. ibi: vel quãto tangit hic Bar. ꝛ post eũ alij scribentes illã. q. no. de qua plenius po

a ¶ Jn. l. j. Et ibidẽ vide cũ dẽ. d. Franare. ꝛ. d. iaſ. may. in. xxviij. col. i ℣. circa primũ Bene. vad.

b ¶ Condere. addeidẽ te nentem domari. Socipulchre et no. in consiꝛ. nũc ãsitoꝝ ꝑ totũ in. j. par. Bene. Ua.

a suit idẽ bar. ſ. l. j. ª. C. de sum. tri. ꝛ fide catho. ꝙz vtrũ valeat ꝙue tudo vel statutũ ꝑ qõ inducitur qõ testmũ possit fieri cum minori solẽnitate quã sit statuta a iure veluti cũ minori nũero testiũ. ꝛ tz vbiqs bar. ꝛ bal. ꝛ ang. hic ꝛ in. l. ſz in ea. ff. de legi. qõ tale statutũ valeat lz Jac. de are. ꝛ Jo. an. in addi. Spec. in ti. de instru. edi. ℌ. cõpendiosa ℣. seruũ quẽ tenuerit ℌiũ. ꝛ do. ant. de bu. ꝛ abb. moder. in. c. ñ. extra de ꝓba. vbi plene scripsi de isto arti. Joã. añt de imo. bic multis vbis sequit sniam Jo. an. ꝑdictã ℌ cõem sniaz legistarũ fundamentũ ipsorũ ꝓcipuũ est in. l. ñ. C. de test. quã indu b cũt dupliciter. ꝛ prio inducit. d. Abb. in. d. c. ñ. qz in illa. l. dicit qõ rustici iurta antiquã ꝙuetudinẽ pñt testari dũmodo adhibeant ad minus qnq̃ testes si plures bñ in testõ petat hereditatez tãq̃ si esset testmũ factuz ab habili ꝛ nõ a furioso ꝛ tunc incumbet sibi ꝓbato qõ testator fuerit sane mentis per. l. actor. C. de ꝓba. et p. l. ei qui dicit. ff. eod. Ellia fuit opi. Pe. de ancha. in de. j. de homi. q dicit se rnõdisse de facto qõ qr semel furiosus ꝓsumitur cõtinuare in furore vt dictum est in illo ar. ꝓsumetur actus factus tpe furoris. Sed istud repugnat rationi cũ reuerentia qr ex quo ꝓsupponit qõ iste aliqñ redibat ad sanitatem ꝛ habebat dilucida iterualla iurta. l. cuz aliꝰ. C. de cura. fu. videtur sublata illa ꝓsumptio furioris ꝑiteri ex cõsuetudine variationis: vñ bal. attingẽs istã. q. in. l. furiosum. C. eo. distinguit quod aut actus fit ꝓximꝰ tpi furoris. i. paulo añ vel paulo post. ꝛ tunc er qualitate actus ꝓsumak fuisse sane mẽtis vel nõ. aut fuit celebratus ex interuallo remoto ꝛ tũc in dubio ꝓsumak fuisse sane mẽtis. Ego fateoz de plano quod vicinitas tpis furoris coadiuuaret alias probationes ꝛ faceret eas magis verisimiles: non tamen per so lam vicinitatem cõiuncta etiã cũ leuibus ꝓsumptionibus indica rem actum esse factum in furore. Et ꝓbo istam conclusionez ex bis q̃ habenk in. l. ñ. C. de peti. heredi. in text. ꝛ glo. Et que tradit Bar. no. ꝓ illi ter. in. l. nõ solum. ℌ. sed vt ꝓbari. ff. de no. operun. vbi dicit qõ quãdo actus potuit fieri tempore ꝓbibito et ꝓmisso in dubio ꝓsumitur factus tempore ꝓmiso ad euitandum delictum. Si ergo dicamus in ꝓposito quod in dubio sumatur factus actus tempore quo habens dilucida interualla erat sane mentis: vt sic actus magis valeat quam pereat iurta. l. semper in stip. de reg. iu. ꝛ. l. gallus. ℌ. quidam recte. ff. de lib. ꝛ posthu. ꝛ ad materiam nostrã vide ter. ꝛ qõ ibi no. in. c. filij de here. lib. vj. Adde ter. no. in. l. diuus. circa medium. ff. de offipteñ. qui probat quod in dubio delictum videk cõmissum tpe furoris ad hoc vt delinquens interꝓetetur nõ deliqsse: ꝛ sic potest dici qõ actus legitimus censetur factus tẽpore sane mentis vt sic actus magis valeat quã pereat. Tangit etiam Bal. hic vtrũ testamentum ad pias causas possit fieri nutu. ꝛ tenet qõ sic p. c. cũ tibi. de testa. ꝛ hec est cõis scia cum testator disponat ad pias cãs. ſz si disponat instituendo locum pium non tunc licet ipse teneat hic qõ testamẽtũ sit nullũ per. l. iubemus. C. de testa. multi tamẽ tenẽt qõ de equitate cano. sit cõtrariũ q̃ esset seruãda in terris ecclesie: de quo dic vt plene scribunt Modorni in. c. cum tibi. ꝓalleg. et vide quod no. in. l. j. C. de sac. san ecle.

Summarium.

1 ☞ Solennitas que in testamẽtis seruatur introducta est in fauorem publicum.

2 Solẽnitas testamentorũ an tolli possit per pactũ priuatorum.

3 An valeat statutum vel cõsuetudo per qõ inducitur qõ testamẽtum fieri possit cũ minori solẽnitate quã sit statutum a iure.

4 Consuetudo inducitur ab habente iurisditionem ꝛ ab eo qui potest leges condere.

5 ℘rio delicto vnius non est puniendus alter.

6 Nunquid possit imperator post mortem patris legitimare filiũ spurium non obstante qõ fuerit adita hereditas per venientes ab intestato.

Testamenti factio. Dividit ista. l. qr primo ponit vnũ dictũ. Scõo ibi: ꝛ iõ ex illo aliud dictum infert. ¶ ℘rio not. ibi: publici iu. ꝛc. qõ solẽnitas q̃ seruak in testamẽtis est introducta in fauorẽ publici: ꝓpin. eñ. fuit inducta ne cõmitterent falsitates in testis ꝛ sic aufert materiã deliqndi: vt. l. ℌ. C. de fideiuss. ꝛ ꝑ hoc vr qõ consuetudo vel statutũ nõ valeat diminuens solẽnitatẽ testi qr daret materiã delinquendi. de qua. q. tangit hic Bar. aliqd sed plenius Mododer. post bal. ꝛ angeꝛ plene dicetur de ea super glo. ¶ Scõo no. in ℣. sic ꝛ ideo. ꝛ semp tene mẽti qõ cãpp quã solẽnitas testamẽtoꝝ nõ põt tolli ꝑ pactũ priuatorũ est: qr fuit inducta ad vtilitatẽ publicã ꝛ sic videtur a ℘rio sensu qõ qñ solẽnitas esset introducta fauore partiũ vel forma dũmodo nõ sit forma substãtialis ptes possent ei renũciare nisi ibecillitas cõsilij ipediret renũciationez sicut in muliere ꝛ minore ꝛ silib⁹ doc. tũ bic ꝛ in. l. nemo põt. de lega. j. ꝛ in. l. ius publicũ. ff. de pac. dũt simplr qr dispõni facte. ſ. solẽnitati actꝰ nõ ꝑt renũciari qr an sit ver; dicã in fi. gl. ¶ Jn gl. j. ibi: vel quãto tangit hic Bar. ꝛ post eũ alij scribentes illã. q. no. de qua plenius po

Universidad de Deusto
Biblioteca

quid sibi relinquere qđ relinqui nõ põt de iure cõi. ꝛ in effectu cõ cludit ꝛ post cũ Bal. ꝛ Ang. hic qđ istud statutũ nõ valet. Unde alibi dixit idẽ Bar. qđ ẽt si statutũ imponat penã allegãti nullitatẽ talis statuti. nec illud statutum penale valebit vt ipse no. in. l. seius augeri⁹. in prin. ff. ad legẽ fal. ꝛ hanc sniam sequit Bal. in. l. omnes populi. in prin. iij. charte. ff. de iusti. ꝛ iure. ¶ Si aũt statutũ auferret iurisditionẽ iudici vt nõ posset cognoscere de nullita te statuti quid iuris. tunc dic vt sing. tradit Bar. qui solus declarat istum articulum in extrauaganti quoniã nup. sup verbo nulle dixit etiã singulariter Hede. de senis in suis consiliis quẽ refert ꝛ sequit Bal. in. l. consulta divalia. C. de testa. qđ eps põt mãdare iudici seculari sub pena excõicationis qđ nõ seruet istud statutũ qr dat materiã relinquẽdi: vt. j. videbis. ꝛ hãc sniam Bar. sequitur cõiter doc. ꝛ maxime Bal. in. l. j. C. de sum. tri. vbi diffuse tractat istũ articulũ ꝛ in. l. j. C. de iure anu. aur. ꝛ in alio loco statim allegabit. ꝛ Pet. de anc. elegãter referẽs dicta consulentiũ in regula possessor male fi. in fi. de reg. iur. hoc ẽt sequit Jo. de imo. rationes eorũ potissime sunt iste. ¶ Prima ratio qr istud statutum videt esse ꝛtra ius diuinũ dicit in gene. ca. xxj. qđ nõ erit heres filius ancille cũ filio libere que verba tũ trãsumptiue ponunt. xxxj. q. iiij. c. dicat aliquis. ꝛ q. ij. c. omnis. Sed cõtra ius diuinũ statutum non disponit nisi ex causa. Et vbi alias reperitur dispensatũ vt plene declarat Bart. in. l. omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iur. ergo videt qđ istud statutũ nõ valeat ꝛ fuit ista ratio dñi Recuperi de sancto miniato qui in hoc articulo cõsuluit sed ista ratio parum valet fm Jo. de imo. qr pcepta iudicialia legis veteris non obligãt in. l. noua. vt in. c. translatũ. de cõsti. ꝛ no. in. d. Ꝟ. bis ita. ꝛ per Dho. in secunda scõe. q. cẽtesima. iiij. articulo. iij. Unde statutum hodie nõ vꝟ ꝛtra. l. diuinã scõm eũ ſz ipse nõ fuit receptus nõ hãc autoritatẽ allegat ꝛ approbat apostolus ad galatas. iiij. c. vñ ista responsio nõ est sufficiẽs. Possumus tũ dicere qđ aplus ibi: vti tur exẽplo allegato ppter id qđ figurabat ipsum exẽplũ nõ ppter ipsam figurã. ¶ Et qđ istud statutũ nõ sit ꝛtra ius diuinũ ptz qr si esset cõtra ius diuinũ tũc etiã pnceps nõ posset legitimare istos spurios dispẽlando ꝛtra pceptũ diuinũ quo als reperiꝟ dispẽsatũ tñ põt: vt est casus in. c. per venerabilẽ. extra qui fi. sint legi. ꝛ tenẽt oẽs. Itẽ nõ valeret lex principis scõm hoc que tñ vꝟ vt statim dicã in scõo ar. ¶ Scõo arguũt ipsi sic ler que. phibet spurios institui ꝛc. fuit facta ad refrenationẽ cõcupiscẽtie peccati: vt. l. fi. circa mediũ. C. de nasc. lib. ꝛ in aut. qui. mo. na. effi. legi. Ꝟ. si qs ergo. statutũ ergo qđ permittit spurios posse reling vꝟ dare materiam delinquẽdi ꝛ resoluere frena cõcupiscẽtie ergo nõ valet: vt. l. cõuenire. ff. de pac. dota. ꝛ. l. si vnus. Ꝟ. illud nulla. ff. de pac. in. c. ex parte. de ꝟfine. ꝛ optimus ter. in. c. inter dilectos. de excep. pla. Et hãc rõnẽ multũ cõdẽnat hic Jo. de imo. ꝛ Bal. in loco alle. Sed ista ratio nõ vꝟ sufficiẽs sicut ipse Bal. met perpẽdat in. l. j. C. de sum. tri. palleg. qr si statutũ istud nutriret peccatũ sicut hic non posset dispona statuto ita non posset dispona. l. cõi. qr ẽt lex cõmunis nutriẽs peccatũ nõ est seruãda: vt in. c. fi. de pscri. ꝛ ibi no. ꝛ tamẽ fm Bal. in loco alle. imperator ipse hoc posset statuere legẽ cõdẽdo. Sed hãc obiectionẽ soluit ipsemet Bal. in. l. cã quã. C. de fide inſ. in pen. char. vbi cõcedit de plano qđ legẽ gñalẽ nõ possit facere pnceps qõ spurius succedat nec etiam possit legitimare filios spurios aliene natos qui tpe legitimationis nõ essent cõcepti ratione predicta. Sed mihi plꝫ magis dictũ in. l. j. palle. qr pro ipso est casus nõ cauillãdo literã in aut. qui. mo. na. effi. fui. Ꝟ. fi. in vernõ vtendo pempta est: vbi ter. dicit qõ Cõstantinus ꝓmulgauit qđ quãdã. l. sup spuriis ad quã imperator non habet respectũ qr nõ vtendo pempta est ꝛ sic dak intelligi qõ anteq̃ tolleret per non vsum erat valida. Preterea hoc. pbatur alia rõne qr etiã institutio filiorũ naturaliũ fuit inuẽta ꝓpter refrenandã cõcupiscẽtiã. s. qõ nõ valeret vt. pbatur in iuribus. ff. all. ꝛ tñ imperator cõstituit legẽ vniuersalẽ sup naturalibus ẽt in futurũ generãdis qõ ꝓ obligationẽ curie tũc efficient legitimi: vt in aut. qui. mo. nat. effi. fui. Ꝟ. primus modus. ergo ꝛ similiter videnꝫ posse statuere ꝛtra legẽ prohibẽtẽ spuriꝫ relinqui. Preterea si statutũ nõ valeret: qr mitteret pactũ ergo nõ valeret dispositio iur. cano. que pmittit talibus filiꝫ relinqui alimẽta: qr daret materiã delinquẽdi contra. c. cũ baberet. de eo qui du. in ma. quã po. per adu. vnde ego videns prolixitatẽ istorũ iuriũ cõsiderabã: ꝛ credo qõ verissimũ sit qõ. l. disponẽs aliquid ad fauorẽ delinqñtis per quẽ dak materia delinquẽdi nõ est honesta: ꝛ per ꝟsequẽs nulla. iiij. di. c. erit autẽ ler. Sed si dispona principaliter ad fauorẽ alterius qui nõ est particeps delicti: tũc ista. l. est tolerabilis. qr licet ratio suadeat aliqñ qõ pena talis imponak alicui ꝓ altero: vt sic delicta magis coherceant: vt patet in. l. si quis. C. ad. l. iul. maie. et in. c. vergentes. in fi. extra de bere. ꝛ pbak hic optime in casu nostro. xv. q. vlt. c. cũ multe. tñ regulariter hoc non admittitur: imo vt in pluribus inuenitur ꝗ qõ pno delicto vn⁹ tus nõ punik alter⁹ etiã filius: vt. l. j. C. ne fi. ꝓ pa. in casu aũt nostro pater est ille qui peccat nõ fili⁹ qui generak. lvj. di. c. nunq̃. ꝛ c. nasci. Tũ dicik ibi qõ peccatũ adulterij nõ imputak filio genito: ꝛ nõ pbabiliter tolerari põt qõ filiꝫ spuriꝫ possit aliquid relinqui: licet ista. l. det materiã delinquendi parentibus qui potuerunt de delicto suo aliter puniri: tertia ratio principalis est: qr ter. in corpore. in aut. qui. mo. nat. effi. sui Ꝟ. fi. habet clausulam derogatoriã ad statuta futura. phibet enim ꝛ. filiꝫ spuriꝫ aliquid in eorũ fauorẽ statui vel concedi: hoc antẽ ex illo ter. inducit diuersis modis. Ista Ly. vt refert hic Bar. dicit qõ cũ in precedẽtibus. Ꝟ. sit positus modus legitimãdi filios per oblationẽ curie nõ legitimat spurios: ꝛ sic videt reprobari statutũ ciuitatis inquãtũ vult spurios legitimare. Sed iste nõ est sensus illi⁹ legis: qr oblati curie nõ legitimãtur bñficio statuti ſz bñficio legis q̃ ltim⁹ at filios oblatos curie: vt pz in. Ꝟ. i. l. aut. q. mo. na. effi. sui. Unde ibi nõ ꝓbibet editio nõ statuti: sed solum declarak qõ princeps. l. suã nõ vult extẽdi ad istũ casum: nõ tamẽ negatur quin ꝛ ipse pnceps possit nouã legẽ cõdere si vult: ꝛ etiã inferior qui alias possit. l. cõdere. Et ideo dixit Hosti. no. ꝛ sequit ibi ant. de bu. qõ princeps sine dubio põt per. l. suam habilitare natos ex dãnato coitu qõ ego dixi cõtra Bal. in arti. pe. ꝛ probat qr etiaꝫ de iure ciuili cõcubinatus erat peccatũ: licet nõ puniret pena aliqua in foro tẽtioso: ita probat ter. satis clare in aut. qui. mo. na. effi. in prin. ibi: non enim vltimo ꝛc. vt ibi declarat glos. er in alio loco in ver. libidinẽ concupiscẽtie alia iura. vide per Ho. in loco alle. aliꝫ vt Bal. ꝛ Jo. de imo. singu. dicũt qõ in Ꝟ. fi. ꝓhibetur statui super istis: sed qualiter hoc eliciant ex ter. nõ ostẽdũt. Et ꝗ intelligentia qõ ille text. hic nõ dicat aduerte ad verba ipsius. dixit enim imperator qõ spurios ꝛ natos ex dãnato coitu non vult aliquid ad presentẽ. l. habere per participiũ que verba hoc significãt vt. s. dixi. Et nunc dico darius vꝟ qõ nõ vult sibi supplicari ꝓ legitimatione istorũ. Item qõ nõ vult in. l. Ꝟ. per omnia ipsos cõprehendi inquãtũ. l. erant inuenti aliqui modi per quos aliquis fieret legitimus ipso iure er quibus verbis satis clare liquet intelligenti qõ quãtũ ad legitimationes faciendas per rescriptũ illa l. videt habere clausulã derogatoriã: sed quãtũ ad excludendum spurios a legibus que faciũt nãles legitimos ipso iure: illa verba nõ sapiũt cl'am derogatoriã. Sed hoc dicũt qõ. l. Ꝟ. posita in nãlibus nõ extendik ad istos. Unde quidã alij cõsulentes quos refert Anto. de bu. in. c. per venerabilẽ. qui fi. sint legi. inducũt aliũ text. qui melius facit in aut. qui. mo. na. effi. le. Ꝟ. quoniã. in fi. vbi text. dicit qõ nati ex dãnato coitu nõ cõprehẽdunt sub illa lege nec est eis participanda ylla demẽtia: ꝛ sic vꝟ ꝓhibere aliqđ concedi in futurũ. Ista tñ rõ est mens illius literę: sed vult dicere qõ nõ debẽtur eis alimẽta: sicut declarat ter. in. Ꝟ. fi. sepe alle. vnde relinquit vna sola rõ que vꝟ sufficere: qr sicut. j. ostendã. iste casus vꝟ reseruatus principi: ꝛ sic inferior nõ põt sup eo statuere: ꝛ est idẽ dicere in effectu qõ dicit rõ pcedẽs qõ ter. in cor. ꝓhibet inferiorẽ statuere super hoc ꝛ quãuis inductiones ꝑdicte nõ sufficiãt ad ꝓbandum: hec conclusio tñ est vera per ter. in aut. qui. mo. na. effi. sui. Ꝟ. illud ibi: sicut enim sunt modi: ꝛ ibi per nostrũ rescriptũ iurta. l. j. C. de iu. anu. aureo. Dicit enim text. in. d. Ꝟ. illud. qõ sicut inducti sunt certi modi per quos serui restituunt ad ingenuitatẽ: ita põt induci vt naturalis restituat ad iura legitimoꝝ per rescriptũ ꝑncipis. Unde pondero ibi primo qõ restitutio legitimi fit ad instar: ꝛ similitudinẽ serui qui restituit naturalibus: ergo vt similitudo sit vera ꝛ propria oportet qõ ois qualitas que est in illa restitutio ne hic videak repetita: vt. l. in testõ. ff. de cõdi. ꝛ de. Sed restõ nãliũ in seruo nõ sit per inferiorẽ a principe: vt probak in. l. j. palleg. ergo nec legitimatio filij. Et si hoc est filio naturali multo fortiꝫ in spurio in quo est longe maior rõ: ꝛ hoc ꝓbat ter. in ver. ꝓ reseruptũ nostrũ. q. d. nõ per aliũ: qr qõ de vno ꝟcedit de alio vꝟ denegari: vt in. c. nõne. de ꝓsum. ꝛ. l. statu liberũ. Ꝟ. ff. de leg. ii. ꝛ. l. cũ ꝑtor cũ aliꝫ si. ff. de iud. Et hãc rõnẽ misit Ja. bu. in Ꝟ. fi. suo alle. ter. in Ꝟ. si quis ergo. in cor. qui. mo. na. effi. legi. qui nõ ita bene facit: sicut ter. palle. ꝛ qr sola ista ratio facit qõ statutũ nõ valeat: ideo si esset populus qui haberet regalia: vel ex concessione principis: vt dicit glo. de ciuitatibus Lombardie in aut. de defen. Ꝟ. interim. vel ꝑcepisset facultatẽ istã legitimãdi spurios ꝓ spacio tpis: cuiꝰ nõ est memoria: vel si populus nõ recognosceret superiorẽ: ꝛ esset quasi in possessione libertatis bene facere posset idẽ qõ posset pnceps. casus singularis est ꝛ vnicus qui hoc ꝓbabat: ꝛ ibi eũ no. doAnt. ad hec in. c. per venerabilẽ. Ꝟ. in sup. ver. licet qui fi. sint legi. Et ibi istas cõclusiones plirius sequit do. Anto. Aduerte tñ qõ dum dicit ibi qõ Bar. in. l. j. de sum. tri. tenet qõ istud statutũ valeat. Sed non extendak extra territorium nõ dicit verũ. imo dicit qõ non vult decidere: tunc vtrum valeat. Sed posito qõ valeat dicit qõ non extenditur extra territorium: nec legitimum habet effectum: nisi quo ad patrem qui facit legitimari. Unde iste non erit legitimus consanguineus siue agnatus testatoris: ꝛ hoc dicit Bar. in. l. diui. C. de natu. libe. ꝛ tꝫ Ang. ꝟſi. suo. xvij. ad mãvide qõ no. Bal. qđ alle. hic aliqs modus in. l. fi. C. de na. libe. et i. l. j. C. de bis q̃ pene no. ¶ Extra gl. tãgit hic insignis doc. pau. de ca. vnã. q. in qua als dicit se cõsuluisse: an imperator possit legitimare filiũ spuriũ post mortẽ patris nõ obstante qõ fuerit adita bereditas per venientes ab intestato ꝛ. dicit distinguendum esse vtrum

a ¶ Alter. et an ꝛ qñ vn⁹ p alio puniri possit vide tu Fely. in. c. granẽ. ó sen. excom. ante fi. in ỹ. itẽ tãgit hic Jnn. Benedi. va.

b ¶ Ab intestato. Vide tu dñm alex. o imo. i. l. j. Ꝟ. fi. de q̃stio. ꝛ plenius in. l. cũ heres. de acqui. posꝰ ꝛ Pau. de ca. in ꝟſ. cy. ꝛ in cõſi. ccxxv. et Dy. in cõſi. xxj. Be. va.

vtrũ sit trãslatum dominiũ in heredes per apprehẽsionem rerũ hereditariarum: vel simplr ex sola aditione. Nã primo casu dominiũ vꝟ acquisitũ de iure gentiũ ꝟ titul⁹ acquisitiꝰ sit de iure ciuili: id est testũ qđ est publici iuris. i. ius reipublice romanorũ vt. l. j. Ꝟ. ff. de iusti. ꝛ iur. sicut dicimus in stipulatiõe qõ quãtus sit inducta a iure ciuili traditio tamẽ que fit virtute stipu. acquirit dñium de iure gentium. Et ideo in isto casu videt dicẽdũ secũdum eum qõ princeps nõ possit dñium questũ de iure gen. sine cã auferre: vt plene traditur in prima cõstõe ffoz. p Bar. ꝛ in. c. que in ecclesiarũ. de cõsti. per Jnno. Secũdo casu vꝟ qõ impator possit dñium questũ ex sola aditione auferre: qr est questium de iure ciuili fm gl. in. j. ff. de acquirenda re. do. ergo põt auferri a principe etiã sine cã: vt plene traditur in locis alle. in. l. fi. C. fi contra ius vel vti. pu. Tu aũt aduerte primo inquãtũ dicit se nõ vidisse istud alias tactũ. Nã hoc tangit bal. expresse in duob⁹ locis vꝟ in. l. rescripta. l vlti. col. C. de pci. impa. offe. vbi expresse determinat qõ iperator nõ põt legitimare filiũ post aditã hereditatẽ ab agnatis: qr cũ sit eis q̃stũ dñiũ de iure gen. nõ põt auferri sine causa: esset aũt cã legitima fm eũ si pater iussisset in testõ filiũ legitimare: vel aliter or dinasset idẽ ꝛ multo ertẽsius tetigit bal. in. c. dño. que hic finitur lex: deinde incipiũt cõsuetudines feudi: vbi videt tenere qõ imperator possit si vult auferre ius qđ ex aditione per legitimationẽ: dicit tñ ibi singulariter: qõ si rescindit aditio heredes nõ teneanf restituere fundũ medi⁹ tpis. Bartoaũt vꝟ tenere primũ dictũ in. l. gallus. Ꝟ. qõ si tñ. in vltimis verbis qõnis. ff. de lib. ꝛ posth. vbi plenius dicẽt de materia. Sz forte intellexit iste egregius doc. qõ in isto pũcto nũq̃ fuit cõsidera ta distinctio facta per eũ: que tũ distinctio nõ vꝟ vera: nec bñ fundari: qr ex testõ ꝛ aliꝫ titulis introductis a iure ciuili. transferatur dñium ipso iure in aliqđ: dũmodo sit dñium directum: sicut trãsferk per additionẽ hereditatis dñium nõ õ minus de in regentium quãuis mod⁹ trãsferendi sit ciuilis. i. inuẽtus a iure ciuili: ita declarãt oẽs doc. quos Bar. refert ꝛ sequit reprehẽdẽdo glo. ibi posita in. l. er hoc iure gen. ff. de iusti. ꝛ iur. ꝛ ideo bal. bene dixit in. d. l. scripta. qõ dñium per additionẽ questũ erat de iure gen. amplius dico vel etiã si esset translatũ dominiũ vtile: ꝛ nõ directũ: sicut cõtingit qñ dñium trãnsferk ipso iure ex ti. particulari fm gl. no. in. l. fi. in gl. s. ver. in rem. C. de sac. san. ec. quaꝫ vt audio. d. me. allegauit ꝓ ting. fed alia babes in aut. donationem. C. de iure do. ꝛ ter. clarũ in. l. j. ff. de do. que sub mo. qõ quidem dñium vtile est de, iure ciuili: ꝛ non de iure gen. vt soleniter declarat bal. reprehẽdo gl. in. l. er hoc iure prealleg. adhuc tamen istud dñium nõ possit auferri a pn. sine cã: vt est casus sing. quez ibi no. bar. ad hoc in. l. fi. alias. in. in fi. C. de fun. pa. li. xj. Et bene facit ter. ꝛ qõ ibi per bal. in. c. j. de natu. feu. ꝛ ista sufficiãt ꝓ nũc in isto arti. qr plenius sum dicturus in Ꝟ. qõ si tñ. Et ad. q. precedentem in qua disputatur de validitate statuti legitimãdi spurios: vide Bar. omnino cuius dicta optime facit ꝓ cõclusiõe quã. s. tenuit in. l. nõ ambigitur. in vlti. q. ff. de lega. vide etiã qõ singulariter ponit Jo. an. in ti. de succes. ab inte. Ꝟ. j. ver. sed ex facto. vbi refert Hostiẽ. in summa q fi. sint legi. col. pe. ver. qđ si imperator. dicentẽ p. l. vlem nõ posse statuere qõ filij spurij possint succedere patri: qr darent materiã multorũ delictorũ. Sed ꝛtrarium tenuit in. c. latores. qui fi. sint legi. s. dixi qõ cõcedo esse veri⁹ ex bis que dicta sunt in illa. q. tãgit etiam hic Bal. ꝛ post eũ Jo. de imol. nunqd pacta facta inter duas ciuitates subiectas possint alterari ꝛ tolli ex ordinatione superioris qõ est addendum ad ea que tangit bald. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. in illa. q. vtrũ. l. que trãsiuit in cõtractũ possit reuocari. vide gl. sing. in ele. duobus. de sepul. in ver. pacta. que dicit qõ summus pontifex põt facere nouũ statutũ per qõ ꝑiudicet pactis ꝛ cõuentionibus initis inter ecclesias sibi subditas que qõ. fic limitatur fm Joã. de imo. s. subsistente legitima causa.

Summarium.

1 Exceptio prima que opponi debet cuz agitur de validitate actus debet esse exceptio impugnans personam.
2 Exceptio proponi debet ordinate non preposterе.
3 An excommunicatus possit facere testamentum.
4 Stante statuto per quod disponitur quod testamentum valeat cora quinq̃ testibus nõ habet locum hoc in testamento ceci.

1 Squeramus. Hoc dicit in cõsideratione validitatis testamẽti. primo est q̃rẽdũ de habilitate persone testãtis: postea de solẽnitate. Scõa ibi: deinde. ¶ Not. qõ prima exceptio que dz opponi cũ agit de validitate actus dz esse exceptio impugnãs psonã et si sit exceptio perẽptoria. idẽ ꝓbak in. l. liber. C. de peti. bere. Utrũ aũt exceptio inhabilitatis de qua hic posit opponi ante litẽ cõtest. in vi declinatorie tangit bic barto. de quo dicetur plene in glo. ¶ In glo. j. ibi: est enim peremptorium vult dicere scõm istũ modũ loquendi: qõ ista est exceptio peremptoria que ante oẽs alias exceptiones peremptorias prima contra testũ dz opponi: vt. l. liber captus. C. de peti. bere. Et sic vꝟ ta cite sentire qõ ista exceptio testõ: erat inhabilis ad testandũ nõ põt opponi in vi declinatorie an lit. cõt. ad ipediendus pcessum. Et hoc ꝛz hic bar. expresse ꝟz tenuit tñ ipse idẽ in. l. liber ꝑalleg. Et hãc scõam opi. Jo. de imo. coadiuuat doctrina quam posuit Bar. in. l. cũ quere bak. ff. iud. sol. vbi dicit qõ omnis exceptio per quã cõcludik agẽtem nõ habere actionẽ ipso iure põt opponi ad pcessum ante litem cõtestatã. hãc tñ opi. nõ firmat ipse pro vera per ter. in. c. j. de li. conte. li. vj. qui solũ ponit certas exceptiones fm eũ qui possunt opponi ad pcessum: ꝛ sic de aliꝫ respicientibꝰ merita cause vꝟ negare qõ possint ad processum opponi. Tu vero considera ter. fortius qui dicit incip. qõ ppter exceptiones litis finite nulla alia exceptio: aut defensio respiciens merita cause põt opponi. Uerbũ aũt defensio positum põt verbuz exceptio nibil aliud põt significare quã exceptionẽ offensionis ꝛ facti qua ꝑsupponit actionẽ extinctã ipso iure: vel si potest significare aliã ad minus de ꝓprietate verboꝝ ẽt hunc casum: qr verbũ defensio' est gñale ad omnẽ allegationẽ: que fieri põt in fauorẽ rei vt de darat idẽ bar. in. l. j. Ꝟ. j. ff. qõ vi aut dam. Et iõ gl. ibi sup ver. defensionis que tollit sine dubio actionẽ ipso iure. Tũ pro cõcordia aliquoꝝ iuriũ q̃. s. allegabunt vltra doc. videtur esse distinguendum qõ aut exceptio que cõcludit agentẽ nõ bñe actionẽ ipso iure constat notorie in dici er deductis coram eo ante litẽ cõtestatam: ꝛ tunc in der incontinenti possit repellere agentẽ: multo fortius pars poterit hãc exceptionẽ opponere. Casus est not. in. c. ad dissoluendũ. in ꝓcõ rũso. de despon. ipu. Et ẽt ita intelligo ter. quez reputo sing. in isto materia. l. papi. in Ꝟ. si qs ipubes. ff. de inoftesta. quẽ bar. ibi no. ad hoc in ver. non admittẽdũ: ꝛ in de est qõ qñ reus ante li. cõte. cõparet ꝛ offerat pecuniã que petik nõ absolnitur diffinitiue: sed ab execuatione iudicij ꝛ impedik processus ad ulteriora. insti. de ppe. ꝛ tẽp. ac in fi. ff. l. si reus paratus. cũ materia. ff. de pcu. Et qõ no. bar. in. l. inter dñi. in Ꝟ. fi. ff. de ver. obli. Ita ẽt intelligit ter. fm vnam lec. posita in gl. in. l. si oleũ. Ꝟ. fi tu seruũ. ff. de dolo. nã hoc ipso qõ reus rem soluat coram iudice non otinet efficitur actionẽ nõ cõpetere. Et ideo impeditur pcessus ad ulteriora. insti. de ppe. ꝛ tẽp. ac in fi. ff. l. si reus paratus. cũ materia. ff. de pcu. Et qõ no. bar. in. l. inter dñi. in Ꝟ. fi. ff. de ver. obli. Ita ẽt intelligit ter. fm vnam lec. posita in gl. in. l. si oleũ. Ꝟ. fi tu seruũ. ff. de dolo. nã hoc ipso qõ reus rem soluat coram iudice non otinet efficitur actionẽ nõ cõpetere. Et ideo impeditur pcessus ad ulteriora. videret pronũciari tacite sup exceptiõe: ꝛ vꝟ processus pars te nõ appelläte per ter. cũ glo. in. l. ñ. Ꝟ. si dubitẽt. ff. de iudic. Sed tu aduerte ad intellectũ ter. in. c. exhibita. qõ si recte põderet ille ter. nõ apparet qõ iudex simul procederit sup exceptionib⁹ declinatoriis. et causa princi. licet interlocutus sit se velle procedere. Unde intelligo per illam interlocutoriam nihil aliud significari: nisi quod iudex volebat procedere super principali reseruatis exceptionibus declinatoriis: verba enim sententia debent impropriari: vt saluetur intentio secundum gloss. in. l. puto. i prin. ff. fami. herciscũ. ꝛ in. l. sed ꝛ si possessori. Ꝟ. sane si iurauero. ff. de iureiurando. hanc autem reservationẽ potest iudex facere. Sed quando sumus in iudicio ordinario: et pars offert se paratam

a ¶ Preposterе. de quo vide late per fely. i. c. suborta in. iiij. col. cũ se. de re iu. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

probare exceptionem suam iuder reseruādo granat partē: ꝛ ideo in casu. d. c. valuit processus. sed pars potuit appellare: vt colligi tur in. c. ad dissoluendū. de respon. impu. ꝛ quē no. glos. ꝛ doc. in c. cū cōtingat. de offi. deleg. ꝛ Bal. in. l. j. C. qui accu. nō pos. vnde patet er pmissis: sicut dicūt hic aliqui ℳoder. ꝛ bene qđ in ca. exhibita. pcessus nō erat nulli? ex illo capite. nā respōsio. d. ang. quā sequit hic Jo. de imo. nō placet quibusdā ℳoder. in. c. exhibita. ꝛ recte qz nō cēsetur data noua forma per illa verba vocatis vocādis indicibus delegatis: quoniā illa clausula inerat tacite de iure cōmuni: ergo expressa nō dat nouā formā mandato: vt plene dixi in. l. j. §. eo. in. q. de falsa causa exheredationis: ꝛ plene declarat Bal. in. l. nō dubiū. C. de legi. Pterea ex ēt si illa clausula induceret nouā formā illa forma fuit obseruata per partes saltē tacite nā ter. nō sine ministerio dicit qđ iudices peruertunt iuris ordinē. opi. tū ista qđ valeat. pcessus si nō appellat videt. pcedere de iure rōne pdicta: qz iuder. pcedēdo ad ulteriora tacite videt pronūciasse. §. exceptiōe opposita. Ām falsum est dicere qđ ordo sit omissus vel peruersus; vt patet ex his que no. Bar. in. l. a. pcedēte. C. de dila. ꝛ Bal. in. l. j. C. de ordi. iudi. in vlti. col. tenuit expresse qđ ideo pcessus valet: qz iuder. pcedēdo ad ulteriora tacite vt pnunciare sup exceptiomb? declinatorijs. Et ista dicta pcedunt in iudice qđ iuder prius cognouisset super exceptione pposita: qz tūc pcedēdo ad ulteriora tacite interloquit. Casus est no. ꝛ ibi glo. ordi. in. c. cū sup. de offi. dele. put declarat gl. ibi in verbo interposita. ꝛ idē esset qđ iuder. pcederet ad ulteriora parte psente post exceptionē oppositā: qz in istis interlocutorijs in quibus cōiter nō agit de graui piudicio. pter psentā vel citationē ptis presumit cause cognitio fm Bal. no. in. l. peremptorias. C. sen. rescin. nō pos. ꝛ bene facit qđ tradit Bar. in. l. platā. C. de sen. ꝛ inter. fz vbi iuder incōtinēti exceptionē nō admisisset: ꝛ ad ulteriora pcederet tūc ista rō doctorū nō esset sufficies: qz fz videret: ꝛ ita faciēdo tacite pnunciare sup exceptionibus: ista pnunciatio esset nulla ipso iure. Casus est fing. in terminis in. l. §. fi. dubitet. in vercau. cognita. de iudi. per quem tex. ibi determinat Bal. allegans Jnno. in. c. pterea. in vlti. col. de di. Et hoc cōsonat regulis iuris cōis: qz vbicūqz interlocutoria cōtinet piudiciū ptis nō pōt ferri sine cause cognitione: vt. l. a. procedēte. C. de dila. ꝛ. l. ea q. C. qño ꝛ qñ iu. vnde semp requirit citatio partis fm Bar. in. l. qō iussit. ff. de re iu. ꝛ elarius ponit Ang. reprehēdēdo dicta Jnno. in. l. recusare. in prin. ff. ad treb. ꝛ. d. Ant. similiter reprehendēs illa dicta. c. j. extra de testi. que dicta Jnno. posuit in. c. auditis. de pcur. Si ergo pnunciatio est nulla sequit qđ adhuc exceptio pēdet: ꝛ non est reiecta: ergo nō potest pceđ. §. principali. Et si pceđat pcessus erit nullus. Et ita tz Bal. in. d. §. si dubitet. hoc ēt in isto casu tenēt hic aliqui ℳoder. per glo. in. l. j. C. de ordi. iudi. q̄ dicit qđ pēdēte exceptiōe declinatoria iuder nō potest pceđere ad ulteriora in causa principali similē glo. habes quā ipse nō allegat in. l. arbitro. ff. qui satisda. cog. nec obstat pmissis text. in. c. interposita. in prin. de ap. vbi si iuder nō admisit partē volentē ꝓbare suā exceptionē dicit qđ pars pōt appellare: ꝛ iustificat suā appel. et si non probat suā exceptionē circa merita cause: fz solū hoc qđ voluit pbare: ꝛ nō fuit admissa: ꝛ sic patet qđ ibi iuder reicit exceptionez sine cause cognitione: nā respōdeo qđ ēt ab actu nullo pōt ps relevare se appellādo: vt pz in. c. exhibita. in fi. de iudi. ꝛ not. in. c. dilatio. de appel. nō per hoc infert qđ pronūciatio nō sit nulla: licet Bar. aliter videat inclinare ꝛ sentire in. d. l. a. pcedēte. de dila. et sine dubio si nō esset alia rō quā videret iuder tacite pnunciasse in pdictis casibus male posset sustineri cōis opi. Sz est alia rātio quā assignat hic Bal. ꝛ dicit se audiuisse in voce a bar. legēte istā l. in. l. ab arbitro. ff. qui sa. cogā. que est talis: qz fz iuder pceruertat ordinē iuris pcedēdo prius. §. pn. quis exceptio declinatoria sit reiecta: ista tñ puersio nō vitiat pcessum: qz regulr ordo nō censet esse substātialis qui dz seruari in ꝓparatorijs iudicioꝝ. allegat Spe. in. ꝝ. pte sui opis: ita tenēt. Tu vide ēdē Bal. in aut. ḡnaliter. C. de epi. ꝛ cle. vbi fm Pe. tradit eādem doctrinā excipit tū oblationē libelli que est solēnitas: vt in aut. offerat. C. de lit. cōte. ꝛ plene in. c. fi. de reiu. li. vj. ꝛ in. l. platā. C. de sen. quā exceptionē ponit ēt Jo. de imo. hic addēs aliā qñ nō cōcedit dilatio deliberatoria petēti. alle. glo. no. xvij. q. iiij. c. vroz felicis. quā glo. alle. bal. in. l. ꝝ. C. de epi. au. illā gl. nō affirmo pro nūc redeūdo aūt ad ꝓpositū nostrū: dico qđ ḡuis in fmissis casibus iuder nō potuerit tacite pnūciare renūciēdo exceptionē: tū er ista scōa rōne: qz nō est peruersus ordo substātialis ista opi. cōis pōt sustineri ꝓ qua baldus dixit esse casum in terminis in. l. liberto. §. fi. ff. de neg. gest. vbi pz qđ lz allegarent cause absentie. pter quas petebat differri fmiaz nihilomin? vz fmia ꝛ pcessus si iuder. pceſſit ad ulteriora omissa cognitiōe emergētis ille tū ter. posset restrigi qñ iuder cognouisset de ista allegatiōe: fz pro pfecta declaratiōe articuli q̄rit hic Jo. de imo. qđ si iuder simul ꝛ semel. pcedat. §. vtroqꝫ. ꝛ in effectu cōcludit qđ aut contrarietas oritr ex parte rei excipiētis: verbigra qz reus petit vel cōsentit simul ꝛ semel. pceđi in cā prin. ꝛ in declinatoria: nec actor aduersat ꝛ tūc scōm eū. pceđit iudiciū per ea que tradit Bart. in simili. q. in. l. nāliter. §. nihil cōe in. ff. q. prin. ff. de acqui. pos. vbi dicit qđ in qbuscā casibus vz. pcessus sup actionibus ꝑtrarijs: si pceđit pte nō solēniter pūi bus multis clericis cū extinctiōe luminū ꝛc. de qua. xj. q. in. c. dz. Et tunc vera sit opinio ℳosti. qđ testm excōmunicati non vz: vt fic illa solēnitas excōicato aligd suꝑaddat ad excōicationē cōes: aut logmur in alia ex cōicatiōe: ꝛ tūc pceđat cōis opi. qđ valeat testm: sed cano. solēt tenere qđ illa solēnitas extrinseca nō tz vinculū ad simplicē excōicationē. Sed facit ad terroꝛē ꝛ ifamationē Ām pp hoc nō recedere a fmia cōi: ꝛ marie qz in casu. c. felicis preallegmandat illi pcussores publice excōicari. Et tū vt pz ex mente illi? decretalis nō ꝓuarent facultate testādi: nisi expresse admouent in. l. fi. C. si a nō cōpe. in. adducit duo. Primū est: sicut hereticus excōicat? nō pōt testari: vt in. c. excōicam?. §. credētes. de hereticis ēt schismatic? excōicat? qđ dictū ē periculosū. marie qz in multis reperiť dria iter schismaticū ꝛ hereticū: pro ipso tū facit tertius optim? i. c. j. de schisma. li. vj. vbi mādat schismaticos puniri tanq̄ hēticos. Scōm ē qđ ḡuis excōicat? nō possit facere testm: ꝑ tū nō bēret locū in eo q appellasset a fmia excōicationis post fmiaz in lata: fz. n. de iure cano. appellatio sequēs excōicationē nō suspēdat eā: vt in. d. c. pastoralis. in fi. de app. tū allidit eā quo ad hūc effectū ne sit ipātē iudicis excōicātis tā facile auferre testi factionē in fi. tū nō vī in hoc dicto pfitere: nec est pfitēdū qz qđ appellatio sequēs alicui excōicationē nō inuenit iure cautū: imo ℨtiū vt pz in loco allegato. Dicit tū ipse idē bal. in. l. j. C. de secū. nupqđ occulte excōicat? nunq̄ ꝓhibeat testari. allegat gl. in. l. cū lege j. c. de quo dicī. Quarto adde inꝓtū ℳoder. bic dicūt post Angel. qđ solus ꝓnceps pōt habilitare inhabilē ad testandū q est factus inhabilis ꝓp crimē p. l. ideo. §. de qua aūt. cum ibi no. ff. de posthu. qđ legatus ēt de latere fm Ang. nō poterit istū habilitare: qz nō pōt ponere manū ad seruata pncipi: vt in. c. quo ad translationē. ꝛ in. c. nisi spālis. de offi. leg. Sed collegiū cardinaliū fm euz bz poterit: qz cū teneat locū senatus cō. c. cōstantiu?. vj. dist. eccla bz senatū: ergo sicut senatus hic poterit: vt in. d. §. de qua re. ita poterit collegiū cardinaliū fm Jnn. q ita notat in. c. cū te. de re iudi. ꝛ Bar. in. l. infamē. ff. de publi. iudi. tū ad illud dictū adde qđ nō sola predicta rōne legat? de latere nō possit habilitare inhabilē ad faciēdū testū que rō nō bz locū: nisi incasib? in qb? habilitatio ē reseruata pncipi. Sz ēt alia rōne ḡnali ꝓ qua est dicendū ēt respectu inhabilitatis q̄ nō esset reseruata principi: qz legatus de latere nō pōt rescribere vel apponere cl'az cōtra ius. Ām nō pōt cōmittere cām sine figura iudicij vel app. remota fm gl. no. quā approbāt cēs in. c. fi. de ber. li. vj. Et idē dixit gl. in de. sepe. in ver. mādam?. de vbo. signi. idē Hul. in Spe. in ti. de lega. §. superest. ver. fz nunq̄ q̄ dicta refert bal. ꝛ approbat in. l. quia quā. §. de plano. ꝛ. §. fi. ff. de offi. pcō. ꝛ lega. ꝛ in. l. j. in fi. C. de appel. vñ. d. bal. no. ad propositū in. l. ex duob?. §. fi. ff. de vul. ꝛ pup. qđ legat? de latere ꝑ suā cōstitutionē nō pōt irritare testm inhabilitando psonā: vñ sine inhabilitas sit talis quā possit solus princeps sine ēt talis quā posset tollere statutū leg atus de latere bic nō poterit. Ad scōm dictū adde qđ illa dicta Jnno. in. c. cum te. de re iudi. repbēdit doc. ℳode. aliq quos refert ibi abb. ficu. ꝛ sequitur optima rōne: qz aut cōsideras collegiū cardinaliū vigente pontifice: aut ipso mortuo: ꝛ sede vac. Primo casu non reperit qđ cardinales aliqđ possint sine summo pontifi. Scōs est casus in cle. ne romani. de ele. qđ collegiū cardinaliū nō pōt aliquid cōstituere sine nec tollere legē superioris: vñ multominus poterit attentare reseruata pontifici ad dispōnēdū: vel dispēsandum sine. Et sede vacāte boc nō pōt multomin? sede nō vacante: ꝛ marime qñ pontifex esset pīs in loco: qz nec senatus: nec ali? qui alias posset legē cōdere boc pōt ꝓsente principe sine eius consensu. Casus est fing. fm Bal. ibi in. l. humanū. C. de legi. ꝓ quem ita limitat. l. non ambigit. ff. eo. pro ista cōclusione allego tibi gl. no. ꝛ menti tenendā in. c. vnico. in ver. sede vacāte. de schisma. li. vj. vbi gl. late hoc disputās cōcludit qđ collegiū cardinaliū vacāte sede nullā hz iurisditionem: nisi sicut dicitur in. c. vbi ꝓ idem de elec. lib. vj. Non ob. ter. in. c. constantinus. vj. di. qz vt dicit. d. ℳode. ꝛ bene dato qđ ille ter. loquerē de cardinalibus qđ tū ipse negat nō potuit princeps secularis dare collegio cardinaliū prātem senatus tā ꝑ laicus qui de rebus spiritualibus disponere nō potuit. vt ꝓbat ea. di. c. bñ quidē. ꝛ in. c. ecclesia. et ibi no. extra de cōsti. Ultimo inquātū bal. bic dicit qđ si statutum disponit qđ testm valeat co: à quinq̄ testi. istud statutum nō hz locū in testō ceci?. Adde qđ ista doc. ꝓbat manifesta rōne qz. l. gñalis sequēs semp limitatur per. l. ꝓalem pcedēte fm gl. in. l. sciendū. in prin. ff. qui satisda. cog. ꝛ ibi per bar. ꝛ per eūdez plenius in extraua. ad repti. in verbo nō obstantibus: ꝛ satis pro batur: ꝛ ibi declarat Bal. in. l. sed ꝛ posteriores. ff. de leg. ꝛ habes glo. no. in. l. j. §. ait prætor. ff. de postu. quaz ibi notat Bal. ad hoc seu Ange. Unde quia lex disponens de testamento ceci est specialioꝝ quam statutum quod sequitur disponēs in genere de forma testamēti: ideo limitabit per illā: ꝛ qz §. in secunda additiōe fuit tractatuꝫ quare statutum non potest habilitare impuberē ad testandū declarādo melius mentē bar. in loco. §. alleg. scias qđ intētio sua est hec qđ due qualitates que pōt cōcurrere aliqñ in ipubere faciēte testamentū simul iuncte sunt ille que faciant qđ ipuberes reputent inhabiles de iure gentiū vz; etas ꝓfecta ꝛ turbata cogitatio mortis in egritudine per que duo cēsetur nō esse sufficiētis iudicij ad testandū. Et qđ ista 2da sit vera potest ostēdi: qz conceditur administratio minoꝝ in vita est de reseruatis principi: vñ statutum inferioris hoc nō posset: vt est casus valde no. scōm bar. in. l. iij. in prin. ff. de mino. multomin? videtur posse cōcedi ab inferiori ptās testādi in qua requiritur maius iudicium: ꝛ maior deliberatio: sed qz ille ter. nō ꝓbat oīno illā cōclusionem meo iudicio ideo plus placent rationes quas. §. dixi.

Quæ tate. Jn factione testamenti requiritur pubertas completa: ꝛ dies vltimus pubertatis ceptus babet ꝓ completo. Scōa est ibi: vtruz ante. Tertia ibi: pone. Quarta ibi: plus arbitror. Quinta ibi: nō completur. Primo not. qđ clausula posita in fi. duaꝝ ōrationum que regunt ab vno verbo refertur pariter ad vtrunq̄ nō solū ad primā ōrationē ꝛ dam de qua in l. iij. in. §. filius. j. de libe. ꝛ posth. Scdo no. qđ quātū ad obtinēdum bñficiū cōcessum dies ceptus babet ꝓ cōpleto: quātū autez ad inducēdū odiū vel tollēdū beneficiuz fit cōputatio de momento ad momentū vt. l. iij. §. minorē ff. de mino. ꝛ ibi no. Tertio no. qđ in bñficijs ꝓcedendis appellatione diei capiatur dies naturalis. Si ꝓpter boc ampliatur beneficiuz: ꝛ hāc literā indu cit Bal. bicin arg. qđ notarius qui scribit instm de nocte posset apponere in instō confecto post meridiam doctem qđ sit actum die sequenti: qz nō post illud spaciū est pars diei sequētis: ꝛ fili? si nō gat instm ante mediā noctē debebit ponere ꝓ die diē ꝓcedentem. Jnn. in. c. consuluit. Ostrum aūt sniz ꝛ iudicia possint fieri de nocte ꝛ qd in Scib? vide in. l. nō minorem. C. de transac. ꝛ in. c. cōsuluit ꝑalle. Jn gl. ibi: vel dic tutius intellect? iste solus est verus: ꝛ precedens non ꝓcedit: qz dicere qđ ille qui nascitur post sextaz horā noctis ante penultimā diei dicatur natus in kalēdis ianuarij hoc est impossibile: fz bene dicetur natus pridie kalēdas. i. die ꝓcedente kalēdas dicamus ergo ꝛ dicit secunda expositio qđ natus post sextā horā noctis ꝓcedat diē kalēdarum. Et aduerte: qz qñāis noctes ꝛ dies anni augeanť. ꝛ minuantur: ler tū considerat diē naturalē: ꝛ noctē scōm circuli equinoctialē. i. qñ dies ꝛ nox adequantur adinuicem qñ semper tene bis menti ad intellectū. l. more romano. ff. de fer. Aduerte etiam fm Bal. bic quod ista dria que ponitur in ter. vtrum gs cōplerit annū vel etas erit habet locū qñ annus dicitur cōpletus ꝓ pprie qz nō computam? tps de momento ad momentuz: tunc ista duo essent idem complesse: ꝛ excessisse. nō enim potuit testm exprimi in momēto tpis: ꝛ in illo instanti quo fit vltima completio.

Summarium.

1 Statutum faciens mētionem de donatione: nō intelligitur de donatione causa mortis.
2 Patria potestas non curatur in his que sunt iuris publici.
3 An filia fami. in dote possit testari.
4 Munquid possit quis legitimari ad vnum actum.

Qui non potestate. Filiusfamilias etiā volente ꝑ non pōt testari. Scōa ibi: vt quāis. Jn glo. posita super verbo nullo magis ibi nūmodo hoc expresse pmittat perpetuo tene menti ter. alleg. hic in glo. per quem dicit ibi Bar. qđ si statutū facit mentionē de donatione: qz verba statuti deberent intelligi ꝓprie nō intelligetur de do. cā mor. Et hanc conclusionem sequit bal. in aut. decursum. in fi. C. de do. ante nup. vbi vī intelligere notabilius qđ istud sit verum in omni donatione: que recipit effectū post: verbigratia in donatione facta inter vir. ꝛ vxo. vel in sacro donationis ꝓpter nuptias quod cōfertur post mortem: sed boc vltimū dictū non esset admittēdū qz donatio cuius effectus ꝛfertur post mortē: si tū sit irreuocabilis: qz qs voluit donare inter vinos iudicat: vt donatio inter vinos: vt. l. cūmarit?. §. fi. ff. de do. alib i tū bar. ꝓ ter. in. d. l. filius. dicit qz qñ nomē donatiōis ponit ꝓhibitiue in statuto: tunc cōprehenditur ēt do. ca. mor. secus si ponat pmissiue: vt ipse notat elegāter in. c. iperialē. in pn. de ꝓbr. feu. ali. ꝓ lotharij. Sz pōt esse casus qz fit mētio de donatiōe nō pmissiue: nec ꝓhibitiue: fz alio mō verbi gra qz de donatiōe debeat solui gabella. ꝛ tūc seruat doctbar. i. d. l. filij?. Et qz gl. tua dicit bic cūmō hoc exīsse pmittat ꝛc. iō ex ista gl. infert bic Bal. ꝛ Cy. in. l. seniū. C. q testa. fa. pos. qz si filius facit testm de cōsensu pris: ꝛ in fi. testi cui pr cōsentit apponitur ista clausula qz si nō vz iure testi valeat iure cuiuslibet vltime voluntatis: per hoc nō cōualidabit testm qđ valeat vi dona. causa mor. quia nō est facta specialis mentio de dona. cā mor. sicut requirit ter. in. l. filius. §. sed enim. ff. de dona. ꝛ hanc opi. tenuit Dyn. vt refert Bald. in. d. l. senium. alia ratione: quia donatio in

a Testamentum. vide fely. in. c. ad pbādum in. §. circa pn. de re iu. ꝛ in c. fi vero. de sen. excō. ꝛ i c. cū volūtate. de sen. excō. cū infinitis remissionibus. et qđ dixi in. d. c. ad pbandū in apostillis Bene. Va.

a Cecī. vidē firmanuz in suo aureo repertorio in v. statutum de vlti. volūn ver. rcirbe. va.
b C. consuluit. ꝛ ibidē late vide fely. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõfectione sui magis accedit ad formã 2tractus q̃ ad formã vlti me volũtatis scõm gl.in.l.ij.ff.de do.ple.ergo nõ cõtinet sub noie vltime voluntatis:cũ Bng.aũt hic cõcedit q̃dicta esse vera qñ ps nõ fuisset pñs.Sz si fuisset pñs ⁊ recepisset donationẽ:tũc dicit qõ istud testũ valeret in vi donatiõis:q̃ ista dictio cuiuslibet respicit distributiue qualibet speciẽ de genere:sicut si fuisset expsse specificata:vt.l.sicut in annos.in pn.ff.qui. mo.vsufru.amit.⁊.l. hoc articulo quisq;.j.de here.insti. Et hoc est marie verius scõm eũ:si fuit expssa aliqua species vltie volũtatis:verbigra si testator dicit qõ si nõ valet iure testi valeat iure codicillorum:⁊ cuiuslibet alterius vltie volũtatis.arg.l.sed ⁊ si qs.ff. questũ.ff.si qs cau.⁊ c.qui ad agẽdũ.de pen.li.vj. Jo.aũt de imo. hic multa vba ⁊ effectus dictorũ suorũ est istud qõ aut exprimit cã primo modo: sine specificatione alicui⁹ speciei vltie volũtatis:aut exprimit cũ specificatiõe:vt diri scõo modo. ¶Primo casu tenet opi.Dy.⁊ sequẽtiũ cũ:q̃ vbi regrit expressio ⁊ noiatio specialis nõ sufficit expssio facta in genere sub quacũq; verborũ forma:vt .pbaf per dictũ.c. qui ad agẽdũ:sed hic requirit expssio specialis:vt vidisti:ergo nõ sufficit cã. ¶Scõo casu sentit Jo.q̃ vera sit opi.ang.q̃ facta mẽtione de codicillis illa vba gñalia sequẽtia⁹ cuiuslibet alteri⁹ ꝛc. nõ possunt referri:nisi ad dona.causa mor.ergo illa babek pro expessa:vt.l.ij.j.de lib.⁊ posthu.⁊ p ea que no.ibi Bart.in.l.si quis in pn.testi.de le.iñ.postea reuocat istud dictũ in dubio:q̃ dicit qõ nõ placẽt sibi oino illa dicta Bar.in locis p̃dictis:⁊ q̃ hic nõ fuit facta ista expssio:vnde dicit qõ alia opi. est verior: lz ista sit ego. Tu aũt aduerte q̃ in prima rõne istarũ:vẽ esse magna equinoca tio:lz enim in cõcessione potestatis donãdi nõ veniat dona.causa mor.nisi spãliter exprimat nõ sequit qõ cũ exprimit vltima voluntas nõ veniat sub ea do.cã mor.q̃ donatio cã mor.sub appellatione simplicis donationis nõ venit. Et ideo per verba gñalia cõcedit potestas faciẽdi q̃ãcunq; donationẽ:cõtinebũt alie que magis ꝓprie debent donationes de qbus in.l.j.ff.de dona. Sed appellatiõe vltime volũtatis bene cõprehendit do.causa mor.vt est casus in.l.si. de dona.cã mor. Et hoc dicit glo.⁊ Bart.expresse in.l.tã bis.j.ff.de dona.cã mor. Et hoc dicit glo.⁊ Bart.expresse vltie volũtatis ista donatio veniat:⁊ per hec dicta tollit etiã scõa ratio que fuit Dy.q̃ quãis dona.cã mor.magis accidit i formã sui ad 2tractũ q̃ ad vltimã volũtatẽ per hoc nõ sequit qõ ꝓpter multos effectus quos hz cũ vltima volũtate iura nõ appellant cã vltimã voluntatẽ:⁊ per 2sequẽs si ex ꝓpriete sermonis ꝛ vltia volũtas causata nũc ab effectu potius q̃ a forma:nõ est rõ cur subistis verbis nõ debeat cõprehẽdi. ¶In ea.glo.ibi:sed quare.sec⁹ hec ratio reprehendit hic per Bar.q̃ qõ testi factio sit publici in ris poti⁹ deberet inducere qõ filiussa.posset testari de 2nsu patris quã qõ nõ possit:quia in bis que sunt iuris publici patria ptãs nõ curat:vt.l.nã qõ.in pn.ff.ad tre. Sz idẽ Bar.saluat istas rõnem in.l.tã bis.j.ff.de dona.cã mor.per ea que ipse idẽ dicit in.l.ij.⁊.co.⁊ bal.in.l.seniũ. C.qui test.fa.pos.vz qõ in bis q̃ sunt de iur.publico attendit patria potestas qñ agẽs agit illa:vt ꝓnata ꝑsona. Cy.tũ in.d.l.seniũ. assignat aliã rõnẽ differẽtie:q̃ dicit qõ ideo nõ põt testari de 2nsu patris:q̃ vltia volũtas nõ debet pẽdere ex alieno arbitrio in.l.captatoias.j.de here.instĩ.⁊.l. illa institutio.sz dona.cã mor.quo ad sui formã accidit ad cõtractum magis quã ad vltimã volũtatẽ:vt.⁊.dixi. Et ideo põt pẽdere ex alieno arbitrio:vt.l.si.C.de 2trahẽ.emp.⁊.l.si qs arbitratu.ff. de ver.ob. Et ex hoc infert Bar.ad no.q.de qua statim dicã. Sz ista rõ cũ reuerẽtia nõ vẽ vera:lz approbeẽ cõiter per doc. vbiq; ꝑmo quidẽ:q̃ scõm hoc nõ valeret legatũ factũ alicui de re aliena: vel in qua alter habet ius de cõsensu habẽtis ius in re q̃ est contra ter.quẽ Bal.reputat sing.in.l.sicut.⁊.venditionis.ff.qui.mo. pignel hypo.sol.de enim intellectu no.scribit Bar.in.l.cũ quis decedẽs.in pnn.ff.de leg.iij.⁊ illã.l.alle.Bal.in diuersis locis ad hoc vz in.c.j.⁊.ꝓterea.qui.mo.feu.amit.⁊ in.l.j.C.de fac.san.eccle.et in.l.seniũ.C.qui test.fa.pos.nec põt responderi ad illũ ter.q̃ ille qui legabat rẽ in qua alter habebat ius poterat eã legare sol⁹ ẽt sine illo:sed hic filius nõ poterat solus disponere:q̃ si hoc est q̃ volũtas pñs nõ pficiat filio ne volũtas sit captatoria:ista rõ habet locũ in quolibet dispoñte qõ lz posset disponere per se: nõ tñ põt facere qõ dispositio sua pẽdeat ab altero:⁊ ꝓ intellectu subtiliori istius rõnis.Aduerte diligenter:q̃ tũc dispositio ꝛ pẽdere arbitrio alterius qñ cõfert in volũtatẽ alterius declarandã nõ iam declaratã.vnde bene vz ista institutio: instituo te heredẽ si te titius instituit:dũmodo appareat de instõne titi⁹:vt.l.ij.in fi.j.de here.instĩ.Si ergo cõsensus pñs pcedit dispositionẽ filij volẽtis testari iam nõ pẽdet dispositio filij ex alieno arbitrio declarãdo: sed declarato:⁊ ideo ꝓpter hoc nõ vitiat dispõ recta. Confirmat ista 2dusio p ter.inst.qui.nõ est per.testa.in pnn.vbi ter.dicit qõ illi qui sunt iuris alterius nõ possunt facere testũ:adeo qõ ẽt voluntas patris nõ faciat testũ validũ:que verba significãt qõ accidente volũtate pñs testũ nõ irritat ex mõ testãdi:lz inhabilitate causata rõne ptãtis qõ nõ esset verũ si volũtas irritaret:q̃ pen deret ex alieno arbitrio:q̃ tũc ꝑsona nõ esset inhabilis:lz peccaret in modo. Preterea er ista rõne sequeret qõ filiussa.de volũtate patris posset facere codicillos aliquo casu 3tra.l.ij.j.de le.j.pbaf ista 2sequẽtia:q̃ legatũ libertatis põt cõmitti in volũtate alterius:vt.l.fideicõmissaria liber.ff.de fideicõ.li.⁊ tũ hoc nõ reperitur de iure qõ filiussa.possit relinquere libertatẽ in codicillis de cõsensu pñs:sed Bar.hoc cõcederet per ea q̃ dicã in.q.se.ꝓ bis facit optime qõ tradit Bal.ꝓ illũ ter.in.l.mater.in vltimis vbis C.de rei ven.vbi dicit qõ cõsensus qui adhibet mulieri ꝑ 2sanguineos vbi er forma statuti mulier nõ põt aliter 2trahere nõ est ps dispõnis essentialis er qua träsferã dñium.Sed potiꝰ habilitas quedã ꝑsone ad actũ faciendũ.Unde in ꝓpõsito dicem⁹ qõ essentia dispõnis nõ pẽdet a pñs cõsentiẽte:sed totaliter a filio patris aũt cõsensus habilitat ꝑsonã:⁊ er bis relinquit qõ ista rõ est melior quã scõa. Er bis etiã inferk ad decisionẽ no.q.quã ponit bart.⁊.videbis querit enim vtrũ filiussa.patre consentiẽte de bonis aduẽticijs in qbus pẽ nõ bz vsumfructũ possit facere testũ relinquẽdo ad pias cãs:⁊ cõcludit ipse ⁊ Bal.⁊ Bng. post eũ qõ põt per ter.in.c.lz.in fi.de sepul.li.vj.vbi dr qõ filiussa.non potest aliquid iudicare ꝓ aia ꝑter pñs ꝑsensum quẽ ter.doc.hic inducũt vno modo:vcz sumẽdo argumẽtũ a cõtrario sensu qõ est validũ de iure:vt.l.j.⁊.huius rei.cũ cõcor.de offi.eius cui mãda.est inrisi.⁊ in.c.cũ apostolica.de bis que fiunt a ꝓe.sine cõsensu ca.sed. aũt de le.inducit in duobus ꝓlijs suis vz.lxxxiij.⁊ ꝓl.cclxxxix. duobus alijs modis ter.nõ dictũ. ¶Et ꝓpõ ponderat verbũ ꝑ aia positũ in illo ter.qõ esset supfluũ si nõ intẽderet specialis iuris esse in relictis ad pias cãs. ¶Scõo põderat exceptionẽ que ibi ponit de peculio castrẽsi filius põt testari sine cõsensu pñs:ergo in alijs peculijs poterit testari volẽte patre:⁊ nõ aliter:Et hãc opi.secut⁹ Jo.cal.de rimi.ꝓl.suo.⁊.⁊ etiã Jo.de imo.in.d.c.lz.vt ibi refert aModer. Et ꝓiuscꝰ venit ad declarationẽ articuli debes scire qõ Bar.in.l.j.q.iij.C.de fac.san.ec. monens istã.q.aliter eã determinat q̃ hic.dicit enim qõ si filius facit testamentũ de bonis aduenticijs in quibus pater habet vsumfructũ:tũc requiritur cõsensus patris:⁊ valet testũ. Sz si facit testũ de bonis in qbus nõ habet vsumfructũ:tũc vz testũ filij etiã patre nõ cõsentiẽte. Sed hoc vltimũ nõ placet Bal.ibi:q̃ ter.sing.dicit cõtrariũ in.c. licet.ꝑ alleg. Et cũ ecripiat solũ peculiũ castrẽse:vel quasi satis apparet de mẽte litere qõ alind est in peculio aduẽtitio in quo pater non habet vsumfructũ. Et de ista.q.tãgit etiã Bar.in.d.l.seniũ.sed Jo. anin.c.si pater.de testa.lib.vj.videt tenere qõ filius nõ posssit testari ad pias causas etiã de cõsensu patris:⁊ hoc sentit et vltima glos. in.d.c.licet.dũ alle.l.tam bis.⁊.j.ff.de do.cã mor.⁊ sic videtur restringere ibi ar.a 2trario sensu ad dona.causa mor.banc opi.seq tur hic Jo.de imo.mouet in effectu illa sola rõne quia arg.a contrario sensu nõ debet sumi ad corrigendũ in cõe.vel vbi alias resultaret absonus intellectus:vt.l.si vxorẽ.de 2di.instĩ.⁊ est casus ꝓpzius in ista materia in.l.si.⁊.filij autez. C.de bonis q̃ libe. vbi ter.dicit qõ filiussa.nõ dat facultas testãdi vel dispõnẽdi aliter in bis dũtaxat bonis quorũ vsusfructus pertinet ad patrẽ. Et tamẽ ibi nõ colligit arg.a cõtrario sensu qõ in bonis in quibus nõ ẽt vsusfructus filius possit testari:vt declarat expresse impe.in.l.pe. C.qui testa.fa.pos.⁊ cõmuniter tenent doc.ibi.⁊ est cõis sniã quã ponit Bar.in.l.omnes populi.ff.de iusti.⁊ iur.⁊ ad rõnem Bar. qũ ipse dicit qõ cum relictũ ad pias causas possit pẽdere ex alieno arbitrio:vt in.c.cũ tibi.de testa.vẽ qõ eadẽ sit ratio in istis relictis que in dona.causa mor.ipse respondet qõ lz ista ratio cesset nõ cessat tñ illa rõ differentie quã hic assignat glo. Et hoc sufficit ad hoc vt adhuc remaneat cõis regula in obseruãtia.ſ. qõ filiꝰ de volũtate patris nõ possit testari per.l.si vẽtre.ꝑ.in bonis.ff.de pri uile.cre.⁊ inst.de nup.ꝑ.affinitatis. Tu dic⁊ meli⁹:vt.⁊ dixi qõ sola ratio differentie posita in glo.est bona.nam alia non procedit vt declaratum est. Et quia ista opinio videtur verior de iure ex premissis solũ restat respõdere ad.c.lz cui.respõdeo aliter quã ipse dicat. Et dico ꝓ intellectu ipsi⁹ qõ illa oratio negatiua posita in.c.lz.dũ ter.dicit qõ filius nõ põt aliqd indicare ꝓ aia est quedã oratio indefinita respectu modozũ disponendi:⁊ resolvit hoc modo filius nõ põt aliqd relinquere ꝓ aĩa. hoc enim ꝓpzat verbũ indicare vt in.c.j.ꝑ.donare.qui.mo.feu.amit.⁊ ibi per Bal.que quidẽ oratio indefinita in sensu negatiuo expsso sumit vniuersaliter.i.qõ nulla speciẽ vltime voluntatis põt filio facere sine cõsensu pñs qz est eadẽ ratio omniũ in vniuerso cõprehensorum.iurta no.in.l.si pluribus.de leg.ij.⁊ per Dy.in rub.de regu.iur.sed in sensu 2trario qui est sensus affirmatiu⁹ nõ est sumẽdũ arg.a 2trario sensu vniuersaliter: qz nõ est eadẽ ratio omniũ in vniuerso cõprehensorũ:vt tradit in.d.l.si pluribus. nec dicat aliquis qõ istud est restringere:⁊ impropriare ar.a 2trario sensu:qz imo dico qõ hoc est ex ꝓpriete sermonis ⁊ equipollet vniuersali:lz ex interpretatiõe extẽsiua:vt est casꝰ no.in.l.si seruitus.in pn.ff. de ser.vrba.ꝑdi.⁊ expresse declarat Bart.in.l.oẽs populi.in.q.de interpretatione extensiua.ff.de iusti.⁊ iur. fit autem ista extensio secũdum Bar.ibi vbiq; comprehensorũ sub indefinita est eadẽ ratio:alias non.ergo ad propositum qõ in.c.licet sumitur arg.a contrario

cõtrario sensu nõ quidẽ ꝓ propositionẽ 3ciã:sed ꝓ 3dictoriã hoc modo filius nõ põt iudicare ꝓ aia sua sine consensu pñs: ergo potest aliquã dispõnem vltime voluntatis facere ꝑ anima cũ cõsensu patris:nec mireris qõ hic 2trariorũ nõ sit eadẽ regula.in ꝓta.l.ij.ff.de bis qui sunt sui vel ali.iu.q̃ hoc facit diuersitas rõnis:vt dicit gl.no.in cle.cũ ad repulsionẽ.de appel.⁊ Bal.in.l.si pteses.C.quomodo ⁊ qñ iudex. Uñ licet in casu dicti.c.oratio indefinita negatiua intelligat vlr: nõ tamẽ sic affirmatiua q̃ colligitur a 3tio sensu:ex quo est diuersa ratio:⁊ ista risio procederet ẽt si illa oratio esset vlis:vt euitaremus correctionẽ iurium. Cas⁹ est expressus qui hoc ꝓbat in.l.discretis.in fi.C.qui test.fa.pos.vbi ter.dicit in fi.qõ mutus a natura vel er accidẽti fi sit peritus lite rarũ põt oĩa facere.i.testari codicillari ꝛc. Et tamen si colligeres ibi arg.a cõtrario sensu: ergo si nõ sit peritus nihil potest facere male diceres:q̃ lz mutus imperitus nõ possit testari: potest tamen codicillari si sit mutus er accidẽti:vt.l.nutu.in pn.ſ.de legi.op⁹ ergo sumere ar.alio modo:⁊ dicetur ergo si nõ sit peritus nõ poterit facere oĩa:sed quedã. Et ad materiã nostram vide qõ no.ponit Bal.in.c.j.de fratribus de nouo inuestitis.vbi allegat glo.quã dicit esse singularẽ.insti.de patria potestate in princi.inver.romanorum.vt habeant filios in ptãte:⁊ per 2nis semp potest testari filiussa.de bonis aduenticijs. ¶Utrũ aũt foẽnsis q̃ reperitur in dictis locis possit ibi testari si est filiussa.hoc determinat Bar.in.l.j.C.de sum.tri.⁊ fide ca.⁊ ad argumẽta ⁊ ad rationes Federici quas facit ꝓ parte 3tia in.q.prime dicta rñde tur faciliter. Et primo qõ ẽt stante ista opi.verbũ ꝓ aia nõ esset ibi superfluum sed significat id qõ significat in.c.j.ꝑ.do.ſ.alleg. Dvz qõ declararet id de quo magis poterat dubitari. ¶Utrum ꝓhibitio iuris ciui.haberet locũ in relictis ad pias cãs in quib⁹ sunt multa spãlia contra iur.ciuilis regulã ẽt quo ad inhabilitatem ꝑsone:vt in.c.cũ tibi ꝓalleg. Isto obstat exceptio de peculio castrensi ꝛc.q̃ fateor:qõ illa exceptio confirmat regulã negatiuã ibi ponitam ad quã ponitur:sed per hoc nõ sequit qõ arg.a 3tio sensu sit ibi sumendũ vniuersaliter:sicut ipse intelligit rõnibus ſ.allega. ¶Utrũ aũt filiussa.possit testari de re patris ipso consentiente tangunt hic aliqui aModer.⁊ allegat Bald.dicentẽ qõ sic in.l.j.ſ.si filius.ff.de le.ij.ꝑ text.in.l.sicut.ſ.vſ.ff.q. mo.pig.ꝛc. Tu aũt vide bal.qui melꝰ loquit in.l.j.C.de sac.san.ecc.⁊ in effectu sentit id qõ latius declarat bar.in.l.cũ qs decedẽs.in pnn.de leg.iij. Uñ dic vt ibi tangunt:⁊ ẽt hic vtrũ filiussami.in dote possit testari⁹ de quo in.l.post dotẽ.ſ.solu.matri.⁊ ꝑ Bald.in rubri. de here.ac.⁊ in.l.seniũ.C.q̃ test.face.pos. ¶Sed querik ꝓ declaratione istius materie vtrũ pater possit emãcipare filiuz ad vnũ actum tñ vz ad faciendũ testũ de quo bar.dubitat in.l.j.ſ.in filij.ff.ad treb. Bal.absolute dicit qõ nõ in.l.seniũ.ꝓalleg. mouet q̃ duo status 3iñ nõ pñt esse simul in vno vt.l.j.ſ.j.C. de latina lib.tolle.⁊.l.si partus.in fi.ff.de li.ca. Sz ista ratio parũ vz: qz in vna ⁊ eadẽ ꝑsona põt 2currere duplex qualitas cõtraria: vna quidem vere alia ficte:⁊ vtrunq; istorum declarat bar. esse verũ in.l.si maritus.ſ.lege iulie.ff.de adulte. Unde dicit ibi qõ ille q quo ad aliqd est ciuis: nõ est ciuis ꝓprie lz ficte: qz sic esset ciuis ⁊ nõ ciuis qõ est impossibile.⁊ ista cõclusio probat in.l.cũ ex oratiõe ff.de exen.tuto.quã optime declarat Bald.in.l.qõ fauore.C.de legi.vnde ad ꝓpositum dicã qõ emãcipatus ad vnũ actũ tantũ erit quidem in ptãte:sed ficte quo ad hoc censebit emãcipat⁹. Jo an.tamen de imo.in.d.ſ.filij.sequit opi.Bald.qz nõ est in ptãte dominis fingere vltra permissionem iuris:vt est casus in.l.si fore.in pnn.ff.de castren.pecu.⁊ in.l.codicillis.ſ.si.ff.de lega.ij. Et ita tradit Bar.in.l.si is qui ꝓ emptione.ff.de vsucap. Sed ista ratio vide posse impugnari:q̃ põt faciendo emancipari ad vnũ actum:⁊ hoc facere de permissione.l.Casus est singu.quẽ ibi no. Ange.ad hoc in.l.si ab eo.C.de legi.here.vbi dr qõ pater põt impetrare per rescriptum principis qõ possit emancipare filiũ coram iudice:licet filius nõ sit pñs:⁊ poterit limitare effectũ emancipationis quo ad aliquid ita qõ filius nõ habeak ꝓ emancipato quo ad omnia:⁊ per illam.l.⁊ per.l.cõium.C.natura.lib.dicit Jo.de imo.vidisse cõsilia excellenti.virorũ ꝑ ista parte:ipse tamẽ tz opi.Iziam.Sed non rñdet ad istaz.l.⁊ vt liqueat qõ ista.l. foztz opi.Iziam.Sed non rñdet ad istaz.l.⁊ vt liqueat qõ ista.l. fort

Universidad de Deusto
Biblioteca

vit defect⁹ in causa efficiēti nō in causa māli. Et est satis bona solutio q̄ satis est q̄ō cā efficiēs adsit tēpore quo potētia deducit in actū. i. q̄ō testō facit testū pōt tū sustineri solo ꝑdicta doc. q̄ō quānis vltia volūtas efficiat irreuocabilis post mortē ꝛ nō pti⁹: ꝑus tū dicat ꝑfecta: ꝛ ideo in quibuscā casib⁹ inhabilitas supueniens destruit eā: q̄ si nō destrueret eā sequeret aliq̄ absurdū vel incōueniēs ꝫtra regulā iuris quo casu etiā dispositio ꝑfecta irritatur vt. l. buic scriptur. ff. cū. l. se. ff. ad. l. aquil. quā. l. alleg. ☙ Hoder. ad hoc in. d. ff. pl⁹. quecūq⁹ istar⁹ solonū sit vera: mihi pl⁹ distinctio istorū modernorū: q̄ ꝑbat optime per iura alle. q̄ō mut⁹ seu inhabilitas supueniēs post testū absq⁹ mutatiōe stat⁹ nō irritat testū satis vf. ꝑbari recte intuēti in. l. j. ff. si qs aūt. ver. ad hoc gña liter. ff. de bo. pos. fm tab. vbi ter. dicit q̄ō hic gñaliter dicit de omnibus hmōi qui amittūt mortis tpe testi factionē vnde q̄ō. ff. dirat in duobus exēplis de furioso vel. pdigo extēdit postea ad oēs vel potius declarat habere locum in olbus. nec ob. additio hmōi posita in ter. per quā ista dispō vf restringi ad psonas similes. ff. exēplas: q̄ illa dictio nō significat hoc vt ostēdit verbū sequēs qui amittūt ⁊c. Sz q̄ō quelibet psona que in ꝑn. erat habilis si postea efficit inhabilis nō facit irritari testū suum. Et dato q̄ō ille ter. hoc non ꝑbaret tū ex ꝑmissis distinctio ꝑdicta vf vera: ꝛ pōt assignari ratio differētie inter casum cū mutatio status per maximā mediā vel minimā capitis diminutionē ꝛ cū nō mutat talis: q̄ si diceremus mutato statu per deprecationē vel arrogationē: vel redactionē in seruitute q̄ō nō irritaret testū ꝑcedēs: tunc sequerēt incōueniēs ꝫtra regulā iuris: nā cū deportatus amittat: que sunt iuris ciuilis: vt. l. quidā. ff. de pe. si testū eius remaneret innalidū nō amitteret penitus bñficia iuris ciuilis: q̄ succederet ei de iure ciuili. Itē si datus in adoptionē vel arrogationē nō faceret rumpi testū ꝑcedēs: tūc sequerēt q̄ō ille qui nō habet bona vel nō pōt habere posset testari vel saltē haberet heredē ex testamento cōtra ter. in. ff. illud. in aut. de mona. nec dicas q̄ō ibi fit casus in oppositum: nec q̄ō testū monachi factū ante monachatū remaneret firmū: q̄ ibi nō trāsferunt bona simplr in monasteriū facto testamēto: ꝛ in perpetuū: sed in patrē arrogatorē trāsferunt bona arrogati absolute: ꝛ in perpetuū: vt insti. de actio. per arroga. in pin. ꝛ. l. si arrogator. ff. de adop. ꝛ tūc stat regula: vt. ff. dixi q̄ō inhabilitas supueniēs etiā post actū perfectū vitiat illud: vt. l. buic scripture ꝑalleg. ꝛ hoc plus placet q̄ id q̄ō scripsi in. l. si. ff. e. ¶ Tertio no. in. l. si mutus. fm Bar. in. l. si querimus. ff. eo. q̄ō sol⁹ princeps pōt cōcedere ꝓuilegiū mūtus: aut furdo faciēdi testamentū ꝛ potest intelligi ille ter. fm glo. copulatiue ponēdo: aut ꝓ ꝛ disiunctiue: ꝛ scōm sensum copulatiuū ꝛ erit hic casus q̄ō etiā muto ꝛ surdo q̄ habet vtrūq⁹ vitiū pōt cōcedi per principē facultas testādi q̄ō dictū glo. vf limitare ꝛ restringere in his qui habēt ista vitia ex accidēti nō a natura: vt ꝓz ibi ꝛ hic ex accidēti. Et ita videtur sensisse glo. in. ff. ꝑcedē. ꝛ sic videret q̄ō surdo ꝛ muto a natura princeps nō posset cōcedere facultatē testādi: q̄ nō habet effectū iuris naturalis respiciēte substātiam dispositionis. i. cōsensum ꝛ iudiciū: ꝛz ꝫtra istā opi. videt glo. ordi. inst. de mili. testa. ver. quimo. que intelligit illū ter. dū. dicit q̄ō surdo ꝛ muto militāti concessum est facere testū: ꝛ in surdo ꝛ muto a natura: ꝛ hoc vt priuilegiū hodie aliq̄d operet: sed ista rō vf esse frivola: q̄ nō pōt opari q̄ō miles qui nescit scribere vel qui nōvult: sed vult nūcupatiue testari hoc possit. Et hoc sufficit: vt priuilegiū possit restringi secundū rōnē: vt in. c. j. ꝛ ibi no. extra de rescri. vnde melior vf opinio quā sentit glo. ista ꝛ sequunt aliq. ☙ Hoder. hic q̄ ꝑceps nō possit hoc concedere: ꝛ ꝑbanf hec vina rōne vltra eos: q̄ ter. dicit q̄ō mutus ꝛ surdus a natura mihil intelligit in. l. seruo mu to. ff. si pupillo. in fi. ff. ad treb. sicut ergo ꝑceps nō posset cōcedere furioso: ꝛ mēte capto q̄ō faceret testū: q̄ carēt sensu ꝛ rōne nō tū potest lex positiua immutare rerū nām: vt. l. iñ. ff. de vsufru. ea. re. q̄ vsu cōsu. ista nec pōt cōcedere vtrāq; morbo laborātū nāliter per eādē rōnem. Et ideo dixit Bal. in. l. j. C. de sac. san. ec. q̄ō talis nō potest etiā relinquere ad pias cās. ꝛ bene facit ter. ꝓ hoc vltimo in. d. l. rescriptis. vbi ꝓhibet dare libertatē seruo cū libertas dicat causa pia: vt. l. in testō. ff. de fideicō. libe. quē ter. no. bicaliqui ☙ Hoder. ad hoc: ꝑmissa faciūt ad ea que scripsi in. l. si queramus. ff. e. dū dixi q̄ō q̄ quātū ad actū testādi impubes cēset nullū habere iudiciū: ꝛz sit primus pubertati: ideo ꝑ statutū nō possit habilitari ad faciēdū testū: ꝓ qua cōclone facit optime ter. in sti. qui. nō est permis. fa. ff. ꝑterea. vbi ter. dicit q̄ō impubes ꝓhibetur testari: q̄ nullū habet iudiciū. Sed ex ista inductione sequeret q̄ō pupillo qui est ꝓximus pubertati etiā ꝑceps nō possit cōcedere priuilegiū testandi: ꝛ tū ꝫtrariū videt ꝓbari in. l. fi. C. de testa. mili. vbi imperator dicit q̄ō ante illā. l. permittebatur pupillo trib⁹ mīs militū testari ex priuilegio: ꝛ sic ꝑsumptiue ponitur q̄ō priuilegiū valebat: vnde forte posset dici q̄ō opi. Bart. in. l. si queramus. est verior q̄ō statutum possit habilitare pupillum ꝓximum pubertati: ꝛ q̄ō dicit ter. in. ff. ꝑterea. q̄ō nullū habet iudiciū est exponē dū nullū habet iudiciū. l. formā: ꝛ hoc dicit ter. in illa. l. si. in vbo stabilē mētem: ꝛ q̄ nō habet firmum iudicium de iure illud tale

a ¶ Tempore sententie. ade Lud. ro in sing. suis so. rñ. Bene dic. Va.

iudiciū habeā ꝓ nullo vere tñ est iudiciū ꝛ discretio: ꝛz nō ꝑfecta ꝛ ad glo. in de. vt hi qui. de eta. ꝛ quali. allegātā ꝫtra eū in. l. si q̄ ramus pōt respōderi melius q̄ ibi fuerit dictū q̄ō facilius ꝑ illa verba auferf ptās dispēsandi ep⁹ ꝫtra illū canonē: q̄ nō ꝓpetit ni si quaten⁹ exꝑsse ꝑcedit: vt in. c. dilectus. de epi. ordi. ꝛ ibi not. q̄ō alter af ptās pupillo statuēdi: q̄ sibi regul⁹ ꝛ de iure cōi cōpetit ꝓ l. oēs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. vel hic declarādo primā solonē datā in. l. si queram⁹. q̄ō ꝓba ibi nullo modo habeāt posse referri: ꝛ ad ꝑsonā inhabilē: ꝛ ad superiorē qui ꝛz dispēsare exponendo nullo modo habeat a se vel ab alio: sed verba posita in. l. si. nō videnf referri nisi ad ipsum pupillū. Dicta tñ solo magis plz in gl. posita in. ff. surdus. ibi hodie sic dubitaf hic ꝑ ☙ Hoder. ad intellectū mā nunc⁹ mutus tñ ꝛ nō surdus ignoraās ꝛz as: sicut non pōt testari posset tū codicillari ēt de iure digestorū: q̄ in hoc casu per ius nouissimū nihil est immutatū. Sup quo Bar. dixit in. l. mutu. in ꝓn. j. de le. iiñ. q̄ō ꝛz ille qui ꝑdicit loquelā ex egritudine ad tps si est ꝓsimile q̄ō postea sit eā recuperaturus posset legare ꝛ fideicōmissa relinquere ꝓ. d. l. mutu. ille tū qui perdidit verisimiliter loquelā in perpetuū nō pōt codicillari. Et hanc opi. sequit hic ꝑau. de ca. ꝛ aliqui alij ☙ Hoder. sed Bal. in. d. l. discretis. quē sequit hic Jo. de imo. dicit simplr q̄ō talis mutus pōt codicillari ꝓ l. mutu. ꝑalle. ꝛ ista opi. videt verior de iure: q̄ illa differētia quā nitif facere Bar. in. d. l. mutu. nō videt ꝓcedere. l. ꝛ rōne. l. quidē: q̄ ter. in. l. seruo inuito. ff. si pupillo. ver. non magis. ff. ad tre. vf equiparare quo ad potentiā gerendi actū eū non pōt fari ad tps illi qui nō pōt fari in perpetuū: ergo si ynus potest codicillari: vt in. l. mutu. similiter ꝛ alter rōne: q̄ō aligs esset impeditus ad tē pus loqui vf potius ecōtra dicēdū q̄ō nō possit codicillari ꝓ impeditus perpetuo: q̄ vt dispō sua esset clarior ꝛ perfectio: deberet ꝓspectari reditus loquēdi si impedimētū verisimiliter esset mediū duraturū ꝛ dicit ter. in simili in. l. si longius. in ꝓn. ff. de iud. ꝛ in l. ꝓe. ff. j. ff. de vaca. mune. Unde q̄ō semel effect⁹ mutus ꝓsumat perpetuo duraturus talis nō debet esse cā maioris impedimēti: sed potius minoris. Et licet aliqui ☙ Hoder. hic mirenf de Bal. quē dicūt exꝑsse dicere cōtra casum. l. discretis. ista administratio nō est cōuenies: q̄ in surdo ꝛ muto nāliter vel accidētaliter si nō scit scribere bene est exꝑssum q̄ō nō pōt codicillari: ꝛz in muto tū de quo loquimur vltimū responsum ꝛz hoc nō est exꝑssum: ꝛz colligif a contrario sensu: dū ter. dicit q̄ō si scit ꝛf as pōt ola facere q̄ō quidē argumentū nō est ita sumēdū: sed ꝓpter ꝓpositionē ꝺdictoriā: vt scripsi in ꝓn. istius. l. nec obstat. l. ff. de lega. j. q̄ regula habet locū vbi nō est diuersa ratio: ꝛ tunc ꝑcedit arg. ex equaratis: vt patet ex ter. iuncta glo. in. l. si autem. ff. de rei vē. sed hic videf esse diuersa ratio: q̄ heres debet exꝓimi per vocem testatoris vel per scripturaz: vt. l. iubemus. C. de testa. que ratio cessat in legato ꝛ fideicom.

Summarium.

1 ¶ Bonorum publicatio que fit ex capitali crimine non extenditur ad bona quesita post sententiam.

2 Munquid si ex priuato crimine infertur pena mortis tacite sequatur publicatio bonorum.

3 Damnatus ad mortem efficitur incontinenti seruus pene.

4 Damnatus ad mortem an possit relinquere ad pias causas.

Ius qui. Testū factū apud hostes nō cōualeb. d. ¶ In glo. ibi: ante factū vꝫ ⁊c. Ratio quare testū factū apud hostes nō vꝫ: ꝛz captiuus redeat: vt dicit ibi ter. est fm ☙ Hoder. hic q̄ in fictione trāslatiua requirunt duo extrema habilia: hic aūt deficit vnū extremū. s. extremū a quo: q̄ tpe quo captiuus fecit testū ipse nō poterat testari: ꝛ ideo nō pōt retrotrahi validitas istius testāmēti ad tps mortis testatoris q̄ō est extremū ad q̄ō: ꝛ de istis duobus extremis qualis habilitas requiraf vide plene ꝓ Bar. in quarta oppo. circa ꝓncipiū repetitionis in. l. si is qui ꝓ emp. ff. de vsucap. ꝛ ꝛz in fictiōe inductiua a quo. casus est sing. ꝛ vnicus, q̄ ibi no. Bal. ꝛ Ang. ad hoc in. l. lectu plen⁹ dicā i. l. hēs palā. ff. ꝛz si notā. j. e. cetera dicit hic ꝓ doc.

Si cui. Hoc dicit. Si post testū factū aligs perdit ciuitatē vitā vel libertatē ꝓpter delictū rumpit testamē ꝑcedēs: ꝛ de cetero efficit intestabilis: secus si aligs simpliciter efficiat infamis. Scda est ibi: sed relegati. Tertia ibi: hi vero

1 ¶ Iſto. j. ibi: tūc habuit q̄ō publicatio bonorū que fit ex crimine capitali nō extendit ad bona q̄sita post sniam: sed tū ad ea q̄ ha-

a bebat cōdēnatus tpe sniē a de bonis aūt postea quesitis concludit Bar. post glo. fin. l. j. in vlti. q. de bonis dāna. ff. q̄ ista bona i vita cōpetēti illi qui amisit ciuitatē tū ꝛ nō libertatē ꝛ ꝓ ipsis potest agere ꝛ experiri: vt. l. si tibi mādauero. ff. is cuius. ff. māda. sed tū post mortē eius publicabūtur ad fiscū: vt est casus nota. in. l. iñ. C. de bonis ꝓscrip. super quo vide glos. ꝛ q̄ō ibi no. Bar. in. l. non ad ea. ff. de condi. ꝛ demonstra. vnde Bal. dicit hic quod cautela

est q̄

est q̄ ille qui acqsiuit bona in tali statu transferat illa bona ante mortē in aliū. ꝛ sic nō publicabūtur. sed hoc posset ꝓcedi nisi esset cōiectura ꝛ suspicio fraudis: verbigra q̄ graniter egrotaret: ꝛ sic ꝑsumeret fecisse: q̄ credebat se monturū: vt. l. iñ. ꝛ ibi not. ff. de dona. causa mor. ꝛ optime facit ter. ꝛ q̄ō ibi tradit in. c. fi. de renū. livi. ꝓ o ista ꝛclusione facit optime ter. in. l. fi. circa mediū. ff. de bodam. vbi ter. dicit q̄ō si ille q̄ sciebat se esse cōdemnandū ex crimine adoptauit aliquē in filiū: ne bona publicarentur ad fiscū nōvꝫ

2 talis adoptio: licet als si nō esset adhibita fraus filius adoptiu⁹ excluderet fiscū in aliqua parte. ¶ Utrū aūt si ex crimine priuato inferf pena mortis tacite ad penā mortis sequaf publicatio bonū sicut sequif in istis criminibus publicis: vt. l. ñ. alias. iij. C. si pen. appel. mors inter. vide gl. fing. in. l. ñ. C. qui testa. fa. pos. ꝛ q̄ō ibi ponit bal. in vlt. q. quā gl. allegat etiā ꝛ not. idē Bal. in. c. j. ñ. nos romanorū. de pace constā. in vñ. feu. Et ad primū dictum vide optimū ter. in. c. felices. circa mediū de penis lib. vj. ¶ Secundo nota ibi: aut si nō videaf lucrosa ⁊c. q̄ō fiscus siue succedat alicui ex delicto: sine q̄ bona vacantia deferuntur ad eū nō obligaf vltra vires hereditarias. Unde si nihil lucri sit in hereditate sibi delata pōt etiā post eam agnitam concedere bona creditoribus super quo vide ter. ꝛ q̄ō ibi per Bart. in. l. j. ff. an bona. ff. de iure fisci. ¶ Tertio no. ibi: sed relegati ⁊c. ꝓ ꝛz relegatus efficiatur infamis infamia iuris: vt. l. cognitionū. ff. ff. de var. ꝛ extraor. cog. nō tū ꝓz hoc impeditur facere testū de quo dicetur. in. l. is cui.

3 in fi. post Bar. ¶ Ultimo no. q̄ō damnatus ad mortem incōtineti efficitur seruus pene: vt. l. qui vltimo. ff. de penis. ꝛ istud hodie nō corrigit fm cōem sniam doc. bicc. in aut. sed hodie. C. de donat. inter vir. ꝛ vxo. in glo. posita in verbo publicabunf ibi hodie corrigit ⁊c. de intellectu istius gl. ꝛ ter. in aūt. bona damnatoꝝ hic al legata fuerunt varie opi. quas refert Bart. solenniter in. l. j. ff. de bo. dā. ꝛ Bal. multo diffusius in. c. j. ñ. vero. de pace tenen. ꝛ inter alias cōis opi. videt esse q̄ dispositio illius aut. habeat locū vbicūq⁹ ex condemnatione facta de persona ꝓ crimine tacite sequeret publicatio bonoꝝ etiā si nihil esset dictū de publicatiōe: quia ipsa publicatio tacite sequit ad naturā criminis: sicut est in casib⁹ capitalibus: vt. l. j. in ter. ꝛ gl. ff. de bo. dam. vbi vero si ꝑsona esset cōdemnata nō sequeretur tacita ademptio bonorū: nisi index exꝑsse eam faceret exemplū in relegato imperpetuum cui possunt adimi bona: sed tamē nō videnf ademptā: nisi exꝑsse adimanf: vt. l. relegati. ꝛ. l. relegatorū. ff. ad tempus. ff. de interdic. ꝛ relega. Tunc dicunt doc. iura antiqua nō esse cōrecta: sed bona applicari fisco: ꝛ ita intelligunt ter. in aut. de incest. nup. ff. j. ꝛ seq. vbi gl. exponit exilium. i. relegationē. ꝛ ratio differentie assignatur per doc. in locis allegatis: q̄ q̄ō bona tacite ex natura condemnationis ꝛ criminis veniunt publicanda: tunc si applicarent fisco ꝛ nō filiis vel nō afcendētibus iniuria ꝛ pena nō inferret ipsi crimino so: q̄ oīno ipse ista bona retinere nō poterat sed filiis vel afcendētibus suis: sicut dicit ter. in. l. q̄ō ratio. in ꝓn. ff. de bo. dāna. ꝛ hoc est inconueniens q̄ qui nō deliquerunt puniant: vt ibi dicit text. sed in ſcdo casu si bona nō essent ablata exꝑsse relegato vel alteri qui nō pateret mediam capitis diminutionē remansisset apud eum: vt in iuribus allega. ergo si auferretur pena videtur inferri ipsi criminoso: ꝛ hoc est conueniens: vt qui deliquit puniatur: ergo bona applicabunf fisco: ꝛ hanc viam mediā sequitur Bal. in locis ꝓalleg. ꝛ Jo. de imo. hic cōtra quā opi. arguif fortissime ꝛ multis modis. ¶ Et primo ego considero q̄ bona cōdemnati ꝓ crimine capitali publicari tacite ꝛ accessorie ad penā corporalem potest cōtinere manifestam penam ipsius rei criminosi. Et pōt dici inductiuum in pena ipsius aliquo casu pōt concedi q̄ō dicunt docto. q̄ hoc nō respicit penam ipsius: sed illorū qui debent sibi succedere. Nam si ponas aliquē esse deportatū simpliciter: ista q̄ nō sit factus seruus pene: tunc manifestū est q̄ ademptio bonorū fit in penā ipsius: q̄ si nō esset facta ademptio saltim tacite de sui natura bona poterant remanere apud eū: quoniā dominium q̄ō est de iure gentium bene pōt esse apud deportatum: sicut patet in bonis quesitis post publicationē que retinet in vita sua: ꝛ potest acgrere ex dispōne iuris gētiū: vt. s. dixi super notabilibus ꝛz nō ex dispōne iuris ciuilis: vt plene declarat Bal. in. l. iñ. C. de priui. fisci. ꝛ inde est q̄ō inde⁹ in sniā potest reseruare deportato ꝓprietatem bonorū: vt. l. si qua militi. in ter. ꝛ gl. ff. ex qui. cau. ma. ꝛ ꝑbat fm intellectū in. l. j. ꝛ ibi ꝓ Bal. C. de fideiuſ. vñ dicebat bal. sing. ad intellectū. ff. nostri in. l. si vero. in pri. ff. qui satisda. cog. q̄ō si fi⁹ cus nō vult acceptare bona deportati apud deportatū remanēt bona prioꝝ: ꝛ pōt agere ꝛ cōueniri: sicut prius. ꝛ ꝛz idem Bal. in l. iñ. C. si pen. appel. mors inter. q̄ō dñus pōt reseruari deportato ꝛz nō actio ꝛ obligatio ciuilis q̄ sunt de iure ciuili: hec tamē limitatio nō plz q̄ sicut ꝓ bonis quesitis post condemnationē pōt intentare prius quesitas dūmodo sint quesite ex contractu iuris gentium. Si ergo deportatus de sui natura esset capax bonorum suoꝝ q̄ bona sua sibi auferantur hoc nō pōt esse nisi in penā suā. Et hoc dictt ter. clarissime q nō pōt cauillari in. l. bona fides. ff. depo. vbi dicit q̄ō bona deportati auferuntur sibi vt tanq̄ ma-

a ¶ Cōsuluisse Dide eus in cōsil. eccl. xx. ꝛ adde pan. de ca. in ꝫstio. circa vj. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

be manda. pein. §. oportet. vbi simp'r imperator mãdat bona cõseruari agnationi scõm glo. ibi cui' oĩsposito nõ corrigit niſi in numero graduũ: qz restringit vſq; ad tertiũ. Jac. de bel. dixit illã literã esse falsam: ꝛ sine dubio in libro meo in corpore nõ fit mentio trãſuerſaliũ: vnde extrẽ dicit illã. l. correctiua que logitur de descẽdẽtibus ꝛ ascẽdẽtes ad trãſuerſales est dicere cõtra ter. in l. iſi. §. j. ff. de leg. preſtã. ꝛ 3tra regulas cõmunes in quibus dispositio correctiua ꝓhibet, extẽdi. Unde niſi aliter videret de trãſuerſalibus expreſſium in ter. in aut. vt nulli iudi. ver. ſ. aliqñ expſſe in crimine adulterij reſeruat ſubſtãtia ſolũ deſcẽdentibus vel aſcendẽtibus: nõ ob. ter. in. §. oportet. qz non intelligo per illã ter. induci aliquid 3tra ius antiquũ vꝛ qõ in casibus in quibus olim bona publicant nunc nõ publicent. ſed hec est intentio illius litere qõ quãdo cõmittitur delictũ qõ ſit dignũ pena corporali non debet inde cõmutare corporalẽ in pecuniariã: ꝛ qõ iſte ſit intellectus illius litere patet ex prin. ꝛ ex ſi. qz ter. dicit in prin. qõ bona debent cõſeruari generi: ꝛ legi. i. generi vocato a legibus ad ſucceſſionẽ: ſed in dãnato de crimine capitali ſecundum leges ꝓteritas nõ erat ſucceſſio: qz bona deferebant in fiſcũ: ergo in iſto caſu non loquit in illa litera. Preterea ter. in ſi. ꝛ etiam in princi. dicit qõ officialis nõ debet omittere pſonã: ꝛ ita ad bona: ſicut tũc quidã faciebãt: ſed in crimine capitali hoc nõ ſit: qz ꝓncipaliter punit in perſona ꝛ bonis in cõſequẽtia: vt. l. amiſſione. §. qui deficiunt. ꝛ ibi per Bar. ff. de capi. di. ergo ſatis patet de mẽte ter. qõ non loquit in caſu noſtro. alia, tñ opi. ſeruat: qz eſt cõis. Utrũ aũt diſpoſitio illius aut. habeat locũ qñ pars bonoũ debeat publicari ꝛ nõ oĩa bona doc. dubitãt: nã glo. in. l. j. ff. de iu. fiſ. ꝛ Bart. in. l. j. in fi. cõmẽti. ff. de bo. dã. tenẽt qõ ſtez exponũt exẽplũ in. l. iſi. C. ad l. iul. de vi pub. vel pua. ſed Bal. in. c. j. §. fi vero. de pace tenen. et Jo. de imo. hic tenẽt oppoſitũ monet Joã. de imo. ex ſupradictis tali ratione: qz qñ pars bonoũ debet publicari ſcõm eũ tũc bona auferunt in penã cõdẽnati ꝛ nõ acceſſorie ex natura cõdẽnatiõis facte in perſonã: ergo nõ debet fieri reſeruatio per ius nouiſſimũ tenet Bar. met. in loco allegato. Sed adhuc poſita opi. Bar. pro vera nõ requirit id qõ ipſe dicit qõ publicatio partis bonoꝝ fiat principaliter in penã ꝛ nõ acceſſorie qõ ergo ſi qs condẽnaret de crimine capitali ꝛ ex. l. diſpoſitione debet, perderet dimidiã bonoũ certe eadẽ ratio eſſet vnde dictũ eius videt reſtringẽdũ ꝛ dictum Bal. in locis allega. qñ publicatio partis bonoũ deberet fieri non mutato ſtatu: ꝛ ſic credo eos intelleriſſe: ꝛ qz glo. noſtra hic dicit ꝛ etiã ter. pbat qõ in iſtis criminibus capitalibus quoꝝ pena eſt mors vel mutatio ſtatus bona videnꝫ tacite publicata, et ☞ſi nihil ſit. †Querẽdũ eſtiunqd bãnitus ex crimine capitali in cõtumaciam ex forma ſtatuti preſuppoſito qõ illud bãnum habeat vim ſententie diffinitiue hoc ipſo qõ eſt bannitus perdat bona: ita qõ tacite videanꝫ publicata: ſicut ſi de iure cõmuni ex tali crimine fuiſſet dãnatus ſup qua. q. Bal. dixit in. c. de pa. tenen. ſepe alleg. ꝛ in. l. j. in vlti. char. C. de here. inſti. qõ qz bãnũ eſt ſtricti iuris. Ly. ibi tantũ dicit cõtinere quãtũ exprimit ꝛ nõ vltra: quevba repetit Bal. ad aliud ꝓpoſitũ in. l. ſi pene. in prin. ff. de condi. inde. ꝛ. l. ſeruũ quoꝝ. §. publice. ff. de pcu. qõ dictũ põt eſſe verum qñ aliqs ſimpliciter eſt bãnitus ex forma ſtatuti: iz ſi eſſet additũ qõ bãnitus poſſet impune offendi: tũc iſtud dictũ nõ ꝓcederet: qz cũ ſit factus hoſtis ſue ciuitatis ceſſet hoc ipſo capite diminut⁹: vt dicit ter. clare: ꝛ ibi per Bar. in. l. amiſſione. §. qui deficiunt. ff. de capi. dimi. ꝛ hoc fatẽt Bar. ꝛ oẽs: ſed in eo qui eſt capite diminutus ipſo iure ſequit tacita publicatio bonoũ: vt. l. ñ. in pn. vbi bonus caſus. ff. de cap. di. ꝛ. l. tutelas. §. ſi. eo. titu. ꝛ idẽ ſentit Bar. ff. eo. titu. ergo hoc dictũ nõ põt ꝓcedere: ſed relinquit magis dubitatio. Utrũ dãnatus ad mortẽ nõ in contumaciã: ſed pſens ſi condemnat ex forma ſtatuti bona eius intelligant ipſo iure publicata poſito qõ ſit in fortia: ita qõ poſſit puniri ſuper hoc dicit ſing. Jac. bu. quẽ refert ibi ꝛ ſequit Ang. in aut. bona dãna. ꝓalle. qõ bona nõ intelligunt publicata: niſi ſtatutũ hoc exꝑſſe diſponeret: qz ſemper faciẽda eſt mitior interpretatio: vt. l. ſi pſes. ꝛ. l. ſi de interpretatione. ff. de pe. Bal. aũt in. l. ñ. in vlt. q. C. qui teſta. fa. poſ. mouetur pari rõne: ꝛ dicit idẽ: qz cõdẽnatus ex forma ſtatuti vꝛ cõdẽnatus ex iudicio priuato nõ ex publico ad qõ nõ ſequit tacita ꝓſcatio bonoꝝ vt ſentit ibi glo. ſingu. ꝛ idẽ dicit expreſſius in l. iiij. in vlti. col. C. ſi pen. appel. moꝛs inter. alle. ſpe. in tit. de ſen. §. põt. de cuius dicto poſtea videbimus: ſed iſta dicta nõ videnꝫ eſſe vera aliquo modo vt bic ꝓ intellectu. q. conſidera duos caſus: nam aliquando ſtatutum imponit maiorem vel eandẽ vel minorem penam quã imponat ius cõmune ſub eo. titu. ꝛ nomine delicti aliquãdo imponit penã ꝓ nouo delicto vel imponendo ſibi nouũ nomen vel imponẽdo penã mortis ꝓ delicto priuato: vere bigratia cũ imponat penã furcarũ ꝓ furto primo caſu falſum eſt dicere qõ ſi crimẽ erat publicũ de iure cõi pena que imponitur a natum. caſus eſt expreſſus inſti. de pub. iudi. §. item. l. iulia. de vi. in fi. quem ter. ad hoc alleg. Bart. ꝛ multa alia iura idem tenens in. l. j. ff. de pub. iud. vnde totũ fundamentũ ipſorũ fuit. Secũdo

a ¶Ad pias cãs. vide oldra. in. d. l. j. C. de ſa. ſan. eccle. quẽ refert ꝛ ſequit Lu. ro. i 2ſil. clerij. ꝛ dic qꝛ vez qõ non põt relinqre ad pias cãs niſi ꝓ reſtitutione male ablatorũ. vt ꝓ bal. i. d. ti. de pace cõſtã. §. nos romanoꝝ. et Bar. in. d. l. iiij. q. ꝛ Pano. in rubr. de teſt. in vl. col. ꝛ pan. de caſt. in cõſil. lxxvij. icip. primũ queſtum habet. Bene. Va.

casu fatendũ est qõ tunc crimẽ diceret ꝓinatũ: vt declarat Bar. in locis alleg. ſed tñ nõ vꝫ cõſequẽtia: ergo bona nõ intelligũtur publicata: qz iz reus cõdemnet ex forma ſtatuti: dũmodo lnia ſeruatur in preſente reus condẽnat⁹ ad mortẽ efficit ſeruus pene iz crimẽ ſit ꝓinatũ: caſus eſt expreſſus in. l. qõ ad ſtatũ. ff. de pe. ꝛ ibi nota. vbi clare ꝓbat qõ etiã in crimine priuato ſi per ſententiã inferꝫ pena mortis vel mutatio ſtatus bona videnꝫ tacite publicata, et Bar. expreſſe in. l. ſi in pe. col. C. de ſum. trini. ꝛ fide catho. ꝛ ſentit Bal. in locis. ſ. alleg. in alia. q. ꝛ iz etiã Jo. de imo. hic iuxta ſi. cõmenti. Unde ſi efficit ſeruus pene er hoc ſequit qõ bona publica buntur ex natura pene: qz ſeruus nihil põt retinere apud ſe: quin imo nec põt ſibi aliquid legari preter alimenta: vt. l. ſi metallũ. ff. de bis que ꝓ nõ ſcrip. habenꝫ. Unde iſta opi. nõ vꝫ poſſe procedere: nec etiã id qõ Bal. in. c. j. §. nos romanorũ. de pac. cõſtantie. vbi dicit notabiliter qõ condemnat⁹ ꝓ futuro ad furcas ex forma ſtatuti non perdit bona: ꝛ vtrũ ille qui cõmittit ꝓditionẽ in patriã vel in aliũ ſuperiorẽ ꝓpter principẽ: dicaꝫ ita cõmittere crimẽ leſe maieſta. qõ bona eius nõ cõſeruentur filijs per aut. bona dãna. vide qõ ponit Bal. in. c. j. de pac. tenẽ. qui tenet qõ bona nõ reſeruentur: cuius cõtrariũ tz do. Bar. in. l. tutel. §. fi. ff. de capi. dimi. ꝛ forte verius nõ tñ boc examino ꝓ nũc. ¶In ea. glo. ſi. ibi: nec tamẽ teſtabit. Ex hac glo. inferꝫ Bal. in. l. iiij. C. ſi pẽ. app. §. alleg. qõ qz iſte est inhabilis ad teſtandũ etiã illi qui ſuccedit in bonis ſuis nõ dicunt veri heredes quãuis bona deferantur ad eos per aut. ſuperius alleg. ꝛ boc ſequit Saly. in. d. aut. qz inteſtatus dicitur ꝓprie decedere qui poteſt facere teſtamentũ: vt in. l. j. ff. de ſuis ꝛ legi. ¶Ex iſta etiã glo. infert no. Joan. an. in. c. quãꝗ. de vſu. lib. vj. qõ dãnatus ad mortẽ nõ poterit relinquere etiam ad pias cauſas. a cuius dicta refert bal. in. l. j. de ſacroſan. eccle. ꝛ melius ꝛ plenius: ꝛ ibi omnino vide in. l. ſi. in vl. col. C. ſi a non cõpe. iudi. Et idem tz Jo. an. quẽ ipſe nõ alleg. in tit. de inſtru. edi. §. nunc vero aliqua. ver. ry. ¶In glo. poſita ſup verbo perdunt ibi bodie. cõtra vt in aut. de nup. ꝛ. glo. iſta cõiter repꝛehendit per doc. qz ter. alleg. per eum loquit nõ in dãnato ad mortẽ qui nõ vꝫ ſuperuenire; ſed in dãnato ad metallũ vel ad beſtias qui ſimiliter efficiuntur ſerui pene vt. l. qui vltimo. ꝛ. l. quidam. ff. de pe. Et iſte intellectus videt probabilior: vt minus corrigaꝫ ius cõmune quã fieri põt quẽ Bar. ſequitur vbiqꝫ ꝛ etiã Modern. bic iz Bal. ꝛ male ſequaꝫ iſtã glo. in. l. ſi. C. ſi a nõ cõpe. iudi. §. alleg. ſed relinquitur pulchra dubitatio quã tãgunt bic Bal. ꝛ Ang. ꝛ moder. Utrum banniti ꝓ crimine capitali ex forma ſtatuti ad penam mortis ſi venerint in poteſtatẽ officialis efficiãtur ſerui pene ſeu perdant libertatẽ ꝛ non eſt dubiũ qõ in duobus caſibus non efficerentur ſerui pene. Unus eſt anteꝙ capiantur ꝛ veniãt in poteſtate rectoris: qz tunc nõ perdunt: niſi iura ciuitatis ſue: vt plene declaratur in. l. j. C. de here. inſti. ꝛ in boc cõcordãt omnes. ¶Secundus caſus eſt quãdo poſt bãnum datũ deberet ferri ſnia diffinitiua ꝛ antequã ſecuta eſſet diceret cõdemnatus: qz tunc bannũ eſſet ſententia interlocutoria: nec mutaret ſtatum rei tũ diffiniti uam: vt eſt caſus expreſſus: ꝛ ibi boc dicit Bal. in. l. ſi qs filio erbe redato. §. cius. j. de iniuſto teſta. ꝛ boc tz bal. in. l. ſi. C. ſi a nõ cõpe. iu. vbi ſubtiliter tractat iſtũ arti. Sed dubiũ remanet in tertio arti cu. quãdo bannũ datũ in cõtumacẽ nõ expectaret aliã ſententiã poſtea ꝛ eſſet diffinitiua data in abſentẽ ex forma ſtatuti vel habe ret, vim diffinitiue vel ſi poſt bannũ ex forma ſtatuti contra cõtumacem eſſet lata diffinitiua ꝛ bãnitus veniret in poteſtatẽ officialis: ſup quo Bal. ꝛ Ange. bic ꝛ eſſet in. d. l. ſi. §. alleg. tz qõ iſto caſu efficeret ſeruus pene. ꝛ qõ tãdẽ ſibi ſit imponẽda pena mortis per. l. qui vltimo. ſepe alle. ſed Jo. de imo. bic multis rationibus tenet oppoſitũ dicẽs cõtrariũ ſentire Bal. in. d. l. ſi quis filio erbe redato qõ nõ eſt verum: qz Bal. nõ ponit ibi de bãno qõ habeat vim diffinitiue: ſed de bãno qõ eſt ſimpler interlocutoria ꝛ expectat ſententiã poſt ſe: ſicut ꝓt dare referẽdo dicta ſua ad ter. ex quo arguit ipſe tñ Jo. de imo. multis rationib⁹ tz qõ bãnit⁹ qui venit in poteſtatẽ officialis nõ efficiat ſeruus pene primo: qz bannũ eſt interlocutoria ex qua regulariter quis nõ infamat: vt. l. verbũ. l. interlocutio. de bis qui no. iſta. ꝛ eſt glo. in. l. j. C. de modo multa. vnde. d. Bal. ad ꝓpoſitũ in. l. qñ. de bis qui no. infa. qõ bãnit⁹ ex forma ſtatuti nõ incurrit infamiã. ſed iſta ratio ꝓcederet vbi bannũ non habeat vim diffinitiue: ꝛ vbi poſt bannũ nõ eſſet lata ſententia diffinitiua in abſentẽ ex forma ſtatuti: ſicut. d. Bald. ꝛ recte in. l. ſi. C. ſi a nõ cõpe. in. Secũdo qz procedere cõtra abſentẽ ad diffinitiuã in cauſis capitalibus eſt ꝓcedere cõtra formã iuris cõmunis: vt. l. abſentẽ. ff. de pe. ergo ſtatutũ dz intelligi ſtricte: vt nõ comprehendat qõ non eſt in eo expreſſum: vt. l. ius ſingulare. ff. de legi. ſi ergo ſtatutũ non exprimit qõ bãnitus efficiatur ſeruus pene: ergo nec nos debem⁹ ſubintelligere: ſed iſta ratio de facili poteſt tolli qz boc eſt ſtatutũ nõ extendit: ſed ius commune extendit ſe ad ſtatutũ per interpretationẽ paſſiuã: que ſemp habet locũ in ſtatuto ſcõm Bart. in. l. omnes, populi. de inſti. ꝛ iur. ꝛ in. l. j. §. l. fal. ff. ad. l. fal. hoc enim ipſo qõ aliquis eſt damnatus ad mortem ſuccedit diſpoſitio legis: quia dicit qõ condemnatus ad mortem

efficitur

efficitur ſeruus pene: vnde dicit ſingulariter Bal. in. l. omnes populi. in repe. ſua. ff. de iuſti. ꝛ iur. qz ſi ex forma ſtatuti cõtumax habeatur ꝓ cõfeſſo ꝛ cõuicto nõ poterit appellare a ſententia lata cõtra ſe: qz. l. j. C. quozũ appel. nõ recip. trahit ad ſtatutũ paſſiue. Tertio dicit ipſe bãnitus ꝓpter crimẽ: ꝛ in abſentia cõdẽnatus eſt cõdemnatus ex cõtumacia ꝛ ex preſumptione reſultãte ex contumacia ſua ex qua nõ debebat condẽnari de iure cõi vt. l. abſentẽ. ff. de pe. ꝛ. l. j. de requi. re. ergo nõ dz imponi omnino eadẽ pena cõuicto ex cõtumacia: ſicut cõuicto legitime per veras ꝓbationes ar. l. in plurib⁹. ff. de ſuſpe. tuto. ꝛ iſta ratio bz multum equitatis in ſe: iz tamẽ magis cõcludit qõ qñ quis cõdẽnat ex defecto per probationẽ ꝓſumptiuã: iſta ſit cauſa ꝓpter quã iudex poſſit minuere penã: vt dicit Jnno. in. c. qz verisimile. de preſumt. ꝛ eſt caſus ſin. ſcõm vnã lec. ꝛ ibi per glo. in. c. inter ſolicitudines. in fi. extra de pur. ca. quã qõ pena ſtatuta a. l. nõ auferaꝫ ipſo iure: vnde in. l. bi qui adultern. C. de adul. condẽnat quis er preſumptionib⁹ ſeuiſſima pena: ita ille qui accuſaꝫ de crimine qõ occidit ſeipſum preſumptiue habeꝫ ꝓ cõfeſſo ꝛ cõdemnato ſcõm glo. ꝛ ibi boc no. Ange. in. l. ij. C. qui teſta. face. poſ. ꝛ tñ pena perditionis ſtatus imponit ſibi ſicut ſi eſſet plene conuictus de crimine capitali: vt ptz in. l. fi. ff. de bo. eo qui mor. ſibi cõſci. vbi text. dicit qõ nõ bz heredẽ: ꝛ ſic ptz qõ cenſoꝛ mutaſſe ſtatũ: ſicut ſi fuiſſet deportatus: ꝓ boc bene facit ter. in. l. ler come. vbi condẽnatus in contumacia ꝛ abſentia punit. l. come. que eſt deportatio ꝛ bo. cõfiscatio ꝛ quis poſſit reſpõderi ad iſtas. ll. aliquo modo dicendo qõ ipſis. ll. vltra pcedit: ſatis tamẽ eſt qõ boc nõ ꝓbaꝫ iure qõ cõuictus preſumptiue vel ficte nõ puniatur: ſicut eſſet vere condẽnatus ꝛ conuictus. Unde per predicta. q. iſta remanet dubia ꝛ maxime qz ſernit⁹ que inferꝫ in ceteris penis capitalib⁹ nõ inferꝫ ex causa dãnationis: ſed ſolũ attẽto genere pene: ita dixit ter. no. inſti. de capi. dimi. §. maxima. ver. propter atrocitatẽ ſententie: ꝛ bene facit text. in. l. qõ ad ſtatum. ff. de penis. vbicũqꝫ ergo habet locum iſta atrocitas pene ſiue ſententie videtur inferri ſeruitus: qz adeſt cauſa ꝓpter quã immediate ſeruitus inducitur ꝛ iſta pars eſt communior quam ſequitur Bald. quem alleg. bic aliqui moderin. l. j. C. ne ex delictis defuncto. ꝛ in. l. j. C. de here. inſti. opi. tamẽ Joan. de imo. eſt multum equa: ꝓ qua addduco tibi ter. ſingu. ſecundum vnam ſolu. in aut. vt lice. ma. ꝛ aue. §. penultimo. per quam dicit ibi Jaco. de bel. ꝛ Bal. in. l. tranſigere. in ver. ix. oppo nitur. C. de tranſac. qõ. l. tranſigere. que dicit qõ in adulterio vere probato non preſumptiue vel fictione iuris non poteſt tranſigi. Et ideo infert qõ ſi ex forma ſtatuti de homicidio non poteſt fieri pax bannitus ꝓ homicidio poteſt facere concordiam: ſed habeꝫ ꝓ homicida non obſtante ſtatuto: qz non ꝓprie homicida ſimile dicit not. Anto. de but. in. c. at ſi derici. iu. princip. extra de iudi. qõ ſtatutum faciens mentionem de confeſſo ꝛ conuicto non habeꝫ locum in eo qui eſt ficte confeſſus ꝛ cõuictus: ꝛ hãc partem ſequerer niſi eſſet ratio vltimo loco poſita que viget in oppoſitum: ꝛ ad illam. q. quam ſupra tetigi nunquid tacita publicatio bonorum ſequatur ad bannum datum ex forma ſtatuti: vide ſingu. Joan. and. qui ponit opi. meam ꝛ eam approbat in ti tu. de inſtru. edi. §. compendio. verſi. qui de bannitis. ꝛ qz ſupra tetigi ſcõm Bal. in. l. ſi vero in princi. qui ſatisfa. cog. qõ ſi fiſcus non vult acceptare bona deportati bona remanent apud deportatum: ꝛ poteſt agere ꝛ conueniri: debes ſcire qõ gloſ. ſingu. in iu re boc reuocat in dubium in. l. ea ſola. ff. de regu. iur. quam alleg. bic Paul. de caſtro ſed ipſe non vidit Bal. qui banc glo. alleg. in eam quam. circa medium commenti. C. de fideicommiſ. ꝛ alleg. eam Bal. qõ bona non remaneant apud deportatum: ſed veniãt ad heredes ab inteſta. ꝛ ſic erit dare cauſam in quo deportat⁹ habet heredem de iure ciuili glo. tamen ibi non boc firmat imo potius vltimo loco videtur reſidere qõ remaneant apud ipſum deportatum: ꝛ boc credo verius per rationẽ quam aſſignat Bald. in. d. l. ſi vero. ꝛ qz iſte ter. dicit qõ qui ad ferrũ dãnantur efficiuntur ſerui pene. ideo. d. me. in. l. ſi quis mihi bona. §. ſi quis plane. ff. de acquiren. heredi. per iſtum ter. repꝛehendit ibi quandã glo. quam Ange. dicit eſſe vnicã in iure que vult ſcõm eum qõ ſolum damnatus ad gladium efficiatur ſeruus pene: ſecus ſi occidatur ſecuri vel fuſte vel laqueo. alleg. ter. in. l. aut damnum. in princip. ff. de pe. nam bic dicitur generaliter de ferro non gladio: tu vero dic qõ glo. illa non habet hunc ſenſum: ſed vult dicere qõ regulariter cum debeat imponi pena mortis debeat aliquis occidi gladio. Unde ſi iudex iubeat occidi alio inſtrumẽto vel grauiori vel leniori: facit contra. l. ſed tamen per boc non ſequitur qõ occiſus non efficiatur ſeruus pene: licet iudex erraverit imponendo aliã penã ꝓpter qualitatẽ inſtrumẽti quã iubet lex: imo cõtrariũ ꝓbatur exꝑſſe in. l. mozs. §. iſte fere. in fi. ff. eo. vbi dicit qõ licet decurio non debeat dãnari in metallũ vel ad beſtias: ſi tñ dãnaꝫ pena bz ſeruuz effectum: ſed eſt liberandus a principe: ꝛ ita teneas.

Summarium.

1 ¶Accuſat⁹ ꝓ crimine capitali iterũ in carcere cuſtodiri dz.

2 Dictio in ponitur quandoqꝫ negatiue.

3 Nunquid bãnitus qui venit in poteſtate officialis ſi poſtea aufugiat vel eripiatur de manibus familie remaneat ſeruus pene.

4 Nunquid arbitri ſeu arbitratoꝛis ſententia lata per metum ſit nulla ipſo iure.

Si quis poſt accuſationem.

Pendẽte accuſatione reus non perdit factionẽ teſtamenti etiã ſi ſit in carcere. b. d. ibi cuſtodia ꝛ c. ¶Nota primo qõ accuſatus ꝓ crimine capitali dz interim cuſtoditi et teneri in carcere: ter. tamẽ in. l. ſi quis filio erberedato. §. eius qui j. de iniuſto teſta. videtur velle qõ primo accuſatus debeat cuſtoditi: deinde poſtquã eſt cõuictus de crimine poni in carcerem ad arctioꝛẽ cuſtodiã. de quo in. l. j. ꝛ. ñ. ff. de cuſto. reo. ꝛ occaſiõe hinc ſumpta Bal. bic ponit qõ carceratio in criminalibus ſit ſeu fieri potest ad ynum ex quatuoꝛ effectibus vel qz quis ſit accuſatus de crimine capitali vt diꝛi: vel qz ſit ſibi imponẽda pena corporalis vel quia inder vult retoꝛquere reum: qz bz indicia ſufficiẽtia vel detentus ꝓ crimine nõ põt dare fideiuſſoꝛem: ſicut plene declaratur in. l. diuus. la. j. ꝛ in. l. j. ff. de cuſto. reo. ¶Secundo not. in verbo indẽnatus qõdictio in a ponitur aliquando negatiue: ſicut in. l. j. in prin. ff. de ſuis ꝛ legi. ꝛ alſ in multis caſibus aliquando imponitur ꝓ valde: vt. l. gallus. §. ille caſus. in titu. ꝓoꝛi. ꝛ ibi ☞dicetur. ¶Tertio not. qõ inſpecto ſtatu de preſenti accuſat⁹ de crimine dicitur eſſe certus de ſtatu ſuo. ꝛ ideo põt facere teſtamẽtum. ꝛ boc dicit iuriſconſultus exꝑſſe in. l. ſi quis filio erbereda to. §. bi autem omnes. ff. de iniuſto teſtamen. ¶In glo. item ſec⁹ in crimine maieſtatis. glo. tua cõcludit qõ in caſibus in quib⁹ poteſt queri de crimine poſt mortẽ qui enumerãtur plene in. l. ex iudicorum. ff. de accu. teſtamenti factũ ab eo qui erat accuſat⁹ redditur nullũ ipſo iure vel irritetur ꝓbato crimine poſt mortem defuncti: quẽ arti. tetigit bic Pau. de caſt. doc. Modern. ꝛ concludit qõ teſtamentũ interim factũ vꝫ. ſed. pbato crimine poſt mortem irritabitur: ꝛ ita dixit intelligere glo. iſtã. ꝛ in. l. qui a latronibus. in fi. j. eo. ꝛ in. §. per cõtrariũ inſti. de heredi. que ab inteſt. defe. non tñ declarat cur ita dicat. Sed credo eum fuiſſe motũ: qz ille qui deceſſit interim erat integri ſtatus. vt. l. ſi qs filio. §. hi aũt omnes. ff. de iniuſto teſta. Sed contra iſtud dictũ facit: qz in iſtis criminibus impeditur adminiſtratio ꝛ alienatio rerum poſt crimen: vt dicitur in. d. l. er iudicioñ. ꝛ plene declarat Bar. in. l. poſt contractũ. ff. de dona. ſed ꝓhibitus alienare videtur ꝓhibitus inſtituere heredẽ: vt. l. ex boc edicto. §. j. de alie. iudi. ff. ergo videt qõ non potuerit facere teſtamentũ: ſed reſpõdendo dicas qõ quãdo alienatio ꝓhibetur ſimpliciter nõ reſpectu certi generis ꝓſonarum: tũc nõ ꝓhibet cõfectio vltime voluntatis: vt plene declarat Bar. in. l. ſi ita quis. §. ea. l. ff. de verbo. oblig. ꝛ Bal. in ea. l. C. de condi. ob cauſam. Sed fortius obſt. qz ſcõm glo. notabilẽ in. c. cum ſcõm. in verbo ipſo iure. de here. lib. vj. etiam in crimine leſe maieſtatis de quo bic ſit mentio bona intelligũtur cõfiſcata ipſo iure: ꝛ boc ſequitur exꝑſſe Joan. an. in. c. felicis. de penis. li. vj. vnde impoſſibile eſt qõ teſtamentũ valuerit: qz teſtatus eſt de bonis nõ ſuis cũ nõ haberet bona: nec poſſet acquirere vſq; ad mortem ꝛ ſic non potuit teſtari: vt in auf. ingreſſi. C. de ſacroſan. eccle. Unde ſi poſtea ꝓbatur crimen videtur qõ retro declaretur illũ non potuiſſe teſtari Bar. tamẽ in. l. poſt contractũ. ſatis clare ſentit qõ in crimine leſe maieſtatis bona non ſint publicata ipſo iure: ſed ter. fortiter facit ꝓ opi. Joan. an. in illo. c. cum ſecũdum. ¶In ea. glo. ibi arg. contra. de manu. l. qui pene. duas ſolu. pãt bic Bal. ꝛ Ange. ad iſtud contrarium. prima eſt qõ dum ille ter. dicit alienationem eſſe nullã vel non poſſe fieri debet intelligi dã nationem poſtea ſecutã: ꝛ ſcõm boc ideo bic teſtamentũ non irritatur: qz dãnatio non fuit ſecuta: nam ſi eſſet ſecuta teſtamentum irritaretur: vt patet in. l. priori. precedẽti. Sed iſta ſolutio diminat aliqualiter ad illum ter. vnde datur alia ſolutio poſt iſtas qõ eſt ſpeciale ibi in libertate qõ quia eſt irreuocabilis poſtquã eſt data reus accuſatus incontinenti nõ poſſit alienare: ꝛ iſta ſolutio quãtum ad contractus inter viuos eſſet vera ꝛ eam approbat Bart. in. l. poſt contractum. in vlti. col. de dona. ſed inquãtum in ea infertur qõ teſtator in codicillis vel in teſtamento non poſſet dare libertatem boc non videtur verum cum ille qui eſt accuſatus abſolute poſſit condere vltimam voluntatem: vt dicitur in. l. ſi quis filio. §. eius qui. ꝛ. §. ſeq. j. de iniuſto teſtamen. vnde do. Bar. in. d. l. poſt contractum ꝛ bene quod dona. cauſa mortis non adhibita diſtinctione vtrum ſit facta in fraudem vel non ſemper reuocatur ſecuta damnatione quaſi ſentiat quod ſi damnatio non eſt ſecuta ſemper valet: quia eſt vltima voluntas quo ad effectum. Tu ergo ſoluendo formaliter dicas quod illa. l. loquitur in alienatione inter viuos in qua eſt ſpeciale in libertate: vt dictum eſt. Sed nos loquimur in vltima voluntate: que nunquã irritatur niſi ſecuta damnatione. Et ratio diſſe rentie eſt quia manumiſſio facta inter viuos preiudicat ſtatim ꝛ irreuocabiliter fiſco ſi valeret. Sed libertas data in teſtamento non habet effectum;

a dictio in. Be qua dictione vide bal. in rubr. ſol. matri. ꝛ qõ ibi diꝛii apo. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nisi post mortem rei accusati: vnde interim non preiudicat nec in futurum potest preiudicare si reus damnatur ante mortē: quia testamentum eius irritabitur: vt l. eius qui. §. fina. ff. eo. Et quia glos. tua circa medium dicit qō si secuta esset damnatio qō testamentum irritaretur: nec posset fieri de nouo: vt dicitur in. l. proxime precedenti. pro complemento materie ibi posite scias qō relegatus etiā qñ bona sua publicātur: q; nō perdit statū prio rem pōt acquirere. ꝛ de nouo testari. ꝛ succedere de iure ciuili: vt colligitur ex ter. ꝛ glo. ꝛ ibi per Bal. in. l. circa formā. C. de iure fisc. lib. x. Debes ēt scire qō Jo. an. sing. in ti. de actio. §. sequit. in addi. magna. in ver. felicis. ſtic. de mata. dicit iurta ſi. additiōis qō bānitus ex forma statuti nihil perdit nisi id qō sibi expresse adimitur: vnde nō perdit bona: nec testamēti factionē: nec aliqd aliud sed equiparat relegato: vt dixit Nic. mata. ibi relatus. Sed ista dicta ptim nō sunt cōia inquātū dicit qō retinet oia: imo perdit ius sue ciuitatis: vt cōcludit cōiter in. l. j. de here. instī. C. ꝛ in aliis locis qō nūc nō attinet pſequi. Inquātū vero dicit qō nō perdit bona eius ꝟtra ea que dicit idē Jo. an. in ti. de inst. edi. §. cōpendiose. ver. qd de bānito. ꝛ ꝟtra ea q̄ dixi in. §. pri. pce. vñ dicit ibi fuit dictū: ponit ēt in illa additione: vtrū publicatiōe bonorū veniāt bona futura: ꝛ optime dicit: sed in eodē. §. ponit in ver. Jac. de raue. qō si fiscus expſse nō occupat bona cōsecuta interim filij bāniti vel deportati pōt agere ꝛ occupare ista bona qō pōt itelligi esse verū: sicut. d. Bal. in. l. vero palle. in. §. pri. qñ fiſc⁹ regsitus vtrū vellet agere respōdisset qō nō: alias ista decisio esset dubia cū dūiū rerū sit ipso iure trāslatū in fiscū: si tū esset verū esset magna ampliatio ad ea q̄ dixi in. §. pri. ad intellectū gl. l. ea sola. ff. dere qō aūt dicitur qō bānatio irritat testū: ꝛ tacite publicat bona est intelligēdū si fit facta a iudice cōpetēti: als non mutat statum: qz babet pro nō facta ſm Ang. ꝛ ☞Soder. hic. p quo vide casum in terminis quē ipſi nō allegāt in. l. ij. §. ij. ff. de pe. quem ad hoc no. Bar. in. l. qui vltimo. ff. eo. ☞Soder. tū allegāt hic bonū text. in. l. ij qs filio. §. qō si qs. ff. de inin. testa. sed remanet dubiū qō tetigit Ang. in. §. pri. ꝛ refert Jo. de imo. hic † nunqd si bānitus qui venit in potestatē officialis aufugiat postea vel eripiat de manib⁹ familie: sed remaneat seruus pene: ſicut erat qñ fuit in potestate curie: ꝛ tenēt hic cōiter doc. qō remaneat ex quo semel fuit effect⁹ seruus pene: iste enim qualitates infamie seruitutis ēt semel affi-
3 ciunt aliquē durāt in omni loco: vt. l. ex ea. ꝛ ibi not. ff. de postlim. bene facit ter. in. l. titius. ff. de ser. expor. hāc ſniam approbat bar. in. l. j. in pe. col. C. de ſum. trini. ꝛ fide catho. ꝛ in. l. qui vltimo. ff. de pe. circa prin. licet Bal. aliter teneat ſub dubio forte ꝛ nō bene in l. ſi. C. ſi a nō ꝛpe. iudi. vbi debes videre. Querit ēt Ang. in. l. eius qui. in. §. eo. quē referūt hic ☞Soder. nunqd ſnia lata ad tumul tū populi. i. ꝓpter seditionē excitatā in populo ꝟtra reū vel delin quētem: ita imponat penā capitalē verā que mutet statū: ſicut ſi ſnia esset lata nō ad populi tumultū dicit qō ſic. alle. ter. valde no. in. l. pe. ff. ad. l. corne. de ſica. qō cōcedit Jo. de imo. esse verū qñ in der non tulisset ſniam per metū: nā ſi ſnia esset lata per metū ipse ſentit qō ſnia esset nulla qñ inder. cōdemnasset eū qui alis nō erat cōdēnandus secus ſi excessisset modū in pena. Et ita forte intelligit. l. palleg. Tu dic ꝛ breuiter qō ſi inder tulit ſniam in tumultū populi: nō tñ per metū ſz nō debuerit ꝛdēnare ad soluēdū ꝓpter scādalū qō timebat in populo: vt probatur: ꝛ ibi per glo. in. c. ij. de no. ope. nun. ſnia tñ nō ualeret ſi error iuris esset expreſſus in sentētia: iurta regulā posītā in. l. ij. C. qū. puo. nō est ne. Et de iudice excedēte modū in pena: est casus expſſus ꝛ ibi per Bar. in. l. relegatorū. §. ad tēpus. ff. de inter. ꝛ rele. Si vero tulit ſniam per metū: tunc ſz ſnia ſpiritualis. i. cēſure lata per metū sit nulla ipſo iure: vt in. c. qō met. causa. li. vj. alie tñ ſnie valēt sed rescindunt ope excep. ita no. glo. elegāter in. q. j. c. quatuor. quā ad hoc alle. Bal. qui distinguit: vt. §. dixi in. l. j. in. ij. col. C. de sen. ex peri. re. alibi tñ aliter distinguit: ꝟz qō aut inder tulit ſniam per metū: als tenētia nō laturus: aut tulit quidē volūtarie. Si per metū sic tulit in certo modo illo casu dicit ſniaz esse nullā. ſecō ꝟz: ita distinguit in l. ſi. C. de pe. iu. qui male iudi. Sed istud dictū magis placet: qz ſi cōtractus qui sunt bone fidei nō sunt nulli ipso iure ꝓpter metū ꝓterquā in certis casibus notatis m. l. ſimiliter. §. dos. ff. qō me. causa. multominus erit nulla ſnia que est ſtricti iuris. l. dixi. §. fratres. ff. de liber. cau. ꝛ. l. j. C. ſi plures vna ſnia: ꝛ ibi no. tenet argumentū ꝛ probat ex his que habentur in. l. ſi quis cum aliter. ff. de verbo. oblig. ꝛ in. l. eleganter. in prin. ff. de dolo. nec ob. ter. in. l. ij. §. l. ff. de iudi. qz iuris dictio fundanda ꝓeroganda facilius impeditur per metū qua actus procedens a iurisditione iam fundata
4 ꝛ cōpetente: ꝛ ita respondet Bal. in. d. l. j. C. de sen. ꝛc. ☞Utruz autem sententia arbitrator: is vel arbitri lata per metum sit nulla ipso iure. vide no. per Bar. in. l. ij. §. sed ꝛ si quis. C. cōmuna de lega. ꝛ qz in notabilibus. ☞. retuli tibi dicta Bal. hic inquātū agit de multiplici causa carcerationis: que sit in casus criminalibus adde ad singula vnū verbū vltra doc. qō si iudici liquet innocentia rei etiā in casus capitalibus potest cū relaxare de carcere. ex sus est singu. ſm Bal. in. l. nullus. vlti. ver. iuncta glo. ſua. C. decabibē. reis. ꝛ idē tz ibi Bal. post bu. ꝛ hāc doc. repetit idē bal. i. l. ij qs. ff. de ī ius vo. Scō adde inquātū hic dicit bal. qō captura ad finē tot⁹ qdē nō ꝟz fieri nisi ꝑcedentibus indicijs nā ex hoc infert hic ſPan. de ca. doc. ☞Soder. se oīz ꝓluisse qō cū qdā fuerat captus ꝓ maleficio nō ꝑcedētib⁹ indicijs debuit relaxari: qz fuit male capt⁹. Tu aūt cōsidera i ſto articulo qō ſtud dictū sine dubio ꝑcedit ex doc. Bal. ꝓmissa qñ re⁹ alis nō dēbat capi nisi vt torq̄ret. exēplū: si ſum⁹ in pena pecuniaria: ꝛ re⁹ accusat⁹ dediſſet fideiussorē iurta. l. ſi qs rei. ꝛ qō ibi no. ff. de custo. reo. ſi antē inder. a ꝓncipio añq̄ accusat⁹ dediſſet fideiussorē omiſiſſet captura incōtinēti hoc esset magis dubiū: nā Jo. an. q tāgit meli⁹ istū articulū in. c. clericos. de ſen. excō. lib. vj. quā refert ꝛ sequit Bal. in. l. qō euitādi. C. de cōdi. ob tur. cau. dixit qō inder non ꝺz cōmittere captura in maleficio sine aligbus ꝓsumptionib⁹ ꝛ indicijs ꝑcedētibus. Debes tū intelligere qō inder recipiat informationē super istis indicijs nō citato reo: ne forte munistrat fugā rei: z hoc sentit Saly. lz nō alleget istos in. l. ſi. C. de exhi. re. ꝛ vide qō dicit gl. ſingu. i cle. pastoralis. de re iudi. qō qñ yn⁹ inder petit ab alio criminosum sibi remitti iurta materiā. §. ſi qs. ver. cōpehēsorū. in auf. vt nulli iudi. hoc nō ꝺz facere inder remittēs sine ſummaria aliqua cognitiōe b. Et qz ꝓ facto indicis ꝓsumit⁹ in dubio: vt. l. j. C. de offi. ciui. iudi. ideo oportebit qō pars ostendat indicē ex arruptō: ꝛ fine aliqua informatione habita processisse ad capturam.
☞ Utrū aūte in cā capitali reus statim debeat poni in carcere an ꝟo postq̄ cōuict⁹ nō cōfessus vel saltē postq̄ est fact⁹ ſuspectus de crie: an vero etiā qñ est ſuſpect⁹ debeat distīngui inter hominē positū in dignitate ꝛ aliū vide qō no. glo. ꝛ Bar. in. d. l. j. ff. de custo. reo. ꝛ Bal. ꝛ Saly. l. ij. C. de exhi. re. vbi variāt a dictis bart. inter se. ꝛqō ꝑsona bonesta rōne offi. vel dignitatis nō debeat poni in carcere nisi postq̄ est cōuicta: vide optimū ter. in. l. ij qs filio erberedato. §. ei⁹ qui igit. de iniusto testa. ꝛ in. l. ij. C. de accu. circa mediū. vbi ter. ꝑbat qō de iure debet detineri accusator: ſicut accusatus: ſz dic nō seruari de cōsuetudine ſm Bal. in. l. ſz ſi is. ☞. al
le. ☞ Tertio adde qō ille q̄ deberet capi pōt carcerari ſi est impotēs ad satisfandū: vt declarāt ☞Soder. post Ange. in. l. ſi finita. §. videam⁹. ff. de dā. infec. Itē qō allegās posſidere immobilia nō satisfacit. vt. l. ſcīēdū. qui satisf. cog. tū nō obseruari in cā criali: qz semp debet dari fideiussor: vt captus relaxet ꝛ. ꝛ si nō pōt dare retinet re⁹ ſm Bal. in. d. l. sciendū. in prin. fallit in muliere q̄ committit iuratorie cautiōi: vt in auf. ſz hodie. C. de custo. reo. vtrum aūt valeat cōfessutudo qō fideiussor posſit se obligare ad penā cor
d pozalē p alio⁹. vide qō singu. ponit Bal. in. c. j. §. dāna iurta finde pa. cōſtā. Et adde ad ꝑdicta qō qñ imponit pena pecuniaria si re⁹ est cōfessus vel cōuict⁹ de crie nō debet relaxari fideiussoribus sed debet cōpēnari ꝛ cogi ad soluēdū ſm Bal. no. in. l. ſi. C. de exhi. re. ꝛ forte pōt moueri: qz ex quo debitū est iam liquidū nō debet reuocari captura nisi qs soluat: vnde nō releuabit p satisfactionē. sicut dicim⁹ de tenuta q̄ est data ꝓ debito liquido ſm Bal. in. l. eū qui. ff. de priuileg. credi. ꝛ plenī⁹ in. l. ſi finita. §. iulian⁹. ff. de dā. infec. ꝛ qz in prin. isti⁹ cōmēti allegaui tibi Jo. an. qui scōm Nico. de mata. qō bānito ex forma statuti etiā ꝓ crimine capitali nō auferunt bona nisi expresse sint publicata. scias qō Bal. i l. que data opera. in pe. char. C. qui accu. nō posſ. expſſe tenet qō bānitus ex forma statuti nō perdit bona, nisi expresse sint publicata. Tu autem dic vt est dictum in. §. precedenti.

Qui manus. In glo. ibi ꝛ in scriptis cōmūt hic doc. ꝓ intellectū litere nisi quid dispositio bui⁹. l. ꝑcedat in eo q̄ ꝑdicitur man⁹ ex cōdēnatione facta ꝓpter delictū: ꝛ tenet Bar. qō ſic ☞Soder. assignāt rōnē. qz ſz quātū ad potestatē puniēdi pena ab scisionis mēbri equiparet pene capitali ſm glo. in. l. ij. C. de of. ei⁹ qui vi. alicui⁹ iu. ob. ꝛ est casus in auf. de colla. in. §. phibemus. q probat qō qui nō pōt imponere penā capitis non pōt imponere penā mutilationis mēbri. tū quātū ad alios effect⁹ pena amissionis mēbri nō eqparat⁹ pene capitali: nec ꝺz capitalis. hāc cōclusionē late examinat bar. ꝛ ita tz in. l. ij. ff. de publi. iudi. Et satis pbatur in ista ꝛdone: vt. j. dicā. Bal. tū in. l. reos in. j. char. ff. accus. et in. l. data opa. in charta antepe. C. q accusa. nō posſ. Videt sentire qō dicat pena capitalis qō nō plz ter. in illa. l. ij. dicit qō pena capitalis dicit illa er qua infert⁹ mors aut amissio status: sed p abscisionē mēbri nō infert⁹ mors seu pena mortis: lz iste pene ponuntur: vt distincte in auf. vt nulli iudi. §. penul: ergo non potest dici pena capitalis: quia sit pena mortis: nec etiam qz mutat statum: quia de ista pena hoc non reperitur: imo etiam dicit generaliter qō cobertio in cōmuni distinguit a pena capitali: vt. l. aut dama cum. l. precedēti. ff. de pe. ꝛ. l. ij. ꝑalle. vnde facit ter. in. l. recipiendum. §. ſi. ꝛ in. l. capitaliū. in prin. ff. de pe. reperiſ tamē vnus casus singu. in quo abscisione membri publicantur bona: ꝛ dicitur quis puniri capitaliter in. c. j. §. ſi quis alium. de pace tenen. in vſi. seu. vbi ter. dicit qō qui frangit pacem ꝓpter dictā vel negādo illam punit: sicut. §. dictum est vltra abscisionem manus; ſuperius autem erat dictum de occisore frangente pacem qui pena capitali

pitali puniē. vt dicit. §. ꝑcedēti. Et aduerte singulariter ad illum text. qz ꝓpter relationē ꝑdictā: ꝛ ꝓpter id qō sequit ibi in ter. ꝓbat qō in illo casu bona immobilia reseruanf heredib⁹: si procedat cōtra ipm in cōtumacia: ergo ꝑz qō aut. bona dānatorum. ꝺz locū: ꝛ qñ auferūtur bona ꝓter naturā criminis qō tenet Bar. in. l. j. de bo. dā. Sed pōt respōderi qō illud est: ꝛ ideo qz in illo casu crimē efficit capitale: z illū ter. alle. Bal. in. d. l. data opa in pe. char. vbi dicit auf. bono dānatorū. nō habere locū: qñ ꝑ statutum imponitur pena pecuniaria ꝓ modū quātitatis: ita qō bona nō confiscātur: ꝛ que pena imponatur incidēti membrū alicui vide per Bald. in. c. j. §. homicidium. de pa. tur. fir. circa princip.

Blides. In glo. ibi etiā facta tenēda bal. hic impugnat istā glo. qz ex quo erat fa
c ta par popul⁹ roman⁹ nō habebat amplius hostē in illa gēte: ergo obses nō pōt effici seru⁹ quasi detent⁹ ab hostib⁹: lz ang. salnat z bū qō lz fuerit facta par: vt nō esset amplⁱ bellū tū populus nō habebat amplⁱ hospitiū vel amicitiā cū illa gente: ꝛ iō quāḡ retinēt illi de ptinentib⁹ ad ratiōes efficit iuris cōū: vt. l. posttimi. §. in pace. ff. de cap. Et hāc solu. approbat Jo. an. idē dicēs in tit. de instr. edi. §. cōpendiose. ver. 19. ꝛ de ista materia multa vide p An. in dispu. sua solenni: que incipit renouata
guerra. ☞ Sed querit ꝓ declaratione materie: nūquid sicut isti obsides dabanf a populo romano hostib⁹ ꝛ ecōtra ita possint bo die dari iter ciuitates ꝓ obseruatiōe pactoꝝ vel cōtract⁹. Sup quo est glo. xviij. q. viij. c. pridē. ꝛ in. c. ex rescripto. de in. ꝛ in. qō ꝓ ꝓpa cis obseruatione isti obsides pōt dari inter ciuitates ēt subiectas imperio: lz tū in libello qō sit inter eas non est ius captiuitatis: vt l. ſi quis ingenuā. §. ſi. ff. de capti. ideo non pōt dici qō isti obsides mutēt statū: nec etiā dicem⁹ qō sint obligati iure pignoris: sed solum cōpetit bis quib⁹ est data facultas quedā retinendi sine iure pignoris: sicut dicimus in. l. j. C. etiā ob. chiro. pecu. ꝛ no. i. l. j. C. cōmo. qō creditor qui accepit rēpignori ꝓ vna obligatione in esse
a ctu pōt illā eādem rē retinere ꝓ alia obligatione ꝓ qua nō erat pignorata: a vnde scōm glo. in. d. c. pridē. lz bō liber non posſit pignor. vt. l. qui ſſilios. C. que res pigno. obli. posſ. ꝛ. l. ſi. ꝛ auf. ibi posi ta. C. de act. ꝛ obli. poterit tū ꝓ bono pacis cōſtitui in homine libero ius retētionis: ꝛ hāc cōclu. approbat cōiter cano. in. c. ex rescripto. Et ſic intelligit in. c. exposita. de arbi. ꝛ ita itiā tenēt ☞Soder. hic. ☞ Not. tū, sing. illā glo. in. c. ꝛ pridē. que cōiter approbat qō ꝓ obseruatione cōtract⁹ facti inter priuatos nō pōt causari in homine libero etiā illud ius retētionis: ꝛ hoc tenēt cōiter doc. nisi forte ex cōsuetudine etiā inter priuatos tales obsides possent dari ſm Jo. de imo. hic ꝛ ex illa glo. colligit talis regula notabilis qō in illis casib⁹ in quib⁹ prohibet res pignorari regulariter prohibet etiā causari ius retētionis. i. facultas retinēdi. Fallit fanore pacis obseruāde inter ciuitates: vt dictū est Bal. autē in. l. ſi. C. de pa. qui ſi. dist. ſimplr vſ dicere qō etiā in cōtractib⁹ priuatis possit induci ista facultas retētionis: lz non possit causari ius pignoris cōtra qua cōclusionē adduco tibi ter. in cor. in auf. vt nulli iudi. §. qz aūt. vbi ter. in ſi. dicit qō ꝓ debito priuato non pōt pignno. liber homo aut locari aut retineri: ergo ꝑz qō etiā nō causato pignore simplr retētio ꝓhibetur ꝓpter alternatiuā posītā in ter. nec ob. qō ille ter. vſ debere restringi qñ retētio fieret ad ministerium seruile: sicut vſ dicere ter. in prin. secus ſi ad multū ministeriū inducat sed causa securitatis: dūtaxat qz ad hoc dico qō eū stare in certo loco perpetuo vel nō ad determinatū tp̄s fit quedā
b ſpecies seruitutis: vt. j. dicef. satis est cadē ratio in isto casu ad minus vt nō restringat ter. in ſi. qui ſimpliciter loquit. ☞ Scō cōtra istā opi. arguo sic volūtas testatoꝝ ꝛ verba posita in testamēto debēt intelligi: vt referanf ad casum possibilē: ꝛ vt dispositio magis valeat quā pereat: vt. l. quoties. ff. de re. du. l. pculus. ꝛ ibi no. ff. de vſufru. ꝛ. l. gallus. §. j. ff. de libe. ꝛ posth. ꝛc. Si ergo testator relinqueret alicui aliquid vt ꝑpetuo staret in certo loco debe remus dicere qō dispositio valeret: qz nō intelligeref creare obligationē in corpe libero. Sed ius retētionis causat heredi: ꝓpter qō ille si voluīt rē accessisset ad locū posset innit⁹ retineri vt fic te stator videret dispoſuisse in casu ꝓmisso. Sed hoc est falsum ꝛ contra ter. expresse qui annullat legatum in. l. titio centum. §. titio. de tra ter. expresse qui annullat legatum in. l. titio centum. §. titio. de condi. ꝛ demō. ergo datur intelligi qō etiā simpler facultas retētionis nō pōt causari qz �, lz quandā ſpeciē seruitutis: vñ dicit bal. not. post glo. in. l. post certi. C. de liber. cau. qō obligatio de prestā do operā imperpetuū: ideo nō ꝟz qz cōtinet quādam ſpeciē seruitutis: sed aliquis posſit liberari prestādo interesse: ꝛ videt ꝑbari ista cōclusio in. d. §. qz aūt. in auf. vt nulli iudi. lz de ista. q. dubitet in. l. alta. §. elegāter. ff. so. ma. vbi per Bar. dictū tū principale credo esse verissimū rationib⁹ premissis. ꝛ est cōis sententia in. c. ex rescripto. de iureiurā. ꝛ ad materiā bene facit qō tradit Barto. in. d. §. eleg. inter. ꝛ Bal. in. l. j. C. qui bo. cede. posſ.

Summarium.

1 ☞ Cum lex fingendo actū fictū loco veri, ꝓducit. intelligit attri
buere casui ficto omnes qualitates que qualificabāt actū verum.
2 Dispositio statuti facta in casu vero non trahitur ad fictum.
3 Suitas filij ita a potestate dependet vt qui non est in potestate tē pore mortis vere non possit esse vere suus.

Ege cornelia. apud hostes cōrinet: ꝛ ex eo succedit eo modo ꝛ forma quo si captiuus decessis
1 set in ciuitate. Scōa est ibi: quare seruus. Tertia ibi: nam ꝛ filius ꝛc. ☞ Nota primo qꝝ quādo lex fingendo producit
● actum fictum loco actus veri. intelligif attribuere casui ficto oēs qualitates: que qualificabāt actū verū: ꝛ hoc facit virt⁹ surrogationis: per quā qualitas primo: dialis videf attributa surrogato: que erat in eo in cuius locū fit surrogatio: vt. l. j. §. hec actio. ꝛ ibi plene per Bar. ff. si quis te. lib. esse iuſ. ꝛ traditur in. l. certi cōductio. in prin. ff. si cer. pet. Concordat ter. in. l. j. §. l. falcid. ff. ad. l.
2 falci. ☞ Secundo not. ꝛ semper tene menti ibi: licet minus ꝓprie ꝛc. qō ex ꝓprietate vocabuli casus fictus non continetur sub ver bo vero ille qui habetur ꝓ no necessario non est ꝓprie ne cessarius: dicit hic iurisconsultus ex hoc arguunt hic docto. qō cum verba statuti debeant intelligi ꝓprie dispositio statuit fa
b cta in casu vero non trahitur ad fictum: ᵇquia non continetur sub verbis statuti. ꝓprie sumptis: de qua materia vide per Bartolum ꝛ alias in. l. omnes populi. ff. de iustitia ꝛ iure. ꝛ aliqui in l. ij. §. hec verba. ff. de nego. gest. Et quamuis hic non simus tractaturi istum articulum qui est difficilis. ꝓ intellectu tamen ipsius vide omnino qō sing. no. Jo. an. in. c. ſi de consuetu. in no uella. in verbo per alios. vbi videtur concludere qo dispositio cōtra ius in dubio nō cōprehendit casum ficū: sed dispositio ꝓter ius cōprehendit si aliquis fingatur esse talis simpliciter. secus ſi quo ad certū effectus. Et primum membrum videtur posse limitari nisi dispositio exorbitans cōtineret fauorem publicum: vel esset fauorabilis ex equitate naturali approbata a iure ciuili secūdum qō videtur ꝓbari in ter. ꝛ glo. in. l. mulites. la. j. ff. ex quibus cau. maio. sed in. l. sed ſi hac. §. patronum. ff. de in ius vocan. ꝛ ibi per. Bal. qz tamen istum articulū non discutio hic. ꝓ nunc non affirmo istas duas limitationes. Sed tu cōsideranbis vtrū procedant ꝓ secūdo mēbro: vide optimū text. in. l. iij. §. minorū. ff. de a minori. vbi fictio qō quis habeat ꝓ nato. dum est in vtero opat ad excludendū ius restitutionis in integrū. In tertio mēbro vide optimū ter. ꝛ ibi ꝓ Bal. in. l. cū exhortatiōe. ff. de excusa. tuto.
☞ Tertio no. ibi: quis suus heres dici nō posset qō verba simpliciter posita intelligunf in dubio de casu vero non de casu ficto qō facit ꝟtra scōm mēbrū distinctionis ☞Jo. Ang. §. alle. nā hic vt
3 vides ille qui est ficte suus ꝛ nō vere nō dicit suꝰ simplr. ☞ Ultimo no. singu. ꝛ tene mēti ibi qui in ptāte ꝛc. qō suitas filij: ita dependet a ptāte: vt ille qui nō est in ptāte tēpore mortis vere non possit esse vere suus: sed ficte qō vt manifeste cōfundere dicta bal. in. l. deo nobis. C. de epiſc. ꝛ cleri. ꝛ in. l. apud hostes. C. de suis ꝛ legi. vbi dicit qō lz monachus nō sine potestate patris est tū suus: qz suitas pōt inueniri sine ptāte: sicut videmus in posthumo qui nascitur post mortē patris: ꝛ lz nunqꝰ fuit in potestate patris: tū est suus pater. vt. l. posthumorū. j. de iniu. test. ꝛ. l. gallus. §. videndum. j. de libe. ꝛ posthu. Tu aūt teneas secure qō ꝓprie vera suitas nō datur sine potestate tēpore mortis per illū ter. §. fui. insti. de here. quali. ꝛ diffe. ꝛ ad rationes Bal. respōde vt plene scripsi declarādo istū arti. in. c. in presentia. circa ſi. cōmenti. de ꝓba. Et scias inter cetera qō ꝓto opi. Bal. multū facit ter. in. l. cum ratio. in prin. ff. de bo. dam. vbi ter. clare dicit qō fundamētum suitatis in filiis est naturalis ratio que defert hereditate parentum filio que causatur ex iure sanguinis scōm aūt ius naturale nō considerabatur paterna potestas que est de iure ciuili: vt. l. nā. ꝛ ciuium. §. de his qui sunt sui vel alie. in. Sed pōt respōderi q̄ius aliquali ter violet litera qō ꝓximitas ꝛ cōiunctio inter patrē et filiū sit vna de causis concurrentibus ad causandum suitatem: vt dicit ter. in. §. sui. ꝓalleg. Unde filius adoptiuus qui non habet hāc coniunctionem de iure naturali non dicetur ꝓprie stricte suus: facit optime ter. institu. qui. mo. testa. infir. §. primo. in ver. quasi assignatiōe posthumi. vbi per illam dictionem quasi significatur qō non est ꝓprie nativitas que causat suitatem. Posset etiam dici qō licet a principio in cautione suitatis debeat concurrere potestas: tamen si filius semel fuit suus: licet postea extinguatur patria potestas poterit sibi vere conseruare ius suitatis isto modo monachus remanebit suus secundum Bal. in locis allega. et Bar. in. l. si ex causa. §. papi. ff. de mino. Ego tamen in. c. in presentia. diri qō per dispositionem. l. deo nobis. de epiſc. ꝛ cleri. monachus remanet ficte suus ꝛ non vere: sicut remanet filius in casu nostro. ꝛ in. l. j. §. interdum. ꝛ. §. queri potest. j. de suis ꝛ legi. Precedens tamen solutio est multum colorata: ꝛ ad materiam istam vide ter. no. in. l. in bello. §. medio tempore. ff. de capti. qui ꝑbat qō filius efficitur necessarius patri nalcendo: ita per consensum quem solet prestare pater nuptiis filij: ecōtra pater efficitur necessarius filio: ideo tenet eū instituere: ꝛ ecōtra vſ posse inferri qꝝ er

b ☞ Pignorata. Dic verū nisi illa alia cā nō sit effi
car ad agendum vel sit odiosa vt cā vſuraruz qz tūc non pōt vt est text. in l. ꝓtectionē in fi. cū glos. in ver. rara. ꝛ ibi ☞Pe. de susa. C. de vſu. Be. va.
b ☞ Ad fictuz. nisi casus fictus et ver⁹ p oia eqparant: qz tunc cōprehēdit: vt p. d. marsoc. in ☞fil. j. inci. in casu supra narrato versi. nec ob. circa me. in. j. parte. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sola datione substituti filius nō desinat esse necessarius ꝛ cōsequēter suus pater necessitas ista causata inter patrē ꝛ filium est reciproca: vnde nō vī posse tolli sola ordinatione pfis. Sed pōt responderi qō necessitas pñis nō tollit: hz tū eū habet instituere cōtra qō tollaī necessitas filij pz qz glibet pōt renūciare fauori suo. Scoo debes tenere mēti ter. sing. in. l. qui in aliena. Ş. interdū. in prin. ff. de acq. he. qui ꝑbat qō ad hoc vt nepos sit suus auo ex testamēto satis est sit institutus in testō: hz ab intestato filī pcedat eī: si tū filius in testō sit exheredatus sm Bal. qui hāc. l. singulariter alle. in. l. pater filium in repetitione sua. ff. de inoffi. testa. de eius intellectu dicā tibi post Jo. de imo. in. l. sub conditione. ff. de lib. ꝛ posthu. in glo. vltī. tibi nō veritatē consideravit ꝛc. Hy. hic quē sequit Bar. ꝛ etiā ¶Hoder. dixit qō in. Ş. interdum allegato. ponit casus cōuersus ad istū: hic enim pater erat captus ꝛ mortuus est apud hostes: vnde filius tpe mortis nō pōt vere fuisse in ptāte pfis ꝛ ideo nō pōt dici vere suus. Sz in. Ş. interdū. pī erat mortuus in ciuitate ꝛ tpe mortis pfis filius erat captus apud hostes: vñ si postea redit efficit vere suus sm doc. qō vī esse impossibile: qz si ille est vere suus qui tpe mortis pfis erat in eius potestate nō alius: vt in. Ş. sui. insti. de here. quali. ꝛ differentia. ergo qūo pōt filius q tpe mortis erit captꝰ vere esse suꝰ pfi si postea redeat cū per captiuitatē desinat esse in ptāte patris: vt. l. postliminiū. ş. filius. ff. de cap. certe istud est impossibile: vnde teneas solutionē glo. indubitāter qō est suus ficte in. Ş. interdum. sed non vere.

Summarium.

1 ☞ In libello a principe indicto capti efficiuntur seruī ꝛ res capientium.
2 Capti an efficiantur capientium quando ciuitates facientes bellum recognoscunt superiorem.
3 Quesita in bello iusto efficiuntur capientium.
4 An promissio facta in carcere si carceratio fuit iusta valeat.
5 Appellatio interposita a sententia rescindit sententiam.
6 ¶Medium tempus id esse dicitur qō est inter duo extrema quantūcunqz sit proximius vni extremo quam alteri.
7 Nunquid sententia banni transeat contra heredes si quis est bānitus pro crimine ex forma statuti.

Ælia latronibus. In summa. b. d. capti a latronibus ꝛ legati apud extraneas nationes possunt facere testū. Scōa ibi: itē qui. ¶In glo. ibi a mutuētibus glo. ista
1 entit satis clare qō si bellū est inter duas ciuitates subiectas ꝑn cipi licet inciderint bellū sibi ad inuicē: in illo tū bello capti non efficiunt serui hostiū pro cuius solutionis declaratiōe quā tetigit hic. d. Bar. repetēdo dicta sua. qne perfectius ponit in. l. hostes. ff. de capti. videdū est. Primo nunqd semp qī bellū est indictū a principe ex bello isto sequak captiuitas rerū ꝛ personarū. Secundo quid si inducik a ciuitate vel rege nō cognoscente principē vel superiorē. Tertio quid si a ciuitatibus subiectis principi vel a duce principe vel ciuitate recognoscente superiorē in subditos suos pro defensione sue iurisditiōis. ¶† Sup prima regula est dicēdū qō capti efficiunt serui ꝛ res capientiū; vt pz in toto ti. ff. de capti. Et que res applicenk duci belli ꝛ que applicenk militibus ꝛ qualiter distribuank dic vt tradit Bar. post glo. in. l. si captiuus. ff. de capti. sed relinquik pulchra dubitatio qō si imperator indixit bellum ꝛ postea est mortuus: vtrū capti vacāte imperio efficiunk serui hostiū. ꝛ videt dicendū qō sic: qz vacāte imperio succedit summus pontifex in additione: vt in. c. licet suscepto. de foro competen. ergo adhuc reperiī princeps qz ꝛ pōt ꝛ mandat geri bellū istud. rxin. q. viij. c. ꝛ prudem. ꝛ per Inno. in. c. qō super bis. extra de voto. ¶ In 2trariū inclinat Bal. ꝛ solus mouet istā questionem in terminis. ꝛ dicit qō fuit de facto tpe suo in. l. si cognati tui. ff. de nego. gest. quasi indictio belli ꝛ ꝑceptū imperatoris p mortē eius expirat pro qua decisione adduco tibi glo. valde no. insti. de ado. Ş. i. in verbo rescripto. que dicit qō si princeps ꝓmisit alicui magistratui vt interponeret autoritatē arrogationi nōle ꝛ vice pncipis mortuo imperatore ꝛ vacāte sede talis autoritas interponi nō potuerit. Sed illa glo. loquit re integra quo casu expirat mandatū morte mādantis. Nos aūt loquimur qñ iam erat bellū ceptū: vnde nō vī expirare mādatū factū a principe de gerēdo bellum 2tra hostes iurta no. in. l. ꝛ qz. de iur. om. iu. ꝛ in. c. hz vndiqz. de offi. dele. ꝛ in. l. mādatū. C. mā. vnde istud dictū qī bellū esset
☞ iam ceptū remanet dubiū. ☞ Super scōo arti. dixit Bar. in. l. hostes. in fi. ff. de capti. qō ciuitates iste que nō recognoscūt supiores vel principes maxime si sunt hostes impiī habēt iura captiuitatis ꝛ postli. in bellis cozī ꝛ similiter reges ꝛ pncipes similis qditiōis de iure: hz de 2suetudine nō seruēt vt capti fiāt serui capiētiū: seruat tū qō res capte i bello fiāt capiētū: fundamētū suū vī esse er. l. postli. in pn. in vbo mere. ff. e. ti. vbi ter. dicit qō ius captiuitatis ꝛ postliminij introducti est ex more regū ꝛ populoū; et sic est quodāmodo cōsuetudo vniuersalis ꝛ ius gētiū: vt. l. ex hoc iure. ff. de iusti. ꝛ iur. Ange. aūt solenniter discutiens istum articulū in dispu. sua que incipit renouata guerra a principio disputationis antecp descendat ad decisionē dubioū. dicit qō ista opicum reuerētia excelsi doctoris patris sui ꝛ ꝓceptoris dñi Bar. nō est vera. fundamentū suū principale est qz text. in. l. hostes. ꝛ in. l. postliminiū. alle. p Bar. ꝛ ola iura illius ti. que dicit qō inducik captiuitas ꝛ postli. in bello loquunt de bello indicto ꝛ gesto inter populū romanū ꝛ alios populos vel reges vel principes qui dicit ius captiuitatis ꝛ postliminiū esse inter ciuitates rebelles imperij ꝛ que nō recognoscūt cesarē debet adducere. l. hoc ꝑtinet. ꝓterea si inter ciuitates subiectas imperio gerētes bellū inter se non sunt ista iura: vt. ff. dicemus. in seq. arg. ꝛ ꝑbak in. l. si quis ingenuā. Ş. fi. ff. de capti. ergo multomin⁹ inter ciuitates que sunt hostes imperij seu nō obedīūt imperio de facto. Sed ad istā rationem pōt dici defendēdo dicta Bar. qō quāuis ler postliminiū et alle. ş. alle. loquank de bello qō est inter principē ꝛ alios populos seu reges: ratio tū que assignak in. l. postliminiū. in prin. pōt extēdi ad tales principes ꝛ ciuitates bellātes inter se. dicit enī text. in. l. postliminiū. qō ista cōsuetudo captiuitatis ꝛ postliminij est fundata ꝛ inducta sup equitate naturali: ergo videk qō ꝙuis illa. l. ꝛ alie nō loquank in casu nostro: tū ad hōc casum pōt fieri extēsio ꝓ ea que habenk in. l. scire oportet in. Ş. sufficit. ff. de excu. tu. ꝛ. l. sed si hac. Ş. pacto. ꝛ ibi per Bar. ff. de in ius voc. ꝓterea dato qō ius postlimi. sit solū inductū inter populū romanū ꝛ eius hostes ad minus seruitus ex captiuitate est introducta de iure gentium vt insti. de iure personarū. Ş. j. ꝛ in. l. ex hoc. ff. de iusti. ꝛ iure. sed ius gentiū sine dubio est illud qō generalꝰ obseruak inter oēs gētes: ergo saltim hoc qō capti efficiuntur serui capientiū debebat obseruari inter istos inter quos sine dubio ius gentiū obseruak. ꝛ hz Bar. dicat in. d. l. hostes. qō ista iura captiuitatis in pſonis christianoꝝ hodie nō seruenk Jo. tū an. in addi. Spe. in tit. de istrumedi. Ş. cōpendiose. ver. xy. dicit cōclusum fuisse in filio Imperatoris Federici qui fuit captꝰ a bononiēsibus qō tangē seruus hostiū non poterat facere testm. Si cōstaret de 2suetudine ei ſtādi esset.
2 ¶† Super tertio articulo qñ ciuitates que facūt bellū recognoscunt superiorē vel qñ ciuitas vel dñs subiectus principi indicit bellū subditis pro defensiōe iurisditionis sue concludit Jnno. in c. olim. de resti. spo. in. c. sicut. de inreiur. qō nec capti efficiunk capientiū. ꝛ hoc sequit Bar. in. d. l. hostes. pro quo facit optime ter. ꝛ qō ibi per Bal. in. l. si cognati. ş. alleg. ꝛ de isto bello vide multa per Bal. vbi refert ista Jnn. in. l. ij. C. de serui. ꝛ aqua. in charpe. Fallit in duob⁹ casib⁹. primus est qñ subdit⁹ rebellaret officiali imperij animo rebellādi ipsi pncipi vt est hodie declaratū in extranagāti Henrici qm nuper de qua facit hic mentionē Bartholomeꝰ rebellē vel ciuitas cōtra ciuitatē faceret statutū qō omnes capti in illo bello efficerētur serui ꝛ similiter qō res efficiank capientium. Sed tu aduerte qz Ange. in disputatione alleg. in prin. dicit qō etiā si nō fiat istud statutū res efficiunk ꝓprie capientiū ꝛ capti serui. Sed quodā impropꝛio modo inquantū pōt imponi eis talea sine ꝓcio pro redēptione sua: sicut imponebatur captiuis aliqñ vt ptz in. l. nam ꝛ seruus. in prin. ff. de nego. gest. Et pro illa talea possunt retineri: sicut poterāt olim captiui redēpti per aliquem retineri iure pignoris ꝓpter ꝓciū pro eis solutū: vt est casus no. in. l. senatus. Ş. fi. j. de leg. j. quē allegāt hic ¶Hoder. ꝛ hanc conclusionē reliquit dubio quidā antiquus doc. quē refert Joan. in ti. de solu. Ş. nūc aliqua ver. illud. vbi etiā dubitat: vtrū capti efficiant serui hostiū. ꝛ causa dubitatiōis est qz hz in terminis nostris nō dicanꝭ ꝓprie hostes qī bellū nō est in dictū a principe videt tamē ciuitates bellātes simul vel dñi cū subditis rebellib⁹ haberi loco gentiū vel ciuitatē que dicunk extere. i. non habēt nobiscū fedus vel amicitiā inter quas est captiuitas ꝛ postliminiū: vt. l. postlimi. Ş. in pace. ff. de capti. Sed ista ratio vero dubitādi est multū friuola: qz ille text. loquit qñ ius captiuitatis ꝛ postlimi. ꝛ est iter populū romanū ꝛ illos nō inter alias ciuitates. Vñ illa est quedā tacita diffidatio ꝛ quoddā tacitū bellū inter principem ꝛ illos sed hoc non est trabendū ad consequentiā quando fedus ꝛ amicitia nō est iter ciuitates subiectas vni principi de quibus satis expresse est tractatum qō inter eas si bellantur adinuicem non seruantur ista iura. Unde quicquid dixerit Ange. in. d. disputatione. ꝛ iste docto. concludo Barto. predicta est vera sed remanet dubium quando statutum expresse ordinat captos effici seruos vel res effici capientium. Utrum inducatur iste effectus captiuitatis in rebus vel personis ꝛ videtur dicendum qō sic per ter. no. quem ibi pōderat Bal. ad hoc in. l. ñ. C. qui. ad liber. pcta non li. per quem dicit qō ex forma statuti potest induci vt bannitus efficiatur seruus capientis. Secundo facit pro ista conclusione ter. no. quem ibi ponderat Bald. ad hoc in. c. j. circa medium de mili. vasa. qui contu. est. vbi probak quod per statutū potest dari licentia predandi res subditi cui infertur bellum: licet inde hanc licentiam dare non possit in bonis banniti scōm Bal. elegā ter in. c. domino guerrā. hic fini. ler cozradi. ꝛ istam opi. sequeremur in practica propter auto. istorum. sed de iure est multum dubia. Unde

bia. Unde potes cōsiderare duos casus: nā aliquādo ciuitas vel princeps statuit vniuersaliter qō omnes res capte in quocūqz bello mouēdo per ciuitatē efficiank capientiū: ꝛ tūc forte posset tolerari qō istud statutū valeat: qz p statutū ex cā pōt auferri ius quesitū alteri qī statutū disponit gñaliter: vt. l. vēditor. Ş. si cōstat. ff. cōia predi. ꝛ. l. lucius. Ş. fi. ff. ad munic. ꝛ declarat Bar. in. l. antiocē sium. ff. de ꝓiui. cre. de quo plene scripsi in. c. que in ecclesiarū. de cōsti. Et istud dictū ꝑcederet quātū ad res sup quib⁹ disponit statutū cū minori dubitatione: hz quātū ad homines liberos qō efficiank serui capientiuz est magis dubiū sed tū pōt tolerari: aliqī statutū nō disponit gñaliter sed sup vno bello moto vel pluribus cōtra certos principes vel ciuitates: ꝛ tūc nō vī qō ꝑ statutū possit alterari stat⁹ pſone: nec etiā auferri ꝺñium quomodocūqz bellum sit iustū. ¶ Primū ꝑbak qz si alteratio stat⁹ pſone de liberto ad ingenuū non pōt fieri nisi per principē qō est fauorabile: vt. l. j. C. de in. anu. aure. multominus vī qō statutū possit facere de libero seruū. ꝓ hoc facit optime ter. in. l. ij. de adop. vbi ptz qō arrogatio liberi hominis p quā trāsit in potestate alterius nō pōt fieri nisi a solo principe. ¶ Scōm ꝓbak ex his que tradit Bar. in
3 d. l. antiocēsiū. ꝛ in. l. do tale. ff. de testa. mili. ꝛ in. d. Ş. fi constet. vbi vult qō per statutū populi nō possit auferri in ꝑticulari ius quesitum alteri etiā ex causa. Et ita debēt declarari que ipse no. in prima cōstitutione ffoꝛ. Sed forte sustinēdo dicta docto. posset dici qō licet statutū emanet cōtra subditos vnius principis vel cōtra vnā ciuitatē nō videt omnino dispōnere cōtra particularē pſonā licet nō statuat vniuersaliter: vñ forte possum⁹ dicere qō vz statutum respectu rerū vt vī. ꝑbari in. c. j. ꝓcal. sed nō respectu pſonaꝝ vt efficiant serui. hoc aūt debes intelligere sm Ange. in disputatione prefata qñ ex pte ista statuentiū bellū esset iustū: ꝛ idem esset scōm eū qñ vtraqz partiū haberet iustā cām credendi se fauere iustitiam: als statutū istud iniquū esset nec seruādū aliquo mō: nec etiā 2suetudo valeret qz statutū ꝛ cōsuetudo darēt materiā delin
3 quendi: vt in. c. si. ꝛ ibi no. extra de cōsue. ¶ Et ꝛpter hoc dixit glo.
a in. d. l. ius gentiū qō quesita in bello iusto efficiunk capiētiū. Si aūt bellū esset inductū ꝑ principē: ita qō esset in eo captiuitas rerū ꝛ personarū: tūc nō esset facieda ista distinctio qō vt ait Host. in sum. cuius dicta refert ꝛ sequit Pe. de anch. in regula pactus. de reg. iur. etiā saraceni quibus etiā indicit bellū ꝑ principē. iuste quesita in bello retinēt ꝛ etiā pſonas christianoꝝ: nec pñt ꝛpiani ab eis fugere sine peccato ex quo sunt facti serui ipsoꝝ. pro quo vī de ter. no. in. c. abbate sane. de reg. iur. in. vj. Circa scōm qō ꝛpiani possunt aufugere ꝛ efficiank liberi redeundo in terris nostris videtur ter. in. l. nihil. in fi. ff. de capti. Vñ si ꝛpianus fugeret animo redeūdi ad nos credo nō peccaret ꝛ efficeret liber postq̄ rediisset: sed si forte nō fugeret vt rediret ad nos: sed vt enagaret in terris hostiū credo qō peccaret: pōt etiā ꝛpian⁹ aufugere sm Hostiē. qī cogeret ad negandā fidē. ꝛ ad materiā istā vide qō no. Ange. vbi refert que diri in sua disp. in. l. athletas. in prin. ff. de his qui noinfa. ꝛ qz supra reliqui aliqualiter sub ꝙbio: nunqd capti in bello ciuitatū efficiant serui si hoc dispōnit ex forma statuti videtur posse satis iuridice dici id qō. ş. diri qō non efficiank per iura supra allega. istā ter. in. l. si. qui. ad liber. pcta. non hz. quē adducit Bal. ad hoc nō loquit in statuto populi. hz in. l. principis sicut loquitur ter. in simili in. c. ita quoꝛūdā. de iude. ¶ † In glo. posita
☞ super verbo pōt ibi. sed nō est cōtra. Ista glo. reprehendit cōiter per doc. qz etiā testamentū factū ad vtilitatē carceratis nō valeb ret: bvt. l. j. C. si quis ali. te. ꝑbi. ꝛ plene diri in. l. j. ş. e. vñ Bar. hic cuius dicta declarāt ꝛ sequnk moder. ponit aliā distīctionem verā. de quo hic per eū cui tñ est addendū ibi inquantū dicit qō cōtractus fact⁹ ad vtilitatē ꝛ petitionē carcerātis nō vz si carceratio est iusta. Istā pōt dubitari vtrū iste cōtract⁹ sit nullus ipso iure vel potius rescindak per actionē qō me. cā. sup quo doc. variāt. nā Ang. in. l. si mulier. Ş. fi duos. ff. qō me. causa. dicit qō cōtract⁹ est nullus ipso iure: qz ter. in. l. qui in carcerē. dicit qō est nullius momenti que verba idē significāt ac si diceret qō est nullus ipso iure vt dicit clare ter. in. l. nō dubiū. in fi. C. de legi. Bal. aūt in. d. l. qui in carcerē. dicit qō est nullus qz rescindī ꝑ actionē qō me. causa. non tñ ipso iure ꝑ tex. in. l. metū. Ş. sed hz. l. e. vbi ꝓmissio facta illi qui fuit causa vt quis raperet a latronibus vel appellatio nō est nulla sed rescindēda. ꝓterea maioꝛ sine dubio est met⁹ mortis quā iudiciozū: sed cōtract⁹ nō est nullus ipso iure si fiat ꝑ metū mortis vt. l. metū. ff. qō me. cā. ergo similiter nō erit nullus in isto casu cōcordādo opiniones potes dicere qō aut quis ponit in carcere omnino ꝓuato: aut ponit in carcere publico hz nulliter ꝛ potentiā aduersarij. Primo casu vera est opi. Ange. ꝛ sic specialiter inductū in odiū vtētis ꝓuato carcere: qz vsurpat sibi illa que ꝑtinēt ad merū imperiū cū sit ꝓiuat⁹ ꝓpter qō grauioꝛ pena si imponat: vt in. l. j. C. de ꝓiua. car. ꝛ maioꝛ vī fieri iniuria carcerato quā si poneret in carcere publico vel caperet a latronibus quoꝝ cōsuetudo est detinere captū apud se. Jn scōo casu sit vera opi. Bal. ꝓ iura superi⁹ alle. Scōo adde dū dicunt qō carceratus cum tertio pōt cōtrahere bonū ter. in. l. ab hostibus in prin. ff. ex qui. cau. ma. ꝛ in. l. ait prętor in prin. e. ti. iuncta. l. j. ff. e. in quibus ptz qō posit⁹ in carcere pōt cōstituere ꝓcuratoꝛē per quē se defendat vel cita gerat negotia sua. Tertio adde dū dicit qō ꝓmissio facta carcerāti vel eius participātib⁹ siue secū participātib⁹ nō vz qz hoc vī intelligendū de participātib⁹ in crimine capture vel detētionis: verbi gratia si essent ministri custodiendū nō fugeret. De familiarib⁹ aūt ꝛ domesticis detinētis qui nō essent participes delicti nec dedissent vel darēt opē ad capiendū vt retinendū esset maius dubiū: nā Bar. in. l. j. C. ne li. potē. p illū text. vī velle qō pena que imponit dño ꝓtextu ꝓsumptiōis timoris ꝛ violētie alteri inferēde hz etiā locū in domesticis ꝛ familiarib⁹ eius. Sed Hoc tamē vltimū dictū revocak in dubiū per. l. si quidē. C. de contrahē. ꝛ cōmittē. stip. ꝛ per. l. accusationis. C. qō me. causa. in quibus probak scōm cōmunem intellectum qō ꝓmissio facta metu accusationis institute ad vindictā publicā etiā nō rescindit. ut ad. l. nec timorē. allegata. respondet glo. in. d. l. accusationis. ꝛ sequnter ibi communiter doc. qō ibi metus fuit illatus ab eo qui poterat inferre id qō timebatur: nō tñ cogebat illud inferre. Sed in. l. accusationis non solum poterat inferri id qō timebatur sed debebat a iudice qui tenetur facere iustitiā ꝛ est minister legis: ꝛ scōm hunc intellectum: qz positus in carcere tenetur sub potestate publica ꝛ timet iudicem magis quā partem qui est minister iuris vt diri videretur dicendū absolute qō ꝓmissio facta a carcerato iusto metu valeret so. tamen glo. posite in. l. accusationis. videtur restringere nimis ter. in. d. l. nec timorem. in fi. vbi ter. dicit qō rescindit ꝓmissio vel oatio facta per metū ne inuētus in crimine ꝑdatur: que verba sine dubio ita possunt significare ne qs manifestetur iudici seu denuncietur: vt. l. iiij. Ş. j. ꝛ. Ş. si tibi iudicium. ff. de condi. ob tur. causam. sicut ne quis manifestetur pariter cōtra qā umitet delictū: qz tamē glo. cōmuniter sequnk doc. transeamus cum eoꝝ solutione. Cōsidera tamē qō fortioꝛ metus videtur debere causari qī timeā aliqd posse inferri ab eo qui de necessitate id debet facere quā quādo timeā ab eo qui pōt facere ꝛ nō facere. Unde ratio differētie signata in glo. in. d. l. accusationis. nō videt bona: ꝛ qz. ş. fuit dictum qō ꝓmissio facta ei qui posuit in carcere iuste nō vz: ideo do. Jo. an. no. in ti. de iureiurā. in
☞ addi. Spe. ☞ qō captus iniuste etiā ſturauerit redire nō tenetur
d redire. vide quo vide per Bal. post glo. in. l. nam ꝛ seruit⁹. in prin. ff. de nego. gest. ꝛ per Ange. in disp. sua prealleg. vbi plene istum articulum prosequitur. de quo etiaz ponit domi. Abb. ¶Hoder.
☞ in cap. j. inter alia in fine. de immuni. eccle. ¶ Ultimo loco quesiuit hic Barto. nunqd testamentū factum apud hostes debeat fieri cum solennitate requisita a iure communi: an vero possit fieri scōm consuetudinem statutoꝝ loci in quo quis facit testamen-

a ¶ Capiētiū vide eudem are. in. l. j. de acqui. pos. ꝛ qō ibi diri i apo. Be. vale
b ¶ Nō valeret adde Sely. in c. vt fame. de senten. excō. Bene. Va.
c ¶ In carcere vide oino Felyn. in. c. ego Jl. ante medi. co. de iurā. vbi dānat practicam quo adhibēt in contractib⁹ faciēdis p carceratos cum ipsi extracti de carceribꝰ a remotis assistētib⁹ cōtrahat. nam dicit ipe qui tenet hominem ab obligatiōe restituere nō liberat illū simpliciter relaxādo in suo territorio: hz dz illū facere secure cōduci extra suuz territoꝛium ad locuz vbi possit secure morari. Bene. Va.
d ¶ Redire ad de sto. in. l. si vsumfructū in princi. de vsufruc. ꝛ in Loperis loc. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

tum in quo concludit qđ ꝯtra quis testū possit fieri scōm statutū vel cōsuetudinē loci vbi fit: ꝫ tamen seruēt ibi ius cōe: vt.l. ij. ff. quēadmo. te. ape. 7 in.l. si nō speciali. Et ibi no. C. de test. istud est verū in locis subiectis romano imperio. Sz in locis hostū hoc nō pōt dici scōm eū: qz cum ipsi perdiderint ea que sunt iuris ciuilis nō possunt inducere facultatē in modo testādi que est de iure ciuili: vt. l. ij. §. eo. Jo. de imo. hic dicit qđ ista. d. non procedunt de iure: qz cū hostes possunt habere dominia rerū: vt patet in.l. hostes. ff. de cap. cū multis. ll. illius ti. sequit qđ possunt habere inrisditionē 7 facere statutū 7 cōsuetudines cū sint populi liberi: vt. l. omnes populi. ff. de iusti. 7 iur. nec videt valere ratio Bar. qđ testamentū sit de iure ciuili romanorū: qz fateor qđ scōm illud ius vel pretertu illius iuris nō possunt testari: ꝫ per hoc nō sequit qđ cū ius ciuile dicat statutū cuiuscunqꝫ populi in sua ciuitate fiue sit populus subiectus imperio romano siue nō: vt patet ex ḡnalitate. l. pe allega. qđ isti populi nō possunt inducere ex sua cōsuetudine vel statuto vnū nouū ius ciuile scōm qđ possit fieri testamentū. Bal. aūt in.l. ij. C. quēad. testa. ape. distinguit qđ aut queritur: vtrū testamētū valeat factū apud hostes scōm eorū. ll. 7 consuetudines aut querit vtrum valeat factū apud gētes extraneas verbigratia apud sarracenos cū quibus nō est bellū. primo casu sequit opi. bar. qz hostes imperij nō habēt potestatē cōdēdi leges vel cōsuetudines: vt in aut. nauigia. C. de fur. secundo casu vz testamētū scōm eū factū cora duobus testibus: tandē 2dusione posui tidē Bal. in.l. ius ciuile. de iusti. 7 iur. sed ista differētia inter hostes 7 extraneas nationes nō videt bona qđ sicut dictū est in alijs questiombus supra tractatis gentes que non habēt nobiscū fedus 7 amicitiā. licet nō gerāt bellū nobiscū reputantē loco hostium: vt. l. postlimi. §. in pace. ff. de capti. Preterea ter. in aut. nauigia. quez ipse alle. nō. pbat qđ hostes populi romani non possint facere. ll. vel statuta: imo cōtrarij videt pbari in.l. postlimi. in prin. in verbo mere. ff. de cap. vbi patet qđ reges 7 populi liberi inducūt cōsuetudinē iuris post limi. sicut populus romanus. 7 ista cōclusio videt melius pbari in.l. ij. C. de eunuchis. uncta. l. j. vbi dicit qđ eunuc. castratos i solo nō subiecto romano imperio quilibet mercator pōt emere 7 vēdere 7 sic nō erāt de subiectis populo romano. ex quo dāt intelligi qđ cōsue. illius patrie potuit pmittere id qđ erat. phibitū. l. roma. sub pena capitis. Nā si in solo non subiecto principi actus ille esset damnatus 7 non esset attendenda cōsuetudo illius loci nō permitteret imperator cōmerciū rei prohibite a tertio fieri: sicut non permittit de ciuibus romanis castratis in quocunqꝫ solo. ad idē facit optime ter. ad. l. mercatores. C. de cōme. 7 merca. vbi prohibet subditos populi romani transire in territorium regis persarum tanqꝫ in alienū regnū 7 supponit qđ hostes imperij habent subiectos 7 iurisditionem in eo dum dicit alieni regni secreta sectari: nec potes dicere qđ ibi loquitur de his cum quibus erat fedus 7 amicitia: prout videtur dicere ter. qz fateor qđ erat fedus ob cessationē belli: sed nō amicitie cum ex quo includetur consideratio de qua in.l. non dubito. ff. de capti. qz si fic esset non prohibetur conuersatio in illis locis. nec potuit imperator si expresse statuisset auferre potestatē hostibus faciēdi statutum qđ eis competat hoc ipso qđ habēt iurisditionē cum nō essent ei subiecti: vt patet ex his que ponit sing. Ant. de bu. declarans dicta Bar. in. c. j. extra de consti. vbi concludit qđ lex imperatoris non ligat populū vel principē qui est in quasi possessione libertatis. Intellige tamen qđ princeps nō posset auferre eis hāc potestatem quādo ex negligentia perdidisset quasi possessionem iurisditionis in tales populos vel reges: sed dato qđ nulla quaz quasi possessionē perdidisset 7 qđ expsse posset auferre si vellet nihilominus ex hoc solo qđ sit inductū bellū aliquibus tanqꝫ hostibus nō perdit iurisditio nec imperiū qz originaliter iurisditio 7 imperiū est de iure gentiū: vt. l. ex hoc iure. ff. de iusti. 7 iur. qđ ius gentiū nō admittūt hostes: 7 ideo imperator expresse priuauit regē robertū in sua sentētia iurisditione 7 regno. ita singu. decidit 7 declarat Bar. in extrauagāti quoniā nup per. rebellādo. p cui⁹ decisione adduco optimū ter. in. c. ad apostolice. §. nos igit. de reindi. in. lib. vj. vbi imperator priuatur expresse per sententiam regni ecclesie ex quo dāt intelligi qđ ꝯtis cōmittēs crimē lese maiestatis tanqꝫ reus esset manifestus hostis ecclesie: non tamen erat priuatus potestate regia ipso iure: vnde dicit idē Barto. in loco preal. qđ ius ciuile hostiū est seruandū in terris eorū licet nō seruet ius ciuile romanorū. Et p hoc. q. ista relinquit dubia 7 verior videt snia Jo. de imo. hic posita. credo tñ opi. Bar. esse verā alia rōne: qz licet apud hostes imperij possint esse cōstitutiones 7 ius ciuile vt dixi: nō vt tñ qđ ciues romani 7 subditi imperio romano possint esse pticipes illius iuris: qz sic hostes in solo nro nō vtuntur nec sunt participes iuris ciuilis inducti ad rem publicā romanam: vt fatet Bar. hic 7 est casus expressus in. l. postliminium. §. trāsfuga. ff. de capti. vbi ōr qđ trāsfuge qui veniūt ad solū nostrū seu redirēt nō habēt ius postliminij. 7 sic nō recuperāt ius ciuitatis Ro. Et equū est qz sunt in numero hostiuꝫ ergo dat intelligi qđ hostes in solo romano nō pōt vti iurib⁹ romanorū dicit ergo ipsi in nostro solo nō vtunt iure nostro: ita nos 7 eorū iurisditiōe non possum⁹ vti iure eoꝝ: qz iura sunt equalia inter nos 7 hostes vnde nos efficimur eorū serui sicut 7 ipsi nostri vt supra est declaratum. Et p declaratione 7 cōplemēto materie scias qđ sicut laicus captus a saracenis efficiāt seruus eccl̄m: ita quilibet clericus imo 7 episcopus. 7 est casus not. 7 hoc dicit glos. expresse in cap. si episcopus. 7 de sup. negligen. prela. libro. vj.

Si quis in capitali. Dānat⁹ de crimine capitali pōt facere testū pēdēte appellatione qđ ꝫ effectū aū latā snīaz. h. d. ¶ Jo. q appellatio iterposita a snīa rescindit sententiā: ita qđ pinde est ac si nō esset iudicatū quo ad statū rei cōdēnati: cōcor. ter. in. l. si qs filio exheredato. §. hi aūt. ff. de minor. test. 7 l. furti. in. §. j. 7 qđ ibi not. ff. de
6 bis qui no. infa. ¶ Scōo no. ibi medio tpe qđ illō ōr mediū tps qđ est inter duo extrema quātūcunqꝫ sit ppinquius vni extremo quā alteri. facit qđ no. Bar. in. l. iij. ff. de fur. 7 l. j. in prin. ff. si quis in ius dicē. nō obtē. ¶ In glo. ibi: qz nec de facto infamis 7c. not. ex ista glo. fm Inge. 7 moder. qđ ꝫ appellatio iterposita extinguat effectū ifamie iuris illatū snīam p. l. furti. §. de bis qui no. ifa. nō tñ tollit infamia facti. Et est ratio scōm moder. 7 bñ qz infamia facti nō ozit ex snīa: imo ozit ante snīam ex sola accusatione instituta: vt ptz in. l. j. C. de re. pot. li. r. 7 in. l. reus delat⁹. ſ. de mu. 7 ho. ex infamia aūt facti: vt dicit glo. 7 bīrepellit gs a dignitate nisi in subsidiū: vt. l. eos. ff. de decu. 7 l. nec famosos. C. de dig. lib. xij. 7 in. c. iter dilectos. de excel. pla. 7 ibi vide vtrū collatio dignitatis facta infami sit nulla ipso iure. Sz primū dictū glo. reuocat in dubium: qz si accusat⁹ ex sola accusatiōe efficeret ifamis ifamia facti sicut dicit glo. iuris canonici in. c. si. extra de tes. vbi est bon⁹ casus tūc videret qđ reus accusat⁹ ei post annū nō esset admittēdus ad honores: cui⁹ 2trariū dicit ter. in. l. reꝰ delat⁹ pneal. Preterea ter. in. l. si. C. de requi. re. qđ ita declarat ibi glo. dicit qđ reus accusatus incurrit infamiam facti si citatus nō cōparet in annum post annotationē bonoꝝ: ergo prius nō est infamis 7 marime si cōpareat 7 se defendat in iudicio: vñ pōt dici: 7 melꝰ qđ ex sola accusatione qs nō efficit ifamis ifamia facti ꝫ est mala estimatio de aliquo apud bonos 7 graues: dico tñ qđ efficit aliqualr suspect⁹ ꝫ repellit ab honorib⁹ ?ndeo qđ hoc facit suspicio 7 alia secū iūcta cione differre honorē quā honorē semel ?cessum turpiter auferre sicut dicit in simili in. c. quēadmo. de iureiur. nec ob. ter. in. c. fi. debet crimin⁹us etiā si nō sit infamis dūmodo crimē pbari possit set defendi de subtilitate iuris opi. tū glos. cōis 7 in practica esset ꝫ postea reus absoluerek nō cōfirmarek dignitas cōlata. vt est casus no. in. l. qui de libertate sua. circa mediū. ff. de lib. cā. quē ter. 7 ibi oīno vide que not. doc. ¶ In glo. posita sup vbo vez ibi nisi tione sup criminib⁹ exceptis. de quib⁹ hic in glo. nō vz incōtinens que ab intest. defe. vbi dicit ter. qđ mortuo reo in crimine lese maiestatis pēdēte accusatione filius efficit sibi heres suus ipso iure sed secuta dānatione desinit esse heres. 7 hoc sequit hic Joan. de imo. vez qđ testū interim valeat sed rescindit secuta dānationem. §. eo. 7 ibi tetigi aliquaūter hoc dubiū sed Imo. declarādo d. §. p cōtrariū. Et quo etiā probak singulariter id qđ sentit bart. in. l. post cōtractū. ff. de dona. qđ in crimine lese maiesta. bona non nationē: cuius cōtrariū ōr in. d. §. per cōtrariū. Pro ista cōclusione trāsfuge qui est rebellis⁹ imperio 7 in numero hostiū nō intelligunt ipso iure publicata: cōcedunt tū capiēti 7 occupāti: sicut alie res hostiū. 7 per illū ter. 7 alia iura dixit Bar. no. in extrauagāti qđ nuper in ver. repellēdus qđ cum dūium bonoꝝ sit de iure regētiū bona cōmittētis crimē lese maiestatis nō sunt publicata ipso iure: imo remaneant apud criminosum nisi sit eis priuatus per sententiā: quibus tamē potest illa bona occupare ppria autoritate: qz si ꝫ occidere personā multofortius ꝫ auferre res. arg. l. nec in ea. §. j. ff. de adul. vnde. d. Joā. an. no. in ti. de accu. §. sequitur. in vltima. q. magne additionis qđ si ex forma statuti banniti pōt offendi in persona multomagis poterit in rebus. ad hoc

dictū vide qđ ponit Bal. in. l. si. C. si contra ius vel vti. pub. 7 ista opi. est verior. licet Arebi. 7 Jo. an. in. c. felicis. de pe. lib. vi. 7 sequuntur ibi. ¶ Sodecr. teneāt qđ in crimine lese maie. bona videā tur publicata ipso iure. qđ etiā tenuit glo. in. c. cū secūdū. de bere ti. lib. vj. in ver. ipso iure 7 tetigi in. d. l. si quis post sed relinquit pulcra dubitatio que tangit in fi. glo. nūgd qñ nō summus in criminibus exceptis si in sentētia fuerūt adepta bona expsse 7 pendēte appellatiōe reus faciat testamētū deinde moriat ante dānationē an testū valeat vel irritet sup quo glo. in vlt. parte dicit qđ interim⁹ testū vz psecuta postea snīa in cā appellatiōis irritabit si prima snīa cōfirmet qz bona cōfiscant⁹ 7 per ?sis ille qui decessit nō potest habere heredē: sed Bar. hic dicit qđ etiā si bona postea confiscent valebit tū testamentū: qz cū questio status post mortē sit extincta in criminibus non exceptio sequit qđ testamentū fuit factū a persona habili: licet bona fuerint ei adepta post mortē: 7 hoc dicit esse vtile nō propter hereditatē que infertur ab herede sed ppter substitutiōes pupillares 7 tutores datos filio in testamento qđ cōcedit Inge. esse verū nisi iudex ex forma statuti publicasset in snīa bona pśentia 7 futura. Bā tunc ille qui fecit testamentū nō habet bona nec posset acgrere nec posset testari: vt in aut. ingressi. C. de sac. san. ecc. Jo. de imo. dicit qđ etiā in isto casu pōt defendi opi. Bar. qz licet auferanf sibi bona per secundam sententiā confirmatoriā. iste interim tū vere fuit dōs: ergo si fuit dōs potuit testari. Et istud dicti posset esse verū qñ esset lata sententia in causa appellatiōis: qz tūc cōfiscatio fieret ex secūda sententia magis quā ex prima: nec videt retro fuisse priuatus bonis vt. l. furto. §. j. ff. de bis qui no. infa. Sed si prima snīa esset cōfirmata per derfetionē appellationis: tūc qz retro fingeret nō appellatū: vt in. d. §. j. videret eus iste amisisse bona 7 facultatē acgrēdi futura ante cōditū testamētū 7 p ?sis posset saluari dictū Ang. Alduerte tū qz ter. in. §. p cōtrariū. §. alle. licet loquat in crimie excepto inquātū tū dicit qđ dānat⁹ nō bz heredē vr magis se funda re in hoc qđ qz bona sua cōfiscanf quā qđ sit dānata memoria que ratio videt esse cōis 7 in criminibus nō exceptis. Et hoc forte potuit mouere glo. ad dicēdū qđ testū irritaret. prima tū opi. videtur melius fundata rōne ex quo iste vr decessisse integro statu vt dictū est extra glo. §. iuit hic Bar. 7 Ang. post eū vtrū dispositio isti⁹. §. q loquit de testamēto facto pendēte appellatione habeat locū in eo q decessit pēdēte termino dato ad appellādū. 7 alle. glos. quā dicūt esse singulare que tenet qđ habet locū in. l. er indicionū ff. de accu. p regulā posita in. l. j. in pn. ff. nil nona. appel. pē. 7 in. c. nō solū. in pn. de ap. li. vj. in gb⁹ dicit qđ ad hoc vt nihil possit attētari p indicē vel p partē paria sunt appellationē pēdere vel durare termini⁹ datū ad appellādū. Sz illa iura loquunf in executione faciēda p hoīem: nos antē sum⁹ in executione iuris in qua dāt regula in cōtrariū qđ nō obstāte pēdentia tpis ad appellandū executio iuris habet locū. Unde mutatio status 7 infamie inducit p snīam incontinenti 7 ante lapsum dicti termini: vt. l. qui vltimo. 7. l. qđ ad statū. ff. de pe. 7 ita tenet glo. 7 cōiter doct. in. l. furti. §. j. ff. de bis q no. infa. Et ex ista ratione Bart. in. d. l. ex iudicioū post Ja. de are. reprehēdit glo. ibi posita. Et cōcludit qđ testamentum talis decedētis nō valebit nisi heredes postea appellarēt Bal. distinguit qđ aut bona fuerunt expresse adempta in sentētia: 7 tūc vera sit opi. Bar. aut nō fuerūt adepta expsse: 7 tunc pcedat glo. alle. Jo. antē de imo. hic emendādo ea que sentserat in. l. defuncto. ff. de pu. in. simpliciter tz qđ testū nō valeat in vtroq; casu etiā si heredes postea nolint appellare: qz scōm eū ex quo tpe facti testi 7 mortis sue per snīam: vt dictum est non est possibile qđ testū eius valeat: licet postea heres pnouocauerit ex quo fuit inhabilis vsq; ad mortē nō potuit habere heredē: vt. l. eius q. §. fi. §. e. Tu aūt aduerte in ista materia: qz Bar. alibi dixit pro sua opi. esse casum in. l. si qua pena. in prin. ff. de verb. sig. Ubi vr pbari pm intellectū qđ pendēte tpe dato ad appellādum snīa bz effectū quo ad obligādū reū ad penā: ergo nō idē opat tēpus appellādi qđ appellatio Bal. refers ista dicta Bar. 7 l. vnica. C. ne er deli. defun. in ver. ?s iurta hoc ?rif. dicit qđ bar. itellexit male illā. l. qz intētio illius. l. nō est dicere qđ effect⁹ snīend sumit male illā. l. qz intētio illius. l. nō est dicere qđ effect⁹ snīend sumit spēdat pēdēte tpe ad appellādū: sed docere modū appellādi a sētia imponēte penā statutā a inre: nā nō debeo appellare a pena ipositā: qz. l. dispōne nō appellatur: vt. l. si. 7 ibi not. de ap. reci. ff.
a Sz debeo appellare ab iniquitate iudicis⁹ qui cōdemnat me tā quā reū criminis cū nō sum. Sz iste intellectus nō est bene cōueniens litere. vī tū dic sequēdo ex pte itellectū Bart. qđ infra tēpoꝝ appellandi pena est debita sed non effectu: qz est suspensa per tps ?sis cōsultus ponit ibi differentiam inter penā 7 multaz 7 vult penā deberi lata snīa multā autē nō deberi nec pendente tpe ad appellandum: nec pendente tpe appellationis in istis duobus
☞ tēporibus facit differētiā inter ista duo. ¶ Sed pendēte appellatione si intelligerem⁹ penā deberi efficaciter: sicut intelligit bart. nō esset differētia inter ista duo: qz appellatio suspendit pronunciatum ita in pena sicut in multa quo ad effectum vt ergo duret

ret differētia posita in his duob⁹ temporib⁹ inter penā 7 multā: dicemus qđ qñ ter. dicit penā deberi statim post snīam intelligamus ipso iure. 7 hoc est verum snia secuta: qz appellatio non tollit pronunciatum sed suspendit in pena in multa autem tollit ipso iure. 7 ratio differētie est: qz cū pena imponat a lege median te facto iudicis. 7 ab ipsa. l. nō fit puocatio: vt dicit ibi iurisco. ſ pronocat quo ad. l. qz nihil vz cū iudex potuisset esse nullꝰ vel nudus minister. l. imponēdo penā vbi nō debeat suspendi effectus pene. multa autē tota pcedit a facto iudicis 7 iō nō est mirum si totaliter per appel. vel per terminū datū ad appellandum tollat ipso iure pro declaratiōe istius. q. debes scire qđ Bald. in. l. vnica. pcalleg. 7 in. l. iij. C. si pen. ap. mo. inter. sequit opi. glo. in. l. ex iudicioū. cōtra Bar. pro qua glo. fm Lyn. alleg. ipse aliā gl. in. l. si quis post accusationē. §. eo. ibi sec⁹ si cōdēnat⁹ ita qđ nō possit retractari. 7 ad argumētū qđ facit hic Joā. de imo. rident qđ stat⁹ cōdēnati pendēte tpe dato ad appellandū nō est totaliter extinctus sed est in pēdēti: vnde 7 mortuo cōdēnato si heres ei⁹ appellat pōt reuinisscere vel potius remota snīa videt durare. 7 hoc infert ibi qđ taliter decedens pōt facere testū. 7 qđ si bona nō sunt publicata expresse heres nō habebit necesse appellare qz extincto crimine in persona rei extinguit tacita confiscatio im. d. l. iij. Sed ista sua ratio pōt intelligi dupliciter vel qđ dicat statū cōdemnati esse in suspenso ppue: qz adhuc non sit capite diminut⁹ in eo q appellauit: tūc ista ratio optime cōcluderet si esset vera. Secūdo modo pōt intelligi qđ vere pendēte tempore 2. iste cōdemnatus sit capite diminutus: sed ppter spem appellatiōis interponēde dicatur esse in suspenso: sicut dicimus qđ ille est statu liber qui nō impleuit cōditionē libertatis sed ppter spem future libertatis ex voca. Et accipiēdo isto scōo mō ista rō nō pcederet: qz et captiuꝰ dū est in captiuitate isto modo dicit habere suspēsum statū suū in illa. l. institutio. §. fi. ff. de here. insti. 7 tū act⁹ fact⁹ ab eo tpe captiuitatis nō ꝫ nec validak perfectionē postli. qz non reperik extremum habile a quo: vt. l. eius qui in prin. 7 ibi dici. §. eo. Sed iste intellectus presupponit vnū qđ cōiter reprobat: qz glo. 7 Bart. 7 pe. 7 bī declarat Bar. in. l. j. ff. de bis q not. infa. 7 in. l. q vltimo. ff. de reindi. volūt qđ pena que infertur ipso iure inferak statī post snīam efficaciter infra tps appellādi. 7 sine dubio retenta ista cōis opi. Joā. de imo. hic esset melior qz appellatio interponik post mortē rei quo tpe cū reꝰ sit mortuꝰ nō pōt haberi cōsideratio ei⁹ status cū nō pōt retrotrahi ad tps testaméti 7 snie vt qs retrofigak non fuisse infamis vel capite diminutus: qz deficit extremū habile a quo: vt. l. bonorū cum mat. ff. rem ra. hab. Sed de subtilitate iuris verior videtur opin. quorundā quos refert glo. in. l. furti. §. j. qđ etiam pena que infertur ipso iure non inferatur efficaciter infra tēpus appellādi: quia priuileguū datū appellationi. qđ extinguat pnunciatū vī habere locum absolute in preparatoriis actus appellandi: vt sicut pōdente appellatione aliquis non est infamis vel capite minutus: ita nec pendente termino dato ad appellandum qui terminus datur: vt ille qui debet appellare preparet se vel deliberet: vtrum velit appellare vel nō sicut dicimus qđ priuilegium absenti ex cā reipulice habet locū in preparante se ad absentia licet sit presens vt. l. legato. ff. de leg. 7. l. qui mittuntur. §. simile. ff. er qui. cau. mabene facit tert. in. l. posthumus. §. fi. cum. l. seq. ff. de inof. test. pro ista cōclusione scōm intellectū Jo. 7 quasi casus in illa. l. furti. §. j. in verbo retro est infamis. qđ ille qui nō puocauit inter tempora retro est infamis: modo si durāte tpe ad appellādū iste eēt infamis: vere nō esset opus dicere qđ retro est infamis. i. per retractionem que fit ad diem termini elapsi: qz semper vere fuisset infamis: etiā si non fieret ista retrotractio non obstant iura allepper doct. qz dum dicit qđ statim post snīam quis efficitur seruus pene vel mutat statum ibi statim nō excludit dilationē que dāt ad appellandū: sed excludit dilationē pene actualis que aliquādo nō infertur incōtinēti sed er interuallo. Et ista declarauit alia qua iura vz ter. in. l. qui' vltimo. 7 in. l. in fernorum. §. j. ff. de pen. Unde ter. in. l. ij. ff. eo. dicit qđ ille dicit dānat⁹ q nō puocauit qđ pōt intelligi. i. quousq; non puocauit. 7 iste est intellectus doct. vel melius qui pmisit labi totū tps datū ad puocādū. qz tamen cōis opi. in hoc est in oppositū ea retenta: vt dixi opi. glo. 7 Bar. remanget multū dubia in ista. q. tamē differūt in aliquo vt vidi stis. ¶ Sed querit p declarationē istius litere quid si effect⁹ confiscationis etiā tacite trāseat ad heredes qñ reus est mortuus 7 moritur post cōfessionē a se factam in iudicio vel post crimen plene per pbationes liquidatū: sup quo dixit Bal. not. in. l. j. C. si er delic. defunc. qđ iudex mortuo reo ante snīam licet nō possit cōdēnare reū. qz crimen est extinctum morte quo ad ipsius caput potest tamē cōfiscare bona nisi heres sit paratus reuocare cōfessionē defuncti. iurta not. in. l. creditor. §. iussus. de appel. ff. alleg. Spe. hoc tenētem in ti. de accu. §. j. ver. qđ si actū. 7 Bar. in. l. j. ff. de priua. delic. qui. cum sua reuerentia non ōsit hoc: sed vnum alium penitus diuersum volūt eū qđ si fur vel latro in iudicio crimina li cōfiteatur crimē ista cōfessio faciet trāsire actionē furti penalem

a ¶ Consuluit se qđ cōsi. vide in numero sinonū. 3. ſ. cclxer. vbi cōsulait super quodā testō facto in terra damasci. Bene. ya.

a ¶ Judicis. adde Fel. in c. ij. in fin. j. col. ver. de mun. circa dicta. de sponsa. Bene. Gadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cõtra heredes ipsi⁹ furis.q cũ iudex in cognitione cris q̃ fit crialiter tãq̃ psona publica representet partẽ pinde est ac si confessio fuisset facta parte plente ⁊ cristẽte pte indicis quo casu:q; videret lis esse cõte.cũ reo actio penalis cinilis trãsiret ad heredes: vnde intẽtio ipsoũ est q̃ ista cõfessio habeat vim litis cõte.Et istud sufficit in alijs actionib⁹ penalib⁹ vt trãseãt ad heredes vt pbãt in dictis iurib⁹.Sz in crimine capitali ex quo fit cõsatio nõ sufficit litẽ esse contestatã sz debet esse lata snia:vt.l.ex indicio rum.ff.de accusa.qõ ergo confessio vel pbatio in criminalibus habeat vim snie est probandũ.nec põt dici iuridice.nã probatio in nullo genere iudicij habet effectũ inductiuũ sed declaratiuũ dũtaxat fm glo.in.l.sed si possessori in.ff.ff.de ireinr.⁊ Bal.in.l.j.ff.de cur.fur.Et hoc est qõ dixit Bal.in.l.is cui bonis.ff.de vbobli.notoriũ equipollet snie quo ad effectũ declaratiuũ non aũt quo ad effectũ inductiuũ.Confessio autẽ licet.habeat effectũ inductiuũ in quibuslibet.iurta no.in.l.vnica.C.de cõfes.⁊ in.l.j.ff.eo.per Bar.in criminalibus tñ nõ habet hũc effectũ.vt plene declarat Bar.in.l.ictus fustiũ.ff.de bis qui no.infa.⁊ in.l.infamẽ.ff.de publi.iudi.vnde ex sola cõfessione in criminalibus qs non infamat q̃ autẽ pena cõfessionis trãseat ad heredes oritur ex vinculo inito ipsi reo.vt pro bak in.l.er iudicio⁹ in fi.prealle.vel ex quasi cõtractu qui oritur ex sentẽtia fm Bart.no.in.l.defuncto.in pcin.ff.de publi.iudi.vel ex legis autoritate que secuta sententia affricit personã rei condẽnati quo ad penã fm Bal.qui subtiliter istud declarat in.l.j.C.ne ex delic.defun.Pro ista cõclusione facit optime ter.in.l.si qs filio erheredetado.Ĝ.eius qui.ĵ.de iniu.testa.vbi probat qõ quãuis iudex sit interlocutus reũ esse puniẽdum.⁊ scripserit ad imperatorẽ pro pena.Et sic nihil restaret nisi ferre snĩam:nõ tñ inducit effectus mutationis status qui per snĩam induceret:sed remanet reus liber.sicut ergo nec inducit ille effectus:ita nec inducet potestas ꝑficãdi bona post mortẽ rei: qr sic.pbatio vel cõfessio operaret idẽ qõ snia quo ad inducendũ ius de nouo.Et licet in quibusdã casibus inueniam⁹ quo ad excludendã allegationẽ partis paria esse cõclusum in causa vel sententiatũ:vt no.Jo.an.in.c.ĥ.de in integ.resti.lib.⁊ Bal.in.l.error.C.de iur.⁊ fac.igno.⁊ Bar.in.l.ĥ mr.Ĝ.eãdẽ.in fi.ff.de exceprei iudi.quantũ tñ ad inducendũ nouũ ius qõ prius nõ erat hoc nõ reperit.Unde ista opi.nõ plz nec sequerer eã in practica.q̃ir querũt hic Bal.⁊ Ange.de duab⁹ questionibus inter alias sup quib⁹ est describendũ.¶ Prima.q.est vtrũ snia bãi transeat cõtra heredes si aliqs est bãnitus pro crimine ex forma statuti.Et referẽdo dicta Dy.⁊ Bar.in.l.er iudicio.ff.de accu.q videtur discrepare inter se breuiter distinguo qõ aut bannũ spectat post se snĩam diffinitiuã.⁊ bãnitus moriẽ ante latã snĩam;⁊ tũc pena nõ trãseat cõtra heredes q; bannũ est interlocutoria sententia a.vt in aut.itẽ nulla cõitas.⁊ ibi per Bal.C.de epis.⁊ cle.⁊ in l.j.Ĝ.ex hoc rescripto.ff.de vẽ.in spi.⁊ ibi no.⁊ ponit idẽ Bal.in.l. qñ.ff.de bis qui no.infa.⁊ in.l.fi.C.si a nõ cõpe.iudi.que interlocutoria nõ trãsit quo ad penã cõtra heredẽ:vt.l.j.in fi.ff.si qs iusdicẽti nõ obtẽ.cõfirmat ista cõclusio:qr lex ex iudicio⁹ regrit sentẽtiam esse latã:sed noie snie in dubio venit diffinitiua:vt.l.j.Ĝ.biduum in ter.⁊ gl.ff.qñ appel.sit.ergo nõ sufficiet interlocutoria. Si vero post bannũ lata sit snia diffinitiua in absentem ⁊ ex forma statuti bãnũ ipsum elapso certo termino habet vim diffinitiue.Itaq; nõ expectet alia diffinitiua:tũc qr vere si, esset lata snia pena trãsiret ad heredes:licet fuerit lata lite nõ cõte.⁊ in absentẽ cõtra formã iuris.Et hoc tenet Bar.in.o.l.ex iudicio⁹ cui⁹ dicta sicut declarat Bar.hic ⁊ idẽ ponit multũ elegãter in.l.j.C.ex delic.defunc.pro intellectu istiⁿ.q.dico qõ aliud est querere vtrũ bãnitus ex forma statuti ꝑ maleficio ⁊ secuta snia diffinitiua in absentẽ tacite pdat bona si expresse nõ adimunt sibi per iudicem vel sta.⁊ aliud est querere posito qõ sta.ad cõdẽnationẽ psone expiesse adimat bona.Vel qõ iudex in snia expressa illa publicet vtrũ ista snia trãseat in heredes.hãc differẽtiã feci:qr Jo.de imo. hic implicat ista duo simul ⁊ tenet qõ condẽnat ex forma statuti in cõtumaciã ⁊ nõ pdat bona nisi expresse sint adepta.alle.bal.q hoc dicit in.l.gallus.Ĝ.qd si tñ.ĵ.de lib.⁊ posthu.Tu autem dic vt dixi in.l.eius qui.Ĝ.ẽ.eo.⁊ quedã in addi.in.l.si quis post.Ĝ.eo.Sup scõo arti.sequẽdi snĩam Bal.in effectu.Ĝ.posita q̃ est verissima ⁊ maxime ꝓ rationẽ quã assignat Bar.in.o.l.ex iudiciorum.de quo dic vt ibi per eũ.⁊ hec Modoer.Dicit tñ qõ si snia lata in cõtumaceꝫ fuisset lata sub cõditione sicut cõiter solet ferri si reus venerit in fortiã curie:tũc reo moriente priusq̃ venerit in potestatẽ nõ cõficabunt bona qõ est sine dubio qñ bona veniret tacite cõficãda inquãtũ ad snĩam latã cõtra primã ⁊ similiter qñ essent cõficata expresse sub eadẽ cõditione.¶ Circa scõam.q.cum querit vtrũ bãnitus q̃ ex forma statuti pot impune occidi vel offendi si est petitũ bãnũ pnũciari nullũ vel si est petitũ bãnũ cassari interim possit offendi sunt opi.qr Dy.tenuit qõ bãnitus possit offendi.Sz Bar.in.l.iĥ.Ĝ.si seruus.ff.de acq.pos.tenet op.per rationes suas quas vide ibi p eũ.⁊ hic recitatas p Modoer.bal.⁊ Ang.hic dicit qõ si bãnitus vere erat nulliter bãnitus vel iniuste:ita qõ bãnũ deberet cassari qõ apparebit er snĩa ferẽda sup illo.pcessu:tũc bãnitus nõ potuit occidi.⁊ ita intelligũt doc.bar. in.Ĝ.si ferus.Si vero nõ erat nulliter bãnitus vel iniuste:tũc potuit offendi iurta formã statuti.⁊ ita intelligũt dicta Dy.tenẽtis suũ.Eãdẽ distinctionẽ posuit Bal.in.l.iĥ.in fi.C.de ap.⁊ in.l.j.in.fi.col.si a nõ cõpe.iudi.⁊ in aut.que supplicatio.in fi.C.de pcimpera.offe.Adouert in pmis duob⁹ locis diuersis rationib⁹ pma ratio est quã ponit in.o.l.iĥ.qz allegatio nullitatis nõ rescindit pnũciatũ sic appellatio:qr qõ nõ est rescindi nõ põt:vt.l.nã ⁊ si vero rũpẽdo.ĵ.de inin.te.Uñ si vere snia erat valida ⁊ p allegationẽ nullitatis nõ fuit suspẽsa nec sublata:ergo occisus erat bñ bãnitus.Sz ista rõ nõvi esse sufficiẽs:qr lz pcessus pẽdẽs fuit nullitate nõ tollat vel suspẽdat snĩam suspẽdit tñ executionẽ snie:qr incertũ est vtrũ snia sit exequenda er quo dubitat de validitate ipsius declarat ipsemet elegãter in.l.ab executione.in vlti.col.C. quoz appel.nõ reci.ita tz Bar.exposse in.l.j.ff.qñ puo.non est nebi dicit attẽtata suspẽdi pẽdẽte appellatiõe.Et hoc vi esse rõnabile:qr si restõ in integrũ suspẽdit executionẽ snie eo qõ dubitat: vtz snia sit rescindẽda vel nõ:vt.l.si cã cognita.in pn.C.de trãsact.l.j.C.si sepius in integ.resti.postu.multofortiⁿ questio nullitatis dz suspẽdere p quã reuocat in dubiũ vtrũ snia valeat de psenti:vnde ad arg.rndeo formaliter.⁊ dico qõ licet nõ suspẽdat sententia suspẽdit tñ executio ꝑpter incertitudinẽ vt dictũ est.Scõa rõ sua in.l.j.si a nõ cõpe.in.est ista qõ lz pẽdẽte.q.nullitatis inde.⁊ res publica nihil debebãt innouare:tñ ista suspẽsio nõ operat effectũ respectu occidẽtis bãnitũ qui est pars litis iurta tex.cum glo.in.l.credi.in pn.ff.mãda.Sz ad istud rndet hic doc.imo ipse idẽ Bal.sed nõ in ista.q.¶ Et dũ cõcludit qõ pẽdẽte appellatiõe bãnitus nõ põt occidi b in quo cõiter cõcordat oẽs.dicũt enim qõ regula legis creditor.nõ habet locũ vbicũq; tertius attẽtãs aliquid pẽdẽte appellatiõe vel lite capiat fundamẽtũ ex pcessu vel snia lata in lite seu in cã.certiⁿ q̃ũt occidit bãnitũ ꝑtertu sentẽtiate cõtra ipsum in aut.supplicatio ꝑalleg.vt se fundare alia ratione que sumit ex dictis suis in pcedẽti.q.nõ in ista q; licet pẽdẽte nullitate possit impediri executio fiẽda si pars se opponat:nõ tñ si executio est facta parte nihil opponẽte fit retrotractio executionis per viã attẽtati sed retractabit executio si appareat snĩam esse nullã.allegat Jnno.quẽ ita intelligit in.c.cũ in iure.de offidele.⁊ er isto dicto sequeret qõ occidẽs bãnitum posset puniri si postea sequeret snia que declaret bãnũ esse nullũ.alias nõ punire tur.⁊ ita tenet ipse ibi in fi.doc.Modoer.hic in ista materia multũ instãt ⁊ in effectu.d.Jo.de imo.considerãdos esse duos casus. Ilã aliqñ scõm cũ snia banni dicit nulla aliqñ petit cassari vel ex forma statuti vel p integrã restitutionẽ de iure cõi.¶ Primo casu dicit qõ si petit vel intentat nullitas q̃ est manifeste calũniosa bãnitus põt impune occidi.alle.l.ij.C.de fal.⁊ l.qui cũ maior.Ĝ.liouib⁹ terminis.l.j.C.si nõ a cõpe.in.vbi dicit qõ si iudex videt snĩe ꝑ iura prealle.⁊ p no.in.l.fi.C.de or.cogni.Si vero allegans nullitatẽ nõ sit in manifesta calũnia:tũc in effectu dicũt qõ in casu posset occidi.de quo videp Bar.quẽ ipsi referit in.l.iĥ.Ĝ.cõdẽ qr ista occisio est quedã execution bãni ⁊ snie late cõtra bãnitũ.vbi autẽ exceptio nullitatis non impediret executionẽ snie qõ est qñ nẽti:tũc lz sit maius dubiũ adhuc tenet idẽ er quo ista executio est irretractabilis:vñ poterit impediri executio ⁊ic exceptio nullitatis regreret altiorẽ idagineꝫ allegat singulare dictũ Pau.de elea.in.c.j.de re iudi.vbi dicit qõ ẽtuis excep.nullitatis nõ impetio esset.irretractabilis.facit optime ter.qõ ibi no.in.l.q pene.ff. de,manu.vbi ꝓbat qõ alienatio q̃ nõ eẽt a.l.ꝓhibita ꝓpter accusationẽ dicrimine est ꝓhibita si sit irretractabilis.Scõo casu qñ ti p ea q̃ habenẽ in.l.defendẽte.ff.de auto.tu.⁊ in.l.vnica.C.de inte.resti.post.⁊ in.c.suscitata.de resti.in inte.in cui⁹ decretalis te.qr Bar.vult qõ tũc iudex ꝓbabilr̃ possit suspicari ℥ petẽtẽ restitutionẽ qñ ꝓbatio lesiõis nõ est notoria vel cã nõ offert incẽti ⁊ istud vr magis de mente lre.In casu tñ nõ qr executio est irretractabilis ipse sentit lz nõ multũ clare hoc dicat qõ qñomodo pediatur executio licet iudex suspicet cõtra eũ.Tu autẽ in ista materia difficili considera.duo casus.Ilã aliqñ queritur vtrũ quando bannũ est vere nullũ vel aliqs iniuste bannitus.⁊ vere debet cassari offendens bãnitum eum legitime offendat licet nulla pendeat petitio nullitatis vel cassationis aliqñ queritur si pendente petitione nullitatis vel cassationis:vtrũ ille qui vere est legitime bannitus vel iuste est bãnitus:ita qõ non debet cassari bannum

a ¶ Sententia. Adde Sely.in rude reiudi.i r. col.bene. Uadi. 7

b ¶ Occidi. Vide latissime.d. alede imol.l.l. iĥ.Ĝ.si seruꝰ in pn.ff.col. cũ seq.in ỹ. extra gl.de acgr.pos.⁊ oino in.l.fi. de adulte.⁊ in cõsil.suo rrrv.iiñ.pte.⁊ Pau. de ca.in cõ. si.rrr.⁊ do. Aller.in.l. nõ tãtũ.de appel.Bene.Uadi.

er hoc solo qõ pendet qõ nullitatis vel cassatiõis possit offendi. ¶ Sup ꝓo cõclude breuiter qõ nulliter bãnit⁹ nõ põt offendi impune a sciẽte eũ nõ esse legitime bãnitũ.qr ille taliter cõdẽnatus nõ cõprehẽdit sub ỹbis statuti.vt.l.si qs filio.Ĝ.si qs de inutesta.⁊ in.l.ĵ.in fi.ff.de pac.Et hoc dicit bar.exposse in.l.fin.ff.de adul.⁊ pleni⁹ declarat bal.in.l.j.C.si a nõ cõpe.iudi.palle.Et idẽ est dicẽdũ qñ bãnũ a ꝓncipio fuisset validũ.lz fuisset ipso iure sublatũ vel p solutionẽ cõdẽnatiõis vel ex gratia facta a superiore lz nõ esse cãcellat⁹ de libro bãnitoꝝ.ita cõsulit elegãter Ang.cõsiuo.cccii.qõ est verũ nisi statuti dicat qõ bãnit⁹ nõ cãcellat⁹ posfit impune occidi fm bal.q ita sing.determinat in.l. huiusmodi. Ĝ.si ita.ff.de leg.j.licet aliter dixerit ⁊ nõ bñ in.l.labeo.Ĝ.in vltqõ.ff.de pac.ampli⁹ dixit not.idẽ bal.qõ si bannũ non sublatum ipso iure.sed tñ iam est cõmissum alicui vel aliquib⁹ qõ bannit⁹ debeat rebannire adhuc non poterit impune offendi:qr iam est notoriũ qõ est restituend⁹ bãno.ita tradit ipse in.l.si creditoris. C.de fideicõ.Et licet ibi forte nõ vtat bona rõne.ꝓo illa tñ cõclusione vr glo.sing.esse ⁊ pulchra in.l.si qs filio.Ĝ.qõ si qs.ĵ.de iniutesta.que dicit qõ bãnatus decurio ad bestias cõtra dispõnez iuris dicit esse integri status ⁊ põt testari:nõ qr snia nõ vz ipso inre:sed qr prima facie manifestũ est qõ debeat emẽdari.Uñ ille q est bãnatus scõm glo.que si est vera manifeste determinat.q.sup qua scripsi qõ decedẽs pendẽte tpe dato ad appellandũ:qr est capite diminutus reuocabiliter eũ appellãdo postea possit rescindere pronũciatũ ⁊ habeat perinde ac si nõ esset capite diminut⁹ ⁊ sic vz testm̃ ⁊ bona nõ possint cõficari si tacite fuerũt adepta:lz illa glo.forte posset ꝓcedere in casu illi⁹.Ĝ.qñ esset notoriũ snia esse reuocãdã alio nõ ꝓbato.Et sic decidit casum bal.in.l. creditoris q; post cõmissionẽ factã de restituendo bãnitum iam esse notoriũ ipsius debere restitui.Et habet magnã equitatẽ istud dictũ licet intellect⁹ glo.nõ placeat mihi ad ter.Ĝ.qõ si qs.nec intellectus Bar.vt.ĵ.dicã:illud antẽ qõ dixit Bal.in.o.l.si creditoris. qõ rebãnitus sub cõditione potestatiua quã facile posset implere nõ posset offendi.vr dubiũ qr cũ cõditio potestatiua de sui natura suspendat dispõnem:vt.l.iam dubitari.ĵ.de here.insti.vr imputãdũ ei qui põt im plere cõditionẽ si nõ impleuit.⁊ interea vr remanere bãnitus.Utrũ aũt interficiẽs bãnitũ possit excusari ꝓtertu ignoratie in aliquo casu ita vt nõ puniat vel miti puniat.ista est alia qõ de qua dicẽdũ est vt tradit Barto.in.o.l.finde adul.ꝓalle.Joã.an.in mercu.sua in regula que quis mandato.de regu.iur.⁊ Ange.in consi.alle.circa scõm casum principalem.dubitatio principalr̃ videt stare in hoc:vtrũ pendẽtia nullitatis quãdo nullitas est intẽtata per viã principalis petitiõis ipso iure impediat executionẽ snie[a].sup quo est magna varietas inter doc.qr Ang.in.l.iiñ.Ĝ.cõdẽnatio.de re iu.⁊ Joan.de imo. ibi alllegãs idẽ tenere dños de rota condu.sua.cclxxxj.simpliciter ꝛcludũt sequẽtes Jnn.in.c.cũ in iure.de offi.de le.qõ sola pendentia nullitatis nõ impediat executionẽ snie:nisi illa nullitas cuius questio pendet.alleget postea per viã exceptionis ad impediendũ executionem quo audiet vel nõ audiet excipiens:sicut distinguit Barto.in.o.Ĝ.condemnatum.vt optime declarat ibi Joã.de imo.hãc opi.secutus est Bar.in.l.si expressum in pe.col. ff.de ap.refert ⁊ sequitur Ant.de but.in.c.dilecto.in vlti.char.extra de ap.idẽ tenuit Bal.in.l.j.C.ne li.invna eadẽq causa tertio pronu.⁊ in.l.illa in pin.ff.de feri.vbi videt hoc limitare nisi qõ nullitatis pendeat corã eodẽ iudice qui habet exequi snĩam:sed ista limitatio nõ est cõis.dictũ antẽ principale videt esse cõe.pro quo dicit ibi esse casum melioris iuris in.l.si. de or.cog.Et si ista opi.est vera reducendo eã ad propositũ cum de nullitate fuerit dictum nõ per viam exceptionis:sed per viã querele ⁊ principalis petitionis.qõ videt remanere sine dubio qõ bãnitus potuit impune offendi.Uã superfluũ fuit adducere:vt adduxit hic Joã. de imo.distinctionẽ Bar.in.Ĝ.cõdẽnatũ.qr hic non opponebat nullitas per viã exceptionis.debuit ergo esse cautus bannitus. vt ꝓposita querela nullitatis faceret publice inhibere vnicuiq; ne posset offendi.Et credo quod iudex deberet hic facere in isto casu ex quo aduersus eũ qui põt offendi nõ bene ei subuenit per viã querele.Sed ista opi.Ĝ.relata.vr esse cõior opi.tamẽ Bar.in Ĝ.si ferus videt esse verior:quã tenuit idẽ Bar.vt.Ĝ.retuli in.l.j. C.qñ prouo.nõ est ne.⁊ Bald.in.l.ab executione.C.quoniz app. nõ reci.⁊ in.l.j.C.si a non compe.iudi.licet ibi restringat dictum suũ ad executionẽ que debet fieri per iudicẽ nõ per tertiũ offendẽtẽ bãnitũ.Sed ista distinctio nõ vr rõnalis:qr qõ nõ licet iudici nõ debet licere parti cui⁹ factũ bic subrogat loco facto iudicis:si aut dicimus in creditore qui ingreditur rem propria autoritate in.l.pe.⁊ ibi per Bal.C.de pigno.act.Et tũ ipse idẽ dicit cõtra rium in istis terminis in.l.omnes populi.pe.char.ff.de inst.⁊ in. Et qõ ista opi.sit vera probat a fortiori:vt.Ĝ.dixi quia si restitutio in integrum suspendit executionem sententie:vt.Ĝ.dictũ est ⁊.ĵ.aliquid dicetur:qr tamen presupponit sententiam valere ergo multofortius.qõ.nullitatis vt etiã.Ĝ.declarani.Scõo qr ꝓo ista cõclusione vr casus darus in cle.j.de re iudi.quam induco sic dicit ibi qõ de nullitate nõ põt agi qñ sunt late tres snie conformes nisi ꝓius facta executione dictarũ sniarũ:modo si snia nullitatis perviã principalis petitionis nõ impediret executionẽ snie frustra ꝓhibet ibi agi de nullitate ad hoc vt snia plenius posset mãdari executioni:qr etiã pendẽte.q.nullitatis eodẽ modo ꝓposfit fieri executio.Et si ista opi.est vera que ꝓma facie videt verior tunc relinquit simpliciter opi.Bar.in.Ĝ.si seruus.non ob.ter.in l.fi.C.de ordi.cogni.qz idẽ dicas:vt.d.Jo.de imo.in.Ĝ.cõdẽnatũ qõ ibi ꝓsumptio calũnie erat cõtra agẽtẽ de nullitate vel dicas ⁊ verius qõ quasi possessio libertatis in qua erat sibi seruus ꝓo quo erat lata sentẽtia facit vt questio nullitatis mota non impediat executionẽ ne si impediret executio eristẽs in quasi possessio ne libertatis non habeaf ꝓo libero quo ad oĩa cuius cõtrarium est de iure:qr debet haberi ꝓ libero etiã pẽdẽte lite vt.l.j.circa fi. de ꝓba.⁊ l.iiñ.Ĝ.si seruus.ff.de acq.pos.⁊ ꝓo ista cõclusione facit optime ter.quẽ alleg.hic Pau.de cast.in.c.solet.in fi.de snia excõmu.lib.vj.probat qõ excõicat⁹ qui dicit snĩam excõmunicationis nullã ꝓterquã quo ad actus iudiciales interim nõ debet haberi ꝓo excõicato:ipse tñ sequitur hic opi.⁊ distinctionẽ Bartonec alias statutũ qõ permittit bannitũ offendi impune de facili possit a bãnito eliditi:sed scõm boc idẽ habes dicere in excõicato de cẽsura ecclesiastica cũ de facili elidi possit si act⁹ legitimi extrajudiciales ab eo facti nõ deberẽt valere si postea declaret excõicationẽ fuisse validã:vnde tenẽda est simpliciter opi.Bart.in.Ĝ.si seruus.qñ dicerẽt de nullitate banni:cui adde qõ singulariter tradit Bal.quẽ allegant hic Modoer.in.l.cum quis duas.C.de adul.vbi sequẽdo simpliciter opi.Bar.in.Ĝ.si seruus.addit qõ.l. ĥ.C.de fal.satis aperte dicit executio nõ impedit seu lis mota ciuiliter qñ excipiẽs est in euidẽti calũnia:tñ nõ habet locũ qñ executio esset irretractabilis ⁊ sic vult qõ in illo casu etiã si notoriũ sit bãnitũ ⁊ validũ nihilominus nõ possit fieri executio pendẽte questione nullitatis.Sed cõtrariũ tenet hic expresse Jo.de imo. ⁊ ipse idẽ Bal.vt.ĥ.retuli in.l.j.C.si non a cõpe.iudi.⁊ hoc credo verius.Si autẽ ab executione nõ deberet retardari vel qr iudex ꝓsumeret excipere contra excipientẽ vel qr nullitas non posset ꝓbari incõtinẽti credo qõ tũc cum executio esset irreparabilis impediret executio sicut.d.Jo.de imo.⁊ hoc casu vera esset doc. Bal.in.o.l.eũ qui.ꝓo qua facit optime qõ sing.ponit Bar.in.l. ñ.ff.de appel.reci.vbi vult qõ quãuis pendẽtia appellationis in iudicio possessorio nõ impediret executionẽ sententie hoc tñ fallit nisi ꝓ incidicũ esset irreparabile. ¶ Sed remanet dubiũ qñ bannus petit cassari qõ de se est validum.Utrum pendẽte petitione fit dicendũ idem qõ pendente iudicio nullitatis Bart.dicit qõ sic sed tex.quem ipse allegat in lege si quis filio.Ĝ.qõ si qs. secundũ veritatẽ non probat licet secundũ intellectũ glo.probet. potest tñ dici etiã retento intellectu glo.qõ ibi notoriũ erat sententiam esse retractandã:melius tñ est intelligere ⁊ magis de mẽte litere qõ etiã in illo rñ.illius.Ĝ.snia sit nulla:qr fuit lata iuris error expsso qõ potuit euenire:qr iudex ita dicit:qr ex legis dispositione pena ordinaria bannitionis ad bestias põt imponi decurioni ideo cõdẽno te ꝛc.hoc autẽ dico ꝓter ea que tradit Bar. in.l.mortis.Ĝ.iste fere.ff.de pe.sed quicũq; intellect⁹ sit verus nõ multũ curo ꝓo nũc.Et qõ pẽdẽte petitione cassationis bãni bãnitus possit impune offendi vr ꝓbari tali ratione qõ incertũ est qõ ante restitutionẽ vel cassationẽ iste est vere bãnitus in tãtum qõ inhabilitas quo ipso iure cõsequit ad bãnum ducat casus est no.in.l.j.Ĝ.deinde.⁊.Ĝ.de qua in ver.absolut⁹.ff.de posthu.iuncto Ĝ.ĥ.loco.in vr.⁊ q rei capitalis ꝛc.Idẽ ꝓbat in simili.in.l.qui se dat.ff.de iudi.vbi seruus qui est liberãdus ꝓ sniam interea nõ dicitur liber etiã pendẽte iudicio.Et ex illo tex.arguit ibi Bal.ad q.nostrã qõ anteꝫ cassek bãnũ bãnitus põt impune offendi.Sz qõ bãnitus possit occidi vr esse qualitas ẽdã q causat in ipso ire ꝓ bãni:ergo ista qualitas nõvr sublata vbi bannũ nõ est rescisz occidi eũ bãnitũ a ꝓuato nõ est ꝓprie executio snie nec occidens est minister iuris:vt dicit glo.no.in.l.accusatiõis.C.de accu.lz esset beneficiũ vel facultas causato ipso sure ꝓ bannũ in odiũ bãniti qcqd tũ sit credo cõem sniam esse verã:qr nõ dz plus licere ꝓuato qm iudici q est minister publicⁿ marie cũ factũ eius succedat alicui quo modo loco executoris publici:vt.Ĝ.diri.Sz ad hoc remanet vna dubitatio qõ si bãnit⁹ offendit pẽdẽte nullitate vel cassatione ⁊ postea deserat instãtia nullitatis vel cassatiõis:ita qõ ex forma statuti snia cõfirmat bin expugnabiliter vel qõ si postea declarat bannũ esse validũ ⁊ nõ cassandũ anteꝫ occidẽs bannitũ sit punitus.Utrũ postea possit puniri Bal.hic moucs istã.q.i occidente bãnitũ pendẽte appellatiõe simpliciter dicit qõ poterit puniri:qr ex quo fuit questitũ ius fisco ꝓpter offensionẽ factã pẽdẽte ꝓcessu tale ius ex negligẽtia non prosequentiũ instantiã nõ debet fisco auferri:vt.l.quoties.Ĝ.si.ff.de noua.⁊.l.si.⁊ qõ ibi no.ff. de pac.ꝓ cui⁹ cõclusiõe facit optime ter.in.c.lz de ercõ.lib.vj.vbi ptz qõ actus factus nulliter ꝓpter pẽdentiã appellationis nõ reconalescet:lz postea appellatio deserat.per quẽ tert.gñaliter tradit oo.istã regulã in.c.sepe de appel.⁊ allega.ibi.d.Abba.Modoer Francis.Areti.super Prima Jnfortiati.

a ¶ Sententie.vid.Hirmanũ i suo aureo repertorio vr.exceptio nullitatis.versus.vj.Bene. Uadi.

b ¶ Cõfirmatur.Saz vt dicit Bal. in.l.furti.Ĝ.in.ĩ.no.5 bis q no.in fa.appellatio deserta fingit nõ interposita et sic snia remanet firma.Bene. Uadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

der. dominoos de rota ita tenẽtes cõclusione sua. cxvj. ⁊ Archi. viij. q. iij. in summa ⁊ ista dicta videnf esse meliora q̃ id qđ dicit sing. Jo. de imo. ⁊ Jo. an. post cũ in. d. c. licet qui volũt qđ q̃ attentat tã pendẽte appellatione respicit de directo executionẽ fnie: tunc si appellatio postea deserit nõ reuocanf attẽta pẽdẽte appellatione q. l. cũ ex causa. ff. de appel. Sed tu potest dicere tenẽdo cõmunẽ fniam in. d. c. sepe qđ nõ est sumẽdũ ar. a cõtrario sensu l. d. cũ ex cã. sicut nõ sumit ibi quo ad aliũ effectũ fm glo. in. c. nõ solum. in. iij. vel. iiij. glo. de ap. li. vj. Et dato qđ illa dicta essent vera adhucvera esset doc. Bal. in casu nfo: q; in dicta doctrina agit de ꝓiudicio partis que fuit negligẽs in ꝓsequẽdo appellationẽ: sed hic agit de ꝓiudicio cui ius erat q̃situ potes ẽt dicere qđ occisio bãniti facta ꝓuato non est directa executio: vt. ff. declarauit.

Summarium.

1 ☞ Procurator licet vere sit constitutus procurator si tamẽ hoc ignorat non potest aliquid gerere in ꝓiudicium domini.
2 Mandatum est contractus qui perficitur consensu duorum.
3 Incertus de statu suo in extremo mortis articulo cõstitutus an potest relinquere ⁊ testari ad pias causas.

a

Qui in domi. Hoc dicit cũ. l. seq. Ignorãs errans vel dubitãs de statu suo non põt facere testm. ¶ No. j. ex his duabus legibus simul iũctis qđ aliud est ignorare aliud est dubitare ⁊ aliud errare. de quo dicit in glo. l. de statu. j. eo. q̃ declarat

1 istã differẽtiã elegãter ⁊ in rub. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ¶ Scõo no. arg. ex illo tex. fm Bal. hic qđ ꝓcurator licet vere sit cõstitut⁹ procurator: si ti hoc ignorat ª non põt aliquid gerere in ꝓiudicio

a dñi: q; ignorat factũ suũ ꝓio quo adducit tex. in. l. quero. §. de eo qui pro tu. neg. ge. ⁊ in. l. iij. §. sed si tutor. ff. iudi. sol. ⁊ in. l. q erat beres. ff. fa. her. ⁊ hoc dixit tenere Archi. ⁊ Jo. an. in. c. is q. de p. cu. li. vi. licet Dy. tennit aliter ⁊ nõ bene in quodã suo cõsilio ᵇ qđ

b consiliũ Dy. reprehendit expresse p ista iura in. l. si pupilli. §. itẽ si ꝓcurator. in fi. §. ff. de neg. ge. ⁊ sequit hic Jo. de imol. adiungẽs rationẽ: q; cõtract⁹ mãdati est cõtractus qui cõtrahit cõsensu: vt l. cõsensu. ff. de act. ⁊ obli. Sed talis cõtract⁹ nõ ꝓficiunt nisi ꝑ medium nũcioũ vel epistole: vt tradit ibi ꝑ glo. ⁊ ꝑ Bar. plene in. l. absente. in prin. ff. de dona. ergo vt qđ anteq̃ ꝓcurator acceptet mãdatũ sibi delatũ ꝑ nũciũ vel literas nõ fit ꝓcurator. Et ꝑ hãc rationẽ infert ipse qđ etiã si ꝓcurator sciat se esse creatũ ꝓcuratorẽ nihilominus nouerit ꝓcurator nisi ꝑ nũciũ vel literas acceptas ⁊ ꝑ acceptationẽ mãdati ⁊ ita dixit sentire Archi. et Joã. an. in. d. c. is qui. de ꝓcu. Tu autẽ aduerte: q; Bal. mouens istã. q. soleniter in. l. falsus. C. de fur. l. iij. char. refert cõsilii quoddam Bar. qđ incipit qñ ꝓcurator cõstitutus ⁊c. Jn quo Bar. reprehendẽdo Dy. tenet vtrãq; cõclusionẽ supradictã vq; qđ ꝓcurator ignorãs se habere mãdatũ non põt obligare dñm nec etiã ꝓcurator sciẽs se habere mandatũ qui nondũ mandatũ recipit. Et hãc cõclusionẽ tenet glo. in cle. j. de ꝓcur. in ver. receptis. ⁊ in cle. ij. eo. ti. in ver. habeã. ꝓo qua opi. videf casus in. c. is qui. ⁊ in c. sup. in fi. de ap. el scõo ipse autẽ in. d. l. falsus. distinguit qđ aut ꝓsentatio mãdati requirit ꝓo forma: ⁊ tunc ꝓcurator nihil potest ante receptionẽ nũcii vel literarũ videt aũt intelligere hoc cẽ ꝓo forma q̃ cõstitues nõ intẽdit ante cõstituere ꝓcuratorem q̃ mãdatũ ꝓcurator ꝓsentet sicut dicit tex. in simili in. l. qui absenti. in pn. ff. de acqr. pos. vbi vero ꝓsentatio nõ requirit ꝓo forma exẽplũ qñ quis cõstituit ꝓcuratorẽ simpliciter nec misit nunciũ vel epistolã ad hoc notificãdũ vel qñ misit nũciũ vel epistolã: nõ tñ apparet qđ hoc fecerit vt mãdatũ nõ esset perfectũ incõtinẽti. Et tũc dicit qđ ꝓcurator est incõtinẽti ꝓcurator ⁊ etiã si ignoret se esse ꝓcuratorẽ vq; factũ ab eo ꝓbat per. l. bonoũ in fcõo rãso ff. rẽ ra. ha. vbi ꝓbat qđ ratificatio que habet vim mãdati appro bat actũ in ꝓiudicũ ratificãtis: licet ille sit mortuus vel ceperit furere. ⁊ sic ptz qđ ad inducendũ mãdatũ nõ attẽdit mens ⁊ sciẽtia ꝓcuratoris: fz hoc est dicere cõtra casum exꝑssum in. l. j. §. fi. cũ l. seq. ff. de pcu. vbi ter. dicit qđ ꝓcurator põt cõstitui absens dũmodo acceptat mãdatũ: ⁊ q; furiosus nõ põt cõsentire. ideo non põt cõstitui ꝓcurator. ⁊ sic vides expresse qđ in eodẽ exemplo. fz

2 furiosi ponit differẽtia. l. inter mãdatũ ⁊ ratificationẽ. ¶ Et ratio differẽtie est: quia mãdatũ est cõtractus q ꝓficit cõsensu duorũ: vt. l. cõsensu ꝑ alle. sed nõ ratificatio licet in quibusdã cõparet manda to vt in regula ratihabitionẽ. de reg. iur. Jn hoc tñ differt: sicut ⁊ in aliꝭ multis: q; est actus qui pẽdet a sola volũtate ratificantis. ⁊ ideo põt fieri in absentia eius qui gessit actũ: vt in. l. pompo. de neg. gest. ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de neg. gest. Unde qñ procurator ignorauerit sibi competere mandatũ indubitanter: vera est opinio Bar. per ea que sunt. §. dicta. licet autẽ ignorãtia mandati impediat officiũ procuratorũ: non tñ ignorantia cõditionis purificate sub qua fuit data potestas procuratori. Jta dicunt singu. Archi. ⁊ Joã. an. in. c. si tibi absenti. de preben. lib. vj. que dicta infert ⁊ sequitur Bal. in. l. hec sententia. in fi. C. de sententiis que fiũt cer. quanti. Ubi autem procurator scit se esse constitutum procurator: et est maius dubiũ vtrũ si nõ recipit mandatũ per nunciũ vel epistolã possit gerere actũ: nã bal. soleniter distinguẽs istũ articu. in. l. j. in prin. ff. de ꝓcu. dicit qđ sp̃ale est in 3ctu mãdati qđ possit ꝛbi inter absentes sine medio nunciꝰ vel epistole per ter. in l. ij. §. ꝓealle. fz cur fit sp̃ale nõ docet. Ang. aũt ibi tz eõem sniam cõtra quã nõ cauillãdo literã vt casus in. d. l. j. in fi. iũcto. §. j. eui dẽ legis. dz eñ in. §. j. qđ procurator põt cõstitui ꝓsens vel pnũcium aut epistolã. in fi. autẽ illius. l. z in. l. seq. dr simplr qđ procurator põt cõstitui in absentia dũmodo ipse ratificet cõstitutionẽ. Certe si intelligeret ipse ver. si. qñ interueniret nũcius vel epistola repeteret idẽ qđ in. §. j. direrat qđ nõ est conueniẽs nec verisile nisi dicas saluando cõem opi. qđ repetit idẽ ⁊ addit hoc vz qđ si procurator est cõstitutus p nũciũ vel epistolã nõ est ꝓfectũ nisi acceptet: sed cũ istud sit de substãtia 3ctus yltro citroq; obligatoriꝫ satis videbat intelligi in verbis positis in. §. j. Pro ista cõclusione videt esse casus no. fm intellectũ Bal. qđ sequit ibi Bald. in aut. qua in prouincia. C. vbi de crimine agi oportet. vbi ꝓbat qđ si ego patior aliquẽ agere ꝓo me ⁊ nõ ꝓhibeo licet ego sim absens a loco iudiciꝰ: ex sola ista patientia inducitur tacitũ mãdatum vel dicendo magis ꝓprie quoddã quasi mandatũ: ex quo fit executio sentẽtie in dominũ in subsidium: vt ibi declarat Bald. in. l. j. ff. de nego. gest. Si ergo in absentia inducitur quasi mandatum ex sola patientia: ergo multofortius ex expꝛssa constitutione procuratoris concurrente scientia ipsius ⁊ acceptatione inducitur mandatum verũ ꝓo qua cõclusione adduco tibi glo. not. in. l. si pupilli. §. item qui. in secunda solutione. ff. de nege. gest. qui vult quod si ego mandaui tibi forte ꝓsenti vt gereres negotia mea ⁊ tu repudiasti mandatum gerendo postea negotia mea videris acceptasse mandatum ⁊ teneris actione mandati: ⁊ sic patet qđ potest fieri acceptatio mandati in absentia cõstituentis: licet non sit ꝓsens constituens vel non interueniat nũcius vel epistola. Et ista opi. forte posset sustineri dispũtãdo. Sz q; non potest assignari. bona ratio differentie quare in aliꝭ contractibus qui contrahunf consensu debeat interuenire nuncius vel epistola ⁊ nõ in hoc tutum est tenere cõmunem opi. ⁊ ad terin aut. qua in puincia. §. tene alios intellectus alleg. ibi positos. Et ad materiam vide Bar. in. l. multum interest. ff. de conditio.

3 ⁊ demon. ¶ Jn glo. posita super verbo non potest ibi nisi sit miles vel veteranus ⁊c. ꝑ iura hic alle. in glo. determinat Bar. in d. l. j. C. de fac. san. eccle. qđ incertus de statu suo cõstitutus in extremo mortis articulo põt relinquere ⁊ testari ad pias causas: q; ex ꝓilegio illius. l. potest testari quomodo vult sicut possunt milites: sed Bal. ibi dicit qđ cum hoc non reperiatur iure cautũ standũ est regule qđ non possit testari etiã ad pias causas. vnde melius est secũdũ cũ qđ trãsferat bona sua in ecclesiaz iure cõtractus in quo nõ requirit inducta ista ꝓhibitio. sed 2tra istud yltimũ dictũ facit qr bereditatis aditio est quasi cõtractus: vt. l. ex maleficiis. §. heres. de act. ⁊ obli. ⁊ tñ ignorantia status sui impedit additionẽ: vt ptz in. l. sed ⁊ si de sua. j. de acqui. here. sed põt rñderi qđ est quasi 2tractus dependẽs ab vltima volũtate: vnde nõ est mirũ si indicatur de eo: sicut de vltima volũtate. Veritas istarũ opi. pendet ab intellectu. l. j. ꝓealleg. qr si verba ibi posita sunt noui iuris inductiua. vt ibi scribit Bar. tũc bene ꝑcederet opi. sua ad exẽplũ militũ vt ibi ipse ꝓbat si autẽ nõ sunt noui iuris inductiua: tunc verior videt opi. Bal. q; licet de iure cano. reperiatur dispẽsatio in tabulis relictis quo ad formã relinquẽdi: vt in. c. cũ tibi. ⁊ cũ oẽs. de testa. nõ tñ quo ad inhabilitatẽ persone. vt ptz in. c. licet. de sepul. lib. vj. secundũ verũ intellectũ quem sum' secutus in. l. qui in potestate. §. eo. vnde Jo. an. in. c. quãꝫ. de vsur. lib. vj. ⁊ in ti. de instru. edi. §. compendiosa. vult qđ etiaz ad pias causas deportatus vel dãnatus ad mortem nõ possit testari. ¶ Jn glo. vnica posita in. l. de statu. ibi non est differentia de multiplici dubitatione que põt cõtingere iudici in diuersis partibus litis. ⁊ de dubitatione partis multa ponit hoc Bal. ⁊ moder. post' eum de quo dic. vt hic per eos. Et ad vnũ verbũ qđ ponit Bal. in fi. oũ dicit qđ in dubio inder debet deferri appellatio

4 ni. allegans Spe. in ti. de appel. Adde qđ ex hoc fit qđ qñ iudex cõcedit apostolos. i. literas dimissorias nec apparet vtrũ cõcedat refutatorias vel reuerẽtiales in dubio videt cõcedere reuerentiales ⁊ deferre appellationi. vt singulariter tradit Jo. mona. in. c. j. de appel. lib. vj. quẽ refert ⁊ sequitur Bal. in. l. iij. C. de appel. ⁊ inquantũ glo. dicit hic quo ad repetitionẽ per cõdictionẽ indebiti nõ est differẽtia inter errãtẽ ⁊ dubitãtẽ. ¶ Adde duos alios notabiles effectus in gb⁹ similiter nõ est differẽtia vn⁹ est qr sicut errãs nõ vr renũciare iuri qđ nõ credit se habere ita nec dubitãs vt est casus no. fm Bar. ibi in. l. si. §. si autem nesciens. C. de fur. ⁊ similiter ille qui probabiliter dubitat excusatur a pena legis sicut probabiliter ignorãs secũdus Bal. in. l. leges sacratissime. C. de legitimis. Jn aliquo tamen casu dubito non operatur idem quod ignorantia. nec idem quod scientia sed tenet medium eremplum in prescriptione. nam dubitas a principio vtrum res sit sua non prescribit eam. sed dubitatio superueniens ex postfacto non

non inducit hunc effectũ fm Bar. in. l. naturaliter. ff. de vsucap. ⁊ glo. in. c. si diligẽti. de ꝓberi. ⁊ in. c. si. Reperit etiã qđ vacillãs vel dubitans de iure suo quo ad quid habetur ꝓo male fidei possessore: vt. l. item veniunt. §. petitam. el secundo in ter. ⁊ glo. ff. de peti. here. Et ad materiam vide quod traditur in. l. j. C. de pro cu. ⁊ in. l. post rem. ff. de t ransactionibus.

Summarium.

1 ¶ Testamenti factio significationem habet actiuam ⁊ passiuã sicut cetera nomina aduerbialia.
2 Quicquid ignorãti acquiri põt: potest idẽ etiã furioso acquiri.

Filiusfami. ri actiue sine suo delicto habẽt eã passiue. Sed̃a est ibi marcellus. Tertia ibi: iõ aũt.
1 Quarta ibi: nã etiã competentibus. ¶ Primo notquod nomen istud testamenti factio sicut cetera nomina aduerbialia pñt significare actiue ⁊ passiue: vnde cautus debet esse articulans: dixit hic Bar. qui in positionibus vel articulis ponit ista nomina que possunt significare diuerso modo vt declaret secundum quẽ modũ intelligit: alias si testis deponeret simpliciter super articulo dictũ eius esset obscurũ ⁊ non valeret. vt in. c. in presentia. extra de proba. vnde dicit Ange. alibi nota. quod si aliquis articulat ⁊ probat qđ res fuit sibi ablata per tirium ista ꝓbatio est obscura qr res potest a volente ⁊ nolente auferri. et ideo agens nõ debebit obtinere quasi res fuerit volenti ablata. ita no. ipse in. l. postq̃. de peti. here. ff. per illum ter. Secus esset si testis

Universidad de Deusto
Biblioteca

iuris nō sunt expedite.nā ꝓia nō ꝓcedit qꝫ hic nō agit de ꝑiudicio ipsius testōis sed filioꝝ. Vñ ad coꝝ ꝑiudiciū pf nō pōt male filiis cōsulere. ¶ Et tō videmus qꝫ si pf est humilis ꝑsona ⁊ suspecta qꝫ male ꝛsulat filiis nō pōt substituere pupillariter filiis nec eis ꝑiudicare in iure suo: vt.l.sed si vnius.ff. si filio. ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de iūr. ⁊ per eūdē in.l.ij.ff. de vul. ⁊ pu. Scōa ēt rōne adhuc est dubia qꝫ qꝫ pf possit approbare ꝑsonā suspectā hoc bñ ꝓbat in dictis.ll. sed qꝫ possit habilitare admīstrādo res filioꝝ eū qui ipso iure nō pōt admīstrare sua vꝫ plus ⁊ ꝛ rōne posita in.l.fi. C. de leg. iu. vñ ista scōa inductio nō pōt bñ euitari: vt ibi nō ꝓbtur opi. Bart. nam illud qꝺ beri dicebaꝫ qꝫ si admīstratio esset nulla nō posset creare aliqꝺ periculū pupillo qꝫ ex actu nullo nihil sibi ꝑiudicaref. pōt faciliter tolli duobus modis. vno mō per ea qꝫ tradit elegāter Bar. in.l. fi. C. de sen. paf. ⁊ in.l. imperator. ff. ad tre. vbi dicit qꝫ qñ pf alienat ⁊ ꝛsumit res mobiles: ly aliena tio sit nulla quo ad effectū iuris ꝺz inde inferri magnū ꝑiudiciū filio qꝫ ista ꝛsumptio facta de rebus mobilibus ly ꝑiudiciū irreparabile quo ad factū. Difficillimū em̄ esset multiplices ⁊ minutas alienationes rerū mobiliū retractare. Et ista est cā ꝓp quam ly admīstratio manifeste ꝓdigi esset nulla nihilominus est euitāda vel pōt dici qꝫ ēt respectu rerū immobiliū inferꝝ ꝑiudiciuꝫ ipsi pupillo qꝫ interest ipsius potius rē suā nō alienari ꝙ aliena tā recuperari: ne vereꝫ litibus ⁊ expēsis iurta. l.j. de mino. Et ly ista cā scōa nō sit sufficiēs excludere patrē ab admīstratione rerū filiī: vt declarat Bar. in locis alle. qꝫ ministrat iure suo ⁊ tāꝙ vsufructuarius erat tū sufficiēs ad repellēdū tutorē vt nō possit ministrare ⁊ ad obligādū collegā si permisit eū admīstrare. nā ipse tutor ſi datio erat nulla ex hoc solo potuit repelli qꝫ non erat legitime datus. Et ꝓ ista opi. quā ego credo esse verissimā ꝛquā ly Bal. in.l. si vero. ff. qꝺ ꝓcri. ff. g satis. cog. dicit ange. esse casum sin. in.l. fed ⁊ si lege. ff. cōsuluit. vbi hoc ipse no. ff. de pet. here. vbi ter. dicit qꝫ bone fidei possessor nō tenēt in iudicio petitione here ditatis de his qꝫ dilapidādo ⁊ abutēdo perdidit ⁊ cōsumpsit. ly hoc nō esset verū si notorie ꝓdigus nō posset alienare vt ostēdā: ergo ibi est casus qꝫ nō perdit admīstrationē. hoc autē nō esse verū, pho qꝫ si alienatio facta ꝙ ꝓdigū esset nulla tūc ex quo ꝙ ꝓdigo cōpeteret actio ad revocādū alienata ſaltē teneref. ad cedēdas actiones quas ly qꝫ in illis iuribus esset locupletior: vt est casus clarus: ꝛbi ꝙ glo. in.l. qñ si possessor. ff. si. ff. eo. ti. Cū ergo ter. in. ff. cōsuluit. dicat simplr qꝫ nō tenet ꝙ dilapidatis dat intelligi qꝫ alienatio valuit quo ad cū ⁊ nulla cōperit sibi actio ad revocādū. ſ. nec pōt dicere qꝫ ille ter. restringat ad. ꝓdigū non notorie: qꝫ hoc est incōueniēs duplici rōne. ꝓia qꝺē qꝫ iuris cōsultus ibi interpretat verba senatusco. sicut ꝓz ex ꝑn. ter. qꝫ aliter loquit de quolibet bone fidei possessore: vt ꝓz in.l. ité veniūt. ff. ꝓdicte. ⁊ ff. se. eo. ti. vñ silr de quolibet bone fidei possessore ly intelligi ꝙ regulā qꝫ ponit in auf. de fili. ante ro. inſt. natis. in fi. Scōo qꝫ si fieret ista restrictio ergo dispō iuriscō. esset imperfecta qꝫ nō de daret qꝺ iuris in oībus bone fidei possessoribus. Sed pōt rīderi enitādo istā. l. ꝛcedēdo qō loquif ēt de notorio ꝓdigo: ꝛpfecte ponit suā doctrinā ⁊ in oī casu: qꝫ inquātū dicit qō bone fidei possessor tenef quatenus est locupletior: ꝙ hoc cōprehēdit qꝫ si notorie ꝓdigus nulliter alienās res hereditarias tenebit ꝛcedere actiones quas ly vt diri qꝫ in hoc est locupletior. Inquātū autē dicit qō ꝙ rebus cōsumptis ⁊ dilapidatis nō tenef. intelligā ꝛreferam vel ad notorie nō ꝓdigos vel ad notorie ꝓdigos qñ alienāt res mobiles que nō pōt alienari de facto vt. ff. diri. Vñ cessio actionis esset inutilis. Pro ista parte facit optime ter. quem ibi no. Bal. ad hoc in.l. si oleū. ff. si. cū. l. seq. ff. de dolo. vbi iuriscō. dicit qō luxurioso atq; ꝓdigo cōpetit actio in factū ⁊ nō de dolo ad uersus cū q est melioris cōditionis ⁊ dignitatis: q verba ops intelligere de notorio ꝓdigo duplici rōne. ¶ Prima est qꝫ ad oēno tandū ꝓdigū simplr sufficiebat verbū ꝓcedēs luxurioso: vt ꝓz in.l. si qs cū sciret. ff. ꝙ emp. ⁊ in.l. si vero nō renūciādi. ff. si adolescēs. ff. mā. qī ergo adiūgat luxurioso atq; ꝓdigo: vt verbū illud aliqd operef debebit intelligi in notorie ꝓdigo. Preterea scōa rōne necesse est ita dicere qꝫ si ꝓdigus nō manifestus nō potest agere actione de dolo ⁊ cōprehenditur in verbis illius legis multo fortius nō poterit agere ꝓdigus manifestus. Et fortius cōprehēdet sub verbis. l. hoc autē nō esset dicendū: qꝫ notorie ꝓdigus nō posset admīstrare bona sua. qꝫ tūc nō ly legitimā ꝑsonā in iudicio: vt. l. j. ⁊. ij. C. q leg. p. ⁊ ideo Bal. ibi no. illū ter. qō ꝓdigus pōt agere anteq; interdicat sibi bonis: sed ad illum ter. potest rīderi qō ibi nō declarat principaliter quis posset agere sed qꝺ actione vñ nō est inconueniēs supplere ad illū ter. ꝙ ꝓdigus agat supple cū auto. curatoris ⁊ tunēdi. ⁊ qō ista possit intelligi: ꝓz qꝫ nō est dubiū qꝫ ille ter. loquif ēt de ꝓdigo habēte curatorē qui tū non posset agere sine curatore. ¶ Tertio ꝓ ista cōclusione adducit ter. optimus in.l. ij. ſ. ꝓterea. ff. de suſpe. tu. vbi est casus clarus qō ꝙis tutor sit notorie suſpect⁹ ⁊ notorie male admīstret nihilominus non est ꝓinatus ipso iure administratione sed ꝓiuandus: tunc arguo sic mala admīstratio notorie

Testari. adō Jo. fa. inſti. de teſ. ſ. teſtes. et Bal. in.l. ſi a nō cōp. in. in fi. be. Va.

alieni patrimonij nō ꝓiuat tutorē ipso iure a potestate admīstrādi. ergo multo minus ꝓinabit ꝓdigum ab administratione patrimonij ꝓpij qꝫ fortius est ius qō aliquis ly a se ꝙ ius qō quis ly ab alio vt.l.qō ꝓncipi. ⁊. l. si auguste. ff. de le. ij. ⁊ ita puncta liter declarat Bal. in.l. fi. C. si quid in frau. patro. Nec potes dicere qō illud est ideo in. ſ. ꝓterea. qꝫ administratio cuiuſꝙ tutoris cōmittitur a iudice: vt.l. legitimos. ſ. j. ⁊ ibi per Bar. ff. delegi. tut. Unde vf qō ideo tutor non ꝓniuef ipso iure administratione qꝫ autoritas que interuenit in cōstruēdo requirak in destruēdo: vt. l. si vt ꝓponis. C. de nup. ⁊ per Bar. in.l. actor. rem ra. ha. nā ad hoc rīdetur qō illud qō fecit autoritas iudicis committētis in tutorē debet operari maior autoritas ⁊ potestas administrandi res ꝓprias in ꝓdigo est fortior administratio vt dixi. Pro ista conclusione vf esse casus in terminis in. c. ad apostolice. de re iu. li. vj. vbi dicit ter. qō Federicus notorie male administrabat regnū sicilie ⁊ illud redegerat per abusum ad quādam vacuitatē ⁊ destructionem. Postea ꝺz in vers. de cetero. qō null⁹ vasallus dicti regni in futurū post sententiā ꝓinationis de beat ei parere: igit datur intelligi qō ante ꝓiuationez babebat administrationē regni ly non notorie esset regni destructor. posset tamen responderi ad illum ter. sicut respōsum fuit. ſ. ad. ſ. ꝓterea. Sed tamen illa rīsio nō vꝫ sufficiēs: vt. ſ. diri. Et ꝙuis vt vides ista iura possint aliquo mō euitari disputādo veritas tū ⁊ mēs istorum iurīū vf esse ꝑm cōem sniam. Sed est declarandum vnū qō ipsi tangūt dū dicunt. Unde ad ar. pe. ꝙ notoriū ⁊ sentētia nō equiparātur quo ad vim inductiuā sed bñ quo ad vim declaratiuā. ſtā nō vꝫ qō nomē facti debeat habere vim inductiuā qñ equiparaf magis confessioni facte in iudicio ꝙ ꝓbationibus. vt patet in. c. romana. ſ. finaurē. de appel. li. vj. vbi cōdēnatus ꝓtertia notorij non pōt appellare cā non expressa sicut nec confessus in iudicio. Et tū condēnatus virtute ꝓbationum absolute appellat, vt ibi habet. Sed cōfessio facta in iudicio ciuili habet aliā vim inductiuā qꝫ mādak executioni per actionē in factum vel iudiciū iudicis sicut snia: vt. l. vnica. ⁊ ibi no. C. de confes. ergo idem vf dicēdū in notorio. Sed pōt rīderi qō hoc facit autoritas iudicij ex qua aliqꝺ fingif oblo vbi alias non fingeret vt. l. cū ostendimus. ſ. fi. ff. de fideiuſ. tu. Et qō nomē facti non habeat vim inductiuam est causa notabilis ꝑm veram lectura quā ibi approbat Bar. ⁊ cōiter doct. in. l. ictus fustium. ff. de bis qui no. infa. vbi ꝓbatur qō ex notorietate criminis sola nō inducif effectus infamie sed executione facta sup notorio: nā qō post notoriū ꝓbatiōis semp requiratur snia ad inducēdū aliqꝺ effectū est casus clarus ⁊ ibi per glo. in. c. iuder. in fi. de off. deleg. lib. vj. quem ter. ad hoc alle. Barto. in. l. ſtipulatio. ſ. habet aūt. in vltimis verbis. ff. de no. ope. nū. sed in materia nra est casus clar⁹ in l. imperator. in fi. ff. ad treb. in ver. post decreti aūt autoritatem. Illud autē qō sentit Joā. de imo. in. l. is cui bonis. sepe alle. non vf ꝓcedere aliquo mō. vf em̄ velle qō qꝫ lex cōstituit curatorē legitimum ꝓdigo ipso iure: vt inſti. de cu. ſ. pe. ⁊ est melior text. in aut. ⁊ hec consti. ſ. ⁊ hic dicimus. ideo ex hoc debeat inferri qꝫ ꝓdigo sit interdicta adminſtratio ipso iure. Iam cum reuerētia sua hoc potest negari ⁊ pōt dici qō curator censebitur cōstitutus. l. interdictiōe facta. Et si ratio ista esset vera ꝛcluderef qō qꝛvni cuiqꝫ ꝓdigo constituit curator legitimus cuilibet ꝓdigo non cō peteret facultas admīstrādi etiā ante interdictionē qō est ly ter. in. l. pe. ff. de cu. fu. ⁊ nullus dicit: non em̄ se restringit text. cuz dat curatorem ꝓdigo ipso iure ad notorie ꝓdigum nec est opus qꝫ cum sit certa de omni co qō est in rerum natura: vt. l. cum quidā. ſ. qō ꝺz. ff. de acq. here. satis est aliquem vere esse ꝓdigū vt succedat dispositio. l. concedentis curatorem: ꝛ ad materiam vide qō singulariter ponit Bart. in. l. j. C. qui ⁊ aduersus quos. vbi dicit per illum ter. qō ly ꝓdigus cui fuit interdictum assumatur ad magistratum publicū. verbi gratia qꝫ fit de ꝓtoribus non ꝙ hoc solum ꝓbabatur qō sit reuersus ad bonos mores. Et vtrū iudex possit interdicere minori vltra ꝓhibitionem expressam in. l. facultatem contrahendi. vide no. per Bal. in. c. j. ſ. sacramenta. de pace iura. firman.

Si quis ob Dānatus ob crimen famosum non pōt facere testamentū nec esse testis. Secunda ibi: ergo. vel sic. Qui est effectus intestabilis nec pōt facere testamentum nec in eo adhiberi: vt testis. ¶ Not. ibi expressum est ꝛc. a cōtrario sensu qꝫ si hoc nō fuisset expressum in lege imponente penam ꝓ isto delicto iste damnatus posset facere testm̄: ¶ Et er hoc colligitur regula ꝑm Bar. hic qꝫ infamis infamia iuris non ꝓhibetur testari idem ꝓbat in. l. j. C. de secun. nupt. ⁊ in l. eius qui. ſ. j. ff. eo. ti. exceptū de relegato qui est infamis vt. l. cognitionum. ſ. de vari. ⁊ extraor. cog. ⁊ tū pōt testari vt ibi ꝺz. Sed contra istā ꝛclusionē facit qꝫ actus legitimi videntur interdicti infamibus: vt in. c. licet ex quadam. de test. ⁊. C. de digni. li. xij. ergo vf qō cū testamentum sit actus legitimus nō possit fieri ꝑ infamem. Solu. d icit Bart. infamis non pōt exercere actus legitimos respicientes publicam vtilitatem sed respicientes ꝓinatam vtilitatem

a sic. vñ infamis pōt esse ꝓcurator. vt inſti. de exce. ſ. fi. Tu allega melior ē ter. in. l. fed ⁊ mil. tes. ſ. ſz ignominia. ff. de excu. tut. vbi ꝙ qō infamis pōt esse tutor ꝙterq; in vrbe. Et est cōis solo quaz sequnt doc. Allibi Bart. vf qō in hoc est ꝺfia inter ius ciuile et canonicū: qꝫ de iure ciuili ꝓcedit regula ꝓdicta: sed de iure canonico vf qꝫ infamis nō pōt esse ꝓcurator: vt ꝓbat in. q. viij. c. v. q. ij. c. qz ebi. ita no. ipse in. l. j. ſ. hoc edicto. ff. de post. ꝙ cuius dicti declaratione videdū est. ¶ Primo qā iuris de iure ciuili. ¶ Secūdo qd sit tenēdū de iure canonico. ¶ Sup ꝓmo dicit Euli. de cu. cuius dicta refert Bar. in. ſ. hoc edicto. qō infamis ipso iure vel ꝑ snīam latā in iudicio ciuili pōt eē ꝓcurator. Sz infamis ex snīa lata in iudicio criminali nō pōt ꝓbat qꝫ si reus accusat⁹ de crimine pēdēte accusatione nō pōt esse ꝓcurator: vt. l. reum criminis. C. de ꝓcu. ergo multo minus cōdēnatus de crimine: qꝫ nō plus ꝺz operari pēdētia iudicij qꝫ snīa lata sup illo iudicio: vt. l. fundi ⁊ fundus. ff. de excep. ⁊ banc opi. sequit ibi Ly. in addi. tēt Bal. sed Bar. sequit simplr opi. glo. ꝙ in. ſ. hoc edicto. dicit qō infamis pōt esse ꝓcurator. Et qꝫ ille ter. nō loquit in procuratore: sed in defensore sine mādato qꝫ nō admittit nisi postea condēnet in iudicio criminali: alias executio posset fieri elusoria adeptis sibi bonis. Sed ista rō cū reuerētia nihil vꝛ: qꝫ posset habere locū solū qñ ex cōdēnatione criminis snīmeret publicatio bonorū vel saltim condēnatio tante summe qō defensor nō esset sufficiēs ad soluendū cōdēnationē in cā ciuili iurta. l. plaucius. ff. de ꝓcu. alias manifeste ꝓz ꝙ ista rō nō est vera. Scōo modo rīdet intelligēdo qō ibi esset defensor cū mādato. qō iō nō admittit ad defensionē cause: qꝫ post litis cōte. in cā ciuili cū esset factus ꝺns litis posset petere supsederi in cā ciuili donec finiret criminalis ꝓ l. fi. C. de ord. cog. ⁊ qō ibi no. Sed ista scōa rō est peior qꝫ habet locū dūtaxat qñ reus accusatus defenderet tanq; ꝓcurato cām ꝛ eandē ꝑsonā a qua fuit accusatus. ita em̄ loquit ter. in. o. l. fin. qō per cām criminalē supersedereꝫ ciuili inter eaſdē ꝑsonas nō inter diuersas. Ex hoc ergo sequeret qō accusatus posset esse ꝓcurato in lite ciuili iaz mota ꝙ alīū qꝫ accusatorē. Preterea ēt in illo casu ſtnd dictū nō esset verū: qꝫ cā ꝓpter quā suſpedēf in iudicio ciuili pēdente. q. criminis est vt reus possit melius incūbere defensioni maioris cause: vñ nō ꝺz cogi rīderi sup minore nec subire iudiciū inuitus. Sed hoc ꝓnilegiū nō ꝺz sibi cōcedi qñ ipse volūtarie suscepit iudiciū ciuile: qꝫ ꝓnilegiū qō ꝓcedit illi qꝫ ꝺz facere aliqꝺ de necessitate non ꝺz locū qñ illa necessitas trahit originem in suo facto volūtario: vt. l. fideiussor. ſ. necessaria. ⁊ ibi ꝙ Bar. ff. qui satisꝺa. cog. ⁊ per eundē in. l. de pupillo. ſ. g remissionē. ff. de no. ope. nun. Unde melius est dicere vt ꝺicit bal. in. ꝺ. l. reū criminis. qꝫ hoc est inductū vt reus diligētius incumbat defensioni sue in criminali cui non pōt renūciari ēt si velit vt. l. nō tñ. ff. de ap. ⁊ est glo. no. in. l. pactū inter heredē. ff. de pac. Lōdusio tū Bar. ⁊ glo. ꝓz reiecta distinctione Bul. que nō ꝓbat de iure. ⁊ ideo Bal. eā referens in. l. cassius in pe. char. ff. de sena. dicit opi. glo. esse veriorē: hec tū opi. ꝑm Bal. in. ꝺ. ſ. hoc edicto. ⁊ in ꝺ. l. reū criminis. dicit limitari triplr. ¶ Primo qñ gs esset dānat⁹ de crimine capitali quo casu qꝫ mutat statū nō poterit eē in iudicio nec intentare actionē que est iuris ciuilis qō solū ꝑmitti tur sibi in ꝛna ꝓ ꝛtibus factis post deportationē: vt plene scripsi in. l. eius q. ſ. j. ſ. eo. ¶ Scōo in curia principis. puta summi pōtificis vel Imperatoris: qꝫ infamis infamia iuris nō pōt esse b in loco vbi sit princeps: b vt. l. sed ⁊ milites. ſ. sed ignominia. de excu. tu. q ter. solū dicit qō nō pōt esse in vrbe. l. rome. Sed tu vide melior ē ter. in. l. fi. ſ. ignominie. ff. de bis q no. infa. quē ange. ibi ponderat ad hec q ꝓbat qō nō pōt esse in aliquo loco vbi sit ꝓnceps. ¶ Tertio fallit in causa ꝑsonarum illustrium vt est episcopus ⁊ similes ꝑsone: qꝫ cum esse ꝓcuratorem istarum ꝑsonarum sit honorabile videtur qō sicut repelluntur infames ab officio aduocationis ex causa predicta secūdum glos. in. ꝺ. ſ. hoc edicto. ⁊ in. l. pedius. ff. de arbi. ita etiam repellātur ab huiusmodi officio. ⁊ de episcopo speciāliter tenent hic glo. iuris canonici in. c. accedens. v. di. ⁊ in. ꝺ. c. j. q. iij. ⁊ Joan. and. vbi tangit istum articulum in regula qō alicui. de reg. iur. in mercu. ¶ Super secundo valet quid sit tenendum de iure canonico. vide qō plenissime scribit Anto. de but. ⁊ ꝛdoder. post eum in. c. imperator. in vlt. glō. de iuramen. calum. que nunc referre nimis longum esset mihi tamen prima facie patet ista conclusio qō in foro ecclesiastico c inf amis infamia iuris nō possit esse ꝓcurator ꝙ aliquo sine sit laicus sive clericus: qꝫ ter. simplr hoc ꝓbibet in. c. j. nō distinguēdo laicū a clerico. Si gs aūt esset infamis infamia facti: tunc ꝙ laicis pōt esse ꝓcurator sed ꝙ ecclesijs vel ꝙ clericis nō pōt. casus est multū no. in. c. qꝫ epi. v. q. iij. Et ita tz. ꝺ. Abb. mod. ꝙ illū ter. in. ꝺ. c. imperator. de hoc tū articulo dic vt ibi plenius. Et qꝫ infamis possit facere testm̄ tenuit expresse Jo. an. in regula qō semel placuit. de regu. iur. in mercu. ¶ Secundo no. ibi intestabilis qō istud verbū intestabilis cōprehēdit vt qs videatur fieri inhabilis ad duo de quibus hic in ter. sed potest ꝺubitari qō nihil ꝺceat si statutum ꝺisponat qō aliqs nō possit facere testamētū testari: vtrū isti duo effectus simplr inducant rīdēt hic ⁊ aliqui mod. qō nō pōt ter. in. l. q in ptāte. in prin. ſ. eo. iuncta. l. ad testm̄. ſ. eo. ti. ¶ In gl. vlti. ibi si ꝺicā qō nō capit nō bñ ꝓbat suā cōclonē gl. ſ. tū ꝺictū est notabile in qō fact⁹ intestabilis ꝓpter crimen est intestabilis actine ⁊ passiue: ſec⁹ si ꝓpter vitiū qō nō cadit in crimē vt. l. multū. ſ. j. ff. de accu. he. qꝫ tū hāc gl. approbāt cōiter oēs sequēda est: ⁊ ꝙ ea facit optie ter. in. l. nec eēm̄. ſ. j. ff. de test. mi. vbi ter. ꝺicit qō miles de iure ſpāli ſtitutꝫ deportatū ⁊ oēs fere q nō hñt teſti factionē ex quo ꝺaf intelligi qō istud verbū de ꝓpietate sua negat ptātē teſtādi ita passiue sicut actiue: ly i multis ꝑsonis a hoc nō obseruek: de qbus in. l. filius. ſ. eo. ¶ Sed q̄rit hic ꝙ mod. nūqꝺ testm̄ isti⁹ criminosi de quo logf ter. factū aſi ꝺānationē de crimine rūpaf er ꝺānatione supueniēti ⁊ ꝺūt rīdēdo qō nō sicut ꝺicem⁹ in testō ꝙdigi. in ꝓin. ſti⁹. l. vñ ponūt ipsi talē regulā qō tūc inhabilitas superueniēs ex crimine rūpit testm̄ ꝓri⁹ factū qñ cōtingit mutatio stat⁹ impfecta criminosi: vt. l. ei⁹ q in fi. ſ. e. vbi aūt nō mutaref stat⁹ nō rūperet testm̄ ꝓri⁹ factū. Et hāc cōclusionē ego tenui in. l. q in ptāte. ſ. j. ſ. e. ꝙ qua ꝺico esse casum clarū ⁊ b no. in. l. testa. j. de testa. mi. vbi ter. ꝺicit qō testā coꝝ q sunt missi ignominie causa nōvaleāt iure militari ex quo ꝺicek tacite innni qō valeat de iure cōi. Sed aduerte qꝫ melius cōsideādo ille ter. non ꝓbat qꝫ ibi nō loquit de ignominia vel infamia ꝙ qua ali quis impeꝺiretur testari de nouo iure cōi ꝺiri in loco ꝓ allega.

Si filiusfami. Hoc ꝺicit actus nullus ex ꝺefectu ꝑsone agētis nō ratificak ly postea supueniat habilitas. ¶ No. ibi qꝫ nulle sunt tabule ꝛc. qō fundamentū ꝺecisionis posite in ter. nō est qō act⁹ sit null⁹ ex inhabilitate agētis. vt cōiter intelligunt doc. ⁊ ita ſummaui ter. sed fundamētū est ſimplr: qꝫ act⁹ est nullus. Et ideo pōt iferri ꝙ istū ter. qō ſi testm̄ factū ab vſurario manifesto est nullū ipso iure vt vꝫ ꝓbari in. c. qō ꝙ. in fi. de vſu. li. vj. nō possit cōualiꝺari ꝙ cautionē postea secutā: de quo tāgunt ꝺic aliqꝺ Bal. ⁊ mod. de quo ꝺic vt plene scribit bar. ⁊ alīj in. l. filiꝙ ſterito. ſ. de iniu. te. ⁊ Bal. multū late in. l. ij. C. de bo. poſ. cōtrata. in fi. in codicillis aūt ſufficit qō cā cessante inhabilitate ille q fecit codicillos ꝺuret in eaꝺē volūtate ⁊ erit hoc ꝓbāꝺū satis ꝙ ꝺuos testes ꝑm bar. in. l. j. ſ. filius. ꝺe leg. iij. ⁊ bal. in. l. ferū⁹. C. de leg. ¶ In glo. vltima ibi secus in legato de ista materia ꝺic vt plene ꝺeclarat bar. in. l. ſtia hic alle. ⁊ in. l. g ex liberis. ſ. ex testō. ff. de fim ta. Et aduerte: qꝫ er illo no. manifeste colligit qō voluntas q̄ a principio fuit innalida nō ꝓsumit ꝺurare cessante postea ea cā inhabilitatis in statu legitimo ⁊ sic ꝺz limitari qō tradik. in ter. ⁊ glo. in. c. matores extra de bap. ¶ Sed q̄rūt hic aliqui moder. nūqꝺ in terminis isti⁹. l. filiuſ. possit facere testm̄ instituꝺo aliqꝺ heredē cū ipse faciēs testm̄ erit sui iuris: ⁊ rīdēt qō nō allegātes bal. in. l. eā quā. C. de fideicō. in pen. ꝺebar. qꝫ qñ nullitas surgit ex ꝺefectu cause efficiētis nō pōt ꝑsona intestabilis cōferre ꝺispositionē in tps habile: vt. l. si minor. ff. de seruis export. ⁊ ita ꝺeclarāt Bar. ⁊ ꝛdod. post eū in. l. in tps. j. de here. insti. ⁊ ex hac doctrina infert ibi Bal. notāter ⁊ sequunt hic mod. qō pater nō pōt instituere filiū spuriū sub cōditione si legitimabit vel cū legitimabit: qꝫ hec inhabilitas cauſaf principaliter in testatore licet trāſeat ꝛ fir ad filiū: qꝫ propter vitiū paternū filij⁹ ꝓhibet institui ab ipso vt ꝓz in aut. q. mo. na. effi. legi. ſ. j. ⁊ in diuersis locis illi⁹ tituli. ⁊ ita trāſeunt hic cōiter ꝛdod. Tu aūt aduerte: qꝫ bal. l. l. seruus. C. de lega. ꝺicit qō etiā instō facta simpliciter de spurio ratificak si ante mortē spuri⁹ legitimek. alle. gl. q hoc ꝺicit in terminis. in. l. fi. ff. de regul. cato. Sed illa glosſ. reprehenditur tibi per Bal. ⁊ merito: qꝫ capacitas vel incapacitas heredis attenditur etiā tpe testamēti. vt. l. ſi alienū. ſ. in extraneis. ſ. de here. instit. et ita ꝺeclarat Bar. in. l. catoniana. ff. c. ti. Allibi aūt mouēs. q. istā in terminis. ⁊ silr Ang. post eū ambo tenēt oppositū cius qō est ſ. ꝺictū vide tū in. l. tps in prin. prealle. ⁊ in. l. si qs heres instituaf eo. ti. Et videk melius ꝺicere: qꝫ qñ inhabilitas ꝺispositis est absoluta. i. generalis nō limitata ad certā ꝑsonā: tūc procedit regula posita in. l. si minor. prealleg. Exemplum in. l. nostra: quia filiu ſfa. ⁊ alie ꝑsone bic posite simpliciter prohibentur testari. Sed qñ inhabilitas limitatur ad certam ꝑsonam siue ex odio ꝺisponentis seu iurta cōsiderationem vtriusq; tunc videtur ꝓcedere ter. in. l. in tps que simpliciter loquit ⁊ bene facit ter. in ratione sui in. l. cum. ſ. finaſ. ff. de ro. inter virum ⁊ vroꝛem. ¶ Sed contra predictam doctrinā que videtur esse verior fortiter obſt. doc. Inno. quē sequitur ibi oo. florē. ⁊. ꝺ. Abb. ⁊ alias ego sum secutus in consilio quod feci ꝓ illustrissimo ꝺomino meo duce ꝛdediolani in causa ſponſalioꝝ filij sui in. c. super co. extra de cōdi. appo. vbi volui quod ſponſalia inter ꝓhibitos contrahere matrimoniū nō possunt contrahi sub ista cōditione si Papa ꝺispensabit: qꝫ videnk cōtracta sub conditione impossibili iurta. l. apud iulianū. ſ. fi. ⁊ qō ibi not. ff. de legat. j. ⁊ ideo ꝺifficultas vel impossibilitas videf vitiare ꝺispositionem. ⁊ qꝫ longū esset oīa que tunc ꝺixi in consilio recitare possumus euitare ista ꝺicta ꝺupliciter vel quod cōditio legitimādi non pendet a solo principe:

c Procurator vide ꝺy. in reg. infamibus. i. vj. ⁊ qō ibi ꝺicti in apostī. Bene. Va.

c Princeps adde Iudo. in sing. ver. infamis. ſ. quero vtrū. Bene. Va.

c Ecclesiastico. Adde gl. iij. q. vij. c. j. ⁊ ꝺy. i. ꝺ. reg. infamibus. in. vj. Bene. Va.

d Cōualida re. adō pan. de ca. i cōſi. crrr. ⁊ pe. de anc. in cōſil. ccccrrr. ⁊ oīno fely. in. c. qñ in prin. in. iij. colū. ver. tu vero attēde vt li. nō cōte. ⁊ in ca. significauerūt in pe. colū. in fi. in ver. vlteri⁹. de testi. vbi qd si vſurarius manifest⁹ decedat cōdito testō ⁊ ꝺato pcuratore adcauendum. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qz ꝛ per matrimoniū sequēs ꝛ p obligationē factā curie filij pñt legitimari:sed ista rñsio nō est tuta:qz ista spēs legitimatiōis nō est generalis quo ad oēs illegitimos:vt habeꝫ in.c.tāta.q. fil.sint legi. Et multominus ſcda spēs q restringit solū ad filios natura les. Unde meli⁹ est dicere sicut tetigi in illo 2filio qō in casu Jnno.predictorū causaꝫ inhabilitas vel impotētia ex parte facientiū actū:vñ nō potuit dilpō cōferri in casum permissum seu itps. Sed in casu nro vocaꝫ magis incapacitas ex parte instituti q̄ inhabilitas ex parte dilponētis lz sit causata a vitio testatoris.ꝛ ista opi.est equior.ꝛ plz mihi p nūc. Dicit ēt Bal.in.l.seruus.C. de le.vt referūt hic Mod.sed melius cadebat in.l.eius q.§.fi.ff. eod.qō si dānatus ab ecclesia de crimine capitali fecit testm post dānatus postea restituaꝫ a principe ad pristinū statū qō testameꝫ tum factū nulliter a principio qualescet qz ecclesia nō claudit gre miū redeūti vt in epla inter claras.in fi.ꝛ in prima 2stit.C. Sed ista rō vt dicit Mod.ꝛ bñ est nimis grossa:qz illa autoritas intelligit quo ad remissionē peccati ꝛ pene eterne nō quo ad ratifi candū actū nulliter factū. Et ad.q.istā vide Bald.ꝛ Mod.in.l. gallus.§.institues.ff.de lib.ꝛ posth.vbi tenēt expresse qō spurius possit institui sub cōditione si legitimabit. Et qualiter interim prouideatur hereditati:dic vt ibi:ꝛ in.l.si quis heres instituatur prealllega.

Summarium.

1 ☞ Rogati debent esse testes in testamento.
2 Potest legatarius esse testis in testamento.
3 An vasallus possit esse testis in causa domini sui.
4 Nunquid in causa patris possit filius esse testis ꝛ an possit confi cere instrumentum pro patre.in nu.5.
6 In causa criminali nec affinis nec consanguineus admittūtur in testes.
7 Validum est argumentum a communiter accidentibus.
8 Argumentum a contrario sensu an sit semper sumendum.
9 Testis deponere non debet:nisi de eo quod probare potest per sensum.
10 Mod⁹ ꝛ oactio illata testibus in factione testamenti reddit il lud ipso iure nullum.

a ☞ Testis.vi de tu fely.in c. insup.i.v. col.de test.ꝛ qō ibi dixi i apos.be.va.

b ☞ Idonea. de q̄ ēt p fel. in.c. cū iter cir.pnc.vñ. col.de exce. ibi ad idez vbi ponit cautelā q vo cenk ad actū testes affi nes ꝛ ppin qui.Be.va.

Qui testamento, hoc dicit heres ipu bes ꝛ q est i ptāte te sta toris nō pōt esse testis in testō:sed tutor ꝛ legatarij pñt ꝛ pr ff in testō filij vel fratris q testaꝫ de peculio castrēsi. Scōa ibi:qō in legatario. Tertia ibi:vt puta. Ultia ibi: per 2rū ꝛc. ☞ No.ibi adhiberi q̄ in testamētis testes debēt esse rogati:vt.l.heredes palā.in fi.§.eo.hoc etiā significat verbū adhi beri positū in ter. ☞ Scōo no.ibi:sed vinculo quodā retineri ca sum in quo bō liber pōt esse obligatus vinculo pignoris:ita etiā declarat glo.ibi ꝛ est ter.in.l.senatus.§.fi.ff.de le.j.ꝛ ex isto ter.ūi cta glo.habes notare simpliciter qō vbicūq; per.l.inducit facul tas retinēdi aliquā rē in dubio vt cōstitui ius pign.nisi aliud ap pareat de mente legis. Et p hoc pōt argui ad ea q̄ diximus in.l. obsides.ff.eo.qō ex quo permittit retētio obsidis p 2seruatione pacis videat causari in homine libero ius pignoris:cuius 2trariū dixit glo.no.xxiij.q.vij.c.ꝛ prīdē.de cuius intellectu ibi dicit. ☞ In glo.j.ibi:qz hic p solēnitate ibi pro veritate glo.multū variāt pro solutione istius 2dū quas oēs referunt hic Bar.ꝛ Mod⁹ der.post eū.ꝛ tū vt intelligas solutionē hic positā testis dicet ad hibitus ad solēnitatē ꝛ nō veritatē in tribus casibus. ☞ Prim⁹ est qñ testm fuit factū in scriptis quo casu ēt ipsa recognitio sub scriptionū ꝛ signorū pertinebit potius ad perficiendū solēnitatē actus quā ad probandā veritatē testameti. Et ista vt fuisse mēs glo.ꝛ eodē modo dicemus qō testes cēsent adhibiti solū ad solē nizādū qñ sunt scripti in instrumento notarij:ita q̄ est opus qō deponāt in iudicio:qz instrm non reuocaꝫ in dubiū:ꝛ idē erit si partes fatenꝫ veritatē testameti:sed dicūt qō nō est solēneq; alig er testibus erāt legatarij.ꝛ in his trib⁹ casibus oēs doc.cōiter cō cordāt qō legatarius pōt esse testis ꝛ in qbusdā aliis de quibus hic p eos. Sed dubiū remanet qñ est factū testm nuncupatuū cu ius veritas hz probari per testes ꝛ est qō inter heredē ꝛ succeden tē abintestato in quo Jo.an.dixit no.in.c.insuper de testi.†ꝛ refe

2 a rūt hic Mod.qō legatarius poterit esse testis. Sed nō erit testis omni exceptione maior ex quo aliqd cōmodi pōt ad eum perue nire ex testificato.per ea que habenꝫ in.c.personas.de testib.nisi ista ratione aliquis phibeatur esse testis in causa cōsimili ꝛ opti me facit ter.quē ipse non alle.in.l.impuberem.§.j.in princi.ꝛ qō ibi p Bar.ff.de fal.vbi notarius prohibet ascribere legatū ex quo in 2ſiam ad eū pertinet vsufructus. ☞ Preterea si aduocatus ꝛ proteneta repellunt solū p presumpta affectionē quā videnꝫ ha bere ad cām ꝛ ad actū ipsius mediātibus perfectū vt pz in.c.j.ꝛ in c.romana.de testi.li.vj.ꝛ in auc.de test.§.ꝛ lz.ergo multo fortius qō speraꝫ vñ refert Jo.an.in loco alle.qō si solū septē testes pro bent testm inter quos vnus sit legatarius non probabit testameꝫ tum sufficienter secus si sint octo inter quos duo sint legatarij qz tunc illi duo saltē capient pro vno Bar.hic ꝛ cōiter ☞ Mod⁹.sen tiūt qz legatarius sit plenus ꝛ integer testis:qz lz ex ſnia ferenda inter heredē scriptū ꝛ venientē abintestato acquiraꝫ ius legata rio i 2ſiam:cū tū nō agaꝫ de iure ipsi⁹ pncipal⁹ lz de iure heredis nō attēdit istud emolumētū qō ſrit i 2ſiam.ar.l.j.§.ſ.de au.tu. Sz ista rō nō vt cē sufficiēs p iura.§.alſ.ꝛ qz cū ſnia lata iter here dē ꝛ veniētē abintestato plene p̄iudicet legatario:vt.l.pap.§.si ex cā.ꝛ ibi per glo.ff.de inof.test.ꝛ per Bar.in.l.j.ff.de excep.rei iu non pōt dici qō nō agatur de iure legatarij ꝛ de p̄iudicio ipsi⁹ immediate resultāte ex ſnia:ergo saltim rōne istius p̄iudicij vt qō sit testis in cā propria ꝛ nō debeat admitti:vñ respondendū est aliter ſm Bal.i.l.si municeps.ff.qō cuiuscq; vniuer.no.q⁹ due qualitates cōcurrentes faciunt legatariū esse testē integrū ꝛ na ponitur in ter.insti.eod.§.sed necp iūcto.§.legatarijs.que est:qz re vera testamentū nō censetur fieri principaliter cū eo.nec cum agit de iuribus testamenti principaliter agitur de iure legatarij

☞† Scōa est approbatio testatoris quā facit de psona rogādo ipm vt sit testis in suo testameto ex quibus sit:vt sicut alias approba

b tio partiū facit q̄ persona alias suspecta est idonea⁹ vt.d.Bar. no.in.l.si pater.in p̄in.ff.de fal.ꝛ bene facit ter.in.l.vtilitatē cuꝫ l.se.ff.de 2fir.tu.vbi pz qō persona que alias deberet repelliri su specta tolerāt per approbationē testatorū.ita in casu nostro ap probatio testatoris multū operetur ad admittēdā personā in te stē. Et banc rationē tetigit Bal.lz non ita bene in rubr.ff.de re di.circa mediū.vbi omnino videas ꝛ qō ista opinio cōis est vera vz qō legatarius sit integer testis:bene facit ter.in illo.§.legata rijs.vbi ter.dicit qō non solū nō negatur facultas testificādi le gatarij quinimo cōceditur expresse ex legis dispositione.vt ergo expresse legis cōcessio aliquid operef:opz dicere qō ex hac approbatione sint integri testes. ☞ Utrum aūt heres qui capitulat le gatū esse relictū soleniter in testameto ipso legatario testificanti possit postea si obtinuit in causa negare legatū esse relictū soleni ter vñ nullo modo esset relictū.tāgit Bal.hic.ꝛ Jo.de imo.post cū tetigit Bal.in.l.oibus.in vltimis verbis.C.de testi.ꝛ vf senti re Bal.in loco alle.ꝛ clarius Jo.de imo.hic qō si heredē obtinē te in cā legatarius postea petat ab eo legatū nō poterit heres ne gare legatum non esse relictū vel nō soleniter:per ea que tradit hic Bal.ꝛ per ea que not.Barto.in.l.nuda.ff.de dona.sed certe istud dictum videtur valde dubium de iure.nam aut dicis qō ideo hoc fit:qz heres ita ponendo ꝛ capitulando ita p̄iudicet sibi ex sua confessione ꝛ hoc non vf posse dici:quia ista confessio fuit facta quo ad ipsum legatarium parte absente cum quo tunc non litigabat heres:sed cū veniente abintestato:ergo plene non probat in fauorem ipsius:vt.l.si duo patroni.in p̄in.ꝛ qō ibi no ta.ff.de iureiur.ꝛ.l.si.ff.de interro.actio.ꝛ plene declarat Joan.an.in addi.Specu.in tit.de accusa.§.j.ver.qz si latro.Illec ob.qō ista confessio sit facta per scripturam ꝛ sic p̄iudicet etiam con fitenti parte absente ſm Bart.in.d.l.nuda.ꝛ videtur casus in.l. cum precium.C.de libe.causa per Bart.no.in.l.certum.§.si quis absente.ff.de confes.qz respondeo dato qō illa doctrina sit vera: tamen loquitur quando illa confessio emanat principaliter in fauorem eius qui est absens. Secus si alium finem vt no.do.Jnno.in si.in.c.illud de p̄esum.ꝛ Bal.in aut.si quis in aliquo.C.de eden.nam id qō hic dixit Bal.qō heres affirmando se heredem ꝛ in casu nostro faciendo se pronunciari heredem videtur ap probare personam legatarionum quam postea reprobat facit qz ferendum non est qz approbatio possit reprobari iurta.l.si quis testium.C.de testi.nam approbatio facta de persona testis in vna lite p̄iudicat approbanti in alia:sed per hoc non sequitur qō confessio facta inter alias personas que nunc venit vt patet ad suum consequendum p̄iudicet:imo regula est in contrarium ꝛ probatur in p̄dictis iuribus aut dicis qō heres non audiatur qz articulando qō testamentum sit factum solenniter videatur approbare testamentum seu legatum minus solenne. Et hoc nō potest dici qz probatio verbalis non p̄iudicat heredi si vere le gatum est minus solenne ſm glos.ꝛ doc.in.l.non dubium.C.de testamen.aut dices qō hoc sit:qz heres non possit sententiaꝫ pro se latam dicere iniustam:vt dicit ter.no.in.l.si seruus.pluriuꝫ.§. j.ꝛ ibi per Bar.ff.de leg.j.ꝛ hoc etiam non potest dici in casu no stro.qz licet tota forma testamenti fuit deducta in articulis:fuit tamen pronunciatum solum super institutione de qua erat que stio inter institutum ꝛ venientem abinte.ꝛ ideo ista dicta rema nent satis dubia. ☞ Et ad declarationem articuli principalis videlicet que sit ratio quare legatarius nō repellitur:debes scire quod hic Bal.assignat vnam aliam rationem subtilem. Dicit enim quod ideo legatarius admittitur:quia non est certum vtrum testificetur pro commodo proprio vel non.nam etiam si heres vincat poterit esse questio inter ipsum ꝛ legatarij.vtrum legatum sit relictum vel solenniter relictum.ꝛ sic poterit euenire quod legatarius nihil consequetur:ex quo infert talem nota bilem conclusionem qō exceptio q̄ repellit testimoniū rōne pro

pñi

pñi cōmodi vel lucri dz cōcludere necessario qō vincēte illo pro quo producit testis cōsequet cōmodū vel lucrū.ꝛ si ista rō esset re ra optime tolleret impugnationē quā feci.§.ad opi. cōes dū diri qō ſnia lata ꝛ heredē scriptū ꝛ venientē abintestato acquiraꝫ ius legata rio i 2ſiam:cū tū nō agaꝫ de iure ipsi⁹ pncipal⁹ lz de iure heredis nō attēdit istud emolumētū qō ſrit i 2ſiam.ar.l.j.§.ſ.de au.tu. Sz ista rō nō vf cē sufficiēs p iura.§.alſ.ꝛ qz cū ſnia lata iter here dē ꝛ veniētē abintestato plene p̄iudicet legatario:vt.l.pap.§.si ex cā.ꝛ ibi per glo.ff.de inof.test.ꝛ per Bar.in.l.j.ff.de excep.rei iu non pōt dici qō nō agatur de iure legatarij ꝛ de p̄iudicio ipsi⁹ immediate resultāte ex ſnia:ergo saltim rōne istius p̄iudicij vf qō sit testis in cā propria ꝛ nō debeat admitti:vñ respondendū est aliter ſm Bal.i.l.si municeps.ff.qō cuiuscq; vniuer.no.q⁹ due qualitates cōcurrentes faciunt legatariū esse testē integrū ꝛ na ponitur in ter.insti.eod.§.sed necp iūcto.§.legatarijs.que est:qz re vera testamentū nō censetur fieri principaliter cū eo.nec cum agit de iuribus testamenti principaliter agitur de iure legatarij

☞† Scōa est approbatio testatoris quā facit de psona rogādo ipm vt sit testis in suo testameto ex quibus sit:vt sicut alias approba

b tio partiū facit q̄ persona alias suspecta est idonea⁹ vt.d.Bar. no.in.l.si pater.in p̄in.ff.de fal.ꝛ bene facit ter.in.l.vtilitatē cuꝫ l.se.ff.de 2fir.tu.vbi pz qō persona que alias deberet repelliri su specta tolerāt per approbationē testatorū.ita in casu nostro ap probatio testatoris multū operetur ad admittēdā personā in te stē. Et banc rationē tetigit Bal.lz non ita bene in rubr.ff.de re di.circa mediū.vbi omnino videas ꝛ qō ista opinio cōis est vera vz qō legatarius sit integer testis:bene facit ter.in illo.§.legata rijs.vbi ter.dicit qō non solū nō negatur facultas testificādi le gatarij quinimo cōceditur expresse ex legis dispositione.vt ergo expresse legis cōcessio aliquid operef:opz dicere qō ex hac approbatione sint integri testes. ☞ Utrum aūt heres qui capitulat le gatū esse relictū soleniter in testameto ipso legatario testificanti possit postea si obtinuit in causa negare legatū esse relictū soleni ter vñ nullo modo esset relictū.tāgit Bal.hic.ꝛ Jo.de imo.post cū tetigit Bal.in.l.oibus.in vltimis verbis.C.de testi.ꝛ vf senti re Bal.in loco alle.ꝛ clarius Jo.de imo.hic qō si heredē obtinē te in cā legatarius postea petat ab eo legatū nō poterit heres ne gare legatum non esse relictū vel nō soleniter:per ea que tradit hic Bal.ꝛ per ea que not.Barto.in.l.nuda.ff.de dona.sed certe istud dictum videtur valde dubium de iure.nam aut dicis qō ideo hoc fit:qz heres ita ponendo ꝛ capitulando ita p̄iudicet sibi ex sua confessione ꝛ hoc non vf posse dici:quia ista confessio fuit facta quo ad ipsum legatarium parte absente cum quo tunc non litigabat heres:sed cū veniente abintestato:ergo plene non probat in fauorem ipsius:vt.l.si duo patroni.in p̄in.ꝛ qō ibi no ta.ff.de iureiur.ꝛ.l.si.ff.de interro.actio.ꝛ plene declarat Joan.an.in addi.Specu.in tit.de accusa.§.j.ver.qz si latro.Illec ob.qō ista confessio sit facta per scripturam ꝛ sic p̄iudicet etiam con fitenti parte absente ſm Bart.in.d.l.nuda.ꝛ videtur casus in.l. cum precium.C.de libe.causa per Bart.no.in.l.certum.§.si quis absente.ff.de confes.qz respondeo dato qō illa doctrina sit vera: tamen loquitur quando illa confessio emanat principaliter in fauorem eius qui est absens. Secus si alium finem vt no.do.Jnno.in si.in.c.illud de p̄esum.ꝛ Bal.in aut.si quis in aliquo.C.de eden.nam id qō hic dixit Bal.qō heres affirmando se heredem ꝛ in casu nostro faciendo se pronunciari heredem videtur ap probare personam legatarionum quam postea reprobat facit qz ferendum non est qz approbatio possit reprobari iurta.l.si quis testium.C.de testi.nam approbatio facta de persona testis in vna lite p̄iudicat approbanti in alia:sed per hoc non sequitur qō confessio facta inter alias personas que nunc venit vt patet ad suum consequendum p̄iudicet:imo regula est in contrarium ꝛ probatur in p̄dictis iuribus aut dicis qō heres non audiatur qz articulando qō testamentum sit factum solenniter videatur approbare testamentum seu legatum minus solenne. Et hoc nō potest dici qz probatio verbalis non p̄iudicat heredi si vere le gatum est minus solenne ſm glos.ꝛ doc.in.l.non dubium.C.de testamen.aut dices qō hoc sit:qz heres non possit sententiaꝫ pro se latam dicere iniustam:vt dicit ter.no.in.l.si seruus.pluriuꝫ.§. j.ꝛ ibi per Bar.ff.de leg.j.ꝛ hoc etiam non potest dici in casu no stro.qz licet tota forma testamenti fuit deducta in articulis:fuit tamen pronunciatum solum super institutione de qua erat que stio inter institutum ꝛ venientem abinte.ꝛ ideo ista dicta rema nent satis dubia. ☞ Et ad declarationem articuli principalis videlicet que sit ratio quare legatarius nō repellitur:debes scire quod hic Bal.assignat vnam aliam rationem subtilem. Dicit enim quod ideo legatarius admittitur:quia non est certum vtrum testificetur pro commodo proprio vel non.nam etiam si heres vincat poterit esse questio inter ipsum ꝛ legatarij.vtrum legatum sit relictum vel solenniter relictum.ꝛ sic poterit euenire quod legatarius nihil consequetur:ex quo infert talem nota bilem conclusionem qō exceptio q̄ repellit testimoniū rōne pro

pñi cōmodi vel lucri dz cōcludere necessario qō vincēte illo pro quo producit testis cōsequet cōmodū vel lucrū.ꝛ si ista rō esset re ra optime tolleret impugnationē quā feci.§.ad opi. cōes dū diri qō ſnia lata ꝛ heredē scriptū ꝛ venientē abintestato acquiraꝫ ius legata rio i 2ſiam:cū tū nō agaꝫ de iure ipsi⁹ pncipal⁹ lz de iure heredis nō attēdit istud emolumētū qō ſrit i 2ſiam.ar.l.j.§.ſ.de au.tu. Sz ista rō nō vf cē sufficiēs p iura.§.alſ.ꝛ qz cū ſnia lata iter here dē ꝛ veniētē abintestato plene p̄iudicet legatario:vt.l.pap.§.si ex cā.ꝛ ibi per glo.ff.de inof.test.ꝛ per Bar.in.l.j.ff.de excep.rei iu non pōt dici qō nō agatur de iure legatarij ꝛ de p̄iudicio ipsi⁹ immediate resultāte ex ſnia:ergo saltim rōne istius p̄iudicij vf qō sit testis in cā propria ꝛ nō debeat admitti:vñ respondendū est aliter ſm Bal.i.l.si municeps.ff.qō cuiuscq; vniuer.no.q⁹ due qualitates cōcurrentes faciunt legatariū esse testē integrū ꝛ na ponitur in ter.insti.eod.§.sed necp iūcto.§.legatarijs.que est:qz re vera testamentū nō censetur fieri principaliter cū eo.nec cum agit de iuribus testamenti principaliter agitur de iure legatarij

☞† Scōa est approbatio testatoris quā facit de psona rogādo ipm vt sit testis in suo testameto ex quibus sit:vt sicut alias approba

b tio partiū facit q̄ persona alias suspecta est idonea⁹ vt.d.Bar. no.in.l.si pater.in p̄in.ff.de fal.ꝛ bene facit ter.in.l.vtilitatē cuꝫ l.se.ff.de 2fir.tu.vbi pz qō persona que alias deberet repelliri su specta tolerāt per approbationē testatorū.ita in casu nostro ap probatio testatoris multū operetur ad admittēdā personā in te stē. Et banc rationē tetigit Bal.lz non ita bene in rubr.ff.de re di.circa mediū.vbi omnino videas ꝛ qō ista opinio cōis est vera vz qō legatarius sit integer testis:bene facit ter.in illo.§.legata rijs.vbi ter.dicit qō non solū nō negatur facultas testificādi le gatarij quinimo cōceditur expresse ex legis dispositione.vt ergo expresse legis cōcessio aliquid operef:opz dicere qō ex hac approbatione sint integri testes. ☞ Utrum aūt heres qui capitulat le gatū esse relictū soleniter in testameto ipso legatario testificanti possit postea si obtinuit in causa negare legatū esse relictū soleni ter vñ nullo modo esset relictū.tāgit Bal.hic.ꝛ Jo.de imo.post cū tetigit Bal.in.l.oibus.in vltimis verbis.C.de testi.ꝛ vf senti re Bal.in loco alle.ꝛ clarius Jo.de imo.hic qō si heredē obtinē te in cā legatarius postea petat ab eo legatū nō poterit heres ne gare legatum non esse relictū vel nō soleniter:per ea que tradit hic Bal.ꝛ per ea que not.Barto.in.l.nuda.ff.de dona.sed certe istud dictum videtur valde dubium de iure.nam aut dicis qō ideo hoc fit:qz heres ita ponendo ꝛ capitulando ita p̄iudicet sibi ex sua confessione ꝛ hoc non vf posse dici:quia ista confessio fuit facta quo ad ipsum legatarium parte absente cum quo tunc non litigabat heres:sed cū veniente abintestato:ergo plene non probat in fauorem ipsius:vt.l.si duo patroni.in p̄in.ꝛ qō ibi no ta.ff.de iureiur.ꝛ.l.si.ff.de interro.actio.ꝛ plene declarat Joan.an.in addi.Specu.in tit.de accusa.§.j.ver.qz si latro.Illec ob.qō ista confessio sit facta per scripturam ꝛ sic p̄iudicet etiam con fitenti parte absente ſm Bart.in.d.l.nuda.ꝛ videtur casus in.l. cum precium.C.de libe.causa per Bart.no.in.l.certum.§.si quis absente.ff.de confes.qz respondeo dato qō illa doctrina sit vera: tamen loquitur quando illa confessio emanat principaliter in fauorem eius qui est absens. Secus si alium finem vt no.do.Jnno.in si.in.c.illud de p̄esum.ꝛ Bal.in aut.si quis in aliquo.C.de eden.nam id qō hic dixit Bal.qō heres affirmando se heredem ꝛ in casu nostro faciendo se pronunciari heredem videtur ap probare personam legatarionum quam postea reprobat facit qz ferendum non est qz approbatio possit reprobari iurta.l.si quis testium.C.de testi.nam approbatio facta de persona testis in vna lite p̄iudicat approbanti in alia:sed per hoc non sequitur qō confessio facta inter alias personas que nunc venit vt patet ad suum consequendum p̄iudicet:imo regula est in contrarium ꝛ probatur in p̄dictis iuribus aut dicis qō heres non audiatur qz articulando qō testamentum sit factum solenniter videatur approbare testamentum seu legatum minus solenne. Et hoc nō potest dici qz probatio verbalis non p̄iudicat heredi si vere le gatum est minus solenne ſm glos.ꝛ doc.in.l.non dubium.C.de testamen.aut dices qō hoc sit:qz heres non possit sententiaꝫ pro se latam dicere iniustam:vt dicit ter.no.in.l.si seruus.pluriuꝫ.§. j.ꝛ ibi per Bar.ff.de leg.j.ꝛ hoc etiam non potest dici in casu no stro.qz licet tota forma testamenti fuit deducta in articulis:fuit tamen pronunciatum solum super institutione de qua erat que stio inter institutum ꝛ venientem abinte.ꝛ ideo ista dicta rema nent satis dubia. ☞ Et ad declarationem articuli principalis videlicet que sit ratio quare legatarius nō repellitur:debes scire quod hic Bal.assignat vnam aliam rationem subtilem. Dicit enim quod ideo legatarius admittitur:quia non est certum vtrum testificetur pro commodo proprio vel non.nam etiam si heres vincat poterit esse questio inter ipsum ꝛ legatarij.vtrum legatum sit relictum vel solenniter relictum.ꝛ sic poterit euenire quod legatarius nihil consequetur:ex quo infert talem nota bilem conclusionem qō exceptio q̄ repellit testimoniū rōne pro

pñi

☞ Discutio nunc. ☞† In ea.glo.ibi sic ꝛ in tutore ꝛc. Sentit gl. tua

a satis dare qō tutor⁹ nō possit esse testis in cā pupilli:lz possit solē nizare testm in quo pupillus est institut⁹ heres:sed Jaco.de are. ꝛ bar.post eū hic dicūt qō istud est verū si tutor agat in causa:vel si cōstituat actorē periculo suo:sec⁹ si alius agat:qz tunc tutor po terit esse testis:sicut videm⁹ qō prelatus pōt esse testis in cā eccle sie sue qi ipse nō agit ꝛ nō cōstituit solus procuratorē. Sed procu constituit a capitulo vel ab ipso prelato cū consensu capituli; per ea q̄ bñr in.c.insup.ꝛ in.c.nunci⁹.extra de testi.Inge.aūt ꝛ bal. videnꝫ intelligere hic qō si actor cōstituat a iudice:ꝛ nō a tutore bar.senserit qō tutor pōt esse testis qō ipsi dicūt esse falsum: quia etiā actor datus a iudice datur periculo tutoris.vt insti.de cura.§.fi.ꝛ.l.nec in fi.C.de proc. Sed ego nō credo hāc fuisse mentem bar.qz ipsemet in.l.actor.ff.rē ra.ha.fatek qō actor datus a iudi ce daꝫ periculo tutoris:vnde voluit intelligere qñ alius agit q̄ actor datus a tutore vel a iudice:ꝛ ponit hic exēplū sing.qñ vt tu tor possit esse testis iuder debet dare pupillo curatorez ad litem: ꝛ iste enim cura non datur periculo tutoris secundum eū:tamen nihil allegat.sed tu vide glo.singu.que hoc dicit in.l.decreto.ff. de admi.tuto. Et satis bene colligitur ex mente text.in.l.solet.ff. de tu.iuncto p̄in.ꝛ fi.ꝛ not.perpetuo hoc dictū Bal. quod pro cu.ad litem potest dari pupillo non soluz si litigat cum tuto.ſuo vt.l.iij.§.si pupillus.ꝛ ibi per bar.ff.de tute.sed etiam si alia iu sta causa ecrat propter quam vel necessarium vel vtile sit pupillo quod tutor non agat ꝛ non constituatur actor. Pro ista conclu sione facit optime ter.in.l.si impube.ꝛ in.l.in oēm.ff.de tut.ꝛ cu da.ab.Sed reuocat in dubiuz nunquid sit verum id quod dicit Bar.hic quod si solus prelatus constituit procuratorem nō pot sit testificari in causa sue eccle.ꝛ communiter distinguit per Jo. an.ꝛ doc.in.c.super prealleg.ꝛ.c.in presentium de testi.libr.vj.qō aut agitur causa que pertinet ad mensam prelati.ꝛ tūc prelatus non possit esse testis.sicut pater non potest asscribere legatū filio vel sibi autoꝛari qñ proprietas acquireretur filio vsuffructus pa tri secundū glo.ꝛ Bar.in.l.impuberem.§.j.ff.de fal.ꝛ in.l.j.in fi. ff.de aut.tu.ꝛ per bal.in.l.bonorum.C.qui admit. Aut cōstituit procuratorē in causa nō pertinente ad suam mensam:ꝛ tunc po test testificari.licet solus illum constituat:ita probatur in iuris⁹ prealleg.ꝛ ibi expresse Jo.an.ꝛ cōiter doc.licet Jnnoc.ꝛ quidam alij contra.ego autem in.d.c.insuper.sum secutus opi.Joan.an. in prelato religioso qui non potest dici vsufru.ecclesie sue.in pre lato autem seculari tenui quod siue constituat procura.solus siue vna cum capitulo siue capitulum cuꝫ consensu suo non possit testificari:ꝛ vltra ea que dixi tunc de quibus dic vt ibi addo ad primum membrum de prelato religioso quod licet prelatus con stituendo procuratorem videatur declarare animū suum.ꝛ qō sentiat ecclesiam suam fouere ꝛ iustitiā.ꝛ per hoc tamen non red ditur suspectus in testificando:ꝛ in hoc est differentia inter iudi cem ꝛ testem:qz iudex reddit suspectus in casu hoc ipso qō semel declarauit animum suum.vt not.in.l.eas.in p̄in.C.de app. que suspicio otiē ex hoc qz presumit in futurū idem iudicatur⁹:ꝛ ista presumptio sufficit:sed in teste nō causaꝫ suspicio ex eo:qz als idē dixerit qō dixit nunc: alias sequeret etiā qō testis productus in vna causa non posset pduci in alia inter diuersas personas vel inter easdē ad diuersum finē contra.c.veniēs.ꝛ qō ibi not.extra de testi.ꝛ contra alia multa iura:sed reddit suspectū dictū testis

1 ex alijs causis expressis in iure. ☞† In gl.posita super verbo vin culo.hunc ter.cū hac glo.inducit hic Bar.in ar.qō vasallus non

b possit testificari in causa dñi bñi:qz est aliquo modo sub potestā te dñi sui sicut hic ille qui largo modo est sub potestate creditoris qz retinet vinculo pignoris. de qua.q. vide quod ponit Specul. in titu.de testi.§.j.ver.nunquid vasallus.ꝛ doc.in.c. insup p̄alleg. ☞ In glo.posita in verbo per contrariū ibi multomagis er go ꝛc.gl.ista p̄cedere pōt qñ pater ꝛ frater essent adhibiti testes in testō militis:vbi etiā sine istis essent testes numero sufficientes a ad probandū:ꝛ solēnizandū testm militis:de quibus in.l.j.ꝛ in.l. divinus.j.de test.mil.sed vbi alias non essent testes sufficientes si ne patre ꝛ fratre:ista ratio non esset sufficiens necvera. Et idem dicendū esset quod idē esset fauoꝛ militis ꝛ expeditionis. Unde videmus quod qñ miles nō est de expeditione non pōt adhiberi testis.vt in.§.si filius.insti.eo.ꝛ hic in glo. Et banc gloss.audiui alias adducī ad occasionem qōnis per clarissimū iurisconsultem p̄ce ptorem meū.d.Lint.de prato ve.vtrum libellus ineptus reddat b indiciū nullum:vel alia solēnitate inepte adhibita in iudicio q̄ er natura iudicij poterat omitti de qua.q.vide similem glo.in.l. vinum.ff.si cer.peta.ꝛ bal.not.in.l.diffamari.C.de inge.ꝛ ma. et ego plene scripsi super ipsa in.c.examinati.de ind.vbi vide doc.

2 Quecunq; Hoc dicit secundū istū intellectū filius in potestate sicut non pōt esse testis patri in testō:ita nec in alia causa in qua patri aliquid acquiraꝫ. ☞† Jn

4 glo.j.ibi patet ergo cōcludit glo.tua in hac lec.prima qō filij nō

c potest esse testis in causa propria patris ⁊ qū p eius testimoniuz aliquid patri acquireret ꝛ sic tacite innuit qō pōt esse testis in c causa patris qñ ex facto pris nihil acquireretur patri: quod di ctum communiter reprehenditur per Bar.hic ꝛ hoc quando fi lius testificaret super facto principaliter pertinente ad patrem ꝛ probāt hic ipsi hoc dictū esse falsum per ter.nota.in p̄in.istius.l. vbi ptz qō filij nō pōt esse testis in testameto patris.ꝛ tū p hoc fa ctū pris nihil patri aegrit:sed heredi eius. Preterea sic contra gñalitatem legū.que simpliciter dicūt qō filius nō testificaꝫ p pa tre:nec pater p filio:vt.l.parētes.C.de testi.ꝛ.l.testis idoneus.ff. eo. Et ad istū ter.rñdēt qō restringit ad casum qñ pater nō agit cām ppriā:sed alterius.nā tūc filij bñ poterit esse testis de causa quam pater agit vt pronunciatur alterius.dūmodo ex illo actu facto nomine alterius pater nō consequatur aliqō commodum.

a ☞ Tutor.vi de Lāfrā.in c.qñ cōtra. depba.ver. test.ver.pre terea āro. Bene.Va.

b ☞ Dñi.vide fely.in.c.ac cedens.in.j. ver.dū dicit ad.vt.lite non contes. ꝛ in.d.c.in super.circa fi.Bñ.Va.

c ☞ Patris. vide fely.in c.sup eo.cl. fi.in fi.de te. ꝛ quid de fi lio spuali. vide per eū in.c.cū nun ci⁹ post me j.col.vers.ꝛ inḡtū.e.tit. Bene.Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Iustin. An ꝛ qñ filius possit conficere instm̃ ꝑ pfe. vide fel. in c. sup eo. ex. iſt. in fi. de test. be. ya.

b ¶ In testē. vide late ꝛ ad saturita tē fel. in c. literas em̃. iñ. co. j. v. in gl. in vbo cum plu. se. ꝛ i v. yl. in fin. iñ. col. 8 ꝑsum. ꝛ in. c. literis. i pe. col. v. fallit. yi. de testi. ꝛ qđ dixi in. d. c. ſras ꝑ apostl. ꝛ p fely. i c. cuz oporteat i. ſi. col. v. v. no. cuz plu. se. de ac cu. Hñ. U.

c ¶ Cõsanguineus. An ꝛ qñ ꝙsanguinei testes idonei esse possint: vide tel. in d. c. cū oporteat in ſi. colū. v. v. not. cū plu. se. de accuſ. Benc. Ua.

ꝛ ita tsanſeunt communiter ⁊Doder. Sed iſta communis ſnia nunis vꝭ restringere tex. nostrum. ꝛ vꝭ esse ℈ casum per locum a fortiori in ca. ſuper eo. el. ij. extra de testibus vbi textus probat ꝛ marie in rone lre qđ ꝑ põt testificari cã filij qñ ex illo testificatu nulla resultat notabilitas vel cõmoditas filio ꝫ ꝑ testificē sup facto filij. ꝛ quãuis ille ter. loquat de matre idē tñ est in ꝑre: qꝛ ſicut dicit gl. equalr. phibeē pater ꝛ mater ꝑ filio testificari regulr. Si ergo pater hoc casu nõ repellit a testimonio ꝑ filio: ergo mul tominus repellet filiꝰ ꝑ patre: qꝛ fortius repellit ꝑ ꝙ filꝰ: vt dicit hic glo. q̃ cõiter approbatur. Et ꝫ. doc. in. c. sup eo. videantur sentire q̃ illa decretalis habeat locũ suũ in ꝓbatione matrimonij: hoc tñ repugnat textui ꝛ rõ ipsius q̃ est gñalis. ¶ Preterea qñ testis repellitur ꝓpter ꝓsumptã suſpicionē quã lex ꝫ de eo. vꝭ qꝛ testificet ad cõmodũ persone sibi cõiuncte cessante cã suſpicionis tollitur. l. phibitio. vt dicit text. in. l. j. C. de his q̃ sibi aſcri. ꝛ tũ. q. v. c. cõſanguinei. facit qđ no. hic bar. in vlt. q. de eo q̃ testificatur inter equaliter cõiũctos: ſed ſi ex facto ꝑſis de quo agitur nullũ acgrik ꝫmodũ ꝑatriꝫ cessare cã ꝓpter quã filius est suſpectus. ergo vꝭ qꝛ valeat testimoniũ. ℔ō ob. q̃ filius nõ põt esse testis in testõ patris: qꝛ satis dꝛ ꝙseq cõmodũ ꝑ ex testificatu filij ſi ꝑ eius testimoniũ vltima ſua volũtas habeat executionē. Inter est eñ testatoris magis decedere testatũ ꝙ intesta tũ q̃ completio volũtatis aliq̃ cõſideraē ꝑ interesse: vt instit. de actio. ℌ. ſi itaq̃ ſm glo. ꝛ bar. in. l. cũ seruus. ff. de cõdi. ob cau. Sed in aliꝭ actis factis ꝑ patrē nõ semp ꝫtingit qꝛ interſit patris ipſos actus habere executionē ad fanoē alterius sicut interest ſua decedere cũ hẽde. Preterea ſi filius testificaē ꝑ eo q̃ repꝛesentat persoñā defuncti ꝛ vꝭ testificari. ꝑ testatore aliquo mõ. Et vt intelligas practicā iſtius articuli nõ est dicẽdũ qꝛ pater ꝑ facto suo ex quo nullũ ꝓtẽdit interesse agat ipſe in iudicio: ꝛ ꝓducat filiũ in testẽ. qꝛ actio nõ cõpetit sine interesse: vt l. q. autẽ. ℌ. j. ff. ſi qs cau. Sed practica erit ꝛ põt cõtingere qꝛ tertius ꝑ iure sibi ꝙcesso a patre sup illa ꝙcessiõe ꝓducet filiũ in testẽ. Vñ ſi bñ reſpicis ad practicã testis iſte nõ ꝓducit a patre nec ꝑ patre sed sup facto patris. Jura aũt ꝓhibẽt filiũ testificari ꝑ patre vel patri. i. ad vtilitatẽ ꝛ inſtãtiã ꝑſis. ꝛ ideo nõ videtur log in casu nostro. ꝛ ꝫ forte ꝑ ipſe repelleꝛur tãq̃ testis sup iſto facto: qꝛ vꝭ hꝰ affectũ vt actus per se factus plenũ ſortiatur effectũ. ſicut dicũt doc. cõiter in ꝑsoneta ꝛ aduocato ꝛ ſilibus personis. vt traditur in. c. inſuper. de testi. ꝛ in. l. oſibus. C. eo. ꝛ per bal. Sed tñ iſta rõne qđ filius eius phibeatur durũ est dicere. marie qꝛ iſte text. multũ facit ꝑ parte ℈ia. ꝛ restringere eũ ad casum qđ dicũt docto. est diuinare. Sor tetñ posset dici qꝛ ſi filius est in ꝓtate patris vera ſit opi. doct. ſi est emancipatus vera sit opi. quã ſentit glo. qꝛ cessat rõ affectus ꝓpter quẽ filiꝰ emãcipatus ꝓhibeē testificari ꝑ patre: vt cõiter tenẽt doc. hic nã iussus paternus nõ ꝺꝛ ita mouere filiũ ad testificandũ ad vtilitatẽ patris sicut ſi esset in ꝓtate. vt est casus no. iũcta glo. ſua in. l. filius in ꝓin. ff. ad. l. cor. de fal. vbi ꝓꝛ ꝙ nõ ita ex cuſaē filius emancipatus ſi aſcribit legatũ ſibi vel seruo ſuo ꝓpter iuſſionẽ paternã: ſicut excuſareē fieri in ꝓtate in quo ꝓsumitur maioꝛ reuerẽtia ꝛ metus parẽdi. Et ꝫ iſta diſtinctio sit multũ equa ꝛ facit ter. no. in ꝓin. Forte tñ de iuris ſubtilitate opi. glo. est verioꝛ. Et tenẽdo cõem opi. põt dici ad text. nostrũ qđ hic nõ est ſumẽdũ argumẽtũ a cõtrario ſenſu cũ aliud ſit expꝛeſſus in pn.

5 iſtius. l. ꝛ in. ℌ. filius inſti. de testa. ¶ † Tetigit etiã hic bart. ℈ir ꝙ quãuis filius nõ ꝓſſit esse testis ꝑ patre licet ſit emãcipatus:

8 põt tñ conficere inſtm̃ª ꝑ parte ꝑ. l. impuberẽ. ℌ. j. ff. de fal. ꝛ ꝑ. l. ſi pater. in ꝓin. ff. eo. in qbus ꝓꝛ ꝙ ꝑ ꝙ filio emãcipato vel ꝑ filio milite ī cã castrẽſi põt ſcribere inſtrm̃. ergo multo fortius eꝫ filiꝰ emãcipatus põt ſcribere ꝑ patre ſm bar. ibi. ꝛ hic qꝛ vt dictũ est fortiꝰ repelleret pater in cã filij ꝙ filiꝰ ī cã patris. Sed tu aduerte qꝛ glos. determinat ꝫtrariũ sub dubio forte in. l. ſi pater. ℌ. ſi. pꝛeal. vbi vꝭ casus nõ põt aſcribere legatuꝫ matri niſi appareat de iuſſione testatoꝛis. ꝛ tũ mater nõ ꝺꝛ filiũ emãcipatũ. Et est rõ ſm glo. ibi: qꝛ ly filij ꝰ nõ ſit in ꝓtate matris ſpectat tamẽ ad eũ ſucceſſionẽ maternã. Nos possumus dicere ſaluãdo ſniam cõem qđ ibi est casus in terminis ꝑ opi. Bart. hic ꝛ ꝑ rõne ꝺrie quã aſſignat vꝺ qꝛ iõ fieri põt emãcipatus esse notarius ꝓ ꝓte ꝛ nõ testis: qꝛ tiꝰ ꝑsona est approbata a cõtrahẽtibꝰ. Et hoc dicit ibi ſingulariter ter. oñ dicit qđ hoc facit iuſſus testatoꝛũ. nõ eñ loqꝛtur ibi de ſubſcriptione gñali vel ſpãli ꝑ quã etiã aſcribens ſibi legatũ excuſaretur a pena falſi filius emãcipatus. Sed de ſimplici iuſſiõe que probaē aliter vel ſaltẽ aliter põt ꝑbari. Et est oña quã aſſignat hic bar. videretur posse inferri qꝛ filius emancipatus etiã

a dhibitus tãꝫ testis rogatus in ℈tu nõ repelleret a testimonio qꝛ esset approbatus a partibꝰ. sicut dictũ est in notario. ꝛ hãc cõcluſionẽ ſeqtur bal. nõ in filio emãcipato ſed in fratre q̃ est rogatus testis in cõtractu in. l. parentes. C. de testi. alle. glo. que est ſingularis ꝛ pulchra in auc. de testi. ℌ. ꝫ. in verbo ſuppliciꝰ q̃ dicit qđ testis alias ꝺabilis efficit habilis: ꝛ debeat admitti ſi est adhibitus ꝛ rogatus a partibꝰ. qꝛ persona eius videē approbata. Sed cõtra illã glo. facit text. ille manifeſte iuncto ꝑn. illius. ℌ. ꝺꝛ eñ in ꝓin. qꝛ ꝓbatione ſolutiõis debiti de quo ꝫſtat ꝑ ſcripturã debẽt esse qnqꝰ testes rogati bone cõditionis ꝛ fidei deinde ꝺꝛ in. fi. qꝛ ſi testes nõ ſunt tales quales. ℌ. ꝺiximus ſubſiciuntur tot mẽ tis: ergo ꝫ ſint rogati ſi alia qualitas deficit: qꝛ nõ ſunt als bone cõditionis vꝭ qꝛ nõ credaē ipſis ſiue tortura. Et hanc ſniam tenuit ſingulr. Jnn. ꝛ ſeqtur ibi Anto. de bu. in. c. er liris. extra de transac. vbi dicit nota. qꝛ pater ꝛ qulibet cõſanguineꝰ põt esse testis ad ſoleniz̃ãdũ inſtrm̃. ſi tñ habeãt approbare vitatẽ inſtrꝰ qõ forte reuocaē in dubiũ nõſunt idonei testes. Et sic manifeste ꝫ qꝛ rogatio testiũ alias inhabiliũ ratione cõiunctionis vel cõſanguinitatis nõ reddat eos habiles ad deponendũ. ꝛ iſta opi. seruaretur in practica. ℈ de ſolennitate iuris posſet distingui. qõ aut qualitas testis adhibiti ꝛ rogati erat nota ambobus cõtrabentibus aut nõ. Si erat nota videtur qꝛ eadẽ ratio ſit in patre ꝛ in filio qñ filiꝰ est emãcipatus que est in patre q̃ ꝓpter hoc admittit ad testificandũ fm ℔al. in. d. l. parẽtes. Si vero qualitas iſta nõ erat nota contrahentibus: tũc nõ videtur approbata ꝑſona cuius qualitas ignoꝛabatur. vt. l. vtilitatẽ cũ. l. ſeq. ff. de cõfir. tuto. ꝛ in. c. nulli. de elec. lib. vj. q̃ aũt ſit presumendũ in dubio colligitur ex no. in. c. innotuit. extra de elec. ꝛ in. c. paſto. in vlt. gl. de excep. ꝛ qõ tradit Bar. ꝑ illũ text. in. l. ſi patronus. ff. de cõfir. tuto. ¶ Conſequenter querit hic Bar. poſt glo. nũquid econtra videtur posſit testificari maxime ꝑ filio emãcipato. ꝛ in effectu cõcludit idẽ qõ. ℌ. ꝺixi de filio vtrũ possit testificari ꝓ patre. vnã tamen ꝺifferẽtiã facit qꝛ ꝺicit qõ etiã ſi filius agat cauſaꝫ aliena pater nõ poterit testificari quãdo testificaretur aliquid de facto filij. licet in filio ſit secus vt. ℌ. ꝺixi. arg. l. queſitũ. ff. de in ius vo. ꝛ l. licet. ℌ. fina. ff. de obſe. a lib. pro. pteſ. ſed ille. ll. vt dicũt hic aliq ⁊Doder. valde faciunt a longe ad iſtã materiã: vnde cũ ter. in. l. testis idoneus. ff. de testi. ꝛ in. l. parentes. C. eo. ſimpliciter dicãt ꝙ filius nõ põt esse testis patri nec ꝑ patre ſed ſup facto patris. Jura aũt ꝓhibẽt filiũ testificari ꝑ patre vel patri. i. ad vtilitatẽ ꝛ inſtãtiã ꝑſis. ꝛ ideo nõ videtur log in caſu nostro. ꝛ ly forte ꝑ ipſe repelleꝛur tãꝫ testis ſup iſto facto: qꝛ vꝭ hꝰ affectũ vt actus per se factus plenũ ſortiatur effectũ. ſicut dicũt doc. cõiter in ꝑsoneta ꝛ aduocato ꝛ ſilibus personis. vt traditur in. c. inſuper. de testi. ꝛ in. l. oſibus. C. eo. ꝛ per bal. Sed tñ iſta rõne qđ filius eius phibeatur durũ est dicere. marie qꝛ iſte text. multũ facit ꝑ parte ℈ia. ꝛ restringere eũ ad casum qđ dicũt docto. est diuinare. Sor tetñ posset dici qꝛ ſi filius est in ꝓtate patris vera ſit opi. doct. ſi est emancipatus vera sit opi. quã ſentit glo. qꝛ cessat rõ affectus ꝓpter quẽ filiꝰ emãcipatus ꝓhibeē testificari ꝑ patre: vt cõiter tenẽt doc. hic nã iussus paternus nõ ꝺꝛ ita mouere filiũ ad testificandũ ad vtilitatẽ patris sicut ſi esset in ꝓtate. vt est casus no. iũcta glo. ſua in. l. filius in ꝓin. ff. ad. l. cor. de fal. vbi ꝓꝛ ꝙ nõ ita ex cuſaē filius emancipatus ſi aſcribit legatũ ſibi vel seruo ſuo ꝓpter iuſſionẽ paternã: sicut excuſareē fieri in ꝓtate in quo ꝓsumitur maioꝛ reuerẽtia ꝛ metus parẽdi. Et ꝫ iſta diſtinctio sit multũ equa ꝛ facit ter. no. in ꝓin. Forte tñ de iuris ſubtilitate opi. glo. est verioꝛ. Et tenẽdo cõem opi. põt dici ad text. nostrũ qđ hic nõ est ſumẽdũ argumẽtũ a cõtrario ſenſu cũ aliud ſit expꝛeſſus in pn.

5 iſtius. l. ꝛ in. ℌ. filius inſti. de testa. ¶ † Tetigit etiã hic bart. ℈ir ꝙ quãuis filius nõ ꝓſſit esse testis ꝑ patre licet ſit emãcipatus:

8 põt tñ conficere inſtm̃ª ꝑ parte ꝑ. l. impuberẽ. ℌ. j. ff. de fal. ꝛ ꝑ. l. ſi pater. in ꝓin. ff. eo. in qbus ꝓꝛ ꝙ ꝑ ꝙ filio emãcipato vel ꝑ filio milite ī cã castrẽſi põt ſcribere inſtrm̃. ergo multo fortius eꝫ filiꝰ emãcipatus põt ſcribere ꝑ patre fm bar. ibi. ꝛ hic qꝛ vt dictũ est fortiꝰ repelleret pater in cã filij ꝙ filiꝰ ī cã patris. Sed tu aduerte qꝛ glos. determinat ꝫtrariũ sub dubio forte in. l. ſi pater. ℌ. ſi. pꝛeal. vbi vꝭ casus nõ põt aſcribere legatuꝫ matri niſi appareat de iuſſione testatoꝛis. ꝛ tũ mater nõ ꝺꝛ filiũ emãcipatũ. Et est rõ ſm glo. ibi: qꝛ ly filij ꝰ nõ ſit in ꝓtate matris ſpectat tamẽ ad eũ ſucceſſionẽ maternã. Nos possumus dicere ſaluãdo ſniam cõem qđ ibi est casus in terminis ꝑ opi. Bart. hic ꝛ ꝑ rõne ꝺrie quã aſſignat vꝺ qꝛ iõ fieri põt emãcipatus esse notarius ꝓ ꝓte ꝛ nõ testis: qꝛ tiꝰ ꝑsona est approbata a cõtrahẽtibꝰ. Et hoc dicit ibi ſingulariter ter. oñ dicit qđ hoc facit iuſſus testatoꝛũ. nõ eñ loqꝛtur ibi de ſubſcriptione gñali vel ſpãli ꝑ quã etiã aſcribens ſibi legatũ excuſaretur a pena falſi filius emãcipatus. Sed de ſimplici iuſſiõe que probaē aliter vel ſaltẽ aliter põt ꝑbari. Et est oña quã aſſignat hic bar. videretur posse inferri qꝛ filius emancipatus etiã

a dhibitus tãꝫ testis rogatus in ℈tu nõ repellerẽt a testimonio qꝛ esset approbatus a partibꝰ. sicut dictũ est in notario. ꝛ hãc cõcluſionẽ ſeqtur bal. nõ in filio emãcipato ſed in fratre q̃ est rogatus testis in cõtractu in. l. parentes. C. de testi. alle. glo. que est ſingularis ꝛ pulchra in auc. de testi. ℌ. ꝫ. in verbo ſuppliciꝰ q̃ dicit qđ testis alias ꝺabilis efficit habilis: ꝛ debeat admitti ſi est adhibitus ꝛ rogatus a partibꝰ. qꝛ persona eius videē approbata. Sed cõtra illã glo. facit text. ille manifeste iuncto ꝑn. illius. ℌ. ꝺꝛ eñ in ꝓin. qꝛ ꝓbatione ſolutiõis debiti de quo ꝫſtat ꝑ ſcripturã debẽt esse qnqꝰ testes rogati bone cõditionis ꝛ fidei deinde ꝺꝛ in. fi. qꝛ ſi testes nõ ſunt tales quales. ℌ. ꝺiximus ſubſiciuntur tot mẽ tis: ergo ꝫ ſint rogati ſi alia qualitas deficit: qꝛ nõ ſunt als bone cõditionis vꝭ qꝛ nõ credaē ipſis ſiue tortura. Et hanc ſniam tenuit ſingulr. Jnn. ꝛ ſeqtur ibi Anto. de bu. in. c. er liris. extra de transac. vbi dicit nota. qꝛ pater ꝛ qulibet cõſanguineꝰ põt esse testis ad ſoleniz̃ãdũ inſtrm̃. ſi tñ habeãt approbare vitatẽ inſtrꝰ qõ forte reuocaē in dubiũ nõſunt idonei testes. Et sic manifeste ꝫ qꝛ rogatio testiũ alias inhabiliũ ratione cõiunctionis vel cõſanguinitatis nõ reddat eos habiles ad deponendũ. ꝛ iſta opi. seruaretur in practica. ℈ de ſolennitate iuris posſet distingui. qõ aut qualitas testis adhibiti ꝛ rogati erat nota ambobus cõtrabentibus aut nõ. Si erat nota videtur qꝛ eadẽ ratio ſit in patre ꝛ in filio qñ filiꝰ est emãcipatus que est in patre q̃ ꝓpter hoc admittit ad testificandũ fm ℔al. in. d. l. parẽtes. Si vero qualitas iſta nõ erat nota contrahentibus: tũc nõ videtur approbata ꝑſona cuius qualitas ignoꝛabatur. vt. l. vtilitatẽ cũ. l. ſeq. ff. de cõfir. tuto. ꝛ in. c. nulli. de elec. lib. vj. q̃ aũt ſit presumendũ in dubio colligitur ex no. in. c. innotuit. extra de elec. ꝛ in. c. paſto. in vlt. gl. de excep. ꝛ qõ tradit Bar. ꝑ illũ text. in. l. ſi patronus. ff. de cõfir. tuto. ¶ Conſequenter querit hic Bar. poſt glo. nũquid econtra videtur posſit testificari maxime ꝑ filio emãcipato. ꝛ in effectu cõcludit idẽ qõ. ℌ. ꝺixi de filio vtrũ possit testificari ꝓ patre. vnã tamen ꝺifferẽtiã facit qꝛ ꝺicit qõ etiã ſi filius agat cauſaꝫ aliena pater nõ poterit testificari quãdo testificaretur aliquid de facto filij. licet in filio ſit secus vt. ℌ. ꝺixi. arg. l. queſitũ. ff. de in ius vo. ꝛ l. licet. ℌ. fina. ff. de obſe. a lib. pro. pteſ. ſed ille. ll. vt dicũt hic aliq ⁊Doder. valde faciunt a longe ad iſtã materiã: vnde cũ ter. in. l. testis idoneus. ff. de testi. ꝛ in. l. parentes. C. eo. ſimpliciter dicãt ꝙ filius nõ põt esse testis patri nec ꝑ patre ſed ſup facto patris. Jura aũt ꝓhibẽt filiũ testificari ꝑ patre vel patri. i. ad vtilitatẽ ꝛ inſtãtiã ꝑſis. ꝛ ideo nõ videtur log in caſu nostro. ꝛ ꝫ

Universidad de Deusto
Biblioteca

glibet testis in habilis possit approbari in iudicio: vt l. si quis te
stibus. C. de testi. ¶ Hoc est eñ qđ sentit iurisco. oñ oñdit q maior
habilitas regritur in teste q adhibet ad testñ q̄ q adhibetur in
iudicio ad testificādū: intelligēdo q hic arguit a fortiori. ¶ In
glo. j. §. mulier ibi in codi. nō vtaf bāc glo. valde no. hic aliq mo
der. ad limitationē. l. ij. ꝛ q ibi bf. ff. de le. j. vbi dz p probabilis
codicillari ꝛc. nā ista eqparatio procedit vbi agitur de habilita
te personę: sed vbi agit de solēnitate secus est ꝛ qz solēnitas regli
ta in testō nō trahitur ad codicillū: qñ non est in illo eadē rō: ꝛ
maior habilitas testimonij regritur in testō: q̄ in codicillis non
regrunt testes esse rogati: vt l. ñ. in fi. C. de codi. ꝛ iō dixit glo. in
aut. qō sine. C. de testi. ꝛ in aut. de testa. iper. §. j. sup verbo relin
quā: q̄ quādo pf fecit testñ inter filios in quo remittitur solēni
tas iuris cōis: vt l. fi. C. fa. her. tūc etiā mulier pōt esse testis[a]. Sz
q̄ritur hic p Bal. ꝛ alios ¶ Doder. nūquid si pater facit testam ẽtū inter filios naturales quibus de iure codicis stantibus filiis
legitimis pōt relinquere vnciā nō stātibus pōt relinquere. vi. vn
cias: de iure vero nouissimo pōt relinquere bocvltimo casu totā
substātiā vt ista ꝓbātur in. l. ij. ꝛ in. l. bñanitatis. C. de natu. lib.
ꝛ in aut. ij. co. tit. vtrū tūc poterit testari ſm formā. l. ſi. pealle. ſi
facit testñ in ſcriptis ibi poſite vel ſi facit testñ nūcupatiuū ſm
formā. l. hac ꝙsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. Sup quo ar
ti. bal. refert Spe. dixisse in ti. de instru. edi. §. cōpendiose. v. qđ
ſi pf. q̄ istud testamētū valebit p. l. ſi. C. de cōſir. tu. p. l. ſi. ꝛ p. l. bu
manitatis. §. alle. ſed ipſe ad. l. ſi. C. de cōſir. tu. q̄ aliquid facit re
cte ñūdit. ꝛ hic ꝛ in. l. ſin. C. fami. her. vbi pleniſſime tetigit arti. ꝛ
in. l. hac ꝙsultissima. in pri. C. de te. ꝛ in. l. ſi qua illustris. C. ad or
ſi. ꝛ hic ꝛ in ꝑdictis locis refert p solēnes doc. fuiſſe cōſultū ꝛ tra
riū qui mouentur. j. ſcriptis rōnibus. ¶ Prima rō est quā ipe
tāgit in. l. ſi. palle. q̄ institutio filiorū naturaliū est ꝑmiſſa patri
de iure ſpāli: vt p̄z i dictis legib[a]: ſi ergo dicerem[a] q̄ i min[a] solēni
testō iſti possent iſtitui videret induci duplex ſpālitas circa idem
qō nō est admittēdū: vt. l. j. ꝛ ibi no. C. de do. ꝑmi. ꝛ plene p bar.
in. l. ſi is q. p emp. ff. de vſu. Sz huic rōni pōt rñderi q hic duplex
ſpālitas inducitur circa diuerſa. ſ. circa habilitatē persone: ꝛ ſolē
nitatē testi q̄ vt esse ꝑmiſſus: vt p̄z in. l. j. tūcta. l. nec eñ. §. j. de te
ſta. mili. ¶ Scōo arguit ipſi ꝛ facili[a] qō filij[a] nō pōt testari in fa
uorē patris ſine ſolēnitate requiſita iure fecūdū Spe. in. §. palle.
in v. qđ si filius. ſed persona patris est fauorabilior q̄ ꝑsona filio
rū naturaliū: vt p̄z in. d. l. bñanitatis. ꝛ aut. lz. ergo vf q̄ iſti filij
naturales nō habeat hoc ꝓiuilegiū. Cōfirmat iſta cōcluſio ſcōm
eos: q̄. l. ſi. C. fa. her. cōcedat iſtud ꝓiuilegiū filijs ſuis vel emā
cipatis quibus debet hereditas paterna: ita q̄ ſi ſunt ꝑteriti
vel exhēdati expugnāt testamētū q̄ rō nō bz locū. ſ. nālibus ſuis
xat: q̄ ipſi nō expugnāt testñ tanq̄ ꝑteriti ſm gl. in. §. j. ff. de bo.
poſ. cōtrata. ergo nō tātus fauor ei debetur. ꝓo ꝑdicta opi. ad
ducitur q̄ tradit doc. in. l. gñaliter in pri. C. de insti. ꝛ ſubſti. vbi
cōiter cōcluditur q̄ in diſpōne legis nihil agitur de cōmodo vel
bonore filioꝝ: ꝛ applo filioū nō cōprehēdit bastardos. Et p bas
rōnes ipſe inclinat de iuris rigore in hanc ſniam in tribus locis
§. alle. ꝛ in. l. parentes. in pri. ff. de in ius vo. ¶ Hanc concluſionez
cōfirmant hic ¶ Doder. ꝛ vz Joan. de imo. tali rōne. q̄ tēpore le
gis Cōſtātini ꝛ Theodoſij de qua in. §. ex imperfecto. nōdū con
cedebat patri iſtituere filios naturales in tota ſua ſbia: ſed poſte
a fuit cōcēſſum per aut. lz. ꝑallega. Vñ nō pōt dici fz eū q̄ ter.
in. §. ex imperfecto. loquit de filijs naturalibus q nō poterant in
tota ſubſtātia inſtitui. Sed certe ego dico q̄ log tur de filijs nāli
bus reſpectu ptis in qua tunc poterāt inſtitui. vt ponamus exem
plu q̄ pf bz filios legitimos ꝛ naturales: ꝛ filijs naturalibus
vult relinquere vnā vnciā qō poterat in ꝑta. l. ñ. C. de na. li. Unde
iſta nō ꝓcedit in oi caſu ꝓcederet aūt q̄ pf haberet ſolos filios
nāles quo caſu nō posset dici q̄ ter. in. §. imperfecto intelligatur
de filijs naturalibus: q̄ ſi alij eſſet inſtituti cū ipſis in testō nō ſo
lēni quo ad alios nō valeret iſtitutio. nec etiā posset valere quo
ad ipſos non quo ad totā hereditatē: q̄ hanc nō poterat de iure
illo filijs naturalibus relinquere nō quo ad ſex vncias. ꝛ fic decze
deret pf. ꝑ pte testatus ꝛ ꝑ pte intestatus qō pagano nōlz vt. l.
tuus ſm. de re. iur. vt. l. miles ita. §. j. ff. de te. mi. fz in. l. ſi. C. fa. her.
vf distinguere post multa verba q̄ aut loquimur in testō inſcri
ptis aut logmur in testō nūcupatiuo. primo caſu tz qō testñ va
leat p ter. in aut. de testa. imp. in pn. vbi ꝓbatur ſm eū qō ꝓiuile
giū qō ibi cōcedit fundat ſup iure naturali de quo iure non erat
dſia inter naturales ꝛ legitimos. vt in aut. qui. mo. na. effi. le. §.
j. ſed parcat mihi renerētia ſua hoc non dicit ille ter. dicit eñ qō
Cōſtātinus hoc ꝙſtituit per coniecturā ſimplicitatis antiquam.
ꝛ postea ſubdit post illam. l. i iudicijs excogitatos fuiſſe multos
caſus in quibus nō erat equū testñ obſeruari. q̄ ꝥba ſil' iſucta hoc
ſignificāt qō ſimplicitas antiq̄ q̄ vigebat tpe Cōſtātini nō cōſide
rauit ſubtiliter qō quedā ꝓiecture poterāt adduci ad ꝓbandum
volūtatē testatoris q̄ nō erāt admittēde: ꝛ ideo iponit ibi de ſpā
li forma ꝛ ꝓuidit ꝑter q̄ nō vult testñ inſcriptis obſeruari. Et
qō iſta expoſitio ſit melior p̄z vltra ꝑdicta. q̄ Cōſtantinus dedit
boc ꝓiuilegiū filijs ſuis: vel emācipatis dūtaxat: vt p̄z in loco p̄
alle. ꝛ in. l. ſi. in pri. C. fa. her. ſed ſuitas ꝛ emācipatio ſunt de iu
re ciuili. ergo p̄z qō habuit reſpectū ad filiationē put diffinit de
iure ciuili in. l. filiū cū diſſimimus. de his qui ſunt ſui vel alie. iu.
aut logmur i testamēto nūcupatiuo: ꝛ tūc tz opi. quā i alijs locis
tz vez qō testñ nō valeat. ꝛ iſta opi. est tenēda in vtroq̄ caſu q̄ eqd
ipſe dixerit in. d. l. ſin. quā. eē verā. ꝓbo clare ꝛ manifeste p text. in
aut. de te. iper. i pn. iuncta. l. hac cōſultissima. §. ex iperfecto. palle.
ñā in. §. ex iperfecto. Theodoſius ſimplr ꝙcedit boc ꝓuilegiū li
beris quo ad parētes vtriuſq̄ ſexus. q̄ ꝓbā declarat iperator in
aut. bal. ſignificaret hoc dūtaxat q̄ lex Conſtantini q̄ dabat hoc
ꝓuilegiū filijs ſuis vel emācipatis per Theodoſiū ſit ertēſuz ad
filios reſpectu matris: ꝛ ſic clare colligit qō p ꝓiuilegiū cōceſſuz
ſimplr liberis a Theodoſio nō vident iniuriati filij nāles reſpe
ctu parētū: ſed ſolū illi q̄ fuerūt vocati a Cōſtantino[b]. Jdē in effectu dicit Joā. de imol.
in. l. ſi cū dotē. in pn. palle. ꝛ. d. me. q̄ dicit iſta fuiſſe dcā Saly. ozi
ginal[r] p qua cōcluſiōe alle. ipſe glo. no. in. l. nulla. de epi. ꝛ cleri.
Tu aūt dicas qō iſta est diſtinctio bar. formalis in. l. obligare.
§. pficisci. in. iij. q. pn. ff. de offi. pcō. alega. p qđ diſtinctionē ifert
ibi qō ſi ſtatutū dicit qō iſtātie cauſe debeāt esse triū mēſiū bī pōt
colligi ar. a cōtrario ſenſu. ergo post tres mēſes nō durabit am
pli[a] inſtātia ad corrigēdū ius cōe. q̄ als ſtatutū nihil operaret. ſed
d. m. in. d. l. cū dotē vf finaſr inclinare in oppoſitū. nā dicit ipſe q
iſtud ſtatutū aliud opabit in caſu nſo. q̄ deſert bēditas femine
maſculis nō extātibus ex duplici capite. ſ. de iure cōi. ꝛ ex forma
ſtatuti ꝛ ſic repudiando ex vno capite potuit adire ex alio iurta
ea q̄ dicunt in ſili in. l. j. §. fz videdū. ſ. de ſucce. edi. ꝛ pōt cōfirma
ri iſta ſua opi. lz ipſe nō dicat q̄ qñ ſtatutū diſponit idem qō ius
cōe inducit nouū vinculū ꝛ nouā actionē ſm bar. in. l. j. in pn. ff.
ad. l. fal. Et marie hoc videat posse dici qñ ſtatutū eſſet edictū ab
eo q̄ dz cōdere ius ꝑtonū poti[a] q̄ ius ciuile. iurta ea q̄ tradit bar.
in. l. j. in pn. ff. de ver. ob. Sz iſta dicta cū renerētia nō placent: q̄
ad hoc ſolū qō nouū ius adeūdi crearet ex ſtatuto nō diceret ſta
tutū nō esse ſupfluū. ex quo nihil affert vtilitas vltra ius adeūdi
delatū de iure ciuili. vt est casus in. l. j. §. dixerit aligd. ff. de publi
ca. ꝛ i. l. iij. ꝛ in fi. ff. nau. ſta. ꝛ optime facit ter. ꝛ ibi q̄ bart. i. l. qb
idez. ff. de v̄. ob. Vñ et ſi vna actio daret plus vno tpe q̄ alteri
ſtud intereſſe nō attēdit ſm bar. ibi q̄. l. pf q̄ caſtrēſe. ff. de caſtren.
pecu. q̄uis iſta vltima cōſideratio nō posset cadere in additionez
bēditatis. q̄ ſi ſtatutū idcirceret ius ꝑtonū deferret bōa poſ. non
ius adeūdi q̄ ſine dubio minori tpe durat q̄ facultas adeundi ꝛ
ad materiā iſtā vide optimū ter. cū glo. ſua quā ibi pōderat bal.
ad boc in. l. cū ꝓtor. §. j. de iudi. vbi ꝓbat q̄ ar. a cōtrario ſenſu
nunq̄ excludit diſpoſitū in. l. in caſu in quo est eadem rō que est
in caſu expreſſe diſpoſito. ꝛ bz rōnē iſtud dictū ꝑ a q̄ hūr in. l. ob
es in ter. ꝛ glo. ff. de ꝑdi. ꝛ per Bar. plene in. l. ſi cōſtāte in pn. ff.
ſolu. matri. vbi plene determinat qō dictiones taratiue poſite in
l. nō excludūt cām ſimilē a diſpōne legis. vide optimum ter. in. l.
traditionē in fin. ff. de publi. per quē ꝓbat in pn. qō ar. a cōtra
rio ſenſu nunq̄ ſumitur ad inducendam legis correctionem.

Et veteres. Testes dñt ꝑſeuerare vſq̄ ad finē testi. ꝛ
ligat. ꝛ ſi testes detinenī inuiti testñ est nullū. Scōa est ibi: nō tñ.
Tertia ibi: fz ſi detēti. ¶ Not. pmo ibi. adhibenī qō tñ est dicere
quātū testē esse rogatū ſm bal. hic quinimo ēt ſi notarius ſimplr
diceret talib[a] testib[a] adhibitis. lz nō diceret ad hoc in dubio ad
hoc adhibiti ꝑſumerenī ſm Bar. q̄ ita declarat in. l. ſciēdū. ff. de
ver. ob. ¶ Scōo no. ibi donec ſuprema cōtestatio qō testñ dz fie
ri vno cōtextu ꝛ testib[a] ſemp pūtib[a]: niſi neceſſitas aliud iducat
6 de qua in. l. cū antigtas. C. de testa. ¶ Tertio no. ꝛ ſemper tene
mēti ibi. nā ſi vel ſenſu ꝓpiat ꝛc. qō testis notitia dz cāri a ſenſu
vſi dicam[a] qñ nō dz deponere niſi de eo qō pōt ꝓbare per ſenſuz
in. l. testñ in fine. C. de testi. Intellige mediate vel immediate vt
plene declarat Bart. ꝛ Bal. in. d. l. testamētū. C. eo. Sunt autem
quinq̄ ſenſus corporales ſcōm glo. in. l. qō in eo. §. pe. ff. de acq.
poſ. quos testes debet approprīare ad actū. de quo deponit ꝓ
vt ꝓuenit vni ſenſui magis quā alteri. vt. l. per hāc. in fi. ꝛ ibi per
vt ꝓuenit vni ſenſui magis quā alteri. vt. l. per hāc. in fi. ꝛ ibi per
☞ Bar. C. de eroga. mili. anno. lib. x. † Et tū ſenſus vſus ita gene
a ralis[a] vt testis per illū ſenſum poſſit deponere etiā ſuper ea que
ꝙuenit alteri ſenſui: q̄ ſatis ſaluatur dictū eius in viſione intelle
ctuali. vt. l. ſi titio. in pn. ꝛ ibi per Barto. ff. de leg. ij. ꝛ ita dixit
glo. quā allegant hic ¶ Doder. in. iij. qō. vij. c. teſtes. Jtē ſpe. in ti.
de testi. §. j. ver. itē opponit. vbi plenius Joā. an. in addi. de quo
Anto. de bu. dicit esse ter. ſingulare quem ibi not. in. c. fi. extra de
ſucceſ. abintest. ꝛ qz de iſto articulo pleniſſime ſcripſi in. c. cū cau
ſam extra de testi. multa addendo in rationibus ꝛ doctrinis vl
tra cātis ꝛ ideo allega. in iſto articulo non proſequor: vlteri[a] hic
tra cātis ꝛ ideo allega. in iſto articulo non proſequor: vlteri[a] hic
ſcripſi in. c. cū cām ꝑallega. † Quibus addē qō ſicut testis qui
deponit ſuper dominio tenet reddere cām ſui dicti ꝛ non inter
b rogatus[b]: vt cōmuniter dicit oēs ita testis qui deponit ſup iu
riſdictione: quia ꝛ ipſe est quid incorporale qō immediate nō per
cipit ſenſu: ita tradit Bal. eleganter in. l. ſi. C. de ſen. que ſine cer
quā. ꝛ in. l. data opera in vim cauſata. C. qui accuſ. nō poſ. Scōo
adde qō in crimine bereſis ꝓpter grauitatem criminis ipſe te
ſtis ſemper debet reddere cām nō interrogatus: ita no. fing. Ar
chi. ꝛ Joā. an. in. c. ꝓo boc. de bere. lib. vj. Tertio adde qō ſi ſta
tutū diſponat expreſſe qō credat teſti nō reddēti bonā cām dicti
ſui in aliquo caſu iſtud ſtatutū nō vz: niſi cā fit ſ veriſſima: lz nō ne
ceſſario cōludēs: vt tradit Bal. notabiliter in. l. ſi nō ſpāli. C. de te
ſta. Facit optime ter. ſm vnū intellectū in. c. j. extra de appel. ꝛ qō
ponit ipſe idē Bal. in. l. vna. C. de cōſcl. vbi dicit no. qō nō vz cō
ſuetudo vel ſtatutū per qō dz dari fides libz mercatoris: et ſi ſcri
ptura ſit ſuſpecta vel nō veriſimilis qō dictū ꝙmēdat. d. Abbas
¶ Doder. Et ita dicit ſe cōſuluiſſe in. c. bone. extra de poſtu. prela.
10 † Ultimo no. ex iſto text. qō metus ꝛ coactio illata testib[a] in
facīe testi reddit testñ nullū ipſo iure: ꝛ in boc iſte ter. nō inue
nik alibi ſm moder. de cui[a] intellectu plene dixi in. l. j. §. e. Et per
būc ter. dicit ſing. Bal. hic qō ſi notari[a] est coact[a] facere inſtrz ta
le inſtrm est nullū ipſo iure ꝛ Jct[a] in eo deſcript[a]. ꝛ Joā. de imol. a
bic vf boc reſtringere ad inſtrm factū de teſtō. Inſtrō vero facto
de Jctu dicit Jctū esse reſcandēdū actiōe qō met[a] cā sicut cū met[a]
inferr vni ex ptib[a]. Tu potes dicere ſimplr dictū esse verū: q̄ etiā
inſtitutio facta p metū illatū teſtatori nō est nulla ipſo iure vt ple
ne declarat in. l. j. §. eo. ¶ In glo. ij. posita ſup ꝥbo ſermonis ibi
nō intelligat testis. ipſe tū intelligit glo. iſta in pn. multipliʒ pōt
exponi: ſi cñ dicat vt intelligāt testes tūc ſensus erit qō nō est ne
ceſſe: vt testes itelligāt linguā alteri[a], cōtestis: dūmō eōs testes in
telligāt id qō dicit testator ꝙbigra ſi grec[a] q̄ est testis i testō q̄uis
ſufficit: lz cōtestes ſui nō intelligāt eū grece loquētē vel ſcribētē.
Si vero in glo. ſit verbū intelligat in verbo ſingnlari: tūc ſenſus
habet vf esse qō nō est neceſſe qō testōr intelligat loquelā testiuz.
dūmō ipſi testes vel ipſe testis intelligat loquelā testōrū. Glo. tū
recedit ab illa expoſitiōe q̄ pōt esse vera: ꝛ ꝓcedit ſine ſcrupulo: ꝛ
tradit ad ſcōam erpōnē dicēs q̄ iſte ter. itelligāt volūtatē testato
ris: vt. l. hac ꝙſultissima in pn. C. de testa. Sz tūc q̄rit fm iſtū intel
lectū q̄ est cōis qūo testis q nō intelligit linguā testatoris poſſit p
ſenſum ꝓcipere qō testator vult facere testñ. qđā dicūt vt Paul.
de ca. q̄ pōt boc ꝓcipere mediāte interꝓete: lz tūc nō est neceſſe re b
ſtringere ter. ad testa. in ſcriptis: q̄ ſi ꝓbāt interpes adhibitus a
testatore: pinde est ac ſi testō: ipſe testi intelligēti boc dixiſſet: ꝛ ſic
videret iſte ter. ꝓcedere ēt in testō nūcupatiuo: p ea q̄ hūr in. l. text. ꝛ
ibi p bar. in. l. in fi. ff. de ver. ob. ꝛ in. c. cr lris. el. j. extra de ſpō. ꝑte
re a iſtud repugnat manifeste vbis ter. ibi ſuffiere: q̄ verba inn
cta cū ver. non tū manifeste dicūt qō testis pōt ꝓcipere testñ fieri
aliter q̄ per intelligētia ſermonis. Vñ pōt intelligi aliter vt hic
ſentiūt quidā moder. qō ex actib[a] ꝛ qualitatib[a] que fiunt per te
ſtatorē: ꝛ alios testes circa illā ſcripturā testis nō intelligens lin
guā cognoſcit qō fit testñ in ſcriptis: pura ſi videt testes ſignifi
care ꝛ ſubſcribere: ꝛ ſimiliter teſtatorē ſignificāt nutu qō res ꝓti
net ad eū: ita qō non ſubſcribit tanq̄ testis: ꝛ lz iſtud posset co
gnoſci per ſigna est tū difficile: niſi fortis inter principalem ꝛ te
ſtem esset dſia in ſignaculo: q̄ principalis nō ſignat fz ſubſcribit
dūtaxat. Hec tamē expoſitio nō pōt ſtare alia ratione: q̄ text. in
l. hac cōſultissima in pn. C. de test. dicit qō in testamēto in ſcri
ptis vltra ſubſcriptionem teſtatoris opz qō teſtator ꝓteſtet coā
testibus qō illud est ſuū testñ: ergo requirūntur aliqua verba: q̄
ſi aliquis testis nō intelligit nō dicentur ꝓolata coram testibus:
vt ꝓferri pōt. Et ſic deficiet aliqua ſolennitas: niſi dicas qō il
la ꝓtestatio pōt fieri per ſigna nō interuenientib[a] verbis qō vi
deſ esse cōtra mētē illi[a] legis. Vñ his reiectis ꝓma expoſitio vi
deſ esse melior vel ſcōa. ¶ In ea. gloſſ. ibi: niſi in ruſtico. gloſ. op
ponens de. l. fin. C. de testa. ſentit ad illam. l. duas ſolutiones in
quātū ibi dicit qō testes dñt ſcire diſpōne testōris. cuius cōtrarij
est regulr in ſcriptis. ꝓma ſolutio est qō ille text. intelli
gatur de testō in ſcriptis. Et qō ibi ſit ſpeciale in testō ruſtico: nz.
Et hanc repehendit Bar. ꝛ cōiter oēs q̄ dicit illam. l. habere lo
cū etiā in testō nūncupatiuo. Scōam ſolutionem ſentit gloſſ. ibi
vel dic qō illa loquitur in testō nūncupatiuo. ꝛ ſic non est contra
§. noſtrū. in quo ꝓbat: vt vidiſti qō testis nō debet ſcire de neceſ
ſitate ea que cōtinētur in ſcriptis vt clare ꝓbat in. l. hac conſul
tissima. in pn. C. eo. Dicit tamē glo. qō ſpeciale est in testō nun
cupatiuo ruſticorum qō ſemper in eodē requirat ſcriptura non
ad eſſentiā: lz ad ꝓbationē. ita intellige glo. quā gloſſ. docto. cū
muniter repehendunt dicēs qō illa lex est intelligenda ſm iſtā
Sed per boc nō tollitur quin glo. verum dicat in duobus caſib[a]
qō in testamento ruſtici requirat ſcriptura: licet ſit nuncupatiuū.
Prio est quando omnes testes ſunt litterati. Scōo qñ aliq ex eis

a ¶ Testis. vi de tu fel. in c. qñ. de te ſti. bñ. va.

b ¶ In. l. oēs populi. Et ibidez vide bal. i pl. col. poſt me. et qō ibi late diri i apoſt. ꝛ adō eūdē aret. in. l. ex duobus. de vul. ꝛ pu. ꝛ late. d. iaſ. may. in. o. ſ. de offi. ei[a] Bene. Vadi.

l. apud antiquos. C. de fur. ꝛ in. l. cōuenticulā. C. de epiſ. ꝛ cleri. q̄
moder. plene in. l. ſi cū dotē. in pnci. ff. ſo. ma. ꝛ ponunt cano. i
c. cū apoſtolicā. extra de inquiſi. apud ꝛ in. c. publicato. de elec. ꝛ
in. c. j. de eta. ꝛ qualī. li. vj. Quorum dictis breuiter adde in quā
tum dicunt q̄ argumentū a Jcto ſenſu non ſumitur vbi induce
retur iuris correctio q̄ illud pōt limitari ēt verum niſi ſtatutū.
alias oparet. vñ dicit Ly. ꝛ ſegtur bal. in. l. conuenticulam. C. de
epi. ꝛ cle. ꝛ. l. ſi cū dotē in pnin. ſ. ſo. ma. qō ſi ſtatutū dicat quod fi
lie femine ſuccedūt nō ſtantibus maſculis dz ſumi ar. a Jcto ſen
ſu quod ſtantibus maſculis filie femine videantur excluſe: quia
als iſtud ſtatutū nihil operaret cū oino femine de iure cōi ſucce
dāt vna cū maſculis. ſicut dicit Bar. in ſili ſtatutū nō reſtringit
niſi cōrigat ius cōe qñ ſi reſtringeret eſſet ſuperfluū. ꝛ idē diſpo
neret qō ius cōe. vt ipſe no. in. l. iij. §. ꝓto. ait. ff. de dā. infec. ꝛ per
banc rationē dicit hic Pau. de caſ. ſe als defendiſſe illā doc. Ly.
quāuis nō ſit tactū a docto: ib[a]. Jdē in effectu dicit Joā. de imol.
in. l. ſi cū dotē. in pn. palle. ꝛ. d. me. q̄ dicit iſta fuiſſe dcā Saly. ozi
ginal[r] p qua cōcluſiōe alle. ipſe glo. no. in. l. nulla. de epi. ꝛ cleri.
Tu aūt dicas qō iſta est diſtinctio bar. formalis in. l. obligare.
§. pficisci. in. iij. q. pn. ff. de offi. pcō. alega. p qđ diſtinctionē ifert
ibi qō ſi ſtatutū dicit qō iſtātie cauſe debeāt esse triū mēſiū bī pōt
colligi ar. a cōtrario ſenſu. ergo post tres mēſes nō durabit am
pli[a] inſtātia ad corrigēdū ius cōe. q̄ als ſtatutū nihil operaret. ſed
d. m. in. d. l. cū dotē vf finaſr inclinare in oppoſitū. nā dicit ipſe q
iſtud ſtatutū aliud opabit in caſu nſo. q̄ deſert bēditas femine
maſculis nō extātibus ex duplici capite. ſ. de iure cōi. ꝛ ex forma
ſtatuti ꝛ ſic repudiando ex vno capite potuit adire ex alio iurta
ea q̄ dicunt in ſili in. l. j. §. fz videdū. ſ. de ſucce. edi. ꝛ pōt cōfirma
ri iſta ſua opi. lz ipſe nō dicat q̄ qñ ſtatutū diſponit idem qō ius
cōe inducit nouū vinculū ꝛ nouā actionē ſm bar. in. l. j. in pn. ff.
ad. l. fal. Et marie hoc videat posse dici qñ ſtatutū eſſet edictū ab
eo q̄ dz cōdere ius ꝑtonū poti[a] q̄ ius ciuile. iurta ea q̄ tradit bar.
in. l. j. in pn. ff. de ver. ob. Sz iſta dicta cū renerētia nō placent: q̄
ad hoc ſolū qō nouū ius adeūdi crearet ex ſtatuto nō diceret ſta
tutū nō esse ſupfluū. ex quo nihil affert vtilitas vltra ius adeūdi
delatū de iure ciuili. vt est casus in. l. j. §. dixerit aligd. ff. de publi
ca. ꝛ i. l. iij. ꝛ in fi. ff. nau. ſta. ꝛ optime facit ter. ꝛ ibi q̄ bart. i. l. qb
idez. ff. de v̄. ob. Vñ et ſi vna actio daret plus vno tpe q̄ alteri
ſtud intereſſe nō attēdit ſm bar. ibi q̄. l. pf q̄ caſtrēſe. ff. de caſtren.
pecu. q̄uis iſta vltima cōſideratio nō posset cadere in additionez
bēditatis. q̄ ſi ſtatutū idcirceret ius ꝑtonū deferret bōa poſ. non
ius adeūdi q̄ ſine dubio minori tpe durat q̄ facultas adeundi ꝛ
ad materiā iſtā vide optimū ter. cū glo. ſua quā ibi pōderat bal.
ad boc in. l. cū ꝓtor. §. j. de iudi. vbi ꝓbat q̄ ar. a cōtrario ſenſu
nunq̄ excludit diſpoſitū in. l. in caſu in quo est eadem rō que est
in caſu expreſſe diſpoſito. ꝛ bz rōnē iſtud dictū ꝑ a q̄ hūr in. l. ob
es in ter. ꝛ glo. ff. de ꝑdi. ꝛ per Bar. plene in. l. ſi cōſtāte in pn. ff.
ſolu. matri. vbi plene determinat qō dictiones taratiue poſite in
l. nō excludūt cām ſimilē a diſpōne legis. vide optimum ter. in. l.
traditionē in fin. ff. de publi. per quē ꝓbat in pn. qō ar. a cōtra
rio ſenſu nunq̄ ſumitur ad inducendam legis correctionem.

Et veteres. Testes dñt ꝑſeuerare vſq̄ ad finē testi. ꝛ
ligat. ꝛ ſi testes detinenī inuiti testñ est nullū. Scōa est ibi: nō tñ.
Tertia ibi: fz ſi detēti. ¶ Not. pmo ibi. adhibenī qō tñ est dicere
quātū testē esse rogatū ſm bal. hic quinimo ēt ſi notarius ſimplr
diceret talib[a] testib[a] adhibitis. lz nō diceret ad hoc in dubio ad
hoc adhibiti ꝑſumerenī ſm Bar. q̄ ita declarat in. l. ſciēdū. ff. de
☞ ver. ob. ¶ Scōo no. ibi donec ſuprema cōtestatio qō testñ dz fie
ri vno cōtextu ꝛ testib[a] ſemp pūtib[a]: niſi neceſſitas aliud iducat
6 de qua in. l. cū antigtas. C. de testa. ¶ Tertio no. ꝛ ſemper tene
mēti ibi. nā ſi vel ſenſu ꝓpiat ꝛc. qō testis notitia dz cāri a ſenſu
vſi dicam[a] qñ nō dz deponere niſi de eo qō pōt ꝓbare per ſenſuz
in. l. testñ in fine. C. de testi. Intellige mediate vel immediate vt
plene declarat Bart. ꝛ Bal. in. d. l. testamētū. C. eo. Sunt autem
quinq̄ ſenſus corporales ſcōm glo. in. l. qō in eo. §. pe. ff. de acq.
poſ. quos testes debet approprīare ad actū. de quo deponit ꝓ
vt ꝓuenit vni ſenſui magis quā alteri. vt. l. per hāc. in fi. ꝛ ibi per
vt ꝓuenit vni ſenſui magis quā alteri. vt. l. per hāc. in fi. ꝛ ibi per
☞ Bar. C. de eroga. mili. anno. lib. x. † Et tū ſenſus vſus ita gene
a ralis[a] vt testis per illū ſenſum poſſit deponere etiā ſuper ea que
ꝙuenit alteri ſenſui: q̄ ſatis ſaluatur dictū eius in viſione intelle
ctuali. vt. l. ſi titio. in pn. ꝛ ibi per Barto. ff. de leg. ij. ꝛ ita dixit
glo. quā allegant hic ¶ Doder. in. iij. qō. vij. c. teſtes. Jtē ſpe. in ti.
de testi. §. j. ver. itē opponit. vbi plenius Joā. an. in addi. de quo
Anto. de bu. dicit esse ter. ſingulare quem ibi not. in. c. fi. extra de
ſucceſ. abintest. ꝛ qz de iſto articulo pleniſſime ſcripſi in. c. cū cau
ſam extra de testi. multa addendo in rationibus ꝛ doctrinis vl
tra cātis ꝛ ideo allega. in iſto articulo non proſequor: vlteri[a] hic
tra cātis ꝛ ideo allega. in iſto articulo non proſequor: vlteri[a] hic
ſcripſi in. c. cū cām ꝑallega. † Quibus addē qō ſicut testis qui
deponit ſuper dominio tenet reddere cām ſui dicti ꝛ non inter
b rogatus[b]: vt cōmuniter dicit oēs ita testis qui deponit ſup iu
riſdictione: quia ꝛ ipſe est quid incorporale qō immediate nō per
cipit ſenſu: ita tradit Bal. eleganter in. l. ſi. C. de ſen. que ſine cer
quā. ꝛ in. l. data opera in vim cauſata. C. qui accuſ. nō poſ. Scōo
adde qō in crimine bereſis ꝓpter grauitatem criminis ipſe te
ſtis ſemper debet reddere cām nō interrogatus: ita no. fing. Ar
chi. ꝛ Joā. an. in. c. ꝓo boc. de bere. lib. vj. Tertio adde qō ſi ſta
tutū diſponat expreſſe qō credat teſti nō reddēti bonā cām dicti
ſui in aliquo caſu iſtud ſtatutū nō vz: niſi cā fit ſ veriſſima: lz nō ne
ceſſario cōludēs: vt tradit Bal. notabiliter in. l. ſi nō ſpāli. C. de te
ſta. Facit optime ter. ſm vnū intellectū in. c. j. extra de appel. ꝛ qō
ponit ipſe idē Bal. in. l. vna. C. de cōſcl. vbi dicit no. qō nō vz cō
ſuetudo vel ſtatutū per qō dz dari fides libz mercatoris: et ſi ſcri
ptura ſit ſuſpecta vel nō veriſimilis qō dictū ꝙmēdat. d. Abbas
¶ Doder. Et ita dicit ſe cōſuluiſſe in. c. bone. extra de poſtu. prela.
10 † Ultimo no. ex iſto text. qō metus ꝛ coactio illata testib[a] in
facīe testi reddit testñ nullū ipſo iure: ꝛ in boc iſte ter. nō inue
nik alibi ſm moder. de cui[a] intellectu plene dixi in. l. j. §. e. Et per
būc ter. dicit ſing. Bal. hic qō ſi notari[a] est coact[a] facere inſtrz ta
le inſtrm est nullū ipſo iure ꝛ Jct[a] in eo deſcript[a]. ꝛ Joā. de imol. a
bic vf boc reſtringere ad inſtrm factū de teſtō. Inſtrō vero facto
de Jctu dicit Jctū esse reſcandēdū actiōe qō met[a] cā sicut cū met[a]
inferr vni ex ptib[a]. Tu potes dicere ſimplr dictū esse verū: q̄ etiā
inſtitutio facta p metū illatū teſtatori nō est nulla ipſo iure vt ple
ne declaraui in. l. j. §. eo. ¶ In glo. ij. posita ſup ꝥbo ſermonis ibi
nō intelligat testis. ipſe tū intelligit glo. iſta in pn. multipliʒ pōt
exponi: ſi cñ dicat vt intelligāt testes tūc ſensus erit qō nō est ne
ceſſe: vt testes itelligāt linguā alteri[a], cōtestis: dūmō eōs testes in
telligāt id qō dicit testator ꝙbigra ſi grec[a] q̄ est testis i testō q̄uis
ſufficit: lz cōtestes ſui nō intelligāt eū grece loquētē vel ſcribētē.
Si vero in glo. ſit verbū intelligat in verbo ſingnlari: tūc ſenſus
habet vf esse qō nō est neceſſe qō testōr intelligat loquelā testiuz.
dūmō ipſi testes vel ipſe testis intelligat loquelā testōrū. Glo. tū
recedit ab illa expoſitiōe q̄ pōt esse vera: ꝛ ꝓcedit ſine ſcrupulo: ꝛ
tradit ad ſcōam erpōnē dicēs q̄ iſte ter. itelligāt volūtatē testato
ris: vt. l. hac ꝙſultissima in pn. C. de testa. Sz tūc q̄rit fm iſtū intel
lectū q̄ est cōis qūo testis q nō intelligit linguā testatoris poſſit p
ſenſum ꝓcipere qō testator vult facere testñ. qđā dicūt vt Paul.
de ca. q̄ pōt boc ꝓcipere mediāte interꝓete: lz tūc nō est neceſſe re b
ſtringere ter. ad testa. in ſcriptis: q̄ ſi ꝓbāt interpes adhibitus a
testatore: pinde est ac ſi testō: ipſe testi intelligēti boc dixiſſet: ꝛ ſic
videret iſte ter. ꝓcedere ēt in testō nūcupatiuo: p ea q̄ hūr in. l. text. ꝛ
ibi p bar. in. l. in fi. ff. de ver. ob. ꝛ in. c. cr lris. el. j. extra de ſpō. ꝑte
re a iſtud repugnat manifeste vbis ter. ibi ſuffiere: q̄ verba inn
cta cū ver. non tū manifeste dicūt qō testis pōt ꝓcipere testñ fieri
aliter q̄ per intelligētia ſermonis. Vñ pōt intelligi aliter vt hic
ſentiūt quidā moder. qō ex actib[a] ꝛ qualitatib[a] que fiunt per te
ſtatorē: ꝛ alios testes circa illā ſcripturā testis nō intelligens lin
guā cognoſcit qō fit testñ in ſcriptis: pura ſi videt testes ſignifi
care ꝛ ſubſcribere: ꝛ ſimiliter teſtatorē ſignificāt nutu qō res ꝓti
net ad eū: ita qō non ſubſcribit tanq̄ testis: ꝛ lz iſtud posset co
gnoſci per ſigna est tū difficile: niſi fortis in

Universidad de Deusto
Biblioteca

sunt illiterati. vt clare dicitur in. l. fi. errat ergo solum gl. in hoc qr dicit qđ in testamẽto rustici semp regrit scriptura nõ ẽm semp sed in aliquib⁹ casib⁹. vt. d. l. fin. q̃ in dictis casib⁹ manifeste loquit in testamẽto nuncupatiuo: qđ patet qr vult voluntatem recitari coꝝ testibus quod non est de natura testamenti in scriptis.

Summarium.

1 ¶ Quemadmodum in testamento in scriptis heredis nomen scribi dz per testatorem seu per alium eius nomine: ita in nuncupatiuo testamento dz testator heredem nominare propria voce.
2 Dictio palam ⁊ in publico qualiter exponatur.
3 Testibus affirmantibus plus creditur quam negantibus.
4 Solennitas non requisita ad actum si adhibetur in actu minus legitime non vitiat dispositionem.
5 Pluralitas personarum eiusdem nominis non presumitur.
6 Anima est cunctis rebus preferenda.
7 Declaratiua oratio non dicitur aliquid inducere de nouo: ꝫ magis inductum ostendere.
8 Solẽnitas requisita in actus cõfectiõe, nõ regrik in eis⁹ declaratiõe.
9 Jn coniecturando mentem defuncti attenditur prius vicinitas scripturarum quam consuetudo patrissami.
10 ¶ Donere testem vt sit pñs ad certum actum ⁊ rogare idem est.
11 Uno ⁊ertu fieri dicit id qđ fit nullo actu extraneo interueniẽte.

a ¶ Cadinoꝝ cui⁹ articuli decisione vide tu oino. d. bar. soci. in cõsi. cl. xiij. incipiẽs reuer. pf. in ỹ. fi. ꝑncipaliter. ibi si ꝫ testator. in. ỹ. pte. vbi etiã qđ si testor. exꝑsse direxit qđ i qua dã scriptura ⁊tinebat testm̃ coram vij. testib⁹ q se subscripserũt ⁊ sigillauit an valeat testamẽtum vt nũcupatiuũ vꝫ vt i script. ⁊ tꝫ qđ no. Bene. Vade.

b ¶ ỹ. tomẽta. vbi vide oino. d. alexander imo. ⁊ felyn. c. exceptiõe de ꝫcep. circa fi. Bene. Vade.

Erecles. Hoc dicit. in testõ nũcupatiuo dz no mẽ heredis exꝑmi a testõre ⁊ erandi ri a testib⁹ sufficiẽtib⁹ numero. Scõa ibi: ꝫ si nuncupat. Tertia ibi: ⁊ si plures. ¶ Slot. ibi ꝓio palã: qđ sicut in testõ in scriptis nomẽ heredis dz scribi p testatorẽ: velp aliũ nomine ei⁹. iuxta l. iubem⁹. ⁊ in aũ. ibi posita. C. de tes. Jta in testõ nũcupatiuo testõr dz nominare heredẽ ꝑpria voce vt clarius exprimit in. d. l. iubem⁹. Sz dubitaꝝ nunqđ sufficiat nominatio heredis iplicita vno. Hã testõr dixit instituo illuz vel illos heredes quos nominaui ⁊ scripsi manu mea in quadã schedula
a apud guardianũ fratrũ minorũ[a]. sup quo doc. moder. hic diuersimode referũt dicta Bar. in. l. si ita scripsero. ꝫ. de 2ditio. ⁊ demõstratio. nã ꝑau. de ca. refert Bar. dicẽtẽ qđ ista institutio vz si pcõparationẽ literarũ. vel aliter posiit apparere qđ illa schedula sit manu testatoris. Et attende fm Jo. de imo. ibi qr Barto. sentit clare qđ ꝫ sola comparatio literarũ non sufficiat ad. ꝑbandũ scripta que dak a parte parti ad vtilitatem eius qui recipit vt in aut. de instru. fide cau. ỹ. ⁊. ỹ. Scripta tamẽ ⁊ schedula facta ad declarationẽ sue volũtatis simplr põt ꝓbari per comparationẽ literarum: qr nõ est ibi tantus timor falsitatis: sicut in ꝓcio. ⁊ est magna limitatio ad illa iura. ⁊ ad ea que ponit Bartol. plene in. l. nuda ratio. ff. de dona. ⁊ in. l. admonendi. ff. de iureiurã. sed re vera questio. Barto. non loquitur ibi de hereditate: sed de relictis factis personis ꝫtentis in schedula in quibus nõ requiritur ita formalis expressio sicut in nomine heredis. vt. l. nutu. in ꝓinc. ff. de legã. iij. iuncta. l. iubemus. C. de testa. ⁊ legatis ⁊ fideicommissis relictis per relationem ad aliud. multa iura allegat ibi Barto. que hoc probant. sed in institutione heredis videtur esse alia rõ vt dixi. ⁊ ideo aliqui ¶ Doder. hic intelligunt ⁊ recitãt Bar. qđ faciat differẽtiam inter legata ⁊ heredităẽ. ꝫ bar. ẽt istã differẽtiã specificã nõ facit. imo potius fentit qđ idem sit in hereditate: ꝺuz allegat. l. hoc articulo. ỹ. de be. insti. que loquitur de institutione heredis facta p relationẽ ad testamentũ alteri⁹. Tu autem vide bal. ⁊ Ange. ponentes in terminis in herede in. l. asse toto. in ꝓinc. ỹ. de he. insti. ⁊ ibi expresse determinat qđ in stitutio talis põt fieri per illum ter. ⁊ per alia iura. ỹ. alle. Hanc etiã questionẽ in relictis nõ in hereditate ponit ertẽsius Jo. de imo. in. l. illa institutio. ỹ. de he. insti. Sed tu aduerte quia ista de cisio in heredis institutione, videtur probabiliter dubia manifesta. ⁊ fortiori ratione qđ ꝑho. dicit eẽ ter. in. l. iubemus. sepe allegata. quod prouisio legis est ne committatur falsitas. ⁊ marime dicit inuigilare erga testem. sed vt ostendam hic daretur via de facili committendi falsitates. ergo sequitur quod ista institutio taliter non potest fieri. quod autem daretur talis via ꝓbatur ex ter. in aut. de instru. cau. in ꝓin. vbi ter. qđ quando permitteba tur ꝓbatio scripture per comparationem literarum innumerabiles falsitates committebantur. ⁊ ideo statuitur ibi qđ cõparatio ad probationem scripture non sufficiat: nec etiam sola probatio testiũ qui dicant hanc esse scripturam factam manu talis: quia viderunt eum scribi. Et causa est quia faciliter posset fieri similis scripta in corꝑore ⁊ in literis per quam deciperẽtur testes. Sz schedula ista de qua loquitur scripta est manu testatoris non posset constare nisi per istos duos modos. ergo videtur quod hic detur materia faciliter fabricandi falsuz. quod marime debet vitari in testamẽtis vt dixi. ⁊ marime si sola compatio ista ꝫclusione facit optime ter. in lege quoties. ỹ. si quis nomen. in verbo indubitato signo. de bere. instit. qui vult qđ qñ nomen heredis nõ exꝑimitur a testatore ꝓ se: sed per relationẽ ad aliud illa relatio debeat esse idubitata: ⁊ inde est qđ qr cã ꝺz exꝑimi ꝓ forma in appellatiõe ab iterlocutoria: iõ nõ sufficit exꝑssio ꝓ relationẽ ad acta: qr illa relatio nõ est certa ⁊ idubitata fm Bal. i. l. minoribus. C. de bis q. indig. ⁊ Jnno. de bu. in. c. vt debitus. extra de appel. Bal. tñ in. l. eos. in ꝓin. ff. de fal. ⁊ i. l. j. ỹ. fi sili⁹. ỹ. fi. ff. de le. iñ. vꝫ velle qđ testõr possit ꝛdere nouũ testm̃ dicẽdo ita simplr ꝛfirmo primũ testm̃ qđ ꝓius fecerim vel volo valere: sed specifice nõ repetat heredis institõnẽ: sed illis exꝑssis relatio q̃ fit ad ꝓd⁹ testamẽtũ ꝺz ꝑbationẽ ei⁹ ad qđ fit relatio valde certa. qr ipse ponit exꝑssũ qđ istud testm̃ erat nullũ rõne ꝑsone nõ rõne defectus solẽnitatis. ꝑbatiõis. Et iõ a simili rõne vꝫ dictũ testis dicentis depono: vt als dixi in ꝓio testificatu: qr põt plene cõstare de ꝓio testificatu: vt ipse ibi notat. ⁊ in. l. legata inutilr. ff. de le. j. ꝺz Bal. in hoc sibi ꝫtradicit in. l. insiurã. in ꝓn. C. de testi. ⁊ in. l. fi. C. eo. tiꝺz hoc nõ ꝓsequor. ꝓ nũc qr nõ est nostra materia. Redeundo ad ꝓpositũ nostrũ forte posset distingui qđ aut ꝑbat ꝑ solã cõparationẽ. vel solos testes hãc scriptã esse factaꝫ manu testiõis. ⁊ tunc sufficiat ista dispositio in legatis. ⁊ nõ in hereditate aut ꝑbatur vtroq; mõ. ⁊ tũc qr ista ꝑbatio reputaẽ regulariter legitima de iure. ꝓcedat qđ dicit Bal. ⁊ Ange. in. d. l. asse toto. qđ valeat instiz tutio. ¶ Scõo no. ex isto ter. ibi nõ vtiq; ꝓ publicũ ⁊c. qđ ista dictio palã. ⁊ in publico exponit ẽm ibi coꝝ testib⁹ sufficiẽti numero ꝓsentib⁹. Jtẽ exponit publice. i. in publico loco. vt. l. nemo. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. ⁊ in. c. fi. de bere. lib. vi. in ỹ. pulbice exponit ⁊ iij. publice: vt cũ ꝺz in. l. si gs patrem. ff. ad mace. ⁊ in. l. fi. C. eo. qđ aliquis publice se ꝓ tali gesfit sicut dicit gl. in. ỹ. ꝓfessi. in. de suspec. tu. qđ accusatio suspecti tutoris est publica. i. populica: qr cõpetit cuilibet de populo. ⁊ ita dicit tert. insti. de pub. iudi. in. ỹ. j.
b Et qr ista dictio multiplr exponit: vt vides: ideo dicit Bart. no. in. l. de minore. ỹ. tormẽta. b. ff. de questi. qđ si testis dicit esse publicã vocem ⁊ famã de aliquo ⁊ interrogatus in cã dixit qr audiui publice dici qđ iste testis nõ ꝑbat: qr põt esse qđ audiuit publice ab vno vel duob⁹ hoc. ꝺici. i. in loco publico: ⁊ cãde sñaz fecerit qđ est in. l. iij. ỹ. einsdẽ. vbi oino videas. ff. de test. Sz contrariũ consuluit Dy. ⁊ sequit Bar. hic cõtrariũ etiã tenet idẽ Bal. in. l. testiũ in fi. C. de testi. ⁊ Saly. qr ꝺicit ita fuisse cõsultũ bononie in. l. ea qdẽ. C. de accu. Fundamentũ istud etiã stat in hoc qr ista verba reperiunt exꝑsita publice. i. coꝝ populo: vel maiori ꝑte. Sed istẽ rõnes nõ ꝛcludũt: qr sicut dictũ est: ⁊ vt Saly c. fatet etiã reperiũtur ꝓsita in alio significatu: nec ob. qđ verbũ publice deriuet a populo ⁊ exponat quasi populice: vt dictũ est qr ista expositio q̃ est vera: ⁊ ꝑbat exꝑsse in. ỹ. ỹ. insti. de publi. iudi. ita põt ꝓsumi re si verbũ publice exponat id est in loco publico: sicut si exponat coꝝ populo. qr ex populo audiui publice dici. i. ab aliquo in loco publico. Tñ nec iste rõnes nec alie assignate ibi cõtra Bal. multũ astringũt: sicut ibi apostillaui manu mea: est tñ vna rõ satis ꝓbabilis ex qua iũctis aliis q̃ pñt ꝛsiderari i ista materia põt breuiter distingui: qr aut cõis vsus loquẽdi interꝑetaẽ hoc verbuz publice aliquo modo ⁊ tunc verba testis debent ita intelligi secũdum Bartolum in lege de etate. ff. de minoribus ⁊ Bal. in rubde re. dini. ff. ⁊ tenent exꝑsse ¶ Doder. in. c. cũ causam. de testi. Aut nõ apparet de cõi vsu loquẽdi: ⁊ tũc aut cõstat qđ testis deponẽs intelligit qd sit fama: vel qr peritus: vel qr interrogat⁹ qd sit publica voz ⁊ fama bñ riñdit: ⁊ tũc intelligaṅ verba publice. i. maiori vicinie vel populi: vt sic ex quo dixit famã de ꝛtẽtis in articulo videaẽ respõdere pertinẽter ⁊ secũdũ subiectã materiã: vt. l. si vno. in ꝓin. ff. loca. facit optime qđ ꝓsuit ỹ. ⁊ Bal. post cũ in l. filiũ eũ diffinim⁹. ff. de bis qui sunt sui vel alie. iur. vbi dicit qđ verba testiũ debẽt capi fm subiectã materiã. Unde si testis dicat se ꝑ certo scire qđ de sui natura certe sciri nõ põt ꝛtelligaṅ verba de sciẽtia q̃ est possibilis: facit etiã optime qđ ponit Bar. in. l. habeo. in ꝓinc. ff. de suppel. leg. vbi vult qđ si testis affirmat ꝺa esse in. c. super cõi opi. ꝫ in cã sciẽte nõ repetiat locũ ⁊ tps qđ ꝓsuit in ꝑsenti dicto: tacite tũ videt de illo loco ⁊ tpe sentire ne alꝫ videat reddere cãm ipertinẽtẽ ⁊ inutilẽ: ⁊ hoc sequit Bal. in. l. de quib⁹. in vltima causa sue repetitiõis. ff. de legi. aut testis nõ scit vel nõ qr sepe numero capiũt istud verbũ publice aliter q̃ significet. vel bi gratia vel id quod dicitur a multis: sed non a maiori parte populi vel vicinie ꝓut fama debet esse in vicinia vel in tota ciuitate. qđ declarat Bar. in dicto. ỹ. tormenta. ⁊ in. l. cum quidam. illud esse verũ: ⁊ in hoc casu credo esse veram sententiam Bartolo. ꝓ opi. tamen Saly. facit optime text. in. c. j. in ver. publice. de vsu. libro. vj. iuncto ver. manifestos cum gl. ibi posita. Dicit eñ ter. ibi quod publice feneran tibus non debet dari domus ad fenerãdum. Deinde in ver. manifestos. respondit qđ illud verbuz publice significauit manifestos. hoc est notorie vsurarios scõm gl. ibi. Sed põt dici quod subiecta materia ibi: hanc interpretationem patitur. ¶ Tertio no. ibi: ⁊ si plures ⁊c. qđ si aliqui testes dicunt se non intellexisse vocem testatoris testes vero in sufficienti

ci enti numero dñt se intellexisse qđ ꝓpter dictum eoꝝ qui dicunt se nõ intellexisse non debilitaẽ fides eoꝝ qui deposuerũt se percepisse dicta a testatore. Et isto ver. arguit hic Ang. ⁊ Bal. ⁊ si aliqui testes dicũt alios fuisse ꝑsentes actui licet illi examinati dicãt nihil scire de hoc actu. ꝑ hoc tñ nõ videnẽ cõtradicere bis qui dñt eos esse pñtes: qr illi qui testificanꝺ de pñtia intelligũtur deponere de pñtia corꝑali. Tñ ista stant simul qr illi fuerũt ꝑsentes ⁊ tũ nõ aduertẽdo nihil intellexerũt: licet eñ ille qui deponit de ꝑsentia sua intelligaṅ etiã deponere de pñtia mentis: qr aliter non posset scire se fuisse ꝑsent seõm Bar. in. l. j. in fi. ff. de auto. tu. tamẽ ille qui deponit de ꝑsentia alterius intelligitur deponere de ꝑsentia corꝑis nõ de mentis: vt ibi declarat Bar. ⁊ Bal. notabiliter in. l. j. in vltima qõne. C. de bo. pos. seõm tabu. Et ideo alibi Bar. dicit qđ isti nõ allegãt enasisse notariũ a falsitate qui scripserat in instrõ aliquos fuisse pñtes q postea interrogati direrũt se nihil scire a: vt ipse ponit in. l. ꝺiem poterri. ỹ. cõa ttio. ff. de arbi. Er ista cõclusione sic declarata sequerek qđ si testes deponerẽt de pñtia alicui⁹ licet ille nõ affirmaret vel negaret se fuisse ꝑsentẽ per hoc testimoniũ nõ probaret sciẽtia ꝑsentia ipsius qđ multũ facit ad notata in. l. que dotis. ſo. ma. sed tũ in istis terminis hoc dictũ esset dubiũ: qr verbũ pñtia de se quan do aliud non repugnat videt includere intelligentiã: vt ꝓz in. d. ỹ. coꝝ. ⁊ aliis concor. ⁊ bene facit ter. in. c. peruenit. extra de testicogen. vbi aliquid de significatu istius dictiõis ꝑ Doder. Sz maior dubitatio est qđ si ille qui testes dicũt fuisse ꝑsentem nõ dicit se nihil scire: sed dicit se non fuisse ꝑsentem: super qua distinguit notabiter Bald. qui dicit hanc qđ. fuisse Padue tẽpore suo in. l. testium. C. de testi. Quod autem ille dicit non fuisse ꝑsentem in loco: ⁊ tunc videtur intelligere de ꝑsentia corꝑali ⁊ contradicit aliis testibus aut simpliciter dicit se non fuisse ꝑsentem contractui: ⁊ tunc potest exponi de ꝑsentia mentis: ⁊ sic nõ contradicit aliis. Et ad materiã vide qđ singulariter ponit Ange. in consilio suo. cclxx. vbi dicit qđ si testis conuincitur de falsitate super ꝑsentia alicuius qui ꝑbatur nõ fuisse ꝑsens: qr nõ cõmittit falsum in negotio principali nõ incidit in crimẽ falsi: ꝫ in crimen stellionatus. Et nõ derogatur eius fidei in aliis capitulis: sicut si falsum formaliter cõmisisset. allegat Jac. bu. ꝓo boc dicto: ⁊ ibi hoc dictũ retulit ipse Ang. in. l. lucius. ff. de bis q nõtã. inſa. qđ dictũ est magne autoritatis: ꝫ nõ ꝓbat lege. ⁊ ideo
3 ego nõ recedeꝛe a regula ꝓpter boc. ¶ Scõ arguit hic Bar. ex
b boc ter. qđ plus credik testib⁹ affirmantibus quã negantib⁹. Et hoc est verũ scõm eũ quãdo remouẽt sensum ab actu: vt qr debent se non vidisse vel nõ audiuisse. Secus si addant nec potuisse fieri quin vidissemus: de qua materia qr est subtilis ⁊ habet duos articulos scripsi plenissime ⁊ soleniter in duobus locis in. c. in nostra. certa de testi. ⁊ in. c. cum causam. eodẽ. tit. Est enim primus articulus nunquid credaẽ magis testib⁹ affirmantib⁹. seõs qualiter testis debeat deponere super negatiua. Et aduerte vltra ea que diri in isto scõo articulo in. d. c. cum causam. qr si testis dicit se nõ vidisse vel nõ audiuisse: vel nec scire: tunc vt dictũ cõcludat semper est necesse qõ dicat eo modo quo dicit Bar. nec potuisset fieri ⁊c. Sed quãdo testis diceret aliqd nõ fuisset factũ tũc est maioꝛ dubitatio vtruz debeat adiungere nec potuisset fieri ⁊c. ⁊ ad vtraq; questio. simul vltra ea q̃ scripsi in dictis locis: vide Bald. in. l. de die. ỹ. fi. ff. qui satisda. cog. ⁊ in. l. lucius. ff. de bis qui not. infa. ⁊ qđ tenet Ange. in. l. j. ⁊ melius. in. l. fi. in ꝓin. ff. qõ me. Uide etiam glo. rr. q. iij. c. ꝓfens. que ostendit quomodo ꝑbet negatiua volũtatis: ⁊ optimũ text. in. c. iij. loco. de ꝑba. ⁊ Ange. in autẽ. de here. ⁊ fal. ỹ. hinc nobis. ⁊ vide Bald. omnino super ista
☞ notabilia ꝛqđ testis deponens super negatiua semper debet red-
c dere causam dicti sui etiã nõ interrogatus c. ¶ Ultimo semper
d tenebis menti istũ ter. qõ solennitas nõ requisita ad actum: si adhibetur in actu minꝰ legitime nõ vitiat dispositionẽ ꝰ: vides eñ hic qõ testa. ꝺz adhibeat pluſquã. vij. testes ad testamẽtũ: ⁊ tamẽ non vitiat testamẽtũ: licet omnes nõ intellexerint semper de quo dixi aliquid remissiue in. l. qui testam ẽto. in ꝓin. ¶ In gloſſ. posita super verbo per contrarium. ỹ. cod. vnde vide quod ibi dicit etiam Bald. per istum ter. qõ ille potest dici vsurarius manifestus qui exercuit vsuram coꝝm. vij. testibus. quia illud dicitur factum palam omnibus: qr palam ponitur hic non ꝓ multe tate. qõ declarat Bar. in dicto. ỹ. tormenta. Et sum ego sepe expertus ꝓ opi. tamen Saly. facit optime text. in. c. j. in ver. publice. de vsu. libro. vj. iuncto ver. manifestos cum glo. ibi posita. Dicit eñ ter. ibi quod publice feneran tibus non debet dari domus ad fenerãdum. Deinde in ver. manifestos. respondit qđ illud verbuz publice significauit manifestos. hoc est notorie vsurarios scõm glo. ibi. Sed põt dici quod subiecta materia ibi: hanc interpretationem patitur. ¶ Tertio no. ibi: ⁊ si plures ⁊c. qõ si aliqui testes dicunt se non intellexisse vocem testatoris testes vero in sufficienti numero ꝺñt se intellexisse qõ ꝓpter dictum eoꝝm qui dicunt se nõ intellexisse non debilitaẽt fides eoñ qui deposuerũt se percepisse dicta a testatore. Er isto ver. arguit hic Ang. ⁊ Bal. ⁊ si aliqui testes dicũt alios fuisse ꝑsentes actui licet illi examinati dicãt nihil scire de hoc actu. ꝑ hoc tñ nõ videnẽ cõtradicere bis qui dñt eos esse pñtes: qr illi qui testificanꝺ de pñtia intelligũtur deponere de pñtia corꝑali. Tñ ista stant simul qr illi fuerũt ꝑsentes ⁊ tñ nõ aduertẽdo nihil intellererũt: licet eñ ille qui deponit de ꝑsentia sua intelligaṅ etiã deponere de pñtia mentis: qr aliter non posset scire se fuisse ꝑsent seõm Bar. in. l. j. in fi. ff. de auto. tu. tamẽ ille qui deponit de ꝑsentia alterius intelligitur deponere de ꝑsentia corꝑis nõ de mentis: vt ibi declarat Bar. ⁊ Bal. notabiliter in. l. j. in vltima qõne. C. de bo. pos. seõm tabu. Et ideo alibi Bar. dicit qđ isti nõ allegãt enasisse notariũ a falsitate qui scripserat in instrõ aliquos fuisse pñtes q postea interrogati direrũt se nihil scire a: vt ipse ponit in. l. ꝺiem poterri. ỹ. cõa ttio. ff. de arbi. Er ista cõclusione sic declarata sequerek qđ si testes deponerẽt de pñtia alicui⁹ licet ille nõ affirmaret vel negaret se fuisse ꝑsentẽ per hoc testimoniũ nõ probaret sciẽtia ꝑsentia ipsius qđ multũ facit ad notata in. l. que dotis. ſo. ma. sed tũ in istis terminis hoc dictũ esset dubiũ: qr verbũ pñtia de se quan do aliud non repugnat videt includere intelligentiã: vt ꝓz in. d. ỹ. coꝝ. ⁊ aliis concor. ⁊ bene facit ter. in. c. peruenit. extra de testicogen. vbi aliquid de significatu istius dictiõis ꝑ Doder. Sz maior dubitatio est qđ si ille qui testes dicũt fuisse ꝑsentem nõ dicit se nihil scire: sed dicit se non fuisse ꝑsentem: super qua distinguit notabiter Bald. qui dicit hanc qđ. fuisse Padue tẽpore suo in. l. testium. C. de testi. Quod autem ille dicit non fuisse ꝑsentem in loco: ⁊ tunc videtur intelligere de ꝑsentia corꝑali ⁊ contradicit aliis testibus aut simpliciter dicit se non fuisse ꝑsentem contractui: ⁊ tunc potest exponi de ꝑsentia mentis: ⁊ sic nõ contradicit aliis. Et ad materiã vide qđ singulariter ponit Ange. in consilio suo. cclxx. vbi dicit qđ si testis conuincitur de falsitate super ꝑsentia alicuius qui ꝑbatur nõ fuisse ꝑsens: qr nõ cõmittit falsum in negotio principali nõ incidit in crimẽ falsi: ꝫ in crimen stellionatus. Et nõ derogatur eius fidei in aliis capitulis: sicut si falsum formaliter cõmisisset. allegat Jac. bu. ꝓo boc dicto: ⁊ ibi hoc dictũ retulit ipse Ang. in. l. lucius. ff. de bis q nõtã. inſa. qđ dictũ est magne autoritatis: ꝫ nõ ꝓbat lege. ⁊ ideo ego nõ recedeꝛe a regula ꝓpter boc. ¶ Scõ arguit hic Bar. ex boc ter. qđ plus credik testib⁹ affirmantibus quã negantib⁹. Et hoc est verũ scõm eũ quãdo remouẽt sensum ab actu: vt qr debent se non vidisse vel nõ audiuisse. Secus si addant nec potuisse fieri quin vidissemus: de qua materia qr est subtilis ⁊ habet duos articulos scripsi plenissime ⁊ soleniter in duobus locis in. c. in nostra. certa de testi. ⁊ in. c. cum causam. eodẽ. tit. Est enim primus articulus nunquid credaẽ magis testib⁹ affirmantib⁹. seõs qualiter testis debeat deponere super negatiua. Et aduerte vltra ea que diri in isto scõo articulo in. d. c. cum causam. qr si testis dicit se nõ vidisse vel nõ audiuisse: vel nec scire: tunc vt dictũ cõcludat semper est necesse qõ dicat eo modo quo dicit Bar. nec potuisset fieri ⁊c. Sed quãdo testis diceret aliqd nõ fuisset factũ tũc est maioꝛ dubitatio vtruz debeat adiungere nec potuisset fieri ⁊c. ⁊ ad vtraq; questio. simul vltra ea q̃ scripsi in dictis locis: vide Bald. in. l. de die. ỹ. fi. ff. qui satisda. cog. ⁊ in. l. lucius. ff. de bis qui not. infa. ⁊ qđ tenet Ange. in. l. j. ⁊ melius. in. l. fi. in ꝓin. ff. qõ me. Uide etiam glo. rr. q. iij. c. ꝓfens. que ostendit quomodo ꝑbet negatiua volũtatis: ⁊ optimũ text. in. c. iij. loco. de ꝑba. ⁊ Ange. in autẽ. de here. ⁊ fal. ỹ. hinc nobis. ⁊ vide Bald. omnino super ista
☞ notabilia ꝛqđ testis deponens super negatiua semper debet red-
c dere causam dicti sui etiã nõ interrogatus c. ¶ Ultimo semper
d tenebis menti istũ ter. qõ solennitas nõ requisita ad actum: si adhibetur in actu minꝰ legitime nõ vitiat dispositionẽ ꝰ: vides eñ hic qõ testa. ꝺz adhibeat pluſquã. vij. testes ad testamẽtũ: ⁊ tamẽ non vitiat testamẽtũ: licet omnes nõ intellererint semper de quo dixi aliquid remissiue in. l. qui testam ẽto. in ꝓin. ¶ In gloſſ. posita super verbo per contrarium. ỹ. cod. vnde vide quod ibi dicit etiam Bald. per istum ter. qõ ille potest dici vsurarius manifestus qui exercuit vsuram coꝝm. vij. testibus. quia illud dicitur factum palam omnibus: qr palam ponitur hic non ꝓ multe tate. qõ declarat Bar. in dicto. ỹ. tormenta. Et sum ego sepe expertus ꝓ opi. tamen Saly. facit optime text. in. c. j. in ver. publice. de vsu. libro. vj. iuncto ver. manifestos cum glo. ibi posita. Dicit eñ ter. ibi quod publice feneran tibus non debet dari domus ad fenerãdum. Deinde in ver. manifestos. respondit qđ illud verbuz publice significauit manifestos. hoc est notorie vsurarios scõm glo. ibi. Sed põt dici quod subiecta materia ibi: hanc interpretationem patitur. ¶ Tertio no. ibi: ⁊ si plures ⁊c. qõ si aliqui testes dicunt se non intellexisse vocem testatoris testes vero in sufficienti numero ꝺñt se intellexisse qõ ꝓpter dictum eoꝝm qui dicunt se nõ intellexisse non debilitaẽt fides eoñ qui deposuerũt se percepisse dicta a testatore. Er isto ver. arguit hic Ang. ⁊ Bal. ⁊ si aliqui testes dicũt alios fuisse ꝑsentes actui licet illi examinati dicãt nihil scire de hoc actu. ꝑ hoc tñ nõ videnẽ cõtradicere bis qui dñt eos esse pñtes: qr illi qui testificanꝺ de pñtia intelligũtur deponere de pñtia corꝑali. Tñ ista stant simul qr illi fuerũt ꝑsentes ⁊ tñ nõ aduertẽdo nihil intellererũt: licet eñ ille qui deponit de ꝑsentia sua intelligaṅ etiã deponere de pñtia mentis: qr aliter non posset scire se fuisse ꝑsent seõm Bar. in. l. j. in fi. ff. de auto. tu. tamẽ ille qui deponit de ꝑsentia alterius intelligitur deponere de ꝑsentia corꝑis nõ de mentis: vt ibi declarat Bar. ⁊ Bal. notabiliter in. l. j. in vltima qõne. C. de bo. pos. seõm tabu. Et ideo alibi Bar. dicit qđ isti nõ allegãt enasisse notariũ a falsitate qui scripserat in instrõ aliquos fuisse pñtes q postea interrogati direrũt se nihil scire a: vt ipse ponit in. l. ꝺiem poterri. ỹ. cõa ttio. ff. de arbi. Er ista cõclusione sic declarata sequerek qđ si testes deponerẽt de pñtia alicui⁹ licet ille nõ affirmaret vel negaret se fuisse ꝑsentẽ per hoc testimoniũ nõ probaret sciẽtia ꝑsentia ipsius qđ multũ facit ad notata in. l. que dotis. ſo. ma. sed tũ in istis terminis hoc dictũ esset dubiũ: qr verbũ pñtia de se quan do aliud non repugnat videt includere intelligentiã: vt ꝓz in. d. ỹ. coꝝ. ⁊ aliis concor. ⁊ bene facit ter. in. c. peruenit. extra de testicogen. vbi aliquid de significatu istius dictiõis ꝑ Doder. Sz maior dubitatio est qđ si ille qui testes dicũt fuisse ꝑsentem nõ dicit se nihil scire: sed dicit se non fuisse ꝑsentem: super qua distinguit notabiter Bald. qui dicit hanc qđ. fuisse Padue tẽpore suo in. l. testium. C. de testi. Quod autem ille dicit non fuisse ꝑsentem in loco: ⁊ tunc videtur intelligere de ꝑsentia corꝑali ⁊ contradicit aliis testibus aut simpliciter dicit se non fuisse ꝑsentem contractui: ⁊ tunc potest exponi de ꝑsentia mentis: ⁊ sic nõ contradicit aliis. Et ad materiã vide qđ singulariter ponit Ange. in consilio suo. cclxx. vbi dicit qđ si testis conuincitur de falsitate super ꝑsentia alicuius qui ꝑbatur nõ fuisse ꝑsens: qr nõ cõmittit falsum in negotio principali nõ incidit in crimẽ falsi: ꝫ in crimen stellionatus. Et nõ derogatur eius fidei in aliis capitulis: sicut si falsum formaliter cõmisisset. allegat Jac. bu. ꝓo boc dicto: ⁊ ibi hoc dictũ retulit ipse Ang. in. l. lucius. ff. de bis q nõtã. inſa. qđ dictũ est magne autoritatis: ꝫ nõ ꝓbat lege. ⁊ ideo ego nõ recedeꝛe a regula ꝓpter boc. ¶ Scõ arguit hic Bar. ex boc ter. qđ plus credik testib⁹ affirmantibus quã negantib⁹. Et hoc est verũ scõm eũ quãdo remouẽt sensum ab actu: vt qr debent se non vidisse vel nõ audiuisse. Secus si addant nec potuisse fieri quin vidissemus: de qua materia qr est subtilis ⁊ habet duos articulos scripsi plenissime ⁊ soleniter in duobus locis in. c. in nostra. certa de testi. ⁊ in. c. cum causam. eodẽ. tit. Est enim primus articulus nunquid credaẽ magis testib⁹ affirmantib⁹. seõs qualiter testis debeat deponere super negatiua. Et aduerte vltra ea que diri in isto scõo articulo in. d. c. cum causam. qr si testis dicit se nõ vidisse vel nõ audiuisse: vel nec scire: tunc vt dictũ cõcludat semper est necesse qõ dicat eo modo quo dicit Bar. nec potuisset fieri ⁊c. Sed quãdo testis diceret aliqd nõ fuisset factũ tũc est maioꝛ dubitatio vtruz debeat adiungere nec potuisset fieri ⁊c. ⁊ ad vtraq; questio. simul vltra ea q̃ scripsi in dictis locis: vide Bald. in. l. de die. ỹ. fi. ff. qui satisda. cog. ⁊ in. l. lucius. ff. de bis qui not. infa. ⁊ qđ tenet Ange. in. l. j. ⁊ melius. in. l. fi. in ꝓin. ff. qõ me. Uide etiam glo. rr. q. iij. c. ꝓfens. que ostendit quomodo ꝑbet negatiua volũtatis: ⁊ optimũ text. in. c. iij. loco. de ꝑba. ⁊ Ange. in autẽ. de here. ⁊ fal. ỹ. hinc nobis. ⁊ vide Bald. omnino super ista
☞ notabilia ꝛqđ testis deponens super negatiua semper debet red-
c dere causam dicti sui etiã nõ interrogatus c. ¶ Ultimo semper
d tenebis menti istũ ter. qõ solennitas nõ requisita ad actum: si adhibetur in actu minꝰ legitime nõ vitiat dispositionẽ ꝰ: vides eñ hic qõ testa. ꝺz adhibeat pluſquã. vij. testes ad testamẽtũ: ⁊ tamẽ non vitiat testamẽtũ: licet omnes nõ intellererint semper de quo dixi aliquid remissiue in. l. qui testam ẽto. in ꝓin. ¶ In gloſſ. posita super verbo per contrarium. ỹ. cod. vnde vide quod ibi dicit etiam Bald. per istum ter. qõ ille potest dici vsurarius manifestus qui exercuit vsuram coꝝm. vij. testibus. quia illud dicitur factum palam omnibus: qr palam ponitur hic non ꝓ multe tate. qõ declarat Bar. in dicto. ỹ. tormenta. Et sum ego sepe expertus ꝓ opi. tamen Saly. facit optime text. in. c. j. in ver. publice. de vsu. libro. vj. iuncto ver. manifestos cum glo. ibi posita. Dicit eñ ter. ibi quod publice feneran tibus non debet dari domus ad fenerãdum. Deinde in ver. manifestos. respondit qđ illud verbuz publice significauit manifestos. hoc est notorie vsurarios scõm glo. ibi. Sed põt dici quod subiecta materia ibi: hanc interpretationem patitur. ¶ Tertio no. ibi: ⁊ si plures ⁊c. qõ si aliqui testes dicunt se non intellexisse vocem testatoris testes vero in sufficienti

ter. cum glo. in aut. qui semel. C. quomodo ⁊ qñ iud. ⁊ fuit ista distinctio Jaco. but. quam refert idem Barto. in. l. ciues ⁊ incole. C. de appel. doc. ¶ Doder. dicunt qõ etiã de facto momẽtaneo potest esse notorius fcẽm Jnn. in. c. tuta. de coha. cler. ⁊ mulie. ⁊ Joã. an. in. c. vestra. eo. ti. Fatenk tamen qõ difficili⁹ transit actus momentane⁹ in notorii quã successiuus. Tu aũt dic qõ ista sunt verba Bar. punctualiter melius declarãtis seipsum in. l. si vero. ỹ. q ꝓ rei. ff. qui satisda. cog. ⁊ qr est materia satis tuta ⁊ nõ multuz pertinẽs ad materiã nostrã nõ insisto vlterius. ¶ Jn eadẽ gloſſ. ibi nemo. ⁊c. Hec glo. vꝫ cõcludere qõ testm̃ non põt ꝓbari per instrm̃ notariũ in quo sunt descripti tñ duo testes. ⁊ certe qñ agitur de ꝓbando solẽnitatem ⁊ voluntatem seu veritatẽ testamẽti: ista glo. cõmuniter a ꝓbatur ab omnibus. de qua vide per eãdem glo. in. l. ſi. C. de bon. pos. fm tab. Sed qñ ageret de ꝓbãdo solẽnitatẽ dñarat. verbigratia qñ heres abintestato qui cõtẽdat cũ herede scripto fatetur testm̃ esse cõditi⁹: sed negaret solẽnitatẽ debitã interuenisse: tũc fatek Bar. hic ⁊ in. d. l. ſi. qõ talis solennitas posset ꝓbari per duos testes vel per instrm̃ notariũ in quo essent descripti testes. Ad ꝓimũ dictum adde qõ sicut necessitas testamenti que ꝓbak de directo ꝺz ꝓbari per septẽ testes: ita qõ duo nõ sufficiũt ita ⁊ cõiectura ex quib⁹ aliqñ ꝓbak ꝓesumptiue dispõ testatoris debeat ꝓbari ꝑ septẽ testes gl. est singularis quã ibi not. Bar. ad hoc in. l. cum ꝓponeretur in fin. ff. de lega. ỹ. qđ glo. ꝓo singulari adducit Bal. in. c. j. ỹ. fin. si de inuesti. lis oriat inter do. ⁊ vas. Ad scõm dictũ adde qõ videk qõ ista questio non pcedat. Hã si ven

Universidad de Deusto
Biblioteca

retur. preallegata: vbi est casus qđ verba enũciatiua testatoris pbãt ẓiecturaliter ꝛ ꝓsumptiue dispositionẽ oliz fuisse facta. Vñ dicit Bal. in. c. j. q testes sint ne. ad pbã. inuesti. qđ si dñs fendi q nõ põt facere inuestiturã nisi cũ certa solẽnitate asserit postea in uestitura fe solẽniter ꝛ legitime fecisse credaẽ tali assertioni: cur ergo nõ idẽ in casu nostro. Sequendo ẓclusionẽ istius doctoris: q̃ est vera dico qđ sicut testator: n̄ posset si vellet facere testamentũ nõ seruata solẽnitate legali: vt. l. nemo põt cõiteri. cũ concordãde leg. j. nõ põt cõsiteri se soleniter testamẽtum fecisse: q; faciliter posset fraudare legẽ qđ nõ est admittendũ: casus est notabilis ꝓ quẽ ita determinat ibi Bar. in. l. si forte. in fi. ff. de castren. pecu. ꝛ bene facit ter. in. ẏ. l. cũ gs decedẽs. ẏ. titia. de lega. iij. ꝛ in. l. q te stamẽtũ. ff. de pba. per q̃ iura dicit singulariter Jo. an. in addi. Specul. in rubrica de reb⁹ eccle. non alienã. qđ prelatus non põt asserere in cõtractu ẓcessiõis faciende p se omnes solẽnitates legitimas intercuenisse: q; sine illis nõ posset contrahere: ꝛ hanc regulã cõfirmat Bar. in. l. sciẽdũ. ff. de verbo. obli. Non. ob. ter. in. l. cũ ꝓponeret. q; in testatore nõ attestet solẽnitati quã nõ põt remouere ab actu. sed voluntati quã inducere est in eius dispositione. ꝛ ideo doctrina Bal. in. d. c. j. nõ videt vera. ꝛ idẽ est dicendum fm Jo. de imo. si testator istã assertionẽ fecisset nõ solũ corã duobus testib⁹ sed etiã corã vñ. testibus: q; per eã nõ pbaret testamẽtũ preteritũ rõnibus ꝑmissis. ¶ Verba tũ ista enũciatiua prolata corã vñ. testibus ex quo sunt principaliter ꝓlata ꝓpter se induce rent dispositionem⁹ nouã secundus cũ per ea quehabenẽ in. l. er bac scriptura. ff. de do. ꝛ in. l. q volebat. ff. de hered. instit. Nec tũ deberet singulariter limitari nisi testator enũciasset totũ sensum primi testamenti: saltẽ quo ad institutionẽ heredis: nã si simpliciter enunciaret se fecisse testamentũ nõ exprimendo formã ꝓtioris testamenti oporteret qđ adderet verbum dispositionẽ: alias nõ induceret nouã dispositio: nec cõfirmaret prima si esset inualida fm Bar. qui ita no. in. l. j. ẏ. si filius. in fi. ff. de lega. iij. Scõ adde principaliter dictis Bar. in ista questio. inquãtũ ipse dicit hic ꝛ in. l. si. C. de bo. pos. fm tab. qđ ad hoc vt p testes ꝑbetur solennitas testamẽti qđ constat esse factũ ex confessione partium vt diri requirit qđ testes ꝑhentur eodẽ loco ꝛ tpe quo partes cõfitenẽ testamentũ esse factũ: ita nõ soleniter: q; si probarent simplr testamentũ esse factũ soleniter sed non de certo loco ꝛ tpe. ẽ. dixi dicta eorũ sunt equiuoca. ꝛ nõ cõcludunt. Pot enim esse qđ loquũtur de alio testamẽto q̃ de illo de quo querit: ꝛ sic manifeste sentit qđ in actu iterabili pluralitas actuũ ꝓsumit. vel saltem nõ ꝓsumit veritas nisi partes fatenẽ testamentũ vnum fuisse factũ. Et ꝓ ista conclusione benefacit ter. in. cũ Jo. extra de fide instrumen. vbi pontifex facit fundamentũ ad respondendũ qđ testes contradicũt instrumento q̃ partes erant confesse qđ vnus tñ contractus fuerat factus. ꝛ sic tacite munit qđ nisi esset ista cõfessio testes nõ viderent loqui de eodem facto de quo instrumentum. Jn contrariũ facit ter. in. c. in ꝓsentia. extra de ꝓba. ver. ꝛ constet duas oblationes esse factas: nisi videt satis ꝑbari qđ pluralitas oblationũ nõ ꝓsumeretur: nisi hoc esset ꝑbatum: ꝛ hanc opi. qđ non ꝓsumatur pluralitas tenet Jnno. in. d. c. cũ Jo. ꝓ quo est casus notabilis. ꝓprie in testamẽto quem ibi not. Bald. ad hoc in. l. si. C. de re. cre. ꝛ iu. vbi text. dicit qđ si aliquis iurauit aliquid sibi fuisse relictũ in testamento. ꝛ postea ꝑbatur contrarium intelligunt doc. ꝓducto testamento: q; aliter ista negatiua nõ esset ꝓbabilis: ꝛ ex eo q; in testamento tale legatũ non continet retractatur iuramentũ prestitũ ꝓtertu testamenti de nouo ꝓducti: sed hoc nõ esset verum. sed Bald. ibi nisi q; ler ꝓsumit vnitatem actus ꝛ non pluralitatẽ: ergo ibi est casus huius cõclusionis. Istã si lex non ꝓsumeret vnitatẽ testamẽti ꝓducti nõ cõcluderet. relictũ non esse factũ: q; potuisset fieri in alio testamento. Et hãc partẽ qđ in dubio non ꝓsumaẽ pluralitas sequit Bal. in. l. cõuenienlã. C. de epis. ꝛ cle. ꝓ quo facit optime ter. ꝛ qđ ibi per Bar. in. l. si in rẽ agat. ff. de rei vendi. vbi ꝓbat qđ pluralitas personarũ cuiusdẽ nominis nõ ꝓsumit⁹: super quo vide qđ ponit Alder. in. d. l. si quis seruũ. ẏ. fi. ff. de leg. ij. Si ergo non ꝓsumit pluralitas in personis cuiusdẽ nominis qđ frequentius cõtingit: multominus ds ꝓsumi sup eadem re pluralitas factorũ: forte tũ posset saluare dictũ Bar. qđ ꝓsume retur pluralitas: vt instrumentũ notarii nõ arguatur de falso: sicut talis pluralitas ꝓsumit: vt testes reducantur ad concordiã vt in. c. cũ tu fili. extra de test. Jn aliis aũt casib⁹ vera sit opi. contraria. Et ꝓ ista distinctione adduco tibi text. singularem fm vnũ intellectũ in. c. per tuas. extra de condi. appo. vbi ꝓsumitur pluralitas actuum ad repellendos testes qui deponunt contra matrimoniũ in fauoꝛ matrimonij. Et q; tex. ista dicit qđ res ds nominari corã septẽ testib⁹ cũ testamenti est nũcupatiuũ Debes scire qđ ista nominatio videt sufficiẽter fieri si fiat in ẓtractu per verba enũciatiua qũ fit de persona quã qs põt instituere in testamẽto min⁹ soleni. Casus est sing. fm Bar. in. l. tale pactũ. ẏ. fi. ff. de pac. ꝛ ẓ Ang. ibi cõtradicat rõnes sue nõ tenent. Nam illa rõ nõ ob. qđ aliud est Jctus: ꝛ aliud vltia volũtas: vt. l. verba

Zrerũt. j. de vb. signi. q; ꝛcedo qđ per hoc nõ sequit qđ sicut in vltima volũtate põt aliqñ ẽbi: vt videtur. ẏ. ea. l. in fi. ita ecõtra in ẓctu ꝓsequẽter posset fieri vltia volũtas. Scõ adde qđ qñ instrumẽtũ notarij q testiũ cõfecit est depditũ duo testes soli pñt. ꝑbare tenoꝛẽ testamẽti. ꝑbata amissione fm Bal. q ita arguit et illo ter. in. l. testiũ. C. de testi. Sz ego istud dictũ nõ admitterẽ i practica: q; subtili⁹ ds caueri falsitas in testamẽtis: ꝛ diligẽtius q̃ in aliis actib⁹: vt ꝑbat. l. inbem⁹. sepe alle. vñ nõ extẽderẽ illã. l. ad testamẽtũ. Tertio debes scire qđ Ang. in aut. de nõ alienã. ẏ. qđ aũt. arg. illi⁹ lr̃e dicit qđ ꝑgrin⁹ q ꝑgrinaẽ deuotiõis cã: si est i loco vbi nõ repiunt plures testes põt facere testũ corã duob⁹ testib⁹: qz fauorabilior est cã sua q̃ eius q militat ꝓ republica: qz anima est cãctis reb⁹ ꝑferẽda⁶: vt. l. sancim⁹. C. de sacrosan. ecc. Sz qz ibi ista materia ter. in. l. fi. i fi. C. de test. nõ ꝛcedit rusticis in rure testari corã minori numero qnq; testiũ: durũ est dicere qđ dispõ exorbitans fcã de milite trahaẽ ad aliũ ẓ regulas iuris. Ꝓ to opi. tũ ei⁹ bñ facit ter. in. l. j. ff. de bono. pos. ex test. mili. vbi ꝑhaẽ qđ dispositio fcã in hac materia de milite ꝓ idẽtitatẽ rõnis extendit ad aliã psonã in qua est eadẽ rõ: vñ supꝛhoc est cogitãdũ dicit Bal. in l. fi. C. de testa. qđ posit⁹ in carcere tyrãni si nõ ds copiã pluriũ testiũ vel faciẽs testiũ tpe pestis quo tpe nõ solet adesse copia hominũ põt testari corã qnq; testib⁹: ẽs Bart. sentit in. d. l. vnica palle. qđ hoc esset ꝛcedẽdũ a supiore. De iure tũ sentit qđ nõ posset fieri⁹: ꝛ hoc magis est fm regulas positas in. l. qđ vo. ff. de legi. ꝛ in l. si. Ostãe in ꝑn. ff. solu. ma. ꝛ ꝑ Bar. in materia exorbitãti regulr nõ fit extẽsio de persona ad psonã qñ psona ad quã fit extensio non põt cõprehẽdi: saltẽ ex larga significatiõe vocabuli sub psona expressa i. l. ¶ Ultio q̃sunt h Bar. vtrũ si notari⁹ scribit pri⁹ testiũ ꝛ postea legit illud testiõ ꝛ interrogat eũ: vtrũ velit hoc esse testiũ suũ: ꝛ ipse rñdet qđ sic testiũ istud valeat. Et refert glo. ꝛ doc. hic cõiter tenere in. l. inbem⁹. C. de testa. qđ testiũ valeat: cũmõ testor possit articulate loqui: vt ipse ibi declarat Jo. de imo. hic remittit ad nota. ꝑ Jo. an. in tit. de testa. ẏ. j. vñ. gd si is. nõ tũ declarat qđ senserit ibi Jo. an. Alig Alder. dicit hic se vidisse ẓsultum Padue tpe suo qđ nisi testiõ. antequã notari⁹ scribat coram testibus declarat volũtatẽ suã notario institutio facta sub ista forma nõ valebit: ita dicit tenere Ant. de bu. in. c. cum tibi. extra de testa. sed certe Antonius de bu. non tenet ibi contrariũ imo refert vltio loco dicta Bar. quẽ vr̃ sequi. Dixit tũ ibi qđ Jo. an. in loco allega. pod Alber. Papiẽsem qui allegat tz qđ institutio nõ vz ꝛ rõ est qz cõiter testatores cõstituti in extremo mortis articulo applaudent circũstantibus ꝛ interrogati ad oĩa rñdet volo vel ita⁶: ꝛ hoc vicit Ant. de bu. esse verũ in. d. c. cũ tibi. Tu aũt aduerte: qz ista rõ ẽcludit solũ in testõ facto ab eo q est posit⁹ in articulo mortis: nã in homine sano vel nõ multũ granato ista nõ cõtingũt. Preterea Jo. an. antequã ponit dcã Alberti expresse approbat opi. cõtrariã: vñ ẽs postea alleget doc. ꝓfatũ ꝓ hoc non videtur recedere ab eo qđ expresse approbauit: ꝛ isto modo vtiẽ frequenter Accursius in gl. suis: ꝛ ió Bal. in. d. l. iubemus. alle. Joan. ꝑ parte contraria ꝛ melius: que sine dubio mihi ꝑs in quocũq; casu. Et vltra iura alleg. in. l. additiõe ꝓ ista parte arguo sic: aut dicis qđ ista institutio non. ualeat: qz nõ exprimitur expresse nomẽ heredis: aut ꝑ valeat qz videt facta per suggestionẽ magis ꝑ ex ꝓpria volũtate testatoris cõtra. l. j. ẏ. qui questionẽ. ff. de quest. Primũ nõ põt dici: qz vna cũ nomine heredis testator ds etiã ipsam institutionem exprimere: vt ꝑs ex. l. alleg. ꝛ tñ sufficit qđ testator exprimat institutionẽ heredis tacite: ꝛ ꝑ subauditionẽ: vt est casus in. l. j. ẏ. diuus. ff. de here. insti. ergo eodem modo sufficit qđ exprimat nomẽ heredis implicite vel per se: vel per responsionẽ ad interrogationẽ alterius: q̃ virtualiter cõtinet qđ quid fuit. expẽsum in interrogatione: vt. l. j. ẏ. si quis ita. ff. de verbo. ob. ꝛ ibi de qõne ista ꝑ Barto. ꝛ do. meũ: ꝛ instit. de inuti. stipu. ẏ. preterea. ꝛ. l. si fideiusso. ẏ. qui interrogatus. ff. de interroga. fm qđ similiter nõ põt dici qđ si institutio facta ꝑ blanditias non recitatur. vr legẽsi. C. si quis ali. testa. prohib. multominus sola suggestio faciet invalidam institutionem. Unde etiam si alius quã notarius interroget testatorem credo quod institutio valeret: ꝛ hoc sentit expresse Joan. an. in addi. allegata: dum dicit marime si interrogetur a notario: licet Bal. aliter sentiat in d. l. iubemus. ꝓalleg.

Si quid post. Hoc dicit. solennitas que requiritur in confectione actus requiritur in detractione vel additione ad actum: sed non in declaratione ipsius actus. Secunda ẽstibi: quod vero que declaratur per multa exempla. ¶ Nota ꝓmo quod oratio declaratiua non dicitur aliquid inducere de nouo: sed magis inductum ostendere: vt lege adeo. ẏ. cum quis. ff. de acquirendo re. do. ꝛ ideo talis declaratio semper trahitur retro ad tempus dispositionis facte: vt plene traditur in text. ꝛ glossa in. c. cum tu. extra de vsuris. et plene per Bartolum in. l. omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iur. In illa questione qualiter lex trahatur retro. Et idem dicit singu. Joan. in titu. de testi. ẏ. nunc dicendum. versi. hoc no. quod si datus est terminus

est terminus ad ponendũ ꝛ articulandũ post lapsum terminum põt fieri declaratio positiõis prioris: qz nihil addit positioni per declarationẽ: ꝛ hoc sequit Anto. de But. in. c. ẏs causam. extra de ꝓba. ꝛ Bal. in. l. j. ẏ. hui⁹ studii. ff. de insti. ꝛ iur. Et ẓ ipse dicat qđ debeat ꝓcedere ꝓtestatio in termino in. l. tres denũciatiões in fi. C. q̃o ꝛ qñ iud. prius tñ dictũ est verius rõne ꝓdicta: dicit tũ ibi singulariter qđ post cõclusionẽ in causa: ista declaratio non 8 poterit fieri. ¶ Scõo no. ex isto ter. qđ solẽnitas que requirit in actus cõfectione nõ requirit in eius declaratione qđ inducit bic per doc. ad multa. Et primo ꝑ Bar. qđ testis non teneaẽ iurare a cũ declarat dictũ suũ de quo per Jnno. in. c. cũ clamor. extra de testi. Scõo inducit ter. iste per Alder. qđ ẓ in appellatiõe ab interlocutoria cã debeat exprimi in scriptis vt in. c. j. de appellatio. lib. vj. Propria tũ causa põt declarari absq; eo qđ declaratio fiat per scripturã: ꝓ o qua cõclusione do tibi ter. singulare quem ipsi nõ allegant quẽ ponderat ibi Ang. ad hoc in. l. quoties. in prin. ff. de heredi. insti. per quẽ ter. Ang. dicit qđ suppletio dispositionis que fit in scriptis vel correctio erroris ipsi⁹ dispositionis põt fieri per testes: ẓ ipsa dispositio requirat scripturã. Et hoc etiã ter. arguit Alder. qđ quãis libellus nõ possit emẽdari post lite cõte. potest tñ declarari de quo in. l. edita. C. de eden. ¶ Tertio no. qđ correctio erroris dicit declaratio. intellige qñ fuit erratũ ¶ In nomine ꝛ nõ in corpore. ¶ Quarto no. ibi: ẏ puto etiã qualitatẽ ꝛc. qđ adiectio qualitatis per quã nõ mutatur substantia dispositionis dicit esse declaratio dispositionis secus esset si per eã mutaret causa vel res de qua est dispositũ in actu de quo tetigit hic Ang. qui dixit qđ si inderi inquisitide vult addere qualitatẽ per quã alteratur pena vel mutat substantia de lite inquisitio debeat de nouo formari: ꝛ oĩa repeti. de quovide plene ꝑ Bar. in. l. denũciasse. ẏ. j. ff. de adul. ꝛ qđ tradit plene Bal. in. l. j. C. q accu. 9 nõ pos. ꝛ in. l. iij. C. de ꝓob. ¶ Quinto no. ibi: vel ex visinis scripturis ꝛc. qđ in cõiecturãdo mentẽ defuncti attẽdit ꝓius vicinitas scripturarũ q̃ cõsuetudo patrisfami. qđ vr̃ ẓ ter. in. l. si seruꝰ pluriũ. in fi. ff. de leg. j. in ver. ante oĩa. ꝛ credo standũ esse illi verficulo: ꝛ qđ hic ordo scripture nõ sit attendẽdus: ꝑs q; expressius boc dr in. d. ẏ. fi. ꝛ de ista cõsuetudine patrisfami. vide ter. no. vtile: ꝛ qđ ibi per Bar. in. l. mela. ẏ. sed cũ alimẽta. ff. de alimen. ꝛ cibaria. lega. ꝛ in. l. vel vniuersoũ. ff. de pigno. actio. ¶ In glo. prima posita in. ẏ. si qđ post ibi. sed Jo. cõtra istã opinionẽ cõiter appro batur ab omnib⁹: ẓs Dy. tenuerit opi. Pla. ꝛ re vera ter. ꝑbat eã insti. de ademp. leg. in pri. ẏ. j. ꝛ etiã ratio q̃ assignatur hic ꝓ doc. qz codicilli facti post testamentũ tacite videnr approbati a testatore: vt. l. si qs cũ nullũ. ẏ. fi. j. de iure codicillo. ꝛ per glo. in. l. ante tabulas. eo. ti. Et ꝓ hoc facit ratio gl. qz legatũ põt adimi etiã tacita volũtate: vt. l. iij. in fi. cũ. l. seq. ff. de adimẽ. leg. Sed buic rationi rñdebat Dy. qđ etiã in probãdo tacitã ademptionẽ requirunt. vñ. testes vel. v. ꝓout requirit in adẽptione expressa qđ dictũ Bar. dicit esse notãdũ: sed tñ nihil alleg. ad hoc ẓ ꝑ ipsis facit gl. no. quã allegani tibi in ꝑn. bui⁹ legis. l. cũ ꝓponeret. ff. de leg. ij. q̃ vult qđ aliqñ dispõ testatoris bz ꝑbari ꝓ diecturas ꝓ totidẽ testes debeat ꝑbari quot regrerent in ꝑbando dispositionẽ de directo Bar. tñ in. l. fideicõmissum. C. de fideicõ. nõ referendo Dy. hic tz oppositũ qđ sufficiat ꝑbare: verbi gra inimicitias ꝓ duos testes: ꝛ sic tacite ꝑbcabẽptio legati: ꝛ istud idẽsentit bal. in fili. q. in. l. nam. in fi. C. de test. Et sine dubio ista opi. vr̃ ꝑhabilior qñ tacita adẽptio arguit ex aliquo facto durũ cũ esset dicere qđ offensa ꝛ iniuria illata testatori haberet ꝑbari ꝑ quinq; testes ad auferendũ legatũ: que posset ꝑbari per duos testes ad faciendũ reũ puniri criminaliter qñq; maxima pena. Et hãc ẓclusionẽ cõtra Dy. hic tz Ly. ꝛ Bal. expresse in. l. erroꝛe. C. de testa. ꝓ qua adduco tibi glo. singulariter iuncta opi. Alzo. ꝛ Jo. in aut. rogati. C. de testi. q̃ vult in effectu qđ dispõ. l. testiũ. in fi. C. de testi. vñ dicit solutionẽ debere ꝑbari per. v. testes nõ baberet locũ si agatur de ꝑbatione cõfessionis q̃ emanauit sup numerationeꝰ: qr nõ agaẽ de probãdo immediate id super quo lex regrit numerũ quinq; testiũ: sed mediate ꝑ mediũ cõfessionis. Et ẓ in isto casu Alzo teneat cõtrariũ hoc est ideo ꝛcdm eũ qz eadẽ rõ est in ꝑbatione actus mediati q̃ immediati: sed in casu nro nõ est eadẽ rõ: qz põt esse ofensa ꝛ iniuria talis: q̃ de facili põt aliter ꝑbari: sicut est cũ inimicitia ꝛ causa ꝑ accusationẽ: vt. l. filio. ẏ. pe. ff. de adimẽ. leg. nã tunc ꝑbatur inimicitia per acta publica: ecõtra põt esse talis inimicitia in quo sufficit ꝑbatio coniecturalis: sicut est illa que cõmittit per adulteriũ ꝓ rata de qua in. l. sozoꝛẽ. C. de his quib⁹ vt indig. vt ꝑhaẽ in. c. preterea. extra de testi. ꝛ per Bar. in. l. capite qnto. in prin. ff. de adul. Unde arctare heredẽ qđ isto casu ẓbet inimicitiã p quinq; testes esset minus difficile sed redeũdo ad questionem principalẽ videamus que põt esse rõ opi. pla. qui dixit qđ in codicillis factis post testamentũ non poterat aduni legatũ: ꝓ quo multũ facit ter. in. l. si quis cũ in prin. ẏ. de vulg. ꝛ pup. Et dicendũ est qđ ratio potuit esse ista: qz sicut generalis dispositio seqũs non derogat his que facta sunt ab eodẽ prius si põt referri ad illud: vt. l. ita pudoꝛ. ꝛ ibi no. C. de adul. in. l. j. ẏ. ꝛ ibi ꝑ Bar. ff. qđ vi aut clã. ita tacita cõfirmatio codicillorum non refert: vt testator videat per eũ velle renocare voluntatẽ suam. ¶ Confirmatur ista consideratio: qz ex quo testator nunc ita dispone bat legando aliud alicui nõ videbatur cogitasse illo tẽpore de renocatione legati: licet ergo tacite videaẽ ẓfirmare codicillos futuros tamẽ ꝓuisio sua nõ videt trahi ad casum de quo nõ cogitauit: vt. l. sicut certi. ꝛ. l. si cũ vel in vtero. C. de testa. milit. Ss tñ bis nõ ob. tenẽda est opi. Jo. que satis clare probaẽ in legibus hic allegin gl. ꝛ optime per locũ a speciali in. l. quidã referũr. circa mediũ a ¶ Jurare. adde Felyn. c. qualiter ꝛ qn. de accusa. in. xiij. col. ꝛ in. c. ꝛ fraternitatis. de testi. ꝛ qđ ibi dixi in apo. ꝛ in. c. significatibus. de libel. obla. bene. ya. ẽ. j. de iure codicil. Et ad rationẽ in oppositũ est dicendũ qđ ẓ in dubio quis nõ videaẽ corrigere qđ ꝓius fecerat: videt tũ sibi cõfirmãdo tacite codicillos reservasse potestatẽ corrigẽdi: qz in hoc nõ militat ratio: q̃ assignaẽ in correctiõe: yz qđ quis nõ ꝑsumaẽ sibi esse cõtrarius. Nõ ob. qđ de isto casu nõ vr̃ cogitatũ: qz satis vr̃ cogitatũ in genere ex quo potuit cogitare de potestate renocãdi: ꝛ verisimile est qđ si cogitasset nõ aliter fecisset q̃ fecit. Sed in legibus allegatis in contrariũ nõ est verisimile qđ si testator de illo casu cogitasset ita disposuisset. ꝛ ꝓ ista solutiõe vide qđ tradit Bal. respondendo ad illas leges in aut. ex causa. C. de libe. prete. ¶ In ea. glo. ibi obtinet quo ad institutiones. glo. ista expresse vult qđ si testator ꝓst testamentũ perfectũ corã testibus dicat se nolle ꝓius testamentũ valere: ista renocatio testamẽti nõ erit efficax: nisi cũ ea trãsferat decẽtiũ a die cõditi testamẽti: vt. l. sancimus. C. eo. ꝛ in. ẏ. ex eo. instit. qui mo. testa. infir. Et istã cõclusionẽ simpliciter sequit Bar. ꝛ Alder. in. l. paterfa. j. de here. instit. sed in. l. si iure. de lega. iij. Bar. hoc limitat: nisi testator dicat qđ hoc facit: qz vult decedere intestatus: per que verba videnr instituti venientes ab intestato: ꝛ per cõsequens ex eorũ additione poterit cõfirmari adẽptio hereditatis: ꝛ videt sequi Bal. in. l. sanctimus. palleg. Sed ista differẽtia vr̃ posse impugnari lege ꝛ rõne. Lege quidẽ: qz casus dicit cõtra istã cõclusionẽ in. l. militis. ẏ. veteranus. j. de test. mili. vbi ter. dicit qđ ẓ ꝓius testamẽti renocet a testatore ex eo qz maluit decedere intestat⁹: nõ tñ vꝫ renocatio quo ad institutionẽ heredis: sed quo ad legata ob. exceptio: vbi dicit. Rõne qz verba enũciatiua ꝑ modũ cause nõ videnr disponere: vt. l. q volebat. ff. de here. insti. sed hec verba videntur taliter ꝓlata: dũ dicit qz volo decedere intestatus: ergo vr̃ qđ nõ indicaẽ heredis institutio: ꝛ qđ acquiraẽ dominiũ hereditatis ꝛ rerũ hereditariarũ. Ꝓterea ꝛ illud forti⁹ ob. quo videnr instituti venientes ab intestato: si testator dicit qđ vult decedere intestat⁹ certe hoc repugnat verbis testatoris. Sed saluando sententiam Bar. cũ aliqua modificatione dicas qđ ter. qui fortiter ob. in. d. ẏ. veteranus. aut loquit qñ testator: boc non expressit qđ volebat decedere ab intestato: ꝛ est restringendus aut loquitur qñ testator: simpliciter dicit volebat decedere ab itestato quo casu ille ter. cõfundit opi. Bar. ꝛ habet locũ. j. ratio assignata. Sed qñ testator dicit reuoco testamentũ: qz volo mihi succedere venientes ab intestato tunc fateor: quod per ista verba venientes ab intestato viderent instituti: ꝛ secundum testamentum tolleret primum in quo casu legata relicta in illo testamẽto nõ deberent etiã si non essent repetita ab intestato: qz testator renocãdo testamentũ primũ videt penitnisse totius ꝓioris volũtatis: casus est no. in. l. eũ qui. ẏ. fi. ff. de his qui. vt indig. ꝛ ad hoc alle. Bald. in. l. causam. q̃ C. de fideicõmiss. Intellige si venientes ab intestato nõ vocarẽtur iure testati: sicut dicit Bar. sed iure intestati: sicut est exẽplũ in. l. hac cõsultissima. ẏ. fi. C. de testa. in quo casu cadit ꝓprie ista cõsideratio: nã in casu nostro si vꝫ renocatio succediẽ ex testamento: vt dixi nõ ob. prima ratio. ẽ. allega. qz hic verba non ꝓferũtur enunciatiue: sed dispositiue: licet per modũ cause: ꝛ sic nõ obstant allegata in cõtrarium. ¶ In glo. posita super verbo posse ibi corã duobus testibus ꝛc. ad intellectũ huius glo. doc. cõmuniter dicũt qđ aliquãdo queriẽ: vtrũ valeat declaratio voluntatis coram minori numero testium q̃ requirantur in actu declarato. Aliq̃n queritur: vtrũ valeat cõfirmatio actus inutilis nõ adhibito eodẽ numero testiũ qui requirit in cõfirmatione talis actus: primo casu sufficit qđ declaratio fiat corã duobus testibus: ꝛ idẽ est si corrigit erroꝛ circa aliquã demonstrationẽ erga personã legatarij vel rẽ legatam: ita tenet hic glo. ꝛ satis probaẽ in isto ter. ꝛ Ly. ꝛ Bal. in. l. erroꝛe. C. de testa. ꝛ idẽ Bal. ꝛ Ange. i. l. quoties ẏ. j. de here. insti. Si vero agitur de cõfirmatione actus inutilis vel de corrigendo erroꝛẽ circa substantiã dispositionis: ꝛ tũc illa solẽnitas requiritur in cõfirmatione vel correctione: que requirebatur in confirmatione actus ꝓncipalis vtrũq; membrũ ꝑbatur in isto ter. ꝛ teneat glo. in. l. j. C. de condi. insert. in. l. qui ex libe ris. ẏ. testa. ff. de bo. pos. secundũ tab. ¶ Sed cõtra istã distinctionẽ opponitur: qz in ter. nostro ponit exemplũ qđ nõ requirit eadẽ solẽnitas quãdo testator reliquit legatũ sine nomine legatarij vel nõ expressa certa quãtitate in quib⁹ casibus certũ est qđ legatũ erat nullũ a ꝓncipio vt. l. cũ post. ẏ. gener. ff. de iure do. ꝛ. l. quidã referũt. j. de iure codicil. ergo videt qđ ista distinctio non procedat. rñdet Bar. qđ iste ter. ds restringi qñ ẓs legatum non expressa certa quãtitate: vt habeẽ in. l. quidã testamento. ff. de leg.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſ. Sed iſta reſponſio nõ ſatis facit alteri exemplo vꝫ cum deficit nomẽ legatarij: ⁊ etiã diuinat ad ter. vt dicũt hic aliqui ☞Dod. Vnde Raph. cu. hic ⁊ aliqui ☞Doder. cũ ſequẽtes dicũt qõ q̃ dicũt in ver. vel minimozũ qualitate ꝛc. ⁊ ſ. nõ referũt ad illa duo exẽpla. ſ. poſita vꝫ qõ nõ fuit expreſſa certa quãtitas vel qñ non fuit poſitũ nomẽ legatarij qz in illis nõ ſufficeret: iſta ſuppleri corã duobus teſtib⁹. Et dictionẽ etiã q̃ eſt in ter. vꝫ implicare idem in caſibus p̃cedẽtibus: nũdet qõ implicat quo ad alios caſus nõ quo ad alios duos in quibus nõ eſt eadẽ rõ: ſicut in exẽplo vltimo loco poſito: quinimo dicũt iſti qõ ad illa duo exẽpla vꝫ nũderi tacite negatiue: ſed hoc vꝫ eſſe valde incõueniens qõ exemplis minus dubijs expreſſe nũdeat: ⁊ alijs vel nullo mõ: vel per tacitã abnegationẽ nũdeat. Vñ qz iſta expoſitio etiã aliqualiter violat ter. ⁊ maxime in quantũ reſtringit diſtinctionẽ etiã ad alia exempla. Jdeo poſſumus dicere ſubtilius qõ ẽt ad illa exẽpla fit relatio. Et p̃ declaratione rũſionis p̃emitto ſcõm Bal. in. l. qui er libe ris. ℣. teſtamẽto. ff. de bo. poſ. ſcõm tabu. qõ qñ diſpoſitio de ſe inutilis. ita cõfirmaꝫ vt agaꝫ ex cõfirmato ⁊ nõ ex cõfirmãte tunc diſpõ cõfirmãs nõ requirit eandẽ ſolẽnitatẽ quã requirebat prima diſpõ cõfirmata: ſed ſufficit mino⁹: ⁊ ponitur ibi exẽplũ qñ teſtamentũ fuit validũ a p̃incipio ⁊ ex poſtfacto fuit irritatũ quo caſu noua volũtas cõfirmãs tale teſtũ factũ irritum nõ requirit eãdẽ ſolẽnitatẽ: q̃ requirit in teſtõ. ☞Dod. ad. ꝓpoſitũ dico qõ ly in terminis nſis etiã teſtator de nouo addit quãtitatẽ vel perſonã legatarij: non tũ agẽt vt ex nouo teſtamẽto vel nouo codicillo: ſz ex veteri teſtõ. Et cã eſt qz in teſtõ veteri aliqñ ſaltem implicite ⁊ mẽtaliter erat expreſſa quãtitas: q̃ nũc declarat vel ꝑſona q̃ nunc exprimit. Nã in legato quãtitatis cõſiſto ſeu in legato rei: q̃ dinumerat per quãtitatẽ oĩs quantitas erat implicite ſeu oĩs numerus qui numerari poterat ergo ⁊ iſte numerus q nũc exprimit ⁊ ſimiliter ct teſtator: legat fundũ: qz de eſſentia legati requiritur perſona cui legẽt ſatis vꝫ exprimere ꝑſonã in genere: q eſt de forma eſſentiali legati: ſicut dz in. l. ſciendũ. ⁊ qõ ibi no. ff. de ver. ob. Et ideo iſto caſu qz id qõ nũc diſponit aliqñ inueniebat prima diſpoſitione nõ eſt abſurdũ dicere qõ iſta noua diſpoſitio cõfirmãs ita cõfirmet actũ veterẽ: vt agaꝫ ex eo nõ ex confirmãte. Ex quo hoc qõ noĩe inducit aliqñ fuit in prima diſpõne: ⁊ ideo non requirit ſolẽnitas primi actus p̃ doc. ſ. alleg. qõ ergo dz regulariter qñ actus eſt null⁹ agit ex cõfirmãte nõ ex cõfirmato: vt. l. ſi qs puto. ſ. ad trebel. ⁊. l. ⁊ qz. ibi p̃ Bar. ff. de iuriſdi. om. iudi. dz limitari: niſi diſpõ cõfirmãs aliquẽ potuerit dici fuiſſe expreſſa in cõfirmato. ℣Dio iſta differẽtia adduco tibi ter. no. ⁊ qõ ibi p Ange. in. l. quoties. ℣. ſi. ſ. de here. inſtitu. vbi ter. dicit qõ ſi teſtato: facẽdo teſtamentũ in ſcriptis: re. p̃ dimidia ſeu qñ nũcupauit. p dimidia illa ſcripſerit aliquẽ p̃o tertia parte heredẽ quem volebat inſtituere portio nũcupata que nõ eſt ſcripta põt. pbari per teſtes: ⁊ tñ in teſtamẽto in ſcriptis neceſſario requirit ſcriptura. Vñ ergo eſt qõ admittiꝫ iſta. pbatio: ⁊ qõ nõ requirit eadẽ ſolẽnitas in addẽdo ⁊ ſupplẽdo omiſſum: qz reſpicit ſubſtãtiã diſpõnis: p eo qõ eſt omiſſum. Certe nõ põt eſſe alia rõ: niſi qz qõ fuit dictum ꝑ te teſtamẽti cõfecti: ⁊ p̃ errorẽ nõ fuit poſitũ in ſcriptura: ſed hoc ꝓ ſcripto. ⁊ ſaltẽ mẽt. aliter vꝫ cõtineri in teſtõ: qz ſi teſtator non erraſſet hoc feciſſet. Sed ℣ iſtã ſol. facit qz ſcõm iſtũ intellectũ ſufficiũt duo teſtes: ſed Bal. poſt in. ℣. teſtõ. vꝫ velle qõ etiã qñ agit ex cõfirmato nõ ex cõfirmate ad minus requirant quinq̃ teſtes: ergo vꝫ qõ iſta opi. nõ ꝑcedat: ſz põt rñderi qõ ibi cã confirmãs nullo mõ poterat cõtineri in p̃iori diſpõne: ⁊ ideo non põt dici declaratio: ſed diſpõ ſimpliciter, ꝑpter qõ capit media via: vt nec requiraꝫ ſolẽnitas que requirit in actu principali: nec rurſus ſufficiũt duo teſtes: qz regulariter vltima volũtas requirit ad min⁹ quinq̃ teſtes: vt. l. ſi. C. de codicil. Sed in caſu nſo: iſta diſpõ poterat hꝫ vim declaratiuã rõne ſup⁹adicta: ⁊ ideo ſufficiũt duo teſtes: ⁊ qz Bar. tetigit hoc nunqd adẽptio facta in codicillis tollat legatũ ipſo iure vel potius ope exceptionis: ideo debes ſcire qõ alig ☞Dod. hic impugnãt dicta Bar. inquantũ dicit qõ adẽptio facta in codicillis tollit legatũ ipſo iure: ⁊ allegant ter. in. l. militis. ℣. veteranus. ff. de teſta. mili. ⁊ in. l. ex parte. ff. de op. leg. Sed illa iura ſi recte inſpiciant nõ ℣ dicũt hui⁹ opi. nã in. ℣. veteranus. ille qui vniuerſaliter reuocabat teſtũ: vt decederet inteſtatus nõ intẽdebat codicillari qõ p̃z: qz volebat etiam reuocare inſtitutionẽ heredis: q̃ nõ põt reuocari in codicillis: vt iſti. de codicil. ℣. pe. l. quedã in fuo. de cõdi. inſti. ſed potius volebat irritari teſtũ ex reuocatiõe nuda ſolẽnitatis facte coꝛã ſeptẽ teſtibus. Et qualitate aũt: ⁊ modo diſponẽdi in dubio cognoſcit ſpecies diſpoſitionis: vt in. l. infulã. ff. de preſcrip. ver. ⁊ in. l. j. ℣. qõ ait. ⁊ ibi per Bar. ff. de ſuperfi. ⁊ plene declarat Bar. in diſputatione ſua q̃ incipit publicanus quidã. ⁊ in. l. cotẽ ℣. qui marime. Vnde qz voluit reuocare inſtitutionẽ heredis p̃z qõ nõ voluit codicillari ter. autẽ in. l. ex pte. minus facit: qz ſicut ptz ibi er verbo preteriſt legatũ nõ reuocat ibi ex adẽptione expreſſa ſed ex adẽptione tacita q̃ reſultat ex inimicitijs poſtea ſecutis. ℣p̃o opi. tamẽ Bar. adduco tibi caſum in. l. cũ ſi qs in p̃in. ff. de vul. ⁊ pup. vbi

¶ Rogati. vide eundẽ l. l. domiñ⁹. ℣. cod. ⁊ qõ ibi diri in apoſtil. Bene. Va.

p̃z qõ codẽ modo reuocanꝫ legata in codicillis quo reuocanꝫ in teſtõ pupillari: ſi ſunt facta in teſtamẽto pñoꝝ: ſz ſine dubio in teſtamẽto pupillari reuocanꝫ ipſo iure: qz cũ ſit pars teſti paterni: ⁊ fiat ſimul cũ eo. perinde ac ſi in codẽ teſtõ legatũ datũ reuocaretur: ergo reuocatio fit ipſo iure: vt. l. j. ℣. ſi conſulto. in. fi. rũſo. ⁊ quod ibi per Bar. ff. de his q̃ in teſta. delen. ℣p̃o iſta opi. facit optime ter. in. l. quidã referũt. in p̃inci. ℣. alle. vbi p̃obaꝫ qõ reuocatio: q̃ fit in codicillis: perinde eſt ac ſi eſſet facta in teſtõ: ⁊ ſic vꝫ tollere legatũ ipſo iure: ſicut tollereꝫ in ſecũdo teſtõ. Et illã. q. quã. ℣. diximus de eo qui reuocauit teſtũ: qz vult decedere inteſtatus: ade ter. no. in. l. fi. ff. de his q̃ in teſta. delen. in ver. q veniũt ab inteſtato. vbi p̃baꝫ qõ per illa verba volo decedere inteſtatus non vi denꝫ inſtituti veniẽtes ab inteſtato. Et aduerte qz inueni hodie qõ ☞Pau. de ca. in iſta. l. ſimpliciter repꝛehẽdit opi. Bar. in. l. ſi in re. ꝓealle. per eandẽ. l. quam allegaui tibi in illa. q. vꝫ per ter. in. l. militis. ℣. peteranus. de teſta. mili. tu tamen dic opi. Bartoꝝ poſſe ſaluari in vno caſu: vt. ℣. dixi.

In teſtamentis. Hoc dicit. Teſtes in teſtõ debẽt eſſe rogati q̃ ſunt moniti: vt interſint actui ⁊ teſtifi vꝫ fieri vno contextu. i. nullo actu extraneo interueniẽte. ¶ Nõ. primo ibi: ſi tñ ante ꝛc. ar. ſcõm Ang. ⁊ ☞Dod. qõ ſi ex forma ſtatuti nõ põt ꝓponi aliqd in vniuerſitate certo modo ⁊ vniuerſitas ſit conuocata illo modo ad qñ negotium expedito illo poterit moneri vt expediat aliud negotium. Et ad illud effectũ etiam videbiꝫ conuocata: qz tũ vꝫ monitio facta ꝓſentibus: ly vocatis, ꝑpter aliud vt hic vides quãtũ vocatio facta de abſentibus: ad hoc inducũt etiã ☞Dod. aliq iſtuz terad hoc qõ q eſt ꝓſens i indicio, ꝑpter aliud negotiũ: nã ſcõm eos põt peti a iudice: vt moneat eũ vt iterſit tali actui: ⁊ iſta monitio babebiꝫ p̃ citatione. Tu vide Bar. q hoc ponit in terminis in. l. furioſo. ff. de re iudi. ⁊ Ang. ⁊ Jo. de imo. in. l. de vnoquoq⁹. de re iudi. ⁊ Anto. de bu. in. c. j. extra de iudi. ⁊ qõ ſingulariter ponit Bald. in. l. ſi. in fi. C. de ſenten. ex peri. reci. ¶ Scõo no. ex eodem verſi. qõ idẽ eſt monere teſtẽ: vt ſit ꝓſens ad certũ actũ ⁊ rogare: cõcoꝛ. ter. in. l. qui teſtõ. ℣. ſi. ſ. e. ſup quo vide qõ no. Bar. in. l. ſciẽdũ. ff. de ver. ob. ¶ Tertio no. qõ illud dz fieri vno cõtextu qõ ſit nullo actu extraneo interueniẽte. Et ille dz actus pertinẽs ad diſpoſitionẽ: qui ly nõ ſit de eſſentia diſpoſitionis: aliquo tñ modo anteceddẽter vel ꝓſter pertinet ad ipſius eſſentiã: ⁊ ideo poteſtas cõceſſa ſuper actu ertẽdaꝫ ẽt ad hui⁹ act⁹ acceſſoria: vt. l. ſi. ff. de iuriſdi. om. iudi. ℣. l. ad rẽ mobilẽ. ⁊. l. ad legatũ. ff. de ꝓcu. ⁊ ad materiã vide ter. in. l. cõtinuus in p̃in. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. reos. in fi. ff. de duobus reis. ¶ Jn glo. ibi poſita in verbo rogati, p declaratione hui⁹ gl. querit vtrũ teſtes q fuerũt ꝓſentes in teſtõ in dubio cẽſeanꝫ eſſe rogati ª: ſi aliter de hoc nõ apparet vel p aſſertionẽ notarij vel ipſoꝝ aſſertionẽ teſtiũ: ⁊ eſt queſtio ſatis vulgaris in qua cõis cõcluſio Spe. in titu. de teſta. ℣. j. vſi. qd ergo Dy. ⁊ Bar. hic vꝫ eſſe qõ cũ rogitus ſit ſolẽnitas extrinſeca regulariter nõ preſumit niſi, pbet: vt. l. ꝙꝫ. ℣. ſi. ff. de publi. ⁊ in. c. j. de reb⁹ eccle. nõ alie. in. vi. ⁊ ita etiã tz Bar. in. l. ſciẽdũ. ſallega. ⁊ cõiter approbat iſta cõcluſio qñ teſtes nõ eſſent ſubſcripti vel deſcripti in inſtrõ: qz forte nõ fuit factũ inſtrm de inſtrõ per ter. in. l. diu⁹. ⁊ ibi per Bar. ℣. de teſta. mili. quãdo autẽ teſtes ſe ſubſcripſiſſent in inſtrõ ẽt cõiter tenet q̃ ex ſola ſubſcriptiõe ꝓſumant rogati: vt eſt caſus no. in. l. domitius ſabeo. ℣. eo. ¶ Sed dubiũ remanet quid ſi teſtes ſunt inſcripti p notariũ in teſtõ: ⁊ dicunt fuiſſe põtes: ipſi tñ nõ ſubſcripſerũt in quo articulo Bal. diſſentiẽs a cõi opi. in. l. hac cõſultiſſima in p̃in. C. de teſt. dicit ſiltr qõ teſtes ꝓſumenꝫ rogati p. l. q patiꝫ. ff. manda. ℣ſi velit ex quo teſtator patiꝫ teſtes inſcribi p notariũ in ſuo teſtõ videaꝫ tacite eos mouere ⁊ mãdare: vt ſint teſtes ⁊ hanc cõclũ ſonẽ ſequiꝫ hic ☞Pau. de caſt. addendo aliã rationez que ponit in Spe. in p̃in. verſiculi palle. qz ex quo notarius aſſerit teſtũ eſſe factũ coꝛã teſtibus hoc ipſo qõ nominat teſtũ implicite vꝫ nolle oĩa ſolẽnitatẽ: ſine qua teſtũ non eſt teſtũ: ſicut dicimus in. l. ſciendũ. de verbo. oblig. ⁊ in. l. j. C. de vſu. qõ cũ notari⁹ dicit ſtipulationẽ interueniſſe: ſatis videt atteſtari ſolẽnitatẽ interueniſſe ſtipulationis: ergo ſequereꝫ ſim hoc qõ hoc ipſo qõ notarius diceret in inſtrõ rẽ immobilẽ eſſe vendi tam a minoze ꝓeſumereꝫ decretũ iudicis int. rceſſiſſe: qz ſine illo decreto venditio nõ vꝫ cõtra. l. quãꝙꝫ in fi. ℣. allegatã. ⁊ vt intelligas darius hãc rationẽ eſſe falſam debes ſcire vt alſ diri qõ ſolẽnitas teſti eſt duplex quedã eſſentialis: ſine qua teſtamentum nõ habet eſſe: nec formam eſſe: vt inſtõ heredis ⁊ cõplectio teſti: ⁊ illa vocatur ſolẽnitas intrinſeca. Adde ad materiam iſtã Bal. in. l. j. in fin. ff. de here. inſti. vbi dicit ſm Odof. qõ ſi notari⁹ qui fecit teſtũ eſt peritus: ſimiliter teſtator: tũc ꝓeſumunt rogati: qõ dictum licet ſit notabile: tñ cõiter non tenet. † Quedam eſt ſolẽnitas probatoria: que non requirit adeſſe: ſed ad probationẽ actus ⁊ iſta eſt ſolennitas teſtiũ ſm Barto. in. l. cũ quis. C. de iur. ⁊ factuo. Et iſta ſolennitas non vꝫ enũciari implicite cum enunciat actus: qz non eſt ſolennitas intrinſeca: de qua loquitur. l. j. C. de vſur. Bald. tamen per rationem ſupradictam hanc ſuam opinionem tenet

nem tenet in rubrica. C. de fide inſtrumen. ⁊ in auten. rogati. in iĩñ. qõ. C. de teſti. Que ratio nõ videt eẽ ſufficiẽs qz licet qs gero actũ te ꝓſente ad tuum cõmodũ: tu videaris mihi dare mandatũ iuxta no. p̃ bar. in. in. l. que dotis. ℣. ſolu. matrimo. hoc nõ reperitur qõ quãuis ego patiar me ſcribi in inſtrumẽto ad fauoꝛẽ tui: ⁊ tu ſimiliter patiaris me inſcribi: ego videar tibi dediſſe mãdatũ in primo caſu quã in ſcõ, ꝓpter ipſius factũ: qõ ego facio ad tui cõmoditatẽ: ⁊ ideo verũ: videt cõmunis opinio quã approbat Nico. mata. ⁊ Joã. Ant. ſoleniter i rubrica de fide inſtrumen. in vltima colũ. in addi. Spec. De notario aũt certi⁹ eſt: ſcõz communiter opinionẽ: qõ ſi ſubſcriptione atteſtaꝫ ſe ſcripſiſſe inſtrumẽtũ ⁊ publicaſſe ꝓeſumit eſſe rogatũ: ſcõm glo. notabilẽ. in auten. de tabel. ℣. nos autẽ. ⁊ de rogitu notarij: vtrũ ꝑ eo ꝓſumat: vide qõ notat Angel. in cõſilio ſuo. lxxiij. Sup quo vide qõ ſolemniter ponit Ang. q hoc optime declarat ꝛ filio ſuo. cclxx. Et vtrũ notarius poſſit petere a iudice: vt examinẽt teſtes qui reducãt fidẽ ad memoriã id de quo fuerit rogatus: vide Bar. i. l. fina. ff. de tabu. erbiben. ⁊ in. l. ſi qs ex argẽtarijs. ℣. ꝓtor ait. ff. de edẽ. ¶ Et ad materiã vide bonũ textũ quẽ ibi põderat bal. ad hoc in capitulo primo de allodijs. vbi p̃baꝫ qõ vbi monitio requirit in aliq actu debet. pbari: qz nõ preſumit. Vñ qz rogit⁹ teſtiũ nihil aliud eſt quã ipſoꝛ aduocatio vel monitio videt qõ nõ ꝓſumaꝫ. ¶ Jn glo. vltima ibi quid ſi in teſtamẽto. hec glo. decidit multũ notabiliter 'quid qñ cõtract⁹' fit vna cũ teſtamẽto: ⁊ in ipa cõfectiõe: circa qõ doc. cõiter: ꝙſequad Bal. ſunt ſecuti: prout dicit glo. ſed Bal. diſtinguẽdo quã diſtin. cõiter approbãt ☞Doder. dicit qõ ant cõtract⁹ qui ſit vna cũ teſtamẽto aliquo modo põt pertinere ad teſtamẽtũ qõ põt eſſe tripliciter ¶ Primo mõ qñ ex ipſo actu teſtãdi reſultat quidã cõtractus vel qñ ſicut cũ heres diſponit in teſtamẽto ſuo de hereditate ſibi delata: nã p̃ hoc vꝫ ipam adire: vt. l. ſi auia C. de iure delib. quẽ ter. bar. adducit ad hoc in. l. cũ quis decedẽs ℣. codicillis. j. de leg. iĩ. vl⁹ qz teſtator träſit de vltima volũtate ad cõtractũ hoc modo: qz dicit ſi nõ valet iure teſtamẽti valeat iure donatiõis inter viuos. Vel qz vnã rẽ ſuã in teſtamẽto er parte legat ⁊ ex parte vẽdat eidẽ perſone: ⁊ tũc ſemper valet cõtractus cõiunctus cũ cõfectione teſtamẽti: qz nõ dicit eẽ actus extraneus aliqñ cõtractus qui ſit ſimul cũ teſtõ nullã hz dependẽtiã vel cõiunctionẽ cũ ipſo: ⁊ tũc cõtractus quidẽ vꝫ ſm eũ: ſed teſtm nõ vꝫ: qz cõtrahere eſt actus extraneus ab actu teſtãdi de ſe: vt. l. verba geſtũ. ff. de ver. ſigni. Unde imputet ſibi teſtator: qui nõ ſeruauit diſpoſitionẽ legis: ⁊ cũ iſta opi. träſit hic Ang. ⁊ Jo. de imo. ⁊ ali qui ☞Doder. ⁊ videt eſſe ꝓbabilis rõne ꝓmiſſa. ℣p̃o qua facit optime qõ no. glo. ⁊ bal. poſt eũ in. l. teſtamẽtũ. in fi. C. de teſt. Et adde ad predicta qõ addit ſingulariter Jo. an. i. c. quãꝙ. de vſulij. vj. vbi dicit qõ ſi teſtator mãdat reſtitui certã quãtitatẽ p executorẽ ꝑ mãs ablatis: ⁊ ex tũc conſtituit eũ procuratorẽ in rẽ ſuã ad exigendũ dictas quãtitates a ſuis debitoribus inuitis: iſta diſpoſitio träſit in cõtractũ inter viuos: ⁊ quãtũ ad hoc efficit irreuocabilis. Sedo addit ter. notabilẽ quẽ ibi põderat Bal. ad hoc in. l. impuberem. ℣. qõ liberti. ff. ad. l. corne. de fal. vbi p̃batur ſecũdũ eũ qõ pena que imponitur cõmittẽti falſitatẽ in teſtõ hz locũ in cõmittẽte falſum in cõtractu qui admiſcet teſtõ: ⁊ fit ſimul cũ eo. Tertio adde ter. no. in. l. ſicut. ℣. venditionis verbo. ff. quib⁹mo. pig. vel hypo. ſol. qõ no. Bar. declarãs illã. l. in. l. cuz quis decedẽs. in p̃in. ff. de leg. iĩ. vbi p̃batur qõ nõ ſolum in teſtõ poteſt fieri cõtractus a teſtatore per quẽ acquiratur alteri: ſed etiã ab altero per quẽ acquiratur teſtatori: vt ſi aliquis conſentit teſtatori qõ legat rem ſibi obligatã: quo caſu inducitur remiſſio pignoris: ⁊ ſic donatur in fauoꝛem teſtatoris vel eius heredis. Quarto adde ter. nota. quem ibi ponderat Bar. ad hoc in. l. ymum ex familia. ℣. ſi de falcidia. ff. de leg. ij. vbi p̃obatur qõ electio quaz qs debet facere de perſona alicuius nominati in alterius teſtamento poteſt fieri in vltima volũtate: ⁊ hoc generale eſt: vt. ℣. diri in omnibus actibus inter viuos qui dependẽt a volũtate ipſius teſtatoris. Sz relinquiꝫ in iſta materia ꝙna dubitatio ſubtilis vꝫ nunqd ſi teſtator inſtituit aliquem heredem: deinde ſubſicit ⁊ ſi non vꝫ vel valebit iſta inſtitutio iure teſtamenti valeat iure donatiõis inter viuos: iſta donatio taliter facta poſſit reuocari a teſtatore ſi faciat ſecundum teſtamentum: ſuper quo debes conſiderare duos caſus: nam aliquando iſta clauſula adiicitur inſtitutioni aliquando adiicitur alicui legato particulari. Primo caſu Bal. hic ⁊ in. l. ex teſtamento. C. de fideicõ. quez allegant hic alii qui ☞Doder. videtur dicere quod donatio iſta poteſt reuocari re uocando totum primum teſtamentum: ſecus ſi teſtator velit reuocare donationem ſolam ſtante primo teſtamẽto: ⁊ hoc addit Baldus in. ℣. ex teſtamẽto. ☞Quedam tñ quia ſi diceremus quod donatio iſta non poſſit reuocari per reuocationem primi teſtamenti ſequereꝫ quod teſtator abſtuliſſet ſibi liberam teſtamenti factionem ⁊ feciſſet pactum de ſucceſſione futura quod non vꝫ: vt. l. pactum. C. de colla. ⁊. l. hereditas. de pac. conuẽ. facit optime qõ tradit Barto. repꝛehendendo Dy. in. l. ſtipulatio hoc modo cõcepta. de verbo. obliga. ⁊ in. l. ſi quis in p̃inci. teſta. leg. iĩj. Unde teſtatoꝛ videatur elegiſſe viã repꝛobatã a iure dicem⁹ qõ donatio ſit reuocabilis ex mẽte teſtatoris in vnũ caſuz qñ. ſ. teſtatoꝛ vellet cõdere nouũ teſtamẽtũ. Jo. de imo. hic dicit ſimpliciter qõ adiectio iſtius clauſule eſt nulla in hereditate: qz inducit pactũ future ſucceſſionis: vt dictũ eſt: ⁊ ſic nullo caſu põt valere ſm eũ: qz aut teſtamẽtũ tenuit ⁊ nõ habet locũ iſta donatio aut teſtiũ nõ vꝫ aut irritaꝫ poſtea: ⁊ tũc remanet iſta donatio nulla rõne ſupradicta: qz eſt pactũ future ſucceſſionis. ſz tu aduerte er quo iſtud pactũ eſt irreuocabile etiã ex preſumpta mẽte defuncti: ⁊ aliquo caſu reſeruat teſtamẽti factionẽ nõ habẽt locũ. ll. allegate p eũ: quia hoc pactũ nõ impeditur libera teſtamẽti factio. Et ꝓ intellectu huius caſus ⁊ ſequẽtis aduerte vltra docto. qz ex quo iſta donatio inter viuos eſt irreuocabilis aliquo caſu ad volũtatẽ donatoris nõ videtur ſtare in ꝓpria ſpecie ſua: ſicut eñ pactũ appoſitũ in donatione cã mor. qõ nõ poſſit reuocari aliquo caſu dicitur eſſe cõtra ſubſtantiã cõtractus: ⁊ tranſit dona. cã mor. in donatione inter viuos: vt. l. vbi ita donaf. ff. de dona. cã mor. ita ecõtra ſi donatio inter viuos ex volũtate donatis preſumpta aliquo caſu poſſit reuocari p donatoꝛẽ: iſta erit qualitas adiecta cõtra ſubſtãtiã cõtractus. vt. l. perfecta. C. de dona. que ſub mo. ergo träſibit in donationẽ cauſa mor. quia iſta verba valeãt iure donationis iter viuos poſſunt aliquo mõ adaptari ad donationẽ cã mortis. inquãtũ. ſ. donatio cã mortis habet formã cõtractus: vt tradit ur in. l. ſcia. ff. de dote prelega. ⁊ in. l. mortis. i. fi. ff. de dona. cã mor. ⁊ ſic cenſetur diſpõ vel donatio inter viuos quo ad hoc. Et hoc ſe quiꝫ qõ iſta donatio põt reuocari etiã ſi nõ fiat nouũ teſtm: qz qñ donatio cã mortis fit in teſtõ vel codicillis cũ pacto qõ nõ poſſit reuocari niſi in vnũ caſum nihilominus ex penitẽtia expreſſa poterit indiſtincte reuocari: qz er ꝙ eſt facta ⁊ teſtamẽto aſſumit naturam vltime volũtatis in qua fit ſecus eſſet ſi eſſet facta de per ſe: ita diſtinguit ſingulariter Barto. ⁊ ibi eſt glo. not. in. l. ſi aliena ff. de dona. cã mor. Unde licet reuocatio fuerit reſeruata in vnuz caſum tuntarat. ſ. ſi mutabitur teſtamentum: ratione tamẽ predicta in omni caſu expreſſa penitentia poterit reuocari. Secũdo caſu principali quando iſta clauſula apponitur legato particulari dicit hic Joan. de imo. ſub dubio forte quod tunc iſta donatio valebit nec poterit reuocari aliquo caſu: qz per eam tollitur libera teſtamenti factio cum teſtator poſſit teſtari in alijs rebus. Sz alia ratio magis vꝫ get quam ipſe non vidit per quam ☞Bald. tenet oppo. in. l. ſancimus. in fina. C. de teſtamen. per iſtam clauſulam tollitur quodammodo poteſtas reuocandi legatum contra ſubſtantiam ipſius legati ⁊ vltime voluntatis: qz eſt ambulatoria vſq; ad mortem: vt. l. cum hic ſtatus. in p̃inci. de dona. inter vir. ⁊ vxo. Unde videtur quod quaſi ſit adiecta vel in fraudẽ vel cõtra ſubſtantiam vltime voluntatis. Sed melius eſt dicere qõ eſt adiecta in fraudem: qz teſtator videns quod non poterat legare cum iſta adiectione quod non liceret eum penitere ſue voluntatis: vt. l. diui. ℣. licet. j. de iure codicil. ⁊. l. ſi quis in p̃in. teſtamentis. de leg. iĩ. p indirectũ hoc videt voluiſſe facere volẽdo qõ valeat iure donatiõis. bal. tñ multũ ſingulariter i. c. i. ℣. ſi qs defraudato in vicẽ. l. cõmiſſo. facit in hoc dñiã: qz ſi teſtator: ita dicit lego talẽ rẽ: ⁊ ſi me penituerit legati dono ſter viuos qõ iſta forma nõ vꝫ: qz vꝫ facta ⁊ penã penitẽtie. ſi aũt teſtator: primo legat ⁊ poſtea dicit: ⁊ ſiue reuocauero teſtamentũ ſiue nõ valeat iure donatiõis inter viuos: iſta donatio vꝫ qz cũ fiat in oĩm euẽtũ nõ vꝫ apponi ad impediẽdũ reuocationẽ vltime volũtatis: que doctrina nõ tranſit qne dubio ſi eñ volebat teſtoꝛ ſimplr donare rẽ a ſi oĩz euẽtum: quare incepit p̃ius a legato: niſi forte dicas qõ per iſta verba tollit electio legatarij: vtrũ velit rem ex legato vel ex donatione: vt dicit ter. in. l. nam ad ea. de condi. ⁊ demon. et bene facit text. in. l. recuſare. ℣. ſi titius. ff. ad trebel. hec tamen forma vt dixi non caret ſuſpicione fraudis. † Dicit etiam hic ꝓ complemento materie Jo. de imo. qõ ſi teſtator in teſtamẽto confitet ſe debitoꝛe alicuius illo preſente ⁊ acceptante qõ hic in vltima voluntate miſcetur contractus ſine actus inter viuos. vꝫ cõfeſſio probatoria: que non poſſet reuocari ª per teſtatoꝛem: ⁊ fuerunt iſta verba Bar. in. l. cum quis decedẽs. ℣. codicillis. ff. de leg. iĩj. Si autẽ cõfeſſio fuiſſet facta abſente parte tunc poſſet reuocari ⁊ haberet vim relicti: ⁊ hoc eſt indubitatum de iure ciuili per leges allegatas per Bar. in. d. ℣. codicillis. Sed de equitate canonica Bald. dicit in. l. generaliter. C. de non nu. pe. qõ cõfeſſio iſta preiudicat: ⁊ nõ põt reuocari per ea que habentur. iĩj. q. vj. c. quoties cordis oculus. ſed in. l. j. de fal. cau. adiec. leg. ⁊ in auf. ſimiliter. circa p̃n. C. ad. l. fal. reſtringit iſtud dictũ qñ cõfeſſio emanat ſuper criminibus pertinẽtibus ad forum eccleſiaſticũ: verbi gratia ſuper vſuris certis vel incertis per glo. p̃eallegatam. Sed contrarium tenet Jo. And. in titu. de inſtru. edic. ℣. nunc vero aliqua. verſi. ⁊ ſcias. vj. q. iĩj. vbi expreſſe voluit qõ ẽt iſto caſu talis ꝛfeſſio habeat vim relicti: ⁊ poſſet reuocari. ⁊ hoc ẽt tenuit Bal. i. l. ſi qs ex argẽtarijs. ℣. ex hoc edicto circa p̃in. ff. de eden. ⁊ hoc videtur verius per leges allegatas in. d. ℣. codicillis. ⁊ ꝓpter naturã vltime voluntatis in qua teſtator in dubio nõ preſumit velle cõtrahere: ſi

a ¶ Renocari. adõ bar. in cõſi. icipone quidã confitẽ vbi tz qñ fiat ꝓſente parte ſ. creditoꝛe q̃nõ. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

forma actus repugnat. quā rōnē assignat Bar. in. d. §. codicillis in alia qōne: ꝛ per hoc limitat singulariter qō dicit notāter Joan. in. c. si cautio. extra de fide instru. vbi voluit qō cōfessio facta parte absente semper valeat ꝛ probat qñ sit ad exonerationem cōficientis: nā hoc est verū: niſi talis cōfessio fiat in testō qō semp tenebis mēti. ꝛ qz. §. dixi: qz ista reseruatio ptātis revocādi dōationē in casu quo testamentū totū revocaretur faciebat ista donationē trāsire in ista donationē causa mor. dicit qō illud procedit qñ ex tacita volūtate defuncti vī facta ista reseruatio: sicut dicit hic Bal. ꝛ ꝛmod. sed si revocatio ista nō fieret ex presumpta volūtate defuncti: sed qz donatio nō valuit in istum casum sicut fenit Bal. in. l. ex testō. prallegata. tunc forte posset procedere doctrina sua ibi qz in aliis casibus donatio ista non posset revocari: quasi vtile per inutile non vitiaretur ꝛ donatio valida remaneret donatio simplex inter viuos: super quo tamen esset cogitandum.

Summarium.

1 ☞ Exceptio excommunicationis non admittitur contra iudicem pro irritanda sententia.
2 Ad probandum famam ꝛ communem opi. sufficit opinio maioris partis populi vel vicinie.
2 Testis infamis repelli potest officio iudicis parte nō opponēte.
4 Potest quis vt testis signare testamentum anulo alieno.
5 Notarius vti nō pōt signo alterius sed debet vti signo proprio.
6 Cum due qualitates requiruntur copulative ad dispositionem non sufficit qō adsit vna sine altera.

AD testium. Hoc dicit vsq; ad. §. si ab ipso pī ꝛ filius: ꝛ plures eiusdē ptātis pūt esse simul testes in testō ꝛ qō testis vtrū sit habilis vel nō inspicit tpe adiecti testamēti. ¶ In gl. in ver. cōditionē ibi vereyel putatiue: ex illo ter. q allegat hic in gl. vz ex. l. j. C. de testi. dicit Bart. ibi. ꝛ hic qō qñ qs vult reprobare testē instrumētariū nō sufficit qō articulet qr ille testis erat infamis tpe instrumēti 2fecti: sed est opus qr dicat qō ita habebat ꝛ reputabat cōiter ab oibus. Cōtra quā doctrinā isurgūt hic doc. ꝛmod. referētes dicta Frā. de rāpon. in. l. j. C. eo. Et arguūt sic ℥ istud dictū: sicut sufficit libellū 2cludere p̄sumptiue vt. Lodō. §. lucius. ꝛ ibi p Bar. ff. ꝛ in frau. cre. ita vī qr sufficiat exceptionē vel articulū 2cludere presumptiue qz reus in exceptione actor est: vt l. j. ꝛ ibi no. ff. de exce. sed ille q excipit testē fuisse infamē vel seruū tpe instrumenti: satis vī excipere ꝛ articulare de sua inhabilitate: put est inhabilis de iure vt pbabo: ergo vī qō ista exceptio sit sufficiēs qō fuit ita: sic videat excipere ipsum: qz ꝛ presumptiue esse talis: licet aliquo casu inueniat ℥ius: casus est no ta. quē ibi pōderat Bar. ad hoc in. l. quoties. ff. si qs cau. ꝛ tz Innocē. in. c. preterea. de vila. ꝛ Bar. in. l. ñ. circa prin. ff. si qs in ius voc. non ierit. vbi dicit qō si aligs citat die feriata: ista citatio ꝛ notorie nulla ꝛ facta in casu nō permisso: qz regulariter qs nō pōt citari: vt cōpareat die feriata: sed seruus regulariter non pōt esse testis in testō: vt. l. qui testamēti. §. seruus. ℥. eo. ergo ℔ aliquo casu posit esse testis: puta cū cōi opin. qñ habeē. p libero nihilominus: qz regulariter non pōt esse testis in testamēto alio nō ꝓbato. satis em̄ erit. pbare ꝛ excipere qr aligs erit seruus vel infamis tpe testamenti. ¶ Cōtra quā doctrinam vī esse decisio singularis Joan. quā sequitur ibi And. de bu. in. c. fraternitatis. extra de testi. vbi dicit qō si aligs ad irritandū sniam iudicis excipit ꝛ articulat qr iudex erat excōicatus: ista exceptio ꝛ ꝓbatio facta sup ista nō relenat excipientē nec debuit admitti: qz nō omnis excōicat⁹ phibet esse iudex⁹ sed ille q publice habet p tali: vt in. c. ad pbā. dum extra de re in. que qualitas p simplicē positionem excōmunicationis nō vī deducta. Preterea nō vī verum simpliciter id qō dicūt ꝛmod. qr seruus sine alia qualitate sit. ꝓhibitus esse testis in testamēto: sed cū qualitate: si ita habeē ꝛ reputat. Alī qō deficit in. §. seruus. supplex p. l. j. C. eo. sed vbicūq; alias vna certa qualitas requirit ad esse alicui dispositioni illa ℥ allegari ꝛ pbari: vt. l. fulcinius. §. j. ꝛ ibi p Bar. ff. er qui. can. in pos. ea. ꝛ. l. titius. j. de testa. mi. ꝛ p Bar. in. l. ex facto. in prin. j. de vul. ꝛ pup. ꝛ put in. c. licet cām extra de ꝓba. ergo sequit qō nō fuit sufficiens opponere de seruitute vel infamia non qualificata: ꝛ sine dubio exēplū iudicis excōicati qui nō repellit a iudicādo: niſi sit publice excōicatus verū est: vt dicūt Jo. an. ꝛ Bar. q ponit etiā hoc exēplū in. l. j. C. eo. Sed in exceptione infamie vel seruitutis: que opponit ℥ testē forte opi. ꝛmod. pōt defendi: qz lex nō requirit qō seruus vt repellat a testimonio debeat reputari p seruo: sed sufficit simpliciter veritas istius qualitatis qō sit seruus: niſi qī reputaret ꝛ haberetur p libero: pōt em̄ cōtingere qō aligs est vere seruus: ꝛ tñ qō nō reputat p libero: nec p seruo: vel qz homines loci nihil sciunt de sua condītione: vel qz dubitant in quo statu sit: vel qz quidam affirmāt ꝛ quidā negāt. Et sic in neutra parte est cōis opi. in hoc ergo casu licet nō ꝓbet seruū cōiter haberi pro seruo non est dubium qō si probabitur vere eum fuisse seruum tempore testamenti nō admittet in testē p regulā posita in. §. seruus. qui nō cōtradicit. l. j. prealle. in isto casu qz loquitur qñ qui es cōiter habeatur p libero. Ex his patet qō lex simpliciter ꝛ absolute: siue regulariter ad repellendū seruum a testimonio nō requirit: niſi qualitatem seruitutis: ꝛ ideo q probauit testem esse seruū videbatur satis probasse eū esse inhabilem: niſi contraria qualitas probetur qō habebatur p̄o libero. ℨ3 queritur qz ter. in. l. j. prallega. dicit qō debet haberi p̄o libero omniuz opinione nūquid sufficit eū haberi p̄o libero a maiori parte ciuitatis vel loci: licet nō habeatur ab omnibus: super qua questione dicit solēniter Guil. in Spe. in ti. de teste. §. j. ver. item qō est seruus. ꝛ ver. qō si a maiore. qō sufficit eū reputari p libero a maiori pte: ꝛ hoc sequit hic Ang. ex cuius dicto singulariter no. qō quāuis ex. l. dispositione requirat opinio vel cōsensus omnium: sufficit tñ opi. vel consensus maioris partis: ꝛ hoc est qō dicit Bar. singu. p illū ter. in. l. quecunq;. C. de omnu agro deser. lib. xj. sicut dicimus qō factum a maiori parte vniuersitatis videt factū ab omnibus: vt l. qō maior. ff. ad municip. Sed istā doctrinā reprehēdit hic Joā. de Imo. dicēs qō cū ter. in. l. j. prealleg. requirat cōsensum omniū nō est recedendū a verbis: vt. l. non aliter. cū similibus. ff. de legatiij. presertim qz est qō imputet testatori vel contrabēti qui posuit se in dubio cū posset adhibere testem alium qui esset indubitanter habilis: arg. c. iubemus. ꝛ qō ibi no. extra de ſpon. Non ob. l. qō maior. ff. cōcor. qz loquit in actib⁹ vniuersitatis in quibus ad cōmodum vel preiudicium vniuersitatis maior pars representat omnes: sed hic non agitur de commodo vniuersitatis: vel incommodo: sed de validitate actus cuiuscūq; tertij. Tu dic secure qō opi. Speci. est vera: qz communis opi. regulariter probatur ex opinione maioris partis sicut est fama licet omnes de loco vel vicinia non ita opinent. casus est in. l. si quis partem. in prin. in ver. plerisq;. ff. ad macedo. ꝛ in. l. cum quedam. §. quid dicitur in versi. multorum. j. de acquir. here. vbi Bar. in oppositū pūcta liter adducit. l. j. C. de testa. ꝛ quāuis ibi non determinet clare. qz tamē determinat eam in. l. de minore. §. tormenta. ff. de questio. vbi concludit post gl. in. l. iij. §. eiusdem quoq;. ff. de testi. ☨ qō ad ꝓbandū famā ᵇ ꝛ cōmunē opi. sufficit opi. maioris partis populi vel vicinie secundū diuersos casus. Et licet ad hoc alleget ibi. l. qō maior. cū materia sua est vera per duo iura. §. allegata. ꝛ ad materiam vide qō no. Inn. in. c. veniens. ꝛ in. c. qō per nouale. extra de verb. signifi. ¶ In glo. posita super verbo contigerit: ista glo. ad intellectum huius. l. ꝛ ad solutionē cōtrarij. l. notionem. §. instrumentorū. ff. de verb. signi. in effectu vult qō si sit mutata conditio testium post testamentum factū per hoc non irritatur testamentum: nec deficiat solēnitas ipsius. Sed tamē si testamentū habeat ꝓbari in iudicio per testes concedit qñ inspicietur tempus depositionis: ita qō si illo tpore testis sit inhabilis non possit ꝓbare veritatē testamēti. Sed ista solutio scōm doceſt valde inutilis qō si testamentum sit solēne in se: ꝛ tamen non posset ꝓbari eius veritas: qz scōm hoc testamentum non haberet effectum. Unde alij intelligunt istum ter. vt etiā refert glo. in. l. j. C. eo. quando de testamento constabit per instrumentū publicum vel quando partes fatebantur de veritate testamēti: sed negabant illud esse solenne: sed quia iste solutiones nimis restringunt literam: que simpliciter videtur loqui de testamento in scriptis in quo testes debent recognoscere signa sua: vt patet ex principio ter. ibi cum significarent ꝛc. ideo Jaco. de Are. ꝛ Dy. quos sequitur Bar. simpliciter dicunt quod quando testis fuit habilis tempore quo ꝓ solennitate fuit adhibitus ad actum: licet postea mutetur eius conditio nihilominus valebit eius testimonium per istū ter. qō ergo dicitur conditio testis inspici tempore depositionis: vt. l. iij. §. cause. ff. ad carbo. et. l. quoniam liberi. C. de testi. ꝛ in dicto. §. instrumentorum. intelligitur in teste qui nō fuit adhibitus ad solēnizandū actū. Ex hoc arguit hic Bar. qō notarius depositus ab officio potest perficere vetera instrumenta ꝛ publicare licet noua non possit conficere. super qua vide qō soleniter tradit Bar. in. l. barbarius. in vltima charta. ff. de offitio. vbi hoc idem tenuit: ꝛ idem ange. qui latius hoc prosequitur in. l. si quis ex argentariis. §. j. ff. de edē. Quod autem si notarius mutet conditionem in melius per quam tamē efficitur inhabilis a notariatu: vtrum possit vetera instrumenta perficere: vide notabiliter per Bar. in. l. j. §. si penis. ff. de tab. exhi. ꝛ Bal. in. l. nec paternus. C. de oper. liber. ꝛ Ang. in. l. ꝓtor. ff. de edēn. sed Jo. de imo. hic nititur defendere opi. glo. ꝛ multipliciter impugnare ista dicta: ꝛ maxime quandam doctrinam Bal. qui hic dicit qō quādo constat testes fuisse rogatos tempore actus gesti: tunc quia persona eorum videtur approbata a partibus mutatio conditionis non nocebit testi. allegat ter. notabilē cum glo. in aut. de testi. §. j. licet in fi. nā dicit ipse cum iura simpliciter dicunt qō in teste attenditur tempus testimonij ferēdi simpliciter debet intelligi: nec restringi isto modo: vt dicūt doc. ꝛ ad istū terrespondet dupliciter primo qō potest intelligi quando cōstabat de veritate testamenti: vel per instrumentum publicum vel per confessionem

confessionē partiū. Sed ista solutio est cōtra arg. suū: qz etiā iste ter. simplr. loquit. Secūdo ipse dicit posse intelligi hūc ter. qō tēpore medio inter testamentū ꝛ dispositionē nō debeat attēdi vſi dicit ter. qō tēpus mortis non est attendendū: qz videt medium inter testamentū ꝛ dispositionem testimonij: sicut dicimus in simili in. l. alienam. §. in extraneis. j. de hereditā. instit. sed si ista exꝓsitio est vera: tūc quero quare magis facit mētionē de tēpore qꝫ de toto reliquo medio tēpore: nā ista extrema testiū ꝛ depositionē testis omne tps est mediū pariformiter: siue consideres tēpus a testamēto ad mortē exclusiue: siue cōsideres tēpus mortis: siue tēpus qō est inter mortē ꝛ depositionē. Unde qr iurisconsult⁹ simpliciter loquit de tēpore mortis: ex hoc datur intelligi qō nō voluit sentire hoc: sed ideo posuit tempus mortis: qz cōmuniter post mortē solent testes incōtinenti aduocari ad recognoscendū subscriptiones suas. Et qō hoc sit verū: ꝓz qz ℔ primo dicat de tēpore mortis postea dicit generaliter in fi. si qd postea eius cōtigerit: q̄ verba possunt cōprehēdere ꝛ tēpus depositiōis. Ad ter. in. §. ℔ allegatū per Bald. ipse respondet optime vnde nihil est addendū: sed solū declarandū est vnū vcz qr alia questio est qū testes sunt inhabiles quo actus geritur ꝛ querit vtrū qr coganſa partib⁹ psone eorū videanť approbate: tam in testamēto qꝫ alīs dispositionib⁹. Et ad istā questionē vadit ꝓprie ter. ꝛ gl. in illo licet. de cuius intellectu plene scripsi in. l. qui testamēto. §. j. ℥. eo. quibus dictis adde qō tradit hic Jo. de imo. ¶ Et alia questio est qū testis tēpore actus cōfecti erat habilis: ꝛ postea mutata est eius cōditio: ꝛ de ista questione nūc agit in qua nihil pdest approbatio partiū: qr ptes nō videnť approbare psonas respectu defectus futuri: ꝛ postea cōtingentis: vt dicit Jo. de imo. ꝛ bene allegat ter. in. c. nulli. de elec. lib. vj. ꝛ in. c. insinuāte. de offi. deleg. tu vide ter. in. l. vtilitatē. ꝛ in. l. in cōfirmādo. ff. de cōfir. tut. ꝛ in l. liberto. §. lucius. ff. de annu. lega. ꝛ in. l. ꝓstinguimus. §. cū quidā. ff. de arbi. ꝛ in. l. tres tutores. §. fi. ff. de admini. tu. Alia ergo rōne approbāda est opi. Bar. ꝛ aliorū quā er tacita approbatiōe partiū maxime qz illa in testamēto nullo modo ℔ locū: vt plene declarauī in. l. qui testamēto. prallega. ꝛ qz responsiones prędicte forte nō sunt omnino secure ad istū ter. ideo Joā. de imo. hic ℔ dicat posse defendi opinionē glo. tñ ponit aliū nouū intellectū ad istā. l. vcz qō ideo mutatio cōditionis bic nō nocet: qz ter. iste loquit in testamēto in scriptis in quo testes testificātur solū de facto suo vcz se subscripsisse ꝛ signasse: ℥ in facto ꝓprio etiā seruꝰ est testis idoneus vt. l. interrogati. C. de ꝓba. ergo ℔ iste fuerit effectus seruus potuit recognoscere ꝛ testificari de facto suo: que dicta minus possunt defendi qꝫ opi. glo. Primo qz iste ter. non loquit solū de mutatione status libertatis in seruitutē: sed simpliciter de quacunq; mutatione q̄ cōtingit testi: cur ergo restringat istū ter. ad vnā speciē mutationis nō video. Preterea secundo nō creditur de facto suo nisi in subsidiū ꝛ in tormētis: vt. l. serui responso. ꝛ ibi est glo. no. ff. de testi. ꝛ in. l. cū ꝓbatio. ff. de ꝓba. Preterea ter. in. l. hac consultissima. C. de testa. vult qō testator debeat cōā testibus exprimere qō scriptura quā offert est suū testamentū: ergo etiā in testamēto in scriptis ℔ aliqđ ꝓbari qō nō ꝓtinet ad factū serui. Pro opi. aūt Dy. ꝛ Bar. que vī verior: adducit ter. no. in. c. j. an testes qui debeūt esse pares admi. debeāt vbi ꝓbāť qō si tēpore inuestiture facte de feudo testes adhibiti erant pares curie cōā quib⁹ ℔ fieri inuestitura: licet postea tpe testificatus non sunt amplius pares nihilominus admittenť ad testimoniū: ꝛ sic patet qō attendit tēpus adhibitionis in testem: licet postea inhabilitas superueniat. Sed ad istū ter. respondet hic Jo. de imo. qō ibi fit mutatio in statū per quē nō presumit minuta fides testis: sed secus est in seruo vel infami. ꝛ hāc responsionē approbat Bal. ex. esse qui sequit glo. hic posita in. c. preall. leg. hanc opi. videt sequi Inno. no. in. c. qz ex decep. lib. vj. quā sequit Spec. in ti. de instru. edic. §. instrumentū. ver. quid si testis. ꝛ Jo. And. in nouel. in. c. decernimus. de sentē. excō. lib. vj. vbi dicit qō si testis tpe instrumenti in quo fuit adhibitus nō erat excōmunicatus: si postea excōmunicatur valebit quidē instrumentum tanꝙ solēne: sed si eius veritas reuocetur in dubiū testis excōmunicatus tēpore depositionis non poterit deponere: ꝛ hanc opi. sequitur no. Ang. in. l. si quis ex argētariis. §. j. ff. de edē. vbi dicūt qō ℔ius notarius deposit⁹ ab officio possit vera instrumēta conficere: si tñ instrumentū revocatur in dubiū non poterit deponere ꝛ testificari pro instrumēto: qz tēpore depositionis est infamis licet notarius videatur rogatus nō solū vt notarius: sed vt testis: sed Bar. in. l. domitius. ℥. e. Sed pōt dici saluādo cōmsniam hic qꝫ spāle sit i excōicato: vt inhabilitas postea superueniēs impediat eū a testificādo ꝓpter periculū cōmunionis: ꝛ pp vitādū peccatū: ꝛ hoc sentit Spec. in ꝛ. ꝓallegato. ꝛ ꝓcedēti. nā illo verdicit de excōmunicato id qō supra dixi. tamen in versi. precedenti: de infami. dicit oppositū: ꝛ sic relinquitur conclusio in effectu qō attendi debet tempus ipsius testamenti vel instrumenti cōfecti ꝛ non tēpus depositionis: quicquid dixerunt Ang. ꝛ Bal. in locis prallegatis: vbi autem testes nō essent adhibiti ꝓ solēnitate actus qualitas precedens depositionem vel sequens regulariter nō attēditur vt probatur iuribus supra allegatis. fallit nisi mutatio conditionis fieret in fraudem vel ab eo qui vult producere testes vel ab eo contra quem producitur. ¶ De primo ponit exemplum Bal. in. l. nihil in princip. §. de mortis. testamen. de patrono qui expellit famulum: vt possit testificari qui alias nō impediretur testificari. licet ante testificatum fuisset famulum: dūmodo nunc non esset ª: vt plene tradit Joan. And. in addi. Spec. supra rubrica de teste. ꝛ in. c. sicut. de verborum significatione. lib. vj. in nouellis. ꝛ Bal. in. l. j. C. de episcop. ꝛ deri. exemplum de secundo quādo accusatus mota lite vel iam preparata accusat testem criminaliter qui poterat probare cōtra eum nam presumitur boc fecisse in fraudem: ꝛ ideo non attenditur qō nunc testis ᵇ presumatur eius inimicus ᵇ casus est no. ꝛ ibi ponit Bar. in. l. j. §. si seruus. ff. de quest. ꝛ plene dissentit Bal. in aut. si dicaſ. C. de testi. ꝛ idem esset si ante motam litē posset probari ex coniecturis qō a reo accusando esset acquisita causa inimicitie: vt testis impediretur testificari: vt colligitur ex his que tradit Bar. in ea. l. in §. cum quis. Et ad hoc vide qō no. Bal. in. l. ñ. §. sed si agāt. ff. de iudi. ꝛ in. l. ñ. §. illud. ff. qs cautio. De tempore autem seu habilitate vel inhabilitate superueniente post depositionem factam habes glo. notabilem hic que dicit qō illud non attenditur: ꝛ aliam allegat Bal. in auten. de testi. §. si vero odiosus. in ver. non adsit. tu vide Bar. ꝛ Bal. post eum in. l. finiti. §. j. §. de bis qui no. insa. Sed relinquitur qō tangit hic Bar. in fine. quid si testis est inhabilis tempore iuramenti ꝛ post est habilis tempore depositionis vel econtra: super quo vide mercurialem solēnem Jo. And. qui optime distinguit in regula factum legitime. de regu. iur. ꝛ ᶜ Anto. de Butri. ꝛ ꝛmod. er. in cap. testimonium. ꝛ extra de testi. Et tene menti quandam glo. notabilem in auten. de testi. §. j. in ver. latores. quam allegat hic Bald. qui dicit qō inter infamem ab vna parte ꝛ seruum ꝛ impuberem ex alia est differentia: quia seruus ꝛ impubes repellātur a testimonio ipso iure. sed infamis vel inimicus vel pauper repellūtur officio iudicis: supplet Bal. hic vel ope exceptionis ex qua glos. hoc simpliciter notant ꝛmod. ibi. sed tu habes notare duo. ¶ ☨ Primo quia testis infamis potest repelli officio iudicis parte non opponente qō procedit quando er actis liquet iudici ipsum esse talem ꝛ hoc dicit gl. notabilis in ver. querendum. secunda questio. j. ca. in ꝓmissum quam sequitur ℥nto. de Butri. in cap. pastoralis. extra de exceptio. sicut dicimus qō iudex ex officio repellit inhabilem accusatorem quando hoc constat sibi er actis secundū glo. secunda quᵈ stione. vñ. c. alieni. ꝛ in ca. nulli. ᵇ extra de accusatio. Facit optime ter. ꝛ quod ibi per Ang. in. l. quis prohibet. ff. de postbu. hoc tamen non transit sine dubitatione quia ℥nto. de Butri. vt alias dixi tenet oppositum in cap. cum dilectus. extra de consuetu. et in ca. bone. de postula. prela. vbi omnino videas ꝛ forte alias discutietur. ¶ Secundo habes notare ex illa maxime declarat per Bald. quod si testis infamis non repellitur a iudice vel a parte dictum eius videtur valere ipso iure: licet constet ex actis ipsum esse infamem: sed hoc non est sic intelligendum quia esset expresse contra ea que solenniter ponit Barto. in. l. maritus. ff. de questioni. per. l. qui ytimo. in fin. ff. de penis. vbi dicit qō testis qui repellitur ratione infamie: vel alterius qualitatis: puta inimicitie ex qua diminuitur fides admissus ad testificatum non plene ꝓbat: sed facit quale quale indiciū: aut ergo intellige gl. ꝓdictā quod valeat dictum quo ad leue preiudicium ountarat. aut dic qō sensus glo. est quod quando iudex cognoscit testem infamem non debet ei credere: ꝛ hoc est officium eius. ¶ ☨ Item eadem gl. ibi ꝛ nota argumentum. hoc argumentum colligitur ex ter. isto quia hic dicit quod inspicitur initium qno gestus est actus non tempus depositionis: et sic videtur inferri quod quia tempore actus gesti aliquis erat impubes non possit postea testificari factus pubes. Communis distinctio doctorum super isto articulo est ista quod aut testis debet adhiberi ad actum ꝓ solennitate actus: ꝛ tunc tempore quo fuit adhibitus erat impubes non potᵉrat postea testificari factus pubes⁵: aut pubes vult testificari de eo quod percepit cum esset impubes: non tamen fuit ꝓ solēnitate adhibitus in testem: ꝛ tunc potest esse testis de his que vidit cum esset doli capax. id est primus pubertati secundū Bar. in. l. notionem. §. instrumentorum. ff. de verborum significatione. ꝛ ibi est glo. no. ꝛ in. l. iij. §. lege iulia. ff. de testi. De bis ꝓrimus infantie non potest testificari quod est limitandum singulariter secundum Joan. And. in ntu. de teste. §. j. ver. sed nūquid factus pubes nisi de his actibus de quibus ꝓbabile est quod etiā ꝓximus infantie memineret quod ꝓsequere: vt ibi plenius per eum: ꝛ bic per Joan. de Imo. ꝛ de materia vide glo. ꝛ Docto. ibi in ca. cum nobis. extra de ꝓscriptio. c. relatum. xxxvj. distinctio. ꝛ per Hostien. ꝛ ꝛmod. er. in. c. fina. de senten. excommunica. Et adde quod no. Bar. ad materiā in. l. j. §. si impubes. j. ad silleia.

a ¶ Juder. adō. d. masoci. in cōsi. xxxij. ici. ex bis que superius. v. et ex ipsa in fi. in. j. pte qō sniā lata a iudice excōmunicato q cōi opi. babeať ꝓ legitimo vz. Bene. Va.

b ¶ Famam. vide eundē are. in cōsi. lxviij. ꝛ felyn. c. cū cām in fi. iij. col. ꝛ remissiue ſ. c. cuz opoteat. in. vj. col. in prin. de accus. et firmanū in suo aureo repertorio. v. fama v. xiij. Bene. Va.

a ¶ Ston eēt. Pro q̄ vide felyn. in. c. in lris de te. in iij. col. vſi. illud autem. Bene. va.

b ¶ Inimic⁹. Pro q̄ materia vid. tu felyn. plene i ca. in qstionis. §. tertie dubitatiōis pōt pn. vſi. iij. no. de accu. vbi q̄ inimicitia repellit quē a testimonio ꝛ an ad testē repellendū satis sit ꝓbare qꝫ ℥ cām odij ca pitalis li: et odium non ostēdant. vi de cū i. c. cū oporteat. in iij. col. vſi. circa istud. cū plu. seq. ꝛ in. vj. col. v. item vide Inno. Bene. Va.

c ¶ In. c. testimoniū. Et ibidē vide felyn. in j. col. in me. in vſi. no. er gl. i. ꝛ i rub. co. ti. de accu. fi. vſ. no. vltimo vbi qō si iudex videt qꝫ aliquis accuset aliquē non appetitu ordinario nec propter bonū publicū pōt ꝛ debet eum repelle re. Vſi. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

vbi dicit per illum ter. qō licet impubes nō debeat admitti in te
ste eraminatus tamen facit indicium vel presumptionē: hoc etiā
dicit glo. no. in. l. inuit. in fi. de testi. ⁊ tene menti in. l. in testimo
niū. que est. l. sequens ad illā in qua probatur qō in causis crimi
nalibus etiam pubes non admittitur in testem nisi post. xx. an
num. Et qs supra diximus qō conditio testis attenditur tempore
depositionis: ideo dicit Ang. nota. in cōsi. cccij. quod si volens
reprobare testes productos producit testem qui deponit q talis
testis productus est ⁊ fuit male conditionis ⁊ fame nisi specifice
referat se ad tempus testificatus primi testis non probat quare
inquantū dicit qō est male cōditionis ⁊ fame non cōcludit ergo
fuit in preterito tempore testificatus. Inquantū vero dicit quod
fuit potest loqui de tēpore precedēte testificatū que dicta pendēt
ab bis que scripsi post quosdā ❧dernos in. l. in aduersa. ff. co.
vbi declaraui nunquid ex actu de presenti presumatur in preteri
tum ⁊ ecōtra. Et quia regulariter dicimus qō ex statu de presenti
to presumitur in psens: ideo si testis deponens refert se ad tēpus
qō precederet testificatio: puta si diceret qō nunc fuit est ⁊ depo
neret causa male cōditionis ⁊ fame: tunc forte dictum Ang. non
procederet: qz presumeretur cōtinuata illa qualitas vsqz ad tem
pus dispositionis: sed si dixisset simpliciter qō est ⁊ fuit ⁊ posset
dicere verum Ang. quia dictum istius testis posset referri ad tē
pus presens ⁊ post testificatum.

Si ab ipso. ❧Hoc dicit cum. ℣. seq. vsqz ad. ℣. signum te
stis. Testis posset signare anulo alieno
⁊ signa turbata irritant testamentū: ⁊ si testis omittit signū vel
subscriptionem alterum istorum sufficit ⁊ annullet testamentū.
4 ¶ Ipso. primo qō aliquis potest signare testamētū: vt testis anu
lo alieno. qō intelligit Specu. in titu. de proba. ℣. si. versi. ⁊ no. ⁊
versi. seq. ⁊ Bar. hic dummodo taliter signans hoc exprimat in
sua subscriptione vcz qō signauit anulo alieno: ⁊ fuit ista origi
nalis doctrina Jnno. in. c. ſi. extra de fide instru. Tunc autē ali
quis potest vti anulo alieno quando nō habet proprīū scōm gl.
no. quam hic allegāt aliqui ❧doder. rix. distin. c. in memoriam.
Sed fuit istud dictum Jnn. in prealleg. a. c. ſi. ⁊ Spe. in loco alle
que dicta sequitur ibi. d. Abb. ❧dod. per ter. in. c. sed si significa
uit. extra de app. vbi probatur qō anulo instituto ad officiū non
potest eadem persona cuius est anulus vel sigillum vti ad illud
officiū ergo multominus potest quis vti anulo sigillo alterius.
Sed istud multū videtur repugnare huic litere in vtroq; dicto ⁊
tertui in. ℣. signum autē. j. eo. ⁊ insti. de testa. ver. proxime in qui
bus dicitur simpliciter qō qs potestati anulo alieno nec fit men
tio de aliqua subscriptione: nec dicitur qō in subditum sicut Jn
no. ⁊ glo. Unde Bar. in. l. si procuratorem absentem. ff. de procu.
simpliciter dicit qō quis potest sigillare epistolam anulo alieno
per quā probatur mandatū procuratoris dūmodo cōstet qō pōs
est ille qui imposuit hoc signū. i. ille qui vult cōstituere procura
torē: ⁊ ideo in terminis nostris simpliciter videt standū istius in
ribus: qz licet testis signat anulo alieno: ipse tamen hz recogno
scere se fecisse hoc signū: hz anulo alterius ⁊ satis est qō hoc dicat
in recognitione sig. ⁊ etiā dato qō hoc non diceret dūmodo atte
5 stetur se fecisse hoc signū videt sufficere. ¶ Notarius autē non po
a test vti signo alterius: sed dz vti signo proprio[a] scōm ❧doder. de
quo fit mentio in aut. de instru. fide ⁊ cau. ℣. sed si instrumēta. ⁊. l.
fi. C. de assesso. ⁊ aliis legibus allega. per Bar. in. l. hac. l. ℣. si quis
ex testibus. Non ob. premissa ter. in. c. significauit. prealleg. at. q
ibi loquitur de sigillo autētico qō imponit fidē instrumēti absq;
aliqua alia recognitione sigillātis in quo requirit sigillū deputū
ad officiū sed nos loquimur in sigillis que habent recogno
sci vel probari qō sint facti a sigillāte. ⁊ ad materiā vide optimū
ter. in. c. ſi. de offi. ordi. li. vi. ⁊ qō ibi no. vbi probatur qō signo al
terius autētico ad autenticandā scripturā ego possum vti simpli
citer ⁊ absolute si etiā habeā proprīū qō sit autēticum ⁊ de mate
ria sigilli quid importet ⁊ qui effectū habeat remittit Bar. ad
no. per se. in. l. si publicanus. in prin. ff. de publi. ⁊ per Cy. ⁊ alios
in. l. si qua per calūniā. C. de epi. ⁊ de. Tu vide plenius in. c. ij. de
fide instru. ⁊ in. c. post cessionē. extra de proba. ad q̄ loca adde pri
mo qō singulariter tradit Jo. and. in ti. de instru. edi. ℣. nūc vidē
dum. ver. scōm supplementū in addi. magna. ⁊ Bal. in rub. de fi
de instru. in vlti. charta. Et qō ipse ponit elegāter in. c. j. in prin.
de cōtro. innesti. Et adde scōm quosdam ❧doder. hic qō ille qui
vtitur signo alieno pro suo incidit in crimen falsi scōm By. in. l.
b lege cornelia. la. ff. de fal. ¶ Scō no. in. ℣. signa. qō cancella
tio vel deletio signorū facta ante perfectionē testamenti euacuat
dispositionem ipso iure: secus si esset facta post: qz tunc tolleret te
stamentum qz vellet decedere intestatū secundū Bar. qui ita distinguit
in. l. ℣. sed si cōsulto. ⁊ per. ſc. ff. de his que in testamento delē. ⁊ ita
intelligit hic gl. istum ter. licet aliter dixerit in. l. iij. ℣. fi. ff. de adi.
leg. ¶ Tertio no. in. ℣. si quis ex testibus. qō quando due quali
tates requiruntur copulatiue ad dispositionem non sufficit qō
adsit vna' fine altera: cōcordat ter. in. l. si heredi plures. ff. de cō
di. insti. ⁊ in. l. si is qui ducenta. ℣. si inter. ⁊. ℣. vtrū. ⁊ ibi per bar
ff. de reb. dub. Et ex isto ter. sumit hic Bar. argu. quod licet aliqs
sigillauerit scripturam que continet obligationem propriā scri
ptam forte a tertio ista sigillatio sine subscriptione nō sufficit ad
hoc quod videatur fateri scripturam esse de sua voluntate scri
ptam: sed Jnnocen. notabiliter mouens istam questionem in ca
c nuper. ‹ extra de senten. ex commu. Super qua questione vide qō
subtiliter ponit Bal. in. l. si qua per calūniam. C. de epi. ⁊ de. vbi
dicit quod quelibet iniuria que infertur persone sine verbis sine
factis dicitur iniuria personalis sed nō illata in persona. Unde
secundum Bul. ibi etiam si aliquis tangat vestem alicuius iniu
ria dicitur personalis: sed non in personam sed hoc secundum
non tenetur communiter vt. ē. dixi. Super qua vide Bar. in lo
co allegato latius distinguendo. ⁊ ad materiam vide qō solenni
ter ponit idem Bald. in auten. habita. C. ne filius pro patre. vbi
declarat quid veniat appellatio. iniurie corporalis. ⁊ in. l. sed cri
mendi in princi. ff. ne quis eum qui in ius vo. ⁊ in. l. omnes. ℣. pe.
C. de episco. ⁊ cleric. vbi dicit quod iniuria verbalis nunquam
comprehenditur sub appellatione iniurie que dicitur committi
in personam licet dicatur personalis: vt. ē. dixi. Et hoc etiaz ter
patet secundum Bald. quod satis dicuntur sigillate vel scriptu
re esse signate ⁊ sigillate quando sacculus est signat[a] in quo sunt
scripture.

Summarium.

1 ¶ Testamentum facilius reconualidatur irritatum q̄ possit a principio fieri ⁊ induci.
2 ❧dixtum ex duabus diuersis dispositionibus potest ab vtraq; copulatiue denominari.

Si testamentum. ❧Hoc dicit' conualidatur testamentum
reignatum ex noua signatura in actis veteribus sub
scriptionibus. Vel sic ⁊ clarius si testamento reignato de nouo signato valet. licet testes de nouo non subscripserūt.
1 ¶ Nota primo quod secundum communem intellectum quod testamentum qō a principio valuit ⁊ postea fuit irritatū facili' potest reconualidari absq; repetitione omnium solēnitatem q̄ a principio

a principio possit fieri ⁊ induci: ⁊ hoc est quod dicit glo. tua qō
res facilius renascitur q̄ nascatur in. l. si vnus. ℣. pactus: ⁊ quod
ibi no. ff. de pactis. Intelligitur autem cōmuniter iste ter. quan
do idem testes qui prius subscripserant ⁊ signauerant de nouo
postea signant de volūtate testatoris. Sed quando alij testes de
nouo signarunt est dubiū vtrū ista signatura vna cū subscriptio
ne veteri alioꝝ testiū sufficeret. Nā Bal. ⁊ Ang hic videtur sen
tire quod sic que opinio nō placet ❧dernis duplici ratione.
¶ Prima quidē qz idem testes debēt de iure subscribere ⁊ signa
re: vt. l. ad testiū. ℣. si quis. ē. co. sed ista ideo faciliter potest tolli:
quia ego concedo hoc in cōfectione testamēti in qua requirit ma
ior solēnitas q̄ in restauratione vt hic probatur. Unde dicemus
in simili qō testamentū qō a in prin. valuit ꝛ postea irritet ipso
iure facilius tamē recōualescit q̄ si a prin. nunq̄ valuisset ⁊ cum
minori solēnitate: vt. l. qui ex liberis. ℣. testamēto: ⁊ ibi per Bar.
ff. de bo. pos. secundū tab. ⁊ hoc idem declarat Bar. in. l. j. ℣. si fili⁹
ff. de leg. ij. ¶ Seba fuit ratio Joā. de imo. q dicit qō cū testis de
beat in subscriptione facere mentionem de suo signo: vt notat
Specu. in titu. de instru. edit. ℣. vt autem in pluribus versiculis.
hoc nō posset facere alius testis qui signaret ⁊ nō haberet subscri
bere de nouo: sed ista ratio tollitur per candē responsionē quam
supra dedi. Unde tu dic ⁊ melius qō subscriptio ⁊ signum ideo
requiruntur simul in testamento vt per hoc appareat rectius de
facto testis scilicet qō ipse vere illam subscriptionem fecit sicut si
gnum notarij probat fortius scripturam esse manu notarij quā
si sola subscriptio notarij inueniretur. vt in auten. de instrumen.
si. ⁊ can. ℣. oportet. si ergo vnus subscriberet ⁊ alius sigillaret ali
quo casu certe effectus qui resultat ex signatura non posset habe
re locum. Qō enim si testis qui nunc de nouo signat non fuit pre
sens quādo alij testes subscripserunt certa signatura istius in ni
hilo confirmabit subscriptionem alterius: quia ergo signum est
inuentum ad imponendā fidē subscriptioni non videtur qō ista
doc. Bar. ⁊ Ang. sit vera cū aliquando nulla possit imponere fi
dem. Sed dubitat in intellectu istius legis: nunquid subscriptio
prius facta trahatur ad tempus noue signature: ita qō notari⁹
possit dicere qō testamētum sit bodie factū cū signatum est. Vel
econtra potius ipsa nona signatura trahat ad tēpus subscriptio
num prius facta ita qō signatura nona videat facta tēpore testa
menti prius conditi ⁊ cōsequenter notarius in nona subscriptio
ne debeat dicere actum die tali referendo se ad diem subscriptio
nū. Bar. hic sentit qō subscriptio trahatur ad diē signature. cum
ille sit vltimus actus per qē cōfirmatur testamentū ad illū ⁊ ad
tēpus illius actus trahentur omnia precedentia: vnde infert ex
isto ter. qō si aliquis vna die apposuit sigillū ⁊ alia die scripserit
poterit dici de toto actu tali die scilicet die subscriptiōis q̄ actus
facti de precedenti trahuntur ad diem in quo actus concluditur
qō posset esse verū simpliciter nō referēdo dicta Bar. ad istū ter.
2 ⁊ quādo actus non deberet fieri simul ⁊ vno cōtextu de necessita
te: sicut debet fieri testamentū: vt. l. heredes palam in fi. ē. nam
tunc nisi duo dies erant cōtinuati de eodem actu non interposi
to actu extraneo hoc dictum nō esset verū per ea que dicta sunt in
d. c. fi. Sed quantū ad ter. nostrū istud sui dictū videt impossibi
le quoniā subscriptio prius facta a testibus ⁊ etiā a notario con
tinebat diem certā: si ergo notarius in noua signatura altero die
dicat actū tali die variabit er subscriptione testiū ⁊ etiam er sub
scriptione priorū notarij qui ponunt diuersam diē in suis sub
scriptionibus. Sed potest responderi saluādo dicta Bar. qō ista
diuersitas reducitur ad cōcordiā per veritatem ⁊ fictionem: quia
vere subscriptiones fuerunt facte vno die sed intellectu ⁊ dispositi
one iuris videbantur facte alio. Pau. tū de cast. hic contra qō
dies noue signature ⁊ signatura noua trahetur ad diē verū sub
scriptionū: ⁊ sic notarius debebit dicere qō signatura sit facta et
testamentum perfectū die qua postea fuerat factum vt sic nō dis
cordent subscriptiones vetures a noua subscriptione notarij in
tēpore: ⁊ hoc videt verius: qz quādo actus qui a principio valuit
⁊ postea irritatur er noua voluntate minus solēni reconciliatur:
tunc nō agit er cōfirmante sed er confirmato ⁊ er veteri dispositi
one que valuit a principio: vt subtiliter declarat Barto. in. d. l.
qui er liberis. ℣. testamēto. ē. alleg. ⁊ ego pleni⁹ dixi in. l. beredes
palā. ℣. sed si notā. ē. eod. Si ergo prima dispositio est illa q̄ est te
stamentū dies illius dz cōsiderari. Ad cautelā tamen dicat nota
rius ita actū ⁊ perfectum fuit predictū testamentū tali die ⁊ ap
ponat diē quo prius fuerat factum per nouā signaturā que rati
ficabit testamentū predictū qō erat irritatū er destructiōe signo
rū que signatura fuit facta tali die ⁊ apponet diē quo vere signa
2 tura facta est. ¶ Secundo no. ibi sed vtroq; iure qō mixtum er
duabus diuersis dispositionibus potest denominari ab vtraq;
copulatiue: dicit enim hic testamentū valere de iure pretorio ⁊ ci
uili: quia quaedam solennitates in testamento inuenit pretor et
quasdam ius ciuile: vt insti. de testa. ℣. j. ⁊ pro complemento ma
terie huius. l. debes scire secundum Pau. de cast. hic qō Byn. vt
ipse refert tenuit sigilla ista ⁊ signaturas nouas: de quib⁹ in ter
posset fieri in absentia testatorum ⁊ etiam testibus simul nō con
gregatis dūmodo cōstet qō fiant de voluntate testatoris. Unde
quilibet poterit signare in domo sua: sed istud dictum nō placet
sibi ⁊ credo qō bene dicat: quia si testes nō possunt esse contestes
ad inuicem qō omnes signauerunt. ⁊ placet ista opi. maxime qz
er hoc daretur materia facile fabricandi falsum que debet euita
ri in testamentis maxime vt. l. si. C. de fideicommiss.

Summarium.

1 ¶ Testamentum dicitur esse quid mentale ⁊ intellectuale, nō autem corporeum.
2 Nunquid instrumentum semel editum teneatur notarius iterum edere.

Vnum testamentum. Licet eius
dē testamē
ti fiant plures scripture vna tamē est dispositio ⁊ vnū
1 testamētum. ¶ No. primo er isto ter. qō testamentū
non dicitur esse aliquid corporeū sed aliqd mentale ⁊ intellectua
le de quo dic vt plene scripsi in vltima glo. in. l. j. ē. co. Hoc autem
colligitur er isto ter. dicit enim qō testamētū qō cōtinetur in plu
ribus codicibus seu in pluribus tabulis est vnum er quo daf in
telligi qō non est corpus: quia sic tot essent testamenta quot tant
tabule: ecōtra quādo vna scriptura continet plures diuersas di
spositiones tot dicuntur cōtractus quot sunt diuerse dispositio
nes: licet sint contenta in vna scriptura: vt in. l. j. ℣. si plura: et ibi
per Bar. ff. ad turpil. ⁊ plene per eundem in. l. libellorum. ℣. pen.
ff. de accusa. ⁊ aliquid in. l. edita. C. de eden. ⁊ per Bald. ⁊ in. l. cle
2 ganter. ⁊ in. l. si ordinarij. in vlti. col. C. de rei ven. ¶ Secūdo no.
secundum quosdam ❧doder. ibi necessarium est ꝛc. qō q̄uis re
gulariter notarius instrumentum semel editum non tenetur ite
rum edere: vt. l. si quis er argentarijs. ℣. fi. ff. de eden. cū. l. sequen.
tamen vna ex iustis causis cum iterum cogatur illud edere est qñ
quis est recessurus ad partes remotas: ⁊ vult vnum instrumētū
portare secum ⁊ aliud dimittere domi. sicut ecōtra quando quis
instrumentū semel habitū habet in loco remoto potest petere. vt
iterum edatur simul: vt. l. velut prealle. de materia autē vide per
Buli. in Spec. in ti. de instrumē. edi. ℣. posth̄. ver. qd si debitor. ⁊
ver. vbi autē. ⁊ per Bar. in. l. fin. C. de bo. aut. iudi. pos. ⁊ aliquid
per Bal. in. l. si. C. de cdē. ¶ In glo. vnica in ver. exemplis ibi. dic
ergo id est cratis vides qō aliquando nomine exempli ponitur
ipsum autenticum qō propie vocatur exemplar: vt plene tradi
tur in. l. si. C. de fide instrumen. Et hunc modum exponēdi indu
cit hic Bal. ad questionem dicens qō quānis notarius cū exem
plet instrumentum a se scriptum dicat in principio instrumenti
hoc est exemplum cuiusdam rogitus: ⁊ imbreuiature: per hoc tū
ista copia nō erit minus autentica: qz notarius vocet eam exem
plum cui nō debet credi vt in aut. si quis in aliquo. C. de edē. Ex
ponitur enim exemplum id est exemplar: vt vides ⁊ hoc sequunt
hic ❧doder. licet Bar. quem ipsi nō allegant dixerit cōtrarium
in. l. j. ℣. si quis in duabus. ff. de bo. pos. secundū tab. Sed istud di
cū videt veri⁹: nec vz ista cōsequētia quā facit ibi Bar. testator
nō potest facere: vt exemplum testamenti faciat fidem: vt probat
in illo ter. ergo hoc nō potest facere notarius: qz notarius est pso
na publica que si exemplat originale suū soleniter potest ei impo
a nere fidē: sicut potuit imponere suo originali vt satis colligit er
corpore in antē. de instrumē. fide ⁊ cau. ℣. sed si instrumēta. Unde
nō est opus exponere exemplum. i. exemplar. sicut dicit Bald. qz
etiam exemplū sumptum ex manu eius qui fecit originale probat
vt dicit ter. in. l. si quis ex argentarijs. ℣. fi. ?. l. seq. ff. de edē. ? hoc
tenet clare Bar. ⁊ communiter doc. in aut. si quis in aliquo. C. de
eden. leges autē que dicunt exemplis nō credi intelligūt de exem
a plis sumptis ab alio qui nō cōfecit instrumentum. ⁊ ista magis
proprie dicunt exēplar. Et qō exemplū sumptum ab eodē etiā in
quantū probat ? est autēticū cōsiderer vt exemplū ? nō vt exēplar:
patet qz si tale exēplū discordet cū originali statur potius protho
collo scōm glo. ⁊ doc. in. l. sempronius proculo. ff. de lega. ij. ⁊ per
Bar. in. l. si qs er argētarijs. ℣. pretor ait. ff. de edē. Unde dicit no
tāter Jo. And. in mercu. sua in regula cū quid vna via. de regu.
tur. qō si inder habet sumptū suspectū pōt cogere notarium vt verbi
beat. ? protocollū cui fuit et etiā ad puniendū aliquē criminaliter,
casus est sing. quem ibi no. doc. in. c. cū venerabilis. extra de exce.
¶ ⁊ extra glo. sumit Bal. argumentum er isto ter. qō si nota
rius de eodem negotio conficiat plura instrumenta falsa. Vel si
vnus testis deponit falsum pluries super eodē negotio non pu
nietur nisi pro vna falsitate: qz intellectualiter vnū est delictū er
quo tendit ad vnū effectū ⁊ vnum finē: nisi forte scōm ❧dod. er
depositione testis repetita vel er instrumēto falso sepius cōfecto
essent lese diuerse persone: qz tūc respectu diuersitatū personarū
que sunt lese resultarent plura delicta: vt. l. iij. ℣. si ad plures. ? qō
ibi no. ff. de sepul. viola. ⁊ traditur in. l. nunquā plene. ff. de pri
ua. deli. Tu autem super isto articulo vide Bald. eleganter in. l.
inficiādo. ℣. infans. ff. de fur. vbi dicit notabiliter qō etiam si te

a ¶ Instrū. Vide fely. i c. fi. de fi. in
stru. vbi late ⁊ not. ad materiā. et qō ibi diri in apo. Bene. Ua.

a ¶ Signo p
prio. Adde
fely. in. c. j. i
fi. iij. col. de
fi. instr. ⁊ qō
ibi diri in
apost. Bene. Ua.
b ¶ Ju ca. ij.
vbi oino vid
fel. i. viij. co.
cū seq. vbi
b plene ⁊ no.
ad totā ma
teriā istius
℣. Bij. Ua.
c, ¶ Nup. Et
ibidez vide
fel. post me.
in vlti. col.
℣. in gl. sed
ibi vbi an
quis tūc sit
excōicat⁹ et
qō si capiat
frensi equi 6
sup quo est
dericus.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Pro absoluto. sed qd si testor coram notario. testib⁹ rogatus de claret volũtates suã de istitutiõe et legatis quã tũ tũc notarius nõ scripsit qz testor ci dixit si fa realtro fin a domane an tũc testiũ di cak pfectũ vl impfectũ et an notari⁹ poterit illõ scribere: publicare post cras viõ. dale. de imo. in 2si. lxxiij. pte. 2i 2si. pmus tũ 2si. fuit do. Alnt. de pacto. vbi qõ or perfectum z qz notarius possit scribere z publicare. z adõ pa. de ca. i cõsil. cclxvi. ici. visa dcã facti narratione vbi qz testiũ scriptũ sz nõ lectũ lz pfectũ coram testib⁹ bñ pro impfecto si testor dixit se nolle illõ bfe pro pfecto z tũc qd quo ad legata ad pias cãs viõ per eũ i 2si. cclxiii. ad pmũ vñ rñdẽdus l. iij. dubio. vbi tz idez. z adõ old. i cõsil. ccclxvij. vbi nunqd testiũ ñ solẽne ratificari possit p eũ i cuⁱ⁹ piudiciũ factũ est

b ¶ Volũtatis. Adde pau. õ ca. in cõsi. cclxiiij. z. d. Alle. de imo. in 2sil. rcvj. z Odra. in 2sil. cxliij.

stis deponat falsum diuersis articulis dependentibus ad eundem effectum non punietur nisi pro vna falsitate. z similiter pdicens multos testes super eodẽ negotio. Bald. aũt in l. quicunqs C. de ser. fugi. addit. qõ etiã si aliquis cõmittit falsum in diuersis speciebus probationum. exemplũ qz pbat per falsos testes z falsa instrumẽta a non punietur nisi pro vna falsitate. dũmodo iste pbationes tendant ad eũdem effectum. Et qũo cognoscatur etiã vnũ delictum vel plura qñ facta sunt multiplicia fiue multiplicata. vide no. per Jo. an. in addi. Spec. in ti. de sententia. ¶. species in additione magna. z per Bald. plene ibi. z in l. si familia. ff. de iurisdi. om. iudi.

Summarium.

Testamentum est actus indiuiduus.

1 2 Imperfecta dispositio valet etiam in separabilibus.

1 **¶ His qui.** Hoc dicit. testamentũ imperfectum non vz etiã in his que iam erant in testamẽto disposita. hoc. d. ¶ Not. primo qõ testiũ est actus indiuiduus. z dicitur perfici scõm Bald. hic in vltima litera testamenti conclusiua z in vltimis verbis cum habetur pro completo sicut et omnia pacta z capitula contractus dicuntur perfici in ipsa conclusione. et cum partes habent contra etum pro absoluto: vt. l. contractus. C. de fide instru. z per Barto. in. l. iurisgen. ¶. quinimo. ff. de pac. z ideo bene dixit Bald. in. l. quid ergo. ¶. pena granior. ff. de his qui not. infa. quod omnia ca pitula simul z semel efficiuntur sententia. i. in vltima conclusiõe eum iudex habet locum sentẽtie pro absoluto. Pro quo est text. no. cum glo. in. l. si inequalibus. ¶. de here. instit. et ex hoc infert ipe ibi contra Barto. in. l. iudex postquã. ff. de re iudi. quod etiã post verbus condẽno iudex potest apponere reseruationem que modi ficet condẽnationem precedẽtem antequã habeat sententiaz pro completa z perfecta: de quo vide plenius per ad Doder. in. d. l. index postquã. ¶ Scõo no. quod dispositio imperfecta vz etiã in his que sunt separabilia z poterant stare per se. Sed dubitaẽ pro intellectu litere nunqd qõ hic dicitur de dispositione imperfecta qõ nõ vz qñ testator erat alios heredes vel substitutos nominaturus habeat locum si testator non erat alios heredes noiaturus sed simpliciter factnrus aliqua legata que prenentus morbo nõ fecit. super quo refert Pau. de ca. quosdã antiquos dixisse quod testamentum tunc valeret quo ad heredes institutos qz essentia testamenti consistit in sola heredis institutione absq; eo qz aliqua legata fiant in testõ fm glo. in. l. heredes palã. in pin. ¶. eod. Vnde ex quo testiũ hz fua essentialia videt qõ valeat licet deficiãt legata que testor erat factur⁹ ipse aũt tenet oppositũ z mouet qz for te post legata facta testõ apposuisset aliqõ onus vel aliqua conditionem coherentibus institutis. Sed ista rõ parum vz qz nõ est vniuersalis: nã etiã si constaret qõ testor nolebat aliqnã apponere cõditionẽ qz forte hoc diverat cozã testib⁹ anteq̃ faceret testiũ: certe rõ ista nõ haberet locum qz licet posset mutare volũtatẽ in dubiũ tũ presumeret contrariũ vt. l. si ita stipulatus in pin. z ibi per Bar. ff. de ver. ob. z. l. titia. ¶. idem respõdit. ff. eo. tit. z. l. non ad ea. ff. de cõdi. z demon. Vnde melius potest cõprobari ista cõclusio ex isto tex. in pin. vbi probat fm veram expositionem qõ si testator instituit heredes in primo gradu. Volẽs postea substituere non valebit etiã instõ facta in primo gradu: z tũ certum est qõ sine substitutiõe põt stare testiũ sicut sine legatis. Et hãc sentẽtiã expresse sentit Bar. hic dũ ponit exemplum de cõtractu et de instrumẽto notariũ in quo cõtinebat qõ titius vendiderat rẽ. p. c. sempronio cum. ¶. scriptis pactis z modis lz postea pacta illa nõ essent inserta: dicit enim qõ cõtractus tã quã imperfectus non valebit: sed melius facit iste tex. in princi. vt dixi. ¶ In glo. posita sup verbo nõ futuros ibi hoc fallit inter liberos glo. ista valde notabiliter dicit qõ etiã inter liberos volũtas patris imperfecta non pz licet valeat volũtas minus solẽnis: vt. l. si. C. fa. her. z. l. hac consultissima. ¶. ex impfecto. C. de testamẽtis. sed contra istã glo. videtur sensisse Barto. licet eã approbet hic in. l. fideicõ. ¶. quoties. ¶. de leg. iij. vbi dixit qõ volũtas testatoris nõ publicata coã testib⁹ vz inter liberos lz glo. dicat cõtrariũ in. l. si is qui. ¶. eo. ex quibus verbis satis colligitur qõ etiã si volũtas esset imperfecta ipse sentit qõ valeret inter liberos qz in isto casu loquitur gl. hic quã ipe dicit tenere cõtrariũ. Idẽ sentit fm Doder. z clarius tam in dispositione inter liberos quã in relictis ad pias causas l. l. qui testamẽto. ff. de fideicõmiss. liber. vbi dixit qõ si testõr antequã heredes instituat in principio testamẽti mãdet cõstrui capellã z in ea expẽdi certã quãtitatẽ lz postea ex impedimẽto supueniẽti nõ possit cõplere vltimã volũtatẽ nihilominus ereantores dati i testamẽto potuerũt illud legatũ mittere executioni. Et lz pro 2ozdantia istorũ dictorũ moderni hic diuersimode loquãtur z multa verba excitant assumẽdo multa omissa mẽte ipsorũ. Tu debes considerare duos casus. ¶ Primus est qñ testator scripsit totam voluntatem suã in schedula sed non fecit eam legi z publicari coram testibus z notario. ¶ Secundus est quando incepit cõficere vltimã voluntatẽ z eam non cõpleuit superueniẽte impedimẽto z iste est ppriꝰ casus legis nostre. ¶ In primo casu dicit hic Jo. de imo. posse dici quod er quo voluntas non est imperfecta sed minus solẽnis: vnde dicit impfecta rõne solẽnitatis non volũtatis deficientis ista vltima volũtas valebit iter liberos z ad pias causas dũmodo constet qõ scriptura sit manu testatoris per ter. in. l. fi. C. fa. here. que tamẽ limitat hodie per aut. quod fine. C. de te. z per ea que habent in. c. relatũ. z in. c. cũ esset. de testamẽtis. et in. c. fi. de succes. ad intest. Et ista dicta sequuntur cõiter moderni hic cũ limitatione quã posuit Bal. in aut. quod sine. prealleg. vbi dixit qõ ista sunt vera: qñ schedula est manu testoris: secus si cẽt scripta manu notarij. Intellige ipso testõre dictãte: qz cum prius legiũ datũ in iuribus pzallegatis sit datum solus scripture facte manu testatoris nõ extendet ad scripturam scriptam per aliũ. et hoc dicit tenẽdũ quicquid Bar. scripsit in. l. fideicõmissa. ¶. quoties. ff. de leg. iij. Pro qua differẽtia facit optime text. quod ibi p Bart. in. l. per hãc ver. ppria manu college. de erogatio. militare. anno. li. vj. sed ista differentia lz hic approbet per quosdã modernos videt pztra mentẽ. l. si. pzallegate. inquãtũ generaliter illa. l. dicit qõ quibuscũq; indiciis pzobatur voluntas testoris satis est ergo signo pzobari scripturã factã manu alterius z factaz de volũtate testoris qõ nõ videtur verum. pbet aliqõ iudiciũ volunta tis ipsius nisi illa scriptura cõtineat aliqõ qõ cõtineret scriptura testatorũ fm formã dicte autẽtice qõ fine. Jo. aũt an. sollẽniter attingens istã. q. in addi. Spe. in ti. de instru. edit. ¶. compendiose. in addi. magna in pe. col. videt clare sentire: z ita fuisse indicatũ dicit qõ etiã in relictis ad pias causas si schedula ista reperiẽ penes notariũ vel aliter pzobaf qõ testor dictauit istã schedulam vt eam postea faceret publicare in formã testamenti qõ si mozit ante publicationem ista schedula nihil operet. ad Donel ad id dicendũ qõ hec schedula nõ videt esse volũtas testoris dispositiua: sed pparatio volũtatis future. Vnde testes qui pbẽt istã schedulã esse scriptã de volũtate testatoris nõ pbent aliquã vltimã volũtatem sed pparationẽ ad voluntatem futuram: z hoc casu dicit ipse nõ loquitur ter. in. c. relatũ. z in. c. cũ esset. de testa. qz loquitur qñ dispositiones volunt facere vltimã volũtatẽ: z hoc dicit maxime esse tenendũ: qñ pcessisset primũ testamẽtũ solẽniter factũ. ex quibus verbis colligitur clare qõ qñ ista schedula fit pfaciẽdo testamẽtũ in futurũ dicit impfecta nõ solũ rõne deficientis solẽnitatis: sed rõne deficientis volũtatis: qz testor nõ voluit: tũc aliqd disponere sed fecit pparamẽta ad dispositionẽ futurã. Et ista opi. de iure est multũ colorata z fundat maxima autoritate vt vides. Credo tñ qõ alia opi. quã firmat hic Bar. z in. d. ¶. quoties. seruare in practica. z potest approbari ratione: qz ego video etiam verba enũciatiua emissa propter aliud inducant dispositionem validã fauore pie cause z liberorũ. de pia causa est casus notabilis. z ibi per doc. in. c. cuz dilectus. de succes. ab inte. De liberis est casus in. d. l. fi. ¶. alleg. dum tex. dicit qõ etiaz voluntas probat per epistolam z quibuscunqz verbis pzolatis sufficit inter liberos que dictio vniuersalis quibuscũq; ostẽdit qõ siue sint verba dispositiua siue denunciatiua z emissa ppter aliud sufficiũt inter liberos. Sicut ergo i verbis enũciatiuis ppter aliud emissis i ꝗbus sine dubio testator non intẽdit de nouo disponere saluat dispõ defuncti inter liberos: ita videt qõ lz ille qui scribit dictã schedulaz declaret voluntatẽ suã: licet nõ per modũ dispositionis: ex quo tũ voluntas totaliter fuit expssa preter intẽtionẽ agẽtis quiaꝫ dispositio sufficiẽs inter liberos z ad pias causas. Moderni tñ aliqd hic ferũt se vidisse cõsilia Meli de sancto Gemi. z duozũ docto. Florẽ. qui cõsuluerũt in relictis ad pias causas fm opi. Joã. Bn. sed tñ alia opi. est cõior vt dixi. Scõo casu principali qñ voluntas est imperfecta: qz testator non habuit testamẽtũ pro absoluto: sed cum vellet plus disponere impeditus est. Cõis opi. est cum glo. nostra z approbat hic et expresse Bar. qõ ista dispositio non valeat etiã ad pias causas vel inter liberos. Et iura que videntur dicere qõ volũtas imperfecta vz inter liberos intelliguntur de impfectione solẽnitatis nõ de imperfectione volũtatis. Et ad materiã vide tex. in. l. ex ea. in pin. ¶. e. per quẽ dixit hic notabiliter Bal. quod si fit archiuo publico reperitur sentẽtia iudicis in cuius sentẽtia nõ sint ista verba pmulgata z c. Ista sentẽtia nõ vz qz nõ ꝛstat de publicatione ipsius. Nec presumit ista solẽnitas quasi extrinseca: vt. l. quecũq;. ¶. fi. ff. de publi. Et ibi hãc eandẽ sentẽtiã confirmat Bal. Si tñ i fine sue reperiret qõ ista fuia fuit simpliciter pmulgata: licet nõ diceret lecta z publicata sufficeret: qz ista vbũ virtualiter includit oia ꝛz Bar. qui ita declarat. z ibi vide ad Doder. in. l. sciendũ in vlti. q. ff. de ver. obli. z ad materiã nraz vide qõ ponit Bal. in. l. si. in pe. col. C. fa. her. z in. l. lucius. ¶. de te. milit. Et vide ad materiã nostram qõ no. Ange. in cons. suo. lxxiiij.

¶ Tm lege ẽs. Hoc dicit testabilis nec potest cẽ testis. ¶ Mo. qõ vbũ testabilis ꝛportat vt qs nõ possit facere testiũ: z vt nõ possit testificari pro alio nec alter

alter pro eo. Et mirum videtur fm ad Doder. quod istud verbũ in materia odiosa rita pegnãs accipiatur z marime in multis cum regulariter in penis debet fieri mitius interpretatio vt restringatur odium vt in regula in penis. de regulis iuris. z in. l. si pteres. ff. de pe. Sed ipsi rideret quod hoc facit subiecta materia quia culpa propter quam imponitur pena quod aliquis sit inestabilis merectur talem interpretationem. Nos possumus dicere z melius quod licet in sermone quod põt se habere ad plura: nõ tamen simul si est vnum eligendum eligatur id quod est mitius.

2 a Si tamen er ppietate vocabuli vnum possit contineri plene simul sicut verbum intestabilis in casu nostro hoc non est inconueniens quod omnia cõplectatur: quia lex ita videtur in dubio voluisse quod omnia complectatur: ex quo propietas verboũ hoc significat: vt. l. non aliter. de leg. iij. cum ibi notatis. Secũdo inducit istum text. Bal. iuncta glo. ad conclusionem inquãtum glo. exponit quod ideo aliquis non potest ei esse testis: quia ipse non potest esse in iudicio secundũ vnũ modum exponendi quod vbi aliquis pzohibetur agere ibi videtur pbibita admissio pohibitionis z pcessus. z er hoc infert quod si er forma statuti bãnitus non debet audiri bãnito non debet reddi ius processus factus a iudice ad petitionem talis bannici est nullus ipso iure. z ita dicit dispputasse Jaco. de are. contra quam conclusionem arguunt ad Doder. de his que habentur in. c. pia. de ercep. lib. vi. quia licet ercõmunicatus de iure non debeat audiri agendo: vz tamen iudicium si pars non opponat. Pro quo vide meliorem text. in decõstitutionem. in fi. de ele. iuncto. c. vt circa. eo. ti. in. vi. Nam ad text. in. c. pias potest responderi: licet doc. non rideant qõ ibi loquitur in causa pbibitionis que non erat perpetua: ercõicatio enĩ semper põt resolui ercõicato satisfaciente seu cauẽte scõm diuersos casus iurta no. in. c. er parte. de ver. signi. z in. c. qua fronte de appella. z de sui natura vt dici non est remedium quod cõmuniter soleat esse perpetuũ: de articulo autem z qõne ista dicunt Doder. esse videndum quod no. Barto. in. l. j. ¶. j. ff. ad trebel. et Bal. in. l. cum mulier. vbi plene. ff. solu. ma. Tu aũtẽ vide Bar. qui plene tractat istum arti. in. l. cum ler. in vlti. q. ff. de fideiuss. et quod ipse no. in. l. absentem. in fi. ff. de penis. z Bal. qui elegãter loquitur in. l. non dubium. in fi. C. de legi. Et diuiditur ista. qõne in duo capita principalia. Primum est nunquid per ista verba processus sit nullus in iudicio criminali qui est difficilis articulus de quo plene scripsi post. d. Vnto. qui format ibi similem. q. in. c. j. extra de accusa. Secũdus est in iudicio ciuili. super quo vide quod ponit Bald. in disputatione sua que incipit. Generator quidam. etc. z Pe. qui eum refert optime z declarat in regula ea que fiunt. de re iudi. in sua repeti. z quod no. Bal. in. l. j. C. si a nõ compe. iudi. z in. l. iubem⁹. ¶. sane. C. de sacrosanctis eccle. z in. l. j. in vlti. q. C. de here. instit. Et aduerte in ista materia solet etiam queri posito quod processus non sit nullus: vtrum illa exceptio possit opponi post lit. contest. in quacunqz parte iudicii: sup quo vide quod singulariter ponit Bart. in. l. eleganter in. ¶. si post. ff. de condi. inde. z Saly. in. l. adul. C. de adul. Joan. an. z ad Doder. in. c. cum dilectus filius. ¶. saracenus extra de rescrip. z do. Ant. in. c. qz frustra. extra de vsu. z vtrum ista exceptio possit opponi in. cã appellationis. vide no. per Bal. in. l. per banc. C. de temp. appellã. in fi. glo. ibi sed falsum est hanc glo. valde no. Doct. ad Doder. hic ampliant in. l. j. C. de test. que loquitur in seruo qui comder. hic ampliant in. l. j. C. de test. que loquitur in seruo qui communi opinione habeatur pro libero z vult quod idem sit infamis infamia iuris qui tempore testamenti cõmuni opinione reputabatur habilis z bone fame: vnde dicit Barto. z plene in. d. l. j. z in. d. l. ad testium. ¶. conditione. ¶. eo. quod in modo opponẽdi exceptionem contra testem tu debes esse cautus vt non solum dicas eum esse infamem: sed etiaz ita communiter fuisse ꝛputatũ z reputatum: z hoc est intelligendum fm Bald. no. hic quem sequuntur ad moderni in teste qui adhibetur ad solẽnizandum testamentum: nam in teste qui producitur in iudicio in aliis causis non est necessaria probatio communis opinionis: quia etiam si non est necessaria probatio communis opinionis: quia etiam si non esset occulte infamis infamia iuris potest repelli oĩmodo tẽpore obiectionis possit probari quod vere sit infamis: vt. l. iij. ¶. l. iulia. ff. de testi. Et ita ego scripsi in. ¶. conditionem. z hoc est melius et verius qz id quod dixi super isto articulo in. c. testimoniũ extra de testi.

Summarium.

1 Peritus proponens. q. non dubiam reprehendi potest.
2 Potest quis simul z semel duo exercere officia compatibilia.
3 Tabellionis subscriptio habet effectum cuiusdam testimonij.

Domitius labeo. Hoc dicit testis põt esse in testamẽto qui ad testamentum scribendum vocatus est. Vel sic fm Barto. ille qui rogatur scribere testamentum videtur etiam vt testis rogatus posse subscribere testamentum. Secũda est ibi: iubentius. Tertia ibi: plus enim. ¶ Primo not. quod homini perito proponenti. q. de re non dubia põt rideri cum increpatione: z ita hic ercusat iurisconsultus a rusticitate. Et probatur ista conclusio in. l. ij. ¶. seruius. ff. de origi. iur. Admittitur etiam increpatio ppter turpitudinem rei de qua quis interrogat: vt. l. mercalem. C. de condi. ob tur. causam. als respondendũ est ciuiliter. vt. l. vt responsum cum ibi nota. C. de transac. ¶ Secundo no. singulariter fm Bald. quod vt testis dicatur legitime rogatus non est necesse quod rogetur vt interfit testamento tanquã testis sed sufficit quod rogetur vt interfit testis in genere vel etiam quo ad alium actum. ¶ Tertio z vltimo not. quod duo officia compatibilia põt aliquis exercere simul z semel a de quo in. l. j. ¶. si seruus. ff. de stipu. seruo. z per Barto. z in. l. si consul. ff. de adop. z plene per cano. z ibi scripsi in. c. er literis. extra de pro ba. ¶ In glo. i. ibi vel dic de iure vt testis glo. ista sentit duos intellectus ad istam. l. Unus est quod scribens testamẽtum fuit rogatus non tanq̃ testis sed solum vt scriberet testamentum: z hoc fuit de facto secundum glo. quia non erat necesse istum rogare vt scriberet. Alius est quod iste fuit rogatus vt interesset testamento tanq̃ testis: z secundum istum modum intelligendi questio proposita a labeone non esset dubia z merito fuisset repehẽsus: quia non est dubium qõ ille qui est adhibitus ad scribendũ potest etiam adhiberi z rogari vt testis: z ita possumus dicere sensisse Celsum. Sed secundus istum modũ intelligendi questio nõ fuisset ridicula sed pbabiliter dubia: quia dubitari poterat fm Barto. Utrum rogatus scribere testamentũ videretur etiam rogatus sufficienter tanq̃ testis z huic questioni secundum eũ non respondet celsus: lz ipse rideret qõ videbatur fine dubio rogatus sufficienter vt testis z interfuisse testamento vt testis rogatus q

3 probat duplici ratiõe. ¶ Prima ratio est quod ad esse rogitus faciendi de teste satis est quod testis moneatur vt interfit testamento licet nõ moneatur quod interfit vt testis: vt. l. heredes palam. ¶. in testamentis. ¶. eo. ibi ad testamẽtum se esse adhibitos.

b Sed rogatus subscribere b testamentum sine dubio monetur vt interfit testamento: ergo satis videtur rogatus tanquam testis. Sed ista ratio cum reuerentia videtur dubia: q. posset procedere quando quis esset simpliciter monitus z non determinate ad vnum actum testamenti. Sed quãdo determinate monetur ad vnum actum testamenti. Sed quãdo determinate monetur ad vnum actum dicendum ab actu testificãdi: sicut est in casu nostro: quia aliud est scribere testamentũ z aliud est ibi esse presentem vt testem: vt videbis in. l. seruius. ¶. eod. tunc videtur qõ non possit supplere vicem testis qui est assumptus ad aliud officium: sicut dicimus quod dispositio. l. respicientes vnam causam z vnum effectum non videtur supplere circa alium: vt. l. cum propter. et ibi per Barto. ff. de leg. prestan. z. l. si non lex. in pin. z ibi per ange. ff. de here. instit. Et ideo quando iudex interponit autoritatem in alienatione rei minoris non videtur supplere defectum tutoris nisi hoc exprimat fm Barto. in. l. si curatorem habẽs. C. de in integ. restitu. mino. z hanc rationem sentit expresse Barto. in. l. sciendum. ff. de verbo. oblig. ad intellectum istius legis. dixit cñ quod princip. l. nostre rogitus presumitur ex subscriptione facta a teste presente testatore. que est secunda ratio quam assignat hic Barto. qz ille qui subscripsit a principio erat rogatus ad scribẽdum testamentũ: z sic sentit clare quod per istam vocationẽ non videbatur vocatus vt testis: sed ex subscriptione inducitur postea factus rogitus: vnde dixit Bald. alibi in. l. j. ¶. ius publicum. in vlt. colũ. ff. de iusti. z iur. quod quãuis notarius possit stipulari alteri tanq̃ persona publica: si tamẽ ita stipulat cristens officialis in aliquo officio ista sua potestas videtur restringi respectu eorum que pertinent ad officium ex quo tanquam officialis stipulatur z est adhibitus ad actum faciendũ. Preterea hic non fit mentio de aliqua subscriptione: sed solum dixit quod scripsit testamentum. z signauit vnde etiam ex virtute subscriptiõis nõ põt dici quod iste videret tacite rogatus vt testis: ppter qõ aliq ad Doder. qui ponunt intellectum Rapha. cu. qui dicit qõ ratio dubitandi apud labeonem erat: quia iste subscripserat testamentum z nõ tanq̃ testis si declaret se illud testiũ scripsisse manu propria: z fictanq̃ scriptor: z erat dubium vtrum ista subscriptio facta non vt a teste: sed vt a scriptore sufficeret ad solẽnizandum testamentũ: perinde ac si formaliter esset facta a teste: z dicit quod rñsum Celsi põt adduci ad vtrãq; partez: z tamẽ relinqui t rem sub dubio: z dicit cogitandum: sed ista lectura similiter nõ placet Doderno: quia hic nulla fit mentio de subscriptione: vt dictũ est. Unde ipsi ponunt quarum intellectum valde conuenientem ter. z dicunt quod ratio dubitandi hic erat: quia iste hic reperiebatur signasse testiũ: z scripsisse: sed non subscripsisse. Unde si scriptura capiebatur pro subscriptione poterit computari in numero testium: quia reperiebat sigillum z subscriptio: lz si scriptura non accipitur pro subscriptione testis: tunc iste non videbat esse testis solẽnis: quia licet signasset non subscripserat: vt in. l. ad testium. ¶. si quis ex testibus. ¶. eod. vbi probatur quod ista duo debent concurrere copulatiue: z huic qõni non rñdet iurisconsultus scõm eos. Sed est rñdendum quod testis non videatur fore solẽniter adhibitus: quia forma subscriptiõis testis de qua in. l. pe.

a ¶ Et semel. vide eũdem do. Frã. are. in. l. doli cl'a circa fi. j. col. de ¶. ob. z in l. si plurium de acq. pos. in. j. not. bñ. Va.

b ¶ Subscribere. vide doalex. de imo. in. l. sciendũ in. xvj. col. in v. qõ primo limita. de vob. bene. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

j.eo.longe differt a scriptura testamẽti: vnde non potest dici impleta forma per equipollens: sicut dicimus in simili in l.i. in summa. in principio. ff. de re iudi. 2 in l. si quis mihi bona. §. sed si mã dauit. ff. de acqui. here. Et ista opi. multum placet 2 est sensus valde amicus litere. ¶ In glos. vlti. ibi computatur in numero 2c. cõmunis conclusio super articulo tacto in glos. est illa quam ponit hic Dy. ex mente glo. in. l. hac consultissima. in princip. C. qui testa. face. pos. nam quod vbi ad solennitatem instrumenti requiritur inscriptio vel subscriptio testium 2 notarii. Notarius non potest tunc se subscribere: vt notarium 2 vt testem: sed debet inscribere duos alios testes: vel alii duo debent se subscribere: ita probat ter. secundum doc. in auc. de instru. fide 2 cau. §. sed instrumenta. Si vero notarius qui subscripsit se: vt notariũ in instro vult testificari pro instro viua voce: tunc admittit 2 videtur testificari tanq̃ testis rogatus fm Bart. Pro ista vltima cõclusione vide tria iura hec pbantia que ipsi non allegant. Primo ter. in c. cum Jo. in ver. tabellione. extra de fide instru. Secundo vide ter. in. l. si quis decurio. in fi. 2 ibi per Bal. C. de fal. Tertio vide optimũ ter. in. d. §. sed si instrumẽtũ. in ver. si neq;. Super prima vero conclusione aduerte: q; ter. in. d. §. sed si instrumenta. simpliciter dicit quod in instro publico requiritur vltra subscriptionẽ notarii supplementum testium. Cur ergo non possumus dicere quod eũ subscribere vt tabellionem 2 subscribere vt testem non sint officia compatibilia: 2 quod notarius hic possit tenere personam duor: iurta. l. si consul. cum materia. ff. de adop. Sicut videmus in simili q̃ in causis viliozibus aliquis potest esse iudex 2 notarius actor fm Bar. in. l. iubemus. §. sane. C. de sac. san. eccle. 2 alia loca: vide allegata per me in. c. ex literis. extra de pro-
3 ba. ¶ Saluando cõmunem sniam possumus dicere quod subscriptio tabellionis habet effectum cuiuslam testimonii. Unde tabellio quodãmodo dr testis: vt est casus hic secundũ intellectum Bar. 2 no. Bar. in. l. si consul. preallegatum. sed in testibus vel testimoniis numerus maior auget fidẽ: vt. l. ob carmẽ. §. testẽ. ff. de testi. 2 in. c. cozã extra eo. ti. vnde vt melius pbet instrumẽtum nõ debet concedi: vt vna persona sustineat vicem duorum ad solennizandum instrumentum: 2 per hoc expedita sit hec ler.

Summarium.

1 ¶ Testamẽtũ scribere aliud est q̃ scribere esse testem in testõ.
2 Testamentum in scriptis fieri potest per priuatam scripturã que sit subscripta 2 signata testibus.
3 Notarius habetur loco testis in testamento.
4 Adonachus vel clericus an possit exercere officiũ tabellionatus.

Seruus licet. Seruus pprius vel alienus potest scribere testamẽtum.

1 ¶ Et no. ex illo ter. quod aliud est scribere testamentum: 2 aliud est scribere esse testem in testamento: nã seruus non potest esse testis in testamento: vt. l. que testamẽto. §. seruus. ff. eod. 2 tamen potest scribere testamentum volente testatore. ¶ Et ex hoc etiam colligitur quod testamentũ in scriptis
2 potest fieri per priuatam scripturam que sit subscripta 2 signata a testibus iurta. l. hac consultissima. C. de testamẽ. 2 plene probabit testamentum tu dic publicatione secuta: vt. l. publicati. C. de testa. 2 l. ij. 2. l. si quis ex signatoribus. q. quẽadmodum testa. ape. ¶ In glo. vnica ibi cum 2 ipse testator possit scribere gl. ista notabiliter sentit fm Barto. quo notarius non possit conficere instrumentum publicum de suo testamento. ipse autem tenet contrarium: 2 hic in. l. ij. ff. de stipul. ser. quia cum iste sit actus pendens mere a voluntate testatoris: 2 agatur solum de preiudicio suo debet stari eius scripture 2 poterit sustinere notarius personam duorum: quia iste est actus voluntarie iurisditionis vel potius facultatis qui potest fieri ab vno apud semetipsum tanquã apud publicam personam: vt. l. si consul. ff. de adop. 2. l. apud eũ ff. de manu. vindi. Nec ob. quod in instrumento debeat interuenire rogitus 2 inter rogantem 2 rogatum debeat esse differẽtia: sicut inter conferentem 2 cum cui fit collatio: vt in. c. cum ad nostram. de insti. 2 in. c. de iure. extra de iure patro. quia respondẽt hic ad Moderni quod rogitus debet fieri vt constet de voluntate rogantis quod non est necessarium in casu nostro: quia satis quod constat de voluntate notarij vt priuati nõ est ipsius vt publice persone autentice. Tu autem pro responsione ad istud aa. vide Barto. qui optime respondet in. l. ij. circa princip. ff. de stipula. seruo. in illa questione vtrum notarius possit conficere instrumentum de mandato procuratoris sui. Sed contra istam doctrinam fortius facit quia quando testis domesticus repellitur: repellitur vero: quia est domesticus illius qui principalius remouetur a testimonio: vt patet in. l. etiam. C. de testi. 2 in capitulo literis extra eo. Sed filius testatoris repellitur vt non sit testis in testamento patris sui: quia testimonium eius est domesticum: vt
3 dicit textus instituta de testamentis. §. in testibus. ergo multo fortius repelletur testimonium ipsius testatoris † notarius autem habetur loco testis: a vt. l. dominus supra eodem. ibi dixi. Et inde est q̃ nõ potest fieri instrumentũ publicum ad cõmodum sui fm Bar. plene in loco allegato: ergo vt q̃ multo fortius repellatur ipse testator 2 q; non possit autenticare instrm. Sed salua nando sniam do. Bar. dicas q̃ in casu nostro testimonium domesticum non repellit q; ille cuius q; est domesticus repellatur sicut contingit regulariter sed repellit q; domestici 2 familares faciliter pñt cõmittere falsitatem in testõ: vt dicit ter. in simili in l. data iam pridẽ. l. C. de dona. Nam q̃ testator in dispõne rerũ suarum de qua potest libere disponere sit ipse suspectus hoc nõ sonat rationi: licet aũt notarius possit conficere instrumẽtũ sui testamenti: non tñ potest fm Bar. hic conficere instrm. pmissionis q; inter stipulantem 2 promittentem dz esse dria: nec etiã po test conficere instrumentũ ad cõmodum sui per. l. si pater. 2. l. de c. §. de fal. 2. l. j. 2 per totũ. C. de his qui sibi asceri. ¶ Et q̃ instrm contineret commodum suum 2 alterius valeret respectu cõmodi alterius fm Bar. vbi est casus in. l. filius. §. j. ff. ad. l. cor. de falsis. vbi autem continet aliquid pro se 2 aliquid contra se probat quatenus est contra eum fm Bart. in. d. l. ij. q̃ etiã est verum si capitula sint cõnera: q; lz in priuata scriptura nõ possit separare capitula connera vt acceptet illud q̃ est per se 2 nõ id q̃ contra se: vt. l. publia. §. fi. 2 ibi per Bar. ff. depo. 2 per eundem in. l. quedam numularios. ff. de edẽ. Secus tamen est in scriptura publica. ita declarat singu. Bart. in. l. si cõsul. in vlt. q. ff. de adopt. et est nona limitatio ad leges dictas q̃ tamen non affirmo pro nũc. 2 q; hic dicitur q̃ seruus bodie non potest esse tabellio tan
4 git hic Bart. ¶ Utrum monachus vel clericus possit exercere officium tabellionatus. de quo remittit ad Spe. in tit. de sta. mona. §. j. ver. xxvij. Et ad ter. in. c. vt officium. §. fi. de here. li. vj. vbi glo. concludit q̃ vetera instrumenta potest extendere sed nouã non potest conficere. 2 hoc sequitur Bar. in. l. j. §. si penes. vbi omnino vide. ff. de tabu. exhi. 2 Bal. in. l. nam si seruus. §. si vino. ff. de ne. ge. ¶ Utrum autem dignitas secularis superuenies inducat eundem effectum videtur dicendum q̃ sic per. l. vniuersos C. de decu. lib. x. vbi adeptus decurionatum prohibetur exercere tale officium 2 istud in decurione sine dubio est tenẽdum sed in aliis dignitatibus esset dubium q; ante illam legem notarius effectus decurio poterat exercere officiuz vt. l. exceptores. 2 ibi hoc ponit Bart. C. de actuariis 2 nume. lib. xij. per quem ter. ibi dicit quod notarius positus ad banchum non perdit officium: licet efficietur notarius prioris: 2 satis sentit quod dispositio. l. vniuersos. non trahatur ad alias dignitates: 2 hoc videtur tutius ne fiat extensio in materia correctiua ex identitate vel maioritate rõis iurta no. in auc. quas actiones. C. de sac. san. eccl. 2 hoc sentit Bal. in. l. nec patronus. C. de oper. lib. vbi dicit quod notarius adeptus nouam dignitatem non cogitur cõficere instrumẽta: 2 sic sentit q̃ possit si vult. alle. ter. in. l. si quis decu. C. de fal. Sed relinquit pulchra dubitatio: nunquid si tales persone voluntarie conficiant instrumentũ. §. monachus vel clerici istud instrumentũ valeat quãtis debeãt puniri. super quo Ang. in. l. pretor. §. fi. ff. de eden. dixit Bar. tenere in. §. si penes. preallegato quod istrumentum non dz q̃ Bart. non dicit expresse: sed solum dicit q̃ nõ possunt conficere instra q̃ potest intelligi. l. honeste. vel sine pena ipse autem tenet q̃ dz instrumentum per ter. in. c. j. ne cleri. vel mona. Tu autem vide plenius istam. q. discussam per Inno. 2 Jo. an. 2 Moder. in. c. sicut. extra ne de. vel mona. vbi do. Bibbas referens plures q̃nes in effectu. p̃sequitur duos casus. Primus est vtrum valeat instrumentum anteq̃ clericus vel monachus prohibeatur a superiore. Secũdo quid si faciat istrumẽtum post prohibitionem superioris. de qua in. d. c. sicut. Primo casu sequendo Inno. 2 Joan. an. tenet quod valet instrumẽtum. Mouetur quia ex quo iste religiosus vel clericus tolerat in officio notariatus: licet quãtum ad se sit prohibitus illud exercere per. d. l. etiam. si non sequatur prohibitio hominis: vt pbatur in. d. c. vt officium. in fin. 2 in. c. j. ne cleri. vel mona. dominus prohibet generaliter quodlibet negotium seculare. Mouetur per glo. a simili in. c. decernimus. de sententia excõmunicatiõis. lib. vj. que determinat quod dz instrumentum tabellionis excõ
b municati: b quando est tolleratus in officio pro quo vide glo. ordinariam in casu fortiori. §. quãdo est priuatus ipso iure in aut. de tabel. §. pen. 2 Bal. in diuersis locis allegantem gl. illam sed precipue in. l. ad testium. §. conditionem. §. eo. 2 in. l. in exercendis. C. de fide instrumento. 2 in. l. j. C. de summa trinita. 2 in. l. iubemus. §. sane. C. de sacrosanctis eccles. ¶ Secundo casu si prohibitio sit facta per superiorem ita quod pñmatur peruenisse ad omnes: tunc dicit ipse quod iste nõ potest dici toleratus et quo publice constat de sua inhabilitate secundum Innocentiũ in. c. qualiter. el. ñ. extra de accusatio. Et ideo non valeant instrumenta facta per eum: vt in capi. veritatis. in fin. de dolo 2 contumaCui adde quod singulariter tradit Baldus in. l. ij. C. de manumindi. 2 in. l. ij. in fine. C. de sen. vbi dicit notabiliter quod notarius priuatus per sententiam hominis etiam si sit toleratus ab errore publico: quia recessit in prouinciam extraneam vbi ignorabatur eius condemnatio non potest conficere instrumenta et si conficit instrumenta sunt nulla. allegat gl. no. in auc. de armis. §. fi. 2 text. in. l. si aliquid. C. de suscepto. 2 arca. lib. x. Utrum autem idem esset dicendum in eo qui non fuit priuatus ab officio sed an officium per hominem fuit interdictum: sicut in casu nostro esset cogitandum: sed tamen videretur dicendum quod sic vt prohibitio 2 suspensio hominis aliquid operentur vltra suspensionem legis.

Summarium.

1 ¶ Testamenti dispositio non solennis non dicitur esse dispositio sed preparatio ad dispositionem.
2 Clausula codicillaris tantum valet quãtum expressa repetitio relictorum facta ab intestato.

Hec scriptura. Hoc dicit. testamentum non publicatum vel nõ lectum non v3 etiam vt codicillus. nota duo verba.

1 ¶ Primo no. quod dispositio testamenti non solennis non dicitur esse dispositio sed preparatio ad dispositionem: intellige cum testator intendebat illam scripturam facere solennem: 2 sic videtur quod ista dispositio sit imperfecta non solum ratione solennitatis: vt dicit hic Joã. de imo. sed etiam ratione voluntatis. 2 hoc tenet hic Bal. qui dicit quod ex ista vltima vo luntate non debebitur legatum etiam ad pias causas: tu autem dic vt plene fuit declaratum in. l. si is qui. §. eo. Et aduerte quia Bal. dicit quod ista ler loquitur in testõ in scriptis: ler autẽ si is qui. in testamento nuncupatiuo. Et vere ter. in. l. si is qui nõ aperit qualis spes testamenti fuerit: nec ibi fit mentio aliqua de signatura restringere tamen illud ad testamentum nuncupatiuũ est diuinare.

Ex his. Hoc dicit clausula codicillaris facit vt omnia re
a licta in testamẽto debeanẽ ab intestato. a ¶ No-
2 primo secundum vnum modum exemplificandi q̃ clausula codicillaris tantum v3 quãtum expressa repetitio relictorum facta ab intestato: 2 ita dicit glo. in. l. ex testamento. C. de fideicõmissis 2 probatur satis clare in. l. si. C. de codicil. Et tradit Barto. in. l. j. ff. de iure codicil. ¶ Secundo no. ibi omnimodo 2c. de virtute illius dictionis quod semper ponitur in sententijs 2 libellis cũ dicitur: 2 ita pronunciamus omni meliori modo via 2 iure 2c. Per que verba dicunt Moderni in. l. nemo potest. ff. de lega. j. quod semper inder videtur elegisse viam competentem 2 efficaciorem 2 vbi alius bocuon videretur feciſſe. ¶ In glo. vnica ibi legat aqs relinquit 2 fideicõmissa. Bal. dicit quod secũdum istud exemplum hereditas non esset restituẽda ex fideicõmisso vniuersali: quia proprio nomine legati 2 fideicõmissi non venit heredi tas licet largo modo veniat: vt. l. verbis legis. ff. de verbo. signi. Repetitio autem que inducitur virtute istius clausule ab intestato non confirmat legatũ nisi hereditas fit adita ab intestato: vt est casus in. l. ij. de fideicommissa. liber. 2 vidisti glos. notabilem 2 ibi per Bal. in. l. qui filio. §. seruus. j. de heredi. insti. ¶ In eadem glo. in fin. ibi: de inofficioso testamento. l. tritia. glo. non soluit istud contrarium expresse: sed tamẽ intentio sua est quod ibi fit speciale cum testamentũ rescinditur per querelam inofficiosi: quia cum rescinditur quasi testator fuerit demens 2 nõ sane mẽtis. ideo sicut rescinditur dispositio testamenti: ita 2 codicillorũ per regulam positam in. l. ñ. j. de legatis. j. Sed reuocatur hic in dubium per docto. Primo nunquid idem sit de iure nouissimo quod erat de iure digestorum. Secundo quid si testamentum expugnatur vel est nullum ex causa preteritionis posthumi vel iãnati. Super primo dixit Barto. in. l. j. §. de iure codicil. 2 in auc. ex causa. in vltima colum. C. de liber. pretẽ. sequendo Jac. de arequod bodie clausula codicillaris operatur: quia testamentũ nõ rescinditur per querelam ex boc medio: quia testator fuerit furiosus: sicut olim sed quia causa legitima inserta ab ipso vel probatur falsa vel non probatur ab herede esse vera in quo secundo casu potest expugnari testamentum sine aliqua culpa testatoris: non enim potest dici demens ille qui causam legitimam in testamento inserit secundum eum: sed ista ratio si bene aduertas cõcludit quod si de iure digestorum. testator expressisset aliquam causam legitimã propter quam probabiliter licuisset sibi credere filium esse exheredatum etiam de iure digestorum. clausula codicillaris debet operari quod est manifeste falsum. ¶ † Preterea ista sua differentia etiam concludit quod si exheredatio bodie sit facta sine causa: quia subest tãc ratio iuris antiqui quod clausula codicillaris non operaretur quando testamentum sit nullũ ipso iure: cuius contrarium ipse dicit in. d. l. prealleg. Unde debes aduertere ad. l. ij. ff. de inofficio. testamẽto. que dicit quod licet testamentum rescindatur sub colore: quia testator non sit sane mentis boc non dicitur: quia lex presumet testatorem fuisse furiosum: sed quia in boc actu facit contra officium pietatis quod communiter parentes facere non solent. Preterea quando testator exprimit legitimã causam falsam si boc facit scienter certe plus delinquit contra pietatem quam si exheredaret filium sine causa. Infamat enim eum de graui crimine vel de turpi facto in specie que est grauior infamia: vt. l. quoties. ff. si quis nouum. et ibi nota. j. de here. insti. Unde ergo non dicitur magis infamis quam ille qui penitus causam non expressit: 2 ideo licet ista opinio sit communis est multum dubia. Et ad id quod dicit Barto. q̃ quando causa non probatur potest expugnari testamentum sine culpa testatoris: quia forte causa est vera. Respondeo quia lex ex quo causa non probatur presumit eam esse falsam: 2 istud sufficit quo ad presumendum quod testator non sit in sus officio pietatis. Super secundo articulo fuerunt tres opiniones: vt plene refert hic Joan. de imo. Nam quidam dixerunt quod clausula codicillaris nihil operatur cum testamentum rumpitur ex causa preteritionis: 2 hoc tenuit gloss. fina. notabiliter in fine. 2 fuit additio in auc. ex causa. de lib. preteri. Alij dixerunt econtra q̃ sive sit nullum a principio: quia est preteritus filius iam natus sive rumpatur per, natiuitatem posthumi habet locum clausula codicillaris dũmodo legatum non sit relictum nominatim a filio preterito. Requiritur etiam quod forma clausule dicat si nõ valet vel valebit iure testamenti valeat iure codicillorum ad hoc vt comprehendat casum quo testamentum rumpitur ex postfacto per natiuitatem posthumi. 2 hec est communis opi. quam sequitur Barto. in. l. j. §. de iure codicil. que probatur secundũ vnũ intellectum in. l. si patroni. §. fi. j. ad trebel. 2 videtur secundum eos: quia clausula codicillaris non importat quãtum expressam repetitionem ab intestato secundum gl. in. l. ex testamento. C. de fideicõmi. Et probatur recte in tuenti in. l. fi. C. de codicil. 2 in textu nostro secundum vnum modum legendi: sed si repetitio relictorum esset facta expressa ab intestato sine dubio filius deberet prestare relicta: vt. l. si quis cum nullum. in princip. de iure codicil. ergo 2 similiter nunc. Aduerte tamen secundum Bar. quod clausula codicillaris bodie non operatur aliquid respectu relictorum particularium: quando testamentum est nullum ex causa preteritionis: quoniam illa confirmatur per auc. ex causa. quia relicta in testamento valido. Unde cum non valeant iure testa
a menti non valebunt iure codicillorum. Operabitur autem quo ad restitutionem hereditatis que non cõseruatur de iure nouissimo. Unde illa verba si non valet iure testamenti exponuntur quatenus non valet: vt. l. stichum qui mens erit. ff. de legatis. j. et nota. in. l. controuersia. ff. de transactionibus. Hanc opinionem confirmat hic Joan. de imo. quia ex quo non reperitur expresse an nullata clausula codicillaris cum testamentũ est nullum per preteritionem: ergo in dubio debet valere: tunc quia in dubio fa nemus testamento 2 vltime voluntati: vt. l. si pars indicantium. in principio. ff. de inofficio. testamento. tunc quia sumus in materia permissa: quia regulariter leges permittũt repeti. ab intestato. vt in tertio nostro: 2 cum non reperitur prohibitum censetur permissum per. l. nec non. §. quod eis. ff. ex quibus causis maio. Et secundum hanc opinionem dicunt hic Bal. 2 Ange. Specul. sepius consuluisse. Tertio fuit opinio Oldra. 2 Rayne. qui distinguunt inter posthumum preteritum 2 iam natum illo casu secundum eos operatur clausula codicillaris: 2 est casus notabilis pro ista conclusione in. l. generaliter. §. sed et testamento. ff. de fideicommis. liber. Et fuit allegatio Oldra. vt refert Bald. in auten. ex causa vltima causata. C. de liber. preteri. Et est ratio secundum eos: quia hic testator non vtitur impietate in filio: sed potius forte cogitans ipsum non esse nasciturum vel cum instituerit cum natus esset non est vsus consilio galli 2 seculo. Hoc tamen dictum est temperamentum si testator sciebat se habere posthumum vel si saltem apparet quod cogitauit in genere de posthumis qui nascerẽtur: alias esset dicendum prout distinguit Bartolus in. l. j. infra de iure codicillor 2 Baldus qui aliqualiter variauit ab eo in. l. fina. C. de codicil. 2 in dicta auc. ex causa. Secundo casu dicunt quod clausula codicillaris non operatur. 2 ista opin. licet non sit communis est multum probabilis. Primo per textum in. l. conficiuntur. §. j. ff. de iure codicill. vbi iurisconsultus dicit quod ideo possunt relinqui legata a venientibus ab intestato: quia illi creduntur tacite inuitati ad hereditatem ex voluntate defuncti. Et bene facit textus in. l. j. §. sciendum. in verbo non admittitur. ff. de lega. iij. sed filius preteritus scienter non venit ex tacita voluntate patris: imo contra voluntatem ipsius: ergo videt quod nec in genere nec in specie potuerit gravari. Secundo confirmatur ista conclusio per. l. quam allegat Barto. per se. i. per text. in. l. si quis eum. allegat in fine princip. ff. de iure codicil. in versi. 2 ideo. vbi satis clare colligitur quod tunc filius suus prestat legata repetita ab intestato quando nõ venit rumpendo sed ex tacita voluntate testatoris. 2 propter hoc dicit quod ibi non rumpuntur codicilli: ergo si non veniret ex tacita volũtate testatoris codicilli rũperent: alias rõ iurisconsulti
☞ esset falsa si istud necessarium non inferetur ex alio ter. † Tertio boc idem probatur quia de iure antiquo: quando testamentum

a ¶ Testis. ade. o. bar. soci. i 2si. clxxj. inci. diu pro fecto. §. 2 in pmis ibi nã notarius. et i cõsi. clxxiij. ici. reuerẽde pf §. ptrea boccirca pn ci. i. ij. pt. vbi qõ notarij 2 testiũ equalis est determinatio. bene. Va.

b ¶ Excõicati. vide. d. aler. de imo. in. l. iul. repe. 2 fe. de. de se. i 2si. lxx. 2 Lar. in c. ppẽdim. xxxix. qõ. de sen. excõ. in cle. j. q. iz. de exc. bene. va.

a ¶ Alb intesta. vide do. Bar. soci. in cõsil. ccxvij. incip. cõsideratis testõ. marci. vsi. §. circa boc ibi ex gbus videbaf cũ §. se. in. ñ. parte. Be. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

expugnabatur ex preteritione materna clausula codicillaris nō habebat effectum vt in.l.titia p̄allegat.que potest intelligi in preteritione materna cum loquatur de matre nec ibi fiat mētio de exheredatione expressa:nec valet si dicas ibi testamentum expugnatur per querelam:in preteritione autem paterna est nullum ipso iure:quia licet istam differentiam sentiat Bar.in.d.l.i. p̄allegata.hec tamen differentia videt fine ratione. Causa enī ꝓpter quam non vꝫ clausula codicillaris in illa.l.titia. est quia testator censetur non sane mentis quasi fecerit contra officiū pietatis:vt.l.ij.ff.eo.ꝛ.§.diri.Sed non minus facit contra officium pietatis imo magis pater qui preterit filium scienter q̄ mater: ergo idem iuris debet esse in vtroq;:ꝛ hec est ratio quā assignauit Oldr.in isto casu que multum placet.licet alia opi.sit cōmunis.Scias ergo quod Bar.in.d.l.i.de iure codicil.dixit singulariter quod fideicōmissum vniuersale q̄ debetur ex clausula supradicta non trāsmittitur ad heredem nisi sit aditum: ꝛ in hoc sapit naturam hereditatis:licet alꝫ transmitteretur saltem post aditam hereditatem iurta no.in.l.cum filio.ff.de leg.j.ꝛ in.l.ille a quo.§.fi.ff.ad trebellianum.Et ratio est secūdum eum: q; text. in.l.querebatur.ff.de testa.mil.dicit quod per istam clausulā codicillarem testamētum non transit in vim codicillorum ex quo datur intelligi q̄ ius testamēti transfundat in codicillis qui habent eandem vim:sed fideicōmissum non aditum transmittere tur:q; hereditas que defertur ex testō non agnita non trāsmittitur:vt.l.vna.§.in nouissimo.C.de cad.tollen.ergo vt habeat eādem vim non fiat transmissio:que verba nullo modo mihi concludunt.Nam q; testū transeat in vim codicillo;:hoc non significat q̄ codicilli habeant vim testamenti:sed potius q; extinguitur natura testamen.ꝛ conuertitur in naturam codicillorū: sed natura clausule codicillaris est q; habeant eandem vim q; repetitio legatorum ab intestato:vt dixi.§.ergo ista verba non cōcludunt id quod deducitur imo potius oppositum:quia q̄si vnum ius transfunditur in aliud non attenditur amplius natura iuris transfusi:sed eius in quē fit transfusio:vt.l.aliā.ꝛ ibi ꝑ Bar. ff.de noua.ꝛ no.in.l.j.C.de indi.

Summarium.

1 ¶ Munquid possit notarius signum ꝛ subscriptionem alteri committere.
2 Ubicunq; fieri debet aliquid ad solennizandum aliquem actum illud tale per alium similem expediri non potest.

1 **Singulos.** Hoc dicit testes debent subscribere per se non per alium testō. ¶ Et ex isto ter.arguit Bal.q̄ notarī signū ꝛ subscriptionē non pōt alteri cōmittere.de quo per Bar. in.l.diuus.§.item sena.ff.de falsis.vbi dicit quod q̄ notarius est impeditus pōt quidem cōmittere scripturam alteri:sed ipse debet subscribere:nec sufficit subscriptio generalis sed requiritur spālis:vt ibi per eū nisi instrumentū sit scriptum a filio notarii vel seruo.Et primum dictum posuit idem Barto.in.l.j.ff.de offi.consul.Bal.autem in auf.si quis in aliquo.C.de eden. dixit primum dictū esse verum sed secūdum nō placet sibi:quia ex quo notarius in subscriptione dicit ꝛ ego talis predictis oibus dum sic agerentur interfui ꝛc.satis per istam dictionē predictis ꝛ relationem videt specifice ꝛ spāliter narrare oīa contenta in scriptura per relationem ad aliud iurta.l. certū.ff.si cer.pe. ꝛ.l. asse toto cum materia.ff.de here.insti.Non ob.ter.in.l.si ita senatus quia ibi pcedebat scriptura que de sui natura erat prohibita et presumebatur falsa.Unde maio: requirit diligentia in subscriptione.ꝛ ista opi.placet ꝛ est multum equa. Et de ista dictione supascriptis.vide ter.in.l.j.§.ij.capite.ff. de posthumis.ꝛ bar. in.l.talis scriptura ver.si.ff.de leg.j.Sed in rub. de si.instru. pechar.ipse dicit ꝛ melius q̄ protocollum.i. scripturam originalem non potest notarius etiā impeditus cōmittere alteri aliquo modo sed extensionem instrumenti sic faciendam ab originali. Primo probatur clare in aut.de tabe.§.nos aūt.ꝛ ibi glo.expresse tenet in ver.bis ybi ter.dicit q̄ notarī non possunt se excusare quin per se conficiant documentum ꝓpter morbum vel occupationes:documentum aūt non dicit simplicem subscriptionē ꝛ signum sed ipsam scripturam instrumenti:vt clare patet ex illo §.scōm probatur in.c.inter dilectos.ver.extra.de fide instru.quē ter.intelligo in instrumēto exemplato ab originali. hoc etiā modo potest intelligi ter.in auf.de instru.fide ꝛ cau.§.in his.vel intellige eum:vt ibi intelligit glo.q̄ ibi discipulus tabularij qui preerat stationi fuerat ipse rogatus de instrumento quod scribebat:vnde subscriptio tabularij principalis erat magis ad corroborationem instrumenti q̄ de necessitate: vt eleganter declarat glo.in.§.nos autem.in loco prealle.iurta finem.ꝛ ista distinctio est sequenda siue notarius principalis qui preest stationi velit cōmittere instrumentum scribendum alteri sine sit notarius q̄ nulli preest stationi.Licet Joan.an.singulariter distinguat inter primum ꝛ secundum notariū in titu.de instru.edi.§.instrumentum ver.item opponit.vbi sentit satis clare quod notarius qui non preest stationi non potest cōmittere etiam exemplationem instrumenti alteri:sed distinctio Bal.magis placet.Distinctio autem Jo.an.confunditur per ter.expresse in.d.§.nos aūt. post principium.vbi dī quod si predicta non sint obseruata notarius qui iniunxit instrumentum alteri scribēdum priuabitur prepositura stationis:ꝛ sic datur intelligi quod loquitur ꝓpte de magistro stationis qui instrumentū de quo erat rogatus cōmittebat scribendum alteri.Et licet illi cōstitutioni dederit causam vna absurditas de qua fit mentio in prin.illius auf.q; vnus rogabatur de contractu ꝛ cōmittebat alteri q̄ audiret seriē contractus a cōtrahentibus:ler tamen vna vt perfectius disponat non solū ꝓhibet hoc q̄ quis sit rogatus de cōtractu cui non est presens:sed etiā illud aliud q̄ facit sibi instrumentū per aliū:ꝛ manifeste dicit ter.in.§.nos aūt. Unde opi.d.Card.flor. quam ipse posuit in.c.cum extra de fi.instru.quam refert ꝛ sequit Dobb. Soder.in.c.inter dilectos co.ti. dum dicunt simpliciter q̄ scriptura instrumēti potest cōmitti alteri non requirēdo aliquod impedimentum non videt verum nec esse cōis. Ly Cardinalis dicat se ita consuluisse. ¶ Scō no.q̄ vbicūq; aliquid debet fieri ad solēnizandum aliquem actum illud tale non potest expediri per alium silem.dicit ter.ꝛ glo.in.l.si in tres.ff.de arbitris.q; q̄ de forma est q̄ oēs iudices debeant pronunciare:ideo vnus non pōt ferre sniam alijs consentientibus.Unde dicit ter. notabilis in.c.cū ab vno.de re iu.li.vj:quod q̄si vnus iudex fert sententiā de mandato collegarum debet ferre sniam in numero singulari:tanq; vnus ferat noīe omnium sed in plurali.Est etiā ibi ter.singularis iurta glo.in ver.mandantibus.quod q̄si commissio debet fieri ad solēnizandum actum ꝓtia ꝛ taciturnitas non habetur ꝓ consensu:ꝛ bene facit q̄ traditur in glo.ꝛ ibi per Barto.in.l.j.in fi.ff.de aut.tu.Et ꝓ isto notabili vide tertsing.ꝛ q̄ ibi no.Bal.in.l.ꝛ minorū.C.de ꝓedi.mino.vbi est casus quod tutor non pōt petere per procuratorem:vt iudex inter ponat decretum alienationi rei minoris.Vide etiam glosl.notabilem.secundū solonem in.l.si per epistolam.ff.de acqui.here. que dicit q̄ quānis in cōtractu tutor non possit interponere auctoritatem per nuncium vel epistolam potest tamen interponere in quasi contractu.Tertio not.hic expresium qualiter testis debet se subscribere in testamēto.de quo vide hic per Bar.Et inter cetera no.ter.qui expresse vult quod ter.in subscriptione debeat facere mentionem sue signature quod facit contra Bal.ꝛ Ang. in.l.si testamenti.§.eo.ꝓout ibi diri.

Jusbona. Hoc dicit.verba iactatoria nō induxit dispositionem: vel sic sm Bal.ꝛ melius verba significantia institutionem futuram non disponunt de presenti. In ter.ibi iactauerit ꝛc.Et ex isto verbo colligitur Bar.intellectum ad istam.l. quod ideo hic ista dispositio nō seruetur vt testamentū:quia nō deliberate fuerant ista verba prolata nec considerata adhibitis testibus ad hoc.nam si conuocatis testibus fuissent dicta inducerent dispositionem:vt.l.pamphilo.§.prepositum.ff. de leg.iij. sed ista exemplificatio:non placet quia si nō fuerūt vocati: testes sed casu fortuito erant presentes:ꝛ alia ratione non valeret ista dispositio q; non esset solennis non ex hac sola:quia non habere animum disponendi.Unde Bal.dicit subtilius quem sequitur Soder.ibi quod in.§.propositum. erant prolata verba presentis temporis in modo optatiuo.hic autem erant prolata verba in futurum:ꝛ placet ista solutio:ꝛ maxime quia ibi referuntur verba testatoris ab alio vt de tertia persona que verba in ipso testatore probant in prima persona vel aliud exprimeret: nisi hoc q̄ testator dixit volo relinquere tali tale predium.† Verbū autē volo coniunctum cum infinitiuo:maxime in vltimis voluntatibus significat tempus presens:ꝛ ideo dispositk incontinenti:vt plene declarat Bar.in.l.serui electione in prin.ff.de lega.j. Et secundum istam solutionē erit hic casus valde notabilis ampliās ea que dicuntur in contractibus in.l.in ementis.C.de contrahē emptio.in quibus distinguitur vtrum verba contrahentium sonent in futurum:ꝛ tunc non perficiatur venditio vel in presens: ꝛ intelligatur esse perfecta.Nam vt hic vides secundum istā solutionem etiā in vltimis voluntatibus:ita est distinguendum.

Finis.

¶ Explicit aurea lectura domini Francisci de accoltis Aretini Juris vtriusq; monarche super titulo de testamentis.

¶ Magnifici

¶ Magnifici equitis:ac iurisconsulti excellentissimi cūi Franciscī de accoltis de aretio super secunda Jnfortiati lectura aurea cum apostillis domini Nicolai superāti equitis hierosolymitani.ꝛ domini Benedicti vadi forosempronien sis.J.V.docto.et per omnium.L.Paulū Rhodellum summo studio castigata.

¶ De legatis primo. Rubrica.

¶ In glo.rubrice ibi de testamentis ꝛc.licet ista continuatio possit tolerari:quia continuatio librorum non est necessaria secundum glo.in Rubrica[a].ff.de condi.fur. Videtur tamen sm Soder.esse a remotis ꝛ non a proxi.cum titulus proximus sit de codicillis. Tu autem dicas quod ista continuatio est a proximis: quia sub libro de testamentis continentur non solum alij tituli precedentes habentes dependentiam a precedentibus: sed etiā tractatur de iure codicillorū.vt est casus clarus in.l.j.§.quintus C.de vete.iur.emule.Et capitur tunc testamentum non stricte sz large iurta no.in.l.j.§.de testa.Unde potes dicere quod tractatus de testamentis finitur ti. proxi.precedenti.ꝛ ideo cōtinuatio fit a proxi.i.a fine proxime precedentis tractatus ꝛ eo modo continuat imperator insti.de legata.in prin.sed in hoc solum differt ab ista continuatione:quia ibi proximus titulus pertinebat ad causam testamenti propie sumpti:quoniam non precedit ibi titulus de iure codicil.sicut hic:sed sequitur post ti.de le.Sed saluaf ista continuatio quāuis habeat istam differentiam per ea que.§. dixi:quia largo modo etiam tractatus de codicillis dicitur tractatus de testamentis: sicut dicitur in loco p̄allega. Reliqua dic vt hic per Soder.

Summarium.

1 ¶ Dictio per omnia quid significet.
2 Adequatur vnum quandoq; alteri ꝛ ex ista adequatione fit q̄ oīs virtus que est in eo ad quem fit adequatio cōmunicetur adequato sed non econtra.
3 Jus patronatus quod competit defuncto licet non transferatur ad heredem extrancum tamen in herede extraneo ex sola voluntate defuncti videtur posse causari post mortem quod nunq; cōpetit defuncto.
4 Legata ad pias causas etiam cum adita est hereditas peti possunt officio iudicis coram ecclesiastico iudice.
5 Legatum in diem ante diei aduentū non transfertur dominiū.

1 **Ter omnia.** Virtus fideicōmissorum est attributa legati. Non diuiditur:quia breuis est. ¶ Primo no.ista l.ij.C.cōmunia de lega. quod ista dictio per oīa significat aliquid esse tale indistincte ꝛ sine exceptiōe. Unde imperator hoc exponēs insti. de leuer.ꝛ non vlq; adeo:dicit quod inter legata fideicōmissa nulla est differentia. Et quod ista dictio per omnia significet id quod dixi est casus clarus in.l.ius ciuile.ff.de insti.ꝛ iur.de qua etiam dictione fit mentio insti.qui.mo. ius pat.po.so.§.pari ratione. quē ter.addurit hic Paul.de castro. Et quia hic diximus quod dictio per omnia patitur restrictionem.vide glo.sing.quam no. ibi Ang.in aut.de incest.ꝛ ne.nup.in.§.sinuate in.§. sancimus. ꝛ bene facit ter. nunc glo.in.l.si.in verbo oēs effectus iuncta glo. C.de dona.can.mor. Et multo fortius idem importat ista dictio multiplicata in omnibus ꝛ per omnia[b] sicut probatur in.l.ij.§. fi.ff.de iure codi. Et hoc etiam multū repugnat opi. Pe.ꝛ Dyfi.ff.de iure codi. Et hoc etiam multū repugnat opi. Pe.ꝛ Dyfferentia. Istam si sic est:vt.j.dicam in glo.ista dictio non significaret indistincte:ꝛ similiter esset aliqua differentia contra text. insti.de leg.§.inductum.de quo plenius.j.dicam in glo.Dixit tamen Ang.in consilio suo.vj.quod quamuis ista dictio in omnibus ꝛ per omnia ponatur in statuto:recipit tñ statutū interpretationem restrictuam ne quis indebite ledatur iurta materiam quam ponit Barto.in.l. omnes populi.ff. de iusti.ꝛ iur.ꝛ quod no.in.l.ij.C.de nox.nihil allegat particulariter ad hoc.Licet tamen opi.sua potest defendi:quia videmus in si.quod etiam dictio omnium significat indistincte.Et idem quod totaliter[c] text. est cum glo.ꝛ ibi bocponit Barto.in.l.si cum exceptione.§. sed quatenus.ff.quod metus causa.Et idem significat dictio omni no.[d] vt in.c.inder.in fi.de offi.de leg.li.vj.ꝛ in.c.sibeneficia.de preben.eo.lib.ꝛ idem hic ponunt Archi.ꝛ Jo.an.Et tamen vtraq; istarum opinionum recipit limitationem ex mente.l. seu restrictionem de dictione omnimodo est casus notabilissimus in.l. ij.§.ex edito.in verbo item labeo.ff.nau. cau. stabula.Jo. dictione omnino.est glo.no.in cle.j.in verbo omnino.de vita ꝛ honestate cle.Et tenent Archi.ꝛ Jo.an.in.c.cum ex eo.de electio. li.vj. Potest etiam defendi ꝛ magis a propinquo ista conclusio:quia dum.§.diri ter.insti.de leg.ver.debeo.ostēdit q̄ ista duo significant idem vꝫ per omnia esse adequata fideicommissa ꝛ legata: ꝛ nullam esse differentiam inter ipsa.Et tamen illa verba nō excludunt quin equiparatio possit aliquo casu fallere ꝛ restringi quod probatur in corpore de here.ab intest.§.nullam vero.dicit quod nulla est hodie differentia inter emancipatum ꝛ filium in potestate quo ad succedendum ab intestato:ꝛ tamē remanet dicta ratio:quia si emancipatus non est suus nec continuatur in eo dominiū:sicut subtiliter declarat Bal.in aut.de succes.C.de suis ꝛ leg.ꝛ ego plene scripsi in.l.gallus.§.ꝛquid si tantum.§.de libe. ꝛ postibu. ¶ † Secundo no.quod aliquando vnum adequatur alteri:ꝛ ex ista adequatione fit quod omnis virtus que est in eo ad quem fit adequatio communicetur adequato:sed non econtra p hoc inducitur vt virtus que est in adequato cōmunicetur ei ad quem fit adequatio.ꝛ ideo imperator in.l.ij.C.cōmunia de leg. adequat vnum vni ꝛ alterum alteri:vt sic virtus vtriusq; cōmunicetur alteri:vnde in illo ter.probatur ista distinctio quam ponit hic Bar.ꝛ Jmo.post eum.ꝛ de materia vide quod in si. ponit Barto.in.l.j.§.si coheredis.j.ad.l.fal.in.l.j.C.de metropolili.vi.ꝛ quod ipse ponit in.l.si conuenerit.§.si nuda.ff.de pig. act. ꝛ in.l.non dubito.ff.de cap.ꝛ Bal.in.l.etiam.C.de iu. do. ¶ In glo.ibi:petit efficaciter hoc iure ꝛc.Ista glo.si simpliciter intelligatur ꝓout sonat est falsa:quia de iure ffoꝝ. fideicōmissa petuntur efficaciter:vt patet insti.de fideiō.here.§.j.oportet ergo dicere quod istud sit de iure antiquo ante mediam iuris prudentiā de quo fit mentio in loco p̄allegato vel exponere efficaciter.i. iure actionis:quia sm Dy.Bal.ꝛ Jmo.hic iure ffoꝝ ꝓ fideicōmisso exigendo non competit actio:sed datur officium iudi. vt videtur probari in.l.pecunie verbum.in fi.ff.de verbo.signi.ꝛad ter.in.l.filres.de leg.iij.per quem Ja.de are.ꝛ Barto.hic tenent oppositum.respondet Jo.de imo.quod verbum act. ibi positū capitur largissime ꝓ officio iudicis sicut in.l.actionis verbo.ff. de act.ꝛ obli.Sed ista oportet nō placet ꝓpter duo iura que ꝓbāt oppositū vꝫ per text.in.l.si cui legatum fuerit relictum.j.de condi.ꝛ demon.vbi dicitur quod si pater instituit heres rogatus emancipare filium quod ꝓ isto fideicōmisso non competit petitio:sicut ꝓ fideicōmissaria hereditate:sed succurrit officio iudicis extra ordinē.ꝛ sic datur intelligi manifeste quod si illo casu implorabitur officium iudi.specialiter ꝛ particulari ratione:vt ibi dicitur in alijs casibus competit actio: alꝫ ille casus nō differret a ceteris fideicō.quod vult ibi iurisconsul. ¶ Confirmatur ista conclusio per ter.secundū verum intellectum qui est ami cus litere quem ibi sequitur Barto.in.l.ita tamen.§.ad trebel. vbi patet quod ꝓ fideicōmisso vniuersali competit act.ex testamento.ꝛ sic actio personalis.ꝛ hoc clare dicit imperator recte intuenti in.l.j.in prin.C.cōmunia de leg.vbi presupponit quod ante illam.l.conditam que est nouissima constitutio ꝓ legatis et fideicōmissis competebat actio personalis.Non ob.ter.insti.de fideicō.here.§.j.vbi verba diriguntur ad iudicem.ꝛ sic videtur otiri officium iudicis iurta regulam que ponitur in.l.quod si minor in.fi.ff.de mino.ꝛ glosl.in.l.si soror.C.de colla.nam licet post tps quo cepit reddi ius de fideicō. competeret officium iudicis: postea tñ introducta est actio sicut ꝓ legatis.ꝛ hoc innuit ibi text.in ver.tantusq; fuo:.dum dicit q̄ pretor postea constitutus est qui ius diceret de fideicōmiss. que verba magis importarent actio.q̄ officium iudicis:quia ius dicere est ibi:ius reddere postulanti facit optime ter.ꝛ quod ibi dicit Bar.in.l. cum satis.C. de agri.ꝛ censi.lib.xj.Non ob.ter.in.l.pecunie.in fi.de verb.signi. quia pōt intelligi non de petitione fideicōmissi:sed de petitione cautionis:que fit ꝓ fideicōmisso ꝓ quo competit officium iudicis:vt in toto ti.vt le.nō.ca.nec potest dici sicut dicit hic Rapha.quod in.l.j.C.cōmunia de leg.verbum actio personalis potest exponi ꝓ officio iudicis:quia hoc nomen act.simpliciter non exponitur aliqñ hoc modo:vt dictum est:sed cum ista adiectione act.personalis nunq; reperitur ista expositio. Unde tene q̄ dixi.ꝛ aduerte ad intellectū.l.si cui relictum.de condi.ꝛ demonstrato quod non potest dici ibi competere officium iudicis:quia nō cōpetit regulariter ꝓ fideicōmissis.ꝛ q̄ ibi ponatur spālitas respectu libertatis pro qua spāli fauore dicatur cōpetere act. ex testamento:vt in prin.illius.l.nam ter.in.l.filiastra.§. fm vulgare. ff.de leg.j.ostendit quod actio denegatur filio in illo fideicōmisso.de quo in.l.si cui particulari ratione que nō est cōmunis alijs fideicō.sed q; onus patrie ptātis dissolnēde quod imponitur est inestimabile. ¶ In ea.glo.ibi:de media iuris prudentia:ista sol. approbatur cōmuniter ab oibus. Preterea ꝓ a dño Raph.qui triplici ratione ostēdit quod de media iuris prudētia:ꝛ sic de iure ffoꝝ.due differentie superius expresse:vꝫ secunda ꝛ tertia nō sunt sublate:q; ter.in.§.preterea.insti.fideicō.ꝛ in.§.j.insti.de singulare.per fideicō.relictis dicunt per verba de presenti quod legatū non potest fieri in codicillis:ꝛ similiter non pōt relinqui a legatario:ꝛ sic respiciunt tps pīs non ius antiquissimum: imo ius ffoꝝ.quod tunc vigebat:ꝛ sic de media iuris prudentia. Secundo hoc ipse probat per tertium insti.de lega.§.sed non vꝫ a deo. vbi imperator dicit se adequasse legata fideicommissis: sed hoc esset falsum si fuissent adequata de iure ffoꝝ.quia sicut quod semel est ruptum non potest amplius rumpi:vt.l.nam et si sub

a ¶ Glo.in ru. Hec glo.ad hoc allegat ꝓ singulari vꝫ sitem habeꝫ.j.i ru. de le.ij.ꝛad de qō nō est curandus si continuatio sit a remotis qñ tituli intermedij sūt de eadē materia decedēti ad quā fit cōtinuatio.vt est gl.not. no.in ru. de ope. no. nūꝭ oēs tituli. ¶ incipiēdo a ti.de testa. ysq; ad istū ti. sunt ō materia vltima rū volūtatū ergo ꝛc.vt.l. ij.§.q; vo.C. ō ve.ia.enu. Bene.ya.

b ¶ In oib⁹ et ꝓia de q̄ dictione vide Ant. de but. in cōsi.xix.et ro.i ꝓ.lxxxij. ꝛ bal.in 2li. ccxiij.ꝛ in cō fil.lxj. ꝛ dobar.soci.i cō si.clxv.incipiēs inuestituris vsi.vj. corroborat i fin in.ff.pte. vbi not.cuⁱ⁹ virtutis ꝛ iportantie sit in investitura. bene.ya.

c ¶ Totaliter. q̄ vbi ē vse vt p.d.Barsoci.in consi. cclxvj.incip. in cā q̄si.ij. etiā conclusio.circa pn. l.ij.pte.be.v.

d ¶ Dictio oi no. Adde q; ista dictio hꝫ duodecim significatiōes de q⁹ enumerat fely.i c.ex pte.el.j. in.j.co.de of fi.dele. item ista dictio excludit dispē sationez sm phil.in.c.cū erec.i.j.col. de ele.lib.vj. Nico.super.

Universidad de Deusto
Biblioteca

conditione.§.de iniusto rup.test.sic illud quod semel est adequatum non potest amplius adequari.preterea dicit ipse si de iure ff̃oz.ꝛ non de iure nouissimo:ista essent adequata non ponerentur diuersi tituli in.C.de lega.ꝛ fideicō.quia vnius rei debet esse vnius tit.Unde ipse recedens a cōmuni sua dicit qō ista.l. non est de iure ff̃oz.ȝ addita a compilatoribus nouꝰ iuris.ꝛ fic dicit tertiam lec.glo.esse verissimam que hoc sensit.Pro confirmatione istius opi.adduco ter.vltra eum in.l.libertates.la.j.ff.de testa.vbi dicitur quod libertas directa per viā legati non pōt relinqui in codicillis ab intestato:ꝛ ita intelligitur ibi glo.si ergo libertas:que est res fauorabilis non pōt relinqui in codicillis per viā legati:multominus poterit relinqui aliud legatū. Ad idem adducitur ter.que etiam adducit hic Rapha.in.l.illud.§. tractari.ff.tit.priori.vbi dr quod quando testator legat in dispone:que poterat cōsiderari:vt codicillus ꝛ testm signū est quod voluit testari qō non esset si legata possent relinqui in codicillis.ar gu.l.pro herede.in prin.ꝛ per totam.l.ff.de acqui.here. ☞ Sed aduerte antecp̃ rideam qꝛ inductio.ꝛ primū arg.suū concludit qō ꝛ hodie de iure nouissimo legata ꝛ fideicōmissa nō sunt inicē equiparata per oīa?:qꝛ certum est qō constitutiones nouissime de quibus in.l.fi.C.cōia de leg.precesserūt institutiones:vt in.§. nostra aūt.insti.de lega.ergo si sequimur literam:ꝛ insp̃icimus tempus presens etiam post.l.secundam cōia de lega. remanerēt differentie.de quibus.§.quod est absurdissimum:ꝛ videtur contra ter.expresse in.l.fi.C.cōia deleg.quem tibi statim inducam.ꝛ preterea nullus dicit hoc secūdo aduerte:qꝛ ter.in.l.illud.§. tractari.potest cōuerti contra eum ꝛ enim ibi quod si disponens secit legata ꝛ substituit prio directo si heres non esset hoc est signū quod voluit testari his duobus copulatiue cōcurrentibus:ergo si solum feciſſet legatum in codicillis non esset signū quod vellet testari:ꝛ per consequēs esset necessario concedendū qō legatum posset fieri in codicillis:qꝛ si non posset fieri nisi in testamēto solum legatū sufficeret ad hoc:vt testator videret voluisse testari ꝛ non codicillari.Ego tñ credo intellectū sanum illius litere esse sicut intelligit Rapha.vtrūqꝫ istorum duoꝝ per se sufficiant sine altero:ꝛ quod illa copulatiua resoluatur in singularitates:sicut do.Barto.in.l.j.in prin.de bis qui notā.infa.ꝛ in.l.is qui ducēda.§.vtrum.de reb.dub.quod proba.quia si testator substituisset primo directo si heres non esset etiam si nihil legasset istud solum videretur sufficere:quia substitutio vulgaris directa nō potest fieri in codicillis:sicut ergo hoc solum sufficeret:ita ꝛ alterū: vt coniuncta resoluatur in disiunctam respectu vtriusqꝫ mēbri: sed tū per hoc nō sequitur qō necessario legata deberent fieri in testamento:quia dato possent etiam fieri in codicillis in dubio tū significarent potius testamentum:qꝛ legatum esset plenius et perfectius:qm̃ pro legato facto in codicillis competit actio vtilis ex testamēto non directa scōm glo.l.j.§.de testa.in dubio autem verba debent intelligi in potiori significato.l.j.§.qua imperpetuum.si ager vec.vel empby.pe.Tu aūt potes considerare in ista materia quod per.ll.§.allegatas probabiliter videtur posse dici qō de iure ff̃oz.prima ꝛ secunda differētia posita in glos.nō essent sublate marime per.l.libertates.preallegatā.ꝛ in hoc ego concordo cum ipso:sed illa cōsequētia nō placet:ꝛ est falsissima: ergo ista.l.loquitur de iure nouissimo ꝛ nō de iure ff̃oz.ꝛ rideo aliter ad istam.l.ꝛ est nona rnsio qō legata sunt adequata fideicō.per oīa posteꝑ sunt producta in esse valido:vt quicquid plus est in fideicō.legato in esse legitimo producto videat attributū: ꝛ hoc sonant verba litere:qꝛ legatum nullī non est proprie legatum vt.l.non putauit.§.non quāntꝰ.ff.de cōtratab.ꝛ.l.iiii.§.condemnatio.de re iudi.vnde in modo producendi non sunt equiparata legata de iure ff̃oz.p omnia.Et ideo remanēt due differentie preallegate ſm istud ius qō tamen est ius antiquū.nā qō istud sit additum a compositoribus est diuinare.Et marime:qꝛ si bene respicias ad ter.in.l.j.§.tanta.C.de vete.iur.enu. non datur potestas compilatoribus simpliciter remouēdi minus idonea instituendo ius oīno nouum:sed bene corrigendo in aliquibus minus bene dicta ꝛ scripta ꝛ dicta ab aliis.Et sic non obstat scōm ar.qꝛ respondeo dupliciter:ꝛ primo qō io im perator dicit se de nouo adequasse legata:qꝛ vt ibi statim declaratur inducit nouum modum ꝛ nouam formam adequationis de iure enim ff̃oz legata adequabantur fideicom.accessorie.de iure autem nouissimo adequantur principaliter non accessorie qꝛ vnum adequatur vni ꝛ alterum alteri:que est noua species adequationis:vt dicit gloss.in.c.j.ne sede vacan.qui ita intelligit ꝛ declarat Bar.ꝛ optime in.l.j.C.de metropo.li.vj.preterea pōt dici etiam noua adequatio:quia additur aliquid ad primā: qm̃ per ius nouissimum adequant legata fideicō.etiā in modo inducendi:vt satis probatur in.l.fi.sepe allegata in duobus locis:ꝛ marime circa medium dum dicit non enim rep?bamus voluntatem defuncti.Et in fi.dum dicit qō quicquid est legatū intelligatur fideicommissum:ꝛ econtra que verba resp̃iciunt initium actus:dum geritur non solum actum productū in esse. ar.l.iuris gen.§.adeo.ſ.de pac.ꝛ.l. prime.§.sed cum adiicit.ff.de ver.obli. ☞ Ad tertiū rndetur multipliciter:ꝛ primo qō sunt tituli diuersi:qꝛ adhuc in modo producēdi remanebat dſia:vt dixi.Scō: qꝛ vt.j.videbis lȝ ista sint adequata vere tñ non sunt idem sed diuersa:ꝛ ad hoc denotandū diuersis titulis not.illud etiā quod tangit hic Rapha.non placet:dum dicit qō qm̃ vnum adequatur alteri per oīa:tunc videt facta adequatio inuicem:ꝛ eius si adequatio fiat indefinite:ꝛ isto modo limitat dicta Barper ter.sepe allegatū insti.de lega.§.sed nō vsqꝫ adeo.sed ille terparum viget:qꝛ lȝ in prin.dicat qō adequanť legata fideicom.statim postea declarat modū adequationis quod est facta inuicem ꝛ eque principaliter:sed vbi ista verba ponuntur absolute:vt in ter.nostro non significāt hoc:vt clare probatur in.l.fi.C.communia de lega.vbi posteꝑ dixit ommia fideicommissa adequari legatis statim addit:ꝛ econtra legata fideicom. qō est superfluum si illa prima clausula cōditione vniuersali operaret hunc effectum. Preterea hoc non est necesse dicere:qꝛ etiam si hunc effectum nō operatur:satis operatur ista dictio vniuersalis:qm̃ locutio inde finita:verbi gratia si diceret adequata sint legata fideicom. facti lius restringeretur qꝑ vbi esset apposita dictio vniuersalis:vt pȝ per not.per Bar.in.l.si pluribus.ff.de lega.iii.ꝛ quia supra dixi quod verba ter.insti.de fideicom.here.§.preterea.ꝛ vtili.de singu.re.per fideicom.§.j.poterant respicere etiam ius nouissimus C.ꝛ fic videretur inferri qō etiā de iure nmissimo remaneret differentia in modo inducendi legata ꝛ fideicōmissa quod est difficile contrarium defendēdo id quod supra dixi.potest dici quod satis est quod possint verificari inspecto iure ff̃oz qō tunc obseruabatur vt in pluribus:lȝ in quasdam esset mutatum per cōstitutiones nouissimas:contrarium tñ est difficile:ꝛ esset super eo cogitandum. ☞ In ea.glo.ibi ꝛ libertas dicatur non legataria.Ista glo.reprehenditur cōmuniter per omnes:qꝛ etiam de iure nouissimo est differētia inter fideicōmissariā libertatē directam:vt patet in.l.de fideicom.liber.C.ꝛ in.l.fi.C.de manu. test. Sed queritur que sit ratio differētie in hoc casu cū in ceteris legata ꝛ fideicommissa in inuicem sint adequata.Super quo ꝯdixit qō ratio est:quia ī isto casu circuitus potest esse vtilis. Sed in aliis fideicommissis particularibus non.Nam siue transferatur dominium ipso iure ex fideicommisso particulari siue non transferatur idem resultat effectus:quia tradita re per heredem etiam ſi prius non esset translatum dominiuȝ nisi remaneret penes heredem:sicut nihil remaneret si esset translatum dominiuȝ ipso iure:sed in casu nostro est aliter:quia si libertas competeret ipso iure cum est relicta ex causa fideicommissi ius patronatus non competeret heredi:quia ex quo non debet manumittere non potest effici patronatus:nec testator videtur illud voluisse. Sed si libertas nō competat ipso iure:sed tradatur a manumissore:tunc acquiretur per manumissionem ius patronatus. Et banc opi.ꝑde.sequuntur hic Modern.cōmuniter:ꝛ rñde ad impugnationē Bar. vt hic vide per eos nocabis tñ responsionem Rapha.que est melior ceteris:qꝛ licet ſi non transferetur dñium in alīs fideicō. particularibus posset resultare aliqua vtilitas heredi:sicut exemplificat Bar.hec tñ vtilitas non esset ex voluntate testatoris:sicut est ius patronatus quod acquireretur manumittenti ex testatoris voluntate:vt etiā fatetur hic Bart.vnde nō est eadem ratio qō circuitus nō debeat tolli in illis casibus:sicut ☞ in casu nostro. ☨ Sed huic opinioni multum repugnat tert.in.§. si non vsqꝫ adeo.insti.de lega.Qui dicit quod inter legata ꝛ fideicommissa inuicem adequata nulla est differētia. Nam ista locutio nō esset vera si inter aliqō legatū ꝛ fideicō.esset differētia.Preterea qō ista adequatio sit facta:qꝛ circuitus esset inutilis:vt dicit Pe.hoc non placet nec est de mente iuris imo potius videt facta ad coadiuuandā voluntatē defuncti:vt ſit plenior.vt patet in.l.ij.C.cōia de leg.vnde Bar.aliter hic dicit sicut retuli tibi in voce:cuius verba hoc significant in effectu: vt etiam eleganter Rapha.hic declarat qō in casu isto non est differentia inter legatum ꝛ fideicommissum:sed in modo legandi fideicommittēdi. Nam si testator qui legat libertatē expresse velit seruum manumitti ad heredem:tunc libertas non competeret ipso iure ac si esset fideicommissaria ꝛ manumittens acquiret patronat? ꝛ ecōtra si testator qui dat libertatē per fideicom.velit libertatē acquiri ipso iure competeret libertas absq; manumissione et heredi non acquireretur ius patronatus.nec tamen ideo debebit dici quod non sit fideicōmissaria libertas:qꝛ etiā fideicōmissum particulare factū de predio non minus dicetur fideicommissum:qꝛ hodie transeat dominium ipso iure in legatariū;ꝛ nil penes eos remaneat:ꝛ sicut in fideicommisso particulari de predio acquisto dñio ipso iure restabit traditio pro executione.ita poterimus dicere qō heres poterit relaxare seruo possessionem seruientis in qua forte erat de facto.Sed cōtra istam oppo.Bartol.arguitur tripliciter:nam ipse dicit quod ista differentia.§.allegata cōtingit:quia quādo ius patronacus hȝ causari in persona heredis non posset immediate causari:ex sola voluntate testatoris.

Sed libertas

Sed libertas competeret ipso iure seruo.Unde requiritur factū heredis.i.manumissio:vt tale ius patronus possit causari:ꝛ p consequens necesse est quod libertas non cōpetat ipso iure:quia tunc frustra fieret manumissio.quod aūt istud ius non possit causari mediate a defuncto:sine facto manumittentis ꝓbat ipse duplici ratione.prima quidē quia si iste in quo deberet causari ius patronatus esset extraneus ꝛ nō filius hoc ius non esset sibi cōcabile:ex volūtate defuncti sola:vt.l.si non sortem.§.libertus.de condi.inde.ꝛ.l.fabriles.cum ibi no.de ope.libe.vnde stat regula quod in iure qō non pōt causari ex sola volūtate defuncti requiriffactum alterius:sicut patet in re aliena legata vel iure heredis in qbus non transferꝛ dñium ipso iure sed ex traditione heredis:vt.l.non dubiū.in fi.ff.de leg.iii.ꝛ in.l.si heredis seruus.§. eo.Scōa ratio sua est:qꝛ etiā si ponamus exēplum in herede qui sit filius adhuc ius patronatus qō acquirit filio manumittenti tanq̃ ex ꝓpria manumissione non posset in eo causari per patrē: lȝ ius patronatus quod cōpeteret patri hereditario iure posset transferri ad eū:ita ꝓbat expresse in.l.si filius.§. critq;.ff. de fideicō.liber.sed cōtra primum dictū facit:† qꝛ lȝ ius patronatus
3 a qō cōpetit defuncto non transferꝛ ad heredem extraneum [a] tñ in herede extraneo ex sola volūtate defuncti videtur posse causari ius patronatus post mortē qō nunq̃ competit defuncto:ita ꝓbat insti.de singulis rebus per fideicō.re.§.si.ōr enim ibi qō directo manumissus in testamēto efficitur libertus testatoris:ꝛ sic causatur ius patronatus heredis repūtantis testatorem:nā in testatore ꝓpie est impossibile cū sit mortuus tpe quo competit libertas.Sed cōtra scōm dictum Bar.videt ter. notabilis in.l.si quis ita scripsisset.ff.de mann.test.vbi ōr quod testator pōt relinquere libertatē seruo manumittendo qō quidā tertius habeat ius patronatus ad quē non pertinet actus manumittēdi.Sed glo.ibi cōprobat dictum Bar.ꝛ satis innuitur ex ter.qꝛ ille potest agere:vt capiat ius patronatus:nā per hoc apparet qō non acquiritur ius patronatus ipso iure sibi:sed qō debet facere vt heres tradat sibi seruū:ipse manumittat:ꝛ ita exponit ibi glos. Et ista rnsio tollit primam impugnationē.§.dictam:qꝛ concesso sine ꝓcudicio veritatis qō in herede extraneo possit crearī ius patronatus tanq̃ hereditariū qō videt sentire gl.in verbo alio iure in.l.si filius.§.critq;.dū dicit.i.hereditarium non tñ poterit crearī ius patrōatus qō cōpetit sibi tanq̃ ꝓpriū:vt dictū est.ꝛ probat singulariter iuncta glo.in.d.l.si quis ita. ☞ Tertio cōtra Bar.ego arguo sic ſi hoc ius patronatus immediate cōpetit heredi a seipso iure legati:vt.d.Bar.ergo legatū pōt adimi ab herede sibi ipsi contra.l.sed ſi in cōditione.§.ſi.de here.insti.vbi al legat concor.in glo.ꝛ sic videtur longe ꝓbabilius posse dici quod hoc legatum immediate competat sibi ex dispositione testatoris sed posset rnderi:vt dicit glo.in.d.l.sed ſi in cōditione.in fi.quod dictum ius patronatus heres non capiet ꝓprie vt legatum:sed tanq̃ cōmodum non pecuniariū quod pōt cōpetere ipsi heredi a se ipso non tanq̃ heredi cū hoc non cōputetur ꝓprie in heredi tate:sed tanq̃ cuilibet sicut dicit glo.ibi:de libertate que cōpetit seruo heredi instituto vl'r hoc aūt tale cōmodum non regrit aditionē hereditatis vnde non diceret heres esse obligatus sibi ipsi non tñ posset habere effectū:nisi adita hereditate:quia datio libertatis non posset fieri hereditate non adita:vt.l.fi.ff.de fideicōliber.Et ita videt posse salvari ista subtilis doctrina Bart.quā solus Raph.hic de modernis scribentibus exponit. ☞ In ea. glo.ibi item hic cōio.glo.ista intelligitur dupliciter cōis intellectus Bar.ꝛ alioꝝm est qō gl.sentiat legata particularia nō esse adequata fideicōmissis vlibus:ꝛ econtra ſm.d.Raph.hic solus dicit quod iste non est intellectus glo.qꝛ si sic intellexisset gl.iepte fuisset locuta.debebat enim dicere quod inter legata ꝛ fideicommissa particularia ꝛ vlia fideicōmissa erat differentia cū nō minus differant fideicōmissa particularia a fideicōmissis vlibus q̃ legata marime in differentia posita in glos.vt patet in.l.si quis omissa.hic in glo.allegata:vnde ipse dicit glo.sentire id qō dixit ☞ hic Dy.qꝛ lȝ legata particularia sint adequata fideicōmissis particularibus legatis tñ vlia non sunt adequata fideicōmissis vlibus:vnde Dy.glossando tert.nostrum dixit qō per oīa exequata sunt legata.ſ.particularia fideicōmissis.ſ.particularibus.ꝛ hāc opi.Dy.ipse credit esse verissimā:licet Jaco.de are.ꝛ Dy.dicant contrariū in.l.fi.C.cōia de leg.Bart.hic ꝛ in.l.si quis seruū.§.ficontrariū in.l.fi.C.cōia de leg.Bart.hic ꝛ in.l.si quis seruū.§.ficontrariū in.l.fi.C.cōia de leg.Bart.hic ꝛ in.l.si quis seruū.§.ficontrariū in.l.fi.C.cōia de leg.Bart.hic ꝛ in.l.si quis seruū.§.fi. de leg.ii.etiam inducit ꝓ ista cōclusione subtiliter.l.que alle ff.de leg.ii.etiam inducit ꝓ ista cōclusione subtiliter.l.que alle ff.de leg.ii.etiam inducit ꝓ ista cōclusione subtiliter.l.que alle ff.de leg.ii.etiam inducit ꝓ ista cōclusione subtiliter.l.que allegatur hic in gl. vcȝ.l.mulier.§.fi.ſ.ad trebel.dicitur enim ibi qō ſi legat pars hereditatis ꝛ grauat legatarius de restituendo illā alteri quod non habet locū senatusconsultum trebel.nec transeūt actiones legatarie in fideicōmissarium ex senatusconsul.treb.sed ſi legatum vniuersale equipararetur vli fideicōmisso hoc esset falsum:quia primus fideicōmissarius rogatus de restituendo secūdo fideicōmissario transfert actionem ex senatusconsul.vt.l.j.§.de illo.ff.eo.ti.ꝛ plene per Bar.in.l.ex asse.ff.e.ergo ꝛ similiter esset dicendum in legatario vniuersali ꝛ si equipararetur fideicōmissario vniuersali:ꝛ in veritate ista inductio fortiter vȝget.Sed tamen in ista materia tu debes aduertere.ꝛ primo quod iste nō potuit esse intellectus glo. nostre hic:quia gl.esset sibi contraria in isto ver.Et in ver.precedenti.quod non est verisimile:vt.l.quod traditum.a.l.nam ad ea.ff.de condi.ꝛ demon. nam.§. proximo ver.expresse dicit quod inter legatum vniuersale ꝛ fideicōmissariam hereditatem non est differentia nisi in nomine:ꝛ eo modo loquitur glo.insti.de leg.ver.sed non vsqꝫ adeo.in verbo exequate.Et aduerte diligenter:quia lȝ gl.hic in vltimis verbis allegat d.l.mulier.§.fi.ex quo videtur sentire id quod dicit Rapha.qꝛ illa.l.loquitur in legato vniuersali in.§. sed non vsqꝫ adeo. non allegat illam.l.quia forte vidit quod extendebat dictū suum qō non volebat.Teneamus ergo intellectum cōem ad istam glo.ne videatur sibi contradixisse incōtinenti:ꝛ etiam sequamur cōem sniam.vcȝ qꝛ legata vniuersalia sunt equparata fideicōmissis vniuersalibus:nam si econtra fideicōmissum vniuersale equiparat legato vniuersali:ꝛ eius loco fingitur.insti.de fideicō.her.§.ſ qꝛ quare non idem sit dicēdum econtra cum sit eadem ratio nō potest bene ostendi.non obstat ter.in.l.mulier.§.fi.quia legata vniuersalia dico equparari fideicōmisso vniuersali quātū ad amplationem ipsius legati ꝛ fauorem ipsius:sed non quo ad fauorem tertij.i.vt si legatarius granatur transeāt actio.ex trebelliano in illo fideicōmisso.per hoc facit ter.optime in.l.iii.§.item si quis.ſ. de lega.prestan.vbi probatur quod legatum quod conseruatur descendentibus in eoꝝ fauoꝛe nō conseruat si descēdens habeat restituere legatum alteri.Ita dicamus in casu nostro si act.transirent ad legatarium fideicommissarium hoc non esset fauoꝛ legato.sed fideicōmisso relicto legatario:non tamen potest negari quin articulus sit dubius.Et tenendo opi.communem ad glos. nostram consequenter hic Dy.ꝛ Barto.ponunt multas differētias inter legatum ꝛ fideicommissum particulare:ꝛ vniuersalia fideicōmissa.quibus adde inquātum Bart.hic dicit quod ideo in fideicōmisso vniuersali non transit dominium rerum ipso iure:quia res ipse veniunt in relicto in consequentiam ꝛ non principaliter:qō eñ principaliter est relictum est ipsum ius hereditatis vtile.Et ideo non transfertur dñium:qꝛ etiā in legato particulari idem esset.l.seruū filii.§.ſi.ſ.eo.l.emptor.§. ancillam.ꝛ ibi per Bart.ff.de rei ven.nā hoc dictum videtur falsum:qꝛ vt ipse a ☞ Ad hereinferius dicit qm̃ legatur peculiū quod est ius vniuersale trāsferꝛ dominium rerū:que sunt in peculio ipso iure:vt.l.si peculiū.in prin.ſ.de pecu.lega.ergo idem esset dicendum in casu nostro:nō ob iura allegata per Bar.qꝛ loquunť in legato quod nullo modo continetur in verbis testatoris.Sed istud aliquo modo continetur in verbis inquātum exprimitur ius vniuersale qō continet istas res:vt dicit Jo.de imo.ꝛ bene facit quod tradit Bart. in.l.lucius.ꝛ in.l.j.ff.de vulga.ꝛ pup.Preterea sicut dicit Pau. de ca.ꝛ optime ista ratio pōt satisfacere:quare non trāsferꝛ tur dominium ipso iure rerum particularium.Sed cum non trāsferatur in fideicōmissariū ipso iure ius vtile sine restitutiōe: cū tamē hoc ius fuit expresse relictū hoc non apparet ex ratione predicta: vnde.d.Rapha.hic assignat aliam rationē dicēs qꝛ sicut ipsum ius hereditatis directum non potest causari ipso iure:nisi ꝑ viā restitutionis:vt insti.de codicil.in prin.ꝛ.l.pe.de condi.insti. ita ꝛ dñium directum rerū:que continenť in ipsa hereditate:sed ista ratio est insufficiens duplici respectu.primo qꝛ per hanc nō ostenditur cur saltem ius vtile fideicōmissi non causatur ipso iure in fideicōmissario quod pōt conferri aliter qm̃ per restitutionē. Itē ista cōsequentia nō videt bona ius directū hereditatis non pōt constituī:nisi per directā institutionē:ergo ꝛ directū dñium rerū que cōtinenť in hoc iure nō poterit transferri ex vniuersali fideicōmisso:qꝛ facilius transferꝛ dñium particulare rerū quā iuris vniuersalis hereditarij directi:nā qui semel fuit heres non pōt desinere esse heres:vt.l.ei qui soluendū.de here.insti.ꝛ tñ q semel fuit dñs potest desinere esse dñs:vt.l.cōmissa.ff.de publi.ꝛ.l.cum duobus.§.item rñdit.ff.pro soc.cū multis ſi.Preterea ſi ista ratio esset vera sequeret quod etiā facta in restitutione verbaliter directum dñium rerū hereditatis nō posset transferri in fideicōmissariū qō nullus dicit vel ſi dicat quod nō transferꝛ directū: sed vtile:etiam ego replico qō qua ratione ius vtile hereditatis in vniuerso pōt concedi aliter quā per viā restitutionis:eadem poterit transferri vtile dñium in rebus ipso iure:dic ergo breuiter ſm Bal.qō causa quare ius vtile vniuersalis hereditatis nō acquiritur ipso iure:sine rnsione est:qꝛ ista iura vlia fortius inherent ossibus qm̃ iura particularia:ꝛ difficilius trāsferūtur:vt patet in.l.si mulier.§.ex asse.ff.de iure do.de cuius intellectu vide ꝓ Bart.in.l.qui ita.§.i.ff.ad trebellia.Et sicut non potest acquiri ipso iure ius vtile vniuersale in hereditate:ita non est cōuenies quod rerū que continentur in isto iure transferatur dñium ipso iure quinimo nec est possibile:quia cum ius acquiratur in rebus singulis ꝓ mediū iuris vniuersalis impossibile est quod nō dato medio per qō fit acquisitio aliqd acquiraf. ☞ Et antecp̃ veniam ad ea que sunt extra glo.attende diligenter:quia reperitur vitra dſias inter iam dictas que colligitur ex.l.papi.§.fin.cum.l.seq.

a ☞ Equiparata ꝓ omnia. Nō ät differāt.vide gl. insti.e. tit.§. ſȝ not.ꝛ Ly. j.l.j.in.ij.op. ꝛ in.d.l.ſi.al lega.hic per are.i.iiſi. op. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ff. de inoffi. testa. vbi patet qđ quo ad reuocationē ⁊ resolutionē libertas directa ⁊ fideicōmissaria nō sunt paria: ⁊ quia facilius retractat libertas directa ꝑ fideicōmissaria. ⁊ potest dici qđ qz etiā de iure nouissimo remanebat aliqua differentia inter directas ⁊ fideicōmissarias ꝑm opi. ꝑde. ideo tolleret qđ etiā alie differētia inducte de iure ff. ⁊ de iure ff. fideicōmissa erāt adequata legatis: lz nō ita expresse: sicut de iure nouissimo. Aliqui tñ ad. hoder. hic tenēt primū oppositū vz Rapha. ⁊ Dan. de ca. nihil tñ boni allegāt sed pro eo ꝛ opi. videtur casus no. in. l. pe. in prin. ff. si serui. vendi. vbi iurisconsultus dicit qđ si fundus fuit legatus ⁊ legatarius vendicet fundū ipso iure intelligit constituta in eo seruitus in fauorem fundi retenti ab herede si vero predium fit datū per fideicōmissum ⁊ fideicōmissarius petat sibi predium dari heres pōt constituere seruitutē in predio. vnde pondero quod qñ loquitur de legatario dicit vendicat fundum: ⁊ nihil agit de impositiōe seruitutis qz res erat iam aliena: sed cū loquitur de fideicōmissario non dicit quod vendicet: sed qđ petat sibi dari fundum: ⁊ quod heres debet imponere seruitutē ex quibus verbis: satis dare colligit qđ fideicōmissarius non erat dñs. in cōtrariū videt casus clarus in l. hereunius. als fructus. ff. de vsufruc. quem ter. adducit hic do. Rapha. vbi videtur casus ꝙ etiā in fideicōmisso dñium trāseat ipso iure. sed ipse dicit qđ recte intuēti ille ter. non obstat vt. enim ibi qđ fructus debent restitui fideicōmissario post dñium trāslatum in eū. sed hoc pōt sane intelligi qđ fuerit trānslatū per traditionē lz ista rūsio est impossibilis sine subauditione. qz statim dicit iurisconsultus qđ maior pars anni trāsierit qđ anteꝙ dies legari cederet debent fructus post cedentem diei legati. vñ nisi subaudias ⁊ post traditionē ex illo ter. plane apparet quod post fideicōmissum purificatū transfert dñium incontinenti. Et hoc plz Rapha. tñ dicit hic vt dicit qđ de iure ff. nō folū nō trāsfert dñium ex fideicōmisso: sed nec etiam ex aliquo genere legatorū. vz qñ testator dirigat verba ad heredē precepting cum dicebat dānas esto dare tolle predium. de qua forma legati fit mētio insti. de leg. ⁊ j. sed hoc non placet mihi. tū quia ego habeo. l. expelsam in fideicōmisso de iure ff. que. ꝛ. fuit allegata. tum qz i toto corpore iuris ff. non inuenies qđ ex legato non transfertur dominium imperator. ⁊ in. d. ⁊ in. l. j. C. cōmunia de leg. dum videt innuere qđ ex quibuslibet legatis nō transferebat dominium rerum facere mentionē de iure antiqssimo. nō de media iuris prudentia cōprobata de iure ff. sed fortius ob. cōtra opi. qz imperator in nostra insti. de leg. ⁊ in. l. j. sepe alleg. ⁊ maxime in vsi. ⁊ hec disponimus videt significare qđ ipse cōstituit pro legatis ⁊ fideicōmiss. oibus act. in rem hypotecariā quasi essent quedā legata. vt dixi in quibus hoc non erat. ⁊ quedā fideicōmissa. sed pōt dici qđ ideo illa dr nona dispō. qz addit remediū hypothece quādo erat legata spēs. Itē addit qđ simul ⁊ semel cōcurret hypoteca cū rei vēdicatione in ea re. nā lz in legato quātitatis hypoteca esset inducta de iure ff. vt. l. creditoribus. ff. de separa. ⁊ ibi p Bart. ⁊ tangit etiā hic vbi sentit etiā hanc differentiā quā ego pono in legata spē hoc non erat inductū. vt manifeste colligitur ex ter. in l. j. in verbo hypothecā donare sepius allegata. Et ista ratio dr de nouo cōstituere. sicut dicimus. s. in prędētibus. Rūdēdo ad quedā dicta. d. Raph. per. l. iuris gen. §. adeo. ff. de pac. Non obter. in. l. pe. in princ. lz fortiter vrgeat. qz dico qđ etiā de iure ff. vna cū actione in rem concurrebat actio personalis ad dandū: vt. j. videbis in vltimo articulo. Itē aduerte: qz pro illa cōclusione quā. s. tetigi. qđ de iure ff. legata non poterāt relinqui ab intestato videt esse casus subtiliter inductus in. l. filius. §. j. ff. ad. l. fal. vbi iurisconsultus dicit qđ. l. fal. q̄ loquebat in cā testati extēdit diuus pius ad cām intestati ꝓpter fideicōmissa. q̄ relinquunt ab intestato in codicillis. sed si de iure ff. etiā legata in codicillis potuissent relinq ab intestato nō minus debebat extēdi. l. ꝓpter defalcata legata ꝙ fideicōmi. Ex quo extendit id qđ diri quod de iure ff. legata nō poterāt dari ab intestato. ¶ Extra glo. adde dicta Barto. breuiter ⁊ primo inquātum dicit quod sunt quedam legata que petunt officio iudicis. qz non competit per interesse alicuius qđ reperitur ⁊ alius casus in quo interest alicuius. ⁊ tamen non competit actio. sed officium iudicis propter inhabilitatem legatarij quod est qñ seruo relinquuntur alimenta. vt. l. seruos. ⁊ ibi per Bar. j. de ali. ⁊ cibaria. le. de quo ter. meminit glo. ita exponendo cum in. l. fina. §. illo. C. de necel. serui. here. isti. Reperitur etiam secundus casus magis notabilis vz quādo legata deberentur heredi tate non adita sicut dicit Bal. hic cōmuniter teneri in legatis ad pias causas [a] tunc eñ quia non est orta obligatio quasi contractu aditionis legata petuntur per officiū iudicis non per actionem personalem vel in rem. ⁊ est iste vnus casus in quo non trāsfertur dominium vere in legatarium ipso iure. nec competit actio in rem. sed solum iudicis officiū. ita tradit Bald. notabiliter in. l. hereditas. §. j. in vltimis verbis. ff. de peti. heredita. ⁊ clarius in. l. pe. col. C. si quis omisi. cau. testa. dicit etiam Spe. in titu. de actio. ⁊ peti. §. sequit. ver. illud vero. ⁊ bal. in. d. l. hereditas ꝓ quod legata ad pias causas etiā quādo est adita hereditas possunt peti officio iudicis [b] coram iudice ecclesiastico per ca. nos quidē. ⁊ c. si heres. extra de testa. xiii. q. ij. c. ylti. voluntas. Sed relinquit dubiū nunquid ꝓ legatis: que peti non possunt adita hereditate vel ꝓ legatis: que alia ratione petunt solo iudicis officio sit orta tacita hypoteca. Barto. hic vnico verbo sentit quod sic: dum dicit ad intellectum. l. hereditas. §. j. prealllega. ⁊ sicut heres pōt conueniri officio iudicis: ita ⁊ res hereditarie allegat illum ter. qui potius facit in oppositum: lz enim ibi cōcedat retentio bone fidei possessori: si tñ nō retinuit text. dicit qđ cōpetat ibi actio personalis: er quo datur intelligi qđ non habet remediū hypotece. ter. aūt in. l. de pollicitationibus. in fi. qui adducit in fi. ff. de pollicita. etiā non viget qz lz pretor possit interdicere: ibi alienatione rerū: vt pollicitatio habeat effectum: nō tñ sequit ergo res sunt hypothecate: qz etiā sine hypotheca in der potuit ꝓuidere: ne cōmitteretur fraus: imo ex illo ter. taci te datur intelligi quod si alienatio fieret extingueretur pollicitatio: ⁊ per cōsequēs ante declarat qđ res nō essent hypothecate qz tunc transirent cū onere suo ad possessorē: vt. l. si fundus. §. in venditione. ff. de pigno. cū si. Jo. de imo. hic dicit quod ꝓ ista opinione facit: qz sicut fideiussor pōt accedere illi qui non est obligatus: sed solum tenēt officio iudicis: vt. l. q̄ qs. §. si qs pro reo. ff. de solu. ⁊ plene declarat Bar. in. l. marcellus. ff. de fideiusso. ita vide tur posse accedere hypothece: ⁊ hoc cōcedo. Sed dubium est vtrū priuilegium de iure spāli quod est inductum pro habente actio. priolē. ⁊ ius obligationis extendatur ad eum qui habet officium iudicis super quo Bal. no. in isto puncto dicit quod non in. d. l. c fi. C. si quis ex causa testamenti. ☞ Unde ſm eum si ex forma statuti legata possunt peti nō adita hereditate [c] ꝓ his legatis nō cōpeteret hypotheca: qz statutum ero: bitās nō dz extendi: ⁊ qz hypotheca presupponit obligationem personalem: que non est in casu isto pro ista opini. facit quia officium iudicis est tus debilius qđ actio personalis vt. l. cum postulassem. Et ibi not. ff. de dā. infec. ergo priuilegium cōcessum actione personali tacite hypothece non extendetur ad ipsum: casus est not. quem ibi notat Bal. ad hoc in. l. properandum. §. fin. C. de iudi. vbi patet qđ tacita hypotheca inducta cōtra tutorem non extenditur ad actorem qui surrogatur loco eius: ad idem ter. optimus in. l. j. §. priuilegium. ff. de magi. conuen. ꝓ pro concordia possumus dicere qđ aliqñ legatum qđ petitur solo in officio babet in se fauorabiliorem causam qđ habeat cōiter alia legata: sicut est videre in legato ad pias causas alimentorum: sicut in sepultura testatoris: ⁊ tūc qz id qđ deficit huic legato propter nō aditā hereditatē suppletur: ex fauore cause dicamus qđ cōpetit tacita hypotheca: qđ vt esse eadē ratio sicut dicimus qđ tacita hypotheca causata cōtra tutorem habet locum etiam in protutore ſm glo. in. l. pro officio. C. de admi. tu. pro ista conclusione facit optime text. in. l. sed si susceperit. §. fi. ff. de iudi. vbi patet qđ dispositio iuris facta de eo qđ petitur iure actionis extenditur ad id qđ petitur officio iudi. quando est eadem ratio. Si vero legatum non haberet in se particularem causam fauoris: sicut in exemplo Bal. qñ disponitur ex forma statuti qđ legata debeantur non adita hereditate indifferenter: tunc vera sit opi. Bal. per iura superius inducta. Et qz Bart. hic eleganter tractat qualiter dominium trālferatur ipso iure in legatis adde dicta eius: breuiter qđ vltra casum positum per Bal. in l. j. si quis omisi. cā. testa. §. alle. in quo nō transfert dominii ipso iure. est etiā alius casus: vz qñ dominium rei legate est transferē dū in legatariū non ex voluntate testatoris a natura legati: lz ex natura eius que deducit in legato verbi gratia si relinquit vsumfructus pecunie: ⁊ si que vsu consumunt: ita declarat Bar. no. et ibi est casus in. l. j. §. si decem. j. vt le. no. ca. ¶ Tertio vt posse limitari ista regula in vsufructu. i. in seruitute psonali: que debet a re psone: nā licet Bar. hic expresse teneat qđ vsusfructus in vltima volūtate constituit ipso iure: per ea que hītur in. l. corruptionem. C. de vsufru. tñ contra istā positionem vt casus in. l. si ab here. ff. si vsusfru. pe. vbi probat qđ heres qui debet ex legato vsum fructum ante traditionem: licet teneat ad interesse qđ non esset si vsusfructus esset constitutus ipso iure. vt probatur in. ll. alleg. in glo. ⁊ hunc intellectum sequitur glos. in vltimo. in. d. l. ꝛ ponat alios qui diuinant: ⁊ ꝓiter videretur posse dici qđ silr ius fendi non posset constitui ipso iure in vltima voluntate. cuius contrarium determinat Bal. in. c. j. §. inuestitura. de no. for. fideli. vnde super ista doctri. Bar. est cogitandum. Scias etiā qđ sicut transfertur dominium ipso iure qđ erat penes testatorē in legatariū. ita ⁊ dominium qđ acquisiuit heres: quia complenit prescriptionem ceptam a defuncto anteꝙ purificaretur conditio legati vel dies glo. est singu. ſm Ang. in. l. j. §. fi. ff. de eo per quem fact. crit. Item sicut plenum dominium transfertur pleno iure in legatarium: ita legetur plena proprietas ſm Ang. gel. in. l. si vsufructuarius. ff. de ma. testa. per illum ter. ⁊ hoc est verum in legatis puris. ☞ Nam legatum in diem ante diei aduentum non transfertur dñium

a In legatis ad pias causas adde antalia legata gaudent priuilegio cū relicto facto ec clesie vide p Inn. ⁊ abb. in. c. relatus el. j. de test. ⁊ an legatū ad pias cās ꝓbet per tres testes vide p Bald. consi. cclxviij. incipiēs. factū fic proponit in. iiij. vol. Mic. su.

b Officio iudicis. vide bar. in. l. j. C. de sac. san. ec cle. bene. va.

c Hereditate. vide ang. a in. l. eā ꝙ. C. de fideicō. nisi in casibus positis per Bal. in. d. l. j. bene. va.

a tur dñium[a]: vt est casus nota. quem hic ad hoder. in. l. j. sempronius attalus de vsufruc. lega. de quo in. l. ita stipulatus de verbo. obli. Utrum autem sicut transfertur dominiū ipso iure: ita transferat publiciana. vide qđ plene scribit Ang. in. l. cum sponsus. §. j. ff. de publi. qđ ēt tetigit Bar. hic ⁊ est bonus text. in. l. j. in fi. ff. eo. tit. Et vide Bar. in. l. fideicommissaria. ff. ad trebe. ⁊ ad id qđ. §. diri ꝙ in legato factoin diem non trāferat dominium ante aduentū dici: vide optimum ter. qui clare probat in. l. fivsusfructus. §. plane. ff. vsusfruc. quemadmo. caueat. ¶ Ultimo inquantū hic bart. tractat quomodo actio personalis hypothecaria ⁊ actio in rem possint cōcurrere. Adde primo dictis eius: ⁊ dictis ad hoder. qđ inter alias opiniones illa vt notabilior quam tetigit glos. insti. de lega. §. sed nostra. Et approbāt hic Ang. ⁊ Jo. de imo. vz qđ conditio. i. actio personalis ex testamento potius: ⁊ hypothecaria competant ꝺ heredē rōne possessionis: que est penes eū: ⁊ sic agitur ad auocandam possessionē istis actio. ⁊ ad rē resti tuendā rei vendica. ſm hunc modū quem approbat Spec. in tit. de actio. ⁊ pe. §. sequitur. versi. illud vero iste actiones erant compatibiles: ⁊ res sua poterit ratione iuris possessionis domino eē obligata: ⁊ de actione personali ꝙ possit competere rōne possessionis tantum ad tradendū ipsam est indubitatū: vt pz in. l. indebiti. §. si nummi. ⁊ qđ ibi no. de condi. inde. ⁊ in. l. j. cum seq. ff. de tritica. Sed quo ad hypothecā no. illam glo. singulr: que decidit quod sicut est dñs pōt emere rē suā: ⁊ conducere respectu solius possessionis: vt. l. si rē aliquā. ff. de acqui. pos. ⁊. l. si in emptiōe. §. sue rei. ff. de ꝺhē. emp. ita pōt rē suā sibi hypothecare respectu iuris possessionis qđ est penes aliū: ⁊ hoc tenet Jacob. de are. ⁊ Joā. an. in addi. Spec. in ti. de obli. ⁊ solu. §. j. ver. item pone. vbi argumentatur per. ll. predictas de vendītiōe ad pignus qđ autem sola possessio etiam sine tit. possit cadere in iure pignoris quādo obligat illi q nō est dñs declarat Bart. ⁊ tz in. l. rem alienam. §. de pignactio. ꝺz tñ esse cautus libellās ſm Joā. an. in loco preallegato vt non agat ad restitutionem rei: sed possessionis: ⁊ si potest cauſari ius hypothece in sola possessione illi qui nō est dñs eadem ratiōe vt dicendū ꝙ ēt illi qui est dñs: qz non pignoratur sibi res sua respectu possessionis glo. tñ si bene inspicias in. l. neqꝫ pign°. in pn. de reg. iur. sentit oppositū: vū dicit qđ rem suā in pcario quis pōt accipere pcario respectu possessiōis ⁊ sic vt istud denegari i aliis casibus ꝓmissis. i. in deposito ⁊ pignore qđ tñ dixi credo verius nec est melior de corpore iuris ꝙ ter. cum gloss. in. d. §. sed nostra. ¶ Secundo adde inquantū Joā. de imo. hic reprehendendo dicta Ly. ⁊ Bar. dicit ꝙ habens dñium de iure spāli potest intentare actionē personalē ad rē dari: ⁊ eam obligatam bñe quandovel esset oīs revocabiliter: vel eēt dñs vtiliter ⁊ non directo: ⁊ ita loquunt iura allegata per doc. vz ter. in. l. in bello. §. ij quis per serum. de cap. ⁊ in. l. ex sertante. §. latius. ff. de execu. rei iudi. in illis enim. ll. dñs habebat dñium revocabile quod potest stare cū actione personali ⁊ hypotheca: vt. l. debito. in prin. ⁊ ibi per Bar. ff. ad treb. in. l. autem in rebus. C. de iure do. ꝺmulier habebat dominiū vtile: vnde adhuc poterat habere actionem personalem vel hypothecam ad acquirendum directum: sed in casu nostro legatarius de iure speciali erat dominus directo: ergo cū baberet plenum dñium non poterat amplius, vel vltra aliud dominium acquiri eiusdez speciei: vt. l. iij. §. ex pluribus. ff. de acqui. pos. Et sic videtur quod actio ex testamento non possit competere ad rem dari: licet ipse non probet legatarius habeat dñium directū. hoc tamē declarat ter. cū gl. ⁊ ibi hoc declarat Ang. ⁊ etiam sentit Bart. in. l. in rem actio. ff. de rei ven. ꝙ quā. l. ponat regulam ꝙ vbicunqꝫ per. l. introducitur acquisitio ciuilis dñi: nisi aliter constet de mēte legis transfertur ius directū: vt pz in. l. iij. cum ibi nota. ff. de vsuca. ⁊ i herede adeūte hereditatē de iure ciuili cui acquiritur ius directū sine dubio: ⁊ ibi declaratur: lz aūt qñ quis habet vtile dominiuz possit agere ad rē dari: vt acquirat directū si tamen res sibi datur vt ꝙ translato directo dñio non habeat nisi illud directum. ita ꝓbatur singulariter in. l. j. C. de dona. que sub mō. vbi dr qđ re stituitur ei pristinū dñium. glo. tñ valde notabilis in. l. si is cui. ff. ex quibus cau. maio. vt velle qđ ille qui hz vtile in rem si per eaz acquirit possessionē rei, non acquirat nouū dñii directum qđ vt contra ter. in. d. l. j. C. de dona. que sub mō. sed forte posses saluare illā gl. vz ꝙ aut est actū actione personali ad rem dari: ⁊ tunc acquirat de nouo directū dñium: aut est actū vtili in rē: ⁊ tunc quia agens in rem nō intendit querere nouū dñii: vt. l. sicuti. §. si quaratur. ff. si serui. vend. nō transferetur in eū dñii directū. etiā si sit lata sniā: ⁊ sic possunt singulr limitari ea que dicunt in. l. pompo. §. si iussu. ff. de acqui. pos. vz ꝙ ex sniā secuta directū non trāsfertur dñii qñ agens saltē erat dñs vtiliter. Posset ēt attentari qđ qñ ille q est dñs vtiliter per actionē personalē sequitur directum ꝙ remaneat dñs vtroqꝫ modo: qz licet illi qui est dñs directo nō possit accedere dñium vtile: vt. l. si heres institutus. in princip. ⁊ ibi per Barto. j. ad treb. econtra tñ illi qui erat ꝓius dominus vtiliter pōt accumulari dñii directum. casus est sing. quem ponderat Bart. in. l. si quis mihi bona. §. sed mandauit. ff. de acqui. here. qđ Bal. tñ negat in. l. j. C. qui admitti. licet autem quādo ler ciuilis ipso iure transfert dñium intelligitur transferri directus vt dictū est qñ tñ cōcedit in rē actionem in dubio intelligitur concedere vtilē ⁊ nō directā. gl. est nota. in aut. de dona. de iure dot. ⁊ ibi hoc tangit Saly. in. l. fi. C. de fac. san. eccle. ⁊ illo casu cum conceditur vtilis actio in rem non transfertur verū dñium: sed fictū ſm Bar. qui ita declarat in. l. interdum. ⁊. l. seq. ff. qui po. in pig. hab. ⁊ iō cū illa actione concurrit ꝓbatur. b vt ibi per barto. ⁊ ēt actio personalis vt est casus not. in. l. metum. §. volenti. ff. qđ me. cā. tāgit ēt Jo. de imo. hic aliā opi. vz ꝙ actio psonalis ad rē dari in bona casu de iure spāli cōcurreret cum actione directa in rē sicut ⁊ alibi concurrit in odium iuris: vt insti. de actio. §. fic itaqꝫ sed hanc opi. ponit alibi Spe. de quo ipse non meminit in tit. de actio. §. sequitur. ver. illud vero. ⁊ allegato.

Summarium.

1 ☞ Donatio regulariter equiparatur vltime voluntati.
2 Donatio causa mortis magis accedit ad vltimaz voluntatem ꝙ ad contractum. ⁊ in nu. 3.
4 Dispositio facta de tutore ⁊ curatore adulti an habeat locum in curatore furiosi.

Sciendum. Ille pōt codicillari qui potest testari. hoc dicit. ¶ In glo. sup verbo testari. ibi: imo in multis differunt. ꝓpter declaratione huius glo. ⁊ eorum que ponunt hic ad hoder. omissa disputatiōe sciendum est quod donatio causa mortis quo ad equiparationem contractuū vel vltimarum voluntatum pōt considerari quo ad quatuor modos. primo eñ est videndū vtruz comparetur contractibus vel vltimis voluntatibus quo ad ptā. tē conficiendi. hoc membrum ego addo ad membra bal. hic secōo cui comparetur quo formā ad dispōnēdi: hoc est mēbrum qđ ponit hic Bal. cum duabus alijs: que sequuntur. tertio cui comparetur quo ad virtutem confirmationis. quarto cui comparetur quo ad effectum ⁊ ius quod resultat ex ipsa donatiōe causa mortis. ¶ Quo ad primū dicendū est ꝙ regulr donatio equiparat b vltime volūtati regulr vt qui nō pōt testari ⁊ codicillari non pos fit donare cā mortis ⁊ qui non potest disponere super relictis nō pōt disponere sup donatione cā mor. banc regulam ponit gl. quā approbat ibi bart. in. l. tā is in princ. ff. de dona. cā mor. Ista 2clo pbat in. l. j. §. j. ff. de tute. ⁊ ra. dic. vbi dr ꝙ sicut pupillus nō potest c testari [c] ita non pōt donare cā mor. quā. l. alle. bart. in. l. tā is. §. j. §. alle. vnde nescio quare ad hoder. sibi appropriant istam. l. idem pbatur in. l. j. senatus. in prin. ff. de dona. cā mor. quā adducit bart. in. d. l. tā is. ⁊ melius in. l. illud. in prin. eo. ti. in generali equiparatione que fit de donatione cā mor. ad legatum. ⁊ in. l. fi. in vltimo rūso. C. de dona. cā mor. vbi imperator posīō dixit quod quo ad effectus donatio comparatur legato adiungit ꝙ in nulla alia pte est sibi dissimilis qđ verbū. vt aligd operetur ipo: tabit vt etiā in ptāte ꝺficiendi ista sint silia. ⁊ in oībus alijs in quibus non repit specifica dfia. ⁊ hoc modo debes intelligere opi. Rapha. hic 2 qui dixit ꝺ cōem sniam ſ ꝙ donatio cā mortis magis accedit ad d vltimā volūtatē ꝙ ad contractum [d] mouet ꝙ aliquas. ll. §. alle. ⁊ qz donatio cā mortis ꝛtinetur appellatione legati. vt. l. ⁊ fideicommissum. j. de leg. iij. Sed hoc est intelligendū largo modo ⁊ sub larga significatiōe pp quos dā effectus in quibus ista donatio cō municat cū legato. vñ lz. l. fal. loquat de leg. comprehendit tñ donatio. cā mor. vt. l. j. §. j. ff. ad. l. fal. tūcta. l. ꝺonatiōib°. C. ad. l. fal. sed stricto modo loquendo donatio cā mor. non est legatum: imo differt in multis de quibus in. l. j. ff. de dona. causa mor. per bar. ⁊ per glo. insti. de do. §. j. pro premissa 2clone vide donum text. in l. cū bi. §. hec oratio. iuncto ver. precedenti. ff. de transac. vbi pro batur ꝙ verbo relicti non competit donatio cā mor. sed tamen ad eam fit extensio ex identitate rōnis. Et per hoc pōt inferri qđ sicut vsurarius manifestus nō pōt testari ppvitium psone: ita nō possit donare cā mor. Iziū tū refert bal. fuisse consultū in ciuitate Mediolani. Et ipse ēt inclinat in hanc partem: licet sub dubio in. l. executorē. in pen. char. C. de execu. rei iudi. ¶ Circa secundā qualitatem est dicendum qđ quo ad formam ⁊ ordinationē sui donatio causa mortis magis equiparatur contractibus ꝙ vltime voluntati. ⁊ isto modo intelligit hic Bald. glos. in. l. ij. in prime voluntati. ⁊ isto modo allegandis. qz vlti. volūtas depēdet a sola voluntate disponentis. vt. l. inter vestem. j. de auro ⁊ arg. ☞ leg. ſfed donatio causa mortis non pendet a sola voluntate donantis. requirit em pītiam partis ⁊ perficitur traditione stipu e latiōis vel pacto nudo [e] hodie vt est casus in. l. iter mortis. in pri. ⁊. l. mortis causa. de dona. causa mortis ⁊ optime declarat Bart. in. l. j. ff. eod. ⁊ hic. De pacto nudo est gloss. quam Bald. vbi ꝙ dicit esse sing. in. l. cum pater. §. in suo. ff. de leg. ij. ⁊ quod circa ordinationem magis equiparatur contractui ꝙ vltime voluntati tenet etiam bal. in. l. cum bi. in prin. ff. de trāslac. vbi etiā alle. gl. ā d. §. meuio cū hoder. addunt socium. in. l. §. C. de iure do. ⁊ est

a ¶ Dñiū. vi. do. aler. hic allegātē pe. de anc. in cō si. eccl. inci. principaleou biū. be. va.
b ¶ Donatio cā parata fad de qđ de donatione cā mor. an eq parat. vide in. l. si. C. de donat. causa mortis. ⁊ Jaſ. in. l. cū hi. j. vi. not. ff. ꝺ transa. ſnico. supe.
c ¶ Pupillus nō pōt testari. adde an talis pupill° possit testari ad pias causas vide p bal. j. l. iiij. C. qui ter. fa. po. bar. j. l. j. C. de sacro. san. ec. ⁊ ibi bal. in repetitio. ſfic. ſit per.
d ¶ Ad 2clū q̄ vide tu. d. aler. ꝺ imo. j. l. ij. ſ pri. de ꝺob. ob. ⁊ in. l. i. possibilis. et. bene. va.
e ¶ Studo ad de. d. aler. ꝺ imo. in. l. q rome. §. fi. anus. ꝺ ver. ob. ⁊ pan. ꝺ ca. in ſfi. rez. vbi etiaz ꝙ hodie ſine traditione vz donatio cā mor. be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Penitere. adde. d. aler. de imo. in. l. qui rome. §. flauius. ad fi. de verb. oblig. ᵓ Ang. sing. in. q. astẽs miles. ᵓ dominus Alexan. de imo. in cõsil. lxxij. j. parte. ᵓ in consilio. lxxxviij. iiij. parte. Bene. Vadi.

b ¶ One consirmatur morte: adde ange. in. l. talis scriptura. in glo. in verbo vniuersa. j. co. ᵓ an talis donatio confirmetur iuramento vide per Bart. in. l. si pro eo. ff. de fide

Jo. de imo. sed hãc alleg. Ange. in duob⁹ ante eũ vz. in. l. fi. ff. de publi. ᵓ in cõsi. suo. clxxxiij. ibi addit vnũ nouũ ᵓ singulare: videlicet quẽ qõ nõ solũ ex pacto expresso cõcedit actio in donatiõe cã mortis: ꝫ ex tacito pacto qõ resultat ex vna parte ex ꝯsensu ꝓsumpto vñ ꝑm etiã si aliqs dicit alicui pñti promitto tibi donare cẽtũ. ᵓ ille tacet: qr ista ꝓmissio cõtinet fauorẽ suũ vt cõsentire. vt. l. tale pactũ. in pñn. ff. de pac. ᵓ est regula. l. q patit. ff. mãda. Et ꝓpter tale pactũ scõm eũ cõcedat actio: sed hoc dictũ est valde dubiũ: ꝫ sit singulare ꝓpter: qr ꝫ in multis casib⁹ in fui fauorẽ qs videat cõsentire quo ad diuersos effect⁹: ḣtũ tñ ad deducẽdũ aliqd in pacto: ita qõ sit pactum ᵓ nõ pollicitatio iurta. l. pẽn. ff. de polli. hoc nõ vr verũ qõ sola pñtia faciat pactũ: ᵓ ꝫ vr probari in. l. ex pollic. ff. de polli. vbi ille q ꝓmisit aliqd apud rẽ publicã. i. apud officiales reipublice dr fecisse nõ pactũ sed pollicitationẽ ꝫ ex eo qõ resultaret pactũ tacitũ: adhuc esset dubiũ: qr si pactũ esttacitũ ergo donatio nõ pt esse expssa: sed in tacita donatione nõ ḣz locũ. fi. l. si qs argentũ. C. de dona. vt soleñter declarat bar. in. l. iuris gẽ. §. quinimo. ff. de pac. ᵓ in. l. si tibi. in pñn. eo. ti. reprehẽdẽdo glo. sing. ibi posita q tenet oppositũ: ergo ista doctrina nõ vr ꝓcedere. Sed adhuc reuocat in dubiũ: vtrũ in dona. cã mor. dek actio ex pacto nudo de donãdo: nã ter. in. l. si qs argentũ. §. pe. C. de donatio. sicut dicit Jo. de imo. in. l. cũ ex cã. ff. de re indi. manifeste loquit in donatione in terminos qõ ps ibi dr qõ imponit necessitas donatori ꝑstare qõ ꝓmisit. Jtẽ in illa donatiõe requirit insinuatio: sed neutrũ istorũ cõuenit donationi causa mortis: qr donator põt penitere[a] ᵓ nõ prestare vt. l. q mortis. ff. de do. cã mort. ᵓ in tali dona. nõ requirit insinuatio. vt. l. fi. C. de do. can. mor. ergo verba. l. nõ loquunt de hac dona. vnde ipse inclinat ibi qõ illa glo. nõ sit vera. cõfirmat ista opinio melioriꝫ rõnib⁹: qr sicut dispõ hoĩs regulariter nõ extendit: vt declarat bar. in. l. gallus. §. qd si tantũ. de libe. ᵓ posth. ᵓ probat in. l. si cũ dotẽ. in pñn. solut. mat. ᵓ in. l. si extraneus. ff. de cõdi. ob cãm. ᵓ ita dispõ exorbitãs a iure regulariter nõ extendit. vt. l. qõ vero. ᵓ. l. qõ nõ rõne. ff. de legibus. sed in dispõne hoĩs si fit mentio de donatione nõ intelligitur donatio causa mor. vt. l. filiꝰ. §. cũ. ff. de dona. ergo idẽ ca

¶ fu nõstro q exorbitat aũre cõi. ¶ Scõ ᵓ fortius. l. si qs argentũ. C. de do. nõ ḣz locũ in donatione remuneratoria: qr nõ est ꝓpie donatio ꝑm Guil. de cu. ᵓ bar. in. l. iuris gen. §. quinimo. ff. de pac. ergo ssr nõ vr habere locũ in dona. can. mor. ꝙ similr non est ꝓprie donatio: vt ps ex. l. j. in pñn. ff. de do. bis tñ nõ obstantibus possimus sequi cõem sñiam. Et ad ꝓmũ argu. d. Jo. dico qõ ꝫ. l. illa nõ loquat de do. causa mortis sit tñ extẽsio ad eã: qr quo ad modũ ordinãdi equiparat donationi interviuos magis q̃ legato: vñ virtute equiparationis sit ista extensio: qr videt esse eadẽ rõ: vñ sicut dicit glo. in. l. si. de do. prele. sicut socer non potest donare inter viuos nurui ita non põt donare causa mortis: ᵓ tñ illa materia est exorbitãs a inre. ad scõm rñdetur qõ difficilius extendit dispositio hoĩs q̃ dispõ iuris etiã exorbitãs: vt patet ex

¶ notatis. d. §. qd si tãtũ. ¶ Ad tertiũ posset dici q̃ dõatio remuneratoria nõ est eqparata ᵓ exequata quo ad aliqd donatiõi simplici ᵓ mere saltẽ quo ad modũ inducẽdi vnde nõ sit extẽsio: sicut in donatione causa mortis: q̃ quo ad modũ inducẽdi equiparat donationi inter viuos vel posset negari illa doctrina tanq̃ non vera: nã eisdẽ modis educitur donatio remuneratoria vel ficta qb⁹ simpler donatio: cur ergo nõ dr̃ aliqd actio ex pcõ de donãdo in illo casu non bene apparet ratio: possumus enim dicere qõ iura que volũt qõ ex pacto nudo remuneratorio non detur actio intelliguntur de iure antiquo nõ de iure nouissimo: ᵓ forte hoc videtur verius maxime qr maior fauor debẽt donationi remuneratorie quã donationi simplici: vt patet ex notatis in. l. aquilius regulus. de dona. ᵓ in. l. si pater. §. fi. de ma. vindicta. ¶ Circa tertiam qualitatẽ dicit bal. ᵓ ãdoder. qõ quo ad confirmatio. magis equiparat contractui q̃ vltime volũtati: nã legata relicta in vltima volũtate debẽt cõfirmari per additionẽ hereditatis ex testameto vel ab intestato. vt. l. eã quã. C. de fideicõmiss. ᵓ. l. fi. C. de fideicõmiss. liber. ᵓ per glo. in. l. qui filio. §. si seruus. ff. de here. insti. sed dona. can. mor. nõ regrit additionẽ sed sola morte confirmatur scõm Bal. ᵓ Ang. hic pro quoꝝ dictis alleg. ãdod. glos. in. l.

¶ post legatũ. §. peñ. ff. de his quibus vt indig. ¶ Et probat ista conclusio in fi. in. l. sequens questio. ff. de leg. ij. vbi est casus qõ donatio inter virũ ᵓ vxorẽ q̃ confirmat morte[b]: sicut donatio causa mor. non requirit actitio. ergo idẽ in mortis causa donatione: vñ Bal. notabiliter ista declarãs in. l. cũ virũ. C. de fideicommiss. et in. l. si mortis. C. ad. l. falcid. dicit quod donatio causa mortis. C. propter e sumpta. i. pront fit pñti ᵓ. non requirit additionem quo ad sui confirmatio. sed quo ad obligandũ heredẽ sic. Si autem sumat ipropprie pro donatione: q̃ sit absenti cõtã quinq̃ testib⁹: que est potius fideicommissum vel legatum quã donatio: vt declarat Bar. in. l. j. ff. de dona. causa mor. tũc hñ requirit additio qr

c pea cõpetit actio ex testõ q̃ orit ex additione: vt. l. apud iulianũ. in fi. ex q. can. in pos. catur. ᵓ. l. maleficijs. §. heres. de actio. ᵓ oblig. Et ideo illa magis vltimis voluntatib⁹ q̃ contractib⁹ equiparat: imo est ꝓprie vltima volũtas: qõ aũt donatio causa mort. non regrat additio. probat bal. in. l. eã quã in. fi. char. C. de fideicõ miss. subtili rõne ᵓ vera qr fi regreret additio: ergo filius de iure ffoꝛ nõ posset donare cã mortis cõsentiente patre: qr de iure illo nõ ḣz heredẽ nisi in castrẽsibus: vt plene br̃ in. l. post dotẽ. ff. sol. mat. Aduerte etiã: qr ꝫ donatio cã mor. regr̃ sit revocabilis hoc tñ fallit ꝑm Ange. hic ᵓ in. l. q rome. §. flauius. ff. de ver. obli. vbi cũq̃ donator qr̃ penituit donationis decederet postea sine here de tũc eñ q̃ nullius interest donationẽ factã esse revocatã: ideo revocatio nõ ḣz effectũ: vt est casus not. in fi. in. l. j. ff. de bis q fine

3 manu. ad li. perue. ¶ Circa quartã qualitatẽ vcs quo ad effectũ ipsius donationis dicendũ est qõ regulr dona. cau. mor. equiparat vltime volũtati magis q̃ ℔ctui: vñ transferr ex eo dñiũ ipso iure. vt. l. j. ff. de publi. Jtẽ ḣz locũ ius accrescẽdi ᵓ substitutio. vt l. j. in fi. de ca. tol. ᵓ. §. finaũt sub cõdõne. ᵓ quo ad alios effect⁹ cõuenit de gb⁹ dic⁹ moder. ᵓ p Bal. in. d. l. cũ ꝓin. de trãſ. Videt sta ꝑm Pau. de cast. hic differre a legato imo qr legatũ põt repudiari antẽq̃ accepteꝫ etiã in prẽiudiciũ tertij cui legatari⁹ erat granatus. l. j. §. pio scõo. ᵓ. §. in nouissima. C. de cad. tol. sed in donatione can. mor. aliud est qr nõ põt qs vt eximat se ab onere repudiare donationẽ can. mor. glo. est singu. ꝑm cũ in. l. cũ pater. §. eorũ. ff. de leg. fi. quã gl. cũ ter. ad hoc signãter alle. bal. in. l. cũ hi in pñn. ff. de trãſac. ᵓ quis ego adhuc non perceperim ex illo tex. vel ex illis glo. dictũ tñ in se videt vera qr cũ donatio cã mor. ꝓpie sumpta fiat vel traditiõe vel stipulatione vt pacto manifeste ꝓsupponiꝫ acceptatio donationis. sicut ergo legatũ semel acceptũ nõ põt repudiari vt videtur in. l. j. §. co. in vl. q. ita ᵓ donat. cã mortis. vñ in hoc videt differre a legato qñ legatus esset accepta tum. Et aduerte qr in primo membro istius distinctionis ideo dixi quod regulariter donatio causa mortis equiparat vltime voluntati quo ad possibilitatẽ eã faciendi vel nõ: q̃ etiã aliquis casus in quo etiã quo ad possibilitatẽ faciẽdi vel nõ faciẽdi equiparatur potiꝰ cõtractui. ᵓ iste casus est qñ rõ possibilitatis ᵓ impossibilitatis oiꝭ a mõ disponẽdi ᵓ forma. verbigratia: ideo nõ põt filiuſſa. legare de consensu patris: qr modus faciẽdi vltimaꝫ voluntatẽ consistit in libera volũtate dispõnẽtis: ᵓ ideo quia voluntas non esset libera si faceret de cõsensu patris nõ ꝓmitteret filio taliter legare: permitteret autem filio taliter donare: quia forma donãdi q̃ assimilat cõtractui nõ pẽdet a sola ᵓ libera volũtate donãtis sit cñ cũ alio. Jtẽ ℔ctus põt pẽdere ex arbitrio alterius. vt. l. fi. C. de cõtrab. emp. Et ideo filiꝰ q in donãdo cã mort. seruat formã cõtractꝰ põt donare: qr nõ est necesse qõ volũtas sit libera. ᵓ hanc rationẽ sentit hic Bart. sed plenissime declarat in l. tam bis. de leg. j. §. allega. Et ex bis que supra diximus ꝑ qõ illa clausula q̃ cõiter solet poni ꝓ notarios in testamẽtis si nõ vꝫ iure testamẽti vel codicilloꝝ valeat iure donationis causa mortis si pars cui donat est absens nil operat: quia vt supra diri illa donatio vꝫ in vim fideicõmissi. ᵓ ita dicit Bald. nota. in lege labeo. in vlti. col. ff. de pact. idẽ est scõm Raph. hic si ille qui donat hoc modo nõ possit testari vel codicillari: qr iste nõ potest donare causa mortis. vt. §. diui. Si vero ista clausula poneretur quando filiuſſamꝰ facit testñ vel codicillos patre consentiẽte: tunc posset operari effectũ iurta. l. tam bis. §. j. preal. vt dixit hic Rapha. et sunt verba Bal. formaliter in. l. eam quã. in. fi. charta. C. de fideicõmiss. Illud scias etiã qõ sicut hereditas nõ põt dari in codicillis ita nec per donationẽ causa mortis. vt est casus nota. secũdus

¶ vnam lectu. quã ibi ponderat Bart. ad hoc in. l. licet. C. de pact. ¶ Extra gl. tetigit hic bar. nota. q. propter quam quotidie allegatur hic que est talis. Dicit statutum qõ minor. xx. anni s non

d possit testari. querit vtrũ etiã videatur ꝓhibitus codicillari ᵇ ᵓ cõcludit qõ sic virtute interpretatiõis passiue. q̃ causatur ex ista. l. ᵓ fi. Cũ enim hic ponatur regula qõ qui nõ potest codicillari si l. noua, ꝓhibet aliquẽ testari. ista. l. trahitur ad ipsam. l. nouam. ᵓ. l. noua patitur interpretationem extensiuam p regulã. l. veteris. ᵓ vocatur ista interpretatio passiua. alleg. l. j. §. l. facidia. ff. ad l. fal. ᵓ. l. j. §. j. de mune. ᵓ bono. quas. ll. declarat plenẽ in. l. oẽs populi. in pe. cbar. §. de iusti. ᵓ iure. ᵓ ista dicta sequũtur communiter ãdoder. hic ᵓ vtriq̃ volentes quod in materia correctiua fiat extensio de casu ad casum virtute regule antique: sicut expreſ se ponit Jo. de imo. in. l. si vero. §. de viro. §. solu. matri. ᵓ in secũdo articulo principali. in ver. iiij. fallit. allegant glo. in. l. quod vero. ff. de. ll. ᵓ in. l. si qs seruo. C. de fur. sed. d. Rapha. hic insargit ꝫ ista dicta. ᵓ ponit in ista materia duas conclusiões. ¶ Prima cõclusio ler nona per interpretationeꝫ passiuã põt declarari suppleri ᵓ limitari per veterẽ. ita loquũtur. ll. allegare per bartolum quia. l. cornelia que introducit nouum genus testamenti

limitat

limitat p. l. fal. vt ita valeant legata facta in testõ quod tam possint defalcari. Et ssr. l. j. §. j. de mune. ᵓ bono. trahitur ad mun⁹ de nouo creatum declarando ᵓ limitando qualr debeat prestari iurta. l. non est nouũ. ᵓ. l. sed posterius. ff. de leg. ᵓ quod plene ponit bar. hoc declarando in extra. ad reptimendum. in verbo non obstantibus. ᵓ qõ notat glo. in. l. sciendum. in pñn. qui satisfa. cog. ᵓ in hoc concordat cũ opi. cõi p quã dixit se consuluisse in ciuitate ne apolis qõ statutũ illius loci quo cauetur q̃ moriente marito oĩa bona sint vroris que maritus ipsius vroris causa parauerat. Illud statutum recipit limitationem a iure communi: vt ita lucretur vxor illa bona qõ teneatur ea reseruare filijs ꝑmi mariti per ea que habentur. l. si quis priori. ᵓ. l. femina. C. de secũ dis nup. ¶ Secunda conclusio sua est talis. l. noua corrigens ius commune sicut in casu nostro virtute regule antique ibi posite nõ extenditur ad casum ibi positum in statuto ibi parificatũ in l. q̃ modum regula catonis nõ respicit. ll. nouas. Et sic patet qõ dispositio noui statuti non extenditur per nouam. l. preterea dicit ipse regula non cõstituit ius nouum sed ius constitutum narrat: vt. l. j. de reg. iu. ergo non potest extendere statutum: qr sic cõ

a stitueret ius nouũ. ¶ Tertio dicit ipse si ista cõclusio Bar. esset vera semper in materia correctiua[a] fieret extensiõ ᵇ cõtra. l. precib⁹

a C. de appel. ᵓ. l. iancimus. C. de testa. ᵓ ꝫ ea que notant omnes in l. si vero. §. de viro. §. fol. ma. Probatur qõ istud inconuenies sequeretur: qr ꝫ. l. non possint. §. de. le. ᵓ in. l. de qbus. eo. ti. expresse dr q̃ casus indecisus debet determinari per. l. fina. ᵓ per idẽtita tem rationis. ᵓ sic vr inductum per modum regule quod vbi est eadẽ rõ qõ est dictum in vno censeatur dictũ in alio ᵓ sic semper fieret extensio quod est absurdum. ꝓ ista cõclusiõe allegat quã dã gl. in. l. j. §. de officio eius cui mand. est iurisdque vult ꝑm eum q̃ si qua sunt bodie effecta iurisditionis que olim erant meri imperij illa possunt delegari quasi de spẽmeri imperij noniter inducta per nouam. l. nõ intelligat dispossuisse. l. antiqua. Prodicta conclusione vr esse glo. notabilis quã ibi ponderat bart. sed rebendit in. l. beres absens. §. j. ff. de iud. cuius etiam meminit hic d. Pau. qui vr velle q̃ eparatio que fit per modũ regule intelligatur facta inris precedentis eparatione nõ postea sequẽtis ꝓ qua conclusione adduco singularem doc. Jo. an. in ti. de cu. §. fin. in addi. que incipit dicit Ubertus debobio. vbi dicit singulariter qõ licet per regulã iuris antiqui fit inductum vt cui defertur hereditas legitima deferatur tutela. Si statutum contra regulas iuris prefert agnatos matri in successione intestati: nõ tamen videtur preferre in tutela q̃ cum fit correctiuum non extenditur ꝑm cum ᵓ sic manifeste: sed qõ in mã correctiua non fiat extensio p virtutẽ regule: de qua in. l. j. in fi. ff. de legi. tut. ᵓ propter ea forte Bald. secutus istas doctrinas in. q. nostra tenet contra Bar. in. l. fi. C. de testa. ᵓ vtitur ꝓpria rõne Jo. an. ᵓ idem tenuit in. l. si arrogator. circa medium. ff. de adop. Tu autem aduerte diligenter: qr licet barto. hic vtatur. l. que magis loquũtur de interpretatione limitatiua ᵓ declaratiua q̃ de interpretatione extensiua alibi tamen vtitur melioribus. l. notat. in. l. quod vero. ff. de leg. ᵓ in. l. quis seruo. C. de fur. vbi gl. loquunntur propie de interpretatione extensiua: sicut ipse ponit in. l. marcellus. §. qõ autem. circa pñn. commenti. ff. ad treb. ꝓ qua opi. addunco tibi duo optima iura q̃ ter. in aut. de heredita. que abitestato defe. §. ex his. circa pñn. vbi imperator dicit quod quia cognati in successione per illud ius adequat agnatis satis est manifestum quid sit tenendum de tutela que p regulam iuris antiqui defertur illi cui defertur legitima hereditas. ᵓ sic ꝑs q̃ ipso iure. per precedentẽ dispõnẽ videbat determinatum de tutela. ᵓ licet postea idẽnt

Universidad de Deusto
Biblioteca

dīante cui est apposita conditio. lege si titio. allegata in glossa. sed etiā si vnus solus sit heres institutus ⁊ sit apposita clausula codicillaris si nō vꝫ vel valebit ⁊c. cōditio apposita in persona heredis instituti suspēdet legatū: qr nō est necessaria: tunc qñ ꝫ heres institutus non adeat ex testamento legatū: tū potest deberi a venientibus ab intestato vt voluit testator. Joan. tū de imol. bic videt hoc limitare qō nō sit verum: qñ a pluribus heredibus institutis legatū fuit relictum ab vno personaliter: qr tunc cū testator voluerit legatū ab isto prestari noiatim si prestetur a venientibus ab intestato ex clausula codicillari nō videt prestari: vt testator voluit. i. ab eo a quo noiatim testator voluit prestari. argu. l. ꝫ imperator. ff. eo. ti. Sed istud dictū nō videt habere iuris sapo rem qr ex quo testator repetijt quicqd fecerat in testō vꝫ voluisse legatū ita prestari ab illo solo si esset prestandū ex testō non sit ex testamēto prestari nō posset. sicut legatū nominatim relictū prio herede: ꝫ in dubio non videat repetitū a substituto: si tū expresse repetit vtriqꝫ debebit: vt. l. ꝫ. allegata. sequere ergo Bartol. simpliciter q dicit declarādo intellectū ter. l. in cōdi. ff. infra de condi. ⁊ demō. qō qñ ex pluribus heredibus institutis legatū relinquitur ab vno solo si heres erit semper ista cōditio ꝺz inesse ex necessitate ⁊ non faciat legatū cōditionale: quia licet istud legatuꝫ posset deberi coherede si talis institutus repudiat virtute iuris accrescendi: q accrescet portionē vacantez cum onere suo: non tū debebit prout testator voluit. i. ab illo a quo testator voluit deberi: sed ab alio ex dispositione. l. q facit patrē accrescere cum onere suo: sed videt falsum: qr ille qui succedit in portione coheredis pius accrescendi succedit ex tacita voluntate defuncti. vt. l. si in testamento. ⁊ ibi per Bar. ff. de vulg. ⁊ pup. ⁊. l. si titio. ff. iulianus. de lega. ii. ergo legatū debetur ab eo ex volūtate defuncti. ⁊ sic eo modo testator voluit. Sed saluādo dicas qō immediate debetur ex dispositione. l. mediate ex presumpta voluntate defuncti: vñ non debetur eo modo quo testator reliquit ab illo in cuius persona fuit apposita cōditio ⁊ qō boc sit verū est necesse fateri p. ꝺ. l. si titio. in fi. vbi ꝺz qo portio legati q debet ab eo in cuius persona est apposita conditio non est cōditionalis: ⁊ tū illa portio poterat deberi a coheredeadeunti si accresceret sibi cū onere suo. Hanc ait. l. videtur limitare singulariter Bald. quem refert bic Pau. de cast. in. l. j. in prin. in fi. cōmenti. de cad. tol. vbi dicit qō ista. l. procedit qñ esset apposita cōditio de qua in ter. ⁊ verba essent directa ad grauatū: nā si essent directa ad legatarium verbi gratia lego titio. r. si scius heres erit legatum efficitur conditionale: ita intelligit ter. in. l. in conditionibus. ver. nisi. ff. de cōdi. ⁊ demon. Sed istud dictū nō plꝫ ꝺño Pau. qr mens istorum iuriū videtur esse vt fiat differētia ad quā verba dirigenť: vñ ipse dicit tunc constare de mente testatoris qō voluerit facere conditionē per verba posita in ter. qñ testator diuisset: ita lego titio decē sub hac conditione si scius heres erit. Sed parcat mihi reuerentia sua iste non fuit intellectus Bal. in. ꝺ. l. j. tn fi. nec yllā ponit differentiam ad quē verba dirigant: sed vꝫ facere vim in eo in quo facit. ꝺ. Pau. qñ testator legat adiunctis istis verbis si sub hac condi. ⁊c. sleutrū tū dictū est verum ⁊ prima differentia est manifesta contra tert. in. ꝺ. l. in conditionibus. ff. j. ver. proinde. vbi verba fuerunt directa ad legatarium: † tū qa cōditio expressa tacite inerat nō faciat conditionē vnde ter. in. l. si ꝺies in fine. ⁊ in. l. si titio. simpliciter ꝺīt qō ista cōditio nihil operatur si alicui sub ea legeť. Scōm ait dictū nō videt procedere: qr ex quo ista conditio de sui natura expressa prꝺ se nō facit conditionē: sed monitio nem per hec verba sub hac conditione non mutatur natura sua l. meuia. ff. de manu. testa. ⁊ per Bar. in. l. quibus diebus. ff. termilius. ff. de condi. ⁊ demō. ⁊ in. l. cū mota. C. de transa. qō vt appareat de mēte testatoris est opus qō testator dicat vel qō vult illam esse veram conditionē vel quod vult impediri transmissionem legati si legatarius moriatur ea pēdente vel verba similia.

Extra glo. tangit hic Bart. diffuse. ⁊ Abbader. post eum qñ aliqd tacite inest per modū dispositionis: vtrū illud expressum aliquid operet vel nō ⁊ anteqꝫ veniā ad dicta doc. aduerte: quia multū videt variasse a seipso Bar. bic in eodem cōmento. Nam ad intellectū. l. talis scriptura. j. eo. ipse in oppositionibus dicit qō in expressum aliqd operať. ⁊ facit cessare tacitū: qr tacite inerat ex voluntate defuncti. Sed inferius in distinctione magna dicit expresse qō ibi illud qō tacite inerat non inerat ibi tacite ex voluntate bois: sed preter volūtatē ipsi⁹: pōt tū intelligi ⁊ reduci ad concordiā vt dicam⁹ qō cū dixit in oppositiōibus illud inesse ex volūtate testatoris intellexit quod diceret ex volūtate testōis qi poterat testator expresse disponendo ab illo recedere seu illud mutare: ⁊ ita videť etā ipse intelligere cir. med. cōmēti in quadā rōne quā assignat in illa. q. de termino prefixo ab arbitro debitori. Sed hoc dictū tū nō plꝫ bic Jo. de imo. qr vꝫ qō ille qui iubet legatū prestari simpliciter non adiecta die vel cōditione videat tacite velle illud prestari sm naturā obligationis pure: ex quo non apposuit diē vel conditionē ꝫ vnde fit vt ex dispositione debeat incōtinenti. vt. l. continuus. ff. illud. ff. de ver. ob. si testator videat voluisse confirmasse se cum iuris dispositione nihil addu cit sed vide bonum ter. prio conclusione sua cum glo. in. l. stipulationes nō diuiduñ. f. celsus. ff. de ver. ob. vbi probat qō ille q. p. mittit factū seu stipulat factū tacite vꝫ velle qō p facto solui possit interesse: q. hoc est ex dispone. l. si qs ab alio. in fi. ff. de reg. iur. Ad idē facit optime ter. in fili in. l. interdū. in prin. ff. de ver. obl. vbi ille q stipulatur sibi dari certo loco taciteviꝺet velle subintel ligere conditionē seu tps qō possit peruenire ad locum quia ita interpretat in. l. continuus. f. cū ita. eo. titu. facit optime qō tradit bar. in. l. iurisiurādi. f. si liberi. ff. de oper. libert. vbi dicit qō dispō contrahentis in dubio ꝺz intelligi sm dispositionem iuris alleg. bonū ter. in. c. j. f. filia vero. de succes. feu. ⁊ hoc credo verius vnde non facio differentiam inter casum. l. talis scriptura. j. eo. ⁊ inter alios casus in quibus aliqd inest tacite ex presumpta voluntate disponentis. Scōo adde inquantū bart. bic in fecūda oppo. dicit respondendo ad. l. precibus. C. de impub. ⁊ al. substi. qō illud est ideo qr tacita pupillaris inerat ex presumpta voluntate defuncti q presumpta volūtas cessat facta substitutione expressa: qō idem inferius in distinctione magna in vltimo membro videt dicere contrariū ꝺū dicit qō qñ aliquid tacite inest ex volūtate disponentis: tūc illud expressum nihil operať per. l. cū quidam. ff. si cer. pet. ⁊ per. l. q dubitationis. de reg. iur. vñ forte Bald. videns in isto membro nō posse elici bona doctrina. ex dictis bar. super boc dicit aliter vꝫ qō aut queritur vtrū expressio eius qō tacite inest ex tacita voluntate disponētis aliquid operať quo ad boc vt noceat si exprimit per eū modū per quez inest. ⁊ tunc non operabit ar. bulus. l. ⁊. l. muto. ff. si sub conditione. supra de tute. Aut queritur vtrū prosit ⁊ tūc prodest ita intelligit. l. precibus. ⁊ l. talis scriptura. j. eo. ꝺez alleg. l. iii. C. si pen. appel. mors inter. et l. titia i fi. j. ad. l. fal. q. ll. nihil faciūt: qr fuit patet hic ex deductis p Bal. in. l. iuribus. ideo expressum aliqd operať: qr sūa aliter expressum q̄ inesset. Preterea loquuntur qñ aliquid inerat de necessitate iuris nō ex presumpta volūtate: vt bic dicit Jo. de imo. sed esto qō illa iura boc non probent videť tū probari ista cōclusio in. l. precibus. ⁊ in. l. talis scriptura. Jo. tamen de imol. bic in ista materia videť facere differentia inter id qō inest tacite ex sola iuris presumptione: ⁊ id qō inest tacite ex aliquo dicto vel fctō disponētis vel nō facto. vt primo casu dicamus qō expressio aliquid operet. ⁊ faciat cessare tacitū. ⁊ ita intelligit. l. precibus. cū materia. Scōo casu subdistinguiť qō aliqñ queritur vtrū tacita volūtas qñ nō oriť ex nō facto cesset propter dispōnē expressam qñ disponēs vult facere nouā dispōnē. ⁊ tūc ꝺz locum expressum ⁊ cessat tacitū exemplū in eo q facit testm q vꝫ velle recedere a cā intestati: ꝺz instituat eū q succederet ab intestato: hoc tamen non probat nec bic nec inferius in questione Bar. nisi perverba. Tu ergo dic vt. j. dicet clarius in illa. q. qō qñ testator facit testm ꝺz instituat eū q succederet ab intestato expimi tū id quod tacite inerat aliter qꝫ tacite inesset qr bereditas ab intestato defertur immediate a. l. insti. de legi. agna. succes. in prin. ⁊. l. iñ. f. vtiq. ff. de suis ⁊ legi. mediate autē a tacita volūtate testōis. sed quādo ille q erat successurus ab intestato instituit heres: tūc ꝺz hereditatem immediate ab ipso testatore. ⁊ ideo expressum videť aliter eximi ista differētia facit manifeste ex bis q ꝺicerimus. ff. in. j. glo. fin bar. declarādo eius dicta. Vā vt ibi vidisti ille qui possit accipere legatum a coherede cui accresceret portio deficitis non ꝺz legatū accipere eo modo quo testator voluit sed aliter: qr non accipit immediate testatore sed mediate. Si vero ille qui exprimit id quod tacite inerat non exprimit aliter. ⁊ tunc ipse ponit duas conclusiones. Prima conclusio sua est quod quātū ad vim ⁊ essentiā dispositionis expressum nihil operatur. vt. l. cum quid. ff. si cer. pet. Et bene facit text. in. l. talis scriptura mediū. j. eo. q videť probare istā distinctionē inqtū vero ad inducendū effectum extrinsecum ex mente disponentis aliquando operatur aliquid aliqñ non. vt probatur in. l. talis scriptura. prealleganon operatur in. l. non recte. in fi. C. de fideiuss. vbi probat quod qñ aliquis accipit duos fideiussores insolidum prio vno debito per istam expressionem quod accipiat eos insolidum que tacite subintelligebatur non acquirit aliquid plus quo ad impediendam diuisionem q̄ competit fideiussoribus ex beneficio epistole diui adriani. quia non est verisimile secundū eū quod fideiussores velint renunciare beneficio sibi competenti. Tu autem aduerte in ista materia qr ista ꝺria quā iple facit prio videt ꝺ ter. in l. iam hoc iure. ff. de vul. ⁊ pup. vbi declarat qō propter prouisionem expressam factum de vulgari videt presumi de tacita voluntate defuncti ne prouiso sua fit imperfecta qō videat etiam prouidisse de pupillari. Unde isti casus non ꝺicentur habere bonā differētiam. preterea ter. in. l. item qr. ff. de pac. videt equiparare quo ad effectum iuris istos casus. nam si bene respicias ad primum exemplum hypotheca tacita ibi oritur prio rebus inuectis ⁊ illatis in domum ex tacita voluntate contrahentiū non ex alio facto vel nō facto: quia inuebere res suas in domū nō est signū ex quo possit cōiecturari quod pars voluerit hypothecare res: qr potuit inferre ꝓpter suū vsum non vt essent obligate. arg. l. prio bereꝺe. in prin. ff. de acq. here. ⁊ l. non boc. C. vnde cognati ⁊ tū eiusdem effectus est ibi tacita hypotheca. cuius est in exemplis sequentibus in quibus vel ex natura verboꝝ implicite vel ex bis que fuerūt prius dicta tacita hypotheca oriť. preterea non pōt negari qō quelibet tacita dispositio etiā que inducit ex dictis vel factis disponēte inducit quodāmodo spāliter ⁊ sapit aliqd specialitatis in. l. seruū filij. f. ti. j. eo. ⁊ vidisti declaratū p Bar. in l. j. ff. eo. ⁊ aliqd tāgit in. l. si rem aliquā. ff. de acqr. pos. facit optime qō ipse idē no. in. l. iuris gē. f. quinimo. ff. de pac. dū declarat qualiter ex tacita donatione non oriatur actio per. l. si quis argētum. sed pnisio hominis exp̄ssa semp tollit prouisionē que ꝺeducitur a lege de iure speciali: vt. l. fi. C. de pac. conuen. ⁊. l. maritus C. de procura. ⁊ plene per Bart. in. l. j. f. vnde querit. ff. de publi. ergo semper prouisio expressa tollet tacitā circa idem: vnde ꝺicit bic Bal. ⁊ optime ad propositū qō cōiectura ⁊ psumptio ex qua inducit tacita dispositio non pōt habere locū vbi clare prouidet ⁊ expressa per verba: qr in certis non certis locus est coniecturis vt. l. continuus. f. cū ita. ff. de ver. obl. Tu ergo dic verius in ista materia nō diuersificando casus sed ponēdo rationē verā qō qñ expressio sit ꝑ modū dispositionis semp expressum aliqd operať quo ad hoc vt faciat cessare tacitū. i. vt impediat dispositionē nō causari nec⁹ inducere tacito vbi sī nihil esset expressum inducere tur. Ista conclusio probatur manifestissima ratione: qr sicut qñ veritas ⁊ fictio concurrunt circa idē ⁊ ad eūdem effectū impossibile est cōsiderare qō aliqd sit simul fictū ⁊ verū: quoniā ista sunt ⁊traria. ⁊ ideo tūc cessat fictio ⁊ habet locū veritas: vt. l. filio quē pater. in prin. ff. de libe. ⁊ postibu. † Et optime ꝺeclarat Barto. in l. j. f. hoc autem senatus. ff. ad silleia. ita est impossibile quod vna dispositio sit respectu eiusdē effectus tacita ⁊ expressa: ⁊ maxime qr dispositio tacita operať effectū qr habet ꝓ expressa: vt. l. cum quid ª in verbo prio cauto habeť. ff. si cer. pe. ⁊ ideo tert. in. l. q ad certū. ff. loca. ⁊ in. l. ité querit. f. si. eo. ti. qñ ꝺicit qō tacita cōuētio subintelligiť vtitur verbo significāte fictionē: nec est istud inconueniens quāuis qō dispositio expressa nullū effectū inducat vltra tacitā qō tū nouū ius inducat differēs a tacito tanqꝫ aliud ius. Ista cōclusio probatur in. l. qui bis idē. ⁊ qō ibi nō. ꝑ Bart. ff. de verbo. oblig. vbi ptz qō secunda dispositio continēs idem quod prima potest tollere primā si partes boc agunt. ⁊ si ꝺicatur illa. l. facit in oppositū inquātū scōm intellectū Bart. in dubio secūda dispositio continens idē qō prima est inutilis ⁊ non tollit primā Respō. ꝺupliciter qō prima ⁊ secunda dispositio erant eiusdem speciei: qr vtraq; obligatio erat expressa: sed bic prima est tacita secūda expressa: vnde secūda ꝺebet ꝺualere tāqꝫ fortior vel ꝺic qō obligatio semel deducta in esse difficili⁹ tollit quā ab initio impediať in esse ꝺeduci. l. q autē. in prin. ff. q̄ in frau. cre. ⁊. l. si sponsus. f. si maritus. ꝺe ꝺona. inter virū ⁊ vxo. vnde licet in. l. qui bis idem. non tollatur obligatio tam in ducta facilius tū obligatio tacita inducenda impediť oriri: qñ id qō tacite inesse est expressum. Sed queritur prio perfecta ꝺeclaratione articuli qñare dispositio expressa impedit tacitā vt ꝺictū est. ⁊ sicut noua dispositio. ⁊ tamen boc non est in cōditione tacita fit est in expressa: vt in. l. nostra. nam ad boc pōt rīderi ꝺupliciter. ⁊ primo qō boc est ideo: qr dispositio expressa nō inducit ex natura sui: nisi vt dispo nat si adiectio conditionis potest videri facta causa ꝺeclaratiōis ⁊ monitionis: vt ꝺicit text. in. l. muto. f. sub conditione. ff. ꝺe tute. ⁊ in. l. si ꝺecē cū petiero. ff. de verbo. oblig. qr ergo qui ꝺeclarat b nihil addit ꝺ. ⁊ ideo non minus ꝺicit cōditio tacita quā. prius: vt. l. heredes palā. f. sed sī ante. ff. de testa. sed oratiōni dispositi ne repugnat qō non inducat aliqd de nouo. vel potes ꝺicere qō etiā tacita cōditio que inesset ex tacita voluntate defuncti ⁊ non ex mera necessitate iuris si exprimerek non esset amplius tacita sed expressa. secunda conclusio sit in ista materia talis dispositio expressa que facit cessare tacitā semp quo ad ynum effectū ex virtute expressionis operatur aliquid vꝫ qñ. l. in aliqua dispositione inꝺuceret si esset factū expresse: nā tūc illud idē tacite inductū nō sufficeret. casus est in. l. si. C. de noua. iuncta gloss. in. l. j. et ibi per Bar. ff. eo. ⁊ ideo ꝺicit glos. sing. in cle. quandiu. de appel. in verbo expresse. qō licet per consensum partiū expressum possit in spendi tēpus appellationis: secus autē si tacito consensu: vt ibi glo. explicat. Inde etiā ꝺicit Ange. no. in. l. iñ. f. hec verba. ff. de nego. gest. qō si statuto cauet qō qñ terminus est expressus in instrumento debitoris elapso termino possit capi ad petitionē creditoris nō poterit capi si ex natura obligationis inest terminus tacite qui habetur prio expresso: ⁊ multoformis idem esset qñ statutum disponeret de termino descripto in instrumēto: qr cū tacitū non possit legi oculis corporis nō cōprehenderek sub verbis statuti secundū bar. in. l. j. in fi. ff. de bis que in testa. ꝺelen. ꝺe quo tū ꝺicit plene scripsi in. l. q liberis. f. hec verba. ff. de vulg. ⁊ pupil. Tertia conclusio sit talis qñ id quod tacite inerat expri- 3 mitur aliqñ nullum aliū effectum inducit nisi qr facit cessare tacitum sicut in. l. cū qd. ⁊ in. l. pediculis. f. labeo. ff. de auro ⁊ argen. leg. ⁊ in. l. que ꝺubitationis. de reg. iur. aliquādo ꝓpter ꝺiuersitatē rōnis que surgit vel ex mente. l. vel disponentis inducit nouus effectus. exemplum in. l. seruū filij. f. ti. j. eo. vbi ex legato tacito nō trāffertur dñium ne cōcurrat ꝺupler specialitas: que ratio cessat si legatū sit expressum. Item qr ꝺifficilius ꝺisponit ius cōe quā ius speciale. vt. l. eius militis. f. militia. ff. de testa. milli. ideo per sequentē ꝺispositionē ꝺz nō tollaf clausula derogatoria exp̄ssa: vt. l. si quis in prin. test. j. de leg. iii. tollit tamē tacita que resultat a cōtrario sensu: vt est casus sing. quē ibi no. Bart. ad boc in l. seia. f. scio. j. de leg. ii. de cuius intellectu ꝺiri in. l. ita stipulat⁹ in prin. de ver. ob. Videmus etiā qō licet mulier preferatur habenti tacitam hypothecam anteriorē: nō tamē preferť habēti expressam scōm glo. in. l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. propter rationē quā ibi assignat gloss. Et prio ista opi. habes ꝺeclaratā istā materiā ⁊ ad materiā tacite cōditionis: vtrū suspēdat quo ad impediēdā trāsmissionē. vide nouā limitationē quā posui post Bart. in. l. qui liberis. in prin. ff. de vul. ⁊ pupil. Vide etiā ter. not. in. l. si in testamēto. in pri. ff. si qs omiſ. cā testa. vbi punctualiter pbatur qō ꝺicit Bar. bic in prin. commenti vꝫ qō ista conditio si bere s erit intelligiť: si heres erit eo modo quo voluit testator. ſ. ex testamēto: vnde nō verificaf si quis omiſit ex testō: ⁊ adiuit abin testato: vide ter. not. ⁊ vnicū in iure quem no. ibi Barto. ad boc in. l. que sub cōditione. f. fin. ff. de cōdi. insti. vbi probaf qō cōditio que apponiť a. l. remota cōditione expressa ponta a testatore licet subrogeť in locū cōditionis expresse ꝺicit tū tacita nec impeꝺit trāsmissionē ⁊ ex bis que ꝺiximus superius satis apparet de cisio qō. quā bic formauit ꝑe. ⁊ Bart. post eū bic. Munquid ille qui fecit pactū ꝺe cōmunicanda hereꝺitatē legitima seu prouenient abintestato teneaf cōicare hereꝺitatē quam acquisiuit ex testamēto ab illo cui erat successurus abintestato. in qua predicti doc. determināt qō tenek qr cū iste qui erat successurus abintestato vocarek ex tacita voluntate defuncti: vt. l. conficiuntur. in prin. ⁊. l. si quis cum nullum. ſ. ꝺe iur. codi. ꝺicetur expressum qō tacite inerat ex voluntate ꝺisponentis ergo expressio nihil opera a tur: sed ista ꝺicta non placent Joan. ꝺe imo. ⁊ merito. mouet: qr testator facieꝺo testm vꝫ nouā ꝺispositionē inducere: ergo expressum aliquid operaf. nihil allegat: sed prio eo est casus in. l. in conditionibus. f. j. ver. nisi. j. de cōdic. ⁊ ꝺemon. Scōo qr veniens ab intestato institutus capit tāqꝫ quilibet extraneus: ⁊ qō patet sm eum: qr emancipatus nisi succederet abintestato non posset adire de iure ciuili institutus heres poterit adire: vt. l. illud in fine. ff. de contrab. ⁊ tenet Barto. reprobādo glo. ibi positam in. l. postibu. in prin. vel in. f. ex bis. ff. de inoffi. testa. Sed ad primam rationem posset ꝺici nisi aliud ostenꝺak qō per boc solum qō expresserit id qō inerat tacita non probatur qō voluerit de nouo ꝺisponere. Tu ergo ꝺicas: vt. ꝺ. ꝺixi qō tacita voluntas non exprimit prout inerat: qr ille qui vocatur abintestato vocatur quidem immediate a. l. vt in iuribus. ſ. alle. licet ex tacita voluntate ꝺecedentis. Sed qui vocaf ex testamēto vocaf immediate a testatore ⁊ prio certo mirandū est tantis doc. in boc puncto: qr text. est expressus cōtra eos in. l. illud in prin. ff. de acq. here. vbi ꝺr qō si succedens abintestato instituiť heres nō ꝺefertur sibi hereditas legitima abintestato prinsqꝫ repuꝺiet ex causa testati: ⁊ inde est qui adit hereꝺitatē abitesta. videt repuꝺiare ex testamēto: qr ista iura nō solū sunt ꝺiuersa: sed in cōpatibilia: vt. l. quā ꝺiu. ꝺe acquere. Preterea reperiť succedens abintestato vocari ex voluntate expressa: que tū nō est testamētū: ergo testm ⁊ successio abintestato etiam ex voluntate expressa non sunt iꝺem. qō autē reperia b tur patet in. l. si quis heres institutus: ⁊ ibi per bar. ff. de here. in fi. ⁊ in. l. bac consultissima. in fi. C. de testa. vnde ista cōclusio nullo modo pcꝺeret. Ultimo formaf bic Bar. q. no. quādo arbiter in ista assignat tempus quadrimestre. Ultimuꝫ post lapsum termini mora possit purgari super quo articulo fuerunt opin. de quib⁹ ꝺic vt bic per Abbader. quoꝝ ꝺictis adde ⁊ prio inquantū Joā. de imo. rādēdo scōe rōni assignate per. bar. ꝺicit qō in bis que inꝺer non potest facere ipso iure eo modo: nec arbiter potest qr iuꝺex: ⁊ arbiter sunt similes: vt. l. j. ff. de arbi. nā ista responsio potest ꝺupliciter reprehenꝺi. Et primo qr illa equiparatio est vera preterēꝫ in bis in quibus reperitur expressa ꝺria: sed in casu nostro reperiť ꝺifferētia expressa: ergo argumentū nō obstat. ꝺicit enim ter. in. l. si cum ꝺies. f. fin. ff. de arbi. qō si arbiter condemnauit ad ꝺāū simpliciter ꝺebitor ꝺebet soluere. j. modicū tempus nisi arbiter aliud tps statuerit modo argno sic. Aut ꝺicis illud modicū tempus esse arbitrariū: ⁊ tunc falsum est qō cōꝺemnato ab arbitro ꝺef tps quadrimestre: ⁊ per ꝺ̄is si tale tps assignatur ab arbitro erit ꝺilatio ꝺominis. Aut ꝺicis illud modicum tempus intelligi prio tempore quadrimestri: vt intelligit ibi glo. ⁊ cōmuniter Doc. ⁊ tunc ibi probatur expresse qō arbiter pōt abbreuiare vel elongare istud tēpus: quia si non posset exceptio male procederet cum semper condemnatus haberet tēpus quadrimestre. Et sic ille text. tollit istam responsionem totaliter vel potes ꝺicere: qō licet in aliquibus casibus quando iuꝺex ipso iure non

a Cōditionē vide eundē. ꝺo. frā. are. in. l. q liberis. i. j. no. ⁊ in. l. fi. f. titius. i. ñ. col. ver. in glos. super verbo pure. ꝺe vulgari ⁊ pup. Bene. Va.

a Et ibidē vi de bart. i. ñ. col. vſi. vlterius ꝺe bic. ⁊ adde. ꝺoale. de imol. in. l. quicqd astrigēde in j. col. i fi. v. op. ꝺe. l. cuꝫ qd. ꝺe verobligā. l. j. ⁊ i l. tertiū. e. tu. ⁊ Felȳ. in. c. er literis. ō fid. instru. ⁊ qō p eundē areti. in. l. si plagi. in fi. j. col. i v. iñ. rō. ꝺe verb. obliga. Bene. eta.

b Additur. adde idē te nētē. ꝺ. bar. soci. in cōsil. xlix. incī. capio primā huiꝰ ver. cū ergo ibi nec ob. in. j. pte. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

potest disponere: nō possit disponere arbiter: sicut est qñ error est expressus in sniā: vt no. in l. ita demum. ff. de arbi. non tñ hoc est trahendū ad ꝙsiam in alijs casib⁹ in quibus nō est eadē ratio cū regula sit in cōtrariū in. l. diē proferre. §. ſtari. ff. de arbi. modo qñ arbiter assignat minorē terminū termino iudicis: qz error nō est expressus in sua interlocutoria posito qō iuste ageret: nō tñ esset eadē ratio vitiādi actū ſui: qz ex errore expſſo in snia resultat iniustitia. Jn casu autē nostro nō sic. Scōo adde inquātū ipse sequitur opi. Bart. per. l. celsus. ¶ in distincte loquit. ff. de arbi. qō illa l. videt posse de facili euitari. Nam terminus de quo in. l. celsus etiā si ad casum cōprehenderet terminū quatuor mēsium. verbi gratia qz a die snie arbitri vsq; ad kalendas essent quatuor mēses: nō tñ dicerek terminus legalis: qz assignatur sub alia forma que pōt cōtinere z minus tps z maius z idē tēpus. Unde iste dicerek tūc terminus hois: licet contineret tps quadrimestre in effectu ista conclusio probatur ex his que habentur in tex. z glo. z ibi per Bart. in. l. iij. §. minorē. ff. de minor. vt pts qō qñ terminus mēsis assignat sub dinumeratione dierū est idem terminus: nec importat eundē effectū sicuti si assignaretur mēsis: sicut pena expressa sub nomine interesse nō dicet propie pena adiecta ab homine ſm Bar. in. l. cū stipulatus sim mihi a proculo. ff. de verbo. obli. vnde nō est verū qō in. l. celsus ter. loquat de tēpore quadrimestri assignato a iudice. Itē adde inquantū ipse dicit sequēdo sententiā Bar. qō qñ arbiter assignat terminū quatuor mensiū debitori pōt dici qō licet ipse terminus videat assignatus in fauorem debitoris exclusio tñ que sit p lapsuz termini videatur inducta in fauorē creditoris qō hoc dictū nō videtur procedere: qz scōm hoc terminus semp diceret assignatus fauore vtriusqz. Ultra no. in. l. qui rome. in pin. de verb. ob. z in. l. si ita relictū. §. pegasus. ff. de lega. ij. Licet enim lapsus termini noceat debitori quia nō est opus noua interpellatiōe: vt. l. magnā. C. de contrahē. z cōmit. stipu. nō tñ per hoc dicit assignat⁹ in fauorē creditoris principaliter licet in ꝙsequētia hoc sit fatēdū. Saluādo tū ſtud dictū potes intelligere qō licet qñ terminus assignat de nouo vel a. l. vel ab homine in dubio videat induci fauore debitoris. Secus tñ est qñ terminū prius assignatū a. l. vel ab homine alter expirmit prout inest: qz tunc vt est expressum aliquid operetur dicemus qō videbitur illa expressio facta in fauorē creditoris vt sic expressio aliqd operet: vt. l. si qñ. in pin. ff. de leg. j. z in. c. si papa de prini. lib. vj. Et forte hoc posset sustineri: qz tñ nō bene probatur iure sequamur sententiā Bar. per rationē ab eo scō loco assignatā: quā videt cōprobare Bal. in. l. de die. in pin. in vlti. col. ff. qui satisda. cog. vbi limitādo glo. in. l. iiij. §. ij qs cōdemnatus. ff. de re indi. dirit notāter qō illa glo. ꝑcedit qñ terminus qui assignatur a iudice inest de necessitate iuris. Sed qñ iudex qui assignat terminū legalem posset illud mutare: tūc iste terminus nō dicitur terminus. l. sed mistus. z ꝛ̄ videt qō non simus in termino mere legali z qō arbiter offendat sicut. l. z per ꝛ̄s nō possit purgari mora. pro ista opi. facit optime qō no. Bart. in. l. post legatum. §. qui mortis. ff. de bis quib. vt in dig. † vbi dicit qō qñ dispositio de se valida posset tolli per cōfirmantē: tunc ille qui cō firmat videtur facere actū de nouo ª. z licet Bal. in. l. celsus. ff. de arbi. teneat sententiam Jaco. de are. z Bull. de cu. tñ in. d. l. de die in fi. videtur firmare sniam Bar. vt ex dictis patet. Et ad. q. pro. precedentem in qua fuit quesitum de eo qui debet cōmunicare hereditatem abintestato. Vide optimū ter. scōm primā lec. in. l. iure nostro. §. fin. cū. l. seq. ff. de testa. tate. vbi probatur qō ille qui esset tutor legitimus nullo facto testamento si creatur tutor in testamento nō dicit tutor legitimus sed testamētarius. Adde etiā ad materiā huius. l. qō ponit glo. no. in. c. j. de spon. lib. vj. in verbo conditionem. z quod no. Bal. in. l. ita demum. ff. de arbi.

a ¶ De nouo. Adde ꝙ habent p felyn. c. iter dilectos. de fi. instr. i., vis. col. in v°. in glos. in vbo cōfirmari z vide qō per eundē in. l. morib⁹ in. j. col. in. j. no. ibi. qz er cōfirmatione de vsu. z pu. z p Old. in cōsil. cliij. Bene. Va.

¶ Si qs in fundi. Procui⁹ ter. materia vió tuoino Felyn. i d. c. significante. de reſcri. z qō p eūdē are. in l. si me. de acqr. pos. et qō dixi in apost. in d. ca. significante. bene. va.

c ¶ Error in noie. adde Jo. an. ant. de bu. z cardi. zaba. in c. significante. de reſcri. z abb. cōsil. xciij. incipi. in qōne que ad pſens v̄titur iter capitulum. §. vol. §ii. su.

d ¶ Et singulare adde felyn. i. c. significatib⁹. de li. ob. bene. Vadi.

Summarium.

1 ¶ Vbi constat de corpore error nominis non vitiat dispositionem.
2 Error in substantia semper vitiat.
3 Appellatione vestis non continetur argentum.
4 Qualitas manifesta in heredes rei si reperitur esse vera non indiget designatione confinium rei.

¶ Si quis in fundi. b Error in nomine proprio non vitiat legatum error autem in corpore vel in nomine appellatiuo vitiat. b. d. Secūda est ibi: sed si in corpore. Tertia ibi: quod si quis. Ultima ibi: rerum enim ꝛc. ¶ Not. j. quod error in nomine c vbi constat de corpore nō vitiat dispositionem concordant multa iura hic allegata in. iij. glo. que loquuntur tamen in contractibus z in iudicijs quā in vltimis voluntatibus. Similiter etiā error in cōfinibus non nocet. vbi aliter constat de corpore. l. patronus. §. ij. ff. de leg. iij. sicut etiā non nocet error in qualitate artificij. vt. l. qui babebat flaccum. j. de rebus dub. nec etiam error in qualitate patrie vel religiōis. v t in. d. l. patronus §. ij. secundū Bal. hic z hoc qñ cōstaret ex corpore de mente dispo

nentis alias noceret. vt in. c. significante. z in ca. Rodulphus. de reſcri. secundum Joā. an. z ibi Jmo. hic cum hoc addit ad dicta
2 Bal. ¶ Secūdo no. qō error in substantia seu in corpore semper vitiat. concordat ter. in. l. quoties. in pin. ff. de heredi. instit. et ibi
☞ no. z in. l. si me in vacuā. in pin. ff. de acqui. pos. ¶ Tertio not. qō regulariter error in nomine appellatiuo vitiat dispositionē qō limitat multipliciter. vt hic per Bar. post glo. vt in glo. dicemus. ¶ Quarto no. scōm Ang. qō si testator legat vnā massarītias suas ab ista appellatione non veniunt vestes. concordat ter.
3 in. l. j. ff. de suppel. leg. ¶ Ultimo not. quod appellatione vestis non continetur argentum intellige scōm Jo. de Imo. nisi argētū esset intertū vestibus iuxta. l. pediculis. z. l. cum aurum. ff. de auro z ar. leg. z qō ibi per Bar. ¶ In glo. posita super verbo nominauerint hanc glos. no. hic doc. ad duo. ¶ Primo no. Barto. ex ista glo. qō error in nomine corrigit per verā demonstrationē cōfiniū. ita per cōfinia probat de qua testator senserit. licet erret in nomine de quo plenius per eū in. l. demonstratio. in fi. j. de cōdi. z demō. ¶ Scōo no. ex ista glo. Bal. qō qualitas manifesta inberens rei si reperit esse vera non indiget designatione confiniū rei. imo si sit erratū in confinibus non nocet. vnde infert ipse qō licet locus maleficij debeat regulariter exprimi certus p sua cōfinia vt. l. libertos. ff. de accusa. si tñ exprimit qualitas p quā satis intelligat quis sit ille locus: verbi gratia qz dico delictum fuisse cōmissum in palatio potestatis nō est opus exprimere confinia. Pro qua cōclusione est optimus text. in. l. patronus. §. j. alleg. in
4 seq. glo. vbi qualitas inberens rei probat de quo testator senserit licet confinia essent falsa. z banc sententiam posuit prius Bart. propie in isto exāplo in. l. demonstratio in pin. j. de condi. z demon. Sicut autē ꝙsiam corrigit error nominis. ita ecōtra error cōfiniū corrigit per nomē z probat de quo testator senserit data veritate nois. licet sit error in cōfinibus vel in alia demonstratio ne. pro qua cōclusione alleg. text. in. d. l. patronus. §. j. z. §. alleg. Sed text. in. §. j. nō facit: qz ibi alia qualitas detegebat banc esse rem de qua sensit testator: quāuis esset erratū in confinibus. dicebatur enim qō illi agri gubernabantur sub vno villico z ita erat sed text. in. §. si libertus. melius facit: quia ibi probata est mēs testatoris ppter veritatē hois licet demōstratio regionis fuisset falsa: sed Bar. intelligit illū text. in. l. demonstratio in pin. de condi.
d z demon. qñ aliter quā per nomen apparebat de idētitate rei vel qñ nomen fundi erat quoddā nomen notū z singulare ª p qō potuerat cognosci de qua re loqueretur disponens: qz erat nomē qō non cōicabat cōiter nisi vni rei. Hec autē respōsio nimis restringit illū text. sed potius vt text. in fi. velle qō ibi sola veritas nois nō sufficeret nisi z alia declarent mentē testatoris: vnde ille text. facit contra do. Paul. potius quā pro eo. Si enim sola nominis veritas faceret qō de illa re testator videat sensisse iurisconsulª ibi simpliciter diuisset fundū deberi cū ſsupponat qō vere habebat illud nomē: sicut dixi in. §. precedēti. ppter verā demōstrationē que coberebat rei: sed nō dicit hoc modo: sz declarat fundū deberi si certum esset de mente testatoris. Etsic videt velle qō sola veritas nominis non sufficeret. Et hanc conclusionē expresse tenet Bar. cum limitatione predicta in. d. l. demonstratio in pe. colū. de conditio. z demon. Sed cōtrariū videt sentire in. l. si rem agat. ff. de rei ven. z in. l. si qs seruū. §. si inter duos. ff. de lega. ij. z ibi hanc opi. sequitur Joan. de Imo. referens Bal. ita consuluisse et pro ista opi. contraria videtur esse casus in. l. quibus diebus. §. qui dotale. j. de condi. z demō. z licet Bar. in. d. l. demōstratio. videatur intelligere illū text. qñ nomen esset ita singulare z notorie applicatum vni qō non multiplicaretur in pluribus. hec tamen est magna diuinatio ad illū text. Unde iste articulus redditur satis dubius maxime quia ter. in. d. l. si rem. cum loquit de homine vī probare opi. Barto. ibi. nos pro concordia possumus considerare quod aliqñ queritur de idētitate nominis aliqñ querit de idētitate rei immobilis q̄ circunscribit necessario loco z confinibus. ¶ Primo casu videt quod sola nominis idētitas cōcludat idētitatem rei. z ita intelligo. d. Bart. in. l. si in rem. z Joan. de Imo. in loco allegato. hoc tñ videtur limitare Bal. in lege hac cōsultissima. C. qui te. fa. pos. nisi esset nomen qō in loco frequenter soleat imponi pluribus: quia tunc propter pluralitatē inducere tur obscuritas. ar. l. ita fidei. in pin. de iure fisci. et ar. l. pomporum quando nomen proprium vnius nominis haberet probare identitatez corporis respectu ad hoes vnius ciuitatis vel castri vel ville q̄ esset multū ampla: vbi aūt idētitas haberet probare respectu vnius domus seu familie: tunc quia hoc non contingit ita frequenter vt plures sint in vna domo vel familia eiusdem nois stabo simplr doctrine Barto. quā videt probare per ter. in. d. l. si in rem. est aūt diuersa rō in homine z in rebus immobilibus de quibus statim dicā: qz res immobiles facilius p fines et qualitatē loci vbi sunt pōt demōstrari quā hō. Unde si loqmur in rebus immobilib⁹ est distinguēdū qō aut res ꝛ demonstrari alteri⁹ ad certificationē ipsius: tūc nō sufficit expressio nois. casus

est expressus in. d. l. si in rē in pe. rūso. vbi dicit qō qui petit fundū debet nominare fundū z locum fundi exprimēdo confinia vt ibi declarat Ange. ad minus duo: vt. l. forma in princ. ff. de censi. Si vero certitudo requiritur ad validandam voluntatem testatoris z certificandam vt habeat effectum prout testator voluit: tūc videtur qō sola nominis expressio probet idētitatem rei: ita intelligo tex. in. §. qui dotale z hoc intelligo etiam si legatari⁹ non probet si testator nō habet alium fundum istius nois: tunc esset in dubitatum esset qō de illo videretur sensisse testator. pro quo facit tex. in. l. libertū. §. qō tamen casius. ff. de leg. iij. arg. l. noiatim ff. de lib. z posth. nisi heres ex aduerso probaret qō essent plures fundi eiusdem nominis: tunc enim nasceretur obscuritas z si legatarius non probaret de quo fuisset sensum legatum non valeret, ppter incertitudinem: vt. l. cum post. §. j. ff. de iure do. de quo tamen dic vt habetur in. l. si domus in princ. ff. de lega. j. z in. l. ita stipulatus in pin. de verbo. obliga. maxime per Barto. in vno tamen casu in certificatione rei nō requireret expressio confiniū ꝑ3 hoc ipso qō res exprimuntur ex qualitate ipsius confinia sunt notoria exemplum in castro vel vico vel ciuitate cui⁹ cōfinia solent communiter esse muri vel fosse. casus est nota. z ibi hoc tangit Joan. de Imo. in. l. cum pater. §. fi. de leg. ij. z tenent Bald. z Ang. in. d. l. si in rem agat: per illum tex. in vno tamen casu z ad certificādum alium reperitur qō sola nominis idētitas facit presumi idētitatem persone: verbigratia quādo ille qui portat mādatum secum dicit se illum esse cuius nomen exprimitur in mandato: nam oritur magna presumptio: qz habet mādatū penes se arg. l. fin. C. de pac. qō ita nota. determinant Lyn. z Bald. in. l. si qua per calūniam. C. de epi. z de. z ita refert Ange. obtentū esse de facto in. l. si procuratorem absentē. ff. de procu. Et inquantuz. §. diri. qō ad probandam volūtatem testatoris sufficit expressio nominis: qz text. in. l. patronus. §. ij. j. de leg. iij. videtur obstare. possumus dicere qō verba posita, ibi in fin. si certum esset testatorem ꝛc. exponuntur hoc modo. si per alias cōiecturas si dubiuz qō testator de hoc fundo non sensit: z pro diffictione. §. dicta facit optime text. in auten. de resti. fideicommissi circa medium. circol. per quem dicit ibi Angel. quod si testator in legando exprimit viam publicam per quam itur in talem locum iuxta quā dicit esse rem legatam: ista demonstratio sufficit ad validandum legatum. z sic patet quod facilius demōstratur res quo ad
☞ intentionem testatoris quā quo ad certificanduz aliud quo casu requiruntur duo fines agri vel duo confinia: vt. §. diri. ¶ In glossa posita super verbo in corpore ibi cum ibi erat vinea ꝛc. Hanc glossam multū not. Ange. hic dum vult quod qualitas agri diuersificet substantiam corporis: ita quod qui credebat habere in certo loco pratum si habebat ibi vineam videatur errare in corpore: z ita dicit obtinuisse de facto per istā glossam quia quidam legauerat terram aratuam positam in certo loco z cum ibi esset, vinea iudicatum fuit legatum non valere per istam gloss. sed contra istam suam positionem videtur casus in. l. certo generi in pin. ff. de serui. ru. prze. qui text. dupliciter probat oppositum. z primo inquātum dicit qō si seruitus imponit agro vicino ad vtilitatem vinee remota vinea adhuc durat seruitus: qz seruitus videtur imposita solo non superficiei. Secundo z fortius ob. quia in fi. dicitur quod si intentio partium fuit constituere seruitutem solum pro vinea remota vinea petenti seruitutem obstat exceptio: sed si per remotionē huius superficiei videretur mutatum corpus: tunc seruitus esset extincta ipso iure: qz sicut extincta re que seruit z alia de nouo creata extinguitur seruitus: vt. l. seruitutes. §. si sublatum. ff. de serui. vrbano. prediorū Jta ecōtra extincta re cui debetur seruitus extinguetur seruitus ipso iure: sed hoc negatur in. d. l. certo generi. cum dicitur quod obst. exceptio: quia per hoc datur intelligi quod seruitus non est extincta ipso iure: vt clare probatur in. l. iiij. in principio ff. de seruitu. ergo permutationem superficiei. i. qualitatis coherentis solo res non dicitur esse aliud: vnde ter. in. l. si duozū fundorum. ff. de act. emp. dicit quod idem fundus potest esse aratius z vineatur. z dicitur esse diuersitas in qualitate non in substantia: vt. l. si in qualitate. ff. eo. titu. vbi bonus casus. fateor tñ q̄ licet per istas diuersitates qualitatū non detur diuersitas corporis. si tamen ex his qualitatibus resultet notabilis differentia quo ad preciū rei erat eadē ratio quo ad vtandā dispositionem sicut si esset erratum in corpore: vnde ter. in. d. l. in qualitate z in l. si duozum dicit qō emptor tanq̄ deceptus potest petere quanto minus res ꝛ3 propter diuersitatem qualitatis. z tamen valet vēditio. z ex hoc colligitur manifeste quod non diuersificatur corpus: quia si esset diuersitas in substantia non valeret venditio: vt. l. si emp. ff. de contraben. emp. Pone ergo exemplum melius z clarius quod cum quidam haberet duos fundos forte diuersi precij z diuerse qualitatis credebat vnum ex his fundis esse in vno loco: cum tamen esset ibi: sed erat ibi alter fundus quem testator non volebat legare. Si ergo testator dixit lego fundum sempronianum qui est in tali loco. z infra. tales confines ergo

errauit in corpore: qz credebat in hoc loco esse fundum sempronianum cum non esset sed alter fundus: vnde non valuit legatum. ¶ In glo. super verbo vocabula ibi: nisi hoc actum erat glo. ista videtur sibi contra. secun dū Bar. z doc. z pro eius concordia dicit Bar. qō aliquando constat qō testator de alio senserit quam de eo qō est expressum per leuia indicia que non probant eius expressam voluntatem omnino z cū non valet legatū in eo de quo
☞ testator sensit † quia cum stultum sit errare in differentia nomi-
a num appellatiuoꝝ ª que sunt substantia z probatur hic in ver. vel qō est stultus, vel propter indicia significantia voluntatem testatoris non presumit testator erasse. z ideo species que non est expressa: de qua tamen testator videt sensisse non debetur: sed quando testator protestatur: vt hic in glo. tunc quia cōstat de expressa eius voluntate dicit ipse quod legatum debetur z videtur esse eius intentio vt differētia posita in membro diuersificet primum membrum a secūdo qō propter expressam voluntatē prece- a
dentem testator presumat erasse in noie z sic error non noceat. Sed ista positio sic intellecta non videtur posse stare: quia si in primo membro testator non presumitur erasse: sed id quod expressit voluisset legare: ergo saltem illud qō est expressum debere tur: sed hoc est falsum. z cōtra glo. nostrā super verbo nō deberi. z etiā cōtra glo. hic. z cōtra tex. in. l. in ambiguo. j. de reb. du. ergo ista positio nō pōt stare. Preterea ista positio est cōtra text. nostrum in verbo dū putat vbi apparet qō testator credebat se noie expresso cōtineri rem legatā. z sic errabat in noie: z tñ res de qua sensit nō debet: vnde Jo. de imo. z Paul. de ca. vident dicere totum ecōtra. vtz qō qñ non constat de expressa volūtate: vt in primo casu presumit erratū in noie. z ideo error vitiat legatum et nentrū debet: sed qñ precessit expressa protestatio: vt in secundo casu: tunc excluditur error z testator ex certa sciētia videt nominasse vnū pro alio. vnde dicit Paul. de ca. hoc melius declarās qō in primo casu non est error in corpore sed solū in nomine appellatiuo. in secūdo autē casu nō est error in corpore: neqz in noie ac si dicat: qz ex certa scientia testator sciens in noie equi non venire mulum: nihilominus voluit mulum significare per equi nomen vnde qz mulus est error. ideo debet legatū qō probat glos. ex eo quia legatū pōt fieri sine verbis: vt. l. mulū. de lega. iij. ac si diceret: licet nomē muli non fuerit expressum in verbis testamēti: tñ nomen equi perinde est ac si equus nō fuisset, exꝑsius etiā ipse: z tamē sine aliqua expressione verborū mulus poterit videri legatum. Sed ista cōsequētia glo. nō est bona cum reuerentia: vt. j. declarabo. nūc autē ostendo qō ista expositio ad oder. nō pōt procedere. z primo est cōtra glo. nostrā super verbo potuit. et secūdo. vbi glo. dicit idē si sciat. z sic apparet qō etiā si testator non erret in nomine appellatiuo ponat tñ vnum pro alio vz legatū. Preterea est cōtra. l. alleg. in glos. vz cōtra tex. in. l. labeo. vers. nō cñ z ver. si. j. de suppel. le. ꝛ3 enim in ver. j. alle. qō licet testator velit testem computare in suppellectili. hoc tñ non est in potestate sua qz significatio vocabuloꝝ sumitur ex cōmuni vsu loquendi non ex opi. vnius: z sic ꝛ3 qō nō est in potestate testatoris velle qō per vnū significet aliud: vnde in ver. si. iurisconsultus reprehendens Tuberonē. dicit qō quātuncunqz mēs testatoris sit velle legare vestem sub nomine suppellectilis legatū tamen non pōt cōsistere qō constat ex mente verbis dicta: quia hoc non est dictum ex quo datur intelligi qō etiā si testator velit nō pōt per vnā appellationē significare aliā: alias falsum esset id qō dicit iurisconsultus qō hoc esset dictum: qz imo posset videri dictum: qñ testator ex certa scientia vnum pro alio dixisset. Tu ergo dicas z melius qō ista iura possunt intelligi: qñ de mente testatoris apparet per verba enunciatiua vel per aliqua signa per que declaratur quid sit dispositurus in testamento: tunc enim cum in testamēto posterius nihil disponat legatū nō pōt subsistere nō ex verbis enūciatiuis: qz illa non inducunt ad disponendum: qñ non sunt prolata in testamento: sed ante actum testandi nō ex testamēto in quo nihil disponit. Secūdus casus positus in glos. pōt intelligi in verbis dispositiuis ex quibus inducit tacitū legatū sequēte postea testamēto: qz dicta in prefationibus in sequēti testamēto videret repetita: vt. l. itē. qz in fi. ff. de pac. z. l. quoties. in pin. z ibi p doc. §. de here. insti. z si dicatur si verba enunciatiua dicta in prefationibus videntur repetita in testamēto: ergo sicut aliqñ expressa in testamento disponunt: vt not. in. l. ex his verbis. C. de testa. milita z nunc. ad hoc est dicendum qō regulariter non disponant si nunc disponerēt tacite repetita insurgeret duplex specialitas qō esse non debet: vt. l. seruum filij. §. fi. j. codē. z vidisti declaratum in. l. j. §. eo. per Barto. Posset etiam forte simpliciter dici qō ista glo. nō esset vera in secundo casu. z ad rationem suam rūdeo qō quāuis ex tacita volūtate frequenter posset induci legatū ꝛ3 nihil sit expressum in testamēto: vt patet ex notatis in. l. j. j. de serui. lega. z in. l. binas edes. de serui. vr. predi. nō tamē potest induci vt per expressionem vnius nominis appellatini possit significari aliud. z est ratio quia testator exprimendo vnum per quod voluit significare aliud non voluit facere legatum tacitum sed ex-

a ¶ Appellatiuoꝝ. z idē dic si erret in noie patris tui. vt habetur p ro. in ꝛ3si. clxxix. z in ꝛ3si. ccclxxxvij. sed fec⁹ si sit erratum in omittēdo. vtputa si idceret. d. bñ dictus vadi tū dici deberet. d. bñ dict⁹. d. phi lippi vadi: quia tūc est stultus nec vitiat. licet gs patris noie omisso sub familie noie vocat⁹ sit vt p do. Bartho. soci. in consil. lxxxix. incipi. causa agni ta vers. preterea ista cōclusio. in fi. in. j. parte. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a C Si qn̄ no-
cet. Sz q̄ est
rō q᷑ b̄ casu
error nō vi-
tiat. z tū q̄n
pbaret de
eo pe vitia
ref. vt. o. h
gl. dic q᷑ b̄
vltio casu a
pn. negat et
corrūpit fō-
tātia z di-
spo. z tū p-
batio volū-
tatis nō bz
dispōnē pn
ctē. s. qua
fundat fac
l. duo siit ti
tī. de testa-
mil. s. lupio
ri casu vz a
pn. pp pncī-
palē domī-
strationēvi
ultra istā li
nitationez
are. tu limi
ta scōo mīi
cōsuetudo
loquēdi ex
cusaret vt. l.
labeo. ff. tu-
bero. ō sup.
le. in. limita
nisi eēt aliq̄
2 formitas.
lq nō oīno
da siitudo
Lliberoy. ff.
qō tū calli⁹
ff. de leg. iīj.
z ibi no. q̄r
to limita ni
si nomēap-
pellatiuum
ōnotaret ar
tificiū vt h.
Bene. Ua.

b C Jn ☞ctib⁹. Adde an i ☞ctib⁹ debe
mus magis
attēderemē
tē quā vba.
vide tex. i. l.
fi. z ibi bal.
C. q reş pig.
ob. pos. ter.
i. l. ita, stipu
lat⁹ magna
ff. de vb. ob.
ter. in. l. i cō
tractib⁹. ff.
de vb. sign.
Nic. super.

c C Dispōnūt adde idē te
nētē. d. bar.
soci. i cōsil.
lxvij. ici. cir-
ca primā. q.
v. circa aliā
q. in. j. pte.
Bene. Ua.

d C Uerbūvo
lo. adō eūdē
are. i. l. ci⁹ bo
na. s. ō test.
z q᷑ ibi diri
ſ apos. bñ. v.

p̄ressum qō non potuit legatum ergo non valet vt tacitū: q᷑ boc
modo nō voluit legare testato: vt expressiūz autē nō potuit: vnde
habet locū id qō dicit in. l. multū. C. si quis alte. vl si. Potest etiā
dici qō legatū non valet vt tacitū: q᷑ nihil fuit expressum conue-
niens dicto vel signo per qō boc tacitum legatum posset signifi-
cari ex eo: q᷑ est in potestate hois ☞fundere vocabula rerū: vt bic
dicit. Et ad materiā predictā adde glo. notabilem quā adducit
bic Bal. insti. de ver. ob. ☞sed hec solēnia. que in cōtractu stipu-
lationis videt tenere qō ista p̄totestatio nihil operetur: sed Bal.
z cōiter doc. saluāt fm ☞de. qō bic loquimur in legato in quo nō
requirunt verba de necessitate: sed ibi logmur in stipulatione q᷑
sine verbis cōsici non pōt: vt. l. j. in prin. de ver. obli. sed ista salua-
tio non videt cōueniēs: q᷑ etiā in stipulationibus dicta in pfatio
ne vident repetita in stipulatiōe vt. l. titia. ff. idem fīctū. de verb.
obli. z no. in. l. ita stipulatus. in prin. eo. ti. ergo si verbis fuit ex-
pressum in pfatiōe qō fi noiaret equū volebat intelligi multū ēt in
stipulatiōe boc vi posse p̄cedere: q᷑ satis vident interuenisse ver-
ba, ppter repetitionē. ☞Sed saluādo dicta cōia possum⁹ dicere qō
vbi regrunt verba bñ pōt induci: vt nō exp̄ssum in stipulatione
habeat p exp̄sso virtute repetitiōis: ☞ qō vna exp̄ssio vboz signi-
ficet aliqd cōtra naturā suā seu aliud boc nō vī posse induci: z ☞
erroz nois appellatiui regulariter vitiet: vt dictū est boc tū est ve
rū nisi res sup qua dispōnit fit ¿ ..ns z ostendat digito: tūc em̄ q᷑
certū est p rei demōstrationē sup qua dispōnat erroz nō nocet.
glo. est notabilis qnā adducit hic Pau. de ca. in. l. q᷑ extrinsec⁹. ff.
de ver. ob. ☞ ea p̄mis alleguit Ang. in. l. quoties. in pn. ff. de he.
insti. p qua bñ facit ter. in. l. nemo. in pn. z qō ibi no. ff. eo. C In
gl. vlti. ibi: z est rō fm Jo. hāc rōnē reprobāt boc cōiter doc. z an-
ge. in. l. quoties. in pn. ff. de here. insti. Aliā assignat Bal. subtilio-
rē in. l. si in noie. C. de test. de qua dic vt ibi p eū. z p istā glo. cōpo
bāt doc. Dy. z Bal. in. l. impato. in. ff. lec. ff. de sta. bo. q᷑ dicūt qō
qñ dep̄hendit error in instrō notarī: z pōt esse in annis dūi vel
in inditiōe in dubio ☞sumīt erratū in inditiōe poti⁹ qᵐ in annis
dūi: q᷑ est erroz pbabilior: z magis tolerabilis ad qō optime fa-
cit ista glo. C Jn ea. glo. ibi: ☞ qd de adiectiuis Bart. hec simplr
approbat glo. p. l. pe. ff. de re. du. ☞ pau. z Jac. de are. quos sequit
bic Bal. vident limitare bic dictū dicūt em̄ qō est verū qñ nomē
adiectiuū cōiūgit nomine ppio vbi gra si dicā lego titiū seruū
meū albū: ☞ qñ nomē adiectiuū exprimeret sine nois ppio lego
seruū meū albū: tūc dicūt ipsi qō est eadē rō: q᷑ i nois appellatiuo
subst̄atiuo: z fic si null⁹ reperiret seru⁹ alb⁹ nō deberet legatū da-
to qō testōr sensisset de alio: ☞ Ang. ☞ Jo. de imo. simplr vident
seq glo. z rep̄hendūt ista differētia: q᷑ nomē adiectiuū cū signifi-
cet qualitatē nūq᷑ itelligit fine subiecto: cui ergo dico seruū albū
dico aliqō corp⁹ qō significo esse albū: z ficvī exprimi de necessita
te adiectiuū vnitū substātiuo: z ☞ nō exprimat nomē ppriū fi tū
p alias cōiecturas pōt intelligi: de quo testōr senserit: vbi gra fm
Jo. de imo. q᷑ nō hēbat nisi vnū seruū iste ☞iecture erūt loco nois
exp̄ssi. l. certū. ff. si cer. pe. z. l. quoties. ☞. si qs nomē. ff. de here. isti.
z ista opi. p qua dico ēt casum no. subtilr inductū in. d. l. pe. ff. de
reb. dubiis: ☞ em̄ in pmo rūso illi⁹. l. qō qñ demōstratio adiecta p
nomē adiectiuū nō ☞cōcordat cū nois ppio expresso. i. cū persona:
que habet illud nomē fi querat q᷑ debeat virtute legati. in pmis
est attēdendū qd testōr senserit: hic dicit ibi sine distinctione. Si
autē nō apparet qd senserit testōr tūc dixit ter. in fi. qō si testōr nō
hēbat nota nois seruoz: ille debet in quo demonstratiōe facta p
nomē adiectiuū verificat z perinde est, ☞ dicit ibi ter. ac si pistoiem
simpliciter legasset nō exp̄sso nois ppio: ergo dat intelligi per
illū ter. iuncto ppio cū fi. qō ētiā si legatū esset factū per nomē
adiectiuū solū q᷑ us testato: errasset valeret legatū dūmodo ☞cō-
staret de quo testato: sensit. Et sic erroz in nois adiectiuo non
nocet. Et ne decipiaris debes scire, qō licet nomē pistoi: z, fullo
declinent vno genere oūtarat: sicut solent declinari frequenter
nomina substātiua adiectiua tamē sunt: q᷑ significāt siue fingūt
actum subiecti. id est hominis operantis. Et ita intelligunt hic
doc. expresse: oum dicunt ibi esse casum p̄o glo.

Si qs. Summarium.

Distributiuū qō accōmodat duob⁹ verbis distri-
buit act. ☞ cōi vbi ☞ com modū p̄mi. scā est ibi: qñ-
quid. Jn ista verba volo eligere dispositionē z actū electiōis inducāt.
Verba enunciatiue geminata disponunt.
Utrum quid res mihi communis dicatur mea p̄prie vel ficte.
Utrum id esse dicitur quod competit alicui soli.

Erui electione. Jn vltimis voluntati-
bus eligēs fi potest va
riare. Dic non sunt neq᷑ notabilia: neq᷑ diuisio: quia
breuis est. C Extra glo. adde dictis Bart. hec z p̄mo
in quantū ipse dicat qō in contractibus b admittitur varia-
tio: q᷑ non fit executio ipso iure: secus est in vltimis voluntatibus
per. l. apud aufidium. i, fi. ☞. de opti. le. Nam ista ratio nō videtur
gñalis sicut ipsemet declarat in. d. l. apud aufidiū. z tāgit etiā in
l. hmōi. ☞. stichū. ☞. eo. q᷑ fm boc vbi ex legato non trāsferē dñiuz
ipso iure admitteret variatio in vltima volūtate qō nō vī verū:
vnde ipse dicit in locis p̄al. qō in legatis in qb⁹ ☞sum nō trans-
ferē est rōne vltia volūtas stet in pēdēti ☞. l. fi. ff. cōia ☞di. Tu po-
tes dicere vltra cū qō cū volūtas testatoris sit quedā lex z magis
assimilet legi quā ☞ctui: sicut qñ electio differt a. l. nō licet varia-
re post electionē semel factā: vt est casus no. in. l. si plurib⁹. in fi. ☞.
eo. z in. l. cui⁹ bonis. ff. de cura. fur. ita erit in electiōe q᷑ deferā te
statore. C ☞ Scōo adde circa intellectū gl. nostre in illo subtili ar
ticulo vtrū ista verba volo eligere inducāt dispositionē z actū ele
ctiōis qō Ang. bic z Jo. de imo. reprehēdūt bar. quo ad intelle-
ctū. l. p̄phylo. ☞. ppositū. ☞. de leg. iīj. dicūt em̄ qō idē est i vltimis
volūtatib⁹ qō in aliis actib⁹ vī si vba ista dicerenē simplr volo
tibi relinquere cētū scōm eos nō inducerēt legatū: ☞ in. ☞. ppositū cōcurrūt due coniecture imo tres ex qbus colligīt deliberata
volūtas. p̄ma est cōuocatio amicoz facta in codicillis in qb⁹ nō
erat opus rogare testes. l. fi. in fi. C. de codi. vnde solū ppter boc
vī facta: q᷑ natura p̄esserat deliberatio. Sz iste itellect⁹ est Bar.
quē ipsi nō viderūt in. l. gerit. in. j. q. ff. de acq. here. quē dicit se te
nere ad illū ter. ☞ alias direrit. Scōa coniectura est ☞criptura in
quā fecit redigi hāc suā volūtatē: q᷑ silr ostēdit actū esse magis de-
liberatū: z boc etiā dixit Bar. in. d. l. gerit. in. ☞. vel. iīj. q. quē ad-
ducit hic Jo. de imol. † Tertia cōiectura est: q᷑ qō semel direrat
se velle facere iterū enūciatiue attestatus est se fecisse facit optime
p̄o ista ☞iectura ter. z qō etiā ibi p Bar. in. l. cū ☞im⁹. C. de agri-
cēsi. lib. xj. vbi dicit qō verba enūciatiue geminata disponunt. c
Preterea illa differētia qua facit hic Bar. rūdēo ad. d. ☞. ppositū nō est vera: q᷑ aliter dicit vltima volūtas stare in suspēso z ali
ter dicit verbū volo d iunctū cū infinito esse suspensiuū. ista vltia
volūtas dicit esse in suspēso nō: q᷑ nō disponat de p̄senti incōtinē
ti sed q᷑ ipsa dispositio p̄secta est resolubilis p ☞tā volūtatē vsq᷑
ad mortē. l. cū hic stat⁹. ☞. j. de do. inter vi. z vro. z isto modo dicit
aliqō dispositio esse in pēdēti: vt ptz in text. z glo. in. l. ☞ z ti q᷑. ☞.
interdū. ff. de ysufruc. z in. l. gall⁹. ☞. videdū. z ibi not. ff. de libe. z
postbu. ☞ verbū volo iūctū cū infinito suspēdit alio modo dispo
sitis: q᷑ attēto tpe p̄senti nulla orīt dispositio fm glo. tuā. vñ suspē
sio q᷑ fit p hoc vbū z q᷑ fit p vltimā volūtatē nō est similis: imo ha
berem⁹ dicere qō q᷑ inspecto tpe p̄senti vltima volūtas p̄ducitur
in esse statim: iō nō inducerēt p vbū volo iūcto infinito: sicut ☞e
dit bic Bar. saluādo gl. vñ melior⁹ est rūsio quā ponit in. d. l. gerit
quā ☞doder. sibi approbāt hic. Sed tamē adnerte: q᷑ hic ipse
non rūdet ad. l. p̄nl⁹. z ad. l. iam dubitauit. sed in. l. gerit rūdit z
ad. l. paulus. satis p ☞ rūsio sua. sed ad. l. tā dubitauit. nō p ☞ dicit
em̄ qō aliud est dicere volo hereditatē z aliud volo adire z hoc
pōt cōcedi p. l. apud aufidiū. ☞. alle. deinde, dicit qō aliud est dice
re volo adire z aliud volo esse heres ☞ hoc nō vī verū q᷑ sicut in
isto modo loquēdi volo esse heres immediate vbū volo iungit
infinito: nec video dīa inter verbū esse infinitū z vbū adire: nā
vtrūq᷑ significat acq̄sitionē hereditatis z qō aliqs vult fieri he-
res. Jn hereditatis aūt additione vba ep̄ollētia significāt idē vt
l. ☞ qs mihi bona. ☞. ☞ si mādato. ff. de acq. here. vñ tā rōne p̄dicta
q᷑ ista gl. nō p̄bat iure de iuris subtilitate: ista cōclusio est mul
tū dubia nō tū audeo p̄obare eā: q᷑ cōiter oēs ☞quunt bal. tū in
l. verbū volo. C. de fideicō. vī eā intelligere qñ electio nō poterat
tūcfieri: q᷑ cū dixit volo eligere vel q᷑ regrebat certa solennitas
q᷑ nō adierat: vel q᷑ in electiōe rerū oēs res nō erāt exhibite: vt ☞
dicīt in glo. alias vī tenere oppositū z qō ista glo. sit falsa. in fi. tū ☞
remittit se ad bic no. qñ nō bñ firmat pedē. C ☞ Extra gl. tractāt
hic bal. z ☞doder. illā. q. not. vtrū si ille q᷑ ☞ elig ere semel eligit
z electio nō habuit effectū: vel q᷑ elect⁹ nō acceptauerit: vel q᷑ ele
ctio non valuit iterū possit fieri electio z in effectu pauc issimis
additis referūt distinctionē Bar. in. l. ☞. j. de op. leg. quā ☞ suprā
est trāscribere nisi quaten⁹ est opus additione vel mutatiōe. Ad
de ergo p̄mo inquātū Jo. de Jmo. hic supplēdo dicta Bal. dicit
qō si electio valeat z tū nō ☞ effectū: q᷑ elect⁹ est mortu⁹ vel renū-
ciauit qō tūc est distinguēdū vtrū eligens eligat iure p̄prio vel
alieno vt p̄imo casu possit iterū eligere. Secūdo nō vt p̄obat in
duabus decretalib⁹ simul iunctis vc̄s in. c. si electio. de elec. lib. vi.
z in. c. si cōp̄romissarius. ver. idē erit. eo. ti. ista cōtra istū dictū vi
detur casus expressus in. l. ☞. versus finē. ff. de excu. mu. quē ter. pō
dera tibi Bar. singulariter ad boc vbi si ille qui fuit electus a de
curionib⁹ ad munera excusat⁹ ppter infirmitatē seu impotentiā
p̄ses subrogat aliū loco illi⁹ z sic illi ad quos ptinebat electio nō
possunt iterū eligere. bar. mitīf rūdere ad illū ter. qō ibi illeneratur
electus ad munera seu deputatus p ☞sidē: sed ista est magna dimi
natio ad illū tert. Unde possumus dicere qō qñ supius ex officio
nō per viā ordinariā appellatiōis remouet electū: sicut ex officio
remouet ita ex officio possit supplere subrogādo aliū vt euitetur
circuitus sicut dicīt in ☞. in cle. auditor. de reseri. in alīs aut ē casi-
bus p̄cedāt iura allegata: z est singularis limitatio ad predicta.

Secundo

Scōo adde inquātū Bar. in. d. l. ☞. z doc. bic dicūt qō ille q᷑ eli
gīt iure p̄prio si eligit in dignū sciēter non pōt iterū eligere: sicut
videmus in electiōe rerū qō ille q᷑ negligit ēt sciēt rē in q᷑ nō cō-
petebat electio nō pōt ampli⁹ eligere: vt. l. iīj. z. iiij. ff. de opt. leg.
nā adde q᷑ in electiōibus que fiunt de dignitate ecclesiastica ista
doctrina est in dubitan ter vera vt fatenť Bar. z omnes: sed vtrū
censura illorū iuriū extēdat ad officia secularia vt ille qui eligit
a indignū sciēter sit p̄natus ptāte eligēdi p illa vice⁹ boc est du-
bium: nā Joā. de imo. bic vī inclinare in oppositū in fi. cōmēti:
q᷑ illa iura sint penalia nō debēt regulr extēdivt in regula in pe
nis. de regu. iur. vñ videmus fm eum qō illa pena nō extēdit ad
p̄fonū laicū q᷑ pūtet indignū sciēter: vt in. c. cū nos. z ibi per gl.
extra de of. or. ☞ z Bar. q᷑ z opp. in. d. l. ☞. z idē sentit in. l. ☞. ff. de ex
cu. mu. vbi tāgit ar. facit ter. not. quē Bar. ibi pōderat ad boc in
l. cū qdā. ☞. de lega. ☞. vbi ille q᷑ bz eligere personas si eligit indi
gnū ipso iure est p̄natus fm vnā expositionē glo. ☞ p̄o ista cōclo
ne adducit ter. in aut. de san. epi. ☞. ☞ si quis aūt oratori. quem cre
do voluisse allegare Bar. i. d. l. ☞. z in lec. mea allegatio sit corru
pta: ☞ illū allegat gl. in. d. c. qō nos. z Joā. de imo. in. d. c. cū qui
dā. per que duo iura possumus seq cōem sniam z attende diligē
ter: q᷑ ēt si vnus solus habeat eligere bz locū pena posita in. c. cū
in cūctis. in fi. vt singlr notat Joā. an. in. c. perpetue. de ele. li. vj.
Bar. z in. d. l. cū qdā. dubitat vtrum id qō dicit ibi in electione
personarū q᷑ innitant ad legatū habeat locū in electiōe officioz
seculariū qō vī posse dici per ter. in. d. ☞. ☞ qs autē oratori. z q᷑ vī
b esse eadē rō. C ☞ Tertio adde inquātū bar. in. d. l. ☞. in pn. palle-
gata. dicit qō ille q᷑ eligit sciēter rē quam nō pōt eligere z sic ele-
ctio est nulla nō pōt ampli⁹ eligere: nā bic debes cōsiderare qō
aliqñ electio est nulla ita qō nullū parit effectū: z tunc videt sine
b distinctione qō eligens possit variare ita pbat in. l. ☞. ☞. j. ff. de
opt. leg. vbi simplr dz qō q᷑ eligit rē alienā vel boiem pōt iterum
eligere nec distinguit vt distinguit in. l. iij. vt. ☞. dicā. Et causa est:
q᷑ quo ad oēm effectū electio est nulla. Aliqñ ille qui eligit rem
quā non pōt eligere facit electionē validā: sicut in casu. l. iij. z. iiij.
ff. de opt. leg. z tūc q᷑ electo habuit effectū farēdū est qō nō pōt
iterū eligere. Jn iurib⁹ em̄ ☞dictis electio facta de aceto non va-
lebat: q᷑ erat legata optio vini nō acēti. Si tamē ex certa scia eli-
gens vult sibi ☞indicare nihil phibet quin electio nō valeat here
de cōsentiēte tacite vel expresse: q᷑ aliud p̄o alio volēte creditore
solui pōt z nō inuito: vt. l. ☞. ☞. appellata. ff. si cert. pet. ☞imil⁹ in. l.
iiij. electio valuit z oēs res nō fuerint exhibite in cōspectu: q᷑ le-
gatari⁹ poterit renūciare fauori suo ex certa scia. z iō distinguit
ibi ignorans a sciēte. Et ex bis verificat singularis doctrina Jo.
mo. arch. z Joā. an. in. c. ne captāde. de cens. lib. vi. q᷑ voluit qō si
ille qui bz facultatē eligēdi vnū ex plurib⁹ bñficijs per culpā vel
dolū suū eligat inutilr seu nulliter pōt iterū eligē nisi forte gra sit
talis: q᷑ de facili sit resolubilis: sicut dicit in. c. tibi q. de reseri. lib.
5 d vi. z p̄ctualr alle. Arch. in. d. l. ☞. de op. le. qō est mēti tenendum.
C Quarto adde qō Bal. i. l. ☞. in v. iiij. q᷑ro. C. de cōtrab. emp. vī
simplr tenere qō ēt ille qui bz ius eligēdi vel faciēdi actū ertrain
diciale nōie alieno si p̄io nulliter fecit iterū possit actū facē bz se-
cus sit in iudicialib⁹: vt p̄z in. l. ☞ vt. p̄ponis. z. l. ☞ preses. C. qūo z
qñ in. alle. Jnn. in. c. in ☞ris. de of. de le. ☞ doc. cōiter intelligunt
illud dictū qñ aliqs deputat nō ad eligēdū vel cōferendū: sed ad
p̄uidēdū quo casu verbū, puisio dz accipi cū effectu. z iō poterit
acē iterari. z ita tz glo. in. d. c. si cōpromissari⁹ in vbo ☞sentire de
ele. in. vj. ita ēt intelligit bar. i. d. l. ☞. bal. bic z cōiter modo. Unde
alibi dicit idē bal. in. l. barbari⁹. i vl. char. ☞. de of. p̄e. q᷑ vbū pui
sio plus p̄ortat q᷑ vbū eligo vel verbū collo q᷑ itelligit cū effectu:
☞ remittit se ad bic no. qñ nō bñ firmat pedē. C ☞ Extra gl. tractāt
hic bal. z ☞doder. illā. q. not. vtrū si ille q᷑ ☞ elig ere semel eligit
z electio nō habuit effectū: vel q᷑ elect⁹ nō acceptauerit: vel q᷑ ele
ctio non valuit iterū possit fieri electio z in effectu pauc issimis
additis referūt distinctionē Bar. in. l. ☞. j. de op. leg. quā ☞ suprā
est trāscribere nisi quaten⁹ est opus additione vel mutatiōe. Ad
de ergo p̄mo inquātū Jo. de Jmo. hic supplēdo dicta Bal. dicit
qō si electio valeat z tū nō ☞ effectū: q᷑ elect⁹ est mortu⁹ vel renū-
ciauit qō tūc est distinguēdū vtrū eligens eligat iure p̄prio vel
alieno vt p̄imo casu possit iterū eligere. Secūdo nō vt p̄obat in
duabus decretalib⁹ simul iunctis vc̄s in. c. si electio. de elec. lib. vi.
z in. c. si cōp̄romissarius. ver. idē erit. eo. ti. ista cōtra istū dictū vi
detur casus expressus in. l. ☞. versus finē. ff. de excu. mu. quē ter. pō
dera tibi Bar. singulariter ad boc vbi si ille qui fuit electus a de
curionib⁹ ad munera excusat⁹ ppter infirmitatē seu impotentiā
p̄ses subrogat aliū loco illi⁹ z sic illi ad quos ptinebat electio nō
possunt iterū eligere. bar. mitīf rūdere ad illū ter. qō ibi illeneratur
electus ad munera seu deputatus p ☞sidē: sed ista est magna dimi
natio ad illū tert. Unde possumus dicere qō qñ supius ex officio
nō per viā ordinariā appellatiōis remouet electū: sicut ex officio
remouet ita ex officio possit supplere subrogādo aliū vt euitetur
circuitus sicut dicīt in ☞. in cle. auditor. de reseri. in alīs aut ē casi-
bus p̄cedāt iura allegata: z est singularis limitatio ad predicta.
bis. ff. de pen. q᷑ tenuit oppositū. Et forte ista gloss. si ēt va in ca
su suo qñ in libello tota res fuisset petita. Sed simplr loquendo
illa gl. vī vior quā gl. Istic z dā bar. p ter. in. l. pupill⁹. in fin. ff. de
ver. ob. z l. l. recte dicim⁹. ☞. j. e. ti. z l. l. cōis libert⁹. ff. de in ius vo.
vbi ēt in mā penali applone liberti mei venit cōis: facit optime
p̄o ista snia ter. q᷑ alibi bar. alleg. p se in. l. de pupillo. ☞. q nun-
ciat in fi. ff. de op. no. nū. vbi dz qō q᷑ nūciat nouū opus in tota re
boc ipsum dz exp̄mere: ergo sequit qō als nūciatio eēt obscura. z
idē dicit ter. in. d. l. ☞ in rē. in p̄n. z ☞ Joā. an. no. i. c. ☞. de v. ☞. li.
vj. in nouella sequēdo opi. dy. dicat qō ter. in. l. pupill⁹ in fin. ma
gis pōit aliqd ad cautelā quā de necessitate bic tū nō vī pati ille
ter. nec iura. ☞. al. z qō ista opi. ☞ it vera ostēdo subtili rōne. ista cō
ditio q᷑ apponit volūtarie a testōre dz intelligi z impleri i forma
specifica: vñ nō pōt ipleri p equollēs vel p casum fictū. l. meuius
z. l. q heredi de cōdi. z demō. z subtilr declarat Bar. in. l. gallus.
☞. qd si tñi. in. j. col. ☞. de li. z posth. ☞ z ista cōdō apposita seruo in
stituto marie cū est cōis nō ē necessaria: ☞ volūtaria: vt p̄z ex no.
in. l. iij. i prin. z in. l. quoties. ☞. si seru⁹. de he. insti. z tū verificat z
b implet si tpe mortis seru⁹ nō fit tot⁹ me⁹: ☞ cōis: vt. l. ☞. ☞. de codi.
insti. Ergo dat manifeste itelligi qō ex p̄prietate sermonis z nō
per fictionē res cōis dī ee mea. z boc est q᷑ nō significat magis to-
tā rē quā ptē: vt. ☞. diri. z ista rō est melior quā rō assignata p bal.
in. l. j. qui tes. fa. pot. Ubi dicit qō si ex forma statuti pcutieuti ali
quē in domo sua dz amputari man⁹ boc statutū habebit locū ēt
si aliqs pcutiat in domo sibi cōi ci tertio: q᷑ qō dī fm quid tale
est p̄prie tale alle. ter. in. ☞. fi. l. nfe. ☞ ista rō nō videt sufficiēs: q᷑
regla est i oppositū qō ēt in ☞litatib⁹ inris i qb⁹. l. pōt disponere
p veritate id qō nō est simplr tale: ☞ fm qd dī esse ficte tale scōn
bar. q᷑ ita no. declarat in. l. fi mariť. ☞. l. initia. ff. de adul. Facit qō
habēt in. l. ☞. C. de in. au. ann. z in. l. cū ex oratione. ff. de excu. tu.
vnde melior est rō. ☞. assignata q᷑ dā decisio videt posse pcede
re. Nec ob. ☞ misse cōcloni qua. ☞. fecī ter. in. l. legatis. ff. de leg. ij. z
in. l. hoc legato. ff. de lega. iij. in qb⁹ dicit qō qui legat vrori ipsius
vroris pata nō vī legare ea q᷑ sunt pata cā vroris z viri. ☞. ea quo-
rum vsus est cōis: q᷑ ad boc rūdet. d. pau. de cast. verisimile qō iō
in dictis iurib⁹ applone vsus vēit vsus p̄pus z nō cōis cū alte-
ro q᷑ non ☞sumīt qō ita facilr testōr largirēt vrori ea quoꝝ vsus
erat cōis sibi z vrori. sicut ea que ad vsum vroris dunt axat erāt
destinata: ☞ nisi eēt eadē rō quo ad mētē testōris tūc bene sub no-
mine sue rei veniret cōis: vt. l. ☞ si ges seruos. ff. de leg. iij. z ideo vide
rē posse dici qō si testōr legaret aliqua parata ad vsum sunz sub
isto legato cōprehēderet ēt id qō eēt ad vsum suū vel alteri⁹. bal.
tamē in terminis tenet oppositū in. l. j. in vl. q. ff. de sta. bo. Utrū
aūt sit verī⁹ nō determino nūc: ☞ satis ē quo ad cōclonē nostras ita
iura bī enitant. Et adde ad ☞dicta q᷑ ☞uis res mihi cōis aliquo
mō possit dici mea vt dictū est nō tñ dici ☞pria vī ler faciens mē
tionē de domo ☞pria nō deberet intelligi de domo cōmuni: ita
decidit singlr Joā. an. i. c. ☞ papa. de p̄ui. li. vj. † q᷑ fm philosophū
d quē ibi ipse adducit illud est ☞priū ☞ qō cōpetit alicui soli: ☞ qua
cōclone est casus no. quē ipse nō allegat i. l. ☞ fund⁹. ff. de fui. ru p.
z iō gl. no. q᷑ dixit ☞iū in. c. ☞ti de ☞b. li. vj. nō vī va: aliqñ tamē
impropie res cōis vī ☞pria respectu ptis sue: vt est casus in. l. fi.
circa p̄in. C. de cōi seruo manu. Adde ēt premissis qō not. p̄oit
bal. in. l. riparū. ff. de rer. di. vbi dixit qō si ex forma statuti offen-
dēs aliqē in agro suo vel in re sua dz puniri pena man⁹ istō sta-
tutū nō habet locū si aliqs offendit i loco cui⁹ ☞pietas ptinet ad
ip̄m, ☞ vsus est public⁹: q᷑ nō ☞ dz ptinere ad eū qō videť ☞ no. p
eū in. l. ☞. de cōdi. ☞ti. vbi p̄z qō illa res dī mea in ☞ ali⁹ ☞ vsum-
fructū z ali⁹ ☞pietatē: ☞ forte salnare posses qō ipse loquit in ca
su in ☞ vtilitas z vsus rei est public⁹ ☞pietas vere sue; sicut in ri
pa fluminis vel fossa ☞ est iurta viā vt ibi cr̄eplificat. ☞ per ☞mis-
sa etiā vī posse decidi vtr. q. vc̄s si testis dicit qō vidit talē rē pos-
sideri a titio per. x. an. vtrū istud dictū sit ambiguū z obscurū z
ter. videt velle qō sic in eo q᷑ iurat i. d. l. ☞ pupill⁹. in fi. ☞. alle. vñ ni
si dictū testis declarat vel per relationez ad capīm: vbi gra⁹ q᷑ in
capīo seu positiōe ponēs dicit qō possedit tot⁹ dictam rem intra
tales cōfines z testis dicit qō vidit rē cōtentā in capīo possidere:
tūc enim videretur deponere de toto per relationem ad aliud z
idē crederē si diceret in dicto suo cōtēta in capīo vā esse vbi in ca-
pitulo poneretur de tota re vt dixi licet nō postea in causa sciētie
interrogatus diceret: quia vidi rem istam possideri. p. annis ni-
hilominus intelligeretur de tota sicut posuit in. d. p̄in. ita decla
rat not. Bar. in. l. labeo. ☞. de sup. leg. quē sequit tur Bald. z refert
in. l. de quibus in fua repe. ff. de lega. licet autem ex. ☞. dictis appa
reat dictum testis esse obscurum: q᷑ potest intelligi de parte rei fi-
eut de tota ☞ tamen volens arguere testem de falso p̄obaret qō
ille non possideret nisi partem rei testis excusaretur a falsitate ex
quo in parte rei dictum suū posset verificari. ita decidit no. Bar.
in. l. ☞. in vlti. col. ff. de condi. insti. z p̄o predicta conclusione fa-
cit optime ter. in. l. sciendum. in p̄in. ☞. qui satisfa. cog. vbi in ver
bis. l. possessor rei dicitur tam ille qui possidet p̄o parte rei quā
ille qui in totum.

a C Pro illa
vice p quo
vide ☞el. in
c. cū olim. j.
cal. i p̄n. de
ma. z obe.
Be. Uadi.

b C Mariare.
adde pe. de
anc. i sno cō
si. cer. v. Bene.
Uadi.

c C Debea. vi
de glo. z ge
mi. i. c. cū in
illis. ☞. fi. de
p̄be. i. vj. qō
in mā fano
rabili meuz
dī ēt qō est
cōe non in
odiosa p̄o
quo ēt vide
Joā. cal. in
cōsi. xxij. in
ti. de p̄be. z
vide car. in
cle. j. ☞tiij.
q. de homi.
z. d. aler. de
imo. i. l. si cū
vno. si ex
nox. cā aga.
z ☞el. i di. c.
humanū. z
oino pau. ō
ca. in consi.
ccxlj. be. v.

d C Proprīū
qd sit ppriū
z vñ dicat
vide, z tu ☞el.
in. c. ifinnā-
te in med. j.
col. de i offi.
de lega. Be
ne. Uadi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Eum fundus. Testator dubio videt legare ius qđ hz in re z nō vltra. hoc. d. ¶ In ter. ibi: ſz meū nominauerit iſte ter. facit p ſnia gl. in quā tū vult ſcōm vnū intellectū de quo in glo. dicā qđ ſi fundus fuiſſet legatus ſimplr veniret etiā pars alteri⁹ quā testator sciebat ad aliū pertinere. Cōiter tū doc. tenent oppoſitum per. l. meū ius. ſ. fundo. ſ. ti. pri. z eſt melior ter. in. l. ſi domus. ſ. fi. ſ. e. vnde habemus dicere qđ qñ eximit hoc pnomē meū diſpoſitio teſtōris eſt dare; seu expreſſio; z tū ſine iſta expreſſiōe idē tacite ineſſet. ¶ In gl. poſita ſup verbo cōſtat ibi: ſed cur pars alterius ꝛc. bar. z cōiter ¶ Doder. dicūt qđ iſta gl. pōt habere duplicē intellectū vnus eſt qđ opponat ad text. z ſoluat z fm hunc vult in effectu qđ qñ teſtō: legat fundū ſuū: tunc pcedat litera qđ nō videat pars alterius: ſecus ſi ſimplr teſtō: relinqueret: verbi gra fundū ſcianus z ſi ſic intellexit male dixit: vt. ſ. declaratum eſt in ter. Scōs intellectus pōt eſſe qđ gl. velit opponere ↄ deciſionē. q. ſ. deciſe. z tunc intentio gl. eſt dicere qđ ſi teſtator legat fundū ſuū: qz hoc pnomē vr reſpicere ius qđ hz teſtō: tpe teſtamēti nō venit portio alteri⁹ poſtea teſtōi gra ſcianū: tunc pcedat litera qđ nō videat pars alterius: ſecus ſi ſimplr legat fundū: verbi gra ſcianū: tunc veniat portio q̄ſta poſt teſtū ante mortē defuncti: z iſto modo gl. eſt vera fm oēs. Sz attēde: qz ſic exponēdo gl. opz adaptare hunc modū arguendi ad iſtā limitationē z videre vtruz ſit bonus modus arguēdi: adaptatio autē pōt fieri ſic. Sicut qñ teſtator legat rē totaliter alienā quā ſcit eſſe alterius vr velle qđ ex legato tota res debeat: ita ecōtra qñ teſtō: legat rem que eſt ſua tota debeatur: ſed iſte modus arguendi eſt inept⁹: nā hic poſſet eſſe ſimilitudo qñ tpe teſtamēti tot⁹ fundus eſſet teſtōis: ſicut ↄ. i pꝛio caſu tpe teſtamēti tot⁹ fund⁹ erat alienus: in caſu aūt nō eſt ſic: qz tpe quo cōdebat teſtū non erat totus ſuus: vñ ad pđt que nō erat ſua nō vr habitus reſpect⁹: vñ iſta nō ſunt ſimilia: deciſio tū eſt vera er quo teſtō: tacite legando rē ſuā nō determinauit ſe ad tps teſtamēti. Et p hec eſt declarata gl. tua z ter. z gl. relinquit ſummariū verum qđ ille qui legat aliquā rem ēt ſi nō exprimat nomē meū vel ſuū videt legare ius qđ hz in re ſine partem quā hz in re: hoc tū declarat ſing. z poſtea limitat: nā non ſolū videt gs legare ius qđ hz in re dū arat: ſed ēt ius qđ hz ad rem non in re. vñ videt legatū nomen debitoris z actio perſonalis. caſus eſt no. quem ibi in ſi. ponderat Jo. de imo. in. l. apud iulianū. ſ. ſi titius. ſ. e. ¶ Secundo limitatur vbi aliqs legat rem pꝛopriā: tanc alienā: qz credit eſſe eam alterius cū vere ſit ſua: tunc eñ ſi illa res poſtea deſinat eſſe ſua totaliter adhuc debebit legatū ex quo intentio teſtatoris fuit vt etiā ſi eſſet aliena deberet. Ita determinat no. poſt Dyn. Bartol. in. l. ſeruum filij. ſ. j. eod. que dicta adducit hic Paul. de ca. z ea dē rōne in caſu. ſ. noſtri. ſi teſtator rem ſibi cōem cuz altero legat aut totaliter alienat p illa parte p qua eſt aliena valebit legatū fm prefatū doc. z multo fortius: qz ſi voluit deberi totam vt aliena multo fortius voluit deberi partē: tetigit etiā hic pſatus doc. qđ in ↄctibus vtrū ille qui vendit rem vel aliter ꝓmittit ex ↄctu videat ſoluz vendere quā eam hz vel ſimpliciter reſpectu totius iuris ſui. Et diſtinguit ſcōm Dy. in. l. j. C. ſi pignus pig. datuz ſit. z Bal. in. l. j. C. qui teſta. fa. poſ. qđ aut venditio ſit ſciēti ius venditoris. z tunc videtur vendi ius qđ hz z nō vltra: vt. l. qui tabernas. ff. de cōtraben. emp. aut ſit ignoranti ius vēditoris: z tūc res vr vendi pleno iure z pfecto: z ſi venditor non habeat tū iuris tenebitur emptori. alleg. terc. in. l. ſi quis domū. ſ. j. vſq; ad fi. l. ſ. locā. z hec dicit vera ī ↄ tractu oneroſo: in ↄctu aūt lucratiuo: ſicut in donatione idē dicit qđ in legato per eādē rationem. Sed iſta fuit diſtinctio Bald. de verbo ad verbū. in rub. C. de ↄben. emp. in ver. quarto quero. vbi eſt videndū vbi ꝓ ſcōo membro alleg. glo. in. l. cum veteres. ff. de ↄtrahē. emp. z in. l. er pđns. C. de euic. ſuper qua ēt vide qđ ponit idē Bal. in. c. j. ſ. rurſum. quib. mod. feu. amit. z in. c. j. de feu. nō būte. ppriā naturā feudi. vide qđ not. Ang in. l. certo generi. in prin. de ſerui. ruſti. predio. z qđ tangit Bar. in. l. cū tabernā. in prin. ff. de pig. Adde etiaz qđ dicit Bal. in. l. in teſtamēto. C. ad. l. fal. z in. l. j. C. qui teſta. fa. poſ. Et limita hanc materiam ſing. er bis que ponit Jo. an. in ti. de emp. z vē. ſ. j. ver. ſi vero. vbi ſequendo Dy. in quodā conſilio ſuo dicit qđ ille q vendit rez reſpectu vtilis oñi credens ſe eſſe vtiliter oñm: ſi vere eſt oñs directo z non vtiliter non vz venditio: qz videtur erratum in ſubſtātia iuris qđ vendit: cetera dic vt hic per Bar. ¶ Extra glo. opponūt hic doc. de. l. ſi ex toto. in principi. ſ. eo. vbi ſi legatur fundus venit portio poſtea accreſcens fundo duplex ſolutio dat: vnā ponit Jo. de imo. fm Dy. qđ ibi loquitur qñ teſtator legauit fundū ſimplr z non adiecit iuz: ſicut dicit hic gl. fm vnū intellectū: ſecus ſi adieciſſet verbū ſuū vel meū: qz tūc portio accreſcēs poſt teſtamētū nō veniret: ſecus dixit hic glo. z Bartol. poſt eā Bar. hic fm Jaco. de are. vr ſoluere ſcōo modo qđ in terminis. ſ. j. z glo. teſtator legauit fundū ſuū ſimplr per que verba videt legare partem fundi z non totū: vnde portio poſtea accreſcens non pōt dici acceſſorie venire ad partem precedentem: ſed in. l. ſi ex toto. legauit totum fundum ſuum: vnde ſi poſtea adiiciat aliquam partem huic fundo illa pars venit in legato acceſſorie ad fundum: qz cum ſit pars huius fundi accedit ei: ſed hoc nō vidēt bene dictū: qz teſtator nō legauit ſimpliciter totum fundū: ſz totū fundū ſuū. ī. q. ad eū pertinebat tpe teſtamenti: vnde iſta generalitas videt reſtringi p hanc additionē ſuuz: ſicut dicimus in ſimili. l. nā quod liquide. ſ. fi. ff. de penu le. Sz pōt reſponderi defendendo hāc ſolutionē qđ per iſtā reſtrictionem factā ad tps testamenti non excludit quin id qđ venit poſtea acceſſorie ad rem non veniat in legato. z hoc videtur pꝛobare ter. no. in. l. quod in eōrum. ſ. ſi quis poſt. ſ. e. vbi parificat partem de nouo acquiſitā acquiſitioni q̄ ſit per alluuionem q̄ ſemper veniret in legato: vt etiam fatet hic Joā. de imo. allegando Ly. in. l. ſi grege. ſ. eodem. Pꝛo iſta concluſione facit optime ter. in. l. creditor. in princi. vel in vno de. ſ. ſuis. ff. de libe. lega. vbi pꝛobatur qđ legatum liberationis extenditur ad ea q̄ accedūt poſtea iuri principaliter legato. z iſta ſolutio eſt notabilior: ſic declarata. ¶ Adde etiam vnum verbū inquantum Bar. hic dicit qđ ſi ille q habebat partē quartā in fundo legat dimidiā fundi videt legare ſolā quartā partez ſuā. i. dimidiā dimidie arguendo de toto ad partem hoc modo: ſicut ille qui legat fundū videt legare dimidiam fundi quam hz vt in ter. noſtro ita ille qui nominat partē fundi nō fundum ſimpliciter videt legare ius qđ hz in illa parte: nā iſta videntur diſſimilia: primo quidē qz ſicut declaratum fuit in. l. ſi quis in fundi. ſ. labeo. ſ. eod. appellatione fundi ſimpliciter poteſt ſignificare partē ſicut totuz: vnde ſi teſtator videt legare partem fundi non tñ impꝛopriantur verba. ſicut ſi legando partē dimidiam dicamus qđ velit legare ius qđ hz in illa dimidia. l. quartam partē: nomen enim dimidia manifeſte er pꝛopio ſignificato ſignificat dimidiam totius rei: vñ nō videtur poſſe impꝛopriari eo modo quo. d. Bar. ſicut enim teſtator legādo totū fundū videtur legare etiā partem alterius ꝓpter nomē totum qđ ſignificat integrā rem vt ipſe Bart. hic fatetur per. l. iulianus. in princi. de lega. iij. ita videt qđ legādo dimidiā cū iſtud nomen ſignificet, vt dixime dietatē totius qđ nō poſſit fieri reſtrictio ad quartā partē: vnde iſtud dictū eſt valde dubiū. z ad materiaz vide bonū ter. z qđ ibi ponit Barto. de dimidia z dimidia dimidie in lege ſi plures. ff. de dā. infec. quē adducit hic pau. de ca. Tangit etiā hic d. Paulus limitationē ad. ſ. noſtrū dicit eñ qđ ſi teſtator q hz partē in fundo legat fundū z eximit confinia fundi intra que dicit fundū eſſe locatū: tūc vr legare ēt ptē alterius: qz z illa cōtinet intra oēs iſtos ↄfines. allegat Bal. in. l. j. C. qui teſt. fa. poſ. ſz cū reuerētia Bal. ibi determinat ↄtrariū: z credo qđ verius qñ ille q legat habet ptē in fundo ꝓ indiuiſo: qz cū habebat ptē in qualibet ptē glebe ſequit qđ ps ſua eſt inter iſtos confines: vñ cū etiā reſpectu ſolius portionis ſue cū confinia poſſint verificari nō cogimur recedere a regula iuris vt per expreſſionē finiū videat legare aliud ius quaz id quod hz in re. Sed qñ intra illos fines teſtator poſſi deret partem ſuā pꝛo diuiſo: tunc ſi patri ſuo non pūt conuenire oēs fines expreſſi z totus iſte fundus vocaret vno nomine: licet diuiſus in duos fundos forte er hoc poſſet elici voluntas teſtatoris: vt videatur voluiſſe legare etiam fundum alterius.

Summarium.

1 Eſſentia ſeu quidditas diſpoſitionis cognoſcitur ex qualitate inherenti diſpoſitioni.

2 Clauſula illa ſi non valeat iure teſtamenti valeat iure codicillorum qualiter exponatur.

Sticbū qui. Relatiuum quis vel qui iunctum verbo futuri tēporis facit conditionē. Sed iunctū verbo pſentis tpe facti demōſtrationē. Scōa ibi: eo qō ꝛc. Tertia ibi: ſed ↄditio talis. ¶ Not. j. in verbo eo qō eſſentia diſpoſitionis ſeu qdditas cognoſcit er qualitate inherenti diſpoſitioni: nā illa diſpoſitio cēſetur fieri vel iudici cui magis conuenit qualitas expreſſa: z hoc eſt qđ dicit ter. in. l. inſulā. ff. de predi. vr. z Bar. in. l. j. ſ. ſi de ſuperfici. z in diſputatione q̄ incipit publicanus quidā. z in. l. eo tē. ſ. qui maximos. ff. de publi. qz enim natura conditionis eſt reſpicere tps futurū: ideo qñ verba diriguntur ad futurum videntur ☞ ſignificare conditionē ¶ Scōo not. quod iſta conditio ſi meus erit ſcinditur vt habeat locum quatenus ſeruus remaneat teſtatoris. Et hoc eſt ideo fm Bar. z mod. qz iſta conditio reſpicit rem ſuper qua diſponit: nā ſi reſpiceret aliud cōditio regulariter nō eſſet diuiſibilis nec poſſet impleri p pte. l. cui fundus. z. l. pen. in prin. ff. de condi. z de. z. l. pen. z ibi no. C. de ↄdi. inſer. z. l. ſi ita fuerit. ff. de ma. te. z ſicut conditio reſcinditur qō reſpicit ipſam rem ita qñ reſpicit ipſam diſpoſitio. qñ fit ſuper re. vnde fm Bart. hic
2 z in. l. j. ſ. de iure codi. ſ illa clauſula ſi nō valeat iure teſtamēti valeat iure codicillo: uz. exponitur hoc modo. i. quatenus ᵇ non vz iure teſtamenti: quia ipſa ↄditio reſpicit diſpoſitionem: pꝛo quo vide optimum ter. quem ibi no. Dodeer. ad hoc in lege fina. in princi. ſ. de vulgari z pupillari. vbi iſta conditio ſi heres non erit exponitur hoc modo. ſ. quatenus heres non erit. ¶ In gloſ. poſita ſuper verbo quaſi conditio ad diuerſitatem partiū ꝛc. Bar. hic ſoluendo formalis cōtrariū dicit hanc glo. ſenſiſſe veritatem: pꝛo cuius intellectu ↄclaratione dicit ipſe qō relatiuum ſubſtā tie facit conditionale ſuum antecedens ad qđ refertur vnde quā do antecedēs relatiuū eſt iſta ſubſtātia diſpoſitionis ſeu ipſa res que in diſpōne deducit: tunc reddit diſpoſitio conditionalis vt hic ꝛ. l. ſcribit quintus. ſ. de aur. z arg. le. ſed in. l. ſi. de he. inſti. relatiuum nō refert ad ſubſtantiā diſpoſitionis: ſz ad qualitatē. i. ad ptes in quib⁹ teſtator volebat illos eſſe beredes. Vñ illa diſpō reddit cōditionalis reſpectu qualitatis: ſed non reſpectu ſubſtātie diſpoſitiōis: vñ illi beredes ſunt inſtituti pure: ſed partes bereditatis ſunt date ſub conditione ſi eas teſtator expreſſit: z hāc diſtinctionē ponit ipſe clarius in. l. ſ. de condi. z demon. eſt autē hoc poſſibile vt conditio adiiciat diſtributioni partium z non eſſentie inſtitutionis vt eſt caſus not. in. l. vter. z in. l. ſeq. ff. de cōdi. inſti. quā adducit hic Bald. ad hoc: ſed iſta doctrina videtur eſſe falſa multiplici ratione. Primo qz cōtradicit ter. ſi coīt. ff. p ſoc. vbi ter. dicit qō ſi facta eſt ſocietas er partibus quas declauerit titius hoc videt actū qō nō aliter ſit ſocietas niſi illo declarante partes: z tamē relatiuū ponit ibi diſtributioni partiū. z ſi videret apposita iſta cōditio non eſſentie ſocietas: ſed partium diſtributioni dūtarat tunc ſocietas videret poſſe valere: qz ſicut declarat in glo. z ibi per Bald. in. l. in ementis. C. de contrahen. empt. qnādo cōtractus hz ſua eſſentialia lz ille qui hz arbitrari. ſup; qualitate accidētali non arbitret: vz tū cōtract⁹: vt. l. hec vē ditio. ſ. fin. ff. de cōtrahen. emp. Societas enim ſatis hz ſua eſſentialia etiā ſi non exprimant partes: vt. l. ſi non fuerint. in prin. fi. pꝛo ſoc. Secundo contra Barto. facit qz ſi relatiuū videretur bic ſuſpendere ſeu inducere conditionē reſpectu qualitatis dūtarat ergo nō deberet eſſe differētia: ſiue teſtator dicat er partibus quas aſcripſero ſiue dicat er partib⁹ quas aſcripſi qz cōditio ſuſpēſiua qualitatis. i. partiū nō ſuſpēdit eſſentiā inſtōnis. vt dicit ter. in. d. l. vter. z. l. ſeq. prealle. Sed iuriſconſultus expreſſe dicit cōtrariū in. d. l. ſi. in fi. qō iſta inſtitutio eſt nulla inſtituo titium ex partibus quas expreſſi ſi non reperiunt alique partes expreſſe ergo ſequit qō iſtud relatiuū reſpicit ſubſtātiā diſpoſitiomꝫ: ſi cut qualitates partiū. Confirmat iſta concluſio qz ſi aſpicias ad ter in prin. l. ſi. iuriſcōſultus equiparat iſtos duos modos loquēdi vel qō teſtator dicat inſtituo beredes er partibus quas aſcripſero vel qō dicat inſtituo tales beredes ſi partes aſcripſero. Sz iſte ſcōs mod⁹ loquendi ſine dubio refertur ad actū inſtitutionis: z ſic ad eius eſſentiam ergo z ſimiliter conditio inducta per relatiuū: reſpōdendū eſt ergo aliter ad. d. l. ſi. ſicut rident cōter
☞ alij doc. ibi z Joan. de imo. in. l. cū pater. ſ. ſi. ſ. ti. pꝛoxi. † qō licet
a regulariter relatiuum iunctū verbo futuri tpis [a] inducat cōditionē cuius defectus vitiat diſpoſitionē: hoc tū fallit niſi conditio que apponit ſit in poteſtate teſtatoris z per ipſum implenda: tunc eñ ſi teſtator omittit eam implere: qz non deſignat partes vel condi. qđ dixit ſe appoſiturū videt eum penituiſſe voluntatis pꝛioris z ſic receſſiſſe a conditione appoſita: vt. l. pe. C. de condi. inſti. z in. d. l. cum pater. in fi. prealleg. Et aduerte ne erres: qz licet conditio adiecta in preterito de qua in. d. l. ſi. non ſit pꝛopꝛie conditio quo ab ſuſpendendum dicitur tamē conditio: qz ſi ſit falſa facit deficere actuz cui apponit qz ibi deficit inſtitutio: ex hoc vtatur intelligi qō eſt appoſita ad ſubſtantiam diſpōnis nō ad qualitatem duntaxat: qz qua rōne condi. ꝓpie ſumpta cum appoſitione qualitatis nō ſuſpendit ſubſtantiam vt dictum eſt per. l. vter. ſ. allega. eadem ratione qñ eſt de preterito: ſi eſſet appoſita qualitati non deberet annullare ſubſtantiam. ¶ In gloſ. ſuper vtrobo conditio. hanc glo. approbat Bar. in. l. j. de condi. z demon. z ad. l. nuper. que facit in cōtrarium. ſ. de lega. iij. bene reſpōdet p cuius reſpōſiōē facit ter. in. l. ſi titio. ff. qñ di. le. ce. vbi iuriſconſultus dicit q eadem eſt conditio que inducit per euz z alia in conſequentiam: ſicut declarat Bart. in. l. conditionis q̄ z alia in conſequentiam: ſicut declarat Bart. in. l. conditionis q̄ z alia in conſequentiam: ſicut declarat Bart. in. l. conditionis q̄ extrinſecus. de condi. z demon. ſed contra ipſum obſtat fortiter iſte ter. qz ſi relatiuum reſpiciat principaliter ipſam rem z in cō ſequentiam ipſam diſpoſitionem ſeu actum diſponēdi: tūc opoꝛteret dicere qō magis faceret demonſtrationem q̄ conditionez qz inquantum referr ad rem non pōt ſtare niſi demōſtratiue: ſed iſte ter. dicit totum oppoſitum q̄ magis z principalius inducit conditionem q̄ demonſtrationē: ergo datur intelligi qđ nō reſpi cit diſpoſitionem ſeu actū diſponendi in ↄſtiam: ſed principali ter z vt intelligas licet reſpectu antecedentis ad qō fit relatio de directo reſpiciat rem tamen reſpectu verbi futuri tpis qō ſequit de directo reſpiciat diſpoſitionem z actū diſponendi: vñ iſta doctrina vr dubia per Bart. tamen multū facit ter. quē ipſe adducit pꝛo ſe in. l. j. in fi. in vltimo exemplo. de condi. z demonſt. licet enim in duobus exemplis precedentibus faciliter poſſit reſponderi q̄ in eis tacita cōditio oriſ. ꝓpter naturā rerū legatarū magis q̄ ꝓpter relatiuū qs vel qui: vt pt̄z in. l. interdū. in princi. de ver. obli. z qđ not. Barto. in. l. inter ſtipulantem. ſ. ſacram. ff. de verbo. obliga. in vltimo tamen exemplo non videt hic poſſe dici qz ponit exemplū cū teſtator grauat heredē dare ſeruum quem non legauerit alteri: hic enim tacita conditio non videt oriri ex natura rei: ſed qz inducit per relatiuū: vnde eſt cogitandū ſuper hoc z habes expeditā ſubtilitatē huius. l. quātū pertinet ad glo.
☞ ¶ Extra glo. inducitur iſte ter. per Bart. ad qđ. qđ ſi ex forma ſtatuti mulier nō poteſt cōtrahere ſine conſenſu duoꝝ conſan
b guineoꝝ [b] er parte patris z ſi nō habuerit cōſanguineos er parte patris debeant adhiberi duo ex parte matris qđ iſte cōditiones debeāt intelligi ſi habuerit er parte patris. i. quatenus habuerit er quo ſequitur qđ ſi erat vnus cōſanguineus er parte patris ille dz regri vna cū alio conſanguineo er parte matris. z hāc doc. quā hic ſequunk omnes commendat tanꝫ no. Bald. in. l. in cōiunctione. in fi. C. de nup. vbi etiā addit not. qđ idem erit ſi mulier habeat duos conſanguineos er parte patris. ſed vnus ſit ab ſens de longinquo: ita qđ expectatio eius longa poſſet eſſe dāno ſa. alleg. l. ſi longius. ſ. fi. ff. de indic. Tu vide ter. optimum qui loquitur pꝛopꝛie de eo cuius conſilio debet actus geri in. c. j. ne ſede va. lib. vj. vnde alibi dicit idem Bald. in. c. j. quid ſit inueſtiin vſi. ſeu. qđ cū inueſtitura nō poſſit fieri niſi preſentibus teſtib⁹ partib⁹ cōiunctis ſi ſolus vnus ſupereſt ille ſolus dz requiri vna cū alio teſte extraneo. ¶ Scōo inducit ad. qđ. per Dy. z Bal. bic qđ ſi ſocer conceſſit genero aliquas res poſt mortē ſuā z tempore mortis iſta res reperik alienata in totū vel in partem videat renocata donatio que cenſet fuiſſe donatio cauſa mortis in dubio
c quia eſt facta mentio mortis: vt not. in. l. ſeia. j. de dot. prele. z in l. ſi. C. de pac. z plene per Barto. z ¶ Modern. in. l. que dotis. ſ. ſolu. matri. z qz iſta eſt donatio cauſa mortis que in multis comparatur legato: vt yidiſti in. l. ij. ſ. eo. ideo eſt diſtinguendū ſicut in legato vz vtrū aliquis fuerit neceſſaria vel voluntaria: put habetur inſti. de leg. ſ. ſi res. in. l. fideicommiſſaria. ſ. ſi rem. j. de leg. iij. qđ dictū Bal. dicit bic eſſe aurenm: ſed boc fuit dictū Ly. de quo ipſe non meminit qđ etiā ſequitur ibi Saly. in. l. ſi maritus la. ij. C. de dona. inter vir. z vxo. z iſta dicta comꝓbat etiaz bic Joā. de imo. licet non allegat Ly. in loco prealleg.

Summarium.

1 ☞ Qui non poteſt adire non poteſt repudiare.

2 ¶ Donachus equiparatur ſeruo.

Egatum. In glo. vnica ſuper verbo poteſt ibi plus iuris ꝛc. Iſta gloſ. tacite ſentit qđ in caſu. l. is qui beres. ſ. fin. bic allegato dñs poſſet repudiare hereditatem delatā ſeruo licet pater b non poſſit repudiare hereditatem delatam filio. Et idem tenuit expreſſius in. d. l. is qui beres. in fin. z hanc ſequitur Dy. z Baldz multi alij: ſed Bar. ibi reprehendit illud dictum † qz regula eſt
1 qđ qui nō poteſt adire non pōt repudiare. l. is poteſt. de acqui. be c re. ſed dñs non pōt adire ſine ſeruo: vt. l. ſi quis mihi bona. ſ. iuſſus. de acqui. here. vt. l. cū pꝛoponas. C. de here. inſti. ergo ſimiliter nō poteſt repudiare. iſte ob. text. in. l. j. ſ. per ſeruū. ff. de ſuc. edi. qz licet poſſit repudiare bon. poſ. delataz ſeruo: non tñ ſequit qđ poteſt repudiare hereditatē delatā de iure ciuili: qz ſicut bo. poſ. facilius acquirik q̄ hereditas de iure ciuili: vt patet in. l. ij. ſ. d ſi ſub cōditione. de bon. poſ. ſcōm tabu. ita etiā facilius pōt amitti: ſed cōtra iſtā opi. arguit hic Joā. de imo. approbans opi. gloſ. z Bald. ſ. relatā. qz ſcōm eum: ſicut hereditas non poteſt acquiri per oīm ſine voluntate ſerui: vt. l. cum pꝛoponas. ſ. alleg. ita nec bono. poſſeſſio. delata ſeruo: vt. l. ſeruo inuito. in prin. j. ad trebe. ſicut ergo bo. poſ. que non pōt acquiri ſine voluntate ſerui nō poteſt perdi ex ſola oñi volūtate ita videt qđ hereditas de iure ciuili licet nō poſſit acgri ſine volūtate ſerui: tamē poſſit a ſolo dño repudiari qz potentia repudiandi habeat eandem rationem in hereditate quā habet in bo. poſ. z iſta opi. magis placet: qz cauſa ꝓpter quā ꝓpter non poteſt repudiare hereditatē vel bonoꝝ poſ. videtur eſſe ne auferat ſpem filio qui forte emancipato ademdo poterit ſibi querere hereditatem: ita videtur pꝛobare ter. in verbo in fraudem in. l. ij. C. de repu. bono. poſ. z in. l. renitē te. C. de iure delib. in verbo ſpem. Sz iſta ratio ceſſat in ſeruo in quo ſpes acquirendi ſibi non attenditur: ergo poteſt fieri repudiatio etiam hereditatis per dominum. z hanc rationem differentie aſſignat Barto. in. d. l. is qui beres. in fin. dum vult oſtendere quare pater nō poteſt repudiare que ratio bene applicatur ad hunc caſum. non obſtat textus in lege is poteſt. quia ſecundum Joan. de imola bic z bene illa regula pꝛocedit in eo qui de fertur er perſona alterius: vt ſic in caſu noſtro z ſatis pꝛobatur in. d. l. j. ſ. per ſeruum. prealligata. vbi dominus poteſt repudia
2 re licet non poſſit acquirere ſine voluntate ſerui. † Er bis ſ poteſt inferri ad queſtio. quam tangit bic Paul. de caſt. quod cum mo
d nachus equiparetur ſeruo ᵈ maxime quātum ad hoc: quia non eſt ſpes in eo quod liberetur a monachatu monaſterium poteſt repudiare hereditatē ſine conſenſu monachi. Ipſe tamē do-

¶ Relatiuus iuncto vbo futuri tpis. adde Bar. in. l. j. ff. de pic. z cōmorī vēdite. bar. l. j. ff. de condi. z demō. ang. i. l. ſi qs ita. ff. de verb. ob. Ang. cōſi. cliij. incipit primus vr de iure. l. j. col. abbcōſi. xcvij. incipit. vſidio bmiſſr ſnocato l. j. vide. de imo. cōſi. cxvij. incipit. vbi ſ. de pic. z ſi. ſtatib⁹ veris his que in themate ꝓponūtur in. j. col. in iij. vol. idez alex. conſil. rxvij. ici. viſo themate ē. ſcripto. i vl. col. j. iij. volū. iſtico. ſuper.

¶ Cōſanguineoꝝ. vide ang. in cōſ. clxx. be. va. ¶ Ll. q̄ dot. z idē vide q̄ ad hoc dicit apoſtil. ad bal. Bene. Ita.

¶ Cū monachꝰ eqparetur ſeruo. adde gl. i. l. cū bēdes in ſ. fina. ff. de acq. poſ. gl. in. c. parochianos. de ſen. excom. Jnn. i. c. cū oliz. cl. ij. de priui. Joā. an. i. c. i pre ſētia. de pba. Joā. de imo. in ca. May. de teſtamē. abb. cōſi. cliij. incipit. p euidē tia ſtioris in. j. vol. iſti co. ſuper.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Pau. hoc tenet non ista ratione: qz in seruo concedit opi. Bart. esse veram vz qđ dñs non possit repudiare hereditatem: sed qđ in hoc est differētia inter monachum z seruum. nam monasteriū potest adire sine monacho z etiā repudiare[a] vt notāt cōmuniter doc. in. c. in presentia. de pba. z Ebbas possit repudiare hereditatem sine consensu monachi: tenet Bar. expresse in. l. tutor in fi. de bo. pos. z Bal. in. l. bonorum. C. qui admitti. hoc tamen limitat ipse idem singulariter in. l. j. C. eod. in ver. ad decimum punctum. dicens qđ si post hereditatem repudiatam a monasterio monachus efficiat de filio pater z erimatur a monasterio: qz fit eps tunc repudiatio facta per monasterium non valebit in prejudicium ipsius qđ dictum non est admittendū de facili: qz isto modo sequeret quod si bonoꝝ possessio esset repudiata per dñm ista repudiatio non valeret seruo postea manumisso: que est magna restrictio. ad. d. l. j. §. per seruū. prealleg. nec videtur habere rationē: quia ex quo tpe repudiationis facte per Ebbatem spes qđ monachus deberet eximi a sua potestate nō cōsiderabatur: ergo repudiatio fuit absolute perfecta z sic nō debet ex postfacto irritari. l. pluribus. §. si placet. z qđ ibi no. ff. de verb. ob. licet autem possit repudiare hereditatē delatam monacho tñ est intelligendū qđ faciat de consensu capituli: qz solus hoc non posset sm Pau. de ca. per. l. magis tut. §. fundum. de rebus eo. licet Fede. de se. secūdum eum tenuerit oppositum[b] quem dicit dixisse contra dictū. §. fundum. Tu aūt aduerte qz est differentia vtruz legatum possit a solo abbate repudiari vel hereditas delata et de legato habetur casus qđ nō in. d. §. fundum. z ita tenet Bal. re prehendendo dicta Fede. in. lege contra iuris. §. j. ff. de pact. sed de hereditate pōt esse maius dubium: qz non acquiritur ius ipso iure mōasterio: sicut acquiritur in legato: maxime si vera est illa opi. qđ ius adeundi resideat in monacho. ita qđ non competat immediate monasterio: sicut multi tenēt in. d. c. in presentia. z ego tetigi post Barto. in. l. j. ff. de vulga. z pup. De quo etiam tangit Bartol. in. l. is pōt. ff. de acqui. her. Sed posito qđ ius adeundi sit positum monasterio: ipsa tñ hereditas non est adhuc acquisita ante additionem. vnde videt tractari de iure acquirendo vtrū possit perdi per solum abbatem non de iure iam quesito. Baldtamen in. l. pupillorum. C. de repu. her. expresse tz qđ abbas non possit repudiare hereditatem sine consensu capituli. z idem sentit in. d. l. bonorum. idem tenet expresse in. d. l. is qui heres. §. finqđ videtur probabilius: qz siue dicas ius adeūdi cōsistere in ipso monasterio: ergo huic iuri non potest prēiudicare solus abbas extinguendo ipsum sicut plene traditur in. c. j. extra de do. z contra. z in. l. inbemus nullam nauē. C. de sac. san. ec. z quia solus tutor non potest repudiare bon. pos. licet aliqñ solus possit petere: vt. l. tutor. §. allega. Si autem dicas ius residere in monasterio adhuc est idem quo ad hunc effectū: quia ex quo hoc ius residet in monacho ad vtilitatē monasterii satis dicit esse ipsius monasterii. l. mulier. alias sulpitius. ff. de dona. inter vir. z vxo. Et bene facit quod no. in. l. titio centum. §. titio genero. de condi. z demon. z quod habes in. l. fideicōmissa. §. interdum. ff. de legat. iij. Sed adhuc relinquitur dubitatio: vtrum in ista repudiatione requiratur decretum iudicis z superioris: super quo Bal. quod non in. d. l. pupillorum. qz aliud est alienare res ecclesie. quo casu requiritur decretum iudicis: vt in. c. j. de re. eccle. non alie. lib. vi. z aliud non acquirere hereditatem: vt lege si sponsus. §. si maritus. ff. de do. inter vir. z vxorem. Sed contra hoc facit mirabiliter qđ no. Bar. in. l. tutor. §. alle. z refert Bal. z videtur sequi in l. bonorum. C. qui admit. vbi voluit qđ quando tutor vult repudiare bo. pos. vel hereditatem delatam pupillo debeat interuenire decretum iudicis: qz hoc ius adeundi qđ extinguitur repudiatione non fit res immobilis que prohibetur alienari sine decreto iudicis: vt in toto tit. de prediis mi. C. est tamen aliquando ius competens ad rem immobilem: vnde eodem modo videtur prohibitum alienari: sicut z ipsa res immobilis: iuxta regulam que traditur per glo. in. l. j. z. ij. C. si aduer. transi. z in lege si prediorum. C. de predi. mi. z per Barto. in. l. pupillus. ff. de auto. tu. competit enim istud ius adeundi pro cōsequenda hereditate que quidem est quedam vniuersitas que pōt continere immobilia z mobilia: consideratur vt res mobilis sm Bald. qui ita declarat in. d. l. bonorum. licet tantem ista consideratio sit subtilis z multum colorata verior tamen videtur opi. Bal. in. d. l. pupillorum. qz attenta ista ratione sequeretur qđ pupillus nō, posset be reditatem repudiare autore tutore sine decreto iudicis quod videtur contra tex. a contrario sensu in. d. lege pupillorum. z cōtra text. not. quem ibi ponderat Baldus ad hoc in. l. si is qui tres. §. penulti. ff. de exca. tuto. z tamen pupillus non potest alienare rem immobilem sine decreto. Dic ergo ad contraria qđ loquuntur in iure quod competit ad rem z ex quo oritur actio deducibilis in iudicium immediate: sicus cum res debetur minori ex cōtractu vel quasi: sed ius adeundi immediate non parit ius deducibile in iudicio: sed immediate inquantum secuta aditiōe ex quasi contractu orit actio que pōt deduci in iudicio: z ideo tale ius non dicitur esse in bonis nostris. l. precia rerum. in fi. ad lefal. Et ad materiam vide omnino quod n ꝑ Bald. in auf. si qua mulier. C. de sac. san. eccle. vbi vult quod non solum repudiatio expressa abbatis cum capitulo sufficiat ad perdendam be reditatem: sed etiam tacita pcout ipse ibi ponit exemplum.

Summarium.

1 Contrariorum eadem est regula z disciplina.
2 Additionis z augmenti eadem est ratio que est de principali cui fit additio.
3 Duo rei in contractibus vel in vltimis voluntatibus constituūtur per oīationem alternatiuam.
4 De contractibus ad vltimas voluntates argui potest.
5 Dictio alteruter quomodo exponatur.
6 Cum certa quātitas legatur ad pondus non dicuntur tot legata quot pondera.

1 **Ser toto.** Sicut diminuto fundo diminuitur legatum fundi: ita aucto fundo augetur legatum ipsius. h. o. Secunda est ibi: etiā si adtecisset. ¶ Not. j. illam regulam communem de qua fit mentio in. l. ij. de bis qui sunt sui vel alie. iu. quod contrariorum eadem solet esse regula z disciplina. de quo dicit vt tradit per Bart. in. l. inter stipulantem. §. sacrā. ff. de ver. ob. z alibi per Bal. in. l. si preses quasi desertā. C. quomodo z qñ in. z glo. in decū a decurſiōe. de ap. z est bonus ter. i. l. z si cōtra. §. de vulg. z pu
2 z in fi. de le. iij. ¶ Scōo no. qđ eadē rō est additiōis z augmēti que est de principali cui fit additio. concor. ter. in. l. inter socerum §. cū inter. ff. de pac. do. z in. l. etiam. C. de iur. do. quam. l. inducit ibi Bal. ad multas qōnes: quarum vnā vide per Bar. in. l. si quenerit. §. si nuda. ff. de pi. act. z in. l. j. C. de metro. libro. x. ¶ Extra glo. inducit hic Dyn. ter. nostrum ad no. q. vtrum si fuit concessa immunitas a collectis z imponat nova collecta ex noua causa verbi gratia: quia superuenit guerra an ista ꝓpositio possit euitari ratiōe priuilegi super quo Dy. finaliter determinat qđ nō pōt euitari: qz priuilegiū nō videt respicere casum incogitatū de nouo supeniētē: vt. l. rutilia polla. ff. de cōtrahē. emp. l. q cum tutoribus. z. l. cū aquiliana. ff. de trāl. ¶ Secundo adducit text. in. l. j. C. vt nemini licet se in emp. specierum excusare. libr. x. vbi patet qđ immunitas concessa nō extendit ad excusandū aliquē ab one re emendi frumentū a republi. tpe inopie sine caristie: sed Rayc de sor. quē videnſ hic sequi ẓdoder. lz oppositū per. l. si fernitus in prin. de serui. vr. ꝓdi. vbi patet qđ cōcessio indefinita fernitutis extēdit etiā ad lumina futura. de quibus ibi in tex. z per. l. in one ribus. §. ij. allegata per Dy. ff. de vaca. mu. vbi ille qui bz vacatio nem a muneribus excusatur a munere extraordinario ex impoꝝ uiso supervenienti. Tu ergo ista materia considera duos casus nam si collecta in loco vbi cōceditur immunitas reperiē ordinaria z extraordinaria: qz qđā collecte soluunt er ordinatione statuti z būt certā z ordinariam ꝓstationē. de qb⁹ fit mētio in. l. j. C. de indictis. lib. x. per Bar. i. l. ij. ff. de iure immu. z in. l. j. C. de multi. z in quo loco. versus finē. tūc doc. Dyn. de necessitate videtur esse falsa: qz immunitas cōcessa simpliciter muneribus intelligiē con cessa non ab ordinariis: sed ab extraordinariis: vt. l. j. z ibi per Bart. C. de vaca. mu. li. xj. z no. idē Bar. in. l. omnes. C. de donis z trib. co. li. z in. l. vacuatis. C. de decurio. vñ eodē modo qđ conceditur immunitas a collectis videbiſ concessa immunitas a collectis extraordinariis que ex impoꝝuiso imponitur: vt dicit terquem ipse allegat ꝓse in. l. his oneribus. §. qui muneris. ff. de exc. mu. a collectis autem ordinariis que imponunt per. l. non videret exēptio. Si vero per. l. vel statutū collecte nō habent prestationē certam vel ordinariā: sed sunt munus extraordinariū: sicut videt esse de iure cōmuni: vt sentit Bar. C. de iudic. l. j. lib. x. ¶ Et bene facit tex. in. l. j. C. de superindi. z etiā tz ibi Joā. de imo. post Ray. etiā tunc cuz de natura collecte sit vt imponatur sm necessitates occurrētes etiā si non sint ꝓnisein specie non; video cur ille qui est immunis a collectis nō intelligaē esse immunis a col
d lecta q̄ imponiť ꝑpter necessitatē guerre superuenientem z maxime qñ illa immunitas respiceret preiudiciū ipsius concessarie dūtaxat quo casu vt dicūt illi qui tenēt contrariū dz fieri latissima interpretatio: pro qua conclusione adduco tertum in. c. quia circa. extra de priui. vbi immunitas concessa ad prestationem decimarum indefinite videtur concessa pro terris postea acquisitis licet in specie de terris postea acquisitis non esset cogitatum. Satis tamen est quod fuerit cogitatum in genere: vt ibi probatur similiter idem est in casu nostro z per hoc tollitur primum argumentum inductum per Dynum. vnde facit tex. in. l. sicut certi. z. l. si cum vel in vtero. C. de testa. mili. z quod tradit Bartolus in fi. in lege etiam. in fin. ff. de mi. Sed magis me mouet ratio precedens vt dixi: quia ipsa natura collecte hoc habet quando est mus extraordinarium vt imponatur pro casibus imꝓuisis et non consideratis vt in iuribus supra adductis. opi. tamen Dyni secutus est Joan. an. in addi. Spe. in tit. de cen. §. j. ver. item po

ne. in addi. magna in ver. est alia questio Dyn. z c. sed alia opi. vf verior: vt dixi qđ tamen vf esse dupliciter limitanda. ¶ Et primo nisi superueniente noua necessitate z causa z esset mutata cōditio concedentis priuilegium seu loci in quo priuilegium cōceditur: nam si esset mutata intantum qđ illi qui non sunt immunes attenta causa pro qua imponit collecta non possent soli solucre: tunc pōt reuocari priuilegium. casus est not. in. l. vt gradatim. §. quoties. ff. de mu. z bo. z in. l. inbemus. z qđ ibi no. Bal. C. de sa. san. ec. per quem ter. ibi dicit qđ nullum priuilegium excusat a necessitate publica: facit etiam tex. no. z qđ ibi Bart. in. l. cum nauarcorum. C. de naui. li. xj. secundo videtur posse limitari nisi casus de nouo emergens propter quem imponitur collecta esset insolidus ita qđ nunq̄ antea accidisset saltem q̄ extaret memoria vel accidisset rarissime: tunc enim in concessione immunitatis non videretur comprehendi iste casus: sicut dicimus in eo qui suscipit in se periculum casus fortuiti in. l. fistulas. §. frumenta. ff. de contraben. emp. de cuius intellectu vide per Barto. in. l. sed z si quis. §. questum. si quis cau. z in. l. scio. §. medico. ff. de annu. le. z hoc vf esse concedendum qñ priuilegium esset cōcessum a superiore super immunitate z tendere ad preiudicium alteri⁹ verbi gratia cuitatis vel ville subiecte quo casu fit stricta interpretatio: vt n. c. cum dilectus. de do. z per gloss. z alios in. l. si. ff. de consti. prin. si autem immunitas a collectis concerneret solus preiudicium concedentis vel quatenus ipsius preiudicium concerneret tunc forte posset dici contrarium. Si casus insolitus superueniens non esset maior q̄ casus cōiter consueti eueniri pro quibus imponit collecta: qz cum hic debeat fieri largissima interpretatio satis potest dici cogitatum in genere hoc casu largo modo ex quo est cogitatum de similibus. z pro hoc babes optime expeditam istam. q. z tene menti inter cetera q̄ qñ conceditur priuilegiū immunitatis a collectis ꝑpter paupertatē vel inopiam tūc priuilegiū cessat si sufficientes facultates superueniāt in. l. nō tātum. §. eos. vbi casus no. ff. de excu. tu. ¶ In glosſ. posita super verbo adiecerit glo. ista alle. bonas cōcordantias: sed non soluit 2trariū qđ posset fieri ex his que gl. meli. posuit in. l. serui electione. §. fi. §. alle. qđ tamen dictū inquātum vult qđ ea que veniūt accessorie post testamentum veniant in legato licet testator legauerit fundum suum vf esse limitandum dupliciter. ¶ Et primo nisi portio que acquiritur de nouo acquirat diuerso iure ab eo quod habebat tpe testamenti: verbi gratia habebat dñium directum in predio tempore testamenti postea acquirit vtile in alia parte que sub alternatur directo: verbi gratia tanq̄ vasallus vel emphiteota boc enim ius non venit in legato. hoc determinat singu. Barto. per illum ter. in. c. j. §. in contraria. de inuestitu. de rebus alie. facta. in vsibus feud. ¶ Secundo videtur esse limitandū nisi dispositio sui natura sit odiosa vel saltē stricte intelligēda quo casu id qđ accedit post dispositionē factā non venit in tali dispositiōe: ita cōcludit Host. z Jo. an. in. c. cū capella extra de priui. repehēdēdo glo. ibi tenuit oppositū z opi. Joan. sequunť cōiter ẓdoder. p qua differētia adduco tibi qđ not ponit gl. lz ipsi nō adducāt in. l. nō quoc̄q̄. §. q. gaiū. ff. eod. titu. vbi dicit qđ in actio. empti z vēditi q̄ est favorabilis z bone fide veniunt accessorie ad rē venditaz: sed in actione ex stipulatu ad duplum que est stricti iuris nō veniūt: vt. l. vacce. z. l. si pregnās. ff. de euic. facit qđ not. Barto. in simili. q. in. l. in questionibus. ff. ad. l. iul. maie. z Bald. in auf. si vicar. C. de testibus. Utrū autem generaliter biſficia vel ꝓilegia extēdank ad futura. i. ad res vel personas futuras nō est nostra materia lz est dicendū vt colligik ☞ ex no. in. c. q̄ circa. z in. l. si ita. prealleg. ¶ Extra glo. querit hic Bart. quid si testator legat dimidiā fundi. z forte tpe testi nō habeat totā dimidiā vtrū portio postea accrescēs in dimidia veniat in legato z dicit qđ sic: hoc intelligit Joā. de imo. sequendo hoc dictū quādo testator legaret dimidiam simpliciter talis fundi: secus si diceret dimidiā suam q̄ hoc secūdo casu: sicut si testator legaret fundū suum nō veniret portio postea quesita quādo tot⁹ fundus a principio nō erat suus: vt. §. diximus. ita cum legando dimidiam apponit nomē meum vel suum. z refert Barto. in ꝓio dicto tenuisse cōtrarium in. l. serui electione. §. fin. §. eod. sed cum reuerētia ista nō est mens Barto. imo sentit idē in primo z scōo casu qđ doc. prealle. qđ patet: qz dū queritur vtrū in legato dimidie simpliciter facto veniat tota dimidia vel sola pars quā testator habebat in sola dimidia: ipse dicit qđ qua rōne testator legando fundū simpliciter videt legare partē quā habet in re eadē ratiōe cum legat dimidiam: z sic patet qđ istos duos modos legandi ponit a pari sicut ergo ad fundum simpliciter portio postea acquisita cedet legato ita cum legatur dimidia fundi portio quesita ꝑs ad dimidiam cedit legato qđ autem postea subnecit qđ non putat in legato dimidie res nouiter quesitas accedere intelligi in scōo casu hic posito per istos. s. quando legaret dimidiam suam qđ patet ex verbis eius: qz dicit sicut. §. dixi.

Sita scrip. Alternatiua posita inter personas grenatas constituit duos reos insolidum z per petitionē partis vel solonē nullus reoū liberat a reliquo: lz vterq̄ pōt cōuepiri. Scōa est ibi: quasi duo rei z c. Tertia ibi: qđ
3 ergo. ¶ Not. j. qđ duo rei in contractibus vel in vltimis voluntatibus cōstituunt per oratione[1] alternatiuā z de modo constituendi ipsos vide per bar. in. l. ij. ff. de duo. re. z bene facit tex. in auf. si quādo. C. de cōsti. pe. Scōo no. qđ petitio directa insolidū cōtra vnū er correis non liberat aliū nisi secuta solutiōe: vtrum autē pēdente iudicio untentato cōtra vnū possit agi ꝑ aliū vide qđ
4 plene z diffuse ponit Bar. in. l. er duobus. ff. de duo. re. ¶ Tertio not. posse argui quo ad verborum significatū de contractib⁹ ad vltimā voluntatem [a] vt quicquid significant verba in tractu
a 5 significant in vltima voluntate nisi aliud appareat. ¶ Ultimo
b no. ter. iuncta glo. de dictione alteruter [b] que si stat ꝓprie in suo significato significat qđ ab vnoquoq̄ duoꝝ de per se potest peti illud qđ deducitur in dispositione seu in vnoquoq̄ duoꝝ nominatorum de per se habet locum dispositio de qua agit. Si autem ponatur pro altero tunc significat q̄ ab vno ex duob⁹ potest peti nō ab vtroq̄: sed ista est impropria expositio vt videbis in glo. ¶ In glo. j. in fi. Bal. hic reassumit per aliquos casus declarationem huius glos. Et q̄ in certis optime dicit dic vt hic p eum in vno autem vf inaduertenter erraſſe inquantum dicit allegando Dy. qđ si testator grauat duos heredes in duabus oratio
b nibus diuersis similiter constituuntur duo rei insolidu; sicut per alternatiuam: nam hoc est manifeste falsum z cōtra. l. si pluribus. §. fi. §. ti. priori. z ibi hoc expresse in distinctis. tenent Dy. et Bar. vbi concludunt q̄ qñ duo heredes grauantur in diuersis orationibus: tunc non sint duo rei in vna summa: sed sunt obligati in duabus diuersis quantitatibus vnusquisq̄ ꝓ summa sua: z ad intellectum illius. l. vide qđ no. Bar. in si. in. l. stipulatio ista. §. cū qui. de ver. ob. z in. l. ij. de duobus reis. ¶ In glos. posita super verbo ab alteratro ibi vel dic qđ bicesit fauor legati: hāc so. sequitur Bar. hic quantum ad. l. si creditores. C. de pact. vnde ponit regulam z limitationem. regula est sm cum q̄ creditor recipiens partem debiti videtur liberare soluentem a reliquis partibus: vt in. d. l. si creditores. ¶ Sed fallit quando aliquid debetur a pluribus insolidum in vltima voluntate fauore vltime voluntatis. z banc opinio. est secutus ipse in. d. l. si creditores z in. l. er duobus in. j. questione. ff. de duobus reis. licet ergo secundum cum per petitionem partis factam ab vno nunquam inducatur dimissio: vt lege reos. C. de fideiussoribus. per solutionem tamen factam ab vno inducitur pieterē ꝓ in vltimis voluntatib⁹. Bal. hic reprehendit istam solutionem quo ad istam. l. dicens quod cum hic equiparentur duo rei ex contractu z duo rei ex vltima voluntate apparet qđ non est faciendaista differentia inter vnū z alterū: sed ista ratio parū vigeť: qz equiparatio fit hic quo ad

a ¶ De scrib⁹ ad vltimaz voluntatē. ad de. l. pacti ter heredez C. de pact. l. iure ciuili. ff. de cōdi. z demō. z per ang. in. l. di uortio i ꝑn. ff. de v. obl. ibi. super.

b ¶ Alteruter de qua dictiōe vide ēt p eūdem aret. in. l. in duobus. §. vbi duo. de duob. reis. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

modū constituendi duos reos non autem quo ad id quod sequitur in ver. qd ergo. l. quo ad deliberandum ipsos reos ab exactione solidi. Ipse tamen hic aliter dicit quem sequitur Bng. et etiam Pau. de ca. ꝛ in effectu vult qñ non sit differentia inter petitionē partis ꝛ solutionē: sed in vnū modū petendi ꝛ soluendi parte ꝛ aliū: mā si aliqs petit partem simpliciter vel sibi simpliciter pars soluit: tunc per neutrum istorū actuum inducit diuisio ita intelligitur ter. noster. ꝛ ter. in. l. reos. C. de fide. si vero creditor petit partem pro rata tangente conuentum vel pro virili sua vel pro persona sua que id significat vel recipiat solutionem partis a solvente pro virili sua vel similibus verbis. ℌ. expressis: tunc fm eū ex petitione ꝛ solutione equaliter inducit diuisio. de soluest casus in. d. l. si creditores in verbo si pro persona sua. De petitione non habemus. l. expressam. Sed videt esse eadem ratio ex quo creditor protestat qō vult illum condemnari ad partē ipm tangentem: per que verba tacite videtur fateri seu velle quod nō teneatur in plus sicut dicimus in si. in. l. si quidem. C. de transac. ꝛ ista opi. multū placet maxime per ter. nostrū in si. in ver. idem erit. vbi videt idem iuris disponere in recipientē partē qō in petentem. Sed in petente nulla est specialitas in vltimis volūtatibus vt etiā fatetur Bar. ergo similiter nō erit in recipiēte partē: confirmat ista conclusio: qr vbicūqꝫ pōt esse alia coniectura quā donationis nunqꝫ in dubio presumitur donatio. l. si id quod aurum. ff. de solu. ꝛ. l. cū de indebito. in princ. ff. de proba. cum ergo creditor recipit partem debiti simpliciter solutam: quia pōtvideri hoc facere vt citius ꝛ facilius consequatur suum: forte eū debitor non erat ita paratus solucre totum: sicut partem ideo in dubio non videt diuidere. ꝛ ita intelligo istum ter. ne si videat diuidere presumat liberare soluentē ab alia parte quod esset donare: facit ter. in. l. j. in fi. cū. l. seq. ꝛ seq. ff. de solu. vbi dicit qō si debitor ex pluribus causis soluit simplr nec dicit in quam causam in dubio presumitur soluere pro obligatione pura non pro ea que est in diē: qr sic soluere plus tpe: sic aliquo modo donaret: vt instit. de actio. ℌ. plus. ꝛ in. c. j. de plus pe. ꝛ hanc conclusionem insolue re sequitur Ricar. ꝛ Saly. post eum in. l. si creditores. prealle gata quos etiam ego ibi sum secutus: pro qua bene facit ter. in. l. iñ. in fi. ff. de duo. re. licet autem quando solutio fit a debitore pro virili sua vel per similia verba inducatur in dubio pactum liberatorium hoc est intelligendū secundū Bald. niſi recipiens fuerit protestatus qō ius sum esset salum vel reliquo alle. l. iſ. in princ. ff. si quis cau. ꝛ in. l. si stipulatus. ℌ. ff. de fide. secundū vnā expositionem bene facit ter. in. l. si debitor. ℌ. j. ff. quib. mod. pigno. vel hypo. fol. Adueṛte tū: qr licet Bal. hic ita distinguat vt dixi nec sequatur solu. Bar. ad istum ter. aliter tamen dicit in lege si creditores. prealle. nā primo videt facere differentiam inter petentem partem ꝛ recipientem solutionem partis vt in primo casu nunqꝫ inducat diuisio quando pars fuit petita ab vno dūtaxat. In secundo casu distinguit vt hic vtrū solutio fiat pro rata solutis vel simplr. Sed plus plz qō hic dixit per ea que. ℌ. scripsi. Itē in. d. l. si creditores videt concedere qō aliud sit in ultima voluntate ℌ in contractu ꝛ assignatio differentie est: qr in cōtractu obligatio pendet ad voluntatē duorū: vnde nō est mirum si in dissolvenda obligatione vel modificanda eoꝝ volūtas attendit: vt l. prout quisqꝫ. ff. de solu. ꝛ. l. nil tam naturale. ff. de reg. iur. sed in vltimis voluntatibus obl'o insolidū in heredes causatur a volū tate defuncti qui voluit heredes teneri insolidum: vnde non attenditur volūtas legatarij ꝛ heredis vt videatur tacite facta divisio. sed hanc rōnem reprehēdit hic Joā. de imol. ꝛ merito: qr ls sola voluntas testoris sit inductiua huius obsonis nihilominus debet attendi voluntas legatarij ꝛ heredis soluentis: quoniam in legato iam sibi quesito pōt legatarius sibi preiudicare. vt. l. si quis ita| hereditatem. cum ibi not. ℌ. de cōdi. insti. videtur ergo tenēda distinctio quam ponit hic que est probabilior: sed posito qō opi. Bar. esset vera vcꝫ qō p petitionē partis factā ab vno nū ℌ inducere diuisio ꝛ sic esset dña inter petitionē partis ꝛ solonē querit de rōne dñe. ꝛ hanc nitit assignare Joā. de imol. in. l. ij. ff. de duobus reis. dicens qō iō per petitionē partis nunqꝫ inducit diuisio: qr debitor petendo agit de necessitate vt consequat suum. vnde non presumit ita de facili liberalitas remissionis. vt lege rem legatam. j. de adi. leg. ꝛ. l. fideicōmissa. ℌ. si rem. ff. de lega. iñ. Sed qñ recipit solutionem partis sponte factā a debitore tūc facit volūtarie ꝛ ideo facilius plumit remissio. Sed ista dña non videt bona nec in primo casu nec in secō. nā licet creditor ex necessitate petat debitū: non tū ex necessitate petit partem debiti. Item in secōo casu licet creditor voluntarie recipiat partē debiti non tamē volūtarie recuperet totū debitū oblatum: imo ex necessitate sicut declarat Bar. in. l. quidā extimauerunt. in fi. ff. si certa. vnde in vtroqꝫ casu reperitur si bene respicis aliquid volūtarium ꝛ aliquid necessarium. Potest ergo dici pro nūc qō differētia pōt esse: qr qñ solvit pars a volente volenti facilius potest resultare pactū liberatoriū quā qñ petit pars in iudicio: ꝛ testatur lis cōtra eum: qr cum iudiciū reddat in incertū non ita de facili inducitur pactū: sicut in primo casu nisi fit fortior cōiectura: vcꝫ qr fit actū cōtra oēs: vt. l. liberū. C. de fideiuſ. hanc tū rōnēꝫ nō firmo pro nūc: sed est cogitandum: ꝛ videtur ratio predicta esse bona: qr facilius expresso consensu soluentis inducitur tacitus consensus in pacto liberatorio ℌ vbi non est iste consensus expressus sicut dicimus in si. ℌ fortior est tacita pupillaris que resultat ex aliquibus expressis in testamēto ℌ illa que absoluta presumitur a. l. nam prima excludit matrem alia non vt dicitur in. l. ij. ℌ. de vulg. ꝛ pupil.

a ¶ ℌ. stipulatio vbi etiā per bald. et Jo. de por. Bene. Va.

Si ita legatum. Si vna pars alternatiue contineat plura non potest fieri solutio pro parte in vtraqꝫ re deducta in alternatiua. Scōa est ibi: qr vnum. Tertia ibi ne aliter. Quarta ibi nec interest. ¶ No. ibi qr vnū in alterutra cā ꝛc. qr ratio de cidendi vt esse in isto ter. qr in vnaquaqꝫ parte alternatiue legatum est vnicū qō vt cōtra intellectū Bar. ꝛ doc. hic q dñs ꝙ legatū erat vnū hic in vna parte alternatiue. Sed in alia erant plura legata. ꝑpter dictionē singulos q̄ est distributiua: vt. l. huiusmodi. ℌ. pe. j. eo. ꝛ tangit idē Bar. in. l. stichū. ℌ. stipulatio. a circa ꝑn. de ver. ob. Sed qualr saluet videbis in glo. Sequēdo tū intellectum doc. no. fin. qō si fit legatū pluriū rerū per nomē collectiuū licet nomen distributiuū ponat ad ꝑcū ipsarū rerū qō subrogatur loco rerū nō tū in ipsis reb' inducunt plura legata. ꝛ ita debes ampliare ter. in. l. scire debemus. ℌ. stipulationes. de ver. ob.

a di. ℌ. pe. j. eo. ꝛ tangit idē Bar. in. l. stichū. ℌ. stipulatio. a circa ꝑn. de ver. ob. Sed qualr saluet videbis in glo. Sequēdo tū intellectum doc. no. fin. qō si fit legatū pluriū rerū per nomē collectiuū licet nomen distributiuū ponat ad ꝑcū ipsarū rerū qō subrogatur loco rerū nō tū in ipsis reb' inducunt plura legata. ꝛ ita debes ampliare ter. in. l. scire debemus. ℌ. stipulationes. de ver. ob.

6 ¶ Scōo no. fm eōem intellectum qō qñ legatur certa quātitas ad pondus non dicuntur tot legata quot pōdera: sed ōnes vnū legatum propter vnum nomē numerale qō cōplectitur ista pondera vnde si aliquis donat legādo libras olei fm hoc non erūt plures donationes sed vna. ꝛ ita vt probare ter. in. l. si quis argētum. in princ. iūcto medio ipsius. l. C. de dona. vbi probatur qō qui legat certa pondera argenti vt facere vnā donationem qō ꝙ non vꝫ vltra quingentos aureos qō non esset verum si essent plures vt. l. sancimus. C. eo. secus esset si aliquis vēderet simlē quātitatē ad pondus constituto precio in singulis ponderibus: tunc enim cum plura sunt precia plures sunt vēditiones vt satis colligitur ex ter. in. l. qō sepe. ℌ. in his. ff. de contraben. emp. ¶ Tertio nota fm Bar. nomina ista numeralia ꝑcē quinquaginta: ꝛ similia sūt nomina collectiua non distributiua: ꝛ ideo faciūt vnū legatū: et vnam stipulationē. ¶ In glo. j. ibi facit vim in octo ꝛc. ista gl. ꝺicat verum in se ꝙ sola ista dictio numeralis octo esset sufficiēs facere vnum legatū cum sit dictio collectiua vt expresse probatur in si. ter. in ver. ꝛ certe. vbi non repetit qualitas lecticarioum. et tū est vnum legatum in quantum: tū si ſerui lecticarij essent legati simplr nō esset legatū nō bene sentit qr ēt qualitas sola faceret qō ꝓ oībus seruis lecticarijs esset vnum legatū vꝫ dicit ter. in. l. scire debemus. ℌ. stipulationes. prealle. ¶ In glossa posita super verbo numerus ibi vel ibi quot anni tot obligationes ꝛc. istud contrarium est difficile: maxime qr glo. presupponit vnum qō est valde dubium vcꝫ qō in. d. ℌ. fin. tot sint obligationes quot sunt anni Bar. tū hic declarando eā dicit glo. sensisse qō ideo ibi tot sunt obligationes quot sunt anni: qr erat implendum aliqd a stipulatore qō coberbat persone quo casu stipulatio annua nō est vna. vt. l. si seruus. ℌ. fi. ꝛ ibi plene per Bar. de stip. seruo. Sed istud non vꝫ posse dici cum reuerentia ad intellectum illius. ℌ. qr ibi vēditor nihil habebat implere ex parte sua nisi forte diceres ꝙ habebat implere inquantū debebat habitare sed ista esset incepta locutio: qr habitare esset habere ius qō ipse sibi exceperat: et vti illo iure non autem implere. Nam implementum dicitur id qō fit ab aliquo ad vtilitatem alterius qō non est in casu illo. credo tamen ꝙ habuerit bonum intellectum. ꝛ sensus eius est qō sicut stipulatio annua continet plures obligationes quando ille qui stipulatur habet implere aliquid ad vtilitatem alterius coberens persone ipsius stipulatoris: vt. l. si seruus. ℌ. fi. ff. de stipu. seruo. ita quando id quod est prestādum stipulatori coberet persone ipsi' sicut ius habitationis tot sunt stipulationes quot sunt anni. Sed reuocatur in dubium de ratione diuersitatis: qr cum regula sit quod stipulatio annua est vna: vt. l. senatus. in fi. de dona. causa mor. ꝛ plene in. l. stichum. ℌ. stipulatio. de verbo. obligatio. assignanda est ratio differentie cur aliud sit in isto casu vnde in. d. l. si seruus. ℌ. fina. ipse dicit quod ratio est quia ius quod coberet persone finitur cum persona: vt. l. sicut in annos. ℌ. fin. ff. quib. mo. vſu. amit. ꝛ. l. centesimi. in fi. de verbo. oblig. ꝛ hucusqꝫ optime dicit sed ipse non probant banc consequētiam ius deductum in stipulatione finitur cum persona. ergo tale ius deductū in stipulatione annua facit esse plures obligationes. Preterea promissio annua alimentorum coberet persone sicut ꝛ ipsa habitatio: vt. l. cum bi. ℌ. modus. ff. de transactionibus. ꝛ tamen bartolus concedit quod promissio annua facta propter alimenta est vna licet non transeat ad heredem. vt patet ex notatis per eum in lege cum stichum. ℌ. stipulatio. supra allegata ¶ Preterea ista conclusio ad minus non probatur lege: quia lex sicut in annos. in principio. loquitur in legato non in stipulatione

in quo

a in quo non est dubium ꝙ tot sunt legata quot sunt anni. a Et iō cogitabam forte contrariū posse aliter solui salvo iudicio meli' sentientis ꝙ posito qō in. d. ℌ. si. stipulatio esset vna: adhuc tamē iste ter. posset procedere. vnde considero qr in casu. ℌ. nostri cōcurrunt duo. f. vnitas dispositionis: ꝛ vniformitas prestationis eorum| que veniunt in vna dispositione: nam oēs serui simul ꝛ eodē tempore debent prestari. Sicut in ipsis simul acquiritur dñium virtute legati: vnde propter magnā conformitatem quā habent in idētitatem prestationis vna cum vnitate obligationis nō potest pro parte istud legatum solui ꝛ pro parte non solui: sed solui aliud loco ipsius. Sed ista ratio deficit in. d. ℌ. quia quicquid venichat in alternatiua in vnoquoꝫ capite non habebat prestari eodem tempore ꝛ vniformiter: sed diuersis temporibus: ꝛ ideo facilius admittitur variatio propter diuersitatem prestationuꝫ propter quas quo ad effectum possunt dici plures obligationes licet quo ad ius obligationis sit vnum: ꝛ per hoc videtur solutū istud contrarium.

Ad quod. In glo. vnica ibi: secus si semp fuit bostium: ista sol. approbatur hic p Bar. ꝛ Mod. ꝛ in. l. liber homo. la picola. ff. de verb. ob. Iſam alia so. que facit differentiam inter contractus ꝛ vltimas voluntates vult qō in contractibus pmissio non valeat: sed in legatis valeat in quibus inspicitur tēpus mortis quam tetigit glo. in. l. in testamētis. de re. iu. ꝛ in. d. l. liber homo reprehenditur hic per Bar. ꝛ omnes: qr est contra regulam catonianam de qua videbis in. l. cetera. j. eo. ꝛ qr etiam in contractibus res: qr fuit nostra ꝛ transibit ad bostes dicitur esse in cōmercio: vt. l. ſi. ff. de act. emp. Qeterea vult doc. ista sol. est manifeste contra ter. in. l. ab omnibus. ℌ. etiam. j. eo. vbi ter. dicit ꝙ ilia que est apud bostes potest legari que potest emi. ꝛ fic ps ꝙ ista pa rificantur: licet autem res bostiū que nunqꝫ fuit nostra nō possit legari vel vendi simpliciter potest tū vendi vel legari sub 2ditione si nostra effecta fuerit: vt in. c. abbate sane. in fi. de re iudi. li. vi. fm Bar. hic. ꝛ in. d. l. liber homo. Nō potest concedi qñ ea dona ret vel venderet princeps qui habet ius indicendi bellū: ꝛ posset eam acquirere per occupationem. Sed qñ priuatus legaret vel venderet: tunc hoc vꝫ magis dubium: qr res immobiles bostiuꝫ si capiant sunt principis vel ciuitatis indicentis bellum: vñ nō conceduntur occupanti. l. si captiuus. ℌ. j. ff. de ca. ꝛ declarat bar. in. l. si quis in bello. ff. eo. ꝛ Bal. in. l. si quis pro redemptione. C. de redemp. de quo vide per Bng. plenius in dispu. sua que incipit renouata guerra. vnde si priuatus promittit vel legat rē immobilem bostium ꝛ peruenerit ad eum videtur ꝓmittere id qō si auferatur ab bostibus immediate est peruenturum ad principem: sed talis res non vꝫ in commercio vt. l. apud iulianum. ℌ. fi. j. eo. Igitur promissio non vꝫ valere: licet autem res que non est in commercio non pōt promitti sub conditione cuius euētus ḥz tristem expectationem: vt. l. inter stipulantem. ℌ. sacrā. de ver. ob. potest tū promitti sub conditione de qua dirimus. ℌ. qr illa non habet euentum tristem sed fauorabilem fm mod. hic. ꝛ sentit ēt Bar. in. d. l. liber homo. prealle gata.

Summarium.

1 ¶ Qur filius cum valeat certos contractus ꝛ actus facere sine iussu patris non potest optare vel hereditatem adire absqꝫ iussu suo.

2 An facultas capiendi aliquem propria autoritate vel faciēdi vindictam de offensa cedi vel per alium exerceri possit.

Tu Alianus. Optio nō pōt fieri a filio sine iussu patris: nec ante aditā hereditatem. b. d. ¶ In glo. posita super verbo posse ibi vel ibi per suam prouisionē ꝛc. Bart. hic coninngit oēs istas solutiones simul. ꝛ qr optime loquitur nihil est addendum

1 quo ad hoc. ¶ Sed queritur pro declaratione text. de duabus questiunculis: quarum vnam tetigi in voce: aliam tangā postea Prima questio est que sit ratio quare cum filius possit certos cō tractus ꝛ actus facere sine iussu ꝑris nō pōt optare sine iussu suo vel adire hereditatē. Bar. hic dicit ꝛ plenius in. l. q in aliena. in pūn. ℌ. de acqui. bere. ꝙ istud est: qr tales actus pendent a mera voluntate filij: vnde qua rōne filius nō pōt sine consensu patris obligari voto: vt. l. si rem. ℌ. voto. ff. de polli. qr votum pendet a sola sua voluntate. Eadem ratione nec pōt adire vel optare: sed ista ratio quo ad. l. nostrā non vꝫ sufficiens: qr si legatū nulli beat onus annexum hic filius ex nuda voluntate sua nō obligatur sed solum acquirit. Cur ergo non possit acquirere ofio ignorāti: vel inuito sine iussu: sicut est in ceteris acquisitionibus: vt. l. etiā inuitis. ff. de acqui. re. do. ꝛ insti. per quas plonas no. acq. ℌ. item acquirimus. tamen adhuc non appareret ratio ꝛ si diceres de fendendo istam opi. qr licet filius optādo nō obligef ex solavolū tate sua: ꝓciudicat tū sibi inquantū perdit ius eligendi in alijs rebus: sicut tangit Bar. in. l. si qui heres. ℌ. fi. ff. de acquiren. here. ad hoc potest responderi quod non semper repudiando preindicat sibi quia si eligat meliorem rem: tunc nullum resultat sibi ꝓciudicium ex ista tacita repudiatione: vel saltem eligat rem eque bonam. Tu ergo dic quod ratio subtiliter sumitur ex text. in. l. acquiritur in ver. ꝛ ideo. ff. de acqui. re. do. dicit enim ibi iurisconsultus quod seruus sibi ipsi nihil iuris potest acquirere et postea subdit: ꝛ ideo non potest adire hereditatem sine iussu domini: que verba bocsignant manifestc quod quia acquisitio bereditatis fit per medium facultatis adeundi que est ius mixtus facto: vt. j. declarabo ideo non potest acquiri per seruum sine iussu domini: quia ipsa facultas adeundi inquantum est ius residet in persona domini: ꝛ ideo sine iussione eius non potest fieri acquisitio: inquantum autem est quedam mera declaratio volū tatis ipsius adeuntis est factum quod coberet persone serui vel filij: vt. ℌ. sed cum factum. insti. de stipu. ser. ꝛ ista est causa ꝑpter quam dominus ꝛ pater non possunt adiri soli: quia potestas adeundi continet ius ꝛ factum inseparabiliter: possimus autē dicere quod potestas adeundi est ius inquantum defertur a. l. vt causa legitima ad acquirendum. Est autem factum inquantum est quedam animi declaratio ꝛ facultas proueniens a potestate a. l. concessa. in aliꝰ autem acquisitionibus non est ita quia non acquiruntur immediate per medium alicuius alterius iuris qō ob. iſtam alia so. que facit differentiam inter contractus ꝛ vltimas voluntates vult qō in contractibus ꝓmissio non valeat: sed in legatis valeat in quibus inspicitur tēpus mortis quam tetigit glo. in. l. in testamētis. de re. iu. ꝛ in. d. l. liber homo reprehenditur hic per Bar. ꝛ omnes: qr est contra regulam catonianam de qua videbis in. l. cetera. j. eo. ꝛ qr etiam in contractibus res: qr fuit nostra ꝛ transibit ad bostes dicitur esse in cōmercio: vt. l. ſi. ff. de act. emp. Qeterea vult doc. ista sol. est manifeste contra ter. in. l. ab omnibus. ℌ. etiam. j. eo. vbi ter. dicit ꝙ ilia que est apud bostes potest legari que potest emi. ꝛ fic ps ꝙ ista parificantur: licet autem res bostiū que nunqꝫ fuit nostra nō possit legari vel vendi simpliciter potest tū vendi vel legari sub 2ditione si nostra effecta fuerit: vt in. c. abbate sane. in fi. de re iudi. li. vi. fm Bar. hic. ꝛ in. d. l. liber homo. Nō potest concedi qñ ea dona ret vel venderet princeps qui habet ius indicendi bellū: ꝛ posset eam acquirere per occupationem. Sed qñ priuatus legaret vel venderet: tunc hoc vꝫ magis dubium: qr res immobiles bostiuꝫ si capiant sunt principis vel ciuitatis indicentis bellum: vñ nō conceduntur occupanti. l. si captiuus. ℌ. j. ff. de ca. ꝛ declarat bar. in. l. si quis in bello. ff. eo. ꝛ Bal. in. l. si quis pro redemptione. C. de redemp. de quo vide per Bng. plenius in dispu. sua que incipit renouata guerra. vnde si priuatus promittit vel legat rē immobilem bostium ꝛ peruenerit ad eum videtur ꝓmittere id qō si auferatur ab bostibus immediate est peruenturum ad principem: sed talis res non vꝫ in commercio vt. l. apud iulianum. ℌ. fi. j. eo. Igitur promissio non vꝫ valere: licet autem res que non est in commercio non pōt promitti sub conditione cuius euētus ḥz tristem expectationem: vt. l. inter stipulantem. ℌ. sacrā. de ver. ob. potest tū promitti sub conditione de qua dirimus. ℌ. qr illa non habet euentum tristem sed fauorabilem fm mod. hic. ꝛ sentit ēt Bar. in. d. l. liber homo. prealle gata.

a ¶ Anni. ad de eundem frāc. are. l. l. plurib'. circa fi. de ver. ob. ꝛ qō ibi dixi i apost. Bene. Va.

b ¶ Vindictā adde fel. i. c. qñ. ℌ. j. in. j. col. de of. de le. iuꝰ. vtrū partes. bñ. Va.

Summarium.

1 ¶ Potest fideicommissum simpliciter relinqui a patre filio in potestate.
2 Qui non capit immediate a defuncto. sed ex. l. prouisione mediā te potest grauari legato ꝛ fideicommisso.
3 Trebellianica nonnunqꝫ appellatur falcidia.
4 Usufructus acquiritur patri in aduentitijs.
5 Actio vtilis inducitur in subsidium.
6 Dictio prinde impropietatem significat.
7 Heres heredis an sit proprie heres.
8 Conditio impleri debet in forma specifica.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Cam filio. Qui capit commodum per me-
diā̄ personam alterius exvltima
voluntate potest grauari fideicommisso in quo si relin
quitur extraneo habet locum deductio quarte: secus
si relinquatur ei per quem acquiritur hereditas ⁊ fideicōmissa-
rio mortuo pendente conditione vel die incerta fideicōmissum
remanet penes grauatum. Diuiditur in quatuor partes. primo
ponit vnum dictum in genere. scōo illud declarat ⁊ distinguit.
tertio ponit illationem iuliani. quarto aliam illationē ipsius iu
risconsulti. Scōa est ibi: ac tūc demum. Tertia ibi: deniq; iulia-
nus. Quarta ibi: ⁊ ideo. ⁊ est subtilis. l. ¶ No. primo q̄ fideicō̄
missum simplr pōt relinqui a pſe filio in ptāte: ⁊ quo valeat vel
sustineat: er quo non est relictū expresse in tps existentie sui iuris
videbis declaratum. ſ. in tertia glo. posita super verbo ex psona.
2 ¶ Scōo no. q̄ ille qui nō capit immediate a defuncto: sed me-
diate ex prouisione. l. potest grauari legato ⁊ fideicommisso: ⁊ sic
ampliatur. l. ab eo. C. de fideicō. vſ enim testō: tacite relinquere
illud patri vel dño: qō fit ex dispōne. l. per mediā psonā serui vel
filii ad eos peruēturum vt. l. cōficiunt. in prin. ff. de iure codi. sec⁹
si ad aliquem peruenieret emolumentū hereditatis nō ex tacito
iudicio testōris: sed a casu ⁊ fortuna: vel saltē preter intentionem
ipsius. vt. l. sed sic. ſ. fi. ſ. de le. iii. Sed istud dictū vſ esse ſ̄ ter. expſ
sein. l. qui liberis. ſ. hec verba. ſ. de vul. ⁊ pu. vbi iurisconsultus
dicit qō sub ista clausula quisquis mihi heres erit non cōpreben
ditur pater vel dōs qñ filius vel seruus sunt instituti: q̄ non ve-
nisset ex iudicio testōris: nec potest dicere illum ter. posse restringi
qō non veniunt ex iudicio expresso: sed ex tacito sic q̄ si venirent
ex iudicio tacito nō cōprehenderenē sub illa clausula. vt ptz in. l.
si in testō. eo. ti. Preterea si ter. noster intelligitur de hereditate
aduentitia vt vult hic Bar. versus fi. commenti necesse est dicere
qō filius vel seruus fuerint instituti contemplatione ppria non
contēplatione patris: ⁊ sic voluntas testatoris non fuit ad pfēs
vel dōm. Sed huic rōni posset rñderi q̄ quis institutio fuerit fa
cta contemplatione filii vel serui: testator tñ q̄ sciebat q̄ quicq̄
acquirit filius acquirit pri tacite videat se cōformare cum dispo
sitione. l. vnde magis obstat ter. in. d. ſ. hec verba. Et ideo possu
mus soluere aliter cōtrarium. l. sed si sic. peallegata. vcz qō ideo
vz legatum ⁊ fideicommissum si relinquitur extraneo: q̄ ipse fi-
lius vel seruus vſ grauari: vt hic dō̄ in verſ. deniq; ⁊ ex persona
eorum prestatur fideicōmissum vel legatū. Ideo aūt vz fideicō-
missum relictū ipsi filio vel seruo ne q̄ est inductū in eorum fauo
rem retorqueat in eorum odiū: qō in eorū autem fauorē inductū
sit hic declarat Bar. q̄ pater vel dōs ℈ eos nō pōt allegare se esse
heredes ergo vbi hoc tenderet ad grauamen eorum: q̄ per hoc
fideicommissum eis datū non valeret pater vel dōs consideraba
tur tanq̄ heres: non tñ vt heres cum eſdem qualitatibus qui-
bus consideretur filius: q̄ sicut tunc filius posset deberi fideicō-
missum sibiipſi a seipso: ita nec ipse pater posset debere fideicom
missum. considerabitur ergo vt heres non tñ vt representās pso
nam filii. ¶ Tertio no. ibi ex trebelliano ꝛc. qō nō solum ille de-
trahit trebellianicā qui est grauatus restituere vt heres: sed etiā
ille qui prestat fideicōmissum ex persona heredis: sicut pater hic
ex persona filii. ¶ Quarto no. ibi habita ratione. l. fal. ꝛc. q̄ tre.
aliquando appellatur fal. de quo in. l. titia. ſ. fi. ff. ad. l. fal. ⁊ in. l.
filium quem habentem. C. fa. her. Similiter etiam legitima ap-
pellatur q̄ſq̄ falcidia: vt in aut. vnde si parens. C. de inof. test. fa
cit ad no. in aut. sed cum testator. C. ad. l. falc. ⁊ in. l. marcellus. ſ.
quid aūt. ſ. ad tre. in illa. q. vtrum possit detrahi non facto inuē-
tario vel in relictis ad pias causas. ª ¶ Vltimo no. in versi. ipsi
vero q̄ treb. non detrahitur ᵇ ab eo qui est rogatus restituere he-
reditatem non tanq̄ heres conco. l. mulier. ſ. vt trebellianum. ſ.
ad treb. ⁊ q̄ habetur in. l. j. ſ. idem ne ratius. ff. eo. ti. ¶ In gl. po
sita in verbo ex persona ex voluntate capit ꝛc. Ista expositio ta
cea in glo. reprehenditur communiter per Bart. ⁊ alios vt hic p
eos quibus adde qō ex quo legatum non debebatur ipso iure: ſ̄
erat inutile si voluntarie soluatur a patre vel dño ⁊ ex certa scié
tia solutum non acquireturtanq̄ fideicōmissum vel legatus: sed
tanq̄ donatio. vt. l. cuius per errorem. ff. de re. iu. ⁊ l. j. vbi nota-
ff. de condi. inde. sed iste tert. vſ dicere qō debeē in virtute legati
vel fideicommissi: ergo ista expositio nō pōt stare: ⁊ ista ratio est
melior q̄ illa quam dixi in voce. ¶ In ca. glo. ibi vel dic ꝛc. Ista
expositio est melior ⁊ probatur in tex. in ver. deniq; ℈ Bart. et
alios. Sed ℈ ipsam fortiter facit vt dicit glos. q̄ si fideicōmissum
restituet filio acquiret incōtinenti per ipsum filiū ipsi ⁊ sic dispō
erit delusoria. ⁊ non videt valere: vt. l. qui sic. ff. de solu. Timore
contrarii gl. ponit tres sol. primam damnant hic doc. q̄ diuinat
ad ter. quibus nihil est addendum. Sed in secunda aduerte di-
ligenter q̄ Bar. damnat eam ex eo: q̄ si pater nonvult heredita
tem ad se pertinere hereditas remanebit apud filium iure dire
cto non iure fideicommissi. Et per ℈ non poterit habere locū
fideicommissum cuius contrarii hic dō: sed ℈ Jo. de imo. defendit
glo. ⁊ recte ab ista impugnatione: q̄ hoc non esset verū si pr̄ non
fecisset adiri hereditatem per filiū neq; vellet eam sibi acquirere.
Sed glo. presupponit quod hereditas fuerit adita iussu patris.
Sed quod postea pater protestaretur nolle ad se hereditatē per-
tinere per restitutionē faciendam filio quo casu cum per aditio.
hereditas fuerit quesita patri ipsi filio non possit applicari iure
directo: sed solum per fideicommissum. Ipse tamen impugnat
hanc solutionem alia ratione: quia cum regula catoniana: que
dicit quod si relictum factum a testatore non valeret si tunc testa-
tor moreretur non potest postea conualidari: habet locum etiam
in fideicommissis vniuersalibus: vt plene declarat hic Joan. de
imo. ⁊ per Bar. in. l. j. ⁊. ñ. ſ. de regu. cato. sequitur quod licet pa-
ter protestando non facit sibi acquiri ex restitutione facta filio
nihilominus non conualidabitur fideicommissum quod nō va-
luisset si testator fuisset mortuus tempore testamenti ante istam
protestationem. Sed ad hoc pōt faciliter rñderi qō istud fideicō
missum ideo valeat: quia subauditur ibi ista cōditio si pater no-
luerit pertinere ad se fideicommissum sibi querendum per filiū
sicut subauditur ista conditio si filius fuerit effectus sui iuris. vt
ſ̄. tangetur in tertia solu. sequendo opi. Bart. quam ipse appro-
bat. Sed contra istam solu. magis facit quia acquisitio que fit
patri vel dño vigore ptātis non videtur posse impediri per solā
voluntatem domini vel patris: vt. l. etiā inuitis. ⁊ quod ibi not.
ff. de acqui. re. do. vnde lz pater protestetur quod non vult bona
restituenda filio ad se pertinere: hec tamen protestatio non tollit
impedimentum per qō fideicommissum reddit inutile: q̄ non
obstante protestatione que non potuit derogare iuri patrie pote
statis fideicommissum restitutus filio acquiretur patri: ⁊ hoc est
qō dicit ter. no. in. l. imperator. circa medium. ff. ad tertull. dum
dicit qō stante patria potestate impossibile erat patrē posse obli
gari filio: ⁊ hoc ideo q̄ obligatio facta filio acquireret ipsi patri
⁊ sic idem esset debitor ⁊ creditor qō est inconueniens. Sed si vis
sustinere istam sol. oportet dicere sicut dixit Jaco. de are. ⁊ Bar.
qui sequitur eum in. l. cogi. ſ. si pater. ff. ad treb. qō ideo fideicō
missum isto casu possit habere effectū: quia pater protestādo qō
non volebat ista bona ad se pertinere videē dilapidare hereditā
tem quo casu fideicommissum relictū filio applicaē ipsi filio iure
proprietatis. vt. l. imperator. ff. ad trebel. vnde valebit fideicom
missum isto respectu secundū eū: ⁊ pertinebit ad filium ⁊ non ad
patrem: ⁊ hoc est quod voluit sentire glo. hic que est singul. ⁊ no-
tanda. Sed hoc dictum non videtur verum aliquo modo: quia
remedium. l. imperator. ff. ad treb. habet locum quando fideicō
missum erat relictum filio sub conditione: vnde si pater dissipa-
bat interim bona propter spem quaz habebat filius ex valido fi-
deicommisso quod poterat habere locum existēte cōditione suc-
currit: ei. vt ibi dicitur in tex. quia per cautionem non poterat fi-
lio prouideri que solet interponi in legatis ⁊ fideicommissis con
ditionalibus. vt. l. j. ⁊ per totum. ff. vt leg. no. ca. Sed in casu no-
stro fideicommissum purum non erat validum ratione. supra
assignata quia per renunciationem patris non poterat impedi
ri ius acquisitionis sibi fiendę: vnde hic non habebat locū can-
tio de iure ordinario: ex quo fideicommissum non valebat. vt. l.
si is a quo. in prin. ff. vt in pos. lega. ⁊. l. hec stipulatio. ſ. diuus. ff.
vt le. no. ca. ⁊ ideo longe est diuersa ratio isto casu quod proprie
tas acquiratur filio. vt in. l. imperator. ⁊ ad. l. cogi. ſ. si pater pōt
responderi multipliciter: vel quod ibi fideicommissum erat reli
ctum sub conditione existentie sui iuris expressa: vel tacite condi
tio subintelligebatur: vt infra videbis in tertia solutione. vnde
ista sola. non potest sustineri aliquo modo sustinendo quod fidei
commissum esset hic relictū pure: propter qō Jo. de imo. dixit hic
vt retuli in voce qō ista solut. dz intelligi qñ erat relictū filio sub
conditione tacite vel expresse: ⁊ est intellectus glo. qō etiam ante
implementum condi. i. anteq̄ filius efficiaē sui iuris fideicommi
ssum relictū a patre filio poterit habere effectū vcz si adita bereditate per filium iussu patris pater postea dicat qō nō vult ista bo-
na ad se pertinere: ⁊ tñ non emancipet filiū: per ista ẽ verba vſ
dilapidare hereditatem: ⁊ sic applicabiē hereditas filio penden
te conditione, licet sit in potestate. vt in. d. l. imperator. ⁊ licet iste
intellectus sit probabilior q̄ precedēs ⁊ melius possit sustentari:
adhuc tamen non plz: q̄ sicut heri dicebam in voce: tunc habet
locum remediū. l. imperator. preallegate: q̄ aliter cōtra patrē dis
sipantē subuenire nō poterat. sicut ibi elegāter declarat Bart. q̄
l. j. C. de bo. ma. Sed in casu nostro aliter poterit subueniri: ergo
non habet locum dispositio illius. l. Unde cōsidera duos casus.
Nam aliquando pater protestatur qō non vult bona ad se perti
nere: ⁊ ea restitui filio. Et tunc bicnulla cadit dissipatio: quia re
stituendo eā filio videtur quodāmodo concedere eā filio in pecu
lium: sicut dicimus qñ pater emit rem nomine filiī ⁊ sibi tradit:
vt. l. si. ff. de pe. leg. ⁊ per Bar. in. l. j. ſ. nec castrense. ff. de collatio-
bo. per Bal. in. l. filie cuius. C. fami. hercis. Unde ex quo commit-
tit curam bonorum filio non potest dici dissipare saltem si filius
erat maior. ⁊ de ista commissione in peculium facit mentionem
glo. in casu nostro secūdum quosdam in. d. ſ. si pater. Si vero pa-
ter simplr

ter simplr protestatur qō nō vult ista bona ad se pertinere: vel ad
curam ipsius nō tamē restituit ea filio ea adhuc poterit filio pro-
uideri: q̄ sicut filius cui est relictum fideicommissum a patre sub
conditione potest cogere patrem adire ne fideicōmissum pereat
in sui preiudicium si conditio aduenerit: vt est casus in. d. ſ. si pa-
ter. secundum vnum intellectum: ⁊ probatur in regula posita in
l. ille a quo in prin. co. ti. ita poterit petere dare curatorē bonis
per quem bona seruentur: er quo ipse nō potest acquirere domi-
nium bonorū: sicut enim pro bonis absentis datur curator ne pa
trimonium suum pereat: vt. l. ab hostibus. ff. er qui. cau. ma. Ita
poterit dari curator ppter interesse spei quā habet ⁊ sic videtur
quod non simus in dissipatione in reparabili in qua habet locū
l. imperator. vt ibi declarat Bar. vnde gl. posuit tertiam solutio-
nem quaz approbat hic bar. scōm quā probat sing. iste ter. quod
quando aliquis est grauatus restituere hereditatez illi a quo ac-
cepit intelligiē grauatus sub tacita conditione. ſ. post mortem
ipsius grauati: vt. l. epistola. ſ. fi. ff. ad treb. Et idem a principio
sentit hic Jo. de imo. si patet esset scriptus heres: ⁊ esset grauat⁹
restituere filio: vt. ſ̄. dicam. Sed contra istam sol. facit ter. in. l. vbi
pure. in prin. ſ. ad trebel. Et in fideicommissa. ſ. fi filio. ſ. de lega.
iii. in quib⁹ satis clare apparet qō qñ reliquitur a patre filio: ita
demū videtur esse adiecta condictio existentie sui iuris. i. si filius
sui iuris fuerit effectus quando sunt apposita aliqua verba per
que coniecturaliter apparet qō testō: voluit legatū vel fideicom-
missum pertinere ad vtilitatem filii: alias illa iura innuunt qō le
gatum esset nullum ad vtilitatem filij: sicut videtur probari in si-
insti. de leg. ℈. an seruo. Timore huius contrarii. Old. ⁊ quidam
alij dicunt qō ista glo. est intelligenda in hac solutione secundus
illa iura: vcz qō hic in fideicommisso relicto a patre filio fi fuerūt
apposita aliqua de illis verbis ex quibus poterat perpēdi qō fi-
deicommissum non erat collatum in tempus existentie sui iuris
pro qua conclusione adduco tibi ter. not. ⁊ qō ibi ponit Bart. in
l. si vsufructus. ſ. fi. qñ di. le. ee. vbi probatur quod non solum qñ
legatum relinquitur a patre filio si apponuntur verba premissa
videtur legatum relictū sub cōditione: sed et si legatus relinqua
tur filio fa. ab alio: sub intelligitur ista cōdictio qō est mirabile: q̄
etiam si nō subintelligeretur in isto casu legatū factum filio pote
rat valere: licet acquireretur patri. bar. aūt hec simplr tenet istā
so. ⁊ vult qō q̄ pater hic rogaē restituere filio instituto a quo ipse
acceperat hereditatē: q̄ p mediū filiī fuerat sibi q̄sita: etiā si fidei-
commissum sit factū simplr sine illis verbis intelligitur relictus
post mortē ipsius patris vel postp̄ filius fuerit effectus sui iuris
per. l. epistola. ſ. fi. ff. ad treb. ⁊ isto modo valebit fideicōmissum:
secus esset secundum eum si pater ipse fuisset scriptus heres: ⁊ sic
nō accepisset hereditatem a filio: ⁊ esset rogatus filio restituere:
⁊ ita loquuntur iura allegata per Old. ⁊ alios. Sed cū in vtroq;
istorū casuum vna sit ratio per quā fideicōmissum si sit purū red-
ditur inutile: vcz q̄ qō daretur filio ex causa fideicōmissi inconti
nenti rediret ad restituentē: ⁊ sic fideicōmissum esset sine effectu.
vt tetigit hic gl. quare magis ⁊ facilius subaudiē cōditio in vno
casu quā in alio nō videē posse assignari bona rō cū ppter vnū ⁊
eundē effectū remouendū subaudiaē cōdictio: vt. ſ. dixi. non ob.
ter. in. l. epistola. ſ. fi. q̄ ibi alia rōne particulari in fcōo fideicom
misso subauditur cōdictio mortis grauati: hoc est enim ex mente
testatoris: q̄ primū fideicōmissum datū nurui a nepote ipsius te-
statricis videbatur magis datū cā ℈ cōtemplatione ipsius nepo-
tis grauati quā primi fideicōmissi cui erat facienda restitutio: cū
enim testatrix nō consideret de prudētia nepotis voluit bona gu
bernari p matrē ipsius nepotis quouisq̄ ipsa vineret: vñ rogādo
postea eandem matrem qō restituat filio suo eadē bona videtur
intelleriſſe qō restituat post mortem ipsius matris: q̄ si essent re-
stituenda incontinenti ipsi nepoti nō ipleretur eam per quā te-
statoꝛ videtur reliquisse fideicōmissum matri: ⁊ pro ista cōclusiōe
do tibi ter. no. in. l. seius saturni⁹. ff. ad treb. vbi probat qō qñ te-
statoꝛ in hereditate sua preponit extraneū filio ⁊ postea vult here
ditatem restitui filio hoc videē magis factū gratia filiī quā extra
nei ppositi: vnde vocatur hereditas fiduciaria: nec dicas qō ille
ter. loquiē qñ filius erat minoꝛ: q̄ et qñ esset maioꝛ pōt esse qō te-
statoꝛ magis confidat de gubernatione matris filio cōiūcte quaz
de gubernatione filij: vel ppter etatē: q̄ filius fit iuuenis: licet nō
pupillus: vel minoꝛ: vel ppter mores ipsius filij: vñ tenenda vide-
tur opi. glo. cum limitatione Old. ſ. dicta. Et aduerte ad istā gl.
tur opi. glo. cum limitatione Old. ſ. dicta. Et aduerte ad istā gl.
inquantū ℈ Roge. dicit qō si filius sit institutus heres ⁊ pater
rogatus restituere sibi hereditatem etiam de iure nouissimo. C.
rogatus restituere sibi hereditatem etiam de iure nouissimo. C.
iure nouissimo istud fideicōmissum nō valeret: nā intentio Roge. videtur fuisse qō de
fideicommissum non valeret: nā intentio Roge. videtur fuisse qō de
respectu ppietatis nō pōt valere: quonia ℈ istud ius ppietas
est quesita filio: ⁊ sic nō potest sibi restitui res sua: nec tenet in ea
fideicommissuz respectu autem vsufructus nō videtur valere: q̄
si pater restituit vsumfructum filio incontinenti acquiritur ei.
4 ¶ Unde iure nouissimo in aduēticiis vsufructus acquiritur pa-
a tri⁹: ⁊ sic restitutio plena respectu vsufructꝰ erit inutilis filio: q̄

incontinenti reuertetur ad patrem: ⁊ ita exponit Bar. ista dicta
rog. Tu autem in isto articulo potes cōsiderare tres casus quos
diligenter prosequitur hic. d. Raph. primus est qñ hereditas re
linquitur filio contemplatione patris. Et tunc cū ista hereditas
sit profectitia: sicut dicit hic Bar. ⁊ bene nihil est immutatum de
iure nouissimo. Unde sicut olim poterat relinqui a patre filio: vt
in. l. nostra. ita poterit hodie. ex quibus verbis satis clare sentit
qō sicut olim de iure isto quando hereditas relinquebatur a pa-
tre filio subintelligebatur condictio mortis ipsius patris: vel exi
stēte sui iuris ipsius filij: ita hodie subintelligetur. Et quo in he
reditate profecticia quā tñ ad ptātem relinquēdi nihil est immu-
tatum: sed Ainge. hic multum subtiliter ⁊ no. dicit qō aliquid est
immutatum de iure nouissimo: q̄ vbi est de iure isto relictū filio
censebatur esse conditionale ex cōditione. ſ. dicta tacite subintel
lecta: hodie erit purum ⁊ debebitur ppietas ipsi filio incōtinen
ti: q̄ licet hereditas fuerit relicta filio contemplatione patris: et
si fit pfectitia fideicōmissum datum a patre filio est ius aduenti
tium q̄ est relictum cōtēplatione ipsius filij: ergo ppietas pote-
rit restitui filio incontinenti: ⁊ sic in hoc erit dīa inter ius ſ̄ſ
⁊ nouissimū. vt no. ter. in. l. epla. ſ. fi. ſm eū: q̄ ibi fideicōmissum
nō poterat aliter valere nisi subintelligerē cōditio ſ̄ in casu no
stro: secus est q̄ fideicōmissum pōt valere in psona filij cū pōt acq
ri proprietas de iure nouissimo ex cā aduentitia: vñ ppietas de
bebitur incōtinēti sed ℈ istā doctrinā insurgit Jo. de imo. duplī
ci rōne: prima q̄ rñsio Ang. ad. l. epla in fi. nō vr bona: qñ ibi se-
cundum fideicōmissum datum a matre filio bñ poterat valere in
vita patris ⁊ agri filio suo dū esset sui iuris ⁊ nō phibebatur cō
trabi obligatio inter matrem ⁊ filiū que nō bz eū in ptāte. Scōo
mouetur q̄ testō: rogāda pſem qō restituat hereditatē filio vide
tur relinquete filio plenā ppietatem. i. ppietatis. cuz vsufru. vt
patet ex no. in. l. si filiū. ff. de vsufru. le. ſm eū. Sicut ergo dicitur re
lictum vsufr. sub conditone filio si fuerit sui iuris q̄ aliter nō va-
leret relictum vt dixi: ita vſ relinquere ppietatem: q̄ quādoqua
oꝛatio continet duo legata qualitas ⁊ conditio adiecta in vno in
telligitur inesse ēt alteri vt. l. si legatarius. ſ. fi. ⁊ ibi per bar. ff. de
le. iii. ⁊. l. iam hoc iure. ff. de vul. ꝛpu. ⁊ bene facit qō no. Bar. in. l.
scie. ſ. gaio. ff. de fun. instru. Mihi aūt placet sine dubio opi. an
ge. que est verissima ⁊ ad primā ipugnationē. d. Jo. dico q̄ licet
secundo fideicōmissario possit acquiri fideicōmissum cōmissum:
sed ppter primū qō esset inutile si nō subintelligeret: q̄ mulier
que erat prima fideicommissaria nō subintellecta condītione id
qō acceperat cogeretur restituere incontinenti. in casu aūt nro
cōditio subintelligiē nō propter primū fideicōmissum sed ppter
ſm relictū ipsi filio qō nō valeret si esset putū p rōnē assignatā in
glo. que rō cum cesset de iure nouissimo: q̄ proprietas potest acq
ri filio incontineti: ideo cessabit subauditio cōditionis q̄ nec hic
nec in epla in fi. fit nisi ad saluandum fideicōmissum qō esset inu-
tile: alia tñ rōne eēt inutile in. d. l. epla. ⁊ alia hic vñ dixi ibi sub-
audiē condictio vt saluetur primū fideicōmissum nō ſm. hic aūt
vt saluetur scōm ⁊ voco fideicommissum ſm hic id qō dz restitui
filio a patre p respectum acquisitiōis quā primo loco fecit pater ex
psona filii. Ad ſm rñdeo. qō illa iura pcedūt qñ cōdictio est expſ
sa vel subintellecta in vno legato: sed in casu nostro ego nego qō
in aliquo legato sit subintellecta cōdictio q̄ ex quo legatū de for-
ma sui erat purū ⁊ poterat valere saltē respectu proprietatis nō
subintelligitur aliqua cōdictio in legato vsufruc. imo vico qō le-
gatum nō valebit illo respectu: q̄ ſm iura supius allegata in ista
gl. cōdictio subaudiē qñ alias legatū esset penitus inutile: sed qñ
fine subauditione cōditionis pōt valere ⁊ esse vtile quo ad aliqd
tñ cnō est eadē rō cur debeat subaudiri q̄ dictio ex quo dispō pōt
tanq̄ pura sortiri aliquē effectū ⁊ nō est inconueniēs qō legatum
valeat quo ad aliquid ⁊ quo ad aliqd nō: vt. l. filiusfa. ſ. marcell⁹
eo. ti. ⁊. l. hac edictali. ſ. fi vero. C. de secun. nup. vnde opi. Ang. vi
detur esse verissima. ⁊ hanc opinionē in effectu sequitur hic Ra-
pha. Secundus casus potest considerari quando hereditas esset
relicta filio non contemplatione patris ⁊ sic est hereditas aduē-
titia: ⁊ iste casus subdiuiditur in duos alios ſm Rapha. nam ali
quando filius repudiat hereditatē sibi delatam: ita qō pleno iu-
re acqri patri volenti eam acceptari iuxta. l. fi. ſ. l. de bo. que lib. ⁊
tunc dicit quosdā tenere qō hoc casu q̄ hereditas pleno iure acq
ritur patri valebit fideicommissum relictum a patre filio sicut in
casu proximo precedenti respectu proprietatis: ipse autem dubi-
tat de hoc dicto nec tamen aliter assignat rationem dubitatiōis
nisi quia dicit quod hic possent multa dici. Sed ratio dubitan-
di apparet intelligenti: q̄ si in hereditate aduētitia relicta filio
fideicommissum non posset dari a patre filio etiam de iure nouis
simo quando filius a diret hereditatem vel anteq̄ eam repudia- a ¶ Pfi. add
ret. ergo ex postfacto nō posset reconualescere obstat regula cato- cūdē are. in
niana ex quo fideicommissum fuit purum argumen. ſ. tetigi re l. q̄ dz ſ. ob.
ferendo dicta Joannes de Imo. in ista gloss. ⁊ ideo si vera esset ⁊ q̄ ibi dixi
opinio Rog. que ponitur hic in glosa quod isto casu de iure in apo. b. v.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nostro. Scōs casus est subdiuisionis. ſ. qñ hereditas est aduētitia ⁊ fuit adita per filiū in quo querit vtrum fideicōmissum relictū a patre filio valeat in quo vt vides Rog. tenuit qō non ratione ff. alleg. sed Bart. hic refert in hoc puncto duas alias opi. prima fuit quorundam dicentium qō licet respectu proprietatis non valeat fideicommissum: qz est filij vt dictum est per additionem hereditatis factam ab eo: vz tamen legatum respectu vſusfructus qz testator rogādo patrē qō restituat vſumfructū filio vī prohibere ne ex causa fideicōmissi vſusfructus iste acquiratur patri qō fieri pōt er dispositiōe testatoris: vt in auc. excipiē. C. de bo. ma. ⁊ i auc. vt lice. ma. ⁊ auie. ff. ⁊ sic tollit inconueniens qō adducitur per Rog. qz vſusfru. qui cōcedit filio nō re acquiritur patri incōuēti. ⁊ ista opi. habet magnā eqtatē seruēt hic Raph. dicēs quosdā ita tenere: sed Bar. nō sequitur eā hic nā in secunda. q. ipse dicit. Ultimo no. scōm Ray. qō in proprietate non valet fideicōmissum sed in vſufruc. videt relictū fideicommissum sub cōditiōe si filius erit sui iuris: sicut dicit hic i gl. fideicōmisso, pprietatis qō aliter nō posſit valere nisi subaudita cōditiōe. Et hāc dicit esse opi. ray. sed inferius in seq. q. diligentius repetēdo istū casum arguit contra istā opi. ray. ⁊ arguit sic filio existēte sui iuris oīno vſusfruct patris extingueret ⁊ rediret ad proprietatē filij: ergo istud legatū videt esse inutile qz nulla cōmoditatē affert filio: vt. l. si creditori. ⁊ qō ibi no. ſ. eo. Ista tamē saluādo hāc opi. respondet qō legatū erit vtile quo ad hoc qz antequā filius efficiat sui iuris pater percipiet fructus ⁊ habebit cōmoditatē fructuū: sed adueniente conditione tenebit fructus perceptos restituere filio: sicut pbatur in isto ter. ꝑm lec. Ja. de are. in simili casu quā ponit ad intellectum vltimi ver. ⁊ sic legatū habebit aliquā vtilitatē ⁊ lz ista opi. possit pbabiliter tolerari. Alia tñ opi. quā sequit hic Raph. multū mihi plz ex quo testator voluit hereditatē restitui filio cū verbū restituere significet plenaz restitutionē: vt. l. videam. ff. in fauiana. ff. de vſu. qō voluit vſumfruc. in istis rebus nō acgri pñ. Et p hoc est expeditus iste difficilis articulus. ¶ In glo. posita sup verbo nō admissa glo. ista videt cōtraria glo. ſe. inquātū vult qō preter retētionē quarte oīa remedia senatuscō. habent locū in restitutiōe facta filio. ⁊ sic vī velle qō trāseāt vtiles actiōes in filiū. cuius contrariū tz expresse in glo. seq. Bar. hic ⁊ in l. j. ff. filio. ſ. ad tre. dicit primā glo. esse verā qz vt. ſ. videbis in glo. ſe. apud filiū adeūtem nō remanet nomē heredis: nec actiōes directe. vñ si illa opi. est vera de qua ibi dicit necesse est dicere qō in filiū facta restitutione p patrē trāferunt actiōes vtiles: qz nulle directe remāserunt apud eū. Sed posito qō cōtraria opi. esset vera vz qō actiones directe essent penes filiū esset vera glo. sequēs ꝑm eū p. l. si heres institut all. in ea. Ang. aūt hic vult qō ēt isto casu trāferant actiones vtiles in filiū ex restitutiōe patris: vnde p declaratiōe ipse cōsiderat duos casus dicit enim qō aliqñ ille qui acquisiuit directas trānstulit vtiles in aliū non tñ exercitiū directarū ita qō directe remanent apud eū valide ⁊ nō elise: ⁊ tunc si idē fiat restitutio per fideicommissum, nō transferunt in eū vtiles qz sufficiūt ei directe que sunt efficaces. ⁊ ita loquit. l. si heres institutus. ſ. ad trebe. Aliquando exercitiū directarum trāfertur in aliū ⁊ actiones directe remanent elise apud eū qui eas habet. ⁊ tūc si eidē debeat fieri restitutio trāferunt vtiles actiones in eū que erāt penes restituētē. Sz ista opi. nō placet Jo. de imo. ⁊ merito qō scōm eū quilibet cedēs actiones alteri videt mandare exercitiū directarum: vt no. Bar. in l. j. C. de ac. ⁊ ob. ⁊ tāgit ēt in l. j. ff. eo. vnde ēt in casu l. si heres institutus exercitiū directarū videt mandatū fideicommissario.

5 a ¶ Item cum actio vtilis inducat in subsidiū: vt plene traditur in l. curatoris a. C. de neg. gest. ⁊ in d. l. j. ff. de ac. ⁊ obli. per Bart. sequitur qō ex quo supersunt directe licet elise magis debeāt ipse ꝓpetere nec erāt amplius elise propter superuenientiā noui iuris id est noue restitutiōis. Tu aūt aduerte qz in restitutione q fit extre. de qua nūc loquimur istud est expeditū qō exercitiū directaꝝ videt mandatū fideicōmissario ⁊ apud heredē directe remanent elise. primū, pbat in l. qui quadraginta. circa mediū. ff. ad trebel. vbi dicit qō fideicōmissarius facta restitutiōe est positus in locū heredis que verba significāt qō videt sibi mādatū exercitiū directarū: vt declarat Bar. soleniter in l. in prouinciali. ſ. si ego. ff. de no. oper. nūc. Et ideo Ang. no. in l. si cū emptor. in fi. ff. de pac. dicit se cōsuluisse qō qñ in cessione actionū sunt posita ista vba ponens eū in locū suū: qz videt mādatū exercitium directarū cedēs nō pōt agere amplius ēt si nō interuenerit alterū de tribus de quibus in l. iñ. C. de noua. Scōm pbak erpsse i n. l. j. ſ. ff. ad tre. vbi dicitur qō facta restitutiōe actiōes nō cōpetūt amplius heredi: et sic sunt elise ipso iure p quā. l. ita declarat Bal. ⁊ recte in. l. j. C. de ac. ⁊ ob. ⁊ ang. in. l. fi. ff. de trāſ. ⁊ satis colligit ex his q̄ tradit bartis sint elise nihilominus ex noua restōne sibi fienda nō transferūtur in eū vtiles: vnde pareat mihi reuerētia. d. Ang. qui non debuit studere isti materie cū scripsit: vtrum aūt id qō dicit Joā. de imo. sit verum vz qō hic ipso qō cedit actio vtilis videatur mandatum exercitiū directarū est magis dubiū. sup quo vide qō ponit Bal. in. l. j. C. de ac. ⁊ ob. ⁊ in. l. j. ff. si cer. pe. ⁊ qō ipse ponit no. in. l. emptor. C. de here. vel ac. vēdi. vbi variat aliqualiter, ab his que dixit in illis ⁊ quid sit verius non determino nunc hec tamē debes tenere mēti qō qñ actiones vtiles transferunt ipso iure: sicut cū legatur nomen debitoris: tunc nunquā videtur transferri exercitium ꝑm Bal. in. l. j. prealle. pro cuius conclusione est casus no. in. l. pater filium. circa me. ff. de procu. ¶ In glos. posita super verbo pater ibi: sed quero quis est heres. Ista glo. reprehenditur hic per Bar. licet Bal. eam sequaꝫ in. l. j. C. qui admit. ⁊ etiā ang. hic cuius dicta adde in effectu ꝑm Raph. hic qō impossibile est dicere filium vel seruum esse heredes nomine: qz ꝑm eum oīs acquisitio que fit per tales personas nō acquirit primo ipsis ⁊ de ipsis transit ad patrem vel dōm sed immediate per cozū ministerium creatur in persona patris vel dōi. Unde cuz nunq̄ ius recederit in persona ipsoz sequit qō nō possunt dici heredes nisi aliquo modo cum ius hereditarū nunq̄ fuerit quesitū qō autem ꝑmissa conclusio sit vera ꝑbat quadrupliciter. Et primo qz si acgsitio que fit per liberā personā. i. per ꝓcuratoꝛē ita fit vt nullū ius acqratur querēti sed solum cause in persona cui fit acgsitio: vt ꝑbat in. l. qō meo. ſ. si ꝓcurator. ff. de acq. pos. ⁊ in. l. certe. ſ. procurator ff. de preca. multofortius idē est dicendum in acquisitione que fit per seruū vel dōm qui potēstius acquirunt patri vel dño q̄ ꝓcuratoꝛ. Scōo hoc ipse ꝑbat qz seruus vel filius: ideo acquirūt dño qz repreſentāt psonā dōi ⁊ ex eius psona acquirunt insti. de inutili. ſ. enim vero. ⁊ insti. de stip. ser. in prin. Si ergo repreſentāt psonam dōi ergo dño acquirit ⁊ nō ipsis. Tertio hoc ꝑbat ipse: qz si acquireret aliqd filio, vel seruo. Ista acgsitio esset momētanea: qz trāsfert incōtinēti ad patrē vel ad dōm: vt ptz in dictis iuriscō: sed acquisitio momētanea nō admittitur a lege: vt. l. qui sic. ff. de sol. ergo potius est dicendū qō nulla fiat ipsis acquisitio sed potius patri vel domino. Quarto hoc ipse confirmat p ea que habent in l. si filius. ff. de verb. ob. vbi ptz qō si filius stipulat aliquid sub cōditione ⁊ tpe conditionis exīstētis reperiaꝫ sui iuris nihilominꝰ acquirit actio pri ex stipulati. Sz hoc esset impossibile si pri acgreretur filio qñ tpe cōditionis iplete filius reperit sui iuris ⁊ sic acq rit sibi ⁊ nō pri. ergo necessario est dicēdū ⁊ ieuitabiliter scōm eū qō ius nō trāit de psona filij ad patrē lz creat p ministeriū filij ab initio in psona patris. ⁊ ad. l. qui heredi. in pn. respōdet aliter ꝙ Bar. dicit enim qō sicut ista cōditio apposita in seruo si heres nō erit intelligit si ipse non erit heres nec aliū suo ministerio heredē fecerit ita ꝫtra ista cōditio affirmatiua per quā aliqs inbet dare aliquid heredi seruo que resolvit hoc modo des seruo. ſ. si heres erit intelligeꝫ verificabit sue ipse sit heres siue aliū suo ministerio heredē faceret: licet ipse nō sit heres implebit ergo cōditio in persona serui: qz licet nō sit heres vt videnꝫ requirere verba testatoris: fecit tñ aliū heredē suo ministerio. Ista responsio Bar. ad. d. l. si heredi. sibi nō placet sed cur nō placet nō dicit: sed forte potuit sentire qō quādo aliqs inbet dare aliquid heredi nō intelligitur: vt. d. Bar. id est ille qui est scriptꝰ heres: qz si sic intelligeret satis esset aliquē esse heredem scriptū etiā si nō adiret: qz verū est ipsuz esse scriptum heredem. Sed hoc est falsum ⁊ cōtra ter. in. l. iij. ſ. si quis heredi. ff. de sta. lib. vbi dicit qō implementū huius cōditionis ⁊ terminus datus ad implemētum non currit nisi a die adite hereditatis: ⁊ sic manifeste patet qō requiritur aditio nec sufficit aliquē esse heredem scriptū. ¶ Ad istas rationes suas pōt respōderi ⁊ ad primā ⁊ secundā dico qō tūc acquiritur ius patri ꝙ dño ab ipso initio ita qō nunquā acquirit filio vel seruo qñ causa acgsitionis immediate est cōmunicabilis dño er contractu sine actu serui sicut ex seruo stipulak vel emit vel aliter cōtrahit lz in acgsitione hereditatis causa immediata acgsitionis est volūtas ipsiꝰ serui vel filij que est quedā facultas facti que nō est cōicabilis pri vel dño: vt patet in. l. inhianus. ⁊ ibi declarat. ſ. eo. qz igit media ta causa hereditatis acquisitionis est in persona filij vel serui nomine proprio ⁊ tanq̄ aliquid ꝓprie ipsoꝝm: ideo aditio q̄ fit per seruū vel filiū nō pōt videri facta ex persona dñi vel patris: qz iste actus nō cōicat eis vnde in psona patris vel dñi non potest tunc causari ius immediate si ꝓius nō radicet in filio vel seruo: sicut potest in alijs actibus quos ipse videt facere ex persona dñi: vt dicit ter. insti. de sti. ser. in prin. ¶ Ad tertiam rationem respōdet qō acquisitio momentanea proprietatis nō apꝓbatur a iure solum in casu in quo loquit. l. qui sic. ff. de sol. sed qñ id qō datur incontinenti est reddendū ei qui dedit. alias bene ꝓsiderak qō ꝑz legatarius potest gruari vt statim restituat tertio qō accepit. l. imperatoꝛ. ſ. si. c. in prin. vbi est casus clarus. ſ. de leg. ſi. insti. de singper fideicom. reli. ſ. j. cum multis aliꝭs. ⁊. l. cogi. ſ. hi qui solutum infra ad treb. ¶ Quartum argu. qō dicit esse ineuitabile solvit facilius qz ideo acquiritur actio patri in casu. l. si filius. de verbob. qz cōditio trahitur retro in ꝫtractibus: vt. l. potior. ⁊. l. balneum. ff. qui po. in pi. ba. vnde perinde est ac si oblō seu stipło fuisset a ꝓin. pure cōepta ⁊ sic ꝑe quo filius erat in potestate quo tē poze sine dubio poterat acgrere patri imo necessario acgsiuisset. Ibi tamē plz opi. Bar. sine dubio vz qō a filio vel seruo ipso iure

iure transeat directū ius ⁊ nomē hereditariū in patrem ⁊ quod hoc sit verū ꝑbatur in seruo manifestissime in. l. ex facto. ſ. iulius longinus. ff. de vul. ꝓu. vbi extendit quod si aliquis liber existēs adiuit hereditatem deinde efficiatur seruus ipso iure desint, esse heres. Si ergo seruus hereditatem iam quesitam tempore libertatis ipso iure transfert in dominū nouū multofortius transfertur ipso iure illa que fuit acquisita tempore seruitutis. Scōo in filio videtur esse casus in. l. qui in aliena. ſ. qui in seruū. ff. de acqbe. quē ter. inducō subtiliter vltra bar. isto modo dicit ēm ibi qō si filius est exheredatus ⁊ nepos qui est in eius ptāte institut ab auo mortuo auo p mediam psonā nepotis efficit suus ⁊ necessarius tunc arguo sic. Aut dicis directam suitatem esse translatam in filio ex persona nepotis ita qō nihil remāserit apud nepotē et habeo propositum ⁊ casum in terminis ꝓ. q. nostra. Aut dicis quod si suitas directa remanserit apud nepotem ⁊ vtilis sit acgsita filio exheredato. ⁊ hoc videtur impossibile de iure isto ffoꝝm qz ꝑm hoc daretur successio in suitate aliquo casu contra. l. primā ſ. sciendum. ff. de su. ⁊ leg. Nō enim ꝑm iura ista erat cognita sui tas vtilis q̄ posset succedere in locum directe licet de iure. C. sit cognita secundum Bar. ⁊ quosdam alios in. l. qui se patris. C. vnde li. Tertio adducitur ter. in. l. si quis filiū in prin. ff. de acquirbere. dicitur enim ibi quod si filiuſſa. est institutus ⁊ dak ei substitutus si heres nō erit qō filio adeūte iussu pfno substitutus excludit modo si diceremus qō in filio remaneret nomē heredis: lz cōmodi applicaretur alteri indubitati esset qō substō vulgaris expira ret: vt patet in. l. si sequēs. in prin. ⁊ ibi p Bar. ff. ad fille. ⁊ in. l. facta. ſ. iulianus. ff. ad tre. vt ergo qō habet dubitationez dicimus qō filio nō est quesitum nomē heredis: ⁊ ideo qz nō est heres videbak bñe locū substō: cōtrariū tñ determinatur ibi qz ista conditio negatiua si heres nō erit habet duas affirmatiuas contrarias alternatiue. i. si heres erit vel aliam sui ministerio heredem fecerit ⁊ qz ista scōa affirmatiua est impleta ideo excluditur substitutus. Tertio adducitur ter. qui loquit de filio ⁊ seruo per quem Ang. ibi tenet opi. bar. in. l. si iuncta. l. iij. in prin. ff. de pebe. Quarto adduco ter. in. l. acgritur. ſ. j. in fi. iuncto prin. l. ff. de acq. re. do. ꝺ enī in pn. l. qō aliqñ acgrimus per homines iuri nostro subiectos. Aliqñ per alios vt ibi ꝺ ⁊ sic in prin. loquitur taz de filio quam de seruo postea in ver. igitur incipiendo declarare hoc membrum ponit exemplum de seruo: vnde patet qō quicqd ibi dicitur de seruo habet locum in filio. Quia principiū qō logtur de vtroqꝫ declaraꝫ ⁊ interpretatur in illo ver. igitur qcqd est positū in. l. interpretata cesset repetitū in. l. interpretāte. in auc. de filijs ante do. instru. natis. ſ. vl. ⁊ in. l. nihil. ⁊ ibi p bar. de cōiungen. cū emā. li. Et p eundē in. l. ꝓtoꝛ. ſ. eritꝫ. ff. vī bo. rap. ad modo dicit in fi. illius ver. igit qō si seruus est institut heres pinde acqritur nobis hereditas ac si nos essemus instituti: sed si nos essemus instituti sine dubio directa acti. nobis solis quereretur. et ipsum ius hereditariū directū: ergo silr ⁊ nunc sed dicas qō ille ter. facit in oppositū pp dictionē pinde qvī significare impropriatem: vt. d. Bar. id est ille qui est scriptꝰ heres: qz si sic intelligeret satis esset bar. alibi qz qō nati ex emācipatis succedūt pinde ac si cēnt agnati: nec vere succedunt vt agnati: vt ipse not. fin. in. l. qui se patris. in vl. col. C. vnde liberi. nam ad hoc est dicendū qō qñ ista dictio pinde ⁊ si apponunt circa ea que sunt iuris: sicut in casu nro circa ius acquisitionis: tūc nō significant impꝛoprietatem nec similitudinem: sed veritatem: ita declarat bar. no. in. l. si marit. ſ. iulie. ff. de adnl. ⁊ in. l. si is qui pro emp. ff. de vſuca. ⁊ tetigit etiaz in. l. deniq̄. ff. er qui. cau. ma. vnde cōiuncto prin. cum. d. ſ. ibi est casus pro ista opi. ad idem facit ter. insti. de leg. ſ. diuerſo. in fi. cū multis aliꝭs in. l. ñ. in prin. si quis a pa. fuc. ma. qz licet ibi dicatur quod per filium in ptāte emolumētū hereditatis acquirit patri non tñ per hoc inferk qō non possit dici acquisitum directo: sicut vtiliter nō ob. ter. in. l. pater filio. ſ. de acq. he. sup verbo heres est quē ēt quidā adducūt vt hic Raph. refert qñ si bene inspicias ad casum habentē illud verbuz heres etiā cū ponatur ibi anteq̄ sit adita hereditas nō potest significare esse heredem nomine: sed significat heres est. ſ. scriptus: dicit enim ibi iurisconsultus qō pa. ſ. cum fundum. in fi. ff. de verbo. obliga. ⁊ per Bald. ⁊ Saly. plenius in. l. fructus. C. de acti. emp. Si vero tempore mortis testatoris fructus non pendebant: tunc Bar. videtur sentire idez qō fructus vince veniant qr illa vba plenum fructibus ꝛc. referunt ad omnia precedentia: vt. l. heres meus. ſ. vroꝛi. ff. de leg. iij. Sed ista ratio nō placet moder. ⁊ merito: qz in casu nostro ista dictio plenum ꝛc. nō potest referri ad vineam salua ratione recti sermonis: qm̄ nō pōt poni neutraliter cuz nō habeat aliqd antecedens neutrum ad quod possit se referre. Uñ non referk ad id ad quod pōt referri salua ratione recti sermonis: vt. l. plautius. ſ. de aur. ⁊ ar. leg. sed in. ſ. vroꝛi. all. p Barto. non est ita: qz licet ibi oratio fuerit ꝓposterata in ver. quod vſus fuit: qz relatiuū fuit premissuz suo antecedenti ⁊ oratio dirigitur ad rerum ordinem ⁊ reperiꝫ antecedens neutrum ad relatiuū neutrū est idem ac si testōr ita diuisset omne qō vroꝛis causa paratū est lego ꝛ hac rōne fit ibi rep.

7 b

8 c

6

a ¶ Impropetate. adō eū dē in. l. rē de acq. pos. ⁊ i l. si gs. c. ti. ⁊ in. l. titia. ſ. id. el. ſ. de vb. ob. ⁊ i. l. plurib⁹. coti. ⁊ in. l. cū hercs. ō acgbe. in. j. col. ⁊ qō diri in apost. in. d. l. rem. be. v.

b ¶ E. pfa. vbi ēt p eun dē are. ⁊ do. ias. may. ⁊ p eūdē are. in l. cū filio. coti. de vul. ⁊ pu. be. va.

c ¶ Specifica. adde eū dē in. l. ex facto. de vulg. ⁊ pu. ⁊ qibi diri in apost. benc. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

latio ad ola: vt etiã ibi declarat Bar. illud etiã debes tenere menti: qõ sicut ex ppietate sermonis in casu nostro non fit relatio ad vineã: vt dictũ est ita etiã potes dici qõ qualitas adiecta in legato sequẽti cuius regat ab eodẽ verbo a quo regat precedens in precedenti legato videat repetita: q: licet isto casu qualitas adiecta in legato precedenti videat repetita in sequenti: vt. l. scio. ff. quib. et qõ ibi per Bar. de fundo instru. ecõtra tñ nõ est eadem vt solẽniter declarat Bar. in. l. in repetẽdas. in vlti. col. de leg. iij. et est tertio. in. l. filiũ. ff. quãdo di. le. ce. quẽ alleg. Bar. ad hoc in. l. auia. in prin. ff. de cõdi. et demon. ¶ In glo. posita sup verbo redemptorum ibi: sed in vniuersali hoc est plus. ista glo. reprehendit cõmuniter per omnes per. ll. hic allegatas p Bar. et ad. l. j. et rõnes glo. respondẽ vt hic per eũ. Aduerte tñ q: in vno casu ista glo. videt esse vera vt; qñ fideicõmissum vniuersale deberet ex clausula codicillari apposita in testõ: tũc enim q: testũ träsit in vim codicillo: et sic codicilli participãt de nã testamẽti: et institutiõis directe regulariter: sicut institutio directa: vñ sicut hereditas nõ adita nõ träsmittit: vt. l. j. §. nouissimo. de cad. tol. ita fideicõmissum nõ restituẽ: nisi forte staret per heredẽ quo minus restitueret. ar. l. nõ iustã. C. ad tre. et tenet hic Bar. in simili in seq. q. hãc cõclusionem posuit Bar. sing. in. l. j. §. de iure codi. in. j. col. et in cõsil. suo. xij. in ordine que dicta ego retuli et nõ sum secutus in. l. ex eo. §. fi. §. de testa. vnde dic vt ibi scripsi et si doctrina Bart. esset vera sequeretur vnum aliud qõ ipse ponit in illo consilio: vt; quod quando clausula codicillaris haberet locum ex eo qõ testamentum esset a principio nullum ipso iure: adhuc possent detrahi due quarte secundum Bar. ibi: quia veniret detrahendum diuersis temporibus nam legitima detraheretur incontinenti adita hereditate et trebellianica detraheretur demum post factam traditionẽ: vel post agnitionem fideicommissi: qõ videtur tunc relictum sub conditione si fideicommissarius volet. Quius contrarium tenuit ipse in. l. papi. §. meminisse. §. de inoffi. testa. et in. l. quanq̃. C. ad. l. fal. Bal. in. l. filium quem habentem. in penul. cbar. C. fa. her. et ita alias indicaui de facto et videtur verior opi. ¶ Querit etiã hic Barto. quo ad materiam tactam in ista prima parte glo. de alia subtilior questio. videlicet nũquid si fideicommissarius decedit ante aditam hereditatem transmittat fideicommissum ad heredem suum: et tenet contra glo. et By. qui dixerunt qõ non. mouetur primo per ter. in. l. cogi. §. item metianus. j. ad trebel. sed ille ter. non facit duplici de causa primo quia ibi fuerat adita hereditas ad petitionem vnius ex fideicommissariis: vt restitueret sibi partem suam: vnde quia aditio non potest diuidi ex ea totum testamentum fuit confirmatum: vt. l. si nemo. de testa. tute. vnde nõ potest dici qõ aliquis ex fideicommissariis: ita decesserit hereditate non adita. Secundo q: ille versicu. in quo fit mentio de successore: sicut declarat verficulus statim sequens nõ loquitur de rede fideicommissarii: sed loquitur de fideicommissario qui cogit adire heredem: vt restituat sibi totam hereditatem periculo suo qui dicitur succedere in locum fideicommissarioꝝ hoc modo inquantum alie partes restituende ipsius restituuntur huic soli loco eorum et ipse postea restituit eis. Secundo adducit text. Jaco. de Bre. in. l. iij. §. j. ver. idem dicendum. j. de adi. et transl. ubi dicitur qõ quantum ad cessionem diei equiparantur fideicõmissum particulare et vniuersale: sed tu respondẽ negãdo qõ ibi fiat ista equiparatio nõ enim equiparant ibi in hoc; in alio vc; qõ qñ dies legati vel fideicõmissi non cessit eo modo habet locum trãslatio facta per testatorẽ in fideicõmisso vniuersali: sicut in ꝑticulari: nõ ergo equiparant quo ad modũ: sed quo ad effectũ ꝑdictũ. Tertio arguit Bart. hic et ordine titulo: sed hoc ar. potest faciliter tolli q: procederet nisi ante titulos in quibus tractatur de cessione diei in legatis et fideicom. reperiretur expressiꝰ qõ inter fideicommissa vniuersalia et particularia esset differentia: sicut reperiretur: vt. j. ostendam. ¶ Quarto boc confirmat Jo. de imo. qui sequitur hanc opi. Bar. q: ad cogendum heredem adire competit fideicommissario officiũ iudicis fm Bar. qui ita declarat in. l. si in legato. in prin. ff. ad trebel. sed officium iudicis regulariter transit ad heredem: vt. l. non solũ. §. de resti. i inte. ergo istud transibit ad heredem fideicõmissarii. Sed huic rationi respondet qõ. l. nõ solum loquit in officio iudicis nobili qõ stat pro se: et non coheret alteri iuri: sed officium de quo in casu nostro nõ est tale. coheret enim legato principali: vt pro illo legato vel fideicommisso qõ potest deberi si heres adeat iudicis officio competat: sed mortuo fideicommissario fideicõmissum nõ potest amplius deberi: ex quo mortis fideicommissarius antequam dies cedat quo ad actionem ex testamento que competit pro fideicommisso: ergo iudicũ non potest durare extincto principali cui coheret: vt. l. iij. et ibi not. C. depo. et plene in. l. j. C. de iudi. forte de subtilitate iuris opi. glo. et By. posset defendi pro qua videtur casus in dicta. l. iij. in verficulo idem dicendum. j. de adi. lega. dicitur enim ibi qõ quando cessat dies fideicommissi vniuersalis qõ erat restituendum pupillo trãslatio posita in testamento nõ habet locũ; qz quo ad pupillum est cõtracta mora re ipsa. Sz ista rõ esset falsa aliquo casu si dies fideicommissi vniuersalis cederet a morte testatoris: vt probabo: ergo hoc nõ est dicẽdum qõ autem ita sit patet q: ponit qõ nondum sit adita hereditas ex testõ et forsitan pone qõ heres sit intra tempus deliberandi certe bic potuit dici cõtracta mora irregularis in persona heredis: quia cum ante aditionem non esset obligatus: vbi nulla petitio ibi nulla mora: vt. l. si pupillus. de verbo. obli. Preterea hoc patet manifeste ex ter. in verbo tarde. in. l. in minorum. C. in qui. cau. in integresti. non est necessaria. vbi dicitur contrahi mora re ipsa sine interpellatione cum tarde soluta est pecunia que verba significat negligentiam non soluentis: et sic videtur qõ in fideicommiso vniuersali: tunc cedat dies fideicommissi cum potest committi mora irregularis id est adie adite hereditatis et non ante. Secũdo facit optime ter. diligẽter inspectus in. d. l. quidam. in prin. j. ad trebel. ibi enim querit vtrũ translatio posita in testamẽto habeat locum si primus fideicõmissarius decessit ante aditaꝫ hereditatem et respõdetur valde obscure qõ trãslatio habet locum si ille mortuus est anteq̃ dies fideicõmissi cesserit: secus si postea. et ad declarandum hoc scõm respõsum annectit ver. sequẽs. vbi dicitur qõ quãdo fideicõmissarius decessit ante restitutionẽ sibi factã aliqñ non habebit locum translatio: et aliquãdo habebit: vbi pondero qõ quando decedit scõm casum qñ dies fideicõmissi cessit non fit mentio de morte ante aditam hereditatem: sed de morte ante restitutionem factã ex quo satis aperitur mens iurisconsulti in primo responso qõ ante aditã hereditatem intellerit diẽ non cedere Et ista opi. ex mẽte iuris est melior. Si tamẽ velles tenere sniam Bar. que cõmuniter approbatur dicodet. põt responderi ad ista iura vt ipse bic tangit qõ dies fideicommissi nõ cedit sub die quo ad petitionem: sed bene quo ad transmissionem cedit. ¶ In eaglo. ibi: sed secũdũ hoc etc. ista format cõtrarium difficile cui dat duas solutiones que reprobantur bic per doc. et merito. tertiam addit. Jac. de are. que similiter reprehendit bic per Bart. et bene Aduerte tamen vnũ inquãtum dicit qõ si pater rogat restituere filio suo hereditatem in restitutione veniũt etiam fructus percepti iudicio testatoris pendẽte cõditione per ter. in. l. in fideicommissi. §. cum pollicitus. ff. de vsu. nam contra istum dictum arguit Raph. de. l. iubemus. §. j. C. ad trebel. vbi patet qõ pater rogatus restituere filio suo nõ imputatur fructus perceptos pendente condition in quarta nihilominus restituet: quia facilius inducitur imputatio quã restitutio fructuum cũ percipiunt pendente condition: vt. l. in fideicommissi. et. l. mulier. §. alia. j. ad treb. Ipse dicit qõ forte ibi loquitur quando pater fuit institutus et rogatus restituere filio: bic autem loquimur qñ filius erat primo institut et patri erat quesita hereditas a quo erat relictum istud fideicommissum. Sed istud est assignare diuersitatem casuum non rationem: q: si hoc contingit ex voto paterno et charitate patris ad filium: vt dicit Ja. de are. eadem ratio est in vtroq; casu. ¶ Dicergo tu et melius qõ ibi pater rogatus restituere filio erat filꝰ ipsius testatoris: vnde presumptio charitatis quam testator videt magis habere ad filium quã ad nepotem. facit vt non videtur rogatus de restituendo fructus pendente conditione perceptos: imo inducit ibi fauore filii vnum cõtra regulas iuris cõmunis videlicet qõ fructus percepti ex iudicio testatoris nõ imputanꝫ in quar tamꝰ contra. l. fideicommissi. preallegatam. nos autem ponimus casum quãdo pater quo ad testatorẽ non erat descendens: sed extraneus: vel forte consanguineus aliter: et ita potest euitari illa. l. Sed tamẽ istud dictũ in se nõ placet: q: tert. in. §. cum pollicitus. primo non loquitur de filio grauati: sed de filio ipsius testatoris ad quem testator presumit habere maiorem charitatem. Preterea attende diligenter: q: etiam in filio testatoris boc nõ est verum pro ut colligit in. d. §. cũ pollicitus. nisi altera coniecturarum interueniat: que ibi ponuntur: vc; q: testator reliquit grauato predium particulariter vel q: expresse: vt in. d. ter. dixit se facere istud fideicommissum in fauorem ipsius filii cui erat restituenda hereditas post tẽpus: et ideo si hoc tacite presumeretur qõ esset qñ testator reliquisset fideicõmissum post pubertatẽ seu finita pupilla ri etate: vt dicit ter. si ita relictum. §. pegasus. ff. de leg. ii. qui logtur etiam in pupillo non filio. vnde attẽde diligẽter qõ in dictis iuribus non fit restitutio fructuum ꝑpter cõiunctionẽ persone: cui fideicõmissum relinquit: fz ꝑpter etatẽ postẽ relinquit fideicõmissum: vnde Bar. vidẽs hãc lec. non procedere posuit tertiã lec. solẽnem vc; qõ ratio dubitandi erat in isto text. quia hereditas prius erat relicta filio instituto: et ad filium in patrem puenerat: et pater post tẽpus erat rogatus restituere filio: vnde poterat dubitari: vtrũ fideicommissum deberet remanere penes patrem intellige sicut dicit Pau. de ca. et bene si filius esset factus sui iuris prius quam decederet. Nam qñ relinquitur alicui aliqd qõ ipse postea debet ꝓstari alteri: deinde ille alter grauatur primo restituenti restituere post tẽpus: ille cui scõdo loco restituitur relictum non est legatarius vel fideicommissarius sed verus executor. ¶ Vñ fideicõmissum restituẽdũ tertio nõ est ꝺdonale fz purũ: et ideo transmittit ad heredẽ: vt. l. liberto. §. largius. j. de ãnuis leg. et. l.

a ¶ In quarta. vide ouno Pau. de ca. in cõsil. xij. Bene. va.

lega. et. l. a filia. §. j. ff. ad tre. Et sic in casu nostro videbat si filius erat mortuus sui iuris qõ transmitteret hoc fideicommissum ad heredẽ suũ: vt dicit in. d. §. largius. et darius in. d. l. a filia. §. j. ff. ad tre. Sed cõtrariũ determinat bic qñ pater est rogatꝰ restituere filio: q: imo hereditas ante euentũ cõditionis acquirit patri ex persona sua: et in ver. deniq̃. vii; nõ est simpler executor: sed habens cõmodũ et ius hereditatis: et ideo fideicommissum est cõditionale: et si deficit conditio remanet penes grauatũ: secus esset fm bar. Si extraneus esset institutus et grauatus pater restituere eãdẽ hereditatẽ istituto: tũc eam restituere eadẽ hereditatẽ ꝑsi: et ipse pf post tps esset grauatꝰ reddere esset loco executoris: et iõ nihil remaneret penes eũ: sed extraneus transmitteret ad heredem suum fideicommissum tanq̃ purum et posito qõ non transmitteret ipse idẽ extraneus caperet deficienti cõditione fideicõmissum illud tanquã heres intelligẽ qõ mortuo extraneo heres eius ex ꝑsona exranei instituti caperet. ista videt esse intẽtio. d. Bar. melius declarata. Sed ista lec. nõ ꝓbatur. Raph. hz nesciat innenire melioꝛ: q: fm hanc positionẽ in casu nostro nulla poterat esse dubitatio qõ pater nõ esset grauatus tanq̃ simpler executor cuius testatoꝛ sciret qõ ex institutione filii oino hereditas erat sibi querenda de iure isto: vñ necesse erat eum grauari tanq̃ persona: que haberet ius in hereditate. Pau. de cast. etiã reprehendit ista lec. dicẽs qõ iura allega. p Bar. non loquunt in casu nostro: q: in eis erat appositum tempus certum restitutioni fideicõmissi. vnde nõ est inirũ: si ille cui scõo loco fuit restituta hereditas seu relictum censet executor: sed nos loquimur qñ grauato fuit appositum tps certũ qõ semp hz vim cõditionis. vt. l. heres meus. in prin. de condi. et demon. Confirmat ista cõclusio secundum eum: q: non solum legatũ dicit cõditionale qñ relinquit post mortem grauati: sed etiam qñ relinquit post mortem cuiusdam tertii. vt l. quibus diebus. §. quidam titio. j. de conditio. et demonst. ergo vult dicere Pau. quod ille cui secundo facta fuit restitutio esset nudus executor et nõ habens ius in re in qua erat grauatus. Ex quo tamen fuit grauatus dare post mortem suam fideicõmissum esset conditionale. Preterea dicit ipse in. ll. allegatis per bar. nõ decessit fideicõmissarius: sed executor. Sed hoc vltimũ est manifeste falsum: q: imo in dictis iuribus marime in. d. l. a filia. §. j. fideicommissarius est ille qui decessit primum cum etiam dictum quo impugnaret barto. nõ videtur bonum: quia licet in legibus allegatis per Barto. esset appositum tempus certe etatis: illud tamen tps facit conditionem cum apponitur dispõni sicut dies incertus ꝓter quã tribus cõcurrentibus: de quib⁹ vide p bart. in. l. si cui legetur. §. j. et ibi per Bar. et ibi dicemus. j. eo. Preterea cum dicit qõ tps incertum appositum in persona cuiusdam tertii facit conditionem etc. vt. §. retuli põt responderi qõ illud est verum: nisi apponatur in persona executoris et nudi ministri quia tunc videt potius esse quedam dilatio temporis in quo testator voluit cõseruari fideicõmissum in executore quas tps incertũ faciens cõditionẽ: põt tñ dici qõ prima ratio sua satis bene pcedit q: cum dies incertus fortius faciat cõditionẽ quã certus vt declarat Bar. in. l. si cui legef. §. j. nõ videtur valere ista ꝓna vbi apponitur tps certe etatis aliquo casu et illo tpe nõ inducitur conditio: ergo sitr vbi apponitur tps incertum oino. Preterea vltra ipsum dico si bene respicias ad tex. nostruz in ver. deniq̃. ex quo fit illatio in vltimo ver. quod bic nõ fit differentia inter patrem rogatum restituere filio et alium rogatum restituere extraneo q erat institutus: et a quo ipse rogatus hereditatem acciperet: quia iste casus nõ ponitur in ter. in ver. deniq̃. vt ergo bene fiat illatio ad precedentia intelligendum est quod fiat differentia vtruz pater sit rogatus restituere filio quando filius fuit institutus vel extraneo quando retento eodem themate filius erat institutus: q̃ differentia nõ potest habere locum in casu Barto. quo ad secundum membrum quando erat rogatus restituere extraneo: q: extraneus ipse nõ fuit institutus sed filius. Preterea in isto secũdo membro hec sua opinio est contra ter. expresse in. l. epistola. §. fin. ff. ad trebel. vbi patet quod fideicommissum datum post mortem tertio loco illi qui primo loco fuerat institutus vz et restituitur fideicommissum: sed hoc esset impossibile: si mater que erat prima fideicommissaria esset nuda executrix: vt probabo: ergo boc non est dicendũ: qõ aũt sit impossibile patet q: quando aliquid relinquit a mero executore tanq̃ ab ipso nõ potest relinqui: quia nõ est honoratus in aliquo: vt. l. j. §. sciendum. j. de le. iij. et. l. ab eo C. de fideicõmis. vnde si relinquitur ab executore interpretamur quod videatur relictum ab herede: vt plene tradit bart. in. l. alia ff. de ali. et cib. lega. Sed ista interpretatio non potest habere locũ in hoc casu: q: sic videretur relictum fideicommissum heredi a se ipso quod est impossibile: vt in text. nostro: ergo necessario cõcluditur qõ in. d. l. epistola. in fi. ille cui secundo loco restituebatur hereditas erat fideicommissarius: et habebat ius in hereditate. facit optime ter. cum gloſ. sua in. l. in cause. §. pomponius. ff. de imo. Non ob. iura allegata per Barto. q: dico quod alia rõne in dictis iuribus illi cẽsentur nudi executores. Nã in restitutiõe facienda scõo loco nõ est ꝑsus testõ: verba legati vel fideicommissi. Item voluit testator ꝓstari vnras primo legatario pedente termino imo in vno et illis iuribus voluit ex visuris primũ legatarium ali. vnde ista duo simul iuncta sunt illa: que inducũt effectum ꝓdictũ. Si quis tñ vellet tenere sniam Bar. posset respõdere ad. l. epistola. qõ ille cui fiebat restitutio. Scõo loco ideo nõ cẽsetur esse nudꝰ executor q: testõ iussit heredẽ instituz; retinere quartam: et sic datur intelligi qõ voluit actionẽ tranfire ex treb. hoc tñ nõ credo fuisse de mẽte illius. l. licet ita posset cauillari. vñ in summa ista lec. nõ placet pp qõ Pau. de ca. bic tandem ponit verã lec. quã ego ibi dixeraz in lec. ꝓece. priusq̃ eum viderem. est ergo sensus istius. l. scõm eum qõ qñ pater est rogatus restituere filio instituto: q: nõ rogatur tanq̃ heres et ex persona filii fideicõmissum deficiens remanet penes eũ ex quo ipse solus est grauatꝰ scõm regulam positam in. l. si quis titio. in prin. j. de leg. ii. §. quãdo filio instituto pater rogatur restituere extraneo tunc q: pater ꝓstat fideicõmissum: vt heres ex persona filii ipse filius dicitur esse grauatus: et ex hoc sequitur qõ si filius est effectus sui iuris antequam moriat fideicõmissarius extraneus cui erat relictum fideicõmissum post mortẽ patris onus deficiẽs remanebit penes filium qui fingitur esse grauatus: et ex quius persona pater ꝑstat nõ penes patrem et hoc dictum dicit a nemine esse tactũ. Sed cõtra istã lec. arguit fortiter: q: ipossibile vt esse q̃ fideicõmissuz deficiens remaneat penes filiũ ex quo ipse nõ est heres quo ad aliquem effectũ iuris scõm opi. Bar. quã. §. tenui. d. Pau. bic non formatistud cõtrariũ q: ipse in illa. q. tenuit qõ penes filiũ remanet nomẽ heredis et inquantũ istud nomẽ significat ius: licet fateatur qõ actiones directe transeunt in patrez. Sed istud est impossibile: vt in illo articulo ostendi si ius directum ipsius vniuersitatis: que vocatur hereditas est translatum in patres quod filius potest dici heres quo ad effectum iuris et habere nomen heredis. Sed possumus dicere est de mente iurisconsulti in versi. deniq̃. qõ ideo onus deficiens remanet apud filium: q: licet re vera pater sit heres: q: in hanc hereditatem quesiuit per mediã psonã filii filius ipse fingatur esse heres quo ad quoscdam effectus inter quos est iste et alius de quo tetigit bic Bart. vz; qõ substitutio facta per istud verbum quisqs mihi heres erit faciat filium vel seruum baberi p herede quo ad boc: vt si sint facti sui iuris succedãt virtute substitutionis. et hoc tenuit Barto. bic et in. l. iij. §. de vul. et pu. ꝓ cuius cõclusione allegat hic Joan. de imo. ter. in. l. si filius. §. fi. §. de acquiren. here. Sed ille ter. cũ reuerentia nihil facit loquitur enim ibi quãdo seruus erat institutus pure ꝓ parte et ꝑ parte sub cõditione: et ibi dicit qõ si tpe cõditionis existentis seruus reperitur sui iuris qui prius ad vtilitatẽ vñi adiuerat partem hereditatis sibi pure relicte quod ipsi acquiritur alia portio hereditatis relicta sub conditione. Sed in dicto casu serno non erat relicta portio conditionalis: si ipse esset heres ex prima: vnde etiam si repudiasset vel voluisset adire ex institutione pura nihilominus amitteretur ex institu. conditionali. Tu ergo vide ter. singularem qui ꝓbat cõclusionẽ quem ibi no. Bar. ad hoc in l. heredi. §. j. §. de vulg. et pupilla. Aduerte tamẽ: q: ista decisio bar. placeat: ratio tñ decidendi sua bic nõ vf bona. dicit enim qõ ideo seruus manumissus succedit in casu ꝓmisso q: ista conditio quisquis mihi heres erit. resoluit in hanc: si mihi alĩs heres erit: et videtur ista cõditio cõtinere factũ potius quã ius scõm eũ. vnde sufficit q: de facto seruus fit scriptus heres qõ nõ vf versiõ: q: tert. in. l. in substitutiõe. §. j. de vul. et pu. dicit qõ ad verificationẽ huius cõditionis requiritur qõ alĩqs semel quesierit hereditatem et factus sit heres aditiõe. et idẽ ꝓbatur recte intuẽti in. l. ex facto §. iulius. eo. titu. dic ergo qõ ratio est illa quã. §. dixi: q: ille q fecit aliũ heredẽ ex ꝑsona sua intelligit q̃ ad effectꝰ q ꝑtinet ad veru heredem filio vel seruis factis sui iuris: et dicit heres: vt. §. fuit declaratũ. Intellige quo ad effectus qui sequerentur in futuruz post acquisitionem factam patri vel dño. Et ad id qõ diximus. §. in. ii. notabili soluẽdo Jsiñ. l. ab eo. de fideicommiſ. dic melꝰ quã ibi fuerit dictum quod tertius in. l. sed si sic. §. finali delegatis. iij. loquitur quando non erat omnino certum rebus stantibus ꝑut stabant tempore testamenti hereditatem peruenturam ad gratum. Sed in casu nostro est secus quia stante filio in potestate ꝓut erat tempore testamẽti vel serui certum erat hereditatẽ pertuenturam ad dominũ: vnde est similis casus. ac si in genere esset grauatus heres successur⁹ ab intestato: et ita soluit hoc Rapha. et est de mente Bar. satis clare: et in hoc solum meruit bar. reprehendi q: dixit qõ ex tacita voluntate testatoris hereditas ꝑuenie bat ad patrem vel ad dominum.

Summarium.

1 ¶ Quod alicui acquiritur ex iure accrescendi dicitur ei acquiri iure ꝓprio.

2 Vbicunque defertur alicui. l. electio: inuarialibilis est electio semel facta.

Universidad de Deusto
Biblioteca

3 Legatum non debetur nisi ab adita hereditate: ⁊ ideo non cogit heres prestare ante hereditatis aditionem.
4 In vltimis voluntatibus regulariter vltima voluntas derogat prime idem in contractibus.
5 Clausula derogatoria precedēs tollit dispositionem sequentem.
6 Inducta ad diminutionem non debent operari augmentum.

Si mihi ⁊ tibi. Cedit alteri in portiōe sua potest legatarius totum legatū acceptare ex causa ꝓpria vel hereditaria ⁊ electa vna causa nō potest redire ad altā. vel sic ⁊ breuius ſm Bal. quando iura duarum ꝑsonarum concurrunt in vna idem potest vna persona qđ poterāt ille due. Secunda est ibi: ⁊ si voluero. ¶ No. primo qđ id qđ acquiritur alicui ex iure accrescendi dicitur ei acquiri iure ꝓprio: qz portio que accrescit portioni capit qualitatē a portione cui accrescit. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pa. do. ⁊. l. etiam. C. de iure do. acquisitio tamen immediate fit ei dispositione. l. ⁊ in hoc differt a prima portione cui accrescit: vt. l. si in testamento. et ibi per Bar. ff. de vul. ⁊ pupil. ¶ Secūdo no. ibi ad me pertinere: vt tota mea sit qō ille q respectu diuersarū partiū habet diuersum ius in re dicēdo simpliciter rē ad se ptinere ex vno capite nō vī renunciare alteri capiti in alia pte: vnde nomē rei capit hic ꝓ pte rei et nō ꝓ tota. facit ad ea que diximus in. l. serui electione. §. eo. hoc probatur hic erpſſe: dū requirit qđ ego dicā totā rem velle ad me pertinere ex vno capite. ¶ Ultimo no. qđ vbicūqz alicui defertur electio. l. electio semel facta est inuariabilis[a] qđ tetigi ad declarationē glo. vbi allegaui duas bonas. ll. in. l. serui electione in prin. ff. eo. ¶ In glo. posita super verbo non posse ibi non sunt cause lucratiue ⁊c. ista ratio ſm Bar. simpliciter nō est sufficiens qz due cause lucratiue ex postfacto bene possunt cōcurrere in ꝑsonā vnius: vt. l. seruus legatus. ff. eo. ⁊ plene etiā in. l. meui⁹. §. duobus. ff. ti. pri. dicendū est ergo scōm eū qđ hic erāt due cause lucratiue quarū exactio nō poterat fieri insolidum: qz siue legatū esset vnicuiqz ꝓ parte siue vnicuiqz insolidum non debebant habere: nisi partē in primo casu est manifestum. in secundo patet ꝑ. l. si pluribus. in fi. ff. eo. vbi quando res legatur insolidum facūt sibi partes per concursum: vnde sicut ex duabus causis illi duo nō poterāt insolidum acquirere rem: ita nec iste qui succedit loco duorum: si ergo vult totū ex vna causa alia consumitur: sed hoc dictū non videtur simpliciter procedere: qz licet duo nō possint esse domini insolidū simul: vt. l. si vt certo. §. si duobus. ff. cōmo. vnus tamen in quo concurrunt plures cause acquirendi bene pōt ex pluribus causis simul fieri dūs: vt. l. iū. §. ex plurimis. ff. de acq. pos. vnde nō est negādum qđ iste si simul ex vtraqz causa voluisset esse dūs potuisset: ideo in casu. l. nostre nō potest qz prius acceptauit dominū ex vna causa: vnde nō potest ex alia causa amplius postea fieri dūs: vt in. d. c. ex plurimis. Ad text. in. l. nō est nouum. in fi. qui videt velle qđ vna actio necessario deducat duas causas in iudicio: ⁊ per cōsequēs qđ ex vna sola quis nō possit habere totū: ⁊ qđ vna ꝑ altera nō tollat est dicendū qđ ibi loquit in eo q succedit in iure alterius qđ non erat sibi applicabile ex persona ꝓpria per ius accrescēdi: tum qz illud ius iam fuerat questū alteri: vt. l. §. interdū. de vsufru. accre. tū qz in cōtractibus regulariter ius accrescēdi nō habet locū: vt plene tradit in. l. si mihi ⁊ titio. de vsufru. sed pria rō est efficacior nos aūt loquimur in casu in quo erat in potestate legatarij vnū ex causis acquisitiōis in se cōcurrentem extinguere: ⁊ ex alia totū acquirere: vt vidisti in positione casus ⁊ in glo. ¶ In ea. glos. ibi sed alij ⁊c. doc. cōmuniter dicūt qđ prima ps est verior: nā ego possum deducere duo iura in iudicio: dūtamen deducā ea cōtra eādē rē in vno iudicio ⁊ vno libello. sic intelligit. l. nō est nouū. allegata i ⁊trariū de qua materia plene vt tradit Bar. in repe. in. l. edita. C. de eden. ⁊ quot modis dicat vnus libellus vel plures vide ibi per bar. ⁊ in. l. libellorū. §. j. ff. de accu. ⁊ per Bal. eleganter in. l. ordinarij. in vlti. col. C. de rei ven. aligd etiam tetigit Bar. in. l. j. §. si plura. ff. ad turpil. ⁊ per ea que tanguntur hic in glo. arguit hic Bar. contra aduocatos florentinos qui ex vna summa: verbigratia ex. c. petunt partem coram iudice. nam si non opponitur a reo procedit iudicū scōm eū: vt insti. de actio. §. si min⁹. ⁊ est optimus text. in. l. si ex toto. §. j. ff. eo. Si vero opponitur nō procedit iudiciū: ne cōtinentia cause dimidat: vt. l. nullu. C. de iud. ⁊ in. d. l. nō est nouum. §. alle. ⁊ hoc dictum valde commendat hic Jo. de imo. dicens se nō meminisse alibi hoc positum. qđ tū Bar. tetigit clare in duobus locis vcz in. l. quidā exti manerunt. in fi. si cer. pet. ⁊ in. l. incommodato. §. duabus rebus. vbi perfecte loquit. ff. cōmo. ⁊ videtur confirmare istam doctrinā que tamen potest limitari dupliciter. ¶ Et primo nisi reus ptem debiti confiteatur ⁊ parte neget quo casu inste pōt offerri petitio super parte: qz super eo qō reus est confessus nō precedente libello non est opus dare petitionē: sed sufficit sibi fieri ꝑceptū: vt. l. si debitori. ff. de iudi. ita declarat solenniter Bald. in. l. edita. in. v. char. in repe. paduana. C. de eden. ¶ Scōo vī posse limitari: nisi iudex coram quo petit pars totius non possit cognoscere de materia ꝓpria vel hereditaria ⁊ electa vna causa nō potest redire ad altā. vel sic ⁊ breuius ſm Bal. quando iura duarum ꝑsonarum concurrunt in vna idem potest vna persona qđ poterāt ille due. Secunda est ibi: ⁊ si voluero. ¶ No. primo qđ id qđ acquiritur alicui ex iure accrescendi dicitur ei acquiri iure ꝓprio: qz portio que accrescit portioni capit qualitatē a portione cui accrescit. l. inter socerum. §. cum inter. ff. de pa. do. ⁊. l. etiam. C. de iure do. acquisitio tamen immediate fit ei dispositione. l. ⁊ in hoc differt a prima portione cui accrescit: vt. l. si in testamento. et ibi per Bar. ff. de vul. ⁊ pupil. ¶ Secūdo no. ibi ad me pertinere: vt tota mea sit qō ille q respectu diuersarū partiū habet diuersum ius in re dicēdo simpliciter rē ad se ptinere ex vno capite nō vī renunciare alteri capiti in alia pte: vnde nomē rei capit hic ꝓ pte rei et nō ꝓ tota. facit ad ea que diximus in. l. serui electione. §. eo. hoc probatur hic erpſſe: dū requirit qđ ego dicā totā rem velle ad me pertinere ex vno capite. ¶ Ultimo no. qđ vbicūqz alicui defertur electio. l. electio semel facta est inuariabilis[a] qđ tetigi ad declarationē glo. vbi allegaui duas bonas. ll. in. l. serui electione in prin. ff. eo. ¶ In glo. posita super verbo non posse ibi non sunt cause lucratiue ⁊c. ista ratio ſm Bar. simpliciter nō est sufficiens qz due cause lucratiue ex postfacto bene possunt cōcurrere in ꝑsonā vnius: vt. l. seruus legatus. ff. eo. ⁊ plene etiā in. l. meui⁹. §. duobus. ff. ti. pri. dicendū est ergo scōm eū qđ hic erāt due cause lucratiue quarū exactio nō poterat fieri insolidum: qz siue legatū esset vnicuiqz ꝓ parte siue vnicuiqz insolidum non debebant habere: nisi partē in primo casu est manifestum. in secundo patet ꝑ. l. si pluribus. in fi. ff. eo. vbi quando res legatur insolidum facūt sibi partes per concursum: vnde sicut ex duabus causis illi duo nō poterāt insolidum acquirere rem: ita nec iste qui succedit loco duorum: si ergo vult totū ex vna causa alia consumitur: sed hoc dictū non videtur simpliciter procedere: qz licet duo nō possint esse domini insolidū simul: vt. l. si vt certo. §. si duobus. ff. cōmo. vnus tamen in quo concurrunt plures cause acquirendi bene pōt ex pluribus causis simul fieri dūs: vt. l. iū. §. ex plurimis. ff. de acq. pos. vnde nō est negādum qđ iste si simul ex vtraqz causa voluisset esse dūs potuisset: ideo in casu. l. nostre nō potest qz prius acceptauit dominū ex vna causa: vnde nō potest ex alia causa amplius postea fieri dūs: vt in. d. c. ex plurimis. Ad text. in. l. nō est nouum. in fi. qui videt velle qđ vna actio necessario deducat duas causas in iudicio: ⁊ per cōsequēs qđ ex vna sola quis nō possit habere totū: ⁊ qđ vna ꝑ altera nō tollat est dicendū qđ ibi loquit in eo q succedit in iure alterius qđ non erat sibi applicabile ex persona ꝓpria per ius accrescēdi: tum qz illud ius iam fuerat questū alteri: vt. l. §. interdū. de vsufru. accre. tū qz in cōtractibus regulariter ius accrescēdi nō habet locū: vt plene tradit in. l. si mihi ⁊ titio. de vsob

Universidad de Deusto
Biblioteca

testamento: tunc pura q̃ precessit haberetur pro nõ facta: ꝛ fic sola cõditionalis valebit ꝛ erit vera glo. in isto casu p.l.si ita scripsit. in prin. ff. de Jo. aũt de imo. simplr dicit glo. esse verã: qm mens testatoris vt fuisse ista: vt ista adẽptio cõditionalis induceret legatũ sub cõtraria cõditiõe quo casu etiã iducta ad diminutionẽ possunt opari augmẽtũ. allegat ter. in. l. nõ adita. ff. j. ff. de cõdi. ꝛ demon. vbi pz si ille qui primus pure legauerat eidẽ legat incõtinẽti sub cõditione: lz legatũ cõditionale sit inductũ ad diminuẽdũ: purũ operat tñ diminutio augmentũ q̃ dat electio legatario qõ velit cõsequi: intellige quãtũ ad liber. legatũ importabat diminutionẽ: ꝛ tũ er mẽte testatoris alias inueniẽ boc qõ ex grauamine resultat tacitũ relictũ ex psona grauati: vt. l. deniq;. §. interdũ. ff. de pe. lega. 1. l. titia seio. §. seia. j. de lega. ij. sed in casu nostro est necesse ita dicere: imo respõdendo ad articulũ formaliter est dicẽdũ qõ qñ precedit adẽptio pura: ꝛ sequit conditionalis: ista scõa dispositio cõtinet partim augmẽtũ ꝛ ptim diminutionem. augmẽtũ quidẽ inquãtũ limitat suspẽdi adẽptionẽ purã in vnũ casum scz in euẽtũ cõditiõis. sicut enim negatio que sequit negationẽ nõ primat sed ponit: vt. l. j. ꝛ ibi no. C. de ser. fugi. ꝛ. l. qui se patris. C. vnde liberi. ita adẽptio cõditionalis inquãtũ restringit ꝛ aufert primã adẽptionẽ purã nõ priuat, sz ponit: vt pz vniciq; recte intuẽti: sicut pactũ de petẽdo tollit pactũ de nõ petẽdo qõ est priuatiuũ cõtinet aũt priuationẽ ista adẽptio in casu cõdõnis euenies ꝛ tũc priuat legatũ qõ videt inductũ ex limitatione precẽtis puatiõis vt dixi seu ex remotiõe puatiõis precẽtis. ¶ Extra gl. ad. de victis Bar. ꝛ Dy. hic inquãtũ volũt qõ priuilegiũ concessum de creãdo notarios nõ obstãte aliquo statuto vel cõsuetudine extendat etiã ad futura [a] statuta qõ hoc videt cõra glo. in de. statu. tũ. de ele. ꝛ in cle. ñ. de rebus eccle. nõ alie. que vident velle qõ licet lex noua reprobat cõsuetudinẽ preteritã: nõ tñ intelligit̃ ꝓhibere futurã quas glo. adducũt hic ¶ Hoder. ꝛ primũ adducit. d. Ant. in. c. ñ. in. vñ. cbar. de ꝛsuetu. ꝛ do. Abb. in. c. ñ. de pba. hoc etiã tenuit Bar. post Jac. de are. in. l. j. C. de sum. tri. ꝛ Ly. post Pe. in. l. dudũ. C. de cõtraben. emp. d. Jo. hic remittit se ad no. in. d. de. statutum ꝛ allegat Pau. in cle. j. de elec. d. Pau. de ca. hic videt concordare istas opi. hoc modo qõ aut loquimur in statuto: et vera sit opi. Dy. ꝛ bar. hic nec aliquis de facili per statutẽs possit delu di priuilegiũ principis: aut loquimur in cõsuetudine que induci tur ex longo tpe ꝛ frequẽtia actuũ: ꝛ in ista nõ ita de facili potest ꝓsumi fraus nec per cã: ita faciliter eludi priuilegiũ principis: ꝛ tũc pcedat glo. in de. statutũ. ꝛ in de. ñ. ꝓallegata. ꝛ ista sunt scõm cũ qñ priuilegiũ cõcederet a principe ꝛ statutũ vel cõsuetudo induceret ab aliqua ciuitate. Sed qñ illa eadẽ ciuitas que cõcessit priuilegiũ faceret postea statutũ vel induceret cõsuetudinẽ cõtrariã priuilegio: tũc ipse dicit qõ nõ tolleretur in dubio priuilegium: nisi de eo specialiter fieret mẽtio: ꝛ etiã tũc nõ tolleretur priuilegiũ clausum in corpore iuris: p prima allegat ter. in. ñ. cõsti. C. §. si qua. ꝛ in. l. def. vbi hec tangit Bar. C. de silen. lib. vñ. pro scõo allegat duas gl. vcz i aut. qua in puꝛcia. C. vbi de cri. agi oportet ꝛ in. l. heres absens. in prin. ff. de iudi. ꝛ qõ habetur in. c. j. de capel. mo. in glo. ꝛ xxij. distin. c. renouantes. que distinctio est Bar. de verbo ad verbum in extrauaganti ad repri. in verbo non obstantibus in pe. col. quem debuit allegare additis tamẽ quibusdam cottis per eum pro prima cõclusione vide qõ ponit Bal. in l. non plures. C. de sacrosan. eccle. ꝛ in. c. j. in fi. quo tempo. mil. in. uesti. in vsi. feu. pro secunda vide glo. no. in. c. vt circa in verbo corporali. de elec. libro sexto. ꝛ glo. ꝛ quod ibi no. Ange. ꝛ Bal. in. l. prima. §. ait prętor. ff. de posthumis. Illud etiam scias vltra dicto. quod quando lex apponit istam clausulam statutis ꝛ consuetudinibus ꝛc. videtur tollere statuta ꝛ consuetudines per quas omnino impediretur concessio vel priuilegium: seus si non impediretur sed differretur in aliquod tempus secundum. Joan. and. no. in. c. cum aliquibus. de rescrip. libro sexto Innocen. illud etiam, scias qõ inter priuilegium inclusum in corpore iuris ꝛ nõ inclusum est alia differentia notabilis: q̃ primum presumitur cõcessum propio motu scõm nõ fm Bart. in aut. quas actiones. C. de sacrosan. eccle. Quid aũt iuris sit in pluribus priuilegiis eque specialibus que sunt contraria adinuicem: vide quod not. ponit Joan. an. in. c. j. de priuile. lib. vj. Addit etiam do. Pau. qõ si priuilegia transissent in contractum: verbigratia: quia essent concessa alicui in recompensationem alicuius dationis vel facti: tunc illa non possint revocari per statuentes: per ea que tradit Bartolo. in. l. omnes populi. de iusti. ꝛ iur. ꝛ in. l. quod semel. de decre. ab ordi. fa. Sed istud nõ est verum simpliciter quia distinguitur vtrum concedatur subdito vel non subdito. b: ꝛ si conceditur subdito; vtrum auferat ex causa vel nõ: super quo vide qõ plenissime scripsi in. c. j. de cõsti. in antiquis. vbi etiam tangit do. Ant. ꝛ qõ ponit Bal. omniõ in. l. qui se patris. C. vnde lib. ꝛ in. l. cum mihi. vbi notabiliter loquitur. ff. de dolo. ꝛ non prosequor vlterius nunc: quia non pertinent ad materiam nostram. Super questione autem mota per Bartolum et Dynum bicdie vt plenissime scripsi multis additis in. c. ñ. extra de proba. in vlti. cbar. ꝛ vide Bald. in. l. dudum. C. de contraben. emp. ꝛ in. c. j. de capitulis corra. ꝛ Bart. in. l. j. C. de sum. trini.

Cum incertus. In legato generis ille quẽ heres postea pro satisfactione legati tradidit. hoc dicit. Scõa est ibi: neratius. ¶ No. primo ibi si volũtate ꝛc. qõ illud dicit propie factũ volũtate nostra qõ est factum mandato nostro precedente: vt patet in ver. vel ratũ sequẽti per quẽ iuncto isto ver. satis apparet qõ ꝓprie id qõ ratificamus ex post facto nõ dicitur factũ voluntate nostra ꝛ est verissimũ in se: q̃ qualitas adiuncta verbo determinatur scõm tẽpus verbi: vt. l. titius. §. de testa. milli. ꝛ. l. in delictis. §. si detracta. ff. de nora. cum ergo dicit aliquid factũ voluntate mea significat qõ tpe facti: ista qualitas inerat ꝛ est idẽ dicere de voluntate mea ac si diceret de mãdato fm Bar. in. l. si post dotẽ. §. so. ma. super quo vide optimum ter. ꝛ qõ ibi scripsi in. l. si seruus. in prin. ff. de acquiren. pos. ¶ Secũdo nota qõ solutio facta seruo nõ liberat debitorẽ a dño nisi, dño mãdauerit vel ratum habuerit. ¶ Fallit in cõtractu qui fieret per seruũ solũ: q̃ tunc tacite videtur habere mãdatum vt recipiat solu. vt. l. que seruus. ff. de solu. fm Pau. de cast. hic. Cui adde ter. in. l. qõ seruus. ff. depo. ꝛ ibi per Bar. ꝛ optimũ ter. vbi etiã bic tradit Bar. in. l. si vnus. in prin. ff. de pac. Si aũt cõtract̃ celebrarẽt cũ seruo ꝛ dño simul tũc nõ posset solui seruo: nisi ex volũtate dñi casus est nota. et ibi boc plene declarat Barto. in. l. eũ qui ita. §. j. ff. de ver. obli. ¶ Ultimo no. ibi perinde ꝛc. qõ in legato bois in genere nihil dicit esse in legato ante elec. Sz post elec. ꝛ traditionẽ factã ille qui tradit̃ perinde est ac si a prin. solus fuisset legatus: ꝛ in hoc secũdo legatũ hominis cõuenit cũ legato alternatiuo. Sed in primo nõ q̃ in legato alternatiuo vtrũq; est in obligatione. Sed in legato hominis in genere anteq̃ fiat traditio nullus homo particularis est in obligatione vt hic tangitur in glo. ꝛ in. l. meuius. §. duobus. j. titu. pro ri. Et de legato alternatiuo vide ter. in. l. si stipulat̃ fuerit illud aut illud. de ver. ob. ꝛ fm Pau. de ca. bic ꝛ bene ad boc: vt homo particularis fingatur esse legatus a principio nõ requireret traditio ipsius. Sz sufficeret simplex electio que esset innariabilis: secus si posset variari iurta ea que habent in. l. eũ qui certarũ in fi. ff. de ver. obli. ☞ in. d. l. si stipulatus fuerit illud ꝛc. ¶ In glo. super verbo liberatur glo. in questione prin. optime dicit q̃ est casus in. l. allegata. in ea. ꝛ vide qõ no. Bar. ad materiã in. l. si domus. §. de euict. j. eo. ti. ꝛ in. l. qui cõcubinã. §. si heres. ff. de leg. iij. ꝛ qõ tradit per Bar. in. l. si quis aliam. ff. de solutio. Sed inquãtum dicit qõ res que potest aliquo modo auocari non dicitur facta alicuius pleno iure: boc est magis dubiũ quia istud verbum videt importare qõ res ptineat ad aliquẽ quo ad qñm fru. ꝛ proprietatẽ: ꝛ hoc videt sufficere licet res possit aliquo remedio auocari. ita videt pbari singulariter in. l. iulianus. ff. de rei ven. ꝛ ibi per Bal. vtrũ tamẽ sit verius non determino nunc. Sed tamen notabis glo. tuam.

Summarium.

1 ¶ Non refert vtrum protestatio precedat in prin. actus vel ponatur in fine ante actum habitum pro completo quia in complemento contractus ꝛ absolutione omnia simul videntur facta.

2 Testator: si postquaz testamentũ pro absoluto habuerit ei quippiam addit vel detrahit ista dicitur esse noua dispositio.

3 Due cause lucratiue in eadem re ex eodem testamento non concurrunt.

Sic ita scriptum. Sine clausula derogatoria fit posita in prin. sine in fine testamenti antequam testamentum habeatur pro completo legatum cui derogatur ex clausula habetur pro nõ dato: ꝛ in dubio illud videtur relictum qõ est minimum ex pluribus relictis. hoc dicit. Secunda est ibi: ꝛ ait aristo. Tertia ibi: sed papi. Quarta ibi: sed qõ magis. ¶ Nota ibi nec datur videri ꝛc. qõ quando in eadem dispositione duo capitula contraria: quorum vnum derogat alteri: sine capitulum qõ derogat precedat sive sequatur: aliud capitulum habetur pro non posito: ꝛ boc est qõ dixit Ange. in. l. si mihi ꝛ tibi. §. fi. §. eod. per istum ter. ¶ Secundo no. in versiculo papi. quod non refert vtrum protestatio precedat in princip. actus vel ponatur in fine ante actum habitum pro completo quia in complemento cõtractus ꝛ absolutione oia simul vident facta ꝛ: vt. l. si contractus. C. de fide instru. ꝛ ibi per Bar. ꝛ. l. lecta. ꝛ ibi tangit etiã Barto. ff. si cer. peta. ꝛ pro boc nõ videt referre fm. Jo. de imo. vtrũ ista protestatio non consentiens in vos tanquam in iudicem competentẽ ponatur in prin. libelli vel in fine dicit tamen qõ ista protestatio non est ponenda simpliciter iurta cautelam quam ponit Inno. in. c. cum ana. extra de elec. ꝛ remittit ad no. per se in. l. quidam cõ sulebat. ff. de re iudica. vult dicere qõ debet protestari boc modo non consentiendo per aliquem actum coram vobis faciendum tanquam in iudicem competentem: nisi si et quatenus de iure istis

istis iuder: nam si non apponeret hãc vltimam limitationem iuder posset procedere cõtra eum tanq̃ contra contumacem: super quo vide optimũ ter. ꝛ qõ ibi elegãter ponit Bal. qui allegat ista dicta in. l. si. vbi quis de curiali vel cobor. ꝛ Ange. in. l. non videt ff. de iudi. Facit etiam iste ter. optime ad illam no. q. de qua tetigit Barto. in. l. inder postquã. ff. de reiudi. vcz vtrum si inder ponit plura capitula in sententia et in vno condẽnauit simpliciter possit postea illud capitulum modificare aliquo modo antequã habeat sententiam pro lata data perfecte: de quo q̃ optime cadit

2 hic dicemus aliquid in lec. seq. ¶ Ultimo no. ibi ante impletum qõ postquã testator babuerit testamentum pro absoluto si addit ei aliquid vel detrahit ista videtur esse noua dispositio: ꝛ videtur boc esse verum etiam si postquã habuerit actus pro absoluto boc velit facere incontinenti: facit qõ habetur in. l. heredes palam. §. sed si nota. §. de test. in ter. ibi si cui legauero bis ꝛc. queritur pro declaratione litere que fuerit ratio dubitandi in isto ter. Bar. dicit qõ forte ratio fuit: q̃ poterat intelligi ista locutio quãdo testator legaret eandem rem bis vel eandẽ quãtitatem. Poterat etiã intelligi qñ legabat duas res vel diuersas quãtitates ꝛ ad tollendã hanc dubitationẽ declarat q̃ ista clausula derogatoria operat etiã si testor bis leget diuersas res vel diuersas quantitates. Sed fm primũ sensum dubitatio erat supflua: q̃ si sic intelligeremus.

a Ista clausula derogatoria [b] nõ esset necessaria † q̃ due cause lucratiue in eadẽre et eodẽ testõ nõ cõcurrũt: vt. l. plane. §. si eadẽ. f. eo. ꝛ ibi dicemus. Unde Pau. de cast. hic ponit nonum ꝛ mirabilem intellectum: quo ad istam rationem dubitandi dicit enim qõ testator legauerat duos fundos simpliciter non exprimendo speliter eos: sed dicendo lego duos fundos meos vel legauerat duas quantitates. ꝛ qõ videbat prima facie dicendũ qõ q̃ due res legabantur vno actu legandi per nomẽ collectiuũ esset vnum legatũ: vt. l. si ex toto. §. fi. ꝛ ibi fuit declaratum. §. eodem. Unde non obstãte clausula derogatoria: que dicebat cui bis legauero volo deberi semel: iste due res videbantur deberi: q̃ erant relicte vno legato ꝛ per vnum actum legandi: cõtrariũ tamen determinat bic iurisconsultus scõm eum: q̃ inspicit potius mens testatoris quã verba que videtur fuisse qõ si dat res eidem persone ex sua dispositione non deberẽtur. ꝛ sic limitatur. l. si ex toto. §. fi. §. eodẽ titu.

b Sed iste intellectus multipliciter non placet ꝓ primo q̃ si intelligimus esse legatos duos fundos testatoris vel duas quantitates simpliciter non aliter expressas in nullo casu valeret legatuz. De fundo probatur in. l. cum post. §. gener. ff. de iure do. ꝛ not. in. l. si domus. in princi. j. eod. de quantitate incerta in. d. §. gener. ꝓ locum a speciali. ꝛ in. l. triticum. cum ibi no. ff. de verborum oblig. Si aũt intelligimus duos fundos fuisse speciaĺter nominatos: verbigratia sciamus ꝛ sempronianum vel duas quantitates diuersas certas ꝛ determinatas: tunc tot essent legata quot essent res specificate: vt. l. scire debemus. circa medium. ff. de verborum obligationi. Secũdo non placet iste intellectus: q̃ in ver. sed papinianus. expresse dicitur qõ ista clausula idem operat qõ dictus erat in princi. si sepius legata prius fuissent ascripta. ꝛ sic patet q̃

d non erat dubitatio in modo legandi: q̃ etiaz si legata separatim fuissent facta adhuc querebatur de virtute istius clausule. Aut ergo sequere intellectum Bart. Aut dic ꝛ melius qõ ratio dubitandi erat illa que fuit in. l. si mihi ꝛ tibi. §. in le. §. eodem. Unde licet vtrum clausula derogatoria precedens tolleret dispositionẽ sequentem ꝛ similiter vtrum sequentem posset tollere dispositionem precedentem iam factam. Uel potes dicere qõ nõ dubitabatur: vtrum clausula tolleret legatũ sequens vel precedẽs: sed qualiter tolleret ꝛ respondetur qõ ita tollit qõ legatum sequens vel precedens fingitur non datum: et boc magis applaudet litere. ¶ In glo. posita super verbo ipso iure ibi si quidem solenni vt testamento ꝛc. Bald. bic dicit qõ si legata essent ablata per istam clausulam in testamento non soleni non valeret ademptio: sed legata remanerent firma per. l. si iure. j. de legat. iij. Sed Joan. de imo. dicit bic ꝛ bene qõ istud est verum quãdo per secundũ testa videretur fieri ademptio legatorum factorum in primo tacite ex boc solo: q̃ per secundum testamentum revocatur primum. ꝛ ita loquitur ter. allegatus per Bal. Sed quando in secundo testamento minus solẽni essent revocata legata facta in primo expresse: tunc ista revocatio haberet effectum vt legatum non depresse: tunc ista revocatio haberet effectum vt legatum non debeatur, sope exceptionis. allegat. l. plane. in principio. j. eo. ꝛ. l. militis codicillis. §. veteranus. ff. de testa. milit. Et probatur in. l. ꝛ si transferam. ff. de adi. lega. que sunt verba Barto. formaliter in d. l. si iure. in prima oppo. ꝛ est optimus ter. in. l. cum quidam. in fine. ff. de bis quib. vt indig. ¶ In ea. glo. ibi vt codicillis ꝛc. hãc glos. nititur hic defendere. d. Pau. de castro. ꝛ in. l. heredes palã. §. si quis post. §. de testa. quam Barto. ꝛ communiter hic docto. codicillis. §. veteranus. §. de testamẽ. milita. cui respondet vt plene scripsi in. d. §. si quis post. † Secundo adducit bic ter. in. l. j. §. si filius. j. de lega. iij. vbi probatur scõm eum qõ legata facta in testamento sumũt vim testamenti: quasi sint alia species a legatis re-

a ¶ Clausula derogatoria. adde quid operat ista clausula. vide per Bal. cõsi. ccvj inci. sicut sapientissime. in. ñ. vo. idẽ bal. cõsi. xxij. ici. qđ fecit testũ l. iij. vo. sticõ. sup

b ¶ Nõ placet tu potes saluare pa. duplr scõm. d. Ja. may. hic in. j. col. primo quãdo testator nõ baberet nisi duos fundos q̃ tũc nõ requireret alia specialis denomination arg. l. j. ꝛ. ij. §. de lib. ꝛ posthu. scõo potes dicere qõ fundamentũ istud dat maio

rẽ cãm ꝛ dubitãdi et decidendi put h. d. do. Jama. quẽ vid. Bene. Va.

c ¶ Cõmuni sentẽtia. Lõtra quã com munẽ sentẽtiam vide vltra paul. de cast. Ange. are. insti. de adẽp. leg. al legatẽ bonũ ter. in. l. alũne. §. titia. ff. adi. leg. ꝛ. d. xpõsonz de de castellio. quem refert ꝛ sequit̃ do. xpõso. porc isti. de adẽp. leg. ꝛ. d. pet. de bestucio hic quos refert. d. Jasmay. hic in iij. col. q dicit in pũcto iuris posse ista ps optime defendi sed pro zum ni opin. ipse addit not. p sal. in. l. ñ. C. de codici. vnde dic vt hic latius p eũ. Be. Va.

d ¶ Delinstu circa istã difficultatez vide. domi. Jas. may. ℔ in vlt. col. in versi. ñ. circa qui clarius scõm eum respondendo dicit quod timol. et d. o. Alexand. et are. nihil boni dicunt et limita secundum eum. d. l. ñ fuerit nõ procedere sa nozepie cause q̃ si reperiantur due ecclesie eiusdem nominis vel eiusdem sancti puta sancti petri legatũ

simplr factũ nõ vitiat ꝓpter incertitudinẽ: lz debeat pauperiori. alle. esse ter. no. in §. si quis aũt. in aut. de ecde. titu. ꝛ ibi Ang. no. pro limitatione illius. l. vbi inquit esse speciale in pio loco pro qua limitatione dic vt bic per prefatum dominum Ja sonem in fine. d. vltime col. Bene. Va.

e ¶ Honore religionis. Adde qõ fauendum est religioni vt in. c. significasti. el. ñ. de homici. Lardi. zaba. in. c. ñ. in. ij. no. de apostat. Nico. super.

Universidad de Deusto
Biblioteca

res debnit condẽnari. ista clausula nihil opat duabus rõnibus. Tũ qz postꝫ iuder cõdẽnanit nõ põt limitare sententiã cõdẽnatoriã. Tũ qz ista reductio fcã p hãc clausulã reddit sniam incertã z licet per primã rõnẽ sniam Bart. sequat Ang. in. l. non quãdmodũ. ff. de iudi. z Det. de anc. solenniter in regula ea que fiunt. in. vj. in. vij. char. de re. iur. Ista tñ rõ placet Bal. z merito in. l. quid ergo. ℣. pena grauior. in sua repeti. de his qui no. infa. dicit enim ibi qõ cũ omnia capitula dispositionis z cuiuscũqz z consequẽter sententie recipiant vim vel effectũ eo tpe quo fit cõclusio dispositiõis. z qõ dispõ hꝫ. p absoluta oia capitula sit vsus fieri z concludi. vñ perinde est ac si illa cla esset adiecta simul cũ capitulo in quo fuit facta cõdẽnatio. all. ter. z qõ ibi no. Bar. in. l. 2 tracta. C. de fide instru. p qua 2clone est casus no. hic. z in. l. si inequalib⁹. z ibi no. glo. ozã. de he. insti. z satis. ꝑbat ẽt er illo ter. vides enim hic qõ si aliqd adhibitis anteꝫ testñ habeẽt p absoluto fingit nõ datũ que quidẽ fictio respicit factũ inquantũ de facto legatũ fuit scriptũ: sed nõ ius qz anteꝫ testñ hꝫ pro absoluto illud legatũ nõ erat dispositio adhuc pariẽs effectũ iuris: sicut ergo in testõ clausula posita in fi. ante completã dispositionẽ facit qõ legatũ pinu datũ cẽsẽt nõ factũ. Ita cla posita in fi. snie. Alii per istã rõnẽ ista opi. nũꝫ mihi placuit. Scda aũt rõ est melior qz snia remaneret incerta si cla aliqd oparet. z per hãc rõnẽ etiã Bal. cõfirmat opi. Bar. in. d. ℣. pena grauior. in qua nõ pseqtor nũc qz nõ est nostra materia. Aduerte tñ ad hoc qz fm Bal. in. l. oẽs populi. in vltia char. ff. de iusti. z iur. statuta loci nõ debent ꝓduci in iudicio per ptẽ: qz presumunt notoria in loco vnde sicut snia nõ dicit incerta qñ põt certificari per relationẽ ad actum seu qñ refert se ad acta: vt. l. ait prẽtor. ℣. si iuder. z ibi no. de re iudi. z. l. hec sententia. C. de sen. que sine cer. quãti. ita vꝫ qõ sit certa qñ refert se ad statutũ vel ad ius qõ est notoriũ in loco qñ statutũ vel ius esset clarus: ita qõ nõ dubitaret ꝑbabiliter de intellectu ipsius. vtrũ tñ sit verũ non determino nũc: qz cõmunis opi. approbat hãc rationem Bar. vt ☞ diri. †Scõ facit iste ter. singulariter in ver. z hoc ante impletum testñ qõ si testator ꝓstꝫ habuit testamẽtũ. p absoluto. Inco tinẽti nullo actu extraneo intermedio disponit aliqd addendo vel detrahẽdo ad testñ: ista dispositio nõ valeat in vti testamẽti nisi de nouo rogent testes z repetat solẽnitas prior. z idẽ vꝫ dicendũ in cõtractibus qõ si ptes hñt 3ctũ. p absoluto. z postea incõtinenti apponũt aliqõ pactũ illud pactũ nõ vestiat coherẽtia 3tractus quasi verbũ incontinẽti significet in actu se teneti in actu dũ est in fieri [a] anteꝫ sit perfectus. z hãc opi. approbat Bar. in. l. lecta. ff. si cer. peta. sequẽdo vltramon. z in. l. iuris gentiũ. ℣. quinimo. z. ℣. idẽ marcellus. ff. de pac. pro quo facit iste ter. contrariũ tenuit idẽ Bar. sequendo glo. z Bal. post eum in. l. in bone fidei. C. de pac. licet Saly. ibi sequatur vltramon. z dicta Bar. prius allegata. et illam opi. Bar. sum secutus scribẽdo in. d. l. in bone fidei. per terqñ adducit Bar. in. l. iñ. C. de edil. actio. Cui adde ter. cum glo. z qõ ibi no. Bar. in. l. fi. C. de oper. liber. bene facit qõ habetur in l. morte. C. de pac. cõmo. z in. l. quoties. solu. ma. nõ tamen respondi ad istũ ter. z ad. l. si inequalibus. que similiter loquif. ꝛ. allegsed nũc respõdeo z dico qõ inquãtũ ad effectũ qui inducif hic vt legatũ censeaf nunꝯ fuisse datũ. ista differẽtia nõ est bona: quia si testator habuit testñ pro absoluto izꝫ dato legati er sortita iuris effectũ. vnde izꝫ dispõ que statim sequif fingaf esse pars testi prece dentis virtute tũ inspecta nõ est. z qz ista ficto inducitur ad saluandã dispositũ testatoris nõ ad irritãdam dicemus qõ nõ tãtũ operetur ad instructionem legati: vt nunqã videatur fuisse datum: sicut si esset apposita anteꝯ testamẽtũ haberetur pro absoluto. Sed quãtũ ad hoc vt ipsa dispositio testi secuta valeat tanꝯ pars testamẽti prioꝛ saltẽ ex fictiõe iuris. hoc vꝫ esse tolerabile izꝫ ☞ videaf esse dubiũ. ¶Et aduerte qõ iurisconsultus in. l. lecta. versi. dicebã. ff. si cer. peta. dicebat qõ pacta incontinẽti apposita videntur inesse que verba possunt significare fictionẽ qñ vere non possunt significare. vt. l. j. ℣. deiecisse. ff. de vi z vi ar. Aduerte etiam ad quedam dicta Barto. bic que sunt notanda. dum vult quod quando ademptio legati est facta ante completum testamentum etiam si heres conuentus a legatario nihil opponat nihilomin⁹ iuder debebit heredem absoluere: quia non potest non liquere in dici de exceptione intentionis et facti id est per quam apparet agentem ipso iure non habere actionem. z sic sentit satis clare qõ agentem sine actione iudex ex officio debet repellere secundum glossam ordinariã in. l. vbi pactum. C. de transactio. Ego autem bicaddo qõ etiam si legatum non esset extinctum ipso iure: sed ope exceptionis iudex deberet absolnere reum: quia ex quo ista exceptio est pars dispositionis ex quo agit legatarius non est opus quod pars excipiat: quia satis repellit seipsum legatarius ex dispositione in qua se fundat vt tradit Barto. in. l. eum qui ita. ℣. qui ita. ff. de verb. obl. z in. l. lecta. ff. si cer. peta. vbi autem de exceptione liget iudici aliter ꝯ modo ꝓdicto: vbi gfa ex ꝛ2sessiõe aduersarij vel ex testibus. pductis in iudicio iudex nõ posset supplere ex officio in casu nostro: qz heres prestando legatũ nõ icurreret damnum: vnde legatarius non locupletaretur cum aliena

a ¶In fieri. adde eundẽ do. Frã. are. in. l. si ita sti pulatus. ℣. grisogonus circa princi. vl. col. de ỽ. ob. Be. va.

b ¶Adinor. adde eundẽ are. l. l. ex facto. ℣. itẽque ro in fi. j. col. 3. de vulg. z pup. et qz id qõ dicit hic are. est cõtra ray. z uno. i d. ℣. si stipulãti. si saluare velis dic prout hic p d. Jas. may. quẽ p te vid. Bene. Va.

tractura fm glo. z bar. in. l. si vnus. ℣. pactus. in verbo opponẽdo ff. de pact. Alibi tamen videtur hoc limitasse Bart. nisi exceptio que competeret reo esset exceptio iuris: verbi gratia beneficium abstinendi in filium de iure pretorio. Nam tunc videtur esse de intentione. l. quod cum ista exceptio inducatur sine facto hominis z ius sit notorium etiam si non opponatur iudex debeat absoluere secundũ Bar. not. in. l. necessarijs. ff. de acq. here. Aduerte tamen inquantũ Bur. facit differentiã inter exceptionẽ intentionis z facti: z exceptione ꝓprie sumptũ: qz per hoc vult qõ exceptio z hoc est qõ dixit Bal. in. l. rescriptũ. ℣. si pactũ. ff. de pact. et in. l. j. ℣. offilius. ff. ne quis eũ qui in ius vo. est. z als plenius dicã pro qua conclusione adduco optimũ ter. in. l. ℣. vsqz adeo. iuncto ver. idem pompo. el. ij. ff. de do. dicitur enim in ver. vsqz adeo. qõ vbi cõpetit exceptio si competit actio de dolo. in ver. autem idez pompo. dz qõ qñ aliqs non debet ipso iure similiter non competit actio de dolo z sic manifeste apparet quod aliud est exceptio ꝓprie sumpta z aliud exceptio que excludit agentẽ ipso iure qz ponuntur ibi duo diuersa. Tene etiam menti doctrinam Barto. inquantum vult qõ iudex non potest supplere ex officio contra eum qui non habet act. ipso iure si hoc non cõstat sibi ex actis quod credo esse verissimum.

Summarium.

1 ☞ In maiori summa inest minor: non solum in quantitate discreta sed etiam in continua.
2 An hec doctrina sit vera in testibus variantibus sup quãtitate.

Qui quartam. In quantitate ꝓtinua vel discreta in maiori summa inest minor. in qua vꝫ legatũ si per errorẽ maior summa fuit adiecta: z idem si plus voluit legare testator: et minus legaunt. Secunda est ibi: idẽ erit. Tertia ibi: sed si plus

1 ¶No. primo qr non solum in quantitate discreta: sed etiam in quantitate continua vera est regula que ponitur in. l. j. ℣. si stipulanti. ff. de verborum obligationibus. z in. l. cum furti. ff. de in li. b iuran. qõ in maiori summa inest minor: ☞ habet hoc locum etiã in eo qui debet implere condi. cum tamẽ implementum debeat fieri in forma specifica. i. ꝓprie: vt est casus nota. in. l. iij. ℣. si plus

2 ff. de sta. libe. ¶Utrum autem ista doctrina habeat locum in testibus variantibus super quãtitate est difficilis articulus in quo de facili errat. Super quo als consului in ciuitate Aldãtue sequẽdo dicta Bald. z Saly. ex parte in. l. ñ. C. de rescinden. vendi. vbi est videndum de quibus plene ponit Joan. de Imol. vbi etiam bic se remittit in. l. inter pares. ff. de re iudi. z per Joã. an. z Archi. in. c. j. de arbi. lib. vj. Tangitur etiam de materia in. l. diem ꝓferre. ℣. si plures. ff. de arbi. z plene per Bar. z Alexander. in. d. ℣. si stipulati. Aliquid etiam tetigit Bal. in. l. ex facto. ℣. itẽ quero. ff. de vulga. z pupil. z no. in rubri. C. de sen. que sine cer. quãti. vbi omnino videas. Cetera dicam in glo. ¶In gl. posita super verbo valet ibi vel dic bic valebit in quo est plus ter. iste põt adduci pro vtraqz opi. secundũ diuersas literas. Nam si in ter. si est dictio sed z si. sicut tangit glo. in princi. tunc videret hic probari prima opi. vt dicit glo. z bene quia dictio aduersatiua iuncta cũ copula importat diuersitatem in facto z identita. in iure: vt. l. sed z si. l. in prin. z ibi no. ℣. de peti. here. z. l. sed z si quis. in princi. ff. si quiscan. si autem ponit sine copula sicut bic quidã libri habẽt. Tunc importat diuersitatem in facto z in iure: vt. l. j. ℣. sed pcũ. ff. vt quis eum qui in ius. z tangit Bald. in. l. j. ℣. ff. si quis ius dicenti non obtẽ. Et ista litera videt esse melior: ad text. nostrum z videt cõcludendũ qõ legatũ valeat non in minori quãtitate sz in maiori: vt videt probare text. in. l. quoties. ℣. sed si non in corpore bic allegata. z banc opi. sequitur bic Ly. z Bal. z Joan. de imo. post eum. Bart. autem concordando istas opi. dicit qõ prima opi. qõ legatum debeatur in minori quãtitate est vera qñ nõ constat manifeste de voluntate testatoris quod voluerit legare plus: licet constat ex quibusdã leuioribus coniecturis. Secunda autẽ est vera qñ manifeste constet de volũtate ipsius: hãc differẽ tiam probat ipse per ea que habenẽ in ter. z glo. in. l. si qs in fundi vocabulo. ℣. eo. vbi fit similis distinctio qñ est erratum in nomine appellatiuo sicut bic videtur erratum cũ pro. rr. nominantur decẽ. Sed ista concordia nõ placet Joã. de imo. qz licet bic sit erratum in nominibus appellatiuis: non tamen ita enormiter sicut in. l. si quis in fundi. quia ista nomina numeralia sunt magis contigua z connexa adinuicem quã species penitus diuerse. de quibus in. d. l. si quis in fundi. Sed cur sint magis cõtigua non declarat. Tu ergo dic quod ideo dicuntur connexa z contigua: quia minor numerus habet se ad maiorẽ sicut pars ad totũ quia ex eo cõficitur maior multiplicatio: sicut per septz. Et ideo iuris cõsultus no. in. l. quoties. ℣. sed si nõ in corpore. bic alleg. vocat istũ errorẽ in parte nõ in nõe appellatiuo cũ tñ de erroꝛe nominis appellatiui in ver. prime pcedẽti dixerit. Qõ autẽ distinctio Bar. nõ possit stare: ꝓbatur manifeste vltra istos: qz si esset erratum in nomine appellatiuo. vt ipse dicit in primo casu quando non

do non constaret manifeste de voluntate legatum non valeret in aliquo: vt. l. si quis in fundi. ꝓallegata. cuius cõtrarium ipse ꝓsupponit: qz dicit qõ valet in minori quãtitate ego autem dicam in lec. seq. Et si dicatur qõ. l. si quis in fundo. loquitur quando testator errãs in nomine appellatiuo non sensit aliquo modo de eo qõ exprimit. Sed secus videt in casu nostro qz saltẽ de minori summa sensit: est respõdendũ qõ per hoc demõstrat qõ non est erratũ in nomine appellatiuo sed in parte maiori sub qua sine dubio cõtinetur minor. vt in regula in toto. de reg. iur. nam si esset erratũ in nomine appellatiuo iura simplr dicũt neutrũ legatũ valere et dato qõ aliqñ valeret illud de quo fuit sensum nũqã tñ reperit qõ valeat illud qõ fuit expressum pro alio de quo fuit sensum.

Summarium.

1 ☞ Appellatione filiarum an veniat posthuma.
2 Qui speratur admitti ad partem facit partem. i. impedit qõ alter interea non acquirit totum.
3 Portio hereditatis deficiens de iure fiorum nõ applicatur fisco sed coheredi.
4 Cum duo sunt coniuncti in eadem re non distributis partibus dicuntur expresse coniuncti re z verbis.

Si duobus. Coniuncti per nomen appellatiuũ plurale habẽt inter se ius accrescendi si certũ est partẽ vnius defecisse: secus si alter speretur admitti ad partem. h. d. cum pnn. l. sequẽ.

1 ¶No. primo, vbi etiã de posthumo sentiret ꝛc. qõ appellatione
a filiarum nõ venit posthuma[a] nisi quãdo testator ex aliqua coniectura sensit de ea. In casu aũt nostro scõm Barto. z no. cõiectura erat qz sicut patet ex verbo superstiti posito in fi. litere testator nõ habebat nisi vnã filiã natam: vnde legando filiab⁹ in numero pluraliquidem de sui natura requirit plusqua vnũ: vt. l. fi. ff. ad trebel. de

2 necessitate videtur se retulisse ad posthumã. de quo plenius dicemus in. l. qui filiab⁹ in prin. ff. c. ¶Scõ no. ex. l. seq. in prin. secũdum cõmunẽ intellectũ qõ ille qui speratur admitti ad partẽ facit partẽ. i. impedit qõ alter interea nõ acquirit totũ: secus si esset scõm Bal. z moder. bic si legatũ esset factũ duob⁹ insolidũ: qz interim ille qui est nat⁹ totũ haberet. alleg. glo. ita subtiliter distinguentẽ in. l. ñ. fi. si pars hc. pet. de cuius ꝛtellectu videbimus in. l. ñ. ℣. si tandem. ff. eo. Sed istud dictũ videt esse cõtra istũ ter. bic cũ res erat legata duob⁹ cõiũctis sine expressa distributione partiũ ergo erãt coniuncti re z verbis: vt in. ℣. si. j. eod. z ibi videbis: z sic vnicuiqꝫ videbatur factũ legatũ insolidũ: z tamẽ ille qui erat natus nõ admittitur ad totũ vnde nisi restringas istũ text. quando duo fuerunt coniuncti verbis z non re. Istud nõ videt posse stare.

3 ¶In glo. posita super verbo deberi ibi vel scõm Joã. ista sol. repbẽditur cõmuniter ab omnib⁹ qz scõm Barto. z alios etiã de iure fiorum. portio legati vel hereditatis deficiẽs nõ pertinebat ad fiscum: sed applicabatur cõiuncto: vt ptz in. ℣. si. l. proxime precedẽtis. z in. l. celsus. in prin. z in. ℣. pe. j. de le. ii. z ad ter. in. l. item veniũt. ℣. pridie. ff. de peti. here. respõde vt bic per Barto. z alios der. Et aduerte diligenter qz intẽtio. d. Bart. est qõ post. l. papiã secutũ sit ius fiorũ qõ correxit. l. papiam. Sed Pau. de cast. bic vi detur intelligere qõ. l. papia. secuta sit ius fiorũ que deinde fuit sublata per. l. j. C. de cadu. tol. z est differẽtia inter istos modos intelligendi: qz scõm primũ membrũ modũ ius fiorũ corrigit. l. papiã. sed scõm corrigit a. l. papia que postea secuta est. Et scõm hoc baberemus dicere qõ omnia iura fiorũ fuissent correcta nec deberẽt seruari ante. l. j. C. de cad. tol. Tu aũt dicas pro declaratione qõ aliquid ius fiorũ precessit. l. papiã. que tali iuri derogauit: vt ptz l. inter veniunt. ℣. pridie. de peti. here. vbi. l. papia. obseruabatur temporibus adriani. quem precesserant multi iurisconsulti: vt patet in. l. ñ. ff. de orig. iur. sed postea temporibus sequentibus post adrianum derogatum est per nouissimum ius fiorũ. l. papie. z secundum hunc modum loquendi posset intelligi iste ter. simpliciter sine subauditione vꝫ qõ loquatur ista. l. de iure medio. l. papie. qõ fuit inter primum z vltimũ ius fiorũ. Sed qz ista so. contineat aliqualem diuinationẽ posset dici defendendo opi. Joã. Qõ aut loquimur in portione hereditatis deficiẽte. z tũc de iure fiorũ sit sublata. l. papia. vt expresse ꝓbatur in. l. liber homo. ℣. si ita scriptum. z in. ℣. precedenti. ff. de here. instit. z. d. l. celsus. ℣. penulti. j. de lega. ñ. Jn legatis autem z fideicommissis particularibus pote test defendi opi. Jo. qõ scõm iura fiorũ non accresceret portio colle gatario vel legatũ remaneret apud granatum. z ita potest intelligi ter. noster. ffon obst. ter. allegati in cõtrarium quia tert. in. l. celsus. in princip. loquitur in legato relicto a filia in cuius fauorẽ non babebat locum. l. papia. vsqz ad tertium gradum descendentium: vt. l. j. in princip. C. de ca. tol. ad. l. nostram. in. ℣. si. z ad. l. precedentem in fi. dico qõ loquuntur in casu in quo legatum non est in caduco vel in causa caduci si bene inspicias. Sed est in causa pro non scripti quia legatum collatum in posthumum ideo valet quia posthumus in fauorẽ sui habetur pro nato. vt. l. qui in vtero ff. de sta. homi. si ergo certum est posthumum nõ posse nasci retro declaratur qõ legatum fuit factum illi qui non erat in rerum natura. z qui isto casu non habebatur pro nato qz cessat fauor posthumi: ergo dispositio censetur pro non scripta: vt. l. j. in prin. preallega. z sic videtur offendi ista opi. quam tetigit Jo. Aduerte tamen qz inquantum dixit. ℣. in primo casu qõ de iure ffor. l. papia. quo ad hereditatem erat sublata boc est intelligẽdum de iure no uissimo ffor. nam cum in. ℣. pridie preallegatus partes caduce restituẽ tur fisco temporibus adriani apparet qõ illo tẽpore seruabatur l. papia. Unde izꝫ forte tẽpore papiniani iurisconsulti qui fecit illã l. effect⁹. l. papie. inducerẽt ad aliũ finẽ. l. ad declarandũ qualiter beres qui vendidit rem hereditariã pro parte pertinente ad alte rum teneatur restituere precium: nõ tñ põt negari quin pateat ex illa. l. qõ aliquo tẽpore post incepta iura fiorũ. l. papia. fuerit seruata: nam alia so. Bart. quã ipse tangit bic qõ ibi hereditas erat caduca: qz nõ inueniebatur qui vellet esse beres etiam ab intestato non videtur posse stare ad illum ter. qz sic ageretur ibi non de restitutione precii partis rerum sed de precio toto totius hereditatis cuius contrarium expresse presupponitur in text. qz tamen omnes docto. concordant in opi. contraria intelligatur istud esse dictum causa disputationis nõ qz discedam a communi opi. z ad istum textum sequere lec. Rog. z non nostram.

Heres. Eranamen impositum extraneo z heredi debetur a solo herede z granamen impositum duobus ꝓheredibus nominatim debetur ab altero solo si portio alterius repudiatis ad eum solum deuoluitur. Scda est ibi: nam z si duos.

☞ ¶Nota primo notabilem limitationem ad. l. j. ℣. sciendum. de legatis. iij. z ad. l. si ab eo. C. de fideicom. in quibus dicitur qõ relictum ab eo qui non fuit bonoratus est inutile: nam boc limitatur a nisi ille fuerit grauatus cum altero simul qui insolidum poterat grauari: tuncenim legatum debetur ab illo solo altero remoto: z boc est quod not. colligit hic Bald. vꝫ qõ onus in iunctum duobus intelligitur iniunctum vni er eis insolidum si alter non potb tuit grauari. Et per istum ter. consuluit Bar. ℣notabiliter: vt refert bic Dau. de cast. quod si testator reliquit vroi alimẽta de bonis communibus sibi z fratri suo quod totum relictum debebitur ab herede de parte testatoris. Facit etiaz ter. quod si superior imponit collectam quibusdam locis seu villis z aliquis ex illis locis nõ tenetur ad onus ex priuilegio forte vel prescriptione quod c totum onus debeatur ab alijs non priuilegiatis super quo vide qõ notat Bart. in. l. numerum. ℣. si. ff. de munc. z bonoribus. et forte dicta in. l. ab omnibus. j. eodem. ¶Secundo not. in ver- 3 nam z si duos id qõ tetigit in princip. l. vꝫ qõ portio hereditatis deficiens de iure fiorum nõ applicatur fisco sed coheredi: sed iste ter. posset intelligi quando beres non adiuit. i. repudianit hereditatem sibi delatam quo casu non habeat locum. l. papia. cum sua materia quia sicut clare colligitur ex mente text. in. l. j. ℣. in no uissimo. C. de cadu. tollen. tunc hereditas erat caduca quando beres moriebatur antequã posset adire non quando hereditatem delatam repudiauit quo casu infinita sunt iura de iure fiorũ per☞ mittentia ius accrescendi. ¶Tertio nota qõ quãuis legatum relictum nominatim ab vno ex heredibus non debetur ab altero cui accrescit portio: vt. l. celsus. ℣. si. j. titu. proximo. secus tamen est quando vnum legatum relinquitur a duobus nominatim: quia tunc vno repudiante debetur ab altero insolidum z que sit ratio diuersitatis videbis in glo. Collige etiam ex principio litere qõ c ꝓpter granamẽ relictũ ab aliquo nõ videt granatus institutus concor. ter. in. l. hereditas ad statiũ. ℣. de here. instit. aduerte tamẽ z tene menti: qz in vno casu reperitur qõ granamen relictũ ab eo qui non est bonoratus vꝫ z interpretatur relictum ab herede vꝫ in relictis ad pias causas fauore anime: ita decidit singulariter Bar. in. l. alio. ff. de ali. z cib. leg. z sequit Bal. not. in. l. si quis ad declinandam. C. de epis. z cleri. qõ est semper mẽti tenendũ. ¶In glo. posita super verbo totũ ibi repudiante tñ ꝛc. ista solu. approbatur cõmuniter ab omnibus z assignat Bar. rationẽ differẽtie istoꝝ casuũ nõ bic sed in. l. que cõditio in prin. j. de cõdi. z de. dicit enim qõ qñ omnes heredes vnius grad⁹ granam nominatim granamẽ videt relictũ a gradu potius ꝯ a personis: vt. d. l. que cõditio in fcõ rnso. z ideo a toto gradu debet. Sed qñ vn⁹ solus nominatim granat: tũc granamẽ videt relictũ a ꝑsona z nõ a gradu sed ista differẽtia vꝫ cõtra ter. nostrũ in prin. z etiã in fi. vt exẽplificat glo. z bar. met. bic eñ erãt instituti in primo gradu non duo sed tres vel plures heredes z tamẽ granamen impositũ nominatim debeẽ ab altero coherede. nec põt dici qõ videatur relictuz a toto gradu cum aliqui fuerint grauati z aliqui non: dic ergo melius scõm Joã. de imo. qõ ideo granamen impositũ vni debetur alteri: qz ꝓpter cõiunctionẽ factã in granamine censetur quodãmodo in vna persona quo ad onus sicut ꝓpter eãdẽ cõiunctionẽ censeẽ vna persona quo ad emolumentũ. l. j. ℣. finaũt. cũ sequẽ. C. de cadu. tol. Põt etiã dici qõ qñ vnũ granamẽ iniungit duobus ex ꝓprietate verborũ ante videuꝫ grauati insolidũ izꝫ er mẽte testatoris granamẽ diuidat inter ptes. Sicut cõtra qñ vna res cõinuctim legatur duobus vtriqz videt relicta insolidum vt statiuz

a ¶Posthuma. vide tu d. bar. so. in cõsil. cccj. incipit. circa pũtem v. primũ p. bak. cũ seq. z ver. ex quib⁹ in. ℣. pe. Bene. Va.

b ¶Consuluit bar. qõ cõsi. incipit qdaz sibi filios beredes. z boc idẽ sequit. d. alex. bic z. d. Jas. may. in ℣. no. q dicit esse menti te nẽdũ qz q ne sciret istum ter. z illã decisionẽ bart. ℣eiũ de facti ℣ responderet. Be. Va.

c ¶Ab aliis. adde. d. Jason. may. referen tẽare. bic et clare confirmatẽp no. p Bar. in. l. ñ. C. de apo. puli. r. z vide fely. in. c. accedentes colũ. vij. ℣. vltery inquãtũ z sequẽ. de ꝑscr. Bene. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

videbis in .§. fi. facit optime ter. ⁊ qõ ibi no. Bar. in l. j .C. si plu. ỹna sententia. ⁊ ideo non est mirum si vno deficiente alter teneat ad prestandũ onus insolidũ. Qz er quo alius non adiuit p parte sua non fecit sibi partẽ per cõcursum: vnde ille remanet solus obligatus ⁊ facit optime ter. in l. si plures ỹna sententia.

Si titio⁊ posthumo. Posthumo nõ nato cõiunctus sibi capit totũ legatum siue sit coniunctus re tantũ siue re ⁊ verbis siue verbis tantum. Secunda ibi: sed⁊ si testato⁊. Tertia ibi: vel etiam hic id expellisset. ¶ No. j. in ver. sed ⁊ si testato⁊ qõ quãdo duo sunt cõiuncti in eadem re non distributis partibus expresse dicuntur esse coniuncti re ⁊ verbis. ⁊ hoc tenẽt cõmuniter glo. hic. ⁊ in l. re coniuncti. ff. de leg. iij. Et er hoc no. vnũ aliud in verbo dari voluisset qõ tacita distributio partium non sufficit qõ aliqui dicantur disiuncti re. Sed requiritur expressio ipsarũ partiũ. ¶ Tertio no. qõ inter disiunctos re ⁊ coniunctos verbis tantum est locus iuri accrescendi de quo in l. re coniuncti preallegata. ⁊ in l. si ita quis heredes. ff. de here. instit. l. qui filiabus.

Summarium.

1 Ad declarationem voluntatis ambigue defuncti nõ tantũ precedentia declarant sequentia: sed etiam precedentia declarãtur per sequentia.
2 Legatum factum filiabus simpliciter non comprehendit filias nascituras.
3 Dictio si qua dicitur esse distributiua dictio que potest convenire pluribus.
4 Indefinita locutio equipollet vniuersali.
5 Proximus ⁊ primus significant idem.
6 Dictio ⁊ quidem implicatiua est.

Si filiabus Appellatione filiarũ venit posthuma ª si de ea fit mẽtio in aliqua parte testamenti. b. d. ¶ No. primo in aliqua parte ⁊c. qõ ad declarandam voluntatem ambiguam defuncti non solum precedentia declarant sequentia: sed etiam per sequentia declarantur precedentia. concor. text. in l. si servus plurium. in fi. ff. cod. ⁊ idem est etiam in dispositione. l. vt notabiliter no. ter. ⁊ ibi hic tangit Bar. ⁊ Bal. post eũ in l. vtrũ ff. de peti. here. Declaratur etiam volũtas testatori ex scripturis priuatis ipsius: puta ex epistola vel libro rationũ: vt. l. nẽsenius. ⁊ ibi per Bar. ff. de neg. gest. vnde. d. Bart. not. in l. alimenta. in prin. ff. de ali. ⁊ ci. le. qõ appellatione filij semp venit nepos ᵇ qũ per istam epistolam testatoris vel scripturam apparet qõ si testator vocabat nepotem filium. Ad predicta optime text. no. in l. fi. .§. non solum. ff. de excu. tu. vbi probatur, qõ in materia in qua de sui natura appellatione filij non veniret nepos hoc nõ habet locũ qñ in eadẽ. l. reperit sepius positũ verbum liberorũ: qz per hoc datur intelligi qõ etiã vbi ponit verbũ filij cõprehẽdatur nepos: ⁊ per ista iura dicunt doc. in. c. dilectus. extra. de fide instrumen. qõ quãdo ex precedentibus ⁊ sequentibus potest coniecturaliter intelligi quid senserit clausula que videtur obscura non vitiatur rescriptum siue gratia. Ex premissis etiam infert hic Bal. qõ legatario non solũ debet edi particula testamẽti in qua cõtinet legatum qõ pretendit sibi factũ sed etiã alia particula testamẽti p quã verbũ ambiguũ põt declarari. facit. l. argentarius. .§. edi. et qõ ibi no. ff. de eden. ¶ Secundo no. ibi si intentionem ⁊ cla contrario sensu qõ legatũ factũ filiabus simpliciter non comprehendit filias nascituras de quo dicetur in glo. Aduerte tamen qz in dispositione odiosa in qua contra ius ppistinum induceret aliqd propter patrẽ cõtra filios est totũ oppositum qz dispositio faciẽs mentionẽ de filijs respicit nascituros post dispositionẽ non iã natos fm Bal. qui ita concludit per illum ter. in l. ij. C. de lib. ⁊ eorũ lib. de quo dic vt ibi diffusius per eũ. ¶ In glo. posita super verbo fecit ibi legatum affectionis tuto⁊ ratione filiationis dat: ista solu. approbatur per Dy. ⁊ declaratur per Bar. sed qũo procedat valde dubitatur. nam si glo. intellerit qõ affectio ex qua datur legatum sit benemeritum legatarii precedens sicut dicitur in l. nõ adiecit. ff. pro socio. tunc ista solu. videtur esse generalis. nam infans natus non potest aliquid mereri vel demereri: vt. l. si quis in suo. .§. primo. C. de inoffi. testa. ⁊ sic sequeretur qõ si legatur filiabus sic non comprehenderetur infans iam natus qõ videtur absurdum. nec aliqua. l. dicit. Si autem intelligas affectionem eo modo quo videnẽ intelligere Bal. ⁊ Jo. de imo. vez nõ illã q̃ orit er beneficio sed er affectu naturali que pater habet ad filiũ: ⁊ tũc intellectus glo. est iste qõ ideo nõ cõprehendat posthuma sub isto legato qz pater nõ eque presumitur diligere posthumã sicut iam natam. Sed tunc ob. qz si ista est affectio paterna ad filium vt dictum est eadem ratione qua non videt prouisum posthume in legato quia minus diligitur similiter non videbitur prouisum ei in datione tutele que est prouisio filij ex charitate paterna: vt. l. amicissimos. in princip. ff. de excusatio. tuto. cuius tamen contrarium dz in dicta lege si quis filiabus. Preterea dicit textus noquem adducit Paul. de ca. qõ si aliquis grauat restituere hereditatem si decedãt sine liberis appellatione liberorũ cõtinetur posthumus qui nasceretur post mortẽ grauati: ita probatur notabiliter in. l. iubemus. .§. pe. C. ad treb. ⁊ tamẽ illa cõditio videtur apponi in fauorẽ filiorũ extantiũ ⁊ ad eorũ prouisionẽ: vt. l. lucius. ⁊ ibi no. .§. de here. instit. cur ergo nõ idem dicamus in casu nostro? So. defendẽdo istã positionẽ dico qõ glo. habuerit optimũ intellectum dum dixit tutor⁊ ratione filiationis datur ⁊c. Unde cõsidera duos casus p eius declarationẽ ⁊ dico qõ aliquãdo pater disponẽdo facit actũ qui nõ cõuenit nisi patri: sicut cum instituit filios de necessitate non pretereũdo testamentũ rũpatur vel cum dat tutorem filio quem solus pater qui habuit in potestate dare põt nõ alius: vt. l. ij. ⁊ iij. .§. de cõfir. tu. ⁊ l. peto. .§. mater. ff. de leg. ij. ⁊ tũc cum casu dispones sit cõmunis tam posthumo quã nato qz vtrique est pater ly affectio sit dispar videt prouisum posthumo: sicut iam nato: ⁊ loquunt iura cõtraria: ⁊ ideo refert hic Paul. de ca. ⁊ recte iudicio meo qõ si testator relinqueret totem filiabᵇ instituto masculo que deberẽt dotari ex forma statuti: qz hic facit de necessitate tanq̃ pater cõprehẽderenẽ posthume scõm eum. Alliquãdo pater facit actũ erga filias qui põt fieri a quocũq; extraneo eodẽ modo: sicut qñ legat simpliciter filiabᵇ: ⁊ tunc qz causa legati immediata nõ est paternitas sed affectio resultãs ex paternitate: sicut illa presumitur se habere dissomiter ad filias natas ⁊ nascituras vt dictũ est. Ita testator videtur in legando dissomiter ad eas se habuisse. ⁊ ideo in hac indefinitiua locutione que equipollet vniuersali nõ cõprehendunt ea de quibus non est eadem ratio qõ cõprehendantur sicut de ceteris iurta regulã que ponitur per Barto. ⁊ alios in l. si pluribus. j. de leg. ij. non obst. ter. in l. iubemus. C. ad trebel. qui hoc est ibi ex mente testatoris: qz ponendo illam condi. fideicõmisso dato extraneo satis declaratur qõ volebat posteritatem sua preferre extraneo siue esset nata tẽpore mortis grauati siue postea nasceretur. Et per illũ text. videtur reprobari singularis doctrina. d. Bal. quam ponit in l. penul. ff. de stabo. vbi dixit qõ si aliquis grauatur restituere si aliquis decesserit sine filijs natis decedendo cum posthumo qui est in ventre nõ deficiet conditio fideicommissi qz cum hic agatur de fauore grauati ad cuius heredes pertinet hereditas nõ de fauore filij positi in, cõditione declaratur per Barto. ⁊ alios in l. lucius. .§. de heredi. instit. posthumus existens in ventre nõ habetur pro nato qz hoc inducitur dũtaxat qõ habeatur pro nato quando agitur de fauore sui: c vt. l. qui in vtero. la prima. ff. eo. ti. nam si etiam agatur de fauore patris posthumi ne dum de fauore tertij posthumus nõ habetur pro nato: vt est casus notabilis. ⁊ ibi hoc tangit Bal. in l. ij. circa medium. ff. de excu. tu. Sed potest responderi ad istam suã rationem qõ licet ibi filij positi in conditione non videantur instituti vt no. in. d. l. lucius. fauore tamẽ eorum ista conditio fuit apposita. vnde illa doc. videt contra ter. preallegatum. Pro distinctione autem quã supra feci quo ad secundum membrũ bene facit ter. in fi. in. l. cum ita lega. .§. fi. ⁊ in l. peto. .§. frater. ⁊ qõ ibi not. j. de leg. ij. ⁊ per hec ptz glo. recte dixisse exposita: vt. .§. illa autẽ opi. Bar. prima facie videt mirabilis ⁊ nullo modo posse stare quia ipse dicit qõ ideo filiarum appellatione in legato non continentur posthume quia si testator cogitasset se tot filias habiturum nõ fecisset tot legata. alleg. l. penulti. ff. de iure codicil. que. l. si verba sua aliter non declarentur videtur loqui longe in alio casu: nam ibi loquitur quando ex multiplicatione legatorũ filij plures qui nascerentur essent grauati quia erat ibi legatum a filio hic autem ex multiplicatione legatorum filie non essent grauate quia legatum fit ipsis filiabus imo potius videremus magis honorate quando pluribus filiabus esset factum legatum vnde prima facie verba sua videbantur derisoria. Sed ista non fuit mens ipsius licet non bene se explicauerit. Est ergo mens Barto. ista in effectu qõ sicut quando testator grauauit filios de prestando legata aliis verisimile est quod si cogitasset se habiturum plures filios non fecisset tot legata: ita eadem ratione si testator instituit aliquem ex filijs heredem vniuersalem ⁊ legauit filiabus verisimiliter presumitur quod si cogitasset plures filias nascituras non legasset eis id quod legauit filiabus viuentibus quia filius magis grauaretur ex multitudine legatorum. ⁊ qõ ita sentiat patet expresse: quia ipse inferius dicit qõ ista. l. debet intelligi quando filius esset institutus qz si esset institut⁹ extraneus legatũ factũ filiabᵇ cõprehẽderet posthumas. ex quo satis bene declarat qõ cõtemplatione filij instituti presumit qõ testator nõ fuisset facturus tot legata. Et tamen etiam declarando isto modo mentem suam ista opi. est falsa ⁊ non procedit. Primo quidem qz est clare casus in quo licet posthume nate de nouo admitterentur ad legatum tamẽ quo ad grauamen heredis non cresceret: verbigratia si testator legasset centum filiabus suis: nam siue posthume admittantur ad participationem illorum centum siue non tantumdem debebit heres filiabus natis: ⁊ tamen in isto casu nisi appareat de mẽte testatoris aliter appellatione filiarum non continentur posthume vt est casus expressus in. l. qui quartam. in fine supra eodẽ. ¶ Preterea sicut

sicut dicit domi. Joan. de imo. cum ista. l. simpliciter et indistincte loquatur non distinguens inter filium institutum ⁊ extraneũ nimis restringitur dispositio ipsius intelligendo eam solum de filio, instituto: cõfirmatur ista opinio ratione notabili: quia cum istud legatum fiat filiabᵇ testatoris debetur ei maior fauor quã legatum factum extraneis duplici ratione. Primo quidem ratione coniunctionis que est inter patrem ⁊ filium: vt. l. aurelius. .§. titius. el. ñ. ff. de libe. lega. ⁊ per Barto. Secũdo propter vitandam inequalitatem inter ipsas filias qz filie posthume si nõ comprehẽderẽtur in legato minus haberẽt quã filie iam nate propter quã inequalitatem vitãdam quando est notabilis verbum ambiguũ recipit aliam interpretationẽ quam als recideret: vt est casus notatus cum glo. in. l. quesitum. .§. sed Papi. ff. de fun. instru. facit optime ter. cum glos. sua. ⁊ qõ ibi per Barto. in. l. cum pater. .§. cuic. ff. de lega. ñ. vnde quãuis legatum factum extraneo forte non haberet locum ratio quam sensit Barto. in casu tamen nostro videretur habere locũ. Unde nõ plz ista opi. marime per primã rationẽ cui nõ video respõsum. Et per ista sufficiẽter habes expeditũ dubiũ principale huius. l. ⁊ tenẽdo sententiã glo. sup declaratione qne est verissima qõ disparitas affectio. fit illa que facit posthumos non cõprehẽdi in legato: apparet ibi fm Jo. de imo. qõ limitationes date per Bar. hic nõ sunt vere qz siue relinquat ab extraneo siue a filio adhuc stat ratio disparitatis affectus siue testator habeat amplũ primoniũ siue non amplũ siue sciat se habere posthumas siue nõ. Aduerte tũ ad vnũ qõ ipse dicit dũ vult qõ si testator dat tutorẽ filiabᵇ nõ vt dare tutorẽ posthumis quas ignorabat se habere. per. l. si quis ita. .§. pe. ff. de te. tu. nam hoc nõ plz aliquo modo imo dico qõ etiã illis vt dedisse tutorẽ: sicut instituẽdo posthumum videt etiã cogitasse de illo de quo tẽpore testamẽti in specie non poterat cogitare: vt. l. plz. cum. l. seq. ff. de lib. ⁊ posth. Sed tu respõde qõ in. d. l. plz. fecit specialẽ mentionẽ de posthumo hic autem nõ. Ego tamen adhuc sentio idẽ qz satis est ad sustinendam dispositionẽ fauorabilẽ qõ poterit cogitare in genere se posthumum posse habere cui in euentu voluerit prouidere argumẽto. l. qui iure mi. ff. de test. Et qõ no. per Bal. in. l. sicut certi. ⁊ in l. si cũ vel in vtero. C. de test. mili. Non ob. ter. in l. si ita. .§. pe. qz ibi crede bat filiũ esse mortuũ: vnde nullo modo potuit cogitare qõ aliquado prouisio tutoris haberet locum in eo: vnde non est similis casus. Et propterea standum est simpliciter verbis filiabus in fi. qõ si datur tutor filijs videtur etiã dari posthumo licet testator ignoret vxorem esse pregnantem: quia potuit sperare vltra filios natos etiam alios esse nascituros.

Si quis ita le. Si primus actus verbi distribuitur insolidũ etiam actus sequentis verbi insolidũ distributio. facit. Scõa est ibi qõ ita. ¶ Nota primo qõ ista dictio si ª qua dicitur dictio distributiua que põt cõuenire pluribᵇ sicut vni sicut etiã est dictio quisquis ᵇ ⁊ dictio quicũq; ᶜ vt soleniter declarat Bar. in. l. hoc articulo. .§. de here. instit. ¶ Secundo no. qõ natura distributiui est distribuere id qõ distribuit insolidũ actu primi verbi repugnet qz in eo sit facta distributio per partes: tunc enim ⁊ actus fecũdi verbi distributiui in partes ⁊ non insolidum: vt. l. si quis in fun. .§. fi. .§. eo. ⁊ l. ab omnibus. in prin. ff. eod. ¶ In glo. super verbo legasse ibi hoc facit caritas ⁊c. Ista sol. reprehẽditur cõmuniter per omnes ⁊ marime per Bar. qui dicit qõ est cõtra ter. in vtrunq; de reb. dub. ⁊ in l. cum inter. C. de fideicõ. lib. ⁊ cum reuerẽtia sua ille leges nihil faciũt contra glo. nam. l. vtrum. lz sub numero singulari posthumi dicat comprehendit etiam plures posthumos: dicit tamẽ qõ admittuntur ad eandem quãtitatem. i. ad vnã dũtaxat omnes. Hos autem hic dubitamus nõ vtrum numerus singularis comprehendat plura lem. Sed vtrum ille plures persone admittantur ad vnam quãtitatem vel ad diuersas. Sed tu potes dicere qõ hoc probat. l. cũ inter. que dicit qõ si plures posthumi nascantur omnes sunt liberi ⁊ ne videatur restringi ad fauorem libertatis illa dispositio qz est interpretatio est marime facienda in libertatibus ⁊ sic sentit propter dictionem implicatiuã qõ idem sit in alijs legatis. Sed ad hoc respondeo qõ libertas de necessitate ⁊ indiuiduo non potest competere vna omnibus: vnde necesse est, dicere qõ omnibus videatur relicta insolidum propter naturam rei que relinquit dictio aũt marime nõ implicat hoc qõ in alijs legatis si posthumo relinquerentur centum ⁊ essent plures posthumi vnusquisq; deberet habere singula cẽtum: qz ibi non fuit apposita dictio distributiua que operet hoc sicut in casu. l. nostre. sed implicat ad aliud videlicet qõ numerus singularis ⁊ in alijs dispositiõibus quam in libertate resoluitur in plurale. Unde ille leges non debuerũt allegari contra glo. ⁊ non placet ista solutio: qz sicut patet in verbo videt in ter. nostro iũcto ver. seq. hoc legatũ debet hic potius ex virtute verborũ quam ex sola mẽte testatoris. Preterea ex quo proprietas verborũ hoc põt importare vt statim videbis in solutione sequẽti ppter naturã distributiui nõ est opus inducere ius speciale qõ in dubio nõ ꝑsumit induci vbi dispositio põt cõtinere ius cõmune: vt. l. vxori. .§. j. ⁊ ibi per Bar. j. ti. ⁊ no. glos. ⁊ ibi vicemus in. l. talis scriptura. j. c. Tene ergo sol. scõam que hic tangit in glo. qõ hoc est hic ꝓpter naturã distributiui qõ nõ est positum in. l. si quis titio. in fi. ¶ Ultimo põt dici vltra docto. qõ ibi propter cõtumacia heredis nõ eligẽtis plures vocabãtur loco vnius ⁊ tanquã vnus ⁊ ideo vnica summa debeẽ hic aũt singuli vocabãtur de per se non tanq̃ vnus vel loco vnius. pro ista solu. facit qz negligẽtia heredis que punit in effectu non fuit cõmissum nisi in prestatione vnius summe: nam si elegisset vnũ ex pluribᵇ sine dubio vnam summam prestitisset ⁊ nõ plures: qz ergo fuit negligẽs in vna summa dũtaxat prestanda in illa dz puniri vt eam prestet omnibus non in alia quãtitate: vt. l. rescriptũ. ⁊ qõ ibi per Bart. de bis qui. vt indi. ⁊. l. paulus. j. ad. l. fal. ¶ Extra glo. inducitur iste ter. ad. q. per Dy. ⁊ Barto. si propositum est premium per ducem belli vel per cõmunitatez illi qui primus intrauerit in aliqõ castellum seu in aliquam arcẽ ⁊ duo simul ingrediuntur: vtrum vnum ex eis debeat diuidi inter eos an vero singuli debeãt habere vnũ integrũ premiũ. sup quo Dy. ⁊ Bar. distinguunt in effectu vt plene potes videre per teipsum vt. l. hoc articulo. .§. de here. instit. quoz dicta mihi valde placent: qz videnẽ fundari optimis rationibus: lz Ange. in. l. eum qui nouissimus. j. ad treb. videtur tenere qõ nisi aliter appareat de mẽte proponẽtis premium istud premiũ nulli debeaẽ per. l. si fuerit. cum ibi no. j. de reb. du. vbi añt appareat de mente constituentis premium dic vt ibi per eum: et hoc dictum Ange. in primo casu approbat hic Joan. de imo. primo qz scõm eum nõ est differẽtia inter verba distributiua ⁊ relatiuum quis vel qui quã facit Bar. in. d. l. hoc articulo ꝓ qz si precedit primus qui intrauerit castellũ siue arcem habeat ecen tum istud relatiuũ habet in se locutionẽ idefinitã que equipollet vniuersali: vt. l. si pluribus. j. ti. ꝓori. ⁊ in. c. vt circa. de elec. li. vj. Sed ad ista põt faciliter respõderi qõ inter distributiuũ vel relatiuum quis vel qui est ista differẽtia: qz distributiuũ põt cõplecti ⁊ plures psonas eiusdẽ generis ⁊ vnã tantũ: vt ptz in text. nostro ⁊ in. l. clemẽs. in prin. .§. de here. instit. ⁊ in aliis iuribus adductis per Bar. in. l. hoc articulo. vnde nihil prohibet qõ si plures sunt primi ad ingrediẽdũ castellũ e virtute distributiui omnes habeãt premiũ insolidum. Sed relatiuũ quis vel qui põt dici indefinitũ non absolute sed scõm qd cũ ponit distributiue. Est enim indefinitum quãtũ ad hoc vt possit cõprehẽdere quẽlibet de genere cui de beat fieri distributio: duntaxem vnus dũtaxat cõprehẽdat ⁊ non plures sed nõ est indefinitũ vt vniuersaliter possit cõprehendere plures vel omnes simul: vt dicit ter. in. l. si fuerit precalleg. vnde nõ est similis casus iste ⁊ ille in quo ponit nomen distributiuũ: sed manifeste colligit ex distinc. Bart. in. l. hoc articulo qua ti in ista. q. approbat bal. in. j. cõsti. fforum. .§. itaqꝫ. si bñ respicias dum soluit cõtrariũ .§. nostri. ⁊ iũgas illã soln. cum precedẽtibus. Scõo dicit Jo. de imo. hic qõ qñ premiũ statuit primo ingredẽti castellũ de proprietate sermonis, ille dz proprie primᵒ qui antecedit omnes. Unde si habet alterũ qui ꝛcurrat secũ nõ antecedit omnes: ergo non debeẽ sibi premiũ qz cõditio dz impleri in forma specifica: vt l. meminisse. ⁊. l. qui heredi. j. de ꝛdi. ⁊ demõ. qõ ex ꝓprio significatu iste nõ dicaẽ primᵒ dicit ꝓbari in. d. l. si fuerit ⁊ nihil aliud allegat sed huic rationi põt rideri fatẽdo qõ primᵒ dicit respectu sequẽtium ꝓprie. Casus est no. vl. glos. in. l. j. .§. estaẽ. ff. ne qs in fiu. puita etiã videt ꝓbari in. l. j. .§. primᵒ. ff. vñ cog. iuncta. l. qui duas. in fi. de rebus dub. ſvbi ꝓbaẽ qz proximus ⁊ primus significant idem: sicut ergo ꝓximus dz ille qui est ante alios sequentes se vt dicit iurisconsultus in. d. .§. proximus. ⁊ ita not. glo. in. l. proximᵒ. ff. de verbo. obliga. Ita ⁊ ille ꝓprie dicitur primus qui antecedit omnes: sed tamẽ ppter saluandã dispositionẽ testatoris ꝛmunter istud nomẽ primᵒ accipit etiã ꝓ eo quem nullus antecedit licet nullus eum sequatur quãuis nõ possit dici anterior aliquo: vt probaẽ in. d. l. qui duos. in prin. iuxta fi. ipsius princi. j. de reb. dub. ⁊ in. l. ex duob⁹. in prin. .§. de vulg. ⁊ pu. Ter. aũt in. l. si fuerit si bene respicias ad omnia exẽpla posita in ter. que in fi. simul determinant non excludit illos qui pariter ascendũt capitolium qz non possint dici ambo primi. Sed qz qõ ambo sunt primi causatur quedam obscuritas cui debeat prestari legatum sicut quãdo legatur libertas duobus cinsdẽ nominis: vt ibi dicit. ⁊ hũc intellectũ sequit in idẽ. d. Jo. ad ylã. l. in. d. l. eũ qui nouissimᵒ ex quo intellectu ptz qõ ille põt dici primus quo ad implementum cõdicum quo concurrit als legatũ nõ deficeret ratione obscuritatis lz qz non esset impleta conditio qõ est cõtra mentẽ illius litere que in fi. vnico responso determinat plura exẽpla. .§. posita in quibus sunt aliqua que de necessitate non possunt deficere nisi ratobscuritatis. arg. l. iam hoc iure. .§. j. de vulg. ⁊ pup. cũ ibi no. ⁊ cũ dz qõ cõdi. dz impleri in forma specifica ⁊ in ꝓprio significatu verborũ potest respõderi qõ illa regula seruat in condi. dandi. sed in conditionibus facti condit. potest impleri per equipollens iurta eaque not. Barto. in. l. gallus. .§. quid si tantum. ff. de liberis ⁊ posthu. vel potest dici qõ qz communiter iura accipiũt primum pro primum modo supra dicto. testatoz in isto casu videaẽ seq interpretationem iuris ⁊ per cõsequens nõ velle qõ verba intelligantur

a ¶ Dictio si. adde bar. ĩ. l. j. ff. de cõd. ⁊ demõ. doc. ĩ c. cũ ifferioz. de maiori. ⁊ obe. Jo. an. ĩ c. ex pte. el. ñ. de rescr. carzaba. in. c. verum de ꝛdi. ap. Mti. fu.
b ¶ Dictio qs quis. adõ. c. qm̃. de ꝛiug. pro. Hic. iu.
c ¶ Dictio qui cũq; adõ qõ ista dictio cõprehẽdit sin gulos: vt in l. hoc arti. ff. de here. ĩsti. ⁊ in. c. solite ꝛ ma. ⁊ obe. ⁊ an idiudit etiã impera tor dic qõ sic fm Arch. ⁊ Jo. an. ⁊ ibi Pbil. sup. j. gl. i. c. quãq; de sen. exc. li. vj. Mic. sup.
d ¶ Vniuersali. adde dy. ĩ consil. xlj. et qõ ibi dixi I aposti. ⁊ do. aler. de imo. I .§. licvj. i. ĩ. pte Be. Ua.
e ¶ Castellũ. vide fely. ĩ. c. capitoliũ de re scri. in vñi. de duob⁹. Bene Vad.
f ¶ Proximᵒ dz ille. adde ca. prim. de peni. dis. i. c. Joseph. de ver. sig. Sãctũ thomã ĩ iiij. sent. dis. xviij. ⁊ quot modis dicãtur primus dic quatuor modis de q bus enumerat Lar. za. in. c. nulla. ĩ iij. notab. de ꝑben. Mi. fu.
g ¶ D. l. cũ q. Et ibidẽ vió Ang. ⁊ Jo. poz. in. d. l. ex duobus. et Bar. cep. l. l. labeo. .§. rẽ ó ver. si. be. va

Universidad de Deusto
Biblioteca

propie vt expresse probatur in.d.l.si fuerit inducta: vt.s.et licet Bal.in.d.§.itaq; sequatur vt diri distinctionem Barto.in.l.hoc arti. in duobus tamen qui simul veniunt ad braium determinatur oppositū nec possum intelligere rōnem ipsius ppter corruptionē codicis seu libri:mihi tñ videt qō eadē sit ratio in vtroq; casu nisi consuetudo aliter interpretetur vel aliter constet de intētione statuentis.licet Pau.de ca.in.l.eum qui nouissimus.nitat assignare qd ād rōnem differētie ꝙ iudicio meo nō multū vigeat sed posito qō premiū nulli debeat:vt tenet Jo. de imo. querit in q.de cursu equoꝝ vtrum omnes iterum admittantur ad cursus qui cucurrerūt prius vel illi soli duo qui fecerunt primi in primo cursu ⁊ posito qō omnes admittant ad cursum venientes de nouo qui prius nō cucurrerūt:super quo vide qō ponit Bal.in loco prealle.⁊ Ang.⁊ Moder.in.d.l.eum qui nouissimus.j.ad treb. de materia etiā tangit aliquid Ang.in.l.duo focij.§.de he. insti. Adde etiā inquantū Bar.in.d.l.hoc articulo.dicit qō quādo p̄miū defertur per relatiuū simpliciter ex ꝓprietate verboꝝ nulli debet sed ex mēte statuentiū p̄emiū dicit qō debebitur vnū premium diuidendū pro rata per.l.semper.§.negotiatoris.ff.de iurimmu.nam hoc dictū nō placet hic do.Jo.per tex.in.d.l.si fuerit vbi legatū nō debetur si duo pariter construunt monumentum. Credo qō mens sua sit ista qō cū constructio monumenti sit actus religiosus si ex mente ꝓponētis p̄emiū illi qui ingredīt castellū videt esse ꝓpter fauorē publicū ⁊tra ꝓpietatē vbotū ambo p̄mientur:ita deberet esse ex mēte testatoris qō ambo admittētur ad legatū:ſ̄ pōt dici qō licet cōstructio monumēti sit actus fauorabilis nō tamē ita sicut id qō principaliter tendit ad vtilitatem publicā in quo casu verba intelliguntur peregrinis quā in alijs casibus:vnde non recipiāt restrictionē de habilitate psone: vt.l.si quis in graui.§.vtrum.ſ̄.ad silleia. ⁊ eleganter ponit Bal. in l.j.⁊ vlti.q.C.de preci.imper.offe.

Si vnier. Prelegatū acquiritur iure legati ab herede pro parte coheredis ⁊ si repudietur hereditas totum iure legati peti potest.h.d.Secūda est ibi: sed si adhuerit cui cōtinuat.l.sequens vsq; ad.l.lega. ¶ Nō.ibi officio iudicis ⁊c.qō qñ aliquis est coheres ⁊ legatarius habet nouum remedium pro consecutione legati ſ̄ officium iudicis mercenariū qō deseruit iudicio fa.her.qō videtur mirabile qz vbi est remediū ordinariū regulariter cessat extraordinariū:vt.l.in cause. in fi.ff.de mi.⁊ plene in.l.in prouinciali.de no.oper.nun.per Bart. ⁊ potest dici ⁊ no.qō licet cesset remedium extraordinariū qō intentat principaliter nō tñ cessat tale remediū qō venit accessorie ad aliud iudiciū:sicut officiū mercenariū:vt patet hic ⁊ cōcordātie allegantur in glo. ¶ Scōo no.qō ille qui repudiat hereditatē non ꝓhibet petere prelegatū sibi factū qō qualiter ꝓcedat dicemus in.l.filio cū.l.seq.eo. ¶ Tertio no.in.l.⁊ quidem qō ista dictio implicat quasi dicat nō solum si abstinet potest petere partez sed totum:⁊ ideo ego alias dicebā in quadam pub. disputatione qō ter.in.l.si sue.§.sed qō papi.ff.de mi.loquitur non solū in extraneo sed in suo qz dicit ibi ⁊ quidem in extraneo ⁊c.⁊ postea ostēdebam ꝓbari per illud tex.qō datio subſtituti vulgaris tollebat suitatem:de quo scripsi in.l.si fratris.C.de iure deli.⁊ plenius in l.si filius heres.§.de libe.⁊ posthu. ¶ In glo.posita in.l.⁊ quidez ibi miles.§.j.⁊c.so.que communiter approbatur est illa quam tāgit glo.in dicto.§.ꝓo parte.⁊ eam ibi plene declarat Bar.cuius dicta refert hic Jo.de imo.nam ibi ideo heres heredis nō admittitur ad partem legati quia eius prestatio pertinebat ad coheredem cui erat factum prelegatum:fit tamen heredi instituto ex parte pro parte respiciente alios coheredes quo casu videt sibi fieri sub conditione si hereditatem repudiauerit:vnde si heres institutus decedit non repudiata hereditate in extremo mortis articulo deficit conditio in quo hereditas neq; potest dari neq; repudiari: vt.l.cum heredi.ff.quando dies le.ce.⁊ ideo petitio legati nō trāsmittitur ad heredem:et licet ista solu. communiter approbet ab omnibus videtur tamen contra istam literam ⁊ contra.l.eum q. §.ex parte.j.de his qui.vt indig.in quibus dicitur quod legatus est inutile a principio.exponere autem inutile id est conditionale est valde extraneum: quia legatum conditionale valet licet ante euentum cōdi. non sortiatur effectum:vt.l.in tempus.de heredi. instītu.l.j.§.fin autem sub conditione.C.de cad.tol. Tu ergo dic ⁊ melius subtilius qō antequam repudietur hereditas ꝓo illa parte vere legatum est inutile ⁊ nihil est:⁊ ideo heres moriens legatum nullum non potuit ad heredem suum transmittere: quia qō non est transmitti non pōt:⁊ ista est ratio text.in.§.ꝓo parte. ☞ Et si dicatur huic so.obstat regula catoniana: quia si legatum a principio est purum ⁊ inutile ex eo qz videt factū sibiſpsi a seipso nō cōualidatur postea:vt insti.de leg.iij.§.an seruo.sed ad hoc respondetur qō illa regula non procedit vbicunq; causa que facit cessare impedimentum ꝓpter quod legatum reddebatur inutile trahitur retro:vt est casus nota.in.l.seruum filij.in principio.⁊ ibi per Barto.j.eodem.et talis est casus noster: quia heres repudiando hereditatem retro censetur nunq̄ fuisse institutus: sicut econtra adeūdo retro censet fuisse heres a tpe mortis: vt.l.heres quandoq̄.ſ̄.de acq.here.⁊ per 2ūs vſ posse saluari qō legatū a prin.inutile postea conualescat ⁊ per ista est expeditum istud cōtrarium difficile. Et aduerte diligēter qz non dico qō repudiatio retrahat retro a tpe testamenti:sed hoc dico qō hoc ipo qō heres repudiat hereditatē retro censetur nō fuisse scriptus heres: sicut ꝓbatur in legatario q repudiat.l.in legatariis.§.j.j.e.§.nec legatum quidē sit.⁊.l.titio.cum.l.seq.⁊ sequenti.ff.ad.l.aqui. Jn quibus dz qō legatario repudiāte legatū habetur pro nō dato:si aūt habetur pro nō dato vel pro non facto necesse est dicere quod ista fictio trahatur ad tēpus testamēti:qz illo tpe sit ⁊ datur legatum ⁊ isto modo apparet qō tēpore quo fiebat testū fingitur nō fuisse impedimentū per quod impediret legatū per casus nostrū ⁊ hoc magis placet.Sed tamen posset dari alia so.vt dicamus qō regula catoniana irritat legatum factū tpe testamēti qū si tpe quo fit testamentū heres moreret legatū nō valet:vt.l.j.j.de reg.cato.sed in casu nostro si testator fuisset mortuus cū testabatur.i.imediate post testamentū adhuc est fictio iuris cessaret impedimentū:qz repudiatio que fit nunc ad minus traheret ad tps mortis sic ⁊ aditio vt.l.perinde.§.j.ff.si cer.pe.⁊.l.heres quādoq̄.ij.de acq.here. ergo adhuc potest saluari ler.

Summarium.

1 Dictio amplius censetur repetere substantiam legati prioris in dispositione in qua ponitur.
2 Inducta ad diminutionem non operantur augmentum et contrarium effectum.
3 Una dictio ponitur quandoq; pro alia.

Legata inutil. Legata inutilia tam a primo quam a secundo gradu videntur cōfirmari per vnum legatum repetitiuū sed non per protogationē appositam ipsis legatis prius pure relictis. Secunda est ibi:⁊ diuersum esse. Tertia ibi: idē in eodem loco. ¶ Nō.ibi hoc amplius ᵇ ⁊c.quod ista dictio censetur repetere substantiā legati prioris in dispositione in qua ponitur. Idem in dictione.§.⁊ vltra:vt.l.qui ita. ⁊ ibi per Bar.⁊.j. de do.prele.⁊ occasione sumpta do.Pau. de cast.tentās plene de ista dictione ⁊ similibus in effectu remittit ad dicta Barto. in.l. si cui pure.ff.de leg.iij. de quibus dic vt ibi per eum. ¶ Secūdo no.ibi non enim hoc egisset.quod inducta ad diminutionem nō operantur augmentuz ⁊ contrarium effectum. concor.tex.in.l.legata inutiliter.j.de adi.lega.⁊ in.l.cum tale.§.falsam.j.de condi. ⁊ demon.hoc tamen limitatur hic per Barto.vt in glo.videbis. ¶ Nō.tertio ibi decesserit iuncta glos. quod aliquando vna dictio ponitur hic ⁊ pro vel secundum glo.⁊ doc.concor.tex.⁊ ibi glo.in.l.eas causas.j.de cōdi.⁊ de.⁊ de intellectu huius ver.dicemus in pe.colū. ¶ In glo.j.ibi titio hoc amplius ⁊c.Et hoc tex. colligitur arg.secundum Bart. hic quod si testis prius deposuit inutiliter ⁊ extense dictum suum repetitur postea ⁊ solenniter coram iudice potest dicere vt dixi in priori testificatu:sed Bal. in.l. iurisiurandi.C.de testi.⁊ in.l.si.C.eo.videtur tenere oppositū. Et aduerte quia questio quam mouet Bart. hic non est omnino eadem cum ea quam ponit Bart.in.l.eos.in prin.ff.de fal. quia ibi loquitur quādo testis deposuit in vna causa legitime deinde super eodem articulo in alia causa producitur:⁊ ibi cōcludit quod dictum testis valet si tamen iudex velit tale dictum admittere si tamen velit qō extense ponat dictū suum facere hoc cogitur ⁊ que cautela sit:tunc ex parte testis dic vt ibi per eum.Ego plenissime scripsi super prima q̄stio.referendo etā dicta Bald. in.l.gesta.C. de re iudi.vbi videtur sequi dicta Barto.in dicta.l.eos.⁊ in.c.cū in tua.vbi banc questio.tangunt.d.Ant.⁊.d.Abb.extra de testi. ⁊ vltra ea que scripsi:tunc addo quod sicut quando testis est examinatus coram arbitro vel in iudicio summario:⁊ tunc deponit in ordinario⁊ plenario non sufficit testem deponere modo predicto:ita ⁊ multofortius non sufficit quando testis primo fuisset inutiliter examinatus que est questio Barto.hic Ant.enim fuit examinatus extra iudicium inutiliter:⁊ tunc vnum est dubium: quia deficit industria iudicis interrogantis de nouo extense dictum suum debebit deponere sicut ego plenissime declarau in dicto.c.cum in tua arg.l.iij.§.idem diuus.ff.de test.ibi eos interrogare soleo. Si vero primo fuit inutiliter examinatus a iudice ad huc credo idem quia non potest presumi pro diligentia iudicis ⁊ industria qui omisit solennitatem necessariam examinationem. arg.l.iij.§.quando potest.⁊ quod ibi no.ff.de suc.tu.vnde.q.bar. non affirmo dictum suum: licet ipse non affirmet predicta in.d.c.cum in tua. ¶ In glos. posita sup verbo pecunias hic manifeste ꝓbari in ter.qō prorogatio termini prestiti legatorum non cōualidat legata alias inutilia. Ex hac litera arguit Bal. not.qō ꝓ prorogationem factā de termino cōpromissi cōpromissum quod prius erat inutile non conualidat quod sequuntur hic Moder. Pau.de castro dicit esse valde notabile. Sed ipse non perpendit qō

a ¶ Non conualidat. ad ipugnatione istā aret. hic cōtra cōmunē solutionē respō de pr̄out hic d.Jas.may. in ſ.Be.va.

b ¶ Ampliꝰ. 6 De qua dictione vide Pau.de ca. in 2ſi.lxxviij & Ang. i cōſil. clxv. inci. in preceden. decisione.

c ¶ Et pro vel adde.l.sepe. ff.de vb. ſig. car.zaba. in c. veniēs. in j.no.de pscr. idē Lar.i.c.ō multa. i.§. circa.i.j. no. de pbē. Nic. ſu.

d ¶ Non conualidat. Et hoc idē tz.d. aler. & imo. ⁊ raph.cu.⁊ Jas.may. ſ̄p pfatos doc. referēs ⁊ do. Allerā. in.l. dies. de dāno infe. Bepa.

dit qō ratio decisionis huius litere est sicut dicunt cōiter doct. qz prorogatio prestatiōis legatoꝝ tendit hic ad diminutionē legati qz est minus ⁊ plus tēpore sicut re:vt in.d.§.plus. insti. de act. vñ legatum non debeatur de presenti annua bina trina die facit qō legatū prius dicitur tūc diminutiuū:⁊ ideo nō est mirū si inducta ad diminutionē nō operantur augmentū:sed quādo compromiſſum prorogatur; tunc prorogatio termini est ampliatio et extēsio prioris termini non diminutio ⁊ ideo non est eadem ratio in casu nostro tenendo qō sit ratio huius litere ea quam.§.diri.quam omnes tenent excep. Joan.de imo.⁊ cōtra ista doc.multū facit qz prorogantes cōpromiſſum videtur habere animū permanēdi in cōpromiſſo prius facto.l.iij. in prin. ⁊ qō ibi not. de dam. infec. Sed animus adhibitus ad continuandum inducit ius de nouo si videtur quod quis volebat cōtinuare illud ex quo nō erat causatū in esse sui. Bar.⁊ cōmuniter oēs in.l.iij. in prin.ff.de acq.pos. ⁊ probatur in.l.item sequitur.§.itē labeo.de vſu.ergo illi qui prorogando intendunt continuare compromiſſum si illud non erat in esse: qz erat nullū videntur velle illud de nouo facere. pro qua cōclusione adduco tibi tex.no.ꝓprie in cōtractu in.l.si quis bona.§.sed si quis mādauit.ff.de acqui.here. vbi ꝓbatur singulariter quod ratificatio facta de bo.pos. petita inducit nouū mandatū ad adeūdū qō est mirabile: qz infirmatio poterat habere effectum respectu actus de preterito: ⁊ tamen operat nouū ius.i. nouū mandatū q̄d adeundum:vnde prima doctrina est valde dubia nec probatur hic attenta ratione p̄missa per quā dicit hic Lyr refert Joā.de imo.qō si ecōtra ad casum.l. nſe. testōr qui legauerat inutiliter in testamento nō pure sed ad diē postea in codicilis dixisset legata quecq; voluit prestari ad diem nunc iubeo prestari pure sine dubio legata inutilia confirmarentur: qz ibi dausula est posita ad augmentum non ad diminutionem. idem etiā d.Barto.hic quod si in casu.l.nostre testatoꝛ mandasset solui ꝑsonas pendente termino posito hic legatis quia ista clausula nō solum continet diminutionem sed etiam augmentum confirmētur legata inutilia.allegat.l.si cui pure.de lega.iij.⁊.l.ij. quod ibi no. C.de bo.promiſ.Sed ista dicta non placent hic Joan. de imo. qz secundum eum principalis ratio decisionis.l. nostre non stat in hoc in primo ⁊ secundo casu sed ex ꝓprietate verborum bonorum non comprehenditur ꝓprie legatum inutile:testatoꝛ enim generaliter faciendo mentionem de legatis intelligitur se retulisse ad legata valida non invalida.arg.l.si is cui.§.flauius.ff.de solvbi appellatione debiti continetur debitum validum quando est facta mentio de eo a testatore de quo vide quod not. in.l. quibus diebus.§.dominus.ff.de condi.⁊ demon. ⁊ quod ponit Bald.in l.id quod pauperibus.C.de epiſ.⁊ de. vnde attenta prima ratione ⁊ in casu Lyr.⁊ Barto.haberet locum diſpositio huius.l.in secundo responſo quod legata inutilia non videntur confirmari. Non ob.ter.in.l.si cui pure.quem alleg. Barto.quia ille nihil facit secundū eum loquitur enim primo casu huius.l. quando fuit appositū de iui naturaverbū repetitiuū legati nō ob.ter.in.l.ij.C. de do.pro.quia ibi solutio vſurarum fiebat ſpecificē ⁊ particulari
a ter pro dote inutiliter ꝓmiſſa sed in casu nostro clausula prima referebat sed ad legata generaliter non specialiter ad legata inutilia. Est autem efficacioꝛ confirmatio specialis quam generalis secundum Bald.in.c.j.§.generalis. ſi de no. feu. con. inter do. et agna.⁊ in.l.ex placito.C. de re.permu. Ergo per ista non recedere a communi intellectum: maxime quia ponendo casum in ista l.ſin primum intellectum tactū in secunda glo. super verbo inutiliter clara predicta nō posset referri nisi ad legata inutilia:nam si legata fuerunt inutilia:qz testamentū erat minus solēne oportet dicere qō oīa legata in eo facta erant nulla:qz iste defectꝰ respiciebat totū testamentum vniformiter: vnde sicut appellatiō debiti venit debitū naturale dūtaxat quando relatio nō pōt fieri ad debitum validum:vt probatur in.§.dominus.ſ̄.alleg.⁊ ibi p Barta erit dicendū quando nominatio legatoꝛ nō potest referri nisi ad legata inualida:nā ad istam solā speciē videtur facta relatio. arg.l.nominatim.ff. de lib.⁊ posthu. ⁊ no.Barto. in.l. si quis in primi.testa.j. de leg.iij.⁊ forte hoc casu posset procedere opi. Lyr ⁊ Barto.opi.autem.d.Jo.procederet vbi relatio potuit fieri ad aliqua legata vtilia ⁊ sic possunt cōcordari iste opiniones. ¶ In glo.posita in vbo ⁊ decesserit ibi ⁊ per vel. Ista expositio destruit ter.⁊ etiam non bene conuenit secunde parti alternatiue si enim sensus esset iste prout dicit gloſſ.quod siue filius institutus repudiet siue adeat ⁊ decedat legatum prestabitur a substituto et erit locus substitutioni quia adeunte pupillo et decedente sit locus substitutioni pupillari debebat addi in secundo membro alternatiue vel decesserit:scilicet in pupillari etate sicut addit in glosſed hoc non ponitur in ter. Unde tum quia copulatiua requirit concursum duorum ⁊ improprie exponitur pro alternativa:tum etiam propter id quod prorime dixi iste intellectus non placet. Dicendum est ergo quod hic substitutio fuit facta pupillo perygarem expressam que de sui natura potest contineri tacitam pupillarem:vnde dico quod ista duo debent concurrere copulatiue quod filius non adeat hereditatem ⁊ quā decedat ante hereditatem aditam ad hoc vt legatum debeatur substituto:nam si filius non esset mortuus substitutus nō posset succedere ex vulgari nōdum repudiata hereditate per filium:sed adhuc non fuerit adita:vt.l.quādiu.§.de acquirē.here.Requiritur ergo primo quod non fit adita hereditas:⁊ quia hoc solum non sufficeret:vt supra diri requiritur secundo quod filius sit mortuus non adita hereditate quo casu qz per datio.substituti vulgaris sublata est suitas vt.l.si filius heres.§.de libe.⁊ posthu.neq; confirmabuntur tabule pupillares id est tacita pupillaris que continetur in expſſa vulgari:neq; transmittetur hereditas ex capite suitatis ad heredem pupilli qui sibi succedit ab intestato:sed substitutus vulgaris:sed quia iste ter. videtur innuere ad cōtrariū sensum quod si hereditas esset adita per pupillum legatum non deberetur a substituto est declarandū quid velit iurisconſultus: ⁊ est dicendū qō pupillo adeūte licet substitutus succederet tuncer tacita pupillari legatū non deberetur ab eo:quia fuit relictū ab eo tanq̄ ab instituto in primo testamento:er quo fuit vocatus per vulgarē substitutionem:vnde legatam ab eo tanq̄ ab instituto in primo testō non videtur repetitū tanq̄ a substituto pupillariter. cōsideratur enim hic vt duplex persona:vnde sicut legatū relictū ab instituto nūq̄ videtur repetitum a substituto pupillari: vt.l.j.§. interdum.⁊.l. ratione.§.qō vulgo:ad.l.fal.⁊ no.Bar.in.l.licet imperatoꝛ.j. eodita legatum relictū ab eodem tanq̄ ab instituto nō videbitur relictum in eiusdem persona si succedat tanq̄ substitutus pupillariter:⁊ ex isto intellectu sic declarato babes duo singularia. Primum quod datio substituti vulgaris tollit existentiā sui heredis ⁊ impedit transmissionē ex capite suitatis. Secundū qō relata relicta ab instituto non videtur repetita ab alio substituto pupillariter ita non videntur repetita in eadē persona que potest cōsiderari vt institutus ⁊ substituta:⁊ pondera pro intellectu nostro terqz non dicit qō si filius repudiauerit hereditatē sed qō non est bene verba ꝓprie significant id qō diri qz neq; adiuerat neq; repudiauerat vt satis colligitur ex his quod no.Bart. in.l.si qs suus.§.de iure deli. Nam si filius expresse repudiasset sine dubio admitteretur substitutus incontinenti nō expectata morte ipsi?: hunc autem casum omisit pap. tanq̄ indubitatum ⁊ determinauit id quod erat magis dubium. ⁊ per ista habes expeditā glossatā. ¶ Extra gl. tangit hic Bīn.⁊ post eum alij doc.no.q.ad quā inducitur litera nostra si princeps cui communitas subdita presentat statuta sua reprobatur quedam ex illis statutis vtrum ce-
b tera videatur approbare ⁊ distinguit vt hic per eum.⁊ Bar.cui adde inquantum dicit quod si omnia statuta fuerunt presentata superiori:tunc cetera videntur confirmata. nam hoc dicit Bald. esse verum si illa statuta fuerunt examinata quod in dubio presumitur secundū eum ⁊ Joan. de imo. hic secus si constaret quod non fuissent examinata qz super non cognito non videtur pronūciatum:facit optime quod notat Bart.in.l.a procedente. C.de dila.⁊ ter.⁊ ibi no.in.c.interposita in pn.⁊ quod ibi no.extra de appella. Posset autem constare vel ex verbis reprobantis quedam capitula verbigratia si diceret reprobamus omnia statuta que reperirentur esse cōtra vtilitatem camere nostre. Nam propter verbum reperirentur quod sonat in futurum apparet quod superioꝛ nondum examinaverat statuta sicut alias consulūi in ciuitate Bononie. Idem videretur dicendum si constaret quod eadem bona qua fuerunt presentata vel eadem die fuisset approbata quando non esset verisimile quod tam breui tēpore potuisset discuti per ea que in fin.not.Bald.⁊ alij in.l. prolatam.C.de sen. ⁊ Bal.in.c.j.de inuesti.in maritum fac. videretur tamen bec doctrina esse limitanda nisi essent talia statuta seu capitula que non venirent in confirmatione generali simpliciter facta: tūc em etiā si aliqua capitula essent reprobata ⁊ postea facta esset cōfirmatio generalis expressa illa capitula non venirent in confirmatione qz exceptio ad regulam non facit vt verba regule amplientur ⁊ impotent vltra id quod alias importarent: vt est casus quē ibi no. Bar.in.l.generali.§.proti.ff.de vſu.le.per quam doctrinam multis alijs additis ita consuluimus in Bonomia excel.doc.d.Aler. de imo.⁊ ego licet Bald.quam tunc allegauimus aliter videatur sensisse in.c.j.per quos ſi.inuesti.i vſi.feu.Si ergo quando confirmatio generalis esset expressa illa statuta non videretur inclusa multo minus venirent in tacita confirmatione de qua nunc agimus in.q.nostra que resultaret ex reformatione quorundam capitulorum et ad decisionem predictam Dyn. et Barto. non obiste text.inductus vt.§.quia sicut dicit Pau.de cast.⁊ recte inducta ad diminutionem non operantur augmentum circa id ad cuius diminutionem sunt inducta sed circa aliud id est circa diuersa statuta capitula bene posset operari augmentum: vt prob. expresse in.l.triduus.§.fi.ſ̄.de testa.mili.

In legato. Plures vocati ad vnum legatum vocātur equis portionibus. ¶ In ter.ibi q̄ seruantur idē est i istōne heredū vt.l.quoties.§.heredes.ſ̄.de here.inſt. Iz aūt tacite videātur distribute ptes equales nō tñ legatarij vīr

a ¶ Promiſſa. Et hoc idē tz tenet etiā.d. aler.de imo. ⁊ d.Jas.may. hic ad fi.quē vide omīno. Bene.U.

b ¶ Approbare. Vide.d. aler.de imo. in cōſil.cxvij. inci. viſo statuto in.iij. col.ad fi.⁊ ſe ⁊ in cōſil.xxx ix.iiij. parte Bene.U.

Universidad de Deusto
Biblioteca

esse re disiuncti sicut si partes fuissent expresse fm Bar.hic. z pro batur in.l.si duobus.§.fi.ff.e.titu.z ibi de hoc fuit dictum.

Si duos. Quando legat incertum de certis electio pertinet ad legatariū.b.d.

¶In glo.posita super verbo legatarij ibi sed dic fauo re vltime volūtatis ꝛc.Intelligeistam glo.secundum Bal.z alios der.hic qō non est differentia inter contractus z vlti mas voluntates quando non apparet quod verba sint magis directa ad vnum quam ad alium. Nam si verba essent directa ad debitorem in cōtractibus z in vltimis voluntatibus ipse de beret eligere.si aūt essent directa ad creditorē similiter ipse debe ret eligere in vtroq; casu:ita declarat Bar.cuius dicta referūtur hic per alios der.in.l.lucio.§.de leg.ij.de materia autem dicēt ple nius in.l.legato gñaliter.§.eo.vbi Bar.se remittit.de qua Bald. tangit hic z Joā.de imo.post eum.¶Sed queritur vltra ea que sumus ibi dicturi quid sit tenendum in concessione gratie facte a principe.super quo Bal.dixit hic qō ſ quia beneficia principū sunt latissime interpretanda:vt.l.si.§.de consti.in prin.z.l.si qñ. C.de bo.va.lib.x.z ideo electio competit illi cui cōcedit beneficiū alleg.ter.in.l.ij.C.de castren.lib.xj.z idem tenet per istam.l.in.d. l.si.§.de consti.prin.cōtrariū videt tenere expresse in.l.si.in vltis verbis.C.de mup.vbi dixit qō si bannitus pluribus bannimētis er gratia debet eximi.ab vno ex illis qō electio a quo eximat non pertinet ad eum sed pertinet ad principem id est ad eū qui habet eximere de bāno per.l.plerūq;.in fi.ff.de iur.do.pio ista cōclusiōe facit qō no.ponit Jo.an.in.c.mandato.de preben.in nouel.li.vj. vbi dixit qō si mandat executori vt cōferat ecclesiam primo vaca turam z duo vel plura beneficia vacant simul qō electio non per tinet ad executorē nec ad eum qui habet gratiā sed ad ordinarij loci qui haberet cōferre dicta beneficia per.l.plerunq;.in fi.ff. de iure do.§.allega.nō obstat tex.in.l.ij.C.de castrensi.q; ibi expresse concedit electio per superiorē illi cui fit gratia.d.Joā.de imo.hic alle.opti.tex.in.c.si pluribus.de preben.li.vj.per quem in effectu videt distinguere qō aut gratia cōcedit ꝓpio motu:z tūc electio sit eius cui fit gratia.Or illa gratia est multū fauorabilis aut cō ceditur ad impetrationem partis:z tunc electio sit principis seu debitoris.Sicut distinguitur in.d.c.si pluribus.Sed tu aduerte q; quādo beneficia essent disparia seu difformia scōm ter.prealle gatum nō videt esse locus electioni:imo in primo casu vt cōcessus pingui beneficiū ipso iure in secūdo id qō est minus ,vt ibi dicit vbi aūt beneficia essent paria bene sit ibi distinctio sup:adicta. Sed aduerte q; licet in secūdo mēbro quādo beneficium concedit ad postulationē partis in impetratione beneficiorū que impetrā tur in titulū a principe dicat ibi qō illa impetratio alterius bene ficij cōceditur a principe ad sui preiudiciū z nō alterius nihilomi nus iura indistincte debēt qō beneficium principis est latissime in terpretandum:vt in.c.cū dilecti.de do.z.l.si qñ.C.de bo.vacā.lib. x.z.l.si.§.de cōsti.prin.z iudicantur ista beneficia fauorabilia nō odiosa impetratio aūt beneficiorum que fit a summo pontifice. de qua in.d.c.si pluribus.ideo est odiosa quia dērogat iuri ordi narij collatoris:z ideo in ea procedit rigor strictissime vt in.c.nō po test.z.c.cum in illis.eo.ti.melius ergo videt posse dici qō aut bñfi cium cōcedit proprio motu:z tunc in omni beneficio seruā dispo sitionē illius decretalis per rationē ibi expressam vq; qō si benefi cia sunt difformia videat ipso iure cōcessum qō est melius si aūt paria fit electio creditoris.i.eius cui cōferet beneficiū si aūt benefi ciū cōcedit ad impetrationē partis subdistinguamus qō aut illa impetratio est odiosa vel q; piudicat tertio vel q; est contra ius:z tūc vide eam cōcessum qō est minimū z vbi omnia sint paria detur electio debitori:si aūt beneficiū nō sit odiosum: sicut est regulari ter beneficiū cōcessum a principe vt dicit in iuribus.§.alle.z tunc seruet via media vq; qō nō comperat minimum nec maximum ipso iure sed electio competat illi cui fit gratia:q; ita seruat in le gatis cum sint fauorabilia:vt.l.lucio.z qō ibi no.ſ.titu.pri.Tan git etiā hic Dy.quādo vnus vocat ad duo officia incompatibilia cuius sit electio vtrum ipsius vel superioris:q; bene prosequitur Jo.de imo.dic vt ibi per eum:z vt traditur per glo.in.l. ciues.C. de incolis.lib.x.z in.l.libertus.§.prescriptio.ff.ad muni.z in.l.si duos.in prin.vbi bonus casus.§.de exclu.tu.

a ¶Interpretanda.z an z qñ vide tu fely.in.c.cum sam.x.col.v. iij.conclusio de rescript. Bene.va.

b ¶Si vniuersitas ē excōmunicata. Addō an vniuersitas possit excōmunicari dic qō ſ lz bñ iterdici: vt in.c.romana.in.§. vniuersitatē de sen. excō. li.vj.sed glo. l.d.§.ōt q; lz vniuersitas nō dz excōmunicari tū si excōicat tz z li gat p archi. i.c.eps. l vlt. co.rij.q.fi.c. za.in.c.fi. in fi.opp.de p cur.idē car.l ca.granē. in iij.q.ō sniā excō.ni.sup.

c ¶Omnon deliquerūt. Vide Fely.l ca.rnſio post pn. vsic. no. qō oēscines de sen. excō. et fede.de se. in consi.xcij. Bene.va.

d ¶Ad vnū. adō.d. abb. in consil.xlj. Bene.Va.

e ¶Exegisvi de.d. alexā. de imo.i.l.pe tor.la.ij.ō vi bo. rap.z fa ly.in.l.C. de abige. bene. ya.

Summarium.

1 In legatis particularibus qui fructus debeātur legatario.
2 In vniuersitatibus noui qui succedunt post primos mortuos surrogantur loco eorum.
3 In vniuersitate facti extinguitur nomen vniuersitatis cum redigitur ad vnum.

Regē legato. In legato vniuersali veniunt omnia quesita post testamentū factū:z oia surrogata loco eorū que erant tēpore testamēti z sicut hoc legatū recepit augmentū: ita recipit diminutionez: z licet vniuersitas distinguaf debetur tūquicquid superest ex vniuersitate.b.d.cum.l.seq.¶Not.in.l. grege.quod quāuis in legatis particularibus fructus quesiti tēpore vite testatoris non debeantur a legatario:quinimo nec quesiti tempore mortis:sed solum quesiti post aditam hereditatem quādo res erat testatoris:vt probatur in.l.quesitum.in fi. z in.l.si tibi homo.§.cum seruus.ſ.eo.z ibi per Bart.in.l. berennius.ff. de vsuc.z que tradit Bart.in.l.in fideicōmiſſi. in sua distinctione.ſ. ad trebel.fec tamen est in legato vniuersitatis facti: sicut est grex ista vniuersitas recipit diminutionem et augmentum ex natura sui:vt.l.item veniunt.§.fructus.§.de peti.here.z no.in.l.quod dicitur.§. de impen.¶Secundo nota. ibi aliqua esset substituta ꝛc. qō in istis vniuersitatibus noui qui succedunt post primos mortuos surrogantur loco eorum.concor.ter.in.l.proponebatur ff.de iudi.z in.l.sicut.in fin.ff.quod quisq; vniuer.no. z ex hoc arguit hic Bald.ad duas.q.Prima est quod si vniuersitas est excō municata bnon solum sint excommunicati illi qui tunc erāt in vniuersitate:sed etiam qui postea nascuntur:de qua questione Bar. in.l.inter stipulantem.§.sacram in fi.remittit se ad notata per ca no.in.c.aduersus de immu.ecle.Dy.hic quem refert Barto.in.l. quod in rerum.§.si quis post.ſ.eo.videtur distinguere sicut refert Joan. de imo. vtrum vniuersitas sit excommunicata simul vel per partes:vt primo casu illi qui de nouo nascuntur non sint excō municati:secundo casu sint excommunicati per.l. qui vsufruc.ff. qui.mo.vsufruc.amit.credo quod liber meus sit corruptus z qō velit dicere sicut loquitur.l.allegata. quod aut vniuersitas fuit re uocata per partes aut mortuis omnibus qui erant tempore excō municationis fuit renouata in totum:sicut dicimus in vsufructu nauis legate in.d.l.z banc opi.sequebatur Ray.vt refert hic Jo. de imo.Bart. hic simpliciter tenet quod cuz excōicatio liget z nō inferatur nisi ex delicto precedente z cōtumacia in satisfaciendo rj.q.iij.c.nemo.z in.c.sacrā.de sentē.excōmu.istud vinculum non transit ad eos qui non deliquerunt arg.l.j. in prin. z quod ibi p Bal.§.de magi.conue.z qō no.Bar.in.l.aut facta.§.fi.ff. de pen. z banc sententiam approbat hic Joan.de imo.dicens esse dubiuz vtrum sententia lata in vniuersitate valeat ipso iure:vt plene scribitur in.c.romana.§.vniuersitatis.de sentēcia excommunicationis in.vj.sed tamen posito quod valeret vt quidam tenerunt:licet communis opi.sit in oppositum:adhuc tenet opi. Baldi per ea que no.Joan.and.in loco preallega.sed Joan.and. ibi remittit ad notata per glo.xxiij.q.iij.z.c.j.vij.q.j.c.sicut viri. que glo. videntur varie intelligisse: quia in.d.c. sicut viri. glo. quod tenet qō si sententia valet cōplectatur etiā postea nascentes vel ingredientes collegium per.l.proponebatur.cū si.ff.de iudi.sed in.d.c.j.pro vltima opi.refert quosdam tenere oppositum . z banc opi.credo verioꝛē qz posito qō sententia valeret nō pōt negari qō qz non debuit ferri contineret odiū irrationabile:z ratio strictissima inter pretatio esset facienda:vt.l.j.§.quare.ff.de ven. in poss. mit. z per Bar.in.l.j.ff.de verbo.sig.facit optime quod habēt per Bart. in l.si decesserit.ff.q satisda.cog.z tex.in.l.si tutor.C.de interdic. matri.z quod ibi no.vnde quia illi qui de nouo subrogantur loco ve terum aliquo modo nō sunt idē inquātū.ſ. nō fuerūt participes culpe pōt tolerari ista opi.Bal.z glo.in palleg.loco.¶†Tertio no.ibi quāuis grex.desisset esse ꝛc.qō in vniuersitate facti extinguitur nomen vniuersitatis qō cū redigitur ad vnū:secus i vniuersitate iuris in cuius persona pōt cadere acqsitio rerū z iuriū: vt statim videbis in tex.z gl.z probatur in.l.sicut.in fi.ff.quod qs vni.no.Et ex eodē ver.no.cū ꝑce.fm Paul.de ca. quod in legato vniuersitatis facti ipso iure transfertur dñium rerū q; cōtinetur in illa vniuersitate:secus est fm eū si legaret pars hereditatis:q; tūc istud legatū habet vim fideicommissi vniuersalis scōm Bar. in.l.si quis seruū.§.fi.ſ.eo. Et ideo nō transferetur ius niſi facta restitutione:vt no.Bart.in.l.j.versus fi.§.eo. de quo dic vt ibi.z colligitur etiā manifeste ex ista litera. Ybi ex eo grege ꝛc. qō hoc nomen gregis cōprehendit omne genus animaliū qō gregatim pascitur:vnde per istū tex.vſ cōfundi glo.no. in cle.j. de deci. sup verbo gregibus que dicit qō de ꝓprio stricto significato appellatio gregis non continet animalia maiora q; cōtinetur sub appellatione armentoꝛ.de quibus in.l.boues.in prin.ff.de ver.signi.z in.l.si vis.§.armento.ſ.de leg.iij. pro illa tū glos.multū facit text. in.l.j.§.per banc.el.ñ.ff.de reiven.vbi manifeste patet quod separatim ponūtur armenta a significatione gregis:sed possumus dicere quod ex intentione iurisconsti ibi patet quod noluit ad animalia maiora appellatione gregis intelligi ex quo postea illa spe cifica per ea que habentur in.l.quesitum.§.si quis fundū. de fun.instru.z qz.§.diximus in vno notabili quod illi qui succedunt in vniuersitate loco mortuorū non omnino idē per hoc vide glos. quam reputo notabilem in.l.marcellus.circa medium glos. magne.ff.de rei vendi. Et quia in illo notabili declarauimus vtruz excommunicatio liget eos qui postea efficiuntur de vniuersitate adde quod in sententia interdicti est aliud ꝙ in sententia excommunicatio. qz oēs de nouo venientes ligātur:z est ratio:qz in interdicto potest puniri vnus pro altero : vt in.c.nō est. extra de sponsed nō sic in excōmunicatione.xxiij.q.iij.c.j. z ibi per glos. super quo vide

quo vide glo.ordi.que formal.q.in.c.si sententia.de senten. excō. lib.vj.z Bal.z Ange.qui de hoc aliquid tangunt in.l. proponebatur.in si.§.de iudi.¶In gl.vnica in.l.grege.ibi vino testatore in hoc legato vniuersitatis est hoc regulare vt vnus re surrogatur loco alterius:z ipsa vniuersitas nihilominus remaneat eadem:vt patet hic z in.l.peculiū.ſ.titu.pri.z in.l. rerū mixturā. circa fi.ff.de vsuca.in legatis autē particularibus hoc non est vt patet in.l.qd tñ.§.in naui.ff.qui.mo.vsufru.amit.z in.l.inter stipula.§.sacrā.de ver.ob.Fallit in duobus casibus no.Unus est in l.filie.§.a titia.z ibi per bar.de condi.z demon.Alius quem ponit Bar.in.l.si.cruus.§.qui areā.ſ.eod.vbi omnino vide. ¶In gloss.posita super verbo desisse ibi nomine durat non re vt hic. ista soluq.quo ad.l.sicut in fi.lz By.sequeretur eam z.d.Joan.hic nitatur defendere non potest esse bona:quia imo ius vniuersitatis ibi residet in vno non solū nomine:sed re quia possidet omnia iura que possidebantur ab vniuersitate:vt ibi not.item exercet omnes actus quos exerceret vniuersitas:vt plene declarāt glo.ordina.in.c.gratū.de postu.prela.propter qō glo. ponit secundā solu.q; est verissima quā declarat vt dixi in voce z ex qua potest inferri ad id quod dixit glo.not.in cle.ne romani.§.porro.de elec.

a in verbo oēs que vult qō invno solo cardinali resideat potestas eligendi summū pontificē si alij recedunt de conclavi vt alibi dixit no.Jo.an.qō si prelatus debet agere cū consilio capituli z in

b c.remaneat vnus solus illius consiliū debet requiri vt ipse ponit in nouella in.c.j.ne sede vacan.lib.vj.z frater ille vnus qui re mansit velit ipse eligi in prelatū collegij remedium est quod sub stituat alium ad eligendū quo facto z ab illo poterit eligi licet ille nō sit de collegio qz in tāta necessitate hz locuz id quod notat.in c.si cōpromissarius.lib.vj.z in.c.qz propter.e.ti. in anti.ita refert An.terminasse Paul.de liaza.in cle.j.de elec.vt ipse not.in.l. nomine.ff.qō cuiusq; vniuer.no. z ita dicit fuisse determinatum in abbate sancti Bñdicti.hoc tū limitat notabiliter p Bal. z alios in.l.nō ambigit.ff.de le.vcz qō ius vniuersitatis nō residet in vno qñ non est spes qō collegiū restaureꝛ amplius sicut videmus in se natore vbis:vt ibi plene per eū.cū enim longissimo tpe sit obsernatū non eligere senatuz videtur quod ammodo superiores tacite voluisse non durare ius illius collegij in persona vnius. Sed cōtra istū ter.opponit:qz si grex desinit habere nomē gregis:vt bic dicitur z res que fit legata fuit extincta:ergo lz aliqd supersit ex illa re nō videt deberi:vt.l.mortuo boue.in prin.ſ.tu.pri.z.l.peculiū quadrige.§.j.eo.tit.Timore huius cōtrarij Jo.de imo.dicit hic qō prima solutio glo.pōt esse bona vcz qō in ista vniuersitate facti remaneat nomen gregis z per ꝙs qō restat de grege debeatur ne si etiā nomē extingueret obstaret iura.§.alleg. Bar.in d.l.peculiū.§.j.videt primo reprehendere istā solutionē: qz videmus qō destructa domo lz penitus pereat nomē domus: nihilominus debet area postea inferius distinguendo de necessitate ex dictis eius infertur quod ista solutio est vera quia ipse dicit qō ideo area debet extincta domo:qz remanet maxima pars domꝰ. Er quo datur intelligi quod si maxima pars rei pereat z minor remaneat extinguetur legatum sicut extinguitur in.d.§.j. sed nō est dubiū quod remanēte vno capite er toto grege minor pars remaneret:ergo deberet extingui legatum:vnde ista solu. tacta hic in glo.quo ad illa iura posset esse bona:nō tū bene applaudet litere nostre:qz hic legatū gregis assimilat legato domus z aree q; remansit ex domo:vt sicut illa debeat ita z hoc debeat:sed illa debetur lz nomē rei sit penitus extinctū: ergo z hoc:sed defendēdo possumus dicere quod similitudo procedit quod remanēte vna re ex grege z nomine gregis propter ista duo simul dicetur remanere pars maxima gregis:hoc tū infert violētia litere que dicit quod desinit esse grex non distinguendo nomen aree.potest ergo dici z melius qō ideo legatū gregis z aree debenꝛ:qz id qō restat ex domo z grege sui natura est pars formalis domus z gregis in animalibus que pascuntur gregatim.nam de domo non est dubium cum superficies sit pars ipsius domꝰ.vnde venit ista in legato tanq; pertinētia aliquo mō substātialiter ad gregē vel ad domum sicut pars ex qua alijs concurrentibꝰ conficeret totū:sed in.l.mortuo boue.in prin.id qō remanet ex animali mortuo non est amplius pars que olim fuit pars in illo toto:sed est quedam alia res:sicut cadauer non dicitur pars hominis post mortem z similiter qñ vnus equus ex quadriga est mortuus: ideo alij equi nō debent:qz bec nō est pars quadrige necessario tanq; ordinata ad constituendū hoc totū.ſ.quadriga:qz vtimur equis etiā ad alios vsus:sed superficies z area bene est ordinata ad perficiēdū hoc eo totū qō est domus z animal qō gregatim pascitur ad conc gregandum se z faciendū gregem.¶Extra glo.tetigit hic Bal. vtrū cōpromissum factum a capitulo vel vniuersitate duret mortuis oibus q compromiserūt: z tz qō sic qz videt esse idē capitulū per iura supra allegata z idem tenet in.l.proponebatur.ff.de iudi.hoc tamen intelligit si compromissum fiat de pertinentibus ad vniuersitatem secus si de pertinentibus ad vnum ex canonicis:qz ex quo fit nomine vnius canonici z si fieret ab vniuersitate vel a syndico vniuersitatis ab illo videretur factū cuius nomine fit fm Jo.de imo.vt.l.post mortem.cum materia.§.qñ ex fac.tu. a vnde non trāsfret ad successoꝛem iurta ea que habētur in.c.si nepcla.vices suas.licet aūt obligatio cōpromissi transeat ad succedentes in vniuersitate iuramētum tū q; esset prestitū ab his qui erant tempore testamenti vel a syndico in animum eozū nō trāsiret ad succedētes in vniuersitate fm eum:qz est vinculum personale:vt in.c.veritatis.z qō ibi no.extra de iureiur.sup quo vide quod ponit Bal.in.l.fi.C.de pact.z in.l.pactum quod dotali.C. de collatio.

c **Si quis bonorum.** ¶In legato partis bonorum fructus venīunt a tempore mortis.b.d.

Quod in rerum. Legari pōt qō non est in rerum natura:sed esse speratur.b.d.scā ibi veluti.¶In glo.posita sup verbo non sit ibi nec conditionale ꝛc.¶Ista glos.vſ contra tex.in.l.j.in fi.ſ.de condi.z demon.per qō doc.mo.dicūt z marime pau.de ca.z etiā sentit Bar.hic vnico verbo qō istud legatum non dicitur conditionale quo ad impediendā trāsmissionem:qz habet conditionem extrinsecam que non inest extacta vel expressa voluntate testatoris sed ex natura rei legate.z ita loquitur.l.alle.in glo.Sed quantum ad impediendum obligationem z actionē oziri bene dicitur conditionaleyt.l.qō pure.ff. qñ di.le.ce.z no.in.l.item qz.ff.de pac.z iij.l.inter dum.in princi.ff.de ver.ob.de quo vide plene per Bar.z qō ibi scripsi post eum in.l.ita stipulatus.ff.de ver.obli.z qō non impediatur trāsmis- b sio est casus expressus quem adducit hic Paul.de ca.in.l.cū illud aut illud.§.fi.ff.quando di.le.ce.z ad materiam omninovide qō no.Bar.in.l.j.in.iiij.q.j.de condi.z demon.Posset etiam dubitari nunquid dicatur conditionale quo ad hoc vt si fructus non nascuntur ex agro destinato nihil debeatur quasi defecerit cōditio:super quo vide qō plene tradit Bart.in.l.inter stipulantem §.sacrā.ff.dever.ob.vide etiam qō ipse no.in.l.quotē.§.qui maxime.ff.de pub.z qō ponit Ange.plene.in.l.fideicommissum.ff.de iudicijs.

Si vsumfructum. In dubio testator vſ legare ius qō hz in re etiā si fit ertiguendum morte testatoris.b.d.¶Mo.primo:sicut etiam tangit tur in glo.qō in legatis quoꝝ dies cedit ab adita hereditate non habet locum regula catoniana.concor.ter.in.l.iij.ff.de regca.z ita respondet hic glo.ad hoc contrarium.¶Scōo no.sem per tenemenꝛ qō si ille qui habet vsumfructum formalē legat ul lum alteri locovsufructus formale debetur vsufructus causalis c qui surrogatur loco primi extincti z est eius effectus:facit optime ad id qō habetur in.l.filie.§.a titia.ſ.de condi.z demon.z in l.si ita.ſ.de an.z ar.lc.¶In gl.vnica ibi respōdeo:qz errabat ꝛc. banc glo.reprehendit hic.d.Joan.dum restringit tert.ad casum in quo testator errabat:qz credebat vsumfructū durare post mortem cum tex.simpliciter z indistincte dicat qō legatum redditur inutile si ins qz testator habebat in re est finiendum morte:vnde ipse dicit idem esse dicendum si testator sciebat seu non errabat d per istum tex.z per.l.vroz patrui.C.de le.sed hoc dictum non plz hic Jo.de imo.per ter.a contrario sensu in.l.sticho.in fi.de vsufr. leg.vbi probatur qō si testator sciuisset se non habere ius in re de beretur extimatio rei:bvt ibi dicitur.Sed salua reuerentia sua d ille ter.non facit ad propositum:qz ibi testator nō legaverat ius qō habebat in re.sed aliud ius penitus diuersum.ſ.proprietatez fundi cum ipse haberet vsumfructū quo casu distinguitur respectu proprietatis vtrum sciuerit vel ignoꝛauerit:qz cum illud ius e qō legat nullo modo haberet in re eadem ratio est ac si ille q nullum ius habet in re legaret rem aliena in quo casu distinguitur sciens ab ignoꝛante:vt.l.cum aliena.C.de leg.z ideo Bar.in.d.l. sticho.in fi.De quo etiam meminit hic Paul.facit differentiam inter istum casum z inter duos casus precedētes quos ponit ibi vcz quando legatur vsusfructus z non proprietas vel quando legatur fundus simpliciter quo casu videtur legare respectu iuris qō testator habet in re:vt.l.si domus.§.fi.ſ.eo.licet autem text.in d.l.sticho.non debuerit induci ad hoc propositum credo tamen restrictionem quam facit glo.esse verissimam qō debet intelligi qñ testator caduer in iure z multo fortius si erraſſet in facto.vaz si sciebat ius suum esse finiendum per mortem dico quod nō videretur sensisse de vsufructu formali qui erat distinguēdus sicut d.Joan.de imo.quia verba testamenti debent in dubio interpretari in casu quo dispositio valere potest.l.quoties.cum materia ff.de reb.du.z.l.gallus.§.quidam recte.de libe.z postliminij.secūdū Joan.de imo.pro qua conclusione adduco tex.opti.in.l.vinus.e e in prin.ff.de vsu z habita.vbi probatur quod verba testamenti c que non possunt verificari in iure expresso in legato verificantur in alio iure differenti ab illo etiam si illud ius sit maius expresso ibi enim erat relictus vsus z quia sub ratiōe vsus legatarius nō valebat comprehenditur vsusfructus.Similiter ergo dicaz in casu

¶Invno solo car.adde gl.in verbo panciores.i c.gratuz de postu.pla.z ibi ab.inn. l.c.cū nobis oli de ele.v. z qd si oēs io.an.i.c.lz. de elec.ang. in.l.magnū C.de ſ.z cōmi.sti. abb. cōsi.xxv. iciqñ de infra scriptz.i.iiij. dubio in.ſi. col.idē abb. 2fil.xlvj.ici. i qōne q ad pñs vtil cir ca fi.i.e.vol. flic.super.

¶Requiri. adde.d. iaſ. may. hic in fi.q dicit qō ista q bet q ret.nō vūr facere ad p positum qz ibi alij car. ſiūt i rez nā lz nō in pñtia appoisce sum:lz nos logmur qñ oēs sint mortuiuno excepto. bñ. va.

¶Si qs bonoꝝ. Limita hunc terpoint hic li mitat dom. Jaſō mayquem vide. Bene. Va.

¶Extimatio rei. pro quo vide tu d.ale.ō imo la in ꝙſi.ir.i ñ. parte. in pe.z vl.col. Bene. Va.

¶In.l.diuꝰ vid ia.may. qui dicit qō ter.i.d.l. diuꝰ.nihil facit in ꝓpoſito qz ibi a cō stituente vel ei bēde nihil est redimēdūvt hic vbi bēs coꝗeret redimereyſiūfructū formale ab alio vſ stare cumulatiue vt h lati vide p eū pro solutiōe cōis cō clusiōis.be. Va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

nostro quod testator nomine usufructus ne legatū reddatur inutile ⁊ sit indibrio intelligatur sensum de usufructu causali vel melius de usufru. formali de nouo constituēdo ab eo qui habet proprietatem vt saluetur intentio testatoris propter quam improprie antur verba testatoris: vt. l. proculus. ⁊ ibi no. ff. de usufr. Sed relinquitur pulchra dubitatio nunquid in dubio iste error iuris presumat in casu nostro ⁊ glossa. nostra sensit qō sic. ⁊ ita etiā vt sensisse Bar. allegando istum ter. in. d. l. stichō. de usufr. le. Sz hoc videt falsum fm Jo. de imo. q; error iuris in dubio nō presumitur: vt. l. leges. C. de leg. ⁊ plene declarat Bar. in. l. qō nerua ff. depo. ⁊ in. l. sed si lege. Ş. scire. ff. de pe. ber. ⁊. l. non fatetur. ff. de confes. Non ob. iste ter. fm eū: q; debet intelligi qū testator expressit se ad vsumfructū quē habebat ipse in re: tunc enim ex hac relati. manifeste sumitur coniectura q; testator errauerit. Sec⁹ si simpliciter legasset vsumfructū talis fundi: q; tunc non presumeret error iuris ⁊ per consequēs deberetur legatum. Non ob. ter. in. l.

a vror patrui[a]. C. de le. fm eum: q; ille ter. non dicit q; legatū vsusfructus non vz sed qō per legatū non preiudicatur ppietario qō est verissimū. nam si heres vellet iterum constitui vsufr. legatario debebit soluere preciū domino proprietatis si ille velit vendere si autem nolit soluet extimationē legatario vt dictum est. Et ista conclusio plz quā probo tibi particulari ⁊ optima ratio. vltra eū quoniam sicut error in proprio facto testatoris qui est lata culpa non presumitur ad exhonerati. heredis fm glo. no. quam ibi approbant omnes in. l. si res obligata. ĵ. eo. ita ⁊ eodem modo non dz psumi error iuris ad heredis exhonerati. qui est lata culpa sicut ⁊ error in facto proprio: vt. l. regula. ⁊. l. lucius. ff. de iur. ⁊ facigno. Sed contra istam conclusionem fortiter facit ter. in. d. l. stichō. in fine sepe allegata vbi presumitur error iuris ad exhonerādum heredem cum enim proprietas pertineret ad heredē primi testatoris presumit ibi iurisconsultus qō primus testator qui habebat solū vsumfructum in re crediderit proprietatem ad se pertinere ⁊ sic est ibi error iuris: qui tamen presumitur: sed pōt rādere qō ille error iuris non erat incolocatus: nam q; primus testator iusserat plenam proprietatē restitui quibusdam aliis postq; vsusfructus secundi testatoris esset finitus pbabiliter potuit presumere iste scds testator hanc fuisse voluntatem testatoris vt si illi primo reērtur sibi proprietas pertineret potius ad ipsum q; ad heredes. ⁊ ideo signanter dicit qō in isto casu error presumit: q; erat probabilis ex quo no. singulariter ⁊ tenemēti qō sicut error in facto alieno ⁊ in dubio presumitur: vt in. l. si. ff. pro suo. ita est etiam error iuris q; est pbabilis seu pbabiliter dubita ⁊ p qua cō clusione facit optime ter. singularis quē no. ibi do. Abb. ad hoc in. c. cum dilecti. extra de consue. per quem dicit qō error iuris p babilis causat titulum putatiuum iustum ad prescribendum sicut error facti probabilis. ⁊ pro declaratione materie scias: sicut testator qui proprietatem legat vel rem alienā simpliciter sciens vſ onerare heredem vt eam redimat vt. l. cum aliena. ꝑalleg. ita si legat vsumfructum in re aliena ipse vsusfructus debet redimi. casus est expressus in hoc in. l. senatus. in prin. ff. de vsu. ea. reque vsu. ⁊ habet locum dispositio. d. l. cum aliena. non solū in legato expresso: sed etiam in tacito legato q; venit in consequentiā ad aliud legatum expressum: vt est casus no. in. l. seruum filij. ĵ. e. ⁊ in. l. j. Ş. fi. ff. si vsusfru. pe.

Si quis post. Legatum fundi auget per adiectionem factā in fundo a testōe. q; diminuit per diminutionem fundi ab eodem facta. b. d. Scōa ibi: quod si post. Tertia ibi: an hoc minus. Ultima ibi: ⁊ magis est.

☞ C Mo. j. q; qū fundus q legat tpe testamēti ſ totus pertinebat ad testōrem: tunc omne augmentum qō fit ei venit quasi accessoric ad primum legati. ⁊ ideo continet sub eo sicut plene declaranimus in. l. si ex toto. in prin. Ş. eo. ſ aūt ille qui legat fundū habebat solam partem in fundo: tunc distinguit aliter vt plene fuit dictum in. l. serui electione. Ş. fi. Ş. eo. ⁊ in. d. l. si ex toto. Aduerte tū fm Jo. de imo. q; istud augmentum qō fit a testatore non est omnino simile augmēto alluuionis: q; etiam in casu in quo augmētum factum a testatore non cederet legato augmentum tamē alluuionis semper cederet de quo dic vt plenius ipse dicit in. d. l. si ex toto. ⁊. l. serui electione. Ş. fi. C Scōo no. qō fundus ⁊ domus constituuntur non natura sed voluntate habentis dominium in eis ⁊ possessionem. Est tū aliqua differentia inter fundū ⁊ domū

☞ de qua dicetur in glo. C Ultimo no. qō id qō applicatur vni vſ detrahi alteri. Et per hoc arguit hic Bal. fm Jaco. de are. quod si est deputatus visitator monachis certe religionis qui habebat eos visitare ⁊ corrigere archiepiscopus prouincie nō poterit monachos amplius visitare: q; per specialem commissionem factaꝫ alteri videtur derogatum iurisditioni archiepiscopi alle. l. si duo de admi. tuto. in contrarium alleg. duo optima iura vz text. in l. j. C. de offi. prefec. vic. per que Bar. ibi determinat contrarium in si. q. dum dicit per illam. l. probari quod per deputati. officialis factam specialiter in certo genere causarū non tollit iurisditio potestatis vel prefidis ciuitatis. Scōo adducit text. in. l. quo

ties. Ş. fi. ff. de admi. tu. vbi dicitur qō curator deputatus ad bona superuenientia pupillo non restringit potestatem tutoris vel curatoris vniuersalis prius dati. ĝ. l. optime facit ad materiaꝫ nostrā Bal. tū hic vſ rādere ad ista iura q; in. q. proposita p eum commissio non erat facta inferiori sed habēti parē potestatez vel maiorem: queverba ego non intelligo nisi forte voluerit dicere q; hic visitatori non fuit cōmissa vna species iurisditio. respectu archiepi qui haberet vniuersalē iurisdi. sed eadē iurisditio fuit cōcessa visitatori quam habebat archieps. sed hoc non potest dici: q; visitatori vr commissa vna species respectu certi generis psonarū q; hz visitare cui⁹ respectu archieps q vniuersaliter pōt visitare oēs in quincia sine dubio vr habere vniuersalē iurisd. lz forte potuit intelligere q; iste visitator erat deputatus vlis superioris istis monachis: vnde non pōt dici inferior archiepō quo ad monachos: sed par vel maior respectu vniuersalis iurisdi. quā hz in monachos. Sed nec ista cōsideratio plz: q; saltē quo ad actio. visitandi iurisdi. generalis diceret subalternata ⁊ spālis respectu archiepiscopi. Pro declaratione. q. debes scire q; banc. q. mouet Bal. in diuersis locis ⁊ variat a seipso: nā in. l. ti pretor. ff. de iudi. dicit q; per specialem commissionē seu iurisditionē cōcessam alicui in certo genere causarum vel personas in dubio vr derogatū iurisdi. vniuersalis iudicis: qō ꝑbat p ea q; habenti l. l. prozē Ş. felicissimo. ⁊ in. l. seruis vrbanis. j. ti. ff. ⁊ per ea que traduntur in. l. quesitum. Ş. si quis fundū. ff. de fun. instru. Jn quibus ꝑbat qō etiam in eadē dispositione nedum in diuersa species derogat generi. Scōo adducit ter. pro ista parte in. d. l. j. C. de offic. prefe. vrb. vbi ter. satis dare inuit quod iurisdi. prefecti vrbis fuisset diminuta per commissionem factā specialiter annone nisi fuisset per principem. b Et bāc conclusionē sequit Ang. ibi referēdo dicta Bal. de verbo ad verbum. Sed his rationibus adductis potest responderi ⁊ primo ad primam dicimus quod in dispositione legali quicquid sit in vltima voluntate in qua loquuntur illa iura. Regula est per oppositum ad ar. suum: q; in eadē dispositione clausula generalis nō refert ad specificata ⁊ species derogat generi. Sed in diuersis legibus non est ita: quia prouisio specialis ⁊ generalis concurrūt nisi sint incompatibiles vt soleniter declarat Bar. in. l. j. Ş. hoc autem edictum. vbi est casus. ff. de nouope. nun. ⁊ in. l. sanctio. ll. in princip. ff. de pe. Ad secundum vz ad. l. j. de off. prefe. vr. potest dici ex mente illius. l. qō si nō fuisset reseruata expresse iurisdi. prefecto vbis nihilominus adhuc inder remansisset videretur tamen aliqualiter derogatum dignitati sue vel iurisditioni si alter officialis specialiter creatus sol⁹ in illa specie iurisdi. posset idem quod posset prefectus: vnde in aliquo sibi derogetur inducitur ibi quod ille specialiter deputatus non procedat sine scientia prefecti ⁊ voluntate in auc. habita C. ne fi. pro pa. in. ij. charta vbi solenniter attingit q. licet multa verba dicta in ista materia tandem videtur residere in hac conclusione qō in dubio per deputationem iudicis specialis vel visitatoris non videatur sublata iurisditio iudicis vniuersalis. hoc tamen limitat nisi visitator fit impetratus ad postulationem alicuius impetrantis: quia tunc impetratio videtur facta quoniā impetrans non vult habere alium iudicem. ⁊ ita dicit posse saluari dicta Ja. de are. hic quem allegat ⁊ idem tenet in. l. j. in. j. q. ff. de offi. consul. vbi limitat hanc doctrinam nisi specialis iurisditio competat officiali electo tanq; superiori ipsius iudicis vniuersalis: verbi gratia deputatur aliquis iuder appellationis ⁊ nullitatum in aliqua ciuitate in qua iurisditio sine dubio est superior quocunq; iudice ordinario: q; a sententia illius iudicis potest appellari ad istum: tunc si vnus iuder ex ordinariis ferat sniam nō poterit appellari ad alterū habentē iurisd. vniuersalē sed solū ad iudicem appellationis ⁊ lz ipse nō assignet nationez potest assignari per regulam que ponitur in. l. iam hoc iure. ĵ. ff. de vul. ⁊ pup. ⁊ in. l. si legatarius. in si. ff. de le. iij. q; cum ex vna l. detur iurisditio iudici appellationis super omnibus sentētijs ferendis pariformiter in omnibus casibus censetur dari sed nō est dubiū qō qū iuder vniuersalis ferret ipse sententiam ab ipso non posset ad eundem appellari ⁊ sic in illo casu non haberet iurisditionem: ergo nec etiam in alijs casibus ad ipsum poterit appellari: hoc tamen non faciliter posset tolli: q; posset dici q; intelligitur sibi reseruata iurisditio in casu in quo si esset solus posset ad eum appellari non in casu in quo etiam si non esset deputatus iuder appellationis appellari non posset valet de seipso ad seipsum: vt in. c. ij. de consue. lib. vj. Credo tamen dictum esse verum in se Ang. autem banc q. proxime tetigit in duobus locis vltra locum. Ş. allegatum vz in. l. testamenta omnia. C. de testa. in lectu. paduana. ⁊ in. l. si vacantia in repeti. sua in. ij. char. C. de bo. va. lib. xj. ⁊ vtrobiq; sequitur sententiam Bar. in. l. j. ꝑalleg. ta per ter. in auc. de defen. ciui. Ş. indicare. quem allegat in. d. l. testamenta. ⁊ per. l. placet. C. de peda. iudi. ⁊ per ter. in eo. ti. Ş. audienti qnem allegat in. d. l. si vacantia. ⁊ hoc dicit potissime esse verum in. d. l. testamenta. quando iuder specialiter deputaret vltra vniuersalem in odium rei conueniendi per ter. in. c. q; boc

de ber.

de bere. li. vj. ⁊ ibi de hoc articulo tradit Jo. an. hoc tamen in dictis locis vſ dupliciter limitare nisi iurisditio specialis sit creata principaliter in fauorem personarum in quas est concessa ⁊ ipsis personis expediat non habere plures iudices. allegat text. in. l. si. C. de ap. ma. mi. li. xij. ⁊ in. l. si. C. de iur. om. iud. quarū. ll. prima nihil facit: q; ibi non dicitur aliud nisi q; apparitores ibi possunt vti prescriptione fori: vnde potest intelligi qō ibi erat ex presse derogatum iurisditioni aliorum quid autem sit in dubio non dicitur ibi. Scōa facit manifeste in contrarium inver. ita tū vbi probatur qō professor alicuius artis licet possit cōueniri sub suo iudice alias ordinario nisi intelligas q; p his que pertinent ad artem non possit conueniri sub alio iudice: sed hoc non dicit ibi ter. imo potius contrarium cum indistincte dicat q; sub alio iudice pōt conuenire. potest tamen forte procedere ista limitatio sicut dixit Bal. in. d. aut. habita. quando concessio iudicis nō esset facta motu proprio: sed parte postulante. Secundo limitat ipse in. d. l. si vacantia. nisi specialis commissio fiat pari vel minori. exemplum si sunt duo iudices habentes vniuersalem iurisditionem in ciuitate ⁊ per statutum alique species causarum committant specialiter vni ex eis dicit diminuta iurisditio alterius iudicis: ⁊ credo qō sit verum: q; ista commissio specialis ampli⁹ operaretur ex quo ille cui sit commissio virtute ḡalis ptās idez potera. ar. l. si quando. ĵ. eo. ⁊ in. c. si papa. de pri. li. vj. cum si. Pro conclusione autem Bar. que videtur cōiz vſ esse casus no. in. l. ij. Ş. deinde cum placuisset. ff. de orig. iur. in verbo plerunq; cognoscit vbi videtur probari qō licet esset deputatus pretor pro peregrinis specialiter etiam pretor vrbanus qui prius vniuersaliter fuerat creatus inter peregrinos possit cognoscere. alias nō diceret ter. qō pretor peregrinus plerunq; cognoscit: sed qō semp cognoscit si alius iuder vniuersalis non posset cognoscere. Secūdo adduco tibi tex. no. in. l. ne quicq; in prin. in fcō responso. ff. de of. pro con. allegato. vbi ter. dicit qō si causa sit inter fiscum ⁊ priuatum procon. qui est iuder vniuersalis vt dicitur in primo responso me lius facit si se abstinet que verba si ponuntur comparatiue mani feste ostendit q; etiam in causis fiscalibus in quibus est deputat⁹ specialis iuder. ſ. procurator cesaris non vſ derogatum iurisdi. iudicis vniuersalis. ⁊ isto modo intelligēdo qui modus magis proprius vſ esse ibi casus no. q; etiam qū iuder spāliter deputatur in signum preeminentie ⁊ superioritatis non vſ sublata iurisditio iudici vniuersali lz gl. ibi destruit ter. in fcōa lec. ⁊ dicit q; ver bū melius ponitur electiue ⁊ fm hoc limitaret singulariter doc. Bar. ⁊ cōis q; nō habet locū vt dixi qū iuder spāliter deputaret in certis causis vel in certo genere personarum propter eminentiam cause vel personaruz quibus debuit deputari particularis iuder super quo vide qō no. Jo. an. in. d. c. p boc. Ş. alle. ⁊ hoc facit ad id qō dixit Bal. in. l. ne quicq; Ş. de offic. procon. quam. Ş. allegaui. Tertio pro ista opi. bene facit ter. in ratione sui quem ibi Ang. no. ad hoc in aut. vt defuncti seu funera. Ĥ. j. in ver. ops enim vbi probatur q; qū vnus iuder deputat ad id spāliter ad ali qd deputet. ⁊ banc conclusionē ponit Angel. in. d. l. te. omnia q̄us illum ter. non alleget non ob. ter. in. l. cum clericis. in prin. de epis. ⁊ de. quem Bal. notat ibi ad hoc ⁊ per quem vult qō si simpliciter assignatur iuder certo generi personarum iurisditio alijs videatur adempta: ⁊ hoc est ibi qñi. l. expresse eā adimit in isto casu. ⁊ predicta ergo videntur vera etiam si alicui competat iurisditio spālis rōne loci: verbi gra in certa parte diocesis vel districtus: ita sentit Jo. an. in. c. cum epi. de off. or. li. vj. licet Archi. ⁊ Jo. mona. aliud ibi sentiant quos refert Bal. in. l. j. ff. de off. cō su. Jllud etiam scias qō per commissionem specialem factā alicui etiam limitatiue ⁊ per dictionem tantūmodo non tollitur iurisditio que competit alteri ex cōsuetudine fm Bar. qui ita sinno. in. l. viros. C. de diuer. offic. li. xij. qō dictam vtrum sit verum non discutio nunc. ad materiam vide ter. not. in. l. quoniā angurio. C. de comue. fisci. libro. ⁊ per quem text. videtur probari ⁊ ibi boc tenet glo. quod quando in vna commissione deputātur duo vnus vniuersaliter ad certum genus administrationis: alius specialiter ad quandam speciem illius administratiōis q; est vnus dispositio species derogat generi boc tamen intelligit Bal. nisi officialis specialiter deputatus esset negligens: quia tūc vniuersaliter deputatus debet supplere: vt colligitur ex mente. d. l. quoniam. ⁊ ita no. declarat Bal. in. l. ij. C. quando fiscus vel prīua. Et ad materiam vide quod ꝑabetur in. c. quanto. ⁊. c. pastoralis. in prin. de offi. or. ⁊. c. peruenit. xj. q. j. C Jn glos. ibi si cum vellet. Ş. si nulla. per illum ter. arguit ibi Bar. ad. q. solennem de comitatu vel districtu qui accrescit de nouo ciuitati vtrum transeat in ll. ciuitatis: ⁊ secundum statuta ciuitatis debeat gubernari super quo dedi remissiones in. l. si ex toto in princi. ſ. eod. ad quas adde omnino quod notat Angelus in. l. item si fundi. Ĥ. j. ff. de vsufructu.

Si naues. Legatum nauis non extinguitur si eadem carina remanet. i. idez fundus nauis. b. d.

☞ C Mo. ibi: specialiter ⁊c. iuncta glo. qō specialiter vr aliquando exprimi id qō singuli exprimitur noie proprio regulariter autez illud dicitur singulariter expressum cuius species exprimit et ita dicitur quis habere mandatum speciale. super quo vide qō not. bar. in. l. filius. Ş. j. ff. de dona. ⁊ quod not. Ly. ⁊ Bal. in. l. etiam. C. si tuto. vel cura. inter. ⁊ in. l. ei qui. C. quod cum eo. C Secūdo not. qō remanente fundo nauis prior naui. ⁊ non videt extincta quasi videat remansisse potissima pars ⁊ principalis nauis: sicut solū vr esse potissima pars ipsius domus: ⁊ de materia distinguetur hic optime per glo. q̄ alle. bonas. ll. Et inducitur iste text. ad. q. de compromisso facto per vniuersitatē ⁊ de vniuersitate excommunicata de qua diximus in. l. si grege. supra eo dē. sed Bar tolus tangit hic.

A filio herede. Legatū factuz a filio patri vz sed efficit inutile si filius iussu pris adeat. h. d. fm verū intellectū. Scōa est ibi: igit. C Jn glo. posita sup verbo pōt ibi: sed nō ecōtra: vt in. Ş. an seruo. C Querit de rōne dic istor casuum cur nō vz legatū relictū a patre filio ⁊ tū ecōtra vz relictū a filio pri ⁊ assignat rationē imperator: insti. de leg. Ş. ex diuerso. quā plene refert hic Bar. ⁊ addoder. nihil addendo. dist eū qō in primo casu si testator mozeret incōtinenti post factū testū reperiret idē esse gratus ⁊ legatarius. ⁊ ideo legatū nō vz nec pōt amplius reconualescere propter regulā catonianā. Sed qū legat a filio patri lz legatū cedat a morte defuncti incōtinenti. ⁊ sic acquirat patri tamen eodē tpe pater nō reperit heres imo potest contingere quod per filiū non efficietur heres si anteq̄ filius adeat efficiatur sui iuris. ⁊ ideo in hoc secundo casu est videndum vtrum legatum habeat effectum inspicitur tempus additionis: sed ista ratio non videtur esse sufficiens prima facie: q; etiam in primo casu quādo re linquitur a patre filio non est verum quod si testator mozeretur incontinenti vnus ⁊ idem reperiretur legatarius ⁊ heres: q; hoc non contingeret nisi post aditam hereditatem per patrem institutum. Item posset euenire quod non esset idem heres ⁊ legatarius quod contingeret si pater repudiaret hereditatem ⁊ legatū videretur repetitum a substituto iuxta. l. licet imperator. infra eod. declaranda est ergo ratio posita in ter. Ş. ex diuerso. hoc modo: quod ideo in primo casu legatum non valet: quia reperitur factum sub forma impossibili: q; qua legatum acquireretur incontinenti ipsi patri post mortem testatoris: quia videretur relictum legatum a grauato ipsimet grauato quod fieri non potest. vt. l. cū filio. Ş. eo. ⁊. l. qui filiabus. Ĥ. fi. supra eod. Sed in casu conuerso non est ita. ⁊ causa est: q; licet legatū factū filio acquirat patri ipso iure immediate post mortē: ecōtra tamen heres editas non querit per filiū patri immediate post mortem ipso iure: imo est opus aditione filij precedente iussu: vt. l. si quis mihi. Ĥ. iussu. Ş. de acqui. here. tpe ergo mortis testatoris legatum non reperitur factum sub forma impossibili: quia ante aditam hereditatē pater non est heres nec censetur esse granatus. ⁊ ideo non videtur relictum sibi ipsi a seipso attento tempore mortis testatoris quo dies legati cedit: ⁊ per consequens legatum vz nisi postea infirmetur per additionem factam a filio existēte in potestate patris: ⁊ ista fuit mens imperatoris. d. Ş. ex diuerso. ⁊ docto. hic licet ita non declarent. C Jn glo. vl. in fi. banc glo. multum not. hic bar. ⁊ addoder. per quam deciditur expresse quod legatum relictum a filio patri est defalcabile per filium: sicut ⁊ alia legata. ⁊ hoc nō est mirum in casu nostro q; non ipse filius reliquerat patri sed alius grauauerat filium heredem institutum de dando patri. Unde non potest dici istud legatum esse pium propter coniunctionem personarum: quia in hoc respicitur persona granati: sed testatoris grauantis qui non erat coniunctus patri illa coniunctione qua filius grauatus. Jo. aūt an. in addi. specu. dixit qō etiam si filius ipse relinquat matri nihilominus non dicetur legatum pium: nisi forte alias mater esset pauper ⁊ miserabilis persona: ita not. ipse in titulo de instru. edi. Ĥ. nunc vero aliqua. ver. iriſ. per quam etiam facit text. valde nota. in lege si extraneum. ff. de vsufru. vbi videtur probari qō relictum factuz ascendenti videt esse relictum pium. sed potest exponi quod est pium largo modo non proprie amplī⁹: dixit Ang. no. in. l. si parentibus. in princ. ff. de inoffi. testa. qō etiam legatum factum filio a patre vel nepotibus ab auo non dicitur ad pias causas: et ideo potest defalcari. et ita alias respondi de iure in quibusdam meis allegat. quas feci in scriptis.

Summarium.

1 Res legata prestari non debet in domicilio heredis vel testatoris sed in loco vbi erat tempore quo petitur.

2 In legato partis bonorum ipsa bona testatoris pro parte legata sunt in legato.

3 Partes cum non consentiunt in qua re fieri debeat assignatio partis que debebatur in toto patrimonio iuder ipse in discordia partium habet arbitrari.

Universidad de Deusto
Biblioteca

NOn amplius. Tantum videretur quis capere ex causa lucrariua quantum restat vltra onus sibi iniunctum. h. d. ¶ In glo. vnica ibi ad veterant. §. j. ℣. c. per istum ter. arguit hic Bal. cum glo. q̄ si ex forma statuti de legato debet solui gabella ad rationem illius solidi pro libra non soluetur gabella nisi de eo q̄ pernenit ad legatarium deducto onere sibi impositō ℣ expensis que in legato consequendo fiunt: sed ange. hic inclinat in contrarium quem ℣ sequi Jo. de imo. per. l. ad veterani. hic allegatā. in gl. sicut enim ibi onus impositum legatario q̄ cessit ad lucrum heredis non diminuit legatum in preiudicium collegatariorum in detractiõe falcidie: sed solum ad preiudicium heredis cui fuit applicatū lucrum: vt ibi declaratur per gl. ℣ Barita ℣ q̄ onus impositū legatario q̄ cessit ad lucrum heredis non possit imputari reipublice; que est quedam tertia psona differens ab herede. ℣ certe in terminis. l. nostre q̄ expensa vel q̄ imminet legatario non coheret nature rei: sed imponit volūtarie a testatore ad vtilitatem alterius hoc dictū ℣ satis rationabile. Sz si legatū diminueret ꝓpter expēsam coherentē rei legate etiam si testō: nihil dixerit: verbi gr̄a expēsa quā subit ꝙ fructuarius pro colligēdis fructibus vel ille cui legatur nomē debitoris p exigendo debitum vel expensa que fit in redimēdo copiā testamenti a notario ℣ si. Ista dictū nō ℣ p̄cedere vnde Bart. soleniter attingēs istū articulū in ista. q. mutat solum terminum de vēditore ad legatariū in. l. sed si vir. §. j. ℣. de condi. ℣ demō. dicit q̄ō q̄ gabella dz solui ꝙ precio q̄ pernenit ad venditorez vel pro precio rei vendite simpliciter: tunc de illo precio erit soluēda gabella q̄ō remanet penes venditorem deductis expensis per. l. quantitas. cum ibi no. ff. ad. l. fal. concor. ter. ℣ q̄ ibi no. Bar. in l. vbi pure. §. fi. ff. ad tre. sicut enim in illis iuribus patrimonium dicitur esse illud q̄ō consideratur deductis expensis que necessario debuerunt fieri quo ad detractionem falcidie ℣ restitutionē faciendam fideicommissario: ita ℣ pari ratione ℣ posse dici q̄ illud dicatur esse in legato duntaxat q̄ō remansit deductis expensis ℣ quo ad solutionem gabelle ℣ etiam quo ad detractionē falcidie ℣ quo ad casum qui ponitur in. l. ad veterani. §. j. hic allegato. pro qua conclusione vide gloss. no. quam ibi no. Bar. ad hoc in. l. per diuersas. C. māda. que dicit q̄ō precium dicitur esse illud q̄ō remanet deductis sumptibus. ℣ ista opi. placet licet Joan. de imo. teneat oppo. in. d. l. sed si vir. §. j. p allegatas. allegans ea q̄ tradit Bar. in. l. fructus. §o. mat. vbi dicit q̄ō licet appellatio fructuum intelligatur deductis expensis ℣ ibi ℣. l. j. C. de fruc. ℣ lit. expen. non tamen q̄ō legatur certa quantitas fructuū: verbi gratia decem corbes frumēti intelligitur q̄ō fiat deductio sumptuū nam potest dici q̄ ille casus est diuersus a nostro: nam in casu nostro: nam in casu nostro propterea fit solutio gabelle deductis expensis: q̄ onus imponitur lucro ℣ acquisitioni q̄ō non dz esse lucrum quatenus concurrit cum eo expēsa nec acquisitio: sed in casu in quo ponit Bar. in. l. fructus. ideo grauatus dare certā quā titatem fructuum non deducit expēsas factas in fructibus colligendis: q̄ sumptus facti gratia colligendorum fructuū nō respiciūt fructus ꝓut legant in quātitate: sed ꝓut sunt vniuersaliter collecti ex agro ℣ fundo. Sc̄do inducit hic ꝙ Pau. de ca. iste tert. ad no. q. de eo q̄ impetrat bñficium vacans q̄ō asserit nō excedere valorē centum ducatorum ℣ re vera beneficiū vz plus non deductis expensis deductis aūt expensis non vz nisi cētum nā per ea q̄ dicta sunt. §. vℓ q̄ō impetrans bene impetret si valor rei nō consideratur nisi deductis expensis: ipse non dicit sed dubitat vtrum curia hoc admitteret cum ille gratie sint ambitiose ℣ restringende: vt in. c. cum in illis. ℣ in. c. cui de non facer dotali. de prebē. li. vi. quia forte impetraremus redditus beneficij quantum valent fructus collecti non deductis expensis ℣ aliter non determinat [a] questionem. sed Joānes andreas videtur eam determinare ꝓ ista parte licet aliqualiter obscure loquatur: sed ista est mens sua in additio. Specu. in titu. de concessio. prebenda. super rubri. in vltima questione.

a ¶ Q. vide tu fely. banc q. clare de clarāte in. c. ad nr̄as. l. j. col. in vℓi. exbis iferē de iureiur. vbi tg q̄ō vz ipe tratio ꝙ gbus facit fz eū dañ bar. l. quoties. ad. l. fal. vbi dicit q̄ si donasti mihi rē valētē vltra quingētos aureos tñ si ōducta gabella q̄ debebat solui per donatariū non remanent gn genti aurei valebit dōatio sine insinuatione p illum tertiū Bene. Va.

Sicertum con. Periculū interitus pertinet ad legatarium in legato speciei nisi 1
a precedat mora vel culpa heredis. h. d. ¶ Illo. q̄ō res legata non debet prestari in domicilio heredis vel testatoris: sed in eo loco vbi est tempore quo petitur: intellige nisi actor velit sua impensa ℣ periculo rem deferri ad domicilium heredis vel testatoris fm glo. ℣ communiter doc. in. l. q̄ō legatur. ff. de in. preto. l. preto. §. fi. cum. l. seq. ff. de eden. Super quo vide q̄ō ponit Ang. post glo. in. l. si res mobilis. ff. de rei vend. ℣ tangit aliquid do. Pau. hic. ☞ ¶ Secundo no. ibi: oeterio; fit legatarij &c. q̄ ille qui admittit lucrum dicitur incurrere damnum contra quod arguit glos. de l. proculus. ff. de dam. infec. ℣ non solnit: sed Bar. solnit triplicit er. Primo modo quod incurrit damnum impropie: q̄ damnū est propie diminutio patrimonij: vt. l. ij. ff. de dam. infect. Sc̄do modo soluit ℣ melius q̄ hic lucrum erat iam quesitum: q̄ dominium erat translatum ipso iure in legatarium. ℣ ideo si non admittitur ad lucrum incurritur dānum. ℣ hanc approbant Ang. hic ℣ Bal. Jo. de imo. per. l. libertus octoginta. §. de. ho. lib. sed il le ter. non dicit q̄ō admissio talis lucri sit incursio damni. Huius dicat q̄ censetur esse in patrimonio quo ad effectum ibi positus vt patronus consequatur quartam q̄ videretur esse inductū ratione speciali ne sit in potestate heredis liberti fraudare patronum ℣ maxime q̄ ibi legarum non erat acquisitum irreuocabiliter: q̄ adhuc non erat acceptatum. Sol. tamen Bar. in dubitāter est vera ad ter. nostrum presupponendo q̄ō legatū hic fuisset acceptatum. ℣ sic esset effectum legatarij irreuocabiliter. ℣ etiam potest sustineri si adhuc non fuisset acceptatum ex quo erat ipso iure ius quesitum licet reuocabiliter. ℣ ꝓ ista conclusione do tibi ter. no. in. l. que fideicommissum. j. ti. ꝓori. per quem Bar. dicit no. in. l. elodius. §. de acqui. here. q̄ō error iuris non nocet in perdendo legatum cuius dominium erat quesitum ipso iure. Et sic ꝓz q̄ agitur de dāno vitando q̄ si ageret de vero lucro distinguereturr vtrum errans potuerit consulere peritiores vel non vt ipse ibi declarat. Est tñ quedam glo. no. que vℓ velle q̄ō dānū q̄ō habuit originem a lucro extimetur vt lucrum: vt no. gloss. in. l. si duo. §. de acqui. here. contrarium tñ dicit glo. expresse cōformās se dictis hic per doc. in. l. j. §. si quis autem. ff. de iti. actuq; pri. q̄ō autez veniat appellatione dāni illati in verbis statuti vel. l. vide q̄ō ponit Jo. an. in addi. Spe. in ti. de emp. ℣ ven. §. vbi dicendū ver. vt autem. de tertia solutione dic vt hic per Bar. ¶ Extra gl. inducitur ter. iste per Ly. ℣ Jo. de imo. ad no. q. ℣ vtilez vz vtrū si ex forma statuti certis religiosis annuatim conceditur aliqua prestatio siue piatantia vt vtamur verbis eorum illud statutum possit per laicos reuocari: ℣ vℓ dicendū q̄ non fm eos: q̄ ex quo ius erat quesitum ecclesie per primam ordinationem vℓ q̄ statutum laicorum non possit extingui vel auferri: q̄ non habent potestatem statuendi sūper rebus ecclesie: vt in. c. ecclesie sancte marie. de consti. xcvj. di. c. bene quidem cum fi. Contrarium tñ determinant prefati doc. q̄ respectu prestationis rerum futurarū ꝓ quibus non erat adhuc ius quesitum vℓ q̄ō statutū potuerit reuocari ex quo non transierat in contractum: q̄ ꝓ hoc beneficio concesso nihil erat prestitum a fratribus: tenet enī beneficiuz reuocari non posse per. l. q̄ō semel. ℣ q̄ō ibi per Bar. ff. de decr. ab ord. fa. Tulyero aduerte: q̄ istam. q. monet Bar. in terminis in. l. priuilegia. C. de sa. san. ec. ℣ ibi per illum ter. determinat totū op positum ℣ per ter. in. c. ad apostolicam. de si. vbi plenius ponūt hoc doc. Modo ℣ vℓ esse magis consonans rationi: q̄ ista cōcessio facta certis fratribus per statutum nihil aliud est ꝙ priuilegium quoddam eis cōcessum clausum in corpore statutorum sed priuilegium concessum nō subdito nō pōt reuocari per concedētem. vt no. Jnno. in. c. nouit extra de iudi. quem sequunt ibi doc. ℣ ego plene scripsi in. c. j. de consti. ergo cum isti religiosi non sint subditi laicis videtur q̄ō istud priuileginm non possit reuocari: sicut tenet Bar. in loco prealle.

Cum bonorum. Si legatur pars bonorū heres 2
potest soluere vel extimationē vel partes singularum rerum si commode diuidi possunt vel rotam partem in vna vel aliquibus rebus si sibi placuerit ℣ legatarius consenserit vel prout iudici videbitur expedire. Secunda est ibi: proculus ℣ nerua. Tertia ibi: sed oportet. Quarta ibi pōt aut. Ultima ibi: necesse. ¶ Not. primo ibi proculus ℣ nerua &c. q̄ō in legato partis bonorum ipsa bona testatoris ꝓ parte legata sunt in legato ℣ ista sententia videtur approbari per turiscōsultum tanq̄ opi. vltimo posita licet expresse turisconsultus que stionē non determinet iurta gloss. no. in. l. qui filium. §. fabini. j. ad trebel. ℣ quod habetur in. l. si idem cum eodem. in fi. §. de iurom. iu. secundum Jo. de imo. ista etiam opi. videtur comprobari in. l. sequen. dum dicitur quod partem rerum possunt vendicari a contrario sensu litere. ℣ in. l. si quis bonorum. §. eo. ibi patet quod fructus istarum rerum veniunt a tempore more: sed si extimatio esset in obligatione. i. quantitas: tunc non venirent fructus ℣ vsure. vt. l. titia. §. vsuras. j. de lega. ij. ℣. l. j. de vsu. ℣ frule. secundum Bar. hic ℣ plene ex hoc inferamus tibi vnum contra glo. vt in ea dicetur. ¶ Secundo no. vnum casum in quo inuito creditore aliud ꝓ alio soluitur contra. l. ij. §. appellata. ff. si cer. pe. q̄ō inducit aliquādo difficultas prestationis: vt. l. si plures tribus in fi. eo. ℣. l. non dubium. j. de le. iij. ℣ per glo. in. l. vinuz. ff. si cer. pe. ℣ probatur in auℓ. hoc nisi. de solut. aliquando enim tanta absurditatis scandali: ℣ ista videtur esse ratio vera istius. §. et ita dicemus in glo. sequendo dicta Modernio. qui melius dicunt. ¶ Ultimo no. q̄ quādo partes non consentiunt in qua re 3
debeat fieri assignatio partis que debebatur in toto patrimonio iudex ipse in discordia partium habet arbitrari simile in. l. in venditione. §. fi. ℣ quod ibi per Bar. de bo. auℓ. ind. possi. ℣ in lege iusiurandum. §. si de qualitate. ff. de iureiurando. ¶ In glo. super verbo extimat. in princi. vides hic quod est differentia inter legatū particulare bonorum ℣ fideicommissum vniuersale: quia in legato bonorum pōt solui extimatio ꝓ rebus. Sed in fideicommisso

in fideicōmisso vniuersali res ipse precise sunt cū hereditate resti tuēde sed cū vniuersitate. ℣ est ista vna differētia que pōt assignari inter legata particularia ℣ fideicōmissa vlia. ¶ Sz querit hic Joā. de imo. de alia ōsa quā tetigit Barto. in. l. j. §. eo. vcz que est ratio q̄ō in legatis ℣ fideicōmissis particularibus ōsium transit ipso iure regulariter: ℣ tñ aliud est in fideicōmisso vli: ℣ assignat Bar. vnā rationē in. d. l. j. que ibi cōiter reprehēdit per Modernos. ℣ bene. Unde. d. Joā. tangit hic duas alias. prima est q̄ō hoc videat inductū vt possit retineri quarta treb. Sz ista ratio nō placet sibi: q̄ etiā in legatis particularibus in quibus trāsferr ōsiū ipso iure non impeditur retentio quarte falcidie que ipso iure relecat legata: vt. l. plantius ℣. l. vinca. j. ad. l. fal. fz forte posset de fendi ista ratio: q̄ in falcidia cū res sint penes heredem ideo potest redire ōsium ad ipsum q̄ ex hoc q̄ō habet res penes se autolegis videt posse acquirere ōsium ex quadā ficta traditione que habetur ꝓ titulo auto. legis permittentis heredē vti falcidiam. l. certi cōdictio. §. fi. ℣ q̄ō ibi not. ff. si cer. pe. ℣. l. qua rōne. §. interdū. ff. de acqui. re. do. Sz ista rō cessat in fideicommisso vℓ in quo si totū ius vℓe esset trāslatum in fideicōmissariū iam nō posset cōsiderari ficta traditio in ipso iure vli q̄ō nō possidetur per quā quarta portio illius iuris remaneret apud ipsum nec etiam respectu rerū particulariū: q̄ ille acgrunt per medūm iuris vℓis in hereditate ℣ fideicōmisso vℓi: fz tamē nō placet ista opi. q̄ ius directū q̄ō remanet penes heredem satis esset ad retinēdā quartam hereditatis in iure vli: ℣ per ꝓ̄s ōsiū in rebus particularibus: vnde. d. Jo. ponit aliā rōnē dicēs q̄ō ex quo vnlt. l. vniformiter transferri oia iura in fideicōmissariū q̄ō patet: q̄ vnica dispositio senatuscōsulti mādantis illa iura trāsferri ista trāslatio vniformiter debet accipi in oibus iuribus. arg. l. iam hoc iure. §. de vulga. ℣ pu. fz si trāsferret ōsiū ipso iure sine restitutione nō trāsirent actiones actiue in fideicōmissariū: sed esset opus restitutiōe: vt. l. j. ad tre. ℣. l. restituta: ergo vt videtur ista diffomitas ex intentione senatuscōsulti vidēt esse vt nihil ante restitutionem transferatur. Preterea dicit ipse si transferatur dominiū ipso iure da retur materia fideicommissario non petendi restitutionem ne implicaretur oneribus hereditariis que ratio nō placet aliquo modo nec in primo nec in secundo dicto: nam qua ratione in legatis particularibus: q̄ transfertur dominiū ipso iure etiam vtiles actiones actiue transferuntur ipso iure: vt. l. er legato nois cum materia. C. de leg. ℣ not. in. l. j. C. de act. ℣ obli. eadem ratione esset dicēdum q̄ō si trāsferretur ōsiū vtile ipso iure vniuersitatis in fideicommissarium videretur actum vt transferentur vtiles actiōes actiue. ℣ sic nulla esset difformitas ℣ multo facilius posset induci quod fideicommissarius obligaretur oneribus hereditariis ipso iure: sicut inducitur in quibusdam casibus tota ista translatio ipso iure de quibus in. l. sancimus. in fin. C. ad treb. nam quod obligatio passiua heredis transeat in fideicommissarium hoc magis operatur dispositio. l. ℌ factum hominis: quoniam ex solo facto hois hoc fieri non posset: sed bene ex sola dispositione. l. primum probatur in. l. pacto successorum. cuz materia. C. de pac. secundum in. d. l. sancimus. in fi. Tu ergo dic ℣ melius quod ratio ista potest simi ex eo: q̄ fideicommissarius vniuersalis cū succedat loco heredis ℣ largo modo dicat heres: vt. l. si filius. §. j. ff. q̄ō cum eo. ℣ per glo. in. l. ꝓ o herede. §. fin. §. de acqui. ber. magis est similis heredi ꝙ legatario vel fideicommissario particulari: sicut ergo ipsa hereditas directo regulariter non acquiritur ipso iure: sed per additionem: vt. l. ꝓ o herede. ℣. l. gerit. ff. de acquir. here. ita nec fideicommissarij vniuersale acquritur ipso iure. Est tamen inter heredem directum ℣ fideicommissum vna differētia quātum ad hoc: q̄ hereditas directo acquritur sola voluntate adeuntis: ℣ hoc est quia illud ius non reperitur residere in alio vere: sed in fideicommisso vna cum voluntate fideicommissarij debet concurrere voluntas restitutis per regulam. l. id q̄ō nostrum. de reg. iur. cum ius resideat in restituēte tempore restitutionis ℣ q̄ō ista fuerit. mens. ll. aduerte ad. l. restituta. cū materia. ff. ad treb. vbi patet q̄ō sicut ex sola aditione acquiritur ōsium hereditatis ℣ rerum hereditariarum absq; apprehensione alicuius possessionis: vt. l. cum heredes. in principe acquiren. poss. ita in restitutione facta fideicommis. solo verbo. ¶ Jn ea. glo. ibi dicitur in genere ista solutio prima facie nō videtur habere sapoz; in eis: quia cur magis in legato generis possit solui aliud ꝓ alio quā in legato speciei hoc non declarat gloss. vnde Barto. dicit quod hoc operatur hic difficultas prestationis ipsarum rerum cui adde quod ratio difficultatis assignata per eum: sicut dom. Joan. de Imola. ℣ bene ita contingit difficultas prestatiōis in extimatione: sicut in re: quia si antequā liquidetur ea alienum incertum est quanta sit quota bonorum in ipsis rebus hereditariis: ita erit incerta extimatio ipsius quote. ℣ per consequens non erit minor difficultas in extimatione quā in rebus: vnde ipse dicit ℣ etiam do. Pau. de cast. quod ideo permittitur hic quod solnatur vnum ꝓ alio: quia si in singulis rebus singule partes deberent solui de communi pareret discordiam de facili: vt. l. cum pater. §. enictis. j. de lega. ij. adde vltra ipsuz ℣ ex ea saltem in rebus mobilibus posset impediri vtilitas vsus ipsarum rerum. ℣ ideo concedit q̄ō vnū soluatur ꝓ alio. bene facit ter. in. l. ij. C. q̄ō ℣ qui. quar. pars debe. lib. ℣. Pet. autē May. ℣ Bal. cū quibus in effectu sentit etiā Ly. vt. j. dicā. videt saluare solutionē huius glo. quā declarant hoc modo: q̄ dicunt hoc cum legat certa pars bonorū legat aliq̄ genus subalternuz q̄ō non restringitur ad aliquā specialiorem speciem illius generis: vnde omnis species que continetur sub illo genere comprehenditur in legato ℣ per cōsequēs potest solu. vt. l. j. in fi. j. de auro ℣ argē. lega. que. l. allegat hic in glo. ℣ hoc est q̄ dixit Ly. quez refert hic. d. Jo. q̄ō ille qui legat bona complectitur ℣ extimationem bonorū testatoris: quonam arguendo ab ethymologia vocabuli q̄ō licet q̄ō ethymologia non repugnat diffinitioni: vt. l. ñ. §. appellata. cū si. ff. si cer. peta. appellatio. bonorum cōtinetur quicquid potest esse vtile alicui ℣ prodesse: quia bona dicuntur a beando ℣ inde beare q̄ō significat prodesse vt. l. subsignatum. §. bona. ℣. l. bonorū. ff. de verbo. signi. quasi velit q̄ō legatū bonorum importet ℣ cōtinet quicquid datū affert vtilita. legatario. Et intelligendo hoc modo non procedet reprehensio. d. Joā. de imo. q̄ illud soluere tur q̄ō esset comprehensum in verbis legati ℣ non aliud ꝓ alio: sed ista dicta hoc modo exposita non videtur vera: nam secundū ea sequeretur q̄ō estimatio esset ita in obligatione ℣ in legato: sicut ipse res testatoris: ℣ sic vtrūq; esset in a legato. Cuius contrarium dicitur dic in secundo respōso q̄ō videtur esse approbatum a iurisconsulto a: vt diri in notabilibus.

a ☞ † Preterea cum testator legat aliquam partē bonorum suorum videt legare ea que erant sua tēpore vel testamēti vel aliquo casu tempore mortis iurta no. in. l. si ita. j. de aur. ℣ ar. leg. ergo nō legauit bona absolute in genere subalterno: sed aliquam speciem bonorū sz illa bona que erant sua tempore testamenti vel mortis. Unde beres soluendo extimationem solnit aliud ꝓ alio: q̄ non solnit eam rem que erat legata. Sed extima. ℣ valoꝛem rei: ℣ sic non habet locum. l. j. in fi. j. de auro ℣ argen. lega. que loquitur q̄ eadem materia solnī licet habeat aliquā specialē formaz secundum Jo. de imo. bic ℣ bene. vnde Bar. in. l. paulus. ff. de solu. facit differentiam vtrum eadem materia soluatur sub diuersa forma vel diuersa materia. facit optime ad primum casum. l. que extrinsecus. §. fi. ff. de verbo. obli. quam adducit hic Joā. de imo. qui etiam dicit Bal. sentire vna cum prefatis doc. quod si ꝓmitteretur vna species monete argentee non possit solui alia species in eadē materia ℣ liga. Sed quicquid ipse sentiat hoc declaratur meli⁹ ꝓ Bar. ℣ ibi vide in. l. Paulus. pallegata de qua materia vide q̄ō habet. in. l. si quis argētū. C. de dona. ℣ q̄ō ponit Bal. in. l. istud. C. de sac. san. eccle. ℣ in. l. quicūq;. C. de ser. fugi. et Modern. plenissime in. c. quāto. extra de iureiurā. Tene ergo ratiōnē assignatā ꝓ glo. quā. §. retuli ℣ est aduertēdū q̄ō extimatio rei nō est oīno aliud ab ipsa re: sicut esset vna species ℌ soluerē ꝓ alia: nā si esset oīno aliud ab ipsa re: fideiussor non posset interponere in interesse q̄ principalis ꝓmisisset factū: sed potest q̄ factum ℣ interesse reputanť idē vt plene declarat Barto. in. l. j. in pin. ff. de actio. emp. ℣ jn. l. stipulationes non diuiduntur. ff. de ver. ob. ℣ ideo facilius permittit ℣ ex leuiori causa q̄ō soluat extimatio rei quā aliud q̄ō esset penitus diuersum ab ipsa re. ¶ Extra glo. tetigit hic Jo. de imo. post Bal. ℣ ange. vlla no. q. de qua fuit factū in. l. si q̄s bonorū. §. eo. vcz nunqd in legato partis bonorum trāsferatur legatū ipso iure: sicut in alijs legatis: ℣ refert Bar. hic sensisse q̄ō sic inquantū diri q̄ō res sunt in legato: quia possunt vēdicari cōtrariū tñ tenuit idē Bar. in. l. si quis bonorū pcalle. vbi etiā boctenet Ly. Bal. ℣ Ang. hic movenť oēs p. l. si q̄s prealleg̃ata: q̄ si esset translatū ōsium venirēt fructus ab aditā hereditate: vt. l. herēius. ff. de vsufru. nō a tpe more: cuius cōtrariū ibi dicit ad ter. in. l. pōt. j. eo. qui dicit q̄ō legatarius non habet necesse vendicare partē in omnibus rebus ℣ per ꝓ̄s videtur innuere q̄ō potest si vult. nūdent ipsi q̄ō ponit impropie ꝓ petere ℣ ꝓ actiōe personali: sed. d. Jo. de imo. sentit cum Bart. hic q̄ in dubio non est recedendū a proprietate verborum: vt. l. non aliter. de lega. iij. verbum autē vendicare significat actionē realē: vt. l. j. ff. de reiven. ℣ sic presupponit trāslatū esse ōsium. Itē q̄ iura simpliciter dicūt in legato particulari transfertur ōsiuz ergo ℣ in hoc transferetur: vt. l. a titio. ff. de fur. non obst. ter. in. l. si quis bonorum. secundū eum: q̄ ideo non veniunt fructus nisi a tempore more ne facultas eligendi tollatur heredi. non tamen aliter declarat quō facultas eligendi tolleretur heredi. ℣ ꝓ ista sua communi opi. inducit ter. in. l. si quis in verbo restituitur. ex quo pt̄z q̄ō legatarius partis bonorū agit ad rem restitui q̄ō nō esset si dominiū nō esset trāslatum in eū: q̄ cum res nunq̄ fuerit ipsius non haberet locū restitutio: sed ageret ad rem dari: vt satis colligitur ista differētia ex bis que plene declarat Bar. in. l. stipulationes non diuiduntur. de ver. ob. videt aūt significare per verba. §. dicta q̄ō si fructus venirent isto casu a die adite hereditatis ideo auferretur facultas heredi tradendi rem vel extima-

Universidad de Deusto
Biblioteca

tionem:q; plus esset in restitutione rei cũ fructibus quã in extimatione rerũ vnde nõ est verisimile qõ vnq̃ heres vellet prestare res ex quo posset prestare extimationem que continet minus: sicut dicimus ratione pdicta in alternatiua summarũ sola minor summa est in obligatione.l.si non sortẽ.§.si centũ.vel.§.si stichũ.ff.de cõdi.inde.sed ista sua consideratio sic intellecta potest tolli: q; cum detrimẽto creditoris nõ debet cõcedi vt solnat aliud pro alto:vt.l.paulus.ꝛ ibi per Bar.ff.de sol.vnde ego dicã qõ si soluctur extimatio veniet extimatio fructuũ sub ratiõe interesse licet nõ sub ratione fructuũ:sicut alibi.d. Bar.in.l.si filius.§.cum fundum.ff.de verb.obli.Tu autẽ potes sequi opi.cõem quã sequitur etiã hic Paul.de ca.ꝛ ad verbũ restitui positũ in.l.si qs. põt rũderi eo modo quo rũdet;ad.l.põt.j.eo.Dic ergo ad illã.l. nõ impropriãdo ter.qõ sicut in legato alternatiuo nõ transferꝛ dominiũ ante electionẽ:vt.l.hmõi.§.stichũ.j.eo.ꝛ tetigit Bar.in l.j.ff.eo.ita qñ vnꝰ est in obligatiõe ꝛ aliud in solutione licet obligatio nõ sit alternatiua:q; tũ ipsa solutio est alternatiua inducetur qõ ũsium nõ transferak niſi post electionẽ.ꝛ erit iste casus singu.multũ amplians notata in.d.§.stichũ.ꝛ põt esse ratio differẽtie inter istud legatũ ꝛ legatũ simpler: speciei:q; si in illo träſferak dñium nullũ sequak incõueniẽs nec multiplicak duple:specialitas circa idẽ:sed hic multiplicarek vel posset multiplicari si dominiũ transferet ipso iure:nã si heres eligeret soluere extimationem illud dominiũ qõ fuit translatum iterũ esset retrãſferendum ipso iure in heredẽ:vnde saltẽ ꝑpter hoc ne cõtingat aliqñ dñium frustratorie transferri meliꝰ est expectare electionẽ postq̃ dñium cũ effectu träſferet.ꝛ ista põt esse optima ratio differẽtie per quã ille ter.reddit singularis nec impropriant q; dico qõ ver bũ vendicare ſtat ꝓpie:ſz habet locũ post electionẽ factã ab herede[a].Et ex his que dicta sunt.§.arguunt hic Bal.ꝛ Ange.qõ sicut fi esset facta träſlatio dominñ extimatio nõ posset solui pro rebus secundũ eos:qõ tũ ego nõ tenui in voce:q; legitima debetur filio ex substãtia testatoris: vt.l.scimus.§. reple.C.de inoffi. test.ideo heres nõ põt soluere extima.filio pro sua quota ꝛ legitima.Quibus adde qõ nõ solũ si testator simpliciter reliqt legitimã ꝛ nihil aliud dixit nõ põt solui filio extimatio si non velit:ſz etiã si pater expſſe certã quãtitatẽ relinqnat filio pro legitima filius nõ tenet eã accipere si vult habere legitimã suã in substãtia patris.ita determinat no.Bar.in.l.suus quoq; in prin.de hereinsti.ꝛ fuit dictũ Bal.qõ sequit Bar.in.l.scim?.in prin.C.de inoffi.test.vnde alibi dixit Bal.no.in.l.cũ alienã.C.de leg.qõ si testator pro sua legitima reliqnt filio rem alienã filius nõ cogitur recipere extima.illius rei allegat ter.in.l.libertus qui soluendo.in ratione sui.ff.de bo.libe.tetigit hic etiam Bald.ynam.q.quãmeliꝰ cadit in.§.precedenti nunquid procedat iste libellus post moram debitoris peto rem si extat ꝛ si non extat peto extimati.ꝛ concludit quod sic quamuis hoc non sit necesse secundum Joã. de Imo.quia etiam in obligatione ad rem dari si peteretur res simpliciter posset fieri executio in extimatione:vt.l.si seruum.§. fi.de verbo.obli.ꝛ ibi per Bar.Tu autem aduerte:quia Bart. in.l.j.§.q; autẽ.ff.quoũ lega.videtur velle qõ iste libellus procedat vbicunq; non sumus in obligatione ad rem dari:sed in alia in qua põt succedere obligatio ad interesse in qua etiã alibi ipse dicit no.qõ tũc ꝓcedit iste libellus qñ probabiliter posset dubita ri vtrum res extaret.† Sed qñ esset certum rem esse consumptã vel periſſe:tunc esset petenda sola extimatio.ita ponit ipse no.in l.ex diuerso.§.j.ff.de rei vendi.in illa questione qualiter fructus possint peti Bal.autem simpliciter videtur tenere ꝛ hic et in.l. sancimus.C.de sac.san.eccle.qõ in quacunq; obligatione ꝛ actione in qua re perempta esset soluenda extimatio de necessitate et qõ iste libellus procedat allegat ibi dicta Specu.in tit.de obli. ꝛ solu.§.sequitur ver.ad vberiorem autẽ ꝛc.Et idẽ credo esse dicendum ex mente ipsius si de necessitate non esset veniendum ad extimationem:sed extimatio esset in facultate soluendi vt est in illo libello peto rem mihi tradi ꝛ si nõ tradas peto interesse qui libellus procedit:vt no.in.l.ij.§.item si in facto.ff.de verbo.obli. ꝛ plene declarat Barto.in.l.j.in princi.ff.de actio.empt.et sicut in illo casu Barto.ibi dicit quod verba libelli debẽt imꝓpriari vt non intelligantur cumulate due actiones simul:sed videtur petita res ꝛ extimatio deducta in facultate soluendi:ita dicam in casu nostro quod ita ad obligationem ad rem dari quod ille qui petit extimationem si res non extat non videatur eam deducere vt existentem in obligatione:sed vt existentem in extimatione ꝛ satisfactione rei petite que non potest ad modo soluivt.l.iulianus.ff.de confes.Pro ista conclusione facit optime text. no.ꝛ quod ibi per Bal.in.l.si res.C.de ordi.cogni.per quem ter. Bald.dicit ibi quod quando remedia innicem subordinata deducuntur simul in libello videtur deduci vnum pure ꝛ aliud cõditionaliter:sicut de iure debebat.ꝛ ad materiam nostram vide quod no.Bald.in.l.non quemadmodum.ff.de iudi.scias etiam secundum Bal.no.in.l.qui de inofficioso.ff.de inoffi.testa.quod quando in libello deducitur vnum pure ꝛ aliud cõditionaliter: licet id quod deducitur conditionaliter non possit deduci libellus tamen procedit in eo qõ est pure deductũ:q; ista sunt capitula diuersa:ꝛ sic vnum per aliud non debet vitiari iurta.l.grege §.illud.ff.de fide.ꝛ ad materiam vide quod scripsi in.l.si seruum §.si.§.alleg.ꝛ vtrum dispositio istius.§.habeat locũ in cõtractibꝰ vt ille qui promittit partẽ bonorum possit soluere extimationez si vult vide qõ no.ponit Bal.qui solus tangit istam questionem in.l.nulla.in vlti.col.C.de iure do.

a ¶Abhere de. Adde d.Jas.may.hic ad fi.incolũ.q dicit qõ istud certe ẽ diuinare ꝓ ea q̃ ibi habes ꝓ eũ vñ vide eũ. Bene. Ua.

b ¶.l.pater qui castrẽſe Vid. d. Ias. may. hic in iij.col.in.v. tu aduerte q referẽdo Are. hic dicit Are. sibi esse de directo ꝛtrariũ dũ re ꝓbat intellectum d.l. si pater Bene. Ua.

Summarium.

1 Legatum factum a debitore non expressa quantitate debiti dummodo possit afferre aliquod emolumentum valet.

2 In interesse extimabili interest nostra vt id quod debetur de iure pretorio debeatur etiam de iure ciuili.

1 Sinautem. Legatum factum creditori nõ valet si nihil cõtinet emolumẽti vltra debitum quod legatur. Secũda est ibi:id qõ. Tertia ibi:marcellus. Quarta ibi: sinautem que est l.sequens. ¶Not.primo ibi id quod ei debeo ꝛc.qõ valet legatum factum a debitore non expressa quantitate debiti dummodo possit afferre aliquod emolumentum. Sed cõtra hoc videtur ter.in.l.legani.in fi.ff.de libe.lega.vbi ter.dicit qõ istud legatũ nullã continet vtilitatem in vi legati:quia quantitas est incerta:ꝛ per consequens legatum:vt.l.si sic.in prin.j.eo.ꝛ ibi dicetur vnde Bar.hic videtur restringere ter.nostrum in prin.ad casuz quando debitor expressit certam quantitatem verbi gratia centum que debeo titio sibi lego. Sed hoc nimis restringit istũ text. ꝛ ter.in.l.si creditor.in fin.ff.de libe.lega.que iura simpliciter dicunt qõ in casu isto legatum valet scilicet quãdo debitor erat tutus exceptione ꝛ suberat debitum.non obstant inra contraria: quia in ipsis debet intelligi qõ nullum erat dubiũ omnino vnde legatum remanebat incertum:quia nõ poterat declarari per relationem ad aliquid.Sed in casu nostro non est ita:nam testator relinquendo id quod debet simpliciter er quo nihil aliud debeat quam debitum qõ etiã poterat exceptiõe elidi de illo videt sensisse secundũ Jo.de imo.hic arg.l.ait pretor.§.si inder.ff.de regu.iur.Tu autem hoc approba per optimum text.in.l.quibus diebus.§.dominus.j.de condi.ꝛ demon.vbi patet qõ testator faciendo mentionẽ de debito ad naturale debitum se retulisse videtur:q; aliter seruo suo debere nõ poterat. ¶Preterea er quo non debebat nihil boc debitum ad illud videtur facta relatio vt lege nominatim.cũ materia.ff.de libe.ꝛ postbu.ꝛ istud procedit indubitãter qñ nihil aliud debebat:sed etiã si deberet aliud qõ esset efficax ꝛ cui nõ obstaret exceptio in dubio videret facta relatio ad illud debitũ in quo legatum poterat cõsistere sicut dicimus qõ clausula in fi.posita nõ referak ad ea que si fieret relatio dispositio vitiaret:vt.l.cũ vulgari.ff.de do.ꝓele.ꝛ statim videbis in.l.talis scriptura.j.eo.ꝛ qz verba testatoris in dubio sic debent intelligi vt legatũ possit valere:vt.l.cũ filio.j. de leg. iij.ꝛ.l. quoties.de rebus du.cũ si.ꝛ ista opi.magis placet licet Pau.de ca.nõ teneat cã simpliciter:sed solũ in vno casu qñ testator legalset id qõ debebat er certa cã:ita qõ ꝑpter cãm apparet specifice
2 de quo debitor senserit. ¶Secũdo not.qõ interest nostra in interesse extimabili vt id qõ debet de iure ꝓtorio debeak etiã de iure ciuili.Intellige tñ fm glo.ꝛ vere qõ ꝑpter debitũ iuris ciuilis supuenientibus tollak non ius pretorii.Et ex hoc arguit hic Ang.qõ si ex pnisione alicuius statuti debetur mihi aliquid ab aliquo.ꝛ illud idẽ deducit in legato legatũ valet qz id qõ debebatur ex forma statuti nunc debetur de iure ciuili cõmuni.ſz Jo.de Imo.dicit qõ boc est falsum:quia cum statutũ sit ius ciuile.vt.lis autẽ ciuile.de iusti.ꝛ iur.nihil interest qõ id quod debetur ex vna dispositiõe iuris ciuilis modo debeaf ex altera.vt.l.aureli? §.si.de libe.leg.vbi probak qõ id qõ debetur ex dispositione stricti iuris dũmodo debeak de iure ciuili non põt legari.ꝛ tñ alia est dispositio q̃ vult ex stipulatione aliq̃ esse obligatũ ciuiliter. ꝛ alia que vult heredẽ obligari ex legato.Sed dictum Ange.potest saluari quando statutum esset factum a principe vel a presi
de quo casu dicit ius pretorii non ius ciuile scõm Bart.qui boc declarat in.l.v.in prin.ff.de verbo.oblig.ꝛ in.l.i.in fi.ff.de bonopos.ꝛ per Bal.in.l.j.C.de ꝓcu. ¶In glo.super verbo honoraria ibi quia ex testamento perpetuam ꝛc.Ista differentia reprehenditur per Bar.ꝛ doc.cõiter:q; interesse longioris vel breuioris tẽporis non est in cõsideratione marime ꝓpter boc vt secunda dispositio nõ dicatur superflua fm glo.in.l.qui bis idem. ff.de verbo.obli.quã Bar.approbat hic ꝛ ibi per.l.pater qui ca
b strense in fi.ff.de castrẽ.pe.Et ideo Bar.sequitur secundã differentiam que assignatur.in glo.scõm Azo.ꝛ bãc viã sequnt cõiter Modern.Sed cõtra aut.glo.in.l.qui bis idem.est alia glos. quam allegat ibi Ange.in.l.si tibi mandauero.§.interdum.ff. man.ter.autẽ allegatus ꝑ Bar.vt in pe.rũso probare cõtrariũ ꝛ in vltimo nõ facit ꝓ ista parte.oz enim ibi qõ si pater instituat a filio in peculium castrense omittit er testamẽto ꝛ occupat peculium abinte-

stato si peculiũ est solnendo perinde tenetur soluere legata ꝛ perpetuo ac si esset obligatus de iure ciuili ex adũtione vbi pondero qõ nõ solum tenetur prestare legata:sicut si adissetset etiã teneꝛ ea prestare perpetuo er quo patet qõ perpetuitas obligat ꝛ est in consideratione vt interesse.vbi autẽ peculiũ non tenetur ad prestãda legata licet cõmittat ex testõ ꝛ occupet peculium abintestato q̃uis er ista occupatione abintestato consequatur qõ sit obligat? breuiori tempore:ꝛ sic videk qõ esse breuiori ꝛ longiori tpe obligatũ nõ veniet in cõsideratione.Sed ad boc rñdeꝛ qõ ideo nõ venit in cõsideratione in isto vltimo casu:q; etiaz si longiori tpe iure eẽt obligat? obligatio nõ poterat habere esse etũ q; peculiũ erat non soluẽdo.Sed qñ er longiori vita obligatis posset sequi aligs effectus ꝛ aliqua vtilitas:nũc videk sec? vt in rñso ꝓcedẽti.Cõfirmak ista conclusio:q; si actio esset longioris vite nihil interesset:ergo frustra induriſſent.ll.qõ interrumpere tur prescriptio per citationẽ vel litis contestationẽ ꝛ actio efficeretur aliqñ perpetua aliqñ maioris vite sicut dicit in.l.si.ꝛ in.l. cum notissimi.C.de prescrip.xxx.an.qz.l.nõ ꝓuideret creditori de eo qõ nõ esset in consideratione interesse.argu.l.hec stipulatio §.diuus.ff.vt lega.no.ca.vnde cũ ad validitatẽ legati qõ sit de re debita sufficiat qõ plus sit in legato q̃ in debito licet nõ sit plus illis tribus modis de qb? insti.de ac.§.plus.ꝛin.l.j.de plus petivt probat in.l.iij.§.si rem.j.de leg.iij.ꝛ tenet Barto.hic ꝛ glos.in l.meuius in ver.debitor.j.de leg.ii.satis videk qõ ista differentia sit bona ꝛ possit esse causa vt legatũ valeat.Sequẽs autẽ dicta que cõiter approbat hic per doc.videak esse minus bona qua prima si nullus aliud emolumẽtũ acqrik er obligatione qõ noua act.de iure ciuili.nã ꝑpter boc nõ tollitur qn videak esse supflua ſz ex diuersa specie iuris oriak:vt ꝑz expſſe in.l.j.§.dixerit aligs.ff.de publi.qz tamẽ est cõiter est sequenda ꝛ obtineret in practica sine dubio ꝛ qõ actio que sit de tpali perpetua cõtineat interesse extimabile.est casus clarus in.l.quoties.§.itẽ si tpali.ff.de admi.tu.vbi dicit expresse quod actio tẽporalis deuoluit in actionẽ tutele vt sit ꝑpetua:ꝛ sicꝑz qõ ꝓinteresse tpis concedik actio de nouo qõ non esset si nõ esset interesse cõsiderabile a.l.qz vbi desinit interest se desinit actio cõpetere:vt.l.que autẽ.§.j.ꝛ ibi not.§.si quis cauergo multominus cõcederet actio de nouo.bart.tamẽ alibi notquãdaz glo.in cõtrariũ ꝙz in.l.qui portio.ver.ceterã.§.de negge.sed ter.facit in cõtrariũ in ver.precedẽti scõmynũ intellectum quicquid tũ sit de illa.l.casus est clarus in.d.§.item si tẽporalis. ¶In glo.iij.super verbo marcellus ibi vel forte vꝫ ꝑpter dñiuz. Ista scda solutio est verissima:q; ꝑbatur expresse in ter.in.d.§.si rem.de quo bic plene per Barto.ꝛ vltra istum casum reperitur alius casus:vt quãdo debitor legat creditori id qõ debet:ſz quidam tertius legat debitori id qõ debet sibi suus debitor:nam qz interest nostra habere plures reos:vt ꝙz legatum:vt tangit hic Pau.de cast.ꝛ est casus clarus in.l.iij.§.fin.ff.de lib.leg.ꝛ not.in l.si cui legetur.§.si titio.j.eo.que iura etiam adducit hic prefat? Doc.Scõs casus reperitur quãdo debitor legat creditori id ꝓ quo creditor nõ habet actionẽ ipso iure.sed debet sibi cedi actio ab altero:verbi gratia quando alter est stipulatus nomine meo vt tangit hic Pau.de cast.allegat ter.in.l.huiusmodi.§.cum pater.j.eo.ꝛ.l.cuz pater.ff.de iure do.Sed ad illa iura posses respõdere qõ ibi actio ꝓ dote non erat cedenda filie incontinenti per maritum:quinimo nec constante matrimonio si dos nõ fuisset exacta:nos autem loquimur quando ille cui fit legatum potest petere sibi cedi actio incontinenti: dictum tamen credo esse verisimum:qz in iuribus incorporalibus cessio est loco traditionis:vt traditur in.l.j.C.de ac.ꝛ ob.ꝛ in.l.ad eum.ff.de do.sicutergo vꝫ legatum de specie debita ex cõtractu:q; dominium acquiritur ex legato sine traditione que debebat interuenire si ageret ex contractu:ita valebit legatum per qõ acquiretur actio creditori ipso iure absq; cessione que requireretur si non interuenisset legatum.Tertio dicit hic Pau.de cast.ꝛ eleganter quod legatum factum a debitore creditori qui legat tanquã debitor habet banc vtilitatem:quia in testamẽto facto de debito inducet semiplenam probationem:sicut quelibet alia cõfessio facta parte absente:vt declarat Barto.in.l.admonendi.ff.de iureiuran.ꝛ ideo adiuncto vno teste de veritate probabitur debitum secundum Bal.qui ita not.dicit in.l.j.C.de fur.vbi etiam vult qõ ista agnitio debiti interrumpat prescrip.sed contra banc doctrinam facit id qõ not.Bart.in.l.cum quis decedens.§.codicillis.de legiij.vbi assignando differentiam inter libram rationum scriptũ manu debitoris ꝛ scripturam testamenti scriptam manu testato dicit quod ideo scriptura testamenti non probat plene debitum:sicut liber quia natura testamenti est disponere de nouo nõ enunciare iam dispositum:ꝛ boc idem dicit Bal.in.l.j.C.de falcausa adiec.legato.ꝛ sic videtur qõ ꝓpter naturam testamenti ista confessio nihil probet.sed potest responderi saluando dictum Baldi,quod est nota.qõ bec natura testamenti facit vt ex criptura non resultet plena probatio vbi alias resultaret:non tamen est inconueniens concedere quod faciat semiplenaz ꝓ-

Summarium.

1 Verbum pecunie positum in testamento quid significet.et in numero.4.

2 Appellatione diei venit dies incertus.

3 Clausula posita in medio refertur ad sequentia ꝛ precedentia ꝛ vide in numero.§.

Alis scriptura. Scriptura per quam legata pecuniaria quibus dies non est adiecta prorogantur non pertinet ad corpus seu speciez.nec ad legata quibus dies quoquo modo est adiecta porrigit tñ ad legata precedẽtia ꝛ sequẽtia etiam ad relicta in codicillis.b.d.cum.i.seq.¶Et primo ponitur determinatio circa verbum pecunias.Secũda ibi:sed ad ea.po- a
a determinatio circa verbũ dies ꝛ tẽpus appositũ in prestatione legator.In tertia ibi:itẽ si legek pecunia ponit quedã limitatio ad id qõ dictũ est in ꝓin.in verbo ſz ad ea.In quarta ꝛ vltima ibi:hãc autẽ.determinak significatio huius verbi legani.et ostẽdit qõ licet sonat in ꝓteritũ extẽdit tñ ad futura legata etiã facta in codicillis. ¶Nota primo quod verbum pecunie positum in testamento nõ restringitur solum ad pecuniam numeratam:sed continet quicquid in genere cadit sub pondere numero ꝛ mensura:de quo in.l.pecunie verbum.ff.de verbo.signifi.et
1 plene ibi per Barto.cuius dicta referemus in glos. ¶Secũdo not.qõ expressio diei que tacite inest:licet nihil operetur quo ad essentiam legati:operatur tamẽ quo ad limitationem clausule ꝛ verborum testatoris:ꝛ quia de intellectu huius versi.dixim? multa post Bar.in.l.iij.§.eo.dic vt ibi dicam. ¶Tertio no.et tene
2 a menti qõ appellatione diei a venit dies incertus et cõditio quo potest appellari dies incertus quod facit ad statuta secũdũ Jode imo.in quibus fieret mentio de die:vt etiam comprehendat

a ¶Appellatiõe dici. Adde anvenit no.vide p Bal.in.c. cũ in cũctis in.ii. col. de elec.iii.su.

Universidad de Deusto
Biblioteca

debitorem sub cõditione ⁊ subdit incerta. ¶Quarto not. quod quãdo id qõ constat pondere numero vel mensura nõ legat simpliciter sed put est in certo loco: tũc illud capit vt species non vt quãtitas ⁊ ideo tũc nõ venit in cõpẽsatione. vt. l. si creditor. §. i. ⁊ ibi no. ff. de pecu. ¶†Ultimo no. qõ clausula posita in medio ẽt si sit apposita per verba preteriti tẽporis referẽt ad sequẽtia ⁊ precedentia ⁊ per consequens de quo hic p Bar. ⁊ alios plene. ⁊ hic cõsistit subtilitas materie huius. l. de quo cano. ponũt in. c. inquisitioni. ⁊ in. c. ii. requiris. extra de appel. ¶In glos. ii. super verbo nõ pertinet ibi itẽ ibi futuri tpis ⁊c. hanc tenet Dy. hic sed Bar. eã reprehendit qz licet in casu. l. nostre verba sonant in preteritum referunt tẽ ex mente testatoris ad futurum a. vt ptz ex fi. litere. sed Joan. de imo. dicit posse saluari banc so. isto modo qõ fortius operat dispositio precedẽs ad sequẽtia quã dispositio sequẽs ad precedentia: vt. l. filiũ. ff. qũ di. le. cc. p Bar. in. l. in repetẽdis. j. de le. iii. sed ipse nõ rũdẽt ad ratio. Bar. qõ ista dispositio ꝑterea respicit etiã futura ⁊ sic sequẽtia: sed põt dici respici futura nõ ex proprietate verborũ: sed ex mẽte testatoris: vnde quatenus respicit futura regulatur scõm legata ꝑterita ad que expresse fit relatio ⁊ banc solu. ppie ad. d. l. quisqs. de le. iii. approbat bar. in. l. auia. in pn. j. de condi. ⁊ demon. ⁊ põt sustineri modo predicto. ¶†In glos. posita super verbo cõtinetur qualiter accipiat verbũ pecunia b plene declarat hic Bart. cui adde qz doc. simpliciter trãseunt cũ eo qõ etiã in materia plenaria stricti iuris: et in qua imponitur pena ipso iure verbũ pecunie capitur aliqñ largissime: vt comprehendat etiam speciẽ qõ est qñ imponitur noua pena ipso iure: super crimine in quo primo imponebatur pena ab homine: ⁊ ex verbis. l. apparebat quod ita quis puniebatur ꝓ specie sicut ꝓ pecunia. glos. est no. in cle. ii. in verbo pecuniam. extra de here. ⁊ idem videtur dicendum qñ ratio expressa in. l. manifeste habet locum in specie sicut in pecunia. vt patet in. l. j. in fi. cũ. l. seq. ff. de calum. ⁊ de materia vide. j. q. iij. per totum. ⁊ in sum. Et qz tert. hic in ver. item si legetur dicit qõ aliqñ pecunia consideraf: vt species ⁊ non vt quantitas. ideo Dy. inducit istum ter. ad. q. Si testator dãnauit heredẽ dare alicui pecuniam que est penes campsorẽ: ⁊ si eã nõ daret legauit illi cui debebat dari certũ pretium ⁊ heres exegit pecuniam a campsore ⁊ consumpsit in vsus suos: deinde vult dare aliam quantitatem loco illius legatario: vt euitet solu. predñ: hoc non potest facere qz ꝓ illa specie pecunie que erat penes campsorem non põt soluere alias quantitatẽ inuito creditore: vt. l. ii. §. appellata. ff. ii cer. peta. ⁊ funt tactum in. l. non amplius. in fi. §. eo. ⁊ ita dicit fuisse determinatum per istum ter. ad idem facit ter. in. l. plene. §. sed hoc ita. j. eo. ⁊ l. sed si certos. ⁊ hoc sequitur hic Barto. sed Bal. quem sequuntur Jo. de imo. dicit hoc esse verum quando pecunia erat penes campsorem deposita in specie: verbi gratia in sacculo signato: sicut aliquando fit. Secus si esset posita in quantitate: sicut fuit factum in. l. lucius. ⁊. l. dies sponsaliorum. ff. de posthu. tunc enim deberetur a campsore in genere: ⁊ per cõsequẽs quelibet pecunia ꝓ illa posset solui scõm eos: sed istud videtur per ter. in. l. quidam testamẽto. in pin. j. eo. in vno exemplo ex positis ibi qñ testator legauit certam quantitatem prestãdam ab actore suo: nam si intelligimus qõ in illa pecunia actor esset debitor: tunc ibi esset casus habito respectu ad rationẽ decidendi ibi posita: dicit enim ibi qõ si in illa pecunia sit exacta per testatorem: ideo legatum non perfit: qz testator a principio legauerat quantitatem simpliciter: vnde nõ videt postea iubendo pecuniã prestari ab actore restrinxisse legatũ ad certã speciem: ⁊ sic manifeste datur intelligi qõ si a principio legasset quantitatem quã debeat actor istud cẽseret legatum in specie: sicut si esset legatũ nomen debitoris. de quo in l. seruum filiũ. §. cũ qui chirographum. j. eo. ⁊ licet debitor quãtitatis respectu tũ legatarij dicet debitor specier ⁊ in effectu vt dixi videtur legatũ nomẽ debitoris: vnde sicut quando legat nomen debitoris si debitor nihil debet legatum est nullum vel si debitor non esset solvẽdo aliunde nõ posset cõsequi quãtitatẽ legatarius vt. l. si sic. §. j. j. eo. ⁊. l. seruum filij. §. si nomen. ⁊ qõ ibi notatur: ita in casu nostro erit dicendum: ⁊ per qñs apparet qõ respectu legatarij istud legatum pecunie sapit speciẽ magis quã quantitatẽ. ⁊ hoc est qõ forte consideravit Dy. ⁊ Bar. licet ita non declaret et est no. dictum ad materiam. l. sed si certos. j. eo. ⁊ huius ver. item si legetur. Aduerte tamen quia considerando diligentius ista limitatio Bal. videtur vera qz ista quantitas erat prestanda per heredem legarario in exemplo Dy. ⁊ per campsorem heredi: vnde non potest hic considerari quod heres sit aliter obligatus legatario quã cãpsori ipsi heredi sicut ergo ille erat obligatus heredi in genere ita ⁊ heres legatario si autem testator simpliciter legasset alicui pecuniam que erat penes campsorez ita qõ pecunia esset prestanda legatario ab ipso campsore: tunc bene posset procedere quod. s. dixi. vez quod istud esset legatum speciei magis quam quantitatis quoniam per ista verba videtur legatum nomen debitoris. i. actio contra debentem istam quantitatẽ; vt. l. ex legato nominis. C. de leg. ⁊ l. seruum filij. §. cum qui. cum. §. seq. j. eo. ⁊ melius probatur in. l. nomen creditoris. in prin. ff. de legatis. Est enim actio species quedam distincta ab mobilibus ⁊ immobilibus: vt declarat Barto. in. l. pupillus. §. de auto. tuto. et ideo si campsor nihil deberet legatum esset nullum: vt. l. si sic. §. j. j. eo. ⁊ ibi no. quantum ad ipsum campsorẽ si vere debet licet species esset legata: qz tũ cõpetet ad quantitatẽ tanꝙ debitũ a gene re perire nõ posset quoniã actio regulatur scõm naturã eius ad qõ cõpetit fm Bar. in. d. l. pupillus. Additio eiusdẽ si per gl. posita in verbo continetur in fi. Et aduerte ad intellectũ eorum que dicunt super ista glo. inquantum Bart. ibi dicit qõ hodie ista. l. forte non haberet locum: qz de cõmuni consuetudine loquẽdi pecuniam vocamus simpliciter materiã signatã ⁊ in stricto significatu secundũ quem ⁊ dispo. l. ⁊ disponentiũ debet interpretari in cõtractu ⁊ vltima voluntate: vt. l. libroꝝ. §. qõ tamẽ cassius. ff. de lega. iii. ⁊. l. labeo. cum materia. ff. de suppel. lega. nam Joã. de imo. dicit qõ istud est diuinare ad istam. l. presupponendo quod isto tempore non esset ista consuetudo ⁊ qõ etiã si esset testator in dubio nominando pecuniam videtur elegisse significatum medium inter strictissimum largissimũ. Tu autem dic qõ hic nulla est diuinatio cum in iure sit expressum dictis locis premissis qõ vbi probatur cõmunis vsus loquendi in illo significatu testator videtur dispositisse: ⁊ similiter contrahentes contrarisse. vt. l. si dictum. §. illud. de edi. edic. quod ergo vna. l. limitet aliam. l. similiter loquendo hic non est diuinatio c: sed est secundum regulas iuris: vt. l. sed ⁊ posteriores. ff. de legi. cum simi. vnde dictum Bar. in dubitanter esset verũ suppposito communi vsu loquendi. ¶In glos. super verbo pure primum dictum renocat hic in dubium Jo. de imo. quia idem videtur significare verbum pure et verbum in presentia: cur ergo in vno casu clausula referatur ⁊ in alia non referatur non potest dari bona differentia. ⁊ quamuis quando legãtur centum presentia oratio prima facie sit affirmatiua resoluitur tamen in virtute negatiue id est sine dilatione qõ patet qz quãtum ad essentiam legati ista verba nihil bñs. ⁊ ideo perinde est ac si testator iussisset eã prestari sine dilatio. vel pure: vt. l. si in fi. ff. de do. exce. ⁊ p Bar. in. l. inter stipulantem. in prin de verb. obli. per Ly. ⁊ per Bal. in. l. actor. C. de proba. vnde licet Jo. de Jmo. videatur facere differentiam inter ista duo vere tñ non videtur esse differẽtia per. l. si. in fi. quam etiam ipse allegat ꝓallegata. intellige ergo qõ quamuis verbum pure sit verbum iurisconsulti ⁊ nõ testatoris: vt sentit glo. in. ii. dicto. oũ dicit vel simpliciter tũ si verbũ pure esset expressum a testatore videret idẽ dicendum qõ in verbo presentia. ¶In glos. posita super verbo vniuersa ibi non quantũ ad dominiũ ⁊c. Idẽ tenet glos. l. ii. C. de inoffi. do. ⁊ in. l. donationes. C. de do. inter vi. ⁊ vro. ⁊ istas glos. sequitur Bal. ⁊ cõiter doc. cõtrariũ tenuit glo. in. l. sequẽs. q. j. de lega. ii. ⁊ in. l. sub conditione esñ. de solu. fundamentũ tenentium glo. istam est id qõ ponit Bar. in. d. l. sub conditione. quia fictio translatiua regrit duo extrema habilia. Extremũ a quo in potentia ⁊ in actu. Extremũ ad qõ solum in potẽtia: sicut plene declaratur in. l. deniqz. ex qui. causis ma. ⁊ in. l. si is q ꝑ emptore. de vsuca. ⁊ ego tetigi plene post Barto. in. l. gallus. §. si eius. ff. de libe. ⁊ posthu. In casu autẽ nostro non põt fingi qõ tpe donatio. retro videatur fuisse translatum dominium in vxorem: qz illo tempore prohibẽtre iure impossibile erat dominiũ transferre in vxorem. Sz ista ratio nõ plz Jo. de imol. qz attẽta ista ratio haberemus dicere qõ similiter non fieret retrotractio quo ad lucrũ fructuũ qz si vxor fuit in mala fide durante matrimonio: vt. l. si vxor filio. de do. inter vi. ⁊ vro. ⁊ phibet lucri fructꝰ per. l. qui sit. §. ii. ff. de vsu. ⁊ sic impossibile erat eam lucrari fructus: ergo ad hoc tẽpus non debuit fieri retrotractio quo ad fructus: ⁊ ita potest cõcedi qõ fiat quo ad dñiũ nec dicit extremũ ad qõ esset impossibile: ex quo ius introducens fictionẽ potest istã iuris impossibilitatẽ tollere. Simile in. l. si. ff. de nata. resti. vbi ptz qõ ille qui restituit natalibus nec censetur retro fuisse ingennus a tẽpore natiuitatis: hoc a utẽ si fingeret. l. immediate fingeret super impossibili in extremo ad qõ qz ex quo ille erat natus ex seruo vel ex liberto. l. prohibeat eum esse ingennũ. sed ista fictio translatiua inducitur per medium habile: quia fingitur natus ex libero ⁊ non ex seruo vel ex liberto. hoc autem erat possibile in genere qõ pater eius qui fuerat seruus illo tempore fuisset liber. Additio eiusdem. Sed ista solutio nõ videtur sufficens: quia licet potuerit tollere ex quo tamen non tollit adhuc daretur impossibilitas extremi: sicut videmus in extremo a quo quod stante impotentia illius extremi de iure positiuo fictio translatiua non potest operari: vt lege bonorum. ff. rem ra. ha. et tamen illud extremum. lex poterat facere possibile tollendo tempus statutum ad petendam bo. posl. vel prorogando. Tu ergo dic quod ista opinio de iure est verissima: quia si bene respicis probatur in textu expresse in. l. donatio. in fine. C. de dona. inter virum ⁊ vxo. vbi dicitur quod ista donatio trahitur retro sicut ratihabitio d trahitur retro etiam quo ad acquisitionẽ dñij vt. l. si ergo. de neg. gest. ergo similiter ipsa donatio confirmatur. ¶Ad arg. in oppositum respondendo

a ¶Ad futurũ. An vo verbũ ꝑteriti tpis possit trahi ad futurũ vide Fulg. in ẽ. cxxxvj. ⁊ in cõsil. xxxvij. ⁊ lu. ro. i cõsil. cccxxiij.

b ¶Qualiter accipiat verbũ pecunia Adde glo. ⁊ Bar. in. l. mutuũ i. §. creditũ. sup glos. in vbo pecunia. ff. de re. credi. Nii. super.

c ¶Diminutio. ⁊ ꝙ idẽ tz do. Jason may. hic in ii. col. in vsũ. fortiꝰ quẽ vide. Bene. Vadi.

d ¶Sicut ratihabitio. Adde in regula ratihabitio. de reiur. libr. vj. Nii. super.

respondendo formaliter: ⁊ dico qõ donatio trahit retro nõ quidem immediate: sed per mediũ alteriꝰ fictionis: qz. l. fingit retro quo ad hunc actum non fuisse matrimoniũ inter vir. ⁊ vxor. ⁊ ex hoc sequit alia fictio cõsequẽter qõ retro cẽset fuisse dña nec est inconueniens qõ one fictiones cõcurrant vna vt principalis ⁊ alia accessoria scõm Barto. in. l. si is qui pro emp. de vsuc. quinimo si etiã in fictio. que introducit per cõsequẽtia nõ reperiatur extremũ habile ad qõ sufficit qõ sit in fictione principaliter introducta scõm Bar. qui ita no. declarat in. l. fi. C. de sen. pa. Luꝰ dicta declaraui in. l. gallus. §. si eius. §. allega. dicit tamen Bar. singulariter in isto arti. in. l. §. si vir. ff. de pro donato. qõ qz fictio fundatur super equitate: ideo non trahitur retro quo ad captãdũ lucrum cũ iniuria alterius: vt. l. nec vtile. ⁊. l. deniqz. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ ex hoc sequitur qõ mulier non censetur retro fuisse in bona fide quo ad vsucapiendũ vel prescribendũ. Decasione contrariorum positorum in vltima parte glo. tractat hic Barto. solenniter de clausula posita in prin. medio. ⁊ fina. super qua scripsi multa addendo post cũ in. l. iii. §. si filius. ff. de lib. ⁊ posthu. ⁊ ad primũ adde duz dicit qõ clausula posita in vnũ capitulũ non vr repetita in aliis capitulis sequẽtibus ⁊ precedẽtibus qõ cõtra istã doctrinã videt casus in. l. ⁊ q data. §. j. ff. ex q. cau. ma. vbi dz qõ clausula illa dolo malo ⁊c. que fuit posita inter principium ⁊ finem capituli nõ refertur ad capitulum precedẽs in quo loquitur de metu qz verba nõ patiunt quoniã metus nõ põt esse vbi est dolus ex parte metũ passi: ⁊ fic a cõtrario sensu datur intelligi qõ si verba hoc paterẽtur aliud esset: sed potest dici qõ non est sumendum ibi arg. a cõtrario sensu: nisi forte in eo casu in quo qualitas adiecta in vno capitulo videret repetita in alio de quo in. l. ait ꝓtor. §. erit que. ff. vi bo. rap. Ista eñ clausula inclusa in vno capitulo nihil aliud est quã qualitas adiecta illi capitulo si recte consideres: vt in pluribus. Licet aliquando possit esse dispositio de per se coherens ⁊ cõstricta in illo capitulo: sicut est exheredatio: vt. l. iii. §. si filiꝰ. allegata. Sed tũ eadẽ ratio est de vtroqꝫ. ꝓo ista cõclusione do tibi ter. not. in. l. j. §. item nõdum. ff. de aleatori. vbi probat expresse qõ

☞ ¶†Qualitas adiecta in sequenti capitulo non restringit capitulũ precedẽs: ter. autẽ in. c. ii. requiris. in prin. de appel. qui vr loqui de clausula adiecta in vno capitulo est restringendꝰ seu exponendus qõ clausula fuerit adiecta in. c. j. immediate post. c. vel immediate ante. sicut satis pz ex illa decretali. circa mediũ. Scõo adde inquãti ipse dicit qõ clausula nõ refert ad capitula in qbꝰ disponitur cõtrariũ eius qõ est in clausula per. l. si idẽ cũ eodẽ. in fi. de iur. om. iu. qõ idẽ. ꝓbat ter. cũ glo. in rẽ. §. j. in verbo in oibus. ff. de rei ven. Tertio adde qõ inquantũ dicit hic qõ non refert vbi vitiaret dispositio qõ simile videmꝰ in repetitiõe qualitatis que nõ videt repetita vbi alias videret: vt. l. seruo aliene. §. si ab impube. j. eo. ⁊. l. si quis a filio. §. si quis plures. ⁊ ita declarat Bar. in. l. cũ seruꝰ. in pn. §. de cõdi. insti. † Quarto adde qõ clausula in fin. posita vel in medio nõ refertur ad capitula ad que si fieret relatio induceret aliquid exorbitãs a a iure cõi: vt plene scripsi in d. §. si filius. ⁊ allegaui duo optima iura. vez ter. cuz glo. in. l. nauta. §. fin. ff. de nau. cau. sta. ⁊ in. c. ec. vestra. extra de elec. quem ibi not. d. Abb. ¶Dodecim. qõ tamen ibi dixi allegãdo etiam glos. hic posita esse intelligendũ quãdo potest fieri relatio ad alia capitula ad que relatio facta nõ induceret aliquid exorbitãs a iure cõi secus esset si quo ad oĩa capitula induceret similiter aliqd exorbitans a iure cõmuni: tũc eñ qñ esset ratio cur magis fieret relatio ad vnũ qua ad aliud relatio fiat ad oĩa pariformiter. gl. est singula. que dicit hoc i de. j. de appella. in ver. appellare. vbi clausula ⁊ verbũ separatim positum in ii. duoꝝ capitulorũ refert non solũ ad prorimũ precedẽs: sed etiam ad primũ ⁊ in vtroqꝫ inducit aliquid cõtra regulas iuris: vt qõ possit separati appellari a iudicibus qui simul tulerũt sniaz qñ antẽ posset assignari diuersitas rationis: verbigratia qz verba clausule sonãt in preteritũ magis quã in futurũ: tũc ẽt si relatio fẽ in oibꝰ capitulis disponeret aliquid exorbitans a iure nihilominus nõ fieret relatio ad oĩa: sed ad alia que cõplectitur sermo ex ꝓprietate vocabuli: zisse est ꝓ parte casus no. in. l. vroꝝ. §. j. j. de leg. iii. ⁊ ita debes intelligere gl. nostram. qõ est addendum ad ea que scripsi in. d. §. si filius. ⁊ per banc glo. ita declaratam. d. Barto. hic se terminasse qõ qualitas adiecta in. c. precedenti. nõ videtur repetita in sequenti in dispositione statuti quãdo ex illa repetitione induceret aliquid exorbitans vel correctiuum. ꝓo qua cõclusione adduco ter. cũ glos. sua in. l. furti. §. mandati. ff. de bis qui not. infa. ⁊ in. l. ⁊ si forte. §. hec actio iuncta glo. ff. si serui. vendi. ⁊ glo. not. in. c. cupientes. §. qõ si ꝓo. rr. de elec. lib. vj. ⁊ ad id qõ superius dixi qõ clausula in fi. posita non refertur ad precedentia quibus induceretur aliquid exorbitãs a iure communi. allego tibi glo. not. in. c. cũ singula. in verbo prioratibus. de ꝛc. lib. vj. vbi glos. dicit qõ verbum curatis post verbum prioratus ⁊ ecclesias non refertur ad prioratus sed ad ecclesias duntaxat ne si referatur ad prioratus videatur induci cõtra ius vt duo prioratꝰ sine cura possit teneri. ¶Quinto ⁊ vltimo adde qõ non solum in casibus hic enumeratis per

b Bar. sed etiã in alio casu põt dici qz clausula nõ referat ad oĩa vez qñ erat fortio: rõ cur deberet referri ad vnũ quã ad aliud b ⁊ hoc fumitur ex mẽte. l. j. C. de li. ꝓe. ⁊ tenet glo. in. c. statutũ. §. j. in verbo locis. de rescrip. lib. vj. ⁊ in. c. j. de postu. ꝓe. eod. lib. in versiniſi in vebro. sic ⁊ ista iungebis que addidi ad do. bar. in ista materia in. l. iii. §. fi filius. §. de posthu. quibus etiam est addenduz qõ ponunt doc. in. c. inquisitioni. de appella. vbi dicunt qõ clausula posita in medio plurium capitulorum er quibus conficitur vna dispositio bene refertur ad precedẽtia: vt dixit Bar. §. clausula posita in medio diuersorũ negotiorũ que sunt penit⁹ separata non refertur nisi ad precedentia: vt in. c. inquisitioni. sec⁹ si po natur in fi. vt in ca. olim. in fi. extra de rescrip. ¶Extra glo. tangit hic Bar. notabilem. q. nunquid dispositio istius. l. in ver. bãc autẽ scripturã. que dicit qõ verbum legari refertur ad precedentia ⁊ sequẽtia habeat locum si testator ita dicat mando executoribus meis suprascripta vel predicta legata mittantur executioni post triennium. ⁊ respõdet qõ licet verbũ legani referatur ad preterita ⁊ futura: ista tamẽ verba suprascripta ⁊ predicta referunt solum ad precedentia per. l. j. §. eum qui. ff. de posthu. quasi velit qõ verbũ legani nõ solũ possit significare actio. legãdi q sine dubio est solũ de ꝓterito: sed etiã ipsum lagatũ qõ licet precesserit dicit tamẽ essentia eius pendere de futuro: qz pendẽt a volũtate testatoris que nõ cõsummat perfecte ⁊ irreuocabiliter: nisi post mortẽ vt ipse idẽ bic dicit in oppositũ respondendo ad. l. si ita. de aur. ⁊ argen. lega. verbum autem suprascripta ⁊ supradicta non significat scõm eũ nisi actum scripti legati vel dictati qõ sine dubio est ꝓteritum nõ futurum nec pendens de futuro inquãtuz est actus facti: ⁊ per qñs non est eadẽ ratio que in verbo legani. Addit etiã qõ per ista verba nõ videt appositus terminus legatis in quibꝰ dominium transit ipso iure in legatarium: sed solus illis in quibꝰ debet transire per traditionem: ⁊ hoc ꝓbat ipse tali ratione a si. qz. l. que dicit qõ in executione sententie dz expectari tempus quadrimestre nõ intelligit in effectu qm sequit ex sententia ipso iure vt trahit secũ suã executionẽ: patet in. l. debitorib⁹. de re iudi. ⁊ iuncta. l. furti in prin. de bis qui no. infa. sed Angereprehendit istud dictum c: quia in legato licet quo ad ius dominii fiat executio ipso iure: non tñ restat quin remaneat adhuc aliqua executio facieda per hominem. i. restitutio rei in qua possunt verificari verba testatoris scõm eum: sed Joã. de imo. nititꝰ defendere sniam Bar. qz ex quo est translatum dominiũ in re legata omnis vtilitas erinde debet pertinere ad legatariũ: vt. l. si tibi homo. §. cũ seruus. j. eo. ⁊. l. berẽnius. ff. de vsu. ⁊ ideo penes heredes vel executores si dies videretur adtecta talibus legatis res remaneret inutiliter: vndevidetur attẽta ista ratione qz executio facti que venit accessorie ad executionem iuris ⁊ dominium translatum debeat fortiri naturam sui principalis: ⁊ sic fiet incontinenti. argu. l. ii. de iur. om. iud. ⁊. l. ad rem mobilem. ⁊ ad legatum. ff. de procu. Sed tu potes dicere quod res non remaneret penes heredem inutiliter: nã si esset res que pareret fructum vtilitas posset esse qõ interim heres ꝓ suis cõmoditatibꝰ vel b posset consumere fructus ⁊ postea restituere eorum extimationem. Si vero esset res cuius vtilitas est in vsu: puta equus liber domus ⁊ si. ⁊ tunc ista dilatio temporis daret ei cõmoditatem vtendi quã non posset sibi legatarius auferre: vnde iste ratiões sunt valde friuole. ꝓo opi. autẽ Ange. videt esse casus clarus ad probandum similitudine hic allegata per Barto. de termino statuto executioni sententie in. l. in fideicommissi. in princi. ff. de vsu. vbi patet qõ etiam in fideicommiſſ. particulari in quo transfertur dominium ipso iure. vt in dicta lege berennius. si legatarie agit actione personali ad restitu. daſ tps quadrimestre: nã si ageretur reali daretur tps ad arbitrium iudicis: vt dicit ibi gl. ꝓbatur insti. de offi. iudi. §. fin. ꝓo ista conclusione facit quia executio facti que restat post executionem iuris in legato aliquã do operatur aliquem effectum: vt declarat Barto. in. l. cui fundus. de condi. ⁊ demon. vnde melior videt opi. Ange. ¶†Querit etiam hic Dy. ⁊ Bal. post cũ de no. q. qz. §. dictum est in mã clausule sup vlti. gl. qõ clausula generalis nõ refert ad id de quo erat prius specialiter. puisum si statutũ dicit qõ de robaria ⁊ falsitate bannitus non possit rebanniri etiam si habeat pacem ab c offenso: deinde fit aliud statutum qõ quilibet bannitꝰ qui soluerit centum in communi eximatur de banno: vtrum istud vltimum statutum possit intelligi: ⁊ referak ad illos casus specialiter prohibitos in statuto precedenti: super qua questione Dyn. dixit qõ per secũdum statutum non inducitur quod banniti ex illis duabus causis possint rebanniri: quia illud statutum precedens est specialius sequenti ⁊ incompatibile cum statuto sequenti: ergo species derogat generi: licet species ⁊ genus ponantur in diuersis. ll. ⁊ dispositionibus: vt solenniter declarat Barto. in. l. j. §. hoc autem edictum. ff. de no. oper. nunc. Bald. autem hic quem sequitur Angel. dicit quod vltimum statutum non est generale: sed speciale: ex quo disponit bannitum debere rebanniri in vno casu. scilicet si soluat centũ. ⁊ ideo videt

¶Exorbitãs. Quã limitationez notat eã retendo Joã. may. hi. vij. col. v. istã ꝓtenẽ ⁊ limita vt per Old. in cõsi. cliij. ⁊ limita: vt p do. aler. de imo. in cõsi. xlviij. in. vi. ⁊. vij. col. in j. parte. itez limita: vt p bart. soc. in cõsi. ccl. ici. ⁊ cã bononiẽ si. v. tertia rõ est. in. ii parte. Bene. Vad.

¶Ad aliõs. adde domi. de Da. soc. in cõsi. x. inci. quis quẽstiões supra dicte circa pncip. vij. col. i. j. pte. qõ cã cõtenta in vno capitulo nõ refert ad aliud capitulum postea sequẽs ab illo capitulo separatum Bene. Vad.

¶Edictũ. quod dictũ refert etiaz ⁊ sequitur do. Jason may. hic ad fin. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

qđ derogat statuto precedenti per eandem regulam. Super ista q. omissis victis Joan. de imo. de quibus non est multum curandum: que tamen declarani ꝛ retuli tibi in voce. Dicendū est primo quod de crimine falsi. Dynus indubitanter dicit verum: qꝛ etiam si nullum statutum expresse disponeret quod bannitus nō posset rebanniri: nihilominus statutū qđ loquitur de rebannitis non cōprehenderet bannitum p crimine falsi. vt est casus not. in. l. fallaciter. in fin. C. de aboli. per quem ita determinat Bar. in. l. lucius. ff. ad turpil. Super crimine autem robarie forte posset dici idem: qꝛ ex quo primū statutum, phibet speciali ter talem rebanniri videtur habere istud crimen p valde enormi ꝛ odioso. sicut ergo arbitrinz datū in genere aliquibus ex car ceranđi incarceratos restringitur: vt non comprehendet incarceratos pro criminibus secūdum Bal. in. l. ij. C. de epi. audi. Ita videtur qđ generalis dispositio sequentis non cōprehendat hūc casum: hoc tū non determino pro nunc. Sed dico quo ad hunc casum difficultatis perdere ex his que tangit Bald. ꝛ ibi dicetur in. l. titie textotes. ff. cod. sine in. l. turpia. vez quando sunt duo statuta vel due iurisditio. quarum vna est specialior altera quo ad quid ꝛ certo respectu est generalior quod statutum vel que iurisditio: prenaleat: hic eñ primū statutum est specialius quo ad causas: qꝛ loquitur solum de duabus speciebus criminum. scōm vero est specialius inquantum disponit bannitum debere rebanniri in vno casu dūtaxat. l. si soluat certū quid vñ est videndum qđ dicatur esse specialius: de quo dicetur in loco allegat. ꝛ ad materiam vide quod no. ponit Bal. in. l. rogasti. in princ. ff. si certum pe. vbi dicit qđ si statuto cauetur qđ in fauorē banniti nihil possit statui vel disponi. Deinde sequitur aliud statutum qđ quicunqꝫ ceperit bannitum habeat certum premium. Istud vltimū statutum comprehendet etiam bannitum qui alium bannitum capiat facit ter. in. l. si quis in gaio. ℌ. vtrum. S. ad sil. ꝛ quod ibi per Barto. ꝛ Bal. quem ter. adducit etiā hic Bal. pro decisiōe q. hic posite: ille tamē terminus est aliqualiter differens a nostro quia ibi vnum ex duobus statutis: sine dubio omni respectu erat generalius altero nisi respectu persone: quia in primo fiebat mētio de bannito in genere in secundo non fiebat aliqua mentio: ꝛ sic hoc respectu secundum erat generalius. Unde est quasi similis questioni hic mote.

Si quis a filio. Legata expresse repetita a substituto non videtur repetita cum die ꝛ condi. sed pure nisi sit facta expresse repetitio diei: vel si repetitio legatorum expressa nō videtur repetere conditionem vel diem: ex qua vtriaretur dispositio in qua fit repetitio. hoc dicit. Secunda est ibi: seruus heres. Tertia ibi: quod ita. Quarta ibi: sed ita. ¶No. glosſ. positam super verbo bisdem ibi: ꝛ est hic nugatio quedam ꝛc. Baldus hic quem refert Joan. de imol. dicit quod ista est nugatio quedam quia testator voluit prestari legata a substituto bisdem diebus quibus debebant prestari ab impubere sed hoc legatum ab impubere non debebat prestari: quia erat relictum post pubertatem: ergo te stator voluit vnum impossibile huius legati: quia voluit prestari id quod prestabatur ab impubere quod in isto legato non erat verum vt dixi. Sicut ergo in. l. si debitor. ℌ. j. quimo. pig. vel hypo. fol. allegata in glosſ. consensus qui prestabatur a creditore erat nugatorius: quia consentiebat saluo iure suo: et sic nihil importabat ita ꝛ ista dispositio dicit nugatoria: sed ista expositio non procedit ad text. quia non est verum vt patet ex litera quod legata fuissent repetita que, erant prestanda ab impubere: sed simpliciter que erant relicta a filio ꝛ ab eo prestanda. Preterea in exemplo Baldi dispositio non esset nugatoria: sed propter verbum ab impubere limitarctur: vt non comprehenderet istud legatum quod non erat ab impubere prestandum cuius respectu non videtur facta repetitio a substituto: vnde alia ratio prohiberet legatum prestari. dic ergo melius secundū pau de cast. intelligendo istum ter. pront intelligitur communiter in substituto pupillariter qui succesſit in pupillari substitutiōe qđ quo ad istud legatum resultat quedam perpleritas ꝛ incompatibilitas isto modo: qꝛ legatum quod est repetitum a substituto pupillari non debetur ab eo: nisi succedat ex substitutione: ex substitutione autem non potest succedere nisi pupillus decedat impubes. pupillo autem decedente impubere legatum non potest prestari: quia deficit conditio cum esset relictum post pubertatē: vnde videtur velle quod prestetur id quod prestari non poterat ꝛ ideo dispositio dicitur nugatoria que nō hz effectum qñ voluit legata prestari sub eodem die sub quo debebat filius institutus. Et hz ista lec. communiter approbetur est tamen falsa manifeste: quia ꝛ si generaliter dies adiectus legatis relictis a filio esset repetitus in legatis relictis a substituto pupillari. Ista generalis repetitio diei non referretur ad legatum ad quod si fieret relatio dispositio legati redderetur inutilis in persona substituti. casus est expressus in lege cū vulgari. de dote pre. ꝛ vidisti glosſam in. l. talis scriptura. supra eodem. ꝛ ibi per Barto. ꝛ alios. vnde istud legatum remaneret repetitum sine die. cuius contrarium hic dicit vt ergo iste tert. pcedat planius ꝛ sine scrupulo intelligimus eam in substituto vulgariter quādo substitutio fuit facta simpliciter ꝛ non limitata ad etatem impuberem quo casu in legato relicto a filio si decederet pubes ꝛ repetitio a substituto vulgari optime potuit repeti dies vel conditio adiecta a filio sed si filius non esset heres ꝛ moreretur intra pupillarem etatem substituto non deberet legatum: si autem moreretur post pubertatē deberet ꝛ pro hoc facīt optime verba textus ibi id heres meus hisdem diebus dato. ꝛ inferius iterum in ver. sed si ita heres meꝰ dato. proprie enim capiendo verba heres testatoris dicitur substitutus vulgariter non pupillariter: licet largo modo heres pupilli dicatur heres testatoris: vt lege paterfa. ꝛ ibi per Bartolum supra de vulgari ꝛ pupillari. Pro isto intellectu facit etiam textus in ver. sibi heres esset ex quo satis declarabatur quod legata repetebantur a substituto in casu quo filius non esset heres: ꝛ secundum hunc intellectum habes notare duo eleganter ex isto text. ¶Primo non destruendo literam nec diuinando quod datio substituti vulgaris tollit existentiam sui heredis quo ad effectū transmissionis: hic eñ dicitur quod filio mortuo succedit institutus nec fit aliqua mentio de abstentione ipsius filij sine repudiatione: ꝛ tū substitutus succedit ergo impeditur transmissio ex capite suitatis ad heredem filij legitimum. ¶Secundo est hic casus pro glo. in. l. si cui serui omnes. ℌ. j. f. cod. qđ etiam quando repetitio diei vel conditiōis nō vitiaret legatū nihilominus repetitio legatorum facta simplr nō videt repetere diem vel condi. quādo est facta expresse ex verbis testatoris de quo ibi dicet. Si autem teneas lec. glo. qđ hic loquatur in substituto qui succedit ex pupillari: tunc hoc non probaretur hic sed dic vt dicit glo. qđ non fit repetitio: quia ex repetio. legatum redderet inutile: sicut redditur in primo casu ſm glosſ. quia dies fuit expresse repetita: colligitur tū vnum aliud ſm hunc intellectum: vez qđ sicut ista verba non vitiant formā pupillaris substitutionis si filius meus heres erit ꝛ in pupillari etate decesserit talis mihi sit heres: vt. l. si ita. ℌ. qui filio. f. de bo. pos. secundum tab. ita ista verba non vitiant talis sit heres meus: quia intelliguntur per mediam personam pupilli: vt hic patet.

Si quis plures. Quando de certis rebus legat aliqua res certa ꝛ non apparet de qua testator senserit declaratio pertinet ad heredem. hoc dicit. Secūda ibi: sed si non apparet. ¶In glosſa prima ibi: nec bredi ex pluribus ꝛc. hanc glosſ. reprehendit ℘. quem sequitur hic Bal. ꝛ Joan. de imo. qꝛ ſm eos est longa differentia inter eligere ꝛ declarare. nā ille q eligit declarat conceptum voluntatis sue nunquid senserit testator que quidem voluntas est reducenda ad mediocritatem: quia ita presumitur testatorem sensisse. sic intelligo. l. legato generaliter. ℌ. eo. Sed in casu nostro heres nō exprimit voluntatem suam: sed declarat quid si senserit testator vnde non possumus dicere: sicut in casu prioꝛi quod ista sua voluntas limitet ex eo qđ tacite sensit testator: qꝛ hoc quod declarat heres est illud quod testator sensit. cuius menti ꝛ sensui sine dubio est standum: vt. l. in conditionibus primo loco. ℌ. de condi. ꝛ demonstra. ꝛ. l. si imbi ꝛ tibi. ℌ. in legatis. S. codem in fi. ꝛ hoc credo esse verius de subtilitate iuris ratiōe premissa quam non ita clare ponūt doc. licet pau. de ca. teneat sententiam gl. ne dek materia heredi malignandi: ꝛ ad preiudicium legatarij asserentis quod testator senserit de prioꝛe ꝛ habet multaz equitatē ista opinio. Sz tamen prima magis ꝓcedit secundum regulas iuris possumus tamē dicere quod nisi persona heredis esset valde grauis ꝛ honesta iuder posset defendere iuramentum heredi declaranti voluntatem testatoris. vt. l. teopompus. ꝛ ibi per Bartolum infra de do. prele. ¶In glosſ. posita super verbo heres ibi heredi magis ꝛc. Ista glo. reputatur no. hic per doc. in quantum scilicet vult quod differentia sit inter eligere ꝛ declarare cui addit Baldus variare: sed in declaratione non potest. glo. est singu. ſm eum ibi Bal. in. l. si in fi. C. de condi. ꝛ quod no. Ange. ꝛ ℳodern. in gende. Secundo est notabile: ista gl. inquantum vult qđ heres vt hic per Barto. ꝛ plenius per eundem in. l. inter stipulantem. ℌ. j. ff. de verbo. ob. cui adde tria duntaxat quod hz verba ambigua libelli quilibet posset interpretari etiam ad preiudiciū alterius: vt. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi. non tamen pōt interpretari ex obscuritate: que surgit ex multiplicitate cause ex qua actus potest videri celebratus textus est singul. quem ibi nolige quo ad fauorem interpretantis: vt ibi declarat Bartolus

☞ Secūdo adde qđ quis ficta persona non possit interpretari voluntatem sui precedessoris: vera tū persona hoc potest: vnde licet heres non interpretetur verba defuncti successor tamen in officio interpretatur

cio interpretatur verba predecessoris scōm Bald. qui ita declarat in. l. ab executore. in princi. de ap. Tertio adde secūdū Ang. in. l. si quis intentione ambigua. ff. de iudi. qđ sicut heres non interpretatur voluntatem defuncti seu libellum: ita dño non interpretat libellū productū ꝛ pozrectū a suo procuratore generali. certa dic vt in. d. ℌ. j. in. l. inter stipulantē. ¶In eadē glo. ibi periculosum esset pupillo ꝛc. hec glo. facit errare Bal. hic qꝛ nō cōsiderat nisi vnū detrimentū vnius persone quo ad hoc: vt tutela incerta reddatur nulla. f. pupilli. Unde Bal. infert hic qđ si daretur executio: verbi gratia stichus in testō ꝛ essent plures eodez nomine valeret datio: qꝛ hic non agitur de preiudicio ꝛ damno alicuius tertij. ꝛ esset declaratio heredis scōm eū: secus dicit si testator daret executorem incertum de certis: verbi gratia vnum ex libertis suis: quia tunc ista incertitudo vitiaret dationem executoris: ex quo nō apparet qs sit deputat⁹ in ꝛta ea que habent in. l. si fuerit. ꝛ in. l. quidam regulatus. ff. de re. du. sed Bart. hic declarando glo. dicit † qđ datio tutoris incerti: ideo non vz nō solum ne preiudicetur pupillo: ℌ etiam ne preiudicetur illi qui vocatur ad tutelam de quo testator forte non sensit. Est enim tutela onus ꝛ grauamē. vt. j. tria onera. ℌ. de excu. tu. cum multis aliis: ꝛ attenta hac scōa ratione idem videt dicendum in executore qđ in tutore cuius officium est simile officio tutoris: vt traditur in. l. pe. S. de tute. ꝛ per Barto. in. l. quidā relegatus. ℌ. de reb. du. ꝛ iō Joan. de imo. dicit hoc dictum Bal. non procedere sed non perpendit qđ istud est de mente Barto. vt. S. dixi. ꝛ sic executor in testamento non potest deputari incertus ita executor ad gratiam exequendam secundum glosſ. in. c. tibi que super verbo certo. de rescrip. lib. vj. ꝛ vtrum possit executor deputari qui nominabit ab alio ꝛ in hoc sit differentia inter tutorem ꝛ curatorem: vide omnino quod ponit Bart. in. d. l. quidam. ꝛ Bald. in. d. l. id qđ pauperibus. C. de epis. ꝛ cler. in prima questio. ꝛ qđ tangit bart. ꝛ Bal. post eum in. l. j. C. de sacrosan. eccle. ꝛ plene possuit Joā. in nouella in. c. j. de procur. lib. vj. Et vtrum valeat citatio incerta ꝛ quid si comparet ille de quo inder nō senserit vide hic per Bal. ꝛ per glo. ꝛ ibi plenius in. l. eum quidem temere. S. de ind.

Si parti. Valet legatum factum parti ciuitatis si respicit honorem vel vtilitatem publicam hoc. d. ¶In ter. ibi ad compēdiū ꝛc. Iste ver. videtur tacite sentire qđ si legatum qđ fit vni parti ciuitatis non pertineret ad ornatum vel lucrum totius ciuitatis hoc legatum non posset exigi quasi vna pars ciuitatis non faciat vniuersitatem. Et ex hoc potest inferri qđ quādo istud legatum pertinet ad ornatum vel vtilitatē reipu. Ipsa res pu. possit tale legatum exigere: ꝛ hoc sentit hic Barto. Ly. autem dicit quod etiam illa pars ciuitatis posset exigere legatum ꝛ vtraq; practica potest esse bona secundum Joan. de imo. Sed prima videtur magis consonare textui qui videtur velle in effectu qđ propter ipsam rempu. ꝛ eius comtemplatiōe cōsistat legatum Quis autem possit petere legatum factum ciuitati dicemus in. l. ciuitatibus. in prin. infra eodem Quia glo. hic nihil habent super quo sit scribendum dicendum est aliquid super tribus. q. quas not. tangit hic Barto. ꝛ licet ℳodern. sup prima nihil plenius dicant: videtur tamen qđ opi. Barto. nō sit vera. sed potius opin. Dyn. qui tenuit qđ vna pars expulsa de ciuitate nō possit facere syndicum tanquā diuersitas mouetur per text. in. l. ñ. ℌ. bisdem temporibus. quem allegat Barto. hic licet dicat narratiue quod illa pars que successit a repu. constituit sibi tribunos: non tamen dicit quod illa constitutio non sint valida si postea non fuisset approbata: ꝛ in contrarium facit text. in. l. ñ. ℌ. deinde el. ñ. cod. titu. vbi dum loquitur de eadem successione text. dicit qđ. ll. facte per illam partem sedentem non recipiebantur in repu. nisi fuissent approbate per. l. hortensiam. Sz potest responderi defendendo opi. Barto. hic qđ illud erat ideo qꝛ plebs sola ante illa tēpora nō poterat cōstituere. l.ª ꝛ ita intelligit ipse in. l. omnes populi. in. j. q. in ver. ñ. quero. ff. de iusti. ꝛ in. sed ista rūsio nō est tuta: qꝛ licet sola plebs non posset cōdere. l. erat tū pars populi cōdētis legē: vñ ille ter. bene facit cōtra istam opi. Preterea si verum esset qđ quilibet congregatio que fit pro iustitia sua cōsequēda faceret corpus ꝛ vniuersitatē: sicut ipse dicit allegādo glo. in. l. j. qđ cuiusqꝫ vni. no. in prin. que tamē habet alium sensum: vt manifeste patet ex exemplo ibi posito de vniuersitate scholarium sequeretur qđ creditores qui conueniūt simul ad pacisendum cum debitore propter cōsequendum suum faciālius facerent vniuersitatem. qđ Barto. negat expresse in. l. ꝛ sui. in fi. ff. de pac. ꝛ probatur ibi in vltimo rūso dum dicit qđ si maioꝛ pars creditorū consentit debet intervenire approbatio pretoꝛ pars qđ non esset si illa congregatio faceret collegium: vt. l. cū mario. ff. ad muni. cum ergo ter. in. l. iij. ℌ. fin. de collegi. illi. dicat qđ omnia collegia censentur reprobata que non sunt approbata secundum consultum vel constitu. principum supple vel alia. l. que boc possit ꝛ ista species collegij non reperiatur approbata videt stādum opin. Dyn. pro conclusione tamen Bart. in casu posito per eum videtur esse vnus casus fin. secundum vnum intellectū ibi positum in glosſ. quem not. ibi Barto. ꝛ inducit ad hoc in. l. pe. ℌ. ff. si ſrui. vendi. per quem ter. Bald. ibi decidit qđ si vna pars vniuersitatis habet cōtrouersiam vel litem cū alia cōsideraf: vt vniuersitatis de per se: ꝛ potest cōstituere syndicum ad litigandū ergo eodē modo poterit hic pars expulsa considerari vniuersitas in negotijs que habet tractari ci altera parte tanqꝫ ci aduersario: sed ille ter. vere nō probat istā cōclusionem: nam scōm verū intellectum ibi tota vniuersitas habebat causam cum quibusdā particularibus de vniuersitate tanqꝫ cum singulis vel cum eoū successoribus: vnde propter hoc ego nō recederē a sententia Dy. Bal. tamen hic dicit qđ ita practicatur sicut ipse dicit: ꝛ qꝛ ideo der. transeunt cum eo seruaretur sine dubio sua opi. in practica.

☞ † Scōo adde inquantum dicit qđ pars guelfa ꝛ Ghibellina non constituunt collegiū: qꝛ sunt factiones seditiose in republi. ꝛ per consequens eis non potest legari: adde primo qđ idem consuluit Ray. in alio casu de quo dicemus in ꝓlti. qđ. ꝛ refert ꝛ recitatur Bald. in. l. j. in prin. in vlti. q. ff. qđ cuiusqꝫ vni. no. dicens qđ sub nomine alterius istarum factionū non potuit constitui collegiū ꝛ vniuersitas: quia sunt factiones ꝛ collegia improbata: ꝛ idem sentit Bald. in. l. ij. ℌ. deinde. S. allegata. ꝛ dicuntur qualitates iste non innate: sed create ex odio vel amore: sicut eleganter declarat Bald. in. l. j. C. ad. l. iul. viscelliaz. qđ autem vniuersitas illicita non possit acquirere ea que sunt iuris: est text. cum gloſſ. ꝛ ibi ponit Bal. in. l. j. S. quibus. ff. qđ cuiusqꝫ vniuer. no. potest tamē possidere secundum Jac. de are. ibi qđ vtrum sit verum nō determino nunc licet bal. cum sequaꝫ pōt aūt legari singulis deuniuersitate illicita: licet nō vniuersitate: qꝛ hec pena non reperitur imposita a iure qđ eis nō possit legari ᵇ scōm Bald. in. c. j. ℌ. cōueti culas. de pace iur. firm. in vſi. feudo. licet alijs penis possint puniri: vt ibi: ꝛ. l. de colle. illi. Tertio adde vltime questio. Barto. inquantum dicit Bonifacium declarasse qđ subiectio facta separatim de ciuitate tudertina a duobus partibus quarum vna erat in ciuitate alia extra non valuit: quoniam illa que fiunt a collegio debent fieri collegialiter vniuersaliter simul congregata: vt l. sumn. in fi. ꝛ ibi per Barto. ff. de pact. ꝛ. l. ij. C. de decu. lib. x. ꝛ in c. in causis. ꝛ ibi no. extra de ele. nam primo debes aduertere qđ bonifacius sensit manifeste quod neutra istarum partium de per se facit collegium. super quo vide omnino quod ponit Barto. solenniter qui perfecte distinguit in. l. omnes populi. in. j. qđ. prin. ff. de iusti. ꝛ iure. ex quibus vnum dictum appropriat hic fido. Joan. de imo. dicens qđ quando pars que fuit expulsa iuste ejecta fuit propter culpam suam: tunc amittit ius collegij qđ totum remanet in his qui remanserunt in ciuitate: vt. l. amissione. ℌ. qui deficiunt. de ca. dimi. iuncta. l. sicut. in fin. quod cuiusqꝫ vniuer. no. sed ego cū alias scripserē in. l. omnes. de iusti. ꝛ in. rescrīdo similiter dicta bar. in loco preallega. dubitani de hoc dicto qꝛ expulsio facta de ciuitate simpliciter nō solū non facit aliquē hostem ciuitatis: sed nec facit euz haberi pro deportato. Lasius est not. ꝛ ibi per bar. in prima cōstitutio. floriū. ℌ. fina. debet ergo intelligi doc. Bart. in. d. l. omnes populi. ꝛ ita credo eum sensisse propter. l. quā alle. in expulsis de ciuitate qui sunt facti rebelles. Bal. autem vltra distinctionē positam per bar. in loco prealleg. dicit hic qđ quādo vna pars expellitur de ciuitate potestas collegij remanet penes maioꝛē partē que dz citare minoꝛē partē ad locum tutū: ꝛ ipsis nō cōparentib⁹ expedire negotiū. alle. Innocē. in. c. ñ. de no. oper. nun. sine ergo pars expulsa sit maioꝛ sive pars que remansit in ciuitate ad illam pertinebit citare aliam: vt dixi ꝛ expedire negotium: ꝛ si sic fuisset factum in subiectione ciuitatis tudertine qđ potuisset subiici: sed quia ambe partes seorsum consenserunt non premissa citatione minoris partis. vt dictum est: ideo non valuit illa subiectio: licet vna pars fuisset maioꝛ alia: ꝛ ita debet limitari do Bal. qui ponit istā. q. in. l. j. in pn. ff. qđ cuiusqꝫ vni. no. sed adhuc restat vna difficultas: quia Bal. hic ꝛ ibi. ꝛ Joan. de imo. hic sequens cū videtur velle qđ ad hoc possit procedere maioꝛ pars: ꝛ si non sint due partes congregate dūmodo sit maioꝛ. sed hoc videf contra ter. expresse in. l. nulli. ff. qđ cuiusqꝫ vniuer. no. ꝛ in. l. nominationem. C. de decu. lib. x. ꝛ cōtra Barto. qui ita determinat in. l. omnes populi. in. j. qđ. prin. in ver. j. quero. ff. de iusti. ꝛ in. vbi dicit per istas. ll. quod maioꝛ pars non potest citatis absentibus statuere aliquid nisi due partes sint presentes: ꝛ istud dictum approbat do. Abb. ℳodern. quando vniuersitas nō haberet certū officialem seu superiorem per quē deberet cōgregari ꝛ actus non esset faciendus. ℌ. certum terminū. vt ipse no. in. c. cū omnes. in vlt. col. extra de constit. In illis enim duobus casibus vez quando instaret finis termini vel esset superior: qui habet cōgregare vniuersitatem nō sequitur dicta bar. qđ non prosequor: nunc: qꝛ esset nimis longum. Sed dico ad qđ. nostram qđ dicta Bald. hic ꝛ do. Joan. de imola. loco alle. essent intelligenda vel quando erant presentes due partes: vel quando maioꝛ pars: licet due partes nō essent presentes poterat expedire actū citatis citandis. Adde etiam scōm ℳoder. hic qđ ciuitas subiecta non pōt transferre iurisditio. in alterum

a ¶ Quod bānit⁹ nō posset. Adde nellū in tractatu de bānitis. Nic. sup.

b ¶ Defuncti p hāc doctrinā positam hic p Bart. doc. Adde q̄ no. consuluit. d. abb. in 2si. clxxxvi. inci. casus i effectu. clxx. inc. hēre⁹ qđā. in fi. vol. vbi vide oino. Bene. Va.

a ¶ ℓ. vide Albe. ō rosin. j. pte statuto rū. qđ. vi. ꝛ do. anto. de bu. in c. fi. ī. xxxvj. col. de 2sue. ꝛ oino Sel. in. c. cū oēs. in. xv. col. in me. de cōsti. Bene. Va.

b ¶ Legari. adde tu formalem ter. ad hoc in. l. cū senatus. de re. du. bene. Val.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Quod aut. Adde qđ ista distinctio fuit Rapha. cn. in. l. qđ traditum. de 2di. demõ. ¶ Dan. de cast. in. d. l. si fortidianũ vbi vide lati⁹ p do. ale. de imo. mihi tñ clare firmãtẽ cõtra quã distin. vide tex. in. §. transferri. insti. de ademp. leg. bñ. va-
b ¶ Dictio scz. adde qđ ista dictio. s. videlz ¶ si miles nõ solũ sunt declaratiue. sz ẽt restrictiue ¶ modificatiue. vt est gl. iiij. in. c. si. de priui. li. vj. barto. in. l. j. ff. ad. l. aq-
bal. l. si q̃s libet. ff. de bo redi. instit. frã. de are. i cc̃u cã. de re sti. nico. super.

c ¶ Uerbuz assignat. ad de. l. cũ pr. i. §. dulcissimis. ff. de le. ñ. l. j. i. §. assignare. ff. de §. signi. ¶ in. l. assignare. ff. de assig. liber. Nic. supe.

d ¶ Quinto no. qđ no refert. ¶ cõmẽdat do. iasbici pri. vj. co. Bñ. pa.

e ¶ Uacat. Adde lud. ro. i 2s. celsi. qđ dicit q õ il le ter. l. si ma ritus. facit bar. vehemẽ ter errare: qr 3z ter. ibi dicat qđ ma rit⁹ ¶ pater habẽt equa le ius itelligit i gñe nõ in specie qđ patet quia si concurrerent prefer retur maritus etiam si ineẽle ius haberent. l. ñ. §. ñ. cum l. sc. de adul. ¶ ita etiam Bartol. reprobat Rapha. cu. in dicta. l. si maritus. ¶ ibi Angel. per text. in. l. j. de offi. consu. Bene. Ua.

¶ Preuentionem sufficiat. adde are. i ca. nõ ita. ñ. q. vñ. Ant. de bu. c. qñ §. de pha. Nicol. supe.

in preiudicium cui superioris: vt in. c. cũ tpe. extra de arbi. ¶ in. c. dilecti. de ma. ¶ obe. quoũ dictis adde qđ not. ponit Bal. super hoc in. l. ex hoc iuregentium ver. iñ. quero. de iu. ¶ in. vbi idem determinat in effectu dicens qđ sola prouincia: vel populus non recognoscens superiorem põt se subijcere alteri. Utrũ autem quasi possessio iurisditio. possit auferri superiori. ¶ transferri in alium per inuestituram receptã a subditis ab alio ¶ iuramentum fidelitatis prestitũ. vide qđ no. ponit Innocen. in. c. dilectus. de capel. monachorum. ¶ Bald. in. l. si. in. v. char. C. de ser. ¶ aqua. Et ego plenissime scripsi post Barto. in. l. quod meo. in prin. ff. de acquir. pos. Et ad id qđ tangit hic Bar. qđ vor dz dari a collegiatis nõ separatim sed simul. vide plene. d. Anto. in. c. cũ omnis. ¶ Bart. quem etiã adducit hic Jo. de imo. in. l. oẽs populi. in. j. q. princi. ver. iñ. quero. de insti. ¶ in. ff. que dicta limitant singu. Archi. et Jo. an. in. c. si capitulo. de concess. prebẽ. lib. vj. ¶ vtrum ratificatio actus gesti nomine capituli p platũ ¶ quosdã alios de capitulo possit ratificari ab aliis singu. ¶ non collegialiter. vide gloss. not. ¶ ibi Jo. an. in nouella. in. c. j. de re. eccle. nõ alie. in vj. cõtra quaz tz Bal. in. l. per fundũ. ff. de ser. ru. pre. ¶ forte melius vide etiã ad materiã qđ not. Bal. in. l. si quis mihi bona. §. j. ff. de acqui. here.

Summarium.

1 ☞ Cum eadem res legatur duobus vel pluribus separatiz in dubio per legatum factum secundo non videtur recessum a primo vide ali quid in nu. 9.
2 Dictio scilicet ponitur limitatiue.
3 Uerbum assignare quid significet.
4 Dicto tamen est adnersatiua ¶ limitatiua ad precedentia.
5 Actus inutilis respectu vnius continet tacite actum vtilem, respectu alterius.
6 In his q̃ sunt iuris põt respondens rñdere per verbum credo.
7 Qui vendit rẽ sibi legatã per hoc nõ videtur renunciare legato.
8 Legatum factum a domino seruo qualiter valeat.
9 Qui nullo iure admitteret ad partẽ regulariter non facit partẽ.
10 Legatũ alternat iuũ nõ dicit esse vnũ sed continere plura legata.
11 Appellatione fundi continetur etiam pars fundi p̃o diuiso.
12

Si pluribus. Si vna res duobus legatur ¶ discitur vnicuiq; debẽt p ratã. si vero vnicuiq; per se facit sibi partes per concursum nisi 2ftet qđ testor datũ secũdo voluit adimere a primo vel qđ 'voluit vnumquẽq; 2sequi solidũ quo casu vltimo vni debẽt res ¶ alteri extimatio: ¶ int̃ occupatio p litis 2test. b. d. Scõa est ibi: qđ si separatim. Tertia ibi: nisi testator. Quarta ibi: electis. ¶c. Ultima ibi: plene ¶c. ¶ Mo. quod qñ eadem res legatur duobus separatim vel pluribus in dubio per legatum factũ scõo nõ videtur recessum a primo. sz cõtra hoc ter. in. l. sicut. j. de adi. leg. Blo. ibi dicit ¶ videtur sequi Bart. in vltimis verbis suis qđ ille ter. q dicit qđ videt fieri adẽptio tacita a primo cũ relinquit a scõo intelligit qđ videat fieri ꝑ parte quatenus per concursum diminuit pars primi: ¶ Dy. ibi reprehendit istã sol. per ter. in. l. translatio. eo. titu. qđ quo ipse inducat nescio. sed potest induci circa mediũ hoc modo: qr sicut legatum relictuz ab vno si postea relinquit ab altero tacite vt inducere: vt primus omnino nõ teneat: vt ibi dicit eadẽ rõne legatũ relictũ vni videt adẽptiõ ab eo si alteri relinquat ¶ hoc vt magis de mente dicte. l. sicut vñ Dy. ibi soluit aliter vz qđ ibi legatum debatur scõo sub commemoratione primi. verbi gra qđ titio legaui lego sempronio quo casu facilius fit renocatio primi legati: vt. l. nam ad ea. j. de condi. ¶ demon. sed Bartol. reprehendit hanc solutionem in. d. l. si cut. dicens qđ est contra casum in. l. iulianus. in princi. de hered. insti. ¶ in. l. triplici. de ver. signi. in quib⁹ dicit qđ pars relicta secundo heredi sub commemoratione primi in eadẽ parte instituti facit vt scõs concurrat cum primo: ergo totalis ademptio nõ vt facta a p̃o nec est differẽtia inter hereditatẽ ¶ legatuz: vt ipse ibi ꝑhat ¶ sic apparet ¶ quod vera solutio satis faciat ad. l. sicut Quia so. gloss. quam Barto. approbat restringit text. ¶ preterea nõ videt vera: qr qñ duo faciunt sibi partes per concursum hoc videtur potius esse ex potestate. l. quã in tacita ademptione testatoris: sed ad hoc posset respõderi qđ. l. dispositio inducitur ex tacita voluntate defuncti. vnde prima ratio est fortior. Secũda so. Dy. videtur reprehendi per iura predicta quam Baldus videtur approbare in. l. si fortidianum. C. de lega. ¶ eam limitat vt
a ibi per eum. Nos possumus concordãdo opi. dicere qđ aut testator scõo legat simpliciter aut sub cõmemoratione primi legati primo casu procedat iste text. quod non presumitur ademptio primi p̃o secundo nisi ꝑ parte. Scõo casu subdistingue quod aut se cũdũ legatũ sequit incõtinenti post primũ: ¶ tũc silr non videt recessum a p̃o p. l. iul. ¶ l. triplici ꝑallegata. nõ obstat ter. in. l. nam ad ea. vbi vꝑ dici 3ziũ: nã vt. d. bar. in. d. l. sicut. faciliꝰ fit mutatio dispositiõis circa eãdẽ ꝑsonas ꝙ circa diuersas: ¶ hoc ĩo qr nõ agit de tãto ꝑindicio: vt de se pz. Scõo casu vera sit solutio Dyn. ¶ ita intelligat. l. sicut. qđ ꝑ scõm legatũ videat recessum a p̃o ¶ qđ est factũ sub cõmemoratione primi: facili⁹ ergo eñ ꝑsumit⁹ mutatio voluntatis ex interuallo ꝙ incontinẽti: vt ꝑhat in. d. l. nã ad ea. ¶ benefacit ter. ¶ qđ ibi ꝑ Bar. in. l. titia. §. idẽ rñdit. ff. de verb. ob
☞lig. ¶ ista distinctio vꝰ posse tolerari ad ista iura. ¶ † Scõo no. s.
b nisi ipse testator ¶c. qđ ista dictio scz⁹ ponit limitatiue de quo vi de per Barto. ¶ de dic vt in. l. quesitũ. §. si qs fundũ. de fundo instru. ¶ † Tertio no. ibi assignatur ¶c. qđ verbũ assignare⁹ põt im
3 portare transla. oñs fm subiectã materiã aliqñ importat minus. de qua vide per Bar. soleniter in. l. si cõstante. in prin. §. solu. ma
c trimo. ¶ † Quarto not. in ver. ita tñ. qđ ista dic. ita tñ est aduersatina ¶ limitatiua ad ꝓcedẽtia. 2cor. ter. in. l. Inciusi. §. q habeat. j.
4 ad treb. ¶ Quinto no. qđ vbicunq; alicui cõpetat facultas eligendi ex. l. dispositione nõ admittit⁹ variatio post electionẽ ¶ hãc l. allegani tibi in. l. serui electio. in prin. §. eod. ¶ † Ultimo no. in
d l. plane. in prin. qđ actus inutilis respectu vnius aliqñ continet tacite actũ vtilem respectu alterius nã legatũ inutiliter factum alicui ꝙtinet validã ademptionẽ factã a primo aliqñ etiam respectu eiusdẽ persone ac inutilis cõtinet aliqd validũ: sicut videm⁹ qđ stipulatio inutilis ¶ ꝓmissio cõtinet 2fessionẽ validã debiti: vt est ter. no. ¶ ibi per Barto. in. l. si ita stipulatus. §. grisogonus de ver. obli. nec extinguitur hic legatum factum primo immediate per inutile legatum scõo qr hoc nõ esset rationabile: ex quo vti le ab inutili põt separari: sed ex ademptiõe tacita que vt dixi est valida. ¶ In gl. super verbo portionem ibi: ¶ ita ipsi soli habent vnã medietatẽ gl. ista reprehẽdit hic ꝑ oẽs: ¶ 3ziũ in. l. plane ¶ ꝓn. j. e. ibi 3ziũ vꝰ ꝑbari in ter. ibi dicit qđ vnius ꝑsone ptãte fungũ tur. ptãs aũt vnius persone nõ extenderetur nisi ad ratam equa lez cũ aliis: ¶ ad vnã ratã dutarat. ergo similiter iste due persone que computantur p̃o vna duobus aliis disiunctim vocatis vocabuntur ad vnã ratã. i. ad tertiam: ¶ ita est tenendũ. ¶ In glo. posita super verbo contestatus. Tractat hic solenniter Bar. referens dicta Dyn. ¶ alios qualiter inducatur preoccupatio seu preuentio tam in officij ¶ iurisdi. quã in iure qđ deducitur in iudicio cuius dictis adde ¶ primo inquãtum dicit quod per solaz citationez inducitur preuentio iurisditionis. Primo qđ potest dubitari vtrum istud fit intelligendum de citatione verbali dutarat an non etiam de reali que fit per capturam ¶ dicenduz est sicut ponit no. Joã. an. in. c. j. de obli. ad ratio. in nouella. qđ fortius vel saltem similiter inducitur ꝑ actũ p captũra rite factã: qz fortior vꝰ esse citatio realis quã verbalis ¶ ban: ¶ sniam secutus est Ange. post Bald. allegans dicta Archi. in. l. si quis postea. ff. de iudi. ¶ 3z tert. in cle. j. de bere. videatur velle quod ꝓprie citatio que fit verbo banc opi. firmauit Bald. in diuersis locis vz in. l.
☞ fi. C. de male. ¶ mathe. in. l. si fugitini. C. de ser. fu. ¶ in. l. senatus.
☞ in fi. C. qui accu. non pos. ¶ in. l. officiales. C. de epi. ¶ cle. † Secun
do adde quod in preuentione iurisditionis q̃ fit per citationem non ꝟlocũ qñ ille q ꝟz eandẽ ptãte est impeditus vel eius offi
e cium vacat⁹. Casus est no. quem ibi ponderat Bart. ad hoc vltimum in. l. si maritus. la. ñ. circa princip. ff. de adul. Tertio adde qđ per bannum datũ malefactori non preuenitur iurisdi. nisi qñ delinquens erat in loco tpe banni si est locus delicti. ita no. Anto. de bu. in. c. ꝑpo. extra de fo. compe. declarans dicta Joan. anti. de cõpe. in. add. §. j. ver. sed pone. Quarto adde quod apud
f cano. fuit dubiũ vtrũ ad preuentio. sufficiat⁹ vna citatio vel requantur plures vel vna p̃o tribus. ¶ communiter tenẽt quod sufficit prima in. d. c. ꝑpo. sti ꝟz Jo. an. ibi sentiat contrariũ in nouella. Quinto adde qđ ter. in. l. cum quedam puella. in principio ff. de iur. om. iudi. quem sic intelligunt ibi Barto. ¶ Ang. videtur velle qđ ista preuẽtio fiat p̃ litis conte. ¶ sic videt nõ sufficere citatio. Sed potest respõderi altero de duobus modis vel quod sit speciale in illo casu: qr mulier transfert domicilium quodam modo ex necessitate: ¶ ex causa formabili: sz ꝑpter matrimoniũ ¶ hoc magis placet vel qđ ibi iudicium non ceperat a citatione: quia forte mulier sponte se obtulit in iudicio. vnde equum videtur quod quouisq; potest opponere declinatorias qđ est regulariter vsq; ad litis contestationem: vt no. in. l. quidam consulebatur de re iudi. ¶ in. l. si conuenerit. de iur. om. iu. ¶ in. l. non videtur. ff. de iudi. non videatur preuenta: hoc tamen esset durum dicere quia non potest negari quod 'iudex in comparente sponte non ceperit exercere suam iurisditionem si aliquid est processum
☞ in causa. † Sexto adde quod preuentio que fit per citationem vel per litis contestationem non durat nisi durante illa instantia: unde si illa instantia sit finita reus non dicetur preuentus in noua instantia virtute illius citationis. ita dixit guliel. de cuquem refert ang. in. l. cum quedam puella. in prin. de iurisd. omiu. per ea que habentur in. l. bos accusare. §. hoc beneficiũ. ff. de
accu. ¶

accu. ¶ in. l. si quis repetere. ff. ad turpil. Septimo adde secundũ Jo. de imo. hic qđ ratio quare iurisditio preuenit sola citatiõe: ¶ in plurib⁹ procuratoribus requiritur litis cõtestatio in procuꝑã do est qr officiũ iudicis in exercẽda iurisditiõe est vniforme ante litis contestationẽ ¶ post. vnde inde: delegatus potest reuocari post litem contestatã: sicut ante: vt. l. iudicium solnitur. ff. de iudi. ¶ ideo satis est qđ ꝓ citatione ceperit iurisditionem exercere: vt videat eum occupasse: sed officium procuratoris habet se dissimiter ante ltẽ ¶ post litẽ contestatã: qr prius potest reuocari ad placitum domini: sed post litem contestatam non potest sine iusta causa. l. ante litis. de procura. ¶ ideo preoccupatio attenditur tempore litis contestate magis q̃ ante: qr illo tempore officium eius efficitur fortius et validius: illa tamen preoccupatio non excludit alium procuratorem ab agendo ipso iure: sed ope exceptionis: vnde valeret processus factus cum eo si non oppone retur secundum Jo. an. in. c. si duo. de procu. lib. vj. ¶ adde singu. doc. eiusdem Jo. an. in. c. dispendia. in prin. de rescrip. lib. vj. vbi vult ¶ est nouum dictum quod preuentio facta per citatio. de reo operet effectum non solũ in illa causa: sed etiam in alia inter easdem personas quod vtrum sit verum non discutio nunc. Scõo principaliter adde his q̃ tãgit hic Bart. circa preoccupationẽ in ris. qđ deducit in iudicio: nã ipse reprehẽdẽdo, distinctio. Petri dicit quod. l. si quis a multis. ¶. l. si vero. ff. de pecul. nõ loquunt in actione reali vt Pet. dicit: sed in actione personali: ¶ hoc ego cõcedo: qr in quibusdã aliis actionibus personalibus fit similitudo. de act. de peculio de quibus in. d. l. si vero. ¶ ptz in. l. inter eos. in prin. de re iudi. Preterea in. l. si quis a multis agitur actio. personali ad dandũ. vnde intellectus nõ est verus. sed per hoc non sequtur qđ conclusio non possit esse vera per duas. ll. quas alleg. vz per. l. is a quo. ff. de rei ven. ¶ per. l. pe. de pe. here. que hoc videtur probare. Nec ob. ratio quaz vltimo loco tangit Bar. cõtra Pe. qđ nõ possit assignari bona ratio differentie: qr imo videt posse qñ in act. reali ꝑ litis cõtestatio. nõ ðz quasi contrahi sicut in actione personali vñ non acquiritur nona obligatio vel nouũ ius per litis cõtestationẽ, ꝑpter qđ videatur posse induci nouã preoccupatio: qđ secus est in act. personalibus in quibus quasi contrahitur vt. l. iñ. §. idẽ scribit. ff. de pecu. ¶ accumulat obligatio. obligationi: non est ergo mirum si ille qui virtute contestationis in actione personali corroborauit ius suum ex noua obligatione faciliꝰ dicatur preoccupasse eꝫ in actione reali. Nam illa differẽtia quã assignat Bart. in sua distinctione. de qua diximus in voce non videtur esse ita probabilis: dicit enim qđ in. l. pe. ¶ in. l. is a quo. ideo nõ fit preoccupatio litis contestatione: qr iste cause non possunt esse simul vere. qñ duo non possunt esse domini insolidum. Sed ego non video quod ista incompatibilitas causaruz inducat hic qđ non fiat preoccupatio per litis contest. marime quia preoccupatio que fit tali modo non videtur fieri ex presumptio. iustitie agẽ
a tis: sed ex maiori diligentia quam debet sibi prodesse[a] iuxta regulam positam in. l. pupillus. ff. de priui. cre. Unde probabilius videt qđ supra dixi sequendo distin. Petri. ¶ maxime quia licet iste due cause sint incompatibiles: ¶ forte propter hoc posset imaginari aliqua inequalitas ad alias causas compatibiles cõtra tamen videtur quod propter ynam qualitatem facilius esset admittenda preoccupatio in istis causis quam in pluribus causis compatibilibus: qr in istis preoccupatio que fieret fit sine preiudicio grani alterius propter cautionem que interponitur restituenti: vt patet in dictis iuribus ¶ propter ius alterius qđ non extinguitur. Sed si essent duo rei credẽdi ex causa lucrativa qui non essent socij hic ex preoccupatione fieret maius preiudiciũ qr quod consequetur vnus non tenetur communicare alteri. vt. l. in l. fal. hoc obseruandum. j. ad. l. fal. ¶ not. plene per Barto. in. l. ex duobus. ff. de duob. reis. ergo videtur concedẽda preoccupatio per litis conte. ex quo in istis casibus minus preiudicij generat. argu. l. si fi. C. qui pigno. obli. pos. ¶ quod not. in. l. fina. C. de pac. Secundo adde. d. Bart. inquantum dicit reprehendendo Pet. quod in. l. nostra non agitur ad idem sed ad diuersa: nam cum re
urentia videtur variare a seipso: quia inferius in distinctione sua ponit istam. l. in casu in quo agitur ad idem ex eadem causa intellige eadem causa specie sicut videtur esse de mente Barto. ¶ hoc est verius: quia posito sine preiudicio veritatis qđ hic vtriq; legatario competeret a princi. ac. alternatiue ad rem vel ad precium: hic tamen preoccupatio nõ consideratur nisi respectu eiusdem rei vz vt qui prius est litem contesta. habeat rem ¶ alter ab eadem re excludatur vel respectu eiusdem precij vt si ille qui preoccupauit contestando litem eligat precium alter idem precium nõ possit eligere: vnde quo ad effectum preoccupationis per quẽ preoccupatus non excluditur ab alia re sed ab vna ¶ eadem re quam prior eligit satis dicuntur iste actiones competere ad idẽ vt ipsemet fatetur in sua distinctione: vnde probabiliter posset defendi distinctio Pet. potes tamen tenere quam vis. Ultimo adde inquantum Barto. in sua distin. dicit per. l. in operis. ff. lo eati. quod quando plures actiones ex eadem causa competũt ad idem sed vna est prior ¶ alia posterior in tempore: tunc illa q̃ est prior tempore prelanet. hoc dictum si recte consideretur est valde singulare: nam secundum hanc doctri. sequitur quod si sunt plures creditores habentes actiones personales ex eadẽ causa. verbigratia ex donatione locatione et si. que competant ad vnam speciem qui prior est tempore potior erit iure ¶ sic multum not. limitabitur. l. priuilegia. cum materia. ff. de priuileg. credi. quod non habeat locum nisi in creditoribꝫ ad quantitatem non in creditoribus vnius ¶ eiusdem speciei: sed Bal. in dicta lege in operis. sentit aliter quod ibi sit speciale in obligatiõe facti que cohoret persone non generaliter in actionibus competẽtibus ad idẽ. ¶ idem tenet Bald. singu. allegans illam. l. in. l. j. in fi. C. locati. et ista sententta videtur esse communior. ¶ vide Dy. in regula qui prior. de regu. iur. ¶ In ea. glo. j. ¶ no. quod hic. d. Jo. ista opiñ. prima Joan. reprehenditur per Bart. ¶ alios quia si actio non competeret ante electionem alicui ex ipsis legatariis: ergo non possent agendo preoccupare per litis contesta. cuius contrarius hic dicitur posset tamen saluari opi. ista scõm Ang. intelligẽdo qđ permitteret agi de facto. sicut in. l. si titius. ff. de verbo. oblig. ter. ante in. l. si res mihi. j. de lega. iij. videtur velle a cõtrario sensu qđ interim actio cõpetat ad rez si res nõ fuit tradita alteri collegatario. ¶ hoc credo verius. Scõa aũt opi. que tãgitur hic per Jo. reprehenditur hic per bar. qr si diuium esset trãslatũ in vnum pure: tunc tota res non posset solui vni ex collegatariis in preiudicium oñs questi alteri: cuius contrarium probat text. in. d. l. si res mihi. ¶ in. l. titie ter. §. fi. ¶ eod. sed Oldra. ¶ Ray. quidem vt refert Jo. de imo. nituntur sustinere istam opi. dicendo quod do miniim vnicuiq; quesitum ꝓ parte resoluitur altero preoccupante: sicut in pacto. l. commissorie. ¶ adiectiõis in diem et in casu. l. fi. C. de lega. ¶ retro videbitur insolidum 'fuisse preoccupantis: sed ipsi non rñdent ad rõnem bar. quomodo si diuium est ꝙstitum ꝓ parte a principe heres potest soluere vni totũ in preiudiciũ iuris quesiti alteri. Si ergo vis sustinere istam opinio. dicas quod solutio facta a debitore est similis litis cõtestatio. sicut videmus ¶ in si. casu in. l. iij. C. de nouat. vnde ita videbit facta preoccupatio per solu. sicut per litis contesta. Ista tamen opinio nõ videtur vera: quia sicut statim dicam etiam quando res legatur duobus insolidum qui faciunt sibi partes per cõcursum nõ trãsfertur diuium ꝓ parte in aliquẽ eorum: ergo multomin⁹ debet transferri qñ vnus eorum de necessitate est habiturus rem et alter extimatio. quia translatio in persona vnius eorum de necessitate non habebit effectum perpetuum sed tpale qñ vno preoccupante alter perdet diuium. Sequere ergo opiñ. Bartol. quod bic duobus legatariis competit actio personalis insolidum. Sed dominiũ nõ acquirit alicui eorum ante preoccupa. ¶ qđ istud sit verum attende qr vt modo diri etiam qñ duo qui vocantur insolidum faciunt sibi partes per concursum non transfert dominiũ
a in eos ꝓ partibus ipso iure: imo ille cui prius traditur res efficitur oñs insolidũ: ¶ aliꝫ postea venientes aufernunt partem ab eo casus est singu. quem ibi notat Ange. ad hoc qui optime probat. in. l. j. ꝺper. si vero non oẽs. C. de cadu. tol. per quem text. confunditur ibi opi. Dy. qui dixit quod vnus ex legatariis poterat non
b concurrentibus aliꝫ vendicare insolidum: ¶ sic videtur velle qđ vno prius acceptante in eum transferatur dominium insolidum. sed tex. requirit qđ accipiat rem: ¶ sic preueniat alios in tradi. vt
a ¶ Prodesse ¶ bicidẽ oãre. hoc refe rẽdo firmat d. Jas. maybic in. viij. col. v. v. adõ Bene. Ua.
b ¶ In. l. i. viõ d. ias. maybic i. ix. col. q referendo idqđ hꝰ per are. bicdicit qđ ter. in. d. l. ꝓpt de facili euadi qz ibilegatarij nõ veniũt si mul per cõcursum vt ibi clare dicit lfa: ¶ hic vtriq; erat insolidũ fcm legatũ vt pz in illo text. ¶ ver. pria facie. iuncto v. ꝑcedẽti. vñ ꝙ concione Bart. ¶ cõdic vt hic ꝙ eñ. i medio d. colũ. Bene. Ua.

Universidad de Deusto
Biblioteca

docto. ⁊ bene ⁊ tamen ibi dicitur quod collegatarij vocantur ad virales ex voluntate testatoris: ⁊ per ꝛ9is videtur habere partes immediate a testatore: ⁊ in hoc est ꝺ9ia quedam notabilis inter coniunctos re tm: q̃ vocantur ad solidum immediate ex disposi tione testatoris: vt dicit tert in. ꝺ. versi. si vero non omnes. Sed ex legis ꝺispõne que fundatur super presumpta voluntate defun cti: vt hic ⁊ eadem. l. §. si vero disiunctim. faciunt sibi partes per concursum: ⁊ ex his apparet qõ quando duo sunt coniuncti re verbis a principio non defertur vnicuiq; totus sed pars ex quo etiam sequitur aliud quod filius patris transfert dominiũ ipso iure: vt probatur in ter. nostro in verbo vendicet: defertur autez totum alteri ex legatarijs postq̃ alter partem suam repudiauerit ita quod isti non faciunt proprie sibi partes per concursum sicut coniuncti re tantum sed ab initio omnes vocantur ad partes ⁊ vnus ad solidum ceteris repudiantibus: ⁊ hoc modo intelligendum quod dixi in prin. istius arti. ⁊ quia bar. extra glossaz tangit hic de modo petendi rem legatam ant e occupationem: ideo adde dictis suis vez quod verus intellectus videtur esse quod estimatio vel res non debeantur alternative a principio: sed solum incipit oriri ista alternatio in qua datur facultas eligendi post occupationem factam ab altero vt videntur sonare verba ter. in ver. electio. rei seruande ꝛc. ⁊ ideo ver. tunc enim precedens dicit quod vni assignatur preciũ ⁊ alij ipsa res: ⁊ sic respicit verba executiua ipsius legati ⁊ isto modo intelligendo qõ legatum non sit alternatiuũ a principio posset peti res legata simpliciter: quia ex quo vsq; ad litis cõtesta. conclusiue obligatio nõ erat adhuc alternatiua non põt dici petẽs rẽ elegisse eã litem cõ testãdo: q̃ electio cadit inter duo vel plura. hic aũt sola res erat in obligatione: vt dictũ est. Et aduerte ad ter. in. l. pe. in prin. dũ dicit q̃ translatio. inutili adiuit legatũ: nã hoc limitatur singuper bar. qũ refert hic Pau. de cast. in. l. si. §. si. ff. de aur. ⁊ ar. leg. Et per ista habes sufficienter declaratam. l. nostram tetigit ẽt hic Bal. ⁊ Inge. extra materiam referendo dicta quorundam antiquorum q̃ si sunt duo inquisitores in diuersis prouinciis ⁊ hereticus prius habitauit in vna prouincia: deinde transiuit in aliã q̃ ille inquisitor debebit prenalere in condemnatione ⁊ confiscatione bonorũ qui prius formauit processum ⁊ citauit reum. licet alter preuenerit eũ in sua ferenda: p ea que dicta sunt. §. in materia preoccupationis. Ang. aũt hic ⁊ in. l. si quis postea. ff. de iudi. dixit q̃ inter inquirentes de heretica pranitate non est locus preoccupationi: vt in. c. p hoc. de here. li. vi. vnde dicit quod cũ omnes debeant ferre suam simul bona sua in vna prouincia cõfiscabit inquisitor illius prouincie ⁊ bona sua in alia alius inquisitor: que vero sunt sita extra illas prouincias pertinebunt ad camerã aplicã: dicit tũ se de hoc submittere determinatõi canonistarũ. Tu aũt hic §m Jo. de imo. ⁊ bene quod imo in casu nostro est locus preoccupationi in quo non loquitur ter. in ca. pro hoc vbi ꝺr solũ q̃ in eade prouincia non est locus preoccupationi inter inquisitores ⁊ eẽm sed inter inquisitores diuersarum prouinciarum quorum vterq; poterat cognoscere nõ negat quin possit fieri preuentio. inculcat aũt hic in verbis suis aliã grãdẽ q. vez qũ bona hereticoꝝ fiscantur ipso iure quibus applicẽtur post declarationem facta; super crimine heresis si sunt in diuersis prouinciis: de qua dic vt per Jo. an. in nouella in c. cum secũdũ. de here. lib. vi. ⁊ bene facit q̃ no. bar. ⁊ bal. post eum in. l. j. in fi. de summa tri. quã etiã adducit hic Joã. de imo. ⁊ est longa. q. de qua põ est dicendum nunc qz non pertinet.

Si eadem res. Species sepius legata ab eodem diuersis quantitas debetur pluries ab eodem legata si euidens est voluntas testatoris. ⁊ idem in his que constant ponderę vel mẽsura vel nũmero. h. ꝺ. Secunda est ibi: sed si ꝺuorum. Tertia ibi: sed si non corpus. Quarta ibi: sed hoc ita. Quinta ibi: sed si pon
dus vsq; ad. §. si rem. ¶ Nota primo ibi sufficit quem rem. ⁊c. quod repetitio legati facta de eadem specie inducit vnũ plusq̃ si esse ⁊ legatum factum semel: quia poterit prestari estimatio p re ⁊ in dubio erit electio legatarij iuxta notata in. l. lucio. j. tituprori. ⁊ semper tene menti istum ter. ad hoc. ¶ Secundo nota in ver. eiusq; rei iuncto ver. precedenti quod etiaz si testator euidentissime velit siue ꝓbet euidẽtissime voluisse qõ species bis legata bis prestaret nihilominus nõ debet pstari nisi semel hoc probat iste §. necessario. iuncto §. precẽdẽti. q̃ si diceres aliter nõ eẽt differentia inter quantitatem ⁊ speciem: quia etiam quãtitas multiplicata non debetur nisi semel preterq̃ vbi euidentissime probata est voluntas testatoris[a]: cum tamen iste versi. inter ista faciat differentiam in premissis. ⁊ pro hoc videtur esse hic casus confundens determinationẽ Barto. posita in. l. si quis in fundi vocabulo. in gloss. ꝺ. ꝺi. §. eod. titu. nam licet hic appareat manifeste de mente testatoris quod pro re voluit prestari estimationẽ qm̃ ipsam rem sciebat non posset propzie bis prestari: tamen nõ valet dispositio testatoris quod est semper menti tenendum. Nec doc. aduertunt hic ad istum text. si quis tamen vellet tenere

a ¶ Testoris. ⁊ hoc idem tz. ꝺ. alerã. ó imo. paul. de ca. Sal. rapi. imol. ⁊ Dyn. ⁊. ꝺ. Ja. põdicto; referẽs hic ante me. j. col. be. va.

b ¶ Vbi. ⁊c. ó hac dictiõe. i. vide plenis per cũdẽ are. in. l. q li beris. §yul. ⁊ pup. ⁊ j. l. i ij. §. fale. de acq. pos. ⁊ in. l. si de eo. §. si forte. eo. ti. in pe. col. Bene. Va.

sniam Bart. posset dicere quod si non attenderetur mens testatoris legatum esset penitus inutile: sed in casu nostro non valeret quo ad aliquid id est quo ad ipsam speciem per quam etiam voluit significare estimationem. ¶ Tertio nota in versicu. sed hoc ita. q̃ qñ legatur ẽptitas circunscripto loco illa quãtitas ꝙi deratur vt species: sicut vidisti in. l. talis scriptura. versicu. fin. §.
eo. ¶ Quarto no. fz Jo. de imo. q̃ in his que sunt iuris respondens põt rũdere p verbũ credo vñ vz consilium si consultor dicit credo talem esse condemnandum: ad idem videtur ter. in. l. quid tamẽ §. si alter. ff. de arbi. ⁊ in. l. in summa. de re iudi. Quid autẽ sit in testibus: vide per Bar. in. l. j. ff. de ven. inspi. ⁊ per cano. in
b c. quoties. extra de testi. ⁊ ibi scripsi. ¶ Ultimo nota ibi. i. ⁊c. b quod ista dictio ponitur aliquando simplr declaratiue aliquãdo etiam putatiue: de quo credo q̃ tangat Bar. in. l. quesitum §. si quis fundum. de fun. instru. ¶ Extra gl. querit hic Dy. vtrũ si testator legat rẽ ⁊ eius extimationez valeat legatum in vtroq; : super quo dic vt hic per Bar. cui adde secundum Jo. de imo. q̃ ideo in. l. si pluribus. §. j. §. e. testator legando rem duobus videt etiam legare extimationem: q; in casu predicto res principaliter deducta in legato poterat deduciri duobus insolidum debereꝝ. vnde non est mirum si stante validitate legati super eo quod fit legatum principaliter in consequentiam: vt prestatio legati possit expediri: vt etiam relicta extimatio: sed in casu nostro ex natura legati res que bis legabatur eidem non debebatur nisi semel vnde dixit iurisconsultus in. l. meuius. §. eum qui. §. titu. proxi. q̃ ille qui bis legat eidem magis videtur bis loqui q̃ bis disponere. vnde cum super ipso super quo disponebatur principaliter legatum non consisteret nisi semel non ita de facili ad validãdũ dispositionem inducitur hoc vt per legatum rei videatur legata extimatio. cum enim res ⁊ extimatio ipsius sint duo diuersa secundum veritatem per vnum nomen appellatiuum non potuit testator significare aliud: vt dicit hic pau. de castr. ⁊ ego plenius declaraui in secundo not. ⁊ feci te notare istum text. ad. l. si quis
in fundi vocabulo. in princ. ¶ Et vltra dicta Barto. tangit hic ꝺ. pau. no. q. nũquid si testator a principio reliquit partem rei: deinde in eodem testamento relinquit rem eandem simpliciter sola pars primo legata debeatur an vero tota res. ⁊ adducit tert. nota. quod sola pars primo legata in. l. meuius. in prin. versicu. sane. vbi tex. singu. j. ꝺe lega. ñ. sed ad illum tex. posset sperari quod ideo ibi non videtur legasse aliam partem: quia illa pars primo fuerat alteri legata: ne igitur videatur reuocasse legatum factũ in eadem dispositione in qua in continenti non presumitur mutatio voluntatis: vt. l. nam ad ea. de cõdi. ⁊ demon. dicemus quod isto respectu non videatur legasse aliam partem fundi: preterea legatum factum primo non videtur adimi per secundum legatum: nisi fiat commemoratio primi: vt diximus in. l. si pluribus. §. eo. sed ista ratio non concluderet quia licet non videatur ademptum totum posse videri ademptum pro parte in qua legatarius concurreret cum primo: ⁊ sic fieret additio ad legatum factum prius de parte rei: vnde prima ratio est melior: sed tamẽ si respicias ad text. in. ꝺ. l. meuius. in fi. vbi ponitur ratio decidẽdi quare heres legando fundum videatur legare aliam partem que prius non fuerat a suo testatore legata videtur ꝓbare id qõ dicit ꝺo. Pau. nam ratio decidendi est quia secundum legatum factum ab herede nullum afferret emolumentum: que ratio cessat quando in eodẽ testamento prius est legata pars: deinde res simpliciter quoniam etiaz si ista duo legata referrentur ad idem corpus neutrum istorum legatorum reperitur inutile: nam re vera licet testatoꝛ bis loquatur: semel tantum videtur legare: vt dicit ter. in. §. eum qui eiusdem. l. vnum autem legatum sine dubio
reperitur vtile in hoc casu: ⁊ ideo conclusio videtur vera. ¶ Secundo querit hic Paul. de castro: vtrum quando vna ⁊ eadem res relinquitur a pluribus heredibus videatur a quolibet relinqui insolidum an vero p portione hereditaria: cuius dictis adde inquantum ipse sequendo Bart. in. l. meuius. §. eum qui. infra de lega. secundo. videtur velle quod quando res hereditaria relinquitur a pluribus heredibus videaꝝ reliqui ab vnoquoq; pro parte per legẽ si fundum sub conditione. §. si libertus. infra eodem. nam vt ipse idem refert in. l. si tibi homo. §. primo. j. eod. Ly. sequendo Jacob. de are. in. l. prima. §. sed vt manifestetur. C. de cad. tol. tenuit quod imo singuli viderentur grauati insolidum per. l. cum quasi. §. si plures. ff. de fideicommisso. liber. ⁊ ad §. si libertus. respondent quidam quos ipse ibi refert quod ibi non dicitur quod legatum non debeatur ab heredibus insolidum etiam pro parte patroni. Sed quod non potest vendicari: nisi pro parte illorum coheredum: quia p rata patroni in qua ipse non fuit grauatus dominium non transibit in legatarium: vnde illa rata non poterit vendicari tenentur tamẽ coheredes redimere partes patrimonij: vt. l. non dubium. in fine. infra. de le. iij. vel prestare extimat. Sz ista rñsio lz satis color ata nihilominus nõ vr plene de mente lr. Unde forte põt dici ⁊ subtilius qõ ideo illi coheredes ibi non videntur grauati p rata patroni: q̃
vt statim

vt statim ostendam ⁊ inter se pro eo qõ restabat vltra rationem patroni videbant grauati pro rata eos tangente: quia fuerunt grauati simul p ista verba quisquis mihi heres erit. ⁊ sic in vna oratione: vnde non videntur grauati nisi pro rata quãdo simul grauantur: vt patet in. l. meuius. §. eum qui p allegata. ⁊ vt testator vniformiter quo ad omnes personas videbantur eos grauasse dicemus quod etiam respectu patroni ⁊ patris ipsius videantur grauati pro rata: ⁊ isto modo posset enadi ille ter. ⁊ saluari opi. Ly. quam videtur sequi Bar. in. l. meuius. §. duobus in distin. sua magna. j. ꝺe leg. ij. vbi videt simpliciter dicere qõ quãdo res legatur a duobus heredibus debetur ab vnoquoq; insolidum per. l. quid ergo. §. si duos. infra eod. sed ille ter. re vera loquitur quando testator expresse voluit heredes teneri insolidum vnde non facit: ⁊ multominus facit text. quem allegat Jacobus de aretio in dicta lege eum quasi. §. si plures. quia ibi necesse erat quod ab heredibus grauatis deberetur totum: quoniã erat relicta libertas ab eis que non potest prestari pro parte. Sed pro opi. Ly. fortius facit ter. in. l. si tibi homo. §. j. infra eo. nec potes dicere vt intelligit Bar. ⁊ quidam alij quod ibi loquatur quãdo non relinquitur res hereditaria sed alia: nam hoc videtur cõtra ter. in. ꝺ. §. j. quem inducit ibi specialiter Pau. de cast. dicitur eñ ibi quod si primo grauatus soluit extimatio. pro parte aliorum coheredum nõ potest intentari rei vendicatio: ergo datur intelligi a cõtrario sensu quod si non fuisset soluta litis extimatio res posset vendicari: ⁊ sic erat res testatoris: ⁊ q̃ primus grauatus soluit extima. liberat ceteros ex hoc ꝺaz intelligi qõ erat obligatus insolidum: alias quicquid soluisset vltra ratam suam posset repetere per condic. indebiti ⁊ sic non liberaret coheredes: quia vna solutio non potest parere duos contrarios effectus. vt. l. quidominem. §. fi. ff. de solu. sed contra hunc intellectum fortiter facit: quia si ille primus videbatur grauatus insolidum ergo licet solueret extimationem coheredes alij non liberarentur a prestatione rei pro rata sua: sicut quando duo heredes sunt grauati insolidum: vt. l. quid ergo. §. si duo. §. alleg. nisi ergo impropries illud verbum vendicare quod ponaꝝ pro actione personali ⁊ pro petitione: sicut exponit in si. doc. in. l. non amplius. §. fi. cum. l. sequenti. §. eo. ⁊ sic intelligamus illum ter. quando res non erat testatoris ex illo ter. resultaret vna nona conclusio quod quando plures heredes sunt grauati in diuersis orationibus per se tenẽtur quidem insolidum sed sufficit vna solutio sicut quando duo heredes grauantur alternatiue. vt. l. si ex toto. §. j. §. eo. secus esset si expresse testator iussisset vnumquemq; prestare solidum. vt in ꝺ. §. qui duos. Posses etiam tenere intellectum Barto. ad illum ter. quem ponit in. ꝺ. §. eum qui. quod quilibet heredum videretur grauatus pro parte et cum dicitur per Paul. de castr. quod tunc solutio primi non pareret liberationẽ potest dici quod pariat liberationem si postq̃ detectum est quod ipse non debebat solus hoc legatum ⁊ ille qui soluit ratificet solutionem in causam communem: hoc tamen infert aliqualem violentiam litere que dicit quod per solutionem alij sunt liberati ipso iure. Secundo adde quod quando a pluribus heredibus legat res alie
na Bar. in. ꝺ. §. cuz qui videt velle qõ etiã tunc heredes videant grauati pro rata sed. ꝺ. Pau. tenet hic oppositum per rationem quam. §. proxime assignaui: quia si primus videretur grauatus pro parte solutio non pareret liberationem ceteris. sed posset responderi vt modo supra diri in alio casu ad minus videtur dicendum. vt. §. diri. quod licet primus sit obligatus insolidũ vna tamen solutio liberat omnes. tene quod vis quia materia est difficilis ⁊ obscura.

Quod si rem. Consecutus rem legatã ex causa onerosa vel ex causa lucratiua habente onus annexum tantum potest petere ex alio legato quantum sibi abest ex prima causa ex qua fuit consecutus rem. hoc dicit. Secunda est ibi ⁊ multomagis. Tertia ibi: aut si sub conditione.
Ultima ibi: nam bactenus. ¶ Not. primo quod illud non videtur quis consequi ex causa lucratiua quod diminuitur propter onus vel quod est restituendum alteri quatenus onus concurrit cum legato ad grauamen de restituẽdo alteri diminuit id quod est legatum. concor. ter. in. l. non amplius. in prin. ⁊ ibi plene scripsi. §. eo. ¶ Sedo not. ibi vsq; ad precium ⁊c. quod ille qui emit
a rem sibi legatam non videtur per hoc renunciare legato[a] quod est verum quando emit a tertio quodam. nam si emisset ab herede distinguitur. vt in. l. bmõi. §. qui seruum. j. eod. ⁊ ibi dicemus referendo dicta Barto. quem refert hic Paul. de castr. in. l. qui
rome. §. duo fratres. ff. de verbo. obliga. ¶ Tertio no. quod ille qui est consentus rem ex causa onerosa vel ex causa lucratiua habente onus annexum videtur posse agere ad extimat. rei licite. vsq; ad concurrentem quantitatem precij vel oneris. Sed hoc renocat hic Barto. in dubium nam quedam glo. videntur velle quod possit peti precium vt dictum est quedam videntur velle quod agatur ad rem vt quis consequatur precium solutum vel id quod soluit pro onere ⁊ quatenus sibi abest: quas vide hic al-

legatas per eum. ipse autem concludit quod vterq; libellus procederet per legẽ si filio. in fine ⁊ per. l. illud. ff. de dona. cau. mor. et per. l. si res mihi. j. de leg. iij. sed ꝺo. Pau. hic reprehendit ista dicta dicens quod imo res que fuit legata est petenda vt quis consequatur id quod ei abest: nec est nouum istud secundum eum vt vnum petaꝝ vt prestetur aliud. allegat glo. in. l. vinum. ff. si certus peta. Tu vide ter. in. l. iij. §. si reddita. ⁊ quod ibi per Bar. ff. cõmo. ⁊. l. iulianus. §. j. ⁊ ibi plenius per Bar. ff. de verb. obli. bene facit ter. in. l. si seruum. §. fi. de verbo. oblig. quod autem extimatio solui nõ possit seu precij: adducit ipse rex. in ratione sui. in. l.
a ꝺebitor. in prin. j. de lega. ij. vbi iurisconsultus decidens quendã casum ibi positũ fundat se in hoc qõ pecunia nõ potest peti: quia non fuit legata: ergo similiter nec precium hic qõ nõ fuit legatũ non obst. ter. in. l. si illud. ⁊ in. l. si filio. q̃ ibi agitur condictione si ne causa que oritur preter intentionẽ partiũ extra id quod agit. vt. l. si is qui in fi. ff. cõmo. Si actio que competit pro legato competit pro eo qõ est legatum: ⁊ de quo est actũ vt veniret in legatũ ergo non competit pro eo qõ nullo modo fuit legatũ. nõ ob. tert. in. l. si res. quia qñ res legatur duobus insolidũ vtrũq; est in lega
to res ⁊ extimatio: vt vidisti in. l. si pluribus. §. e. ego propter ista
b nõ recederẽ a snĩa cõi: q̃ extimatio rei non est oĩno aliud ab ipsa re: vnde ille qui petit rem potest obtinere vt reus condemnet in extimatione vel interesse: vt plene declarat Bar. in. l. j. in prin. de actio. emp. alleg. ter. in. l. si stipulatus. ff. de fideiuss. Unde alibi dixit idem Bar. no. qõ arbitrator assumptus super lite ⁊ controuersia que pendet de re põt condemnare in extimationem vt ipse no. in. l. cum aquiliana. ff. de transactio. Unde nõ ob. ter. in. l. ꝺebitor quia pecunia non comprehendebatur sub legato neq; vere neq; ficte. quoniã interusurizꝝ fundi est in fructibus. non in pecunia ⁊ quantitate. Preterea ipse non adnertit qõ responsio sua quã facit ad. l. illud. ⁊ ad. l. si filio. expresse reprehendit per Bart. in. ꝺ. l. si filio. q̃ condictio sine causa vel ob causam aliqñ cõpetet
er eo qõ agit non extra id qõ agit: puta cũ fuit actus expresse res
b redderetur: tene etiã mẽti qõ tangit hic bar. b in fi. limitãdo istũ ter. qõ precium solutũ pro re eatenus põt repeti quatenus est precium iustũ ⁊ cõe: nam vltra illud non potuit soluendo precijũ legatarius prendicare heredi: vt. l. qui concubinam. §. fina. ⁊ lege non ꝺubium. infra de lega. iij.

Si coniunctim. Qui qñ non admittit ad partẽ pro legatario. Scõa est ibi: fz ⁊ sic ⁊c. ¶ Mo. ibi ab initio fieri ⁊c. ista per hoc verbum intelligit hic Pau. de castro. ⁊ etiã inclinat Jo. de imo. qõ iste ter. intelligaꝝ qñ duo fuerũt coniuncti verbis ⁊ non re: alioquin si fuissent cõiuncti verbis ⁊ re non vocarentur ad partes ab initio sed facerent sibi partes per concursum: vt vidistis in. l. si pluribus. §. eo. debes ergo intelligere quod testator hic leganit fundum ꝺuobus equis partibus quo casu sunt con-
c iuncti verbis tm: nam si intelligeres partes non esse distributas expresse oporteret ꝺicere alterum de ꝺuobus vel quod non facerent sibi partes ab initio cuz essent re coniuncti quod est contra ter. vel qõ bic esset casus contra sniam cõmunem pro Pet. vez qõ quando duo vocantur simpliciter ad eandem rem coniunctim non ꝺicantur coniuncti re sed verbis: ꝺuntaxat sed Barto. in. l.
c re coniuncti in. iij. q. j. ꝺe lega. iij. ꝺicit quod totaliter coniuncti ad verba vocantur insolidum: sed quo ad mentem bene vocatur ad partes in. l. si ꝺuobus. §. fi. §. eo. titu. sed ista responsio nõ placet hic Jo. de imo. quia illud ꝺicitur esse ex proprietate verboruz quod verba suo significatu important. vt. l. non aliter. de legat. iij. quasi velit quod de significatu verborum hoc vocẽtur ad partes. Sed hoc erat probandum per aliam. l. quia ista hoc nõ ꝺicit quod tacite et non expresse ex vi verborum vocentur ad partes: probat ter. in. ꝺ. l. si ꝺuobus. in fi. in ver. vel si partes expressit: vñ optime potest teneri opi. communis etiam intelligendo textum nostrũ re ⁊ verbis: ⁊ sic vt ego subtiliter declaraui in. l. si pluriby. §. eo. in hoc est aliqua ꝺfia inter ziũctos re tm ⁊ ziũctos re ⁊ verbis: quia coniuncti re tantum semper ex proprietate verboruz ex
mente testatoris vocantur ad solidum. que tamen ꝺicetur esse vt postea concurrendo faciam sibi partem: ne heres ꝺicatur graꝺuatus ꝺuplici protestatione. ar. lege titie. §. qui in vita. infra titu. proxi mo. Sed quando duo sunt coniuncti re ⁊ verbis: quia natura copule est ꝺistribuere inter coniunctos id quod in ꝺispositione ꝺeducitur. vt lege reos. §. cum in talibus. infra de ꝺuobus reis. ideo eligitur via media: vt a principio ex mente testatoris omnes vocentur ad partem: sicut hic ꝺicitur. Sed quia testator partem non expressit verbis: vt text. in ꝺicta lege si ꝺuobus. in fi. altero repuꝺiante ille qui acceptat immediate ex ꝺispositione te
8 statoris per ius non ꝺecrescẽꝺi vocatur ad totum. ¶ Secundo not. quod legatum factum a ꝺomino seruo vz aliquo modo qõ qualiter intelligatur renocatur in ꝺubium: nã Bar. hic et gl. super verbo testatoris senserunt qõ legatum sustentetur ⁊ ualeat quadam equitate de qua in. l. quidam. §. illo. C. de nec. ser. inslit. Sed hic non videtur posse ꝺici: q̃ cũ illud sit ius nouissimũ in-

Universidad de Deusto
Biblioteca

risconsultus non potuit habere respectum ad equitatem de qua in predicto. ℌ. illo que fuit posterior tēpore suo sicut dicunt doct. in si. reprehendendo glo. in. l. cum filio. ff. eod. Oportet ergo quærere aliam ſo. d. Ioan. hic dicit q̄ pro isto legato competeret retētio heredi aduersus collegatarium. qui diceret sibi accreuisse. Sz vnde competat ista retētio vel qualiter impediatur ius accrescēdi si legatū omnino valet: ꝛ nō est oñdit regula est in oppositū: vt patet expresse in. ℌ. si duobus seq. in prin. Tu ergo dic expeditē te breuiter q̄ istud legatum valet inspecto iure naturali: vnde oritur obligatio naturalis inter seruū ꝛ heredē p̄ isto legato q̄ pōt esse inter seruū ꝛ dñm: vt. l. si id qō. ff. de condi. inde. ꝛ. l. quibus diebus. ℌ. dñs. de condi. ꝛ demon. ꝛ qz vz respectu obligationis naturalis nō dr oīno inutile: nec est inconueniens quod quia testamētū sit de iure ciuili nihilominus heres ex quasi contractu adeundo ex dispōne iuris ciuilis obligetur ciuiliter ꝛ naturaliter: vt patet ex nota. in. l. ex hoc iure gentium. ff. de iustitia ꝛ iure.

9 ¶ Tertio no. ꝛ semper tene menti q̄ qñ eadē res legatur vni in primis tabulis ꝛ alteri in secundis per legatum scōm nō videt ademptum primū imo sunt re cōiuncti ꝛ faciunt sibi partes per concursum: vt hic ꝛ no. in. l. coheredi. ℌ. coheres. in fi. quem text. no. ibi Bal. ad hoc. ff. de vul. ꝛ pu. ¶ In glos. posita super verbo ab initio ibi si disiuncti. doc. allegando. declarando istā gl. dicunt ꝛ bene qō quo ad effectū est idem: sed quo ad ius non est idem: qz qñ duo sunt coniuncti verbis ꝛ disiuncti re ipso iure a principio vocantur ad partes. sed quando sūt disiuncti verbis ꝛ cōiuncti re: tunc vocantur insolidum in effectu tamen vnusquisq; consequitur partem: vt. l. j. ℌ. si vero disiuncti. C. de ca. tol. ¶ In glos. posita super verbo partem Ioā. intellerit quod legatarius pure vocatus solum habeat patrem suam: sed Azo ꝛ quidam alij intellexerunt de parte collegatarij vocati sub conditione difficultas stat in veritate litere: quia si sit in litera dic. ꝛ simili. Ista litera facit pro Ioā. qz ponit diuersitatem in facto ꝛ identitatem in iure: vt. l. sed ꝛ si. in prin. de peti. here. sicut conclusio in primo casu huius. l. qñ plures vocantur ad partem duntaxat interim nō possident ꝛ non acquirant sibi partem collegatarij ita ꝛ etiam si sunt coniuncti re ꝛ disiuncti verbis. Sed alij libri habent dict. ℌ si sine copula que solet significare diuersitatē in facto ꝛ in iure: vt l. j. ℌ. sed ꝛ eum. ne quis eum qui in ius vocan. est ꝛc. ꝛ secundum hoc hic esset casus pro Azo. Et ista litera videtur esse verior de iure. Et hanc opi. Azo. in legato sequuntur hic Ly. Ray. ꝛ Bal. Et communiter ¶ Doder. alle. casum pro ea quem adduxi in. l. si pluribus ꝛ. l. j. ℌ. si vero non omnes. de cadu. tol. vbi probatur qō etiam quando plures legatarij pure vocat si vnus preuenit aliū in petitione debet totum accipere: ergo multo fortius quando vnus potest petere ꝛ alter non petere quia est vocatus sub conditione: ꝛ licet Bar. teneat hic opi. Jo. per. l. si domino. j. eo. vbi videtur casus: ipsi tamen nituntur respondere ad illam. l. ꝛ primo Ang. quod ibi legatum factum seruo erat conditionale sed non purum quasi sentiat aliud esse in legato conditionali ꝛ aliud puro: vt in conditionali legatarius purus interim habeat totum: sed in puro non. Sed istud dictum est dupliciter falsum. primo quia licet legatum optiōis sit purum quo ad ius eligendi: est tamen conditionale quo ad ipsam rem eligendaz. ita declarat no. Bar. post gl. in. l. si pamphylo. ff. de optio. lega. ꝛ idem sentit hic Joan. de imo. licet non alleget Bartol. in loco allegato. Secundo quia vt dicit Joan. de Imo. ꝛ bene etiam in legato puro idē vt ille qui preuenit alios accipiat totum: vt patet in. d. ℌ. si vero non omnes. vnde ipse soluit aliter dicens quando iurisconsult⁹ dicit quod pars pertinet ad dominuz hoc debet intelligi quo ad effectum quod est dicere quod seruo manumisso ꝛ optante auferetur pars quesita prius domino ꝛ applicabit domino: interim tamen dominus habebit totum Sed ista est magna diuinatio ad illum ter. ꝛ maxime quia ratio decidendi fundatur ex hoc qz potest seruus manumitti ꝛ optare ꝛ acquirere sibi partem vt ergo sola portio ꝛ non totum acquiratur domino sufficit possibilitas acquirendi in persona serui absq; actu acquisitiōis: vnde cōtrarium videtur difficile cogitabam saluo iure melius deliberādi posse dici quod ideo ibi non acquirit domino totum sed pars: quia si acquireretur totum licet postea seruus esset manumissus ꝛ vellet optare non posset abstrahere partem a domino. ꝛ hoc iō quia si optasset antequam manumitteretur totum acquireretur domino sicut ergo in acquisitione que fieret domino ex persona serui inspiceretur tempus acquisitionis ꝛ manumissio secuta in his prodesset seruo vt. l. que legata. ff. de reg. iur. ꝛ per Bart. in. l. si. filius deverb. obliga. ita respectu acquisitionis que fit domino: quia seruus ipse propter pendentiaz conditionis non potest acquirere diceremus quod manumissio postea secuta nō prodesset seruo. Aduerte etiam: quia Bar. dicit hec esse vera in legato proprietatis que dixit Joan. an. nam in legato vsufructus concedit quod legatarius pure vocatus interim habebit legatū totum p text. in. l. idem si mihi. ℌ. primo. ff. de vsufruc. accrescen. ꝛ assignat rationem diuersitatis: quia legatum proprietatis est semper idē

vnde proprietas dicatur collegatario: tūc q est vocat⁹ pure est illa eadē que debebitur legatario vocato sub cōditione: ne igitur ius quod alteri potest deberi applicetur alteri; interim non vocatur legatarius: nisi ad partem sibi pure debitaz: sed in vsufructu ius vtendi ꝛ fruendi quod est tempore adite hereditatis non est idē cum iure quod competeret alteri legatario tempore implete cōditionis: quia vsufructus quotidie nascitur de nouo: vnde iste vsufructus est alius ab eo qui debebitur impleta conditione alteri. ꝛ ideo cum nihil de iure alterius vsurpetur ille qui vocatur insolidum qui est coniunctus re poterit interim totum vsumfructū hꝫ. allegat ter. i. l. j. ℌ. iterdū. circa medium. ff. de vsufruc. accreuibi iurisconsultus videtur hoc dicere ꝛ quod hꝫ in legesi titia in annos. ℌ. de vsufruc. le. ¶ Sed tu adde quia in vsufructu reperitur duplex obligatio. vna que competit ad ius constituendu; in esse. alia que competit ad prestandam patientiam vtendi ꝛ fruendi. ꝛ ita subtiliter declarat Bar. in. l. ℌ. ℌ. earum. ff. de verborum obliga. ꝛ tangit etiam in. l. corruptionē. C. de vsufruc. ꝛ ibi plenius per Bald. prima obligatio habet actum momentaneū non successiuum ideo impletum per actum momentaneum per inductionem. s. in fundum: vt. l. iij. ℌ. dare. ff. de vsufruc. ꝛ respectu huius obligatiōis per quam ius vsufructus constituitur in esse nō est verum quod quotidie ius vsufructus de nouo oriatur: quia semel constitutum semper durat. Secūda obligatio respicit executionē iuris constituti. i. actus vtendi ꝛ fruendi: ꝛ illa bene habet causam successiuaz cuius respectu licet improprie potest dici quod quotidie ius vsufructus causatur de nouo quotidie videt legari. Sed quia prima obligatio est principalissima ꝛ similiter ius vtendi causatum ex ea: ideo quo ad tollendum vsumfructū illa principalis magis cōsideratur. vnde fit quod vsufructus nō vtendo perdatur vniformiter spacio longi temporis: ꝛ similiter acquiratur: vt. l. corruptionem preallegata. ꝛ. l. ℌ. in fi. C. de ꝑscri. long. tem. quod esset impossibile si tot diceremus esse vsufructꝰ quot sunt dies: quia prescriptio cepta hodie non concluderet ad vsum dierum sequentium si constituunt diuersum vsumfructū: sicut dicimus in pluribus obligatiōibus annuis in. l. si quis emptionis. ℌ. primo. C. de prescrip. xxx. an. ꝛ per Barto. in lege de pupillo. ℌ. si pluribus. ff. de no. oper. nuncia. vnde ista subtilitas nō placet: sed dicendum est simpliciter quod quando duo legatarij sunt re coniunctiynus pure alter sub conditiōe: tam in vsufructu q̄ in proprietate pure vocatus interim habet totum. ꝛ licet Bartol. adducat in contrarium. l. quid ergo in prin. in secundo respō so. j. eodem. tamen faciliter potest responderi: quia sicut dicit ibi text. repetitio legati facta a substituto nō fuit facta eo modo quo legatum erat relictū in primis tabulis fundus erat legatus simpliciter titio: sed in repetitione fuit legatus coniunctim ipsi titio ꝛ alteri: ꝛ sic quilibet eorum vocabatur ad partem: ideo interim non habet partem alterius sicut dicimus in herede ex parte pure instituto vt. l. cum heres. ℌ. fin. vbi optimus text. ff. de acq. heredi. ꝛ. l. ij. ff. si pars he. pe. ꝛ hoc concedunt hic doct. ¶ Super q. autem de pluribus heredibus quorum alter est institutus pure alter sua conditione distingue hic per Bartolū ℙet. autem May. multi alij quos sequitur hic Bald. ꝛ Joan. de imo. videntur indistincte inherere opin. Joan. quod heres pure institutus non habeat partem instituti sub conditione: quia secunduz eos licet legatarij vocati in diuersis orationibus ad diuersitatem rē videantur vocati insolidum: ꝛ faciunt sibi partes ꝛ per conuersum: vt in. l. j. ℌ. si vero disiuncti. C. de cadu. tol. ꝛ. l. si pluribus. ℌ. eodem ꝛ. l. primo. ℌ. interdum. ff. de vsufruc. accrescen. hoc tamen in heredibus non est dicēdum: ne si vnus preueniat aliū in adeūdo: ꝛ alius postea adeat sequatur inconueniens: de quo tetigit hic bald. quod qui semel fuit heres pro aliqua parte desinat esse heres contra. l. ei qui soluēdo. ℌ. ne here. insti. censetur ergo a principio vocati pro virilibus: vt. l. quoties. ℌ. heredes. supra de here. insti. sed aliquis est institutus pro parte interim nō debetur sibi pars coheredis instituti sub conditione: vt. l. cum heres. in fine. preallegat. ꝛ hoc etiam fatetur Accursius: ergo semper est dicendū idem secundum Joan. vt coheres non admittatur ad partem coheredis: nam illud quod dicit Bart. quod interim heres habebit partem coheredis nō quo ad dominiū: sed quo ad administrationem non bene probatur iure presertim: quia textus in. l. si pars here. peta. non distinguendo inter institutum ex parte vel simpliciter videtur dicere quod coheres pure vocatus vocetur solum ad partem suam. Bal. tamen in. l. extraneum. C. de hered. insti. diffuse examinans articulum non bene firmat pedes: nam circa principium videtur concedere distinctionem gloss. ꝛ quod interim pure institutus sit vere heres in totum: quia licet ex po testate dominis nō possit induci: vt qui semel fuit heres desinat esse heres: hoc tamen potest induci ex potestate legis: sicut patet in exemplo. l. antique. si pars heredi. peatur. ꝛ. l. cum quidam. ℌ. suo. ff. de acquir. here. quod autem lex hoc possit est indubitatum: quia concedit hoc militi.: vt faciat heredes ad tempus: vt lege miles ita heredem. digestis de testamento militis. ꝛ

probatur

probatur ista conclusio in auc. de here. ꝛ fal. ℌ. in omnibus. cum glo. sua. ꝛ in. l. ex facto. ℌ. iulius. in vltimo responso. ℌ. de vulg. et pup. ꝛ tenet Bar. expresse in. l. si. ff. ad tertul. sed postea in fi. videtur residere in sententia Bart. quam hic ponit: que est satis tolerabilis: plus tamen placet opin. pet. quam refert hic Joan. de Imo. vt. ℌ. diximus. Et ad argu. ℌ. tactum est dicēdum quod licet ler possit inducere: vt qui semel fuit heres ipso iure desinat esse heres: hoc tamen non presumitur velle nisi expresse appareat ꝛ aliter dispositio faluari possit: casus est no. in. l. iij. ℌ. qui fideicōmissaria. de here. insti. ꝛ tenet gl. quam sequitur ibi Jo. de imo. in. l. si. ℌ. vlti. de vulga. ꝛ pupilla.

Si duobus. Quādo heres in legato est cōiunctus extraneo: secus si vnus ex duobus legatariis succedat heredi a quo est relictum: ꝛ legatarius grauatus restituere heredibus videtur grauatus ei restituere pro portiōibus hereditariis. Scōa est ibi in de dicitur. Tertia ibi: plene si alter. ¶ Mo. primo ex principio litere qō ille qui nullo iure admitteret ad partem regulariter nō facit partem: de quo plene dicemus post Bar. in. l. huiusmodi. ℌ. si titio. j. eo. Attende tamen quia Bar. hic intellerit istum ter. in princ. quando isti legatarij erant coniuncti re tñ vel re ꝛ verbis quo casu si alter est penitus inhabilis. Alter trahit ad se totū p ius non decrescēdi. Secus dicit ipse si isti fuissent cōiuncti verbis ꝛ disiuncti re: qz tūc portio que respicit heredē posset retineri ab herede. alleg. ter. in. ℌ. si. ꝛ clarius in. l. lucius. in prin. j. ad trebel. et banc sniam sequitur hic Ange. ꝛ Pau. de ca. qui dicit ita esse intelligendū ter. in. ℌ. sit coniūcti. in princi. in verſ. puta. ℌ. eo. sed Jo. de imo. dicit qō istud dictū nō est verū. Pro qz iste text. indistincte loquit. Scōo qz videt esse ratio eadē in vtroq; casu. ℌ. q. legatū nō constitit ipso iure in persona collegatarij: ℌ ad hoc posset responderi quod imo est diuersa ratio. quoniā coniunctus re vel re ꝛ verbis ex dispositione testatoris ꝛ verbis ipsius vocatur ad totū: vnde fauorabilior debet esse cā sua: vt patet etiā ex his q̄ habenk in. l. j. ℌ. si vero non oēs. ꝛ. ℌ. seq. C. de cadu. tol. vbi quo ad repetitionē oneris fauorabilior est causa illoz qui veniunt p ius non decrescēdi q̄ per ius accrescendi qō p̄cedit immediate ex dispositione legis non testatoris: vt. l. si in testō. ꝛ ibi per Bar. ℌ. de vulga. ꝛ pup. Aduerte tñ: qz fm istam opi. Bar. frustra. ℌ. si coniuncti. in. d. ℌ. puta. dubitaret vtrū seruus aliquo iure admittat ad legata qz cum ille ter. ꝛ ver. precedens fm omnes loquatur in coniūctis verbis tantum ergo etiā si legatū nullo iure deberetur seruo posset retineri ab herede: sicut in casu nostro. ꝛ tamē Bar. ibi dicit qō ideo retinetur: qz aliquo iure debetur seruo. Idē aduerte quia. ll. alleg. per Bar. vt dicit Jo. de imo. loquuntur in diuerso casu: ꝛ nihil faciunt ꝛ vere tert. ℌ. in. d. ℌ. nihil facit. lz enim iurisconsultus ibi dicat quod ille qui legat fundū titio vt eum pro parte habeat non videat legare nisi partē fundi: per hoc tamen non pōt inferri quod si duo vocank pro partibus ad legatum in vna oratione ꝛ in persona minus legatum non valeat illa portio non accrescat alteri: sed ter. in. l. lucius. in prin. ꝛ. l. si. ℌ. lucius de lega. ij. videtur posse induci presupponendo quod in dictis legibus fideicōmissum videat datū heredi pro parte ceipso ꝛ alteri pro alia parte: dr enim ibi quod solū vna pars debeat alteri: et sic nō accrescit totū. hoc aūt pōt elici ex verbis ter. vū dicit q̄ ibi codicilli pertinēt ad filiam vel vtroq; si re vera per ista verba non colligit qō fideicōmissum esset relictū filie a ceipsa. nā duplici ratione potest dici qō illi codicilli pertinēt ad filiā. primo quidem: qz vtroq; que erat fideicōmissaria pro parte hereditatis er illis codicillis debeat cōcare filie: bona propria ex dispositione testatoris si. volebat admitti ad fideicōmissum. vnde filia sentiebat commodū ex illis codicillis pertinēt etiā illi codicilli ad filiā passiue inquātum in eis grauat de fideicōmisso. vnde illa. l. trahitur per capillos ad hoc. ꝛ magis placet opi. do. Jo. per istum ter. qui indistincte loquitur vt ibi dicit de qua dicemus in dicto. ℌ. si titius. ¶ Secundo no. in ver. plane. quod quando legatum constitit in persona vnius a principio quo ad ius plene exactionis: licet illud ius extinguatur ex post facto per cōfusionem nihilominus non extinguitur actus retinendi: ꝛ ideo illa portio non accrescit alteri. concor. ter. in fi. quo ad primum dictū in. l. debitor. in prin. ff. ad trebel. ¶ Extra gl. tetigit hic Bar. Bal. Ang. ꝛ Jmo. post eos plures not. q. super materia legitime filiorū. Prima est vtrū si duo filij sint instituti ꝛ tertius exheredatus legitima duorū institutorum sit integra tertia totius substantie an vero solum due partes ipsius tertie circa quem articulū fuerūt opi. Prima fuit opin. Hy. quam posuit hic decens quod legitima sit integra tertia totius substantie: quia ex quo exheredatus ipso iure non admittitur ad partem nō facit partem aliis: vt. l. si post mortem. ℌ. exheredatus. ff. de contratab. ꝛ litera nostra. Ex hoc infertur qō si ex pluribus filijs qui possunt agere ad supplementum vnus repudiauit partem suam illa portio accresceret aliis: ꝛ ista conclusio videtur probari fm Hy. in auc. de naturalibus si. ad cu. depu. ℌ. si legitimorum. quem ti. pauci libri habent: vt dicunt docto. sed Barto. in. l. pater filium. in repe. sua distingnit super isto articulo quod aut filij sunt instituti vniuersaliter heredes ꝛ aliqs ipsorum exheredatus: ꝛ tunc videtur quod portio exheredati accrescat aliis quia licet exheredatus quo ad se habeatur pro mortuo tamen quo ad deferendum portionem suam aliis non habetur pro mortuo: vt. l. qui repudiantis. in princi. ꝛ. l. si proponas. ℌ. si de inoffi. testamen. agitur enim hoc casu de iure accrescēdi in hereditate: vnde licet isti fratres sint coniuncti coniunctione legali potest habere locum ius accrescendi. l. si seruus cōmunis ab extero. ff. de acquiren. here. Aut filij non fuerunt vniuersaliter instituti: sed solum in sua legitima vel aliqua re pro legitima sua. et tunc ipse concludit quod portio exheredati non accrescit aliis: qz legitima non est quota hereditatis: ℌ quota bonorum secundū eum quod pacet quia debet deducto ere alieno: vt. l. papi. ℌ. quoniam autem quarto. ff. de inoffi. testa. ꝛ sic isti non remanent coniuncti in hereditate coniunctione legali: sed in quota bonorum inter coniunctos autem coniunctione legali non habet locū ius accrescendi: vt. l. ꝛ proculo. ff. de lega. ij. ꝛ per glos. ꝛ Bal. in. l. j. in princip. de vsufru. accrescendi. ergo portio exheredati non accrescet fratribus: sed remanebit penes heredem secundum eum nō ob. ter. allega. per Hy. secundum eum quia in. ℌ. quod si legitimorum. ideo portio deficiens accreuit aliis filijs quoniam extraneo heredi instituto vltra nouem vncias extraneo non poterat relin qui: sed si legitima non accrescens filijs potest pertinere ad heredes: tunc secus est ꝛ quod legitima deferatur ibi non per ius accrescendi: patet quia testator potest partem exheredati attribuere vni ex filijs cui vult quod non esset si portio ipso iure accresceret nec potest dici isto casu quod quia ius supplementi subrogat loco querele debeat sapere eius naturam per regulam positam in. l. j. ℌ. hec actio. si quis in testamento liber esse iuſ. fue. quia ad hoc respondet ipse quod illa regula procedit quando ius subrogatum competit ad idem: secus si competat ad diuersum cuius non est eadem natura: vt. l. cum in fundo. ℌ. si fundus. ff. de iure do. ꝛ ita no. ipse in. d. ℌ. hec actio. in casu autem nostro querela competit ad hereditatem rescisso testamento in qua est semper locus iuri accrescendi: vt dictum est sed ius agendi ad supplementum competit non ad hereditatem: sed ad quotam bonorum in qua inter coniunctos coniunctione legali non est locus iuri accrescendi: vt dictum est. Superuenit Bul. de cu. cuius dicta sequit Bal. in isto articulo vbiqz vz in. l. vnica. C. quando non pe. parte. ꝛ in autenti. nouissima. C. de inoffi. testamen. ꝛ tetigit in. l. omnimodo. in principio. C. eodem. qui dixit noua ratione quod filij vocātur ad totam substantiā testatoris in ter. nostro quoniam filius exheredatus habetur pro mortuo: vt. l. j. ℌ. si pater. de cōiungendum eman. li. ff. ergo perinde est ac si non esset in rerum natura ꝛ sic solū duo filij essent in rerū q vocabunk natura nō ex iure accrescendi: sed ex persona sua ad legitimam: nam vt. d. Bal. in locis preallegat. in exemplo posito per Hy. ꝛ Barto. non potest esse locus iuri accrescendi duplici ratione: tum quia filij venientes ad supplementum veniunt diuerso iure respectu portionis filij exheredati: sunt enim instituti ꝛ filius exheredatus seu portio ipsius non defertur quasi portio instituti deficiat: ergo non est locus iuri accrescendi: vt. l. sed cum patrono. ff. de bono. possessione ꝛ facit ter. in. l. si post mortem. ℌ. liberi. versicu. exheredatus. ff. de contratab. tum quia ius accrescēdi habet propriē locum in parte devoluta: tum quia exheredato nunq̄ fuit delata aliqua portio: ergo filij instituti succedunt in legitima tota: quia iste habetur pro mortuo quantum ad ius accrescendi: vt. l. j. ℌ. si pater. preallegat. non obst. ter. in. l. qui repudiantis. ꝛ. l. si proponas. in fi. quia ibi filij veniunt eodem iure. item querela erat delata filio repudianti: vnde ibi non fit ius accrescendi exheredatione sed ex repudiatione: et ideo in filio exheredato nō procedit sed in filio repudiāte secundum eum: licet ita formaliter non dicat. d. Joan. de imo. hic patet sequi opi. Hy. contra Barto. in secundo membro. Primo quia absurdum videretur esse quod portio fratris exheredati applicaretur potius extraneo heredi quam cōfratribus suis. Secundo quia casus noster videtur esse similis casui. l. qui repudiantis sepe allegate: quoniam ius accrescendi inter coniunctos coniūctione legali videtur induct. in hereditate potissime: ne qs decederet pro parte testatus ꝛ pro parte intestatus: vt patet ex notatis in. l. ij. ꝛ. iij. ff. de acquirenda. heredita. sed ista ratio cessat in. l. qui repudiantis. quia ex post facto testamentum poterat expugnari per querelam pro parte ꝛ pro parte non vt. l. circa. ff. de inoffi. testamen: ergo poterat ibi phiberi ius accrescendi vel nō habere locum: ꝛ tamen habet locum fauore filiorum quo similiter dicendum in casu nostro. domi. Pau. de ca. hic dicit quod ex heredatio filij alijs fratribus institutis non dz nocere neq; prodesse: ne culpa alterius redūdet in lucrum vel iniuriam alterius. Unde ipse credit quod portio filij exheredati applicetur heredi quando filij sunt instituti solum in legitima quando autem sunt instituti heredes vniuersales: ꝛ sunt rogati restituere hereditatem quo casu agitur de detrahendo legitimam de fideicommisso

Universidad de Deusto
Biblioteca

vniuersali: quia filius exheredatus fuit grauatus contemplatione istorum non aliorum filiorum: ergo ad ipsorum commodum debet cedere ista priuatio. allega. gloss. in auten. hoc amplius. C. de fideicommiss. z in corpore glo. magna circa medium. Tu autem potes allegare ter. z quod ibi no. Barto. in. l. cum emancipati. ℣. si duo. de colla. bo. z quod habetur in. l. vroxeu. ℣. heres. ff. de lega. iij. z quod ponit Barto. in. l. ij. ℣. videndum. ff. ad tertul. z in. l. j. in fi. ff. de contrata. sed ista ratio nō videtur multum stringere quia exheredatio hic non est facta vel contemplatione heredum institutorum vel propter iniuriam eis illatam: quo casu loquuntur predicta iura sed ppter iniuriam illatam testatori z offensam ipsius: vt omnimodo. ℣. j. C. de inoffi. testamēto.

¶ Unde reiecta ista opi. videndum est ex supradictis quis melius dicat. Jn hac questio. valde difficili z dubia videtur posse concludi quod opi. que tenet in legitima esse locum iuri accrescēdi filio exheredato videtur esse probabilior de iure. moueor primcipaliter per tertum in. l. si vt patronus. ℣. ex duob⁹. ff. de iure patrona. vbi patet quod in quarta que debetur potronis est locus iuri accrescendi: z tamen patroni sunt coniuncti cōiunctione legali: z quarta que debetur patrono est quota bonorum nō quota heredita. quod patet quia patronus pro sua quarta non tenetur ad legata: vt. l. si patronus. in princip. de dona. z institut. de succes. lib. ℣. sin autem. quod non esset si esset quota hereditatis: quia heredes pro quota tenetur ad legata vt. l. j. z. l. marcellus. ℣. ad trebel. ¶ Secundo moueor quia Barto. non bene videtur respōdere ad ter. ℣. quod si legitimorum. nam licet ibi testator posset assignare partem exheredati vni ex filiis cui vult per hoc non datur intelligi quod si pater nō assignaret portio nō deferretur confratribus iure accrescendi: quia testator in hoc casu bene posset prohibere ius accrescendi in legitima iter fratres si vellet: vñ dicit Barto. singu. in consilio suo. clviij. z in. d. l. pater. quod si testator instituit filios pro legitima in certa re z eos vetuit plus petere per hoc videtur prohibuisse ius accrescendi z non habebit tunc locum inter fratres in legitima. ℣reterea licet de directo non posset assignari extraneo vltra nouem vncias per viam institutionis: forte tamen potuit testator legare partem deficiētis alicui cui voluerit. z sic licet non posset relinquere per viam institutionis extraneo: si tū portio non accreuisset fratrib⁹ adhuc poterat interesse testatoris quod non accresceret: vt posset illam partem legare: posset etiam dici quod quāuis de directo nō posset relinqui vltra nouem vncias ex iure tamen accrescēdi heres non prohibetur accipere secundum glo. in. l. j. C. de secun. nup. qz tamen illa glo. impugnatur per Bart. in. l. j. C. quando non pe-

a ¶ Esset frater mior. ade cle. erini de paradiso dever. signi. Vico. super.

par. sufficit prima responsio. ¶ Tertio confirmatur ista cōclusio: quia licet re vera legitima sit quota bonorum: vt dixit Bart. z in. l. pater filium. ℣ allega. z in. l. gerit. de acquiren. heredi. et in. l. ex facto. la grande. de here. insti. tamen non potest negari qō in multis legitima nō sapiat naturam quote hereditarie quod patet. ¶ Primo quia debetur hodie iure institutionis: vt in auten. nouissima. C. de inofficioso testamento. Jtem quia filius potest agere contra debitores hereditarios pro consecutione legitime. z contra singulos possessores rerum heredita. vt plene declarat Barto. in. l. in quarta. ℣. ad legem fal. Jtem filius institutus non potest repudiare reliquam hereditatem acceptando legitimam: nisi habeat substitutum vulgarem: vt. l. si patronus liberto. ℣. quid ergo. ff. de ope. liber. z per Barto. in. l. j. ff. de vulga. et pupil. z per Ly. z alios in. l. heres. instituta. C. de impub. z aliis substitu. ℣reterea videmus quod filia que est instituta in legitima vel in re certa admittitur tanq̄ heres ad empbytcosim ad quam vocatur filius: vt heres ℘m Barto. in. l. vt iurisiurandi. ℣. si liberti. ff. de ope. liber. z per Bald. z alios in. l. ex facto. ff. de here. institu. videtur ergo filius institutus in legitima z quodammodo participare partim de natura quote hereditarie ratione cuius mixture potest defendi vt in materia fauorabili: sicut est quando legitima filiorum sit pinguior: sub dispositione simplici veniat mixtum: vt sicut inter coniunctos coniunctione legali in hereditate proprie sumpta est locus iuri accrescendi: vt fatetur Barto. z omnes ita in hoc quod participat in quibusdam natura hereditatis. inxta regulam que ponitur per Barto. z alios in. l. ij. in princip. ff. de verbo. obli. Bal. autem in. l. j. in. ℣. j. C. de cadu. tol. dicit quod pro ista conclusione est casus in. ℣. ceterum. in auc. vt cum de appel. cognos. vbi probatur quod etiam si testator prohibeat tamen suppletur relictum a testatore vsq̄ ad debitam legitimam: sed hoc non est virtute iuris accrescendi. Sed qz lex supplet ipso iure id quod deficit ne testamētum euertatur cōtra quam suppletionem legis testator non potuit disponere iuxta regulam. l. nemo potest. de le. j. nam illa ratio quam assignaui cum scriberem. l. vna. quando non pe. par. quod filij non vocabantur ad legitimam ex dispositione legali ex quo erant instituti in legitima vel in aliquo non videtur procedere: quia licet sint coniuncti inter se coniuncti hominis ipsi tamen exheredato sunt coniuncti qui non fuit vocatus a testatore. Jtem aduerte qz ex illa ratio potest euitari quam assignat Bal. in. l. locis. ℣. allegatis quod in exemplo filij exheredati nō possit habere locum ius accrescendi quia diuerso iure venit filius exheredatus z filij instituti. nam ad hoc est dicendum quod dicitur venire eodem iure respectu coniunctionis legalis per quam omnes pariformiter vocantur ad legitimā ex. l. dispositione que quidē cōiunctio legalis non est sublata licet nouū vinculū sit ei adiectum vel nouū ius ex quo est vinculū necessitatis. vnde magis dicuntur filij habere ex prouisione. l. quā testatoris. vt. l. j. ℣. si impuberi. ff. de col. bo. z l. si arrogatur in fi. ff. de adop. facit optime ter. in. l. papi. ℣. si qs impubes. ff. inoffic. testa. z inde est quod pater non pōt grauare filium in legitima: vnde adhuc remanet cōiunctio legalis ppter quam filij veniunt eodē iure sed illa scōa ratio quam. ℣. retuli ex mente Bal. videtur esse difficilior: ad soluendum quia cū portio non fuerit anteq̄ delata exheredato: intellige de eo qui est iuste exheredatus z non habet querelam non potest considerari in ea

a ius accrescendi. † Sed ad hoc potest dici saluando cōmunem sententiam quod quia legitima dicitur quasi debita filio etiam viuente patre: vt. l. ratio. de bo. dam. z per Barto. in. l. fi. ff. de libe. agno. satis dicatur delata portio filio saltem quo ad speciē que in filio est considerabilis de iure vt. l. nec ei. ℣. fina. de adop. z per Bart. in. l. is potest. ff. de acquiren. hereditа. vnde dicemus bene filium exheredatum priusq̄ exheredaretur esse similem instituto heredi sub conditione cuius conditio si deficit vel si ipse moritur viuente testatore: sine dubio in eius portione habet locū ius accrescēdi: vt patet in. l. j. C. de cadu. tollen. ve. potes dicere z melius quod imo portio fuit aliquando delata filio exheredato: qz cum exheredatio nō sumat effectum nisi ab adita hereditate: vt l. filium. ℣. sed cum exheredatio. ff. de contratab. z. l. iij. ℣. si filius. de lib. z posthu. ℣. anteq̄ hereditas sit adita sicut filius non desinit esse suus: illa potuit videri portio fibi delata iz illud ius postea sit extinctum cōfirmata exheredatione. ¶ Et quia modernorum post Bal. z Angel. hic tractant aliquas not. z vtiles questiones adde ad primam inquātum si sunt quatuor: filij instituti z vnus exheredatus quanta sit legitima institutorum: z concludunt sequendo Bart. in. l. pater filium. quod legitima erit semis: secus dicunt si filius esset frater minor: a vel aliter ipso iure inhabilis. Adde quod idem est si essent quīq̄ filij z vnus ex eis repudiaret portionem suam secundum Bald. qui ita not. declarat in. l. j. ℣. in primo. C. de cadu. tollen. Ad secundū dictum adde quod not. Barto. in. l. j. in fi. C. quando z qui. quar. pars de. lib. z. z in. l. j. in fi. ℣. fi. in fin. questio. j. de contratabu. z vtrum plures filij nati ex vno filio qui succedunt vna cum patrono in hereditate aui augeant quantitatem legitime: sicut si essent plures filij vide Balin. l. papi. ℣. quoniam autem. in fi. ff. de inoffi. testa. Secūdo principaliter adde inquantum hic tangūt: vtrum portio filie que renunciat in vita patris accrescat fratribus: nam Bal. hic tangendo questio. dicit quod. q. est dubia ppter id quod dictum est superius vtrum inter coniunctos coniūctione legali sit locus iuri accrescendi z attēto hic dubio quia vidistis superius cōmuniter cōclusum quod sic esset dicēdum quod accresceret ista portio fratribus: z per consequēs quo ad personam filie augeret quotam legitime ex quo portio sua est in consideratione: sed quod maius dubium facit in materia est quia filia non renunciat simpliciter imo videtur recipere legitimam in dote: vnde ex quo semel ipsa recepit portionem suam legitime sine dubio illa portio nō debebitur fratribus. z ita decidit Bal. expresse quem ibi non allegat in filia repudiante in. l. vna. C. quando non pe. par. hoc etiam sequitur Joan. de imo. hic quatenus dos recepta cōcurreret cum legitima. sed quatenus legitima esset vltra dotem tūc restaret ilia sola prima dubitatio an inter coniunctos cōiunctione legali esset locus iuri accrescendi: ego cum scriberem in. l. j. C. quando non pe. par. diri simpliciter sequēdo sententiā Bal. quod portio filie non accrescit filijs: nam absurdum videtur esse quod pro alia qua parte ipsius filie habeat locum ius accrescendi: z pro aliqua non ne vna z eadem res diuerso iure censeatur per. l. eum g edes materia. ff. de vsuca. Sed huic rationi posset responderi qō alia portio non censetur diuerso iure: quia etiam si illa vacaret accresceret fratribus. Jdeo autem nō accrescit: quia cēsetur soluta filie in dotem. Unde forte ista opin. posset sustineri: z pro veritate huius decisionis vide quod nota. ponit Bartol. in. l. j. in fi. ff. de contratabu. vbi determinat quod si filius qui excludit filiam ex forma statuti renunciat hereditati paterne cū iuramēto in vita patris aliquo recepto pro portione sua perinde obstat filie ac si totaliter successisset: vnde ista opi. plus placet quam opi. domi. Pau. de castr. qui hic distinxit quod aut filia renunciat viuente patre: z tunc tota legitima integra pertinet ad masculos: qz tempore mortis testatoris nulla portio debebatur filijs: z sic potest facere partem fratribus z ex hoc etiam sequeretur quod filia non augeret quotam legitime ex quo tempore nō computatur in numero filiorum quo ad legitimam. Nam cum reuerentia potest responderi quod licet filie nō debeatur legitima an vita patris: pater

pater tamen potest eam soluere voluntarie filie in vita sua: sicut declarat Bar. in. l. stichus. ff. de pecu. leg. z no. Bal. in auten. si ca

a ptiui. C. de episco. z deri. † Preterea legitima licet non debeatur filie in vita patris debetur tamen sibi dos: quia pater tenetur dotare filiam: vt. l. obligamur. ℣. lege. z quod ibi no. de actio. z obli. z sicut filia si ipsa succederet in legitima teneretur sibi imputare dotem: vt. l. quoniam nouella. C. de inoffic. testamen. z. l. illud. C. de colla. ita si fratres petant legitimā tanq̄ portionem filie alis: sequeretur absurdum quod heres defuncti grauatur propter eā dem partem legitime duplici prestatione. arg. l. titia. ℣. qui in vita. ff. de lega. ij. Aut filia renunciat hereditatem paternam post mortem: z tunc dicit ipse quod illi acquirēt portio sua cuius contemplatione filia renūciat: videtur aūt renunciare in dubio contemplatione illius cui facit renūciationem. alleg. ter. no. z Bal. ibi in. l. si actio. C. de pac. hoc tamen est limitandum nisi renūcia tio facta vni videretur facta contemplatione aliorum. ppter presumptam equalitatem affectionis: verbi gratia cum sitoni et fratribus. ita consuluit Dy. cōsi. xiij. quem refert z sequitur Bal. in l. pactum quod dotale. C. de colla. bono. vbi punctualiter alle. d. l. si actio. Adde principaliter z quarto inquātum Ang. hic quē sequitur Jo. de imo. dicit quod si sunt tres filij z vna filia quę dotata que excluditur a successione ex forma statuti illi tres filij habebunt tertiam integram. Jtem si sunt quatuor filij z vna filia similiter dotata non augebitur propter filiam que nō pōt succedere ex forma statuti: quia cum ipsa filia non possit succedere ab intestato succedere nulla sibi debetur legitima facto testamēto: quia legitima est tertia portio: vel dimidia eius quod quis esset babiturus ab intestato: vt. l. cum queritur. z. l. parentibus. C. de inoff. testa. z in autē. de trien. z semis. ℣. j. alleg. Ange. glo. per hoc in. l. papi. ℣. vnde si quid. in ver. sertans. de inoffi. testamē. Adde qō idem tenuit Ang. per. d. glo. in eadem. l. in. ℣. quoniam aūt quarta. z in. d. ℣. vnde si quis. vbi dicit se ita cōsuluisse z verum est: qz ita declarat ipse prolixe in consilio suo. cxciiij. z ista videtur esse cōmunis sententia: sed Bal. no. in. l. vnica. ℣. in primo. C. de cadu. tollen. in fi. q. manifeste tenet contrarium dicēs quod filia que debet dotari vt excludatur a statuto non penitus excluſa a sua legitima quam videtur habere in dote sibi constituenda vel constituta: z ideo facit partem fratribus z er hoc sequeretur duplex cōclusio contraria precedenti. Prima quod si essent tres filij z vna filia non admitterentur ad totam tertiam partem. Secunda qō si essent quatuor filij et vna filia: filia augeret quantitatem legitime ex quo admittitur ad partem z facit partem fratribus: z ista opi. est multum equa. De iuris autem subtilitate difficultas stat in hoc vtrum quando filia debet dotari ex forma statuti dos que datur sibi surrogetur loco legitime: z est subtilis questio. in qua variatum est per docto. z si tenemus opi. Ly. z Barto. quam posuit Ly. in. l. sancimus. C. de nup. z Barto. in. l. titio centum. ℣. titio genero. ℣. de condi. z demonst. quod dos non surrogetur loco legitime: licet de trabatur quoddā es alienū per se. vera est opi. Ange. z domi. Joan. hic posita. Si autem sequeremur opi. alio rum de quo tangit singu. Joan. an. in addi. Specu. in rub. de statu monacho. et Bal. in. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. test. z Saly. in. d. l. sancimus. tūc vera esset opi. Bal. in. d. ℣. in primo quam ego sum secutus. licet eam non allegauerim: tunc in. l. vna in vltimis verbis. C. quando non pe. par. dic ergo vt cōmuniter tenetur in dictis locis. Ultimo adde ad illam. q. quam tāgit hic Bal. z Ang. z modernor. quādo mater fuit instituta in aliqua re pro sua legitima z extranea vniuersaliter z fratres testatoris preteriti turpi persona non instituta quāta sit legitima matris: nā Barto. in. l. pater filium. Bal. z Ange. hic z Joan. de imo. tenēt quod legitima matris sit tertia portio non totius substantie sed portionis quam esset habitura ab intestato z eorum ratiōes pro sequere vt bicper eos. Adde tamen Bal. in auc. nouissima. in fi. C. de inoffi. testamen. z in. d. l. j. ℣. in primo preallegata videtur se qui opi. Jaco. bu. qui tenent contra predictos: z ad arg. istorum cum dicunt quod legitima est tertia portio eius quod quis esset habiturus ab intestato nititur respondere in auc. nouissima. qō est tertia portio eius quod quis posset habere ab intestato rebus sic stantibus z se habentibus: prout se habent ex testamēto. Cum ergo stante testamēto fratres totaliter excludantur: sequitur qō legitima matris debet esse tertia integra: quia si fratres non extarent res esset in causa intestati: sine dubio mater succederet insolidum: non tamen bene firmat pedes in. d. aute. nouissima. sed ista videtur esse quedam fallacia cum reuerentia: nam secūdum hoc haberemus dicere in simili quod filia excluſa a statuto a successione intestati stantibus masculis posset dicere testamentum nullum. Preterea quod extranei essent heredes instituti et non filij: ita quod filij essent excluſi nam rebus sicse habentibus ab intestato filia succederet: non obstante statuto iurta no. per Bart. in. l. j. in fi. ff. de contratab. z tamen communiter tenetur oppositum in. l. gallus. ℣. quid si tantum. ff. de libe. z posthu. Preterea ista limitatio non probatur iure per. l. cum queritur. z. ll. supra allegate intelligūtur rebus sic se habentibus ab intestato: sicut se nunc habent ex testamento quo facto fratres nullo modo admittuntur vnde sequere cōmunem sententiam que est verior: et adde ad materiam singulare verbum Bald. quod ipse posuit in auten. preterea. C. vnde vir z vxor. vbi voluit quod interuenientes diuerso iure de iure ciuili sit locus iuri accrescendi quod tamen communiter non tenetur. ¶ Jn glo. posita super verbo heredes ibi video grauare institutum in. xj. banc lectura videtur hic approbare Barto. z si vera est continet vnum singulare z pulchū dictum limitās. l. qui filiabus in fi. cum. l. sequen. in fin. ℣. eodem secundum ℣au. de cast. ibi enim dicitur quod prelegatum factū vni ex eo heredibus videtur factum a seipso z ab alijs coheredibus quod videtur limitandum quando est factum vni vt dixi. Sed quando est factum prelegatum eiusdem rei omnibus siue omnibus simpliciter videtur factum vnicuiq̄ pro rata obtinente ad coheredem non pro sua: z habet istud legatū vtilitatis quā do heredes sunt ex disparib⁹ portionib⁹ instituti. Secus si essent equaliter instituti: quia tunc daret vnusquisq̄ quantum acciperet z econtra z sic prelegatum esset inutile inxta. l. ab omnibus. ℣. j. cod. secundum docto. sed ista lec. licet approbetur per Barto. non placet sibi quia sic deberet esse in text. heredem vncie vncias xj. habiturum. sed in text. communiter habetur heredem vnciarum que verba sunt pluralis numeri: nec possunt adaptari ad vnam vnciam solam: vt. l. fina. ℣. ad trebel. ergo videtur quod ista lect. non procedat. Preterea vltra ipsum ista lec. non bene refert ex primo siue referas ad primum dictum sine ad secundum: sed tamen iste ver. Jnde dicitur est illatio ex precedentibus. num primum dictū cōtinet quod legatum relictum heredi a seipso: vnde ex eo infertur hoc quod nunc dicitur quod legatum factū modo isto videatur factum pro partibus hereditariis z multo minus pōt fieri illatio ex secundo dicto in quo agitur de iure accrescendi: quia secundum hunc intellectum de iure accrescendi non agitur in isto ver. inde. Unde prefatus doct. ponit tertiam lec. quā dicit esse Pet. de bella perti. prout ipse reperit in apostillis suis vbi quod legatum isto casu est inutile in personam omnū heredum: vnde heres instit̄us in. xj. vncijs retinebit eas iure hereditario z institutus in vncia similiter illam vnciam in re prelegata: z ideo facit partem fratribus z er hoc sequeretur duplex cōclusio contraria precedenti. Prima quod si essent tres filij z vna filia non admitterentur ad totam tertiam partem. Secunda qō si essent quatuor filij et vna filia: filia augeret quantitatem legitime ex quo admittitur ad partem z facit partem fratribus: z ista opi. est multum equa. De iuris autem subtilitate difficultas stat in hoc vtrum quando filia debet dotari ex forma statuti dos que datur sibi surrogetur loco legitime: z est subtilis questio. in qua variatum est per docto. z si tenemus opi. Ly. z Barto. quam posuit Ly. in. l. sancimus. C. de nup. z Barto. in. l. titio centum. ℣. titio genero. ℣. de condi. z demonst. quod dos non surrogetur loco legitime: licet de trabatur quoddā es alienū per se. vera est opi. Ange. z domi. Joan. hic posita. Si autem sequeremur opi. alio rum de quo tangit singu. Joan. an. in addi. Specu. in rub. de statu monacho. et Bal. in. l. quoniam in prioribus. C. de inoffi. test. z Saly. in. d. l. sancimus. tūc vera esset opi. Bal. in. d. ℣. in primo quam ego sum secutus. licet eam non allegauerim: tunc in. l. vna in vltimis verbis. C. quando non pe. par. dic ergo vt cōmuniter tenetur in dictis locis. Ultimo adde ad illam. q. quam tāgit hic Bal. z Ang. z modernor. quādo mater fuit instituta in aliqua re pro sua legitima z extranea vniuersaliter z fratres testatoris preteriti turpi persona non instituta quāta sit legitima matris: nā Barto. in. l. pater filium. Bal. z Ange. hic z Joan. de imo. tenēt quod legitima matris sit tertia portio non totius substantie sed portionis quam esset habitura ab intestato z eorum ratiōes pro sequere vt bicper eos. Adde tamen Bal. in auc. nouissima. in fi. C. de inoffi. testamen. z in. d. l. j. ℣. in primo preallegata videtur se qui opi. Jaco. bu. qui tenent contra predictos: z ad arg. istorum cum dicunt quod legitima est tertia portio eius quod quis esset habiturus ab intestato nititur respondere in auc. nouissima. qō est tertia portio eius quod quis posset habere ab intestato rebus sic stantibus z se habentibus: prout se habent ex testamēto. Cum ergo stante testamēto fratres totaliter excludantur: sequitur qō legitima matris debet esse tertia integra: quia si fratres non extarent res esset in causa intestati: sine dubio mater succederet insolidum: non tamen bene firmat pedes in. d. aute. nouissima. sed ista videtur esse quedam fallacia cum reuerentia: nam secūdum hoc haberemus dicere in simili quod filia excluſa a statuto a successione intestati stantibus masculis posset dicere testamentum nullum. Preterea quod extranei essent heredes instituti et non filij: ita quod filij essent excluſi nam rebus sicse habentibus ab intestato filia succederet: non obstante statuto iurta no. per Bart. in. l. j. in fi. ff. de contratab. z tamen communiter tenetur oppositum in. l. gallus. ℣. quid si tantum. ff. de libe. z posthu. Preterea ista limitatio non probatur iure per. l. cum queritur. z. ll. supra

Universidad de Deusto
Biblioteca

Si ita titio. Quando verba dirigũtur ad legatariũ electio alternatiua pertinet ad eum ꝛap-
pellatione fundi continetur pars fundi duntaxat quãdo ita cõ-
☞ stat ex dispositione testatoris. hoc dicit. cum. ℣. seq. ¶ Flo. primo
qõ licet alternatiua summarũ qñ datur electio debitori minor
summa sit precisa in obligatione. vt. l. stipulãtem. ℣. si stipulante-
ꝛ. l. si stipulatus fuerim decem aut. xv. ff. de verb. ob. ꝛ. l. si ita reli
ctum. ℣. fi. ℣. ti. priori. ꝛ ecõtra si electio datur creditori sola maior
summa sit in obligatione: vt in dictis iuribus not. ꝛ tangit do.
Pau. hic non tñ ita in alternatiua speciei que ponit inter totum
ꝛ partẽ integralẽ. est enim vsufructus pars itegralis ipsius fun-
di ꝛ plene ꝓprietatis: vt soleñiter declarat Bar. i. l. qui vsumfru-
ctum. ff. de verb. ob. ꝛ quot modis accipiat hoc verbũ pars. vide
per Bar. in. l. recte dicimus. in fi. ff. de verb. sig. ꝛ per Bal. ꝛ ang.
in. l. in rem actio. ℣. j. ff. de rei ven. Differentia aũt istorũ casuum
est fm Pau. de ca. ꝛ bene est. qz in nũmis ꝛ summis nõ cadit affe
ctio respectu qualitatis: ſz solum respectu maioris numeri: vt. l.
nũmis. de in lit. iur. ff. vnde. l. habet voluntatẽ debitoris vel cre
ditoris in alternatiua summarũ ꝓo certa ꝛ explorata: sed in al
ternatiua de qua in tex. nostro põt cadere affectio respectu quali
tatis. q. potest interesse mea magis habere vsumfru. fundi quã
ꝓprietatem ꝓpter onera que debẽt solui a ꝓprietario nisi sint
valde leuia: ꝛ ꝓpter magnas expẽsas quas sumit ꝓprietarius
vt patet in his que habentur in. l. quero. j. de vsufru. lega. ꝛ in. l. si
pendẽtes. ℣. si quis. de vsufruc. ꝛ de expensa. vide per Bart. in. l.
cotẽ ferro. ℣. qui maximos. ff. de pub. ꝛ in. l. j. in fi. ff. de no. ope. nũ
cia. ꝛ in. l. ad eum. C. de vsufruc. vbi etiã Bald. ꝛ idem etiã posset
dici licet ad̃oder. non tangãt quãdo alternatiua ponerẽ inter
totũ ꝛ partem quotitatiuam. verbi grãta: lego fundũ vel dimi
diã eius etiã hoc esset verum indubitãter: qñ legaret certa regio
fundi in quã posset interesse legatarii ꝓpter aliquã qualitatẽ co
berentẽ illi parti magis habere illam partẽ ꝙ totũ. vbi aũt po-
tio fundi legaretur non determinata certa regione sed ꝓo indi
uiso tertia vel quarta: tunc esset maius dubiũ: sed forte posset di
ci idẽ qz legatarius esset impotẽs ad sustinẽdum onera totiꝰ fun
di ꝛ expẽsas sicut dicimus. ℣. in vsufructu: ꝛ tũ ꝓo illa quota pos
set sustinere: facit optime ter. in fi. sui in. l. in fundo. ff. de rei ven.

a ¶ Appella-tione fundi. Addẽ an cõ prehenditur a domus. vi. in. l. j. in. ℣. il lud. ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ an ꝛtineañ ꝓa ta contigua vide i. l. scie. ℣. fi. circa me. ff. de fun. in-stru. ꝛ an cõticat̃ petias terre postea emptas vi. ꝓ Bart. in. l. si ita. ff. ℣. au ꝛ ar. le. do. i l. qõ est. ff. de verb. sig. dy. in reg. nulꝰ pluribus. de reg. iur. lib. vj. ¶ Nicol. su.

¶ Secũdo no. ibi duo esse legata ꝛc. ꝙ legatũ alternatiuũ non
dẽ esse vnũ ſz cõtinere plura legata: qõ intelige vt plene declarat
Bar. ꝛ ad̃oder. in. l. si ex toto. ℣. fi. vbi dixi. ¶ Tertio no. ex. ℣.
sed ꝛ si quis. ꝙ appellatione fundi continet ꝛpars fundi ꝓo in-
diuiso dummodo appareat etiam de mente testatoris: ita intel
ligunt hic ad̃oder. ꝛ licet bene glossa. videatur aliter intelligisse.
Facit ad illã. q. quã tradidi in. l. serui electione. ℣. eo. vtrũ dictũ
testis sit obscurũ qui deponit ꝙ vidit titiũ talem rem possidere
nec dicit in totũ vel in parte. ¶ In glo. posita sup verbo arbitrio
doc. hic optime soluunt cõtraria hic in glo. de quibus plene dice
mus in. l. legato generaliter. j. eo. sed extra glo. Jo. de imo. oppo
nit fortiter de. l. ꝙ cõcubinã. ℣. j. j. de leg. iij. vbi ꝓbat maxime ꝛ ra
tione decidendi ꝙ ſz verba sint directa ad legatarium per istud
verbũ habet nihilominus electio nõ cõpetit sibi ſz debitori. i. he-
redibus de quibus ibi in ter. ꝛ solvit dupliciter ſz dubitãdo pri-
mo qõ hic testator ponit verbũ imperatiui modi habeto sibi ꝛc.
1 qõ magis importat verba executiua ꝛ dirigit ad legatariũ ꝙ̃ in
cõtrario vbi non est verbũ modi imperatiui. Sed ista so. nõ mul
tum placet quia licet istud verbũ habeat possit inueniri in futu-
ro optatiui vel presentis subiũctiui. hic tñ accipit sub modo im-
perativo precipit eñ testator vt habeat illã partẽ. Preterea quã-
tum ad modũ legandi non est differẽtia siue testator dicat rogo
siue mando ꝛ sic vtaꝰ vno modo vbi magis ꝙ alio: vt pater in. l.
omne verbũ. C. cõia de lega. Unde ipse solvit scõo modo ꝙ ibi lo-
quitur in alternatiua summarum in qua id qõ est minimũ est in
obligatione: vt. ℣. diri in isto. ℣. in notabilib⁹. quasi dicat ideo de-
betur ibi qõ est minimũ: qz sumus in alternatiua summarũ: sed
hoc non est bũ dictum duplici rõne. Primo quidẽ quia si verbũ
habeat. facit ꝙ verba videañt directa ad legatariũ: ꝛ sic ad credi
torẽ: tunc non deberẽ id qõ est minimũ sed id quod est maximũ:
vt. ℣. diri i no. scõo quia ibi nõ est alternatiua summarũ: ſz diuer-
sarũ partiũ vnius speciei est hereditas quoddã ius vsẽ: vt. l. here
ditas. ff. de pet. here. ꝛ sic spẽs ꝙ̃dã: vnde perinde idẽ videt esse ac
si testator alternatiue legati hoc modo lego tertiã vel quartã vel
dimidiã quo casu per ea que dirimus in notabilibus forte non
esset idẽ qõ in alternatiua summarũ: qz posset interesse debitoris
vel creditoris prestare magis vnã partẽ ꝙ aliam vel accipere: ſz
pars que prestat esset maior quãtitate vel que accipitur esset mi-
nor. Unde ego multũ dubito in sol. huius cõtrarꝰ maxime quia
iurisc̃sultus ibi expresse dicit ꝙ electio est debitoris ꝛ sic presup-
ponit legatũ esse alternatiuũ ꝙ nõ esset verum si essemus in alter
natiua summarũ: est igitur cogitandũ: sed ꝓo nũc saluo iure me
lius deliberãdi põt dici ꝙ hic verbũ imperatiũ ponitur perso-
naliter hic enim dixit habeat sibi. vnde ꝓpter verbũ vt aliquid
addat ad verbum habeto executio videt directa in persona lega-

b ¶ Flomẽptis. adõ bar. in. l. j. C. qñ ꝛ qbus. li. x. d. in. c. ñ. de de cimis. li. vj. Abba. in. c. cũ sint hoies eo. ti. i ãtigs Alb. in. c. su per eo. de eo ꝙ cogno. cõ san. vso. sue. Vbi. i. c. in dẽnitatibus in. ℣. ceterũ. de elec. li. vj. Nico. su.

tarii. Sed in ꝛtrario fuit positũ impersonaliter. dixit eñ habeat
tñ vnã partẽ ꝛc. qõ põt intelligi habeat. ℣. per suã electionẽ ꝛ a se
ipso eligendo vel habeat. ℣. ab herede. facit optime ꝓo primo di-
cto qõ babek in. l. titia. ℣. j. ff. de leg. ñ. ꝛ qõ ponit Bart. in. l. centu
rio. ff. de vul. ꝛ pup. in illa. q. qũo compendiosa cognoscatur esse
directa vel obliqua. Et ꝓo ista solutione mea facit ter. in. l. fidei
cõmissa. ℣. si filio. j. de leg. iij. vbi ꝓbat qõ verbũ habeat põt im-
portare dispositionẽ obliquã. i. ꝙ quis habeat de manu alterius
vñ Bar. dicit per illũ ter. in. l. centurio. in vlti. col. de vul. ꝛ pu. qõ
☞ est verbũ cõe additio eiusdem. ¶ In gl. posita super verbo ꝓo
parte. no. er ter. iuncta glo. ꝙ etiã er dispositione testatoris nomẽ
b partis ᵇ in dubio significat dimidiã: ꝛ hoc satis innuit ter. allega
tus in glo. hoc tñ est intelligendũ nisi nomẽ partis proferat cum
noie numerali: verbi gratia: vnã partẽ vel duas partes: tũc enim
vna pars importat vnam vtiqz totius rei fm Bar. ꝛ ad̃oder. q
ita no. declarãt in. l. interdũ. ℣. de here. instit. super quo vide oino
qõ no. Ang. in. l. etiã ꝛ in. l. defuncta. ℣. fi. ff. de vsufru. Sc̃o adde
qõ etiã cũ fit mẽtio de parte vniuersitatis in dubio intelligit de
dimidia fm gl. no. xxviij. di. c. priusq̃. Tertio adde ꝙ nomẽ par
ticulare non significat dimidiã: sed quartã fm Bar. in. l. ñ. C. qñ
ꝛ qui. quar. pars de. lib. x. Aliqñ tñ significat minus ex mente di
spositionis super quo vide ter. ꝛ qõ ibi ponit Bal. in. l. ñ gs i suo
in prin. C. de inoffi. testa. Sed aduerte qz cõtra istã conclusionem
multũ facit ter. in. l. qui cõcubinã. ℣. j. ꝓ allegata. vbi testator re
linquit quantula portio: ꝛ tamen non debetur minima ex virtu
te verborũ: sed quia electio cõpetit debitori vt diri in voce. Quar
to adde ꝙ etiã in materia statuti ꝛ cõsuetudinis que est stricti iu
ris verbũ portio significat dimidiã in. c. j. de alie. feud. quem ter.
no. ibi Bal. ad hoc. Ultimo adde qõ qñ in dispositione. l. vna cũ
verbo partis adiũctur ista dictio aliqua legis dispositio verifica
tur in qualibet minima particula. gl. est no. in. cle. j. de fo. cõpe. in
verbo parte aliqua. quã ad hoc solenniter adducit. d. Alb. in. c.
sup eo. de eo ꝙ cog. Alan. vr. sue. ꝛ filis glo. est in cle. j. de re. eccle.
non alie. Facit optime qõ ponit glo. in. c. auaritie. de elec. lib. vj. ꝛ
ad materiã vide glo. no. qñ nomen exprimitur in libello in. l. si in
rem agat aliquis. ff. de rei ven. ꝛ qñ exprimitur in contractu in. l.
calce pactum. ℣. fin. cum glo. sua. ff. de pact.

Summarium.

1 ☞ Dictio ꝓter ponitur quandoq̃ exceptiue ꝛ exclusiue: ꝛ nõ-
nunq̃ ponitur includsiue ꝛ ꝓo vltra.
2 Paria sunt aliquem excipere ꝛ obscure ꝛ inepte excipere.
3 In fauorabili materia sub simplicibus cõtinetur minꝰ secus
vero in materia odiosa.
4 Quantitas quãdo debetur sub ratione extimationis rei dicitur
semper deberi respectu speciei.

Tꝫie tertores. Si legantur diuerse spe-
cies duobus ꝛ testator nihil excipiat obscure res in quibus ille due qualitates
concurrunt que faciũt per se cõsiderare diuersam spe-
ciem sunt cõmunes ambobus legatariis. Secus si tutor excipiat
ꝛ clare res illas: quia tunc non comprehenduñt in legato. Secũ-
da est ibi: hec enim. Tertia ibi: ꝙ si hic. ¶ Flo. primo ibi ꝓeter
quã ꝛc. ista dictio ꝓeter aliquando ponitur exceptiue ꝛ exclusiue
aliquãdo ponitur includsiue ꝛ ꝓo vltra. de qua vide ter. cum gl.
2 ꝛ ibi per docto. in. l. j. ff. de pigno. actio. ¶ Secũdo no. ꝛ semper
tene menti qõ paria sunt aliquẽ non excipere ꝛ obscure et inepte
excipere. concor. ter. in. l. j. ℣. labeo. ff. de flu. ꝛ in. l. iij. ℣. si duabus.
j. de ali. le. ꝛ. l. scire oportet. ℣. sufficit. ff. de excu. tuto. de quo vide
per Barto. in. l. j. ff. de excep. ꝛ etiam hic aliquid et anteꝯ indu-
cam istum ter. ad questio. no. fin Bal. ꝛ ad̃oder. declarandum
est primũ quare iurisconsultus dicat istam exceptionẽ fuisse ob-
scuram. super quo refert hic Pau. de castro quosdam dixisse istũ
tertum esse obscurissimũ. nõ posse intelligi ipse autem bene ꝛ ele
ganter declarat dicẽs quod hic iurisconsultus ponit minorẽ au-
tem omittit forte tanquam notam ꝛ similiter consequentiã for-
maliter. dicit enim quod exceptio fuit obscura ꝛ hoc est antece-
dens: sed quomodo ꝓbetur esse obscuram non dicit quod erat
ponendum in minori. Ipse autem hoc declarat hoc modo: quia
si respicias primũ legatum testatoris excipit tertores quos alii nõ
leguit: si ergo dicas vernas et tertores non deberi titie: quia fue
rit legati plotie. hoc non potest dici. nisi quod videtur legati plo
tie quia erant verne: sed ista qualitas non sufficit ad ostendendũ
quod plotie sint legati: quia isti serui habebant aliam qualitatẽ
que conueniebat verbis primi legati: quoniã erant tertores: vñ
quia vtriqz legatariorum conueniebat ista qualitas non potest
magis dici istos seruos duarum qualitatum videri legatos vni
quam alteri. Et ideo exceptio relinquitur obscura: quia plotia
similiter dictet si ticia pretendit istos seruos esse sibi legatos: qz
sunt tertores ꝛ ego pretendo eos esse legatos mihi qz sunt verne
vnde res remanet in incerto: ꝛ hoc declarato iducit Bal. istum
tex. cõtra practicã aduocatoꝝ qui in termino dato ad excipiẽdũ
proponũt

proponũt aliquas exceptiones specifice deinde adiũcũt clausulã
generalẽ: ꝛ oẽs alias exceptiones quomodolibet sibi cõpetẽtes.
Istam cũ ista oppositio gñalis cũ sit incerta ꝛ obscura babek ꝓo
non facta. Unde infert qõ si post termini lapsum rens opponẽs
velit declarare de quibus exceptionibus intellexit non audietur
sicut nihil oino proposuisset. Dicit tñ qõ ista generalitas est vti-
lis quo ad hoc qõ taliter opponens non videatur se restrinxisse
solũ ad excep. propositas: vnde. ℣. terminũ poterit als ꝓponere.
ꝛ hoc sequũtur Ang. ꝛ ad̃oder. sed ista vtilitas vꝰ esse nulla qz
etiã si nõ fuisset facta ista oppositio in genere ſz solũ aliqua exce
ptio spãliter fuisset opposita nihilominus idẽ esset vt duráte ter
mino posset als ꝓponere: vt. l. ꝓpter lit. ℣. j. ff. de excu. tu. ꝛ instit.
eo. ℣. si plures. vel. ℣. si aũt. sed respondẽ qõ intellectus Bal. fuit
bonus hic. ꝛ in. l. scire op. ℣. sufficit vbi idem dicit. ℣. de excu. tu.
voluit cñ dicere qꝰ si aliquis ꝓposuisset excep. qualificatã: verbi
gratia qõ testis dixit falsum corruptus ꝛ non posuisset istam op
positionẽ generalẽ videret se restrinxisse ad ꝓbãdum exceptionẽ
propositã cũ qualitate iurta. l. diuus cũ materia. ff. de reg. iur. et
c. ſz cãm. ꝛ quod ibi plene. extra de ꝓba. ponẽdo aũt istam gene-
ralẽ oppositionẽ non esset opus probare qõ testis dixisset falsum
corruptus. vbi si ꝓbaret sola corruptio sine falsitate: als sola fal-
sitas sine corruptione sufficiẽter esset ꝓbatũ qõ est valde nota-
bile ad materiã. d. l. diuus. maxime qz cõiter ad̃oder. hoc appro
☞ bant hic. ¶ Sed aduerte inquãtum doc. dicũt ꝙ post lapsum ter-
mini non põt fieri declaratio neqz specificatio exceptionum que
trahaꝰ retro ad tps oppositionis: nã hoc videt esse cõtra ea que
no. Jo. an. in ti. de testi. ℣. nunc dicendũ. ver. hoc etiam no. ꝛ An
to. de bu. in. c. ſz causam. de ꝓba. ꝛ Bal. in. l. edita. in repe. perusi-
na. C. de eden. quos ego sum secutus. ꝛ declarauí in. d. l. edita. et
in. l. heredes palã. ℣. sed si notã. ℣. de testa. in quibus in effectu cõ
cludunt qõ declaratio libelli positionũ ꝛ articulorũ põt fieri post
lapsum termini. ꝛ trahit retro ad tps ꝓpositionis. ꝓo qua opi.
facit optime ter. quem ibi no. Bal. ad hoc in. l. sed ꝛ si quis. ℣. j.
ff. de vsufruc. vbi ꝓbat ꝙ declaratio actiõis põt fieri etiam eo
tpe quo actus non põt geri. ꝛ idẽ tenuit Bal. in. l. j. ℣. huius fun-
di. ff. de iu. ꝛ iur. sed possumus distinguendo concordare opin. et
dicere qꝰ aut exceptio libellus vel positio ꝓposita infra termi-
nũ non est oino obscura: qz lex ꝓsumit er illis verbis quid sit di
ctum ab tali ponẽte: cũ tñ verba possint habere aliũ intellectũ: ꝛ
tunc indubitãter ꝑcedant opi. Jo. an. ꝛ alioꝝ quia ista ꝓpositio
non potest dici haberi ꝓo non facta: aut obscuritas exceptio
nis ꝓpositę nascitur in verbis ineptis ipsius ꝓponentis ex qui-
bus nullus põt elici sensus: ꝛ tunc vera fit opi. Bal. hic ꝛ aliorũ:
quia aut dicit hoc ter. hoc casu exceptio babek ꝓo nõ facta. Aut
exceptio est obscura vel positio seu articulus qz est nũmis genera
lis ꝛ icertus: sicut in exẽplo hic posito per Bal. ꝓpono oẽs alias
exceptiones mihi cõpetentes ꝛ tũc. q. est magis dubia: qz videt
qõ ista expositio non sit in illo iure nulla ꝛ inutilis: nam cñ reus
in exceptione sit actor: vt. l. j. ff. de excep. ꝛ in. l. exceptionibus co-
tit. sicut libellus generalis ꝓcedit parte nõ opponẽte vt. l. si ex
multis. C. de an. excep. ꝛ est glo. no. in. l. ñ quis intentione ambi-
gua in glo. magna. in prima lec. ꝛ ibi Bal. ℣. de iudi. ꝛ plene in. l.
j. ℣. de eden. per Bar. ꝛ alios ita videt exceptio ꝑcedere si nõ op-
ponaꝰ a parte replicãdo: vnde videt ꝙ libellus gñalis possit de-
clarari post terminũ rõne ꝓdicta ꝛ etiã exceptio sicut libellus
generalis nullo assignato termino posset declarari in ꝑcessu: vt
dicitur in. l. j. ꝓalleg. bene facit ter. cum gl. in. l. j. ℣. si quis argẽ
tũ. ff. depo. ꝛ qõ no. in. l. in actionibus. ff. de fur. ꝛ ideo posset dici
concordando opi. ꝙ opi. Bal. hic sit vera qñ actor replicauit: et
dixit hanc oppositionẽ generalem non esse admittẽdam: secus si
3 nihil. ¶ Tertio no. ꝙ in materia fauorabili sub simplicibus cõ
a tinetur minꝰ tum ᵃ: secus est in materia odiosa: vt. l. vim passam. ℣.
ꝓscriptione. ff. de adul. ꝛ in. l. si ita scriptũ. ℣. de libe. ꝛ posthu. ꝛ
tradit Bar. in. l. ñ. in prin. ff. de verb. ob. ꝛ ideo in. q. quã hic tan
gunt Ray. ꝛ Bal. vel ior videtur determinatio Joã. de imo. de
qua statim in voce dicã. ¶ Extra glo. indurit hic Bal. ꝛ Joã. de
imo. hunc ter. ad no. q. vꝫ si ex forma statuti aliquis est deputa-
tus iudex in causis pupillorũ ꝛ alius in causis a centũ libris infra
ꝛ pupillus conueniaꝰ vel agatur in causa ꝙ est a centũ libris infra qs
erit iudex in determinatione causę ꝛ determinat per istũ ter. qõ
vtrqz poterit esse iudex: quia iste qualitates sunt cõpatibiles in
eadem causa ꝛ in eodẽ subiecto: ergo vtriqz cõpetet ius vt in ter.
nostro. Sed aduerte quia ista inductio facta ex ter. nostro cõclu-
dit quod vtrqz iudex simul debeat cognoscere simul: vt quidã
dixerunt per. l. iurisperitos. ℣. pe. vel ff. de excu. tu. Bal. aũt vi-
detur intelligere quod vnusquisqz possit cognoscere insolidum:
ꝛ preuenire alii quod clare dixit Ly. tenens hanc conclusionem
in. l. gallus. ℣. casus. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ ibi Bal. refert dñs Jo.
de imo. hic dicit quod ꝓo ista doc. Bal. facit quod no. Bar. i. l. j.
C. de offic. ꝑe. vi. vbi dicit quod iurisditio specialiter cõcessa vni
non derogat iurisditioni vniuersali: ipse tamen dicit qõ ille ter.
facit in oppositum quia nisi esset reseruata specialiter iurisditio
vniuersalis fuisset ei derogatum per iurisditionem specialem.
Tu autẽ dic quod iste articulus nihil ad ꝓpositum. de quo ple
ne scripsi in. l. quod in rerum. ℣. si quis post. ℣. eo. nam in casu no
stro iste due iurisditiones non habent se vt vniuersalis ꝛ spãlis
sed vt due specie distincte ꝛ diuerse que habent se vt excedentia ꝛ
excessa quoniaꝫ quelibet iurisditio dicitur specialiter altera quo
ad quid: ꝛ aliquo respectu: sicut declarat Bart. in simili. q. in ex-
trauaganti ad reprimẽ. in verbo non obstantibus: vnde domi.
Jo. finaliter dicit esse distinguendum: vt ibi per Bar. Bal. antẽ
ponens istam questionem in diuersis locis vbiqz cõtradicit his
que dicit hic diuersis tamen medũs: nam in. l. executores. in. iij-
char. C. de execu. rei in. ipse tenet quod solus iudex pupillorũ co-
gnoscet de causa mouẽtur er eo: quia inter has duas causas illa
dicitur specialior que competit ꝛ habet locum in paucioribus et
talis videtur esse causa pupillorum: quia ista etas restringit ad
pauciores personas quam causa a centum libris. ℣. in qua iudex
potest cognoscere respectu omnium personarũ. sed ista ratio est
ridicula cum reuerentia: ꝛ ipse met reprehẽdit eam alibi vꝫ in
l. gallus. ℣. ille casus. ff. de libe. ꝛ posthu. nam respectu personarũ
ratio est vera sed respectu generis causarum est falsa: quia specia
lior est iurisdi. cognoscentis a centũ libris. ℣. vt de se patet. ꝛ ideo
ipse idem Bal. in. l. j. ver. v. quero. ff. de offi. consu. dicit quod cũ
ista habeant se vt excedentia ꝛ excessa in specialitate illa dicetur
causa specialior que habet fauorabiliorem causam ꝛ maiorẽ spe-
cialitatem: ꝛ ista est causa ꝓpter quam conceditur priuilegiũ
etati: quia fauor respiciens personam est maior regulariter quã
fauor causę. ar. l. iustissime. de edi. edic. ꝛ quod habetur in. l. j. C.
quando imperator inter pu. ꝛ vidua. vnde solus iudex pupillo
rum poterit cognoscere secundum eum allega. que tradit Bart.
ꝓo decisione in. d. extrauaganti ad repri. in verbo non obstanti
bus. ꝛ per hanc rationem inclinat in hac sententia in. d. ille ca
sus. quem alleg. ꝛ sequitur Pe. de anch. in rub. de reg. iur. in. vj.
ꝛ idem tenet in effectu in. l. j. ℣. vbi autẽ. C. de cadu. tol. ibi tamen
addit solum hoc verbum: quia dicit quod causa iudicis pupillo
rum est fauorabilior ex eo quia cõmuniter iste cause solent com-
mitti peritioribus ne pupilli opprimantur. cognitio autem a cẽ-
tum libris. ℣. solet cõmitti leuioribus iudicibus: vt patet ſz ipse
nõ alleget in auc. de defenso. ciuitatũ. ℣. iudicare. ꝛ ℣. audiẽt. ꝛ in
l. placet. cum ibi not. C. de ꝓda. iud. vnde faciendum est magis
iurisditioni que acquirit vel in quam ꝓsumitur esse deputa-
tus peritior iudex. Tu autem aduerte in ista materia: quia di-
cta Bar. in verbo non obstantibus. non videntur conuenienter
allegari ad. q. nostram. nam ipse ponit ibi casum in quo in eadẽ
causa due qualitates duorum statutorum sint incompatibiles
vꝫ quod ꝑcedatur ordinarie ꝛ sine strepitu ꝛ figura iudicij: vñ
tunc bene est concedẽdum quod illa causa ꝓualet que habet fa-
uorabiliorẽ causam spãlitatis: vt ipse ibi optime probat ꝛ sequi-
tur Bald. licet ipse eam non alleget in. l. hac consultissima. C. qui
testa. fa. pos. in questio. qualiter cecus possit testari inter liberos
sed iste non est casus noster quia in vna causa non est incompati-
bile quod duo habeant iurisditionem insolidum vel simul: vt. l. a ¶ Adirtum.
j. cũ ibi not. ff. de offi. consu. ꝛ. l. imperatores. ℣. magistratus. ff. ad ꝓ vio
muni. vnde alius est casus noster: ꝛ ideo Bart. met in. l. in sacris vy. ꝛ. d.
C. de ꝓpri. sac. scri. lib. xij. tenet quod etiam iudex in causis a cen- ac. ℣. oĩus
tum libris. ℣. poterit adiri in causa pupillorum ꝛ videtur sentire in. iiij. col. et
quod vterqz iudex possit cognoscere: sicut dixit hic Bal. ꝛ Ly. in qõ p eũdem
d. ℣. ille casus. ꝛ ista opi. videtur verior ꝓo qua adduco tibi tert. i. l. j. de acq.
valde no. cum glo. in. l. j. in fi. C. ne liceat. po. maxime in ratione de- posi. ca. circa
cidendi in ver. nec timeat dicitur enim ibi quod quia pares ꝓo fin. iiij. col. ꝛ
uincie specialiter est deputatus ad cognoscendũ contra eos qui qõ ibi dixi ꝛ
vtuntur patrocinio potentiori ꝓo hoc videtur data sibi iurisdi apost. Beñ.
tio in personas clarissimas: que tamen ex priuilegio particulari Ua.
concesso persone non possunt cõueniri nisi sub certis iudicibus
vt. l. j. ℣. ñ. C. vbi sena. vel cla. ꝛita exponit in gl. põdero principali
ter quod hoc est ideo: quia habet specialiorem iurisditionem re-
spectu cause: vnde ibi videtur casus decidens qõ. ꝓo sententia
Barto. in. d. l. in sacris. ille tamen tex. non aperit vt etiam iudi-
ces deputatis clarissimis personis illo casu possent ipsi cognosce
re: sed videtur posse distingui. concor. opini. quod aut pupillus
ipse in. q. nostra vult agere coram alio iudice ꝛ hoc possit ꝛ etiã
coram iudice pupillorum. ꝛ hoc ne concessum sibi ad fauorem cõ
uertatur ad eius odium iurta. l. quod fauore. C. de. ll. ꝛ idẽ si spõ-
te velit conueniri coram alio iudice si autem non sponte conue
niatur videtur quod solum coram iudice pupillorum possit con
ueniri per rationes assignatas per Bal. in locis allegatis: ſz ista
opinio videtur confundi in. d. l. j. in fine. vbi specialitas ꝛ maior
ratio cause omnino dat iurisditionem iudici cõtra eum qui ha-
bebat iudicem specialiorem ratione persone: ꝓout tenet Barto.
in. d. l. in sacris. ꝛ ideo teneamus sententiam Bald. hic simplici-
ter que etiam videtur esse mente Barto. in. l. ꝓallega. quod ex
quo iste qualitates sunt compatibiles licet yna sit fauorabilior
altera tamen non excludant se ad inuicem: sicut videmus quod

Universidad de Deusto
Biblioteca

dispositio legis vniuersalis concurrit cū dispositiōe legis specialis: qñ sibi nō ꝺicet. ū adinuicē lz secus sit qñ aduersant sibi: vt l.j.§.ad hoc aūt edictū. ꝛ ibi per Bar.ff.de no.ope. nun.in.q.aūt quā posuit Bar.in ver.non obstantibus ꝛ pro decisione sua. ibi allego tibi ter. valde notabile in.c.j.extra de iura.calū. dicit enim ibi quod cū essent due.ll. quarū vna dicit quod principalis cogitur per se iurare de calūnia ꝛ alia qō clericus probetur oīno iurare ista secunda preualet prime: vnde clericus nō tenet iurare per se de calūnia quāuis iste.ll. habeāt se vt excedentia ꝛ excessa: quia vna est specialior respectu cause ꝛ alia respectu persone q restringitur ad clericum tantum ꝛ ista sufficiant pro isto articulo.

Nihil distat. Inter ꝛ:ꝛ cū nō est differentia quo ad effectū cōiunctionis ꝛ qui tenetur ad quātitatem respectu speciei interitu speciei a quātitate liberat. ☞ hoc dicit cū seq. ¶ No. primo quod dictio ꝛ:ꝛ cum. sunt eiusdē efficacie quo ad inducendā coniunctionē ꝛ ius accrescendi: differunt tamē qñ ponūtur inter personas bonoratas in hoc quia si inter illas cadit ordo affectionis inuitati per dictionē ꝛ videtur inuitati ordine successiuo: sed inuitati per dictionē cū videnť inuitati simul: vt.l.si mulieri cum titio.ff.de vsufru.accresc.ꝛ plene declarat Bal.in.l.gallus.§.quidā recte.ē.de lib.ꝛ postlim. quem etiam hic refert.ꝺ.Pau.de ca.Si vero iste dictiones ponanť inter personas que cōputanť vt res vel inter res ipsas: tunc que sit differentia inter istas dictiones. vide plene per Barto.in.l.si cui fundū.j.de fundo instru. que hic alleg.in gl.pro cōtrario. Cuius 4 dictat refert Pau.hic. ¶ Secundo no. qō qñ quātitas debetur sub ratione estimationis rei semp ōr deberi respectu spēi ꝛ ideo specie perempta ante moꝝ debitor liberabiť. concor.ter.in.l.quidam.ꝛ ibi per Bar.j.eo.hoc tū limitat singu.Pau.de cast.in.ꝺ. §.si tibi. dicit esse quod istud est verum: quando quātitas est incerta q̄ venit certificāda per extimationē rei. Secus est si quātitas que debetur respectu speciei sit certa: q tunc nō perit per interitum rei. alleg.ter.no.in.l.vir vroꝛi.j.de dote prele. vbi ōr quod si testator prelegat certam quātitatem vroꝛi pro dote quā vroꝛ habebat in mancipiis: lz illa mācipia moriantur vīente marito nihilominus quātitas debetur. Sed tu aduerte q ista sua cōclusio videtur contra casum clarum in.l.in naue Saufeli.ff.loca. vbi certas quātitas debebatur ex cumulo frumenti qui erat in naui: et sic respectu certe speciei debitor liberatur vt ibi dicit Bar.ꝛ oēs. Preterea Bart.ibi pro ista conclusione.alleg.ter.qui sīr conclu dit hanc opi.in.l.j.C.de iure emphy.vbi pbatur quod si emphyteota tenetur ad certā quātitatem respectu rei re perempta liberatur ab obligatione quātitatis. vnde istud videť expressum contra mentē Bar.in.ꝺ.l.vir vroꝛi. quia fm Bal.no.in.l.quod te.ff. si cer.pe. tūc quātitas ōr deberi respectu certe speciei quo ad hūc effectum qñ ipsa species est in eadem obligatione per quā debeť quātitas. Secus si sola quātitas sit in obligatione ppter speciē: quia tunc interitu spēi debitor quātitatis non liberatur. allegater.no.in.l.hoīem.ff.manda.ꝛ ita pōt intelligi ter.in.l.vir vroꝛi quia in prelegato facto vroꝛi erat sola quātitas ppter spēm: vñ licet actione de dote species possit peti non tamen act.er testamento tanꝝ prelegata: sed contra istā differentiā videť casus in.ꝺ.l. quidam testamento.§.si tibi. vbi legatarius cui erat legata species erat grauatus dare quātitatem alteri vsq; ad pactum equivalens speciei: vñ respectu illius tertij sola quātitas erat in obligatione ꝛ tñ perit interitu speciei. Sed potest rñderi quod quātitas ibi non erat certa: sed certificanda per extimationē reivnde q: res q̄ nō est nō pōt estimari merito extinguiť legatū lz in.l. vir vroꝛi. restringitur quātitas que tū sola erat in obligatione: vt.ꝺ. viri. Sed ista solo videtur cōtra ter.in.ꝺ.l. hominem. vbi patet quod fideiussor agebat ad precium rei solute per se ꝛ sic ad quātitatem incertā ꝛ nihilominus obligatio quātitatis nō periť perempta speciei sed pōt rñderi quod ideo ibi interitus speciei non liberat debitorē quātitatis quia quātum ad ipsum debitorē qui conueniť ad quātitatē res seu species non habetur pro perempta: quoniam iam erat soluta creditori per fideiussorē: vnde quia tam debitor pro quo erat soluta erat liberatus: ꝛ ficerat cōsecutus effectum liberationis merito non consideratur si postea species periť penes alium quo ad hoc vt fideiussor nō possit habere regressum contra principalem: satis est enim quod fideiussor soluendo speciem fuerit passus dānum ꝛ debitor liberatus ex ista solutione.

Legato generaliter. In legato generis elec. per anet ad legatarium: ita tamen vt non ligat optimū ꝛ quādo testator legat certum de certis: ꝛ tamen nō apparet quod sit illud declaratio pertinet ad heredē hoc dicit secū dum cōmunē intellectum. Secūda ibi: que sententia. Tertia ibi si de certo. Quarta ibi: aut si appareat. Ultima ibi: sed ꝛ si lance.

☞ ¶ Not. primo ibi accipiatur iuncta glo.j. sicut diximus etiam in summario quod in dubio electio generis subalterni pertinet ad legatarium. concor. sunt in glo. Sed queritur pro declaratiōe litere quem intellectū habeat ter. noster cum dicit: ne optimus vel pessimus accipiatur: nā si per verbū accipiatur datur intelligi vt vult glo. quod electio hic pertinebat ad legatarium: tunc ridiculum videtur esse dicere prima facie quod legatarius ad sui preiudiciū non possit eligere pessimū: quia quilibet pōt renūciare fauori ꝓprio vt.l.si quis in conscribendo.C.de pact.cū aliis si. Unde super hoc fuerunt opi.nā Ang. dixit quod quia ex mente testatoris in hoc legato generis videtur inesse homo vel seruus mediocris optimus ꝛ pessimus non videntur esse legati: vnde ex hoc infert quod aut heres nō consentit quod soluatur pessimus tunc legatarius pessimum non potest eligere quia cum non sit legatus inuito debitore aliud pro alio solui non potest seu accipi a legatario: sicut econtra inuito creditore aliud pro alio non solui tur: vt.l.secunda.§.appellata.ff.si certum peta.ꝛ not.in anteˉ.hoc nisi.C.de solutio. Aut heres consentit soluere pessimum: ꝛ tunc de cōcordia vtriusq; bene poterit solui aliud pro alio vt in dictis iuribus. Sed docto. ꝳ Doder. reprehendunt istud dictum: nā secundum eos hoc quod non possit prestari pessimus ab herede legatario est introductum in fauorem legatarij: sicut ecōtra in fauorem heredis est inductum vt legatarius nō possit eligere optimum nihil allegat: sed est casus expressus in.l.si.§ si quis. ver. nedum commodis.C. communia de leg. ergo ꝛ legatarius poterit accipere pessimum renunciando fauori suo ꝛ heres soluere optimum renunciando similiter suo fauori: quando ad ipsum pertineret electio: vnde iste ter. est intelligendus secundum eos vt ista duo verba optimus vel pessimus referantur ad diuersos casus ꝛ diuersas personas ꝛ erit sensus quod si electio pertinet ad heredem non possit soluere pessimum inuito legatario si vero pertinet ad legatarium nō poterit eligere optimum inuito herede ꝛ ita videtur exponere iurisconsultus illud primum in.l.si heres generaliter.j.eodem. quam.l. etiam adducit Joā. de imo. hic pro opinione Ang. facit in ter.no.in.c.cui de non sacerdotali.§.finale preben.lib.vj. vbi dicitur quod si papa mandat conferri beneficium maioris summe pretextu talis mandati nō potest accepta ri beneficium minoris summe: ꝛ sic videtur quod habens gratiā non possit fauori suo renunciare eligendo illud quod nō fuit cōcessum: sed illud est in dispositione que strictissime interpretatur in qua licet concedatur id quod est maius non sequitur: ergo videtur concedi id quod est minus: vt est casus no.in.l.si pupillo ꝛ. §.j.ff.de reb.eorum. vbi licet pretor concesserit per decretum rem pupilli posse vendi quod est plus non tamē potest pignorari qō est minus. ꝛ hanc.l. alleg. Barto.in.l.papi.§. sed nec impuberis. ff.de inoffi.testa. si bene memini. Unde opi. ꝳ Doder. videtur melior. intellectus tū Ang. est singu.in iure: ꝛ ideo tenendus mēti.

☞ ¶ Secūdo not. ibi actorem ꝛc. quod in dubio seruus qui gessit negotia domini presumitur esse vtilior domino quā ceteri propter notitiam maiorem patrimonij ꝛ rerum domini. ¶ Tertio no. in ver. si de certo. iuncto versicu. sequen. ant si appareat: nā videtur probari quod sicut in legato alternatiuo non trāsfertur dominium ante elec. vt.l.buiusmodi.§. qui stichum.j.eod. ꝛ per Bart.in.l.j.§.eodem. ita quando testator consensit de certa re leganda ꝛ tamen si non appareat que sit illa de qua sensit ante declaratio. heredis nō transfertur dominium. hoc patet ex ter. dū dicit quod heres eliget quem velit dare: ꝛ sic apparet quod ante electio. non sequitur datio. i. dominij translatio: vt.l.si seruum.§. fina. de verborum obligatio. ꝛ institu. de actio. §. sic itaq;. quod etiam declaratur melius ex ver. sequen. vbi dicitur quod quando constat de quo testator senserit fundus potest vendicari quod non dixit in primo casu sicut dixit in sequenti ratione premissa quod semper tene menti. ¶ In glo. posita super verbo vel pessimos ibi id quod minimum est. hanc glo. approbant communiter scribentes hic sed ꝳ Doder. opponunt contra eam. ꝺ.l.si quis argentum. in secundo responso. C. de ꝺo. ꝛ pro intellectu illius legis quam adducebat Roge. contra oppositionem glo. vt hic glrefert debes aduertere: quia quantum ad propositum ter. ille habet tria responsa. In primo loquitur quando legatur certū pondus argenti. ꝛ in isto non determinatur: quia nō declaratur ibi remota consuetudine regionis. cuius lige argentum deberetur optime mediocris vel minime: ꝛ iō ꝳ Doder. inducunt hic secundū responsum illius. l. in quo erant legati certi redditus ꝛ agris donatoris ꝛ dicitur ibi quod donator non tenetur prestare neq; optimum ex fundis suis pro isto redditu nec etiam prestare minimum seu pessimum sed mediocrem fundum. ꝛ tamen secundū Joā. de imo. ꝛ Pau. de castro ex quo fundus minimus poterat reddere quantitatem relictam; a testatore apparet quod fundus non erat omnino inutilis. Ita quod tamen expediret eum habere. domi. Pau. de castro per illam lectu. recedit ab opi. glo. ꝛ dicit quod non est facienda differentia isto modo: ſ̄ solum vtrum in patrimonio testatoris sint due res tātum vel plures. Primo casu de necessitate debetur id quod est minimū: quia inter duos quorum vnus est melior altero non potest dari medium: nam id quod est minus bonum erit minimum ex illis duobus: ꝛ ita intelligit

telligit ipse ter. in.l. apud iulianum. §. scio. j. eo. ꝛ in.l. qui duos. ß. eodem. quem intellectum ad.l. qui duos tetigit etiam Dyn. et Joan. de imo. Sed licet prima responsio ad ista duo iura sit pro babilis nihilominus ad alia non videtur probabilis videlicet ad textum in.l. qui domos. in princip. j. eodem. diuinat enim ꝛ nimis restringit ter. intelligendo in casu quo testator non habebat nisi duas domos in patrimonio ꝛ similiter ad text. qui concubinam. §. j. j. de leg. iij. no. enim ibi constat quod secūdo tantum beredes essent instituti: ꝛ sic non potuerit fieri relatio nisi ad duas partes cum numerus pluralis ibi positus possit comprehendere plures. Preterea ista positio videtur contra text. in.l. nūmis j. de lega. iij. ꝛ in.l. cum certum pondus. j. de vi. triti. ꝛ oleo lega. versus fin. ꝛ licet Dy. dicat vt refert hic Barto. in secunda parte glo. quod ille.ll. non faciunt ad istam materiam: quia loquūtur in quantitate in qua semper minimum debetur: veritas tamen est quod faciunt optime: quia inter speciem ꝛ quantitatem non est ratio differentie bona quo ad qualitatem ipsius quantitatis vel speciei in vtraq; modo se habet quāti. vnde iura que dicunt quod quantitas vilissime qualitatis potest prestari eidem si modo possunt adduci a specie ꝺo. Joan. de imo. hic sequitur distinctionem glo. ꝛ communem sententiam ꝛ ad ter. in.l. si quis argē tum. respondet quod ibi vnus inducitur in fauorem donatōis: vt; vt id quod debetur in gerere inducatur ad debitum speciei: ergo non est mirum si aliud inducatur contra eum regula.l. eum qui. ff. de iureiur. ꝛ vt intelligas dictum suum non est verum qō debitum promissum esset simpliciter in genere: quia quantitas debebatur ex agris ꝺona. vnde non erat debitū quantitatis absolutum iurta ea que declarat Bart. in.l. inter stipulantem. §. sacram. ff. de verbo. obligatio. ꝛ in.l. quoties. §. qui maximos. ff. de pub. quia tamen debebatur ex pluribus possessionibus: et nunc restringitur ad vnam possessionem nūtarat: ꝛ ideo dicitur reduci ad speciem in fauorem donatoris: ꝛ licet ista solutio sit tolerabilis: non tamen videtur esse de mente litere in ver. simili quoq; modo. vbi imperator dicit secundum ꝛ tertium casum esse similes ꝛ tertium casum decidit ex ratione ꝓprie hic assignata in glo. scilicet quia si prestaretur minimus seruus forte expediret eū nō habere: vnde ego considerabam quod si in casu illius. l. appellatio fructuum intelligitur deductis sumptibus difficile esset aliter respondere quam dicat Joan. nisi forte fundus haberet tota tributa quod etiam deductis sumptibus qui fiunt pro colligendis fructibus donatarius nihil lucraretur: ꝛ eadem ratio esset si fundus esset in loco periculoso vel pestilenti: ita quod verisimiliter remanet vt plurimum incultus vel satis ſ̄ possunt coli nō expediret donatario accedere ad illum fundum per se vel per aliū hec tamen sunt de raro cōtingētibus. bene sicut dixit tutor: esset solutio domi. Joan. Si autem teneas quod quando certa quantitas fructuum debeat: percipi ex agro fructus non intelligatur deductis sumptibus quod videtur tenere Bart. in.l. fructus. ff. soluto matrimo. licet glo. contradixerit in.l. si quis argentū. tunc responsio esset facilior: quia possent esse plures sumptus qui fierent in cultura ꝛ collectione fructuū quam fructus qui colligerentur aut saltem equales: ita quod non expediret habere agrū: ꝛ isto modo nihil esset ibi species. ¶ In eadem glo. sed quis habeat elec. ꝛc. queritur pro declaratione huius glo. ꝛ distin. Joan. que approbatur communiter que sit ratio differentie inter hos duos casus. Barto. hic assignat duas rationes. Prima est multum obscura. dicit enim quod ideo competit electio legatario qñ genus est in patrimonio testatoris: quia testator legando genus videtur voluisse quod electio pertineat ad legatariū. sed ista ratio nihil videtur importare nisi aliter exponatur: quia tunc ego quero incontinenti quare magis testator videtur hoc voluisse in hoc casu quam in sequēti: posset tamē forte intelligi quod mens sua fuerit ista quod quia legatum generis est quesitū legatario: ita quod habet dominiū in hoc legato: sicut si legaretur sibi grex vel armentum vel similis tenoris: ideo tanquā habens ius reale in ista vniuersitate facti competat sibi facultas eligendi vnum quodq; quod continetur sub illo genere: sicut dicimus in.l. si cui ſ̄. de ser. ti. generali. vbi conceditur electio loci legatario qui habet ius seruitatis in toto agro. Sed illud non videtur posse dici duplici ratione. Primo quidem quia Bart. in.l. meuius. §. duobus. j. de lega. ij. in ver. iij. opponitur reprehendit illos qui dicunt quod cum legatur homo vel similis species illa species generalis sit in legato: nam hoc est impossibile ꝛ quo ad obliga. et quo ad dominium secundum eum: ergo non potest dici quesitū aliquod ius in isto genere legati. Secundo quia istud dictū posset procedere quando omnes de genere essent legati: sed hic legatur vnum de omnibus non totum genus: ergo videtur quod in toto genere nō sit quesitum aliquod ius maxime reale. Sed imo ex genere illo indeterminato vt declarat Bar. in loco allega. sed ad istud potest responderi sustinendo hanc responsionem quod quāuis verba simpliciter contineant legatum generis incerti: ex mēte tū testatoris restringitur ad genus certū ꝛ determinatum scilicet ad seruos vel ad homines qui sunt in patrimonio testatoris si aliquos habet sicut ergo si testator legaret gregem vel armentum suum vel seruos suos esset acquisitum dominiū ipsius vniuersitatis facti: vt.l.si grege. ꝛ quod ibi diximus. ß. eodē. ita poterit dici in casu nostro acquiretur autem dominium vniuersitatis non quidem ad effectum cōsequendi omnes quos voluit testator: ſ̄ vt ius legatarij sit potentius: vt ipse possit eligere vnū de pluribus: hec tamen subtilitas non placet multum: quia non reperitur quod plures serui vnius constituant vniuersitatem: sicut grex vel armentum vel turma: vnde in legato hoīs vel seruorum in genere hoc non posset habere locum. Preterea non videtur esse de mente testatoris qui voluit legare vnū ex pluribus qō dominium totius vniuersitatis acquiratur legatario. Unde ibi Bart. assignat aliam rationē quam dicit esse iurisconsulti in.l. si seruus legatus. §. non homo. j. eodē. vꝫ quod ideo competit electio legatario in primo casu qua si competeret heredi ꝛ nō legatario impediretur in legatario electio remediorum quod ius nō patitur vt.l. cum filius. §. varij. j. eodem. ꝛ institu. de leg. §. nostra autem. ne ergo auferatur legatario electio in legatarijs cōcedere tur etiam eius electio in rebus: ꝛ isto modo argumentak iurisconsultus in simili in.l.iij. §. generaliter. ff. de eo qō certo loco. Sed ista ratio. ꝺ. Barto. cum reuerentia non videtur esse sufficiēs: q̄ si etiam electio competat heredi nō est verum quod impediatur in persona legatarij facultas eligendi circa medium: nam potest agere legatarius ad hominē in genere ꝛ petere assignari terminum heredi: vt. j. terminum eligat hominē quem vult prestare ꝛ si non eligat vel trāsfertur potestas in legatarium eligendi vt dixit Rog. vel habebit electio pro facta in detrimentū ipsius heredis: ita no. declarat Barto. post Jaco. de are. in.l. si qui certarum. §. ff. de verbo. oblig. facit quod ipse idem no. in.l. si quā do. §. heres. j. eo. primum dictum posuit originaliter Joan. an. in addi. in ti. de citatione. §. sequitur ver. sed pone in fi. additionis. vnde ista non videtur fuisse mens iurisconsulti. in. ꝺ.l. seruus legatum. §. cum homo. sed potius videtur hoc sensisse quod sicut pro cōsecutione legati lex concedit plura remedia legatario que secundum iuris regulas non erant bene compatibilia vt fiat latior interpretatio in fauorem vltime voluntatis iuxta. l. in testamentis. de regu. iur. ita etiam fuerat legatario in hoc per eandē rationem vt in dubio sibi videatur concessa electio rerū: ꝛ si ceritin effectu eadem ratio que assignatur in. l. titio. j. tit. pri. p Bar. ꝛ alios in legato alternatiuo in quo in dubio electio videtur concessa legatario: vt ibi no. In contractibus autem indubitatum est quod quando aliquid promittitur in genere electio pertinet ad debitorem in dubio: ita probat ter. clare insti. de act. §. preterea. ꝛ in.c.j. de plus peti. nisi expresse electio fuerit collata creditori secundum glo. in.l. si vnus. §. generaliter. ff. de pact. sed ille ter. potest intelligi in legato generis nō in stipulatione. Et aduerte quia si bene respicias ad illum ter. in. §. preterea. ꝛ marime ad ꝟ. fina. quin etiam ibi videtur clare probari quod quando promissio est facta in genere siue sit facta de re que etiā si sit minima pōt afferre aliquam vtilitatē siue sit facta de homine semper cum electio pertinet ad debitorem intelligatur quod possit prestari id quod est minimum: ponitur enim ibi simile exemplū de vtroq; genere rerum ꝛ determinatur marime in ver. quid etiam. in verbo liberum quod in his debitor potest prestare quod est minimū nam esset in eius libera voluntate prestare quod vellet vt ibi dicitur si teneretur prestare quod est mediocre: illud enim respicit arbitrium boni viri: vt.l. si. §. sed ꝛ si quis. C. communia de lega. Preterea text. satis dicit quod si est cōmodius heredi potest prestare quod est minimum: ꝛ tunc est dicendum ad. §. si quis. ſ̄ qui probat contrarium quod speciale est ibi ne donatarius decipiatur in. l. liberalitate sibi concessa ꝛ eadem ratio est in legato qō est quedam donatio: vt.l. legatum. j. eod. si tamen velis sequi cōmunem sententiam etiam in contractibus oportet te dicere sed est diuinatio quod ille versi. quin etiam non referatur ad primū casum quando homo est legatus in genere. Aduerte etiam quia ter. dicit ibi no. quod si aliquid est promissum in genere stipulatori non potest agere ad certum quid de genere etiam si sit minimum in illo genere: quoniam potest interesse debitoris frequenter citius prestare mediocre quam minimū. ex eo quia habet maiorem commoditatem prestandi quod est mediocre. ꝛ ex hoc videtur cōprobari opi. arg. quā tetigi. ß. in no. quod q̄ in legato generis videt venire id qō est mediocre heres nō cogāt prestare id qō est minimū si non vult ꝛ vere ille ter. optime facit pro ista parte quem tenebis menti. ¶ Extra glo. tangunt hic ꝳ Doder. qō. quā posuit glo. in.l. si. j. de opt. leg. quid si expresse relinquitur legatario electio vnius rei in genere subalterno: vtrum possit eligere optimum vel potius debeat eligere mediocre: ꝛ in effectu cōcordando opiniones de quibus hic per eos distinguunt qō aut id quod est prestandum est in patrimonio testatoris aut est extra patrimonium. primo casu vera est opi. Roge. ꝛ Ly. ꝛ alioqui qō legatarius possit eligere optimum vt electio expresse collata in eū

Universidad de Deusto
Biblioteca

plus operetur quam si tacite ei concederetur: sicut videmus qđ repetitio legatoꝝ expresse facta operatur plusq̃ tacita: vt.l.si cui serui oēs.§.si a filio.ff.cod.ꝛ aliquid fuit tactū in.l.si quis a filio.§.si quis plures.ff.eo.pro ista conclusione adducit ipse ter.per lo cum a spāli in.l.si.§.sed ꝛ si quis.C.cōmunia de leg.vbi quādo facultas eligendi transferꝛ in legatarium de iure spāli preter volūtatem testatoris debet eligere mediocrē: ergo secus videt si cōpetat sibi de iure cōmuni ex expressa testatoris voluntate. Ista conclusio placet maxime per ter.in.l.ij.ff.de op.le.quem Barto. ibi inducit pro se dicitur enim in primo respōso quod si relinquitur optio serui potest legatarius eligere qđ voluerit postea subiungit: sed si homo legeꝛ arbitrium erit legatarij quem velit. Unde pondero quod in primo casu vtitur verbo voluntatis quod importat voluntatē liberam non regulatam arbitrio boni viri.l.si deicommissa.§.quāq̃.ff.de leg.iij.in secundo' aūt casu ponit verbum arbitriū quod significat arbitriū boni viri: vt.l.j.ff.tit.privnde per ista duo verba datur intelligi verum esse qđ do. Joan. de imo.ad intellectum illius.l.l3 ipse nō ponderet ista verba vꝫ quod illa dictio implicatiua sed ꝛ si implicat idem esse in primo ꝛ secundo casu quo ad substantiā electionis sed non quo ad qualitatem: sicut alibi ōr de dict. alius in.l.mutus.§. cum querit.ff. de procura.ꝛ dict.relatiua que non semper refert substantiam ꝛ qualitatem: vt no.in.l.iij.C.de neg.gest.ꝛin.l.interdū.ff.de bereditis. In secundo casu tenenda est opi.Bar.in glo.in.o.l.ij.quia si diceremus quod de his qui non sunt in patrimonio testatoris legatarius posset eligere optimū nimis grauaretur beres si forte legatarius eligeret aliquem seruū preciosissimū alicuius magniviri: vnde esset liberalitas captiosa quā.l.in dubium non admittit: vt.l. cum aquiliana.ff.de transac.ꝛ quia hic tangitur de electione vnius ex genere scias quod quando est imponenda pena corporalis reo ꝛ plures possunt imponi iuder non potest concedere reo ele.vt eligat vnā quā vult.ita determinat fin.Bal.in l.j.C.de bis qui ad libertatem pertenire non possunt.

Legatarius. Heredes possunt repudiare partem sibi delatam ex legato sed non primus legatarius ꝛ repudiato legato per inde est ac si nunq̃ retro fuisset relictum.b.o. ¶Nota. j.quod repudiatio legati non solū trahitur retro ad tps mortis sicut acquisitio :sed trahitur etiā ad tps testamēti:qz perinde est ac si legatum nō esset factū.concor.ter.in.l.seruū filij in prin.ff.eo. per q̃ iura ego solui difficile contrariū in.l.qui filiabus.§. fi.ff.eo. ¶Secundo not.fm Bodeer.ꝛ bene quod qñ dominium fundi seruientis acquiritur dño fundi dominātis renocabiliter nō confunditur seruitus neqꝫ extinguit:sicut si esset irrenocabiliter relictum:iurta notata in.l.si cōi.de serui.rusti.pre. Reperitur tñ casus in quo seruitus extincta resuscitatur.l.qñ hereditas vendi tur alteri per eum qui successerat in fundo seruienti: vt est ter.in l.si ei.ff.cōmu.predi. Quid aūt iuris esset si legatum fuisset acceptatum ꝛ fuisset postea ablatum legatario tanq̃ indigno vnde ter.in fi.ꝛ quod ibi ponit Bar.in.l.propter veneni.§.ne quis.ff. ad sille.ꝛ in.l.heredē.ꝛ ibi per Bar.ff.de bis qui.vt indi.Et ad uerte qz in casu posito in prin.l.nostre si vnus ex heredibus legatarij repudiaret portio eius non accresceret aliis coheredibus q sunt coniūcti inuicem coniunctione legali que in legatis non inducit ius accrescendi: vt.l.ꝛ proculo.j.tit.proxi.fm Bar.qui idē no.in.l.re coniuncti.in vlt.char.j.de lega.iij. quod vtrū sit verū non prosequor nunc.

Summarium.

1 ¶Heres prestare debet operā in persequendo seruū fugitiuū.
2 Fructus rei legare pñt in eodem libello deduci in quo petit;res.
3 Appellatione fructuum non veniunt fructus industriales.
4 Legatum non extinguit mutatione dominij quando dominiū transit in eum qui legauit.
5 Uenditor quando precio non soluto tradit rem tunc de precio fidem habere videtur nisi aliud protestetur ꝛ transfert dominiū in emptorem.
6 Quando merum factum est in legato ita coberet persone quod medium non transit ad patrem vel dominum sed etiā non trāsit ad heredem.
7 Ieudum transit ad heredes sanguinis etiam si nihil dicatur.
8 Ob difficultatem prestationis nō videtur implerī legatum nisi quando difficultas oritur quia alienatio illius rei pendet a voluntate principis.
a ¶.§.q ortos. Quē ter. reputat singulare idē in.l. bmōi de vb. ob.ꝛ ad hoc alle.bic.p.oleran.imo. bene.Ua.
9 Ex qualitate dispositiōis seu verborū cognoscit qs sit furiosus.
10 Res primate que sunt redacte in patrimonium celaris alienari non possunt sine speciali mandato principis.
11 Fratres mendicantes sunt incapaces rerum immobilium.

Cum seruus. Si seruus est in fuga vel in loco longinquo heres tenet cum tradere legatario suo opere ꝛ sumptu.hoc dicit cum princi.l.apud iulianum.Secunda est ibi nam ꝛ sumptum. ¶Nota.j.quod heres debet prestaret operam in persequendo seruū fugitiuū.ꝛ hoc videnꝫ intelligere doc.ꝛ gl. expresse in scō membro ꝛ cū tenetur eū persequi sumptibus suis sicut in casu.l.si seruus legatus.in prin.j.eo.Ego aūt de hoc dubito: qz regulariter q̃ tenet facere aliq̃ intelligit qđ teneaꝫ facere suo sumptu:vt.l.suo victu.ꝛ.l.que nisi.j.de ope.li.ꝛest regula quā ponit Bal.in.l.liberti liberteq̃.C.de op.lib.facit qđ habet in.l. qñ liberi.C.de testi.in gl.ꝛ ibi p Bal.vñ pbabilius vr dici posse qđ eo casu quo heres nō tenet ad sumptus nō teneat eū perseq; ꝛ p hoc videt facere ter.in.o.l.seruus legatus in rōne litere.in versi. qñ ibi ōr qđ ideo heres non tenet ad sumptū neqꝫ ad periculum qz debet prestare rē in loco vbi erat tpe testamenti ꝛ sic videt qđ tunc tñ teneat qñ res fuit reducta ad locū vbi erat. ¶Not.scōo ibi exigatur qđ nō solum qñ res est in loco longiquo pōt agi ad ipsam rem actione personali:sed etiam qñ nescit vbi sit:qđ est qñ seruus est in fuga:ꝛ sic patet qđ qñ actio personalis ad rem dari est cōiuncta cum actione reali.i.cum dño rei si res perit pōt agi ad ipsam rem vt qs cōsequat extimationē:pōt etiā agi ad ipsaꝫ extimationē:vt.j.declarabit i gl.vbi referemus dicta doc. ¶In glo.sup verbo exigaꝫ ista gl.iūcta cū ter.videt velle qđ qñ seruus est in fuga possit agi precise ad ipsum seruū:sed in glo.seq.posita super verbo ad heredē in v̄.si aūt post mortē.expresse dicit qđ bes teneaꝫ ad extimationē:ꝛ sic videt sentire q extimatio sit petenda:vt videt pbare ter.in.l.cū res.§.itaq̃.j.eo.Bar.bic declarās istam varietatē dicit qđ practica erit vt legatarius petat extimationē:sed si heres conuentus cōpareat ꝛ petat sibi dari terminū ad reducendū seruū ꝛ tradendū iste terminus debet ci assignari alle.ter.in fi.in.l.si constante.§.fin roi.§.sol.ma.facit qđ habetur in.l.ij.si ex nora.causa agatur.Ex cuius practica semp tene menti qđ qñ re perdita successit obligatio ad interesse. Si petitur extimatio per actorem reus pōt petere terminū ad perquirendam rem vt rem tradendo liberetur ab interesse quod est addeundum ad notata in.l.stipulationes non diuidūtur.§.de verobli.Ang.aūt bic.ꝛ Jo.de imo.dicunt qđ legatarius potest agere ad extimationē si vult sed si vult agere ad rem ꝛ cogere beredem vt prosequatur suo sumptu:vt hic in text.videtur qđ possit vt hic videtur pbari ꝛ ista sunt verba Bar.in.l.cum res.§. itaq̃ j.eo.per regulam quam tangit hic ꝛ plenius in.l. stipulationes non diuidūtur.et in.l.j.§.illud.de donatio.causa mortis. que est quādo actio personalis ad rem dari cōcurrit cum dominio ꝛ iure reali:sicut in legatario in quem transfertur dominium rei legate ipso iure:tunc si res petit succedit obligatio ad interesse et istud optime procedit sed aduerte quia Ange.ꝛ Bodeer.videntur sentire quod hic heres possit cogi precise ad persequendam rem ꝛ reddendam.quod dictum videtur prima facie contra regulam predictam:quia quando res periit agitur ad rem in obligatione rem dari vt reus condemnetur in extimationem:vt.l.si seruum.§.fina.de verborum obligationi.vel saltem vt fiat executio in extimatione:vt ibi declarat Barto.fꝛ potest sustineri hoc dictum declarando hoc modo quod quando seruus est in fuga nondum est certum rem omnino periisse:ꝛ ideo videtur qđ heres possit cogi precise ad persequendum seruum suo sumptu vt declaretur ꝛ innotescat iudici:vtrū res perijt vel non ꝛ si seruus inueniretur fiat condemnatio vel executio ad extimationem:ita debent declarari ista dicta docto. ¶In eadem glos.in verbo ab herede ibi distingue ergo ꝛc.ista glo.solēniter explicat suam materiam:sed tamen primum dictum suum dum intellexit istū ter. in seruo qui erat in fuga vel de longinquo tempore testamenti re nocatur in dubium per doct.quia verum est quod res debet prestari legatario in loco vbi erat tempore testamēti: vt.l.cum res. in prin.j.e.ibi qđ legatum est.ꝛ glo.ozdi.ff.de iudi.ergo videtur maxime quando seruus est in certo loco bene longinquo quod debeat ibi prestari per heredem legatiōe cogatur heres sua opera ꝛ sumptu reducere ad locum vbi legatarius facilius cōsequi posset Barto.hic quem sequuntur communiter docto. dicit qđ illa regula limitatur per istum textū ex eo quia in illis duobus casibus de quibus hic si sumptus pertineret ad legatarium esset adeo magnus quod exinaniret legatum.ꝛ per consequens non presumitur testator voluisse hoc onus pertinere ad legatarium. allegat tertum in simili in.l.si res obligata.in secundo responso j.eodem.Tu vide tertum optimum quem isti non allegant in.l. a qui cōcubinam.§.qui ortos[a].j.de legatis.iij. quem adducit Bytꝛ Barto.in simili questio.in.l.bis verbis.§.idem testator. eod. titu.Facit optime quod videbis in.l.si sic.§.j.j. eodem. Sed ista ratio potest intelligi dupliciter vel quod restringat text. nostrū ad casum quando esset tantus sumptus quod exinaniret legatū vel quod in bis duob⁹ casibus semper p̄sumaꝫ esse tantus qđ legatū euacuetur.Si intelligis primo modo nimis restringis text. qui simpliciter loquitur:hoc tamen habet nimis absurditatis qz.l.restringit aliq̃ per rationē ꝛ ampliatur:vt.l. quod dictum cum materia.ff.de pact.Si autem intelligis secundo modo: tūc ista ratio nō videt vera generaliter quoniā duplici respectu pōt contingere

contingere quod sumptus non extinguat legatum vel quia licet locus sit longinquus non tamen est remotissimus :ita quod nō cum multo sumptu poterit recuperari legatum. Uel quia etiam si locus sit multum remotissimus quātitas legati poterit esse tanta vel extimatio quod legatum habebit lucrum deducto sumptu nam locum esse remotum vel propinquū potest considerari multipliciter respectu diuersarum causarum per quas dispositio de loco remoto sit vt declarat Barto. solenniter in extrauaganti: quoniam nuper in verbo prouincia ꝛ bene facit quod tradit cano.in ca.cum inter vniuersas.de elec.vnde ista ratio nō videtur generalis nedum ad locum remotum sed etiam ad fugā. Quid enim si seruus fugiens esset in loco vicino: ita quod cum modica inquisitione posset inueniri. Unde primus intellectus magis placet ex quo non apparet alia melior: ideo ꝛ quia vt hic vides aliquando heres cogitur prestare operam sed legatarius sumptum quod est regu. quando quis altero pendente tenetur prestare operam ad vtilitatem petentis:vt.l.pretor.§.fina.ff.de edē. Ideo pro declaratione eorum que hic dicuntur debes scire primo quod istud est regulare quando quis altero petente: vt.l.pretor.§.fina.ff.de edēn. Ideo pro declaratione eorum que adducuntur hic debes scire primo quod hic est regulare quod quando in prestatione reali debent fieri aliqui sumptus pro itinere ,p equis ꝛ similibus verbi gratia : cum legatur quantitas in redemptionem captiuorum semper isti sumptus detrahuntur de legato nec pertinent ad heredem.ita no.declarat Jo.and.in titu.de instrudi.§.si vero aliqua.in charta pen.vlti.col. vbi ponit ad hoc vnā singularem limitationem. Scōo debes scire qđ Bald.in.l.j.C.de sacrosan.eccle.in sua repeti.dicit qđ quando testator mandat restituī male ablata vel vsuras extortas in certo loco vt legatum aliquid operetur intelligitur quod heredes debeāt soluere suis sumptibus:ꝛ ista dicta allegant quidam Bodernio.in ca. cum tu.extra de vsu. Istud etiam tenebis menti quod quando quis tenetur reducere rem ad certum locum sumptibus alterius intelligitur de omnibus alijs sumptibus preterquā de cibo ꝛ potu illius rei reducende secundum distinctionem que ponit pet.ꝛ Ange.in.l.si res mobilis.in fine.ff.de rei vendi.vbi est casus.vbi autem aliquis ex dispositione.l.tenetur ad expensas alter prestandi operam intelligitur si expense ab eo petantur: vnde non tenetur eas sponte offerre.glo.est no.in capi.cupientes.§.quod si per viginti.de elec.lib.vj.quam ad hoc allegat Bar.not. in.l.vna.C. ne lice.in vna eademq̃ causa ter.pro in casu nostro quando heres tenetur prestare operam vel legatarius sumptum ex legis dispositione:vtrum teneatur prestare duntaxat illud qđ plus expederet heres in itinere q̃ domi vel integraliter totum sumptum. vide omnino que no.ponit ang.in.l.sed et si.§. quod autem .in fi.ff.de peti.here.Item aduerte quia cogitaui ad intellectum.l. nostre posse dici qđ qz.l.cōmuniter tarat extimationem seruī mediocri precio:vt patet in.l.si.in princi.C.communia de le.ꝛ in.l.si quis argentum.spe.alle.in precedenti.l. probabiliter potest dici respondendo ad obiecta que feci superius qđ quia seruus tarat vt dixi mediocri extimatione:ideo presumit.l. qđ quando est in fuga vel de longinquo expensa aut in totum aut in magna parte exinaniret legatum:ꝛ ideo statuit ita presumendo presumptione iuris ꝛ de iure qđ testator voluerit imponere onus expense beredi:ꝛ idem est dicendum in similibus rebus:puta in animalib⁹ que communiter non debent esse maioris extimationis q̃ seruī. In aliis autem rebus que propter sui qualitatē frequenter possunt esse multe extimationis dicerem hoc non esse admittendum indistincte sed solum quatenus probaretur per legatarium qđ expense equiualerent legato.

Fructus. Post moram fructus debentur legatario et omnis commoditas prouenions occasione rei legate non solum percepti : sed qui percipi potuerunt ab ipso legatario. Secunda est ibi:ꝛ idem. Tertia ibi:in vsurarum autem quātitate. Quarta ibi ipsius quoꝫ rei ꝛc. Ultima ibi:item par-
2 tus. ¶Nota.j.secundum veram expositionem qđ fructus rei legate videtur posse deduci in eodem libello in quo petitur res ꝛ petuntur tunc officio iudicis non rei vendi. vt solenniter declarat Bar.in.l.er diuerso.§.j.ff.de rei ven.vtrum autem cum petātur vna cum re debeat exprimi in libello certa quantitas fructuum: est.q.quotidiana quam tangit hic Bal.ꝛ dicetur vltimo loco in expeditione materie. ¶Scōo no.in⁹ver.hoc ꝛ in pēsionibus ꝛc. quod id quod dictum est.§.de fructibus vꝫ qđ restituūtur post moram percepti ꝛ percipiendi a legatario seruatur etiam in pen sione domus : ꝛ sic videtur qđ etiam in ipsa pensione possit esse differentia inter personam legatarij ꝛ heredis. Luius contrariū sentit Barto.bic ꝛ in.l.domum.C. de rei vendi. vt.j.dicetur ple
3 nius. †Er eodem etiam ver.ꝛ precedentibus not.quod proprie
a appellatione fructuum [a] non veniūt fructus omnino industriales in quibus nihil cooperatur natura.concor.ter.in.l.ꝛ ancillarum.ff.de peti.here.facit quod habetur in.l.fructus.C. de actio. emp.Bal. ¶Tertio no.ibi iuder igitur vsurarum modum ꝛc. Nam ibi videtur pbari expresse quod dato quod vsure possint peti vna cum sorte in eo.libello non expressa certa quantitate: iudex tamē debet semper in certa quantitate deducta in libello fere certam sententiam.idem probatur in.l.in summa.ff.cū sortis. ff.de re iudi.per quem ter. Ange.ibi dicit se obtinuisse quod nō vꝫ sententia per quam iuder condemnat ad rem cum fructibus intelligitur respectu fructuum:nisi sit expressa certa quātitas in condemnatione de quo quia est no.qđ tradam tibi remissiones in lectu.sequen. ¶Quarto no.ibi si post moram quod etiam in obligatione ad rem dari:licet possit agi ad ipsam rem precise q̃uis pericrit post moram tamen de necessitate executio fit in extimatione videbis in.l.cum res.§.itaq̃.j.eo.ꝛ plene in.l.si seruum in fi.de verbo.obliga. ¶In glo.posita super verbo deducentur ibi.i.detrahuntur.Ista glos.loquitur multum obscure:sed mens ipsius videtur esse ista.dictum fuit in.l.precedenti secundum primam lec.quod persecutio serui qui est in fuga vel in longinquo pertinet ad operam ꝛ sumptum heredis ; dicit ergo gl. fateor qđ si intelligimus ter.§. nostri in illo casu ꝛ secundum illā lec. verbum deducuntur hic significat qđ fructus non soluuntur legatario sed detrahuntur de prestatione legati:quasi dicat quādo expense possent fieri de fructibus legatum in illo casu non remaneret inutile si expensa pertineret ad legatarium : quia lucraretur adhuc ipsam rem vel eius extimationem : ꝛ ideo tunc heres faciat expensas de fructibus pertinentibus ad legatarium: ꝛ in effectu expensa non pertinebit ad heredem ꝛ erit notabilis limitatio ad.l.precedentem.secundum primam lec. vt dicamus qđ expensa pertinet ad heredem nisi possit detrahere de fructibus restituēdis legatario. Uel dic ꝛ iste est melior intellectus ad gl.istā intentio glo.est qđ quando seruus erat in fuga tempore testamēti vel in longinquo:quia nulli fructus interim potuerunt percipi de seruo:ideo nulli fructus restituantur. Sed istud non videtur recte posse dici quia iurisconsultus loquitur hic post moram contractam vnde presupponitur quod heres interpellatus fuit negligens in reducendo seruum : licet ergo nulli fructus potuerunt percipi : debuit tamen condemnari heres de percipiendis id est de bis quos percepisset si reduxisset seruum a fuga vel a lo- a ¶Appellatione fructuū
co longinquo. ¶Extra glossam tangit hic Barto.no.questio. quando fructus debent restitui a male fidei possessore nō solum percepti:sed percipiendi. Utrum debeant fructus quos potuit percipere ipse possessor vel quos potuit percipere ipse petitor de qua questio.vide per Barto. qui sensit idem quod hic in.l.dominum.C.de rei vendica.ꝛ per eundem plenius vbi aliter distinxit in.l.fructus.ff.de rei.vendica.in sua repe. Cuius distin.sequitur Ange.bic ꝛ in.l.si nanis.in fine.ff. de rei vendica. Quorum dictis adde secundum Joan.de Imo.bic quod primum membrum Bar.in.d.l.fructibus.inquantum facit differentiam vtrū agatur contra possessorem alia ratione quā ratione dominij vel agatur rei vendicatione dominij:nam secundum eum etiā quando agit alia actione ꝛ cā q̃ ratione dominij videtur dicendum quod inspiciatur persona petitoris non possessoris. pro hoc inducit istum ter.cum enim dicat iste.§.quod fructus debētur hic post moram apparet secundum eum quod hic fuit legata res ad quam legatarius non potest agere rei vendi.sed act. personali. Sed ad hoc faciliter respondetur vt ad hoc tangit hic Pau. de castro qđ ideo fecit mentionem de mora vt ostenderet per moā auferri effectum in restitutione fructuum:quia ante moram teneretur de perceptis duntaxat.vt.l.herēnius.ff.de vsur.post moram vero tenebitur etiam de percipiendis ꝛ quos poterat petitor percipere. Secundo adducit ipse contra hanc differentiam ter.l.sed ꝛ si.l.§.quod ait senatus.ff.de peti.he.vbi dicitur qđ possessor tenetur ad fructus quos percipere potuit ꝛ debuit. Er isto autem verbo debuit apparet quod non solum tenetur ad eos quos ipse percipere potuit:sed etiam ad eos quos quicūq̃ alius percipere potuisset. Sed pareat mihi reuerentia sua ista expositio posset tolerari si iurisconsultus loqueretur ibi impersonaliter dicendo ꝛ qui percipi debuerunt: ꝛ tamen adhuc posset euitari ille ter.sed ter.loquitur personaliter quos percipere poterant ꝛ debuerint:vnde ista verba non significant qđ isti teneant b ¶Addale fidei possessor.adde an
tur ex debito ad omne id quod alius potuisset percipere sed ad quod ipsi potuissent si fecissent diligentiam suam alioquin esset iniustissimum si imputaretur eis quod non fecerunt id qđ non poterant facere: vnde gl.in.l.j.in fi.C.de fide instru.ꝛ in.haste fidei libro.ꝛ.vbi ponitur simile verbum interpretatur verbum significare quod male fidei possessor b teneatur non solum de perceptis :sed de percipiendis simpliciter : et si dicatur quare ergo post verbum quasi percipere potuerunt additur verbum debuerūt in illo.§.quod ait.dico quod illud est declaratiuum verbi precedentis vel potius redditio cause: quare male fidei possessor tenetur ad fructus quos percipere potuit:videlz quia cum potuerint percipere debuit velle res percipere ne damnificaret verum dominium rei.et ideo si omisit debitum punitur ex negligentia ad.l.domum. responde multipliciter vt ibi per eum.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Ego in hac difficili.q.er parte sequor verba Bar.in.l.fructus.ff. de rei ven.ꝛ er parte non sentio secum:nam in quantum facit differentiam vtrum agatur ratione dominij vel alia ratio. Ista sua differẽtia videtur expresse cõtra ter.in.l.si de possessione.C. vnde vi.ꝛ in.l.j.§.er die.ff.de vi ꝛ vi'ar.vbi'agitur inter dicto recuperã de ratione possessionis:ꝛ tamẽ habetur ratio fructuum quos pretitor erat percepturus. Sed forte posset responderi qõ in illis iuribus esset speciale in odium spoliatoris ꝛ in vi expulsiua que est atrocior ceteris. Sed ista responsio confunditur per duo alia iura:vez per ter.in.l.sed ꝛ partus in pri.ff.qõ me.cã. vbi dicit idem in agente act.er vi compulsiua.ꝛ in.l.ait prætor.§.per hanc.elsedo.ff.que in frau.cre. Vbi agitur actione personali cõtra possessorem participem fraudis ꝛ habetur ratio fructuum non quos ipse percipere potuit:sed quos potuit percipere autor suus in cuius ius petẽdo succedit creditor:ꝛ est sic perinde ac si autor suus peteret ꝛ ad ter.in.l.item veniunt.allegatum per Bal.potest dici non destruendo literam aliquo modo quod specialiter hoc statuitur in peti.he.in qua aliqua statuuntur magis q̃ in actione reali ꝛ in aliis actionibus contra male fidei possessorem: vt patet in.l.sed si lege.§.si ante.ff.eo.titu. vbi per solam controuersiã quis efficitur male fidei possessor: qõ non est in aliis actionibus: vt not.in.l.more litis.C.de rei ven.ꝛ in.l.ij.§.pe.ff.pro emp.per Bar.inquantum autem Bar.dicit respondendo ad.l. domum. in.d.l.fructus.quod hodie est in electione petitoris vtrum velit restitui sibi fructus quos ipse erat perceptur⁹ vel quos erat percepturus possessor.Credo sententiam eius esse verissimam quã ipse fundat per.l.quoties.C.de act.ꝛ ob.pro cuius dicti intelligẽtia habes considerare qõ.l.domum.que dicit quod restituuntur fructus qui poterant percipi a possessore primo non cõtinet simpliciter minus q̃.l.antiqua que dicit qõ restituuntur illi qui poterant percipi a petitore:quoniam aliquando potest contingere qõ plures esset perceptur⁹ possessor q̃ petitor ꝛ econtra quãdoq; potest contingere qõ plures petitor q̃ possessor: vnde nõ releuat per hoc possessorem ab onere iuris antiqui imo ampliatius antiquum in fauorẽ petitoris vt ipse possit eligere ex bis duobus qõ est sibi vtilius qõ olim glo.negabat in.l.si nauis. de rei ven. vbi tenet expresse qõ si petitor vult sibi restitui fructus quos esset percepturus possessor ꝛ non ipse nõ debeat audiri:vnde iste due leges sunt compatibiles adinuicem ꝛ habent equitatem quam iurisconsultus inducit contra male fidei possessorem in casu.ſi.in l.item veniunt.§.fina.ff.de pe.he. Preterea posito qõ absolute si consideretur persona possessoris minus debeat soluere q̃ si consideretur persona petitoris: adhuc tamen iste leges non sunt incõpatibiles:vt patet ex.l. qui sepulchra.cum ibi no.ff.de sepulchro vio. ꝛ expresse declarat Bar.in.q.statuti qõ pro homicidio imponit penam pecuniariam in.l.j.ff.vi bo.ra.ꝛ probatur ex exemplo posito per Bar.in.l.senatus in.ſi.lec.ff.de accu.vbi patet quod.l. cor.de fal.que imponit maiorem penam regulariter concurrit cum.l.iulia repetundarum.que vt in pluribus imponit minorẽ penam:vt patet in.l.iul.§.bodie.ff.ad.l.iuli. repe. vnde ista opinio placet per quam melius respondetur ad.l. domum.quã per aliã responsionem:hec tamen conclusio videtur limitanda tripliciter. Primo quidem per ter.solennem ꝛ singularem in.l.ceterũ. in ſi.cum.l.sequen.ff. de rei ven.quem ibi no. Bald.ꝛ Ange. ad hoc vbi probatur quod si male fidei possessor meliorauit prediũ vel seruum respectu melioramenti male fidei possessor non tenetur de percipiendis:sed de perceptis tantum. Secundo videtur limitanda ista doctrina quando quis tenetur ad restitutionem fructuum non ratione doli ꝛ male fidei suę:sed propter priuilegium speciale persone sicut quando minor petit restitu.in integrum nam tunc tenetur possessor de percipiendis a se non a petitore:casus est nota.in.l.patri pro filio.§.ſi pecuniam.versus ſiff.de minor. Tertio videtur posse limitari quando vsufructuarius ipse ageret cõtra male fidei possessorem pro iure vsufructꝰ: quia tunc nõ videtur teneri possessor nisi de fructibus perceptis: casus est nota.in.l.cuiuscunq;. in principio.ff.de vsufruct.glossa tamen nota.ibi tenet oppositum:sed verba textus faciunt ꝓ isto dicto. Quarto limitat hoc Barto.quem referunt hic Dodeꝛ.in malefidei possessore ficto qui non tenetur nisi de perceptis et percipiendis a se: vt.l.ſi.C.de fructi.et litis expensis.et ibi per Barto.Cui adde textum nota.et quod ibi ipse not.in.l.illud in principio.ff.de peti.heredi.per quem Bartol.ibi concludit qõ dispositio que fit de vero male fidei possessore nunquam trahet ad fictum quando cessat equitas propter quam est inducta fictio hic autem videtur cessare equitas quod quis teneatur restituere id quod non habuit neq; percepit vel quod alius percipere potuit:nõ ipse:sicut in casu illius.l.filium. cessat equitas vt res que periit post litem motam et que non est amplius penes possessorẽ restituatur. Item aduerte:quia etiam de iure digestorum possessor tenetur restituere fructus quos vere percepit etiam si illos tales petitor non fuisset percepturus:vt est casus in.l.cũ hereditas ꝛ ibi per Baldum.ff.de peti.here.hoc tamẽ limitat singulariter Bal.in.l.ſi tratitio in pe.col.C.de ac.emp.quod istud est verum quando fructus petuntur sub ratione fructuum secus ſi petant sub ratione interesse:quia tunc nunquam venirent fructus quos ipse non potuisset perciperet:licet eos possessor perceperit.alleg. Barto.in vnum locum quem non potuit reperire:sed pro ista doctrina do casum nota.vltra ipsum in.l.loci co⁹.§.ſi confessorio.ff.ſi ser.ven.vbi quia in iure seruitutis vel libertatis non veniunt fructus niſi sub ratione interesse non condemnatur possessor agenti nisi quatenus eius interest.ſ.petitoris:ꝛ sic patet quod non inspicitur quam commoditatem perceperit possessor:sed solum quid fuisset percepturus petitor:sed solum si fuisset prohibitus vti seruitute. Tangit etiam hic Bald.illam.q.nota.vtrũ quantitas fructuum accessorie possit deduci non specificata neq; certa:verbigratia peto rem cum fructibꝰ et remittit ad notata per Lynum in.l.cum propria.C.ſi quis alte.vel sibi.ꝛ per Jnno. in.c.tanta.de excess.prela.et in aliis locis hic adductis per Joan.de imo.qui remittit ad nota.per se vbi plene scripsit in.l.ſi homo ff.de re iudica.et quia forte non sumus scripturi super illo titulo attingendo breuiter articulum hic dico duo esse videnda. Primo vtrum libellus predictus procedat. Secundo vtrum ſi petuntur fructus percepti et percipiendi inder possit condemnari super fructibus percipiendis post sententiam ante sententie executionem super primo communis practica et communis sententia est quod procedat lebellus:pro'qua bene facit textus et quod ibi nota.Dodeꝛ.in.c.cum venerabilis.de excep.et in.c.ij.circa prin ci.de ordi.cogni.et hanc sententiam sequitur Ange.et Joan.de imo.in.d.l.ſi homo.idem tenet Bald.in.l.ſi filius.§.cum fundũ ff.de verbo.obliga.vbi etiam ponit Joan.de imo.ibi in.l.solem⁹ ff. de iudi.et ibi Ange.et idem sentit;in.l.non quemadmodum. eo.ti.ꝛ in.l.edita in.iiij.char.in repe.patauina.C.de eden.ꝛ vbiq; sed Bar.ſ.l.ex diuerso.§.j.de rei vendica.videtur dicere quod in fructibus perceptis ante lit.conte. debeat ex primi quantitas. mouetur quia text.in.l.dies.§.item sciendum.ff. de edil.edi.et in.l.item si serui.in glos.sua eodem titulo. quam addncit Joan.de Jmo.in dicta.l. si homo dicit quod fructus percepti ante litem conte.sunt petendi in libello:ergo si sunt petendi debent peti secundum regulas iuris expressa qualitate ꝛ quantitate rei: vt l.ſi in rem agat aliquis.ff. de rei vendi.ꝛ ista opinio de iure est multum no.pro qua facit ter.ꝛ quod ibi no.Bald.ꝛ Ange.post eum in.l.marcellus.§.archimedoꝛum.ff.de rei vendi.vbi dicitur quod instrumentum domus vel nauis qõ est accessorium ad domum vel ad nauem non potest peti vna cum naui:sed debet peti separatim ꝛ per se:ꝛ sic videtur qõ accessorium non possit deduci in iudicio singu.non specificato ꝛ eadem ratio videtur in fructibus:sed saluando communem sententiam possumus dicere qõ fructus accedunt magis rei proprie petite in libello que ozinntur ex re q̃ ea que sunt facta accessoria ex destinatione habentis rem: vnde facili⁹ admittitur incertitudo in istis accessoriis.facit optime ter.ꝛ quod ibi ponit Bar.in.l.quod si ex pamphyla.in fin.ff. de lega.iij.ad rationem Bar.potest dici quod.l.ſi in rem loquitur quando id qõ deducitur in libello deducitur principaliter ꝛ iure actionis non quando accessorie. Aduerte tamen: qz ad illa iura canonica allegata cõtra Bar.faciliter potest dici qõ ibi intentabatur iudicium vniuersale: qz petebatur castrũ vel ecclesia: vt patet ex bis que no. Jnno.ꝛ Dodeꝛ.in.c.cũ ad sedẽ. de restispo. Jn iudicio autẽ vniuersali satis est deducere ipsum ius vniuersale absq; eo qõ res specificentur secundũ glo. Bar.ꝛ omnes in.l.j.in princi.§. de eden. vnde forte de iuris subtilitate melior esset distinctio Bar. Sed quia minime sunt mutanda ꝛc.ideo se quamur communem opi.que potest defendi:vt dixi. Circa secundum articulum concludit Bar.no.qõ inder potest condemnare in fructibus percipiendis post sententiam ante executionẽ per.l.j.C.de sen.que ſi.cer.quan. non ob.l.j.§. de vsur. qz secundũ eum inder non tenetur se intromittere de tractu futuri temporis licet habeat dependentiam a iure de presenti potest tamẽ si vult ita concludit ipse;in.l.j.C.ſi secundo nup.mulier.vel potes dicere secundum Bar.ad.l.j.ff.de vsuris.ꝛ qõ ibi inder volebat condẽnare super vsuris cum non esset petita sors: sed in.l.j.erat petita sors cum vsuris.ꝛ ideo creditor fecit quicquid potuit vt finiretur obligatio de presenti ſi non stat per eum quod finiatur poterit fieri condemnatio in vsuris futuris ꝛ multofortius in fructibus futuris:quia vt dicit Bald.in.d.l.j.est accessio fructuum vsurarum:quia immediate oritur ex re.aduerte tamen quia Ange. in illa.l.iulia.§.j.ff.de rei ven.in vlti.glo.no.ibi glo.contra istam sententiam:ꝛ ita determinat per.l.j.de vsuris pcalle. Sed pro sententia Bal.facit optime ter.secundum intellectum Bar.in.l.qui restituere.ff.de rei ven.vbi probatur singulariter scõm Bar.qõ etiam ſi nulla sit facta condemnatio de fructibus percipiendis post sententiam a iudice lata inde ipse in executione potest cogere reum ad restituendos fructus perceptos:ꝛ ita loquitur. Si ergo ꝛ nulla facta condemnatione in executione hoc potest inder multofortius poterit condemnari in diffinitiua. Sed ille intellectus

lectus Bar.non placet ibi Ange.ꝛ vere er ordine litere apparet contrarium quia primo dicit ter.qõ res auferetur manu militari deinde fiet condemnatio ad fructus nec dicit per quem: vnde potius ostenditur er ordine qõ non executor:sed alius inder debet condẽnari qz si hoc pertineret ad executorẽ conuenientius deberet fieri declaratio anteq; executio super re principali esset finita vel saltem eque bene. Preterea secundum Ang.ibi ſi executor in fructib⁹ nõ deductis in condẽnationem posset condẽnare in executionẽ tunc officiũ mercenarium seruiret officio nobili:quia fructus veniunt accessorie iudicis officio mercenario hoc autem inconueniẽs est qõ officiũ seruiat officio scõm gl.no.in.l.heres.§. fructum.ff.de peti.here.ergo talis declaratio nõ poterit fieri per executorẽ.ꝛ istum intellectũ ego sequor tanq̃ magis verũ scõm quem illa.l.non facit pro opi.Bal.sed potius cõtra potest tamẽ responderi tenẽdo opi. Bal.qõ qz tractus futuri tẽporis potest pertinere ad iudicẽ vt dictum est:ſi inder cõdemnauit in sententia diffinitiua valeat cõdemnatio ꝛ possit fieri executio per eum secus ſi omnino esset omissa condẽnatio in sentẽtia diffinitiua:qz tunc in executione inder hoc declarare non posset. Et aduerte qz plus est petere in libello rem cum fructibus ꝛ omni causa q̃ cum fructibus simpliciter: nam illud cum omni causa importat vltra fructus vt omnis cõmoditas que esset restituenda petitori ꝛ omne lucrum qõ non posset computari in fructu esset restituẽdum.casus est no.in.l.preterea.ff.de rei ven.ꝛ in.l.iulia.§.ſi.ꝛ ibi hanc practicam ponit Ange.ff.eod.titu.vtrum autem sicut possunt deduci in libello fructus incerti:ita etiam inder possit ferre sententiam super fructibus est nota.qõ quam tãgit Ange.ꝛ Joan.de Jmo.post eum in.l.in summa.§.cum sortis.ff. de iudi.et Bald.in.d.l.cum propria.C.ſi quis alteri vel sibi.ꝛ in.d.l.j.C.ſi secundo nupserit ꝛc.quam quotam adducit hic Paulus de castro in hac materia.

Si titius. Valet legatum factum dño rei legate quando illa res debebatur testatori actione personali ꝛ quid sit in legato futurus euentus declarabit ꝛ ſi testator legat rem alterius ad quam habet actionem personalẽ videtur legare act.quã habet ad ipsam rem.h.d.ꝛ sunt due partes principales. Secunda est ibi ſi nondum. Tertia ibi idẽq; subiungit. No.j.ibi sed ex empto act.liberatus qõ emptor qui tenet rem tradere:quia non tenetur trãsferre dominium niſi sit dominus per solã traditionem liberatur ab obligatione ex empto. Jntellige etiam ſi non transtulerit dominiũ:qz forte non erat do. Idẽ probatur in.l. ex empto.in prin.ff.de ac.emp.vnde si res postea euincitur non ag it ex antiqua obligatione: sed ex noua secus esset in eo qui est obligatus ad rẽdari:vt subtiliter declarat Bar. in.l.ſi quis aliã.ff. de solu.ꝛ in.l.eleganter.in princi.ff.de pigno. act.ꝛ Bald.in.l.libera.C.de senten. Secundo not.ex eodem ver.sed ex empto.qõ res mea potest mihi legari quando non est irrenocabiliter mea. Nam hic debebatur testatori qui eam relinquit facit ter.in.l.in bello.§.ſi quis seruum.ff. de pactis ꝛ qõ habetur in.l.ex fortante.§.latinus.ff.de ex.rei indi. Tertio nosecundum Bal.hic qõ mutatione dominij non extinguitur legatum quando dominiũ transit in illũ qui legauit secus ſi transiret ab illo qui legauit in tertium:ꝛ sic loquitur.l. fideicõmissa.§. ſi rem.j.de leg.iij.permutationẽ enim dominij in persona testatoris fortificatur potius ius legati secundum eũ arg.l.qõ in rerũ §.ſi quis post.ſ.eod. Quarto no.ibi:sed si nondum ꝛc.quod quãdo venditor nõ soluto precio tradit rem:tũc videtur habere fidem de precio niſi aliud protestetur ꝛ trãsfert dñium in emptorem qõ tenuit glo.in.l.qõ vendidi.ff.de contraben.empti.ꝛ doccõmuniter in.l.in ciuile.ff.de rei ven.hoc probatur subtiliter hic isto modo:qz ſi per traditionem non fuisset trãslatum dñium legatũ non consisteret in ipsa re:quoniã semper duraret venditio sicut erat tẽpore testamẽti:vnde esset dicẽdum idem qõ in tertio casu qõ videret sibi relicta liberatio ab act.ex empto ꝛ tic etiã soluto precio nõ cogeretur tradere rem id est transferre in eum dominium imo possessio esset sibi restituenda hic autem dicitur qõ legatum consistit in re:ergo de necessitate presupponit qõ q̃us res fuerit tradita precio non soluto nihilominus dominũ fuit translatum. Quinto no.in ver. idem: quia subiungit quod legatum qõ a princip. vz super re respectu vnius iuris potest cõuerti ex euentu vt valeat tanq̃ aliud legatum respectu alterius iuris:nam sicut vides ex hoc ver.quãdo res nondum erat tradita rebus sic stantibus.i.non secuta traditione videbatur legata liberatio ab actione personali ipsi legatario.ſi autem postea traditur res videbitur legatum dñium rei. Ex hoc potest argui ad q.que tangitur per Bar.in.l.iij.§. ſi sub ea.j.de bo.posses.cõtra tab.vz qõ ſi tenuta a principio fuit data valida ex vna causa ex euentu postea contingẽti ipso iure possit cõmutari in aliam causam absq; noui decreti interpositione quid autem iuris sit ſi prima causa principio fuisset inutilis vtrum possit peti confirmari ex noua causa tangitur ibi per Bar.ꝛ per Bal.in.l.j.C.ad carb. Sexto no.in ver.idem iulianus.qõ quando quis legat rẽ alicui non solũ videtur legare ius qõ habet in re ꝛ nihil vltra vt vidisti in.l.serui elec.§.ſi.ſ.eo. sed etiam ſi habeat ius ad rem tantum. Illud solum videtur legare.ꝛ hunc ter.adduxi tibi in.d.l. serui elec.§.ſi. Ultimo no.sing.in verbo vel heredi qõ quando res debita est legata alicui tertio non obstante legato facto tertio illa res potest solui heredi nec extinguetur tunc legatum factum legatario etiam ſi heres exegerit illã rem secundũ Bar. hic quẽ sequuntur cõmuniter doc.de quo postea dicã.ꝛ aduerte diligenter qz solutio que fit heredi non potest videri legitime facta:niſi ex altero de duobus capitibus:vel qz in isto legato nominis debitoris quando legatur res debita et non ipsum nomen debitoris expresse non sit translata actio vtilis ipso iure in legatarium contra regulam posita in.l.ex legato nominis.C. de leg. qõ tenet ibi Bal.no.per illum ter.ꝛ secundum hoc hic erit casus singu.limitans illam regulam. Sed ista limitatio vel intellectus non placet Pau.de ca.qui etiam refert Bal.hic quoniã quãdo legatur res debita scõm eum: ita videtur legari nomen debitoris:sicut ſi ipsum nomen expresse legaretur:vnde idem est dicendum vtrobiq;:sed salua reuerentia sua videtur esse magna differentia:quia quãdo legatur res debita simpliciter ex proprietate verbi importatur dominium ipsius rei non actio ad rem: vnde iurisconsultus dicit in.l.ſi in rem aliquam.ff.de acquir.pos. qõ nomen rei de sui natura significat dominiũ ipsius re proprie sumendo.ꝛ probatur ibi scõm Bar.ꝛ in.l.ſi duo in fi.ff.vti pos. qõ ergo in isto legato veniat nomẽ debitoris ꝛ actio personalis ad rem hoc non est ex propria significatione verborum:sed ex tacita mente defuncti per quã impropriantur verba:ergo hoc legatum est tacitum ꝛ non expressum:sed in tacito legato non transfertur dominium ipso iure:sicut in expresso: vt.l.seruum filij.§.ſi.ſ.eod. ergo similiter ipso iure non trãfertur vtilis actio quia ista duo equiparantur per doc.in.d.l.ex legato nominis.ꝛ propterea intellectus Bal.est multum probabilis ad istum ter.ꝛ secundũ hoc erit hic casus singu.qõ non solum ex tacito legato qõ nullo modo est expressum in testamento.sed venit in cõsequentiam ad legatũ expressum non transfertur dominiũ ipso iure: sed etiã ex tacito legato qõ dicitur tacitum.qz ex proprietate verborũ non cõtinetur:sed ex mente tacita testatoris per quam impropriantur verba dominiũ non transfertur ipso iure:sed quia ista limitatio esset periculosa non affirmo eam pro nunc:sed dico iurta regulã l.ex legato nominis.actiones vtiles fuisse transtlatas in istum legatarium isto iure:sed tuncob.fortiter:qz ſi sic est:ergo non videtur res potuisse solui heredi:qz debitor cuius nomen est legatum non potest soluere heredi ſi scit legatũ esse factum. vnde sola sciẽtia impedit solutionẽ.ita declarat Bal.ꝛ in.d.l.ex legato.ꝛ colligitur ex ter.ꝛ ex bis que tradit Barto.in.l. facta.§.ſi heres.j. ad treb.niſi restringas istũ ter.qõ solutio fuit facta a debitore ignorante.sed ista est nimis magna restrictio cum ter. simpliciter dicat heredi posse solui.vnde possumus dicere limitando singu.illa iura qõ ideo ibi potuit solui heredi cõtra regulam illarum.ll. qz solutio non prejudicabat legatario.quoniã legatum nominis cõuertebatur ipso iure in legatum rei.ꝛ ideo legatarius non potest conqueri de solutione facta heredi. Extra glo.querũt hic doc.nunquid in casu istius.§.heredes cogẽtur soluere preciũ rei quibus adde qõ pro ista qõ.est casus in terminis secundũ Bar. ibi in.j.ꝛ vlti.responso in.l.his verbis.§. aliũo.ꝛ.§. seq.j.de leg. iij.Secundo adde qõ istud est verum etiam ſi portio precii fuisset soluta per testatorem ꝛ portio esset soluenda secundũ Bal.no.in l.cũ aliena.C.de leg.licet enim esset prima ratio assignata hic per doc.vez qz expensa equinaleret legato:non tamen cessat ratio secunda quam tangit hic Bar.quia nomen debitoris debet dari sine excep.vt.l.ſi nomen de here.vel act.ven.Vnde quando heres ex facto suo parat exceptionem aduersus ius eligendi illi cui est legatum nomen etiam ſi hoc faciat ex ordinatione testatoris tamen tenetur legatario ad extimationem. casus est singu. quem ibi no.Bar.ad hoc ꝛ Bald.in.l.in.l.qui duos.j.de lega.ſi.quem semper tene menti. Tertio adde inquantum Paulus de castro hic limitando dicta Bar. dicit quod licet quando legatur species debita ſi species ipsa exigitur a testatore non extinguatur legatum:vt in ter.nostro.secus tamen est ſi legatur quantitas debita vel aliud debitum in genere: nam tunc ſi illud debitum exigitur extinguitur legatum.allega.ter.in.l.ſi ſic.§.j.in vltimo responso.j.eodem titu.Sed tu considera quod istud exemplũ male potest adaptari ad limitationem.§. nostri. quia aut legantur decem in genere non facta mentione de debito:ꝛ tunc manifestum est quod non illa decem debeantur que sunt exigenda sed est legatum generis quod perire non potest: vt.l. in ratione.§. certe.et in.l.incendiũ cũ vulgaribus.C. ſi cer.pet. Aut legantur decẽ a testatore que sibi debent:ꝛ tũc nõ legatur quãtitas simpliciter:sed prout est in noie debitoris:vnde solũ nomẽ debitoris videtur legatũ ꝛ ita loquit.l.ſi ſic.ꝛ ideo ſi in casu.§. nostri testator legasset specie que sibi debeꝫ indubitater crederẽ qõ p exactio.extingueretꝫ legatũ:qz res non legatur niſi prout est debita:ꝛ sic est

Universidad de Deusto
Biblioteca

in legato vt nomẽ debitoris.ergo per exactionẽ extinguitur legatum; vt.l.fideicommissa.§.si rem de leg.iij. Quarto adde inquantũ do.Pau.hic tangit vtrũ quãdo testator mandat emi rẽ alienam ipsa res sit in legato vel potius factum ⁊ quantitas vbi heres sit in mora vel res emi nõ possit.nam ipse dicit qõ in hoc differẽtia in modo legãdi.si enim testator mandat emi rẽ quãtitas est in obligatione.allegat ter.no.in.l.titia texerat.in pri.§.ti.pro ri. Si vero testator simpliciter legat rẽ alienã.tunc ipsa res est in legato scõm eũ alle.Bar.ita distinguentẽ in.d.l.titia. Tu autem aduerte qꝛ in isto scõo mẽbro Bar.ibi loquit quãdo legãtur res proprie testatoris quo casu etiã si estimatio sit prestãda ipsa res dicit esse in legato: ⁊ ita loquunt iura quẽ ipse allegat potes ponere exemplũ in.l.si pluribus.§.eo.⁊ in.l.si res mihi.§.de lega.iij. Vbi autẽ legaret res aliena Bar.dicit totũ oppositũ in.l.legato generaliter.circa mediũ.§.eo.nã qꝛ legando rẽ alienam heres videt damnatus eã emere aut soluere extimationẽ.vt.l.non dubiũ in fi.§.de leg.iij.ideo lꝫ in verbis legati cõtineatur res dicit tamẽ legatũ quãtitatis qꝛ omni casu heres obligat ad quantitatẽ soluendã scõm Bar.ibi sed tu potes dicere defendẽdo istam opi.d.Pau.qõ lꝫ heres q damnat emere rẽ teneat soluere quãtitatem pro emẽdo rẽ nõ tamẽ tenet eã soluere legatario ꝙ tertio ipsi aut legatario tenet soluere rẽ ꝙ potest redimi.Sed ista rõsio nõ videtur tuta:qꝛ scõm hoc qñ heres esset iussus emere rẽ ⁊ tradere legatario qꝛ preciũ non soluit legatario sed tertio nõ deberet dici legatũ quãtitatis a prin.⁊ tamẽ cõtrariũ dicit ter.in.d.l.titia texera. Preterea er quo in legato rei aliene tacite inest vt heres emat rem.ergo si exprimitur per eum modũ per quem modũ non videtur plus operari iurta regulã.l.iij.§. eod. Unde iste articulus est dubius maxime propter autoritatem Bar.in.d.l.legato generaliter.⁊ est cogitandum.

Si quis alicui. Quãdo factũ ereplificandũ a legatario est in legato non trãsit ad he-
6 redem nisi fiat mentio heredis.b.d. ¶ No.j.qõ quando factum merum est in legato ita coheret ꝑsone qõ nedum non transit ad patrẽ vel dñm.sed etiã nõ transit ad heredẽ ⁊ per istũ ter.hic ⁊ in.l.si sic stipulatus fuerit.de verbo.obli. Jo.de imo. dicit non esse omnino verã cõclusionẽ Bar.quã ipse posuit in.l.pręallegata.dũ dixit qõ stipulatio continẽs factum affirmatiuũ regulariter transit ad heredes:nã si transiret ad heredes stipulatio multotortius legatum qõ est fauorabilius. Unde ipse multum insistit in intellectu istius.§.⁊ in effectu concludit ibi qõ licet de iure digestorũ.hoc esset dicendũ in stipulationib⁹ arguendo a fortiori:vt dictũ est tamẽ de iure codicis stipulatio erit transitoria ad heredẽ per.l.veteris.C.de cõtrahen.⁊ cõmi.stipu.dicit tamen qõ qꝛ in materia correctiua nõ fit extensio in vltimis voluntatibus iste.§.remaneret incorrectus qꝛ lex vetus loquit in contractibus de quo vtrum sit verum vide qõ plene scripsi in.d.l.si sit stipula-
a ¶ Si papa concessit castrũ. Adde doc. in.l.ſi C.de iure emphy.nic.su- b ¶ Transit ad heredes sanguinis. adde an trãsit ad heredes extraneos vide p pau.de cast. in.l.j. C. de bonis libe. 7 Mic.sup. c ¶ Delictuꝫ patris. adde abb.in.c.q̃ fuit de his q̃ fiũt a majore ca.⁊ an nocet q̃ ad feudũ vide per Jo.an. Ant.de but. ⁊ Joan. de imo.⁊ abb. in ca.ex pte de feu. dy.i regula non dꝫ.de re.iuri.vj. Bar.i l. iurisiurãdi.§.si liberi.ff. de op. lic.sup.
tus. ¶ Et er isto ter.arguit hic Pau.de ca.⁊ Bal. post eũ ad no.⁊ quotidianã.q. Si papa cõcessit castrum [a] in feudũ vel emphyteosim alicui:vtrum ista concessio trãseat ad heredem in qua.q. distinguit no.vt hic per Bal.cuius dicta declarando quatenus est opus aduerte qꝛ quãdo ipse dicit qõ concessio transit ad heredem quãdo ceditur in titulũ vtilis dominij hoc vult dicere in effectu qõ si castrum sit concessum in emphyteosim vel in feudum er quibus vtile dñium causatur vt traditur in.l.iij.§.ex cõtrario ff.de acqui.posse.sine dubio concessio transibit ad heredem qõ est verissimi:⁊ ita dicit ipse expressius faciẽdo mẽtionem de fundo in.l.liberti liberteꝛ.C.de ope.lib.hoc est enim secundum regulas ꝙ feudũ transit ad heredes sanguinis [b] etiam si nihil dicatur vt in.c.j.§.cum vero.qui feu.dare pos.⁊ in emphyteosi ecclesiastica in aut.de alienatione emphyteosis.§. licẽtia.⁊ plene per Moder.in.c.in presentia.extra de pba.⁊ in aut.si quas ruinas. C.de sac.san.eccle.⁊ in.l.etiam in principio.ff.soln.matrimo. Secundo adde quod Bal.in.l.liberti liberteꝛ.⁊ in.l.si.in col.pe.et ylti.dicit quod constitutio principis aliter videtur dicere quam hic dicat:nam hic vult qõ in dubio concessio censeatur realis sequendo dicta Bar.in.l.pe.j.de serui.legata. Ubi bar.posuit istã q. Sed in locis predictis tenet totũ oppositum monet in.l.liberti qõ qꝛ concessio talium castrorum est res ardua ⁊ nõ fit nisi cum magna deliberatione videt electa industria persone. Sed quicquid ipse dicat opi.sua hic ⁊ Bart.in.d.l.pe.videt esse melior: qꝛ fundatur ex regula posita in.d.l.beneficium.⁊ in ca.cum dilecte dona.⁊ in.l.si quãdo.C.de bo.vacã.li.x. quod beneficia principũ sunt latissime interpretanda in quibus non reperit facta ista distinctio de questione vtrum id qõ cõcedit sit arduũ vel nõ.⁊ hãc opi.sequit Pet.de an.solẽnis doc.qui distinguit punctualiter vt Bal.hic cum allegans in regula primlegium in vl.char.extra de re.in. ¶ Sed aduerte ad vnum duntaxat:qꝛ Bar.in.d.l.pe.videtur velle quod concessio sit realis:qꝛ videtur facta potius territorio quã persone qõ nõ placet Bal.in.d.l.si. de consti.princi.nisi qñ apparet qõ cõcessio sit ꝑsone ꝓpter locũ:sed in dubio dicit qõ cõcessio vꝫ facta ꝑsone nõ territorio:⁊ ista opi.plꝫ qꝛ regula est qõ concessio que fit alicui in dubio censet facta cõtemplatione ipsius cui fit nõ persone quẽnõ est nominata:vt.l.si.in fi.⁊ ibi plene per Bar.C.de vsufru.cũ ergo hic territorium capiatur ꝓ persona cui fit cõcessio scõm Bar.dico qõ cõcessio nõ videt facta contemplatione territorii cui non fit concessio ex verbis:sed illius cui fit concessio ex verbis cõcessionis.per hoc tamẽ non sequit quod credit Bal.in.d.l.si.quod qꝛ cõcessio est factã ꝑsone.ideo fit ꝑsonalis vt non transeat ad heredem:quia mo isto respectu dicetur realis eo modo quo appellamus obligationem in.l.si pactum.ff.de proba ⁊ in.l.iuris gentium.§.pactorũ.⁊ in.l. qui infuturũ.§.j.ff.de pac. Et ad premissa adde ter.⁊ glo.⁊ qõ ibi no.Bal.⁊ Ang.in.l.j. in prin.ff.si ager vectigal.vel emphy.pe.vbi probatur id qõ dixim⁹ in pri.q.qõ emphyteosis ꝓnatim reipublice trãsit ad quoscũqꝫ heredes etiam extraneos ⁊ qꝛ ibi ter.dicit qõ ista facultas de qua in litera nõ transmittitur ad heredes ex hoc arguit Pau.de caqõ ipsi legatario cõperet facultas non tantũ semel cedendi lapidem:sed singulis annis in cõtrariũ adducit regulam que ponitur in.l.boues.§.hoc sermone.de ver.signi.⁊ in.l. hec cõditio.j. de cõdi.⁊ demon.in quib⁹ probat qõ quãdo testator facit mentio nẽ de aliquo actu iterabili intelligit de prima vice. Unde relinquit articulũ dubiũ dicit tamẽ qõ crederet esse distinguẽdũ scõm qualitatẽ personarum ꝓ ista.q.videt casus in terminis quem Bar.ibi valde no.in.l.cũ quidã.j.de an.leg.vbi videtur probari qõ legatũ sit annuũ.Bar.tamẽ ibi distinguit in effectu eo modo quo sensit hic do.Pau.⁊ istũ ar.tangit Rapha.cu.in.l.eum qui ita.§.qui ita.de ver.ob.vbi etiã alle.ter. predictũ.dic ergo vt per Bar.in loco alle.iste tamẽ ter.modicũ facit:qꝛ ꝓ hoc qõ ista facultas negatur heredi bene infert qõ est concessa ibi legatario: sed nõ infertur qõ sit concessa plus ꝙ semel ⁊ dic ergo vt dixi. ¶ In glo.posita super verbo alicui ibi hoc ergo nõ habebat predictũ. In istis verbis glo.videt sentire qõ si iste habuisset predium vicinũ ipso iure videretur cõstituta seruitus ad vtilitatẽ predij etiam si hoc nõ esset dictũ expresse:sed verba precedentia in principio possunt declarare ista vt intelligantur quando expresse ad vtilitatem predij:ista facultas esset relicta ibi autẽ hoc nõ exprimeret:tunc Bar.dixit in.l.pe.j.de serui.le.qõ qñ cõcedit facultas per verba facti nõ censeret cõstituta seruitus.de quo vide qõ scripsi plene in.l.si quis sit stipulat.§. allegata.vbi etiã retuli vnum aliud dictũ suũ in.d.l.pe.quãdo cõcessio esset facta per verba iuris vtrũ videat cõstituta seruitus qõ etiã reuocaui in dubium vt ibi potes videre. ¶ In eadẽ glo.ibi nõ dico seruitus tetigit hic glo.difficultatẽ quã plenius posuit in.l.pecoris.ff.de ser.ru.pre.⁊ in.l. mela.j.de ali.⁊ ci.le. ꝙ vtrum qñ cõceditur facultas alicui pascẽdi in agro vel cedendi lapidẽ:⁊ sic de similibus qui non hꝫ fundũ vicinũ videatur creata quedã seruitus personalis ꝙus dicte rei vel potius simplex actio personalis ad illud cõsequendũ. In qua.q.glossator discordat a Rog.qui dixit qõ videtur constituta seruit⁹ personalis:de qua dic vt per Bar.plene.in.d.l. mela in fi.qui sequit opi.gl.licet Ly.⁊ vltra.sequantur opi.Roge.in rubri.C.de vsufruc.Jo.de imo.hic videt sequi opi.Roge. quãdo esset cõcessus aliquis vsus indeterminatus respectu quantitatis exemplum in.§.nostro.⁊ in.d.l.pecoris.Si autem esset concessus vsus determinatus:verbi gratia qõ tu posses incidere duos currus lignorum in memore singulis annis tunc sit vera opi.glo.secundum eum. Ego non recederem ab opi.glo.⁊ Bar.si non viderem aliud:posset tamen dictum suum esse verum quãdo relinquitur vsus indeterminatus certe speciei ⁊ res illa nullum aliũ fructum ꝓducit vel vtilitatẽ nisi illũ qui est expressus hoc tamẽ non discutio ꝓ nũc:sed remitto te ad notata in locis predictis. ☞ ¶ Extra glo.inducitur iste ter.per Bal.ad.q.de patre qui recepit emphyteosim pro se ⁊ filijs suis vtrum pater alienando possit filijs preiudicare.⁊ similiter ad.q.quam tetigit hic Dy.⁊ Ange. vtrum possit ista emphyteosis vel feudum renunciari in manibus domini concedentis super qua.q.d.Pau.de cast.hic dicit se cõsuluisse ⁊ tenet in effectu sententiã Ang.⁊ Dy.hic qui direxit arg.huius litere qõ in preiudicium filiorũ renunciatio ista nõ valeret alleg.pro ista cõclusione ea que ponit Ly.in.l.ij.C.de lib.et eorum liber.vbi dixit qõ si pater recepit emphyteosim pro se ⁊ filijs ⁊c.delictum patris [c] non nocebit filijs qꝛ filij nõ veninnt vt heredes patris:sed ex pronisione ipsis facta per patrem tanꝙ filijs traditur in.l.iurisiurandi.§.si liberti.ff.de oper.lib.Sed ista dicta Lyn.non approbantur cõmuniter imo in alienatione feudi vel emphyteosim ⁊ in delictis que de directo cõmittunt cõtra dominum reprehẽdit ea Bar.expresse per optima iura in.l.iij.ff. de interdictis ⁊ rele.vbi est omnino videndũ fundamentũ tamẽ melius pro parte ista est qꝛ per aliena.vel refutationẽ non videt posse preiudicari iuri quesito filio vt filio:vt.l.si.ff.de pac.⁊ in.l.si per.ff.quemad.serui.amit.pro ista conclusione adduco tibi duo iura optima in.c.j. de alie.feu.paterni.⁊ in ca.j.§.j. de succes. feu. vbi probatur qõ agnatus qui habet feudũ antiquum non potest alienando vel refutãdo in manib⁹ superioris preiudicare agnatis sequentibus ad quos defertur feudum non ex persona alicuius

nantis vel refutãtis:sed ex persona aui ⁊ maiorum sic ergo vide dicendũ in proposito qõ qꝛ filius cui pater isto modo stipulatur non capit emphyteosim vel feudum a patre: sed a concedente ex mortis causa capione.i.ꝓpter mortẽ patris vt declarat Bar.in l.si mihi ⁊ titio.de verbo.obliga.ideo nõ possit preiudicari istis filijs modis predictis:quia capiunt hoc ius ab alio ꝙ a patre: et licet Bal.in.l.quoties.C.de suis ⁊ leg.dixit qõ feudum potuit re futari in manibus superioris in preiudiciũ cuiuscunqꝫ hoc nõ videt verũ per iura prealleg ata. ⁊ cõtrariũ tenuit ipse in.d.ca.j.§. hoc quoqꝫ.de succe.feu. Jn cõtrarium facit fortiter: qꝛ licet inuestitus renunciando feudo nõ possit preiudicare agnato alienando videt tamẽ posse preiudicare filio ⁊ descendẽti ⁊ videt probari in.d.c.j.§.hoc quoqꝫ.quẽ inducit Bald.ad hoc in.j.q.preterea ista cõsequentia nõ videt bona est quesitũ ius alteri: ergo feudũ non potest refutari in manibus superioris in preiudiciũ illius tertij:qꝛ cõtra istã cõsequentiã videt ter.in.c.j.§.rursus. qui mofeu.ami.vbi dicit qõ si vasallus dedit feudũ ad linellũ põt postea renunciando feudum in manibus dñi extinguere ius illius concessionis ad preiudiciũ illius: ergo similiter poterit extinguere ius filiorum qõ filij habent ex pronisione paterna absq; alio suo onere ⁊ per illũ ter.credo. Bal.dixisse id qõ supradixit quia illũ allegat ⁊ credo qõ indurerit a simili:vnde.q. relinquitur dubia ⁊ vt sit dubitabilior adhuc arguo cõtra istam partẽ: qꝛ secũdum Bal.in auf.si quas ruinas.C.de sacrosan.eccle. ⁊ in.l.si tibi.§.si pactus.ff.de pact. filij in casu nostro non capiunt ex mortis causa capione:vt dixit Bar.sed ex tacita donatione paterna:sicut videtur probari in.l.filie cuius.C.fa. ber.ergo si filij erant in potestate tẽpore cõcessionis ⁊ iurauerunt vsq; ad mortẽ ista donatio non valuit:vt.l.ñ.C.de inoffi.do.⁊.l.iij.C.si quis alteri vel sibi.ergo potuit eã reuocare videtur autem eã reuocasse fine dubio vel renunciando in manibus dñi vel alienando rem:vt patet ex his que habentur in.l.cũ hic status.§.ñ.de do.inter vi.⁊ vxo.ergo in filijs in potestate ista determinatio non potest esse vera do.Joã. de imo.hic dicit quod determinatio.q.pendet ab his que ponit Bar.⁊ Moder.post eum in.l.qui rome.§.flauius.de verborum obliga.vꝫ vtrũ ego possim auferre ius quesitum tertio ex facto meo ⁊ licet illa materia valde bene faciat super qua ibi scripsi videt tamẽ posse euitari in casu nostro:quia iura que ibi allegãtur loquunt qñ ius acquirit tertio ex beneficio nostro: vnde non est mirũ si facilius permittit reuocatio ab eo qui cõcessit beneficiũ: sed hic filij non videtur recipere beneficiũ feudi a patre sed a cõcedente beneficiũ ministerio tamẽ patris qui potest stipulari filijs suis:ergo non sumus in casu illarũ legũ ⁊ sine dubio determinatio in ista.q.est difficilis. Ego tamẽ pro nũc pono in ea aliquas conclusiones. ¶ Prima conclusio sit ista quãdo filij succedunt in istis iuribus ex mero beneficio cõcedentis:qꝛ pater nihil dedit de suo pro eis obtinendis tũc filij veniunt ex mortis causa capione:⁊ ex hoc sequitur qõ cum nihil habeant a patre ius qõ habent ex persona alterius pater nõ potest eis auferre per iura ñ inducta qõ autem filij veniant ex mortis causa capione:isto.casu tenet Bal.expresse vltra Bar.in.l.j.in fi.C.per quas personas nobis acqui.nõ ob.ter.in.c.j.de succe.feu.per quẽ videt posse preiudicari filio:qꝛ potest intelligi:sicut tangit hic.d.Pau.qñ investitura fuisset simpliciter accepta de feudo ita qõ sol⁹ pater esset nominatus vel etiã vltra ipsum qñ pater recepisset pro se ⁊ filijs ⁊ heredibus:sed qñ recepisset pro se ⁊ filijs dũtaxat:tunc secundũ eũ filijs potest acceptare feudũ ⁊ nõ esse heres:vt tenet Bal.in.c. j.in.ij.charta agna.vel fili.ifiõ ob.ter.in.§.rursus. qꝛ ibi resoluit ius eius qui habuit a libello ꝓpter naturam ipsius feudi que est qõ resoluto iure datoris resoluatur ius acceptoris:vt.l.res vectigalis.ff.de pig. ¶ Secunda conclusio sit talis si pater accepit feudum vel emphyteosim exponendo aliquid de suo tunc videtur qõ filij habeant feudũ vel emphyteosim ex tacita donatione paterna secundũ Bald.qui ita optime declarat in.d.l.j.in fi.per quas personas nobis acq.Unde est distinguendũ vtrũ filij tẽpore mortis sint in potestate vel nõ si sunt in potestate videtur renouata ista tacita donatio per ea que.§.deduri: ⁊ sic valuit alienatio ⁊ refutatio. Si autẽ sunt sui iuris saltem tẽpore mortis: tunc iste casus ꝓprie pendet ab his que ponit Bar.⁊ Moder. in.l. qui rome.§.flauius.de verb.obli.super quo alias consului solẽniter ⁊ consilium retuli in.d.§.flauius.vnde dic vt tibi.Aduerte tamẽ qꝛ Bal.in.l.qui se patris.C.vnde libe.dicit qõ pater renũciando feudo simpliciter in manus superioris videtur renũciando ius suũ duntaxat non ius filiorũ nisi expresse promitteret pro se ⁊ filijs. quo casu vtrũ ista renunciatio preiudicet filijs est distin
guendũ eo modo quo distinguitur in rebus ꝓprijs filiorũ alienatis per patrem in.l.si.§.in computatione.C.de iure deliberã.⁊ in.l.cum a matre.C.de rei ven. Ex quibus verbis manifestissime patet qõ Bal.reputat istud ius quesitũ filijs ex feudo vel emphyteosi nona esse ꝓpriũ filiorum neqꝫ posset ei preiudicari nisi sicut in alia re que sine dubitatione esset filij in qua non preiudicatur filio aliquo modo si non sit heres patris. si autem sit heres distinguitur vtrum fecerit inuentarium vel non vt in iuribus prealleg. Et aduerte:quia quando pater dedit pecuniam pro baendo feudum vel emphyteosim resuscitaret tacita donatio emphyteosis: vt.§.dixi.ita tamen indubitanter esset dicendũ quando apparet ex forma cõcessionis vel alio modo legitimo qõ cõcedens cõcessisset istam emphyteosim filijs recipiendis contemplatione ipsius:qꝛ quicquid datur filio cõtemplatione patris profectitium est.l.sed si plures.§.si arrogati.⁊ ibi plene.ff.de vulg.⁊ pu.⁊.l.ñ.cum ibi no.C.de vsufructu.

Heres cogitur. Onus reale preteritum pro relegata pertinet ad heredem.hoc di
cit. ¶ Jn glo.posita super verbo preteritũ pro declaratione gl. quia alij docto.hic nihil fere scribunt. Queritur hic Pau.de cast.⁊ vtiliter quid si collecta fuit imposita anteꝙ res traderetur legatario. Sed tẽpus solutionis statute elapsum est postquã res fuit tradita legatario ad quem pertinebit solutio tributi vel collecte. Responder qõ pertinet ad heredem in effectu. Er quo cessit obligatio tempore vite testatoris licet solutio fuerit delata in aliud tẽpus iurta.l.cedere diẽ.ff.de verb.signi. Unde vere dicit imposita collecta ex quo iam obligauit.allegat ter.⁊ quod ibi per glo.⁊ Bar.in.l.incola iam.ff.ad muni. Adducit etiã ter.cum glo.in.l. defuncta.ff.de vsufru.⁊ qõ no.Joan.an.in regula nõ est in mora de reg.iur.dum dicit qõ impositio collecte facta episcopo bononiensi pertinet ad ecclesiam bononiẽsem:licet ante solutionẽ sed tẽpus soluendi tẽpus ille fuerit translatũ ad aliã ecclesiã:sed ista minus faciunt vt dixi in voce.⁊ maxime illa doc.Joã.an. decisio tamẽ est verissima:qꝛ etiã si collecta fuisset imposita conditione tamẽ inspiceret tẽpus impositionis quo ad hoc vt diceret imposita anteꝙ res perueniret ad legatariũ:licet conditio fuerit impleta postꝙ res fuerit tradita legatario:nã illud dicit esse questium ante mortem vt cõprehendatur sub onere imposita a.l.qõ est acquisitũ post mortẽ per implementum conditionis: dummodo contractus conditionalis precesserit mortem.ita probatur in.l. ñ.§.id qõ.ff.de colla.bo.iuncta.l.j.§.si ab ipso.eo.titu. Et hoc est ideo in dictis iuribus:qꝛ conditio impleta retrotrahitur ⁊ ficte videt facta acquisitio ante mortẽ:si ergo conditio vel dies incertus nõ impedit:qꝛ inspiciatur terminus cõtractus facti: multo minus dies certa deposita executioni ⁊ nullo modo suspenditur obligatione:vt plene declaratur in.l.ita stipulatus.ff.de ver.ob. Pro ista conclusione adduco tibi ter.no.quẽ ibi ponderat Bar. ad hoc in.l.sancimus.C.de cõsuli.lib.xij.per quem ibi dicit qõ si ex forma statuti de quolibet contractu debet solui gabella ⁊ fiat contractus cõditionalis statim debebit solui gabella nõ tempore quo impletur conditio. Et ideo putarem in casu nostro quod etiam si collecta fuisset imposita sub cõditione vel die incerta ad hunc vera esset opi.do.Pau.per iura predicta:vnde Ange.consecutiue dicit qõ etiam si collecta sit imposita sub conditione nihilominus dicetur res affecta.ita qõ cum onere suo trãsibit ad ecclesiam:vnde Bal.in.l.j.qõ si nemo.qõ quisqꝫ vniuer.no.vult in casu predicto qõ sufficiat deliberatum esse collectam imponi. Sed relinquitur mihi vna dubitatio quia do.Pau.hic dũ ponit exẽplum in collecta presupponit qõ post imposita collectam res ipsa sit obligata ⁊ hypothecata pro solutione collecte: sed quomodo hoc probet nõ intelligo:qꝛ iura hic alle.per glo.loquũtur in onere mere reali de quo nõ est dubiũ qõ sequitur rem quocunqꝫ vadit in.c.j.de cẽ.in anti.xij.q.j.c.si tributũ.cum multis aliis. Sed collecta imponitur persone cũ rebus: vt.l. rescriptum.in fi.⁊ ibi per Bar.de mu.⁊ bo.vnde principaliter obligatur persona: vt ergo probetur qõ isto casu oriatur tacita hypothecа istud est dubium. Bal.tamẽ hoc tenet vbiqꝫ sed marime in.c.j.§.nos romanorũ.de pa.constan.⁊ in.d.§.qõ si nemo.vbi alle.ter.qui bene facit in.l.murileguli.in fi.C.de murileguli lib.xj. sed potest dici qõ ibi est speciale propter beneficium qõ cõceditur possessori vt non teneatur restituere rem male alienatam:vnde qui in vno releuatur in alio grauabit iurta.l.cũ qui.ff.de iureiu. remota autẽ illa l.aut loquimur in fisco imponente collectam aut in ciuitate que non habet fiscum.primo casu non inuenitur qꝛ fiscus habeat tacitã hypothecam nisi qõdo cõtrahit cũ aliquo priuato.ita loquitur ter.in.l.ñ.C.qui.mo.pi.ta.cõtra. cũ aliis cõcor.in.l.j.de printle.fisci.Sed nõ videt eadẽ ratio in isto iure singulari qõ concedi tur fisco vt si conceditur in cõtractu habeat etiam locum in casu nostro:qꝛ collecta imponitur preter consensum onerati: ergo nõ debet fieri extensio.l.lege iulia.§.hoc caput.ff.de ritu nup.in ciui tate autem que nõ habet fiscum videtur esse minor dubitatio qꝛ illa etiã pro cõtractibus initis cũ priuato nõ habet tacitã hypothecam:vt.l.ñ.C.de iniur.reip.lib.xij.⁊ bene declarat Bar.in.l. j.C. de debi.ciui.⁊ in.l.fina.C.quo quisqꝫ ordi.con. in eodem lib.⁊ tangitur in.l.simile.ff.ad muni.vnde Bar.in aut. item nulla communitas.C.de sacrosan.eccle.presupponit quod erat statutũ in loco qõ pro collectis bona essent obligata:vnde de iur.qõ.remanet dubia. Potest tamẽ dici defendendo cõmunem sententiã qõ hoc ipso qõ res est posita in extimo videatur tacite destinata

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ obligata ad collectas soluendas.ꝛ hoc sentit Bar.in.d.l.fi.C.si
sine cen.vel reli.sed de iure non bene probatur.ꝛ ad materiam vi
de ter.no.in.d.l.fi.C.si sine cen.vel reli.quem ponderat ibi Bar.
ꝛ etiam Bal.qui probat qđ vnaquęq; res est obligata pro onere
respicient ipsam rem non pro onere imposito alijs rebus : ꝛ si-
cut pro futuro tempore onus collecte et tributi pertinet ad fru-
ctuarium ita pertinet ad maritum ꝛ vasallum qui habet fundū
a fortiori.de primo vide text.ꝛ qđ ibi ponit Bar.in.l.neq;.ff. de
impen.quem adducunt ẓModer.hoc de secundo vide Bal.in.c.
j.per quos fi.inuesti.quem adducit dūs meus in.l.imperatores.
ff.de publi.vide etiam ad materiam qđ no.Bal.in.l.si negotium
C.de neg. gestis.ꝛ in.d.l.fi.in prin.C.si sine cen.vel reli.quē etiam
adducit dūs meus in loco preallegato.

Scio. Jn legato generis in quo quelibet res potest expe-
diri legatario venit id qđ est minimum.hoc dicit se
cundū intellectū gl.in.l.legato.ff.eo. vel sic scōm alium intellectū
quem ibi tangunt ẓModer.in legato generis seu specici venit id
qđ est minimū quando res sunt in patrimonio testatoris vel ter-
tio potest intelligi scōm ẓModer.qđ hic erat legatum incertū de
certis:sed non apparebat de quo:vnde cum declaratio pertineat
ad heredē potest prestare id qđ est minimum:vt.l.si quis alio.ff.si
plures.ff.eo.ꝛ per hoc habes expeditū tex.de cuius intellectu di-
ximus in.l.legato.ff.eo. ¶In glo.posita super verbo fatebatur
ibi:sed si vellet heres dare maiorē ꝛc.per istam glo.ꝛ aliam in.l.
si ita scriptū.ff.si.ꝛ.ti.priori.que dicit idem videtur destruere doc.
Ang.in.l.legato generaliter.ff.eod.quam ego finaliter sum secu-
tus per tex.sing.instit.de act.ff.preterea.ver.quin etiam. Sed po-
test responderi qđ in casu econuerso de quo loquitur Ange.vez
quādo electio pertinet ad legatarium heres qui nō vult prestare
minimū quem petit legatarius potest pretendere aliquod inter-
esse:vt dicitur in.d.ver.quin etiam.sed in casu nostro cessat illud
interesse nec video aliud interesse per qđ possit diminui lucrum
legatarii:vnde casus non sunt similes.

Constat. Res que non est in cōmercio vel est in cōmer-
cio cū magna difficultate;non pōt legari etiā
quo ad effectū extimationis consequēde.si autem est in cōmercio
non cum magna difficultate vel est in commercio ꝛ patrimonio
testatoris si legatarius tamē eā acquirere nō potuit ꝛ sine culpa
sua tunc debet extimatio si res non potest haberi. Scda est ibi:si
vero. Tertia ibi : sed ꝛ predia cesaris. Quarta ibi : sed si res que
est.l.sequens. ¶No.j.ibi etiam si difficilis ꝛc.qđ propter difficultatem prestationis nō videtur impediri legatū nisi qñ difficultas oritur:qz alienatio illius rei pendet a volūtate principis.
ꝛ ideo bene infert hic Jo.de imo.cōtra Bal.ꝛ qđ hic nō probat
id qđ.d.Bal.absolute qđ quicquid pendet a voluntate vnius di
catur ita difficile qđ sit impossibile nisi forte penderet a volūtate
domini in temporalibus illius loci in quo res sit posita : qz tunc
videatur eadem ratio ꝛ dictum suū fine dubio est verissimum qz
res que est in dūio alterius cuiuscunq; dicitur pendere a volun-
tate sola illius vt.l.nec emere.C.de iure deli.ꝛ.l.dudum.C. de cō-
traben.emp. ¶Secundo nota ibi si vero salustianos ꝛc.qđ res
que sunt in patrimonio principis non videntur posse legari etiā
si non sint redacte sub patrimonio rei priuate ꝛ sub procuratore
illius patrimonii:hoc enim videtur dicendum necessario ne ter-
in ver.sed ꝛ predia.qui ponitur in fi.iterum repetat qđ dictum
est in ver.si vero.ꝛ nunc fortiter obstaret contrarium positum in
glo.posita in ver.extimatio hoc etiam videntur significare verba
illius ver.in princi.vbi ponitur dictio aduersatiua cum copula
que sicut implicat idem esse in casibus precedentibus ꝛ sequenti-
bus : ita necessario presupponit casum qui subiicitur esse diuer-
sum ad casus ad quos fit implicatio:sed tamen soluemus: vt vi-
9 debis in illa glo. ¶Tertio no.qđ ex qualitate dispositionis seu
verborum cognoscitur quis sit furiosus:sicut etiam ex factis que
non pertinent ad vsum rationis ꝛ ad commodum vt.l.an vitiū
ff.de edil.edi.simile in.l.quidam in suo.ff.de condi.insti.et vide
Bar.in.l.j.ff.de bo.pos.infanti.ꝛ fu.delata.aliquid etiam tangi-
10 tur in cap.fina.de succes.ab inte. ¶Quarto no.qđ res priuate
que sunt redacte in patrimonium Cesaris non possunt alienari
sine speciali mandato principis.concor. text.in.l.j.in secundo re-
sponso.ff.de offi.procu.cesaris.Quid autem sit in rebus fisci que
pertinent sub alia ratione ad cesarem declarabimus in glo. pre-
allegata ꝛ allegatur super ista litera in fin.qđ ea que dependent
a potestate principis dicuntur impossibilia propter nimiam dif-
ficultatem.Et ex hoc arguit hic Bar.solenniter qđ si testator re-
linquit fratribus predicantibus certum locum vt ibi construāt
ecclesiam:qz hoc non possunt facere fratres sine licentia pontifi-
cis:vt in.c.j.de reli.do.li.vi. Jste modus dicatur impossibilis et
per cōsequens non valeat legatum ꝛ modus vitiet tanq; impos-
sibilis iuxta no.in.l.j.ff.de condi.insti. ẓModer.dicunt hic qđ
quis ille modus reſiciat res tamē relicta conuerti debet ad alium
vsum pium ex quo in vsum destinatum cōuerti nō potest per.l.le
gatum in prin.ꝛ quod ibi plene per Bar.j. de vsufru.lega. Sed
ista sunt verba Bal.in.l.cum alienā.C.de leg.quem etiam adduc
it do.Pau.hic ꝛ Pe.de anch.in loco statim allegando:ipse au-
tem Bal.alibi: vez in.l.j.in fi.C.de bis que pene nomine.qđ isti
non viderunt:sed Pe.de Anch.bene vidit eum in regula nemo
potest.de reg.iur.vbi soleniter attingit istum articulū dicit vnū
verbum singulare vez qđ cū summa ratio sit que facit pro religio
ne:vt.l.sunt persone.ff.de reli.ꝛ sump.fune. verisimile est qđ de
facili poterit obtineri dispēsatio ꝛ gratia a summo pontifice.et
ideo iste modus nō videt esse impossibilis qđ dictū tanq; singu-
lare semper no.qz limitat istam.l.mirabiliter ꝛ qđ habetur in.l.
cōtinuus.ff.eo.cum quis.de verb.obli.vez qđ ea que pendent a pote
state principis non cēsentur impossibilia vel nimis impossibilia
si est verisimile aliquo respectu principem faciliter fuisse conces-
surū.Pro ista cōclusione do tibi tex.sing.qui hoc probat in duo
bus locis in.l.j.ff.permittitur.de aqua quo.ꝛ esti.vbi tex.dicit qđ
beneficium consuetū concedi a principe dictur impetrabile.i.de
facili posse impetrari : et ita exponit glo.illum tex.punctualiter
in.l.sed ꝛ si per pretorem.ff.eo qui.can.ma.qđ etiā ostēdit ille
ff.in alio ver.dū dicit qđ id qđ est consuetum concedi.l.presumit
indubitanter impetrari:sicut ergo qñ impetratio presumitur fa
cilis ratione cōsuetudinis nō dicit cōtinere multam difficultatē
quāuis solus princeps hoc possit cōcedere ita si sit valde verisimi
le ex magno fauore cause principem esse concessurū:ꝛ sic possit sal
uari illa doc.Bal.vnde dicebam pridie respondendo de facto qđ
officialis qui accepit auit officium qđ non poterat exercere per se:
quia erat infirmus nō dicit esse in culpa quasi non debuerit acce
ptare qđ exercere nō poterat si erat consuetum cum similibus di
spensari.ꝛ allegaui illum tex.singu.cū illa glo. ¶In glo.posita
super verbo nec extimatio ibi:sed dic inter ignorantes.prima so-
luo diuinat ad illum tex.qz non dicit ibi qđ emptor ignoraret
rem esse fisci.Sed o est contra tex.in.l.sed celsus in prin.ff.de con-
traben.emp.qđ alle.glo.in.l.cōtraria vbi in casu in quo dicitur
qđ liber homo ꝛ res seruiēs vsibus publicis non potest alienari
etiam excipitur res pecuniaria que pertinet ad populū vt ponit
ibi glo.exemplū molēdini alicuius populi qđ tanq; patrimoniū
ipsius potest alienari ☞fiscus autē nihil alind est ą̄ patrimonium
a populi qđ quidē pertinet ad cesarem tanq; patrimoniū publicū
quia in eū fuerunt translata iura populi:vt patet in.l.j.de origi-
iu.ꝛ sic patet qđ res fiscales sunt in cōmercio ꝛ possunt alienari:
vnde glo.in.d.l.pacta conuenta in fi.bic alle.sentit aliā so. qđ hic
loquitur in rebus que sunt priuati patrimonii principis et non
possunt alienari sine speciali permissione principis.vbi autē lo-
quitur in rebus fiscalibus in quibus nō requirit specialis cōmis-
sio principis.ita dicit gl.no.in.l.j.de fide instru.ꝛ iure baste fisca-
lib.ꝛ.ꝛ est glo.parua per quā ista so.firmat:sed contra istam so.fa
ciunt duo.primo id qđ dicit Bar.in.d.l.j. per.l.fiscus. in fi.ff. de
iure fisci.vbi vult reprehendendo illam glo.qđ etiam res fiscales
non possunt alienari sine speciali permissu principis:sed cū reue
rentia sua ille tex.non probat hoc: qz licet ibi dicatur qđ omnia
priuilegia que habet fiscus intelligitur habere priuatū patrimo-
nium cesaris:nō tamē sequit econtra ergo omnia priuilegia que
habent patrimonium priuatum cesaris hz fiscus:vt patet ex his
que no.idem Bar.in.l.j.ff.eod.in illo articulo: vtrum priuilegia
concessa legatis cōpetant fideicōmissis:vnde ego teneo simplici-
ter illam no.glo.tum quia in rebus fisci hoc non reperitur iure
cautum:quia tex.in.d.l.sed celsus.simpliciter videtur dicere qđ
res fisci sunt in commercio intelligendo ibi de populo romano:
sicut debet intelligi.Secundo obstat huic sol.quia si tex.in versi.
si vero intelligitur de redactis in patrimonium priuatum prin-
cipis:ergo versiculus sed aggrediar repetet idem ꝛ sic videbitur
superfluus qđ in dubio non est concedendum:vt in.ff. quibus.in
prima consti.C. Preterea non videtur qđ possit repetere idem
propter dictionem:sed ꝛ predia ꝛc.que est dictio implicatiua si-
cut vidisti declaratum in.l.plane.ff.si rem.vel in.ff. si coniuncti
ff.eodem.ꝛ in.l.si quis in fundi vocabulo:implicatio autem que
fit de casu sequenti ad precedentes necessario presupponit casus
esse diuersos:ergo ter.in ver.si vero de necessitate. loquitur quan
do non erant in priuato patrimonio principis sed erant sua : si-
cut alia res fisci. Sed ad primum potest dici qđ ideo repetitur
idem in versi.sed et predia.vt limitetur ver.si vero qđ non habet
locum in omnibus predijs principis. Ad secundum potest dici
qđ illa dictio implicatiua implicat ad casum proxime preceden-
tem qui ponitur in ver.item campum ꝛc.ꝛ licet ista responsio ali
qualiter restringat tex.potest tolerari melius quam alie solutio-
nes. ¶Extra glos.tangit hic Bar.duas questio.super quibus
aliquid est dicendum.Deinde ponit do.Pau.aliam no.q.super
qua dicit se consuluisse in qua etiam erit scribēdum. Sed anteq;
veniam ad istas questiones. Addendum est aliquid ad ea que
diximus in no.super illa.q.quando fratribus mendicantibus
fuit locus relictus vt ibi edificarent ecclesiam nouam.nam Bar.
dicit quod modus remouetur vt impossibilis : sed ipse non de-
clarat vtrum legatum qđ remanet reiecto modo impossibili va-
leat vel

leat vel nō.Super quo ipse in tractatu minoricarum dicit id qđ
superius retuli diuisse Bal.qđ conuertetur in alios pios vsus li-
citos:sed Bal.licet hāc sententiā teneat in.l.cum aliena.ꝛ in auē.
ingressi.C.de sac.san.eccle.tenet oppositum in vltima charta.di-
cit enim qđ tunc qñ modus est impossibilis legatum cōuertitur
in alios vsus quādo essentia legati nō penderet ab oppositione
modi.qñ legatum simpliciter factū valuisset:ꝛ ita loquantur iu-
ra alle.in.l.legatum.ff. de vsufru.leg.sed in casu nostro si res im-
mobilis simpliciter fuisset relicta mendicantibus legatum non
11 valeret qz ipsi sunt incapaces[a] rerum immobiliū:vt in.d.c.j. de
a relig.do.lib.vj.ergo fiat conuersio:tunc in alium vsum hanc opi-
totidē verbis sequitur Ang.in cōi.suo.ccrxriij. vbi probat eam
similitudinē bonorū turiū:dicit enim qđ quando legatum factū
simpliciter sine adiectiōe cause esset nullum ipso iure propter in-
capacitatem persone cui relinquitur : tunc si fiat simpliciter non
conuertitur in causam licitam qđ patet in legato facto deporta-
to ꝛ dato in me.qđ est nullū ipso iure nec conuertitur in causam
alimentorū in quo potest aliquid legari:vt.l.si in metallum.ff.de
bis qui pro non scrip.ba.ꝛ.l.si deportati seruo.in prin.ff. de lega-
iij.cum similib[a].similiter ergo in casu nostro secundū eū si causa
apposita in legato ꝛ est impossibilis legatum qđ remanet simpler
nō conuertitur in aliā causam concessam: vnde in eodem cōsilio
postea infert qđ si legatur fratribus mendicantibus res immo-
bilis simpliciter non intelligitur relicta ad vsum concessum nisi
expresse ad vsum licitum fuerit relicta.ꝛ ad.l.legatum cum simi-
libus respondet prout respondet.ff.Bal.in auē.ingressi.Tu au-
tem aduerte:quia Joan.de imo.bic addendo ad dicta Bar.in-
quantum Bar.voluit qđ si legatur fundus simpliciter fratribus
mendicantibus debeatur extimatio dicit qđ potest dici melius
vez qđ quando fundus relinquitur simpliciter talibus videatur
relictus ad vsum licitum ad quem potest reliqui allegat Joan.
And.in.c.j.de relig.do.li.vi.ꝛ Ly.in.l.deo nobis.ad fi.C.de epis.
ꝛ cle.quem ibi alleg.Joan.And.volui videre Jo.an.in fonte ꝛ
referendo se ad dicta Lyn.satis videtur sentire boc qđ dicit do.
b Joan.ꝛ videtur posse probabiliter dici arguendo de re ad tem-
pus[b] iurta.l.miles ita.ff.ꝛ quia diximus.ff.de testa.mi.dicamus
qđ sicut quando verba modo aliquo patiuntur institutio videt
delata in tempus qđ fieri potest:vt.l.gallus.ff.quidem recte.ff.de
lib.ꝛ posthu.ita videatur legatum factum in eum casum in quo
licite potuit valere.Facit ad premissa tex.secundum veram lec.in
l.cum filio.ff.eo.ꝛ.l.fideicom.ff.si filio.ff.de le.iij. facit optime ter-
in.l.proculo.ꝛ quod ibi no.ff. de vsufru. vnde quia quando res
immobilis relinqueretur simpliciter non repugnat verbis legati
qđ videatur,relicta in eum casum in quo relinqui potest ꝛ ex ea
causa:ꝛ per consequens qđ legatum valeat:ꝛ ista opi. placet pro
nunc non obstat argu.de deportato ꝛ dato in metallum : qz rem
immobilem potest legata nō prohibetur frater mendicus ab-
solute capere:sed cum modificatione vendat ꝛ conuertat preciū
in suos vsus.ꝛ ideo forte posset dici qđ si deportato vel damnato
in metallum relinqueretur quantitas vel reddit⁹ qui possent
esse proportionati ad legatum alimentorum in dubio interpre-
tarentur relictum ad alimenta:sed quādo relinqueretur aliqua
species id est aliqua res immobilis que immediate non posset
proportionari ad alimenta:tunc nefieret digressio de vna re ad
aliam in legato legatum simpliciter esset nullum. Sed quia ista
solutio non probatur iure non multum placet. Unde possumus
dicere quod in fratribus minoribus qui sunt penitus incapaces
er regula:vt in clemen.exiui.ff.ad hec de verborum signifi.ꝛ sunt
marime similes deportatis ꝛ damnatis in metallū quo ad inca
pacitatem procedat doc.Bald.in auē.ingressi qui proprie loqui
tur in fratribus minoribus.Jn aliis autem qui sunt mendican-
tes ex cōstitutionibus etiam approbatis ex sede apostolica pro-
cedat opi.Barto.ꝛ aliorum ꝛ re vera iste articulus est dubius in
decidendo ꝛ esset melius cogitandum.ꝛ ad materiam.l. nostre
vide omnino pulchram questio.quā ponit Innocen.in ca.super
☞eo.de condi.appo.†vbi tenet ꝛ communiter mo.quod inter im-
c peditos contrahere sponsalia[c] non possunt contrahi sponsalia
sub conditione si princeps dispensauit:quia censetur cōditio im-
possibilis:sed dominus Anto.ibi tenet oppositum super quo
feci solenne consilium vbi singulariter limitani istum.ff.in causa
illustrissimi domini mei domini ducis ẓMediolani quod hodie
vidi.Adde etiam qđ nota.ponit Bal.in.l.ab eo.in fi.C. de fideic.
commiss.ad intellectum.l.legatum.ff. de vsufru.lega.ꝛ aliud qđ
ipse idem ponit ad intellectum dicte materie in.l.si quis ad decli
nandam.in prima charta ꝛ in vlti.col.C. de epis.ꝛ cle. Et vt re-
uertamur ad primam.q.quam tetigit hic Bar.vtrum res dota-
lis possit legari ita quod saltim debeatur extimatio adde dictis
eius secundum Bal.hic ꝛ Jo.de Jmo.qđ doc.glo.que dicit in le-
ge dotalem.ff.de testa.mili.qđ non debetur extimatio posset esse
vera quādo vir legaret rem dotalē non pro ratione glo.sed quia
cū vir habeat ius in re dotali legando eā non videtur legare ex-
timationē: sed solum ius qđ habet in relict sit finiendū morte

per.l.vro: patrui.C.de lega.ꝛ hanc opi.sequitur hic Jmo.quam
Bal.etiam vltra eos ponit in duobus alijs locis.vez in.l.iij.C.de
iure do.vbi est omnino videndum : quia ibi eleganter declarat
qualiter res non dicatur esse in nostro cōmercio.ꝛ idem dixit in
d.l.dotalem.ff.allega.ꝛ pro hoc alibi infert ipse notabiliter qđ si
vasallus legat rem feudalem ad pias causas neq; res debetur nec
extimatio:ita ponit ipse in.l.j.C.de sacrosanc.eccle.in lec.ꝛ in.c.j.
☞ff.donare.qualiter olim feu.alie.pos. ¶Secunda questio quam
tangit hic Bar.est difficilior videlz nunquid si legatur res eccle-
d sie[d] debeatur extimatio:sicut cum legaretur quelibet res aliena.
a ꝛ sequendo Jnno.in.c.filius de testa.vbi videtur casus qđ.tenet
qđ non debeatur extimatio. ꝛ ita intelligit Jnno.illum tex.hoc
autē est propter magnā difficultatē que est in alienatione rei ec-
clesie.ꝛ idem tenuit glo.xij.q.j.c.si episcopus.sed iste intellectus
Jnno.ad illam decretalem non est verus neq; quo ad verba lite
re neq; quo ad rationem:nam si bene respicias ad fi. ter.colligit
er eo cuidenter qđ ibi res ipsa legata erat tradita legatario: vn-
de dicit Greg.ibi qđ clericus ille non debet retinere rem alienā:
quia res alienas alijs debet restituere: vnde ex fine litere satis
apparet qđ in prin.nō est locutus de extimatione. sed de re ipsa
dū dicit qđ.ll.seculi in hoc dissentiunt a canone ꝛ volūt legatum
valere.ꝛ hanc lec.prolixius impugnat do.Abb. ẓModer.ꝛ bene
in.d.c.fili⁹.vbi poteris videre.ꝛ aduerte quia sicut dixi.ff.in no-
non omnis difficultas impedit rem esse in cōmercio etiā si otia-
tur a voluntate vnius sed sola difficultas que oritur a voluntate
principis ꝛ qđ ista ratio nō sit vera probo qz facilius potest alie-
b nari res ecclesie q̄ res pupilli:quoniam sufficit in ecclesia euides
vtilitas:vt no.xij.q.ij.in summa: sed in pupillo requiritur neces-
sitas eris alieni cum multis alijs de quibus in.l.magis puto.ff.
de rebus eorum.ꝛ tamen Bar.hic ꝛ cōmuniter ẓModer.tenent
qđ si legatur res pupilli:quia est in cōmercio debetur extimatio
pro quibus do tibi casum no.in.l.magis puto.ff.si fundus.in se-
cundo responso.ff.de rebus eorum.vbi probatur qđ si testator le-
gat fundum pupilli heredis instituti ille fundus non potest sol-
ui legatario:nisi causa cognita ꝛ interueniente pretore:ꝛ sic dicta
tur intelligi qđ legatum subsistit:alias etiam illis interuenienti-
bus nō posset solui:qz pretor non potest interponere decretum in
donatione rei minoris:vt.l.fin.in fi.C.si maior factus. Preterea
etiam in venditione rerū fisci non potest fieri vēditio sine multa
solennitate:de qua in glo.o.ordin.in.l.j.C.de fide instru.ꝛ in.baste
fisci super verbo ordine:ꝛ tamen res fisci potest legari:vt debeat
c extimatio:sicut dixi in.iij. glos.superius alias etiam lec.positas
ibi per glo.ꝛ alios optime reprehendit ibi.d.Abb.in loco preal-
le.ipse autē ponit vnā lec.que nullo modo congruit menti istorū
iurū dicit enim qđ ideo.ll.nō seruantur in foro canonico contra
regulā positā in.c.j.de no.ope.nun. qz petitio extimationis que
fit per legatariū est lucrum odiosum:quasi petatur cōtra volūta-
tē testatoris cuius cōtrariū ipse dicit in prin.cōmenti qđ petiē ex
voluntate testatoris ꝛ istud est verū.nam ideo distinguit inter te
statorē scientē ꝛ ignorantē in.l.cum aliena.C.de leg.qz quādo te-
stator ignorat presumit deesse voluntas: vt patet in.d.l.cū aliena
ergo manifestatur intelligi qđ quādo testator scienter legat:ideo
debetur extimatio quia hoc presumitur velle:sicut videbis in.l.si
res obligata.j.eo.vbi est bonus ter.in simili.ꝛ ideo dicendum est
aliter ad intellectum illius capituli:prout tetigit bic Jo.de imo.
d licet nimis breuiter ꝛ nude dicit enim qđ in.d.c.filius.non est dif-
ferentia inter leges ꝛ canones in hoc qđ de iure canonico nō de-
beatur extimatio:sed in hoc qua de iure ciuili heres rem alienā
legatam poterat tradere legatario:licet adhuc non esset reden-
pta a domino rei qđ potuit contingere si res aliena erat penes
heredem:sed de iure canonico hoc prohibetur: vnde traditio et
acceptio est licita secundum eum : que verba bene exposita sunt
verissima:sed indigent declaratione:vult enim in effectu qđ si be
res tradit rem alienam legatam adhuc non redemptam ex tra-
ditione transferatur possessio in re illa titulo ex legato ex quo si
legatarius egit erit in bona fide in effectum curret prescriptio:
vt in toto titu.ff.pro le.sed hoc non patitur equitas canonica in
bis qui sunt de iurisditione sua imo vult quod titulus lucrativ⁹
habeatur pro non titulo:ꝛ consequenter res non poterit prescri-
bi spacio longi temporis quod est singulare verbum limitans
mirabiliter materiā capituli si diligēti. de prescrip.ꝛ.l.celsus de
vsuca.ꝛ vere ad istum intellectum melius vadunt verba text. et
per hec est expedita ista difficultas : dicit tamen hic Paulus de
cast.quod ista doctri.Jnnocen.posset habere locum in prelatis
qui iurant non alienare inconsulto pontifice:nam tunc essemus
propie in casu.ff.nostri.nam tunc res non esset in commercio si-
ne voluntate prin.allegat tex.in.c.ego Nico.de iureiuran.ꝛ non
bene qz in illo iuramento ibi nō continetur hoc:sed est consuetu-
do inducta preter sanctionē canonis in quibusdam ecclesiis qđ
eorum prelati iurant modo predicto:de qua consuetudine ꝛ quē
effectum habeant.vide no.per Joan. And.et ibi plenissime per
ẓModer.in.c.fi.de eccle.edi.de iure tamē bene est statutū qđ pre-

a ¶Sūt ica-
paces.adde
Ly.ꝛ bal.in
l.deo nobis
C.de epi. et
cle. Bal. in
auē. nisi ro-
gati. C. ad
treb. Abb.
cōsi.xxvij. i-
ci.dubiū su-
per quo i.ij.
vol. Raph.
cu.ẓsi.clxix-
ici.viso test.
Ni.sup.

b ¶Arguen
do de re ad
tps.adō an
vz argu. de
re ad tps vi
de doc.in.l.
vinum.ff. si
cer.pet. Ra
phael.ful.i
l.C.de testa-
mili. Bald.
cōsi.xxxviij-
ici.d. Dho-
in.iij. volu.
Nico.sup.

c ¶Inter im
peditos cō-
trahere ſpō
salia. adde
cōsi. d. Frā-
de are. cōsi.
cxliij. ici. ex
facto ppo-
nit qđ illu-
strissimus ꝛ
excellēs pri-
ceps Fran-
fortia. Nic.
superius.

d ¶Nunqđ
si legat res
eccle. adde
diffuse per
bar. in.c. fi-
lius.de test.
Nic.sup.

Universidad de Deusto
Biblioteca

lati nõ possint subiicere loca sua principibus secularibus: sine speciali permissione pontificis: vt in.c. hoc consultissimo. in prin. de reb. ecc. nõ alie. in. vi. Et per istum tex. dicit hic Pau. vltra alios doc. se consuluisse in ciuitate bononie qõ si testator qui moritur in vno loco mandat corpus suum transferri in alium locũ. ff. annum ꝛ priuat heredem si non transtulerit dicto tempore ꝛ relinquit hereditatẽ alteri qõ istud preceptũ videt continere vnũ impossibile ad qõ implendũ heres non tenet: q; corpus semel sepultũ in vno loco nõ potest ad aliũ trãsferri sine licẽtia principis vt l. fi. C. de relig. ꝛ sump. fune. vnde cũ hoc pendeat a sola volũtate principis dicit impossibile: ꝛ per cõsequẽs heres nõ obligat: nec põt sibi imputari cur nõ petijt licẽtiã a principe: vt est ter. no scõm eum in l. ij. §. tractari. ff. ad tertu. ꝛ hoc tenet Bar. in ſ. q. in. l. j. in vlti. col. ff. de reg. cato. vbi dicit qõ non imputatur testatori: nec dicit esse in potestate eius qõ filius legitimet a principe: dicit tñ Fulg. cõsuluisse cõtrarium: sed nullum voluisse subscribere preter vnũ doc. Et q; non est credendum qõ tantus doctor ita enormiter errauerit attende diligẽter vltra ipsum: quia forte illud consilium est verius: cũ enim testator ex voluntate sua voluerit transferri corpus suum qõ non poterat fieri si fuisset perpetuo sepult? a principio: dico qõ aut heres sepeliuit defunctũ: vt ibi perpetuo esset aut vt esset tẽpore aliter trãsferendus alibi. Si primo modo tũc heres fuit in culpa sepeliendo taliter defunctũ qõ non posset trãsferri iurta volũtatẽ defuncti: vnde ipse dedit causam impossibilitati cũ potuisset sepelire aliter: vt. ſ. videbis. ꝛ tali modo qõ trãslatio nõ impedirẽt: ẽ quãdo culpa est precedinata ad casum ille qui tenet ad aliqd non excusat per casum: vt. l. iij. §. heres. ff. commo. ꝛ per Bar. in. l. qõ te. ff. si cer. pet. Si vero sepeliuit vt ibi esset tẽpore aliter: tunc potuit transferri sine iussu principis: vt. l. si nec ossa. C. eo. ꝛ. l. dixi fratres cum. l. seq. ff. eo. ti. vnde a sufficienti diuisione heres conuincit in culpa si nõ transtulit. Preterea etiã q; aliqs esset tutus: vt ibi fit perpetuo hoc nõ pendet ex solo arbitrio principis: q; etiã pontifices poterãt dare hãc licentiã: vt. l. ossa. in pn. ff. de reli. quinimo gl. tẽ ibi vel in. l. dixi fratres preallegata. qõ hoc possit permittere pr̃es. principe causa cognita: qõ tñ non plẽ q; ter. in. l. iij. de sepul. vio. quẽ allegat loquitur in alio casu in quo datur arbitriũ ꝑsidi: vẽ vtrũ q; si corpora licite trãferuntur de loco ad locũ possunt ingredi ciuitates ꝛ castra an vero debeant ire per territorium extra ciuitatẽ. ꝛ per hec sit expedita ista questio cum alijs que pertinent ad hunc. §.

Summarium.

1 ¶ Nomina debitorũ sunt q̃dã spẽs a reb⁹ corporeis distincte.
2 In legatis cõditionalibus nõ habet locũ regula catoniana.
3 Dictio id est ponitur quandoq; declaratiue ꝛ exemplificatiue ꝛ non restrictiue.
4 Quod fieri nõ potest directo per viam legati: non potest fieri indirecto per viam reseruationis.
5 Verbum quodãmodo significat quãdam improprietatem.
6 Medium pro debito priuato sed etiam pro debito publico nõ permittitur vt possint euelli arbores edibus.
7 Appellatione edium continetur omne genus edificij.
8 Dictio ad significat inrta.
9 Cum res perit sine culpa heredis. ꝛ ex facto suo non liberatur heres a prestatione estimationis.

Veteraigitur. Regulariter corpora ꝛ ira possunt legari preter illa corpora que sunt affixa edibus ꝛ legatum qõ a principio est inutile si sit purum non conualidatur ex post facto secus est in legato conditionali in quo non habet locum regula catoniana. hoc dicit. vsq; ad. §. itẽ queri. Secunda ibi: scõm ea. Tertia ibi: tractari. Quarta ibi: quemadmodũ. Ultima ibi: sed sub conditione. ¶ Silo. ibi ꝛ iura ꝛ seruitutes possunt qõ nomina debitorũ sunt quedam species distincte a rebus corporeis id est a mobilibus ꝛ immobilibus: ꝛ etiã a iure corporeo qõ afficit rem sicut est seruitus: ꝛ ista est veritas: licet aliqñ quo ad quosdam effectus cõputentur locat. mobiliũ vel immobilium: de quo vide plene per Bar. in. l. pupill⁹. ff. de auto. tuto. ¶ Secundo no. qõ regula catoniana habet locum etiã in dispositionibus vel in habilitatibus inductis per senatusconsultum qõ tãgit hic Bar. ꝛ pleni⁹ j. l. j. ff. de regula catoniana. ¶ Tertio no. qõ qñ legatũ est nullũ a princi. ratione rei vel mixta cõsideratione rei: ꝛ persone legatarij isto legato habet locum regula cato. vt qõ a principio esset nullum postea non conualescat. Quatuor alios casus prosequere post Dy. ꝛ Bar. in. d. l. j. prealleg. inter quos est vnus queu attingit. d. Pau. referendo dicta Bar. in. d. l. j. in vlti. col. quãdo legatum tẽpore testamenti est nullum solum ꝓpter qualitatem persone legatarij: tunc enim non habet locum regula catoniana: sed inspicitur tẽpus mortis: vt. l. non intelligitur. §. an autem. ff. de iure fisci. quando est tale impedimentum cui testator non poterat per se prouidere alis secus: vt. l. quia ratio. ff. de condi. insti. ꝛ pro hoc infert ibi Bar. qõ si pater legat filio spurio aliquid in testamento simpliciter re connalescit legatum si filius fit se legitimari ante mortem patris per leges. ff. allega. Bald. autem dixit ꝛ no. in. l. certum. C. vnde legi. quod non solum legatum: sed etiã institutio facta de filio spurio connalidatur si postea facit se legitimari qõ dictum est valde dubium: quia in hereditatibus inspiciuntur tria tempora: ꝛ maxime tempus testamẽti in. l. si alienum. §. in extraneis. de heredi. insti. qõ ergo non potuit fieri tẽpore testamenti quomodo valeat non intelligo. Ipse tamẽ videtur sentire qõ in filio sufficit perseuerantia voluntatis ipsius testatoris: vnde satis est qõ testator duraverit in prima volũtate vsq; ad mortẽ: nam pro hoc videt quodãmodo reprobasse voluntatem post legitimationem Ang. l. cum tacitam. ff. de proba. sed ille ter. parum vel nihil facit ibi enim presumitur durare voluntas testatoris: ꝛ habet effectum licet fiat scõm testamentũ: quia erat datum tacitũ fideicommissum in quo plerũq; dicit iurisconsultus ille qui semel cõfidit de aliquo occulte videtur idem voluisse in quacunq; dispositione. Unde ratio non sumitur ibi ex fauore filij: sed ex qualitate dispositionis: regula autem est in oppositum qõ quãdo testamentum est nullum ex defectu persone testantis sola cõtinuatio voluntatis cessante impedimento non ratificat testamentũ: vt. l. j. §. si filius. de leg. iij. ꝛ no. in. l. qui ex liberis. §. testamẽto. ff. de secun. tabu. Eadem ergo ratio erit idem quando institutio est nulla ꝓpter incapacitatẽ instituti. nã istud dictũ pro nunc approbo. ¶ Quarto no. qõ regula cato. hz locũ etiam si legatum qõ fit a principio aliquo modo valeat: nam legatum hic factũ: hz nõ valeat in re vz in extimatione. vt videbis ſ. in. §. si duobus. ꝛ tangit gl. iij. hic in prin. ꝛ tamẽ quo ad ipsam rem legatum inutile a prin. non reconualescit. Contra quam cõclusionem opponit Bar. hic de. l. apud iulianum. §. si titio. §. eo. vbi q; legatum factum super re valebat aliquo modo potest ex postfacto sub alio modo cõualescere: ad qõ respondẽ qõ ibi scõm omnẽ modum res semper erat in legato: q; etiã si nõ fuerit tradita ante mortem testatoris bzeui manu fingitur fuisse tradita ipsi testatori: ꝛ re tradita legatario per heredem: ꝛ sic saltem ficte res videtur esse in legato qõ nullo modo validum a prin. alle. l. iij. §. si debitorem. ff. de do. inter vi. ꝛ vxo. ꝛ. l. licet. §. j. ff. de iure dotiũ. Sed ista so. nõ videt sufficiens duabus rationibus. prima est q; si deberetur estimatio rei sicut in casu nostro res ipsa videt esse ficta in legato: vt colligitur ex. l. si stipulatus. ff. de fideiuſ. quã optime inducit Bar. ad hoc in. l. j. in prin. ff. de actio. emp. Preterea illa fictio quam inducit Bar. in. §. si titius. si bene respicias terno videtur esse possibilis quoniam si re non tradita testatori per legatarium bene fingeretur tamen tradita: ꝛ iterum re tradita legatario per heredem: tunc per illam primam fictam traditionem legatarius est liberatus ab actione ex vendito: sicut in. §. si debitorem. debitor liberatur a creditore suo: ꝛ in. d. l. licet. §. j. sed hoc est falsum cum ter. ibi dicat qõ competit actio legatario: vt liberetur ab act. ex vendito. ergo per istum modum res non dicitur esse in legato posset autem dici ꝛ melius qõ ficte esset in legato qz qui habet actionem personalẽ ad rem videtur habere rem: vt. l. qui act. de reg. iur. intellige ficte ꝛ interpretatiue nõ vere vnde in materia statuti non admitteretur ista interpretatio: vt singu. declarat Bar. in. l. gallus. §. videndum. in fi. ff. de libe. ꝛ posthu. Sed tamẽ prima ratio obstat. ff. allega. qz etiã hic res ficte videt esse in legato oportet ergo soluere aliter ꝛ subtilius: ꝛ est dicẽdũ qõ qñ inspecto tẽpore testamenti rẽ esse ficte in legato vel vere est eiusdem effectus quo ad materiam de qua agitur: tunc satis est qõ legatum fuerit validum prout referat ficte in legato ꝛ non vere: sed in casu nostro nõ est eiusdem effectus: quia eam ꝓpter quã res vere prohibẽt esse in legato in ter. nostro scilicet ne vbs deformetur ruinis nõ habet eundem effectum in casu quo res ficte est in legato per extimationẽ ipsius: quoniã licet soluaf extimatio que ficte videt res cessat causa prohibitionis senatusconsulti: qz vbs non deformatur ruinis. ¶ Ultimo no. qõ regula cato. non habet locum in legatis cõditionalibus: sed queritur de ratione Dy. dixit qõ ratio est: quia cum legatum conditione adhuc nou sit legatum non potest infringere ꝛ annullare illa regula ad quod non erat: vt. l. nam ꝛ si. §. rumpendo. ff. de iniusto testa. sed ista ratio non placet Bar. quia per istam rationem possemus etiam dicere quod etiam non annullaret legata plura que viuente testatore nullam habent essentiam: sed ratio Dy. potest defendi ab ista impugnatione: quia licet mors testatoris sit vltima perfectio testamenti nõ tamẽ sequitur qõ ante mortem ois positio testatoris nõ dicatur habere aliqõ esse qõ patet: vt. §. dixi in institutione heredis qõ inspicitur tempus testamenti: sed quando dispositio conditionalis ex ipsa voluntate testatoris non habet esse vsq; ad euentum conditionis: vt. l. si quis sub conditione. §. de testa. tute. plus tamen placet ratio glos. quam sequitur hic Barto. quod ideo non habet locum regula: quia testator differẽdo in euentum conditionis euentum legati videtur considerasse habilitatem in illo tempore: vnde ex presumpta voluntate testatoris regula cato. cessat.

Item

Item queri potest. Licet domino vnaꝛ ediũ qui sit eas redemptus si conceditur de iniunctis edibus transferri aliqd in aliã: secus si vna ex domibus transeat ad alium ꝛ quod dictum est. §. habet locum in eo qui est dominus vtriusq; edis insolidum: ꝛ sicut nõ vz legatum vt aliquid detrahatur de edibus testatoris transferendum in edes legatarij: ita non vz reseruatio eius quod est in ductum edibus si edes leganf. In predictis tamẽ casibus debet extimatio. Secunda est ibi: mouet. q. Tertia ibi: nunquid ergo. Quarta ibi: si duobus. Quinta ibi: ꝛ qd si quis domũ. Ultima ibi: sed melius. ꝛ. h. d. vsq; ad. §. f. censi. ¶ Silot. primo qõ habenti duas domos licet propter coniunctionẽ dominij: vt inquit hic bal. qõ alias nõ liceret ꝛ est verum istud etiã si ille due dom⁹ sunt in diuersis ciuitatibus: vt videbis. ſ. in. §. sed ꝛ si quis. vt vna sit in rure ꝛ alia in ciuitate intelligẽ ſm ꝛdoder. hic qõ ornamẽta de domo que est in rure possit transferri in ciuitate ad ornamentum domus que ibi est: vt. l. senatus. §. marcellus. j. sed nõ ecõtra scõm moder. de quo ibi dicetur. ¶ Scõo no. ibi. i. nõ distractus iuncto ver. sed legandum qõ ista dictio. i.[a] aliquando ponit declaratiue ꝛ exemplificatiue[b] ꝛ non restrictiue: ꝛ ista erat ratio dubitandi in ter. nostro: q; licet domũ quam legabat alteri testator eo tempore quo erat facienda translatio nõ esset possessurus vnus: ꝛ idem nihilominus nõ videbatur ista translatio prohibita: q; solum videbatur prohiberi ille q transferebat ynam ex domibus suis per venditionem: sed translatio que fit per legatum non est bmõi: ergo non videbatur impediri ex senatusconsulto: de quo in. l. senatus. ff. de contraben. emp. tamen determinat iurisconsultus: ꝛ bene q; cum causa sit vniformis ad omne genus translationis. s. ornatus reipu. Idẽ debet iudicari in omni translatione ꝛ verbum distrahendi est positum exẽpli causa quod nõ restringit. l. vt. l. j. §. quod vulgo. ff. de vi ꝛ vi ar. ¶ Tertio not. in §. si duobus ibi. q; dominus est. nam ex isto ver. clare videtur probari qõ res mea dicitur ꝓprie mea ꝛ vere hoc est si significat istud verbum oẽs est si tamẽ dispositio que fit de re nostra vel de re cuius sumus domini habet diuersam rationem in toto ꝛ parte: q; ratio legis nõ eque bene habet locum in eo qui est ex parte dominus: sicut in eo qui est in totum dominus: tunc dispositio que loquitur de domino restringitur ad dominum insolidum. casus est not. hic vbi patet quod nõ licet testatori legare: vt ex edibus communibus legatarij[c] possit transferre in ꝓpias: q; si hoc possit sic ri; ꝓcindicaret socio in re cõi qõ est inconueniens iuxta not. in. l. si edes. ꝛ. l. sabinus. ff. cõmuni diui. sed si domus esset tota legatarij soli sibi fit ꝓcindicium qui ita vult. aduerte tamen qz do. paulus clare ꝛ etiam hoc sentit Jo. de imo. licet non ita clare vult q; in casu nostro de edibus ꝓpriis legatarij nõ posset trãsferri aliquid in edes cõmunes etiam volente socio: sed hoc non videtur bene dictum: q; verba rescripti Imperatoris conueniũt vz q; legatari[c] est dominus ꝛ possessor vtriusq; q; vt. §. dixi text. innuit qõ dominus ꝓ parte dicatur vere dominus cessat ratio diuersitatis intra oẽm totius domus ꝛ partis domus saltem socio cõsentiente nõ videt qõ habeat locũ prohibitio: hz potius exceptio facta ab iperatore ꝛdoder. tamẽ vt dixi aliter sentiũt. ¶ Quarto no. in ver. q; si quis. qõ id qõ nõ potest fieri directo p viaz legati nõ põt fieri indirecto p viam reseruationis. sicut essi testatõr nõ potuisset iniungere legatario dom⁹ vt eunlis marmoribus de domo ꝑstaret illam heredi: ita nõ potest legare domos deductis marmoribus. ꝛ inducitur iste ter. per Jaco. de are. ꝛ Joan. de imo. ad. q. de eo qui ingreditur monasteriũ[c] vt non possit reseruare sibi aliquid de bonis suis sicut nõ posset offerendo exẽplia bona sua apponere onus vel pactum qõ abbas teneretur sibi prestare vnum ex predijs oblatis ad ius ꝛ ꝓprietatem ipsius. de qua q. est valde vulgaris ꝛ trita. vide plene Bar. in auf. ingressi. C. de sacrosan. eccle. ꝛ qõ not. ꝛdoder. post eum in. l. si aliena. in pn. §. de here. insti. ꝛ plenissime Lano. in. c. in presentia. extra de proh. ꝛ in. c. fi. de condi. appo.

Sed et si quis. Translatio de priuato põt fieri ad opus publicũ alterius ciuitatis: hz ille qui est dñs duarum ediũ que sunt in diuersis ciuitatib⁹ possit infra trãferre ad edes que sunt in alias ciuitates. p. d. vsq; ad. §. hoc senat⁹. Scõa est ibi nam papinianus. Tertia ibi: sed videamus. Quarta ibi: quãqõ cõstitutũ sit ꝛc. ¶ Silo. ex prin. litere qõ vbicũq; aliqd statuitur cã publice vtilitatis non hz locũ si illo obseruato impedit maior publica vtilitas. ꝛ pro hoc potest inferri no. ad ea que ponit bar. in. l. ambitiosa. de decre. ab ordi. fa. vz qõ habentes arbitriũ sup abundantiã nõ põt statuere aliquid. quod licet pertineat ad abũdantiam tamen redundaret in maius detrimentũ publicũ vbi alibi dicitur qõ ille non frangit votum qui mutat votum in melius: vt in. c. scripture vel in. c. nõ est. extra de voto. ¶ Secũdo no. in ver. nam papinianus. quod potest argui etiã in materia exorbitanti ꝛ contra regulas iuris de contractibus ad vltimas volũtates: sed hoc est ideo in casu nostro: q; agitur de fauore pupropter quez facilius fit extensio: vt. l. ꝛ hoc modo. j. de cõdi. ꝛ demõ. ꝛ. l. si quis in graui. §. vtrũ. ff. ad fille. ¶ Tertio no. qõ nõ licet ornare ynam ciuitatem in detrimento seu diminutione ornamẽti alterius ciuitatis. vnde scõm ꝛdoder. hic probatur quod non licet discooperire vnũ altare: vt aliud cooperias. ¶ Ultimo not. arg. ſm Bar. ꝛ tene menti qõ prohibitus extrahere frumentũ de certo territorio nõ intelligitur prohibitus si illud extrahit causa vsus sui qõ vtrum sit verũ dicam in lectione sequenti. ¶ In glo. posita super vbo commerciũ: ibi quodãmodo ex negotiatõe ꝛc. glo. ista reprehendit per Bar. ꝛ doc. cõiter qz legatũ non põt dici ꝓprie negotiatio cũ possit relinq extraneo penitus ignoto: vt l. si extraneũ. C. de her. insti. itẽ ꝛ postbumo alieno: vt insti. de leg. §. postbumo. ꝛ. l. pe. j. eo. vnde gl. in. l. si vxorem. C. de condi. inser. dicit qõ legatũ nõ est ex nostra opera. ¶ Sed gl. habuit bonũ intellectum ſm io. de imo. vz qõ nõ ꝓprie sit negotiatio: sed largo modo. ſ. vt ostendit ponendo verbuz quodãmodo[d] qõ significat improprietatem quãdam. vt. l. sisme in vacuã. in prin. ff. de acquir. post. sed quare improprie possit dici commerciuz: licet nõ ꝓprie hoc nõ declaratur nisi ex. l. alle. in glo. cuius mens est qõ quãuis ¶ legatum possit fieri ꝛ fiat nullo ꝓcedente merito legatarij: q; tñ plerũq; ꝛ frequentius contingit qõ legatum fit ꝓpter merita precedentia legatarij vel alterius cuius cõtemplatione fit legatum. ideo attento eo qõ frequentius agitur qõ est argumentum cõueniens de iure: vt. l. certi condictio. §. qñ. si cert. pet. a dicetur negotiatio quedam: q; ꝓpter id quod recedit testator; videtur velle satisfacere legando obligationi illi generali que dicitur ad antido ¶ Et exẽplificatiue. ad. de. l. pe. ff. ꝛ annu. leg. l. si familie. C. fa. ber. ꝛ in l. q liberis. i §. hec verba ff. de vul. et pup. Rico. super.

a ¶ Dictio. i. Lege tres fratres. ff. ꝛ pac. tert. gl. ꝛ bart. i. l. fi. ff. ad. l. aq. Mic. super.
b ¶ De eo q; gredit monasteriũ. ad de Jaf. i. d. aut. igressi. i fi. iij. col. v. ꝛ pclario ri itelligentia. vbi dicit se repire ẽtuoz opini-
c ¶ Verbum quodãmõ. adde. l. si pt ipuberes. ff. de vul. ꝛ pupil. l. añ tps in. §. fi. ff. de vsuc. l. i suis ff. oe liber. ꝛ postbu.
d

Universidad de Deusto
Biblioteca

dictum forte esset temperandum quando ille vnicus actus esset secutus incontinenti vel saltim non ex longo internallo: nã alias posset esse suspicio fraudis: ꝛ idem crederem si actus incontinenti esset secutus: ꝛ postea per longum internallum nihil amplius egisset. videretur enim velle vsurpare priuilegium non exercẽdo artem vel mercantiam contra. l. super. §. negotiatores. ꝛ qõ ibi no. ff. de iure immu. ꝛ contra. l. qui sub pretextu. C. de sacrosan. ec. hoc tamen non affirmo pro nunc: sed prima facie videtur rationabile. ☞ Quarto adde qõ proprie ꝛ strictissime loquendo ille dicitur negotiator seu mercator qui emit rem ꝛ eandem vendit spe lucri non mutata forma priori: ita dicit ter. expresse. lxxviij. distinc. ejiciens. ꝛ ita tenet Jo. an. per illum ter. in. c. quãꝫ. de cen. li. vj. facit qõ habetur in glo. xiij. q. ij. in summa. ꝛ ex hoc infertur: vt ibi probat ter. dare qõ artifex qui vendit rem mutata priori forma non dicitur proprie mercator seu negotiator: vnde in materia in qua verba sunt strictissime intelligenda forte isti soli cõprehenderentur appellatione mercatorum ꝛ negotiatorum in alia aũt materia possemus sequi regulas Bar. cum additionibus predictis pro quibus facit ter. in cle. si. de censi. vbi patet qõ ille qui defert res proprias advendendum dicitur negotiari: ꝛ tamẽ ibi nõ distinguitur que sint ille res proprie: ꝛ vtrum fuerint empte ꝛ vẽdite sub eadem forma: ad idem adducitur ter. in. l. senatus. de cõtraben. emp. vbi commercium vel negotiatio dicit de rebus proprijs vendendis qui prius fuerant in edificio dissoluto. ꝛ sic non fuerant empte vt reuenderentur. ☞ Preterea si bene respicias ter. in. l. legatis. in princip. ꝛ continuabis. §. j. sequentem ad princi. l. sicut videtur debere continuari quoniam in. §. j. non ponitur nona forma legati qõ ibi dicitur extingui per mutationem artificij in officium satis ibi probatur qõ etiam artifex venit appellatione mercatoris seu negotiatoris. et quia Bart. hic tetigit: vt dixit in no. vtrum prohibitus extrahere frumentum de loco videatur prohibitus vsus sui causa. adde qõ licet istud dictum sit equum in se non tamen bene probatur hic: quia hic non erat aliquis prohibitus transferre de loco ad locum sed de domo sua in aliena. Unde si transfert de domo sua in suam licet extra locum non incidit in aliquam prohibitionem: quia prohibitio non erat facta de loco sed ratione qualitatis rei per quam fiebat translatio. potest tamen induci ista litera. ꝛ ter. in. §. item queri potest. ff. eodez isto modo. ꝛ ista fuit forte intentio Bar. qõ sicut prohibitus euelere res affixas domui vt transferat in aliam domum non videtur prohibitus id facere vt commodius habitet in alia sua domo vel euertatur ita prohibitus extrahere frumentum de loco non videatur prohibitus quando facit vsus sui causa sicut videmus qõ gabella nõ debet solui de iure de rebus quas quis portat vsus sui causa: vt. l. vniuersi. C. de vect. ꝛ commi. ꝛ. l. censolia. ff. de versigni. ꝛ per glo. in cle. si. extra de cẽsi. sicut etiam quis non tenetur soluere gabellam quãdo propter maximam necessitatem famis transueheret frumentum suum de loco ad locum ſm Bar. no. in l. j. C. de naui. lib. xi.

Hoc senatus. Hoc dicit vsqꝫ ad. §. sed si propter de
bitum publicum non debent affixa domibus euelli ꝛ dispositio senatusconsulti predicta habet locuz in quolibet genere edificij vt affixa edificio vel que sunt ibi posita: vt ibi sint ppetuo non possint legari secus in his que non sunt affixa nec sunt posita: vt ibi perpetuo maneant. Secunda est ibi: sed ꝛ diuozum. Tertia ibi: hoc senatus. Quarta ibi: item hoc prohibetur. Quinta ibi: sed si cancelli. Sexta ibi: quid ergo. ¶ Not. primo ibi: sed ꝛ alius ꝛc. qõ quando lex facit mentionem de vrbe vel ciuitate ꝛ causa condendi. l. est communis: ꝛ bene potest adaptari ad alias ciuitates ꝛ non bene fit restrictio ad romanam solam. secus si fieret mentio rei publice: quia sola vrbis romana dicebatur habere rem publicam: vt. l. eum qui vectigal. ff. de verbo signifi. ¶ Secundo not. ꝛ semper tene menti qõ nedum pro debito priuato: sed etiam pro debito publico nõ permittitur vt possint euelli affixa edibus. vnde etiam pro collectis: vt dicunt Bar. ꝛ Moder. non licet eleuare ostia domus vel auferre tegulas ex tecto ꝛ similia: licet hoc male seruetur Rome: vt dicit Pau. de castro in qua iste. ll. fuerunt condite. ꝛ ex hoc patet qõ licet in dispositione generali non comprehendatur respublica quoniã si comprehenderẽtur tolleretur maius bonum publicum: vt feci te notare in. §. proximo precedenti: tamen secus est quando si comprehenderetur respub. lederetur ipsa respublica in aliquo: sed tamẽ bonum publicum qõ aufertur ei non esset maius bono propter qõ. l. est inducta qõ bic verificatur illa singularis doctri. Bartoquam heri dixi in voce in. l. j. C. de nauicu. lib. xi. iuxta finem. qui voluit qõ si ex forma statuti de qualibet contractu debet solui gabella etiam debebitur de contractu facto a fisco: quia licet sic interpretando aliquando aliter ledatur respublica maius est quod inducitur ex illa liberali ordinatione. ¶ Tertio no. in. §. hoc senatus. qõ appellatione edium continetur omne genus edificij: vtrum autem appellatione domus singulariter omne genus edi

a ¶ Appellatiõe ediũ. adde. l. qui edes. in pn. ff. de inẽd. rui. naufra.

b ¶ Dictio ad significat in ꝛta. adõ bar to. in. l. militis. ff. de testa. mil. ꝛ in aut. vt nõ lururic cõtra naturam in pain. col. vj.

cij consiteatur. dic vt hic per Bar. ꝛ pondera ter. dũ dicit vel potius in edibus: quia videtur probare qõ illud qõ est iuxta edes dicatur esse in edibus. ꝛ per hoc arguit hic Bal. qõ si statutũ punit inuentum de nocte sine lumine preterquam in domo propria vel inuentum extra domum ille qui ambulat in poꝛticu sua que est contigua domui non debeat puniri: sed contrarium tenet hic Bar. expresse dicens qõ ex proprietate sermonis id qõ est factum iuxta domum non dicitur factum in domo: vt. l. j. §. in flumine. ff. de flumi. sed bene dicitur factum ad domum: ſqꝫ dictio ad significat iuxta: b vt. l. quidam byberus. ff. de serui. vba. predi. ꝛ hec dicta sequit hic Jo. de imo. Tu aũt dic de ista. q. vt plenissime scripsi posl Bal. ꝛ Moder. in. l. gallus. §. ille casus. ff. de lib. ꝛ posth. vbi allegaui dicta Bal. in variis locis. ꝛ maxime super Rubrica solu. matri. ꝛ Jo. an. in ti. de iniurijs. in additionibus Spec. vbi singulariter limitat dicta aliorum. Et ad ea que tunc scripsi ꝛ ad distin. Bar. vide optimum ter. in. l. si mihi. §. ij. de serui. rusti. predio. vbi punctualiter distinguit aliud esse opus fieri iuxta riuum ꝛ aliud. in riuo. Uliqñ tamẽ ista dictio imponit pro iuxta vt hic ꝛ etiã. l. fundi. §. si in sue. cuz glo. sua. ff. de actio. emp. vnde testes possunt reduci ad concordiam si vnus dicit qõ insultus fuit facto in domo ꝛ alius iuxta domum secundum Bar. in. d. §. ille casus. ꝛ in. l. statuas. ff. de iniur. ¶ Quarto no. in versi. quid ergo ꝛ in versi. si vero aliter. qõ dispositio prohibitiua ꝛ penalis extendit ad alium casum in fauorem publicum etiam si ille casus non posit comprehendi sub verbis: ꝛ sic ampliatur id quod diximus in §. sed ꝛ si quis. verba enim senatus loquuntur de bis que sunt adiuncta edibus qõ verbum significat affixionem factam in edibus vt in primo. §. patet. ꝛ tamẽ extenditur ista dispositio ad statuas que sunt posite in edibus ꝛ non affixe. ꝛ aduerte quia do. Paulus vult per istum versicu. veruntamen corriguntur precedentia que sunt dicta in versi. sed ꝛ si cancelli. vbi dicitur quod coniuncta edibus non tamen affixa non continentur in prohibitione bu ins. l. sed hoc in dubio non est intiẽdum: nec est verisimile quod incontinenti iurisconsultus se corrigat. argumen. d. l. non ad ea. ff. de condi. ꝛ demon. possumus ergo dicere aliter videlicet quod in statutis positis in domo presumitur qõ fuerint posite quod ibi perpetuo sint ad domum ornandum: sed in alijs superioribus non ista presumptio. ꝛ ista videtur fuisse magis mens huius litere.

Sed et si parauerit. Hoc dicit secũdum vnã literam. Destinata edib⁹ possunt legari ꝛ extinguitur legatum si sunt postea edibus affixa a testatore: secus si sunt affixa ab herede: quia tunc debetur extimatio legati ꝛ heres ea euellendo incidit in penam. hoc dicit cũ l. sequen. vsqꝫ ad. §. marcell⁹. Secunda ibi: sed si ea. Tertia ibi: ſz si heres. Quarta ibi: in. l. senatus. in versiculo. sed si distraxerit. ☞ ¶ Not. secundum qõ in litera est parauit qõ ea que sunt destinata ad edificium non censetur pars edificij: nec habentur pro impositis et affixis edificio ꝛ occasione hinc sumpta Barto. hic solenniter declarat: distinguit quomodo id qõ erat destinatum habeatur pro facto: ita quod transeat in aliam speciem in quam erat trãsiturum si destinatio fuisset impleta: de quo dic vt hic per eum: ꝛ secundum hunc intellectum arguunt hic Bar. ꝛ alij qõ sequitur Joan. de imo. ꝛ refert qõ si ex cõsuetudine ciuitatis vxor moriente bona mobilia pertineant ad virum immobilia vero pertineant ad consanguineos vxoris ꝛ inuenitur pecunia in patrimonio vxoris destinata ad comparationem predioꝝ nihilominus pertinebit illa ad virum: quia destinatio non faciet vt illa pecunia inducetur tanquam res immobilis. pro qua conclusione do tibi tex. no. quem ipsi non allegant in. l. tertia. §. quid ergo ff. de contrario iu. tute. vbi dicitur quod si pecunia fuit deposita ad comparationem predioꝝ potest de licentia iudicis conuerti in aliam causam: puta vt soluat debitum ipsi tutori: vnde pondero quod in alienanda illa pecunia licet requiratur licentia iudicis: non tamẽ requirantur tot solennitates quot in alienatione re immobilis ipsius minoris. Si vero iste ter. habet verbum separabit quod magis videtur conuenire sequentibus: vt hic declarat Bartol. ꝛtunc hic probatur singulariter. quod ille non dicitur facere contra prohibitionem senatusconsulti qui separabit aliquid ab edibus translaturus in alias edes suas: licet postea mutato proposito illas res separatas trãsferat in edes alterius: satis est enim quod a principio animus ꝛ actus fuit licitus. et ex hoc arguit hic solenniter Barto. quod si ex forma statuti non licet alicui emere frumentum in platea: nisi vsus sui causa: ꝛ scholaris emit frumentum pro victu suo: sed postea mutato proposito: quia forte erat recessurus vendidit frumentum non incidit in penam. alleg. Guliel. de cu. hoc tenentem in. l. prima. §. vnde officius. ff. de exercito. vbi est similis ter. sed contra istam determinationez videtur casus in. l. quis sit fugitiuus. §. idem ait. ff. de edicedict. vbi dicitur quod si seruus fugitiuus duxit seruum vicarium qui secutus est fugitiuum bona fide credens eum non fugere iste

non potest

nõ potest dici fugitiuus: nisi postea re intellecta mutet animum ꝛ consilium non redeũdi: ꝛ sic patet qõ nõ sufficit a principio habuisse bonũ animum ꝛ litium si postea malus animus superuenit: vnde decisio non transit sine dubio: sed in lec. seq. declarabit. Sed ad illum ter. potest responderi quod in casu Bar. animus bonus fuit in specie circa id de quo agitur: sed in. §. idem ait. allegato in proposito: licet seruus a princ. non habuerit animum fugiendi: non tamen cogitauit in specie quam etiam si principalis suus fugeret ipse non vellet fugere: ꝛ quãuis ista responsio non placeat omnino tamen pro nunc videtur posse euadi isto modo ille ter. ¶ Tertio no. ibi extinctum enim legatum ꝛc. sed intellectum Bart. quod quando res legato extinguitur vere vel ficte qꝛ non censetur amplius esse in sua prima substantia semper extinguitur legatum nõ distinguendo: vtrum ista extinctio fuerit facta de necessitate vel voluntarie: sicut distinguitur in alienatiõe rei legate: vt in. l. fideicõmissa. §. si rem. j. de leg. iij. quod esset valde not. si esset verum: sed hoc esset contra. §. dictum si rem vbi in nomine debitoris extincto quod erat legatum videtur fieri similis distinctio: vnde iste ter. videtur intelligendus secundũ illum ꝛ in hoc videtur residere hic Joã. de imo. potest tamen defendi ista sing. so. d. Bar. ꝛ erit nouum dictum qõ quando res legata extinguitur nec reperitur aliquid quod possit dici subrogatum loco ipsius: tũc proprie procedat iste ter. vt nõ fiat distinctio vtrũ testator fecerit hoc necessario vel voluntarie. sed in. §. si rem. licet nomen debitoris esset extinctum presupponitur quod testator deposuit pecuniam quod depositum videtur subrogari loco nois extincti: ꝛ ideo tunc legatum non extinguitur etiam si voluntarie fuerit facta exactio: vbi autem depositum non esset factum ex mente illius ter. in ver. nisi forte est quod siue voluntarie siue necessario pecunia fuisset soluta extingueretur nomen debitoris. Aut ergo res non fuit extincta sed alienata: ꝛ tunc distinguitur inter alienationem volũtariam ꝛ necessariã vt ibi: aut fuit penitus extincta; ꝛ tunc distinguae quod aut nihil fuit subrogatum loco rei legate: ꝛ tunc legatum penitus in omni casu extinguatur: ita probatur hic singulariter: ꝛ in. d. ver. nisi forte. aut aliqd fuit subrogatum loco rei extincte: ꝛ tunc non extinguitur: vt in. d. §. si rem. in quocũqꝫ casu. vt patet ex ver. maxime ibi posito. Et per hanc distinctionem saluatur singu. doc. Ja. de are. quam refert ꝛ sequitur Bar. in. l. seruus. §. qui aream. j. eo. vbi dixit quod si testator legat vxori frumentum qõ est domi ꝛ postea illud cõsumit vel alienat ꝛ reponit aliud frumẽtum loco primi nõ extinguitur
9 legatũ: ꝛ ista sunt mẽti tenẽda. ¶ Quarto no. ibi: ſz si heres ꝛc. cum. l. seq. qõ quando res periit sine culpa heredis: ꝛ ex facto suo non liberatur heres a prestatione extimationis. de quo dicemus in glo. quia est vtilis articulus. posita super verbo sine scit. Et p istum ter. limitatur singulariter. l. fi. §. vlt. j. de lega. ij. vbi probat singulariter secundum Bar. ꝛ cõiter doc. qõ quãdo heres grauatus fideicommisso vniuersali alienat rem subiectam fideicõmisso ignoranter propter probabilem ignorantiã vz alienatio. nam istud vz verũ qñ res relicta fideicõ. vlt: secus si fit relicta p fideicõ. particulare: ꝛ hoc tenuit ibi Jo. de imo. Sed tu aduerte qꝛ licet istam dſiam sim secutus in. l. si seruũ. §. de illo. de ver. obli. vbi est filis casus in ista dſia nõ probabat istis inribus. primo quidem qꝛ heres hic tenetur ad extimationem: sicut in. d. §. fin. ꝛ sic videt etiam qõ hic alienatio valeat: sicut in fideicõmisso vniuersali: sed vere ista iura non faciunt ad propositũ: qꝛ hic res per alienationem fuit extincta in. d. §. de illo. vnde nõ pot esse qõ vtrũ res alienata possit reuocari: ꝛ sic vtrum valeat alienatio respectu ipsius rei: vñ iste est casus diuersus. Et hoc adde ad ea que scripsi in. d. §. de illo. ¶ Quinto ꝛ vltimo no. ver. sed ꝛ si distraxit in. l. senat⁹ ar. ſm bal. ꝛ Ange. qõ si ex forma statuti nõ potest alienari res in forensem sub certa pena heres alienando ex iussu testoris incidet in penã per istum ter. ꝛ ita dicunt terminasse Ja. bu. in disputatione publica: sed salua reuerentia iste ter. nihil facit: qꝛ bic testõr tempore quo legauerat istas res separauerat eas a domo licite: vt. §. vidisti. ꝛ si nõ fuissent iterum affixe domibus per heredez licite potuissent tradi ex voluntate testoris: ſz heres fecit preceptũ illicitum affigendo eas edibus. Jn quem casum non habeat voluntatem preceptũ testoris: qꝛ in dubio voluntas committentis nõ extenditur ad casus illicitum: vt. l. si procurator. ꝛ ibi per bar. ff. de cõdi. inde. ꝛ. l. iij. §. si procurator. ff. quod quisqꝫ iur. ¶ Preterea Jac. bu. in disputatione publica determinauit totuz cõtrariũ sicut refert Jo. an. no. in addi. spec. super rubri. de rerũ pmu. vbi est oino videndum. ꝛ ita refert ipse idem Ang. tenuisse Bu. in. l. si ita quis. §. ea. l. ff. de ver. obli. vbi plene scripsi sup isto articulo ꝛ allegaui dicta Bal. ꝛ Ang. hic. ¶ Jn glo. super verbo sueuit ibi de condi. inde. l. in summa. §. penul. istud contrariũ soluitur optime hic per Bar. ꝛ in. l. si seruo. §. de illo. ff. de verbo. obli. ꝛ licet solutio bar. ad. §. de illo. sit necessaria ad ter. tamen nostrum non est necessaria: sicut tangit hic no. Pau. de ca. in vltimis verbis: nam etiam si essemus in condi. inde. in casu nostro heres teneretur ad extimationem: qm licet res quo ad alios respectu centeatur extincta hec tamẽ extinctio cessit in vtilitatẽ heredis: qꝛ fecit domum suam preciosiorem: ꝛ sic reperitur locupletatus: ergo debet teneri: sed in. §. de illo. nõ fuit locupletat⁹ in aliquo manumittendo seruum: ꝛ qꝛ bar. hic in. d. §. de illo. iterum opponit cõtra ista iura ꝛ soluit: vt bic ꝛ ibi per eum: ideo ex his que scripsi in. d. §. de illo. adde dictis eius. nam ibi videtur velle qõ qñ res perijt sine culpa debitoris ad quem res puenit ex cã hereditaria ꝛ sic vna cũ lucro hereditatis: tunc debeatur extimatio ꝛ fit recõpensatio huius oneris cum lucro qõ percipit ex hereditate arg. l. sed anyltro. ff. de neg. gest. Aut debitor nõ habebat titulũ lucrationum cũ quo posset fieri compensatio huius oneris: ꝛ tunc si res perijt sine culpa sua: licet ex facto suo non tenetur ad extimationem per regulam positam in. l. si ex legati causa. ff. de ver. ob. ꝛ in l. non amplius. §. j. §. eo. Tu autem aduerte ꝛ primo quãtum ad istum ter. qõ ſm considerationem Pau. de ca. que est verissima res non dicitur periisse omnino: ex quo cõuersa est in vtilitatem debitoris: ꝛ ideo sine vlla distinctione in hoc casu debito teneretur ad extimationem: qꝛ habet ea in effectu penes se. Sed quãtuz ad. §. de illo. remanet dubitatio in quo aduerte. §. de illo. distinguit: vt. §. dixi: sed hic simpliciter videtur dicere qcunqꝫ. Secundo aduerte qꝛ ego scribendo in. d. §. de illo. nõ sum secutus istam differentiam Bar. quam. §. tetigi quam etiam ipse sequitur hic. moueoz primo: qꝛ ista dſia diuinat ad prin. illius tert. vbi ponitur casus de quolibet debitore simpliciter: licet decisio probetur per exemplũ debitoris qui erat heres. secũdo qꝛ predicta dſia surgit ex equitate recompensationis: sed ista equitas nõ inuenitur semper in eo qui est heres cum hereditas possit esse nõ soluendo vbi plenius dixi. Preterea allegani ter. in rõne decidendi q opti me facit in. l. quidam ita. §. si quis filium. ff. ad treb. vbi dicit qõ manumissio nõ potuit piudicare fideicõ. ne ex facto heredis lederetur ipse que ratio pariformiter habet locum in quolibet debitore per regulam positam in. l. si. ff. de pac. ꝛ in. l. si post mortez. §. si. ff. de contratab. vez quod ius meũ non potest extingui facto tertij: vnde simpliciter tenuit sublata ista differentia qõ licet res pereat facto debitoris: duntamen pereat ex facto suo semp tenet q teneatur ad extimationem: vna tñ ratio quã ibi assignaui cõtra bart. põt euitari: qꝛ ego dixi qõ regula erat in. l. quod res. §. sed si culpa. j. eo. quod quando res periret sine culpa heredis heres nõ tenebatur: ꝛ sic nõ videbaꝫ facieda dſia inter heredẽ ꝛ debitorem ex quo nõ erat in culpa ꝛ aliũ debitoz: nam ista rõ non cõcurrit qꝛ tenendo di. bar. posset dici qõ illa regula. pcedit qñ res perit sine culpa ꝛ sine facto heredis. Sec⁹ si sine culpa ꝛ cuz facto heredis: cetera dic vt ibi scripsi.

Marcellus. Prohibitio senatusconsulti non trahit
ad domũculas parvas que sunt in iure. Secunda est ibi: ergo si nõ est. ¶ Jn glo. vnica super verbo q vsu eius ꝛc. Ista glosf. not. declarat ter. in decisione sui: dum dicit qõ huic destructioni senatusconsulti non est impedimento: sup quo inuenio in ea tres intellectus. Unus est Pe. Bal. ꝛ Ange. qui videtur esse cõior quod ista nõ erat domus magna sed domũcula q erat posita extra ciuitatem. vnde ex eius destructione non presumitur euenire aliqua deformatio vrbis notabilis seu considerabilis. Secus ergo esset scẽm eum si ista domuncula esset in ciuitate: tunc enim maritus non posset eam destruere: sed posset eaz retinere soluto matrimonio pro impensis iuxta no. in. l. si rem. §. fi. ff. de rei ven. ꝛ in. l. pro voluntariis. §. de impen. alleg. hic in gl. Scos intellectus est Joan. de imo. qui vult quod cum iste ter. nõ astringat se ad domunculam que erat extra ciuitatem quoniam horti etiam reperiuntur in ciuitate non est facieda ista restrictio que diuinat ad ter. sed dicendũ simplr qõ prohibitio senatusconsulti nõ habet locum in domo parua: qꝛ leue detrimẽtum quod posset peti res pu. non consideratur. argu. l. scio. ff. de testi. in integ. ꝛ iste intellectus etiam põt celebrari. pro quo facit ter. cũ glo. ꝛ quod ibi no. xij. q. c. terulas. d. Pau. ponit hic tertium intellectum qõ nõ sit facienda dſia inter domum ꝛ domũculam: sed solum vtrum domus sit in ciuitate vel extra quantum ad prohibitionem senatusconsulti: vnde per istum textum ipse ponit hanc conclusionem quod domus que est extra vrbem potest semper destrui: vt oꝛnetur edificium ipsius vrbis: sed non econtra ex edificio quod est intra vrbem põt oꝛnari edificium qõ est extra: vt. l. si quis post hac. C. de edi. prin. quãtũ tamẽ ad casum positum in ter. bñ fatetur qõ respectu ipsius vrbis in cuius solo fuit edificata tum est dſia inter domũculam ꝛ domum magnã: qꝛ domuncula potest auferre absolute maritus edificium aũt magnũ nõ si mulier vellet offerre extimationem vt in iuribus. §. alle. ꝛ silr si non posset fieri remotio sine dãno necessario esset soluẽda extimatio: ſz iste lect. vt vides oẽs aliquo modo diuinant ad ter. naz prime due diuinant inquãtũ restringunt ter. ad domũculã qõ bic non exprimit. tertiã lec. restringit text. ad domũ que est extra ciuitatẽ qꝛ ẽt bic nõ dr oẽs tñ aliquo mõ possent saluari: qꝛ põt dici qꝛ ista restrictio bic est ex mente senatusconsulti: qꝛ istis casibus cessat ratio senatus: vt. l. adigere. §. quãuis. de iure pa. ꝛ. l. quod dictũ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ſi. de pac. cum vulg. Ego tamen credo posse poni aliam lectu. que nihil diuinat ad ter. ⁊ dico qō qui edificat in solo alieno ratione alicuius iuris qō habet in eo qō tamen est resolubile: ⁊ aliquādo potest redire ad alium semper potest vbicunq; sit studeᷓ edificium illud euellere ⁊ destruere: vt dicit sui cōmodi causa dño permittēte intellige nec videt fieri cōtra mentē senatusconsulti: sicut in ceteris casibus: ⁊ ratio pōt esse q; finito isto iure cuius ptextu qs edificat ex permissione iuris posset ꝯtingere qō istud edificiū posset euelli ⁊ destrui: vt patet ex no. in iuribus hic alle. in glo. vnde q; semel est concessum qō taliter edificātes possint istud edificiū destruere finito iure eorum: vt dictum est eadem ratione videt cōcedendum accedente voluntate domini, qō tale edificiū etiā durante illo iure possit destrui. Bal. tamen in his terminis tenet oppositum in. c. j. ℌ. si quis de manso. de ꝯtrouer. inue. in vſi. feu. vbi dicit in emphyteota qō nō pōt destruere edificiū ꝯtra prohibitionē l. cetera. ff. de leg. j. ⁊ tamen ista lec. videt satis rationabilis. Sz tutius est tenere cōmunē sententiā ex his que. ℸ. diximus. arguit hic Bal. ⁊ alsi quos refert Jo. de imo. qō si vasall⁹ vel emphyteota fecerūt melioramenta in rem possunt retinere: ista melioramenta si concessio est finita sine culpa eorum: puta q; fuit facta cōcessio ad certū tēpus vel in certā generationē: secus si feudum vel emphyteosim esset commissa a vasallo vel emphyteota: tūc enim nō retinet melioramenta: vt l. ſi. in fi. C. de iure emphy. quorum dict. adde qō licet istud vltimum sit verū in emphyteota ⁊ vasallo in colono tamen qui colit nummis ad tēpus hoc non est verum: q; repetit expensas ⁊ sic cadat a iure suo propter sunm delictū. Casus est sin. quē ibi no. Bart. ad hoc vbi facit hāc differētiā in l. colon⁹ in prin. ff. loca. vbi ponit vnū aliud singulare verbū de quo. j. dicā. Scōo adde q; in vasallo ista questio determinat expresse in. c. j. ℌ. si vasallus. hic fini. l. dein de inci. consue. re. vbi dicit qō si vasallus edificauit ⁊ feudum est finitum, ꝓpter lineā deficientē aut debet soluere estimationē edificij aut permittere edificiū destrui in emphyteota autē do. Bal. idē seruari etiā si sit emphyteota ecclesie ⁊ credo qō moueat: q; est similis ratio in istis cōtractibus: et ita dicit esse tenendū: licet sit emphyteota ecclesie: alias dicit se cōsuluisse: ita ponit no. ⁊ multū diffuse in aut. excipiāt. C. de ss. ecc. q. li. ⁊ in. d. c. si vasallus. licet in. c. j. ℌ. si quis de manso. ℸ. allegato relinquat aliqualiter sub dubio finaliter tamen inclinat in hāc partē: ⁊ cū ista questio hoc anno fuisset de facto ⁊ petens consiliū vellet consului pro ecclesia vt melioramenta non repeterent dicebatur qō hoc erat cōtra istas doctri. iste tū locus nō fuit allegatus: tunc qō sciam ⁊ erat valde dubiū. Ego dixi tunc ex improuiso qō bar. singulariter in. d. l. colonus. ff. lo. in fi. videtur not. limitare ist⁹ doctri. qō non habeat locum quando esset appositū pactū in concessione qō res cōcedit ad meliorandū et nō deteriorandū: quasi illud verbū ⁊ aliqd operet ⁊ importet qō ecclesia vel concedēs lucretur melioramentū: hoc tamē nō. d. Bar. expresse. sed sentit in verbis suis qō vtrū sit verum nō determino nūc: tene tū istū articulū: q; quotidianus est ⁊ quādo melioramenta nō possunt separari a solo vel a re concessa modis predictis quid iuris sit dicēdū est qō absolute: tunc debēt reſici ⁊ possunt peti act. neg. gest. q; est gestum negotium meum vtiliter re ipsa fm Bal. qui ita declarat in. d. ℌ. si quis de māso. Tetigit etiam hic Ly. quem refert ⁊ sequitur Jo. de imo. questionez satis vtilem videlicet vtrum ille cui sit facta locatio imperpetuū ab ecclesia: que tamen non trāsibat ad successorem: q; non erat facta iuxta formam positam in. e. ſi. de pre ben. licet suus successor vult renocare banc concessionem possit retinere expensas vtiliter factas in dicta re. ⁊ concludit distinguendum esse: vt superius fuit dictuz in casu. l. nostre videlicet qō aut melioramentum factū pōt separari: ⁊ tūc dabit electio dño vtruz velit permittere edificium auferri vel soluere estima. Si vero melioramentum non potest separari potuit res retineri pro expensa. Sed nō aduerte: q; quando concessio ⁊ locatio non fuisset perpetua nec; ad magnuz tempus: ista q. posset procedere ⁊ decisio sit vera: q; quouscq; successor non renocauit locationē colonus iuste tenuit rem quoniā locatio ad non magnū tēpus non requirit solēnitatē que requirit in alienatione sed sufficit simplex cōcessio rectoris: vt in. c. nostra. extra de locato. ⁊ per glo. in de. j. de re. ec. non alienā. Sed in exemplo posito per Ly. ⁊ Jo. de imo. hoc videtur male posse procedere: q; locatio perpetua vel ad magnum tēpus si nō interuenit autoritas superioris: ⁊ alie solēnitates regſite in alienatio. regulariter nō pōt fieri ⁊ non valent: vt no. in. c. nulli. de rebus eccle. non alie. ⁊ in l. iubemus. ⁊ auē. hoc ius porrectum. C. de sacrosan. eccle. Unde quādo contractus esset nullus iste qui fecit expensas presumeretur esse in mala fide: vt est ter. cū glos. sua not. in. l. ℌ. C. si quis igno. rem mi. ⁊ in. l. si predium. C. de pred. mi. ⁊ satis colligitur ex regula tradita ita per Bar. in. l. sed si lege. ℸ. seire. ff. de peti. here. ille autem qui est male fidei possessor regulariter expēsas vtiles non repetit preterquam in iudicio petitionis hereditatis: vt plene distinguit Bar. in. l. in fundo. ff. de rei venditione. Unde nisi probaretur bona fides vel saltim error iuris qui inducit lucrum fructuum ista dicta non viderent posse procedere.

Qui ab hostibus. Legatum factū homini libero redemptio ab hostibus de se ipso valet ⁊ importat liberationem a iure pignoris. hoc dicit. Secunda est ibi: ⁊ proficiet. Cflor. casum specialem in quo liber homo potest esse obligatus ⁊ in cōmercio quinimo isto casu trāsfertur dominium in redimentē renocabiliter: vt. l. in libello. ℌ. si quis seruū. ff. de cap. ⁊ potest cōcurrere tale dñium renocabile cū iure pignoris. vt ibi dicit ⁊ in si. in. l. ⁊ sextante. ℌ. latinus. ff. de rei iudi. aduerte tū q; ter. in. ℌ. si quis seruum. loquit̄ in seruo alieno redempto ab hostibus in quo potest dari dominium renocabile: vnde in homine libero redempto nō credo qō causet ius pignoris: vt hic dicitur ⁊ in. l. q testameᷓto. in prin. ℸ. de testa. Cſ Secundo no. qō verba legati que prima facie videntur incepta ⁊ impossibilia reducuntur ad bonum sensum si fieri potest impropriādo verba. hic enim non poterat attenta forma verborum aliquis legari sibi ipsi: sed resoluitur legatum: vt videatur remissum legatarium ius pignoris quod testator habebat in eo. concor. tert. in l. proculus. ⁊ quod ibi no. ff. de vsufruc. ⁊ quod habetur in. l. cum filio. j. de lega. iij. ⁊ in. l. pat. seuerinam. ℌ. conditionum verba. j. de conditionibus ⁊ demon.

Summarium.

1 Qui legat rem videtur legasse ius qō habet in re vel ad rez.
2 Verbum videtur ⁊ verbum retro videntur importare fictionem translatinam.
3 Quemadmodum vna mutatio rei legatum nō extinguit: ita nec multiplex mutatio dummodo presumitur voluntas testatoris durare.
4 Proprietas corporis instrumenti in quo est nomen debitoris vi detur etiam pertinere ad legatarium.
5 Cum legatur nomen debitoris heres nontenetur ad aliud quaz ad cedendas actiones.
6 Testator in dubio videt legare: legando rez: ius qō habet in re.

Seruum filij. Regula catoniana non habet locum quando impedimentum cessans post testamentum factum retrotrahitur id est quando trahit retro ipsa cessatio impedimē
1 ti. h. d. vsq; ad. ℌ. si quis rem. Scda est ibi: cū enim. Cſ In glo. super verbo constat ibi nō valet q; ius ꝛc. hāc glo. no. hic sing. ang. ⁊ Mdoder. post eum ad ampliandum ea que habentur in. l. serui electiōe. ℌ. si. ℸ. eo. dum dicit qō qui legat rem videt legasse ius qō habet in re vel ad rem: vt patet in. l. apud iulianum. ℌ. si titius. ℸ. eo. nam per istam glo. possumus dicere qō etiā ille qui nō habet ius in rem vel ad rem: sed solū spem videat legare illam spem ⁊ nihil aliud. ⁊ potest poni exemplum fm Joā. de imo. in eo cui debetur res sub conditione qui habet spem probabilem ex causa de preterito: ⁊ que est considerabilis: vt plene declarat Bart. in. l. is potest. ff. de acqui. here. ⁊ hāc sententiam sequuntur hic Mdoder. pro qua alleg. do. Pau. ⁊ inducit. l. si titio aut mihi. j. titu. prox. ⁊ qō habetur in. l. si sic. ℌ. si. j. eo. ⁊ licet dictum sit verum in se in casu nostro nō videtur posse exemplificari qō competeret ista spes: quia respectu patris erga filium hec spes videtur non presumi esse in mente testatoris aliquo modo cuius votum est: vt filius sit sibi superstes: vt. l. nam. ⁊ si parentibus. in princip. de inoffi. testa. ⁊ l. scripto. ff. vnde liberi. Preterea secundum Mdoder. et bene. Ista esset spes hereditatis viuentis que etiam in extraneo repro batur tanquam turpis: vt. l. secunda. ℌ. fina. ff. de vulgari ⁊ pupilari. ⁊ l. secunda. ℌ. primo. de heredi. vel actione vendita. ⁊ l. post emancipationem. ff. de liber. lega. ⁊ plene declarat Barto. in. l. is potest. vnde nullo modo videtur ista spes in consideratione posse legari secundum Barto. et Angel. et Joannes de Imol. licet Bald. hic sequendo glo. ⁊ Hy. dixit oppositum: sed non respondet rationibus ꝺictis. domi. Paulus hic nititur saluare istam glo. hoc modo: quod ista spes sit probabilis ⁊ attendenda quia non fundatur in morte filij: sed in patria potestate principaliter que est causa probabilis: vnde causetur spes: sed ego non video quomodo ex sola patria potestate si mors non cōcurrat ista spes possit causari cum non deferantur bona filij patri per mortem. vnde si volumus saluare dictum glos. prout iacet opus est aliter dicere: sicut dicit iurisconsultus no. in. l. filius. circa medium infra ad. l. falcidiam videlicet quod quia peculium castrense retinet nomen peculij: peculium autem non potest intelligi nisi respectu iuris quod habet pater in rebus quas filius administrat: ideo pater habet dominium directum etiam in vita filij: et hoc est quod dicit ibi text. quod ius patris non nascitur de nouo: sed durat: licet viuēte filio propter ius vtilis dominij quod est penes filium tale ius directum sit elisum: sicut actio directa elicit̄ post quam actio vtilis transiit in alium: vt patet ex not. in. l. facta. ℌ. si heres. infra ad trebellia. et in. l. finali. ff. de transac. hoc est ergo ius quod videtur legasse testator de quo facit mentionem glos. nō spes de qua dictū est superius: ⁊ si dicatur quid ergo est opus qō post

qō post mortē filij retro censeak pater fuisse dñs: vt dz in versi. cuz enim. si semper remāsit dñs directo. rūdeo qō ista retrotractio fit nō ad acgrendū dñum de nouo qō nunq; fuit perditū sed ad faciendū qō efficaciter censeatur fuisse a principio patris sine vllo obstaculo: sicut dicit Jo. de. imo. in. ℌ. sequē. qō ssi legatari⁹ post aditam hereditatez acceptat legatum. l. nō fingit retro dominiū esse legatario quesitum a tempore adite hereditatis: q; vere illo tpe fuit quesitū ipsi legatario: vt. l. si tibi homo. ℌ. cū seruus. j. eo. Jn quo operatur fictio in. d. ℌ. sequenti. in hoc vz vt retro fingatur fuisse irreuocabiliter dominus vbi prius erat reuocabiliter. Et aduerte q; inquantū. ℸ. dixi qō ille qui legat rem simpliciter videtur legare spem quā habet ad consequendam rem illa iura ꝙ alle. ibi. d. Pau. ℸ. adducta nullo modo videntur probare conclusionem: nam loquuntur in legato alternatiuo in quo vtraq; res dicitur esse in oblone pure: vt. l. illud aut illud. ⁊ ibi not. ff. de consti. pe. ⁊ l. si duo rei. ff. de ver. ob. ⁊ hinc est quod legatū alternatiuū transmittitur ad heredem tanq̄ purū: vt. l. cū ita. in prin. ff. quando dies leg. ce. ⁊ no. in. l. cum illud aut illud. ff. eo. ti. vnde in casu dictarū. ll. quas adducit. d. Pau. nō competebat legatario ius in spe dūtaxat: ꝛz actio personalis ex testō ad vtraq; rem licet vna tantum sit insolutum. Tu ergo vide ter. sing. quem ibi no. bal. ad hoc in. l. si dominus. in vlti. respō. in prin. ff. de vsufru. vbi dicitur si ille qui habet nudam proprietatē legat in testameᷓto suo vsumfructū illius rei in qua habet proprietatem ⁊ morit prius testator: deinde aditur hereditas postea vsusfructus consolidatur proprietati quod dies legati tūc vtiliter cedit er quo datur manifestissime intelligi scōm bal. ibi qō non cesserat dies huius legati ab adita hereditate: hoc aūt esset falsum si ille qui legat rem alienam videretur legare non spem quaz habet in rebus deᷓndo illam rem: sed simpliciter rem prout est aliena: tunc enim legatum cederet ab adita hereditate: ⁊ cogeretur heres vel redimere rem vel prestare extimationem iurta. ℌ. si res. insti. de leg. ⁊ tamē ter. ibi dicit qō dies legati cedit a tēpore quo vsusfructus vnitur cum proprietate. glo. tamen ibi expresse tenet cōtrariū intelligēs illum ter. quādo vsusfructꝰ qui erat alterius nō erat relictus simpliciter: sed sub conditiōe cū defecit esse vsufructuarius: sed ista est magna diuinatio ad ter. vt dicit ibi Bal. ⁊ contra glo. allegater. cum gl. in. l. nostra. ⁊ licet istud dictum sit bene probatū ⁊ verum in se: vt. ℸ. dixi: verio; tamen videtur lect. Bar. ad istum ter. vz vt intelligamus qō testator hic credebat rem legatam esse suā que tamē vere erat filij saltem quo ad dominū efficax ⁊ nō elisuz quod autem necessario ita debeas intelligere: probat Pau. de castro subtiliter ⁊ bene q; si testator legasset rem alienam scienter legatum valuisset a prin. vnde non esset opus qō dñum supueniēs testatori traberetur retro ad cōualidandū legatū qō ab ipso principio valeret. Sed ius superueniens autori licet non traberetur retro ad tempꝰ testamenti corroboraret ius successoris in legata
2 rijs: vt dñum trāsiret in legatarium tanq̄ de re que esset effecta testatoris. allegat no. in. l. cum vir. ff. de vsuca. vbi conceditur per Bar. ⁊ alios quod ius superueniens in persona autoris quādo potest creari sola volūtate autoris absq; tr aditiōe ipso iure trāsfunditur in successorem: sicut ius pignoris siue hypothece: vt ibi declarat Bar. Cum igitur legati dominium ipso iure transfera
a tur in legatarium sine traditione nō est mirum si confirmat ⁊ corroborat ius legati. Tu autem vide duo iura que hoc probant de directo: vz ter. in. d. l. si dominus. in primo ⁊ secūdo rijso. ⁊ ter. l. apud iulianū. ℌ. si titius. in vlti. responso. ℸ. eo. vbi patet secundū intellectū bar. ⁊ cōm qō si res debita testōi legat alicui: ⁊ postea tradit testatori: vel heredi ipso iure legatū nois debitoris cōuertitur in legatum: ex quo trāsit dñum rei: ⁊ ista dicta plus placēt quā dicta Joā. de imo. hic qui dixit qō iste text. poterat intelligi etiam quando testator legauerit rem alienam scienter: hoc enim casu licet legatū valeat a principio respectu extimationis ⁊ obligationis qua heres obligatur ad redimendū: dicit tū nō valere quantum ad hoc q; nō pōt transferri dominiū in legatarium et causari sibi ius reale quouscq; res est aliena: vnde scōm euz si post testamentum factū acquireretur dñium testatori cuius acquisitio nō traberet retro ad tps testamenti non transferretur dñium in legatarium mortuo testōre: q; quo ad hunc effectum legatum a principio nō valuit: ergo nō pōt ex post facto conualescere obstāte regula cato. ⁊ ideo in casu nostro vt conualesceret legatuz hoc respectu necessariū fuit qō causa acgitionis traberetur retro qō mihi nō placet ex his que. ℸ. dixi post Pau. de ca. Et contrarius etiam senſit hic bar. ⁊ ista sufficiant ad declarationem istius difficilis glo. Cſ Extra glo. adnerte diligenter vltra doc. ad intellectum litere: q; bar. ⁊ cōter Mdoder. hic dicūt qō si acgsitio non traberetur retro legatū nō conualesceret obstante regula cato. q; nullo modo potest esse verum in casu nostro: q; illa regula loquitur quando nullitas legati surgit ex impotētia legādi: q; testator etiam si vellet nō posset legare eo modo quo legat: sicut patet ex omnibus casibus positis per Bar. in. l. j. j. de regula cato. sed qñ testator legat rem alienam ignoranter legatū nō deficit ex impotentia: sed ex presumpta volūtate testatoris: vt dicit ter. expresse in ſti. de leg. ℸ. quod diximus. ⁊ patet manifeste q; vbi adest ꝑsumpta voluntas testatoris: sicut in coniuncta persona legatum valet: vnde hic non videtur tractandū de regula cato. sed bic est casus no. limitans eleganter iura preallegata. videlicet quod legatum rei aliene non vz factum a testatore ignoranter: nisi reacquiratur testatori ex cā que retrotrahitur: quia presumitur quod si testator cogitasset legasset rem eo modo ac si fuisset sua. Si tamē velis defendere communem sententiam potes dicere quod vba regule catoniane non restringunt se ad certam causam ex qua legatum fit inutile: sed simpliciter dicunt quod legatum non esset inutile tempore testamenti si testator moreretur nō obligatur ex postfacto: exemplū tamen quod ponit Bar. post Dy. nō respicit istum casum: nisi forte inquātum Bar. exemplificat casum istius l. in. d. l. j. Tetigit etiam hic Bar. post Jaco. de arc. no. q. quod si emphyteota legat rem quam habet in emphyteosim ⁊ postea in vita sua acquirit ꝓprietatē plenam extinguatur legatum a principio factum vel quid debeatur in virtute talis legati. Cuius dictis adde inquātū ipse vult in tertio membro quod si heres facit legatum simpliciter: tūc ius proprietatis accresceret prioi legato per. l. si ex toto. in prin. ⁊ l. quod in eorum. ℌ. si quis post. ℸ. eo. ⁊ p ea que scripsi in. l. serui electione. ℌ. si. ℸ. eo. quod hoc dictū impugnat Bal. in. l. vroz patrui. C. de le. cuius mētem longe melius ⁊ clarius quam ipse dicat explicat Pau. de ca. hic qui sequit eius opi. ⁊ eleganter considerat tres casus in isto pūcto. dicit enim qō aliqū vna res accedit alteri legate vtraq; remanente in sua substātia: ⁊ suo esse: ⁊ tunc augumentum accedit prioi legato: vt in iuribus allegatis per Bar. que in hoc casu loquuntur. aliquando ius quod acquirit̄ de nono accedit rei legate: ⁊ extinguitur quia transit in nouam formam vna cum re legata: et tunc dicendum est idem: vnde secundum eum si habens nudam proprietatem in re legaret illam rez simpliciter vsusfructus postea quesit⁹ accederet legato: et similiter ius emphyteoticum consolidatum directo dominio: quia efficitur pars prioris rei et transit in substantiam ipsius: vnde accedit prioi legato: vt in primo casu. Alii quando ⁊ iste est casus Bar. ⁊ contra ius qō acquiritur de nouo extinguit essentiaz ⁊ formā prioris iuris legati: ⁊ trahit illud ad se: sicut directū dominium quod acquiritur ab emphyteota post legatum factū: ⁊ tunc istud dñum nō venit in legato: q; non pōt dici accedere prioi legato: virtute cuius accessionis legati augetur: vt fatetur Bart. expresse in. d. l. serui electione. ℌ. si. qō potius contra ius legati accedat ipsi iuri de nouo quesitū: facit optime qō habetur in glo. ordi. in. c. extra ne sede vac. ⁊ per Bar. in. l. si cō uenerit. ℌ. si nuda. ff. de pigno. act. ⁊ in. l. j. C. de metro. lib. x. ⁊ ista opi. placet.

Si quis rem. Qui legat rem quam credit esse alienā cū sit sibi legata acceptādo postea legatum conualidat legatum a se factum ⁊ retro censetur fuisse dominus repudiando autem similiter vz legatum vt rei aliene q; repudians retro censetur nō fuisse dominus. h. d. Secūda est
2 ibi: q; vbi. Tertia ibi: si rem. Cſ No. primo ibi videtur ipsi⁹ fuisse ꝛc. nam hic videtur probari manifeste qō legatarius nō estre dominus rei legate tempore adite hereditatis: nam verbū videtur: ⁊ verbum retro videntur importare fictionem a translationem: vt patet in. l. deniq; ⁊. l. nec vtile. ex quib. can. maio. d. Bar. hic no. istum text. ⁊ nihil aliud dicit Joan. de imo. nisi dct ex intentione glo. qō verbum videtur non semper significat fictionez: sed aliquando veritatē hic non videtur posse dici in casu nostro propter verbum retro qō manifeste significat translationē de tempore in tps: ⁊ q; nunc est vere alio tpe videant cause tū ficte: vt patet
a in. l. si is qui pro emptore. ff. de vsuca. in materia fictiōis transla tiue. ⁊. l. sub conditione. ff. de solu. ⁊. l. nec vtile. prealegata. vnde Jo. de imo. nisi det aliter qō ista fictio non inducit hic circa ipsam essentiam dominij sed circa qualitatez ipsius dñi que est irreuocabilitas. Nam ante acceptationem legatarius vere erat dñs: ſz revocabiliter: secuta aūt acceptatione vere nūc est irreuocabiliter dñs ficte aūt censetur fuisse irreuocabiliter dñs tempore adite hereditatis per fictionem translatinam: mihi videt qō iste ter. concordet punctualiter cū. l. si tibi homo. ℸ. cum seruus. j. eo. naz bic ponitur verbum vt qō sui natura significat fictionem. vt. l. j. ℌ. de iecisse. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ in regula qui per alium. de regu. iur. ibi aūt ponitur verbum intelligatur siue intelligik quod sibi significat fictionē scōm Bar. in. l. quoniā. de his qui not. infa. ⁊ est bonus ter. in. l. ij. ℌ. si. ⁊. in. l. si quis cum nullus in prin. ff. de iur. cod. vnde credo q; ista cōdnio sit verissima qō vere legatarius nō sit dñs tpe adite hereditatis sed retrofingitur fuisse secuta acceptatione. ⁊ ex hac fictione oritur acquisitio fructuum de qua in. d. ℌ. cum seruus. sed ista positio non videtur posse starevz quod vere legatarius non sit dominus tempore adite hereditatis: sed post acceptationē fingatur retro fuisse dominus quia cum iura dicāt quod legatarius acceptando censetur fuisse dominus a tempore mortis testatoris vt in iuribus allegatis in glossa. et plenius

a Fictionē, pro quo vide eūdez in. l. iij. ℌ. ex ꝛxio. ad me. j. col. de acqui. posſ. ⁊ qō ibi dicit in apo. ⁊ in. l. natura liter. eo. tit. Be. va.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in.l.si quis ita hereditatem.§.de cõdi.⁊ demon. frustra ⁊ supuacua videretur induci ista secunda fictio:nam sufficeret prima vt si cẽseretur fuisse dñs a tẽpore mortis testatoris multofortius cẽsea tur fuisse dñs tẽpore adite hereditatis:sed potest respõderi qõ illa prĩa fictio que fingit a tẽpore mortis hoc fingit quo ad quosdã effectus nõ quo ad oia vnde fructus nõ debent ⁊ alie accessiones per illã fictionẽ:vt patet ex no.in.d.§.cũ seruus.⁊ ideo ista secunda fictio nõ est superflua qz fingit simpliciter ⁊ quo ad oia. de hoc tñ dicetur plenius in.d.§.cũ seruus. ¶In glo.posita sup verbo ignorans. Iste casus est indubitatus quẽ ponit hic glo. sed tñ per hunc non declaratur intellectus litere:super quo vt refert. d. Pau.due fuerunt lecture. Prima fuit Dy.qui intellexit ter. nostrum qõ testatum qui legabat rem sibi legatam non sciens ignorabat eã legatã:sed credebat eaz esse suam irrenocabiliter ex alia causa.Unde cũ esset aliena legatũ a principio erat nullũ:sed consuladatur ex acceptatione legati:que retrotrahitur:⁊ sõm hanc lec.si legatarius repudiasset legatum esset dicendum indubitanter qõ legatum euanesceret vel potius non confirmaret:qz retro censeretur testator legasse rem non suam quam putabat suã.Sed ista lec.non placet do.Pau.duabus rõnibus.prima est ista: quia verisimile est qõ si testator sciuisset rem esse alienam: ⁊ eam sibi legatam similiter eãdem fuisset legaturus quoniã heres nõ grauabatur onere redimendi: sicut si res a principio fuisset testatoris: ergo est eadẽ ratio ac si a prin.ipsius fuisset:⁊ per ꝙsequens videt durare legatũ:sicut quando fit coniuncte persone per eandẽ rõnẽ qz verisimile est si sciuisset eum fuisse legaturum:sed ad istud põt respõderi dupliciter vno modo qõ ista ratio nõ est generalis: qz posset legatum sibi factum habere anneuz tale onus qõ potius expediret sibi repudiare quã acceptare:vnde nõ semper est verisimile qõ sit accepturus. Preterea dato etiã qõ sit verisimile non est tanta presumptio propter hoc voluntatis defuncti: vt voluerit legare rem alienã cum vltime voluntatis sit disponere de rebus propriis:vt.l.j.§.de testa.sicut illa que oritur ex charitate sanguinis:de qua in.l.cum alienam. Secundo arguit ipse cõtra istã lec.de ter.cum glo.sua in.l.si fundum.§.si titius.§.eo.vbi probat qõ si testator legat rem sibi legatam facultas acceptandi legatum transit ad secundum legatarium:sed hoc esset impossibile si legatum esset nullum a principio:vt dicit Dy.⁊ hoc non est dicendum qõ autem esset impossibile probatur:qz si ante acceptationẽ legati legatum erat nullum:ergo non potuit competere ius legati legatario secundo morĩte primo ante acceptationem legati: qui acceptatio legati facti primo legatario venit in cõsequentiam et accessorie ad secundum legatum. Sed ad istud põt respõderi defendendo lecturam Dy.quã credo verissimam qõ in.§.si titi⁹. nõ loquitur quãdo primus legatarius legauit rem credens esse suã secundo legatario. Sed qñ credebat eam esse alienam quo casu legatum valuit a prin.vt declarani.§.in prin.huius.l.vel aliter ⁊ melĩ⁹ ⁊ magis ad literã dico qõ in.§.si titius.facultas acceptãdi non fuit transmissa ad legatarium imo ad heredem primi legatarii:hoc patet ex ter. dũ dicit qõ scõm legat consalescit si ab here de primo non repudietur.⁊ sic patet qõ facultas acceptandi ⁊ repudiandi erat penes heredem non penes legatarium primum: ⁊ licet glo.ibi destruat ter.vt euitet contrariũ.l.si partis.§.si per fundum.ff.quem admodum serui.ami.non est opus illum tertiũ destruere:quia in.§.si per fundum alienatio facta per primum legatarium erat valida sine dubio:sed in.§.si titius.in princip.non erat valida:⁊ ideo facultas acceptandi non potuit venire accesso rie ad legatum nullũ. Unde si nõ destruis ter.ibi est casus de broca pro lec.Dy.qõ legatum a prin.fuit nullum:quia testator credebat rem esse propriam ex alia causa:⁊ qõ ista lec.Dy.sit necessaria ad ter.nostrum patet quia si testator credidisset rem esse alienam sine dubio legatum valeret a prin.ergo retrotractio acquisitiõis non esset ponderanda quo ad validitatem legati: quia etiam si ius superueniens non traheretur retro legatum valeret ⁊ transmitteretur de vna specie in alteram: vt plene probaui in principiis.l.vbi etiã do.Pau.hoc affirmat:sed hoc est cõtra ter.manifeste in versi.quia vbi.vbi iurisconsultus validitatem legati fundat in retrotractione:ergo necessario habemus intelligere secundum Dy.qõ legatum a prin.non valuit:quia testator credebat rẽ esse suam ex alia causa.Ex hac ratione confunditur lectu.Barto. quam Pau.hic sequitur.sed posito qõ lec.Bar.sit vera queritur de intellectu versicu.si vero.nunquid legatarius repudiante legatum secundum factum euanescat.Bar.dicit qõ non reprehendendo Dy.qui tenuit oppositum per.l.rem legatam cum materia.ff. de adi.lega.nam secundum Bar.ideo dispositio illius.l.non habet locum in casu nostro:quia qõ per alienationem rei legate extinguatur legatum hoc totum inducitur a presumpta voluntate defuncti que censetur esse mutata. Sed ista presumptio cessat in casu nostro ex quo testator a prin. legauit rem alienam:nam pro hoc videtur protestatus quod etiam si non esset in patrimonio suo tempore mortis voluit eam prestari:vnde alienatio sequens postea non renocat legatum:quia mutatio voluntatis nõ psumitur:vt.l.cũ q.ff.de proba.et in.c.maiores.de baptis.⁊ ideo valde miror qõ Bald.⁊ Ange.⁊ Joan.de imo.hic sequantur opi.Dy. contra Barto.per.l.magis puto.§.si fundus.ff.de rebus eo.nam concedo quod repudiatio legati est quedam voluntaria alienatio:vt dicitur in dicto.§.si fundus. sed per hoc non sequitur in casu nostro quod legatum videatur renocatum ratione superius per Barto.allegata.Pau.de castro hic nititur concordare opinionem distinguendo qõ aut alienatio voluntaria fit ex causa que trahit retro sicut est repudiatio legati:⁊ tunc vera sit opi. Barto.quia ex quo retro censetur non fuisse dominus saltem attenta fictione opi.sua concordauit veritatem scilicet qõ legabat rem alienam: ergo valuit legatum:aut alienatio voluntaria non trahitur retro:exemplum quando quis legauit rem propriam credens eam esse alienam ⁊ postea eam vendidit aut alio modo alienauit: tũc enim dicit videri legatum renocatum:quia licet testator credidit legare rem alienam nihilominus vere legabat suam et attendit potius veritas opi.vt in.l.regula.§.j.ff.de iur.⁊ fac.ignorantia. vnde sicut si legasset rem propriam sciens eam esse suam alienando renocaret legatum:ita in casu nostro mihi placet opi.Barto. simpliciter etiam in hoc secundo casu nam quo ad essentiam legati vel speciem fateor quod attenderetur veritas ⁊ non opin. quia quod hoc sit legatum factum pro modo ⁊ pnius quantitatis vel alterius hoc non pendet ex potestate testatoris quia differentia legatorum surgit a diuersa qualitate rei propter quam ius diuersimode disponit.Sed quantum ad coniecturandum quid voluerit testator id est vtrum alienando videatur voluisse renocare legatum cum hoc pendeat ex solo animo testatoris attendendo opinio ⁊ non veritas secundum glo.ordi.in.l.heres institutus. §.de acqui.here.quam approbant Bar.⁊ omnes in.l.si.§.labeo. ff.de vsucapio.pro emp.

Si pocula. Si materia rudis reducitur in formã artificialem vel econtra forma reducit in materiam legatum non extinguitur si constat de voluntate testatoris qõ duret.Secunda est ibi:quam scientiam. Tertia ibi:sed lãcee. ¶No.vnũ verbum ex isto ter.qõ qñ res legata extinguitur ⁊ aliud subrogat loco rei extincte legatũ nõ semper extinguit ⁊ nunquã extinguit si constat qõ voluntas testatoris non fuerit mutata.cõcor.ter.⁊ qõ ibi no.in.l.filie.§.a titia.ff.de cõditio.⁊ demon-
3 ¶Secũdo no.in ver.sed ⁊ si lance.qõ sicut vna mutatio rei non extinguit legatum:ita nec multiplex mutatio dummodo presumatur voluntas testatoris durare:vnde patet ex isto versi.qõ variatio sepius facta circa formam eiusdem rei non diminuit presumptionẽ continuate voluntatis testatoris. ¶In glo.posita sup verbo consistere ibi hic heres hoc facit:ista solu. reprehẽditur cõter ab oĩbus ⁊ merito ⁊ vltra rationẽ assignatam per Dy.⁊ Bartorespice ad ter.in ver.sed ⁊ si lance.licet enim in prin.litere ꝙs ad ver.iulianus.iurisconsultus loquatur impersonaliter: ita quod verba possunt referri ad heredem:sicut ad testatorẽ tñ in ver. sed et si lance. nihil subaudiendo verbum et massam fecerit necessario referr ad testatorem ꝓpter verba precedentia. vnde dic ⁊ melius ꝑm Bar.⁊ cõmuniter oĩs qõ si constat ex voluntate:vtrum fuerit mutata vel non stamus certo:in dubio autem distinguitur sicut dicit iurisconsultus in.l.quesitum.§.si quis fortasse.ff.de legiij.qõ aut forma in qua est mutata res est reducibilis in materiã ⁊ econtra materia in formam:⁊ tunc in dubio presumitur durare voluntas ⁊ non extinguitur legatum sicut in scipso ⁊ lance legata. Aut forma in qua est facta mutatio non est amplius reducibilis ad materiam:⁊ tunc presumit mutatio voluntatis ⁊ legatum extinguitur.⁊ hanc distinctionem facit iurisconsultus expresse:si bene inspicias in.d.l.lana.in princi.iuncto.§.si.Sed queritur in casu glo.si mutatio esset facta ab herede:vtrum extinguatur legatum:⁊ si non extinguitur quid debeat prestari:vtrũ estimatio vel ipsa res mutata: verbigratia si de lana est factum vestimentum quam.q.tangit hic Pau.de cast.⁊ quo ad primum concludit qõ legatum nõ extinguitur:vt est casus clarus in.l.certa.§.fi.cum. l-seq.§.eo.quo ad secũdũ dubita:qr in.d.§.fi.videtur dici qõ debet estimatio id est qõ estimatio est in solutione:vt ibi declarauit ly in obligatione sit ipsa res:pro ista cõclusione facit qz si ex lana fit vestimẽtum dominiũ acquirit facienti vestimẽtum ex lana aliena:vt.l.si ex meis tabulis.in secundo responso.ff.de acqui.re.docũ ergo heres ex lana legata facit vestimẽtũ videt effectum ipsius ⁊ per cõsequẽs nõ deberet ꝑstari legatario:ipse tamẽ determinat cõtrariũ finaliter per istum ter.scõm lec.glo.ibi ⁊ deberi qõ extat ⁊ sic patet qõ ipsum corpus mutatum debet solui:ly in isto ter.nõ est facienda multa vis:qz vere hic fuit facta mutatio a testatore:vt dictũ est.vnde si testator voluit hãc rẽ esse legatã loco illius est mirum:si illa res debetur:quia fuit legata:sed ista ratio non habet locum in mutatione facta ab herede. Unde potes distinguere limitando dicta fina qõ aut mutatio fuit facta ab herede sciẽter: quia sciebat lanam esse legatam:⁊ tunc vera sit opi. ipsius qõ res ipa mutata possit peti : ne dolus suus aliquo modo prosit here
di.aut fuit fcã ab hẽde ignoãter qz erat su⁹ vl̃z legatũ erat ꝑm
codicilli-

codicillis:⁊ sic iusta fuit ignorantia:⁊ tũc vl̃ qõ heres teneat ad extimationem si plus esset in prestatione rei mutate q̃ in prestatione extimationis:ne sequatur absurdum qr legatarius consequatur fine culpa heredis plus q̃ ei fuerit legatum:⁊ ista distinctio est satis equa.

Si aree legate. Superficies imposita a testatore cedit legato soli vel aree in dubio h.d.Scõa est ibi:nisi. ¶In glo.posita super verbo legatarij ibi: secus econtra.Ista decisio glo.est contra text.in.l.si grece.in fi.§. eo.ꝑm omnes ⁊ bene.non obst.text.in.l.si ita legatum.§.fi.qz ibi prior domus non solum fuit destructa:sed alia nouare edificata vnde videtur esse alia res a priori.⁊ ideo extinguitur legatũ.In ea.glo.ibi sol.ibi mutauit volũtatem ⁊c.doc.communiter repetendum istam sol.qz diuinat ad ter.⁊ sequuntur cõmuniter sol. Jac.de are.qui dicit qõ ibi fuit legata area alterius non testatoris in qua illic tertius edificauit preter voluntatem testatoris vnde si diceremus superficiẽ cedere solo legatarius consequeretur plusq̃ testator voluerit:⁊ ideo res ipsa non debet prestari:presta bitur tamen extimatio aree ꝑm eum:qz qñ res aliena legata non potest redimi:tunc succedit obligatio ad extimationẽ vt insti.de leg.§.si res.⁊ tene menti sin.istam so.qz ampliat id qõ dicitur in d.§.si res.vt siue res aliena non possit emi:qz vt dñs nõ vult eaz vendere siue qz non est equum heredi grauari in redẽptionẽ talis rei:ne teneat ad plus q̃ testator voluit semper deuenir ad extimationem:sed ego non video:an ista solutio etiam nõ diuinet dupliciter.primo qr ibi non dicitur qõ area esset aliena ⁊ qõ fuerit edificatum preter voluntatem testatoris.Scõ qz ibi dicitur qr res legata non potest peti:ista autem lec.subaudit qõ poterit peti extimatio:vnde qr vtraq; sol.diuinat quelibet posset teneri. Aduerte tamen qz hanc sol.Jac.de are.sensit glo.expresse in glos sella precedenti super verbo imposita:dũ exponit a testatore qua si sentiat a testatore si fuisset edificata ab alio preter voluntatem testatoris dictũ tamen Ja.de are.est verissimum in se:⁊ ampliat no.vt dixi in.d.§.si res.

Eum qui. Qui legat chirographuz videtur legare nomen debitoris qõ in eo continetur:⁊ multo fortius idem est in eo qui legat nomen debitoris quo casu libera tur heres cedendo actionem.h.d.Secunda ibi:ar.est ⁊c.Tertia ibi:sed ⁊ si nomen. ¶No.ibi debitum legare ⁊c.ar.ꝑm Bal.hic si ex forma statuti annullatur instrumentũ de quo non soluit gabellaz annullata non solum forma ipsius instrumenti ex qua resultat probatio sed etiam contractus vel actus qui continetur in ipso instrumento. Unde si pars velit probare actum gestũ per testes non poterit:qz etiã Jctus videt esse annullatus:⁊ sic nõ debebit admitti ad probandum qõ probatum nõ relenat vt.l.ad probationem.C.de proba.sed doc.Mod.reprehendũt communiter istud dictum ⁊ vtuntur eadem ratione in effectu:qz dummodo statutum aliquid operetur debet restringi ad terminos iuris cõmunis quantũ fieri põt:vt.l.si qñ.C.de inof.testa.⁊ in.c.cum dilectus.de cõsuetudine.Sed statutum potest hic satis operari:licet non annullet contractum qz probatio rei geste nõ poterit fieri p instrumentũ sed solum per testes:ergo ꝫ tractus debet remanere validus maxime:qz probatio per testes est difficilior:vt ꝑz ex notatis in.l.si.ff.de ver.⁊ vi ar.ꝑm Jo.de imo.Tu autem dic qõ hic non est opus aliqua restrictione:qz de ꝓprietate sermonis aliud est instrumentum ⁊ aliud contractus vel actus qui continetur in instrumento:vt.l.si quis legatum.in prin.⁊ ibi hoc plene declarat bar.ff.de fal.⁊ ideo ipse alibi dicit vcz in.l.j.§.j.qõ vi aut dã-
4 ¶qõ si ex forma statuti contra instrumentum non potest aliquid obiici bene poterit allegari simulatio Jctus qz aliud est instrm de quo disponit statutũ ⁊ aliud id qõ continet in instrumẽto intelligenisi etiã rogatus ipsius notarij esset simulatus ꝑm Bal.q ipse not.declarat in.l.j.in vl.q.C.plus valere qõ agitur.in statutis maxime penalibus verba sint accipienda ꝓprie ex põdictis ꝑz decisio.q.pro qua etiam vide glo.ordi.in.l.j.§.editiones.ff.de eden.que dicit qõ aliud est solennitas instrumenti ⁊ aliud solennitas contractus qui in eo continetur ⁊ alibi alle.Bald.in.c.j.§. nos.in fi.de paç.constan.in vsi.feu.non ob.iste ter.qz hic ideo appellatione chirographi cõtinetur ipse contractus vel ipsum ins qõ chirographum continet:alias legatum redderetur penitus inutile ꝑm Mod.⁊ bene:⁊ inde est etiã qõ si creditor reddit chirographum debitori videtur eum liberare:vt.l.labeo.ff.de pact.
¶quia alias ipsa redditio modicum importaret. ¶Secundo nota ibi non solum tabulas ⁊c.quod ꝓprietas corporis instrumẽti in quo est nomen debitoris videtur etiam pertinere ad legatarium ⁊ ex hoc infertur quod heres illud debet tradere legatario quid autem si legatur aliqua res:vtrum instrumẽta illius rei debeant tradi legatario:vide per Bal.in.l.instrumenta.C.de fidei commiss.⁊ quod tradit Bar.in.l.martinus.in fi.j.ad.l.falcidiam.
¶Tertio nota regulam illam communem quod vbi est eadem
b ratio potest argui de contractibus ad vltimas voluntates b de
5 quo dic vt hic per Dynum ⁊ Modernjores. ¶Ultimo no-

ta ibi rationes ⁊c.qõ quando legatur nomen debitoris heres nõ tenetur ad aliud q̃ ad cedendas actiões. Ex quo arguit hic Ange.⁊ sequuntur Moder.quod legatarius tenetur exercere litem expensis suis nisi forte expense essent tot quod si pertinerent ad legatarium legatum inutile esset.argu.l.qui concubinam.§. qui hortus.de lega.iij.⁊.l.cum seruus.⁊ lege a pud iulianum.§.si heres.supra eodem.⁊ hanc distinctionem in terminis ponunt moder.ex intentione Bal.in.l.si sic.§.si mihi instrumẽta. infra eodẽ vbi est optimus textus qui loquitur per dictionem duntarat super quo vide quod not.ponit Ange.in.l.actons.ff.de procura.⁊ Bald.post glos.in.l.per diuersas in.vj.q.C.manda.Tetigit hic etiam domi.Paul.vnum notabile verbum:dicit enim qõ quando legatur nomen debitoris intelligitur legare ꝓtout est:vnde si debitor habebat exceptionem heres ꝓpter hoc non tenebitur legatario:seu tenebitur cedere actionem duntarat:alleg. text.in simili in lege si a substituto.§.fina.infra eodem.Sed ista sua opinio videtur contra ea que not.Barto.in.l.apud iulia.§.si titius.supra eodem.vbi dicit quod quando testator legat alicui rem emptam pro qua nondum soluerat pretium heres tenetur soluere a pretium:vt sic libere legatarius cui videtur legatum nomen debitoris possit agere:quia ille qui tenetur ad nomen intelligitur quod debeat cedere actionem cui non obst.exceptio.vt lege si nomen.ff.de hered.vel actio.ven. Preterea ista sua conclusio videtur contra text.in.l.quo duos.infra tituli priori.⁊ contra ea que not.ibi Barto.sed saluando dictum suum possumus dicere qõ illa exceptio que potest remoueri ex facto heredis debet remoueri vt actio sit libera:⁊ cum illa exceptione non videtur legatum nomen debitoris:vnde dicit bar.in dicta lege q duos. quod si legatarius agens repellitur exceptione compensationis quam heres soluendo poterat remouere aut tenebitur soluere:aut tenebitur legatario ad interesse:⁊ idem est si exceptio illa fuit causata ex promissione testatoris vel heredis:vt probatur in.d.l.qui duos vbi autem exceptio que competit debitori fuisset causata ex legis dispositione verbi gratia in debitore qui prescripsit vel in eo qui habet exceptionẽ macedoniani vel similem:tunc forte posset pro cedere opi.domi.Pau.contra quam tamen facit quia in casu.l. si a substituto.in fi.appellatiõe rei simpliciter legate potest intelligi qualificunq; sit illa res.⁊ ideo non est mirum si talis debet prestari:quia verba legati potuerunt ei conuenire. Sed quando testator legat id quod sibi debetur:tunc cum appellatio debiti in dubio referatur ad debitũ exigibile.vt.l.si is cui.§. flauius.ff.de solu.⁊ per Bart.in.l.j.ff.si cer.peta.videt qõ testator senserit qõ
c debiti appellatione intelligatur debitum cum effectu: vnde sup ¶hoc est aliqualiter cogitandũ. ¶Aduerte tñ qz illa rõ posset dedu ci pro dicto.d.Pau.vt ex quo appellatione debiti non continetur debitũ cui obstat exceptio.vt plene declarat Barto.in.l.legaui.in fi.ff.de lib.lega.tale dubium non veniat sub verbis testatoris.pro declaratione huius articuli potest dici quod aut testator sciebat banc exceptionem debitori competere ⁊ tunc ex quo nihil aliud debebatur ab illo debitore efficaciter si fuit facta restrictio ad certam speciẽ debiti qõ nõ debeat efficaciter: tũc ad illum videatur se retulisse testator:vt.l.quibus diebus.§.dsis.⁊ quod ibi per Bar.⁊ Moder.de condi.⁊ demon.⁊ ideo ne legatũ elusorium ⁊ nullius effectus quod in dubio non presumitur velle testator.l.si quis a filio.in prin.in ter.⁊ glo.§.eodẽ.⁊.l.si domus.in prin.§.eo.dicem⁹ quod intentio testatoris videtur esse: vt heres ipse satisfaciat id qõ fuit legatus:aut testator ignorabat exceptionem competere debitori:⁊ tunc vera sit opiñ.do.Pau.rõne premissa quia si debitum nõ erat exigibile de illo nõ vł sensisse testator.Aduerte tñ quia ratio quam.§.assignaui vcz qõ testator qui ignorabat exceptionem cõpetere relinquendo id qõ sibi debetur videt intellexisse de debito efficaci non concludit id qõ dicit do. Pau.sed infert quod si debitum non erat exigibile mihi videat esse legatum legatario:⁊ hoc forte est verius.d.autem Pau.vult quod nomen debitoris tale quale est videat legatũ:ita qõ ꝑz cedi actio sed obstabit exceptio:dato qõ sub illis verbis tale nomen comprehendatur credo qõ dicat verum quod si testator cogitasset qõ nomẽ nõ esset exigibile non est verisimile qõ voluisset gravare heredem in solut. extimationis: sicut dicitur in simili in re aliena alienata ignoranter.insti.de lega.§.non solum.⁊.l.cũ alienam.C.eo.Nam si ille cuius nomen legatur ipso iure nõ esset debitor:indubitatum est quod legatum non valeret.vt.l.legati. in fi.ff.de libe.leg.⁊.l.si sic.§.j.eodem.

Sed idem seruus. Si seruus legatur alteri et idem legatur libertas in tribus casibus hic positis valet legatum non obstante relicto libertatis.h.d.Secunda est ibi:vt puta. ¶In gl.super verbo in fraudem.ibi respõdeo fuit legatus ista solu.licet sit vera in se recte intellecta:multum tñ diuinat ad istum ter.vnde potest dari alia solutio planior:⁊ expeditior vcz qõ licet libertas data in fraudẽ creditorũ sit nulla ipso iure:⁊ facit legatũ invalidũ secus est in legato facto in fraudẽ creditorum:quia legatum istud valet:sed si be-

a ¶Qui legat chirographum adõ.l.labeo ff.õ pac.⁊ paret.i.c.hũc numerum. lxxvj.distinctio. Mic.super.

b ¶Argui de contractibꝰ ad vltimas volũtates. Adde glos. Dy.⁊ doc.i l.pactũ.i.§. fi.ff.de pac. Bar.in.l.fi. C.cõmu.predio.bal.l.l. fi.C.de legiti. Nico.super.

c ¶Appellatione debiti adde an cõtinet debitũ tẽporale tñ vide ang.in l.j.in.§. eus qui.ff.de cõsti.pecu. Mico.super.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶Clausula derogato ria adō bal. i.l. sancim⁹ C.de test. et vbi ius hz clausulā derogatoriaz ad rescripta nō valēt ipsa rescripta nisi expressam mētionē faciāt de illo iure. de quovide p Abb. i.c. nōnulli. i.fi. ⁊.fi.de resc. nico. super.

b ¶Differentia inter legatū tacitū ⁊ expressuz. Adde ⁊ an differt iter legatum et donationē mortis cā. vide gl.no. in.l.q pcio. ti. pn.ff.de do. cā mor. ⁊ in.l.mortis cā.co.ti. Hic. super.

res solnat legatuz ad preiudicium creditoꝝ reuocabiť p actionē caluisianā vel per condictionē indebiti: vt in.l.qui autem.§.peff.que in frau.cre.⁊.l.fi.§.sed ⁊ legata.ff.si quis in frau.cre.quinimo etiā si non esset factum in fraudem creditoꝝ reuocaret tāꝯ solutū indebitū: vnde merito iurisconsultus hic dicit qō legatuz prenalet: q; libertas non vz ipso iure.sed legatum sic qō autē valeat legatum ipso iure possiunt esse multi effectus si forte testatoꝛ post testamentū efficeretur locuples ⁊ soluendo libertas autē cō cessa in fraudem creditoꝝ: ideo nō vz ipso iure: q; si semper competeret post mortem testatoꝛis esset irreuocabilis: ⁊ ideo pnoiꝫ q; non valeat sicut dicit in simili in.l.qui plene.ff.de ma.le gatum autem ideo vz q; nō est irreuocabile: vt.§.dixi. sed potest consuli creditoribus absqꝫ eo qꝫ sit nullū: q; istud legatū factum in fraudem potest habere aliqō interesse qō non sit nullū ipso iure: vt.§.dixi: ideo non sine causa iurisconsultus dicit qō prenalet libertati: hanc tamen sol.glo. pōderat hic Ang. ⁊ zſodo. ad duo primum est q; id qō heres recipit causa conditionis implendoz cōicari ⁊ solui creditoribus. Sed querit Ange. vtrum sicut hoc procedit in dubitanter de iure isto de quo heres tenebatur debitoribus etiam vltra vires hereditarias: ⁊ vt in patrimonio proprio: vt.l.si vniuerse.C.de le. ⁊ no.in.l.si creditoribus.ff.de separata procedat hodie de iure nouissimo ſm qō facto inuentario nō tenetur vltra vires hereditarias p.l.fi.C.de iure deli. ⁊ in effectu respondet distinguendo q; aut implementum conditionis debuit fieri ipsi tanꝯ heredi: ⁊ tunc debeat communicari creditoribus non assignat rationē sed potest assignari: q; hz istud qō dat causa conditionis implende non fuerit in hereditate tēpore mortis defuncti qō videtur requirere ter.in.l.si.in pnin.C.de iure deli. vt statim dicam clarius venit tñ accessorie ad hereditatez: ⁊ sic erit in eo eadem ratio qō in bis que erant in hereditate tpe mortis: vt.l.item veniunt.§.fructus. ⁊ qō ibi no.ff.de pet.hered. hoc enim videtur sensisse testator ex quo voluit solui vt heredi. Sivero conditio debeat impleri in eius persona: nō tñ in persona heredis: sed tanꝯ cuuislibet extranei: q; erat expressum nomē proprium ipsius: tūc dicit qō etiam de iure nouissimo nō tenebitur illud cōicare creditoribus: q; est patrimoniū proprium: ⁊ hanc distinctionē sequit hic paul. de ca. ⁊ p pcio dicto Ang. alle. ter. in simili in.l. reſcriptum. in pnin. ff. de dist. pig. sed Jo. de imo. impugnat vltimum verbum dicens qō cum intentio. l. fi. C. de iure deli. sit qō per inuentarium heres releuetur solum a damno vt. l. fi. §. ⁊ si prefatum. C. de iure deli. tenebitur istud communicare q; hec est amissio lucri non amissio damni. zſDibi placet opi. Ang. ⁊ do. Pau. per ter. in. l. fi. circa pnin. C. de iure deli. vbi dicitur qō olim erat concessum militibus adeuntibus: vt non tenerenť nisi pro rebus quas inuenissent in hereditate defuncti que constitutio postea extenditur ad omnes heredes facientes inuentariuz: vt ibi dicitur vnde quicquid dicebatur in illa. l. veteri. in noua cē setur esse repetitum que interpretatur veterem extensius in aut. de filiis ante dotalia instru. na. §. fi. ⁊ per Bar. ⁊. ff. de coniū. cum eman. li. l. j. ⁊. l. pretor. §. eritq;. de vi bo. rapt. Sed sine dubio hoc qō perciperet iste non tanꝯ heres: sed tanꝯ extraneus non dicitur vel esse inuentum in hereditate vel postea esse impēsum accessorie ⁊ venire in hereditate: ergo non debet cōicari creditoribus licet enim peruenerit ad eū occasione testamenti: nō tñ occasione hereditatis. ⁊ qō dicitur qꝫ heres releuetur a dāno per inuentarium: respondeo qō etiam hic incurrit damnū si etiam perderet lucrū quesitū: ⁊ iam vnitū proprio patrimonio ſm glos. in. l. j. §. si quis autem. ff. de iti. actuq; pri. ⁊ Barto. in. l. proculus. de acq. here. ⁊ alias plene declarauī. §. in hoc ti. ¶Scdo colligit Paul. de ca. ex ista glo. vnum casum qui est contra regulam positam in d. l. si vniuerse. C. de leg. in quo heres tenetur ad prestanda legata vltra vires hereditarias verbi gratia si legatarius esset iussus dare heredi causa conditionis implende tantum quantū illo cōputato vires hereditarie sufficerent ad prestādum legatū: qō dicitum potest intelligi duobus modis. Uno modo quo considera mus vtrum illud legatum pro quo fuit impositum onus aliqō dandi dicatur vltra vires hereditarias. Alio modo vtrum alia legata simpliciter relicta possint dici vltra vires hereditarias si computato eo quod datur ab vno legatario causa conditionis implende non excedunt vires hereditarias: ⁊ in vtroq; casu dicē dum est idem: nam in primo tantum videtur esse legatum quantum supereſt legatario vltra id qō dedit causa conditionis implende illud autem non est vltra vires hereditarias vt probatur in. l. non amplius. in pnin. ⁊ ibi dixi. §. eo. in secundo casu q; vt. §. declarauī datur causa conditionis implende circa patrimoniuz testatoris manifestum quod attento augmento legata non sunt vltra vires. ¶In glo. ponīta super verbo venerit ibi solu. ibi tacet ⁊c. ista solu. secundum Angel. ⁊ zſodor. hic continet vnum quod est valde singulare vz; quod licet alienatio voluntaria valide facta regulariter reuocet legatum: vt. l. rem legatam. de adi. leg. alienatio tñ voluntaria inutiliter facta non reuocat legatum precedens expresse factū: ſz legatū tacite factū bñ reuocat

ferā. Et ad istum ter. do tibi nonaz ⁊ elegantē responsionē absqꝫ diuinatione. ⁊ dico qō speciale est in casu isto qō translatio inutilis que sequit nō tollit legatū precedens: q; vnū econtra inducitur ſpāle fauore libertatis contra legatum vz; qō etiā si libertas precedat vel legatum sequatur prenaleat legatum libertatis. vt l. si idē seruus. j. ti. prori. Sicut ergo vnū inducit ℈ legatariū vbi adest fauor libertatis: ita vnū inducetur pro ipso cessante fauore libertatis: vt trāslatio vtilis non impediat legatuz: ⁊ per hec habes declaratam glo. tuam optime. ¶In glo. super verbo pigno re ibi vel ibi de equitate. ista solu. videtur contra mentem istius ter. ⁊ primo diuinat: imo est contra illam literaz quod probo qz ter. in. d. §. si quis seruum. dicit qō legatum non vz de rigore: sed de equitate: quia verba directa trahuntur ad fideicommiſ. ergo seruus non fuit datus generaliter pignori: q; libertas valeret di recto de rigore iuris. l. ab eo. §. alleg. in glo. sed ista solu. est cōtra nostrā literaz qō probo: q; bicin vna oratione determinanť tres casus in quibus dicit qō legatū prenalet libertati: ergo vniformiter videtur determinare: vt. l. si legatarius. de lega. iij. l. iam hoc iure. §. de vulgari ⁊ pupillari. sed in primis duobus exemplis legatum libertatis nullo modo habet effectum ergo similiter debet intelligi in vltimo casu: vnde potest dari alia solutio et melior vt dicamus quod verba directa non trahuntur ad fideicommissum isto casu sicut in. §. si quis seruum. quia istud priuilegiuz in casu nostri. §. fieret cum iniuria alterius: quoniam pro hoc in effectu annullaretur legatum: priuilegium autem in dubio sic debet interpretari non solum vt non damnificet alium sed etiam vt alteri non auferat lucrum quod alias sibi deberetur siue contmodum. l. si. §. merito. ⁊. §. si quis a principe. ne quid in loco publi. ⁊ lege cum filius. ff. de testamen. mili. ⁊ ista solu. optime procedit intelligendo ter. in. §. si quis seruum. in legato facto de seruo pignoꝛato ab ipso debitoꝛe: sicut videtur intelligere glos. hic. et lege seruo tuo. C. de ma. te. dum alleg. illum ter. pro contrario nostro qui loquitur proprie de debitoꝛe legante libertatē seruo pignoꝛato: sed in dicto. §. si quis seruo. glos. reprehendit istam lectad istum ter. dicit enim quod est contra istam. l. exprese vnde intelligit quod ibi libertas fuit data seruo pignoꝛato a creditoꝛe qui habebat seruum pignoꝛi in quo propter ius qō habet in re speciale est qō verba directa trahuntur ad fideicommiſſum ⁊ sic illa. l. non obstaret huic. §. ⁊ hunc intellectum sequitur Joan. de imola in. l. centurio. ff. de vulgari ⁊ pupillari. in illa difficili. qvtrum substitutio facta verbis directis obliquetur post puberta tem: ⁊ ibi tenet expresse per istuz. §. qō qñ libertas relinqueretur a debitoꝛe seruo pignoꝛato verba directa non traherentur ad fideicōmiſſum. Sed cōtra istā differentiā arguo sic: si verba directa trahuntur ad fideicōmiſſum ppter ius pignoꝛis qō hz creditoꝛ in re: ergo multo fortius trahēda erūt ad fideicōmiſſum propter ius dominij qō hz debitoꝛ in seruo pignoꝛato qō est fortius sine dubio ℈ ius pignoꝛis: maxime qvere debitoꝛ possidet ⁊ nō creditoꝛ. vt. l. j. §. per seruuz qui pignori. ⁊. l. qui filium. ff. de acq. possef. vnde ista differentia videtur inanis cum reuerētia: ⁊ ideo melioꝛ videtur intellectus glo. quē ponit hic: ⁊ in. d. l. seruo tuo. ⁊ ad istū ter. rūde. vt. §. dixi ⁊ facit ter. pro opi. Joan. and. in. c. si pater. de testa. lib. vj. de qua per Bar. in. d. l. centurio in. j. questiōe. ⁊ ibi plene scripsi post zſoder. ¶In eadem glo. ibi hoc nisi seruus luat ⁊c. illa iura loquuntur in seruo instituto herede cum libertate vnde fauore testamenti: vt confirmetur ⁊ testatoꝛ habeat heredem videtur permitti qō valeat institutio si seruus seipsum luat siue redimat a pignoꝛe. Sed ista ratio non videtur esse: nec tantus fauoꝛ quando sola libertas relinquitur per viam legati: vnde forte illa iura non haberent locum in isto casu: ⁊ hoc sentit Joan. de imo. super ista glo. ⁊ ad ea que diximus in secunda gl. super verbo in fraudem. Adduerte declarationem causa. qꝫ posset dici quod non interest legatariꝰ legatum habere effectuz si testatoꝛ efficeretur soluendo: nam illo casu cum testatoꝛ efficeretur soluendo etiā conualesceret legatū libertatis: sicut conualesceret institutio vt liter facta ſcōm Bar. in. d. j. ff. de regu. cato. ad intellectum. l. qui soluendo non erat duos appollonios. §. de heredinsti. ⁊ sic legatū nō haberet effectū: qꝫ prenaleret libertas: vñ hoc interesse nō videť considerabilis in legatario. Sed ad hoc pōt responderi bene sicut diximus in vlti. glo. soluēdo contrariū. l. generaliter. §. si qs seruū. qō libertas que a principi. fuit nulla in isto casu. non conualidaretur in isto casu: ne fieret iniuria legatario cuius legatum semper fuit validum.

Si statu liberum. Expedit heredi rem cuius dominiuz est resolubile magis soluere ℈ estimationē rei: q; resoluto dominio heres in nullo remanet grauatus hoc dicit. Secūda ibi: ipsum vero. ¶Nota istum tertium iuncta glo. prima quod sicut omnino aliud p alio non potest solui inuito creditoꝛe quando id quod soluitur est penitus diuersum ab eo qō erat in obligatione. vt. l. si. §. appellata. ff. si certum petatur. ita nec id quod fingit esse idem cuz re que est in obligatiōe: sicut est estimatio respectu rei que ficte censetur idem cum re. vt. l. si stipulatus. ff. de fideiuſ. ⁊ per Bar. in lege. j. in princi. ff. de act. em. ⁊ tetigi in. l. cetera. §. si duobus. supra. eo.

¶Secundo no. qō qñ heres solnit estimationem rei legate cuius ius est resolubile propter conditionis euentum: licet postea illud ius resolnatur estimatio semel resoluta non repetit ⁊ est rō scōm Jo. de imo. ⁊ bene qz heres q scit rē legatā habere ius resolubile per qō extinguit legatū nō soluet veraz estimationem rei: sed quantū estimaretur illa res hoc modo affecta in isto dubio: euentu: vnde qui soluit estimationē: nunc videt quodam modo emisse dubiū euentū futurū: sicut dicitur in. l. lucius. §. fi. j. ad trebel. ⁊ ideo si euentus male eueniat qz ius in re resolnatur dz sibi imputare q emit euentū incertū ſm zſodo. ⁊ bene per. l. si iactū. cū materia. ff. de contraben. emptio. ⁊ hoc est verū si heres q solvit estimationē sciebat conditionē ⁊ qualitatē rei: si aūt ignorabat tunc qz vť emisse rem simpliciter ⁊ pleno iure soluendo estimationē deberet euictio ⁊ sic estimatio esset restituēda a legatario ⁊ hanc distinctionē dicit Pau. de ca. esse equam ⁊ ad hoc secundum membzū addit q; habent in. l. litis estimatio. ff. pro empto. Tu potes adducere ea q; scripsi post eū in. l. serui electione. §. fi. §. eo. vbi sequendo dicta Bal. in rub. de contraben. empt. dixi qō ille q; emit rē a venditoꝛe credēs eā esse propriā vēditoris vide tur eam emere pleno iure nō respectu iuris pō habet venditoꝛ in ea re ⁊ sic, si ius illud resoluitur videbitur euicta res. vt. §. dixi.

6 ¶Ultimo no. qō in dubio testatoꝛ videt legare legando rē ius qō hz in re: vñ si ius illud extinguiť: extinguiť legatum concor. l. vroꝛ patrui. ⁊ qō ibi not. C. de lega. hic tñ extinguitur ius posſꝯ res peruenit ad legatariū. i. extinguebatur per motez testatoris sicut in. l. quam in rerum. §. j. supra eodem.

Si duos. Si testatoꝛ legat vni fundum ⁊ alteri vsusfructus eius alterius fundi heres cogitur redimere legatario vsusfructus viam ⁊ fundū accedere non potest. Secunda ibi: sed heres. ¶In gloss. super verbo redimere ibi idem est si fundum alienasset. ista gloss. loquitur obscure: quia non apparet quod alienauerit Joā. de imo. ⁊ bene dicit quod gl. potest exponi dupliciter vno modo quod intelligitur de legatario cui fundus simpliciter fuerat legatus ⁊ isto modo intelligēdo clare procedit ista litera: quia p alienationē a se factā nō minus remanet obligatus heredi p condi. inde. vel sine causa: nō em extinguere poterat ius tertij: vt. l. fina. de pac. Scdo modo potest exponi qō ipse testōr in vita sua alienasset: ⁊ tunc debes exponere gloss. isto modo qō idē esset ac si non esset facta alienatio quo ad hoc vt bene cogatur redimere viam ⁊c. sed non quo ad modum redimē di: quia si res non fuisset alienata ⁊ fuisset legata alteri redimeretur a legatario sine precio vt dictum est. In hoc autem casu ab eo in quē fuit alienata per testatoꝛē interviuos nō redimeret sine precio qz in actu inter viuos non vť reseruata seruitus alienati etiam si per aliū fundū non possit accedi: vt. l. in vendendo. ff. de contraben. emptio. ⁊. l. via constituti. §. fundus. de serui. ru. prc. ⁊ per Bar. in. l. j. infra de seruitu. lega. ⁊ idē esset si intelligeremus rem esse alienatam ab herede per eandem rationem. ¶Extra glo. opponit hic Jaco. de are. ⁊ Bar. fortiter vt hic per eum quorum dictis inquantū faciūt differentiam inter legatum tacitum ⁊ expressum. Ista differentia videtur confundi per ter. in. l. si fundum. §. qui fundum. j. eo. ⁊ per. l. pe. in pnin. ff. si ser. ven. vbi dicit quod seruitus in fundo legato videť constituta ipso iure fundo remanente penes heredem: nec vz responsio quam dat glo. in. §. si in fundo exponēdo verbum ipso iure quod etiam sequitur ibi Bar. quia illa est magna impropriatio ad text. ⁊ etiam videtur contra mentem litere in verbo non est secus vbi dicitur quod in casu precedenti de quo nunc dixi ita censetur constituta seruitus ac si duorum fundorum dominus alterum legauerit ita vt alteri seruiret que verba videntur significare legatum seruitutis expſſum: ⁊ tamen ibi dicitur quod idem est in casu precedēti in quo fuit tacitum: fateoꝛ tamen quod ille v. potest etiam impropriari vt intelligatur quod vnus fundus fuit legatus vt alteri serviret ſcilicet ex tacita voluntate: sed hoc non videntur sonare vero aliter. Preterea ter. in lege penul. si serui. vendi. dicit in eo casu qō seruitus debetur fundo. in casu autem sequenti vbi dominium nō fuit translatum ipso iure in fideicommiſſa. dicit quod seruitus debet constitui per heredem in traditione: et sic manifeste datur intelligi quod in primo casu erat constituta ipso iure alias non esset differentia inter primum casum et secundum: hoc etiam important verba litere dum dicunt quod seruitus debetur fundo in primo casu: nam per hoc datur intelligi quod ipso iure erat acquisita: nam actio personalis ad constituendum seruitutem faceret debitum deberi persone cuius esset res non ipsi rei. Unde potest dari alia solutio: elegans ad istum tertium quod quando relinquitur via vsufructuario non censetur sibi relicta seruitus: quia seruitus seruitutis constitui non potest. l. j. ⁊ ibi not infra de serui. lega. sed quedam facultas eundi per locum in quo via relinquitur. ita probat textus in. l. ij. §. recte. ff. si serui. pen. ⁊ hoc est quod dicit glo. quam ibi approbat Bald.

Universidad de Deusto
Biblioteca

in.l.iij.§.qui habet haustum.de serui.rusti.predio.qr ergo facultas que nō est seruitus? plus facti ꝫ iuris sicut difficilius trāsit de persona ad personam: vt in.§.sed factum insti.de stipu.ser. plene in.l.qō ?z.de ver.ob.ꝛ in.l.si quis stipulatus fuerit.eo.titta non causabitur ipso iure ex ultima voluntate ita faciliter: sicut seruitus que cōtinet plus iuris: sicut plene declarat Barto. in.l.ij.in prin.vel in.§.j.de verbo.obli.ꝛ sic limitabitur singu.l. si patrem.§.si per fundum.ff.quemad. ser.amit.Si tamen velis tenere opi.Jacobi de are.ꝛ Bar.ꝛ impropriare iura in oppositum allegata: tunc est respondendum ad dicta.d.Jo.quibus respondeo bniter duobus modis.ꝛ primo quod quamuis legatum censeatur statim acquisitum post mortem legatarij: ordine tamen intellectus non temporis prius videbitur constituta seruitus in re legata: deinde fingetur translatum dominium in legatarium vt sit constitutio seruitutis valeat sicut dicitur in simili casu in.l.quoties.§.si quis ita.ff.de bere.insti.q qñ libertas ꝛ hereditas relinquitur seruo: ly ista simul tempore competāt: potritate tamen ordinis ꝛ intellectus secundum Bal.ꝛ Ang.ibi cē setur procedere libertas: alias secus non posset esse heres: ꝛ ista est optima responsio vel potest dici vt dicebam heri in voce qō a tempore mortis legatarius non fingitur vniuersaliter esse dominus: sed quo ad quosdaz effectus: sicut plene declarauī in ista eadē.l.§.j.ꝛ sic relinquitur quod res reperitur in dominio testatoris tempore mor. nec videtur imposita seruitus rei aliene. Sed fortius obstat opi.Bart.quia si seruitus videt imposita tempore mortis: tunc rei testatoris videtur sequi absurditas qō sit imposita seruitus rei testatoris: vt serviat alteri rei ipsius testatoris: quoniam cum dies legati vsusfructus non cedat nisi ab adita hereditate: vt.l.j.quando dies vsusfru.le.ce.ꝛ.l.sivsusfructus. in prin.j.quando dies leg.ce.cum si.ergo ante aditam hereditem reperitur in hereditate plena proprietas ꝛ dominius rei in qua est legatus vsusfructus: ꝛ sic videbitur constituta seruitus in re testatoris rei eiusdē testatoris quod est impossibile: vt.l. quid.ff.communia predio.ꝛ ?.l. in re communi.de serui.vba.ꝑdi.Sed ad istud potest dupliciter responderi primo quidem q seruitus non videbitur constituta pure ꝛ simpliciter: sed sub cōditione cum dies vsusfructus legati cedat.potest autem cōstitui seruitus sub conditione suspensiua: licet non sub conditione extensiua: vt plene declaratur per glo.ꝛ Barto. in.l.seruitutes. la prima.ff.de serui.ꝛ est casus in.l.existimo.§.j.de verb.ob.ꝛ marime cum apponitur conditio sine qua cōstitutio seruitutis nō valeret sicut cum stipulatur rem meam si mea esse desierit: vt.l.si rez meam ꝛ quod ibi per gloss.ff.de ver.obli. videtur autem in ista constitutione subintellecta ista conditio quia cū testator videat legare iter cum vsufructu ex ipsa causa limitatur ꝛ restringitur oppositio seruitutis: vt videatur facta in eum casum: vt lege cuz pater.§.dulcissimis.ff.de leg.ij.ꝛ.l.pater.§.predium.ff.de leg.iij. marime quia sic debet interpretari dispositio ne reddatur inutilis si esset inutilis vbi non videretur apposita cōditio vel tempus: vt plene declarauī post Bar.in.l.cum filio.§.eodez.ꝛ ista responsio est optima vel posset dici quod licet tēpore mortis ytraqz res esset testatoris: tamen quia respectu vsusfructus res erat necessaria de bonis testatoris incontinenti scilicet post aditam hereditatem habeatur perinde quo ad hoc: vt possit constitui seruitus ac si iam erisset patrimonium testatoris: sicut dicit ter. no. in simili in.l.si.§.pe.C.de bo.q̄ liber.per quē Bal.in.l.ylti.ff. de condi.insti.ad intellectū.l.placet.ff de acqui.here.dixitynum notabile verbū: vt ibi per eum.ꝛ licet gl.in hoc teneat contrariū in.l.si quis duas.§.duas.ff.communia predio.vbi in declaratio ne tertius manifeste ostendit quod proprietas vtriusqz rei que est statim trāsitura ad alium consideratur ad impediendam constitutionem seruitutis. Ego tamen in casu quem ponit ibi glossum solitus tenere contrarium per.l.si cum duas.ff.eodē titulo. ꝛ per.d.l.si.in fi.§.allegatam. Jsta tamen solu. non est tuta in casu nostro: quia cum incertuz sit quando debeat adiri hereditas non potest dici esse certum cum res sit incontinenti recessura de patrimonio testatoris: ꝛ sic videtur impediri constitutio seruitutis arg.l.sufficit.de condictio.inde. Tene ergo primaz solutio. que est tutior.

Summarium.

1 ¶ Testator quando legat rem simpliciter non obligatur heres ad rem dari: sed simpliciter ad rem tradi.

Si a substituto. Si res legata sub cōditione emif a legatario nō extinguit legatū ēt si legatari? eaēdē res alienat. hoc dicit secundum communem intellectum. ¶ In glos. super verbo anteꝫ ibi: marime. scilicet subaudi. Aduerte diligenter ad ter. quia ista dictio anteꝫ non ponitur ad actum emptionis ipsius rei legate facte per legatarium: nam tunc bene esset subaudiendus maxime. nam idem esset si scienter emisset sed ponit ad actum alienationis facte per ipsum legatarium in quo non est subaudiendum: marime. salua reuerentia gloss. nec iura allegata hic in gloss. in isto casu aliquid probant quod post alienationem factam a legatario scienter legatum duret. vnde possumus dicere ꝛ erit iste casus no. quod si alienatio fieret a legatario post sententiam legati sibi facti. siue adhuc pendeat conditio: siue sit purificata: tunc legatum extinguitur: quia alienando videtur fecisse adueniente conditione res testatoris non possit sibi prestari eo modo quo testator prestari voluit. scilicet tanꝫ rem ipsius testatoris. vnde sicut alias res periisset culpa ꝛ facto legatarij sine dubio nihil sibi deberetur: ita ex quo per factum suum est sublata facultas, ficte traditionis que videretur fieri de re testatoris ex causa legati: vt.l.fundo.ff.ad.l.fal. imputet sibi legatarius. si eā nunc heres cogeretur soluere estimationem: vel redimere rem alienam grauaretur in plusꝫ si solueret rem testatoris vt patet ex no. insti.de leg.§. non solum.ꝛ in.l.cum alienam.C.de leg.ꝛ sic limitatur singulariter.l.fundo.j.ad.l.fal. quod no. Bart.in.l.iij.§.ex pluribus.ff.de acqui.pos.vt intelligamus quod causa emptionis conuertitur in casum legati quā do res tempore conditionis existentis erat penes legatariū vel quando non erat penes eum absqz sua culpa: quia fuit alienata ignoranter ab eo quod semper tenebis menti: quia optime probatur in isto tex.ꝛ est dictum nouum. Tetigit etiam hic Jo. ande imo. quando res fuit legata pure a legatarius emit eam ignoranter vel scienter quid iuris ꝛ in vno casu rrpiebēdit dicta Dy. qui plene distinxit in ista materia in.l.qui rome.§.duo fratres. de verbo.obli. de quo dic vt ibi per Barto. qui plene examinat articulum. ꝛ traditur in.l.huiusmodi.§.qui seruum.j.eo. vbi melius cadit materia.

Heres seruum. Qui tenetur ad prestandum rem in genere ex vltima voluntate vel ex cōtractu debet cauere: ita quod res efficiatur irrenocabiliter eius cui datur: secus si legatur certa res simpliciter vel promittitur tradi per stipulationem.b.d.cum.l.seq. Secunda est ibi sanitas autem. Tertia ibi: si vero. Quarta ibi: que de legato que est ¶ l.seq. ¶ Mo. quod licet heres teneatur quando est grauatus ad prestandum rem in genere soluere rem mediocrem vt lege legato generaliter.§.eo.non tamen videtur minus soluere rem mediocrem si offert animal vel hominem non sacrum: de quo mirātur hic ¶ Mod. quia res que offertur posset esse taliter infirma quod non solum posset dici mediocris: sed non expediret eam habere vnde ipsi intelligunt istum tex. quando prima facie seruus non videbatur infirmus ꝛ heres ignorabat infirmitatez ipsius. Jta supplet do. Pau. hic vnde nihil est quod imputetur heredi si solui eum qui videbatur esse sanus nec postea detecta infirmitate legatarius agere redhibitoria: quia illa actio non habet locum rebus quetitis ex causa lucrativa: vt.l.ad res donatas. de edilicdic. secundum Pau. de cast. hic. ꝛ hec dicit posse esse vtilia: quia aliquando testator vrori sue legat vnam seruam: ꝛ potest dubitari in traditione vtrum heres teneatur promittere quod sit furtis ꝛ noris solum. Jtem vtrum teneatur tradere eam suam: ita quod non egrotet. nam pecisio colligitur ex expressis. ¶ Secundo no. singulariter ꝛ semper tene menti secundum Bar. qō quādo testator legat rem simpliciter heres non obligatur ad rem dari: sed simpliciter ad rem tradi ꝛ ideo si res auocetur a legatario non tenebitur heres de euictione. ¶ Secus est secūdū Bar. si testator expresse iussisset heredem rem dare: quia tunc teneret promittere de euic. Et ex hoc datur singularis limitatio ad ea q̄ habentur in.l.ij.C.de eui.ꝛ in.l.j.C.de iure do.ꝛ in.l.aristo.in prin. vbi per Barto.j.de dona. vez quod licet donato: quando donatio incepit a promissione teneatur de euictione: vt in dictis iuribus istud est verum si promittat rem dare: secus si promittat rez tradere: quia tunc non tenebitur: vt in tex. nostro. ꝛ marime in.l. seq. ¶ In gloss. posita super verbo dare ibi, i. tradere ista expositio impropriat text. sicut vides licet doc. communiter sequantur eam. Preterea presupponit: sicut diri in notabilibus sequendo dicta bar. quod quando testator legat rem simpliciter videatur grauare heredem ad rem tradendam ꝛ non ad rem dandam: ꝛ dicitur esse falsum quia si in dubio in legato esset rem tradi ꝛ nō dari: ergo quando res esset extincta culpa heredis non posset peti ipsa res tanquam existens in obligatione: quia hoc pertinet proprie ad naturam obligationis rem dari: vt solenniter declarat Bar. punctualiter in legato in.l.si filio.ff.de dona. causa mortis. ꝛ in.l.stipulationes non diuiduntur. de verborum obligatio. sed hoc est falsum: quia imo re perēpta potest peti ipsa res: vt lege cum seruus.§.eod. propter naturam obligationis dandi secundum Barto. in .d.l.si filio. ꝛ videbis statim in.l. cum res.§. itaqz.j.eod. ergo non est verum quod in legato in dubio sit obligatio ad rez tradi: quia tunc re extincta succederet obligatio ad interesse etiam in contractu emptionis: vt plene declaratur in l.j.ff.de ac.em.per Bart. vnde ¶ Pe. de bella per. subtilis doctor cuius dicta refert hic Joan. de imo. ꝛ Barto. in loco statim allegando

gando dicit quod ille qui tenetur ad rem dari ex causa lucrativa sufficit quod transferat dominium dando: vnde licet postea tale dominium auferatur ab eo cui res est data non tenebitur de euictione quam opin. impugnant hic Joan. de imo. per.l. iulianus §.j. de verbo. obliga. Sed ille text. non loquitur expresse de causa lucrativa. vnde posset intelligi de causa onerosa fortius ergo facit text. quem isti non allegant qui proprie loquitur in legato in l. etiam. ff. de so. vbi dicitur quod si res euincitur debetur euictio preterea secundum Barto. in dicta.l.iulianus.§.primo. referendo ista dicta ¶ Pe. quando titulus lucrativus incipit a precedenti promissione: sicut in legato ꝛ stipulatione: de quibus hic semper ille qui tenetur ad dandum tenetur de euictione: vt not. in.l.ij.C. de euic.ꝛ in.l. aristo. in princi. vbi per Barto. de dona. Sed ista ratio posset euitari: licet sit multum colorata: quia ego intelligo illa iura quando ille contra quem agitur de euictione nullo modo transtulit dominium in recipientem: tunc enim ideo tenetur: quia nullo modo implebit id ad quod erat obligatus. Ergo prima obligatio non debet esse sublata: er quo nihil est impletum sed quando gtransfert dominium plene qō tamen postea auferatur ab eo cui fit facta traditio: sicut in casu.§. nostri inspecto tempore implementi dicitur implesse id quod promisit: quia vere inspecto illo tempore recipiens est dominus quod importabat verbum dare: vt.l.vbi autem.in fi. hic alleg. licet autem inspecto eñ tu de futuro non dicatur implesse promissa: er quo res potest auocari. similis distinctio fit in text.ꝛ gloss. in.l. sed ꝛ si quid.§. interdum. ff. de vsufruc. et in.l.gallus.§. videndum. ff. de lib. et posthu. vnde quia aliquo modo dicitur implesse ꝛ tenebatur ex causa lucrativa mitius agitur cum eo: vt satis sit implementum fuisse factum inspecto tempore implementi pro hoc facit quia in illo qui tenetur ad rem dari est aliqua differentia si transfert dominii: licet revocabiliter vel si nullo modo transfert: quia primo casu si ille qui tradit promittit de euictione liberatur a pristina obligatione: ꝛ tenetur euicta re ex noua obligatione. Secundo casu non liberatur ita solenniter distinguit Barto. in penul. col. in.l. si gs aliam. ff. de solu. vbi omnino est videndum ad intellectum horuz iurium ꝛ eorum: que tangit hic Pau. de cast. ꝛ quod ponit idem Barto. in.l. qui concubinā.§. si heres infra. de legatis tertio. multum tamen obstat huic opin. text. in dicta.l. etiam. de cuius itelectu dicam tibi in lec. sequen. sed solutio petri multum applaudet litere nostre: ꝛ est amica tertui: ꝛ quia vt vides est differentia inter eum qui promisit rem dare: ꝛ qui promittit tradere. Adde secundum Bald. hic ꝛ Joan. de imo. quod si res promittitur simpliciter: verbigratia promitto tibi fundum meum in dubio intelligitur quis promittere rem dare non rem tradere: nisi stipulatio interponatur super contractu de cuius natura venit rem tradi. Primum probatur secundum eos in.l.si ita distrahatur.§. fi. ff. de contraben. emp. Secundum in.l.si stipulatus. ff. de vsu. Sed ista est distinctio Bart. de verbo ad verbum in.l. si fundum certa die prestari. ff. de verbo. obliga. vbi alleg.l.si ita. prealllega. ꝛ.l. si filiꝰ in fin. cum gloss. sua. ff. de verbo. obliga. qō dictum est: ꝛ ego prius videram ꝛ postea inueni allegatum etiam per Pau. de castr. qui optime commentauit istum. §. et quia supra allegaui. l. etiam. ff. de solu. potest responderi fatendum esse quod quādo aliquid qō erat prestandum non est prestitum potest agi actio. ex testamento idest prima acti. vt illud prestaretur: sed per hoc non sequitur qō ille qui tenetur ad dandum ex causa lucrativa non liberetur sed dedit rem que actione personali potest auocari quod autem in legato simpliciter facto de specie veniat dari ꝛ non tradi: vt sentit Bart. probatur non destruendo literam in.l. si domus. §. de euictione. in princip. infra eodem. vbi dicitur quod si res legata est evicta agitur prima actione ex testamento: sed hoc non esset verus si legatarius esset obligatus ad rem tradi: vt plene declarat Barto. in.l. si quis aliam. prealllega. ꝛ in.l. eleganter. in princip. de pigno. actio. ꝛ in.l. qui concubinam. §. si heres. infra de lega. tertio. ergo i legato simpliciter facto venit rem dari: nisi restringas ter. in. §. de euictio. ad casum quando fuit factum legatum in genere: sed ista est magna diuinatio ad illum tertum. ꝛ etiam verba litere sunt in contrarium ibi res legata euincitur que videtur significare quod legatum fuit factum in specie: nam quando legatur aliquid in genere res non est simpliciter in legato. Sed facta specificatione seu alienatione rei illa videt fuisse legata magis quā alia quia vere fuit legata: vt plene declarat Barto. in.l. meuius. §. duobus. j. in titu. priori. ꝛ minus ista restrictio diuinat ad illum tertum. Sed posito sine preiudicio veritatis quod hic intelligatur esse in obligatione ad rem tradi ex causa lucrativa: ꝛ sic non debeatur euictio secundum Barto. aduerte diligenter quia do. Pau. de cast. bi dicit istum tertum esse intelligendum quando seruus obligatus ad noxam fuit legatus ignoranter a testatore: nam si ipse fuisset legatus scienter: tunc si euinceretur propter noxam teneretur heres de euictione per.l. cum alienam. C. de leg. et per.l.si res obligata. j.e. ꝛ licet ipse dicat hoc in testatore sciēte de mente tamen sua videntur esse per.ll. quas allegat. quod idē esset si testator legasset ignoranter: ꝛ tamen deberetur euictio: sicut cuz legatur persone coniuncte. vt dicitur in.d.l. si res obligata. in secundo responso: ꝛ in.d.l. cum aliena. sed iste intellectus non videtur stare posse secundū eum: quia quando res aliena vel que potest auocari legatur extraneo ab ignorante regulariter legatum dicitur esse nullum: vt.l. cum alienam. C. de leg. vnde tert. dicit in §. non solum. insti. de leg. quod res aliena ignoranter non potest legari. Si legatum est nullum: ergo res legata non debuit prestari cuius contrarium hic dicitur. ¶ Ad istud ipse respondet no. qō legatū rei aliene factum ignoranter nō valet quo ad hoc vt quis teneatur redimere vel prestare extimationem: sed bene valet quo ad hoc vt si res est penes testatorem vel heredem eā teneatur tradere: prout est nec tunc tenetur de euictione: sed ista responsio nō erat necessaria ad istum tertum. nec ad.l.si res obligata. j.e. quia in istis iuribus res non erat aliena: sed testatoris ꝛ heredis tempore traditionis: vnde licet posset auocari: quia tamen ius competebat tēpore testamenti: ꝛ traditionis non est dubium quod legatum valebat: ꝛ ideo ter. in.l.si res obligata. j.eo. nō dicit quod in casu illo legatum non valeat sed quod onus soluendi pertinet ad legatarium nisi legatum remaneret omnino inutile: vt ibi dicitur relinquitur tamen elegans dubitatio quo ad intellectum. l. cum alienam. vtrum valeat legatum saltem respectu possessionis que est penes testatorem ꝛ heredem. super quo do. Pau. tenet qō si fundat se cum isto tert. qui loquitur in alio casu: vt modo dici. Tu vero considera tres casus super isto nouo articulo: nam aliquando testator qui nō est dominus aliquo modo: nec habet ius in rebabet tamen actionem realem pro re: tenetur et ille qui possidet titulo ꝛ bona fide cui competit publiciana: ꝛ tunc dicendum est sine dubio quod legatum valet per quod transfertur ipso iure publiciana in legatarium que competebat testatori. casus est clarus in.l.j.in fi.cum.l.seq.ff.de pub.per quem tert. ita tenet Ange. reprobando ibi gl. in.l. cū sponsus.§.j.eo.ti. Aliquando nulla competit actio realis: ꝛ tunc considera quod aliquando ille qui habet solam possessionem habet eam taliter quod per remedium possessorium potest auocari ab altero: ꝛ tūc qr non videtur possessio esse penes heredes: sed penes illū qui potest auocare: vt.l. non videtur. ff. de acqui. pos. potest dici quod legatū nullo modo valeat: sicut dicit text. in.l.si in emptione.§. rei sue. ꝛ qō ibi per Bar. ff. de cōtrahē. emp. vbi est casus not. qō ille q potest auocare possessionem: ꝛ ab eo emere: quia videtur esse sua: sed forte posset dici quod ista fictio habet locum ꝛ consideratur respectu eius qui potest auocare possessionē sed non respectu tertij: vnde forte pōt dici in hoc casu: vt in casu sequenti videlicet quando possessio nō potest auocari per remedium possessorium. Jn quo videtur esse distinguendum quod aut testator expresse legat ipsam possessionem vel ius possessionis ipsius rei: ꝛ tunc vera sit opi. do. Pau. quod valeat legatum ꝛ tenebitur tunc heres defendere legatarium respectu possessionis secundū Barto. in.d.§. rei sue. Aut testator legat simpliciter rem: ꝛ tunc videtur quod illud debeatur qr ius possessionis non videt ius in re. Unde sicut ille qui emit rē simpliciter videtur habuisse respectum non ad possessionem: sed ad proprietatē: vt dicit text. no. in.d.§. sue rei. ꝛ probatur optime ꝛ ibi hoc declarat Bart. in.l.si rē aliquam. secūdo responso. ff. de acquirenda possessione ita dicendum erit in legato arguendo de contractibus ad vltimas voluntates. iuxta .l. seruum filiꝰ. §. dominus. §. eo. Et aduerte quia licet hic per hanc interpretationē annullatur legatum: ita in.d.§. sue rei. annullatur venditio. ꝛ per hec habes istum articulum declaratum: mihi tamē placet lectuquam prius tenui videlz quod hic in vtroqz casu intelligatur esse in obligatione ad rem dari ex causa lucrativa: ꝛ tamen liberetur quis si dicta res possit auocari. Intellige quando res nō erat affecta aliquo iure reali propter quod posset in totum auocari: sed ad eam poterat agi personali actione vt hic. nam quando res esset affecta iure pignoris vel hypothece: quia tempore traditionis res nō trahitur libera. ideo nō videtur plene tradi. ꝛ ita est quod licet regulariter non possit agi de euictione: nisi post rem evictā posset tamen agi vt res obligado liberetur. vt traditur in.l.j. ꝛ.l. ex.predijs de euictionibus. plus est ergo rem esse affectā iure realī quā rem posse peti actione personali. Unde licet quo ad effectum postqz res fuit auocata ista remedia equiparentur vt videtur velle ter. noster in versi. sicuti. quantum tamen ad liberandū heredem a principio non est idem.

Summarium.

1 ¶ Cum pecunia debetur in specie etiam ex mora veniunt usure pro illa pecunia relicta.

2 Res legata prestari debet in loco vbi relicta est.

Cum res legata. Dividit tota ista.l. in duas partes principales. Jn prima parte ponit qualiter res legata debeat tradi. Jn secunda qualiter culpa heredis per quā periit res legata debeat extimari. Prima pars usqz ad.§. Jz si stichꝰ.

Universidad de Deusto
Biblioteca

sub diuiditur in tres: quia in prima ponitur qualiter res legata in specie sit soluenda. ¶In secunda ibi si petatur ponit vbi sit soluenda res in genere. ¶In tertia ibi: itaq; ponitur qñ res nõ põt ꝑstari ex culpa vel sine culpa heredis qd iuris. ¶†No. ter. ibi vsuras. ⁊c. iuncta prima glossella qõ etiam quando pecunia debetur in specie ex mora veniunt vsure pro illa pecunia relicta: idem probatur in. l. ſi. ⁊. iñ. C. depo. ⁊ in hoc pecunia que relinquit in specie non fortiter omnino naturam speciei sed in aliꝗs sic: vt. l. sed ſi certos. ℈. eo. ⁊ in. l. ſi creditor. ℣. ff. de pecu. ⁊. l. plane. ℣. sed ſi certos. ℈. eo. nam ſi fortiretur naturam speciei in hoc vsure non conuenirent: vt videbis in glo. ¶†Secundo not. ex isto tert. iuncto prin. cum ſi. ante verſi. sed ſi res. qõ ꝙuis fructus ex re legata que est propria testatoris debeatur ante moram a die adite hereditatis: vt. l. herẽnius. ff. de vſur. ⁊. l. ſi tibi homo. ℣. cum seruus. ℈. eo. vſure tamen que sunt fructus penitus industriales ⁊ ciniles non debentur niſi post moram: ⁊ idem videtur esse in aliꝗs qui accesſorie venirent ad legatum: vt videtur probare ista litera que loquitur propie de rebus testatoris: ⁊ tũ cõtrariũ videt dici in. ℣. cũ seruus. vnde dic vt ibi. ¶†Tertio no. ibi: vbi relicta est ſtc. qõ res legata debet preſtari in loco vbi relicta est qõ verbum potest[a] exponi dupliciter ſcõm verbũ ſenſum vno modo ſcõm glo. hic ⁊ vbiqꝫ vt exponamus vbi res relicta est id est vbi res ipſa tẽpore iudicij exiſtit niſi aliunde fuerit translata per dolum heredis: vt. ℈. dicit. Sed iſta expoſitio nõ videt bona: qr iſte caſus ponitur poſtea particulariter in verſi. ſeq. sed ſi aliter ⁊c. vnde melius potes exponere qõ debet ſolui vbi relicta est id est vbi testator moriens eam reliquit hoc est vbi erat tempore mortis teſtatoris: ⁊ tũc verbum ſequẽs determinabit nouum caſum quid ſi tempore mortis erat in vno loco ⁊ poſtea transferatur ad alium. †Quarto not. ibi vel vbi verisimile est ⁊c. qõ illud dicitur propie eſſe ex voluntate alicuius qõ colligitur ex verbis diſpoſitionis quam facit illud aũt qõ ex mente potius quã ex verbis colligitur nõ dicit eſſe ex voluntate propie: vt patet ex iſto ter. in quo inter iſta duo ponit alternatiua tanquã diuerſa: licet ergo illud dicatur eſſe ex. l. quod est ex mente. l. vel ex teſtamento qõ est ex mente teſtatoris: vt. l. tertia. in prin. ⁊ ibi per Bar. ff. de leg. tut. ⁊ per eundem ⁊ ff. de or. in. l. pretor. ℣. hoc interdictum. ff. de no. oper. nuncia. non tamen dicitur ex voluntate propie qõ est menti tenendum. ¶Quinto no. in verſi. sed ſi alibi: quod heres qui transtulit rem per dolum nõ ſolum ponitur in hoc vt cogatur reducere rem ad locum: vnde est facta translatio ſi legatarius vult. Sed etiam legatario petente cogitur eam exhibere in loco iudicij: ⁊ idem probatur in. l. quod legatur. ff. de iudi. ¶Sexto no. in verſi. itaq; qõ quãdo res legata perit culpa heredis videtur poſſe peti extimatio nõ ſolum res ipſa: ⁊ hoc tenet Bar. hic ⁊ in. l. ſi filio. de donatio cauſa mortis. ⁊ in. l. ſtipulationes nõ diuiduntur. de verborum obligationibus de quo dicetur in glo. ¶In gl. ſuper verbo relicta aduerte quia ego. ℈. in notabilibus expoſui id est vbi erat tempore mortis defuncti ſed glo. in. l. cum seruus. ℈. codeꝫ videtur exponere vbi erat tempore teſtamenti: ⁊ iſta expoſitio est vera ⁊ probatur in. l. ſi seruus legatus. in principio. ℣. eo. in ratione litere quam ibi aſſignat: dicitur enim ibi qõ ſi seruus legatus fuit poſt teſtamentum factũ in vita teſtatoris heres debet eum perſequi ſumptu ⁊ periculo legatarij: ⁊ quare ſumptus ⁊ periculum pertineat ad legatarium aſſignat rationem: quia ipſe erat obligatus dare rem legatã vbi erat quod est de neceſſitate intelligendum ſcilicet tempore teſtamenti: vt ratio concludat. nam ſi intelligeremus vt tempore mortis: tunc quia mortis tempore iam seruus erat in fuga: ſequeretur totum oppoſitum quod heres teneretur perſequi ſumptibus propꝫs ⁊ periculo: vnde vt ratio concludat intellige vt diri ⁊ exponi iſto modo ter. debet preſtari res vbi est relicta ſubaudi preſtari id est vbi teſtator voluit eam preſtari: et hoc ſignificat verbum relicta videtur autem voluiſſe eam preſtari vbi tunc erat ſcilicet tempore teſtamenti: ideo autem ſubaudio verbum preſtari ne ſi non ſubaudiretur hoc verbum iſta verba viderentur ſignificare qõ in loco vbi teſtator fecit actum legãti id est vbi fecit teſtamentum res preſtari debet ei quod nõ est verum: vt. l. qõ legatur. in princip. ff. de iud. ¶In glo. ſuper verbo petitur ibi de iure ⁊c. hanc glo. ſcilicet cum ter. ¶Inducit hic Ang. ad queſtio. de eo qui promiſit generaliter ſoluere in quocunqꝫ loco. nam dicit quod per iſtam clauſulam generalem non tenebitur ſoluere ſi reperiatur in loco tanquam aduena ſtatum receſſurus: verbigratia nauigando: vt. l. heres abſens. ℣. ſi. ff. de iudi. vel ſi locus ille non ſit tutus ad manendum ibi: vt. l. de etate cum ibi not. ff. ad trebel. sed domi. Joan. de imo. inclinat contrarium ex eo: quia debet imputari ſibi qui ſic generaliter ſe obligauit argumento. l. ſi quis domum. ℣. primo. ff. loca. Tu autem aduerte quia intentio Angeli est declaranda aliqualiter priuſquam videamus vtrum ſit vera non enim volnit Ang. dum ponit exẽplum de eo qui trãſit nam per locum quod prouiſio facta de ſoluendo vbiqꝫ reſtringatur ad loca idonea vel non valeat: imo vnlt ex hac promiſſione generali conſtitui forum in quolibet loco: ſed non in omni caſu. ⁊ iſta est cõmunis opi. qr iſta promiſſio generalis ſufficiat ẽt ſi nullus locus ſit ſpecificatus: vt plene declarat bar. in. l. ſi conuenerit. de iuriſdi. om. iudi. ⁊ plenissime per. d. Anto. in. c. j. extra de iudi. Unde intẽtio angel. est quod ſi ille qui promiſit ſoluere vbiqꝫ reperiret in alio loco non receſſurus incõtinenti poſſet ibi conueniri virtute talis promiſſionis. Secus ſi eſſet receſſurus incontinẽti: ⁊ hanc opi. clarius iſto modo ponit. d. Bald. in. d. l. ſi. ℈. sed ⁊ ſi quis. C. cõmunia de le. ⁊ potuit eſſe motiuũ coꝛ tale: ſi cut colligit ex. l. quã allegat. qr ille qui promittit ſoluere in locoꝝ ibi cõtrariſſe quo ad hoc vt ibi ſortiat foꝛ. vt. l. iij. de bo. auto. iudi. poſ. ⁊. l. contrariſſe. de ac. ⁊ ob. Sicut ergo ſi vere quis contraheret in loco non poſſet ibi conueniri quãdo eſſet ſtatim receſſurus vt. l. heres abſens. ℣. pe. ⁊ ſi. de iudi. ita ille qui ſicte vꝫ Iriſſe nõ ℨberet ſoũ: niſi ſic ℨberet sicut ſi ibi cõtrariſſet vere. i. quãdo nõ eſſet ſtatim receſſurus poſt contractũ: ſed contra ipſum est glo. ordinaria in. c. roma. ℣. contrabentis in ver. reſpondere. de fo. cõpe. lib. vj. ℌ dicit qꝫ ℨbens q est receſſurus de loco pone ibi cõueni ſi ſi promiſit ibi ſoluere: ſed dicta Baldi poſſent euitari: quia ibi interuenit vtriuſqꝫ. ſ. cõtractus verus ⁊ promiſſio de ſoluendo. hoc aũt nõ interuenit: niſi promiſſio de ſoluendo hec tũ opi. confundi tur per ea que ſcribit bar. no. in. l. heres abſens. ℣. j. vſus fi. vbi dicit qꝫ licet ſtatim ℨbens ſit receſſurus de loco nihilominus potest conueniri in loco pro bis de quibus videtur actũ: vt ibi expediantur: ⁊ ideo infert qꝫ ille qui promittit ſoluere in certo loco ſemper ſortiẽ ibi fori non diſtinguendo vtrũ ſit receſſurus incõtinẽti: vel nõ qr propter deſtinatã ſolutionẽ in loco videtur actũ: vt qñ qs inuenitur in loco vbi ſoluat alleg. ter. in. ℣. ſi. ciuſdẽ. l. et iſta est mẽs iuriũ ſine dubio õ ſimpliciter voluit qꝫ in loco deſtinate ſolonis poſſit cõueniri ſi ibi inuenitur. †In ſcõo aũt exẽplo poſito pangit de eo qui inuenitur in loco: ſed non põt ibi morari tute: vt rũdeat agnati vel ꝓpter peſtem[c] vel ꝓpter ruſticitatem vel inimicitias credo dictũ ſuũ eſſe verũ quãdo nõ eſſet cauſa in qua nõ teneretur cõſtituere procuratoꝛẽ de quibus in. c. querelã. extra de procur. vꝫ quãdo ſubeſſet eadẽ cauſa in procuratoꝛe que in domino quia in generali promiſſione non videtur venire id qõ in ſpecie quis nõ eſſet conceſſurus: vt. l. obligatione generali. ff. de pigno. ⁊ in. c. in generali ſi de ſen. fuc. cõtro. inter do. ⁊ agna. vnde non videtur iſte generaliter promittendo velle includere hunc caſum. ⁊ iſta opinio potest ſuſtineri ⁊ est multum equa ⁊ tene menti iſta duo dicta ad notata in locis. ℈. allega. ⁊ pro iſto vltimo dicto facit qõ ponit. d. Ant. de bu. in. c. j. de iudi. ℈. allega. vbi dicit qꝫ iſta generalis promiſſio reſtringatur ad arbitrium iudicis vt non comprehendat locum qui ſi eſſet comprehenſus faceret reſultare aliquid abſurdum. Cum ergo hec promiſſio reſtringatur ad arbitrium boni viri manifeſtum est qꝫ bonus vir non arbitraretur reſponꝺendum eſſe in hoc loco: ⁊ hoc ſemper tenebis menti. ¶In ca. gloſ. ibi vbi est maior pars hereditatis petitio legati ſiue ſit in genere ſiue ſit in ſpecie ſine dubio potest fieri vbi est maior pars hereditatis: vel vbi heres habet domicilium quinimo ſecundum Bal. ſingulariter in. l. ſi. ℣. ſed ⁊ ſi quis. C. communia de leg. potest fieri in omni loco ſi teſtator ita diſpoſuit. Sed de preſtatione legati facti in genere ſiue in quantitate. Est aliqua dubitatio vbi debeat fieri. ¶Iam Joan. dixit in. d. l. quod legatum. qꝫ licet petitio poſſit fieri in domicilio heredis preſtatio: tamen debet fieri ſolum vbi est maior pars hereditatis per. l. fideicommiſſum. in prin. eo. tit. Sed iſtud repugnat valde huic tertui. ⁊. l. qõ legatum. ℣. j. ff. de in di. in quibus ſimpliciter dicitur qꝫ ibi debet ſolui legatum vbi petitur ⁊ hoc tenet gloſ. in. d. l. qõ legatum. ⁊ iſta dicitur eſſe veritas non ob. ter. in. l. fideicommiſſum in prin. quia ſi bene reſpicias ad illum tert. videbis qꝫ ideo vbi est maior pars hereditatis debet fieri preſtatio: quia ibi poteſt peti tale legatũ. dicitur enim in primo reſponſo qꝫ legatum debet preſtari vbi est maior pars ⁊c. poſt ea ſubiungit: ⁊ ita multis reſcriptis reſponſum est. vt ibi debeat peti vbi est maior pars hereditatis. Sed iſta reſcripta nihil facerent ad propoſitum preſtationis ſi alibi poſſet peti legatum in genere: ⁊ alibi deberet preſtari quod est contra illum tertũ. qui ex pluribus reſcriptis confirmat dictum precedens: ex quo datur intelligi hanc fuiſſe intentionem iuriſconſulti: vt ideo deberet preſtari vbi est maior pars hereditatis: quia ibi poterat peti quinimo ſecundum aliqua tempora debebat ibi peti: ſed poſtea additum est qꝫ ibi etiam poſſet peti: vbi heres habet domicilium: ergo etiam debebit preſtari: vt expreſſe dicit tert. noſter. qõ antez dicitur qꝫ ſi agitur reali potest peti res vbi est ſita dic qꝫ ſi res esset mobilis non ſemper poſſet peti res vbi inueniretur: ſed ita demum ſi non eſſet inde transferenda incontinenti: de quo dic vt plene no. in. l. ſi. C. vbi in rem act. ⁊ per Angel. eleganter in. l. ſed et ſi ſuſceperit. ℣. ſi. ff. de iudi. et aliquid tangit Barto. in. l. ꝺnon alias. ℣. ſi. ff. eo. titu. ¶In glo. poſita ſuper verbo. de reſtit. gloſſ. non ſolnit contrarium: ſed Barto. ſoluit dicens qꝫ imo ille. ll. concordant cum iſta quia heres tenetur cauere de reſtituendo ſed nõ de perſequendo. do. ¶Joan. de caſt. hic ſubaudit ad terrum quod heres teneturꝫ cauere de reſtituendo ſupple et de perſequendo.

Sed iſta

Sed iſta ſubauditio est contra glo. in. l. cum ſeruus. ℈. eo. quia in caſu. ℣. noſtri vꝫ qñ ſeruus fugit poſt mortẽ ⁊ aditã hereditatem non tenet cauere: niſi de reſtituendo. Sed ſi fugiſſet ante mortez teſtõis: qr tunc teneret cauere de perſequẽdo per. l. ſi seruus legatus. in pn. ℣. ſi. ¶Ibi tñ plus plz opi. do. ¶Pau. primo per ter. hic allegatũ per Bar. in. l. ſi filius. ℣. ſigs. ſolu. ma. vbi in ℨtu qui celebratur gꝛa vtriuſqꝫ dꝫ etiã ꝑstari cautio. Scõo qr ter. in. l. ſeruo legato. ℣. ſi. j. eo. per quẽ ſe fundat hic. d. ¶Pau. non loquit magis qñ erat incertũ añ mortẽ teſtatoris vtrũ res eſſet in rer natura qñ poſt. ¶Preterea ſi heres tenet perſequi vel cauere de perſequendo qñ ſeruus fugit ante mortẽ teſtatoris: ⁊ poſt teſtñ factum: vt in. d. l. ſeruus legatus. in prin. j. eo. non appet diuerſitas rõnis: vt eodẽ mõ non teneat qñ fugit poſt mortẽ ⁊ aditam hereditatẽ quo tpe debitũ erat iã, pductũ in eſſe per additionẽ hereditatis: ⁊ quaſi cõtractũ. Unde multo fortius ꝺz teneri qꝫ eo caſu cum ſeruus fugit in vita teſtatoris. ⁊ ſic anteꝫ legatum deberetur.

Sed ſi ſticibus. Electio que competit heredi in alternatiua debet cauere de ſoluendo altero ſi vnum eoꝝ in poteſtate redierit ⁊ quando res perit ſine culpa heredis ſolum tenetur cauere. Si vero cum culpa condemnatur pro re legata. Tenetur autem heres leuiſſima culpa: ⁊ poſt moram de interitu rei ſimpliciter. h. d. vſq; ad ſi. Scõa ibi: toties. Tertia ibi: ſed ſi ambo. Quarta ibi: item ſi fundus. Quinta ibi: culpa autem. Ultima ibi: item ſi fundus. ¶†No. primo ibi: toties ⁊c. iſta3 hic videtur probari qꝫ in dubio in alternatiua electio pertineat ad heredẽ cõtra ea que tenet glo. ⁊ cõiter do. in. l. lucio. j. ti. pri. ff. oꝺer. hic oi uerſimode reſpondent. ¶Pau. de ca. dicit qꝫ iſtud est intelligendũ quãdo verba erant directa ad heredem que ſol. aliqualiter diuinat ad ter. ¶Jo. de imo. dicit qꝫ ideo iſto caſu videt data electio heredi ne ſi daretur legatario poſſet afficere heredẽ incõmodo qꝫ te neretur ſeruũ electũ perſequi qui est in fuga. Sed poſſet dici qꝫ ẽt ſi electio competeret legatario legatarius nõ poſſet eligere ſeruũ fugitiuũ: vt preſtaretur ipſa res: ſed vt preſtaretur ſibi extimatio ne electio ſibi conceſſa redundaret ad ꝓiudicium alterius: ſicut hic cõſtituitur in heredẽ reſpectu legatarij: vnde ſi teneres cõmunem ſententiã quã tenet gloſſ. ⁊ cõiter do. cin. l. cũ seruus. ℈. eo. qꝫ quãdo seruus est in fuga poſt mortẽ ⁊ aditam hereditatẽ non teneretur illum perſequi de quo diximus in. ℣. ꝑce. in caſu iſto non ſequeretur iſtud inconueniens: quia hic loquitur de fuga facta poſt mortem. ſi autem tenes opi. ¶Pau. de ca. quam ſum ſecutus in. ℣. ꝑce. tunc iſtud inconueniens bone ſequeretur: ſed eſſet rũdendũ vt bene dixi. Tutior ergo est opi. d. ¶Pau. liz aliqualiter diuinet.

3 ¶†Secũdo no. ibi fortaſſis ⁊c. qꝫ qñ heres non fuit in mora ⁊ altera res ex alternatiua periſſet potest preſtare extimat. pro illa re ⁊ ex hoc datur intelligi qꝫ ille qui ſoluit extimatio. rei quãdo res non põt preſtari non videtur ſoluere aliud pro alio: qr ſi videret ſoluere aliud pro alio oĩno tũc potius deberet preſtari res que ſu pereſt ex alternatiua ⁊ limitatur per iſtũ ter. id quod habeẽ. l. ſi domus. ℣. qui confitetur. j. c. vbi ꝺz qr regulariter qñ heres potest preſtare rem legatarius nõ tenet recipere extima. qr iſtud est verũ ſi illa eadem res poſſit preſtari pro qua qs vult ſoluere extimatio nem. Secus ſi alia res poſſit preſtari per quam heres liberet ab oblõne: tunc eñ nõ prohibetur ſolui extimatio illius rei que ꝑsta

4 ri non potest. ¶†Tertio no. ibi cuz dãnatus est ſtatim: nam boc
a verbũ ſtatim[a] bic nõ intelligit ſine dilatione: imo debet dari modicum tẽpus heredi ad acquirendũ ſeruũ qui est in fuga qñ fugit culpa ⁊ non dolo heredis ſm Bart. ℈. c. ℣. j. ita3 per. l. ſi conſtante ℣. vꝛoz. ℈. ſo. ma. Et quo ter. iuncto cum iſto probantur due concluſiones. prima concluſio que probatur in. d. ℣. ſi vꝛoz. in primo reſponſo est iſta. Dictio ſtatim de ſui proprietate ſignificat ſine tẽpoꝛe ⁊ dilatione etiã modica: vñ in. d. ℣. ſi vꝛoz. mulier que fuit in dolo nulla aſſignatur dilatio qꝫ ſignificat verbũ ſtatim ibi poſitum. Facit optime quod habetur in auc. de inceſt. nup. in text. in glo. ℣. j. ⁊ text. in. l. in criminali. C. de iuriſ. om. iudi. ⁊ in. l. impera toꝛes. ff. de publi. Secunda concluſio notabilioꝛ ⁊ pulchrioꝛ elicitur ex iſto verſicu. iuncto. d. ℣. ſi vꝛoz. ſecundo reſponſo. videlz qꝫ verbum ſtatim ſignificat aliquãdo dilationem temporis ſed modicam ſecundũ ſubiectam materiam ⁊ ex boc probatur not. doc. Bart. quam ipſe poſuit in. l. res que. ℣. j. ff. de iure. fiſ. vbi dixit qꝫ iſtud verbum ſtatim appoſitum in. l. facit iudicium eſſe ſummarium. allega. ter. cum gloſſ. in. l. momentanee. ff. vnde vi. in quoꝝ scis abbreuiantur tempoꝛa: vt in clemen. ſepe. de verbo. ſignificaper iſta etiam iura videtur poſſe reprehendi id quod dixit Bart. in. l. penul. C. depo. videlicet qꝫ quia depoſitum debet reddi illico vel ſtatim. ⁊ ideo de iure communi actio depoſiti habet executionem paratam: nam iſta verba poſſunt interpretari qꝫ iudicium depoſiti ſit ſummarium ⁊ qꝫ poſſit intenueniri modica dilatio licet non longa ⁊ potest etiam reprehendi doct. Bal. quam poſuit ibi in princ. ⁊ in. l. quoniam indices. C. de app. qꝫ vbicunqꝫ ler in bet ſtatim vel mor vel per ſimilia verba fieri executionem denegatur indicatis tempus quadrimeſtre ad ſoluendum. Poſſet tamen dici qꝫ iſte dictiones operabuntur hoc qõ vbi alſs iuder tempus quadrimeſtre non poteſt abbreuiare vt. l. iiij. ℣. ſiquis cõdemnatus. de re iud. tunc poterit abbreuiare iſtud tempus vt iſta verba que ſignificant celeritatem aliquid operentur. ¶†Quarto no. in verſic. item fundus ibi potuit enim ⁊c. qꝫ ad boc vt res poſt moram pereat periculo debitoris indiſtincte ſatis eſt qꝫ ſi fuiſſet tradita creditoꝛi ante moram potuiſſet eam vendere ſi voluiſſet ⁊ ſic res eodem modo non periret apud eum licet non probatur qꝫ eam fuiſſet omnino venditurus: vnde iſtum textum allegant docto. noſtri. qꝫ vbicunqꝫ agitur actione perſonali poſt moram debitoris debitoꝛ etiam ſi res eodem modo ſit peritura penes creditoꝛem qꝫ potuiſſet non perire ſi creditoꝛ voluiſſet. de quo dicemus in vltima gloſſ. ¶In gloſſ. poſita ſuper verbo diligentia ibi ſed vgolinus bic dixit ⁊c. ¶Iſta opiñ. vgo. approbatur communiter hic et merito quia vere expoſitio gloſſ. in princi. eſt inceptiſſima. vnde Barto. hic in iſta materia quem ſequuntur communiter ꝺoder. conſiderat tres caſus. nam aliquando ſecundum eũ maioꝛ pars debet tranſire ad legatarios. aliquando maioꝛ pars debet remanere penes heredem. aliquando tantum datur legatariis quantum remanet heredi vel modicum plus vel minus. Primo caſu heres non tenetur niſi de dolo ⁊ lata culpa duntaxat. ita probatur in. l. ſi seruus legatus. ℣. cum quid. infra eodem. Secundo caſu tenetur de leuiſſima culpa: quia quaſi contractus additionis ſimpliciter celebratur gratia ipſius. ita intelligit ter. noſtrum. Tertio caſu tenetur etiam de leui culpa ſed non de leuiſſima vt probatur in dicto. ℣. cum quid. Pro primo membro videtur etiam tert. in. l. mulier. ℣. ſed enim. infra ad treb. ſed primum membrum ſi bene inſpicias eſt valde dubium quia ter. in. ℣. cum quid. in quo ſe fundat Bartol. fortiter vꝛget in oppoſitum in duobus locis: ſcilicet in verbo nihil. ⁊ in verbo ſolummodo in quibus iuriſconſultus dicit qꝫ legatarius non tenetur fideicommiſſario de leui culpa quando ipſe nihil percipit emolumenti ⁊ ſimiliter in fin. quando vnus ſolus ex contrahentibus percipit commodum. In caſu autem primo ſupradicto heres percipit commodum licet non tantum ſicut legatarius: ergo videtur teneri etiã de leui ex mẽte text. in dicto. ℣. cum quid. ex cõtrario ſenſu: ⁊ boc videtur magis conſonum rationi quia in contracta locationis: quando quis tradit rem cuſtodiendam pro certa mercede non vertitur par cõmoditas vtrinqꝫ: nam ſi cuſtodiens amittat rem teneb. ⁊ magnũ intereſſe ⁊ modicum locabitur vel ſi res periculũ locatis apparet qꝫ mains est intereſſe in iſto contractu conducentis operas ℣ locantis operas: et boc poſſet inueniri ſi quis cogitaret in multis exemplis: ⁊ tamen con tractus dicitur initus gratia vtriuſqꝫ ⁊ locans operas tenebitur de culpa leui: vt. l. j. ℈. ſi quis ſeruũ. ff. depo. nõ ob. text. in. l. mulier ℣. ſed etenim. quia mulier inquantũ ad diſpoſitionẽ ⁊ voluntatẽ teſtatoris diſpoſitio fuit facta tota ad commodũ fideicommiſſarij: quia quarta trebellianica vel fal. retinetur contra voluntatem teſtatoris vt. l. ſi ſponſus. ℣. ſi quis rogatus. ff. de dona. inter vir. ⁊ vꝛoꝛẽ. ⁊. l. titia. in fi. ff. ad. l. fal. Unde quia diſpoſitio fuit principaliter facta in fauoꝛẽ fideicommiſſarij ⁊ quantum ad animũ teſtatoris heres nullũ erat percepturus cõmodũ: ideo videtur tacite voluiſſe releuare heredem a periculo interitus a dolo et lata culpa: ſecus est quando cõmodũ remaneret penes heredem ex voluntate defuncti vt in caſu noſtro ⁊ hanc reſponſionem ad. l. mulier. ℣. ſed etenim. ff. ad treb. inuenio fuiſſe Bal. qui clare eam ſentit in. l. que fortius in penul. col. C. de pig. act. ibi tamen ſequitur in effectu diſtinctionem ℘e. ⁊ Bar. quam ſolennius refert Bar. ⁊ etiam approbat in. l. quod neꝛua in ulti. qõ. ff. depo. ſed contra opi. meam pro opi. Bart. facit quia ſi dicimus in primo caſu heredem teneri de leui culpa non attenta inequalitate commodi neceſſario dicendum erit in tertio caſu ſcilicet quando plus est re licta heredi quã legatariis quod ex quo etiam heres aliquid percipit de voluntate defuncti qꝫ heres non tenebitur de leuiſſima culpa ſed de leui tantum. Unde aliter eſt dicẽdum in iſta materia ſi nolumus diuinare ad iſta iura et ad. l. domos. cum. l. ſequen. infra eodẽ. qui videtur velle qꝫ tũc heres non teneatur quãdo in nulla eſt culpa: ⁊ ſic videtur qꝫ vt obligetur ſufficiat culpa leuiſſima qꝫ aliud eſſet in legatario rogato reſtituere alteri in quo est ſeruanda diſtinctio poſita in. l. ſi ſeruus legatus. ℣. cum quid infra eodẽ. ⁊ aliud in herede particulari ratione: quia cum inſtitutio heredis ſit caput teſtamenti: vt. l. iubemus. C. de teſta. ⁊ validitas legatorum pendeat ab additione hereditatis ſiue ex teſtamento ſiue ab intestato: vt. l. eam quam. C. de fideicommiſ. ⁊. l. ſi. C. de fideicommiſ. lib. non potest dici qꝫ teſtamentum principaliter videatur factum gratia legatariorum cũ illa ſit diſpoſitio acceſſoria ad inſti. qꝫ patet qr non poteſt valere ſine ea: vt probatur in. l. ſi. ℣. adeo. ff. de vul. ⁊ pu. ⁊ ideo attẽto iuris rigoꝛe diſpoſitio teſtamenti ſemper principaliter ꝺz eſſe facta gratia heredis. Sed

a ¶Verbũ ſtati. Adde qꝫ boc vbũ qñ qꝫ importat valde lõgi ſpacium. rr. annoꝝ eſtvꝛ ter. in. l. j. in ℣. fi. ⁊ ibi gl. in vb. ſtatim ff. de iure fiſ. qñqꝫ vo magis qñqꝫ vo minꝰ fm ſubiectaz materiã. vt est gl. in vb. ſtatim lxxvñ. diſt. et gl. in. c. j. de mn. pe. bar. ⁊ alii in. l. j. ĩ ℣. q phs. ff. õ vb. fig. tñ pꝛia ⁊ de ſui natura vbũ ſtati intelligit ſine aliq̃ iteruallo. l. ediles. in. ℣. idẽ ſciẽdum ff. õ edil. edi. ⁊ firmat et preſſe Jo. de imo. in. l. diuortio. ff. ſo. ma. itẽ iſtud vbuz ſtatim importat ipſo iure fm bar. in. l. impera toꝛ. ff. õ iure fiſ. bart. in. l. inbemus. in ℣. ſane. C. de ſac. ſan. ec.

Universidad de Deusto
Biblioteca

quãdo testõr quo ad animũ suũ habuit heredẽ pro nudo executo re: sicut est in .§. sed enim. sicut esset quãdo legata absorberent totum assem: ita qõ cõtra voluntatẽ testatoris detraheret falcidia: tunc equitas prenalet rigori ex mente testatoris: vt heres non teneatur nisi de dolo ꝛ lata culpa: sicut ꝛ alibi videmus qõ de rigore iuris actio pro legato competit ei cuius principaliter interest qz eius contemplatione videtur factum: vt l. seruo legato. §. si testator. j. eo. ꝛ tamen de equitate competit etiam ei cuius non interest principaliter dummodo aliquid interfit: vt ibi no. in glo. et per Bar. in l. titio centum. §. titio genero. de cõdi. ꝛ demon. Nec est istud inconueniens qõ quãus quo ad interesse contractus videatur factus gratia creditoris duntaxat vel gratia vtriusq; nihilominus propter aliquam qualitatem rei super qua contrahitur aliquis teneatur de leuissima culpa vbi alias non teneretur: sicut patet in procuratore ad iudicia: vt plene declaratur in. l. qõ nerua. ff. depo. Item in eo qui locat operas suas ad custodiaz: qz ipsa qualitas custodie videtur requirere exactissimam diligẽtiaz secũdum glo. no. in. l. qui mercedem. in fi. cum. l. seq. ff. loca. quam sequitur Jo. an. in addi. spec. in rub. C. depo. licet do. Ant. eã non sequatur ꝛ aliqui alii vt ipse ponit in. c. graues. extra de depo. Si cut ergo in dictis casibus propter qualitatem rei que deducitur in cõtractu propter naturam cõtractus venit latissima culpa. ita propter naturam dispositionis testamenti: idem potest dici in casu nostro. si tamen velles tenere communem sententiam posses dicere qõ ideo iurisconsultus hic simpliciter dicit heredem teneri de leuissima culpa: quia vt in pluribus contingit qõ plus lucratur heres de hereditate quam legatarii: vnde inspecto eo qõ communiter accidit iura dicunt aliquãdo aliquid esse simpliciter qõ postea distinguitur. casus est expressus in. l. rebus. in prin. ff. commo. iuncta. l. si vt certo. §. interdum. eo. titu. ¶ In glo. posita super verbo vẽdere ibi: sed contra ꝛc. iste articulus est valde tritus ꝛ longum esset referre dicta omniuz que plenissime retuli in. l. qõ te. ff. si cer. petatur. duo duntaxat breuiter sunt tangẽda. primum pertinet ad intellectum. l. si plures. in fine. ff. depositi. secundum intellectum. l. si cum exceptione. §. si bomo. ff. quod metꝰ causa. quo ad primum aduerte: quia nulla so. que datur ad dictam. l. si plures. videtur bona: nam illa que dicit subaudiendum essema rime est impossibilis ad illum tertũ dicitur enim ibi quod si res erat peritura eodem modo penes deponentem: sicut penes depositarium depositarius absolutur. Si ergo subaudias ibi marime non sequetur id quod volunt docto. sed vnum aliud quod est absurdissimum videlicet quod etiam si res non sit eodem modo peritura penes deponentem depositarius debet absolui qõ est est falsissimum. Intellectus tamen glo. ꝛ doc. videtur fuisse quod subauditio fiat ad casum qui elicitur a contrario sensu qui est qõ si res non erat peritura eodem modo ꝛc. depositarius teneatur: ꝛ tunc potest subaudiri marime quia etiam tenebitur si eodem modo esset peritura: sed ista est nimis magna impropriatio: vnde glo. soluit ibi aliter quod depositarius habebit causam litigandi: sed ista non procedit: quia tunc non esset iniuria: vt dicit glos. in. l. item si verberatũ. in fine de rei venditione. Preterea si potest retinere rem propter sumptus: multominus si est mora: vt in regula non est in mora. de regulis iuris: vt. l. si pupillus. in fi. de verborum obliga. Unde Bal. hic ꝛ in. l. item si verberatum. in fi. dicit quod ibi est speciale quia concurrunt duo: videlicet quod cõtractus est factus gratia creditoris tantum et quod agens erat dominus ipsius rei. Unde facilius inducitur quod periculum pertineat ad eum: sed ista positio videtur cõtra ter. in. l. si in asia. §. secundo. ff. depositi. vbi quo ad periculum interitus equiparatur actio depositi actioni ex stipulatu vel actioni ex testamento. vnde Ange. in dicta. l. item si verberatum. in fine dicit quod speciale est in dicta. l. si plures. in fine. quia contractus fiebat gratia creditoris tantum ꝛ erat contractus bone fidei ꝛ res perit naturaliter non per casum. Secus si periisset per casum: quia tunc dicemus idem quod in aliis actionibus personalibus que descendunt ex contractu vel quasi. Et ista solu. melius posset tolerari: non tamen videtur multum de mente iuris: quia siue res pereat casu fortuito siue morte naturali ex quo iura que distinguũt: vtz res esset eodem modo peritura vel non fundantur in hac equitate: quia quando erat eodem modo peritura nullum damnũ videtur datum ex mora creditori: ideo non videtur esse facieda differentia marime quia diuinat ad ter. in. d. l. si in asia. quod autez in omni actione etiam personali fit facieda distinctio: vtrum res esset eodem modo peritura probat ter. quem induxi in. d. l. quod te. et in. l. si cum exceptione. §. quod si bomo hic allega. in glo. in versiculo sicut vbi iurisconsultus dicit quod sicut in act. quod metus causa. distinguitur eo modo quo dixi ita in interdicto vnde vi. ꝛ quod vi aut clam. modo arguo sic a fortiori maior est mora predonis quam mora debitoris simpliciter non soluentis: vt lege merito. in fine. ff. dẽ vi ꝛ vi armata. Sed in tali distinguitur modo predicto: ergo multo fortius in aliis moro sis: vt probat tertus in dicto versiculo sicut. ꝛ licet glossa ibi: et doctores legant illum ter. per saltus referendo ver. sicut a prin. §. item dicant qꝰ dictio sicut nõ repetit qualita. ꝓcedẽtis rñsioni: tñ vnicuiqz ps qꝰ ista dicta manifestissime diuinãt ad ter. ꝛ sunt .3tra regulas iuris. nã qꝰ similitudo que adducitur per ver. sicut ad probandũ dictũ precedens referatur per saltum a prin. ter. ista est diuinatio manifesta qꝰ aũt dictio sicut que est dictio relatiua non repetat qualitatem precedentis dispositionis istud est contra regulas iuris de quib⁹ in. l. interdum in prin. ff. de bere. insti. per Bart. ꝛ alios ꝛ per eundem in. l. si quis seruum in fi. j. de leg. ñ. Unde ista non sunt facieda vbi hoc non est necessarium propter vitandam aliquã absurditatem: sicut etiam sine dubio doc. faceret sed causa istius impietatis fuit quia ipsi habuerunt pro constanti qꝰ quando mora est commissa in faciendo vt in fure ꝛ predone ꝛ similibus non distinguatur eo modo quo. §. dixi. Sed iura que allegantur pro illa conclusione non probant hoc: licet enim dicatur in eis qꝰ res pereunt periculo furis ꝛ predonis: hoc tamen potest intelligi cũ distinctione predicta: quia illa iura non dicunt hanc distinctionem non debere fieri quinimo ter. in. l. j. §. rectissime. ver. deniqz manifeste probat quod periculum interitus pertinet ibi ad predonem per regulam communem more commisse in omittendo: dum dicit qꝰ ideo tenetur quia per eum videtur steriisse quominꝰ res restituatur: ergo ita distinguendum est in isto casu: sicut in aliis: vnde possumus dicere sm Pan. de cast. hic qꝰ quando esset certum rem esse perituram penes agentem sicut perit penes reũ conuentum: tunc in nullo casu debitor teneretur in dubio autem quando non erit certum de hoc vel de contrario presumeretur qꝰ agens fuerit rem venditurus vel alienaturus: ꝛ sic res non fuisset peritura penes heredem: ꝛ ita intelligit istum text. ꝛ bene iudicio meo. Quitur autem ista presumptio in odium morosi et delinquentis vbi alias non oiretur. et hanc distinctionem ego posui in. l. qõ te. ff. si cer. peta. licet non allegauerim istum docto. qui idem tenet. Utrum autem in foro conscientie suppposita communi opin. pro vera si res esset eodem modo peritura penes agentẽ debitor teneatur de interitu. vide Pet. de ancha. qui not. hoc declarat in regula peccatum in sua repe. de regu. iur. lib. vj. et quia in preceden. lec. multa diximus de culpa. adde secundũ Bald. et Ray. hic quod eo modo quo distinguitur in legatarium in. l. si seruus legatus. eodem modo dicendum est idem in executore testamenti. vt sicut nullum sentit commodum non teneatur nisi de dolo et lata culpa pro qua conclusione vide text. et quod ibi not. Bald. ꝛ Ange. in. l. iij. §. si executor. ff. de neg. gest. Facit etiam qõ not. Spe. ꝛ Joan. and. in titu. de instru. edi. §. nunc vero aliquaver. v. vbi plene declaratur cui competit executio. Utrum negotiorum gestori vel tutori vel procuratori. Adde etiam ad eam quam ibi scripsimus glo. not. in aut. de non alie. §. scire. quam approbat Bald. in aut. que rem. C. de sacrosan. eccles. que vult qꝰ non teneatur domino nisi pro lata culpa et leui: ꝛ tamen manifestum est qꝰ si emphyteosis concedatur gratis et non precio cum pro ea soluatur modicus census: vt not. Bart. in. l. j. C. de iur. emphy. maioz est commoditas, emphyteote qꝰ concedentis ꝛ nihilominus non tenetur nisi de dolo ꝛ lata culpa ista est maioz inductio qꝰ text. quem induxi in. l. j. §. si quis seruum. ff. depo. quia ad illum text. posset dici qꝰ ex parte domini committentis custodiam rei non consideratur interesse respectu valoris rei: sed quantum extimaretur periculum amissionis si res non custodiretur: credo tamen indubitanter qꝰ in multis exemplis iuris inuenires in cõtractibus qui celebrãtur gratia vtriusq; non considerari equinalentiam commodi bincinde. ꝛ ista sufficiant.

Si heredis seruus. Si seruus heredis subtrabit rẽ legatam contra heredem competit actio in factum vel potest agi noraliter ꝛ delictum vnius ex pluribus heredibus circa rem legatam non nocet alteri coheredi. Secunda est ibi: vel nore. Tertia ibi: si vnius ex heredibus. ¶ In glo. super verbo in factum ibi vel vocat hic in factum actionem. Ista glo. potest intelligi dupliciter. vno modo quod sit quedam actio in factum generalis que concurrit cum alia actio. alio modo et hoc magis videntur sonare verba glos. qõ quelibet actio possit vocari actio in factum sed vtrunqz est falsum: vt patet in. l. quia actionum. de prescrip. ver. ꝛ. l. quoties. eo. titu. ꝛ ex his que plene tradit Bart. in. l. j. ff. de condi. ex. l. Unde Bald. hic reprehendit istam glo. ꝛ merito ꝛ similiter sequens solu. vbi vel dic nihil valet quia nimis impropriat ter. exponendo act. in factum id est actio furti vel condictionem furtiuam propter factum. Unde Azo. posuit aliam solu. que est vera in se dicens quod hic res legata erat heredis: vnde non fuit translatum dominium in legatarium: et ideo non potuit competere legatario condictio furtiua que non competet nisi domino: vt. l. sed legatarius. ꝛ. l. sine manifestus. ff. de condi. furti. ꝛ ideo datur actio in factum. Et ista glo. quo ad dictũ suũ inquantũ vult qꝛei legate non transferat dominũ qñ res est heredis

est heredis approbat ꝛ cõiter hic ab omnibus per. ll. hic allegatas per Bar. quibus addo ter. not. in. l. magis puto. §. si fundus legatus. §. de rebus eo. vbi dicitur qõ si a pupillo herede legatur res testatoris nõ requiritur in traditione solennitas illius tituli: qz dominium fuit translatũ ipso iure ꝛ alienatio legati non videtur interdicta ex illo titulo. vt. l. iij. §. item queri potest. cũ. l. seq. eo. tit. Si vero legat res ipsius pupilli non potest tradi sine permissu pretoris. ꝛ ex hoc apparet manifeste qõ dominũ nõ erat trãslatum ipso iure: quia si fuisset translatum ipso iure: sicut dixi alienatio legalis nõ impediretur per illum titulum nec dicas quod ibi sit speciale in minore: qz sicut modo dictum est in alienatione que fit per. l. nulla specialitas est in eo qõ aũt dicit hic Azo est verum etiã si testator leget rem heredis de cõsensu suo: vt est casus no. ꝛ ibi per Bar. in. l. cum qs decedẽs. in prin. j. de lega. iij. ꝛ ita determinat Bal. in herede in. l. j. C. cõia de lega. Pe. antẽ hic dixit quod licet nõ transferat in re heredis dominũ directũ transfertur tñ vtile sicut testator spaliter obligãdo rẽ heredis in testõ posset causare ius vtile hypothece. vt. l. ynũ ex familia. §. si rem. infra tit. proximo. ꝛ credo ꝓpter hoc ille ter. nihil prima facie loquatur de hypotheca: ꝛ sic non videatur facere ad qõ alle. secundũ Ly. in. l. assiduis. C. q po. in pig. ba. ꝛ Moder. hic qõ intẽtio Pe. fuerit ista qz in. §. si rẽ. probat qõ in re heredis testõr põt inducere obligationem personalez: ergo hypothecaria q̃ est obligatio accessoria ad personalẽ: vt declarat in. l. ysuca. C. de pig. quasi id qõ est dispositum de principali videat etiã concessum in accessorio. vt. l. ij. ꝛ iij. ff. de pe. leg. ꝛ. l. si ego. §. quartus. cum ibi not. ff. de publi. sed ad hoc põt responderi qõ hec est diuersa ratio in accessorio ꝛ in principali: vnde non sequitur accessorium venit concesso principali: vt not. declarat bar. in simili materia in. l. ij. ff. de iur. omiud. nã ideo heres põt obligari personaliter tradendo rem suã: qz cũ representet personã defuncti perinde est ac si ipse rem suam promisisset: sed lz heres censeat vna persona cũ defuncto bona tñ ipsius non censentur bona testatoris: vnde respectu iuris realis causati in rem suã non est perinde ac si ipse constituisset ius: quia ex quo ad hoc non censetur eadem persona cum defuncto: sicut quo ad ius respiciens personã vñ Bal. in. l. j. C. cõia de leg. expresse tenet qõ etiaz si testator specialiter velit non põt causare hypothecam in rebus heredis q̃ cõclusio adiuuatur ex ter. in. l. j. iucto ver. cum enim. cõia de leg. dicitur enim in ver. cũ enim. quod ex legis dispositiõe data est potestas testatori inducẽdi hypothecã in rebus suis. vnde patet qõ sm naturam vltime voluntatis nõ potuisset testator inducere hypothecã in suis rebus: quia pignꝰ ꝛ hypotheca est spes cõtractus q̃ cõtrahitur sensu: vt. l. j. ꝛ ibi no. ff. de pig. act. qõ ergo sola voluntas testatoris inducret hypothecam in rebus suis hoc erat cõtra naturam obligationis que contrahitur consensu: vt. l. consensu. ꝛ ibi not. ff. de actio. ꝛ oblig. nec põt dicere qõ ista hypotheca inducitur ex quasi contractu heredis quo obligat se legatarijs: quia iura dicũt qõ inducitur ex dispositione testatoris: vnde opus fuit spali cõmissione ɔ regulas iuris: sed in rebus heredis ista promissio non hz locum: vt patet ex fi. d. l. ergo impossibile est qõ etiã si testator velit causare pignꝰ in re heredis vel hypotheca possit oriri ergo hypotheca quam testator voluit causari ex rebus suis immediate ex testamento: vt dicit ter. in. d. ver. cum enim. sed propter quasi contractũ additionis per quem heres obligatur personaliter cui personali accedit hypotheca: vt dicit text. in. d. l. j. in fine. ¶ Et aduerte: qz aliud est dicere qõ testator legat simpliciter bona heredis non sunt hypothecata: ꝛ aliud est dicere vel querere: vtrum si expresse vult ea obligare hoc possit. nam etiam als videmus qõ res possessa a bone fidei possessore non venit in generali obligatione bonorum: et tamen potest specialiter obligari secundum glo. insti. de act. §. itẽ seruiana. ꝛ in. l. j. C. de serui. interdi. de cuius intellectu multa ponit Bal. in. l. item quia. ff. de pactis. licet ergo testator simpliciter legando forte non videretur velle obligare rem heredis: per hoc tamen non tolleretur nisi vellet specialiter quin si vellet specialiter hoc posset. sed tamen non põt ratione quam supra dixi. ¶ In eadem glos. ibi veritate inspecta si inspecta fictione legatarius cẽsetur retro fuisse heres a tempore mortis: vt sentit glos. dum dicit veritate inspecta. Ista solu. non posset procedere quia actio que competit domino ratione dominij delicto habet locum etiam in eo qui retro fingitur fuisse dominus: vt. l. si titio. ff. ad. l. aquiliã. cum. l. sequen. vnde satis posset competere legatario actio furti si absolute retro fingeretur fuisse dominus sed non competit. vt patet in. l. huius scripture. in principio. ad. l. aquiliam. ergo non est idem istoꝫ modo: sed sicut dici in. l. seruum filij. §. j. ff. eodem. qõ licet forte quo ad aliquos effectus possit inueniri ista fictio introducta non tamen operatur effectum suum in aliis casibus: vnde appellatione dominij non comprehendetur legatarius ante aditam hereditatem: vt. l. eleganter. §. si seruum. ꝛ quod ibi no. Bar to. ff. de dolo. ꝛ. l. j. §. si pater. ff. ad fille. non obst. text. in. l. a titio. qz vt patet expresse ex verbis iurisconsulti actio furti non competit ibi contra legatarium pro furto facto a seruo hereditario heredi tate iacente: quia retro fingatur esse dominus. hoc enim non est necesse: quia cum teneatur ibi actione norali pro furto etiam si retro non fingatur fuisse dominus tamen ex nouo dominio potest teneri: quia nora sequitur caput. vt insti. de nora. circa medium. ꝛ. l. si seruus cõmunis cum multis alijs. ff. de noxali. dubitabatur autem ibi vtrum competeret actio furti noralis ex alia causa: qz heres adeundo hereditatem videbatur factus dominus seruiꝫ ꝛ sic videbatur extincta actio noralis: vt ibi dicitur in ter. quod remouet iurisconsultus: quia dominium recta via transiuit in legatarium: vnde heres nunquã fuit dominus. in casu autem nostro ideo pro furto facto hereditate iacente non acquiritur actio heredi: sicut in. d. l. huic scripture. quia ista actio concurreret in heredem actiue ꝛ passiue cum ipse teneat pro furto furti serui sui qõ est impossibile. l. ij. cum ibi nota. ff. de stipu. seruo. ꝛ ideo recurritur ad actionem in factum in subsidium secundum Joannem de imo. ꝛ vere licet ipse non respõdeat ad. l. a titio. nec etiam ratio tacta in glos. quia si retro fingitur fuisse dominus legatarius: ergo sibi videbatur competere actio furti: vt. §. diri. ꝛ ista solu. multum placet: quia tamen etiam aliqualiter diuinat ad literam plus placet solu. Jaco. de are. quam sequitur Barto. nam solutio Petri de bella pertica quam refert domi. Joan. non placet. dicit enim qõ actio furti cõpetit legatario quando res fuisset furata post acceptum legati quo tempore legatarius est dominus irreuocabiliter. ita intelligit. l. si dominium. cum alijs concordantibus. ff. de fur. ꝛ licet domi. Joan. dicat hoc dictum esse notabile: non tamen placet sibi quia est contra generalitatem illarum legum. Tu die qõ est contra. l. ꝛ rat. contra. l. quia cõtrarium dicit text. in acti. l. aquilie que similiter non competit nisi domino in. l. liber homo. §. fi. ff. ad legem aquiliam. vbi pro damno dato ante accep. legati cõpetit act. legatario si postea accep. rati. quia post accep. retro fingitur irreuocabiliter fuisse dominus: vt. l. si tibi homo. §. cum seruus. j. eodem. ꝛ vidisti tactum in. l. seruum filij. §. j. supra eodem. et istum fictum dominium sufficeret: vt supra est probatum in lectu. precedenti. vnde ista solutio non placet. ¶ Extra glo. domi. Pau. hic vltra docto. dat nouam solutionem ad contrarium fortiam in glos. dicit enim presupponendo quod legatarius esset dominus rei legate: quod tamen hic competeret actio in factum pro culpa deliberatione premittit quod si legatarius ageret act. furti vtiqz posset eam intentare in casu nostro: quia dominus est ideo autem hic debet agere ad penã pro furto fed agebat ad precium quod peruenerat ad dominum quo casu medium agendi est ne dominus locupletetur cum aliena iactura: pro qua equitate competit actio in factum ex. l. si me ꝛ titium. si certum petatur. et isto modo omnia sunt plena secundum eum: quia pro isto precio non competebat alia actio: vnde bene competit act. in factum in subsidium non obst. secundum eum qõ si ageretur ex equitate illarum legum non videretur seruus dari posse pro nora: tum qz leges permittunt simpliciter dari act. ad interesse suum consequẽdum: tum quia cum ista actio in factum non oriatur ex delicto sed ex contractu non debet posse dari seruus pro nora: quia ista facultas conceditur domino tantũ quãdo conuenit pro delicto seruiꝫ vt ptz in toto ti. de nora. ꝛ insti. eo. in prin. ꝛ. §. sed ad istam obiectionem respondit distinguẽs qõ si res vẽdita in casu nostro esset perempta vel prescripta tũc actio cõpeteret cõtra dñm absolute sine nore deditione. Si intelligendũ est in ter. nostro qõ res alienata non erat prescripta ꝛ extabat: tũc capimus hoc casu viã mediã scõm eum: vt possit agi act. in factũ ex illis. ll. cum temperamento tamẽ vt possit euitari indiciũ dãdo seruũ pro nora. Et idem credit quãdo res esset perempta vel prescripta ꝛ precii nõ fuisset cõuersum in vtilitatẽ domini: vt possit agi ex. l. si me ꝛ titium. preallegata: ꝛ tamen conuentus liberetur dando seruum pro nora. et similiter in his duobus casibus ipse dicit soluendo secundum cõtrarium qõ dominus pro precio rei non tenetur actiue in factuz predicta nisi de peculio tantum sicut hic videtur probari in ter. nam preter hos duos casus videret danda actio in factum in dominum insolidũ non de peculio. Contra ea que dicit in prima oppo. multa faciunt. ꝛ primo qz si legatarius erat dominus poterat agere cõdictione furtiua ad consequendum rem ꝛ si non poterat consequi rem ad extimationem: vt. l. in re furtiua. ff. de condi. furcum ibi no. quomodo ergo competit actio in factum ad precium ex equitate. l. si me ꝛ titium. cum ista actio non cõpetat nisi in subsidium vbi deficit actio ordinaria: vt in. ll. superius alleg. in glo. Secundo contra hoc facit qz si res erat in rerum natura ꝛ nõ prescripta: ergo poterat auocari a legatario rei vendicat. ꝛ sic nõ hz locũ remediũ. l. si me ꝛ titiũ. qõ est remediũ subsidiariũ: vt tenet glos. expresse in. l. si cum seruũ. ff. si cer. pe. ꝛ Bar. hic. ꝛ in. l. si me ꝛ titium. ꝛ est conforme rationi regule posite in. l. in prouinciali. §. j. de no. ope. nun. vbi tangitur de remedio ordinario ꝛ extraordinario. Tertio ꝛ potius facit contra istam opinio. quia pro eo qõ peruenit ad dñm ex re furata etiã si ageret actione ineditate descendẽte ex delicto vt condi. furtiua tñ nõ liberaret dñs dãdo seruum pro nora vt est casus clarus in. l. si seruus. la. j. ff. de cõdictio.

Universidad de Deusto
Biblioteca

fur. ergo multominus liberabitur in ista actione que non descendit immediate ex delicto. Quarto licet ista actio descendes ex cõtractu habeat originez a delicto: non tñ debet sortiri naturã delicti: imo inspicit natura ipsius: vt est casus in. l. iij. §. idem scribit. ff. de pac. quam ita exemplificat Bar. in. l. tutor. in prin. ff. de fideiuss. sed ista vltima impugnatio forte posset euitari dicẽdo q̃ ter. in. §. idem scribit. loquit in actione ordinaria que loquitur ex cõtractu: nos aũt loquimur in actione extraordinaria que est debilior prima tamen placet. Et aduerte q̃ inquantum dicit hanc. l. posse intelligi quãdo res fuit perempta vel prescripta sed precise non peruenit ad dominum hoc videtur contra ter. expresse in. ff. vbi q̃ ex yeditione rei eius haberet: vnde sequere so. Ja. de are. & Bar. que minus diuinat ad ter. vltra doc. opponit fortiter contra istum ter. & primo dum dicitur q̃ potest dare seruum pro nora in isto casu: nam hoc videtur falsum cum dicatur in ter. q̃ ex isto delicto peruenit aliquid ad dominum quo casu non videtur q̃ possit dari seruus pro nora pro eo q̃ ad eum peruenit: vt. l. si seruus. de condi. fur. §. alleg. Secundo si dominus non vult dare seruum pro nora non videtur q̃ dominus teneatur de peculio duntarat imo q̃ teneatur ad veram extimationem: vt. l. miles. §. decem. de re iudi. & l. j. cum aliis. ff. de nora. & l. prima. §. si seruꝰ cum glo. ff. de his qui deiece. vel effu. Ad primum q̃ est difficilis potest dici q̃ refert qualiter damnum passus agat: nam si agit ex furto facto per seruum ex hoc medio quia tenetur ex delicto serui: tũc poterit dari seruus pro nora: quia dominus ex delicto serui non obligatur aliter vt in iuribus prealleg. Si vero ageretur cõtra dominum serui ex hoc medio quia res furata ad eum peruenit vel extimatio ipsius: & tunc non posset dare seruum pro nora, ita intelligatur. l. si seruus. & erit sing. limitatio ad illam. l. vel potest dici q̃ in. d. l. si seruus. res peruenerat ad dñm aliter quã quia seruus haberet eam in peculio: quia conuerteret in vtilitatem suam vel apprehenderet rem per alium quam seruus fuerat furatus. Sed in casu nostro res dicebatur esse apud dominum non predictis modis: sed q̃ erat in peculio serui per quem acquiritur domino. Unde non dicitur proprie peruenisse ad eum: ita vt teneatur in solidum sine nore deditione. Sed ista sol. nõ multum placet: q̃ ex quo per seruum fuit acquisitum sibi dominum pecunie rei vendite non potest negari q̃ precium ad eam peruenerit. Ad secundum respondetur q̃ licet hic dicatur pecuniã istam prestari ex peculio: per hoc non negaꝫ quin teneatur soluere precium in totum sine extimatione rei: potuit enim: cõtingere q̃ precium rei erat insta extimatio rei: & ideo dicitur q̃ ꝑstabit ex peculio q̃ dominus nõ teneaꝫ vltra id q̃ erat in peculio. Sed q̃ in peculio reperiebatur totum precium & tota extimatio rei: & ideo signanter ter. dicit q̃ prestabit precium ex peculio q̃ ex venditione eius rei haberet que verba significant id q̃ diri non q̃ possit conuenirι act. de peculio tãtum per quam dominus nõ teneretur in solidum si totum precium non esset in peculio.

a ¶ Anna bina. adde. l. penales i. §. annua. ff. ad le. fal. & in. l. iij. ff. de ãnule. ſ̃tic. ſup.

b ¶ Ista dictio p adde. l. vbana. in. §. p noctare. ff. dõ vb. fi. glo. in c. si cõstiterit de accu. glo. in vbo perlecto i cle. cãm de ele. lz aliquãdo deno tat pfectionẽ vt p bart. in. l. q̃nquaginta. ff. de excu. tut. & p car. zaba. in c. lz. i. §. ex pmissis de ꝑba. nic. ſup.

c ¶ De dictiõe autez. adde q̃ ista dictio aliq̃ ponit inceptiue vel cã ornatus. q̃ñz pro sed q̃ñz pro q̃. ꝑm ange. in l. ius aũt. in ꝓn. ff. de iu. & iu. Ite est aduersatiua precedẽtibꝰ ſm Bart. in l. j. in. §. vsufru. ff. de no. ope. nun. ar. chidi. in. c. j. xlvij. distin. phil. col. 2. §. xciij. ici. dominis in suprascriptiõe lj. vol. ni. su.

Summarium.

1 ¶ Legatum cum est vnũ in substantia sed distributio tẽporum apponit prestationi: tunc legati solutio est facienda in fine anni.

2 Verba ista post annum significant post annum scz perfectum nõ autem inceptum.

3 Ablatinus dicitur significare tempus imperfectum.

4 Quandoq̃ persona vna nominatur in legato: & tamen actio cõpetit alteri non nominato si eius interest: & nõ illius qui fuit nominatus.

5 Interest fideiussoris potius non solue quam solutum repetere. Nunquid fideiussor possit esse iudex vel testis in causa debitoris sui principalis.

6 Si cui legetur. Si tẽpus certe etatis adicitur honorato per genitorum vel accusatiuũ cum verbo significante perfectionem tẽporis annus debet esse perfectus & exinde currit tempus prestationis quam testator instituit fieri nisi aliter ex mẽte testatoris appareat. hoc dicit. Secunda est ibi: ita. Tertia ibi: ergo. Quarta ibi: hoc ita. ¶ Glo. primo ibi annua bina ª ꝛc. iuncto versi. perinde & sequenti q̃ quando legatum est vnum in substantia sed distributio temporum apponitur prestationi tunc solutio legati semper debet fieri in fine anni. Et ideo est in contrariis: vt. l. lecta. in fi. ff. si certum petatur. secus si legatum nõ fit vnum a ꝓin. quia tempora adiciuntur substantie legati vt cum legatur aliquid annuũ: vt. l. j. C. quãdo dies le. ce. de quo hic per Bar. & in. l. qui hoc anno. de verb. obli. ¶ Secundo no. ibi post biennium ꝛc. q̃ post annum. q̃ ista verba post annũ significat post annum scz perfectum nõ post annũ. scz initiatum. & idẽ probat ter. clarus in. l. si ita fuerit in ver. multum enim interest. ff. de manu. testa. per quam. l. videtur decidi questio notabilis quã format Bar. in. l. si. in ꝓin. ff. si cer. pe. De testibus quorũ vnus dicit q̃ fuit post guerrã & alter q̃ ante guerram: vtrum possit reduci ad cõcordiã vt probent de quo dicit hic per eum. & in. l. insulam. ff. solu. mat. & per Hoder. in. c. cum filij. extra de testa. vbi ponit do. Anto. ¶ Tertio no. in ver. hoc ita quod quando terminus adiicitur dispositioni & non potest referri ad tempus ad q̃ testator se expresse retulit si relatio ista fuit facta ex certa scientia ne appositio temporis censeatur esse nugatoria q̃ nõ debet presumi in telligetur q̃ terminus currat a tempore testamenti. & ꝓ hoc videtur q̃ Bar. hic non bene dicerit qui voluit q̃ in dubio quando apponitur a testatore, nec definatur terminus a quo debeat a tempore mortis per. l. qui filium. §. j. de manu. testamen. non imo videtur a tempore testamenti: cum enim hic relatio facta ad certum tempus habeatur ꝓ non apposita: ergo perinde est ac si terminus esset simpliciter statutus: & sic in dubio subintelligitur tẽpus testamenti. non obst. text. in. l. qui filium. §. j. quia ibi fit illa interpretatio: quoniam si intelligeremus de tempore testamenti legatus libertatis esset inutile vt ibi expresse dicitur: sed vbi nõ resultaret ista absurditas verius videtur quod ꝺicipiat a tempore testamenti: sicut quando tempus adiicitur ad implementum conditionis que de sui natura potest impleri: ita vino testatore: sicut mortuo vt fatetur Barto. hic & est casus in. l. thais. §. herede. ff. de fideicom. liber. ¶ In glo. j. ibi. j. de manu. testa. l. si ita relicta libertas. ꝓ o declarationẽ istius contrariꝰ et eorum que scribit hic Barto. & in. l. qui hoc anno. ff. de verborum obligationibus videndum est quando non sunt faciende plures prestationes sed vnica prestatio post certum tempus vtrum annus ceptus habeatur ꝓ completo. Secũdo erit videndum vtrum vltima dies anni cepta habeatur ꝓ completa. ¶ Circa primum adde dictis Barto. dum ipse dicit simpliciter quod quandoq̃ verba ꝓsertim ꝓ in casu ablatiuo distinguitur: vtrum referantur ad honoratum vel ad granatum quod ista distinctio seruatur quando est facienda vnica prestatio: secus si sunt plures prestationes: quia tũc aliter distinguitur: vt videbis in glo. vltima. ita declarat ipse in dicta. l. qui hoc anno. Secũdo aduerte quia hic ipse vult satis clare quod accusatus per se non significet tempus perfectũ: sed ꝓpter verbum peruenerit inducatur vt significetur perfectio temporis secundum dictam. l. qui hoc anno. simpliciter dicit quod quando est facienda vna prestatio et in dispositione apponitur genitiuus vel accusatiuus semper debet tempus esse perfectum per. l. non putabam. & per. l. si in annos. de conditio. & demonstratio. vbi non apponitur dictio ad neq̃ verbum peruenerit: et tamen prestatio debet fieri in fine temporis. Sed possunt concordari ista dicta hoc modo quod accusatiuus de se significet tempus perfectum sicut genitiuus nisi proferatur cum dictione ad que significat satis esse quod aliquis appropinquet ad tempus perfectum nisi fit adiectum tempus peruenerit quod significat perfectionem: vt. l. vbana. §. pernoctare. ff. de verborum significatione. Et licet ista dicta possint cõcordari hoc modo verior videtur simpliciter opinio Barto. in dicta. l. qui hoc anno. l. etiam ratio l. quidem. quia tertius in. l. seius saturninus. j. ad trebellianum. videtur velle iuncto principi. cum medio ipsius quod idem significent ista verba cum ad annum decimum quartum peruenerit vel cum annum decimum quartũ haberet que verba vltima sine dubio non significant perfectionem temporis: possunt enim significare tempus perfectuz: & imperfectum vt patet ex his que tradit Barto. in. l. j. §. de iure codi. Ratione autez quia si dictio per apponeretur ad tempus: vt verbigratia in. §. pernoctare. tunc bene significarent perfectionem temporis. vnde dicunt Archidia. et domi. Joan. an. in. c. j. de vi. & honesta. clerico. libro. vj. q̃uod verbum per annum vel per terminum significat tempus perfectum quo ad imponendam penam illius canonis: sed hic ista dictio per ᵇ non apponitur ad tempus sed ad actum perueniẽdi ad certum tempus. vnde ista dictio determinatur secundũ tempus ad quod debet peruenire: si ergo illud tempus de sui natura potest etiam significare tempus imperfectuz satis dicitur ad illud perueniendum cum illud tempus est initiatũ. De dictione autem ᶜ ad q̃ significet coherẽtiã rem & nõ intrinsecitatẽ ad rem: vide olno q̃ not. Bar. in. l. meminisse. ff. de officio procõsul. & ter. & q̃ ibi per Barto. in. l. militis codi. ff. de testa. milit. & q̃ ponit Joan. an. in c. si gratiose. de rescrip. libro. vj. Joan. autem de imol. bic & in. l. qui hoc anno. prealleg. ata per multa verba in effectu recedit a distinctione Barto. dicit enim q̃ siue tempus referatur per ablatiuum siue per alios casus eadẽ ratio videtur esse in vtroq̃: ergo idem ius: vt. l. illud. ff. ad. l. aquil. Unde dicit aliter distinguendum vez aut tempus ꝓfertur in plurali. i. per numerum annorum mensium & dierũ in plurali: & tunc debeat inspici finis tẽporis & non initium: ita intelligit. l. si in singulos prealleg. ata. ita dicit ꝓbari in. l. si ita fuerit. de manu. testa. dum iurisconsultus dicit q̃ est differẽtia inter ista verba. xiij. anno. & post annos. xiij. & sic videt fieri differẽtia inter numerũ singulare & plurale. Sed ille ter. cum re. rerentia nihil facit ꝓ opinione sua: q̃ ibi non fit differẽtia ex numero singulari & plurali: sed ex casu ablatino qui potest significare tempus perfectum etiam quando tẽpus apponitur per dictionẽ post. que dictio significat tempus finitũ de sui

proprietate

proprietate vt probatur in ter. nostro in ver. post biennium. & in ver. presentibus. & plene per Bar. in. l. si. in prin. §. alleg. Preterea ista sua differẽtia est cõtra ter. nostrum iuncto prin. cum verb. quo & dãnatus bic expresse in glo. nec ob. verbum peruenerit q̃ per illud verbũ: vt. §. declarauit. tẽpus imperfectum a se nõ efficeret magis perfectũ: vnde reiecta ista distinctione que vult q̃ si tẽpus perfectum ꝓtercp̃ in duobus casibus quos ibi tangit secundo dicta Bar. in. d. l. qui hoc anno. † Et q̃ ablatiuus[a] significet tẽpus imperfectũ. patet ꝑ ter. clarum in. l. j. in prin. iuncto. §. hoc interdicto. ff. de itinere actuq̃ priua. vbi in dispositione. ll. ille dicit ꝑsus itinere hoc anno qui est ꝑsus aliqua parte anni: licet nõ toto anno vnde nõ credo glo. no. dicere verum. in. d. c. j. in verbo triẽnio. de sequestra. pos. & fruc. que vult q̃ ista verba si quis possederit triennio: intelligatur de triennio cõpleto. Sed queritur que possit esse differentia inter casum ablatinum & alios casus iuris consultus in. d. l. si ita fuerit: videt se fundare in cõmuni vsu loquẽdi qui ita interpretatur casum ablatini. Sed cur non ita interpretatur casum genitinum vel accusatinum nõ dicit ibi sed potest assignari talis ratio: q̃ q̃si tẽpus proferẽ in casu ablatino: verbi gratia. Si bene respicias cõstituitur cum dictione in subaudita. i. in hoc anno que dictio sine dubio si exprimeret importaret sufficere aliquid euenire intra annum: lz annus nõ esset perfectus: sicut dictio intra: q̃ vtraq̃ istarũ dictionum significat q̃ñ in ipso tẽpore nõ post tẽpus aliquid fieri potest vel cõtingere: vt. l. si ita fuerit. in fi. ꝓallegata. facit q̃ habet in. l. gallus. §. ille casus. §. de liber. & postb. † & ideo glo. dicit no. q̃ ille qui potest de ordinari in anno trigesimo sufficit q̃ ordinetur initiato anno: q̃ hoc important ista verba: vt no. glo. in clemẽ. generalẽ. de eta. et quali. Sed in aliis casibus nisi insistat cõsuetudo loquendi cum fit mentio anni vel mensis vel diei q̃ nõ subauditur dictio que significet vltimũ tẽpus sicut in ablatiuo annus dicit annus completus: vnde nõ requirit perfectio tẽporis ex natura casus sed ex natura tẽporis expressi: ista cõclusio probatur expresse in. l. anniculus. ff. de ver. sig. vbi patet q̃ ille dicit habere annũ qui habet annum cõpletum. Idem eñ significat anniculus q̃ habẽs annũ vel q̃ homo vnius anni: & istud est rationabile quia non potest negari q̃ magis ꝓprie dicit annus quãdo est perfectus: & sic de aliis tẽporibus q̃ñ q̃si est initiatus & nõ perfectus: vnde verba in dubio debent assumi in potiozi significatu: vt. l. j. C. qui in perpetuum si ager vec. vel emphy. pe. cũ si. Et aduerte q̃ licet tẽpus apposit um vni prestationi per ablatiuum significet regulariter tẽpus imperfectum cũ est appositum in persona honorati: vt dicit Bar. q̃ istud est verum nisi fieret mentio de vnico tẽpore per ablatiuum & si interpretarẽtur de tempore imperfecto apposito termino redderetur inanis & superflua exẽplum secundũ Jac. de are. & Bal. hic in. l. qui hoc anno. preallegata: nam cũ in stipulatione apponatur annus immediate currit post promissionem si intelligeremus de pñi. anni dilatio nihil operaretur q̃ videtur esse cõtra mẽtem cõtrahentiũ: vnde vt verba aliquid operentur intelligemus de tẽpore perfecto. ꝓ ista decisione est casus quem etiam adducit Jmo. in. d. l. qui hoc anno. in. l. qui filium. §. j. & sic responso. ff. de manu. te. vbi iussus esse liber ad annum post mortem testatoris non potest esse liber nisi in fine anni. & istud est q̃ si esset liber incontinenti frustratoria videretur ista dilatio & ista inductio procederet tamen opi. Bar. hic q̃ quãdo dictio ad b cõiungitur cum accusatino significet tempus imperfectum. nam tunc in. d. l. qui filiũ. §. j. non posset assignari alia ratio cur tẽpus deberet esse perfectum. Sed si tenes id q̃ ego. §. dixi videtur tenere Bar. in. d. l. qui hoc anno. tunc ibi esset casus ꝓ opi. mea q̃ dictio ad non faceret significari tempus imperfectum: nec faceret ad propositum huius solutionis dictum tamen credo esse verum in se. ¶ Circa scõm articulũ dic breuiter q̃ vltima dies anni dies cõputantur licet nõ sit perfecta in casu. l. nostre. vt quis possit consequi legatũ: ita tenent hic Hoder. nostre. vt quis possit consequi legatũ: ita tenent bic Hoder. repehendendo. d. Ang. qui tenet oppositum per ter. in. §. hoc autem. ibi annus sit completus: sed ille ter. nõ ob. q̃ licet dies vltima anni nõ sit perfecta annus tamẽ diceretur perfectus: vt. d. l. annicul⁹. & ibi per glo. & est bonus ter. quem adducit hic Pau. de ca. in. l. si in singulos. j. de cõdi. & demon. facit optime ter. in. l. si vsucapionibus. in princip. ff. de diuer. et tempo. prescrip. cetera dic vt per Baldi. quem multa ponit ad intellectum. l. qua etate. §. de testa. & in. l. iij. §. minorem. ff. de mino. ¶ In glo. posita super verbo residuis. ibi secus si simpliciter. hanc glo. declara vt bic per Barto. & conclude secundum eum q̃ quando est vna oblatio & distributio tẽporũ opponitur prestationi regulariter solutio debet fieri in fine temporis: q̃ terminus iste videtur appositus fauore debitoris. Sed quãdo tẽpus distributiuũ apponit substantie legati & dispositionis: tunc videt apponi fauore creditoris ad multiplicãdas obligationes in quarum multiplicatione potest esse fauor: q̃ nõ tolleretur ita faciliter per prescriptionem: sicut si esset vna obligatio iurta ea que habentur in. l. de pupillo. §. si plurib⁹. ff. de no. oper. nũ. & in. l. si qs emptionis. §. j. de prescrip. xxx. anno. &

ideo dz fieri so. in prin. ipis tunc. & ita loquit cõtrarium. alle. in glo. & ter. in. l. nec semel. in princ. ff. quando dies le. ce. Hoc tamẽ fallit in duobus casibus. Primus est quando prestatio est facienda ex sumptibus seu prouentibus certi rei: tunc enim non fit prestatio in initio: sed tempore quo colliguntur fructus: vt. l. firmio. quando dies leg. ce. Secundus est quando prestatio annua debet fieri cum certa necessitate: tunc enim nõ fit prestatio in initio ſ̃ tempore necessitatis: vt. l. nec semel. §. si in habitis. q̃si dies le. ce. quibus dictis adde. Et primo q̃si dicit adiecta prestationi a ex qua non multiplicatur obligatio facit vt solutio debeat fieri in fine temporis: nam istud dictum videtur dubium valde ꝓ̃o per ter. in. d. l. firmio. in fin. vbi dz in versi. sed non initio cuiusq̃ anni. quod ideo in casu illius. §. prestatio non debet fieri in prin. anni quia debet solui ex fructibus agri: & sic apparet q̃ nisi esset ista causa legatum ibi esset solucndum in prin. & tamen ibi legatum erat vnum diuisum in diuersas prestatiões: vt patet in ꝑsi. sed vtrum esse ꝛc. ¶ Secundo arguo sic & fortius etiam in cõtrariis q̃si fit promissio annua debet fieri solutio in initio vt fatetur Bar. & oõs in. l. qui hoc anno. de verbo. obli. & est casus in. l. eum qui ita. §. qui ita. eo. tit. & tñ stipulatio annua vna est nec multiplicantur obligationes sed prestationes duntarat. l. stichum. §. stipulatio. eo. tit. nec põt dicere quod licet stipulatio sit vna: verba tamen ibi fuerunt adiecta ad verbum significans obligationem hic asit ad' verbum significans executionẽ nam bocest cõtra ter. in. l. si cum prefinitione. quando dies le. ce. Ubi dicatur quod quãdo legatum annuum est vnum: licet ista dictio annuo fuerit adiecta ad verbum depositum nihilominus prestatio videt facta gratia eroneranti heredem. quo casu solo debet fieri in fine anni. l. nec semel. ver. sed si quot. in fi. eo. tit. Preterea dummodo legatum sit vnum non videtur esse differentia inter istos casus. Sed sustinendo communem opi. possum dicere quod ibi non est sumendum arg. a contrario sensu: hec tñ risio non est oño tuta vt dixi in voce: q̃ si omnino non deberet fieri solutio in prin. etiã si prestatio annua non deberet ex fructibus ergo etiam q̃si debetur ex fructibus deberet fieri in fine tꝑis non tempore fructuum perceptorum. Sed ad hoc potest rñderi q̃ ex mente testatoris videtur esse vt ex quo pensio debet solui de fructibus: vbi als expectaret finis anni: tũc non expectet: vel põt dici q̃ ibi ꝑstatio facie da ex fructibus facit q̃ legatũ non debet ꝑstari in initio: q̃ ꝓ hoc q̃ volunt prestari annua ex fructibus apparet q̃ voluit facere vnũ legatum & nõ plura. Sed diuisit prestationes que debebant fieri ex certo loco seu predio necessario q̃ nisi collectis fructibus fieri non poterat. Ad scõm rñdeo q̃ si tenerẽ opi. Bal. & Ange. in. l. stichũ. §. stipulatio. §. alleg. stipulatio annua & esse vna quo ad essentiam obligationis & acti. que ex eo orit. sed quo ad ipsas prestationes & non esse vna sed multiplex: vnde quia hic agitur de modo prestandi: vtrum in fine vel in prin. debeat fieri prestatio: ideo quãtum ad hoc dicunt plures stipulationes: & ita intelligunt text. in. l. si seruus. §. si. de stipu. ser. Sed quia illa so. cõiter repehẽditur per Hoder. qui simpliciter dicit quod etiã respectu prestationis est vna stipulatio diuisa in prestationes pluriũ temporũ. ideo possumus dicere q̃ in. §. qui ita spãle est in eo qui stipulatur ſ̃ vitam aliquod annuũ: cũ eñ illa stipulatio quo ad aliquid censeat continere tot obligationes quot sunt anni: vt. l. sancimus. §. si quis aute. C. de dona. ne vna & eadem res diuerso iure censeatur: dicemus q̃ illo casu quo ad oia erũt plures obligationes. non ob. l. si seruus. §. si. q̃ ꝑm intellectum Bart. ibi stipulatio non est vna sed continet plures: q̃ erat implendum aliquod coherens persone stipulatoris vt ibi per eũ: lz non oẽs sequantur illam intellectum de quo tetigi in. l. si ex toto. §. si. & eodem. † Secundo adde q̃ñ testator in vna oratione legat aliq̃d annuũ simplr & aliquid annuũ prestãdũ ex fructibus: tunc vna oratio parifomiter determinat ambo legata debebunt tpe collector fructuũ: ita determinat Bar. in. l. si legatarius. §. si. de le. ij. q̃ dictũ ego prius viderã. & do. meus allegat in. l. qui hoc anno. Tertio adde q̃ si prestatio annua debet fieri ab eo qui dz aliquid implere ex parte sua. tunc nunq̃ fit in initio anni sed post implementum: vnde si non possit impleri perfecte nisi in fine tẽporis: tunc fiet sol. ꝑm Bar. in. d. l. si seruus. §. si. & Ly. & Pe. in. l. edem. C. loca. Quarto adde q̃ quãuis legatum annuũ quod fit ꝓpter necessitatem aliquam non debeat solui in initio anni: dies tñ legati cedit in initio anni quo ad effectum transmissionis. casus est quẽ ibi Bar. no. ad hoc in. l. habitatio. ff. de vsufr. leg. secũdũ vnam lec. Ultimo adde quod quando legatur alicui vsusfructus qui subrogatur loco annui legati assumit naturam annui legati quo ad solutionem: vnde licet si vsusfructꝰ moritur in initio anni fructus nõ pertineant. casus est vnicus quem ibi Bart. & Ypponderant in. l. generali. §. here. de vsufru. leg. ¶ Extra materiã huius ꝓin. Bar. hic per ea que dixit in tertio & vlti. articulo cũ alleg. l. iij. §. si heredi. ff. de sta. lib. determinat no. q. dicit eñ quod si ego vendo tibi rem sub cõditione vel pure cum termino vnius anni ad precium solnendum: iste terminus nõ currit nisi impleb ¶ Qñ dicto ad. adde q̃ qñq̃ denotat extrinsecã ẽitatem scõm Bar. i. l. nec putabã. ff. de condi. & demon. & per abb. in cle. fi. de eta. et quali. & apostillis. qñq̃ denotat ad locũ vt vado ad ecclesiã ꝑm bal. i. c. ego. Deinterciurã. qñq̃ de notat intẽtionẽ qñq̃ cõsequentiã qñq̃ terminũ scõm Bal. in. d. c. ego Bi. nic. sup.

Fran. Arc. super. ij. Infortiati.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ta conditione ꝛ facto impleméto ex pacto venditoris. ita tradi
ta re per ter. in. d. ℌ. si quis heredi. ꝛ per ter. in. l. tali in prin. ff. de
iur. do. ꝛ in. l. si in diem in princip. ℣. de condi. ꝛ demon. cum quo
transeunt bic communiter oēs ipse tamen in. d. l. si in diem. dicit
quod istud est verū nisi essent apposita verba ita expressa quod
non possset fieri subauditio: tunc enim precise curreret terminus
a tēpore dispositiōis facte. Sed que sint ista verba non declarat.
Unde Saly. plenius attingens articulum in. l. ſi. in fi. C. de cōtra
hen. emp. dicit quod dicit bic Bar. est verum nisi venditor dice
ret cum hoc quod solnas precium hinc ad vnum annum vel ab
ista die vnum annum vel apponendo tempus in spē in termino
ad quem: verbi gratia quod habes terminum vsq; ad kalendas
Januarii proxime futuri: tunc essi ꝙ tempus non exprimitur in
genere sed in spē sicut spēs non potest solui pro alia: ꝙ nō respi
cit functionem sicut genus: vt. l. si is qui duos. de so. ita vnum nō
ponitur pro alio: vt est casus clarus quem ibi Bar. no. ad hoc in
l. si vsufructus mihi in biennium. ff. de vsufr. le. facit quod notat
Barto. in. l. si prius. versus si. ff. de no. operis nuncia. ꝛ in. l. si ꝛ
ideo exitat. ff. de verbo. signi. Et hanc conclusionem in fin. q. con
firmat Bal. in. l. j. ff. si quis cau. vbi vult quod quāuis terminus
assignatus a iudice absenti nō currat in dubio nisi a die notifica
tionis: istud est verū nisi iudex dicat assigno terminum hinc ad
octo dies vel ab ista die: quia cū retulerit se ad tempus in spē nō
pōt subrogari tempus qō curreret a die notificatiōis loco istius:
vt. d. l. si vsufructus. ꝛ quod ibi no. facit optime pro his que po
nit Bart. in. l. nec non. ℌ. si quis sepius. ff. er quib. can. maio. vbi
dicit quod quando terminus ad quem designatur in spē: verbi
gratia vsq; ad kalendas ꝛ dari vt diri nunq; potest illud tēpus
in aliud cōmutari. ꝛ licet ista opi. seruaretur in practica tamen
contra eam multum facit ter. in. d. ℌ. si heredi. ꝛ glo. in. l. fin. C. de
iure delib. ꝛ in aut. bodie. C. de app. nam in omnibus predictis
iuribus tempus videtur in termino a quo prefigi in spē. ꝺ enim
in. ℌ. si heredi. quod libertus debet implere cōditionē a tpe mor
tis testōis. ꝛ in aut. bodie. quod terminus currit a die scientie:
ꝛ tū suppletur. s. ꝛ scīētie ꝛ eodē modo supplet in. l. quinquagin
ta. ff. de excu. tu. dum dicit quod excusatio debet pbari a die crea
tionis facte. ℣. quinquaginta dies: ꝛ tū suppletur ibi per gloss. et
Bal. ꝛ a die scientie: vnde Jo. an. in. c. q; de excep. lib. vj. dicit qō
ille terminus octo dierū. de quo ibi ly currat ex dispositiōe illius
decretalis a die. ppositie exceptionis nihilominus suppletur sup
ple. ꝛ admisse. Sed possumus rīdere saluādo cōem sniam quod
non ita demonstratur tps in spē in dictis casibus sicut in casu no
stro: q; qñ dicitur qō currit a die scientie vel mortis ꝛ sic de singu
gulis dies ibi ponit pro tpe vnde non ita indiuidualiter fit rela
tio ad spēm: sicut qñ demonstratur aliter ista dies: que nunc est:
istud cōtrarium est resolubile. ꝛ adde ad predicta ꝛ qñ terminus
prefigitur ad impugnādū actum nunq; iste terminus currit nisi
a die implende conditionis vel a die qua actus nulliter erat cele
bratus efficitur validus per confirmationem. Primū probatur
in. l. j. ℌ. annus. qñ ac. de pe. est anna. ꝛ tradit Bart. in. l. ab hosti
bus. ℌ. sed qō simpliciter. in vl. char. ff. ex qui. cau. ma. secundū in
l. gaius cassius. ꝛ ibi per Bal. ff. de ex. tu.

Hoc autem Cum tempus certe etatis apponit ho
norato facit ꝺditionem ꝛ si tempore te
stamenti illa etas non erit completa tempus annue prestatiōis
computat ab etate cōpleta post testamentum. hoc dicit. Secūda
est ibi: ꝛ ideo. Tertia ibi: quod testamētum. ¶ In glo. super ver
bo completus ibi qñ di. leg. ce. ꝛc. Bar. bic plene discutit quando
tempus certe eta. appositum honorato vel tertio vel grauato fa
ciat conditionem vel diem nec est addēdum aliquid nisi ad vnū
contrarium tantum quod est difficile ꝝ ad. l. liberto. ℌ. ab here
dibus. ℣. de ali. ꝛ ci. lega. per quem ter. in effectu ipse ponit regula
l. quod qñ tps certe etatis adiicitur grauato nō facit conditionē
sed diem. sed quando adiicitur honorato vel tertio facit cōditio
nem ꝛ est ratio differentie secundum eum qr primo vocatus a te
statore presumitur magis dilectus: vt. l. publius in fi. ℣. de condi.
ꝛ demon. ꝛ bene facit ter. in. l. qui liberis. ℌ. hec verba. ff. de vul. ꝛ
pup. Si ergo testator voluit prestari in fine etatis adiecte in testa
mento legatum ab herede primo vocato ergo multofortius vide
tur voluisse prestari ab herede ipsius primo vocati qui presumi
tur minus dilectus econtra autem quādo tempus etatis adiicitur
honorato. ideo facit conditionem quia er quo plus videtur
diligere primo vocatum ꝙ heredem eius: ista stant simul quod
voluerit primo vocatum habere legatum si peruenirent ad illam
etatem quē plus dilexit ꝛ tamen quod heredem eius quē minus
dilexit noluerit habere. Sed ista ratio reprehenditur per Jo. de
imo. nam secūdum hoc sequeret: vt ipse dicit quod si testator le
gat aliquid cum heres suus moriatur sicut voluit grauare here
dem primo vocatū: multofortius videatur voluisse grauare he
redem ipsius ratione predicta. ꝛ sic quod ista dies mortis adie
cta grauato non faceret cōditionem sed diē: ꝛ per ꝙsequens lega
tarius interim moriēdo transmitteret cōtra legē heres meus. ℌ.
si. ℣. de condi. ꝛ demon. ꝛ cōtra. l. si cum dies. ℣. qñ di. le. ce. sed ad
hec posset responderi qō ipsa interpretatio de qua dicit Bar. d
fieri qñ apponitur dies que nō est omnino incerta sicut tps eta
tis. secus qñ apponitur dies oīno incerta: vt in. l. heres meus. in
si. qr tunc verba facilius inducunt cōditionē: vt patet ex solutio
ne quā dedit Bar. bic ad. l. quibus diebus. ℌ. quidam titio. ℣. de
cōdi. ꝛ demon. sicut etiā videmus qō qñ tps certe etatis exprimi
tur per si semper facit cōditionē: vt. l. si seruus. ff. de sta. lib. ꝛ tra
dit Bar. bic ꝛ hoc est dictio si est magis accōmodata ad facien
dum cōditionē ꝙ dictio cū que principaliter significat tēpus vt
l. si titio. qñ dies le. ce. vnde similiter possum⁹ dicere qō dies om
nino incerta qr magis est similis conditioni ꝙ dies aliquo mo
do certa facilius faciet cōditio. aduerte tamē qr ter. in. d. l. si titio
qñ dicit qō ista conditio apponit in persona honorati facit cōdi
tionem non fundat se in presumpta mente testatoris: sed in signi
ficatu verborū: qr ista dictio cū ex pprietate sermonis. prima im
portat tēpus secūdario cōditionem sicut dictio si ꝛ inde qō quā
do tēpus certe etatis apponitur in persona tertii adhuc facit cō
ditionem: vt. l. si ita scriptū. de manu. testa. ꝛ tamē ibi non cadit
ista cōsideratio ꝛ differentia que fit inter grauatum ꝛ honoratū.
Preterea ista positio Bar. vere est ꝺra ter. in. l. fideicōmissaria
libertas. ℌ. etiā. de fideicō. lib. ¶ sec vꝫ responsio sua qō est differē
tia inter cum: ꝛ post: vt. l. inter illam. ff. de ver. sig. qr vt dicit boc
Jo. de imo. ꝛ recte differentia inter istas duas dictiones per illā
l. nō est in hoc vt per vnā dictionem inducatur conditio ꝛ paliā
non: sed stat in hoc. ℣. si cōditio apponitur per dictionem cum ci
tius intelligit implerim ꝙ cum apponitur per dictionē post in
casu. d. l. inter illā. Et qō hoc sit verum ostendunt manifeste ver
ba ter. que confundunt so. Bar. quia ibi iurisconsultus appellat
vtrāq; condi. vnde. d. Jo. bic ponit aliam so. dicens qō ideo ista
dictio non facit cōditionem. ℌ. ab heredibus. qr ibi erat appositā
alia conditio expressa scilicet si māserit cum filio ꝛc. Unde tūc
tempus certe etatis non facit conditionem quia videtur apponi
in consequentiam ad conditionem prius expressam qō antem ve
nit in consequentiam non solet considerari. vt. l. rogasti. in prin.
ꝛ. l. si quis nec causam in fin. ff. si cer. peta. ꝛ. l. j. ℌ. si te rogauero. ff.
depo. Sed ista ratio concludit qō tempus etatis ibi appositum
non faceret etiam diem nec differret exactionem si non est in con
sideratione quia venit in consequentiam imo statim mortuo fi
lio ante. xxv. annos er quo cōditio habetur pro impleta: vt. ℣. dié
deberet solui legatum nec ob. secundum eum. l. thais. ℌ. libertate
de fideicommiss. liber. quia ibi tempus etatis non videtur appo
situm in consequentiam ad aliam conditionem. Sed principali
ter sed in. ℌ. ab heredibus. videtur appositum in consequentiā.
Sed cur magis ibi videatur appositum in consequentiam ꝙ in
ℌ. libertatis. non declarat: sed forte posset dici qō qualitas condi
tionis in. ℌ. ab herede. boc facit quia debebat impleri in. xxv. an
nis. ꝛ sic in tempore etatis adiecto in legato. ipse tamen non ha
bet hanc mentem: imo dicit qō etas ibi videtur adiecta in conse
quentiam ad conditionem: quia testator prius voluit implere
conditionem quā veniret etas: sed ista verba non habent iuris
saporem: tum quia non semper voluit impleri conditio. sed solū
si filius non vineret vsq; ad annum. xxv. Preterea etiam quādo
filius moritur intra illam etatem quia conditio habetur pro im
pleta: vt statim dicam boc procedit magis immediate er dispo
sitione. l. fauore alimentorum quā er voluntate testatoris. Unde
iste differentie videntur esse inanes. Nec fuit omnino istud de
mente istarum legi. Tu ergo die ꝛ clarius ꝛ ad mentem litere ꝙ
etas adiecta in. ℌ. ab heredibus. facit diem ꝛ cōditionem in per
sona grauati. Sed ista cōditio que resultat ex etate apposita sor
titur naturam conditionis alterius expresse in testamento: que
fuit causa huius secunde conditionis: vnde sicut si testator appo
suisset simpliciter aliam conditionē boc modo volo cōparari li
berto meo militiā si steterit cū filio meo vsq; ad. xxv. annum filio
moriente ista conditio habeat pro impleta fauore alimentorum
quando legatum fuit factū gratia alimentorū qō in dubio presu
mitur: vt ptz ex notatis in. l. illis libertis. de conditio. ꝛ demon. ꝛ
in. l. cōcubina. ℌ. proxi. de leg. iij. ita quādo testator apposuit con
ditionem de manendo cum filio vsq; ad. xxv. annum legato pre
dicto: licet prius incontinenti apposuerit tempus certe etatis
de per se iste due conditiones habentur pro vna: qr er boc qr te
stator voluit libertum esse in seruitio et in domo filij antequā cō
sequeretur legatum militie vsq; ad etatem. xxv. anno. vt patet in
ver. si tamē in. d. ℌ. ab heredibus. apparet quod tempus erat qō
prius prefixerat buic legato. ideo apposuerat quia volebat prius
filio seruiri vsq; ad illam equitatem. vnde licet quo ad formam
verborum videatur apposita dupler conditio: quantum tamen
ad mentem testatoris ista conditio habetur pro vnica quo ad ef
fectum vt habeatur pro impleta quia pēdet a prima sicut a sua
causa: ꝛ tamen vt distinctio etatis conditione expressa operetur
aliquis videtur fuisse de mente testatoris differri exactio vsq; ad
tempus. xxv. ad. qō alias non fieret: vt patet in. d. l. illis libertis.

Si titio.

Si titio. Si debitor mandat legatario vt soluat debitū
vel legatum respectu heredis ipsius ꝛ etiam re
spectu fideiussoris ipsius sed non respectu creditoris. h. d. vsq; ad
l. fideiussor. Secunda ibi: heres vero. Tertia ibi: sed si testator.
4 ¶ No. in ver. heres vero. qō aliquādo vna persona nominatur
in legato: ꝛ tamē actio competit alteri non nominato si eius in
teresse ꝛ non illius qui fuit nominatus. concor. ter. in. l. fideicom
missa. ℌ. interdum. ℣. de leg. iij. ꝛ in. l. seruum legatum. ℌ. si testator
℣. eod. quinimo in isto ter. videtur probari qō legatum in dubio
videtur factum non solum cōtemplatione eius cuius principa
liter interest: sed etiam cōtemplatione alterius cuius minus in
teresse vt patet in ver. sed si testator. vbi conceditur actio non solū
heredi cuius plus interest: quia si solueret non haberet repetitio
nem solum. ꝛ tamen etiam conceditur actio fideiussori cuius mi
nus interest quia si solueret posset repetere: vt dicitur in si. text.
boc autem videtur contra ter. expresse in. d. ℌ. interdum. ver. ple
runq; vbi dicitur expresse qō in dubio legatum videtur factū
contemplatione illius solum cuius maxime interest: vnde nisi di
cas quod iste ter. non loquitur in dubio sed quando apparet qō
fuit factum etiam contemplatione fideiussoris quo casu sine du
bio actio competit illi cuius interest. Sed ista solu. manifeste di
uinat ad ter. vnde contrarium est difficile. Sed forte potest dici
bic esse casum singularem qō quando testator granat legatariū
de soluendo legatum si heres conuenitur ꝛ soluit possit repete
re a legatario id quod soluit: vnde plus interest isto casu here
dis ꝙ fideiussoris ꝛ esset no. sol. super qua est cogitandum: ꝛ cau
sa dubitationis est si heres possit repetere a legatario: sicut fide
iussor: iurisconsultus etiam in herede posuisset vtrūq; casum sci
licet quando legatarius esset soluendo vel non: sicut posuit in fi
deiussore in si. vnde satis posuit ter. qō ista distinctio non sit in be
5 redem: quia non posset repetere. ¶ Tertio no. in ver. interest.
qō fideiussoris interest potius non soluere ꝙ solutum repetere: ꝛ
boc est: ideo quia multi casus possunt contingere in quibus si sol
uit non poterit repetere vel propter inopiam debitoris superue
nientem: vel quia debitor fit difficilis exactionis: licet sit solven
do: vt exemplificatur in. l. j. ff. qui satisda. cog. ꝛ hinc oritur equi
tas. l. si pro ea. cum materia. C. manda. ꝛ. l. lucius. eod. titu. ff. qō
quando fideiussor stetit diu in obligatione potest petere se libe
rari vt ibi dicitur. posset etiam esse alia ratione semper staret in
tricatus pro aliena obligatione: de quo tamen dic vt ibi. ¶ In
glo. super verbo non vꝫ ibi alius non debitor leganit gl. potuit
habere bonum intellectum assignādo rationem diuersitatis: vt
℣. dicam. sed quia non assignat ꝛ eadem ratio videt esse in vtroq;
casu: ideo quia vtrobiq; potest interesse creditoris propter duos
reos ideo ista solu. remanet dubia. banc tamen approbat Pau
de ca. sed non respondet obiectioni predicte. Jo. tamen de imo.
nititur respondere qō in. l. nostra ideo non valet legatum: qr po
terat euenire casus in quo effectu videretur legatum ab herede
isti creditori: vꝫ si legatarius acceptasset quidem legatum: sed
nondum percepisset realiter. tunc enim si ageretur contra legata
rium liberaretur cedendo acti. contra beredem vt. l. imperator.
in princi. ℣. titu. prori. Sed ista sol. non multum placet: qr arguen
do de re ad tempus vel ad casum sicut legatum factum alicui vel
fideicommissum potest valere pro parte ꝛ pro parte non valere:
vt. l. cogi. ℌ. bi qui solidum. ℣. ad treb. ita videtur qō ꝙpter casum
quo legatum esset inutile non deberet vitiari casus in quo legatū
esset vtile scilicet quando heres actualiter percepisset legatum:
quinimo in istam casum dūtaxat videretur factum legatum ex
quo in alium nō posset valere ꝛ verba aliqno modo possunt ad
aptari ad istum casum magis ꝙ ad alium. l. fideicōmissa. ℌ. si fi
lio. ℣. de le. iij. ꝛ. l. vbi pure. cum ibi no. ff. ad tre. Testator enī mandando legatario qō solueret debitum: quia illud non tenebatur
soluere nisi postq; percepisset legatum: vt in. d. l. imperator. satis
videtur reliquisse legatum in hunc casum scilicet qō legatarius
precise teneatur soluere ꝛ non liberatur cedendo act. vnde dicen
dum est aliter: quia etiam sequens solutio quam approbat Bar.
diuinat ad ter. in. l. iij. in fi. prealleg. quia diuersitas rationis in
ter istos casus est ista quia ibi per interuētum noue persone pri
ma obligatio non tollitur de iure isto: er quo non interuenit sti
pulatio: vt. l. item illa. ℌ. si. ff. de consti. pec. ꝛ no. Ang. in. l. delega
re. la prima. ff. de noua. quem sequitur bic Jo. de imo. Sed in ca
su nostro si legatarius obligaretur heres esset liberatus: qr quā
do nona persona obligatur er mandato debitoris ista vocatur
delegatio in qua semper ille qui obligatur videtur obligari vice
primi debitoris. vt. l. delegare preallega. ꝛ ideo dicit. l. qō delega
tio habet virtutem soluti: vt. l. quāuis. ℌ. interdum. ff. ad velle. et
ideo legatarius qui obligatur boc de mandato testatoris rema
neret obligatus solus ꝛ tolleretur obligatio in persona heredis:
vnde dicit Ang. no. in. l. delegare. qō etiam si per nouam perso
nam fiat promissio aliter ꝙ per stipulationem dummodo pmit
tens dicat vice debitoris. Tunc tolleretur semper prima obliga
tio. Unde in casu nostro tam er natura delegatiōis que est vt fiat
vice debitoris primi quia legatarius videtur granari tanq; re
presentans personam debitoris cū grauatur ratione emolumen
ti qō percipit ab eo manifestum est qō prima obligatio tollitur:
ꝛ ideo cessat interesse ꝙpter quod valet legatum in. d. l. iij. in fi.
pro ista conclusione adduco tibi ter. in. l. si ab vno. in verbo solū
℣. de leg. ij. vbi probatur qō quando onus potest per viam legati
seu prelegati imponi vni soli er heredibus er boc qō vnus grauā
tur prestare insolidum ceteri videntur liberati pro rata sua ꝛ sic
prima obligatio est sublata. Sed quia posset esse aliqua differen
tia inter illum casum ꝛ nostrum quam non curo prosequi nunc
sufficiant iura. ℌ. alle. ꝛ per hec est expedita gl. tua. ¶ Contra istā
meam sol. arguo dupliciter. ꝛ primo qr cū delegatio fiat solum
per stipulationem vel litis contestationem: vt. l. j. C. de nona. ꝛ. l.
delegare. prealleg. ta. non videtur qō ex dispositione testatoris
mandantis legatario soluere posset restabere delegatio. Sed ꝛ
fortius quia delegatio proprie non potest fieri nisi det debitorē
delegantis secundum glo. no. in. l. ℌais. ℌ. si mulier. ff. ad velle. ꝛ
in. l. si titius. ff. de nona. ꝛ tenet Bal. in. l. j. C. co. ꝛ Spec. in tit. de
obliga. ꝛ soln. ℌ. nunc dicamus. circa princip. ergo cum iste lega
tarius in casu. ℌ. nostri. grauatur soluere creditori non esset debi a
tor ipsius testatoris non videtur ista posse appellari delegatio.
Sed ad primum respondetur quod illa regula procedit quando
delegatio fit per viam contractus: secus si fiat in vltima volunta
tem in qua multa inducuntur que non possunt fieri per viam cō
a tractus: verbi gratia quod dominium transfertur⁹ solo titulo si
ne traditione ꝛ acquiratur etiam ignoranti: vt. l. cum pater. ℌ.
furdo. ℣. titu. prori. ꝛ. l. fina. C. de cur. fur. Ad secundum respon
det tripliciter. primo negando illas glo. esse veras. nam contra
rium sentit Barto. clare in. l. delegare. allegata ꝛ contrarium vi
detur probare in. l. si titius. ꝛ in. l. pure. ℌ. si in eum. ff. de doli ex
cep. non impropriando verba ter. vnde alias respondendo de iu
re si bene memini in casu magnifici domi. Ang. de angelotis: vn
de ego non sum secutus istam viam: quia ad esse delegationis: si
cut dicit diffinitio in. d. l. delegare. satis est qō debitor crediton
offerat alium qui promittat ꝛ efficiatur reus loco sui. Unde qui
cunq; sit ille siue debitor delegantis siue non nihil ad rumbū vel
potest dici tenendo illas glo. qō licet ista non possit dici propria
delegatio sortitur tamen naturam delegationis quia est species
cōtractus sibi simulis. ꝙpter mandatum creditoris qō precedit:
ꝛ ideo iura largo modo appellant eam delegationem: vt probā
tur in. d. l. si titius iuncta glo. sicut dicimus qō cōtractus innomi
natus sortitur naturam cōtractus nominati cui est magis simi
lis: vt. l. j. ℌ. si quis seruum. ff. depo. ꝛ. l. titius. ff. de prescrip. verb.
Facit qō habetur in. l. si olei. C. manda. sed ista secūda responsio
6 potest satisfacere etiā prime obiectioni si bene inspicias. ¶ Ex
tra glo. inducitur iste ter. per Dy. ꝛ, Bar. ꝛ alios ad questionem b
b vtrū fideiussor possit esse inder vel testis in causa debitoris sui
principalis in qua questione adde dicta doc. breuiter. et primo
in quantum Bar. hic distinguit quod fideiussor renunciauit be
neficio excussionis: tunc non posset esse testis: secus si non renun
ciasset nam licet ista distinctio videatur multum equa tenet con
tra eam Jo. and. in tit. de test. ℌ. j. ver. quid si fideiussor. vbi dicit
qō dictum Spec. qui dicit fideiussorem posse esse testem quando
debitor principalis est soluendo ipse addit qō boc est falsum ma
xime si fideiussor renunciauit beneficio excussionis: ꝛ sic manife
ste sentit qō idem et si non renunciasset. ꝛ banc opi. sequit bic
Ang. ꝛ clarius Joā. de imo. ꝛ vtitur rōne er similitudine ratio
nis quidem: qr ly respectu ꝑsentis temporis quo petitur a debi
tore fideiussor non possit conueniri si non renunciauit beneficio
supra dicto: qr tū posset effici nō soluendo ante soluti. considera
to boc quod potest euenire vt sic iste dicatur testificari in causa p
pria secundum eum. ¶ Confirmatur ista ratio quia etiam qñ de
bitor est absens a puincia potest agi cōtra fideiussorem nō excus
so principali: vt in cor. de fideiuss. ℌ. j. ꝛ boc facilius posset contin
gere: sed forte posset dici quod iste casus nō posset habere locum
qñ debitor principalis iam cepit cōueniri. Uñ melior est rō pre
cedens per quā ego istam opi. secutus sum in. c. super. extra de te
sti. ꝛ videt esse cōmunior opi. Ang. aūt in consilio. cccc. solenni
ter attingendo articulū istum. dicit qō opi. Joā. an. est vera nisi
esset verisimile qō fideiussor qui vult testificare non esset passu
rus aliquod incōmodum er fideiussione. exemplum sm cum si
debitor principalis est mercator ꝛ diues ꝛ communi opinio. lega
lis ꝛ fidus: tunc enim non est verisimile quod debitor iste patia
tur fideiussorem molestari ꝛ cogi ad soluendum. allegat gloss. et
quod ibi no. doct. in. l. j. ff. de solu. que dicit quod debitor lega
lis ꝛ bonestus presumitur magis velle soluere debitum in quo
alius obligat⁹ est pro eo quā illud in quo ipse sol⁹ est obligatus
sub vsuris. potest enim iudex audaciter considere si debitor est
locuples ꝛ valde legalis persona quod ipse faciet debitum. vt. l.
si res pupillaris. ff. de admi. tuto. ꝛ. l. argentum in fin. ff. commo.
boc tamen intelligit ꝛ temperat quando quantitas debita non
erat magna inspecta persona debitoris. Sed in isto exemplo pōt

b Vel testi in cā debito ris sui. adō Jo. and. in addi. Spe. ti. de indice de leg. in. ℌ. supest v̄. sed nunquid fi deiussor. an ge. in. l. ab executore. i ℌ. j. ff. appel. bar. in. l. si qs ita. ff. de reb⁹ du. io. de imo. i. l. a smia ī pn. ff. ō appel. flo ria. i. l. dictā tibus. C. de test. aler. de imo. consil. lxxviij. inci. in cā et lite vertente in ter bartola meū i. j. vo ange. consi. cccv. ici. vi sis attesta tionib⁹ Jo. de imo. ℣. li. viij. inci. in casu ꝓmisso vī breuiter dicendum.

C Dñium trāsferr. ad de. l. pe. C. ō rei vē. l. tra ditionibus C. de pactis Ja. in. l. si ex supplicatio ne i. j. no. ff. de acquirē. possess.

Universidad de Deusto
Biblioteca

cadere consideratio do. Jo. qui antequam soluat poterit effici non souendo: vnde adhuc stat ratio suspitionis. Secundo exemplificat iste in debitore principali qui deposuit pecuniam: ita q̃ certum est pecuniam esse soluendam a debitore: sed ista ratio adhuc non est multum firma prima vt obuietur fraudibus ne. l. in fraudem creditoris debitor faciat depositum vt possit habere fideiussorem in testem: pro qua ratione vt dicit guil. de cu. in. l. ꝛ be re. §. nos autem. ff. de pac. vt refert hic Bald. quod cedens nõ posit testificari pro cessionario ne sic aperiatur via fraudi contra. l. cum ibi. §. si cum ius. ff. de transac. Preterea depositum posset revocari a debitore: vt. l. acceptã. ꝛ ibi not. C. de vsur. Item posset perire culpa debitoris. Unde adhuc remaneret obligatus ex dispositione. iurta no. in. l. qui decem. i princi. ff. de sol. sed prima rõ quo ad mentẽ iuris magis vriget. ¶ Tertio exemplificat quãdo fideiussor esset bene cautus q̃ non deberet molestari vel cogi ad soluendum verbigratia cum debitor principalis dedisset bonos fideiussores ꝛ idoneos quod ipse seruaretur indemnis ꝛ nõ molestaretur: sed q̃ illi etiam possunt efficaciter nõ soluẽdo adhuc vt durare ratio. do. Jo. per quã videtur esse tuti⁹ tenere cõmunẽ sniaz.

Summarium.

1 In materia stricti iuris appellatione debitoris continetur fideiussor.

2 Fideiussor quando mãdat heredi vt soluat id quod debet ex illa causa heres soluẽs repetere nõ põt a debitore principali.

3 Ubicunq; explicite vel implicite fit mentio de precio intelligitur de iusto ꝛ communi.

4 Dispositio de re vendenda valet quamuis certum precium non adiiciatur a testatore.

1 **Si fideiussor.** Licet expressum non valeat vꝫ tamen tacitum quod nõ venit accessorie ad expressum sed stat per se principaliter vel sic ꝛ darius. Si fideiussor legat creditori competit actio ex legato debitori principali non ipsi creditori ꝛ etiam heredi ipsius fideiussoris quando legatarius esset granatus soluere hoc debitum. hoc. d. Secunda est ibi: quod si edem. ¶ Notabi quod ei deberet: nam hic satis clare probatur quod etiam id quod quis debet tanquam fideiussor proprie potest appellari debitum: ꝛ ex hoc sequitur quod etiam in materia stricti iuris appellatione debitoris continebitur fideiussor: et hoc tenet Bart. expresse in. l. i. in vlti. col. ff. si cer. peta. per. l. et magis. ff. de solu. p quam Joan. de imo. dicit not. in. l. j. ff. eod. quod statutum disponens de captura debitoris habebit locum in fideiussore: ꝛ idem dicit Ange. fuisse determinatum perusi de facto in auten. vt hi qui obligatus. §. j. in fi. cõmenti. vbi dicit obtinuisse quod in illa materia correctiua ꝛ penali appellatione debitoris venit fideiuss

2 sor per iura allegata per Bar. in. d. l. j. ¶ Scõo nota singulariter secundum Bald. q̃ quãdo fideiussor mandat heredi vt soluat id q̃ debet ex illa causa heres soluens non potest repetere a debitore principali. ꝛ licet glo. in verbo non poterit ītelligat hoc esse verũ: quãdo apparet de animo fideiussoris iubentis: hoc tamen glo. videtur destruere text. qui loquitur in casu dubio vt domi. Bald. hic ꝛ Modern. post eum. Est et alius casus vꝫ quando testator mandat heredi vt fideiubeat pro alio: tunc enim soluendo non repetit: vt. l. tribus. ff. de vsufruc. earum re. q̃ vsu cõsumun. quam etiam adducit hic Bald. et per istum textum infert ipse quod si testator mandat creditoribus suis solui id quod ipse debet ꝛ aliquid debeat tanquam fideiussor heres soluendo non poterit repetere per istum textum. nec obstat si dicas quod hic loquitur quando mandauit in specie: secus si mandasset in genere quia ista responsio est iuridica secundum eum: quoniam regula riter tantum vꝫ genus quo ad genus quantum species quo ad speciem: vt. l. si duo in principio. ff. de administra. tutorũ. ꝛ tradit Barto. in. l. sed et si quis. §. quesitum. ff. si quis cau. do. Paulus de cast. hic dicit quod istud prima facie videtur absurdum ꝯ cur si absurdum non declarat Joan. de imol. dicit quod istud dictuz nõ transit sine scrupulo per. l. et magis. ff. de solutio. vbi soluens in dubio magis videtur soluere pro debito proprio quã pro alieno pro quo est fideiussor: sed illa. l. non facit ad. q. qua ibi actus soluentis non respiciebat totum genus: sed de necessitate vnum de contentis in genere. nam fiebat solutio in vnam causam. Unde hoc casu verum est quod potius videtur intelligere de debito proprio quam de alieno. Sed in casu nostro sermo testatoris respicit et potest respicere omnia contenta in genere. Unde licet sentire de debitis propriis potuit etiam sentire de alienis. Aduerte tamen quia alia ratio fortius facit contra istam doctrinaz. nã testator qui mandat isto modo solui creditoribus suis solum videtur hoc facere pro eroneratione conscientie sue secunduz Bal. in. d. l. id quod pauperibus. C. de episco. ꝛ cler. ꝛ i. l. ꝛ si inutiliter. C. de fideicom. vnde cum eroneratio conscientie respiciat solum ipsum creditorem cui debitor debet restituere nõ videtur quod intentio testatoris sit hoc casu velle prouidere alteri cuius interesset: ꝛ istud multum ratio naturalis dictat doctrina tamen est pulchra. ¶ In glo. super verbo non poterit ibi: itẽ not. q̃ expressum ꝛc. Ista est materia satis vulgaris in qua tria breuiter videtur addenda. Et primo inquantũ Bar. dicit q̃ ad hoc vt actus tacitus qui non venit accessorie ad actũ expressum valeat vitiato expresso requiritur q̃ eodẽ modo est factus vna cũ expresso vale ret: ꝛ posset fieri de per se sine actu expresso q̃ habet locũ in legato scõm eum: nã põt fieri nutu etiã sine verbis: vt. l. nutu. §. de legiñ. Ista enim restrictio videt esse necessaria per text. in. l. fi. C. de re. instit. ꝛ p ea que posuit idẽ Bar. per illã. l. ap hec no. in. l. j. in vlti. q. ꝛ in alia precedẽti. §. de vulga. ꝛ pup. vbi dicit q̃ substitutio pupillaris facta extraneo ꝛtinet tacitam vulgarẽ: ꝛ tñ tacita vulgaris nõ posset fieri de per se sine verbis q̃ nomen heredis debet expimi vel scribi a testatore: vt. l. iubemus. C. de testa. Scõo adde q̃ q̃i tacita dispositio oritur virtute repetitionis que cẽsetur facta de conditione expressa in vno legato ad aliud legatũ: tunc si conditio nihil operaꝛ in expresso nihil etiã operabit in tacito virtute repetitionis: vt est casus no. ꝛ ibi per Barto. in. l. si diem §. fi. j. de cõdi. ꝛ demõ. Tertio adde sm Jo. de imo. hic q̃ Bart. non bene videt respõdere ad. l. si sponsus. §. j. de dona. inter virũ ꝛ vxo. nã ibi dicit q̃ liberatio facta vxori per acceptilationẽ non pdest correo debendi qui erat secũ obligatus poterat enim ibi liberari eque principaliter: ergo videtur q̃ tacitũ nõ vitietur per expressum. Sed ipse respõdet q̃ Bart. forte ibi ideo ita dicit q̃ cum liberatio per acceptilationẽ non posset fieri nisi precedente aquiliana stipula. ista stipulatio nõ potuit fieri in persona correi siue nõ potuit procedere ex quo reus non erat ibi presens vel saltem si fuisset presens posset dici q̃ ex quo reus ipse nihil ꝑmisit per stipulationẽ acceptilatio non potuit valere eque principaliter in persona ipsius. sed tunc ob. scõm eũ q̃ saltẽ potuit valere acceptilatio vt pactũ: quoniam in actu liberatorio si nõ valet q̃ agit vt ago vꝫ vt valere possit: vt. l. an vtile. §. j. ff. de accep. nec potest dicere secũdũ eũ q̃ hoc pactũ non posset sibi prodesse tãq̃ absenti per ea que habent in. l. non soli. §. liberationis verba. de libe. lega. q; istud non est verum in tacito pacto liberatorio: vt. l. ñ. C. de pac. ꝛ. l. si creditores ꝛ ibi per Bar. C. eo. vnde ipse dicit illum ter. intelligendũ q̃ ideo ibi liberatio non prodest correo saltem in vi pacti: q; isti duo rei erant socij: vnde si liberatio prodesset correo prodesset etiã vxori. ꝛ sic per indirectũ concederetur id q̃ non conceditur directo cõtra. l. fraus. ff. de lega. ꝛ. l. pupillus. cũ vulg. ff. de anto. tu. Tu autẽ dicas altero de duob⁹ modis vel q̃ licet ibi correus possit liberari eque principaliter nõ tñ creditor liberans hoc voluit quia liberauit vxorem principaliter contemplatione ipsius vnde cũ liberatio correi veniat accessorie si non vꝫ principale non valet accessorium. l. iñ. in fi. de serui. rusti. predio. vel potes dicere q̃ etiã si voluisset eque principaliter liberare vtrũq; illa liberatio non valebat in forma acceptilationis ratione. §. dicta. ꝛ q̃ dicitur saltem potuit valere in vim pacti hoc est negandum duplici ratione. prima est quia ex quo preceptum correi nõ precesserat stipulatio aquiliana videt esse pactũ in forma quo casu datur regula q̃ sinon valet q̃ ago vt ago nõ valet vt valere posset etiam in actu liberatorio: sicut traditur in l. j. §. j. vel. ij. ff. de verbo. obli. sed posito q̃ isto respectu non impediret valere in vim pacti quãdo correus esset absens manifestũ esset eum nõ valere in vim pacti vꝫ ne duo speciali a cõcurrerent circa idem ꝛ eodem respectu. s. fauore liberationis contra. l. j. C. de dot. promis. nã fauore liberationis est q̃ si non vꝫ q̃ ago vt ago valet vt valere posset. Idem eius fauore est q̃ quando liberatio est tacita possit fauere absenti contra ea que habentur in. d. §. liberationis verba. ꝛ ita posset intelligi ille ter. q̃ etiã in absente videtur intelligere Jo. de imo. in dictis suis.

Meminisse. Damnatus vendere rem simpliciter te-

3 netur eam vendere iusto precio nisi precium sit taxatum a testatore. h. d. Secũda ibi: q̃. si certũ. ¶ Isto. q̃ vbicunq; explicite vel implicite fit mentio de precio etiam in dispositione hominis intelligit de precio iusto ꝛ cõi. de quo in. l. vt precia rerum. j. ad. l. fal. ꝛ in. l. mortis causa. §. fi. de dona. causa mor. Quid autem esset hoc casu si alius offerret maius precium be redi vtrũ legatarius illud idẽ teneatur soluere vel preciũ cõmune est not. q. quam format Jo. an. in addi. Spe. in ti. de emp. ꝛ vẽ. §. nunc dicendũ inyer. sed q̃ statum cuius dicta licet non alleget eum sequit Bart. no. examinans. q. l. ñ. in vlti. q. C. de rescin. ven. ꝛ Modern. reprehendẽtes ibi Ange. in. l. qui rome. §. coheredes ff. de verbo. obliga. vbi scripsi. ¶ Secundo no. q̃ remedium. l. ñ. de rescin. vendi. non videtur habere locum in eo qui est iussus vendere a testatore certo precio ꝛ ad hoc no. singulariter Bald. hic istum text. quem allegant Modern. in. l. si quis cum aliter. de verbo. obliga. ꝛ etiam referunt hic pro quo vide ter. longe melio rem in. l. etiam. §. quid si quis circa medium. ff. de peti. here. vbi ter. dicit quod dispositio testatoris habet locum etiaz pro exiguo precio si sit iussus heres vendere q̃ verbum significat valde me-

4 dico. ¶ Tertio no. q̃ dispositio de vendẽdo rem valet licet testator non adiiciat certum precium ꝛ idem est in promissione de vendendo secũdum Bal. hic qui allegat Ly. hoc tenentẽ quãmis ipsa venditio sine precio certo celebrari non possit: vt in. d. §. precium. insti. de emp. ꝛ ven. ¶ Quarto ponit hic Bal. ar. q̃ si beneficium est taratũ in curia pro certa quãtitate sufficit impetrãti exprimere id q̃ cõtinet in taxatione curie licet vere ad maiorẽ quantitatẽ ascẽdat ar. huius text. hic qui bene probat hoc. Quia in glo. doc. nihil scr̃ount addendum est etiã breuiter aliquid ad ea que tangit hic Bar. ꝛ primo cum tangit illam questionem in eo qui est iussus vendere vtrum oblato precio vẽditio habeatur pro perfecta ꝛ posito q̃ habeatur pro perfecta vel posito q̃ vẽditio vere sit facta vtrum transferat dominiũ rei vendite ipso iure in legatarium. ¶ Super primo cõdudit Bart. in. l. vnicum. §. agri plagã. j. de lega. iñ. q̃ vẽditio habet pro facta per. l. labeo. ff. de cõtraben. emp. que. l. modicũ. facit q: ibi venditio erat apposita in condi. ad purificandũ aliũ contractũ. Unde secundũ regulas iuris est q̃ si nõ stat per volentẽ vendere conditio habeatur pro impleta: vt. l. iure ciuili. de condi. ꝛ demon. Sed q̃ venditio ponitur in dispositione: quia quis obligatur vendere vel reuendere contra naturam obligationis est q̃ venditio habeaꝛ pro perfecta: q; cum ista promissio cõtineat factum secundũ glo. in. l. certi cõdictio. si cer. pe. ꝛ Bar. in loco preallegato. quatenus cõtinet factum deberet succedere obligatio ad interesse si promittẽs nollet factum implere: vt. l. si quis ab alio. cũ materia. ff. de re iudi. hic autẽ cogeretur ad plus. i. ad factum precise si venditio haberetur pro perfecta q̃ nõ videt rationabile ꝛ contra text. in. l. ñ. de pac. inter emp. ꝛ ven. Ubi probatur q̃ ex pacto de reuendendo cõpetit actio ex vendito ratione primi contractus ꝛ actio prescrip. verbis. modo cõsidera q̃ si venditio haberet pro perfecta: tũc superfluũ esset q̃ cõpeteret actio ex vendito ex primo contractu ex quo cõpeteret ex secũdo ad tradi. rei. vnde non possumus dicere in illo casu q̃ virtute pacti ille qui tenetur reuendere habeat actio. ex vẽdito etiã ad tradendũ: vt. l. si heres. ff. de ac. empnam hoc posset esse verũ q̃i ex facto resultaret alia actio ad tradendum quã actio ex vendito que oriretur ex venditiõe que habetur pro facta sicut act. ex testamento in. d. l. si heres. Sed quando oriretur eadem ratio tunc superfluum esset ex primo ꝛ secundo contractu dare eandẽ act. iurta. l. qui bis. ff. de verb. obliga. ꝛ bene facit ad idem ter. in. l. si cum venderet. in princi. ff. de pig. act. vbi ex pacto de retrouendendo apposito per venditorẽ cõpetit venditioni act. in factum que videtur esse act. subsidiaria ergo si venditio haberetur pro perfecta non deberet competere.

☞ Scias tñ q̃ quando cõtractus est rescindendus in fauoꝛe vni⁹ ex partibus sola pronunciatio iudicis facit vt contractus habeatur pro rescisso absq; eo quod interueniat cõsensus partiũ: vt est ter. no. quẽ ad hoc no. Bar. in. l. fundus lucij titij. ff. de rescin. vẽ. Aduerte etiã: q; glo. in. d. l. fi. de pac. inter emp. ꝛ ven. videt dicere clare q̃ illa actio ex vendito que competit ibi est actio orta ex primo cõtractu que vocatur actio informata a pacto: ꝛ sic sequit ratio quã. §. diximus. optime etiã facit ter. in. d. l. si cũ venderet. intelligendo de act. in factum subsidiaria vt diximus de qua in. l. quoties. de prescrip. verb. Et licet gloss. ibi intelligat de act. in factũ. i. prescri. verb. que est orta ex primo contractu propter pactum inconti nenti appositum: tamen ille intellectus non videtur posse procedere: quia ter. dicit ibi q̃ creditor potest agere contra debitorez vt cedat sibi act. ex vendito: ꝛ sic datur intelligi q̃ non erat quesita creditori ipso iure actio ex vendito: ergo similiter non potuit acquiri act. prescrip. verb. ex primo contractu in de intellect⁹ doc. ꝛ glo. ibi nõ potest procedere: q; non potest assignari ratio vt cur ex facto creditoris magis esset acquisita vna actio debitori ipso iure quã alia que nasceretur ex eodẽ contractu ꝛ ideo Ange. in. l. inestimat. ff. de peti. here. dicit q̃ q̃i legatarius offert precium et heres non vult vendere non potest transferri ius ex venditione que nulla fuit sic ꝛ presupponit q̃ non habeatur pro facta vt dicit Bar. Intelligas ergo ter. in. l. vxorem. §. agri plagam. de legiñ. q̃i precessit venditio iurta voluntatem testatoris: sicut dicitur in. l. si heres. ff. de act. emp. ꝛ q̃ promissio de cõtrahẽdo cõtineat factum ꝛ interesse si non seruetur promissio: vt est ter. cum glo. in l. ex ea parte. in prin. ff. de verbo. obli. ¶ Super secundo articulo in quo queritur vtrum facta vendit. vel q̃i habetur pro facta secũdum Bar. trãferat dominiũ ipso iure sunt opi. de quibus hic per Bal. ꝛ per Bar. plene in. d. §. agri. quoꝝ dict. breuiter adde q̃ tota difficultas questio. pendet in hoc vtrũ promissio de vendendo vel iussus de vendendo principaliter ꝛ ex vi verborũ contineat traditionẽ rei vel potius in isto legato traditio rei veniat in consequẽtiã ad legatũ venditionis. Super quo Bar. dixit in d. §. agri. q̃ ex proprietate verborũ iussus vendere vel promittens obligatur tradere. ꝛ ideo dicit q̃ facta venditione vel habita p facta dominiũ transferꝛ ipso iure in legatarium: quia satis dicit legatũ esse expressum q̃ est expressum verbis generalibus: vt. l. si. ꝛ ibi no. C. q̃ cũ eo. q̃ aũt sub verbo venditio. obligatus vendere virtute verborum teneaꝛ ad dãdũ vel tradendũ: allegat ter.

in. l. certi. 2 dictio. ff. si cer. pe. ꝛ idem dicit in. l. cum vsusfructus. ff. de vsufru. lega. per eandem glo. Sed in contrarium est glo. ordi. quam ibi summe no. Ang. in. l. in extimationib⁹. ff. de peti. here. de qua etiam Bal. meminit hic. ꝛ illam sequitur ibi Ang. ꝛ ista opi. placet quam etiam approbat hic Jo. de imo. primo per text. in. d. l. si heres. de act. emp. vbi dicitur q̃ iussus vendere ea que sunt propria contractus emptionis etiam veniunt ad contractũ in consequentiam obligat. act. ex testamẽto: ꝛ sic patet q̃ obligatur ad ea vt accessoria contractus non vt aliquid q̃ si pars essentialis venditionis ꝛ quod contineatur sub hoc nomine venditio ꝛ licet Bar. hic in alia q̃. quam hic formaꝛ videatur intelligere illam. l. ad accessoria venditionis que tamen non sunt vendita: sed ad rem venditam accedunt. exemplum in. l. si pregnans. et. l. vacce. ff. de euic. ista tamen est nimis magna restrictio ad illum ter. Preterea sequeretur secundum hoc q̃ venditio non perficeretur solo consensu ante traditionem perfectione essentie q̃ est manifeste contra ter. in. l. cõsensus circa medium. ff. de act. ꝛ obliga. ꝛ contra. l. j. C. de pericu. ꝛ commo. rei ven. vnde ter. in. d. l. cõtractus in fi. dixit q̃ ex contractu facto cõsensu oritur obligatio ad prestationem rei: ꝛ sic patet q̃ prestatio rei est ius surgens ex contractu precedenti non pars ipsius contractus: vnde secure tenenda est ista opi. q̃ in legato de promissione de vendendo traditio rei veniat in consequentiam ꝛ vt legatum tacitum accessorie non ex vi verborum ꝛ ex hoc sequitur si teneas cõmunem opinionem quod pontur in. l. j. ꝛ in. l. seruum filij. §. fina. §. eod. q̃ ex tacito legato q̃ venit in consequentiam non transferatur dominiũ ipso iure ꝛ verbum petitio q̃ ponꝛtur in. d. §. agri. capietur improprie pro actione personali: sicut capitur in. l. is qui ꝛ in. l. ex ꝓmissione. ff. de act. ꝛ obli. secundum Joan. de imo. Si autem teneres opi. meam quam posui in. l. seruum filij. in fi. §. eod. q̃ etiam in legato tacito transferatur dominium ipso iure: tunc possumus sequi sententiam Dy. ꝛ Bar. simpliciter ꝛ verbum petitio positum in. d. §. agri. stat improprie pro actiõe reali: vt. l. actio in personam. de ac. ꝛ ob. Specu. tamen in titu. de locato. §. nunc aliquando. xcv. dicit q̃ prohibitus vendere sub pena non incidit in penam nisi traditione secuta: quia verba debent intelligi cum effectu: vt. l. j. in fi. ff. q̃ quisq; iur. ꝛ forte propter istam rationem non posset sustineri hoc dictum: sed propter aliam quam subiungit: quia contractus non est perfectus: ideo non posset sed satis dicitur perfectus quo ad essentiam licet non quo ad executio. vt declaratur in. d. l. j. C. de peri. ꝛ commo. rei ven. Ang. tamen in. d. l. in estimatio. dicit q̃ si fit facta venditio ab herede: tunc res iudicabitur simpliciter ex natura contractus venditionis. et ideo non transferetur dominium ipso iure: sed perinde erit ac si venditio esset facta iussu non precedente. Si autem legatarius offeraꝛ precium ꝛ heres non velit vendere non potest hic considerari venditio cum nulla facta sit. Sed tunc transferetur dominiũ ipso iure ex legato ac si res simpliciter fuisset legata. ꝛ ita intelligit ter. in. §. agri. sed ista opi. non placet: quia etiam facta venditione. ꝛ secuto precio res dicitur possideri titulo legati ꝛ vltime voluntatis. Casus est notabilissimus. ꝛ ibi hoc tangit Ang. in. l. etiam. §. q̃ si quis. ff. de peti. here. Ubi ille qui emit hereditatẽ ab herede que debuit sibi vendi ex iussu testatoris appellatur fideicommissarius vniuersalis. Preterea in. §. agri. non apparet vtrum fuerit facta venditio vel non. dic ergo vt. §. diximus quod res etiam secuta venditione est in legato in consequentiã ꝛ tacite: vt dicit ter. in. d. l. si heres. tene tamen menti duo notabilia dicta que ponit Ang. in. d. l. in extimationibus. vult enim q̃ si de quolibet contractu debet solui gabella solnetur ꝛ de cõtractu seu venditione facta iussu testatoris ꝛ similiter si res prohibetur legari. sed non vendi valebit venditio facta iussu testatoris. Contrarium tamen tenuit Guil. de cu. ꝛ Bal. in. l. cum hi. in prin. ff. de transac. ꝛ sequitur ibi idem Ang. vbi tenẽt q̃ sicut super alimentis legatis non potest fieri transactio nisi vtis et cognitis verbis testamenti ꝛc. ꝛ autore pretore ita non poterit fieri super alimentis venditis ex iussu testatoris. Posuit etiam hic Barto. aliam questionem de arbitro qui condemnauit in laudo suo titium locare domũ sempronio sub pena contenta in compromisso. vtrum si locauit ꝛ postea non patiatur eum vti ꝛ frui incidat in penam compromissi. ꝛ concludit q̃ a pena compromissi fuit liberatus locando rem per. l. in numerationibus. in fi. ff. de solu. per. l. stichus si heredi. ff. de statu libe. vnde licet postea non patiatur eum vti ꝛ frui non incidat in penam compromissi: vt habetur in. l. inter castellianum. ff. de arbi. Responde vt hic per eũ ad. l. si heres. de actio. empt. Respondet quod inquantum in illa l. dicitur ex iussu de vendendo posse agi actione ex testamento ad ea que veniunt in consequentiam venditionis istud intelligitur de his que veniunt accessorie ad venditionem non tamen cõtinentur in ipsa venditione: sicut res que acceduntrei principaliter vendite: ꝛ sic manifeste vult quod ipsa rei traditio vel patientia vtendi ꝛ fruendi in locatione non possit peti act. ex testamento: quia res vendita ꝛ locata continetur in venditione et

Universidad de Deusto
Biblioteca

locatione expresse: ꝛ sic non veniunt in iussu vel promissione de vendendo: sed ista doctrina non est vera ꝛ ex dictis suis met confunditur que ego. ſ. retuli in alia q̃. dum diri q̃ promissio de vendendo seu iussus continet non solum fructus: sed dationem vel traditionem rei. ꝛ hoc probatur expresse in. d. ſ. agri plagam quemcunq; intellectum teneas. nam siue dicas q̃ ibi agat actione personali postq̃ venditio fuit facta vel habita pro facta ad ipsam rem. ibi est casus clarus quod pro re que venit in ipsa venditione potest agi ex promissione vel iussu de vendendo. Si autē dicas q̃ ibi agitur rei vendi. secundum By. ꝛ Bar. adhuc elicitur idem quia si competit rei ven. ꝛ dominium fuit tansiatū ipso iure: ergo manifeste patet q̃ etiam res ipsa cēsetur legata ex iussione facta de vendendo: ergo potest competere actio personalis ex testamento: vt in. l. nostra. insti. de le. vnde Joā. de imo. hic reprehendit ista dicta Bar. in ista. q. quia sicut in legato de vēdendo comprehenditur traditio rei licet in consequentiam: vt declarat. ſ. ita arbiter condemnando ad locandum videtur voluisse obligare partem non solum ad id q̃ venit in ea. in obligatione principaliter quod est locare: sed etiam ad id q̃ venit in consequentiam id est ad patientiam vtendi ꝛ fruendi: quia istud est implementum q̃ debet fieri ex parte locatoris: vt. l. si in. l. ſ. fi. ff. loca. ꝛ. l. edem. C. eo. ꝛ per Bar. in. l. si seruus. ſ. fi. de sti. ser. nō obter. secundum eum in. l. in numerationibus. in fi. quia concedo dicit ipse q̃ ille qui locat est liberatus ab vna ex duabus rebus que veniunt in precepto de locando: sed per hoc non sequitur q̃ sit liberatus ab alio qui videtur contineri in precepto in consequentiam scilicet ad patientiam vtendi ꝛ fruēdi: sicut videmus q̃ in constitut. vsufruc. vel alterius seruitutis licet quis liberetur ab obligatione ista de constituendo vsumfructū inquantum continent ius per actum momentaneum non tamen liberatur ab alio quod continet ipsa obligatio scilicet a prestatione patientie vtendi ꝛ fruendi que cōtinet factum: vt. l. iij. ſ. dare. ff. de vsufruc. in ter. ꝛ glo. ꝛ. l. corruptionem in ter. ꝛ glo. in. l. pluribus. ſ. ſi placeat. de verbo. obliga. ꝛ banc similitudinem addurit hic Ange. contra Bar. ꝛ quando vna obligatio continet plures res de voluntate creditoris possit satiffactio sequi in vna: ita q̃ nō in alia probatur in. l. ꝛ si vnus. ff. de ac. empt. et plene declarat Bar. in. l. scire debemus. in princi. de verborum obliga. probatur etiam ista conclusio optime in. l. iulianus. ſ. si fundum. ꝛ q̃ ibi per Barto. ff. de verborum obliga. vbi patet q̃ quando res fuit tradita. sed aliqua deficiebant que veniebant accessorie ad traditionem rei licet possit agi ad rem tradendam ac si non esset tradita tamen debet exprimi in libello q̃ res petitur vt consequaꝫ actor: id q̃ sibi deest: ꝛ sic patet q̃ respectu eius q̃ fuerat traditum non durabat amplius obligatio: vnde ista dicta Bar. male possent sustineri: quia impugnantur a dictis suis met. et ideo Bar. vbiq; preter hic sentit oppositum vꝫ in. l. titio centum. in princip. ſ. de condi. ꝛ demon. ꝛ in. l. si quis heredem. C. de insti. et sub. ꝛ in. c. j. ſ. fi pater. si de feu. fue. contro. inter do. ꝛ agna. prima duo loca allegat etiam do. me. in. l. permisceri. ſ. species. de acquiren. posses. vltimum non allegat posset tamen defendi opi. Bar. noua ratione in casu suo: quia iura introducta cōtra eum loquuntur in materia fauorabili vel saltem non odiosa seu pena li: in penis autem fit strictior interpretatio vt in regula in penis. de regulis iuris. ideo in casu Barto. vbi agitur de pena committenda ex quo in promissione vel iussu de vendendo seu locando traditio vel patientia vtendi venit in consequentiam pena apposita super principali propter odium accessorie non extendatur ad id quod venit in consequentiam. Ista distinctio videtur probari ex. l. venditor. iuncta. l. si pregnās. ꝛ. l. vacce. ff. de euic. ꝛ ex his que no. glo. in. l. non quocunqꝫ. ſ. iulianus. ſ. eod. in quibus probatur q̃ licet in actione ex empto veniant res accessorie ad rem principaliter venditam: non tamen comprehenduntur in stipulatione duple que est penalis facit optime ter. ꝛ q̃ ibi per Bar. in. l. fina. ſ. lucius. ff. de condi. inde. vbi restitutio in integ. cōcessa super principali: ſquia sententia iudicis est stricti iuris vt. l. diui fratres. ff. de lib. causa. ꝛ quia restitutio minoris inducitur de iure speciali non extenditur ad accessoria illius rei. quod ergo operantur ibi ille due qualitates operabitur hic incursus pene. facit ter. ꝛ quod ibi no. in. l. quamuis. ꝛ. l. per retētionē. C. de vsur. Secundo adde ad pe. q. quam. ſ. tetigi q̃ quando id q̃ venit accessorie ad rem que est in compromisso accederet ita vt expediretur per officium iudicis mercenarium: tunc videretur q̃ pena imposita pro eo q̃ principaliter est deductum in laudo haberet locum etiam in eo quod venit accessorie per ea que habentur in glo. ordi. in. l. non distinguemus. ſ. de officio. ff. de arbi. que vult q̃ compromissum factum super re principali sub pena extendatur vt arbiter possit pronunciare de fructibus. ꝛ idem dixit Ange. de expensis in. l. si vacantia. C. debo. vacan. lib. x. in. vj. charta. Unde sicut partes deducēdo in compromisso rem principaliter videntur etiam deducere tale accessorium: ita posset dici q̃ quādo ad condemnationem factam super vno iure tacite veniret in consequentiam prestatio alterius iuris per iudicis officium mercennarium etiam ad illud extenderetur sententia arbitri. Consequenter etiam tetigit hic Jo. de imo. illam no. q. nūquid condēnatus restituere rem per sententiam ipsam tradendo sit plene liberatus ab act. iudicati: ita q̃ si res iterum perueniat ad eū non possit res ab eo auferri act. iudicati vel officio iudicis de qua. q. vide vltra ipsum q̃ no. Bar. in duobus locis vꝫ in. l. sicut. ſ. seruacuum. ff. quibus modis pig. vel hypo. sol. ꝛ in. l. clodius. ff. qui po. in pig. ha. que dicta etiam adducit do. m. in. l. permisceri. ſ. species. ff. de acquiren. posses. ꝛ quia satis placet mihi distinctio domi. Joan. hic ꝛ in. ſ. species. quam etiam sequitur ibi dñs me duo tantum sunt addenda primum quia inquantum dñs meus ibi respondet ad. l. sed ꝛ si possessori. in princ. de iureiur. q̃ ideo ibi durat actio in factum orta ex iuramento: quia ille qui iurauerat in solum illo erat possessor tempore iuramenti. Unde non potest dici aduersarius liberatus ab act. iudicati vel ab act. in factum ex eo quia restituerit rem: qr non restituit. ꝛ ideo si res postea perueniat ad eum competit contra eum act. ex iuramento. allegat gl. no. in si. in. l. si a te. ſ. j. ff. de excep. rei iudi. que dicit q̃ si actor in rei ven. declaratur dominus ꝛ absoluitur reus quia reperitur non possidere ista sententia facit ius ita q̃ si possessio ad eum perueniat poterit conueniri virtute sententie: sed isti casus sunt diuersi: quia quādo sententia absolutoria fertur pro reo: quia possidet: quia ipse est dominus sentētia trahit secū executionem perfectam ipso iure: vt. l. merum. ſ. si pretor. ff. q̃ me. causa. vnde agēs cōtra eum in que fuit lata absolutoria perfecte dicitur liberatus a restitutione rei: quoniā habet pro restituta per sententiā que trahit secum executionem vt diri: sed in casu. l. si a te executio nec erat ab homine negs a. l. vnde non est simile. ꝛ ideo Bar. no. in ista. q. in illa. l. clodius. qui po. in pign. ha. inter istos duos casus non facit differentiam: imo in vtroq; concludit q̃ liberatio sequitur perfecte ex sententia ita quod si res peruenat postea ad agentem non obligabitur amplius ex prima sententia. Et adde ad vltimum. q. hic tactam per Joan. de Imo. de qua. ſ. diri q̃ Joan. And. in addi. Specu. in titu. de arbi. ſ. j. versi. arbitrator. expresse tenet post Jaco. de Are. q̃ condemnatus ad rem restituendam liberetur ex restitutione rei ita q̃ actio ex sententia nō duret amplius contra eum. ꝛ sic approbat opi. Bar. in. ſ. sequē. Secundo est addendum: quia iam vidi dubitari in practica in ciuitate Ferrariensi presupposita distinctione do. Joan. de Imodicentis q̃ quando res auferretur incōtinenti ab eo cui fuit restituta: tunc iuder ex officio suo posset facere eam reddi: secus si ex interuallo quomodo intelligatur illud incontinēti scis enim q̃ ista dictio capitur diuersimode secūdum diuersas materias: vt plene declarant Goder. in. l. j. in princip. ꝛ l. continuus. j. de verbo. obliga. ꝛ glos. in. c. q̃ sic. de appel. ꝛ q̃ tangitur in. l. iij. ſ. cum igitur. ſ. de vi ꝛ vi ar. ꝛ in. l. si. C. de indi. cum multis aliis locis ꝛ male fuit declaratum: tunc fuit allega. doc. glo. in. c cū ipsa de elec. lib. vj. ꝛ in. c. querenti. de offi. deleg. in antiquis. Ego crederem q̃ secundum diuersitatem factorum plus ꝛ minus temporis deberet accipi. ꝛ sic hoc penderet in arbitrio iudicis: vt colligitur in. ll. ſ. alleg.

Summarium.

1 ☞ Sententiam iniquam pro se latam non potest quis dicere iniquam.
2 Verbum defendere ponitur quandoq; pro agere vel accusare.
3 Sententia condēnatoria lata in odium delinquentis nonnunq̃ ei prodest.

Si seruus plurium. In text. ibi pro dominica pro tione ꝛc. intellige quando fuerūt expressa nomina appellatiua. Secus sit nomina propria quia tunc acquireretur eis pro virili. Si autem vtrunq; esset expressum attenderetur q̃ prederet. l. si seruus communis ꝛ castrēsis peculij. ꝛ q̃ ibi no. ff. de stipu. ser. ꝛ hic per Ly. ꝛ Goder.

Si hereditatis. ☞ Sententia lata contra heredē non nocet legatarijs si heres nō defendit causam vel collusit vel culpabiliter nō appellauit ꝛ sententiā latam pro se nō potest aliquis dicere iniquā. h. d. Secūda est ibi: quid ergo. Tertia ibi: si tamē. ¶ No. tres casus in quibus sentētia lata cōtra heredem non nocet legatarijs cū regulariter extra istos casus noceat vt. l. papi. ſ. si ex causa. ff. de inoffi. testa. ꝛ. l. j. ff. de excep. rei iudi. Ex tertio casu. ſ. dicto in summario notabis diligenter q̃ ille qui nō appellat cū pbabiliter debeat appellare vel esse in culpa. facit q̃ habe. in. l. j. ff. qui ap. sit. ¶ Secono. q̃ sententiā iniquā pro se latā quis nō potest dicere iniquā: qr allegaret turpitudinē suā q̃ regulariter fieri nō pōt: vt. l. trāsactionē. ff. de trāsact. ꝛ. l. alfe. ꝛ ibi per Bar. ff. de iurciurā. etiā ex hoc sequit tertiū notabile scōm Bal. hic q̃ sentētia lata pro aliquo pre-

quo preiudicat sibi in eo q̃ necessario sequitur ex snia contra regulam positam in. l. q̃ fauore. C. de. ll. optime in fine. vide ter. in ☞ l. legatorum. ſ. fi. ff. de interdi. ꝛ relega. ¶ In text. ibi vel lusorie agentem adde ad istum ter. quod sententia rescinditur nō solum si collusio fit ad preiudicium alterius: sed etiā si per eā fiat fraus legi. ꝛ rescinditur aut per indirec. aut directo. Si forte per directum rescindi non posset. casus est not. in. l. si sponsus. ſ. si vxor. ff. de do. inter virum ꝛ vxorem. per quem Bal. in lege cum allegas. C. de vsur. dicit quod si debitor collusit cum creditore super causa vsuraria sententia potest rescindi probata collusione facit optime ter. in. l. si cui. ſ. i. sdem. ꝛ quod ibi no. ff. de accu. ¶ In eodem ter. ibi non agentem. Istud dictum debet limitari ꝛ omnia similia infra per ea que no. Bar. eleganter in. l. si superatus. in principio ff. de pigno. quod debent intelligi ista iura quando reus fuit contumax in processu: sed si solum fuit absens ꝛ contumax in prolatione sententie: tunc sententia noceret ꝛ licet ipse aliter diceret in lege qui repudiantis. in fi. de inofficio. testamē. primum tamen dictū videtur verius ꝛ approbat Bald. in lege ingenuum. ij. colū. ff. de statu homi. allegans gloss. nota. in. l. ij. C. de contrario iudi. tute. Super quo vide eundem Bald. in. l. ij. C. quibus res iudic. non noc. Adde etiam ad hoc verbum quod quando sententia ferta cōtra absentē nō solū nō preiudicat tertio: sed etiā nō preiudicat ipsi cōdemnato super principali quo ad incurrendam penā. casus est singularis quem ibi not. Ange. ad hoc in. l. papi. ſ. memi nisse. ff. de inofficio. testamento per quem limitat dicta Barto. et aliorum in. l. qui rome. ſ. duo fratres. de verbo. obli. Ad vltimū notabile ꝛ aduersi. nec enim adde gloss. nota. in. l. modestinus. ff. de except. per quam bal. dicit in. l. creditoribus. C. de seruo pigno. da. vel ma. quod ille qui obtinuit sententiam pro se si succedit cōdemnato non potest eam dicere iniquam. Quid autem sit de iudice qui tulit sniam vide per eum. ¶ In glo. j. ibi p legitimo ꝛc. banc glo. approbat hic Bar. ꝛ cōmuniter doc. que in effectu vult quod siue testis expugnet per querelas siue dicatur nullū vel falsum semper sententia lata contra heredem presentem ꝛ legitime defendentem nocet legatarijs. ꝛ ita etiam tenet Bartol. in. l. j. ff. de execu. rei iudi. licet gloss. ibi teneat aliter ꝛ in. l. papi. ſ. si ex causa. de inoffi. testamento. sed veritas est pro communi opiñ. qr est casus clarus in. l. fina. versus fi. C. de peti. here. vbi ex quo satis apparet quod siue dicatur testamentum falsum siue aliter nullū sentētia lata contra heredē preiudicat legatarijs: non enim pōt intelligi ille versicu. q̃ ageretur querela: qr ōr q̃ agebatur petibere. querela autem est preambulum peti. heredit. ꝛ similiter dicit ter. in. l. si superatus funduꝫ. vbi dicit q̃ hereditas petebatur per legitimum ista sufficiant. ¶ In gloss. super verbo non nocebit ibi: quia aget contra institutum pro intellectu huius verbi distingue vt hic per Barto. vide etiam quod ipse posuit post glo. in. d. lege qui repudiantis. in fi. Sed inquantum Barto. hic dicit declarando istam gloss. quod quando heres succumberet: qr non defendit diligenter causam: vel quia non appellatur cū posset: tunc pon potest contra eum qui vicit heredem rei vendicat. Sed solum agetur contra heredem scriptum: quia impntet sibi qui fuit in culpa. hoc dictum non placet Joanni de imola. per istum tertum qui equiparat istos tres casus ꝛ est melior tertus. in. ſ. sed in versicul. vel minus plene iuncto versicul. exemplo. stim sequenti: vbi probatur quod sententia lata contra eum qui non plene defendit causam non preiudicat legatarijs exemplo eius qui collusorie pro hereditate litigauit. Et sic patet q̃ isti casus determinantur tanq̃ similes in eodem modo intelligūtur determinate ꝛ hoc est maxime dicendum: quia ter. quem allegat Barto. non probat banc differentiaꝫ vꝫ in. l. si superatus. ff. de pignora. intelligitur enim ibi q̃ sententia preiudicat legatarijs quo ad omnem effectum: quia heres plene defendit nam si heres fuisset in culpa non diceret text. simpliciter q̃ snia preiudicaret legatarijs: sed limitatiue quo ad ipsum heredem secundum distinctionem Barto. vnde non loquitur in casu Bar. fateor: tamē q̃ in ter. illius. l. facilius preiudicat sententia legatario q̃ creditori non quia culpa fuerit commissa per heredem: sed ponderat iuris consultus quod quia legatū magis pendet a testamento q̃ ias creditoris ꝛ debitoris: vnde facilius admittitur q̃ fiat preiudicium legatario q̃ creditori: qr ꝛ si nō appareat de culpa ex hoc tamen non fiet preiudicium: qr debitor potuit ex culpa sua succumbere pro ut ibi dicitur in text. ¶ In gloss. super verbo per iuriam ibi cuius causam prebuit heres ista glo. relata ad ter. est falsa: licet docto. non aduertant: nam si heres fuisset causa iniurie: tunc hoc solum sufficeret vt sententia non noceret legatario vel si fuisset negligens in processu secundum Barto. hic cum ergo text. noster requirat quod ad hoc vt sententia ista non noceret legatarijs quod heres fuerit in culpa non approbando: ideo non debet intelligi vt dicit glo. sed debet intelligi vt q̃ per iniuriam fuit lata sententia sine culpa tamen ipsius heredis cuius culpa solum reprehenditur hic: quia nō appellauit. ¶ In gloss. posita super ver. non nocebit ibi: quia appellat. ista prima opin. presupponit q̃ quādo heres fuit in culpa vel fuit collusum sententia noceat legatarijs ipso iure: sed quo ad hoc dicak nō nocere: qr ipsi possunt appellare per. l. si perlusorio in prin. ff. de ap. ꝛ hanc sequebatur Pe. sed est alia opi. in glo. que cōiter approbatur q̃ in his tribus casibus sententia non noceret ipso iure etiaꝫ si legatarij non appellāt nō ob. ter. in. l. si perlusorio. licet doc. nō respondeāt hic: qr fm Bar. ibi ꝛ recte ibi nō constabat de conclusione licet allegaretur intellige q̃ non cōstabat plene erat tamē qualiſqualis suspitio: sicut innuit ter. in ver. sed ꝛ causam ipsaꝫ vbi ponitur dictio aduersatiua cū copula que importat idē esse in casu sequēti q̃ in precedenti ꝛ ecōtra vt sepius fuit dictū hoc anno: ꝛ plene vide per Bar. in. l. patris ꝛ filii. ff. de vul. ꝛ pu. Sicut ergo in illo ver. dicitur q̃ si legatarij habent heredem suspectum licet non constet de conclusione possunt assistere in cā principali. ita intelligitur ver. precedens q̃ de conclusione nō cōstabat plene: sed legatarij volentes appellare suspicabant. ꝛ istud est verum tam in alijs causis q̃ in causa inofficiosi testamenti vt probatur ex generalitate istorum iurium licet glo. hic aliter dixerit ꝛ non bñ fm Jo. de imo. hec tñ dicta limitat fin. Ang. in. l. papi. ſ. si ex causa. ff. de inof. test. vꝫ inquantū doc. hoc dicit q̃ qñ heres fuit presens a plene defendit sententia preindicat plene legatarijs. nam istud est verum fm eum quando legatarij sciebāt causam agi: secus si ignorassent. alle. Jnno. in. c. ex insinuatione. extra de pcu. ꝛ esset magna limitatio ad ista iura si cētvera ꝫ nō placet qr est contra ter. prout communiter intelligunt doc. in. l. si superatus. ff. de pigno. nam ibi si creditor fuisset sciens sententia lata contra creditorem preindicaret sibi vt. l. sepe. ff. de re iudi. et ita dicit ibi glo. ꝛ Bar. ꝛ sic non esset differentia inter legatarij ꝛ creditorem: qr vtrigs preiudicaret que fit ibi manifeste quoniā legatario preiudicat creditori non preiudicat vt ergo differētia pcedat de necessitate debet ponere q̃ legatarius ꝛ creditor ignorabant. Pau. autem de ca. bic videtur dupliciter limitare tert. nostrum quatenus dicit q̃ in his tribus casibus sententia non nocet legatarijs. primo fm eum quando legatarij sciuissent cām agi per. l. sepe. cum materia. ff. de re iu. Secundo quando fuit solicitatus saltim a domino tunc enim sententia nocret eis ppter culpam eorum qui citati non comparuerunt allegat ea que habē tur in. l. j. C. de aduo. diuer. iudi. ꝛ in. c. inter quatuor. de maio. ꝛ obe. ꝛ per glo. in. l. cum miles. ſ. j. ff. et quib. cau. ma. ꝛ vtrum sint vera declarabo plene in addi. in lec. sequen.

Si quis ante. Petitio legatorum transfertur si ve res in causa confiscat. collulerit vel plene causam non defenderit h. d. Secūda ibi: si tamen. Tertia ibi sed si subiecerit. quarta ibi exemplo. ¶ No. primo ibi necesse testatoris nō defenderit q̃ verbum defendere aliquando ponitur pro agere vel accusare: ls pro pte defensio sit aliud quam actio vel accusatio vt tangit hic glo. j. ꝛ in. l. j. C. de testi. Unde bannito vel excommunicato non reser a natur exceptio que habet vim petitionis seu actionis fm Jnno. in. c. cum inter. de excep. super quo vide Bal. eleganter in. l. quoniam Aler. C. de adul. ¶ Et eodem etiam ver. colligitur secundum Jo. de imo. q̃ quando testator est occisus non potest adiri hereditas priusq̃ heres vlciscatur mortem defuncti de q̃ dicit fuisse opi. in glo. in. l. si ca. C. de bis qui. vt indi. vult allegare gl. in. l. cum frater. C. eo. sed in ea nil dicit. Super quo distingue vt ibi per Bart. aduerte tamen: quia ter. iste non probat hoc non enim dicit quod quis fuerit priuatus ex eo: quia prius adiuit q̃ vlciscetur mortem defuncti: hoc enim dicit respectu primi dicti quando quis adiuit ante aditam. q. de familia: sed respectu secūdi simpliciter dicit quod quis fuit priuatus: quia non est vltus mortem defuncti: que priuato potest cōtingere etiam si prius adeundo non priuaretur propter additionem: quia forte adita hereditate heres nō est vltus mortem defuncti q̃ primum poterat iura ea que tradit Bar. in. l. in conditione. ad fille. ¶ Tertio no. in ver. legatorum persecutio. quod aliquando sententia condemnatoria lata in odium delinquentis prodest ei: sicut hic quia per hoc quod bona auferuntur heredi in consequentiam ipse libera tur a prestatione legatorum. cōcot. ter. in. l. eum qui. ſ. q̃ bonis j. de bis qui. vt indi. ꝛ in. l. cum fisco. ſ. ad fille. vnde licet principaliter sententia penalis non debeat prodesse condēnato: vt. l. relegatorum. ſ. inter dictis. de interdic. ꝛ rele. in consequentiam tamen prodest quando illa consequentia est necessaria ad penā imposita vt eleganter declarat hic. d. Pau. pro quo alle. l. decretū ff. de suspe. tu. vbi tutor remotus vt suspectus non tenet nec subit periculum administrationis aliorum similiter fm eū si infamis vocatur ad munera ꝛ turpitudo eius est detecta per alios potest se excusare a muneribus fm Bar. in. l. iusiurandum in. ſ. fi. cuꝫ. l. seq. ff. de iureiur. super quibus vide Bal. qui eleganter loquitur in. l. q̃ fauore. C. de. ll. ꝛ ex his arguit. d. Pau. q̃ bannitus nō tenetur ad collectas intellige cuius bona sunt publicata. alle. gl. et Bar. in. l. inter quos. ſ. dāni. ff. de dā. infec. Tu vide bonum ter. in. l. debitori deportato. de fideiuſ. ꝛ q̃ no. Bar. in. l. si. ff. de duo.

a ¶ Vel excōicato non reseruat. adde Bar. ſ. l. am plius. in fi. ff. rē ratam habe. Nico. superan.

Universidad de Deusto. Biblioteca

reis.ꝛ ad materiã vide omnino qꝫ ponit Bald.in.l.cũ quedam puella.ff.de iurisd.om.iu.vbi dixit q mutatio prioris fori facit in peiꝰ non prodesse condẽnato quin possit conueniri sub illo foro.ꝛ qꝫ sententia econtra aliqñ operetur detrimentum illius in cuius fauorem est lata in ꝓsequentiam:sicut vidisti probatũ in.ℌ. precedenti vbi hoc no.Bal.¶Quarto no.in ver.quid tamẽ vltra id qꝫ tangitur hic in vlt.glo.ar.optimũ q si fiscus non vult acceptare bona deportati ista bona redeunt ad deportatũ.ꝛ acquruntur ei quodammodo de nouo.d.Pau.hic dicit q acquirun tur non ei:sed heredibus suis abintestato quoniam deportatus a est incapax.ꝛ habetur pro mortuo intelligit glo.fin.in.l.ea sola ff.de re.in.Sed nũ aduerte qꝛ ego in.l.cius qui.ℌ.j.ℨ.de testa.discutiendo de intellectu illius glo.quam all.Bal.originaliter in l.eam quam.C.de fideicom.dixi qꝫ licet glo.tangit istam opi.de qua modo dixit finaliter tñ videtur remanere in opi.q bona remaneant potius penes deportatum:sicut tenuit Bal.in.l.si vero in prin.ff.qui satisf.cog.ꝛ pro ista opi.facit iste ter.cui tamẽ posset responderi qꝫ hic iste cui auferebantur bona non erat oino incapax omnino remansit nomen heredis penes eum:vt.l.ex facto.ℌ. iulius.ℨ.de vul.ꝛ pup.sed deportatus est penitus incapax:credo tamen conclusionem esse veram:qꝛ deportatus non prohibetur acquirere de nouo ex contractu iuris gentiũ:vt.l.si tibi mãdaue ro.ℌ.is cuius.ff.man.qꝛ ergo bona redeant ad deportatũ ex quo fiscus ea non vult fundatur super magna equitate naturali.itez qꝛ hoc fit fauore creditorum quibus ɔz satisfieri qui sunt ipsi capaces admittetur contra regulas iuris ista acquisitio que et in effectu vꝫ acquiri ꝛ principaliter illis quorum contẽplatione fit vt.l.seruo legato.ℌ.si testator.ℌ.eo.ꝛ.l.fideicommissa.ℌ.interdus ℌ.de le.iii.Ex eodem etiam ver.collige ſm Paul.de ca.ibi bona non agnoscat ꝛc.qꝫ bona que sunt ablata alicui tanq̃ indigno non queruntur fisco ipso iure:sed demum post agnitionem q vꝫ contra ea que ponit Dy.ꝛ Bart.in.l.j.ℌ.an bona.ff.de iure fisci. Vbi concludunt qꝫ qñ bona deferuntur fisco vt vacantia:tunc non acquirũtur sibi ante agnitionem.Ita vꝫ probare in.d.ℌ.an bona facit optime ter.ꝛ qꝫ ibi per Bar.in.l.j.C.de bo.vac.lib.vi. Sed qñ bona acquiruntur fisco per publi.factam ei ſnia iudicis vel ipso iure:tunc acquiruntur ipso iure.nã in casu.ℌ.nostri sententia lata super homicidio habet effectũ confiscandi bona ꝰtra heredem qui non est vltus mortem defuncti:vt.l.in cognitione.ꝛ ibi plene per Bart.ℨ.ad fille.ꝛ sic ꝓz qꝫ confiscatio fuit facta hic in pena ꝫ virtute sententie:ꝛ tñ requiritur agnitio.Sed põt dici saluando dicta doctoꝝ q habeat locum qñ confiscatio ɔz effectũ contra eum qui fuit condemnatus:secus si ad preiudiciũ tertij.ꝛ ita intelligatur iste ter.no.vtrum aũt illud primũ dictum sit verum qꝫ qñ bona deferuntur vt vacantia nõ acquirant ipso iure fisco:sed post agnitionem vide qꝫ no.ponit Bar.in.l.j.ℌ.fi.ꝛ ibi ego plene scripsi sequendo cũ ꝛ dicta sua.ff.de acqui.pos.ℓz autẽ fiscus acceptet bona:non tñ debet tractare de dãno vitando nisi positꝫ bona sunt incorporata ſm Bal.not.in.l.nec dãnosa.C.de preci.impe.of.Itẽ propter hoc non tenetur vltra vires bonoꝝ sibi delatorũ.ꝛ hoc est speciale priuilegiũ fisci:vt in.d.ℌ.ad bona qui non ɔz proprie heres:sed vniuersalis successor ſm Paul.de ca.per ea que habentur in.l.inter eos in fi.ff.de fideiuſ.melius p Bal.in.l.si tutoris.C.ad.l.iul.de vi.ꝛ ex illo ter.in.ℌ.an bona.arguit Bal.quem adducit hic Pau.de ca.in aut.sicut.C.de sacrosan.ec.qꝫ qꝛ fiscus ꝛ ecclesia b equiparantur etiã ecclesia ℓz adeat hereditatem sine beneficio inuentarij non tenetur vltra q̃ facere potest.pro qua conclusione Ang.dicit esse casum no.quẽ ipse ibi ponderat in aut.de alie.ꝛ emphy.ℌ.si vero quis.super quo vide qꝫ ponit.d.me.super rub.ℨ.de acqui.here.post Bar.ꝛ Bal.¶Ultimo no.in ver.sed si subiecerit.ar.ſm Bal.qꝫ si ille qui deliquit potest puniri in diuersis locis.ꝛ in vno loco imponitur maior pena in alio minor.ꝛ reus faciat se accusare in loco seu in foro vbi minor pena imponitur est rationabile q̃ sicut mutatio fori facta in fraudem non prodest:vt.l.j.ꝛ qꝫ ibi not.ff.de pe.ꝛ.l.fi.si ex noxali causa agatur.ita nec preiudicio quefimiliter extinguit forũ. Aduerte tamen:qꝛ ista.q.ꝓcederet qñ si nõ esset adhibita fraus puniretur minor pena.qꝫ aũt non possit puniri maiori in alio foro non est expeditum:sed vide Bal.in.l.ij.C.de impor.ꝛ qꝫ ipse scripsit super isto arti.in.c.de bis.extra de decu.Et qñ heres magis teneatur vltra vires hereditarias q̃ fiscus ad quẽ deferuntur bona vacantia vide Bar.in rub.ff.de acqui.here.Que aũt remedia competant fisco ad vendicanda bona vacantia.vide p Bar.in.l.defensionis facultas.C.de iur.fis.li.x.

a ¶Et habet p mortuo.adõ.l.actione in.ℌ.publicatiõe.ff. p socio.l.j.ſ ℌ.filiũ.ff.de bo.pos.contrata.ꝛ i.c. placuit.el.ſ. xvj.q.j.Nic. super.

b ¶Fiscꝰ ꝛ ecclesia. adde no.l.c.i.ꝛ in c.auditis.ꝛ ibi doc.ℌ resti.in inte.ꝛ abb.in.c.ſſ. in fi.de ꝓbatis.itẽ fiscꝰ ꝛ res publica eqparantur.vt in.l. res publica C.ex q.cauma.gl.in.l. iperatores. invbo ex cã ff.de re iud. bar.in rub. C.de iur.fis. Bar.ꝛ latiꝰ bal.in.l.constit.C.de pena iudi.qui ma.in.ang. l.j.in.ℌ.an bona.ff.a q. appel.nõ ℓz Host.ſ sum. ti.de rest.in integ.in.ℌ. qñ minor.in vl.col.v.igitur tetigisse ꝓco.super.

Si numerus. Si non cõstat de qualitate pecunie legate attenditur mens testatoris q colligitur ex coniecturis hic positis ꝛ etiam ex aliis si que alie sub esse possunt ꝛ quando quãtitas legatur vt species indicatur de ea vt de specie non vt de quantitate.b.d.Secunda est ibi:ℓz dicit.Tertia ibi:si certus.¶In glo.posita super verbo cõsuetudo ibi primum consuetudo testatoris licet iste oꝛdo ponatur in text.ad instruendum iudicem quomodo debeat arbitrari ex ꝓdictis coniecturis:potest tamen dubitari nunquid quelibet coniectura sicut prior ponitur in ordine in text.ita intelligatur esse potior et melior aliis considerando intellige singulas de per se.d.Jaco.de imo.hic in not.simpliciter dicit qꝫ ſm ordinem scripture vna videtur prelata alteri ar.l.cum pater.ℌ.pe.ℨ.ti.prori.ꝛ.l.qui soluẽdo.ℨ.de here.instit.sed ista sua doctrina simpliciter videtur falsa quia contra ter.in.l.pe.in prin.ℨ.de ali.ꝛ ci.le.vbi dicitur q cõiectura que sumitur ex precedentibus ꝛ sequentibus preualet charitati persone legatarij:ꝛ tamen coniectura charitatis hic presumitur siue preponitur in ordine ad cõiecturam que oritur ex precedentibus ꝛ seq.vnde Pau.de ca.hic non ponderauit.d.l.pendicit qꝫ iste oꝛdo non signat qꝫ coniecture primo posite sint fortiores:sed oꝛdinauit iurisconsultus hoc non vt ostẽderet cui preferretur:sed vt solum doceret ex quibus coniecturis potest declarari voluntas testatoris.ꝛ inde est qꝫ oꝛdo non semper attenditur vt traditur in.l.ñ.ℌ.prius.de vul.ꝛ pu.dicit ergo ipse q ꝓbatissima coniectura sumitur a precedentibus ꝛ sequentibus: qꝛ ipsa sumitur ex ipso testamento:vt.l.cum pater.ℌ.cum imperfecta.ℨ.tit.prori.sicut dicimus in simili qꝫ certa scientia melius probatur ex his que continentur in rescripto quam ex his q̃ approbantur extra rescriptum:vt no.in cle.ꝛ ſi principalis.de resc. Secunda coniectura secundum eum erit charitas vel sanguinis vel affectionis non ob.ter.iste in ver.ante omnia quia ista dictio ante omnia ponitur hic respectu casus sequentis scilicet consuetudinis regionis ac si diceret consuetudo testatoris preferetur cõsuetudini regionis non autem ponitur respectu coniecturarum sequentium.sed ista opi.est contra.d.l.pe.in prin.de ali.ꝛ ci.leg. vbi dicitur expresse quod primo attenditur consuetudo defuncti. deinde id quod est legatum in eodem testamento similibus personis ꝛ idem probatur in effectu in.l.si cui annum.ℨ.de annu.le. Dicendum est ergo ꝛ hoc videtur esse de mente iurisconsulti qꝫ consuetudo patrisfamilias est potissima ꝛiectura deinde consuetudo regionis.In alijs autem coniecturis que hic ponũtur credo idem preterẽ in coniectura que sumitur ex sequentibus ꝛ precedentibus:quia hoc declarat ter.in.d.l.pe.ꝛ quando fit mentio de consuetudine testatoris intelligitur de vltima consuetudine que erat tempore mortis.l.mela.ℌ.sed cum vbi Bart.ℨ.de ali.ꝛ ci.le.per quaꝫ.l.Bal.decidit duas no.q.Una in auc.quibuscũqꝫ C.de sac.san.ecc.vbi dicit quod ad videndum quomodo debeat res concedi in emphiteosim vel in feudum debet attendi consuetudo que erat tempore ingressus successoris.Aliam in.l.binos in fi.C.de aduo.diner.iu.vbi dicit quod si deputatur aliquis ad officium pro salario consueto intelligitur de consueto tempore deputationis.¶In eadem glossa.ibi tertium mens ꝛc.glosserponit istud verbum dupliciter ꝛ nulla expositio videtur bona nam dum dicit quod mens testatoris est tertia cõiectura que colligitur ex premissis ꝛ sequentibus.si isto modo intelligeꝛ:ℓz tunc non constituetur noua species coniecture tamen per vnam istarum probabitur ista mens:sed ter.videtur ponere mentem testatoris:sicut speciem de per se premissis vel sequentibus ergo ista expositio non videtur procedere.Secunda autem minus procedit:quia si testator expressit mentem suam:ista non vocabitur cõiectura cum dispositio sit certa ex verbis:vt.l.ille aut ille.ℌ.cũ in verbis igif.de le.iii.ꝛ.l.cõtinuus.ℌ.cũ ita.de ver.ob.ꝙ Bal.hic quem sequitur Joã.de imo.dicit qꝫ vere hic non enumerantur nisi ſex coniecture:nam mens testatoris nõ põt esse coniectura de per se:qꝛ si fuit expressa ſm Bal.tunc non est coniectura vt dictũ est ꝛ ante oia esset ei standum.vt.l.in condi.ff.de condi.ꝛ demon. Tu adde qꝫ si mens non esset expressa sed colligeretur ex coniecturis premissis vel sequentibus:tunc mens testatoris esset res q̃ probaret coniecturam esset nec coniectura nec species coniecture de per se quod videtur velle litera.Possumus etiam dicere non impropriando ter.quod intellec.huius ver.sed mens sit ista qꝫ nõ solum mẽs testatoris probetur ex ꝛiecturis hic expressis:sed etiã ex alijs que sint vel meliores vel eque bone.ꝛ ita probabitur intentio testatoris.Et si vna ex his presumptis hic expressis contra dicat alteri que est fortior illa que est fortior prevalebit vt in cap. transmissa.qui fil.sint legi.ꝛ.l.ſi.cum ibi no.qꝫ me.causa.Sequere ergo aut expositio.Bal.aut istam ꝛ pone exemplum in mea ex positione ex his que habentur in glo.in.l.si quis in fundi.ℨ.eo.ꝛ l.quoties.ℨ.de here.instit.¶In ea glo.ibi septimum.Sed querit hic per doc.si scriptura precedens ꝛ sequens non est compatibilis:verbi gratia qꝛ precedens continet legatum de nummis aureis sequens de nũmis argẽteis media cõtinet legatũ nũmorum simpliciter vtrum stetur precedenti vel sequenti.Ja.de are.hic dicit qꝫ standum est precedenti per.l.si seruus cõis.de stipu.ser.sed illa.l. facit multum a longe vt hic dicit Jo.de imo.vnde Bar.hic ꝛ Joan.de imo.sequuntur opi.Pe.qui dixit quod tunc debetur qꝫ est minimum ex illis duobus legat.scilicet precedenti ꝛ sequenti argumen.l.si ita scriptum in fi.ℨ.eod.ꝛ ita dicit Bart.ꝓcedem.ll. in fi.de reb.dubijs.ꝛ in.l.si quis ex argentarijs.ℌ.si initium.ff.de edendo.Unde cum clausula precedens sit potentior sequenti:

In dubio illa preualebit:sicut videmus quod qñ concurrunt due qualitates incompatibiles attenditur illa que est potentior secũdum Bar.in.l.si vir.ff.de do.ꝛ.l.fi.ff.de offi.procon.ꝛ leg.ꝛ intellige hoc verum nisi persona expressa in medio legati sit similior persone contente in legato sequenti q̃ contente in legato precedẽti:ipsa enim ratio naturalis dictat quod medius legatarius magis videtur assimilatus cui magis est similis in qualitate persone pro qua conclusione est no.casus in.l.pe.in principio.supra allegata in verbo eiusdem ordinis.

Summarium.

1 ¶Cum duobus diuersis personis diuerse summe relinquunt: intelligetur quod minor summa computetur cum maiori.
2 Indefinita equipollet vniuersali.
3 Dictio relatiua in dubio substantiam ꝛ qualitatem repetit.

Si cui serui. Inductum ad augmentũ nõ operatur diminutionem. boc d.¶In ter.ibi qui nullum peculium ꝛc.Ex summario huius litere arguit hic.d.Paul. quod si aliquid impetrauit prebendam primo vacaturam cum dignitate potest acceptare prebendam vacantem sine dignitate quod est contra ter.in.c.cui de non sacerdotali.de preben.lib.vj.vbi dicitur qꝫ si datur alicui facultas acceptandi integram prebendam vacantẽ non potest acceptare dimidiam vacantẽ.ꝛ est ratio:quia in istis ociosis.ꝛ que sunt stricti iuris conceditur quod est plus:ergo cõceditur quod est minus vt.l.si pupilloum.ℌ.j.ꝛ ibi per Bar.de rebus eorum.¶Secundo querit hic idem Pau.de castro quid si legatum fuisset factũ indiuisibile:verbi gratia seruos meos cũ peculio ꝛ respondet qꝫ idẽ esset:qꝛ inde preualebit vt in capitula vel quod in preiudiciũ coheredis patri filiꝰ nasciturus q fuit grauatus sub cõditione cuꝫ filij ad etatẽ puberẽ peruenerint serui manumitterentur inconti nenti ante euentũ cõditionis qꝫ filꝰ esset inchoantes.ꝛ cõtra voluntatẽ testatoris q noluit grauare coheredẽ:nisi in eu entũ cõditionis:ne ergo aliquod absurdum sequerek inducẽ vt conditio que aliter non videretur repetita censeat repetita sicut dicimus in.l.cũ seruus.in prin.ℨ.de condi.insti.ꝛ.l.auie.in principio.de condi.ꝛ demonst.in quibus videt fieri repetitio:vbi alias non fieret qñ dispositio vitiaretur.vt.l.seruo alieno.ℌ.si ab impubere.ℨ.eo.ꝛ.d.l.si.in fi.ꝛ quod ista responsio sit bona ꝓbat ex eodẽ text.dicitur enim ibi qꝫ conditio fuerit adiecta heredibus primo institutis qñ stante grauamen vtriꝫ coheredum potest imponi: nec resultabat aliquod absurdum deinde dicitur quod in persona substitutoꝝ q debẽt dare libertatẽ vna cũ coherede dato filiꝰ in primo gradu non ɔz videri repetita dicta conditio:quia sicut imponeretur onus substitutis eo tẽpore quo nõ possent succedere:ita quando libertas põt confestim peti non expectata conditione taꝫ a substitutis q̃ a primo coherede dato filiꝰ:ꝛ sic patet quod conditio remouet etiam de persona primi heredis quãdo habet prestare legatũ vna cũ substitutis in quoꝝ persona nõ poterat videri repetita cõditio:vt dispositio valeret:cur ergo remouetur conditio in persona primi coheredis in quo erat cõueniẽs nec habebat absurditatẽ quam habebat in persona substitutoꝝ rum primus heres esset obligatus sub conditione ꝛ substituti pure:vnde alterum de duobus esset faciendum:sicut diximus in primo casu vel rediměda portio coheredis vel prestãda a libertas incontinenti ad preiudicium grauati sub conditione quorum. vtrunq̃ absurdum est:quia tñ ille ter.in ver.ad quin.videtur se fundare potius in verbis legati q̃ in aliqua rõne specialitatis dicã ꝛ verius ℓz cõis opi.sit in contrariũ qꝫ sicut tacita repetitio legati repetit conditionẽ ꝛ diem:vt dicit in glo.ꝛ ita expressa repetitio:qꝛ non plus ɔz operari tacita volũtas q̃ expressa. vt lege item qꝛ.de pac.ff.cum aliqñ operentur plus expressa quã tacita.l. si.in prin.ꝛ quod ibi not.ℨ.de leg.ſi.Nõ ob.iste ter.ꝛ.l.si qꝫ a filio in prin.ver.sed si.ℨ.eo.qꝛ dico qꝫ ideo in istis casibꝰ nõ fit repetitio qꝛ si fieret vitiaret aliquo casu legatũ factũ a substituto ꝙs si filius a quo fuit relictũ sub conditione adiuisset hereditatẽ.nam si sub eadem conditione repetita videret relictũ a substituto legatum nõ valeret:qꝛ deberet a substituto ꝛ instituto eodẽ tẽpore ergo si debet ex persona instituti non poterit deberi ex persona substituti.l.si fundũ.ℌ.si pater.ℨ.eo.ꝛ boc esset verum indubitanter qñ conditio esset impleta viuente pupillo tunc enim prius ceperet deberi ab instituto quam a substituto.ꝛ sic legatũ a substituto non valeret quatenus debeꝛek ab instituto.l.quid ergo.ℨ. eo.nã si cõditio impleretur post mortẽ pupilli posset dici qꝫ vno ꝛ eodẽ tẽpore res deberet ex duabus causis simul cõcurrentibus l.iij.ℌ.ex plurimis.de acqui.pos.sed quãdo cõditio eueniret viuente pupillo hoc non potest dici.ꝛ ideo necessario sequeretur quod aliquo casu legatum redderetur inutile si videretur facta repetitio.Preterea forte posset dici qꝫ quando conditio impleretur post mortem caperet potius legatum ex institutione quã ex substitutione:qꝛ iste due cause in acquisitione tantũ incõpatibiles forte nõ possunt concurrere:super quo tamen est cogitandũ.Et

1 ¶Mo.primo quod repetitio legatoꝝ expressa non repetit quantitatem:sed substantiam duntaxat quod qualiter sit intelligendũ dicemus in gloss.super verbo leganit. ¶Nota ſi.in lege quid ergo.quod quando duobus diuersis personis relinquatur diuerse summe intelligitur quod minor summa computetur cum maiori vnde quatenus vnum legatum concurrit cum summa alterius non debebitur bis:sed semel de quo videin lege si seruo.ℌ.si a primo infra eodem.ꝛ hic per Paul.de castro. ¶Not.iñ.ibi hoc efficiet quod quando legatur primo totũ ab vno deinde ab alio,pars eidem persone in illa parte non inducitur nouum legatum:quia in toto partem non est dubium contineri;ꝛ ideo secundum glo.hic que communiter approbatur ista portio debetur etiã viuente pupillo a primo grauato:sicut vni relicta esset res insoliduꝫ a pupillo ꝛ postea substituto relicta esset portio alteri de quo vidisti in.l.plene.ℌ.si coniunctim.supra eo.ꝛ est bonus ter.in.l.coheredi.ℌ.coheres.de vulga.ꝛ pupilla.Repetitio ergo legati respectu partis que continebat in toto prius legato non facit vt secundũ legatũ valeat.¶In glo.super verbo exitit ibi subaudi maxime ista subauditio impropriat textũ nec est necessaria licet doc.cõiter sequantur gloss.Potes ergo dicere altero de duobus modis:vel quod hic erat facta substitutio vulgaris expressa:sicut ꝛ pupillaris que cam tollat suitatem matrime er bis que dependent ex testamento:si filius repudiasset hereditatem tabule pupillares non fuissent confirmate:et ideo nõ potuisset succedere iste ex pupillari sicut cõcessit:vt patet ex prin. l.sequen.ꝛ etiam ex ſi.ibi ab impuberis hierede:sed habuisset succedere ex vulgari expressa.propter boc ergo dixit quod filius exitit heres vel potes dicere quod illa verba et filius heres extitit non sunt necessaria propter casum qui expresse deciditur in text. sed propter casum qui tacite presupponitur ꝙs quod si haberet expectari conditio legatum deberetur ex persona pupilli.et sic esset inutile ex persona substituti quod non posset esse verum: scilicet quod deberetur ex persona pupilli nisi adiret hereditatẽ paternam.¶In glossa posita super verbo leganerit ibi.de fideicommissa libertati.lege ſi.illa lex que allegatur per concor.forti ter facit contra istum text.qꝛ ibi dicit quod qñ conditio adiecta instituitur non vitiaret dispositionem:tunc per repetitionẽ expressam factam de legatis videretur repetita conditio cuius contrarium videtur dici secundum communem intellectuꝫ Pe.hic quẽ refert Dy.ꝛ Jo.de imo.soluit qꝫ ibi repetitio fuit facta vniuersaliter dicendo que legaui ad institut.volo solui ꝛ a substi.et

a ¶Indefinita equipollet.adde l.si seruitus.ꝛ ser.vr.ꝓdi.glo.in.c.qꝛ circa de priuileg. Angel.in.l. plurib⁹.ff. de accepti.ꝛ an eqpollet in materia odiosa vide p Bar.in.l. noiatim.ff. de li.ꝛ post.

Universidad de Deusto
Biblioteca

a ¶ Qui dictio relatiua. adde de relatiuo spe. vide per bar. in l. cictos populos. C. de summa. tri. ité relatiuū refert substātiuū ⁊ qualitatē dispōnis ꝓcedē. vt. l. iuli. in prin. ⁊ ibi plene per bar. ⁊ ang. ff. de here. instit. ⁊ per doc. in l. ij. C. de gest.

b ¶ Qō creditor possit cape. adde gl. in ꝟbo detinere isti. de act. gloss. in ꝟbo detinere in. §. necessitatē. in auk. vt iud. sine quo. suk. bar. l. §. debitorē. l. l. ait ꝓtor. ff. de bis q

infrau. cre. bal. in. c. j. ꝟ pa. in. fin. in ꝟsib. seq.

c ¶ Qō ēt legatus de latere. adō gul. de cu. l. ne gcē. ⁊ ibi bal. post cū ant. de but. in. c. dilecti. de iud. abb. in. c. nisi spā lis. l. iij. no. dō of. le. pbi. de puso i c. pastoralis de ap. ang. i dispu. inci. astensis miles. aler. de imo. consil. cvj. inc. ppe ctis bis q. i ij. co. l. ij. vo.

d ¶ Eqparat n. legat⁹ de latere pconsuli. adde spe. ti. de le. in. §. iij. vsi. facit. ⁊ v. sabb. in. c. cū bertold⁹. dō re iu. ang. i l. cū ꝓtor. in §. j. ff. de iu. fallit in ōle gato ad vniuersitatēcārū. fm gl. in c. sup gōnū in. §. si vo. de of. deleg. qz talis delegat⁹ bf ꝓ ordinario vt est gl. i ꝟbo delegat⁹. vt in. c. cū cāz. de ap. ⁊ gl. in l. si. C. de iudi. bal. in l. siyt proponis. C. quo ⁊ qñ in. Illi legati eqparātur ꝓsidibus. §z barba. in tract. de ꝓstantia cardinalis. idē barb. in c. j. si. j. col. de loca.

e ¶ Solū ꝑn ceps. adde Nota decieccrrrj. i antiqs. bal. in. c. j. p qs fiat inuesti. in ꝟsib. feu.

f ¶ Qō ēt legatus de latere. adde abb. in. c. j. de reseri. ab. in. c. fi. de 2fir. vti. vel iuti. abb. in. c. mandata. de presump.

g ¶ Citatio est de substātia. pcessus. adde an sit de. pcessu. vide gl. in ꝟbo citationes i. c. qñ 3. de pbat. gl. i ꝟbo formā. i. c. prudētiā. de of. dele. Domi. de sancto ge. i. c. statutū in. §. cū vero. de rescrip. li. vj. Archi. in. c. placita. xv. q. iiij. doc. in rub. C. de in ius vo. Pau. de ca. in. l. j. ff. eo. ti.

maleficio. vide Bar. in. l. j. §. j. ff. de alea.

Summarium.

1 ¶ Pacto induci non potest q̄ creditor possit capere debitorem propria autoritate.
2 Legatur de latere equiparatur proconsuli.
3 Citatio est de substantia processus in causa principali.
4 An testator possit remittere tutori cōfectionem inuentarij.

Nemo potest. In ter. ibi neleges in testamento suo ⁊c. ex hoc ter. ꝓ fm Bal. q̄ pñs vel cōūtio partiū non potest auferre ordinē seu solēnitatē legalē. Et ex hoc arguit ipse qō nō pōt fieri per pactū inter cōtrahentes: vt sup illo ℨ 5tu pceda summarie ⁊ sine strepitu ⁊ figura iudicij cōtra dispōnē iuris. Facit qō ponit gl. ordinaria in. c. in cā. de offi. deleg. ℨin. c. fi. de re iudica. in. vj. ¶ Nō pōt ēt pacto induci q̄ creditor possit capere debitorē ꝓpria autoritate ℨ. l. obes. ⁊ autē. ibi posita. C. de act. ⁊ ob. vel debitor possit capi sine citatione vel qō possit capi vbiqz de iure cōi vel ex forma statuti capi nō posset qō vltimū est valde notabile p qō apparet q̄ ꝟba q̄ apponētur in instrīs q̄ possit qs grauari psonaliter ⁊ realr modicū ꝑportat: qz si ex forma iuris cōis vel statuti debitor nō posset capi istud pactū non induceret facultatem capture. propter modicum dicto allegant ad̄dodē. hec glo. in. c. fidelibet. in. vj. que vult q̄ etiā legatus de latere nō pōt cōmittere cāz sine strepitu ⁊ figura iudicij ꝙparat enī legatus de latere pcōsuli: vt l. c. j. de offi. dele. libro. vj. sed pcōsul ℨz pcedere vt alij magistrat⁹. ⁊ sic ℨz ius cōe: vt. l. nec qcē. §. fi. ff. de of. pcōsu. ℨ nec ipse poterit ꝓcedere sine strepitu ⁊ figura iudicij. nec hoc cōmittere alteri maxime qz hoc eēt tollere. ll. superiores qō nō posset facere inferior nisi quatenus sibi a iure cōcedit: vt in. c. q̄ sup bis. ⁊ in. c. cū inferior. de maio. ⁊ obe. facit qō no. Jo. an. fm ipsos in. c. fi. de offici. archi. ⁊ in clemē. ne romani. de elec. vbi bonus tert. ⁊ ista sunt dicta Spec. in ti. de leg. §. superest. versiculo ſz nec legatus. qđ allegat gl. idē tenentē in legato de latere in cle. sepe in verbo mandamus. de verbo. sign. Alibi ēt dixit gl. no. in clemen. ⁊ fi principalis. in verbo obseruati. de reseri. q̄ solum princeps[e] in ſris suis pōt apponere clām ex certa scia que regulariter hz vim cle non obstante: vt plene scribitur in. c. j. de excel. prela. in. vj. ⁊ in l. quidam consuleb at. de re iudi. vnde et dixit Pau. no. in. l. ij. C. de ap. ¶ quod etiam legatus de latere[f] non potest apponere clāz remotā nisi ipsi sit ꝑcessum a superiore quod possit procedere ap pellatione remota: ℨz autem partes non possint conuenire q̄ in uder procedat sine figura iudicij: qz nō habet potestatem ab ipso. pōt tñ concedere hāc ptātem arbitro q̄ licet procedat ad instar iudicis hz ptāteṁ a parte. ita declarat sing. Bal. in auten. offerat. C. de litis contest. super quo vide qō no. dñs Anto. in. c. vnico. de lit. cōte. Sup scō dicto vtrū valeat pactū qō debitor possit capi ꝓpria autoritate vidēdum qō plene posuit Bar. ⁊ ad̄dodē. in. l. alia. §. eleganter. ℨ. solu. mat. Ubi tenetur communiter opi. Bal. hic ⁊ per bal. post Juli. in. l. si vnus. §. pacta. ff. de pac. Reperitur tñ aliquis casus in iure in quo licet capere debitorez ꝓpria auto. de quo vide qō dicitur in. l. ait prætor. §. si debitorez ff. que in frau. cre. Quibus adde vnū casum in. l. si. C. de cap. per quem ang. dixit in. l. nemo carcerem. C. de exac. trib. li. x. qō ille q redemit captiuum ab hostibus pōt illū capere ꝓpria autoritate ⁊ tenere eum in carcere. ⁊ dicit ita vidisse de facto. Utrum autez ꝑ maleficio possit capi a quocunqz. ⁊ saltim qui possit accusare de illo maleficio vide p Bald. in. l. si. C. de malefi. ⁊ mathe. ⁊ qō ipse ponit in. l. curialis. C. de epis. ⁊ cle. ⁊ text. ⁊ ibi per bal. in. l. si quis in hoc genus. eodē tit. ⁊ qō ipse no. ponit in. l. ictus fustium ff. de his qui no. infa. in. l. nec timoṁ. ff. qō me. cā. Et adde ad ꝓdicta text. sing. quem Ang. not. ibi in aut. vt liceat ma. ⁊ auie. §. pe. vbi ꝓbatur ℨz cū qz non solum si aliquis reputur in ipso crimine vero pōt capi ⁊ duci ad iudicē. iuxta. l. capite. de adul. sed etiam si reperiatur in actu ex quo resultat crimen ꝓsumptuz. qō est valde no. Super tertio dicto dū dicit q̄ nō vz pactū q̄ debitor non possit capi sine citatione. credo qō istud sit verum q̄si cut dicit Bart. in. l. a diuo pio. §. in venditione. ff. de re iudi. qñ executio fit sine citatione regulariter nō ℨbitur pignus prætoris ⁊ sic executio est nulla. ergo vt esse de substantia executionis. sicut dicimus in. l. ꝓlatam. C. de sen. vbi dicitur quod ſcitatio est de substantia processus[g] in causa principali: quia aliter non potest fieri cognitum de causa: vt ibi declarat Bar. Si tamen ante commissionem capture debitor est citatus per iudicē committē pōtest renouari licentia capture per iudicem successorem sine noua citatione: vt sing. dicit Bald. in. l. edictum. ff. de iudi. Super quarto aduerte qz verum est q̄ pactum quo inducitur quod quis possit grauari impersonaliter, ⁊ realiter non possit tolli quando debitor possit cuitare capturam si vult cedere bonis: vt plene tangitur in. o. §. eleganter. ⁊ per bald. in. l. j. C. qui bonis cede. possunt. Sed posito quod debitor nolit cedere bonis: vtrū

possit

possit induci per hoc pactum qō possit incipi a captura debitoris contra regulam iuris cōis que vult q̄ captura fit remedium subsidiarium. fm gloss. no. in. l. iij. §. tutores qui repertorium. ff. de suspe. tu. ⁊ plene ponit Jo. de imo. in. l. a diuo pio. §. i ꝑditio ne. de re iu. ⁊ Bal. in. l. j. in fi. C. de iur. ⁊ fact. igno. hoc est magis dubium: nam si peruersio ordinis ⁊ executionis de captura bonorum ad capturam persone non reddit processum nullum ipso iure: vt vī ꝓbari in. l. fi. in fi. ff. qō me. cā. per quem ter. ita sensit Bart. in. d. §. in venditione. ergo vī q̄ multo fortius possit tolli iste ordo per pactum expressum. sicut videmus in simili qō fideiuſor potest renunciare beneficio excussionis: qz ille ordo vī inductus in fauorem sui. fm glo. in. l. nisi hoc actum. ff. de pac. ⁊ Speculator in ti. de renun. ⁊ conclu. §. j. ⁊ banc opi. tenet Angel. qō pactū de quo. §. possit operari vt possit incipi a captura in. l. nemo carcerem. in. fi. char. C. de exac. trib. li. x. ℨ nō vtak bona ratione. dicit enim qō q̄ hoc potest fieri per statutum potest fieri per pactum. Nam illa ratio non est vera: vt plene declaratur in. d. §. elegāter ⁊ in. l. non impossibile. ff. de pact. solum enim procedit illa equiparatio affirmatiue in his que inspiciunt fauorem partis habilis ad renunciandum iuri suo forte tñ sensit implicita ratione vt §. tetigi: ⁊ tunc ratio sua esset bona. ¶ In glo. j. ibi si specifice dicens ⁊c. ꝓ declaratione huius gl. queritur quare testator nō potest tollere solennitates que requīruntur. Bar. hic circa puncōmenti dicit qō ratio solennitatis numeri testium vel qualitatis est solennitas substantialis testamenti. vnde testator q̄i vult valere testamentū si nō seruat solennitate implicat contradictio ⁊ perinde est ac si diceret volo esse testamentum ⁊non esse que di spositio regulariter est nulla: vt. l. vbi repugnantiam. de re. iur. ⁊ l. si titius. cum ibi no. §. de condi. insti. Sed ista dicta non videntur esse expedita: qz ipsemet in. l. cum quis. C. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ in. l. j. ff. de condi. ⁊ demon. vī dicere q̄ solennitas testium in testamento nō est solennitas essentialis: sed phatoria. ⁊ sic vī q̄ si nō pertinet ad essentiam nō implicet cōtradictionē ista locutio. Unde pōt assignari alia ratio quā ipse tangit. j. in. q. de infinnatione: vz q̄ q̄ ista solēnitas videt inducta ad vitādam falsitatē: vt. l. fina. C. de fideicommis. vnde ne detur materia delinquendi non poterit remitti ista solēnitas: vt. l. si vnus. §. illud. ff. de pact. Prima tamen ratio potest sustineri negando illa dicta Bartoli esse vera que impugnat Bal. in. d. l. cū quis. in. ij. char. C. de iur. ⁊ fac. igno. duabus rationibus in effectu. ¶ Prima est: quia diffinitio significat essentiam rei: vt. l. j. §. dolo. ff. de dolo. Sed in diffinitione testamēti inducitur solēnitas ipsius: vt. l. j. in verbo iurta. §. de test. ergo sequit quod solēnitas testamēti est de essentia ipsius. Sed ad hoc potest responderi quod inducitur in diffinitione solēnitas intrinseca: verbi gratia institutio heredis: sed nō extrinseca. ¶ Scōo arguit ipse: qz si ista esset solēnitas probatoria ⁊ nō substātialis: tūc testamētum nō redderet nullū neq; desiceret ius sed probatio: vt. l. si quis seruum. §. si inter duo. ff. titu. j. Sed hoc est falsum: qz testamētum nō iure factū est nullū ipso iure sine solēnitate: vt. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. de testa. ⁊ in. l. j. ⁊. ij. §. de iniusto testamē. ergo datur intelligi quod est solēnitas substantialis cōfirmatur ista cōclusio: qz qñ actus nō seruata solēnitate factus non valet. ergo hoc est signum quod solennitas est substantialis fm Bal. in auk. sed nouo iure. C. si certū pe. ⁊ in. l. cōtractus. C. de fide instrumē. sed iura dicunt testamētum nō valere. ergo non potest dici solēnitas solum ꝓbatoria. ¶ In cōtrarium facit fortiter ter. in. l. fi. C. de fideicō. nam si ista solēnitas substātialis ⁊ sic testamentum esset nullum ex hoc quod heres cōsiterek cum iuramēto vltimam voluntatem esse factam nō deberet valere fideicōmissum ex quo defuit solēnitas essentialis vt patet in. d. l. contractus. Bal. in. c. j. in fi. qui testes sint necessarii. ad probā. inuesti. dicit quod illa spālitas inducit ibi propter mōdacium heredis: quia anteq̄ iuraret interrogatus negauerat: ℨz istud est diuinare ad illam. l. Preterea ratio assignata in fi. quia reus est testis ⁊ iudex eius quod petitur habet locū etiā nō pcedat negatio. Unde Bart. hic dicit qō ibi debetur fideicōmissum potius ex ꝓtractu. i. ex permissione heredis facta testatori quā ex vltima volūt. ⁊c. Sed hoc videtur cōtra text. instit. de fideicommissarijs. §. fi. vbi dicitur quod est vltima volūtas in ver. vt vltima volūtas ⁊c. Potuit tamen intelligere Bart. quod est vltima voluntas habēs instar cōtractus ꝓpter ꝑmissionem quam fecit heres defuncto: sed istud est nimis restringere illam. l. que loquitur in fideicōmisso dato simpliciter ab herede etiā si sit datū coram. v. testibus testatoꝛ bene poterat fideicōmittere ⁊ separare quod fideicōmissum ꝑarēt absq; eo qō heres esset presens ⁊ ꝑmitteret. Unde pōt dici ⁊ melius qō ibi sit spāle ꝓpter fauorē vltime volūtatis ⁊ probatione notoria que resultat ex cōfessione in rata sicut alibi fideicō missum inutile ꝓpter multiplicem fauorē recommalescit vt. l. j. C. de fideicō. ¶ Posset tñ sustineri intellectus Bar. declaratus: vt. §. qz si heres nō ꝑmisisset ipse posset iurare se nescire vtrum fideicōmissum fuerit relictum: sic res nō determinat precise per iuramētum. Sed ad hoc posset rūderi qō ad scientiam sufficeret presentia sine ꝑmissione. Unde tutior est solprecedēs ⁊ de multiplici solēnitate: vide Barto. in. l. iuris gen-

f §. ferre. ff. de pactis. ¶ In ea. glo. in. l. codicillis. §. fi. ℨ glo. bene soluat in effectu est tñ dicendū formalius fm ad̄dodē. qō dispō testatoris apponētis istam clausulam in. d. §. fi. nō valuit vt volebat testator: vt testamētū. ⁊ ita loquitur hic habet tamē ista clausula hāc virtutem vt testator videatur velle qō valeat iure codicillo. sicut dicemus in iuramēto. l. cum pater. §. filius matrem. j. titu. j. fm Pau. de ca. hic. Tu dic magis ꝓprie qō ista clausula vi detur esse quedā adiectio cōtra substātiam testamenti: vt. §. dixi. ideo si nō potest valere vt voluit testator tñ in dispositionem similē illi quam voluit facere testator. nā largo modo codicillus ꝺr testamētum: vt plene declarauī in rubri. istius ti. ⁊ sic extēdit ter. no. in. l. inter donatos. ff. de dona. cau. mor. qō sicut pactum appositum cōtra substantiam cōtractus trāsit in cōtractū illi cōtractui similē. ita etiā pūctaliter in vltima volūtate: qō est semper tenēdum. Sed pro declaratione gl. quid ecōtra si testator adhibita solēnitate que sufficeret ad testamētum dixit se velle codicillari: vtrum ista dispō valebit vt codicillus vel vt testamentum. hāc. q. mouet Pau. de ca. hic. d. ² Dy. cōsulēdo tenuisse quē refert ⁊ sequit Joā. an. in tit. de instru. edi. §. compēdiose. §. porro. si dubium sit qō testator non pōt facere vt illa volūtas sit codicillus. vnde valebit vt testamētum ex quo est ibi heredis institō ⁊ numerus legitimus testium. ipse aūt tenuit cōtrarium per ter. in. l. fi. C. de codi. vbi ꝓbatur iuncta glo. quod si testator vult valere testū iure testamēti ⁊ codicillo. est in electiōe instituti: vtrū velit agere ex testō. vel codicillis. ⁊ sic patet qō etiam qñ est seruata solēnitas conueniēs testamētis: tñ testator pōt velle vt illa dispō sit codicillus ⁊ nō testū: qz fm eū quāuis lex nō velit testū posse fieri sine solēnitate: nō tñ necessitate adhibere solēnitatem testator si nō vult. vnde potest codicillari. Tu autem aduerte qz Joā. an. ⁊ Dy. in loco prealleg. dicunt idem qō Pau. de ca. hic dicit ꝓterqz in vno casu posito ibi per eos in quo fideicōmissum nō poterat habere locum. ⁊ sic voluntas nō poterat valere iure codicillorum. vnde vbi non esset istud inconueniens ipsi fatētur de plano per eandem. l. quod voluntas ista valeret vt codicillus non vt testamentum. vnde iste doc. fuit deceptus credo quod de recenti non viderat illa dicta. Reperitur tamē casus in quo ille qui vult codicillari confert in codicillis hereditatem directo. et tunc idem esset effectus codicillorum ⁊ testi: ⁊ in milite hoc esset indubitatum: vt. l. militis codicillis in principio. §. de testamē. militi. sed in alijs qui possunt minus solenniter testari: sicut pater inter filios vel instituens ecclesiam vel locum pium: vtrum si dicit se velle codicillari adhibita solennitate que sufficeret ad testamentum valeat dispositio in vi dispositionis directe est notabilis. q. quam tetigit Bar. in. d. l. militis codicillis. ⁊ in. l. hac consultissima. §. fina. C. de testamen. de qua dic vt in dictis locis. et per Bald. in dicta. l. hac consultissima. §. ex imperfecto. Et ad ea que dirimus de solēnitate testium vtrum fit substātialis vel nō. adde Bald. in capitu. j. in fine. quid fit inuestitura: vbi videtur ponere regulam quod solennitas testium in dubio censeatur ꝓbatoria ⁊ non substātialis: nisi. l. procedit ad annullationē actus sicut facit in testamento. ⁊ de ista solennitate testamēti tetigit ali quid etiam Ang. in consilio suo. lxxvij. que solennitas licet non possit remoueri per testatorem potest tamen remoueri per statutum ⁊ diminui: vt concedit Bartol. ⁊ plene per eum in. l. j. C. de summa trinita. vbi reprehendit Jaco. de are. ⁊ in. l. iij. ℨ. de testa. vbi per ad̄dodē. vult etiam Bal. in. l. non speciali. C. de testamē.

☞ ¶ Extra glo. in hac prima parte tetigit hic Barto. nunquid si ex forma statuti testamentum debeat insinuari post mortem testatoris testator possit dispōnere vt valeat non obstante insinuatione. ⁊ concludit quod non per optimas rationes. ⁊ per simile: quia videmus quod non potest renunciari insinuationi donationis que de iure communi requiritur per easdem rationes secundum Lynum in. l. fina. in fine. C. de donatio. Quibus dictis adde breuiter. ⁊ primo inquantum in prima ratione concludit qō iuri introducenti solennitatem in actu non potest renunciari. Adde quod hoc est verum in solennitate ⁊ forma que inducitur a. l. secus in forma que inponitur in mandato superioris: qz illi potest renunciari conuentione partium si principaliter respiciat vtilitatem ipsarum partium. ita dicit Innocen. in capitulo prudentiam: in princi. extra de offi. deleg. ⁊ probatur in. c. fin. §. j. eotit. quod intellige vt possit renūciari etiam tacite: vt est casus nocum glo. sua in clemen. sepe. §. fina. in verbo non contradicentibus. extra de verbo. signifi. nisi. l. vltra procedat: quia requirit renunciationem expressam: vt in. c. statutum. §. in nullo. de rescrip. in. vj. Et attende diligenter ad illum text. iuncto. §. fina. eiusdem capituli quod valet renūciatio etiā si in lege sit expresse positum decretū irritans ⁊ annullās. hec aūt sunt vera in literis institionā in literis gratie itellige que sunt odiosa. ⁊ preter formā mādati diligēter seruādi: qz nō pōt renūciari forme iducte in fauorem partis. glo. est no. in. c. quāuis. de prebē. in. vj. in verbo pensione.

Universidad de Deusto
Biblioteca

ꝛ idem sentit in clemẽ.j.de concel.prebẽ.in ver.j.mensem.Hec tamen regula hic posita per doc.videtur destrui per ter. in.c. tuos extra de testibus vbi partes possunt remittere testi solennitatem iuramenti.ꝛ sic renunciare solennitati date a.l.super quã est cogitandum. Ad secundum dictum eius inquãtum tangit ꝙ insinuationi non potest renunciari. Adde quod idem tenuit ꝛ plenius in.l.modestinus.ff.de dona.idem Joan.an.in ti.de instrudi.ℌ.pozzo.in addi.que incipit.dubitatur.ibi tamen dicit sing. quod si interueniat iuramentum per qõ spãliter iuretur non venire contra rationem insinuationis firmabitur donatio.ꝛ hanc opi.semper sum secutus.qõ etiã ẵdoder.sequũtur in.c.cum contingat.ad fi.de iureiur.lz Bal.aliter direrit in.l.illud.C.de sacrosan.eccle.qõ non examino nunc:qr non est nostra materia.vnum tñ dico qõ qui allegãt fede.de se.in cõtrariũ in cõsil.clxriij. sicut facit pau.dñs meus in.d.l.modestinus non recte intelligũt. Nã fede.loquit qñ simplr fuit iuratum seruare contractũ. quo casu videtur sublata nullitas superueniens post ℣ctum er omissione insinuationis:qr iuramentũ non trahitur ad ius futurum: vt in c.cum inter.ℙ.extra de renũ. Sed qñ esset iuratũ non venire cõtra rationẽ insinuationis que omittere:ꝛ tunc non haberet locũ
4 ista cõsideratio. ¶ Tangit etiam hic Bar.illam.q.not.vꝫ nun quid testato: possit remittere tutoꝛi confectionem inueniarꝛ. in qua concludit breuiter qõ sic.dicit tamen quod iudex potest non sequi voluntatem defuncti qñ hoc non esset vtile pupillo per.l. vtilitatẽ.ꝛ.l.confirmãdo.ff.de confirma.tu.ꝛ per.l.j.in princi.ff. vbi pupil.edu.de.ꝛ ita refert tenuisse ẵdar.simili.in sua dispused Ly.in.l.fi.C.arbi.tute.ꝛ Jo.an.j.in addi.Specu.in ti.de tut. ℌ.generaliter.versi.hoc aũt notandum.aliter referũt dicta mardicũt enim quod ipse distinxit inter testatoꝛem qui precepit non fieri inuentariũ ꝛ qui remittit tutoꝛi confectionem inuentarꝛ. Primo casu debet seruari preceptum nisi er causa ignorata testatoze vel de nouo superuenienti iudex recedat a voluntate ipsius. vt in.ll.alleg.in fi.tñ videt se restringere ad istos duos casus: sed simpliciter remittere in arbitrio iudicis:vtrum hoc sit vtile pupillo vel non. In secundo casu dicit simplr qõ remissio nõ valet: qr cum sit inducta in fauoꝛem publicum ista dispõ cõciẽdi inuẽtarium.ſ.ne detur materia delinquendi ꝛ malignãdi tutoꝛibus non potest hic valere aliqua renũciatio vel remissio vt.l.si vnius ℌ.igitur nuda.ff.de pac.ꝛ.l.cõuenire.ff.de pac.do.ita trãsit Joan.in.d.addi.Sed ista differẽtia non placet Ly.in.d.l.fi.nec etiã spec.in dictis locis hic allega. per Barto.qui ita determinat in vtroqꝫ casu.ꝛ ita sentit Barto.hic:sed Saly.in.d.l.fi.sequitur eã mouetur:quia quando testatoꝛ phibet fieri inuentarium: tunc solum hoc videtur facere contemplatione pupillorum ꝛ ob eoꝛũ vtilitatem.vnde si cessat vtilitas iudex recederet a precepto alias seruabit preceptum. Nam si videretur hoc fecisse in fauoꝛe testatoꝛis satis est ꝙ poneret hic in volũtate eoꝛum que opi. videtur satis pzobabilis.licet cõmuniter doc.dicant idem in remissione inuentarij ꝛ de precepto de non faciendo inuentarium.qõ etiam sequitur ang.consi.suo.cxly.qua opi.cõi presupposita pro vera. Aduerte qr sicut superius diri ẵdartinus de fano in dispu. predicta videt primo velle qõ a iudicio ꝛ a dispositiõe testatoꝛis iudex nõ possit recedere nisi ex causa de nouo superueniẽte vel a testatoze ignorata:sed postea in fi.videtur magis generalr hoc relinquere arbitrio iudicis:vt etiam vltra illos duos casus iudex non teneat sequi iudicium testatoꝛis.ꝛ hoc videt sequi opi.Barbic si bene inspicias verba sua ang.in cõsi.ꝑdicto videt se limitare ad.d.duos casus pzo q multũ facit ter.in.l.vtilitatẽ.ff. de ẵfr. tu.vbi videt dici expresse ꝙ tunc recedit a volũtate defuncti quãdo causa ppterquã superuenit de nouo fuit ignorata. Pzo ista cõclusione facit ter.in.l.tres tutoꝛes in fi.ff.de admi.tu. Ubi ꝺ qõ qñ testatoꝛ cõmisit adimi.vni ex pluribus tutoꝛibꝰ si ille male administrat non imputãt alijs ex quo fuit approbatus per testatoꝛem vel nisi testatoꝛ habuerit animũ remouẽdi eũ:sed morte preuentus non fecerit.ꝛ sic videtur qõ quãuis testatoꝛ cognita qualitate persone:ita non ignoꝛauit factum ceperit malũ cõsiliũ iudex non possit recedere ab opi.sua.ꝛ ita videt posse restringi ter. in.l.j.in prin.ℌ.vbi pup.edu.de.ꝛ in ista partem inclinabã prius: postea inueni text.valde notabilẽ qui videt approbare aliã opi. in.l.jj.ℌ.si pater.cum ver.seq.vsqꝫ ad.ℌ. quod in tutoꝛibus.ff. de admi.tuto.vbi iurisco̅sultus dicit ꝙ iudex non tenet sequi in cõmittẽdo administra.iudicio testatoꝛis nõ solũ si testatoꝛ fuit deceptus per ignoꝛãtiã facti vel casus qui de nouo supuenit vel etiã si testatoꝛ est vsus malo consilio qõ facile presumit in minoꝛe.xxv. annis.de quo ponit ibi exemplum iurisco̅sultus:qr tñ exemplum nõ restringit.l.vt.l.j.ℌ.qõ vulgo.de vi ꝛ vi arma.edictũ ꝓcedit in genere siue dubio dicendũ est vbicũqꝫ staret iudici de malo ꝙ lio testatoꝛis:ꝛ hoc videtur satis clare pzobari in versi.nam ꝛ in vnũ eiusdem.ℌ.vbi non ponẽdo erẽplum in minoꝛi etate ꝺ qõ superioꝛ potest non sequi iudiciũ testatoꝛis si nõ videt sibi vtile pupillus:ꝛ hoc videt tenẽdum.Scias qõ ℙau.de ca. hic credidit Barto.formasse.q.inuentario beredis.ꝛ illã persequitur dicens in effectu quod ꝯ ad iudiciũ creditoꝛũ nõ põt remittere herediꝯ cõfectionem inuentarij.Sed quo ad ꝓiudiciũ legatarioꝝ põt disponere qꝫ lz heres nõ fecerit inuentariũ nõ teneat vltra vires hereditarias:qr si non potuit totũ auferre eis legãto multofoztius põt limitare eis legatũ:vt non possit exigere vltra vires hereditarias quia qui tñ põt relinquere põt etiam grauare: vt.l.ſ fundũ per fideicõmissum.ℌ.fi.cũ seq.j.eo.Sed contra hoc facit qr qñ heres cõmittit cõfectionem inuẽtarij presumitur malignari ꝛ esse in dolo ꝛ cõuenitur a legatarijs vltra vires hereditatis in penã sui delicti:vt dicit ter.expresse in aut.de here.ꝛfal.si vero nõ fecerit.Sed iuri introducto in odium alterius non videt posse renunciare:vt.l.nam ꝛ si.in text.ꝛ glo.ff.ad macedo. ergo videt quod istud ius a testatoze tolli nõ possit.Sed saluãdo dicas illa pena imponit ꝑpter dolũ presumptum qui cessat er quo testatoꝛ remisit confectionem inuentarij vt.l.qui cũ maioꝛ.ℌ.fi.j.de bo.liber.ꝛprecipue istud est verũ si teneremus ℣y.j.l.diuus.ff.ad sillper quem ter.ibi dixit quod in delictis in omittendo sicut est in casu nostro pena põt remitti per testatoꝛem. Sed illa lex loquit in dolo preterito qui potest remitti.nos autem loquimur in dolo futuro qui non potest remitti.vnde retenta etiam opinio. ℣yni illa.l.nõ pzobaret hoc melioꝛ ergo est prima expositio quã dedi. Et quia.ℌ.in ista glos.prima fuit tactum de solennitate testium vtrum sit substantialis.adde ter.qui hoc dicit quod est substantialis in.l.si quis legatum.in secundo responso.ff.de fal.vbi tert. dicit quod qñ in testamẽto in scriptis desunt signature testiũ testamentum est imperfectum nec potest dici testamentum seu habere formam testamenti.ergo ista est solẽnitas substantialis cum sine ea actus non possit nominari talis. ¶ Item adde ad ea que diximus ad intellectum capitulo tuis.extra de testibus. qui videtur probare quod solennitati vel iuri introducto pro forma possit renunciari.nam doctoꝛes ad illum ter.respondent diuersimode.Barto.enim in.l.si quis legatum.in princip.in penul.questione.ff.de fal. expresse dicit quod ideo partes possunt renunciare iuramento testis.iuꝛta no.in.l.prima.ℌ.j.ff.de ser.quia iuramentum non est de solẽnitate formali testificatus. Sed istud dictum non potest stare aliquo modo.per ea que.ℌ.diꝛi:quia cum testificatus sine iuramento sit nullus ipso iure:vt patet in.l.iuriſuradi.C.de testi. Er hoc datur intelligi quod iuramentum est solennitas substantialis cuius solẽnitas reddit actum nullum.Unde glo.quam sequitur ibi ẵdoder.in.d.c. tuis.expresse tenet quod ideo potest renunciari illi solẽnitati:quia est principaliter introducta in fauoꝛem partis.ꝛ sic videtur quod iuramentum solẽnitas nõ est inducta in fauoꝛem publicum principaliter:vel ne detur materia delinquendi possit tali solẽnitati renũciari. Pzo ista conclusione facit quod no.Bar.in.l.j.ℌ.si filius.ℸ.ti.fi.vbi dicit quod quando actus est nullus er defectu solẽnitatis inducte in fauoꝛem partis potest er post facto ratificari.allega.ter.in.l.filio preterito.ff.de iniu.testa.Sed salua reuerẽtia ille ter.facit in oppositum:quia ibi ratificatio approbatur de equitate pretoꝛis. et sic patet quod de rigoze iuris aliud esset.vnde illa est equitas pretoꝛia que inducitur in fauoꝛem testi.vnde non est trabenda in consequentiam.vnde Barto.alibi in.l.si quando.ℌ. generaliter. de inofficioso testamento.in illa questione vtrum pater de voluntate filij potest preterirꝛ dicit quod filius non potest renunciare solennitati inducte per.l.inter cetera.de liberis ꝛ posthumis.allega.l.paulus.ℌ.patroni.ff.de bonis liber.ꝛ ideo Bartolus vbiqꝫ in.l.ius publicum.de pact.ꝛ in.l.si quis in conscribendo. eodem titu.simpliciter ponit istam regulam quod solennitati inducte per.l.nõ potest renunciare quod intelligat etiam si respiciat principaliter fauoꝛem priuatum. patet quia post istam regulam in alijs casibus ipse distinxit.vtrum aliquid sit inductum in fauoꝛem priuatum vel publicum.eodem modo dicit Ant.de bu. qui sequitur ista dicta in capitu.si diligenti de foro competen.ꝛ ad tertium in capitu.tuis.possumus dicere quod ibi permittitur renunciatio istius solennitatis ratione quadam speciali que assignatur ibi in gloss.quia pars contra quam producuntur testes si vellet posset stari dicto aduersarij:vt.l.fina.C.de fideicommiss. ¶ Ultimo adde inquantum.ℌ.tetigi in voce quod quia non potest allegare contractum simulatum si iurauit in instrumento verã esse.nam ℑmo.hoc tangens hic dicit quod hoc est verum nisi petatur absolutio a iuramento.ꝛ ita dicit tenere Barto.in.l.fin. C.de non numera.pecu.ꝛ in duobus errat manifeste.nam primo Barto.in.d.l.si.non dicit hoc non cuim loquitur in iuramento assertorio sed iuramẽto ꝓmissorio:vꝫ quod quis renũcianit exceptioni nõ nu.pe.ꝛ non cõtrauenire. Secũdo errat quia hoc nõ est possibile quod ipse dicit.nã hoc ipso qõ peteret se absolui a iuramẽto: quia falsum allegaret se periturum.ꝛ sic nõ admitteret ad allegãdum turpitudinẽ suã.iurta no.in.l.alias.de iureiurãnisi prius esset detecta per aliũ:qr pars esset passa ꝑbari delimulatione.ita decidit Bal.in.d.l.si.ita etiã tenet dñs Ant.expresse in.c.cũ cõtingat.in penu.cbar.extra de iureiur.ꝛ ita debes intel-
☞ ligere alias esset error. ¶ Et tangit etiã hic Bar.vtrũ a sniа arbitri possit

a tri possit appellariª marime qñ est appositum pactum expresse ꝙ appellari nõ possit. Cuius dictis adde breuiter a ꝓin.ſm ℑmo. inquãtum ipse sequendo glo.in.l.ñ.ff.de arbi.quod emologatio laudi ꝛ dispositio.l.eum antea.C.de arbi.habet locum qñ est apposita pena cum clausula rato manente contractu.nam licet ista opi.sit cõis ſm cũ videt vera:qr.l.cũ antea.fuit innenta in subsidium:vbi alias nullũ remediũ dabak actoꝛi in casu autẽ nostro datur remediũ petendi penam.ergo nõ videt eadẽ ratio extẽdẽdi illam.l.ad casum nostrũ.ꝛ idem tenuit in.c.per tuas.extra de arbi.vbi plene tãgit de materia ꝛ sine dubio de subtilitate iuris. Ista opi.videt verioꝛ rõne ꝑdicta ter.tñ de iure cano.ꝑbat contrariũ expresse in.d.c.per tuas.Sed doc.ibi dicit qõ ille ter. pcedit de iure cano.qui videt ꝑbare qõ etiã si sit apposita pena sine ista clausula rato ꝛc.tamẽ laudum põt approbari ꝛ emologari.
☞ ¶ Secundo adde inquãtum Bar.hic dicit ꝙ si cõpromissum est factũ sine pena põt appellari a sniа arbitri:qr appellãdo videtur approbare sniam vt lata.Sed nõ bene lata p.l.iſi.ℌ.falsus. ff.rem ra.ba.ꝛ per ea que habent in.l.pẽponius.ff.de neg. gest.ꝛ hoc tenuit vbiqꝫ.ſ.in.l.j.ff.de arbi.ꝛ in.l.si.ff.co.ꝛ in.l. arbitro.in fi.ff.qui satisda.cogã.nam istud dictũ cõmuniter reprehendit p Bal.in.l.j.C.eo.ꝛ per dñm Ant.ꝛ ẵdoder.in.c.cum dilectus.er tra de arbi.ꝛ in.c.quintanallis.in.rvj.differentia vbi est oino videndũ extra de iureiur.ꝙ etiã reprehẽdit ℑmo.hic.Est em regula secundũ eum ꝙ sniа que est nulla er defectu iurisditiois nõ potest approbari per consensum partiũ ſm gl.in.l.instar.C. de iure ſil.li.ꝛ.ℑnno.in.c.pudẽtia de cõsue.vide melius qõ ponit bar. super hoc in.l.j.C.qui pzo sua iur.ꝛ in.l.obseruare.ℌ.fi.in vlt.qõ. ff.de offi.procõ.ꝛ leg.ff.sed sniа arbitri est nulla ex hoc capite: qr ideo non valet eius sniа:qñ non habet iurisdi.ergo vꝺ ꝙ a par-
b tibus non possit appellari nisi in casibus in iure expressis.q.d. ꝙ iste modus reprobãdi vt approbet non est expressus necꝫ in.l. ne in arbitris.necꝫ in.l.cũ antea.qõ.j.melius dicã. Scõ dicit ipse qõ iste modus reprobãdi esset superfluꝰ:qr sufficit parti.j.ꝛ.dies simplr ꝓstari iudicivel parti aduerse qõ nõ vult stare sniе.ergo non est opus introducere nouam spẽm approbationis:vt possit appellare.ꝛ hanc rationem sensit Bar.in.l.C.eo.lz cũ non debet vti remediis superfluis:vt.l.j.ℌ.direrit aliqs.ff.de pu.ꝛ.l.hec stipulatio.ℌ.diuus.ff.vt leg.no.cane.non obst.ter.in.l.iſi.ℌ. falsus qr ibi sniа erat aliqua quo ad ꝓcuratoꝛẽ.lz nulla quo ad dñm ꝙ nullitas inducit in fauoꝛem dñi.vnde nõ est mirũ si põt ꝑbare sniam:qr quilibet põt renunciare fauoꝛi suo:vt.l..si quis in conscribendo. Tu aũt dic ſm Anto.de bu.in dictis locis: vbi tãgit bonũ verbũ qõ ego addẽdo perfecte declarabo qõ sicut ꝑbat ter. clare in.d.l.cum antea.in.ſi.rũso.ibi permittit approbatio sniе ad finẽ vt sniа consequatur effectũ ꝛ executionẽ:vt ibi clare ꝺ:sed qñ quis approbat sniam:vt appellet ista approbatio non tendit ad hunc finẽ:sed potius ad impugnãdam sniam. ergo isto casu sine dubio non loquitur.l.illa vt dicit dñs Ant.in dictis. Sꝫ posset rñderi;cũ sumus i materia exorbitãti si esset eadẽ ratio posset fieri extensio de casu ad casum iurta ea que tradit Bar.in.l.si cõstante.in prin.sol.matri.ꝛ quod ita sit patet in ista materia: qr lz illa.l.loquak in cõpromissio facto sine pena extẽditur tñ ad cõpromissum cũ pena non qñ est apposita clausula rato ꝛc.que vꝺ esse eadẽ ratio ſm cõem sniam quã tetigi.ℌ.in prima additio.vt ergo non fiat extensio ad istum casum oportet offendere qõ non sit eadẽ ratio qõ ostendo dupliciter.primo quidẽ:qr in casibꝰ positis in.l.cũ antea.põt approbari sniа qñ er ista approbatione imponitur finis litibus cũ sniа habeat executionem. Sed ista ratio non habet locum in casu nostro in quo per approbationem finiuntur lis. Est enim fauoꝛ publicus quod lites finiantur:vt.l.propendum.in princi.C.de iudi.Scõ ꝛ fortius quia in casibus.d.l. cum antea.illud remedium ad validitatem sententie est necessarium:sed in casu nostro hoc remediũ approbandi vt reprobem ad eneruãdam sniam non est necessarium.quinimo est dãnosum nam si pars simpliciter dicit non velle stare sniе enerուatur sniа ipso iure absq; alio processu appellationis.ꝛ sic apparet qõ iste processus est superfluus.item est dãnosum: qr er sola voluntate posset euitare sniam appellãdo hoc nõ poterit imo erit arbitrio
c iudicis:vtrum sniа confirmet vel ne.non ob.ter.in.l.iſi.ℌ. falsus. qr sicut dicit dñs Anto.in.d.loco ꝛ bene.ideo ibi potest approbari sniа vt lata:sed non vt bene lata:qr approbatio nõ est inducta ad hunc finem limitatum:vt sniа habeat executionem ꝛ effectũ. sed solum ad hunc finem:vt factum ꝓcuratoris noceat domino eo modo quo preiudicaret ipsi ꝓcuratoꝛi.sicut ergo ꝓcuratoꝛ cõtra quẽ fuit lata sniа posset appellare:ita poterit etiã dñs quod non posset si non approbaret factum cum ꝓcuratoꝛe qñ negotiũ non pertineret ad eum.ff.q.vñ.c.non solum.ꝛ in.l.a sniа. cũ materia.ff.de appella. Posset etiam dici quod in.l.iſi.ℌ.falsus.ideo
☞ videtur approbari sententia:quia aliter non posset appellare do minus cum negotium pertineret ad eum:vt dixit. ¶ Sed quando appellans non posset appellare ex eo quia sententia alia ratione:sicut est in casu nostro tunc appellando non videtur approbare sententiam.hoc patet:quia appellans simpliciter a sentẽa a tia deducit etiam nullitatem sententie:vt.l.quedam mulier.ff.fami.hercis.ꝛ vt in.l.si.ff.de iure pa.ꝛ plene in.l.si expressim.ꝙ Barto.ꝛ alios.ff.de appel.ergo appellando non videtur approbare sententiam:que est nulla:licet autem regulariter a sententia arbitri non possit appellari:hoc tamen fallit in arbitris iure qui eligũtur de necessitate a partibus:vt in.c.ab arbitris.de offi.deleg.lib.vj.ꝛ ibi per glo.Dubitaꝛ tamen nunquid sicut in casibus illoꝝ iurisũ põt appellari:ita possit appellari ab arbitris qui eligũntur a partibus ex forma statuti ex cuius forma partes cõpelluntur ad compromittendum in qua questione Barto. sentit in prima constitutione.C.in.ℌ.quibus. quod non possit appellari contrarium tenuit in.l.si.C.de iudi.dicens per illum text. qõ illi sunt iudices delegati ꝛ habeãt iurisditionẽ.ꝛ sic põt appellari ab eis.prima opi.sequit Anto.de bu.in.d.c.cum dilectus.et melius in.d.c.quintanallis.in differentia prealleg.ad ter.in.d.c.ab arbitris.rñdet qõ ibi appellak non ex eo qꝛ arbitri sunt electi de necessitate sed quia sunt electi in articulo emergenti vel incidenti in iudicio.ℌ.quo si arbiter eligeret spãle est qõ põt ab eius sniа appellari:vt.l.arbitro.ff.qui satisd.cog.ꝛ.l.ſi.quibus ap.nõ lz.ꝛ ratio specialitatis dicitur ibi per Bar.secus si arbitri eligũntur ex forma statuti ad totã cãm.ꝛ hanc opi.sequitur ℑomi.in.d.c.ab arbitris.rñdet qõ ibi appellak non ex eo qꝛ arbitri sunt electi de necessitate sed quia sunt electi in articulo emergenti vel incidenti in iudicio.ℌ.quo si arbiter eligeret spãle est qõ põt ab eius sniа appellari:vt.l.arbitro.ff.qui satisd.cog.ꝛ.l.ſi.quibus ap.nõ lz.ꝛ ratio specialitatis dicitur ibi per Bar.secus si arbitri eligũntur ex forma statuti ad totã cãm.ꝛ hanc opi.sequitur ℑomi.in.d.c.ab arbitris.ꝛ idem crederem si partes ipse compromitteret sub pena lz statutum hoc non mandaret per eandem rationẽ.ꝛ ad materiam vide Bal.in.c.j.de inuestitura in martum facta. vbi dicit quod sententia arbitri electi ex necessitate vigoze consuetudinis
☞ est efficax:ꝛ parit actionem. ¶ Querit etiam hic Joan.de imo. circa istam materiam arbitrozum quid si ille qui est electus arbiter ꝛ arbitrator in sententia dicit quod fert sententiam tanꝯ arbiter ꝛ arbitrator. In qua virtute valebit ista sententia super quo Bal.in.l.seruus plurium in fi.ℌ.eo.dixit quod valebit tanꝯ arbitratoris:quia ista via est equioꝛ cum pateat per eam correctio iniquitatis que fit recurrendo ad arbitrium boni viri. sed in.l. non codicillum.C.de testa.que dicta etiam adducit hic Joãnes. de imo.ipse dicit quod valebit in vi sententie arbitratoris:quia ista via est fortioꝛ:qm arbitramentũ est quedã trãsactio q trãsacparit actionem ex se:vt.l.quãuis.ꝛ.l.cum mota.C.de trãsac. Sententia aũt arbitri non parit actionẽ necvalet de se:vt.ℌ.fuit dictũ Jo.de imo.dicit hic primo quod ista doc.Bal.in.l.si seruus si plerium.est singularis ꝛ qꝫ debet limitari nisi in fine sniе fit adiecta clausula ꝛ hãc sententiã pertulit omni melioꝛi modo ꝛ via:ꝛ tũc enim videtur electa via que est fortioꝛ.ꝛ sic videtur electa via arbitri ꝛ nõ arbitratoris:qr non potest impugnari ꝛ sic est fortioꝛ: vt.l.diẽ.ꝑferre.ℌ.stari.ff.de arbi.ꝛ postea i fi.cõmẽti dicit qꝫ ista

¶ Utrum a sniа arbitri possit appellari.adde.c.a iudicib⁹.ñ.q.vj.c.ab arbitris.de of. deleg.li.vj. doc.in.c.fi.ꝛ in ca.ꝙ tuas de arbi.doc. l.c.gntaualis ꝺ iure in. Bal.in.l.cũ quidã.ff.de lega.ñ.secus qñ sunt arbitri electi ex necessitate in ris vel statuti vt in.d.c. ab arbitris. ꝛ per Bar.ꝛ doc.in.l.cuꝫ spãlis.C.de iud.ꝛ p glo. ꝛ doc.i. c. nõ fine.de arbitris.

¶ Clausula rato permanente. Adde ter.ꝛ doc.in l.cũ ꝓponas C.de trãsac. doc. in.l. stipulatus magna.ad fi.ff. de vbo. obl. bar.in.l. pater i.ℌ.libertus.ff. de leſi.glo.ꝛ doc. in.c.fi. de loca.doc. in.c. cũ inter. ℜ seniozem.de electi.

Universidad de Deusto
Biblioteca

dicta non videtur vera. Et ita resident qꝫ cū iste due vie sint incō patibiles: vt etiam fatetur Bar. in l. si societatem. §. arbitrorū. ff. pro soc. ille qui pnunciat vt arbiter ⁊ arbitrator videtur dicere duo incōpatibilia ⁊ per cōsequens dispō nō vz: vt. l. repugnantia. de reg. iur. Tu dic breuiter q̄ qualitas fortior ⁊ fauorabilior in dubio videt primo loco data per ea que habent in l. si via. ff. p dona. per Bar. ⁊ per Bal. in l. qui posthumos in prin. ff. ad fillevbi optime loquitur. Facit optime ter. ⁊ qō ibi no. per Bar. in l. si pupillus in fi. ff. ad l. fal. vnde videbitur electa qualitas arbitratoris que ex se est fortior: vt. §. diri. lz quo ad effectū via arbitri possit dici fortior: quia non pōt corrigi dictum arbitri ⁊ absolute cōmittitur pena: habet enim sua arbitri vt obseruetur nō a se sed ab alio. s. metu pene promisse sua arbitratoris habet hoc a se quia est transactio ex qua oritur actio vt dictum est fortius antē est ius qꝫ qs lz a se q̄ qō quis lz ab alio: vt. l. si filius. §. erit. ff. de fideicom. lib. ⁊. l. qō prin. ⁊. l. angustie. ff. de leg. ij. ⁊ hoc est quod dixit Bal. in l. non codicillum. non ob. arg. de repugnātia: quia dico quod illa copula vt saluetur dispositio que als esset nulla habet rōnem ordinis ac si diuisset pnūcio vt arbitrator si possum ⁊ si non possum pnūcio vt arbiter. forte enim elegerat viam arbitri in pcessu: vnde non poterat redire ad viam arbitrat. sm bar. in. d. §. arbitrorum. ⁊ plene in l. q̄sium. ff. de fur. sicut dicit ter. in l. gallus. §. quidā recte. ff. de lib. ⁊ pos. quod copula posita inter alias personas que de natura sui vacaret illas personas similes vt. l. si duobus. in prin. s. co. intelligit subordinat: vt vnus vocet post alium quia nō valeret als dispositio quinimo ista interpretatio fit aliqū etiam si dispositio valeret ex presumpta mente defuncti. casus est in. l. cum ita legatur. §. in fideicō. de le. ij. secūdum intellectum Bar. qui est verior vt ibi per eum. ¶ In glos. super vbo finiri ibi: sed tū exceptiōe pōt repelli. Ex ista gl. relata ad pn. l. arguit Bar. quod similiter qñ testō: noluit solēnitates iurium habere locū hereditas vel legatum pariat exceptionem legatario vel heredi licet ipsis non competeret actio ex minus solemni voluntate: vnde infert ipse quod legatum relictum in minus solēni voluntate debebitur naturaliter legatario ⁊ similiter hereditas relicta in minus solēni voluntate: vnde si res sint penes eū potest eas retinere ope exceptionis dūmodo non sint sine vitio sm Barto. do. Jo. hic impugna ⁊ dicta sua in heredem sed in legatario fatetur esse vera. Ista qō est longa ⁊ de apicib⁹ iuris quā plene vide per Barto. Bal. ⁊ alios in l. cum quis. C. de inr. ⁊ facigno. ⁊ in l. j. ff. de condi. inde. forte tamen posset attentari quod dato quod als non oriret obligatio nihilominus oriretur quando testator expresse derogauit solennitati testamentorum. ⁊ hoc probat sin. iste ter. adaptando secundum responsum quo ad oia ad primū ⁊ est rationabile ex quo expressius constat de volūtate testatoris. Cetera dic vt. §. in dictis locis. ¶ Sed queritur incō tinenti super eodem verbo nunquid sicut per pactum nō potest limitari obligatio perpetua ita per pactum non possit tolli prescriptio seu exceptio prescriptionis que acquiritur ex cursu temporis de qua. q. plene vide hic per Dy. ⁊ Bar. ⁊ per eundē Bar. in l. j. ff. de vsuca. ⁊ per Bal. in l. pacisci in fi. ff. de pac. ⁊ per Ang. solēniter in aut. vt de cetero cōmuta. §. fi. ⁊ in ꝓhil. suo. liiij. ponit etiam Bal. in aut. quas actiones. C. de sacrosanc. eccle. ⁊ in. c. j. §. preterea. de cap. corra. que loca etiam allegat do. me. Lu. pon. ⁊ Joan. an. in addi. Specu. in rub. de prescri. quem allegat Anto. de bu. vbi plene tractat articulum in. c. cum non liceat. de prescri. vbi vide ⁊ quia super hoc sunt varie opiniones premitte pro euidentia quod Bar. in l. j. de vsuca. non distinguit aliter quam hic nec discordat a Dy. Imo. sequitur dicta Dy. sed addit. nā Bar. voluit quod pactum quod non currat prescriptio impedit cursum prescriptionis ppter malam fidem que est in pacisente qꝫ scit ius pertinere ad alium. Sed vbi prescriptio procederet cum mala fide tunc Dy. nihil determinat sed Barto. addit hic. et in d. l. j. quod in istis casibus nō valeret pactum per quod tollitur prescriptio hic autem addit quod idem esset si res trāsiuisset ad tertium qui esset ipse in bona fide. Sed hoc vltimum reprehendit Jo. an. post Rofre. in loco prealleg. quia pactum factum cū venditore nocet emptori: vt. l. venditor. ff. communia predio. et. l. emptori. de euic. Sed hoc non videtur verū quia illa iura loquūtur in iure reali quod committatur rem hoc autem pactum obligat personam: vt ibi etiam do. Joan. an. ⁊ ideo transit cōtra singularem successorem: vt. l. si. §. titius. de contraben. emp. ⁊. l. j. heres percepto fundo. ff. ad trebel. Item regulariter mala fides autoris nō nocet successori singulari preterq̄ in casibus notatis in auten. male fidei. C. de prescrip. long. tempo. ⁊ in. l. pompo. §. primo de acquiren. possessione in illis vero casibus opi. Bart. esset vera in hoc vltimo dicto. Sed quando mala fides autoris noceret successori: tunc procedat dictum Joan. an. ⁊ Rofre. Bald. hic quem sequitur Joan. de imo. dicit quod communiter doc. sequūtur opi. Dy. in omni genere prescriptionis ⁊ cum dicit quod prescriptio vel vsucapio est introducta in fauorem publicum: vt. l. j. de vsucapi. cui non videtur posse renunciari ex pacto: vt. l. iuris gentium. si paciscar. ff. de pact. respondet subtiliter Bald. hic et clarius Joan. de imo. dicens quod ista ratio non cōcludit quod non obstante pacto prescriptio currat ipso iure: sed tamen renunciatio operabitur hoc quod videbitur factum pactum in fauorē creditoris vt contra exceptionem prescriptionis creditor possit vti replicatione. ¶ Confirmatur ista conclusio sm Joā. de imo. quia Bar. met respondet ad. l. cum notissimi. §. lz ⁊ si quis. de prescrip. ⁊ fatetur tū qō iuri quesito per prescriptionē postq̄ est quesitum quis potest renunciare quod est verissimum quia si potest renunciari tacite omittendo exceptionē prescriptionis: vt. l. emptor. de prescrip. long. temp. multo fortius expresse. ⁊ hanc opi. sequitur dominus meus in. l. j. de vsucapio. Ego dico quod ista cōclusio est contra casum in terminis in. l. quod de bonis. §. j. iūcta l. si. C. eo. dicitur enim in. l. si. quod post mortem testatoris ⁊ aditā hereditatem heres promittendo non vti falcidia potest sibi preiudicare. Sed si hoc promittat ante ius sibi quesitum. i. viuente testatore pactum non valet. Modo arguo sic si potest tolli id qō est inductum in fauorem publicum ante ius quesitum: sicut post ius quesitum referendo pactum ad tempus quo ius erit quesitū tunc in. l. quod de bonis in. §. j. licet ipso iure heres possit retinere falcidiam per pactum tamen videtur inductū vt aduersus exceptionem daretur replicatio. cuius cōtrarium dicit ibi expresse quia ibi falcidia retinet cum effectu. licet ergo post ius quesitum vere tali iuri possit renunciare: non tamen ante ius quesitum potest apponi hoc pactum: quia esset facere fraudem legi per indirectum contra. l. fraus. ff. de leg. vnde alibi dicit Barto. quod sicut dolus futurus non potest permitti directo: ita nec potest remitti conferendo in tempus iuris quesiti contra dolosum: vnde si testator dixit nolo tutorem filijs meis obligari in futurum ad reddendam rationem ⁊ inquantum fuerit condemnatus dāno heredem meum vt restituat ei ant liberet eum non valebit ista cautela vt per hoc per indirectum administratore liberetur a dolo: ita dicit ipse in. l. aurelius. §. gato. de lib. legata. dum dicit. l. si quis rationem eo. tit. que ponit istum casum loqui in dolo preterito non in futuro ⁊ hoc est verum licet Ange. consuluerit cōtrarium sequendo Ray. consi. suo. cxcvij. vnde ista responsio nō est bona: quam etiam impugnat Bal. alia ratione in. d. antē. quas actiones. Sed do. Anto. in. d. c. cum non liceat. respondet aliter ad dictum Barto. ⁊ est responsio Ang. dicēs quod quia prescriptio principaliter tendit ad vtilitatem priuatam: ideo principaliter videtur inducta fauore priuato. secundum Bar. in. l. j. solumatri. ⁊ licet in consequentiam sit inducta in fauorem publicum hoc non attenditur: vt plene dixit Barto. in l. si quis in conscribendo. C. de pac. ⁊ ad hoc respondet Barto. solēniter quod tetigit Jo. de imo. respondendo ad istam rationem ⁊ non meminit de Barto. nec etiam loquitur clare: vt debet quod quāuis in dubio id quod respicit vtilitatem priuatam videatur principaliter inductum in fauorem priuatum. Si tamē expresse apparet de intentione condētis. l. quod non ppter vtilitatem pri uatā sed propter publicam vel odio aduersarij facit legem lex dicetur inducta principaliter in vtilitatem publicam. ita dicit Bart. solēniter in l. ius publicum in vlti. col. de pac. vnde cum appareat quod prescriptio fuerit inducta expresse ob bonum publicum non pōt ei renunciari: ista responsio probatur expresse in. l. fideicommissa. §. interdum. de leg. iij. vbi dicitur quod quando legatur vni in dubio legatum videtur factum contemplatione illius ad quē principaliter vtilitas pertinet. Si tamen apparet quod testator fecit legatum contemplatione eius ad quem non pertinet principaliter vtilitas: tūc ille erit principalis legatarius. Unde ego sequor opi. Barto. limitatam ⁊ declaratam: vt. §. Cetera dic vt plene refert ⁊ dicit dominus meus Ludo. roma. in. l. j. §. de vsuca. cui ego multa adderem sed non possum breuitatis causa: quia lectio est vltima.

Finis.

¶ Francisci Aretini iurisconsultorum principis super prima et secunda infortiati. lectura cum apostilis. B. Nicolai superantrij. ⁊ Do. Benedicti vadi Fano sempronien sis. J. U. docto. nuper additis ⁊ nouissime per Domi. L. Paulum Rhoselium reuisa et emendata.

¶ Excudebat Joannes Moylin alias de Lambray Lugdunensis Calchographus.

Registrum.

aa bb cc dd ee ff gg hh ii kk ll mm nn oo pp qq rr ss tt vv xx yy zz. AA BB, LL DD EE FF HH IID. Omnes sunt quaterniones.

Universidad de Deusto
Biblioteca

Universidad de Deusto
Biblioteca